MASTER
NEGATIVE
NO. 93-81511

AUTHOR:

ORATORES ATTICI

TITLE:

ORATORES ATTICI, ET QUOS SIC VOCANT ...

PLACE:

LONDINI

DATE:

1828

Master Negative #

93-81511

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES
PRESERVATION DEPARTMENT

BIBLIOGRAPHIC MICROFORM TARGET

Original Material as Filmed - Existing Bibliographic Record

 Oratores Graeci.

Oratores Attici et quos sic vocant Sophistae opera et studio Gulielmi Stephani Dobson... Londini, Dove, 1828.

16 v. 23½ cm.

Added special title-pages for each volume.

Contents.--t.1. Antiphon et Andocides.--t.2.Lysias.--t.3. Isocrates.--t.4.Isaeus, Dinarchus, etc.--t.5-11. Demosthenes.--t.12. Aeschines.--t.13. Antiphontis, Andocidis et Lysiae interpretatio Latina.--

335854

9-28-4 OK Continued on next card

Restrictions on Use:

TECHNICAL MICROFORM DATA

FILM SIZE: 35mm REDUCTION RATIO: 10X

IMAGE PLACEMENT: IA (IIA) IB IIB

DATE FILMED: 6/23/93 INITIALS FC

FILMED BY: RESEARCH PUBLICATIONS, INC WOODBRIDGE, CT

Master Negative #

93-81511

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES
PRESERVATION DEPARTMENT

BIBLIOGRAPHIC MICROFORM TARGET

Original Material as Filmed - Existing Bibliographic Record

 Oratores Graeci. Oratores Attici ... 1828.
(Card 2)

t.14. Isocratis, Isaei, Dinarchi, Lycurgi, Demadis et Sophistarum interpretatio Latina.--t.15. Demosthenis interpretatio Latina.--t.16.Demosthenis et Aeschinis interpretatio Latina.

 Copy in Classics Reading Room.

9-24-48 OK

Restrictions on Use:

TECHNICAL MICROFORM DATA

FILM SIZE: 35mm REDUCTION RATIO: 10x
IMAGE PLACEMENT: IA (IIA) IB IIB
DATE FILMED: 6/23/93 INITIALS F.C.
FILMED BY: RESEARCH PUBLICATIONS, INC WOODBRIDGE, CT

GUIDE TO CONTENTS
for

ORATORES ATTICI

REEL	MASTER NEGATIVE #	DATE	VOLUME
1	93-81509	1828	v. 1
		1828	v. 2
		1828	v. 3
2	93-81510	1828	v. 4
		1828	v. 5
		1828	v. 6
3	93-81511	1828	v. 7
		1828	v. 8
		1828	v. 9
4	93-81512	1828	v. 10
		1828	v. 11
		1828	v. 12
		1828	v. 13
5	93-81513	1828	v. 14
		1828	v. 15
		1828	v. 16

REEL 3

VOLUME 7

1828

VOLUME 8

1828

VOLUME 9

1828

AIIM

Association for Information and Image Management

1100 Wayne Avenue, Suite 1100
Silver Spring, Maryland 20910
301/587-8202

Centimeter

Inches

MANUFACTURED TO AIIM STANDARDS
BY APPLIED IMAGE, INC.

VOLUME 7

ORATORES
ATTICI
ET QUOS SIC VOCANT
SOPHISTÆ

OPERA ET STUDIO

GULIELMI STEPHANI DOBSON A.M.

REGIÆ SOCIETATIS LITERARUM SOCII

TOMUS SEPTIMUS

DEMOSTHENES

LONDINI

EXCUDIT J. F. DOVE

(APUD QUEM ETIAM VENEUNT)

A. S. MDCCCXXVIII

DEMOSTHENIS

QUÆ EXSTANT OMNIA

INDICIBUS LOCUPLETISSIMIS

CONTINUA INTERPRETATIONE LATINA

VARIETATE LECTIONIS

SCHOLIIS TUM ULPIANEIS TUM ANONYMIS

ANNOTATIONIBUS VARIORUM

H. WOLFII OBSOPŒI TAYLORI MARKLANDI JURINI MOUNTENEII STOCKII HARLESII
F.A. WOLFII SPALDINGII AUGERI RÜDIGERI WUNDERLICHII BREMII
ALIORUMQUE ET SUIS

ILLUSTRAVIT

GULIELMUS STEPHANUS DOBSON A.M.

REGIÆ SOCIETATIS LITERARUM SOCIUS

ACCEDUNT ANIMADVERSIONES

REISKII DOUNÆI WEISKII AMERSFOORDTII

ET NUNC PRIMUM PUBLICI JURIS FACTÆ

THOMÆ STANLEII VEL POTIUS JACOBI DUPORTI

NECNON ADVERSARIA

PETRI PAULI DOBREE

GRÆCARUM LITERARUM APUD CANTABRIGIENSES

NUPER PROFESSORIS REGII

TOMUS TERTIUS

DEMOSTHENIS PUBLICÆ ET EXCEPTIONES

LONDINI

PROSTANT APUD J. F. DOVE

A. S. MDCCCXXVIII.

TABULA

EORUM QUÆ CONTINENTUR

IN

TOMO SEPTIMO.

		Pag.
Κατὰ Μειδίου	(Textus Spaldingii est)	18
Butmanni Disputationes		133
Κατὰ Ἀνδροτίωνος	(Textus Taylori est)	149
Κατὰ Ἀριστοκράτους	———	186
Κατὰ Τιμοκράτους	———	272
Κατὰ Ἀριστογείτονος A.	———	351
Κατὰ Ἀριστογείτονος B.	———	389
Κατὰ Ἀφόβου A.		402
Κατὰ Ἀφόβου B.		427
Πρὸς Ἄφοβον Ψευδομαρτυριῶν		434
Κατὰ Ὀνήτορος A.		452
Κατὰ Ὀνήτορος B.		464
Πρὸς Ζηνόθεμιν		472
Πρὸς Ἀπατούριον		481
Πρὸς Φορμίωνα		494
Πρὸς Λάκριτον		511
Ὑπὲρ Φορμίωνος		532
Πρὸς Πανταίνετον		553
Πρὸς Ναυσίμαχον καὶ Ξενοπείθην		572

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΚΑΤΑ

ΜΕΙΔΙΟΥ

ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΟΝΔΥΛΟΥ.

I. TAYLORI

PRÆFATIO

AD

ORATIONEM DEMOSTHENIS

CONTRA MIDIAM.

Midias, Midiæ F. Atheniensis, domo Anagyrasius, homo divitiis abundans et luxurie diffluens, præstantissimæ huic Orationi, uti ex argumentis didicisti, materiam præbuit. Quam et multi ex antiquis Scriptoribus certatim laudant, (cujus vocabuli vis ut varia est, nam ea et *citare* et *commendare* dicimus, ita varie utor) eximius ille Criticus, Longinum intelligo, a nonnullis existimatur commentariis suis illustrasse. Qui quidem Commentarii (si tamen scripserit, nam de ea re valde dubito) una cum multis ad hanc orationem a veteribus Scriptoribus annotatis penitus interciderunt. Multis, inquam, quoniam, ut ait Photius Cod. CCLXV. *γέγονεν οὗτος ὁ λόγος οὐκ ὀλίγοις ἐν σπουδῇ, καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀμφισβητήσεως ἀφορμὰς παρέσχε· καὶ οἱ μὲν τοῦ παθητικοῦ χαρακτῆρος εἶναί φασιν αὐτὸν, μετὰ δεινώσεως ἐπειργασμένον, οἱ δὲ τοῦ πραγματικοῦ*, et quæ sequuntur. Habitam quidem non fuisse, id profecto vero est simillimum, cum Æschines (quem, licet infensissimum, et exprobranti similem, tamen in re nuperrime prorsus gesta ideoque pervulgatissima, *πρὸς εἰδότας* permentiri ægre existimabis) Demostheni objiciat, eum injuriam istam cum Midia transegisse, et Populi, quod obtinuit, præjudicium triginta minis fuisse cauponatum. *Καὶ ταῦτα ἤδη τὰ περὶ Μειδίαν, καὶ τοὺς κονδύλους, οὓς ἔλαβεν ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ χορηγὸς ὢν, καὶ ὡς ἀπέδοτο τριάκοντα μνῶν ἅμα τε τὴν εἰς αὐτὸν ὕβριν, καὶ τὴν τοῦ δήμου καταχειροτονίαν, ἣν ἐν Διονύσου κατεχειροτόνησε Μειδίου.* Æsch. c. Ctesiph. [§. κʹ.] Id quod et alibi in ead. oratione innuit. [§. οδʹ.] *Τοσοῦτον καταγελᾷ τῆς πρὸς ὑμᾶς φιλοτιμίας, ὥστε τὴν μιαρὰν κεφαλὴν ταύτην καὶ ὑπεύθυνον, ἣν οὗτος παρὰ πάντας τοὺς νόμους γέγραφε στεφανῶσαι, μυριάκις κατατέτμηκε, καὶ τούτων μισθοὺς εἴληφε, τραύματος ἐκ προνοίας γραφὰς γραφόμενος, καὶ κατακεκονδύλισται, ὥστε αὐτὸν οἶμαι τὰ τῶν κονδύλων ἴχνη τῶν Μειδίου ἔχειν ἔτι φανερά. ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὐ κεφαλὴν, ἀλλὰ πρόσοδον κέκτηται.* Plutarchus in vita Demosthenis, [§. ιβʹ.] ut Historicum magis decuit, rem ita exponit: *Δῆλος δ' ἔτι καὶ τὴν κατὰ Μειδίου παρασκευασάμενος εἰπεῖν δίκην, δύο μὲν ἐπὶ τοῖς τριάκοντα*

γεγονὼς ἔτη, μηδέπω δ' ἔχων ἰσχὺν ἐν τῇ πολιτείᾳ, μηδὲ δόξαν. ὃ καὶ μάλιστά μοι δοκεῖ δείσας, ἐπ' ἀργυρίῳ καταθέσθαι τὴν πρὸς ἄνθρωπον ἔχθραν·

Οὐ γάρ τοι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν, οὐδ' ἀγανόφρων,

ἀλλ' ἔντονος καὶ βίαιος περὶ τὰς ἀμύνας· ὁρῶν δ' οὐ φαῦλον, οὐδὲ τῆς αὐτοῦ δυνάμεως ἔργον, ἄνδρα καὶ πλούτῳ καὶ λόγῳ, καὶ φίλοις εὖ πεφραγμένον καθελεῖν, τὸν Μειδίαν, ἐνέδωκε τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ δεομένοις. αἱ δὲ τρισχίλιαι καθ' ἑαυτὰς οὐκ ἄν μοι δοκοῦσι τὴν Δημοσθένους ἀμβλῦναι πικρίαν, ἐλπίζοντος καὶ δυναμένου περιγενέσθαι. Insignis est locus Isidori Pelusiot. IV. Epist. 205. quem quia non uno mendo laborat, hic describam. πῶς δὲ Δημοσθένης — τὸν Μειδίαν οὐχ εἷλε τὸν τοσαῦτα αὐτὸν κακὰ διαθέντα; ὅτι μὲν γὰρ ἐβούλετο αὐτὸν ἑλεῖν, διὸ καὶ παντὶ σθένει τὴν κατηγορίαν ἔγραψε, δῆλον· διὰ τί οὖν οὐχ εἷλεν; οὐκ ἐπειδὴ ἀσθενεστέρους τοὺς λόγους τῆς τῶν ἐχθρῶν δυναστείας ἐνόμισεν; (Ita omnino lege cum interrogatione: aliter cadet Isidori argumentatio. Ita supra, διὰ τί Πλάτων ἐξέπεσεν; οὐκ ἐπειδὴ μηδένα τύραννον πεῖσαι ἠδυνήθη; Πυθαγόρας δὲ—; οὐκ ἐπειδή —;) οὐ γάρ τι λαβὼν, ὡς Αἰσχίνης ἔφη, ἀπέδοτο τὴν καταχειροτονίαν· οὐ γὰρ δέχεται τὴν αἰτίαν τῆς αἰσχροκερδείας ἡ μεγαλοψυχία τοῦ ῥήτορος· οὐδ' ὁ τοῖς ἐπιτρόποις ἀφεὶς τὰ πατρῷα μετὰ τὴν νίκην, οὕτως ἂν ἔλαβεν αἰσχρῶς ἀπὸ (l. ἐπὶ) τῆς κεφαλῆς. ἀλλὰ τοὺς ἐχθροὺς ἰσχυροὺς (l. ἰσχυροτέρους) ἡγησάμενος τοῦ λόγου, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐκείνων βίαν οὐδαμοῦ φανεῖσθαι τὴν τέχνην λογισάμενος, εὐπρεπῶς κατέθετο τὴν συμφορὰν, ἄμεινον ἡγησάμενος τῇ πρᾳότητι καθυφῆναι δόξαι τοῦ κρίσει δικαστῶν ἡττᾶσθαι. Turba quidem Scriptorum uno ore submissionem ad argentum referunt: τρισχιλίαις ἐπείσθη, τρισχιλίας λαβὼν ἀπέλυσε τῆς δίκης, et similia, Suidas, Photius, Plutarchus in vitis X. Oratorum, (si tam pugnantia scripsisse potuit) et Scriptor vitæ Demosthenicæ ἀνώνυμος, quam beneficio cl. Sallierii ex bibliotheca Regis Christianissimi descriptam teneo. Inde factum est, quod, cum hanc causam nunquam perorasse creditur, suspiciosi quidam Critici, ut Photius memorat, nævos quosdam, quales in imperfecto opere esse solent, deprehendisse sibi visi sunt. Καὶ ὁ κατὰ Μειδίου δὲ, καὶ κατ' Αἰσχίνου λόγος αἰτίαν ἔσχε τοῦ μὴ τὴν αὐτὴν κατὰ πάντα ἀρετὴν τῷ Δημοσθενικῷ συνδιασώσασθαι χαρακτῆρι. καὶ γὰρ ἐν τοῖς δυσὶ τούτοις λόγοις ἐκ διαλειμμάτων τινῶν ταῖς αὐταῖς ἐννοίαις ἐπιβάλλων, ἁμιλλᾶσθαι δοκεῖ πρὸς ἑαυτὸν, ὥσπερ ἀσκούμενος, οὐκ ἐπ' αὐτοῖς ἀγωνιζόμενος τοῖς ἔργοις. διὸ καί τινες ἔφησαν, ἑκάτερον λόγον ἐν τύποις καταλειφθῆναι, ἀλλὰ μὴ πρὸς ἔκδοσιν διακεκαθάρθαι. Photius in vita Demosthenis. Recte sane. Nam, cum §. κή. pulcherrimam quandam γνώμην, sive effatum philosophicum ad Midiam coercendum expromat, eandem, §. νά. quasi sui immemor, (vel, quod verius est, πρὸς ἑαυτὸν ἁμιλλώμενος, et re nondum satis ex-

plorata, utri loco argumenti ea ῥῆσις decentius conveniret) verbis ipsissimis et disertissima oratione repetat. Verosimilius est multo, hæc ex inconstantia, ut dixi, Auctoris profecta, qui nondum rem ad exitum perduxerat, quam consilio, et usu veterum, ut nugatur Scholiastes. Qui utrumque locum expensitaverit, mecum sentiet. Criticus ex antiquioribus memoriæ prodidit, multum in hac oratione profecisse Demosthenem ex Lysia, Lycurgo et Isæo. Δημοσθένης εἰς τὸν κατὰ Μειδίου τά τε Λυσίου καὶ Λυκούργου ἐκ τῶν τῆς ὕβρεως λόγων, καὶ τὰ Ἰσαίου ἐκ τῶν κατὰ Διοκλέους ὕβρεως μετενήνοχε. Theo. Progymn.

Instituta fuit hæc causa, cum Demosthenes annum ætatis ageret 33. Hoc disertissime testatur Plutarchus in vita, atque adeo Orator ipse, §. μγ'. οὗτος (de Midia verba faciens) γεγονὼς ἔτη περὶ πεντήκοντα, οὐδὲν ἐμοῦ πλείους λειτουργίας ὑμῖν λελειτούργηκεν, ὃς δύο καὶ τριάκοντα ἔτη γέγονα. Juxta eundem Plutarchum, Zosimum, Vitæ Scriptores, Dionysium Halic. cæterosque fide dignos, natus erat Demosthenes anno, qui Centesimam Olympiadem proxime anteibat; ita ut hæc Causa, eam rem recte supputante eod. Dionysio, in annum quartum Olymp. CVII. caderet, archonte Athenis Callimacho. Κατὰ τοῦτον γέγραπται τὸν Ἄρχοντα [Callimachum] καὶ ὁ κατὰ Μειδίου λόγος, ὃν συνετάξατο μετὰ τὴν, ἣν ὁ δῆμος αὐτοῦ κατεχειροτόνησε (restitue ex MSS. μετὰ τὴν καταχειροτονίαν, ἣν ὁ δῆμος αὐτοῦ κατεχειροτόνησε.) Dionys. Halic. ad Ammæum. Plutarchus interea in vitis X. Oratorum, anno quarto Olymp. non XCIX. sed XCVIII. natum esse mavult auctorem nostrum. Quo duce, causam hanc meditabatur (*egisse* enim dicere, parum tutum esse videtur) anno extremo Olymp. CVI. siquidem Midiam, ut modo vidimus, in jus vocavit annos natus XXXII. At profecto ea tempestate plurimæ ex iis rebus gestæ non sunt, quas hic ut gestas Orator commemorat. Tu interea cave credas, Plutarchum Plutarcho adversari, (neque enim Tractatulus iste, quem habemus de vitis X. Oratorum, Plutarchi esse potest) verum recentem aliquem Scriptorem, Plutarchi nomine ementito, Photii, qui de Vitis Oratorum commentatus est, indiligentiam et ἀνιστορησίαν studiose et dedita opera descripsisse, aliquando etiam nonnullam ex proprio penu addidisse. De Samuele Petito, qui in Demosthenis Natalibus fidem Pseudo-Plutarchi computo adstruere velit, (Attic. Legg. Edit. Nov. p. 266. seq.) commodior erit dicendi locus.

Hæc Actio peculiari nomine vocatur Προβολή. De qua diligenter minus, et perfunctorie tantum, qui Jurisprudentiam Atticam profitentur. Προβολὴ erat ex iis Actionibus, quæ *publicæ* dicebantur, uti ex hac oratione liquet, §. θ'. Ἔστι δὲ πρῶτον μὲν ἐκεῖνο οὐκ ἄδηλος ἐρῶν, — ὡς — δίκας ἰδίας μοι προσῆκεν αὐτῷ λαχεῖν — οὐχὶ δημοσίᾳ κρίνειν αὐτόν. et deinde, εἰ μὴ προυβαλλόμην αὐ-

τὸν, ἀλλ' ἐδικαζόμην. Complectebatur quidem præcipue eos, qui
in Festis et Religionibus insolenter, aut proterve egerint. Τοῦτο δὲ
δημόσιον. προβολὴ γάρ ἐστιν ὄνομα δίκης κατὰ τῶν περὶ τὴν ἑορτὴν
ἀδικούντων. Ulpian. ad init. hujus Orationis. Προβολὴ ἡ κλῆσις
εἰς δίκην κατὰ τῶν κακόνως πρὸς τὸν δῆμον διακειμένων — προβολαὶ δὲ
ἦσαν καὶ αἱ τῆς συκοφαντίας γραφαί. ἐγίνοντο δὲ καὶ περὶ τῶν ἐξυβρι-
σάντων, ἢ ἀδικησάντων, ἢ ἀσεβησάντων περὶ τὰς ἑορτὰς, ὡς ἡ κατὰ
Μειδίου Προβολή. Poll. l. 8. c. 6. §. 46. Ἐν δὲ τῷ κατὰ Μειδίου, καὶ
προὐβαλλόμην, φησὶν, ἀδικεῖν τοῦτον περὶ τὴν ἑορτὴν, ἀντὶ τοῦ προβο-
λῇ ἐχρησάμην τῇ συνήθει καὶ νομιζομένῃ κατὰ τῶν περὶ τὴν ἑορτὴν
ἀδικούντων, ὠνόμασα τοῦτον ἐν τῷ δήμῳ. Harpocr. Sycophantas
etiam, ut ex Xenophonte, Æschine et Isocrate discimus. Οὐ πολ-
λῷ χρόνῳ ὕστερον μετέμελε τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἐψηφίσαντο, οἵτινες τὸν
δῆμον ἐξηπάτησαν, προβολὰς αὐτῶν εἶναι, καὶ ἐγγυητὰς καταστῆσαι,
ἐὰν κριθῶσιν — προὐβλήθησαν δὲ καὶ ἄλλοι τέτταρες. Xenoph. Hist.
Gr. l. 1. exeunte. Τῇ μὲν Φήμῃ δημοσίᾳ θύομεν, ὡς Θεῷ· τῶν δὲ συ-
κοφαντῶν, ὡς κακούργων, δημοσίᾳ προβολὰς ποιούμεθα. Æschin. π.
παραπρεσβ. [§. μέ. fin.] Περὶ δὲ τῶν συκοφαντῶν χαλεπωτέρους, ἢ περὶ
τῶν ἄλλων κακουργιῶν, τοὺς νόμους ἔθεσαν. τοῖς μὲν γὰρ μεγίστοις τῶν
ἀδικημάτων ἐν ἑνὶ τῷ δικαστηρίῳ τὰς κρίσεις ἐποιήσαντο· κατὰ δὲ τούτων,
γραφὰς μὲν πρὸς Θεσμοθέτας, εἰσαγγελίας δ' εἰς τὴν Βουλὴν, προβο-
λὰς δ' ἐν τῷ δήμῳ, νομίζοντες τοὺς ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρωμένους ἁπά-
σας ὑπερβάλλειν τὰς πονηρίας. Isocr. de Permutatione. Similiter
in Accessionibus ad Harpocrat. ineditis, ex Cod. MS. in Biblioth.
Reg. Cant. dicuntur ea actione teneri, qui Argentifodinas publicas
clam exercent, aut aliquid demum ex publicis rationibus aliquo
modo depeculantur. Errare ergo videtur T. Magister, cum scribit,
ad Dionysia et in iis ἀδικήματα proprie pertinere, ad cætera impro-
prie trahi hoc vocabulum. Προβολὴ καὶ ἡ κατὰ τῶν ἀσεβούντων ἐν
τοῖς Διονυσίοις κατηγορία. καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἡ περὶ πάσης δίκης
κατηγορία. ὡς Αἰσχίνης· δημοσίᾳ προβολὰς ποιούμεθα. Locum Æ-
schinis modo laudavimus. Προβολαὶ igitur erant quasi *Provoca-
tiones ad Populum*, statim et indesinenter factæ, παρ' αὐτὰ τἀδική-
ματα, ut loquitur noster, §. θ. med. §. ξ. et, τότε ἐν τῷ δήμῳ παρα-
χρῆμα ἐξήλεγξα, §. ζ'. Quod si Populi præjudicium fieret, causa
ad Thesmothetas deferebatur, qui eam ad judices adducebant, ut
ibi περὶ τῆς τοῦ δήμου καταχειροτονίας, quo modo loquitur Libanius
in argumento, contentio fieret. Καὶ τὰς εἰσαγγελίας εἰσαγγέλλου-
σιν, καὶ τὰς προβολὰς εἰσάγουσιν, καὶ τὰς τῶν παρανόμων γρα-
φάς. Poll. VIII. 9. Vid. σχ. Ulpian. ad hæc verba Demosthenis
§. β'. καὶ κατηγορήσων, ἐπειδή τις εἰσάγει, πάρειμι, ὡς ὁρᾶτε. Hanc
denique actionem, ut omnes eas, quæ in publico jure versabantur,
ἐξῆν τῷ βουλομένῳ γράφεσθαι, quoniam ad Remp. crimen spectare
videbatur; hac tamen addita cautione, quod ὁ μὴ μεταλαβὼν τὸ

πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, προσωφλίσκανε χιλίας. Poll. VIII. 6. Sunt autem qui existimant, προβάλλεσθαι, ut εὐθύνειν, εἰσαγγέλλειν, γράφεσθαι etc. de *Criminalibus* actionibus, prout a Civilibus distinguuntur, intelligi debere. Inter quos est magnus Budæus. [Δίκαι ἴδιαι et δημόσιαι are they distinguished, as we do *Actions civil* and *criminal?* TAYLOR in schedis.]

Liberalitatem hanc Demosthenis, benevolentiamque in Tribum, qua se ipse ultro, cæteris renuentibus, Ludorum Curatorem designavit, honestissimo præconio nobilitavit Populiscitum, quod rogavit Demochares, ubi inter cætera legitur:

ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΙΑΝ ΑΝΔΡΑΣΙΝ ΕΠΙΔΟΝΤΙ ΟΤΕ ΕΚΛΕΙΠΟΝΤΩΝ ΤΩΝ ΠΑΝΔΙΟΝΙΔΩΝ ΤΟΥ ΧΟΡΗΓΕΙΝ ΕΠΕΔΩΚΕ. κ. τ. λ.

Quod ad Midiam attinet, erat homo divitiis, auctoritate, et potentia apud suos nobilis: præter modum contumeliosus, ut ex hoc judicio liquet, et narratione etiam lepida, quæ apud Diogenem Laertium exstat in vita Diogenis Cynici: Ἀλλὰ καὶ Μειδίου κονδυλίσαντος αὐτὸν [Diogenem] καὶ εἰπόντος· Τρισχίλιαί σοι κεῖνται ἐπὶ τῇ τραπέζῃ· τῇ ἑξῆς πυκτικοὺς λαβὼν ἱμάντας, καὶ καταλοήσας αὐτὸν ἔφη· Τρισχίλιαί σοι κεῖνται ἐπὶ τῇ τραπέζῃ. Credibile fortasse quibusdam videri possit, et ex hac historiola, et ex pretio, quo superius causam hanc transegisse Demosthenes dicitur, Talenti dimidium, sive MMM drachmarum summam, vel lege vel moribus fuisse in his contumeliis definitam. Perinde ut in antiquo jure Romanorum, in summa Auri raritate, contumelias et verbera pauxillulo nummorum æstimabant. Unde homunculus apud Gellium XX. 1. in re lauta positus, Midiæ consimilem ludum lusisse dicitur. *Quidam Lucius Veratius fuit, egregie homo improbus atque immani vecordia. Is pro delectamento habebat os hominis liberi manus suæ palma verberare. Eum Servus sequebatur, crumenam plenam assium portitans: et quemcunque depalmaverat, numerari statim secundum XII. Tabb. quinque et viginti asses jubebat.* Ut ad Midiam revertar, videtur ex Plutarcho olim adducto in vita Demosthenis, facundia præcelluisse, causasque aliquando publicas egisse, ut liquet ex initio Androtianæ. Honoribus multis in Rep. functus, etiam eo ipso tempore, quo Demosthenem lacessivit, (si Ulpiano credimus) ἱππαρχίαν gessit, et militiæ equestris curam habuit; unde lux aliqua loco Orationis Midianæ, sc. §. ζ'. non plene adhuc intellecto, et, si hanc notitiam Hominis demseris, subobscuriori, affundi poterit. Olymp. CX. 1. ad Concilium Amphictyonicum cum potestate missus, Æsch. c. Ctesiphontem. Thrasylochum fratrem habuit, Demostheni pariter infensum, ut ex hac, et II. c. Aphobum, oratione constat. An causam egerit c. Phocionem ἐπὶ Ξενίου ἄρχοντος [sc. Olymp. CXVIII. 4.] ut affirmat Plutarchus in Hyperide, id profecto vehementer disputo. Nam et constat ex Auctoribus, quos longe ma-

joris facio, quam hunc homuncionem, Phocionem cicutam bibisse Olymp. CXV. 3. et Midiam, tum, cum Æschines in judicium adduxit Ctesiphontem, sc. Olymp. CXII. 3. teste ipso Æschine in eadem oratione, atque etiam dolente, desiisse inter vivos numerari. En Historicum fide dignum! En illum, quem vocant Plutarchum. TAYLOR.

SPALDINGII PRÆFATIO.

* * *

NUNC, antequam ad ipsum oratorem dimittam lectorem, monenda mihi sunt aliqua, universe ad Atticæ orationis, et hujus potissimum, interpretationem spectantia.

Si sit judicialis oratio, quam legimus, ut est nostra, compellat plerumque orator judices suos, ibique apud Atticos recurrit semper illud: ὦ ἄνδρες δικασταὶ, vel, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. Eæ locutiones ex Attici fori natura sunt repetendæ. Cum enim populus ipse judicum muniis obeundis libertatis suæ usum exerceret, eodem redit, sive δικαστὰς sive Ἀθηναίους appellet auditores orator. Non loco nobili nati, non literis aut aliqua artificiali jurisprudentia instructi erant ii, qui judices sederent apud Athenienses; sed, qui homo esset et civis, is etiam recte judicare posse credebatur. Quæ judiciorum conditio, ut æqualium nostrorum aliquot futili, quam appellant, philosophiæ et levitati democraticæ magnopere fortasse arridebit, ita magis sobrie philosophantibus pestifera veræ libertati justitiæque et fuisse et esse debere videbitur. Præter Consilium in Colle Martio (τὴν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλὴν) quod solum, etiam post Periclis circumscribendi ejus conamina haudquaquam irrita, dignitatem aliquam conservabat, decem alia erant tribunalia, quorum quatuor cædes non consulto factas judicabant, paullo majori diligentia delecta illa, neque mera sorte data: sex autem de civilibus causis cognoscebant, in quibus levitas et nequitia Atheniensium grassabatur in primis. Horum judices sorte capiebantur omniumque ordinum civibus 30 annos natis aditus ad ea patebat. Nobilissimum eorum erat Ἡλιαία, non semper eodem constans illud judicum numero (etsi proprii ejus tribunalis erant quingenti judices) sed auctum, in majoribus causis, aliorum judiciorum accessione, qua ratione bis mille interdum sedebant judices. Apud hos causam dixisse Socratem ingeniose disputat Buganvillius in Commentariis Academiæ bonarum literarum Gallicæ V. 18. p. 87. Cum itaque judices in orationibus appellantur ἄνδρες Ἀθηναῖοι, probe id distinguendum est ab ipsius populi nomine, qui interdum hisce diserte opponitur, ut in nostra §. μη΄. ὅσων, καταχειροτονήσαντος τοῦ "δήμου", ὑμεῖς κατεγνώκατε "ω ἄνδρες Ἀθηναῖοι." Populus ille, est concio (ἐκκλησία). De judicibus Atheniensium locus

est aliquis in nostra oratione, in quo etiamnum hæreo. Negat Demosthenes (§. ξβ΄.) τῷ μεθ' ὅπλων εἶναι συντεταγμένους μόνους τῶν ἄλλων πολιτῶν, τοὺς ἀεὶ δικάζοντας ἰσχυροὺς εἶναι. Id quomodo sit intelligendum, non habeo dicere. Armati igitur judicabant? An circumstabant Scythæ, Reipublicæ satellites, tribunalia? Concioni tamen et senatui iidem præsto erant, ut non possent dici judices μόνοι τῶν ἄλλων πολιτῶν μεθ' ὅπλων συντεταγμένοι, in qua ipsa loquendi forma obscuritas est quædam. Nota fortasse res est peritioribus, ego nihil de ea apud scriptores inveniebam; et Ulpianus in extremis hisce deficit.

Dionysiorum vel Liberalium, festi Atheniensium, ratio, etsi a summis viris, Ruhnkenio (ad calc. Hesychii) et Barthelemio, (In Commentt. Acad. bon. lit. V. 39. p. 173. seqq.) luculentissime exposita, tamen ad nostram orationem non satis mihi videtur collata esse. Tria erant harum feriarum genera: Ruralia Dionysia, Lenæa, et Magna. Jam neminem eorum VV. DD. qui orationem nostram tractarunt subiit quærere: quo potissimum horum trium festorum pugnis a Midia cæsus esset Demosthenes? Lex, quæ recitatur §. γ΄. quæque ex ea repetit orator §. δ΄. docent, post Pandiorum, vel Jovialium, festum comitia ea esse haberi solita, quibus de peccatis circa Dionysia judicaret populus. Jam videtur fore ut pateat, quæ potissimum intelligantur Dionysia, si constet in quod tempus anni ceciderint Jovialia. Ea autem (si modo Πάνδια et Διάσια eadem sunt festa, quod Tayloro facile credo) Scholiastes Aristophanis ad Nub. 407. mense Anthesterione (respondet is nostris Januario et Februario dimidiatis singulis) exeunte celebrari solita esse narrat. Hunc si sequimur, quæ alia possunt intelligi Dionysia nisi Lenæa aut Anthesteria, quæ Lenæone aut Anthesterione (idem est mensis, idemque festum, duplici appellatione) celebrabantur? Eo igitur festo vapulavit Demosthenes. Sed obstat, quod ipse dicit §. κά. fin. ἐναντίον πολλῶν — ξένων — ὑβριζόμην. cf. etiam §. 60. post med. Lenæis enim Dionysiis non intererant peregrini, quod docet luculentus Aristophanis locus in Acharnensibus v. 501. 502. Quo accedit, Dionysia, si simpliciter appellentur, e Ruhnkenii sententia, manifestis argumentis firmata ea, intelligenda esse magna, vel urbana. Quo minus itaque putemus injuriam a Midia factam esse Demostheni Διονυσίοις ἀστικοῖς, nihil impedit nisi Scholiastes ille Aristophanis, Jovialia mensi Anthesterioni assignans, cum magna Liberalia mense Elaphebolione (Februario nostro et Martio æquali) celebrarentur. Sed, idem si erroris convictus est, in miscendis Ληναίοις et τοῖς κατ' ἀγροὺς, a summo Ruhnkenio, ad Acharnensium v. 201., quidni eum, itidem in tempore τῶν Πανδίων designando, hallucinatum esse suspicemur, cum nihil præterea ejus sententiæ faveat? Harpocratio et

Suidas Jovialia post Liberalia fuisse celebrata narrant, quo ipso magna, vel urbana, innuunt Liberalia. Si velis itaque defendere Scholium ad Arist. Nubes, Taylori rationem deseras necesse est, et Διάσια a Πανδίοις differre agnoscas. Ea est Corsini in Fastis Atticis sententia, qui Διάσια Anthesterioni assignat, Πάνδια autem Elaphebolioni. Jam ratio reddenda est lectionis a me in textum receptæ: τῇ ὑστεραίᾳ τῶν Πανδίων. Nullis ea Codd. nititur, sed est e conjectura Palmerii. Firmatur tamen satis, ipsius Demosthenis (§. δ'.) verbis; ut licuerit eam sine dubitatione in tali editione exprimere, pro Codd. et edd. depravato illo: ἐν Πανδίονι. Restat τῆς πομπῆς τῷ Διονύσῳ ἐν Πειραιεῖ mentio (§. δ'. facta) nobis expendenda. Memoratur hoc festum hoc uno loco, ut difficile sit aliquid certi de eo statuere. Si reputemus, tria etiam hic enumerari Dionysia et constare de πομπῇ τῇ ἐπὶ Ληναίῳ pariter ac de τοῖς ἐν ἄστει Διονυσίοις, reliquum esse festum Liberalium ruralium apparebit. Quid si illud est ipsum hoc ἐν Πειραιεῖ? Demus tribus Hippothoontidis erat ipse Piræeus, quod luculentis testimoniis ostendit Meursius in Piræeo. In demis autem agebantur Διονύσια τὰ κατ' ἀγρούς, ut ex Aristophanis Acharnensibus docet Ruhnkenius l. c., quo pertinent hæc potissimum Comici verba (v. 263—267): φαλῆς — ἕκτῳ σ' ἔτει προσεῖπον, εἰς τὸν "δῆμον" ἐλθὼν ἄσμενος. Optaverat autem antea (v. 250) idem qui illa dicit Dicæopolis, ut sibi liceret ἀγαγεῖν — τὰ κατ' ἀγροὺς Διονύσια. Ejusdem generis videntur esse τὰ ἐν Βραυρῶνι Διονύσια, de quibus est Hemsterhusii disputatio ad Pollucis lib. 9. 71. p. 1046. Sic, pro variis, ubi agebatur, demis, varia fortasse asciscebat nomina universum hoc Liberalium ruralium festum; neque mirum sit, si Piræensia Liberalia, tanquam ceteris clariora et majori apparatu agi solita pro toto genere h. l. memorentur. Hanc qualemcunque conjecturam eruditorum examini, meliora doceri paratus, relinquo. De choragia hoc loco disputandi otium fere mihi fecit Libanius in argumento, cui addere juvabit F. A. Wolfii in Prolegg. ad Leptineam (p. 371. seqq. vol. II.) rei explicationem. Illam tangere liceat quæstionem, qualis fuerit is, quem Demosthenes instruxit, chorus? Duobus orationis nostræ locis, §. ή. ubi memorantur οἱ κριταὶ τῷ ἀγῶνι τῶν ἀνδρῶν, et §. μδ'. ubi ait noster se κεχορηγηκέναι αὐληταῖς ἀνδράσι satis apparet, tibicinum fuisse eum. Κριταὶ autem illi, post editum in theatro munus, sorte ducebantur ab Archonte, festi moderatore.

Injuriæ a Demosthene acceptæ genus paullo curatius exponere non ab re fuerit. Dicitur κονδύλους εἰληφέναι. "Κόνδυλοι proprie sunt ipsæ articulorum in digitis prominentiæ, atque inde etiam plaga articulis inflicta." Verba sunt Langbænii ad Longinum (p., Tollio, 136.) cf. Arist. Hist. animall. 1. 15. Hic vapulandi

modus quam ignominiosus fuerit et servorum proprius, docet prolixe Tollius ibid. p. 232. Jungitur illi, nostræ orationis §. κά. τὸ ἐπὶ κόῤῥης τύψαι, i. e. τὸ τὴν γνάθον πλατείᾳ πλῆξαι χειρὶ e Phrynichi et Thomæ Magistri explicatione.

Oratio hæc ipsa scriptane sit solum an dicta ad judices? quærat aliquis. Docemur autem ab Æschine (§. κ'. §. οδ'. κ. Κτησιφ.) transegisse Demosthenem cum Midia, triginta minis ab eo acceptis. Posteriorem locum adscribere juvat: Δημοσθένης τὴν μιαρὰν κεφαλὴν ταύτην καὶ ὑπεύθυνον, ἣν οὗτος (ὁ Κτησιφῶν) παρὰ πάντας τοὺς νόμους γέγραφε στεφανῶσαι, μυριάκις κατατέτμηκε, καὶ τούτων μισθοὺς εἴληφε, τραύματος ἐκ προνοίας γραφὰς γραφόμενος, καὶ κατακεκονδύλισται, ὥστε αὐτὸν οἴομαι τὰ τῶν κονδύλων ἴχνη τῶν Μειδίου ἔχειν ἔτι φανερά. ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὐ κεφαλὴν, ἀλλὰ κεφάλαιον, κέκτηται. Hic, ubi plus liceat quam in justa Æschinis editione, non dubitavi asciscere ingeniosissimam Toupii conjecturam, qua ille joco, alias infceto, aculeum se dedisse non immerito gloriatur: scribendo nimirum κεφάλαιον pro πρόσοδον, quod est in omnibus libris. Glossema hoc sapit; est enim κεφάλαιον caput, unde usuræ redeunt. Cum hac litis cauponandæ facilitate male profecto coit grandiloqua ista integritatis suæ ab omni corruptione alienæ ostentatio apud nostrum §. β'. et §. ξ'. Sic, cujus ingenium mirabamur, ejus animum pene contemnere discimus. Erat enim contra leges ipsas talis causæ remissio §. ιά. sq. et ιδ'. Quod igitur habita hæc non fuit oratio, eo factum esse putarunt veterum aliqui, ut affectam, non perpolitam, relinqueret eam orator. Inde repetitarum aliquot sententiarum rationem reddi posse judicat Photius. Ex hoc genere illa potissimum est similitudo, quam ab ἐράνῳ mutuatur bis, et §. κή. et νά. Demosthenes. Equidem Tayloro assentior qui, cum Photio, hanc iterationem commentantis fuisse putat et fluctuantis, quo loco talis sententia aptissime poneretur? Simili modo, etsi ea brevior est locutio, bis legitur: ἔσται βραχὺς ὁ λόγος κᾂν ἄνωθεν κ. τ. λ. §. κγ'. et μέ. Quale autem et quantum ingenii robur in oratore nostro fuerit, id tum maxime apparet, cum inchoatum hoc ejus et affectum modo opus tot ac tantis videmus splendere virtutibus. Maximi hæc oratio semper facta est ab elegantissimis quibusque omnis ævi hominibus. Testis sit Plinius minor, citante Tayloro.

* * *

EX EDITIONE HERVAGIANA

PRÆFATIO.

DEMOSTHENES pugno cæsus in theatro a Media Atheniensi prædivite, eum ad populum accusavit. Tunc enim ab illo pulsatus est

Demosthenes, cum Dionysia agerentur, qui ludi erant in honorem Liberi patris instituti, curatorque ludorum erat cum aliis delectus Demosthenes, quos choragos appellabant. eam injuriam, atque id crimen cum magnopere exaggerare vellet orator, aliquot hominum exempla recensens, qui ob hujuscemodi facinora in fraudem capitalem inciderant, et ab injuriam passis cæsi erant, ita inquit, *οὐ γὰρ ἡ πληγὴ παρέστησε τὴν ὀργὴν*, &c. Ut autem res melius intelligatur, uno aut altero versu locum altius repetitum traducam hoc modo, ac sesquiversu producam. Noverunt hoc multi, Evæona Laodamantis fratrem inter epulas, in conventuque publico obtruncatum a Bœoto, unicum ob colaphum inflictum. neque vero unica plaga iræ impetum illi, sed ignominia civit. neque cædi ingenuis grave est, tametsi est ipsum grave. id enimvero demum grave est, ad contumeliam cædi. Siquidem multa facere, o viri Athenienses, existimari potest qui alium cædit, quorum partem, ne is quidem qui verberibus afficitur, indicare satis sermone atque effari possit, ipsa perpetrandæ rei specie, obtutu truculento, vocis atrocitate, adde cum sugillandi animo, quum inimicum se profitendo, denique quum pugnis, et quum in malam cædit. Atqui hæc promovent, hæc inquam emovent de mentis suæ statu homines contumeliæ atque sugillationis insolentes. His commemorandis, o viri Athenienses, nemò est qui rei atrocitatem animis audientium oculisque repræsentare queat, præut quidem est injuria re ipsa conspicua omnibus numeris evidentiæ, iis qui rei spectatores fuerunt, ipsique adeo injuriam perpesso. Quorum verborum oratoris hæc sententia est, ea quæ rei adjuncta dicuntur (a Quintiliano etiam complexus causarum et circumstantiæ nomine appellantur, ut Græci appellant *περίστασιν*) esse hujusmodi, ut magna ex parte animo magis concipi, quam verbo enunciari possint. Citatur autem hic locus a Jureconsulto in Cap. Aut facta §. qualitate rixæ. ff. de pœnis. Ubi cum Jureconsultus ea amplificationis argumenta quæ a circumstantia ducuntur, in septem modos digesserit, qualitatis exemplum a Demosthene potissimum ducendum esse censuit, qui in qualitate et æstimatione injuriæ, facinoris perpetrati speciem (quod schema ipse vocat) animadvertendam esse duxit, hoc est, habitum et affectum corporis, animique tam pulsantis quam vapulantis, et quandam veluti actionem atque repræsentationem improbitatis ejus qui cædebat atque impotentis animi, contraque fœdi ac pudendi aspectus ejus qui vapulabat exhibitionem, animo obversari judicum oportere, ut pœnam pro dignitate rei statuant. In qualitate etiam ponit, truces minacesque oculos pulsantis, in eum qui pulsatur, tum vociferationem desævientis, territantisque eum qui violentiæ cedit. Quæ omnia accidere verisimile est, cum sugillandi animo id fit, id est, notam, ignominiamque inurendi homini integræ famæ intemeratique pudoris, quum inimicum se profitetur qui pulsat, injuriamque ita accipi vult, tanquam ab inimico offendendique cupido illatam, cum plaga infligitur non expansa manu, sed in pugnum contracta, quo ictus sit nocentior et gravior, postremo cum in eam partem corporis de industria plaga incumbit, quo atrocissima noxa corpus multari potest, sugillataque ea pars esse ac diu manere conspicua, indeque facies dehonestari. Hoc enim significat *ἐπὶ κόῤῥης*, id est, *κατὰ τῆς σιαγόνος πατάξαι*, Atticorum lingua loquentibus. quod Interpres ignarus *pupillam* transtulit, quasi *κόρης* Demosthenes scripsisset. Hæc sunt, inquit Demosthenes, quæ homines injuriis non assuetos animi impotentes faciunt, id est, quæ patientiam quantumvis prudenti excutiunt. Quintilianus in sexto, de concitandis affectibus loquens, "Atrocitas," inquit, "crescit ex his, quid factum sit, a quo, in quem, quo animo, quo tempore, quo loco, quo modo, quæ omnia infinitos anfractus habent." Et paulum infra, "Plurimum tamen," inquit, "affert atrocitatis modus, si graviter, si contumeliose, ut Demosthenes ex parte percussi corporis, ex vultu ferientis, ex habitu invidiam Midiæ quærit." Idem alibi, "Namque in hoc eloquentiæ vis est, ut judicem non ad id tantum compellat, in quod ipse a rei natura ducetur, sed aut, qui non est, aut majorem quam est faciat affectum. Hæc est illa, quæ Dinosis vocatur, rebus indignis, asperis, invidiosis addens vim oratio, qua virtute præter alios plurimum Demosthenes valuit." Hæc et plura in Annotationibus posterioribus in Pandect. Budæus. Quin et Alciatus eundem locum exponit Dispunctionum libro secundo, cap. 16.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΕΙΔΙΟΥ ΛΟΓΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΟΝΔΥΛΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

ἙΟΡΤΗΝ ἦγον οἱ Ἀθηναῖοι Διονύσῳ, ἣν ἐκάλουν ἀπὸ τοῦ θεοῦ Διονύσια· ἐν δὲ ταύτῃ τραγικοὶ, 508
καὶ κωμικοὶ, καὶ αὐλητῶν χοροὶ διηγωνίζοντο. καθίστασαν δὲ τοὺς χοροὺς αἱ φυλαὶ, δέκα τυγ- 509
χάνουσαι· χορηγὸς δὲ ἦν ἑκάστης φυλῆς, ὁ τὰ ἀναλώματα παρέχων τὰ περὶ τὸν χορόν. ὁ
τοίνυν Δημοσθένης τῆς ἑαυτοῦ φυλῆς, τῆς Πανδιονίδος, ἐθελοντὴς ὑπέστη χορηγός. ἐχθρῷ δὲ
κεχρημένος τῷ Μειδίᾳ, τῶν πλουσίων ἑνὶ, φησὶ μὲν καὶ ἄλλα [1] περὶ τὴν χορηγίαν [2] αὐτοῦ πε-
πονθέναι κακῶς, τὸ δὲ τελευταῖον, ἐπὶ τῆς ὀρχήστρας κονδύλους [3] ἔλαβεν ἐναντίον πάντων τῶν
θεατῶν. ἐπὶ τούτῳ κατηγόρησεν ἐν τῷ δήμῳ τοῦ Μειδίου, ὡς ἠσεβηκότος εἰς τὴν ἑορτὴν, καὶ
[4] εἰς τὸν Διόνυσον. ἐκαλεῖτο δὲ ἡ τοιαύτη κατηγορία, προβολή. ὁ μὲν οὖν δῆμος κατέγνωκε τοῦ
Μειδίου τὴν ἀσέβειαν. ἀγωνίζονται δὲ νῦν ἐν δικαστηρίῳ, περὶ τῆς τοῦ δήμου καταχειροτονίας.
ἔδει γὰρ, καταγνόντος τοῦ δήμου, [5] δικαστήριον κρῖναι δεύτερον. ἔστιν οὖν ὁ ἀγὼν περὶ ὑποτιμή-
σεως. οὐ γὰρ περὶ τοῦ μηδὲν ἀδικεῖν ὁ Μειδίας ἀγωνίζεται, ἀλλὰ περὶ τοῦ τιμήματος, πότερον
ὕβρεως, ἢ ἀσεβείας ὀφείλει δίκην. ὁρικὸς οὖν ὁ λόγος τῇ στάσει. τοῦ μὲν Μειδίου λέγοντος, ὕβριν
εἶναι τὸ πραχθὲν, ἐπειδὴ ἔτυψεν ἄνδρα ἐλεύθερον· τοῦ δὲ Δημοσθένους, ἀσέβειαν, ἐπειδὴ χορη-
γὸς ἦν ὁ τυφθεὶς, καὶ ἐν Διονυσίοις, καὶ ἐν τῷ θεάτρῳ· διὰ γὰρ τούτων καὶ ἠσεβηκέναι τὸν Μει-
δίαν φησίν· ὡς εἶναι διπλοῦν ὅρον κατὰ [6] σύλληψιν, ὅταν μὴ ἐκβάλλοντες τὸ ὑπὸ τῶν ἀντιδίκων
εἰσαγόμενον ὄνομα, καὶ ἕτερον αὐτῷ προστιθῶμεν, ὥσπερ ἐνταῦθα ὁ Δημοσθένης, τοῦ Μειδίου
λέγοντος ὑβρικέναι, οὐκ ἐκβάλλει μὲν οὐδὲ τὴν ὕβριν, προστίθησι δὲ αὐτῇ καὶ τὴν ἀσέβειαν.

[7] ΕΤΕΡΑ ΥΠΟΘΕΣΙΣ. 510

ΔΙΑΦΟΡΟΙ παρ' Ἀθηναίοις ἤγοντο ἑορταί. ἐν αἷς ἦν τὰ Παναθήναια, ἅπερ ἦν διπλᾶ, μικρά τε καὶ μεγάλα. καὶ τὰ μὲν μεγάλα κατὰ πενταετηρίδα ἐτελεῖτο· τὰ δὲ μικρὰ κατὰ τριετη-

[1] ἐπὶ R. [2] ἐπ' αὐτοῦ T. [3] λαβεῖν T. [4] Deest εἰς. T. [5] τὸ δικαστ. κρῖναι T. [6] σύλληψιν. ἔστι δ' οὗτος, ὅταν T. [7] ΑΛΛΩΣ.

ΠΕΡΙ] Ita ex Codd. Regg. α. β. et Vindob. non ὑπὲρ cum vulgatis. Taylor.

Περὶ τὴν χορηγίαν] Ἐπὶ Editt. superiores, Ald. Felic. et Paris. cum MS. Baroc. et Vindob. Wolfius περὶ vel κατὰ legit. Variatum est in cæteris. παρὰ, ὑπὸ, Man. Codd. Regg. Lind. Ven. Bodl. Istud παρὰ est omnium optimum. Demosthenes statim ineunte oratione. § ά. πολλὰ καὶ βίαια παθὼν παρὰ πᾶσαν τὴν χορηγίαν. Proxime τὴν χορηγίαν αὐτοῦ Ald. Felic. Man. Paris. et MSS. nonnulli. Taylor. Vix dubito, quin, pro περὶ τὴν χορηγίαν αὐτοῦ πεπονθέναι, sit scribendum: παρὰ (hoc e Paris. α. nam περὶ sine auctore datum est ab H. Wolfio) τὴν χορηγίαν ὑπ' (hoc de conjectura additur) αὐτοῦ (lenem aliquot edd. habent) πεπονθέναι. Spalding.

Λαβεῖν] Ἔλαβεν cum Ald. Bar. Felic. Man. Paris. Vindob. etc. legit et interpretatus est Wolfius. διέλαβεν Ven. λαβεῖν margo Benenati. Taylor.

Προβολὴ] Videtur latius patuisse hoc actionis genus, quam hic a Libanio et a Thoma Magistro quoque finitur, qui fuisse ait actionem in eos, qui in festo Dionysiorum deliquissent, καταχρηστικῶς δὲ καὶ τὴν περὶ πάσης δίκης κατηγορίαν. Aptissime ex locis Xenophontis, Isocratis et Æschinis, apud Taylorum in præf. ad hanc or. exhibitis, dixeris fuisse *Provocationem ad populum*. Spalding.

Τὴν ἀσέβειαν] Τὴν ante ἀσέβειαν abjecerim. Idem.

Περὶ ὑποτιμήσεως] De æstimatione litis, ὅ, τι χρὴ παθεῖν, ἢ ἀποτῖσαι. Postea [sc. §. 9'. med.] τὴν ὑποτίμησιν alio nomine τὸ τίμημα vocat. Wolf.

Στάσει] De *constitutione causarum* (vel statu) et quidem hac potissimum *definitiva* (ὁρικὴ στάσις) tironibus consulendus est Cic. de Inv. l. 1. c. 8. it. Quint. III. 6. 79. et passim hoc capite; loquitur enim Fabius ut de nota re, neque justam adhibet definitionem. Spalding.

ΕΤΕΡΑ ΥΠΟΘΕΣΙΣ] Desideratur hoc posterius Argumentum, quod ex editione Taylorana edere curavimus, in editione Spaldingii.

Διπλᾶ] Restituimus ex Edit. Paris. et MS. Vindob. Taylor.

ρίδα. ἐν μὲν οὖν τοῖς μεγάλοις γυμνάσιά τινα ἐγίνοντο, καὶ προὐβάλλετο ἀφ' ἑκάστης φυλῆς
εἷς γυμνασίαρχος, λαμβάνων χρήματα εἰς τὸ γυμνάζειν τοὺς ἐπιτελέσοντας τὴν ἑορτὴν, καὶ
[1] δώσων τὰς τούτων δαπάνας τοῖς τῆς ἑαυτοῦ φυλῆς. ἤγετο δὲ παρ' αὐτῶν καὶ τὰ Διονύσια, καὶ
ταῦτα διπλᾶ, [2] μικρά τε κατ' ἔτος ἐν ἄστει, καὶ μεγάλα διὰ τριετηρίδος ἐν τοῖς λῃνοῖς· ἐν οἷς
προὐβάλλετο χορηγὸς ἀφ' ἑκάστης φυλῆς πρὸς τὸ τρέφειν χοροὺς παίδων τε καὶ ἀνδρῶν· ἐλάμ-
βανε δὲ εἰς τοῦτο χρήματα. ἐπιστάσης δὲ τῆς ἑορτῆς, ἠγωνίζοντο πρὸς ἀλλήλους οἱ χορηγοὶ καὶ
ἤριζον, ὕμνους εἰς τὸν Διόνυσον ᾄδοντες· καὶ τῷ νικῶντι τρίπους τὸ ἆθλον ἦν· ἐπειδὴ τὸν αὐτὸν
Ἥλιον καὶ Ἀπόλλωνα καὶ Διόνυσον ᾤοντο. παυομένης δὲ τῆς ἑορτῆς, ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ προὐ-
βάλλοντο οἱ χορηγοὶ τῆς μελλούσης ἑορτῆς. ἐν τοίνυν τῷ παρόντι καιρῷ προεβλήθησαν οἱ χορηγοὶ
ἑκάστης φυλῆς. ἐσπάνιζε δὲ ἡ Πανδιονὶς, ἡ τοῦ Δημοσθένους φυλὴ, χορηγοῦ, καὶ ἠμέλησε τὸ
πρῶτον ἔτος, τὸ δεύτερον, τὸ τρίτον. ἔθος δὲ ἦν πρὸ μηνὸς τῆς ἑορτῆς τὸν ἄρχοντα συνάγειν τοὺς
χορηγοὺς ἑκάστης φυλῆς εἰς τὸ λαχεῖν περὶ τῶν αὐλητῶν· καὶ ἐλθόντων τῶν χορηγῶν ἑκάστης
φυλῆς πλὴν τοῦ τῆς Πανδιονίδος, ἰδὼν ὁ Δημοσθένης τὴν ἑαυτοῦ φυλὴν ἀτιμαζομένην παρὰ
511 πάντων, τῷ μὴ κεκτῆσθαι χορηγὸν, αὐτεπάγγελτον καὶ αὐτοχειροτόνητον ἑαυτὸν χορηγὸν τῇ
φυλῇ καθίστησι· κἀντεῦθεν ἐπῃνεῖτο παρὰ πάντων. [3] καὶ λαχόντος αὐτοῦ περὶ τῶν αὐλητῶν,

[1] δώσοντας τούτων [2] μικρά τε καὶ μεγάλα, καὶ τὰ μὲν μικρὰ ἤγετο κατ' ἔτος, τὰ δὲ μεγάλα διὰ τριετ. [3] καὶ δὴ

Δώσων τὰς] Eam utique lectionem quanquam revocavit Wolfius, interpretationemque suam juxta accommodavit, (cum Editt. constanter fere δώσοντας, quod certe pro nihilo habeo) constat tamen, MSS. Codd. vel in varietate legendi, antiquæ scripturæ auctoritatem, non Wolfii emendationem tueri, cum Lambini Codd. et Vindob. habeant εἰς τὸ γυμνάζειν τοὺς μέλλοντας ἐπιτελέσαι τὴν ἑορτὴν, καὶ διδόναι τὰς τούτων δαπάνας, et quæ sequuntur. Idem.

Τοῖς τῆς ἑαυτοῦ φυλῆς] Scil. χορευταῖς, ἢ ἀγωνισταῖς. Wolf.

Μικρά τε] Fortasse μικρά τε κατ' ἔτος (ἢ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν) ἐν ἄστει, καὶ μεγάλα διὰ τριετηρίδος. Sic esse legendum colligi potest e vita Tragicorum Poetarum, Æschyli, Sophoclis, Euripidis, et Apharei apud Plutarchum in vita Isocratis, ubi fit mentio διδασκαλιῶν ἀστυκῶν καὶ ληναικῶν. Wolf. Vides, mi Lector, textum, quem cudi fecimus, esse ex Wolfiano penu, cum Editt. superiores, quas ille in hac notula reformare voluit, constanter legant μικρά τε καὶ μεγάλα διὰ τριετηρίδος. Sola Parisiensis, si Cod. Vindob. excipias, effusius paulo, et quodammodo ad Wolfii mentem propius: Διονύσια, καὶ ταῦτα διπλᾶ, μικρά τε καὶ μεγάλα, καὶ τὰ μὲν μικρὰ ἤγετο κατ' ἔτος, τὰ δὲ μεγάλα διὰ τριετηρίδος ἐν τοῖς ληνοῖς. Utcunque distinxerit Wolfius inter Liberalia in urbe, et Liberalia ἐν τοῖς ληνοῖς, (et ego recte distinxisse non negaverim) Tu tamen cave fidem adhibeas Scriptori nostro anonymo, et hic, et in sequentibus, qui Festa Bacchi anniversaria alia, alia trieterica esse contendit. Neque enim vera ait. Dionysia peculiari commentario illustrare voluit I. Meursius, qui non pauca Festa Atheniensium dedita opera et multo literarum lumine elucidavit. Eos labores, sive injuria ætatis interceptos, sive ad umbilicum non perductos, aliqua ex parte compensabunt, quæ de istis sacris commentati sunt, Scaliger ὁ μέγας de Emend. Temporum, Is. Casaubonus Animadv. ad Athenæum, p. 445. et Commentar. ad Theophrast. p. 131. Castellanus de Festis Græcorum, Seldenus ad Marm. Oxon. p. 166. seqq. Edit. Mattaire, Viri docti ad Ælian. V. H. II. 13. 30. Petavius ad Themistii Orat. XII. Palmerius in Exercit. ad Auctores Græcos, p. 505. 617. Petitus ad LL. Atticas, p. 112. Edit. Wesseling. Meurs. Athen. Attic. p. 150. Spanhemius de usu Numismatum, et in Notis ad Aristoph. Nubes, Menagius denique in tractatu, quem de Fabula Terentii, Heautontimorumenos dicta, patrio idiomate conscripsit. Taylor.

Ἐπιστάσης δὲ τῆς ἑορτῆς] Wolfius: *Festo autem jam instante*, minus recte; nec enim certabant inter se choragi festo jam instante, sed in ipsa festi celebratione. Reddendum itaque: *Quum vero celebraretur festum*. Jurin.

Χορηγοὶ] Wolfius: *Ædiles*. Sed Ædilis apud Romanos longe alia et longe major erat auctoritas et munus, quam choragi apud Athenienses. Malim itaque: *Choragi*, vel *chori ductores*, tum hic, tum ubique. Idem.

Ἐσπάνιζε δὲ] Ita cum Paris. non δή. Taylor.

Πρὸ μηνὸς τῆς ἑορτῆς] Ἀντὶ τοῦ, μῆνα πρὸ τῆς ἑορτῆς. Wolf.

Εἰς τὸ λαχεῖν etc.] Ἀντὶ τοῦ, εἰς τὸ κληροῦσθαι τοὺς αὐλητάς. Quid inter τὸ λαχεῖν καὶ κληροῦσθαι differat, non est ignotum. Idem.

Πλὴν τοῦ τῆς Πανδιονίδος — τῇ φυλῇ καθίστησι] Vid. Var. Lect.

Καὶ λαχόντος] Paris. καὶ δὴ λαχόντος. melius. Et pro λαχόντος in marg. κληρουμένου. Taylor.

συνέπραξεν [1] αὐτοῦ ἡ τύχη τῇ προθυμίᾳ, καὶ ἔλαχεν αὐτῷ ὁ κάλλιστος τῶν αὐλητῶν ὁ Τηλε-
φάνης. θέλων [2] οὖν κοσμῆσαι τὸν αὐτοῦ χορὸν πλέον τῶν ἄλλων, ἐποίησεν αὐτὸν φορέσαι χρυ-
σοῦς στεφάνους. Μειδίας δὲ, τῶν πολιτευομένων [3] τίς, ὢν σφόδρα πλούσιος καὶ πολλὰ δυνά-
μενος, ἐχθρὸς τῷ Δημοσθένει γεγονὼς διὰ τὰς αἰτίας, ἃς ἐρεῖ [4] κατὰ μικρὸν ἐν τῷ λόγῳ, πολ-
λάκις καὶ ἄλλα παρηνώχλει καὶ ἐπηρέαζε, καὶ δὴ [5] καὶ ὁ Δημοσθένης λέγει, ὅτι ὀμνυόντων τῶν
κριτῶν τῷ καλῶς ᾄσαντι δοῦναι τὴν νίκην, νύττων αὐτοὺς ὁ Μειδίας ἔλεγε, πλὴν Δημοσθένους.
ὅθεν ὁ Δημοσθένης ἔοικεν ἐλέγχων αὐτόν. καὶ τελευτῶν, εἰς τοιαύτην ἦλθε μανίαν ὁ Μειδίας, ὥστε
ἐν τῷ θεάτρῳ κόνδυλον αὐτῷ παρασχεῖν, καὶ τὴν ἱερὰν περιῤῥῆξαι ἐσθῆτα. καὶ ἰδὼν ὁ δῆμος
ἐπετύριττεν· ὃ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐπὶ κακοῦ ἐλαμβάνετο. ἀπελθὼν δὲ ὁ Δημοσθένης ἐσκέ-
ψατο τὸν παρόντα λόγον, κατηγορῶν αὐτοῦ δημοσίων ἀδικημάτων· ἐν ᾧ καὶ διαβάλλει τὸν Μει-
δίαν ὡς κλέψαντα [6] τῶν χρυσῶν στεφάνων ὀντινοῦν παρὰ τοῦ χρυσοχόου. ἄγει τοίνυν αὐτὸν ἐπὶ
τὴν κρίσιν ὁ ῥήτωρ, καταφορᾷ πλείστῃ καὶ τόνῳ σφοδρῷ προσχρησάμενος. ἡ γὰρ τοῦ Μειδίου
ποιότης, καὶ ἡ τῶν πραγμάτων προπέτεια, τῇ καταδρομῇ συμμαχεῖ. Ἡ δὲ στάσις ὁρική.
ζητούντων ἡμῶν ἴδιον ὄνομα τῷ ἐγκλήματι. ὁ μὲν γὰρ Μειδίας, ἰδιωτικὸν, ὁ δὲ ῥήτωρ, δημόσιον
εἶναι κατασκευάζει. ὅρος γάρ ἐστιν, οὗ τὸ μὲν, πέπρακται, τὸ δὲ, λείπει πρὸς τὸ τέλεον τοῦ 512
ὀνόματος τοῦ ἐπιτεθησομένου τῷ πράγματι. ὡς ἐπὶ τοῦ τὸ κενοτάφιον ὀρύξαντος καὶ κρινομένου
τυμβωρυχίας. ἐνταῦθα γὰρ πέπρακται μὲν τὸ ὀρύξαι, λείπει δὲ τὸ τάφον [7] ὀρύξαι. λέγει γὰρ ὁ
φεύγων, ὤρυξα μὲν, οὐ τάφον δέ· οὐ γὰρ εἶχον νεκρόν. ὁ δὲ διώκων ἀντιφέρει, ὅτι τὸ διορύξαι κε-
νοτάφιον, τυμβωρυχίαν καλῶ. οὐ γὰρ αὐτὸς ᾔδεις, ὅτι κενοτάφιόν ἐστιν· ἀλλ' ὡς τάφον ὀρύττων,
ἐπεὶ κενοτάφιον εὕρηται, ἀξιοῖς μὴ δοῦναι δίκην. οὕτω κἀνταῦθα, πέπρακται μὲν τὸ τύψαι τὸν
Δημοσθένην· λείπει δὲ, τὸ καλέσαι τὸν αὐτοχειροτόνητον χορηγόν. ὁ γὰρ Δημοσθένης λέγει, ὅτι
χορηγὸν ἔτυψας· ὁ δὲ Μειδίας, ὅτι [8] χορηγὸν οὐκ ἔτυψα· αὐτοχειροτόνητος γὰρ ἦσθα· ἀλλ'
ἰδιώτην. τοῦτο δὲ οὐκ ἔστι δημόσιον ἀδίκημα. Διπλοῦς [9] δὲ ὅρος εἴδους τοῦ κατὰ σύλληψιν.
κατὰ σύλληψιν δέ ἐστιν, ὅταν ὁ διώκων τὴν [10] αὐτοῦ δικαιολογίαν καὶ τὴν τοῦ φεύγοντος εἰς ἓν
συνάγῃ. ἔνθα γὰρ οὐ τὸ μὲν, ἐκβάλλει [11] τίς, τὸ δὲ, δέχεται, ἀλλ' ἄμφω συγκροτεῖ καὶ συλ-
λαμβάνει, [12] τοῦτο ὑπάγομεν τῷ εἴδει. φαίνεται οὖν ὁ ῥήτωρ ἐν πολλοῖς τοῦτο ποιῶν μέρεσι, καὶ
φάσκων ἅμα αὐτῷ καὶ τὴν πόλιν ὑβρίζεσθαι. κεφάλαια δὲ, τὰ τῇ [13] στάσει προσήκοντά ἐστι τῷ

1 αὐτῷ 2 οὖν ὁ Δημοσθένης κοσ. τὸν αὐτοῦ 3 τις ἂν, 4 μετὰ 5 καὶ ὡς ὁ 6 ἀπὸ τῶν 7 ὀρύξαι, οὐ κενοτάφιον. 8 χορηγὸν ἁπλῶς οὐκ 9 δὲ ὁ ὅρος 10 αὐτοῦ 11 τις 12 τοῦθ' 13 τάξει

Συνέπραξεν κ. τ. λ.] Ὁμηρικῶς sæpe Dativi pro Genitivis ponuntur: sed hic lego aut αὐτοῦ τῇ προθυμίᾳ, aut αὐτῷ τῆς προθυμίας. sub. ἕνεκα. Wolf. Olim legebatur αὐτῷ — τῇ προθυμίᾳ. marg. Par. αὐτοῦ. Taylor.

Καὶ ἔλαχεν] Ἀντὶ τοῦ, ἔλαχε τὸν ἄριστον. Wolf.

Τῶν πολιτευομένων τις] Wolfius: *unus ex civitatis gubernatoribus.* Rectius puto: *unus ex Rhetorum numero,* vel *unus ex eorum numero, qui civitatis negotiis se immiscebant.* Jurin.

Πολλὰ δυνάμενος] Wolfius: *magnæ auctoritatis,* malim, *magna potentia.* Auctoritas enim virtuti tribuitur: potentiam vero factione et partium studio vel improbissimi nonnunquam consequuntur. Idem.

Καὶ δὴ καὶ] *Tum vere quoque:* Wolfius. Erratum forte preli est, et legendum: *Tum vero quoque.* Idem.

Τῷ καλῶς ᾄσαντι δοῦναι τὴν νίκην] Wolfius: *se victoriam illi daturos, qui præclare cecinisset.* Vertendum: *qui optime cecinisset.* Idem.

Ἐν τῷ θεάτρῳ] *Ut ei alapam impingeret, et vestem dilaceraret.* Wolfius. Quem miror in Interpretatione eas potissimum voces omisisse, quibus Orator ipse tantam vim et auctoritatem tribuat: ut impingeret *in theatro,* et vestem *sacram* dilaceraret. Vid. §. ζ. med. §. κ'. med. §. κά. fin. Taylor. Legendum: *ut etiam in theatro ei alapam impingeret, et vestem sacram dilaceraret.* Jurin.

Λείπει δὲ τὸ τάφον ὀρύξαι] Wolfius: *ambigitur vero, an sepulcrum sit effossum.* Rectius: *id vero deest, ut sepulcrum fuerit, quod effossum sit.* Idem.

Ὁ δὲ διώκων ἀντιφέρει] Wolfius: *Accusator vero obiicit.* Rectius: *reponit,* vel *retorquet.* Idem.

Τὸν αὐτοχειροτόνητον] Wolfius: *qui ultro sese obtulit.* Melius: *qui, nemine suffragium ferente, se ipse ultro obtulit.* Idem.

Αὐτοχειροτόνητος γὰρ ἦσθα] Wolfius: *nam tuo suffragio es creatus.* Vertendum: *nam tuo unius suffragio es creatus.* Idem.

Ἀλλ' ἰδιώτην] Editio Parisiensis cum Cod. Vindob. multa in hoc argumento pleniora et disertiora habet, sed quibus sensus non magnopere adjuvatur. Uti in hoc loco: ὁ δὲ Μειδίας, ὅτι χορηγὸν ἁπλῶς οὐκ ἔτυψα· αὐτοχειροτόνητος γὰρ ἦσθα· ἀλλὰ Δημοσθένην ἰδιώτην ὄντα· τὸ δὲ τύψαι ἰδιώτην οὐκ ἔστι δημόσιον ἀδίκημα. Eodem tenore orationis procedunt in iis, quæ mox sequuntur: φαίνεται οὖν ὁ Δημοσθένης — καὶ φάσκων ἅμα Δημοσθένει κ. τ. λ. Taylor.

Τοῦτο] Recte Wolfius pro τοῦθ' Editionum omnium superiorum. Idem.

Κεφάλαια δὲ, τὰ τῇ τάξει προσήκοντα] Videntur aut hæc verba redundare, aut ipsa capitum enumeratio deesse. Fortassis etiam legendum προήκοντα, ἀντὶ τοῦ, προϊόντα. Wolf. Nihil eorum, quæ suspicatus est bonus Wolfius, aut *redundat,* aut *deest,* neque *fortassis legendum* προήκοντα. Tu tamen cum marg. Edit. Benenati et Vindob. leges τῇ στάσει προσήκοντα non, τῇ τάξει, et versionem pariter reformabis. Monendus es autem, abesse nonnulla, quæ hic leguntur, a Codd. Vindob. et Reg. *a.* atque ita procedere sententiam integræ simillimam: Κεφάλαια δὲ, τὰ τῇ στάσει προσήκοντα, τὰ δὲ προοίμια καταφορικὰ, ὑπερβολὴν ἔχοντα πολλὴν κ. τ. λ. Unde admonuit doctissimus Marklandus, aliquid hujusmodi subesse: scil. κεφάλαια δὲ, τὰ τῇ στάσει προσήκοντα, τάδε· τὰ δὲ προοίμια etc. Hucusque enim a linea 11ma. paginæ prioris de Statu disseruerat: Jam ad Procemia explicanda accingitur. Taylor. Wolfius: *Ac capita in oratione ordine posita, hæc sunt.* At nisi Græca corrupta sint, vertendum videtur, *Habet autem oratio capita ordini instituto convenientia.* Jurin.

λόγῳ. τὰ δὲ προοίμια, καταφορικὰ, ὑπερβολὴν ἔχοντα πολλὴν, καὶ τῶν περιστατικῶν αὔξησιν.
τὸ γὰρ, οὐ πρὸς ἅπαντας, καὶ οὐ πρὸς ἐμὲ μόνον, καὶ τὸ ἀεὶ, τὴν μελέτην τῆς ἀτοπίας, καὶ οὐ
513 πρὸς ἅπαξ ἐκ τύχης ἡμαρτηκότα δείκνυσι. κεφάλαια δὲ τοῦ [1] λόγου ταῦτα, ὅρος, ἀνθορισμὸς,
γνώμη νομοθέτου, συλλογισμὸς, [2] πηλικότης, μία τῶν ἀντιθετικῶν, μεθ' [3] ἣν τὸ μεταληπτικὸν,
καὶ ἀντιληπτικόν. ἐνταῦθα διὰ τεσσάρων ὅρων ὁ ῥήτωρ ἐμπλέκει τὴν κατηγορίαν, δεικνύων, ὅτι
δημοσίᾳ Μειδίας ἠδίκησεν. ἔστι [4] δὲ πρῶτος ὅρος οὗτος, ὅτι οἱ ἐν ἑορτῇ ἀδικοῦντες δημόσιον ἀδί-
κημα ποιοῦσι. δεύτερος ὅρος, καὶ μάλιστα [5] ἐὰν οἱ χορηγοὶ ἀδικοῦνται. [6] τρίτος, ὅτι πᾶσα ὕβρις
δημόσιόν ἐστιν ἀδίκημα· παραλογίζεται δὲ ἐνταῦθα ἐκ τῆς ὁμωνυμίας τῆς ὕβρεως, λέγεται γὰρ
ὕβρις ἡ δι' αἰσχρουργίας, καὶ ἡ διὰ λόγων, καὶ ἡ διὰ πληγῶν, δημόσιον δὲ ἀδίκημα ἡγοῦντο τὴν
αἰσχρουργίαν, τῇ οὖν ὁμωνυμίᾳ παρελογίσατο. τέταρτος ὅρος, ὅτι ὁ πάντας ἀεὶ ὑβρίζων δημοσίᾳ
ἀδικεῖ· εἰ γὰρ τὸ δημόσιον ἐκ πάντων συνίσταται, ἄρα δημόσιον τἀδίκημα. τίθησι δὲ σπερμα-
τικῶς ἐν τῷ προοιμίῳ τοὺς τέτταρας ὅρους. ἐκ τούτων εἰσὶν ἐν τοῖς ἀγῶσι τρεῖς. τὸν δὲ [7] τέ-
ταρτον τίθησιν ἐν τῇ παρεκβάσει. [8] δικαίως. λέγων γὰρ ὅτι πάντας ὑβρίζων δημοσίᾳ ἀδικεῖ,
προεξέρχεται λέγων τὸν πρότερον αὐτοῦ βίον. ἔχει δὲ [9] ὁ λόγος οὗτος δύο προοίμια· τὸ πρῶτον ἐκ
διαβολῆς εἰλημμένον τοῦ ἐναντίου, καὶ ἐκ συστάσεως τοῦ οἰκείου προσώπου, καὶ ἐκ προσοχῆς.
ἔστι δὲ ἡ πρότασις διμερής· καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέρος ἀκατάσκευον· τὸ δὲ δεύτερον καὶ αὐτὸ
διμερές. καὶ κατασκευάζει τούτων ἑκάτερα. εἶτα ἐπιφέρει τὸ συμπέρασμα, ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ προσ-
514 οχή. Ὅρος κατὰ σύλληψιν. λέγεται δὲ οὕτως, ὅταν τοῦ φεύγοντος ἀντονομάζοντος, ὁ διώκων
καὶ τούτῳ κἀκείνῳ ὑπεύθυνον αὐτὸν εἶναι λέγῃ τῷ ὀνόματι. ὥστε [10] διπλοῦς ἐστὶν, ἐπεὶ δύο
[11] περιέχῃ ἐγκλήματα. [12] παράδειγμα. ὁ στρατηγὸς ὁ βιασάμενος τὴν παρατεθεῖσαν κόρην ὑπὸ

1 λόγου εἰσὶ ταῦτα 2 πηλικότης πρός τι, καὶ μία 3 ἣν ἐμπίπτει τὸ 4 δὲ ὁ πρῶτος 5 Deest ἐάν. 6 τρίτος ὅρος 7 τέταρτον ὅρον 8 καὶ δικαίως. 9 ὁ παρὼν λόγος 10 διπλῶς 11 περιέχει 12 παράδειγμα ὁ

Ὑπερβολὴν] Τουτέστιν, αὐξητικά. Sed περιβολὴν pene malim, de qua vide Hermogenem. ὑπερβολὴν Cicero *superlationem,* nonnulli *excessum* vertunt. Wolf. περιβολὴν, qua voce tantopere delectabatur Wolfius, ut eam, non alteram, lectionem interpretatione donaret, habent MSS. quibus usi sunt Aldus, Manutius et Felicianus. Taylor.

Τὸ γὰρ, οὐ πρὸς ἅπαντας, καὶ οὐ πρὸς ἐμὲ μόνον, καὶ τὸ ἀεὶ] Agitur hic de vehementia qua orationem orditur Orator, ubi hæc verba habet, τὴν ὕβριν ἣ πρὸς ἅπαντας ἀεὶ χρῆται Μειδίας. Itaque proculdubio legendum, τὸ γὰρ, πρὸς ἅπαντας, vel saltem, τὸ γὰρ, ἣ πρὸς ἅπαντας. Id cum non animadverteret Wolfius, multum ab Expositoris mente aberravit. Cum enim reddit, *Id quod hoc, Annon adversus omnes? et, non contra me solum: item, petulantiam semper meditatus, et, non semel fortuito deliquisse, ostendunt;* vertere potius debuisset, *Istud enim* adversus omnes, *et non in me solum, et istud,* semper, *studium improbitatis, non semel fortuito deliquisse ostendunt.* Jurin.

Γνώμη νομοθέτου] Wolfius, *sententia legislatoris.* Potius, *legislatoris consilium,* vel *scopus.* Idem.

Ἐὰν — ἀδικοῦνται] Ἐὰν — ἀδικῶνται. Markland.

Αἰσχρουργίας] Αἰσχρολογίας MSS. Ald. cum Vindob. et marg. Par. ubi etiam hic locus ita legitur: λέγεται γὰρ ὕβρις ἡ δι' αἰσχρολογίας γινομένη. λέγεται ὕβρις καὶ ἡ διὰ λόγων. λέγεται πάλιν ὕβρις καὶ ἡ διὰ πληγῶν. Taylor.

Ὅρος κ. τ. λ.] Vix habeo necesse admonere lectorem, hæc non continuari orationis filo, (cum supra explicatum sit, quid intellexerint Rhetores per Ὅρον κατὰ σύλληψιν. Vid. pag. 16. v. 23.) verum assuta esse ex notula *novi* alicujus Magistri, qui et rhetoricas suas quisquilias huic loco allevit. Absunt a Vindob. Juxta etiam habeo et id quoque notare, et exitum hujus argumenti in nonnullis Editt. conglutinari cum Scholiorum initio; et in nonnullis, puta in Parisina, adhærescere etiam quædam, quæ Wolfius nulla cum lectoris injuria plane omisit. Pro v. antepen. λέγεται δὲ οὕτως, maluit præstantissi-

τοῦ πρεσβευτοῦ, καὶ δημοσίων ἀδικημάτων κρινόμενος, καὶ ἀποκρινόμενος μὴ δημοσίᾳ ἠδικηκέναι, ἀλλὰ βιάσασθαι· ὁ δὲ πρεσβευτὴς, ἀμφοτέροις αὐτὸν φάσκων ὑπεύθυνον [1] εἶναι.

[1] εἶναι. τὸ προοίμιον ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου· ὁ δὲ λόγος δι' ἑνὸς εἴδους προάγεται, ἤτοι δικανικοῦ· τούτου γὰρ καὶ τὸ τέλος δίκαιον, καὶ ἡ κατασκευὴ διὰ τοῦ δικαίου.

mus Marklandus λέγεται δὲ οὗτος, uti pag. 14. v. 15. ὅρον κατὰ σύλληψιν. ἔστι δ' οὗτος. Deinde p. 17. v. ult. delet punctum post παράδειγμα. παράδειγμα ὁ στρατηγὸς (ἔστιν sc. subintellecto) ne casus ille, quem *rectum* vocant, ὁ στρατηγὸς, verbo suo destituatur. ib. quoque leges cum MSS. Lambini τὴν παρακαταθεῖσαν. Sed de his satis. Aliquando Demosthenem ipsum dicentem audiamus. IDEM.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΚΑΤΑ ΜΕΙΔΙΟΥ ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΚΟΝΔΥΛΟΥ.

ά. ΤΗΝ μὲν ἀσέλγειαν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τὴν 514
ὕβριν, ᾗ πρὸς ἅπαντας ἀεὶ χρῆται Μειδίας, οὐδένα οὐθ' ὑμῶν, οὔτε τῶν ἄλλων πολιτῶν, ἀγνοεῖν οἴομαι. ἐγὼ δ', ὅπερ ἂν καὶ ὑμῶν ἕκαστος ὑβρισθεὶς προείλετο πρᾶξαι, τοῦτο καὶ αὐτὸς ἐποίησα. καὶ προὐβαλόμην ἀδικεῖν τουτονὶ περὶ τὴν ἑορτὴν, οὐ μόνον πληγὰς ὑπ' αὐτοῦ λαβὼν τοῖς Διονυσίοις, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ βίαια παθὼν παρὰ πᾶσαν τὴν χορηγίαν. ἐπειδὴ δὲ, καλῶς καὶ τὰ δίκαια ποιῶν, ὁ δῆμος ἅπας οὕτως ὠργίσθη καὶ παρωξύνθη, καὶ σφόδρα ἐσπούδασεν ἐφ' οἷς ἠδικημένῳ μοι συνῄδει, ὥστε,
πάντα ποιοῦντος τούτου καί τινων ἄλλων ὑπὲρ αὐτοῦ, οὐκ 515
ἐπείσθη, οὐδ' ἀπέβλεψεν εἰς τὰς οὐσίας τὰς τούτων, οὐδὲ τὰς ὑποσχέσεις, ἀλλὰ μιᾷ γνώμῃ κατεχειροτόνησεν αὐτοῦ· πολλοί μοι προσιόντες, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τῶν ἐν τῷ

ά. Ἐγὼ δ', ὅπερ ἂν ὑμῶν ἕκαστος καὶ ὑβρισθεὶς προείλετο πρᾶξαι] Τὸ καὶ aut abundat, aut deest participium aliquod, cujusmodi sit προπηλακισθεὶς (aut πληγεὶς) καὶ ὑβρισθείς. Sed rectissime legi videtur: ἐγὼ δ', ὅπερ ἂν καὶ ὑμῶν ἕκαστος ὑβρισθεὶς κ. τ. λ. WOLF. Edidi juxta Wolfii certissimam emendationem, cui suffragantur MSS. Aug. Ven. Bar. TAYLOR.

δικαστηρίῳ νῦν ὄντων ὑμῶν, καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ἠξίουν καὶ παρεκελεύοντο ἐπεξελθεῖν, καὶ παραδοῦναι τοῦτον εἰς ὑμᾶς· ὡς μὲν ἐμοὶ δοκεῖ, δι' ἀμφότερα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νὴ τοὺς θεοὺς, καὶ δεινὰ πεπονθέναι νομίζοντες ἐμὲ, καὶ δίκην ἅμα βουλόμενοι λαβεῖν, ὧν ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐτεθέαντο θρασὺν ὄντα καὶ βδελυρὸν, καὶ οὐδὲ καθεκτὸν ἔτι.

β'. Οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων, ὅσα [1] μὲν παρ' ἐμοῦ προσῆκε φυλαχθῆναι, πάντα δικαίως ὑμῖν τετήρηται, καὶ κατηγορήσων, ἐπειδή τις εἰσάγει, πάρειμι, ὡς ὁρᾶτε, πολλὰ μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρήματ', ἐξόν μοι λαβεῖν, ὥστε μὴ κατηγορεῖν, οὐ λαβὼν, πολλὰς δὲ δεήσεις καὶ χάριτας, καὶ νὴ Δί' ἀπειλὰς, ὑπομείνας. ἃ δ' ἐν ὑμῖν μετὰ ταῦτά ἐστιν [2] ὑπόλοιπα, ὅσῳ πλείοσιν οὗτος ἠνώχληκε καὶ

[1] μὲν [οὖν] παρ' R.

[2] ὑπόλοιπα. ὅσῳ γὰρ πλείοσιν T.

Καὶ δίκην ἅμα βουλόμενοι κ. τ. λ.] Wolfii versio, quanquam mentem auctoris tetigit, est contorta nimis, ideoque subobscurior. Dilucidior et felicior multo Italica: *Parte percioche — e parte perche volevano far vendetta dell' altre cose, nelle quali l' haveano visto insolente, malvagio, e non piu supportabile.* Pro ὧν ἐπὶ τῶν ἄλλων, v. 5. ὃν ἐπὶ τῶν ἄλλων quibusdam non displicet. IDEM.

β'. Οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων, ὅσα μὲν παρ' ἐμοῦ——τετήρηται·——ὑπομείνας· ἃ δ' ἐν ὑμῖν——ὑπόλοιπα·——τὸ δίκαιον ἕξειν] Hunc in modum hæc interpungenda videntur, ut unam periodum, non plures conficiant, quo modo hactenus edita fuerunt. Sententia manifesta est. *Quæ quidem in me sita erant*, inquit Orator, *ea omnia vobis integra præstiti: quod autem postea vestræ potestatis est, jus meum me consecuturum spero, et quidem tanto magis, quanto magis iste vobis molestus est.* Hoc si vidisset Wolfius, scripsisset non, *quæ a me observari conveniebat,——et quæ jam apud vos reliqua sunt experiri voluerim. Nam quanto*, sed, *quæ quidem a me observari conveniebat,——quæ vero post ea in vobis reliqua sunt, nam quanto* etc. JURIN.

Ὅσα μὲν] Omisi cum H. Wolfio et aliquot MSS. et edd. οὖν, quod jure displicebat Reiskio. Neque erat, quod parceret vocabulo, prop[ter] ὑμῖν, quod in eo latere suspicabatur. Nequaquam enim "hic loci prorsus est necessarium ὑμῖν hoc," ut ait ille. Alia ratio τοῦ οὖν est infra §. ζ. ubi idem est, quod hic οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων. SPALDING.

Ὑμῖν τετήρηται] Vel ὑμῖν del. vel significat *vestri causa*. AUGER.

Κατηγορήσων] Ergo prooemium hoc antecessit agendi potestatem? vide Ulpian. WOLF.

Εἰσάγει] Εἰσάγειν utroque modo dicitur, et de privato, qui causam aliquam defert ad judices, et de magistratu, qui judices jubet tractare causam. Hæc nostri loci est ratio; illa infra: ὁ πληγεὶς — οὐδ' εἰσήγαγε τὸν Πολύζηλον. SPALDING.

Χρήματ' ἐξὸν] Distingue: πολλὰ μὲν — χρήματ', ἐξόν μοι λαβεῖν, ὥστε μὴ κατηγορεῖν, οὐ λαβών. MARKLAND.

Ἃ δ' ἐν ὑμῖν κ. τ. λ.] Aut ἀπὸ κοινοῦ repetendum ὑπομείνας, aut ἐλλειπτικὸν est, aut fortassis addendum προελόμενος. WOLF. Nihil horum: neque deest quidquam, nisi verbum substantivum, et distinctio: ἃ δ' ἐν ὑμῖν (ἐστὶ) μετὰ ταῦτα, ἔστιν ὑπόλοιπα, *quæ vero in vobis deinceps sita* sunt, ea *restant*; hoc est, quod superest, judices, a vobis dependet. Et rationem reddit proxime sequens sententia. Vel poni potest comma post ὑμῖν. Ἐν ὑμῖν, *in vestra potestate*, ut §. ξγ'. MARKLAND.

Ὑπόλοιπα] Tametsi textum Reiskianum secutus sum, non confectam tamen habeo rem de hujus loci lectione. Impedit in primis auctoritas qualiscunque Ulpiani, quo minus constitutione Reiskiana acquiescam. γὰρ post ὅσῳ, quod, cum aliquot Codd., expungit Reiskius, faceret ad distinendam sententiam sequentem a præcedenti, sicuti Ulpianus intelligebat. Dicit enim, post ὑπόλοιπα esse ἀποσιώπησιν. Utrocunque modo constitueris locum, dis-

[1]παρήγγελκεν, — ἑώρων γὰρ αὐτὸν ἄρτι πρὸ τῶν δικαστηρίων οἷα ἐποίει —, τοσούτῳ μᾶλλον ἐλπίζω τὸ δίκαιον ἕξειν. οὐ γὰρ ἂν καταγνοίην ὑμῶν οὐδενὸς, οὔθ' ὡς, περὶ ὧν πρὸς ἐμὲ ἐσπουδάσατε αὐτοὶ πρότερον, τούτων ἀμελήσετε, οὔθ' ὡς, ἵνα Μειδίας ἀδεῶς [2]τὸ λοιπὸν ὑβρίζῃ, ψηφιεῖταί τις ὑμῶν, ὀμωμοκὼς, ἄλλο τι, πλὴν [3]ὅτι ἂν ἡγῆται δίκαιον.

γ'. Εἰ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παρανόμων, [4]παραπρεσβείας, ἤ τινος ἄλλης τοιαύτης αἰτίας [5]ἤμελλον αὐτοῦ κατηγορεῖν, οὐδὲν ἂν ὑμῶν ἠξίουν δεῖσθαι, νομίζων
τῷ μὲν κατηγόρῳ περὶ τῶν τοιούτων προσήκειν ἐξελέγχειν 516
μόνον, τῷ δὲ φεύγοντι, καὶ παραιτεῖσθαι. ἐπειδὴ δὲ τούς τε κριτὰς διαφθείραντος τούτου τότε, καὶ διὰ τοῦτο τῆς φυλῆς ἀδίκως ἀφαιρεθείσης τὸν τρίποδα, καὶ αὐτὸς πληγὰς εἰληφὼς, καὶ ὑβρισμένος, οἷα οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλος πώποτε χορηγὸς ὑβρίσθη, ἣν ὑπὲρ τούτων ἀγανακτήσας καὶ συνοργισθεὶς καταχειροτονίαν ὁ δῆμος ἐποιήσατο, ταύτην εἰσέρχομαι, οὐκ ὀκνήσω καὶ δεῖσθαι. εἰ γὰρ οἷόν τε τοῦτ' εἰπεῖν, ἐγὼ νῦν φεύγω, εἴπερ ὑβρισθέντα μηδεμιᾶς τυχεῖν δίκης ἔστι τις συμφορά. δέομαι οὖν ὑμῶν ἁπάντων, ὦ

[1] παρήγγειλεν T. R. [2] τολοιπὸν T. [3] ὅ, τι T. R. [4] ἢ παραπρεσβείας T. R. [5] ἔμελλον T.

plicet ταυτολογία illa: μετὰ ταῦτα — ὑπόλοιπα, neque bene dici putem ἐν ὑμῖν ἐστὶν ὑπόλοιπα cum præp. ἐν. Quid si allitum est μετὰ ab eo, qui ταῦτα non intelligeret? Locus foret hujusmodi ἃ δ' ἐν ὑμῖν, ταῦτά ἐστιν ὑπόλοιπα. Sic infra: τοῦτο γὰρ ὑπόλοιπον. At ne sic quidem ἀποσιώπησις ulla in hoc loco apparet. Eam igitur agnoscam post παρήγγελκεν, quo fortasse pertinent demum, quæ monet Ulpianus, qui, ἀπηρτημένος, inquit, ἐστὶν ὁ λόγος. ἠκολούθησε γὰρ οὕτως ἂν ὁ νοῦς· ἴσω δὲ (sic, et præstat fortasse hoc) πλ. ο. ἤ. κ. π. τοσούτῳ μᾶλλον προσδοκᾷ λήψεσθαι τὴν ψῆφον. Subjicit autem orator pro his, præter expectationem: τοσούτῳ κ. τ. λ. quæ cedunt in honorem judicum. Quod inter exponendum infercit Reisk. ἐμοὶ, post ὑμῶν, nusquam, unde habeat, apparet. SPALDING.

Ὅσῳ γὰρ] Istud γὰρ restituit Wolfius. Deest in Ven. Bar. Reg. a. et Aug. Verte autem: *quanto pluribus iste molestias concitavit et denunciavit.* TAYLOR.

γ'. Παρανόμων] Παρανόμων non est *violatarum legum*, sed, ut Interpres Italus felicius vertit, *di leggi mal poste.* Quod semel annotasse sufficiat. IDEM. Bene monet Taylorus τὴν παρανόμων γραφὴν esse actionem legum *male rogatarum*, non "*violatarum.*" Exemplum luculentum, inter plurima, sit Pro Cor. Αἰσχίνης — ἀπήνεγκε — παρανόμων γραφὴν κατὰ Κτησιφῶντος — ὅτι ἔγραψε παράνομον ψήφισμα. ed. Reisk. p. 243. SPALDING.

Εἰσέρχομαι] Neque vim hujus locutionis, neque totum loci tenorem cepit, saltem non expressit, Interpres Latinus: Ubique præstat Italus, omnium, quos vidi unquam, felicissimus: *Oltre ch' io vengo nel giudicio con quella condannagione, la quale il popolo per queste cose isdegnato et adirato ha fatto, non dubiterò anco di recorrere a i prieghi.* Scilicet *præjudicium* tulit Populus contra Midiam in æde Bacchi congregatus, quod nunc Demosthenes *in jure* persequitur. TAYLOR. Καταχειροτονίαν εἰσέρχεσθαι idem est ac δίκην ἤδη καταχειροτονημένην εἰσέρχεσθαι, neque opus est supplemento Reiskiano βεβαιωσόμενος. SPALDING. Malim ἐπεισέρχομαι, *persequor.* AUGER.

Συμφορὰ] Ὁ φεύγων ἐστὶν ὁ συμφορᾷ κεχρημένος in omni judicio; si igitur recte

ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἱκετεύω, πρῶτον μὲν εὐνοϊκῶς ἀκοῦσαί μου λέγοντος. ἔπειτ', ἐὰν ἐπιδείξω Μειδίαν τουτονὶ μὴ μόνον εἰς ἐμὲ, ἀλλὰ καὶ εἰς ὑμᾶς, καὶ εἰς τοὺς νόμους, καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἅπαντας ὑβρικότα, βοηθῆσαι καὶ ἐμοὶ καὶ ὑμῖν αὐτοῖς. καὶ γὰρ οὕτω πως ἔχει, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὕβρισμαι μὲν ἐγὼ, καὶ προπεπηλάκισται τὸ σῶμα τοὐμὸν τότε, ἀγωνιεῖται δὲ καὶ κριθήσεται τὸ πρᾶγμα νυνὶ, πότερον ἐξεῖναι δεῖ τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, καὶ εἰς τὸν τυχόνθ' ὑμῶν ἀδεῶς ὑβρίζειν, ἢ μή. εἴ τις οὖν ὑμῶν ἄρα καὶ τὸν ἔμπροσθεν χρόνον τῶν ἰδίων τινὸς ἕνεκα γίγνεσθαι τὸν ἀγῶνα τόνδε ὑπελάμβανεν, ἐνθυμηθεὶς νῦν, ὅτι δημοσίᾳ συμφέρει, μηδενὶ μηδὲν ἐξεῖναι [1]τοιοῦτόν τι ποιεῖν, ὡς ὑπὲρ κοινοῦ τοῦ πράγματος ὄντος, καὶ προσέχων ἀκουσάτω, καὶ τὰ φαινόμενα αὐτῷ δικαιότατ' εἶναι, ταῦτα ψηφισάσθω. ἀναγνώσεται δὲ πρῶτον μὲν ὑμῖν τὸν νόμον, καθ' ὃν εἰσιν αἱ προβολαί. μετὰ δὲ ταῦτα, καὶ περὶ τῶν ἄλλων πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς. λέγε τὸν νόμον.

517 ## ΝΟΜΟΣ.

Τοὺς πρυτάνεις ποιεῖν ἐκκλησίαν ἐν Διονύσου τῇ ὑστεραίᾳ [2] τῶν Πανδίων.

[1] τοιοῦτο ποιεῖν T. [2] ἐν Πανδίοις T. ἐν Πανδίονι R.

potest appellari συμφορὰ, τὸ ὑβρισθέντα μηδεμιᾶς τυχεῖν δίκης (ut potest sane) poterit etiam Demosthenes dici φεύγειν h. e. reus esse. SPALDING.

Καὶ ἐμοὶ] Concinnitatis servandæ causa inserere velit Reisk. καὶ τοῖς νόμοις. Inesse hoc potest τῷ: ὑμῖν αὐτοῖς, neque ad concinnitatem sufficiat, quæ quartum etiam membrum desiderat hoc loco. Simili modo ὑμεῖς (οἱ ἀκροαταὶ) et νόμοι ut unum tractantur ab Æschine, initio contra Ctesiph. πρῶτον μὲν τοῖς θεοῖς, δεύτερον δὲ τοῖς νόμοις καὶ ὑμῖν. IDEM.

Εἴ τις οὖν] Οὖν abest a Cod. Bavarico. Libentius proscripserim ἄρα, quod sequitur. Utrumque certe vix placet hoc loco. Ne καὶ quidem videtur hujus loci esse. Fortasse latet aliquid exquisitius in illis ἄρα καί. Quid si, pro ἄρα καὶ, legitur ἄνδρες δικασταί? IDEM.

Τοιοῦτο] Sic Wolfius pro τοῦτο Aldi, Manutii, aliorum: τοιοῦτο Cod. optimus Reg. a. et Vindob. τοιοῦτό τι Baroc. Aug. Verum, ut Fabricius recte observavit, tum μηδὲν erit omittendum. Proxime fortasse v. 14. monente Viro eruditissimo, cui tantum debet lector, τὰ φαινόμενα αὐτῷ, *sibi* scilicet. TAYLOR. Valde placet Marklandi lectio αὑτῷ, per asperum. SPALDING.

Ἀναγνώσεται] *Scriba*, qui semper adstat oratoribus, *leget*. cf. F. A. Wolf. ad Leptin. §. ή. IDEM.

Ἐν Πανδίονι] F. ἐν Πανδίοις, τοῖς Διασίοις, ut habet Pollux et Hesychius: Πάνδια, ἑορτὴ Ἀθήνησι. Quod si displicet, lege Πανδιονίοις, ut sit Festum in honorem Pandionis. Πανδίαν dici Lunam, παρὰ τὸ πάντῃ ἰέναι, ut et Solem Πανδίονα, quasi πάντῃ ἰόντα, ut et Ὑπερίονα, παρὰ τὸ ἐπάνω ἰέναι: etsi non inepta conjectura est, tamen quem certum auctorem ex veteribus habeat,s cire velim. WOLF. Τῇ ὑστεραίᾳ ἐν Πανδίοις. *Postridie Jovialia.* An vero τῇ ὑστεραίᾳ τῶν Διονυσίων ἐν Πανδίοις, ut Pandia secuta proxime sint τὰ Διονύσια? Quod si Διόνυσος Sol est, cui medius inter Planetas orbis assignatur, (etsi Veteres Lunam illi proximam fecerunt) haud male ejus Festum sequeretur Festum Lunæ τῆς Πανδίας. Auctor ipse τῇ ὑστεραίᾳ ἐν Πανδίοις interpretatur μετὰ τὰ Πάνδια. IDEM. Ex sequentibus paulo post verbis ejusdem Demosthenis videtur legi debere

ἐν δὲ ταύτῃ χρηματίζειν πρῶτον μὲν περὶ ἱερῶν· ἔπειτα τὰς προβολὰς παραδιδότωσαν τὰς γεγενημένας ἕνεκα τῆς πομπῆς ἢ τῶν ἀγώνων τῶν ἐν τοῖς Διονυσίοις, ὅσαι ἂν μὴ ἐκτετισμέναι ὦσιν.

δ΄. Ὁ μὲν νόμος οὗτός ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καθ᾽ ὃν αἱ προβολαὶ γίγνονται, λέγων, ὥσπερ ἠκούσατε, ποιεῖν τὴν ἐκκλησίαν ἐν Διονύσου μετὰ τὰ Πάνδια. ἐν δὲ ταύτῃ ἐπειδὰν χρηματίσωσιν οἱ πρόεδροι περὶ ὧν διῴκηκεν ὁ ἄρχων,

τῇ ὑστεραίᾳ τῶν Πανδίων, i. e. *postridie ludorum Jovialium.* Nam sic hæc verba legis explicat, ἐν Διονύσου μετὰ τὰ Πάνδια. Hoc Festum, si Suidæ fides, fiebat post Dionysia, magna, ut puto, et sic incidebat in decimum octavum Elaphebolionis diem. Sed timeo, ne Suidas id acceperit ex hoc loco Demosthenis, et, eo quod ait ἐν Διονύσου, eum putasse id intelligendum esse de Festo Liberalium. Sed aliud est: nam intelligendum est de loco, non de tempore; ἐν Διονύσου, supple ἱερῷ, vel τεμένει, et sic intelligit Scholiastes. De hoc Festo sic loquitur Etymologicum magnum: Πάνδια, ἡ ἑορτὴ Ἀθήνησιν ἀπὸ Πανδίας τῆς Σελήνης, ἢ ἀπὸ Πανδίονος, οὗ καὶ ἡ φυλὴ ἐπώνυμος, ἢ ὅτι τῷ Διῒ ἄγονται τὰ Πάνδια. De Luna et Pandione frustra est, nam sine dubio dicuntur Πάνδια, ut Παναθήναια. Sed donec aliunde lux affulgeat, sequendus est Suidas; nam et quæ sequuntur apud Demosthenem, nihil contrarium tinniunt. Palmer. Nugantur certe Codd. qui legunt ἐν Πανδίονι, ut sunt Aldini, Regii, Vindob. et Venetus. Nam optime emendat ἐν Πανδίοις, vel τῶν Πανδίων, (id perinde erit, τῇ ὑστεραίᾳ τῶν Πανδίων, *postridie primi Jovialium,* vel τῇ ὑστεραίᾳ ἐν Πανδίοις, *die secundo in Jovialibus*) præter Wolfium et Palmerium, præstantissimus Lambinus. Nugantur quoque Scriptores veteres, de Sole et Luna, et consimili farina: inter nugacissimos autem non immerito Ulpianum nostrum pono. Nugatur denique Wolfius de Festo Pandionis, et de Jovialibus postridie Liberalium celebratis. Πάνδια, alio nomine, Διάσια, erant Jovis sacra, et dicuntur eodem more, quo Παναθήναια, Πανιώνια, Παμβοιώτια, Πανελλήνια. Vid. Poll. VI. 37. Verum quia nostra explicatio hujus tetrici loci supponit, eadem esse Πάνδια, de ea re primo dispiciamus. Nemo mecum contenderit, alia fuisse, qui Thucydidem legerit, I. 126. Ubi memoriæ proditur, Cyloni fuisse Delphis responsum, ut Athenarum arcem occuparet τῇ τοῦ Διὸς τῇ μεγίστῃ ἑορτῇ, *in celeberrimo et frequentissimo Jovis die festo*: (fuisse autem τῶν Πανδίων celebriorem, cum nempe Jovi πανδημεὶ et lautissime sacra faciant, quis dixerit?) Ille ratus, oraculum ad Olympia alludere, dum ea agebantur, facinus aggreditur, non animadvertens, fuisse Athenis Διάσια, ἃ καλεῖται Διὸς ἑορτὴ Μειλιχίου μεγίστη, ἔξω τῆς πόλεως, ἐν ᾗ πανδημεὶ θύουσι, et quæ apud Thucydidem sequuntur. Eadem sunt ergo Πάνδια et Διάσια. Proximum est, ut videamus, quomodo cum Liberalibus temporis ratione conspirent. Liberalia magna, antiqua, sive Anthesteria, de quibus hic agitur, celebrabantur Athenis Mensis Anthesterionis diebus undecimo, duodecimo et decimo tertio. Proximus dies *legitimus,* quo Κυρία Ἐκκλησία, sive Senatus *ordinarius, stativus* et *lege institutus* habebatur, is erat, ut ex Fastis Atticis discimus, ejusdem mensis dies 24. sive Ἀνθεστηριῶνος φθίνοντος ἑβδόμη. Sequeretur itaque, quod pridie istius Senatus agerentur Διάσια, sive Πάνδια, cum Lex, quam hic adducit Demosthenes, cogat τοὺς Πρυτάνεις ποιεῖν ἐκκλησίαν ἐν Διονύσου τῇ ὑστεραίᾳ τῶν Πανδίων, vel, ut ipse perinde explicat, ποιεῖν ἐκκλησίαν μετὰ τὰ Πάνδια. Jam eo mense, et quidem eo mense exeunte, agi Πάνδια, sive Διάσια, aliunde discimus. Διάσια, Ἀθήνησιν ἑορτὴ Μειλιχίου Διὸς, μηνὸς Ἀνθεστηριῶνος φθίνοντος. σχ. Aristoph. Nub. 407. Cavit igitur Lex, ut de iis, quæ acciderunt in Liberalibus, (diebus sc. Anthesterionis mensis 11. 12. et 13.) quæstio haberetur proximo die legitimo senatus habendi, sc. ejusdem mensis die 24. Taylor. Theodoret. de Martyr. et Sacrif. *In schedis* Idem. Legendum τῇ ὑστεραίᾳ τῶν Πανδίων. Nam explicans legem Orator paulo post habet μετὰ τὰ Πάνδια. Jurin. Consule præfationem Spaldingii de hoc loco.

Χρηματίζειν] Wolfius, *respondento.* Immo potius, *dicendi potestatem faciant,* hoc est, si quid perperam factum sit, accusandi facultatem cuilibet concedant. Eodem sensu τὸ χρηματίσωσιν, et τὸ χρηματίζειν, quæ proxime sequuntur, manifeste accipienda sunt. Jurin.

Προβολαὶ μὴ ἐκτετισμέναι] H. l. dicuntur injuriæ eæ, de quibus læso non satisfactum sit ante concionem. Spalding.

δ΄. Ἄρχων] Ἐδίδου γὰρ λόγον εἰ τὸ ἄγαλμα

χρηματίζειν κελεύει καὶ περὶ ὧν ἄν τις ἠδικηκὼς ᾖ περὶ τὴν ἑορτὴν, ἢ παρανενομηκώς. καλῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ συμφερόντως ἔχων ὁ νόμος, ὡς τὸ πρᾶγμα αὐτὸ μαρτυρεῖ. ὅπου γὰρ, ἐπόντος τοῦ φόβου τούτου, φαίνονταί τινες οὐδὲν ἧττον ὑβρισταὶ, τί χρὴ προσδοκᾶν τοὺς τοιούτους ἂν ποιεῖν, εἰ [1] μηδεὶς ἐπῆν ἀγὼν, μηδὲ κίνδυνος; βούλομαι τοίνυν ὑμῖν καὶ τὸν ἑξῆς ἀναγνῶναι νόμον [2] τούτῳ· καὶ γὰρ ἐκ τούτου φανερὰ πᾶσιν ὑμῖν ἥ τε τῶν ἄλλων [3] ἁπάντων ὑμῶν εὐλάβεια γενήσεται, καὶ τὸ τούτου θράσος. λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Εὐήγορος εἶπεν, ὅταν ἡ πομπὴ ᾖ τῷ Διονύσῳ ἐν Πειραιεῖ, καὶ οἱ κωμῳδοὶ, καὶ οἱ τραγῳδοὶ, καὶ [4] ἡ ἐπὶ Ληναίῳ πομπὴ, καὶ οἱ τραγῳδοὶ, καὶ οἱ κωμῳδοὶ, καὶ τοῖς ἐν ἄστει Διονυσίοις ἡ πομπὴ, καὶ οἱ παῖδες καὶ ὁ κῶμος, καὶ

[1] μηδ᾽ εἷς T. R. [2] τουτονὶ T. R. [3] Deest ἁπάντων. T. [4] Deest articulus. T.

ἀλώβητον ἔσωσε, εἰ τῶν ἄλλων μηδὲν ἐνέλιπε χρηματίζων. Ulp. Omnem hanc archontis (qui est in magnis Dionysiis ἐπώνυμος, in Lenæis autem βασιλεύς. v. Pollux IX. 90, 91.) administrationem ad festum pertinere, docent verba legis ἐν δὲ — ἱερῶν. In aliena itaque abit Augerus vertens: "après avoir traité des objets réglés par l'archonte." Idem.

Χρηματίζειν κελεύει καὶ περὶ ὧν ἄν τις ἠδικηκὼς ᾖ περὶ τὴν ἑορτὴν] Χρηματίζειν hoc loco pro *referre ad populum* positum est. Et χρηματισμὸς hujusmodi actio dicitur. alibi vero pro *jus reddere,* et *rebus explicandis constituendisque vacare* dixit. *Ex edit.* Hervag.

Μηδεὶς] Scripsi, nullo Codice nixus, μηδεὶς pro μηδ᾽ εἷς. Lenis est mutatio, et cui ignosci possit. Sensus autem aptior si "*nullus*" intelligatur, quam si "*ne unus quidem.*" Fortasse accommodare voluit librarius nostrum vocabulum sequenti μηδὲ, quod tamen minime erat necesse. Spalding.

Τούτῳ] Hoc, ex Paris. *a.* prætuli vulgato τουτονί. Idem.

Ἐν Πειραιεῖ] Cum tria ab Atheniensibus celebrarentur Liberalia, sc. (1) τὰ ἐν ἀγροῖς, vel τὰ Ληναῖα, mense Posideone, (2) τὰ ἐν ἄστει, quæ Elaphebolione, et (3) denique magna et antiqua, quæ et Ἀνθεστήρια et ἐπὶ Λίμναις, mense Anthesterione, (quorum de numero, distinctione et celebritate minima est hodie, aut potius nulla, apud doctos controversia) et cum tria hæc festa Evegori nostri rogatio complecti velle videatur; quæritur potissimum, quo pacto conciliemus Anthesteria, sive Limnæa sacra, cum Piræensibus, nam de reliquis duobus nulla oriri potest suspicio, ὅταν ἡ πομπὴ — ἐν Πειραιεῖ — καὶ ἐπὶ Ληναίῳ — καὶ τοῖς ἐν ἄστει Διονυσίοις. Petitus, vir ad emendandum minime natus, LL. Attic. p. 117. novæ editionis, legit: ὅταν ἡ πομπὴ ᾖ τῷ Διονύσῳ, ἥνπερ αἰεὶ, καὶ οἱ κωμῳδοὶ καὶ οἱ τραγῳδοὶ, rationemque adducit æque duram et coactam, atque est emendatio ipsa. Vir illustrissimus Ezech. Spanhemius ad argum. Ranar. Aristoph. auguratur, sacra hæc Anthesteria fuisse aliquando ab urbe Piræeum translata, nempe post exstructum in ea regione Dionysii Theatrum. Quod certe non longe a vero abest. Taylor.

Πομπῇ] Ἐπὶ Ληναίῳ πομπῇ, ut sit adjectivum, ἡ Λήναιος πομπή. Sin, ut alii habent, καὶ ἐπὶ Ληναίῳ πομπὴ recto casu, erit subintelligendum ὅταν ᾖ πομπὴ ἐπὶ Ληναίῳ, forte ἐπὶ Ληνοῖς, ad torcularia, καὶ ὅταν ὦσιν οἱ τραγῳδοί. Wolf. Placent Wolfii δεύτεραι φροντίδες. πομπῇ quidem in dandi casu est lectio Aldina, Codd. item Parisinorum, præter *a.* et *i.* Sed lectionem, quam recepimus, confirmat erudita antiquitas. Λήναιον enim erat δῆμος Atticus, sed incertæ tribus. Illud testantur Stephanus et Hesychius.

Αὐτοὶ γάρ ἐσμεν, οὑπὶ Ληναίῳ τ᾽ ἀγών.

Aristoph. Acharn. 502. Cujus Scholiastes: Ὁ τῶν Διονυσίων ἀγὼν ἐτελεῖτο δὶς τοῦ ἔτους, τὸ μὲν πρῶτον, ἔαρος ἐν ἄστει — τὸ δεύτερον ἐν ἀγροῖς, ὁ ἐπὶ Ληναίῳ λεγόμενος. Taylor. Malim ἐπὶ Ληναίων. Τὰ

οἱ κωμῳδοί, καὶ οἱ τραγῳδοί, καὶ Θαργηλίων τῇ πομπῇ καὶ τῷ ἀγῶνι,[1] μήτε
ἐξεῖναι μήτε ἐνεχυράσαι, μήτε λαμβάνειν ἕτερον ἑτέρου, μηδὲ τῶν ὑπερημέ- 518
ρων, ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. ἐὰν δέ τις τούτων τι παραβαίνῃ, ὑπόδικος
ἔστω τῷ παθόντι, καὶ προβολαὶ αὐτοῦ ἔστωσαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ ἐν Διο-
νύσου, ὡς ἀδικοῦντος, καθὰ περὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀδικούντων γέγραπται.

έ. Ἐνθυμεῖσθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι ἐν τῷ προτέρῳ νόμῳ κατὰ τῶν περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικούντων οὔσης τῆς προβολῆς, ἐν τούτῳ καὶ κατὰ τῶν τοὺς ὑπερημέρους εἰσπραττόντων, ἢ καὶ ἄλλ' ὁτιοῦν τινὸς λαμβανόντων, ἢ βιαζομένων, ἐποιήσατε τὰς προβολάς. οὐ γὰρ ὅπως μὴ τὸ σῶμα

[1] μὴ T. R.

Λήναια dicebantur festa Bacchi quæ celebrabantur in agris. Auger.

Καὶ ὁ Θαργηλιων τῇ πομπῇ] F. καὶ τῶν Θαργηλίων τῇ πομπῇ. Suidas: Θαργήλια ἑορτὴ Ἀρτέμιδος, καὶ Ἀπόλλωνος, Θαργηλιῶνι μηνὶ ἀγομένη. Quem consulito. Wolf. Ὁ Θαργηλιὼν Editt. superiores, cum Cod. Vindob. Θαργηλιῶνος MSS. α. β. Scripsit procul dubio Auctor perinde, ut Wolfius emendavit, qui Lambinum nactus est consentientem, καὶ ἐν τῇ Θαργηλίων πομπῇ, Codicemque item Italicum, ἐν Θαργηλίων πομπῇ. — Notes hic dici, in Thargeliorum solennitatibus eandem legibus dari securitatem, quæ in Dionysiis dari solebat; idque confirmat Antipho Orat. περὶ χορευτοῦ. Ἐπειδὴ χορηγὸς κατεστάθην εἰς Θαργήλια, τὸν χορὸν συνέλεξα ὡς ἐδυνάμην ἄριστα, οὔτε ζημιώσας οὐδένα, οὔτε ἐνέχυρα βίᾳ φέρων, οὔτ' ἀπεχθανόμενος οὐδενί. Taylor.

Μητε ἐξεῖναι] Lego: μὴ ἐξεῖναι μήτε ἐνεχυράσαι μητε λαμβάνειν ἕτερον ἑτέρου. sc. κτῆμά τι. Sicut ipse Auctor declarat: ἢ καὶ ἄλλ' ὁτιοῦν τινὸς λαμβανόντων, ἢ βιαζομένων. Nisi ponatur ἀντὶ τοῦ ἐπιλαμβάνεσθαι, ne quis alteri manus injiciat. Wolf. Ante Hieron. Wolfium legebatur μήτε, sine sensu. Ille primus encliticam expunxit, quæ abest etiam ab aliquot MSS. Residebat tamen difficultas: ellipsis accusativi, quo referretur λαμβάνειν, vix ferenda. Cui ut mederetur, Reiskius proposuit, post ἕτερον scribi μηδεν; probabiliter, propter sequens μηδέ. Nostri textus lectio est e conjectura Buttmanni certissima, cui occasionem dedit Codicis Italici scriptura vitiosa: μήτε ἐξεῖναι ἐνεχυράσαι. μήτι ἐνεχυράσαι, μήτε κ. τ. λ. Spalding. Vid. Var. Lect.

Προβολαὶ αὐτοῦ ἔστωσαν] F. κατ' αὐτοῦ. Wolf. Conjecturam Wolfii nulla scriptura munitam rejecimus. Nostro enim more loquitur Xenoph. Hist. Gr. l. 1. fin. οἵτινες τὸν δῆμον ἐξηπάτησαν, προβολὰς αὐτῶν εἶναι. Cod. Ital. προβολαὶ αὐτῶν ἔστωσαν. αὐτῷ Lindenb. Vindob. et Reg. α. Mox restituimus ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ex Ald. Ven. Baroc. Lind. Paris. et Ital. Taylor.

Καθὰ κ. τ. λ.] Est quod me offendat in hac appendicula καθὰ — γέγραπται. Subaudit Augerus ad ἀδικοῦντος et ἀδικούντων hæc: εἰς τὴν ἑορτήν. Reiskius pro ἄλλων τῶν malit ἄλλο τι. Desidero exemplum structuræ illius: ἀδικεῖν τι. Sensum hunc accipio: Eorum, qui per tempus festi, vel suas ipsorum res repetierint, rationem fore eandem ac manifestam injuriam inferentium. Si liceret abjicere γέγραπται, legerem: καθάπερ τῶν ἄλλων κ. τ. λ. ut genitivus penderet a προβολαὶ ἔστωσαν. Fortasse latet aliquid in illo geminato articulo τῶν ante ἀδικούντων, qui displicet sane. Spalding. Sentio equidem, posse videri contra usum frequentissimum scriptorum esse, quod *desidero exemplum structuræ*: ἀδικεῖν τι. Sexcenties legitur μηδὲν ἀδικεῖ τοῦτο ποιῶν. ἆρα ἀδικεῖ τι; ut intelligatur κατά. Fateor. At illud dubito, unquamne sic nude dicatur ἀδικεῖν τι pro mero eo: ἀδικεῖν, quod si minus fiat, ἄλλο τι ἀδικεῖν ne ipsum quidem puto dici posse; neque hujus formæ exemplum ullum succurrit. Malim ἄλλως πως pro ἄλλων τῶν. Idem.

Καθὰ] *Secundum quæ*, i. e. quemadmodum. Auger.

έ. Κατὰ τῶν etc.] Ita emendamus ex divinatione Lambini, atque auctoritate Cod. Italici. Vid. §. θ'. med. κατὰ τῶν παρὰ τὴν ἑορτὴν Baroc. Vulgo περὶ τῶν κατὰ τὴν ἑορτήν. Friget hic Versio Wolfii, *de injuriosis*. Aliter Italus: *Considerate — che nella prima legge essendo l' accusa di quelli che nella festa commeton male, in questa etc.* Taylor.

Βιαζομένων] *Vim faciunt.* Hæreo. Fortasse, *quidvis alienum capiunt, aut capere conantur.* Iterum ita expone §. ιβ'. init. Idem.

Οὐ γὰρ ὅπως μὴ τὸ σῶμα ὑβρίζεσθαί τινος

ὑβρίζεσθαί τινος ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις, ἢ τὴν παρασκευήν, ἣν ἂν ἐκ τῶν ἰδίων πορίσαιτό τις εἰς τὴν λειτουργίαν, ᾤεσθε χρῆναι, ἀλλὰ καὶ τὰ δίκῃ καὶ ψήφῳ τῶν ἑλόντων γιγνόμενα, τῶν ἑαλωκότων καὶ κεκτημένων ἐξ ἀρχῆς, τῇ γοῦν ἑορτῇ, ἀπεδώκατε εἶναι. ὑμεῖς μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντες εἰς τοσοῦτον ἀφῖχθε φιλανθρωπίας τε καὶ εὐσεβείας, ὥστε καὶ τῶν πρότερον γεγενημένων ἀδικημάτων τὸ λαμβάνειν δίκην ἐπέσχετε ταύτας τὰς ἡμέρας· Μειδίας δ' ἐν αὐταῖς ταύταις ταῖς ἡμέραις ἄξια τοῦ δοῦναι τὴν ἐσχάτην δίκην ποιῶν δειχθήσεται. βούλομαι δὲ [1]καθ' ἕκαστον ἀπαρχῆς ὧν πέπονθα ἐπιδείξας, ἔτι καὶ περὶ τῶν πληγῶν εἰπεῖν, ἃς τὸ τελευταῖον προσενέτεινέ μοι. ἓν γὰρ μηδέν ἐστιν, ἐφ' ᾧ τῶν πεπραγμένων οὐ δίκαιος ὢν ἀπολωλέναι φανήσεται.

ϛ'. Ἐπειδὴ γάρ, οὐ καθεστηκότος χορηγοῦ τῇ Πανδιονίδι
φυλῇ τρίτον ἔτος τουτί, παρούσης δὲ τῆς ἐκκλησίας, ἐν ᾗ
519 τὸν ἄρχοντα ἐπικληροῦν ὁ νόμος τοῖς χοροῖς τοὺς αὐλητὰς
κελεύει, λόγων καὶ λοιδορίας γιγνομένης, καὶ κατηγοροῦντος τοῦ μὲν ἄρχοντος τῶν ἐπιμελητῶν τῆς φυλῆς, τῶν δ' ἐπιμελητῶν τοῦ ἄρχοντος, παρελθὼν ὑπεσχόμην ἐγὼ χορηγήσειν ἐθελοντής, καὶ κληρουμένων, πρῶτος αἱρεῖσθαι τὸν αὐλητὴν ἔλαχον· ὑμεῖς μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντες ἀμφότερα, ὡς οἷόν τε μάλιστ', ἀπεδέξασθε, τήν τ' ἐπάγ-

[1] Deest καθ'. T.

——ᾤεσθε χρῆναι· ἀλλὰ καὶ] Legendum videtur, οὐ γὰρ μόνον μὴ τὸ σῶμα etc. vel, οὐ γὰρ μόνον ὅπως μὴ τὸ σῶμα etc. Certe verbum μόνον, aut aliquid simile, hic necessarium est, vel expressum, vel subintellectum. Jurin.

Ὅπως] Non potest proprie cum Reiskio et, qui eum exscribit, Augero dici, ὅπως hoc loco significare μόνον, etsi sensus addicit. Est ratio τῶν οὐχ ὅπως qualis τῶν μὴ ὅτι, quam vide apud Hoogevenum. Spalding.

Ἐξ ἀρχῆς] Pertinet hoc "ἐξ ἀρχῆς" non ad vere primam, h. e. justam, possessionem, sed ad eam, quæ fuerat ante litem judicatam. Caveant tirones ne ἑαλωκότας active accipiant; opponuntur ii τοῖς ἑλοῦσι. Idem.

Καθ' ἕκαστον] Dubito, an recte imitatus sim Reiskium ex uno Aug. pr. recipientem καθ' ἕκαστον pro ἕκαστον. Idem.

ϛ'. Τρίτον ἔτος τουτὶ] *Tertio abhinc anno* Wolfius. Melius Italus: *questri tre anni.* Pro τρίτον nonnulli MSS. τέταρτον, nonnulli τρίτον ἢ τέταρτον, quod posterius certe enatum est ex varia lectione. Taylor.

Ἐθελοντὴς] Huc pertinet, quod alterum argumentum uberius, a nobis cum lectoribus non communicatum, memorat: ὁ γὰρ Δημοσθένης λέγει, ὅτι χορηγὸν ἔτυψας. ὁ δὲ Μειδίας, ὅτι χορηγὸν ἁπλῶς οὐκ ἔτυψα· (αὐτοχειροτόνητος γὰρ ἦσθα·) ἀλλ' ἰδιώτην. Etsi per ipsam orationem id argumenti non refellit orator, se verum non esse choregum, utpote voluntarium. Spalding.

Κληρουμένων] Absolute, *cum sortitio fieret.* Auger.

Μάλιστ'] Restitui ex Editt. Fel. Man. Lutet. et MSS. Baroc. Obsop. Ital. et Vindob. Taylor.

γελίαν τὴν ἐμὴν, καὶ τὸ συμβὰν ἀπὸ τῆς τύχης· καὶ θόρυβον καὶ κρότον τοιοῦτον, ὡς ἂν ἐπαινοῦντές τε καὶ συνησθέντες, ἐποιήσατε· Μειδίας δ' οὑτοσὶ μόνος τῶν ἁπάντων, ὡς ἔοικεν, ἠχθέσθη, καὶ παρηκολούθησε παρ' ὅλην τὴν λειτουργίαν ἐπηρεάζων ἐμοὶ συνεχῶς, καὶ μικρὰ καὶ μείζω.

ζʹ. Ὅσα μὲν οὖν, ἢ τοὺς χορευτὰς ἐναντιούμενος ἡμῖν ἀφεθῆναι τῆς [1]στρατείας, ἠνώχλησεν, ἢ προβαλλόμενος καὶ κελεύων ἑαυτὸν εἰς τὰ Διονύσια χειροτονεῖν ἐπιμελητὴν, ἢ [2]τἄλλα πάντα, ὅσα τοιαῦτα, ἐάσω. οὐ γὰρ ἀγνοῶ τοῦθ', ὅτι τῷ μὲν ἐπηρεαζομένῳ τότ' ἐμοὶ καὶ ὑβριζομένῳ, τὴν αὐτὴν ὀργὴν ἕκαστον τούτων, ἥνπερ ἄλλ' ὁτιοῦν τῶν δεινοτάτων, παρίστη· ὑμῖν δὲ τοῖς ἄλλοις, τοῖς ἔξω τοῦ πράγματος οὖσιν, οὐκ ἂν ἴσως ἄξια ταῦτα καθ' αὑτὰ ἀγῶνος φανείη· ἀλλ' ἃ πάντες ἂν ὁμοίως ἀκούσαντες ἀγανακτήσαιτε, ταῦτ' ἐρῶ. ἔστι δὲ ὑπερβολὴ τῶν μετὰ

[1] χορείας T. R. [2] τἆλλα T.

Παρηκολούθησε κ. τ. λ.] Bergler. Ep. Alciphron. Lib. II. ep. IV. vertit : *Secutus est per totam administrationem me assidue vexans omnibus modis.* Quem consule, multis de locutione μικρὰ καὶ μείζω et similibus annotantem in l. l.

ζ. Ἐναντιούμενος ἡμῖν] F. ὑμῖν. Quia ludi pluris erant vulgo, quam militia. Wolf.

Ἀφεθῆναι τῆς χορείας] Sub. ὥστε στρατεύεσθαι. Hoc malo, quam τῆς στρατείας. Idem. Στρατείας habent Fel. Ven. Bar. Bodl. Ital. Vindob. et scholiastes Ulpianus. In marg. Benenati : γρ. μὴ ἀφεθῆναι τῆς στρατείας ἠνώχλησεν, et, ἀφεθῆναι τῆς στρατείας ἐκώλυσεν. Lambinus conjicit, locum ita esse legendum : ἢ τοὺς χορευτὰς κωλύων ἀφεθῆναι τῆς στρατείας, ἡμῖν ἠνώχληκεν, ἢ προβαλλόμενος κ. τ. λ. Non inscite hunc locum explicat Scholiastes, si στρατείας legas. Nimirum eo tempore, quo hæc fiebant, equitatui præfectus erat Midias : eaque auctoritate fretus chorum Demosthenicum ad militiam adegit, licet istius rei immunitatem nactus esset ratione muneris, quod tum gerebat. Ἔθος ἦν, τοὺς τῷ Διονύσῳ χορεύοντας μὴ στρατεύεσθαι τοῦτον τὸν χρόνον. ὁ τοίνυν Μειδίας ἠνάγκαζεν αὐτοὺς ἐξιέναι, καὶ οὐκ εἴα τῆς στρατείας ἀφίεσθαι. Ulpian. Προβαλλόμενος hic male a Wolfio vertitur *lacessendo*, cum debuit utique *sese offerendo*. vid. H. Vales. ad Harpocr. pag. 70. alieniore quidem sensu, quam quo sæpius in hac oratione occurrit προβάλλεσθαι. v. Petit. LL. AA. L. VIII. tit. II. Taylor. Utique legendum est στρατείας pro χορείας, quod exhibent editi omnes, illud inter varias lectiones rejicientes. Certatim ita laudant Rhetores, et Norrmannus ad Aristid. p. 471. firmat hanc lectionem. Ad explicandum autem locum ita constitutum sufficit Ulpianus. Noster locus participio illo κωλύων, quod Hermogenes infercit (vid. Reisk.) non indiget. Est illud interpretamentum τοῦ ἐναντ. ἡμ. ut apte monet Buttmannus, loca gemina afferens Platonis : Apol. Socr. C. 19. τοῦτό ἐστιν, ὅ μοι ἐναντιοῦται τὰ πολιτικὰ πράττειν. cf. mox : οὐ γάρ ἐστιν ὅστις ἀνθρώπων σωθήσεται, ὑμῖν γνησίως ἐναντιούμενος καὶ διακωλύων πολλὰ ἄδικα ἐν τῇ πόλει γίγνεσθαι. Paullo diversa est ratio ubi additur negatio, ut ibid. C. 20. ἐγὼ μόνος ἠναντιώθην ὑμῖν μηδὲν ποιεῖν παρὰ τοὺς νόμους. Est igitur ἐναντιούμενος ἡμῖν τοὺς χορευτὰς ἀφεθῆναι τῆς στρατείας pro eo: κωλύων τοὺς ἡμετέρους χ. α. τ. στ. Spalding.

Ἔστι δὲ ὑπερβολὴ] Ἀντὶ τοῦ, ὑπερβάλλοντά ἐστι τῇ πονηρίᾳ. Si addas negationem, οὐκ ἔστι δ' ὑπερβολὴ, αὐξητικώτερον ἔσται. Sed non opus est mutatione, cum et hæc bona lectio sit. Wolf. Lambinus legit ὑπερβολὴ τούτων τὰ μετὰ ταῦτα, vel ὑπερβολὴ ταῦτα, ἃ μέλλω etc. Verum

ταῦτα, ἃ μέλλω λέγειν. καὶ [1]οὐκ ἂν ἐπεχείρησα ἔγωγε κατηγορεῖν αὐτοῦ νῦν, εἰ μὴ καὶ τότε ἐν τῷ δήμῳ παραχρῆμα ἐξήλεγξα. τὴν γὰρ ἐσθῆτα τὴν ἱερὰν — ἱερὰν γὰρ ἔγωγε νομίζω πᾶσαν, ὅσην ἄν τις ἕνεκα τῆς ἑορτῆς παρα-
520 σκευάσηται, τέως ἂν χρησθῇ — καὶ τοὺς στεφάνους τοὺς χρυσοῦς, οὓς ἐποιησάμην ἐγὼ, κόσμον τῷ χορῷ, ἐπεβούλευσεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, διαφθεῖραί μου, νύκτωρ ἐλθὼν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τοῦ χρυσοχόου. καὶ διέφθειρεν, οὐ μέντοι πάντας γε· οὐ γὰρ [2]ἠδυνήθη. καίτοι [3]τοῦτό γ' οὐδείς πώποτε οὐδένα φησὶν ἀκηκοέναι τολμήσαντα, οὐδὲ ποιήσαντα ἐν τῇ πόλει. οὐκ ἀπέχρησε δὲ [4]αὐτῷ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὸν διδάσκαλον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, διέφθειρέ μου τοῦ χοροῦ. καὶ εἰ μὴ Τηλεφάνης, ὁ αὐλητὴς, ἀνδρῶν βέλτιστος περὶ ἐμὲ τότε ἐγένετο, καὶ, τὸ πρᾶγμα αἰσθόμενος, τὸν ἄνθρωπον ἀπελάσας αὐτὸς συγκροτεῖν καὶ διδάσκειν ᾤετο [5]δεῖν χορόν· οὐδ' ἂν [6]ἠγωνισάμεθα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ἀλλ' ἀδίδακτος ἂν εἰσῆλθεν ὁ χορὸς, καὶ πράγματα αἴσχιστα ἂν ἐπάθομεν. καὶ οὐδ' ἐνταῦθ' ἔστη τῆς ὕβρεως, ἀλλὰ τοσοῦτον αὐτῷ περιῆν, ὥστε τὸν ἐστεφανωμένον ἄρχοντα

[1] οὐδ' T. R. [2] ἐδυνήθη T. [3] τοιοῦτον οὐδεὶς T. [4] αὐτὸ R. [5] δεῖν τὸν χορὸν T. R. [6] ἠγωνίσμεθα T.

proba lectio esse potest, τῶν μετὰ ταῦτα. Vide §. κθʹ. et §. λβʹ. ante med. Taylor.

Τῶν μετὰ ταῦτα] *Ea quæ dicturus sum ex his quæ sequuntur, exuperant omnem sermonem.* Auger. Explicat hoc incisum Reiskius ita : τῶν μετὰ ταῦτα (post factorum) ἐκεῖνα, ἃ μέλλω λέγειν, ὑπερβολὴ (ὑπερβάλλοντα) ἐστί. Potest hoc ferri, etsi contortius mihi videtur. Lambini emendatio magnopere arridet : ἔστι δὲ ὑπερβολὴ τούτων, τὰ μετὰ ταῦτα, ἃ μέλλω λέγειν. Spalding.

Τέως ἂν χρησθῇ] Ἀντὶ τοῦ, ἕως ἄν τις αὐτῇ ἐν τῇ ἑορτῇ χρήσηται. Τὸ χρησθῇ passive capitur. Sub. ἡ ἐσθής. Wolf. Non subintelligendum est ἡ ἐσθὴς, sed ἐκεῖνος, ante χρησθῇ, et Active, non *Passive*, capiendum χρησθῇ : *quam diu* ille ea *usus fuerit.* Vide ipsius Wolfii versionem : nam in hac notula sibi ipse contradicit. Markland. Wolfius : *quamdiu ea utare.* At nondum ea veste usus erat Demosthenes, sed erat ea penes aurificem. Itaque vertendum puto : *donec ea usus fueris*, vel *uti cessaveris.* Jurin.

Καὶ τοὺς στεφάνους τοὺς χρυσοῦς — ἐπεβούλευσεν — διαφθεῖραί μου] Elegantius : διαφθεῖραί μοι. Idem.

Ἀλλὰ καὶ τὸν διδάσκαλον διέφθειρέ μου] Budæus legit χοροδιδάσκαλον, ἀντὶ τοῦ, τὸν ἡγεμόνα τοῦ χοροῦ. Est enim ὁ χοροδιδάσκαλος καὶ χοροστάτης καὶ χοροστατῶν, ὁ χοροῦ ἐξάρχων καὶ κορυφαῖος. *Ex edit.* Hervag.

Τὸν διδάσκαλον — διέφθειρέ μου τοῦ χοροῦ] Hic etiam legere malim διέφθειρέ μοι τοῦ χοροῦ. Jurin.

Ἀπελάσας αὐτὸς] Cujus, ut tibicinis, hæc non erat provincia. συγκροτεῖν h. l. synonymum est τοῦ διδάσκειν. Spalding.

Ὥστε τὸν ἐστεφανωμένον ἄρχοντα διέφθειρε] Malim : διαφθείρειν. Nec arridet istud τὸν ἐστεφανωμένον ἄρχοντα. Nec enim ipsum Archontem civitatis hic designari puto, quum magni esset res periculi, hunc in modum de summo magistratu loqui, sed potius præsidem festi, τὸν τῶν ἐστεφανωμένων ἄρχοντα, qui pompam ducebat. Jurin.

Ἄρχοντα] Adscribit Ulpianus : ὁ γὰρ τὰ πλεῖστα διοικῶν τῆς ἑορτῆς, ὁ ἄρχων ἦν. Spalding.

διέφθειρε· τοὺς χορηγοὺς συνῆγεν ἐπ' ἐμέ· βοῶν, ἀπειλῶν, ὀμνύουσι παρεστηκὼς τοῖς κριταῖς, τὰ παρασκήνια φράττων προσηλῶν, ἰδιώτης ὢν, τὰ δημόσια, κακὰ καὶ πράγματα ἀμύθητά μοι παρέχων διετέλεσε.

ή. Καὶ τούτων, ὅσα γε ἐν τῷ δήμῳ γέγονεν, ἢ πρὸς
τοῖς κριταῖς ἐν τῷ θεάτρῳ, ὑμεῖς ἐστέ μοι μάρτυρες πάντες,
ὦ ἄνδρες δικασταί. καίτοι τῶν λόγων τούτους χρὴ δικαιο-
τάτους [1] καὶ πιστοτάτους ἡγεῖσθαι, οὓς ἂν οἱ καθήμενοι τῷ
λέγοντι μαρτυρῶσιν ἀληθεῖς εἶναι. [2] προδιαφθείρας τοίνυν
τοὺς κριτὰς τῷ ἀγῶνι τῶν ἀνδρῶν, δύο ταῦτα ὡσπερεὶ κε-
φάλαια ἐφ' ἅπασι τοῖς ἑαυτῷ νενεανιευμένοις ἐπέθηκεν. ἐμοῦ
μὲν ὕβρισεν εἰς τὸ σῶμα, τῇ φυλῇ δὲ, κρατούσῃ τὸν ἀγῶνα,
αἰτιώτατος τοῦ μὴ νικῆσαι κατέστη. τὰ μὲν οὖν εἰς ἐμὲ 521

[1] Desunt καὶ πιστοτάτους. T. [2] προσδιαφθείρας T.

Συνῆγεν] An συνήγαγεν? IDEM. Vulgatam tuetur Wunderlichius in Præf. ad Or. π. Στεφ.

Τὰ παρασκήνια φράττων, προσηλῶν, ἰδιώτης ὢν, τὰ δημόσια] Wolfius: *Scenæ aditus obstruendo, clavis defigendo: ipse homo privatus, vim publicam facere.* Potius: *Scenæ fores obstruendo, clavis defigendo, ipse homo privatus, publicas.* JURIN.

Φράττων] Τουτέστιν· ἀποφράττων τὰς ἐπὶ τῆς σκηνῆς εἰσόδους, ἵνα ὁ χορὸς ἀναγκάζηται περιϊέναι διὰ τῆς ἔξωθεν εἰσόδου, καὶ οὕτω, βραδύνοντος ἐκείνου, συμβαίνῃ καταγελᾶσθαι τὸν Δημοσθένην. τὸ δὲ "προσηλῶν" τοὺς ἥλους ἐντιθεὶς, ἵνα ἀσφαλῶς αἱ θύραι ἐκκλείωνται. Ulpianus. SPALDING.

Τὰ δημόσια] Vide, ne fallaris. τὰ παρασκήνια τὰ δημόσια conjunge, non τὰ δημόσια κακά. WOLF. Pone igitur distinctionem post δημόσια. τὰ παρασκήνια φράττων — ἰδιώτης ὢν τὰ δημόσια, κακὰ etc. TAYLOR. Placet H. Wolfii ratio, hanc vocem sejungentis a δημόσια quod referri præstat ad παρασκήνια, nisi malis δημόσια seorsim intelligere: προσηλῶν, ἰδιώτης ὢν, τὰ δημόσια, "locum publicum;" tum post φράττων erit incidendum. Neque tamen ipse Wolfius neque Augerus, hanc rationem tenuerunt in versione. Nos interpungendo expressimus. Etiam post ἐπ' ἐμὲ colon posuimus, ut participia hæc omnia referrentur ad διετέλεσε. SPALDING.

ή. Προσδιαφθείρας] F. προδιαφθείρας τοίνυν τοὺς κριτὰς τῷ ἀγῶνι τῶν ἀνδρῶν, id est, τοὺς κρινοῦντας περὶ τοῦ ἀγῶνος (ἢ τὸν ἀγῶνα) τῶν ἀνδρῶν, ut sit phrasis, τινὰ κριτὴν εἶναι ἀγῶνί τινι, ἀντὶ τοῦ, τοῦ ἀγῶνος. Sin προσδιαφθείρας, expono, διαφθείρας τοὺς κριτὰς πρὸς τῷ ἀγῶνι τῶν ἀνδρῶν, hoc est, τοὺς κριτὰς καὶ τὸν ἀγῶνα, ut referatur ad chorodidascalum. Fuerunt autem χοροὶ παίδων καὶ ἀνδρῶν. WOLF. Male hic se gessit bonus Wolfius. Προδιαφθείρας ferri non potest, et προσδιαφθείρας pessime ab illo exponitur. Miror hæsisse in *annotationibus*, qui in *interpretatione* feliciter se expedivit. Italus etiam: *Hora havendo egli* oltre all' altre ingiurie *corotti i giudici de i giuocatori huomini.* Observabit lector in marg. Edit. Benenat. a Lambino, atque etiam ab Ulpiano hic legi τοὺς κριτὰς τῶν ἀγωνιστῶν ἀνδρῶν: uti etiam Ferrum Italum vertere vides. Modo v. antepen. reposui νενεανιευμένοις, pro νεανιευμένοις, ex auctoritate Baroc. Bodl. Reg. α. et Lamb. a qua lectione non procul absunt Editt. Felic. et Lutet. τοῖς ἑαυτῷ νεανιευμένοις. TAYLOR. H. Wolfii conjecturam cum Reiskio secutus sum, extrudentis σ ante δ in hac voce. τῷ ἀγῶνι autem h. l. ut sæpe apud Græcos, est pro τοῦ ἀγῶνος. ἀγὼν est pro choro. SPALDING.

Δύο ταῦτα ὡσπερεὶ κεφάλαια ἐφ' ἅπασι τοῖς ἑαυτῷ νεανιευομένοις ἐπέθηκεν] *Hæc duo facinora flagitiosis audacibusque factis addidit.* Siquidem νεανιεύεσθαι voce passiva prolatum significat præter alia *temere et confidenter aliquid audere.* Alibi tamen aliter, ut infra in eadem, οὐδ' ἐνεανιεύσατο τοιοῦτον οὐδὲν, id est, *nec strenua liberalitate in rempub. usus est*, id est, non obtulit se χορηγήσοντα, ut ego feci. *Ex edit.* HERVAG.

Τὰ μὲν οὖν εἰς ἐμὲ καὶ τοὺς φυλέτας ἠσελγημένα] Ἀσελγαίνειν, est *petulanter et improbe agere*, et *per petulantiam quempiam pulsare et conviciari.* ἀσελγαίνεσθαι vero, *hujusmodi injuriam*, vel *contumeliam pati*, quod etiam ἐνασελγαίνεσθαι vocatur. et *contumeliæ ipsæ* τὰ ἐνασελγαινόμενα, καὶ τὰ ἐνησελγημένα καὶ ἠσελγημένα, dicuntur. Unde in orationis hujus argumento Libanius vel alius interpres ita inquit, φαμὲν δὲ ἡμεῖς ὅτι ἀσελγὴς λέγεται ὁ μὴ μετέχων μήτε δικαιοσύνης, μήτε ἀρετῆς. nomenque hoc ab urbe Selgo dictum inquit, in qua viri erant omnes probi. *Ex edit.* HERVAG.

Διέξειμι] Observa usum Atticum præsentis pro futuro διεξελεύσομαι. cf. §. ξ'. SPALDING.

Ἔσχον] Ita restitui pro ἔχον, confirmantibus omnibus Editt. et MSS. Marg. Par. ἦγον. TAYLOR.

Ἓν τίμημα ποιήσασθε] *Unam multam, unam pœnam irrogetis.* AUGER.

Ἡγῆσθε] Verum est, quod ex Parisina servavit Reiskius, pro eo, quod Wolfius habet: ἡγεῖσθε. Codicem an ingenium secutus sit, non prodidit Lambinus. In Aldinæ exemplo Berolinensi suprascriptum est η. SPALDING.

Ἔπαρχος] Alias nomen τοῦ δήμου solet addi. Hoc aliud cognomen esse videtur. WOLF. Mihi potius videtur esse nomen pagi, vel corrupti, vel cujus alia memoria intercidit. Mox recte restituit Wolfius ἔχω pro ἔχων Editorum. TAYLOR.

Ἔπαρχος] Plurimum difficultatis est in hoc vocabulo, quam interpretes ad unum omnes agnoverunt. Legitur illud

καὶ τοὺς φυλέτας ἠσελγημένα, καὶ [1] τὰ περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικήματα τούτῳ πεπραγμένα, ἐφ' οἷς αὐτὸν προυβαλόμην, ταῦτ' ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ πολλὰ ἕτερα· ὧν ὅσα ἂν οἷός τε ὦ, διέξειμι πρὸς ὑμᾶς αὐτίκα δὴ μάλα.- ἔχω δὲ λέγειν καὶ πονηρίας ἑτέρας αὐτοῦ [2] παμπληθεῖς, καὶ ὕβρεις εἰς πολλοὺς ὑμῶν, καὶ τολμήματα τοῦ μιαροῦ τούτου πολλὰ καὶ δεινά· ἐφ' οἷς τῶν πεπονθότων οἱ μὲν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καταδείσαντες τοῦτον, καὶ τὸ τούτου θράσος, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ἑταίρους, καὶ πλοῦτον, καὶ ὕβριν, καὶ [3] τἄλλα, ὅσα δὴ πρόσεστι τούτῳ, ἡσυχίαν ἔσχον· οἱ δ' ἐπιχειρήσαντες δίκην λαμβάνειν, οὐκ ἠδυνήθησαν· εἰσὶ δ' οἳ [4] καὶ διελύσαντο, ἴσως λυσιτελεῖν αὐτοῖς ἡγούμενοι. τὴν μὲν οὖν ὑπὲρ αὐτῶν δίκην ἔχουσιν οἵ γε πεισθέντες, τῆς δ' ὑπὲρ τῶν νόμων, οὓς παραβὰς οὗτος κἀκείνους ἠδίκει [5] τότε, καὶ νῦν ἐμὲ, καὶ πάντας τοὺς ἄλλους, ὑμεῖς ἐστὲ κληρονόμοι. πάντων οὖν [6] τούτων ἀθρόων ἓν τίμημα ποιήσασθε, ὅ τι ἂν δίκαιον ἡγῆσθε. ἐξελέγξω δὲ, πρῶτον μὲν, ὅσα αὐτὸς ὑβρίσθην· ἔπειθ' ὅσα ὑμεῖς ἠδίκησθε, μετὰ ταῦτα δὲ καὶ τὸν ἄλλον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, βίον αὐτοῦ [7] πάντα ἐξετάσω, καὶ δείξω πολλῶν θανάτων, οὐχ ἑνὸς, ὄντα ἄξιον. λέγε μοι τὴν τοῦ χρυσοχόου πρώτην λαβὼν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Παμμένης Παμμένους ἔπαρχος, ἔχω χρυσοχοεῖον ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐν ᾧ καὶ

[1] Deest articulus. T. [2] παμπληθεῖς αὐτοῦ T. [3] τἄλλα δὴ, ὅσα T. [4] καὶ οἳ T. [5] Deest τότε. T. [6] Deest τούτων. T. [7] πάντα αὐτοῦ T.

καταγίγνομαι καὶ ἐργάζομαι τὴν χρυσοχοϊκὴν τέχνην. ἐκδόντος δέ μοι Δη- 522
μοσθένους, ᾧ μαρτυρῶ, στέφανον χρυσοῦν ὥστε κατασκευάσαι, καὶ ἱμάτιον διάχρυσον ποιῆσαι, ὅπως πομπεύσῃ ἐν αὐτοῖς τὴν τοῦ Διονύσου πομπὴν, καὶ ἐμοῦ συντελέσαντος αὐτὰ, καὶ ἔχοντος παρ' ἐμαυτῷ ἕτοιμα, εἰσπηδήσας πρός με νύκτωρ Μειδίας ὁ κρινόμενος ὑπὸ Δημοσθένους, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἄλλους, ἐπεχείρησε διαφθείρειν τὸν στέφανον, καὶ τὸ ἱμάτιον. καί τινα μὲν αὐτῶν ἐλυμήνατο, οὐ μέντοι πάντα γε ἐδυνήθη διὰ τὸ ἐπιφανέντα με [1]κωλῦσαι.

θ'. Πολλὰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ περὶ ὧν τοὺς ἄλλους ἠδίκηκεν, ἔχω λέγειν, ὥσπερ εἶπον ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου, καὶ συνείλοχα ὕβρεις αὐτοῦ καὶ πονηρίας τοσαύτας, ὅσας ἀκούσεσθε αὐτίκα δὴ μάλα. ἦν δ' ἡ συλλογὴ ῥᾳδία· αὐτοὶ γὰρ οἱ πεπονθότες προσῄεσάν μοι. βούλομαι δὲ πρὸ τούτων εἰπεῖν, οἷς ἐπιχειρήσειν αὐτὸν ἀκήκοα ἐξαπατᾶν ὑμᾶς· τοὺς γὰρ ὑπὲρ τούτων λόγους, ἐμοὶ μὲν ἀναγκαιοτάτους προειπεῖν ἡγοῦμαι, ὑμῖν δὲ χρησιμωτάτους ἀκοῦσαι. διὰ τί; ὅτι τοῦ δικαίαν καὶ εὔορκον θέσθαι τὴν ψῆφον ὁ κωλύσας ἐξαπατηθῆναι [2]λόγος, οὗτος αἴτιος ἔσται. πολὺ δὴ μάλιστα πάντων τούτῳ τῷ λόγῳ προσέχειν ὑμᾶς δεῖ, καὶ μνημονεῦσαι τοῦτον, καὶ πρὸς ἕκαστον ἀπαντᾶν, ὅταν οὗτος λέγῃ. ἔστι δὲ πρῶτον μὲν ἐκεῖνο οὐκ ἄδηλος ἐρῶν, ἐξ ὧν ἰδίᾳ πρός τινας αὐτὸς διεξιὼν ἀπηγγέλλετό μοι, ὡς, εἴπερ ἀληθῶς ἐπεπόνθειν ταῦτα, ἃ λέγω,

[1] κωλῦσαι R. [2] λόγος ὑμᾶς οὗτος T. R.

eo loco, quo et in legibus et in testimoniis afferendis solet vel ejus, qui legem rogat, vel testis demus, unde sit oriundus, designari. Non constans autem est usus in testimoniis addendi vel omittendi nomen patris testis. Elegans est Reiskii conjectura, (sequens scripturam Bavarici codicis a secunda manu profectam ἐπεργος,) περγασεὺς a περγασὴ, pago tribus Erechtheidis. SPALDING.

Ἔχω] Parum accurate a Tayloro dicitur Wolfius recte "*restituisse*" verbum finitum pro "*editorum*" participio (ἔχων), quod etiam negligentius repetit Reiskius in varietate lectionis, ubi cupias discere, utrum Codd. omnes, vel plurimi saltem, cum Wolfio faciant, quod videtur affirmare Taylorus. Ceterum præstat sane lectio Wolfiana, propter sequens in proxima sententia δέ. Quid si μὲν antiquitus legebatur post ἔχω, quod deinde cum verbo coalesceret in ἔχων. IDEM.

Πομπεύσῃ] Pendet conjunctivus ab oratione obliqua, non ab ὅπως. IDEM.

Εἰσπηδήσας πρός με] Εἰς τὸ χρυσοχοεῖον. WOLF.

Ἐδυνήθη] Desidero atticismum ἠδυνήθη, qui in ceteris ἤμελλον, et ἠδυνήθησαν invectus est a Reiskio. Lambinus enim et Wolfius plerumque ignorant eum. SPALDING.

θ'. Συνείλοχα] Pro συλλέλοχα, παρὰ τὸ συλλέγω, ἀττικῶς: unde passivum συνειλεγμένοι. WOLF.

Ὑπὲρ] Omnino περί. sæpissime hæ voces confundi et misceri inter se solent. TAYLOR. Recte. SPALDING.

Ὅτι] Restitui ex Manut. et Felic. Codd. Regg. Baroc. Ital. Obsop. Vindob. et Aug. Proxime, v. 18. præstantior multo est lectio Ven. Bar. Bodl. Aug. Ital. κωλύσων. TAYLOR.

Ὅταν] Meminerint tirones ἕκαστον esse neutrum: unde putet aliquis pro ὅταν legendum esse ὅ τι ἄν, pro quo tamen Græcitas malit ὧν ἄν. SPALDING.

Αὐτὸς] Ita, adjuvantibus Ald. Ven. Baroc. Vindob. Lindenb. Aug. Ital. Lambino et Wolfio. Vulgo αὐτοὺς. TAYLOR. Lege αὐτός. JURIN.

δίκας ἰδίας μοι προσῆκεν αὐτῷ λαχεῖν· τῶν μὲν ἱματίων καὶ τῶν χρυσῶν στεφάνων τῆς διαφθορᾶς, καὶ τῆς περὶ τὸν χορὸν ἁπάσης ἐπηρείας, βλάβης· ὧν δ' εἰς τὸ σῶμα
523 [1]ὑβρίσθαι φημὶ, ὕβρεως· οὐ μὰ Δί' οὐχὶ δημοσίᾳ κρίνειν αὐτὸν, καὶ τίμημα ἐπάγειν, ὅ τι χρὴ παθεῖν, ἢ [2]ἀποτῖσαι. ἐγὼ δὲ ἓν μὲν ἐκεῖνο εὖ οἶδα, καὶ ὑμᾶς δὲ εἰδέναι χρὴ, ὅτι εἰ μὴ προὐβαλλόμην αὐτὸν, ἀλλ' ἐδικαζόμην, οὑναντίος ἂν ἧκεν εὐθύς μοι λόγος, ὡς, εἴπερ ἦν τι τούτων ἀληθὲς, προβάλλεσθαί με ἔδει, καὶ παρ' αὐτὰ τἀδικήματα τὴν τιμωρίαν ποιεῖσθαι· ὅ τε γὰρ χορὸς ἦν τῆς πόλεως, ἥ τε ἐσθὴς τῆς ἑορτῆς ἕνεκα πᾶσα [3]παρεσκεύαστο· ἐγώ τε, ὁ πεπονθὼς ταῦτα, χορηγὸς ἦν. τίς ἂν οὖν ἑτέραν μᾶλλον εἵλετο τιμωρίαν, ἢ τὴν ἐκ τοῦ νόμου κατὰ τῶν περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικούντων οὖσαν; ταῦτ' εὖ οἶδ' ὅτι πάντ' ἂν ἔλεγεν οὗτος τότε. φεύγοντος μὲν γὰρ, οἶμαι, καὶ ἠδικηκότος ἐστὶ, τὸ τὸν παρόντα τρόπον [4]τοῦ δοῦναι δίκην διακρουόμενον, τὸν οὐκ ὄνθ' ὡς ἔδει γενέσθαι λέγειν· δικαστῶν δέ γε σωφρόνων, τούτοις τε μὴ προσέχειν, καὶ, ὃν ἂν λάβωσιν ἀσελγαίνοντα, κολάζειν. μὴ δὴ τοῦτο λέγειν αὐτὸν ἐᾶτε, ὅτι καὶ δίκας ἰδίας δίδωσιν ὁ νόμος μοι, καὶ γραφὴν ὕβρεως,

[1] ὑβρίζεσθαί φημι T. [2] ἀποτίσαι T. R. [3] παρεσκευάζετο T. [4] τοῦ μὴ δοῦναι T.

Τίμημα ἐπάγειν] Ἐπὶ γὰρ τοῖς ἰδιωτικοῖς ἐκ τῶν νόμων ὥριστο τὸ τίμημα, ἐπὶ δὲ τοῖς δημοσίοις ὁ κατήγορος ἐτιμᾶτο. Ulpianus. SPALDING.

Δὲ εἰδέναι] De hujusmodi δὲ, quod valet *etiam*, consule Hoogevenum Schützii p. 176. seqq. et Vigerum Zeun. 528. IDEM. Cf. περὶ Στεφ. §. ξγ'.

Εἰ μὴ προὐβαλλόμην αὐτὸν, ἀλλὰ ἐδικαζόμην] *Si eum non criminali judicio aggressus essem, sed civili:* vel, quod si ego illi statim diem non dixissem, ob temeratam ludorum celebritatem, sed privatum judicium Injuriarum intendissem, objectum utique illico mihi foret, non esse quod quererer verisimile, quippe si id verum esset, oportuisse hominem in re præsenti postulatum, quando, ea injuria ad populum pertineret, cum in munere publico fungendo injuriam passus essem. Porro verbum προσβάλλεσθαι de iis dicitur, qui criminose agunt, ut etiam εὐθύνειν, κρίνειν, εἰσαγγέλλειν, γράφεσθαι, ἐνδεικνύναι, hoc est, *deferre, postulare, arcessere, insimulare. Ex edit.* HERVAG.

Οὑναντίος] Ὁ ἐναντίος, ἀττικῇ κράσει. Observa etiam τὸ τὲ ter repetitum, ὅ τε χορὸς—ἥ τε ἐσθὴς—ἐγώ τε. WOLF.

Οὑναντίος ἂν ἧκεν εὐθύς μοι λόγος] Wolfius: *contrariam statim rationem objici mihi potuisse.* Potius: *eum contrariam statim rationem mihi fuisse objecturum.* JURIN.

Προβάλλεσθαι] Προβαλέσθαι marg. Benenati et Aug. Melius. TAYLOR.

Φεύγοντος μὲν γὰρ — ἐστὶ, τὸ τὸν παρόντα τρόπον — διακρουόμενον, τὸν οὐκ ὄνθ' ὡς ἔδει γενέσθαι λέγειν] Wolfius: *Rei enim est — certum judicii modum — detrectando, dictitare, eum fuisse modum usurpandum, qui nullus est.* Pro *certum* malim *præsentem*: opponuntur enim sibi invicem ista, τὸν παρόντα et τὸν οὐκ ὄντα. JURIN.

Μὴ δοῦναι] Reg. a. τοῦ δοῦναι δίκην sine μή. Vide, annon præstet. Hæreo tamen. Totam vero hanc periodum ita melius cum Italo interpreteris: *Percioche del reo, e di chi ha peccato, e officio riprovando il presente giudicio, dire che bisognava, ch' ei fosse stato ad altro tribunale chiamato.* TAYLOR.

— δίδωσι γὰρ —, ἀλλ', ὡς οὐ πεποίηκεν, ἃ κατηγόρηκα,
ἤ, πεποιηκὼς, οὐ περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικεῖ, τοῦτο δεικνύτω.
τοῦτο γὰρ αὐτὸν ἐγὼ προὐβαλόμην, καὶ περὶ τούτου τὴν
ψῆφον οἴσετε νῦν ὑμεῖς. εἰ δ' ἐγὼ τὴν ἐπὶ τῶν ἰδίων δικῶν
πλεονεξίαν ἀφεὶς, τῇ πόλει παραχωρῶ τῆς τιμωρίας, καὶ
τοῦτον εἱλόμην τὸν ἀγῶνα, ἀφ' οὗ μηδέν ἐστι λῆμμα λαβεῖν
ἐμοὶ, χάριν, οὐ βλάβην δήπου, τοῦτ' ἂν εἰκότως ἐνέγκαι
μοι παρ' ὑμῶν.

ί. Οἶδα τοίνυν, ὅτι καὶ τούτῳ πολλῷ χρήσεται τῷ
λόγῳ· μή με Δημοσθένει παραδῶτε, μηδὲ διὰ Δημοσθένην
με ἀνέλητε. ὅτι τούτῳ πολεμῶ, διὰ τοῦτό με ἀναιρήσετε;
τὰ τοιαῦτα πολλάκις οἶδ' ὅτι φθέγξεται, βουλόμενος φθό- 524
νον τινὰ ἐμοὶ διὰ τούτων τῶν λόγων συνάγειν. ἔχει δ' οὐχ
οὕτω ταῦτα, οὐδ' ἐγγύς. οὐδένα γὰρ τῶν ἀδικούντων ὑμεῖς
οὐδενὶ τῶν κατηγόρων ἐκδίδοτε· οὐδὲ γὰρ, ἐπειδὰν ἀδικηθῇ
τις, ὡς ἂν ἕκαστος ὑμᾶς ὁ παθὼν πείσῃ, ποιεῖσθε τὴν τι-
μωρίαν, ἀλλὰ τοὐναντίον, νόμους ἔθεσθε πρὸ τῶν ἀδικη-
μάτων ἐπ' ἀδήλοις μὲν τοῖς ἀδικήσουσιν, ἀδήλοις δὲ τοῖς
[1] ἀδικησομένοις. οὗτοι δὲ τί ποιοῦσιν οἱ νόμοι; πᾶσιν ὑπι-

1 * ἀδικηθησομένοις R.

Προὐβαλόμην] Ex Ald. Ven. Bar. Fel. Man. Par. Aug. pro προὐβαλλόμην vulgata. IDEM. Fortasse concinnior foret oratio, si servato eo, quod est in Wolfiana, προὐβαλλόμην, post γὰρ adderetur τότε, quod responderet τῷ νῦν sequenti. cf. §. γ'. ubi itidem opponuntur tempora: ὕβρισμαι — τότε, ἀγωνιεῖται — νυνί. Restituit supra §. ή. Taylorus e Codd. τότε simili modo, post ἠδίκει. SPALDING.

'Επὶ τῶν ἰδίων] Publicorum criminum mulctam ad remp. privatorum ad accusatorem rediisse, locus hic docet. WOLF.

'Ενέγκαι μοι] Variant Codd. ἐνέγκαιμι, ἐνέγκοιμι, ἐνεγκαίμην, quarum lectionum utram prætuleris, pro τοῦτ' legendum erit τούτου, ut Wolfius vidit. Videtur autem præstantissimο Marklando recepta lectio bene posse constare. TAYLOR. Displicet mihi nescio quid in vulgata, neque video, cur in lectione ἐνέγκαιμι aut ἐνεγκαίμην necessaria sit mutatio τοῦ τοῦτ' in τούτου. Explicari potest illud διὰ τοῦτο. SPALDING.

ί. Τούτῳ] Jucundius paulo, et suavius, Lind. Vindob. Obsop. et Ital. ὅτι ἐκείνῳ πολεμῶ, διὰ τοῦτό με ἀναιρήσετε; TAYLOR. Malim ἐκείνῳ cum Codd. aliquot, propter sequens τοῦτο, ne eodem sono obtundamur; nisi forte figura est in hac geminatione. SPALDING.

'Εμοὶ] Non male Reiskius videtur monere, ob sequentia convenientius hic fore ὑμῖν. IDEM.

"Εχει] Wolfium in interpretando vides sequi lectionem Aldinam ἔχοι, quæ tamen improbanda est. TAYLOR.

"Εκαστος] An ἑκάστοτε, vel ἑκάστοθ'? SPALDING.

'Αδικήσουσιν] Ita ex MSS. Vindob. Bar. Bodl. Aug. Ital. Reg. a. Editi ἀδικήμασιν, male: ἀδικοῦσιν habet σχ. Hermog. pag. 88. TAYLOR.

'Αδικησομένοις] Abstinui a Reiskiana conjectura, audacter ab inventore in textum inducta, quæ non est necessaria: ἀδικηθησομένοις. Passive dicitur ἀδικησόμενος, ut supra §. γ'. ἀγωνιεῖται; et sæpe apud Atticos, v. Xen. Cyrop. 3. 2. 18. εἰ πιστεύοιμεν μὴ ἀδικήσεσθαι pro ἀδικηθήσεσθαι. cf. Zeunii index syntacticus ad Cyrop. et Küsterus de verbis mediis p. (ed. Wollii) 84. seqq. SPALDING.

σχνοῦνται τοῖς ἐν τῇ πόλει δίκην, ἂν ἀδικηθῇ τις, ἔσεσθαι
δι' αὐτῶν λαβεῖν. ὅταν τοίνυν τῶν παραβαινόντων τινὰ
τοὺς νόμους κολάζητε, [1] οὐχὶ τοῖς κατηγόροις τοῦτον ἐκδί-
δοτε, ἀλλὰ τοὺς νόμους ὑμῖν αὐτοῖς βεβαιοῦτε. ἀλλὰ μὴν
πρός γε τὸ τοιοῦτον, ὅτι Δημοσθένης, φησὶν, ὕβρι-
σται δίκαιος καὶ κοινὸς καὶ ὑπὲρ ἁπάντων ἔσθ' ὁ λόγος.
οὐ γὰρ εἰς Δημοσθένην ὄντα με ἠσέλγαινε μόνον ταύτην
τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ καὶ εἰς χορηγὸν ὑμέτερον· τοῦτο δ' ὅσον
δύναται, γνοίητ' ἂν ἐκ τῶνδε. ἴστε δήπου τοῦθ', ὅτι τῶν
θεσμοθετῶν τούτων οὐδενὶ θεσμοθέτης ἔστ' ὄνομα,
ἀλλ' ὁτιδήποτε ἑκάστῳ. ἂν μὲν τοίνυν ἰδιώτην ὄντα τινὰ
αὐτῶν ὑβρίσῃ τις, ἢ κακῶς εἴπῃ, γραφὴν ὕβρεως καὶ δίκην
κακηγορίας [2] ἰδίαν φεύξεται. ἐὰν δὲ θεσμοθέτην, ἄτιμος
ἔσται καθάπαξ. διὰ τί; ὅτι τοὺς νόμους ἤδη ὁ τοῦτο ποιῶν
προσυβρίζει, καὶ τὸν ὑμέτερον κοινὸν στέφανον, καὶ τὸ τῆς
πόλεως ὄνομα· ὁ γὰρ θεσμοθέτης, οὐδενὸς ἀνθρώπων ἔστ'
ὄνομα, ἀλλὰ τῆς πόλεως. καὶ πάλιν γε τὸν ἄρχοντα, ταὐτὸ
τοῦτο, ἐὰν μὲν ἐστεφανωμένον πατάξῃ τις, ἢ κακῶς εἴπῃ,
ἄτιμος· ἐὰν δὲ ἰδιώτην, ἰδίᾳ ὑπόδικος. καὶ οὐ μόνον περὶ
525 τούτων οὕτω ταῦτ' ἔχει, ἀλλὰ [3] καὶ περὶ πάντων, οἷς ἂν
ἡ πόλις τινὰ ἄδειαν, ἢ [4] στεφανοφορίαν, ἤ τινα τιμὴν δῷ·
οὕτω τοίνυν καὶ ἐμὲ εἰ μὲν ἐν ἄλλαις τισὶν ἡμέραις ἠδίκησέ
τι τούτων Μειδίας ἰδιώτην ὄντα, ἰδίᾳ καὶ δίκην προσῆκεν
αὐτῷ διδόναι· εἰ δὲ χορηγὸν ὄντα ὑμέτερον, ἱερομηνίας οὔσης,
πάνθ', ὅσα ἠδίκησεν, ὑβρίσας φαίνεται, δημοσίας ὀργῆς

1 οὐ T. 2 Deest ἰδίαν. T. 3 Deest καί. T. 4 στεφανηφορίαν. T. R.

Κακηγορίας] Vix moneo, olim legi κατηγορίας, et istud tueri Codd. Levis ea emendatio, et quam præripuit Wolfius. Eleganter tamen legi moneo in Ven. Bar. Aug. Ital. Vindob. δίκην κακηγορίας ἰδίαν φεύξεται. uti v. 19. ἰδίᾳ ὑπόδικος, et v. antepen. ἰδίᾳ καὶ δίκην. Vide etiam pag. 31. v. ult. et pag. 32. v. 4. TAYLOR.

"Ατιμος ἔσται καθάπαξ] Vide Ulpianum de diminutione capitis. WOLF.

Στέφανον] Quo ornatus est Thesmotheta. SPALDING.

Καὶ πάλιν] Lambinus legit: καὶ πάλιν γε ἐὰν τὸν ἄρχοντα, ταὐτὸ τοῦτο. TAYLOR.

'Αλλὰ] 'Αλλὰ καὶ περὶ πάντων Edit. Lut. et Codd. Aug. et Vindob. Quod unice verum est. IDEM.

Τινὰ ἄδειαν] *Aliquam immunitatem*, i. e. magistratum aliquem, vel munus aliquod, ex quo veniat aliqua immunitas. AUGER.

Ἐν ἄλλαις] Istud ἐν ex Vindob. Baroc. Aug. Ital. et Edit. Parisina. Absorptum erat nempe in præcedenti μέν. TAYLOR.

Πάνθ' ὅσα] Vidit Wolfius, hæc similiter dici, ac si scripsisset, ἐν πᾶσιν, οἷς ἠδίκησεν, sed non vidit, saltem in Interpretatione non hoc significavit, quanta cum contentione et δεινότητι hæc dicerentur. Si ἠδίκησε χορηγὸν ὑμέτερον, si istud fecerit ἱερομηνίας οὔσης, si denique ἠδίκησε cum ὕβρει, si πάνθ', ὅσα ἠδίκησεν, ὑβρίσας φαίνεται. IDEM. Malim cum Aug. pr. et Bav. ἠδίκηκεν pro ἠδίκησεν. SPALDING.

καὶ τιμωρίας δίκαιός ἐστι τυγχάνειν· ἅμα γὰρ τῷ Δημο-
σθένει καὶ [1]χορηγὸς ὑβρίζετο. τοῦτο δ' ἐστὶ τῆς πόλεως
ὄνομα. καίτοι ταύταις ταῖς ἡμέραις, αἷς οὐκ ἐῶσιν οἱ νόμοι.
χρὴ δὲ, ὅταν μὲν [2]τιθῆσθε τοὺς νόμους, ὁποῖοί τινές εἰσι
σκοπεῖν· ἐπειδὰν δὲ θῆσθε, φυλάττειν καὶ χρῆσθαι· καὶ
γὰρ εὔορκα ταῦθ' ὑμῖν ἐστὶ, καὶ ἄλλως δίκαια. ἦν ὁ τῆς
βλάβης ὑμῖν νόμος πάλαι, ἦν ὁ τῆς αἰκίας, ἦν ὁ τῆς ὕβρεως.
εἰ τοίνυν ἀπέχρη τοὺς τοῖς Διονυσίοις τι ποιοῦντας τούτων
κατὰ τούτους τοὺς νόμους δίκην διδόναι, οὐδὲν ἂν ὑμῖν προσ-
έδει τοῦδε τοῦ νόμου. ἀλλ' οὐκ ἀπέχρη. σημεῖον δέ· ἔθε-
σθε ἱερὸν νόμον αὐτῷ τῷ θεῷ περὶ τῆς ἱερομηνίας· εἴ τις
οὖν κἀκείνοις τοῖς προϋπάρχουσι νόμοις, καὶ τούτῳ τῷ μετ'
ἐκείνους τεθέντι, καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς ἔστ' ἔνοχος, ὁ
τοιοῦτος πότερα μὴ δῷ διὰ τοῦτο δίκην, ἢ μείζω δοίη δι-
καίως; ἐγὼ μὲν οἶμαι μείζω.

ιά. Ἀπήγγειλε τοίνυν τίς μοι περιϊόντα αὐτὸν συλλέ-
γειν καὶ πυνθάνεσθαι, τίσι πώποτε συμβέβηκεν ὑβρισθῆ-
ναι· καὶ λέγειν τούτους, καὶ διηγεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς μέλλειν.
οἷον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν πρόεδρον, ὅν ποτέ φασιν ἐν
ὑμῖν ὑπὸ Πολυζήλου πληγῆναι, καὶ τὸν θεσμοθέτην, ὃς
ἔναγχος ἐπλήγη τὴν αὐλητρίδα ἀφαιρούμενος· καὶ τοιού-
τους τινάς· ὡς, ἐὰν πολλοὺς ἑ έρους πολλὰ καὶ δεινὰ πε- 526
πονθότας ἐπιδείξῃ, ἧττον ὑμᾶς ἐφ' οἷς ἐγὼ πέπονθα ὀργιου-
μένους. ἐμοὶ δ' αὖ τοὐναντίον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δοκεῖτε

[1] καὶ ὁ χορηγὸς T. R. [2] τίθησθε R.

Καίτοι ταύταις] Καὶ τὸ ταύταις Bar. Lind. Aug. Ital. καὶ τοιαύταις Bodl. Wolfius conjicit καὶ ἔτι ἐν ταύταις. Eruditissimus autem Marklandus καὶ ταῦτ' ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. Vide §. κά. *fin. bis.* κβ'. *init.* et alibi sæpissime. TAYLOR. Variatur in hac vocula; facillima intellectu est Marklandi conjectura καὶ ταῦτ' ἐν —; καίτοι an plane eodem sensu accipiam, dubito. SPALDING.

Πάλαι] Post πάλαι addendum censet Lambinus ἦν ὁ τῶν βιαίων. TAYLOR.

Σημεῖον δὲ] Marg. Benenati, τεκμήριον δέ. ἀπόδειξις δέ. Quæ, quemadmodum scite observavit Wolfius, ut et complura alia, scholia potius esse, quam varias lectiones, dixeris. IDEM.

Ἔθεσθε ἱερὸν νόμον] Post σημεῖον δέ· τεκμήριον δέ· et locutiones similes, sequi solet vox γάρ. σημεῖον δέ. ἔθεσθε γὰρ ἱερὸν νόμον. Sic §. μβ'. MARKLAND. Vide de hac structura Morum ad Isocr. Paneg. p. 39. et Bachium ad Xenoph. Sympos. 4. 17. p. 183. ed. Zeunii, ubi etiam nostri loci ratio habetur. SPALDING.

Ἱερομηνίας] Vid. D'Orville Charit. Aphrod. Lib. VI. cap. II. p. 515.

Δοίη] Miror hunc optativum carere τῷ ἄν. SPALDING.

ιά. Θεσμοθέτην] Οἱ θεσμοθεται, τῶν τε ἄλλων ἐπεμελοῦντο, καὶ δὴ καὶ τῆς εὐκοσμίας· καὶ νύκτωρ περιϊόντες ἐσκόπουν, μή τινες ἁρπαγαὶ γίγνωνται. τότε οὖν, εἰρών τινας νεωτέρους ἁρπάζοντας τὴν αὐλητρίδα, ἠβουλήθη ἀφελέσθαι. καὶ οὕτως ὑπ' αὐτῶν ἐπλήγη. Ulpian. IDEM.

Ὀργιουμένους] Absoluti hi sunt accusativi, satis frequentes post ὡς, cum signifi-

ποιεῖν ἂν εἰκότως, εἴπερ [1][ὑπὲρ] τοῦ κοινῇ βελτίστου δεῖ μέλειν ὑμῖν. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὑμῶν, τοῦ μὲν πολλὰ [2]τὰ τοιαῦτα γίγνεσθαι τὸ μὴ κολάζεσθαι τοὺς ἐξαμαρτάνοντας αἴτιον ὂν, τοῦ δὲ μηδένα ὑβρίζειν [3]τὸ λοιπὸν, τὸ δίκην τὸν ἀεὶ ληφθέντα, ἣν προσήκει, διδόναι, μόνον αἴτιον ἂν γενόμενον; εἰ μὲν τοίνυν ἀποτρέψαι συμφέρει τοὺς ἄλλους, τοῦτον καὶ δι' ἐκεῖνα κολαστέον· καὶ μᾶλλόν γε, ὅσῳ περ ἂν ᾖ πλείω καὶ μείζω. εἰ δὲ [4]παροξῦναι, καὶ τοῦτον [5]καὶ τοὺς ἄλλους ἐατέον. ἔτι τοίνυν, οὐδ' ὁμοίαν οὖσαν τούτῳ, κἀκείνοις, συγγνώμην εὑρήσομεν. πρῶτον μὲν γὰρ ὁ τὸν θεσμοθέτην πατάξας, τρεῖς εἶχε προφάσεις, μέθην, ἔρωτα, ἄγνοιαν, διὰ τὸ σκότους καὶ νυκτὸς τὸ πρᾶγμα [6]γεγενῆσθαι. ἔπειθ' ὁ Πολύζηλος [7]ἐκεῖνος, ὀργῇ καὶ τρόπου προπετείᾳ, [8]φθάσας τὸν λογισμὸν, ἁμαρτὼν [9]ἔπαισεν. οὐ γὰρ

[1] ὑπὲρ T. [2] Deest articulus. T. R. [3] τολοιπὸν T. [4] παροξῦναι T. R.
[5] καὶ πάντας τοὺς ἄλλους ἐατ. R. καὶ πάντας ἐατ. T. [6] γενέσθαι T.
[7] Deest ἐκεῖνος. T. [8] φθάσαι T. [9] ἔφησεν T.

cat *quasi*; alias non item. Sic apud Platonem in Gorgia. Vol. (Bip.) 4. 96. σκυτέας λέγων οὐδὲν παύῃ, ὡς περὶ τούτων ἡμῖν ὄντα τὸν λόγον. Isocr. Paneg. (ed. Mori) p. 30. ὥσπερ οὐ — τοὺς λόγους ὄντας. Noster adv. Phænippum ed. Reisk. 1041. ὥσπερ — ἀφαιροῦντας. Inter loca a Tayloro in Indice Lysiæ allata, huc non pertinet Lys. p. 178. (Rsk.) 1. ἐλθόντας enim pendet ab ᾔδεσαν. Cetera sunt hujus tantum generis. IDEM.

Ὑπὲρ] Reiskius τὸ ὑπὲρ uncis ut spurium recte videtur inclusisse. Sensus non postulat, et insuavem facit sonum. IDEM. F. del. ὑπέρ. AUGER.

Τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὑμῶν, τοῦ μὲν πολλὰ τοιαῦτα γίγνεσθαι, &c.] Attici per præteritum sæpe loquuntur de futuro, ut hoc loco etiam videre est. *Ne autem*, inquit, *in posterum quisquam hujusmodi petulantia uti ausit, quis non videt hoc præstaturum, si ut quisque convictus ac damnatus injuriarum fuerit, ita pœnam legitimam luerit.* De futuro enim loquens, participio præteriti temporis usus est. Latini sic quodammodo loqui videntur, cum per futurum subjunctivi efferunt quod dicunt, quod ipsum a præterito formatur. Exempla vide in Comment. Budæi. *Ex edit.* HERVAG.

Εἰ δὲ παροξῦναι] S. δεῖ τοὺς ἄλλους. WOLF. Male hæc olim interpungebantur: εἰ δὲ παροξῦναι καὶ τοῦτον καὶ πάντας· ἐατέον. Atque adeo ab ipso Wolfio, qui tamen recte vertit. Plenius Bar. et Aug. καὶ τοῦτον καὶ πάντας τοὺς ἄλλους ἐατέον. Iidem deinde Codd. quorum alterum ex altero describi credibile est, pro γενέσθαι v. 12. γεγενῆσθαι, et statim, Πολύζηλος ἐκεῖνος. Porro circa hunc locum uterque Interpres fidem fefellit: ὅσῳπερ ἂν ᾖ πλείω καὶ μείζω. Nihil enim hic de Midia et *ejus* facinoribus. Sensus est apertus: *Si alios ab* hujusmodi facinoribus, *quæ iste allegat esse frequentia, deterreri expedit, ea de causa iste puniendus est, eoque magis,* quo *plura* ea *sint et atrociora*, cætera. TAYLOR.

Ὀργῇ καὶ τρόπου προπετείᾳ, φθάσαι τὸν λογισμὸν κ. τ. λ.] Ἁμαρτὼν ἔφησεν φθάσαι τὸν λογισμόν. Sicut paulo post, §. ιβ'. ἃ μὲν ἄν τις ἄφνω τὸν λογισμὸν φθάσας ἐξαχθῇ τι πρᾶξαι. utcunque ferri potest. Sed quid si legas: φθασάσῃ τὸν λογισμὸν, ἁμαρτεῖν ἔφησεν. WOLF. Immo quid si cum pluribus et præstantioribus Codd. ὀργῇ καὶ τρόπου προπετείᾳ φθάσας τὸν λογισμὸν, ἁμαρτὼν ἔπαισεν? Nempe Polyzelus φθάσας τὸν λογισμὸν, ut infra l. c. τὶς ἄφνω τὸν λογισμὸν φθάσας. φθάσας habent Reg. ε. Ital. ἔπαισεν Bodl. Ital. utrumque Ven. Bar. Aug. Simoni Fabricio, qui Augustanum Cod. contulit, magis placere video ἔπταισεν. TAYLOR. Non est, ut vertit H. Wolfius, "subitus animi impulsus" sed insita, innata, morum vehementia, *Heftigkeit des Characters* (*hastiness of temper or disposition*). Non est mera ταυτολογία τῆς ὀργῆς. Ceterum expressi lectionem Codd. quam certatim arripuerunt Taylorus et Reiskius,

ἐχθρός γε ὑπῆρχεν ὤν, οὐδ' ἐφ' ὕβρει τοῦτ' ἐποίησεν. ἀλλ' οὐ Μειδίᾳ τούτων οὐδέν ἐστιν εἰπεῖν. καὶ γὰρ ἐχθρὸς ἦν, καὶ μεθ' ἡμέραν, εἰδὼς, ὕβριζε· καὶ οὐκ ἐπὶ τούτου μόνον, ἀλλ' ἐπὶ πάντων, φαίνεται προῃρημένος με ὑβρίζειν. Καὶ μὴν, οὐδὲ τῶν πεπραγμένων ἐμοὶ καὶ τούτοις οὐδὲν ὅμοιον ὁρῶ. πρῶτον μὲν γὰρ ὁ θεσμοθέτης, οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν, οὐδὲ τῶν νόμων φροντίσας, οὐδ' ἀγανακτήσας φανήσεται· ἀλλ' ἰδίᾳ πεισθεὶς, ὁπόσῳ δήποτε, ἀργυρίῳ, καθυφεὶς τὸν ἀγῶνα. ἔπειθ' ὁ πληγεὶς ἐκεῖνος ὑπὸ τοῦ Πολυζήλου, ταὐτὸ τοῦτο, ἰδίᾳ διαλυσάμενος, ἐρρῶσθαι πολλὰ τοῖς νόμοις εἰπὼν καὶ 527
ὑμῖν, οὐδ' εἰσήγαγε τὸν Πολύζηλον. εἰ μὲν τοίνυν ἐκείνων κατηγορεῖν βούλεταί τις ἐν τῷ παρόντι, δεῖ λέγειν ταῦτα. εἰ δ' ὑπὲρ ὧν ἐγὼ τούτου κατηγόρηκα, ἀπολογεῖσθαι, πάντα μᾶλλον, ἢ ταῦτα λεκτέον. πᾶν γὰρ τοὐναντίον ἐκείνοις, αὐτὸς μὲν οὔτε λαβὼν οὐδὲν, οὔτ' ἐπιχειρήσας λαβεῖν φανήσομαι, τὴν δ' ὑπὲρ τῶν νόμων καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ θεοῦ καὶ τὴν ὑπὲρ [1]ἡμῶν τιμωρίαν δικαίως φυλάξας, καὶ νῦν ἀποδεδωκὼς ὑμῖν.

ιβ'. Μὴ τοίνυν ἐᾶτε ταῦτ' αὐτὸν λέγειν, μηδ', ἂν βιάζηται, πείθεσθ' ὡς δίκαιόν τι λέγοντι. ἂν γὰρ ταῦθ' οὕτως ἐγνωσμένα ὑπάρχῃ παρ' ὑμῖν, οὐκ ἐνέσται αὐτῷ λόγος οὐδὲ εἷς. ποία γὰρ πρόφασις, τίς ἀνθρωπίνη καὶ μετρία σκῆψις φανεῖται τῶν πεπραγμένων αὐτῷ; ὀργὴ νὴ Δία. καὶ γὰρ τοῦτο τυχὸν λέξει. ἀλλ' ἃ μὲν ἄν τις ἄφνω τὸν

[1] ὑμῶν T. R.

ἔπαισεν pro ἔφησεν. Habet illa, quod blandiatur. Sed si tueris, ut necesse est et faciunt illi, præstantem alteram lectionem φθάσας pro φθάσαι, quid facies τῷ ἁμαρτὼν in quo est mera repetitio τοῦ φθ. τ. λ.? Incidi in eandem H. Wolfio conjecturam, ut ἁμαρτεῖν legerem, inf. pro participio. Tum locum ita constituerim: φθάσας τὸν λογισμὸν ἁμαρτεῖν ἔφησεν. ἔφησε *contendit, affirmavit, causatus est*, rarius. Apud Platonem (Bip.) 10. 360. ἐφήσαμεν. SPALDING. L. φθάσας. deinde ἔπαισεν pro ἔφησεν. AUGER.

Ἔστιν εἰπεῖν] Cl. Marklando arridet ἔνεστιν, ut §. ιβ'. οὐκ ἐνέσται αὐτῷ λόγος. et δι' ὀργήν γ' ἔνι φῆσαι πεποιηκέναι. TAYLOR.

Ταὐτὸ τοῦτο] Distingue post τοῦτο hoc modo: ταὐτὸ τοῦτο, ἰδίᾳ διαλυσάμενος, uti §. *i. med.* καὶ πάλιν γε τὸν ἄρχοντα, ταὐτὸ τοῦτο, ἐὰν μὲν κ. τ. λ. ταὐτὸ τοῦτο, *eodem prorsus more*, subintellecto sc. κατὰ, non *de ea ipsa re*, ut Wolfius male vertit. MARKLAND.

Ἐκείνων] Αὐτὸν τὸν Μειδίαν πεποίηκε κατηγοροῦντα τοῦ προέδρου καὶ τοῦ θεσμοθέτου, ὅτι τοῖς ὑβρίσασιν οὐκ ἐπεξῆλθον. Ulpian. SPALDING.

Πᾶν γὰρ τοὐναντίον] Αὐτὸς μὲν γὰρ φανήσομαι πᾶν τοὐναντίον ἐκείνοις, (s. πεποιηκὼς) οὔτε λαβών. WOLF.

ιβ'. Λέγοντι] Λέξοντι, *dicturo*. MARKL.

Ἀλλ' ἃ μὲν ἄν τις ἄφνω τὸν λογισμὸν φθάσας ἐξαχθῇ τι πρᾶξαι, κἂν ὑβριστικῶς τοῦτο ποιήσῃ] Non sunt hæc sana. Nam aut delendum est τι, et scribendum ταῦτα, vel, quod magis arridet, et propius ad consuetam lectionem accedit, scribendum ἀλλὰ μὲν ἄν. JURIN.

λογισμὸν φθάσας [1]ἐξαχθῇ πρᾶξαι, κἂν ὑβριστικῶς τοῦτο ποιήσῃ, δι' ὀργήν γ' ἔνι φῆσαι πεποιηκέναι. ἃ δ' ἂν ἐκ πολλοῦ, συνεχῶς, ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, παρὰ τοὺς νόμους πράττων τις φωρᾶται, οὐ μόνον δήπου [2]τοῦ [3][μὴ] μετ' ὀργῆς [4]ἀπέχει, ἀλλὰ καὶ βεβουλευμένος ὁ τοιοῦτος ὑβρίζων ἐστὶν ἤδη φανερός. ἀλλὰ μὴν ὁπηνίκα καὶ πεποιηκὼς, ἃ κατηγορῶ, καὶ ὕβρει πεποιηκὼς, φαίνεται, τοὺς νόμους ἤδη δεῖ σκοπεῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί. κατὰ γὰρ τούτους δικάσειν ὀμωμόκατε. καὶ θεωρεῖθ', ὅσῳ μείζονος ὀργῆς καὶ ζημίας ἀξιοῦσι τοὺς ἑκουσίᾳ, καὶ δι' ὕβριν, [5]τι πλημμελοῦντας, τῶν ἄλλως πως ἐξαμαρτανόντων. πρῶτον μὲν τοίνυν οἱ περὶ τῆς βλάβης οὗτοι νόμοι πάντες, ἵν' ἐκ τούτων ἄρξω-
528 μαι, ἂν μὲν ἑκὼν [6]τις βλάψῃ, διπλοῦν· ἂν δ' ἄκων, ἁπλοῦν τὸ βλάβος κελεύουσιν ἐκτίνειν. εἰκότως. ὁ μὲν γὰρ παθὼν πανταχοῦ βοηθείας δίκαιός ἐστι τυγχάνειν. τῷ δράσαντι δ' οὐκ ἴσην τὴν ὀργὴν, ἄν θ' ἑκὼν ἄν τ' ἄκων, ἔταξεν ὁ νόμος. ἔπειθ' οἱ φονικοὶ, τοὺς μὲν ἐκ προνοίας ἀποκτιννύντας, θανάτῳ, καὶ ἀειφυγίᾳ, καὶ δημεύσει τῶν ὑπαρχόντων ζημιοῦσι, τοὺς δ' ἀκουσίως, [7]αἰδέσεως καὶ φιλανθρωπίας πολλῆς ἠξίωσαν.

[1] ἐξαχθῇ τι πρᾶξαι T. [2] [τοῦ] R. [3] Absunt unci. T. R. [4] [ἀπέχει] R. [5] Deest τι. T. [6] Deest τις. T. [7] ἀνέσεως T.

Ἐξαχθῇ] Cf. D'Orville Charit. Aphrod. Lib. V. cap. VIII. p. 481.

Οὐ μόνον δήπου κ. τ. λ.] Wolfius interpretatur, perinde ac si legisset, οὐ μόνον δήπου τοῦ μετ' ὀργῆς ἀπέχει, sine μή. Verum utrovis modo recte dicitur: quemadmodum et §. θ'. more Attico additur negativa, et §. μζ'. Ea autem, quæ modo præcedunt, Tu accuratius distinguas: ἃ δ' ἂν ἐκ πολλοῦ, συνεχῶς, ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, παρὰ τοὺς νόμους, etc. Hæc cum vocis contentione et membratim pronunciata, mirum quantam vim et gravitatem orationi concilient. TAYLOR. Turbatur hic locus τῷ μὴ quod παρέλκει. Proscribendi "τοῦ" et "ἀπέχει" audaciam Reiskianam, nullo præsertim Codice addicente, nolui imitari. Satis frequens locutio est apud Demosthenem ἀπέχειν τοῦ ποιεῖν vel πάσχειν τι, neque glossatorem sapit. Libentissime cum H. Wolfio abjicerim μὴ, quare uncis inclusi. Taylorus præter rem mihi videtur tueri μὴ ex Atticismo. Alia enim est ratio geminandi negationem, alia addendi eam ubi sensum turbat. Nulla hic diserta est negatio, sed dissimulatur verbo ἀπέχειν. Plena autem genitivi per τοῦ designati forma hæc foret: τοῦ μετ' ὀργῆς πεποιηκέναι. Illuc μὴ inferciri, nisi cum ruina sensus, non potest. Ceterum malim aut βεβουλευμένως legere, aut ὑβρίζειν. SPALDING.

Ὕβρει] MSS. nonnulli ὕβριν. Videtur ergo olim lectum fuisse, ut admonuit marg. Benen. δι' ὕβριν. TAYLOR.

Τοὺς δ' ἀκουσίως αἰδέσεως καὶ φιλανθρωπίας πολλῆς ἠξίωσαν] *Clementia dignos censuerunt*. Est enim αἴδεσις *venia et misericordia*, et *personæ periclitantis respectus et tuitio, ultionis animadversionisque remissio*. Lege autem licebat, cædis non voluntariæ crimen evadere, si is qui cædis reus erat, quendam ex consanguineis precibus exorare potuisset, et ad clementiam adducere: cujusmodi exorata placabilitas αἴδεσις vocabatur. *Ex edit.* HERVAG.

Αἰδέσεως] Οἷον ἀξιώσεως. εἰ γὰρ δεηθείη

ιγ'. Οὐ μόνον δ' ἐπὶ τούτων τοῖς ἐκ προαιρέσεως ὑβρισταῖς χαλεποὺς ὄντας ἰδεῖν ἐστὶ τοὺς νόμους, ἀλλὰ καὶ ἐφ' ἁπάντων. τί γὰρ δήποτ', ἄν τις ὄφλων δίκην μὴ ἐκτίσῃ, [1]οὐκέτ' ἐποίησεν ὁ νόμος τὴν ἐξούλης ἰδίαν, ἀλλὰ προστιμᾶν ἐπέταξε τῷ [2]δημοσίῳ; καὶ πάλιν, τί δήποτε, ἂν μὲν ἑκὼν παρ' ἑκόντος τις λάβῃ τάλαντον ἕν, ἢ δύο, ἢ καὶ δέκα, καὶ ταῦτ' ἀποστερήσῃ, οὐδὲν αὐτῷ πρὸς τὴν πόλιν [3]ἐστίν; ἂν δὲ μικροῦ πάνυ τιμήματος ἄξιόν τις λάβῃ, βίᾳ δὲ τοῦτο ἀφέληται, τὸ ἴσον τῷ δημοσίῳ προστιμᾶν οἱ νόμοι κελεύουσιν, [4]ὅσονπερ ἂν τῷ ἰδιώτῃ; διὰ τί; ὅτι πάνθ' ὅσα ἄν τις βιαζόμενος [5]πράττῃ, κοινὰ ἀδικήματα, καὶ κατὰ τῶν ἔξω τοῦ πράγματος ὄντων, ἡγεῖτο ὁ νομοθέτης. τὴν μὲν

1 οὐκ T. 2 δημοσίῳ. T. 3 ἐστίν· T. 4 ὅσον περ τῷ ἰδιώτῃ. T. 5 πράττει T. R.

τινὸς τῶν συγγενῶν τοῦ ἀνῃρημένου· εἶτα (f. κἆτα) ἐκεῖνος ἐπιτρέποι· καταλύεται ὁ φόνον ἀκούσιον δράσας. Ulp. SPALDING.

ιγ'. Τοῖς ἐκ προαιρέσεως ὑβρισταῖς χαλεποὺς ὄντας ἰδεῖν ἐστὶ τοὺς νόμους] Wolfius: *hominibus petulantibus et protervis leges iratas esse cernitur.* Potius: *homines deliberato injuriam facientes leges gravius punire cernitur.* JURIN.

Οὐκ ἐποίησεν] Οὐκ ἔτ' ἐποίησεν. Ita restitue cum MSS. quamplurimis, Bar. Vindob. Lind. Aug. Ital. marg. Benen. et σχ. TAYLOR.

Ἐξούλης] Ὄνομα δίκης ἣν ἐπάγουσιν οἱ φάσκοντες ἐξείργεσθαι τῶν ἰδίων, κατὰ τῶν ἐξειργόντων. δικάζονται δὲ ἐξούλης κἀπὶ τοῖς ἐπιτιμίοις (pœnæ a judice irrogatæ iis, qui causa cecidissent) οἱ μὴ ἀπολαμβάνοντες ἐν τῇ προσηκούσῃ προθεσμίᾳ (dies præstituta), ὑπερημέρων γιγνομένων τῶν δικασθέντων. οἱ δὲ ἁλόντες ἐξούλης, καὶ τῷ ἑλόντι ἐδίδοσαν ἃ ἀφῃροῦντο αὐτοῦ, καὶ τῷ δημοσίῳ κατετίθεσαν τὰ τιμηθέντα. Harpocration in h. v. SPALDING.

Ἀλλὰ προστιμᾶν ἐπέταξε τῷ δημοσίῳ] Wolfius: *sed ad crimina publica referri oportere statuit.* Potius vertendum: *sed insuper mulctam solvere ærario jusserit.* JURIN.

Τί γὰρ δήποτε, ἄν τις ὄφλων δίκην μὴ ἐκτίσῃ, οὐκ ἐποίησεν ὁ νόμος τὴν ἐξούλης ἰδίαν ἀλλὰ προστιμᾶν ἐπέταξε τῷ δημοσίῳ] Ad horum verborum intelligentiam scire oportet, quod pecuniæ damnato tempus rei judicatæ faciendæ præstituebatur, quo elapso, si judicatum non faciebat, is secundum quem judicatum fuerat, in possessionem bonorum damnati mittebatur. Qui si inde vi expelleretur, judicium jam non privatum, sed publicum esse incipiebat, hoc est, ἐξούλης δίκη, quæ actio erat pœnalis, contra vim inferentem, cumulabaturque judicium privatum judicio publico. Erat enim ἐξούλη sive ἐξούλης δίκη, interdictum unde vi, et judicium de vi, vel quasi vis publicæ judicium, non quod publicum per se crimen esset, sed quod mulcta in publicum committebatur: ut fit hodie, quum ex disceptationibus privatis enascitur actio procuratori regis, cujus damnatio et mulcta cedit in fiscum. ἐξούλη vero παρὰ τὸ ἐξείλλειν τῆς κτήσεως dicitur, quod est *possessione ejicere*, quo verbo πρὸς Πανταίνετον etiam utitur. [p. 976-7. ed. R.] Inde illud a Demosthene dictum hoc loco, τί γὰρ δήποτε ἄν τις ὄφλων δίκην μὴ ἐκτίσῃ, &c. *Quanam enim de causa si quis debitor est ob rem judicatam, et non solverit, lex judicium de vi non jam privatum esse voluit, sed in eum animadvertendum esse mulcta jussit in publicum cessura?* Et inferius sibi respondens, διὰ τί; ὅτι πάνθ' ὅσα τις βιαζόμενος πράττει, κοινὰ ἁμαρτήματα καὶ κατὰ τῶν ἔξω τοῦ πράγματος ὄντων ἡγεῖτο ὁ νομοθέτης, *quoniam quæcunque quis violenter facit, communes ex eo injurias legislator esse censuit; adversusque eos perpetratas, ad quos res ipsa non pertinebat.* Porro autem ὄφλων δίκην dicitur, *qui rei judicatæ debitor est*, qui si non solvebat intra terminum rei judicatæ, nec patiebatur bona sua possideri, tunc erat res ei etiam cum republica, non tantum cum creditore. Ut si quis hodie pignus prætorium vi auferat, de vi tenebitur. *Ex edit.* HERVAG.

Ἄξιόν τις] Non est nibili, quod suadet Reiskius, ut pro ἄξιόν τις legatur ἄξιόν τι. SPALDING.

Ὅσον περ] Vid. Var. Lect.

Τὴν μὲν γὰρ ἰσχὺν, ὀλίγων, τοὺς δὲ νόμους,

γὰρ ἰσχὺν, ὀλίγων, τοὺς δὲ νόμους, ἁπάντων εἶναι, καὶ [1]τὸν πεισθέντα, ἰδίας, τὸν δὲ βιασθέντα, δημοσίας δεῖσθαι βοηθείας. διόπερ καὶ τῆς ὕβρεως αὐτῆς τὰς μὲν γραφὰς ἔδωκεν ἅπαντι τῷ βουλομένῳ, τὸ δὲ τίμημα ἐποίησεν ὅλον δημόσιον. τὴν γὰρ πόλιν ἡγεῖτο ἀδικεῖν, οὐχὶ τὸν παθόντα μόνον, τὸν ὑβρίζειν ἐπιχειροῦντα. καὶ δίκην ἱκανὴν
529 τὴν τιμωρίαν εἶναι τῷ παθόντι, χρήματα δ' οὐ προσήκειν τῶν τοιούτων ἐφ' ἑαυτῷ λαμβάνειν. Καὶ τοσαύτη γ' ἐχρήσατο ὑπερβολῇ, ὥστε, κἂν εἰς δοῦλον ὑβρίζῃ τις, ὁμοίως ἔδωκεν [2]τούτου γραφήν. οὐ γὰρ, ὅστις ὁ πάσχων, ᾤετο δεῖν σκοπεῖν· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ὁποῖόν τι τὸ γιγνόμενον. ἐπειδὴ δὲ εὗρεν οὐκ ἐπιτήδειον, μήτε πρὸς δοῦλον, μήθ' ὅλως ἐξεῖναι πράττειν ἐπέταξεν.

ιδ'. Οὐ γάρ ἐστιν, οὐκ ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν πάντων οὐδὲν ὕβρεως ἀφορητότερον, οὐδ' ἐφ' ὅτῳ μᾶλλον ὑμῖν ὀργίζεσθαι προσήκει. ἀνάγνωθι δ' αὐτόν μοι λαβὼν τὸν τῆς ὕβρεως νόμον. οὐδὲν γὰρ, οἷον ἀκούειν αὐτοῦ τοῦ νόμου.

1 τὸν μὲν πεισθέντα T. R. 2 ὑπὲρ τούτου T. R.

ἁπάντων εἶναι] Vertendum: *robur enim corporis, paucorum; leges vero universorum esse.* JURIN.

Καὶ τὸν μὲν πεισθέντα, ἰδίας· τὸν δὲ βιασθέντα, δημοσίας δεῖσθαι βοηθείας] Wolfius: *eum, qui transegerit, sibi: cui vis facta sit, reipublicæ velle satisfactum.* Reddendum potius: *et eum, cui per fraudem persuasum sit, sua ipsius; eum vero, cui vis facta sit, publica ope indigere.* IDEM.

Δημοσίας δεῖσθαι βοηθείας] *Reip. velle satisfactum.* Perperam. Vertas cum Italo: *Colui, chi di sua volontà s' è accordato, di privato, e chi è flato forsato,* di publico ajuto ha di bisogno. TAYLOR.

Δημόσιον] Scrupulus, quem in hoc loco recte sentit, etsi non exinit item, Ulpianus, est in eo, quod hic ait Demosthenes lege fuisse τὸ τῆς ὕβρεως τίμημα ὅλον δημόσιον, cum supra §. θ'. dixerit, se τὴν τῶν ἰδίων δικῶν πλεονεξίαν ἀφεῖναι καὶ τοῦτον ἑλέσθαι τὸν ἀγῶνα, ἀφ' οὗ μηδέν ἐστι λῆμμα λαβεῖν. Aptissimum videtur, trahere illic τὰς ἰδίας δίκας, ἀφ' ὧν ἐστὶ λῆμμα λαβεῖν, ad solam *actionem damni*, quod perpessus erat Demosthenes in iis rebus, quas Midias, apud Pammenem inventas, absumserat per injuriam, non autem ad δίκην ὕβρεως, unde lucrum nullum perveniebat ad actorem. SPALDING.

Τοιούτων] Ἕνεκα addit margo exempli Aldinæ, in Bibliotheca Regia Berolinensi. Malim ἀντί. IDEM.

Ἐφ' ἑαυτῷ λαμβάνειν] *Injuriam vendere pecunia.* Nibil hic agitur de *transactionibus*, et *litibus cauponandis.* Nibil minus. Dicitur solummodo in causis τῆς ὕβρεως, τιμωρίαν fuisse privatam, *mulctam ad fiscum*, ad *publicum* redire, τὸ τίμημα ἐποίησεν ὅλον δημόσιον. Nibil lucri aut quæstus accedebat dolenti. Quantum intersit inter hunc sensum et interpretationem Wolfii! TAYLOR.

Καὶ τοσαύτη γ' ἐχρήσατο ὑπερβολῇ] Wolfius: *et rem usque adeo exaggeravit.* Potius: *et eo usque severitatis processit.* JURIN.

Ἐπέταξεν] Vix manum abstinui, quo minus in textu ponerem non paucorum Codd., interque hos Par. α. lectionem ἐπέτρεψεν, quæ magis hujus loci esse videtur. Obstitit quod antecedit ἐξεῖναι, in quo esse dicat aliquis, τὸ ἐπιτρέψαι. Fortasse manus Demosthenis fuit: μ. π. δ. μ. ὅ. πράττειν ἐπέτρεψεν, sine ἐξεῖναι. SPALDING.

ιδ'. Οὐδὲν γὰρ, οἷον ἀκούειν αὐτοῦ τοῦ νόμου] *Nihil enim vetat.* Siquidem οἷον etiam ἀντὶ τοῦ, κωλύον, τίθεται. Aristoph. ἀλλ' οὐδὲν οἷόν ἐστ' ἀκούειν τῶν ἐπῶν. potest tamen

ΝΟΜΟΣ.

Ἐάν τις ὑβρίσῃ [1] εἴς τινα, ἢ παῖδα, ἢ γυναῖκα, ἢ ἄνδρα, τῶν ἐλευθέρων, ἢ τῶν δούλων, ἢ παράνομόν τι ποιήσῃ εἰς τούτων τινὰ, γραφέσθω πρὸς τοὺς θεσμοθέτας ὁ βουλόμενος Ἀθηναίων, οἷς ἔξεστιν. οἱ δὲ θεσμοθέται εἰσαγόντων εἰς τὴν Ἡλιαίαν τριάκοντα ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἂν ἡ γραφὴ, ἐὰν μή τι δημόσιον κωλύῃ. εἰ δὲ μὴ, ὅταν ᾖ πρῶτον οἷόν τε. ὅτου δ' ἂν [2] καταγνῶτε ἡ Ἡλιαία, τιμάτω

[1] Deest εἰς. T. [2] καταγνωσθῇ T. καταγνῶτε, ἡ ἡλιαία τιμάτω R.

etiam significare *melius*, βέλτιον, *ut nihil melius quam verba legis audire*, &c. Ex *edit.* HERVAG.

Οὐδὲν γὰρ] *Nihil est enim tale quale audire*, &c. i. e. nihil enim magis conducit, &c. AUGER.

Τοῦ νόμου] Sic Plato Gorg. Vol. (Bip.) 4. p. 75. οὐδὲν οἷον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾷν. Prorsus ut Galli: Il n'y a rien de tel. Consule Vigerum Zeun. p. 120. SPALDING.

Ἀθηναίων] Quales sint inter Athenienses, quibus non liceat coram populo dicere, exponit Æschines contra Timarchum p. 21. ed. T. οἱ αἰσχρῶς βεβιωκότες. IDEM.

Τριάκοντα] Ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν, ut Wolfius interpretatur, Cod. Italicus. TAYLOR. Sensus certe ille est. SPALDING.

Ἀφ' ἧς ἂν ἡ γραφὴ] Sub. ἀπενεχθῇ ἢ γένηται. εἰ δὲ μὴ, sub. τριάκοντα ἡμερῶν, ὅταν ᾖ πρῶτον οἷόν τε. WOLF. Nonnulli, qui hanc legem laudant, dubium, an casu, an consilio, ita legunt: τριάκοντα ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἂν γραφῇ. Eruditissimus Marklandus censet ante ἡ γραφὴ consimilem vocem elidi, ἀφ' ἧς ἂν ᾖ ἡ γραφή. TAYLOR.

Εἰ δὲ μὴ] Operæ pretium est hanc locutionem illustrare et rationem ejus reddere: eo magis, quod video, Wolfium, optimum fere Interpretem, et linguæ Græcæ bene gnarum, in ea lapsum fuisse. Sententia integra hæc est: Οἱ δὲ Θεσμοθέται εἰσαγόντων εἰς τὴν Ἡλιαίαν [ἐντὸς] τριάκοντα ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἂν [ᾖ] ἡ γραφὴ, εἰ μή τι δημόσιον κωλύῃ· εἰ δὲ μὴ, ὅταν ᾖ πρῶτον οἷόν τε. *Sexviri autem actionem danto intra dies triginta apud Heliæam ab eo die, quo res in judicium allata fuerit, nisi publicum aliquod impediat: tum vero, cum primum fieri poterit.* Wolfius vertit εἰ δὲ μὴ, *tum vero*: in annotationibus autem dicit: εἰ δὲ μὴ, *subintellige* τριάκοντα ἡμερῶν, hoc est, *si vero non* dent actionem intra triginta dies etc. Sed in hoc falsus est vir optimus. Hæc enim phrasis, εἰ δὲ μὴ, vel εἰ δὲ μή γε, vel εἰ μή γε, nunquam respicit remotiorem, sed semper proxime antecedentem, sententiam; ut in hoc loco, ubi non refertur ad τριάκοντα ἡμερῶν, sed ad ἐὰν μή τι δημόσιον κωλύῃ, et, licet Negativa sit, tamen vim habet *Affirmativam*: et significat, *si vero publicum aliquod negotium impediat.* Cujus significationis hæc est Ratio. Elliptica est, εἰ δὲ μὴ, et plena locutio foret: εἰ δὲ μὴ οὕτως ἔχει, *si vero res non ita se habet.* Jam vero connecte huic ea, quæ præcedunt: *Sexviri actionem danto intra XXX. dies, si publicum aliquod non impediat*: εἰ δὲ μὴ, *si vero res* NON *ita se habet, ut publicum aliquod* NON *impediat*, hoc est clare, *si vero publicum aliquod impediat.* Ut igitur εἰ δὲ μὴ *affirmet*, necesse est, ut *Negativa* sit sententia, quæ præcedit. Atque hæc est vis hujusce locutionis apud optimos Græcos Scriptores, a quibus defluxit ad Evangelistas. D. Marcus II. 22. Οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μὴ, ῥήσσει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκοὺς etc. ubi iterum εἰ δὲ μὴ est, *si vero mittit vinum novum in veteres utres* etc. eadem, qua prius, resolutione. *Si vero res* NON *ita se habet, ut iste* NON *mittat*; hoc est, *si vero mittit.* Vide Matthæum IX. 17. et Lucam V. 36. qui habent εἰ δὲ μή γε, quod idem est. Quod si sententia, quam proxime sequuntur hæc verba, *Affirmativa* sit, tunc εἰ δὲ μὴ *Negativam* retinet et usitatam verborum significationem, *si vero non.* Cujus non opus est ut exempla proferam, quæ ubique occurrunt. MARKLAND. Ita Xenoph. Anabas. l. IV. ed. Steph. p. 191. 14. τραχὺς ἦν ὁ ποταμὸς — καὶ οὕτω ἐν τῷ ὕδατι ἦν ἔχειν τὰ ὅπλα. εἰ δὲ μὴ, ἥρπαζεν ὁ ποταμός. *In schedis* TAYLOR.

Καταγνῶτε] Forte καταγνωσθῇ. Prior est κατάγνωσις, reum teneri objecto crimine; posterior, æstimatio mulctæ. WOLF. Καταγνῶτε est lectio Editt. omnium, et Codd. plurium. καταγνῶται Bar. pro varia lectione: καταγνῷ marg. Paris. καταγνῶτι, alii. Recte hic animadvertit Wolfius, agi de binis sententiis, quarum prior damnabat, altera pœnam adjudicabat. Atque ita intelligo locum in parili lege apud Æschinem c. Timarch. in qua de altera ὕβρεως specie, nempe ea, quæ *stuprum* designat, similiter cavetur. Has duas leges, quia in utraque περὶ ὕβρεως agitur, et eadem fere severitate verborum, eodem certe ritu et solennitate, Petitus in unam miscet, quem, quia Cl. Wesselingo satis pœnarum dedit, idcirco dimittam. Ibi legi-

περὶ αὐτοῦ παραχρῆμα, ὅτου ἂν δόξῃ ἄξιος εἶναι παθεῖν, ἢ [1] ἀποτῖσαι. ὅσοι δ' ἂν γράφωνται γραφὰς ἰδίας κατὰ τὸν νόμον, ἐάν τις μὴ ἐπεξέλθῃ, ἢ ἐπεξιὼν μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, ἀποτισάτω χιλίας δραχμὰς τῷ δημοσίῳ. ἐὰν δὲ ἀργυρίου τιμηθῇ τῆς ὕβρεως, δεδέσθω, ἐὰν ἐλεύθερον ὑβρίσῃ, μέχρις ἂν ἐκτίσῃ.

[1] ἀποτίσαι T. R.

tur: τίμημα ἐπιγραψάμενος, ᾧ ἂν τὸ δικαστήριον καταψηφισθῇ. Corrigunt alii οὗ ἂν, alii ὃ ἄν. Quibus prior correctio placet, locum præ manibus, prout a Wolfio emendatur, habere possunt vindicem, ὅτου δ' ἂν καταγνωσθῇ. Verum infeliciter semper causam egit Wolfius, quandocunque contra omnes Codd. et editos et MStos divinationem suam obtrudat. Lege et punge mecum: ὅτου δ' ἂν καταγνῷ τι ἡ Ἡλιαία, τιμάτω περὶ αὐτοῦ παραχρῆμα. *Quemcunque in aliqua causa condemnaverit Heliæa, statim* etc. Vel potius, ὅτου δ' ἂν καταγνῷ ἡ Ἡλιαία, cum marg. Benenati. Simile quiddam in proxima oratione, §. δ'. ὁ νόμος οὐκ ἐᾷ τὴν βουλὴν αἰτῆσαι τὴν δωρεὰν, ἐὰν μὴ ποιήσητε τὰς τριήρεις. Immo ποιήσῃ certe, nisi corrigendum, ut scribi fere video, ἐὰν μὴ ποιήσαιτο. Quæ scriptura mendo in Demosthenis Codd. locum fortasse dedit. TAYLOR. Hic recte hærent VV. DD. cum aliena sit sec. pers. plur. Parum tamen est præsidii a Codd. Optima ad sensum sane legendi ratio hæc foret: καταγνῷ ἡ Ἡλ., τιμ. κ. τ. λ. Operæ pretium erat afferre elegantem Taylori conjecturam pro καταγνῶτε legentis καταγνῷ τι. SPALDING. Lego et distinguo: ὅτου δ' ἂν καταγνῷ ἡ Ἡλιαία, τιμ. AUGER.

Ὅσοι δ' ἂν γράφωνται γραφὰς ἰδίας] Wolfius: *Qui vero privata judicia dictarint.* Potius: *qui vero lites privatas intenderint.* JURIN.

Γραφὰς ἰδίας] Opponuntur hic οἱ ὑβρισμένοι αὐτοὶ, qui ἰδίας γραφὰς γράφονται, τοῖς ἔξω τοῦ πράγματος οὖσι, quorum antea mentio erat. SPALDING. ἰδίας del. arbitror. AUGER.

Ἐὰν δὲ ἀργυρίου τιμηθῇ τῆς ὕβρεως] Sub. ἕνεκα ὁ φεύγων. Alias dicit τιμᾶται τῷ φεύγοντι. WOLF. γρ. τῷ δημοσίῳ, ἐὰν ἀργυρίου τιμηθῇ· τῆς δ' ὕβρεως, ἐὰν ἐλεύθερον κ. τ. λ. marg. Benenati. Locum ita ex ingenio refingere vult Lambinus: τῷ δημοσίῳ· ὁ δ' ὑβρίσας εἴτ' εἰς ἐλεύθερον, εἴτ' εἰς δοῦλον, ἐὰν μὲν θανάτου τιμηθῇ, αὐθήμερον τεθνάτω, ἐὰν δ' ἀργυρίου, δεδέσθω, μέχρις ἂν ἐκτίσῃ. Ἀκούετε etc. Concinnius multo, sine ulla cautione de ultimo supplicio, cujusmodi vocum nec vola nec vestigium superesse videtur in Codd., mecum reformabis: τῷ δημοσίῳ. ἐὰν δὲ ἀργυρίου τιμηθῇ, δεδέσθω, μέχρις ἂν ἐκτίσῃ. Totam ergo Legem ita ordino: ΝΟΜΟΣ. Ἐάν τις ὑβρίζῃ τινὰ, ἢ παῖδα, ἢ γυναῖκα, ἢ ἄνδρα τῶν ἐλευθέρων, ἢ τῶν δούλων, ἢ παράνομόν τι ποιήσῃ εἰς τούτων τινὰ, γραφέσθω πρὸς τοὺς Θεσμοθέτας ὁ βουλόμενος Ἀθηναίων, οἷς ἔξεστιν. Οἱ δὲ Θεσμοθέται εἰσαγόντων εἰς τὴν Ἡλιαίαν [ἐντὸς] τριάκοντα ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἂν [ᾖ] ἡ γραφὴ, ἐὰν μή τι δημόσιον κωλύῃ, εἰ δὲ μὴ, ὅταν ᾖ πρῶτον οἷόν τε. Ὅτου δ' ἂν καταγνῷ ἡ Ἡλιαία, τιμάτω περὶ αὐτοῦ παραχρῆμα, ὅτου ἂν δόξῃ ἄξιος εἶναι παθεῖν, ἢ ἀποτίσαι. (Ὅσοι δ' ἂν γράφωνται γραφὰς ἰδίας κατὰ τὸν νόμον [τοῦτον,] ἐάν τις μὴ ἐπεξέλθῃ, ἢ ἐπεξιὼν μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, ἀποτισάτω χιλίας δραχμὰς τῷ δημοσίῳ) ἐὰν δὲ ἀργυρίου τιμηθῇ, δεδέσθω, μέχρις ἂν ἐκτίσῃ. Ita vero interpretor: LEX DE CONTUMELIIS. *Quicunque contumeliose tractaverit liberum vel servum, liberam servamve, publice de eo cognoscitor. Si damnas fuerit, secundis sententiis statuito, quid luendum* [corpore], *aut solvendum* [ære] *fuerit.* Actionem ὕβρεως publicam esse voluit sapientissimus Legislator, ut in hac oratione pluribus contendit Orator noster: πάνθ', ὅσα τις βιαζόμενος πράττει, κοινὰ ἀδικήματα, καὶ κατὰ τῶν ἔξω τοῦ πράγματος ὄντων ἡγεῖτο ὁ νομοθέτης — τὸν βιασθέντα δημοσίας δεῖσθαι βοηθείας, διόπερ τὰς γραφὰς ἔδωκεν ἅπαντι τῷ βουλομένῳ. [§. ιγ'.] Γραφέσθω, ait Lex, ὁ βουλόμενος Ἀθηναίων οἷς ἔξεστιν. Eam enim esse formulam, sive solennitatem *publicæ* actionis erudite ostendit Salmasius ὁ μέγας Observat. ad Jus Attic. et Rom. C. 7. p. 231. *Hæc quippe nota est*, inquit ille, *publici judicii, cum volenti cuilibet licet reum facere illum, a quo non læsus est, si modo alterum læserit* etc. Idcirco autem publice datur accusatio, saltem omnibus, quibus causæ dictio est, (ὁ βουλόμενος eorum, οἷς ἔξεστιν) quoniam par est, existimare, crimen ad omnes pertingere, Remque publicam, non eum solummodo, qui contumeliam perpessus sit, in eo lædi. Ut recte Ulpianus: εἰ πᾶσιν ἔξεστι κατηγορεῖν τοῦ ἀδικοῦντος, πρόδηλον, ὅτι κοινὸν ἁπάντων ἔγκλημα καὶ δημόσιον ἀδίκημα. Interea tamen si ille ipse, cui facta sit injuria, eam persequi velit, pergit Lex, sive potius divertitur, modumque agendi circa eam rem quasi *interlocutorie* definit:

Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦ νόμου τῆς φιλανθρωπίας, ὃς οὐδὲ τοὺς δούλους ὑβρίζεσθαι ἀξιοῖ. τί οὖν πρὸς [1]θεῶν; 530
εἴ τις εἰς τοὺς βαρβάρους ἐνεγκὼν τὸν νόμον τοῦτον, παρ' ὧν τὰ ἀνδράποδα εἰς τοὺς Ἕλληνας κομίζεται, ἐπαινῶν ὑμᾶς, καὶ διεξιὼν περὶ τῆς πόλεως, εἴποι πρὸς αὐτούς· ὅτι εἰσί τινες, Ἕλληνες ἄνθρωποι, οὕτως ἥμεροι καὶ φιλάνθρωποι τοὺς τρόπους, ὥστε πολλὰ ὑφ' ὑμῶν ἠδικημένοι, καὶ φύσει τῆς πρὸς ὑμᾶς ἔχθρας αὐτοῖς ὑπαρχούσης πατρικῆς, ὅμως οὐδ' ὅσων ἂν τιμὴν καταθέντες δούλους κτήσωνται, οὐδὲ τούτους ὑβρίζειν ἀξιοῦσιν, ἀλλὰ νόμον δημοσίᾳ τὸν ταῦτα κωλύσοντα τέθεινται τουτονὶ, καὶ πολλοὺς ἤδη πα-

[1] θεῶν, T.

Si privatus quispiam injuriam sibi factam conquestus fuerit juxta legem hanc, eamque aut non persecutus fuerit, aut persecutus quintam suffragiorum partem non tulerit, is mille drachmis damnas esto. Potuit nempe de contumeliis et *publice* agi, ubi scil. accusabant Reip. gratia οἱ ἔξω τοῦ πράγματος; potuit etiam *private*, ubi causam egerit ille, qui indoluit. Et in hac fortasse parte cessabant omnes illæ *publici judicii* solennitates, ea privilegia, quæ Reip. causa dabantur: δίκη ἰδία instituebatur, verum de publico crimine, atque tum demum ærario solvebat Actor, si quintam suffragiorum partem non tulerit. Civitas igitur ad *publicas* actiones de vi et injuriis hortabatur, ad *privatas* non item, nam ibi Actori et pœna mille drachmarum, si quintæ parti Judicum non persuaserit, atque etiam ἀτιμίας, sive Capitis diminutionis, si verum sit, quod habet Ulpianus, erat proposita, ὁ μὴ ἐλέγξας ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀτιμοῦται. Lex ergo, cum modum statuisset inter *publicam* et *privatam* contumeliarum actionem, *redit*, unde divertebatur, nempe ad illud, quod luere aut solvere deberet, qui judicio teneretur; *Si ære*, inquit, *æstimabitur*, ἐὰν δὲ ἀργυρίου τιμηθῇ, δεδέσθω, μέχρις ἂν ἐκτίσῃ. Addidit nimirum aliquis τῆς ὕβρεως, deinde alius ἐὰν ἐλεύθερον ὑβρίσῃ, ad oras Exemplarium, utrumque scil. ut admoneatur lector, hoc ultimum comma non spectare ad mille drachmas, quibus teneri potuit Actor privatus, licet id tamen proxime antecessit, sed ad mulctam ὕβρεως causa, ad judicium Heliastarum, ad sententiam, si quis ὑβρίσῃ. Deletis igitur otiosis iis vocabulis, restat communis Atticarum legum formula, ἐὰν δὲ ἀργυρίου τιμηθῇ, δεδέσθω, μέχρις ἂν ἐκτίσῃ. Ita Demosth. c. Timocrat. ἐὰν δὲ ἁλῷ, τιμάτω ἡ Ἡλιαία, ὅ, τι χρὴ παθεῖν αὐτὸν, ἢ ἀποτῖσαι· ἐὰν δὲ ἀργυρίου τιμηθῇ, δεδέσθω τέως, ἕως ἂν ἐκτίσῃ. p. 733. 14. ed. Reisk. et rursus: ἐὰν δ' ἁλῷ, τιμάτω ἡ Ἡλιαία περὶ αὐτοῦ, ὅ, τι ἂν δοκῇ ἄξιος εἶναι παθεῖν, ἢ ἀποτίσαι· ἐὰν δὲ ἀργυρίου τιμηθῇ, δεδέσθω τέως, ἕως ἂν ἐκτίσῃ, ὅ τι ἂν αὐτοῦ καταγνωσθῇ. pag. 720. pen. ed. R. TAYL.
Non præter rem Lambinus hic desiderabat μὲν ante δὲ, quare conjecit, audacius sane, nixus tamen simili lege apud Æsch. in Tim. l. c. p. 42. ὁ δ' ὑβρίσας, εἴτ' εἰς ἐλεύθερον εἴτ' εἰς δοῦλον, ἐὰν μὲν θανάτου τιμηθῇ, αὐθημερὸν τεθνάτω· ἐὰν δὲ κ. τ. λ. Taylorus, quo jure, omissa supplicii mentione "*concinniorem*" dicat fore lectionem, equidem non video. Consentit tamen in eo cum Lambino, quod ejicit "τῆς ὕβρεως" et "ἐὰν ἐλ. ὑβρ." quorum utrumque parum ἀκριβῶς defendere mihi videtur Reiskius. Ceterum plus profecto, quam in ipsa oratoris verba, Criticis licet in hujusmodi legum formulas, quæ fortasse nunquam ab ipsis auctoribus adscribebantur, (ut in Cicerone non apparent) quare etiam a Codd. abesse solent, ut ab Augustano pr. etiam hæc. Neque ejus rationem habet Ulpianus. cf. F. A. Wolfius in Leptineam §. ή. med. SPALDING.

Ὅσων] Pro πάντας τούτους, ὧν τιμ. κ. τ. λ. IDEM.

Οὐδὲ τούτους ὑβρίζειν ἀξιοῦσιν] Ἀθηναῖοι καὶ τῆς τῶν δούλων προνοοῦντες τύχης ἐνομοθέτησαν καὶ ὑπὲρ δούλων γραφὰς ὕβρεως εἶναι. Ὑπερίδης γοῦν ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Μαντιθέου Αἰκίας, φησὶ, ἔθεσαν οὐ μόνον ὑπὲρ τῶν ἐλευθέρων, ἀλλὰ καὶ ἐάν τις εἰς δούλου σῶμα ὑβρίσῃ, γραφὰς εἶναι κατὰ τοῦ ὑβρίσαντος. τὰ ὅμοια εἴρηκε καὶ Λυκοῦργος ἐν τῷ κατὰ Λυκόφρονος πρώτῳ, καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου. Athen. l. VI. p. m. 134. TAYLOR.

ραβάντας τὸν νόμον τοῦτον ἐζημιώκασι θανάτῳ. εἰ ταῦτ' ἀκούσαιεν καὶ συνεῖεν οἱ βάρβαροι, οὐκ ἂν οἴεσθε δημοσίᾳ πάντας [1]ἡμᾶς προξένους αὐτῶν ποιήσασθαι; τὸν τοίνυν οὐ παρὰ τοῖς Ἕλλησι μόνον εὐδοκιμοῦντα νόμον, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς βαρβάροις εὖ δόξαντ' ἂν ἔχειν, σκοπεῖσθ' ὁ παραβὰς, ἥντινα δοὺς δίκην, ἀξίαν ἔσται δεδωκώς.

ιέ. Εἰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ χορηγὸς ὢν ταῦτ' ἐπεπόνθειν ὑπὸ Μειδίου, ὕβριν ἄν τις κατέγνω μόνον τῶν πεπραγμένων αὐτῷ. νῦν δέ μοι δοκεῖ, κἂν, ἀσέβειαν εἰ [2]καταγιγνώσκοι [3]τις, τὰ προσήκοντα ποιεῖν. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ' ὅτι τοὺς χοροὺς ὑμεῖς ἅπαντας τούτους καὶ ὕμνους τῷ θεῷ ποιεῖσθε, οὐ μόνον κατὰ τοὺς νόμους τοὺς περὶ τῶν Διονυσίων, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς μαντείας, ἐν αἷς ἁπάσαις ἀνῃρημένον εὑρήσετε τῇ πόλει, ὁμοίως ἐκ Δελφῶν καὶ ἐκ Δωδώνης, χοροὺς ἱστάναι κατὰ τὰ πάτρια, καὶ κνισσᾷν ἀγυιὰς, καὶ στεφανηφορεῖν. ἀνάγνωθι δέ μοι λαβὼν αὐτὰς τὰς μαντείας.

[1] ὑμᾶς T. [2] καταγινώσκοι T. R. [3] [τις] R.

Ἂν οἴεσθε] Nolint tirones referre hoc ἂν ad proximum οἴεσθε, sed ad remotius ποιήσασθαι. SPALDING.

Ὁ τοίνυν οὐ παρὰ τὸ τοῖς Ἕλλησι] Lego: ὁ τοίνυν οὐ παρὰ τὸν παρὰ τοῖς Ἕλλησι μόνον — ἀλλὰ καὶ τοῖς Βαρβάροις εὖ δόξαντ' ἂν ἔχειν etc. WOLF. Scripturam haud paulo præstantiorem ex Editt. et MSS. expressimus. TAYLOR.

Ἂν ἔχειν] Iterum caveant tirones ab ἂν perperam jungendo. Pertinet ad participium. SPALDING.

Καταγιγνώσκοι] Optativum cum Reiskio ex Aug. pr. recepi pro καταγιγνώσκει, necessarium ob ἂν, in κἂν, pertinens ad ποιεῖν. Ceterum non operæ pretium erat cum eodem uncos ponere ad τις, quod, etsi supervacaneum, sensum non turbat et est in omnibus Codd. [excepto] Aug. pr. IDEM.

Κνισσᾷν] Τιμᾷν Cod. Reg. s. quod displicet nostro Wolfio, ut decebat. Ille tamen conjicit, aliquando legi potuisse pro τιμᾷν, θυμιᾷν, ut esset Scholion. Hoc quidem eleganter. Cæterum de phrasi hac κνισσᾷν ἀγυιὰς, consulas Hellad. Besantin. apud Phot. Biblioth. cui adjungas hæc Aristophanis:

Ἐγώ; πρὸς ἀνθρώπους πέτομαι παρὰ τοῦ
πατρὸς,
Φράσουσα θύειν τοῖς Ὀλυμπίοις θεοῖς,
Μηλοσφαγεῖν τε βουθύτοις ἐπ' ἐσχάραις,
Κνισσᾷν τ' ἀγυιάς. Aves, 1230.

Ὦ ταῖς ἱεραῖς νήσοις ἐπίκουρε, καὶ φέγγος
ἐν Ἀθήναις,
Τίν' ἔχων φήμην ἀγαθὴν ἥκεις, ἐφ' ὅτῳ κνισσῶμεν ἀγυιάς; Equit. 1316.

Pluribus contendit Harpocratio legendum esse apud Demosthenem, non ἀγυιὰς cum gravi, sed circumflexe, ἀγυιᾶς, ut sit pro ἀγυιέας, a recto ἀγυιεὺς, κνισσᾷν non *vicos* et *compita*, sed *statuas* compitalitias ante fores positas. Hominem vide. Cujus tamen crisin refellere videtur Oraculum a Demosthene allegatum in Orat. c. Macartatum, iisdem fere verbis conceptum, quibus illud, in quo expoliendo jam exercemur: Καὶ ἀποπέμπειν Ἀμφικτυόνεσσι περὶ τύχας ἀγαθᾶς, Ἀπόλλωνι Ἀγυιεῖ, Λητοῖ, Ἀρτέμιδι, καὶ τὰς ἀγυιὰς κνισσῆν, καὶ κρατῆρας ἱστάμεν etc. p. 1072. 20. ed. Reisk. Et clarissime refellit epitheton εὐρυχόρους in hoc Oraculo. quales enim (Dii boni!) sunt *statuæ*, in quibus *lati chori duci possunt?* TAYLOR. Non confecta res est de scriptura hujus vocabuli, inter veteres ipsos controversa, utrum ultima sit acuenda (ab ἀγυιὰ, vicus) an circumflectenda (ab ἀγυιεὺς, ara ante

ΜΑΝΤΕΙΑΙ. 531

Αὐδῶ [1] Ἐρεχθείδαισιν, ὅσοι Πανδίονος ἄστυ
Ναίετε, καὶ πατρίοισι νόμοις ἰθύνεθ' ἑορτὰς,
Μεμνῆσθαι Βάκχοιο, καὶ εὐρυχόρους κατ' ἀγυιὰς
Ἱστάναι ὡραίων Βρομίῳ χάριν ἄμμιγα πάντας,
Καὶ κνισσᾷν βωμοῖσι, κάρη στεφάνοις πυκάσαντας.

Περὶ ὑγιείας θύειν καὶ εὔχεσθαι Διὶ ὑπάτῳ, [2] Ἡρακλεῖ, Ἀπόλλωνι προστατηρίῳ· περὶ τύχας ἀγαθᾶς, Ἀπόλλωνι ἀγυιεῖ, Λατοῖ,

[1] Ἐρεχθείδεσσιν T. R. [2] καὶ Ἡρακλεῖ T.

fores). Harpocration et Suidas posterius suadent, quod etiam probabilius fit, si reputes τὸν ἀγυιέα non esse *statuam* Apollinis, ut intelligit Taylorus, sed *aram*. V. Hesych. in h. v. et Schol. Eur. Phœn. 634. itemque Suid. Adstipulatur locus Eurip. Alc. 1159. βωμούς τε κνισσᾷν, et ipsum oraculum nostrum κνισσᾷν (ἐν) βωμοῖσι. Nisi obstaret itaque magni Hemsterhusii auctoritas (ad Luc. Prometh. Vol. (Bip.) 1. p. 472.) et locus Demosth. adv. Macart. ubi est τὰς ἀγ. et hic et ubique apud scriptores in hac formula circumflecterem ultimam. Quicquid est de hac re, in oraculo ipso, κατ' ἀγυιὰς, de *vicis* intelligendum est. SPALDING.

Κνισσᾷν] *Sacrificiorum odore perfundere.* AUGER.

Ἐρεχθείδαισιν] Confidenter contra omnes Editiones atque Codd. adeo, quantum quidem de iis constat, scripsi, cum solis Parisino *a.* et correctore Lessingiano, ἐρεχθείδαισιν pro ἐρεχθείδεσσιν, cujusmodi errores esse ex prava recentiorum pronunciatione docet summus Valckenaerius ad Theocr. 16. 36. cf. etiam Brunckius ad Ap. Rhod. 3. 578. et ipse Reiskius ad προσαναιροῦσι p. 47. v. 1. ait Græcos librarios ε et αι promiscue habere. Argutiæ sunt illæ, quæcunque disputantur a Scholiaste Theocriti ad 1. 92. Accusativum plur. pr. decl. corripi, tanquam tertiæ, Dorice (βοῦτας pro βούτας), novimus omnes; sed, nominativum quoque et ceteros casus Doricam pr. declinationem communes habere cum tert., unus hic Scholiastes narrat. SPALDING.

Εὐρυχόρους] Editt. Felic. Manut. et Cod. Reg. *a.* εὐρυχόρους. Atque ita omnino rescribe, *sive* vocem hanc non pro *spatioso* acceperis, sed pro *loco choreis apto*, ut vel hic sumi possit: *sive* cum Poetis ω magnum in parvum licenter mutaveris: *sive* denique, quæ aliorum est sententia, verum maxime improbabilis, χορὸς in hac compositione vim et notionem τοῦ χῶρος induerit. Homerus certe semper εὐρύχορος. Vid. Iliad. Β. 498. Ι. 474. Ψ. 299. Odyss. Δ. 635. Ζ. 4. Λ. 255. Ν. 414. Ο. 1. Ω. 467. [Pausan. Phocic. p. 614. Lucian. T. 1. Not. p. 54. Priscian. col. 554. Salmas. ad Inscr. Herodis et Regillæ. Diodor. Vol. I. p. 430. ed. Wessel. Athen. L. XII. p. 536. Callimach. Hymno in Cererem et fragm. Φιλίππου Μεγαρέως εἰς τοὺς ἀναιρεθέντας ὑπὸ Περσῶν Θεσπιεῖς. Ἄνδρες θ' οἵ ποτ' ἔναιον ὑπὸ κροτάφοις Ἑλικῶνος, Λήματι τῶν αὐχεῖ Θεσπιὰς εὐρύχορος. Apollon. Rhod. IV. 48. ἄστεος εὐρυχόροιο. Hoelzlin. ad Ap. Rh. II. 906. Dorville ad Chariton. seu potius Manethon. p. notar. 768. TAYLOR *in schedis.*] Ita apud Diod. Sic. l. XI. Οἱ δ' Ἕλληνες ἐκ τῶν λαφύρων δεκάτην ἐξελόμενοι κατεσκεύασαν χρυσοῦν τρίποδα, καὶ ἀνέθηκαν εἰς Δελφοὺς, ἐπιγράψαντες ἐλεγεῖον τόδε·

Ἑλλάδος εὐρυχόρου σωτῆρες τόνδ' ἀνέθηκαν,
Δουλοσύνης στυγερᾶς ῥυσάμενοι πόλιας.

Ita Oraculum apud Herodot. VII. 220.

Ὑμῖν δ', ὦ Σπάρτης οἰκήτορες εὐρυχόροιο.

Corrige ergo Poetam apud Plutarch. in Theseo fin.

τὸν ἐν εὐρυχώρῳ ποτ' Ἀφίδνῃ
Μαρνάμενον Θησεὺς Ἑλένης ἕνεκ' ἠϋκόμοιο
Κτεῖνεν.

et Inscriptionem poculi, quod dicavit Pausanias Lacedæmonius, et memorat Heracleotes apud Athenæum:

Μνᾶμ' ἀρετῆς ἀνέθηκε Ποσειδάωνι ἄνακτι
Παυσανίας ἄρχων Ἑλλάδος εὐρυχώρου
Πόντου ἐπ' Εὐξείνου, Λακεδαιμόνιος γένος, υἱὸς
Κλεομβρότου, ἀρχαίας Ἡρακλέους γενεᾶς.
TAYLOR.

Καὶ Ἡρακλεῖ] Vel dele καὶ ante Ἡρακλεῖ cum Reg. *a.* vel substitue istam particulam ante Ἀπόλλωνι cum Ital. IDEM.

Προστατηρίῳ] Προστατήριος· τὸν Ἀπόλλωνα οὕτω λέγουσι, παρόσον πρὸ τῶν θυρῶν αὐτὸν ἀφιδρύοντο. Hesychius. SPALDING.

Ἀρτέμιδι, καὶ κατ' ἀγυιὰς κρατῆρας ἱστάμεν καὶ χοροὺς, καὶ στεφανηφορεῖν, κατὰ τὰ πάτρια, θεοῖς ὀλυμπίοις πάντεσσι καὶ πάσαις, [1] ἰδίας δεξιὰς καὶ ἀριστερὰς ἀνίσχοντες, καὶ μνασιδωρεῖν.

[2] ΕΚ ΔΩΔΩΝΗΣ ΜΑΝΤΕΙΑΙ.

Τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων ὁ τοῦ Διὸς σημαίνει. ὅτι τὰς ὥρας παρηνέγκατε [3] τῆς θεωρίας, [4] αἱρετοὺς πέμπειν [5] [κελεύει] θεωροὺς ἕνεκα τούτου, τοὺς δὲ ἀπάγειν τῷ [6] Διὶ τῷ ἐν Τομάρῳ τρεῖς βοῦς, καὶ πρὸς ἑκάστῳ [7] δύο ὄϊς. τῇ δὲ Διώνῃ βοῦν καὶ ἄλλα ἱερεῖα, καὶ

[1] ὁσίας δ. κ. ἀ. ἀνίσχοντας T. [2] ΕΤΕΡΑ. ΕΚ Δ. T. [Ἑτέρα.] Ἐκ Δ. R.
[3] τῆς θυσίας καὶ τῆς θεωρίας T. R. [4] αἱρετοὺς δὲ πέμπειν T.
[5] κελεύει θεωροὺς ἐννέα καὶ τούτους διὰ ταχέων τῷ Διὶ T. R.
[6] Διὶ τῷ Δωδωναίῳ ἀροτρεῖς βοῦς T. Διὶ [τῷ δωδωνείῳ] ἀροτρεῖς βοῦς R. [7] δύο βοήσεις. T. R.

Ἰδίας] F. ὁσίας. Quis enim *alienas* manus porrexerit? et ἀνίσχοντας, refertur enim ad Infinitivum.

Casta decent Superos: pura cum veste venite,
Et manibus puris sumite fontis aquam.
WOLF.

Ἰδίας] Habent MSti, credo, et editi omnes libri. Ego textum corrigo ad mentem Wolfii, tam ὁσίας, quam ἀνίσχοντας, (vulgo enim legitur ἀνίσχοντες) cui postremæ lectioni favent quodammodo marg. Par. et Ital. Abest certe tam ἰδίας, quam ὁσίας, ab Oraculo altero in Orat. c. Macart. p. 1072. 21. ed. Reisk. στεφανηφορεῖν κατὰ πάτρια θεοῖς Ὀλυμπίοις καὶ Ὀλυμπίαις, πάντεσσι καὶ πάσαις, δεξιὰς καὶ ἀριστερὰς ἀνίσχοντας μνασιδωρεῖν. TAYLOR. Videtur Formula fuisse in Sacris Gentilium: ὁσίας χεῖρας (vel δεξιὰς καὶ ἀριστερὰς) ἀνίσχειν. Et huic forte alludit, et simul lectionem ὁσίας confirmat S. Paulus 1 Tim. II. 8. Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας, χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμοῦ. MARKLAND. Proscribere hanc vocem, quæ, alienissima profecto, abest ab oratione adv. Macartatum (Rsk. Dem. p. 1072.) promtissima videtur hujus loci medicina; quod si facere religio est, cum H. Wolfio legamus, ὁσίας. Lenior etiam mutatio proponitur a Buttmanno ἰθείας pro ἰδίας (Hesych. ἰθεῖα· ὀρθή.) modo exempla hujus formulæ suppeterent. Ceterum ἀνίσχοντες, sollicitare legendo ἀνίσχοντας, nihil attinet, quo subaudiendum esse μέμνησθε, recte monet Reiskius. Est tritissima imperandi forma, ut in oraculo: μὴ κινεῖν Καμάριναν κ. τ. λ. Alia ratio est adv. Macartat. ubi antecedit συμφέρει. SPALDING.

ΔΩΔΩΝΗΣ] Vide ad fin. hujus Orationis de hisce duobus oraculis Dodoneis.

Ὁ τοῦ Διὸς] Ὁ Ἀπόλλων. WOLF. Subaudi ἱερεύς. AUGER.

Τῆς Θυσίας] F. τῆς Θυσίας καὶ τῆς Θεωρίας. αἱρετοὺς δὲ πέμπειν. WOLF. Hanc interpunctionem Wolfius de ingenio suo procudit. Lectum olim et scriptum τῆς Θυσίας. καὶ τῆς Θεωρίας αἱρετοὺς πέμπειν sine δέ. TAYLOR. Cf. Valckenaer. Animadvers. ad Ammon. Lib. II. cap. 3. p. 93.

Καὶ τούτους διὰ τ. τ. Δ.] F. θύειν τῷ Διὶ τῷ Δωδωναίῳ ἐννέα ἀροτρεῖς βοῦς. Et, pro δύο βοήσεις, v. ult. f. δύω βοΐσσας, ἢ βοΐδας, unde βοΐδιον et κατὰ συναίρεσιν, βοίδιον τρισυλλάβως, ut notat Ulpianus. WOLF. Non inconcinne Vir doctissimus transduxit istud ἐννέα ad βοῦς, non ad θεωρούς. Certe abest a nonnullis Codd. et vehementer etiam displicuit Viro solerti, qui Italicum Cod. contulit: legit enim ille pro ἐννέα, ἕνεκα, puta, θεωρίας ἕνεκα, et proxime juxta Wolfii suspicionem, queritur, omissam fuisse a Scriba post ταχέων vocem θύσοντας. Porro, in Aldino exemplari deerat Δωδωναίῳ, quod cætera rite supplent. Minus feliciter Bodl. Κτησίῳ ἢ Νεμίῳ. Deinde, admonemur ab Italico annotatore, quosdam, quos non memorat, opinari legendum οἶς pro βοήσεις, quod quo modo fieri potuit, parum perspicit, divinat tamen, aliam varietatem lectionis posse indicari ista notula, nempe pro βοήσεις, βοήσοις. Quod ego minus perspicio. Procul dubio intelligendum est legere istos viros ὄϊς aut ὄϊας, nimirum, *boves novem, et bis tot* oviculas. Et nescio sane, annon hæc vera sit lectio. Solere enim aliquando sacra fieri duabus victimis, majore primum, deinde minore, *bove* nimirum illa, hac autem *ove*, atque hoc sacrificii genus vocari Ἐπίβοιον, docet Harpocratio. Ἐὰν δέ τις τῇ Ἀθηνᾷ θύῃ βοῦν, ἀναγκαῖόν ἐστι καὶ τῇ Πανδώρᾳ θύειν ὄϊν μετὰ βοὸς, καὶ ἐκαλεῖτο τὸ θῦμα ἐπίβοιον. Certe βοήσεις non legitur in Lexicis. TAYLOR. Nihil *transponendum* puto, si adhibeatur hæc distinctio: τῆς θεωρίας. αἱρετοὺς δὲ πέμπειν κελεύει θεωροὺς, ἐννέα (καὶ τούτους διὰ ταχέων) τῷ Διὶ τῷ Δωδωναίῳ ἀροτρεῖς βοῦς, καὶ πρὸς ἑκάστῳ δύο βοήσεις· τῇ δὲ Διώνῃ βοῦν etc. Si pone-

τράπεζαν χαλκῆν. καὶ πρὸς, τὸ ἀνάθημα, ὃ ἀνέθηκεν ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων.

ΕΤΕΡΑ.

Ὁ τοῦ Διὸς [1] σημαίνει ἐν Δωδώνῃ· Διονύσῳ [2] δημοτελῆ ἱερὰ τελεῖν, καὶ κρατῆρα κεράσαι, καὶ χοροὺς ἱστάναι· Ἀπόλλωνι ἀποτροπαίῳ βοῦν θῦσαι, καὶ στεφανηφορεῖν ἐλευθέρους καὶ δούλους, καὶ [3] ἐλινύειν μίαν ἡμέραν. Διῒ κτησίῳ βοῦν λευκόν.

ιϛ΄. Εἰσὶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ αὗται καὶ ἄλλαι πολλαὶ μαντεῖαι [4] τῇ πόλει καλαὶ κἀγαθαί. τί οὖν ἐκ τού- 532
των ὑμᾶς ἐνθυμεῖσθαι δεῖ; ὅτι τὰς μὲν ἄλλας θυσίας τοῖς ἐφ᾽ ἑκάστης μαντείας προφαινομένοις θεοῖς προστάττουσι θύειν, ἱστάναι δὲ χορούς, καὶ στεφανηφορεῖν κατὰ τὰ πάτρια πρὸς ἁπάσαις [5] ἀεὶ ταῖς ἀφικνουμέναις μαντείαις

[1] σήμαιν᾽ T. R. [2] δημοτελεῖ ἱερεῖον τέλειον T. R. [3] ἐλεεῖν θύειν μίαν T. [4] ἐν τῇ T. [5] Deest ἀεί. T.

retur καὶ ante ἐννέα, nulla de lectione fuisset dubitatio, sed frequenter omittitur copula, quando plures et diversæ res, ut in hoc loco, recensentur. Quod autem viri docti, Wolfius atque Italus, suspicantur deesse θύειν vel θύσοντας ante τῷ Διῒ, in eo falluntur, prout ex sequentibus patet. Licet enim recte dicatur θύειν τῷ Διῒ βοῦς, et τῇ Διώνῃ βοῦν καὶ ἄλλα ἱερεῖα, nemo tamen, opinor, dicit θύειν τράπεζαν χαλκῆν et τὸ ἀνάθημα. Nihil igitur hic deest, sed verbum πέμπειν singulis applicandum est, πέμπειν βοῦς, καὶ ἱερεῖα, καὶ τράπεζαν, καὶ τὸ ἀνάθημα. MARKLAND. Post βοῦς addo ἐννέα: pro βοήσεις lego ὄϊς aut ὄϊας, *oviculas*. Post χαλκῆν tollo punctum, deleo καὶ, item virgulam post πρός. AUGER.

Ὃ ἀνέθηκεν] F. ἀντὶ τοῦ ηὔξατο ἀναθήσειν. Cur enim jam dicatum denuo dicetur? WOLF.

Σήμαιν᾽] Σημαίνει Ital. Lambin. Hic proxime δημοτελεῖν ἱερεῖον τέλειον. Recte. TAYLOR.

Καὶ ἐλεεῖν] Dubito de lectione, sed emendationis conjecturis destituor. WOLF.

Διῒ Κτησίῳ] Vide, quæ scripsit de Jove Ctesio Cl. Mattaerius ad Inscriptionem II. in Appendice ad Marm. Oxon. Lond. 1733.

ΔΙΟΣ ΚΤΗΣΙΟΥ
ΔΙΟΣ ΚΑΠΕΤΩΛΙΟΥ
ΡΩΜΗΣ
ΑΓΑΘΟΥ ΔΑΙΜΟΝΟΣ.

Jupiter Κτήσιος erat Athenis Icuncula, ex Diis Penatibus una, πλουτοδότης, ideoque in Cella penuaria, ἐν τῷ ταμείῳ, collocata. Egregius est locus Isæi de Cironis hæreditate, ideoque exscribam: Οὐδέποτε θυσίαν ἄνευ ἡμῶν οὐδεμίαν ἐποίησεν, ἀλλ᾽ εἴτε μικρὰ, εἴτε μεγάλα θύοι, πανταχοῦ παρῆμεν ἡμεῖς, καὶ συνεθύομεν. καὶ οὐ μόνον εἰς τὰ τοιαῦτα παρεκαλούμεθα, ἀλλὰ καὶ εἰς Διονύσια εἰς ἀγρὸν ἦγεν ἀεὶ ἡμᾶς· καὶ μετ᾽ ἐκείνου τε ἐθεωροῦμεν καθήμενοι παρ᾽ αὐτὸν, καὶ τὰς ἑορτὰς ἤγομεν παρ᾽ ἐκεῖνον πάσας, τῷ Διΐ τε θύων τῷ Κτησίῳ, περὶ ἣν μάλιστ᾽ ἐκεῖνος θυσίαν ἐσπούδαζε—καὶ ηὔχετο ἡμῖν ὑγίειαν διδόναι καὶ κτῆσιν ἀγαθήν. [v. Antiph. 113. 12. 22. Maussac. ad Harp. p. not. 54. 205.] Hinc satis apparet, quam negligenter a Wolfio versum *opulento Jovi*. Admonere potuit illud Callimachi Hym. I. 91.

Χαῖρε μέγα, Κρονίδη πανυπέρτατε, δῶτορ ἑάων.
TAYLOR.

De Jove Κτησίῳ tantum ex Harpocratione et Suida afferre juvat: Κτήσιον Δία ἐν τοῖς ταμείοις ἵδρυντο, ὡς πλουτοδότην. SPALDING.

ιϛ΄. Προστάττουσι] Qui sint, qui jubeant? recte quæras. Respondet Augerus: οἱ θεοί. Ceteri interpretes ne hæsisse quidem videntur. Equidem mihi persuadeo subjectum esse ipsas μαντείας. Est ea forma insolentior, sed quam hujus tamen loci esse dixerim. Multum refert utrius generis facias, quod antecedit ἐκ τούτων, neutrius an feminini. Si feminini, quod nexus suadet, subjectum erunt μαντεῖαι. Durissimum in hac ratione videatur, quod μαντεῖαι dicuntur ἐφ᾽ ἑκάστης "μαντείας" πρὸς ἁπάσαις "μαντείαις" προσαναιρεῖν. Quid si ex glossa irrepserunt signata verba? Expunctis illis, etsi subaudiendis, aliquanto molliorem fieri orationem putem. IDEM.

Πρὸς] Hic pro ἐν. AUGER.

προσαναιροῦσιν ὑμῖν. οἱ τοίνυν χοροὶ πάντες οἱ γιγνόμενοι καὶ οἱ χορηγοὶ δῆλον ὅτι τὰς μὲν ἡμέρας ἐκείνας, ἃς συνερχόμεθα ἐπὶ τὸν ἀγῶνα κατὰ τὰς μαντείας ταύτας, [1] ὑπὲρ αὐτῶν στεφανούμεθα, ὁμοίως ὅ τε μέλλων νικᾷν, καὶ ὁ πάντων ὕστατος γενήσεσθαι· τὴν δὲ τῶν ἐπινικίων, ὑπὲρ αὑτοῦ τότ᾽ ἤδη στεφανοῦται ὁ νικῶν. τὸν οὖν εἴς τινα τούτων τῶν χορευτῶν, ἢ τῶν χορηγῶν, ὑβρίζοντα ἐπ᾽ ἔχθρᾳ, καὶ ταῦτ᾽ ἐν αὐτῷ τῷ ἀγῶνι καὶ ἐν τῷ τοῦ θεοῦ ἱερῷ, τοῦτον ἄλλο τι, πλὴν ἀσεβεῖν, φήσομεν; καὶ μὴν ἴστε γε τοῦθ᾽, ὅτι, βουλόμενοι μηδένα ἀγωνίζεσθαι ξένον, οὐκ ἐδώκατε ἁπλῶς τῶν χορηγῶν οὐδενὶ, προσκαλέσαντι τοὺς χο-

[1] περὶ αὐτῶν T. περὶ αὐτῶν R.

Οἱ χορηγοὶ] Nominativi hi, quo referantur, non habent, aut non habere videntur certe. Reiskiana emendatio, οἱ mutans in εἰ, inferens ἱεροὶ post τοίνυν, incidens post γιγν. et δῆλον ὅτι in unum conflans δηλονότι, et satis est lenis et sensum habet facilem; sed sequentia, quæ interpungendo dirimit ab antecedentibus, confragosa reddit et parum concinna. Illud in margine Paris: δηλοῦσι pro δῆλον, et auctore caret, et præsidii nihil affert. Quare cum H. Wolfio, in versione, jungo hos nominativos primæ personæ, quæ est in στεφανούμεθα. Absolutos etiam non male interpreteris eos, hoc sensu: Quod igitur ad nos attinet, qui choros efficimus et choregi sumus, &c. SPALDING.

Δῆλον] Δηλοῦσι marg. Par. f. δῆλοί εἰσι. Sed tum pro στεφανούμεθα legetur στεφανούμενοι. WOLF.

Περὶ αὐτῶν] Solito errore περὶ pro ὑπέρ. Hoc legit Scholiastes, qui et optime interpretatur, ὑπὲρ αὐτῶν, τῶν Θεῶν δηλονότι ἁπάντων. Idque apparet ex iis, quæ proxime v. 6. infert: τὸν οὖν εἴς τινα τῶν χορευτῶν ὑβρίζοντα ἄλλο τι πλὴν ἀσεβεῖν φήσομεν; Minus recte igitur Baroc. et Fel. ὑπὲρ ὑμῶν, quemadmodum conjecerat atque interpretatur Wolfius, et ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν, ut legunt Obsop. et Manut. Memineris porro, ὑπὲρ scribi in Ald. Ven. Aug. et Regg. β. ε. ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν ἐστεφανούμεθα Vindob. TAYLOR.

Ὑπὲρ] Ὑπὲρ pro περὶ scripsi cum pluribus MSS. αὐτῶν ab aliis alio trahitur. Mihi Augerus suam rationem maxime probat, qua *oracula* ipsa respici existimat. Quid enim simplicius, quam pronomen referri ad proximum nomen? Est quidem quod offendatur lector in ea forma: ὑπὲρ τῶν μαντειῶν στεφανοῦσθαι, pro qua expectes: διὰ τὰς μαντείας στεφ., sed apparet causa variandæ structuræ. Concinnitas jubebat similem formam opponi sequentibus iis: ὑπὲρ αὑτοῦ. Sententiam autem et argumentationis vim optime exponit Ulpianus: Ἀντίπιπτον (quod objiciat aliquis) ἔλυσεν (refellit)· ὅτι οὐ διὰ τὰς μαντείας, ἀλλὰ διὰ τὴν νίκην τὴν ἰδίαν, περιέκειτο τὸν στέφανον. ὁ δέ φησιν ὅτι ὁ μὲν νικήσας δι᾽ αὑτὸν στεφανοῦται, ὁ δὲ πρὸ τοῦ ἀγῶνος ἐστεφανωμένος κατὰ τὰς μαντείας ἐστεφάνωται. Apparet ex hoc scholio, non eundem ejus auctorem esse atque eum, qui ὑπὲρ αὐτῶν exposuerat: τῶν θεῶν δηλονότι ἁπάντων, quæ interpretatio mihi non æque placet ac Tayloro. Superest alia difficultatis et ambiguitatis medela, audacior illa, sed quæ defendi possit. Quid si ὑπὲρ αὐτῶν mera est glossa? Hinc fortasse varietates illæ, περὶ, ὑπὲρ, αὐτῶν, ὑμῶν. Tunc interpunge hoc modo: συνερχόμεθα ἐπὶ τὸν ἀγῶνα, κατὰ τὰς μαντείας ταύτας στεφανούμεθα. Ulpianus potest videri repetiisse ipsa hæc verba: κατὰ τὰς μαντ. ἐστεφάνωται. SPALDING.

Τὴν δὲ τῶν ἐπινικίων] Wolfius non recte hæc cepit: *qui parta victoria sacrificat.* Per τὴν τῶν ἐπινικίων intelligo *diem* victoriæ celebrandæ, et respondet superioribus, τὰς μὲν ἡμέρας ἐκείνας etc. pro Diis coronamur, τὴν δὲ τῶν ἐπινικίων, victor pro seipso. Vidit præstantissimus Ferrus: *El giorno della festa della vittoria per se medesimo alhora s' incorona il vincitore.* Vide, si vacat, quæ olim scripsimus ad Lysiæ orat. c. Alcibiad. ineuntem, p. 517. Not. 4. TAYLOR.

Τούτων] F. del. AUGER.

Προσκαλέσαντι] Scil. πρὸς τὸν ἄρχοντα, quod infra p. 50. v. 8. plene affertur, προσκαλέσασθαι πρὸς τὸν ἄρχοντα. Unde ex-

ρευτὰς σκοπεῖν, ἀλλ᾽ ἐὰν μὲν καλέσῃ, πεντήκοντα δραχμὰς, ἐὰν δὲ καθίζεσθαι κελεύσῃ, χιλίας ἀποτίνειν ἐτάξατε. τίνος ἕνεκα; ὅπως μὴ τὸν ἐστεφανωμένον καὶ λειτουργοῦντα τῷ θεῷ ταύτην τὴν ἡμέραν καλῇ, μηδ᾽ ἐπηρεάζῃ, μηδ᾽ ὑβρίζῃ μηδεὶς ἐξεπίτηδες. εἶτα, τὸν μὲν χορευτὴν οὐδ᾽, ὁ προσκαλέσας, κατὰ τὸν νόμον, ἀζήμιος ἔσται· τὸν δὲ χορηγὸν [1] [αὐτὸν] οὐδ᾽ ὁ συγκόψας, παρὰ πάντας τοὺς νόμους, οὕτω φανερῶς, οὐ δώσει δίκην; ἀλλὰ μὴν,

[1] Absunt unci. T. R.

plicantur ista, quæ sequuntur: ἀλλ᾽ ἐὰν μὲν καλέσῃ (nempe πρὸς τὸν ἄρχοντα) πεντήκοντα δραχμάς· ἐὰν δὲ (καὶ τὸν ἄρχοντα) καθίζεσθαι κελεύσῃ, χιλίας ἀποτίνειν ἐτάξατε. Hoc est, *simpliciter citare* aliquem a Choro, ut appareret coram τῷ ἄρχοντι, puniebatur mulcta L drachmarum: si vero qui hoc fecerat, rem urgebat et persistebat, ita ut cogeret ἄρχοντα καθίζεσθαι, *pro tribunali sedere*, de causa cogniturum, mille drachmis hoc delictum æstimabatur. MARKLAND. Ego tamen aliter explico: *Si choragus aliquem in jus vocaverit, de peregrinitate hominis experturus, mulcta erat L drachmæ: sin autem causa indicta, et sua solummodo auctoritate fretus, e choro deturbaverit et inter spectatores sedere jusserit*, καθίζεσθαι κελεύσῃ· (id quod non sine vi et contumelia fieri potuit) M *pendito*. Et hæc est mens Scholiastæ non uno in loco: ἐὰν κελεύσῃ αὐτὸν ἀπελθόντα εἰς τὸ πλῆθος καθέζεσθαι, ὡς ξένον, χιλίας διδόναι. Iterum: οἷον οὐ βιαίως ἀποσπάσει μὲν ἀπὸ τοῦ χοροῦ, θεωρεῖν δὲ καὶ μετὰ τῶν ἄλλων καθέζεσθαι ἀναγκάσει. TAYLOR.

Καλέσῃ] Nempe μεταξὺ χορεύοντας, ὄντας ἐν θεάτρῳ.—Καθίζεσθαι, *sedere*, nempe, recedere de theatro et inter vulgus spectantium sedere. AUGER.

Ἐτάξατε] Lex erat, quæ peregrinos inter chorum versari vetaret. Non tamen ea potestatem dabat chorego, *ubicunque* inveniret hominem peregrinitatis nomine suspectum (ἁπλῶς), eum, explorandi causa, ad archontem vocandi (προσκαλέσαντι σκοπεῖν). Si, inter saltandum (μεταξὺ χορεύοντα, hoc enim utique supplendum mente, ut ratio legis et consensus cum altera appareat), in jus vocasset, L drachmas pendere cogebatur, sin inter spectatores relegasset (καθίζεσθαι κελεύσῃ), M. SPALDING.

Κατὰ τὸν νόμον] *Qui actorem citarit, lege indemnis non erit.* Wolfius. Pessime tamen. Lex erat Athenis, ξένον μὴ χορηγεῖν, verum huic negotio se inserere volentem, vel hoc negotio defunctum in jus vocare. Erat tamen altera, ξένον μεταξὺ χορηγοῦντα μήτε καλεῖν μήτε ἐπηρεάζειν, propter coronæ, quam jam gestabat, religionem, loci temporisque solennitatem. Demosthenes igitur κακούργως, ut ait Ulpianus, prioris legis adminiculo utitur, ut clarior esset antithesis et oppositio. Si ille, qui *actorem lege citaverit* (nam lege quidem potuit, sed priori, sed generaliter, non μεταξὺ χορηγοῦντα) condemnabitur: qui *ædilem ipsum contra omnes leges conciderit*, ille pœnas non dabit? Astute quidem hoc et κακούργως. Nam peregrinum *coronatum et sacris operantem* citare adeo erat legibus interdictum, ac ædilem ipsum pulsare. TAYLOR. Sensus est: *ne is quidem, qui legitime citarit, indemnis erit.* Opponuntur enim τὸ κατὰ τὸν νόμον, et quod sequitur, παρὰ πάντας τοὺς νόμους. JURIN. Secundum illam legem, quæ peregrinos a choro arcebat. Sic ceperunt Jurinus, Taylorus et Augerus, Ulpiano duce. H. Wolfius et Reiskius κατὰ τὸν νόμον male jungunt τῷ: οὐκ ἀζήμιος ἔσται, quod erat referendum ad προσκαλέσας. Hic multa turbat in toto hoc loco. παρὰ (cujus lectionis nemo, ne ipse quidem, ullam mentionem fecerat) an κατὰ τ. ν. legas, nihil ait referre. At refert plurimum. Omnis perit concinnitas ni κ. τ. ν. opponatur sequenti illi: παρὰ πάντας τοὺς νόμους. Quam agnoscunt hic cum Ulpiano Taylorus et Augerus κακουργίαν Demosthenis, eam non magnam puto. "Ne id quidem, quod *ceteroqui* legitimum esset, in saltantem (χορευτὴν) licebat." Is sensus est, et verus ille, non κακοῦργος. SPALDING.

Αὐτὸν] Uncis inclusi pronomen, quod abest a Paris. α. Officit etiam concinnitati, cum supra ad χορευτὴν nihil additum sit. IDEM.

οὐδέν ἐστ᾽ ὄφελος καλῶς καὶ φιλανθρώπως τοὺς νόμους
533 ὑπὲρ τῶν πολλῶν κεῖσθαι, εἰ τοῖς ἀπειθοῦσι καὶ βιαζομένοις αὐτοὺς ἡ παρ᾽ ὑμῶν ὀργὴ, τῶν ἀεὶ κυρίων, μὴ γενήσεται.

ιζ΄. Φέρε δὴ, πρὸς θεῶν, κἀκεῖνο σκέψασθε· παραιτήσομαι δ᾽ ὑμᾶς μηδὲν ἀχθεσθῆναί μοι, ἐὰν ἐπὶ συμφοραῖς τινῶν γεγονότων [1] ὀνομαστὶ μνησθῶ. οὐ γὰρ ὀνειδίσαι μὰ τοὺς θεοὺς οὐδενὶ δυσχερὲς οὐδὲν βουλόμενος τοῦτο ποιήσω, ἀλλὰ δεῖξαι, τὸ βιάζεσθαι καὶ [2] τὸ ὑβρίζειν καὶ [2] τὸ τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, ὡς ἅπαντες ὑμεῖς οἱ ἄλλοι φεύγετε· Σαννίων ἐστὶ δήπου τις ὁ τοὺς τραγικοὺς χοροὺς διδάσκων. οὗτος ἀστρατείας ἑάλω. καὶ κέχρηται συμφορᾷ. τοῦτον μετὰ τὴν ἀτυχίαν ταύτην ἐμισθώσατό τις φιλονεικῶν χορηγὸς τραγῳδῶν, οἶμαι, Θεοσδοτίδης. τὸ μὲν οὖν πρῶτον, ἠγανάκτουν οἱ ἀντιχορηγοὶ, καὶ κωλύσειν ἔφασαν. ὡς δ᾽ ἐπληρώθη τὸ θέατρον, καὶ τὸν ὄχλον συνειλεγμένον εἶδον ἐπὶ τὸν ἀγῶνα, ὤκνησαν, εἴασαν, οὐδεὶς ἥψατο. ἀλλὰ τοσοῦτον [3] τῇ εὐσεβείᾳ ἐν ἑκάστῳ τις ἂν ὑμῶν ἴδοι [4] τὸ συγκεχωρηκὸς, ὥστε πάντα τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον διδάσκει τοὺς χοροὺς, καὶ οὐδὲ τῶν ἰδίων ἐχθρῶν οὐδεὶς κωλύει. τοσοῦτ᾽ ἀπέχει τῶν χορηγῶν [5] τις ἅψασθαι. ἄλλος ἐστὶν Ἀριστείδης Οἰνηΐδος φυλῆς, ἠτυχηκώς τι καὶ οὗτος τοιοῦ-

[1] ὀνόματι T. [2] Deest τό. T. [3] τῆς εὐσεβείας T. R. [4] Deest τό. T. [5] τινος T.

ιζ΄. Ὀνομαστὶ] Hæc, pro ὀνόματι, egregia est Reiskii conjectura, eamque firmat antiqua illa manus in margine Aldinæ Exempli Berolinensis, ἐπὶ συμφοραῖς γεγονότες sunt ἠτιμωμένοι. IDEM.

Ὀνειδίσαι] *Exprobrare* h. l. vertere hoc verbum meminerint tirones. IDEM.

Οἱ ἀντιχορηγοὶ] Minus explicate vertitur a Wolfio: *ejus in ædilitate æmuli.* Ἀντιχορηγοὶ erant, qui cæteris tribubus invicem certaturis præficiebantur: ut pag. 51. v. 14. συμβῆναι Τισίαν — ἀντιχορηγῆσαι τῷ Διοκλεῖ. TAYLOR.

Ἀλλὰ τοσοῦτον κ. τ. λ.] Ἀλλὰ ἴδοι τις ἂν τοσοῦτον εὐσεβείας ἐν ἑκάστῳ ὑμῶν συγκεχωρηκὸς, τουτέστι συνεληλυθός. Τὸ συγκεχωρηκὸς τῆς εὐσεβείας, ἀντ᾽ εὐλαβείας, ἢ συγχωρήσεως περὶ τὴν εὐσέβειαν τοσαύτης, οὐκ ἀρέσκει, καίτοι οὐκ ἀγνοοῦντι τὸ συνειδὸς ἀντὶ συνειδήσεως λεγόμενον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. WOLF. Pro ἐν ἑκάστῳ legit quidam ἕνεκα. Τὸ συγκεχωρηκὸς Bar. Aug. et Ital. συγκεχωρηκὼς Reg. ε. *Ma tanta facilità per cagion della religione in ciascuno si potea vedere.* Italus. TAYLOR. Lego τῇ εὐσεβείᾳ — τὸ συγκεχωρηκὸς ὥστε etc. *Tantum quod cedit religioni*, i. e. *tantas religioni factas concessiones.* Participialia enim regunt verborum suorum casus: Συγχωρεῖν αὐτῷ §. μά. med. τοῖς νόμοις §. ιή. post med. MARKLAND. Marklandi conjecturam, pro τῆς εὐσεβείας, in textum recipere non dubitavi, ut lenem et sensu præstantem. SPALDING. *Tanta pietatis facilitas.* AUGER.

Τοσοῦτ᾽ ἀπέχει] S. ἕκαστος ὑμῶν, ἢ τῶν ἐχθρῶν, ἅψασθαί τινος τῶν χορηγῶν. WOLF.

Τῶν χορηγῶν] Vide, annon præstet lectio Cod. Vindob. ἀπέχει τοῦ χορηγῶν τ. ἅ. TAYLOR. Servavi Reiskianam conjecturam, quam in textu posuit ipse, pro: τῶν χορηγῶν "τινος" ἅψ. Est enim lenissima. SPALDING.

τον. ὃς νῦν μὲν καὶ γέρων ἐστὶν ἤδη, καὶ ἴσως ἥττων χορευτής. ἦν δέ ποθ᾽ ἡγεμὼν τῆς φυλῆς κορυφαῖος. ἴστε δήπου τοῦθ᾽, ὅτι τὸν ἡγεμόνα ἂν [1] ἀφέληταί τις, οἴχεται ὁ λοιπὸς χορός. ἀλλ᾽ ὅμως πολλῶν χορηγῶν φιλονεικησάντων, οὐδεὶς πώποτε τοῦτ᾽ εἶδε τὸ πλεονέκτημα, οὐδ᾽ ἐτόλμησε τοῦτον ἐξαγαγεῖν, οὐδὲ κωλῦσαι. διὰ γὰρ τὸ δεῖν αὐτὸν, ἐπιλαβόμενον τῇ χειρὶ, τοῦτο ποιῆσαι, καὶ μὴ 534
προσκαλέσασθαι πρὸς τὸν ἄρχοντα ἐξεῖναι, ὥσπερ ἂν εἰ ξένον τις ἐξαγαγεῖν ἠβούλετο, ἅπας τις ὤκνει τῆς ἀσελγείας ταύτης αὐτόχειρ ὀφθῆναι γενόμενος.

ιή. Οὐκ οὖν δεινὸν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ σχέτλιον, τῶν μὲν νικᾶν [2] ἂν παρὰ τοῦτ᾽ οἰομένων χορηγῶν, τῶν ἀνηλωκότων πολλάκις πάντα τὰ ὄντα εἰς τὰς λειτουργίας, μηδένα τολμῆσαι πώποτε, μηδ᾽ ὧν οἱ νόμοι διδόασιν, ἅψα-

[1] ἀφέλῃ τις T.

[2] ἂν ταὐτὸν παρὰ T. ἂν [ταὐτὸν] παρὰ R.

Ἥττων] Αυ ἧττον: Idem.

Κορυφαῖος] Video Reiskium jam dubitasse de hoc vocabulo (in Ind.) Scabram reddit orationem, nisi forte est adjectivum ad ἡγεμὼν pertinens, ut plures fuerint ἡγεμόνες. Tunc est tollendum comma post ἡγεμὼν, quod feci interim cum H. Wolfio. Idem.

Ἴστε δήπου] Forte ἴστε δὲ δήπου τοῦθ᾽, vel ἀλλ᾽ ἴστε δήπου etc. Sic §. κή. ἀλλ᾽ ἴστε δήπου τοῦθ᾽, ὅτι κ. τ. λ. Markland.

Οὐδεὶς πώποτε τοῦτ᾽ εἶδε τὸ πλεονέκτημα] Wolfius: *nullus unquam prærogativam hanc animadvertit.* Magis ad sensum Demosthenis: *nemo unquam hanc vincendi occasionem animadvertit.* Jurin.

Εἶδε] Εἶχε Lamb. Taylor. Non sollicitandum credo hoc vocabulum: omniumque minime Lambini conjecturam admiserim: εἶχε. Parum accurate tamen vertisse mihi videntur H. Wolfius et Augerus τὸ οὐδεὶς εἶδε: *nemo animadvertit.* In ignorantia tum causa fuisset abstinendi ab injuria, non in religione. Est ἰδεῖν hic: *rationem habere, proponere sibi.* Sic ὁρᾶν in Epistola Dem. 3. p. 1478. ed. R. τί — οὐχ ἑώρα τὰ δίκαια ταῦτα; *quidni earum legum rationem habebat?* Spalding.

Προκαλέσασθαι] M. προσκαλέσασθαι. Wolf. Ita lege cum Codd. non προκαλέσασθαι cum Editt. Manut. et Paris. Taylor.

Αὐτόχειρ] Ὅρα ὅπως τὸ τῶν ἀνδροφόνων ὄνομα ἔθηκεν ἐπὶ τῶν ὑβριστῶν, ἐγγὺς ποιῶν τὸ πλημμέλημα παρὰ ταῦτα, εἰ ἐκβάλλει τοῦ χοροῦ τὸν διδάσκαλον. Sic scite Ulpianus. Spalding.

ιή. Οὐκ οὖν — φροντίζειν;] *Annon igitur.* Wolf. Ita melius cum Interrogatione ex mente Wolfii, quam absolute et categorice οὐκοῦν — φροντίζειν, juxta Edit. Benenati, etc. Taylor.

Νικᾶν ἂν ταὐτὸν] Τὸ ταὐτὸν videtur nihil facere ad sententiam. Wolf. Ταῦτα, τουτὶ et ταυτὶ alii. τῶν μὲν νικᾶν παρὰ τουτὶ Lambin. uti interpretatur Wolfius, atque Italus: *iquali per questa cosa sola pensano di poter vincere.* Inutile quidem est ταὐτὸν, et abesse potest cum optimis exemplaribus, Aug. et Bar. Recte hæc Wolfius: *in ea re positam esse victoriam putarent*, νικᾶν παρὰ τοῦτ᾽ οἰομένων, *à cela pres.* Angl. *If it had not been for that.* Proxime v. ult. distinguas: μηδένα τολμῆσαι πώποτε, μηδ᾽ ὧν οἱ νόμοι διδόασιν, ἅψασθαι. Taylor. ταὐτὸν del. vid. Auger. Ut expeditior esset tironibus lectio, omisi, in tali editione, vocem ταὐτὸν, quæ hic in edd. omnibus, itemque Codd., exceptis tribus, comparet. De iis, quæ in hac voce latere possint videri, Reiskius consulendus est, qui non aliena proponit. Ceterum quæ argutantur et hic et Taylorus in explicando παρὰ τοῦτ᾽, ea, etsi vera per se, hujus loci non sunt. Non enim hic dicitur παρὰ eo sensu, quo in forma παρὰ μικρὸν, sed plane significat, *ob, propter.* Spalding.

Τῶν μὲν νικᾶν ἂν ταὐτὸν παρὰ τοῦτ᾽ οἰομένων χορηγῶν] Legendum videtur τῶν μὲν νικᾶν ἂν ἑαυτοὺς etc. et ad hanc lectionem accommodata est versio Wolfiana. Jurin.

σθαι, ἀλλ᾽ οὕτως εὐλαβῶς, οὕτως εὐσεβῶς, οὕτω μετρίως διακεῖσθαι, ὥστε ἀναλίσκοντας, ἀγωνιῶντας, ὅμως ἀπέχεσθαι, καὶ προορᾶσθαι τὰς ὑμετέρας βουλήσεις, καὶ τὴν περὶ τὴν ἑορτὴν σπουδήν· Μειδίαν δὲ, ἰδιώτην ὄντα, μηδὲν ἀνηλωκότα, ὅτι τῷ προσέκρουσε, καὶ ἐχθρὸς ὑπῆρχε, τοῦτον ἀναλίσκοντα, χορηγοῦντα, ἐπίτιμον ὄντα, προπηλακίζειν καὶ τύπτειν, καὶ μήτε [1] τῆς ἑορτῆς, μήτε τῶν νόμων, μήτε τί ὑμεῖς ἐρεῖτε, μήτε τοῦ θεοῦ φροντίζειν. πολλῶν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γεγενημένων ἐχθρῶν ἀλλήλοις, οὐ μόνον ἐξ ἰδίων, ἀλλὰ καὶ ἐκ κοινῶν πραγμάτων, οὐδεὶς πώποτε εἰς τοσοῦτ᾽ ἀναιδείας ἀφίκετο, ὥστε τοιοῦτόν τι τολμῆσαι ποιεῖν. Καίτοι φασὶν Ἰφικράτην ποτὲ ἐκείνου Διοκλεῖ τῷ Πιτθεῖ τὰ μάλιστα ἐλθεῖν εἰς ἔχθραν. καὶ ἔτι πρὸς τούτῳ συμβῆναι, Τισίαν, τὸν Ἰφικράτους ἀδελφὸν, ἀντιχορηγῆσαι τῷ Διοκλεῖ. ἀλλ᾽ ὅμως πολλοὺς μὲν ἔχων φίλους Ἰφικράτης, πολλὰ δὲ χρήματα κεκτημένος, φρονῶν δ᾽ ἐφ᾽ ἑαυτῷ τηλικοῦτον, ἡλίκον εἰκὸς ἄνδρα καὶ δόξης καὶ τιμῶν τετυχηκότα, ὧν ἐκεῖνος ἠξίωτο παρ᾽ ὑμῶν,
535 οὐκ ἐβάδιζεν ἐπὶ τὰς τῶν χρυσοχόων οἰκίας νύκτωρ, οὐδὲ κατερρήγνυε τὰ παρασκευαζόμενα ἱμάτια εἰς τὴν ἑορτήν· οὐδὲ διέφθειρε διδάσκαλον, οὐδὲ [2] χορὸν μανθάνειν ἐκώλυεν, οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδὲν, ὧν οὗτος διεπράττετο, ἐποίει· ἀλλὰ τοῖς νόμοις καὶ τῇ τῶν ἄλλων βουλήσει συγχωρῶν, ἠνείχετο καὶ νικῶντα καὶ στεφανούμενον τὸν ἐχθρὸν ὁρῶν. εἰ-

[1] Deest articulus. T.

[2] τὸν χορὸν T.

Ἐπίτιμον] Τὸν τετιμημένον, ἢ τὸν πλούσιον, ἢ τὸν μὴ ἄτιμον. Scholium in Cod. Bavarico. Primum ferri potest, alterum nihili est, sed postremum unice verum judico. Spalding.

Προπηλακίζειν] Vid. D'Orville Charit. Aphrod. Lib. IV. cap. II. p. 369.

Πιτθεῖ] Id mavult Wolfius et Lambinus. Πιθεῖ MSS. quamplurimi, quæ vera est lectio, si Stephano Byzantino et Interpretibus ad Hesiodum fides haberi possit. Sed verissimam esse confirmat Marmor:

ΑΙΞΟΝΕΙΣ
ΣΤΕΦΗΦΟΡΟΥ
ΑΓΝΟΣ ΣΤΕΦΗΦΟΡΟΥ
ΟΝΗΣΙΜΟΣ ΣΤΕΦΗ
ΦΟΡΟΥ
ΕΡΜΕΙΑΣ
ΕΡΜΕΙΑΣ
ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ ΕΡΜΕΙΟΥ
ΠΙΘΕΙΣ
ΗΛΙΟΔΩΡ · · ΗΜΟ
ΔΩΡΟΥ
ΕΠΙ ΚΑ . . . . .
ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ ΒΟΥ
ΛΕΥΤΩΝ ΣΤΡΑ
ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΟΥ ΜΕΛΙΤΕΥΣ.

Taylor.

Debebam obsequi Tayloro in scribendo nomine gentili Πιθεῖ, non Πιτθεῖ. Rem conficit Marmor quod ad partes vocat ille, itemque Stephanus Byzantinus, hæc

κότως. ἐν ᾗ γὰρ αὐτὸς εὐδαίμων ᾔδει γεγονὼς πολιτείᾳ, ταύτῃ συγχωρεῖν τὰ τοιαῦτα ἠξίου. πάλιν Φιλόστρατον ἅπαντες ἴσμεν τὸν Κολωνῆθεν, Χαβρίου κατηγοροῦντα, ὅτ᾽ ἐκρίνετο τὴν περὶ Ὠρωποῦ κρίσιν θανάτου, καὶ πάντων τῶν κατηγόρων πικρότατον [1] γεγενημένον, [2] καὶ μετὰ ταῦτα χορηγοῦντα παισὶ Διονύσια, καὶ νικῶντα, [3] Χαβρίαν οὔτε τύπτοντα, οὔτε ἀφαρπάζοντα τὸν στέφανον, οὔθ᾽ ὅλως προσιόντα ὅποι μὴ προσῆκεν αὐτῷ. πολλοὺς δ᾽ ἂν ἔχων εἰπεῖν ἔτι, καὶ διὰ πολλὰς προφάσεις, ἐχθροὺς γεγενημένους ἀλλήλοις, οὐδένα πώποτε οὔτε ἀκήκοα, οὔτε ἑώρακα, ὅστις εἰς τοσοῦτον ἐλήλυθεν ὕβρεως, ὥστε τοιοῦτόν τι ποιεῖν.

[1] γιγνόμενον T. [2] [καὶ] R. [3] καὶ Χαβρίαν T. [καὶ] X. R.

dicens: Πίθος, ὁμωνύμως τῷ ἀγγείῳ, δῆμος τῆς Κεκροπίδος φυλῆς. SPALDING.

Ταύτῃ] Ita restituit Wolfius contra Editt. omnes, quæ ταύτην exhibent. Et recte. Cum Wolfio faciunt Vindob. Baroc. et Regg. α. β. TAYLOR. ἐν ταύτῃ. AUGER.

Φιλόστρατον] Plutarchus in vita Demosthenis habet: Καλλιστράτου τοῦ ῥήτορος ἀγωνίζεσθαι τὴν περὶ Ὠρωποῦ κρίσιν ἐν τῷ δικαστηρίῳ μέλλοντος. Sed ut hic præcipuus fuerit Accusator, fieri potest, ut Philostratus quispiam Subscriptor fuerit, aut τὴν δευτερολογίαν habuerit. WOLF. Non habuit, unde pertimesceret Wolfius, permisceri hic Philostratum cum Callistrato Oratore. Nam sive causa illa, quam egit Callistratus, fuerit de finibus regundis, Oropum civitatem contermінam Thebanis hinc, Atheniensibus inde vendicantibus; sive, ut verba Plutarchi potius suadent, reus in ea actione Callistratus causam capitis dixerit; neutra quæstio spectare potest judicium, ad quod alludit noster in hac oratione, ubi *accusabat* Philostratus *reumque peragebat* Chabriam. Præterea Callistratus ille, si qua fides Plutarcho in Oratt. vitis, domo erat Ἀφιδναῖος, Philostratus hic Κολωνῆθεν, atque idem esse videtur cum eo, quem memorat Demosthenes c. Neæram. TAYLOR.

Ὠρωποῦ] Thebani, quibus opem ferre contra Lacedæmonios jusserat cives Chabrias, Oropum, finitimum sibi oppidum, servati Atheniensibus reddere noluerunt, unde accusatus est hic tanquam conscius et socius injuriæ. Non video, quare Taylorus neget τὴν περὶ Ὠρωποῦ κρίσιν esse posse causam illam, quam orantem audiens Callistratum, eloquentiæ amore primum exarsit Demosthenes. v. Plut. §. ε. p. ccxl. vol. I. (non solum Pseudo-Plut. p. cccxc. vol. I. ut laudat summus Ruhnkenius, Histor. Orr. Græcc. p. 59. Ille non memorat causam, etsi rem narrans), et Gell. 3. 13. Eam ipsam Chabriæ causam fuisse illam, qua oranda Demosthenem ad eloquentiam colendam excitaverit Callistratus, diserte defendit Henr. Valesius ad Ammianum Marcellinum, P. (Annotationum) 403. Quare autem inter *accusatores* potissimum Chabriæ fuisse Callistratus videatur Valesio, equidem non dixerim. Suidas ὑπὲρ Ὠρωπίων dixisse Callistratum ait, in voce Ὠρωπία. SPALDING.

Νικῶντα] In omnibus et Codd. et edd. subjicitur hic καὶ, quod, uncis inclusum a Reiskio, expunximus, sensu jubente. Dicat aliquis vocabulum natum e compendio articuli, τὸν, male intellecto. Non eadem ratio mihi esse videtur superioris καὶ, post γεγενημένον, quod uncis itidem notavit Reiskius. Nimirum trahebat ille χορηγοῦντα ad Χαβρίαν, quasi is fuisset χορηγῶν. Id secus mihi videtur. Ἐχορήγει, ἐνίκα ὁ Φιλόστρατος; at eum οὔτε ἔτυπτεν, οὔτε κ. τ. λ. ὁ Χαβρίας. Non igitur pendent accusativi illi: Φιλόστρατον — — νικῶντα ab ἴσμεν sed a τύπτοντα, quod ipsum regitur ab ἴσμεν. Magis etiam consentaneum est, ut ante Iphicratis, ita hic Chabriæ, pariter clari ducis, moderationem, erga choregum inimicum, Midiano furori esse oppositam. Sic cepisse Ulpianus quoque videtur. Verterunt ita H. Wolfius et Augerus. IDEM.

ιθ΄. Οὐδέ γε ἐκεῖνο οὐδεὶς ὑμῶν οἶδ᾽ ὅτι [1] μνημονεύει πρότερον τῶν ἐπὶ τοῖς ἰδίοις, ἢ καὶ τοῖς κοινοῖς, ἐχθρῶν ἀλλήλοις γενομένων οὐδένα, οὔτε, καλουμένων τῶν κριτῶν, παρεστηκότα, οὔθ᾽, ὅταν ὀμνύωσιν, ἐξορκοῦντα, οὔθ᾽ ὅλως ἐπ᾽ οὐδενὶ τῶν τοιούτων ἐχθρὸν ἐξεταζόμενον· ταῦτα γὰρ πάντα καὶ τὰ τοιαῦτα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φιλονεικίᾳ μὲν ὑπαχθέντα, χορηγὸν [2] ὄντα, ποιεῖν, ἔχει τινὰ συγγνώμην. ἔχθρᾳ δὲ, ἐλαύνοντά τινα, ἐκ προαιρέσεως, ἐφ᾽ ἅπασι, καὶ τὴν ἰδίαν δύναμιν καὶ βίαν [3] κρείττω τῶν νόμων οὖσαν
536 ἐνδεικνύμενον, Ἡράκλεις, βαρὺ καὶ οὐχὶ δίκαιόν ἐστιν, οὐδὲ συμφέρον ὑμῖν. εἰ γὰρ ἑκάστῳ τῶν χορηγούντων τοῦτο πρόδηλον γένοιτο, ὅτι, ἂν ὁ δεῖνα ἐχθρὸς ᾖ μοι, Μειδίας, ἤ τις ἄλλος θρασὺς οὕτω [4] καὶ πλούσιος, πρῶτον μὲν ἀφαιρεθήσομαι τὴν νίκην, κἂν ἄμεινον ἀγωνίσωμαί τινος· ἔπειτ᾽ ἐφ᾽ ἅπασιν ἐλαττωθήσομαι καὶ προπηλακιζόμενος διατελέσω· τίς οὕτως ἀλόγιστος, ἤ τις οὕτως ἄθλιός ἐστιν, ὅστις ἑκὼν ἂν μίαν δραχμὴν ἐθελήσειεν ἀναλῶσαι; οὐδεὶς δήπου. ἀλλ᾽, οἶμαι, τὸ πάντας ποιοῦν καὶ φιλοτιμεῖσθαι, καὶ ἀναλίσκειν ἐθέλειν, ἐκεῖνό ἐστιν, ὅτι τῶν ἴσων καὶ τῶν δικαίων ἕκαστος ἡγεῖται ἑαυτῷ μετεῖναι ἐν δημοκρατίᾳ. ἐγὼ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τούτων οὐκ ἔτυχον διὰ τοῦτον. ἀλλὰ, χωρὶς ὧν ὑβρίσθην, καὶ τῆς νίκης προσαπεστερήθην. καίτοι πᾶσιν ὑμῖν τοῦτο δείξω σαφῶς ἔγωγε, ὅτι μηδὲν ἀσελγὲς ἐξῆν ποιοῦντι Μειδίᾳ, μηδ᾽ ὑβρίζοντι, μηδὲ τύπτοντι, καὶ λυπεῖν ἐμὲ, καὶ κατὰ τοὺς νόμους

[1] μνημονεύει *τῶν πρότερον ἐπὶ R. [2] ὄντα χορηγὸν T. [3] κρείττω καὶ βίαν T. [4] καὶ οὕτω T. R.

ιθ΄. Μνημονεύει] Non vidi necessitatem invertendi cum Reiskio duo hæc vocabula πρότερον τῶν, contra omnes Codd. Mollior potest haberi oratio τῷ πρότερον post τῶν collocato, sed sensum non magis impedit, si adverbium πρότ. trahas ad παρεστηκότα, quam si ad γενομένων referas. Pro οὐδένα expectet tiro τινὰ, sed illud cum οὐδὲ usitatam Græcis facit negationis geminationem. IDEM.

Ἐξορκοῦντα] Ἐξωτακουστοῦντα marg. Benenati. Si stet vulgata lectio, explicari fortasse potest ab iis, quæ leguntur in Argumento posteriore, p. 16. v. 5. ὅτι ὀμνυόντων τῶν κριτῶν τῷ καλῶς ᾄσαντι δοῦναι τὴν νίκην, νύττων αὐτοὺς ὁ Μειδίας ἔλεγε, πλὴν Δημοσθένους. TAYLOR. Huc bene refert Taylorus, quæ memorat auctor argumenti uberioris. Poterat, per irrisionem, dici Midias ἐξορκοῦν h. e. præire verba jurisjurandi, dum prævaricandi admonebat disceptatores. SPALDING.

Οὕτω καὶ] Ex auctoritate Aug. pr. et Bav. Codd. anteverti οὕτω τῷ καί. IDEM.

Χωρὶς] Χορηγὸς Baroc. a manu secunda, et scribi potuit ἀλλὰ χορηγὸς ὢν ὑβρίσθην, καὶ τῆς νίκης προσαπεστερήθην. Verum vulgata sine dubio recte se habent. TAYLOR.

[1]αὐτῷ φιλοτιμεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ μηδὲ [2]διᾶραι τὸ στόμα περὶ αὐτοῦ νῦν ἔχειν ἐμέ.

κ'. Ἐχρῆν γὰρ αὐτὸν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτ᾽ ἐγὼ τῆς
Πανδιονίδος χορηγὸς ὑπέστην ἐν τῷ δήμῳ, τότε τῆς Ἐρε-
χθηΐδος ἀναστάντα, τῆς ἑαυτοῦ φυλῆς, ἀνθυποστῆναι·
[3]καὶ τὰ ὄντα ἀναλίσκοντα, ὥσπερ ἐγὼ, οὕτω με ἀφαι-
ρεῖσθαι τὴν νίκην· ὑβρίζειν δὲ τοιαῦτα, καὶ τύπτειν, οὐδὲ
τότε. νῦν δὲ τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίησεν, ἐν ᾧ τὸν δῆμον ἐτίμη-
σεν ἂν, οὐδ᾽ ἐνεανιεύσατο τοιοῦτον οὐδέν· ἐμοὶ δ᾽, ὃς — εἴτε
τις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, βούλεται νομίσαι [4]μανίᾳ· μανία
γὰρ ἴσως ἐστὶν, ὑπὲρ δύναμίν τι ποιεῖν· εἴτε καὶ [5]φιλοτι-
μίᾳ — χορηγὸς ὑπέστην, οὕτω φανερῶς καὶ μιαρῶς ἐπη- 537
ρεάζων παρηκολούθησεν, ὥστε [6]μηδὲ τοῦ χοροῦ, μηδὲ τοῦ
σώματος τὼ χεῖρε τελευτῶν ἀποσχέσθαι μου. εἰ τοίνυν
τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἄλλως πως ἔχει τὴν ὀργὴν
ἐπὶ Μειδίαν, [7][ἢ] ὡς [8]οὐ δέον αὐτὸν τεθνάναι, οὐκ ὀρθῶς
ἔχει. οὐ γάρ ἐστι δίκαιον, οὐδὲ προσῆκον, τὴν τοῦ παθόντος
εὐλάβειαν τῷ μηδὲν ὑποστειλαμένῳ πρὸς ὕβριν, μερίδα εἰς
σωτηρίαν ὑπάρχειν. ἀλλὰ τὸν μὲν, ὡς ἁπάντων τῶν ἀνη-
κέστων αἴτιον, κολάζειν προσήκει· τῷ δ᾽ ἐπὶ τοῦ βοηθεῖν
ἀποδιδόναι τὴν χάριν.

κά. Οὐδὲ γὰρ αὖ τοῦτ᾽ ἔστιν εἰπεῖν, ὡς, οὐ γεγενη-

[1] αὐτῷ T. [2] διᾶραι T. [3] καὶ καταστήσανθ᾽ ἑαυτὸν ἐξ ἴσου, καὶ ἀναλ. T. R. [4] μανίαν T. [5] φιλοτιμίαν T. [6] μηδὲ τῶν ἱερῶν ἱματίων, μηδὲ τοῦ χοροῦ T. R. [7] Absunt unci. T. R. [8] [οὐ] δ. αὐτ. τεθνᾶναι R.

κ'. Ὡς οὐ] Codd. οὐ, quod Reiskius uncis notavit, retinent omnes. Si quid liceret proscribere, ejicerem equidem ἢ. Videtur id infertum esse ab eo, qui formam illam τοῦ ὡς cum accusativo participii, ignoraret, de qua v. p. 34. Not. Si servatur, *vel* verti debet. ἄλλως πως apud Dem. videtur idem esse atque ἄλλως solum; *temere, negligenter*. γινώσκει, quod habet Aug. pr. et corrector Lessingianus, si est loco τοῦ ἔχει, tunc equidem non dixerim, quid sit γινώσκειν τὴν ὀργήν. Quid autem si inseritur post ἢ? Fateor etiam tum residere scrupulum in illo iterato ἔχει, quod, nullo intercedente alio verbo, aptius refertur ad superius ὀργὴν ἔχει; posset tamen esse noto sensu: *non recte se habet*. SPALDING.

Εὐλάβειαν] Ego pariter ac Reiskius hiare argumentationem hanc puto, nisi forte antecesserit mentio suæ moderationis, qua non ultus sit aggressorem. Monet Buttmannus, verba, quæ exciderunt, esse ea fortasse, quæ Ulpianus habet in commentario, et post τεθνάναι esse scribendum: διὰ τὸ μηδὲν ἀνήκεστον γενέσθαι. IDEM.

Τῷ μηδὲν ὑποστειλαμένῳ πρὸς ὕβριν] Ei *qui nihil remisit conatus, quo minus contumeliosus esset*. Est autem ὑποστέλλεσθαι *vires remittere*, hoc est, *non acriter, non omni conatu agere*, et *consulto vinci, parique cedere*. quod etiam ὑφίεσθαι dicitur, ut qui gratificandi gratia et obsequendi contentionem remittunt. *Ex edit*. HERVAG.

Ἐπὶ τοῦ βοηθεῖν] F. pro τῷ βοηθεῖν, *adjuvando*. WOLF.

Τῷ δ᾽ ἐπὶ τοῦ βοηθεῖν ἀποδιδόναι τὴν χάριν] Wolfius: *accusatori vero promte opem ferendo, gratiam referri decet*. Melius abesset τὸ *promte*. JURIN.

μένου πώποτ᾽ οὐδενὸς ἐκ τῶν τοιούτων δεινοῦ, τῷ λόγῳ τὸ πρᾶγμα ἐγὼ νῦν αἴρω, καὶ φοβερὸν ποιῶ. πολλοῦ γε καὶ δεῖ. ἀλλ᾽ ἴσασιν ἅπαντες· εἰ δὲ μὴ, πολλοί γε· [1]Εὔθυνον, τὸν παλαίσαντά ποτ᾽, ἐκεῖνον, τὸν νεανίσκον, [2]Σώφιλον, τὸν παγκρατιαστὴν, — ἰσχυρός τις ἦν, μέλας, εὖ οἶδ᾽ ὅτι γιγνώσκουσί τινες ὑμῶν, ὃν λέγω —, τοῦτον ἐν Σάμῳ ἐν συνουσίᾳ τινὶ καὶ διατριβῇ [3][οὕτως] ἰδίᾳ, ὅτι ὁ τύπτων αὐτὸν ὑβρίζειν ᾤετο, ἀμυνάμενον οὕτως, ὥστε καὶ ἀποκτεῖναι. ἴσασιν Εὐαίωνα πολλοὶ, τὸν Λεωδάμαντος ἀδελφὸν, ἀποκτείναντα Βοιωτὸν ἐν δείπνῳ, καὶ συνόδῳ κοινῇ, διὰ πληγὴν μίαν. οὐ γὰρ ἡ πληγὴ παρέστησε τὴν ὀργὴν, ἀλλ᾽ ἡ ἀτιμία· οὐδὲ τὸ τύπτεσθαι τοῖς ἐλευθέροις ἐστὶ δεινὸν, καίπερ ὂν δεινὸν, ἀλλὰ τὸ ἐφ᾽ ὕβρει. Πολλὰ γὰρ ἂν ποιή-

[1] Εὔθυμον R. [2] καὶ Σώφιλον T. [3] οὕτως T. R.

κά. Εὔθυνον τὸν παλαίσαντά ποτε] Meursius Attic. Lect. v. 29. queritur, hunc locum corruptum esse, idque haud leviter. Et primo pro Εὔθυνον rescribit Εὔθυμον. Euthymus enim, qui Olympia ter vicerit, memoratur a Plinio VII. 48. ab Æliano V. H. VIII. 18. a Suida etiam, Pausania, etc. Dehortantur multa et reclamant, ne ita rescribas. Euthymus ille *pugil* erat, Euthynus noster *luctator*. Hoc tamen leve visum viro doctissimo, rursus enim Demosthenem emendat, et, ut Euthymo, quem plane deperibat, locus non deesset, pro παλαίσαντα, minimo negotio, neque majore auctoritate, rescribit πυκτεύσαντα. Illud certe est Hypothesi δουλεύειν! Deinde autem, Euthymus ille Pugil natione erat Italus, Λοκρὸς τῶν Ἐπιζεφυρίων. Postremo certavit suo artificio Olympiade LXXIV. LXXV. LXXVI. et LXXVII. Inter hanc autem extremam Olympiadem et sæculum Orationis Midianæ anni intercessere CXXIV. Homo autem, de quo sermonem habet Demosthenes, erat iis, qui tunc ætatem agebant, notissimus, ἴσασιν ἅπαντες, εἰ δὲ μὴ, πολλοί γε. Non memini certe, me vidisse locum alterum, ita temere, ita futiliter, sollicitatum. TAYLOR. Mutare, cum Reiskio, nomen in Εὔθυμον, quod illud Græcum non esset (appellativum saltem est Græcum), contra omnes Codd., non sustinui. Ceterum non iniqua est querela Ulpiani, ἀμφίβολον εἶναι τὸ ῥηθέν. Decernit hic, occisum esse Euthynum, occidisse Sophilum. Reiskius unde contrarium tam certo resciverit, ignoro; qui tamen, pro sua festinatione, deinde Sophilum rursus occisorem agnoscit. Verum hoc nemo tetigit, cujus me admonuit Buttmannus meus, quid esset v. 7. ὅτι τύπτων αὐτὸν ὑβρίζειν "ᾤετο," quod mire vertit H. Wolfius "quod is *se* contumeliam ei facere *putabat*." Credebam *scire*, non *putare*, unumquemque, quid sibi mentis sit. Amplector itaque ejusdem Buttmanni rationem, qui intelligendum putat δεῖν ad ᾤετο, sive exciderit, sive possit subaudiri, geminam afferens locum, infra, ἐπειδὴ — ὑβριστὴς ᾤετο δεῖν εἶναι· p. 94. et p. 61. ᾤετο δεῖν tum vertas: *constituerat apud animum suum, non dubitaverat*. Residet alia etiam difficultas: participium, ὁ τύπτων, innuit τοῦ τύπτειν jam in antecedentibus mentionem fuisse, quæ nulla invenitur in nostro textu. Lenem ulceris medelam despero equidem, audacem non tento. Omisi καὶ ante Σώφιλον, cum Reiskio, magis ut lectori consulerem, quam quod tantum licere putarem. Fortasse ipsa hæc vox emendatori prosit. SPALDING.

Τοῦτον] Nempe Σώφιλον. AUGER.

Οὕτως] Τὸ οὕτως ex inferioribus huc quoque perperam videtur irrepsisse. WOLF. Recte. Irrepsit procul dubio e v. seq. TAYLOR. Delendum videtur οὕτως. Forte irrepsit ex linea sequente. JURIN. Uncis inclusi οὕτως, quod cum H. Wolfio, Jurino et Tayloro ex proximis huc irrepsisse puto. Reiskius præter rem defendere videtur. Significatio enim illa: *plane, simpliciter*, hujus loci non est magnopere. SPALDING. Potest deleri οὕτως. AUGER.

Πολλὰ γὰρ ἂν etc.] Hunc locum tractavit Quintilianus VI. 1. ubi rei atrocita-

σειεν ὁ τύπτων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὧν ὁ παθὼν ἔνια οὐδ᾿ ἂν ἀπαγγεῖλαι δύναιθ᾿ ἑτέρῳ, τῷ σχήματι, τῷ βλέμματι, τῇ φωνῇ. ὅταν ὡς ὑβρίζων, ὅταν ὡς ἐχθρὸς ὑπάρχων, ὅταν κονδύλοις, ὅταν ἐπὶ κόῤῥης. ταῦτα κινεῖ, ταῦτα ἐξίστησιν ἀνθρώπους αὑτῶν, ἀήθεις ὄντας τοῦ προπηλακίζεσθαι. οὐ- 538
δεὶς ἂν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταῦτ᾿ ἀπαγγέλλων, δύναιτο τὸ δεινὸν παραστῆσαι τοῖς ἀκούουσιν οὕτως, ὡς ἐπὶ τῆς

tem ex circumstantiis considerat, his verbis: *Plurimum tamen affert atrocitatis modus, si graviter, si contumeliose: ut Demosthenes ex parte percussi corporis, ex vultu ferientis, ex habitu invidiam Midiæ quærit.* Eodem animo locum expendit Claudius Saturninus de pœnis Paganorum l. 16. §. 6. D. de pœnis. qui totam hanc periodum, verum ex Codd. inemendatis, descripsit, juxtaque interpretatur. De qua *flagitiosa* interpretatione, ut vocat, consulas velim eruditissimum Iensium in Stricturis Juris Romani, præf. p. 14. Græca ipsa laudantur, et sane quam emendate in σχ. Basilicωn L. 60. tit. 51. Rhetoricas virtutes in his verbis exponunt vimque τῶν ἀσυνδέτων Plutarchus Platon. Quæst. versus finem, et Dionysius Longinus per totam Sectionem XX. Tu iis per otium utaris. Meminit etiam Stobæus ex Musonio in sermone an philosophus actionem injuriarum contra aliquem suscepturus sit, Serm. XIX. hisce verbis: Δημοσθένης γοῦν τῷ βλέμματι ὑβρίζειν τινὰς, καὶ ἀφόρητα εἶναι τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐξίστασθαι τοὺς ἀνθρώπους ὑπ᾿ αὐτῶν. Saturnini interea interpretationem lectori ob oculos sistam: *Non enim plaga repræsentat contumeliam* (legit enim παρίστησι τὴν ὕβριν), *sed dedecoratio: neque verberari liberis est malum, quamvis est malum, si in contumeliam.* (lege, sed *in contumeliam.* Græca sunt ἀλλὰ τὸ ἐφ᾿ ὕβρει) *multa enim utique facit, qui verberat, o viri Athenienses, quorum qui patitur quædam, neque annunciare poterit alii, schemate, adspectu, voce, cum verberat, ut contumeliam inferens, cum ut inimicus exsistens, cum verberat fustibus,* (sic) *cum in pupilla* (ἐπὶ κόρης): *hæc movent, hæc extra se constituunt homines eorum* (αὑτῶν) *non assuetos existentes, ut conviciarentur.* κονδύλοις τύπτειν est pugnis cædere et manu contracta, ἐπὶ κόῤῥης alapam malæ infligere palma expansa. Notissima differentia. Cic. II. de Fin. 6. *Zeno Rhetoricam Palmæ, Dialecticam Pugno similem esse dicebat.* Verumtamen sane ex hisce locis omnibus constat, quam sedulo semper ab Antiquis lecta fuerit et quasi enarrata pulcherrima hæc Oratio: addo etiam studiose ab omnibus ornatam verbis quam magnificis. *Nam et scribo aliquid et lego: sed quum lego, ex comparatione sentio, quam male scribam, licet Tu mihi bonum animum facias, qui libellos meos de ultione Helvidii Orationi Demosthenis* κατὰ Μειδίου *confers; quam sane, quum componerem illos, habui in manibus, non ut æmularer, (improbum enim, ac pene furiosum) sed tamen imitarer et sequerer, quantum aut diversitas ingeniorum, maximi aut minimi,* (lege *maximi* et *minimi*) *aut causæ dissimilitudo pateretur.* Plin. VII. Epist. 30. TAYLOR. Splendidus hic locus, a πολλὰ — ad φαίνεται, certatim laudatur a veteribus, quorum satis erit memorasse Quintil. 6. 1. 17. et Longin. c. 20. Hujus afferre juvat ingeniosam loci nostri commendationem, etsi alius generis ea est eloquentia ac Demosthenis: Οὐδὲν ἄλλο διὰ τούτων (verbis illis τῷ σχήματι — ἐπὶ κόῤῥης) ὁ ῥήτωρ, ἢ ὅπερ ὁ τύπτων, ἐργάζεται· τὴν διάνοιαν τῶν δικαστῶν τῇ ἐπαλλήλῳ πλήττων φορᾷ. SPALDING.

Ταῦτα κινεῖ, ταῦτα ἐξίστησιν ἀνθρώπους αὑτῶν, ἀήθεις ὄντας τοῦ προπηλακίζεσθαι] *Hæc permovent homines, hæc extra se erumpere faciunt,* hoc est, *mente alienari et furere.* Est enim ἐξίστημι τὸ ἐκπλήττω, καὶ εἰς θαῦμα ἐνάγω, *mente emoveo et alieno, in furorem et mentis alienationem ago.* quod Cicero pro Cecinna sic extulit, "Periculo mortis injecto, formidine animum perterritum loco sæpe et certo de statu dimovet." Ita hic Demosthenes ταῦτα ἐξίστησιν ἀνθρώπους αὑτῶν, hoc est, ἐξ ἑαυτῶν. quem locum in tractatu de Pœnis citatum a Jurecons. Budæus etiam in Annotationibus in Pandect. interpretatur. *Ex edit.* HERVAG.

Δύναιτο τὸ δεινὸν παραστῆσαι τοῖς ἀκούουσιν οὕτως] Hoc loco παριστάναι activa voce significat *animo repræsentare alicujus rei imaginem, et quasi in rem præsentem perducere,* quemadmodum παρίστασθαι, *animo obversari, animum subire, in mentem venire.* alibi autem in eadem παριστάναι dixit pro *commovere et ciere,* οὐ γὰρ ἡ πληγὴ παρέστησε τὴν ὀργὴν, ἀλλ᾿ ἡ ἀτιμία. [v. antepen. p. 55.] *Ex edit.* HERVAG.

ἀληθείας, καὶ τοῦ πράγματος, τῷ πάσχοντι, καὶ τοῖς ὁρῶσιν, ἐναργὴς ἡ ὕβρις φαίνεται. σκέψασθε δὴ πρὸς Διὸς καὶ θεῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ λογίσασθε παρ᾿ ὑμῖν αὐτοῖς, ὅσῳ πλείονα ὀργὴν ἐμοὶ προσῆκε παραστῆναι, πάσχοντι τοιαῦτα ὑπὸ Μειδίου, ἢ τότε ἐκείνῳ τῷ Εὐαίωνι τῷ τὸν Βοιωτὸν ἀποκτείναντι. ὁ μέν γε ὑπὸ γνωρίμου, καὶ τούτου μεθύοντος, ἐναντίον ἓξ ἢ ἑπτὰ ἀνθρώπων, ἐπλήγη, καὶ τούτων γνωρίμων· οἳ τὸν μὲν κακιεῖν ἐφ᾿ οἷς ἔπραξε, τὸν δ᾿ ἐπαινέσεσθαι μετὰ ταῦτα, ἀνασχόμενον καὶ κατασχόνθ᾿ ἑαυτὸν, [1]ἤμελλον. καὶ ταῦτ᾿ εἰς οἰκίαν ἐλθὼν ἐπὶ δεῖπνον, οἷ μηδὲ βαδίζειν ἐξῆν αὐτῷ. ἐγὼ δ᾿ ὑπ᾿ ἐχθροῦ, νήφοντος, ἕωθεν, ὕβρει, καὶ οὐκ οἴνῳ, τοῦτο ποιοῦντος, ἐναντίον πολλῶν, καὶ ξένων, καὶ πολιτῶν, ὑβριζόμην, καὶ ταῦτ᾿ ἐν ἱερῷ, καὶ οἷ πολλή μοι ἦν ἀνάγκη βαδίζειν χορηγοῦντι.

κβ΄. Καὶ ἐμαυτὸν μέν γε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σωφρόνως, μᾶλλον δ᾿ εὐτυχῶς, [2]οἴομαι βεβουλεῦσθαι, ἀνασχόμενον τότε, καὶ μηδὲν ἀνήκεστον ἐξαχθέντα πρᾶξαι. τῷ δ᾿ Εὐαίωνι, καὶ πᾶσιν, εἴ τις αὐτῷ βεβοήθηκεν ἀτιμαζομένῳ, πολλὴν συγγνώμην ἔχω. δοκοῦσι δέ μοι καὶ τῶν δικασάντων τότε πολλοί. ἀκούω γὰρ αὐτὸν ἔγωγε μιᾷ μόνον ἁλῶναι ψήφῳ, καὶ ταῦτα οὔτε κλαύσαντα, οὔτε δεηθέντα τῶν δικαστῶν οὐδενὸς, οὔτε φιλάνθρωπον, οὔτε μικρὸν,

[1] ἔμελλον T. [2] οἶμαι T.

Ὁ μέν γε ὑπὸ γνωρίμου] Codd. nonnulli MSS. Harpocrationis, qui hunc locum citat v. Ἀντίθεσις, habent ὑπὸ φιλέως γνωρίμου. Id vero quid sit, aut cur Maussacus tam studiose laudaret, equidem non video. TAYLOR. Vix dubito quin pro hoc γὲ scribendum sit γάρ. V. tamen Hoogev. 153. SPALDING.

Ἐφ᾿ οἷς] Revocavi priorem vocem adjutus optimis exemplaribus, Baroc. et Aug. ἐφ᾿ ὃ Ital. TAYLOR.

Οἷ μηδὲ] Cave τὸ μηδὲ trahas ad ἐξῆν (quo sensu fortasse οὐδὲ scripturus erat Dem.) sed ad infinitivum refer: "quo prorsus *non* accedere, licebat ei." Optime hunc sensum, quem agnoscit et Ulp., expressit Augerus. Reiskium videtur fefellisse, qui aliena hic affert de Evæonis irruptione in ædes Bœoti facta, cujus apud Dem. nec vola nec vestigium. οἰκίαν memorat orator, oppositurus deinde: καὶ ταῦτ᾿ ἐν ἱερῷ. SPALDING.

κβ΄. Εὐτυχῶς] Hoc addidit, ne videretur nimium σωφρόνως, h. e. ignave, injuriam tulisse. Aliena hic habet Ulp. IDEM.

Οἶμαι καὶ βεβουλεῦσθαι] Delevi otiosum istud vocabulum, auctoritate Baroc. Vindob. et Reg. β. TAYLOR.

Αὐτῷ] Ita Edit. Lutet. Et recte. Baroc. enim et Aug. habent ἑαυτῷ. Wolfius, qui vulgatam lectionem αὐτῷ interpretatus est, loci sensum non vidit. Vidit Interpres Italus: *Et Eveone, e qual si sia che l' honor suo ha difeso, essendo stato offeso, io ho molto per iscusato.* IDEM.

Δοκοῦσι κ. τ. λ.] S. συγγνώμην ἐσχηκέναι τῷ Εὐαίωνι. WOLF. *Judicium plerique:* Wolfius. Potius: *multi ex judicibus.* Nam major pars eorum Evæonem damnavit. JURIN.

Φιλάνθρωπον] Non sensu illo graviori humanitatis, qui est supra §. ε΄. et ιδ΄. sed

οὔτε μέγα, [1]οὐδ' ὁτιοῦν πρὸς τοὺς δικαστὰς ποιήσαντα.
θῶμεν τοίνυν οὑτωσί· τοὺς μὲν καταγνόντας αὐτοῦ, μὴ, 539
ὅτι ἠμύνατο, διὰ τοῦτο καταψηφίσασθαι, ἀλλ', ὅτι τοῦ-
τον τὸν τρόπον, ὥστε καὶ ἀποκτεῖναι· τοὺς δ' ἀπογνόντας,
καὶ ταύτην τὴν ὑπερβολὴν τῆς τιμωρίας τῷ γε τὸ σῶμα
ὑβρισμένῳ δεδωκέναι. τί οὖν; ἐμοὶ τῷ τοσαύτῃ κεχρημένῳ
προνοίᾳ τοῦ μηδὲν ἀνήκεστον γενέσθαι, ὥστε μηδὲ [2]ἀμύνα-
σθαι, παρὰ τοῦ τὴν τιμωρίαν, ὧν πέπονθα, ἀποδοθῆναι
προσήκει; ἐγὼ μὲν οἶμαι παρ' ὑμῶν καὶ τῶν νόμων. καὶ
παράδειγμά γε [3]τοῦτον πᾶσι γενέσθαι τοῖς ἄλλοις, ὅτι
τοὺς ὑβρίζοντας ἅπαντας, καὶ τοὺς ἀσελγεῖς οὐκ αὐτὸν
ἀμύνεσθαι μετὰ τῆς ὀργῆς, ἀλλ' ἐφ' ὑμᾶς ἄγειν, δεῖ, ὡς
βεβαιούντων ὑμῶν καὶ φυλαττόντων τὰς ἐν τοῖς νόμοις
κατὰ τῶν ἀδικούντων τοῖς παθοῦσι βοηθείας.

κγ'. [4]Οἴομαι τοίνυν τινὰς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ποθεῖν ἀκοῦσαι τὴν ἔχθραν, ἥτις ἦν ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους. νομίζειν γὰρ οὐδένα ἂν ἀνθρώπων οὕτως ἀσελγῶς καὶ [5]βιαιῶς οὐδενὶ τῶν πολιτῶν [6]ἂν χρήσασθαι, μὴ μεγάλου τινὸς ὄντος, ὃ αὐτῷ προωφείλετο. βούλομαι δὴ καὶ περὶ ταύτης ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς εἰπεῖν, καὶ διηγήσασθαι, ἵν' εἰδῆτε, ὅτι καὶ τούτων [7]τὴν μεγίστην ὀφείλων δοῦναι δίκην φανήσεται. ἔσται δὲ περὶ αὐτῶν βραχὺς ὁ λόγος, κἂν ἄνωθεν ἄρχεσθαι δοκῶ. ἡνίκα τὰς δίκας ἔλαχον τῶν πατρῴων

[1] οὐδοτιοῦν T. [2] ἀμύνεσθαι, παρά του T. [3] Deest τοῦτον. T. [4] οἶμαι T. [5] βιαίως T. R. [6] Deest ἄν. T. [7] Desunt τὴν μεγίστην. T.

comitatis et blandiendi, ut, περὶ παραπρεσβ. p. 384. ed. R., Philippus dicitur φιλανθρωπευόμενος πρὸς τοὺς πρέσβεις. SPALDING.

Ταύτην τὴν ὑπερβολὴν] Vid. Var. Lect.

Γε τοῦτον] Rectissime deleri vult Buttmannus γὲ, ut natum ex glossa μὲ, respiciente ad τοῦτον. In Bav. τῷ γὲ superscriptum est μέ. SPALDING.

Οὐκ αὐτὸν] Potius οὐχ αὑτὸν, *Seipsum.* MARKLAND.

κγ'. Προωφείλετο] Εἰ μὴ προηδίκητο μείζονα. Ulp. Opponitur τῷ προωφείλετο deinde activum ὀφείλων; unde recte abfuerit fortasse δοῦναι, ut abest a duobus Codd. SPALDING.

Ἐξ ἀρχῆς] Περὶ ταύτης [sc. ἔχθρας] *ab initio dicere.* Restitui enim ἐξ. Defendunt Ald. Ven. Lindenb. Vindob. Bar. Ital. et Regg. Et hoc conjecit Wolfius, licet vulgatam interpretetur scripturam, περὶ ταύτης ὑμῖν ἀρχῆς εἰπεῖν. Recte Italica Versio: *Voglio di questa da principio parlarvi.* TAYLOR. Legendum puto ἐξ ἀρχῆς. Sed certe vitiosa est versio: *Volo igitur et de hoc simultatis initio referre:* cum vertendum esset: *Volo igitur vobis etiam hanc simultatem ab initio commemorare,* vel, *hujus simultatis initium referre.* JURIN.

Ἔσται κ. τ. λ.] Hæc fere αὐτολεξεὶ repetit §. μέ. ubi pro δοκῶ legitur δοκῇ. MARKLAND.

Ἡνίκα τὰς δίκας ἔλαχον τῶν πατρῴων, &c.] *Cum primum tutelæ experiri cum tutoribus meis cœpissem adhuc adolescentulus existens.* De λαγχάνω δίκην alibi dictum est. In causis capitalibus *postulare* significat et *accusare,* ut in eadem infra, ἐγὼ δ' αὖ τούναντίον οἶμαι, εἰ τοῦτον ἀφῆκα, λελοιπέναι μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν τοῦ δικαίου τάξιν, φόνου δ' ἂν εἰκότως ἐμαυτῷ λαχεῖν, &c. *Ego vero judices e diverso rem interpretandam existimo, ut si hunc reum missum faciam, viri boni officium deseruisse videar, mihique met ipse cædis judicium dictavisse. neque enim mihi, si hoc in me admitterem, causa superesset, cur vitam propagarem.* Idem. δίκην δὲ τούτῳ λαχὼν ὕστερον τῆς κακηγορίας, εἷλον ἐρήμην. *Cum autem injuriarum cum eo ob maledicta expertus essem, indicta causa damnavi,* hoc est, cum ille ad judicium non affuisset. Unde ἐρημοδίκιον, et ἐρήμη δίκη dicta, de quo alibi in Annotat. *Ex edit.* HERVAG.

Κομιδῇ] Εἰ τοῦ Δημοσθένους ἔτι κομιδῇ παιδὸς ὄντος, ἐτελεύτα (ὁ πατὴρ αὐτοῦ) τὴν ὀρφανίαν οὐ συμφορὰν ὑποληπτέον, ἀλλὰ δόξης ὑπόθεσιν, τὸ τῆς φύσεως γενναῖον ἀποκαλύπτουσαν. Luc. in Dem. Enc. (Δημοσθένης) εἰς ἄνδρας ἐγγραφεὶς εὐθὺς ἀγῶνα κατὰ τῶν ἐπιτρόπων ἐνεστήσατο, κακῶς διῳκηκότων τὴν οὐσίαν αὐτοῦ — ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν ἦν ὅτε πρὸς τούτους ἠγωνίζετο. Libanius in vita Dem. Supersunt tres in Aphobum, tutorum principem, orationes. SPALDING.

Τότε μοι μελλουσῶν εἰσιέναι τῶν δικῶν] *Tum demum,* inquit, *iste suo cum fratre me oppressit in articulo, quum ego tutoribus meis tutelæ judicium dictavissem. Die enim vadimonii appetente, jam jamque judicibus mihi vacaturis, assilientes isti, introque irruentes in ædes meas, antidosim mihi trierarchiæ impingunt. Et nomen ei quidem rei ille accommodabat, eratque Thrasylochus, qui me antidosi provocabat, quum omnia re ipsa ab isto agerentur. Quin et ostia cubiculorum tanquam jam sua facta, ejusmodi conditione lata, concidere cœperunt.* Hoc etiam appellatur, εἰς ἑαυτοῦ τάξιν καθιστάναι τινὰ πλουσιώτερον, *loco sui substituere locupletiorem.* Atque hic verbum ἀντιδιδόναι accusativo junxit munus significante. Plura περὶ ἀντιδόσεως vide in Comment. Budæi, et in Oratione πρὸς Φαίνιππον, ubi auctorem ejus fuisse Solonem legislatorem ostendit. *Ex edit.* HERVAG.

τοῖς ἐπιτρόποις, μειρακύλλιον ὢν κομιδῇ, καὶ τοῦτον, οὐδ'
εἰ γέγονεν, εἰδὼς, οὐδὲ γιγνώσκων· ὡς μηδὲ νῦν ὤφελον·
τότε μοι μελλουσῶν εἰσιέναι τῶν δικῶν, εἰς ἡμέραν [1]ὡσπερ-
εὶ τετάρτην ἢ πέμπτην, εἰσεπήδησαν ἀδελφὸς ὁ τούτου
καὶ οὗτος εἰς τὴν οἰκίαν, ἀντιδιδόντες τριηραρχίαν. τοὔνομα
μὲν δὴ παρέσχεν ἐκεῖνος, καὶ ἦν ὁ ἀντιδιδοὺς, Θρασύλοχος·
540 τὰ δὲ ἔργα πάντα ἦν, καὶ τὰ πραττόμενα [2][ὑπὸ] τούτου.

[1] ὡς περὶ T. [2] ὑπὸ T. R.

Εἰσιέναι] Τὴν δίκην ὡς πρόσωπον ἐποίησεν εἰσιέναι εἰπών. Ulp. SPALDING.

Ἡμέραν κ. τ. λ.] Τῇ τετάρτῃ ἢ πέμπτῃ ἡμέρᾳ πρὸ τῆς εἰσόδου τῶν δικῶν. WOLF. Quarto aut quinto die post, quam facta est irruptio in ædes Demosthenis. SPALDING.

Ὡς περὶ] Ὡσπερεὶ Lind. Aug. et Ital. quod probat Wolfius. Invenimus tamen §. μγ'. γεγονὼς ἔτη περὶ πεντήκοντα. Matthæus XXVII. 46. περὶ τὴν ἐννάτην ὥραν. TAYLOR.

Τριηραρχίαν] Antidosis est legibus Atticis sancita bonorum permutatio, cum qui sumtus publicos sibi imperatos erogare se pro facultatibus suis posse negat, alterum civem, tanto oneri parem, designat, qui deinde aut munus illud ab altero detrectatum recipere cogitur, aut suas facultates cum illo permutare. ἀντιδιδόναι τριηραρχίαν appellatur, cum munus detrectatum est τριηραρχία. cf. F. A. Wolfius in Proll. ad Leptineam p. 384. vol. II. Facit egregie huc locus secundæ Demosthenis in Aphobum orationis. p. 840 seq. ed. R. ὡς τὰς δίκας ταύτας ἔμελλον εἰσιέναι κατ' αὐτῶν (τῶν ἐπιτρόπων) ἀντίδοσιν ἐπ' ἐμὲ παρεσκεύασαν, ἵν' εἰ μὲν ἀντιδοίην, μὴ ἐξείη μοι πρὸς αὐτοὺς ἀντιδικεῖν, ὡς καὶ τῶν δικῶν τούτων τοῦ ἀντιδόντος γιγνομένων, εἰ δὲ μηδὲν τούτων ποιοίην, ἵν' ἐκ βραχείας οὐσίας λειτουργῶν, παντάπασιν ἀναιρεθείην. καὶ τοῦτ' αὐτοῖς ὑπηρέτησε Θρασύλοχος ὁ Ἀναγυράσιος. SPALDING.

Ἐκεῖνος] Potest deleri, cum referatur ad Thrasylochum qui nominatur. AUGER.

Ὑπὸ] Videtur Wolfio hæc vox abundare. Mihi profecto videtur potius abundare vox ἐκεῖνος in præcedentibus. Nam si retineatur, Midiam designabit, sat scio, quod contra historiam est. Agi enim permutationem sub *nomine* Thrasylochi constabit utique ex secunda in Aphobum. Lege itaque: τοὔνομα μὲν δὴ παρέσχεν καὶ ἦν ὁ ἀντιδιδοὺς Θρασύλοχος, τὰ δὲ ἔργα—τούτου. *Nomen commodabat Thrasylochus* (sive ejus res agebatur), *egit autem omnia Midias.* TAYLOR. Cum H. Wolfio et Reiskio libenter expunxerim præpositionem

καὶ πρῶτον μὲν κατέσχισαν τὰς θύρας τῶν οἰκημάτων, ὡς [1] αὐτῶν ἤδη γιγνομένας κατὰ τὴν ἀντίδοσιν. εἶτα τῆς ἀδελφῆς, ἔτ' ἔνδον οὔσης τότε, καὶ παιδὸς οὔσης κόρης, ἐναντίον ἐφθέγγοντο αἰσχρὰ, καὶ τοιαῦτα, οἷα ἂν ἄνθρωποι τοιοῦτοι φθέγξαιντο. οὐ γάρ ἔγωγε προαχθείην ἂν εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς τῶν τότε ῥηθέντων οὐδέν· καὶ τὴν μητέρα, καὶ ἐμὲ, καὶ πάντας ἡμᾶς, ῥητὰ καὶ ἄῤῥητα κακὰ ἐξεῖπον. ὃ δ' οὖν δεινότατον, καὶ οὐ λόγος, ἀλλ' ἔργον ἤδη· τὰς δίκας, ὡς [1] αὐτῶν οὔσας, ἠφίεσαν τοῖς ἐπιτρόποις. καὶ ταῦτ' ἐστὶ μὲν παλαιὰ, ὅμως δέ τινας ὑμῶν μνημονεύειν [2] οἴομαι. ὅλη γὰρ ἡ πόλις τὴν ἀντίδοσιν, καὶ τὴν ἐπιβουλὴν τότε ταύτην, καὶ τὴν ἀσέλγειαν, ᾔσθετο. κἀγὼ τότε παντάπασιν ἔρημος ὢν, καὶ νέος κομιδῆ, ἵνα μὴ τῶν παρὰ τοῖς ἐπιτρόποις ἀποστερηθείην, οὐχ, ὅσα ἐδυνήθην ἀνακομίσασθαι, προσδοκῶν εἰσπράξειν, ἀλλ' ὅσων ἐμαυτῷ συνῄδειν ἀπεστερημένῳ, δίδωμι εἴκοσι μνᾶς τούτοις, ὅσου τὴν τριηραρχίαν ἦσαν μεμισθωκότες.

[1] αὐτῶν T. [2] οἶμαι T.

ὑπό. Scabram enim videtur efficere orationem. Uncis inclusi. SPALDING. Del. ὑπό. AUGER.

Ἂν] Deest ἂν ante ἄνθρωποι Baroc. et pro φθέγξαιντο Reg. a. et Obsop. φθέγξοιντο. Cl. Marklandus recte omitti istam voculam censet a MSS. (certe enasci potuit a dictione pone sequenti) et loci hujus sensum ita interpretatur: *verba obscœna, et hujusmodi, quæ loquantur isti, neque enim me adduci sinam, ut ea coram vobis recitem.* TAYLOR.

Καὶ τὴν μητέρα] F. καὶ εἰς τὴν μητέρα, nisi forte pro ἐξεῖπον, v. 7. legas εἶπον. κακῶς εἰπεῖν, ἢ λέγειν, ἢ ἐρεῖν τινὰ est usitatum: compositum ἐξειπεῖν τινὰ κακὰ, non item; quod ego quidem meminerim. WOLF.

Ἐξεῖπον] Insolentiam formæ ἐξειπεῖν τινὰ κακὰ pro κακῶς εἰπεῖν τινὰ recte notat H. Wolfius, probante Reiskio. SPALDING.

Ὃ δ' οὖν δεινότατον] Juvat cupidos diligentioris Græcæ linguæ investigationis ablegare ad F. A. Wolfium, disputantem de hac forma, ubi post ὃ δὲ δεινότατον subjicitur ipsa res, quæ illis verbis indicebatur. Addunt enim plerumque scriptores in apodosi particulam γὰρ, quæ abest ab hoc loco. Neque tamen solus hic sui generis est, de qua re vide eum, quem citavi, virum doctissimum ad Lept. p. 510. vol. II. IDEM.

Ὡς αὐτῶν οὔσας] Expressior multo et sincerior, quam Wolfiana, Versio Italica; *liberaro dalle lite i tutori, come* s'ella fosse stata la loro. TAYLOR.

Τῶν παρὰ τοῖς ἐπιτρόποις] Revocavi τῶν ex optimis omnibus exemplaribus, tam Editis, quam MSS. IDEM.

Οὐχ ὅσα ἐδυνήθην] Sensus hujus loci videtur esse subobscurior, optime tamen ab Ulpiano illustratur. *Redimo,* inquit Orator, *istud negotium viginti minis: quoniam causam, quæ cum Tutoribus instituta fuit, nullo modo deserere volui. In ea enim exspectavi, me totam hæreditatem paternam recuperaturum, omne id nimirum, quo me fraudatum esse intellexi: non præsensi fore, ut postea tantillum, quantum recepi, mihi ea causa recipere contingeret.* Hæc est mens Auctoris, si liberius vertas. TAYLOR.

Ἀνακομίσασθαι] Εἶλε μὲν (ἐπιτρόπους)· οὐ μὴν ἠδυνήθη πάντα ἀπολαβεῖν, ὅσα ἀπολώλεκε. Libanius l. c. De ἐδυνήθη resp. §. ή. fin. SPALDING.

Μεμισθωκότες] Talento solebat locari in annum trierarchia; quare, cum terni hoc tempore navem instruendam haberent, Thrasylochus (una cum fratre Midia, ii enim sunt μεμισθωκότες) tertiam sumtuum erogandorum partem, 20 minas, a se pendendas a Demosthene exigebat. cf. F. A. Wolfius in Proll. ad. Lept. et potissimum p. 382. vol. II. IDEM.

κδ'. Τὰ μὲν δὴ τότε τούτων [1] ὑβρίσματα εἰς ἐμὲ ταῦτ'
ἐστί. δίκην δὲ τούτῳ λαχὼν ὕστερον [2] τῆς κακηγορίας,
εἷλον ἐρήμην. οὐ γὰρ ἀπήντα. λαβὼν δ' ὑπερήμερον, καὶ
ἔχων, οὐδενὸς ἡψάμην [3] πώποτε τῶν τούτου, ἀλλὰ λαχὼν
ἐξούλης πάλιν, οὐδέπω καὶ τήμερον εἰσελθεῖν δεδύνημαι·
τοσαύτας τέχνας καὶ σκήψεις οὗτος εὑρίσκων ἐκκρούει.
κἀγὼ μὲν οὕτως εὐλαβῶς τοῖς νόμοις [4] καὶ [5] τῇ δίκῃ ἅπαντα
πράττειν ἀξιῶ. ὁ δ', ὡς ὑμεῖς ἀκούετε, ἀσελγῶς, οὐ μόνον
εἰς ἐμὲ καὶ τοὺς ἐμοὺς ᾤετο δεῖν ὑβρίζειν, ἀλλὰ καὶ εἰς
541 τοὺς φυλέτας δι' ἐμέ. ὡς οὖν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι
τούτων τοὺς μάρτυρας, ἵν' εἰδῆθ', ὅτι πρὶν κατὰ τοὺς νό-
μους δίκην, ὧν πρότερον ἠδικήθην, λαβεῖν, πάλιν τοιαῦτα,
οἷα ἀκηκόατε, ὕβρισμαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Καλλισθένης Σφήττιος, Διόγνητος [6] Θορίκιος, Μνησίθεος [7] Ἀλωπεκῆθεν, οἴδαμεν Δημοσθένην, ᾧ μαρτυροῦμεν, κρίσιν λελογχότα Μειδίᾳ ἐξούλης, τῷ καὶ νῦν ὑπ' αὐτοῦ κρινομένῳ δημοσίᾳ, καὶ ἤδη τῇ κρίσει ἐκείνῃ διαγεγονότα ἔτη ὀκτὼ, καὶ τοῦ χρόνου γεγενημένον παντὸς αἴτιον Μειδίαν, ἀεὶ προφασιζόμενον, καὶ ἀναβαλλόμενον.

Ὃ τοίνυν πεποίηκε κακὸν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ τῆς δίκης, ἀκούσατε, καὶ θεωρεῖτε ἐφ' ἑκάστου τὴν ὕβριν καὶ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτοῦ. τῆς γὰρ δίκης, ταύτης λέγω, ἧς εἷλον αὐτὸν, γίγνεταί μοι διαιτητὴς Στράτων Φαληρεὺς,

[1] ὑβρίσματα τούτων T. [2] [τῆς] R. [3] πω R. [4] [καὶ] R. [5] τῇ δ. καὶ τοῖς νόμοις ἅ. T. [6] Θεωρίσκος T. [7] Ἀλωπεκῆθεν T.

κδ'. Τῆς] Non erat quod uncis notaret articulum Reiskius. Respicitur ad notam illam, quam supra tetigerat, κακηγορίαν; et poterat addi ἐκείνης. IDEM.

Λαβὼν δ' ὑπερήμερον καὶ ἔχων, οὐδενὸς ἡψάμην πώποτε τῶν τούτου, ἀλλὰ—πάλιν] Wolfius: *cumque judicatum non solvisset, nihil rerum ejus, quod mihi licebat, unquam attigi: rursus.* Potius: *quum judicati ad diem non soluti reum tenerem, nihil ex ejus facultatibus unquam attigi. Sed rursus* etc. JURIN.

Θεωρίσκος] Lege Θορίκιος. nomen fuit demi seu pagi Atticæ Θόρικος, Gentile secundum Stephanum, Θορίκιος. PALMER. Eadem in sententia video fuisse Wolfium, eadem Valesium ad Harpocr. pag. 94. verum absque ullius Cod. auctoritate. Θεωρίσκου Ital. quasi esset nomen Patris. TAYLOR. Lego Θορίκιος. AUGER.

Ἤδη] F. καὶ ἐπὶ τῇ κρίσει. WOLF.

Διαγεγονότα] Insolens est loquendi forma διαγίγνεσθαι tertio casui junctum; quare non spreverim H. Wolfii conjecturam, pro ἤδη scribentis ἐπὶ, sensu: *post.* Nisi forte fori est vocabulum proprium. SPALDING.

Διαιτητὴς] Arbitri 44 e singulis tribubus sortito dabantur, sexaginta minimum annos nati, iidemque bona fama. Hi de causis supra decem drachmas æstimatis, antequam ad judicem deferrentur, disceptabant. Oportebat arbitrum die statuta exeunte sententiam pronuntiare, cui deinde subscriberent archontes; si quis autem de arbitrorum decretis quereretur,

ἄνθρωπος πένης μέν τις καὶ ἀπράγμων, ἄλλως δ' οὐ πο-
νηρὸς, ἀλλὰ καὶ πάνυ χρηστός. ὅπερ τὸν ταλαίπωρον
οὐκ ὀρθῶς, οὐδὲ δικαίως, ἀλλὰ καὶ πάνυ αἰσχρῶς ἀπο-
λώλεκεν. οὑτοσὶ διαιτῶν ἡμῖν ὁ Στράτων, ἐπειδή ποθ'
ἧκεν ἡ κυρία, [1] — πάντα δ' ἤδη διεξεληλύθει τὰ ἐκ τῶν
νόμων, ὑπωμοσίαι, καὶ παραγραφαὶ, καὶ οὐδὲν ἔτ' ἦν
ὑπόλοιπον —, τὸ μὲν πρῶτον ἐπισχεῖν ἐδεῖ τόμου τὴν δίαι-
ταν· ἔπειτα εἰς τὴν ὑστεραίαν ἀναβαλέσθαι. [2] τελευτῶν δ',
ὡς οὔτ' ἐγὼ συνεχώρουν, οὔθ' οὗτος ἀπήντα, τῆς δ' ὥρας
ἐγίγνετο ὀψὲ, κατεδιῄτησεν. ἤδη δὲ ἑσπέρας οὔσης καὶ σκό- 542
τους, ἔρχεται Μειδίας οὑτοσὶ πρὸς τὸ τῶν ἀρχόντων οἴ-
κημα, καὶ καταλαμβάνει τοὺς ἄρχοντας ἐξιόντας, καὶ τὸν
Στράτωνα [3] ἀπιόντα ἤδη, τὴν ἔρημον δεδωκότα, ὡς ἐγὼ τῶν
παραγενομένων τινὸς ἐπυνθανόμην. τὸ μὲν οὖν πρῶτον οἷός
τ' ἦν πείθειν αὐτὸν, τὴν δίκην, ἣν καταδεδιῄτηκει, ταύτην
ἀποδεδιῃτημένην [4] ἀποφαίνειν, καὶ τοὺς ἄρχοντας μετα-
γράφειν. καὶ πεντήκοντα δραχμὰς αὐτοῖς ἐδίδου. ὡς δ' ἐδυ-

[1] Absunt lineæ. T.
[2] τὸ τελευταῖον T.
[3] ἀπιόντα, ἤδη τὴν T.
[4] ἀποφέρειν R.

hunc actionem in eos intendere undecimo
anni mense, per quem integrum ad rati-
ones reddendas quotidie in unum conve-
nire cogebantur, quicunque eo anno arbi-
tri fuissent. Est is mensis Thargelion,
duodecimus autem Scirophorion. Pœna
prævaricantis arbitri erat ἀντιμία, capitis
deminutio. Idem. Cf. Valckenaer. Ani-
mad. ad Ammon. Lib. I. cap. 15.

Ὅπερ τὸν ταλαίπωρον etc.] Hunc locum
ita, ut legis, complanavi, fidejussoribus
optimisMSS. Baroc. et Aug. Olim legeba-
tur: ὅπερ τὸν ταλαίπωρον οὐκ ὀρθῶς, ἀλλὰ
καὶ πάνυ αἰσχρῶς, οὐδὲ δικαίως ἀπολώλεκεν.
Taylor.

Ὑπωμοσίαι] Nove hoc a Wolfio verti-
tur *dilationes*. Quid ὑπωμοσίαι, quid πα-
ραγραφαὶ, docebit Ulpianus. Neque enim
par est exspectare, ut talia ab Interprete
disceres, cum Romana Themis non sem-
per in *legis actionibus* respondeat Græcæ.
Taylor. Ὑπωμοσία est excusatio morbi
aut itineris, jurejurando intercedente fa-
cta, ut differatur causæ cognitio; παραγρα-
φὴ, exceptio in genere, sed *causæ judica-
tæ* potissimum, aut *fori recusati*, etc.
Spalding.

Ὥρας] Ὥρα hic indefinita pars diei, non
duodecima. Exord. LV. διὰ τὴν ὥραν τῆς
ἡμέρας, *ut diei tempus est*, Terent. Heaut.
I. 1. 116. Bergler.

Κατεδιῄτησεν] Μετὰ δυσχερείας ἀναγνω-
στέον. Scita Ulpiani admonitio. Spal-
ding.

Δεδωκότα] Fortasse δεδιῃτηκότα. Quid enim est ἔρημον [i. e. δίκην] διδόναι? Infra §. κϛ'. παρὰ τὴν ἔρημον καταδιαιτησάντων αὐτοῦ. Video autem, Valesium ad Harpocr. p. 148. mecum, verum dubitanti similem, hunc locum restituere. Taylor. Et Henr. Valesius et Taylorus hærent in hac voce, pro qua malint δεδιῃτηκότα. Recte defendit vulgatam Reiskius. Fortasse nullum alterum hujus locutionis exemplum attuleris, ubi διδόναι sit *secundum aliquem cognoscere*; at clara est per se. Spalding.

Οἷός τ' ἦν] Ἀντὶ τοῦ, ἐπεχείρησε. Wolf. *Nihil non efficiebat.* Auger.

Πείθειν] Vid. π. Στεφ. §. λ'. Not. p. 87.

Ταύτην ἀποδεδιῃτημένην ἀποφαίνειν, καὶ τοὺς ἄρχοντας μεταγράφειν] Id est, τὴν ἑαυτοῦ ὑπογραφὴν μεταβάλλειν εἰς ἀθέτησιν καὶ ἀποδοκιμασίαν. Est enim μεταγράφειν *arbitrium inducere*, et *circumducere*, hoc est, *sententiam arbitrorum antiquare*, quod ἀποδεδιῃτημένην ποιεῖν τὴν δίαιταν Demosthenes vocat. *Ex edd.* Hervag.

Ἐδίδου] Ἀντὶ τοῦ, δώσειν ἐπηγγέλλετο. Wolf.

σχέραινον οὗτοι τὸ πρᾶγμα, καὶ οὐδετέρους ἔπειθεν, ἀπειλήσας καὶ διαλοιδορηθεὶς, ἀπελθὼν, τί ποιεῖ; καὶ θεάσασθε τὴν κακοήθειαν. τὴν μὲν δίαιταν ἀντιλαχὼν, οὐκ ὤμοσεν. ἀλλ' εἴασε καθ' ἑαυτοῦ κυρίαν γενέσθαι. καὶ ἀνώμοτος ἀπηνέχθη. βουλόμενος δὲ τὸ μέλλον λαθεῖν, φυλάξας τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῶν διαιτητῶν, τὴν τοῦ Θαργηλιῶνος ἢ τοῦ [1] Σκιροφοριῶνος γιγνομένην, εἰς ἣν ὁ μὲν ἦλθε τῶν διαιτητῶν, ὁ δ' οὐκ ἦλθε, πείσας τὸν πρυτανεύοντα δοῦναι τὴν ψῆφον παρὰ πάντας τοὺς νόμους, κλητῆρα οὐδ' ὁντινοῦν ἐπιγραψάμενος, [2] κατηγορῶν ἔρημον, οὐδενὸς παρόντος, ἐκβάλλει, καὶ ἀτιμοῖ, τὸν διαιτητήν· καὶ νῦν εἷς Ἀθηναίων, ὅτι Μειδίας ἔρημον ὦφλε δί-

[1] Σκιρροφοριῶνος T.
[2] κατηγόρων T. R.

Ἀντιλαχὼν] Ἀντιλαχεῖν dicitur, qui causam contumaciæ contra se cognitam, tanquam prave judicatam, defert. Is deinde jurare cogitur, se bona fide deferre crimen. Illud fecerat Midias, hoc neglexerat, quasi tanti rem non faciens. Spalding. Vid. Ulpian.

Ἀνώμοτος ἀπηνέχθη] Subaudi ἡ δίαιτα, *relata est*, nempe, ad novem præfectos, *arbitri sententia injurata*, i. e. antequam juramentum præstitum esset. Auger.

Φυλάξας τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῶν διαιτητῶν] Petitus hunc locum optime illustrat in tit. de Arbitris, pag. edit. nov. 437. Ad quem, cum Scholiaste ab eo emendato, lectorem nostrum remitto. Taylor.

Σκιροφοριῶνος] Ultima mensis dies, tricesima, appellabatur ἔνη καὶ νέα (v. Lexica), quod nomen ipsum (ἔνη enim est *vetus*, scil. luna) significat partim ad desinentem, partim ad incipientem mensem trahi posse diem, quare fieri poterat, ut plurimi arbitrorum, reddendarum a se rationum tempus exiisse rati, ultimo Thargelionis die, quem ad Scirophorionem jam referrent, non comparerent. In Stratoni, forensium rerum rudi (ἀπράγμονι) etiam facilius accidere poterat. Omnis τῆς ἔνης καὶ νέας rationis immemor erat Reiskius, cum verba: ἢ τοῦ Σκιροφοριῶνος, ut glossam, ejicere suadebat. Spalding.

Κλητῆρα] Κλητὴρ, qui et κλήτωρ dicitur, est apparitor, a quo in jus vocari reum oportebat, quique si vel ipse actor reum, in jus vocandi causa, conveniret, comitabatur actorem, suumque nomen accusationi adscribebat. Propterea etiam testis significationem habet vocabulum; derivatam tamen illam solum, ut mihi quidem videtur, et innuit Harpocration in h. v. ἔδει γὰρ παρεῖναί τινας "ὥσπερ" μάρτυρας τῆς προσκλήσεως. Idem.

Κατηγόρων ἔρημον] Ita Editt. omnes, atque adeo Wolfiana. Hic tamen in notis videtur legere et exponere: κατηγορῶν ἔρημον] ἐρήμην, id est, ἀπόντος Στράτωνος. Quæ videtur esse sanior lectio multis de causis, κατηγορῶν ἔρημον, sc. δίκην. (Plene foret, κατηγορῶν αὐτοῦ ἔρημον δίκην.) Tum autem voces, quæ sequuntur, οὐδενὸς παρόντος, glossæ suspicionem habent. Taylor. Κατηγόρων ἔρημον] *Nullis accusantibus*, Wolfius. Miror, virum doctissimum id non vidisse, Stratonem Midia accusante damnatum fuisse, aut etiam κατηγόρων ἔρημον, tanquam φίλων ἔρημον, pro Demosthenica locutione habere potuisse. Tu mecum absque dubitatione lege: κατηγορῶν ἔρημον, *accusans absentem*, vel, *quod abesset*. Jurin. Accentum mutavi cum H. Wolfio, Jurino et Tayloro contra edd. et Codd. Vulgata enim est κατηγόρων, cui ne is quidem, qui defendit, Reiskius habet quem sensum tribuat. Antequam enim exponit, mutat κατηγόρων in συνηγόρων, audacter; ad lenem præsertim illam accentus correctionem. Habet etiam margo Berolinensis, aliquoties citatus, κατηγορῶν ἐρήμην. Posterior mutatio non videtur necessaria. At Græce κατηγορεῖν cum accusativo strui posse negat Reiskius. Cum accusativo *personæ*, fateor; *rei* non item, v. Stephanus. Et necesse erat commemorari diserte crimen, cujus reum Stratonem capite minuerat Midias; id erat, quod neque hujus ἀντιλήξει respondisset, neque tricesimo Thargelionis die comparuisset ad rationes reddendas. οὐδένος παρόντος non sollicitaverim cum Tayloro; auget injuriæ significationem. Spalding.

Καὶ νῦν εἷς Ἀθηναίων ὅτι Μειδίας ἔρημον

κην, ἁπάντων ἀπεστέρηται τῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ καθάπαξ ἄτιμος γέγονε. καὶ οὔτε δίκην [1] λαχεῖν ἀδικηθέντα, οὔτε διαιτητὴν γενέσθαι [2] Μειδίᾳ, οὐθ᾽ ὅλως τὴν αὐτὴν ὁδὸν βαδίζειν, ὡς ἔοικεν, ἔστ᾽ ἀσφαλές.

κέ. Δεῖ δὴ τοῦτο τὸ πρᾶγμα ὑμᾶς οὑτωσὶ σκέψασθαι, καὶ λογίσασθαι τί ποτ᾽ ἐστιν, ὃ παθὼν Μειδίας, [3] [οὕτως ὠμὸν] τηλικαύτην ἐπεβούλευσε λαβεῖν τῶν πεπραγμένων 543
παρ᾽ ἀνδρὸς πολίτου δίκην. κἂν μὲν ᾖ τι δεινὸν ὡς ἀληθῶς, καὶ ὑπερφυές, συγγνώμην ἔχειν· ἐὰν δὲ μηδέν, θεάσασθε τὴν ἀσέλγειαν καὶ τὴν ὠμότητα, ᾗ καθ᾽ ἁπάντων [4] ἀεὶ χρῆται τῶν ἐντυγχανόντων. τί οὖν ἔσθ᾽ ὃ πέπονθε; μεγάλην νὴ Δί᾽ ὦφλε δίκην, καὶ τοσαύτην, ὥστ᾽ ἀποστερεῖσθαι τῶν [5] ὄντων. ἀλλὰ χιλίων ἡ δίκη μόνον ἦν δραχμῶν. πάνυ γε. ἀλλὰ δάκνει καὶ τοῦτο, φαίη τις ἄν, ὅταν ἐκτίνειν ἀδίκως δέῃ. συνέβη δὲ ὑπερημέρῳ γενομένῳ λα-

[1] λαχεῖν δίκην T. [2] τῷ Μειδίᾳ T. [3] Absunt unci. T. R. [4] Deest ἀεί. T. [5] ὄντων; T. R.

ὦφλε δίκην] *Et nunc unus ille Atheniensium, ob id quod Midias ab ipso deserti arbitrii judicatus est, omnibus civitatis juribus mulctatus est, et semel ignominia affectus.* Ubi notandum, quod ἡ ἀτίμωσις gravioris supplicii instar erat, duoque erant ejus genera. Idem in eadem, οὐκοῦν ὁ μὲν ἠτίμωται καὶ παραπόλωλεν, ὁ δ᾽ οὐδ᾽ ὁτιοῦν πέπονθεν. ἄτιμοι enim velut fortunis omnibus eversi, civilia jura non retinebant. Quin et si quispiam ἄτιμόν τινα violabat, lege ille agere ob verbera non poterat. licebat etiam ἀτίμους καὶ τοὺς αὐτῶν παῖδας impune interfici, ut præsidii legum exsortes. id quod ex Libanii declamatione pro Halirrhodio liquet, ut fuerint ἄτιμοι dicti, ὧν πεφονευμένων ἢ κακῶς πεποιημένων, οὐδεμία οὐδ᾽ ὅλως ἦν τιμή, τουτέστι τιμωρία. His non dissimiles fuerunt quos Latini *intestabiles* vocabant. ut Horatius in Sermonibus: "Intestabilis et sacer esto." De quo supra etiam nonnihil in Philippicam 3. E regione vero ἀνὴρ ἐπίτιμός est, *nulla ignominia præditus*, hoc est, integri nominis, integræ conditionis et famæ. et ἐπιτιμία, *status civis justus atque integer.* et ἐπίτιμα, *quæ in juris legumque præsidio sunt*, sicut contra ἄτιμα, *in quæ cuivis violenti invadere licitum est atque diripere*, ut κατὰ Ἀριστοκρατ. etiam dicetur. Et in eadem hac κατὰ Μειδίου paulum infra, [p. 69. v. 13.] καὶ εἰ μὲν παραβὰς τοὺς νόμους ἔλαβε τὰς πεντήκοντα δραχμὰς παρ᾽ αὐτοῦ, καὶ τὴν δίκην ἣν κατεδιῄτησεν, ἀποδεδιῃτημένην ἀπέφηνεν, ἐπίτιμος ἂν ἦν, &c. de arbitro loquens, qui Midiæ fraude, indicta causa damnatus erat, ob idque infamia notatus. *Quod si ille*, inquit, *contra legum interdicta quinquaginta drachmas accipere in animum induxisset, mercedem circumducti arbitrii, ipse qui nunc ignominiosa sententia mulctatus est, æquo jure vobiscum, atque integra fama viveret. Ex edit.* HERVAG.

Καθάπαξ] Tres sunt τῆς ἀτιμίας gradus; καθάπαξ summum designat, quo omnia civis jura, et ipsi reo et ejus liberis, amittebantur. V. §. ί. med. SPALDING.

κέ. Οὕτως ὠμὸν] Alteram Reiskii sententiam verissimam credo, qua οὕτως ὠμὸν glossam putat τοῦ τηλικαύτην. Uncis inclusi. IDEM.

Θεάσασθε] Lenissima quidem fuerit mutatio τοῦ θεάσασθε in θεάσασθαι, quo facto, simpliciori structura, infinitivus penderet a δεῖ præcedenti, sed veriorem credo vulgatam, subita structuræ conversione. θεάσασθε dictum est pro δεῖ ὑμᾶς θεάσασθαι. IDEM.

Ἀλλὰ χιλίων] Laudo Venetum Cod. qui addit negationem μεγάλην, νὴ Δί᾽, ὦφλε δίκην —; οὐκ. ἀλλὰ χιλίων etc. Quanquam non ignoro, et receptam lectionem posse etiam tolerari. TAYLOR.

Πάνυ γε. ἀλλὰ δάκνει] Ἀντίθεσις ἄλυτος suspecta: nisi λύσις sit, eum nec teruntium numerasse, nec a Stratone injuriam accepisse. WOLF.

Συνέβη δὲ etc.] F. συνέβη δ᾽ αὐτῷ διὰ τὸ λαθεῖν ὑπερημέρῳ γενομένῳ, ἀδικηθῆναι, S.

θεῖν αὐτῷ διὰ τὸ [1] ἀδικηθῆναι. ἀλλ᾽ [2] αὐθημερὸν μὲν ᾔσθετο, ὃ καὶ μέγιστόν ἐστι τεκμήριον τοῦ μηδὲν ἠδικηκέναι τὸν ἄνθρωπον. δραχμὴν δ᾽ οὐδέπω μίαν ἐκτέτικεν. ἀλλὰ μή πω τοῦτο. ἀλλὰ τὴν μὴ οὖσαν ἀντιλαχεῖν ἐξῆν αὐτῷ δή-

[1] ἀδικηθῆναι; T. R. [2] αὐθήμερον T.

ὑπὸ τοῦ Στράτωνος τοῦ διαιτητοῦ. Hæc per objectionem dicuntur. Sequitur Refutatio: ἀλλ᾽ αὐθήμερον μὲν etc. Sed quomodo potuisset ignorare τὴν κυρίαν Midias, nisi forte litium definita tempora non fuerint? Vide Ulpianum. IDEM. Hic locus pessime semper exceptus fuit, et de fortuna sua merito queri potest. Nam ab *antiquis* Criticis, si credas Ulpiano, ὠβελίζετο et tanquam ἀδιόρθωτος negligebatur: a *recentioribus*, qui corrigere et explicare voluerunt, perperam intellectus. Forte, inquit Wolfius noster, συνέβη δ᾽ αὐτῷ διὰ τὸ λαθεῖν ὑπερημέρῳ γενομένῳ, ἀδικηθῆναι (dubium, an ita locum *corrigi* et legi, an *explanari* potius per hanc notam voluit.) Ego per omnia contraria eo, et intelligo, non cum Wolfio ἀδικηθῆναι διὰ τὸ λαθεῖν, verum cum Demosthenis textu plano et sincero, λαθεῖν etc. διὰ τὸ ἀδικηθῆναι. Hoc pacto: *Qua tanta affectus erat contumelia Midias, ut hominem arbitrum civitate ejiceret? num grandi dica damnatus, adeo ut de re familiari in periculum veniret? Minime. agebatur tantum causa X minarum. Esto, ait ille, sed judicatum vel X minarum solvi præter jus fasque id profecto piget, et bilem merito commovere potest. Quomodo ais præter jus? Damnatus erat, quod se judicio non stitit:* ὑπερήμερος *erat, ideo judicatus. Contra ille objicit: Immo ideo* ὑπερήμερος *erat, quod summa injuria affectus, et contra omne jus in judicium adductus statum diem conveniendi neque novit, neque scire potuit. Quid ais? Illene non novit, qui eo ipso die, sed vesperi quidem, advenerit? Ideo non dici potest, eum* ὑπερήμερον *factum per imprudentiam.* Delenda est igitur Interrogatio post ἀδικηθῆναι v. 1. et Versio Wolfiana ita reformanda: *Esto: sed mordet etiam hoc, inquiet aliquis, quum per injuriam judicatum solvendum est: accidit autem* [vel *enim*] *illi, ut statum diem ignoraret, eo quod injuste cum illo ageretur. Immo illo ipso die cognovit*, cætera. TAYLOR. Non quæstio hic proponitur, sed objectio adversarii. Itaque interpungendum, ἀδικηθῆναι· ut etiam paulo supra τῶν ὄντων. Nec vertendum cum Wolfio: *An usu ei venit, ut, cum statum diem præterisse ignoraret, afficeretur injuria?* Sed hunc in modum: *At diem statum præterisse ignorabat, quod fraude captus esset.* JURIN. Objectio sequitur, *contigit ipsi per ignorationem diem transiise et propter hoc injuste condemnari.* Responsio, ἀλλ᾽ αὐθημερὸν (adverbialiter) ᾔσθετο —— *sed eo ipso die sensit*, scil. adesse diem statutam. Deinde τὸν ἄνθρωπον, nempe, Stratonem. AUGER. Interrogationis signum sustuli cum Tayloro, ceterum de loci sensu ei non assentiens. ὑπερήμερον male ille (itemque H. Wolfius et Augerus) miscebat cum οὐκ ἀπαντῶντι; exponit enim, "*damnatus erat, quod se judicio non stitit.*" Sed de solvenda mulcta agitur, cujus dilatione fit aliquis ὑπερήμερος. Affertur pro Midia: "Cum iniquo judicio damnatus esset, ignoravit etiam, sibi pendendæ mulctæ diem exiisse." Scrupulum tamen mihi eximeret, si quis διὰ τὸ ἀδικηθῆναι glossam doceret esse. Facile careas hoc additamento, neque bene coit cum antecedentibus. Sapit explicantem in margine τὸ συνέβη. SPALDING.

Ἀλλὰ μή πω τοῦτο] Id est, *sed pone non ita fuisse, et Midiam diem statum revera ignorasse, nihilominus licebat ei etc.* Non recte Wolfius: *Sed de hoc posterius.* Decepit eum particula πω, quæ non semper *tempus* denotat, etiamsi habeat præcedentem μή. MARKLAND. Recte H. Wolfius exponit. SPALDING.

Ἀλλὰ τὴν μὴ οὖσαν ἀντιλαχεῖν ἐξῆν αὐτῷ δήπου] *At licebat illi judicium resortiri, sententiamque arbitri nullam esse, et irritam defendere, mecumque litem negotiumque instituere, quo cum ab initio fuerat, quod ille facere non voluit.* Est enim ἀντιλαγχάνειν, *vicissim litem intendere, actori et victori quæstionem referre*, quod juris studiosi hodie *reconvenire* dicunt. Vide quæ huc attinent περὶ ἀντιλήξεως in Comment. Bud. Porro autem hoc loco etiam ἡ μὴ οὖσα dicitur *judicium nullum*, ut Latini Jurisconsulti loquuntur: quemadmodum et *testamentum nullum*, pro irrito et lege abrogato, apud Ciceronem in præt. urbana: "Minutius quidam mortuus est, ejus testamentum erat nullum, lege hæreditas ad gentem Minutiam veniebat." Cæterum τῇ μὴ οὔσῃ δίκῃ similem esse τὴν ἀνάδικον, et fortasse eandem, πρὸς Βοιωτὸν dictum est. *Ex edit.* HERVAG.

που, καὶ πρὸς ἐμὲ τὸ πρᾶγμα καταστήσασθαι, πρὸς
ὅνπερ ἐξ ἀρχῆς ἦν ἡ δίκη. ἀλλ᾽ οὐκ [1]ἠβούλετο. ἀλλ᾽ ἵνα
μὴ Μειδίας ἀτίμητον ἀγωνίσηται δέκα μνῶν δίκην, πρὸς
ἣν οὐκ ἀπήντα, δέον· καὶ, εἰ μὲν ἠδίκηκε, δίκην δῷ· εἰ δὲ
μὴ, ἀποφύγῃ· ἄτιμον Ἀθηναίων ἕνα [2]εἶναι δεῖ, καὶ μήτε
συγγνώμης, μήτε [3]λόγου, μήτε ἐπιεικείας μηδεμιᾶς [4]τυ-
χεῖν, ἃ καὶ τοῖς ὄντως ἀδικοῦσιν ἅπανθ᾽ ὑπάρχει! ἀλλ᾽
ἐπειδή γε ἠτίμωσεν, ὃν ἐβουλήθη, καὶ τοῦτ᾽ ἐχαρίσασθε
αὐτῷ, καὶ τὴν ἀναιδῆ γνώμην, ᾗ ταῦτα προαιρεῖται ποιεῖν,
ἐνέπλησεν [5]αὐτοῦ, [6]ἐκεῖνο ἐποίησε· τὴν καταδίκην ἐκτέτικε,
δι᾽ ἣν τὸν ἄνθρωπον [7]ἀπώλεσεν· ἀλλ᾽ οὐδὲ χαλκοῦν οὐδέ
πω καὶ [8]τήμερον. ἀλλὰ καὶ δίκην ἐξούλης ὑπομένει φεύγειν.
οὐκοῦν ὁ μὲν ἠτίμωται, καὶ παραπόλωλεν, [9]ὁ δ᾽ οὐδ᾽ ὁτιοῦν
πέπονθεν, ἀλλ᾽ ἄνω καὶ κάτω τοὺς νόμους, τοὺς διαιτητὰς, 544
πάνθ᾽ ὅσα ἂν βούληται, στρέφει. καὶ τὴν μὲν κατὰ τοῦ
διαιτητοῦ γνῶσιν, ἣν ἀπρόσκλητον κατεσκεύασεν, αὐτὸς
κυρίαν [10]ἑαυτῷ πεποίηται· ἣν δ᾽ αὐτὸς ὦφλεν ἐμοὶ, προσ-
κληθεὶς, εἰδὼς, οὐκ ἀπαντῶν ἄκυρον ποιεῖ.

κϛ´. Καίτοι εἰ παρὰ τῶν ἔρημον καταδιαιτησάντων αὐτοῦ, τηλικαύτην δίκην οὗτος ἀξιοῖ λαμβάνειν, τίνα ὑμῖν προσήκει παρὰ τούτου λαβεῖν, τοῦ φανερῶς οὕτω τοὺς ὑμετέρους νόμους ἐφ᾽ ὕβρει παραβαίνοντος; εἰ γὰρ ἀτιμία,

[1] ἐβούλετο T. [2] εἶναι ἕνα T. [3] τοῦ λόγου T. [4] τυχεῖν μηδεμιᾶς T. [5] αὐτοῦ T. [6] ἐκεῖνό γ᾽ * ἐποίησε R. [7] ἀπώλεσεν; T. R. [8] τήμερον, ἀλλὰ δίκην T. τήμερον; R. [9] ὁδ᾽ οὐδοτιοῦν T. [10] αὐτῷ πεποίηκεν T.

Ἀντιλαχεῖν τὴν μὴ οὖσαν] Scil. δίκην dicitur reus cum exceptione agit adversus sententiam, eamque pro nulla haberi vult. Spalding. resortiri, i. e. obtinere a judice actionem de irrita facienda judiciali sententia. Auger.

Ἀτίμητον] Ὁ ἀτίμητος ἀγὼν, ᾧ πρόεστιν ἐκ τῶν νόμων ὡρισμένως τίμημα, ὡς μηδὲν δεῖν τοὺς δικαστὰς διατιμῆσαι. Harpocration. Sic et Ulpianus. Spalding.

Πρὸς ἣν οὐκ ἀπήντα· δέον] S. ἀπαντᾶν, καὶ εἰ μὲν ἠδίκηκε, δίκην δῷ. τὸ ἵνα repete, ἵν᾽ ἀγωνίσηται, et ἵνα δῷ δίκην. Wolf. Hæc nota Wolfii turbat sententiam. Mens loci optime constabit ex nostra interpunctione, et versione viri doctissimi. Taylor.

Μήτε λόγου] Non male secundum Codd. aliquot τοῦ expunxit Reiskius ante λόγου. In Hervagiana (1547.) est enclitica του. Spalding.

Ἐκεῖνο] Cum primum hæc legebam, γὲ post ἐκεῖνο excidisse putabam; quam particulam de suo addidisse Reiskium vidi deinde. Postmodo imitari eum religio tamen fuit, quod γὲ illud, post ἐπειδὴ, proprie non ad protasin pertinere visum est, sed huc, ad apodosin "ἐκεῖνο ἐποίησε" referendum esse. "Postquam — tum *saltem* hoc etc." Idem.

Χαλκοῦν] Νομισμάτιον ἦν λεπτόν. Jul. Pollux. ὁ ὀβολὸς ὀκτὼ χαλκοῦς εἶχε. Idem. Idem.

Φεύγειν] Non est profecto spernenda lectio Paris. α. et correctoris Lessingiani, φεύγων, quam veram etiam puto. ὑπομένειν cum participio strui potest, vid. Zeun. ad Cyrop. 4. 5. 22. et, quem citat, Viger. p. 330. seq. Sic supra §. ιϛ. post med. ἠνείχετο ὁρῶν. Idem.

καὶ νόμων καὶ δικῶν καὶ πάντων στέρησις, ἐκείνου τοῦ ἀδικήματος προσήκουσά ἐστι δίκη, τῆς γε ὕβρεως μικρὰ θάνατος ἔμοιγε φαίνεται. ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας, καὶ τὸν τῶν διαιτητῶν ἀνάγνωθι νόμον.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Νικόστρατος Μυῤῥινούσιος, Φανίας Ἀφιδναῖος, οἴδαμεν, Δημοσθένην, ᾧ μαρτυροῦμεν, καὶ Μειδίαν τὸν κρινόμενον ὑπὸ Δημοσθένους, ὅτ᾽ αὐτῷ Δημοσθένης ἔλαχε τὴν τοῦ κακηγορίου δίκην, ἑλομένους διαιτητὴν Στράτωνα, καὶ ἐπεὶ ἧκεν ἡ κυρία τοῦ νό-

κϛ´. Καὶ ἐπεὶ ἧκεν ἡ κυρία τοῦ νόμου, οἴδαμεν οὐκ ἀπαντήσαντα Μειδίαν ἐπὶ τὴν δίαιταν, &c.] Verba sunt testium. κυρίαν autem pro die stato a lege posuit. Unde ἀπαντᾶν πρὸς τὴν κυρίαν, et ἀπαντᾶν πρὸς τὴν δίκην, *obire diem vadimonii*, et *adesse ad judicium die vadimonii*. κυρία enim dicitur *dies vadimonii*, vel *dies legitimus et status*. Idem [p. 66. v. 15.] καὶ τὴν μὲν κατὰ τοῦ διαιτητοῦ γνῶσιν, ἣν ἀπρόσκλητον κατεσκεύασεν, αὐτὸς κυρίαν αὑτῷ πεποίηκεν. Quo loco κυρίαν γνῶσιν dixit, id est, *ratam judicis cognitionem*. ἄκυρον vero *irritum*. Et cognitionem quidem, inquit, τῶν ἀρχόντων κατὰ τοῦ Στράτωνος τοῦ διαιτητοῦ, tametsi ἀπρόσκλητον, id est, nulla Stratonis in jus vocatione institutam, ratam ipse sibi fecit sua fraude. Vadimonium vero, id est, diem judicio sistendi quo mihi erat obstrictus, irritum facit et antiquandum, cum ad judicium non affuerit, cum id vadimonium non obierit, cum judicio sistendi sponsionem non præstiterit, et, ut Ciceronis verbo loquar, cum ipse non stiterit, sciens et prudens se recte atque ordine in judicium vocatum esse. Dicuntur a Budæo in Commentariis, quæ ad hujus loci expositionem attinent, ubi verbum διαιτᾶν enarrat. Est enim locus ille orationis subobscurus. Porro κυρία ἡμέρα dicitur quasi rata et fixa, ad quam qui non affuerit, moram purgare nequit, ut quidem jus erat constitutum apud antiquos, et Græcos et Romanos. Erat enim deserti vadimonii pœna ignominia, ut ex hac ipsa Oratione κατὰ Μειδίου liquet his verbis, πείσας δὲ τὸν πρυτανεύοντα δοῦναι τὴν ψῆφον &c. οὐδενὸς παρόντος, ἐκβάλλει καὶ ἀτιμοῖ τὸν διαιτητήν. Bona enim possidebantur ejus, qui in eremodicium incidisset. Cicero pro Quintio, "Ergo hercule cujus bona ex edicto possidentur, hujus omnis fama et existimatio cum bonis simul possidetur:" et quæ eo loco sequuntur, pulcre huc facientia. Ut autem ἀπαντᾶν ἐπὶ τὴν κυρίαν, καὶ ἐπὶ τὴν δίκην, pro *occurrere ad vadimonii diem* dicunt, quo Tranquil. in Calig. usus est, et Demosthenes in hac Oratione identidem utitur: ita etiam φυγοδικεῖν καὶ καταλείπειν τὴν δίκην, pro *vadimonium deserere*, quod non nisi justissima causa et maxime sontica fiebat, et ἐρήμην δίκην, *vadimonium desertum*, unde uno verbo *eremodicium* dicitur, ut in Pandectis a Budæo annotatum est. Sed et huc pertinet, quod τὴν κυρίαν ἐγγράψαι, *diem vadimonii in acta referre* dicunt, et Demostheni familiare est. et κυρίας ἐνεστώσης, *appetente die vadimonii*. Idem paulo superius, διδόναι τὴν ἔρημον, quod significat *secundum præsentem de absente*, vel *contra absentem, pronunciare*. quod forensi nostro vocabulo *dare defectum* dicitur, ὁ δὲ καταλαμβάνει τοὺς ἄρχοντας ἐξιόντας, καὶ τὸν Στράτωνα ἀπιόντα, ἤδη τὴν ἔρημον δεδωκότα. Sequitur ergo post supradicta orationis hujus verba, [§. κδ´. med.] οὑτοσὶ διαιτῶν ἡμῖν ὁ Στράτων, ἐπειδή ποθ᾽ ἧκεν ἡ κυρία, &c. 'Hic Strato qui nobis arbiter erat controversiæ, quum aliquando venisset dies vadimonii (omnia autem jam præterierant quæ leges litigatoribus indulgent, dilationum postulationes, exceptiones, nihilque jam erat reliquum) primum orare me instituit, ut arbitrium prorogarem et sustinerem, deinde ut in crastinum rejicerem, postremo, quum ego diutius rem prolatari non permitterem, nec iste ad judicium sisteret, et jam ad serum horæ statæ ventum esset, Strato arbitrium contra hunc pronunciavit.' ἀναβολαὶ sunt *dilationes*. ὑπωμοσίαι sunt *dilationes quæ jurejurando postulantur, et impetrantur*, hoc est, ἔνορκοι ἀναβολαὶ, *dilationes propter sonticum morbum*, aut *aliam legitimam causam impetratæ*. Et ὑπόμνυσθαι verbum, τὸ ὑπερτίθεσθαι καὶ ἀναβάλλεσθαι τὴν δίκην προφάσει ἀποδημίας ἢ νόσου. Plura in Comment. Bud. *Ex edit.* Hervag.

μου, οὐκ ἀπαντήσαντα Μειδίαν ἐπὶ τὴν δίαιταν, ἀλλὰ κατα-
λιπόντα. γενομένης δὲ ἐρήμου κατὰ Μειδίου, ἐπιστάμεθα Μειδίαν
πείθοντα τόν τε Στράτωνα τὸν διαιτητὴν, καὶ ἡμᾶς, ὄντας ἐκείνοις
τοῖς χρόνοις ἄρχοντας, ὅπως τὴν δίαιταν αὐτῷ ἀποδιαιτήσωμεν,
καὶ διδόντα δραχμὰς πεντήκοντα. καὶ ἐπειδὴ οὐχ ὑπεμείναμεν, προσ-
απειλήσαντα ἡμῖν, καὶ οὕτως ἀπαλλαγέντα. καὶ διὰ ταύτην τὴν
αἰτίαν ἐπιστάμεθα Στράτωνα ὑπὸ Μειδίου καταβραβευθέντα, καὶ 545
παρὰ πάντα τὰ δίκαια ἀτιμωθέντα.

Λέγε δὴ καὶ τὸν τῶν διαιτητῶν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐὰν δέ τινες περὶ συμβολαίων ἰδίων πρὸς ἀλλήλους ἀμφισβητῶσι, καὶ βούλωνται διαιτητὴν ἑλέσθαι ὁντινοῦν, ἐξέστω αὐτοῖς αἱρεῖσθαι, ὃν ἂν βούλωνται διαιτητήν. [1]ἐπειδὰν δ' ἕλωνται κατὰ κοινὸν, μενέτωσαν ἐν τοῖς ὑπὸ τούτου διαγνωσθεῖσι, καὶ μηκέτι

[1] ἐπειδὰν βούλωνται κατακοινὸν T.

Ἡ κυρία τοῦ νόμου] F. ἡ κυρία ἐκ τοῦ νόμου, v. 2. h. p. ὄντας ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις. WOLF.

Ὅπως] Vid. supra §. ἡ. *fin.* SPALDING.

Αὐτῷ] F. αὐτοῦ. WOLF. Male Wolfius. Multo enim rectius αὐτῷ vel αὑτῷ, *in ejus* (vel *sui*) *gratiam.* Quæ casus tertii usitata est significatio. MARKLAND.

ΝΟΜΟΣ] Hanc, quæ sequitur, legem ab hoc loco alienam esse, spero me facile persuasurum lectori attento. Quid consilii erat Demostheni, quare legem de arbitris recenseret? Idne spectabat, ut doceret, male ad judicem ab arbitro provocasse Midiam? Minime. At hoc solum loquitur lex. Diversam plane commemorandæ legis causam affert Ulpianus: τὸν νόμον ἀναγινώσκει τῶν διαιτητῶν, ἵνα δείξῃ τοῖς δικάζουσιν, ὅτι τὸ ἐκ τῶν νόμων τίμημα κατεδίκασεν ὁ Στράτων, καὶ ὅτι κατὰ τοὺς νόμους ἐποίησεν, ἐρήμην αὐτοῦ καταψηφισάμενος. Qui hæc dicebat, is non agnoscebat eam, quam hic adscriptam videmus, legem. Allita igitur etiam hæc lex (v. supra §. ιδ'.) fuit post ævum Demosthenis, qui nullam ipse adscripserat, neque a cauto ea et erudito Grammatico. Utrius generis arbitrorum fuerit Strato, sorte datorum, an compromissorum (de quibus v. Petitus LL. ATT. L. 4. Tit. 5.) non apparet, nisi quod in testimonio est "ἑλομένους." Fortasse tamen et eligere arbitros cogebantur Athenienses de numero sorte datorum, ut possent deinde ad rationes reddendas arbitri illi adigi, qui si privati fuissent prorsus, ne noti quidem esse poterant magistratibus. SPALDING.

Ἐπειδὰν βούλωνται] Adde ex Ital. ἐπειδὰν δὲ βούλωνται. Sunt qui referant κατὰ κοινὸν non ad βούλωνται, sed ad μενέτωσαν. Quod inscitius. TAYLOR. Felicem Reiskii emendationem retinendam duxi, cum vulgata ἐπειδὰν βούλωνται idoneum sensum non præbeat. SPALDING.

Κατὰ κοινὸν] Κοινῇ καὶ μιᾷ γνώμῃ. WOLF.

Καὶ μηκέτι καταφερέτωσαν, ἀπὸ τούτου εἰς ἕτερον δικαστήριον ταὐτὰ ἐγκλήματα] Verba sunt legis compromissorum. ubi non καταφερέτωσαν, sed μεταφερέτωσαν legendum censet Budæus. Quod autem mox subjungitur, ἀλλὰ ἔστω τὰ κριθέντα ὑπὸ τοῦ διαιτητοῦ κύρια, notandum quod his verbis, ἔστω κύρια τὰ κριθέντα, significabant, se nolle ad aliud majus judicium provocare. καὶ τὰ διαιτηθέντα ἔστω κύρια, hoc est, Et quod arbitri statuerint, id semel jus ratumque esto, καὶ μηκέτι μεταφέρειν ἐξέστω εἰς ἕτερον δικαστήριον. Atque his verbis intelligimus etiam non licuisse a compromissario arbitro provocare. Erat etiam aut moris, aut instituti legitimique juris, ut arbitrorum sententiam οἱ ἄρχοντες subsignarent, quo magis in rem judicatam transiret, et executionem judicati pareret, ut ab Interprete etiam annotatum est, ἤδη δὲ ἑσπέρας οὔσης καὶ σκότους, ἔρχεται Μειδίας οὑτοσὶ πρὸς τὸ τῶν ἀρχόντων οἴκημα, καὶ καταλαμβάνει τοὺς ἄρχοντας ἐξιόντας, καὶ τὸν Στράτωνα ἀπιόντα, ἤδη τὴν ἔρημον δεδωκότα, &c. *offenditque eos conclavi suo exeuntes sub noctem scilicet, Stratonemque ipsum arbitrum sortito datum jam profectum, eum vadimonii deserti nomine secundum me pronunciasset:* τὸ μὲν οὖν πρῶτον οἷός τ' ἦν πείθειν αὐτὸν, τὴν δίκην ἣν καταδεδιῃτήκει, ταύτην ἀποδεδιῃτημένην ἀποφαίνειν, καὶ τοὺς ἄρχοντας μεταγράφειν, καὶ πεντήκοντα δραχμὰς αὐτοῖς ἐδίδου. *Et quidem nihil veritus est Midias primum suadere arbitro arbitrium illud damnatorium, ut in absolutorium verteret, magistratibusque ipsis ut arbitrium jam ab ipsis subscriptum circumducerent, et in diversum mutarent, ob idque quinquaginta illis drachmas promittere.* Cæterum ἄρχοντες qui fuerint, non ita plane constat. Suidas novem fuisse auctor est, et inter eos numerat Thesmothetas. recte, ut opinor, cum idem sentire videatur ennarrator Demosthenis. Quippe qui ἄρχοντας etiam θεσμοθέτας appellat. Sed unus erat princeps collegii et præfectus, qui ἡγεμὼν et πρύτανις vocabatur Athenis, ἐπώνυμος τῶν ἀρχόντων καὶ εἷς τῶν θεσμοθετῶν. Demosthenes in eadem hac, πείσας τὸν πρυτανεύοντα δοῦναι τὴν ψῆφον παρὰ πάντας τοὺς νόμους, id est, τὸν ἄρχοντα, ut alibi dixit. Quemadmodum autem Romæ Prætor judicibus præerat, atque ideo *quæstionis judex* dictus est, et *quæsitor*, ut in Pandect. annotatum est: ita hic ἄρχων Athenis τοῖς δικασταῖς λεγομένοις præsidebat, ut alibi diximus. Idem in eadem, [§. κθ'.] καὶ γὰρ οὔτ' ἀνεκρίνετο ταύτην ὁ συκοφάντης ἐκεῖνος· οὔθ' οὗτος οὐδενὸς ἕνεκα αὐτὸν ἐμισθώσατο, πλὴν ἵνα ἐκκέοιτο πρὸ τῶν ἐπωνύμων, καὶ πάντες ὁρῷεν, *neque ille calumniosus delator ad judicium affuit, cujus mihi diem dixerat.* Plura in Comment. Bud. *Ex edit.* HERVAG.

καταφερέτωσαν ἀπὸ τούτου ἐφ' ἕτερον δικαστήριον ταὐτὰ ἐγκλήματα· ἀλλ' ἔστω τὰ κριθέντα ὑπὸ τοῦ διαιτητοῦ κύρια.

κζ'. Κάλει δὴ καὶ τὸν Στράτωνα αὐτὸν, τὸν τὰ τοιαῦτα πεπονθότα. ἑστάναι γὰρ ἐξέσται δήπουθεν αὐτῷ· οὗτος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πένης μὲν ἴσως ἐστὶν, οὐ πονηρὸς δέ γε. οὗτος μέντοι πολίτης ὢν, ἐστρατευμένος ἁπάσας τὰς ἐν ἡλικίᾳ στρατείας, καὶ δεινὸν οὐδὲν εἰργασμένος, ἕστηκε [1]νῦν σιωπῇ, οὐ μόνον τῶν ἄλλων ἀγαθῶν τῶν κοινῶν ἀπεστερημένος, ἀλλὰ καὶ τοῦ φθέγξασθαι, [2]καὶ ὀδύρασθαι· καὶ οὐδ' εἰ δίκαια, ἢ ἄδικα πέπονθεν, οὐδὲ ταῦτ' ἔξεστιν αὐτῷ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν· καὶ ταῦτα πέπονθεν ὑπὸ Μειδίου, καὶ τοῦ Μειδίου πλούτου, καὶ τῆς ὑπερηφανίας, παρὰ τὴν πενίαν, καὶ [3]τὴν ἐρημίαν, καὶ τὸ τῶν πολλῶν εἷς εἶναι. καὶ εἰ μὲν, παραβὰς τοὺς νόμους, ἔλαβε τὰς πεντήκοντα δραχμὰς παρ' αὐτοῦ, καὶ τὴν δίκην, ἣν κατεδιῄτησεν, ἀποδεδιῃτημένην [4]ἀπέφηνεν, ἐπίτιμος ἂν ἦν, καὶ, οὐδὲν ἔχων κακὸν, τῶν ἴσων μετεῖχε τοῖς ἄλλοις ἡμῖν. ἐπειδὴ δὲ παρεῖδε πρὸς τὰ δίκαια Μειδίαν, καὶ τοὺς νόμους μᾶλλον ἔδεισε τῶν

[1] νυνὶ T. R. [2] ἦ T. [3] Deest articulus. T. [4] ἀπέφηνεν T. R.

Μηκέτι καταφερέτωσαν] Τί οὖν τοσαυτάκις ἡ δίαιτα εἰς δικαστήριον καταφέρεται; Eo fortassis, quod non delecti, sed ex lege adhibiti fuerunt. WOLF. Recte rem vidit Wolfius, et optime distinxit inter Arbitros *compromissarios* et sorte vel *lege datos.* Eam distinctionem recepit Jus Romanum. In quo pariter non licet ad alium judicem provocare, si Arbitrium sit compromissarium. *Arbitrorum genera sunt duo, unum ejusmodi, ut sive æquum sit, sive iniquum, parere debeamus: quod observatur, cum ex compromisso ad arbitrum itum est.* l. 76. D. Pro socio. Plura Petitus Lib. IV. Tit. V. TAYLOR.

κζ'. Ἔλαβε τὰς πεντήκοντα] Vid. Not. §. κδ'. *fin.*

Ἀπέφηνεν] Quæ hic iterum apparet vox, ἀπέφηνεν, supra, §. κγ'. post med. debebat avertere Reiskium ab adsciscenda lectione ἀποφέρειν pro ἀποφαίνειν. SPALDING.

ἀπειλῶν τῶν τούτου, τηνικαῦτα τηλικαύτῃ καὶ τοιαύτῃ 546
συμφορᾷ περιπέπτωκεν [1]ἀδίκως ὑπὸ τούτου. εἶθ' ὑμεῖς τὸν οὕτως ὠμὸν, τὸν οὕτως ἀγνώμονα, τὸν τηλικαύτας δίκας λαμβάνοντα, ὧν αὐτὸς ἠδικῆσθαί φησι μόνον, — οὐ γὰρ ἠδίκητό γε —, τοῦτον, ὑβρίζοντα λαβόντες εἴς τινα τῶν πολιτῶν, ἀφήσετε, καὶ, μήθ' ἑορτῆς, μήτε ἱερῶν, μήτε νόμου, μήτ' ἄλλου μηδενὸς πρόνοιαν ποιούμενον, οὐ καταψηφιεῖσθε; οὐ παράδειγμα [2]τοῖς ἄλλοις ποιήσετε; καὶ τί φήσετε, ὦ ἄνδρες δικασταί; τίνα, [3]ὦ πρὸς τῶν θεῶν, ἕξετε εἰπεῖν πρόφασιν δικαίαν, ἢ καλήν; ὅτι νὴ Δία ἀσελγής ἐστι καὶ βδελυρός; ταῦτα γάρ ἐστι τἀληθῆ· ἀλλὰ μισεῖν ὀφείλετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοὺς τοιούτους [4]δήπου μᾶλλον, ἢ σώζειν. ἀλλ' ὅτι πλούσιός ἐστιν; ἀλλὰ τοῦτό γε τῆς ὕβρεως αὐτοῦ σχεδὸν αἴτιον εὑρήσετε ὄν. ὥστ' ἀφελεῖν τὴν ἀφορμὴν, δι' ἣν ὑβρίζει, προσῆκε μᾶλλον, ἢ σῶσαι διὰ ταύτην. τὸ γὰρ χρημάτων πολλῶν, θρασὺν καὶ βδελυρὸν, καὶ τοιοῦτον ἄνθρωπον, ἐᾶν εἶναι κύριον, ἀφορμήν ἐστιν ἐφ' ὑμᾶς αὐτοὺς δεδωκέναι.

κή. Τί οὖν ὑπόλοιπον; ἐλεῆσαι, νὴ [5]Δία. παιδία γὰρ παραστήσεται, καὶ κλαιήσει, καὶ τούτοις αὐτὸν ἐξαιτήσεται· τοῦτο γὰρ [6]ὑπόλοιπον. ἀλλ' ἴστε δήπου τοῦθ', ὅτι τοὺς ἀδίκως τι κακὸν πάσχοντας, ὃ μὴ δυνήσονται φέρειν, ἐλεεῖν προσήκει, οὐ τούς, ὧν πεποιήκασι δεινῶν, δίκην διδόντας. καὶ τίς ἂν ταῦτ' ἐλεήσειε δικαίως; ὁρῶν τὰ τοῦδε οὐκ ἐλεηθέντα ὑπὸ τούτου, ἃ τῇ τοῦ πατρὸς συμφορᾷ, χω-

[1] Deest ἀδίκως. T. [2] Desunt τοῖς ἄλλοις. T. [3] ὦ R. [4] Deest δήπου. T. [5] Δία; T. R. [6] λοιπὸν T.

Τοιαύτῃ συμφορᾷ περιπέπτωκεν ὑπὸ τούτου] Id est, περιβέβληται ὑπὸ τούτου, dejectus est, et decidit. *Ex edit.* Hervag.

Περιπέπτωκεν] Addunt Bar. et Aug. περιπέπτωκεν ἀδίκως. Bene, ut §. κή. Taylor.

Ἀγνώμονα] Vix mihi temperavi quo minus pro hoc vocabulo scriberem ἀσυγγνώμονα cf. infra p. 72. v. 2. τῶν ἀσυγγνωμόνων. Idem sensus τῷ ἀγνώμονι non nisi contorte mihi videtur tribui posse. Cf. Hesych. Suid. et Stephanus. Hic quæ loca affert Xenoph. et Sophoclis, aliam admittunt interpretationem. Rarius sane vocabulum ἀσυγγνώμων, sed eo ipso utor ad defendendum illud h. l. Spalding.

Παράδειγμα] Παράδειγμα τοῖς ἄλλοις iidem Codd. Recte. Taylor.

Τίνα] Plenius Editi et MSti καὶ τίνα, exceptis solis Aldinis, unde Wolfius sua expressit. Idem.

κή. Παιδία γὰρ παραστήσεται, καὶ κλαιήσει, καὶ τούτοις αὐτὸν ἐξαιτήσεται] *Liberos enim suos producet lacrymabundos, seu plorabit, eorumque misericordia seipsum supplicio eximi deprecabitur, sive a vobis servabit*: hoc est, eorumque lacrymis sese condonari postulabit. id enim est παραστήσασθαι, *in medium producere et excitare*, quod etiam ἀναβιβάσασθαι dicitur. ἐξαιτεῖσθαι autem τοὺς κρινομένους est *noxæ et periculo reos eximere, ex reis eximere, rei pœnam deprecari gratia* vel *auctoritate*, hinc dicta ἐξαίτησις. *Ex edit.* Hervag.

ρὶς τῶν ἄλλων κακῶν, οὐδ' ἐπικουρίαν ἐνοῦσαν ὁρᾷ. οὐ γάρ ἐστιν ὄφλημα, ὅ τι χρὴ καταθέντα, ἐπίτιμον γενέσθαι
547 [1]τοῦτον, ἀλλ' ἁπλῶς οὕτως ἠτίμωται τῇ ῥύμῃ τῆς ὀργῆς καὶ τῆς ὕβρεως [2]τῆς Μειδίου. τίς οὖν ὑβρίζων παύσεται, καὶ, δι' ἃ ταῦτα ποιεῖ, χρήματα ἀφαιρεθήσεται, εἰ τοῦτον μὲν, ὥσπερ δεινὰ πάσχοντα, ἐλεήσετε· εἰ δέ τις, πένης ὢν, μηδὲν ἠδικηκὼς, ταῖς ἐσχάταις συμφοραῖς ἀδίκως ὑπὸ τούτου περιπέπτωκε, τούτῳ δὲ μὴ συνοργισθήσεσθε; μη-

[1] τουτονὶ R. [2] τοῦ T.

Ἁπλῶς] Idem est quod καθάπαξ. cf. not. §. κδ'. fin. Idem.

Τούτῳ δὲ] Forte cum Cl. Marklando τούτῳ δή. Taylor. Particula δὲ, quam apodosis alias admittere non videtur, cum sæpius tamen in antiquorum scriptorum codicibus ibi posita compareat, dubitationem hæc frequentia merito injecit Viris doctis, retinuitque eos sive ab inducenda illa, sive cum δὴ, aliave particula, permutanda. Vide de hac re F. A. Wolfium ad Demosth. Lept. §. ιζ'. fin. ubi spem facit prolixioris super hac re dissertationis, in qua haud dubie ex multiplici omnis generis lectione quam plurima veterum loca allaturus, inque iis aliquam sermonis faciem, pluribus communem, indagaturus est Vir doctissimus; quod ex mea longe tenuiori copia non nisi imperfecte admodum præstare potero. Cum tamen in paucis illis, quæ mihi se obtulerunt, locis, aliquid similitudinis mihi observasse videar, illud hic peritioribus proponam, ut videant an certæ normæ instar esse possit. Illud autem moneo, me in solis Atticis scriptoribus hic versari; Homeri aliorumque, sive anteriorum sive seriorum, rationem nullam habere. Duplex igitur genus constituo:

1) *Si duæ propositiones, extra protaseos et apodoseos formam spectatæ, oppositionis speciem per μὲν et δὲ exprimendam præbent; tum sermo, ubi formam illam induerit, μὲν abjicit, δὲ in apodosi servat.* Plat. Alcib. II. 10. (Biest. p. 164. extr.) ἐπειδὴ οὕτω σοι δοκεῖ σφόδρα δεινὸν εἶναι, ὥστ' οὐδὲ ῥητέον εἶναι οὕτως εἰκῆ· δοκῇς δ' ἂν τὸν Ὀρέστην — τολμῆσαι ἄν τι τούτων διαπράξασθαι; Tolle hic formam protaseos et apodoseos, tolle quoque interrogationem; remanebunt hæc: Σοὶ μὲν — οὐδὲ ῥητέον εἶναι δοκεῖ τὸ πρᾶγμα· τὸν δὲ Ὀρέστην δοκεῖς τολμῆσαι αὐτὸ διαπράξασθαι. Sentisne vim oppositionis? quam, mutata quoque orationis forma, retineri et per δὲ exprimi mirum non videtur. Verum non semper per εἰ, ἐπειδὴ, aliasve ejusmodi particulas, sed per participium quoque sæpissime exprimitur protasis; neque hæc forma structuræ illius exemplis caret. Xenoph. Mem. III. 7. 8. θαυμάζω σου, εἰ (h. e. ὅτι) ἐκείνους (τοὺς πολιτικοὺς) ῥᾳδίως χειρούμενος (facile vincens disputando), τούτοις δὲ (τοῖς πολλοῖς) μηδένα τρόπον οἴει δυνήσεσθαι προσενεχθῆναι. Aliis verbis hoc idem est, ac si dixisset: θαυμαστὸν δὴ τοῦτο· ἐκείνους μὲν ῥᾳδίως ἑκάστοτε χειροῖ· τούτοις δὲ προσενεχθῆναι ὀκνεῖς. Nollem igitur a Schneidero in novissima sua præstante editione pro δὲ ex uno codice invectum esse γέ. Aliud exemplum habes apud Platonem: Rep. III. Steph. p. 393. e. Narratur ibi Chryses Homericus optare ἐκείνοις μὲν (τοῖς Ἕλλησι) τοὺς θεοὺς δοῦναι, ἑλόντας τὴν Τροίαν αὐτοὺς δὲ σωθῆναι· τὴν δὲ θυγατέρα οἱ αὐτῷ λῦσαι κ. τ. λ. Quid hic Achivis dari vult a diis Chryses? Scilicet hoc: ὡς τὴν μὲν Τροίαν ἕλοιεν, αὐτοὶ δὲ σωθεῖεν: gente Dardanus, Trojæ perniciem, Græcis salutem, precatur: non otiosa oppositio, quæ in participiali quoque constructione exprimi merebatur.

Ubicunque autem oppositio sive nulla prorsus sive otiosa tantum fingi potest, ibi δὲ illud, si in editiones nostras irrepsit, merito eliminandum censeo. Ejusmodi locum habes in Plat. Alcib. I. c. 34. (Biest. p. 129. lin. 1.) ubi ironice hæc profert Socrates: πρὸς τούτους (imperitos illos homines, qui tamen reip. gerendæ se immiscent) σὲ δεῖ βλέποντα, σαυτοῦ δὲ ἀμελεῖν. Non hic opponitur posterius priori; non dicit (ut primo fortasse intuitu videtur): *illos specta, te autem neglige*: sed posterius effectus est prioris. *Illos specta, illos imitare, et, prout illi faciunt, te ipse neglige, neque disce quidquam* &c. Merito igitur suspecta particula δὲ erat Stephano: non tamen expungenda solum, sed, ut magis elucescat illa, quam dixi, effectus notio, mutanda in δή: Illos spectans, te ipse *jam* debes negligere, neque discere &c.

2) Accedo ad alterum genus hujus

δαμῶς. Οὐδεὶς γάρ ἐστι δίκαιος τυγχάνειν ἐλέου τῶν μηδένα ἐλεούντων, οὐδὲ συγγνώμης τῶν ἀσυγγνωμόνων. Ἐγὼ γὰρ [1] οἴομαι πάντας ἀνθρώπους φέρειν [2] ἀξιοῦν παρ'

[1] οἶμαι T. [2] [ἀξιοῦν] R.

structuræ, quod eo se distinguit, quod *duplex* δὲ, alterum in protasi, alterum in apodosi apparet. Hoc fieri posse non credo, nisi *ubi tota propositio præcedentibus ita opponitur, ut utraque pars, protasis et apodosis, seorsim in præcedentibus habeat ad quod, per oppositionem, referatur.* Maxime hoc fit, ubi composita præcedit propositio alia, vel quæ saltem, quoad sensum, in protasin et apodosin facile distinguatur; ut adeo protasis protasi, apodosis apodosi opponatur. Cum vero hæc orationis forma passim occurrat, neque tamen nisi rarius duplex illud δὲ compareat, sed uno μὲν, unoque δὲ plerumque res absolvatur; apparet legem fuisse scriptoribus, quam secuti duplicem interdum oppositionem, repetitione particulæ adversativæ, manifestiorem redderent. Scilicet *esse debet in utraque propositione antithesis*, non grammatica illa, per μὲν et δὲ, oppositio, sed, quæ vulgo etiam illo nomine venit, rhetorica sive moralis *antithesis*, extra emphasin per ὅμως, *tamen*, exprimenda. Ut, si dicas: *Quæcunque sunt levia, libenter gestas; quæcunque autem ponderosa sunt, ea ne tentas quidem*; probe quidem opponuntur *levia* et *ponderosa*, *gestare* et *ne tentare quidem*, sed nulla intercedit antithesis, et uno adeo μὲν, unoque δὲ Græce res absolveretur. Sed permuta protases illas et sic pone: *Quæcunque sunt ponderosa, libenter gestas; quæcunque autem sunt levia, ne tentas quidem*; — antithesin habes; et, præcedentibus duobus μὲν, posterius ita exprimendum: ἃ δέ ἐστι κοῦφα, τούτων δὲ οὐδὲ πειρᾷ. Ut autem hujus rei exemplum habeas extra omnem corruptionis suspicionem positum, locum afferam Platonis in quo non solum duplex illud δὲ sed *duplex quoque* μὲν in priori propositione comparet. Est illud in Menonis c. 34. (Biest. p. 53.) οὗτος οὐκ ἄν ποτε, οὗ μὲν ἔδει δαπανώμενον διδάσκειν, ταῦτα μὲν ἐδίδαξε τοὺς παῖδας τοὺς αὑτοῦ· οὗ δὲ οὐδὲν ἔδει ἀναλώσαντα ἀγαθοὺς ἄνδρας ποιῆσαι, ταῦτα δὲ οὐκ ἐδίδαξεν. Oppositionem inter δαπανώμενον et οὐδὲν ἀναλώσαντα, interque ἐδίδαξεν et οὐκ ἐδίδαξεν vides; eam tamen unum μὲν in priori et unum δὲ in posteriori protasi rite absolveret, nisi simul intercederet *antithesis*, quæ geminatis particulis magis elucescit. Particulam μὲν necessario iterandam ubique esse, exemplis destitutus, neque negem, neque affirmem. Est tamen, ubi bis poni non possit, quia prior propositio in protasin et apodosin diserte non est destincta; et ex hoc quidem numero est Demosthenis locus, cujus occasione totam hanc disputationem institui. τίς ὑβρίζων παύσεται, εἰ τοῦτον μὲν (Midiam) ὥσπερ δεινὰ πάσχοντα ἐλεήσετε· εἰ δέ τις πένης ὤν, μηδὲν ἠδικηκὼς, ταῖς ἐσχάταις συμφοραῖς περιπέπτωκε, τούτῳ δὲ οὐ συνοργισθήσεσθε. Hic prius illud εἰ, ut a παύσεται pendens, removeas velim et locum ipsum a τοῦτον ordiaris. Vides verba: εἰ δέ τις πένης — περιπέπτωκεν opponi præcedenti τοῦτον, in qua voce hæc latet protasis prioris propositionis: εἰ μὲν Μειδίας ὁ πλούσιος καὶ βδελυρὸς πάσχει τι —. Verba autem οὐ συνοργισθήσεσθε opponuntur τῷ ἐλεήσετε. Antithesis est manifesta: contumeliosum et divitem miseramini, innocuum pauperemque non miseramini.

Et in hoc quoque genere locum proferam, ubi duplex non est oppositio, et tamen, spreta quam mihi invenisse videor norma, bis ponitur δέ. Est is in Demosth. Lept. (§. ιζ'. fin.) eo ipso loco, ad quem F.A.Wolfium verba quædam de hac re fecisse supra monui. Et, quod magnum meæ opinioni præsidium accedit, Vir ipse doctissimus, etsi diserte mentem suam non explicet, sed, δὲ in apodosi non ubique delendum, modo pronuntiet, hic tamen illud ope duorum Codd. in δὴ mutat; ut ignoscendum sit, si jucundissima hinc mihi oriatur suspicio, me in idem fere cum illo incidisse, saltem prope ab ejus mente abesse. Locum describam: Καὶ γὰρ ἂν ἄλογον εἴη, μίαν μὲν πόλιν εἰ ἀπώλεσεν, ἢ ναῦς δέκα μόνας —, τὸν ἅπαντα ἂν ἀπολώλει χρόνον· ἐπειδὴ δὲ τοὐναντίον ἑπτακαίδεκα μὲν πόλεις εἷλεν, ἑβδομήκοντα δὲ ναῦς ἔλαβε — τηνικαῦτα δὲ οὐκ ἔσται κύρια αὐτῷ τὰ δοθέντα ἐπὶ τούτοις. Hic probe quidem opponuntur *una urbs amissa* et *septendecim urbes captæ* &c.; apodoses autem non item: utraque enim de malis et pœnis loquitur. Quodsi alterum imperatorum multatum, alterum præmio ornatum, et quidem, per antithesin, illud in felice hoc in infelice contra jus fasque commissum esse demonstrasset orator; tum post τηνικαῦτα recte posuisset δέ. Buttmann.

Ἐγὼ γὰρ οἶμαι] Verba sic ordino: Ἐγὼ οἶμαι πάντας ἀνθρώπους ἀξιοῦν φέρειν (ὅπως

αὐτῶν εἰς τὸν βίον αὐτοῖς ἔρανον παρὰ πάνθ', ὅσα πράττουσιν, [1] οὐ τοῦτον μόνον, ὃν συλλέγουσι, καὶ οὗ πληρωταὶ γίγνονταί τινες, ἀλλὰ καὶ ἄλλον, [2] οἷον· ἐγώ τις οὑτοσί.

[1] [οὐ τοῦτον - - - - ἄλλον] R. [2] οἷον ἐγώ. τίς οὑτοσί; T. οἷον· ἐ. τ. οὑτοσί; R.

ἂν φέρωσιν οἱ δεόμενοι ἐν τοῖς δικαστηρίοις) αὐτοῖς (ἑαυτοῖς) παρ' ἑαυτῶν ἔρανον εἰς τὸν βίον παρὰ πάνθ', ὅσα πράττουσιν. Hoc est: Acta cujusque vitæ est ἔρανος, hoc est stips vel collecta, quam confert aliis, recepturus, cum opus fuerit: et hanc collectam omnes ab iis postulant, qui sui rationem haberi volunt. Puto, vocem ἑκάστους omissam a librario, et sic legendum: φέρειν ἑκάστους ἀξιοῦν. Sic fere Ovidius IV. de Ponto [III. 29.]

Quid facis, ah demens! Cur si Fortuna recedat,
Naufragio lacrymas eripis ipse tuo?

cum infido et obtrectatore amico expostulans. Wolf. De notione τοῦ ἐράνου, et quis sit πληρωτὴς ἐράνου, disputant bene multi, et locum idcirco præ manibus illustrant. Vid. Casaub. ad Athenæum VIII. 10. Ramirez de Prado, in Pentecontarch. c. 11. Spanhem. ad Callimach. Hymn. ad Cererem v. 73. Petit. ad LL. Attic. L. 5. tit. 7. Heraldum præcipue et Salmasium. Hunc de Usuris c. 3. iterumque pag. 679. in omissis, præcipue autem Observat. ad Jus Attic. et Rom. statim ab initio: Illum in Animadv. l. 6. c. 5. seqq. Taylor. Si vera hæc sit lectio, absurdam opinionem profert Orator. Nec enim omnes homines, sed boni solum, ἀξιοῦσι, æquum esse censent, ut præmium vita sua dignum a reliquis hominibus consequantur. Mali longe aliter sentiunt. Quod si legas ἄξιον pro ἀξιοῦν, planus erit sensus. *Ego enim opinor homines omnes ex seipsis dignam quasi stipem ad reliquam ferre vitam.* Malim vero, deleto τῷ παρ', rescribere ἄξιον αὐτῶν. Jurin. Sic lego et intelligo totum hunc locum qui intricatissimus est: ἐγὼ γὰρ οἶμαι πάντας ἀνθρώπους φέρειν ἄξιον παρ' αὐτῶν εἰς τὸν βίον αὐτοῖς ἔρανον, παρὰ πάνθ' ὅσα πράττουσιν· οὐ τ. μ. ο. σ. κ. ο. π. γ. τινες, ἀλλὰ καὶ ἄλλον· οἷον ἐγώ. τίς οὑτοσί; *Ego enim puto omnes homines referre sibi in vitam ab ipsis* (i. e. in vitam ipsorum) *secundum omnia quæcunque faciunt, dignam collectam, (non eam solum quam colligunt et cujus sunt collatores quidam, sed etiam aliam) verbi gratia, ego. Quis est hic?* i. e. Quis sum ego quem vos videtis, Athenienses? Auger. Vocabulum ἀξιοῦν sollicitat Reiskius, quia non appareat infra in loco gemino. De tota hac sententiæ iteratione vide Præfationem. Verbum ἀξιοῦν retinendum puto, et ἀξιοῦσι φέρειν sensu ita jungendum, ut fere habeatur pro φέρουσι, non autem subjecta diversa intelligantur ad ἀξιοῦν et φέρειν, quod jubent fieri H. Wolfius et Reiskius. ἀξιῶ φέρειν apud Atticos est: *sustineo, volo ferre.* V. loca Isocratis in Mori Indice. Spalding.

Οὗ] Codd. Regg. α. β. et Obsop. ὧν. Proinde quasi olim hic scriptum fuisset, uti in loco, qui huic plane germanus et consimilis est, §. νά. οὐχὶ τούσδε μόνους, οὓς συλλέγουσί τινες, καὶ ὧν πληρωταὶ γίγνονται etc. Taylor.

Πληρωταὶ] Πληρωτὴς quid sit, ex ipso nostro loco discas. Est is, qui confert stipem, non autem, qui colligit. Posteriorem interpretationem habet Hesychius, ex recentiorum fortasse temporum usu. Harpocration ἀποδιδόντας τὸν ἔρανον dictos esse πληρωτὰς ait. Nisi et hic et in loco infra legendo mere ταυτολογεῖ orator, συλλέγειν aliud est, aliud πληροῦν ἔρανον. Spalding.

Ἄλλον] Locus ab οὐ τοῦτον ad ἀλλὰ καὶ ἄλλον abest ab August. pr. Potest ab eo allitus esse, qui conferret alterum illum infra positum. Ejicere tamen eum religio fuit, uncis tot verba notare nolui. Idem.

Οἷον ἐγὼ] Lege mecum: ἀλλὰ καὶ ἄλλον. οἷον, ἐγώ τις οὑτοσί; μέτριος πρὸς ἅπαντάς εἰμι etc. *Sed etiam alium. Exempli gratia: Ego ille qualisnam? Æquus, comesque erga omnes.* Mox, v. 2. p. 74. pro ταῦτα, ταὐτὰ cum marg. Benen. et Ital. Taylor. Ex §. νά. patet, hunc locum ita distinguendum esse: καὶ ἄλλον. οἷον· Ἐγώ τις οὑτοσὶ, μέτριος πρὸς ἅπαντάς εἰμι, ἐλεήμων, εὖ ποιῶν τοὺς πολλούς; ἅπασι — ταὐτὰ — παραστῇ. Ἕτερος οὑτοσί τις, βίαιος — ἄνθρωπον; τούτῳ — ὑπάρχειν. Confer loca. Hanc distinctionem Wolfius non videns in Versione sua Demosthenem inducit de se ipso putide καυχώμενον. Rectiora eum docere potuisset vocabulum τις, per quod Demosthenes innuit *quemvis, quemlibet* transferre in *se* posse hanc gnomen, et *se ipsum* interrogare: *Ego hicce sumne æquus — erga omnes? Omnes igitur par est eadem tali rependere.* Et ita in sequenti sententia, de alio *quolibet. Alter hicce, quicumque sit, estne violentus* etc. Markland. Positus hic τοῦ τις obscuriorem mihi reddit vocem. Mallem, ut mox οὑτοσί τις, post οὑτοσὶ apparere. Sensus tamen certus: "Ego hujusmodi fere sum." Primam

μέτριος πρὸς ἅπαντάς εἰμι, ἐλεήμων, εὖ ποιῶν πολλούς. ἅπασι προσήκει τῷ τοιούτῳ [1] ταὐτὰ εἰσφέρειν, ἐάν που καιρὸς, ἢ χρεία παραστῇ. ἕτερος οὑτοσί [2] τις· βίαιος, [3] ὠμὸς, οὐδένα οὔτ' ἐλεῶν, οὔθ' ὅλως ἄνθρωπον [4] ἡγούμενος. τούτῳ τὰς αὐτὰς φορὰς παρ' ἑκάστου δίκαιον ὑπάρχειν. σὺ [5] δὴ, πληρωτὴς τοιούτου γεγονὼς ἐράνου σεαυτῷ [6] τουτονὶ δίκαιος εἶ συλλέξασθαι.

κθ'. Ἡγοῦμαι τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ εἰ μηδὲν ἔτ' ἄλλο κατηγορεῖν [7] εἶχον Μειδίου, μηδὲ δεινότερα ἦν, ἃ μέλλω λέγειν, ὧν εἴρηκα, δικαίως ἂν ὑμᾶς ἐκ τῶν εἰρημένων [8] καταψηφίσασθαι καὶ τιμᾶν αὐτῷ τῶν ἐσχάτων. οὐ μὴν ἐνταῦθ' ἕστηκε τὸ πρᾶγμα, οὐδ' ἀπορήσειν μοι δοκῶ τῶν μετὰ ταῦτα. τοσαύτην ἀφθονίαν οὗτος πεποίηκε κατηγοριῶν. ὅτι μὲν δὴ λειποταξίου γραφὴν κατεσκεύασε κατ' ἐμοῦ, καὶ τὸν τοῦτο ποιήσοντα ἐμισθώσατο, τὸν μιαρὸν καὶ λίαν εὐχερῆ, τὸν κονιορτὸν, Εὐκτήμονα, ἐάσω. καὶ γὰρ οὔτ' ἀνεκρίνετο ταύτην ὁ συκοφάντης ἐκεῖνος, οὔθ' οὗτος οὐ- 548

[1] ταῦτα T. [2] τις; T. R. [3] Deest ὠμός. T. [4] ἡγούμενος ἄνθρωπον T.
[5] δὲ, πλ. τοῦ τοιούτου T. [6] τοῦτον T. [7] εἶχον κατηγορεῖν T. [8] καὶ καταψ. T.

personam cave ad Demosthenem trahas; est in genere dictum, quod loco gemino patet. SPALDING. Sed vide Not. §. να'.

Βίαιος] Βίαιος, ὠμὸς Ben. Var. Aug. Quod præstat. TAYLOR.

Δὲ] Lege δὴ cum Ital. Nam concludendi vim habet. Locus est συμπερασματικός. IDEM.

Τοῦτον δίκαιος] M. ταὐτὸν, *eundem*. AUGER.

κθ'. Καὶ καταψηφίσασθαι] Dele καὶ cum Baroc. Natum est enim ex voce, quæ sequitur. TAYLOR.

Οὐ μὴν ἐνταῦθ' ἕστηκε τὸ πρᾶγμα] *Nec vero hactenus negotium procedit, nec tamen hic res insistit*, sed porro progreditur. de οὐ μὴν, καὶ, οὐ μὴν, ἀλλὰ, vide Bud. in Comment. *Ex edit.* HERVAG.

Τὸν κονιορτὸν Εὐκτήμονα] Ad discrimen alterius fortassis Εὐκτήμονος, cujus fit mentio in Androtiana et Timocratea. Κονιορτὸν autem cognomentum esse puto τοῦ μιαροῦ καὶ λίαν εὐχεροῦς, ut si dicat hominem pluma leviorem. Κόνις est *Pulvis*, κονιορτὸς *pulvis a vento concitatus*, παρὰ τὸ ὄρνυσθαι τὴν κόνιν. Quid si turbinem dicas? WOLF. Explicationem hanc mutuo sumsit a Scholiaste. Verum uterque falli videtur. Ἐπικλήσεις antiquorum plurimæ (*noms de guerre* vocant Galli) festive explicantur a duobus Comicis vetustioribus, Aristophonte sc. [apud Athenæum l. 6. p. m. 120.] et Anaxandride [ib. 122.] et bene mehercule factum, ut inter eas conservaretur quoque vox Κονιορτὸς, quam non a *levitate*, verum a *squallore* inditam discimus:

Πνῖγος ὑπομεῖναι, καὶ μεσημβρίας λαλεῖν;
ΤΕΤΤΙΞ. ἐλαίῳ μήτε χρῆσθαι, μήθ' ὁρᾶν;
ΚΟΝΙΟΡΤΟΣ. ἀνυπόδητος ὄρθρου περιπατεῖν;
ΓΕΡΑΝΟΣ. καθεύδειν μηδὲ μικρόν; ΝΥΚΤΕΡΙΣ.

Et rursus:

χαίρει τίς αἰχμῶν ἢ ῥυπῶν;
Κονιορτὸς ἀναπέφηνεν. — TAYLOR.

Docet Taylorus ex reliquiis Comicorum apud Athenæum, κονιορτὸν appellatum fuisse, si quis gauderet sordibus et squallore. Absque hac auctoritate esset, a levitate potius hominem cognominatum, cum H. Wolfio crederem. SPALDING.

Καὶ γὰρ οὔτ' ἀνεκρίνετο ταύτην ὁ συκοφάντης ἐκεῖνος] *Neque enim ille calumniator ad diem affuit percunctationis solennis, ut rogaretur a magistratu*, quod perinde valet ac si diceret, accusationem pro derelicto

δενὸς ἕνεκα αὐτὸν ἐμισθώσατο, πλὴν ἵν' ἐκκέοιτο πρὸ τῶν ἐπωνύμων, καὶ πάντες ὁρῷεν· Εὐκτήμων Λουσιεὺς ἐγράψατο Δημοσθένην Παιανιέα λειποταξίου. καί μοι δοκεῖ κἂν προσγράψασθαι τοῦθ' ἡδέως, εἴ πως ἐνῆν, ὅτι Μειδίου μισθωσαμένου γέγραπται. ἀλλ' ἐῶ τοῦτο. ἐφ' ᾗ γὰρ ἐκεῖνος ἑαυτὸν [1] ἠτίμωκεν οὐκ ἐπεξελθὼν, οὐδεμιᾶς ἔγωγ' ἔτι προσδέομαι δίκης, ἀλλ' ἱκανὴν ἔχω.

λ'. Ἀλλ' ὃ καὶ δεινὸν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ σχέτλιον, καὶ κοινὸν ἔμοιγ' ἀσέβημα, οὐκ ἀδίκημα μόνον, τούτῳ πεπρᾶχθαι δοκεῖ, τοῦτ' ἐρῶ· τῷ γὰρ ἀθλίῳ καὶ ταλαιπώρῳ κακῆς καὶ χαλεπῆς συμβάσης αἰτίας Ἀριστάρχῳ τῷ Μόσχου, τὸ μὲν πρῶτον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ τὴν ἀγορὰν περιϊὼν, ἀσεβεῖς καὶ δεινοὺς λόγους ἐτόλμα περὶ ἐμοῦ λέγειν, ὡς ἐγὼ τὸ πρᾶγμά εἰμι τοῦτο [2] δεδρακώς. ὡς δ' οὐδὲν ἤνυε τούτοις, προσελθὼν τοῖς ἐπ' ἐκεῖνον ἄγουσι τὴν αἰτίαν

[1] ἠτίμωκεν αὐτὸν T. [2] δεδρακὼς τοῦτο T.

habuit, cujus rei mulcta erat ignominiæ nota. erat enim simile aliquid jurisjurandi de calumnia. Erat autem in causis capitalibus ἀνάκρισις, cum delato nomine rei receptoque accusator interrogabatur a magistratu, an omnino constituisset accusationem prosequi, reumque peragere, an testes aut testimonia exhiberi postularet, et alia eodem pertinentia. idque ἀνακρίνειν a percunctando dicebatur. Ex Annotationibus posterioribus in Pandect. de quo verbo plura etiam in Comment. Bud. *Ex edit.* HERVAG.

Οὔτ' ἂν ἐκρίνετο] F. οὔτ' ἀνεκρίνετο ταύτην, sc. τὴν γραφὴν, *non disquisivit, criminis nullam inquisitionem suscepit.* WOLF. Editt. superiores præter Parisinam ἂν ἐκρίνετο. Male. Correxit Wolfius. Insederat etiam antiquitus in Demosthenis Codd. eadem prava lectio, a qua cavendum esse docet Scholiastes ad locum, qui etiam ibidem bene explicat, quid sit Ἀνάκρισις. Wolfius vim vocis in Interpretatione non expressit, neque enim potuit. TAYLOR. Ἔστιν ἡ ἀνάκρισις τὸ τοιοῦτον· ὅτε (f. ὅταν) τις ἀποθῆται γραφὴν, ἀνακρίνεται (ἐξετάζεται) πρὸ τοῦ δικαστηρίου παρὰ τοῖς ἄρχουσιν· εἰ ἐπέξεισιν; εἰ μάρτυρας ἔχει; εἰ χρήζει τοῦ παρεῖναί τινα; Ulpian. SPALDING.

Πλὴν ἵνα ἐκκέοιτο πρὸ τῶν ἐπωνύμων] Ex hoc loco satis patet, morem illum proponendi programmatis Athenis etiam fuisse. ἐκκέοιτο enim significat *expositum esse et proscriptum*. et in Orat. κατὰ Θεοκρίνου satis annotatum est, ἐκκειμένους esse τοὺς φαινομένους, hoc est, reos, qui *pendentes* Latinis dicuntur. Plura vide in Annot. in Pandect. *Ex edit.* HERVAG.

Ἐπωνύμων] Ἀνδριάντες ἦσαν τῶν ἡρώων, ἀφ' ὧν καὶ αἱ φυλαὶ ἐπώνυμοι ἦσαν. Ulpian. ad Leptineam. Collocatæ erant hæ statuæ in Ceramico urbico, prope curiam Quingentorum. Exponebantur ante statuas has leges rogandæ, et quicquid cum populo debebat communicari. Cf. F. A. Wolfius in Proll. ad Lept. p. 387. vol. II. SPALDING.

Ἠτίμωκεν] Σοφιστικῶς συνήγαγεν· ὁ μὴ ἐλέγξας ἐν δικαστηρίοις ἀτιμοῦται. οὗτος δὲ μὴ ἐπεξελθὼν, ἑαυτοῦ κατέγνω (videl. ἀτιμίαν). Ulpian. IDEM.

λ'. Μόσχου] Ἦν τὸ πρᾶγμα τοιοῦτον. Νικόδημός τις ἐκκοπεὶς τοὺς ὀφθαλμοὺς εὑρέθη νεκρὸς, Εὐβούλου τοῦ πολιτευομένου ὢν εἰς τὰ μάλιστα φίλος. ἐπεὶ οὖν ἐπολέμει (ὁ Εὔβουλος) τῷ ῥήτορι, καὶ οὗτος ἐκείνῳ ἐκ πολιτείας, ὑπωπτεύθη (ὁ ῥήτωρ), ὡς πείσας νέον ὄντα τὸν Ἀρίσταρχον ἐπιθέσθαι τῷ Νικοδήμῳ, καὶ διαφθεῖραι. — Σκοπεῖν ἄξιον τὴν ὑπερβολὴν τῆς φρονήσεως· οὔτε γὰρ φανερῶς ὡς κατήγορος (τοῦ Ἀριστάρχου) λέγει, φίλος γὰρ ἦν· οὔτε ὡς ἀπολογούμενος, ὕποπτον γὰρ (αὐτοῦ τοῦ Δημοσθένους, ὡς συμπράκτορος τοῦ φόνου τῷ Ἀρ. γεγονότος). ἀλλὰ μέσως ἀμφοῖν ἐχάρισεν· ἡ δὲ αἰτία, ἄδηλος, εἰ ἀληθής ἐστιν ἢ ψευδής. Ulpian. IDEM.

τοῦ φόνου, τοῖς τοῦ τετελευτηκότος οἰκείοις, χρήμαθ' ὑπισχνεῖτο δώσειν, εἰ τοῦ πράγματος [1] αἰτιῷντο ἐμέ. καὶ οὔτε θεοὺς, οὔθ' ὁσίαν, οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ἐποιήσατ' ἐμποδὼν τῷ τοιούτῳ λόγῳ· οὐδ' ὤκνησεν. ἀλλ' οὐδὲ, πρὸς οὓς ἔλεγεν, αὐτοὺς ᾐσχύνθη, εἰ τοιοῦτο κακὸν καὶ τηλικοῦτον ἀδίκως ἐπάγει τῳ. ἀλλ', ἕνα ὅρον θέμενος παντὶ τρόπῳ με ἀνελεῖν, οὐδὲν ἐλλείπειν ᾤετο δεῖν, ὡς δέον, εἴ τις, ὑβρισθεὶς ὑπὸ τούτου, δίκης ἀξιοῖ τυχεῖν, καὶ μὴ σιωπᾷ, τοῦτον ἐξόριστον ἀνῃρῆσθαι, καὶ μηδαμῇ παρεθῆναι, ἀλλὰ καὶ λειποταξίου
γραφὴν ἡλωκέναι, καὶ ἐφ' αἵματι φεύγειν, καὶ μονονοὺ προσ- 549
ηλῶσθαι.

λά. Καίτοι ταῦθ' ὅταν ἐξελέγχηται ποιῶν, πρὸς οἷς ὕβριζέ με χορηγοῦντα, τίνος συγγνώμης, ἢ τίνος ἐλέου δικαίως τεύξεται παρ' ὑμῶν; ἐγὼ μὲν γὰρ αὐτὸν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζω αὐτόχειρά μου γεγενῆσθαι τούτοις τοῖς ἔργοις· καὶ τότε μὲν, τοῖς Διονυσίοις, τὴν παρασκευὴν, καὶ τὸ σῶμα, καὶ τὰ ἀναλώματα [2] πάνθ' ὑβρίζειν, νῦν δὲ [3] [τούτοις] οἷς ἐποίει καὶ διεπράττετο, ἐκεῖνά τε, καὶ τὰ λοιπὰ πάντα, τὴν πόλιν, τὸ γένος, τὴν ἐπιτιμίαν, τὰς

[1] αἰτιῶντο T. [2] Deest πάνθ'. T. [3] Absunt unci. T. R.

Ὁσίαν] Ita Editi et MSS. constantissime. Solus Wolfius ὅσιον. Noster §. λζ'. ὁ θεὸς — καὶ τὸ τῆς ὁσίας ὅ, τι δήποτ' ἐστὶ τὸ σεμνὸν, καὶ τὸ δαιμόνιον, συνηδίκηται. TAYLOR.

Ὤκνησεν] Interpunctionem Parisina antiquiorem reduxi, colo dirimentem οὐδ' ὤκνησεν ab antecedentibus. Epiphonema est, superadditum absolutæ sententiæ. "Ne dubitavit quidem" videl. omne fas abrumpere. SPALDING.

Δεῖν] Fateor meas aures non libenter admittere δεῖν, ὡς δέον, deinceps positum; fortasse quod Græco sermoni parum sunt assuetæ. Si abesset δεῖν (ut ex glossa natum), sensus τοῦ ᾤετο foret, quem vidimus supra §. κϛ'. *constituerat*, ἠξίου, hoc loco etiam facilior quam illo. cf. Morus ad Isocr. p. 64. N. *e*. IDEM.

Ἡλωκέναι] Usitatius quidem ἑαλωκέναι: sed Mœris utrumque, ἥλω et ἑάλω, admittit. IDEM.

Ἐφ' αἵματι φεύγειν] Φόνου δίκην ἔχειν. WOLF.

Προσηλῶσθαι] Προσηλοῦν, ἀνασταυροῦν. vid. Heysch. Alb. 2. p. 1045. SPALDING.

λά. Καίτοι ταῦθ' ὅταν ἐξελέγχηται ποιῶν, πρὸς οἷς ὕβριζέ με χορηγοῦντα] *Sed cum planum fecero hæc eum commisisse, qua tandem venia dignus erit?* Ubi καί τοι servit διαπορήσει. Id Cicero per *at* expressit in Ver. actione ult. "At quemadmodum ipse sese induit priore actione?" id est, quomodo sese indicavit ipse et prodidit? καί τοι ποῖον αὐτὸς τρόπον περιβέβληκεν ἑαυτὸν ἐν τῇ προτερολογίᾳ; Vide Com. Bud. *Ex edit.* HERVAG.

Ἐξελέγχηται] Melius cum Ven. Baroc. Lind. Reg. *a*. Obsop. Aug. Vindob. et Ital. ἐξελεγχθῇ. TAYLOR.

Τούτοις] Rarior forma (τούτοις οἷς ἐποίει) mutati accusativi, in relativo, cum antecedit ipsum demonstrativum: suppresso hoc, frequentissima. Attamen non ideo τούτοις, ut glossam, uncis inclusi; sed quia, eo sublato, νῦν cum ἐποίει conjungi poterit, quod sensus flagitat. Simplicius dixisset: τούτοις δὲ, ἃ νῦν ἐποίει: sed propter magnum, quod hic est, temporis momentum, νῦν antevertitur. Sic non erit, quare cum Reiskio de inversa vitiose structura queraris. SPALDING.

ἐλπίδας· εἰ γὰρ ἓν, ὧν ἐπεβούλευσε, κατώρθωσεν, ἁπάντων ἂν ἀπεστηρήμην ἐγὼ, καὶ [1] μηδὲ ταφῆναι προσυπῆρχεν οἴκοι μοι. διὰ τί, ἄνδρες δικασταί; εἰ γὰρ, ἐάν τις, παρὰ πάντας τοὺς νόμους ὑβρισθεὶς ὑπὸ Μειδίου, βοηθεῖν αὐτῷ πειρᾶται, ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἕτερ' αὐτῷ παθεῖν ὑπάρξει, προσκυνεῖν τοὺς ὑβρίζοντας, ὥσπερ ἐν τοῖς βαρβάροις, οὐκ ἀμύνασθαι, κράτιστον ἔσται.

λβ'. Ἀλλὰ μὴν, ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ προσεξείργασται ταῦτα τῷ βδελυρῷ τούτῳ καὶ ἀναιδεῖ, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Διονύσιος Ἀφιδναῖος, Ἀντίφιλος Παιανιεὺς, διαφθαρέντος Νικοδήμου, τοῦ οἰκείου ἡμῶν, βιαίῳ θανάτῳ ὑπὸ Ἀριστάρχου τοῦ Μόσχου, [2] ἐπεξῆμεν τοῦ φόνου τὸν Ἀρίσταρχον. αἰσθόμενος δὲ ταῦτα Μειδίας, ὁ νῦν κρινόμενος ὑπὸ Δημοσθένους, ᾧ μαρτυροῦμεν, ἔπειθεν ἡμᾶς, διδοὺς κέρματα, τὸν μὲν Ἀρίσταρχον ἀθῷον ἀφεῖναι, Δημοσθένει δὲ τὴν γραφὴν τοῦ φόνου παραγράψασθαι.

[1] οὐδὲ R. [2] ἐπεξῆμεν T.* ἐπεξῄειμεν R.

Διὰ τί, ἄ. δ.] Interrogat et non respondet recta, sed ἀποσιωπήσει utitur, cum Judices ipsi rem satis intelligant, Midiæ violentiam in causa esse. WOLF. Abrupta videtur quibusdam (ut Reiskio) oratio, nulla præsertim quæstioni subjecta responsione. Monet Buttmannus, abesse ὦ ante vocativum: idque ulceris vestigium esse putat. Tentat idem hæc: διὰ τί οὖν τις δικάσεται; pro διὰ — δικασταί. Elegans conjectura; quam mihi tamen non persuadet. Etiam magis hiare crederem argumentationem, nisi ad superiora respiceretur in illo διὰ τί; Neque additur ubique illud ὦ. Mente expleo sententias hunc in modum: διὰ τί — τοσαύτῃ συμφορᾷ περιπέσοιμι ἄν; Respondet aliquis: ὅτι ἠμύνω τὸν Μειδ. Regerit orator: Οὐδὲν λέγεις. εἰ γὰρ κ. τ. λ. Integras sententias subaudiri ante γὰρ, quod ad suppressa retro spectat quodammodo, notum est. Ergo cum Ulpiano, H. Wolfio, et Augero ἀποσιώπησιν et ego hic agnosco. SPALDING.

λβ'. Διαφθαρέντος Νικοδήμου] Historiam hanc de cæde Nicodemi narrat Ulpianus ad locum, Scholiastes item ad Æschinem περὶ παραπρεσβ. §. 46. et Athenæus l. 13. Vide præterea eundem Æsch. ibid. §. 52. et Orat. c. Timarch. versus finem. TAYLOR.

Ἐπεξῆμεν] Ἐπεξῆμεν (sic Wolfius) pro ἐπεξῄειμεν, et fortasse τῷ Ἀριστάρχῳ. Τὸ γὰρ ἐπεξιέναι καὶ ἐπεξελθεῖν δοτικῇ συντάσσεται. WOLF. Rectissime ι subscripsit τῷ η H. Wolfius, quod perpetuo omitti, cum subscribendum est, in codd. maxime vetustioribus ad eandem formam, ᾖμεν, monet Brunckius ad Arist. Plut. 659. Pro singulari sua confidentia Reiskius de suo dedit ἐπεξῄειμεν. Idem, qui hic simplicissimam κράσεως formam non agnoscit, defendit insolentem mox structuram ἐπεξιέναι Ἀρίσταρχον acc. cas. pro Ἀριστάρχῳ, quod vult H. Wolfius. Vellem exemplis firmasset, quod ait etiam accusativo jungi ἐπεξιέναι. Mihi nullum ejusmodi structuræ succurrit. SPALDING.

Ἔπειθεν] Πείθειν ἐπεχείρει. WOLF.

Κέρματα] Legendum videtur χρήματα. Nec enim verisimile est, Midiam nummis minutulis oblatis, sed notabili aliqua pecuniæ summa promissa, tantum facinus illis persuadere voluisse. JURIN. Non est nihili dubitatio Jurini de hoc vocabulo, qui malit χρήματα, cum absurdum videatur minutis numulis corrumpere hosce homines voluisse Midiam. Nisi forte indignatio est corruptionem rejicientium. Saltem difficilior vox non videtur faciliori mutanda esse. SPALDING.

Δημοσθένει δὲ τὴν γραφὴν τοῦ φόνου παραγράψασθαι] Hoc in loco παραγράφομαι, non tam *præscribere* significat et *excipere*.

[1]Λαβὲ δή μοι καὶ τὸν περὶ τῶν δωρεῶν νόμον. ἐν ὅσῳ δὲ τὸν 550 νόμον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λαμβάνει, βούλομαι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, δεηθεὶς ὑμῶν [2]ἁπάντων· πρὸς Διὸς καὶ θεῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, περὶ πάντων, ὧν ἂν ἀκούητέ [3]μου, τοῦθ᾽ ὑποθέντες ἀκούετε τῇ γνώμῃ, τί ἂν, εἴ τις ἔπασχε τοιαῦθ᾽ ὑμῶν, ἐποίει, καὶ τίνα ἂν εἶχεν ὀργὴν ὑπὲρ αὑτοῦ πρὸς τὸν [4]ποιοῦντα. ἐγὼ γὰρ ἐνηνοχὼς χαλεπῶς ἐφ᾽ οἷς περὶ τὴν λειτουργίαν ὑβρίσθην, ἔτι πολλῷ χαλεπώτερον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τούτοις τοῖς μετὰ ταῦτα ἐνήνοχα, καὶ μᾶλλον ἠγανάκτηκα. τί γὰρ ὡς ἀληθῶς πέρας ἂν φήσειέ τις εἶναι κακίας, [5]καὶ τίνα ὑπερβολὴν ἀναιδείας καὶ ὠμότητος καὶ ὕβρεως, ἄνθρωπος εἰ ποιήσας δεινὰ, νὴ Δία, καὶ πολλὰ, ἀδίκως τινὰ, ἀντὶ τοῦ ταῦτ᾽ ἀναλαμβάνειν καὶ μεταγιγνώσκειν, ἔτι πολλῷ δεινότερα [6]ὕστερον ἄλλα προσεξεργάζοιτο, καὶ χρῷτο τῷ πλουτεῖν, μὴ ἐπὶ ταῦτα ἐν οἷς, μηδένα βλάπτων, [7]αὐτὸς ἄμεινόν τι τῶν ἰδίων θήσεται, ἀλλ᾽ ἐπὶ τἀναντία, ἐν οἷς ἀδίκως ἐκβαλών τινα καὶ προπηλακίσας, [8]αὑτὸν εὐδαιμονιεῖ τῆς περιουσίας; ταῦτα τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντα τούτῳ πέπρακται κατ᾽ ἐμοῦ· καὶ γὰρ αἰτίαν ἐπήγαγέ μοι φόνου ψευδῆ, καὶ οὐδὲν ἐμοὶ προσήκουσαν, ὡς τὸ πρᾶγμα αὐτὸ ἐδήλωσε. Καὶ γραφὴν λειποταξίου με ἐγράψατο, τρεῖς αὐτὸς τάξεις λελοιπώς. καὶ τῶν ἐν Εὐβοίᾳ πραγμά-

[1] λάβε T. R. [2] ἁπάντων, - - δικασταὶ, T. ἁπάντων πρὸς - - δικασταί· R. [3] Deest μου. T. [4] ποιοῦντα; T. [5] ἢ καὶ T. [6] Deest ὕστερον. T. [7] αὐτὸς R. [8] αὐτὸν R.

quam *accusationem transcribere et transferre*, vel *Demosthenem præterea accusare, et in eum, præterito alio, accusationem crimenque intendere*. Plura in Commentariis Bud. ubi etiam περὶ παραγραφῆς ex Quintiliano. *Ex edit.* HERVAG.

Τὴν γραφὴν τοῦ φόνου π.] Ἀναθεῖναι τὴν αἰτίαν τοῦ φόνου. WOLF.

Παράγραψασθαι] Reiskium optime cepisse hujus vocabuli sensum credo. Est *præter jus et fas accusare*. SPALDING.

Λαβὲ] Oxytonum contra omnes edd. feci imperativum ex præcepto Mœridis. IDEM.

Λαμβάνει] De hujusmodi artificio oratorio in scriptis etiam orationibus extemporalitatem (τὸ αὐτοσχέδιον) simulandi, vide elegantem F. A. Wolfii disputationem ad Leptin. §. ιη. fin. Præter loca ibi tractata vid. Verr. lib. 3. c. 10. ubi nutus scribæ, et c. 25. ubi risus Apronii in judicio ipso, tangitur. Ulpianus quoque in nostro loco schema agnoscit. IDEM.

Ἁπάντων] Ita distinguendum: ὑμῶν ἁπάντων πρὸς Διὸς — ἀκούετε τῇ γνώμῃ. MARKLAND.

Ὑποθέντες] Ὑποθέντες τῇ γνώμῃ, τουτέστιν, οὕτω διανοηθέντες καὶ ὑπολαμβάνοντες. WOLF.

Τούτοις] Ἐπὶ τούτοις. MARKLAND. Vid. add. ἐπὶ ante τούτοις. AUGER. Malim cum Marklando et Reiskio, ἐπὶ præmitti τῷ τούτοις. SPALDING.

Ὑπερβολὴν] Rectius hæc et felicius vertit Hier. Ferro Italus: *Percioche che fine, per Dio, al far male si porrà, o che maggiore isfacciataggine, crudeltà, o ingiuria aspetteremo, che etc.* TAYLOR.

Ταῦτ᾽ ἀναλαμβάνειν] Ἐπανορθοῦν καὶ μεταθέσθαι. WOLF.

των, — τουτὶ γὰρ αὖ μικροῦ παρῆλθέ [1]με εἰπεῖν —, ἃ Πλούταρχος, ὁ τούτου ξένος καὶ φίλος, διεπράξατο, ὡς ἐγὼ αἴτιός εἰμι, [2]κατεσκεύασε, πρὸ τοῦ τὸ πρᾶγμα γενέσθαι πᾶσι φανερὸν διὰ Πλουτάρχου γεγονός· καὶ τελευ-
551 τῶν, βουλεύειν μου λαχόντος, δοκιμαζομένου κατηγόρει. Καὶ τὸ πρᾶγμα εἰς ὑπέρδεινόν μοι περιέστη· ἀντὶ γὰρ τοῦ δίκην, ὧν ἐπεπόνθειν, λαβεῖν, δοῦναι πραγμάτων, ὧν οὐδὲν ἐμοὶ προσῆκεν, ἐκινδύνευον. καὶ ταῦτα πάσχων ἐγὼ, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον, ὃν διεξέρχομαι [3]νυνὶ πρὸς ὑμᾶς, ἐλαυνόμενος, οὐκ ὢν οὔτε τῶν ἐρημοτάτων, οὔτε τῶν ἀπόρων κομιδῇ, οὐκ ἔχω, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅ τι χρὴ ποιῆσαι. εἰ γὰρ εἰπεῖν τι καὶ περὶ τούτων ἤδη δεῖ, οὐ μέτεστι τῶν ἴσων, οὐδὲ τῶν ὁμοίων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς τοὺς πλουσίους τοῖς πολλοῖς ἡμῶν· οὐ μέτεστιν· οὔ· ἀλλὰ καὶ χρόνοι τούτοις τοῦ δίκην ὑποσχεῖν, οὓς ἂν αὐτοὶ βούλωνται, δίδονται· καὶ τἀδικήματα ἕωλα τὰ τούτων ὡς ὑμᾶς καὶ ψυχρὰ ἀφικνεῖται. τῶν δ᾽ ἄλλων ἡμῶν ἕκαστος, ἄν τι συμβῇ, πρόσφατος κρίνεται. καὶ μάρτυρές εἰσιν ἕτοιμοι τούτοις, καὶ συνήγοροι πάντες εὐτρεπεῖς καθ᾽ ἡμῶν· ἐμοὶ δὲ οὐδὲ τἀληθῆ μαρτυρεῖν ἐθέλοντας ὁρᾶτε ἐνίους.

λγ΄. Ταῦτα μὲν οὖν εἴποι τις ἂν, οἶμαι, θρηνῶν. τὸν δὲ νόμον μοι λέγε ἐφεξῆς, ὥσπερ ἠρξάμην. Λέγε.

[1] μοι T. [2] κατεσκεύαζε T. [3] νῦν T.

Παρῆλθέ μοι] Με conjecit Cl. Wolfius, quo pacto legitur in optimo Aug. et Regg. α. β. Deinde legit etiam v. 5. λαχόντος καὶ δοκιμαζομένου, consentiente Baroc. TAYLOR. cf. supra p. præc. not. λαμβάνει. SPALDING.

Πλούταρχος] Plutarchus Eretriæ in Eubœa tyrannus contra Philippum Atheniensium opem imploraverat, cui suppetias ire ad suscipiendum bellum ἄδοξον καὶ δαπανηρὸν solus tum vetabat Demosthenes. Cum autem vinceretur ejus sententia, missæ sunt copiæ, Phocione et Hegesilao ducibus. Experti vero sunt deinde Athenienses, οἷα τῶν ὄντων ἀνθρώπων οὐδένες πώποτε πεπόνθασιν ὑπὸ τούτων, οἷς ἐβοήθησαν, deficientibus Eubœensibus, quippe qui libertati suæ timerent ab ipsis iis copiis Atheniensium. cf. Orat. Dem. de pace, §. β΄. IDEM.

Δοκιμαζομένου] Examen subire cogebantur, generis et ætatis et vitæ anteactæ, quicunque sorte senatores exiisent. IDEM.

Ὁμοίων] Νόμων Obsop. Ital. et Vindob. Sed vulgata amplector. Modo, v. 14. pro τοῖς πολλοῖς, τοῖς λοιποῖς iidem Ital. et Vindob. Interea corrige ἡμῖν. Non enim dicitur *multi e nobis*, sed oppositio est inter τοὺς πλουσίους, et ἡμᾶς τοὺς πολλούς. Quod quantum intersit vel me silente animadvertis probe, mi bone Lector. Vide interea, quæ dixi ad §. μ΄. fin. TAYLOR. Valde placet Taylori emendatio ἡμῶν mutantis in ἡμῖν. Non tamen dixerim, an frequenter apud scriptores pronomen postponatur, cum usitatissimum sit; ἡμῖν τοῖς πολλοῖς. Fortasse tamen ἡμῶν eundem habet sensum et est τ. π. ἡ. pro his, τοῖς πένησι τῶν Ἀθηναίων. SPALDING.

Χρόνοι] *Moræ*, ut supra §. κδ΄. in testimonio. IDEM.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐάν τις Ἀθηναίων λαμβάνῃ παρά τινος, ἢ αὐτὸς [1]διδῷ ἑτέρῳ· ἢ διαφθείρῃ τινὰς ἐπαγγελλόμενος, ἐπὶ βλάβῃ τοῦ δήμου, καὶ [2]ἰδίᾳ τινὸς τῶν πολιτῶν, τρόπῳ ἢ μηχανῇ ἡτινιοῦν, ἄτιμος ἔστω καὶ παῖδες καὶ τὰ ἐκείνου.

Οὕτω τοίνυν οὗτός ἐστιν ἀσεβὴς ἄνθρωπος καὶ μιαρὸς, καὶ πᾶν ἂν ὑποστὰς εἰπεῖν καὶ πρᾶξαι, — εἰ δ' ἀληθὲς, ἢ ψεῦδος, ἢ πρὸς ἐχθρὸν, ἢ [3]φίλον, [ἢ] τὰ τοιαῦτα, ἀλλ' [4]οὐδ' ὁτιοῦν διορίζων —, ὥστ' ἐπαιτιασάμενός με φόνου, 552

[1] διδῷ T. [2] Deest ἰδίᾳ. T. [3] φίλον, ἢ T. φίλον ἤ, R. [4] οὐδοτιοῦν T. R.

λγ'. Ἐπὶ βλάβῃ] *Ad nocendum populo*, adde, *vel alicui civium*. Nam legendum puto: ἢ τινὸς τῶν πολιτῶν, non καὶ τινός. Jurin.

Καί τινος τῶν πολιτῶν] Ita lege, non καὶ διά τινος. Et [v. 7.] εἰπεῖν καὶ πρᾶξαι. hoc malo, quam διαπρᾶξαι, διαπράξασθαι facilius admitterem. Et εἴτ' ἀληθὲς, non εἰ δ'. Et [p. 81. v. 3.] εἴασε δ' ἀρχιθεωροῦντα, ut et Ulpianus, et Obsopœus, et Felicianus habent, non ἀρχιερεῦντα. Wolf. Examinemus singula. Primo ab omnibus Codd. tam editis, quam MStis, alteram lectionem recipi video καὶ διά τινος. Codex Ital. cum habeat καὶ ἰδίᾳ τινὸς, idem velle videtur. Error enim vocis ἰδίᾳ oritur ex vicinia verbi præcedentis. Tu ipse, Wolfi, bene reddidisti lectionis antiquæ sensum in ista tua interpretatione: bene etiam Italus: *o per mezzo d' alcun cittadino.* Non nego itaque vim et genium tuæ correctionis, si per Codd. liceret. Deinde διαπρᾶξαι habent Editt. et MSti præstantiores, Felic. Man. Vindob. Obsop. et Aug. Forte καὶ δὴ πρᾶξαι, Simo Fabricius. Quod inutile et otiosum. Proxime εἰ δ' ἀληθὲς cum vulgatis, non εἴτ' ἀληθές. Si hæc verba usque ad διορίζων mecum parenthesi includas, illud rectissime se habere sentias. Ultimo, istud ἀρχιθεωροῦντα est probum, ἀρχιερεῦντα uno nititur Aldino. De ἀρχιθεωροῖς vide, quæ diximus ad Marmor Sandvicense. Hoc vero comma cum Italico Interprete, non cum Wolfio, vertas ita: *Hora costui è si impio, e scelerato huomo, et a fare et a dire ogni cosa cosi auduce (ne se e vera o falsa, ne verso nimico o amico, e simil cose, fa niuna distintione) che quantunque m' habbia incolpato d' homicidio — nondimeno* etc. Tayl.

Ἢ τὰ τοιαῦτα] Forte καὶ τὰ τοιαῦτα. Markland. Uncis inclusimus vocabulum ἢ, quod tenebras offundit loco alias clarissimo. Est enim, ut recte monet Reiskius, frequens apud Dem. forma subjiciendi, post longiorem variarum rerum enumeratarum seriem, τὰ τοιαῦτα, quo singula ea in unum comprehenduntur et quasi ἀνακεφαλαιοῦται. Ab hujusmodi locutione alienum esse ἢ me tacente unusquisque sentiat. Poterat autem facile a librario, aliud agente, iterari etiam hic. Reiskii ratio, qua hanc literam ita signat: ἤ. et putat pendere vocem ab εἰ, quod antecedit, auctoritate Græci sermonis carere mihi videtur, et debebat ille exempla conjunctivi huic particulæ (εἰ) juncti apponere; cf. Vig. Zeun. 490. et Hoogev. 227. Lectio est in margine Parisino, auctore carens illa, τοιαῦτα ἄλλα (pro τοιαῦτα, ἀλλ') quam neglexit Reiskius in varietate lect. Ea possit blandiri lectori, si quis immemor sit usus Demostheni peculiaris ἐν τοῖς: ἀλλ' οὐδ' ὁτιοῦν. ἀλλὰ ibi est pro mera intentione negationis, quasi dicas: non modo parum, *sed* ne minimum quidem. Spalding.

Ὥστ' ἐπαιτιασάμενός με φόνου — περιεῖδε ταῖς σεμναῖς θεαῖς ἱεροποιὸν αἱρεθέντα] *Hic qui me cædis crimine reum facere instituit, cum ego a curia sacrificulus tertius designatus sum e numero omni civium; ut sacrum pro populo Deabus venerandis facerem* (sic enim Eumenidas appellabant) *nulla intercessione obstitit quo minus sacrificium auspicarer.* Purgare se vult Demosthenes suspicione conscientiæ cædis, quam ei inimicus objecerat. Summa autem fuit cura antiquis vindicandarum cædium. In curia enim Areopagitarum sacrum fiebat Eumenidibus, quas σεμνὰς θεὰς vocant, bene ominandi gratia. eas enim existimari volebant ejus esse curiæ præsides, in qua sicarii judicabantur, tanquam vindices, ultricesque hominum necatorum. Quibus sacrificuli ob id tres erant instituti, id est, ἱεροποιοί. Notandum præterea, quod in Areopago cædes consultæ judicabantur, id est, φόνοι ἐκ προνοίας, non autem, ἀκούσιοι. Plura vide in Annotationibus poster. in Pandect. *Ex edit.* Hervag.

καὶ τοιοῦτο πρᾶγμα ἐπαγαγὼν εἴασε μέν με εἰσιτήρια ὑπὲρ τῆς βουλῆς ἱεροποιῆσαι, καὶ θῦσαι, καὶ κατάρξασθαι τῶν ἱερῶν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ὅλης τῆς πόλεως, εἴασε δ' ἀρχιθεωροῦντα ἀγαγεῖν τῷ Διῒ τῷ [1]Νεμείῳ τὴν κοινὴν ὑπὲρ τῆς πόλεως θεωρίαν· περιεῖδε δὲ ταῖς σεμναῖς θεαῖς ἱερο-

[1] Νεμίῳ T. R.

Εἰσιτήρια] Ἐγίγνετο θυσία μελλούσης εἰσιέναι τῆς βουλῆς εἰς τὸ βουλευτήριον, ὥστε κατὰ γνώμην ἀπαντῆσαι τῶν πραγμάτων τὴν σκέψιν· καὶ ταύτην ἐκάλουν εἰσιτήρια. Ulpian. Spalding.

Νεμείῳ] Contra omnes edd. et Codd. ε inserui huic nomini. Nusquam enim invenio Δία Νέμιον, qui quam facile a male pronuntiante potuerit ex Νεμείῳ corrumpi, in promptu est. Ἀρχιθεωροῦντα recte sic exponit Ulpianus: ἄρχοντα θεωρόν. θεωροὶ δὲ ἦσαν οἱ τὰς θυσίας τοῖς ἔξω θεοῖς ἀποφέροντες. Nota *theoria* ex historia Socratis. Idem.

Ταῖς σεμναῖς θεαῖς] Ταῖς Ἐριννύσιν ἢ Εὐμενίσι, Furiis, quæ κατ' εὐφημισμὸν Venerandæ Deæ vocantur. Wolf. Sollicitavit hunc locum Philippus Iacobus Maussacus doctus Vir in suis ad Harpocrationem notis, pag. 260. et adeo audacter pronunciat, eum esse corruptum, ut fere minetur plagas iis, qui contrarium sentiunt. Sed quibus viris? Ulpiano primum, antiquo Demosthenis scholiasti, deinde Budæo, Sigonio, et omni ferme Eruditorum catervæ. Operæ pretium est audire ejus verba. Sic igitur ille de hoc Demosthenis loco: *Quæ verba hactenus ita lacera et corrupta remanserunt, nec est ullus ex his, qui aliquid in Demosthenem contulerunt, qui non crediderit, veram esse hanc hujus loci lectionem, et qui non concluserit cum Ulpiano ex horum verborum auctoritate, tres tantum fuisse Dearum illarum ἱεροποιούς.* Ulpianus: τρεῖς δὲ ἴσως ὑπέστησεν, ἐπεὶ καὶ τρεῖς δοκοῦσιν εἶναι θεαί. *Eandem opinionem amplexati sunt viri doctissimi post illum, Budæus, Sigonius, et omnis ferme Eruditorum caterva. Nos primi monere volumus, textum Demosthenis esse corruptissimum, et non tres tantum Dearum illarum ἱεροποιοὺς fuisse, sed decem. Togam compone, lector, et te a regina veritate abduci patere. Verba Demosthenis sic corrigo:* περιεῖδε ταῖς σεμναῖς θεαῖς ἱεροποιὸν αἱρεθέντα ἐξ Ἀθηναίων ἁπάντων, καὶ περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν καταρξάμενον. *Ex* περὶ τὸν *fecerunt* τρίτον *Notarii, et vocem* καιρὸν *prætermisere. Quæ cum ita se habeant, corruit omne fundamentum, quo suffulta videbatur sententia prior; ex verbis enim Demosthenis conjiciebant omnes, tres tantum fuisse* ἱεροποιοὺς *Eumenidum. Sed non sufficit, corruisse fundamentum, nisi tota domus aut ædificium susque deque vertatur et pessundetur. Superest probandum, decem fuisse* ἱεροποιοὺς *Venerandarum Dearum, ut nostra melius adstruatur opinio: quod exsequimur breviter, ne vadimonium videamur deserere. Nam fidejussorem dabimus Dinarchum, qui est solvendo, et in Orat.* κατὰ Λυκούργου εὐθύνων, *quæ nobis periit, ita locutus est:* καὶ τὰς σεμνὰς θεὰς, αἷς ἐκεῖνος ἱεροποιὸς καταστὰς, δέκατος αὐτός. *Quisquis ille erit, qui in posterum ibit inficias, et hæc negare audebit, næ cerritus ille, et qui ad Prætorem et cognatos amandetur, dignus erit.* Hæc Maussacus maximo verborum apparatu, et satis quidem pro imperio minas agit cum omnibus literatis. Sed tandem modestius agat, et bacchari desinat, vel illi sua verba reddentur, et pro cerrito circumferri jubebitur, qui tam confidenter ex loco Dinarchi, et oratione, quæ non exstat, textum Demosthenis antiquissimis Ulpiani scholiis confirmatum, et optimum sensum habentem, mutare non erubescit, et ex τρίτον αὐτὸν facit καὶ περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν, sine necessitate, sine verisimilitudine, additis decem literis. Sed dicat, si potest, quare potius Demosthenes ex Dinarcho, quam Dinarchus ex Demosthene corrigendus: nam multo facilius ex δέκατος fiet τρίτος, quam ex τρίτον αὐτὸν fiat καὶ περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν, ut vult Maussacus. Sed demus, Dinarchi locum non esse ex Demosthene corrigendum, (quod facio lubens, utpote qui credam, utrumque locum esse sanum) quis nobis præs est, non variasse numerum τῶν ἱεροποιῶν, prout res exigebat, vel ex populi libitu, vel ex oraculorum monitis, vel ex vatum responsis? Quis denique negare potest, non potuisse ex illis decem, de quibus loquitur Dinarchus, (si numerus ille fuit ordinarius et status, quod non probatur) populum tres eligere ἐξαιρέτους ad sacrificium quoddam, vel ad θεωρίαν, i. e. *sacram legationem*, vel aliud quod ministerium sacrum exsequendum? Certe quod ait Demosthenes τρίτον αὐτὸν, non παρέλκει, sed ad ejus dignitatem augendam

ποιὸν αἱρεθέντα ἐξ Ἀθηναίων ἁπάντων τρίτον αὐτὸν, καὶ καταρξάμενον τῶν ἱερῶν. ἆρ᾽ ἂν, εἴγ᾽ εἶχε στιγμὴν, ἢ σκιὰν τούτων, ὧν κατεσκεύαζε κατ᾽ ἐμοῦ, ταῦτ᾽ ἂν εἴασεν; ἐγὼ μὲν οὐκ [1]οἴομαι. οὐκοῦν ἐξελέγχεται τούτοις ἐναργῶς, ὕβρει ζητῶν με ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς [2]πόλεως. ἐπειδὴ τοίνυν τοῦτο τὸ πρᾶγμα οὐδὲ καθ᾽ ἓν, πανταχῇ στρέφων, οἷός τ᾽ ἦν ἀγαγεῖν ἐπ᾽ ἐμὲ, φανερῶς ἤδη δι᾽ ἐμὲ τὸν Ἀρίσταρχον ἐσυκοφάντει, καὶ τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ· τῆς δὲ βουλῆς περὶ τούτων καθημένης, καὶ σκοπουμένης, παρελθὼν οὗτος· ἀγνοεῖτ᾽, ἔφη, τὸ πρᾶγμα, ὦ [3]βουλή; καὶ τὸν αὐτόχειρα ἔχοντες, λέγων τὸν Ἀρίσταρχον, μέλλετε καὶ ζητεῖτε, καὶ [4]τετύφωσθε; οὐκ ἀποκτενεῖτε; οὐκ ἐπὶ τὴν οἰκίαν βαδιεῖσθε; οὐχὶ συλλήψεσθε; καὶ ταῦτ᾽ ἔλεγεν ἡ μιαρὰ καὶ ἀναιδὴς αὕτη κεφαλὴ, ἐξεληλυθὼς τῇ προτεραίᾳ, παρ᾽ Ἀριστάρχου, καὶ χρώμενος ὥσπερ ἂν ἄλλος τις αὐτῷ τὰ πρὸ τούτου, καὶ, ὅτ᾽ ηὐτύχει, πλεῖστα παρεσχηκότος πάντων ἐκείνου πράγματά μοι, περὶ τῶν πρὸς τοῦτον διαλλαγῶν.

λδ΄. Εἰ μὲν οὖν εἰργάσθαι τι τούτων, ἐφ᾽ οἷς ἀπόλωλεν, ἡγούμενος τὸν Ἀρίσταρχον, καὶ πεπιστευκὼς τοῖς τῶν αἰτιασαμένων λόγοις, ταῦτ᾽ ἔλεγε· χρῆν μὲν οὐδ᾽ οὕτω. με-

[1] οἶμαι T. [2] πατρίδος T. R. [3] βουλὴ, T. [4] τετύφασθε. T.

pertinet: nam quo pauciores fuerant, eo digniores videbantur, et phrasis τρίτος αὐτὸς manat ex puriore Hellenismo. Ea usus est sæpe Thucydides. Sed et ipse Dinarchus in loco a Maussaco citato, δέκατος αὐτὸς, debebat monere eum, ut pruritum suum corrumpendi, non corrigendi, Demosthenis sedaret, et ab hoc loco manus suas contineret. Ego certe cum Ulpiano, Budæo, Sigonio, malo cerritus vocari, quam esse Maussaci nimiæ confidentiæ hoc loco συνθιασώτης. PALMER. Maussacus, notante eruditissimo Valesio, emendationem suam ex Etym. M. mutuo sumsit, qui ita laudat hunc locum Demosthenis. Ineptam tamen crisin vocat idem Valesius, hominemque ait modestius egisse, si contentus fuisset dicere, καὶ τρίτον αὐτὸν καταρξάμενον τῶν ἱερῶν, in qua emendatione tantum καὶ transponitur. TAYLOR. οὕτω καλοῦσιν Ἀθηναῖοι τὰς Ἐρινύας. Harpocration. Vocem ἱεροποιὸς vide exposita §. μζ΄. fin. Not. SPALDING.

Ἐξελέγχεται] Restitui ex Edit. Benenati et MSS. Baroc. Lind. Vindob. et Ital. Vulgo ἐξελέγξεται. TAYLOR.

Πόλεως] Veriorem lectionem credo hanc Paris. ε. vulgata πατρίδος. SPALDING.

Δι᾽ ἐμὲ] Cum Demosthenem ipsum non posset, amicum ejus vexavit. Non multo post, in eandem sententiam dicit, §. λδ΄. λέγων δὲ καὶ καταιτιώμενος ταῦτα ἕνεκα τοῦ συκοφαντεῖν ἐμέ. In variis lectionibus annotatum est δι᾽ ἐμοῦ [ita legunt MSS. Ald. Felic. et Manut. Regg. α. β. ε. Ital. Vind. Lindenb. Baroc. et Ulpianus] sed illud melius. Μετ᾽ ἐμὲ, post me, vel, *me relicto*, rectius legi videretur. WOLF. Fallitur Vir doctissimus: δι᾽ ἐμὲ bene explicatur in sequentibus, §. λδ΄. ἕνεκα τοῦ συκοφαντεῖν ἐμέ. TAYLOR. Wolfius: *me relicto*. Immo: *mea causa*, vel, *propter me*, nempe ut facti invidiam ad me derivaret. JURIN.

λδ΄. Χρῆν μὲν οὐδ᾽ οὕτω] Legendum ἐχρῆν. IDEM.

553 τρία γὰρ δίκη παρὰ τῶν φίλων ἐστὶν, ἄν τι δοκῶσι πεποιηκέναι δεινὸν, μηκέτι τῆς λοιπῆς φιλίας κοινωνεῖν. τὸ δὲ τιμωρεῖσθαι καὶ ἐπεξιέναι, τοῖς πεπονθόσι καὶ τοῖς ἐχθροῖς καταλείπεται. ὅμως δ᾽ ἔστω τούτῳ γε συγγνώμη. εἰ δὲ [1]ἁλῶν μὲν κοινωνήσας, καὶ ὁμωρόφιος γενόμενος, ὡς οὐδὲν εἰργασμένῳ, φανήσεται, λέγων δὲ καὶ καταιτιώμενος ταῦθ᾽ ἕνεκα τοῦ συκοφαντεῖν ἐμέ· πῶς οὐ δεκάκις, μᾶλλον δὲ μυριάκις, ἔστ᾽ ἀπολωλέναι δίκαιος; ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ τῇ [2]μὲν προτεραίᾳ, ὅτε ταῦτ᾽ ἔλεγεν, εἰσεληλύθει, καὶ διείλεκτο ἐκείνῳ· τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ πάλιν [3]αὖ — τοῦτο γὰρ, τοῦτο οὐκ ἔχον ἐστὶν ὑπερβολὴν ἀκαθαρσίας, ἄνδρες Ἀθηναῖοι — εἰσελθὼν οἴκαδε ὡς ἐκεῖνον, καὶ ἐφεξῆς οὑτωσὶ καθεζόμενος, τὴν δεξιὰν ἐμβαλὼν, παρόντων πολλῶν, μετὰ τοὺς ἐν τῇ βουλῇ τούτους λόγους, ἐν οἷς αὐτόχειρα, καὶ τὰ δεινότατα εἰρήκει τὸν Ἀρίσταρχον, ὤμνυε μὲν κατ᾽ ἐξωλείας μηδὲν εἰρηκέναι περὶ αὐτοῦ φλαῦρον, καὶ οὐδὲν ἐφρόντιζεν ἐπιορκῶν, καὶ ταῦτα παρόντων τῶν συνειδότων· ἠξίου δὲ καὶ πρὸς ἐμὲ [4]αὐτῷ δι᾽ ἐκείνου γίγνεσθαι τὰς διαλύσεις· καὶ τούτων τοὺς παρόντας ὑμῖν καλῶ [5]μάρτυρας. Καίτοι πῶς οὐ δεινὸν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μᾶλλον

[1] λαλῶν μὲν, καὶ ὁμωρ. γιγνόμενος T. *ἁλῶν μὲν κοινωνὸς, καὶ ὁμωρ. γιγνόμενος R. [2] Deest μέν. T. [3] Deest αὖ. T. [4] αὐτῷ R. [5] μάρτυρας. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. T. μάρτυρας. [Μάρτυρες.] R.

Ὅμως δ᾽ ἔστω τούτῳ] S. τῷ γενομένῳ τούτῳ, τῷ Μειδίᾳ βδελυρῷ ὄντι ἀνθρώπῳ, καὶ ἀλογίστως πάντα τολμῶντι. Melius hoc quam τοῦτό γε. WOLF.

Τούτῳ] Τούτων. MARKLAND. Puto τούτου. JURIN.

Εἰ — γενόμενος] Expressi locum ut exhibetur ab Henr. Stephano in Thesauro ad voc. ἅλς. Dicit ille sic legi eum in optimis et vetustissimis Codd., qui sunt profecto Parisini ii, quibus si ad finem usque uti per vitam licuisset Morelio in emendando Demosthene, jam diu in ora editionis Parisinæ vidissemus præstantissimam hanc lectionem. Nunc Lambinus vicarius illius diligentiæ accitus, levi, quod aiunt, brachio negotium tractans, neglexit unicum hujus loci constituendi præsidium. Reiskius, qui Stephanum non videtur evolvisse, in eandem fere lectionem conjectura incidit ingeniosissima, deductus scriptura Aug. pr. ubi legitur αλῶν sine spiritu. Vulgata sic habet: εἰ δὲ, λαλῶν μὲν καὶ ὁμωρόφιος γιγνόμενος. ἁλῶν κοινωνεῖν est mensæ consortem, convivam alicujus esse. SPALDING.

Τῇ προτεραίᾳ ὅτε] F. τῇ προτεραίᾳ ἢ ὅτε. Vid. Lect. Lysiac. cap. 1. deinde τῇ θ᾽ ὑστεραίᾳ πάλιν. TAYLOR. Ita quoque Augerus.

Τοῦτο γὰρ, τοῦτο οὐκ ἔχον ἐστὶν ὑπερβολὴν ἀκαθαρσίας] *Hoc scelus nullo scelere superari potest.* opponitur enim τῇ ἐλλείψει ἡ ὑπερβολή. De quo etiam κατὰ Ἀφόβου. *Ex edit.* HERVAG.

Μηδὲν εἰρηκέναι περὶ αὐτοῦ φλαῦρον] Φλαῦρον et φαῦλον in MSS. sæpius confunduntur, uti in hoc loco, et rursus §. λέ. Earum autem vocum significationes diremit Eranius Philo, quem nuper edidit bono rei literariæ natus Cl. Valckenaer: φλαῦρον καὶ φαῦλον διαφέρει. φλαῦρον μὲν γάρ ἐστι τὸ μικρὸν καὶ κοῦφον κακόν. φαῦλον δὲ τὸ μέγα. Quod quam recte dixit, non definio. TAYLOR.

Αὐτῷ] Αὑτῷ, *sibi ipsi*. MARKLAND.

Μάρτυρες] Vix credo, hic adesse Testes, qui infra de hac re adducuntur, sc. §. λέ.

δὲ ἀσεϐὲς, λέγειν ὡς φονεὺς, καὶ πάλιν, ὡς οὐκ εἴρηκε ταῦτ',
ἀπομνύναι· καὶ φόνον μὲν ὀνειδίζειν, τούτῳ δ' ὁμωρόφιον
γίγνεσθαι; κἂν μὲν ἀφῶ τοῦτον ἐγὼ, καὶ προδῶ τὴν
ὑμετέραν καταχειροτονίαν, οὐδὲν, ὡς ἔοικεν, ἀδικῶ. ἂν δ'
ἐπεξίω, λέλοιπα τὴν τάξιν, φόνου κοινωνῶ, δεῖ με ἀνηρπά- 554
σθαι. ἐγὼ δ' αὖ τοὐναντίον [1]οἴομαι· εἰ τοῦτον ἀφῆκα, λελοιπέναι μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν τοῦ δικαίου τάξιν, φόνου δ' ἂν εἰκότως ἐμαυτῷ λαχεῖν. οὐ γὰρ ἦν μοι δήπου βιωτὸν τοῦτο ποιήσαντι.

λέ. Ὅτι τοίνυν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι καὶ τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Λυσίμαχος [2]Ἀλωπεκῆθεν, Δημέας Σουνιεὺς, [3]Χάρης Θορίκιος, Φιλήμων Σφήττιος, Μόσχος Παιανιεὺς, καθ' οὓς καιροὺς ἡ εἰσαγγελία ἐδόθη, ἡ εἰς τὴν βουλὴν ὑπὲρ Ἀριστάρχου τοῦ Μόσχου, ὅτι εἴη Νικόδημον ἀπεκτονὼς, οἴδαμεν Μειδίαν, τὸν κρινόμενον ὑπὸ Δημοσθένους, ᾧ μαρτυροῦμεν, ἐλθόντα πρὸς [4] βουλὴν, καὶ λέγοντα, μηδένα ἕτερον εἶναι τὸν Νικοδήμου φονέα, ἀλλ' Ἀρίσταρχον, καὶ τοῦτον αὐτὸν γεγονέναι αὐτόχειρα· καὶ συμβουλεύοντα τῇ βουλῇ βαδίζειν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν Ἀριστάρχου, καὶ συλλαμβάνειν αὐτόν. ταῦτα δὲ ἔλεγε πρὸς τὴν βουλὴν, τῇ προτεραίᾳ μετ' Ἀριστάρχου καὶ μεθ' ἡμῶν συνδεδειπνηκώς. οἴδαμεν δὲ καὶ Μειδίαν, ὡς ἀπῆλθεν ἀπὸ τῆς βουλῆς, τούτους τοὺς λόγους εἰρηκὼς, εἰσεληλυθότα πάλιν ὡς Ἀρίσταρχον, καὶ τὴν δεξιὰν [5][ὡς] ἐμβεβληκύτα· καὶ ὀμνύ-

[1] οἶμαι T. [2] Ἀλωπεκῆθεν T. [3] Χιάρης T. [4] τὴν βουλὴν T. R. [5] ὡς T. R.

Error est Scribæ post vocem consimilem repetentis. Inter hæc duo testimonia nihil nove allegatur, nihil, quod Testium fide comprobari postulavit. TAYLOR. Dele titulum ΜΑΡΤΥΡΕΣ, quia nondum prodeunt testes. AUGER.

Ἀνηρπάσθαι] "Subito et ita e medio tolli, ut vel in exilium, in loca ignota aveharis, vel etiam morti et supplicio tradaris. Quod Tacitus dicit Ann. II. 77. 'ut te inauditum et indefensum - - - primo rumore rapiant.' et Ammianus XV. 5. 65. 'alter ab oriente raptus odiis inimicorum addiceretur.'" D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. IV. cap. VI. p. 416.

Φόνου etc.] Πότερον ἐμαυτὸν ἐμαυτῷ? Quod est aut absurdum, aut ὑπερβολικώτερον. An λαχεῖν τινά? Quia λαγχάνεσθαι dicere noluit, etsi εἰληγμέναι δίκαι reperitur. WOLF. Nihil *absurdum*, aut ὑπερβολικώτερον in isto ἐμαυτὸν ἐμαυτῷ φόνου δίκην λαχεῖν. Sensus est: *si istum dimisissem, jure mihi ipsi dicam homicidii scripsisse viderer.* Proinde tu Wolfii et mentem et interpretationem mecum corrigas. TAYLOR.

λέ. Χάρης] Obsecutus sum Reiskio nomen, quod est in omnibus edd. Χιάρης, de conjectura mutanti. Quod legitur in libris, ignotum plane est, hoc notissimum inter Athenienses. SPALDING.

Ὑπὲρ] Hic iterum malim περὶ, ut supra §. θ'. IDEM.

Ἀλλ' Ἀρίσταρχον] Ἀντὶ τοῦ, ἤ. WOLF.

Αὐτὸν] Αὐτοῦ, ut §. λά. αὐτόχειρά μου. MARKLAND. Ita Manut. Obsop. Reg. *a.* et Cod. Vindob. TAYLOR.

Εἰρηκὼς] Ita pro εἰρηκότα, juxta auctoritatem omnium Editt. et MSS. præter Aldum. Verissime interpretatus est Wolfius, textum reformare aut neglexit, aut dubitavit. IDEM.

Ὡς ἐμβεβληκότα] Interpres *sic injecta dextra.* Proinde ut in superioribus, ἐφεξῆς οὑτωσὶ καθεζόμενος. i. e. *Negligenter, temere,* quod Wolfius ibi in versione non debuit omittere. D. Ioannes IV. 6. ἐκα-

οντα κατ' ἐξωλείας μηδὲν κατ' αὐτοῦ πρὸς τὴν βουλὴν εἰρηκέναι φαῦλον, καὶ ἀξιοῦντα Ἀρίσταρχον, ὅπως ἂν διαλλάξῃ αὐτῷ Δημοσθένην.

Τίς οὖν ὑπερβολή; τίς ὁμοία τῇ τούτου γέγονεν, ἢ γένοιτ'
ἂν, πονηρία; ὃς ἄνδρα ἀτυχοῦντα, οὐδὲν αὐτὸν ἠδικηκότα,
— ἐῶ γὰρ [1]εἰπεῖν φίλον —, ἅμα συκοφαντεῖν ᾤετο δεῖν,
555 καὶ πρὸς ἐμὲ αὐτὸν διαλύειν ἠξίου, καὶ ταῦτ' ἔπραττε, καὶ
χρήματ' ἀνήλισκεν, ἐπὶ τῷ μετ' ἐκείνου κἀμὲ προσεκβαλεῖν ἀδίκως;

λϛ'. Τοῦτο μέντοι τὸ τοιοῦτον ἔθος καὶ τὸ κατασκεύασμα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ τοῖς ὑπὲρ αὐτῶν ἐπεξιοῦσι δικαίως ἔτι πλείω περιϊστάναι κακὰ, οὐκ ἐμοὶ μὲν ἄξιόν ἐστ' ἀγανακτεῖν καὶ βαρέως φέρειν, ὑμῖν δὲ τοῖς ἄλλοις παριδεῖν· πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἀλλὰ πᾶσιν ὁμοίως ὀργιστέον, ἐκλογιζομένοις καὶ θεωροῦσιν, ὅτι τοῦ μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ῥᾳδίως κακῶς παθεῖν ἐγγύτατα ἡμῶν εἰσὶν οἱ πενέστατοι, καὶ ἀσθενέστατοι. τοῦ δ' ὑβρίσαι, καὶ τοῦ ποιήσαντάς [2]τι μὴ δοῦναι δίκην, ἀλλὰ τοὺς ἀντιπαρέξοντας πράγματα μισθώσασθαι, οἱ βδελυροὶ καὶ χρήματ' ἔχοντές [3][εἰσιν ἐγγυτάτω]. οὐ δὴ δεῖ παρορᾶν τὰ τοιαῦτα, οὐδὲ τὸν ἐξείρ-

[1] εἰ T. [2] Deest τι. T. [3] Absunt unci. T.

θέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ. *Jacentes sic temere,* Horatius, L. II. Od. XI. Observabis tamen illud οὑτωσὶ dici, hoc ὡς, quod longe secus. Tu delebis, me fidejussore. Annotavit olim nescio quis, istud εἰρηκότα scribi in nonnullis εἰρηκὼς (ut scribi debuit) nimirum — ως pro — οτα: verum deceptus ὁμοιοτελευτῇ verborum, crisin suam apposuit juxta alteram vocem ἐμβεβληκότα, deinde in textum irrepsit et in hunc diem ibi inveteravit. TAYLOR. *Ut erat* Ovid. Metam. sæpe. H. Stephan. Conformité du langage François avec le Grec. pag. 86. ubi ostendit οὕτως hic valere ὡς ἔτυχεν. Ita Lucian. in Asino. διὰ τί οὕτω καθέζῃ. v. Chrysost. ad locum Ioannis. *In schedis* IDEM.

Ὡς] Turbat orationem vox, quam uncis inclusi. Satis apparet, quomodo potuerit ex proximis irrepere. Abest ab iisdem hisce verbis supra ab ipso Demosthene pronuntiatis. Mirare autem, quam geminum hoc testimonium sit iis, quæ dixerat orator. Dicas contextum esse ab aliquo Grammatico ex iis ipsis; modo constaret, unde nomina testium rescierit ille. SPALDING. ὡς del. vid. AUGER.

Αὐτὸν] Αὑτὸν, se. MARKLAND.

λϛ'. Ἀλλὰ πᾶσιν ὁμοίως ὀργιστέον· ἐκλογιζομένοις κ. τ. λ.] Πάντας ὁμοίως ὀργίζεσθαι προσήκει τοῖς ὑϐρισταῖς καὶ ἐκλογίζεσθαι. Constructio est τοῦ θετικοῦ ἐπιῤῥήματος, οὐχὶ δὲ ἡ τοῦ ῥήματος ἰδία. etsi id ipsum etiam dativum postulat, ut ἐγὼ ὀργίζομαι τοῖς ὑβρισταῖς, ὀργιστέον ἐμοὶ τοῖς ὑβρισταῖς. Observetur et participium dandi casu positum, ut cum verbi constructione consentiat. Alias plerumque accusativo, ταῦτ' ἐγνωκότας καὶ λογιζομένους, et ἐνθυμουμένους, cum sc. verba præcedentia accusativum postulant. WOLF.

Καὶ τοῦ ποιήσαντας μὴ δοῦναι δίκην] Legendum: καὶ τοῦ κακῶς ποιήσαντας μὴ δοῦναι δίκην. Opponitur nimirum τὸ κακῶς ποιήσαντας, τῷ supra posito κακῶς παθεῖν. JURIN.

Εἴσιν ἐγγυτάτω] Nefas duxi signata verba sine uncis, qui a Reiskio jam additi erant, dimittere. Vix enim potuerunt proficisci a Demosthene. SPALDING.

γοντα δέει καὶ φόβῳ τὸ δίκην, ὧν ἂν ἡμῶν ἀδικηθῇ τις, λαμβάνειν παρ᾽ αὐτοῦ, ἄλλο τι χρὴ νομίζειν ποιεῖν, ἢ τὰς τῆς ἰσηγορίας, καὶ τὰς τῆς ἐλευθερίας ἡμῶν μετουσίας ἀφαιρεῖσθαι. ἐγὼ μὲν γὰρ ἴσως διεωσάμην, καὶ ἄλλος τις ἄν, ψευδῆ λόγον καὶ συκοφαντίαν, καὶ οὐκ ἀνήρπασμαι. οἱ δὲ πολλοὶ τί ποιήσετε, ἂν μὴ δημοσίᾳ πᾶσι φοβερὸν καταστήσητε τὸ εἰς ταῦτα ἀποχρῆσθαι τῷ πλουτεῖν; δόντα λόγον, καὶ ὑποσχόντα κρίσιν, περὶ ὧν ἄν τις ἐγκαλῇ, τότ᾽ ἀμύνεσθαι τοὺς ἀδίκως [1]ἐπ᾽ αὐτὸν ἐλθόντας χρὴ, καὶ τότ᾽, ἂν ἀδικοῦντας ὁρᾷ τις, οὐ προαναρπάζειν, οὐδ᾽, ἐπάγοντ᾽ αἰτίας ψευδεῖς, ἄκριτον ζητεῖν ἀποφεύγειν, οὐδ᾽, ἐπὶ τῷ διδόναι δίκην ἀσχάλλειν, ἀλλὰ μὴ ποιεῖν [2]ἐξαρχῆς ἀσελγὲς μηδέν.

λζ΄. Ὅσα μὲν τοίνυν εἴς τε τὴν λειτουργίαν καὶ τὸ σῶμα ὑβρίσθην, καὶ, πάντ᾽ ἐπιβουλευόμενος τρόπον, καὶ πάσχων κακῶς, ἐκπέφευγα, ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, 556
καὶ παραλείπω δὲ πολλά. οὐ γὰρ ἴσως ῥάδιον πάντ᾽ εἰπεῖν. ἔχει δ᾽ οὕτως· οὐκ ἔσθ᾽ ἐφ᾽ ὅτῳ τῶν πεπραγμένων ἐγὼ μόνος ἠδίκημαι, ἀλλ᾽ ἐπὶ μὲν τοῖς εἰς τὸν χορὸν γεγενημένοις ἀδικήμασιν, ἡ φυλὴ, τὸ δέκατον μέρος ὑμῶν, συνηδίκηται· ἐπὶ δ᾽ οἷς ἐμὲ ὕβρισε καὶ ἐπεβούλευσεν, οἱ νόμοι, δι᾽ οὓς

[1] ἐφ᾽ αὐτὸν T. [2] ἐξ ἀρχῆς T.

Τὸ δίκην] Quære, annon τοῦ δίκην — λαμβάνειν. MARKLAND.

Τὰς] Displicet accusativus articuli repetitus ante *μετουσίας*. Poterat facile ille se insinuare inter tot sui generis voculas. SPALDING.

Δόντα] Margo Berolinensis post hanc vocem inserit δέ. Mollior videtur cum eo transitus. IDEM.

Καὶ τότε ἂν ἀδικοῦντας ὁρᾷ τις] F. καὶ ὅταν, vel ὁπόταν ἀδικοῦντά σε ὁρᾷ τις. WOLF. Editt. omnes et MSti plurimi constanter, ut ego editum curavi. Scriptura, quam nulla auctoritate munitus adeo tuetur Wolfius, planissimam et expeditissimam periodum nobis intricatam præstitit. Hem! vide, quantum præstet Lectio nostra: *Si quis te criminetur, sine de te judicium capi; quod ubi diligenter celebratum fuerit, post tuam causam nimirum cognitam, tum demum, si te læsum fuisse queraris, aut si alios criminis alicujus postulas, ad judicem ito: neque tu tuam causam, novo interposito crimine, præreptam velis.* TAYLOR. Recte hæsit in hoc loco H. Wolfius, in corrigendo eo minus felix. Non autem erat, quod ei emendationem tentanti obloqueretur Taylorus et planissimam atque expeditissimam diceret hanc periodum. Reiskius sensit, quod res est, excidisse infinitivum inter τὶς et οὐ qui responderet et opponeretur τῷ προαναρπάζειν. Eorum, quæ proponit, simplicissimum sit, inserere τιμωρεῖσθαι, quod, post τὶς, ab oscitante librario poterat omitti. Sed præterea vitium loco inesse suspicor, in antecedentibus, ubi τότ᾽, ante ἀμύνεσθαι, obscurum et inconcinnum mihi facere videtur insequens καὶ τότ᾽, ante ἂν ἀδικ. Necessarium non est in priori loco, ferri tamen optime posset, nisi iterum subjiceretur deinde. Si expunxeris illic, hic aptissime legetur, et, addito inf. τιμ., tota oratio limpidissime fluet. SPALDING. καὶ ὁπόταν ἀδικοῦντα ἑαυτὸν ὁρᾷ. AUGER.

εἷς ἕκαστος ὑμῶν σῶς ἐστίν· ἐφ᾽ ἅπασι δὲ τούτοις, ὁ θεὸς, ᾧ χορηγὸς ἐγὼ καθειστήκειν, καὶ τὸ τῆς ὁσίας, [1]ὁτιδήποτ᾽ ἐστὶ, τὸ σεμνὸν, καὶ τὸ δαιμόνιον, συνηδίκηται. δεῖ δὴ τούς γε βουλομένους ὀρθῶς τὴν κατ᾽ ἀξίαν τῶν πεπραγμένων παρὰ τούτου δίκην λαβεῖν, οὐχ, ὡς [2]ὑπὲρ ἐμοῦ μόνον ὄντος τοῦ λόγου, τὴν ὀργὴν ἔχειν, ἀλλ᾽, ὡς ἐν ταὐτῷ, τῶν νόμων, τοῦ θεοῦ, τῆς πόλεως, [3]ὁμοῦ πάντων ἠδικημένων, οὕτω ποιεῖσθαι τὴν τιμωρίαν· καὶ τοὺς βοηθοῦντας [4]καὶ συνεξεταζομένους μετὰ τούτου, μὴ συνηγόρους μόνον, ἀλλὰ καὶ δοκιμαστὰς τῶν τούτῳ πεπραγμένων, ὑπολαμβάνειν εἶναι. εἰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σώφρονα καὶ μέτριον πρὸς τἄλλα παρεσχηκὼς αὑτὸν Μειδίας, καὶ μηδένα τῶν ἄλλων πολιτῶν μηδὲν ἠδικηκὼς, εἰς ἐμὲ μόνον ἀσελγὴς οὕτω καὶ βίαιος ἐγεγόνει, πρῶτον μὲν ἔγωγ᾽ ἀτύχημ᾽ ἂν ἐμαυτοῦ τοῦτο ἡγούμην· ἔπειτ᾽ ἐφοβούμην ἂν, μὴ τὸν ἄλλον ἑαυτοῦ βίον οὗτος μέτριον δεικνύων καὶ φιλάνθρωπον, τούτῳ τὸ [5]δίκην δοῦναι, ὧν ἐμὲ ὕβρικε, διακρούσηται. νυνὶ δὲ τοσαῦτ᾽ ἐστὶ δὴ τἄλλα, ἃ πολλοὺς ὑμῶν ἠδίκηκε, καὶ τοιαῦτα, ὥστε τούτου μὲν τοῦ δέους ἀπήλλαγμαι· φοβοῦμαι δὲ πάλιν τοὐναντίον, μὴ, ἐπειδὰν πολλὰ καὶ δεινὰ ἑτέρους ἀκού-
557 σητε ὑπ᾽ αὐτοῦ πεπονθότας, τοιοῦτός τις ὑμῖν λογισμὸς

[1] ὅ, τι δήποτ᾽ T. [2] ὑπὲρ ἡμῶν ὄντος μόνον τοῦ T. [3] ἐμοῦ, T.
[4] καὶ τοὺς συνεξεταζομένους T. R. [5] δίκην ὧν ἐμὲ ὕβρικε δοῦναι T.

λζ΄. Ἐφ᾽ ἅπασι δὲ τούτοις, ὁ θεὸς, ᾧ χορηγὸς ἐγὼ καθειστήκειν] *Postremo deus ipse, cujus ludis peragendis ego choragus designatus fueram, simul fas ipsum ejusque majestas et numen quodcunque est illud tandem, mecum utique contumelia affecta sunt.* nam ὁσία singulariter etiam ut ὅσιον dicitur id quod *fas* appellamus, id est, numen metuendum et reverendum. Idem alibi, οὔτε θεοὺς οὔθ᾽ ὁσίας, pro *nec deos nec fas*, dixit. *Ex edit.* HERVAG.

Ὁτιδήποτ᾽ ἐστὶ] Id ipsum in quo offenditur Reiskius, qui ὁτιδήποτε non nisi elevandi causa subjici solere arbitrabatur, mihi augustum in primis et grande visum est. Sic et Romani *nescio quid* in augendis rebus dicunt non minus quam in extenuandis. Arcanum aliquod et ineffabile numen est *fas* et *justitia*. SPALDING.

Ἐμοῦ] Ὁμοῦ conjecit Wolfius. Eleganter et adeo vere, quam quod ita est maxime. Ita legit quoque Baroc. cum Augustano. Deinde, v. 8. addidi τοὺς ante συνεξεταζομένους juxta fidem omnium Editt. (Aldina excepta) et MSS. Bar. Obsop. Vindob. Ital. Porro, v. 10. ὑπολαμβάνειν pro ὑπολαμβάνετε, cum Bar. Ven. Aug. TAYLOR. Omisi articulum τοὺς, qui abest ab Ald. Cod. Bav. et Wolfiana. Restituit eum de industria Taylorus et servavit Reiskius. Minus recte uterque, nisi fallor. Sunt iidem qui βοηθοῦσι et συνεξετάζονται, quorum vocabulorum posterius est synonymum fere prioris, et recte exponitur ab Ulpiano ἅμα αὐτῷ φαίνεσθαι καὶ συνδιατρίβειν. Pro φαίνεσθαι est ἐξετάζεσθαι supra §. ιθ΄. ἐχθρὸν ἐξεταζόμενον; συνεξετάζεσθαι pro *versari cum aliquo, adesse alicui*, infra: τοὺς ῥήτορας συνεξεταζομένους τούτῳ ὄψεσθε. Bis autem ponendo articulo duo genera hominum designari viderentur. SPALDING.

Δοκιμαστὰς] Δοκιμαστὴς hic est non ἐξεταστὴς, sed ὁ ἀποδεχόμενος καὶ συνευδοκῶν. WOLF.

ἐμπέσῃ· τί [1]οὖν, οὐ δεινότερα, ἢ τῶν ἄλλων εἷς ἕκαστος, πεπονθὼς, ἀγανακτεῖς; πάντα μὲν δὴ τὰ τούτῳ πεπραγμένα, οὔτ' ἂν ἔγωγε δυναίμην πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, οὔτ' ἂν ὑμεῖς ὑπομείναιτ' ἂν ἀκούειν, οὐδ', εἰ τὸ παρ' ἀμφοτέρων ἡμῶν ὕδωρ ὑπάρξειε πρὸς τὸ λοιπὸν, πᾶν, τό τ' ἐμὸν, καὶ τὸ τούτου προστεθὲν, οὐκ ἂν ἐξαρκέσειεν. ἃ δ' ἐστὶ μέγιστα, καὶ φανερώτατα, ταῦτ' ἐρῶ. μᾶλλον δ' ἐκεῖνο ποιήσω. ἀναγνώσομαι μὲν ὑμῖν, ὡς ἐμαυτῷ γέγραμμαι, πάντα τὰ ὑπομνήματα. Λέξω δ', ὅ τι ἂν πρῶτον ἀκούειν βουλομένοις ὑμῖν ᾖ, [2]τοῦτο πρῶτον· εἶθ' ἕτερον, καὶ τἄλλα τὸν αὐτὸν τρόπον, ἕως ἂν ἀκούειν βούλησθε. ἔστι δὲ ταῦτα παντοδαπὰ, καὶ ὕβρεις πολλαὶ, καὶ περὶ τοὺς οἰκείους κακουργήματα, καὶ περὶ τοὺς θεοὺς ἀσεβήματα, καὶ τόπος οὐδείς ἐστιν, ἐν ᾧ τοῦτον οὐ θανάτου πεποιηκότα ἄξια πολλὰ εὑρήσετε.

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΕΙΔΙΟΥ ΑΔΙΚΗΜΑΤΩΝ.

λή. Ὅσα μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν ἀεὶ προστυχόντ' αὐτῷ πεποίηκε, ταῦτ' ἐστί. καὶ πολλὰ ἕτερα παραλέλοιπα. οὐ γὰρ ἂν δύναιτο οὐδεὶς εἰσάπαξ εἰπεῖν, ἃ πολὺν χρόνον οὗτος, [3]ὑβρίζων συνεχῶς ἅπαντα τὸν βίον, εἴργασται. ἄξιον δ' ἰδεῖν ἐφ' ὅσον φρονήματος ἤδη προελήλυθε, τῷ τούτων δίκην μηδενὸς δεδωκέναι. οὐ γὰρ ἡγεῖθ',

[1] οὖν; σὺ μὴ δεινότερα T. οὖν; * οὐ δ. R. [2] Deest τοῦτο. T. [3] ὑβρίζων, - - - - βίον εἴργασται R.

Τί οὖν; σὺ δεινότερα] Addenda negatio, σὺ μὴ δεινότερα. Nec enim mihi placet Ulpiani enarratio: cum subjiciantur atrocissima crimina, graviora etiam iis, quæ in Demosthenem commisit. IDEM. Secutus sum Reiskianam emendationem, lenissimam eam, quæ σὺ mutat in οὐ. Potest quidem explicari et defendi vulgata lectio, sed abruptior videtur, neque satis in antecedentibus præparata; quam vix potuisse carere τῷ ἆρα vel πότερον crediderim. Mutavi præterea interpunctionem, a Lamb. et Rsk. receptam, quæ interrogandi signum habet post οὖν, repetitque illud post ἀγανακτεῖς. τί οὖν melius coit cum sequentibus, et significat fere, quod εἶτα in expostulando. SPALDING.

Παρ' ἀμφοτέρων ὑμῶν] Lego ἡμῖν, vel ἐμοὶ ὕδωρ παρ' ἀμφοτέρων· ἐμοῦ τε τοῦ διώκοντος καὶ Μειδίου τοῦ φεύγοντος. WOLF. Promptior est medicina παρ' ἀμφοτέρων ἡμῶν. Atque ita tandem comperio scriptum in optimo Codice Vindobonensi. TAYLOR.

Πρῶτον] Τοῦτο πρῶτον Fel. Man. Bar. Ital. Obsop. Vindob. Recte. IDEM.

Τόπος] Recte monet Ulpianus non intelligi locum aliquem in urbe, ut Ceramicum aut forum, sed locos oratorios, aut argumentorum sedes. Sic venuste noster contra Aristogitonem: ἤδη τινὰς εἶδον τῶν ἀγωνιζομένων, οἳ, οὐκ ἔχοντες, ὡς οὐκ ἀδικοῦσι, δεῖξαι, οἱ μὲν εἰς τὴν τοῦ βίου μετριότητα καὶ σωφροσύνην κατέφυγον, οἱ δ' εἰς τὰ τῶν προγόνων ἔργα κ. τ. λ. τούτῳ δ' οὐδένα ὁρῶ τῶν τόπων τούτων βάσιμον ὄντα, ἀλλὰ πάντα ἀπόκρημνα, φάραγγας, βάραθρα. SPALDING.

ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, λαμπρὸν, οὐδὲ νεανικὸν [1]οὐδὲν, οὐδὲ ἄξιον [2]εἶναι θανάτου, ὅ τι ἄν τις πρὸς ἕνα εἷς διαπράττηται. ἀλλ', εἰ μὴ [3]καὶ φυλὴν ὅλην καὶ βουλὴν καὶ ἔθνος προπηλακιεῖ, καὶ πολλοὺς ἀθρόους ὑμῶν ἅμα ἐλᾷ, ἀβίωτον ᾤετο
558 ἔσεσθαι τὸν βίον [4]ἑαυτῷ. καὶ τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ, μυρία ἂν ἔχων εἰπεῖν. περὶ δὲ τῶν συστρατευσαμένων ἱππέων εἰς Ἄργουραν, ἴστε δήπου πάντες οἷα ἐδημηγόρησε παρ' ὑμῖν, ὅθ' ἧκεν ἐκ Χαλκίδος, κατηγορῶν καὶ φάσκων, ὄνειδος ἐξελθεῖν τὴν στρατιὰν ταύτην τῇ πόλει· καὶ τὴν λοιδορίαν, ἣν ἐλοιδορήθη Κρατίνῳ, περὶ τούτων, [5]τῷ νῦν, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, μέλλοντι βοηθεῖν [6]αὐτῷ, μέμνησθε. τὸν [7]δὲ τοσούτοις ἀθρόοις τῶν πολιτῶν ἔχθραν ἐπ' οὐδενὶ τηλικαύτην ἀράμενον, πόσῃ πονηρίᾳ καὶ θρασύτητι ταῦτα χρὴ νομίζειν πράττειν; καίτοι, [8]πότεροί εἰσιν, ὦ Μειδία, ὄνειδος τῇ [9]πόλει, οἱ διαβάντες ἐν τάξει, καὶ τὴν σκευὴν ἔχοντες, ἣν προσῆκε τοὺς ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐξιόντας, καὶ [10]συμβαλουμένους τοῖς συμμάχοις, ἢ σὺ, ὁ μηδὲ λαχεῖν εὐχόμενος τῶν ἐξιόντων, ὅτ' ἐκληροῦ· τὸν θώρακα δὲ οὐδεπώποτ' ἐνδὺς, ἐπ' ἀστράβης δὲ ὀχούμενος ἐξ Ἀργούρας τῆς Εὐβοίας, χλανίδας

[1] Deest οὐδέν. T. [2] [εἶναι] R. [3] Deest καί. T. [4] αὐτῷ T. [5] Desunt τῷ νῦν. R. [6] αὐτῷ R. [7] δὴ T. R. [8] πότερ' T. [9] πόλει; R. [10] συμβαλλομένους T.

Ἄργουραν] Eubœæ oppidum. IDEM.

Καὶ τὴν λοιδορίαν, ἣν ἐλοιδορήθη Κρατίνῳ] Wolfius: *et quibus conviciis Cratinum fuerit insectatus.* Potius, ni fallor: *et quibus conviciis eum Cratinus fuerit insectatus.* Certe, si Græca utrumque sensum capiunt, id magis e re Oratoris esset, judicibus subjicere, Cratinum antea Midiam maximis conviciis insectatum fuisse, nunc vero eidem patrocinari. JURIN.

Κρατίνῳ] Στρατηγὸς ἦν οὗτος τοῦ πεζοῦ. Ulp. SPALDING.

Τῷ νῦν] Quæ verba absunt ab Ald. et Paris. restitui ex Wolfiana et Hervag. (1547) edd. et Marg. Berol. Mirum Reiskio adeo nihil suboluisse ut errorem propagaret. Sed scripsit idem in seqq. αὐτῷ; quo apparet eum junxisse βοηθεῖν αὐτῷ περὶ τούτων. Absentia tamen articuli, τῷ, vel sic eum vitii admonere debebat. IDEM.

Ταῦτα] Nempe hæc de quibus hodie agitur. AUGER.

Πότερ'] Πότεροι Baroc. Wolfius hic interpretatur, quasi legisset συμβαλλόμενοι. Redde cum Italo: *Ma dimmi, o Media, chi è colui, che fa vergogna alla città, coloro che fanno passagio in ordinanza con quelli arnesi, che a coloro, che vanno ad affrontare i nimici, et a congiongersi co' confederati si richieggono: o tu etc.* TAYLOR.

Ἢ σὺ, ὁ μηδὲ κ. τ. λ.] *Vel tu qui cum sortitionem faceres, vota faciebas ut non sorte contingeret esse inter militantes.* AUGER.

Ἐπ' ἀστράβης δὲ ὀχούμενος ἐξ Ἀργούρας τῆς Εὐβοίας] Ulpianus hoc loco non caret culpa, qui legit ἐξ ἀργυρᾶς, et sic ait: τὸ γὰρ ἠργυρῶσθαι τὴν καθέδραν δεῖγμα ἦν τοῦ ἐπιτηδεύοντος καὶ ἐντρυφῶντος τούτῳ τῷ εἴδει. Sed debebat meminisse, supra v. 6. Demosthenem dixisse: περὶ δὲ τῶν συστρατευομένων ἱππέων εἰς Ἄργουραν, et infra hac eadem oratione, §. μέ. *fin.* ἐπειδὴ δὲ ὁ στρατηγὸς Φωκίων μετεπέμπετο τοὺς ἐξ Ἀργούρας ἱππέας. Itaque non fuit argentata cathedra, sed cathedra vehebatur in reditu ex Argura, Eubœæ loco vel

[1] δὲ καὶ κυμβία, καὶ κάδους ἔχων, ὧν ἐπελαμβάνοντο οἱ πεντηκοστολόγοι; ταῦτα γὰρ εἰς τοὺς ὁπλίτας ἡμᾶς ἀπηγγέλλετο. οὐ γὰρ εἰς ταὐτὸν ἡμεῖς τούτοις διέβημεν. εἶτα εἴ σε ἐπὶ τούτοις ἔσκωψεν Ἀρχετίων, [2] ἤ τις ἄλλος, πάντας ἤλαυνες; εἰ μὲν γὰρ ἐποίεις ταῦτα, ὦ Μειδία, ἅ σέ φασιν οἱ συνιππεῖς, καὶ [3] κατηγορεῖς ὡς λέγοιεν περὶ σοῦ, δικαίως κακῶς ἤκουες. καὶ γὰρ ἐκείνους, καὶ [4] τουτουσὶ, καὶ ὅλην τὴν πόλιν ἠδίκεις καὶ κατῄσχυνες. εἰ δὲ μὴ ποιοῦντός σου, κατεσκεύαζόν τινες καταψευδόμενοί σου, οἱ δὲ λοιποὶ τῶν στρατιωτῶν οὐκ ἐκείνοις ἐπετίμων, ἀλλὰ σοὶ

[1] [δὲ] R. [2] εἴ T. [3] κατηγόρεις T. R. [4] τούτους T.

oppido, de quo Stephanus. PALMER. Malo stare ab hoc doctissimo Tribuno, quam ab aliis, qui et numero et ætate vincunt. Inter eos esse videtur Helladius Besantinous in Chrestomath. apud Photium, p. 1590. Λέγεται μέντοι ἀστράβη καὶ τὸ κατασκεύασμα· ὡς Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Μειδίου λόγῳ, ἐπ' ἀστράβης ὀχούμενος ἀργυρᾶς. Ulpiani auctoritate se vinci palam profitetur Maussacus ad Harpocr. En ipsius verba! "Sed quid faciemus Ulpiano, vetere Demosthenis interprete, qui ad hæc Midianæ ἐπ' ἀστράβης ὀχούμενος, non Ἀργούρας cum Harpocratione, et fæce interpretum, ut ille loquitur, legendum esse putavit, sed Ἀργυρᾶς? Ita ut secundum eum ex verbis Demosthenis hic sensus sit eliciendus: Midiam usum esse cathedra argentea, ad mollitiem et ejus lasciviam arguendam et aperiendam, non cathedra ex Argura Eubœæ civitate sibi comparata, quomodo vulgus existimabat. Verba illius digna relatu sunt: Εἶθ, inquit, ἵνα μὴ ἀντιπέσῃ, τί οὖν εἰ κακωθεὶς ἐχρήσατο ταύτῃ τῇ καθέδρᾳ, προσέθηκεν ἀργυρᾶς, τὸ μὲν ἠργυρῶσθαι τὴν καθέδραν, δεῖγμα ἦν τοῦ ἐπιτηδεύοντος καὶ ἐντρυφῶντος τούτῳ τῷ εἴδει· τὸ δὲ καὶ ἐξ Εὐβοίας, ὅτι μὴ εἰωθότων τῶν Ἀθήνησι τοιαύτας ἐργάζεσθαι, αὐτὸς ἐξ Εὐβοίας ὠνήσατο. ἡ δὲ δημώδης [scriptura scilicet aut lectio vulgaris] ἐξ Ἀργούρας ἔχει, ἀπὸ τόπου τῆς Εὐβοίας, ἀλλὰ τὰ ἑξῆς δηλοῖ, ὅτι μαλακίαν αὐτῷ, καὶ τρυφὴν ὀνεδίζει; χλανίδας λέγων, καὶ ἱμάτια τρυφερὰ καὶ σκεύη ἐπιτήδεια πρὸς ἀνειμένον βίον. Quæ profecto verissima et acutissima sunt, et vulgarem aliam lectionem rejiciendam demonstrant apertissime." Hæc Maussacus. Ἀργυρᾶς marg. Par. cum scholiaste: ὀχούμενος Ἀργούρας τῆς ἐξ Εὐβοίας Codd. Vindob. Ital. et Lindenb. TAYLOR.

Ἀστράβης] Lucianus Lexiph. sub init. T.V. p. 178. ed. Bip. ἐπ' ἀστράβης ὀχηθεὶς, ubi σχτης. Ἀστράβη, τὸ σάγμα, ἤτοι ἡ σέλλα. Mox: ἄλλοι δὲ, ἀστράβην, ὡς Ἀθηναῖοι, τὴν ἄζυγον φασὶν ἡμίονον, ἐφ' ἧς ὀχούμεθα. Lysias περὶ τοῦ Ἀδυν. p. 747. Athen. XIII. p. 582. Cf. Hesych. v. ἀστράβη. Vid. Jul. Poll. VII. segm. 186. Voss. Etymol. v. Astraba. Schol. Æschyl. in Suppl. v. 293. ἀστράβη λέγεται ἡ νωτοφόρος ἡμίονος. Sic et Mœris. Alberti ad Hesych. Hæc et alia laudant Berglerus et alter ad Alciphronis Epist. Lib. II. ep. III. p. 322. V.

Ὧν ἐπελαμβάνοντο οἱ πεντηκοστολόγοι] Wolfius: *quæ publicani pignerabant*. Potius: *quæ publicani attinuerunt*, nempe donec portorium solveretur. JURIN.

Πεντηκοστολόγοι] Portitores, quinquagesimam mercium partem, secundum legem, ab advehentibus pariter atque asportantibus exigentes. Monet apte Ulpianus supellectilem bellicam immunem fuisse; quæ autem ad usus domesticos aut luxui inservitura inferrentur, ea portitores retinuisse, dum penderetur quinquagesima. SPALDING.

Ἡμᾶς] Ita ex Bar. Fel. Man. Par. Ital. pro ὑμᾶς. TAYLOR. Legendum ἡμᾶς, quod clare apparet ex sequentibus, ἡμεῖς διέβημεν. JURIN.

Εἴ τις ἄλλος] Ἤ τις ἄλλος. MARKLAND. Quæ conjectura confirmatur a Vindobonensi. TAYLOR.

Κατηγορεῖς] Accentum immutavi, ut præsens tempus fieret de imperfecto, quod est in omnibus edd. Hoc necesse esse credo, ob φασὶ, quod etiam debebat esse ἔφασαν, si κατηγόρεις recte scriberetur. H. Wolfius in versione utrobique expressit *imperfectum*, Augerus utrobique *præsens*. SPALDING.

Κατεσκεύαζον] Emendaveram olim κατεχλεύαζον. Ita legit et Lambinus. TAYLOR.

ἐπέχαιρον, δῆλον ὅτι ἐκ τῶν ἄλλων, ὧν ἔζης, ἄξιος αὐτοῖς
559 ἐδόκεις εἶναι τοῦ τοιαῦτα ἀκούειν. σαυτὸν οὖν μετριώτερον ἐχρῆν παρέχειν, οὐκ ἐκείνους διαβάλλειν. σὺ δ' ἀπειλεῖς πᾶσιν, ἐλαύνεις πάντας· τοὺς ἄλλους ἀξιοῖς, ὅ τι σὺ βούλει, σκοπεῖν, οὐκ αὐτὸς σκοπεῖς, ὅ τι μὴ [1] λυπήσεις τοὺς ἄλλους ποιῶν. καὶ τὸ δὴ [2] σχετλιώτατον καὶ μέγιστον ἔμοιγε δοκοῦν ὕβρεως εἶναι σημεῖον· τοσούτων ἀνθρώπων, ὦ μιαρὰ κεφαλὴ, σὺ παρελθὼν ἀθρόων κατηγόρεις! [3] ὃ τίς οὐκ ἂν ἔφριξε ποιῆσαι τῶν ἄλλων;

λθ'. Τοῖς μὲν τοίνυν ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις ὁρῶ τοῖς κρινομένοις, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἓν μὲν ἢ δύο ὄντα τἀδικήματα, ἃ [4] κατηγορεῖται· λόγους δὲ ἀφθόνους τοιούτους ὑπάρχοντας· Τίς ὑμῶν ἐμοί τι σύνοιδε τοιοῦτον; Τίς ὑμῶν ἐμὲ ταῦθ' ἑώρακε ποιοῦντα; Οὐκ ἔστιν.—ἀλλ' οὗτοι δι' ἔχθραν καταψεύδονταί [5] μου. Καταψευδομαρτυροῦμαι. τὰ τοιαῦτα. τούτῳ δ' αὖ τἀναντία τούτων. Πάντας γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι νομίζω τὸν τρόπον τὸν τούτου, καὶ τὴν ἀσέλγειαν, καὶ τὴν ὑπερηφανίαν [6] τοῦ βίου, καὶ πάλαι θαυμάζειν ἐνίους οἴομαι, ὧν αὐτοὶ μὲν ἴσασιν, οὐκ ἀκηκόασι δὲ νῦν ἐμοῦ. πολλοὺς δὲ τῶν πεπονθότων οὐδὲ πάνθ', ὅσα ἠδίκηνται, μαρτυρεῖν ἐθέλοντας ὁρῶ, τὴν βίαν καὶ τὴν φιλοπραγμοσύνην [7] ὀρρωδοῦν-

[1] λυπήσῃς T. R. [2] σχετλιότατον T. [3] ὅ τις T. R. [4] κατηγοροῦνται T. R. [5] μου, καταψευδομαρτυροῦμαι τὰ T. [6] τὴν τοῦ T. [7] ὁρῶντας T. R.

Λυπήσεις] Obsecutus sum plurimis, iisque præstantibus Codd. Futurum λυπήσεις scribendo, pro Conjunctivo Aor. qui est in omnibus edd. Non enim puto conjunctivum hic locum habere ex bona Græcitate. Optativus ferri posset (ut est in margine Benenati), sed addita particula ἄν. SPALDING.

Ἀθρόων] Ita ex auctoritate Edit. Benenati et mente Wolfii, pro communi ἀθρόον. TAYLOR.

λθ'. Ἀνθρώποις] Malim abesse ἀνθρώποις, ut abest ab Aug. pr. SPALDING.

Κατηγορεῖται] Prætuli lectionem Aug. pr. κατηγορεῖται vulgatæ κατηγοροῦνται, quia ad personas κατηγορεῖν cum accusativo non refertur. IDEM.

Τίς ὑμῶν] Τίς ὑμῶν ἐμοί τι σύνοιδε τοιοῦτον; ἢ τίς ὑμῶν ἐμὲ ταῦθ' ἑώρακε ποιοῦντα; Ita Bar. et Aug. Malim etiam τοιαῦθ', ita ut Wolfius interpretatur. TAYLOR.

Καταψευδομαρτυροῦμαι τὰ τοιαῦτα] Lege et distingue, ut Wolfius interpretatus est, καταψεύδονταί μου· καταψευδομαρτυροῦμαι· τὰ τοιαῦτα. IDEM. Frigide, ut mihi videtur, legitur καταψευδομαρτυροῦμαι τὰ τοιαῦτα. Quare enim τοιαῦτα, et non potius ταῦτα? Unde suspicor, vocabulum excidisse, et Demosthenem scripsisse καταψευδομαρτυροῦμαι. ἐκείνοις τὰ τοιαῦτα· τούτῳ δ' αὖ τἀναντία τούτων. Wolfius videtur legisse καταψευδομαρτυροῦμαι, καὶ τὰ τοιαῦτα. Sed præcessit λόγους δὲ ἀφθόνους τοιούτους, cui non bene subjungi potest καὶ τὰ τοιαῦτα, in eadem periodo, et de eadem re. MARKLAND.

Τὴν τοῦ βίου] Melius cum Vindob. Bar. Ven. Lind. et Ital. τὴν ὑπερηφανίαν τοῦ βίου sine articulo. TAYLOR.

Ὁρῶντας] Ven. Bar. Aug. δεδιότας. Scilicet erat vel varia lectio, vel glossa τοῦ ὀρρωδοῦντας, quod hic olim suspicor fuisse

τας τὴν τούτου, καὶ τὴν ἀφορμὴν, ἥπερ ἰσχυρὸν καὶ φοβερὸν ποιεῖ τὸν κατάπτυστον τουτονί. τὸ γὰρ ἐπ' ἐξουσίας καὶ πλούτου πονηρὸν εἶναι καὶ ὑβριστὴν, τεῖχός ἐστι πρὸς τὸ μηδὲν ἂν αὐτὸν ἐξ ἐπιδρομῆς παθεῖν. ἐπεὶ περιαιρεθεὶς οὗτος τὰ ὄντα ἴσως μὲν οὐκ ἂν ὑβρίζοι. εἰ δ' ἄρα, ἐλάττονος ἄξιος ἔσται τοῦ μικροτάτου παρ' ὑμῖν. μάτην γὰρ λοιδορήσεται, καὶ βοήσεται. δίκην δ', ἂν ἀσελγαίνῃ τι, τοῖς ἄλλοις 560
ἡμῖν ἐξίσου δώσει. νῦν δ', οἶμαι, τούτου προβέβληνται Πολύευκτος, Τιμοκράτης, Εὐκτήμων ὁ κονιορτός. τοιοῦτοί τινές εἰσι μισθοφόροι περὶ αὐτόν. καὶ πρὸς ἔτι τούτοις ἕτεροι, μαρτύρων συνεστῶσα ἑταιρία, φανερῶς μὲν οὐκ ἐνοχλούντων [1] ὑμῖν, σιγῇ δὲ τὰ ψευδῆ ῥᾷστα ἐπινευόντων. οὓς μὰ τοὺς θεοὺς οὐδὲν ὠφελεῖσθαι νομίζω παρὰ τούτου. ἀλλὰ δεινοί τινές εἰσιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φθείρεσθαι πρὸς

[1] ἡμῖν T.

scriptum. Idem. Quantivis est pretii Taylori conjectura, in quam et Reiskius incidit, e δεδιότας, lectione in aliquot Codd. comparente, eruentis ὀρρωδοῦντας pro ὁρῶντας, quod est in edd. omnibus. δεδιότας, ut recte vidit Taylorus, est glossa minus notæ vocis ὀρρωδεῖν. Nefas sit putare, Demosthenem uno spiritu potuisse dicere: ὁρῶ ὁρῶντας. In textum itaque recepi meram conjecturam, ne injuria fieret Manibus summi oratoris ab iis, qui tractanda nostra hujus orationis editione primum in ejus consortium admitterentur. Spalding. L. ὀρρωδοῦντας. Auger.

Ἐπεὶ περιαιρεθεὶς οὗτος τὰ ὄντα, ἴσως μὲν οὐκ ἂν ὑβρίζοι] *Si ab eo auferrentur ejus divitiæ, et publicarentur, modestius deinde ageret.* vel, *quod si bonorum publicatione mulctaretur.* Siquidem Græcis ἐπεὶ interdum *perinde* valet, ut nobis, *quod si.* De quo amplius περὶ Στεφάνου, et in Comment. Bud. Porro περιαιρεῖσθαι passive sic dicitur, ut ἀφαιρεῖσθαι. *Ex edit.* Hervag.

Εἰ δ' ἄρα, ἐλάττονος ἄξιος ἔσται τοῦ μικροτάτου παρ' ὑμῖν] *Quod si purgat improbus, et injuriarum illator esse, vilior et contemptibilior erit homine apud vos abjectissimo.* Est enim εἰ δὲ ἄρα idem quod εἴ περ ἄρα, pro quo etiam ἐὰν δὲ dixit in eadem infra, θάῤῥει νὴ Δία φήσειέ τις ἄν, οὐ γὰρ ἔτ' οὐδὲν ὑβρισθήσῃ. ἐὰν δὲ, τότε ὀργιεῖσθε, νῦν ἀφέντες; *At enim, dicet aliquis, confide, jam securus esto similis injuriæ. Quid igitur, si idem iterum admittat, tunc ne iram vestram exercebitis in eum, quem vos nunc impune abire siveritis?* Ibid.

Εἰ δ' ἄρα, κ. τ. λ.] Non bene hæc a Wolfio reddita. Verte: *fiet in posterum modestior: sin forte* non ita se gesserit, *minoris erit, quam omnium apud vos.* Ut recte Versio Italica: *forte egli niuno ingiurierà, e se ingiurierà, fia pochissimo stimato.* Taylor. Potius: *sin minus, minoris putabitur.* Jurin.

Δίκην δ', ἂν κ. τ. λ.] Vel *eadem, qua nostrum aliquis, pœna afficietur,* vel, *æquo jure pœnas dabit nobis cæteris.* Ambigua est enim constructio, δώσει δίκην ἡμῖν, vel, δώσει δίκην ἐξίσου ἡμῖν, et utraque sententia bona. Wolf. Interpres Italus verum sensum arripuit: *E se fara qualche insolenza, sarà al pari di noi castigato.* Taylor.

Πολύευκτος] Orator illius temporis, præter hanc Midiæ defensionem, cum Demosthene conjunctissimus, si credimus Ruhnkenio, qui eundem putat ac Sphettium, Augerus non item. Spalding.

Τιμοκράτης] Contra hunc extat oratio Demosthenis. Idem.

Ἐπινευόντων] Ἐπειδὰν ὁ κατήγορος λέγῃ τὰ ἀδικήματα, λάθρα καὶ πόῤῥωθεν ἀνανεύουσι τοῖς δικασταῖς, ἐνδεικνύμενοι μηδὲν ἀληθὲς εἶναι τῶν λεγομένων, ῥᾷστον δὲ τὸ τοιοῦτον καὶ ἀκίνδυνον. Ulp. Idem.

Ἀλλὰ δεινοί τινές εἰσιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φθείρεσθαι πρὸς τοὺς πλουσίους] Id est, *quidam eo ingenio præditi sunt, ut cupide suam operam divitibus venditent, sese advocatos et fautores illis adjungant, testimonioque suo illos adjuvent.* De verbo φθείρεσθαι vide Comment. Bud. *Ex edit.* Hervag.

Δεινοί τινες εἰσὶν — φθείρεσθαι πρὸς τοὺς

τοὺς πλουσίους, καὶ παρεῖναι καὶ μαρτυρεῖν. πάντα δὲ ταῦτ', οἶμαι, φοβερά ἐστι τῶν ἄλλων ὑμῶν ἑκάστῳ, καθ' ἑαυτὸν, ὅπως δύναται, ζῶντι. οὗπερ ἕνεκα συλλέγεσθε [1] ὑμεῖς· ἵνα, ὧν καθ' ἕνα ἐστὶν ἕκαστος ὑμῶν ἐλάττων, ἢ φίλοις, ἢ τοῖς οὖσιν, ἢ τῶν ἄλλων [2] τινὶ, τούτων συλλεγέντες ἑκάστου κρείττους τε γίγνησθε, καὶ παύητε τὴν ὕβριν.

μ'. Τάχα τοίνυν [3] ἴσως καὶ τοιοῦτός τις ἥξει πρὸς ὑμᾶς λόγος· Τί δὴ τὰ, καὶ τὰ, πεπονθὼς ὁ δεῖνα, οὐκ ἐλάμβανε δίκην παρ' ἐμοῦ; ἢ Τί [4] δή; πάλιν, ἄλλον ἴσως τινὰ τῶν ἠδικημένων ὀνομάζων. ἐγὼ δὲ δι' ἃς [5] μὲν προφάσεις ἕκαστος ἀφίσταται τοῦ βοηθεῖν ἑαυτῷ, πάντας ὑμᾶς εἰδέναι νομίζω. καὶ γὰρ ἀσχολία, καὶ ἀπραγμοσύνη, καὶ τὸ μὴ δύνασθαι λέγειν, καὶ ἀπορία, καὶ μυρί' ἐστὶν [6] ἕτερα αἴτια. προσήκειν μέντοι τούτῳ μὴ ταῦτα λέγειν ἡγοῦμαι [7] νυνὶ, ἀλλ' ὡς οὐ πεποίηκέ τι τούτων, ὧν αὐτοῦ κατηγόρηκα, διδάσκειν. ἐὰν δὲ μὴ δύνηται, διὰ ταῦτ' ἀπολωλέναι πολὺ μᾶλλόν ἐστι δίκαιος. εἰ γὰρ

[1] ὑμεῖς; R. [2] τινὶ τούτων, συλλεχθέντες T. συλλεχθέντες R. [3] Deest ἴσως. T. [4] δὴ πάλιν; T. [5] Deest μέν. T. [6] Deest ἕτερα. T. [7] νῦν T.

πλουσίους] Alii παρά. [MSS. Ald.] Videtur de industria posuisse verbum in hac significatione insolentius, ἀντὶ τοῦ ὁμιλεῖν τοῖς πλουσίοις, ἀλλὰ μετ' αἰσχύνης καὶ βλάβης. Et fortassis asseclas mensarum et parasitos intelligit, qui ventre metiuntur felicitatem, nec præterea ullum faciunt operæ pretium, nisi cum adulationibus aut calumniam, aut lenocinium, aut utrumque, aliaque nefaria ministeria, conjunxerint. Verti: *ut corrupti largitionibus divitum adsint.* Quod si minus placet, repone, *ut cum divitibus se conjungant.* Wolf. Res infeliciter cessit nostro Wolfio, neque felicius quidquam Hieronymo Ferro: *Ma sono di natura, Signori Atheniensi, che volontieri s' accostano a i ricchi per esser corotti.* Utrumque Interpretem cum Lexicographis, credo, omnibus latuit vis τοῦ φθείρεσθαι. Eam utique proditurus sum ad Lycurgum, p. 166. not. 79. Taylor. Wolfius: *ut cum divitibus se conjungant.* Num? *qui se divitibus corrumpendos præbeant.* An potius conjecturæ acutissimi Taylori favendum est? *qui ad divites reptant,* derivando τὸ φθείρεσθαι ἀπὸ τοῦ φθειρός. Jurin. "φθείρεσθαι Atticis scriptoribus significat *ire, venire,* sed in malam partem semper accipitur de iis qui cum suo aut aliorum malo vel damno *eunt* aut *vagantur.*" Brunckius ad Aristoph. Ecclesiaz. v. 248. Spalding. Cf. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. III. cap. V. p. 305.

Συλλεγέντες] Prætuli multorum et præstantium Codd. lectionem vulgatæ: συλλεχθέντες. Spalding.

μ'. Τάχα etc.] Τάχα τοίνυν ἴσως etc. Bar. et Aug. Codd. optimi. ut infra §. νγ'. et alibi. Taylor.

Τί δὴ τὰ] Locum sic lego omnino emendatius, ejecta interrogatione: ἥξει πρὸς ὑμᾶς λόγος, τί δή; τὰ καὶ τὰ πεπονθὼς ὁ δεῖνα οὐκ ἐλάμβανε δίκην παρ' ἐμοῦ· ἢ τί δή; πάλιν ἄλλον ἴσως τινὰ τῶν ἠδικημένων ὀνομάζων. Sic autem interpretor: *Talis Oratio proferetur, scil. Quid? Alius profecto, qui hæc et similia a me perpessus est, ille neutiquam mecum lege egit. Quid? alium deinde nomine ciens eorum, qui lædebantur.* Idem.

Δι' ἃς προφάσεις] Δι' ἃς μὲν προφάσεις Codd. optimi et plurimi, Bar. Par. Ital. Aug. Vind. Idem. Recte, nam sequitur μέντοι v. 15. quod idem est atque δὲ, cum præcedit μέν. Sic §. νβ'. med. νγ'. med. μγ'. bis. Markland. Quorum locorum in uno (sc. §. νγ'.) pro μέντοι Cod. Vindob. legit δέ. Taylor.

τηλικοῦτός τίς ἐστιν, ὥστε, τοιαῦτα ποιῶν, δύνασθαι καθ' ἕνα ἡμῶν ἕκαστον ἀποστερεῖν τοῦ δίκης παρ' αὐτοῦ τυχεῖν· 561 κοινῇ νῦν, ἐπειδήπερ εἴληπται, πᾶσιν ὑπὲρ ἁπάντων ἐστὶ τιμωρητέος, ὡς κοινὸς ἐχθρὸς τῇ πολιτείᾳ· λέγεται τοίνυν ποτὲ ἐν τῇ πόλει, κατὰ τὴν παλαιὰν ἐκείνην εὐδαιμονίαν, Ἀλκιβιάδης γενέσθαι, ᾧ σκέψασθε, τίνων εὐεργεσιῶν ὑπαρχουσῶν, καὶ ποίων τινῶν, πρὸς τὸν δῆμον, πῶς ἐχρήσανθ' ὑμῶν οἱ πρόγονοι, ἐπειδὴ βδελυρὸς καὶ ὑβριστὴς ᾤετο δεῖν εἶναι. καὶ οὐκ ἀπεικάσαι δήπου Μειδίαν Ἀλκιβιάδῃ βουλόμενος, τούτου μέμνημαι τοῦ λόγου. οὐχ οὕτως εἰμὶ ἄφρων, οὐδ' ἀπόπληκτος ἐγώ. ἀλλ', ἵν' εἰδῆθ' ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ γνῶθ', ὅτι οὐδὲν οὔτ' ἐστὶν, οὔτ' ἔσται, οὐ γένος, οὐ πλοῦτος, οὐ δύναμις, ὃ τοῖς πολλοῖς ὑμῶν, ἂν [1] ὑβρίσῃ, προσήκει φέρειν.

μά. Ἐκεῖνος γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λέγεται, πρὸς πατρὸς μὲν, Ἀλκμαιωνιδῶν εἶναι· τούτους δέ φασιν ὑπὸ τῶν τυράννων, ὑπὲρ τοῦ δήμου [2] στασιάζοντας, ἐκπεσεῖν καὶ, δανεισαμένους χρήματ' ἐκ Δελφῶν, ἐλευθερῶσαι τὴν πόλιν, καὶ τοὺς Πεισιστράτου παῖδας ἐκβαλεῖν· πρὸς δὲ

[1] ὕβρεις ᾖ T. R. [2] στασιάσαντας T.

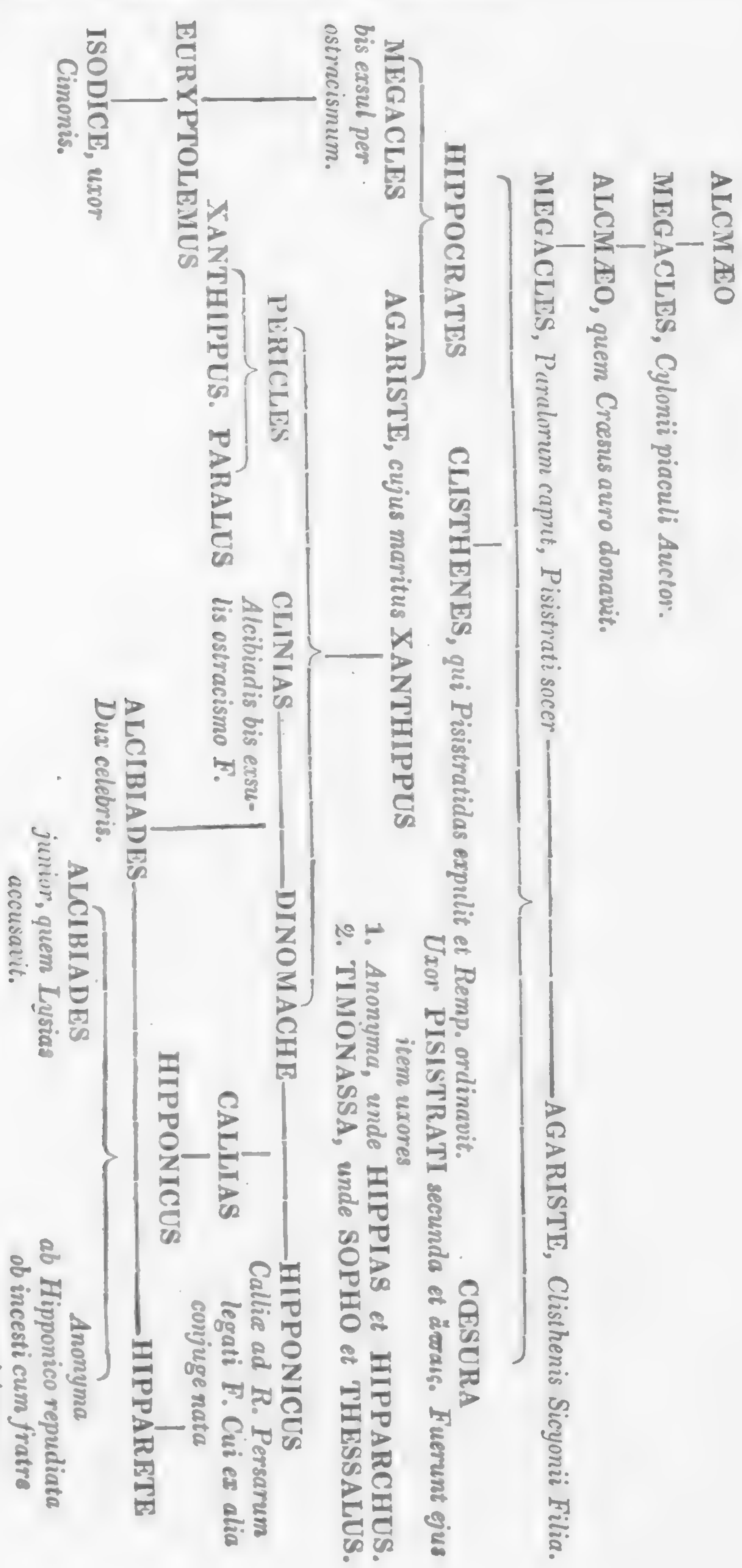
Πολλοῖς ὑμῶν] Suadeo autem πολλοῖς ὑμῖν, Vobis, qui populus estis. Sentit mecum Ven. Lind. Ital. et qui Italicum Cod. procuravit. Interea tamen et priori modo scribi aliquoties sentio. Infra §. μδ'. τοῖς πολλοῖς ὑμῶν ὠφελεῖ. et §. νθ'. ἂν ἴσα μὲν κτήσηται τοῖς πολλοῖς ὑμῶν, οὓς νῦν ὑβρίζει καὶ πτωχοὺς ἀποκαλεῖ. Ita etiam §. μδ'. fin. ὧν ἅπασι μέτεστι τοῖς πολλοῖς ὑμῶν. Ubi profecto vel ἅπασι, vel τοῖς πολλοῖς ὑμῶν glossæ naturam sapit. Perpetua est enim et notissima distinctio inter τοὺς πολλοὺς ὑμῶν (vel ὑμᾶς), quæ locutio designat *Populum Atheniensem*, sive *Civitatem universam*, τοὺς ἅπαντας sc. et τὸν ἐντυχόντα ὑμῶν, *Individuum* et *Privatum*. Ita §. ν'. οὐδὲν γὰρ ῥῆμα οὐδ' ὄνομα οὕτως ἐστὶ τοῖς πολλοῖς ὑμῶν χαλεπὸν, ὡς ὅσα ὑβρίζων τις τὸν ἐντυχόντα ὑμῶν διαπράττεται. Ita similiter §. μδ'. ἐπὶ πολλοὺς καὶ τοὺς τυχόντας ὑμῶν ἀφικνούμενα. *In populum universum et privatum quemque redundantia*: i. e. et publice et privatim nocitura. Male ibi Wolfius: *in multos et proximos quosque vestrum*. Rectius omnino Italus: *che al popolo et a qual si voglia di voi appertengono*. Idem.

Ὕβρεις ᾖ] Ita Wolfiana Editio cum Aldina et Parisina. Restitue mecum lectionem Codd. præstantiorum, sc. Bar. Fel. Man. Obsop. Ital. Vindob. et marginis Lutetiani, προσῇ. Idem. Alii προσῇ, quod malim. Auger. Iterum, plus licere mihi ratus in editione tironibus destinata, recepi conjecturam Reiskianam, lenissimam illam, qua lectionem vulgatam: ὕβρεις ᾖ conflat in unam vocem ὑβρίσῃ. Potest videri dure dictum: ὑβρίζει τὸ γένος, ὁ πλοῦτος κ. τ. λ. Durior tamen ea oratio erit, ubi dicetur τὸ γένος εἶναι ὕβρις. Lectionem sat multorum Codd. ὕβρεις προσῇ quo minus reciperem, obstitit insuavissima soni iteratio: προσῇ προσήκει. Altera, quam Reiskius proponit, medela: ὕβρει συνῇ, etsi paullo audacior est priori, valde tamen placet. προσῇ Hervag. 1547. Spalding.

μά. Ἀλκμαιωνιδῶν] Vide Isocratem περὶ ζεύγους, et Plutarchi vitam Alcibiadis. Wolf.

Πρὸς δὲ μητρὸς, Ἱππονίκου] Cum loquatur hoc loco Demosthenes de Alcibiade illo celeberrimo duce, non consentit cum Plutarcho, nec cum Andocide, qui in hoc negotio fide dignior, utpote qui contemporaneus fuerit Alcibiadis, et contra eum

orationem composuerit, in qua ejus genus curiose recenset. Sed credo, oratoria astutia Demosthenem de illo Alcibiade dixisse, quæ Alcibiadi juniori prioris illius filio conveniebant. Nam Alcibiades dux ille celebratus duxerat Hippareten, filiam Hipponici et sororem Calliæ, ex qua genuerat Alcibiadem juniorem, quem accusavit Lysias λειποταξίου. Ergo erat ille junior πρὸς μητρὸς, Ἱππονίκου, quod ait hoc loco Demosthenes de Alcibiade patre, cui mater erat Dinomache, filia Megaclis Alcmæonidæ. Transtulit ergo stemma filii ad patrem, non, credo, ignoratione veri, sed eo quod ad propositum suum faciebat. Fallebat igitur Demosthenes, vel falsus erat. En tibi, benigne lector, Alcibiadis stemma ex Herodoto, Lysia, Platone, Plutarcho et Pausania descriptum:

Palmer.

μητρὸς, Ἱππονίκου, καὶ ταύτης [1] δὴ τῆς οἰκίας, ἧς ὑπάρχουσι πολλαὶ καὶ μεγάλαι πρὸς τὸν δῆμον εὐεργεσίαι. οὐ μόνον δὲ ταῦθ᾽ ὑπῆρχεν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὑπὲρ τοῦ δήμου θέμενος τὰ ὅπλα, δὶς μὲν ἐν Σάμῳ, τρίτον δ᾽ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει, τῷ σώματι τὴν εὔνοιαν, οὐ χρήμασιν, οὐδὲ λόγοις, ἐνεδείξατο τῇ πατρίδι. ἔτι δὲ [2] ἵππων Ὀλυμπιάσιν ἀγῶνες ὑπῆρχον [3] αὐτῷ, καὶ στρατηγὸς ἄριστος, καὶ λέγειν ἐδόκει πάντων, ὥς φασιν, εἶναι δεινότατος. ἀλλ᾽ ὅμως οἱ κατ᾽ ἐκεῖνον [4] [τὸν χρόνον] [5] ὑμέτεροι πρόγονοι οὐδενὸς 562
τούτων αὐτῷ συνεχώρησαν ὑβρίζειν αὐτούς· ἀλλὰ ποιήσαντες φυγάδα ἐξέβαλον, καὶ, Λακεδαιμονίων ἰσχυρῶν ὄντων τότε, καὶ Δεκέλειαν αὐτοῖς ἐπιτειχισθῆναι, καὶ τὰς ναῦς ἁλῶναι, καὶ πάντα ὑπέμειναν, [6] ὁτιοῦν ἄκοντες παθεῖν

[1] Deest δή. T. [2] ἱππέων Ὀλυμπιᾶσιν T. [3] αὐτῷ, καὶ νίκαι, καὶ στέφανοι, καὶ στρατηγὸς T. R. [4] Absunt unci. T. [5] ἡμέτεροι T. [6] ὅ, τιοῦν T.

Ibid.] Vide eundem Palmerium ad Plutarchi Periclem, Exercit. pag. 191. et ad Aristophanis Aves, pag. 754. Meurs. Attic. Lect. VI. 12. Valesium ad Maussaci Notas in Harpocr. v. Ἀλκιβιάδης, sc. pag. 214. rursus eundem Valesium Emendat. IV. 1. ubi hunc Demosthenis duplicem errorem fusius persequitur. Duplex enim fuit: neque enim Alcibiades ὁ πάνυ, de quo hoc loco agitur, paternum genus ab Alcmæonidis, neque maternum ab Hipponici domo duxit. Eodem errore, quo Demosthenes, tenetur etiam Libanius Declam. IX. TAYLOR. Magnopere æstuant VV. DD. in Alcibiadis stemmate, quod plane diversum exstat apud alios scriptores. Latuisse autem Demosthenem genus Alcibiadis nequaquam potest, cum, quicquid dicit de illa παλαιᾷ εὐδαιμονίᾳ, non tamen ultra 55 circiter annos distet hujus orationis scribendæ tempus ab exilio primo Alcibiadis, tum 30 fere annos nati. Errorem igitur, quem a variis causis repetunt Palmerius et Henr. Valesius (Emendd. l. IV. C. I.), nullum agnosco. Andocides quidem et Plutarchus *materno* genere Alcibiadem attigisse Alcmæonidas narrant, et Hipponici nomen solet in Alcibiadis historia, nonnisi ut soceri ejus, memorari. Quid tamen credere vetat etiam Cliniæ gentem, cujus patrem Alcibiadem primum memorat Herodotus, conjunctam fuisse cum Alcmæonidis? Hipponicus, autem, qui hic comparet, nullo modo potest intelligi socer Alcibiadis; sed plurimi sunt ejus nominis viri, in eadem gente, quorum celeberrimus fuit socius Solonis in constituenda republica Atheniensium, quorumque aliquem genere potuit attingere Dinomache. De Alcmæonidarum rebus gestis vid. Herodot. et quidem in primis V. 62. SPALD. Cf. Irmisch. ad Herodian. T. I. p. 245.

Ἱππέων] Potius cum Bar. et Ven. ἵππων. TAYLOR. M. ἵππων. AUGER.

Τὸν χρόνον] Non male uncis inclusit hæc verba Reiskius, quæ absunt ab Aug. pr. SPALDING.

Οὐδενὸς τούτων] F. οὐδενὸς ἕνεκα τούτων, vel, ἀντ᾽ οὐδενός. Tale certe aliquid ἐλλείπει, ut cum dicunt μισθοῦ φιλεῖν, τεττάρων δραχμῶν εἶναι πονηρὸν, et, οὐδενὸς πράγματος οὐδ᾽ ἔργου τὸ ὑβρίζειν συγχωρητέον. WOLF. Fortassis aliquid tale in Structura ἐλλείπειν potest, ut multa in Græcismo elliptice dici solent, verum id non protinus ab Emendatore in Textu substituendum erat. TAYLOR.

Ποιήσαντες] Potest quæri, quid intersit inter φυγάδα ποιεῖν et ἐκβάλλειν? Quare lectio in margine Bav. Cod. non esse nihili videtur, post ποιήσαντες inserens ἄτιμον, ad quod vocabulum incidendum tunc foret. Sed ne hoc quidem, ποιήσαντες ἄτιμον, pro ἀτιμώσαντες, satis Demosthenicum sit. Puto ποιήσαντες proscribendum esse. SPALDING.

Δεκέλειαν] V. Nepos in Alcib. c. 4. et Thuc. VII. 18. 19. 20. IDEM.

Αὐτοῖς] Ita restituendum curavi ex auctoritate Ital. et Reg. a. loco τοῦ αὐτοῖς. ἑαυτοῖς Vindob. TAYLOR.

κάλλιον εἶναι νομίζοντες, ἢ ἑκόντες ὑβρίζεσθαι συγχωρῆσαι. καίτοι τί τοσοῦτον ἐκεῖνος ὕβρισεν, ἡλίκον οὗτος νῦν ἐξελήλεγκται; Ταυρέαν ἐπάταξε χορηγοῦντα ἐπὶ [1] κόῤῥης. ἔστω ταῦτα. ἀλλὰ χορηγῶν γε χορηγοῦντα τοῦτ᾽ ἐποίησεν, οὔπω τόνδε τὸν νόμον παραβαίνων. οὐ γὰρ ἔκειτό πω. εἶρξεν Ἀγάθαρχον, τὸν [2] γραφέα. καὶ γὰρ ταῦτα λέγουσι. λαβών γέ τι πλημμελοῦντα, ὥς [3] φασιν. ὅπερ οὐδ᾽ ὀνειδίζειν ἄξιον. τοὺς ἑρμᾶς [4] περιέκοπτεν. ἅπαντα μὲν, οἶμαι, τὰ ἀσεβήματα τῆς αὐτῆς ὀργῆς δίκαιον ἀξιοῦν· τὸ δ᾽ ὅλως ἀφανίζειν ἱερὰν ἐσθῆτα, ἔσθ᾽ ὅ τι τοῦ περικόπτειν τοὺς ἑρμᾶς [5] διαφέρει; οὐκοῦν οὗτος ἐξελήλεγκται τοῦτο [6] ποιῶν. ἀντιθῶμεν δὲ τίς ὢν, καὶ τίσι ταῦτ᾽ ἐνδεικνύμενος.

μβ΄. Μὴ τοίνυν, πρὸς τῷ μὴ καλὸν [7] ὑμῖν, μηδὲ θεμι-

[1] κόῤῥης; T. R. [2] γραφέα; T. R. [3] φασιν, T. R. [4] περιέκοπτεν; T. R. [5] διαφέρει. T. [6] ποιῶν; R. [7] ὑμῖν πρὸς τῷ μὴ καλὸν T.

Ὑβρίζεσθαι] *Ut vexarentur*, Wolfius. Potius: *ut contumelia afficerentur*. JURIN.

Ἀγάθαρχον τὸν γραφέα] Ζωγράφον interpretatur Ulpianus, non γραμματέα. Plutarchus hujus facti non meminit. WOLF. Illud est annotare! Primo enim, anne novum hoc et insolitum, ut γραφεὺς *Pictor*, non *Scriba*, exponeretur? An Tu, Wolfi, cuiquam incidisti, qui aliter exponeret? Deinde, quod ais dissimulari a Plutarcho, nescio sane, quo ore dixisti, cum ab eo Scriptore diserte memoretur illa historiola, atque etiam ab Andocide sive Phæace c. Alcibiadem. Cujus sunt verba: πείσας Ἀγάθαρχον τὸν γραφέα συνεισελθεῖν οἴκαδε, τὴν οἰκίαν ἐπηνάγκασε γράφειν. δεομένου δὲ καὶ προφάσεις ἀληθεῖς λέγοντος, ὡς οὐκ ἂν δύναιτο ταῦτα πράττειν ἤδη, διὰ τὸ συγγραφὰς ἔχειν παρ᾽ ἑτέρων, προεῖπεν αὐτῷ δήσειν, εἰ μὴ πάνυ ταχέως γράφοι· ὅπερ ἐποίησε, καὶ οὐ πρότερον ἀπηλλάγη, πρὶν ἀποδρὰς ᾤχετο τετάρτῳ μηνὶ τοὺς φύλακας λαθὼν, ὥσπερ βασιλέως. οὕτω δ᾽ ἀναίσχυντός ἐστιν, ὥστε προσελθὼν ἐνεκάλει αὐτῷ ὡς ἀδικούμενος κ. τ. λ. Negligitur sane ab Athenæo, qui l. XII. p. m. 264. plurima de Alcibiadis luxuria et intemperantia conservavit, quæ alibi frustra quæras. TAYLOR.

Πλημμελοῦντα] Quale fuerit hoc peccatum, subjicit Ulp. ἐφωράθη συνὼν τῇ παλλακίδι τοῦ Ἀλκιβιάδου. In proximis, ὅπερ cave, cum Augero, referas ad πλημμέλημα Ἀγαθάρχου, sed intellige ipsius Alcibiadis nequitiam. Hanc leviorem esse ait Demosthenes quam quæ exprobretur ei. De singulis hisce delictis Alcibiadis consulendi sunt Andocides, Plutarchus et Nepos. SPALDING.

Ὅπερ οὐδὲ ὀνειδίζειν ἄξιον] Wolfius: *quod ne criminis quidem objici loco debet*. Potius: *quod ne inter vituperandum quidem proferri debet*. JURIN.

Ἱερὰν ἐσθῆτα] Ita omnes omnino libri, qui hodie supersunt, tam scripti, quam impressi. Wolfius interea, quod in notis dissimulat, videtur ex versione legisse, τὸ δ᾽ ὅλως ἀφανίζειν ἱερὰ, quasi istud ἐσθῆτα natum esset ex errore Scribæ repetentis voces proximas ἔσθ᾽ ὅ, τι. Istud, sive errore, sive consilio, a Wolfio factum egregiam tamen recipit auctoritatem ab Ulpiano, cujus verba, id enim non creberrimo usu venerit, hoc loco subjungam: ἱερὰ μόνον ἡ ἀρχαία [ἔκδοσις sc.] ἔχει, ἐκφαντικὸς οὖσα πολλῶν, οἷον, στεφάνων, ἐσθῆτος, αὐτῆς τῆς ἐν ἱερῷ πανηγύρεως, καὶ ταύτην ὕβρισε. ἐπεὶ τόγε τὴν ἐσθῆτα προσθεῖναι, πολλὴν ἔχει τὴν ἐλάττωσιν. TAYLOR. Veritatem tamen hujus κρίσεως non equidem præstiterim. SPALDING. Bene sane monet Ulpianus, antiquitus legi solitum τὰ ἱερὰ, cum vestis mentio hoc loco plane frigida sit, præsertim cum conferatur cum atrocissimo crimine, cujus reus factus erat Alcibiades. JURIN.

Δὲ] Sic Aug. pr. pro vulgato δή. SPALDING.

μβ΄. Μὴ τοίνυν κ. τ. λ.] Has voces ordinant melius Ven. et Baroc. μὴ τοίνυν πρὸς τῷ μὴ καλὸν ὑμῖν, μηδὲ θεμιτὸν νομίζετε κ. τ. λ. *Præterquam quod inhonestum est* [μὴ καλὸν], *reputate, esse contra legem et contra religionem* [μηδὲ θεμιτὸν, μηδ᾽ ὅσιον.]

τὸν νομίζετε, ἄνδρες δικασταὶ, μηδ᾽ ὅσιον εἶναι, τοιούτων
ἀνδρῶν οὖσιν ἀπογόνοις, πονηρὸν καὶ βίαιον καὶ ὑβριστὴν
λαβοῦσιν ἄνθρωπον, καὶ μηδένα μηδαμόθεν, συγγνώμης, ἢ
φιλανθρωπίας, ἢ χάριτός τινος ἀξιῶσαι. τίνος γὰρ ἕνεκα;
τῶν στρατηγιῶν; ἀλλ᾽ οὐδὲ καθ᾽ αὑτὸν στρατιώτης οὗτός
[1] γε οὐδενός ἐστιν ἄξιος, μή τί γε τῶν ἄλλων ἡγεμών. ἀλλὰ
τῶν λόγων; ἐν οἷς κοινῇ μὲν οὐδὲν πώποτ᾽ εἶπεν ἀγαθὸν,
κακῶς δὲ ἰδίᾳ πάντας ἀνθρώπους λέγει. γένους ἕνεκα, νὴ
Δία; καὶ τίς οὐκ οἶδεν ὑμῶν τὰς ἀποῤῥήτους, ὥσπερ ἐν 563
τραγῳδίᾳ, [2] [τὰς] τούτου γονάς; ᾧ δύο τὰ ἐναντιώτατα
συμβέβηκεν εἶναι. ἡ μὲν γὰρ ὡς ἀληθῶς μήτηρ, ἡ τεκοῦσα
αὐτὸν, πλεῖστον ἁπάντων ἀνθρώπων εἶχε νοῦν, ἡ δὲ δοκοῦ-
σα καὶ [3] ὑποβαλομένη πασῶν ἦν ἀνοητοτάτη γυναικῶν. ση-
μεῖον δέ. ἡ μὲν γὰρ ἀπέδοτο εὐθὺς γενόμενον, [4] ἡ δ᾽, ἐξὸν
αὐτῇ βελτίω πρίασθαι τῆς ἴσης τιμῆς, τοῦτον ἠγόρασε.
καὶ γάρ τοι διὰ τοῦτο, οὐ προσηκόντων ἀγαθῶν κύριος γε-
γονὼς, καὶ πατρίδος τετυχηκὼς, ἣ νόμοις τῶν ἁπασῶν
πόλεων μάλιστα οἰκεῖσθαι δοκεῖ, οὐδένα, οἶμαι, τρόπον φέ-
ρειν, οὐδὲ χρῆσθαι τούτοις δύναται. ἀλλὰ τὸ τῆς φύσεως ὡς
ἀληθῶς βάρβαρον καὶ θεοῖς ἐχθρὸν ἕλκει καὶ βιάζεται,
καὶ φανερὸν ποιεῖ τοῖς παροῦσιν, ὥσπερ ἀλλοτρίοις, ὅπερ

[1] Deest γε. T. [2] Absunt unci. T. [3] ὑποβαλλομένη T. [4] ἣ δ᾽, ἐξὸν αὐτῇ T.

Bonus Wolfius in sua ad hunc locum annotatiuncula [Subaudi εἶναι, vel lege μὴ καλῷ] primo nugatur, deinde delirat. Taylor. Wolfius: *Proinde præterquam quod inhonestum est, neque licitum, judices, ne fas quidem esse vobis existimate.* Paulo incuriosius. Vertendum: *Proinde, præterquam quod inhonestum sit; neque licitum existimate, judices, neque fas esse vobis.* Jurin.

Καὶ μηδένα μηδαμόθεν] *Ab omni parte nullum*, id est, vilissimum hominem, qui est *infra omnes infimos homines*, ut Comicus servulus loquitur. Wolf.

Ὥσπερ ἐν τραγῳδίᾳ] Ut in Ione Euripidis, qui cum esset Apollinis Filius, pro servo se gerebat. Si legeretur, ἐν τῇ τραγῳδίᾳ, ἐνάρθρως, certe aliqua Tragœdia intelligenda esset, in qua homo vilis in regiam familiam adoptatus est. Fortassis alludit ad Œdipum Tyrannum Sophoclis. Idem.

Τὰς] Cum Reiskio uncis inclusi alienum ab hoc loco articulum, quem fortasse infersit is, qui, ob interjecta ea verba ὥσπερ ἐν τραγῳδίᾳ, turbatum orationem crederet, si abesset articulus; male profecto. Spalding.

Ὧ δύο κ. τ. λ.] Ὧ εἶναι, ἀντὶ τοῦ, ὃν ἔχειν συμβέβηκεν. Ferri potest, sed malim τὸ εἶναι ἀπεῖναι, cum τὸ συμβέβηκεν sufficiat. Wolf.

Ὑποβαλλομένη] Ὑποβολιμαῖον παῖδα ἀντὶ γνησίου λαμβάνουσα. Idem.

Γυναικῶν] Attende opposita, ἀνθρώπων — γυναικῶν. Insignior videtur dementia, quæ etiam inter *mulieres* summa sit. Spalding.

Γὰρ] De γὰρ vid. supra §. ί. *fin.* Idem.

Παροῦσιν] Potest παροῦσι pro neutro haberi, ut subaudiatur πράγμασι, et tunc erunt τὰ παρόντα πράγματα civitas Atheniensis, quam nactus est Midias non sibi debitam; potest tamen etiam pro masculino, ut referatur ad νόμοις, et hoc videtur præstare. Legibus utitur præsentibus (h. e. nostris) tanquam sibi non scriptis, h. e. violat leges, ὅπερ ἐστὶ, significat esse eas leges revera alienas a Midia, ut barbaro. Idem.

ἐστὶν, αὐτὸν χρώμενον. τοσούτων τοίνυν καὶ τοιούτων ὄντων,
ἃ τῷ βδελυρῷ τούτῳ καὶ [1] ἀναιδεῖ βεβίωται, ἔνιοί μοι προσ-
ιόντες, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τῶν χρωμένων αὐτῷ, παραι-
νοῦντες ἀπαλλαγῆναι καὶ καθυφεῖναι τὸν ἀγῶνα [2] τουτονὶ,
ἐπειδή με μὴ πείθοιεν, ὡς μὲν οὐ πολλὰ καὶ δεινὰ πεποίη-
κεν οὑτοσὶ, καὶ δίκην ἡντινοῦν δικαίως [3] ἂν δοίη τῶν πεπρα-
γμένων, οὐκ ἐτόλμων λέγειν, ἐπὶ ταῦτα δὲ ἀπήντων, ὡς
ἥλωκεν ἤδη καὶ κατεψήφισται· τίνος τιμήσειν αὐ-
τῷ προσδοκᾷς τὸ δικαστήριον; οὐχ ὁρᾷς, ὅτι
πλουτεῖ, καὶ τριηραρχίας ἐρεῖ καὶ λειτουρ-
γίας; σκόπει [4] δὴ, μὴ τούτοις αὑτὸν ἐξαιτή-
σηται, καὶ ἐλάττω πολὺ τῇ πόλει καταθεὶς,
ἢ ὅσα σοι δίδωσι, καταγελάσῃ.
μγ´. Ἐγὼ δὲ, πρῶτον μὲν οὐδὲν ἀγεννὲς ὑμῶν καταγι-
564 γνώσκω, οὐδ᾽ ὑπολαμβάνω τιμήσειν οὐδενὸς ἐλάττονος τούτῳ,
ἢ, ὅσον καταθεὶς, οὑτωσὶ παύσεται τῆς ὕβρεως. τοῦτο δ᾽

[1] ἀναιδεῖ μάλα T. ἀναιδεῖ [μάλα] R. [2] τοῦτον T. [3] ἂν δικαίως T. [4] δὲ T.

Μάλα βεβίωται] Cum viderim, libros editos constanter præ se ferre hanc lectionem, quo me verterem, nescivi: cum in MSS. Lindenbr. sc. Obsop. Vindob. et Ital. variari pro μάλα, ὧν, tantundem. Quo errore ortum sit illud μάλα, quo casu enatum, judicent eruantque nasutiores. Fortasse pertinet ad sequentia τῶν μάλα χρωμένων αὐτῷ. Taylor. Ut inoffensa esset hujus loci lectio omisi vocem omnia turbantem μάλα quæ inter ἀναιδεῖ et βεβίωται legitur in omnibus Codd. præter Aug. pr. Sunt præterea quinque Codd. in quibus pro μάλα comparet ὧν, ne hoc quidem hujus loci. Latet aliquid in hisce μάλα et ὧν, quæ fortasse sunt fragmina vocabuli aut unius longioris aut plurium. Nihil equidem, quod arrideat, comminiscor. μάλα trahere ad præcedens adjectivum durius videtur, et exemplo caret, etsi dicitur σφόδρα μάλα. Etiam in mentem venit legere continuato vocabulo παραβεβίωται, quod dici potuisse, etsi exemplo afferendo destituor, quis neget? Sed facilis eademque inanis hæc est hariolatio. Nemo probabilem loco medicinam afferet, nisi qui utriusque lectionis, et μάλα et ὧν, rationem habuerit, et inde verbum aut verba, et Græca et huic sententiæ apta, conflaverit. Tam importunum h. l. est μάλα illud, ut Latinam vocem te legere possis suspicari, quam, margini adscriptam, ἀπροσδιονύσως aliquis Græcis literis expresserit. Spald. Anne βδελυρῷ τούτῳ καὶ ἀναιδεῖ καὶ μαλακῷ βεβίωται? Amat enim Noster apposita tria, (vide supra p. 98. v. 2. de Chers. §. ις´. et de Cor. §. ϟά. fin.), et in oratione hacce ignaviam ejus et mollitiem sæpius invehitur in Midiam, (vide p. 89. seqq. p. 98. v. 5. et p. 105.).

Σκόπει δὲ] Melius cum Ital. et MSS. Ald. σκόπει δή. Taylor. Δὴ, post Taylorum, Reiskius e pluribus Codd., quibus adde editionem Hervag. 1547., adscivit, pro δέ. Dubito tamen utrum verius sit. δὲ bene videtur referri posse ad οὐχ ὁρᾷς; Est interrogatio pro affirmatione contrarii. Ratio lectionis foret hæc: ὁρᾷς (μὲν) ὅτι κ. τ. λ. σκόπει δέ. Spalding.

Δίδωσι] Verte: *Offert.* Idem.

μγ´. Ὑπολαμβάνω] Sub. ὑμᾶς. Auger.

Οὑτωσὶ] Ægre tuli, Wolfium post hanc vocem punctum commaticum addidisse, quia intempestive et inficete hoc factum. Deinde istud οὗτος Cod. Bar. et οὑτοσὶ Editt. Fel. et Lutet. eodem animo accepi. Recte, signanter et felicissime scriptum — τιμήσειν οὐδενὸς ἐλάττονος τούτῳ, ἢ ὅσον καταθεὶς οὑτωσὶ παύσεται τῆς ὕβρεως. Nimirum hic frigent omnes Versiones, neque vim aut ictum capiant Græcæ orationis. Producam locum Æschinis, quia est observatu dignissimus. Jubet Lex Ædilem, qui fuerit Athenis, quadraginta ad minimum annos natum ad id munus

ἐστὶ μάλιστα μὲν θάνατος· εἰ δὲ μὴ, πάντα τὰ ὄντα ἀφελέσθαι. ἔπειθ᾽ ὑπὲρ τῶν τούτου λειτουργιῶν, καὶ τριηραρχιῶν, καὶ τῶν τοιούτων λόγων, ὡδὶ γιγνώσκω. εἰ μέν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ λειτουργεῖν τοῦτο, τὸ ἐν ὑμῖν λέγειν ἐν ἁπάσαις ταῖς ἐκκλησίαις, καὶ πανταχοῦ· ἡμεῖς οἱ λειτουργοῦντες, ἡμεῖς οἱ προεισφέροντες ὑμῖν, ἡμεῖς οἱ πλούσιοί ἐσμεν· εἰ τὸ τὰ τοιαῦτα λέγειν, τοῦτ᾽ ἔστι τὸ λειτουργεῖν, ὁμολογῶ Μειδίαν ἁπάντων τῶν ἐν τῇ πόλει λαμπρότατον γεγενῆσθαι. ἀποκναίει γὰρ ἀηδίᾳ δήπου καὶ ἀναισθησίᾳ καθ᾽ ἑκάστην ἐκκλησίαν ταῦτα λέγων. εἰ μέντοι, τί ποτ᾽ ἐστὶν, ἃ λειτουργεῖ τῇ ἀληθείᾳ [1] Μειδίας, δεῖ σκοπεῖν, ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς ἐρῶ. καὶ θεάσασθε, ὡς δικαίως αὐτὸν ἐξετάσω, πρὸς ἐμαυτὸν κρίνων. οὗτος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γεγονὼς ἔτη περὶ πεντήκοντα ἴσως, ἢ μικρὸν ἐλάττω, οὐδὲν ἐμοῦ πλείους λειτουργίας ὑμῖν λελειτούργηκεν, ὃς δύο καὶ τριάκοντα ἔτη γέγονα. κἀγὼ μὲν κατ᾽ ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐτριηράρχουν, εὐθὺς

[1] Deest Μειδίας. T.

accedere. Rationem addit gravissimus Scriptor, ἵν᾽ ἤδη ἐν τῇ σωφρονεστάτῃ αὑτοῦ ἡλικίᾳ ὢν οὕτος ἐντυγχάνῃ τοῖς ὑμετέροις παισί. Locus est in initio orationis c. Timarchum, p. 2. v. 25. ed. Steph. Tu tamen cum Codd. melioris notæ (inter quos numerabis unum præstantissimi Viri I. Locker. qui me plurimum et amicitia et beneficiis sibi devinxit) emphatice magis leges: *uti in sobria et severa ætate constitutus* οὕτως ἐντυγχάνῃ τοῖς ὑμετέροις παισί. *Ita. Ita demum.* Xenopho initio l. 2. Cyropæd. προσευξάμενοι θεοῖς καὶ ἥρωσιν ἵλεως καὶ εὐμενεῖς πέμπειν σφᾶς, οὕτω διέβαινον τὰ ὅρια. Isocr. de Permutat. Οὐ γὰρ ἀγνοοῦντες, ὅσον διαφέρουσιν αἱ μείζους τῶν συμμαχιῶν πρὸς τὴν ἀσφάλειαν, οὕτως ἐβουλευόμεθα περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ κ. τ. λ. Herodot. Cl. 196. Ἐκδοῦναι δὲ τὴν ἑωυτοῦ θυγατέρα, ὅτεῳ βούλοιτο ἕκαστος, οὐκ ἐξῆν, οὐδὲ ἄνευ ἐγγυητέων ἀπαγαγέσθαι τὴν παρθένον πριάμενον, ἀλλ᾽ ἐγγυητὰς χρῆν καταστήσαντα, ἦ μὴν συνοικήσειν αὐτῇ, οὕτω ἀπάγεσθαι. Simile est istud Demosthenis: καὶ παρασχὼν ἑαυτὸν ἴσον καὶ κοινὸν ἀμφοτέροις ἀκροατὴν, οὕτω τὴν διάγνωσιν ποιήσεται περὶ πάντων. De Corona, §. γ΄. fin. Neque absimile est valde illud, quod de Lycurgo Oratore circumfertur: Λυκοῦργον οὐ μέλανι, ἀλλὰ θανάτῳ, χρίοντα τὸν κάλαμον κατὰ τῶν πονηρῶν, οὕτω συγγράφειν. Vid. Plutarchum in vita Lycurgi. Adde, quæ dixi inferius ad pag. 118. v. 1. TAYLOR.

Μέντοι] Hic est pro δὲ, referendum ad præcedens μὲν in hisce: εἰ μέν ἐστιν. Vid. Hoogev. Sch. 447. et 477. SPALDING.

Ὃς δύο καὶ τριάκοντα ἔτη γέγονα] Ergo Euthydemo, vel, ut Diodorus, Eudemo Archonte, anno 4. Olymp. 106. egit hanc causam Demosthenes. Nam secundum Plutarchum in decem Oratorum vitis natus fuit Dexitheo Archonte, anno 4. Olymp. 98. PALMER. Cave credas. Nec major erit adhibenda fides S. Petito in Comment. ad LL. Atticas, pag. 266. Dixi alibi. Porro Interpres hic nobis clam biennium subripuit: *annum ago alterum et trigesimum.* Si enim Demosthenes δύο καὶ τριάκοντα ἔτη γέγονε, annum egit *trigesimum tertium.* TAYLOR.

Κἀγὼ μὲν κατ᾽ ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐτριηράρχουν εὐθὺς ἐκ παίδων ἐξελθὼν] *Atque ego quidem illo tempore trierarchus esse cœpi, statim atque e pueris excessi, tumque bini eramus trierarchi, omnem sumptum ex privatis familiis suppeditabamus, ita ut navium apparatum supplementumque ipsi præberemus.* Et paulo inferius, τηνικαῦτα δὲ τοῦ πράγματος ἧπται, ὅτε πρῶτον μὲν διακοσίους πεποιήκατε συντελεῖς ὑμεῖς, &c. *Tum demum autem Midias trierarchiam attigit, cum primum mille ac ducentos collatores constituistis, a quibus isti talentum exigentes, talento trierarchias obeundas locant.* εἶτα τὰ πληρώματα ἡ πόλις παρέχει, καὶ σκεύη δίδωσιν. *Tum supplementa et armamenta respublica præbet.* Verba sunt Oratoris, elevare contendentis munus trierarchiæ, quod Midias et divites nonnulli grave esse sibi jactabant, tanquam universi muneris redemptoribus præbitoribusque eo se nomine populo Atheniensi imputantes. Ex quibus verbis intelligimus, illos mille ac ducentos talenta singula pensitare solitos, id quod etiam alibi dictum est. Vide plura lib. 5. de Asse. *Ex edit.* HERVAG.

ἐκ παίδων ἐξελθὼν, ὅτε σύνδυο ἦμεν οἱ τριήραρχοι, καὶ τὰ ἀναλώματα πάντα ἐκ τῶν [1] ἰδίων ἐδαπανῶμεν, καὶ τὰς ναῦς ἐπληροῦμεν αὐτοί. οὗτος δὲ, ὅτε μὲν κατὰ ταύτην τὴν ἡλικίαν ἦν, καθ᾽ ἣν ἐγὼ νῦν, οὐδέπω λειτουργεῖν ἤρχετο. τηνικαῦτα δὲ τοῦ πράγματος ἧπται, ὅτε πρῶτον μὲν διακοσίους καὶ χιλίους πεποιήκατε συντελεῖς ὑμεῖς, παρ᾽ ὧν εἰσπραττόμενοι τάλαντον ταλάντου μισθοῦσι τὰς τριηραρ-
565 χίας οὗτοι. εἶτα τὰ πληρώματα ἡ πόλις παρέχει, καὶ σκεύη δίδωσιν, ὥστ᾽ αὐτῶν ἐνίοις τῇ ἀληθείᾳ τὸ μηδὲν ἀναλῶσαι, καὶ δοκεῖν λελειτουργηκέναι, καὶ τῶν ἄλλων λειτουργιῶν ἀτελέσι γεγενῆσθαι περίεστιν.

μδ΄. Ἀλλὰ μὴν, τί ἄλλο; τραγῳδοῖς κεχορήγηκέ ποτε [2] οὗτος· ἐγὼ δὲ αὐληταῖς ἀνδράσι. καὶ ὅτι τοῦτο τὸ ἀνάλωμα ἐκείνης τῆς δαπάνης πολλῷ πλεῖόν ἐστιν, οὐδεὶς ἀγνοεῖ

[1] ἰδίων οἴκων, καὶ τὰς T. ἰδίων [οἴκων] ἐδαπανῶμεν, καὶ τὰς R. [2] οὗτος; T.

Ἦμεν] Ἦσαν Cod. Reg. s. Quod perinde est. Variatur magis in sequentibus: nam pro οἴκων, ἐδαπανῶμεν habent Ven. Baroc. Aug. Ital. Cæterum hunc Demosthenis locum de συντελείᾳ illustrare possunt ea, quæ habet Petitus libri laudati p. 356. Wolfius nihil egit, cum vocem συντελεῖς [v. 6.] reddidit *attributos.* Neque multo plus agit, cum suam interpretationem ita defendit: "Attributos verti. Sunt autem ii, qui una tributum conferunt ad munus aliquod obeundum: quod singuli suis sumtibus exsequi non possint." TAYLOR.

Ἰδίων] Omisi vocem in vulgata lectione hic comparentem οἴκων, pro qua non pauci iique præstantissimi Codd. habent ἐδαπανῶμεν, quod abest a vulgata. Nescio quare Reiskius pepercerit τῷ οἴκων et uncis illud signare maluerit quam expungere. SPALDING.

Ἐπληροῦμεν] Πότερα σκευῶν, ἢ ἐρετῶν, ἢ στρατιωτῶν, ἢ τούτων ἁπάντων; Sic Ulpianus interpretatur πληρώματα, ναύτας, καὶ ἐπιβάτας, καὶ σκεύη κατ᾽ αὐτάς. WOLF.

Χιλίους] Ἔστι σόφισμα τὸ ῥηθέν. φησὶ γὰρ ὅτι, παρὰ τῶν χιλίων καὶ διακοσίων εἰσπραττόμενοι τάλαντον, ταλάντου μισθοῦσι τὴν τριηραρχίαν, ὡς μιᾶς τριήρους παρὰ τῶν τοσούτων γιγνομένης· οὐκ ἔστι δὲ ἀληθές. χίλιοι γὰρ καὶ διακόσιοι ἦσαν οἱ ταῖς τριηραρχίαις ἀφωρισμένοι. τούτων δὲ λοιπὸν, ἢ συνεκκαίδεκα τὴν τριήρη ἐπλήρουν, ἢ σύντρεις, ἢ ὅσοι δήποτε. καταλιπὼν οὖν τὸ λέγειν, ὅτι ναῦν ἑκκαιδέκατος παρέσχε, πάντας τοὺς ἐπὶ τὰς τριηραρχίας ἀφωρισμένους ὠνόμασεν, ὡς πάντων μίαν παρεχόντων. Ulpian. De toto hoc trierarchiæ munere consule F. A. Wolfii Prolegg. ad Lept. p. 375 seqq. vol. II. SPALDING.

Ταλάντου μισθοῦσι τὰς τριηραρχίας οὗτοι] Id est, tantidem locant præbendas naves et instruendas, quantum ab ipsis exigunt, ita fit, ut nihil de suo impendant. Est itaque μισθῶ τὸ ἔργον, ἀντὶ τοῦ, ἐκδίδωμι, *faciendum loco.* Idem ἐμίσθωσε Πασίων τὴν τράπεζαν τούτῳ, *locavit conductori Pasioni certa mercede utendam.* μισθοῦμαι vero *conduco* significat ut Πασίων τὴν τράπεζαν παρὰ Φορμίωνος ἐμισθώσατο. *Ex edit.* HERVAG.

Μισθοῦσι] Vid. supra §. κγ΄. *fin.* SPALDING.

μδ΄. Πλεῖόν ἐστιν] De majori sumtu in hoc munus faciendo vid. itidem F. A. Wolfii Proll. ad Lept. p. 373. vol. II. IDEM.

δήπου. κἀγὼ μὲν ἐθελοντὴς νῦν, οὗτος δὲ καταστὰς ἐξ ἀντιδόσεως τότε. οὗ χάριν οὐδεμίαν δήπου [1] αὐτῷ δικαίως ἄν τις [2] ἔχοι. τί ἔτι; εἱστίακα τὴν φυλὴν ἐγὼ, καὶ Παναθηναίοις κεχορήγηκα. οὗτος δὲ οὐδέτερα. ἡγεμὼν συμμορίας ὑμῖν ἐγενόμην ἐγὼ ἔτη δέκα, ἴσον Φορμίωνι, καὶ Λυσιθείδῃ, καὶ Καλλαισχρῳ, καὶ τοῖς πλουσιωτάτοις, εἰσφέρων οὐκ ἀπὸ [3] ὑπαρχούσης οὐσίας· ὑπὸ γὰρ τῶν ἐπιτρόπων ἀπεστερήμην· ἀλλ' ἀπὸ τῆς δόξης, ὧν ὁ πατήρ μοι κατέλιπε, καὶ ὧν δίκαιον ἦν με δοκιμασθέντα κομίσασθαι. ἐγὼ μὲν οὖν οὕτως ὑμῖν προσενήνεγμαι. Μειδίας δὲ πῶς; οὐδέπω καὶ τήμερον συμμορίας ἡγεμὼν γέγονεν, οὐδὲν τῶν πατρῴων ἀποστερηθεὶς ὑπ' οὐδενὸς, ἀλλὰ παρὰ τοῦ πατρὸς πολλὴν οὐσίαν παραλαβών. τίς οὖν ἐστὶν ἡ λαμπρότης, ἢ τίνες αἱ λειτουργίαι καὶ τὰ σεμνὰ ἀναλώματα [4] τὰ τούτου; ἐγὼ μὲν [5] γὰρ οὐχ ὁρῶ, πλὴν εἰ ταῦτά τις θεωρεῖ· οἰκίαν ᾠκοδόμηκεν ἐν Ἐλευσῖνι τοσαύτην, ὥστε πᾶσιν ἐπισκοτεῖν τοῖς ἐν τῷ τόπῳ. καὶ εἰς μυστήρια τὴν γυναῖκα ἄγει, κἂν ἄλλοσέ ποι βούληται, ἐπὶ τοῦ λευκοῦ ζεύγους τοῦ ἐκ Σικυῶνος. καὶ

[1] αὐτῷ δήπου T. [2] ἔχῃ T. R. [3] τῆς ὑπαρχούσης T. [4] Deest τά. T. [5] Deest γάρ. T.

Ἀντιδόσεως] Cogebatur edere hoc munus, aut quia permutatione acceperat bona ejus, quem tragœdiæ muneri parem ipse designaverat, aut quia designatus ipse ab aliquo cive bona sua vindicare a permutatione non poterat nisi munere edendo. Vid. de antidosi supra §. κγ'. IDEM.

Ἔχοι] Prætuli optativum ex optimis Codd. Par. α. et Aug. pr. vulgato ἔχῃ. IDEM.

Εἱστίακα] Ἀναγκαίως τοῦ χορηγοῦ τὴν φυλὴν ἑστιῶντος, ὁ Δημοσθένης διελὼν εἶπε, ἐπιὼν τοῖς κατὰ μέρος, ἵνα λίαν πολλαὶ δόξωσιν αἱ λειτουργίαι. Ulpian. De ἑστιάσει vid. F. A. Wolfii Proll. ad Lept. 372. seqq. vol. II. IDEM.

Ἡγεμὼν συμμορίας] Vid. Ulpianum in III. (II.) Olynth. et de Classibus. Ἡγεμὼν autem id videtur habuisse munus, ut ante alios omnes tributum conferret, et tenuiorum cessationem de suo resarciret. WOLF. Viginti classes (συμμορίαι) sexagenorum capitum singulæ, munera bellica conferebant vel potius repræsentabant pro ceteris civibus. Harum binæ ad singulas decem tribus pertinebant. Ejusmodi classis habebat ἡγεμόνα suum, ceteris re familiari præstantem, qui videtur classis suæ socios ad sumtus pendendos adegisse et tenuiorum inter eos sustinuisse partes ipse. Vid. F. A. Wolfius l. c. p. 373 seqq. vol. II. SPALDING.

Φορμίωνι] Phormio, Lysithides, Callæschrus, insignes divitiis cives; non tamen ætate Demosthenis viventes, sed priori, ut monet Ulpianus. IDEM.

Τῆς ὑπαρχούσης] Τῆς restitui ex Cod. Reg. ε. et proxime, sc. 10. οὖν ex Ven. Bar. Obsop. atque Editt. Fel. Man. et Parisina. TAYLOR.

Δοκιμασθέντα] H. e. εἰς τοὺς ἄνδρας ἐγγραφέντα. Examen enim subibant adolescentes, quo genere nati essent, utrum legitime adoptati, antequam in Lexiarchicon inscriberentur eorum nomina, qui erat index virorum, qui jura civium Atheniensium integra haberent et magistratus obire possent. SPALDING.

Πλὴν εἰ ταῦτα] F. πλὴν εἰ μὴ ταῦτα. MARKLAND.

Βούληται] Ἵνα μὴ δι' εὐσέβειαν, ἀλλὰ διὰ τρυφὴν μᾶλλον, γίγνοιτο (dicas potius: δοκοῖ γίγνεσθαι) ἡ κτῆσις. Ulpian. SPALDING.

Λευκοῦ ζεύγους τοῦ ἐκ Σικυῶνος] Vid. Hadr. Junii I. Animadv. 12. et Ulpianum

τρεῖς ἀκολούθους, ἢ τέτταρας, αὐτὸς ἔχων, διὰ τῆς ἀγορᾶς
566 σοβεῖ, κυμβία, καὶ ῥυτὰ, καὶ φιάλας ὀνομάζων οὕτως, ὥστε τοὺς παριόντας ἀκούειν. ἐγὼ δ' ὅσα μὲν τῆς ἰδίας τρυφῆς ἕνεκα Μειδίας καὶ περιουσίας κτᾶται, οὐκ οἶδ' [1] ὅ τι τοὺς πολλοὺς ὑμῶν ὠφελεῖ. ἃ δ' ἐπαιρόμενος τούτοις ὑβρίζει, ἐπὶ πολλοὺς, καὶ τοὺς τυχόντας, ὑμῶν ἀφικνούμενα ὁρῶ. οὐ δὴ δεῖ τὰ τοιαῦτα ἑκάστοτε τιμᾶν, οὐδὲ θαυμάζειν ὑμᾶς, οὐδὲ τὴν φιλοτιμίαν ἐκ τούτων κρίνειν, εἴ τις οἰκοδομεῖ λαμπρῶς, ἢ θεραπαίνας κέκτηται πολλὰς, ἢ σκεύη [2] καλὰ, ἀλλ', ὃς ἂν ἐν τούτοις λαμπρὸς καὶ φιλότιμος ᾖ, ὧν ἅπασι μέτεστι τοῖς πολλοῖς ὑμῶν· ὧν οὐδὲν εὑρήσετε τούτῳ προσόν.

με'. Ἀλλὰ νὴ Δία [3] τριήρη ἐπέδωκε· ταύτην γὰρ εὖ οἶδ'

[1] ὅτι T. [2] πολλὰ T. R. [3] τριήρη ἣν ἐπέδωκε; T. τριήρη ἐπέδωκε; R.

in commentariis. TAYLOR. Καὶ τοῦτο τρυφῆς ὁμοῦ καὶ τυραννικῆς ἐννοίας τεκμήριον. τρυφῆς μὲν, ὅτι καὶ ζεῦγος καὶ λευκὸν, τυραννικὸν δὲ τὸ ἐκ Σικυῶνος. ἐτυραννεῖτο γὰρ ἡ πόλις ἐκείνη. οἱ δὲ πρῶτοι γενόμενοι τύραννοι ἐν Σικυῶνι, λευκοῖς ἡμιόνοις ἐχρήσαντο. οὐκοῦν συνήθειαν οὗτος κτᾶται πρὸς τοὺς τυράννους, ζεύγη παρ' αὐτῶν ὠνούμενος. Ulpian. SPALDING.

Διὰ τῆς ἀγορᾶς σοβεῖ] Id est, improbe et insolenter in medio foro populum summovet, ac turba comitum sibi viam aperit. hoc est, ἐντρυφᾷ τοῖς πολλοῖς, καὶ ἐνυβρίζει τοῖς παρατυχοῦσι, καὶ παραγκωνίζεται τοὺς ἐντυγχάνοντας καθ' ὁδὸν αὐτῷ, hoc est, *cubito propulsat obvios, et subnixis alis incedit*, ut Plautus: "Subnixis alis me inferam, atque amicibor gloriose." Est itaque σοβῶ inter alia, *improbe ingredior, et obvios summoveo. Ex edit.* HERVAG.

Σοβεῖ] Hoc Cicero appellat *per forum volitare*. Fortius tamen Græcum, ubi inest summotus occurrentium. SPALDING.

Φιάλας] Φιάλας καὶ τὰ τοιαῦτα ὀνομάζων. Ita plenius et melius Ven. Bar. Aug. Hunc locum laudat Athenæus l. XI. p. m. 237. et 244. ibique explicat, quid sit κυμβίον, quid ῥυτόν. Sunt autem utrumque poculi genus. Memorantur a multis, præcipue ab Epigene Poeta antiquo, ut liquet ex his locis Athenæi. Ἡδυποτίδες — μνημονεύει δὲ αὐτῶν καὶ Ἐπιγένης ἐν Ἡρωΐνῃ διὰ τούτων, ψυκτήρια, κύαθον, κυμβία, ῥυτὰ τέτταρα, ἡδυποτίδας τρεῖς, ἠθμὸν ἀργυροῦν. l. XI. p. m. 230. Rursus: Ἐπιγένης δ' ἐν Ἡρωΐνῃ καταλέγων πολλὰ ποτήρια, καὶ τοῦ ψυγέως οὕτως μνημονεύει· τὴν Θηρίκλειον δεῦρο καὶ τὰ Ῥοδιακὰ κόμισον λαβὼν τοὺς παῖδας εἰσοίσεις μόνος ψυκτῆρα, κύαθον, κυμβία. Ex quibus locis collatis ita Senarios instruo:

Τὴν Θηρίκλειον δεῦρο καὶ τὰ Ῥοδιακὰ
Κόμισον, λαβὼν τοὺς παῖδας· εἰσοίσεις μόνος
Ψυκτῆρα, κύαθον, κυμβία, ῥυτὰ τέτταρα,
Ἡδυποτίδας τρεῖς, ἠθμὸν ἀργυροῦν —

Martial. VIII. 6.

Archetypis vetuli nihil est odiosius Eucti:
Ficta Saguntino cymbia *malo luto.*

Idem II. 35.

Cum sint crura tibi, simulent quæ cornua Lunæ,
In rhytio *poteras, Phœbe, lavare pedes.*

TAYLOR.

Παριόντας] Hoc malo, quam παρόντας. WOLF. Posteriore modo legunt Ald. Par. Ital. et Vindob. TAYLOR.

Καλὰ] E Parisino ε. prætuli vulgato πολλὰ, quod nullam hic vim habet. λαμπρὰ habet Aug. pr. quod ob sequens λαμπρὸς minus placebat, etsi alii eo ipso fortasse se commendaverit. Vera lectio esse potuit πολλὰ καὶ καλά. SPALDING.

με'. Ἣν ἐπέδωκε] Τὸ ἣν abundat, et ἐπέδωκε nota interrogationis legendum. WOLF. Delent istam otiosam, ut videtur, vocem cum Wolfio Ven. Bar. et Aug. Verum fortasse laborat potius prava interpunctione. Lege: Ἀλλὰ, νὴ Δία, τριήρη, ἣν ἐπέδωκε· ταύτην γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι θρυλλήσει, καὶ φήσει· Ἐγὼ ὑμῖν τριήρη ἐπέδωκα· οὑτωσὶ δὴ ποιήσατε. *Quod vero attinet ad triremem, quam donavit, (eo enim munere, sat scio, gloriabitur, et prædicabit: Ego vobis triremem donavi) de ea re ita statuite.*

ὅτι θρυλλήσει, καὶ φήσει· ἐγὼ ὑμῖν τριήρη ἐπέδωκα.
οὑτωσὶ [1] δὲ ποιήσατε. εἰ μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φιλοτι-
μίας εἵνεκα ταύτην ἐπέδωκεν, ἣν προσήκει τῶν τοιούτων
ἔχειν χάριν, ταύτην ἔχετε αὐτῷ, καὶ ἀπόδοτε· ὑβρίζειν δὲ
μὴ δότε. οὐδενὸς γὰρ πράγματος, οὐδ᾽ ἔργου, τοῦτο συγ-
χωρητέον. εἰ δὲ δὴ καὶ δειλίας καὶ ἀνανδρίας ἕνεκα δειχθή-
σεται τοῦτο πεποιηκὼς, μὴ παρακρουσθῆτε. πῶς οὖν εἴ-
σεσθε; ἐγὼ καὶ τοῦτο διδάξω, ἄνωθεν δέ. βραχὺς γὰρ
ἔσθ᾽ ὁ λόγος, ὃν λέξω, κἂν ἄνωθεν ἄρχεσθαι δοκῶ. ἐγέ-
νοντο εἰς Εὔβοιαν ἐπιδόσεις παρ᾽ ὑμῖν πρῶται. τούτων δ᾽
οὐκ ἦν Μειδίας, ἀλλ᾽ ἐγώ. καὶ συντριήραρχος ἦν μοι Φι-
λῖνος ὁ Νικοστράτου. ἕτεραι δεύτεραι μετὰ ταῦτα εἰς Ὄλυν-
θον. οὐδὲ τούτων ἦν Μειδίας. καίτοι τόν γε δὴ φιλότιμον
πανταχοῦ προσῆκεν ἐξετάζεσθαι. τρίται νῦν αὗται γε-
γόνασιν ἐπιδόσεις. ἐνταῦθα ἐπέδωκε. πῶς; ἐν τῇ βουλῇ
γιγνομένων ἐπιδόσεων, παρὼν οὐκ ἐπεδίδου τότε. ἐπειδὴ δὲ 567
πολιορκεῖσθαι τοὺς ἐν Ταμύναις στρατιώτας ἐξηγγέλ-
λετο, καὶ πάντας ἐξιέναι τοὺς ὑπολοίπους ἱππέας, ὧν εἷς
οὗτος ἦν, προεβούλευσεν ἡ βουλή· τηνικαῦτα, φοβηθεὶς τὴν
στρατείαν ταύτην, εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ἐκκλησίαν, πρὶν καὶ
προέδρους καθέζεσθαι, παρελθὼν ἐπέδωκε. [2] τῷ δῆλον,
ὥστε μηδ᾽ ἀντειπεῖν αὐτὸν ἔχειν, ὅτι τὴν στρατείαν φεύ-
γων, οὐ φιλοτιμίᾳ, τοῦτ᾽ ἐποίησε; τοῖς μετὰ ταῦτα πρα-

[1] δὴ T. R.   [2] τῷ T.

Taylor. Deleo ἦν. Auger. Parisinam interpunctionem secutus sum, pro qua signum interrogationis invexit H. Wolfius, Reiskio male probatus. Spalding.

Δὲ] Cum Cod. Bav. scripsi pro vulgato δή. Negligentius in varietate lectionis loquitur Reiskius, "δὲ *etiam*" dicens, "*Bav.*" cum nullum alium Cod. commemoraverit. Suspicor excidisse aliquid ex ejus nota, et legi δὲ fortasse etiam in Aug. pr. Ceterum δὲ, referendum ad suppressum superius μὲν, post θρυλλήσει, convenientius huic loco puto, quam δὴ, ad quod explicandum longo supplemento uti cogitur Reiskius. Μειδίας μὲν θρυλλήσει — ὑμεῖς δὲ οὑτωσὶ κ. τ. λ. Idem.

Εἵνεκα] Καὶ "ἕνεκα" καὶ "εἵνεκα" Πλάτων, Δημοσθένης καὶ οἱ ἄλλοι. Thomas Magister, citante F. A. Wolfio, ad Leptin. §. κδ΄. fin. Idem.

Ἐγένοντο — ἐπιδόσεις — πρῶται] Wolfius: *Largitiones primæ factæ sunt.* Potius: *Collationes pecuniarum primæ factæ sunt.* Jurin.

Ἐπιδόσεις] Ἐπίδοσις, spontanea est largitio. De hoc ipso orationis nostræ loco, et genere isto voluntariæ collationis, quæ ἐπίδοσις appellatur, vellem diligentius exponere vacasset F. A. Wolfio, qui tangit locum Proll. ad Lept. p. 383. vol. II. Spalding.

Ταμύναις] Idem est bellum quod supra §. λβ΄. memoratur. vid. et Plut. in Phocione p. 747. A. Idem.

Προέδρους] Πρόεδροι h. l. sunt ii, qui, e novem tribubus non πρυτανευούσαις, moderandæ concioni præficiuntur, quique primi adsunt, ut per præconem rogent populum: Placeatne ei, de hac vel illa re agere? Idem.

χθεῖσιν ὑπ᾽ αὐτοῦ. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον, ὡς οὐκ ἐδόκει, προϊούσης τῆς ἐκκλησίας, καὶ λόγων γιγνομένων, τῆς τῶν ἱππέων βοηθείας ἤδη δεῖν, ἀλλ᾽ ἀναπεπτώκει τὰ τῆς ἐξόδου, οὐκ ἀνέβαινεν ἐπὶ τὴν ναῦν, ἣν ἐπέδωκεν, ἀλλὰ τὸν μέτοικον ἐξέπεμψε τὸν Αἰγύπτιον, Πάμφιλον, αὐτὸς δὲ μένων ἐνθάδε, ἐν τοῖς Διονυσίοις διεπράττετο ταῦτα, ἐφ᾽ οἷς νυνὶ κρίνεται. ἐπειδὴ δὲ ὁ στρατηγὸς Φωκίων μετεπέμπετο τοὺς ἐξ Ἀργούρας ἱππέας ἐπὶ τὴν διαδοχὴν, καὶ κατείληπτο σοφιζόμενος, τότε ὁ δειλὸς καὶ κατάρατος [1] οὑτοσὶ, λιπὼν τὴν τάξιν ταύτην, ἐπὶ τὴν ναῦν ᾤχετο. καὶ ὧν ἱππαρχεῖν ἠξίωσε παρ᾽ ὑμῖν ἱππέων, τούτοις οὐ συνεξῆλθεν. εἰ δ᾽ ἐν τῇ θαλάττῃ κίνδυνός τις ἦν, εἰς τὴν γῆν δηλονότι ᾤχετ᾽ ἄν.

μς΄. Οὐ μὴν Νικήρατός γε, [2] οὐχ οὕτως, ὁ τοῦ Νικίου, ὁ ἀγαπητὸς, ὁ ἄπαις, ὁ παντάπασιν ἀσθενὴς τῷ σώματι· οὐδ᾽ Εὐκτήμων ὁ τοῦ Αἰσίωνος, οὐχ οὕτως· οὐδ᾽ Εὐθύδη-

[1] οὗτος T.   [2] Deest οὐχ. T.

Προϊούσης] Προϊούσης ἤδη τῆς ἐκκλησίας Ven. Bar. Aug. Proxime autem v. 4. restitui ἐπὶ τὴν ναῦν ex Editt. omnibus superioribus et MSS. Taylor.

Ἀναπεπτώκει] Elegans est translatio in hoc verbo, petita a corpore resupinato; significat autem: *refrigescere; lentius, quam cœperat, agitari.* Vid. Zeun. ad Xen. Œc. p. 60. et Suid. h. v. Spalding.

Καὶ κατείληπτο σοφιζόμενος τότε ὁ δειλὸς καὶ κατάρατος οὗτος] Wolfius: *et timidum atque exsecrandum istum fraude agere constabat.* Magis ad sensum Demosthenis: *et jam deprensus est callidus tergiversator; tum timidus iste et exsecrabilis.* Jurin.

Λιπὼν τὴν τάξιν ταύτην] Corrigas distinctionem in Græcis, et Wolfii versionem cum optimo Marklando: κατείληπτο σοφιζόμενος — λιπὼν τὴν τάξιν ταύτην· ἐπὶ τὴν ναῦν κ. τ. λ. *et istum fraude agere constabat, eum ordinem relinquendo: in navem se conjecit*, etc. Taylor.

μς΄. Οὐ μὴν κ. τ. λ.] Οὐ μὴν Νικήρατός γε οὐχ οὕτως ὁ τοῦ Νικίου Bar. et Aug. Quod præfero, quoniam ita immediate legitur: οὐδ᾽ Εὐκτήμων ὁ τοῦ Αἰσίωνος, οὐχ οὕτως. Deinde autem ὁ ἀγαπητὸς παῖς habent Ital. et Bar. Idem.

Νικίου] Celebris Siculi belli ducis filius hic Niceratus erat, cognominis, ut fere fiebat, avo suo. ἀγαπητὸς dicitur hic ex agnomine profecto, quod ei hæserat, non e solius Demosthenis sententia. Scholium ad hanc vocem diverse scribitur. ὅμοιος τῷ πατρὶ et μόνος τῷ π. De hoc τοῦ ἀγαπητὸς sensu vid. Hesych. Suid. et Pollux III. 19. Hæc significatio bene coiret cum sequenti ἄπαις, ut appareret duplicem causam fuisse, quare domi maneret Niceratus, ut sui generis solus superstes, cujus desiderium ne liberi quidem possent minuere reipublicæ. Sed de lectione ἄπαις non confecta res est, cum in aliquot Codd. ejus loco sit παῖς. Bonum sensum habet etiam hoc vocabulum h. l. Eum certe tribuit Scholium voci, quæ est in textu; sic enim habet: ὁ νέος ἔτι καὶ παῖς, unde suspicabatur H. Wolfius legendum esse in nostro loco ἀντίπαις. Equidem lectionem illam, παῖς, a scholiaste inventam in textu suspicor, ex ipso scholio. Spalding.

Ὁ ἀγαπητὸς, ὁ ἄπαις] Ulpianus exponit, [vocem ἀγαπητὸς] ὁ ὅμοιος τῷ πατρὶ, καὶ [vocem ἄπαις] νέος ἔτι καὶ παῖς. Ubi fortassis legendum ὁ μονογενὴς τῷ πατρὶ, *unicus filius*, [γρ. μόνος, quod facilius et verius] καὶ ἀντίπαις, τουτέστι ὁ πρόσηβος καὶ ἀνδρόπαις, ut augeatur ejus studium a causis deterrentibus ab expeditione, quæ sunt solitudo patris, ætas et valetudo adolescentis. Sin ὁ ἄπαις recte legitur, significat familiam una cum eo exstinctum iri. Sed hæc, cum privatæ sint historiæ, nihil ad nos. Wolf.

μος, ὁ τοῦ Στρατοκλέους· ἀλλ' αὐτῶν ἕκαστος ἑκὼν ἐπιδοὺς τριήρη, οὐκ ἀπέδρα ταύτην τὴν στρατείαν, ἀλλὰ τὴν μὲν ἐπίδοσιν, ἐν χάριτος μέρει καὶ δωρεᾶς, παρεῖχον πλέ- 568
ουσαν τῇ πόλει. οὗ δ' ὁ νόμος προσέταττεν, ἐνταῦθα τοῖς σώμασιν αὐτοὶ λειτουργεῖν ἠξίουν. ἀλλ' οὐχ ὁ ἵππαρχος Μειδίας· ἀλλὰ, τὴν ἐκ τῶν νόμων τάξιν λιπὼν, οὗ δίκην ὀφείλει τῇ πόλει δοῦναι, τοῦτ' ἐν εὐεργεσίας ἀριθμήσει μέρει. καίτοι, τὴν τοιαύτην τριηραρχίαν, [1] ὦ πρὸς θεῶν, πότερον [2] τελωνίαν, καὶ πεντηκοστὴν, καὶ λειποταξίαν, καὶ στρατείας ἀπόδρασιν, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἁρμόττει καλεῖν, ἢ φιλοτιμίαν; οὐδένα γὰρ τρόπον ἄλλον ἐν τοῖς ἱππεῦσιν [3] αὐτὸν ἀτελῆ ποιῆσαι δυνάμενος [4] στρατείας, ταύτην εὕρηκε Μειδίας καινὴν ἱππικῆς τινὰ πεντηκοστήν. καὶ γὰρ αὖ τότε τῶν ἄλλων ἁπάντων, τῶν ἐπιδόντων [5] τριηράρχων, παραπεμπόντων ὑμᾶς, ὅτε δεῦρ' ἀπεπλεῖτε ἐκ Στύρων, μόνος οὗτος οὐ παρέπεμπεν. ἀλλ' ἀμελήσας ὑμῶν, χάρακας, καὶ βοσκήματα, καὶ θυρώματα ὡς αὑτὸν, καὶ ξύλα εἰς τὰ ἔργα τὰ ἀργύρεια, ἐκόμιζε. καὶ χρηματισμὸς, [6] οὐχὶ λειτουργία, γέγονεν ἡ τριηραρχία τῷ καταπτύστῳ τούτῳ. ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, σύνιστε μὲν τὰ πολλὰ τούτων [7] ὑμεῖς. ὅμως δὲ καὶ μάρτυρας ὑμῖν καλῶ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Κλέων Σουνιεὺς, Ἀριστοκλῆς Παιανιεὺς, Πάμφιλος, Νικήρατος Ἀχερδούσιος, Εὐκτήμων Σφήττιος, καθ' ὃν καιρὸν ἐκ Στύρων ἀπεπλέομεν δεῦρο τῷ στόλῳ παντὶ, ἐτύχομεν τριηραρχοῦντες καὶ αὐτοὶ, καὶ Μειδίας ὁ νῦν κρινόμενος ὑπὸ Δημοσθένους, ᾧ μαρτυροῦμεν.
παντὸς δὲ τοῦ στόλου πλεόντων ἐν τάξει, καὶ τῶν τριηράρχων ἐχόν- 569

1 ὦ R. 2 τελωνείαν T. 3 αὑτὸν T. R. 4 στρατείας δυνάμενος T. 5 τριηραρχῶν R. 6 οὐ T. 7 Deest ὑμεῖς. T.

Ἵππαρχος] Duo equitum præfecti erant apud Athenienses (ἵππαρχοι) quorum alter tunc erat Midias; decem autem duces peditum (στρατηγοί). SPALDING.

Πεντηκοστὴν] Legendum arbitror ἀτέλειαν, nisi πεντηκοστὴν hic idem significet. AUGER.

Ἀπεπλεῖτε] Rectius cum MSS. Ald. Vindob. et Reg. α. ἐπεπλεῖτε. Licet in Testimonio, quod modo subjicitur, ista Vox non sollicitetur. TAYLOR.

Στύρων] Χωρίον τῆς Εὐβοίας. Ulpian. SPALDING.

Σύνιστε μὲν] Σύνιστέ μοι MSS. Ald. et Obsop. fere. Deinde τὰ πολλὰ τούτων ὑμεῖς Ven. Bar. et Ital. credo, qui tamen istam vocem ex errore substernit post τούτῳ, non, ut debuit, post τούτων. TAYLOR.

Πάμφιλος] Deest municipii cognomen. WOLF. Abest demi nomen. SPALDING. Sed Pamphilus inquilinus erat et Ægyptius. v. supra §. με.

Παντὸς τε τοῦ κ. τ. λ.] Κατὰ σύλληψιν, ἀντὶ τοῦ, τοῦ στόλου πλέοντος, quod est nomen collectivum. WOLF. Mirum, ni legendum sit πλέοντος. JURIN. Cf. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. IV. cap. I. p. 353.

των παράγγελμα μὴ χωρίζεσθαι, ἕως ἂν δεῦρο καταπλεύσωμεν, Μειδίας ὑπολειφθεὶς τοῦ στόλου, καὶ γεμίσας τὴν ναῦν ξύλων, καὶ χαράκων, καὶ βοσκημάτων, καὶ ἄλλων τινῶν, κατέπλευσεν εἰς Πειραιᾶ μόνος μεθ' ἡμέρας δύο, καὶ οὐ συγκατέστησε τὸν στόλον μετὰ τῶν ἄλλων τριηράρχων.

μζ΄. Εἰ τοίνυν ὡς ἀληθῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, [1] ἅπερ φήσει καὶ καταλαζονεύσεται πρὸς ὑμᾶς αὐτίκα δὴ μάλα, τοιαῦτ' ἦν αὐτῷ καὶ τὰ λελειτουργημένα καὶ πεπραγμένα, καὶ μὴ τοιαῦτα, οἷα ἐγὼ δεικνύω, οὐδ' οὕτω δήπου τό γε δοῦναι δίκην, ὧν [2] ἐμὲ ὕβρικεν, ἐκφεύγειν ταῖς λειτουργίαις δίκαιος ἂν ἦν. ἐγὼ γὰρ οἶδ' ὅτι πολλοὶ πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς εἰσὶν εἰργασμένοι, οὐ κατὰ τὰς Μειδίου λειτουργίας, οἱ μὲν ναυμαχίας νενικηκότες, οἱ δὲ πόλεις εἰληφότες, οἱ δὲ πολλὰ καὶ καλὰ ὑπὲρ τῆς πόλεως στήσαντες τρόπαια· ἀλλ' ὅμως [3] ὑμεῖς οὐδενὶ τούτων πώποτε ἐδώκατε τὴν δωρεὰν ταύτην, οὐδ' ἂν δοίητε, ἐξεῖναι τοὺς ἰδίους ἐχθροὺς ὑβρίζειν αὐτῶν ἑκάστῳ, ὁπότ' ἂν βούληται, καὶ ὃν ἂν δύνηται τρόπον· οὐδὲ γὰρ Ἁρμοδίῳ καὶ Ἀριστογείτονι. τούτοις γὰρ δὴ μέγισται δέδονται δωρεαὶ παρ' ὑμῶν, καὶ ὑπὲρ μεγίστων. οὐδ' ἂν ἠνέσχεσθε, εἰ προσέγραψέ τις [4] ἐν τῇ στήλῃ· ἐξεῖναι δὲ καὶ ὑβρίζειν αὐτοῖς ὃν ἂν βούλωνται. ὑπὲρ γὰρ αὐτοῦ τούτου τὰς ἄλλας ἔλαβον δωρεὰς,

1 * οἷάπερ R. 2 [ἐμὲ] R. 3 Deest ὑμεῖς. T. 4 Deest ἐν. T.

Ξύλων καὶ χαράκων καὶ βοσκημάτων] Hunc locum allegat Plutarchus in libello, *An seni gerenda sit Resp.* Ὅπου γὰρ ὁ Δημοσθένης φησὶν ἀνάξια πάσχειν τὴν Πάραλον ἱερὰν οὖσαν τριήρη, ξύλα, καὶ χάρακας, καὶ βοσκήματα τῷ Μειδίᾳ παρακομίζουσαν· ἦ που πολιτικὸς ἀνὴρ κ. τ. λ. Sed fallitur eruditissimus Scriptor: non enim hæc gesta sunt in Paralo, sed in trireme, quæ Midiæ erat privata. Fuit quidem Midias Parali Quæstor, ut liquebit §. μζ΄. Sed duas historias commiscuit, memoria nimium fretus. Quod tamen minime debuit: nam ni hæc in Paralo essent gesta, corruit argumentatio Plutarchi, et labefacta est omnis vis et gratia istius orationis. Locum vide. TAYLOR.

μζ΄. Εἰ τοίνυν] Hæc melius ordinarentur juxta Italicum interpretem, hoc modo: sc. εἰ τοίνυν ὡς ἀληθῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοιαῦτ' ἦν αὐτῷ καὶ τὰ λελειτουργημένα καὶ πεπραγμένα, ἅπερ φήσει καὶ καταλαζονεύσεται πρὸς ὑμᾶς αὐτίκα δὴ μάλα, καὶ μὴ τοιαῦτα, οἷα ἐγὼ δεικνύω. *Se ben tutte le cose, Signori Atheniesi, fossero state cosi fatte et administrate da lui, come egli le dirà, e presto presto se n' avanterà con voi, e non com' io le mostro.* Vide, quantum præstet interpretationi Wolfianæ. IDEM. Sensus, manente hoc vocabulo, ἅπερ, non impeditur; neque operæ pretium igitur erat textum corrigere, quod Reiskius fecit, scribendo οἷάπερ; etsi prætuleris hoc, si in Cod. inveneris. Nunc ἅπερ aut pronomen est relativum respiciens ad τοιαῦτα, aut adverbium, pro καθάπερ; de quo vocis usu vide Stephanum in Thesauro. Propter antecedens οι in Ἀθηναῖοι valde probabilis est conjectura Reiskii. SPALDING.

Δέδονται] Ita antiquissimi Codd. et Editiones, non δίδονται cum Wolfio. TAYLOR.

ὅτι τοὺς ὑβρίζοντας [1]ἔπαυσαν· ὅτι τοίνυν καὶ κεκόμισται
χάριν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παρ᾽ ὑμῶν, οὐ μόνον, ὧν αὐτὸς
λελειτούργηκε, λειτουργιῶν ἀξίαν, — μικρὰ γὰρ αὕτη γέ
τις ἦν —, ἀλλὰ καὶ τῶν μεγίστων, καὶ τοῦτο βούλομαι 570
δεῖξαι, ἵνα μηδ᾽ ὀφείλειν οἴησθέ τι τῷ καταπτύστῳ τού-
τῳ. ὑμεῖς γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτον [2]ἐχειροτονήσατε
τῆς Παράλου ταμίαν, ὄντα τοιοῦτον, οἷός ἐστι, καὶ πά-
λιν ἵππαρχον, ὀχεῖσθαι διὰ τῆς ἀγορᾶς ταῖς πομπαῖς οὐ
δυνάμενον, καὶ μυστηρίων ἐπιμελητὴν, καὶ ἱεροποιόν ποτε
καὶ βοώνην, καὶ τὰ τοιαῦτα δή. εἶτα πρὸς τῶν θεῶν, τὸ
τὴν τῆς φύσεως κακίαν, καὶ ἀνανδρίαν, καὶ πονηρίαν, ταῖς
παρ᾽ ὑμῶν ἀρχαῖς καὶ τιμαῖς καὶ χειροτονίαις ἐπανορθοῦ-
σθαι, μικρὰν ὑπολαμβάνετε εἶναι δωρεὰν καὶ χάριν; καὶ
μὴν εἴ τις αὐτοῦ ταῦτ᾽ ἀφέλοιτο· ἱππάρχηκα, τῆς
Παράλου ταμίας γέγονα· τίνος ἔστ᾽ ἄλλου ἄξιος
οὗτος;

μή. Ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνό γε ἐπίστασθε, ὅτι τῆς μὲν Πα-
ράλου ταμιεύσας, Κυζικηνῶν ἥρπασε πλεῖον, ἢ πέντε τά-

[1] ἔπαυσαν. T. R. [2] ἐχειροτονήσατε τοῦτον T.

Κεκόμισται] Nempe Midias. Auger.

Μικρὰ] Ad λειτουργίαν referri nequit μικρὰ, tum quod antecedit pluralis λειτουργιῶν, tum quia pro ἦν deberet esse ἐγένετο. Ad χάριν igitur referendum est; sed tum locus vix potest carere particula ἄν; (*habita esset* gratia, non vere *habita est*). Eam inter τις et ἦν inseri vult Reiskius: equidem posuerim ante αὕτη, ubi facilius excidebat propter literas similes sequentes. Spalding.

Ἐχειροτονήσατε —— ἵππαρχον] *Hunc equitum præfectum creavistis, qui ne in transvectione quidem, quæ per forum fieri solet, equo vehi potest.* Transvectionem enim apud T. Livium, Suetonium, et Valerium, pro equitum probatione dici, quod a Græcis, ut hoc loco ὀχεῖσθαι διὰ τῆς ἀγορᾶς appellatur, a Bud. in L. secundam, de in jus vocando, annotatum est. Similem autem legem fuisse apud Athenienses, testis est idem Demosthenes eadem Oratione: qui etiam legis verba ponit, cujus Evagoram latorem fuisse dicit, 'Ne scilicet in pompa Liberi patris prehendi aliquem, aut pignora capi ejus liceret. Transvectionem hodie monstram vocamus, quum equites solenniter recensentur.' Hæc, et plura Budæus in Pandectis. *Et edit.* Hervag.

Παράλου] Δύο εἰσὶ νῆες ὑπερητίδες παρ᾽ Ἀθηναίοις, ἡ Πάραλος καὶ ἡ Σαλαμινία. — ἡ Πάραλος τὰς θεωρίας ἀπῆγε, τουτέστι τὰ ἐς θυσίας πεμπόμενα. Scholiastes Aristophanis. Τούτων τῶν ἱερῶν τριηρῶν αὕτη (l. αὐτὴ) ἡ πόλις ἐπεμελεῖτο, καὶ χρήματα ἐδίδου τοῖς ταμίαις, ὥστε αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι, καὶ παρέχειν ταχυναυτούσας, καὶ τιμὴ ἦν τὸ τούτων τινὸς ἐπιμεληθῆναι. Ulpian. Spalding.

Ὀρχεῖσθαι] Melius legitur in aliis Editionibus ὀχεῖσθαι. Palmer. Lectionem antiquam Editt. Aldinæ et Parisinæ recte reformavit cum Wolfio Palmerius, quibus succenturiantur MSS. fere omnes libri. Taylor.

Ἱεροποιὸν] Τὸν ἐπισκοποῦντα τὰ θύματα, μὴ ἀδόκιμα καὶ πηρά. βοώνην δὲ, τὸν ὠνούμενον βοῦς εἰς τὰς ἑορτάς. Ulp. Spalding.

Βοώνην] Τὸν ὠνοῦντα τὰς βοῦς εἰς τὰς θυσίας. Wolf.

Φύσεως] Dicat aliquis corpore debili fuisse Midiam, unde ne equo hærere quidem potuerit. Nihil tamen de ea re constat. Spalding.

Ἐπανορθοῦσθαι] *Emendare*, Wolfius. Potius: *compensare*, vel *extollere*. Jurin.

μή. Κυζικηνῶν] Ἐν τῷ συμμαχικῷ πολέμῳ ἐψηφίσαντο Ἀθηναῖοι, λῃίζεσθαι τοὺς θάλατταν πλέοντας, κἂν ἔμποροι ὦσι, τῶν πολεμίων. παρατυχὼν οὖν ἐμπόροις Κυζικηνοῖς, ἀφείλετο αὐτῶν, ὡς πολεμίων, τὰ χρήματα, οἱ δὲ ἐλθόντες εἰς Ἀθήνας, ἀπεδείκνυσαν αὐτοῖς φιλίαν ὑπάρχουσαν πρὸς τὴν πόλιν. ὁ δὲ Μειδίας μέχρι τοσούτου ἀντεῖπεν, ἕως ἔπεισε μὴ ἀποδοῦναι αὐτοῖς τὰ χρήματα. οἱ δὲ ἀπελθόντες ἀπέστησαν τὴν ἑαυτῶν πατρίδα. Ulp. Spalding.

Τὰ σύμβολα συγχέων] Τὰς συνθήκας λύων. De symbolis vide Orationem περὶ τῆς Ἁλοννήσου. Nisi forte σύμβολα appellet *signa impressa sarcinis*, quæ deleverit Midias, ne agnoscerentur: ut intellexisse videtur Ulpianus. Wolf. Intelligo *fœdera conturbans*. Auger. Σύμβολα, πληθυντικῶς, μόνον αἱ περὶ τὰ συμβόλαια τῶν ἐμπόρων δίκαι. Thomas Magister. Fortasse tamen hic τὰ συμβόλαια τ. ε. intelliguntur potius ipsa. Spalding.

Ἔξοδον] Ἐγένετο γὰρ καὶ διὰ τὸν Πλούταρχον ἑτέρα. Ulpian. Quod scholium ita constituerim: ἐγένετο γὰρ διὰ τὸν Πλούταρχον καὶ ἑτέρα, videl. præter eam expeditionem, quæ memorata est §. λβʹ. Idem.

Δώδεκα τῆς πόλεως] Forte δώδεκα ὑπὲρ τῆς πόλεως. Wolf. Non video necessitatem inserendi aliquid ante τῆς πόλεως. Quæ H. Wolfius et Reiskius proponunt, ea partim ipsius Midiæ impensam facerent hæc duodecim talenta, quod est alienum a consilio Demosthenis; partim eodem redeunt, quo vulgata. Quid enim est δώδεκα τῆς πόλεως τάλαντα, nisi δώδεκα ἐκ τῶν τῆς πόλεως ταλ.? Ulpianus etiam ex ærario accepisse eum pecuniam impendendam monet. Colligas tamen fere ex ejus verbis, excidisse εἰληφὼς, nisi ἀναλίσκειν ταχθεὶς idem est atque illud. Spalding.

λαντα. ὑπὲρ ὧν ἵνα μὴ δῷ δίκην, πάντα τρόπον περιωθῶν
καὶ ἐλαύνων τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὰ σύμβολα συγχέων,
τὴν μὲν πόλιν ἐχθρὰν τῇ πόλει πεποίηκε, τὰ χρήματα δ᾽
αὐτὸς ἔχει. ἵππαρχος δὲ χειροτονηθεὶς, λελύμανται τὸ ἱπ-
πικὸν ὑμῶν, τοιούτους θεὶς νόμους, οὓς πάλιν αὐτὸς ἔξαρνος
ἦν μὴ τεθεικέναι. καὶ τῆς μὲν Παράλου ταμιεύων τότε, ὅτε
τὴν ἐπὶ Θηβαίους ἔξοδον εἰς Εὔβοιαν ἐποιεῖσθε ὑμεῖς, δώ-
δεκα τῆς πόλεως τάλαντα ἀναλίσκειν ταχθεὶς, ἀξιούντων
ὑμῶν πλεῖν, καὶ παραπέμπειν τοὺς στρατιώτας, οὐκ ἐβοή-
θησεν. ἀλλ᾽ ἤδη τῶν σπονδῶν γεγονυιῶν, ἃς Διοκλῆς ἐσπεί-
σατο Θηβαίοις, ἧκε. Καὶ τότε ἡττᾶτο πλέων τῶν ἰδιωτι-
κῶν τριηρῶν μιᾶς· οὕτως εὖ τὴν ἱερὰν τριήρη [1]παρεσκευά-
571 κει. ἱππαρχῶν τοίνυν· τί οἴεσθε τἄλλα; ἀλλ᾽ ἵππον,
[2]ἵππον οὐκ ἐτόλμησεν ὁ λαμπρὸς καὶ πλούσιος οὗτος πρία-
σθαι· ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἀλλοτρίου τὰς πομπὰς ἡγεῖτο τοῦ Φιλο-
μήλου τοῦ Παιανιέως ἵππου. καὶ ταῦτα [3]πάντες ἴσασιν οἱ

[1] παρεσκευάκει R. [2] Deest ἵππον. T. [3] πάντα T.

Ἀξιούντων ὑμῶν πλεῖν] Wolfius: *petentibus vobis, ut navigaret.* Sed absurdum videtur istud *petentibus* in statu democratico. Malim itaque: *jubentibus vobis*, vel, *cum vestræ voluntatis esset.* Jurin.

Μιᾶς] Ingeniosa est Reiskii conjectura excidisse πλὴν ante μιᾶς. Non satis acerbum videtur, pro Demosthenis in Midiam ira, quod est in textu. Poterat faciliori errore omitti πλὴν, propter vicinum πλέων. Spalding.

Τὰς πομπὰς ἡγεῖτο] Forte τῆς πομπῆς. Nam τὸ ἡγοῦμαι genitivo et dativo jungi solet. Wolf. Recte in hoc accusativo hærent H. Wolfius et Reiskius, pro quo aut τῆς πομπῆς aut ταῖς πομπαῖς legi malint. Fortasse ne pendere quidem ab ἡγεῖτο dici potest τὸ τὰς πομπὰς ut τ. π. ἡ. sit pro: ἡγεμόνα εἶναι κατὰ τὰς πομπάς. Spalding.

Καὶ ταῦτα πάντα ἴσασιν οἱ ἱππεῖς] Alii καὶ ταῦτα ἐξιόντων. Quod ferri potest, addito articulo: καὶ ταῦτα τῶν ἐξιόντων

ἱππεῖς. ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι καὶ τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ, ὅσων ἤδη, καταχειροτονήσαντος τοῦ δήμου περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικεῖν, ὑμεῖς κατεγνώκατε, εἰπεῖν καὶ δεῖξαι, τί πεποιηκότες αὐτῶν ἔνιοι τίνος ὀργῆς τετυχήκασι παρ' ὑμῶν, ἵν' αὐτὰ πρὸς τὰ τούτῳ πεπραγμένα ἀντιθῆτε. πρῶτον μὲν τοίνυν — ἵνα πρώτης [1] τῆς τελευταίας γεγονυίας μνησθῶ καταγνώσεως — περὶ τὰ μυστήρια ἀδικεῖν Εὐάνδρου κατεχειροτόνησεν ὁ δῆμος, τοῦ Θεσπιέως, προβαλλομένου αὐτὸν Μενίππου, Καρός τινος ἀνθρώπου. ἔστι δὲ ὁ αὐτὸς νόμος τῷδε τῷ περὶ τῶν Διονυσίων, ὁ περὶ τῶν μυστηρίων· κἀκεῖνος ὕστερος τούτου ἐτέθη. τί οὖν ποιήσαντος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατεχειροτονήσατε τοῦ [2] Εὐάνδρου; τοῦτ' ἀκούσατε. ὅτι δίκην ἐμπορικὴν καταδικασάμενος τοῦ Μενίππου, οὐκ ἔχων πρότερον λαβεῖν αὐτὸν, ὡς ἔφη, τοῖς μυστηρίοις ἐπιδημοῦντος ἐπελάβετο, κατεχειροτονήσατε μὲν διὰ ταῦτα, καὶ οὐδοτιοῦν ἄλλο προσῆν. εἰσελθόντα δὲ εἰς τὸ δικαστήριον [3] ἐβουλεύσασθε μὲν θανάτῳ ζημιῶσαι. τοῦ δὲ [4] προβαλομένου πεισθέντος, τὴν δίκην τε πᾶσαν ἀφεῖναι ἠναγκάσατε αὐτὸν, ἣν ᾑρήκει πρότερον· ἣν δὲ δυοῖν αὕτη ταλάντοιν· καὶ προσετιμήσατε τὰς βλάβας, ἃς, ἐπὶ τῇ καταχειροτονίᾳ 572
μένων, ἐλογίζετο [5] αὐτῷ γεγενῆσθαι πρὸς [6] ὑμᾶς ἄνθρω-

[1] Deest articulus. T. [2] Εὐάνδρου, T. [3] ἐβούλεσθε T. [4] προβαλλομένου T. [5] αὐτῷ T. [6] ὑμᾶς. ἄνθρωπος εἷς T.

πάντες ἴσασιν οἱ ἱππεῖς. Etsi hoc modo potius dicendum esset: καὶ ταῦτα τῶν ἱππέων πάντες ἴσασιν οἱ ἐξιόντες. Wolf. Omnino autem cum pluribus Codd. et doctissimo Marklando verum erit istud πάντες. Taylor.

Καταχειροτονήσαντος — ἀδικεῖν] Ὅτι ἀδικοῦσιν ἢ ἠδίκησαν τῇ χειροτονίᾳ δηλώσαντος. Wolf.

Πρώτης] Πρῶτον Bar. et Aug. quod videtur satius esse et commodius. Taylor. M. πρώτων. Auger.

Ἐκεῖνος] Lex de mysteriis — τούτου legis de Bacchanalibus. Auger.

Καταδικασάμενος] Ἄλλο "καταδικάσας," καὶ ἄλλο "καταδικασάμενος." τὸ μὲν γὰρ κυρίως ἐπὶ τῶν δικαζόντων δικαστῶν. τὸ δὲ ἐπὶ τῶν νικώντων τὰς δίκας, καὶ αἰτίων γιγνομένων τοῦ καταδικασθῆναί τινα. Ulp. Spalding.

Ἐβουλεύσασθε] Pro vulgato ἐβούλεσθε ex Aug. pr. et Barocciano Codd. recepit Reiskius; quam recte, non equidem dixerim. De judicibus possitne dici βουλεύεσθαι, exemplis velim doceri. Neque quicquam est in illo ἐβούλεσθε, quod sensum impediat. Servavi tamen Reiskianam lectionem, quod Aoristus mihi visus est magis esse hujus loci, quam Imperfectum. Idem.

Μένων] Αἰτιασαμένου τοῦ Μενίππου, ὅτι ἄλλας ὑπέστη βλάβας περὶ τὰ φορτία καὶ

πος. εἷς μὲν οὗτος ἐξ ἰδίου πράγματος, οὐδεμιᾶς ὕβρεως προσούσης, ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ παραβῆναι τὸν νόμον, τοσαύτην ἔδωκε δίκην. εἰκότως. τοῦτο γὰρ ἔσθ', ὃ φυλάττειν ὑμᾶς δεῖ, τοὺς νόμους, τὸν ὅρκον. ταῦτ' ἔχεθ' ὑμεῖς οἱ δικάζοντες ἀεὶ, παρὰ τῶν ἄλλων ὥσπερεὶ παρακαταθήκην, ἣν ἅπασιν, ὅσοι μετὰ τοῦ δικαίου πρὸς ὑμᾶς ἔρχονται, [1] σῶν ὑπάρχειν δεῖ.

μθ'. Ἕτερος ἀδικεῖν ποτ' ἔδοξεν ὑμῖν περὶ τὰ Διονύσια. καὶ κατεχειροτονήσατ' αὐτοῦ, παρεδρεύοντος ἄρχοντι τῷ υἱεῖ, ὅτι θέαν τινὸς [2] καταλαβόντος ἥψατο, ἐξείργων ἐκ τοῦ θεάτρου. ἦν δ' οὗτος, ὁ τοῦ βελτίστου πατὴρ Χαρικλείδου, τοῦ ἄρξαντος, καὶ μέγα γ' ὑμῖν τοῦτ' ἐδόκει [3] δίκαιον ἔχειν ὁ προβαλόμενος λέγειν· εἰ κατελάμβανον, ἄνθρωπε, θέαν, [4] καὶ εἰ μὴ τοῖς κηρύγμασιν, ὡς σύ με [5] φῄς, ἐπειθόμην, τίνος ἐκ τῶν νόμων εἶ κύριος, καὶ ὁ ἄρχων αὐτός; τοῖς ὑπηρέταις ἐξείργειν εἰπεῖν, οὐκ αὐτὸς τύπτειν. οὐδ' οὕτω πείθομαι; ἐπιβολὴν ἐπιβάλλειν, πάντα

[1] σῶαν T. σάαν R. [2] καταλαμβάνοντος T. [3] καὶ δίκαιον ἔ. ὁ προβαλλόμενος T. [4] Deest καί. T. [5] φῂς T. R.

τὴν ἐμπορίαν, διὰ τὴν κρίσιν Ἀθήνησι κατεχόμενος, προσετάξατε αὐτὸν (τὸν Εὔανδρ.) καὶ ταύτας ἐκτῖσαι Ulp. Spalding.

Πρὸς ὑμᾶς] Πρὸς ὑμᾶς ἄνθρωπος. εἷς etc. Sic Benenatus, Lind. et Ital. quo pacto etiam Ulpianus Interpres Demosthenis legisse videtur. Et recte, meo quidem judicio, dissentiente licet Lambino. Rescribe igitur: ἐλογίζετο αὐτῷ γεγενῆσθαι πρὸς ὑμᾶς ὁ ἄνθρωπος. εἷς μὲν οὗτος, et quæ sequuntur. Taylor. Sic nude h. l. legi ἄνθρωπος sine articulo, displicet. Inserit illum Taylorus de conjectura; reprehensus a Reiskio, qui non necessarium esse ait articulum; ipse tamen post ἄνθρωπος excidisse putat Κὰρ, cum contemtu; ingeniose. Cf. F. A. Wolf. ad Lept. §. ιά. Spalding.

Σῶν] Ut magis Atticum, recepi ex Aug. pr. pro vulgato σώαν. σῶς, notione fœminini, (ne quis forte dubitet) habet Eurip. in Cycl. 293. Idem.

μθ'. Παρεδρεύοντα] Συμπονοῦντος καὶ συμπαρόντος τῷ παιδὶ, μήπου τι ὡς νέος ἁμάρτῃ κατὰ τὴν ἀρχήν. Ulp. Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ φησί. Λαμβάνουσι δὲ παρέδρους, ὅ τε Ἄρχων καὶ ὁ Πολέμαρχος, δύο ἑκάτερος οὓς ἂν βούληται· καὶ οὗτοι δοκιμάζονται ἐν τῷ δικαστηρίῳ πρὶν παρεδρεύειν, καὶ εὐθύνας διδόασιν, ἐπὰν παρεδρεύωσι. Harpocration. Idem.

Θέαν — καταλαμβάνοντος] Ita loquitur Lucianus ad fin. lib. de Saltatione, nisi fallor, et alibi. Markland. Vide omnino P. Leopard. I. Emendat. 13. Taylor. Καταλαμβάνειν θέαν· καθέδραν (ἐν θεάτρῳ) ἀλλοτρίαν κατέχειν. Ulp. Spalding. Θέα, οὐ μόνον ἡ θεωρία τινὸς πράγματος, ἀλλὰ καὶ ὁ τόπος ἐν ᾧ καθήμενοι ἐθεώρουν τὰ ἐν τῷ θεάτρῳ τελούμενα. Thom. Magist.

Εἰ κατελάμβανον κ. τ. λ.] Εἰ κατελάμβανον, ἄνθρωπε, θέαν, καὶ εἰ μὴ etc. Editio Lambini. Taylor.

Τίνος — εἶ κύριος; καὶ ὁ ἄρχων αὐτὸς τοῖς ὑπηρέταις κ. τ. λ.] Ita male in Wolfiana pungitur. Ego distinxi certissima fide, et miror, eos, qui hoc saxum ante me evolverint, non admoneri potuisse ex Wolfiana interpretatione, quæ rectissime se habet. Idem.

Οὐδ' οὕτω πείθομαι] Legendum videtur: εἰ δ' οὐδ' οὕτω πείθομαι, vel, εἰ δ' οὔπω πείθομαι. Jurin.

Ἐπιβολὴν ἐπιβάλλειν] Ζημίαν ἐπιθεῖναι. Wolf.

μᾶλλον, πλὴν αὐτὸς ἅψασθαι τῇ χειρί. πολλὰ
γὰρ πρὸς τὸ μὴ τὸ σῶμα ἕκαστον ὑβρίζεσθαι,
πεποιήκασιν οἱ νόμοι. ταῦτ' ἔλεγε μὲν ἐκεῖνος, κα-
τεχειροτονήσατε δὲ ὑμεῖς. οὐ μὴν εἰσῆλθεν εἰς τὸ δικα-
στήριον οὗτος· ἀλλ' ἐτελεύτησε πρότερον. ἑτέρου τοίνυν ὅ
τε δῆμος ἅπας κατεχειροτόνησεν ἀδικεῖν περὶ τὴν ἑορτὴν,
καὶ ὑμεῖς εἰσελθόντα ἀπεκτείνατε· Κτησικλέα λέγω. διὰ
τί δὴ τοῦτον ἀπεκτείνατε; ὅτι σκύτος ἔχων ἐπόμπευε,
καὶ τούτῳ μεθύων ἐπάταξέ τινα ἐχθρὸν [1]ὑπάρχονθ' αὐτῷ.
ἐδόκει γὰρ ὕβρει, καὶ οὐκ οἴνῳ, τύπτειν, ἀλλὰ τὴν ἐπὶ 573
τῆς πομπῆς καὶ τοῦ μεθύειν πρόφασιν λαβὼν, ἀδικεῖν, ὡς
δούλοις χρώμενος τοῖς ἐλευθέροις. ἁπάντων τοίνυν, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, τούτων, ὧν ὁ μὲν, ὧν εἷλεν, ἀποστὰς, ὁ δὲ καὶ
θανάτῳ ζημιωθεὶς, φαίνεται, πολλῷ δεινότερα εὖ οἶδ' ὅτι
πάντες ἂν εἶναι φήσειαν τὰ Μειδίᾳ πεπραγμένα· οὔτε
γὰρ πομπεύων, οὔτε δίκην ᾑρηκὼς, οὔτε παρεδρεύων, οὔτ'
ἄλλην σκῆψιν ἔχων οὐδεμίαν, πλὴν ὕβριν, τοιαῦτα πε-
ποίηκεν, οἷα οὐδεὶς ἐκείνων. καὶ τούτους μὲν δὴ ἐῶμεν.

ν'. Ἀλλὰ Πύῤῥον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν Ἐτεοβουτά-

[1] ὑπάρχοντ' αὐτῷ T.

Πρὸς τὸ μὴ τὸ σῶμα] Duriuscula hæc sane, et aliena a Demosthene. Lege: πολλὰ γὰρ πρὸ τοῦ μὴ τὸ σῶμα ἕκαστον ὑβρίζεσθαι πεποιήκασιν οἱ νόμοι. Atque ita legunt Vindob. Ital. Lindenb. et Baroc. Nugatur Wolfius, μὴ εἰς, vel κατὰ, τὸ σῶμα ἕκαστον, vel, μὴ τὸ σῶμα ἑκάστου. TAYLOR. ἑκάστου. AUGER.

Καὶ ὑμεῖς κ. τ. λ.] Forte: καὶ ὑμεῖς εἰσελθόντα ἀπεκτείνατε τοῦτον· Κτησικλέα λέγω. διὰ τί δή; ὅτι σκύτος etc. Nam ita in quibusdam Codd. clare legitur, in plurimis desunt posteriora ista τοῦτον ἀπεκτείνατε. TAYLOR. Nisi religio fuisset uncis fœdare textum, præter necessitatem, duo postrema vocabula libenter notassem. Absunt a Paris. a. SPALDING.

Ὧν εἷλεν ἀποστὰς] De Evandro loquitur, qui pecuniam judicio evictam reo condonare coactus est. WOLF. Cl. Marklando magis placet ὃν εἷλεν ἀποστὰς, subintellecto ἐκείνου, *remittens* vel *condonans illi*, *quem judicio vicerat*. Eadem est locutio §. νδ'. ὥστε καὶ [ἐκείνους,] πρὸς οὓς μηδέν ἐστι σοὶ πρᾶγμα, λυπεῖσθαι. Ὃν εἷλεν, ut supra §. κδ'. εἷλον αὐτόν. Lambinus legit ὧν ὁ μὲν τῆς, ἧς εἷλεν, δίκης ἀποστάς. TAYLOR.

Εὖ οἶδ'] Revocavi istud εὖ, adjuvantibus Editt. Fel. Man. et Lutet. MSS. autem Bar. Ital. Obsop. Vindob. aliisque fere omnibus. Sæpissime excludi solet vox ea in isto situ. Vide Lection. Lysiac. c. XII. initio. IDEM.

Οὔτε πομπεύων, οὔτε δίκην ᾑρηκὼς, &c.] Id est, οὐδεμίαν δίκην νενικηκώς. Est enim αἱρῶ τὴν δίκην, *vinco judicio, reum perago*: quod de actore tantum dicitur. *Ex edit.* HERVAG.

ν'. Ἐτεοβουτάδην] Converti gallice, *descendant de Butès*. Aliqui volunt Ἐτεοβουτάδην esse gentile nomen pagi Atheniensis dicti Βουτεία, cujus dicunt nomen gentile βουτάδης vel ἐτεοβουτάδης. AUGER.

Ἐτεοβουτάδην] Mira est hujus nominis explicatio apud Ulpianum: τὸν ἀληθῶς εὐγενῆ. τὸ γὰρ ὄνομα ἀπὸ Βούτου τινὸς ἀρχαίου γέγονεν Ἀθηναίου οὕτω καλουμένου, καὶ τὸ "ἐτεὸν" τὸ ἀληθές. Quicquid est de etymo, appositum ἐτεο hujus esse significationis videtur, quia Βουτεία, demus, invenitur quidem; non autem Ἐτεοβουτεία. Eadem nominis ἐτεοβουτάδης derivatio est

δην, ἐνδειχθέντα δικάζειν, ὀφείλοντα τῷ δημοσίῳ, θανάτῳ
ζημιῶσαί τινες ὑμῶν ᾤοντο χρῆναι. καὶ τέθνηκεν ἁλοὺς
παρ' ὑμῖν. καίτοι τοῦτο τὸ λῆμμα δι' ἔνδειαν, οὐ δι' ὕβριν,
λαμβάνειν ἐπεχείρησεν ἐκεῖνος. καὶ πολλοὺς ἂν ἑτέρους
ἔχοιμι λέγειν, ὧν οἱ μὲν τεθνᾶσιν, οἱ δ' ἠτιμωμένοι διὰ
πολλῷ τούτων εἰσὶν ἐλάττω πράγματα. ὑμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, Σμίκρωνι δέκα ταλάντων ἐτιμήσατε· καὶ Σκί-
τωνι τοσούτων ἑτέρων, δόξαντι παράνομα γράφειν. καὶ οὔτε
παιδία, οὔτε φίλους, οὔτε συγγενεῖς, οὔθ' [1]ὅντινοῦν ἠλεήσατε
τῶν παρόντων ἐκείνοις. μὴ τοίνυν, ἂν μὲν εἴπῃ τις παρά-
νομα, οὕτως ὀργιζόμενοι φαίνεσθε. ἂν δὲ ποιῇ, μὴ λέγῃ,
πρᾴως διάκεισθε. οὐδὲν γὰρ ῥῆμα, οὐδ' ὄνομα οὕτως ἐστὶ
τοῖς πολλοῖς ὑμῶν χαλεπὸν, ὡς ὅσα ὑβρίζων τις τὸν ἐντυ-
χόντα ὑμῶν διαπράττεται. μὴ τοίνυν αὐτοὶ καθ' ὑμῶν αὐ-
τῶν δεῖγμα τοιοῦτον ἐξενέγκητε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς ἄρα
ὑμεῖς, ἂν μὲν τῶν μετρίων τινὰ καὶ δημοτικῶν λάβητε
574 [2]ὁτιοῦν ἀδικοῦντα, οὔτ' ἐλεήσετε, οὔτ' ἀφήσετε, ἀλλ' ἀπο-
κτενεῖτε, ἢ ἀτιμώσετε· ἂν δὲ πλούσιος ὤν τις ὑβρίζῃ,
συγγνώμην ἕξετε· μὴ δῆτα· οὐ γὰρ δίκαιον. ἀλλ' ἐπὶ
πάντων ὁμοίως ὀργιζόμενοι φαίνεσθε.

[1] ὅντινοῦν ἄλλον ἠλεήσατε R. [2] ὅ, τιοῦν T.

apud Harpocrationem et, qui eum exscripsit, Suidam in v. Βούτης. SPALDING.

Ἐνδειχθέντα δικάζειν ὀφείλοντα] Ὅτι δικάζει ὀφείλων τῷ δημοσίῳ. WOLF. Κατηγόρηται ὡς ἐν τοῖς δικασταῖς κληρωθεὶς, οὐκ ἐξόν. ὡς ὀφείλων γὰρ χρήματα κοινὰ, ἦν ἄτιμος. Ulpian. SPALDING.

Ὑμεῖς ὦ ἄνδρες Ἀθην. Σμίκρωνι δέκα ταλάντων ἐτιμήσατε] *Vos autem judices Smicroni mulctam talentorum decem irrogastis, et totidem aliorum Scitoni, ob id quod rogationem quandam iniquam, et legibus adversam promulgasset, quam pœnam nec ejus liberi, nec amici, nec cognationis advocationisque ejus intercessio supplex, et misericordiam implorans deprecari potuerant.* Hinc satis apparet magnas fuisse apud Athenienses maleficiorum mulctas, unde suam etiam severitatem Romana jura mutuarunt. Vide plura lib. 5. de Asse. *Ex edit.* HERVAG.

Ὑμεῖς δὲ] Ἀλλ' ὑμεῖς δὲ Ven. Bar. Aug. quo pacto etiam exorsa est periodus anterior: ἀλλὰ Πύῤῥον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, vel, ut Lind. et Ital. legunt, ἀλλὰ Πύῤῥον μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. Quam lectionem recipiendam esse statuo: et plerumque, quæ in MSS. Auctoris nostri *adduntur*, ejusmodi sunt, ut elegantiam et emphasin secum trahant. TAYLOR.

Καὶ Σκίτωνι τοσούτων ἑτέρων] Καὶ τούτου δέκα ταλάντων ἐτιμήσατε, sc. τὴν δίκην. WOLF.

Ὅντινοῦν] Sequitur hanc vocem apud Reiskium ἄλλον, quod recepit ille, e Codd. quidem, sed iis non integram hanc dantibus lectionem, quare nonnisi conjecturæ fidem habere potest. In Codd. aut ὅντινοῦν solum legitur, aut, pro eo: ἄλλον οὐδένα, quod illius scholium putat Sim. Fabricius; egoque itidem. SPALDING.

Ἂν — λέγῃ] Hæc optimorum Codd. et edd. lectio est. Non spernenda tamen vulgata, in ed. Paris., ἂν δὲ, ἃ ποιεῖ, μὴ λέγῃ. Fateor *hanc* potuisse fingi, ab eo qui *illam* non intelligeret; ingeniosa saltem est. IDEM.

Μὴ δῆτα, οὐ γὰρ δίκαιον] *Vide obsecro, ne faciatis.* Siquidem μὴ δῆτα, ἀπαγορευτικόν ἐστι. De quo περὶ Στεφάνου. Ponitur tamen etiam μὴ δῆτα, pro *dii avertant, dii meliora*, ut in hac eadem mox infra, [§.

να΄. Ἃ τοίνυν οὐδενὸς τῶν εἰρημένων ἧττον ἀναγκαῖον εἶναι νομίζω πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, ταῦτ' [1] εἰπὼν ἔτι, καὶ βραχέα περὶ τούτων διαλεχθεὶς, καταβήσομαι. ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μεγάλη τοῖς ἀδικοῦσιν ἅπασι μερὶς, καὶ πλεονεξία, ἡ τῶν ὑμετέρων τρόπων πρᾳότης. ὅτι δὴ ταύτης οὐδοτιοῦν ὑμῖν μεταδοῦναι προσήκει Μειδίᾳ, τοῦτ' ἀκούσατέ μου. ἐγὼ νομίζω πάντας ἀνθρώπους ἐράνους φέρειν παρὰ [2] πάντα τὸν βίον [3] αὐτοῖς, οὐχὶ τούσδε μόνους, οὓς συλλέγουσί τινες, καὶ ὧν πληρωταὶ γίγνονται, ἀλλὰ καὶ ἄλλους. οἷον· ἔστι τις μέτριος καὶ φιλάνθρωπος ἡμῶν, καὶ ἐλεῶν [4] πολλούς· τούτῳ ταὐτὸ δίκαιον ὑπάρχειν [5] εἰκὸς παρὰ πάντων, ἄν ποτ' εἰς χρείαν καὶ ἀγῶνα ἀφίκηται. ἄλλος οὑτοσί τις ἀναιδὴς, καὶ πολλοὺς ὑβρίζων, καὶ τοὺς

[1] εἰπὼν, ἔτι καὶ T. [2] Deest πάντα. T. [3] αὑτοῖς T. [4] πολλούς; T. R. [5] Deest εἰκός. T.

νβ΄.] ἐμοὶ παιδία οὐκ ἔστιν, διὰ τοῦτ' ἄρα τοῦ πεποιηκότος ὁ πεπονθὼς ἔλαττον ἕξω παρ' ὑμῖν; μὴ δῆτα. Pro quo etiam μὴ γὰρ δὴ dicitur. Plura in Comment. Bud. *Ex edit.* HERVAG.

να΄. Εἰπὼν ἔτι] Virgula post ἔτι non post εἰπὼν, *his rursus dictis.* AUGER.

Δὴ] Hoc δὴ hujus loci est plane. Consentiunt etiam in illud MSS. Bav. superscriptum τῷ δὴ habet αὖ, unde suspicatur Reiskius correctorem voluisse δ' αὖ. SPALD.

Παρὰ τὸν βίον] Non significat *per vitam*, sed *secundum vitam.* Cæterum videatur superius explicatio mea loci prope similis in eadem oratione. AUGER.

Ἐλεῶν πολλούς;] Ulpianus et hic legisse videtur οἷος ἐγώ. Quæ appendix videtur non Demosthenis, sed Scholiastæ esse Demosthenis studiosi. WOLF.

Ἄλλος οὑτοσί τις ἀναιδὴς] Wolfius: *Alius quispiam, ut iste, impudens.* Male: nec enim loquitur hic Demosthenes de Midia, sed de homine quovis moribus Midiæ similibus: *Alius quispiam impudens.* JURIN. Secutus sum, in continuandis hisce verbis: ἄλλος οὑτοσί τις ἀναιδὴς κ. τ. λ., edd. ad unam omnes, quo in genere ego pariter atque illarum aliquot auctores inconstantiæ reus sum. Supra enim (§. κη΄.) ubi prorsus eadem leguntur verba, nisi quod pro ἄλλος ibi est ἕτερος, post οὑτοσί τις interpunxerunt aut interrogationis signo, aut virgula; ego autem, qui interrogationem nullam agnoscerem, colo. Malo tamen inconstans esse, quam in errore perseverare. Ut ego capiebam locum, οὑτοσί τις mihi dictum videbatur pro: "hujusmodi fere homo," ad quem sensum efficiendum nunc video opus fuisse τῷ: τοιοῦτός τις, non οὑτοσί τις. Marklandus, ad superiorem locum, optime structuram constituisse mihi nunc videtur, etsi de interrogatione, et de virgula, ibi post οὑτοσὶ et post οὑτοσί τις posita, ei non assentior. Ut enim hic: ἔστι τις μέτριος, priore loco dicitur, continuata oratione, neque in quæstionem et responsionem discerpta, sic ibi quoque ἐγώ τις οὑτοσὶ μ. π. ἃ. εἰμὶ continuandum erat, quod ab omnibus editt. neglectum est. Quod cum fit, eximitur ille scrupulus, quem ego inveniebam in positu τοῦ τις Not. ibi. Jam rationem prioris exempli posterius sequi debet et itidem continuari, illic (§. κη΄.): ἕτερος οὑτοσί τις βίαιος (videl. ἐστὶ) κ. τ. λ. hic, nostro loco: ἄλλος οὑτοσί τις ἀναιδὴς κ. τ. λ. In tota hac oratione alienum fortasse dixerit aliquis τὸ οὑτοσὶ, quod mihi quoque supra fraudi fuit. Abest sane illud hinc, priori loco: ἔστι τις, non ἔστι τις οὑτοσί. Videor tamen mihi sermonem quotidianum et simpliciorem in eo agnoscere; sensu eo, quem Marklandus fere expressit ad superiorem locum. Versio, premens vestigia singulorum verborum, hæc fuerit: *Ego, quisquis sum, qui adsum*—; *alter, qui adest, quisquis est.* Quare orator variaverit situm τοῦ τις, ut nunc ante οὑτοσὶ collocaret, nunc post illam vocem, equidem non dixerim. H. Wolfius fallitur sane dum scribit "*ut iste;*" deest enim ὡς. SPALDING.

μὲν καθάρματα, τοὺς δὲ πτωχοὺς, τοὺς δ' οὐδὲν ὑπολαμβάνων [1] εἶναι· τούτῳ τὰς αὐτὰς δίκαιον ὑπάρχειν φορὰς, ἅσπερ αὐτὸς εἰσενήνοχε τοῖς ἄλλοις. ἂν τοίνυν ὑμῖν ὀρθῶς ἐπίῃ σκοπεῖν, τούτου πληρωτὴν εὑρήσετε Μειδίαν ὄντα τοῦ ἐράνου, οὐκ ἐκείνου. οἶδα τοίνυν, ὅτι καὶ τὰ παιδία ἔχων ὀδυρεῖται, καὶ πολλοὺς λόγους καὶ ταπεινοὺς ἐρεῖ, δακρύων, καὶ ὡς ἐλεεινότατον ποιῶν ἑαυτόν. ἔστι δ', ὅσῳ περ ἂν αὐτὸν νῦν ταπεινότερον ποιῇ, τοσούτῳ μᾶλλον ἄξιον μισεῖν αὐτὸν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. διὰ τί; ὅτι, εἰ μὲν, μηδαμῶς δυνηθεὶς γενέσθαι ταπεινὸς, οὕτως ἀσελγὴς καὶ βίαιος ἦν
575 ἐπὶ τοῦ παρεληλυθότος βίου, τῇ φύσει καὶ τῇ τύχῃ, δι' ἣν τοιοῦτος ἐγένετο, ἄξιον ἦν ἄν τι τῆς ὀργῆς ἀνεῖναι. εἰ δ' ἐπιστάμενος μέτριον παρέχειν ἑαυτὸν, ὅταν βούληται, τὸν ἐναντίον, ἢ τοῦτον τὸν τρόπον, εἵλετο ζῆν, εὔδηλον δήπου τοῦθ', ὅτι, καὶ νῦν ἂν διακρούσηται, πάλιν [2] ὁ αὐτὸς ἐκεῖνος, ὃν ὑμεῖς ἴστε, γενήσεται. οὐ δὴ δεῖ προσέχειν, οὐδὲ τὸν παρόντα καιρὸν, ὃν οὗτος ἐξεπίτηδες [3] διαπλάττεται, κυριώτερον, οὐδὲ πιστότερον, τοῦ παντὸς, ὃν αὐτοὶ σύνιστε, χρόνου ποιήσασθαι.

νβ΄. Ἐμοὶ παιδία οὐκ ἔστιν, οὐδ' ἂν ἔχοιμι ταῦτα παραστησάμενος κλαίειν καὶ δακρύειν, ἐφ' οἷς ὑβρίσθην. διὰ τοῦτ' ἄρα τοῦ πεποιηκότος ὁ πεπονθὼς ἔλαττον ἕξω παρ' ὑμῖν; μὴ δῆτα· ἀλλ' ὅταν οὗτος ἔχων τὰ παιδία, τούτοις ἀξιοῖ δοῦναι τὴν ψῆφον ὑμᾶς, τόθ' ὑμεῖς τοὺς νόμους ἔχοντά με πλησίον ἡγεῖσθε παρεστάναι, καὶ τὸν ὅρκον, ὃν ὀμωμόκατε, τούτοις ἀξιοῦντα καὶ ἀντιβολοῦντα ἕκαστον

[1] εἶναι; T. R. [2] Deest articulus. T. [3] πλάττεται T.

Οὐδὲν ὑπολαμβάνων εἶναι;] Lege οὐδὲ ἄνους ὑπολαμβάνων εἶναι; i. e. ἀνθρώπους. Supra §. κη΄. *fin.* loco parallelo: Ἕτερος οὑτοσί τις; βίαιος, οὐδένα οὔτ' ἐλεῶν, οὔθ' ὅλως ἡγούμενος ἄνθρωπον. Infra §. νε΄. πάντες εἰσὶ τούτῳ καθάρματα, καὶ πτωχοὶ, καὶ οὐδὲ ἄνθρωποι, quæ sunt ipsissima hujus loci verba. MARKLAND.

Οὐκ ἐκείνου] Καὶ οὐκ ἐκείνου Lindenb. Obsop. Ital. et Vindob. Quæ vox in postremo Cod. deest etiam ante τὰ παιδία in sequentibus. Quod felicissime totum hunc locum complanat. Nam ex hac parte abesse certe, in illa suppleri omnino debet. TAYLOR.

Ὡς] Τὸ "ὡς" μόριον δηλοῖ καὶ τὸ "πάνυ" κατ' ἐπίτασιν. ἴσως δὲ νῦν, τὸ "ἐν σχήματι καὶ ὑποκρίσει" δηλοῖ. Ulpian. SPALDING.

Ὅτι εἰ μὲν μηδαμῶς δυνηθεὶς γενέσθαι ταπεινὸς] Wolfius: *quia si nulla ratione ferociam suam domare potuisset.* Potius: *quia si nulla ratione humilitatem et modestiam præstare potuisset.* JURIN.

Τὸν ἐναντίον] Τὸν ἐναντίον μᾶλλον, ἢ τοῦτον. WOLF.

Ἀξιοῖ] Conjunctivus est. SPALDING.

Τούτοις ἀξιοῦντα] Διὰ τούτων τῶν νόμων δήπου καὶ τῶν ὅρκων. WOLF.

ὑμῶν ψηφίσασθαι. οἷς ὑμεῖς κατὰ πολλὰ δικαιότερον
[1]πρόσθοισθ᾽ ἂν, ἢ τούτῳ· καὶ γὰρ ὀμωμόκατε, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, τοῖς νόμοις πείθεσθαι· καὶ τῶν ἴσων μέτεστιν
ὑμῖν διὰ τοὺς νόμους, καὶ πάνθ᾽, ὅσα ἐστὶν ἀγαθὰ ὑμῖν,
διὰ τοὺς νόμους ἐστὶν, οὐ διὰ Μειδίαν, οὐδὲ διὰ τοὺς Μει-
δίου παῖδας. Καὶ ῥήτωρ ἐστὶν οὗτος, ἴσως ἐμὲ φή-
σει λέγων· ἐγὼ δ᾽, εἰ μὲν ὁ συμβουλεύων ὅ τι ἂν συμ-
φέρειν ὑμῖν ἡγῆται, καὶ τοῦτ᾽ ἄχρι τοῦ μηδὲν ὑμῖν ἐνο-
χλεῖν, μηδὲ βιάζεσθαι, ῥήτωρ ἐστὶν, οὔτε φύγοιμ᾽ ἂν, οὔ-
τε ἀπαρνοῦμαι [2]τοῦτο τοὔνομα. εἰ μέντοι ῥήτωρ ἐστὶν,
οἵους ἐνίους τῶν λεγόντων ἐγὼ, καὶ ὑμεῖς δὲ ὁρᾶτε,
ἀναιδεῖς, καὶ ἐξ ὑμῶν πεπλουτηκότας, οὐκ ἂν εἴην 576
οὗτος ἐγώ. εἴληφα μὲν γὰρ οὐδ᾽ ὁτιοῦν ἐξ ὑμῶν. τὰ
δὲ ὄντα, εἰς ὑμᾶς, πλὴν πάνυ μικρῶν, ἅπαντ᾽ ἀνήλω-
κα. καίτοι, εἰ [3]καὶ τούτων ἦν πονηρότατος, κατὰ τοὺς
νόμους ἔδει παρ᾽ ἐμοῦ δίκην λαμβάνειν, οὐκ ἐφ᾽ οἷς ἐλει-
τούργουν ὑβρίζειν. ἔτι τοίνυν οὐδείς ἐστιν, ὅστις ἐμοὶ
τῶν λεγόντων συναγωνίζεται. καὶ οὐδενὶ μέμφομαι· οὐδὲ
γὰρ αὐτὸς οὐδενὸς ἕνεκα τούτων οὐδὲν ἐν ὑμῖν πώποτ᾽ εἶπον.
ἀλλ᾽ ἁπλῶς κατ᾽ ἐμαυτὸν ἔγνων καὶ λέγειν καὶ πράττειν,
ὅ τι ἂν συμφέρον ὑμῖν [4]ἡγῶμαι. ἀλλὰ τούτῳ πάντας αὐ-
τίκα δὴ μάλα συνεξεταζομένους τοὺς ῥήτορας ὄψεσθε ἐφε-
ξῆς. καίτοι πῶς ἐστὶ δίκαιον τοὔνομα μὲν τοῦτο ὡς ὄνειδος
προφέρειν ἐμοὶ, διὰ τούτων δ᾽ αὐτὸν τῶν ἀνδρῶν ἀξιοῦν σω-
θῆναι;

νγʹ. Τάχα τοίνυν ἴσως καὶ τὰ τοιαῦτ᾽ ἐρεῖ, ὡς ἐσκεμ-
μένα καὶ παρεσκευασμένα πάντα λέγω [5]νῦν ἐγώ. ἐγὼ δέ

[1] πρόσθεισθ᾽ T. [2] Deest τοῦτο. T. [3] καὶ εἰ T. [4] ἡγοῦμαι T.
[5] νῦν· ἐγὼ δ᾽ ἐσκέφθαι T.

Πρόσθοισθ᾽] Recte ex uno Codice Aug. pr. Atticam formam optativi adscivit Reiskius, pro vulgato: πρόσθεισθε. SPALDING.

Καὶ ὑμεῖς δὲ ὁρᾶτε] Legendum puto δὴ pro δὲ. JURIN. Frustra tentat Jurinus δὴ pro hoc δέ. vid. supra §. θʹ. ubi ille nihil monuit. De μέντοι illo, in proxime antecedentibus vid. supra §. μγʹ. SPALDING.

Τούτων] Sc. ῥητόρων. AUGER.

Ἕνεκα τούτων] Structuram impeditiorem sic resolve: ἕνεκα οὐδενὸς τούτων (i. e. τῶν ῥητόρων). vid. de trajectione verbb. F. A. Wolfius ad Lept. §. ιϛ. fin. SPALDING.

Ἡγοῦμαι] Scribe ὅ, τι ἂν — ἡγῶμαι, ut supra v. 8. MARKLAND. Ita scribitur in marg. Edit. Morel. Codd. Aug. et Vindob. TAYLOR.

Συνεξεταζομένους] Παρισταμένους καὶ συνηγοροῦντας. WOLF. De voce συνεξετάζεσθαι vid. supra §. λζʹ. et confer Morum ad Isocr. Paneg. sec. ed. p. 86. Not. e. SPALDING.

γ᾽ ἐσκέφθαι μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φημὶ, καὶ οὐκ ἂν ἀρ-
νηθείην, καὶ μεμελετηκέναι γ᾽ ὡς ἐνῆν μάλιστα ἐμοί· καὶ
γὰρ ἂν ἄθλιος ἦν, εἰ τοιαῦτα παθὼν καὶ πάσχων, ἠμέ-
λουν ὧν περὶ τούτων ἐρεῖν [1]ἤμελλον πρὸς ὑμᾶς· γεγραφέ-
ναι μέντοι μοι τὸν λόγον Μειδίαν· ὁ γὰρ τὰ ἔργα παρε-
σχηκὼς, περὶ ὧν εἰσὶν οἱ λόγοι, δικαιότατ᾽ ἂν ταύτην ἔχοι
τὴν αἰτίαν, οὐχ ὁ ἐσκεμμένος, οὐδ᾽ ὁ μεριμνήσας τὰ δίκαια
λέγειν νῦν. ἐγὼ μὲν οὖν τοῦτο [2]ποιῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
καὶ αὐτὸς ὁμολογῶ. Μειδίαν μέντοι μηδὲν ἐσκέφθαι πώ-
ποτ᾽ ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ δίκαιον, εἰκός ἐστιν· εἰ γὰρ καὶ
κατὰ μικρὸν ἐπῄει τὰ τοιαῦτα αὐτῷ σκοπεῖν, οὐκ ἂν το-
σοῦτον διημάρτανε τοῦ πράγματος. [3]οἴομαι τοίνυν αὐτὸν,
577 οὐδὲ τοῦ δήμου κατηγορεῖν ὀκνήσειν, οὐδὲ τῆς ἐκκλησίας.
ἀλλ᾽ ἅπερ τότ᾽ ἐτόλμα λέγειν, ὅτ᾽ ἦν ἡ προβολὴ, ταῦτα
καὶ νῦν ἐρεῖν, ὡς ὅσοι, δέον ἐξιέναι, κατέμενον, καὶ ὅσοι τὰ
φρούρια ἦσαν ἔρημα λελοιπότες, [4]ἐξεκλησίασαν· καὶ χο-
ρευταὶ, καὶ ξένοι, καὶ τοιοῦτοί τινες ἦσαν, οἱ κατεχειροτό-
νησαν αὐτοῦ· εἰς γὰρ τοῦτο θράσους καὶ ἀναιδείας τότ᾽
ἀφίκετο, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὡς ἴσασιν ὅσοι παρῆσαν ὑμῶν·

[1] ἔμελλον T. [2] ποιῶ R. [3] οἶμαι T. [4] ἐξεκκλησίασαν T.

νγʹ. Οὐκ ἂν ἀρνηθείην] Οὐκ ἀπαρνηθείην Obsop. Ital. Vindob. Reg. ϛ. et propemodum Lindenb. Locum hunc ita laudat Plutarchus de Educat. Puerorum: Ἐν δὲ τῷ κατὰ Μειδίου τὴν τῆς σκέψεως ὠφέλειαν ἐναργῶς παρίστησι. φησὶ γοῦν· Ἐγὼ δ᾽ ἐσκέφθαι μὲν, ὦ Ἀθηναῖοι, φημὶ, κοὐκ ἂν ἀρνηθείην καταμεμελετηκέναι γε ὡς ἐνῆν μάλιστα ἐμοί· καὶ γὰρ ἂν ἄθλιος ἦν, εἰ τοιαῦτα παθὼν καὶ πάσχων ἠμέλουν, ὧν περὶ τούτων ἐρεῖν ἔμελλον. TAYLOR.

Ὁ γὰρ τὰ ἔργα παρεσχηκὼς] Legendum videtur: ὁ γὰρ τότε τὰ ἔργα παρεσχηκώς: ut opponatur τότε, τῷ νῦν in fine sententiæ, cum alioqui redundet τὸ νῦν. JURIN. Ipse inter legendum incidebam in eandem Jurino suspicionem, excidisse in antecedentibus τότε, (quod commode ille collocat inter γὰρ et τὰ ἔργα), quo referretur νῦν hic comparens. Non tamen dixerim cum eo, *alioqui redundare τὸ νῦν*. Potest illud referri ad ἐσκεμμένος et μεριμνήσας, meditatus et commentatus *antea*, quæ essem dicturus *nunc*." SPALDING.

Ποιῶν] Revocavi vulgatam lectionem ποιῶν, pro qua, cum Aug. pr., Reiskius scripsit ποιῶ, insuavem ante ὦ sonum. Causa sic corrigendi, quam affert ille, quod καὶ supervacaneum sit in lectione ποιῶν, nulla est. καὶ valet h. l. *etiam*. IDEM.

Ἐρεῖν] Ita edidi pro ἐρεῖ ex auctoritate Ven. et Bar. Mox v. 16. vocem ἔρημα delent iidem MSS. cum Augustano. TAYLOR.

Ὡς ὅσοι δέον ἐξιέναι] Sic Cicero a Clodianis operis, non a civibus, se pulsum esse a civitate jactat. WOLF.

Ἐξεκκλησίασαν] Ἐξεκλησίασαν Edit. Lutet. corrupte. Lege ἐκκλησίασαν cum margine Benenati, et Vindob. vel ἐκκλησίαζον cum MSS. Ven. Baroc. Aug. Ital. et confer Lysiam pagg. 493. ult. et 787. TAYLOR.

Ἀφίκετο] Subit quærere, annon magis fuisset hujus loci ἀφῖκτο, plusq. perf., cum τότε cum aoristo minus coire videatur. Facillimum fuisse errorem, nemo negaverit. Eundem irrepsisse suspicor in locum Xenophontis Cyrop. 1. 4. 5. ubi post ἀφίκετο sunt mera plusq. perfecta: παρῄει, ἀπηλάκει. Legitur autem nostrum ἀφῖκτο e. g. apud Thucyd. VII. 75. SPALDING.

ὥστε κακῶς λέγων, καὶ ἀπειλῶν, καὶ βλέπων οὗτος εἰς τὸν ἀεὶ θορυβοῦντα τόπον τῆς ἐκκλησίας, καταπλήξειν ᾤετο τὸν δῆμον ἅπαντα. ἢ καὶ γελοῖα εἶναι τὰ νῦν, οἶμαι, δάκρυα εἰκότως ἂν αὐτοῦ δοκοίη.

νδ'. Τί λέγεις, ὦ μιαρὰ κεφαλή; σὺ τὰ σαυτοῦ παιδία ἀξιώσεις ἐλεεῖν, ἢ σὲ, τούσδε, ἢ σπουδάζειν εἰς τὰ σὰ, τοὺς ὑπὸ σοῦ δημοσίᾳ προπεπηλακισμένους; σὺ μόνος τῶν ὄντων ἀνθρώπων, ἐπὶ μὲν τοῦ βίου τοσαύτης ὑπερηφανίας καὶ ὑπεροψίας πάντων ἀνθρώπων μεστὸς ὢν ἔσῃ φανερώτατος, ὥστε καὶ πρὸς οὓς μηδέν ἐστί σοι πρᾶγμα, λυπεῖσθαι, τὴν σὴν θρασύτητα καὶ φωνὴν, καὶ τὸ σὸν σχῆμα, καὶ [1] τοὺς ἀκολούθους, καὶ πλοῦτον, καὶ ὕβριν θεωροῦντας, ἐν δὲ τῷ κρίνεσθαι παραχρῆμα ἐλεηθήσῃ; μεγάλην μέντ' ἂν ἀρχὴν, μᾶλλον δὲ τέχνην, εἴης ἂν εὑρηκὼς, εἰ δύο [2] τἀναντιώτατα ἑαυτοῖς ἐν οὕτω βραχεῖ χρόνῳ περὶ σαυτὸν δύναιο ποιήσασθαι· φθόνον ἐξ ὧν ζῇς, καὶ ἐφ' οἷς ἐξαπατᾷς ἔλεον. οὐκ ἔστιν οὐδαμόθεν σοι προσήκων ἔλεος, οὐδὲ καθ' ἓν, ἀλλὰ, τοὐναντίον, [3] μῖσος, καὶ φθόνος, καὶ ὀργή. τούτων γὰρ ἄξια ποιεῖς. ἀλλ' ἐπ' ἐκεῖνο ἐπάνειμι, ὅτι τοῦ δήμου κατηγορήσει, καὶ τῆς ἐκκλησίας. ὅταν οὖν τοῦτο ποιῇ, 578
ἐνθυμεῖσθε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι οὗτος τῶν μεθ' ἑαυτοῦ στρατευσαμένων ἱππέων, ὅτε εἰς Ὄλυνθον

[1] τοὺς σοὺς ἀκολούθους T. R. [2] τὰ ἐναντιώτατα T. [3] μίσος T.

Οὗτος] Οὕτως Wolfius, ut sit δεικτικόν. Verum, ita si fuisset, sede mutata legi oportuisset: ὥστε κακῶς λέγων, καὶ ἀπειλῶν, καὶ βλέπων εἰς τὸν ἀεὶ θορυβοῦντα τόπον τῆς ἐκκλησίας, οὕτω καταπλήξειν ᾤετο τὸν δῆμον ἅπαντα. Vid. supra §. μγ'. Taylor. Fateor etiam mihi, pariter atque H. Wolfio, displicere quodammodo οὗτος, cum ipsum hoc antecesserit subjectum, ut iteratione pronominis plane non indigeret locus. In eo tamen assentior Tayloro, si mutetur illud in οὕτως, collocari debere inter ἐκκλησίας et καταπλήξειν. Hæc commodissima sit lectio. Spalding.

νδ'. Ὥστε καὶ πρὸς οὓς μηδέν ἐστι πρᾶγμα] *Ita ut etiam eos, quibuscum nihil tibi rei est, dolere contigerit.* Dicitur enim ita Græce etiam ἔστι μοι πρᾶγμα πρὸς τοῦτον, ut Latine, *est mihi cum eo negotium.* Ex *edit.* Hervag.

Ἐν δὲ τῷ κρίνεσθαι] Ἐν δὲ τῷ κρίνεσθαί σε Aug. Proxime autem, vocabulis transpositis, rectius nonnihil, meo quidem judicio, leges: μεγάλην μέν τ' ἂν τέχνην, μᾶλλον δὲ ἀρχὴν εἴης ἂν εὑρηκὼς, εἰ —. Prius istud ἂν dissimulant Lind. et Ital. Quibus tamen parum moveor. Istius enim idiomatis satis amplam messem congessit Barnesius in Indice ad Euripidem, homo in istiusmodi crisi satis exercitatus, eique muneri non admodum impar. Taylor.

Ἐν οὕτω βραχεῖ χρόνῳ] Wolfius: *tam paulo momento.* Potius: *tantulo temporis momento.* Jurin.

Ἐξαπατᾷς] Egregium ἀπροσδόκητον (*inopinatum*, cf. Quint. 9. 2. 23. et 6. 3. 84.) cum expectes ἐφ' οἷς ὀδύρῃ. Pro iis, quia mera fraus est hæc lamentatio, statim subjecit ἐφ' οἷς ἐξαπατᾷς. Spalding.

Ὄλυνθον] Nisi hoc interjectum esset de Olyntho (ὅτε — διέβησαν) unusquisque referret hæc ad equites de quibus agebatur supra §. λή. Nunc fateor hærere me in

διέβησαν, ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς εἰς τὴν ἐκκλησίαν, κατηγόρει. νῦν πάλιν, μείνας, πρὸς τοὺς ἐξεληλυθότας, τοῦ δήμου κατηγορήσει. πότερον οὖν ὑμεῖς, ἄν τε μένητε, ἄν τε ἐξίητε, ὁμολογήσετε εἶναι τοιοῦτοι, οἵους Μειδίας ὑμᾶς ἀποφαίνει, ἢ τοὐναντίον, τοῦτον ἀεὶ καὶ πανταχοῦ θεοῖς ἐχθρὸν καὶ βδελυρόν; ἐγὼ μὲν οἶμαι τοῦτον τοιοῦτον· ὃν γὰρ οὐχ ἱππεῖς, οὐ συνάρχοντες, οὐ φίλοι δύνανται φέρειν, τί τοῦτον ἂν εἴποι τις;

νέ. Ἐμοὶ μὲν, νὴ τὸν Δία, καὶ τὸν Ἀπόλλω, καὶ τὴν Ἀθηνᾶν, — εἰρήσεται γὰρ, εἴτ' ἄμεινον, εἴτε μὴ —, ὅθ' οὗτος, ὡς ἀπήλλαγμαι, περιϊὼν ἐλογοποίει, ἔνδηλοί τινες ἦσαν ἀχθόμενοι τῶν πάνυ τούτῳ λαλούντων ἡδέως. καὶ

loco nostro. Ulpiani sententia, qui hæc pertinere ait ad tempora excisæ a Philippo Olynthi, magnopere discrepat a Reiskii ratione, putantis, expeditionem Timothei contra Olynthios memorari. Scholium, falsum ipsum, quod in textum se insinuaverit, suspicari totum hoc, temerarium sit fortasse, præsertim cum apud Ulp. verba illa appareant. Multo tamen expeditiorem fieri locum ejectis hisce verbis, et structuram adeo molliorem existere, nemo negaverit. In primis necessarium erat, tangi hic tale Midiæ facinus, quod jam antea esset memoratum in hac oratione. Atqui Olynthi nonnisi obiter in antecedentibus fit mentio (§. μέ.) Ex hac tamen, quam tantum non suadeo, verborum jactura, velim eximi et servari ὅτε, aut potius τότε, quod fortasse extritum est ab eo ipso ὅτε adventitio. τότε enim ad concinnitatem magnopere faceret, oppositum sequenti νῦν. Idem.

Πρὸς] Prope abfui ab adsciscenda in textum lectione Cod. Bav. ὡς, pro πρός; tantopere ea blanditur mihi. Sed est præterea in hac sententia, quod male me habeat; abrupta et confragosa oratio: νῦν — κατηγορήσει, sine δὲ, nisi forte dicas, ipsius indignationis hanc esse duritiem structuræ, et πάλιν quodammodo vicarium esse τοῦ δέ. Idem.

Νῦν πάλιν μείνας κ. τ. λ.] Si remanserit in urbe, quomodo populum apud eos, qui egressi sunt, accusabit? Ego me, etiamsi τὸ μείνας sustuleris, hunc locum non intelligere fateor: et ut interpreteris μείνας, S. τὸν καιρὸν, *exspectata occasione*, parum probo. Legere autem, id quod sententia postulare videtur, νῦν πάλιν τῶν μεινάντων πρὸς τοὺς ἐξεληλυθότας τοῦ δήμου κατηγορήσει, *nunc vicissim eos, qui remanserunt, apud eos e populo qui egressi sunt accusabit*, aut μείνας πρὸς τοὺς μένοντας τῶν ἐξεληλυθότων, sine fide et subsidio probati Codicis, nimis calidum videtur. Etsi huic conjecturæ suffragantur sequentia: πότερον οὖν ὑμεῖς, ἄν τε μένητε, ἄν τε ἐξίητε. Wolf. Quidni ita legeretur, cum huic emendationi favere videatur Cod. Italicus? Νῦν πάλιν μεινάντων πρὸς τοὺς ἐξεληλυθότας τοῦ δήμου κατηγορήσει. Supra enim §. νγ'. ἐτόλμα λέγειν, ὡς ὅσοι, δέον ἐξιέναι, κατέμενον, καὶ ὅσοι τὰ φρούρια ἦσαν ἔρημα λελοιπότες ἐκκλησίασαν, καὶ χορευταὶ καὶ ξένοι — ἦσαν, οἳ κατεχειροτόνησαν αὐτοῦ. Taylor. Wolfius: *nunc rursus — occasione exspectata.* Immo: *nunc rursus domi sedens.* Nec enim exiverat Midias cum equitibus, nec cum sua trireme, sed ad urbem remanserat. Vide §. μέ. Jurin.

νέ. Εἴτε μὴ] Μέλλων ἀποῤῥήτους λόγους ἐξηγεῖσθαι, διστάζειν προσποιεῖται. Ulp. Spalding.

Ἀπήλλαγμαι] Ἐψεύδετο θρυλλῶν καὶ λογοποιούμενος· "ἐσπείσατό μοι Δημοσθένης, ἀπηλλάγην τῆς ἔχθρας, λέλυταί μοι τῶν ἐγκλημάτων ὁ κίνδυνος." Ulp. Trahebat itaque Ulpianus ἀπήλλαγμαι ad Midiam, non ad Demosthenem ut Reiskius. Neque videtur de eo, qui in gratiam redierit, dici posse ἀπαλλαγῆναι; διαλλαγῆναι optime. Fraudi fuit Reiskio particula ὡς, quæ hic inducit sermonem alterius ut ὅτι. Hoc monuit de nostro loco Budæus in Comment. Gr. Lingu. vid. Hoogev. Sch. p. 775. cf. etiam Viger. Zeun. p. 547. Idem.

Ἔνδηλοι] Forte εὔδηλοι. Wolf. Sufficit Hesychii auctoritas ad vindicandam vocem ἔνδηλος, etsi apud eum VV. DD. malint ἔκδηλος. Spalding.

Ἡδέως] Vel *libenter* vel *blande.* Wolf.

νὴ Δία αὐτοῖς πολλὴ συγγνώμη. οὐ γάρ ἐστι φορητὸς ἄνθρωπος· ἀλλὰ καὶ πλουτεῖ μόνος, καὶ λέγειν δύναται μόνος, καὶ πάντες εἰσὶ τούτῳ καθάρματα, καὶ πτωχοί, καὶ οὐδὲ ἄνθρωποι. τὸν οὖν ἐπὶ ταύτης τῆς ὑπερηφανίας [1]ὄντα, νῦν ἂν ἀποφύγῃ, τί ποιήσειν οἴεσθε; ἐξ ὅτου δὲ τοῦτ᾽ ἂν εἰδείητε, ἐγὼ φράσω· εἰ τοῖς μετὰ τὴν καταχειροτονίαν τεκμηρίοις θεωρήσετε. τίς γὰρ ἐστιν, ὅστις, [2]καταχειροτονηθὲν αὐτοῦ, καὶ ταῦτα ἀσεβεῖν περὶ τὴν ἑορτήν, εἰ καὶ μηδεὶς ἄλλος ἐπῆν κίνδυνος, μηδὲ ἀγών, οὐκ ἂν ἐπ᾽ αὐτῷ [3]τούτῳ κατέδυ, καὶ μέτριον παρέσχεν ἑαυτόν, τόν γε δὴ μέχρι τῆς κρίσεως χρόνον, εἰ καὶ μὴ πάντα; οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἄν. ἀλλ᾽ οὐ Μειδίας· ἀλλ᾽ ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας λέγει, λοιδορεῖται, βοᾷ. [4]χειροτονεῖταί τις; 579
Μειδίας Ἀναγυράσιος προβέβληται. Πλουτάρχου προ-

[1] ὄντα νῦν, ἂν T. [2] καταχειροτονηθέντος T. [3] Deest τούτῳ. T.
[4] χειροτονεῖται, τίς; Μειδίας ἀναγυράσιος. προβέβληται Πλουτάρχου. προξενεῖ. R.

Ipsos ῥήτορας, Midiæ auxilium pollicitos, designari puto. Spalding.

Τίς γάρ ἐστιν ὅστις καταχειροτονηθέντος αὐτοῦ, &c.] *Ecquis est enim hominum, qui præjudicio populi damnatus violatæ quoque religionis, non eam ob rem publico caruisset, domique delitescens, modestum se civem exhibuisset, si non omne postea tempus certe quidem quoad in reatu fuisset, et usque ad judicium.* quod dixit γε δή, idem est quod alibi, ἀλλά γε, καὶ ἀλλά. Cicero *quidem certe* extulit de Natura deorum, "Debebant quidem illi omnes bonos efficere, siquidem hominum generi consulebant: sin id minus, bonis quidem certe consulere debebant." *Ex edit.* Hervag.

Τίς γάρ ἐστιν κ. τ. λ.] Olim, nempe in Edit. Lutet. legebatur, τίς γάρ ἐστιν ἔτι τούτῳ, ὅστις κ. τ. λ. Id Wolfium male habuit, cujus sunt verba, sc. "ἔτι τούτῳ alii Codd. non habent, et turbat sententiam et constructionem: neque etiam placet ἔθει· τούτῳ, *hisce moribus*, quod commodius diceretur τοιοῦτος τὸν τρόπον, οὕτως ἀναιδής, ἢ θρασύς, ἢ τολμηρός, aut aliquid simile." Hucusque Vir doctissimus. Locum melioribus auspiciis sanavit optimus Lambinus, cum voces istas erraticas inferius v. 9. ad suam sedem revocaverit, εἰ καὶ μηδεὶς ἄλλος ἐπῆν κίνδυνος ἔτι τούτῳ, μηδὲ ἀγὼν — Ibidem, ἀγὼν ἔτι μηδὲ κίνδυνος Lindenbrog. Ital. Vindob. Taylor. Non pauci Codd. post ἐστὶν habent ἔτι τούτῳ, sine sensu. Ablegat ea vocabula Lambinus inter κίνδυνος et μηδέ; parum ingeniose, etsi facientem laudat Taylorus. Reiskius ex adscripta margini varietate lectionis repetit; melius ille. In mentem venit, an sit ἐπὶ τούτῳ legendum, sensu hoc: *præter hunc* (Midiam)? Sed exemplo locutionis destituor. Bene nobiscum agitur, quod absunt importuna verba a bonæ notæ aliquot Codd. Spalding.

Καταχειροτονηθέντος] Τοῦ δήμου καταχειροτονήσαντος αὐτοῦ, ut ἐγὼ καταχειροτονοῦμαι sit formula. Sed quid si καταχειρονηθὲν κατ᾽ Ἀττικισμόν? Wolf. Lege καταχειροτονηθέντος αὐτοῦ. Markland.

Ἐπ᾽ αὐτῷ] Ἐπ᾽ αὐτῷ τούτῳ Editi cum MSS. paucis, sed infeliciter. Commonstravi, quo pertineret istud τούτῳ. Id mendum fraudi fuisse Wolfio video, *ob id ipsum.* ἐπ᾽ αὐτῷ (vel ἐφ᾽ αὐτῷ) καταδῦναι est *in se ipsum descendere.* Taylor.

Ἀλλ᾽ ἀπὸ ταύτης etc.] Hoc comma laudat Plutarchus Platon. Quæst. extrem. ubi expendit vim orationis ἐξαιρεθέντων τῶν συνδέσμων. Locum consule. Taylor.

Μειδίας Ἀναγυράσιος κ. τ. λ.] Distingue: Μειδίας Ἀναγυράσιος προβέβληται Πλουτάρχου· προξενεῖ· τὰ etc. Sic §. λθ΄. τούτου προβέβληνται Πολύευκτος, Τιμοκράτης. ubi recte se habet Wolfiana interpretatio, quæ pessima est hoc loco. Alluditur nimirum hic ad factum aliquod tunc temporis bene notum, quod evenit inter καταχειροτονίαν Midiæ et scriptionem hujus orationis. Markland.

ξενεῖ. τὰ ἀπόῤῥητα οἶδεν. ἡ πόλις αὐτὸν οὐ χωρεῖ. καὶ ταῦτα πάντα ποιεῖ, δηλονότι οὐδὲν ἄλλο ἐνδεικνύμενος, ἢ ὅτι ἐγὼ οὐδὲν πέπονθα ὑπὸ τῆς καταχειροτονίας· [1]οὐ δέδοικα, οὐδὲ φοβοῦμαι τὸν μέλλοντα ἀγῶνα. ὃς οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ μὲν ὑμᾶς δεδιέναι δοκεῖν, αἰσχρὸν ἡγεῖται· τὸ δὲ μηδὲν φροντίζειν ὑμῶν, νεανικόν· τοῦτον οὐκ ἀπολωλέναι δεκάκις προσήκει; [2]ἐγὼ μὲν ἡγοῦμαι. οὐδὲ γὰρ ἕξειν ὑμᾶς, ὅ τι χρήσεσθε αὐτῷ, νομίζει. πλούσιος, θρασύς, μέγα φρονῶν, μέγα φθεγγόμενος, βίαιος, ἀναιδής. ποῦ ληφθήσεται, νῦν ἂν διακρούσηται;

νϛ΄. Ἀλλ᾽ ἔγωγε, εἰ μηδενὸς ἕνεκα τῶν ἄλλων, τῶν γε δημηγοριῶν, ὧν ἑκάστοτε [3]δημηγορεῖ, καὶ ἐν τοῖς καιροῖς, τὴν μεγίστην ἂν αὐτὸν δικαίως [4]οἴομαι δίκην δοῦναι· ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ᾽, ὅτι, ἂν μέν τι τῶν δεόντων ἀπαγγελθῇ τῇ πόλει, καὶ τοιοῦτον, οἷον [5]εὐφρᾶναι πάντας, οὐδαμοῦ πώποτε Μειδίας τῶν συνηδομένων, οὐδὲ τῶν συγχαιρόντων ἐξητάσθη τῷ δήμῳ. ἂν δέ τι φλαῦρον, ὃ μηδεὶς ἂν [6]βούλοιτο τῶν ἄλλων, πρῶτος ἀνέστηκεν εὐθέως, καὶ δημηγορεῖ, ἐπεμβαίνων τῷ καιρῷ, καὶ τῆς σιωπῆς ἀπολαύων, ἥν, ἐπὶ τῷ περὶ τῶν συμβεβηκότων ἄχθεσθαι, ποιεῖσθε ὑμεῖς· τοιοῦτοι γάρ ἐστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· [7]οὐ γὰρ

[1] οὐδὲ T. [2] Desunt ἐγὼ μὲν ἡγοῦμαι. T. [3] ἐδημηγόρει, καὶ ἐν οἷς καιροῖς T.
[4] οἶμαι T. [5] εὐφρᾶναι R. [6] βούλοιτο, τῶν ἄλλων πρῶτος T. [7] οὐδὲ T.

Ἀπόῤῥητα] Τοῦ Πλουτάρχου δηλονότι. Ulp. Arcana Plutarchi, tyranni Eretriensis, consilia, perniciosa illa Athenis, novit. Cæterum dirimendi et interpungendi illa ἀσύνδετα (celebrata rhetoribus) multæ sunt rationes; suis causis commendatæ singulæ. Mihi ex Aristidis loco (p. Norm. 190.) Reiskius eam, quam expressi, persuasit. Absunt verba illa: Πλουτ. προξ. ab Aristide, unde hoc saltem colligi posse videtur, a veteribus sic disponi solita esse hæc verba, ut jungeretur Μειδ. προβεβλ. et Πλουτ. προξ. Et, referri aliquid ad quæstionem: χειροτον. τις, necesse esse dixerim. Ea etiam Ulpiani ratio est. Spalding.

Ἢ ὅτι ἐγὼ] Distinctius ἢ ὅτι, Ἐγὼ etc. ut appareat, hæc esse verba Midiæ insolenter se efferentis. Markland.

Προσήκει;] Huic interrogationi respondent Bar. Aug. et Reg. ε. ἐγὼ μὲν ἡγοῦμαι. Recte. Taylor.

νϛ΄. Τῶν γε δημηγοριῶν] *Vel ob crebras et importunas conciones*, adde, *et tempora, quibus eas habuerit.* Jurin.

Ἑκάστοτ᾽ ἐδημηγόρει] Et insolentes et minime tempestivas eum habuisse conciones significat. Wolf. Potius cum Ital. et Reg. α. ἑκάστοτε δημηγορεῖ. Taylor.

Τοῖς] Cum varietur in Codd. quorum alii omittunt articulum, alii exhibent οἷς pro τοῖς, non alienum videtur, quod monet Reiskius, vitium esse in loco, et fortasse excidisse μεγίστοις. In ipsa ea iteratione, μεγίστην δίκην, figuram esse opinor. Spalding.

Ὅτι ἂν μέν τι τῶν δεόντων ἀπαγγελθῇ] Hæc eadem et Æschini objicit. Wolf.

ἐξέρχεσθε, [1]οὐ γὰρ οἴεσθε δεῖν χρήματα εἰσφέρειν. εἶτα θαυμάζετ', εἰ κακῶς ὑμῖν τὰ πράγματ' ἔχει; ἐμὲ [2]δὲ οἴεσθ' ὑμῖν εἰσοίσειν, ὑμεῖς δὲ [3]νεμεῖσθαι; ἐμὲ οἴεσθε τριηραρχήσειν, ὑμεῖς δ' οὐκ [4]ἐμβήσεσθαι; τοιαῦθ' ὑβρίζων, καὶ τὴν ἀπὸ 580 τῆς ψυχῆς πικρίαν καὶ κακόνοιαν, ἣν κατὰ τῶν πολλῶν ὑμῶν ἔχων ἀφανῆ παρ' ἑαυτῷ περιέρχεται, φανερὰν ἐπὶ τοῦ καιροῦ καθιστάς. δεῖ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ὑμᾶς οὕτω νῦν, ὅταν οὗτος ἐξαπατῶν καὶ φενακίζων ὀδύρηται, καὶ κλαίῃ, καὶ δέηται, [5]τοιαῦθ' ὑποβάλλειν αὐτῷ. τοιοῦτος γὰρ εἶ, Μειδία· ὑβριστὴς γὰρ εἶ, καὶ οὐκ ἐθέλεις ἔχειν παρὰ σαυτῷ τὼ χεῖρε. εἶτα θαυμάζεις, εἰ κακὸς κακῶς ἀπολῇ; ἀλλὰ νομίζεις ἡμᾶς μὲν ἀνέξεσθαί σου, αὐτὸς δὲ τυπτήσειν; καὶ ἡμᾶς μὲν ἀποψηφιεῖσθαί σου, [6]σὺ δὲ οὐδὲ παύσεσθαι;

νζ. Καὶ βοηθήσουσιν οἱ λέγοντες ὑπὲρ αὐτοῦ, οὐχ

[1] οὐδ' οἴεσθε T. [2] Deest δέ. T. [3] νεμεῖσθε T. [4] ἐμβήσεσθε T. [5] ταῦθ' T. [6] σὲ δὲ οὐ παύσεσθαι T. σὺ δὲ οὐδὲ * οὕτω παύσ. R.

Νεμεῖσθε] F. νεμεῖσθαι, et v. seq. ἐμβήσεσθαι, (subintellecta sc. ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, voce οἴεσθε). Vide enim, quomodo his ἀντίστοιχα efferantur v. 14. Νομίζεις ἡμᾶς μὲν ἀνέξεσθαί σου, αὐτὸς δὲ τυπτήσειν; καὶ ἡμᾶς μὲν ἀποψηφιεῖσθαί σου, σὲ δὲ οὐ παύσεσθαι, ubi pro σὲ congruentius legas σύ. MARKLAND. Infinitivi isti, quos amplectitur Vir felicissimæ divinationis, reperiuntur in optimis exemplaribus, Manutiano et Feliciano. σὺ etiam pro σὲ in MSS. νεμεῖσθαι correxit quoque Lambinus, neglectis reliquis. TAYLOR.

Ἔχων] Ἔχει Ald. et Ven. Rectius. Lege itaque et distingue: καὶ τὴν ἀπὸ τῆς ψυχῆς πικρίαν καὶ κακόνοιαν, ἣν κατὰ τῶν πολλῶν ὑμῶν ἔχει ἀφανῆ παρ' ἑαυτῷ, περιέρχεται, φανερὰν ἐπὶ τοῦ καιροῦ καθιστάς. IDEM.

Τοιαῦθ'] E vulgata ταῦθ', pro qua Aug. primi lectionem recepit Reiskius, equidem libentius fecerim; ταὐτά. Ad hoc τοιαῦτα requiri mihi videtur τινά. SPALDING.

Ἀπολῇ] Arridet Bav. Cod. lectio: ἀπολεῖ. IDEM.

Καὶ ἡμᾶς] Ita recte Wolfius pro ὑμᾶς, quod obtinet in Ald. Fel. Paris. Ven. et Aug. ἡμᾶς habet Manutius, Vindob. et Baroc. Porro, emendabis, αὐτὸς δὲ τυπτήσειν — σὺ δὲ οὐ παύσεσθαι; Ita enim Bar. Aug. et Ital. Vide supra ad v. 4. Istud vero μὲν ante ἀποψηφιεῖσθαι jam restituimus ex MSS. fere omnibus. TAYLOR.

Οὐδὲ] Quod addidit de suo Reiskius, οὕτω, in Codd. silentio, recipere non sustinui, etsi magnopere sapit Atticam formam. Possumus tamen eo carere, cum etiam hic sensus sit idoneus: "Tantum abest, ut pœniteat te actorum, ut ne desinere quidem destines malas artes." SPALDING.

νζ. Καὶ βοηθήσουσιν] Hæc ex abrupto quodammodo inseruntur, non sine suspicione mendi. Sed utrum οἱ λέγοντες ὑπὲρ αὐτοῦ βοηθήσουσιν, S. αὐτῷ: an οἱ λέγοντες (τουτέστιν οἱ ῥήτορες) βοηθήσουσιν ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀντὶ τοῦ αὐτῷ? Neutrum sane bellum videtur. WOLF. Abrupta quidem hæc esse videntur, neque, ut ait Wolfius, mendi suspicione carere. Verum si novam periodum institueris: Καὶ βοηθήσουσιν οἱ λέγοντες etc. tum Comma hoc [sc. p. 122. v. ult. p. 124. v. antepen.] ad Midiæ advocatos pertinebit, neque junctura abruptior esse apparebit, quam hæ res so-

οὕτω τούτῳ χαρίζεσθαι, μὰ τοὺς θεούς, βουλόμενοι, ὡς ἐπηρεάζειν ἐμοὶ διὰ τὴν ἰδίαν ἔχθραν, ἣν οὗτος αὐτῷ πρὸς ἐμέ, ἄν τ' ἐγὼ φῶ, ἄν τε μὴ φῶ, φησὶν εἶναι, καὶ βιάζεται [1][τοῦτο] οὐκ ὀρθῶς. ἀλλὰ κινδυνεύει τὸ λίαν εὐτυχεῖν, ἐνίοτε ἐπαχθεῖς ποιεῖν. ὅπου γὰρ ἐγὼ μὲν οὐδὲ πεπονθὼς κακῶς ἐχθρὸν εἶναί μοι τοῦτον ὁμολογῶ· οὗτος δὲ οὐδ' ἀφιέντα ἀφίησιν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγῶσιν ἀπαντᾷ, καὶ νῦν ἀναβήσεται, μηδὲ τῆς κοινῆς τῶν νόμων ἐπικουρίας ἀξιῶν ἐμοὶ μετεῖναι, πῶς οὐχ οὗτος ἐπαχθής ἐστιν ἤδη, καὶ μείζων ἢ καθ' ὅσον ἡμῶν ἑκάστῳ συμφέρει; ἔτι τοίνυν παρῆν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἐκάθητο Εὔβουλος ἐν τῷ θεάτρῳ, ὅτε ὁ δῆμος κατεχειροτόνησε Μει-

[1] Absunt unci. T.

lent fieri. Quod tamen mihi et stomachum et suspicionem movet valde, est hujusmodi, sc. quod ἐκ τῶν λεγόντων, ex *Advocatis*, Eubulum quendam perstringit solum, (licet complures fuerint) atque omnino ita, ut Oratio ad eum jam dudum conversa fuisse videretur. Hunc enim primum nomine compellat v. pen. p. 123. de eo tamen perpetuo ab exorsa usque hac periodo ad exeuntem agit. Aut igitur desunt nonnulla, aut delabitur furtim Orator ad Eubulum, quem et hac voce οὗτος v. 2. et digito simul commonstrat. Neque enim nobis legentibus tam clara et perspicua omnia esse possunt, quam oculatis et auritis solent esse. Emortuum tantum sermonem percurrimus, neque nos capere possit vis et proprietas eorum, quæ *agendo* fiebant. Quæ fortasse contemplatio quorundam locorum molestiam levabit, quæ nunc duriter et inconcinne dici videntur. Verbi gratia, in Leptinea, p. 480. 7. ed. Reisk. cum de Chabria sermo habetur, et rebus gestis, εἷλε, inquit Rhetor, τῶν νήσων τούτων τὰς πολλὰς, (Cycladas intelligit,) quare tamen τούτων diceret, nostrum erat, qui intelligeret, nemo. Quid tamen significantius, quid expressius, quam ut hac voce digitum intenderet ad πράξεις Χαβρίου, ad *librum memorialem* in medio jacentem, et mox recitandum, qui Chabriæ res gestas, harumque insularum nomina et memoriam complecteretur? Elegantissimam hanc Crisin debeo eruditissimo cuidam, sed ignoto, juveni, qui literis suam mentem aperuit post editam a me orationem, quam dixi. TAYLOR.

Χαρίσεσθαι] Nescio, unde hoc arripuerit Wolfius: Editi enim et MSS. constanter habent χαρίζεσθαι, uti ego dedi. Reg. solummodo α. χαρίσασθαι. Quod omnino alienum. IDEM.

Οὗτος] Sane δεικτικῶς intelligi hoc debet. Respicit autem orator ad Eubulum τὸν ἀντιπολιτευόμενον Δημοσθένει, de quo vid. supra §. λ'. et Ruhnkenius Hist. Orr. Grr. p. 65. seqq. SPALDING.

Αὐτῷ] Aberat a Manutio et Wolfianis. Restitui ex Ald. et Paris. Editt. Ven. Bar. Lindenb. Aug. Vindob. et Ital. MSS. TAYLOR.

Τοῦτο] Uncos, a Reiskio adscriptos τῷ τοῦτο, reliqui, etsi eximendi vocabuli nullus est auctor in margine Benenati, sed fortasse hoc est neglectum tantum a Lambino. Aliena sane vox est h. l. Punctis notatur in Aldina Berolinensi. SPALDING.

Ὅπου γὰρ ἐγὼ] Lege distinctius, cum Parisina: ὅπου γὰρ ἐγὼ μὲν οὐδὲ, πεπονθὼς κακῶς, ἐχθρὸν εἶναί μοι τοῦτον ὁμολογῶ. *Cum ego defugiam ejus inimicus haberi, licet justis inimicitiæ causas mihi objecerit.* Pro οὐδὲ Cod. Vindob. legit ὁ, ὁ πεπονθὼς κακῶς. TAYLOR.

Κακῶς] Τὴν φήμην λέγει τὴν περὶ τοῦ Ἀριστάρχου φόνου· Εὔβουλος γὰρ ἦν ὁ κατηγορῶν τοῦ Ἀριστάρχου, καὶ συναιτιώμενος τὸν Δημοσθένην. Ulp. cf. supra §. λ'. itemque Æschines in Timarch. p. (Reisk.) 167. seqq. V. I. SPALDING.

Ἀφίησιν] Ἀνίησιν in antiquo suo Cod. reperit Obsopœus, licet priori lectioni magis accedat; nec tamen rationem istius consilii exponit. ἀνίησιν etiam habent Lind. Ital. Reg. α. Vindob. et Ulpianus. TAYLOR.

δίου, καὶ καλούμενος ὀνομαστὶ, ἀντιβολοῦντος τούτου καὶ λιπαροῦντος, ὡς ὑμεῖς ἴστε, οὐκ ἀνέστη. καὶ μὴν, εἰ μὲν μηδὲν ἠδικηκότος ἡγεῖτο τὴν προβολὴν γεγενῆσθαι, τότ' ἔδει, τόν γε φίλον δήπου, συνειπεῖν καὶ βοηθῆσαι. εἰ δὲ, 581
καταγνοὺς ἀδικεῖν τότε, διὰ ταῦτ' οὐχ ὑπήκουσε, νῦν δ', ὅτι προσκέκρουκεν ἐμοὶ, διὰ ταῦτα τοῦτον ἐξαιτήσεται, ὑμῖν οὐχὶ καλῶς ἔχει χαρίσασθαι· μὴ γὰρ ἔστω μηδεὶς ἐν δημοκρατίᾳ τηλικοῦτος, ὥστε, συνειπὼν, τὸν μὲν ὑβρίσθαι, τὸν δὲ μὴ δοῦναι δίκην, ποιῆσαι. ἀλλ', εἰ κακῶς ἐμὲ βούλει ποιεῖν, Εὔβουλε, — ὡς ἔγωγε, μὰ τοὺς θεοὺς, οὐκ οἶδα ἀνθ' ὅτου —, δύνασαι μὲν, καὶ πολιτεύῃ· κατὰ τοὺς νόμους δὲ, ἥντινα βούλει, παρ' ἐμοῦ δίκην λάμβανε. ὧν δ' ἐγὼ παρὰ τοὺς νόμους ὑβρίσθην, μή μ' ἀφαιροῦ τὴν τιμωρίαν. εἰ δ' ἀπορεῖς ἐκείνως με κακῶς ποιῆσαι, εἴη ἂν καὶ τοῦτο σημεῖον τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, εἰ, τοὺς ἄλλους ῥᾳδίως κρίνων, ἐμὲ μηδὲν ἔχεις ἐφ' ὅτῳ τοῦτο ποιήσεις.

νή. Πέπυσμαι τοίνυν, καὶ Φιλιππίδην, καὶ Μνησαρχίδην, καὶ Διότιμον, τὸν Εὐωνυμέα, καὶ τοιούτους τινὰς πλουσί-

Ἀντιβολοῦντος] Καὶ ἀντιβολοῦντος Edit. Benenati et Codd. Lindenb. Vindob. et Ital. Recte. IDEM.

Τὴν προβολὴν γεγενῆσθαι] Distingui potest: τὴν προβολὴν γεγενῆσθαι τότ', ἔδει τόν γε φίλον etc. et melius, propter istud, quod opponitur, εἰ δὲ καταγνοὺς ἀδικεῖν τότε, διὰ ταῦτ' etc. MARKLAND.

Προσκέκρουκεν ἐμοὶ] Wolfius: *inimicus est.* Potius: *inimicus factus est*, nempe post celebrationem festi. Nam illo tempore non opitulatus est Eubulus Midiæ, nunc, postquam inimicus factus est Demostheni, opitulatur. JURIN.

Μὴ γὰρ ἔστω μηδεὶς] Sic Cicero pro Muræna contra Catonem: "Semper in hac civitate nimis magnis accusatorum opibus, et populus universus, et sapientes, ac multum in posterum prospicientes judices restiterunt. Nolo, accusator in judicium potentiam afferat, non vim majorem aliquam, non auctoritatem excellentem, non nimiam gratiam. Valeant hæc omnia ad salutem innocentium, ad opem impotentium, ad auxilium calamitosorum. in periculo vero, et in pernicie civium repudientur. Nam si quis hoc forte dicet: Catonem descensurum ad accusandum non fuisse, nisi prius de causa judicasset: iniquam legem, judices, et miseram conditionem instituet periculis hominum, si existimabit, judicium accusatoris in reum, pro aliquo præjudicio valere oportere." WOLF.

νή. Φιλιππίδην] Philippides, Mnesarchides, Diotimus; nomina sunt parum nota, nisi quod Diotimus (in oratione pro corona §. λδ'.) memoratur aliquis, qui suis sumtibus scutis armaverit milites, propterea que corona aurea donatus sit. Is fortasse hic est, additurque demi nomen, ut ab Icariensi dirimatur, qui tangitur ut homo profligatus et infamis oratione in Cononem p. 1267. ed. R. Si fides habenda esset conjecturæ, qua Diotimum nostrum Evonymensem corona aurea ornatum esse putavimus, hinc causa appareret, quare diceret orator: οὐδὲν ἂν φλαῦρον περὶ αὐτῶν εἴποιμι. καὶ γὰρ ἂν "μαινοίμην." Nihil equidem, neque apud Ulpianum, qui deficit in his locis, neque apud recentiores interpretes invenio, quod dirimat quæstionem, serione an ironice dictum sit μαίνεσθαι h. l.? SPALDING.

Τὸν Εὐωνυμέα] Nempe civem ex pago *Evonymo.* Εὐωνυμία vel Εὐώνυμος erat pagus Atticus. Εὐωνυμεὺς est gentile nomen hujus pagi. AUGER.

ους, καὶ τριηράρχους, [1] ἐξαιτήσεσθαι τοῦτον καὶ λιπαρήσειν, παρ' ὑμῶν αὐτοῖς ἀξιοῦντας δοθῆναι τὴν χάριν ταύτην. περὶ ὧν οὐδὲν ἂν εἴποιμι πρὸς ὑμᾶς φλαῦρον ἐγώ. καὶ γὰρ ἂν μαινοίμην. ἀλλ', ἃ θεωρεῖν ὑμᾶς, ὅταν οὗτοι δέωνται, δεῖ καὶ λογίζεσθαι, ταῦτ' ἐρῶ. ἐνθυμεῖσθε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἰ γένοιντο — ὃ μὴ γένοιτο, οὐδ' ἔσται — νῦν οὗτοι κύριοι τῆς πολιτείας, μετὰ Μειδίου καὶ τῶν ὁμοίων τούτῳ, καί τις ὑμῶν, τῶν πολλῶν καὶ δημοτικῶν ἀνθρώπων, ἁμαρτὼν εἴς τινα τούτων, μὴ τοιαῦθ' οἷα Μειδίας εἰς ἐμὲ, ἀλλ' [2] ὁτιοῦν ἄλλο, εἰς δικαστήριον εἰσίοι πεπληρωμένον ἐκ τούτων, τίνος συγγνώμης, ἢ τίνος ἐλέου τυχεῖν ἂν οἴεσθε; ταχύ γ' ἂν χαρίσαιντο; [3] οὐ γάρ· ἢ δεηθέντι τῳ τῶν
582 πολλῶν προσέχοιεν; ἀλλ' οὐκ ἂν εὐθέως εἴποιεν· [4] τὸν δὲ βάσκανον! [4] τὸν δὲ ὄλεθρον! τοῦτον δὲ ὑβρίζειν; ἀναπνεῖν [5] δέ; ὃν εἴ τις ἐᾷ ζῆν, ἀγαπᾶν ἔδει. μὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τούτοις τοῖς οὕτω χρησαμένοις ἂν ὑμῖν, ἄλλως πως ἔχετε ὑμεῖς, μηδὲ τὸν πλοῦ-

[1] ἐξαιτ. καὶ λ. παρ' ὑ. αὐτὸν, αὐτοῖς T. [2] ὁ, τιοῦν T. [3] οὐδὲ γὰρ δεηθέντι --- πρέσχοιεν. T. οὐ γάρ; ἢ --- προσέχοιεν; R. [4] τόνδε T. [5] δὲ, --- ἔδει; T. δέ; --- ἔδει; R.

Ἐξαιτήσεσθαι] Forte λιπαρήσειν, καὶ ἐξαιτήσεσθαι παρ' ὑμῶν αὐτόν. WOLF. Lambinus legit λιπαρήσειν παρ' ὑμῶν, αὐτὸν αὐτοῖς ἀξιοῦντας etc. Quod sane non intelligo. Codd. quidem nonnulli præstantiores, ἐξαιτήσεσθαι τοῦτον καὶ λιπαρήσειν παρ' ὑμῶν, sine αὐτόν. Quod sane pulcherrime confirmat optimi Wolfii conjecturam. TAYLOR.

Ταχύ γ' ἂν χαρίσαιντο;] Wolfius videtur legisse τάχα, *fortasse.* Post interrogationem autem restitue Oratoris responsum, οὔ· οὐδὲ γὰρ δεηθέντι etc. *nequaquam: neque enim plebeio cuiquam* etc. Sic infra §. ξβ'. ἡ δὲ τῶν νόμων ἰσχὺς, τίς ἐστιν; ἆρ', ἐάν τις ὑμῶν — βοηθοῦντες; οὔ· γράμματα γὰρ κ. τ. λ. Et ita alibi. Amittebatur οὐ in sequenti vocabulo οὐδέ. Verbum ἀναπνεῖν Wolfius vertit *efferri animis*, quam recte, nescio. MARKLAND. Plane legendum: τυχεῖν ἂν οἴεσθε; τάχα γ' ἂν χαρίσαιντο. JURIN.

Ἀλλ' οὐκ ἂν εὐθέως εἴποιεν] Aut τὸ οὐκ abundat, aut hæc interrogative legenda. Velim et repeti articulum τόνδε τὸν βάσκανον, τόνδε τὸν ὄλεθρον. WOLF. Cum ab optimis Codd. neque paucis iis absint hæc: ἂν — εἴποιεν, vix dubito quin ab interpretante duriorem ellipsin in textum irrepserint. SPALDING.

Τοῦτον δὲ] Fortasse τοῦτον δὴ ὑβρίζειν. *Hunc demum esse petulantem!* TAYLOR.

Ἀναπνεῖν etc.] Καὶ πῶς ἂν οἷόν τε ζῆν, ἄνευ τοῦ ἀναπνεῖν; Quare legendum videtur: μέγα πνεῖν, ταὐτὸ τῷ μέγα φρονεῖν ὄν. WOLF. Legendum videtur, τοῦτον δὴ ὑβρίζειν, ἀναπνεῖν δέ; Reddendum vero Latine, non ut Wolfio, *hunc demum ita esse petulantem? ac efferri animis*, sed, *hunc ergo injuriam facere, et adhuc respirare?* JURIN. M. μέγα πνεῖν. AUGER. Recte, discrimen hic agnosci debere inter ἀναπνεῖν et ζῆν, docet Reiskius, quo apparet non esse necessariam mutationem ab H. Wolfio propositam μέγα πνεῖν pro ἀναπνεῖν. Geminus fere huic est locus apud Livium 4. 3. in egregia Canuleii, tribuni plebis, oratione: "Lucis vobis hujus partem, si liceat, adimant: quod spiratis, quod vocem mittitis, quod formas hominum habetis, indignantur." Est quidem ibi *spiratis* pro: *vivitis*, sed hic ἀναπνεῖν significat: *spiritus sumere.* Infinitivi autem illi ὑβρίζειν, ἀναπνεῖν sunt ejusdem generis ac notum illud apud Virgilium: *Mene incepto desistere victam!* SPALDING.

Μηδὲ τὸν πλοῦτον] Hæc addidi ex Editt.

τον, μηδὲ τὴν δόξαν τὴν τούτων θαυμάζετε, ἀλλ' ὑμᾶς αὐτούς. πολλὰ τούτοις ἀγαθά ἐστιν, ἃ τούτους οὐδεὶς κωλύει κεκτῆσθαι. μὴ τοίνυν μηδ' οὗτοι τὴν ἄδειαν, [1] ἣν κοινὴν ἡμῖν οὐσίαν οἱ νόμοι παρέχουσι, κωλυόντων κεκτῆσθαι.

νθ'. Οὐδὲν δεινὸν οὐδ' ἐλεεινὸν Μειδίας πείσεται, ἂν ἴσα μὲν κτήσηται τοῖς πολλοῖς ὑμῶν, οὓς νῦν ὑβρίζει, καὶ πτωχοὺς ἀποκαλεῖ· ἃ δὲ νῦν περιϊόντ' αὐτὸν ὑβρίζειν ἐπαίρει, περιαιρεθῇ. οὐδ' οὗτοι δήπου ταῦθ' ὑμῶν εἰσὶ δίκαιοι δεῖσθαι· μὴ κατὰ τοὺς νόμους δικάσητε, ὦ ἄνδρες δικασταί· μὴ βοηθήσητε τῷ πεπονθότι δεινά· [2] μὴ εὐορκεῖτε· ἡμῖν δότε τὴν χάριν ταύτην. ταῦτα γάρ, ἄν τι δέωνται περὶ τούτου, δεήσονται, κἂν μὴ [3] ταῦτα λέγωσι τὰ ῥήματα. ἀλλ', [4] εἴπερ εἰσὶ φίλοι, καὶ δεινόν, εἰ μὴ [5] πλουτήσει Μειδίας, ἡγοῦνται· εἰσὶ μὲν εἰς τὰ μάλιστα αὐτοὶ πλούσιοι, καὶ καλῶς ποιοῦσι. χρήματα δ' αὐτῷ παρ' ἑαυτῶν δόντων, ἵν' ὑμεῖς μέν, ἐφ' οἷς εἰσεληλύθατε ὀμωμοκότες, δικαίως ψηφίσησθε,

[1] ἣν ἡμῖν κοινὴν οὐσίαν T. [2] μηδ' T. [3] ταὐτὰ T. [4] εἴπερ εἰσι T. [5] πλουτήσῃ T. R.

antiquis et MSS. Wolfius, credo, incuria sua omisit, consilio certe rejicere non potuit. Taylor.

νθ'. Περιϊόντ'] Possit aliquis conjicere περιόντ', simplici iota, ut referatur ad rem familiarem, *quæ autem nimiæ divitiæ*. Nequaquam tamen necessaria est mutatio; bene enim jungitur περιϊόντα ὑβρίζειν, *vagantem per urbem passim homines injuria afficere*. Spalding.

Εὐορκεῖτε] Fateor me offendi in his imperativis, εὐορκεῖτε, δότε, qui continuo sequuntur conjunctivos: δικάσητε, βοηθήσητε. Legitur quidem in Bav. Codd. εὐορκῆτε pro nostro εὐορκεῖτε, sed in eo non multum est præsidii, propter sequens δότε, quod ne in illo quidem Cod. mutatur. Equidem malim et antecedentia illa legi: δικάσατε, βοηθήσατε.—Bav. Codicis lectionem nunc verissimam judico: ut conjunctivus sit in εὐορκῆτε pendens a μή. Hæc particula cum conjunctivo est pro imperativo in vetando; in jubendo deinde recte sequitur imperativus δότε. Erant præterea verba: μὴ κατὰ — χάριν ταύτην, signis (" ") citandi instruenda. Spalding.

Ἄν τι] Ingeniose Reiskius suspicatur legendum esse pro hoc τι pronomen οὗτοι ut supra §. νή. ὅταν οὗτοι δέωνται. Sensum, quocunque te verteris, alienum dat h. l. τι. Idem.

Ταῦτα] Probo et secutus sum Reiskium προπερισπῶντα pronomen ταῦτα, cum in edd. omnibus sit ταὐτά. Nec tamen usquam meminit, unde assumserit hoc. Veriorem autem puto hunc accentum: antitheton est apertius in ταῦτα et μὴ ταῦτα quam in ταὐτα et μὴ ταὐτά. Idem.

Πλουτήσῃ] Πλουτήσει Lambinus. Confirmatur ab Ital. et nostris Ven. Bar. Vindob. Taylor.

Πλουτήσει] E plurimis Codd. etiam hic indicativum adscivi pro vulgato πλουτήσῃ. cf. supra §. λή. In Aldina Berol. τῷ ῃ vetusta manus superscripsit ει. Spald.

Εἰς] Consensus duo præstantissimorum Codd. Aug. pr. et Parisin. a. (quo præterea accedit Baroccianus) exhibentium εἰσὶ pro hoc εἰς, magnopere me movet et dubitationem mihi injicit, utra verior sit lectio. Fortasse tamen hoc argumento vulgatam defendas, quod non videtur adesse causa idonea iterationis adeo vehementis: εἰσὶ, εἰσί. Idem.

Ποιοῦσι] Non satis H. Wolfius et, qui eum sequitur, Augerus expresserunt hæc verba καὶ καλῶς ποιοῦσι, vertendo: 'Idque nemo iis invidit." Bene Reiskius in Indice: "Id vero laudo, congratulorque." Idem.

Δόντων] Δότωσαν, ut paulo ante κωλυόντων, ἀντὶ τοῦ, κωλυέτωσαν, Ἀττικιστί. Wolf.

οὗτοι δὲ παρ' αὐτῶν τὰς χάριτας, μὴ μετὰ τῆς ὑμετέρας αἰσχύνης, ποιῶνται. εἰ δ' οὗτοι χρήματα ἔχοντες μὴ πρόοιντ' ἄν, πῶς ὑμῖν καλὸν τὸν ὅρκον προέσθαι; πλούσιοι πολλοὶ συνεστηκότες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ δοκεῖν τινὲς εἶναι δι' εὐπορίαν προσειληφότες, ὑμῶν παρίασι δεησόμενοι. τούτων μηδενί με, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρόησθε, ἀλλ', ὥσ-
583 περ ἕκαστος τούτων ὑπὲρ τῶν ἰδίων συμφερόντων, καὶ ὑπὲρ τούτου, [1] σπουδάσει, οὕτως ὑμεῖς ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν, καὶ τῶν νόμων, καὶ ἐμοῦ, τοῦ ἐφ' ὑμᾶς καταπεφευγότος, σπουδάσατε, καὶ τηρήσατε τὴν γνώμην ταύτην, ἐφ' ἧς νῦν ἐστέ.

ξ'. Καὶ γάρ, εἰ μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τόθ', ὅτ' ἦν ἡ προβολή, τὰ πεπραγμένα ὁ δῆμος ἀκούσας ἀπεχειροτόνησε Μειδίου, οὐκ ἂν ὁμοίως ἦν δεινόν. καὶ γὰρ μὴ γεγενῆσθαι, καὶ μὴ περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικήματα ταῦτ' εἶναι, καὶ πολλὰ ἂν εἶχέ τις αὐτὸν παραμυθήσασθαι. νῦν δὲ τοῦτο καὶ

[1] σπουδάσεται T. R.

Πλούσιοι πολλοὶ συνεστηκότες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ δοκεῖν τινὲς εἶναι] *Nonnulli copiosi patrimonii prærogativa sese aliquos esse existimantes, in medium prodibunt pro isto deprecatores*, et, ut Interpres inquit, τῷ πλούτῳ τὴν δόκησιν καρπούμενοι, *ut divitiarum fructum existimationem sibi deberi censentes et postulantes*. τὶς autem Græcis ἀντὶ τοῦ μέγας accipitur, hoc est, οὐ τῶν τυχόντων εἷς, *non unus quivis*: id quod etiam πρὸς Λεπτίνην annotavimus. Sic Luc. in Act. Apost. cap. 5. πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θευδᾶς λέγων εἶναί τινα ἑαυτόν. *Ex edit.* Hervag.

Ἰδίων] Scribitur ἰδίᾳ, idque multo rectius, in optimis Exemplaribus Obsop. et Vindob. Taylor. Arridet aliquot, Codd. lectio, ἰδίᾳ pro ἰδίων, sed non est necessaria mutatio. Est ἰδίᾳ etiam in ed. Herv. 1547. Spalding.

Σπουδάσει] Scripsi σπουδάσει pro omnium edd. et Codd. lectione σπουδάσεται, secutus marginem Benenati, ubi tamen auctor memoratur nullus; ex negligentia procul dubio. Reiskius, se ita dedisse et pro οὕτως scripsisse de suo οὕτω καὶ, dicit quidem, sed operæ non paruerunt. Posteriorem mutationem auctori reliqui. Medium, σπουδάζεσθαι, non facile inveneris. Idem.

ξ'. Καὶ γὰρ μὴ γεγενῆσθαι] Sub. δεινὸν οὐδέν. *Nihil tam grave esse admissum, non factas esse illas injurias.* Parum placent hæc, nec quicquam occurrit melius. Wolf. Atqui mens loci est in propatulo, quam qui non videt, eum ex industria fugisse arbitror. Si in priori actione, (quæ sc. apud populum fiebat, antequam ad judices esset relata) si, inquam, in ista contentione Midiam absolvisset Populus, istud non ægre tulissem. Multa sunt, quæ animum recreassent. *Dici enim ibi potuit, aut non esse latam hanc contumeliam, aut si lata esset, nihil quicquam ad Festi religionem spectare, et multa alia præterea hujusmodi calamitatem levassent: Jam autem*, et quæ sequuntur. Taylor. Frustra est Taylorus, loci integritatem defendens; neque enim animadvertit, quod ipse inserit inter vertendum: *aut, aut*, nusquam comparere in nostra lectione, quod tamen necesse erat, si ad γεγενῆσθαι deberet ex sequentibus subaudiri ἀδικήματα. Nunc equidem cum Reiskio, post γεγενῆσθαι intercidisse ὕβριν existimo. Spalding.

Νῦν δὲ τοῦτο κ. τ. λ.] Hæc periodus ita procedit: Νῦν δὲ τοῦτο καὶ πάντων ἂν μοι δεινότατον συμβαίη, εἰ παρ' αὐτὰ μὲν τἀδικήματα οὕτως ὀργίλως — ἔχοντες ἐφαίνεσθε, ὥστε — ἐπεὶ δὲ κεχειροτόνηται μὲν ὕβρις τὸ πρᾶγμα εἶναι, — τηνικαῦτ' ἀποψηφιεῖσθε ὑμεῖς. Male in Wolfianis extrema hæc interrogative notantur. Male etiam idem edidit ἐπεὶ δή, quod mendum mecum sustulit Ital. Taylor.

Νῦν δὲ τοῦτο —— τί ποιήσεις Ἀθηναῖοι, τοιαῦτα λέγοντες· ἐπεὶ δὲ —— ἀποψηφιεῖ-

πάντων ἂν μοι δεινότατον [1]συμβαίη, εἰ, παρ' αὐτὰ μὲν τἀδικήματα, οὕτως ὀργίλως καὶ πικρῶς καὶ χαλεπῶς ἅπαντες ἔχοντες ἐφαίνεσθε, ὥστε, Νεοπτολέμου, καὶ Μνησαρχίδου, καὶ Φιλιππίδου, [2]καί τινων τῶν σφόδρα τούτων πλουσίων, δεομένων καὶ ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, ἐβοᾶτε μὴ ἀφεῖναι· καὶ, προσελθόντος μοι Βλεπαίου, τοῦ τραπεζίτου, τηλικοῦτ' ἀνεκράγετε, [3]ὡς, τοῦτ' ἐκεῖνο, χρήματά μου ληψομένου, ὥστε με, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φοβηθέντα τὸν ὑμέτερον θόρυβον, θοἰμάτιον προέσθαι, καὶ μικροῦ γυμνὸν ἐν τῷ χιτωνίσκῳ γενέσθαι, φεύγοντα ἐκεῖνον, ἕλκοντά με· καὶ μετὰ ταῦτα ἀπαντῶντες· ὅπως [4]ἐπέξει τῷ μιαρῷ. καὶ, μὴ διαλύσῃ· θεάσονταί σε, τί ποιήσεις, Ἀθηναῖοι. τοιαῦτα, λέγοντες· [5]ἐπειδὴ δὲ κεχειροτόνηται μὲν ὕβρις τὸ πρᾶγμα εἶναι, ἐν ἱερῷ δ' οἱ ταῦτα κρίνοντες καθεζόμενοι διέγνωσαν, διέμεινα δὲ κἀγὼ, καὶ οὐ προὔδωκα

[1] συμβαίῃ T. [2] καὶ τινῶν T. [3] ὡς παρ' ἐκείνου χρήματα T. [4] ἐπέξῃ T. [5] ἐπεὶ T.

σθε ὑμεῖς] Legendum sine nota interrogationis, nam hoc totum una est sententia. Jurin.

Βλεπαίου τοῦ τραπεζίτου] Hic est fortasse, quem nominat Alexis in Comœdia apud Athenæum. l. 6. p. m. 121.

Ὁ Κόρυδος οὗτος ὁ τὰ γέλοι' εἰθισμένος
Λέγειν, Βλεπαῖος εἶναι βούλεται, νοῦν γ' ἔχων·
Πλουτεῖ γὰρ ὁ Βλεπαῖος. Taylor.

Ὡς παρ' ἐκείνου] Ὡς τοῦτ' ἐκεῖνο Editt. et MSS. quamplurimi, dissentiente Wolfio. Sed defendi potest lectio Codd. eamque bene explicat scholiastes. Marg. Paris. habet ὡς τότ' ἐκεῖνα χρήματα. Idem. Aptissime Reiskius τοῦτ' ἐκεῖνο hunc in modum exponit: ὡς τοῦτ' ἐκεῖνο ποιήσοντος ἐμοῦ ὅπερ ὑμεῖς ἐφοβεῖσθε καὶ οὐκ ἐβούλεσθε, τουτέστι ληψομένου ἀργύριον. Spalding.

Ἐπέξει] Ἐπεξιέναι καὶ Ἐπεξελθεῖν est *jus suum persequi*. Lego ὅπως ἐπεξίῃς vel ἐπεξίῃ, ab ἐὰν ἐπεξίωμαι. Quod non placet, nihilo magis, quam ἐπέξῃ, cujus vocis formationem me ignorare fateor. Wolf. ἐπεξῇ Reg. β. ἐπεξίῃ ε. ἐπέξει vel ἐπεξῇ Ital. ἐπέξει Vindob. Ita etiam legit H. Steph. Thes. L. Gr. Tom. 1. col. 1. 139. Vid Budæi Comment. p. 87. Deinde v. pen. pro κρίνοντες rectius cum Reg. α. κρίναντες. Taylor. "Ἀπελεύσομαι" παντάπασι φυλάττου· ἀντὶ δὲ αὐτοῦ τῷ "ἄπειμι" χρῶ, καὶ τοῖς ὁμοειδέσιν ὡσαύτως. Phrynichus de vocibus Atticis. Sic itaque pro ἐπεξελεύσῃ, quod penderet ab ὅπως, hic dicitur ἐπέξει. vid. Fischerus ad Wellerum p. 235. seq. Spalding.

Τοιαῦτα λέγοντες] F. καὶ τοιαῦτα λέγοντες. Wolf. Participia hæc καὶ — ἀπαντῶντες — τοιαῦτα λέγοντες, refer ad ἐφαίνεσθε (v. 3.), cui protinus adhæret primum participium ἔχοντες, quocum junguntur hæc τῷ καὶ συνδέσμῳ. Fateor, si abesset καὶ, multo libentius me ἀπαντῶντες juncturum τῷ ἀνεκράγετε (pro quo malim ἀνεκεκράγειτε, cujus vestigium est in Italici Cod. lectione, ἀνακεκράγατε, ob antecedens ἐβοᾶτε, non ἐβοήσατε) quam τῷ ἐφαίνεσθε. Nunc, cum habeant καὶ omnes Codd., an hoc liceat, dubito. ἀπαντᾶν est: *occupare dicendo*. Opposita sententia incipit ab ἐπειδὴ, ut structura sit hujusmodi: νῦν — συμβαίη, εἰ — μὲν — λέγοντες· ἐπειδὴ δὲ — ὑμεῖς. Apparet, signo interrogationis, in fine hujus periodi, nullum esse locum. Fraudi fuit editoribus μηδαμῶς, quæ hic non est responsio, sed antecedentium confirmatio, ut commode intelligas: μηδαμῶς δὲ ταῦτα ποιεῖτε, imperativo modo. Mecum faciunt Parisina interpunctio, Jurinus et Taylorus, quem quare non sit secutus Reiskius, non equidem video, præsertim cum non refellat. Ceterum ἐπειδὴ δὲ est ex mera Reiskii conjectura. Codd. aut ἐπειδὴ dant aut ἐπεὶ δέ. Sed lenissima est et plane necessaria emendatio. Spalding.

οὔθ' ὑμᾶς, οὔτ' ἐμαυτὸν, τηνικαῦτ' ἀποψηφιεῖσθε [1]ὑμεῖς.
584 μηδαμῶς. πάντα γὰρ τὰ αἴσχιστα ἔνεστιν ἐν τῷ πράγματι. εἰμὶ δ' οὐ τούτων ὑμῖν ἄξιος. πῶς γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κρίνων ἄνθρωπον, καὶ δοκοῦντα καὶ ὄντα βίαιον καὶ ὑβριστὴν, ἡμαρτηκότα ἀσελγῶς ἐν πανηγύρει, μάρτυρας τῆς ὕβρεως τῆς αὑτοῦ πεποιημένον οὐ μόνον ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τοὺς [2]ἐπιδημοῦντας ἅπαντας τῶν Ἑλλήνων; ἤκουσεν ὁ δῆμος τὰ πεπραγμένα τούτῳ. τί οὖν; ὑμῖν καταχειροτονήσας παρέδωκεν. οὐ τοίνυν οἷόν τε ἀφανῆ τὴν γνῶσιν ὑμῶν γενέσθαι, οὐδὲ λαθεῖν, οὐδ' ἀνεξέταστον εἶναι, τί ποθ', ὡς ὑμᾶς τοῦ πράγματος ἐλθόντος, ἔγνωτε. ἀλλ', ἐὰν μὲν κολάσητε, δόξετε σώφρονες εἶναι, καὶ καλοὶ, καὶ ἀγαθοὶ, καὶ μισοπόνηροι· ἂν δ' ἀφῆτε, ἄλλου τινὸς ἡττᾶσθαι.

ξά. Οὐ γὰρ ἐκ πολιτικῆς αἰτίας, οὐδ' ὥσπερ Ἀριστοφῶν ἀποδοὺς τοὺς στεφάνους ἔλυσε τὴν προβολὴν, ἀλλ' ἐξ ὕβρεως, καὶ ἐκ τοῦ [3]μηδὲν, ὧν πεποίηκεν, ἀναλῦσαι δύνασθαι, κρίνεται. πότερον οὖν, τούτου γενομένου, [4]κρεῖττον, αὖθις, ἢ νυνὶ κολάσαι; ἐγὼ μὲν [5]οἴομαι νῦν. κοινὴ γὰρ ἡ κρίσις, καὶ τἀδικήματα πάντ', ἐφ' οἷς κρίνεται, κοινά. ἔτι δὲ οὐκ ἐμὲ ἔτυπτεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μόνον οὗτος, οὐδὲ ὕβριζε τῇ διανοίᾳ τότε, ποιῶν, [6]ἃ ἐποίει, ἀλλ' ἅπαντας, ὅσουσπερ ἂν οἴηταί τις ἧττον ἐμοῦ δύνασθαι δίκην ὑπὲρ αὑτῶν

[1] ὑμεῖς; R. [2] ἐπιδημήσαντας T. [3] μηδὲν ἂν ὧν πεπ. ἀναλῦσαι T. [4] κρεῖττον ἦν εὐθὺς, ἢ T. κρ. [ἦν] αὖθις, ἢ R. [5] οἶμαι T. [6] οἷα T.

Καὶ δοκοῦντα] Istud καὶ habes ex Bar. Obsop. Aug. et Vind. Taylor.

ξά. Προβολὴν] Sic interpungendo, ut post προβολὴν incideretur solum, non poneretur colon, putavi vitari necessitatem inserendi post Ἀριστοφῶν pronomen relativum ὃς, quod fieri volebat Reiskius. Est enim subaudiendum ad ἐκ πολιτικῆς αἰτίας id, quod in fine demum totius sententiæ comparet: κρίνεται. "Non enim reus est — sicut Aristophon actionem sustulit et irritam fecit" eodem redit ac si dicas: "Non ejusmodi criminis reus est, quod, sicut Aristophontis illud, possit restitutione facienda dilui." Vides, non utique necesse esse dici: "Non reus est ut Aristophon, *qui* — sustulit." Rem de Aristophonte ita exponit Scholiastes: Οὗτος φορολόγος ὢν, κατέσχε παρ' αὐτῷ τὰς δεκάτας τῆς θεοῦ, ἀφ' ὧν ἔδει στεφάνους ποιῆσαι καὶ ἀναθεῖναι τῇ θεᾷ. κατηγορηθεὶς δὲ ὑπὸ Εὐβούλου, φθάσας τὴν εἴσοδον (scil. τῆς δίκης) ἀνέθετο τοὺς στεφάνους καὶ πέπαυται ἡ προβολή. Cum nobile sit inter oratores Græcos Aristophontis nomen, quæri potest, sitne hic, qui memoratur, Aristophon ille Azeniensis, cujus est mentio satis crebra tam apud nostrum oratorem quam apud Æschinem, an Colyttensis (quem in plurimis Demosthenis locis agnoscit Ruhnkenius (Hist. Crit. Orr. Grr. p. 46.), cum Reiskio in iisdem videatur intelligendus esse Azeniensis), an plane alius utroque. Cf., præter Ruhnkenium l. c., F. A. Wolfius ad Lept. §. λβ'. Spalding.

Πότερον οὖν τούτου γενομένου] Ἐπειδὴ τοῦτο γέγονε. τὸ τί δέ; ἡ ὕβρις, ἢ ἡ καταχειροτονία, ἢ ἄμφω ταῦτα; Wolf.

Αὖθις] Omisi vocem ἦν ante αὖθις, in Aug. pr. non comparentem; in reliquis est omnibus. Reiskius uncis notavit modo. Spalding. *In posterum*. Auger.

λαβεῖν. εἰ δὲ μὴ πάντες ἐπαίεσθε, μηδὲ πάντες ἐπηρεάζεσθε χορηγοῦντες, ἴστε δήπου τοῦθ', ὅτι οὐδ' ἐχορηγεῖθ' ἅμα πάντες, οὐδὲ δύναιτ' ἂν οὐδέποθ' ὑμᾶς ἅμα πάντας μιᾷ χειρὶ οὐδεὶς προπηλακίσαι. ἀλλ', ὅταν εἷς ὁ παθὼν μὴ λάβῃ δίκην, τόθ' ἕκαστον αὐτὸν χρὴ προσδοκᾶν τὸν πρῶτον μετὰ ταῦτ' [1]ἀδικησόμενον γενήσεσθαι, καὶ μὴ παρο- 585
ρᾶν τὰ τοιαῦτα, μηδ' ἐφ' ἑαυτὸν ἐλθεῖν περιμένειν, ἀλλ' ὡς ἐκ πλείστου φυλάττεσθαι. μισεῖ Μειδίας ἴσως ἐμέ. ὑμῶν δέ [2]γε ἕκαστον ἄλλος τις. ἆρ' οὖν [3]συγχωρήσαιτ' ἂν τοῦτον, ὅστις ἐστὶν [4]ἕκαστον ὁ μισῶν, κύριον γενέσθαι τοῦ ταῦθ', ἅπερ οὗτος ἐμέ, ὑμῶν ἕκαστον ποιῆσαι; ἐγὼ μὲν οὐκ [5]οἴομαι. μὴ τοίνυν μηδ' ἐμέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρόεσθε τούτῳ. ὁρᾶτε [6]δέ· αὐτίκα δὴ μάλα, ἐπειδὰν ἀναστῇ τὸ δικαστήριον, εἷς ἕκαστος ὑμῶν, ὁ μὲν θᾶττον ἴσως, ὁ δὲ σχολαίτερον, οἴκαδ' ἄπεισιν, οὐδέν γε φροντίζων, οὐδὲ μεταστρεφόμενος, οὐδὲ φοβούμενος, οὔτ' εἰ φίλος οὔτ' εἰ μὴ φίλος [7]αὐτῷ συντεύξεταί τις· οὐδέ γε εἰ μέγας, ἢ μικρὸς, [8]οὐδ' εἰ ἰσχυρὸς, ἢ ἀσθενής, οὐδὲ τῶν τοιούτων οὐδέν. τί δήποτε; ὅτι τῇ ψυχῇ τοῦτ' οἶδε, καὶ θαρρεῖ, καὶ πεπίστευκε τῇ πολιτείᾳ, μηδένα αὐτὸν ἕλξειν, μηδ' ὑβριεῖν, μηδὲ τυπτήσειν.

ξβ'. Εἶτ' ἐφ' [9]ᾗ ἀδείᾳ αὐτοὶ πορεύεσθε, ταύτην οὐ βεβαιώσαντες ἐμοὶ βαδιεῖσθε; καὶ τίνι χρή με λογισμῷ

[1] ἀδικηθησόμενον R. [2] Deest γε. T. [3] συγχωρήσετ' T. [4] ἕκαστος T. [5] οἶμαι T. [6] δὲ αὐτίκα T. [7] αὐτῷ T. [8] οὐδ' εἰ] ἢ T. [9] ἣν ἄδειαν T.

Οὐδ' ἐχορηγεῖθ' ἅμα πάντες] Recte hæc secundum optimos Codd. Vindob. Aug. et Bar. et editionem Benenati. Vulgariter οὐδὲ χορηγεῖθ' ἅμα πάντες. Taylor.

'Αδικησόμενον] Ne hic quidem a vulgata lectione recedendum esse duxi, etsi boni Codd. dant ἀδικηθησόμενον. vid. supra §. ί. Spalding.

Φυλάττεσθαι] Ita Editt. et MSS. Wolfius φυλάττεσθε. Taylor.

Συγχωρήσετ' ἂν] In MSS. συγχωρήσαιτ' ἂν, ut Ven. Bar. aliique. συγχωρήσετε τοῦτον Ital. et Lindenb. Vid. Cl. Markland. ad Leptineam, pag. 494. 21. ed. R. Taylor.

Συγχωρήσαιτ'] Lectio vulgata συγχωρήσετε e prava pronunciatione orta est profecto. Nostra est in Cod. Bav. et aliquot præterea. Ceterum de ἂν, indicativo futuri juncto, vid. F. A. Wolfius ad Leptin. §. κς'. Spalding.

"Εκαστον] Non dubitavi imitari Reiskium de suo dantem ἕκαστον pro ἕκαστος. Neque enim puto a Græcis ἕκαστος sic subjici τῷ ὅστις, ut fit in vulgata, et sensus præterea plenior fit, addito accusativo, quam intellecto solum. Idem.

'Ορᾶτε] Distinguendum: ὁρᾶτε δέ· αὐτίκα δὴ μάλα κ. τ. λ. Markland.

"Απεισιν] Etiam hic agnosce futurum in τῷ ἄπεισι, cf. supra §. ζ'. Spalding.

'Ῥ ἀδείᾳ] Servavi Reiskianam emendationem: ἐφ' ᾗ ἀδείᾳ, pro vulgata ἐφ' ἣν ἄδειαν, quod sensu idoneo videtur accipi h. l. non posse. Imperitiori scribæ pene necessarius erat error (præsertim cum tam vicinum videret πορεύεσθε) ΗΙ ΑΔΕΙΑΙ corrumpendi in ἣν ἄδειαν. Idem.

Καὶ τίνι κ. τ. λ.] Rotundius hæc et castigatius in quibusdam exemplaribus leguntur ita: καὶ τίνι χρή με λογισμῷ ταῦτα παθόντα ζῆν, εἰ περιόψεσθε etc. Codices

περιεῖναι, ταῦτα παθόντα, καὶ ζῆν, εἰ περιόψεσθέ με νῦν ὑμεῖς; θάρρει, νὴ Δία, φήσειέ τις ἄν. οὐ γὰρ ἔτ' οὐδὲν ὑβρισθήσῃ. ἐὰν δὲ, τότ' ὀργιεῖσθε, νῦν ἀφέντες; μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ προδῶτε μήτ' ἐμέ, μήθ' ὑμᾶς αὐτούς, μήτε τοὺς νόμους. καὶ γὰρ [1]αὐτὸ εἰ θέλοιτε σκοπεῖν καὶ ζητεῖν, ὅτῳ ποτ' εἰσὶν ὑμῶν οἱ ἀεὶ δικάζοντες ἰσχυροὶ, καὶ κύριοι τῶν ἐν τῇ πόλει πάντων, ἄν τε διακοσίους, ἄν τε χιλίους, ἄν θ' [2]ὁποσουσοῦν ἡ πόλις καθίσῃ· οὔτε τῷ μεθ' ὅπλων εἶναι συντεταγμένοι μόνοι τῶν ἄλλων πολιτῶν, εὕροιτ' ἄν, οὔτε τῷ τὰ σώματ' ἄριστα ἔχειν, καὶ μάλιστα
586 ἰσχύειν τοὺς δικάζοντας, οὔτε τῷ τὴν ἡλικίαν εἶναι νεώτατοι, οὔτε τῶν τοιούτων οὐδενί, ἀλλὰ τῷ τοὺς νόμους ἰσχύειν. ἡ δὲ τῶν νόμων ἰσχὺς τίς ἐστιν; ἆρ' ἐάν τις ὑμῶν ἀδικούμενος ἀνακράγῃ, προσδραμοῦνται, καὶ παρέσονται βοηθοῦντες; οὔ. γράμματα γὰρ γεγραμμένα ἐστὶ, καὶ οὐχὶ δύναιντ' ἂν

[1] αὐτὸ τοῦτο εἰ T. R. [2] ὁπόσους ἂν ἡ T. R.

enim quasi tautologice scriptam, περιεῖναι alii, alii vocem ζῆν negligunt. Quos laudo. Taylor.

Περιεῖναι κ. τ. λ.] Cum Reiskio suspicor huic loco, ut nunc est, aliquid deesse. περιεῖναι et καὶ ante ζῆν absunt ab Aug. pr. et Parisin. α. Taylorus ab aliis Codd. περιεῖναι, ab aliis ζῆν (tanquam glossema alterutrum) abesse ait, nullos tamen memorans qui careant τῷ ζῆν. Tuno equidem locum sic constituerim: κ. τ. χ. μ. λ. περιεῖναι ταῦτα παθόντα, εἰ περιόψεσθέ με νῦν ὑμεῖς. Expunctis enim hisce: καὶ ζῆν, facilius ad περιόψεσθέ με intelligetur ex antecedentibus ταῦτα παθόντα, cujusmodi aliquid fieri plane est necesse. Temerarium enim sit ὑμεῖς mutare in ὑβρισθέντα. Spalding.

'Εὰν δὲ] Sub. ὑβρισθήσωμαι. Wolf.

'Οργιεῖσθε] Subita personæ conversio. Expectabas: "ἐὰν δὲ, τότ' ὀργιοῦνται οἱ δικασταί." Arripit autem sermonem ipse orator et sic cogitur uti secunda persona. Spalding.

'Ισχυροὶ] Wolfius, *sacrosancti*. Potius *potentes*. Modo l. 12. versionis, col. 1. pro *valeat*, lege *valeant*. Jurin.

"Αν τε διακοσίους] Observa incertum Judicum numerum. Wolf.

'Οποσουσοῦν] Scripsi cum Codd. Aug. pr. et Paris. α. et Correctore Lessing. pro vulgato ὁπόσους ἄν. Quod autem ad sententiam loci attinet, solebant plura tribunalia in unum cogi ab Archontibus in quibusdam causis. Singulorum celeberrimum erat Heliæa, constans 500 judicibus. Spalding.

Οὔτε τῷ μεθ' ὅπλων εἶναι συντεταγμένοι μόνον, &c. οὔτε τῷ τὴν ἡλικίαν εἶναι νεώτατοι] De infinitivi natura, quod non modo accusativum, sed etiam ante se nominativum poscat apud Græcos, vel in contextu orationis existentem, vel subauditum, vide Comment. Bud. cujus rei exemplum hic etiam est: utroque enim casu in eadem sententia usus est, ubi vel αὐτοὶ subaudiendum, ut sit αὐτοὶ εἶναι συντεταγμένοι, et αὐτοὶ εἶναι νεώτατοι, vel, ab accusativo præcedente infinitivum ad rectum transiit, ex natura verbi substantivi. quale est illud Ciceronis ad Qu. fratrem libro 3. "Multa sunt quæ ego nescire malo, quam cum aliquo periculo fieri certior." Similius tamen Græco illud Lucani, "Tutumque putavit, Jam bonus esse socer." Plura vide in Comment. *Ex edit.* Hervag.

'Αλλὰ τῷ τοὺς νόμους ἰσχύειν] Vulgo ἀλλὰ τὸ τοῖς νόμοις ἰσχύειν. Quæ est lectio parum accurata. τῷ habent Editt. Man. et Lutet. et Cod. Vindob. τοὺς νόμους etiam marg. Paris. expresse denique ἀλλὰ τῷ τὸν νόμον ἰσχύειν Ital. Est et alia varietas lectionis in nonnullis, uti in Lindenb. et Obsop. ἀλλὰ τῇ τῶν νόμων ἰσχύϊ. Quam scripturam, vel fortasse meam, confirmabunt ea, quæ proxime sequuntur. Taylor.

Δύναιντ'] Ita secundum Bar. et Ital. loco τοῦ δύναιτ' aliorum. δυνήσαιντ' Vindob. Idem.

τοῦτο ποιῆσαι. τίς οὖν αὐτῶν ἡ δύναμίς ἐστιν; ὑμεῖς ἐὰν βεβαιῶτε αὐτοὺς, καὶ παρέχητε κυρίους ἀεὶ τῷ δεομένῳ. οὐκοῦν οἱ νόμοι τε ὑμῖν εἰσὶν ἰσχυροὶ, καὶ ὑμεῖς τοῖς [1] νόμοις. δεῖ τοίνυν τούτοις βοηθεῖν ὁμοίως, ὥσπερ ἂν αὐτῷ τις ἀδικουμένῳ, καὶ τὰ τῶν νόμων ἀδικήματα κοινὰ νομίζειν, ἐφ' ὅτου περ ἂν λαμβάνηται, καὶ μήτε λειτουργίας, μήτε ἔλεον, μήτε ἄνδρα μηδένα, μήτε τέχνην μηδεμίαν εὑρῆσθαι, μήτ' ἄλλο μηδὲν, δι' ὅτου παραβάς τις τοὺς νόμους οὐ δώσει δίκην.

ξγ'. Ὑμῶν οἱ θεώμενοι τοῖς Διονυσίοις εἰσιόντα εἰς τὸ θέατρον τοῦτον ἐσυρίττετε καὶ [2] ἐκλώζετε, ὥστε, ἃ μίσους ἐστὶ σημεῖα, ταῦτ' ἐποιεῖτε οὐδὲν ἀκηκοότες πω περὶ αὐτοῦ παρ' ἐμοῦ. εἶτα, πρὶν μὲν ἐλεγχθῆναι τὸ πρᾶγμα, ὠργίζεσθε, προὐκαλεῖσθε ἐπὶ τιμωρίαν τὸν παθόντα, ἐκροτεῖθ', ὅτε προὐβαλόμην αὐτὸν ἐν τῷ δήμῳ· ἐπειδὴ δ' ἐξελήλεγκται, καὶ προκατέγνωκεν ὁ δῆμος τούτου, εἰς ἱερὸν καθεζόμενος, καὶ τἄλλα [3] προσεξήτασται τὰ πεπραγμένα τῷ μιαρῷ τούτῳ, καὶ δικάσοντες εἰλήχατε, καὶ πάντ' ἐστὶν ἐν ὑμῖν μιᾷ ψήφῳ διαπράξασθαι, νῦν ὀκνήσετε ἐμοὶ βοηθῆσαι; τῷ δήμῳ χαρίσασθαι; τοὺς ἄλλους σωφρονίσαι; μετὰ πολλῆς αὐτοὶ [4] τὸ λοιπὸν ἀσφαλείας διάγειν, παράδειγμα ποιήσαντες τοῦτον τοῖς ἄλλοις; πάντων οὖν ἕνεκα τῶν εἰρημένων, καὶ μάλιστα τοῦ θεοῦ χάριν, περὶ 587
οὗ τὴν ἑορτὴν ἀσεβῶν οὗτος ἥλωκε, τὴν ὁσίαν [5] καὶ δικαίαν θέμενοι ψῆφον, τιμωρήσασθε τοῦτον.

[1] νομοῖς; R. [2] ἐκράγετε, καὶ πάντα ἃ μίσους ἐστὶ σημεῖα ἐποιεῖτε T.
[3] προεξήτασται R. [4] τολοιπὸν T. [5] καὶ τὴν δικαίαν T.

Μήτ' ἔλεον] Addidi has voces ex MSS. Ven. Bar. Lindenb. Obsop. Aug. Ital. Vind. et Edit. Parisina. Idem.

ξγ'. Ἐσυρίττετε κ. τ. λ.] Vulgo ἐσυρίττετε, ὥστε ἃ μίσους ἐστὶ, ταῦτ' ἐποιεῖτε. Vocem σημεῖα addunt fere omnes libri scripti, Vindob. Baroc. marg. Paris. Obsop. Ital. cum Editt. Man. et Fel. Quæ postrema editio ἐκράγατε. ἐκεκράγατε Manut. ἐκεκράγετε Obsop. Lambinus ait, se cum Harpocratione malle legere ἐσυρίττετε, καὶ ἐκλώζετε, καὶ πάντα, ἃ μίσους ἐστὶ σημεῖα. Vide Harpocrationem v. Ἐκλώζετε. Idem.

Ὅτε προὐβαλόμην] Ita ex Editt. et MSS. Male Wolfius, sive ejus operæ, ὅτι. Idem. An προὐβαλλόμην? Spalding.

Εἰς ἱερὸν καθεζόμενος] Supra dixit in æde Bacchi condemnatum esse Midiam. Wolf.

Προσεξήτασται] Servavi vulgatam προσεξήτασται pro προεξήτ. quod, ex mera conjectura sua, recepit Reiskius. Accesserant ad illud unum plura crimina. Spalding.

BUTTMANNI

DISPUTATIO

DE ORACULO DODONÆO PRIORE.

p. 45.

Impeditius, ut vulgo legitur, est hoc Oraculum, quam primo statim intuitu videtur, conantique obvias difficultates tollere, latentia quædam, eaque graviora, alia sese offerunt ulcera, quæ diuturniorem operam requirunt a medente. Eam in uno hoc loco mei magis pensi, qui per otium hanc Demosthenis orationem perlustrarem, quam amici, putavi, qui universam æquali, at propter instantes nundinas festinantiori, stadio recensere et ubi opus esset illustrare sibi imposuerat. Quam bene hoc munere defunctus sim, periti nunc videant. Sed cum audaciori penna in eo vagatus sim, opus erit integrum locum, prout antea legebatur, hic describere:

Τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων ὁ τοῦ Διὸς σημαίνει. ὅτι τὰς ὥρας παρηνέγκατε τῆς θυσίας καὶ τῆς θεωρίας, αἱρετοὺς πέμπειν κελεύει θεωροὺς ἐννέα, καὶ τούτους διὰ ταχέων τῷ Διῒ τῷ Δωδωναίῳ ἀροτρεῖς βοῦς, καὶ πρὸς ἑκάστῳ δύο βοήσεις. τῇ δὲ Διώνῃ βοῦν καὶ ἄλλα ἱερεῖα, καὶ τράπεζαν χαλκῆν. καὶ πρὸς, τὸ ἀνάθημα, ὃ ἀνέθηκεν ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων.

Prius tangam quæ magis offendunt. Et sic sane eminent monstra *βοήσεις*, quæ cum bobus immolari debent. Ex omnibus quæ ad sanandam vocem afferuntur nihil magis se commendat, quam quod teste Italico annotatore (quem laudat Taylor) "opinantur quidam legendum" *οἶς* sive, ut recte corrigit Taylor, *ὄϊς*. Aut ego fallor, aut hoc non est ab hariolatore, sed excerptum e MS. Duo erant quæ mihi hanc lectionem probarent. Primum quod sic statim videbam unde nata corruptio. Scilicet pro *δύο ὄϊς* scriptum erat in aliquo codice *β' ὄϊς*, quod, cum coaluisset in *βόϊς*, nec intelligeretur veræ lectioni in alio codice superscriptum, mox a rudiori librario inter ipsas illas duas voces insertum, cum altera earum iterum coaluit in pessimam scripturam *βοΐσοις*, *βοησεις*. Alterum præsidium ex ipsa re huic lectioni accedit; ritum enim antiquum, designatum ea, firmat vox antiquissima Latina: *ambegnus*, quæ, testibus Varrone, Festo, et aliis, de bobus maxime usurpata est, qui *religato utrinque agno* ad aram ducebantur.

Sed ipsos hosce boves merito mireris numerum nullum sibi adjectum habere, cum tamen, quod nemo exspectaverat, supra *θεωροὶ* eo sint definiti. Ipsum enim illud *ἐννέα* ad boves, sive ratiocinatione sive ipsa constructione, trahere, non nisi invitis Musis coneris. Quid porro sibi vult mira illa boum definitio *ἀροτρεῖς*? Quid? contra sanctissimas omnium populorum leges, bovem aratro destinatum mactare ipsi Dii præcipiunt? Et unde tandem vox hæc *ἀροτρεῖς*, quæ usus non quidem nullius (legitur enim ap. Theocrit. 25. 1. neque tamen in omnibus Edd.) sed rarissimi

est, nec nisi poetici, in loco, ubi pedibus omnia humiliter incedunt? Teterrimi mendi cubile hic esse, ipsi libri indicant. Vox *δωδωναίῳ* abest ab aliquot eorum et ejus loco in Aldina vacuum spatium relictum, quod in exemplo Lessingiano a Correctorum altero expletur per *ναρω*, ab altero per *τομαρω*. Cod. Bav. dat *τῷ Δῒ τῶν ἀροτρίς*. Inter alia mea ad hunc locum commenta hoc quoque erat, ut vulgatum *δωδωναίῳ* verum putarem, ex cujus postremis syllabis natas mihi fingerem non solum Lessingianas illas scripturas, sed ipsum quoque vocis *ἀροτρεῖς* initium ita ut sola syllaba *τρεῖς*, quæ boum numerum definiret, retinenda esset. Et hoc ultimum solum verum erat: eorum, quæ præcedunt, restitutionem ipsi libelli editori debent lectores. Is enim, in scriptura Lessingiana altera *τομαρω*, agnovit *Tomarum* sive *Tmarum*, montem prope Dodonam, et pro Dodonæo Jove, ex glossa nato, *Tmarium Jovem* (Hesychius: Τμάριος· ὁ Ζεὺς ὁ Δωδωναῖος) hic a propheta nominatum esse, facile mihi persuasit. Ad partes vocandus erat Cod. Bav., ejusque scriptura *τῶν* divellenda in *τῷ ἐν*, unde optima exstitit lectio: *τῷ Δῒ τῷ ἐν Τομάρῳ*.

Sed quid faciemus hisce bubus? Mactabimus? mittemus? donabimus —Jovi? Oraculum enim ipsum, ut vulgo sunt verba, nihil definit, et infinitivum desiderari ante *τῷ Δῒ* quilibet videt. Sunt qui subjectum faciant *θεωρούς*, *πέμπειν* ad boves pertinere, et verba *καὶ τούτους διὰ ταχέων* per parenthesin dicta credant. Perperam: *θεωροὶ* enim non mittunt, sed secum ducunt victimas. Alii inserunt *θύειν*. Mihi, ut verum fatear, tota illa admonitio: *καὶ τούτους διὰ ταχέων*, ne dicam inepta, certe quam maxime importuna visa est. Famelicus fuerit Jupiter, qui adventum pinguium horum boum, quorum nidore saturaretur, operiri vix posset! Sed antequam infinitivum aliquem ex *διὰ ταχέων* extundamus, inspiciamus variam præcedentium quoque scripturam. Videmus hic, solos Paulum Manutium et Reiskium dedisse *τούτους* contra omnes MSS. et Edd. qui aut *τούτου τοὺς* aut *τούτους τοὺς* exhibent. Præcedit numerus *ἐννέα*, cujus rationem velim ex antiquitate reddat aliquis. “Abest is” (verba sunt Taylori) “a nonnullis MSS. et vir ille sollers, qui Italicum codicem contulit, legit pro *ἐννέα*, *ἕνεκα*, puta *θεωρίας ἕνεκα*.” His verbis quid faciam non habeo. Adeo nihil proficitur hac sola mutatione, ut nisi in codice reperta sit, annotari a “viro sollerti” vix potuerit. Quicquid est; ejus tamen ope in veram hujus loci restituendi rationem devenisse mihi videor. Scilicet revocanda antiqua lectio *τούτου τοὺς*, quarum vocum altera ad sequentia trahenda, altera conjungenda est cum *ἕνεκα*; sic enim lego, non pro *ἐννέα*, sed pro *ἐννέα καὶ*, quod ex male divulsa illa voce natum credo: *ἕνεκα τούτου propter hoc* sc. peccatum, quod tempus sacrorum prætermisistis. Sed huc mox recurram: nunc sequentia contemplemur. Remanent post hanc meam præcedentium constitutionem verba: *τοὺς διὰ ταχέων*; hæc ex conjectura, uti mihi quidem videtur, satis probabili, muto in *τοὺς δὲ ἀπάγειν—τρεῖς βοῦς* &c. Quodsi quis de proprietate vocis *ἀπάγειν* dubitet, præsertim cum ex ea cetera quoque donaria, mensaque ænea, pendere debeant; is meminerit primum, hanc ipsam vocem in usu esse de *tributo* (vid. Xenoph. Cyrop. II. 4. 12. III. 1. 10.) quidni igitur de *sacrificio et donario* offerendo? præsertim cum alia vocis *ἄγειν* composita de hujusmodi donis proprie usurpentur ut Hom. Il. Θ. 203. *οἱ δέ τοι* (Neptuno) *εἰς Ἑλίκην τε καὶ Αἰγὰς δῶρ᾽ ἀνάγουσι*.

Verum nunc tandem, per *ὕστερον πρότερον*, ad ipsum oraculi initium convertamur. Hic non deerunt, qui illud *ὅτι* in fronte non causalem sed narrativam esse particulam credant; hique vereor, ne emendationi meæ, *ἕνεκα τούτου*, præ aliis faveant. Claudent enim voce *θεωρίας* primam thesin et ad hanc recte per *ἕνεκα τούτου* respici credent. Ea tamen via incedere nolim. Displicet statim asyndeton, quod sic inter primam et secundam thesin intercedit: tum vocis *σημαίνει* significatio his responsis propria, ut statim in sequenti oraculo apparet, est *jubere*, non *indicare*. Nihil tamen mirum, librarios junxisse *σημαίνει ὅτι*, et, quoniam hoc modo deesse videretur verbum imperandi notione, inseruisse illud *κελεύει*, quod uncis tamen notare, quam prorsus ejicere, recte maluit amicissimus editor. Conjungendum igitur *σημαίνει—πέμπειν* &c., cujus jussi ratio redditur verbis *ὅτι—παρηνέγκατε*. Sed quid? annon invenustam sic admitto *ταυτολογίαν*, emendando infra *ἕνεκα τούτου*. Invenustum hoc fore in ipsa quadam Demosthenis oratione fortasse concedam; *ταυτολογίαν* non agnosco. Particula *ὅτι*, plane ut Latinum *quod*, sua unius vi non est causalis, neque significat *quia*, nisi referatur ad vocem significantem *propterea*. Eam brevitatis quidem studiosi omittere solemus: attamen in Latino sermone nihil frequentius est quam *propterea quod;* hoc autem Græce, verbo verbum reddenti, est *ἕνεκα τούτου ὅτι*. Quæ sermonis plenitudo, si oratorem forte minus deceat, in antiquo oraculo locum suum probe occupat. Duram alii credent verbi *σημαίνει* ab ipso jusso divulsionem. Iis observo, verbum hoc, solenni formula, in fronte responsi ponendum, et tamen ipsi præcepto causam iræ divinæ necessario præmittendam fuisse.

Hæc sunt, quæ in emendando hoc oraculo præstitimus, quibus tamen rem absolutam esse neutiquam credo: cum enim horum maxima pars conjectura nitatur, quin alia meis veriora reperiri possint, non dubito. Intacta fortasse relicta sunt alia, quæ medela non minus indigeant. Statim ultima verba non satisfaciunt: *Et præterea* (sc. offerre debetis) *donarium illud, quod donavit populus Atheniensis.* Fortasse tamen explicatione magis, quam emendatione, subveniendum loco. Credibile est, Athenienses, publica quadam calamitate afflictos, legatos misisse Dodonam sciscitaturos, quid agendum esset ad placandam deorum iram. His procul dubio mandaverant, *vovere* Jovi Dodonæo, nomine civitatis, dona quædam, quæ, accepto responso, exsoluturos se spondebant. Hanc *vovendi* notionem, credo, hic habet *ἀνατιθέναι*. Sane, sicut in nostra oratione (p. 62. v. ult.) *διδόναι* ponitur pro simplici oblatione conditione quadam facta, eodem modo *ἀνατιθέναι* quoque (quod non solum *suspendere Deo*, sed latiori significatu *consecrare* valebat) usurpari posse nullus dubito.

BUTTMANN.

DE DIONE.

p. 45. v. ult.

NON ab re quoque fuerit, si de *Dione* hic verba quædam faciam. Hoc nomen interpretes quidam reddiderunt *Junonem*. Servius contra, ad Virg. Æn. III. 466. *Venerem* Jovis Dodonæi *σύνναον θεὰν* fuisse docet. Hinc Iac. Gronovius (ad Stephani Dodonen, altera Editione Thesauro Antiq. Gr. inserta) Venerem Libitinam non bene, credo, comparans *Proserpinam* vult esse Dionen. Tandem, si Mythologos ipsumque Homerum

consulas, invenies Dionæ diversæ ab illis omnibus deæ nomen fuisse, quæ inter *Titanides* recensebatur, Veneremque ex Jove peperisse perhibebatur. Ego hæc omnia (præter Gronovii opinionem) vera quadamtenus esse ostendam, et inter se conciliare studebo. *Ἔσται δὲ περὶ αὐτῶν βραχὺς ὁ λόγος, κἂν ἄνωθεν ἄρχεσθαι δοκῶ*, ut cum nostro loquar.

Etsi peculiares unicuique genti fuerint mythi, in eo tamen omnes fere consensisse videntur, ut, si plures deos agnoscerent, summum quendam deum ceterorum regem statuerent eique uxorem assignarent. Huic Deæ nisi aliunde nomen adhæsisset, ex ipso mariti nomine illud deflectere solebant. Sic ex *Jove* formabant *Junonem*, sic Ζὴν deflexum est in Ζάνω, et sic non dubito quin Pelasgi antiqui (a quibus oriundi Epirotæ et Dodonæi) uxorem *τοῦ Διὸς* dixerint *Διώνην*, quæ nomina omnia nihil differunt a Θεὸς et *Θέαινα*. Uxor igitur Jovis, et eadem, quæ ceteris gentibus *Juno*, Epirotis fuit Dione; et sic melius declarantur numi Epirotarum, qui omnes, non Dodonæorum solum, Jovis et Diones effigiem junctim exhibent (v. Gronov. l. c.), quam si minorem aliquam deam, quæ casu in Dodonæi templi consortium venerit, Dionen credas.

Dudum observatum est a viris doctis, mythologiam Græcorum congeriem esse diversissimarum, de iisdem sæpe rebus, fictionum et mythorum. Scilicet is erat mos antiquarum gentium et præcipue Græcorum, ut nullam neque majorum suorum, neque singularum suæ gentis tribuum, neque adeo exterarum nationum, religionem, nullam superstitionem, nullum poetæ cujusvis antiquioris commentum pro fictitio prorsus haberent, sed unumdquoque potius suis mythis immiscerent: ea tamen lege, ut, quos quidem deos suis quodammodo similes viderent, pro iisdem, etsi diverso nomine, haberent; si vero suis commentis ea, quæ ab aliis tradita essent, plane repugnare intelligerent, diversos sæpe deos, qui revera iidem erant, crederent. Posterius igitur hoc tum quoque iis accidit, cum sive reges deorum traditos invenirent, qui cum Jove, sive uxores Jovis, quæ cum Junone misceri non posse viderentur. Sed nova tum existebat difficultas; plures enim reges reginasve admittere nolebant. Hanc ita removisse mihi videntur antiquissimi poetæ, ut deos illos regnasse quidem, sed a Jove suo victos, cœloque pulsos,—deas cum Jove consuesse quidem, at legitimas uxores non fuisse, docerent. Et hæc ni fallor vera est origo fabulæ de *Titanibus* cœlo turbatis, et de *Jovis concubinis* iis, quæ inter *Titanides*, Cœli filias, et inter Titanum filias referebantur, ut Metis, ut Themis, ut Latona, ut *Dione*, quas omnes diversi mythi Jovi uxores dabant.

Etenim in eo a se invicem recedebant gentes et mythorum inventores primi, ut summi deorum uxori munia alii alia tribuerent. Sic Ἥρη erat symbolum aeris, Latona noctis, prudentiæ Metis, justitiæ Themis. Quæ omnia uxorem Jovis valde decent, prout hunc ipsum, sive symbolum Cœli, sive parentem lucis, sive summum hominum deumque moderatorem tibi fingis. Neque igitur *patrem generatoremque* omnium quæ sunt dedecebat uxor, symbolum *amoris et connubii*, quamque ideo cum Venere sua miscerent gentes aliæ. Hujus sane Pelasgicæ Diones sive Junonis vestigia agnosco in ipsa Italorum (cum Pelasgis stirpe conjunctorum) et Romanorum Junone, nuptiarum præside; etsi hi seriorum ceteroqui Græcorum notiones adoptarint, Junonemque aerem inferiorem prædica-

rint. Neque mirum videri potest, si Diones filia ipsa quoque dea amoris est habita. Sic Metidos filia erat Minerva; sic ipsa Græcorum, Hellenum puta, Ἀφροδίτη Ἔρωτα peperit. Et videntur antiqui Pelasgi, *amorem*, sicut nostrates, feminino vocabulo usurpasse, adeoque deam, non deum, habuisse. BUTTMANN.

Antequam omittamus oraculi hujus tractationem, liceat mihi unam etiam ejus voculam excutere, in qua adhuc hæreo. Est ea in initio: *ὅτι τὰς ὥρας "παρηνέγκατε" τῆς θυσίας κ. τ. λ.* Hoc loco et Reiskius, in Indice, et interpretes *παρηνέγκατε* vertunt *prætermisistis* (eo enim redit H. Wolfii: "sacra non in tempore esse facta" et Augeri "les sacrifices—n'ont pas été faits à tems.") nihil morati insolentiam sensus huic vocabulo tributi. Quando enim unquam *παραφέρειν* significavit *prætermittere?* Stephanus in Thesauro ad hanc vocem loci nostri non meminit, cum frequens ceterum sit apud eum Midianæ mentio. Attamen ille cum Budæo sensum agnoscit vocabuli, huic, quem locus poscit noster, affinem. "Ponitur" inquit "pro *prætereo* ex Xenoph. de lepore currente" (est autem de Venatione p. 982. A.) "*καὶ ἡ ποδωκία πρὸς τὸ ἀμβλυωπεῖν αὐτῷ πολὺ συμβάλλεται. ταχὺ γὰρ ἑκάστου*" *παραφέρει* "*τὴν ὄψιν πρὶν νοῆσαι τί ἐστι.* Id est, inquit" (Budæus) "Prætergreditur, Præterlabitur." Quo autem jure in hoc loco, quem solum hujus sensus testem citant, sibi agnoscere videantur Budæus et Stephanus hanc vocabuli vim, equidem me ignorare fateor. Leonclavius quidem cum iis non facit, ita reddens locum *ταχὺ—ἐστί*: "Nam celeriter ab objecto quovis oculos prius *avertit*, quam quid sit, animadvertat." Tantum certe intelligere mihi videor: Budæus, cumque eo Stephanus, fortasse *ὄψιν* passive accipiebat, indeque pendere putabat genitivum *ἑκάστου*. Ipsum accusativum *ὄψιν* ita *τῷ παραφέρει* jungebat, ut intelligeret formam loquendi hoc modo: prætergreditur adspectum uniuscujusque rei. Id quam recte fecerit, nescio. Leonclavium potius sequar, qui *ὄψιν* ipsos leporis oculos intellexit et genitivum regi putavit, nisi fallor (neque enim quicquam pro certo defenderim), a particula *παρὰ* in *παραφέρει*, nisi forte intellexit suppressam præpositionem *ἀπό*. Ejus itaque rationem si teneas, nihil aliud præter usitatissimam *τοῦ παραφέρειν* vim agnoscere cogeris; id quod, cum solus et plane sui generis alias foret hic locus, utique præstare opinor. Zeunium, qui diligentius hasce Xenophontei ingenii tenuiores reliquias, pretiosas illas, tractaverit, nihil observare in hoc loco, miror. Est tamen nostri *παραφέρειν* sensus aliquis apud Thucydidem, qui magnopere recedere videtur ab etymo, et huc referri posse quodammodo. Legitur participium verbi hujus aor. 2. *παρενεγκούσας* lib. 5. c. 26. (Vol. Bip. 3. p. 245.) junctum voci *ἡμέρας* eo sensu, ut verti debeat: *dies elapsos*. Vides significationem intransitivam tribui verbo; *elapsi dies* tamen, etiam *præterlapsi* commode vertantur, atque ita accusativum fortasse sibi jungat vocabulum ut dicatur homo *παρενεγκεῖν* tempus alicujus rei faciendæ. Hoc modo locus nostri oraculi bene haberet, et est fortasse apertior res, quam quæ tam operosa tractatione indiguerit. Equidem, fateor, a diuturno usu monumentorum Græcorum et lectione illa pene improba nimis adhuc destitutus, nodum hic inveniebam et de mutatione cogitabam. *παρῆκατε* si legeretur, notissima foret loquendi forma. Obstat tamen nostræ conjecturæ et vocis in

textu expressæ difficultas ejusmodi, quæ non omnem respuat explicationem, et consensus Codd. Dicat quoque aliquis, ab ipso scholio firmari lectionem vulgatam; repetito enim vocabulo *παρηνέγκατε* additur *παρήλθετε*, interpretandi causa. Quid tamen si illa est ipsius, quod propono, *παρήκατε*, explicatio; quod scholiastes perperam repetierit a *παρήκω*? cujusmodi errorem notat Stephanus ad vocem *παρήκω*. Vol. I. p. 1691. D.

DE ORACULO DODONÆO POSTERIORE.

p. 46.

Hujus oraculi initium tantum excutiam, quod sic vulgo editur:

Ὁ τοῦ Διὸς σήμαιν' ἐν Δωδώνῃ· Διονύσῳ δημοτελεῖ ἱερεῖον τέλειον, καὶ κρατῆρα κεράσαι &c.

Hic duo sunt quibus offendaris: forma imperfecti poetica *σήμαιν'* pro *ἐσήμαινεν*, vel potius pro præsenti *σημαίνει*; deinde absentia verbi, undo pendeat *ἱερεῖον*. Equidem in illo non laboro, et, dum meliora aliquis edoceat, *σημαίνει ἐν Δ.* cum nonnullis codd. scribendum judico. Ad sequentia nihil dant Codd. præter varietatem *δημοτελεῖν* (pro *δημοτελεῖ*) quo rem absolvi et sic utique scribendum esse judicat Reiskius in indice, neque aliter locum excitat Stephanus in Thes. v. *δημοτελεῖν*. Ego quo minus illis assentiam, obstat primum ipsa vox *δημοτελεῖν*, quam nusquam præterea occurrere pro certo fere tradere ausim; ex uno enim hoc nostro loco in Stephani Thesaurum et hinc in cetera omnia migravit lexica. Neque simile veri ejusmodi vocem, quam rarissimam saltem esse quilibet concedet, ab antiquis illis Lexicographis, Hesychio, Suida, Etymologo, qui tamen notiorem vocem *δημοτελής* omnes exhibent, plane prætermissam esse. Deinde quid quæso esset *δημοτελεῖν ἱερεῖον*? an publico sumtu sacrificium facere? at *ἱερεῖον* est *victima*, non *sacrificium*. Scribere igitur oportuit *δημοτελεῖν ἱερὰ τέλεια*; nam *ἱερὰ τέλεια* notissima sunt, *ἱερεῖον τέλειον*, apud antiquos certe, non item. An sic igitur vertendum: *publico sumtu victimam parare?* at putidum hoc.—Ne diutius morer lectorem, quid sentiam, promam. Scilicet *τέλειον* corruptum credo ex *τελεῖν*, et *δημοτελεῖ* solenni lapsu ex *δημοτελῆ*; quibus aptanda vox *ἱερεῖον*, legendo *ἱερά· δημοτελῆ ἱερὰ τελεῖν* est: *publico sumtu, nomine universæ civitatis, sacra facere*. Facile vides, simulac perperam scriptum esset *τέλειον*, *ἱερὰ* mutatum esse in *ἱερὸν* et, quoniam *ἱερὸν* (fanum) *τέλειον* sensum commodum non dabat, in *ἱερεῖον*. *Δημοτελῆ ἱερὰ* eo, quem modo proposui, sensu dicta esse nemo credo dubitabit, etsi ex antiquioribus auctoribus loca nulla afferre possum. Nam quæ profert Stephanus in Thes. ex Demosthene et Lysia, ea locis ipsis inspectis ad *fana publica* pertinere reperi. Xenophontis locum, quem ibidem indigitat, invenire non potui. Lexicographi tamen antiqui, qui ex probis scriptoribus sua haurire consuerant, pro me faciunt. *δημοτελεῖς ἑορτὰς* habet Pollux IX. 10. it. I. 34.—Hesych. *δημοτελῆ ἱερά, εἰς ἃ θύματα δίδωσιν ἡ πόλις. δημοτικὰ δὲ εἰς ἃ οἱ δῆμοι* (demi). Hoc de fanis non nisi coacte admodum intelligas: v. Ruhnk. in Append. Hesych. ad h. v. Eadem fere habet Harpocration h. v. qui, sicuti constat, ex antiquis oratoribus omnia sumsit.

Buttmann.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΚΑΤΑ

ΑΝΔΡΟΤΙΩΝΟΣ

ΛΟΓΟΣ.

I. TAYLORI

PRÆFATIO

AD

ORATIONEM DEMOSTHENIS

CONTRA ANDROTIONEM.

SEQUITUR Oratio imprimis diserta et elegans, et, si antiquis magistris credere fas sit, non sine æmulatione et ingenii quadam contentione elaborata. Androtio enim, *ὁ φεύγων*, ex Isocratis schola et disciplina profectus, summa erat inter Isocrateos celebritate, et maximam ætatis partem in foro et dicendi usu transegerat, ut narrat Ulpianus ad hujus orationis §. *β′*. Cui conjungere libet hæc verba Scholiastæ Hermogenis, pag. 401. *Ἰσοκράτους μαθητὴν εἶναι λέγουσιν Ἀνδροτίωνα, καὶ ἦν, ὥς φησιν ὁ ῥήτωρ, τεχνίτης τοῦ λέγειν. ἐπετήδευσεν οὖν ὁ Δημοσθένης κεκαλλωπισμένον ἐργάσασθαι τὸν κατ' Ἀνδροτίωνος, ἀντιφιλοτιμούμενος πρὸς Ἰσοκράτην ῥήτορα παρίσοις ἐπιχρώμενον κατὰ ζῆλον τοῦ διδασκάλου.* Neque a suo expositore dissentit Hermogenes ipse cap. *περὶ Ἐπιμελείας*, qui etiam *θεωρίαν* suam, sive commentariolum ad hanc orationem, jam autem deperditum, in isto loco commemorat. Locum vide: Πλεονάζουσι [*παρισώσεις*] *παρὰ τῷ Ἰσοκράτει, εἰσὶ δὲ καὶ παρὰ τῷ ῥήτορι — οἷόν ἐστι καὶ τὸ, τῇ τε πόλει βοηθεῖν οἴεται δεῖν, καὶ δίκην ὑπὲρ αὐτοῦ λαβεῖν, τοῦτο κᾀγὼ πειράσομαι ποιεῖν. τοιαύτην γὰρ παρίσωσιν, καὶ οὕτως ἐπιτετηδευμένην οὐδεμίαν εὑρεῖν ἑτέραν ἔχομεν παρά γε τῷ ῥήτορι. ἀλλὰ τὴν μὲν αἰτίαν, δι' ἣν ἐνταῦθα ἐπετήδευσεν οὕτω κεκοσμημένον προσκόρως τὸν λόγον εὐθὺς ἐν προκαταρκτικοῖς παρασχέσθαι, θεωροῦντες τὸν λόγον αὐτὸν τὸν κατ' Ἀνδροτίωνος εἰρήκαμεν.*

Illud singulare habet Androtiana, quod in toto corpore Demosthenico nulla sit alia præterea oratio, in qua Rhetor noster tantum sibi indulsit in opera mutuaticia, nulla, in qua seipsum adeo sedule exscripserit. Quod legitur in Androtiana §. *ιέ*. hujus editionis, usque ad §. *ιϛ′*. med. et deinde quæ §. *ιθ′*. ad orationem exeuntem, versibus omnino 136. ea omnia paucissimis immutatis leguntur etiam in Timocratea. Neque id fortasse mirum, cum in illa et idem Androtio pene *φεύγειν* videtur, eundemque idem, ut in hac, persequitur Diodorus. Quod vero de ea similitudine admonet Ulpianus, puerile est, sive potius piaculare, ubi ait, *nunc* [id est in Timocra-

tea] *id dicere Oratorem de Androtione, quod in Androtiana dixerat de Timocrate.* Quod nullo modo verum est πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Iterum, laudatissimum istud enthymena §. γ'. Σὺ δὴ μὴ λέγε, ὡς γέγονε τοῦτο πολλάκις, ἀλλ' ὡς οὕτω προσήκει γίγνεσθαι. οὐ γὰρ εἴ τι πώποτε μὴ κατὰ τοὺς νόμους ἐπράχθη, σὺ δὲ τοῦτ' ἐμιμήσω, διὰ τοῦτ' ἀποφύγοις ἂν δικαίως, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἁλίσκοιο. ὥσπερ γὰρ εἴ τις ἐκείνων προήλω, σὺ τάδ' οὐκ ἂν ἔγραψες, οὕτως ἂν σὺ νῦν δίκην δῷς, ἄλλος οὐ γράψει, hæc, inquam, fere omnia minima cum discrepantia repetuntur proxime in Aristocratea. Quæ verba, ut id etiam moneam, laudat Gellius, X. 19. interpretatur autem Quintilianus, V. 14. *Optimum autem videtur Enthymematis genus, cum proposito dissimili vel contrario ratio subjungitur : quale est* Demosthenis : NON ENIM SI QUID UNQUAM CONTRA LEGES FACTUM EST, IDQUE TU. ES IMITATUS, IDCIRCO TE CONVENIT PŒNA LIBERARI : QUIN E CONTRARIO DAMNARI MULTO MAGIS. NAM UT, SI QUIS EORUM DAMNATUS ESSET, TU HÆC NON SCRIPSISSES : ITA DAMNATUS TU SI FUERIS, NON SCRIBET ALIUS. Postremo, oratione hac exeunte, quædam sunt, quæ minima aut sententiæ, aut verborum differentia olim in Leptinea dicebantur.

Ejusdem fere ætatis et esse videntur et ab antiquis perhibentur, (sc. Olymp. CVI. anno autem Demosthenis circa XXVII. aut XXVIII.) Androtiana, Leptinea, Aristocratea et Timocratea, omnium autem prima Androtiana, quam legis. Scriptum enim reperimus a Gellio XV. 28. *Illud adeo ab utriusque oratoris studiosis animadversum et scriptum est, quod Demosthenes et Cicero pari ætate illustrissimas orationes in causis dixerint, alter* ΚΑΤΑ ΑΝΔΡΟΤΙΩΝΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΙΜΟΚΡΑΤΟΥΣ, septem et viginti annos natus, *alter anno minor pro P. Quintio, septimoque et vicesimo pro Sex. Roscio.* Cum eo consentit Plutarchus : τῶν δὲ δημοσίων ὁ μὲν κατ' Ἀνδροτίωνος, καὶ Τιμοκράτους, καὶ Ἀριστοκράτους ἑτέροις ἐγράφησαν, οὔπω τῇ πολιτείᾳ προσεληλυθότος. δοκεῖ γὰρ δυοῖν ἢ τριῶν δέοντα ἔτη τριάκοντα γεγονὼς ἐξενεγκεῖν τοὺς λόγους ἐκείνους. Et similiter Halicarnassensis : δημοσίους λόγους ἤρξατο γράφειν ἐπὶ Καλλιστράτου ἄρχοντος, εἰκοστὸν καὶ πέμπτον ἔχων ἔτος (turbantur numeralia, scribere enim debuisset ἕβδομον) καὶ ἔστιν αὐτοῦ πρῶτος τῶν ἐν δικαστηρίῳ κατασκευασθέντων ἀγώνων ὁ κατὰ Ἀνδροτίωνος, ὃν γέγραφε Διοδώρῳ τῷ κρίνοντι τὸ ψήφισμα παρανόμων. Ad Ammæum. Quæ omnia ubi perlegeris, atque inter se contuleris, (scripta sunt enim non minori veritate, quam consonantia et ἀκριβείᾳ) miraberis profecto, quid sibi velint ista portenta Ulpiani in initio scholiorum, οὗτος ὁ λόγος, de Androtiana loquitur, μετὰ τοὺς Φιλιππικοὺς πρῶτός ἐστι τῶν δημοσίων, (aut si mavis cum Codd. Regiis, δεύτερος) cum hæc causa Philippicas omnes orationes easque res gestas

nonnullis annis antecedat. Id quod nemini dubium esse potest, qui acta istorum temporum attentius explorabit.

Porro quicunque orationem istam cum aliquo acumine versaverit, deprehendet sane multis in locis turbatam esse sententiam, raptim quædam et contorte inferri, adeo ut mihi inoleverit quidem suspicio multa hic deesse, nulla deinceps fortuna restituenda. Hæc in animo mecum volvebam, et mihi sese obtulerant Ammonius et Harpocratio, quorum uterque, ille in v. Πότος, hic autem in v. Ἀπὸ τοῦ πράγματος et Μελανωπὸς, quædam hinc citant, quæ hodie in Androtiana minime possint reperiri.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΑΝΔΡΟΤΙΩΝΟΣ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

ΔΥΟ ἦσαν ἐν Ἀθήναις βουλαί· ἡ μὲν διηνεκὴς, ἡ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, περί τε φόνων ἑκουσίων, 587
καὶ τραυμάτων, καὶ τοιούτων τινῶν δικάζουσα, ἑτέρα δὲ ἡ τὰ πολιτικὰ πράττουσα· αὕτη δὲ κατ' ἐνιαυτὸν ἠμείβετο, ἐκ πεντακοσίων ἀνδρῶν τῶν τὴν βουλευτικὴν ἡλικίαν ἀγόντων συνισταμένη. νόμος δὲ ἦν ἐπιτάττων τῇ βουλῇ ταύτῃ ποιεῖσθαι τριήρεις καινάς· ἐὰν δὲ μὴ ποιήσηται, κωλύων αὐτὴν αἰτεῖν παρὰ τοῦ δήμου δωρεάν. νῦν τοίνυν ἡ μὲν βουλὴ τὰς τριήρεις οὐκ ἐποιήσατο, Ἀνδροτίων δὲ γέγραφεν ἐν τῷ δήμῳ ψήφισμα, στεφανῶσαι τὴν βουλήν. ἐπὶ τούτῳ παρανόμων κρίνεται. κατηγορούντων γὰρ [1] αὐτῷ δύο ἐχθρῶν, Εὐκτήμονος καὶ Διοδώρου, προείρηκε μὲν ὁ Εὐκτήμων, δεύτερος δὲ ὁ Διόδωρος ἐπαγωνίζεται τούτῳ τῷ λόγῳ. φασὶ δὲ οἱ κατήγοροι, πρῶτον μὲν ἀπροβούλευτον εἶναι τὸ ψήφισμα. νόμου γὰρ κελεύοντος μὴ πρότερον εἰς τὸν δῆμον ψήφισμα ἐκφέρειν, πρὶν ἐν τῇ βουλῇ δοκιμασθείη, τὸν Ἀνδροτίωνα παρὰ τοῦτον τὸν νόμον ἀπροβούλευτον εἰσενεγκεῖν τὴν γνώμην. δεύτερον δὲ ὑπεναντίον ἐκείνῳ τῷ νόμῳ, τῷ κελεύοντι, μὴ ποιησαμένην τὴν βουλὴν τὰς τριήρεις, μὴ αἰτεῖν δωρεάν. εἰ γὰρ αἰτεῖν οὐκ ἔξεστι, δῆλον ὡς οὐδὲ τὸ δοῦναι συγκεχώρηται. τούτους μὲν 588
[2] οὖν εἰς τὸ πρᾶγμα τοὺς νόμους [3] παρέχονται· παρέχονται δὲ καὶ κατὰ [4] τοῦ προσώπου δύο, τὸν τῆς ἑταιρήσεως, καὶ τὸν τῶν ὀφειλόντων τῷ [5] δήμῳ. καί φασι, τὸν Ἀνδροτίωνα κατὰ ἀμφοτέρους ἄτιμον εἶναι. καὶ γὰρ πεπορνεῦσθαι, καὶ χρέος πατρῷον ὀφείλειν τῇ πόλει.

[1] αὐτοῦ [2] Deest οὖν. [3] Deest παρέχονται. [4] Deest articulus. [5] δημοσίῳ.

Τραυμάτων] Editiones omnes πραγμάτων, sed, ut Wolfius ait, haud dubie τραυμάτων legendum, etiam contra fidem et consensum Codicum. Δικάζειν τὴν βουλὴν τὴν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ φόνου, καὶ τραύματος ἐκ προνοίας, etc. Demosth. c. Aristocr. p. 627. 21. ed. Reisk. Similiter etiam adv. Bœotum β. p. 1018. 9. Καὶ ἐξ ἀντιλογίας καὶ λοιδορίας πληγὰς συναψάμενος, ἐπιτεμὼν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, τραύματος ὡς Ἄρειον πάγον με προσκαλέσατο. Idem mendum etiam invaserat exemplaria Jul. Pollucis, donec a viris doctis eliminaretur l. 8. c. 10. init. Δικαστήρια Ἀθήνησιν Ἄρειος πάγος. Ἐδίκαζε δὲ φόνου, καὶ πράγματος ἐκ προνοίας. Interpres noster Italicus: *il quale gli homicidii volontarii, e ferite, et simil cose giudicava.* Taylor.

Τὴν βουλευτικὴν ἡλικίαν] Sed quoto anno ætas ea definiebatur? Demosthenes superiore oratione se scribit ante XXXII. ætatis annum βουλεύειν λαχεῖν. In Heliastico jurejurando, quod in Timocratea citatur, etiam hoc continetur: καὶ εἰμὶ οὐκ ἔλαττον λ. ἐτῶν γεγονώς. p. 747. 9. ed. Reisk. Qui trigesimus annus etiam sacerdotalis apud Levitas fuit. Wolf.

Κωλύων] Item bona fide Wolfius contra omnium Codd. auctoritatem, loco τοῦ καλύειν. Præcedit, inquit ille, ἐπιτάττων ποιεῖν. Ergo etiam κωλύων αἰτεῖν, sc. νόμος ἦν. Taylor.

Παρανόμων] *Violatarum legum reus.* Quanto melius Italus homo? *Per la qual cosa d' havere egli contro le leggi scritto e accusato.* Admonui pariter ad orationem superiorem, τὸ παράνομον male a nostris interpretibus ubique fere accipi, et mihi modum admonendi ibidem statueram. Illi autem in peccando modum sibi statuere non posse videntur. Idem.

Αὐτῷ] Aldina auctoritate abreptus Editor noster ita dedit. Tu cum cæteris Editt. restitue αὐτοῦ. Idem.

Τοὺς νόμους παρέχονται] Aberat ab editis παρέχονται. Quod verbum proximam periodum cum inchoet, fortassis etiam hanc clausit. Verbis utor Wolfianis. Cum Wolfio restituit Bodl. Idem.

Δήμῳ] Vel potius, cum Editt. Felic. et Manut. MStis item Regg. α. et β. δημοσίῳ. Ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ὁ Πάμφιλος ὀφείλων τῷ δημοσίῳ ἐγγέγραπται. Demosth. adv. Bœotum β. p. 1015. ed. Reisk. Ἐὰν δ' ἁλῷ, ἔνοχος ἔστω τῷ νόμῳ, ὃς κεῖται, ἐάν τις ὀφείλων ἄρχῃ τῷ δημοσίῳ. Id. adv. Leptin. p. 504. 25. ed. R. Ἠξίουν ἐνδειχθέντα δικάζειν, ὀφείλοντα τῷ δημοσίῳ, θανάτῳ ζημιῶσαι. c. Midiam §. ν'. Ὧν οἱ μὴ τυχόντες ἀτιμότεροι γίνονται πρὸς τὸ μὴ δοκεῖν ἄξιοί τινος εἶναι, τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ. Isocrat. Panathen. non longe ab initio. Atque ita semper Noster in Timocratem, contra Aristogitonem, Theocrinem, et in locis pene infinitis. Idem.

ΕΤΕΡΑ ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

ΔΙΑΦΟΡΟΙ παρ' Ἀθηναίοις ὑπῆρχον ἀρχαί· ὧν αἱ μὲν, κληρωταὶ, αἱ δὲ, χειροτονηταὶ, αἱ δὲ αἱρεταί. καὶ κληρωταὶ μὲν, αἱ κατὰ κλῆρον γινόμεναι, ὡς αἱ τῶν δικαστῶν· χειροτονηταὶ δὲ, αἱ κατὰ χειροτονίαν τοῦ δήμου γινόμεναι, ὡς αἱ τῶν στρατηγῶν· αἱρεταὶ δὲ, αἱ κατὰ αἵρεσιν, ὡς αἱ τῶν χορηγῶν. τούτων μία ἦν τῶν κληρωτῶν ἡ βουλὴ τῶν πεντακοσίων. τῶν πεντακοσίων δὲ εἴπομεν, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ. εἰσὶ δὲ τούτων διαφοραὶ τρεῖς· καὶ πρώτη ἐστὶ, τὸ τὴν τῶν πεντακοσίων τὰ δημόσια πράγματα διοικεῖν, τὴν δὲ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ τὰ φονικὰ μόνον. εἰ δέ τις εἴποι, ὅτι καὶ αὕτη δημόσια διῴκει, λέγομεν, ὅτι ἡνίκα μεγίστη ἀνάγκη ἐγίγνετο, τότε περὶ δημοσίων συνήγετο. δευτέρα διαφορὰ, ὅτι ἡ μὲν τῶν πεντακοσίων ἀριθμῷ ὑποπίπτει ὡρισμένῳ· ἡ δὲ, ἀορίστῳ. ὡς γάρ τινες τῶν ῥητόρων λέγουσι, κατ' ἔτος οἱ ἐννέα ἄρχοντες αὐτῇ προσετίθεντο· ὡς δέ τινες, ὅτι καὶ ἓξ μόνον θεσμοθέται· ἦσαν γὰρ ἓξ θεσμοθέται, οἱ περὶ ἑταιρήσεως δικάζοντες, ἦσαν δὲ καὶ ἄλλοι τρεῖς· εἷς, ἐπώνυμος, ἐξ οὗ καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἐπώνυμος ὠνομάζετο· δεύτερος, ὁ βασιλεὺς, ὁ
589 τὰ τῶν ὀρφανῶν καὶ ἀσεβειῶν διοικῶν· τρίτος, ὁ πολέμαρχος, ὁ τῶν πολεμικῶν ἐπιμελούμενος. [1] οἱ θεσμοθέται ἐνιαυτὸν μόνον ἦρχον, πρὸ τῆς ἀρχῆς κρινόμενοι περὶ τοῦ προλαβόντος παντὸς βίου, καὶ εἰ μὲν εὑρέθησαν ἐν πᾶσι δίκαιοι, ἦρχον τὸν ἐνιαυτόν· εἶτα πάλιν μετὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἐκρίνοντο, εἰ καλῶς ἐν αὐτῷ ἦρξαν, καὶ εἰ δικαίως ὤφθησαν ἄρξαντες, προσετίθεντο τῇ βουλῇ τῶν [2] Ἀρειοπαγειτῶν· καὶ διὰ τοῦτο οὐχ ὑπέπιπτον ἀριθμῷ· εἰ δὲ μὴ, ἐξεβάλλοντο. τρίτη διαφορὰ, ὅτι ἡ μὲν τῶν πεντακοσίων, κατ' ἐνιαυτὸν διεδέχετο, ἡ δὲ τῶν [2] Ἀρειοπαγειτῶν, ἦν ἀδιάδοχος. εἰ μὴ γάρ τις ἥμαρτε μεγάλως, οὐκ ἐξεβάλλετο. ἐπειδὴ δὲ οὐ πρόκειται ἡμῖν περὶ τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλῆς, ἀλλὰ περὶ τῶν πεντακοσίων [3] εἰπεῖν, ἀναγκαῖον μαθεῖν ἡμᾶς πῶς ἦρχεν. ἰστέον ὅτι οὐκ ἐψήφιζον οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς μῆνας κατὰ τὸν ἡλιακὸν δρόμον, ὡς ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸν σεληνιακόν. κατὰ γὰρ τὸν ἡλιακὸν, ἔχει ὁ ἐνιαυτὸς ἡμέρας τριακοσίας ἑξήκοντα πέντε. ὥστε συμβαίνει ἔχειν τὸν μῆνα ἡμέρας τριάκοντα καὶ τρίτον. δεκάκις γὰρ τριάκοντα,

[1] οἱ δὲ θεσμοθέται [2] ἀρειοπαγιτῶν [3] Deest εἰπεῖν.

ΕΤΕΡΑ ΥΠΟΘΕΣΙΣ] Argumentum hoc perillustre de Senatu Dvirali dum laudant, exponunt aliquando et elucidant, viri summi. Sunt autem Petitus in Comment. ad LL. Attic. Lib. III. Tit. I. Scaliger de Emendat. Tempor. II. init. Lalamantius de Anni Attici ratione, Sigonius de Rep. Athen. II. 3. Huic etiam causæ impendit Maussac. cap. 10. libri tertii Lectionum Criticarum, nunquam, quod sciam, in lucem productarum. Vide eum ad pag. 258. Harpocrationis. Porro autem, Vir doctissimus, Petrus Nannius Alcmarianus, in Miscellan. V. 7. hoc argumentum adducit emendatius, ut profitetur, juxta exemplar Demosthenis ad Budæi censuram castigatum. Taylor.

Ἡ βουλὴ τῶν πεντακοσίων]] Ἡ βουλὴ ἡ τῶν πεντακοσίων, repetito articulo. Wolf.

Καὶ ἓξ μόνον] Legendum arbitror οἱ ἓξ μόνον. Jurin.

Ἐξ οὗ καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἐπώνυμος ὠνομάζετο] Forte ὁ ἐνιαυτὸς ἐπωνομάζετο. Nam ὁ ἄρχων, ἐπώνυμος dicebatur, et annus ejus nomine inscribebatur, ut ἄρχοντος Ἀθήνησιν Χαιρωνίδου, vel ἐπ' ἄρχοντος Ἡροπύθου, ἄρχων Δημόφιλος Φλυεύς. Etsi fortasse nihil vetat dicere, ὁ ἐνιαυτὸς ἐπώνυμός ἐστι Χαιρωνίδου. Quod ego tamen me legisse non recordor. Wolf.

Ὁ τῶν πολεμικῶν ἐπιμελούμενος] Et quidem inde nomen Πολεμάρχου factum est; et in oratione περὶ Στεφάνου additur πολεμάρχου γνώμη, et βουλῆς καὶ στρατηγῶν γνώμη, cum bellum decernitur. Sed et τῶν μετοίκων ἐπεμελεῖτο καὶ ξένων, ut apud Oratores passim videre est. Consule Suidam in v. Πολέμαρχος, qui cum et Græce jam olim, et nunc etiam Latine mea opera exstet, non video, cur eum in his annotationibus transcribere debeam. Illud tamen admoneo, ibi legendum ἀποστασίου καὶ ἀπροστασίου. Idem.

Οἱ θεσμοθέται] Paulo melius Edit. Paris. οἱ δὲ θεσμοθέται. Taylor.

Καὶ διὰ τοῦτο οὐχ ὑπέπιπτον ἀριθμῷ] Nequit, puto, hoc esse verum. Nam certe numerari poterat Senatus Areopagiticus, etsi numero constanti et definito non continebatur. Itaque addendum videtur ὡρισμένῳ, ut supra v. 10. factum est. Malim etiam ἡ διὰ τοῦτο οὐχ ὑπέπιπτεν, nempe βουλή. Jurin.

Ἀλλὰ περὶ τῶν πεντακοσίων] Forte περὶ τῶν πεντακοσίων εἰπεῖν [deerat enim ea vox in Editis] et [v. 13.] ἰστέον τοίνυν. Wolf.

Τριακοσίας ἑξήκοντα πέντε] Astrologi addunt senas horas, quæ quartum quemque annum bissextilem efficiunt. Idem.

Ἡμέρας τριάκοντα καὶ τρίτον] Subaudi μέρος ἡμέρας, τουτέστιν, ὥρας ὀκτώ. Sed cum quinque dies contineant 120. earumque duodecima pars decem horas conficiat, dicit unum diem restare. Wolf. Si ista ad reliquam hujusce scriptoris

τριακόσια. δὶς τριάκοντα, ἑξήκοντα. λοιπὰ πέντε. τὸ τρίτον τῶν δώδεκα, τέσσαρα. λοιπὴ
μία. [1] δώδεκα δὲ τῆς μιᾶς, δώδεκά ἐστι. κατὰ δὲ τὸν σεληνιακὸν δρόμον, ὁ ἐνιαυτὸς
ἔχει τριακοσίας πεντήκοντα τέσσαρας· ὥστε συμβαίνει τὸν μῆνα ἔχειν ἡμέρας εἰκοσιεννέα
ἥμισυ. δεκάκις γὰρ εἴκοσι, διακόσια. δὶς εἴκοσι, τεσσαράκοντα. δεκάκις ἐννέα, ἐννενήκοντα.
δὶς ἐννέα, δεκαοκτώ. καὶ τὸ ἥμισυ τῶν δώδεκα, ἕξ. ὥστε ὁμοῦ εἶναι ἡμέρας τριακοσίας πεντή-
κοντα τέσσαρας· ὑπολείπεσθαι δὲ κατὰ τὸν ἡλιακὸν δρόμον, ἡμέρας ἕνδεκα. ἃς Ἀθηναῖοι
κατὰ τριετείαν συνάγοντες, ἐποίουν τὸν ἐμβόλιμον μῆνα, τριάκοντα τριῶν ἡμερῶν. ἔχει γοῦν 590
ὁ ἐνιαυτὸς κατὰ τὸν σεληνιακὸν δρόμον, τριακοσίας πεντήκοντα τέσσαρας ἡμέρας. καὶ τὰς
μὲν δύο ἡμέρας ἐκάλουν οἱ Ἀθηναῖοι ἀρχαιρεσίας, ἐν αἷς ἄναρχος ἡ Ἀττικὴ ἦν. ἐν
ταύταις προεβάλλοντο τοὺς ἄρχοντας. ἦρχον οὖν οἱ πεντακόσιοι τὰς τριακοσίας πεντήκοντα
ἡμέρας. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ πολλοὶ ἦσαν, καὶ δυσχερῶς ἤνυον τὰ πράγματα, διεῖλον ἑαυτοὺς εἰς
δέκα μερίδας, κατὰ τὰς φυλὰς, ἀνὰ πεντήκοντα· τούτους γὰρ ἑκάστη φυλὴ προεβάλλετο·
ὥστε συνέβαινε τοὺς πεντήκοντα ἄρχειν τῶν ἄλλων, ἀνὰ τριάκοντα [2] πέντε ἡμέρας. αὗται
γὰρ αἱ τριάκοντα πέντε ἡμέραι εἰσὶ τὸ [3] δέκατον μέρος τοῦ ἐνιαυτοῦ. δεκάκις γὰρ
τριάκοντα, τριακόσια. πεντάκις δέκα, πεντήκοντα. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ πάλιν οἱ πεντήκοντα
πολλοὶ ἦσαν εἰς τὸ ἄρχειν ἅμα, οἱ δέκα κατὰ κλῆρον μιᾶς ἡμέρας τῶν [4] ἑπτά. ὁμοίως
δὲ ἕκαστος τῶν ἄλλων ἀπὸ κλήρου ἦρχε τὴν ἑαυτοῦ ἡμέραν, ἄχρις οὗ πληρωθῶσιν αἱ
ἑπτὰ ἡμέραι. καὶ συνέβαινε τοῖς ἄρχουσι τρεῖς μὴ ἄρχειν. ἕκαστος δὲ ἄρχων ἐν μιᾷ
ἡμέρᾳ ἐκαλεῖτο ἐπιστάτης. διὰ τί δὲ μίαν μόνην ἦρχεν; ἐπειδὴ αὐτὸς τὰς κλεῖς τῆς ἀκρο-
πόλεως ἐπιστεύετο, καὶ πάντα τὰ χρήματα τῆς πόλεως. ἵν᾽ οὖν μὴ ἐρασθῇ τυραννίδος, διὰ

[1] δωδέκατον [2] Deest πέντε. [3] δωδέκατον [4] ἑπτὰ ὁμοίως

ἀκρίβειαν velis exigere, legendum τριάκοντα καὶ τρίτον, καὶ δωδέκατον. JURIN. Addit Nannius καὶ δωδέκατον τῶν δώδεκα. TAYLOR.

Δώδεκα δὲ τῆς μιᾶς, δώδεκά ἐστι] Lego: δωδέκατον δὲ τῆς μιᾶς, δύω ἐστί. Nam horas certe dies naturalis, hoc est, nox et dies vulgaris, habet viginti quatuor, cujus duodecima pars sunt horæ duæ: quæ singulis mensibus attributæ conficiunt dies triginta, horas decem. Ego causam non video, cur quintum diem a quatuor separarit. WOLF. Editiones Felic. Man. et Paris. habent δωδέκατον, ut Wolfius conjecit, et Lambinus similiter cum eo legit δύο ἐστί. TAYLOR. Ad præcedentium similitudinem legendum puto δωδέκατον δὲ τῶν δώδεκα μία ἐστί. JURIN. Ita Nannius ex Budæo. TAYLOR.

Εἰκοσιεννέα ἥμισυ] Dies viginti novem, et duodecim horas. Nostri temporis Astrologi lunam peragrare dicunt zodiacum diebus viginti octo, et horis aliquot. Id quod ex inspectione Ephemeridum patet: quæ quidem inter se non consentiunt, ob diversam Alphonsi et Copernici rationem. WOLF.

Καὶ τὰς μὲν δύο ἡμέρας] Cum mox dicat, 500. viros imperasse dies 350. lege τὰς μὲν τέσσαρας ἡμέρας [sicuti etiam interpretatus est]. Error e notis numerorum videtur ortus, cum librarius β′ pro δ′ legit, ut supra [v. 2.] ιβ′ pro β′. WOLF. Plane rescribendum καὶ τὰς μὲν τέσσαρας ἡμέρας. Tot enim reliquuntur, demtis ex anno lunari diebus 350. quibus erant Athenæ sub Magistratibus. JURIN. τέσσαρας etiam reponit Bodl. invitis Editionibus. Eadem quoque mente est magnus Scalig. in libro de Emendat. Tempor. Porro autem non iste est error, aut erroris ansa, quam autumavit Wolfius, sed cum scriberetur τὰς μὲν δ′ ἡμέρας, alii δύο integra voce legebant, alii δ′ sive simplex elementum, notam numeri quaternarii. TAYLOR.

Τὸ δωδέκατον] Recte Felicianus τὸ δέκατον, ut docet Arithmetica. WOLF.

Πεντάκις δέκα] Etsi in re nihil interest, malim tamen δεκάκις πέντε, sicut δεκάκις τριάκοντα, non τριακοντάκις δέκα. Sed fortassis de industria mutavit ordinem. IDEM.

Ἀλλ᾽ ἐπειδὴ κ. τ. λ.] Videtur mutilus hic locus: nam quinquageni Senatores videntur distribuendi in quinque decurias: et quinquageni dies in septem hebdomadas. Novies enim septem sunt quadraginta novem. Sed quærendum, si cui vacat, an et veteres mensem in hebdomadas diviserunt: et, an terni illi reliqui altera hebdomade præfuerint. Sed hæc otiosis indaganda relinquamus. WOLF.

Οἱ δέκα κατὰ κλῆρον μιᾶς ἡμέρας τῶν ἑπτὰ] Quid velit scriptor, ex sequentibus intelligo. Cæterum ex ipsis hisce verbis sensum nullum exsculpo. Quidni igitur suppleamus: διεῖλον πάλιν ἑαυτοὺς εἰς ἄλλας πέντε μερίδας, ἀνὰ δέκα. καὶ οἱ δέκα ἦρχον ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ εἷς αὐτῶν κατὰ κλῆρον ἦρχε μιᾶς ἡμέρας. JURIN. Wolfius alibi: ἦρχον οἱ δέκα etc. Pro μιᾶς ἡμέρας Bodl. μίαν ἡμέραν. TAYLOR.

Ἐκαλεῖτο ἐπιστάτης] Livius lib. 3. decad. 1. de Decemviris loquens: "Decimo die jus populo singuli reddebant: eo die penes præfectum juris, fasces 12. erant: collegis novem singuli accensi apparebant." WOLF

τοῦτο μίαν ἡμέραν ἐποίουν αὐτὸν ἄρξαι. ἰστέον δ᾽, ὅτι οἱ μὲν πεντήκοντα ἐκαλοῦντο πρυτά-
νεις, οἱ δὲ δέκα πρόεδροι, ὁ δὲ εἷς ἐπιστάτης.
Μετιτέον δὲ ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ προκειμένου λόγου. ἔθος ἦν τὴν βουλὴν τῶν πεντακο-
σίων λαμβάνουσαν χρήματα [1] παρὰ τοῦ δήμου καινὰς τριήρεις ποιεῖν. νόμος δὲ ἦν, τὴν
591 βουλὴν τὴν δόξασαν τῷ δήμῳ καλῶς βεβουλευκέναι στεφανοῦσθαι.
αὕτη οὖν ἡ βουλὴ, περὶ ἧς ὁ λόγος, λαβοῦσα τὰ χρήματα ἐκ τοῦ [2] δημοσίου, τὰς τριήρεις
οὐκ ἐποίησεν, ἐδόκει δ᾽ εἰς τὰ ἄλλα πάντα καλῶς βεβουλευκέναι. ὁ γοῦν Ἀνδροτίων ὁ ῥή-
τωρ, προστάτης ὢν ταύτης τῆς βουλῆς, ἔγραψε ψήφισμα, στεφανωθῆναι τὴν βουλήν.
τούτου [3] ἐπελάβοντο τοῦ ψηφίσματος, ὡς παρανόμως γραφέντος, Εὐκτήμων καὶ Διό-
δωρος, ἐχθροὶ ὄντες τοῦ Ἀνδροτίωνος. ἔστιν οὖν ἡ στάσις πραγματικὴ ἔγγραφος, ἐπί-
σκεψις μέλλοντος χρόνου, εἰ δεῖ τόδε ποιῆσαι, ἢ εἰ δεῖ τόδε δοῦναι, ἢ μή. καὶ ἐπειδὴ
πρὸς τὴν στάσιν τοῦ λόγου συμβάλλεται [4] ἡμῖν τὸ μαθεῖν τὰς δικαιολογίας, φέρε πρῶτον τὰς
τῶν κατηγόρων ἐξετάσωμεν. Εὐκτήμων οὖν καὶ Διόδωρος ἐπιλαμβάνονται κατὰ τέσσαρας
νόμους τοῦ ψηφίσματος· ὧν πρῶτός ἐστιν, ἀπροβούλευτον ψήφισμα μὴ εἰσιέναι
ἐν τῷ δήμῳ. ἐπειδὴ γὰρ πολὺς ἦν ὁ δῆμος, καὶ πολλάκις παρεκρούετο, μὴ νοῶν εἰ ἔχει
ἐμφωλεύουσαν κακουργίαν, πρῶτον παρεπέμπετο εἰς τὴν βουλὴν τῶν πεντακοσίων· καὶ αὕτη
ἠρεύνα εἰ ἔχει βλάβην τινὰ, ἢ κακουργίαν. καὶ οὕτως εἰσήγετο εἰς τὸν δῆμον. ἔδει οὖν αὐτὸν
πρῶτον εἰσενέγκαι τὸ ψήφισμα εἰς τὴν βουλήν. οὐκ εἰσήνεγκε δὲ, ἐπειδὴ νεωστὶ ἄρξασα
ἦν ἡ βουλὴ, καὶ ἐφοβεῖτο μὴ διαφωνηθῇ. ἕκαστος γὰρ τὸν πρὸ αὐτοῦ θέλει δεῖξαι
κακῶς [5] ἄρξαντα. δεύτερος νόμος, τὴν βουλὴν τὴν ποιήσασαν τὰς τριήρεις
αἰτεῖν τὴν δωρεάν. τρίτος νόμος, τὸν ἡταιρηκότα μὴ πολιτεύεσθαι.
Ἀνδροτίων ἄρα [6] ἐπειδὴ ἡταίρηκεν, οὐκ ὤφειλε πολιτεύεσθαι. τέταρτος νόμος, [7] τὸν ἔτι
ὀφείλοντα τῷ δημοσίῳ μὴ πολιτεύεσθαι. σὺ δὲ, ὦ Ἀνδροτίων, ὀφείλεις, οὐκ
592 ἄρα δεῖ σε πολιτεύεσθαι. εἴπωμεν δὲ καὶ τὰς τοῦ φεύγοντος δικαιολογίας. ὁ τοίνυν Ἀνδρο-
τίων πρὸς τὸν πρῶτον νόμον ἔθει ἀγωνίζεται, λέγει γὰρ, ὅτι ἔθος ἐκράτησεν, ἀπροβούλευτον

[1] ἀπὸ [2] δήμου [3] ἐλάβοντο [4] ὑμῖν [5] πράξαντα [6] ἐπειδὴ] ὃς
[7] τὸν ἐποφείλοντα

Δέκα πρόεδροι] Cf. D'Orville Charit. Aphrod. Lib. V. cap. VI. pag. 466.

Ἀπὸ τοῦ δήμου] [Ita enim Editt.] Forte παρὰ τοῦ δήμου, id est, ut opinor, ἐκ τοῦ δημοσίου, ex ærario. Mox [v. 6.] λαβοῦσα τὰ χρήματα ἐκ τοῦ δήμου. [ut Editi omnes] Forte ἐκ τοῦ δημοσίου. WOLF.

Προστάτης — τῆς βουλῆς] Fuerunt enim alii δημοτικοὶ, alii βουλευτικοὶ ῥήτορες. In Oratorum locum apud nos successerunt Jurisconsulti, qui magistratibus et judicibus adsunt in consilio. IDEM. Reddit Wolfius: *Patronus*: Malim: *e Principibus*. JURIN.

Ἐλάβοντο] Forte ἐπελάβοντο, τουτέστιν ἐγράψαντο παρανόμων τὸ ψήφισμα. WOLF. Ita marg. Benenati. TAYLOR.

Ἐπίσκεψις μέλλοντος χρόνου] Ergo ex judiciali genere et deliberativo mista est hæc oratio. Deliberationis est, utrum sit danda senatui corona? hujus ratio sumitur e judiciali, non esse dandam, quia non omni functus sit officio. WOLF.

Ἐπειδὴ νεωστὶ ἄρξασα ἦν ἡ βουλὴ] Si de priore senatu, *quia recens magistratum deposuerat*: Sin de posteriore, *quia recens magistratum inierat*. Et de *hoc* intelligendum esse arguunt ea, quæ sequuntur. Quasi diceret, ἐπειδὴ νεωστὶ παρέλαβε τὴν ἀρχήν. IDEM. Falli videtur auctor hujus argumenti: nec enim latum est ad populum de corona senatui tribuenda, novo senatu jam suffecto, sed priore auctoritatem adhuc obtinente. Quod patet ex ipsa Oratione, pag. 152. v. 4. οἱ προεδρεύοντες τῆς βουλῆς, καὶ ὁ ταῦτ᾽ ἐπιψηφίζων ἐπιστάτης, ἠρώτων etc. JURIN. Pace viri doctissimi arbitror potius ad *novum* senatum protinus referri de rebus gestis *superioris*. Et credo, id ex vett. monumentis abunde confirmari posse. TAYLOR. Post annum elapsum omnino. v. σχ. ad Timocrat. n. 30. ed. Paris. *In schedis* IDEM.

Κακῶς πράξαντα] Sententia postulat, κακῶς ἄρξαντα. [Ita quoque marg. Benenati.] Vide Isocratis Nicoclem: Ἔτι δὲ οἱ μὲν δυσμενῶς πρὸς ἀλλήλους ἔχουσι, καὶ τὰ λοιπά. WOLF.

Τὴν ποιήσασαν] Legendum videtur τὴν μὴ ποιήσασαν, et μὴ αἰτεῖν, ut in pagina sequente, v. 9. et in ipsa oratione, §. γ′. JURIN.

Ἀνδροτίων ἄρα ἡταίρηκεν] Lego: Ἀνδροτίων ἄρα, ἐπειδὴ ἡταίρηκεν. WOLF. Wolfius, eo modo, quem vides, lectionem Editt. Felic. et Manut. sanavit. Neque infeliciter. Editio Lutetiana: Ἀνδροτίων ἄρα, ὃς ἡταίρηκεν etc. TAYLOR.

Τὸν ἐποφείλοντα] Lego τὸν ἔτι ὀφείλοντα. WOLF. *Qui mulctam nondum solvit.* Immo: *qui pecuniam ærario debitam non solvit.* Tenebatur enim Androtio debito paterno nondum soluto. JURIN.

Ἀπροβούλευτον ψήφισμα] *Decreta sine auctoritate senatus.* Vitiose. Nec enim consuetudo erat, ut decreta qualiacunque sine auctoritate Senatus ad populum ferrentur, sed ut unicum illud decretum de

ψήφισμα εἰσάγεσθαι ἐν τῷ δήμῳ. [1] πρὸς τὸν δεύτερον ἀντινομικῶς, παραφέρει γὰρ καὶ αὐτὸς, ἕτερον νόμον λέγοντα, τὴν βουλὴν ἐὰν δόξῃ καλῶς βεβουλευκέναι ἐν τῷ δήμῳ στεφανοῦσθαι. πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους δύο παραγραφικῶς ἀγωνίζεται, λέγων, ὅτι ἄρτι οὐκ ὤφειλε κρίνεσθαι περὶ τούτων. τινὲς δ' ἐπεχείρησαν τοῦτον τὸν [2] λόγον πραγματικὴν πρὸς ἀντινομίαν· λέγοντες, ὅτι ἰδοὺ καὶ ἐνταῦθα δύο νόμοι μάχονται ἀλλήλοις ἐκ περιστάσεως. ὧν ὁ εἷς παραβέβασται, διὰ τὸ κυρωθῆναι τὸν ἕτερον. ἀλλὰ λέγομεν, ὅτι ἐν τῇ πραγματικῇ τῇ πρὸς ἀντινομίαν οὐδέτερος παραβαίνεται· ἀλλὰ σκοποῦμεν, ποῖον δεῖ παραβαθῆναι. ἐν δὲ τῷ παρόντι λόγῳ, οὐχ [3] οὕτως. ὁ εἷς γὰρ τῶν νόμων παραβέβασται, ὁ λέγων, τὴν βουλὴν τὴν μὴ ποιήσασαν τὰς τριήρεις μὴ αἰτεῖν δωρεάν. τοῦτο δὲ οὐκ ἴδιον πραγματικῆς [4] πρὸς ἀντινομίαν, ἀλλὰ μόνης ἀντινομίας. Ἰστέον δὲ ὅτι, ἡνίκα δύο ὦσι κατήγοροι, ὧν ὁ μὲν [5] εἷς πρεσβύτερος, οὗτος λαμβάνει τὴν πρωτολογίαν, κατὰ τιμήν· ὥσπερ καὶ ἐνταῦθα ὁ Εὐκτήμων ἔλαβε τὴν πρωτολογίαν, ὡς πρεσβύτερος, καὶ εἶπε τὰ προοίμια, καὶ τὴν κατάστασιν, καὶ μέρος τι τῶν ἀγώνων· ὁ δὲ Διόδωρος, ἰδιώτης ὢν, ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ Δημοσθένους τὸν παρόντα λόγον. καὶ ἔστι δευτερολογία, ἔχει δὲ ἃ παρέλιπεν ὁ Εὐκτήμων.

[1] πρὸς δὲ τὸν [2] λόγον εἰς στάσιν ἀνενεγκεῖν πραγματικὴν τὴν πρὸς [3] οὗτος [4] τῆς πρὸς [5] εἷς νεώτερος, ὁ δὲ ἕτερος πρεσβύτερος

corona senatui tribuenda quotannis ad populum ferretur, senatu prius non consulto. Hujus autem consuetudinis, pace Demosthenis, ea vera fuisse causa videtur, quod nihil opus erat senatum consulere, num vellet præmium sibi ipsi tribui. IDEM.

Τινὲς δ' ἐπεχείρησαν κ. τ. λ.] Forte: τινὲς δ' ἐπεχείρησαν *λέγειν*, τοῦτον τὸν λόγον πραγματικὴν *στάσιν ἔχειν* πρὸς ἀντινομίαν. WOLF. Lectioni manifeste vitiosæ succurrit Editio Benenati, τοῦτον τὸν λόγον ἀνενεγκεῖν εἰν πραγματικὴν, ubi legendum εἰς. JURIN.

Ἐκ περιστάσεως] Ea circumstantia est, τὸ μὴ ποιῆσαι τὰς τριήρεις. Ego vero negarem, senatum bene præfuisse, qui triremes non fecisset. sic nulla esset ἀντινομία. et quæ prava consuetudine fiunt, non recte fiunt. Etsi et Demosthenes decretum Ctesiphontis hac ratione defendit. Sed difficile Græcorum Rhetorum disceptare controversias: qui, ut Dialectici, suis se compungunt acuminibus. WOLF.

Διὰ τὸ κυρωθῆναι τὸν ἕτερον] Vertit Wolfius: *propter alterius confirmationem*. Immo: *per lationem alterius*, vel, *quod altera lata fuerit*. JURIN.

Πραγματικῆς πρὸς ἀντινομίαν] Πραγματικῆς *τῆς* πρὸς ἀντινομίαν, Editio Parisina. Plenius eadem in sequentibus, v. 10. ὧν ὁ μὲν εἷς *νεώτερος*, ὁ δὲ *ἕτερος* πρεσβύτερος, οὗτος λαμβάνει κ. τ. λ. TAYLOR.

Ἀπὸ τοῦ Δημοσθένους] Malim *παρά*. Sed Rhetores isti suum quoddam habent dicendi genus, οὐ μάλα Δημοσθένειον, οὐδὲ κατ' Ἰσοκράτην, καὶ Πλάτωνα. WOLF.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΚΑΤΑ

ΑΝΔΡΟΤΙΩΝΟΣ

ΛΟΓΟΣ.

---

593 α΄. ὍΠΕΡ Εὐκτήμων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, παθὼν ὑπ' Ἀνδροτίωνος κακῶς, ἅμα τῇ τε πόλει βοηθεῖν [1] οἴεται δεῖν, καὶ δίκην ὑπὲρ αὑτοῦ λαβεῖν, τοῦτο κἀγὼ πειράσομαι ποιεῖν, ἐὰν ἄρα οἷός τε ὦ. συμβέβηκε δὲ πολλὰ, καὶ δεινὰ, καὶ παρὰ πάντας τοὺς νόμους Εὐκτήμονος ὑβρισμένου, ἐλάττω ταῦτ' εἶναι τῶν ἐμοὶ γεγενημένων δι' Ἀνδροτίωνος πραγμάτων. οὗτος μέν γε εἰς χρήματα, καὶ τὸ παρ' ὑμῶν ἀδίκως ἐκπεσεῖν, ἐπεβουλεύθη· ἐμὲ δὲ οὐδ' ἂν ἐδέξατο τῶν ὄντων ἀνθρώπων οὐδὲ εἷς, εἰ τὰ κατασκευασθέντα ὑπὸ τούτου παρ' ὑμῖν ἐπιστεύθη. αἰτιασάμενος γάρ με, ἃ καὶ λέγειν ἂν ὀκνήσειέ τις, εἰ μὴ τύχοι προσόμοιος ὢν τούτῳ, τὸν πατέρα ὡς ἀπέκτονα ἐγὼ τὸν ἐμαυτοῦ, καὶ κατασκευάσας ἀσεβείας γραφὴν, οὐκ ἐπ' ἐμὲ, ἀλλ' ἐπὶ τὸν θεῖόν μου, γράψας ἀσεβεῖν ἐμοὶ συνιόντα εἰς [2] ταὐτὸ ὡς πεποιηκότι ταῦτα,

[1] ᾤετο [2] ταὐτὸν

α΄. Ὅπερ Εὐκτήμων] Ὅπερ, τοῦτο, belle cohærent. ὅπερ οἴεται δεῖν. τὸ τί; βοηθεῖν ἅμα τῇ τε πόλει. WOLF. ὅπερ est relativum in accusativo, subaudiendo ἐποίησε. AUGER.

Οἴεται] Melius *ᾤετο*. Quo pacto legit optimus Codex Aug. et Reg. ε. itemque Ulpianus, atque etiam uno in loco Hermogenes, sc. de Invent. l. 1. statim ab initio. Alibi autem, nempe περὶ ἐπιμελείας, habet οἴεται. TAYLOR.

Δίκην ὑπὲρ ἑαυτοῦ λαβεῖν δεῖν] *Ab eo sibi allatas injurias persequi.* LANDUS.

Δι' Ἀνδροτίωνος] Ἀντὶ τοῦ, ὑπό. WOLF.

Οὗτος μέν γε] Potius οὗτος μὲν γὰρ cum Lindenb. Ven. Ital. Reg. α. et scholiaste. atque ita conjecerat Wolfius. TAYLOR. Nempe, Euctemon. ἐπεβουλεύθη, *insidiis petitus est.* AUGER.

Παρ' ὑμῶν ἀδίκως ἐκπεσεῖν] Ἀποδοκιμασθῆναι ὑφ' ὑμῶν. Hoc loco non significat *in exilium ejici*. WOLF. *Honore vestro per injuriam dejicere.* Potius: *ex civitate per injuriam expellere.* JURIN.

Συνιόντα] Τὸ συνιέναι hic non significat *conspirare*, sed hoc vult auctor: cæde polluti hominis consuetudine etiam alios pollui; qua de re et in Midiana agitur. WOLF. Recte: atque ita Italus (nam alterum interpretem, medicum illum Placentinum, parum moror) *che egli commetteva impietà, conversando meco, che havea fatte queste cose.* TAYLOR.

εἰς ἀγῶνα κατέστησεν. ὃν εἰ συνέβη τότε ἁλῶναι, τίς ἂν ἀθλιώτερα ἐμοῦ πεπονθὼς ἦν ὑπὸ τούτου; τίς γὰρ ἂν ἢ φίλος, ἢ ξένος εἰς ταὐτό ποτ᾽ ἐλθεῖν ἠθέλησεν ἐμοί; τίς δ᾽ ἂν εἴασε πόλις που παρ᾽ ἑαυτῇ γενέσθαι, τὸν τοιοῦτον ἀσέβημα δοκοῦντα εἰργάσθαι; οὐκ ἔστιν οὐδεμία. ἐγὼ τοίνυν ταῦτα μὲν οὐ παρὰ μικρὸν ἀγωνιζόμενος παρ᾽ ὑμῖν ἀπελυσάμην, ἀλλ᾽ ὥστε τὸ πέμπτον μέρος μὴ [1] λαβεῖν τούτους 594
τῶν ψήφων· [2] τοῦτον δὲ μεθ᾽ ὑμῶν πειράσομαι καὶ νῦν, καὶ τὸν ἄλλον ἅπαντα χρόνον ἀμύνεσθαι.

β΄. Καὶ περὶ μὲν τῶν ἰδίων ἔχων ἔτι πολλὰ λέγειν, ἐάσω· περὶ δ᾽ ὧν οἴσετε τὴν ψῆφον νυνὶ, καὶ περὶ ὧν οὗτος δημοσίᾳ πεπολιτευμένος, οὐκ ὀλίγα ὑμᾶς ἔβλαψεν, ἅ μοι παραλιπεῖν Εὐκτήμων ἐδόκει, βέλτιον δ᾽ ὑμᾶς ἀκοῦσαι, ταῦτα διεξελθεῖν ἐν βραχέσι πειράσομαι. ἐγὼ γὰρ, εἰ μὲν ἑώρων τινὰ ἁπλῆν τούτῳ περὶ ὧν φεύγει πρὸς ὑμᾶς οὖσαν ἀπολογίαν, οὐκ ἂν ἐποιούμην περὶ [3] αὐτῆς μνείαν οὐδεμίαν· νῦν δ᾽ οἶδα σαφῶς, ὅτι οὗτος ἁπλοῦν μὲν οὐδὲ δίκαιον οὐδὲν ἂν εἰπεῖν ἔχοι, ἐξαπατᾷν δ᾽ ὑμᾶς πειράσεται, πλάττων καὶ παράγων πρὸς ἕκαστα τούτων κακούργους λόγους. ἔστι γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τεχνίτης τοῦ λέγειν, καὶ πάντα τὸν βίον [4] ἐσχόλακε ἐν τούτῳ. ὑπὲρ οὖν τοῦ μὴ παρακρουσθέντας ὑμᾶς ἐναντία μὲν τοῖς ὀμωμοσμένοις πεισθῆναι ψηφίσασθαι, ἀφεῖναι δὲ τοῦτον, ὃν ὑμῖν πολλῶν εἵνεκα ἄξιον κολάσαι, προσέχετε τὸν νοῦν οἷς ἐρῶ· ἵνα ἀκούσαντες ἐμοῦ, πρὸς ἕκαστον τῶν ὑπὸ τούτου ῥηθησομένων ἔχητε ὑπολαμβάνειν ἃ δεῖ.

γ΄. Ἔστι γὰρ εἷς μὲν [5] ὃν οἴεται τεχνικῶς ἔχειν αὐτῷ λόγος, περὶ τοῦ ἀπροβουλεύτου. νόμος ἔστι, φησὶν, ἐὰν

[1] μεταλαβεῖν [2] τουτονὶ [3] * αὐτῶν [4] ἐσχόλακεν * ἐνὶ τούτῳ [5] * ὢν

Οὐ παρὰ μικρὸν ἀγωνιζόμενος] Οὐκ ἐγγὺς τοῦ κινδύνου γενόμενος, οἷον, ἴσων γενομένων τῶν ψήφων, ἢ παρὰ τριάκοντα, ὥσπερ Αἰσχίνης, ἀποφυγὼν, ἀλλὰ λαμπρῶς ἀπολυόμενος. Non significat magnopere judicio contendere, sed non paucis suffragiis absolutum esse, causa judicibus ad cognoscendum proposita. Wolf.

Τούτους] Lege τοῦτον, quemadmodum vertit bonus Wolfius. Ita legunt Felic. Man. Paris. Obsop. Bodl. et Ital. Modo etiam τοῦτον δὴ, cum marg. Benenat. Taylor.

β΄. Παράγων — κακούργους λόγους] *Fictis, atque adductis adversus singula hæc callidis rationibus.* Landus. Italus: *bugie e parole astute.* Lambinus conjecit πανούργους. Non inscite. Taylor. *Adducens sermones callidos.* πρὸς ἕκαστα τούτων, *ad singula horum quæ a nobis dicuntur.* Auger.

γ΄. Ἐὰν ἀξίως κ. τ. λ.] Voces τὸν δῆμον in hac lege omittuntur in duobus MStis, Linden. sc. et Ital. qui præterea cum Bodl. et Obsop. exhibent αὐτὴν pro

ἀξίως ἡ βουλὴ δοκῇ βουλεῦσαι δωρεᾶς, διδόναι τὸν δῆμον τὴν δωρεὰν αὐτῇ. ταῦτ᾽ ἐπήρετό, φησιν, ὁ ἐπιστάτης, διεχειροτόνησεν ὁ δῆμος, ἔδοξεν. οὐδὲν δεῖ, φησὶ, προβουλεύματος ἐνταῦθα· κατὰ γὰρ [1] νόμον ἦν τὰ γινόμενα. ἐγὼ [2] δ᾽ αὐτὸ τοὐναντίον οἶμαι — νομίζω δὲ
595 καὶ ὑμῖν συνδόξειν — περὶ τούτων τὰ προβουλεύματα ἐκφέρειν μόνων, περὶ ὧν κελεύουσιν οἱ νόμοι· ἐπεὶ περὶ ὧν γε μὴ κεῖνται νόμοι, οὐδὲ γράφειν τὴν ἀρχὴν προσήκει, οὐδὲ ἓν δήπου. φήσει τοίνυν ἁπάσας τοῦτον τὸν τρόπον εἰληφέναι τὰς βουλὰς, ὅσαι πώποτ᾽ ἔχουσι παρ᾽ ὑμῶν δωρεὰν, καὶ οὐδεμιᾷ γεγενῆσθαι προβούλευμα πώποτε. ἐγὼ δὲ, [3] οἶμαι μὲν οὐχὶ λέγειν αὐτὸν [4] ἀλήθειαν, μᾶλλον δὲ οἶδα σαφῶς· οὐ μὴν ἀλλ᾽ εἰ τοῦτο [5] τοιοῦτο ἔστι ταμάλιστα, ὁ νόμος δὲ λέγει τἀναντία, οὐχ ὅτι πολλάκις ἡμάρτηται δήπου πρότερον, διὰ τοῦτ᾽ ἐπεξαμαρτητέον ἐστὶ καὶ νῦν, ἀλλὰ τοὐναντίον, ἀρκτέον, ὡς ὁ νόμος κελεύει, τὰ τοιαῦτα ποιεῖν ἀναγκάζειν, ἀπὸ σοῦ πρώτου. σὺ δὴ μὴ λέγε ὡς γέγονε τοῦτο πολλάκις, ἀλλ᾽ ὡς οὕτω προσήκει γίγνεσθαι. οὐ γὰρ, εἴ τι πώποτε μὴ κατὰ τοὺς νόμους ἐπράχθη, σὺ δὲ τοῦτ᾽ ἐμιμήσω, διὰ τοῦτ᾽ ἀποφύγοις ἂν δικαίως, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἁλίσκοιο. ὥσπερ γὰρ, εἴ τις ἐκείνων προήλω, σὺ τάδ᾽ οὐκ ἂν ἔγραψας· οὕτως, ἂν σὺ νῦν δίκην δῷς, ἄλλος οὐ γράψει.

δ΄. Περὶ τοίνυν τοῦ νόμου, τοῦ διαῤῥήδην οὐκ ἐῶντος ἐξεῖναι, μὴ ποιησαμένῃ τῇ βουλῇ τὰς τριήρεις, αἰτῆσαι τὴν δωρεὰν, ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι τὴν ἀπολογίαν ἣν ποιήσεται, καὶ θεωρῆσαι τὴν ἀναίδειαν τοῦ τρόπου, δι᾽ ὧν ἐγχειρεῖ λέγειν. ὁ νόμος, φησὶν, οὐκ ἐᾷ τὴν βουλὴν αἰτῆσαι τὴν δωρεὰν, ἐὰν μὴ ποιήσηται τὰς τριήρεις. ὁμολογῶ. δοῦναι [6] δὲ οὐδαμοῦ, φησὶ, κωλύει τὸν δῆμον. ἐγὼ δὲ, εἰ μὲν ἔδωκα αἰτούσῃ, παρὰ τὸν νόμον εἴρηκα· εἰ δὲ μὴ πεποίημαι μνείαν περὶ τῶν νεῶν ἐν

[1] τὸν νόμον [2] δ᾽ αὖ τοὐναντίον οἴομαι [3] οἴομαι [4] ἀληθῆ [5] τοιοῦτόν ἐστι τὰ μάλιστα [6] δέ γε οὐδαμοῦ

αὐτῇ in fine. Verum id præter rem et morem Civitatis, quæ non ita constituebat. Idem.

Ἐγὼ δ᾽ αὐτὸ τοὐναντίον] Rescribe cum Aug. et Bodl. ἐγὼ δ᾽ αὖ τοὐναντίον. Idem.

Ἐκφέρειν] Δεῖν ἐκφέρειν, sicut postea v. 8. sequitur προσήκει. Wolf.

δ΄. Θεωρῆσαι δι᾽ ὧν ἐγχειρεῖ] Διὰ τούτων ἃ ἐγχειρεῖ. Idem.

ὅλῳ τῷ ψηφίσματι, ἀλλ' ἕτερ' ἄττα λέγω, δι' ἃ τὴν Βου-
λὴν στεφανῶ, πῶς παρὰ τὸν νόμον εἴρηκα; ἔστι δὲ πρὸς 596
ταῦτα οὐ χαλεπὸν τὰ δίκαια ὑμῖν ἀντειπεῖν. ὅτι πρῶτον
μὲν οἱ προεδρεύοντες τῆς Βουλῆς καὶ ὁ ταῦτ' ἐπιψηφίζων
ἐπιστάτης ἠρώτων καὶ διαχειροτονίαν ἐδίδοσαν, ὅτῳ δοκεῖ
δωρεᾶς ἀξίως ἡ Βουλὴ βεβουλευκέναι, καὶ ὅτῳ μή. καίτοι,
τούς γε μὴ αἰτοῦντας, μηδὲ ἀξιοῦντας [1]λαβεῖν τὴν ἀρχὴν,
οὐδ' ἐπερωτᾷν προσῆκε. πρὸς τοίνυν τούτοις, ἔστιν ἃ Μει-
δίου κατηγοροῦντος τῆς Βουλῆς, καὶ ἄλλων τινῶν, ἀναπη-
δῶντες οἱ Βουλευταὶ ἐδέοντο, μὴ [2]σφὰς ἀφελέσθαι τὴν δω-
ρεάν. καὶ ταῦτα οὐ παρ' ἐμοῦ δεῖ πυθέσθαι τοὺς δικάζοντας
ὑμᾶς, ἀλλ' αὐτοὶ παρόντες ἴστε τὰ ἐν τῷ δήμῳ γενόμενα.
ὥσθ' ὅταν μὲν μὴ φῇ τὴν Βουλὴν αἰτεῖν, ταῦθ' ὑπολαμβά-
νετε· ὅτι δὲ οὐδὲ τὸν δῆμον ἐᾷ διδόναι μὴ [3]ποιησαμένοις τὰς

[1] λαβεῖν, τὴν ἀρχὴν οὐδ' [2] σφᾶς [3] ποιησαμένῃ

Εἴρηκα] Ψήφισμα sc. et est quasi verbum solenne et legitimum. Quod non animadvertere videtur Interpres. Infra §. ζ'. fin. εἰρηκότα αὐτὸν παράνομα. TAYLOR.

Τὰ δίκαια ὑμῖν ἀντειπεῖν] Ἐστὶν ὑμῖν τοῖς δικασταῖς οὐ χαλεπὸν ἀντειπεῖν τὰ δίκαια πρὸς ταῦτα. WOLF.

Πρῶτον μὲν οἱ προεδρεύοντες τῆς βουλῆς] Verba sunt accusantis rogationem Androtionis, qui quum esset ἐπιστάτης τῆς βουλῆς, tulerat ut curia corona donaretur, ob id quod ipse eam commode consuluisse populo Atheniensi diceret, populusque eam rogationem jussit. Primum, inquit, hujus auctor suasorque ψηφίσματος princeps Senatus præsidesque populum in suffragium miserunt, atque unumquemque suffragio suo censere permiserunt, recte necne curia, eque republica consuluisse videretur, eoque nomine coronam meruisse. Qui si nec petendum id a populo existimabant, nec dignam curiam quæ eo præmio donaretur, de eo utique populum rogare non oportebat ab initio. διαχειροτονίαν ergo διδόναι dicebant, pro eo quod est *populum in suffragia mittere*, hoc est, *rogationem*, vel *rem de qua consulitur, populi suffragiis permittere*. Hoc ψῆφον ἀναδιδόναι Plutarchus in Graccho dixit. Atque huc pertinent, quæ de duplici curia Atheniensium, una Areopagitarum, altera Quingenaria, τῶν πεντακοσίων a Budæo referuntur in Comment. ubi ea requiret diligens Lector, siquidem ad innumera Demosthenis loca apprime faciunt. *Ex edit.* HERVAG.

Ἐπιψηφίζων] *Qui sententias comprobat.* Potius: *Qui plebiscito faciendo præest.* JURIN.

Καίτοι, τούς γε μὴ αἰτοῦντας] *Atqui de iis.* Potius: *Atqui ab iis.* IDEM. Omnino recte. TAYLOR.

Τὴν ἀρχὴν] Legendum τὴν δωρεάν. JURIN. Fortasse hæc sana punctuatione melius ordinabuntur: καίτοι, τούς γε μὴ αἰτούντας, μηδὲ ἀξιοῦντας λαβεῖν, τὴν ἀρχὴν οὐδ' ἐπερωτᾷν προσῆκε. *Qui sibi hunc honorem non vindicant, ii omnino ad populum de ea re referre non debent.* Ita supra §. γ'. περὶ ὧν γε μὴ κεῖνται νόμοι, οὐδὲ γράφειν τὴν ἀρχὴν προσήκει. Locus plane germanus. Eam locutionem memini me pluribus illustrasse ad Lysiam p. 320. ult. Quibus multa habeo quæ adjungere possum. Tu interea vide, annon huc referri possint ista Evangelistæ Ioan. VIII. 25. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· Σὺ τίς εἶ; καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· τὴν ἀρχὴν ὅ, τι καὶ λαλῶ ὑμῖν. *Omnino id, quod vobis prædico.* Non, *id, quod* in initio *dixi vobis.* Vide Cl. Iensii Strictur. ad Jus Rom. p. XII. Præfat. IDEM.

Καὶ ἄλλων τινῶν] Utrum *Midia etiam alios quosdam accusante*, an *aliis etiam una cum Midia senatum accusantibus?* WOLF. *Midia senatum et alios accusante.* LANDUS. Immo: *Midia et aliis quibusdam senatum accusantibus.* JURIN. Recte. Italus Interpres: *quando Media et alcuni altri accusarno di certe cose il senato.* TAYLOR.

ναῦς ὁ νόμος, καὶ τοῦτ' ἐπιδείξω. διὰ ταῦτα γὰρ, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον ὁ νόμος, μὴ ἐξεῖναι
τῇ Βουλῇ μὴ ποιησαμένῃ τὰς τριήρεις αἰτῆσαι
τὴν δωρεὰν, ἵνα μηδὲ πεισθῆναι, μηδ' ἐξαπατηθῆναι
γένοιτ' ἐπὶ τῷ δήμῳ. οὐ γὰρ ᾤετο δεῖν ὁ τιθεὶς τὸν νόμον,
ἐπὶ τῇ τῶν λεγόντων δυνάμει τὸ πρᾶγμα καταστῆσαι,
ἀλλ' ὃ δίκαιον ἦν εὑρεῖν ἅμα καὶ συμφέρον τῷ δήμῳ, νόμῳ
τετάχθαι. τὰς τριήρεις οὐ πεποίησαι; μὴ τοίνυν αἴτει τὴν
δωρεάν. ὅπου δ' αἰτεῖν οὐκ ἐᾷ, πῶς οὐ σφόδρα δοῦναί γε
κωλύει;

έ. Ἄξιον τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κἀκεῖνο ἐξετάσαι·
τί δήποτε, ἂν τἄλλα πάντα ἡ Βουλὴ καλῶς βουλεύσῃ, καὶ
μηδεὶς ἔχῃ μηδὲν ἐγκαλέσαι, τὰς δὲ τριήρεις μὴ ποιήσηται,
597 τὴν δωρεὰν οὐκ ἔξεστιν αἰτῆσαι; εὑρήσετε γὰρ τοῦτο τὸ
ἰσχυρὸν ὑπὲρ τοῦ δήμου κείμενον. [1]οἶμαι γὰρ ἂν μηδένα
ἀντειπεῖν, ὡς οὐχ ὅσα πώποτε τῇ πόλει γέγονεν, ἢ νῦν
ἐστὶν ἀγαθὰ, ἢ θάτερα, — ἵνα μηδὲν εἴπω φλαῦρον —,
ἐκ τῆς τῶν τριηρῶν, τὰ μὲν, κτήσεως, τὰ δ' ἀπουσίας γέ-
γονεν. [2]οἷον πολλὰ μὲν ἄν τις ἔχοι λέγειν καὶ παλαιὰ καὶ
καινά. ἃ δ' οὖν πᾶσι μάλιστ' ἀκοῦσαι γνώριμα· τοῦτο μὲν εἰ
βούλεσθε, οἱ τὰ προπύλαια καὶ τὸν παρθενῶνα οἰκοδομή-
σαντες ἐκεῖνοι, καὶ τἄλλα πάντα ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἱερὰ
κοσμήσαντες, ἐφ' οἷς φιλοτιμούμεθα πάντες εἰκότως· ἴστε
[3]γὰρ δήπου τοῦτο ἀκοῇ, ὅτι τὴν πόλιν ἐκλιπόντες καὶ κα-

[1] οἶμαι [2] οἷον· (πολλὰ μὲν * γὰρ ἂν - - - γνώριμα, * ταῦτα μόνα ἐρῶ, εἰ βούλεσθε·) [3] [γὰρ]

Μηδ' ἐξαπατηθῆναι] Ἵνα οὐδὲ δύναιτο ἐξαπατηθῆναι ὁ δῆμος. WOLF. Legendum videtur μηδ' ἐξαπατηθῆναι γένοιτ' ἐπὶ τούτῳ τῷ δήμῳ. *Ne hac in re populo fucus fiat.* JURIN.

Μὴ γένοιτ' ἐπὶ τῷ δήμῳ] *In populi potestate non fieret.* AUGER.

Ἀλλ' ὃ δίκαιον ἦν εὑρεῖν κ. τ. λ.] Εὑρεῖν, S. τὴν βουλὴν, ἀντὶ τοῦ, οὗ τυχεῖν. Etsi verbum hoc inculcatum videtur, cum vel sine eo sententia bene constet. Landus: *Sed id, quod æquum est inveniri, et quod populo utile fuerit, lege constitui.* WOLF. Reddit Wolfius: *Sed quod tribui et justum, et populo utile esset*: Potius: *sed quod excogitari posset et justum, et populo utile.* JURIN.

έ. Εὑρήσετε γὰρ τοῦτο τὸ ἰσχυρὸν] Lege, addito articulo [nam in Editorum aliquibus deerat]. Landus: *Reperietis enim, hoc ipsum esse validum, et in quo omne Reip. robur consistit, quod pro populo constitutum est.* WOLF. Articulum restituerant Obsop. et alii. τοῦτο ἰσχυρὸν, τοῦτο ἰσχυρῶς, aut τοῦτο τὸ ἰσχυρὸν, Bodl. TAYLOR.

Οἷον] Lego οἷα. WOLF.

Τοῦτο μὲν εἰ βούλεσθε] Sequitur v. 5. p. seq. ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν παλαιά. Tale est et Isocratis illud in Evagora, τοῦτο μὲν γὰρ Αἰακός. Postea sequitur non aliud τοῦτο δὲ, sed τούτου δὲ παῖδες ἦσαν. Est hiulca oratio, et ἀνανταπόδοτον, habens longam parenthesin — ἴστε γὰρ δήπου τοῦτ' ἀκοῇ, ὅτι — intertextum. IDEM. Lego: ταῦτα μὲν, εἰ βούλεσθε, ἐρῶ. JURIN.

τακλεισθέντες εἰς Σαλαμῖνα, ἐκ τοῦ τριήρεις ἔχειν, πάντα μὲν τὰ σφέτερα αὐτῶν καὶ τὴν πόλιν, τῇ ναυμαχίᾳ νικήσαντες, ἔσωσαν, πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων ἀγαθῶν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι κατέστησαν αἴτιοι· ὧν οὐδ᾽ ὁ χρόνος τὴν μνήμην ἀφελέσθαι δύναται. εἶεν. ἀλλ᾽ ἐκεῖνα μὲν ἀρχαῖα καὶ παλαιά· ἀλλ᾽ ἃ πάντες ἑωράκατε, ἴσθ᾽ ὅτι πρώην Εὐβοεῦσιν ἡμερῶν τριῶν ἐβοηθήσατε, καὶ Θηβαίους ὑποσπόνδους ἀπεπέμψατε. ἆρ᾽ οὖν ταῦτ᾽ ἐπράξατ᾽ ἂν οὕτως ὀξέως, εἰ μὴ ναῦς εἴχετε καινὰς ἐν αἷς ἐβοηθήσατε; ἀλλ᾽ οὐκ ἂν ἠδύνασθε. [1] ἀλλὰ πολλὰ ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν, ἃ τῇ πόλει γέγονεν, ἐκ τοῦ ταύτας κατεσκευάσθαι καλῶς, ἀγαθά. εἶεν. ἐκ δὲ τοῦ κακῶς, πόσα δεινά; τὰ μὲν πολλὰ ἐάσω· ἀλλ᾽ ἐπὶ τοῦ Δεκελεικοῦ πολέμου — τῶν γὰρ ἀρχαίων ἓν, ὃ πάντες ἐμοῦ μᾶλλον ἐπίστασθε, ὑπομνήσω — πολλῶν τε καὶ δεινῶν ἀτυχημάτων συμβάντων τῇ πόλει, οὐ πρότερον τῷ πολέμῳ παρέστησαν, πρὶν ἢ τὸ ναυτικὸν αὐτῶν ἀπώλε- 598
το. καὶ τί δεῖ τὰ παλαιὰ λέγειν; τὸν τελευταῖον γὰρ ἴστε

[1] ἄλλα

Ὑποσπόνδους ἀπεπέμψατε] *Thebanos fœdere conjunctos liberastis.* Landus. Sententia auctoris est, Athenienses datis induciis, et certis conditionibus propositis, abeundi potestatem dedisse. Sic dicunt: τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀνελέσθαι, *tollere ad sepulturam cadavera, induciis ab hoste et ea facultate impetrata.* Wolf.

Οὐ πρότερον τῷ πολέμῳ παρέστησαν] *Non prius bello affuerunt, quam classis vestra interiit.* Landus. τὸ παρέστησαν est ἀόρ. β. αὐτοπαθητικὸς, ἀντὶ τοῦ, παρεστάθησαν, ἢ ἐκδοῦναι ἑαυτοὺς ἠναγκάσθησαν. Wolf. Num legendum τοῦ πολέμου ἀφέστασαν? Jurin. Fortasse valebit lectio hujus loci recepta. Thucyd. I. 98. Ναξίοις ἀποστᾶσι ἐπολέμησαν, καὶ πολιορκίᾳ παρεστήσαντο. σχ. παρεστήσαντο] ἐδούλωσαν. Id. I. 124. καὶ τὴν καθεστηκυῖαν ἐν τῇ Ἑλλάδι πόλιν τύραννον — παραστησώμεθα ἐπελθόντες. σχ. δουλωσώμεθα. Ad quam normam etiam restituerem cum MStis libris locum istum ejusdem scriptoris, I. 114. Ἀθηναῖοι πάλιν εἰς Εὔβοιαν διαβάντες, Περικλέους στρατηγοῦντος, κατεστρέψαντο πᾶσαν, καὶ τὴν μὲν ἄλλην ὁμολογίᾳ παρεστήσαντο, (non ut vulgo κατεστήσαντο) Ἑστιαίας δ᾽ ἐξοικίσαντες, αὐτοὶ τὴν γῆν ἔσχον. Eodem plane modo, quo scripsit Auctor incertus apud Suidam, v. Παρίστημι. Ὧν τὰ μὲν βίᾳ ᾕρει, τὰ δὲ ὁμολογίᾳ παρίστατο: itemque Arrianus ab eodem Suida adductus in Παρίστασθαι. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος προσέταξε τὰ κατὰ τὴν ὁδὸν χωρία ἢ βίᾳ ἐξαιρεῖν, ἢ ὁμολογίᾳ παρίστασθαι. Addam, et restituam, hanc occasionem nactus, Moschopuli Lexicon Atticum: Παρέστη, ἀντὶ τοῦ, ἐβόησε (Cod. Baroc. 159. ἐβοήθησε, quod verum) καὶ ἀντὶ τοῦ, πλησίον ἔστη. παρεστήσατο δὲ φρούριον, ἀντὶ τοῦ, ἐνίκησεν, ἐτροπώσατο. Vetus Scholiastes Luciani Icaromenip. hunc sensum agnoscit, tametsi ab eo loco, cujus gratia hæc scripsit, alienum. Παρίστασαι, καταδουλοῖς· ὅθεν παραστησάμενος, παραλαβὼν, ἑλὼν, καταστρεψάμενος. Verum ad Demosthenem revertor. ut ille τῷ πολέμῳ παρέστησαν, ita Herodotus omnino gemina locutione III. 13. Αἰγύπτιοι μὲν κατὰ τοῦτο πολιορκεύμενοι, χρόνῳ παρέστησαν. Cum hæc a nobis satis complanata sit, et vindicata locutio, quid faciemus cum Etym. M. qui omni dubio procul ad hunc ipsissimum Demosthenis locum alludit? Παρέστησαν. Δημοσθένης. ἐνίκησαν. ἐπειδὴ οἱ ἡττώμενοι παρίστανται τοῖς νενικηκόσιν, ὡς δοῦλοι δεσπόταις. Credo scripsisse ἐνικήθησαν. Modo v. pen. pro αὐτῶν Ven. habet αὐτῆς. τὸ ναυτικὸν αὐτῆς ἀπώλετο. Taylor. Quid hic significet παρέστησαν non liquet. Ego intelligo, *domiti sunt, subacti sunt.* Auger.

τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους πόλεμον, ὅτε μὲν ναῦς οὐκ ἐδοκεῖτε ἀποστεῖλαι δυνήσεσθαι, πῶς διέκειτο ἡ πόλις; ἴστε ὀρόβους ὄντας ὠνίους. ἐπειδὴ δ᾽ ἀπεστείλατε, εἰρήνης ἐτύχετε ὁποίας τινὸς [1] ἐβούλεσθε. ὥστε δικαίως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τηλικαύτην ἐχουσῶν ῥοπὴν ἐφ᾽ ἑκάτερα τῶν τριηρῶν, ὅρον τοῦτον τεθείκατε τῇ βουλῇ, πότερ᾽ αὐτὴν δεῖ λαβεῖν τὴν δωρεὰν, ἢ οὔ. εἰ γὰρ πάντα τἄλλα [2] διῴκησε καλῶς, δι᾽ ὧν δὲ [3] τότ᾽ ἐξαρχῆς ταῦτ᾽ ἐκτησάμεθα, καὶ νῦν σώζομεν, [4] ταῦτα μὴ ποιήσαιτο, — τὰς τριήρεις λέγω —, οὐδὲν ἐκείνων ὄφελος. τὴν γὰρ τῶν ὅλων σωτηρίαν πρῶτον ὑπάρχειν δεῖ παρεσκευασμένην τῷ δήμῳ. οὗτος τοίνυν εἰς τοῦτο ἐλήλυθε τοῦ νομίζειν αὑτῷ καὶ λέγειν καὶ γράφειν ἐξεῖναι πᾶν ὅ, τι ἂν βούληται, ὥστε βεβουλευκυίας μὲν τἄλλα ὃν τρόπον ὑμεῖς ἀκούετε τῆς βουλῆς, οὐ πεποιημένης δὲ τὰς τριήρεις, γέγραφε δοῦναι τὴν δωρεάν. καὶ ταῦτα μὲν ὡς οὐ παρὰ τὸν νόμον ἐστὶν, οὔτ᾽ ἂν αὐτὸς ἔχοι λέγειν, οὔθ᾽ ὑμεῖς πεισθείητε ἄν.

ς΄. Ἀκούω δ᾽ αὐτὸν τοιοῦτον ἐρεῖν τινὰ ἐν ὑμῖν λόγον, ὡς οὐχ ἡ βουλὴ γέγονεν αἰτία τοῦ μὴ πεποιῆσθαι τὰς ναῦς, ἀλλ᾽ ὁ τῶν τριηροποιῶν ταμίας, [5] ὃς ἀποδρὰς ᾤχετο, ἔχων πέντε ἡμιτάλαντα, καὶ τὸ πρᾶγμα ἀτύχημα συμβέβηκεν. ἐγὼ δὲ πρῶτον μὲν αὐτὸ τοῦτο θαυμάζω, εἰ στεφανοῦν ἐπὶ τοῖς ἠτυχημένοις ἠξίου τὴν βουλήν· τῶν κατορθουμένων γὰρ

[1] ἠβούλεσθε [2] διοικήσεις [3] * τότε τ᾽ ἐξαρχῆς [4] ταύτας [5] [ὃς]

Ἴστε ὀρόβους ὄντας ὠνίους] Subandi ἀντὶ τοῦ σίτου. Ὄροβον interpretantur *ervum.* Virgilius:

Eheu! quam pingui macer est mihi taurus in ervo. Wolf.

Ὅρον τοῦτον] Τοῦτον ὅρον Codd. nonnulli: at Venetus τοῦτον νόμον. Taylor.

Διῴκησε] Variant MSti et Editi. διοίκησε, διοικήσει, et διοικῆσαι. Unde suspicor, lectum olim fuisse, ut fortasse debet, διοικήσεις. Idem.

Εἰς τοῦτο ἐλήλυθε τοῦ νομίζειν] Εἰς τοῦτο τοῦ νομίζειν. Quasi dicas εἰς τοῦτ᾽ οἰήσεως ἦλθεν. Rarus hic loquendi modus observetur. Nam τὸ ἐλθεῖν εἰς τοῦτο genitivis fere jungitur, ut εἰς τοῦτο μανίας, τόλμης, ἀναισχυντίας. Wolf.

ς΄. Ἔχων πέντε ἡμιτάλαντα] Τέσσαρα τάλαντα καὶ ἥμισυ. Sic κατὰ Θεοκρίνου, pag. 1333. 11. ed. Reisk. τρί᾽ ἡμιμναῖα, τουτέστι δύο μνᾶς καὶ ἡμίσειαν. Landus: *abstulit quinque talenta et dimidium, ex quo res habuit infortunium.* Idem. Ferrus item, Interpres Italicus, una cum Wolfio sentiens: *con quattro talenti e mezzi.* Atque hos decepit forte Ulpianus, qui πέντε ἡμιτάλαντα interpretatur, quo pacto interpretari debuit πέμπτον ἡμιτάλαντον. Quod longe aliud est. Facessat ergo Wolfius cum *quatuor talentis et dimidio,* Landus item, cum *quinque talentis et dimidio.* Intelligi enim debent solummodo *duo talenta cum dimidio,* si vera sint ea, quæ dixi ad Marm. Sandv. p. 32. sunt autem verissima. Adde his, quæ dixit Casaubonus ὁ μέγας ad Theophrast. Charact. cap. 6. ubi Wolfium increpat. Taylor. Cf. quoque V. C. Io. Schweighaeuser. Annotat. ad Herod. Lib. I. cap. 50.

Καὶ τὸ πρᾶγμα ἀτύχημα συμβέβηκεν] Ἀτυχήματι, κατ᾽ ἀτύχημα. Wolf.

ἔγωγε ἡγούμην ἔργων τὰς τοιαύτας ὡρίσθαι τιμάς· ἔπειτα
κἀκεῖνο ἔτι βούλομαι φράσαι πρὸς ὑμᾶς. οὔ φημι δίκαιον
εἶναι περὶ ἀμφοῖν λέγειν, ὡς οὐ παρὰ τὸν νόμον ἡ δωρεὰ 599
δέδοται, καὶ ὡς οὐ διὰ τὴν βουλὴν οὐκ εἰσὶν αἱ τριήρεις.
εἰ μὲν γὰρ διδόναι καὶ μὴ ποιησαμένῃ προσήκει, τί τοῦ-
το δεῖ λέγειν, δι' ὅντινα δήποτε οὐ πεποίηνται; εἰ δ' οὐκ
ἔξεστι, τί μᾶλλον, ἂν διὰ τὸν δεῖνα, ἢ τὸν δεῖνα ἐπιδείξῃ
μὴ πεποιημένας, ἐκείνῃ προσῆκε λαβεῖν; χωρὶς δὲ τούτων,
ἔμοιγε δοκοῦσιν αἵρεσιν ὑμῖν οἱ τοιοῦτοι λόγοι διδόναι, πότερα
οἴεσθε προφάσεις καὶ λόγους δεῖν ἀκούειν τῶν ἀδικούντων
ὑμᾶς, ἢ ναῦς κεκτῆσθαι. εἰ μὲν γὰρ τούτου ταῦτ' ἀπο-
δέξεσθε, ἔσται δῆλον ἁπάσαις ταῖς βουλαῖς, ὅτι δεῖ πρό-
φασιν πιθανὴν ἐξευρεῖν πρὸς ὑμᾶς, οὐχὶ [1] τριήρεις ποιήσα-
σθαι· ἐκ δὲ τούτου τὰ μὲν χρήματα ἀναλωθήσεται, ναῦς δὲ
οὐχ ἕξετε ὑμεῖς· ἐὰν δὲ, ὡς ὁ νόμος λέγει, καὶ δεῖ τοὺς ὀμω-
μοκότας, πικρῶς καὶ ἁπλῶς τὰς μὲν προφάσεις ἀνέλητε,
φανῆτε δὲ ἀφῃρημένοι τὴν δωρεὰν, ὅτι τὰς ναῦς οὐ πεποίην-
ται, πάντες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πεποιημένας ὑμῖν παρα-
δώσουσι τὰς τριήρεις, πάντα τἄλλα παρ' ὑμῖν ἑωρακότες
ἀσθενέστερα τοῦ νόμου γεγενημένα. ὅτι τοίνυν οὐδ' αἴτιος
ἄλλος ἐστὶν οὐδεὶς ἀνθρώπων τοῦ μὴ πεποιῆσθαι τὰς ναῦς,
καὶ τοῦτο σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω. ἀνελοῦσα γὰρ ἡ βουλὴ
τὸν [2] νόμον, τοῦτον ἐχειροτόνησεν αὑτῇ.

[1] τριήρεις καινὰς ποιήσασθαι [2] νόμον τοῦτον, ἐχειροτόνησεν αὐτὴν

Ἔπειτα κἀκεῖνο] Melius Aug. ἔπειτα δὲ κἀκεῖνο. TAYLOR.

Ὡς οὐ παρὰ τὸν νόμον] Sententia est, non constare has propositiones: *Senatui etiam non factis triremibus dandæ sunt coronæ*: et: *Quo minus Senatus triremes fecerit, alius in causa fuit.* Nam translatione culpæ nihil est opus, si nihil est peccatum. Varia lectio annotata inepta prorsus est, et ænigmatis instar. WOLF. Varietas lectionis est in MSS. Ald. Felic. et Manut. ὡς παρὰ τὸν νόμον, quemadmodum etiam et superius, §. ἑ. fin. ὡς μὲν παρὰ τὸν νόμον ἐστὶν, exclusa negatione. Ubi optimus Augustanus ὡς μὲν οὐ. TAYLOR.

Καὶ ὡς οὐ διὰ τὴν βουλὴν] *Et quod per senatum non sint triremes.* LANDUS. Sententia auctoris est, per Senatum non stetisse, quo minus fierent triremes: quod paulo ante dixit, p. 155. v. 17. ὡς οὐχ ἡ βουλὴ γέγονεν αἰτία τοῦ μὴ πεποιῆσθαι τὰς ναῦς. WOLF.

Εἰ δ' οὐκ ἔξεστι] Codd. Ven. et Reg. ε. εἰ δ' οὐκ ἔξεστιν αἰτεῖν. Modo v. 8. fortasse προσήκει λαβεῖν, non προσῆκε. TAYLOR.

Ἀνελοῦσα κ. τ. λ.] Τὸν νόμον, τὸν περὶ τῶν τριηρῶν. τοῦτον, τὸν Ἀνδροτίωνα. WOLF.

Τοῦτον ἐχειροτόνησεν αὑτῇ] Malim αὐτή. Vertit autem Wolfius: *istum sibi patronum creavit.* Rectius: *istum ipse elegit*, non patronum, sed quæstorem fabrorum navalium. Sensus argumenti est: ex lege quæstorem fabrorum navalium a populo eligi oportebat: hic autem senatus lege spreta istum ipse quæstorem creaverat, ideoque quicquid ille deliquisset, id senatum luere oportebat. JURIN. Variant Codd. αὐτὴν Ven. Aug. αὐτὴ Ital. quemadmodum Vir

ζ. Ἔτι τοίνυν ἐπιχειρεῖ λέγειν περὶ τοῦ τῆς ἑταιρήσεως
νόμου, ὡς ὑβρίζομεν ἡμεῖς, καὶ βλασφημίας οὐχὶ προση-
κούσας κατ' αὐτοῦ ποιούμεθα· καὶ φησὶ δεῖν ἡμᾶς, εἴπερ
ἐπιστεύομεν εἶναι ταῦτα ἀληθῆ, πρὸς τοὺς θεσμοθέτας
ἀπαντᾶν, ἵν' ἐκεῖ περὶ χιλίων ἐκινδυνεύομεν, εἰ καταψευδό-
μενοι ταῦτ' ἐφαινόμεθα· νῦν δὲ φενακίζειν [1] φησὶν, αἰτίας
600 καὶ λοιδορίας κενὰς ποιουμένους, καὶ ἐνοχλεῖν οὐ [2] δικασταῖς
οὖσιν ὑμῖν. ἐγὼ δ' [3] οἶμαι δεῖν ὑμᾶς πρῶτον μὲν ἐκεῖνο λο-
γίζεσθαι παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, ὅτι πάμπολυ λοιδορία τε καὶ
αἰτία κεχωρισμένον ἐστὶν ἐλέγχου. αἰτία μὲν γάρ ἐστιν,
ὅταν τις ψιλῷ χρησάμενος λόγῳ μὴ παράσχηται πίστιν
ὧν λέγει· ἔλεγχος δὲ, ὅταν οἷς ἂν εἴπῃ τις, καὶ τἀληθὲς
ὁμοῦ δείξῃ. ἔστι τοίνυν ἀνάγκη τοὺς ἐλέγχοντας ἢ τεκμή-
ρια δεικνύναι, δι' ὧν ἐμφανιοῦσι τὸ πιστὸν ὑμῖν, ἢ τὰ εἰκό-
τα φράζειν, ἢ μάρτυρας παρέχεσθαι. οὐ γὰρ οἷόν τ' ἐνίων
αὐτόπτας ὑμᾶς [4] ἔστι καταστῆσαι, ἀλλ' ὅταν τις ἐπιδει-

[1] [φησὶν,] [2] δικασταῖς τούτων οὖσιν, [3] οἴομαι [4] ἐστὶ

doctissimus conjecit. Ut autem meam de hac re sententiam exponam, videtur in hoc loco deficere Oratio, defecisse enim olim vidi, et causas istius suspicionis interposui. Certissimum est, ad voces istas, ὅτι τοίνυν οὐδ' αἴτιος, et quæ sequuntur, novam periodum esse instituendam. Suscepit enim novum argumentum elaborandum, καὶ τοῦτο σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω. Et tamen *tota* illa σαφὴς ἐπίδειξις verbis his obscurissimis continetur: ἀνελοῦσα γὰρ ἡ βουλὴ τὸν νόμον, τοῦτον ἐχειροτόνησεν αὑτῇ. Nam immediate sequitur res nova et alienissima: Ἔτι τοίνυν ἐπιχειρεῖ λέγειν περὶ τοῦ τῆς ἑταιρήσεως νόμου. Locum igitur ita ordina:

§. Ὅτι τοίνυν οὐδ' αἴτιος ἄλλος ἐστὶν οὐδεὶς ἀνθρώπων τοῦ μὴ πεποιῆσθαι τὰς ναῦς, καὶ τοῦτο σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω. ἀνελοῦσα γὰρ ἡ βουλὴ τὸν νόμον, τοῦτον ἐχειροτόνησεν αὑτῇ * * * * *

§. Ἔτι τοίνυν ἐπιχειρεῖ λέγειν κ. τ. λ. Et in hac causa, quanquam lexica compilare sit infimi subsellii, omnino necesse esse video, ut lector parata habeat, quæ de hoc deploratissimo loco olim annotaverat Harpocratio. Ita enim ille: Ἀνελοῦσα γὰρ τὸν νόμον τοῦτον ἐχειροτόνησεν αὑτῇ· Δημοσθένης ἐν τῷ κατ' Ἀνδροτίωνός φησιν. ἀσαφῶς δ' αὐτοῦ ἔχοντος καὶ ἐλλειπῶς, ἄλλοι ἄλλως ἐξηγοῦνται. Ἐν δὲ τοῖς Ἀττικοῖς διττὴ ἦν ἡ γραφή· ἡ μὲν οὕτως· ἀνελοῦσα γὰρ τὸν νόμον τοῦτον, ἐχειροτόνησεν αὐτήν· ἀντὶ τοῦ παραβᾶσα γὰρ τοῦτον τὸν νόμον, διαχειροτονίαν περὶ αὐτῆς ἔδωκεν, εἰ χρὴ στεφανοῦν αὐτήν. ἡ δ' ἄλλη· ἀνελοῦσα γὰρ τὸν νόμον τοῦτον, ἐχειροτόνησε λαβοῦσα ἐκεῖνον αὑτῇ. Ad eandem mentem, disparibus licet verbis, de duplici hac apud Demosthenem scriptura, αὑτῇ sc. [vel αὐτῇ] in dandi casu, et αὐτὴν in accusativo, disputat Suidas, v. Ἀνελεῖν. De alia varietate lectionis in hoc loco consule Scholiasten Ulpianum. TAYLOR. Pro τοῦτον f. leg. τὸν ταμίαν, et αὐτὴ pro αὑτῇ, ut sensus inde aliquis eruatur. Vel addendo aliquid, τὸν νόμον, διὰ τοῦτον ἐχειρότονησεν αὑτῇ τὸν στέφανον vel τὴν δωρεάν. Vide interpretationem meam Gallicam. AUGER.

ζ. Ἐκινδυνεύομεν] Legendum κινδυνεύσομεν. JURIN.

Οὐ δικασταῖς τοῖς οὖσιν ὑμῖν] Rectius id, quod annotatum est, οὐ δικασταῖς τούτων οὖσιν ὑμῖν. WOLF. Istud τούτων, quod recte comprobat Wolfius, est ex MSS. Ald. Ven. Lindenbr. Aug. Ital. τοῖς οὖσιν præferebant nonnullæ Editiones. TAYLOR.

Ἢ τὰ εἰκότα φράζειν] *Aut conjecturas afferre.* Rectius: *aut verisimilia afferre.* Conjecturæ enim non sunt semper verisimiles. JURIN.

κνύῃ τι τούτων, ἱκανὸν [1]νομίζητε ἔλεγχον ἔχειν ὑμεῖς εἰκότως τῆς ἀληθείας ἑκάστοτε. ἡμεῖς τοίνυν οὐκ ἐκ λόγων εἰκότων, [2]οὐδὲ τεκμηρίων, ἀλλὰ παρ᾽ οὗ μάλιστα δίκην ἐστὶ [3]λαβεῖν, τούτῳ ταῦτ᾽ ἐπιδείκνυμεν, ἄνδρα παρεσχηκότα γραμματεῖον, ἐν ᾧ τὰ τούτῳ βεβιωμένα ἔνεστιν· ὃς αὑτὸν ὑπεύθυνον ποιήσας μαρτυρεῖ ταῦτα. ὥςθ᾽ ὅταν μὲν λοιδορίαν ταῦτα καὶ αἰτίαν εἶναι φῇ, ὑπολαμβάνετε, ὡς ταῦτα μέν ἐστιν ἔλεγχος, ἃ δ᾽ οὗτος ποιεῖ, ταῦτα [4]λοιδορία καὶ αἰτία· ὅταν δ᾽, ὅτι πρὸς τοὺς θεσμοθέτας προσῆκεν ἐπαγγέλλειν [5]ἡμῖν, ἐκεῖνο ὑπολαμβάνετε, ὅτι καὶ τοῦτο ποιήσομεν, καὶ νῦν προσηκόντως περὶ τοῦ νόμου λέγομεν. εἰ μὲν γὰρ ἄλλον τινὰ ἀγῶνα ἀγωνιζομένου σου ταῦτα κατηγοροῦμεν, δικαίως ἂν ἠγανάκτεις· εἰ δ᾽ ὁ μὲν νῦν ἐνεστηκὼς ἀγών ἐστι παρανόμων, οἱ νόμοι δ᾽ οὐκ ἐῶσι λέγειν οὐδὲ τὰ ἔννομα τοὺς οὕτω βεβιωκότας, ἡμεῖς δ᾽ ἐπιδείκνυμεν οὐ μόνον εἰρηκότα 601
αὐτὸν παράνομα, ἀλλὰ καὶ βεβιωκότα παρανόμως, πῶς οὐχὶ προσήκει λέγειν περὶ τούτου τοῦ νόμου, δι᾽ οὗ ταῦτα ἐλέγχεται;

η΄. Καὶ μὴν κἀκεῖνό γε δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς, ὅτι τοὺς νόμους ὁ τιθεὶς [6]τούτους Σόλων, καὶ τῶν ἄλλων τοὺς πολλοὺς, οὐδὲν ὅμοιος ὢν τούτῳ νομοθέτης, οὐχ ἑνὶ δέδωκε τρόπῳ περὶ τῶν ἀδικημάτων [7]ἑκάστου λαβεῖν δίκην τοῖς βουλομένοις παρὰ τῶν ἀδικούντων, ἀλλὰ πολλαχῶς. ᾔδει γὰρ, οἶμαι, τοῦθ᾽, ὅτι τοὺς ἐν τῇ πόλει γενέσθαι πάντας [8]ὁμοίως ἢ δεινοὺς, ἢ θρασεῖς, ἢ μετρίους, οὐκ ἂν εἴη. εἰ μὲν οὖν ὡς τοῖς μετρίοις δίκην [9]ἐξαρκέσειε λαβεῖν, οὕτω τοὺς νόμους θήσει, μετὰ ἀδείας ἔσεσθαι πολλοὺς πονηροὺς ἡγεῖτο· εἰ δ᾽ ὡς τοῖς θρασέσι καὶ δυνατοῖς λέγειν, τοὺς ἰδιώτας οὐ δυνή-

[1] νομίζετε [2] οὐδ᾽ ἐκ τεκμηρίων * ταῦτ᾽ ἐπιδείκνυμεν, ἀλλὰ [3] λαβεῖν τούτῳ, ἄνδρα [4] λοιδορία τε καὶ [5] ἡμῖν ἐπαγγέλλειν [6] τούτους ὁ τιθεὶς [7] ἑκάστων [8] ὁμοίους [9] ἐξαρκέσει

Νομίζητε] Wolfius interpretatur lectionem, quæ videtur esse omnium Codd. νομίζετε. Est ergo vulgata fortasse Typothetarum error. TAYLOR. Plane legendum νομίζετε. JURIN.

Τούτῳ κ. τ. λ.] Fortius videtur et clarius, si legas τούτῳ ταῦτ᾽ ἐπιδείκνυμεν. ἐπιδείκνυμεν ἄνδρα etc. IDEM.

Ἄνδρα παρεσχηκότα] Ἄνδρας παρεσχηκότες Bodl. Quod parum intelligo. ἄνδρα παρέχοντες; ἔχοντα γραμματεῖον. Lambinus. Certe illa superiora sic legenda sunt: παρ᾽ οὗ μάλιστα πίστιν ἐστὶ λαβεῖν. TAYLOR.

Ταῦτα] Nempe, *ea quæ proferimus*. AUGER.

Ἐπαγγέλλειν] Mavult Lambinus ἀπαγγέλλειν. Qui vel a Scholiaste refutari potuit. Vid. §. ή. fin. et Harpocrationem in voce. TAYLOR.

Παρανόμων] Vide ad Midianam §. γ΄. IDEM.

σεσθαι τὸν αὐτὸν τούτοις τρόπον λαμβάνειν δίκην. δεῖν δ᾽ ᾤετο μηδένα ἀποστερεῖσθαι τοῦ δίκης τυχεῖν, ὡς ἕκαστος δύναται. πῶς οὖν ἔσται τοῦτο; ἐὰν πολλὰς ὁδοὺς δῷ διὰ τῶν νόμων ἐπὶ τοὺς [1]ἠδικηκότας. οἷον τῆς κλοπῆς, ἔῤῥωσαι καὶ σαυτῷ πιστεύεις; ἄπαγε. ἐν χιλίαις δὲ ὁ κίνδυνος. ἀσθενέστερος εἶ; τοῖς ἄρχουσιν ἐφηγοῦ. τοῦτο ποιήσουσιν ἐκεῖνοι. φοβῇ καὶ τοῦτο; γράφου. καταμέμφῃ σεαυτὸν, καὶ πένης ὢν οὐκ ἂν ἔχοις χιλίας ἐκτίσαι; δικάζου κλοπῆς πρὸς διαιτητὴν, καὶ οὐ κινδυνεύσεις. οὐδέτερον βούλει τούτων; γράφου. κατοκνεῖς καὶ τοῦτο; ἐφηγοῦ. τούτων οὐδέν ἐστι τὸ αὐτό. τῆς ἀσεβείας κατὰ [2]ταῦτα ἐστὶν, ἀπάγειν, γράφεσθαι, δικάζεσθαι πρὸς Εὐμολπίδας, φράζειν πρὸς τὸν βασιλέα. περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τὸν αὐτὸν τρόπον σχεδόν. εἰ δή τις ὡς
602 μὲν οὐχὶ κακοῦργός ἐστι μὴ λέγοι, ἢ ὡς οὐκ ἀσεβὴς, ἢ ὅ, τι δήποτ᾽ εἴη δι᾽ ὃ κρίνοιτο, διὰ ταῦτα δ᾽ ἐκφεύγειν ἀξιοίη, εἰ μὲν ἀπηγμένος εἴη, διότι πρὸς διαιτητὴν ἐξῆν αὐτῷ λαχεῖν,

[1] ἠδικηκότας, οἷον τῆς κλοπῆς. [2] ταὐτὰ

Γράφου — ἐφηγοῦ] Atqui et τὸ γράφεσθαι et τὸ ἐφηγεῖσθαι jam dictum est: nisi forte superiora pertineant ad judices, hæc ad arbitrum. Ego verba auctoris rejicere nolui, quia fortassis, ut in superiore anantapodoto, ita hic etiam de industria plebeiam confusionem et ταὐτολογίαν, ne qua suspicio esset artificii, affectavit. Ulpianus aliter hanc repetitionem excusat. Vide Suidam in voce ἐφήγησις. WOLF. Neque mihi commentum Wolfii placet, neque Ulpiani, quem in scholiis otiosus consulas. Addam jam tertium, Heraldum sc. Animadv. in Salmas. L. 4. c. 7. §. 10. qui ita legit et interpretatur: "Ἔῤῥωσαι καὶ σαυτῷ πιστεύεις; Ἄπαγε· ἐν χιλίαις δὲ ὁ κίνδυνος. ἀσθενέστερος εἶ; τοῖς ἄρχουσιν ἐφηγοῦ· τοῦτο ποιήσουσιν ἐκεῖνοι. οὐδέτερον βούλει τούτων; γράφου. κατοκνεῖς καὶ τοῦτο, καὶ πένης ὢν οὐκ ἂν ἔχοις χιλίας ἀποτίσαι; δικάζου κλοπῆς πρὸς διαιτητὴν, καὶ οὐ κινδυνεύσεις. τούτων οὐδέν ἐστι τὸ αὐτό. *Viribus polles, atque iis es fretus? abduc ad XIviros: verum mille drachmis periclitaris. minus vales viribus? magistratibus indica, et eos deducito: ipsi id facient et furem prehendi jubebunt. neutrum istorum vis? accusa. hoc etiam non audes, et pauperior es, quam qui mille drachmas possis solvere? furti age apud minores judices, et extra periculum eris. hæc omnia diversa sunt.* Delevi φοβῇ καὶ τοῦτο, item καταμέμφῃ σαυτὸν, quæ omnia esse existimo horum verborum (κατοκνεῖς καὶ τοῦτο) interpretamenta. Delevi etiam γράφου et ἐφηγοῦ repetita." Hæc vir doctissimus. Qui quantum in hac re profecerit, alii videant. Hoc certissimum, in his verbis Demosthenis explicari Ἀπαγωγὴν, Ἐφήγησιν, Γραφὴν, Δίκην, hæc quatuor; quicquid autem ultra hæc dicitur, aut inutiliter repetitur, resecandum esse. Hoc mihi cum Heraldo commune. Nemo tamen mihi intercesserit, quin ista potius inducam, quæ in fine sententiæ leguntur: οὐδέτερον βούλει τούτων; γράφου. κατοκνεῖς καὶ τοῦτο; ἐφηγοῦ. Remoto enim hoc quasi scholiolo, cætera omnia aperta manent et facilia. Interea consulere potes, quæ disputat bene multa ad hunc locum ὁ μέγας Salmasius de modo Usurarum pag. 776. seq. Neque obliviscaris, hæc verba superioribus olim Criticis negotii plurimum attulisse, siquidem ad ea credo digitum intendisse Ulpianum, cum ait: ἐν τῷ μέρει τούτῳ τῆς λύσεως ἔστι τι τῶν ἀσαφῶν κατὰ τὴν ἐξαγγελίαν, μᾶλλον δὲ κατὰ τὴν ἱστορίαν τῆς πολιτείας, ἃ παρείληπται μὲν ὡς παράδειγμα, δεῖται δὲ τῆς διορθώσεως. TAYLOR.

Κατὰ ταὐτὰ] Ὡσαύτως, τὸν αὐτὸν τρόπον. Cave legas κατὰ ταῦτα, priore circumflexa. WOLF.

Κατὰ ταῦτα] Melius cum marg. Benenati ταὐτά. TAYLOR.

Αὐτῷ] Vel αὐτῷ delendum ut inutile, vel scribendum cum spiritu aspero [αὑτῷ],

καὶ γράφεσθαι χρῆν, εἰ δὲ πρὸς [1] διαιτητὴν φεύγοι, ὅτι χρῆν σε ἀπάγειν ἵν' ἐκινδύνευες περὶ χιλίων, γέλως ἂν εἴη δήπουθεν. οὐ γὰρ τόν γε μηδὲν πεποιηκότα δεῖ [2] περὶ τοῦ τρόπου ὅντινα χρὴ διδόναι δίκην ἀντιλέγειν, ἀλλ' ὡς οὐ πεποίηκεν ἀποδεικνύναι. τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον, Ἀνδροτίων, καὶ σὺ, μὴ διὰ ταῦτα οἴου σοι προσήκειν μὴ δοῦναι δίκην, εἰ γράφεις ἡταιρηκὼς, ὅτι καὶ πρὸς τοὺς θεσμοθέτας ἔσθ' ἡμῖν ἐπαγγελία· ἀλλ' ἢ δεῖξον οὐ πεποιηκότα ταῦτα [3] σεαυτὸν, ἢ δίκην ὕπεχε, εἰ γέγραφάς τι, τοιοῦτος ὤν. οὐ γὰρ ἔξεστί σοι. εἰ δέ σε μὴ πάντας ὅσους οἱ νόμοι διδόασι τρόπους τιμωρούμεθα, χάριν ἡμῖν ὧν παραλείπομεν ἐκείνων ἔχε, μὴ διὰ ταῦτα ἀξίου μηδὲ καθ' ἕνα τρόπον δοῦναι δίκην.

θ'. Ἄξιον τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὸν θέντα τὸν νόμον ἐξετάσαι Σόλωνα, καὶ θεάσασθαι, ὅσην πρόνοιαν ἐποιεῖτο ἐν ἅπασιν οἷς ἐτίθει νόμοις τῆς πολιτείας, καὶ ὅσῳ περὶ τούτου μᾶλλον ἐσπούδαζεν, ἢ περὶ τοῦ πράγματος αὐτοῦ οὗ τιθείη τὸν νόμον. πολλαχόθεν μὲν οὖν ἄν τις ἴδοι τοῦτο, οὐχ ἥκιστα δ' ἐκ τούτου τοῦ νόμου, μήτε λέγειν μήτε γράφειν ἐξεῖναι τοῖς ἡταιρηκόσιν. ἑώρα γὰρ ἐκεῖνο, ὅτι τοῖς πολλοῖς ὑμῶν ἐξὸν λέγειν, οὐ λέγετε. ὥστε τοῦτό γε οὐδὲν ἡγεῖτο βαρύ. καί τοι πολλὰ ἂν εἶχεν, εἴ γε κολάζειν [4] ἐβούλετο τούτους, χαλεπώτερα θεῖναι. ἀλλ' οὐ τοῦτ' ἐσπούδασεν, ἀλλὰ ταῦτα ἀπεῖπεν ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ τῆς πολιτείας. ᾔδει γὰρ, ᾔδει τοῖς αἰσχρῶς βεβιωκόσιν ἁπασῶν οὖσαν ἐναντιωτάτην πολιτείαν, 603
ἐν ᾗ πᾶσιν ἔξεστι λέγειν τἀκείνων ὀνείδη. ἔστι δὲ αὕτη τίς;

[1] διαιτητῇ [2] * περὶ τοῦ, τρόπον [3] σαυτὸν [4] ἐβούλετο, τούτου χαλεπώτερα

contra seipsum. AUGER.

Εἰ δὲ πρὸς διαιτητὴν φεύγοι] Εἰ δικάζοιτό τις αὐτῷ κλοπῆς πρὸς διαιτητήν. ut supra dixit. WOLF. Timebat Vir doctissimus, ne phrasi illa πρὸς διαιτητὴν φεύγειν aliquis abreptus hæc secus acciperet, ac debuit. *Cave ergo* prædixit. Et recte sane. Sed non opus erat vel isto monito, si cum Ital. legisset, πρὸς διαιτητῇ φεύγοι. *Apud judicem pedaneum, in curia judicis pedanei, reum sisti.* Quam veram lectionem esse arbitror. TAYLOR.

Τοῦ τρόπου] Τὸν τρόπον Editt. omnes ante Wolfium. Conjecit Lambinus περὶ τοῦ ὅντινα τρόπον χρὴ κ. τ. λ. TAYLOR.

Μὴ διὰ ταῦτα] Μὴ διὰ ταῦτα δ' ἀξίου. WOLF.

Θ.' Οὗ τιθείη] Γρ. περὶ οὗ τιθείη. Marg. Benenat. TAYLOR. Sub. ἕνεκα. AUGER.

Ὅτι τοῖς πολλοῖς] *Quod cum vobis plebeiis dicere liceat, non dicatis.* Sic ad verbum. Ego de industria nonnihil a verbis recessi. WOLF.

Τούτους, χαλεπώτερα θεῖναι] Ἰδοὺ λῆμμα Ὁμηρικὸν, ἀντὶ Δημοσθενείου. IDEM.

Ἤδει γὰρ, ᾔδει] De διπλασιασμοῖς hujusmodi, vid. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. III. cap. V. p. 311.

δημοκρατία. οὔκουν ἐνόμιζεν ἀσφαλὲς, εἴποτε συμβήσεται γενέσθαι συχνοὺς ἀνθρώπους κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, εἰπεῖν μὲν δεινοὺς καὶ θρασεῖς, τοιούτων δ' ὀνειδῶν καὶ κακῶν μεστούς. πολλὰ γὰρ ἂν τὸν δῆμον ὑπ' αὐτῶν ὑπαχθέντα ἐξαμαρτεῖν, κἀκείνους ἤτοι καταλῦσαί γ' ἂν πειρᾶσθαι τὸ παράπαν τὸν δῆμον, — ἐν γὰρ ταῖς ὀλιγαρχίαις, οὐδ' ἂν ὦσιν ἔτ' Ἀνδροτίωνός τινες αἴσχιον βεβιωκότες, οὐκ ἔστι λέγειν κακῶς τοὺς ἄρχοντας —, ἢ προάγειν ἂν ὡς πονηροτάτους [1] εἶναι, ἵν' ὡς ὁμοιότατοι σφίσιν ὦσι. τὴν οὖν ἀρχὴν τοῖς τοιούτοις ἀπεῖπε μὴ μετέχειν τοῦ συμβουλεύειν, [2] ἵνα μὴ φενακισθεὶς ὁ δῆμος ἐξαμάρτῃ μηδέν. ὧν ὀλιγωρήσας ὁ καλὸς κἀγαθὸς οὗτος οὐ μόνον ᾤετο δεῖν λέγειν, καὶ γράφειν, οὐκ ἐξὸν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοὺς νόμους ταῦτα ποιεῖν.

ι'. Περὶ μὲν τοίνυν τοῦ νόμου, καθ' ὃν ὠφληκότος αὐτοῦ τοῦ πατρὸς τῷ δημοσίῳ χρήματα, καὶ οὐκ ἐκτετικότος, οὐκ ἔξεστι λέγειν οὐδὲ γράφειν τούτῳ, ταῦτα δίκαια λέγειν ἂν ἔχοιτ' εἰκότως, ἐὰν φῇ δεῖν ἡμᾶς αὐτὸν ἐνδεικνύναι. τότε γὰρ [3] τοῦτο ποιήσομεν, οὐ μὰ Δί' οὐχὶ νῦν, ἡνίκα δεῖ σε ἑτέρων ὧν ἀδικεῖς δοῦναι λόγον, ἀλλ' ὅταν ᾖ προσῆκον ἐκ τοῦ νόμου· καὶ [4] νῦν σε δείκνυμεν οὐκ ἐῶντα γράφειν, οὐδ' ἃ τοῖς ἄλλοις ἔξεστι, τὸν νόμον. ὡς οὖν οὐκ ὦφλεν ὁ πατήρ σου, τοῦτ' ἐπίδειξον, ἢ ὡς οὐκ ἀποδρὰς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου, ἀλλὰ τὰ χρήματα ἐκτίσας. εἰ δὲ μὴ ταῦθ' ἕξεις δεικνύειν, οὐκ ἐξὸν γέγραφας. κληρονόμον γάρ σε καθίστησιν
604 ὁ νόμος τῆς ἀτιμίας τῆς τοῦ πατρός· ὄντι δ' ἀτίμῳ σοι, λέγειν οὐ προσῆκεν, οὐδὲ γράφειν.

ια'. Καὶ περὶ μὲν τῶν νόμων οὓς παρεγραψάμεθα [5] οἶμαι δεῖν ὑμᾶς, ἄν τι φενακίζειν ἐγχειρῇ καὶ παράγειν οὗτος, ταῦθ' ὑπολαμβάνειν, ἃ διεξελήλυθα ἐγώ· εἰσὶ δὲ καὶ περὶ

[1] εἶναι τοὺς πολίτας, ἵν' [2] ἵνα δὴ μὴ [3] [τοῦτο] [4] νῦν * δέ γε δείκν. ο. ἐ. γρ. σε, οὐδ' [5] οἴομαι

Τοὺς ἄρχοντας] Non *magistratibus*, verum iis, *qui summa rerum potiuntur.* Aliter non procedet argumentatio. TAYLOR.

Πονηροτάτους εἶναι] Post εἶναι adde vel sub. τοὺς πολίτας. AUGER.

ι. Ἔχοιτ' εἰκότως] Vertit hæc Wolfius, quasi ἔχοιτ' accipiendum sit pro ἔχοιτε. Sensus autem postulat, ut accipiatur pro ἔχοιτο, activa significatione, voce media. Nisi potius legendum sit ἔχοι cum Editione Benenati. JURIN. ἔχοιτε Cod. Reg. *a.* Alibi Wolfius: F. ἄν τις ἔχοι. TAYLOR.

Καὶ νῦν] Refinge hunc locum cum Editt. et MStorum nonnullis: καὶ νῦν δὲ δείκνυμεν οὐκ ἐῶντα γράφειν σε, οὐδ' ἃ τοῖς ἄλλοις ἔξεστι, τὸν νόμον. IDEM.

τῶν ἄλλων αὐτῷ λόγοι, πρὸς τὸ φενακίζειν ὑμᾶς εὖ μεμη-
χανημένοι, περὶ ὧν βέλτιον ὑμᾶς προακοῦσαι. ἔστι γὰρ εἷς
αὐτῷ τοιοῦτος, μὴ πεντακοσίους ὑμῶν αὐτῶν ἀφελέσθαι τὴν
δωρεὰν, μηδὲ ὀνείδει περιβαλεῖν· ἐκείνων ὁ ἀγὼν, οὐκ ἐμός.
ἐγὼ δ᾿, εἰ μὲν ἐμέλλετε ἀφαιρήσεσθαι τούτους μόνον, ἄλλο
δὲ μηδὲν ὠφελήσειν τὴν πόλιν, οὐδὲν ἂν ὑμᾶς σφόδρα σπου-
δάζειν ἠξίουν· εἰ δὲ τῷ τοῦτο ποιῆσαι, πλείους ἢ μυρίους
τοὺς ἄλλους πολίτας βελτίους εἶναι προτρέψετε, πόσῳ
κάλλιον τοσούτους παρασκευάσαι χρηστοὺς, ἢ πεντακοσίοις
ἀδίκως [1] χαρίσασθαι; ὡς δ᾿ [2] οὐκ ἔστιν ἁπάσης τὸ πρᾶ-
γμα τῆς βουλῆς, ἀλλὰ τινῶν, οἵπερ εἰσὶν αἴτιοι τῶν κακῶν,
καὶ Ἀνδροτίωνος, ἔχω λέγειν. [3] τῳ γάρ ἐστιν ὄνειδος, εἰ σι-
ωπῶντος αὐτοῦ, καὶ μηδὲν γράφοντος, ἴσως δὲ οὐδὲ τὰ
πολλὰ εἰς τὸ βουλευτήριον εἰσιόντος, μὴ λάβῃ ἡ βουλὴ τὸν
στέφανον; οὐδενὶ δήπουθεν· ἀλλὰ τοῦ γράφοντος, καὶ πο-
λιτευομένου, καὶ πείθοντος ἃ βούλοιτο τὴν βουλήν. διὰ γὰρ
τούτους ἀνάξια τοῦ στεφανωθῆναι βεβούλευκεν. οὐ μὴν ἀλλ᾿
εἰ καὶ [4] ταμάλιστα πάσης ἔσθ᾿ ὁ ἀγὼν τῆς βουλῆς, ὅσῳ
συμφέρει μᾶλλον ὑμῖν καταγνοῦσιν, ἢ μὴ, θεάσασθε. εἰ
μὲν ἀπογνώσεσθε, ἐπὶ τοῖς λέγουσι τὸ βουλευτήριον ἔσται·
ἐὰν δὲ καταγνῶτε, ἐπὶ τοῖς ἰδιώταις. ἑωρακότες γὰρ οἱ πολ-
λοὶ διὰ τὴν τῶν λεγόντων πονηρίαν, τήνδ᾿ ἀφῃρημένην τὴν 605
βουλὴν τὸν στέφανον, οὐχὶ προήσονται τούτοις τὰς πράξεις,
ἀλλὰ τὰ βέλτιστ᾿ ἐροῦσιν αὐτοί· εἰ δὲ γενήσεται τοῦτο,
καὶ τῶν ἐθάδων καὶ συνεστηκότων ῥητόρων ἀπαλλαγήσεσθε,
ὄψεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάνθ᾿ ἃ προσήκει γιγνόμενα.
ὥστ᾿ εἰ μηδενὸς ἄλλου ἕνεκα, διά γε ταῦτα καταψηφιστέον.

[1] χαρίσασθαι! [2] οὐδ᾿ [3] τῷ [4] τὰ μάλιστα

Αὐτῷ] Αὐτὸς habent Editiones. Restituit Reg. a. Aug. Wolfius. Idem.

Περιβαλεῖν] "Semper cum *dativo rei*. Demosth. π. Ἀνδροτ. ὀνείδει περιβαλεῖν. ubi ab ignaris in ora ὀνείδη." D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. VIII. cap. I. p. 651. cf.

Οὐδὲν ἂν ὑμᾶς] Forte οὐδ᾿ ἂν αὐτὸς ὑμᾶς. Wolf.

Ἀλλὰ τοῦ γράφοντος] Ἀλλὰ τῷ γράφοντι — πολιτευομένῳ — πείθοντι. marg. Benen. Laudo, si ita scribatur; Aliter simplicior esset medela in superioribus v. 12. του γάρ ἐστιν ὄνειδος —; Taylor.

Καταγνοῦσιν] Καταγνῶναι ἢ μή. Wolf.

Ἰδιώταις] Wolfius: *in populi potestate.* Male. Nam opponuntur senatores dicendi rudes senatoribus dicendi peritis, τοῖς λέγουσι. Vertendum itaque: *in potestate senatorum eorum, qui rei oratoriæ operam non dant.* Jurin.

Ἐθάδων] Ἠθάδων Bodl. Ital. Deinde παρεστηκότων plurimi. Sed rem vidit acutissimus longe Jurinus: τῶν αὐθάδων καὶ συνεστηκότων ῥητόρων. Taylor. M. αὐθάδων. Auger.

Καταψηφιστέον] *Sunt condemnandi.* Potius: *condemnandus est.* Jurin.

ιβ′. Ὃ τοίνυν ἕτερον δεῖ μὴ λαθεῖν ὑμᾶς, ἀκούσατε.
ἴσως ἀναβήσεται καὶ συνερεῖ τῇ βουλῇ Φίλιππος, καὶ Ἀν-
τιγένης, καὶ ὁ ἀντιγραφεὺς, καί τινες ἄλλοι, οἵπερ ἐκεῖ δι᾿
ἑαυτῶν εἶχον μετὰ τούτου τὸ βουλευτήριον, καὶ τούτων τῶν
κακῶν εἰσὶν αἴτιοι. δεῖ δὴ πάντας ὑμᾶς γιγνώσκειν, ὅτι
τούτοις ἐστὶ μὲν ἡ πρόφασις τῆς συνηγορίας, τῇ βουλῇ
βοηθεῖν· τῇ δ᾿ ἀληθείᾳ, ὑπὲρ αὑτῶν ἀγωνιοῦνται, καὶ τῶν
εὐθυνῶν, ἃς αὐτοὺς προσήκει δοῦναι τῶν πεπραγμένων. ἔχει
γὰρ οὕτως. ἐὰν μὲν ἀπογνῶτε τὴν γραφὴν ταύτην, ἅπαν-
τές εἰσιν ἀπηλλαγμένοι, καὶ δίκην οὐδεὶς οὐδεμίαν μὴ δῷ.
τίς γὰρ ἔτ᾿ ἂν καταψηφίσαιτο ἐκείνων, τὴν βουλὴν ὑμῶν
ἐστεφανωκότων, ἧς οὗτοι προέστασαν; ἐὰν δὲ καταγνῶτε,
πρῶτον μὲν τὰ εὔορκα ἔσεσθ᾿ ἐψηφισμένοι· εἶτ᾿ ἐπὶ ταῖς
εὐθύναις ἕκαστον τούτων λαμβάνοντες, ὃς μὲν ἂν ὑμῖν ἀδι-
κεῖν δοκῇ, κολάσετε, ὃς δ᾿ ἂν μὴ, τότε ἀφήσετε. μὴ οὖν
ὡς ὑπὲρ τῆς βουλῆς λεγόντων, καὶ τῶν πολλῶν, ἀκούετε,
ἀλλ᾿ ὡς ὑπὲρ αὑτῶν παρακρουομένοις ὀργίζεσθε.

ιγ′. Ἔτι τοίνυν Ἀρχίαν [1] οἶμαι τὸν Χολαργέα — καὶ
γὰρ οὗτος ἐβούλευε πέρυσιν — ὡς ἐπιεικῆ δεήσεσθαι καὶ
συνερεῖν αὐτοῖς. ἐγὼ δ᾿ οἶμαι [2] δεῖν ὡδί πως ἀκούειν Ἀρ-
χίου· ἐρωτᾷν αὐτὸν, ταῦτα ἃ [3] κατηγόρηται τῆς βουλῆς
606 πότερα αὐτῷ δοκεῖ καλῶς ἔχειν, ἢ [4] κακῶς. κἂν μὲν φῇ
καλῶς, μηκέτι τὸν νοῦν ὡς ἐπιεικεῖ προσέχειν· ἐὰν δὲ κα-
κῶς, τί δὴ ταῦτ᾿ εἴα, φάσκων ἐπιεικὴς [5] εἶναι, πάλιν αὐτὸν
ἐρωτᾶτε. κἂν μὲν ἀντιλέγειν φῇ, μηδένα δ᾿ αὐτῷ πείθε-

[1] οἴομαι [2] δεῖν ὑμᾶς ὡδί [3] κατηγορεῖται [4] κακῶς; [5] εἶναι;

ιβ′. Ἀναβήσεται κ. τ. λ.] De verbo singularis numeri præmissum substantivis pluribus, quorum modo primum numero conveniat, vide D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. V. cap. IX. p. 487.

Ἧς οὗτοι προέστασαν] Wolfius: *cujus illi patroni fuerunt.* Immo: *cujus illi principes fuerunt.* Jurin.

Τότε ἀφήσετε] F. τοῦτον ἀφήσετε. Wolf. Quo nihil inscitius. Τότε, sc. *Tunc demum,* ἐπὶ ταῖς εὐθύναις. De quibus *præjudicium* fieri minime oportet. Certe, mi Wolfi, non opus erat hæc sollicitare. Taylor.

Καὶ τῶν πολλῶν] Wolfius: *et populi.* Male. nam hic agitur non de populo, sed de senatu. vult autem Orator, patronos istos non senatus universi, nec maximæ partis senatus, sed suam ipsorum causam agere, qui pauci numero in senatu dominabantur. Jurin.

ιγ′. Σχολαργέα] Alii Χολαργέα, utrumque malum cognomen, sive παρὰ τὴν σχολὴν, sive παρὰ τὴν χολὴν, καὶ τὴν ἀργίαν deducatur. Wolf. Satis imperite. Attici Χολαργεῖς satis noti. Meminit Demosthenes et Πολυκράτου τοῦ Χολαργέως 2 Orat. c. Bœot. p. 1009. 25. ed. Reisk. qui etiam Εὔνικον τὸν Χολαργέα semel iterumque nominat in Orat. c. Eubul. p. 1312—20. Aristophanes in Acharn. v. 855. Λυσίστρατος Χολαργέων ὄνειδος. Bergler. Cf. Meurs. de pop. Attic. p. 147.

σθαι, ἄτοπον δή που νῦν λέγειν ὑπὲρ τῆς τὰ βέλτιστα οὐχὶ
πειθομένης αὐτῷ βουλῆς· ἐὰν δὲ σιωπᾷν, πῶς οὐκ ἀδικεῖ,
εἰ παρὸν ἐξαμαρτάνειν μέλλοντας ἀποτρέπειν, τοῦτο μὲν
οὐκ ἐποίει, νῦν δὲ λέγειν τολμᾷ, ὡς [1] οὐ δεῖ τοὺς τοσαῦτα
κακὰ εἰργασμένους στεφανῶσαι;

ιδʹ. [2] Οἶμαι τοίνυν αὐτὸν οὐδ᾽ ἐκείνων ἀφέξεσθαι τῶν
λόγων, ὅτι ταῦτα πάντα αὐτῷ διὰ τὰς εἰσπράξεις γέγονεν,
ἃς ὑπὲρ ὑμῶν ὀλίγους εἰσπρᾶξαι φήσει, πολλὰ χρήματα
ἀναιδῶς οὐ τιθέντας· καὶ κατηγορήσει τούτων [3] πρᾶγμα ῥᾴ-
διον, οἶμαι, διαπραξάμενος, τῶν μὴ τιθέντων τὰς εἰσφορὰς,
καὶ φήσει πᾶσαν ἄδειαν ἔσεσθαι τοῦ μὴ τιθέναι τὰς εἰσ-
φορὰς, εἰ καταψηφιεῖσθε αὐτοῦ. ὑμεῖς δ᾽, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, πρῶτον μὲν ἐκεῖνο ἐνθυμεῖσθε, ὅτι οὐ περὶ τούτων
δικάσειν ὀμωμόκατε, ἀλλ᾽ εἰ κατὰ τοὺς νόμους τὸ ψήφισμα
εἶπεν. εἶθ᾽ ὅτι πάνδεινόν ἐστι, κατηγορίαν ποιούμενον, ὡς
ἀδικοῦσί τινες τὴν πόλιν, αὐτὸν ἀξιοῦν, ὧν ἀδικεῖ, μει-
ζόνων ὄντων, μὴ δοῦναι δίκην. πολὺ γὰρ δή που μεῖζόν ἐστ᾽
ἀδίκημα γράφειν παρὰ τοὺς νόμους, ἢ τὴν εἰσφορὰν μὴ θεῖ-
ναι. ὅτι τοίνυν, οὐδ᾽ εἰ φανερῶς ἔμελλεν, ἁλόντος τούτου, μη-
δεὶς εἰσοίσειν, μηδ᾽ ἐθελήσειν εἰσπράττειν, οὐδ᾽ οὕτως ἀπο-
ψηφιστέον, ἐκ τῶνδε γνώσεσθε. ὑμῖν παρὰ τὰς εἰσφορὰς
τὰς ἀπὸ Ναυσινίκου παρίσως τάλαντα τριακόσια, ἢ μικρῷ
πλείω, [4] ἐλλείμματα τέτταρα καὶ δέκα ἐστὶ τάλαντα. ὧν 607
ἑπτὰ οὗτος εἰσέπραξεν. ἐγὼ δὲ τίθημι ἅπαντα. ἐπὶ μὲν δὴ
τοὺς ἑκόντας τιθέντας, οὐ δεῖσθε Ἀνδροτίωνος· ἐπὶ δὲ τοὺς
ἐλλείποντας. ἔστι τοίνυν ὑμῖν νυνὶ σκεπτέον, εἰ τοσούτου
τιμᾶσθε τὴν πολιτείαν, καὶ τοὺς κειμένους νόμους, καὶ τὸ
εὐορκεῖν. εἰ γὰρ ἀποψηφιεῖσθε τούτου, φανερῶς οὕτω παρὰ
τοὺς νόμους εἰρηκότος, δόξετε πᾶσι τὰ χρήματα ταῦτα ἀντὶ

[1] Deest οὐ. [2] οἴομαι [3] (πρᾶγμα ῥᾴδιον, οἶμαι), [διαπραξάμενος], [4] ἔλλειμμα

Ὡς οὐ δεῖ] Negationem tollendam esse quis non videt? F. ὡς ἄρα δεῖ. Wolf. Delet Bodl. Taylor. Plane delendum istud οὐ. Jurin.

ιδʹ. Αὐτὸν] Nempe, Androtionem. Auger.

Ποιούμενον] Τὸ ποιούμενος Editt. Ald. et Wolfii emendavi ex Editt. cæteris et MStis. Taylor.

Εἰσφορὰς τὰς ἀπὸ Ναυσινίκου] S. ἄρχοντος γεγενημένας. Wolf. *Tributis Nausinico prætore imperatis.* Potius e tributis, *quæ ab istius Prætura* usque ad res gestas Androtionis debebantur. Quod si infra censum istius Populi esse videbitur, ne nos in tributis XXV. circiter annorum nimium parci videamur, legendum est ἐπὶ Ναυσινίκου, *Nausinico* Prætore. Landus tamen: *Exactiones, quæ erant* post Nausinicum. Taylor.

Παρίσως] Παρ᾽ ἴσως malit Wolfius. Idem.

τῶν νόμων καὶ τῆς εὐορκίας ᾑρῆσθαι· ἃ, οὐδ᾽ ἂν εἰ παρ᾽
ἑαυτοῦ δοίη τις ὑμῖν, λαβεῖν ἄξιον, μήτι γε [1] ἐφ᾽ ἑτέρους εἰσ-
πράττειν. ὥσθ᾽ ὅταν ταῦτα λέγῃ, μέμνησθε τῶν ὅρκων,
καὶ τὴν γραφὴν ἐνθυμεῖσθε, ὅτι νῦν οὐ περὶ πράξεως εἰσφο-
ρῶν ἐστὶν, ἀλλ᾽ εἰ δεῖ κυρίους εἶναι τοὺς νόμους.

ιέ. Καὶ περὶ μὲν τούτων, ὃν τρόπον ὑμᾶς ἀπαγαγὼν
ἀπὸ τοῦ νόμου, παρακρούεσθαι ζητήσει, καὶ ἃ πρὸς ταῦ-
τα ὑμᾶς μνημονεύοντας μὴ ἐπιτρέπειν προσήκει, πολλὰ
λέγειν ἔχων ἔτι, καὶ ταῦθ᾽ ἱκανὰ εἶναι νομίζων, ἐάσω·
βούλομαι δὲ καὶ τὰ πολιτεύματα ἐξετάσαι τοῦ καλοῦ κἀ-
γαθοῦ τούτου, δι᾽ ὧν οὐδέν ἐσθ᾽ ὅ, τι τῶν δεινοτάτων [2] ἐλ-
λείπων φανήσεται. καὶ γὰρ ἀναιδῆ, καὶ θρασὺν, καὶ κλέ-
πτην, καὶ ὑπερήφανον, καὶ πάντα μᾶλλον, ἢ ἐν δημοκρα-
τίᾳ πολιτεύεσθαι ἐπιτήδειον ὄντ᾽ αὐτὸν ἐπιδείξω. καὶ πρῶ-
τον μὲν ἐφ᾽ ᾧ μέγιστον φρονεῖ, τὴν τῶν χρημάτων εἴσπρα-
ξιν ἐξετάσομεν αὐτοῦ· μὴ τῇ τούτου προσέχοντες ἀλα-
ζονείᾳ τὸν νοῦν, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα οἷον γέγονε τῇ ἀληθείᾳ
σκοποῦντες. οὗτος Εὐκτήμονα φήσας τὰς ὑμετέρας ἔχειν
εἰσφορὰς, καὶ τοῦτο ἐξελέγξειν, ἢ παρ᾽ ἑαυτοῦ καταθή-
608 σειν ὑποσχόμενος, καταλύσας ψηφίσματι κληρωτὴν ἀρχὴν,
ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ ἐπὶ τὴν εἴσπραξιν παρέδυ. [3] δημη-
γορίαν δ᾽ ἐπὶ τούτοις ποιούμενος, ὡς ἔστι τριῶν αἵρεσις
ὑμῖν, ἢ τὰ πομπεῖα κατακόπτειν, ἢ πάλιν εἰσφέρειν, ἢ
τοὺς ὀφείλοντας εἰσπράττειν, αἱρουμένων εἰκότως ὑμῶν,
τοὺς ὀφείλοντας εἰσπράττειν, ταῖς ὑποσχέσεσι κατέχων,
καὶ διὰ τὸν καιρὸν ὃς ἦν τότε ἔχων ἐξουσίαν, τοῖς μὲν κει-
μένοις νόμοις περὶ τούτων οὐκ ᾤετο δεῖν χρῆσθαι, οὐδ᾽, εἰ

[1] γε ἐφ᾽ ᾧ ἑτέρους [2] ἐλλιπὼν [3] δημηγορίας

Παρ᾽ ἑαυτοῦ] Thom. Magister ait dativum esse proprium huic præpositioni cum ἐμψύχοις, accusativum cum ἀψύχοις. Sed vid. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. VI. cap. I. p. 501.

Ἐφ᾽] Puto legendum ἐφ᾽ ᾧ, vel ἐπὶ τῷ. Jurin.

Πράξεως] Ἀντὶ τοῦ, εἰσπράξεως. Ut in Nicocle Isocratis: ταῖς δὲ πράξεσιν ἀκριβῶς. Wolf. Legendum videtur, ut ubique alias, περὶ τῆς εἰσπράξεως. Jurin.

ιέ. Ἀλαζονείᾳ] *Arrogantia*, Wolfius. Potius: *Jactantia*. Idem.

Καταλύσας ψηφίσματι κληρωτὴν ἀρχὴν] In exordio dixit: οὗτος μέν γε εἰς χρήματα, καὶ τὸ παρ᾽ ὑμῶν ἀδίκως ἐκπεσεῖν, ἐπεβουλεύθη. Wolf.

Δημηγορίαν δ᾽ ἐπὶ τούτοις ποιούμενος] *Et concione post habita.* Potius: *Et concione super hac re habita.* Jurin.

Ὅσην] Legendum ὃς ἦν, ut est in Timocratea, ubi hæc eadem ad verbum repetuntur. Wolf. Ὅσην Editi. ὃς ἦν Cod. Aug. θαυμασίαν marg. Benenati. Unde Wolfius in alio loco arripuit, legitque θαυμασίην ὅσην. Et rursus in alio: διὰ τὸν καιρὸν, ὃς ἦν τότε, θαυμασίαν ἔχων ἐξουσίαν. Taylor.

μὴ τούτους ἐνόμιζεν ἱκανοὺς, ἑτέρους τιθέναι, ψηφίσματα δ' εἶπεν ἐν ὑμῖν δεινὰ καὶ παράνομα, δι' ὧν ἠργολάβει, καὶ πολλὰ τῶν ὑμετέρων κέκλοφε, τοὺς ἕνδεκα γράψας ἀκολουθεῖν μεθ' ἑαυτοῦ. εἶτ' ἔχων τούτους, ἦγεν ἐπὶ τὰς τῶν πολιτῶν οἰκίας, καὶ τὸν μὲν Εὐκτήμονα, ὃν εἰσπράξειν, ἢ καταθήσειν αὐτὸς ἔφη τὰς εἰσφορὰς, οὐδὲν εἶχεν ἐλέγχειν περὶ τούτων, ὑμᾶς δ' εἰσέπραττεν, ὥσπερ οὐ διὰ τὴν Εὐκτήμονος ἔχθραν ἐπὶ ταῦτα ἐλθὼν, ἀλλὰ διὰ τὴν ὑμετέραν. καὶ μηδεὶς ὑπολαμβανέτω με λέγειν, ὡς οὐκ ἐχρῆν εἰσπράττειν τοὺς ὀφείλοντας· χρῆν γάρ· ἀλλὰ πῶς; ὡς ὁ νόμος κελεύει, τῶν ἄλλων ἕνεκα. τοῦτο γάρ ἐστι δημοτικόν. οὐ γὰρ τοσοῦτον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοσούτων χρημάτων τοῦτον τὸν τρόπον εἰσπραχθέντων ὠφέλησθε, ὅσον ἐζημιώσθε, τοιούτων ἐθῶν εἰς τὴν πολιτείαν εἰσαγομένων. εἰ γὰρ [1]ἐθέλητε ἐξετάσαι, τίνος ἕνεκα μᾶλλον ἄν τις ἕλοιτο ἐν δημοκρατίᾳ ζῆν, ἢ ἐν ὀλιγαρχίᾳ, τοῦτ' ἂν εὕροιτε προχειρότατον, ὅτι πάντα πρᾳότερά ἐστιν ἐν δημοκρατίᾳ. ὅτι μὲν τοίνυν τῆς ὅπου βούλεσθε ὀλιγαρχίας οὗτος ἀσελγέστερος 609
γέγονε, παραλείψω· ἀλλὰ παρ' ὑμῖν, πότε, πώποτε δεινότατα ἐν τῇ πόλει γέγονεν; ἐπὶ τῶν τριάκοντα πάντες ἂν εἴποιτε. τότε τοίνυν, ὡς ἔστιν ἀκούειν, οὐδείς ἐστιν ὅστις ἀπεστερεῖτο τοῦ σωθῆναι, ὃς ἑαυτὸν οἴκοι κρύψειεν· ἀλλὰ τοῦτο κατηγοροῦμεν τῶν τριάκοντα, ὅτι τοὺς ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀδίκως ἀπῆγον. οὑτοσὶ τοίνυν τοσαύτην ὑπερβολὴν ἐποιήσατο ἐκείνων τῆς [2]αὑτοῦ βδελυρίας, ὥστε ἐν δημοκρατίᾳ πολιτευόμενος τὴν ἰδίαν οἰκίαν ἑκάστῳ δεσμωτήριον καθίστη, τοὺς ἕνδεκα ἄγων ἐπὶ τὰς οἰκίας.

[1] ἐθέλοιτε [2] αὐτοῦ

Ἔχων τούτους, ἦγεν] S. αὐτούς. Wolf.

Τῶν ἄλλων ἕνεκα] Ulpianus exponit: ἤτοι τῶν ἀδυνάτων καὶ πενήτων. Ut legisse videatur τῶν ἀπόρων ἕνεκα, *propter inopes.* Sed nec ista lectio mihi satisfacit. Exigebantur enim Reip. causa tributa etiam a pauperibus. Landus: *nempe ut lex jubet, aliorum causa, non propter alicujus inimicitias.* Videtur habuisse additamentum, οὐ κατ' ἔχθραν τινός. Quod nostri Codd. non habent. Wolf. Hæc ego, si liceat, hunc in modum transposuerim: χρῆν γὰρ τῶν ἄλλων ἕνεκα. ἀλλὰ πῶς; ὡς ὁ νόμος κελεύει. τοῦτο γάρ ἐστι δημοτικόν. Jurin. Versio Italica: *Ma come? Come la legge comanda, havendo cura de gli altri, percioche questo e cosa popolare.* Taylor.

Ἀσελγέστερος] Vid. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. V. cap. VI. p. 464.

Πότε] Deest in Reg. α. Taylor. Ego malim, τὸ πώποτε, quam τὸ πότε, prætermitti. Wolf. Recte. Taylor.

Τοσαύτην ὑπερβολὴν ἐποιήσατο κ. τ. λ.] Τοσοῦτον ὑπερεβάλετο τῇ αὑτοῦ βδελυρίᾳ τὴν ἐκείνων. Wolf.

ιϛʹ. Καί τοι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τί οἴεσθε, ὁπόταν ἄνθρωπος, πένης ἢ καὶ πλούσιος, [1]πολλ' ἀνηλωκὼς, καί τινα ἴσως τρόπον εἰκότως οὐκ εὐπορῶν ἀργυρίου, ἢ τέγος ὡς τοὺς γείτονας ὑπερβαίνοι, ἢ ὑποδύοιτο ὑπὸ κλίνην, ὑπὲρ τοῦ μὴ, τὸ σῶμα ἁλοὺς, εἰς τὸ δεσμωτήριον ἕλκεσθαι, ἢ ἄλλα ἀσχημονοίη, ἃ δούλων οὐκ ἐλευθέρων ἐστὶν ἔργα, καὶ ταῦθ' ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς ὁρῷτο ποιῶν, ἣν ὡς ἐλεύθερος ἐγγυήσατο, καὶ τῆς πόλεως πολίτης· ὁ δὲ τούτων αἴτιος Ἀνδροτίων εἴη, ὃν οὐδ' ὑπὲρ ἑαυτοῦ δίκην λαμβάνειν ἐᾷ τὰ πεπραγμένα καὶ βεβιωμένα, μή τι γε ὑπὲρ τῆς πόλεως; [2]καί τοι εἴ τις ἔροιτο αὐτὸν, τὰς εἰσφορὰς, πότερον τὰ κτήματα, ἢ τὰ σώματα ὀφείλει; τὰ κτήματα φήσειεν ἂν, εἴπερ ἀληθῆ λέγειν βούλοιτο. ἀπὸ γὰρ τούτων εἰσφέρομεν. τίνος οὖν ἕνεκα ἀφεὶς τὸ τὰ χωρία δημεύειν, καὶ τὰς οἰκίας, καὶ ταῦτ' ἀπογράφειν, ἔδεις, καὶ ὕβριζες πολίτας [3]ἀνθρώπους, καὶ τοὺς ταλαιπώρους [4]μετοίκους; οἷς ὑβρι-
610 στικώτερον, ἢ τοῖς οἰκέταις τοῖς [5]αὑτοῦ κέχρηται. καὶ μὴν εἰ [6]θέλητε σκέψασθαι τί δοῦλον, ἢ ἐλεύθερον εἶναι διαφέρει, τοῦτο μέγιστον ἂν εὕροιτε· ὅτι τοῖς μὲν δούλοις, τὸ σῶμα τῶν ἀδικημάτων ἁπάντων ὑπεύθυνόν ἐστι, τοῖς δὲ ἐλευθέροις, κἂν τὰ μέγιστα τύχωσιν ἀδικοῦντες, τοῦτό γ' ἔνεστι σῶσαι. εἰς χρήματα γὰρ [7]τὴν δίκην περὶ τῶν πλείστων παρὰ τούτων προσήκει λαμβάνειν. ὁ δὲ, τοὐναντίον εἰς τὰ σώματα, ὥσπερ ἀνδραπόδοις ἐποιήσατο τὰς τιμωρίας, οὕτω δ' αἰσχρῶς καὶ πλεονεκτικῶς ἔσχε πρὸς ὑμᾶς, ὥστε τὸν μὲν ἑαυτοῦ πατέρα ᾤετο δημοσίᾳ δεθέντα ἐπὶ χρήμασιν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, μήτε ἀποδόντα ταῦτα, μήτε

[1] πολλὰ δ' ἀνηλωκὼς [2] καίτοι γε, εἴ [3] ἀνθρώπους πολίτας [4] μετοίκους. [5] σαυτοῦ κέχρησαι [6] θέλοιτε [7] Deest articulus.

ιϛʹ. Ὁπόταν ἄνθρωπος] Distingue ita: ὁπόταν ἄνθρωπος πένης, ἢ καὶ πλούσιος, ἀνηλωκὼς etc. Taylor.

Πολλ' ἀνηλωκὼς] Πολλὰ δ' ἀνηλωκὼς Aug. Recte. Quam particulam si etiam inseras versioni Florentinæ, ita erit accommodatissima: *quando un pover' huomo, o anco un ricco,* ma *il quale ha speso afrai* etc. In sequentibus non recte capio istud *consentaneum* Wolfii. Ita elegantissima Versio Italica: *e forse per qualche ragionevel cagione non ha danari.* Idem.

Ἀπογράφειν] De *proscriptione* ædium intelligit Wolfius. Non *proscribere,* sed *describere,* Valesius, quem vide ad Harpocr. v. Ἀπογραφή. Idem.

Τί δοῦλον κ. τ. λ.] Huc, credo, respexit Phrynichus, pag. 174. Edit. postrem. Τίνι διαφέρει τόδε καὶ τόδε, οὐ χρὴ οὕτω λέγειν κατὰ δοτικὴν πτῶσιν, ἀλλὰ τί διαφέρει· καθὰ καὶ Δημοσθένης φησί· Τί δοῦλον ἢ ἐλεύθερον εἶναι διαφέρει. Idem.

Ὤετο δημοσίᾳ] Ὤετο δεῖν δημοσίᾳ Editio Morelii, Codd. Ven. Lind. Aug. Ital. Atque ita Interpretes. Idem.

κριθέντα, ἀποδράναι· τῶν δ' ἄλλων πολιτῶν, τὸν μὴ δυνάμενον τὰ ἑαυτοῦ θεῖναι [1]οἴκοθεν, εἰς δεσμωτήριον ἕλκεσθαι. εἶτ' ἐπὶ τούτοις ὡς ὁτιοῦν ἐξὸν ἑαυτῷ ποιεῖν, Σινώπην [2]προσενεχύραζε, καὶ Φανοστράτην, ἀνθρώπους πόρνας, οὐ μέν τοι γε ὀφειλούσας εἰσφοράς. [3]καί τοι εἴ τισιν ἄρα δοκοῦσιν ἐπιτήδειαι ἐκεῖναι παθεῖν, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμά γε οὐκ ἐπιτήδειον γίγνεσθαι, τηλικοῦτόν τινας φρονεῖν διὰ καιρὸν, ὥστε βαδίζειν ἐπ' οἰκίας, καὶ σκεύη φέρειν, μηδὲν ὀφειλόντων ἀνθρώπων. πολλὰ γὰρ ἄν τις ἴδοι πολλοὺς ἐπιτηδείους ὄντας πάσχειν, καὶ πεπονθέναι, ἀλλ' οὐ ταῦτα λέγουσιν οἱ νόμοι, οὐδὲ τὰ τῆς πολιτείας ἔθη, ἃ φυλακτέον ὑμῖν· ἀλλ' ἔνεστιν ἔλεος, συγγνώμη, πάνθ' ὅσα προσήκει τοῖς ἐλευθέροις, ὧν οὗτος ἁπάντων εἰκότως οὐ μετέχει τῇ φύσει, οὐδὲ τῇ παιδείᾳ. πολλὰ γὰρ ὕβρισται καὶ προπεπηλάκισται, συνὼν οὐκ ἀγαπῶσιν αὐτὸν ἀνθρώποις, ἀλλὰ 611
δοῦναι μισθὸν δυναμένοις. ὧν προσῆκέ σοι τὴν ὀργὴν, οὐκ εἰς τῶν πολιτῶν τὸν τυχόντα ἀφιέναι, οὐδ' εἰς τὰς ὁμοτέχνους σοι πόρνας, ἀλλ' εἰς τὸν τοῦτον τὸν τρόπον θρέψαντά σε πατέρα.

ιζ'. Ταῦτα τοίνυν ὡς μὲν οὐ δεινὰ καὶ παρὰ πάντας τοὺς νόμους, οὐχ ἕξει λέγειν οὗτος, οὕτω δ' ἐστὶν ἀναιδὴς,

[1] , οἴκοθεν εἰς τὸ δεσμ. [2] προσηνεχύραζε [3] καίτοι γε εἴ

Θεῖναι οἴκοθεν] Laborat a malo puncto. Lege θεῖναι, οἴκοθεν εἰς δεσμωτήριον ἕλκεσθαι. Idem.

Εἶτ' ἐπὶ τούτοις, ὡς ὁτιοῦν ἐξὸν ἑαυτῷ ποιεῖν] *Deinde tanquam quidvis ei liceret facere, Sinopen et Phanostraten mulierculas quidem prostantes pignoratur, sed quæ nullam collationem deberent.* ἐνεχυράσαι et ἐνεχυράσασθαι non modo ἐνέχυρα λαβεῖν significat, hoc est, *pignora capere*, quod prætor jubere solet, sed etiam ὑποθεῖναί τι, id est, *pignori opponere.* Quod autem dixit, ὡς ὁτιοῦν ἐξὸν ἑαυτῷ ποιεῖν, *tanquam sibi ipsi quicquid libet, liceat*: ἑαυτῷ pro αὐτῷ positum est, id quod apud alios etiam scriptores reperitur: quemadmodum e diverso relativum pro reciproco. Utriusque exempla vide in Comment. Bud. *Ex edit.* Hervag.

Προσενεχύραζε] *Manus injecit*, Wolfius. Immo *pignora cepit*. Ego pene videre videor, quid bonum Wolfium in fraudem induxerit. In Bodl. in marg. Lutet. et MSto Obsop. προσηνεχύραζε cum augmento. Budæus vertit: *pignora cepit pro collatione.* Quod verum esse arbitror. De his meretricibus nonnulla habet Athen. l. 13. Taylor.

Τὸ πρᾶγμά γε οὐκ ἐπιτήδειον γίγνεσθαι, τηλικοῦτόν τινας φρονεῖν] Τὸ πρᾶγμα. τὸ τί; τινὰς φρονεῖν τηλικοῦτον, ὥστε, καὶ τὰ λοιπὰ, οὐκ ἔστιν ἐπιτήδειον γίγνεσθαι. Wolf.

Ὧν οὗτος ἁπάντων] Landus: *Quorum ipse omnium, quæ fiunt in Rep. natura et disciplina merito expers est.* Fortasse legit τῶν ἐν τῇ πόλει γιγνομένων. Quod nostri Codices non habent. Idem.

ιζ. Οὕτω δ' ἐστὶν ἀναιδὴς, ὥστ' ἐν τῷ δήμῳ προαγῶνας ἀεὶ κατασκευάζων ἑαυτῷ τῆσδε τῆς γραφῆς] Id est, *hujus certaminis prolusiones sibi præstruens ad populum.* Apud Græcos προαγῶνες *præludia pugnæ* dicebantur, ut excursiones ad prælium lacessendum. προαγῶνες etiam vocabantur orationes vel altercationes quæ habebantur apud Thesmothetas, quæ erant præjudicia ad causas. Thesmothetarum enim erat, judicia constituere et actionem dare, id

ὥστ' ἐν τῷ δήμῳ [1]προαγῶνας ἀεὶ κατασκευάζων ἑαυτῷ τῆσδε τῆς γραφῆς, ἐτόλμα λέγειν, ὡς ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ δι' ὑμᾶς ἐχθροὺς ἐφ' ἑαυτὸν εἵλκυκε, καὶ νῦν ἐν τοῖς ἐσχάτοις ἐστὶ κινδύνοις. ἐγὼ δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, βούλομαι δεῖξαι τοῦτον οὔτε πεπονθότα οὐδ' ὁτιοῦν κακὸν, οὔτε μέλλοντα πάσχειν οὐδὲν, δι' ὧν ὑπὲρ ὑμῶν ἔπραξε· διὰ μέν τοι τὴν αὐτοῦ βδελυρίαν καὶ θεοῖς ἐχθρὰν αἰσχροκέρδειαν, πεπονθότα μὲν μέχρι τῆσδε τῆς ἡμέρας οὐδὲν, πεισόμενον δὲ, ἂν τὰ δίκαια ποιῆτε ὑμεῖς. σκέψασθε γὰρ ὡδί· τί ποθ' ὑμῖν οὗτος ὑπέσχετο, καὶ τί ποιεῖν αὐτὸν ἐχειροτονήσατε ὑμεῖς; χρήματα εἰσπράττειν. ἄλλο δὲ πρὸς τούτῳ τί ποιεῖν; οὐδέν. φέρε δὴ καθ' ἕκαστον ὑπομνήσω τὴν εἴσπραξιν ὑμᾶς. οὗτος εἰσέπραξε Λεπτίνην τὸν ἐκ Κοίλης, τέτταρας καὶ τριάκοντα δραχμὰς, καὶ Θεόξενον τὸν Ἀλωπεκῆθεν δραχμὰς ἑβδομήκοντα, καὶ μικρόν τι πρὸς, καὶ τὸν Εὐφήμου [2]Καλλιστράτην, καὶ τὸν Τελεστοῦ νεανίσκον· οὐκ ἔχω γὰρ τοὔνομα εἰπεῖν· σχεδὸν δὲ πάντας οὓς εἰσέπραξεν, ἵνα μὴ καθ' ἕκαστον λέγω, οὐκ οἶδα εἴ τινα ὑπὲρ μνᾶν ὀφείλοντα. πότερ' οὖν οἴεσθε τούτων ἕκαστον μισεῖν
612 καὶ πολεμεῖν αὐτῷ διὰ τὴν εἰσφορὰν ταύτην, ἢ τὸν μὲν αὐτῶν, ὅτι πάντων ἀκουόντων ὑμῶν ἐν τῷ δήμῳ, δοῦλον ἔφη καὶ ἐκ δούλων εἶναι, καὶ προσήκειν αὐτῷ τὸ ἕκτον μέρος εἰσφέρειν μετὰ τῶν μετοίκων· [3]τῷ δ', ὅτι παῖδας ἐκ πόρνης εἶναι· τοῦ δὲ, τὸν πατέρα ἡταιρηκέναι· τοῦ δὲ, τὴν μητέρα πεπορνεῦσθαι· τὸν δὲ, [4]ἀπογράφειν ὅσα ὑφείλετο ἐξαρχῆς·

[1] προάγωνας [2] Καλλικράτην [3] *τῷ δὲ παῖδας [4] *ἀπογράφειν ὅ. ὑ. ἐξ ἀρχῆς· τὸν δὲ τὸ δεῖνα, τὸν δὲ, ὁμοῦ

est, τὸ εἰσάγειν τὰς δίκας, ut tradit Interpres Demosth. ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην. Plutarch. in Pomp. ἐγένοντο δὲ αὐτῷ τῆς δίκης προαγῶνες οὐκ ὀλίγοι πρὸς τὸν κατήγορον. Ex Annotat. posterioribus in Pandect. ubi plura. *Ex edit.* Hervag.

Καλλιστράτην] Potius, cum Reg. ε. et Ital. Καλλικράτην. Nam id alterum est mulierculæ nomen. Deinde, Τελεστοῦ videtur a Τελεστὴς fluere, et *Telestæ*, non *Telesti* reddi debet: Sed hæc leviora, non tamen negligenda. Taylor.

Ὑπὲρ μνᾶν ὀφείλοντα] *An ultra minam ab ullo exegerit*, Wolfius. Minus accurate. Non dicitur, quantum ille *exegerit*, sed quid illorum *unusquisque debuerit*. quæ tametsi eodem recidant, non tamen erat Interpreti necesse a scriptura aberrare. *non sò se ci è alcuno, che piu d' una mina dovesse.* Italus. Idem.

Τῷ δ', ὅτι παῖδας] Legendum videtur, τῷ δ' αὐτοῦ παῖδας. Jurin. τῷ δ', sub. ἔφη, hic, ut patet, mutatur orationis forma, neque hæc cohærent cum præcedentibus, quod apud oratores vulgo fit. Auger.

Τὸν δὲ ἀπογράφειν, ὅσα ὑφείλετο ἐξαρχῆς] Forte ἐκ τῆς ἀρχῆς, ut objiciat crimen peculatus, κλοπὴν δημοσίων χρημάτων. Quod si displicet, repone: *quæ ab initio surripuerit.* Sed unde? Id enim non additur. Wolf. Italus: *et a quell' altro che dia una nota di cio che ha in magi-*

τὸν δὲ, τόδ᾽ εἶναι, τὸν δὲ, ὁμοῦ ῥητὰ καὶ ἄῤῥητα κακὰ ἑξῆς [1]ἅπαντας; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶδ᾽ ὅτι πάντες εἰς οὓς ἐπαρῴνησεν οὗτος, τὴν μὲν εἰσφορὰν ἕκαστος, ἀναγκαῖον ἀνάλωμα ὑπελάμβανεν εἶναι· τοιαῦτα δ᾽ ἀτιμασθεὶς καὶ προπηλακισθεὶς, χαλεπῶς ἐνήνοχε. [2]κἀκεῖνο οἶδα, ὅτι χρήματα εἰσπράττειν τοῦτον ἐχειροτονήσατε ὑμεῖς, οὐχὶ τὰς ἰδίας συμφορὰς ὀνειδίζειν, καὶ προφέρειν ἑκάστῳ. εἴτε γὰρ ἦσαν ἀληθεῖς, οὐ σοὶ ῥητέαι, — πολλὰ γὰρ ἡμῶν ἕκαστος οὐχ ὡς βούλεται πράττει —, εἴτε μὴ προσηκούσας κατεσκεύαζες, πῶς οὐχ ὁτιοῦν ἂν πάθοις δικαίως;

ιή. Ἔτι τοίνυν ἐκ [3]τοῦδε ἀκριβέστερον γνώσεσθε, ὅτι μισεῖ τοῦτον ἕκαστος οὐ διὰ τὴν εἴσπραξιν, ἀλλ᾽ ὑπὲρ ὧν ὑβρίσθη καὶ ἐπαρῳνήθη. Σάτυρος γὰρ ὁ τῶν νεωρίων ἐπιμελητὴς, οὐχ ἑπτὰ [4]τάλαντα εἰσέπραξεν ὑμῖν, ἀλλὰ τέτταρα καὶ τριάκοντα, τοὺς αὐτοὺς τούτους ἀνθρώπους, ἐξ ὧν παρέθηκε τὰ σκεύη ταῖς [5]ἐκπλευσάσαις ναυσί. καὶ οὔτ᾽ ἐκεῖνος διὰ ταῦτα οὐδένα ἐχθρὸν ἑαυτῷ φησὶν εἶναι, οὔτε τῶν εἰσπραχθέντων οὐδεὶς ἐκείνῳ [6]πολεμεῖ. ὁ μὲν γὰρ τὸ προστεταγμένον, οἶμαι, διεπράττετο· σὺ δὲ τῇ σαυτοῦ προπετείᾳ καὶ θρασύτητι λαβὼν ἐξουσίαν, πολλὰ [7]ἀναλωκότας εἰς τὴν πόλιν ἀνθρώπους, καὶ σοῦ βελτίους καὶ 613
ἐκ βελτιόνων, ψευδέσι καὶ χαλεποῖς ὀνείδεσιν ᾤου δεῖν περιβάλλειν. εἶτα ταῦθ᾽ οὗτοι πεισθῶσιν ὑπὲρ αὐτῶν σε ποιεῖν, καὶ [8]τὰ τῆς σῆς ἀναισχυντίας καὶ πονηρίας ἔργα ἐφ᾽ ἑαυτοὺς [9]ἀναδέξονται; ἀλλὰ μισεῖν δικαιότερον διὰ

[1] ἅπαντας· [2] κἀκεῖνο δὲ οἶδα [3] τῶνδε [4] τάλαντα μόνον εἰσέπρ. [5] ἐκπλεούσαις [6] πολεμεῖ. εἰκότως. ὁ [7] ἀνηλωκότας [8] Deest articulus. [9] ἀναδέξωνται

strato rubbato. Taylor.

Ἀπογράφειν] *Recensere* Wolfius. Potius: *rescribere, ærario acceptum ferre.* Jurin. L. ἀπογράψειν, *alium vero dicebat, in tabulas se relaturum* quanta surripuerit ab initio. Auger.

Τὸν δὲ, τόδ᾽ εἶναι] Τὸν δὲ τὸ δεῖνα Aug. Wolfio non comprobante. Taylor. *In alium vero quid* [illegible] *dicebat.* Deinde τὸν δὲ . . . plura puncta, quia est suspensio et reticentia. Auger.

Τὸν δὲ] Pro τοῦτον δέ. Est ἀποσιώπησις, cui subjicit generalem clausulam. Mox [v. 5.] κἀκεῖνο δ᾽ οἶδα. Wolf. Hoc postremum certe præter rem; quanquam ita Cod. Aug. Taylor.

Κατεσκεύαζες] Lege εἰ δὲ μὴ προσηκούσας κατεχλεύαζες, *falsa opprobria objecisti.* Locum similem emendavi in Midiana §. λή. Idem.

ιή. Ἐξ ὧν] S. ταλάντων. Wolf. Aug. ἀφ᾽ ὧν, et mox v. 16. pro ἐκπλευσάσαις, ἐκπλεούσαις. Utrumque melius. Vel forsan ἐκπλευσούσαις. Italica Versio: *de' quali le navi, ch'* uscirono fuori, *forni de masseritie.* Taylor.

Ὀνείδεσιν — περιβάλλειν] Vid. §. ιά.

Οὗτοι] Nempe, Judices. Auger.

Πεισθῶσιν] Lege etiam [v. ult.] ἀναδέξωνται subjunctivo per ω. Wolf. Aliter marg. Benenati, ubi priore loco πεισθήσονται. Taylor.

ταῦτά σε ὀφείλουσιν, ἢ σώζειν. τὸν γὰρ ὑπὲρ [1]πόλεως πράττοντά τι δεῖ τὸ τῆς πόλεως ἦθος μιμεῖσθαι, καὶ σώζειν ὑμῖν τοὺς τοιούτους, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, προσήκει, καὶ μισεῖν τοὺς οἷός περ οὗτος. ὡς ἐκεῖνό γε εἰδόσι μὲν ἴσως, ὅμως δὲ ἐρῶ· ὁποίους τινὰς ἂν φαίνησθε ἀγαπῶντες, καὶ σώζοντες, τούτοις ὅμοιοι δόξετε εἶναι.

ιθ΄. Ὅτι τοίνυν ὅλως, οὐδὲ τὴν εἴσπραξιν αὐτὴν ὑπὲρ ὑμῶν πεποίηται, καὶ τοῦτο αὐτίκα δὴ μάλα δῆλον ὑμῖν ποιήσω. εἰ γάρ τις ἔροιτο αὐτὸν, πότεροι αὐτῷ δοκοῦσιν ἀδικεῖν μᾶλλον τὴν πόλιν, οἱ γεωργοῦντες, καὶ φειδόμενοι, διὰ παιδοτροφίας δὲ καὶ οἰκεῖα ἀναλώματα, καὶ λειτουργίας ἑτέρας, ἐλλελοιπότες τὰς εἰσφοράς· ἢ οἱ τὰ τῶν ἐθελησάντων εἰσενεγκεῖν χρήματα, καὶ τὰ παρὰ τῶν συμμάχων κλέπτοντες καὶ [2]ἀπολλύντες· οὐκ ἂν εἰς τοῦτο τόλμης [3]δήπου, καίπερ ὢν ἀναιδὴς, ἔλθοι, ὥστε φῆσαι τοὺς τὰ ἑαυτῶν μὴ εἰσφέροντας μᾶλλον ἀδικεῖν, ἢ τοὺς τὰ κοινὰ ὑφαιρουμένους. τίνος οὖν ἕνεκα, ὦ βδελυρὲ, ἐτῶν ὄντων πλειόνων ἢ τριάκοντα, ἀφ᾽ οὗ σὺ πολιτεύῃ, καὶ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ πολλῶν μὲν στρατηγῶν ἠδικηκότων τὴν πόλιν, πολλῶν δὲ ῥητόρων, οἳ παρὰ τουτοισὶ κέκρινται· ὧν οἱ μὲν τεθνᾶσιν ἐφ᾽ οἷς ἠδίκουν, οἱ δ᾽ [4]ἀποχωρήσαντες φεύ-
614 γουσιν· οὐδενὸς πώποτε ἐξητάσθης κατήγορος, οὐδ᾽ ἀγανακτῶν ὤφθης ὑπὲρ ὧν ἡ πόλις πάσχει, οὕτως ὢν θρασὺς καὶ λέγειν δεινὸς, ἀλλ᾽ ἐνταῦθα ἐφάνης κηδεμὼν [5]ὢν, οὗ σε πολλοὺς ἔδει κακῶς ποιῆσαι; βούλεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ τούτων αἴτιον ἐγὼ ὑμῖν εἴπω; ὅτι τούτων μὲν μετέχουσιν ὧν ἀδικοῦσιν ὑμᾶς τινὲς, ἀπὸ δὲ τῶν εἰσπραττομένων ὑφαιροῦνται, δι᾽ ἀπληστίαν δὲ τρόπων, διχόθεν καρ-

[1] τῆς πόλεως [2] ἀπολλύντες; [3] δήπου τόλμης [4] ὑποχωρήσαντες φ., ο. πώποτε τούτων ἐξητάσθης [5] ὢν] ἡμῶν

Ὡς ἐκεῖνο] Totum hunc locum laudat Stobæus Serm. XLI. ubi melius distinguitur — οἷός περ οὗτος· ὡς (ἐκεῖνό γε εἰδόσι μὲν ἴσως, ὅμως δὲ ἐρῶ) ὁποίους τινὰς ἂν, et quæ sequuntur. *Odio habendi, qui isti homini similes fuerint:* siquidem (*quod forte scientibus vobis, dicam tamen*) *qualescunque amare et servare videbimini, talibus esse similes existimabimini.* Idem.

ιθ΄. Τῶν ἐθελησάντων] Τῶν μὴ ἐθελησάντων Lambinus ex conjectura. Idem.

Οὐδενὸς πώποτε] Plenius Aug. et melius, οὐδενὸς πώποτε τούτων, *neminem unquam* horum *accusasti.* Idem.

Ὅτι τούτων μὲν μετέχουσιν κ. τ. λ.] Deest hic nominativus vel verbo μετέχουσιν, vel verbo ἀδικοῦσιν, et vox τούτων plane superflua est. At si ejus vice reponas οὗτοι, omnia expedita sunt. Jurin.

ποῦνται τὴν πόλιν. οὔτε γὰρ ῥᾷον πολλοῖς καὶ τὰ μικρὰ ἀδικοῦσιν ἀπεχθάνεσθαι, ἢ ὀλίγοις [1] καὶ μεγάλα, οὔτε δημοτικώτερον δήπου τὰ τῶν πολλῶν ἀδικήματα ὁρᾷν, ἢ τὰ τῶν ὀλίγων· ἀλλὰ τοῦτ᾽ αἴτιον, [2] ὃ ἐγὼ λέγω. τῶν μὲν οἶδεν ἕνα αὑτὸν ὄντα τῶν ἀδικούντων, ὑμᾶς δ᾽ οὐδενὸς ἀξίους ἡγήσατο· διὸ τοῦτον ἐχρήσατο τὸν τρόπον ὑμῖν. εἰ γὰρ ἀνδραπόδων πόλις, ἀλλὰ μὴ τῶν ἄρχειν ἑτέρων ἀξιούντων [3] ὡμολογεῖτο εἶναι, οὐκ ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰς ὕβρεις ἠνέσχεσθε τὰς τούτου, ἃς κατὰ τὴν ἀγορὰν ὕβριζεν, ὁμοῦ μετοίκους, Ἀθηναίους δέων, ἀπάγων, βοῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ἐπὶ τοῦ βήματος, δούλους καὶ ἐκ δούλων καλῶν, ἑαυτοῦ βελτίους καὶ ἐκ βελτιόνων, ἐρωτῶν, εἰ μάτην τὸ δεσμωτήριον [4] ᾠκοδομήθη. καταφαίην ἂν ἔγωγε, εἴγε ὁ πατὴρ ὁ σὸς ᾤχετο αὐτόθεν αὐταῖς πέδαις ἐξορχησάμενος, Διονυσίων τῇ πομπῇ. ἄλλα δὲ ὅσα ὕβρικεν, οὐδ᾽ ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν, τοσαῦτα τὸ πλῆθός ἐστιν. ὧν ἀθρόων ἄξιον λαβόντας δίκην τήμερον, παράδειγμα ποιῆσαι τοῖς ἄλλοις, ἵν᾽ ὦσι μετριώτεροι.

κ΄. Ἀλλά, νὴ Δία, ταῦτα μὲν τοιοῦτός ἐστιν ἐν οἷς πεπολίτευται, ἄλλα δ᾽ ἔσθ᾽ ἃ καλῶς διῴκηκεν; ἀλλὰ καὶ τἄλλα οὕτω προσελήλυθεν ἅπαντα πρὸς ὑμᾶς, ὥστε ἥκι- 615
στα ἐν οἷς ἀκηκόατε, ἄξιός ἐστι μισεῖσθαι. τί γὰρ βού-

[1] *καὶ τὰ μεγάλα [2] οὓ 'γὼ [3] ὡμολογεῖτε [4] ᾠκοδομήθη;

Ἀλλὰ τοῦτ᾽ αἴτιον, ὃ ἐγὼ λέγω] Sub. τὸ καρποῦσθαι διχόθεν τὴν πόλιν. Est in Editione Feliciani annotatum: ἀλλὰ τοὐναντίον, quod et Obsopœus habet. Sub. ῥᾷόν ἐστιν ἀπεχθάνεσθαι ὀλίγοις etc. Sed recepta lectio videtur melior, si ὅτι addas, hoc modo: ἀλλὰ τοῦτ᾽ αἴτιον, ὃ ἐγὼ λέγω, ὅτι τῶν μὲν οἶδεν ἕνα αὑτὸν ὄντα τῶν ἀδικούντων· ὑμᾶς δὲ etc. Verba τῶν ἀδικούντων videntur e scholio irrepsisse in contextum. τῶν μὲν, Sub. τῶν ὀλίγων καὶ τὰ μεγάλα ἀδικούντων. Wolf. τοὐναντίον, præter Codd. Felician. et Obsop. est etiam lectio Bodl. Lindenb. et Ital. τοὐναντίον οὗ ἐγὼ λέγω Cod. Reg. β. Sed merito eam varietatem damnat Wolfius. Atque ea crisi excepta, quot verba hic protulit, tot fere monstra protulit et portenta. Neque vel in uno commate vidit hujus loci seriem aut argumentationem. Miror sane, cum ejus interpretatio satis recte se habeat. Taylor.

Τῶν ἄρχειν ἑτέρων ἀξιούντων] Reddit Wolfius: *eorum, qui aliorum imperio digni habentur.* Potius: *eorum, qui sese dignos habent aliorum imperio.* Jurin.

Ὡμολογεῖτο εἶναι] Ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις. Wolf.

Καὶ ἐκ δούλων] Istud καὶ addidi ex optimo Augustano. Taylor.

Ἐξορχησάμενος] Προσπαίζων ἅμα, ait Harpocratio, διὰ τὴν τῶν Διονυσίων πομπήν. Annotat Scholiastes, morem fuisse Athenis, dum agerentur Dionysia, incarceratos libere vagari, qua occasione arrepta effugit Androtionis pater. Et credibile est, in omnibus pene feriis nexorum vincula soluta fuisse, et plenissimum dari justitium. Idem. *Aufugiens saltando.* Ita dictum quia aufugit per Bacchanalia. Auger.

Ἀθρόων] Ἀθρόον Editi, iis exceptis, qui sunt melioris notæ, Felician. et Manut. Emendaverat etiam Lambinus ad Parisiensem. Taylor. Lege ὧν ἀθρόων. Erratum puto. Jurin.

λεσθε εἴπω, τὰ πομπεῖα ὡς ἐπεσκεύασε, καὶ τὴν τῶν στεφάνων καθαίρεσιν, ἢ τὴν τῶν φιαλῶν ποίησιν τὴν καλήν; ἀλλ᾽ ἐπὶ τούτοις γε, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο ἀδικῶν ἔτυχε τὴν πόλιν, τρὶς οὐχ ἅπαξ τεθνάναι δίκαιος ὢν φανεῖται. καὶ γὰρ ἱεροσυλίᾳ, καὶ ἀσεβείᾳ, καὶ κλοπῇ, καὶ πᾶσι τοῖς δεινοτάτοις ἔστ᾽ ἔνοχος. τὰ μὲν οὖν πολλά, ὧν λέγων ὑμᾶς ἐφενάκιζε, παραλείψω· φήσας δ᾽ ἀποῤῥεῖν τὰ φύλλα τῶν στεφάνων, καὶ σαπροὺς εἶναι διὰ τὸν χρόνον, ὥσπερ ἴων, ἢ ῥόδων ὄντας, ἀλλ᾽ οὐ χρυσίου, συγχωνεύειν ἔπεισε. κᾆτ᾽ ἐπὶ μὲν ταῖς εἰσφοραῖς, τὸν δημόσιον παρεῖναι προσέγραψεν, ὡς δὴ δίκαιος ὤν, ὧν ἕκαστος ἀντιγραφεὺς ἔμελλεν ἔσεσθαι τῶν εἰσενεγκόντων· ἐπὶ τοῖς στεφάνοις δὲ οὓς κατέκοπτεν, οὐχὶ προσήγαγε ταὐτὸ δίκαιον τοῦτο, ἀλλ᾽ αὐτὸς ῥήτωρ, χρυσοχόος, ταμίας, ἀντιγραφεὺς γέγονε. καὶ μήν, εἰ μὲν ἅπαντα ἠξίους ὅσα πράττεις [1] τῇ πόλει σαυτῷ πιστεύειν, οὐκ ἂν ὁμοίως κλέπτης ὢν ἐφωρῶ· νῦν δ᾽ ἐπὶ ταῖς εἰσφοραῖς ὃ δίκαιόν ἐσθ᾽ ὁρίσας, μὴ σοὶ πιστεύειν, ἀλλὰ τοῖς [2] ἑαυτοῦ δούλοις τὴν πόλιν, ὁπότε ἄλλο τι πράττων, καὶ χρήματα κινῶν ἱερά, ὧν ἔνια οὐδ᾽ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας γενεᾶς ἀνετέθη, μὴ προσγραψάμενος τὴν αὐτὴν φυλακήν, ἣν-

[1] τὴν πόλιν [2] αὐτῆς

κ΄. Ἀδικῶν ἔτυχε] Ἠδίκει. Wolf.

Καὶ ἀσεβείᾳ] Addidi has duas voces ex optimis exemplaribus. Comparent etiam in oratione Timocratea, p. 755. 11. ed. Reisk. ubi hæc eadem causa tractatur. Taylor.

Ἴων καὶ ῥόδων] "Sæpissime Rosæ et Violæ junguntur: puto, quia non modo odores, verum etiam colores suavissime temperabantur." D'Orville. Cf. Animadv. in Charit. Aphrod. Lib. III. cap. II. p. 249.

Κᾆτ᾽] *Postea.* Potius: *Et sane.* Jurin.

Τὸν δημόσιον] S. οἰκέτην ἢ δοῦλον. Wolf.

Ὡς δὴ δίκαιος ὤν] Ὡς δὴ δίκαιον ὂν Bodl. ὡς ἂν δίκαιος ὢν Ital. Conturbata sane est oratio, nec quidquam fere Codices juvant. Ex his tamen adeo insinceris verbis hujusmodi videor expiscari sententiam: *Ministrum sibi adjungi postularit, fas esse existimans, adesse personam publicam, quæ recenseret et in acta referret, quantum unusquisque pependerit.* Taylor.

Ἕκαστος ἀντιγραφεὺς ἔμελλεν ἔσεσθαι τῶν εἰσενεγκόντων] *Unusquisque futurus erat antigraphus eorum quæ in publicum conferebantur.* Observatores enim tribunorum ærariorum, quos nunc *Contrarotulatores* dicunt, ἀντιγραφεῖς dicebantur a Græcis, actaque eorum ἀντίγραφα, quasi *conscripta.* nos *antigrapharios* appellare possumus. Cicero *custodes* appellat in Oratione pro L. agraria contra Rullum, et de reditu suo, et Ulpianus lib. 3. administ. tutorum. Plura in Annotat. in Pandect. prioribus. *Ex edit.* Hervag.

Τῇ πόλει] Melius cum Bodl. τὴν πόλιν. Quod si placuerit, versionem ad eam normam corriges. Taylor.

Ἐφορῶ] [Ita enim quædam Editiones superiores] Scribe per duo ω ἐφωρῶ. Fit enim non ab ἐφοράω, sed a φωράω. ἐφωραόμην, ἐφωρώμην. ἐφωράου, ἐφωρῶ. ἐφωράετο, ἐφωρᾶτο. Wolf.

Ἑαυτοῦ] Omnino cum Bodl. Obsop. Ital. et Lambino, ἑαυτῆς. Taylor.

περ [1] περὶ τῶν εἰσφορῶν φαίνῃ· οὐκ εὔδηλον δι' ὃ τοῦτ' ἐποίησας; ἐγὼ μὲν οἶμαι.

κά. Καὶ μὴν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ κατὰ παντὸς τοῦ χρόνου σκέψασθε, ὡς καλὰ καὶ ζηλωτὰ ἐπιγράμματα τῆς πόλεως ἀνελὼν, ὡς ἀσεβῆ καὶ δεινὰ ἀντεπιγέγραφεν. [2] οἶμαι
γὰρ ὑμᾶς ἅπαντας ὁρᾶν ὑπὸ τῶν στεφάνων ταῖς χοινικίσι 616
κάτωθεν γεγραμμένα, οἱ σύμμαχοι τὸν δῆμον ἀνδραγαθίας ἕνεκα καὶ δικαιοσύνης· ἢ οἱ σύμμαχοι ἀριστεῖον τῇ Ἀθηνᾷ· ἢ κατὰ πόλεις, οἱ δεῖνες τὸν δῆμον, σωθέντες ὑπὸ τοῦ δήμου· οἷον, Εὐβοεῖς ἐλευθερωθέντες ἐστεφάνωσαν τὸν δῆμον. ἐπεγέγραπτό που πάλιν, Κόνων ἀπὸ τῆς ναυμαχίας τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους. τοιαῦτα γὰρ ἦν τὰ τῶν στεφάνων ἐπιγράμματα. ταῦτα μὲν τοίνυν ἃ ζῆλον πολὺν εἶχε καὶ φιλοτιμίαν ὑμῖν, ἠφάνισται, καθαιρεθέντων τῶν στεφάνων· ἐπὶ ταῖς φιάλαις δὲ, ἃς ἀντ' ἐκείνων ἐποιήσατο ὑμῖν ὁ πόρνος οὗτος, Ἀνδροτίωνος ἐπιμελουμένου ἐποιήθησαν ἐπιγέγραπται. καὶ οὗ τὸ σῶμα ἡταιρηκότος οὐκ ἐῶσιν οἱ νόμοι εἰς τὰ ἱερὰ εἰσιέναι, τούτου τοὔνομα ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐπὶ τῶν φιαλῶν γεγραμμένον ἐστίν· ὅμοιόν γε — οὐ γάρ; — τοῦτο τοῖς προτέροις ἐπιγράμμασιν, ἢ φιλοτιμίαν ἴσην ἔχον ὑμῖν. τρία τοίνυν ἐκ τούτου τὰ δεινότατα ἄν τις ἴδοι πεπραγμένα αὐτοῖς. τὴν μὲν γὰρ θεὸν τοὺς στεφάνους σεσυλήκασι· τῆς πόλεως δὲ τὸν ζῆλον ἠφανίκασι τὸν ἐκ τῶν ἔργων, ὧν ὑπομνήματ' ἦσαν, ὄντες οἱ στέφανοι· τοὺς δ' ἀναθέντας δόξαν οὐ μικρὰν ἀφῄρηνται, τὸ δοκεῖν ὧν ἂν εὖ πάθωσιν ἐθέλειν μεμνῆσθαι. καὶ τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα κακὰ [3] τὸ πλῆθος εἰρ-

[1] ἐπὶ [2] οἴομαι [3] τὸ πλῆθος κακὰ

Δι' ὃ] Ita emendavi ex Editt. Felic. et Lutet. Vulgo erat διό. Idem.

κά. Καὶ κατὰ παντὸς etc.] Ὡς καλὰ καὶ ζηλωτὰ ἐπιγράμματα κατὰ παντὸς τοῦ χρόνου, ἀντὶ τοῦ εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον καλὰ καὶ ζηλωτά. Wolf.

Ὁρᾶν] Pro ἑωρακέναι. Auger.

Ἢ κατὰ πόλεις] *Vel nominando civitates.* Idem.

Οὐ γάρ;] Τὸ οὐ γὰρ, vel, οὐκ ἄρα, nisi parenthesi includatur, potest abesse. Sed subjectio est, qua ipse sibi respondet. Wolf. Hic, οὐ γὰρ, ut sæpius alias, est responsio abrupta oratoris ad interrogatum. Auger.

Πεπραγμένα αὐτοῖς] Τῷ Ἀνδροτίωνι καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν, ut etiam aurifices complectatur, aut collegam ejus, cujus nomen dissimulat, quem Timocratem fuisse conjicio. Wolf. Nempe Androtioni et Timocrati. Auger.

Ὄντες οἱ στέφανοι] Ἕως ἦσαν. Wolf. *Dum existerent.* Auger.

Δόξαν — τὸ δοκεῖν ἐθέλειν μεμνῆσθαι] Ἐξηγητικῶς. Wolf. Melius hoc sane, quam quod alibi ab eodem notatum vidi, τοῦ δοκεῖν. Taylor.

Εἰργασμένοι] *Etsi designarunt*: Potius: *etsi perpetrarunt.* Jurin.

γασμένοι, εἰς τοῦτο [1] ἅμα ἀναισθησίας, καὶ τόλμης προεληλύθασιν, ὥστε μέμνηνται τούτων, ὡς καλῶς αὐτοῖς διῳκημένων· ὥσθ' ὁ μὲν οἴεται δι' ἐκεῖνον ὑφ' ὑμῶν σωθήσεσθαι, ὁ δὲ παρακάθηται, καὶ οὐ καταδύεται τοῖς πεπραγμένοις. οὕτω δ' οὐ μόνον εἰς χρήματα ἀναιδὴς, ἀλλὰ καὶ σκαιός ἐστιν, ὥστε οὐκ οἶδεν ἐκεῖνο, ὅτι στέφανοι μέν εἰσιν ἀρετῆς
617 σημεῖον, φιάλαι δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα, πλούτου· καὶ στέφανος μὲν ἅπας, κἂν μικρὸς ᾖ, τὴν ἴσην φιλοτιμίαν ἔχει τῷ μεγάλῳ, ἐκπώματα δὲ ἢ θυμιατήρια, ἂν μὲν ὑπερβάλλῃ τῷ πλήθει, πλούτου τινὰ δόξαν προσετρίψατο τοῖς κεκτημένοις, ἐὰν δ' ἐπὶ μικροῖς τις σεμνύνηται, τοσοῦτ' ἀπέχει τοῦ τιμῆς τινὸς διὰ ταῦτα τυχεῖν, ὥστε ἀπειρόκαλος προσέδοξεν εἶναι.

κβ'. Οὗτος τοίνυν ἀνελὼν τὰ τῆς δόξης κτήματα, τὰ τοῦ πλούτου πεποίηται μικρὰ, καὶ οὐχ ὑμῶν ἄξια. καὶ οὐδ' ἐκεῖνο οἶδεν ὅτι πρὸς μὲν χρημάτων κτῆσιν, οὐδὲ πώποτε ὁ δῆμος ἐσπούδασε· πρὸς δὲ δόξης, ὡς οὐδὲ πρὸς ἓν τῶν ἄλλων. τεκμήριον δέ· χρήματα μὲν γὰρ πλεῖστα τῶν Ἑλλήνων [2] ποτὲ σχὼν, τὰ πάνθ' ὑπὲρ φιλοτιμίας ἀνήλωσεν· εἰσφέρων δ' ἐκ τῶν ἰδίων, [3] οὐδένα κίνδυνον ὑπὲρ δόξης ἐξέστη. ἀφ' ὧν κτήματα ἀθάνατα αὐτῷ περίεστι, τὰ μὲν, τῶν ἔργων ἡ μνήμη, τὰ δὲ, τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐπ' ἐκείνοις ἀνατεθέντων τὸ κάλλος· προπύλαια ταῦτα, ὁ παρθενὼν, στοαὶ, νεώσοικοι· οὐκ ἀμφορίσκοι δύο, οὐδὲ χρυσίδες τέτταρες ἢ τρεῖς, ἄγουσα ἑκάστη μνᾶν, ἃς, ὅταν σοι δοκῇ, σὺ πάλιν γράψεις καταχωνεύειν. οὐ γὰρ αὐτοὺς δεκατεύ-

[1] [ἅμα] [2] ποτ' ἔχων [3] οὐδένα πώποτε κίνδυνον

Δι' ἐκεῖνον] *Propter istos* Wolfius. Quare ita verteret, nescio. Neque enim meminit, unquam sibi scriptum reperiri δι' ἐκείνους. Nonnunquam suspicatus fui, legendum esse δι' ἐκείνων, *earum rerum, quas gessit, gratia.* Quo ritu etiam interpretatur Ferrus: *La onde costui d'essere salvato da voi per queste opere estima.* Taylor. Immo: *propter istum.* Timocratem intelligit, Androtionis collegam. Vid. Orat. adv. Timocrat. p. 757. 7. ed. Reisk. Jurin.

Οὕτω δ' οὐ μόνον] L. οὕτω δ' οὗτος οὐ μόνον. οὗτος, nempe, Androtion. Auger.

Τῷ πλήθει] Legendum videtur τῷ μεγέθει, vel τῷ πλήθει, ἢ μεγέθει. Aliter enim perit omnis vis argumenti. Jurin.

κβ'. Τὰ τοῦ πλούτου] Sub. κτήματα. πεποίηται, *fecit*, i. e. substituit. Auger.

Καθέντων] Varia lectio habet ἀνατεθέντων, quod magis probo, quam σταθέντων, aut καθέντων. Wolf. V. Var. Lect.

Οὐ γὰρ αὐτοὺς δεκατεύοντες] Τὰς δεκάτας τῶν ὑπαρχόντων εἰσφέροντες. Alia est δεκάτευσις τῶν στρατιωτῶν. Idem. Non vidit vim hujus locutionis Wolfius. Commode autem illustravit Harpocratio in v. quem consuli velim. Taylor.

οντες, οὐδὲ ἃ καταράσαιντο ἂν οἱ ἐχθροὶ, ποιοῦντες, διπλᾶς [1]πλάττοντες τὰς εἰσφορὰς, ταῦτα ἀνέθεσαν· οὐδ', [2]οἵοις περ σὺ, χρώμενοι συμβούλοις ἐπολιτεύοντο· ἀλλὰ τοὺς ἐχθροὺς κρατοῦντες, καὶ ἃ πᾶς τις ἂν εὖ φρονῶν εὔξαιτο, τὴν πόλιν εἰς ὁμόνοιαν ἄγοντες, ἀθάνατον κλέος αὐτῶν λελοίπασι, τοὺς δ' ἐπιτηδεύοντας οἷα σοὶ βεβίωται, τῆς ἀγορᾶς εἴργοντες. ὑμεῖς δ' εἰς τοῦτο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, 618 προήχθητε εὐηθείας καὶ ῥαθυμίας, ὥστ' οὐδὲ τοιαῦτα ἔχοντες παραδείγματα, ταῦτα μιμεῖσθε· ἀλλ' Ἀνδροτίων ὑμῖν πομπείων ἐπισκευαστής. [3]Ἀνδροτίων, ὦ γῆ καὶ θεοί! καὶ τοῦτο τὸ ἀσέβημα, [4]ἔλαττόν τινος ἡγεῖσθε; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι δεῖν τὸν εἰς ἱερὰ εἰσιόντα, καὶ χερνίβων καὶ κανῶν ἁψόμενον, καὶ τῆς πρὸς τοὺς θεοὺς ἐπιμελείας προστάτην ἐσόμενον, οὐχὶ [5]προειρημένων ἡμερῶν ἀριθμὸν ἁγνεύειν μόνον, ἀλλὰ τὸν βίον ὅλον ἡγνευκέναι τοιούτων ἐπιτηδευμάτων, οἷα τούτῳ βεβίωται.

[1] πράττοντες [2] οἷόσπερ [3] Ἀνδροτίων; [4] ἔλαττον τίνος [5] *προειρημένον

Πλάττοντες] Πράττοντες Reg. ε. Quod melius et sanius. πραττόμενος marg. Paris. πραττόμενοι Lambin. IDEM.

Οἵοις περ] Imo οἷόσπερ, *qualis tu es*. F. leg. τοῖς οἷόσπερ σύ. AUGER.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΚΑΤΑ

ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΛΟΓΟΣ.

I. TAYLORI

PRÆFATIO

AD

ORATIONEM DEMOSTHENIS

CONTRA ARISTOCRATEM.

BENE mehercule ab Aristocrate illo factum, quod, cum hac rogatione Charidemum ornare voluit, locum dedit illustrissimæ Quæstioni et graviter et perutiliter a Demosthene tractandæ. Perutiliter sane, cum ea causa tot leges sapientissimæ Reip. earumque luculentam tractationem nobis nostrisque usibus conservaverit, quot in pari ambitu Orationis vix alibi produci, nedum exponi aut elucidari videas. Ægre feret Lector noster eruditus, se a me admoneri, quantum ad hanc Orationem recte intelligendam conferant doctissimi Viri, et de Jure hoc nostro præclare meriti, S. Petitus LL. Attic. L. VII. Tit. 1. cum annotationibus eruditissimi, amicissimique Wesselingii, Claud. Salmasius de Modo Usurarum C. XVII. Heraldus denique Animadv. in Salmas. L. IV. C. V.

Ab hoc Criticorum pari, Salmasium intelligo et Heraldum, cum multa acriter et erudite utrinque disputantur, quæ ad causam Aristocrateam pertingunt, tum illud imprimis, quod istius causæ pene summam non mediocriter afficit: Nimirum, cum in sua rogatione scripserit Aristocrates: QUICUNQUE CHARIDEMUM INTERFECERIT, EUM EX OMNIBUS GENTIBUS, QUÆ FŒDERE ET AMICITIA CUM P. A. CONJUNCTÆ FORENT, ΑΓΩΓΙΜΟΝ ΕΙΝΑΙ, quid per illud *ἀγώγιμον* necessario sit intelligendum, scil. quid cuivis in eum hominem liceret, qui Charidemum leto dederit. Fuisse *Ἀπαγωγὴν* in Jurisprudentia Attica, istius Juris periti probe norunt: norunt etiam, quid sibi velit, et qualiter exercenda. Nimirum, *injecta manu reum in jus ducere, ut ibi* legitimum *supplicium de eo sumatur:* præterea nihil. Atque in hoc, credo, consentiunt, qui in omnibus fere aliis dissentire inter se videntur. Attamen, si Demostheni credas, ex hac Aristocratis rogatione sequeretur, inclementius omnino, et indignius tractari potuisse eum, qui Charidemum interfecerit, quam communi isto *ἀπαγωγῆς* ritu in quemvis alium ordinario erat statutum. Ita enim ille: *ἔν γε τῷ ποιεῖν ἀγώγιμον, πάνθ', ὅσα ἀπείρηκεν ὁ νόμος, δέδωκας, χρήματα πράξασθαι,*

ζῶντα λυμαίνεσθαι, κακοῦν, ἔχοντα αὐτὸν ἀποκτιννύναι. §. ζ'. ante fin. Hæc quam aliena sint, vides. Quam absonum hoc, ut aliud sc. in suasione Aristocratea exprimeret vox *ἀπάγειν*, aliud in communi istius Pop. *νομοθεσίᾳ*? Comminiscitur ergo Salmasius commentum, in quo sibi maxime placere videbatur, differre nimirum *ἄγειν* et *ἀγώγιμον* ab eo, quod dicitur *ἀπάγειν* et *ἀπαγώγιμον*: illud esse *vi domum cruciandum*, (si ita videretur) hoc *jure ad magistratum puniendum* ducere; et tulisse porro Aristocratem extrema illa et durissima. Id tamen omnino falsum est. Græci *ἄγειν* et *ἀπάγειν* promiscue et indifferenter, sicut Latini *ducere* et *abducere*, dicunt, ut pluribus ostendit Heraldus. Neque porro Aristocrates tantum cuique licere sua rogatione voluit. Non ea erat istius inclementia, quam in hac Oratione insectatur Demosthenes, verum alia omnino. Insimulabatur enim potissimum, *primum*, quod, cum Leges nihil permittant, nisi in eum, qui in jure legitime convictus fuerit, Aristocrates scripsit licere etiam in indemnatum: *secundo*, cum istud *ἀπάγειν* neque in damnatum competebat, modo ab Atheniensium ditione abstineret, id Aristocrates voluit fieri extra Atticum territorium etiam in indemnato. Quod autem addidit de contumeliis iis et injuriosa usque ad necem tractatione, id suo more exaggerat, oratorie potius, quam juridice, *ῥητορικῶς*, non *πολιτικῶς*, et est luculentissimum argumentum istius violentiæ, in qua tantum dominatur Demosthenes. Et in ea sententia video esse Ulpianum in *σχ.* ad hanc Orationem. Ἀγώγιμον] *οἱ μὲν εἰρήκασιν ἐπὶ κρίσει· ὁ δὲ ῥήτωρ ἐκ τῆς ἀσαφείας εἰς ὃ ἐβούλετο μετήγαγεν, ἐπὶ θανάτου λέγων.* Alibi: *ἕν γε τῷ ποιεῖν ἀγώγιμον] τῷ ἀγωγίμῳ πανταχοῦ σοφίζεται.* Rursus: *αὐτὸς* [Demosthenes] *ὡς ἐφ' ὁμολογουμένοις ἔλαβεν αὐτὸν ἀγώγιμον ἐπὶ θάνατον. ὁ δὲ Ἀριστοκράτης ἔφασκεν, ἀλλ' ἐπὶ κρίσει.* Similiter Scholiastes Hermogenis pag. 110. *καὶ ἐν τῷ κατὰ Ἀριστοκράτους, ἐν οἷς φησὶν, ἐάν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον, ἀγώγιμος ἔστω. ὁ μὲν γὰρ τὸ ἀγώγιμον ἐπὶ θανάτῳ λέγει εἶναι, ὁ δὲ ἐπὶ κρίσει.*

Hæc habui præfanda, seu complananda potius in aditu Orationis *luculentæ*, ut scribit vir doctissimus, *et multis antiquitatis reliquiis instructæ*. Quæ cum tanta sit commendata utilitate, non minorem habet elegantiæ et decoris laudem. Dionys. Halic. §. 45. de vi Demosth. Ἐκ *δὲ τῶν ἐναγωνίων αὐτοῦ λόγων, ὁπόσοι πρὸς δικαστήρια γεγόνασιν, ἢ πρὸς ἐκκλησίας, τεκμαίρομαι, ὅτι ταύτην τὴν γνώμην ὁ ἀνὴρ εἶχεν. ὁρῶ γὰρ αὐτὸν, εἴ ποτε λάβοι πράγματα χαριεστέρας δεόμενα κατασκευῆς, πανηγυρικὴν αὐτοῖς ἀποδιδόντα τῆς λέξεως ἁρμονίαν, ὡς ἐν τῷ κατὰ Ἀριστοκράτους πεποίηκε λόγῳ, πολλαχῇ μὲν καὶ ἄλλῃ, μάλιστα δ' ἐν οἷς τὸν περὶ τῶν νόμων ἀποδίδωσι λόγον, καὶ τὸν περὶ τῶν φονικῶν δικαστηρίων, ἐφ' ἧς χρείας ἕκαστον τέτακται.* Item Theo Progymn. pag. 5. Οἱ *γοῦν κάλλιστοι τῶν δημοσίων λόγων εἰσὶν, ἐν οἷς περὶ νόμου τι, ἢ ψηφίσματος, ἀμφισβητεῖται. λέγω δὲ τόν τε περὶ*

Στεφάνου, καὶ τὸν κατὰ Ἀνδροτίωνος, καὶ Τιμοκράτους, καὶ Ἀριστοκράτους. ὀλίγον γὰρ διήνεγκεν, εἰ μὴ νόμον, ἀλλὰ ψήφισμα Ἀριστοκράτης ἔγραψε. Atque etiam inter *τῶν δικανικῶν καλλίστους* locat Hermogenes *τὸν κατὰ Ἀριστοκράτους, καὶ τὸν ὑπὲρ Στεφάνου*, p. 376. Edit. Crispin. Exemplar *τοῦ δικανικοῦ χαρακτῆρος* nominat ejus scholiastes pag. 74. Cujus item alibi sententia est, quam et sua quoque confirmavit Aristides Rhetor, in ea elucescere utramque ideam, tam quæ *deliberativo*, quam quæ competit *judiciali* sermoni. Neque eo solum ornatu orationis exaratur, verum etiam summo studio Reip. Quod olim observavit Panætius philosophus de Orationibus Ctesiphontea, Aristocratea, Leptinea et Philippicis, apud Plutarchum in vita Auctoris nostri.

Habita erat, eodem Plutarcho teste, juxta id temporis, quo illas etiam habuit, c. Androtionem unam, et alteram c. Timocratem. Τῶν *δὲ δημοσίων ὁ μὲν κατ' Ἀνδροτίωνος, καὶ Τιμοκράτους, καὶ Ἀριστοκράτους ἑτέροις ἐγράφησαν, οὔπω τῇ πολιτείᾳ προσεληλυθότος. δοκεῖ γὰρ δυοῖν ἢ τριῶν δέοντα ἔτη τριάκοντα γεγονὼς ἐξενεγκεῖν τοὺς λόγους ἐκείνους.* Verum hoc quidem, aut vero saltem proximum, quod ait de Leptinea et Timocratea: serius tamen aliquanto hæc contra Aristocratem, Olymp. sc. CVII. 1. cum Demosthenes ætatis ageret annum trigesimum, si Dionys. Halic. fides. Ἐν *τούτῳ τῷ χρόνῳ* (nempe Aristodemo Prætore, qui fuit eo anno, quem designavimus) *καὶ τὸν κατὰ Ἀριστοκράτους ἔγραψε λόγον Εὐθυκλεῖ τῷ διώκοντι παρανόμων τὸ ψήφισμα.* Epist. ad Ammæum, §. 4.

Quis autem fuerit iste Euthycles, cujus in gratiam hæc scripserit Demosthenes, penitus ignoratur, et juxta quis fuerit ille Aristocrates, qui hic insimulatur. Certum interea est, errasse Scholiastem Aristoph. ad Aves 126. cum ait, fuisse Aristocratem Scellii F. qui in bello Peloponnesiaco multa egregia facinora edidit. Epichares enim, qui per hæc tempora orationem habuit adv. Theocrinem, Demosthene scribente, Aristocratem istum Scellii F. vocat avunculum Avi sui, ut mirum sit, si hæc concordare possint. Neque porro profecto verisimile est, eundem fuisse impetitum ab Aristophane in Fabula, quam dedit Olymp. XCI. 2. et a Demosthene in Oratione, quam habuit Olymp. CVII. 1.

Cum nonnulla sint in hac Oratione, quæ alibi apud Demosthenem leguntur, ut olim annotavimus, præcipuum est, quod multa hinc transtulit ad Orationem, quæ inscribitur *περὶ Συντάξεως*: de qua re non leve aliquod in notis ad istum locum infra observavimus. TAYLOR.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

618 ΧΑΡΙΔΗΜΟΝ τὸν Ὠρείτην, ἡγούμενον ξενικοῦ, καὶ στρατηγοῦντα παρὰ Κερσοβλέπτῃ τῷ Θρᾳκῆς βασιλεῖ, πολίτην σφῶν αὐτῶν Ἀθηναῖοι ἐποιήσαντο, τὰ μὲν, γεγονότα χρήσιμον αὐτοῖς, τὰ δε, προσδοκῶντες ἔτι μᾶλλον γενήσεσθαι. περὶ τούτου ψήφισμα ἔγραψεν Ἀριστοκράτης ἐν τῇ βουλῇ τοιοῦτον· ἐάν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον, ἀγώγιμος ἔστω ἐξ ἁπάσης [1]τῶν Ἀθηναίων συμμαχίδος· ἐὰν δέ τις τὸν ἀγόμενον ἀφέληται ἢ [2]πολίτης ἢ ἰδιώτης, ἔκσπονδος ἔστω. τούτου κατηγορεῖ τοῦ ψηφίσματος Εὐθυκλῆς, τῷ Δημοσθένους λόγῳ χρησάμενος. καί φησι πρῶτον μὲν εἶναι τὸ ψήφισμα παράνομον, ὅτι κρίσιν ἀναιρεῖ, καὶ δικαστήρια, καὶ τὴν τιμωρίαν ἀπὸ τῆς αἰτίας γεγραμμένην ἔχει· δεύτερον 619 δὲ, μὴ συμφέρειν τοῖς Ἀθηναίοις τοιαύτην Χαριδήμῳ δοῦναι δωρεάν· ἀπολοῦμεν γὰρ διὰ ταύτης Χερρόνησον, τὸ δὲ ὅπως, ὁ λόγος δείξει· ἐξετάζει δὲ καὶ τὴν τοῦ προσώπου ποιότητα, λέγων οὐκ εἶναι δωρεῶν ἄξιον τὸν Χαρίδημον, καὶ ταῦτα τοιούτων.

[3]ΑΛΛΩΣ.

Ἡ ΕΥΒΟΙΑ μία νῆσος καταντικρὺ τῆς Ἀττικῆς, διήκουσα διὰ τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς Φωκίδος

[1] τῆς [2] πόλις [3] Ἑτέρα ὑπόθεσις.

Πολίτης ἢ ἰδιώτης] Quasi vero οἱ ἰδιῶται, πολῖται non essent! F. ἢ πολίτης, ἢ ξένος, vel σύμμαχος potius. In altero argumento mentio fit Athenodori civis, et Simonis ac Bianoris, sociorum. Sed quid, si pro πολίτης, legas πόλις? Et hoc ego in vertendo secutus sum, nec repudio conjecturam. Wolf. Bene sane, et in posteriori hac crisi officio suo probe functus est. Ita in lege hac ipsissima, quæ recitatur in Oratione §. κδ΄. iterum peccatum est in libris inferioris notæ, editis scriptisque, ἐὰν δέ τις ἀφέληται, ἢ πολίτης, ἢ ἰδιώτης, ubi ex nostrorum optimis iterum rescribendum est πόλις. Nam, si hæc auctoritate indigere viderentur, quanquam probe sciam non indigere, ecce noster de hac eadem causa §. κ΄. Ἐὰν δέ τις ἀνθρώπων, ἢ καὶ ὅλη ἡ πόλις τοσούτοις νομίμοις — βοηθήσῃ, καὶ τὸν ὑβριζόμενον — ἀφέληται, ἔκσπονδον ἔγραψεν εἶναι. Mendum hoc vidit et sustulit H. Stephanus T. I. Thes. Gr. Ling. col. 1642. Taylor. Manifeste legendum ἢ πόλις, ut p. 183. v. 19. Vid. §. κ΄. ἐὰν δέ τις ἀνθρώπων, ἢ καὶ ὅλη ἡ πόλις — βοηθήσῃ. Jurin.

Καὶ τὴν τιμωρίαν ἀπὸ τῆς αἰτίας] Forte πρὸ τῆς αἰτίας, vel ἄνευ τῆς αἰτίας. Quam lectionem confirmare videntur verba [§. δ΄. fin.] καὶ παραβὰς τὸ τί πράττοντα εἰπεῖν etc. Wolf. Male. Accusatur Aristocrates, non quod pœnam statuerit *ante* criminationem, (neque enim statuerat) verum quod pœnam *immediate* sequi voluit criminationem, quod judicium præterierit, et quæstionem: μέσον γάρ ἐστιν αἰτίας καὶ ἐλέγχου κρίσις, ut dicitur §. ζ΄. fin. Et in ea causa loquitur Demosthenes (ad cujus normam sapere contendit Libanius) τὴν τιμωρίαν εὐθὺς ἀπὸ τῆς αἰτίας γεγραμμένην, *immediate, nullo judicio interposito.* Ita §. ιδ΄. ἀλλ' ἀπ' αἰτίας εὐθὺς ἡ τιμωρία γέγραπται. Et §. ιζ΄. fin. ἀλλ' ἀόριστον αὐτὴν εἰπὼν τὴν αἰτίαν, καὶ μετὰ ταῦτ' εὐθὺς προσγράψας ἀγώγιμον εἶναι. Et §. κ΄. fin. καὶ τοῦτον εὐθὺς ἄνευ κρίσεως κολάζει. Et §. κά. πρὸ τοῦ δίκην ἀξιῶσαι λαβεῖν εὐθὺς ἔγραψεν ἀγώγιμον εἶναι. Similiter, §. νς΄. ὁ πρῶτος νόμος ἄντικρυς εἴρηκεν, ἄν τις ἀποκτείνῃ τινὰ, τὴν βουλὴν δικάζειν· ὁ δὲ, ἄν τις ἀποκτείνῃ, εὐθὺς γέγραφεν ἀγώγιμον εἶναι. Taylor. Vertit Wolfius: *et vindictam ante crimen contineat scriptam.* Potius: *et pœnam sub ipsam criminationem subjungat.* Nimirum, si quis Charidemum occidisset, eum comprehendendi, abducendi, mulctandi pecunia, vel etiam interficiendi, hac lege lata cuilibet jus fiebat, nulla judicum cognitione præmissa, jurene, an injuria, casu, an consulto, occidisset. Vide §. ς΄. §. ή. Malim vero ἀπ' αὐτῆς αἰτίας. Jurin. πρὸ Interpres. Vide tamen §. ιδ΄. et nil muta præter versionem. Markland.

Δὲ καὶ] Istud καὶ ex Edit. Felic. quod agnoscit etiam Baroc. Et recte sane. Nam hæc est *et* tertia quæstio, (Charidemi sc. *merita*) quæ in hac oratione tractatur. Initium autem sumit a §. λς΄. Taylor.

ΑΛΛΩΣ] Morelius e Codd. Parisien-

μέχρι τῶν Ἀφετῶν· Ἀφεταὶ δὲ τῆς Θετταλίας τόπος. ἴσμεν δὲ ὅτι χωρία πολλὰ εἶχεν ἡ Εὔβοια, ἔστι δὲ ἐν τῇ Εὐβοίᾳ χωρίον Ὠρεός· τοῦ Ὠρεοῦ δὲ ὁ πολίτης Ὠρείτης. Ὠρείτης οὖν τις Χαρίδημος ξεναγὸς ἦν τῶν Ἀθηναίων· ξεναγὸς δέ ἐστιν, ὅτε τις στράτευμα [1]ξένον ὑπέρ τινος ἄλλου τρέφει· διὰ τοῦτο οὖν καὶ οὗτος ἐλέγετο ξεναγὸς, ἐπειδὴ στράτευμα ξένων ἔτρεφεν ὑπὲρ συμμαχίας τῶν Ἀθηναίων. ἦν οὖν τῶν μὲν Ἀθηναίων ξεναγὸς, γαμβρὸς δὲ Κότυος τοῦ τῶν Θρᾳκῶν βασιλέως, καὶ στρατηγός. ὁ δὲ Κότυς παρέλαβέ ποτε τὴν Χερρόνησον τὴν Ἀθηναίων οὖσαν, καὶ τελευτήσας κατέλιπε τῆς βασιλείας διάδοχον Κερσοβλέπτην, εἰ μετὰ τινῶν δύο Βηρισάδου καὶ Ἀμαδόκου τὴν βασιλείαν μερίσαιτο. εἶχε δὲ στρατηγὸν ὁ μὲν Κερσοβλέπτης ὡς συγγενῆ τὸν Χαρίδημον· ὁ δὲ Βηρισάδης, τινὰ Ἀθηνόδωρον, Ἀθηναῖον φύσει, Ἀλωπεκῆθεν· ὁ δὲ Ἀμάδοκος δύω στρατηγοὺς εἶχε Σίμωνα καὶ Βιάνορα. ἰδίᾳ τοίνυν ἕκαστος τῶν βασιλέων ἤθελε χάριν τοῖς
620 Ἀθηναίοις ποιήσασθαι, διὰ τὸ ἔχειν αὐτοὺς εἰς συμμαχίαν εὐμενεῖς· καὶ συμβουλεύσαντος τοῦ Χαριδήμου δοῦναι κοινῇ τοῖς Ἀθηναίοις τὴν Χερρόνησον, ἐπείσθησαν οἱ βασιλεῖς, καὶ δεδώκασι. τοῦτο γνόντες οἱ Ἀθηναῖοι, τὸν Χαρίδημον ἐστεφάνωσαν, ὡς εὐεργέτην [2]αὐτῶν χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ θετὸν πολίτην αὐτὸν ἐποιήσαντο· τοῖς δὲ ὁ Χαρίδημος, ὅτι φιλοῦσιν αὐτὸν, ἐδήλωσεν αὐτοῖς διὰ τινὸς Ἀριστοδήμου, ὡς ἂν ποιήσωσιν ἀσφάλειαν αὐτῷ περὶ τῆς τοῦ σώματος φυλακῆς· καὶ ὅτι οὐκ ἐπιβουλεύεται, δίδωσιν αὐτοῖς τὴν Ἀμφίπολιν, ἀφαιρούμενος αὐτὴν ἀπὸ Φιλίππου. Ἀριστοκράτης οὖν τις Ἀθηναῖος ὑπειλημμένος ἔγραψε τοιοῦτο ψήφισμα· ὁ φονεύων Χαρίδημον ἀγώγιμος ἔστω, τοῦτ' ἔστιν ἀκτέος ἐπὶ τὸ κολασθῆναι· ἐὰν δέ τις φησὶν ἀφέληται τὸν ἀγώγιμον ἢ πόλις ἢ ἰδιώτης, καὶ, ὡς εἰπεῖν, ἀντιλάβηται αὐτοῦ, ἔκσπονδος ἔστω τῶν Ἀθηναίων. Εὐθυκλῆς δέ τις Θάσιος τὸν δῆμον ἐπελάβετο τοῦ ψηφίσματος ὡς κακῶς ἔχοντος, ὡς παρανόμου, καὶ ἀσυμφόρου, καὶ γεγραμμένου ἀνδρὶ ἀναξίῳ. οὗτος λαβὼν παρὰ τοῦ Δημοσθένους τὸν λόγον, χρυσίον παρασχὼν, κατηγόρει τοῦ Ἀριστοκράτους. ὁρῶν οὖν ὁ ῥήτωρ τὴν ἁπλῆν ὑπόθεσιν, ἰσχύουσαν μὲν τῷ νομίμῳ, κινδυνεύουσαν δὲ διὰ τὸ προτιμᾶσθαι τὸ συμφέρον τῆς ἀξίας ὑφ' ἑκάστου τῶν λαμβανόντων πολλάκις, καὶ μάλιστα ὅταν στρατηγοὶ τυγχάνωσιν ἐπίδοξοι, καὶ τὴν πόλιν εὐεργετῶσιν. οἷος ὁ Χαρίδημος, καὶ Κερσοβλέπτου στρατηγὸς, ὁ ἀδελφὴν αὐτοῦ ἔχων καὶ διὰ τὸ δόξαι ἐν τῷ κατὰ τὴν Χερρόνησον εὖ ποιεῖν Ἀθηναίους αἱρεθεὶς στρατηγὸς [3]αὐτῆς τῆς πόλεως, ἑτέραν ἐξεῦρεν ὑπόθεσιν * * * ἐπιπλέκων ταράττει τὸν
621 ἀκροατὴν, φάσκων γεγράφθαι τὸ ψήφισμα ἐπὶ Χερρονήσῳ τῆς πόλεως σχήματι. ὡς οὖν ἀμφοτέ-

[1] ξένων [2] αὐτῶν [3] αὐτῆς

sibus hoc argumentum edidit primus, cujus etiam apographum teneo ex optimo Vindobonensi, unde non vulgaria derivavi ad emendanda Moreliana. Taylor.

Στράτευμα ξένων] Modo, sc. v. 3. dixit στράτευμα ξένον, qualiter et hic quoque scribitur in Cod. Vindob. Idem.

Καὶ τελευτήσας κ. τ. λ.] Idem præstantissimus Codex ita: καὶ τελευτήσας κατέλιπε υἱὸν Κερσοβλέπτην, ὃς μετὰ τινῶν δύο Βηρισάδου καὶ Ἀμαδόκου τὴν βασιλείαν ἐμερίσατο. Idem.

Τοῖς δὲ] Absurde, quia sequitur αὐτοῖς. MS noster γνοὺς δέ. Atque ita deinde scribas. Idem.

Ἀριστοδήμου] Recte Interpres vertit: *Aristomachum.* Vide §. δ΄. med. Idem.

Καὶ ὅτι οὐκ ἐπιβουλεύεται] Delenda videntur καὶ et οὐκ. Redditur nempe ratio, quare indigeat Charidemus præsidio Atheniensium, sc. quod insidiis appetatur. Jurin.

Ὑπειλημμένος] Cum aliquid desiderari hic vidit Wolfius, subjecit vocem ῥήτωρ. Ἀριστοκράτης τις Ἀθηναῖος, ῥήτωρ ὑπειλημμένος. Duriuscule! Codex noster εὖ ὑπειλημμένος. Ita in Oratione, §. γ΄. κακονούστατον ἀνθρώπων, καὶ πολὺ τἀναντία, ἢ προσῆκεν, ὑπειλημμένον. Taylor.

Θάσιος] Wolfius conjecit Θριάσιος, non inscite. Idem. Θριάσιος. Markland.

Τῆς ἀξίας] Cod. Vindob. τῆς ἀξίας ἑκάστου πολλάκις τῶν λαμβανόντων, sine ὑφ'. Quod melius. Taylor. Plane supervacaneum τὸ ὑφ'. Jurin.

Ἐπίδοξοι] Ἔνδοξοι præfert Wolfius. MS. ὅταν στρατηγοὶ τυγχάνωσι καὶ ἐπίδοξοι. Taylor.

Καὶ Κερσοβλέπτου] Forte Χαρίδημος, ὁ Κερσοβλέπτου στρατηγὸς, καὶ ἀδελφὴν αὐτοῦ ἔχων. Markland.

Ὁ ἀδελφὴν] Ὡς ἀδελφὴν MS. Malim: οἷος ὁ Χαρίδημος, ὁ Κερσοβλέπτου στρατηγὸς, καὶ ἀδελφὴν αὐτοῦ ἔχων. Taylor.

Ἐν τῷ] Ita conjecit Wolfius, et Moreliana lectio sine dubio est mendosa, ἐν τὸ κατὰ τὴν Χ. Aut igitur Wolfium sequere, aut cum MSto Vindob. lege ἐν τοῖς κατὰ τὴν Χερρόνησον. Idem.

Ὑπόθεσιν] In Cod. quo usus est Morelius, post hanc vocem parvula erat lacunula, quam Wolfius ex ingenio suo ita supplere voluit: ὑπόθεσιν. ταύτην δὲ ἐπιπλέκων κ. τ. λ. Vel hoc demum pacto: ὑπόθεσιν τὴν περὶ Χερρονήσου. ἣν ἐπιπλέκων κ. τ. λ. MS. vero Vindobonensis sic: ἑτέραν ἐξεῦρεν ὑπόθεσιν ἐκ τῆς οἰκείας δεινότητος, ἵνα ἐπιπλέκων ταράττῃ τὸν ἀκροατὴν κ. τ. λ. Idem.

Σχήματι] Κτήματι Wolfius, ad quem ritum interpretatur. Idem. Vertit Wolfius: *fundi reipublicæ.* Potius: *prætextu reipublicæ.* Nisi malis τῆς πόλεως κτή-

ρων, τοῦ τε Κερσοβλέπτου καὶ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων, καὶ βουλομένου Χαριδήμου ταύτης ἐπιτυχεῖν τῆς δωρεᾶς, Δημοσθένης τὴν κατὰ τὴν Χερρόνησον ὑπόθεσιν ἐπέθηκεν, εἰς ὑποψίαν ἄγων τοὺς ἀκούοντας, καὶ φάσκων ἐξ ἐπιβουλῆς Ἀριστοκράτην γεγραφέναι τὸ ψήφισμα, ἵνα μηδενὸς τῶν βασιλέων ἀναιροῦντος αὐτὸν φόβῳ τῆς πόλεως, περιποιήσῃ Κερσοβλέπτης πάλιν Χερρόνησον. τοσαῦτα περὶ τῆς ὑποθέσεως.

ΑΛΛΩΣ.

ΔΙΠΛΟΥΣ ὁ λόγος, καθάπερ καὶ ὁ κατὰ Τιμοκράτους. ἔχει γὰρ διπλῆν ὑπόθεσιν, τὴν τῶν παρανόμων, τὴν κρινομένην, ἔχει δὲ καὶ ἑτέραν ἐπεισενηνεγμένην, τὴν κατὰ τὴν Χερρόνησον. ἔστι δὲ, ὡς ἂν εἴποι τις κατὰ τὴν ὁμοιότητα, ἀνταγώνισμα ὁ παρὼν λόγος τῷ περὶ τοῦ στεφάνου λόγῳ. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ὅτι ἄξιός ἐστι δωρεᾶς, ἀγωνίζεται Κτησιφῶν· ἐνταῦθα δὲ Εὐθυκλῆς Ἀριστοκράτην ἐγράψατο, φάσκων παράνομον εἶναι τὸ ψήφισμα, καὶ ὅτι οὐκ ἄξιός ἐστι τῆς δωρεᾶς ὁ Χαρίδημος. δηλοῦται δὲ ἡ στάσις ὅτι πραγματική ἐστιν ἔγγραφος, εἰ δεῖ κυρωθῆναι τὸ ψήφισμα, ἢ μή. εἰσὶ δὲ τοῦ λόγου κεφάλαια τρία, τὸ δίκαιον, τὸ νόμιμον, καὶ τὸ συμφέρον. καὶ τὸ μὲν δίκαιον, καὶ νόμιμον ἐνέπεσε κυρίως ἐκ τῆς ὕλης τῶν πραγμάτων· τὸ δὲ συμφέρον, ἐκ περινοίας τοῦ ῥήτορος. καὶ κατηγορεῖ τῷ μὲν νομίμῳ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον, ὅτι δέκα νόμους παρέβη, ὧν οἱ μὲν ἑπτὰ, φονικοὶ, οἱ δὲ τρεῖς, πολιτικοί· τῷ δὲ δικαίῳ, ὅτι πολλάκις ὁ Χαρίδημος ἠδίκησε τὴν πόλιν, καὶ οὐ δίκαιον δοῦναι αὐτῷ τὴν τοιαύτην δωρεάν· τίθησι δὲ καὶ τὸ συμφέρον ἐκ περινοίας τοῦ ῥήτορος, οὕτως· ὅτι σκοπήσατε ποίῳ τρόπῳ παρελήφθη, καὶ ποίῳ ἐδόθη ἡ Χερρόνησος. δῆλον ὅτι ἐλήφθη τοῦ Κότυος μὲν βασιλεύοντος, ἐδόθη δὲ μερισθείσης τῆς βασιλείας εἰς τρεῖς. νῦν οὖν ὑμῶν παρεχόντων τῷ Χαριδήμῳ τὴν τοιαύτην δωρεὰν, ἐὰν βουληθῇ ὁ Κερσοβλέπτης τοῖς ἄλλοις πολεμῆσαι βασιλεῦσιν, οὐχ ἕξει τὸν ἐναντιούμενον. ὁ γὰρ Ἀθηνόδωρος, Ἀθηναῖος ὢν, οὐκ ἐθελήσει φονεῦσαι τὸν Χαρίδημον διὰ τοὺς Ἀθηναίους. πάλιν ὁ Σίμων καὶ ὁ Βιάνωρ, σύμμαχοι ὄντες ἤτοι πολῖται, οὐδ' αὐτοὶ ἐθελήσουσι Χαρίδημον διαχρήσασθαι. εἰ δ' οὗτοι μὴ ἐναντιωθῶσι, τοῦ Χαριδήμου στρατηγοῦντος τῷ Κερσοβλέπτῃ, ἐρημωθέντων τῶν ἄλλων βασιλέων, καὶ φονευομένων, γενήσεται μονοκράτωρ ὁ Κερσοβλέπτης, καὶ οὐδὲν αὐτὸν κωλύσει λαβεῖν τὴν Χερρόνησον. οὐκ ἔστιν οὖν τοῦτο τὸ κεφάλαιον ἐκ τῆς ὕλης τῶν πραγμάτων κυρίως, ἀλλὰ τοῦ φεύγοντός ἐστι, λέγοντος, ὅτι συμφέρει ὑμῖν τὸ λαβεῖν τὴν Ἀμφίπολιν, καὶ πολλὰ τοιαῦτα. ὅτι δὲ ἐκ περιεργίας τοῦ ῥήτορος ἐνέπεσε τὸ κεφάλαιον, δῆλον ἐκ τοῦ κατὰ Κτησιφῶντος Αἰσχίνου. τοιαύτης γὰρ οὔσης κἀκεῖ τῆς ὑποθέσεως, ὁ μὲν Αἰσχίνης διὰ πενίαν συνέσεως καὶ δεινότητος ἔνδειαν, οὐκ εὐπόρησε θεῖναι τὸ συμφέρον. Προοίμια δὲ τοῦ λόγου ἐστὶ τρία. τὸ μὲν πρῶτον ἐκ τοῦ πράγματος· ὅτι μεγάλα τὴν πόλιν ἀδικουμένην ὁρῶν, τὸν ἀγῶνα τοῦτον ἐνεστησάμην. ἐν ᾧ καὶ τὴν ἔχθραν τὴν πρὸς Χαρίδημον μὲν κρύπτει, ἔχειν δὲ ἀηδῶς πρὸς τὸν Ἀριστοκράτην διορίζεται, ἐξ οὗ βλαβήσεσθαι ἔμελλεν οὐδέν. ἐπειδὴ γὰρ ὁ μὲν προφανὴς ἀγὼν πρὸς Ἀριστοκράτην, ὁ δὲ κρυπτόμενος πρὸς Χαρίδημον, διὰ τοῦτο τὸ μὲν κρύπτει, ὡς ἀνύποπτον, περὶ δὲ τοῦ ἐμφανοῦς διαλέγεται. τὸ δὲ δεύτερον ἐκ προσώπου τοῦ λέγοντος εἴληπται· ἐπειδή περ ἰδιώτης τυγχάνων, πρᾶγμα τηλικοῦτον δείξειν ἐπαγγέλλομαι, προσήκει πάντας ὑμᾶς συναγωνίσασθαί μοι. τοῦτο δέ φησι διὰ τὸ φοβεῖσθαι ὅτι ἰδιώτης τυγχάνων πρὸς δημαγωγοὺς καὶ στρατηγὸν ἀγωνίζεται. πόρρωθεν γὰρ αὐτῷ τὸ ἀνύποπτον κατασκευάζει διὰ τῆς δοκούσης ἁπλότητος. τὸ δὲ τρίτον ἀπὸ προσώπου τοῦ Χαριδήμου δι' ὅνπερ ὁ λόγος. δέδοται γὰρ ἡμῖν θεώρημα λύειν τὰ ἀντιπίπτοντα πάντα ἀπὸ τῆς ἀξίας, ἐπειδὴ κατὰ ἐνδόξου προσώπου τοὺς λόγους ποιούμεθα. τοῦτο καὶ Ἀριστείδης ἐν τῷ Περικλεῖ πεποίηκεν. ἔστι δ' ἐν μέσῳ τοῦ προοιμίου τοῦ τρίτου συστροφή τις ἐνθυμηματική. εἰ μὲν δὴ τοῦτο μέγιστον Ἀριστοκράτης, καὶ τὰ ἑξῆς. ἐπειδὴ γὰρ κατ' ἀρχὰς τοῦ προοιμίου διέβαλε τὴν ὑπόληψιν τοῦ Χαριδήμου, ἐφοβήθη μὴ τὴν ἐξ ἀκολουθίας ἀπόδειξιν τῆς δυσνοίας ὁ ἀκροατὴς ζητήσῃ, ἣν ἔλυσε, νῦν μὲν σπεύδειν ἐπὶ τὰ κατὰ Χερρόνησον προσποιησάμενος, ὕστερον δ' ἐρεῖν τὴν δύσνοιαν ἐπαγγειλάμενος. ἐπειδὴ δὲ ἔμελλεν ὁ ἀκροατὴς θαυμάζειν, τί δήποτε ψηφίσματος κατηγορίαν ποιούμενος παρανόμων, Χερρονήσου κατὰ τοὺς ἀγῶνας μέμνηται, ἐν καταστάσει προδιατίθησι τὸν ἀκροατὴν, οἰκείαν ὑπολαμβάνειν τῷ ἀγῶνι τὴν μνήμην τῆς Χερρονήσου, ὅλον τὸν ἀγῶνα δι' αὐτῆς διαβάλλων, καὶ ὕποπτον καθιστάς. καὶ ἔστιν ὥσπερ προκατασκευὴ τοῦ συμφέροντος. ἡ κατάστασις δὲ λαμβάνεται, ποτὲ μὲν ἐκ γνώμης, ποτὲ δὲ ἐκ διηγήσεως. ἐπειδὴ δ' ἔμελλεν ἀκούσας ὁ ἀκροατὴς περὶ τῆς Χερρονήσου, ἐπιζητεῖν εὐθὺς τὰς ἐντελεστέρας ἀποδείξεις, διὰ τοῦτο φεύγων, εἶτα μὴ προσποιούμενος φεύγειν, δίδωσιν αἵρεσιν, πότερόν ποτε τὸ νόμιμον ἀκοῦσαι βούλονται πρῶτον, ἢ τὸ δίκαιον, ἢ τὸ συμφέρον. εἶτ' ἐπειδὴ ἦν αὐτῷ ἰσχυρὸν τὸ νόμιμον καὶ οἰκειότερον μᾶλλον τῇ γραφῇ, διὰ τοῦτο καὶ ἀναγκαῖον ἡγήσατο τούτῳ πρώτῳ χρήσασθαι. ἀμέλει γοῦν ὡς οὐκ ἀντειπόντος τοῦ ἀκροατοῦ, ἢ ἐπιζητήσαντος κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν τῆς γραφῆς, εἶπε, περὶ τοῦ νομίμου βούλεσθε πρῶτον; τοῦτο ἐροῦμεν. καὶ ἐπειδὴ ἔμελλεν ἀντιπίπτειν ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ξένος

μ α τ ι, sicuti vocatur Halonesus in argumento Orationis de Haloneso. JURIN.

Ὡς οὖν] MS. ὡς οὖν ὄντα ἀμφοτέρων, τοῦ τε Κερσοβλέπτου, καὶ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων. Βουλόμενος τοῦτον ἀποτυχεῖν τῆς δωρεᾶς Δημοσθένης κ. τ. λ. TAYLOR.

Καὶ τοῦ δήμου] F. κατὰ τοῦ δήμου. Etsi malim inversum ordinem hoc modo: τοῦ τε Κερσοβλέπτου καὶ τοῦ Χαριδήμου βουλομένου κατὰ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων ταύτης ἐπιτυχεῖν. WOLF.

Καὶ βουλομένου Χαριδήμου ταύτης ἐπιτυχεῖν] Vix ullum sensum hinc extundas, nisi, deleto καὶ, rescribas βουλομένων Χαρίδημον ταύτης ἐπιτυχεῖν, ut referatur τὸ βουλομένων ad præcedens ἀμφοτέρων. JURIN.

ΑΛΛΩΣ] Hypothesis ista, quemadmodum earum plurimæ, quæ post Libanium leguntur, Ulpianum habet Auctorem, ut pluribus ostendere possum. In Editionibus Aldina, Feliciana, et Manutiana Argumenti vicem sustinet. In Moreliana non divellitur a scholiis, quorum portio jure censeri debet. TAYLOR. Desideratur hoc tertium Argumentum in Editione Reiskiana.

Ἔχει γὰρ τὴν τῶν παρανόμων διπλῆν ὑπόθεσιν τὴν κρινομένην] [Ita ordinantur in Editis] Verba et hic et in Enarratione Ulpiani transposita, sic collocanda sunt: ἔχει γὰρ διπλῆν ὑπόθεσιν, τὴν τῶν παρανόμων, τὴν κρινομένην· ἔχει δὲ καὶ ἑτέραν. Hæc lectio haud dubie vera est, neque necesse est τὸ διπλῆν mutari in ἰδίαν, peculiarem. WOLF. Vertitur: *habet enim, eamque duplicem, legum violatarum hypothesin, de qua disceptatur.* Verti oportebat: *habet enim duas hypotheses, alteram legum violatarum, de qua disceptatur.* Nec enim insunt in Oratione tres hypotheses, quarum duæ ad leges violatas, tertia ad Chersonesum pertinet; sed omnino duæ, altera violatarum legum, altera Chersonesi. JURIN.

Ἀνταγώνισμα] Siquidem personam Demosthenis spectes, utriusque Orationis auctorem: sin Æschinis et Euthyclis, συναγώνισμα erit. Uterque enim contendit, hic Charidemum, ille Demosthenem corona indignum esse. WOLF.

Δωρεᾶς] Addit Wolfius omnibus superioribus, ὅτι ἄξιός ἐστι δωρεᾶς ὁ Δημοσθένης. TAYLOR.

Ὅτι] Restitui ex Editis. IDEM.

Ἐκ περινοίας] F. ἐξ ἐπινοίας. Facile enim ΕΠΙ in ΠΕΡΙ mutatur, et e contrario. Sed et illud (τὴν περίνοιαν) τέχνασμα, μηχανὴν, τέχνην, περισσὴν νόησιν, exponunt Græca Lexica. Post, ἐκ περιεργίας τοῦ ῥήτορος eodem sensu dicit. WOLF.

Ποίῳ] Ita Editi: Wolfius οἵῳ. Porro, ex iisdem accuratius et exactius, v. 18. δῆλον δὲ, ὅτι ἐλήφθη τοῦ Κότυος μὲν βασιλεύοντος, ἐδόθη δὲ μερισθείσης etc. In Wolfio istud μὲν desideratur. TAYLOR.

Τοῦ φεύγοντός ἐστι] Quomodo? Charidemi opera in potestatem Atheniensem esse redigendam Amphipolim, nunciasse Aristomachum, infra dicit. Ergo, τὸ συμφέρον affert Aristocrates occupationem Amphipoleos: alterum συμφέρον Euthycles, Chersonesi retentionem. WOLF.

Ἐκ περιεργίας] F. ἐκ περινοίας. IDEM. *Ex lascivia Oratoris.* Potius: *ex diligentia Oratoris omnia circumspectantis et comminiscentis.* JURIN.

Διὰ πενίαν συνέσεως] Atqui Æschines negat, esse e Rep. improbum oratorem et malum civem coronari, quod et dedecus susceptura sit civitas, et alii cives futuri deteriores. Jacturam alicujus provinciæ afferre qui potuit, cum fortasse nullam tum haberent Athenienses, aut, ut haberent, coronatio illa nihil ei incommodaret? Dicere autem, Macedonas ægre laturos, id ejusmodi erat, ut et Athenienses decori sibi putarent timere illos: et Demosthenes Æschinis proditione factos illos formidabiles objecturus fuerit. Quare videat iste Rhetorculus, ne homines acuti in ipso εὐπορίαν συνέσεως καὶ δεινότητος περιουσίαν requirant. WOLF.

Τὸ συμφέρον] Post has voces pergit Ulpianus iste in Enarrationibus apud Morel. et Wolfium tali oratione: οὐκ εὐπόρησε θεῖναι τὸ συμφέρον ἀλλὰ τὴν ἁπλῆν ἠγωνίσατο, ὡς ἁπλούστερος. ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ ἔξωθεν προσεπενόησεν ἐκ τῆς τέχνης καὶ τῆς δεινότητος συμμαχίαν λαβεῖν. διὰ τοῦτο καὶ τρίτον κεφάλαιον ἐκίνησεν ἐν τῷ λόγῳ, τὸ συμφέρον. Προοίμια δὲ κ. τ. λ. TAYLOR.

Τὸ μὲν κρύπτων] [Ita Editi] Lego κρύπτει, quia sequitur δέ. WOLF.

Κατὰ τοὺς ἀγῶνας] Quidam Græci Rhetores (ut e fragmentis ab Aldo collectis apparet) fecerunt quatuor oratoriæ orationis partes, προοίμιον, διήγησιν, ἀγῶνας, ἐπίλογον. Quos in Partitionibus secutus Cicero: *Orationis,* inquit, *quatuor sunt partes, quarum duæ valent ad rem docendam, Narratio et Confirmatio, ad impellendos animos duæ, Principium et Peroratio.* Ἀγῶνες igitur τήν τε κατασκευὴν καὶ τὴν ἀνασκευὴν continent, ut in Confirmationem etiam Confutatio Ciceroni comprehenditur. IDEM.

Προκατατίθησι] [Uti omnes, Ald. Felic. Manut. et Paris.] Lego: ἐν τῇ καταστάσει προδιατίθησι τὸν ἀκροατήν. IDEM.

Εἶτ'] Pro εἶτ' ἐπειδὴ ἦν αὐτῷ, antiquiores editiones universæ, Ἐπειδὴ γὰρ ἦν αὐτῷ. Male autem, si quid ego judicem, aut judicare possim: quanquam contrarium statuisse Wolfium in alio loco videam. TAYLOR.

Ἀγγέλλει] [ut Ald. Felician. et Manut.] Hoc argumentum fere totidem verbis in Enarratione Ulpiani exstat, ubi hic locus sic legitur: ἀμέλει γοῦν cætera. WOLF.

Χαρίδημος, καὶ διὰ τοῦτο ἐγράφη τιμή τις αὐτῷ ἰδία ἐν τῷ ψηφίσματι· ὁ γὰρ κατὰ τῶν φονικῶν θεσμὸς κατὰ τῶν πολιτῶν ἐδόκει κεῖσθαι· διὰ τοῦτο ἐδεήθη πρὸς τὴν λύσιν τοῦ ἀντικειμένου προκατασκευῆς, συνεθίζων τὸν ἀκροατὴν ὅτι πολίτης, καὶ ὑπὲρ πολίτου ὁ λόγος.

Ὁ λόγος] Continuatur in Scholiis hoc pacto: τῷ μεν δοκεῖν, χαριζόμενος αὐτῷ τὴν ἐκ τῆς μετουσίας τιμὴν, τῇ δὲ ἀληθείᾳ τὸ κεφάλαιον ποιῶν ἰσχυρότερον. ὅσῳ γὰρ ὡς ὑπὲρ πολίτου, τοσούτῳ μᾶλλον ἀγανακτήσουσιν οἱ ἀκούοντες, εἰ πολίτῃ μετέχοντι τῆς ἐκ τῶν νόμων ἐπικουρίας, ξένην τις ἔγραψε δωρεάν. Taylor.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΚΑΤΑ

ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΛΟΓΟΣ.

ά. ΜΗΔΕΙΣ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίσῃ, μήτε 621
ἰδίας ἔχθρας ἐμὲ μηδεμιᾶς ἕνεχ᾽ ἥκειν Ἀριστοκράτους κατηγορήσοντα τουτουῒ, μήτε μικρὸν ὁρῶντά τι καὶ φαῦλον ἁμάρτημα, ἑτοίμως οὕτως [1]ἐπὶ τούτῳ προάγειν ἐμαυτὸν εἰς ἀπέχθειαν· ἀλλ᾽, εἴπερ ἄρα ὀρθῶς ἐγὼ λογίζομαι καὶ σκοπῶ, ὑπὲρ τοῦ Χεῤῥόνησον ἔχειν ὑμᾶς ἀσφαλῶς, καὶ μὴ παρακρουσθέντας ἀποστερηθῆναι πάλιν αὐτῆς, περὶ τούτου μοι ἐστὶν ἅπασα ἡ σπουδή. δεῖ δὴ πάντας ὑμᾶς, εἰ βούλεσθε ὀρθῶς περὶ τούτων μαθεῖν, καὶ κατὰ τοὺς νόμους δικαίως κρῖναι τὴν γραφὴν, μὴ μόνον τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ ψηφίσματι ῥήμασι προσέχειν τὸν νοῦν, ἀλλὰ καὶ τὰ συμβησόμενα ἐξ αὐτῶν σκοπεῖν. εἰ μὲν γὰρ ἦν ἀκούσασιν
622 εὐθὺς εἰδέναι τὰ κεκακουργημένα, τὴν ἀρχὴν ἴσως ἂν οὐκ ἐξηπάτησθε· ἐπειδὴ δὲ τοῦθ᾽ ἕν ἐστι τῶν ἀδικημάτων, τὸ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ λέγειν καὶ γράφειν ἐνίους, ὃν ἂν ἥκιστα ὑμεῖς [2]ὑπίδοισθέ τι καὶ φυλάξοισθε, προσήκει μὴ πάνυ θαυμάζειν, εἰ καὶ τοῦτο τὸ ψήφισμα ἡμεῖς οὕτω γεγραμμένον ἐπιδείξομεν, ὥστε δοκεῖν μὲν Χαριδήμῳ φυλακήν τινα τοῦ σώματος διδόναι, τὴν ὡς ἀληθῶς δὲ δικαίαν καὶ βεβαίαν [3]φυλακὴν, Χεῤῥόνησον, τῆς πόλεως ἀποστερεῖν.

β'. Εἰκότως δ᾽ ἂν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ προσέχοιτέ

[1] [ἐπὶ] [2] ὑπίδοισθ᾽ ἔτι καὶ φυλάξαισθε [3] φυλακὴν Χεῤῥονήσου τῆς

Κατὰ Ἀριστοκράτους] Ex Orationis hujus argumento a Libanio scripto intelligimus, Charidemum quendam socialis exercitus ducem, de populo Atheniensi egregie meritum esse, ob idque civitate donatum. de quo etiam hujuscemodi rogatio lata est, factumque plebiscitum auctore Aristocrate, ἐάν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον, ἀγώγιμος ἔστω ἐξ ἁπάσης τῶν Ἀθηναίων συμμαχίδος. ἐὰν δέ τις τὸν ἀγόμενον ἀφέληται ἢ πολίτης ἢ ἰδιώτης, ἔκσπονδος ἔστω: *Qui Charidemum occiderit, eum in nexum abducere jus esto, ex omni loco, urbe, agro, populo Atheniensi fœderato et socio. Qui autem hujuscemodi necis perpetratorem in nexum abducentem prohibuerit, ipsumque abductum vi exemerit, seu civis, seu privatus, fœderis jure careto.* Hoc privilegium ut iniquum et adversus leges latum Euthycles Demosthenis verbis accusavit, ob id quod Charidemum eo honore indignum esse diceret. Erat enim id psephisma velut quoddam satellitium publice Charidemo decretum. Et hoc quidem loco ἀγώγιμος (de quo etiam πρὸς Νικοστράτους) dictus est is, in quem manus injectionis et prehensionis jus est iis, ad quos injuria pertinet, etiam indicta causa, id quod ut perperam factum Demosthenes accusavit, vel Euthycles potius cui oratio scripta est ab Oratore, ἀλλ᾽ ἀνελὼν, inquit, δίκην ὑπέχειν, ἀγώγιμον εὐθὺς ἐποίησε. καὶ παραβὰς τὸ διωρισμένον ἐκ τοῦ νόμου δικαστήριον, ἄκριτον τοῖς ἐπαιτιασμένοις παρέδωκε. Ex eo more lex addictorum, nexorumque manavit ad Romanos, cujus multa mentio apud Livium. Ex Bud. Comment. *Ex edit.* Hervag.

ά. Ἐμὲ] Τὸ ἐμὲ notatum est signis, [in Edit. videlicet Parisina] quæ indicant, vocem ἐμὲ in quodam Codice, ut supervacaneam, esse prætermissam. Etsi autem ἐμὲ μηδεμιᾶς, κακόφωνον videtur, tamen quia constructio eam vocem requirit, et sententiæ magis serviendum est, quam auribus, retinendam esse censeo. Et quia mediocri etiam homini facilius est animadvertere, quid abundet, quam vel ingeniosissimo divinare, quid desideretur, non temere ullum verbum loco movi, notis illis Threiciis compunctum, nisi vel constructionem, vel sententiam, perturbare videretur. Quamvis haud me fallerét, multas voculas, ad explendas elegantes ellipses, inculcatas a Grammaticis, inscitiæ rudis lectoris consulturis, e scholiis in contextum irrepsisse. Sed nec illud ignoro, facilius et sæpius a librariis omitti necessaria, quam inculcari aliena. Wolf. Codex ille, in quo prætermittitur pronomen, Lutetianus est Reg. *a.* Deficit etiam in Baroc. et Vindob. et defecisse sentio sono sequentis vocis suffocatum. Nam non posse abesse recte judicavit Wolfius. Dionys. Halicarnassensis legerat: Μηδεὶς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίσῃ με μήτε κ. τ. λ. Quem vide, si tantum tibi sit ab re tua otii, pag. 230. Edit. Upton. totum hoc exordium in pedes et metra sollicite digerentem. Adde Bircovium ad locum, et Victor. Var. Lect. XV. 5. Taylor.

Οὕτως] Addidi ex Editis et MSS. Fel. Manut. Lutet. Baroc. Bodl. Ital. Obsop. et Vindob. Vidit necessarium esse Wolfius, sive alius erat, qui Wolfii interpretationem A. 1604. ad incudem revocavit. Idem.

Κεκακουργημένα] Ita recte εἰδέναι τὰ κεκακουργημένα, non εἰδέναι τὰ κεκακουργημένα τὴν ἀρχὴν, ut male edidit Wolfius, Aldum secutus, licet in Interpretatione sua hæc recte distinxit juxta saniores Editiones, et id, quod expedit. Eodem pungendi errore, ac Wolfius, tenetur et Benenatus quoque. Nam errorem esse judico. κακουργήματα MSS. Ald. Felician. et Manut. margo denique Benenati, ubi reperitur etiam et πεπανουργημένα. Idem.

Δικαίαν] Quare δικαίαν? *Firmum* quidem præsidium Chersonesus esse potuit, quo animo *justum* dici potuit, profecto non video. Delet Baroc. et Tu quidem delebis. Infra in Timocratea p. 711. 26. ed. Reisk. ait: τίς οὖν μόνη φυλακὴ καὶ δικαία καὶ βέβαιος τῶν νόμων; ὑμεῖς οἱ πολλοί. Quod ferri potest. At hic in Aristocratea κζ'. post med. ἐκείνων πρὸς ἀλλήλους ταραχὴ καὶ ὑποψία φρουρὰ Χεῤῥονήσου μεγίστη τῶν πασῶν ἐστὶ καὶ βεβαιοτάτη. Idem.

μοι τὸν νοῦν, καὶ μετ' εὐνοίας ἀκούσαιτε ἃ λέγω. ἐπειδὴ γὰρ οὐχὶ τῶν ἐνοχλούντων ὑμᾶς, οὐδὲ τῶν πολιτευομένων καὶ πιστευομένων παρ' ὑμῖν ὤν, πρᾶγμα τηλικοῦτόν φημι δείξειν πεπραγμένον, ἐάν, ὅσον ἐστὶν ἐν ὑμῖν, συναγωνίσησθέ μοι, καὶ προθύμως ἀκούσητε, τοῦτό τε σώσετε, καὶ ποιήσετε μὴ κατοκνεῖν, ἄν τις καὶ ἡμῶν οἴηται δύνασθαί τι ποιῆσαι τὴν πόλιν ἀγαθόν· οἰήσεται δέ, ἐὰν μὴ χαλεπὸν εἶναι [1]νομίσῃ τὸ παρ' ὑμῖν λόγου τυχεῖν. νῦν δὲ πολλοῖς τοῦτο φοβουμένοις, λέγειν μὲν ἴσως οὐ δεινοῖς, βελτίοσι δὲ ἀνθρώποις τῶν δεινῶν, οὐδὲ σκοπεῖν ἐπέρχεται τῶν κοινῶν οὐδέν. ἔγωγ' οὖν — ὀμνύω τοὺς θεοὺς ἅπαντας — ἀπώκνησ' ἄν, εὖ ἴστε, καὶ αὐτὸς τὴν [2]γραφὴν ταύτην ἐπενεγκεῖν, εἰ μὴ πάνυ τῶν αἰσχρῶν ἐνόμιζον εἶναι, νῦν μὲν ἡσυχίαν ἄγειν, καὶ σιωπῆσαι, πρᾶγμ' ἀλυσιτελὲς τῇ πόλει κατασκευάζοντας ὁρῶν τινὰς ἀνθρώπους· πρότερον δ', ὅτ' ἔπλευσα τριηραρχῶν εἰς Ἑλλήσποντον, εἰπεῖν καὶ κατηγορῆσαί τινων οὓς ἀδικεῖν ὑμᾶς ἡγούμην.

γ'. Οὐκ ἀγνοῶ μὲν οὖν, ὅτι τὸν Χαρίδημον εὐεργέτην
εἶναί τινες τῆς πόλεως οἴονται· ἐγὼ δέ, ἄν περ ἃ βούλομαί 623
τε καὶ οἶδα πεπραγμένα ἐκείνῳ, δυνηθῶ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, [3]οἶμαι δείξειν, οὐ μόνον οὐκ εὐεργέτην, ἀλλὰ καὶ κακονούστατον ἀνθρώπων ἁπάντων, καὶ πολὺ τἀναντία, ἢ προσῆκεν, ὑπειλημμένον. εἰ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο μέγιστον Ἀριστοκράτης ἠδίκει, τὸ τοιούτου, οἷον ἐγώ φημι δείξειν τὸν Χαρίδημον ὄντα, τοσαύτην πεποιῆσθαι πρόνοιαν ἐν τῷ ψηφίσματι, ὥστε ἰδίαν παρὰ τοὺς νόμους, ἐάν τι πάθῃ, τιμωρίαν αὐτῷ δεδωκέναι, ταῦτ' ἂν ἤδη λέγειν πρὸς ὑμᾶς ἐπεχείρουν· ἵν' εἰδῆτε πολλοῦ δεῖν

[1] νομίζῃ [2] γραφὴν ἀπενεγκεῖν [3] οἴομαι

ϛ'. Τοῦτό τε σώσετε] Nempe, Chersonesum quam vobis ereptam volunt. AUGER.

Ταύτην] Restitui, et quidem ex optimis exemplaribus, Bar. Bodl. Aug. Obsop. et Vindob. cum Editt. Felic. et Manutiana. Repudio autem, quod in nonnullis ex isto numero reperitur ἀπενεγκεῖν. TAYLOR.

γ'. Ὑπειλημμένον] Παθητικῶς, ut in Busiride Isocratis: ὅσοι σφᾶς αὐτοὺς οὕτω κατεσχημάτισαν, ὥστ' ἢ κατὰ φιλοσοφίαν, ἢ κατ' ἄλλην τιν' ἀρετὴν ὑπολαμβάνεσθαι μειζόνως, ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν, οὗτοι βλάπτουσι τοὺς ἐξαπατηθέντας. WOLF.

Τοιοῦτον] Quia sequitur [v. 25.] τοσαύτην πεποιῆσθαι πρόνοιαν, legendum genitivo, τοιούτων vel τοιούτου, vel, quod malim, ὑπὲρ τοιούτου. IDEM. Editi præter Morel. τοιοῦτον. Male quidem. τοιούτου defendunt Bodl. Cant. Lindenb. Obsop. Ital. et Vindob. Atque ita ut excuderetur feci. TAYLOR.

Ταῦτ'] Mallem τοῦτ' propter præcedentia τοῦτο — τό. MARKLAND.

ἄξιον ὄντα τυχεῖν τοῦ ψηφίσματος αὐτὸν τουτουΐ· νυνὶ δὲ ἕτερον τούτου μεῖζον διὰ τοῦ ψηφίσματος ἔστ' ἀδίκημα, ὃ δεῖ πρότερον καὶ μαθεῖν ὑμᾶς καὶ φυλάξασθαι. ἀνάγκη δ' ἐστὶ πρῶτον ἁπάντων εἰπεῖν καὶ δεῖξαι, τί ποτ' ἐστὶ τὸ Χεῤῥόνησον ὑμᾶς ἀσφαλῶς ἔχειν πεποιηκός· διὰ γὰρ τοῦ μαθεῖν τοῦτο, καὶ τὸ ἀδίκημα ὅ φημι, ὄψεσθε σαφῶς.

δ'. Ἔστι τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο, τὸ τελευτήσαντος Κότυος, Βηρισάδην καὶ Ἀμάδοκον καὶ Κερσοβλέπτην, τρεῖς ἀνθ' ἑνὸς γενέσθαι Θρᾴκης βασιλέας. συμβέβηκε γὰρ ἐκ τούτου αὐτοῖς μὲν ἀντιπάλους εἶναι τούτους, ὑμᾶς δὲ ὑπέρχεσθαι καὶ θεραπεύειν. τοῦτο τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, βουλόμενοί τινες παῦσαι, καὶ καταλῦσαι μὲν τοὺς ἑτέρους βασιλέας, παραδοῦναι δ' ἑνὶ τῷ Κερσοβλέπτῃ τὴν ἀρχὴν ἅπασαν, διαπράττονται σφίσι τοῦτο γενέσθαι τὸ προβούλευμα, τῷ μὲν ἀκοῦσαι, [1]κεχωρισμένον τοῦ τί τοιοῦτο δοκεῖν διαπράξασθαι, τῷ δ'
ἔργῳ, πάντων μάλιστα τοῦτο περαίνοντες, ὡς ἐγὼ διδά-
624 ξω. ἐπειδὴ γὰρ ἑνὸς τελευτήσαντος τῶν βασιλέων Βηρισά-
δου, παραβὰς τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας ἃς μεθ' ὑμῶν ἐποιήσατο, Κερσοβλέπτης ἐξέφερε πόλεμον πρός τε τοὺς Βηρισάδου παῖδας, καὶ πρὸς Ἀμάδοκον, εὔδηλον ἦν ὅτι τοῖς μὲν Βηρισάδου παισὶν Ἀθηνόδωρος [2]βοηθήσει, τῷ δ' Ἀμαδόκῳ Σίμων καὶ Βιάνωρ· ὁ μὲν γάρ, Βηρισάδου κηδεστής, οἱ δέ, Ἀμαδόκου γεγόνασιν. ἐσκόπουν οὖν τίν' ἂν τρόπον ἡσυχίαν μὲν ἔχειν ἀναγκασθεῖεν οὗτοι, ἐρήμων δὲ ὄντων ἐκείνων, ὁ τῷ Κερσοβλέπτῃ πράττων τὴν ἀρχὴν Χαρίδημος ἀσφαλῶς πάντα καταστρέψαιτο. εἰ πρῶτον

[1] κεχωρισμένοι τοῦ τι τοιοῦτον [2] βοηθήσοι

δ'. Συμβέβηκε γὰρ ἐκ τούτου αὐτοῖς μὲν ἀντιπάλους εἶναι τούτους, ὑμᾶς δὲ ὑπέρχεσθαι καὶ θεραπεύειν] *Inde contigit, ut tres illi reges inter se hostes essent, vos autem ut ipsi colerent et observarent.* Id enim significat θεραπεύειν. *Ex edit.* HERVAG.

Δὲ] Ita lege, fidejussoribus Felic. Manut. et Vindob. Vulgo ὑμᾶς καὶ ὑπέρχεσθαι. TAYLOR.

Παῦσαι — παραδοῦναι — διαπράττονται] Wolfius, quem vix loci sententiam fugisse arbitror, inconsiderate tamen verborum delectum habuit, ad eam declarandam: sc. *repellere — devolvere — extorserunt.* Verte: *hoc igitur quidam dum* tollere *volunt, et reliquis regibus abrogatis, summam totius imperii ad Cersoblepten* conferre, *callide hoc SCtum* excogitarunt, etc. IDEM.

Κεχωρισμένον] Marg. Edit. Lutet. necnon Editiones Feliciana et Manutiana κεχωρισμένοι. Fortasse melius, propter id, quod sequitur, περαίνοντες. Et Wolfium nostrum quoque in quodam loco video ita rem reputasse. IDEM. Lege κεχωρισμένοι, ut περαίνοντες. MARKLAND.

Εἰ πρῶτον] Auctius hæc aliquanto le-

μὲν, ἄν τις αὐτὸν ἀποκτείνῃ, ψήφισμα ὑμέτερον γένοιτο, ἀγώγιμον εἶναι· δεύτερον δὲ, εἰ χειροτονηθείη στρατηγὸς ὑφ' ὑμῶν Χαρίδημος. οὔτε [1] γὰρ ὑμετέρῳ στρατηγῷ προχείρως ἐναντία θήσεσθαι τὰ ὅπλα ἔμελλεν ὁ Σίμων οὐδ' ὁ Βιάνωρ, πολῖται γεγενημένοι, καὶ ἄλλως ἐσπουδακότες πρὸς ὑμᾶς· ὁ δὲ δὴ γένει πολίτης Ἀθηνόδωρος οὐδὲ [2] βουλήσεσθαι, οὐδὲ τὴν διὰ τοῦ ψηφίσματος αἰτίαν ὑποδύσεσθαι, ἣ πρόδηλος ἦν ἐπ' ἐκείνους ἥξουσα, εἴ τι πάθοι Χαρίδημος. ἐκ δὲ τούτου τοῦ τρόπου, τῶν μὲν, ἐρήμων ὄντων βοηθῶν, αὐτοῖς δὲ, ἀδείας δοθείσης, ῥᾳδίως ἐκβαλεῖν ἐκείνους καὶ κατασχήσειν τὴν ἀρχήν. καὶ ὅτι ταῦτα οὕτως ᾤοντο, καὶ τοῦτ' ἦν τὸ κατασκεύασμα αὐτοῖς, τὰ πραχθέντα αὐτὰ κατηγορεῖ. ἅμα γὰρ τῷ πολέμῳ τ' ἐνεχείρουν αὐτοὶ, καὶ πρὸς ὑμᾶς ἧκεν Ἀριστόμαχος πρεσβευτὴς παρ' αὐτῶν, ὁ Ἀλωπεκῆθεν οὑτοσί· ὃς ἄλλα τε ἐδημηγόρει παρ' ὑμῖν, ἐπαινῶν καὶ διεξιὼν τόν τε Κερσοβλέπτην καὶ τὸν Χαρίδημον, ὡς φιλανθρώπως ἔχουσι πρὸς ὑμᾶς, 625
καὶ μόνον ἀνθρώπων ἂν ἔφη Χαρίδημον Ἀμφίπολιν [3] χαρίσασθαι τῇ πόλει δύνασθαι, καὶ παρῄνει στρατηγὸν χειροτονῆσαι. ἡτοίμαστο δ' αὐτοῖς τοῦτο τὸ προβούλευμα, καὶ προδιῴκητο· ἵνα, εἰ πεισθείητε ἐκ τῶν ὑποσχέσεων, καὶ τῶν ἐλπίδων, ἃς ὑπέτεινεν ὁ Ἀριστόμαχος, εὐθὺς ἐπικυρώσειεν ὁ δῆμος, καὶ μηδὲν ἐμποδὼν εἴη. καί τοι, πῶς ἂν τεχνικώτερον, ἢ κακουργότερον [1] συμπαρεσκεύασεν ἄνθρωπος, ὅπως οἱ μὲν ἐκπεσοῦνται τῶν βασιλέων, εἷς δ', ὃν αὐτοὶ βούλονται, πᾶσαν ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσαιτο τὴν ἀρχὴν, ἢ τοὺς μὲν τοῖν δυοῖν βοηθήσαντας ἂν εἰς φόβον, καὶ συκοφαντίας εὐλάβειαν καθιστάντες· ἣν εἰκὸς προσδοκᾷν ἐκείνους ἐφ' αὐτοὺς ἐλθεῖν ἂν διὰ τοῦ ψηφίσματος τουτουῒ, εἴ τι πάθοι Χαρίδημος· τῷ δ' ἑνὶ πράττοντι τὴν ἀρχὴν, καὶ πάντα τἀναντία τοῖς ὑμῖν συμφέρουσι κατασκευάζοντι, τοσαύτην ἐξουσίαν διδόντες τοῦ ταῦτα ἀδεῶς πράττειν; οὐ τοίνυν μόνον ἐκ τούτων δῆλον ἔσθ' ὅτι τούτων ἕνεκα ἐῤῥήθη τὸ προβούλευμα ὧν λέγω, [2] ἀλλὰ ἐκ τοῦ ψηφίσματος αὐτοῦ μαρτυρία τις ἐστὶν εὐμεγέθης. ἂν γὰρ ἀποκτείνῃ τις Χαρίδημον γράψας, καὶ παραβὰς

[1] γὰρ [τῷ] ὑμετέρῳ [2] βουλεύσεσθαι [3] κομίσασθαι

[1] συμπαρεσκεύασαν ἄνθρωποι [2] ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ψ. αὐτοῦ

guntur in Codd. Parisiensibus, uti liquet ex margine Morelii: τρόπος δὲ ἦν, εἰ πρῶτον μὲν κ. τ. λ. *Ejus porro rei ea erat ratio: primum si quis* etc. ut vertit Wolfius. In sequentibus v. 3. τῷ ὑμετέρῳ στρατηγῷ cum Bar. Vindob. et Edit. Lutet. TAYLOR.

Αὐτὸν] Nempe, Charidemum. AUGER.

Ἐσπουδακότες πρὸς ὑμᾶς] Alias dicit σπουδάζειν περί τινα, et supra περὶ τούτου ἐστί μοι πᾶσα ἡ σπουδή. WOLF. Illud ultimum est inficetum, et prorsus ἀπροσδιόνυσον, cum alia omnino sint περί τινος σπουδάζειν, *de re aliqua sollicitam curam gerere*, et περί, vel πρός τινα σπουδάζειν, *officiose erga aliquem agere, studium et obsequium profiteri*. ἐσπουδακότε περὶ ὑμᾶς habet marg. Paris. TAYLOR.

Βουλήσεσθαι] Hoc nihili est, et tamen vix quicquam auxilii in MStis. βουλεύσεσθαι nonnulli, alii βουλεύεσθαι et βουλεύσασθαι. Fortasse delendum posterius οὐδέ. Ἀθηνόδωρος οὐδὲ βουλήσεσθαι τὴν διὰ τοῦ ψηφίσματος αἰτίαν ὑποδύσεσθαι. In linea proxima, pro ἐκείνους, melius ἐκεῖνον, Athenodorum scilicet. IDEM.

Ἐκείνους] F. ἐκεῖνον. sc. Athenodorum, de quo jam loquitur. MARKLAND.

Ἐκ δὲ τούτου τοῦ τρόπου] Τῶν μὲν S. παίδων τοῦ Βηρισάδου ὄντων ἐρήμων βοηθῶν, οὐκ ἐχόντων βοηθούς: αὐτοῖς δὲ S. τοῖς περὶ Κερσοβλέπτην ἀδείας δοθείσης, ῥᾳδίως ἐκβαλεῖν (S. ἑαυτοὺς) ἐκείνους, τοὺς παῖδας τοὺς τοῦ Βηρισάδου. WOLF.

Βοηθῶν] Deest ea vox in Vindob. cujus auctoritate ducor, ut eam pro glossa ejiciam. v. antepen. p. 189. dixit ἐρήμων ὄντων ἐκείνων, quod satis per se intelligitur. TAYLOR. Hic genitivus regitur ab ἐρήμων. AUGER.

Αὐτοῖς δὲ] Hic et alibi in tota hac narratione nonnihil est difficultatis ad quos referri debeant pronomina οὗτοι, ἐκεῖνοι, αὐτοί. — αὐτοῖς refertur ad Cersobleptem et Charidenum; ἐκβαλεῖν sub. ᾤοντο, nempe decreti auctores; nec non αὐτοὺς, nempe Cersobleptem et Charidemum. AUGER.

Καὶ τοῦτ' ἦν τὸ κατασκεύασμα αὐτοῖς, τὰ πραχθέντα αὐτὰ κατηγορεῖ] *Res ipsa indicat ex composito factum esse et structum quod dico.* Est enim κατασκεύασμα *fraus, commentum, molimentum subdolum, actus commentitius et falsus.* Dicitur et κατασκευασμὸς ab eodem in Oratione κατὰ Τιμοκράτους. quanquam et in bonam partem accipitur. *Ex edit.* HERVAG.

Ἐπαινῶν] F. leg. ἐπαινῶν τόν τε - - - Χαρίδημον, καὶ διεξιὼν, ὡς. AUGER.

Χαρίσασθαι] Lege cum Bar. Lindenbr. Aug. Ital. Vindob. Ven. et Codd. Lutetianis, κομίσασθαι, quod multum præstat. Noster π. παραπρεσβ. p. 306. v. 7. Ἀφεστηκυίας Σαλαμῖνος Ἀθηναίων, καὶ θάνατον τὴν ζημίαν ψηφισαμένων, ἄν τις εἴπῃ κομίζεσθαι, *recuperare* scilicet. Vide Indicem Lysiæ. TAYLOR.

Καίτοι κ. τ. λ.] Conjunge: πῶς ἂν τεχνικώτερον ἢ κακουργότερον, ἢ καθιστάντες (τῷ καθιστάναι) τῷ δ' ἑνὶ διδόντες (τῷ διδόναι δὲ) τῷ πράττοντι (τῷ Χαριδήμῳ) ἑνὶ (τῷ Κερσοβλέπτῃ) τὴν ἀρχὴν, τοσαύτην ἐξουσίαν. WOLF. Hunc locum intellexi olim, jam intelligo multo minus. TAYLOR.

Κακουργότερον] Πανουργότερον marg. Par. Quod toties loco prioris scribitur, ut posthac non sim annotaturus. WOLF.

Συμπαρεσκεύασεν] O. fere l. s. συμπαρεσκεύασαν ἄνθρωποι, Ven. Bar. Bodl. Lindenbr. Obsop. Aug. Ital. et Paris. Omnino. συνεσκεύασαν Vindobonensis. TAYLOR. Nisi fallor, legendum est συμπαρεσκεύασαν ἄνθρωποι. Constructio enim ita ordinatur: πῶς ἂν τεχνικώτερον — συμπαρεσκεύασαν ἄνθρωποι — ἢ τοὺς μὲν — εἰς φόβον — καθιστάντες, τῷ δὲ — τοσαύτην ἐξουσίαν διδόντες — πράττειν; *At quamnam callidiorem rationem inire possent homines — quam hos quidem — in metum injiciendo; illi vero — tantam potestatem dando — agendi?* Jam si legas συμπαρεσκεύασεν ἄνθρωπος, debes quoque legere καθιστὰς et διδοὺς, non καθιστάντες et διδόντες. MARKLAND.

Ὅπως οἱ μὲν ἐκπεσοῦνται τῶν βασιλέων] Legendum βασιλειῶν. JURIN.

Βούλονται] Restitue βούλοιντο aut βούλωνται. Deinde v. eod. ὑφ' ἑαυτὸν ποιήσεται Codd. plures et præstantiores. Et eam lectionem commendo. TAYLOR.

Ἢ — καθιστάντες] Wolfius, ut apparet ex ejus interpretatione, locum non intellexit. Verte: *Quamnam callidiorem rationem inire potuissent, ut reges cæteri pellerentur, et unus, qui eis placuisset, omne occuparet imperium*, quam eos, qui duobus regibus opitulaturi essent, in metum calumniæ injiciendo? cætera. IDEM.

Τὴν ἀρχὴν, ἢ τοὺς μὲν] *Imperium, quam ut ii.* Perperam Wolfius: *imperium? aut ut ii.* JURIN.

Πράττοντι] Marg. Paris. ταράττοντι, quod Wolfio ineptum videtur, et recte quidem. Γρ. etiam πραγματευομένῳ, quod eidem ferri posse, mihi quidem glossa sive scholion esse, videtur. TAYLOR.

Ἀλλὰ] Ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ψ. Ita lege

τὸ, τί πράττοντα, εἰπεῖν, πότερ᾽ ἡμῖν συμφέροντα, ἢ οὔ,
γέγραφεν εὐθὺς ἀγώγιμον ἐκ τῶν συμμάχων [1] εἶ-
ναι. οὐκοῦν τῶν μὲν ἐχθρῶν ὁμοίως ἡμῖν τε κἀκείνῳ, οὐ-
δέποτ᾽ εἰς τοὺς ἡμετέρους ἥξει συμμάχους οὐδεὶς, οὔτ᾽ ἀπο-
κτείνας ἐκεῖνον, οὔτε μή. ὥστ᾽ οὐ κατὰ τούτων γέγραφε
ταύτην τὴν τιμωρίαν. τῶν δὲ ἡμετέρων μὲν φίλων, ἐκείνου 626
δ᾽, ὅταν ἐγχειρῇ τι πράττειν ἐναντίον [2] ὑμῖν, ἐχθρῶν, τούτων
ἄν τις εἴη, ὁ τοῦτο τὸ ψήφισμα φοβηθεὶς, καὶ [3] φυλαξάμε-
νος μὴ δι᾽ ἀνάγκην [2] ὑμῖν εἰς ἔχθραν ἐλθεῖν. ἔστι τοίνυν
οὗτος, Ἀθηνόδωρος, Σίμων, Βιάνωρ, οἱ Θρᾴκης βασιλεῖς,
ἄλλος, ὅς τις [4] ἂν εὐεργεσίας μέρος καταθέσθαι βούλοιτο,
τὸ πράττειν ὑπεναντία ἐκεῖνον ἐγχειροῦνθ᾽ ὑμῖν ἐπισχεῖν.

έ. Ὧν μὲν τοίνυν ἕνεκ᾽ ἐῤῥήθη τὸ προβούλευμα, ἵνα
κυρώσειεν ὁ δῆμος ἐξαπατηθεὶς, καὶ δι᾽ ἃ τὴν γραφὴν
ἐποιησάμεθα ἡμεῖς [5] ταύτην, βουλόμενοι κωλῦσαι, ταῦτ᾽
ἐστὶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. δίκαιον δ᾽ ἐστὶν ἴσως, ἐμὲ
[6] ὑπεσχημένον τρία ἐπιδείξειν, ἓν μὲν, ὡς παρὰ τοὺς νόμους
τὸ ψήφισμα εἴρηται· δεύτερον δὲ, ὡς ἀσύμφορόν ἐστι τῇ
πόλει· τρίτον δὲ, ὡς ἀνάξιός [7] ἐστι τυχεῖν τούτων [8] ὧν γέ-
γραπται· ἁπάντων τούτων αἵρεσιν ὑμῖν δοῦναι τοῖς ἀκουσο-

[1] εἶναι; [2] ἡμῖν [3] * φυλαξάμενος [4] ἂν εἰς εὐεργεσίας [5] ταυτηνὶ
[6] ὑπεσχημένον ὑμῖν τρία [7] [ἐστι] [8] ᾧ

cum Bar. Vindob. et Edit. Felic. Idem.

Οἱ Θρᾴκης βασιλεῖς] Ὁ Ἀμάδοκος καὶ οἱ τοῦ Βηρισάδου παῖδες. Wolf.

Εὐεργεσίας μέρος] Ferri utcunque possunt hæc: ὅστις ἂν βούλοιτο καταθέσθαι μέρος εὐεργεσίας, τὸ τί; ἐπισχεῖν ἐκεῖνον ἐγχειροῦντα πράττειν ὑπεναντία ὑμῖν. Sed quid si, ὅστις ἐν εὐεργεσίας μέρει? Καταθέσθαι μέρος εὐεργεσίας videtur insolentius, ἀντὶ τοῦ, εὐεργεσίαν καταθέσθαι. Wolf. Ἐν μέρει εὐεργεσίας τίθεσθαι, quod malit homo noster, aliud est omnino. Ἀλλὰ τόδε ἐθαύμασα, εἰ ἐν ἀρετῆς τιθῇς μέρει τὴν ἀδικίαν, dixit Plato de Rep. l. 1. *Id miratus sum, si injuriam in loco virtutis* (inter virtutes) *poneres.* Noster hac ipsa in Orat. §. λζ΄. ὅσα μὲν δὴ στρατιώτης ὢν — ἐναντία ἐστράτευται τῇ πόλει, οὐ τίθημι ἐν ἀδικήματος μέρει, *non inter injurias numero*, ut recte Wolfius. Iterum c. Midiam §. μς΄. οὗ δίκην ὀφείλει τῇ πόλει δοῦναι, τοῦτ᾽ ἐν εὐεργεσίας ἀριθμήσει μέρει, *in beneficii loco numerabit.* Porro noster §. ιά. med. τοὺς ἐχθρὰ ποιοῦντας ἐν ἐχθροῦ μέρει κολάζειν ἀπέδωκεν. Et §. ιβ΄. *fin.* τὸν ἄγοντα ἢ φέροντα βίᾳ τἀμὰ ἐν πολεμίου μοίρᾳ. Simillima est illa locutio infra §. κγ΄. ἐν δωρεᾶς ἐποιήσαντο τάξει, τὸ τούτων μεταδοῦναί τινι. Verum hæc omnia quam aliena a sensu hujus loci, ubi significatur: *quicunque de vobis bene mereri studet.* Et cum εὐεργεσίαν κατατίθεσθαι, *beneficium collocare*, eleganter et summa cum proprietate dicitur, cur non etiam μέρος εὐεργεσίας, *one instance?* Ald. Ven. Bar. Vind. ἄλλος ὅστις ἂν εἰς εὐεργεσίας μέρος καταθέσθαι βούλοιτο. Proxime v. 12. istud τὸ πράττειν, etc. quod necessarium est, reduxi ex Editt. Fel. Manut. et Morel. MSS. item Bar. Ital. et Vind. Taylor.

έ. Ὧν γέγραπται] Forte cum optimis exemplaribus Aug. et Vindob. ᾧ γέγραπται. Nam *persona* Charidemi hoc in loco videtur desiderari. Totum hoc comma laudat Hermog. π. εὐκρινείας, ubi ita legit, meamque conjecturam confirmat: τρίτον δὲ, ὡς ἀνάξιός ἐστι Χαρίδημος τούτου τυχεῖν, ὅ,τι βούλεσθε τοῦτο πρῶτον διδάσκειν ὑμᾶς. Alibi autem, sc. de Invent.

μένοις, τί πρῶτον, ἢ τί δεύτερον, ἢ τί τελευταῖον βουλο-
μένοις ὑμῖν ἐστὶν ἀκούειν. ὅ,τι δὴ βούλεσθε, ὁρᾶτε, ἵνα
τοῦτο λέγω πρῶτον ὑμῖν. περὶ τοῦ παρανόμου βούλεσθε
πρῶτον; τοῦτο τοίνυν ἐροῦμεν. ἃ δὴ δέομαί τε καὶ ἀξιῶ
παρὰ πάντων [1] ἐμὲ τυχεῖν, δίκαι᾽, ὡς ἐμαυτὸν πείθω,
μηδεὶς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῷ διεψεῦσθαι τοῦ Χα-
ριδήμου, καὶ νομίζειν εὐεργέτην εἶναι, φιλονεικῶν, δυσχε-
ρέστερον τοὺς περὶ τῶν νόμων λόγους ἡμῶν ἀκούσῃ· μηδ᾽
ἀποστερήσῃ διὰ τοῦτο, μήθ᾽ [2] αὑτὸν τοῦ θέσθαι τὴν
ψῆφον εὔορκον, μήτε ἐμὲ τοῦ διδάξαι περὶ πάντων ὑμᾶς
ὡς βούλομαι· ἀλλὰ ποιησάσθω τὴν ἀκρόασιν ὡδὶ, [3] καὶ
627 σκοπείσθω, ὡς δίκαια ἃ ἐρῶ. ὅταν μὲν λέγω περὶ τῶν νό-
μων, [4] ἀφελὼν τὸ, ὅτῳ τὸ ψήφισμα, καὶ ποίῳ τινὶ, σκο-
πεῖν, περὶ τοῦ, πότερον παρὰ τοὺς νόμους, ἢ κατὰ τοὺς νό-
μους εἴρηται, σκοπείσθω, καὶ μηδὲν ἄλλο. ὅταν δ᾽ ἐλέγ-
χω τὰ πεπραγμένα, καὶ διεξίω τὸν τρόπον, ὃν πεφενά-
κισθε ὑπ᾽ αὐτοῦ, τὰς πράξεις σκοπείσθω, πότερον γεγο-
νυίας, ἢ ψευδεῖς ἐρῶ. ὅταν δ᾽ ἐξετάζω περὶ τοῦ συμφέρειν,
ἢ μὴ, τῇ πόλει ταῦτα ψηφίσασθαι, πάντα τἄλλα ἀφεὶς,
τοὺς λογισμοὺς ὁράτω τοὺς περὶ τούτων, πότερα ὀρθῶς
ἔχοντας ποιοῦμαι, ἢ οὔ. ἐὰν γὰρ τοῦτον ἔχοντες τὸν τρό-
πον ἀκροᾶσθέ μου, αὐτοί τε ἄριστα ἃ προσήκει συνήσετε,
χωρὶς ἕκαστον σκοποῦντες, καὶ οὐχ ἅμα πάντα ἀθρόα
ἐξετάζοντες, κἀγὼ ῥᾶστα ἃ βούλομαι δυνήσομαι διδάξαι.
ἔσονται δὲ βραχεῖς περὶ πάντων οἱ λόγοι.

[1] ὑμῶν [2] ἑαυτὸν [3] (καὶ * σκοπεῖσθε - - - ἐρῶ.) ὅταν μὲν γὰρ λέγω
[4] ἀφελὼν ὅτῳ τὸ ψ. εἴρηται, καὶ

Tom. III. §. 2. legit cum vulgatis. Idem. τούτων ᾧ sub. οὗτος. Auger.

Βουλομένοις ὑμῖν ἐστὶν ἀκούειν] "Satis tritus Græcismus. Schol. ad Thucyd. IV. 85. dicit esse σύνταξιν Θουκυδίδειαν. — Præter alios de hac forma inspici merentur Cl. Marklandus ad Max. Tyr. XIII. 5. Forsterus ad Platonem in Participium." D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. V. cap. II. p. 439.

Ἐμὲ] Lege ὑμῶν. παρὰ πάντων ὑμῶν τυχεῖν. Hoc necessarium est. Debes MSS. Bar. Bodl. Obsop. Vind. et Editt. Felic. et Manut. Taylor.

Τῷ διεψεῦσθαι] Διὰ τὸ διεψεῦσθαι. Wolf.

Ἀφελὼν κ. τ. λ.] Ἀφελὼν τὸ σκοπεῖν ὅτῳ (τινὶ) τὸ ψήφισμα (Sub. ἐγράφη) σκοπείσθω περὶ τοῦ πότερον etc. Obsop. καὶ ποίῳ τινὶ, σκοπείσθω, πότερον παρὰ τοὺς νόμους, et, ἕκαστα σκοποῦντες [v. antepen.] Idem.

Ὅτῳ τὸ ψήφισμα] Libri plerique una voce auctiores, ὅτῳ τὸ ψήφισμα εἴρηται, Ald. Ven. Bar. Felic. Manut. Ital. Vind. et marg. Benenat. In nonnullis totus hic locus ita legitur: ἀφελὼν τὸ, ὅτῳ τὸ ψήφισμα εἴρηται, καὶ ποίῳ τινὶ, σκοπείσθω περὶ τοῦ πότερον παρὰ τοὺς νόμους ἢ κατ᾽ αὐτοὺς εἴρηται, καὶ μηδὲν ἄλλο. Taylor.

Ἃ προσήκει] *Quæ deceant*, Wolfius. Potius: *quæ convenit.* Jurin.

ϛʹ. Λάβε δὴ τοὺς νόμους αὐτοὺς, καὶ λέγε, ἵν᾽ ἐξ αὐτῶν ἐπιδεικνύω τούτων τὸ παράνομον.

ΕΚ ΤΩΝ ΦΟΝΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ ΤΩΝ ΕΞ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ ΝΟΜΟΣ.

Δικάζειν δὲ τὴν βουλὴν, τὴν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, φόνου καὶ τραύματος ἐκ προνοίας καὶ πυρκαϊᾶς καὶ φαρμάκων, ἐάν τις ἀποκτείνῃ δούς.

ἐπίσχες. ἠκούσατε μὲν τοῦ τε νόμου, καὶ τοῦ ψηφίσματος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. ὡς δ᾽ [1]ἂν μοὶ δοκῆτε τοὺς περὶ τοῦ παρανόμου λόγους αὐτοὺς ῥᾷστα μαθεῖν, τοῦθ᾽ ὑμῖν φράσω· εἰ σκέψαισθ᾽ ἐν τίνι τάξει [2]πότ᾽ ἐστὶν, ὑπὲρ οὗ τὸ ψήφισμα εἴρηται, πότερα ξένος, ἢ μέτοικος, ἢ πολίτης ἐστίν. εἰ μὲν δὴ μέτοικον φήσομεν, οὐκ ἐροῦμεν ἀληθῆ· εἰ δ᾽ αὖ 628
ξένον, οὐχὶ δίκαια ποιήσομεν· τὴν γὰρ τοῦ δήμου δωρεὰν, ἐν ᾗ πολίτης γέγονε, κυρίαν αὐτῷ δίκαιόν ἐστιν εἶναι. ὡς ὑπὲρ πολίτου τοίνυν, ὡς ἔοικε, ποιητέον τοὺς λόγους. θεάσασθε δὴ, πρὸς Διὸς, ὡς ἁπλῶς καὶ δικαίως χρήσομαι τῷ λόγῳ· ὃς εἰς μὲν ταύτην τίθεμαι τὴν τάξιν αὐτὸν, ἐν ᾗ πλείστης ἂν τυγχάνοι τιμῆς. ἃ δ᾽ οὐδ᾽ ἡμῖν τοῖς γένει πολίταις ἐστὶν, οὐδ᾽ ἐκείνῳ δεῖν [3]οἶμαι γενέσθαι παρὰ τοὺς νόμους. τίν᾽ οὖν ἐστὶ ταῦτα; ἃ νυνὶ γέγραφεν οὑτοσί. γέγραπται γὰρ ἐν μὲν τῷ νόμῳ, τὴν βουλὴν δικάζειν φόνου καὶ τραύματος ἐκ προνοίας καὶ πυρκαϊᾶς καὶ φαρμάκων, ἐάν τις ἀποκτείνῃ δούς. καὶ [4]προσειπὼν ὁ θεὶς τὸν νόμον, ἐὰν ἀποκτείνῃ, κρίσιν [5]πεποίηκεν, ὅμως οὐ πρότερον τί χρὴ πάσχειν τὸν δεδρακότα εἴρηκε· καλῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦθ᾽ ὑπὲρ

[1] ἄν μοι δοκεῖτε [2] ποτ᾽ [3] οἴομαι [4] προειπὼν [5] * πεποιηκὼς, οὐ

ϛʹ. ΕΚ ΤΩΝ] Hic duo sunt tituli; nempe, titulus generalis ΕΚ --- ΠΑΓΟΥ, et titulus specialis, nempe ΝΟΜΟΣ. AUGER.

Ἐπίσχες] Videtur deesse: παρανάγνωθι δὲ καὶ τὸ ψήφισμα. ΨΗΦΙΣΜΑ. ἠκούσατε μὲν κ. τ. λ. WOLF. Inconsulto hoc omne. Antequam enim Orator verba facere incepit, Scriba totam γραφὴν, actionem, causæ summam publice recitaverat. In ea autem continebatur plebiscitum, quod jam παρανόμων γράφεται. Æschin. c. Timarch. initio. εἰδὼς δὲ αὐτὸν ἔνοχον ὄντα, οἷς ὀλίγῳ πρότερον ἠκούσατε ἀναγινώσκοντος τοῦ γραμματέως. Vide Ulpian. ad hanc Aristocrateam, v. ὑπεσχημένον. Nihil ergo deest. TAYLOR.

Ὡς] F. ᾧ, cui respondet τοῦτο. MARKLAND.

Μὲν] F. ἐν τῷ νόμῳ sine μέν. IDEM.

Προσειπὼν] MSti Bar. Aug. Vindob. præstantiores nempe, προειπών. Ambigo tamen. Infra, §. ζʹ. ante med. τὸν ἀνδροφόνον προσειπὼν, nullo cum discrimine legendi. Vid. §. ζʹ. fin. TAYLOR. L. δούς· καὶ προειπὼν ------ πεποίηκεν, οὐδὲ πρότ. AUGER.

εὐσεβείας ὅλης τῆς πόλεως προϊδών. πῶς; οὐκ ἔνεστιν ἅπαντας ἡμᾶς εἰδέναι, τίς ποτ᾽ ἐστὶν ὁ ἀνδροφόνος. τὸ μὲν δὴ τὰ τοιαῦτα ἄνευ κρίσεως πιστεύειν, ἄν τις ἐπαιτιάσηται, δεινὸν ἡγεῖτο· δεῖν δ᾽ ὑπελάμβανεν, ἐπειδή περ ἡμεῖς τιμωρήσομεν τῷ πεπονθότι, πεισθῆναι, καὶ μαθεῖν [1]ὑμᾶς διδασκομένους ὡς δέδρακε. τηνικαῦτα γὰρ εὐσεβὲς ἤδη κολάζειν εἰδόσιν εἶναι· πρότερον δ᾽ οὔ. καὶ ἔτι πρὸς τούτῳ διελογίζετο, ὅτι πάντα τὰ τοιαῦτα ὀνόματα, [2]οἷον, ἐάν τις ἱεροσυλήσῃ, ἐάν τις προδῷ, καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, πρὸ τοῦ μὲν τὴν κρίσιν γενέσθαι, αἰτιῶν ὀνόματά ἐστιν· [3]ἐπειδὴ δὲ κριθείς τις ἐξελεγχθῇ, τηνικαῦ-
629 τα ἀδικήματα γίγνεται. οὐ δὴ δεῖν ᾤετο τῷ τῆς αἰτίας ὀνόματι τιμωρίαν προσγράφειν, ἀλλὰ κρίσιν. καὶ διὰ ταῦτα, ἄν τις ἀποκτείνῃ τινὰ, τὴν βουλὴν δικάζειν ἔγραψε, καὶ οὐχ ἅπερ, ἂν ἁλῷ, [4]παθεῖν εἶπεν. ὁ μὲν δὴ τὸν νόμον τιθεὶς, οὕτως· ὁ δὲ τὸ ψήφισμα γράφων πῶς; ἐάν τις ἀποκτείνῃ, φησὶ, Χαρίδημον, τὴν μὲν δὴ προσηγορίαν τοῦ πάθους, τὴν αὐτὴν ἐποιήσατο, ἄν τις ἀποκτείνῃ γράψας, ἥνπερ ὁ τὸν νόμον τιθείς· μετὰ ταῦτα δὲ, οὐκ ἔτι ταὐτὰ, ἀλλ᾽ ἀνελὼν τὸ δίκην ὑπέχειν, ἀγώγιμον εὐθὺς ἐποίησε, καὶ παραβὰς τὸ διωρισμένον ἐκ τοῦ νόμου δικαστήριον, ἄκριτον τοῖς ἐπαιτιασαμένοις παρέδωκεν, ὅ,τι ἂν βούλωνται, χρῆσθαι, τὸν οὐδ᾽ εἰ πεποίηκέ πω φανερόν. καὶ λαβοῦσιν ἐκείνοις, ἐξέσται στρεβλοῦν, αἰκίσασθαι, χρήματα πράξασθαι· καί τοι ταῦτα πάντα ἀπείρηκεν ἄντικρυς καὶ σαφῶς ὁ κάτωθεν νόμος,

[1] ἡμᾶς [2] οἷον· ἐάν τις ἀποκτείνῃ, ἐάν τις ἱερ. [3] ἐπειδὰν [4] παθεῖν χρὴ, εἶπεν

Ὑμᾶς] F. ἡμᾶς. MARKLAND.

Οἷον κ. τ. λ.] Οἷον, ἐάν τις ἀποκτείνῃ, ἐάν τις ἱεροσυλήσῃ κ. τ. λ. o. fere l. s. Ven. Bar. Ital. Bodl. Obsop. Vindob. Editi etiam, Fel. Manut. et Benenat. additis verbis, ut ait Obsop. haud dubie non male, aut otiosis. TAYLOR.

Παθεῖν] Καὶ οὐκ εἶπε ἅπερ παθεῖν (Sub. δεῖ) ἂν ἁλῷ. WOLF. καὶ οὐχ ἅπερ, ἂν ἁλῷ, παθεῖν χρὴ, εἶπεν. Bar. ut infra, §. ζʹ. *ante med.* ἐν δὲ τούτῳ τὸν ἀνδροφόνον προσειπὼν, ἃ χρὴ πάσχειν εἴρηκεν. TAYLOR.

Ὁ κάτωθεν νόμος] De hac locutione multa, tum Veteres, tum Recentiores. Didymus in σχ. de perditis ad Demosthenem, (ut liquet ex Harpocrat. in voce Ὁ κάτωθεν νόμος, Suid. et Photio MS.) Pollux, L. VIII. C. X. §. 128. Meurs. Attic. Lect. I. 22. Petit. LL. Attic. pag. 104. Salmas. de M. U. p. 758. seq. Herald. Animadv. p. 298. *Una* est Sententia Didymo et Polluci communis, quam primam refellam. Cum Tabulæ, in quibus Leges erant descriptæ, ab Acropoli, quæ urbis erat locus editissimus, in Forum erant translatæ, (id intelligo de Legum exemplari facto) eam rem agente potissimum Ephialte quodam, ut populo publice prostarent, ibi dici incipiebat ὁ κάτωθεν νόμος, relatione scil. habita ad exemplar, quod erat in Foro asservatum. Sit ita, quando isthoc velis: factum fuisse non

μηδὲ τοὺς ἑαλωκότας καὶ δεδογμένους ἀνδροφόνους ἐξεῖναι ποιεῖν.

nego. Hoc tamen non unam legem ab alia distinguit, cum omnes similiter in Forum sint translatæ, aut omnes potius similiter in tabulis ibi descriptæ. Unde enim, aut qua constantia hæc Lex *inferior* nominari possit, potius, quam illa, quæ modo præcesserat, aut ea, quæ mox subsecutura est? Dicitur *secundo*, per has voces intelligendam esse Heliæam, Curiam, ut videtur, in loco depresso sitam, διὰ τὸ τῶν δικαστηρίων τὰ μὲν ἄνω, τὰ δὲ κάτω ὀνομάζεσθαι. Profecto id non novi, neque arbitror esse verum. Solus Areopagus quidem, utpote in altissimo colle situs, ἡ ἄνω βουλὴ dicebatur, ut ex Plutarcho et Heliodoro ostendit Meurs. in Areopag. C. 1. extrem. [εἰς Ἄρειον πάγον ἀναβεβηκέναι. Lys. ed. Lond. p. 175. ἡ ἄνω et ἡ κάτω βουλή. Plutarch. in Solone. Taylor in schedis.] Veruntamen si Curiæ Atticæ omnes in τὰς ἄνω hæ, illæ in τὰς κάτω distribuerentur, infeliciter sane elegisti Heliæam, quam inter inferiores numeres. Si Etymologiæ Magistrorum quidquam habeant momenti, in convalli aut loco depressiore esse non potuit. Immo erat in loco sublimiori, idque expresse ait Antipho: Φιλοκράτης οὑτοσὶ ἀναβὰς εἰς τὴν ἡλιακὴν (corrige ἡλιαίαν) et deinde, ἀναβὰς ἐγὼ εἰς τὸ δικαστήριον τοῖς αὐτοῖς δικασταῖς ἔλεξα. Edit. Steph. 143. 39. Verum his omissis, responderi potuit simpliciter, hic non de Curia agi, sed de Lege. Dicitur *tertio*, quod ex forma Legum exarandarum, quæ βουστροφηδὸν erat, τὸν ἀπὸ τῶν εὐωνύμων ἀρχόμενον νόμον Demosthenes vocaret τὸν κάτωθεν νόμον. Quæ quidem non verba sunt, sed portenta. Nam in eo scribendi ritu, qui versationem boum imitari dicitur, omnino a sinistra parte dextrorsum scribere cœperunt, uti nos hodie scribimus: qua linea exarata, sive sulco finito, necesse erat, ut, more boum in arando servato, sequentem versum, τὸν κάτωθεν, a *dextra* parte inchoantes *versus sinistram* ducerent, ut in hoc exemplo:

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΠΑΙΑΝΙΕΥΣ ΤΑΔ ΕΙΠΕ.

Sed videamus tamen, quantum prosit hoc commentum. In ea scriptura lineam lineæ subjiciebant, et perpetuo isto tenore leges ita exarari potuisse non nego. Una ergo eademque Lex partim ἄνωθεν, partim κάτωθεν erat descripta: a sinistra sc. dextrorsum, quantum nempe pateret Tabula, deinde sinistrorsum a dextra. Nam isto ritu non Legem Legi, sed Lineam Lineæ supponebant: et proinde nulla Lex κάτωθεν nominari poterat, aut omnes similiter ita nominari debuerunt. *Quarta* est eorum sententia, qui contendunt, cum Leges in Axibus ordine et seriatim essent descriptæ, dici τὸν κάτωθεν νόμον eam, quæ in inferiori parte Tabulæ contineretur. Quæ sane præstaret, ni paulo meliorem adduceremus. Provocat Demosthenes non ad Tabulas, Axonasve, verum ad exemplar earum legum, quas exinde describi fecerat, ut, quotiescunque usus venisset, a Scriba ex eo periculo recitari potuissent. Atque hoc solenniter dicebatur παραγράφειν. Noster c. Androt. §. ιά. περὶ μὲν τῶν νόμων, οὓς παρεγραψάμεθα. Et c. Aristocr. §. ί. Ὁ μὲν νόμος ἐστὶν οὗτος Δράκοντος, καὶ οἱ ἄλλοι, ὅσους ἐκ τῶν φονικῶν νόμων παρεγραψάμην. Et §. ιδ΄. Οὐ τοίνυν μόνον τούτους τοὺς νόμους παραβέβηκεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλους πολλοὺς, οὓς οὐ παραγεγράμμεθα διὰ τὸ πλῆθος. Adde §. νς΄. Neque hæc dico, quasi credam, παραγράφειν simpliciter esse *describere*, cum novi aliud esse, et proprie dici pro eo, quod ICti Romani nominant, *exceptione uti*. Descripsit ergo Rhetor noster ex Tabulis publicis Leges hasce *exceptorias*, quas Aristocrateæ rogationi opponeret. Descripsisse saltem constat: et multa sunt in hac oratione, quæ meam sententiam adjuvant. Ita ad Scribam se accommodans sæpius ait: λέγε τὸν μετὰ ταῦτα νόμον — τὸν ἐφεξῆς νόμον — λέγε τοὺς ἐφεξῆς νόμους. Vid. §. ζ. fin. κβ΄. et κγ΄. Præsertim §. κά. dubius, utrum in periculo suo adhuc restaret Lex, quam Scriba non recitarat, ait: ἆρά τις ἡμῖν ἔτι λοιπός ἐστι νόμος; Potissimum vero omnium §. κγ΄. qui locus primum hodie a me est complanatus: λέγε τὸν μετὰ ταῦτα νόμον, ἢ οὗτοι πάντες εἰσίν; *Recita et sequentem legem, vel anne omnes jam sint recitatæ?* Id est, *recita sequentem legem, si qua superfuerit recitanda earum, quas descripsimus.* Taylor.

Ὁ κάτωθεν νόμος] *Lex inferior*, i. e. lex quæ proxime subsequitur eam quæ modo lecta fuit. Auger.

Δεδογμένους] Nonnulli Codd. habent δεδειγμένους, Bodl. Obsop. Ital. Lindenb. cum Editt. Felician. et Manut. eamque lectionem suffragio suo tuetur Lambinus. Cui auscultabo parum. Δοκεῖν est verbum forense, et significat *reum peragi, judicio cadere*, et similia. Conjunguntur sæpissime ἁλῶναι et δοκεῖν, tanquam paria. Ita Auctor noster §. ις΄. ἂν δ' ἁλῷ καὶ δοκῇ τοὔργον εἰργάσθαι. Et §. ιέ. *post med.* Ἐὰν δόξῃ (ὁ διώκων) τὰ δίκαια ἐγκαλεῖν,

ζ. Λέγε δ' αὐτοῖς αὐτὸν τὸν νόμον τὸν μετὰ ταῦτα.

ΝΟΜΟΣ.

Τοὺς δ' ἀνδροφόνους ἐξεῖναι ἀποκτείνειν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ καὶ ἀπάγειν, ὡς ἐν τῷ Ἄξονι ἀγορεύει· λυμαίνεσθαι δὲ μὴ, μηδὲ ἀποινᾷν, ἢ διπλοῦν ὀφείλειν ὅσον ἂν καταβλάψῃ· εἰσφέρειν δὲ τοὺς ἄρχοντας ὧν ἕκαστοι δικασταί εἰσι τῷ βουλομένῳ, τὴν δ' Ἡλιαίαν διαγινώσκειν.

καὶ ἕλῃ τὸν δεδρακότα. Hanc rem, uti spero, expedivi ad Lysiam pag. 136. not. 6. Taylor.

ζ. ΝΟΜΟΣ] In hac Lege multa Salmasium torquent, quorum quæ potiora sunt et graviora hic delibabo. Primo: Quod nihil alienum magis a mente Demosthenis proferri potuit ea Lege, quæ juberet aliquem privata auctoritate interfici, cum eam ipsam crudelitatem in Aristocratea suasione toties exagitet iste Rhetor. Secundo: Quod Lex τοῦ ἀποκτείνειν licentiam concedat, ea, quæ minora sunt, *vexare, excruciare, pecuniam extorquere*, improbet. Tertio: Quod ea locutione ἀποκτείνειν καὶ ἀπάγειν jubeat abduci, qui jam morte multatus sit. Quarto: Quod in Lege a Dracone lata (tulit enim, ut liquet ex 636. ΙΙ.) Axonum mentio facta sit, quos a Solone primo adhiberi notum est. Quinto: Quod de legitimo supplicio, neque in monumentis, neque in auctoribus, τὸ ἀποκτείνειν dictum reperiatur, sed θανάτῳ ζημιῶσαι. Alia multa, quæ prolixe de his rebus disserit in tractatu toties a me laudato. Quorum plurima, quæ præ festinatione et nimio capitis fervore ab homine exciderunt, ab iis redarguuntur, qui operam isti rei impenderunt. Legis interea mentem pulcre exponit Heraldus, cujus verbis jam utor: "Lex Attica exsulem cædis causa, intra fines deprehensum, occidere permittebat, aut ad Magistratum deducere: non quod occidi eum vellet, si posset prehendi et in jus duci, sed ut eum a suis finibus omnino absterreret: item si forte resisteret, et vim opponeret, sciret licere contumaciam suam præsenti morte multare." Non jus certum ea Lege sanciri credidit, aut voluisse Legislatorem, ut ad tantam severitatem unquam procederetur, verum, ut in jure antiquo multa hujusmodi inveniuntur, comminanti similem multa permittere, quorum atrocitatem nunquam expromi speraret. Et ut in ea mente essem, suadent verba Platonis ab eodem adducta: Ἐὰν δέ τις ἐπιβῇ τούτων τῆς τοῦ φονευθέντος χώρας, ὁ προστυχὼν πρῶτος τῶν οἰκείων τοῦ ἀποθανόντος, ἢ καὶ τῶν πολιτῶν, ἀνατεὶ κτεινέτω, ἢ δήσας τοῖς ἄρχουσι τῶν τὴν δίκην κρινάντων, κτεῖναι παραδότω. Verba itaque ἀποκτείνειν καὶ, quæ Salmasius tollit, non videntur expungi debere. Ita in Lege de Furibus nocturnis, quæ producitur a Demosthene c. Timocratem, p. 736. 1. ed. Reisk. εἰ δέ τις νύκτωρ ὁ,τιοῦν κλέπτοι, τοῦτον ἐξεῖναι καὶ ἀποκτεῖναι, καὶ τρῶσαι διώκοντα, καὶ ἀπαγαγεῖν τοῖς ἕνδεκα. Taylor.

Ὡς ἐν τῷ Ἄξονι ἀγορεύει] Sub. ὁ νόμος. Wolf. Nempe lex vel legislator. Auger.

Ἀγορεύει] Ἀπαγορεύει Cod. Reg. *a.* διαγορεύει mavult Wolfius. Salmasius interea in libro laudato pag. 768. ὡς ἐν τῷ ἄξονι ἠγόρευται, refingit, idque ex Demosthenis interpretatione liquere ait, qua id exposuit, ὡς εἴρηται, p. 630. 12. Iterum vide Heraldum recepta tuentem, L. IV. C. V. §. 7. — 9. Taylor. Lege ἀγορεύεται, ut in proxima pagina εἴρηται. Jurin.

Ἢ διπλοῦν] Διπλοῦν τῶν εἰσπεπραγμένων χρημάτων. Wolf.

Εἰσφέρειν δὲ τοὺς ἄρχοντας] Ἀντὶ τοῦ, εἰσάγειν τὸν βουλόμενον. Wolf. Εἰσφέρειν perinde valere judico, ac si dixisset εἰσάγειν, neque causam subesse arbitror, quare Wolfio auscultemus, qui in quodam loco hanc vocem pro illa substituit. Ad elucidandum ritum, de quo hic tractatur, video verba illa Ulpiani ad Midianam non longe ab initio esse perutilia: Μετὰ τὸ ἀποκληρωθῆναι τὸ δικαστήριον, ἐδίδοντο τοῖς θεσμοθέταις αἱ γραφαί. κἀκεῖνοι ἠρώτων λοιπὸν, βούλει κατηγορεῖν, ἢ μάρτυρας ἔχεις εἰς τὰς ἀποδείξεις ἑτοίμους; καὶ εἰ συνέφησεν, οὕτως ἤδη λοιπὸν εἰσήγετο — ἄρχοντες δὲ ἦσαν οἱ ἐν ἑκάστῳ δικαστηρίῳ τὰς κρίσεις εἰσάγοντες. Ita Rex, sive Archontum secundus, cædis actiones εἰσάγει, *committit*, Poll. L. VIII. C. IX. §. 90. Polemarchus, actiones hæreditatum, Idem ib. §. 91. Nautodicæ, τῆς ξενίας, Idem §. 126. Vide Suid. v. Ἡγεμονία δικαστηρίου, et quæ diximus ad Lysiam, pag. 559. Not. 9. Taylor. Sub. τὴν δίκην, *dare actionem.* Auger.

Ὧν ἕκαστοι δικασταί εἰσι] Πρὸς τοὺς δικαστὰς ἑκάστων ἐγκλημάτων. Sic ego conjicio. Si erro, minus mihi succensebit is,

ἠκούσατε μὲν τοῦ νόμου· σκέψασθε δὲ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
καὶ θεωρήσατε, ὡς καλῶς καὶ σφόδρα εὐσεβῶς ἔθηκεν ὁ
τιθεὶς τὸν νόμον. τοὺς ἀνδροφόνους φησί. πρῶτον μὲν
δὴ τοῦτον ἀνδροφόνον λέγει, τὸν ἑαλωκότα ἤδη τῇ ψήφῳ. οὐ
γάρ ἐστ᾽ οὐδεὶς ὑπὸ ταύτῃ τῇ προσηγορίᾳ, πρὶν ἂν ἐξε- 630
λεγχθεὶς ἁλῷ. ποῦ τοῦτο δηλοῖ; ἔν τε τῷ προτέρῳ νόμῳ
καὶ ἐν τούτῳ. ἐν μὲν γὰρ ἐκείνῳ γράψας, ἐάν τις ἀπο-
κτείνῃ, τὴν βουλὴν δικάζειν εἶπεν· ἐν δὲ τούτῳ τὸν
ἀνδροφόνον προσειπὼν, ἃ χρὴ πάσχειν εἴρηκεν. οὗ μὲν γὰρ
ἦν [1] ἡ αἰτία τὸ πρᾶγμα, τὴν κρίσιν εἴρηκεν· οὗ δ᾽ ὁ ἁλοὺς
ἔνοχος τῷ προσρήματι τούτῳ καθέστηκε, τὴν τιμωρίαν
ἔγραψε. περὶ μὲν δὴ τῶν ἑαλωκότων ἂν λέγοι. λέγει δὲ τί;
ἐξεῖναι ἀποκτείνειν καὶ ἀπάγειν. ἆρ᾽ ὡς αὑτὸν,
ἢ ὡς ἂν βούληταί τις; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. ἀλλὰ πῶς;
ὡς ἐν τῷ Ἄξονι εἴρηταί φησι. τοῦτο δ᾽ ἔστι τί; ὃ
πάντες ἐπίστασθ᾽ ὑμεῖς. οἱ θεσμοθέται τοὺς ἐπὶ φόνῳ
φεύγοντας κύριοι θανάτῳ ζημιῶσαί εἰσι, καὶ τὸν ἐκ τῆς
ἐκκλησίας πέρυσι πάντες ἑωρᾶτε ὑπ᾽ ἐκείνων ἀπαχθέντα.
ὡς τούτους οὖν ἀπάγειν λέγει. διαφέρει δὲ τί τοῦτο τοῦ ὡς
[2] αὑτὸν ἄγειν; ὅτι ὁ μὲν ἀπάγων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς
τοὺς θεσμοθέτας, τοὺς νόμους κυρίους ποιεῖ τοῦ δεδρακότος·
ὁ δὲ ὡς αὑτὸν ἄγων, ἑαυτόν. ἔστι δ᾽ ἐκείνως μὲν, ὡς ὁ νό-
μος τάττει, δοῦναι δίκην· οὕτω δὲ, ὡς ὁ λαβὼν βούλεται.
πλεῖστον δὲ δήπου διαφέρει, τὸν νόμον κύριον τῆς τιμωρίας,

[1] Deest articulus. [2] αὐτὸν

qui cogitabit, quantum obscuritatis et difficultatis sit in Legg. XII. Tabularum, quæ etiam Ciceroni facesserunt negotium, cum Solonis et Draconis Ἄξονες antiquiores etiam sint. WOLF.

Οὐ δ᾽] Male Morel. οὐδ᾽. TAYLOR.

Αὑτὸν] Αὑτὸν omnino, uti edidi. Et v. 20. IDEM.

Ἢ ὡς ἂν βούληταί τις] Forte ἢ οἷ, vel ὅποι. Nam adverbium locale postulari videtur. WOLF.

Ὑπ᾽ ἐκείνων ἀπαχθέντα] Nihil est, cur mutes in πρὸς ἐκείνους, *ad eos*, etsi mox sequitur, v. 19. ὡς τούτους οὖν ἀπάγειν λέγει. IDEM. Male. Thesmothetarum non erat munus, damnatos ad mortem ducere, sed XIvirorum. Docebit Julius Pollux, L. VIII. c. IX. §. 102. alii. Verum, ut esset maxime eorum munus, hic locus non tractat de iis, quos illi *abducebant*, sed *qui ad illos ducebantur*. Agitur de notione τοῦ ἀπάγεσθαι. Ἐξεῖναι, inquit ille, ex lege ἀπάγειν. ἆρ᾽ ὡς αὑτόν; domumne? minime, sed ut lex jubet, ad Thesmothetas, ὡς τούτους ἀπάγειν λέγει. Revoca igitur lectionem Feliciani et Manutii, eorumque MSS. ὑπ᾽ ἐκείνους. Sexviri illi, Thesmothetæ nempe, jus habebant sententiam ferendi (id enim per θανάτῳ ζημιῶσαι intelligo) de iis, qui, ubi ob cædem solum verterint, iterum domum redeant. Id quod anno quidem superiore factum vidistis, nempe a concione quendam extractum *coram iis sisti, ad eos deductum*. Ad hos igitur jubet Lex adducere, non domum ad se ducere. TAYLOR.

Τὸν νόμον] Accuratius cum Edit. Lambini, τὸ τὸν νόμον κύριον — γίνεσθαι. IDEM.

ἢ τὸν ἐχθρὸν γίνεσθαι. λυμαίνεσθαι δέ, φησι, μὴ,
μηδὲ ἀποινᾶν. ταῦτα δέ ἐστι τί; τὸ μὲν δὴ μὴ λυμαί-
νεσθαι, γνώριμον [1] οἶδ᾽ ὅτι πᾶσι· μὴ μαστιγοῦν, μὴ δεῖν,
μὴ τὰ τοιαῦτα ποιεῖν λέγει. τὸ δὲ μηδ᾽ ἀποινᾶν, μὴ χρή-
ματα πράττεσθαι. τὰ γὰρ ἄποινα, [2] χρήματα ὠνόμαζον
631 οἱ παλαιοί. ὁ μὲν δὴ νόμος, οὕτω τὸν ἀνδροφόνον καὶ [3] τὸν
ἑαλωκότα ἤδη διώρισεν ὡς κολαστέον, καὶ [4] οὗ, τὴν τοῦ
πεπονθότος εἰπὼν πατρίδα, καὶ περὶ τοῦ μηδένα ἄλλον
τρόπον, ἢ τοῦτον, μηδ᾽ ἄλλοθι πλὴν ἐνταῦθα, ἄντικρυς
εἴρηκεν· ὁ δὲ τὸ ψήφισμα γράφων, πολλοῦ γε καὶ δεῖ,
διώρισεν, ὅς γε πάντα τούτοις τἀναντία εἴρηκε. γρά-
ψας γὰρ ἐάν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον, ἀγώ-
γιμος ἔστω, φησὶ, πανταχόθεν. τί λέγεις; τῶν
νόμων οὐδὲ τοὺς ἑαλωκότας διδόντων ἀπάγειν, πλὴν ἐν
τῇ ἡμεδαπῇ, σὺ γράφεις ἄνευ κρίσεως τινὰ ἀγώγιμον ἐκ
τῆς συμμαχίδος πάσης; καὶ οὐδὲ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἄγειν κε-
λευόντων τῶν νόμων, σὺ δίδως πανταχόθεν ἄγειν; καὶ μὴν
ἔν γε τῷ ποιεῖν ἀγώγιμον, πάνθ᾽ ὅσα ἀπείρηκεν ὁ νόμος
δέδωκας, χρήματα πράξασθαι, ζῶντα λυμαίνεσθαι, κα-
κοῦν, ἔχοντα αὑτὸν ἀποκτιννύναι. πῶς οὖν ἄν τις μᾶλλον
ἐλεγχθείη παράνομα εἰρηκώς; ἢ πῶς δεινότερ᾽ ἂν γράφων
[5] ἢ τοῦτον τὸν τρόπον; ὃς δυοῖν ὑποκειμένοιν ὀνομάτοιν,
κατὰ μὲν τῶν ἐν [6] αἰτίᾳ, ἐάν τις ἀποκτείνῃ, κατὰ
δὲ τῶν ἑαλωκότων, ἐάν τις ἀνδροφόνος ᾖ, ἐν μὲν τῇ
προσηγορίᾳ, τὸ τοῦ τὴν αἰτίαν ἔχοντος ὄνομα [7] ἔλαβες,

[1] * οἶδα πᾶσιν ὅτι, [2] χρήματα ἄποινα [3] [τὸν] [4] οὗ. τὴν * γὰρ τοῦ [5] ἢ * σὺ τοῦτον [6] αἰτίᾳ ὄνταν, ἐάν [7] ἔλαβες ὄνομα

Ἢ] Potius καί. Nam ea videtur esse constructio. IDEM.

Ἀποινᾶν] Quia mihi nullum hujus generis obsoletorum verborum suppetebat, verti: *habet etiam alterum legis verbum nihil obscuritatis.* Quorsum enim lucernam accendas in meridie? WOLF. ἀρχαῖα δὲ τὰ πάλαι μὲν συνήθη, νῦν δὲ ἐκλελοιπότα, ὡς λέγει Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Ἀριστοκράτους, περὶ τοῦ Δράκοντος νόμου τόδε, μηδ᾽ ἀποινᾶν, μηδὲ (l. μὴ) χρήματα πράττεσθαι· τὰ γὰρ χρήματα, ἄποινα ὠνόμαζον οἱ παλαιοί. Theo, Progymn. p. 46. TAYLOR.

Καὶ τὸν ἑαλωκότα] Lege τὸν ἀνδροφόνον τὸν ἑαλωκότα ἤδη sine ista copula, quæ sententiam misere funestat. *Ita statuit Lex de homicida, qui jam damnatus est.* Reg. *a.* habet, altera vocula deleta, τὸν ἀνδροφόνον καὶ ἑαλωκότα. IDEM. Delendum puto καὶ, et distinguendum τὸν ἀνδροφόνον, τὸν ἑαλωκότα ἤδη, διώρισεν etc. ut pag. 198. v. 4. τοῦτον ἀνδροφόνον λέγει, τὸν ἑαλωκότα ἤδη τῇ ψήφῳ, et §. ιθ᾽. περὶ τῶν ἀνδροφόνων, τῶν ἤδη κεκριμένων. MARKLAND.

Ὁ δὲ τὸ ψήφισμα γράφων κ. τ. λ.] Potest legi interrogative. Sed tum erit mutandus ordo: ὁ δὲ τὸ ψήφισμα γράφων διώρισε; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Sed quid si legas: ὁ δὲ τὸ ψήφισμα γράφων πολλοῦ γε καὶ δεῖ διορίσαι, *multum abest, ut decreti auctor ista distinxerit?* WOLF. F. leg. καὶ δεῖ, οὐ ταῦτα διώρισεν. AUGER.

τὴν δὲ τιμωρίαν, ἣν οὐδὲ κατὰ τῶν ἐξεληλεγμένων διδόασιν οἱ νόμοι, ταύτην κατὰ τῶν ἀκρίτων ἔγραψας, καὶ τὸ μέσον τούτων ἐξεῖλες. μέσον γάρ ἐστιν αἰτίας καὶ ἐλέγχου κρίσις· ἣν οὐδαμοῦ γέγραφεν οὗτος ἐν τῷ ψηφίσματι.

ή. Λέγε τοὺς ἐφεξῆς νόμους.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐὰν δέ τις τὸν ἀνδροφόνον κτείνῃ ἢ αἴτιος ᾖ φόνου, ἀπεχό-
μενον [1] ἀγορᾶς ἐφορίας καὶ ἄθλων καὶ ἱερῶν Ἀμφικτυονικῶν, 632
[2] ὥσπερ τὸν Ἀθηναῖον κτείναντα, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι· διαγι-
νώσκειν δὲ τοὺς [3] ἐφέτας.

τουτονὶ δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν νόμον, τί ποτ' ἐβούλετο ὁ θείς· ὄψεσθε γὰρ ὡς ἅπαντ' εὐλαβῶς διώρισε καὶ νομίμως. ἐάν τις ἀποκτείνῃ τὸν ἀνδροφόνον, φησὶν, ἢ αἴτιος ᾖ φόνου, ἀπεχόμενον ἀγορᾶς [4] ἐφορίας, καὶ

[1] ἀγορᾶς, ἐφορίας, [2] ὅσπερ [3] ἐφετὰς [4] , καὶ ἐφορίας

Ἣν οὐ κατὰ τῶν ἐξεληλεγμένων] Malim οὐδέ. Wolf. Recte. atque ita dedi, motus auctoritate Ven. Bar. Lind. Aug. Ital. Vind. et Edit. Morelianæ. Taylor.

ή. Ἐὰν δέ τις κ. τ. λ.] Wolfius vertit: *Si quis autem homicidam ceciderit, — is abstineat foro* etc. plane contra mentem Legislatoris, qui voluit, prout ex sequentibus clare patet: *Si quis autem ceciderit homicidam — abstinentem foro* etc. Nam istud ἀπεχόμενον pertinet ad ipsum *homicidam*, non, ut Wolfius, ad *occisorem homicidæ*. Markland.

Ἀπεχόμενον] Non facile memini locum inscitius verti. *Si quis homicidam ceciderit, is abstineat foro collimitio.* Iterumque v. ult. et p. 201. v. 13. Miror sane, et dubito, an isto errore irretitus quidquam intelligere possit eorum, quæ hic dicantur. Lex enim his verbis declarat, quibus locis abstinere debet, qui salvus esse velit: *Si quis homicidam ceciderit abstinentem foro collimitio, ludis et sacris Amphictyonicis, eodem crimine teneatur, perinde ac si Atheniensem (insontem) occidisset, ejusque rei cognitio Ephetis reservetur.* Infra, p. 202. v. 4. Ἄν τις ἀποκτείνῃ τὸν ἀνδροφόνον, εἶτ' εἰπὼν, ὧν εἰργόμενον. Tayl. Mirum in modum in sensu hujus legis cœcutit Wolfius, cum putaret, hanc vocem ad interfectorem homicidæ, non homicidam ipsum respicere, quod tamen evidentissimum est ex sequenti Oratoris argumentatione. Itaque de novo traducenda est tota Lex: *Si quis autem homicidam ceciderit, aut cædis ei causa fuerit, abstinenti foro collimitio, et ludis et sacris Amphictyonicis, eodem crimine teneatur, ac si Atheniensem occidisset, sed judicium relinquatur causarum capitalium judicibus.* Jurin.

Ἀγορᾶς ἐφορίας] *Forum collimitium* verti a conjunctis limitibus, ut ipsa vox antiquitatis aliquam speciem præ se ferens interpretationem admitteret, quod in verbo ἀποινᾶν haud item licuit. Nam mulctare frequens est apud Ciceronem. Wolf. Editio Lutetiana, ἀγορᾶς, ἐφορίας (marg. ἐφορείας, et similiter ubique Barcc.) aliquando ἀγορᾶς· καὶ ἐφορίας, ut v. ult. ὅθεν ὠνόμακεν ἀγορὰν καὶ ἐφορίαν. p. 201. v. 17. Utrumque male. Annotatur in Bodl. ἴσως ἀγορᾶς ἐφορίας, ἄνευ ὑποστιγμῆς, ὅτι ἐν τοῖς ὁρίοις ἀγοραὶ συνηθροίζοντο. Noster p. 201. v. 21. τὴν ἐφορίαν ἀγορὰν, ὅρον προσγράψας, ἧς εἴργεσθαί φησιν. Ubi absurdissime Edit. Ald. τὴν ἀγορὰν καὶ ἐφορίαν, ὅρον προσγράψας. Taylor.

Ὥσπερ] F. οἷσπερ. Sic p. 201. v. ult. τὴν αὐτὴν — δίκην δέδωκεν, ἥνπερ, ἂν τὸν Ἀθηναῖον κτείνῃ. Vide et p. 202. v. 7. ibid. §. θ'. et νζ'. ad fin. Orationis: τιμωρίας — τὰς αὐτὰς, ἅσπερ ἂν τὸν Ἀθηναῖον ἀποκτείνῃ. Vide Notas ad Lysiæ Orat. I. p. 36. not. 85. Markland.

Ἀπεχόμενον] Eundem hic errorem erravit Wolfius, quem in v. 7. cum pro *abstinenti*, vel *abstinentem*, reponat, *is abstineat.* Sed adhuc manifestius ad v. 13. p. 201. ἐάν τις τὸν ἀνδροφόνον κτείνῃ ἀπεχόμενον ἀγορᾶς ἐφορίας, *si quis homicidam interfecerit abstinentem* (non, *is abstineat*) *foro collimitio.* Jurin.

ἄθλων, καὶ ἱερῶν Ἀμφικτυονικῶν, ὥσπερ τὸν Ἀθηναῖον κτείναντα, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι· διαγινώσκειν δὲ τοὺς ἐφέτας. τί δὴ ταῦτά ἐστιν; ἐκεῖνος ᾤετο, τὸν πεφευγότα ἐπ' αἰτίᾳ φόνου καὶ ἑαλωκότα, ἐάν περ ἅπαξ ἐκφύγῃ καὶ σωθῇ, εἴργειν μὲν τῆς τοῦ παθόντος πατρίδος δίκαιον εἶναι, κτείνειν δὲ οὐχ ὅσιον ἁπανταχοῦ. τί σκοπῶν; ὅτι καὶ τοὺς δεῦρο πεφευγότας, ἐὰν ἡμεῖς τοὺς ἑτέρωσε ἀποκτιννύωμεν, ἀποκτενοῦσιν ἕτεροι. εἰ δὲ τοῦτ' ἔσται, ἡ [1] μόνη λοιπὴ τοῖς ἀτυχοῦσιν ἅπασι σωτηρία διαφθαρήσεται. ἔστι δ' αὕτη τίς; ἐκ τῆς τῶν πεπονθότων [2] μεταστάντα, εἰς τὴν τῶν μηδὲν ἠδικημένων ἀδεῶς μετοικεῖν. ἵνα δὴ μὴ τοῦτο ᾖ, μηδ' ἀπέραντοι τῶν [3] ἀτυχημάτων αἱ τιμωρίαι γίγνωνται, ἔγραψεν, ἐάν τις τὸν ἀνδροφόνον κτείνῃ ἀπεχόμενόν, φησιν, [4] ἀγορᾶς ἐφορίας. τί τοῦτο λέγων; τῶν ὁρίων τῆς χώρας. ἐνταῦθα γὰρ, ὥς γέ μοι δοκεῖ, τἀρχαῖα συνῄεσαν οἱ πρόσχωροι παρά τε ἡμῶν καὶ τῶν ἀστυγειτόνων· ὅθεν ὠνόμακεν [5] ἀγορὰν ἐφορίαν. καὶ πάλιν ἱερῶν Ἀμφικτυονικῶν. τί δήποτε καὶ τούτων ἀπέ-
κλεισε τὸν ἀνδροφόνον; ὅσων τῷ παθόντι ζῶντι μετῆν, τού-
33 των εἴργει τὸν δεδρακότα. πρῶτον μὲν τῆς πατρίδος, καὶ
τῶν ἐν ταύτῃ πάντων καὶ ὁσίων καὶ ἱερῶν, τὴν ἐφορίαν ἀγορὰν, ὅρον [6] προσγράψας ἧς εἴργεσθαί φησιν. εἶτα τῶν ἱερῶν τῶν ἐν Ἀμφικτύοσι. καὶ γὰρ τούτων, εἴ περ ἦν Ἕλλην ὁ παθὼν, μετῆν αὐτῷ. καὶ ἄθλων. διὰ τί; ὅτι κοινοὶ πᾶσίν εἰσιν οἱ κατὰ τὴν Ἑλλάδα ἀγῶνες. κατὰ δὲ τὴν πάντων μετουσίαν, μετῆν καὶ τούτων τῷ παθόντι. καὶ τούτων οὖν ἀπεχέσθω. τούτων μὲν δὴ τὸν εἰργασμένον εἴργει· ἐὰν δ' ἔξω τούτων κτείνῃ τις αὐτὸν, [7] ἢ ἀλλοθί που, τὴν αὐτὴν ὑπὲρ αὐτοῦ δίκην δέδωκεν, ἥνπερ, ἂν τὸν

[1] μόνη [καὶ] λοιπὴ [2] μεταστάντας [3] ἀδικημάτων [4] ἀγορᾶς, ἐφορίας [5] ἀγορὰν καὶ ἐφορίαν [6] * προγράψας, [ἧς] [7] [ἢ ἄλλοθί]

Λοιπὴ] Ἡ μόνη καὶ λοιπὴ Codd. Bar. Parisienses et Vindob. Proxime, v. 10. cum Bodl. melius μεταστάντας. Taylor.

Ἀτυχημάτων] Baroc. ἀδικημάτων. Quid si ἀτυχησάντων? Idem. ἀτυχημάτων pro φόνων. Auger.

Τί τοῦτο λέγων;] Salmas. de M. U. pag. 770. ita legit et distinguit: ἀπεχόμενον, φησὶν, ἀγορᾶς ἐφορίας. τί τοῦτο; λέγει, τῶν ὁρίων τῆς χώρας. Taylor.

Εἴπερ ἦν Ἕλλην, ὁ παθὼν] *Modo Græcus esset occisus.* Wolfius. Non accurate versa, si vera sint ea quæ habet Ulpianus ad illa Demosthenis π. παραπρεσβ. εἴπερ ἐστὶν ἀληθὴς ἡ φήμη, ξθ'. fin. sc. Οὐ διστάζων εἶπεν, ἀλλ' ἔστιν ἀντὶ τοῦ ἐπείπερ, ὡς καὶ ἐν τῷ κατὰ Ἀριστοκράτους, εἴπερ ἦν Ἕλλην ὁ παθών. Idem.

Ἐὰν δ' ἔξω τούτων] S. τῶν εἰρημένων τόπων. Wolf.

Ἀθηναῖον κτείνῃ. τὸν γὰρ [1]φυγάδα, τὸ τῆς πόλεως
οὐ προσεῖπεν ὄνομα, ἧς οὐκ ἔστι μετουσία αὐτῷ, ἀλλὰ
τὸ τοῦ πράγματος ᾧ κατέστησεν αὐτὸν ἐκεῖνος ἔνοχον.
καὶ διὰ τοῦτο, ἄν τις ἀποκτείνῃ, φησὶ, τὸν ἀν-
δροφόνον. εἶτ' εἰπὼν ὧν εἰργόμενον, ἐπὶ τῷ τὴν τιμωρίαν
νομίμως ἐπιθεῖναι, τὸ τῆς πόλεως ὄνομα ὠνόμασε, τοῖς
αὐτοῖς ἐνεχέσθω καθάπερ ἂν τὸν Ἀθηναῖον
ἀποκτείνῃ [2]γράψας. ἀνόμοιος ὤν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
τῷ τουτὶ τὸ ψήφισμα εἰρηκότι. καί τοι πῶς οὐχὶ δεινὸν, εἰ,
οἷς ὁ νόμος δέδωκεν, ἐὰν ὧν εἴπεν εἴργωνται, μετ' ἀσφα-
λείας ζῆν φυγοῦσι, τούτους ἐκδότους τις εἶναι γράφει, καὶ
ἀφαιρεῖται τὸ τῆς συγγνώμης ὠφέλιμον, ὃ τοῖς ἀτυχοῦσιν
ὑπάρχειν εἰκὸς παρὰ τῶν ἔξω τῶν ἐγκλημάτων ὄντων· ὅτῳ
ποτὲ τῶν ἁπάντων ἀπόκειται, ἄδηλον ὂν, μὴ προδήλου τῆς
ἐπιούσης τύχης οὔσης ἑκάστῳ; καὶ νυνὶ τὸν ἀποκτείναντα
Χαρίδημον, ὄντως ἂν ἄρα τοῦτο γένηται, ἐὰν ἀνταπο-
κτείνωσί τινες, λαβόντες ἔκδοτον, πεφευγότα, καὶ τῶν νο- 634
μίμων εἰργόμενον, ἔνοχοι μὲν αὐτοὶ ταῖς φονικαῖς δίκαις
ἔσονται· ἔνοχος [3]δὲ σύ. καὶ γὰρ, ἄν τις αἴτιος ᾖ, γέγρα-
πται· ἔσῃ δ' αἴτιος, τὴν διὰ τοῦ ψηφίσματος [4]αἰτίαν δε-
δωκώς. οὐκοῦν εἰ μὲν [5]ἐάσωμεν ὑμᾶς, τούτων συμβάντων,
οὐ καθαροῖς οὖσιν ὁμοῦ [6]διατρίψομεν· εἰ δ' ἐπέξιμεν, οἷς
ἐγνώκαμεν, αὐτοὶ τἀναντία πράττειν ἀναγκασθησόμεθα.
ἆρά γε μικρὸν, [7]ἢ τυχὸν ἐστιν, ὑπὲρ οὗ δεῖ λῦσαι τὸ ψή-
φισμα ὑμᾶς;

θ'. Λέγε δὴ τὸν μετὰ ταῦτα νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐάν τις τινὰ τῶν ἀνδροφόνων τῶν ἐξεληλυθότων, ὧν τὰ χρή-

[1] φυγάδα οὐ τὸ τῆς πόλεως προσεῖπεν [2] γράψας ἀνομοίως, ὦ ἄνδρες [3] * δὲ καὶ σύ. [4] ἐξουσίαν [5] ἐάσομεν [6] συνδιατρίψομεν [7] ἢ τὸ τυχόν

Τὸν γὰρ φυγάδα] i. e. κατὰ τὸν φυγάδα. *nam quod ad exsulem attinet.* Markland. Hic γὰρ, ut sexcenties alibi, indicat tantum transitionem ad aliquid novi. *Nam exulem non appellavit nomine civitatis.* ὄνομα in accusativo, sub. κατά. Auger.

Ἐπιούσης] Ita Editi et MSti. Wolfius, errore, credo, typographico, ἐμποιούσης. Scil. in Edit. Basil. 1572. ἐποιούσης, primo errore, quem Bibliopolæ Francofurtenses A. 1604. cum tollere velle viderentur, duplici menda ἐμποιούσης fecerunt. Taylor.

Αἰτίαν] Mallem cum Lind. Ital. Reg. a. et Vind. ἐξουσίαν. Idem.

Τἀναντία πράττειν] *Rescindere* Wolfius. Incaute. Nam qui legem violat aut negligit, non utique rescindit. Idem.

θ'. Ἐάν τις τινὰ τῶν ἀνδροφόνων τῶν ἐξεληλυθότων, ὧν τὰ χρήματα ἐπίτιμα, etc.] *Si quis quempiam eorum qui propter cædem in exilium abierunt, duntaxat quorum bona lege non notata sunt, ultra fines Atticos persequatur, aut fert, aut agit, æqua mulcta plectitur, atque si infra fines nostros id patraverit.* ἐπίτιμα χρήματα vocat *lege non notata*, hoc est, quæ in juris legumque præsidio sunt, sicut contra ἄτιμα dicuntur, in quæ cuivis volenti invadere licitum est, eaque diripere, ut etiam alibi dictum est. Sicut ἐπίτιμος ἀνὴρ, *vir integræ conditionis ac famæ.* Porro ἄγειν καὶ φέρειν idem est quod *populari et expilare*, quod Livius de bello Maced. Latine sic transtulit: "Tum demum fracta pertinacia est, ut ferri agique res suas viderunt." Idem Demosthenes explanans illa legis verba supra citata, ἐάν τις τινὰ τῶν ἀνδροφόνων, &c. lex, inquit, ad eos pertinet, qui ob cædem non voluntariam solum verterunt. τῷ τοῦτο δῆλον; τῷ τε ἐξεληλυθότων εἰπεῖν ἀλλὰ μὴ πεφευγότων, καὶ τῷ διορίζειν ὧν τὰ χρήματα ἐπίτιμα, τῶν γὰρ ἐκ προνοίας δεδήμευται τὰ ὄντα. *Qui tandem id planum fit? nempe tum ex eo quod eorum quempiam dixit, qui finibus egressi sunt, tum quia definiunt quorum quidem bona integra conditione manserunt, ac sine legis nota. Nam qui ob consultum homicidium urbe excesserunt, eorum utique bona publicata sunt*, id est, lege publicari jussa sunt. *Ex edit.* Hervag.

Ὀφείλειν] Cum hæc transtulit Wolfius, *eandem mulctam debet*, Exemplarium suorum fidem secutus est, ubi scribitur ὀφείλει, a MSS. non edoctus ὀφείλειν legere. Taylor.

Ἀκουσίων] *Fortuitis cædibus*, Wolfius, cum tamen in Græcis dedit ἑκουσίων, et similiter Editiones Aldina et Lutetiana. Quid? parumne referre arbitraris, Wolfi, utro modo dederis? MSti nostri cum Feliciano et Manutio recte, ut solent, et debent, et uti nos repræsentari fecimus. Idem.

Προσῆκε γράψαι – γράφοντα] Constru-

ματα ἐπίτιμα, πέρα [1]ὅρων ἐλαύνῃ ἢ φέρῃ ἢ ἄγῃ, τὰ ἴσα ὀφείλειν,
ὅσα περ ἂν καὶ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ δράσῃ.

ἄλλος οὗτος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νόμος, ἀνθρωπίνως καὶ
καλῶς κείμενος, ὃν παραβὰς οὗτος ὁμοίως φανήσεται. ἐὰν
τις τινὰ τῶν ἀνδροφόνων, φησὶ, τῶν ἐξεληλυ-
θότων ὧν τὰ χρήματα ἐπίτιμα. τῶν ἐπ' ἀκουσίῳ
φόνῳ λέγει μεθεστηκότων. [2]τῳ τοῦτο δῆλον; τῷ τε ἐξε-
ληλυθότων εἰπεῖν, ἀλλὰ μὴ πεφευγότων, καὶ τῷ διορίζειν,
ὧν τὰ χρήματα ἐπίτιμα. τῶν γὰρ ἐκ προνοίας, δεδήμευται
τὰ ὄντα. περὶ μὲν δὴ τῶν ἀκουσίων ἂν λέγοι. λέγει δὲ τί;
ἐὰν πέρα ὅρου, φησὶν, ἐλαύνῃ ἢ φέρῃ ἢ ἄγῃ. τοῦτο
δὲ ἔστι τί τὸ πέρα ὅρου; ἔστι πᾶσιν ὅρος τοῖς ἀνδροφόνοις,
τῆς τοῦ παθόντος εἴργεσθαι πατρίδος. ἐκ μὲν δὴ ταύτης
635 δίδωσιν ἐλαύνειν καὶ ἄγειν, πέρα δὲ οὐκ ἐᾷ τούτων οὐδέτερον
ποιεῖν· ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτα ποιῇ, τὴν αὐτὴν ἔδωκεν
ὑπὲρ αὐτοῦ δίκην, ἥν περ ἂν εἰ μένοντα ἠδίκει οἴκοι, γρά-
ψας ταὐτὰ ὀφείλειν, ἅπερ ἂν οἴκοι δράσῃ. εἰ δή τις ἔροιτο
Ἀριστοκράτην τουτονὶ — καὶ μὴ νομίσητε εὔηθες τὸ ἐρώ-
τημα — πρῶτον [3]μὲν, πότερον εὖ οἶδεν εἴ τις ἀποκτενεῖ
Χαρίδημον [4]ἢ καὶ ἄλλως πῶς τελευτήσει, οὐκ ἂν, οἶμαι,
[5]φαίη. θήσομεν τοίνυν ἀποκτενεῖν. πάλιν οἶσθ' ἑκὼν ἢ
ἄκων, καὶ ξένος ἢ πολίτης ὁ τοῦτο ποιήσων ἔσται; οὐκ
ἔνεστ' εἰπεῖν ὡς οἶσθα. οὐκοῦν ταῦτά γε δήπου προσῆκε

[1] ὅρου [2] τῷ [3] μὲν εἰ οἶδεν [4] ἢ εἰ καὶ [5] φαίη

[1]γράψαι, ἐάν τις ἀποκτείνῃ γράφοντα, ἄκων ἢ ἑκὼν, ἀδίκως ἢ δικαίως, ξένος ἢ πολίτης· ἵν᾽ ὅτῳ ποτὲ τοὔργον ἐπράχθη, τούτῳ τὰ ἐκ τῶν νόμων ὑπῆρχε δίκαια· μὴ, μὰ Δί᾽, αὐτὸ τὸ τῆς αἰτίας ὄνομα εἰπόντα, ἀγώγιμος ἔστω προσγράψαι. τίνα γὰρ σὺ λέλοιπας ὅρον τῷ [2]γράμματι τούτῳ, τοῦ νόμου σαφῶς οὑτωσὶ λέγοντος, μὴ πέρα ὅρων ἐλαύνειν, ὃς πανταχόθεν δίδως ἄγειν; ὁ νόμος δὲ, οὐ μόνον οὐκ ἐλαύνειν τῶν ὅρων πέρα, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἄγειν ἐᾷ. ἐκ δὲ τοῦ σοῦ ψηφίσματος, ὁ βουλόμενος ἄξει τὸν ἄκοντα ἀπεκτονότα, ἔκδοτον λαβὼν, εἰς τὴν τοῦ παθόντος βίᾳ πατρίδα. ἆρ᾽ οὐ πάντα συγχεῖς τὰ ἀνθρώπινα, καὶ ἀφαιρῇ τὴν πρόφασιν, μεθ᾽ ἧς ἢ καλόν ἐστι τῶν ἔργων ἕκαστον, ἢ αἰσχρόν; ὁρᾶτε γὰρ ὡς ἐπὶ πάντων, οὐκ ἐπὶ τῶν φονικῶν μόνον, οὕτω τοῦτ᾽ ἔχει. ἄν τις τύπτῃ τινά, φησιν, ἄρχων χειρῶν ἀδίκων· ὡς, εἴ γε ἠμύνατο, οὐκ ἀδικεῖ. ἄν τις κακῶς ἀγορεύῃ, τὰ ψευδῆ προσέθηκεν· ὡς, εἴ γε τἀληθῆ, [3]προσῆκεν.
ἄν τις ἀποκτείνῃ, ἐκ προνοίας· ὡς, εἴ γε ἄκων, οὐ ταὐτόν. 636
ἄν τις καταβλάψῃ τινὰ, ἑκὼν, ἀδίκως· πανταχοῦ τὴν πρόφασιν βεβαιοῦσαν τὸ πρᾶγμα εὑρήσομεν. ἀλλ᾽ οὐ παρὰ σοὶ, ἀλλ᾽ ἁπλῶς, ἄν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον, ἀγέσθω, κἂν ἄκων, κἂν δικαίως, κἂν ἀμυνόμενος, κἂν ἐφ᾽ οἷς διδόασιν οἱ νόμοι, κἂν ὁπωσοῦν.

ί. Λέγε τὸν μετὰ ταῦτα νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Φόνου δὲ δίκας μὴ εἶναι [4]οὐδαμοῦ κατὰ τῶν τοὺς φεύγοντας ἐνδεικνύντων, ἐάν τις κατίῃ ὅποι μὴ ἔξεστιν.

[1] προσγράψαι [2] πράγματι [3] προσῆκον [4] μηδαμοῦ

ctio est hæc: οὐκοῦν προσῆκέ (σε) γράφοντα ἐάν τις ἀποκτείνῃ, γράψαι, ἄκων, ἢ ἑκὼν, ἀδίκως, ἢ δικαίως etc. Quod noto, ut appareat, pro γράψαι legendum esse προσγράψαι, *adscripsisse, adjecisse*: ex sensu et loco simili, §. κά. πρῶτον μὲν γὰρ, ἐάν τις ἀποκτείνῃ γράφων, οὐ προσέγραψεν, ἀδίκως, οὐδὲ βιαίως, οὐδ᾽ ὅλως οὐδεν. Verti autem debuit: *itaque oportuit te, cum scribebas*, SI QUIS OCCIDERIT, *adscripsisse*, utrum *invitus, an volens, jure, an injuria* etc. Vide et §. ιζ. fin. MARKLAND.

Γράφοντα] *Proinde sic scribere conveniebat, si quidem omnino scribere decreveras.* Wolfius hæc non intellexit, ut liquet ex versione. Sensus est: *Proinde qui scripsit* ἐάν τις ἀποκτείνῃ, *illud etiam scribere et adjicere debuit, utrum occiderit volens, an invitus, jure, aut injuria*, et quæ sequuntur. Bodl. non inscite προσῆκε προσγράψαι. TAYLOR.

Ὑπῆρχε] Silent Codices. Rescribo tamen ὑπάρχῃ. ἵνα — τούτῳ — ὑπάρχῃ δίκαια. IDEM. Notandum ἵνα cum Imperfecto, ut apud Lysiam, Orat. I. p. 43. ult. ἵνα ἐτιμωρεῖτο. ubi plura attuli. MARKLAND.

Διδόασιν] *Jubentur*, Wolfius. Male. Potius: *conceduntur*. Ut recte idem §. ιά. init. et med. et alibi. TAYLOR.

ί. ΝΟΜΟΣ] Salmas. de M. U. p. 783. emendat: Τοὺς φεύγοντας ἐνδεικνύντων, ἐάν τις κατίῃ, ὅποι μὴ ἔξεστι· φόνου δὲ δίκας μὴ

ὁ μὲν νόμος ἐστὶν οὗτος Δράκοντος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ [1]ἄλλοι, ὅσους ἐκ τῶν φονικῶν νόμων παρεγραψάμην. δεῖ

[1] ἄλλοι δὲ, ὅσους

εἶναι. Cujus hæc est Sententia: *Si quis cædis causa exsul domum redierit, aut ea loca, quibus interdicitur, hominem deferunto,* ἐνδεικνύντων· *non opus est cædis actionem rursus intendere.* Nam Ἔνδειξις erat ea species Actionis, quæ in criminibus judicatis locum habet, et in iis, quæ pœnam, non disceptationem, exspectant. Ingeniosius hoc multo, quam verius: et, si audaciam et temeritatem hominis spectes in verbis transponendis, ne ingeniosum quidem. Alia multa opponenda habeo, quæ nunc premam. Interea, si ab Editis stemus, quid respondendum erit viris multis et doctissimis, qui de hujus Legis obscuritate diu sunt conquesti? Mihi semper fuit animus, hanc fuisse Legis alicujus prolixioris partem: immo connectiva ista particula ab initio declarat, rem ita se habere. Subjungatur itaque hæc Lex, verbi gratia, legi illi, quæ occurrit pag. 631. pen. ed. R. Earum ergo ita annexarum Tenor et Sententia hoc modo procedet:

Homicidam exsulantem, dum ab iis locis abstineat, ubi accedere non licet, si quis vel occiderit, vel quocunque modo causa exstiterit, ut occidatur, contra interficientem, vel eum, qui internecionis causa fuerit, Actiones cædis sunto, perinde uti si quis interfecerit civem Atheniensem.

Verum si non abstinuerit, sed redierit, ubi non oportet, ad Judicem deferunto: contra eum vero, qui detulerit, et internecionis causa fuerit, actiones cædis ne sunto.

Reclamabit nemo, ubi τῆς Ἐνδείξεως naturam et rationem paucis exposuero. Actio erat periculosa admodum, neque temere instituenda: Nam ὁ ἐνδεικνύμενος ad rationes reddendas tenebatur, et omnino contraria actione postulari poterat, si quando constaret, eum detulisse hominem non deferendum. Hæc et plura de ista causa docebit Pollux, quem exscribo, L. VIII. C. VI. §. 49. Ἔνδειξις δὲ ἦν πρὸς τὸν Ἄρχοντα, ὁμολογουμένου ἀδικήματος, οὐ κρίσεως, ἀλλὰ τιμωρίας δεομένου· ὁ δὲ ἐνδεικνύμενος ἐν γραμματείῳ πρὸς τὸν Ἄρχοντα τὴν ἔνδειξιν ἀποφέρει, ἵνα ὑπεύθυνος ᾖ τῆς ψεύδους ἐνδείξεως — μάλιστα δὲ τοὺς ὀφείλοντας τῷ δημοσίῳ ἐνεδείκνυσαν, ἢ τοὺς κατιόντας, ὅποι μὴ ἔξεστιν, ἢ τοὺς ἀνδροφόνους. Ita Agoratus apud Lysiam, qui insontes quosdam detulerat per τὴν ἔνδειξιν, et eapropter cædis causa exstiterat, cædis et ipse postulatur, ut ex tota ista oratione liquet. Nam in causa Ἐνδείξεως, quia supplicium statim sequitur sine judicio et quæstione, merito haberi poterat Delator istius internecionis auctor. δεῖ αὐτὸν ἀποδεῖξαι, ὡς οὐ κατεμήνυσε τῶν ἀνδρῶν τούτων, οὐδ᾽ αἴτιος αὐτοῖς ἐστὶ τοῦ θανάτου, ut ait Lysias in Oratione laudata, p. 473. 6. Verum enimvero statutum est hac Lege, eam *recriminationem* hic *saltem* cessare, neque cædis postulari posse, ut generaliter potuit fieri, qui exsulem redeuntem ad loca interdicta delatione sua oppresserit. Cavebat maxime sibi ea Resp. ab iis, qui propter cædem aut crimina istiusmodi solum verterunt: Jurabat enim, quicunque in collegium Heliastarum cooptaretur, οὐδὲ τοὺς φεύγοντας κατάξω, οὐδὲ ὧν θάνατος κατέγνωσται. Immo ita cavebat, ut, quotiescunque Lex illa, quam OBLIVIONIS vocant, apud illos sanciretur, nominatim eos exciperent, et adhuc delationis periculo subjicerent, qui hujusmodi reatu tenerentur: Jurabat Senator quilibet, adjecta hac clausula tum primum post liberatam Remp. a Thrasybulo, et excussam XXXvirorum tyrannidem, οὐ δέξομαι ἔνδειξιν, οὐδὲ ἀπαγωγὴν, ἕνεκα τῶν πρότερον γεγενημένων, πλὴν τῶν φευγόντων. Ejusdem pariter severitatis est ea Lex Draconis, quam exponimus, perinde ac si dixisset: Κατὰ τῶν ἐνδεικνύντων, φόνου δίκας εἶναι, πλὴν τῶν ἐνδεικνύντων τοὺς φεύγοντας. In Themide Attica, ubi Legislator, quid cuivis licere et patere voluit, id potissimum sancivit hac ratione, primum permittendo, deinde, omni excluso aditu ad litem ineundam ei, qui contra venire vellet. Ita in causa Adulterii, sancitum est, ἐάν τις μοιχὸν λάβῃ, ὅ,τι ἂν βούληται, χρῆσθαι. Interea tamen, licet sapientissimus Legislator ea potestate armaverat doliturum maritum, quasi in ea parum esset præsidii, tulit etiam *alteram* Legem, prout in Lect. Lysiac. olim exposui, τοῦτον μὴ καταγινώσκειν φόνου, ὃς ἂν ἐπὶ δάμαρτι τῇ ἑαυτοῦ μοιχὸν λαβὼν, ταύτην τὴν τιμωρίαν ποιήσηται. Id est, contra eum, qui adulterum in uxore interfecerit, φόνου δίκην μὴ εἶναι εἰσαγώγιμον, cædis reus ne postulator. Hæc autem vel ideo quoque adduxi, ut intelligeres, qua fide istam legem proxime, nam proxime occurret, sc. pag. sequente, v. 16. interpretatur Wolfius, ἐάν τις ἀποκτείνῃ — ἐπὶ δάμαρτι — μὴ φεύγειν κτείνοντα. *Qui cæ-*

δὲ ἃ λέγει σκέψασθαι· κατὰ τῶν ἐνδεικνύντων, φησὶ, τοὺς κατιόντας ἀνδροφόνους [1]ὅπου μὴ ἔξεστι, δίκας φόνου μὴ εἶναι. [2]ἐνταυθοῖ δύο δηλοῖ δίκαια, ἃ παρ᾽ ἀμφότερα οὗτος εἴρηκε τὸ ψήφισμα· ὅτι τε ἐνδεικνύναι δίδωσι τὸν ἀνδροφόνον, καὶ οὐκ αὐτὸν ἀγώγιμον οἴχεσθαι λαβόντα, καὶ, ὅτι, ἐὰν κατίῃ τις ὅποι μὴ ἔξεστι, καὶ αὐτὸ τοῦτο δίδωσιν, οὐχ ὅπῃ βούλεταί τις. οὐκ ἔξεστι δὲ ποῖ; ἐξ ἧς ἂν φεύγῃ τις [3]πόλεώς που. καὶ σφόδρα σαφῶς τοῦτο [4]δηλοῖ, ἐάν τις κατίῃ, φησί. τοῦτο δ᾽ οὐκ ἔσται ἐπενεγκεῖν ἄλλῃ πόλει, πλὴν ἣν ἂν φεύγοι τις. ὅθεν γὰρ μηδὲ ἐξέπεσέ τις τὴν ἀρχὴν, οὐκ ἔνι δήπου κατελθεῖν εἰς ταύτην. ὁ μὲν τοίνυν νόμος ἔνδειξιν δέδωκε, καὶ ταύτην ἂν κατίῃ ὅποι μὴ ἔξεστιν· ὁ δὲ, ἀγώγιμος ἔστω γέγραφε, κἀντεῦθεν, ὅποι φεύγειν οὐδεὶς [5]ἄλλος κωλύει νόμος.

ιά. Λέγε [6]τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ. 637

Ἐάν τις ἀποκτείνῃ ἐν ἄθλοις ἄκων, ἢ ἐν ὁδῷ καθελὼν, ἢ ἐν πολέμῳ ἀγνοήσας, ἢ ἐπὶ δάμαρτι, ἢ ἐπὶ μητρὶ, ἢ ἐπ᾽ ἀδελφῇ, ἢ ἐπὶ θυγατρὶ, ἢ ἐπὶ παλλακῇ, [7]ἢ ἣν ἂν ἐπ᾽ ἐλευθέροις παισὶν ἔχῃ, τούτων ἕνεκα μὴ φεύγειν [8]κτείνοντα.

[1] ὅποι [2] ἐνταυθὶ [3] πόλεως. ποῦ, [4] δηλοῖ; [5] Deest ἄλλος. [6] ἄλλον [7] Deest ἤ. [8] κτείναντα

dem fecerit, ne EXSULATO: Immo: *ne cædis reus sistatur.* TAYLOR.

Οὐδαμοῦ] Potius μηδαμοῦ, ut Ven. Bar. Lind. Ital. et Vind. μηδαμῶς Reg. *a.* IDEM.

Οὐχ ὅπῃ] Rescribo: καὶ, ὅτι, ἐὰν κατίῃ τις, ὅποι μὴ ἔξεστι, αὐτὸ τοῦτο δίδωσι, καὶ οὐχ ὅπῃ βούλεταί τις. IDEM.

Ἄλλος] Vides hanc vocem in loco plane alieno. Lege ὅποι φεύγειν οὐδεὶς κωλύει νόμος. Ut Linden. Ital. Vindob. aliique. Deinde, λέγε ἄλλον νόμον, cum Bodl. Aug. Vindob. Bar. Obsop. Ital. IDEM.

ιά. Λέγε τὸν νόμον] Omnino legendum puto, vel, τὸν ἐφεξῆς νόμον, vel, τὸν μετὰ ταῦτα νόμον, ut in superioribus sæpe, et infra. Tale aliquid postulat sensus, et mos scribendi. MARKLAND.

Ἢ ἐν ὁδῷ καθελὼν] Laudant hæc ex Aristocratea Demosthenis et Harpocratio v. Ἢ ἐν ὁδῷ, et Καθελὼν, et Ὁδὸς, et Eustathius ad Iliad. A. 151.

Ἠ ὁδὸν ἐλθέμεναι, ἢ ἀνδράσιν ἶφι μάχεσθαι.

Sc. Ἔστι δὲ ὁδὸν μὲν ἐλθεῖν, τὸ τοὺς ἀριστεῖς εἰς λόχον ἀπελθεῖν, ὡς δοκεῖ τοῖς παλαιοῖς, οἳ καὶ ἀπὸ Δημοσθένους φέρουσι χρῆσιν, εἰπόντος ἐν τῷ κατὰ Ἀριστοκράτους, ἢ ἐν ὁδῷ καθελὼν, ἀντὶ τοῦ ἐν λόχῳ. Ex quibus locis constabit, quam insulse Wolfius hic interpretatur *in itinere.* Miror, hæc a Demosthene in lege inferius explicanda esse prætermissa, cum satis constet ex auctoritate, quam dedi, ea verba in lege non defuisse. TAYLOR. *Aut in itinere prostraverit*: Wolfius. Ergo secundum hanc legem (vel saltem, hanc versionem) Sicarii et Grassatores, qui aliquem in via *prostraverint* et *occiderint*, non *exsulabunt*, sed tuti in patria *manebunt.* Fieri non potest, ut ita sanxerit Draco. Pro καθελὼν rectius scribi videretur, οὐκ ἐθέλων, *nolens, invitus*, ut ἄκων, et ἀγνοήσας. Et ita Homerus Iliad. Ψ. 87.

παῖδα κατέκτανον Ἀμφιδάμαντος
Νήπιος, οὐκ ἐθέλων.

Si nihil mutandum sit, verba ita ordinanda sunt: ἐάν τις ἀποκτείνῃ (τινὰ) ἄκων καθελὼν (αὐτὸν) ἐν ἄθλοις, ἢ ἐν ὁδῷ, etc. Cæterum Demosthenes, qui in sequentibus commentatur in singulos hujus Legis articulos, de hac pericope, ἢ ἐν ὁδῷ καθελὼν, quod mirum est, prorsus silet. Utrum Memoriæ, an Exemplarium vitio? MARKLAND.

Ἢ ἣν ἂν ἐπ᾽ ἐλευθέροις] Deest ἢ ante ἣν in

πολλῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νόμων ὄντων παρ᾽ οὓς εἴρηται τὸ ψήφισμα, παρ᾽ οὐδένα μᾶλλον, ἢ παρὰ τουτονὶ τὸν ἀνεγνωσμένον νῦν εἴρηται. διδόντος γὰρ τοῦ νόμου σαφῶς οὑτωσὶ, καὶ λέγοντος ἐφ᾽ οἷς ἐξεῖναι κτεῖναι, οὗτος ἅπαντα παρεῖδε ταῦτα, καὶ γέγραφεν, οὐδὲν ὑπειπὼν ὅπως ἄν τις ἀποκτείνῃ, τὴν τιμωρίαν. καί τοι σκέψασθε ὡς ὁσίως καὶ καλῶς ἕκαστα διεῖλεν ὁ ταῦτα ἐξαρχῆς [1]διελθών. ἄν τις ἐν ἄθλοις ἀποκτείνῃ τινὰ, τοῦτον ὥρισεν οὐκ ἀδικεῖν. διὰ τί; οὐ τὸ συμβὰν ἐσκέψατο, ἀλλὰ τὴν τοῦ δεδρακότος διάνοιαν. ἔστι δὲ αὕτη τίς; ζῶντα νικῆσαι, [2]οὐκ ἀποκτεῖναι. εἰ δὲ ἐκεῖνος ἀσθενέστερος ἦν τὸν ὑπὲρ τῆς νίκης ἐνεγκεῖν πόνον, αὐτὸν ἑαυτῷ τοῦ πάθους αἴτιον ἡγήσατο· διὸ τιμωρίαν οὐκ ἔδωκεν ὑπὲρ αὐτοῦ. πάλιν, ἂν ἐν πολέμῳ, φησὶν, ἀγνοήσας, καὶ τοῦτον εἶναι καθαρόν. καλῶς. εἰ γάρ ἐγώ τινα τῶν ἐναντίων οἰηθεὶς εἶναι διέφθειρα, οὐ δίκην ὑπέχειν, ἀλλὰ συγγνώμης τυχεῖν δίκαιός εἰμι. ἢ ἐπὶ δάμαρτι, [3]φησὶν, ἢ ἐπὶ ἀδελφῇ, ἢ ἐπὶ θυγατρὶ, ἢ ἐπὶ παλλακῇ, [4]ἢ ἣν ἂν ἐπ᾽ ἐλευθέροις παισὶν ἔχῃ, καὶ τὸν ἐπὶ τούτων [5]τινὰ κτείναντα ἀθῷον ποιεῖ. πάντων γε ὀρθότατα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτον ἀφιείς. τί δήποτε; ὅτι ὑπὲρ ὧν τοῖς πολεμίοις μαχόμεθα, ἵνα μὴ πάσχωσιν ὑβριστικὸν μηδὲ
638 ἀσελγὲς μηδὲν, ὑπὲρ τούτων καὶ τοὺς φίλους, ἐὰν παρὰ

[1] διελών. [2] [καὶ] οὐκ [3] φησὶν, ἢ ἐπὶ μητρὶ, ἢ [4] Deest ἤ. [5] τινὶ

MStis Bar. Lind. Ital. et Vindob. Iterumque v. 18. p. 207. ubi verba Legis repetuntur. Non diversæ igitur, ut videtur, pellex, et *ea, quam liberis ingenuis suscipiendis habet.* Innuit enim non Ἑταίραν, sed Concubinam, quam suboli suscipiendæ, et quasi uxorem, domi habere solebant. TAYLOR.

Φεύγειν] *Exsulato.* Incaute hoc a Wolfio redditum. Μὴ φεύγειν κτείνοντα, *ne reus cædis sistatur.* Post hæc verba Bar. subjicit ἐπίσχες, ut nonnunquam alibi post legis particulam recitatam reperiri solet. IDEM.

Ἐξεῖναι] Ἔξεστι marg. Benen. forte ἐξείη Wolfius. Vide infra §. ιζ΄. In proximis v. 5. πῶς (non ὅπως) cum MStis Bar. et Vind. IDEM.

Διελθὼν] Corrige διελών. Ita Ven. Bar. Ital. Linden. et Reg. *a.* quod Wolfio rectius esse videtur. Vide §. ιθ΄. IDEM.

Cf. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. VII. cap. VI. p. 645.

Ἀσθενέστερος ἦν — ἐνεγκεῖν] Ἀσθενέστερος, ἢ ὥστε ἐνεγκεῖν. WOLF. Exponendi, credo, animo, non emendandi. Alibi legit, et quidem, ut ait, ex Codd. Lutetianis, cujus tamen lectionis vestigium non deprehendo: εἰ δ᾽ ἐκεῖνος ἀσθενέστερος ἦν τοῦ τὸν ὑπὲρ τῆς νίκης ἐνεγκεῖν πόνον. TAYLOR. Num εἰ δὲ ἐκεῖνος ἀσθενέστερος ἦν, ἢ — ἐνεγκεῖν πόνον? JURIN.

Φησὶν] Addunt Bar. Lind. Ital. Vind. cum Benenato, ἢ ἐπὶ μητρὶ pariter uti in Lege scribitur. In Veneto deficiebat ἢ ἐπὶ δάμαρτι. TAYLOR.

Τινὰ] Omnino τινί. κτείναντι ἐπί τινι τούτων, ut in lege: ἐάν τις ἀποκτείνῃ ἐπὶ δάμαρτι, ἢ ἐπὶ μητρὶ etc. τινὶ ἴσως Bodl. atque ita marg. Benenati. τῷ Lind. et Ital. IDEM.

τὸν νόμον εἰς αὐτοὺς ὑβρίζωσι, καὶ διαφθείρωσιν, ἔδωκεν ἀποκτεῖναι. ἐπειδὴ γὰρ οὐ γένος ἐστὶ [1]φίλων καὶ πολεμίων, ἀλλὰ τὰ πραττόμενα ἐξεργάζεται τοὔθ' ἑκάτερον, τοὺς ἐχθρὰ ποιοῦντας ἐν ἐχθροῦ μέρει κολάζειν ἀπέδωκεν ὁ νόμος. οὐκοῦν δεινὸν, εἰ τοσούτων ὄντων, ἐφ' οἷς τοὺς ἄλλους ἔξεστιν ἀποκτιννύναι, μόνον ἀνθρώπων ἐκεῖνον μηδ' ἐπὶ τούτοις ἐξέσται ἀποκτεῖναι. φέρε, ἂν δέ τι συμβῇ τοιοῦτον, οἷον ἴσως ἤδη τῳ καὶ ἄλλῳ, ἀπαλλαγῇ μὲν ἐκ Θρᾴκης, ἐλθὼν δὲ εἰς [2]τὴν πόλιν οἰκῇ που, τῆς μὲν ἐξουσίας μηκέτι κύριος ὢν, δι' ἧς πολλὰ ποιεῖ τῶν ἀπειρημένων ὑπὸ τῶν νόμων, τοῖς δ' ἔθεσι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις ταῦτ' [3]ἐπιχειρῇ πράττειν· ἄλλο [4]τί, ἢ σιγῶντα δεήσει Χαρίδημον [5]ἐᾶν ὑβρίζειν; οὐ γὰρ αὐτὸν ἀποκτεῖναί γε ἀσφαλὲς, οὐδὲ τιμωρίαν λαβεῖν, ἣν δίδωσιν ὁ νόμος, διὰ τὸ ψήφισμα [6]τουτουΐ. καὶ μὴν, εἴ τις ἐκεῖνο ὑπολαμβάνει, ποῦ δὲ γένοιτο ἂν ταῦτα; τί κωλύει κἀμὲ λέγειν, τίς δ' ἂν ἀποκτείναι Χαρίδημον; ἀλλὰ μὴ τοῦτο σκοπῶμεν· ἀλλ' ἐπειδήπερ ἐστὶ τὸ φεῦγον ψήφισμα οὐκ ἐπὶ ἤδη γεγενημένῳ τινὶ πράγματι, ἀλλ' ἐπὶ τοιούτῳ, ὃ μηδ' εἰ γενήσεται μηδεὶς οἶδε, τὸ μὲν τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι, κοινὸν ἀμφοῖν ὑπαρχέτω· πρὸς δὲ [7]τούτῳ ὑποθέντες ἀνθρωπίνως τὰς ἐλπίδας, οὑτωσὶ σκοπῶμεν, ὡς τάχ' ἂν, εἰ τύχοι, καὶ τούτων κἀκείνων συμβάντων. λύσασι μὲν τοίνυν τὸ ψήφισμα, ἂν ἄρα συμβῇ τι παθεῖν ἐκείνῳ, εἰσὶν αἱ κατὰ τοὺς νόμους ὑπὲρ αὐτοῦ τιμωρίαι· ἐῶσι δὲ, ἂν ἄρα ἐκεῖνος ζῶν ἀδικῇ τινὰ, ἀνῄρηται τοῖς ὑβριζομένοις ἡ μετὰ τῶν νόμων δίκη. ὥστε 639
πανταχῇ καὶ ἐναντίον ἐστὶ τοῖς νόμοις τὸ ψήφισμα, καὶ λῦσαι συμφέρει.

[1] φιλίων [2] Deest articulus. [3] ἐπιχειρῶν [4] τι [5] ἐᾶν αὐτὸν ὑβρίζειν; οὐ γὰρ ἀποκτεῖναί [6] τουτί. [7] τοῦτο

Ἐχθροῦ] Lege ἐχθρῶν, propter τοὺς ποιοῦντας. Markland.

Οὐκοῦν δεινὸν κ. τ. λ.] Melius cum Interrogatione: οὐκ οὖν δεινὸν — ἀποκτεῖναι; ut solet Noster. Taylor.

Ἐκεῖνον] Nempe, Charidemum. Auger.

Ἀπαλλαγῇ] F. ὡς ἀπαλλαγῇ. Markl.

Τοῖς δ' ἔθεσι κ. τ. λ.] Vim hujus loci non vidit Wolfius, quantum ex istius interpretatione judico. Verto liberius: *Finge Charidemum huc ad nos commigraturum, et uxoribus nostris aut liberis stuprum inferre, non armis et militari imperio munitum, (cui ægre resisti potuit) verum moribus et consuetudine ductum. quid? sineremus libidini indulgere, necne?* Taylor.

Ἐᾶν] Lege ἐᾶν αὐτὸν ὑβρίζειν. Habent impressi omnes et MSS. fere. Et recte quidem. In proximis cum Codd. Paris. et Vind. æque recte abesse potest. ἄλλο τι ἢ σιγῶντα δεήσει Χαρίδημον ἐᾶν αὐτὸν ὑβρίζειν; οὐ γὰρ ἀποκτεῖναί γε ἀσφαλές. Idem.

Ποῦ δὲ γένοιτο ἂν ταῦτα;] Scribendum puto, πῶς δὲ γένοιτο ἂν ταῦτα; Jurin.

ιβ'. Λέγε τὸν μετὰ ταῦτα νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Καὶ ἐὰν φέροντα ἢ ἄγοντα βίᾳ ἀδίκως εὐθὺς ἀμυνόμενος κτείνῃ, νηποινεὶ τεθνᾶναι [1]κελεύει.

ἄλλα ταῦτα, ἐφ' οἷς ἔξεστι κτεῖναι· ἐὰν ἄγοντα ἢ φέροντα βίᾳ ἀδίκως εὐθὺς ἀμυνόμενος κτείνῃ, νηποινεὶ τεθνᾶναι κελεύει. θεάσασθε, πρὸς Διὸς, ὡς εὖ. τῷ [2]μὲν ὑπειπὼν ἐφ' οἷς ἐξεῖναι κτείνειν, προσγράψαι τὸ εὐθὺς, [3]ἀφεῖλε τὸν τοῦ βουλεύσασθαί τι κακὸν χρόνον· τῷ δὲ ἀμυνόμενος γράψαι, δηλοῖ, τῷ πάσχοντι διδοὺς τὴν ἐξουσίαν, οὐκ ἄλλῳ τινί. ὁ μὲν δὴ νόμος, διὰ ταῦτα εὐθὺς ἀμυνομένῳ δέδωκεν [4]εὐθὺς ἀποκτιννύναι· ὁ δ' οὐδὲν εἴρηκεν, ἀλλ' ἁπλῶς, ἄν τις ἀποκτείνῃ, κἂν δικαίως, κἂν ὡς οἱ νόμοι διδόασιν. ἀλλὰ, νὴ Δία, συκοφαντοῦμεν τὸ πρᾶγμα. τίνα γὰρ οἴσει, ἢ ἄξει βίᾳ ἀδίκως Χαρίδημος; πάντας ἀνθρώπους. ἴστε [5]γὰρ τοῦθ' ὅτι πάντες οἱ [6]στράτευμα ἔχοντες, οὗτοι ὧν ἂν [7]οἴωνται κρείττους ἔσεσθαι, ἄγουσι καὶ φέρουσι, χρήματ' αἰτοῦντες. εἶτ' οὐ δεινὸν, ὦ γῆ καὶ θεοὶ, καὶ φανερῶς παράνομον οὐ μόνον παρὰ τὸν γεγραμμένον νόμον, ἀλλὰ καὶ παρὰ τὸν κοινὸν ἁπάντων ἀνθρώπων νόμον, τὸν ἄγοντα, ἢ φέροντα βίᾳ τἀμὰ ἐν πολεμίου μοίρᾳ, μὴ ἐξεῖναί μοι ἀμύνασθαι; εἴ γε μηδὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἐξέσται Χαρίδημον ἀποκτεῖναι,

[1] Deest κελεύει. [2] μὲν * γὰρ ὑπειπὼν [3] ἀφείλετο [4] Deest εὐθύς. [5] γὰρ δήπου τοῦθ' [6] στρατεύματ' [7] οἴονται

ιβ'. ΝΟΜΟΣ] Legem habes omnium absurdissimam, si cum Wolfio legas et interpreteris: Καὶ ἐὰν φέροντα etc. ἀλλὰ ταῦτα — *sed hoc ob ea, propter quæ occidere licet.* Quo nihil excogitari potest futilius. Desinit Lex in κελεύει v. 4. Quam ad explicandam deinde pergit Orator. Ecce, inquit ille, ἄλλα ταῦτα, ἐφ' οἷς ἔξεστι κτεῖναι, *si quis sc. per vim et injuriam abduxerit.* Taylor.

Ἐὰν ἄγοντα — κελεύει] Oratoris hæc sunt verba partem legis recitantis, ideoque minore charactere imprimenda. Jurin.

Κελεύει] Nempe, lex vel legislator. Auger.

Εὐθὺς ἀποκτιννύναι] Dele εὐθὺς, namque hic locum nullum habere potest, et repetitur solummodo ex superioribus. Deest in Reg. *a.* et Vindob. Taylor.

Ὁ δ' οὐδὲν εἴρηκεν] Nonne ὁ δ' οὐδὲν τοιοῦτον εἴρηκεν? Jurin.

Κἂν δικαίως] Iterumque ita §. ιζ'. (ubi vide, quæ annotabuntur) ἐάν τις ἀποκτείνῃ, φησὶ, Χαρίδημον, κἂν δικαίως, κἂν ὡς οἱ νόμοι διδόασιν, *sive id jure, sive ut leges permittunt,* ut Wolfius noster vertit. Præclare quidem! Putassem hæc fere esse eadem; et quæcunque jure fiunt, eadem juxta leges fieri. Ubi igitur est distinctio? Tu legas utrobique κἂν ἀδίκως, κἂν ὡς οἱ νόμοι διδόασιν. Absolute, ait Orator, ἁπλῶς, scripsit, si quis Charidemum interfecerit, quocunque demum modo id fiat, sive jure, sive injuria, nam de ea re nihil distinxit. Taylor.

ἀλλ᾽ ἐὰν [1] ἀδικῶν ἄγῃ καὶ φέρῃ βίᾳ, τὰ τινὸς ληϊζόμενος, ἀγώγιμος ὁ κτείνας ἔσται· τοῦ νόμου διδόντος, ἐὰν ἐπὶ τούτοις, ἀθῷον εἶναι.

ιγ´. Λέγε τὸν μετὰ ταῦτα νόμον.

ΝΟΜΟΣ. 640

Ὃς ἂν ἄρχων ἢ ἰδιώτης αἴτιος ᾖ [2] τοῦ τὸν θεσμὸν συγχυθῆναι τόνδε, ἢ [3] μεταποιήσοι αὐτὸν, ἄτιμον εἶναι, καὶ παῖδας ἀτίμους, καὶ τὰ ἐκείνου.

ἠκούσατε μὲν τοῦ νόμου ἄντικρυς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λέγοντος, [4] ὃς ἄρχων, ἢ ἰδιώτης αἴτιος ᾖ [5] τοῦ τὸν θεσμὸν συγχυθῆναι τόνδε, ἢ μεταποιήσῃ αὐτὸν, ἄτιμος ἔστω, καὶ οἱ παῖδες, καὶ τὰ ἐκείνου. ἆρ᾽ οὖν μικρὰν, ἢ φαύλην πρόνοιαν [6] ἡμῖν ἔχειν ὁ θεὶς τὸν νόμον δοκεῖ, ὅπως κύριος ἔσται, καὶ μήτε συγχυθήσεται, μήτ᾽ αὖ μεταποιηθήσεται; ἀλλ᾽ Ἀριστοκράτης οὑτοσὶ, μικρὸν φροντίσας αὐτοῦ, μεταποιεῖ καὶ συγχεῖ. τί γὰρ ἄλλο ἔσται τὸ μεταποιεῖν, ἢ ὅταν ἔξω τῶν τεταγμένων δικαστηρίων καὶ ὅρων, ὧν εἴργεσθαι δεῖ, διδῷ τις τὰς τιμωρίας, καὶ τὸ [7] τοῦ λόγου τυχεῖν ἀναιρῶν, ἐκδότους ποιῇ; τί δ᾽ ἄλλο τὸ συγχεῖν, ἢ ὅταν ἑξῆς οὑτωσὶ πάντα τἀναντία τῶν ἐν τοῖς νόμοις τις γεγραμμένων γράφῃ;

ιδ´. Οὐ τοίνυν μόνον [8] τούτους τοὺς νόμους, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παραβέβηκεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλους πολλοὺς, οὓς οὐ παραγεγράμμεθα διὰ τὸ πλῆθος· ἀλλ᾽ ἐν κεφαλαίῳ λέγω, ὁπόσοι νόμοι περὶ τῶν φονικῶν δικαστηρίων εἰσὶ, καλεῖσθαι λέγοντες, ἢ μαρτυρεῖν, ἢ διόμνυσθαι τοὺς ἀγωνιζομένους, ἢ ἄλλ᾽ ὁτιοῦν προστάσσοντες, [9] πάντας ὑπερβέβηκε τούτους, καὶ πᾶσιν ἐναντίον εἴρηκε τὸ ψήφισμα

[1] ἀδίκως [2] [τοῦ] [3] μεταποιήσῃ [4] ὃς ἂν ἄρχων [5] [τοῦ] [6] ὑμῖν
[7] Deest articulus. [8] τούτους μόνον [9] ἅπαντας

Ἀδικῶν] Ἀδίκως marg. Benenati. Recte. Uti in lege ἐὰν φέροντα ἢ ἄγοντα βίᾳ ἀδίκως, et supra v. 15. p. 209. τίνα γὰρ οἴσει ἢ ἄξει βίᾳ ἀδίκως Χαρίδημος. IDEM.

Ἐπὶ τούτοις] Sub. κτείνῃ. AUGER.

ιγ´. Τοῦ] Addidi ex Edit. Lutetiana, et postea v. 10. Proxime v. 7. melius μεταποιήσῃ cum Bar. Bodl. Lind. Aug. et Editis præter Aldum, et deinde ibid. expunge istud ἀτίμους, ut recte Codd. Lind. et Ital. TAYLOR.

Ὃς ἄρχων] Scribe ὃς ἂν ἄρχων, ut prius, lingua Græca ita postulante. MARKLAND. Vid. Var. Lect.

Ἔσται] Lege ἐστί. Ita legitur in Ven. Bar. Vind. TAYLOR.

Ἐκδότους] Sub. τοὺς ἀνθρώπους, vel aliud quid. AUGER.

τουτί. οὐ γὰρ οὐ κλῆσις, [1] οὐ κρίσις, οὐ μαρτυρία συνειδότος, οὐ διωμοσία, ἀλλ᾽ ἀπ᾽ αἰτίας εὐθὺς ἡ τιμωρία γέγραπται, καὶ [2] αὐτὴ ἣν ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι, τί ἂν ἄλλο τις εἴποι; καί τοι ταῦτα πάντα ἐπὶ πέντε δικαστη-
641 ρίοις γίγνεται, προστεταγμένα τοῖς νόμοις. νὴ Δί᾽, ἴσως εἴποι τις ἂν, ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐδενὸς ἔστ᾽ ἄξια, οὐδὲ δικαίως εὑρημένα· ἃ δ᾽ ἔγραψεν οὗτος δίκαια καὶ [3] καλά. ἀλλὰ τοὐναντίον. τούτου μὲν τοῦ ψηφίσματος, οὐκ οἶδ᾽ εἴ τι δεινότερον γέγονε πώποτε ἐν ὑμῖν· τούτων δὲ τῶν πάντων, ὁπόσα ἐστὶ δικαστήρια ἐν ἀνθρώποις, οὐδὲν οὔτε σεμνότερον, οὔτε δικαιότερον φανήσεται. βούλομαι δ᾽ εἰπεῖν διὰ βραχέων, ἃ καὶ ζῆλόν τινα, καὶ τιμὴν φέρει τῇ πόλει ῥηθέντα, καὶ ἥδιους ἔσεσθε ἀκούσαντες· ἄρξομαι δὲ ἐντεῦθεν, ὅθεν μάλιστα μαθήσεσθε, ἐπὶ τὴν δωρεὰν ἐπανελθὼν [4] ἣ τῷ Χαριδήμῳ δέδοται.

ιε´. Ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Χαρίδημον ἐποιησάμεθα πολίτην, καὶ διὰ τῆς δωρεᾶς ταύτης, μετεδώκαμεν αὐτῷ καὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων καὶ νομίμων, καὶ πάντων ὅσων περ αὐτοῖς μέτεστιν ἡμῖν. πολλὰ μὲν δὴ παρ᾽ ἡμῖν ἐστὶ τοιαῦτα, οἷα οὐχ ἑτέρωθι· ἓν δ᾽ οὖν ἰδιαίτατον πάντων καὶ σεμνότατον, τὸ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ δικαστήριον, ὑπὲρ οὗ τοσαῦτά ἐστιν εἰπεῖν καλὰ παραδεδομένα καὶ μυθώδη, καὶ ὧν αὐτοὶ μάρτυρές ἐσμὲν, ὅσα περὶ οὐδενὸς ἄλλου δικαστηρίου· ὧν ὡσπερεὶ δείγματος ἕνεκεν, ἄξιόν ἐστιν ἓν ἢ δύο ἀκοῦσαι. τοῦτο μὲν τοίνυν τὰ παλαιὰ, ὡς ἡμῖν ἀκοῦσαι παραδέδο-

[1] [οὐ κρίσις,] [2] αὕτη [3] καλά; [4] ἢ

ιδ´. Αὐτὴ] Corrigendum cum Aug. Cod. αὕτη. *Ea*, non *ipsa*. TAYLOR.

Ἃ δ᾽ ἔγραψεν οὗτος δίκαια καὶ καλὰ] Inscite Wolfius hæc in versione sua interrogative enunciavit. IDEM.

Τούτων] Non cohæret cum τῶν πάντων: hoc est hujus phraseos constructio: οὐδὲν (δικαστήριον) τῶν πάντων ο. ἐ. δ. ἐ. ἀνθρώποις, οὔτε σεμνότερον - - - φανήσεται τούτων — *augustius videbitur his*, nempe, his quæ sunt Athenarum. AUGER.

Ὅθεν] Ita pro ὅταν vulgatorum, ex Ven. Bar. Bodl. Cant. et Vindob. TAYLOR.

Δωρεὰν] Δωρεὰ intelligatur donatio civitatis, quam ante digressionem exponit. WOLF.

ιε´. Ἰδιαίτατον] Ἰδιώτατον habent MSS. Ven. Bar. Bodl. Lind. Obsop. Vind. Ita etiam legit Dionys. Halic. περὶ τῆς Δ. δεινότητος. §. 14. atque etiam modo, v. 21. rectius editis, περὶ οὗ τοσαῦτα. TAYLOR.

Καλὰ] Lege παλαιά: quod patet ex sensu, et sequentibus, et ex oppositione καὶ ὧν αὐτοὶ μάρτυρές ἐσμέν. v. 22. Vide v. 5. p. 212. καὶ τὰ μὲν δὴ παλαιὰ, τοιαῦτα etc. MARKLAND.

Καὶ μυθώδη] Τὰ μυθώδη καὶ τὰ μεμαρτυρημένα inter se opponuntur. Τὰ καλὰ παραδεδομένα pertinent ad hæc utraque. WOLF.

Ὡς ἡμῖν κ. τ. λ.] *Ut traditum est nobis audire*, i. e. audienda: ut nostræ audi-

ται, ἐν μόνῳ τούτῳ τῷ δικαστηρίῳ θεοὶ δίκας φόνου, καὶ
δοῦναι καὶ λαβεῖν ἠξίωσαν, καὶ δικασταὶ γενέσθαι διενε-
χθεῖσιν ἀλλήλοις, ὡς λόγος· λαβεῖν μὲν Ποσειδῶν ὑπὲρ
Ἁλιῤῥοθίου τοῦ υἱοῦ παρὰ [1]Ἄρεος, δικάσασθαι δὲ Εὐμενίσι
καὶ Ὀρέστῃ οἱ δώδεκα θεοί. καὶ τὰ μὲν δὴ παλαιὰ, τοι-
αῦτα· τὰ δ' ὕστερον, τοῦτο μόνον τὸ δικαστήριον, οὐχὶ
τύραννος, οὐκ ὀλιγαρχία, οὐ δημοκρατία τὰς φονικὰς δίκας 642
ἀφελέσθαι τετόλμηκεν, ἀλλὰ πάντες ἀσθενέστερον ἂν τὸ
δίκαιον εὑρεῖν [2]ἡγοῦντο περὶ τούτων αὐτοὶ, τοῦ παρὰ τού-
τοις εὑρημένου δικαίου. πρὸς δὲ τούτοις, τοιούτοις οὖσιν,
ἐνταυθοῖ μόνον οὐδεὶς πώποτε οὔτε φεύγων ἁλοὺς, οὔτε
διώκων ἡττηθεὶς ἐξήλεγξεν ὡς ἀδίκως ἐδικάσθη τὰ κριθέν-
τα. ταύτην τοίνυν τὴν φυλακὴν, καὶ τὰς ἐν ταύτῃ νομί-
μους τιμωρίας παραβὰς ὁ γράφων τὸ ψήφισμα τουτὶ, ζῶντι
μὲν ἐξουσίαν γέγραφε τῷ Χαριδήμῳ ποιεῖν, ὅ,τι ἂν βού-
ληται· παθόντος δέ τι, τοῖς οἰκείοις συκοφαντίαν δέδωκε.
σκέψασθε γὰρ οὑτωσί. ἴστε δήπου τοῦθ' ἅπαντες, ὅτι ἐν
Ἀρείῳ πάγῳ, οὗ δίδωσιν ὁ νόμος καὶ κελεύει φόνου δικά-
ζεσθαι, πρῶτον μὲν [3]διεξομεῖται κατ' ἐξωλείας αὐτοῦ, καὶ
γένους, καὶ οἰκίας, ὁ τινὰ αἰτιώμενος εἰργάσθαι τι τοιοῦτον.
εἶτ' οὐδὲ [4]κατὰ τυχόντα τιν' ὅρκον [5]τοῦτο παιήσει, ἀλλ'
ὃν οὐδεὶς ὄμνυσιν ὑπὲρ οὐδενὸς ἄλλου, στὰς ἐπὶ τῶν τομίων
κάπρου, καὶ κριοῦ, καὶ ταύρου, καὶ τούτων ἐσφαγμένων
ὑφ' ὧν δεῖ, καὶ ἐν αἷς ἡμέραις προσήκει. ὥστε καὶ ἐκ τοῦ
χρόνου, καὶ ἐκ τῶν μεταχειριζομένων ἅπαν ὅσον ἔσθ' ὅσιον,

[1] Ἄρεως, δικάσαι [2] ἡγοῦνται [3] διομεῖται [4] τὸν [5] τοῦτον

tioni traditum est. Auger.

Ὡς λόγος] [Vel cum Bar. ὡς ὁ λόγος] Isocrates audacius: ὡς οἱ μῦθοι λέγουσι, καὶ πάντες πιστεύουσι. Wolf. Sub. ἐστί. Auger.

Λαβεῖν] Sub. δίκας φόνου ἠξίωσε. versu seq. pro δικάσασθαι f. leg. δοῦναι subaudiendo δίκας φόνου ἠξίωσαν. Idem.

Διεξομεῖται κ. τ. λ.] De hac inhumanitate pœnas extendendi in insontes reorum uxores liberosque et familiam, cf. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. III. cap. IX. p. 339.

Ὁ τινὰ αἰτιώμενος] Ita dedi, pro vulgato εἴ τινα, ex auctoritate Fel. Man. Paris. Bodl. Cant. Ital. et MSS. Ald. ὅντινα Bar. et Vind. corrupte. Paulo ante v. 19. restitue διομεῖται, quomodo eam vocem exhibent MSS. fere omnes. Verbum enim legitimum est διωμοσία, non διεξωμοσία. Taylor.

Εἶτ' οὐδὲ τὸν τυχόντα τιν' ὅρκον τοῦτο ποιήσει] Satis esset εἶτ' οὐδὲ τὸν τυχόνθ' ὅρκον ποιήσει. Wolf. Editi et MSti εἶτ' οὐδὲ τὸν τυχόντα τιν' ὅρκον τοῦτο ποιήσει. Nescio, unde irrepserit istud κατὰ, quod in Wolfii vulgatis habemus. οὐδὲ τὸν τυχόντα τρόπον solus Bodl. Taylor.

Κάπρου, καὶ κριοῦ, καὶ ταύρου] A Græcis igitur Romani acceperunt sua Suovetaurilia, ut et plerosque Deos suos. Palmer.

Προσήκει] Καθήκει MSti omnes, præter eos, quos versarunt Manutius et Felicianus. Taylor.

Μεταχειριζομένων] Hic par pari respondet: ἐν αἷς ἡμέραις — ἐκ τοῦ χρόνου. Et

[1]πεπρᾶχθαι. καὶ μετὰ ταῦτα ὁ τὸν τοιοῦτον ὅρκον ὀμω-
μοκὼς, οὔπω πεπίστευται, ἀλλ' ἐὰν ἐξελεγχθῇ μὴ λέγων
ἀληθῆ, τὴν ἐπιορκίαν ἐπενεγκάμενος τοῖς ἑαυτοῦ παισὶ
καὶ τῷ γένει, πλέον οὐδ' ὁτιοῦν ἕξει· ἐὰν δὲ δόξῃ τὰ δίκαια
ἐγκαλεῖν, καὶ ἕλῃ τὸν δεδρακότα τοῦ φόνου, οὐδ' οὕτω κύριος
γίγνεται τοῦ ἁλόντος. ἀλλ' ἐκείνου μὲν οἱ νόμοι κύριοι [2]κο-
λάζειν, καὶ οἷς προστέτακται ταῦτα· τῷ δὲ, ἐπιδεῖν διδόντα
643 δίκην ἔξεστιν, ἣν ἔταξεν ὁ νόμος, τὸν ἁλόντα· πέρα δ'
οὐδὲν τούτων. καὶ τῷ μὲν διώκοντι, ὑπάρχει ταῦτα· τῷ δὲ
φεύγοντι, τὰ μὲν τῆς διωμοσίας, [3]τοιαῦτα, τὸν πρότερον
δὲ ἔξεστιν εἰπόντα λόγον, μεταστῆναι. καὶ οὔθ' ὁ διώκων,
οὔθ' οἱ δικάζοντες, οὔτ' ἄλλων ἀνθρώπων οὐδεὶς κύριος κω-
λῦσαι. τί δήποτ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦθ' οὕτως ἔχει;
ὅτι οἱ ταῦτ' ἐξαρχῆς τὰ νόμιμα διαθέντες, οἵ τινές ποτ'
ἦσαν, εἴθ' ἥρωες, εἴτε θεοὶ, οὐκ ἐπέθεντο τοῖς ἀτυχήμασιν·
ἀλλ' ἀνθρωπίνως ἐπεκούφισαν εἰς ὅσον εἶχε καλῶς τὰς
συμφοράς. ταῦτα μέν τοι πάντα, οὕτω καλῶς καὶ νομίμως
ἔχοντα, ὁ γράφων τὸ ψήφισμα τουτὶ παραβεβηκὼς φαίνε-
ται· ἓν γὰρ οὐδ' ὁτιοῦν ἔνι τούτων ἐν τῷ ψηφίσματι [4]τούτου.

ιϛ'. Καὶ πρῶτον μὲν παρ' ἓν τοῦτο τὸ δικαστήριον, καὶ
παρὰ τοὺς [5]γεγραμμένους νόμους, καὶ ἄγραφα νόμιμα, τὸ

[1] πεπράχθαι [2] κολάσειν [3] ταὐτὰ [4] τῷ τούτου
[5] γεγραμμένους * τούτου νόμους, καὶ τἄγραφα

rursus, ὑφ' ὧν δεῖ — τῶν μεταχειριζομένων. Hæc dixi, ut caveres tibi a mala Wolfii interpretatione, nempe, *rerum, quæ adhibentur, solennitate.* Idem. *Ex iis qui rem tractant*, i. e. ex Ministris. Auger.

Ἐπενεγκάμενος] Lege ἀπενεγκαμένος ex fide Bar. Reg. *a*. Vindob. et Ital. Taylor.

Πλέον οὐδ' ὁτιοῦν ἕξει] Intellige eleganti euphemismo, *funditus interibit.* Abstinebat sedulo Lingua Attica a verbis male ominatis. Ita Noster π. παραπρεσβ. §. ιέ. εἰ μὲν γὰρ ἐνταῦθ' ἦν ἤδη τὰ πράγματα, ὥστε μηδ' αἰσθομένοις τοῖς Θηβαίοις πλέον εἶναι μηδὲν, τί οὐ γέγονεν; Ubi σχ. τί οὖν μὴ διεφθάρησαν; et recte. Nugatur hic Interpres, neque vim aut solennitatem vocis vidit. Idem.

Τὰ μὲν τῆς διωμοσίας, τοιαῦτα] Nisi intelligas οἷα τῷ διώκοντι, videtur cerimonia deesse. Sed Felicianus rectius habet ταὐτά. Eadem ratio est jurisjurandi. Ac dubitari potest, an pro διωμοσία sit legendum ἀντωμοσία, quam ego vocem interpretando sum secutus. Wolf. Forte ταὐτὰ, ut animadvertit Wolfius. Ita etiam Edit. Paris. et Cod. Ital. Taylor. Pone τοιαῦτα post ὑπάρχει et ταὐτὰ post διωμοσίας. Auger.

Τῷ δὲ φεύγοντι, τὸν πρότερον ἔξεστιν εἰπόντα λόγον μεταστῆναι] *Reo autem licet cum primam orationem habuerit, solum vertere, id quod vetare nec accusatoris, nec judicum potestas est.* Licebat enim reis post primam actionem exilium sibi consciscere ante judicium peractum, idque appellabant exilii causa *solum vertere*, μεταναστεύειν, μετοικίζεσθαι. Livius de Decemviris loquens, "Bona Claudii Oppiique, qui ante diem judicii vitam in vinculis finierant, tribuni publicavere. Collegæ eorum exilii causa solum verterunt, bona publicata sunt." Unde liquet hoc etiam Romanis, ut cætera, ex Græcorum legibus translatum esse. Ex Annotationibus in Pandect. *Ex edit.* Hervag.

ψήφισμα εἴρηται. δεύτερον δ' ἕτερον δικαστήριον, τὸ τῶν
ἀκουσίων φόνων, φανήσεται συγχέων, τὸ ἐπὶ Παλλαδίῳ,
καὶ τοὺς παρὰ τούτῳ νόμους παραβαίνων. καὶ γὰρ ἐνταῦθ'
ὑπόκειται πρῶτον μὲν, διωμοσία, δεύτερον δὲ, λόγος, τρί-
τον δὲ, γνῶσις τοῦ δικαστηρίου· ὧν οὐδέν ἐστιν ἐν τῷ τού-
του ψηφίσματι. ἂν δ' ἁλῷ καὶ δοκῇ τοὔργον εἰργάσθαι,
οὔθ' ὁ διώκων τοῦ δεδρακότος κύριος, οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς
πλὴν ὁ νόμος. τί οὖν ὁ νόμος κελεύει; τὸν ἁλόντα ἐπ'
ἀκουσίῳ φόνῳ, ἔν τισιν ὡρισμένοις χρόνοις ἀπελθεῖν τακτὴν
ὁδὸν, καὶ φεύγειν, ἕως ἂν αἰδέσηταί [1] τις τῶν ἐν γένει τοῦ 644
πεπονθότος· τηνικαῦτα δ' ἥκειν δέδωκεν, ἔστιν ὃν τρόπον
οὐχ ὃν ἂν τύχῃ. ἀλλὰ καὶ θῦσαι, καὶ καθαρθῆναι, καὶ
ἄλλ' ἄττα [2] δὴ εἴρηκεν ἃ χρὴ ποιῆσαι, ὀρθῶς, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, ταῦτα πάντα λέγων ὁ νόμος. καὶ γὰρ τὸ τῶν
ἀκουσίων ἐλάττω τὴν τιμωρίαν, ἢ τῶν ἑκουσίων τάξαι, δί-
καιον· καὶ τὸ παρασχόντ' ἀσφάλειαν ἀπελθεῖν, [3] καὶ τὸ
προστάττειν φεύγειν, ὀρθῶς ἔχον ἐστί· καὶ τὸ τὸν κατιόνθ'
[4] ὁσιοῦν καὶ καθαίρεσθαι νομίμοις τισί· καὶ τὸ τοὺς νόμους
κυρίους ἁπάντων εἶναι, καὶ ταῦτα πάντα ἔχει καλῶς.
ταῦτα τοίνυν ἅπαντα δικαίως οὕτω διορισθέντα ὑπὸ τῶν
ἐξαρχῆς νομοθετησάντων, παρέβη γράφων τὸ ψήφισμα
οὑτοσί.

ιζ'. Ταῦτα μὲν δὴ δύο τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτα δικα-
στήρια, καὶ νόμιμα, ἐκ πάντος τοῦ χρόνου παραδεδομένα,
οὕτως ἀναιδῶς ὑπερπεπήδηκε. τρίτον δὲ ἕτερον πρὸς τού-
τοις δικαστήριον, ὃ πάντων ἁγιώτατα τούτων ἔχει καὶ
φρικωδέστατα, ἄν τις ὁμολογῇ μὲν κτεῖναι, ἐννόμως δὲ φῇ
δεδρακέναι. τοῦτο δέ ἐστι τὸ ἐπὶ Δελφινίῳ. δοκοῦσι γὰρ

[1] τινα [2] διείρηκεν [3] καὶ τὸ] οὕτω [4] ὁσιοῦσθαι

ιϛ'. Ἂν δ' ἁλῷ] Sub. ὁ φεύγων. Auger.

Τί οὖν ὁ νόμος κελεύει;] Desunt in Bar. Reg. a. et Vindob. ὁ νόμος. Recte. οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς, πλὴν ὁ νόμος. τί οὖν κελεύει; et Wolfio quoque videtur esse scholion. Taylor.

Καὶ φεύγειν ἕως ἂν αἰδέσηταί τινα τῶν ἐν γένει τοῦ πεπονθότος] *Extorrem esse quoad usque aliquem exorarit gentilium mortui.* dictum est alibi, tam exorantem quam exoratum αἰδεῖσθαι Græcis dici. *Ex edit.* Hervag.

Αἰδέσηταί τινα] Alii αἰδέσηταί τις, τουτέστι, συγγνώμην σχήσῃ τις αὐτῷ. Wolf. τινα habent Editt. Ald. et Morel. cum MSS. Aug. et Vind. Αἰδέσασθαι — Δημοσθένης — ἐν τῷ κατ' Ἀριστοκράτους, ἀντὶ τοῦ, ἐξιλάσασθαι καὶ πεῖσαι. Harpocr. Taylor.

Ἀλλὰ καὶ θῦσαι] De ritu expiandi homicidas agit Ovidius 2. Fastorum; eumque concludit hoc epiphonemate:

> Ah nimium faciles, qui tristia crimina cædis
> Fluminea tolli posse putetis aqua.

Wolf.

μοι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ζητῆσαι τοῦτο πρῶτον ἁπάντων
οἱ περὶ τούτων ἐν ἀρχῇ τὰ δίκαια ὁρίσαντες, πότερ' οὐδένα
χρὴ φόνον ὅσιον εἶναι νομίζειν, ἢ τινά γ' ἔσθ' ὅσιον νομι-
στέον. λογιζόμενοι δ', ὅτι μητέρα Ὀρέστης ἀπεκτονὼς,
ὁμολογῶν, θεῶν δικαστῶν τυχὼν, ἀποφυγγάνει, νομίσαι
δίκαιόν τινα εἶναι φόνον· οὐ γὰρ ἂν τά γε μὴ δίκαια θεοὺς
ψηφίσασθαι. ὡς δὲ τοῦτο ἐνόμισαν, γράφουσιν ἤδη καὶ διο-
ρίζουσι σαφῶς, ἐφ' οἷς ἐξεῖναι ἀποκτιννύναι. ἀλλ' οὐχ [1] οὗ-
645 τος οὐδὲν ἀφεῖλεν· ἀλλ' ἁπλῶς, ἐάν τις ἀποκτείνῃ, [2] φησὶ,
Χαρίδημον, κἂν δικαίως, κἂν ὡς οἱ νόμοι διδόασιν, ἔκδοτον
ποιεῖ. καί τοι πᾶσίν εἰσι πράγμασι καὶ λόγοις δύο προσ-
θῆκαι, ἥ τε τοῦ δικαίου καὶ ἀδίκου, ἃς ἅμα μὲν τὸ αὐτὸ
πρᾶγμα οὐδὲν ἂν δύναιτο σχεῖν, οὐδὲ λόγος οὐδείς. πῶς γὰρ
ἂν δίκαια ἅμα ταὐτὰ καὶ μὴ γένοιτο; τὴν ἑτέραν δ' ἕκα-
στον αἰτίαν ἔχον δοκιμάζεται. κἂν μὲν τὴν ἄδικον φανῇ,
πονηρὸν κρίνεται· ἐὰν δὲ τὴν δικαίαν, χρηστὸν καὶ καλόν. σὺ
τοίνυν [3] οὐδετέραν προσέθηκας, τοῦτον ἄν τις ἀποκτείνῃ,
γράφων, ἀλλ' ἀόριστον αὐτὴν εἰπὼν τὴν αἰτίαν, καὶ μετὰ
ταῦτ' εὐθὺς προσγράψας, ἀγώγιμον εἶναι. τρίτον τουτὶ
δικαστήριον, καὶ τὰ τούτου νόμιμα παραβεβηκὼς φαίνῃ.

ιή. Τέταρτον τοίνυν ἄλλο πρὸς τούτοις, τὸ ἐπὶ Πρυτα-
νείῳ. τοῦτο δέ ἐστι τί; ἐὰν λίθος, ἢ ξύλον, ἢ σίδηρος, ἤ τι
τοιοῦτον ἐμπεσὸν πατάξῃ, καὶ τὸν μὲν βαλόντα ἀγνοῇ
τις, αὐτὸ δὲ εἰδῇ καὶ ἔχῃ τὸ τὸν φόνον εἰργασμένον· τούτοις
ἐνταῦθα λαγχάνεται. εἰ τοίνυν τῶν ἀψύχων καὶ μὴ μετε-

[1] οὗτος. οὐδὲν ἀφεῖλεν, [2] [φησὶ,] [3] οὐδ' ἑτέραν προσέθηκας τούτων, ἂν

ιζ'. Νομίσαι] Refertur ad δοκοῦσι, quod est paulo superius. Auger.

Ἐξεῖναι] Γρ. ἐξεῖν et ἔξεστι marg. Benenati. Proxime autem, cum eodem Benenato distinguas, ἀλλ' οὐχ οὗτος, οὐδὲν ἀφεῖλεν. Taylor.

Φησὶ] Dele, cum sit otiosum. Non reperitur in melioribus exemplaribus, Ven. Bar. Vindob. et Reg. a. ἀλλ' ἁπλῶς, ἐάν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον — ἔκδοτον ποιεῖ. Idem.

Κἂν ὡς οἱ νόμοι διδόασι] Κἂν ὡς οὐχ οἱ νόμοι διδόασι Ven. et Ital. Vid. §. ιβ'. Idem.

Οὐδὲν ἂν] Ἃς ἅμα μὲν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα οὐ δύναιτο σχεῖν Vindob. Mallem οὐκ ἂν δύναιτο. Idem.

Αἰτίαν] Deest in Bar. et Vindob. Recte fortasse. Et referas ἑτέραν ad προσθήκην vel πρόφασιν, *the circumstance.* Nam aliud est αἰτία. Idem. Hic αἰτία idem est ac προσθήκη. Auger.

Τοῦτον] Lege σὺ τοίνυν οὐδετέραν προσέθηκας τούτων, (sc. τῶν προσθηκῶν) Ita plurimi Editi et MSti. Taylor.

Ἀγώγιμον εἶναι] Distingue melius: σὺ τοίνυν οὐδετέραν προσέθηκας τούτων· — ἀλλ' ἀόριστον αὐτὴν εἰπὼν τὴν αἰτίαν, καὶ μετὰ ταῦτα εὐθὺς προσγράψας, ἀγώγιμον εἶναι, τρίτον τουτὶ δικαστήριον — παραβεβηκὼς φαίνῃ. Et corrige pariter versionem. Idem.

ιή. Εἰ τοίνυν τῶν ἀψύχων καὶ μὴ μετεχόντων τοῦ φρονεῖν, etc.] *Quod si vel lapidem, vel*

χόντων τοῦ φρονεῖν οὐδὲν ἔσθ' ὅσιον, τοιαύτην ἔχον αἰτίαν, ἐᾶν ἄκριτον, [1]ἤπου τόν γε ἀδικοῦντα μὲν οὐδὲν, ἐὰν τύχῃ, θήσω δὲ ἀδικοῦντα, ἀλλ' ἄνθρωπόν γε ὄντα, καὶ μετειληφότα τῇ τύχῃ τῆς αὐτῆς ἡμῖν φύσεως, ἀνόσιον καὶ δεινὸν ἄνευ λόγου καὶ ψήφου ποιεῖν ἔκδοτον ἐπ' αἰτίᾳ τοιαύτῃ.

ιθ'. Ἔτι τοίνυν, πέμπτον δικαστήριον [2]ἄλλο θεάσασθε, οἷον ὑπερβέβηκε, τὸ ἐν Φρεαττοῖ. ἐνταῦθα γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κελεύει δίκας ὑπέχειν ὁ νόμος, ἐάν τις ἐπ' ἀκουσίῳ φόνῳ πεφευγὼς, μή πω τῶν ἐκβαλόντων αὐτὸν ἠδεσμένων, αἰτίαν [3]ἔχει ἑτέρου φόνου ἑκουσίου. καὶ οὐχ ὅτι 646
δεῦρο οὐχ οἷόν τε ἐλθεῖν αὐτῷ, παρεῖδεν αὐτὸν ὁ ταῦτα ἕκαστα [4]δήπου τάξας, οὐδ' ὅτι καὶ πρότερόν τι τοιοῦτον ἐποίησε, καὶ δὴ τὴν ὁμοίαν ἐποιήσατο πιστὴν αἰτίαν κατ' αὐτοῦ· ἀλλὰ τό τε εὐσεβὲς εὗρεν ὅπως ἔσται, κἀκεῖνον οὐκ ἀπεστέρησε λόγου καὶ κρίσεως. τί οὖν ἐποίησεν; ἤγαγε τοὺς [5]δικάζοντας ἐκεῖσε, οἷ προσελθεῖν οἷόν τε ἦν ἐκείνῳ, τῆς χώρας ἀποδείξας τόπον τινὰ, ἐν Φρεαττοῖ καλούμενον, [6]ἐπιθαλάττιον. εἶθ' ὁ μὲν ἐν πλοίῳ προσπλεύσας, λέγει, τῆς γῆς οὐχ ἁπτόμενος· [7]οἱ δ' ἀκροῶνται καὶ δικάζουσιν ἐν τῇ γῇ. κἂν μὲν ἁλῷ, τὴν ἐπὶ τοῖς ἑκουσίοις φόνοις δίκην ἔδωκε. δικαίως. ἐὰν δὲ ἀποφύγῃ, ταύτης μὲν ἀθῷος ἀφίεται, τὴν δ' ἐπὶ τῷ προτέρῳ φόνῳ φυγὴν ὑπέχει.

[1] ἤπου [2] ἄλλο, θεάσασθε οἷον, [3] ἔχῃ [4] [δήπου] [5] δικάσοντας [ἐκεῖσε] [6] ἐπὶ θαλάττῃ [7] οἱ δ'

fustem, vel quidvis aliud inanimatum, quod cædis causam præbuisse dicatur, scelestum est causa a domino indicta damnare atque auferre: profecto longe scelestius est, hominem insontem quidem illum, si casus ita tulerit, sed tamen (ut sontem nunc esse faciamus) hominem, eandem forte nobiscum humanitatis conditionem sortitum, sine judicio atque indefensum temere ob hujuscemodi causam dedititium facere. ἤπου γε pro *multo magis* dixit, quemadmodum et alibi ἤπου sine γε. Lys. καί τοι εἰ ἀγόρατος ἀπέθανεν, ἤπου ἀγόρατός γε δικαίως ἀποθανεῖται. Idem Demosthenes in eadem inferius, εἰ περὶ τῶν ἀνδροφόνων τῶν ἤδη κεκριμένων τοσαύτη σπουδὴ γίνεται, ὅπως λόγου καὶ κρίσεως τεύξονται περὶ τῶν ὕστερον αἰτίων, ἤπου περί γε τοῦ ἑαλωκότος, μήτε ἐγνωσμένου πότερον δέδρακεν ἢ οὔ, πάνδεινον γράφειν ὡς ἐκδοτέον τοῖς ἐγκαλοῦσιν πρὸ δίκης. (Hic nimirum, utique, et profecto significat, hoc est, ὄντως που) et *longe utique gravissimum est de homine nec damnato, nec convicto, hujuscemodi legem ferre.* Quæ significatio proxime ad superiorem accedit, hoc sensu: *Si enim tantopere cautum est de manifestis cædis, atque etiam damnatis, ut pro futuris criminibus judicio legitime constituto causæ dictione non careant: profecto causa est hæc, quamobrem per quam iniquum esse censeatur, id de hominibus integræ famæ sancire, ut indicta causa accusatoribus tanquam dedititii tradantur ad supplicium. Ex edit.* HERVAG.

Τῇ τύχῃ] Dele has inconcinnas voculas, quas nihil aliud esse judico, præter marginalem glossam istius locutionis, quæ paulo ante occurrit, v. 2. τόν γε ἀδικοῦντα μὲν οὐδὲν, ἐὰν τύχῃ. TAYLOR.

ιθ'. Ἐπ' ἀκουσίῳ φόνῳ πεφευγὼς] Sequitur v. 10. αἰτίαν ἔχων ἑτέρου φόνου ἑκουσίου. Nihil vetat ἀκούσιον καὶ ἑκούσιον conjungi: vel ἀκούσιον καὶ ἀκούσιον: vel ἑκούσιον καὶ ἑκούσιον. WOLF.

Ἔχει] Lege ἔχῃ, propter ἐάν. MARKLAND. Ita Bar. et Paris. TAYLOR.

τίνος οὖν ποτὲ ἕνεκα ταῦθ' οὕτω διεσπούδασται; ἴσον ἡγεῖτο ἀσέβημα ὁ ταῦτα διαιρῶν, τόν τε ἀδικοῦντα ἐᾶν, καὶ τὸν ἀναίτιον ἐκδιδόναι πρὸ δίκης. καί τοι εἰ περὶ τῶν ἀνδροφόνων, [1]τῶν ἤδη κεκριμένων, τοσαύτη σπουδὴ γίνεται, ὅπως λόγου, καὶ κρίσεως, καὶ πάντων, ὁπόσα ἐστὶ δίκαια, τεύξωνται περὶ τῶν ὕστερον αἰτιῶν· [2]ἤπου περί γε τοῦ μήθ' ἑαλωκότος, μήτ' ἐγνωσμένου, πότερον δέδρακεν, ἢ οὔ, καὶ πότερ' ἄκων, ἢ ἑκὼν, πάνδεινον γράφειν, ὡς ἐκδοτέον τοῖς ἐγκαλοῦσιν [3]αὐτοῖς πρὸ δίκης.

κ'. Ἔτι [4]τοίνυν ἕκτη τιμωρία πρὸς ἁπάσαις ταύταις, ἣν ὁμοίως παραβὰς, γέγραφε τὸ ψήφισμα οὑτοσί. εἰ πάντα ταῦτά τις ἠγνόηκεν, ἢ παρεληλύθασιν οἱ χρόνοι, ἐν οἷς ἔδει τούτων ἕκαστα ποιεῖν, ἢ δι' ἄλλο τι οὐχὶ βού-
647 λεται τούτους τοὺς τρόπους ἐπεξιέναι, τὸν ἀνδροφόνον δ' ὁρᾷ περιϊόντα ἐν τοῖς ἱεροῖς, καὶ κατὰ τὴν ἀγορὰν, ἀπάγειν ἔξεστιν εἰς τὸ δεσμωτήριον, οὐκ οἴκαδε, οὐδ' ὅποι βούλεταί [5]τις, ὥσπερ σὺ δέδωκας. κἀνταῦθα ἀπαχθεὶς, οὐδ' ὁτιοῦν, πρὶν ἂν κριθῇ, πείσεται· ἀλλ' ἐὰν μὲν ἁλῷ, θανάτῳ ζημιωθήσεται, ἐὰν δὲ μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων ὁ ἀπαγαγὼν, χιλίας προσοφλήσει. ἀλλ' οὐχ οὗτος ἔγραψε ταῦτα· ἀλλὰ τὸν μὲν ἀθῷον αἰτιάσασθαι, τὸν δὲ ἄκριτον, παραχρῆμα ἐκδίδοσθαι. ἐὰν δέ τις ἀνθρώπων, ἢ καὶ ὅλη [6]ἡ πόλις τοσούτοις νομίμοις ἀναιρουμένοις ὅσοις ἐγὼ διεξελήλυθα, καὶ τοσούτοις δικαστηρίοις καταλυομένοις ὅσοις εἴρηκα, ἃ θεοὶ κατέδειξαν, καὶ μετὰ ταῦτα ἄνθρωποι χρῶνται πάντα τὸν χρόνον, βοηθήσῃ, καὶ τὸν ὑβριζόμενον καὶ παρανομούμενον ἀφέληται, ἔκσπονδον ἔγραψεν εἶναι, καὶ οὐδὲ τούτῳ λόγον, οὐδὲ κρίσιν πεποίηκεν, ἀλλὰ καὶ τοῦτον εὐθὺς ἄνευ κρίσεως κολάζει.

[1] Deest articulus. [2] ἤπου [3] * εὐθὺς [4] τοίνυν ἐστὶν ἕκτη [τις] [6] Deest articulus.

Ἀναίτιον] *Insontem* Wolfius. Perperam. Significat, si sincera sit lectio, τὸν ἐν αἰτίᾳ ὄντα, *insimulatum.* Sæpe explicat in hac oratione Demosthenes. Cod. Venetus legit αἴτιον. Forte ἐναίτιον. Verte igitur: *paris impietatis — esse censuit, vel ad facinora connivere, vel insimulatum ante judicium proscribere.* IDEM.

Τῶν ἤδη κεκριμένων] *Ut hi, qui jam homicidæ judicati sunt,* vel, *ut homicidæ ii, de quibus jam factum est judicium.* WOLF.

κ'. Ἔτι τοίνυν] Vel lege cum MSS. Ven. Bar. Lind. Aug. Ital. et Vindob. Ἔτι τοίνυν ἐστὶν ἕκτη τιμωρία, vel, ἔστι τοίνυν ἕκτη τιμωρία cum marg. Benenati. TAYLOR.

Ἔτι] Forte ἔστι — ut §. μή. ἔστι τοίνυν τις etc. MARKLAND.

Ἢ] Restitui ex Editis et MStis. Aberat Wolfii incuria. TAYLOR.

πῶς ἂν, ἢ δεινότερον γένοιτο, ἢ παρανομώτερον τούτου ψήφισμα;

κά. Ἆρα τις ἡμῖν ἔτι λοιπός ἐστι νόμος; [1] δεῖξον οὑτοσί. λέγε τουτονί.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐάν τις βιαίῳ θανάτῳ ἀποθάνῃ, ὑπὲρ τούτου τοῖς προσήκουσιν εἶναι τὰς ἀνδροληψίας, ἕως ἂν ἢ δίκας τοῦ φόνου ὑπόσχωσιν ἢ τοὺς ἀποκτείναντας ἐκδῶσι· τὴν δὲ ἀνδροληψίαν εἶναι μέχρι τριῶν, πλέον δὲ μή.

πολλῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καλῶς ἐχόντων νόμων, οὐκ
οἶδ' εἴ τινος ἧττον καλῶς [2] οὗτος ἔχει καὶ δικαίως ὁ νόμος.
σκέψασθε γὰρ ὡς νομίμως καὶ σφόδρα ἀνθρωπίνως κεῖται. 648
ἐάν τις βιαίῳ θανάτῳ ἀποθάνῃ, φησί. πρῶτον μὲν
δὴ [3] τούτῳ προσγράψας τὸ βιαίῳ, σύμβολον πεποίηκεν,
ᾧ γινώσκομεν ὅτι, ἂν ἀδίκως, λέγῃ. ὑπὲρ τούτου φησὶ,
τοῖς προσήκουσιν εἶναι τὰς ἀνδροληψίας, ἕως
ἂν ἢ δίκας τοῦ φόνου ὑπόσχωσιν ἢ τοὺς ἀπο-
κτείναντας ἐκδῶσι. σκοπεῖσθε ὡς καλῶς. πρότερον
μὲν ὑποσχεῖν δίκας ἀξιοῖ, μετὰ ταῦτα δὲ, ἂν τοῦτο μὴ
βούλωνται, προσέταξεν ἐκδοῦναι, ἐὰν δὲ μηδέτερον τούτων
ἐθέλωσι, τὸ ἀνδρολήψιόν φησιν εἶναι μέχρι τριῶν,
πλέον δὲ μή. παρὰ τοίνυν ὅλον τοῦτον τὸν νόμον εἴρηται
τὸ ψήφισμα. πρῶτον μὲν γὰρ, ἐάν τις ἀποκτείνῃ, γράφων,
οὐ προσέγραψεν, ἀδίκως, οὐδὲ βιαίως, οὐδ' ὅλως οὐδέν· εἶτα
πρὸ τοῦ δίκην ἀξιῶσαι λαβεῖν, εὐθὺς ἔγραψεν ἀγώγιμον
εἶναι· πρὸς δὲ τούτοις, ὁ μὲν νόμος, ἂν μήτε δίκας ὑπόσχω-
σι, παρ' οἷς ἂν τὸ πάθος γένηται, μήτε τοὺς δεδρακότας
[4] ἐκδίδωσι, κελεύει κατὰ τούτων εἶναι [5] ἀνδρολήψιον μέχρι
τριῶν· ὁ δὲ, τούτους μὲν ἀθῴους παρῆκε, καὶ οὐδὲ λόγον
πεποίηται περὶ αὐτῶν οὐδένα. [6] οὗτος δὲ τὸν ἤδη πεφευ-
γότα· [7] φύσει γὰρ οὕτω κατὰ τὸν κοινὸν ἁπάντων ἀνθρώπων

[1] δεῖξον. * οὗτοι. λέγε [2] οὗτος ἔχει καλῶς [3] τοῦτο [4] ἐκδιδῶσι [5] τὸ ἀνδρολήψιον [6] * αὐτοὺς [7] (θήσω γὰρ οὕτω.)

κά. Δεῖξον οὑτοσὶ] Lege et distingue: δεῖξον. οὗτοι. Est responsio scribæ monstrantis quæ supersint leges: deinde monstrat orator, quæ sit primum recitanda. Auger.

Τούτῳ] Melius τοῦτο. Ita Editt. Mannut. et Felic. cum optimis exemplaribus, Linden. Aug. et Vind. τοῦτο τὸ βιαίῳ, signanter, istam vocem βιαίῳ. Taylor. Lego τοῦτο — hoc vocabulum, nempe violenta. Markland.

Φύσω γὰρ] Lego φύσει γάρ. Wolf. Temeraria nimis Annotatio. φήσω Ald. Fel. Man. Par. Lind. θήσω Ven. Bar. Reg. a. Aug. λέξω Vind. Solus utique ex suo ingenio Wolfius φύσει. Sed toto cœlo errat. Locus hic valde lacer ita restituendus est ex aliis atque aliis Codd. ὁ δὲ τούτους μὲν ἀθῴους παρῆκε, καὶ οὐδὲ λόγον πεποίηται περὶ αὐτῶν οὐδένα, τοὺς δὲ τὸν ἤδη πεφευγότα· φήσω γὰρ οὕτω· κατὰ τὸν κοινὸν ἁπάντων ἀνθρώπων νόμον, ὃς κεῖται τὸν φεύγοντα δέχεσθαι, ὑποδεξαμένους, ἐκσπόνδους εἶναι γράφει. Verte: *Iste vero hos omni crimine liberavit, nulla prorsus eorum facta mentione, verum eos, qui jam exsulantem (ita enim supponam) juxta communia omnium jura de exsulibus recipiendis, receperint, eos, inquam, omni fœderum societate excludit.* Quidnam singuli Codd. ad hanc optimam sententiam contulerint, vide in Variis Lectionibus. Hunc locum similiter legit Ill. H. Grotius de Jure B. et P. Lib. III. C. II. §. 3. atque ita vertit: *At eos, qui jam fuga elapsum (ita enim rem ponam) susceperunt secundum jus omnium hominum, quod fugientes vult posse suscipi, hos vult esse hostium loco, ut* [ni] *supplicem dedant.* Taylor. Nullo prorsus modo hic consistere potest τὸ οὗτος [v. pen.], cum jam opposita fuerint ὁ μὲν νόμος, et ὁ δὲ, sc. Aristocrates. Rescribendum itaque puto: οὐδένα· αὐτὸν δὲ ἤδη πεφευγότα. Quo modo perspicua fit sententia. Magis quidem arrideret Benenati lectio, τοὺς δὲ τὸν ἤδη πεφευγότα, nisi paulo post v. 1. p. 219. haberent Codices τοὺς ὑποδεξαμένους. Jurin.

[1] νόμον κεῖται, τὸν φεύγοντα δέχεσθαι· τοὺς ὑποδεξαμένους ἐκσπόνδους εἶναι γράφει, ἐὰν μὴ τὸν ἱκέτην ἔκδοτον διδῶσιν. οὐκοῦν καὶ τῷ μὴ προσθεῖναι, πῶς ἂν ἀποκτείνῃ, καὶ τῷ μηδεμίαν κρίσιν εἰπεῖν, καὶ τῷ μὴ δίκας αἰτεῖν, καὶ τῷ πανταχόθεν διδόναι λαβεῖν, καὶ τῷ τοὺς ὑποδεξαμένους, ἀλλὰ μὴ παρ' οἷς ἂν τὸ πάθος γένηται, κολάζειν,
649 καὶ πᾶσιν οὑτωσὶ φανερῶς καὶ παρὰ τοῦτον εἴρηκε τὸν νόμον.

κβ'. Λέγε δὴ τὸν ἐφεξῆς.

ΝΟΜΟΣ.

Μηδὲ νόμον ἐπ' ἀνδρὶ ἐξεῖναι θεῖναι, ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐφ' ἅπασιν Ἀθηναίοις.

ἔστι μὲν οὐκέτι τῶν φονικῶν ὅδε ὁ νῦν ἀνεγνωσμένος νόμος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐδ' ὁτιοῦν δ' ἧττον ἔχει καλῶς, ἧπερ καὶ ἄλλος τις. ὥσπερ γὰρ τῆς ἄλλης πολιτείας ἴσον μέτεστιν ἑκάστῳ, οὕτως ᾤετο δεῖν καὶ τῶν νόμων ἴσον μετέχειν πάντας ὁ θεὶς αὐτόν· καὶ διὰ ταῦτ' ἔγραψεν, [2] οὐδὲ

[1] νόμον, ὃς κεῖται τὸν φ. δέχεσθαι, [2] μηδὲ

Ὃς κεῖται] Alii ὃν κεῖται. Τὸ ὃς καὶ τὸ ὃν delendum. Wolf.

Ἱκέτην ἔκδοτον διδῶσιν] Mira locutio videri possit ἔκδοτον διδόναι, quasi Latine diceres *supplicem deditum dare*, pro *supplicem dedere*. Passim in hac Oratione vocat hoc simpliciter ἐκδιδόναι et ἔκδοτον ποιεῖν. Cum tamen infra §. ϛ'. hæc eadem phrasis occurrat, δίδωσιν ἔκδοτον τὸν ἀθῷον, nihil in hac parte mutandum. Markland.

Καὶ τὸ μηδεμίαν] Pro tribus τὸ lego τῷ, quod idem valet quod διὰ τοῦ, vel διὰ τὸ, quia sequitur v. 7. καὶ πᾶσιν οὕτω, id est, διὰ πάντων. Wolf. Editiones omnes et MSti plerique non *tribus* solummodo in locis, sed, si quid ego dinumerare possim, *quinque*, τὸ μὴ προσθεῖναι v. 3. καὶ τὸ μηδεμίαν v. 4. καὶ τὸ μὴ δίκας ibid. καὶ τὸ πανταχόθεν v. 5. καὶ τὸ τοὺς v. 6. malam eam lectionem tuentur. Bene hic Wolfius, neque certior emendatio esse potest. τῷ Bodl. Cant. Aug. Vind. Taylor.

Καὶ τῷ μὴ δίκας αἰτεῖν] Wolfius: *tum quia pœnas exigi non jubet.* Immo: *tum quia causam dici non postularit.* Jurin.

νόμον ἐπ᾽ ἀνδρὶ ἐξεῖναι θεῖναι, ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐφ᾽ ἅπασιν Ἀθηναίοις. ὁπότε τοίνυν τὰ ψηφίσματα δεῖν κατὰ τοὺς νόμους ὁμολογεῖται γράφειν, ὁ γράφων ἰδίᾳ τι Χαριδήμῳ τοιοῦτον, ὃ μὴ πᾶσι καὶ ὑμῖν ἔσται, [1]σαφῶς παρὰ τοῦτον ἂν εἰρηκὼς εἴη τὸν νόμον. οὐ γὰρ δήπου ἃ μηδὲ νομοθετεῖν ἔξεστι, ταῦτα ἐν ψηφίσματι γράψας τις, ἔννομα ἂν εἰρηκὼς εἴη.

κγ´. Λέγε τὸν μετὰ ταῦτα νόμον, [2]ἢ οὗτοι πάντες εἰσίν.

ΝΟΜΟΣ.

Ψήφισμα δὲ μηδὲν μήτε βουλῆς μήτε δήμου νόμου κυριώτερον εἶναι.

κατάθου. πάνυ μικρὸν ὑπείληφά μοι τὸν λόγον, ὦ ἄνδρες
δικασταὶ, καὶ ῥάδιον εἶναι, περὶ τοῦ καὶ παρὰ τοῦτον εἰ-
ρῆσθαι τὸν νόμον τὸ ψήφισμα. ὃς γὰρ, ὑπαρχόντων τοσού-
των νόμων, πάντας ὑπερβὰς τούτους, γέγραφέ τι καὶ κατ-
έκλεισεν ἴδιον πρᾶγμα ψηφίσματι, τοῦτον τί τίς ἄλλο
ποιεῖν [3]φήσειε, πλὴν ψήφισμα νόμου κυριώτερον ἀξιοῦν εἶ-
ναι; βούλομαι τοίνυν ὑμῖν καὶ ἓν, ἢ δύο ψηφίσματα δεῖξαι, 650
τῶν γεγραμμένων τοῖς ὡς ἀληθῶς εὐεργέταις τῆς πόλεως,
ἵν᾽ εἰδῆτε ὅτι ῥᾴδιόν ἐστι γράφειν τὰ δίκαια, ὅταν αὐτοῦ

[1] σαφῶς καὶ παρὰ [2] ἦ --- εἰσίν; [3] φήσει

Σαφῶς παρὰ τοῦτον] Adde ex Bar. Vind. et Parisiensibus, σαφῶς καὶ παρὰ τοῦτον. Uti supra v. 7. 219. οὑτωσὶ φανερῶς καὶ παρὰ τοῦτον εἴρηκε τὸν νόμον, et infra v. 14. hujusce paginæ: Περὶ τοῦ καὶ παρὰ τοῦτον εἰρῆσθαι τὸν νόμον τὸ ψήφισμα. TAYLOR.

κγ´. Ἢ οὗτοι πάντες εἰσὶν] Locus haud dubie depravatus. Ego verti: *Recita sequentem legem, qua istæ omnes continentur;* non quod probarem, sed ne nihil dicerem. WOLF. Inscitissime omnium, quæcunque me aut vidisse aut legisse memini. Quali constructione non dubitasti istud ἢ ad τὸν νόμον applicare? quo ore, qua constantia dici potest, hanc postremam legem istas omnes continere? Corrigas, oro, hoc pacto: λέγε τὸν μετὰ ταῦτα νόμον· ἦ οὗτοι πάντες εἰσί; *Recita sequentem legem*, vel *anne hæ jam recitatæ omnes sint?* Id est, recita sequentem, si qua superfuerit recitanda. Hæc ait Orator, ad Scribam se accommodans. *Read the next. Or are these all?* Nihil simplicius. Nihil etiam verius. TAYLOR.

Μήτε δήμου κυριώτερον εἶναι] E tractatione hujus legis apparet legendum: μήτε δήμου, νόμου κυριώτερον εἶναι. WOLF. Codices hoc in loco vario errore tenentur. In quibusdam deficit vox νόμου, ut in Aldinis, in iis, quibus usus est Felic. et Manut. in Aug. et Ital. Vicissim Parisienses non supplent νόμου solummodo, sed μήτε νόμου, et in ea sententia aliquando fuisse Wolfium video, et Petitum quoque, qui LL. Attic. pag. 124. ita vertit et pariter explicat: *Nullius Psephismatis major, quam Senatus, aut Populi, aut Legum auctoritas esto.* Sed utrinque erratum est. Lectio est ea, quam prætulimus, ψήφισμα μηδὲν, μήτε βουλῆς, μήτε δήμου, νόμου κυριώτερον εἶναι. Verte autem (nam Wolfius veram lectionem odoratus est, antiquam vertit): *Decretum nullum, neque Senatus, neque Populi, leges latas auctoritate superato.* TAYLOR.

τις ἕνεκα τούτου γράφῃ τοῦ τιμῆσαί τινα, καὶ μεταδοῦναι τῶν ὑμῖν ὑπαρχόντων, καὶ μὴ διὰ τοῦ ταῦτα δοκεῖν ποιεῖν, βούληται κακουργεῖν καὶ παρακρούεσθαι. λέγε τὰ ψηφίσματα ταυτί. ἀλλ᾽ ἵνα μὴ μακρὸν ἀκούειν ὑμῖν ᾖ, ἐξ ἑκάστου τῶν ψηφισμάτων αὐτὸ τοῦτο ἐξείλεκται, περὶ οὗ τούτου κατηγορῶ. λέγε.

ΕΚ ΤΩΝ ΨΗΦΙΣΜΑΤΩΝ.

ὁρᾶτε ὅτι πάντες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν αὐτὸν τρόπον γεγράφασιν. ἔστω, φησὶν, ὑπὲρ αὐτοῦ ἡ αὐτὴ τιμωρία, καθάπερ ἂν τὸν Ἀθηναῖον ἀποκτείνῃ, κυρίους μὲν ἐῶντες τοὺς περὶ τούτων ὑπάρχοντας ὑμῖν νόμους, σεμνοὺς δὲ ἀποφαίνοντες, οἵ γε ἐν δωρεᾶς ἐποιήσαντο τάξει τὸ τούτων μεταδοῦναί τινι. ἀλλ᾽ οὐκ Ἀριστοκράτης· ἀλλὰ προπηλακίζει μὲν καθ᾽ [1]ὃν δύναιτο τρόπον τούτους. ὡς γοῦν οὐδενὸς ὄντων ἀξίων, ἴδιόν τι γράφειν ἐπεχείρησε· μικρὰν δ᾽ ἀποφαίνει κἀκείνην τὴν δωρεὰν, ἐν ᾗ τὴν πολιτείαν δεδώκατε τῷ Χαριδήμῳ. ὃς γὰρ, ὡς ἀγαπώντων τοῦθ᾽ ὑμῶν, καὶ προσοφειλόντων χάριν αὐτῷ, γέγραφε καὶ προσέτι φυλάττειν ὑμᾶς [2]ἐκεῖνο, ὅπως ἀδεῶς ὅ,τι ἂν βούληται ποιῇ, πῶς οὐ τοῦθ᾽ ὃ λέγω διαπράττεται;

κδ´. Οὐκ ἀγνοῶ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι, ὡς μὲν οὐ παρὰ τοὺς νόμους φανερῶς γέγραφε τὸ ψήφισμα Ἀρι-

[1] ὃν * ἂν δύναιτο [2] ἐκεῖνον

Ἔστω, φησὶν] Lege: ἔστω, φασὶν, nempe οἱ τὰ ψηφίσματα γεγραφότες. JURIN. φησὶν pro φασίν. Eodem modo *inquit* apud Latinos usitatissimum est. AUGER.

Οἵ γε ἐν δωρεᾶς ἐποιήσαντο τάξει τὸ τούτων μεταδοῦναί τινι] Id est, *muneris vice et loco:* id enim τάξις significat Græcis. Sic τάξιν ἐπέχειν τινὸς, *loco ejus haberi*, in Pandect. Et pro eodem, ἐν μέρει, dixit in hac eadem, οὐ τίθημι ἐν ἀδικήματος μέρει, i. e. *non sceleris loco duco. Ex edit.* HERVAG.

Καθ᾽ ὃν] Melius fortasse cum Bar. Aug. Vind. et marg. Morel. καθ᾽ ὅσον δύναται τρόπον τούτους. TAYLOR. Deesse videtur ἂν post ὃν. MARKLAND.

Ὡς ἀγαπώντων] Lego: ὡς οὐκ ἀγαπώντων τοῦθ᾽ ὑμῶν, vel, κατ᾽ Ἀττικισμὸν, ὡς οὐκ ἀγαπῶντας τοῦθ᾽ ὑμᾶς καὶ προσοφείλοντας etc. WOLF. Illud extremum addidit, credo, Wolfius, quia in nonnullis Codd. exaratur ὑμᾶς, non ὑμῶν, veluti in Ald. Venet. et Morel. quod Lambinus, ut debuit, in ὑμῶν divinando emendavit. μὴ ἀγαπώντων habet Cant. aliis omnibus silentibus, sed præter id, quod rectum est, silentibus. Nam Wolfii divinatio probe se habet. TAYLOR. Plane legendum: ὃς γὰρ, ὡς οὐκ ἀγαπώντων τοῦθ᾽ ὑμῶν. et in istum sensum transtulit Wolfius. JURIN. Opinor, ὡς οὐκ ἀγαπώντων. MARKLAND.

Τοῦθ᾽] Nempe, τὴν πολιτείαν. Deinde φυλάττειν regitur a γέγραφε. AUGER.

Καὶ προσέτι] Laudo id, quod in aliquibus exemplaribus scribi deprehendi, καὶ προσφυλάττειν ὑμᾶς ἐκεῖνο, ὅπως κ. τ. λ. Minus placet ἐκεῖνον Codicum, Veneti, Ital. Bar. Vindob. quanquam et tolerari possit. TAYLOR.

στοκράτης, οὐχ ἕξει δεῖξαι· ὃ δὲ δεινότατον πάντων ἐστὶ, 651
τὸ μηδεμίαν κρίσιν ἐν παντὶ ποιῆσαι τῷ ψηφίσματι τοι-
αύτης αἰτίας, τοῦθ' ὑφαιρεῖσθαι πειράσεται. ἐγὼ δὲ περὶ
αὐτοῦ τούτου πολλὰ μὲν λέγειν οὐκ οἴομαι δεῖν· ἐκ δὲ τοῦ
ψηφίσματος αὐτοῦ δείξω σαφῶς [1]οὐδὲ τοῦτον ἡγούμενον
εἶναι κρίσιν οὐδεμίαν τῷ τὴν αἰτίαν ἔχοντι. γέγραφε γὰρ,
ἐάν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον, ἀγώγιμος ἔ-
στω· ἐὰν δέ τις ἀφέληται, ἢ [2]πολίτης ἢ ἰδιώ-
της, ἔκσπονδος ἔστω· οὐκ ἐὰν μὴ παράσχῃ εἰς κρί-
σιν τὸν ἀφαιρεθέντα, ἀλλ' ὅλως εὐθύς. καί τοι, εἴ γε
ἐδίδου κρίσιν, [3]ἢ καὶ μὴ ἀφῃρεῖτο, τότ' ἂν προσέγραψε
κατὰ τῶν ἀφελομένων τὴν τιμωρίαν, ὁπότε εἰς τὴν κρίσιν
μὴ παρέσχον ὃν ἀφείλοντο.

κέ. [4]Οἶμαι τοίνυν αὐτὸν κἀκεῖνον ἐρεῖν τὸν λόγον, καὶ
σφόδρα [5]ταυτὶ ζητήσειν ἐξαπατᾷν ὑμᾶς, ὡς ἄκυρόν ἐστι
τὸ ψήφισμα. προβούλευμα γάρ ἐστιν· ὁ νόμος δ' ἐπέτεια
κελεύει τὰ τῆς βουλῆς εἶναι ψηφίσματα. ὥστε κἂν αὐτοῦ
νῦν ἀποψηφίσησθε, ἥ γε πόλις φλαῦρον οὐδὲν πείσεται
κατὰ τὸ ψήφισμα τοῦτο. ἐγὼ δὲ πρὸς ταῦτα [4]οἶμαι δεῖν
ὑμᾶς ἐκεῖνο ὑπολαμβάνειν, ὅτι τὸ ψήφισμα τοῦθ' οὗτος
ἔγραψεν, οὐχ ἵνα ὄντος ἀκύρου μηδὲν ἀηδὲς ὑμῖν συμβῇ·
ἐξῆν γὰρ αὐτῷ τὴν ἀρχὴν μὴ γράφειν, εἴ γε τὸ βέλτιστον
τῇ πόλει σκοπεῖν ἐβούλετο· ἀλλ' ἵν', ἐξαπατηθέντων
ὑμῶν, διαπράξαιντό τινες τἀναντία τοῖς ὑμῖν συμφέρουσιν.
οἱ δὲ γραψάμενοι, καὶ χρόνους ἐμποιήσαντες, καὶ δι' οὓς
ἄκυρόν ἐστι τὸ ψήφισμα, ἡμεῖς ἐσμέν. ἄτοπον δὴ γένοιτ'
ἂν, εἰ ὧν ἡμῖν χάριν εἰκὸς ὑπάρχειν, ταῦτα τούτοις εἰς
σωτηρίαν [6]ὑπάρξειεν. ἔτι τοίνυν, οὐδὲ ἁπλοῦν τοῦθ' οὕτως 652
ἐστὶν ὥς τις οἴεται. εἰ μὲν γὰρ μηδεὶς ἄλλος ἦν, ὅστις

[1] οὐδὲ αὐτὸν τοῦτον [2] πόλις [3] Deest ἢ. [4] οἴομαι [5] ταύτῃ [6] ὑπάρξει

κδ'. Οὐδὲ τοῦτον] Lege οὐδὲ αὐτὸν τοῦτον, ut Manut. cum MSS. Ald. οὐδὲ αὐτὸν ἡγούμενον τοῦτον Vindob. IDEM.

Ἢ πολίτης] Supra in Argum. pr. notavi legendum videri ἢ πόλις. WOLF. πόλις Bar. Vind. et marg. Lutet. TAYLOR. Lege ἢ πόλις, ἢ ἰδιώτης. JURIN.

Ἢ καὶ μὴ ἀφῃρεῖτο] Sub. κρίσιν. Τὸ διδόναι ad verba perspicue posita: τὸ μὴ ἀφαιρεῖσθαι, cum aperte causæ dictio non tollitur. WOLF. Deest ἢ B r. et Vindob. TAYLOR.

κέ. Ταυτὶ] Lege ταύτῃ. Ita Ven. Bodl. Lindenb. Bar. Ital. Vindob. et marg. Morel. §. κζ'. ὡς δὲ συμφέρονθ' ἡμῖν γέγραφε, λέγειν ἐπιχειροῦντα, καὶ ταύτῃ βιαζόμενον. IDEM. F. ταύτῃ, *hac via, hoc pacto*, ut §. κζ'. MARKLAND.

Καὶ δι' οὓς] F. del. καί. AUGER.

Ἡμῖν] Restitui ex Editorum et MStorum melioribus. Vulgo ὑμῖν. TAYLOR.

[1]ἔμελλεν ὁμοίως τούτῳ τῶν συμφερόντων ὑμῖν ὀλιγωρήσας
γράφειν, ἴσως ἂν ἧττον ἦν δεινόν· νῦν δὲ ὄντων οὐκ ὀλίγων,
[2]οὐ καλῶς ἔχει μὴ λῦσαι τὸ ψήφισμα ὑμῖν. τίς γὰρ οὐ
γράψει γε θαῤῥῶν πάλιν, ἡνίκα ἂν ᾖ τοῦτο ἀποπεφευγός;
τίς δὲ οὐκ ἐπιψηφιεῖ; τίς δὲ γράψεται; οὐ τοίνυν τοῦτο
σκεπτέον, εἰ τοῦτ' ἔστιν ἄκυρον τοῖς χρόνοις, ἀλλ' ἐκεῖνο
[3]ὁρᾷν, ὅτι τῇ περὶ τούτου ψήφῳ, νῦν ἐὰν ἀποψηφίσησθε,
τοῖς ἀδικεῖν [4]βουλομένοις αὖθις ὑμᾶς ἄδειαν δώσετε.

κς'. Οὐ τοίνυν οὐδὲ ἐκεῖνό με λέληθεν, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, ὅτι ἁπλῆν μὲν οὐδὲ δικαίαν, οὐδ' ἡντινοῦν ἀπολογίαν
Ἀριστοκράτης ἕξει λέγειν, παραγωγὰς δέ τινας τοιαύτας
ἐρεῖ, ὡς ἄρα πολλὰ τοιαῦτα ἤδη γέγονε ψηφίσματα πολ-
λοῖς. ἔστι δὲ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδὲν τοῦτο σημεῖον, τοῦ
τοῦτον ἔννομα εἰρηκέναι· πολλαὶ γὰρ προφάσεις εἰσὶ, δι'
ἃς πολλάκις ὑμεῖς ἐξηπάτησθε. οἷον εἴ τι τῶν ἑαλωκότων
ψηφισμάτων παρ' ὑμῖν μὴ ἐγράφη, κύριον ἂν ἦν δήπουθεν·
καὶ μὴν παρὰ τοὺς νόμους γ' ἂν εἴρητο. καὶ εἴ τι [5]γέγρα-
φεν, ἢ καθυφέντων τῶν κατηγόρων, ἢ μὴ δυνηθέντων οὐδὲν
διδάξαι, ἀπέφυγε· καὶ τοῦτο οὐδὲν κωλύει παράνομον εἶναι.
οὐκ ἄρα εὐορκοῦσιν οἱ δικάσαντες [6]αὐτῷ; ναί. πῶς; ἐγὼ
διδάξω. γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ δικάσειν ὀμωμόκασιν· ἡ δὲ
τῆς γνώμης δόξα ἀφ' ὧν ἂν ἀκούσωσι παρίσταται. ὅτε
τοίνυν κατὰ ταύτην ἔθεντο τὴν ψῆφον, εὐσεβοῦσι. πᾶς
γὰρ ὁ μήτε δι' ἔχθραν, μήτε δι' εὔνοιαν, μήτε δι' ἄλλην
653 ἄδικον πρόφασιν μηδεμίαν παρ' ἃ γιγνώσκει θέμενος τὴν
ψῆφον, εὐσεβεῖ. εἰ γὰρ ἠγνόησέ τι διδασκόμενος, τοῦ μὴ
συνεῖναι δίκην οὐκ ὀφείλει δοῦναι· ἀλλ' εἴ τις εἰδὼς ἐκεῖνο

[1] ἤμελλεν [2] οὐχὶ [3] [ὁρᾷν,] [4] βουλησομένοις [5] γε γραφὲν [6] αὐτό;

Ἴσως ἂν ἧττον] Vel ἴσως ἂν ἧττον ἦν δεινὸν τοῦτο, cum Editione Manutiana, vel ἴσως ἂν ἧττον ἦν τοῦτο δεινὸν cum MStis Obsop. et Ital. IDEM.

Ἀποπεφευγός;] Editt. Aldina et Lutetiana male ἀποπεφευγώς. Recte Wolfius interpretatur, et secundum ea, quæ annotavi ad Æschinem pag. 22. l. 10. IDEM.

Ὁρᾷν] Hæret Constructio. Aut igitur dele h. v. quæ est auctoritas Codd. præstantiorum, Bar. Reg. α. et Vind. vel cum Bodl. δεῖ ὁρᾷν. IDEM.

κς'. Καὶ εἴ τι γέγραφεν] Rescribe καὶ εἴ τι γε γραφέν. Ita Bodl. Cant. Felic. Lindenb. Ital. et Lambinus. IDEM. Plane legendum, καὶ εἴ τι γε γραφέν. JURIN. Lego γραφέν. MARKLAND.

Αὐτῷ] F. αὐτὸ, τὸ ψήφισμα, τουτέστι, περὶ τοῦ ψηφίσματος. WOLF. Acute. Ita plane Ven. Bar. Aug. Ital. Vind. TAYLOR.

Ἠγνόησέ τι] Annon desideratur Negatio? εἰ γὰρ ἠγνόησέ τι μὴ διδασκόμενος. Credo sane. TAYLOR. F. μὴ διδασκόμενος. MARKLAND. Addo οὐ ante διδασκόμενος, et pro τι leg. vid. τὸ δίκαιον vel τὸ ἀληθές. AUGER.

Ἐκεῖνο] Variant Codices, ἐκείνοις Ven.

προὔδωκεν, ἢ ἐξαπατᾷ, ἔνοχος οὗτός ἐστι τῇ ἀρᾷ. διόπερ καταρᾶται καθ᾽ ἑκάστην ἐκκλησίαν ὁ κῆρυξ, οὐκ εἴ τινες ἐξηπατήθησαν, ἀλλ᾽ εἴ τις ἐξαπατᾷ λέγων, ἢ βουλὴν, ἢ δῆμον, ἢ τὴν Ἡλιαίαν. μὴ δὴ τοῦθ᾽ [1]ἡμῖν ἐᾶτε λέγειν ὡς γέγονεν, ἀλλ᾽ ὡς ἔστι δίκαιον γενέσθαι· μηδ᾽ ὡς ἕτεροι δικάσαντες ἐκύρωσαν ἐκεῖνα, ἀλλ᾽ ὑμᾶς αὐτοὺς ἀξιοῦτε διδάσκειν, ὡς δικαιότερ᾽ ἡμῶν περὶ τοῦδε λέγουσιν. εἰ δὲ τοῦτο μὴ δυνήσονται, οὐχὶ καλῶς ἔχειν ἡγοῦμαι, τὴν ἑτέρων ἀπάτην κυριωτέραν ποιήσασθαι τῆς ὑμετέρας αὐτῶν γνώμης. ἔτι τοίνυν ἔμοιγε δοκεῖ καὶ σφόδρα ἀναιδὴς εἶναι [2]ὁ τοιοῦτος λόγος, ὡς γέγονε καὶ πρότερον τισὶν ἄλλοις τοιαῦτα ψηφίσματα. οὐ γὰρ, εἴ τι πώποτε μὴ κατὰ [3]νόμους ἐπράχθη, σὺ δὲ τοῦτ᾽ ἐμιμήσω, διὰ τοῦτ᾽ ἀποφεύγειν σοι προσήκει, ἀλλὰ τοὐναντίον πολὺ μᾶλλον ἁλίσκεσθαι διὰ ταῦτα. ὥσπερ γὰρ, εἴ τις ἐκείνων ἑάλω, σὺ τάδ᾽ οὐκ ἂν ἔγραψας, οὕτως ἂν σὺ νῦν ἁλῷς, ἄλλος οὐ γράψει.

κζ΄. Ὡς μὲν τοίνυν οὐ παρὰ πάντας τοὺς νόμους φανερῶς γέγραφε τὸ ψήφισμα Ἀριστοκράτης, οὐκ [4]οἶμαι λέγειν αὐτὸν ἕξειν· ἤδη δέ τινα εἶδον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γραφὴν ἀγωνιζόμενον παρανόμων, τοῖς νόμοις μὲν ἁλισκόμενον, ὡς δὲ συμφέρονθ᾽ [5]ἡμῖν γέγραφε, λέγειν ἐπιχειροῦντα, καὶ ταύτῃ βιαζόμενον, εὐήθη μὲν [6]τοῖς ἅπασιν, οἶμαι, μᾶλλον δὲ ἀναιδῆ λόγον. εἰ γὰρ καὶ κατὰ τἄλλα πάντα συμφέρει 654

[1] ὑμῖν [2] ὁ τοιοῦτος εἶναι [3] τοὺς νόμους [4] οἴομαι [5] ὑμῖν [6] [τοῖς ἅπασιν,]

ἐκείνους Bodl. Obsop. et Ital. Infeliciter omnia. Corrige ἐκεῖνος omnino, εἴ τις εἰδὼς, ἐκεῖνος προὔδωκεν, cum vehementia et δεινότητι. Paria fere habes in notis ad Æschinem p. 12. v. 7. et Midianam §. μγ΄. TAYLOR. ἐκεῖνο, nempe, τὸ δίκαιον vel τὸ ἀληθές. AUGER.

Ἡμῖν] Lege ὑμῖν. Ita Bar. Lindenbr. Vindob. cum Editt. Felic. et Man. μὴ δὴ τοῦθ᾽ ὑμῖν ἐᾶτε λέγειν — ἀλλ᾽ ὑμᾶς αὐτοὺς ἀξιοῦτε διδάσκειν. TAYLOR. Puto ὑμῖν. Certe modestius. JURIN.

Οὐ γὰρ εἴ τι πώποτε μὴ κατὰ νόμους ἐπράχθη, σὺ δὲ τοῦτ᾽ ἐμιμήσω] *Non enim si quid unquam contra leges factum est, idque tu es imitatus, iccirco te convenit pœna liberari. Nam ut si quis eorum damnatus esset, tu hæc non scripsisses: ita damnatus si tu fueris, non scribet alius.* Citat hunc locum Quintilianus lib. 5. cap. 14. ubi optimum esse enthymematis genus dicit, cum proposito dissimili, vel contrario, ratio subjungitur, quale etiam hoc Demosthenis est. Citatur etiam sæpe hic locus adversus eos, qui se vitiosa consuetudine defendi putant. Philippus Melanchthon Dialect. lib. 3. *Ex edit.* HERVAG.

κζ΄. Τοῖς ἅπασιν] Τουτέστι, παντάπασιν, ἢ παντελῶς λόγον. WOLF. Mecum ambigo, utrum plus sit obscuritatis in loco Auctoris, an in explicatione Interpretis. Expungunt has voces optimi Codd. Ven. Bar. Lind. Reg. α. Ital. et Vind. Tu ergo delebis. Erat fortasse scholion eorum, quæ mox sequuntur, κατὰ τἄλλα πάντα. TAYLOR.

τὰ εἰρημένα, εἴ γε ὀμωμοκότας κατὰ τοὺς νόμους [1]δικάζειν ὑμᾶς ἀξιοῖ κυροῦν, ἃ μηδ᾽ αὐτὸς [2]ἔχῃ δεῖξαι δικαίως γεγραμμένα, ἀσύμφορα ἂν εἴη, εἴπερ τὸ εὐορκεῖν περὶ πλείστου πᾶσίν ἐστι ποιητέον. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἔχει τινὰ ὅμως ἡ ἀναίδεια αὕτη λόγον. τούτῳ τοίνυν οὐδ᾽ οὗτος ἐνέσται πρὸς ὑμᾶς ὁ λόγος. οὕτω γὰρ σφόδρα ἐναντίον ὂν τοῖς νόμοις τὸ ψήφισμα, μᾶλλον ἀσύμφορόν ἐστιν ἢ παράνομον. βούλομαι δ᾽ ὑμῖν καὶ τοῦτ᾽ ἐπιδεικνύναι. ἵνα δὲ ὡς διὰ βραχυτάτου λόγου δῆλον ὃ βούλομαι ποιήσω, παράδειγμά τι γνώριμον [3]πᾶσιν ὑμῖν ἐρῶ. ἴστε ὅτι συμφέρει τῇ πόλει, μήτε Θηβαίους, μήτε Λακεδαιμονίους ἰσχύειν· ἀλλὰ τοῖς μὲν, Φωκέας ἀντιπάλους, [4]τοῖς δέ, τινας ἄλλους εἶναι. ἐκ γὰρ τοῦ ταῦθ᾽ οὕτως ἔχειν, ὑμῖν ὑπάρξει μεγίστοις οὖσιν ἀσφαλῶς οἰκεῖν. ταὐτὸ τοίνυν νομίζετε τοῦτο, καὶ τοῖς Χεῤῥόνησον οἰκοῦσι τῶν πολιτῶν συμφέρειν, μηδένα εἶναι τῶν Θρᾳκῶν ἰσχυρόν. ἡ γὰρ ἐκείνων πρὸς ἀλλήλους ταραχὴ καὶ ὑποψία, φρουρὰ Χεῤῥονήσου μεγίστη τῶν πασῶν ἐστὶ καὶ βεβαιοτάτη. τὸ τοίνυν ψήφισμα τουτὶ, τῷ μὲν ἡγουμένῳ τῶν Κερσοβλέπτου πραγμάτων ἀσφάλειαν [5]διδοῦν, τοῖς δὲ τῶν ἑτέρων βασιλέων στρατηγοῖς, φόβον καὶ δέος, μή τινα αἰτίαν ἔχωσι, παριστὰν, τοὺς μὲν ἀσθενεῖς, τὸν δ᾽ ἕνα ὄντα ἰσχυρὸν καθίστησιν. ἵνα δὲ μὴ πάνυ θαυμάζητε, εἰ τὰ παρ᾽ ὑμῖν ψηφίσματα τηλικαύτην ἔχει δύναμιν, γεγονὸς ὃ καὶ πάντες ἐπίστασθε πρᾶγμα, ὑμᾶς
655 ὑπομνήσω. ὅτε Μιλτοκύθης ἀπέστη Κότυος, συχνὸν ἤδη χρόνον ὄντος τοῦ πολέμου, καὶ ἀπηλλαγμένου μὲν Ἐργοφίλου, μέλλοντος δὲ Αὐτοκλέους ἐκπλεῖν στρατηγοῦ, ἐγράφη τι παρ᾽ ὑμῖν ψήφισμα τοιοῦτον, δι᾽ [6]ὃ Μιλτοκύθης μὲν, ἀπῆλθε φοβηθεὶς, καὶ νομίσας ὑμᾶς οὐ προσέχειν αὐτῷ, Κότυς δὲ, ἐγκρατὴς τοῦ τε ὄρους τοῦ ἱεροῦ, καὶ τῶν θησαυρῶν ἐγένετο. καὶ γάρ τοι μετὰ ταῦτα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Αὐτοκλῆς μὲν ἐκρίνετο ὡς ἀπολωλεκὼς Μιλτοκύθην· οἱ δὲ χρόνοι κατὰ τοῦ τὸ ψήφισμα εἰπόντος τῆς γραφῆς

[1] δικάσειν [2] ἔχει [3] πᾶσι γνώριμον [4] τοῖς δ᾽ ἄλλους τινὰς [5] διδὸν [6] οὗ

Δικάζειν] Δικάσειν potius cum marg. Paris. et Bodl. Ea enim est Formula jurisjurandi: ψηφιοῦμαι κατὰ τοὺς νόμους. IDEM.

Δι᾽ ὃ] Nescio, an casu, an consilio, ita dederit Wolfius. Editi certe ac MSti δι᾽

ἐξεληλύθεσαν· τὰ δὲ πράγματα ἀπολώλει τῇ πόλει. εὖ
τοίνυν ἴστε, ὅτι καὶ νῦν, εἰ μὴ λύσετε τὸ ψήφισμα τοδὶ,
καὶ τοῖς βασιλεῦσι θαυμαστὴ γενήσεται δι᾽ αὐτὸ ἀθυμία,
καὶ τοῖς στρατηγοῖς αὐτῶν. ὅλως γὰρ ἡγήσονται παρεω-
ρᾶσθαι μὲν αὐτοὶ, πρὸς Κερσοβλέπτην δὲ ἀποκλίνειν ὑμᾶς.
εἰ δ᾽ ἐκ τοῦ ταῦτα γνῶναι παραχωρήσονται τῆς ἀρχῆς,
ἐπὶ καιροῦ τινὸς αὐτοῖς ἐπιθεμένου τοῦ Κερσοβλέπτου,
πάλιν ὁρᾶτε τί συμβήσεται.

κή. Φέρε γὰρ, πρὸς θεῶν, ἂν [1] ὑμᾶς ἀδικῇ Κερσοβλέ-
πτης, — [2] ὃ μᾶλλον εἰκὸς ἐλπίσαντα, ἢ δυνηθέντα μὴ
ποιῆσαι —, οὐκ ἐπ᾽ ἐκείνους ἴμεν, καὶ δι᾽ ἐκείνων πάλιν
ἀσθενῆ ποιεῖν αὐτὸν ἐπιχειρήσομεν; ἂν οὖν εἴπωσιν [3] ἡμῖν
πρὸς ταῦτα ἐκεῖνοι· [4] ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐ μόνον
ἡμῖν ἀδικουμένοις οὐκ ἐβοηθήσατε, ἀλλὰ καὶ φόβον, ἂν
ὑπὲρ [5] ἡμῶν αὐτῶν ἀμυνώμεθα, θαυμαστὸν παρεστήσατε,
ψήφισμα ποιησάμενοι, τὸν ἐναντία τοῖς ὑμῖν συμφέρουσι,
καὶ πράττοντα [6] ἡμῖν, ἄν τις ἀποκτείνῃ, ἀγώγιμον εἶναι.
οὔκουν ἐστὲ δίκαιοι βοηθοὺς καλεῖν ἡμᾶς, ἐφ᾽ οἷς καὶ περὶ 656
ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ περὶ ἡμᾶς κακῶς ἐβουλεύσασθε. εἰπέ μοι
ταῦτ᾽ ἐὰν λέγωσιν, οὐ δικαιότερα ἡμῶν ἐροῦσιν; ἔγωγ᾽ οἴ-
μαι. καὶ μὴν οὐδ᾽ ἐκεῖνό γ᾽ ἔνεστιν εἰπεῖν, ὅτι, νὴ Δία,
εἰκότως ἐφενακίσθητε, καὶ παρεκρούσθητε. εἰ γὰρ μηδὲν

[1] ἡμᾶς [2] ὁ μ. εἰκ. αὐτὸν * ἐλπίσαι, ἢ μὴ, δυνηθέντα, ποιῆσαι [3] ὑμῖν [4] ὑμεῖς δὲ, ὦ [5] ὑμῶν [6] ἡμῖν, πράττοντα ἂν

οἷ. Idem.

κή. Ὃ μᾶλλον εἰκὸς κ. τ. λ.] Sententia satis perspicua est, nec varia lectio scrupulum tollit. Legi fortasse possit: ὃ μᾶλλον εἰκὸς ἐλπίσαντα ποιῆσαι, ἢ δυνηθέντα, μή. sc. ποιῆσαι. Wolf. ποιῆσαι, i. e. ποιήσειν, *facturum*: si recte habet. Nam suspicio est, Demosthenem scripsisse ἐλπίσαντ᾽ ἂν — ποιῆσαι, pro ποιήσειν, more suo. licet sciam, vulgatam defendi posse. Markland. Wolfius: *id quod si sperarit duntaxat, facturum potius, quam, si potuerit, esse omissurum, est probabilius.* Quasi vero e re esset Cersobleptæ, Athenienses injuria provocare, dum eorum ope et amicitia indigeret ad opprimendos æmulos, eamque sibi affuturam speraret. Melius vertas: *id quod eum non facturum magis probabile est, dum adhuc non nisi sperat posse, quam ubi reipsa potuerit.* Jurin. F. ὃ μᾶλλον εἰκὸς αὐτὸν ἐλπίζειν, ἢ δυνηθέντα ἂν μὴ ποιῆσαι. Auger. V. Var. Lect.

Ἂν ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν ἀμυνώμεθα] Desunt hæc verba in quibusdam Codd. sed non recte desunt. Meliores et saniores hic addunt, non detrahunt: ἀλλὰ καὶ φόβον ἀνυπέρβλητον καὶ θαυμαστὸν παρεστήσατε ἂν ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ἀμυνώμεθα. Bar. Vind. marg. Par. Aug. ὑμῶν etiam repræsentatur a pluribus. Taylor.

Καὶ πράττοντα ἡμῖν] Vel cum Lindenbr. Ital. et Bar. aliisque, καὶ ἡμῖν πράττοντα: vel cum Lambino, τὸν ἐναντία τοῖς ὑμῖν συμφέρουσι πράττοντα καὶ ἡμῖν. Nam perinde sunt, et pariter id, quod alicubi annotavit Wolfius, τὸν ἐναντία πράττοντα τοῖς ὑμῖν συμφέρουσι καὶ ἡμῖν. Idem. Lege καὶ ὑμῖν πράττοντα. Jurin. Auger. Potior videtur (saltem usitatior) hic ordo verborum — τοῖς ὑμῖν συμφέρουσι πράττοντα καὶ ἡμῖν, ἄν τις etc. Alibi tamen in hac Oratione observare licet similem fere verborum et compositionis synchysin. Markland.

εἴχετε τῶν ἄλλων λογίσασθαι, μηδ᾽ ἐφ᾽ ὑμῶν αὐτῶν οἷοί
τε ἦτε ταῦτα συνεῖναι, ἦν ἰδεῖν παράδειγμα Ὀλυνθίους
τουτουσὶ, οἳ, τί πεποιηκότος αὐτοῖς Φιλίππου, πῶς αὐτῷ
κέχρηνται; ἐκεῖνος ἐκείνοις Ποτίδαιαν οὐχὶ τηνικαῦτα ἀπέ-
δωκεν, ἡνίκα ἀποστερεῖν οὐκ ἔθ᾽ οἷός τ᾽ ἦν, ὥσπερ ὑμῖν ὁ
Κερσοβλέπτης Χερρόνησον· ἀλλὰ πρὸς ὑμᾶς πολεμῶν,
χρήματα πολλὰ ἀναλώσας, ἑλὼν, καὶ δυνηθεὶς ἂν αὐτὸς
ἔχειν, εἴπερ ἐβουλήθη, παρέδωκε, καὶ οὐδ᾽ ἐπεχείρησεν
ἄλλο ποιεῖν οὐδέν. ἀλλ᾽ ὅμως ἐκεῖνοι, ἕως μὲν ἑώρων τηλι-
κοῦτον αὐτὸν, ἡλίκος [1] ὢν πιστὸς ὑπῆρχε, σύμμαχοί τε
ἦσαν, καὶ δι᾽ ἐκεῖνον ἡμῖν ἐπολέμουν· ἐπειδὴ δὲ εἶδον μείζω
τῆς πρὸς αὐτοὺς πίστεως γινόμενον, τοσοῦτ᾽ ἀπέχουσι τοῦ
ψηφίσασθαι, ἄν τις ἀποκτείνῃ τινὰ τῶν ἐκείνῳ συγκατε-
σκευακότων τὴν ἀρχὴν, ἐκ τῶν ἑαυτῶν συμμάχων ἀγώγι-
μον εἶναι, ὥσθ᾽ [2] ἡμᾶς, οὓς ἴσασιν ἁπάντων ἀνθρώπων ἥδιστ᾽
ἂν καὶ τοὺς ἐκείνου φίλους, καὶ αὐτὸν [3] Φίλιππον ἀπο-
κτείναντας, φίλους πεποίηνται, φασὶ δὲ καὶ συμμάχους
ποιήσεσθαι. εἶτ᾽ Ὀλύνθιοι μὲν ἴσασι τὸ μέλλον προορᾶν·
ὑμεῖς δὲ ὄντες Ἀθηναῖοι ταὐτὸ τοῦτ᾽ [4] οὐ ποιήσετε; ἀλλ᾽
[5] οὐκ αἰσχρὸν τοὺς τῷ περὶ πραγμάτων ἐπίστασθαι βου-
657 λεύσασθαι δοκοῦντας προέχειν, ἧττον Ὀλυνθίων τὸ συμ-
φέρον εἰδότας ὀφθῆναι;

κθ΄. Ἀκούω τοίνυν αὐτὸν καὶ τοιοῦτόν τινα ἐρεῖν λόγον,
οἷον καὶ πρότερόν ποτε Ἀριστόμαχος παρ᾽ ὑμῖν ἐδημηγόρει,
ὡς οὐκ ἔστιν ὅπως ποτὲ Κερσοβλέπτης αἱρήσεται, Χερρό-
νησον ἀποστερεῖν ἐπιχειρῶν, ἐχθρὸς ὑμῖν εἶναι· οὐδὲ γὰρ εἰ
λάβοι καὶ κατάσχοι, λυσιτελήσειν αὐτῷ. ἐκ μέν γε ἐκεί-
νης οὐκ ἔστιν ὑπὲρ τριάκοντα τάλαντα ἡ πρόσοδος, μὴ
πολεμουμένης· εἰ [6] πολεμήσετε δὲ, οὐδέν. ἐκ δὲ τῶν ἐμπο-
ρίων, ἃ τότ᾽ ἂν κλεισθείη, πλέον ἢ [7] διακόσια τάλαντα ἔσθ᾽

[1] ἂν, καὶ πιστὸς [2] ὑμᾶς [3] τὸν Φίλιππον [4] οὐχὶ [5] [οὐκ] [6] πολεμήσεται [7] τριακόσια

Συνεῖναι] De hoc vocabulo vid. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. V. cap. VI. p. 467.

Καὶ οὐδ᾽ ἐπεχείρησαν] [Aldus ita cum Veneto et Paris.] Sub. οἱ Ὀλύνθιοι. Alii, ἐπεχείρησεν. Sub. ὁ Φίλιππος. Utroque modo obscura sententia. Wolf.

Ἀλλ᾽ οὐκ αἰσχρὸν τοὺς περὶ etc.] Lego: τοὺς τῷ περὶ πραγμάτων etc. Wolf. Vulgo enim abest. Taylor.

κθ΄. Κατάσχοι] Ita Editi et MSS. Wolfius inscienter, ut opinor, κατάγοι. In sequentibus potius, ἐκ μὲν γάρ. Taylor. Mallem γάρ: ut hæc sit ratio præcedentis sententiæ. Markland.

Πολεμήσετε] Melior est lectio, quam præferunt Bar. et Bodl. πολεμήσεται, Taylor.

ἡ πρόσοδος. ὥστ' [1]εἰ βουλόμενος μικρὰ [2]λαμβάνειν, καὶ πολεμεῖν ἂν ἕλοιτο, ἐξὸν τὰ πλείω [3]καὶ φίλος εἶναι, θαυμάζειν φήσουσιν. ἐγὼ δὲ οὐκ ἀπορῶ μὲν εἰπεῖν πολλά, ἃ μοι δοκεῖ μᾶλλον ἄν τις ἰδὼν, ἀπιστεῖν εἰκότως, ἢ τούτοις πιστεύων, ἐκεῖνον ἐᾷν μέγαν γίγνεσθαι. οὐ μὴν ἀλλ' ὃ μάλιστα πρόχειρον ἔχω, τοῦτο ἐρῶ. ἴστε δήπου Φίλιππον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τουτονὶ τὸν Μακεδόνα, ᾧ πολὺ δήπου μᾶλλον ἐλυσιτέλει, τὰς ἐξ ἁπάσης Μακεδονίας προσόδους ἀδεῶς λαμβάνειν, ἢ μετὰ κινδύνων τὰς ἐξ Ἀμφιπόλεως· καὶ χρῆσθαι φίλοις αἱρετώτερον ἦν αὐτῷ τοῖς πατρικοῖς ὑμῖν, ἢ Θετταλοῖς, οἳ τὸν πατέρα [4]αὐτοῦ ἐξέβαλον. ἄνευ γὰρ τούτου, κἀκεῖνό ἐστιν ἰδεῖν· ὑμεῖς μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδένα προὐδώκατε πώποτε τῶν φίλων, Θετταλοὶ δὲ, οὐδένα πώποθ' ὅν τινα οὔ. ἀλλ' ὅμως τούτων οὕτως ἐχόντων, μικρὰ λαμβάνειν, καὶ τοὺς ἀπίστους φίλους, καὶ [5]τὸ κινδυνεύειν, ἀντὶ τοῦ μετὰ ἀσφαλείας ζῆν ὁρᾶτε προῃρημένον αὐτόν. τί δήποτε τὸ αἴτιον; οὐ γὰρ δὴ λόγον γε τὸ πρᾶγμα οὑτωσὶ πρόχειρον 658
ἔχει. ὅτι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δυοῖν ἀγαθοῖν ὄντοιν πᾶσιν ἀνθρώποις, τοῦ μὲν ἡγουμένου καὶ μεγίστου πάντων τοῦ εὐτυχεῖν, τοῦ δὲ ἐλάττονος μὲν τούτου, τῶν δὲ ἄλλων μεγίστου, τοῦ καλῶς βουλεύεσθαι, οὐχ ἅμα ἡ κτῆσις [6]ἀμφοῖν παραγίνεται τοῖς ἀνθρώποις· οὐδ' ἔχει τῶν εὖ πραττόντων οὐδεὶς ὅρον, οὐδὲ τελευτὴν τῆς τοῦ πλεονεκτεῖν ἐπιθυμίας. δι' ὅπερ πολλοὶ πολλάκις μειζόνων ἐπιθυμοῦντες, τὰ παρόντα ἀπώλεσαν. καὶ τί δεῖ Φίλιππον λέγειν, ἤ τιν' ἄλλον; ἀλλ' ὁ πατὴρ αὐτὸς ὁ Κερσοβλέπτου Κότυς, ἡνίκα μὲν στασιάζοι πρός τινας, πρέσβεις πέμπων πρὸς ἡμᾶς, ἅπαντα ποιεῖν ἕτοιμος ἦν· καὶ τότε ᾐσθάνετο, ὡς ἀλυσιτελὲς [1]τῇ πόλει πολεμεῖν. ἐπειδὴ δ' ὑφ' ἑαυτῷ τὴν Θρᾴκην [2]εἶχε, κατελάμβανε τὰς πόλεις, [3]ἠδίκει μεθύων, ἐπαρῴνει, μάλιστα μὲν εἰς ἑαυτὸν, ἔπειτα δὲ καὶ εἰς ἡμᾶς, τὴν χώραν ἐποιεῖθ' ὑφ' ἑαυτῷ, τὸ πρᾶγμα ἀμήχανον ἦν· τῶν γὰρ ὑπὲρ τοῦ πλεονεκτεῖν ἐπιχειρούντων οἷς οὐ χρὴ, οὐκ εἴωθε τὰ δυσχερέστατα ἕκαστος λογίζεσθαι, ἀλλ' ἃ κατορθώσας διαπράξεται. ἐγὼ δὲ δεῖν ὑμᾶς [4]οἶμαι τοῦτον τὸν τρόπον βεβουλεῦσθαι, ὅπως ἂν μὲν ἃ χρὴ περὶ ὑμῶν γινώσκῃ Κερσοβλέπτης, μηδὲν ὑφ' ὑμῶν ἀδικηθήσεται· ἐὰν δὲ ἀλόγως ἀδικεῖν ἐπιχειρῇ, μὴ μείζων ἔσται τοῦ δοῦναι δίκην. ἀναγνώσομαι δ' ὑμῖν τὴν ἐπιστολὴν, ἣν, ὅτε ἀφειστήκει Μιλτοκύθης, Κότυς ἔπεμψε, καὶ [5]ἣν, ὅτε πᾶσαν τὴν ἀρχὴν ἔχων, πέμψας Τιμομάχῳ, τὰ χωρία ὑμῶν ἐξεῖλεν.

659

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

τοῦτο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ παράδειγμα ἑωρακότες, ἂν ἐμοὶ πεισθῆτε, κἀκεῖνο εἰδότες, ὅτι Φίλιππος, ὅτε μὲν ἐπολιόρκει Ἀμφίπολιν, ἵν' ὑμῖν παραδῷ πολιορκεῖν ἔφη, ἐπειδὴ δὲ ἔλαβε, καὶ Ποτίδαιαν προσαφείλετο, ἐκείνην τὴν πίστιν βουλήσεσθε ἔχειν, ἥν περ φασὶ πρὸς Λακεδαιμονίους ποτὲ εἰπεῖν Ἰφικράτην [6]Ἐφιάλτου. καὶ γὰρ ἐκεῖνόν φασιν, ἐξαπατώντων [7]τί τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ προτεινόντων

Notes to p. 228: [1] τὶ [2] λαμβάνειν πολεμεῖν [3] Deest καί. [4] αὐτοῦ ποτ' ἐξέβαλον [5] [τὸ] [6] Deest ἀμφοῖν.

Notes to p. 229: [1] τὸ τῇ [2] ἔχοι [3] ἠδίκει, μεθύων ἐπαρῴνει, [4] οἴομαι [5] ἦν, *πᾶσαν ἔχων τὴν ἀρχὴν [6] τὸν Ἐφιάλτου [7] τι

Ὥστ' εἰ βουλόμενος] Recta hæc et satis sana. Neque video necesse anteferre cum Wolfio scripturam Bar. Aug. Vind. et marg. Morel. ὥστε τι βουλόμενος. Quorum quidem Codicum hic est sensus: ὥστε θαυμάζειν φήσουσιν, τί βουλόμενος ἕλοιτο ἂν μικρὰ λαμβάνειν καὶ πολεμεῖν, ἐξὸν κ. τ. λ. *Quare admirari se dicent, quo consilio parvum lucrum simul cum bello præferre velit, cum plura possit obtinere et vestram etiam amicitiam.* In quo sensu, quem non reprehendo, non recte abest καὶ ante πολεμεῖν, uti abest a Ven. Reg. α. et Vind. IDEM.

Τούτοις] *His quæ dicuntur pro Cersoblepte.* AUGER.

Ἐξέβαλον] MSti una voce auctiores οἳ τὸν πατέρα αὐτοῦ ποτ' ἐξέβαλον. Bar. Ven. Ital. Lind. Aug. Vindob. cum Parisiensibus. TAYLOR.

Οὐδένα—] *Nullum unquam habuerunt amicum quem non prodiderint.* AUGER.

Οὐ γὰρ δὴ λόγον — ἔχει] *Neque enim hujus facti ratio ita est in promtu.* Immo satis obvia est et bene nota observatio, *Res secundas et Bonam Mentem* raro eidem Personæ competere. Et ita, opinor, voluit Demosthenes. Itaque pono notam Interrogationis: οὐ γὰρ δὴ λόγον — ἔχει; *Nonne utique hujus rei ratio ita est in promtu?* MARKLAND.

Δυοῖν ἀγαθοῖν ὄντοιν] Si hic sit locus Demosthenis, quem allegat Longinus §. 2. vide, quam alieno sensu alleget. Ὅπερ γὰρ ὁ Δημοσθένης ἐπὶ τοῦ κοινοῦ τῶν ἀνθρώπων ἀποφαίνεται βίου, "μέγιστον μὲν εἶναι τῶν ἀγαθῶν τὸ εὐτυχεῖν· δεύτερον δὲ, καὶ οὐκ ἔλαττον, τὸ εὖ βουλεύεσθαι, ὅπερ οἷς ἂν μὴ παρῇ, συναναιρεῖ πάντως καὶ θάτερον," τοῦτ' ἂν κ. τ. λ. TAYLOR.

Τῇ πόλει πολεμεῖν] MSti fere omnes, præter Aldinos, τὸ τῇ πόλει πολεμεῖν, non otioso articulo addito, ut recte Obsopœus. IDEM.

Ἰφικράτην Ἐφιάλτου] Dubito de fide hujus loci. Iphicrates, dux ille celebratus, coriarii filius audiebat. Ideo raro invenitur nomen ejus patris. Pausanias tamen in Bœoticis Timothei filium facit. In margine autem mei Codicis scriptum inveni Φιλοκράτην Ἐφιάλτου, manu alicujus non inerudíti viri, cujus olim fuit. Unde habuerit nescio. PALMER. Φιλοκράτην Ven. Bodl. Obsop. Ital. et Lind. Sed parum interest, utro modo scribatur, neque necesse est, ut de Iphicrate, celeberrimo Imperatore, hæc intelligerentur. TAYLOR.

πίστιν ἥν τινα [1]βούλεται λαμβάνειν, εἰπεῖν, ὅτι πίστιν
ἂν οἴεται γενέσθαι μόνην, εἰ [2]δείξαιεν, ὅπως, ἂν ἀδικεῖν
βούλωνται, μὴ δυνήσονται, ἐπεί, ὅτι [3]γε βουλήσονται, εὖ
εἰδέναι, ἕως ἂν οὖν δύνωνται, πίστιν οὐκ εἶναι. ταύτην,
ἂν ἐμοὶ χρῆσθε συμβούλῳ, φυλάξετε τὴν πίστιν πρὸς
τουτονὶ τὸν Θρᾷκα, καὶ μὴ βουλήσεσθε εἰδέναι, τίνα ἄν,
εἰ πάσης ἄρξειε τῆς Θρᾴκης, πρὸς ὑμᾶς σχοίη γνώμην.

λ΄. Ὅτι τοίνυν ὅλως οὐδὲ ὑγιαινόντων ἀνθρώπων [4]ἐστὶ
τοιαῦτα γράφειν ψηφίσματα, καὶ διδόναι τισὶ τοιαύτας
δωρεάς, καὶ τοῦτ᾽ ἐκ πολλῶν ῥᾴδιον γνῶναι. ἴστε γὰρ δή-
που τοῦτο πάντες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὁμοίως ἐμοί, ὅτι τὸν
Κότυν πότ᾽ ἐκεῖνον ἐποιήσασθε πολίτην· δῆλον ὡς κατ᾽
ἐκεῖνον τὸν χρόνον εὔνουν ἡγούμενοι καὶ φίλον. καὶ μὴν καὶ
χρυσοῖς στεφάνοις ἐστεφανοῦτε· οὐκ ἄν, εἴ γε ἐχθρὸν
ἡγεῖσθε. ἀλλ᾽ ὅμως ἐπειδὴ πονηρὸς καὶ θεοῖς ἐχθρὸς ἦν,
καὶ μεγάλα ὑμᾶς ἠδίκει, τοὺς ἀποκτείναντας ἐκεῖνον,
Πύθωνα καὶ Ἡρακλείδην, τοὺς [5]Αἰνείους, πολίτας [6]ἐποιή-
σατε, ὡς εὐεργέτας, καὶ χρυσοῖς στεφάνοις ἐστεφανώσατε.
εἰ δὴ τότε, ὅθ᾽ ὑμῖν οἰκείως ἔχειν ὁ Κότυς ἐδόκει, ἔγραψέ
τις, ἐάν τις ἀποκτείνῃ Κότυν, [7]ἔκδοτον εἶναι, πότερον ἐξέ- 660
δοτε ἂν τὸν Πύθωνα, καὶ τὸν ἀδελφόν, ἢ παρὰ τὸ ψήφι-
σμα τοῦτο πολίτας ἐποιεῖσθε, καὶ ὡς εὐεργέτας ἐτιμᾶτε;
[8]τί δ᾽ Ἀλέξανδρον ἐκεῖνον τὸν Θετταλόν, ἡνίκ᾽ εἶχε μὲν
αἰχμάλωτον δήσας Πελοπίδαν, ἐχθρὸς δ᾽ ὡς οὐδεὶς Θη-
βαίοις ἦν, ὑμῖν δ᾽ οἰκείως διέκειτο οὕτως, ὥστε παρ᾽ ὑμῶν
στρατηγὸν αἰτεῖν, ἐβοηθεῖτε δὲ αὐτῷ, καὶ πάντα ἦν Ἀλέ-

[1] βούληται [2] δείξειαν [3] γ᾽ ἀεὶ βουλήσονται [4] ἐστὶν ἀνθρώπων [5] αἰνίους
[6] ἐποιήσασθ᾽ [7] ἔκδοτον αὐτὸν εἶναι [8] τί δ᾽;

Ὅτι γε βουλήσονται] Melius multo cum Bar. Ven. Bodl. Lind. Obsop. Aug. Ital. Vindob. ὅτι γ᾽ ἀεὶ βουλήσονται. Taylor.

λ΄. Οὐκ ἂν] S. στεφανώσαντες. Wolf.

Πύθωνα καὶ Ἡρακλείδην] De his Diogenes Laertius in Platone, quos discipulis Platonis accenset, sed Πίθωνα vocat, non Πύθωνα. Aristoteles vero V. Polit. 10. sic habet: Πάρων δὲ καὶ Ἡρακλείδης οἱ Αἴνιοι Κότυν διέφθειραν, τῷ πατρὶ τιμωροῦντες. In tanta diversitate præfero hujus loci lectionem. Nam et repetitur v. 21. Πύθωνα, et rursus §. λβ΄. Πύθων nominatur. De his jam diximus ad Diogenem Laertium. Palmer.

Αἰνείους] Αἰνίους marg. Benenati et Ital. Recte. Τὸ ἐθνικὸν Αἴνιος, ὡς Τήνιος· οὕτω γὰρ ἀναγράφεται ἐν τοῖς πίναξι. Steph. Byzant. in Αἶνος. Porro autem, quod hic de Pythone facinus narratur, id a Diogene Laertio IX. 65. Pyrrhoni Eleo attribuitur. Utrum vero nominum similitudine deceptus fuerit eruditus ille et utilissimus Scriptor, quæ est sententia P. Leopardi XI. Emendatt. 21. an errorem illum debeamus importuno alicui annotatori, de qua re multa probabiliter admodum cultissimus ille Menagius ad locum Laertii, judicent, quibus est otium. Taylor.

Πάντα ἦν] De hac locutione vid. Bergler. ad Alciphr. Ep. Lib. II. ep. 3.

ξανδρος· πρὸς Διός, εἴ τις ἔγραψεν, [1]ἐάν τις ἀποκτείνῃ
Ἀλέξανδρον, ἀγώγιμον εἶναι, [2]ἆρ᾽ ὧν μετὰ ταῦθ᾽ ὕβρισε
καὶ προὐπηλάκισεν, [3]ἀσφαλὲς ἂν ἦν τὸ παρ᾽ αὐτοῦ δίκην
πειρᾶσθαι λαβεῖν; τί δὲ τἄλλα λέγοι τις ἄν; ἀλλ᾽ ὁ μά-
λιστα δοκῶν νῦν ὑμῖν ἐχθρὸς εἶναι Φίλιππος οὑτοσί, εἰ
τόθ᾽, ὅτ᾽ Ἀργαῖον κατάγοντας λαβὼν τῶν ἡμετέρων τινὰς
πολιτῶν, ἀφῆκε μὲν αὐτούς, ἀπέδωκε δὲ πάντα ὅσα ἀπώ-
λεσαν αὐτοῖς, πέμψας δὲ γράμματα, ἐπηγγείλατο ἕτοι-
μος εἶναι συμμαχίαν ποιεῖσθαι, καὶ τὴν πατρικὴν φιλίαν
ἀνανεοῦσθαι· εἰ τότε ἠξίωσε τυχεῖν τούτων, καί τις ἔγραψε
τῶν ἀφεθέντων ὑπ᾽ αὐτοῦ, ἐάν τις ἀποκτείνῃ Φίλιππον,
ἀγώγιμον εἶναι, καλήν γε ὕβριν ἦμεν ἂν ὑβρισμένοι. ἆρά
γε ὁρᾶτε καὶ καταμανθάνετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐφ᾽
ἑκάστου τούτων, ἡλίκην ἂν ὠφληκότες παράνοιαν ἦτε, εἴ τι
[4]τοιοῦτο ἐτυγχάνετε ἐψηφισμένοι; ἔστι γὰρ οὐχ ὑγιαι-
νόντων ἀνδρῶν, οἶμαι, οὔθ᾽, ὅταν τινὰ ὑπειλήφωσι φίλον,
οὕτω πιστεύειν, ὥστε, ἂν ἀδικεῖν ἐπιχειρῇ, τὸ ἀμύνεσθαι
σφῶν αὐτῶν ἀφελέσθαι, οὔθ᾽, ὅταν ἐχθρόν τινα ἡγῶνται,
οὕτως αὖ μισεῖν, ὥστε, ἂν παυσάμενος βούληται φίλος
εἶναι, τὸ ποιεῖν ἐξεῖναι ταῦτα κωλῦσαι· ἀλλ᾽ ἄχρι [5]τού-
του, καὶ φιλεῖν, οἶμαι, χρὴ καὶ μισεῖν, [6]μηδ᾽ ἑτέρου τῶν
661 καιρῶν ὑπερβαλόντας.

λά. Οὐ τοίνυν ἔγωγε οὐδὲ ἐκεῖνο ἰδεῖν δύναμαι, ὡς οὐχὶ
πάντες ἄνθρωποι τούτων ἀξιώσουσι τυχεῖν. ὁπόσοις πέρ
ἐστι καὶ ἡτισοῦν εὐεργεσίας πρόφασις πρὸς ὑμᾶς, εἰ Χαρι-
δήμῳ δώσετε· οἷον, εἰ βούλεσθε, Σίμων, Βιάνωρ, Ἀθηνόδω-
ρος, ἄλλοι μυρίοι. εἰ μὲν τοίνυν πᾶσι ψηφιούμεθα ταῦτα,
λήσομεν, ὡς ἔοικε, μισθοφόρων ἔργον ἀνθρώπων ποιοῦντες,
τὴν ἑκάστου σωτηρίαν τούτων δορυφοροῦντες· εἰ δὲ τοῖς μέν,
τοῖς δ᾽ οὔ, δικαίως ἐγκαλέσουσιν οἱ μὴ [7]μετέχοντες. φέρ᾽,

[1] ἂν [2] ἆρ᾽ ἂν ὧν [3] ἀσφαλὲς ἦν τῷ παρ᾽ [4] τοιοῦτον [5] * του
[6] μηδετέρου τὸν καιρὸν ὑπερβάλλοντας [7] τυχόντες. φέρ᾽, ἐὰν δὲ δὴ

Τυχεῖν τούτων] Hæc consequi, i. e. ea quæ postulat Aristocrates pro Charidemo. Auger.

Ταῦτα] F. τοῦτο, scil. φίλος εἶναι. Markland.

λά. Εἰ δὲ τοῖς μὲν] Plerique Codices, εἰ δὲ τῷ μὲν (Charidemo sc.) τοῖς δ᾽ οὔ. Sed recepta lectio bene se tueri potest. Taylor.

Οἱ μὴ μετέχοντες] MSti fere omnes, sc. Ven. Bar. Lind. marg. Benen. Aug. Ital. et MSS. Ald. οἱ μὴ τυχόντες. Quod melius est, et fere video, quo errore orta sit exinde lectio vulgata. Idem.

ἐὰν δὴ καὶ Μενέστρατος ἡμᾶς ὁ Ἐρετριεὺς ἀξιοῖ ταῦτα καὶ αὐτῷ ψηφίσασθαι, ἢ [1]Φάϋλος ὁ Φωκεὺς, ἤ τις ἄλλος δυνάστης, — πολλοῖς δὲ δήπου διὰ καιρούς τινας πολλάκις φίλοι γινόμεθα —, [2]πότερον ψηφιούμεθα πᾶσιν, ἢ οὔ; ψηφιούμεθα νὴ Δία. καὶ τί δήπου φήσομεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καλὸν, εἰ τῶν Ἑλλήνων ἐπ᾽ ἐλευθερίᾳ προεστᾶναι φάσκοντες, τοὺς ἰδίᾳ δυνάμεις ἐπὶ τοῖς πλήθεσι κεκτημένους δορυφοροῦντες φανούμεθα; ἐγὼ μὲν οὐχ ὁρῶ. εἰ γάρ ἐστί τῳ δοτέον [3]τί τοιοῦτον, ὡς ἔγωγε οὔ φημι, πρῶτον μὲν τῷ μηδὲν ἠδικηκότι πώποτε· δεύτερον δὲ τῷ, μηδ᾽, ἂν ἀδικεῖν βούληται, δυνησομένῳ· ἔπειθ᾽ ὡς ἀληθῶς, [4]ὅστις ἅπασιν ἀνθρώποις ἔσται φανερὸς ὑπὲρ τοῦ [5]μὴ παθεῖν ταῦτα εὑρισκόμενος, καὶ οὐκ ἐπὶ τῷ ποιεῖν μετ᾽ ἀδείας ἑτέρους κακῶς, τούτῳ δοτέον.

λβʹ. Ὅτι μὲν τοίνυν ὁ Χαρίδημος, οὔτε τῶν ἀναμαρτήτων ἐστὶ πρὸς ὑμᾶς, οὔτε τῶν, ἵνα μή τι [6]πάθῃ, ταῦτα εὑρισκομένων, ἐάσω· ἀλλ᾽ ὡς οὐδὲ πιστὸς εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, ἀκούσατέ μου, καὶ σκοπεῖτε, ἂν ὀρθῶς ὑμῖν ἐξετάζειν δοκῶ. ἐγὼ νομίζω, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσοι μὲν
τῶν ἡμετέρων ἐθῶν καὶ νόμων ἐπιθυμηταὶ γενόμενοι, πο- 662
λῖται γενέσθαι ἐσπούδασαν, ἅμα τ᾽ αὐτοὺς ἂν τυγχάνειν τούτων, καὶ παρ᾽ ἡμῖν οἰκεῖν, καὶ μετέχειν ὧν ἐπεθύμησαν· ὅσοις δὲ τούτων μὲν μηδενὸς μήτ᾽ ἐπιθυμία μήτε ζῆλος εἰσέρχεται, τὴν πλεονεξίαν δ᾽ ἀγαπῶσιν, ἣν διὰ τοῦ δοκεῖν ὑφ᾽ ἡμῶν τιμᾶσθαι καρποῦνται, τούτους [7]οἶμαι, μᾶλλον δὲ οἶδα σαφῶς, ὅταν ποτὲ μείζονος πλεονεξίας ἐλπίδα ἑτέρωθεν ἴδωσιν, οὐδ᾽ ὁτιοῦν ὑμῶν φροντίσαντας, ἐκείνην [8]θεραπεύειν. οἷον — ἵν᾽ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς πρὸς ἃ βλέπων ἐγὼ ταῦτα λέγω — Πύθων οὑτοσὶ, ὅτε μὲν Κότυν

[1] Φάϋλλος [2] πότερα [3] τι [4] ὅστις * ὡς ἀληθῶς [5] μή τι παθεῖν [6] * πάθωσι [7] οἴομαι [8] θεραπεύσειν

Δορυφοροῦντες] "Notum, qui dicti proprie principum δορυφόροι: — cum dativo et cum accusativo propria et minus propria notione; sed hic casus longe usitatior." D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. I. cap. VI. p. 71. cf.

Ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν] Inserendum puto τι. μή τι παθεῖν, ut mox v. 16. ἵνα μή τι πάθῃ, et passim. MARKLAND.

λβʹ. Τούτους οἶμαι, μᾶλλον δὲ οἶδα σαφῶς] Οἴομαι Lind. et Ital. Hic fortasse locum habere potest, quod reliquit T. Magister: φασὶν οἱ ἀκριβεῖς τεχνικοὶ, τὸ μὲν οἶμαι ἐπὶ ὁμολογούμενον (rescribe ὁμολογουμένου, aut saltem ὁμολογουμένων) τίθεται· τὸ δὲ οἴομαι ἐπὶ ἀμφιβόλου. TAYLOR.

Θεραπεύειν] Melius θεραπεύσειν. Ita MSS. Ven. Bar. Aug. Ital. Vind. IDEM.

Οὑτοσὶ] Ita reponendum curavi ex Editis melioribus et MStis. Vulgo οὑτωσί. IDEM.

εὐθὺς ἀπεκτονὼς, οὐκ ἀσφαλὲς ἡγεῖτο ἀπελθεῖν ὅποι τύχοι, ἦλθεν ὡς ὑμᾶς, καὶ πολιτείαν ᾔτησε, καὶ πάντων ἐποιήσατο πρώτους ὑμᾶς· ἐπειδὴ δὲ οἴεται τὰ Φιλίππου πράγματα συμφέρειν [1]ἑαυτῷ μᾶλλον, [2]οὐδοτιοῦν ὑμῶν φροντίσας [3]τὰ ἐκείνου φρονεῖ. οὐ γάρ ἐστιν, οὐκ ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παρὰ τούτοις, τοῖς ἐπὶ τῇ τοῦ πλεονεκτεῖν προαιρέσει ζῶσιν, οὐδὲν οὔτε βέβαιον, οὔθ᾽ ὅσιον· ἀλλὰ δεῖ τούτων, ὅστις εὖ φρονεῖ, φυλαττόμενον περιεῖναι, μὴ προπιστεύσαντα κατηγορεῖν. εἰ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὐναντίον ἢ [4]τὸ ἀληθὲς ἔχει, θείημεν τὸν Χαρίδημον αὐτὸν καὶ γεγενῆσθαι περὶ [5]ὑμᾶς σπουδαῖον, καὶ εἶναι, καὶ ἔσεσθαι, καὶ μηδέποτε ἄλλην γνώμην ἢ ταύτην σχήσειν, οὐδὲν μᾶλλον ἔχει καλῶς ταῦτ᾽ αὐτῷ ψηφίσασθαι. εἰ μὲν γὰρ ἐπ᾽ ἄλλο τι ταύτην τὴν ἄδειαν ἐλάμβανε τὴν ἐκ τοῦ ψηφίσματος, ἢ τὰ Κερσοβλέπτου πράγματα, ἧττον ἂν ἦν δεινόν· νῦν δ᾽ ὑπὲρ οὗ καταχρήσεται τῇ διὰ τοῦ ψηφί-
663 σματος πλεονεξίᾳ, οὐκ ἀξιόπιστον οὔθ᾽ ὑμῖν οὔτ᾽ ἐκείνῳ λογιζόμενος αὐτὸν εὑρίσκω. σκέψασθε δὲ ὡς δικαίως ἕκαστα ἐξετάζω, καὶ σφόδρα γε εἰκότως δεδιώς.

λγʹ. Ἐγὼ σκοπῶ Κότυν, ὅτι κηδεστὴς ἦν Ἰφικράτει, τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅν περ Χαρίδημος Κερσοβλέπτῃ· καὶ τὰ πεπραγμένα ὁρῶ πολλῷ μείζονα, καὶ χάριτος πλείονος ἄξια, ὑπὲρ Κότυος Ἰφικράτει, ἢ ὑπὲρ Κερσοβλέπτου Χαριδήμῳ. σκεψώμεθα δ᾽ οὑτωσί. ἴστε δήπου τοῦτ᾽, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι χαλκῆς εἰκόνος οὔσης παρ᾽ [6]ἡμῖν Ἰφικράτει, καὶ σιτήσεως ἐν Πρυτανείῳ, καὶ δωρεῶν, καὶ τιμῶν ἄλλων, δι᾽ ἃς εὐδαίμων ἐκεῖνος ἦν, ὅμως ἐτόλμησεν ὑπὲρ τῶν Κότυος πραγμάτων ἐναντία τοῖς ὑμετέροις στρατηγοῖς ναυμαχεῖν, καὶ περὶ πλείονος ἐποιήσατο τὴν ἐκείνου σωτηρίαν,

[1] αὐτῷ [2] οὐδ᾽ ὁτιοῦν [3] τἀκείνου [4] τἀληθὲς [5] ἡμᾶς [6] ὑμῖν

Ἑαυτῷ] Corrige αὐτῷ cum Ven. Lind. Ital. Modo v. 5. τὰ ἐκείνου μᾶλλον φρονεῖ. Vindob. IDEM.

Λογιζόμενος κ. τ. λ.] Λογιζόμενος εὑρίσκω αὐτὸν (τὸν Χαρίδημον) ἀξιόπιστον (Sub. ὄντα) οὔθ᾽ ὑμῖν, οὔτ᾽ ἐκείνῳ (τῷ Κερσοβλέπτῃ.) WOLF. Immo, si quid ego judicare possim, contraria prorsus omnia, non Charidemum Cersobleptæ, sed vice versa Cersoblepten Charidemo. Postulat hujus loci syntaxis, argumentandi ratio. In Vind. deest αὐτὸν ante εὑρίσκω, quod impune abesse potest. TAYLOR. ἐκείνῳ refertur ad Charidemum, αὐτὸν ad Cersobleptem. AUGER.

λγʹ. Κηδεστὴς] Duxerat enim Iphicrates Tarsen, filiam Cotyis, Thracum dynastæ vel regis, ut narrat Æmilius Probus, vel Cornelius Nepos, in Iphicrate. PALMER.

ἢ τὰς ὑπαρχούσας ἑαυτῷ παρ' ὑμῖν τιμάς. καὶ εἰ μὴ μετριωτέραν ἔσχετε τὴν ὀργὴν ὑμεῖς τῆς ἐκείνου προπετείας, οὐδὲν ἂν αὐτὸν ἐκώλυσεν ἀθλιώτατον [1] ἀνθρώπων ἁπάντων εἶναι. ἀλλ' ὅμως ὁ Κότυς ὑπ' ἐκείνου τότε σωθεὶς, καὶ λαβὼν ἔργῳ τῆς ἐκείνου φιλίας πεῖραν, ἐπειδὴ βεβαίως ἡγήσατο σῶς εἶναι, οὐχ ὅπως ἀποδώσει χάριν ἐσπούδασεν αὐτῷ, καὶ πρὸς ὑμᾶς δι' [2] ἐκείνου τί φιλάνθρωπον ἔπραξεν, ἵνα συγγνώμης ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις τύχῃ· ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον, ἠξίου μὲν αὐτὸν συμπολιορκεῖν τὰ λοιπὰ τῶν ὑμετέρων χωρίων. οὐκ ἐθέλοντος δ' ἐκείνου, [3] λαβὼν τήν τε βαρβαρικὴν δύναμιν, καὶ τὴν ὑπ' ἐκείνου συνειλεγμένην, καὶ τὸν Χαρίδημον τοῦτον προσμισθωσάμενος, προσέβαλε τοῖς ὑμετέροις χωρίοις, καὶ εἰς τοῦτο κατέστησε 664
τὸν Ἰφικράτην ἀπορίας, ὥστε [4] ἐπελθόντα εἰς Ἄντισσαν οἰκεῖν, καὶ πάλιν εἰς Δρῦν· ἡγούμενον ὡς μὲν ὑμᾶς οὐχὶ καλῶς ἔχειν ἐλθεῖν, οὓς ὑστέρους ἐπεποίητο τοῦ Θρᾳκὸς καὶ τοῦ βαρβάρου, παρ' ἐκείνῳ δ' οὐκ ἀσφαλὲς εἶναι μένειν, ὃν οὕτως ὀλιγωροῦντα ἑώρα τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας. [5] ἐὰν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ [6] ὁ Κερσοβλέπτης ἐκ τῆς τῷ Χαριδήμῳ νῦν ἀδείας κατασκευαζομένης αὐξηθεὶς, ὀλιγωρῇ μὲν ἐκείνου, νεωτερίζῃ δέ τι καὶ κινῇ πρὸς [7] ἡμᾶς, ἐξαρκεῖ τοῦθ' ὑμῖν, ἐὰν Χαρίδημος ἐξαπατηθῇ, τὸν Θρᾷκα ἰσχυρὸν ἐφ' ὑμᾶς αὐτοὺς κατεσκευακέναι; ἐγὼ μὲν οὐκ ἀξιῶ. καὶ γὰρ ἐκεῖνο νομίζω δίκαιον, εἰ μὲν αἰσθάνεται ταῦτα καὶ προορᾷ Χαρίδημος, εἶθ' ὅπως τοιούτων ψηφισμάτων τεύξεται διαπράττεται, ὡς ἐπιβουλεύοντι μὴ ἐπιτρέπειν αὐτῷ· εἰ δὲ λέληθεν αὐτὸν, ὅσῳ μᾶλλον εὔνουν τις αὐτὸν ὑπείληφεν εἶναι, τοσούτῳ μᾶλλον προϊδέσθαι καὶ ὑπὲρ [8] αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ ἐκείνου. ἔστι γὰρ φίλων ἀγαθῶν, οὐ τὰ τοιαῦτα χα-

[1] ἀνθρώπων ἁπάντων ἀθλιώτατον [2] ἐκεῖνον τι [3] λαβὼν αὐτὸς τήν [4] ἀπελθόντα [5] ἂν [6] Deest articulus. [7] ὑμᾶς [8] αὑτοῦ

Δι' ἐκείνου] F. δι' ἐκεῖνον, *propter illum*, illius gratia, ut §. λέ. MARKLAND.

Λαβὼν] Habeo fere pro necessario, quod addunt Bar. Felic. Linden. Manut. Aug. Obsop. Ital. et Vindob. οὐκ ἐθέλοντος δ' ἐκείνου, λαβὼν αὐτὸς τήν τε βαρβαρικὴν δύναμιν cætera. TAYLOR.

Ἑαυτοῦ] Αὑτοῦ Vind. Lege autem αὐτοῦ. Et intellige salutem Iphicratis, non Cotyos. IDEM.

Ἐξαρκεῖ κ. τ. λ.] Ἐξαρκεῖ τοῦθ' ὑμῖν, (κατεσκευακέναι) ὅτι Χαρίδημος ἐξαπατηθεὶς κατεσκεύακε τὸν Θρᾷκα ἰσχυρὸν ἐφ' ὑμᾶς αὐτούς; WOLF. Non intelligo. TAYLOR.

Αὐτοῦ] Corrige αὑτοῦ. IDEM. Legendum videtur, καὶ ὑπὲρ αὑτοῦ, vel ἑαυτοῦ. JURIN. αὑτοῦ etiam Cl. Marklandus.

ρίζεσθαι τοῖς εὔνοις, ἐξ ὧν κἀκείνοις καὶ σφίσιν αὐτοῖς ἔσται τις βλάβη, ἀλλ' ὃ μὲν ἂν μέλλῃ συνοίσειν ἀμφοῖν, συμπράττειν, ὃ δ' ἂν αὐτὸς ἄμεινον ἐκείνου προορᾷ, πρὸς τὸ καλῶς ἔχον τίθεσθαι, καὶ μὴ τὴν ἤδη χάριν τοῦ μετὰ ταῦτα χρόνου παντὸς περὶ πλείονος ἡγεῖσθαι. οὐ τοίνυν οὐδὲ ἐκεῖνο λογιζόμενος δύναμαι κατιδεῖν, ὡς εἰ καὶ βάρβαρος καὶ ἄπιστος ὁ Κερσοβλέπτης, ὅμως προνοηθείη γ' ἂν μὴ τὰ τηλικαῦτα ἀδικῆσαι Χαρίδημον. ὅταν γὰρ πάλιν ἐξετάσω ἡλίκων Κότυς Ἰφικράτην ἀποστερήσειν μέλ-
665 λων οὐδὲν ἐφρόντισε, παντελῶς τούτῳ γε οὐδὲν ἡγοῦμαι [1] ἂν μελῆσαι τῶν ἀπολουμένων Χαριδήμῳ. ὁ μὲν γὰρ ἐκεῖνον τιμὰς, σίτησιν, εἰκόνας, πατρίδα, ἣ ζηλωτὸν αὐτὸν ἐποίησεν, ὀλίγου δέω λέγειν πάνθ' ὧν ἄνευ ζῆν οὐκ ἄξιον ἦν Ἰφικράτει, νομίζων ἀποστερήσειν, οὐκ ἐπεστράφη· οὗτος δ' ὡς ἀληθῶς τίνος ἂν καὶ λόγον σχοίη μή [2] τινος Χαρίδημον ἀποστερήσῃ; οὐδ' [3] ὁτιοῦν. ἔστι γὰρ παρ' ὑμῖν αὐτῷ οὐ παῖδες, οὐκ εἰκὼν, οὐ συγγενεῖς, οὐκ ἄλλο οὐδέν. καὶ μὴν, εἰ μήτε φύσει πιστὸς ὁ Κερσοβλέπτης, ἔκ τε τῶν γεγενημένων πρότερον δικαίως ἄπιστος, μηδέν τε τοιοῦτον ὑπάρχει τοῖς πράγμασι, δι' ὃ κἂν παρὰ γνώμην καὶ φύσιν προνοηθείη [4] τί τοῦ Χαριδήμου, τίνος ἕνεκα ἁπλῶς καὶ κομιδῇ τετυφωμένως οὕτως ἃ βούλεται διαπράξασθαι συλλάβωμεν αὐτῷ· καὶ ταῦτα ἐφ' ἡμῖν ὄντα; ἐγὼ [5] μὲν οὐχ ὁρῶ.

λδ'. Ὅτι τοίνυν ἄνευ τοῦ τοῖς πράγμασι μὴ συμφέρειν τὸ ψήφισμα, οὐδὲ πρὸς δόξαν συμφέρει τῇ πόλει τοιοῦτον οὐδὲν ἐψηφισμένῃ φαίνεσθαι, καὶ τοῦτο δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς. εἰ

[1] ἂν ἡγοῦμαι [2] [τινος] [3] ὁτιοῦν γάρ ἐστι [4] τι [5] μὲν γὰρ οὐχ

Ἐξετάσω] Ἐξετάζω. MARKLAND.

Τινος ἂν] Certe alterum τινὸς est inutile: posterius credo. Lege itaque: τίνος ἂν καὶ λόγον σχοίη μὴ Χαρίδημον ἀποστερήσῃ; TAYLOR. Pro posteriori τινος f. leg. τούτου. AUGER.

Δικαίως ἄπιστος] Sub νομίζεται, ut supra v. 18. εἰ μήτε φύσει πιστὸς, Sub. ἐστί. et, [v. 22.] διὰ τί συλλάβωμεν αὐτῷ οὕτως ἁπλῶς. καὶ κομιδῇ τετυφωμένως διαπράξασθαι (ὅπως ἂν διαπράξηται), ἃ βούλεται; WOLF.

Καὶ ταῦτα ἐφ' ἡμῖν ὄντα] Ἐν τῇ ἐξουσίᾳ ἡμῶν, *cum ea penes nos sint.* Sed legendum ἐφ' ἡμᾶς, τὸ καθ' ἡμῶν, sicut supra: ἰσχυρὸν ἐφ' ἡμᾶς. IDEM. Vertendum: *cum tota res in nostra potestate sit.* Sic §. ν'. ἐφ' ὑμῖν ἔσται τὸ πράττειν, *vestro arbitratu agere poteritis.* Nota sunt Stoicorum τὰ ἐφ' ἡμῖν, *res nostri arbitrii.* MARKLAND. Cant. cæteris omnibus silentibus cum Wolfio legit. Quidni autem Wolfianam interpretationem amplecteremur et lectionem vulgatam? Ita Noster c. Timocrat. 723. 2. ed. Reisk. Ἔστι γὰρ οὐ τὸ μὲν αὐτοῦ καλῶς κείμενον, τὸ δὲ ἡμαρτημένον, ἀλλ' ὅλος ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ τῆς πρώτης συλλαβῆς μέχρι τῆς τελευταίας ἐφ' ὑμῖν κεῖται. Mox v. 23. ἐγὼ μὲν γὰρ οὐχ ὁρῶ Aug. et Vindob. TAYLOR.

μὲν γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πόλιν [1] οἰκοῦντι καὶ νόμοις πολιτευομένῳ τὸ ψήφισμα ἐγέγραπτο, δεινὸν ὂν, ἧττον ἂν ἦν αἰσχρόν· νῦν δὲ γέγραπται Χαριδήμῳ, τῷ πόλιν μὲν οὐδ' ἡντινοῦν οἰκοῦντι, Θρᾳκὶ δὲ ἀνθρώπῳ βασιλεῖ στρατηγοῦντι, καὶ διὰ τῆς ἐκείνου βασιλείας πολλοὺς ἀδικοῦντι. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι πάντες οἱ ξεναγοῦντες οὗτοι, πόλεις καταλαμβάνοντες Ἑλληνίδας, ἄρχειν ζητοῦσι, καὶ πάντων, ὅσοι περ νόμοις οἰκεῖν βούλονται τὴν αὐτῶν ὄντες ἐλεύθεροι, κοινοὶ περιέρχονται κατὰ πᾶσαν χώραν, εἰ δεῖ τἀληθὲς εἰπεῖν, ἐχθροί. ἆρ' οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καλὸν 666
ἢ πρέπον ὑμῖν, τοῦ μὲν ἕνεκα τῆς ἑαυτοῦ πλεονεξίας [2] ἐπιβουλεύσοντος οἷς ἂν τύχοι, τοιαύτην φυλακὴν ἐψηφισμένους φαίνεσθαι, τοῖς δ' ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν ἐλευθερίας ἀμυνομένοις εἴργεσθαι τῆς ὑμετέρας συμμαχίας προειρηκέναι; ἐγὼ μὲν οὐχ ὑπολαμβάνω τοῦτο οὔτε καλῶς ἔχειν, οὔθ' ὑμῶν ἀξίως. πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρὸν Λακεδαιμονίοις μὲν ἐγκαλεῖν, ὅτι τοὺς [3] μὲν τὴν Ἀσίαν οἰκοῦντας Ἕλληνας ἔγραψαν ἐξεῖναι δρᾶσαι πᾶν ὅ,τι ἂν ἐθέλῃ βασιλεύς· αὐτοὺς δ' ἐκδοῦναι καὶ τοὺς τὴν Εὐρώπην οἰκοῦντας Κερσοβλέπτῃ, καὶ πάντας ὅσων περ ἂν οἴηται κρείττων Χαρίδημος [4] ἔσεσθαι; οὐ γὰρ ἄλλο τι ποιεῖ τὸ ψήφισμα, ἢ τουτὶ, ὅτι τῷ μὲν ἐκείνου στρατηγῷ οὐ διείρηται τί πρακτέον, ἢ μὴ, πᾶσι δ', ἄν τις ἀμύνηται, τοσοῦτος ἐπήρτηται φόβος.

λέ. Καὶ μὴν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ γεγονός τι πρᾶγμα φράσαι πρὸς ὑμᾶς βούλομαι, δι' οὗ μᾶλλον ἔθ' ὑμῖν γενήσεται δῆλον, ὡς σφόδρα δεῖ λῦσαι τὸ ψήφισμα τουτί. ὑμεῖς ἐποιήσασθε ἔν τισι καιροῖς [5] καὶ χρόνοις Ἀριοβαρζάνην πολίτην, καὶ δι' ἐκεῖνον, Φιλίσκον, ὥσπερ νῦν διὰ

[1] οἰκοῦντί τῳ, καὶ [2] ἐπιβουλεύσαντος [3] Deest μέν. [4] ἔσεσθαι Χαρίδημος [5] Desunt καὶ χρόνοις.

λδ'. Διὰ τῆς ἐκείνου βασιλείας] *Cujus regno fretus*, vel, *per cujus regnum*. WOLF.

Αὐτῶν] Scribe αὑτῶν, ut §. λέ. fin. ubi plene τῆς αὑτῶν πατρίδος. MARKLAND.

Ἐψηφισμένους] Corrige ὑμῖν — ἐψηφισμένοις. Ita supra p. 235. v. pen. οὐδὲ πρὸς δόξαν συμφέρει τῇ πόλει τοιοῦτον οὐδὲν ἐψηφισμένῃ φαίνεσθαι. TAYLOR.

λέ. Ἔν τισι καιροῖς καὶ χρόνοις] Ἔν τισι καιροῖς, propter tempora, quia res ita vestræ postulabant: ἔν τισι χρόνοις ad præteritum tempus refertur, quod certum non exprimitur. WOLF.

Ἀριοβαρζάνην] De hoc nihil me legere memini. Apparet, Thraciæ aut Ponti regem fuisse. Ulpianus satrapam Persicum facit. Alius est aliquot sæculis posterior ille Cappadox Ἀριοβαρζάνης, εὐσεβὴς καὶ φιλορωμαῖος βασιλεύς. WOLF. Itane? Annon ergo legisti Scriptoris nostri Orationem, quæ inscribitur de Rhodiorum liber-

Κερσοβλέπτην, Χαρίδημον. ὢν δ' ὅμοιος ἐκεῖνος τούτῳ τῇ προαιρέσει τοῦ βίου, διὰ τῆς Ἀριοβαρζάνου δυνάμεως, πόλεις κατελάμβανεν Ἑλληνίδας· εἰς ἃς εἰσιὼν, πολλὰ καὶ δεινὰ ἔργα ἐποίει, παῖδας ἐλευθέρους [1] ἀδικῶν, καὶ γυναῖκας ὑβρίζων, καὶ πάντα ποιῶν, ὅσα ἂν ἄνθρωπος ποιήσειεν, ἄνευ νόμων, καὶ τῶν ἐν πολιτείᾳ καλῶν τεθραμμένος, εἰς ἐξουσίαν ἐλθών. ἐν δὴ Λαμψάκῳ τινὲς ἄνθρωποι γίγνονται δύο—Θερσαγόρας ὄνομα αὐτῶν θατέρῳ, τῷ δ' Ἐξήκεστος—, οἱ παραπλήσια τοῖς παρ' ὑμῖν γνόντες περὶ
667 [2] τὸν τύραννον, ἀποκτιννύουσι τὸν Φιλίσκον. δικαίως, τὴν αὐτῶν πατρίδα οἰόμενοι δεῖν ἐλευθεροῦν. εἰ δὴ τῶν τότε ὑπὲρ Φιλίσκου λεγόντων, ὅτε ἐμισθοδότει μὲν τοῖς ἐν Περίνθῳ ξένοις, εἶχε δ' ὅλον τὸν Ἑλλήσποντον, μέγιστος δ' ἦν τῶν ὑπάρχων, ἔγραψέ τις, ὥσπερ οὗτος νυνὶ, ἐάν τις ἀποκτείνῃ Φιλίσκον, ἀγώγιμον αὐτὸν ἐκ τῶν συμμάχων εἶναι· πρὸς Διὸς, θεάσασθε, εἰς ὅσην ἂν αἰσχύνην ἡ πόλις ἡμῶν ἐληλύθει. ἧκε μὲν γὰρ ὁ Θερσαγόρας καὶ ὁ Ἐξήκεστος εἰς Λέσβον, καὶ ᾤκουν ἐκεῖ. εἰ δὲ ἐφήπτετό τις τῶν [3] τοῦ Φιλίσκου παίδων ἢ φίλων, ἐξεδίδοτ' ἂν ὑπὸ τοῦ [4] ὑμετέρου ψηφίσματος. πῶς οὖν οὐκ αἰσχρὸν καὶ δεινὸν ἂν ἦτε πεποιηκότες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ τοὺς μὲν παρ' ὑμῖν τοιοῦτό τι πράξαντας, χαλκοῦς ἱστάντες, καὶ ταῖς μεγίσταις δωρεαῖς τιμῶντες ἐφαίνεσθε· τοὺς δὲ ἑτέρωθί που τὴν αὐτὴν τούτοις διάνοιαν ὑπὲρ τῆς αὐτῶν πατρίδος ἔχοντας, ἐκδότους εἶναι κατεψηφίζεσθε; τοῦτο τοίνυν ἐπ'

[1] [ἀδικῶν] [2] τῶν τυράννων, ἀποκτιννύουσι Φιλίσκον δικαίως, [3] Deest articulus. [4] * ὑμετέρου

tate? Ὑμεῖς ἐξεπέμψατε Τιμόθεόν ποτε βοηθήσοντα Ἀριοβαρζάνῃ — ἰδὼν δ' ἐκεῖνος τὸν μὲν Ἀριοβαρζάνην φανερῶς ἀφεστῶτα τοῦ βασιλέως et quæ sequuntur. §. έ. Annon tempora quadrant? Annon eundem memorat quoque Nepos in Timotheo? Annon is erat, quem idem Auctor in Datame *præfectum Lydiæ et Ioniæ totiusque Phrygiæ* fuisse prædicat? Consentit Harpocratio. Ἀριοβαρζάνης, σατράπης Φρυγίας ἀποδειχθεὶς οὗτος παρὰ Ξέρξου ἀπέστη· ὃς καὶ ἀποστείλας λαὸν τοὺς πολεμήσαντας αὐτῷ καὶ χειρωσάμενος ἐσταύρωσεν. Adde Diod. Sic. L. XV. §. 90. TAYLOR.

Τῇ προαιρέσει τοῦ βίου] *Vitæ instituto.* Bergler. ad Alciphr. Ep. lib. I. ep. 38. cf.

Τοῖς παρ' ὑμῖν] Harmodius et Aristogito, qui Hipparchum occiderunt, quos etiam mox innuit, v. 21. τοὺς μὲν παρ' ὑμῖν etc. MARKLAND.

Περὶ τὸν τύραννον] Malim περὶ τῶν τυράννων. Bar. et Ital. ita legunt. Et res ipsa satis per se loquitur. TAYLOR. Imo περὶ τῶν τυράννων. AUGER.

Ἧκε] M. ἧκον. IDEM. Sed de hac constructione cf. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. V. cap. IX. p. 487.

Ὑπὸ] M. διά. AUGER.

Κατεψηφίζεσθε] Laudo potius, quod scribitur in Ven. Lindenb. Ital. et MSS. Ald. Felician. et Manut. κατεψηφισμένοι. Ut supra, v. antepen. τιμῶντες

ἐκείνου μὲν εὖ ποιοῦν οὐ συνέβη φενακισθεῖσιν ὑμῖν αἰσχύνην ὄφλειν, ἐπὶ τούτου δέ, ἐὰν ἐμοὶ πεισθῆτε, [1] φυλάξασθε. μὴ γὰρ ὡρισμένου μηδενός, ἀλλ' ἁπλῶς, ἄν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον, γεγραμμένου, τάχ' ἂν εἰ τύχοι καὶ τοιοῦτό τι συμβαίη.

λϛ'. Βούλομαι τοίνυν ἤδη καὶ τὰ πεπραγμένα ἐξετάσαι τῷ Χαριδήμῳ διὰ βραχέων, καὶ δεῖξαι τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀναιδείας τῶν ἐπαινούντων αὐτόν. ἐν δ' ὑμῖν ἐκεῖνο ὑπισχνοῦμαι, καί μου μηδεὶς ἀχθεσθῇ τῇ ὑποσχέσει. οὐ μόνον γὰρ ὑμῖν ἐπιδείξω τῆς φυλακῆς οὐκ ἄξιον αὐτὸν ἣν γέγραφεν οὗτος, ἀλλὰ καὶ δίκην [2] δόντ' ἂν δικαίως τὴν μεγίστην, εἴπερ οἱ κακόνοι, καὶ φενακίζοντες ὑμᾶς, καὶ διὰ παντὸς ἐναντία πράττοντες, κολάζοιντ' ἂν δικαίως. 668
ἴσως δέ τισι λογιζομένοις ὑμῶν, ὅτι πρῶτον μὲν πολίτης γέγονεν ἄνθρωπος, εἶτα πάλιν χρυσοῖς στεφάνοις ὡς εὐεργέτης ἐστεφάνωται, θαυμάζειν ἐπελήλυθεν· [3] εἶτα τηλικαῦτα οὕτως ἐξηπάτησθε [4] ῥαδίως. εὖ τοίνυν ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ἐξηπάτησθε. καὶ δι' ἅ γε εἰκότως τοῦτο πεπόνθατε, ἐγὼ φράσω πρὸς ὑμᾶς. ὅτι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολλὰ γιγνώσκοντες ὀρθῶς ὑμεῖς, οὐ διὰ τέλους χρῆσθε αὐτοῖς. οἷον τί λέγω; εἴ τις ὑμᾶς ἔροιτο, τί πονηρότατον νομίζετε τῶν ἐν τῇ πόλει πάντων [5] ἐθνῶν, οὔτε τοὺς γεωργούς, οὔτε τοὺς ἐμπόρους, οὔτε τοὺς ἐκ τῶν ἀργυρείων, οὔτε τῶν τοιούτων οὐδὲν ἂν εἴποιτε· ἀλλ' εἰ τοὺς ἐπὶ μισθῷ λέγειν καὶ γράφειν εἰωθότας εἴποι τις, εὖ οἶδ' ὅτι συμφήσαιτ'

[1] φυλάξεσθε [2] διδόντ' [3] εἰ τὰ [4] ῥαδίως; [5] ἐθνῶν; ο. τ. γεωργοῦντας

ἐφαίνεσθε, ita hic, κατεψηφισμένοι, sc. ἐφαίνεσθε. Sed hoc potius ad decorem et ornatum orationis, quam ad necessitatem. TAYLOR.

Τοῦτο τοίνυν κ. τ. λ.] Τοῦτο εὖ ποιοῦν (εὐτυχὲς καὶ ἀποδοχῆς ἄξιον) τὸ τί; ὅτι τὸ μὴ ὄφλειν αἰσχύνην οὐ συνέβη ὑμῖν φενακισθεῖσιν, ὥστε φενακισθῆναι. WOLF.

Ἐπ' ἐκείνου μὲν εὖ ποιοῦν] Lego ἐπ' ἐκείνων, in illis, scil. Harmodio et Aristogitone, de quibus in sententia præcedente locutus fuerat. Opponuntur ἐπ' ἐκείνων, in illis, et ἐπὶ τούτου, in hoc, scil. Charidemo. MARKLAND.

Εὖ ποιοῦν] *Bene faciens*, sub. γέγονε, *fuit*, i. e. hoc feliciter contigit. AUGER.

Φυλάξασθε] Lege φυλάξεσθε cum Bodl. Cant. et marg. Morel. φυλάξησθε Vindob. TAYLOR.

Μὴ γὰρ ὡρισμένου μηδενὸς] Wolfius: *nemine enim excepto*. Immo: *nulla enim re excepta*. JURIN.

λϛ'. Εἶτα τηλικαῦτα] F. εἰ τηλικαῦτα. Bodl. εἰ τά. Pro τηλικαῦτα Vindob. ταῦτα. Credo, pro τοιαῦτα. TAYLOR. Forte, ἐπελήλυθεν, εἰ τὰ τηλικαῦτα etc. nisi hæc sint verba ipsa τῶν θαυμαζόντων. Quo casu ponenda est Interrogationis nota post ῥαδίως. Sed prius puto verius. Θαυμάζειν, εἰ, ut §. ά. et ubique. MARKLAND.

Οὐδὲν] Rectius omnino οὐδένα, cum marg. Benenati. TAYLOR. M. οὐδένα. AUGER.

ἂν ἅπαντες. μέχρι μὲν δὴ τούτου, καλῶς ἐγνώκατε· ἔπειτα δέ, οὐκ ἔτ' ὀρθῶς τὸ λοιπόν. οὓς γὰρ αὐτοὶ πονηροτάτους νομίζετε πάντων, τούτοις περὶ τοῦ ὁποῖόν τιν' ἕκαστον χρὴ νομίζειν πεπιστεύκατε· [1] οἷδ', ὃν ἂν αὐτοῖς λυσιτελῇ, καὶ χρηστὸν καὶ πονηρὸν εἶναί φασιν, οὐχ ὃν ἂν ᾖ δίκαιον καὶ ἀληθές. [2] ὅπερ πεποιήκασι τὸν Χαρίδημον τοῦτον οἱ ῥήτορες πάντα τὸν χρόνον. ὡς καὶ ὑμεῖς ὁμολογήσετε, ἐπειδὰν ἀκούσητέ μου τὰ πεπραγμένα αὐτῷ.

λζ'. Ὅσα μὲν δὴ στρατιώτης ὤν, ἐν σφενδονήτου καὶ ψιλοῦ μέρει τὸ [3] ἀπαρχῆς ἐναντία ἐστράτευται τῇ πόλει, οὐ τίθημι ἐν ἀδικήματος μέρει· οὐδ' ὅτι ληστρικόν ποτε πλοῖον ἔχων, ἐλῄζετο τοὺς ὑμετέρους συμμάχους. ἀλλ' ἐῶ ταῦτα. διὰ τί; ὅτι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, αἱ ἀναγκαῖαι
669 χρεῖαι, τοὺς τοῦ [4] τι πρακτέον ἢ μὴ λογισμοὺς ἀναιροῦσιν ἅπαντας. ὥστ' οὐ πάνυ ταῦτα ἀκριβολογεῖσθαι δεῖ τὸν δικαίως ἐξετάζοντα. ἀλλ' ὅθεν ἀρξάμενος, ξεναγῶν ἤδη, καί τινων ἄρχων στρατιωτῶν, κακῶς ὑμᾶς ἐποίει, ταῦτα ἀκούσατέ μου. οὗτος ἐν μὲν ἁπάντων πρῶτον, μισθωθεὶς ὑπὸ Ἰφικράτους, καὶ πλεῖον ἢ τρία ἔτη μισθοφορήσας παρ' ἐκείνῳ, ἐπειδὴ τὸν μὲν Ἰφικράτην ἀποστράτηγον ἐποιήσατε, Τιμόθεον δ' ἐπ' Ἀμφίπολιν καὶ Χεῤῥόνησον ἐξεπέμψατε στρατηγόν, πρῶτον μὲν τοὺς Ἀμφιπολιτῶν ὁμήρους, οὓς παρ' Ἁρπάλου λαβὼν Ἰφικράτης ἔδωκε φυλάττειν αὐτῷ, ψηφισαμένων ὑμῶν ὡς ὑμᾶς κομίσαι, παρέδωκεν Ἀμφιπολίταις· καὶ τοῦ μὴ λαβεῖν Ἀμφίπολιν, τοῦτ' ἐμπόδιον κατέστη. δεύτερον δέ, μισθουμένου Τιμοθέου πάλιν αὐτὸν καὶ τὸ στράτευμα, τούτῳ μὲν οὐ μισθοῖ, πρὸς δὲ Κότυν πλέων ᾤχετο, ἔχων τὰς ὑμετέρας τριακοντόρους, ὃν ἀκριβῶς ᾔδει τῶν ὄντων ἁπάντων ἀνθρώπων, ἔχθροτατα ὑμῖν διακείμενον, καὶ μετὰ ταῦτά γ', ἐπειδὴ τὸν πρὸς Ἀμφίπολιν πόλεμον πρότερον πολεμεῖν [5] εἵλετο Τιμόθεος τοῦ πρὸς Χεῤῥόνησον, καὶ οὐδὲν εἶχε ποιεῖν ὑμᾶς ἐκεῖ κακόν,

[1] οἱ δ', ὃν ἂν αὐτοῖς [2] ὅπερ καὶ πεποιήκασι [3] ἀπ' ἀρχῆς [4] τί [5] προείλετο

λζ'. Ἀλλ' ὅθεν ἀρξάμενος] Mirum in modum hæc a Wolfio vertuntur, qui tamen alicubi scripsit, quæ sequuntur, sc. Conjunge: ἀλλ' ὅθεν ἀρξάμενος κακῶς ἐποίει ὑμᾶς ξεναγῶν ἤδη etc. Recte. TAYLOR.

Ἐμπόδιον] Sane sicce hanc vocem substantive sumtam instruxit H. Stephanus: quum ubique obvia hoc sit habitu. Lu-

μισθοῖ πάλιν αὐτὸν Ὀλυνθίοις, τοῖς ὑμετέροις ἐχθροῖς, καὶ τοῖς ἔχουσιν Ἀμφίπολιν κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον· καὶ πλέων ἐκεῖσε, ἐκ Καρδίας ἀναχθεὶς, ἵνα τἀναντία τῇ πόλει πολεμῇ, ὑπὸ τῶν [1]ὑμετέρων τριήρων ἑάλω. διὰ τὸν παρόντα δὲ καιρὸν, καὶ τὸ δεῖσθαι ξένων ἐπὶ τὸν πόλεμον, τὸν ἐπ' Ἀμφίπολιν, ἀντὶ τοῦ δίκην δοῦναι, [2]ὅτι οὐκ ἀποδεδώκει τοὺς ὁμήρους, καὶ διότι πρὸς Κότυν ἐχθρὸν ὄνθ' ὑμῖν ηὐτομόλησεν, ἔχων τὰς τριακοντόρους, πίστεις δοὺς καὶ λαβὼν, ἐστράτευσε μεθ' ὑμῶν. ὧν δ' ἐκεῖνον δίκαιον ἦν χάριν ὑμῖν 670
ἔχειν, οὐκ ἀπολωλότα, τοῦτο παθόντ' ἂν δικαίως, ἀντὶ τούτων, ὡς ὀφείλουσα ἡ πόλις αὐτῷ, στεφάνους, καὶ πολιτείαν, καὶ ἃ πάντες ἐπίστασθε, δέδωκε. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τό τε ψήφισμα ἀνάγνωθί μοι τὸ περὶ τῶν ὁμήρων, καὶ τὴν Ἰφικράτους ἐπιστολὴν, καὶ τὴν Τιμοθέου, καὶ μετὰ ταῦτα τὴν μαρτυρίαν ταυτηνί. ὄψεσθε γὰρ οὐ λόγους, οὐδὲ αἰτίας, ἀλλὰ ἀλήθειαν οὖσαν ὧν λέγω. λέγε [3]τὴν ἐπιστολήν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ. [4]ΨΗΦΙΣΜΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

λή. Ὅτι μὲν τοίνυν καὶ τὸ πρῶτον, οὗ [5]πολεμεῖν ὑμῖν ᾤετο, ἐκεῖσε ἐμίσθωσεν αὑτὸν, πολλαχόσε ἄλλοσε μισθῶσαι παρὸν, καὶ μετὰ ταῦτα, ὡς οὐδὲν ἐκεῖ κακὸν εἶχε ποιεῖν ὑμᾶς, ἔπλει δεῦρο πάλιν, οὗ τἀναντία ἔμελλε πράξειν τῇ πόλει, καὶ τοῦ μὴ λαβεῖν Ἀμφίπολιν πάντων οὗτος αἰτιώτατός ἐστιν, ἀκηκόατε ἐκ τῆς ἐπιστολῆς, καὶ τοῦ ψηφίσματος, καὶ τῆς μαρτυρίας. καὶ τὰ μὲν πρῶτα, τοιαῦτ' ἐστὶ τῶν ἔργων τῶν Χαριδήμου. μετὰ ταῦτα [6]δὲ

[1] ἡμετέρων [2] διότι [3] [τὴν ἐπιστολήν] [4] Ψήφισμα. * Ἐπιστολαί. Mar. [5] πολεμήσειν [6] δὲ ταῦτα

cian. de Non Tem. cred. 111. 141. conjungit τί κώλυμα καὶ ἐμπόδιον. Demosth. Aristocr. Revera natura sua esto adjectivum, at quodvis substantivorum, non solum κώλυμα reticetor. D'Orville.

Τοῖς ἔχουσιν Ἀμφίπολιν] Τοῖς δυναστεύουσιν ἐν Ἀμφιπόλει αὐτονομουμένῃ. Utrum Olynthii tum Amphipolim habuerint, ignoro. Brasidas quidem Lacedæmonius eam aliquando occupavit. Wolf.

Ὅτι οὐκ ἀποδεδώκει] In nonnullis Codd. videtur deesse negativum. Unde istud Wolfii: ὅτι οὐκ ἀποδεδώκει, sc. ὑμῖν. Sin ὅτι ἀποδεδώκει, sc. τοῖς Ἀμφιπολίταις. Bar. et Vind. legunt, διότι οὐκ ἀπέδωκε τοὺς ὁμήρους. Taylor.

Ἀντὶ τούτων] Desunt hæc verba in Bar. et Vind. Modo v. 12. lege καὶ ἅπανθ' ὅσα ἐπίστασθε ex tribus optimis exemplaribus Bar. Aug. Vind. Idem.

Ταυτηνί] *Hunc*, i. e. eam quam scribæ monstrat orator. Auger.

λή. Πολεμεῖν] Rectius πολεμήσειν, uti Bar. Reg. a. Aug. Vind. Taylor.

ἀλλὰ θεάσασθε. χρόνου γὰρ διεληλυθότος βραχέος, καὶ τοῦ πολέμου πρὸς Κότυν ὄντος ἤδη, πέμπει πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολὴν, [1]μᾶλλον δ' οὐχὶ πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ πρὸς Κηφισόδοτον· οὕτω σφόδρα ὑπ' αὐτοῦ γε οὐδ' ἂν ἐξαπατηθῆναι τὴν πόλιν ἡγεῖτο, συνειδὼς ἃ πεποίηκεν· ἐν ᾗ Χεῤῥόνησον ὑπέσχετο τῇ πόλει κομιεῖσθαι, πάντα τούτοις τἀναντία διεγνωκὼς ποιεῖν. δεῖ δ' ὑμᾶς τὸ πρᾶγμα οἷον ἦν, τὸ περὶ τὴν ἐπιστολὴν, ἀκοῦσαι, — καὶ γάρ ἐστι βραχύ —, καὶ
671 θεωρῆσαι τὸν τρόπον τἀνθρώπου, ὡς ὑμῖν ἀπ' ἀρχῆς κέχρηται. ἐκεῖνος ὡς ἀπόμισθος γίγνεται παρὰ τοῦ Τιμοθέου, τότε ἀπ' Ἀμφιπόλεως ἀναχωρῶν, διαβὰς εἰς τὴν Ἀσίαν, διὰ τὴν σύλληψιν τὴν Ἀρταβάζῳ συμβᾶσαν τότε ὑπ' Αὐτοφραδάτου, μισθοῖ [2]τὸ στράτευμα καὶ ἑαυτὸν τοῖς Ἀρταβάζου κηδεσταῖς. λαβὼν δὲ πίστεις καὶ δοὺς, ὀλιγωρήσας τῶν ὅρκων, καὶ παραβὰς αὐτοὺς, ἀφυλάκτων ὄντων, ὡς ἂν πρὸς φίλον τῶν ἐν τῇ χώρᾳ, καταλαμβάνει Σκῆψιν, καὶ Κέβρηνα, καὶ Ἴλιον αὐτῶν. ἐγκρατὴς δὲ γενόμενος τούτων τῶν χωρίων, πρᾶγμα ἔπαθε τοιοῦτον, οἷον οὐχ ὅτι στρατηγὸς ἂν ἠγνόησέ τις εἶναι φάσκων, ἀλλ' οὐδ' ὁ τυχὼν ἄνθρωπος. οὐδ' ὁτιοῦν γὰρ χωρίον ἔχων ἐπὶ θαλάττῃ, οὐδ' ὅθεν ἂν σιτοπομπίας εὐπορήσῃ τοῖς στρατιώταις, οὐδ' αὖ σῖτον ἔχων ἐν τοῖς χωρίοις, ὑπέμεινεν ἐν τοῖς τείχεσι, καὶ οὐ διαρπάσας ᾤχετο, ἐπειδή γε ἀδικεῖν ἔγνω. ὡς δὲ συλλέξας δύναμιν παρῆν ὁ Ἀρτάβαζος, ἀφειμένος παρὰ τοῦ Αὐτοφραδάτου, τῷ μὲν ὑπῆρχεν ἐπισιτισμὸς ἐκ τῆς [3]ἄνωθεν Φρυγίας, καὶ Λυδίας, καὶ Παφλαγονίας, οἰκείας οὔσης· τῷ δ' οὐδ' ὁτιοῦν ἄλλο, πλὴν πολιορκία περιειστήκει. αἰσθόμενος δ' οὗ ἦν κακοῦ, καὶ λογισμὸν λαβὼν ὅτι ληφθήσεται, κἂν μηδενὶ τῶν ἄλλων, τῷ γε λιμῷ, οἶδεν, [4]εἴτε

[1] (μᾶλλον - - - - - πεποίηκεν·) [2] τό τε στράτευμα [3] ἄνω [4] εἴτε δή τινος

Διαβὰς] Καὶ διαβὰς Cod. Vindob. Deinde v. 13. pro μισθοῖ, μισθοῦται Ven. Bodl. Lind. Ital. μισθῆται Obsop. Fortasse melius cum Bar. et Aug. μισθοῖ τό τε στράτευμα. Idem.

Σκῆψιν etc.] Vide de his Valesium ad Harpocrat. v. Κέβρηνα. Idem.

Ἄνωθεν] Non ita loqui solent Auctores castigati, sed ἄνω, ut Vind. τῆς ἄνω Φρυγίας. Ita Herodot. Cl. 95. Ἀσσυρίων ἀρχόντων τῆς ἄνω Ἀσίης ἐπ' ἔτεα εἴκοσι καὶ πεντακόσια. Id. 177. Τὰ μὲν νῦν κάτω τῆς Ἀσίης Ἅρπαγος ἀνάστατα ἐποίεε· τὰ δὲ ἄνω αὐτῆς Κῦρος. Idem.

Τῷ δ' ὁτιοῦν ἄλλο] [Ita Editi, et τοῦθ' ὁτιοῦν ἄλλο] Lego τῷ δ' οὐδοτιοῦν ἄλλο. Wolf. Ita MSS. Modo v. ult. εἴτε δὴ τινὸς εἰπόντος, cum Aug. Vind. et Benenato. δὲ Baroc. Taylor.

Αἰσθόμενος οὗ ἦν κακοῦ] De hac formula cf. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. III. cap. IX. p. 340.

τινὸς εἰπόντος, εἶτ' αὐτὸς συνεὶς, ὅτι σωτηρία μόνη γένοιτ' ἂν αὐτῷ, ἥπερ ἅπαντας ἀνθρώπους σώζει. ἔστι δ' αὕτη τίς; ἡ [1]ἡμετέρα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἴτε χρὴ φιλανθρωπίαν λέγειν, εἴθ' ὅ,τι δήποτε. γνοὺς δὲ τοῦτο, πέμπει τὴν ἐπιστολὴν ὑμῖν, ἧς ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι, βουλόμενος διὰ τῆς ὑποσχέσεως τοῦ κομιεῖσθαι Χεῤῥόνησον ὑμῖν, καὶ
διὰ τοῦ, τὸν Κηφισόδοτον δοκεῖν ἐχθρὸν ὄντα τοῦ Κότυος 672
καὶ τοῦ Ἰφικράτους, ταῦτα [2]βουλεύεσθαι, τριήρων εὐπορήσας παρ' [3]ἡμῶν, ἀσφαλῶς ἐκ τῆς Ἀσίας ἀποδρᾶναι.

λθ'. Τί δὴ συμβαίνει παρὰ ταῦτα, ὅθεν ἐξηλέγχθη τὸ πρᾶγμα ἐπαυτοφώρῳ; ὁ Μέμνων καὶ ὁ Μέντωρ, οἱ κηδεσταὶ τοῦ Ἀρταβάζου, ἄνθρωποι νέοι, καὶ κεχρημένοι ἀπροσδοκήτῳ εὐτυχίᾳ, τῇ τοῦ Ἀρταβάζου κηδείᾳ, βουλόμενοι τῆς χώρας ἄρχειν εὐθὺς ἐν εἰρήνῃ, καὶ τιμᾶσθαι, καὶ μὴ πολεμεῖν, μηδὲ κινδυνεύειν, πείθουσιν Ἀρτάβαζον, τοῦ μὲν τιμωρεῖσθαι Χαρίδημον ἀφεῖσθαι, [4]καὶ μὴ πολεμεῖν, ἀποστεῖλαι δ' ὑπόσπονδον· διδάσκοντες, ὡς ὑμεῖς, κἂν ἐκεῖνος μὴ θέλῃ, διαβιβᾶτε, καὶ οὐ δυνήσεται κωλύειν. ὡς δὲ τυγχάνει ταύτης τῆς ἀλόγου καὶ ἀπροσδοκήτου σωτηρίας ὁ Χαρίδημος, διαβὰς εἰς τὴν Χεῤῥόνησον ἐφ' αὑτοῦ, διὰ τὰς σπονδὰς, τοσούτου ἐδέησεν ἐπελθεῖν τῷ Κότυϊ, γεγραφὼς ὅτι οὐχ ὑπομενεῖ Κότυς αὐτὸν ἐπιόντα, ἢ τὴν Χεῤῥόνησον ὅπως κομιεῖσθε ὑμεῖς, συμπρᾶξαι, ὥς τε πάλιν μισθώσας αὑτὸν τῷ Κότυϊ, τὰ ὑπόλοιπα τῶν ὑμετέρων χωρίων, Κριθωτὴν, καὶ Ἐλεοῦντα ἐπολιόρκει. καὶ ὅτι ταῦτα, καὶ ἡνίκα ἔτ' ἦν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἔπεμπε πρὸς ὑμᾶς, τἀναντία ἐγνωκὼς ποιεῖν, ἐφενάκιζεν

[1] ὑμετέρα [2] βούλεσθαι [3] ὑμῶν [4] Desunt καὶ μὴ πολεμεῖν.

Βουλεύεσθαι] Λογίζεσθαι Vindob. Quod pro scholio habeo. Legendum autem, ut præstantes nonnulli Codd. exhibent, βούλεσθαι, Ven. Bar. Bodl. Lind. Obsop. Aug. et Edit. Felician. βούλεσθε Ital. Sensus est: *quia hæc velle videbatur Cephisodotus*: et satis bene vertit Wolfius. TAYLOR. Imo ταὐτὰ βούλεσθαι. AUGER.

Τριήρων εὐπορήσας] Ὑποθετικῶς, ἐὰν εὐπορήσειε. Narrat consilium, non rem gestam. WOLF. Recte Wolfius. Distingue autem: τριήρων εὐπορήσας παρ' ἡμῶν, vel ὑμῶν, ut scribitur in quibusdam. Quod leve est. Nescio interea, quo sensu nonnulli ex optimis habent ἡμῖν, vel ὑμῖν, in tertio casu: Ald. Bar. Reg. a. Aug. Vind. TAYLOR. Lege et distingue: τριήρων εὐπορήσας παρ' ὑμῶν, ἀσφαλῶς etc. MARKLAND.

Παρ' ἡμῶν] Παρ' ὑμῶν. JURIN.

λθ'. Ἀφεῖσθαι] F. ἀφίεσθαι. WOLF.

Καὶ μὴ πολεμεῖν] Recte hæc desunt in optimis Bar. et Vind. Repetuntur enim post vocem similiter exeuntem ab incauto librario ex v. 14. TAYLOR.

Διαβιβᾶτε] Ἀντὶ τοῦ διαβιβάσετε. WOLF.

Τἀναντία] Deest hæc vox in Ven. in Lindenb. et Ital. Quæ cur non abesset, vix video. Nam hujus loci hæc est constructio: Ὅτι ἐφενάκιζεν ὑμᾶς, ταῦτα ἐγνωκὼς ποιεῖν, ἡνίκα ἔτ' ἦν ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἔπεμπε, γνώσεσθε κ. τ. λ. TAYLOR.

ὑμᾶς, ἀπὸ τῆς διαβάσεως γνώσεσθε, ἣν ἐποιήσατο. ἐκ γὰρ Ἀβύδου, τῆς τὸν ἅπαντα χρόνον ὑμῖν ἐχθρᾶς, καὶ ὅθεν ἦσαν οἱ Σηστὸν καταλαβόντες, εἰς Σηστὸν διέβαινεν, ἣν εἶχε Κότυς. καί τοι μὴ νομίζετε μήτ' ἂν τοὺς Ἀβυδηνοὺς αὐτὸν ὑποδέχεσθαι, μήτ' αὖ τοὺς ἐν τῇ Σηστῷ, τῆς ἐπι-
673 στολῆς ὑμῖν ἐκείνης πεμφθείσης, εἰ μὴ συνῄδεσαν φενακίζοντι αὐτῷ τότε, καὶ συνεξηπάτων αὐτοὶ, βουλόμενοι τοῦ μὲν διαβῆναι τὸ στράτευμα ὑμᾶς παρέχειν τὴν ἀσφάλειαν, διαβάντος δ', — ὅπερ συνέβη, δόντος Ἀρταβάζου τὴν ἄδειαν —, αὐτοῖς ὑπάρξαι τὴν χρείαν. ὅτι τοίνυν ταῦθ' οὕτως ἔχει, λέγε τὰς ἐπιστολὰς, ἥν τ' ἔπεμψεν ἐκεῖνος, καὶ τὰς παρὰ τῶν ἀρχόντων τῶν ἐκ Χεῤῥονήσου. γνώσεσθε γὰρ ἐκ τούτων, ὅτι ταῦθ' οὕτως ἔχει. λέγε.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

ἐνθυμεῖσθε [1]ὅθεν διέβη ἐξ Ἀβύδου εἰς Σηστόν. ἆρ' οὖν οἴεσθ' ἂν ὑποδέξασθαι τοὺς Ἀβυδηνοὺς αὐτὸν, ἢ τοὺς Σηστίους, εἰ μὴ συνεξηπάτων, ὅτε τὴν πρὸς ὑμᾶς ἔπεμπεν ἐπιστολήν; λέγε δ' αὐτοῖς τὴν ἐπιστολὴν αὐτήν. καὶ θεωρεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰς ὑπερβολὰς, ὧν αὐτὸς περὶ [2]αὐτοῦ πρὸς ὑμᾶς ἔγραψεν [3]ἐπαινῶν, καὶ τὰ μὲν ὡς πεποίηκε λέγων, τὰ δ' ὑπισχνούμενος ποιήσειν. λέγε.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

καλά γε, — οὐ γάρ; — ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ γεγραμμένα, καὶ χάριτος πολλῆς ἄξια, εἴγ' ἦν ἀληθῆ. νῦν δ' ὅτε

[1] ὅθεν οἳ διέβη [2] αὐτοῦ [3] ἐπαινῶν, [καὶ]

Ὅθεν διέβη] Non sat habent Codd. qui sequuntur: MSS. Ald. Ven. Bar. Reg. a. Aug. et Vind. quorum quidem optima semper fuit fides. In illis servatur, quem Scholæ vocant *Terminum ad quem*, ὅθεν οἳ διέβη. Nempe Abydo Sestum. Nam utrumque necessarium est. IDEM. Plane legendum: ἐνθυμεῖσθε, ὅθεν οἳ διέβη· ἐξ Ἀβύδου εἰς Σηστὸν, ut ad marginem Benenati. JURIN. Adde, post ὅθεν, οἳ — *unde quo*, ex quo loco in quem locum transiit. AUGER.

Καλά γε etc.] Καλά γε (οὐ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι;) τὰ γεγραμμένα. WOLF. Ad quam normam edidimus. Ita p. 244. v.19. εὔνους γε· οὐ γάρ; ἁπλῶς ὑμῖν, κ. τ. λ. Ita π. παραπρεσβ. §. οβ'. ἄξιόν γε· οὐ γὰρ ἦν; Σόλωνος αὐτῷ μεμνῆσθαι. et alibi sæpissime. Ubi voces istæ οὐ γάρ; οὐ γὰρ ἦν; in parenthesi includi concipiuntur. Idem Wolfius neglexit suam interpretationem reformare, in qua pristina lectio continetur. In MSS. Ald. Felician. et Manut. deest οὐ γάρ. TAYLOR.

μὲν τῶν σπονδῶν οὐκ ᾤετο τεύξεσθαι, ταῦτα ἔγραφεν, ἐξαπατῶν ὑμᾶς· ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε, λέγε οἷα ἐποίησε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΕΡΓΩΝ.

οὐκοῦν τοῦ κομιεῖσθαι τὰ ἀπολωλότα χωρία ὑποσχομένου Χαριδήμου, διαβάντος φησὶν ὁ ἄρχων Κριθωτῆς, περὶ τῶν ὑπαρχόντων γεγενῆσθαι μείζους τῶν πρότερον τοὺς κινδύνους. λέγε δ' ἐξ ἑτέρας ἐπιδείξας [1]ἐπιστολῆς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ. 674

ὁρᾶτε ὅτι πανταχόθεν τὸ πρᾶγμα μαρτυρεῖται, ὅτι διαβὰς οὐκ ἐπὶ τὸν Κότυν, ἀλλ' ἐφ' ὑμᾶς μετ' ἐκείνου ἐπορεύετο. ἔτι τοίνυν ταύτην μόνην ἀνάγνωθί μοι τὴν ἐπιστολήν, τὰς δ' ἄλλας ἔα. δῆλον [2]γάρ που ὑμῖν γέγονεν ὡς πεφενάκικεν ὑμᾶς. λέγε.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ἐπίσχες. ἐνθυμεῖσθε, ὅτι γράψας μέν, ὡς ἀποδώσει Χερρόνησον, τὰ λοιπὰ ἀφελέσθαι, μισθώσας αὐτὸν τοῖς ὑμετέροις ἐχθροῖς, ἐπεχείρει· γράψας δέ, ὡς Ἀλεξάνδρου πρεσβευσαμένου πρὸς αὐτόν, οὐχ ὑπεδέξατο, τοῖς λῃσταῖς φαίνεται τοῖς παρ' ἐκείνου ταὐτὰ πράττων. εὔνους γε — οὐ γάρ; — ἁπλῶς ὑμῖν, καὶ οὐδὲν ἂν ἐπιστείλας ψεῦδος, οὐδ' ἐξαπατήσας.

μʹ. Οὐ τοίνυν ἐκ τούτων πω δῆλον ἔσθ', οὕτω σαφῶς

[1] ἐπιστολῆς ἐπιδείξας. [2] γὰρ δήπου

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΕΡΓΩΝ] Pro μαρτυρία ἔργων est in multis codicibus ἐπιστολή, quod malim. Nempe Epistola Præfecti Crithotæ. Hæc Epistola, ut aliæ, aliorum scilicet urbium Præfectorum, testantur id quod arguit orator fecisse Charidemum. Auger.

Τοῦ κομιεῖσθαι] Scribendum opinor τό. Markland.

Κριθωτῆς] Nomen urbis in Chersoneso. Auger.

Ἐπιδείξας] Demonstrata judicibus epistola, ne adulterinam putent. F. ἐπιλέξας, *delecto quodam loco.* Wolf. Idem alibi: "Fortasse jussit scribam fidei faciendæ ergo literas ostendere. Sed dubito de lectione. F. ἐκλέξας." Hæc quam sint otiosa vides. Taylor.

Δῆλον γὰρ κ. τ. λ.] Melius certe δῆλον γὰρ δήπου, ut habent nonnulli, et sine ὑμῖν. Idem.

Ἀλεξάνδρου] Τοῦ Φεραίου forte. Wolf.

Ὑπεδέξατο] Sub. τοὺς πρέσβεις, μᾶλλον δ' ἴσως τοὺς λῃστὰς τοὺς παρ' ἐκείνου. Idem. Proba est prior Wolfii sententia: eamque in Interpretatione secutus est. Verum ne prætereatur, meliores Codd. Ven. Bar. Aug. Ital. Vind. hic legere προσεδέξατο. Quod sane præstat. Taylor.

Εὔνους γε· οὐ γάρ;] Ironica Interrogatio. Wolf.

μʹ. Οὐ τοίνυν] Solenne est his Scriptoribus hanc sententiam ita efferre: Οὐ τοίνυν ἐκ τούτων μόνων δῆλον ἔσθ' κ. τ. λ. Modo, v. 1. p. 245. addidi ὡς ante οὐδὲν ex fide optimorum exemplarium. Taylor.

δῆλον ὄν, ὡς οὐδὲν πιστὸν ἔσθ' ὧν ἐκεῖνός φησι καὶ προσποιεῖται τῇ πόλει [1]προσέχειν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα συμβάντων ἔσται φανερώτερον. τὸν μὲν γὰρ Κότυν, εὖ ποιῶν, ὄντα γ' ἐχθρὸν ὑμῖν καὶ πονηρόν, ἀποκτίννυσιν ὁ Πύθων, ὁ δὲ Κερσοβλέπτης, ὁ νυνὶ βασιλεύων, μειρακύλλιον ἦν, καὶ πάντες οἱ τοῦ Κότυος παῖδες, τῶν δὲ πραγμάτων κύριος, διὰ τὴν παρουσίαν, καὶ τὸ δύναμιν ἔχειν, ὁ Χαρίδημος ἐγεγόνει, ἧκε δὲ Κηφισόδοτος στρατηγῶν, πρὸς ὃν αὐτὸς ἔπεμψε τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην, καὶ αἱ τριήρεις, αἳ, ὅτε ἦν ἄδηλα τὰ τῆς σωτηρίας αὐτῷ, καὶ μὴ συγχωροῦντος Ἀρταβάζου, σώζειν ἔμελλον αὐτόν. τί δὴ προσῆκον ἦν, 675 ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν ὡς ἀληθῶς ἁπλοῦν καὶ φίλον ποιῆσαι, παρόντος μὲν στρατηγοῦ, οὐχ [2]ὃν ἐκεῖνος ἔφησεν αὐτῷ φθονεῖν οὐδενός, ἀλλ' ὃν αὐτὸς ἑαυτοῦ φίλον προείλετο τῶν παρ' ὑμῖν, καὶ πρὸς ὃν τὴν ἐπιστολὴν ἐπεπόμφει, τετελευτηκότος [3]δὲ Κότυος, κύριον δ' ὄντα τῶν πραγμάτων; οὐκ ἀποδοῦναι μὲν τὴν χώραν εὐθέως ὑμῖν, κοινῇ δὲ μεθ' ὑμῶν καθιστάναι τὸν βασιλέα τῆς Θρᾴκης, δηλῶσαι δ' ὡς εἶχεν εὐνοϊκῶς ὑμῖν, καιροῦ τοιούτου λαβόμενον; ἔγωγ' ἂν φαίην. ἆρ' οὖν ἐποίησέ τι τούτων; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. ἀλλὰ τὸν μὲν ἄλλον ἅπαντα χρόνον μῆνας ἑπτὰ διήγαγεν ἡμᾶς πολεμῶν, ἐκ προφανοῦς ἐχθρὸς ὤν, καὶ οὐδὲ λόγον φιλάνθρωπον διδούς. καὶ καταρχὰς μὲν ἡμῶν δέκα ναυσὶ μόναις εἰς Πέρινθον [4]ὁρμησαμένων, ἀκηκοότων ὅτι πλησίον ἐστὶν ἐκεῖνος, ὅπως συμμίξαιμεν αὐτῷ, καὶ περὶ τούτων εἰς λόγους ἔλθοιμεν, ἀριστοποιουμένους φυλάξας τοὺς στρατιώτας, ἐπεχείρησε μὲν ἡμῶν τὰ σκάφη λαβεῖν· πολλοὺς

[1] προσέχειν; [2] ὧν ἐ. ἔφησεν ἂν αὐτῷ [3] δὲ τοῦ Κότυος [4] ὁρμισαμένων

Δῆλον ὂν] F. δήλων. Modo, v. 2. προσέχειν; interrogative, nisi desit vel subintelligatur μόνον vel μόνων, propter istud ἀλλὰ καί. Markland.

Καὶ προσποιεῖται] Ita Editt. Felic. Manut. et Paris. ἢ προσποιεῖται Bar. marg. Benenat. et Vindob. Vulgo deerat. Taylor.

Καὶ μὴ συγχωροῦντος Ἀρταβάζου] Ἕως οὐ συνεχώρει Ἀρτάβαζος διαβαίνειν αὐτόν. Queat et ὑποθετικῶς exponi, κἂν μὴ συγχωροίη, *tametsi non permitteret, etiam invito Artabazo.* Wolf.

Οὐδενὸς] Sub. ἕνεκα, *nullius rei causa.* Auger.

Ὁρμησαμένων] Usitatius est et rectius ὁρμισαμένων, quod habent Felic. Manut. Lind. Aug. marg. Paris. Taylor. "Ap. Demosth. in Aristocr. male εἰς Πέρινθον ὁρμησαμένων pro ὁρμισαμένων." D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. I. cap. XI. p. 119. cf.

δ' ἀπέκτεινε τῶν [1] αὐτῶν, κατέῤῥαξε δ' εἰς τὴν θάλατταν
ἅπαντας, ἱππέας ἔχων καὶ ψιλούς τινας.

μά. Μετὰ ταῦτα δὲ πλευσάντων ἡμῶν οὐκ ἐπὶ τῆς
Θρᾴκης τόπον οὐδένα, οὐδὲ χωρίον, — [2] οὐδὲ γὰρ [3] τοῦτ' ἂν
εἴποι τις, νὴ Δία, ἀμυνόμενος γὰρ ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν
ἐποίει τι κακὸν —, οὐκ ἔστι τοῦτο, οὐ γὰρ ἤλθομεν οὐδα-
μῆ τῆς Θρᾴκης, ἀλλ' ἐπ' Ἀλωπεκόννησον, [4] ἣ Χεῤῥονήσου
μέν ἐστι, καὶ ἦν [5] ἡμετέρα, ἀκρωτήριον [6] δ' ἀνέχον πρὸς τὴν
Ἴμβρον ἀπωτάτω τῆς Θρᾴκης· λῃστῶν δ' ἦν μεστὴ καὶ
καταποντιστῶν. ἐνταῦθα ἐλθόντων ἡμῶν καὶ πολιορκούν- 676
των [7] τούτους, πορευθεὶς διὰ Χεῤῥονήσου πάσης τῆς ὑμετέ-
ρας, ἡμῖν μὲν προσέβαλλεν, ἐβοήθει δὲ τοῖς λῃσταῖς, καὶ
καταποντισταῖς. καὶ πρότερον προσκαθήμενος τὸν ὑμέτε-
ρον στρατηγὸν ἔπεισε, καὶ ἠνάγκασε, μὴ τὰ βέλτισθ'
ὑπὲρ ὑμῶν πράττειν, ἢ αὐτὸς ὑπὸ τούτου ἐπείσθη, ὧν ὡ-
μολογήκει καὶ ὑπέσχετό τι [8] πράξειν. καὶ γράφει δὴ τὰς
συνθήκας πρὸς Κηφισόδοτον, ἐφ' αἷς ὑμεῖς οὕτως ἠγανα-
κτήσατε, καὶ χαλεπῶς ἠνέγκατε, ὥστε ἀπεχειροτονήσατε
μὲν τὸν στρατηγὸν, πέντε ταλάντοις [9] δ' ἐζημιώσατε, τρεῖς
δὲ μόνοι ψῆφοι διηνέγκαντο, μὴ θανάτου τιμῆσαι. καί τοι
πηλίκην τινὰ χρὴ νομίζειν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταύτην τὴν
ἀλογίαν, ὅταν τις ἴδῃ διὰ τὰς αὐτὰς πράξεις, τὸν μὲν, ὡς
ἀδικοῦντα, κολασθέντα πικρῶς οὕτω, τὸν δ', ὡς εὐεργέτην,
ἔτι καὶ νῦν τιμώμενον; ὅτι τοίνυν ταῦτα ἀληθῆ λέγω, τῶν
μὲν τῷ στρατηγῷ συμβάντων δήπου μάρτυρες ὑμεῖς ἐστέ

[1] ναυτῶν [2] (οὐδὲ ---- Θρᾴκης·) [3] τοῦτό γ' ἂν [4] (ἣ ---- καταποντιστῶν) [5] ὑμετέρα [6] δ' * ἐστὶν ἀνέχον [7] τούτους, λαθὼν πορευθεὶς [8] πρᾶξαι, καὶ γράφει δ. τ. σ. ταύτας πρὸς [9] * ζημιώσαντες, τ. δὲ μόναι ψ. διήνεγκαν τὸ μὴ

Τῶν αὐτῶν] Lege τῶν ναυτῶν, *nautarum*. Markland.

Κατέῤῥαξε δ' εἰς τὴν θάλασσαν, ἅπαντας ἱππέας ἔχων καὶ ψιλούς τινας] Hoc loco et active et passive accipi potest verbum κατέῤῥαξε, prout distinxeris, vel ante ἅπαντας accusativum, vel post eum. Sic ἅπαντας accusativum, vel post eum. Sic *erumpo agmen*. Livius: "Occursantes per obliqua montani, erupto medio agmine viam insedere." Hinc καταῤῥάκτης, *locus abruptus, et præceps in flumine*, unde aqua ruit potius quam fluit, ut cataractes Nili apud Strabonem lib. ult. *Ex edit.* Hervag.

Κατέῤῥαξε] Lege κατήῤῥαξε, uti invenitur in Reg. a. et propemodum in Bar. κατήραξε. Taylor.

Ἢ αὐτὸς] Ἢ cohæret cum πρότερον quod est in capite phraseos, *prius quam*. Auger.

Συνθήκας] Addunt ταύτας τὰς Bodl. Felician. Manut. Lind. Aug. Ital. Vind. Obsop. haud dubie perfectius et emendatius, ut scribit idem Obsopœus. Taylor.

Μόνοι ψῆφοι] De hac masculina terminatione in voce μόνοι, vide D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. III. cap. X. p. 352.

Διηνέγκαντο] Fortasse melius, cum Ven. Bar. Lind. Aug. Ital. διήνεγκαν τὸ μὴ θανάτου τιμῆσαι. Taylor.

μοι· καὶ γὰρ ἐκρίνεθ' ὑμεῖς, καὶ ἀπεχειροτονεῖτε, καὶ
ὠργίζεσθε, καὶ ταῦτα πάντα συνίσθ' ὑμεῖς· τῶν δ' ἐν Πε-
ρίνθῳ, καὶ τῶν ἐν Ἀλωπεκοννήσῳ κάλει μοι τοὺς τριηράρ-
χους μάρτυρας.

ΤΡΙΗΡΑΡΧΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

μβ'. Μετὰ ταῦτα τοίνυν ἐπειδὴ Κηφισόδοτος μὲν ἀπηλ-
λάγη τοῦ στρατηγεῖν, ὑμῖν δ' οὐκ ἐδόκουν καλῶς ἔχειν
οὐδὲ δικαίως αἱ πρὸς ἐκεῖνον γραφεῖσαι συνθῆκαι, τὸν μὲν
Μιλτοκύθην, τὸν διὰ παντὸς εὔνουν ὑμῖν τοῦ χρόνου, προ-
δοθέντα λαβὼν ὑπὸ τοῦ Σμικυθίωνος ὁ χρηστὸς οὗτος Χα-
677 ρίδημος, οὐκ ὄντος νομίμου τοῖς Θρᾳξὶν ἀλλήλους ἀπο-
κτιννύναι, γνοὺς ὅτι σωθήσεται, πρὸς Κερσοβλέπτην ἂν
[1] ἀχθῇ, παραδίδωσι Καρδιανοῖς, τοῖς ὑμετέροις ἐχθροῖς·
κἀκεῖνοι λαβόντες αὐτὸν καὶ τὸν υἱὸν, καὶ ἀναγαγόντες
εἰς τὸ πέλαγος ἐν πλοίῳ, τὸν μὲν υἱὸν ἀπέσφαξαν, ἐκεῖ-
νον δ' ἐπιδόντα τὸν υἱὸν ἀποσφαττόμενον κατεπόντισαν.
τῶν δὲ Θρᾳκῶν ἁπάντων χαλεπῶς ἐνεγκόντων ἐπὶ τούτοις,
καὶ συστραφέντων τοῦ τε Βηρισάδου, καὶ τοῦ Ἀμαδόκου,
ἰδὼν τὸν καιρὸν τοῦτον Ἀθηνόδωρος, συμμαχίαν ποιησά-
μενος πρὸς τούτους, οἷός τ' ἦν πολεμεῖν. ἐν φόβῳ δὲ κατα-
στάντος τοῦ Κερσοβλέπτου, γράφει ὁ Ἀθηνόδωρος συνθήκας,
καθ' ἃς ἀναγκάζει τὸν Κερσοβλέπτην ὀμόσαι, πρός τε
ὑμᾶς [2] καὶ τοὺς βασιλέας, εἶναι μὲν τὴν ἀρχὴν κοινὴν τῆς
Θρᾴκης, εἰς τρεῖς διῃρημένην, πάντας δ' ὑμῖν ἀποδοῦναι
τὴν χώραν. ὡς δ' ἐν ἀρχαιρεσίαις ὑμεῖς Χαβρίαν ἐπὶ τὸν
πόλεμον τοῦτον κατεστήσατε, καὶ τῷ μὲν Ἀθηνοδώρῳ
συνέβη διαφεῖναι τὴν δύναμιν, χρήματα οὐκ ἔχοντι παρ'
ὑμῶν, οὐδ' ἀφορμὴν οὐδεμίαν τῷ πολέμῳ, τῷ Χαβρίᾳ δὲ
μίαν ναῦν ἔχοντι μόνην ἐκπλεῖν, τί ποιεῖ πάλιν οὗτος ὁ
Χαρίδημος; ἃς μὲν ὤμοσε πρὸς τὸν Ἀθηνόδωρον συνθήκας,
ἔξαρνος γίγνεται, καὶ τὸν Κερσοβλέπτην ἀρνεῖσθαι πεί-
θει· γράφει δ' ἑτέρας πρὸς [3] τὸν Χαβρίαν, ἔτι τῶν πρὸς

[1] ἀναχθῇ [2] καὶ πρὸς τοὺς [3] Deest articulus.

μβ'. Κατεπόντισαν] Plenius Plutarch. de Nobilit. §. 11. καταποντίζειν εἰς θάλατταν. V. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. I. cap. V. p. 64.

Κηφισόδοτον δεινοτέρας. οὐκ ἔχων δ' ἐκεῖνος, οἶμαι, δύναμιν, στέργειν ἠναγκάζετο τούτοις.

μγ'. Ἀκούσαντες δ' ὑμεῖς [1]ταῦτ' ἐν τῷ δήμῳ, λόγων ῥηθέντων πολλῶν, καὶ τῶν συνθηκῶν παραναγνωσθεισῶν, οὔτε τὴν Χαβρίου δόξαν αἰσχυνθέντες, οὔτε τῶν συναγορευόντων οὐδένα, ἀπεχειροτονήσατε καὶ ταύτας πάλιν τὰς 678 συνθήκας, καὶ [2]ἐψηφίσασθε ψήφισμα, Γλαύκωνος εἰπόντος, ἑλέσθαι πρέσβεις δέκα ἄνδρας ἐξ ὑμῶν αὐτῶν· τούτους δ', [3]ἂν ἐμμένῃ ταῖς πρὸς Ἀθηνόδωρον συνθήκαις ὁ Κερσοβλέπτης, ὁρκίσαι πάλιν αὐτὸν, εἰ δὲ μὴ, παρὰ μὲν τοῖν δυοῖν βασιλέοιν ἀπολαβεῖν τοὺς ὅρκους, πρὸς δὲ ἐκεῖνον ὅπως πολεμήσετε βουλεύσασθαι. ἐκπεπλευκότων δὲ τῶν πρέσβεων, συμβαίνει τοῖς χρόνοις εἰς τοῦθ' ὑπηγμένα τὰ [4]πράγματα, ἤδη τρυφώντων τούτων, καὶ οὐδὲν ἁπλοῦν, οὐδὲ δίκαιον ὑμῖν ἐθελόντων πρᾶξαι, [5]ὥς τε βοηθοῦμεν εἰς Εὔβοιαν, καὶ Χάρης ἧκεν ἔχων τοὺς ξένους, καὶ στρατηγὸς ὑφ' ὑμῶν αὐτοκράτωρ εἰς Χεῤῥόνησον ἐξέπλει. οὕτω γράφει [6]πάλιν συνθήκας πρὸς τὸν Χάρητα, παραγενομένου Ἀθηνοδώρου καὶ τῶν βασιλέων, ταύτας, αἵπερ εἰσὶν ἄρισται καὶ δικαιόταται, καὶ ἔργῳ ἑαυτὸν ἐξήλεγξεν, ὅτι καιροφυλακεῖ τὴν πόλιν ἡμῶν, καὶ οὐδὲν ἁπλοῦν ἔγνωκε ποιεῖν, οὐδ' ἴσον. εἶθ' ὃν ὁρᾶτε ἐκ [7]προσαγωγῆς ὄνθ' ὑμῖν φίλον, καὶ ὅπως ἂν ὑμᾶς δύνασθαι νομίσῃ, οὕτω πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας ἔχοντα, τοῦτον οἴεσθε δεῖν ἰσχυρόν ποτ' ἐᾶσαι γενέσθαι, καὶ ταῦτα δι' ὑμῶν; οὐκ ἄρ' ὀρθῶς ἐγνώκατε. ἵνα τοίνυν εἰδῆτε, ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὴν ἐπιστολὴν,

[1] ταῦτ', ἐν τῷ δήμῳ λόγων [2] ἐψηφίσασθε, ψήφισμα Γλαύκωνος εἰπόντος, [3] ἂν μὲν ἐμμένῃ [4] πράγματα ἤδη, τριβόντων [5] ὥστ' ἐβοηθοῦμεν [6] πάλιν γράφει [7] προαγωγῆς

μγ'. Τριβόντων] Sub. τοὺς χρόνους, καὶ ἀναβαλλομένων τὰ πράγματα. Sed quid si τρυφώντων, παρὰ τὸ τρυφάω, *cum fastidirent, delicias facerent, et fastum præ se ferrent.* Wolf. Cave auscultes. Tametsi enim exemplar Wolfianum sequar, laudo tamen lectionem priorem Editorum omnium et MStorum, quam ille immerito inculpat. τριβόντων, *moras nectentibus.* Quo quid planius. Taylor.

Ὥστε βοηθοῦμεν] F. ὅτε ἐβοηθοῦμεν Bodl. Dubito. At ἐβοηθοῦμεν interea retinerem fide Manutiana. Idem. Scribendum forte ὥστ' ἐβοηθοῦμεν — ut ἧκεν, et ἐξέπλει. Markland.

Ἔχων] Ita Editi omnes sine litura. In Wolfianis exemplaribus, operarum, credo, incuria, omittitur. MSS. interea quamplurimi, Bar. Vindob. Aug. et marg. Benenati ἄγων. Quorum auctoritate me duci facile patior. Taylor.

Εἶθ' ὃν ὁρᾶτε ἐκ προσαγωγῆς ὑμῖν φίλον, καὶ ὅπως ἂν, etc.] *Itane vero quem videtis vobis amicum sensim fieri, et prout increscere opes vestras arbitratur, ita vos benevolentia complectentem*, et reliqua. ἐκ προσαγωγῆς ergo aliquid fieri dicitur, cum accessione fit sensim crescente. *Ex edit.*

ἢ μετὰ τὰς πρώτας συνθήκας ἦλθεν, εἶτα τὴν παρὰ Βηρισάδου. μάλιστα γὰρ οὕτω γνώσεσθε διδασκόμενοι.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

λέγε καὶ τὴν ἐπιστολὴν, τὴν παρὰ τοῦ Βηρισάδου.

679

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

μδ'. Ἡ μὲν τοίνυν συμμαχία τοῖν δυοῖν βασιλέοιν, τοῦτον τὸν τρόπον μετὰ τὴν παράκρουσιν τὴν διὰ τῶν πρὸς Κηφισόδοτον συνθηκῶν, συνεστάθη, ἤδη Μιλτοκύθου μὲν ἀνῃρημένου, Χαριδήμου δ' ἔργῳ φανεροῦ γεγενημένου, ὅτι τῆς πόλεως ἐχθρός ἐστιν. ὃς γὰρ, ὃν ᾔδει διὰ παντὸς τοῦ χρόνου πάντων τῶν Θρᾳκῶν εὐνούστατον ὄνθ' ὑμῖν, τοῦτον ὑποχείριον [1]ἠξίωσε λαβὼν τοῖς ὑμετέροις ἐχθροῖς Καρδιανοῖς ἐγχειρίσαι, πῶς οὐ μεγάλης ἔχθρας δεῖγμα πρὸς ὑμᾶς ἐξέφερεν; ἃς [2]δὴ δεδιὼς τὸν πρὸς τοὺς Θρᾷκας [3]πόλεμον, καὶ πρὸς Ἀθηνόδωρον, ἐποιήσατο [4]συνθήκας, καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Κερσοβλέπτης, λέγε.

ΣΥΝΘΗΚΑΙ.

ὁ ταῦτα τοίνυν γράψας καὶ συνθέμενος, καὶ τὸν ὅρκον, ὃν ὑμεῖς ἠκούσατε, ὀμόσας, ἐπειδὴ τὴν μὲν Ἀθηνοδώρου δύναμιν διαφειμένην εἶδε, μιᾷ δὲ μόνῃ τριήρει Χαβρίαν ἥκοντα, οὔτε τὸν Ἰφιάδου παρέδωκεν υἱὸν ὑμῖν, οὔτε ἄλλο οὐδὲν ὧν ὤμοσεν ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν γεγραμμένων ἐν ταῖς συνθήκαις ἔξαρνος γίγνεται, καὶ γράφει [5]ταύτας τὰς συνθήκας. λάβε μοι καὶ λέγε ταυτασί.

ΣΥΝΘΗΚΑΙ.

ἐνθυμεῖσθε ὅτι καὶ τέλη καὶ δεκάτας ἠξίου λαμβάνειν, καὶ

[1] ἠξίωσεν ὑποχείριον [2] δὲ, τὸν πόλεμον δεδιὼς [3] Deest πόλεμον. [4] συνθήκας μετὰ [5] ταυτασὶ

Hervag.

μδ'. Ἐγχειρίσαι] Ex Editis plurimi ἐγχειρῆσαι. Nos sequimur Ven. Bar. Bodl. Aug. Vindob. et Lambinum. ἐγχειρίσθαι malunt alii. Taylor. "Male Benenati Editio in Demosth. Aristocr. ἐγχειρῆσαι." D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. VI. cap. II. p. 520. cf.

πάλιν ὡς [1] αὐτοῦ τῆς χώρας οὔσης τοὺς λόγους ἐποιεῖτο, τοὺς δεκατηλόγους ἀξιῶν τοὺς αὐτοῦ τῶν τελῶν κυρίους εἶναι, καὶ τὸν ὅμηρον τὸν υἱὸν [2] τοῦ Ἰφιάδου, ὃν ὑπὲρ Σηστοῦ ἔχων ὤμοσε πρὸς τὸν Ἀθηνόδωρον παραδώσειν, οὐδ' ὑπισχνεῖται παραδώσειν ἔτι. λάβε μοι τὸ ψήφισμα, ὃ 680 πρὸς ταῦθ' ὑμεῖς ἐψηφίσασθε. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ἐλθόντων τοίνυν μετὰ ταῦτα τῶν πρέσβεων εἰς Θρᾴκην, ὁ μὲν Κερσοβλέπτης [3] ἡμῖν ἐπιστέλλει ταυτὶ, καὶ οὐδ' ὁτιοῦν ὡμολόγει δίκαιον· οἱ δ' ἕτεροι ταυτί. λέγε αὐτοῖς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

λέγε δὴ τὴν παρὰ τῶν βασιλέων [4] ἐπιστολὴν, καὶ σκοπεῖτε εἰ ἄρα ὑμῖν δοκοῦσι μηδὲν ἐγκαλεῖν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

μέ. Ἆρά γε ὁρᾶτε καὶ συνίετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν πονηρίαν καὶ τὴν ἀπιστίαν, ὡς ἄνω καὶ [5] κάτω τὸ πρῶτον ἠδίκει Κηφισόδοτον, καὶ πάλιν φοβηθεὶς Ἀθηνόδωρον ἐπαύσατο, καὶ αὖθις ἠδίκει Χαβρίαν, πάλιν ὡμολόγει Χάρητι· πάντ' ἄνω καὶ κάτω πεποίηκε, καὶ οὐδὲν ἁπλῶς οὐδὲ δικαίως ἔπραξε. μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὅσον μὲν χρόνον ἡ ὑμετέρα δύναμις παρῆν ἐν Ἑλλησπόντῳ, κολακεύων καὶ φενακίζων ὑμᾶς διαγέγονεν· [6] ἐπεὶ δὲ εἶδε τάχιστα τὸν Ἑλλήσποντον ἔρημον δυνάμεως, εὐθὺς ἐνεχείρει [7] καταλύειν καὶ ἀπαλλάξαι τοὺς δύο τῆς ἀρχῆς, [8] καὶ πᾶσαν ὑφ' ἑαυ-

[1] αὐτοῦ [2] τὸν [3] ὑμῖν [4] [ἐπιστολήν.]
[5] κάτω· τ. π. ἠ. Κηφισόδοτον. πάλιν, φ. Ἀ. ἐπαύσατο. αὖθις ἠ. Χαβρίαν. πάλιν ὡ. Χάρητι.
[6] ἐπειδὴ δὲ τάχιστα εἶδε [7] καταλύσας καὶ ἀπαλλάξας [8] Deest καί.

Ὑπὲρ Σηστοῦ] *Nomine civitatis Sesti.* AUGER.

Σκοπεῖτε, εἰ ἄρα ὑμῖν δοκοῦσι μηδὲν ἐγκαλεῖν] Wolfius: *considerate, an nihil de vobis conqueri videantur.* Perperam. Recitantur enim hæ literæ in eum finem, ut Charidemi perfidia comprobetur. De Charidemo itaque conqueruntur Reges, non de Atheniensibus. Vertendum ergo: *considerate, an vobis videantur nihil de eo conqueri.* JURIN.

Ἄνω καὶ κάτω] Hæ tres voces mihi videntur eliminandæ. AUGER.

Ἔπραξε] Lege: Ἆρά γε ὁρᾶτε — ὡς — ἔπραξε; cum interrogatione, ut §. ή. fin. ἆρά γε μικρὸν etc. et §. λ'. post med. ἆρά γε ὁρᾶτε etc. MARKLAND.

μέ. Ἐπεὶ δὲ εἶδε] Lege cum præstantissimis Bar. et Vindob. ἐπειδὴ δὲ τάχιστα ἔρημον τὸν Ἑλλήσποντον εἶδε δυνάμεως. Deinde v. pen. εὐθὺς ἐνεχείρει καταλύσας καὶ ἀπαλλάξας τοὺς δύο τῆς ἀρχῆς, πᾶσαν ὑ. ἑ. ποιήσασθαι τὴν ἀρχήν. Ita Bar. Cant. Aug. Vindob. et marg. Benenati. TAYLOR.

τῷ ποιήσασθαι τὴν ἀρχὴν, ἔργῳ πεῖραν ἔχων, ὅτι τῶν πρὸς ὑμᾶς οὐδὲν μὴ δυνηθῇ πρότερον λῦσαι, πρὶν ἂν ἐκβάλῃ τούτους. ἵνα δ' ὡς ῥᾷστα τοῦτο περάνειε, ψήφισμα τοιοῦτόν τι παρ' ὑμῶν εὕρετο, ἐξ οὗ κυρωθέντος ἂν, εἰ μὴ δι' ἡμᾶς καὶ ταύτην τὴν γραφὴν, ἠδίκηντο μὲν φανερῶς οἱ δύο τῶν βασιλέων, ἡσυχίαν δ' ἂν ἦγον οἱ στρατηγοῦντες
681 αὐτοῖς, ὁ Βιάνωρ, ὁ Σίμων, ὁ Ἀθηνόδωρος, φοβούμενοι τὴν διὰ τοῦ ψηφίσματος συκοφαντίαν, ὁ δὲ, ταύτης τῆς ἐξουσίας ἀπολαύσας, καὶ πᾶσαν ὑφ' ἑαυτῷ λαβὼν τὴν ἀρχὴν, ἰσχυρὸς ἂν ἐχθρὸς ὑπῆρχεν ὑμῖν. [1] ἔχει δ' ὁρμητήριον παρὰ πάντα τὸν χρόνον αὐτῷ τετηρημένον, τὴν Καρδιανῶν πόλιν, ἣν ἐν ἁπάσαις μὲν ταῖς συνθήκαις ἐξαίρετον αὐτῷ γέγραφε, τὸ τελευταῖον δὲ καὶ φανερῶς [2] αὐτὴν ἀφείλετο παρ' ὑμῶν. καί τοι τοῖς ἀπηλλαγμένοις μὲν τοῦ περὶ ἡμῶν τι φρονεῖν ἄδικον, μετὰ πάσης δ' ἀληθείας ἁπλῶς εὐνοεῖν [3] ὑμῖν προῃρημένοις, τί [4] προσῆκον αὐτοῖς ὁρμητήριον καταλιπεῖν χρήσιμον τοῦ πρὸς ἡμᾶς πολέμου; ἴστε γὰρ δήπου τοῦτο, οἱ μὲν ἀφιγμένοι, σαφῶς, οἱ δ' ἄλλοι, τούτων ἀκούοντες, ὅτι τῆς Καρδιανῶν πόλεως ἐχούσης ὡς ἔχει, εἰ γενήσεται τὰ πρὸς τοὺς Θρᾷκας εὐτρεπῆ τῷ Κερσοβλέπτῃ, παρ' ἡμέραν ἔξεστιν αὐτῷ βαδίζειν ἐπὶ Χερρόνησον ἀσφαλῶς. ὥσπερ γὰρ Χαλκὶς τῷ τόπῳ τῆς Εὐβοίας πρὸ τῆς Βοιωτίας κεῖται, οὕτω Χερρονήσου κεῖται πρὸ τῆς Θρᾴκης ἡ Καρδιανῶν πόλις. ἣν ὃν ἔχει τόπον, ὅς τις οἶδεν ὑμῶν, οὐδ' ἐκεῖν' ἀγνοεῖ, τίνος εἵνεκα καιροῦ περιποιεῖται, καὶ διεσπούδασται, μὴ λαβεῖν ὑμᾶς. ὃν ὑμεῖς οὐ συμπαρασκευάσαι καθ' ὑμῶν αὐτῶν ὀφείλετε, ἀλλὰ [5] κωλῦσαι καθ' ὅσον δυνατὸν, καὶ σκοπεῖν ὅπως μὴ γενήσεται· ἐπεὶ ὅτι

[1] εἶχε [2] [αὐτὴν] [3] ἡμῖν [4] προσῆκεν αὐτοῖς [5] κωλύσαι

Τῆς Καρδιανῶν πόλεως ἐχούσης ὡς ἔχει] Wolfius: *cum ita sit in nos animata Cardianorum civitas, ut est.* Fallitur: nec enim agitur de animo aut studio Cardianorum, sed de urbis ipsius situ, *noto,* inquit, *vobis, qui illic fuistis, cæteris a vobis edoctis.* Et paulo post, qui enim Chalcidis in Eubœa situs est versus Bœotiam, idem in Chersoneso Cardianæ urbis situs est versus Thraciam. Vertendum itaque: *cum eum situm obtineat Cardianorum urbs, quem reipsa obtinet.* JURIN.

Ἣν etc.] Ἣν τίνος ἕνεκα καιροῦ περιποιεῖται. WOLF. De syntaxi nimirum sollicitus, et veritus, ne dubitaremus, quo referre oporteret accusativum istum. Et credo, eum perperam retulisse: nam verba hæc, ἣν, ὃν ἔχει τόπον, ὅστις οἶδεν ὑμῶν, eadem constructione scribi video, qua illud Lysiæ, p. 811. 5. ὑμᾶς εἰσόμενοι, ἥντινα γνώμην περὶ τῶν ἀδικούντων ἕξετε. Vid. Lysiæ Ind. Attic. v. ACCUSATIVUS. TAYLOR.

Ὃν ὑμεῖς] Ὃν καιρόν. WOLF.

γε οὐδ' ἂν ὁντινοῦν καιρὸν [1] παρίῃ, δεδήλωκε. Φιλίππου
γὰρ εἰς Μαρώνειαν ἐλθόντος, ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν Ἀπολ-
λωνίδην, πίστεις δοὺς ἐκείνῳ, καὶ Παμμένει. καὶ εἰ μὴ
κρατῶν τῆς χώρας Ἀμάδοκος ἀπεῖπε Φιλίππῳ μὴ ἐπι-
βαίνειν, οὐδὲν ἂν ἦν ἐν μέσῳ πολεμεῖν ὑμᾶς πρὸς Καρ- 682
διανοὺς ἤδη, καὶ πρὸς Κερσοβλέπτην. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ
λέγω, λάβε μοι τὴν Χάρητος ἐπιστολήν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

μς'. Ταῦτα μέν τοι δεῖ σκοπουμένους, ἀπιστεῖν καὶ
μὴ τετυφῶσθαι, μηδ' ὡς εὐεργέτῃ προσέχειν τὸν νοῦν. οὐ
γὰρ ὧν ἀναγκαζόμενος φίλος εἶναί φησι, φενακίζων ὑμᾶς,
χάριν ἐστὶ δίκαιον ὀφείλειν Κερσοβλέπτῃ, οὐδ' ὧν μικρὰ
ἀναλίσκων ἰδίᾳ καὶ τοῖς στρατηγοῖς καὶ τοῖς ῥήτορσι Χα-
ρίδημος διαπράττεται πρὸς ὑμᾶς, ἐπαίνους αὐτοῦ γρά-
φεσθαι· ἀλλ' ὧν ὁσαχοῦ κύριος γέγονε τοῦ πράττειν ὅ,τι
βούλεται, πανταχοῦ κακῶς ἐπιχειρῶν ὑμᾶς ποιεῖν φαίνε-
ται, τούτων πολὺ μᾶλλον ὀργίζεσθαι προσήκει. οἱ μὲν
τοίνυν ἄλλοι πάντες, ὅσοι τι παρ' ὑμῶν εὕρηνται πώποτε,
ἐφ' οἷς εὖ πεποιήκασιν ὑμᾶς, τετίμηνται· οὗτος δ' εἷς ἁπάν-
των τῶν ἄλλων μόνος, ἐφ' οἷς ἐγχειρῶν οὐ δεδύνηται κακῶς
[2] ποιῆσαι. καί τοι τῷ τοιούτῳ τὸ δίκης ἣν ἔδωκε δικαίως
ἂν ἀφεῖσθαι μεγάλη δωρεὰ παρ' [3] ὑμῶν ἦν. ἀλλ' οὐ ταῦτα
δοκεῖ τοῖς ῥήτορσιν· ἀλλὰ πολίτης, εὐεργέτης, στέφανοι,
δωρεαί, δι' ἃ τούτοις ἰδίᾳ δίδωσιν, οἱ δ' ἄλλοι πεφενακι-
σμένοι κάθησθε, τὰ πράγματα θαυμάζοντες. τὸ τελευ-
ταῖον δὲ νυνί, καὶ φύλακας ἂν κατέστησαν ὑμᾶς ἐκείνου
διὰ τοῦ προβουλεύματος τούτου, εἰ μὴ τὴν γραφὴν ἐποι-
ησάμεθ' ἡμεῖς ταυτηνί· καὶ τὸ τοῦ μισθοφόρου καὶ θερα-
πεύοντος ἐκεῖνον ἔργον ἡ πόλις ἂν διεπράττετο, ἐφρούρει

1 * παρείη 2 ποιῆσαι κακῶς 3 ὑμῶν ἂν ἦν

Παρίῃ] Lego παρείη, παρὰ τὸ παρίημι, οὐχὶ δὲ τὸ πάρειμι, τὸ προέρχομαι. Wolf. Inficete. Παρείη quidem Vindob. Taylor. L. παρείη in optativo aoristi secundi. Auger.

Οὐδὲν ἦν ἐν μέσῳ] "Aliquid dicitur ἐν μέσῳ εἶναι, quod *impedit* vel *separat*. ut in Lucian. Quom. Hist. Scrib. p. 9. Dem. in Aristocr. Xenoph. K. Π. v. 123. D. de R. P. Athen. 695. D." D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. VII. cap. III. p. 601.

μς'. Ὧν ὁσαχοῦ] Sub. ἕνεκα, sicut superius ὧν μικρά. Auger.

Πολίτης κ. τ. λ.] Hic verba aliquot subaudi nominibus adjungenda. Idem.

683 Χαρίδημον. καλόν γε, — οὐ γάρ, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί; — ὅς
γε αὐτός ποτε τοὺς [1] ὑμετέρους ἐχθρούς, μισθὸν λαμβά-
νων, ἐδορυφόρει, τοῦτον ὑφ' [2] ὑμετέρου ψηφίσματος φανῆναι
φυλαττόμενον.

μζ'. Ἴσως τοίνυν [3] ἐκεῖνο ἄν τις μ' ἔροιτο, τί δήποτε
ταῦτ' εἰδὼς οὕτως ἀκριβῶς ἐγώ, καὶ παρηκολουθηκὼς
ἐνίοις τῶν ἀδικημάτων, εἴασα, καὶ [4] οὐδ', ὅτ' αὐτὸν ἐποιεῖ-
σθε πολίτην, οὐδὲν ἀντεῖπον, οὔθ' ὅτ' [5] ἐπῃνεῖτο, οὔθ' ὅλως
πρότερον, πρὶν τὸ ψήφισμα τουτὶ γενέσθαι, λόγον ἐποιη-
σάμην οὐδένα. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς ὑμᾶς
ἅπασαν ἐρῶ τὴν ἀλήθειαν. καὶ γὰρ ὡς ἀνάξιος ἦν ᾔδειν,
καὶ παρῆν, ὅτε τούτων ἠξιοῦτο, καὶ οὐκ ἀντεῖπον. ὁμολο-
γῶ. διὰ τί; ὅτι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρῶτον μὲν ἀσθε-
νέστερον ἡγούμην ἔσεσθαι πολλῶν ψευδομένων ἑτοίμως
περὶ αὐτοῦ πρὸς ὑμᾶς ἕνα τἀληθῆ λέγοντα ἐμαυτόν·
ἔπειθ', ὧν μὲν ἐκεῖνος [6] ἐφαίνετο ἐξαπατῶν ὑμᾶς, μὰ τὸν
Δία καὶ [7] τοὺς θεοὺς ἅπαντας, οὐδενὸς εἰσῄει μοι φθονεῖν,
κακὸν δὲ οὐδὲν ἑώρων ὑπερφυὲς ὑμᾶς [8] πεισομένους, εἴ τινα
ἠδικηκότα πολλὰ [9] ἀφίετε, καὶ προκαλεῖσθ' ἔτι τοῦ λοι-
ποῦ ποιεῖν ὑμᾶς ἀγαθόν· ἐν γὰρ τῷ πολίτην ποιεῖσθαι
καὶ στεφανοῦν, ταῦτ' ἐνῆν ἀμφότερα· ἐπειδὴ δ' ὁρῶ προσ-
κατασκευαζόμενόν τι τοιοῦτον, δι' οὗ, ἐὰν μόνον εὐτρε-
πίσηται τοὺς ἐνθάδε [10] ἐξαπατήσαντας ὑμᾶς ὑπὲρ αὐτοῦ,
τῶν γε ἔξω φίλων καὶ βουλομένων ἄν τι ποιεῖν ὑμᾶς ἀγα-
θόν, κἀκεῖνον κωλύειν ἐναντία πράττειν ὑμῖν· οἷον Ἀθηνό-

1 ἡμετέρους 2 ἡμετέρου 3 ἐκεῖνό τις ἂν 4 οὔθ' 5 ἐπῃνεῖτε 6 εὑρίσκετο
7 Deest articulus. 8 πεισομένους ὑμᾶς 9 ἠφίετε, καὶ προὐκαλεῖσθ' ἔτι * τι τοῦ
10 ἐξαπατήσοντας

μζ'. Ἐφαίνετο] Ita Editi nonnulli, et MSti etiam Felician. et Manut. MSti interea Ald. Bar. Cant. Linden. Aug. Reg. *a*. Ital. et Vindob. cum Editionibus Felic. et Manut. εὑρίσκετο, quæ ille *consequebatur*, ut recte Wolfius vertit, et Tu proinde leges. Unde ergo enatum istud ἐφαίνετο? Dicam. Certe εὑρίσκετο in passiva voce non longe sensu distat ab ἐφαίνετο, *inventus est*, *apparebat*. Eam itaque significationem arripuit imprudens aliquis et imperitus Lector, et deinde, scholii gratia, sive interpretationis, istud ἐφαίνετο ad oram libri sui appinxit, cum omnino aliud intelligeretur. Taylor. Legendum videtur ηὐφραίνετο, *delectabatur*. Jurin.

Εἰσῄει] Ita Ald. et Morel. In cæteris est mera illuvies. Recte igitur, ut dedi, ni malles τὸ ἐπῄει Codd. Bar. Reg. *a*. et Vindob. Taylor.

Προκαλεῖσθ'] Προὐκαλεῖσθ' ἔτι vel προὐκαλεῖσθέ τι (sine τοῦ λοιποῦ) ποιεῖν ὑμᾶς ἀγαθὸν Codd. nonnulli, MSS. Manut. marg. Benen. Aug. Idem. Plane legendum: καὶ προκαλεῖσθέ τι — ποιεῖν ὑμᾶς ἀγαθόν. Jurin. L. ἠφίετε καὶ προὐκαλεῖσθέ τι τοῦ λοιποῦ. Auger.

δωρον λέγω, Σίμωνα, Βιάνορα, Ἀρχέβιον τὸν Βυζάντιον,
τοὺς Θρᾷκας τοὺς δύο τοὺς βασιλέας· τούτων μηδενὶ μήτ' 684
ἐναντιωθῆναι, μήτε κωλύειν ἐκεῖνον ἐξέσται, τηνικαῦτα ἥκω
καὶ κατηγορῶ. καὶ νομίζω, τὸ μὲν, οἷς ἔμελλεν ἐκεῖνος
λαβὼν μηδὲν ὑπερμέγεθες τὴν πόλιν βλάψειν, ἀντιλέγειν,
ἢ κακῶς ἰδίᾳ πεπονθότος, ἢ συκοφαντοῦντος εἶναι· τὸ δ',
ἐφ' οἷς μέγα πρᾶγμα ἀλυσιτελὲς τῇ πόλει κατεσκευάζε-
το, ἐναντιοῦσθαι, χρηστοῦ καὶ φιλοπόλιδος ἀνδρὸς ἔργον
εἶναι. διὰ ταῦτ' ἐπ' ἐκείνοις οὐδὲν εἰπὼν, νῦν λέγω.

μη'. Ἔστι τοίνυν τις αὐτοῖς τοιοῦτος λόγος, δι' οὗ προσ-
δοκῶσι παράξειν ὑμᾶς. ὡς ὁ Κερσοβλέπτης καὶ Χαρί-
δημος ἴσως ἐναντία ἔπραττον τῇ πόλει τόθ', ὅτ' ἦσαν
ἐχθροί· νῦν δέ γ' εἰσὶ φίλοι, καὶ χρησίμους παρέχουσιν
αὑτούς. οὐ δὴ δεῖ μνησικακεῖν. οὐδὲ γὰρ Λακεδαιμονίους
ὅτ' ἐσώζομεν, οὐκ ἀνεμιμνησκόμεθα εἴ τι κακὸν ἐποίησαν
ἡμᾶς ὄντες ἐχθροὶ, οὐδὲ Θηβαίους, οὐδ' Εὐβοέας τὰ τελευ-
ταῖα νυνί. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι τοῦτον τὸν λόγον, εἰ μὲν ἔν τινι
καιρῷ βοηθείας γεγραμμένης τῷ Κερσοβλέπτῃ, καὶ τῷ
Χαριδήμῳ, κωλυόντων ἡμῶν ταύτην, ἔλεγον, ὀρθῶς ἂν λέ-
γεσθαι· εἰ δὲ τοιούτου μὲν μηδενὸς ὄντος, μηδὲ γεγραμ-
μένου, βουλόμενοι δὲ μείζω τοῦ δέοντος ποιῆσαι διὰ τοῦ
παρ' ὑμῶν ἄδειαν λαβεῖν τοὺς ἐκείνου [1]στρατηγοὺς, δεινὰ
ποιεῖν αὐτοὺς ἡγοῦμαι. οὐ γάρ ἐστι δίκαιον, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, τοὺς τῶν σωθῆναι ζητούντων λόγους πρὸς ὑμᾶς
λέγειν, ὑπὲρ τῶν ὅπως ἀδικεῖν αὐτοῖς ἐξέσται πραττόν-
των. χωρὶς δὲ τούτων, εἰ μὲν ἐχθρὸς ὢν Χαρίδημος κακῶς
ἐποίει, φίλος δὲ φήσας εἶναι μετεβέβλητο, τάχ' ἄν τις 685
[2]ταῦτα ἤκουεν· ἐπειδὴ δ' οὐ τοιοῦτόν ἐστιν, ἀλλ' ἐξ οὗ
φίλος εἶναι προσποιεῖται, ἐκ τούτου πλεῖστα ὑμᾶς ἐξηπά-
τηκεν, εἰ μὴ καὶ δι' ἐκεῖνα δεῖ μισεῖν, διὰ ταῦτά γε ἀπι-
στεῖν δήπου προσήκει. καὶ μὴν περὶ [3]μὲν τοῦ μὴ μνησικα-

[1] στρατηγοὺς ἐροῦσι, δεινὰ [2] [ταῦτα] [3] Deest μέν.

Ἐκεῖνον] Restitui ex Editt. Ald. et Parisina, ex MStis vero Aug. et Vindob. Tayl.

Ἐκείνοις] Sub. χρόνοις. Auger.

μη'. Ταύτην] Βοήθειαν sc. At MSS. Ald. Felic. et Manut. cum Aug. et marg. Paris. ita: εἰ μὲν ἔν τινι καιρῷ βοηθείας — κωλυόντων ἡμῶν, ταῦτ' ἂν ἔλεγον cætera. ταύτην ἂν ἔλεγον Vindob. Taylor.

Καὶ δι' ἐκεῖνα δεῖ] Castigatius MSS. Bar. et Vindob. εἰ μὴ δι' ἐκεῖνα μισεῖν, διὰ ταῦτά γε ἀπιστεῖν δήπου προσήκει. Omittitur etiam δεῖ in Lind. et Ital. Idem.

κεῖν, ἔγωγε ὡδίπως λέγω. ὁ μὲν, εἵνεκα τοῦ τι κακὸν
ποιεῖν, τὰ τοιαῦτα ἐξετάζων, μνησικακεῖ· [1]ὁ δ' ὑπὲρ τοῦ
μὴ παθεῖν, ἀλλὰ φυλάξασθαι σκοπῶν, σωφρονεῖ.

μθ'. Ἴσως τοίνυν καὶ τοιαύτην τινὰ ἐροῦσιν ὑπόνοιαν·
ὡς ὡρμηκότα νῦν τὸν ἄνθρωπον φίλον εἶναι, καὶ βουλό-
μενόν τι ποιεῖν ἀγαθὸν τὴν πόλιν, εἰς ἀθυμίαν τρέψομεν,
εἰ καταψηφιούμεθα, καὶ ποιήσομεν ὑπόπτως πρὸς [2]ὑμᾶς
ἔχειν. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θεάσασθε ὡς ἔχω. εἰ
μετ' ἀληθείας ἁπλῶς ἦν φίλος ἡμῖν, καὶ, νὴ Δία, πάντα
τἀγαθὰ [3]ἔμελλεν ἡμᾶς ποιήσειν, οὐδ' ἂν οὕτω τοῦτον
ᾤμην δεῖν ἀκούειν τὸν λόγον· οὐδένα γὰρ νομίζω τοσαῦτ'
ἀγάθ' ἂν ποιῆσαι, δι' ὃν ὑμῖν [4]προσήκειν ἐπιορκῆσαι, καὶ
παρ' ἃ φαίνεται δίκαια εἶναι, τὴν ψῆφον θέσθαι· ἐπειδὴ
δὲ καὶ φενακίζων, καὶ οὐδ' ὁτιοῦν ὑγιὲς πράττων ἐξελέγ-
χεται, δυοῖν ἀγαθοῖν θάτερον ὑμῖν, ἐὰν καταψηφίσησθε,
συμβήσεται. ἢ γὰρ ἐξαπατῶν παύσεται, νομίσας οὐκ ἔτι
λανθάνειν· ἢ, εἴπερ αὐτῷ βουλομένῳ πρὸς ὑμᾶς ἐστὶν οἰκεί-
ως ἔχειν, ὡς ἀληθῶς ἀγαθόν τι ποιεῖν πειράσεται, γνοὺς
ὅτι τῷ φενακίζειν οὐκ ἔθ' ἃ βούλεται πράξει. ὥστε καὶ
εἰ μηδὲ δι' ἓν τῶν ἄλλων, διὰ τοῦτό γε καταψηφίσασθαι
συμφέρει.

ν'. Ἄξιον τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κἀκεῖνο ἐξετάσαι,
686 πῶς ποτὲ οἱ πάλαι τὰς τιμὰς ἔνεμον, καὶ τὰς δωρεὰς
τοῖς ὡς ἀληθῶς εὐεργέταις, καὶ ὅσοι πολῖται τύχοιεν ὄντες,
καὶ ὅσοι ξένοι. κἂν μὲν ἴδητ' ἐκείνους ἄμεινον ὑμῶν χρω-
μένους, καλὸν τὸ μιμήσασθαι· ἂν δ' ὑμᾶς αὐτοὺς, ἐφ'
ὑμῖν ἔσται τὸ πράττειν. πρῶτον μὲν τοίνυν ἐκεῖνοι Θεμι-
στοκλέα, τὸν τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν νικήσαντα, καὶ
Μιλτιάδην τὸν ἡγούμενον Μαραθῶνι, καὶ πολλοὺς ἄλλους,

[1] ὃ [2] ἡμᾶς [3] ἤμελλεν [4] προσήκει

Ὁ δ' ὑπὲρ] Ὁ δ' οὐχ ὑπὲρ τοῦ κακόν τι ποιεῖν, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν καὶ φυλάξασθαι σκοπῶν, σωφρονεῖ. marg. Benenati. Idem. Posterior hæc lectio magis mihi probatur, etsi nec usitata quicquam absurdi habet, nisi quod τὸ ἀντίθετον languet. Wolf.

μθ'. Προσήκειν] Προσῆκεν Bar. προσήκει Vindob. et Lambinus. Idque rectius est. Proxime autem v. 13. cum eod. Vindob. Bar. et Aug. tu delebis istud εἶναι post δίκαια. Taylor. Imo προσήκει. Auger.

Μηδὲ δι' ἓν] i. e. διὰ μηδέν. Markland.

ν'. Ἐφ' ὑμῖν ἔσται τὸ πράττειν] Sub. κατὰ τὸ ἑαυτοῖς δοκοῦν. Videtur aliquid tale desse, nisi affectata βραχυλογία sit. Wolf. Hic putat Reiskius, et ego quoque puto aliquid desiderari, et legendum, ἐφ' ὑμῖν ἔσται κατὰ τὸ δοκοῦν πράττειν. Auger.

Μαραθῶνι] Ἐν Μαραθῶνι. Jurin.

οὐκ ἴσα τοῖς νῦν ἀγαθὰ [1] στρατηγοῖς εἰργασμένους, οὐ χαλκοῦς ἵστασαν, οὐδ᾽ ὑπερηγάπων. οὐκ ἄρα τοῖς ἀγαθόν τι ποιοῦσιν ἑαυτοὺς χάριν εἶχον; σφόδρα γε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἀπεδίδοσάν γε, καὶ [2] αὐτῶν κἀκείνων ἀξίαν. ὄντες γὰρ πολλοῦ πάντες ἄξιοι, προὔκρινον ἐκείνους [2] αὐτῶν ἡγεῖσθαι. ἔστι δὲ σώφροσιν ἀνθρώποις, καὶ πρὸς ἀλήθειαν βουλομένοις σκοπεῖν, πολὺ μείζων τιμὴ τῆς χαλκῆς εἰκόνος, τὸ καλῶν κἀγαθῶν ἀνδρῶν κεκρίσθαι [3] πρώτους. καὶ γάρ τοι τῶν ἔργων οὐδενὸς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν τότε ἀπεστέρησαν ἑαυτούς· οὐδ᾽ ἔστιν οὐδεὶς ὅστις ἂν εἴποι τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν Θεμιστοκλέους, ἀλλ᾽ Ἀθηναίων, οὐδὲ τὴν [4] ἐν Μαραθῶνι μάχην Μιλτιάδου, ἀλλὰ τῆς πόλεως. νῦν δ᾽, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολλοὶ τοῦτο λέγουσιν, ὡς Κέρκυραν εἷλε Τιμόθεος, καὶ τὴν μόραν κατέκοψεν Ἰφικράτης, καὶ τὴν περὶ Νάξον ναυμαχίαν ἐνίκα Χαβρίας. δοκεῖτε γὰρ αὐτοὶ τῶν ἔργων τούτων παραχωρεῖν τῶν τιμῶν ταῖς ὑπερβολαῖς, [5] αἷς δεδώκατε ἐπ᾽ αὐτοῖς ἑκάστῳ τούτων.

να΄. Τὰς μὲν δὴ πολιτικὰς δωρεὰς οὕτως ἐκεῖνοί τε καλῶς καὶ λυσιτελούντως ἐδίδοσαν [6] αὐτοῖς, καὶ ὑμεῖς οὐκ ὀρθῶς· τὰς δὲ τῶν ξένων πῶς; ἐκεῖνοι Μένωνι τῷ Φαρσαλίῳ, δώδεκα μὲν τάλαντα ἀργυρίου δόντι πρὸς τὸν ἐπ᾽ 687
Ἠϊόνι τῇ πρὸς Ἀμφιπόλει πόλεμον, τριακοσίοις δ᾽ ἱππεῦσι Πενέσταις ἰδίοις βοηθήσαντι, οὐκ ἐψηφίσαντο, αὐτὸν ἄν τις ἀποκτείνῃ, ἀγώγιμον εἶναι· ἀλλὰ πολιτείαν ἔδοσαν, καὶ ταύτην ἱκανὴν ὑπελάμβανον εἶναι τὴν τιμήν. καὶ πάλιν Περδίκκᾳ τῷ κατὰ τὴν [7] Βαρβάρου πότ᾽ ἐπιστρατείαν βασιλεύοντι Μακεδονίας, τοὺς ἀναχωροῦντας ἐκ Πλαταιῶν τῶν Βαρβάρων διαφθείραντι, καὶ τέλειον ποιήσαντι [8] τἀτύχημα τῷ βασιλεῖ, οὐκ ἐψηφίσαντο ἀγώγιμον εἶναι, ἐάν τις ἀποκτείνῃ Περδίκκαν, ᾧ βασιλεὺς [9] ὁ Περσῶν

[1] στρατηγοῖς ἀγαθὰ [2] αὐτῶν [3] πρῶτον [4] [ἐν] [5] * ἃς [6] αὐτοῖς, καὶ ἡμεῖς [7] τοῦ βαρβάρου ποτ᾽ [8] τἀτύχημα ποιήσαντι [9] [ὁ περσῶν]

Τὴν μόραν] Laconicam legionem sic dictam fuisse alibi annotavi. Vide Xenoph. δ. Ἑλληνικ. Wolf.

Αἷς δεδώκατε αὐτοῖς ἑκάστῳ τούτων] [Nam Aldus non agnoscit ἐπ᾽] Malim αἷς δεδώκατ᾽ αὐτοῖς ἐφ᾽ ἑκάστῳ τούτων. Idem. Attamen in suis exemplaribus retinuit ἐπ᾽ αὐτοῖς, ut et cæteri legunt, et pariter habet Noster in Orat. περὶ Συντάξεως, §. ή. fin. ubi hæc eadem leguntur. Taylor.

ν΄. Εἶναι] Suffecimus ex Bar. Aug. Vind. et Regg. Parisiensibus. Idem.

ἐχθρὸς δι᾽ [1] ἡμᾶς ἀποδέδεικτο· ἀλλὰ πολιτείαν ἔδωκαν μόνον. καὶ γάρ τοι τότε μὲν οὕτω τίμιον ἦν πᾶσιν ἀνθρώποις τὸ γενέσθαι πολίτας παρ᾽ ὑμῖν, ὥσθ᾽ ὑπὲρ τοῦ τυχεῖν τούτου, τηλικαῦτα [2] ἡμᾶς ἀγαθὰ ἤθελον ποιεῖν· νῦν δ᾽ οὕτως ἄτιμον, ὥστε τῶν τετυχηκότων πολλοὶ πλείω κακὰ τῶν φανερῶς ἐχθρῶν εἰσὶν [3] ὑμᾶς εἰργασμένοι.

νβ΄. Οὐ μόνον δ᾽ αὕτη τῆς πόλεως ἡ δωρεὰ προπεπηλάκισται, καὶ φαύλη γέγονεν, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι, διὰ τὴν τῶν καταράτων καὶ θεοῖς ἐχθρῶν ῥητόρων, τῶν τὰ τοιαῦτα γραφόντων ἑτοίμως, πονηρίαν· οἳ τοσαύτην ὑπερβολὴν πεποίηνται τῆς [4] αὐτῶν αἰσχροκερδείας, ὥστε τὰς τιμὰς καὶ τὰς παρ᾽ ὑμῶν δωρεὰς, ὥσπερ οἱ τὰ μικρὰ καὶ κομιδῇ φαῦλα ἀποκηρύττοντες, οὕτω πωλοῦσιν ἐπευωνίζοντες, καὶ πολλοῖς ἀπὸ τῶν αὐτῶν λημμάτων γράφοντες πᾶν ὅ,τι ἂν βούλωνται. πρῶτον μὲν τοίνυν, ἵνα τῶν τελευταίων πρῶτον μνησθῶμεν, Ἀριοβαρζάνην ἐκεῖνον, οὐ μόνον αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς, τρεῖς ὄντας, πάντων ἠξίωσαν ὅσων [5] ἐβουλήθησαν, ἀλλὰ καὶ δύο Ἀβυδηνοὺς, μισαθη-
688 ναιοτάτους καὶ πονηροτάτους ἀνθρώπους προσέθηκαν αὐτῷ, Φιλίσκον καὶ Ἀγαυόν. πάλιν Τιμοθέου δόξαντός τι ποιῆσαι τῶν δεόντων ὑμῖν, πρὸς τῷ πάνθ᾽ ἃ μέγιστ᾽ ἦν αὐτῷ δοῦναι, προσέθηκαν αὐτῷ δύο, Φρασικρίδην καὶ Πολυσθένην, ἀνθρώπους οὐδὲ ἐλευθέρους γε, ἀλλ᾽ ὀλέθρους, καὶ τοιαῦτα πεποιηκότας, οἷα λέγειν ὀκνήσειεν ἄν τις εὖ φρονῶν. τὸ τελευταῖον δὲ νῦν, ἐπειδὴ Κερσοβλέπτην ἠξίουν ὧν αὐτοῖς ἐδόκει, καὶ περὶ [6] τούτων ἦν ἡ σπουδὴ, προστιθέασι δύο αὐτῷ, τὸν μὲν, ὅσα αὐτοὶ ἀκηκόατε εἰργασμένον κακὰ, τὸν δ᾽ ὅλως ὃν οὐδεὶς οἶδεν ἀνθρώπων τίς ἐστιν, Εὐδέρκην ὄνομα. [7] τοι γάρ τοι διὰ ταῦτα, ὦ ἄνδρες Ἀθη-

[1] ὑμᾶς ἀπεδέδεικτο [2] ὑμᾶς [3] ὑμᾶς εἰσὶν [4] αὐτῶν [5] ἠβουλήθησαν [6] τοῦτον [7] τοιγάρτοι

Ἀλλὰ πολιτείαν] Vide hominis inconstantiam. Nam in Orat. π. Συντάξ. §. θ΄. Περδίκκᾳ, τῷ κατὰ τὴν τοῦ Βαρβάρου — — οὐκ ἐψηφίσαντο πολιτείαν, ἀλλ᾽ ἀτέλειαν ἔδωκαν μόνον. Idem.

Πολίτας] Elegantius multo atque Auctore dignius πολίταις, uti habet marg. Morel. Idem.

νβ΄. Ἐπευωνίζοντες] Multis exemplis et erudita disquisitione hanc vocem illustrat Celeb. Hemsterhus. ad Lucian. Nigrin. §. 23. ubi etiam locum hunc Demosthenis ita legi vult: καὶ πολλοῖς ἀντὶ τῶν ἀπ᾽ αὐτῶν λημμάτων. Idem.

Τῷ πάνθ᾽] Editi omnes τό. Restituerunt cum Bodl. marg. Morel. aliisque Wolfius et Lambinus. Idem.

Αὐτοῖς] Vind. αὐτός. Minus recte. Potius id quod sequitur, v. 26. ex Bodl. περὶ τοῦτον. Idem.

ναῖοι, μικρὰ ἃ πρὸ τοῦ μεγάλ' ἦν, φαίνεται, καὶ τὸ πρᾶγμα ἤδη καὶ περαιτέρω βαδίζει, καὶ οὐκ ἔτι ταῦτα ἀπόχρη. ἀλλ' εἰ καὶ μὴ φυλάξετε ἕκαστον τούτων, ἐκείνων γε οὐδεμία χάρις ὡς ἔοικε.

νγ'. Τοῦ μέν τοι ταῦθ' οὕτως αἰσχρῶς προεληλυθέναι, εἰ δεῖ μετὰ παῤῥησίας εἰπεῖν τἀληθῆ, οὐδένες ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μᾶλλόν εἰσιν αἴτιοι· οὐδὲ γὰρ δίκην ἔτι λαμβάνειν ἐθέλετε παρὰ τῶν ἀδικούντων, ἀλλὰ καὶ τοῦτ' ἐξελήλυθεν ἐκ τῆς πόλεως. καί τοι σκέψασθε, ὡς ἐκόλαζον οἱ πρόγονοι τοὺς ἀδικοῦντας ἑαυτοὺς, εἰ παραπλησίως ὑμῖν. ἐκεῖνοι Θεμιστοκλέα λαβόντες μεῖζον αὐτῶν ἀξιοῦντα φρονεῖν, ἐξήλασαν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ Μηδισμὸν κατέγνωσαν. καὶ Κίμωνα, ὅτι τὴν πάτριον μετεκίνησε πολιτείαν ἐφ' [1]ἑαυτὸν, παρὰ τρεῖς μὲν [2]ἀφῆκαν ψήφους, τὸ μὴ θανάτῳ ζημιῶσαι, πεντήκοντα δὲ τάλαντα εἰσέπραξαν. καὶ τοῦτον τὸν τρόπον προσεφέροντο, τηλικαῦτα αὑτοὺς ἀγαθὰ εἰργασμένοις ἀνθρώποις. δικαίως. οὐ γὰρ αὐτοῖς ἀπεδίδοντο 689 τὴν [3]αὐτῶν ἐλευθερίαν καὶ μεγαλοψυχίαν τῶν ἔργων, ἀλλὰ χρηστοὺς μὲν ὄντας ἐτίμων, ἐπιχειροῦσι δ' [4]ἀδικεῖν οὐκ ἐπέτρεπον· ὑμεῖς δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς τὰ μέγιστα ἀδικοῦντας καὶ φανερῶς ἐξελεγχομένους, ἂν ἓν ἢ δύο ἀστεῖα εἴπωσι, καὶ παρὰ τῶν φυλετῶν τινὲς ᾑρημένοι σύνδικοι δεηθῶσιν, ἀφίετε, ἐὰν δὲ καὶ καταψηφίσησθέ του, πέντε καὶ

[1] ἑαυτοῦ [2] ἀφῆσαν [3] αὑτῶν [4] ἀδικεῖν δ' ἐπιχειροῦσιν

Περαιτέρω] Lege πορῤωτέρω cum MSS. Ald. Felician. et Manut. Codd. item Ital. Reg. a. et Vindob. IDEM.

Ἀπόχρη] Cf. Pierson. ad Mœrin p. 286. Koppiers Observ. Philol. p. 44.

Ἀλλ' εἰ καὶ μὴ φυλάξετε ἕκαστον τούτων] Wolfius: *quod nisi hæc singula cavebitis.* Immo: *quod nisi singulis horum satellitum vicem præstetis.* Ita supra, ad invidiam faciendam, §. λά. τὴν ἑκάστου τούτων σωτηρίαν δορυφοροῦντες. §. λδ'. τοιαύτην φυλακὴν ἐψηφισμένους φαίνεσθαι. §. μς'. *fin.* ὅς γε αὐτός ποτε τοὺς ὑμετέρους ἐχθροὺς, μισθὸν λαμβάνων, ἐδορυφόρει, τοῦτον ὑφ' ὑμετέρου ψηφίσματος φανῆναι φυλαττόμενον. §. νδ'. *fin.* νῦν ἡ πόλις εἰς ὑπηρέτου σχῆμα καὶ τάξιν προελήλυθε, καὶ Χαρίδημον εἰ χρὴ φρουρεῖν βουλεύεται. JURIN.

νγ'. Ἑαυτοὺς] Absurde. Corrige αὑτοὺς, cum optimis Bar. et Vind. TAYLOR.

Καὶ Μηδισμὸν κατέγνωσαν] Καταγινώσκω σὲ Μηδισμὸν, et σοῦ Μηδισμὸν, et σὲ Μηδισμοῦ posse dici exempla auctorum ostendunt. WOLF.

Ἐφ' ἑαυτὸν] Non intelligo, quid sibi velit hæc locutio. Neque planius intelligo lectionem, quæ in Editis et MStis pluribus dominatur, ἐφ' ἑαυτοῦ. TAYLOR.

Ἀφῆκαν] Ita Wolfius. Editi et MSti, credo omnes, ἀφῆσαν. IDEM.

Πεντηκοντα] Æmilius Probus et Plutarchus non hujus mulctæ, sed ostracismi faciunt mentionem. Miltiadem quidem 50. talentis mulctatum scribunt, quæ Callias quidam, Elpinice, Cimonis sorore, ducta, dissolverit. WOLF.

Προσεφέροντο] Lege προσεφέροντο τοῖς τηλικαῦτα κ. τ. λ. ex marg. Benenati. TAYLOR.

εἴκοσι δραχμῶν ἐτιμήσατε. καὶ γάρ τοι τότε, τὰ μὲν τῆς πόλεως ἦν εὔπορα καὶ λαμπρὰ δημοσίᾳ· ἰδίᾳ δὲ οὐδεὶς ὑπερεῖχε τῶν πολλῶν. τεκμήριον δέ. τὴν Θεμιστοκλέους μὲν γὰρ οἰκίαν, καὶ τὴν Μιλτιάδου, καὶ τῶν τότε λαμπρῶν, εἴ τις ἄρα οἶδεν ὑμῶν ὁποία ποτ' ἐστὶν, ὁρᾷ τῶν πολλῶν οὐδὲν σεμνοτέραν οὖσαν· τὰ δὲ τῆς πόλεως οἰκοδομήματα καὶ [1]τὰ κατασκευάσματα, τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτα, ὥστε μηδενὶ τῶν ἐπιγιγνομένων ὑπερβολὴν λελεῖφθαι, προπύλαια ταῦτα, νεώσοικοι, στοαὶ, Πειραιεὺς, τἄλλα, οἷς κατεσκευασμένην ὁρᾶτε τὴν πόλιν. νῦν δ' ἰδίᾳ μὲν ἑκάστῳ τῶν τὰ κοινὰ πραττόντων τοσαύτη περιουσία ἐστὶν, ὥς τε τινὲς μὲν αὐτῶν πολλῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων σεμνοτέρας τὰς ἰδίας κατεσκευάκασιν οἰκίας, γῆν δ' ἔνιοι πλείω πάντων ὑμῶν τῶν ἐν τῷ δικαστηρίῳ συνεώνηνται· δημοσίᾳ δ' ὑμεῖς, ἃ μὲν οἰκοδομεῖτε καὶ κονιᾶτε, ὡς μικρὰ καὶ γλίσχρα, αἰσχύνη λέγειν.

νδ'. Ἀλλ' ἔχετ' εἰπεῖν ὅτι κοινῇ κτησάμενοι καταλείψετε, ὥσπερ ἐκεῖνοι, Χεῤῥόνησον, Ἀμφίπολιν, δόξαν ἔργων καλῶν, ἣν οἱ τοιοῦτοι πολῖται πάντα ἀναλίσκοντες τρόπον, οὐχ οἷοί τε εἰσὶν ἀφανίσαι, ὦ ἄνδρες [2]Ἀθηναῖοι. εἰκότως. 690 τότε μὲν γὰρ τῷ κυρίῳ τῶν φόρων γενομένῳ τάξαι Ἀριστείδῃ, οὐδεμιᾷ δραχμῇ πλείω τὰ ὑπάρχοντα [3]ἐγένοντο, ἀλλὰ καὶ τελευτήσαντα αὐτὸν ἔθαψεν ἡ πόλις· ὑμῖν δ', εἴ τι δέοισθε, χρήματα ὑπῆρχε κοινῇ πλεῖστα τῶν πάντων Ἑλλήνων, ὥστε ὁπόσου χρόνου ψη-

[1] Deest articulus. [2] ἀθηναῖοι; [3] ἐγένετο

Καὶ γάρ τοι] Forte τοιγάρτοι, *itaque*, ut §. νβ'. fin. Nam καὶ γάρ τοι est *etenim*: quod huic loco non quadrat. MARKLAND. M. τοιγάρτοι. AUGER.

Οἶδεν] Forte εἶδεν. MARKLAND.

νδ'. Ἀλλ' ἔχετ'] Vim hujus sententiæ sive interrogative, sive categorice efferatur, minime perspicio. Repræsento, quid in scriptis libris reperi, unde apparebit, eam olim luxatam esse, omnique fide destitutam. ἀλλ' ἔχετ' εἰπεῖν] ταῦτα δ' οὐδ' ἔχετε εἰπεῖν marg. Paris. deinde ἐκεῖνοι] ἐκεῖνῳ Ven. Proxime v. 20. negationem οὐχ ante οἷοι delet idem margo Benenati. eumque demum locum ita legit Cod. Vindob. οὐχ οἷοί τε εἰσὶν, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ πλείω τὰ ὑπάρχοντα ἐγένετο. TAYLOR. Longe melius, ad marginem Editionis Benenati, ταῦτα δ' οὐδ' ἔχετε εἰπεῖν. JURIN.

Ὥστε ὁπόσου χρόνου] Οἷον εἰ εἰς τρεῖς ἢ τέτταρας μῆνας. Sed quomodo illi scire potuerunt, quamdiu bellum, οὗ πολλὰ τὰ καινὰ καὶ παράδοξα, esset duraturum? Fortassis huc pertinet ἡ εὐήθεια τοῦ πρὸς Λακεδαιμονίους πολέμου, de qua in Philippicis: et, si quis animo sibi proponat ex probabili conjectura longissimum belli tempus, et ad id gerendum pecuniam necessariam conduplicatam reponat, is haud facile sumptibus destituetur. At unde tantæ opes? Imo unde tanta bellandi insania? Quasi vero non multo majores injurias accipere necesse sit a defensoribus, quam ab hostibus. DIU APPARANDUM BELLUM, UT FINIAS CELERIUS: imo ut id nunquam gerere sit necesse. WOLF.

φίσαισθε ἐξιέναι, τοσούτου μισθὸν ἔχοντες [1]ἐξήειτε. νῦν δ' οἱ μὲν τὰ κοινὰ διοικοῦντες, ἐκ πτωχῶν [2]εἰσὶν εὔποροι, καὶ πολλοῦ χρόνου τροφὴν ἄφθονόν εἰσιν ἡτοιμασμένοι· ὑμῖν δὲ, [3]οὐδεμιᾶς ἡμέρας ἐφόδιά ἐστιν ἐν τῷ κοινῷ, ἀλλ' ἅμα δεῖ τι ποιεῖν, καὶ πόθεν οὐκ ἔχετε. τότε μὲν γὰρ ἦν δεσπότης [4]ὁ δῆμος τῶν πολιτευομένων, νῦν δ' ὑπηρέτης. αἴτιοι δ' οἱ τὰ τοιαῦτα γράφοντες, καὶ συνεθίζοντες ὑμᾶς ὑμῶν μὲν αὐτῶν καταφρονεῖν, ἕνα δ' ἢ δύο ἀνθρώπους [5]θαυμάζειν, εἶθ' οὗτοι κληρονομοῦσι τῆς ὑμετέρας δόξης καὶ τῶν ὑμετέρων ἀγαθῶν· ὑμεῖς δ' οὐδ' ὁτιοῦν ἀπολαύετε, ἀλλὰ μάρτυρες ἐστὲ τῶν ἑτέρων ἀγαθῶν, οὐδενὸς ἄλλου μετέχοντες, ἢ τοῦ ἐξαπατᾶσθαι. καί τοι πηλίκον ποτ' ἂν στενάξειαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, οἱ ὑπὲρ δόξης καὶ ἐλευθερίας τελευτήσαντες, καὶ πολλῶν καὶ καλῶν ἔργων ὑπομνήματα καταλιπόντες, εἰ ἄρα αἴσθοιντο, ὅτι νῦν ἡ πόλις εἰς ὑπηρέτου σχῆμα καὶ τάξιν προελήλυθε, καὶ Χαρίδημον εἰ χρὴ φρουρεῖν βουλεύεται; [6]Χαρίδημον, οἴμοι· ἀλλ' οὐ τοῦτό ἐστι τὸ δεινὸν, οὐ τοῦτο, εἰ τῶν προγόνων, οἳ τῶν ἁπάντων διενηνόχασιν ἀρετῇ, χεῖρον βουλευόμεθα, ἀλλ' ὅτι καὶ πάντων ἀνθρώπων.

νέ. Πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρὸν, Αἰγινήτας μὲν τουτουσὶ, νῆσον οἰκοῦντας οὕτω μικρὰν, καὶ οὐδὲν ἔχοντας ἐφ' ᾧ μέγα δὴ φρονεῖν εἰκὸς ἦν αὐτοὺς, Λάμπιν, ὃς μέγιστα ναυκλήρια κέκτηται τῶν Ἑλλήνων, καὶ κατεσκεύακε τὴν πόλιν αὐ- 691
τοῖς καὶ τὸ ἐμπόριον, μηδέπω καὶ τήμερον πολίτην πεποιῆσθαι, ἀλλὰ μόλις αὐτὸν τῆς ἀτελείας ἠξιωκέναι τῆς τοῦ [7]μετοικίου; καὶ Μεγαρέας τουτουσὶ, τοὺς καταράτους, οὕτως εὖ τὰ παρ' αὐτοῖς σεμνύνειν, ὥς τε Ἕρμωνα τὸν κυβερνήτην, τὸν μετὰ Λυσάνδρου λαβόντα τριήρεις διακοσίας, ὅτ' ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ἠτυχήσαμεν ἡμεῖς,

[1] ἐξήειτε [2] [εἰσὶν] [3] οὐδὲ μιᾶς [4] ὁ δῆμος δεσπότης [5] θαυμάζειν ἀνθρώπους. [6] Χαρίδημον; [7] μετοικίου·

Ὁπόσου χρόνου] M. ἔπυσον χρόνον. Auger. Ita Bodl.

Ὑμεῖς δ' ὁτιοῦν] [Uti in quibusdam Impressis reperitur] Vellem et hic esse scriptum, ὑμεῖς δ' οὐδοτιοῦν. Sed si est Ellipsis, ἐμοῦ γε ἕνεκα ἔστω. Wolf. Cum Wolfio emendant corruptam Manutii Felicianique lectionem Lind. Aug. Vindob. Ita etiam Ald. Ven. Bar. et Ital. ὑμεῖς δ' οὐχ ὅτι οὐδενὸς ἀπολαύετε marg. Benenati. Taylor.

Στενάξειαν] Στενάξαιεν Codd. Ital. et Vind. itemque Lucian. in Encom. Demost. non longe ab initio, ubi hunc locum citat, cui similem fere ex Livio produxit Solanus in notis ibidem. Idem.

πεμψάντων Λακεδαιμονίων καὶ κελευόντων ποιήσασθαι πολίτην, ἀποκρίνασθαι αὐτοῖς, ὅτι ὅταν αὐτοὺς ἴδωσι Σπαρτιάτην αὐτὸν πεποιημένους, τότε καὶ αὐτοὶ Μεγαρέα [1]ποιήσονται; καὶ Ὠρείτας ἐκείνους μέρος τέταρτον Εὐβοίας [2]οἰκούντων, τὸν Χαρίδημον τοῦτον αὐτὸν, ᾧ μήτηρ μὲν ὑπάρχει πολῖτις ἐκεῖ, πατὴρ δὲ οὐκ ἐρῶ τίς, ἢ πόθεν, — οὐδὲν γὰρ δεῖ πλείω τῶν ἀναγκαίων αὐτὸν ἐξετάζεσθαι —, ἀλλ' ὅμως τὸ ἥμισυ τοῦ γένους αὐτῷ [3]συμβαλλομένου, τοῦ ἡμίσεως μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας οὐκ ἠξιώκασιν, ἀλλ' εἰς τοὺς νόθους ἐκεῖ συντελεῖ, καθάπερ ποτὲ ἐνθάδε εἰς Κυνόσαργες οἱ [4]νόθοι; ὑμεῖς δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάσης τῆς πόλεως μεταδόντες αὐτῷ, καὶ τετιμηκότες ἄλλοις, ἔτι καὶ τοῦτο αὐτῷ προσθήσετε; ὅτι τί; ποίας ἔλαβε ναῦς ὑμῖν, δι' ἃς ὑπὸ τῶν ἀπολωλεκότων ἐπιβουλεύεται; ἢ ποίαν πόλιν [5]παρέδωκεν αἰχμάλωτον λαβών; ἢ τίνας κινδύνους ὑπὲρ ὑμῶν κεκινδύνευκεν; ἢ τίνας ἐχθροὺς τοὺς αὐτοὺς ὑμῖν ἥρηται; οὐδ' ἂν εἷς εἰπεῖν ἔχοι.

νς'. Περὶ μὲν δὴ τῶν νόμων, ὧν παραγεγράμμεθα, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, βούλομαι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπὼν καταβαίνειν, ἃ νομίζω [6]μνημονεύοντας ὑμᾶς ἄμεινον φυλάττειν,
692 ἂν παράγειν καὶ φενακίζειν οὗτοι ζητῶσιν ὑμᾶς. ὁ πρῶτος νόμος ἄντικρυς εἴρηκεν, ἄν τις ἀποκτείνῃ τινὰ, τὴν βουλὴν δικάζειν· ὁ δὲ, ἄν τις ἀποκτείνῃ, εὐθὺς γέγραφεν ἀγώγιμον εἶναι. τοῦτο φυλάττετε, καὶ μέμνησθε, ὅτι πάντων ἐστὶν ἐναντιώτατον τῷ κρίνειν τὸ μὴ δόντα κρίσιν ἔκδοτον ποιεῖν. οὐκ ἐᾷ μετὰ ταῦτα ὁ δεύτερος νόμος οὐδὲ

[1] ποιήσονται· [2] οἰκοῦντας [3] *συμβαλόμενοι [4] νόθοι· [5] παραδέδωκεν [6] μνημονεύοντας ἂν ὑμᾶς

νέ. Ποιήσασθαι πολίτην] Cf. Hemsterh. ad Aristoph. Plut. 368.

Καὶ Ὠρείτας etc.] Nulla est in his constructio. Nisi aliter habeant Codices, ita legerem, καὶ Ὠρείτας — οἰκοῦντας, τὸν Χαρίδημον τοῦτον — τοῦ ἡμισέως — οὐκ ἠξιωκέναι, ἀλλ' etc. ut supra p. 260. v. 21. Αἰγινήτας — μόλις αὐτὸν τῆς ἀτελείας ἠξιωκέναι. Markland.

Οἰκούντων] Rectius Editt. Felician. et Manut. cum nonnullis libris scriptis οἰκοῦντας. Idque repone. Taylor. Imo οἰκοῦντας. Auger.

Τὸ ἥμισυ κ. τ. λ.] *Cum genus ipsi conferret medietatem*, nempe, civitatis. Idem.

Ἠξιώκασιν] Ἠξιωκέναι Cant. Recte fortasse. Et mox v. 10. συντελεῖν. Id tamen minus. Taylor. Leg. ἠξιωκέναι, ut secum cohæreat oratio, vel dicendum oratorem ex industria minus cohærentem orationem dedisse, quod aliquando fit apud oratores. Auger.

Ὅτι τί;] Τὸ ὅτι sub adversarii persona, ὅτι τὰ καὶ τὰ ἔπραξεν. Hanc narrationem interrumpit Auctor, et subjicit τί; Wolf.

τὸν ἑαλωκότα ἀνδροφόνον λυμαίνεσθαι, οὐδὲ χρήματα πράττεσθαι· ὁ δ' ἐν τῷ ποιεῖν ἀγώγιμον, πάντα ταῦτα δέδωκεν· ἐπὶ γὰρ τοῖς λαβοῦσιν ἔσται ποιεῖν ὅ,τι ἂν βούλωνται. ἀπάγειν ὁ νόμος ὡς τοὺς θεσμοθέτας κελεύει, καὶ τοῦτ', ἂν ἐν τῇ τοῦ πεπονθότος λάβῃ τις πατρίδι· ὁ δ' ἀγώγιμον αὐτῷ τῷ τὴν αἰτίαν [1]ἐνεγκόντι δίδωσιν ὡς [2]αὐτὸν, κἂν τῆς ἀλλοτρίας που λάβῃ. ἔστιν ἐφ' οἷς ἀδικήμασι δέδωκεν ἀποκτείνειν ὁ νόμος· ὁ δ' οὐδὲν ὑπειπὼν, κἂν ἐπὶ τούτοις κτείνῃ τις, δίδωσιν ἔκδοτον τὸν ἀθῷον ἀφειμένον ἐν τοῖς νόμοις. ἐάν τις πάθῃ τι τοιοῦτον, δίκας ὁ νόμος κελεύει [3]ἀπαιτεῖν πρῶτον· ὁ δὲ, τοὐναντίον, οὐδεμίαν κρίσιν, οὔτε αὐτὸς εἰπὼν, οὔτε παρ' [4]ὧν αὐτὸς ἀξιοῖ αἰτήσας λαβεῖν, ἀγώγιμον εὐθὺς ἔγραψε, κἂν τις [5]ἀφαιρῆται, παραχρῆμα ἔκσπονδον ποιεῖ. τὸ ἀνδρολήψιον, παρ' οἷς ἂν ὁ δράσας ᾖ, ἐὰν μὴ [6]διδόασι δίκας, κελεύουσιν οἱ νόμοι μέχρι τριῶν εἶναι· ὁ δὲ, ἂν ἀφέληταί τις τὸν ἄγοντα, μὴ βουλόμενος πρὸ δίκης ἐκδοῦναι, εὐθὺς ἔκσπονδον ποιεῖ. οὐκ ἐᾷ ὁ νόμος νόμον, ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ πᾶσι τιθῇ τις, εἰσφέρειν· ὁ δ' ἐπ' ἀνδρὶ γράφει ψήφισμα ἴδιον. οὐκ ἐᾷ ψήφισμα ὁ νόμος κυριώτερον εἶναι νόμου· ὁ δὲ, ὑπαρχόντων τοσούτων νόμων, ψήφισμα ποιεῖ κύριον, τοὺς νόμους [7]ἀναιρῶν.

νζ'. Ταῦτα φυλάττετε, καὶ μεμνημένοι κάθησθε, καὶ 693
τὰς μὲν παραγωγὰς, ἃς οὗτοι ποιήσονται, χαίρειν ἐᾶτε, καὶ μὴ ἐπιτρέπετε λέγειν αὐτοῖς, κελεύετε δὲ δεῖξαι ποῦ

[1] ἐπενεγκόντι [2] αὐτὸν, κἂν [ἐπὶ] τῆς [3] αἰτεῖν [4] ὧν ἀξιοῖ λαβεῖν, αἰτήσας, [5] ἀφαιρῆται [6] διδῶσι [7] * ἀναιρεῖν

Ideo quod quid? sub. *fecit.* AUGER.

νς'. Κἂν τῆς ἀλλοτρίας] Κἂν λάβῃ που τῆς ἀλλοτρίας. Ferri potest adverbialis hæc constructio, et haud scio, an vera sit. Felicianus habet: κἂν ἐπὶ τῆς ἀλλοτρίας που λάβῃ. WOLF. Et Manutius porro et Morelius. TAYLOR.

Ὁ δ' οὐδὲν ὑπειπὼν κ. τ. λ.] Wolfius: *iste non adjecit, etiamsi propter illas aliquis occiderit, sed eum proscribit.* Potius: *iste nulla re adjecta etiamsi propter illas aliquis occiderit, eum proscribit.* JURIN.

Ἐάν τις πάθῃ τι τοιοῦτον] *Si quis quid tale passus fuerit*, i. e. si cui contigerit ut hominem occiderit. AUGER.

Ὁ δὲ τοὐναντίον — ἀγώγιμον εὐθὺς ἔγραψε] Sana hæc esse vix mihi persuaserim, et video, non mediocriter angi Wolfium, ut sensum aliquem, nec illum satis commodum, ex hac lectione exsculpat. Quidni rescribamus: ὁ δὲ, τοὐναντίον, οὐδεμίαν κρίσιν, οὔτε αὐτὸς εἰπὼν, οὔτε παρ' ὧν ἔκδοτον ἀξιοῖ λαβεῖν, αἰτήσας, ἀγώγιμον εὐθὺς ἔγραψε. JURIN.

Οὔτε παρ' ὧν αὐτὸς] Τὸ αἰτήσας, si non abundat, exponatur, ἐπειδὰν αἰτήσῃ, ἢ μετὰ τὸ αἰτῆσαι. WOLF.

Ἄγοντα] Ita Codd. constanter. Annon tamen expedit rescribere ἀχθέντα? In proximis, loco τοῦ πρὸ δίκης Bodl. habet πρὸς δίκην. TAYLOR. Pro ἄγοντα leg. φεύγοντα, nempe, φονέα. AUGER.

Ὁ νόμος] Restitui ex Editis. Desiderabatur enim. TAYLOR.

γέγραφε κρίσιν, ἢ ποῦ γέγραφεν, ἄν τις ἁλῷ φόνου, κατὰ τούτου τὰς τιμωρίας [1]εἶναι. εἰ γὰρ, ἢ τὸν ἄλλοθί που κριθέντα καὶ ἑαλωκότα ὅτι δεῖ κολάζειν ἔγραψεν, ἢ αὐτὸς ἔγραψε κρίσιν εἰ πεποίηκεν ἢ οὔ, καὶ εἰ δικαίως, ἢ ἀδίκως, οὐκ ἂν ἠδίκει· εἰ δὲ τὸ τῆς αἰτίας ὄνομα [2]αὐτῷ γράψας, ἄν τις ἀποκτείνῃ, καὶ ὑπερβὰς τὸ, καὶ ἐὰν ἁλῷ φόνου, καὶ [3]τὸ, δόξῃ ἀπεκτονέναι, καὶ τὸ, δίκας ὑπεχέτω τοῦ φόνου, καὶ τὸ, τὰς τιμωρίας εἶναι κατ' αὐτοῦ τὰς αὐτὰς, ἅσπερ ἂν τὸν Ἀθηναῖον ἀποκτείνῃ, καὶ πάνθ' ὅσα ἐστὶ δίκαια ὑπερβὰς, ἀγώγιμον εἶναι γέγραφε, μὴ φενακίζεσθε, ἀλλ' εὖ ἴστε, ὅτι πάντων ἀνθρώπων παρανομώτατα [4]εἴρηκεν.

[1] [εἶναι]· [2] αὐτὸ ὑπογράψας [3] τό· ἂν δόξῃ [4] εἴρηκε.

νζ'. Αὐτῷ] Fortasse cum Bodl. et Paris. τὸ τῆς αἰτίας ὄνομα αὐτὸ γράψας. ὑπογράψας Codd. præstantiores, Bar. Aug. Vind. IDEM. Lege: τὸ τῆς αἰτίας ὄνομα αὐτὸ γράψας. JURIN. Leg. αὐτό. AUGER.

Δίκας] Hic non *pœnas* significat, sed *judicium.* IDEM.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΚΑΤΑ

ΤΙΜΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΛΟΓΟΣ.

I. TAYLORI

PRÆFATIO

AD

ORATIONEM DEMOSTHENIS

CONTRA TIMOCRATEM.

NON est, bone Lector, ut Te diu morarer in aditu hujus Orationis contra Timocratem. Multa olim de ejus historia dixi, cum præfabar ad Androtianam et Aristocrateam. Vide Gellium XV. 28. Plutarchum in vita Demosth. ibidem adductos. Anno Olymp. CVI. 4. qui fuit Demostheni natalis 29. haberi contendit Dionys. Halic. ad Ammæum: *'Επὶ δὲ Θεοδήμου τοῦ μετὰ Διότιμον ἄρξαντος τὸν κατὰ Τιμοκράτους λόγον ἔγραψε Διοδώρῳ τῷ κρίνοντι παρανόμων τὸν Τιμοκράτην.* [Anonymi descriptio Olympiadum ad Olymp. CVI. 4. *Θεόδημος, οἱ δὲ Εὐθύδημος. ὁ κατὰ Τιμοκράτους λόγος Δημοσθένους.* Decepit Olympiadum descriptorem prava Epistolæ ad Ammæum scriptura. Archon ejus anni vero nomine Eudemus fuit, sicut ex Diodor. Sic. XVI. p. 527. et Dinarcho ostendit diligentissimus Sylburg. Wesseling. ad Petit. LL. AA. p. 92. Timocratis decretum Olymp. CV. 4. Corsin. F. A. diss. 3. §. 13. TAYLOR *In schedis.*]

Cum illa altera, quæ habita est contra Androtionem, plurima habet communia, ut memini me similiter ad istam Androtianam annotasse: idque nec mirum, cum Androtio et Timocrates in Rep. administranda, dicam? an pessundanda, arctissimo inter se fœdere conjungerentur; et idem utriusque accusator prodiret, quisquis demum fuerit, Diodorus. Unde evenit, ut Androtionis facinora quædam iisdem utrobique fere verbis recenseret. Confer

Androt.	165.	14. — 168.	3.
	171.	7. — fin.	
Timocrat.	325.	ult. — 328.	12.
	329.	1. — 333.	18.

Vide Ulpianum hic ad 325. ult.

Immo adeo consociari video has Orationes, ut magistri antiquiores sibi pene permitti arbitrarentur, utramvis indifferenter allegare. V. G. Ubi Harpocratio laudat Demosthenem ex Androtiana in vocibus *'Απὸ τοῦ πράγματος. 'Επιψηφίζων. Θεσμοθέται.*

Μελάνωπος. Πρόεδροι, verisimile est, eum digitum intendere ad loca in hac nostra Timocratea, sc. Ἀπὸ τοῦ πρ. p. 701. 23. ed. Reisk. quanquam miror interea hominis interpretationem. Pariter: Ἐπιψηφ. hic 749. 2. Θεσμοθ. 707. 2. Μελάνωπος 703. 21. Πρόεδροι 706. 20. vel 749. 2. Melius fortasse hoc, quam ut credamus, defecisse actionem c. Androtionem, si quando citarentur vocabula, quæ in ea hodie non comparerent, ut olim judicavi. Interea tamen, ubi Harpocratio laudat Timocrateam in Αἰνείους, rursus, Idem, Suidas et Etym. M. 440. 31. in Ἠϊὼν sive Ἠὼν, certum est, hoc non eodem esse animo factum, verum eos similitudine vocis deceptos Aristocrateam pro Timocratea voluisse. Nam in hac neutra, in illa utraque vox occurrit, Αἰνείους, p. 230. v. 17. Ἠϊόνι p. 256. v. 23. Vicissim Harpocrat. v. Ἐξεγγύησις.

Gravissima sane Oratio, et in primis admirabilis. Eam utique si cum Leptinea conferas, invenies, ut genere laudis pariter excellere, ita argumenti ratione, si fas sit cum Scholis loqui, directe ἀντιστοιχεῖν. In illa enim, popularem legem summa cum humanitate commendat, in hac, similem non minori cum severitate improbat. Et sane quicunque ad hujus lectionem accedit, Attica jurisprudentia leviter imbutus, summa cum voluptate leget Orationem et gravitate argumenti, et literarum elegantia, et acumine ingenii, cum Demosthenicarum vel optimis conferendam. Ut jure scripserit Theo: κάλλιστοι τῶν δημοσίων λόγων, ἐν οἷς περὶ νόμου τι ἢ ψηφίσματος ἀμφισβητεῖται. λέγω δὲ τόν τε περὶ Στεφάνου, καὶ τὸν κατὰ Ἀνδροτίωνος, καὶ Τιμοκράτους etc. pag. 5. Rursus pag. 21. (Editione autem utor Batava 1626.) εὐπορήσομεν δὲ καὶ νόμων ἀνασκευῆς, πολλαχοῦ μὲν παρὰ πλείστοις τῶν ῥητόρων, ἐντελέστατα δὲ παρὰ Δημοσθένει, ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους, καὶ Ἀριστοκράτους, καὶ πρὸς Λεπτίνην.

Labitur certe Hermogenes de Invent. pag. 180. Edit. Crispin. cum hæc verba ex Timocratea adducat, sc. διαπορητικῶς ἐστὶ περιοδεῦσαι, ἂν ἄρξηταί τις, ὡς ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους· Διὰ τί ἄρα, νὴ Δία, διὰ τί τοῦτο οὐχὶ καλῶς ἔχειν τὸ ψήφισμα ἔδοξέ τισι; πότερον ὅτι παρὰ τοὺς νόμους; καὶ μὴν μόνον ἐστὶ κατὰ τοὺς νόμους. ἀλλ' ὅτι τάξεως λύσις; καὶ μὴν καὶ τοῦτο, ὡς οὐκ ἄλλο, θεμέλιος εὐταξίας. TAYLOR.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΙΜΟΚΡΑΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

694 ΔΙΟΔΩΡΟΣ μὲν κἀνταῦθα ὁ κατήγορος κατηγορεῖ νόμου μάλα φιλανθρώπου· διόπερ ἀπὸ τῆς αἰτίας καὶ τῆς τοῦ γεγραφότος γνώμης διαβάλλειν αὐτὸν πειρᾶται. ἔστι [1] δὲ νόμος ὁ τοῦ Τιμοκράτους τοιοῦτος· εἴ [2] τῳ Ἀθηναίων ἐπ' ὀφλήματι δημοσίῳ προστετίμηται δεσμοῦ, ἢ καὶ [3] τολοιπὸν προστιμηθείη, ἐξεῖναι αὐτῷ, ἢ ἄλλῳ ὑπὲρ αὐτοῦ, ἐγγυητὰς καταστήσαντι τοῦ ὀφλήματος, οὓς ἂν ὁ δῆμος χειροτονήσῃ, ἦ μὴν ἐντὸς ῥητῆς προθεσμίας ἐκτίσειν, ἀφεῖσθαι τοῦ δεσμοῦ· ἐὰν δὲ ἐπιστάντος τοῦ χρόνου μὴ ἐκτισθῇ τὸ ὄφλημα, τὸν μὲν ἐξεγγυηθέντα δεδέσθαι, τῶν δὲ ἐγγυητῶν δημοσίαν εἶναι τὴν οὐσίαν. τοῦτον αἰτιᾶται τὸν νόμον ὁ κατήγορος οὐχ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ γεγράφθαι, ἀλλ' ὑπὲρ Ἀνδροτίωνος, καὶ Γλαυκίου, καὶ Μελανώπου. οὗτοι γὰρ πεμφθέντες εἰς Καρίαν πρεσβευταὶ, καὶ πλέοντές, φησιν, ἐν τῇ τριήρει, περιπεσόντες Ναυκρατίταις ἀνθρώποις ἐμπόροις, ἀφείλοντο αὐτᾶν τὰ χρήματα. εἶθ' οἱ Ναυκρατῖται μὲν ἐλθόντες Ἀθήναζε, τὸν δῆμον ἱκέτευον· ὁ δὲ δῆμος ἔγνω πολέμια εἶναι τὰ χρήματα, καὶ μὴ δεῖν ἀποδοθῆναι τοῖς ἐμπόροις. τούτων δὲ οὕτω γενομένων, Ἀρχέβιος καὶ Λυσιθείδης, οἱ τριήραρχοι τῆς νεὼς ἐφ' ἧς ἔπλεον οἱ περὶ τὸν Ἀνδροτίωνα, εἰσεπράττοντο τὰ χρήματα. ὡς δὲ ἐκεῖνοι μὲν οὐκ ἐφάνησαν ἔχοντες
695 αὐτὰ, οἱ πρεσβευταὶ δὲ ὡμολόγουν ἔχειν αὐτὰ, καὶ ἔδει [4] πᾶν τὸ χρέος καταβαλεῖν, ἢ τοῖς νόμοις ὑποπίπτειν τοῖς τῶν ὀφειλόντων [5] τῷ δημοσίῳ, διὰ τοῦτό, φησι, τοῦτον τὸν νόμον Τιμοκράτης βοηθοῦντα ἐκείνοις ἔθηκεν. ὁ μέντοι Τιμοκράτης ἐκτετικέναι φησὶ τὰ χρήματα τοὺς περὶ Ἀνδροτίωνα, καὶ δῆλον ἐντεῦθεν εἶναι, ὡς οὐκ ἐκείνων εἵνεκα τὸν νόμον εἰσέφερεν αὐτοῖς. κατηγορεῖ δὲ ὁ Διόδωρος [6] καὶ ἄλλο τοῦ νόμου. τήν τε γὰρ θέσιν αὐτοῦ μέμφεται, ὡς γεγονυῖαν παρὰ τοὺς νόμους, καὶ ὑπεναντίον εἶναί φησι τοῖς ἀρχαίοις, καὶ ἀσύμφορον τοῖς κοινοῖς ἐπιδείκνυσιν.

[7] ΑΛΛΩΣ.

ΠΟΛΕΜΟΥ τυγχάνοντος Ἀθηναίοις πρὸς βασιλέα, κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἐγράφη ψήφισμα,

[1] δ' ὁ νόμος ὁ [2] τινι [3] τὸ λοιπὸν προστιμηθείη [4] πᾶν χρῆμα καταβαλεῖν [5] τὰ δημόσια [6] καὶ κατ' ἄλλο [7] Ἑτέρα ὑπόθεσις.

Ὁ κατήγορος] Nude et inconcinne. *Diodorus accusator accusat.* Lege: Διόδωρος μὲν κἀνταῦθα ὁ κατήγορος Ἀνδροτίωνος, cætera. *Idem Diodorus, qui olim accusavit Androtionem, jam accusat Timocratem.* Debetur illud Codd. Bar. et Ven. TAYLOR.

Εἴ τις Ἀθηναίων] Forte εἴ τῳ, vel εἴ τινι, ut est in altero argumento p. 270. v. 22. WOLF. Omnino sane. Et ea est solennis et perpetua Constructio. Ita §. ί. Τιμοκράτης εἶπε· καὶ εἴ τινι τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ προστετίμηται κατὰ νόμον. Et infra, §. ιβ'. οὗτος ἔγραψεν ἄντικρυς, καὶ εἴ τινι τῶν ὀφειλόντων δεσμοῦ προστετίμηται. Similiter §. ις'. ὅσοις δεσμοῦ προστιμᾶται. Et §. κζ'. Ἐάν τις ἁλῷ κλοπῆς, καὶ μὴ τιμηθῇ θανάτου, προστιμᾷν αὐτῷ δεσμοῦ. Ita §. μζ'. γράψας ἀναιδῶς, εἴ τινι προστετίμηται δεσμοῦ. Ubi male Editio Moreliana, et præter solitum, προτετίμηται. Denique, paucissimis interjectis, §. μζ'. fin. τίς γὰρ ἢ τούτων ἢ ἐκείνων χρεία, ὅταν οἷς τετίμηται δεσμοῦ, λύωνται; Adde §. ί. fin. §. ιθ'. post med. §. κά. §. κέ. Male hic Editt. superiores εἴ τις Ἀθηναίων. Male etiam Codd. Bar. Linden. Ital. τινα. TAYLOR.

Γλαυκίου] Γλαυκέτου habent ubique Codd. præstantiores. IDEM.

Ἐν τῇ τριήρει] Puto ἐν τριήρει. Nisi forte Paralon intelligat, quæ per excellentiam vocatur ἡ τριήρης. JURIN. Deest iste Articulus in Codd. Bar. Lind. Ital. TAYLOR.

Οἱ τριήραρχοι] Vertitur *domini*. Potius: *trierarchi*, vel *præfecti*. JURIN.

Πᾶν χρῆμα] F. πάντα τὰ χρήματα, vel, πᾶν τὸ χρέος. WOLF. χρῆμα Editt. et MSti. TAYLOR.

Τὰ δημόσια] F. τῷ δημοσίῳ, et v. 19. εἰσέφερεν αὐτός. WOLF. Minus illud necessarium, cum utroque modo loquuntur, et τὰ δημόσια constanter reperiatur in exemplaribus. Vide doctissimum Salvinum ad Petiti LL. Attic. pag. 468. Edit. Nov. TAYLOR.

Καὶ ἄλλο] Καὶ κατ' ἄλλο Moreliana Editio. IDEM.

πλοῖα [1] σῦλα πολεμίων εἶναι, καὶ γίνεσθαι τὰ τιμήματα τῶν κλοπῶν δημόσια. Μαύσωλος
τῆς Καρίας [2] σατράπης ἦν, τὰς πέραν νήσους κακῶς ποιῶν. κατεβόων οἱ βλαπτόμενοι, καὶ τοὺς
Ἀθηναίους ἐπεκαλοῦντο· ἔδοξε διὰ πρέσβεων τέως αἰτιάσασθαι τὸν Κᾶρα. πέμπουσιν οὖν
Ἀνδροτίωνα, καὶ Μελάνωπον, καὶ Γλαυκίαν πρὸς τὸν ἄρχοντα Μαύσωλον, τὸν τῆς Ἀρτεμισίας
ἄνδρα καὶ ἀδελφὸν, ὡς ἀδικοῦντα τὰς νήσους, αἰτιασομένους, καὶ βασιλεῖ χαριζόμενον, δι' ὃν
κακῶς ἐποίει τοὺς Ἕλληνας. οὗτοι νηὶ περιτυχόντες [3] Ναυκρατιτικῇ, Αἰγύπτια ἐχούσῃ φορ-
τία,— διεκόμιζον δὲ [4] τούτους Ἀρχέβιος καὶ Λυσιθείδης τριήραρχοι —, κατάγουσιν εἰς τὸν
Πειραιᾶ τὴν ὁλκάδα. καὶ λόγων γενομένων τοῖς Αἰγυπτίοις πρὸς τὸν δῆμον, καὶ ἱκετειῶν, οὐδὲν
ἧττον ἐκρίθη τὰ χρήματα εἶναι δημόσια, ὡς πολεμίων ὄντων τῶν Αἰγυπτίων. νόμου δὲ προσ- 696
τάττοντος, τὸν χρησάμενον δημοσίοις χρήμασιν ἐπ' ἐνιαυτὸν ὅλον, διπλάσια ταῦτα διδόναι,
κατασχόντες οἱ πρέσβεις οὗτοι τάλαντα ἐννέα, καὶ τριάκοντα μνᾶς τῶν ἀπεμποληθέντων
φορτίων ἐκ τῆς νεὼς, ὑπεύθυνοι [5] ἐγίγνοντο τῷ δημοσίῳ καὶ τῷ διπλασίῳ. σπανιότητος δὲ
χρημάτων κατασχούσης τὸν δῆμον, Ἀριστοφῶν τις δημαγωγὸς ἔγραψε ψήφισμα, ἑλέσθαι
ζητητὰς τῶν ὀφειλόντων τῇ πόλει, καὶ ἀποπειρωμένων διαλαθεῖν, καὶ τούτους μηνύειν. ἐμή-
νυσεν Εὐκτήμων, ὁ πρὸς Ἀνδροτίωνα μικρῷ πρόσθεν ἀγωνισάμενος, νυνὶ δὲ πρὸς Τιμοκράτην,
ἔχειν Ἀρχέβιον καὶ Λυσιθείδην ἐκ τῆς Αἰγυπτίας ὁλκάδος τάλαντα ἐννέα, καὶ τριάκοντα μνᾶς.
ἔγραψε δηλονότι, φεύγων μὲν τὴν ἐκ τοῦ προφανοῦς πρὸς Ἀνδροτίωνα μάχην, διὰ δὲ τῆς τῶν
τριηράρχων μνήμης, οὐδὲν ἧττον ἐπιβουλεύων τῷ Ἀνδροτίωνι. διαδικασίας δὲ γενομένης τοῖς
πρέσβεσι πρὸς τοὺς τριηράρχους, ἡττήθησαν οἱ πρέσβεις, καὶ ὤφειλον τὰ χρήματα. προστάτ-
τοντος δὲ νόμου, τὸν ὀφείλοντα ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἐνιαυτοῦ, δεδέσθαι, ἕως ἂν ἐκτίσῃ, ἔμελλον τῷ
δεσμῷ καὶ οἱ πρέσβεις καθυποβάλλεσθαι. ἐν δὲ τῷ καιρῷ τούτῳ, ἀρχομένου τοῦ δευτέρου
ἐνιαυτοῦ, ἐν ᾧ καὶ δεθῆναι τοὺς πρέσβεις ἐχρῆν, ἔγραψε Τιμοκράτης νόμον τοιοῦτον· εἴ τινι
τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ δεσμοῦ προστετίμηται κατὰ νόμον,
ἢ κατὰ ψήφισμα, ἢ καὶ τολοιπὸν προστιμηθῇ, ἐξεῖναι αὐτῷ κατα-
στήσαντι τρεῖς ἐγγυητὰς, ἦ μὴν ἐκτίσειν, οὓς ἂν ὁ δῆμος χειροτο- 697
νήσῃ, ἀφίεσθαι τοῦ δεσμοῦ· ἐὰν δὲ μὴ ἐκτίσῃ αὐτὸς, ἢ οἱ ἐγγυηταὶ,
τὸν μὲν ἐξεγγυηθέντα δεδέσθαι, τῶν δὲ ἐγγυητῶν [6] δημοσίαν εἶναι
τὴν οὐσίαν. τούτου τοῦ νόμου γραφὴν ἀπηνέγκαντο Διόδωρος καὶ Εὐκτήμων, ὡς παρα-
νόμου, καὶ ἀδίκου, καὶ ἀσυμφόρου. Ἀνδροτίων δὲ, καὶ Γλαυκίας, καὶ Μελάνωπος, συνιέντες δι'
αὐτοὺς γεγενῆσθαι τὴν γραφὴν, καταβάλλουσιν ἐννέα τάλαντα καὶ τριάκοντα μνᾶς· ἴσως μὲν
γὰρ οὐκ ἂν καταβαλόντες, εἰ μὴ τὴν γραφὴν ἀπέδοσαν οἱ κατήγοροι, ὅμως δ' οὖν κατέβαλον.
κατηγορεῖ τοίνυν Εὐκτήμων καὶ Διόδωρος, φάσκοντες μὲν διὰ τοὺς πρέσβεις γεγράφθαι τὸν
νόμον· εἰ δὲ καὶ ἐξέτισαν ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, διδομένης τῆς γραφῆς τοῦτο ἐποίησαν. ὥς τε
τὴν προαίρεσιν τοῦ νομοθέτου ὑπαιτίαν εἶναι. οὐδὲν δὲ ἧττον ἐξετάζει τὸν νόμον ὁ ῥήτωρ, ὡς καὶ
κατ' ἄλλον τρόπον ἔχοντα κακῶς. καὶ γὰρ παρανόμως τεθεῖσθαί φησι, καὶ ὑπεναντίως ἔχειν
τοῖς νόμοις, καὶ ἄλλως ἀδικεῖν καὶ βλάπτειν, δι' ὧν προστάττει, τὴν πόλιν. διὰ ταῦτα γοῦν
καὶ αἱ ὑποθέσεις τοῦ λόγου δύο. μία μὲν, ὅτι διὰ τοὺς πρέσβεις γέγραπται, ἑτέρα δὲ, ὅτι

[1] σύλα [2] σατράπης, ἦν τὰς [3] ναυκρατικῇ [4] τούτους τοὺς πρέσβεις Ἀρχ. [5] ἐγίνοντο [6] τὸ λοιπὸν

Πλοῖα σῦλα πολεμίων εἶναι] Τὰ πλοῖα τῶν πολεμίων εἶναι σῦλα, τουτέστιν ἐξεῖναι συλᾶν τὰ πλοῖα. Wolf. Scribitur in Ven. et Ital. τὰ πλοῖα τῶν πολεμίων σκῦλα εἶναι. In Vindob. σῦλα πλοίων πολεμίων εἶναι. Salmasius de M. U. p. 213. hariolatur πλοῖα κατάσυλα πολεμίων εἶναι. Taylor.

Τῶν κλοπῶν] Sub. τῶν ἐκ τῶν σεσυλημένων πλοίων. Wolf. Doctissimus Valesius ad Harpocrat. legit καὶ γίνεσθαι τὰ τιμήματα τῶν ἁλόντων δημόσια. Taylor.

Γίνεσθαι—δημόσια] *Et æstimationes furtorum publicæ fierent.* Alii δημοσίᾳ *publice*, ἐπιῤῥηματικῶς. Wolf.

Μαύσωλος] Forte Μαύσωλος γὰρ, et v. 2. κατεβόων δέ. Idem. Locum ita legit optimus Cod. Vindob. Μαύσωλος τῆς Καρίας σατράπης τὰς πέραν νήσους ἠδίκει. Taylor.

Τὰς πέραν νήσους] Sub. τῆς Καρίας, οἷον, Ῥόδον καὶ Χίον καὶ Κῶν. ἡ γὰρ Κύπρος ἀποστᾶσα τοῦ βασιλέως ἐπολεμεῖτο. Wolf. Similiter fere Argumentum imperfectum in Cod. Veneto: ἐπεχείρησε καταδουλώσασθαι αὐτῷ τὰς τρεῖς ταύτας νήσους, Χίον καὶ Ῥόδον καὶ Κῶν. Miror autem, quare verteret Wolfius *ulteriores* (ita restitue apud me, cum operarum menda sit) et non potius, insulas *exadversum jacentes: e regione oppositas.* Quod sane debuit. Taylor.

Ἔδοξε διὰ] F. ἔδοξε τοίνυν διὰ, nisi hic Auctor contra morem consuetudinemque Græcorum delectetur ἀσυνδέτοις. Wolf.

Σπανιότητος] F. σπάνιος. Idem.

Τις δημαγωγὸς] Vertitur: *unus e Magistratibus.* Potius: *unus e demagogis,* vel *oratoribus.* Jurin.

Ἔγραψε] Restitue cum Vindob. ἔγραψε δὲ δηλονότι, ut recte procedere possit Oratio. Taylor.

Ἴσως μὲν γὰρ] Recte abest γὰρ ab eodem præstantissimo Codice. Idem.

Διδομένης] Margo Lutet. ἀπαιδιδομέ-

ὑπεναντίος τοῖς νόμοις, καὶ ἐπιζήμιος, καὶ ἄδικος. ὥστε εἰ [1] καὶ ἠδύνατο ἐκφυγεῖν ὁ Τιμοκρά-
της τὴν αἰτίαν τοῦ μὴ διὰ τοὺς πρέσβεις γεγραφέναι, ἀλλ' οὖν γε [2] τὸ μὴ πονηρὸν εἶναι οὐ
διαφεύξεται. ἠδύνατο μὲν γὰρ τοῦ νομοθέτου κατηγορεῖν ὁ Διόδωρος, ὅτι πονηρὸν ἔγραψε νόμον,
καὶ ὑπεναντίον τοῖς νόμοις· καὶ ἤρκεσεν ἂν αὐτῷ πρὸς ὑπόθεσιν ταῦτα. νῦν [3] δὲ καὶ τὴν κατὰ
698 τῶν πρέσβεων προσείληφε διαβολὴν, ἕνεκα τοῦ νομοθέτου. ἡ μὲν οὖν ὑπόθεσις τῆς αἰτίας δι' ἣν
ἔθηκε τὸν νόμον, στοχαστική. ζητεῖται γὰρ, εἰ διὰ τοὺς πρέσβεις ἔθηκεν, ἢ οὔ. ἡ δὲ κατὰ τὸν
νόμον, πραγματική. καθόλου γὰρ πᾶσα κατηγορία ῥητοῦ, πραγματικὴν ἀπεργάζεται στάσιν.
ῥητοῦ δὲ λέγω, οὐκ ἐξ οὗπερ ἕτερόν τι ζητεῖται, ὥσπερ ἐν στοχασμῷ, οὐδὲ τοῦ ἀναφερομένου
εἰς [4] τύχην καὶ ἐξουσίαν, ὥσπερ ἐν [5] μεταλήψει. ἐκεῖ μὲν [6] γὰρ ἐπὶ τοῖς ἐκβεβηκόσιν ἡ κρίσις·
ἐν δὲ τῇ πραγματικῇ, ἐπὶ μέλλουσι. καὶ δεῖ γεγράφθαι τὸ ῥητὸν ἐν νόμῳ, καὶ ἐν ψηφίσμα-
σιν. ἔστι τοίνυν τούτου τοῦ λόγου κεφάλαια τέσσαρα. ἓν μὲν τὸ νόμιμον, ὃ διαιρεῖται [7] διχῆ,
εἴς τε τὸ πρόσωπον, καὶ εἰς τὸ πρᾶγμα, τουτέστιν, εἰς αὐτὸν τὸν νόμον, ὅπως ἐναντίος ἐστὶ
τοῖς νόμοις. δεύτερον, τὸ δίκαιον. τρίτον, τὸ συμφέρον, ὅτι ἐπιζήμιος. τέταρτον, τὸ δυνατὸν,
ὅτι καὶ ἀδυνάτους ἐπιτάττει πράξεις. ἡ κρινομένη οὖν ὑπόθεσίς, ἐστιν αὕτη ἡ ἐν τοῖς κεφαλαί-
οις. τὴν γὰρ κατὰ τῶν πρέσβεων ὑπόθεσιν ἐν τῇ καταστάσει καὶ παρεκβάσει τέθεικε, διαβο-
λῆς ἕνεκα δηλονότι. ἐπειδὴ γὰρ ὁ νόμος δοκεῖ φιλανθρωπότατος εἶναι, τῶν δεσμῶν ἀφιεὶς, τού-
του ἕνεκα ἀντέθηκε πλεῖστα μὲν καὶ ἄλλα, μάλιστα δὲ τὰ δύο ταῦτα, τήν τε ὑπόθεσιν τὴν
κατὰ τοὺς πρέσβεις, ἵνα τῇ ὑπονοίᾳ ταύτῃ, τὸν [8] ἀκροατὴν, τὴν ὑποψίαν δοὺς κατὰ τοῦ ἀντι-
δίκου, [9] πείσῃ, ὡς τὸν νόμον δι' αἰσχροκέρδειαν τεθεικότος ὑπὲρ ῥητόρων καὶ πολιτευομένων,
699 ἁρπάσαι τὰ κοινὰ προαιρουμένων· καὶ τὸ ἀσύμφορον, ἐν ᾧ [10] ὅτι ἀποστερῆσαι τὴν πόλιν ἁπάντων
τῶν ὀφλημάτων δίδωσι. πρὸς δὲ τὸ δυνατὸν, ὅτι εἰ καὶ ἐβουλόμεθα, οὐκ ἦν δυνατόν· ἀναιροῦνται
γὰρ τῆς πολιτείας οἱ κανόνες. μὴ ἀγνοῶμεν δὲ ὅτι τὸ μὲν νόμιμον κεφάλαιον ἐντελέστατα
εἴργασται· τὸ δὲ δίκαιον, καὶ τὸ συμφέρον, καὶ τὸ δυνατὸν, ἀλλήλοις συμπλέκεται. καὶ τὸ
μὲν συμφέρον ἐν τούτοις ἐστὶ τὸ προηγούμενον. κατασκευάζεται δὲ διά τε τοῦ δικαίου, καὶ
τοῦ ἀδίκου, καὶ τοῦ ἀδυνάτου. πᾶν γὰρ ἄδικον, καὶ ἀσύμφορον. τῷ δ' αὐτῷ καὶ περὶ τοῦ ἀδυ-
νάτου βιάζεται χρῆσθαι λόγῳ. ὃ γὰρ ἀδύνατόν φησι, τοῦτο δὴ καὶ ἀσύμφορον. καὶ ἐπειδὴ Τι-
μοκράτης πολύς ἐστι τῇ φιλανθρωπίᾳ τοῦ νόμου χρώμενος, αὕτη δὲ ἐπὶ τὸ δίκαιον ἀναφέροιτο
ἂν, διὰ τοῦτο Δημοσθένης πανταχοῦ τῷ ἀσυμφόρῳ κέχρηται, δεικνὺς ἐπιβλαβῆ καὶ ἐπιζήμιον
τυγχάνοντα τῇ πόλει τὸν νόμον.

[1] Deest καί. [2] τοῦ [3] δὲ κατὰ τὴν τῶν [4] τέχνην [5] ἀντιλήψει [6] Deest γάρ. [7] διχῇ [8] ἀκροατὴν πείσῃ, τὴν [9] Deest πείσῃ. [10] Deest ὅτι.

νης, et rectius. Idem.

Ὥστε εἰ ἠδύνατο] Ὥστε εἰ καὶ ἠδύνατο. Wolf. Deerat enim. Taylor.

Νῦν δὲ κατὰ τὴν] Lego: νῦν δὲ καὶ τὴν κατὰ τῶν πρέσβεων προσείληφε διαβολήν. Wolf. Variatur in MStis. Sed proba sunt ista Wolfii. Taylor.

Τέχνην — ἀντιλήψει] Forte εἰς τύχην καὶ ἐξουσίαν, ὥσπερ ἐν μεταλήψει. ἐκεῖ μὲν γὰρ etc. Wolf. Omne hoc emanavit ex Wolfii divinatione. Silent enim Codices ubique. Taylor.

Ῥητὸν ἐν νόμῳ] Rectius cum Vindob. νόμοις. Idem.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΚΑΤΑ

ΤΙΜΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΛΟΓΟΣ.

ά. ΤΟΥ μὲν ἀγῶνος, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῦ παρόν- 700
τος, οὐδ' ἂν αὐτὸν [1]οἶμαι Τιμοκράτην εἰπεῖν, ὡς αἴτιός ἐστιν ἄλλος τις αὐτῷ, πλὴν αὐτὸς αὑτῷ. χρημάτων γὰρ οὐκ ὀλίγων ἀποστερῆσαι βουλόμενος τὴν πόλιν, παρὰ πάντας τοὺς νόμους νόμον εἰσήνεγκεν, οὔτ' ἐπιτήδειον, οὔτε δίκαιον, ὦ ἄνδρες δικασταί. ὃς τὰ μὲν ἄλλα ὅσα λυμανεῖται, καὶ χεῖρον ἔχειν τὰ κοινὰ ποιήσει, κύριος εἰ γενήσεται, τάχα δὴ καθ' ἕκαστον ἀκούοντες ἐμοῦ μαθήσεσθε· ἓν δὲ, ὃ μέγιστον ἔχω καὶ προχειρότατον πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, οὐκ ἀποτρέψομαι. τὴν γὰρ ὑμετέραν ψῆφον, ἣν ὀμωμοκότες περὶ πάντων φέρετε, λύει, καὶ ποιεῖ τοῦ μηδενὸς ἀξίαν ὁ τουτουὶ νόμος, οὐχ ἵνα κοινῇ τι τὴν πόλιν ὠφελήσῃ,—πῶς γάρ; ὅς γε, ἃ δοκεῖ συνέχειν τὴν πολιτείαν, τὰ δικαστήρια, ταῦτα ἄκυρα ποιεῖ τῶν προστιμημάτων, τῶν

[1] οἴομαι

ΚΑΤΑ ΤΙΜΟΚΡΑΤΟΥΣ ΛΟΓΟΣ] ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ addunt Aug. et Vindob. TAYLOR.

ά. Τάχα] *Fortassis*, Wolfius. Immo *mox*. JURIN.

Ἀποτρέψομαι] Wolfius ita conjungit: πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν οὐκ ἀποτρέψομαι: ut ex ejus Interpretatione liquet. Melius certe, ut scribi admonemur in margine Benenati, ὃ μέγιστον ἔχω καὶ προχειρότατον πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, [τοῦτο sc.] οὐκ ἀποκρύψομαι. Ita infra §. κζ'. καὶ γὰρ εἰ φορτικώτερον εἶναι τὸ ῥηθησόμενον δόξει, λέξω, καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι. Et pariter, juxta orationem exeuntem, §. μς'. Ὃ τοίνυν ἔμοιγε δοκεῖ μάλιστ' ὀργῆς ἄξιον εἶναι, φράσω, καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι. Rursus peccatur in hoc vocabulo, idque in hac ipsissima Oratione, §. ιθ'. post med. τοῦτο τοίνυν οὑτοσὶ Τιμοκράτης ἀναιδῶς καὶ οὐδ' ἀποκρυψάμενος πεποίηκε, γράψας διαῤῥήδην κ. τ. λ. Vulgo ἀποκρουσάμενος. TAYLOR.

Οὐκ ἀποτρέψομαι] Sub. τοῦ λέγειν, *non deterrebor a dicendo*. AUGER.

Ποιεῖ τοῦ μηδενὸς ἀξίαν] Puto: ποιεῖται μηδενὸς ἀξίαν. JURIN.

Ποιεῖ] Ταῦτα ἄκυρα ποιεῖ τῶν προστιμημάτων. Sic distinguatur hic locus. ἃ — ταῦτα inter se cohærent, quorum posterius κατὰ πλεονασμὸν accedit. WOLF. Distinctio Wolfiana proba est, eamque in Textum nostrum recepimus. Confirmat Ulpianus in scholiis non longe ab initio: διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν εἰπὼν, ὅτι ἄκυρα ποιεῖ τῶν προστιμημάτων τὰ δικαστήρια. τουτέστιν, οὐκ ἐᾷ κυρίαν γενέσθαι τὴν ψῆφον τὴν τοῦ θεσμοῦ. Ita passim in hac ipsa Oratione. §. κά. Οὐ τοίνυν ἀπέχρησεν αὐτῷ τὰ δικαστήρια ἄκυρα ποιῆσαι τῶν προστιμημάτων, ἀλλὰ — Et §. κζ'. Οὐ τοίνυν τὰ δικαστήρια ἄκυρα μόνον ποιεῖ τῶν προστιμημάτων, ἀλλὰ — Et §. μδ'. οὐ γὰρ τοῦτ' ἔθηκεν, ἀλλ' ὅπως ὑμεῖς ἄκυροι τῶν προστιμημάτων γενήσεσθε. Hæc autem ideo a me dicuntur, quoniam nonnulli ita inconsiderate distinxerant: ὅς γε, ἃ δοκεῖ συνέχειν τὴν πολιτείαν, τὰ δικαστήρια, ταῦτα ἄκυρα ποιεῖ, τῶν προστιμημάτων τῶν ἐπὶ τοῖς ἀδικήμασιν ἐκ τῶν νόμων ὡρισμένων, non plane nullo sensu, sed a mente Scriptoris alieno. Cæterum Wolfius locum negligenter vertit. Potius: *nam id qui fieri queat? cum tribunalibus, quæ remp. continere judicantur, potestatem eripiat earum mulctarum irrogandarum, quæ criminibus juxta leges debentur*. TAYL.

Κἂν τοσούτῳ ῥᾷον] *Cum interim proclivius sit quosdam privatim colere, quam jura vestra tueri et defensitare.* Est enim προΐσταμαι, τὸ, ἔμπροσθεν ἵσταμαι καὶ βοηθῶ τοῖς ὄπισθεν. ut ὑ. στεφ. etiam dictum est. *Ex edit.* HERVAG.

β'. Εἰώθασι κ. τ. λ.] Lege quæ habet Hermogenes ad istud caput Πῶς κοινὰ διανοήματα ἰδιώσομεν. TAYLOR.

Τοῦτον μὲν λῦσαι] Ita, ex plurium Exemplarium auctoritate, Aldus, quem expresserant Wolfianæ Editiones, τοῦτο. Infeliciter. IDEM. AUGER.

ἐπὶ τοῖς ἀδικήμασιν ἐκ τῶν νόμων ὡρισμένων —, ἀλλ' ἵνα τῶν πολὺν χρόνον ὑμᾶς τινὲς ἐκκεκαρπωμένων, καὶ πολλὰ τῶν ὑμετέρων διηρπακότων, μηδ' ἃ κλέπτοντες φανερῶς ἐλήφθησαν, καταθῶσι. καὶ τοσούτῳ ῥᾷόν ἐστιν ἰδίᾳ τινὰς θεραπεύειν, ἢ τῶν ὑμετέρων δικαίων προΐστασθαι, ὥστε οὗτος μὲν ἔχει παρ' ἐκείνων ἀργύριον, καὶ οὐ πρότερον
701 τοῦτον εἰσήνεγκεν ὑπὲρ αὐτῶν τὸν νόμον· ἐμοὶ δ' ἐν χιλίαις ὑπὲρ ὑμῶν ἔσθ' ὁ κίνδυνος. [1]τοσοῦτ' ἀπέχω τοῦ λαβεῖν τι παρ' ὑμῶν.

β'. Εἰώθασι μὲν οὖν οἱ πολλοὶ τῶν πράττειν τι προαιρουμένων τῶν κοινῶν, λέγειν, ὡς ταῦθ' ὑμῖν σπουδαιότατ' ἐστὶ, καὶ μάλιστ' ἄξιον προσέχειν τούτοις [2]τὸν νοῦν, ὑπὲρ ὧν ἂν αὐτοὶ τυγχάνωσι ποιούμενοι τοὺς λόγους· ἐγὼ δ', εἴπερ τινὶ τοῦτο καὶ ἄλλῳ προσηκόντως εἴρηται, νομίζω κἀμοὶ νῦν ἁρμόττειν εἰπεῖν. τῶν γὰρ ὄντων ἀγαθῶν τῇ πόλει, καὶ τοῦ δημοκρατουμένην καὶ ἐλευθέραν εἶναι, ὡς ἄλλο τι τῶν νόμων αἰτιώτερόν ἐστιν, οὐδ' ἂν ἕνα εἰπεῖν [3]οἶμαι. περὶ τοίνυν αὐτοῦ τούτου νῦν ὑμῖν ἐστὶ σκεπτέον, πότερον δεῖ τοὺς μὲν ἄλλους νόμους, οὓς ἐπὶ τοῖς ἀδικοῦσι τὴν πόλιν ὑμεῖς ἀνεγράψατε, ἀκύρους εἶναι, τόνδε δὲ κύριον, ἢ τοὐναντίον, τοῦτον μὲν λῦσαι, κατὰ χώραν δὲ μένειν τοὺς ἄλλους ἐᾶν.

γ'. Τὸ μὲν οὖν πρᾶγμα, περὶ οὗ δεῖ νῦν ὑμᾶς γνῶναι, ὡς ἐν κεφαλαίῳ [4]τίς ἂν εἴποι, τοῦτ' ἐστίν. ἵνα δ' ὑμῶν

[1] τοσοῦτον [2] [τὸν νοῦν] [3] οἴομαι [4] τις

μηδεὶς θαυμάζῃ, τί δή ποτ' ἐγὼ μετρίως, ὥς γ' ἐμαυτὸν πείθω, τὸν ἄλλον χρόνον βεβιωκὼς, νῦν ἐν ἀγῶσι καὶ γραφαῖς δημοσίαις ἐξετάζομαι, βούλομαι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. ἔσται δὲ ταῦτα οὐκ ἀπὸ τοῦ πράγματος. ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, προσέκρουσα ἀνθρώπῳ πονηρῷ, καὶ φιλαπεχθήμονι, καὶ θεοῖς ἐχθρῷ, ᾧ τελευτῶσα προσέκρουσεν ἡ πόλις [1]ὅλη, Ἀνδροτίωνα λέγω. καὶ τοσούτῳ δεινότερα Εὐκτήμονος ἠδικήθην ὑπ' αὐτοῦ, ὥσθ' ὁ μὲν Εὐκτήμων εἰς χρήματά ἐσθ' ἃ κακῶς ἔπαθεν· ἐγὼ δ', εἰ κατώρθωσεν ἐκεῖνος ἣν ἐπ' ἐμ' ἦλθεν ὁδὸν, οὐχ ὅτι τῶν ὄντων ἀπεστερή- 702
μην ἂν, ἀλλ' οὐδ' ἂν ἔζην, οὐδ' ὃ κοινὸν ἅπασίν ἐστιν, ἀπαλλαγῆναι τοῦ βίου, ῥᾴδιον ἦν [2]ἄν μοι. αἰτιασάμενος γάρ με, ἃ καὶ λέγειν ἄν τις ὀκνήσειεν εὖ φρονῶν, τὸν ἐμαυτοῦ πατέρα ὡς ἀπέκτονα, καὶ ἀσεβείας γραφὴν κατασκευάσας, εἰς ἀγῶνα κατέστησεν. ἐν δὲ τούτῳ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων οὐ μεταλαβὼν, ὦφλε χιλίας· ἐγὼ δ', ὥσπερ ἦν δίκαιον, μάλιστα μὲν διὰ τοὺς θεοὺς, ἔπειτα δὲ καὶ διὰ τοὺς δικάζοντας ὑμῶν, ἐσώθην. τὸν δὴ εἰς τοιαῦτα καταστήσαντά με ἀδίκως, ἀδιάλλακτον ἐχθρὸν ἡγούμην. ἰδὼν δὲ ἠδικηκότα κοινῇ πᾶσαν τὴν πόλιν, καὶ περὶ τὴν εἴσπραξιν τῶν εἰσφορῶν, καὶ περὶ τὴν ποίησιν τῶν πομπείων, καὶ χρήματα πολλὰ τῆς θεοῦ, καὶ τῶν ἐπωνύμων, [3]καὶ τῆς πόλεως ἔχοντα, καὶ οὐκ ἀποδιδόντα, ἦλθον ἐπ' αὐτὸν μετὰ Εὐκτήμονος, ἡγούμενος ἁρμόττοντα εἰληφέναι καιρὸν τοῦ βοηθῆσαί θ' ἅμα τῇ πόλει, καὶ τιμωρίαν ὑπὲρ ὧν ἐπεπόνθειν λαβεῖν. βουλοίμην δ' ἂν ἐμέ τε τυχεῖν ὧν βούλομαι, τοῦτόν τε παθεῖν ὧν ἄξιός ἐστι.

δ'. Τοῦ δὲ πράγματος οὐκ ἔτι ὄντος ἀμφισβητησίμου, ἀλλὰ πρῶτον μὲν τῆς βουλῆς κατεγνωκυίας, εἶτα τοῦ δήμου μίαν ἡμέραν ὅλην ἐπὶ τούτοις αὐτοῖς ἀναλώσαντος, πρὸς δὲ τούτοις, δικαστηρίοιν δυοῖν εἰς ἕνα καὶ χιλίους ἐψη-

[1] ὅλη προσέκρουσεν ἡ πόλις [2] ἂν ἐμοί. [3] [καὶ]

γ'. Προσέκρουσα ἀνθρώπῳ πονηρῷ] "Προσκρούειν τινὶ, *in odio alicujus esse, alicui inimicum.*" D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. IV. cap. VI. p. 414. V.

Κατέστησεν] De hac voce vide D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. V. cap. VI. p. 466.

δ'. Τοῦ δὲ πράγματος] Videntur quædam deesse. Hæc enim ex abrupto adduntur. Wolf. Imo τοῦ γάρ: γὰρ, ut sæpissime est signum sermonis vel narrationis alicujus quæ incipit. Auger.

Ἐψηφισμένων] Ἐψηφισμένοιν malit Lambinus. Taylor.

φισμένων, ἐνούσης δὲ οὐδεμιᾶς ἔτι ἀποστροφῆς τοῦ μὴ τὰ χρήματ' ἔχειν ὑμᾶς, Τιμοκράτης οὑτοσὶ τοσοῦτον ὑπερεῖδεν ἅπαντα τὰ πράγματα, ὥστε τίθησι τουτονὶ τὸν νόμον, δι'
703 οὗ τῶν ἱερῶν μὲν χρημάτων τοὺς θεοὺς, τῶν ὁσίων δὲ τὴν πόλιν ἀποστερεῖ, ἄκυρα δὲ τὰ γνωσθέντα ὑπὸ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου καὶ τοῦ δικαστηρίου καθίστησιν, ἄδειαν δὲ τὰ κοινὰ διαρπάζειν τῷ βουλομένῳ πεποίηκεν. ὑπὲρ δὴ τούτων ἁπάντων λύσιν ταύτην εὑρίσκομεν οὖσαν μόνην, εἰ γραψάμενοι τὸν νόμον, καὶ εἰσαγαγόντες εἰς ὑμᾶς, λῦσαι δυνηθείημεν.

έ. Ἐξ ἀρχῆς οὖν ἐν βραχέσι τὰ πραχθέντα δίειμι πρὸς ὑμᾶς, ἵνα μᾶλλον μάθητε καὶ παρακολουθήσητε τοῖς περὶ τὸν νόμον αὐτὸν ἀδικήμασι. ψήφισμα εἶπεν ἐν ὑμῖν Ἀριστοφῶν, ἑλέσθαι ζητητάς. εἰ δέ τις οἶδέ τινα, ἢ τῶν ἱερῶν, ἢ τῶν ὁσίων χρημάτων ἔχοντά τι τῆς πόλεως, μηνύειν πρὸς τούτους. μετὰ ταῦτα ἐμήνυσεν Εὐκτήμων ἔχειν Ἀρχέβιον καὶ Λυσιθείδην τριηραρχήσαντας χρήματα [1]Ναυκρατητικὰ, τίμημα τάλαντα ἐννέα, καὶ τριάκοντα μνᾶς. προσῆλθε τῇ βουλῇ· προβούλευμα ἐγράφη. μετὰ ταῦτα γενομένης ἐκ-

[1] ναυκρατιτικὰ

Ἐνούσης δὲ οὐδεμιᾶς — ἔχειν ὑμᾶς] Ἀντὶ τοῦ, ἀπολαβεῖν παρὰ τῶν ὀφειλόντων. Wolf.

Ὁσίων] Vid. Ammonium, ibique eruditissimum Valckenaerum, et ea, quæ annotavimus ad Æschinem pag. 18. κ. Τιμάρχ. Taylor.

Τοῦ δικαστηρίου] Conjeci olim τοῖν δικαστηρίοιν. Ecce autem Vindob. eodem animo τῶν δικαστηρίων. Modo mallem ἄδειαν δὲ τοῦ τὰ κοινὰ διαρπάζειν. Idem.

Λῦσαι] *Refutare* Wolfius. Ingeniose satis! Quasi *refutanda*, et non potius *abroganda* esset Lex Timocratis hac contentione. Idem.

έ. Ψήφισμα εἶπεν ἐν ὑμῖν Ἀριστοφῶν, ἑλέσθαι ζητητὰς] *Aristophon tulit ad populum, populusque scivit, quæsitores residuarum pecuniarum creari, apud quos, ut quisque quempiam noverit quippiam residuæ habere pecuniæ, aut sacræ, aut publicæ, ita deferre primo quoque tempore debeat.* ὅσια ergo quidam intelligunt *publica*, non tamen *sacra*, et recte, ut ex hoc loco apparet. Et alibi, τὴν ἱερὰν διοίκησιν καὶ τὴν ὁσίαν intellexit *administrationem sacrarum publicarumque rerum. Ex edit.* Hervag.

Ναυκρατητικὰ] An ita, an potius ναυκρατικὰ scribendum, (nam utroque modo in MStis reperitur, non Demosthenis modo, verum etiam Ulpiani et Harpocrationis) hodie non definio. Insedit olim et alia lectio, sed quæ in nostros Codices non se extendit, neque se extendere debuit, ναυκραρικὰ sc. ut discimus ex Harpocratione. Ναυκραρικά. Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους, μή ποτε βέλτιον φέρεται ἐπὶ τοῖς Ἀττικιανοῖς Ναυκρατικὰ (Cod. MS. Bibl. Reg. Cant. Cod. item Iacob. Ναυκρατητικὰ) ἵν' ᾖ ἀπὸ Ναυκρατικοῦ (Ναυκρατητικοῦ MSS.) πλοίου, ἢ Ναυκρατιτῶν ἐμπλεόντων. ἡ γὰρ Ναύκρατις τὸ παλαιὸν ἐμπόριον ἦν τῆς Αἰγύπτου. Ἐὰν δὲ ᾖ Ναυκραρικὰ, εἴη ἂν τὰ τῶν ἀρχόντων· Ναυκράρους γὰρ τὸ παλαιὸν τοὺς ἄρχοντας ἔλεγον. Vide Maussac. ad loc. et H. Steph. Thes. L. Gr. T. II. col. 1002. P. Leopard. Emend. VII. 19. Poll. l. VIII. c. IX. Taylor. Controversia est inter doctos quomodo hic legi debeat. Ego admitto ναυκρατητικὰ, nempe, *pecunias in nave Ægyptiaca captas.* Ναύκρατις erat mercatus Ægyptiacus. Auger.

κλησίας, προὐχειροτόνησεν ὁ δῆμος. ἀναστὰς Εὐκτήμων ἔλε-
γεν ἄλλα τε πολλὰ καὶ διεξῆλθε πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἔλαβεν
ἡ τριήρης τὸ πλοῖον, ἡ Μελάνωπον ἄγουσα, καὶ Γλαυκέ-
την, καὶ Ἀνδροτίωνα, πρεσβευτὰς ὡς Μαύσωλον· ὡς ἔθε-
σαν τὴν ἱκετηρίαν, ὧν ἦν τὰ χρήματα, ἄνθρωποι· ὡς [1]ἐπε-
χειροτονήσαθ᾿ ὑμεῖς μὴ φίλια εἶναι. τότε ἀνέμνησεν [2]ὑμᾶς
τοὺς νόμους, οὓς ἀνεγνώκατε, καθ᾿ οὓς, τοῦτον τὸν τρόπον
πραχθέντων, τῆς πόλεως γίγνεται τὰ χρήματα. ἐδόκει
δίκαια λέγειν ὑμῖν ἅπασιν. ἀναπηδήσας [3]Ἀνδροτίων, καὶ
Γλαυκέτης, καὶ Μελάνωπος, — καὶ ταῦτα σκοπεῖτε ἂν 704
ἀληθῆ λέγω —, ἐβόων, ἠγανάκτουν, ἐλοιδοροῦντο, ἀπέλυον
τοὺς τριηράρχους, ἔχειν [4]ὡμολόγουν, παρ᾿ ἑαυτοῖς ζητεῖν ἠξί-
ουν τὰ χρήματα. ταῦτ᾿ ἀκουσάντων ὑμῶν, ἐπειδή ποτ᾿ ἐπαύ-
σανθ᾿ οὗτοι θορυβοῦντες, ἔδωκε γνώμην Εὐκτήμων ὡς δυνα-
τὸν δικαιοτάτην, ὑμᾶς μὲν εἰσπράττειν τοὺς τριηράρχους,
ἐκείνοις δ᾿ εἶναι περὶ [5]αὐτῶν εἰς τοὺς ἔχοντας ἀναφορὰν,

[1] ἀπεχειροτονήσαθ᾿ [2] ὑμᾶς, τοὺς νόμους ἀνέγνω, [3] * δ᾿ Ἀνδροτίων [4] ὡμολόγουν παρ᾿ ἑαυτοῖς, ζητεῖν [6] αὐτῶν

Προὐχειροτόνησεν ὁ δῆμος] S. τὸν Εὐκτήμονα. Wolf. Decipitur bonus Wolfius et annotando et interpretando. Cod. Ital. habet προὐχειροτόνησε καὶ διεσκέψατο. Id quid sibi velit, docebit Harpocratio, unaque ritum, de quo agitur, explicabit. Προχειροτονία. ἔοικεν Ἀθήνησι τοιοῦτό τι γίγνεσθαι. Ὁπόταν τῆς βουλῆς προβουλευσάσης εἰσφέρηται εἰς τὸν δῆμον ἡ γνώμη, πρότερον γίνεται χειροτονία ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, πότερον δοκεῖ περὶ τῶν προβουλευσάντων (lege cum Cod. Biblioth. Iacob. προβουλευθέντων) σκέψασθαι τὸν δῆμον, ἢ ἀρκεῖ τὸ προβούλευμα. Taylor. Cum Senatus aliquod decretum fecerat, populus consultabat, utrum decretum statim esset admittendum, vel perpendendum in concione, et hoc dicebatur προχειροτονία. Auger.

Οὓς ἀνεγνώκατε] Utraque vox mendosa. Deest prior in Bar. et Vindob. In aliis pro ἀνεγνώκατε legitur ἀνέγνω. Corrige igitur totum locum ad hanc normam: τότε ἀνέμνησεν ὑμᾶς· τοὺς νόμους ἀνέγνω, καθ᾿ οὓς — τῆς πόλεως γίγνεται τὰ χρήματα. tum vos admonuit: leges recitavit, quibus etc. Ita Cod. Ital. et similiter fere Vindob. Taylor. L. ταῦτα ἀνέμνησεν ὑμᾶς καὶ τοὺς νόμους ἀνέγνω καθ᾿ οὓς etc. Auger.

Τοῦτον τὸν τρόπον πραχθέντων] Sub. τῶν πραγμάτων, vel εἰσπραχθέντων τῶν χρημάτων, vel πραθέντων τῶν ἐκ τοῦ πλοίου. Wolf.

Ἔχειν ὡμολόγουν] Nonne ἑαυτοὺς ἔχειν ὡμολόγουν? Jurin. In Editorum nonnullis: ἀπέλυον τοὺς τριηράρχους· ἔχειν ὡμολόγουν παρ᾿ ἑαυτοῖς· ζητεῖν ἠξίουν τὰ χρήματα. Et Wolfius ad istum ritum olim interpretabatur; *absolvunt trierarchos, ipsi apud se habere fatentur, quæri pecuniam postulant.* Taylor.

Ἔδωκε γνώμην — ὑμᾶς μὲν εἰσπράττειν τοὺς τριηράρχους] *Censuit ille, vos quidem de illa pecunia Trierarchos appellare debere, et cum ipsis experiri. Ipsis autem Trierarchis eo nomine subsidiariam esse in eos petitionem, ad quos pecunia pervenit. Quod si ea de re controversia suboriatur, judicium inter eos ita constituere, ut qui in eo judicio victus fuerit, in eum mulcta dicatur reipub.* Est autem ἀναφορὰ, jus referendæ quæstionis adversus alium quempiam, quam quo cum judicium prius agitatum est. *Recursum salvum* forensis turba vocat, id est, jus referendi controversiam non victori, sed alii. Interpres Demosthenis eo in loco διαδικασίας nomen certæ actionis esse dicit, quod mihi non satis probabile visum est. Demosthenes διαδικασίαν et ἐπιδικασίαν pro eodem accepit πρὸς Μακάρτ. hoc est, pro *petitione hæreditatis, et bonorum possessione petita.* Bud. *Ex edit.* Hervag.

Περὶ αὐτῶν] Ita, pro vulgato περὶ αὐτὸν, fide Ald. Ven. Bar. Felic. Lindenbr. Par. etc. Taylor. Imo περὶ αὐτῶν, nempe, χρημάτων. Auger.

Γράφονται τὸ ψήφισμα] Sub. τὸ Εὐκτήμονος οἱ πρεσβεύσαντες, Ἀνδροτίων καὶ οἱ λοιποί. Wolf.

Ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις] Ita lego. Idem. Nam ab Impressis aberat τὸ ἐν. Taylor.

ἐὰν δὲ ἀμφισβητῆταί τι, ποιεῖν διαδικασίαν, τὸν δὲ ἡττη-
θέντα, τοῦτον ὀφείλειν τῇ πόλει. γράφονται τὸ ψήφισμα,
εἰς ὑμᾶς εἰσῆλθεν, ἵνα συντέμω, κατὰ τοὺς νόμους ἔδοξεν
εἰρῆσθαι, καὶ ἀπέφυγεν. ἐνταῦθα τί προσῆκε; τὰ μὲν
χρήματα ἔχειν τὴν πόλιν, τὸν δ᾿ ἀποστεροῦντα κολάζειν·
νόμου δ᾿ οὐδενὸς οὐδ᾿ ὁτιοῦν προσέδει δήπου. μέχρι μὲν δὴ
τούτων, οὐδὲν ἠδίκησθ᾿ ὑπὸ Τιμοκράτους τουτουΐ· μετὰ
ταῦτα δὲ, πάντα γ᾿ ἀνεδέξατο ἐφ᾿ ἑαυτὸν τὰ προειρημένα,
καὶ πάντα ἠδικημένοι φανήσεσθε ὑπὸ τούτου. ταῖς γὰρ
ἐκείνων τέχναις καὶ πανουργίαις μισθώσας αὑτὸν καὶ
παρασχὼν ὑπηρέτην, ἐφ᾿ αὑτὸν ἤγαγε τἀδικήματα, ὡς
ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω. ἀνάγκη δὲ πρῶτον ὑπομνῆσαι
τοὺς χρόνους ὑμᾶς, καὶ τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ τίθησι τὸν νόμον·
καὶ γὰρ ὑβριστικῶς προσεκκεχλευακὼς ὑμᾶς φανήσεται.
ἦν μὲν γὰρ Σκιροφοριὼν μὴν, ἐν ᾧ τὰς γραφὰς ἥττηντο
ἐκεῖνοι, τὰς κατὰ τοῦ Εὐκτήμονος. μισθωσάμενοι δὲ τοῦ-
τον, καὶ οὐδὲ παρεσκευασμένοι τὰ δίκαια ποιεῖν ὑμῖν, κα-
τὰ τὴν ἀγορὰν λογοποιοὺς καθίεσαν, ὡς ἁπλᾶ μὲν [1]εἴσιν
705 ἕτοιμοι τὰ χρήματα ἐκτίνειν, διπλᾶ δὲ, οὐ δυνήσονται. ἦν
δὲ ταῦτα ἐνέδρα μετὰ χλευασίας, καὶ κατασκευασμὸς,
ὑπὲρ τοῦ λαθεῖν τόνδε τὸν νόμον τεθέντα. μαρτυρεῖ δ᾿ ὅτι
ταῦθ᾿ οὕτως ἔχει τοὔργον αὐτό. [2]τῶν γὰρ χρημάτων ἐν
ἐκείνοις τοῖς χρόνοις δραχμὴν οὐ κατέθηκαν ὑμῖν, νόμῳ δ᾿
ἑνὶ πλείους τοὺς ὑπάρχοντας ἀκύρους ἐποίησαν, καὶ τούτῳ
τῶν πώποτε τεθέντων ἐν ὑμῖν αἰσχίστῳ καὶ δεινοτάτῳ.

ϛʹ. Βούλομαι δὴ μικρὰ διεξελθὼν περὶ τῶν κειμένων νόμων, καθ᾿ οὕς εἰσιν αἱ τοιαίδε γραφαὶ, περὶ αὐτοῦ τοῦ νόμου λέγειν, ὃν γέγραμμαι. γενήσεσθε γὰρ εὐμαθέστεροι πρὸς τὰ λοιπὰ, ταῦτα προακούσαντες. ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐν τοῖς οὖσι νόμοις ὑμῖν κυρίοις διωρισμένα ἀκριβῶς καὶ σαφῶς πάνθ᾿ ὅσα δεῖ ποιεῖν περὶ τῶν μελλόντων τεθήσεσθαι νόμων. καὶ πρῶτον [3]μὲν ἁπάντων, χρόνος ἐστὶν ἐγγεγραμμένος, ἐν ᾧ προσήκει νομοθετεῖν· εἶτ᾿ οὐδὲ

[1] [εἴσιν] [2] τῶν μὲν γὰρ χρ. ἐκείνοις [3] μὲν, ἁπάντων χρόνος ἐστὶ γεγραμμένος

τόθ', ὡς ἂν ἑκάστῳ δοκῇ, δέδωκε πράττειν [1] τοῦτο, ἀλλὰ προστάττει πρῶτον μὲν ἐκθεῖναι πρόσθεν τῶν ἐπωνύμων γράψαντα, σκοπεῖν τῷ βουλομένῳ· μετὰ ταῦτα ἐπὶ πᾶσι τὸν αὐτὸν νόμον κελεύει [2] τιθέναι· πρὸς τούτοις, λύειν τοὺς ἐναντίους· ἄλλα, περὶ ὧν ἴσως [3] οὐδὲν κατεπείγει ὑμᾶς νῦν ἀκοῦσαι· ἐὰν δέ τις τούτων ἓν παραβῇ, τῷ βουλομένῳ δίδωσι γράφεσθαι. εἰ μὲν οὖν μὴ πᾶσιν ἦν ἔνοχος τούτοις Τιμοκράτης, καὶ παρὰ πάντα ταῦτα εἰσενηνόχει τὸν νόμον, ἓν ἂν αὐτοῦ τις ἐποιεῖτο κατηγόρημα, ὅ,τι δήποτε τοῦτ' ἦν· νῦν δ' ἀνάγκη καθ' ἕκαστον χωρὶς περὶ ἑκάστου διελόμενον λέγειν. πρῶτον [4] μὲν, ὅπερ ἠδίκησε πρῶτον, τοῦτ' ἐρῶ, ὡς παρὰ πάντας τοὺς νόμους ἐνομοθέτει, εἶτα 706 τῶν ἄλλων ἑξῆς, ὅ,τι ἂν βουλομένοις ὑμῖν ἀκούειν ᾖ. καί μοι λάβε τουτουσὶ τοὺς νόμους, καὶ ἀνάγνωθι· φανήσεται γὰρ τούτων οὐδὲν πεποιηκώς. προσέχετε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὸν νοῦν ἀναγιγνωσκομένοις τοῖς νόμοις.

ΕΠΙΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΝΟΜΩΝ.

Ἐπὶ δὲ τῆς πρώτης πρυτανείας τῇ ἑνδεκάτῃ, ἐν τῷ δήμῳ, ἐπειδὰν εὔ-

[1] τοῦτο πράττειν [2] τιθέναι κελεύει [3] οὐδὲν ἴσως ὑμᾶς κατεπείγει [4] μὲν οὖν, ὅπερ

ς'. Ἦν ἔνοχος] Ita Codd. fere omnes. εἴη Bodl. In Editorum quibusdam suffocatur ἦν ante ἔνοχος. Mox v. 11. πρῶτον μὲν οὖν ex MSS. optimis et plurimis. Idem.

Νῦν δ' ἀνάγκη κ. τ. λ.] "Non intellectum sæpe quid sit διαιρεῖσθαι. Unde vix sensu explicandi, disserendi occurrit in auctoribus, quorum copia exaratorum librorum exstat, quin corruptum sit. Ap. Dem. Timocr. νῦν δ' ἀνάγκη κ. τ. λ. male acceptum pro distinguere: immo disserere vertendum erat. Ordo est λέγειν καθ' ἕκαστον χωρὶς, διελόμενον περὶ ἑκάστου: sic mihi videtur saltem. διελόντα est, distinguentem. vid. in Aristocrat. §. ιά. et ιθ'. tamen sæpe activum apud posteriores potes reddere disserere, vel explicare." D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. VII. cap. VI. p. 645. V.

ΕΠΙΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΝΟΜΩΝ] Legem, quæ sequitur, expedite satis et enucleate interpretantur, cum Ulpianus in scholiis ad hunc locum, tum Sam. Petitus LL. Attic. Lib. II. Tit. I. Quod si nonnulla restent in hac Constitutione, quæ rudem et infirmum animum offendere possint, veluti quod vel prave repeti, vel minus apte cohærere, vel quovis demum modo parum expedita esse videantur, intelligendum est, hanc minime esse, ut olim judicabant, et hodie fortasse judicant, Legem continuo tenore allegatam; verum Auctorem nostrum, quæcunque in Tabulis publicis ad Legum ferendarum abrogandarumque ritum spectarent, huc fere contulisse omnia. Quæ cum uno quasi spiritu olim recitarentur, evenit, ut a Librariis uno deinceps et perpetuo ductu pariter describerentur. Simile aliquod arbitror me annotasse ad Æschinem contra Timarchum [pag. 12. Not. ult.] Hæc autem ita se habere, fidem facient, quæ sequuntur. Scribam enim excitaturus ad recitandum, ait: λάβε τουτουσὶ τοὺς νόμους, καὶ ἀνάγνωθι, v. 14. deinde judices ad animum advertendum: προσέχετε τὸν νοῦν ἀναγιγνωσκομένοις τοῖς νόμοις. v. 15. Facta demum recitatione, immediate subjungit, pag. 280. v. 24. οὗτοι πάντες οἱ νόμοι, et procedente paulo Oratione, pag. 283. v. pen. εἰδότα τοὺς νόμους, ὧν ὀλίγῳ πρότερον πάντες ἠκούσατε. Religionem hujus populi in Legg. suadendis abrogandisque attingit quoque

ξηται ὁ κῆρυξ ἐπιχειροτονίαν ποιεῖν τῶν νόμων. πρῶτον μὲν περὶ τῶν βουλευτικῶν, δεύτερον δὲ περὶ τῶν κοινῶν, εἶτα οἳ κεῖνται τοῖς ἐννέα ἄρχουσιν, εἶτα τῶν ἄλλων ἀρχῶν· ἡ δ' ἐπιχειροτονία ἔστω ἡ προτέρα, ὅτῳ δοκοῦσιν [1] ἄρχειν οἱ νόμοι οἱ βουλευτικοὶ, ἡ δ' ὑστέρα, ὅτῳ μὴ δοκοῦσιν· εἶτα τῶν κοινῶν κατὰ ταὐτά. Τὴν δ' ἐπιχειροτονίαν εἶναι τῶν νόμων

[1] ἀρκεῖν

Demosthenes in Leptinea, ad hunc locum conferendus. Quanta autem ea fuerit religio, ut intelligere possimus, leges, quæ jam adducuntur, non gravabor liberiore quadam oratione, ea forma, qua mihi videntur esse digerendæ, hic describere: sc.

LEGUM RECENSIO,
sive
CAPITULA DE RITU LEGUM FERENDARUM.

Anno vertente, in prima populi concione, die sc. 11mo. *primi mensis, Hecatombæonis,* [Prytanea enim erat spatium 35. dierum, decima nempe pars anni, pro numero Tribuum, quæ seriatim ἐπρυτάνευον: in singula autem Prytanea tres legitimas, sive solennes Conciones haberi mos erat, diebus sc. istius periodi 11mo. 20mo. et 30mo.] *quamprimum Præco solennia vota peregerit* [Vid. Æsch. c. Timarch. p. 18. v. 1.] *ad populum referunto de Legibus: Primum de iis, quæ spectant ad Senatum, deinde quæ ad communem Reip. statum, novissime vero, quæ ad Magistratus. Roganto autem priore loco, an sufficiant Leges, quæ de Senatu sunt, deinde an non sufficiant; atque eodem ritu deinceps de cæteris.*

Rogatio de legibus ferendis abrogandisve eodem more rituque celebrator, qui hodie in cæteris rogationibus lege obtinet.

Si, populi voluntate explorata, visum erit aliquas leges abrogatum iri, novarum ferendarum hic ritus esto: Prytanes, quorum sub præfectura ea abrogatio placebit, necessario providento, ut de tribus concionibus in eorum Prytanea habendis, postrema celebretur de iis legibus examinandis perspiciendisque, quas populo videbatur abrogare: Proedri autem, qui in ista tertia concione fuerint, [Quinquaginta enim Prytanes in quinque decurias distinguebantur: Decem viri autem illi uniuscujusque manipuli Proedri vocabantur. Cum vero in singula Prytanea tot essent hebdomades, quot erant istiusmodi Decuriæ, unusquisque Xviratus sua hebdomade imperitabat, unusquisque vir suo die, is erat Epistates. Unde eveniret, ut tres ex unaquaque Proedria ad summam rerum non admoverentur] *sacris peractis statim necessario ad populum referunto de Nomothetis sortito deligendis, de Legibus ad eorum curam et arbitrium deferendis, denique de stipendio iis persolvendo.*

Nemo ad Nomothetæ munus admittatur, qui non fuerit ex ordine numeroque eorum, qui in Heliæa judiciis præsint, et jusjurandum præstiterit ab iis judicibus exigi solitum.

Si Prytanes secus fecerint, neque concionem celebrarint juxta formam in legibus præscriptam, aut si Proedri juxta formam non retulerint, mulctator Prytanum unusquisque mille drachmis, Minervæ consecrandis: Proedrorum vero unusquisque quadraginta similiter. Eorumque deinde nomina ad Thesmothetas deferre fas esto, eodem modo, uti quis quem detulerit, qui magistratum gesserit, quando fisco publico ærarius fiet. Thesmothetæ vero litem legitimam contra eos instituunto, juxta leges de delationibus. Si secus fecerint, a Senatu Areopagitico excluduntor, quemadmodum excluduntur ii, qui legum emendationem labefactaverint.

Ante diem Concionis habendæ, quicunque Atheniensium legem novam ferre voluerit, legem istam legesve, quas rogaturus est, describito: descriptas ad Statuas Eponymorum [Erant hi Heroes, quorum *nomine* singula Tribus designabatur] *publice proponito. Ita ut perspecto numero legum ibi prostantium, Populus pro rata decernat, quantum temporis Nomothetis ad munus suum exsequendum concedi fas sit.*

Alia Constitutio aliunde sumta de eodem ritu:

Quicunque novam legem rogare voluerit, eam is in Album describito, et publicato ad Statuas Eponymorum, de die in diem, usquedum habita fuerit Concio de ista lege deliberatura.

Prima Concione, qui erit dies Hecatombæonis 11^{mus} *Vviri eliguntor ex omni Atheniensium populo; iique patroni sunto earum legum, de quibus retinendis abrogandisve ad Nomothetas relatio facta fuerit.*

Atque hæc quidem hactenus: cætera currente rota annotabimus. Taylor. Vid. Vol. II. p. 392.

Εἶτα οἳ κεῖνται] Sub. εἶτα περὶ τούτων οἳ κεῖνται. Deinde εἶτα περὶ τῶν ἄλλων, et v. ult. εἶτα περὶ τῶν κοινῶν. Auger.

Εἶτα τῶν ἄλλων ἀρχῶν] Forte εἶτα περὶ τῶν, et [v. ult.] εἶτα περὶ τῶν κοινῶν. Wolf.

Κατὰ ταὐτὰ] Perperam Wolfius κατὰ ταῦτα. Corrige ταὐτὰ cum MSS. Taylor.

κατὰ τοὺς νόμους τοὺς κειμένους. Ἐὰν δέ τινες τῶν νόμων τῶν κειμένων
ἀποχειροτονηθῶσι, τοὺς πρυτάνεις, ἐφ' ὧν ἂν ἡ ἐπιχειροτονία γένηται,
ποιεῖν περὶ τῶν ἀποχειροτονηθέντων τὴν τελευταίαν τῶν τριῶν ἐκκλησιῶν·
τοὺς δὲ προέδρους, οἳ ἂν [1]τύχωσι προεδρεύοντες ἐν ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ,
χρηματίζειν ἐπάναγκες, πρῶτον μετὰ τὰ ἱερὰ περὶ τῶν νομοθετῶν, καθ'
[2]ὅτι καθεδοῦνται, καὶ περὶ ἀργυρίου, ὁπόθεν τοῖς νομοθέταις ἔσται. Τοὺς
δὲ νομοθέτας εἶναι ἐκ τῶν ὀμωμοκότων τὸν Ἡλιαστικὸν ὅρκον. Ἐὰν δ' οἱ
πρυτάνεις μὴ ποιῶσι κατὰ τὰ [3]γεγραμμένα τὴν ἐκκλησίαν, ἢ οἱ πρόεδροι
μὴ χρηματίσωσι [4]κατὰ τὰ γεγραμμένα, ὀφείλειν τῶν μὲν πρυτανέων ἕκα- 707
στον χιλίας δραχμὰς ἱερὰς τῇ Ἀθηνᾷ, τῶν δὲ προέδρων ἕκαστος ὀφειλέτω
τετταράκοντα δραχμὰς ἱερὰς τῇ Ἀθηνᾷ· καὶ ἔνδειξις αὐτῶν ἔστω πρὸς
τοὺς θεσμοθέτας, καθάπερ ἐάν τις ἄρχῃ ὀφείλων τῷ δημοσίῳ. οἱ δὲ θεσμο-
θέται τοὺς ἐνδειχθέντας εἰσαγόντων εἰς τὸ [5]δεσμωτήριον κατὰ τὸν νόμον,
ἢ μὴ ἀνιόντων εἰς Ἄρειον πάγον, ὡς καταλύοντες τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν
νόμων. Πρὸ δὲ τῆς ἐκκλησίας ὁ βουλόμενος Ἀθηναίων [6]νομοθετεῖν, ἐκτι-
θέτω πρόσθεν τῶν ἐπωνύμων γράψας τοὺς νόμους, οὓς ἂν τίθῃ· ὅπως ἄν,
πρὸς τὸ πλῆθος τῶν [7]ἐκτεθέντων νόμων, ψηφίσηται ὁ δῆμος περὶ τοῦ χρό-
νου τοῖς νομοθέταις.

Ὁ δὲ τιθεὶς τὸν καινὸν νόμον, ἀναγράψας εἰς λεύκωμα, ἐκτιθέτω πρόσθεν τῶν ἐπωνύμων ὁσημέραι, ἕως ἂν ἐκκλησία γένηται. Αἱρεῖσθαι δὲ καὶ τοὺς συναπολογησομένους [8]τῶν δήμων τοῖς νόμοις, οἳ ἂν ἐν τοῖς νομοθέταις λύωνται, πέντε ἄνδρας ἐξ Ἀθηναίων ἁπάντων, τῇ ἑνδεκάτῃ τοῦ Ἑκατομβαιῶνος μηνός.

ζʹ. Οὗτοι πάντες οἱ νόμοι κεῖνται πολὺν ἤδη χρόνον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ πεῖραν αὐτῶν πολλάκις δεδώκασιν, ὅτι συμφέροντες ὑμῖν εἰσὶ, καὶ οὐδεὶς πώποτε μὴ οὐ καλῶς ἔχειν [9]ἀντεῖπεν αὐτούς. εἰκότως. οὐδὲν γὰρ ὠμὸν, οὐδὲ

1 τυγχάνωσι 2 ὅ,τι κ., κ. π. τοῦ ἀργ. 3 προγεγραμμένα 4 [κατὰ τὰ γεγραμμένα] 5 δικαστήριον 6 [νομοθετεῖν] 7 τεθέντων 8 τὸν δῆμον 9 ἀντεῖπε μὴ οὐ καλῶς ἔχειν

Lege κατὰ ταὐτὰ, *eodem ritu*. Auger.

Ἐπιχειροτονία] Loci ratio omnino postulat ἀποχειροτονία. Ecce: Ἐάν τινες τῶν νόμων ἀποχειροτονηθῶσι, τοὺς πρυτάνεις, ἐφ' ὧν ἡ ἀποχειροτονία γένηται, ποιεῖν περὶ τῶν ἀποχειροτονηθέντων κ. τ. λ. *Si contingat, ut aliquæ leges* improbentur, *Prytanes* [male et indistincte Wolfius *Senatores*], *quorum in magistratu* improbabuntur, *concionem indicant de legibus ita* improbatis. Hanc lectionem tuentur Codd. Ven. Lind. Bodl. Aug. Ital. et Vindob. Taylor.

Χρηματίζειν] *Respondeant* Wolfius, et hic et infra sæpius. Potius: *referant*, vel, *dicendi potestatem faciant*. Jurin.

Τοὺς δὲ νομοθέτας εἶναι ἐκ τῶν ὀμωμοκότων τὸν Ἡλιαστικὸν ὅρκον] Id est, δικαστικόν. nam ut ἡλιάζεσθαι non solum *apricari* significat, sed etiam ἐν τῇ Ἡλιαίᾳ δικάζειν (Ἡλιαία γὰρ τὸ μέγιστον δικαστήριον Ἀθήνησι, quod sic dictum est, quia sub dio apricantes judices sedebant) ita Ἡλιαστὴς ἀντὶ τοῦ δικαστὴς, et Ἡλιαστικὸς ὁ δικαστικός. Erat autem maximum judicium Athenis, ut *subsellia* Romæ. In eo enim judicia publica exercebantur. Idem infra in eadem, καθάπερ ἐάν τις ὀφείλων τῷ δημοσίῳ, ἡλιάζεται, id est, *inter judices magni judicii sedeat*, etc. *Ex edit.* Hervag.

Εἰσαγόντων εἰς τὸ δεσμωτήριον] Τὸ ἀπάγειν εἰς τὸ δεσμωτήριον usitate dicitur, idque τῶν ἕνδεκα munus fuit: εἰσάγειν εἰς τὸ δικαστήριον, quod τῶν Θεσμοθετῶν. Wolf. Recte distinguit Vir eruditus inter munus Lictoris et Thesmothetæ. Tu ergo in posterum lege, εἰσαγόντων εἰς τὸ δικαστήριον, ad *judicium* nempe, non ad *supplicium*, ut legendum præcipiunt MSti, Aldini, Bar. Reg. a. Linden. Ital. Vind. Aug. cum impressis a Manutio et Feliciano. Taylor. Imo δικαστήριον. Auger. Vid. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. V. cap. IV. p. 456.

Ἢ μὴ ἀνιόντων εἰς Ἄρειον πάγον] Sub. οἱ θεσμοθέται: de quibus vide argumentum Androtianæ, p. 145. Wolf.

Τῶν δήμων] Rectius aliquanto τὸν δῆμον. Sc. αἱρεῖσθαι τὸν δῆμον τοὺς συναπολογησαμένους, prout habetur in Ven. Aug. Ital. atque uti divinavit Lambinus. Taylor. Auger.

βίαιον, οὐδ' ὀλιγαρχικὸν προστάττουσιν, ἀλλὰ τοὐναντίον,
πάντα φιλανθρώπως καὶ δημοτικῶς φράζουσι πράττειν.
καὶ πρῶτον μὲν ἐφ' ὑμῖν ἐποίησαν διαχειροτονίαν, πότερον
εἰσοιστέος ἐστὶ νόμος καινὸς, ἢ δοκοῦσιν ἀρκεῖν οἱ κείμενοι·
μετὰ ταῦτα δὲ, ἂν χειροτονήσητε εἰσφέρειν, οὐκ εὐθὺς τι-
θέναι προσέταξαν, ἀλλὰ τὴν τρίτην ἀπέδειξαν ἐκκλησίαν·
καὶ οὐδ' ἐν ταύτῃ τιθέναι δεδώκασιν, ἀλλὰ σκέψασθαι
708 καθ' ὅ,τι τοὺς νομοθέτας καθεδεῖτε· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τού-
τῳ χρόνῳ, προσέταξαν τοῖς βουλομένοις εἰσφέρειν, ἐκτι-
θέναι τοὺς νόμους πρόσθεν τῶν ἐπωνύμων, ἵν' ὁ βουλόμενος
σκέψηται, κἂν ἀσύμφορον ὑμῖν τι κατίδῃ, φράσῃ, καὶ
κατὰ σχολὴν [1]ἀντείποι. τούτων μέντοι τοσούτων ὄντων
οὐδὲν πεποίηκε Τιμοκράτης οὑτοσί. οὔτε γὰρ ἐξέθηκε τὸν
νόμον, οὔτ' ἔδωκεν, εἴ τις [2]ἐβούλετο ἀναγνοὺς, ἀντειπεῖν,
οὔτ' ἀνέμεινεν οὐδένα τῶν τεταγμένων χρόνων ἐν τοῖς νόμοις·
ἀλλὰ τῆς ἐκκλησίας, ἐν ᾗ τοὺς νόμους ἐπεχειροτονήσατε,
οὔσης ἑνδεκάτης τοῦ Ἑκατομβαιῶνος μηνὸς, δωδεκάτῃ τὸν
νόμον εἰσήνεγκεν εὐθὺς τῇ ὑστεραίᾳ, καὶ ταῦτα ὄντων Κρο-
νίων, καὶ διὰ ταῦτα ἀφειμένης τῆς βουλῆς, διαπραξάμενος
μετὰ τῶν ὑμῖν ἐπιβουλευόντων, καθίζεσθαι νομοθέτας διὰ
τοῦ ψηφίσματος, ἐπὶ τῇ τῶν Παναθηναίων προφάσει.

ηʹ. Βούλομαι δ' ὑμῖν τὸ ψήφισμα αὐτὸ ἀναγνῶναι, τὸ νικῆσαν, ἵν' εἰδῆθ', ὅτι πάντα συνταξάμενοι, καὶ οὐδὲν

1 ἀντείπῃ 2 ἐβούλετο, ἀναγνοὺς ἀντειπεῖν,

Καὶ πρῶτον μὲν ἐφ' ἡμῖν ἐποίησαν διαχειροτονίαν] *Leges hanc disceptationem arbitratus nostri fecerunt, utrum lex nova ferenda sit, an jam latæ sufficiant.* Hoc loco διαχειροτονία est *dijudicatio*, et διάκρισις τῆς ἐν πλήθει γενομένης χειροτονίας. Et in eadem, χειροτονῆσαι τοὺς νομοθέτας dixit, pro ψηφίσασθαι, verba legis recitans, ὁπότερον δ' ἂν τῶν νόμων χειροτονήσωσιν οἱ νομοθέται, τοῦτον κύριον εἶναι, *utram legem probarint*. *Ex edit.* Hervag.

Καθεδεῖτε] Καθέζειν [καθίζειν certe] νομοθέτας ἐνεργητικῶς accipiendum. Obsop. καθιεῖτε, παρὰ τὸ καθιέω, τὸ καθίημι. Wolf. Præter Obsop. ita quoque legunt marg. Benenati, Linden. Ital. Bodl. MSS. Man. et Fel. Cod. item Venetus, qui etiam exhibet τοὺς νόμους καθιεῖτε. Atque καθιεῖτε certissima est lectio, a verbo καθίζω regulariter deducta, non παρὰ τὸ καθιέω, ut somniavit Wolfius. Καθεδεῖτε certe nescio unde deduceretur. Taylor. Imo καθιεῖτε, in futuro, a καθίζω, *sedere facio*. Auger.

Ἀντείποι] Melius forte ἀντείπῃ, ut Editt. Man. et Fel. cum MStis Lind. et Vind. atque uti mavelit Lambinus. Tayl.

Οὔτ' ἀνέμεινεν] Ita ego, [Alii enim ἐνέμεινεν] et v. 16. ἐπεχειροτονήσατε, pro ἀπεχειροτονήσατε, et v. 17. οὔσης ἑνδεκάτῃ, ut in Lege τῇ ἑνδεκάτῃ, et ibid. δωδεκάτῃ. Deinde v. 19. διαπραξάμενος διὰ τοῦ ψηφίσματος, τὸ τί; καθίζεσθαι νομοθέτας. Wolf.

ηʹ. Ἵνα εἰδῆτε ὅτι πάντα συνταξάμενοι] Id est, *omnia ex composito fecerunt, atque de industria*. Sic Æschin. περὶ παραπρεσβ. συνετάξαμεν ἡμᾶς αὐτοὺς, ita *inter nos comparavimus et constituimus*. *Ex edit.* Hervag.

ἀπὸ ταυτομάτου τούτων ἔπραττον οὗτοι. λάβε τὸ ψήφισμα αὐτοῖς καὶ [1] ἀναγίγνωσκε σύ.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπὶ τῆς Πανδιονίδος πρώτης, ἑνδεκάτῃ τῆς πρυτανείας, [2] Τιμοκράτης εἶπεν, Ὅπως ἂν τὰ ἱερὰ θύηταί [3] τις, καὶ ἡ διοίκησις ἱκανὴ γένηται, καὶ, εἴ

[1] ἀναγίνωσκέ [2] Ἐπικράτης [3] Deest τις.

Ἐπὶ τῆς Πανδιονίδος πρώτης κ. τ. λ.] Ex hoc loco videtur colligi posse, unamquamque tribum vel φυλὴν divisam fuisse in decem partes, seu προεδρίας, et unamquamque obtinuisse, id est, præfuisse concilio unum diem usque ad ultimum vel decimum, et sic indigitari, Πανδιονὶς πρώτη, Πανδιονὶς δευτέρα, Πανδιονὶς τρίτη, usque ad decimam, postquam prima recurrebat ad undecimum diem τῆς Πρυτανείας, et sic deinceps. Ideo hoc loco præsidet prima Pandionis undecimo Prytaniæ die. PALMER. Adde eundem Palmerium ad Petit. Legg. Attic. L. III. Tit. I. pag. 269. Edit. Wesseling. (ubi fallitur Vir doctissimus, autumatque, dici τῆς Πανδιονίδος πρώτην, δευτέραν etc. subintellecta voce προεδρίαν) Scalig. de Emendatione Tempor. l. II. init. Dodwel. de Cyclis Diss. III. §. 37. et Ulpianum denique in scholiis ad hunc locum. Quo pacto hæc verba sunt intelligenda, paucis expediam. Quod dixit olim, 706. 8. ed. R. ἐπὶ τῆς πρώτης Πρυτανείας, τῇ ἑνδεκάτῃ, effert modo, ἐπὶ τῆς Πανδιονίδος πρώτης, τῇ ἑνδεκάτῃ τῆς πρυτανείας. Et nihil variatur. Tribus enim Pandionis (sive *sorte* hoc anno id obtigerit, ut primam Prytaneam gereret, uti omnes nos olim sensimus, sive istam prærogativam jure obtinuerit, et cæteræ quoque Tribus ordine et serie ad Prytaneam quæque suam succederent, ut Dodwellus solus in l. c. sibi in animum induxit) in hoc loco nomen suum primæ Prytaneæ annectit, quod in priore isto Auctor dissimulavit. Ait igitur: *Prima Prytanea, id munus gerente Tribu Pandionide, die vero undecimo istius Prytaneas*, cætera. Confer §. ι. et §. ιθ'. med. Sane ubi rem mecum expendam, videtur mihi Legislator in loco priore, sc. 706. 8. ed. R. cum generaliter, et de rebus *futuris* præcipiat, nomen Tribus non adjecisse, propter sortis incertitudinem, nescius scilicet, quænam præsideret: At cum Orator rem gestam et *præteritam* narret, aut ubi ad Acta Civitatis monumentaque publica refertur, quid, quo magistratu consignatum sit, ibi liquido potuisse vel disertissime scribi Tribus, quæ præerat. Accedit etiam, quod eadem sit mens Ulpiani, cujus auctoritatem aut ignoravit, aut dissimulavit Dodwellus. Ἐνταῦθα καλῶς προσέθηκε τὴν φυλὴν, τὴν Πανδιονίδα, ἐπειδὴ ἔτυχε τότε αὐτὴν κληρωθῆναι πρώτην πρυτανεῦσαι. ἀνωτέρω, ἐπειδὴ τὴν ἐπιχειροτονίαν τῶν νόμων ἀνέγνωκεν, εἰκότως οὐχ ὥρισε, ποίας πρυτανευούσης πρώτης· ἐπειδὴ ἄδηλον ἦν, ὡς εἴπομεν, ποία κληροῦται ἀεὶ κατὰ τὸν πρῶτον μῆνα πρώτη πρυτανεῦσαι. Verum utcunque ea res sit, omnino admittenda est mea de hoc loco sententia, ni potior esse videretur doctissimi Jurini divinatio, quæ sequitur. TAYLOR. Πρώτη Πανδιονὶς, quod illo nimirum anno Pandionis tribus Hecatombæone mense, qui primus erat anni mensis, prima prytaniæ munere fungeretur. v. Celeb. Corsini F. A. T. I. p. 101. *In schedis* TAYLOR. Puto rescribendum vice πρώτης, πρυτανευούσης. Ita etiam §. ι. JURIN. AUGER.

Τιμοκράτης] Immo Ἐπικράτης potius. Hoc enim Psephisma non rogatur a Timocrate, sed a quodam ejus amico, Timocrateæ rogationi succenturiante, atque aditum struente. Atque in eadem sententia Ulpianum esse video, qui per totam hanc Orationem optimam operam præstitit: ψήφισμα (hoc nempe præparatorium) ἔγραψεν Ἐπικράτης, φίλος τοῦ Τιμοκράτους, — εἰ γὰρ καὶ τὰ δύο ἐποίησεν ὁ Τιμοκράτης, ὕποπτος ἂν ἐγίνετο. Vide hominem ad v. 3. et p. 283. v. 15. Porro in omnibus fere, præstantissimis certe, exemplaribus Ἐπικράτης scribitur, non Τιμοκράτης, Ven. sc. Bodl. Lind. Aug. Ital. Vindob. Expedire autem mihi aliquem velim, unde aliter tot Librarii arriperent ignotum istum Epicratem. Proclive erat vicissim, id quod nonnulli faciunt, ab ignoto Epicrate ad notiorem Timocratem deflectere. Vidit hujus correctionis necessitatem Petitus ad LL. Att. pag. 87. Edit. ornatissimi Wesselingii. TAYLOR. Ἐπικράτης. AUGER.

Τις] Dele, fidejussoribus Ven. Bar. Bodl. Lindenb. Ital. Vindob. TAYLOR. τις del. vid. AUGER.

Διοίκησις] Ἡ δαπάνη, ἡ χορηγία. Sic, οἱ ἐπὶ τῆς διοικήσεως, οἱ τῶν προσόδων τῆς πόλεως ἐπιμελούμενοι. WOLF. Aliquatenus Wolfius. Non autem vidit, quam solenni

τινος ἐνδεῖ πρὸς τὰ Παναθήναια, διοικηθῇ, τοὺς πρυτάνεις τοὺς τῆς Πανδιονίδος καθίσαι νομοθέτας αὔριον· τοὺς δὲ νομοθέτας εἶναι ἕνα καὶ χιλίους, ἐκ τῶν ὀμωμοκότων· συννομοθετεῖν δὲ καὶ τὴν βουλήν.

[1] ἐνθυμήθητε ἀναγιγνωσκομένου τοῦ ψηφίσματος, ὡς τε-
709 χνικῶς ὁ γράφων αὐτὸ, τὴν διοίκησιν, καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς προστησάμενος κατεπεῖγον, ἀνελὼν τὸν ἐκ τῶν νόμων χρόνον αὐτὸς ἔγραψεν αὔριον νομοθετεῖν, οὐ, μὰ Δί', οὐχ ἵνα ὡς κάλλιστα γένοιτό τι τῶν περὶ τὴν ἑορτὴν, — οὐδὲ γὰρ ἦν ὑπόλοιπον, οὐδ' ἀδιοίκητον οὐδὲν, — ἀλλ' ἵνα μὴ προαισθομένου μηδενὸς ἀνθρώπων, μηδ' ἀντειπόντος, τεθείη καὶ γένοιτο κύριος αὐτοῖς ὅδε ὁ νῦν ἀγωνιζόμενος νόμος. τεκμήριον δέ. καθιζομένων γὰρ τῶν νομοθετῶν, περὶ μὲν τῶν γεγραμμένων τούτων, τῆς διοικήσεως, [2] καὶ τῶν Παναθηναίων, οὔτε χείρονα, οὔτε βελτίω νόμον οὐδένα εἰσήνεγκεν οὐδείς· περὶ δὲ ὧν οὔτε τὸ ψήφισμα ἐκέλευεν, οἵ τε νόμοι κωλύουσι, Τιμοκράτης οὑτοσὶ κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν ἐνομοθέτει, κυριώτερον μὲν νομίσας τὸν ἐκ τοῦ ψηφίσματος, ἢ τὸν ἐν τοῖς νόμοις εἰρημένον χρόνον, οὐδ' ὁτιοῦν δὲ φοβηθεὶς, εἰ ἁπάντων ὑμῶν ἀγόντων ἱερομηνίαν, καὶ νόμου κειμένου, μήτ' ἰδίᾳ μήτε κοινῇ μηδὲν ἀλλήλους ἀδικεῖν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, μηδὲ χρηματίζειν ὅ,τι ἂν μὴ περὶ τῆς ἑορτῆς ᾖ, αὐτὸς οὐχ ἕνα τὸν τυχόντα, ἀλλὰ ὅλην ἀδικῶν φανήσεται τὴν πόλιν. καί τοι πῶς οὐ δεινὸν, εἰδότα μὲν τοὺς νόμους, ὧν ὀλίγῳ πρότερον πάντες ἠκούσατε, κυρίους ὄντας, εἰδότα δ' οὐκ ἐῶνθ'

[1] * ἐνεθυμήθητ' [2] [,καὶ]

usu et proprietate sermonis aliquando hoc vocabulum denotet *reditum civitatis, bona sive fortunas Reip.* quarum nempe auxilio διοικοῦνται τὰ πάντα. Adducam nonnulla, unde ea, quæ dixi, cum indicta sint alio ore, elucidari et confirmari possunt. Noster infra, in hac ipsa Oratione, §. κς'. Ἔτι τοίνυν τὴν διοίκησιν ἀναιρεῖ, τήν θ' ἱερὰν καὶ τὴν ὁσίαν: sc. Reditus, tam *sacros*, quam *publicos*; tam Res *Religionis*, quam quæ sunt *Universitatis*. Proxime, Ibid. διὰ τοίνυν τοῦ νόμου τούτου διοικεῖται τὰ κοινά. Hoc est, ut locus ille indicat, *ex hac lege factum est, ut Reip. facultates suppetant.* Pergam porro. ibid. οὐ γὰρ ὄντων ἱκανῶν τῶν ἐκ τῶν τελῶν χρημάτων τῇ διοικήσει, τὰ προσκαταβλήματα ὀνομαζόμενα διὰ τὸν τοῦ νόμου τούτου φόβον καταβάλλεται. deinde ibid. ὅταν αἱ τῶν τελῶν καταβολαὶ μὴ ἱκαναὶ ὦσι τῇ διοικήσει. Proxime §. κζ'. τὰς ὑπὲρ τῆς πόλεως στρατείας λυμαίνεται, τὴν διοίκησιν καταλύει. Similiter in ista Oratione c. Neæram, non longe a principio, p. 1346. 17. ed. Reisk. διαχειροτονῆσαι τὸν δῆμον, εἴτε δοκεῖ τὰ περιόντα χρήματα τῆς διοικήσεως στρατιωτικὰ εἶναι, εἴτε θεωρικά. Nempe, *the Surplus of the Revenue*: et deinceps, v. 20. ejusd. pag. κελευόντων τῶν νόμων — τὰ περιόντα χρήματα τῆς διοικήσεως στρατιωτικὰ εἶναι. TAYLOR.

Ἐνθυμήθητε] Malim et hic ἐνεθυμήθητε. WOLF. AUGER.

Αὐτοῖς] Timocrati, et ipsius satellitibus. AUGER.

Ἐνομοθέτει] Wolfius: *leges tulit.* Immo: *legem tulit.* JURIN.

Εἰδότα δ' οὐκ ἐῶνθ' κ. τ. λ.] Wolfius: *qui sciret item, easdem non sinere ullum*

[1]ἕτερον ψήφισμα οὐδὲν οὐδ' ἂν ἔννομον ᾖ, κυριώτερον εἶναι,
γράψαι καὶ θεῖναι νόμον ὑμῖν κατὰ [2]τὸ ψήφισμα, ὃ καὶ
αὐτὸ παρὰ τοὺς νόμους εἰρημένον ᾔδει; ἢ πῶς οὐ σχέτλιον
τὴν μὲν πόλιν αὐτὴν ἑκάστῳ ἡμῶν δεδωκέναι ἄδειαν τοῦ
μή τι παθεῖν ἀηδὲς, ἢ δεινὸν, ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ποιήσασαν
ἱερομηνίαν· αὐτὴν δὲ μὴ τετυχηκέναι ταύτης τῆς ἀσφα- 710
λείας παρὰ Τιμοκράτους, ἀλλ' ἐν αὐτῇ τῇ ἱερομηνίᾳ τὰ
μέγιστ' ἠδικῆσθαι; τί γὰρ ἄν τις μεῖζον ἠδίκησεν ἰδιώτης
ἀνὴρ, ἢ καταλύων τοὺς νόμους αὐτῆς δι' ὧν οἰκεῖται;

θ'. Ὅτι μὲν τοίνυν οὐδὲν ὧν προσῆκέ τε καὶ κελεύουσιν
οἱ νόμοι πεποίηκεν, εἰς τὰ προειρημένα τις σκοπῶν ἂν γνοίη.
ὅτι δ' οὐ μόνον κατὰ τοῦτ' ἀδικεῖ, εἰ παραβὰς τὸν χρόνον,
τὸν ἐκ τῶν νόμων, καὶ τὸ βουλεύσασθαι καὶ σκέψασθαι
περὶ τούτων ὑμᾶς παντελῶς ἀνελὼν, οὔσης ἱερομηνίας, ἐνο-
μοθέτει, ἀλλὰ καὶ κατ' ἐκεῖνο, ὅτι πᾶσιν ἐναντίον εἰσενή-
νοχε τοῖς οὖσι νόμοις, αὐτίκα δὴ μάλ' ἀκριβῶς μαθήσεσθε.
ἀνάγνωθι δέ μοι λαβὼν τουτονὶ [3]πρῶτον τὸν νόμον, ὃς
διαῤῥήδην οὐκ ἐᾷ [4]νόμον οὐδένα ἐναντίον εἰσφέρειν· ἐὰν δέ τις
εἰσφέρῃ, γράφεσθαι κελεύει. ἀναγίγνωσκε.

[1] ἕτερον νόμον, ψήφισμα [2] Deest articulus. [3] πρῶτον τουτονὶ [4] [νόμον οὐδένα]

decretum aliud. Perperam. Refertur enim vox ἕτερον non ad ψήφισμα, sed ad νόμον subintellectum. Verti ergo oportebat:- *qui sciret item aliam non sinere decretum ullum*. Idem. Bene mehercule factum a viro præstantissimo, cum vox, quam ille subintelligit ad orationem sustentandam, in nonnullis exemplaribus reperiatur disertissime scripta. Lambinus, ut locum complanaret, pro ἐῶνθ' legit ἐῶντας, ad quem morem interpretatur Wolfius. Atque profecto ita exhibent Editiones a Manutio et Feliciano profectæ. Sed Jurinum optimum sequor, atque ita totum locum refingo ex MSS. optimis: εἰδότα μὲν τοὺς νόμους, ὧν ὀλίγῳ πρότερον πάντες ἠκούσατε, κυρίους ὄντας, εἰδότα δ' οὐκ ἐῶνθ' ἕτερον νόμον ψήφισμα οὐδὲν, οὐδ' ἂν ἔννομον ᾖ, νόμου κυριώτερον εἶναι, γράψαι καὶ θεῖναι νόμον ὑμῖν κατὰ τὸ ψήφισμα, ὃ καὶ αὐτὸ παρὰ τοὺς νόμους εἰρημένον ᾔδει. *Cum sciret, aliam quoque exstare legem, qua constitutum est, ut nullum populiscitum, etiam legitimum, plus auctoritatis haberet, quam legibus attribuitur, ipse interea legem ferret virtute populisciti, quod ipsum probe sciret contra leges esse factum*. Nimirum hæc est ea Lex, de qua disputavi, quamque olim emendavi, ad Aristocrateam §. κγ. Occurrit etiam, sed mendosa, apud Andocid. de Mysteriis pag. 11. ult. et 12. 12. Edit. Steph. ψήφισμα δὲ μηδὲν μήτε βουλῆς, μήτε δήμου, κυριώτερον εἶναι. Utrobique post δήμου adde νόμου, quæ vox ab illa strangulatur: *Nullum neque SCtum, neque Populiscitum Leges auctoritate vincat*. Illud habe. Taylor. Tayloro assentitur Augerus.

Ποιήσασαν] F. ποιήσασιν. Vide, quantum præstet! Proxime revocavi αὐτὴν ex Editis omnibus, et MSS. Ven. Bar. Lind. Aug. Vindob. pro vulgato αὐτῆς. Taylor.

Ἱερομηνίαν] Vid. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. VI. cap. II. p. 515.

Καταλύων] *Violando*, Wolfius. Immo *tollendo*, vel *abrogando*. Jurin.

θ'. Τοῖς οὖσι νόμοις] Post νόμοις add. vel sub. νόμον. et v. pen. post ἐναντίον sub. τοῖς οὖσι νόμοις. Auger.

Νόμον οὐδένα ἐναντίον] Legendum videtur νόμον οὐδένα νόμῳ ἐναντίον. Jurin.

ΝΟΜΟΣ.

Τῶν δὲ νόμων τῶν κειμένων μὴ ἐξεῖναι λῦσαι μηδένα, ἐὰν μὴ ἐν νομο-
θέταις. τότε δ' ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ τῶν Ἀθηναίων λύειν. ἕτερόν [1]τι τι-
θέντι ἀνθ' ὅτου ἂν λύῃ. διαχειροτονίαν δὲ ποιεῖν τοὺς προέδρους περὶ τού-
των τῶν νόμων, πρῶτον μὲν περὶ τοῦ κειμένου, εἰ δοκεῖ ἐπιτήδειος εἶναι τῷ
δήμῳ [2]τῶν Ἀθηναίων ἢ οὒ, ἔπειτα περὶ τοῦ τιθεμένου· ὁπότερον δ' ἂν χει-
ροτονήσωσιν οἱ νομοθέται, τοῦτον κύριον εἶναι. ἐναντίον δὲ νόμον μὴ ἐξεῖ-
ναι τιθέναι τῶν νόμων τῶν κειμένων μηδενί. ἐὰν δέ τις, λύσας τινὰ τῶν
νόμων τῶν κειμένων, ἕτερον ἀντιτιθῇ μὴ ἐπιτήδειον τῷ Ἀθηναίων δήμῳ,
ἢ ἐναντίον τῶν κειμένων τῳ, τὰς γραφὰς εἶναι κατ' αὐτοῦ κατὰ τὸν νόμον
711 ὃς κεῖται, ἐάν τις μὴ ἐπιτήδειον θῇ νόμον.

ἠκούσατε μὲν τοῦ νόμου· πολλῶν δὲ [3]καλῶν κειμένων νόμων
τῇ πόλει, οὐδενὸς ἧττον ἡγοῦμαι καὶ τοῦτον ἀξίως ἐπαίνου
γεγράφθαι. σκέψασθε γὰρ ὡς δικαίως, καὶ σφόδρα ὑπὲρ τοῦ
δήμου κεῖται. οὐκ ἐᾷ τοῖς ὑπάρχουσι νόμοις ἐναντίον εἰσφέ-
ρειν, ἐὰν μὴ λύσῃ τὸν πρότερον κείμενον. τίνος ἕνεκα; πρῶτον
μὲν, ἵν' ὑμῖν ἐξῇ τὰ δίκαια ψηφίζεσθαι μετ' εὐσεβείας. εἰ
γὰρ εἴησαν δύο τινὲς ἐναντίοι νόμοι, καί τινες ἀντίδικοι παρ'
ὑμῖν ἀγωνίζοιντο, ἢ περὶ δημοσίων, ἢ περὶ ἰδίων πραγμάτων,
[4]ἀξιοῖ δ' ἑκάτερος νικᾶν, μὴ τὸν αὐτὸν δεικνύων νόμον, οὔτ'
ἀμφοτέροις ἔνι δήπου ψηφίσασθαι — πῶς γάρ; — οὔτε θα-
τέρῳ ψηφιζομένους εὐορκεῖν· παρὰ γὰρ τὸν ἐναντίον [5]νόμον,
ὄντα δὲ ὁμοίως κύριον, ἡ γνῶσις συμβαίνει. τοῦτό τε οὖν ὑπὲρ
ὑμῶν φυλαττόμενος, ταῦτα προεῖπε, καὶ ἔτι πρὸς [6]τούτοις,
βουλόμενος φύλακας ὑμᾶς [7]τῶν νόμων καταστῆσαι. ᾔδει
γὰρ ἐκεῖνο, ὅτι τὰς ἄλλας, ἃς γέγραφεν [8]αὐτῶν, φυλακάς
ἔστι πολλαχοῦ διακρούσασθαι. τοὺς συνηγόρους οὓς χειρο-
τονεῖτε, δύναιτ' [9]ἂν πεῖσαί τις σιωπᾶν· ἐκτιθέναι κελεύει
τοῦ προειδέναι πάντας, ὡς τάχ' ἂν εἰ τύχοι, τοὺς μὲν ἀντ-
ειπόντας ἂν, εἰ μὴ προαίσθοιντο, λάθοι, οἱ δ' οὐδὲν προσ-

[1] Deest τι. [2] τῷ [3] καλῶς [4] ἀξιοίη [5] [νόμον] [6] τούτῳ [7] τῶν νόμων ὑμᾶς [8] αὐτῶν φυλακὰς, ἔστι πολλαχῇ [9] ἄν τις πεῖσαι σιωπᾶν

Τῶν δὲ νόμων τῶν κειμένων κ. τ. λ.] Vid. Vol. II. h. edit. p. 386. not. x.

Ἕτερόν τι τιθέντι] Dele otiosum istud τι, quod ortum traxit ex initio vocis sequentis. Delent Bar. Vindob. et Petitus LL. Attic. p. 185. Taylor.

Διαχειροτονίαν δὲ ποιεῖν] Wolfius: *suffragia ferunto*. Potius: *suffragia ferendi potestatem faciant*. Jurin.

Δύο τινὲς] Cod. Vindob. ignorat inficetum istud τινὲς, et mox v. 20. pro ἀξιοῖ, habet ἀξιοίη. Tu illum sequere. Taylor. τινὲς del. vid. Auger.

Σιωπᾶν] Post σιωπᾶν, punctum infra. Deinde post πάντας, punctum supra, et ἀλλὰ pro ὡς. ἀλλὰ τάχ' ἄν, εἰ τύχοι, τοὺς etc. Idem.

Οἱ δ' οὐδὲν προσέχοντες ἀγνοοῖεν ἂν] Sub. τὴν διάνοιαν τοῦ νόμου. Alii ἀναγνοῖεν οὐδὲν προσέχοντες, quod fere idem est. Legere enim et non intelligere est negligere, ut inquit Ille. Wolf. ἀγνοοῖεν MSS. Ald. Editt. Man. et Felician. Aug. et Lambinus: ἀγνοῖεν cæteri fere omnes.

ἔχοντες ἀναγνοῖεν ἄν. ἀλλὰ γράψασθαι, νὴ Δί', ἕκαστόν
[1]ἐστιν, ὃ κἀγὼ νυνὶ πεποίηκα. [2]κἂν ἐνταῦθ' ἀπαλλάξῃ
τις τὸν ἐπιστάντα, ἡ πόλις παρακέκρουσται. τίς [3]οὖν μόνη
φυλακὴ καὶ δικαία καὶ βέβαιος τῶν νόμων; ὑμεῖς οἱ πολ-
λοί. οὔτε γὰρ τὸ [4]γνῶναι καὶ δοκιμάσαι τὸ βέλτιον ἐξελέ-
σθαι δύναιτ' ἂν ὑμῶν οὐδὲ εἷς, οὔτε ἀπαλλάξας καὶ δια- 712
φθείρας πεῖσαι τὸν χείρονα θέσθαι νόμον ἀντὶ τοῦ κρείττο-
νος. διὰ ταῦτα πάντα ἐφ' ἑκάστην ἀπαντᾷ τὴν ὁδὸν τῶν
ἀδικημάτων, κωλύων, καὶ οὐκ ἐῶν βαδίζειν τοὺς ἐπιβου-
λεύοντας ὑμῖν. ταῦτα πάντα Τιμοκράτης, οὕτω καλῶς καὶ
δικαίως κείμενα ἠφάνισεν, ἐξήλειψεν, ὅσον ἦν ἐπὶ τούτῳ,
καὶ νόμον [5]εἰσήνεγκεν ἅπασιν ἐναντίον, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τοῖς
οὖσιν, οὐ παραναγνούς, οὐ λύσας, οὐ δοὺς αἵρεσιν, οὐκ ἄλλο
ποιήσας οὐδὲν τῶν προσηκόντων.

ί. Ὡς μὲν οὖν ἔνοχος τῇ γραφῇ καθέστηκεν, ἐναντίον εἰσενηνοχὼς τοῖς οὖσι νόμοις, οἶμαι πάντας ὑμᾶς ᾐσθῆσθαι· ἵνα δὲ εἰδῆτε παρ' οἵους [6]νόμους οἷον οὗτος εἰσήνεγκεν, ἀναγνώσεται πρῶτον ὑμῖν τὸν τούτου νόμον, εἶτα καὶ τοὺς ἄλλους, οἷς οὗτος ἐναντίος ἐστίν. ἀναγίγνωσκε.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐπὶ τῆς Πανδιονίδος πρώτης, δωδεκάτῃ τῆς πρυτανείας, Τιμοκράτης

[1] ἐστιν; [2] * ἀλλὰ κἂν ἐνταῦθ', ἂν ἀπαλλάξῃ [3] οὖν ἡ μόνη
[4] γνῶναι τὸ δίκαιον, καὶ δοκιμάσαι [5] εἰσήνεγκεν ἀπαίσιον, ἅπασιν [6] [νόμους]

ἀναγνοῖεν edidit Wolfius juxta id, quod MSS. Man. et Felic. exhibent cum nostro Vindob. Sed neque MStorum lectio, neque Wolfii explicatio, neque Lambini hariolatio mihi locum satis extricare videntur. TAYLOR.

Ἀλλὰ γράψασθαι] Anthypophora est: Cui respondet v. 2. κἂν ἐνταῦθ' ἀπαλλάξῃ τις τὸν ἐπιστάντα, τὸν γραψάμενον καὶ ἀκυρώσοντα. WOLF. Nescio Anthypophoram. Interea scio, quid velit hic sibi locus, idque strenue nescire Wolfium. *Leges non solum prostare publice jubet, ut ab omnibus legi et examinari possint, verum etiam unumquemque nostrum eas in judicium vocare hortatur: id quod ego nunc feci.* Ἀλλὰ, *Sed praterea, verum etiam.* TAYLOR. Ἀλλὰ γράψασθαι - - - est Objectio. ἐστιν, *licet.* AUGER.

Κἂν ἐνταῦθ' ἀπαλλάξῃ τις τὸν ἐπιστάντα] Id est, κἂν διαφθείρῃ τὸν ἐγκείμενον καὶ κατήγορον. Est enim ἀπαλλάττω, *placo, et munere corrumpo. Ex edit.* HERVAG.

Τις] Ita omnino. Atque ita Bar. Fel. Lind. Aug. Paris. Ital. Obsop. et Vindob. Vulgo τισί. TAYLOR. L. ἀλλὰ κἂν ἐνταῦθ' ἀπ. τις τ. ἐπιστάντα, vel ἐνστάντα (*accusatorem, exagitatorem novæ legis*) ἡ π. AUGER.

Γνῶναι] Οὔτε γὰρ τὸ γνῶναι τὸ δίκαιον καὶ δοκιμάσαι τὸ βέλτιον etc. Man. Fel. Lind. Aug. Obsop. Cum hoc autem homine germanam lectionem esse statuo. TAYLOR.

Ἠφάνισεν, ἐξήλειψεν] Puto Morelium ita hanc rem reputasse, aut in suis exemplaribus invenisse, ut veritas voluit; nempe illa priore voce in textum recepta, hac autem ad marginem apposita. Neque porro eam ibi variæ lectionis, verum scholii officio fungi arbitror. IDEM.

ί. Ἐπὶ τῆς Πανδιονίδος] L. ἐ. τ. Π., πρώτης

εἶπε, Καὶ εἴ τινι τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ προστετίμηται, κατὰ νόμον ἢ
κατὰ ψήφισμα, δεσμοῦ, ἢ [1]τολοιπὸν προστιμηθῇ, εἶναι αὐτῷ, ἢ ἄλλῳ ὑπὲρ
ἐκείνου, ἐγγυητὰς καταστῆσαι τοῦ ὀφλήματος, οὓς ἂν ὁ δῆμος χειροτονήσῃ,
ἦ μὴν ἐκτίσειν τὸ ἀργύριον ὃ ὦφλε· τοὺς δὲ προέδρους ἐπιχειροτονεῖν ἐπά-
ναγκες, ὅταν τις καθιστάναι βούληται. τῷ δὲ καταστήσαντι τοὺς ἐγγυητὰς,
ἐὰν ἀποδῷ τῇ πόλει τὸ ἀργύριον ἐφ' [2]οἷς κατέστησε τοὺς ἐγγυητὰς, ἀφεῖσθαι
713 τῶν δεσμῶν· ἐὰν δὲ μὴ καταβάλῃ τὸ ἀργύριον ἢ αὐτὸς, ἢ οἱ ἐγγυηταὶ, ἐπὶ
τῆς ἐννάτης πρυτανείας, τὸν μὲν ἐξεγγυηθέντα δεδέσθαι, τῶν δὲ ἐγγυητῶν
δημοσίαν εἶναι τὴν οὐσίαν. περὶ δὲ τῶν ὠνουμένων τὰ τέλη, καὶ τῶν ἐγ-
γυωμένων καὶ ἐκλεγόντων, καὶ τῶν τὰ [3]μισθώματα μισθουμένων, καὶ τῶν

[1] τὸ λοιπὸν [2] ᾧ [3] μισθώσιμα

πρυτανείας δωδεκάτῃ, Τιμοκρ. et v. 1. p. 287. ignoro cur lex incipiat per καὶ, nisi forte lata fuerit quasi addenda aliis legibus. AUGER.

Καὶ εἴ τινι τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ] Verba sunt legis, ex quibus verbi προστιμῶ usus et constructio facile est percipere. *Quod si quis, inquit legislator, eorum qui reliqua, aut æs alienum quovis modo contraxerunt, aut pecuniæ damnati sunt, aut legis sanctione, aut plebiscito nexu mulctatus est, aut posthac ea de causa nexum inibit, licere ipsi aut civis ejus nomine prædes dare atque expromissores reipublicæ ejus summæ quam debet.* Est igitur προστιμᾷν *mulctare*, cum dativo et accusativo, cujus exempla Budæus adducit in Comment. et hinc ἐπάγειν τίμημα, *agere ad pœnam*, apud eundem alibi. καὶ τίμημα ἐπάγειν ὅτι χρὴ ἀποτίσαι, hoc est, *et actionem pœnarum intendere ad id quod pendere eum oportet. Ex edit.* HERVAG.

Ἢ τολοιπὸν προστιμηθῇ] *Aut in posterum damnabitur.* Quod neglexit Wolfius. Legunt nonnulli et hic, et infra p. 288. v. 6. προστιμηθείη. TAYLOR.

Ἐπιχειροτονεῖν] *Ratos habere*, Wolfius. Quasi vero necesse esset præsidibus, cum quis vades dare voluisset, eos, qualescunque demum essent, illico ratos habere, quod manifeste contra legem est: Lex enim jubebat ratos haberi vades, non quoscunque, sed quos populus comprobasset. Clarum est itaque, vocem ἐπιχειροτονεῖν hoc loco alium sensum habere, quam qui vulgo ei adscribitur. Significat nempe non habere ratos, nec suffragiis ferendis decernere, sed *potestatem facere suffragia ferendi*, concione scilicet convocata, utrum rati habendi sint vades, necne. JURIN.

Τῷ δὲ καταστήσαντι] Melius, ut marg. Benenati habet, τὸν δὲ καταστήσαντα. Sequitur v. 6. ἐφ' οἷς κατέστησε τοὺς ἐγγυητὰς, *a vinculis immunis esto*, eo nomine, quod vades dedit. Inficete. Corrige sodes, præeuntibus Ven. Reg. a. Bodl. Aug. Ital. et Vindob. ἐφ' ᾧ κατέστησε, et sic verte: *quod si reddiderit civitati argentum, cujus causa vades dederit, a vinculis immunis esto.* TAYLOR. Cui assentitur Augerus.

Περὶ τῶν τὰ μισθώματα μισθουμένων, καὶ τῶν ἐγγυωμένων τὰς πράξεις] Id est, *redempturas facientium, vel, qui spondent opera perfectum iri, quæ redemptores conduxerunt facienda.* De verbo μισθοῦμαι, *conduco faciendum, ut redemptor,* et *conduco vectigalia*, item de ἐγγυᾶσθαι, vide Comment. Bud. Idem Demosthenes alibi, ἢ ὀπώραν πρίαιντο, ἢ θέρος μισθοῖντο ἐκθερίσαι. Et aliquantulum infra in eadem, καὶ εἴ τινες ὠφληκότες χρήματα, καὶ δεσμοῦ προστετιμημένου αὐτοῖς, ἐγγυητὰς κατέστησαν, κατὰ τὸν τούτου νόμον μὴ εἶναι τὴν διεγγύησιν αὐτοῖς, *hujus lege negabitur illis*, vel *cum sponsorum fide extra vincula esse*, hoc est, διὰ τῶν ἐγγυητῶν ἄφεσις καὶ ἀπαλλαγή. *Ex edit.* HERVAG.

Τῶν τὰ μισθώματα μισθουμένων καὶ ἐγγυωμένων] Sub. ὑπὲρ τούτων. Felicianus μισθώσιμα habet, ut et Obsop. rectius, ut opinor, quam μισθώματα. WOLF. μισθώσιμα etiam legitur in Aug. Ital. et Vindob. et, quod pace mea liceat, rectius. Cæterum quæri a nonnullis video, quinam sint τὰ τέλη ὠνούμενοι — ἐκλέγοντες — μισθούμενοι: neque a magno Budæo, qui hoc in se recepit, id argumenti satis præstari video. Agitur de Publicanis. *Omnes* enim, (ut ait Ulpianus l. 1. D. de Public.) *qui quid a Fisco conducunt, recte appellantur Publicani.* Primo loco veniunt τελῶναι, οἱ τὰ τέλη ὠνούμενοι, cum suis prædibus sive fidejussoribus. Hi sunt Publicani strictius dicti, nimirum, qui *vectigalia* publica, τὰ τέλη, *the Customs*, redimunt, et pensitationes annuas, sive mercedes pro eorum locatione solvunt. Secundo, οἱ ἐκλέγοντες, sine vadibus. Hos intelligo ministros esse publicos, fisci servos, qui vectigalia a nemine redemta ad portum exigunt: *Vectigaliarii, Portitores.* Atque hactenus mihi fidejussor erit Ulpianus ad locum: ὠνουμένων ἐνταῦθα λέγει, οὐκ ἀγοραζόντων, ἀλλὰ μισθουμένων — ἐκλεγόντων δὲ, ἐπιτετραμμένων τινῶν ἀπαιτεῖν τὰ τέλη· οὐ γὰρ λέγει αὐτοὺς τοὺς τελώνας. Tertio denique οἱ μισθώματα μισθούμενοι,

ἐγγυωμένων, τὰς πράξεις εἶναι τῇ πόλει κατὰ τοὺς νόμους τοὺς κειμένους. ἐὰν δ' ἐπὶ τῆς ἐννάτης πρυτανείας ὄφλῃ, τοῦ ὑστέρου ἐνιαυτοῦ ἐπὶ τῆς ἐννάτης ἢ δεκάτης πρυτανείας ἐκτίνειν.

ἀκηκόατε μὲν τοῦ νόμου· μνημονεύετε δ' ἐξ αὐτοῦ μοι πρῶτον μὲν, τὸ, καὶ εἴ τινι τῶν ὀφειλόντων δεσμοῦ προστετίμηται, ἢ [1] τολοιπὸν προστιμηθῇ, ἔπειθ', ὅτι πλὴν περὶ τῶν τελωνῶν, καὶ [2] περὶ τῶν μισθουμένων, καὶ ὅσοι ταῦτα ἐγγυῶνται χρῆσθαι κελεύει τῷ νόμῳ. [3] ὅλως μὲν γάρ ἐστιν [4] ὅδε γε ἅπασιν ἐναντίος τοῖς οὖσι. μάλιστα δὲ [5] ταῦτα γνώσεσθε, ἀκούοντες τοὺς νόμους αὐτούς.

ιά. Λέγε.

[6] ΝΟΜΟΙ.

Διοκλῆς εἶπε. Τοὺς νόμους τοὺς πρὸ Εὐκλείδου τεθέντας ἐν δημοκρατίᾳ, καὶ ὅσοι [7] ἀπ' Εὐκλείδου ἐτέθησαν, καὶ εἰσὶν ἀναγεγραμμένοι, κυρίους εἶναι· τοὺς δὲ μετ' Εὐκλείδην τεθέντας, καὶ [1] τολοιπὸν τιθεμένους, κυρίους εἶναι, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἕκαστος ἐτέθη, πλὴν εἴ τῳ προσγέγραπται χρόνος ὃν τινα δεῖ ἄρχειν. ἐπιγράψαι δὲ, τοῖς μὲν νῦν κειμένοις, τὸν γραμματέα τῆς βουλῆς, τριάκοντα ἡμερῶν· τὸ δὲ λοιπὸν ὃς ἂν τυγχάνῃ γραμματεύων, προσγραφέτω παραχρῆμα [1] τὸν νόμον κύριον εἶναι ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐτέθη.

714 καλῶς ἐχόντων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τῶν ὑπαρχόντων νόμων, ὅδε ὁ νῦν ἀναγνωσθεὶς νόμος ὡσπερεὶ διώρισε καὶ βεβαιοτέρους ἐποίησεν αὐτούς. κελεύει γὰρ ἕκαστον ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐτέθη, κύριον εἶναι, πλὴν εἴ τῳ χρόνος προσγέγραπται· τούτῳ δὲ, τὸν γεγραμμένον ἄρχειν. διὰ τί; ὅτι πολλοῖς τῶν νόμων προσεγέγραπτο, τὸν δὲ νόμον εἶναι κύριον τόνδε ἀπὸ τοῦ μετὰ τὸν νῦν ἄρχοντα. ὕστερον δὲ γράφων ὁ τιθεὶς [2] ἐπὶ τούτοις τόνδε τὸν νόμον τὸν ἀνεγνωσμένον, οὐκ ἐνόμιζε δίκαιον εἶναι, τοὺς αὐτοὺς τῶν νόμων ἀναγεγραμμένους ὕστερον ἢ ἐτέθησαν κυρίους εἶναι, ἀνενεγκεῖν ἐπὶ τὴν ἡμέραν, ἀφ' ἧς ἐτέθησαν, καὶ [3] μὴ πρότερον ποιῆσαι κυρίους, ἢ ὁ θεὶς ἕκαστον ἠξίωσε. τούτῳ [4] μὲν τῷ νόμῳ σκέψασθε ὡς ἐναντίος ἐστὶν ὃν οὗτος τέθεικεν. ὁ μέν γε κελεύει, τὸν γεγραμμένον χρόνον, ἢ τὴν ἡμέραν, ἀφ' ἧς ἂν τεθῇ, κυρίαν εἶναι· ὁ δ' ἔγραψε, καὶ εἴ τινι προστετίμηται, περὶ τῶν παρεληλυθότων λέγων. καὶ οὐδὲ τοῦτο ὥρισεν, ἄρχοντα προσγράψας ἀφ' οὗ, ἀλλὰ πεποίηκεν οὐ μόνον [5] ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐν ᾗ τέθεικε, κύριον τὸν νόμον, ἀλλὰ

[1] τὸ λοιπὸν [2] [περὶ] [3] ὅλος [4] [ὅδε γε] [5] ταῦτα. γνώσεσθε δ' ἀκούοντες. λέγε τοὺς νόμους * αὐτοῖς. [6] Νόμος. [7] ἐπ'

[1] τῷ νόμῳ· [2] ἐπὶ τούτοις ὁ τιθεὶς [3] Deest μή. [4] μέντοι [5] πρὸ

quicunque demum fuerint. Nimirum complecti voluit eos, qui quidvis a populo redemtum habuerunt. Nam, ut ait Caius l. 12. D. eod. *Sed et ii, qui salinas et arenas et cretæ fodinas et metalla conducta habent, publicanorum loco sunt. Præterea et si quis vectigal conductum a Rep. cujusdam municipii habet, hoc edictum locum habet.* Vides, quot sunt μισθώσιμα. Et præter hæc quamplurima. Immo quicquid fere in commercium venit, et a Fisco redimi possit. De Agris publicis et latifundiis P. A. conductis dixi olim ad Marm. Sandvic. p. 64. Noster c. Eubulid. vers. finem p. 1318. 20. ed. R. εἰ δὲ δεῖ τὴν δημαρχίαν λέγειν, δι' ἣν ὠργίζοντό μοι τινὲς, ἐν ᾗ διάφορος ἐγενόμην, εἰσπράττων ὀφείλοντας πολλοὺς αὐτῶν μισθώσεις τεμενῶν, καὶ ἕτερα, ἃ τῶν κοινῶν διηρπάκεισαν. Taylor. τέλη intelligo *vectigalia publica*, μισθώματα, *prædia publica*. Verte quasi legeretur περὶ δὲ τῶν -- τέλη ἢ τῶν ἐκλεγόντων καὶ τῶν ἐγγυωμένων, καὶ τῶν τὰ --- Auger.

Τὰς πράξεις] Τὰς εἰσπράξεις. Wolf. Docentis, credo, et interpretantis ritu, non emendantis. Taylor.

Ἐὰν δ' ἐπὶ τῆς ἐννάτης — ἐκτίνειν] Totum hoc postremum comma mihi videtur juxta Bodl. inducendum esse. Video, hanc legem a Petito esse neglectam, neque cæteris adscriptam, quia putavit non obtinuisse. Idem.

Ὅλως] *Omnino.* Melius ὅλος, *Tota lex.* Ita Bar. marg. Lutet. MSS. Man. et Felic. Lind. Aug. Ital. Idem.

ιά. ΝΟΜΟΙ] ΝΟΜΟΣ rectius Bar. et Vind. Verum, ut ea Lex satius intelligatur, supponendum est, Dioclem eam tulisse anno post præturam Euclidis, ut recte contendit S. Petitus LL. Attic. L. II. Tit. 1. fin. Idem.

Ἀπ' Εὐκλείδου] Immo ἐπ' Εὐκλείδου, ut dictitant Ald. Ven. Bar. Aug. Vind. Benenatus quoque. Hoc in vertendo vidit Wolfius. Idem. ἐπ'. Auger.

Χρόνος ὅντινα δεῖ ἄρχειν] Transtulit Wolfius: *tempus, quo debeat geri magistratus.* Respexisse nempe videtur ad ea, quæ paulo post sequuntur, p. 289. v. 9. ἀπὸ τοῦ μετὰ τὸν νῦν ἄρχοντα. Sed fallitur, puto. Sensus enim est: χρόνος, ὅντινα χρόνον δεῖ τὸν νόμον ἄρχειν, *tempus, quo oportet legem capere initium auctoritatis.* Jurin. Eodem sensu marg. Benenati ἀφ' οὗ δεῖ ἄρχειν. Verum pace Viri doctissimi tueamur animum Wolfii: *Nisi si cui adscriptum sit tempus, nempe quota Prætura agenda sit, antequam rata esse cœperit.* Verbi gratia: *Hæc Lex rata nec esto ante secundum, tertium, vel quartum ab hoc anno Prætorem.* Idem est tenor earum, quæ scribuntur hodie: *From and after — next ensuing.* Taylor.

Τριάκοντα ἡμερῶν] Ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν. Wolf. Iterum, credo, enarrat, non emendat. Quanquam idem supplesse videam Bodl. Taylor. Sub. ἔσονται κύριοι. Auger.

Τούτῳ δὲ, τὸν γεγραμμένον ἄρχειν] Legendum videtur τοῦτον δὲ τὸν γεγραμμένον ἄρχειν, *hanc legem initium capere a tempore eidem adscripto*, non, quomodo Wolfius, *quo prætore rata esse debeat.* Jurin. Revoca antiquam Wolfii versionem, et omnia recte procedent: *jubet, unamquamque ab eo die, quo lata fuerit, esse ratam, nisi si cui adscriptum fuerit tempus: huic vero, scriptum imperare.* Id est: ubi alicui legi tempus certæ Præturæ præstitutum fuerit, ibi præfinitus ille Archon magistratum capessat, antequam Lex rata sit. Taylor.

Τὸν γεγραμμένον] Sub. κατὰ χρόνον. Auger.

Προσεγέγραπτο] Lege προσγέγραπται. Ita Codd. Bar. Reg. a. Aug. Vind. Taylor.

Τὸν δὲ νόμον εἶναι κύριον τόνδε] Puto: τόνδε νόμον εὐθὺς εἶναι κύριον, τὸν δὲ — Jurin. Accedit Cod. Ital. — εἶναι κύριον· τὸν δὲ ἀπὸ τοῦ μετὰ τὸν νῦν ἄρχοντα. Taylor.

Τοὺς αὐτοὺς τῶν νόμων] Pro τοὺς αὐτοὺς νόμους. Auger.

Μὴ] Dele, me fidejussore, Codd. item Aug. Lind. Bar. et Vind. cum Edit. Moreliana. Totum autem locum ita vertas: *Qui vero postea legem hanc tulit modo recitatam, non æquum censuit, legibus iis, quæ diserte jubentur auctoritatis initium capere, interjecto aliquo tempore, postquam latæ fuerint, auctoritatem dare ab eo ipso die, in quo latæ essent, atque eo pacto ratas habere, priusquam ipse lator postulasset.* Taylor.

Μὲν] Rescribe μέντοι, ut Bar. Aug. Vind. Quod perinde erit ac δέ. Atque id postulat locus. Idem.

Κυρίαν] Puto κύριον. Referri enim videtur non ad ἡμέραν, sed ad νόμον. Jurin. Atque ita vertit Wolfius: et eodem pariter modo scribitur in marg. Benenati. Taylor. Imo κύριον, nempe, νόμον. Auger.

Τοῦτο] M. ταῦτα, referendo ad τῶν παρεληλυθότων. Idem.

Ἀπὸ] Quid hoc monstri? Quid enim

καὶ πρὸ τοῦ γενέσθαι τινὰ ἡμῶν. ἀόριστον γὰρ ἅπαντα τὸν παρεληλυθότα προσπεριείληφε χρόνον. καί τοι χρῆν σε, ὦ Τιμόκρατες, ἢ τοῦτον μὴ γράφειν, ἢ ἐκεῖνον [1]λύειν, καὶ οὐχ, ἵνα ὃ βούλει σὺ γένηται, πάντα τὰ πράγματα συνταράξαι.

ιβ′. Λέγε ἄλλον νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Μηδὲ περὶ τῶν ἀτίμων, ὅπως χρὴ ἐπιτίμους αὐτοὺς εἶναι, μηδὲ περὶ τῶν 715
ὀφειλόντων τοῖς θεοῖς, ἢ τῷ δημοσίῳ [2]τῶν Ἀθηναίων, περὶ ἀφέσεως τοῦ ὀφλήματος, ἢ τάξεως, ἐὰν μὴ ψηφισαμένων Ἀθηναίων τὴν ἄδειαν πρῶτον, μὴ ἔλαττον ἑξακισχιλίων, οἷς ἂν δόξῃ, κρύβδην ψηφιζομένοις. τότε δ' ἐξεῖναι χρηματίζειν, καθ' ὅ,τι ἂν τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ δοκῇ.

ἄλλος [3]οὗτος νόμος, οὐκ ἐῶν περὶ τῶν ἀτίμων οὐδὲ τῶν ὀφειλόντων λέγειν, οὐδὲ χρηματίζειν περὶ ἀφέσεως τῶν ὀφλημάτων, ἢ τάξεως, ἐὰν μὴ τῆς ἀδείας δοθείσης, καὶ

[1] λύειν. [καὶ] [2] τῷ [3] οὑτοσὶ

esset, ut succenseres, si Timocrates voluisset legem suam incipere auctoritatem habere *ab eo die*, in quo lata esset? Fecerunt hoc et plurimi. Neque id culpæ vertebatur. Fecit et Diocles, qui nondum ex manibus nostris excidit, ubi ait, leges omnes, in posterum ferendas, κυρίους εἶναι ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἧς ἕκαστος ἐτέθη, p. 713. 23. ed. R. nisi latori aliter visum fuerit. Tu proinde, ut sensus efflagitat, et præstantiores Codd. præ se ferunt, Aug. Ital. Vind. quibuscum Baroc. pene consentit, emendes πρὸ τῆς ἡμέρας. *Cum Timocrates in lege scripsit*, καὶ εἴ τινι προστετίμηται, *indefinite loquens, et de omni anteacta ætate, quid aliud fecit, nisi ut legem suam ratam esse vellet non solum* ante diem, *quo tulit, verum etiam antequam nostrum quisquam nasceretur?* Taylor. πρὸ et non ἀπό. Auger.

ιβ′. Τάξεως] Περὶ ἀφέσεως τάξεως, τουτέστι στρατείας. Wolf. Vides, hominem, quasi parum esset male vertere, id quod male vertit, annotando ingeminare. Verum hujus incogitantiæ Petito olim pœnas dedit, recte neganti, Comment. ad LL. Attic. pag. 470. Edit. Nov. hæc de *militia* intelligi aut posse, aut debere. Quid tamen interea Petitus ipse? In quantum ejus verba intelligam, nam sibi displicuit, cum hæc scripsit, adeoque orationem obumbravit, τάξιν autumavit esse *statum ingenuitatis*. Idem enim, inquit ille, est τάξεως atque ἐπιτίμους εἶναι. Quod ante hunc diem non inaudivi, et credo, post hunc diem me rursus non auditurum. Ulpianus denique orationem incœptat: Ἄλλο καλεῖ ἄφεσιν, ἄλλο καλεῖ τάξιν. deinde ἄφεσιν pluribus, τάξιν nullis verbis explicat. Quod ille prætermisit, nostrum erit perficere: nam recta insistere mihi visus est via. Per ἄφεσιν τοῦ ὀφλήματος intelligo Tabulas novas, ubi nomen debitoris in spongiam incubuit, et æs alienum vel plene, vel aliqua tenus parte ei condonatur. Τάξις (neque Tu frontem caperabis, si nova videar dicere) est Conventio inter partes, qua debitoris inopiæ ita succurritur, ut quod ille *universum*, salvis rebus familiaribus, reddere nequeat, id *unciatim*, et ad modum constitutum persolvat. Nos *compositionem* vocamus. Ita Hesychius: Τάξις ἡ ἐπὶ ὀφειλομένοις χρήμασι καταβολή. Ita Libanius in argumento Aristogitonianæ, 768. 17. ed. R. ὠνεῖται ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, τάξιν αἰτησάμενος τοῦ ὀφλήματος, ὥστε ἐν δέκα ἔτεσιν ἐκτίσαι τὸ σύμπαν καθ' ἕκαστον ἔτος τιθεὶς τὸ ἐπιβάλλον μέρος. Thucyd. III. §. 70. ὀφλόντων δὲ αὐτῶν, καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων, διὰ τὸ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν. Interpreteris cum Budæo, τεταγμέναις καταβολαῖς, *pensionibus menstruis, vel etiam annuis.* Ita pariter idem Thucyd. I. 117. τὰ ἀναλωθέντα κατὰ χρόνους ταξάμενος ἀποδοῦναι. Ubi σχ. ad locum. Κατὰ χρόνους] οὐδὲ γὰρ εὐπόρουν ἀθρόον ἐκτίσαι τὸ πᾶν. Taylor. Contentio est inter doctos quid significet τάξεως; nullorum mihi arrisit explicatio. Ego interpretatus sum ut potui. Auger.

ταύτης μὴ ἔλαττον, ἢ ἑξακισχιλίων ψηφισαμένων· οὗτος δ' ἔγραψεν ἄντικρυς, καὶ εἴ τινι τῶν ὀφειλόντων δεσμοῦ προστετίμηται, εἶναι τὴν ἄφεσιν, ποριζαμένῳ τοὺς ἐγγυησομένους, οὐ [1]προστεθέντος οὐδενὸς περὶ τούτων, οὐδὲ δοθείσης ἀδείας λέγειν. καὶ ὁ μὲν νόμος, οὐδ' ἐπειδὰν τὴν ἄδειαν εὕρηταί τις, ἔδωκεν ὡς ἂν βούληται πράττειν, ἀλλ' ὡς ἂν τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ δοκῇ· τῷ δ' οὐκ ἀπέχρησε τοῦτ' ἀδικεῖν μόνον, εἰ μὴ δοθείσης ἀδείας λέγει, καὶ νόμον εἰσφέρει περὶ τούτων, ἀλλὰ καὶ προσέτι οὐκ εἰς τὴν βουλὴν, οὐκ εἰς τὸν δῆμον εἰπὼν περὶ τούτων οὐδὲν, ἐν παραβύστῳ, τῆς βουλῆς μὲν ἀφειμένης, τῶν δὲ ἄλλων διὰ τὴν ἑορτὴν ἱερομηνίαν ἀγόντων, λάθρα τὸν νόμον εἰσήνεγκε. καί τοι χρῆν σε, ὦ Τιμόκρατες, εἰδότα τὸν νόμον τόνδε, ὃν ἀνέγνων, εἴ τι δίκαιον ἐβούλου πράττειν, πρῶτον μὲν πρόσοδον γράψασθαι πρὸς τὴν βουλὴν, εἶτα τῷ δήμῳ διαλεχθῆναι, καὶ οὕτως, εἰ πᾶσιν Ἀθηναίοις ἐδόκει, γράφειν καὶ νομοθετεῖν περὶ τούτων, καὶ τότε τοὺς χρόνους ἀναμείναντα
716 τοὺς ἐκ τῶν νόμων, ἵνα τοῦτον τὸν τρόπον πράττων, εἰ καί

[1] προτεθέντος

Οὐ προστεθέντος οὐδενὸς] Alii προτεθέντος. Forte προθέντος οὐδενὸς, *cum nemo hoc proposuerit.* Wolf. προτεθέντος Ven. Bar. Lind. Aug. Obsop. Ital. Vind. cum Editis Parisina, Manut. Felic. et σχ. Recte sane. *nullo aditu facto, nihilo super ea re prius proposito,* ut debuit. Varii sunt in his vocibus errores. Dixi alibi. Taylor. M. προτεθέντος. Auger.

Ἐν παραβύστῳ] Ad hæc Scholiastes aliquis hæc mira commentatur: ἐν παραβύστῳ, ἀντὶ τοῦ λάθρα, ἐκ μεταφορᾶς τῶν παραπληρωμάτων τῶν ἐκβαλλομένων ἐν ταῖς οἰκοδομίαις ἔνδον. Ex his doceri debemus, non admittenda esse omnia, quæcunque in antiquorum Auctorum scholiis inveniuntur; et scholia conflata esse ex variis Auctoribus, quorum alii eruditi erant, alii vero scioli nullius pretii. Quid enim dicere poterat hic Scholiastes, quo plus suam Græcæ antiquitatis ignorantiam manifestam faceret? Primum enim, dum ἐν παραβύστῳ interpretatur λάθρα, eloquentissimo Demostheni ταυτολογίαν satis indecentem tribuit: nam dicit Demosthenes in eadem periodo, v. 12. λάθρα τὸν νόμον εἰσήνεγκε. Sed ignorabat mirus ille Scholiastes cum sua metaphora, παράβυστον fuisse quandam curiam Athenis, ita dictam, quod ἐν ἀφανεῖ πόλεως ἦν, καὶ ἐπ' ἐλαχίστοις συνῄεσαν εἰς αὐτὸ, ut ait Pausanias in Atticis. Ideo arguit Timocratem, quod legem contra morem et constitutiones tulerit in curia, ubi parum frequentes erant Athenienses, non vero ἐν Πνυκὶ, εἰς τὸν δῆμον, vel ἐν βουλευτηρίῳ, εἰς τὴν βουλήν. Nam et Παράβυστον significative est *Infartum, Inculcatum* potius, quam *Secretum.* Ideo jure hoc Scholium dici potest παράβυστον, nam infartum et insertum est melioribus, nec credo esse Ulpiani. Sed et peccat locus Demosthenis male interpunctus: legendum enim est: περὶ τούτων οὐδέν· ἐν Παραβύστῳ τῆς βουλῆς etc. Palmer. Vide viros eruditos, qui de hoc Tribunali collegerunt, quæ apud veteres sparsim sunt dicta: Meurs. Attic. Lect. II. 9. et Areopag. c. extrem. Petit. LL. Attic. pag. 395. Adde Sigon. de Rep. Athen. III. 4. et Cel. Hemsterhus. ad Lucian. Necyomant. §. 17. Maussac. ad Harpocrat. pag. 231. Vales. ad pag. 105. Taylor.

Πρόσοδον γράψασθαι πρὸς τὴν βουλὴν] Sic Isocrates Areopagitico: τὴν πρόσοδον ἀπογράψασθαι καὶ ποιήσασθαι. Wolf. Hanc locutionem erudite pro suo more explicat Cel. Hemsterh. ad Luciani Prometh. es in verb. §. 6. Taylor. *per libel-*

τις ἐπεχείρει δεικνύειν οὐκ ἐπιτήδειον ὄντα τῇ πόλει τὸν νόμον, μὴ οὖν ἐπιβουλεύειν γ' ἐδόκεις, ἀλλὰ γνώμῃ διαμαρτὼν ἀποτυχεῖν. νῦν δὲ τῷ λάθρα, καὶ ταχὺ, καὶ παρὰ τοὺς νόμους ἐμβαλεῖν τὸν νόμον εἰς τοὺς νόμους, καὶ μὴ θεῖναι, πᾶσαν ἀφῄρησαι σαυτοῦ [1] τὴν συγγνώμην. τοῖς γὰρ ἄκουσιν ἁμαρτοῦσι μέτεστι συγγνώμης, οὐ τοῖς ἐπιβουλεύσασιν· ὃ σὺ νῦν εἴληψαι ποιῶν.

ιγ΄. Ἀλλὰ γὰρ αὐτίκα ἐρῶ περὶ τούτων, νῦν δ' ἀναγίγνωσκε τὸν ἑξῆς νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐὰν δέ τις ἱκετεύῃ ἐν τῇ βουλῇ, ἢ ἐν τῷ δήμῳ, περὶ ὧν δικαστήριον, [2] ἢ βουλὴ, ἢ ὁ δῆμος κατέγνω, ἐὰν μὲν [3] αὐτὸς ὄφλων ἱκετεύῃ πρὶν ἐκτίσαι, ἔνδειξιν εἶναι κατ' αὐτοῦ, καθάπερ ἐάν τις ὀφείλων τῷ δημοσίῳ ἡλιάζηται. ἐὰν δ' ἄλλος ὑπὲρ τοῦ ὠφληκότος ἱκετεύῃ πρὶν ἐκτίσαι, δημοσία ἔστω αὐτοῦ ἡ οὐσία πᾶσα. ἐὰν δέ τις τῶν προέδρων δῷ τινὶ τὴν ἐπιχειροτονίαν, ἢ αὐτῷ τῷ ὠφληκότι, ἢ ἄλλῳ ὑπὲρ ἐκείνου, πρὶν ἐκτίσαι, ἄτιμος ἔστω.

ἔστι μὲν ἔργον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἰ περὶ πάντων τῶν νόμων, οἷς οὗτος ἐναντίον εἰσενήνοχεν, ἐροῦμεν· ἄξιον δὲ εἴπερ περί του καὶ ἄλλου, καὶ περὶ τοῦδε, ὃν νῦν ἀνέγνω, διελθεῖν. ὁ γὰρ τὸν νόμον τοῦτον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θεὶς, ᾔδει τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὴν πρᾳότητα τὴν ὑμετέραν, καὶ διὰ ταύτην ἑώρα περὶ πολλῶν ὑμᾶς ἑκόντας ἤδη ποτὲ μεγάλα ζημιωθέντας. βουλόμενος δὴ μηδεμίαν πρόφασιν τοῦ τὰ κοινὰ κακῶς ἔχειν ὑπολιπεῖν, τοὺς μετὰ τῶν νόμων κρίσει καὶ δικαστηρίῳ μὴ δίκαια ποιεῖν ἐγνωσμένους, 717
οὐκ ᾤετο δεῖν τῆς εὐηθείας τῆς ὑμετέρας ἀπολαύειν, τὸ δεῖσθαι καὶ μετὰ συμφορᾶς ἱκετεύειν, ἔχοντας ἀφορμήν· ἀλλ' ὅλως ἀπεῖπε, μήτ' αὐτῷ, μήτ' ἄλλῳ μηδενὶ, μήθ' ἱκετεύειν, μήτε λέγειν [4] ὑπὲρ τοιούτων, ἀλλὰ ποιεῖν τὰ δίκαια σιγῇ. εἰ τοίνυν τις ἔροιθ' ὑμᾶς, ποτέροις μᾶλλον ἂν

[1] [τὴν] [2] ἢ ἡ βουλὴ [3] αὐτὸς ὁ * ὀφείλων [4] ὑπὲρ τῶν τοιούτων

[...]lum obtinere aditum ad Senatum. AUGER.

Ἀλλὰ γνώμῃ διαμαρτὼν ἀποτυχεῖν] Apud Isocratem: τῆς γνώμης ἢ διανοίας διαμαρτεῖν, ἢ διεψεῦσθαι. WOLF.

Καὶ μὴ θεῖναι] Legendum: καὶ μὴ ἐκθεῖναι, nempe πρόσθε τῶν ἐπωνύμων. Vid. §. ς΄. fin. JURIN.

ιγ΄. Ἡ βουλὴ] Meliores Codd. Bar. Vindob. Aug. Lind. etc. necessarios articulos hic adjiciunt, quos errore et literarum similitudine excidisse arbitror, ἢ ἡ βουλὴ, et, αὐτὸς ὁ ὄφλων. TAYLOR. et AUGER.

Ἐὰν δέ τις τῶν προέδρων etc.] *Si dederit alicui suffragiorum jus.* Δοῦναί τινι τὴν ἐπιχειροτονίαν, *dare alicui suffragationem.* Utrum est, comprobare postulationem alicujus, an, dare aliis decernendi potestatem? WOLF.

Ἀνέγνω] *Recitavit, nempe, Scriba.* AUGER.

εἰκότως ποιήσαιθ' ὁτιοῦν, τοῖς δεομένοις ἢ τοῖς ἐπιτάττουσιν, οἶδ' ὅτι φήσαιτ' ἂν τοῖς δεομένοις. τὸ μὲν γὰρ, χρηστῶν, τὸ δ' ἀνάνδρων ἀνθρώπων ἔργον ἐστίν. οὐκοῦν οἱ νόμοι μὲν ἅπαντες προστάττουσιν ἃ χρὴ ποιεῖν· οἱ τιθέντες δὲ τὰς ἱκετηρίας, δέονται. εἰ τοίνυν ἱκετεύειν οὐκ ἔξεστιν, ἦ που νόμον γ' ἐπίταγμα ἔχοντα εἰσφέρειν; ἐγὼ μὲν οὐκ [1] οἶμαι. καὶ γὰρ αἰσχρὸν, περὶ ὧν μηδὲ χαρίζεσθαι δεῖν ὑπειλήφατε, περὶ τούτων, ἀκόντων ὑμῶν, ἐᾶν, ἅ τινες βούλονται, πραχθῆναι.

ιδ΄. Λέγε τὸν μετὰ τοῦτον ἐφεξῆς νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Ὅσων δίκη πρότερον ἐγένετο, ἢ εὐθύνα, ἢ διαδικασία περί του ἐν δικαστηρίῳ, ἢ [2] ἰδίᾳ ἢ δημοσίᾳ, ἢ τὸ δημόσιον ἀπέδοτο, μὴ εἰσάγειν περὶ τούτων εἰς τὸ δικαστήριον, μηδ' ἐπιψηφίζειν τῶν ἀρχόντων μηδένα, μηδὲ κατηγορεῖν ἐώντων, ἃ οὐκ ἐῶσιν οἱ νόμοι.

Τιμοκράτης τοίνυν, ὥσπερ μαρτυρίαν ὧν ἀδικεῖ γράφων, εὐθὺς ἀρχόμενος τοῦ νόμου, τἀναντία ἔθηκε τούτοις. ὁ μέν γε οὐκ ἐᾷ, περὶ ὧν ἂν ἅπαξ γνῷ τὸ δικαστήριον, πάλιν χρηματίζειν· ὁ δ' ἔγραψε, καὶ εἴ τινι προστετίμηται κατὰ νόμον, ἢ κατὰ ψήφισμα, τὸν δῆμον τούτῳ χρηματίζειν,
718 ὅπως ἃ μὲν ἔγνω τὸ δικαστήριον, λυθήσεται, καταστήσῃ δ' ἐγγυητὰς ὁ [3] ὄφλων. καὶ ὁ μὲν νόμος μηδ' ἐπιψηφίζειν φησὶ τῶν ἀρχόντων παρὰ ταῦτα μηδένα· ὁ δ' ἔγραψε τοῖς προέδροις ἐπάναγκες, ἐάν τις καθιστῇ, προσάγειν, καὶ προσέγραψεν, ὁπότ' ἂν τις βούληται.

ιε΄. Λέγε [4] δ' ἕτερον νόμον.

[1] οἴομαι [2] ἰδίᾳ, ἢ δημοσίᾳ, [3] ὀφείλων [4] [δ']

Ἀνάνδρων] Alii ἀναιδῶν. *Illud impudentiæ*, sub. eorum, qui imperant. WOLF. Retine tamen ἀνάνδρων cum libris pluribus et melioribus. TAYLOR.

ιδ΄. Δίκη—εὐθύνη—διαδικασία] Quantum inter hæc intersit, pene docuit Petitus LL. Attic. Lib. IV. Tit. VIII. ex Ulpiano nostro. Propemodum me fugit adjicere, vocem εὐθύνη in quibusdam Codd. ita reperiri scriptam et accentu notatam, sc. εὔθυνα, id quod idem Scholiastes admonuit: περὶ δὲ τοῦ λόγου (forte τόνου) τῆς εὐθύνης, ἤδη εἴπομεν, ὅτι προπαροξύνεται. IDEM.

Ἢ τὸ δημόσιον ἀπέδοτο] Περὶ ὧν ὁ δῆμος ἐχρημάτισε. WOLF. V. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. III. cap. IV. p. 292.

Ἐπιψηφίζειν] Wolfius: *decernito.* Puto potius: *agendi potestatem faciat.* Ita etiam infra, v. 22. JURIN.

Χρηματίζειν] *Vacare, in concionem convenire*, non, *respondere*, quod vult Wolfius. IDEM.

Ὤφλων] Forte ὁ ὄφλων, et v. antepen. ἐὰν τις καθιστῇ. [Alii καθίστη.] WOLF.

ΝΟΜΟΣ.

Τὰς δίκας καὶ τὰς διαίτας, ὅσαι ἐγένοντο ἐπὶ τοῖς νόμοις ἐν δημοκρατουμένῃ [1] πόλει, κυρίας εἶναι.

οὔ, φησι Τιμοκράτης· οὔκουν ὁπόσοις γ' ἂν δεσμοῦ προστιμηθῇ. Λέγε.

ΝΟΜΟΣ.

Ὁπόσα δ' ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἐπράχθη, ἢ δίκη ἐδικάσθη, ἢ [2] ἰδίᾳ ἢ δημοσίᾳ, ἄκυρα εἶναι.

ἐπίσχες. εἰπέ μοι τί δεινότατον πάντες ἂν ἀκούσαντες φήσαιτε, καὶ τί ἂν μάλιστα ἀπεύξαισθε; οὐχὶ ταῦτα τὰ πράγματα, ἅπερ ἦν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, μὴ γενέσθαι; ἔγωγ' οἶμαι. ὁ γοῦν νόμος οὑτοσὶ εὐλαβούμενος, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τὸ τοιοῦτον, ἀπεῖπε τὰ πραχθέντα ἐπ' ἐκείνων μὴ κύρια εἶναι. οὑτοσὶ τοίνυν τὴν αὐτὴν κατέγνω παρανομίαν τῶν ἐπὶ τῆς δημοκρατίας πεπραγμένων, [3] ἥνπερ ἐπ' ἐκείνων ὑμεῖς· ὁμοίως γοῦν ἄκυρα ποιεῖ. καί τοι τί φήσομεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτον κύριον τὸν νόμον ἐάσαντες γενέσθαι; πότερον τὰ δικαστήρια, ἃ δημοκρατουμένης τῆς πόλεως ἐκ τῶν ὀμωμοκότων πληροῦται, ταῦτα ἀδικήματα τοῖς ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἀδικεῖν; καὶ πῶς οὐ δεινόν; ἀλλὰ δικαίως ἐψηφίσθαι; τίνος οὖν ἕνεκα τὸν λύσοντα ταῦτα νόμον θέσθαι φήσομεν; πλὴν εἰ μὴ τοῦτό τις εἴποι, μα- 719
νέντες. ἄλλο γὰρ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν.

ιϛ'. Λέγ' ἕτερον νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Μηδὲ νόμον ἐξεῖναι ἐπ' ἀνδρὶ θεῖναι, ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ πᾶσιν Ἀθηναίοις τιθῇ, ψηφισαμένων μὴ ἔλαττον ἑξακισχιλίων, οἷς ἂν δόξῃ, κρύβδην ψηφιζομένοις.

[1] τῇ πόλει [2] ἰδίᾳ, ἢ δημοσίᾳ [3] ἥνπερ τῶν ἐπ'

Ἐν δημοκρατουμένῃ πόλει] Alii, et melius, ἐν δημοκρατουμένῃ τῇ πόλει. Sunt autem MSti Ven. Aug. Obsop. Ital. Vind. Ita erit, *libera* hac nostra repub. Aliter, non ita fuisset. Vid. infra, v. 18. TAYLOR.

Ἀπεύξαισθε] Ita restitui cum Editt. et MStis plerisque. Wolfius ex Aldo solo arripuit suum ἐπεύξαισθε, licet nobiscum interpretetur. IDEM. Imo ἀπεύξαισθε. AUGER.

Ἥνπερ] Ἥνπερ τῶν ἐπ' ἐκείνων ὑμεῖς. Bodl. Vide, annon rectius. TAYLOR.

Τιθῇ] Nempe ὁ γράφων νόμον. AUGER.

Ψηφισαμένων] Petitus ad LL. Attic. L. II. Tit. I. pag. 188. refingit ἐὰν μὴ ψηφισαμένων etc. Quasi relinqueretur et privilegiis gratia. Ita in lege superiore utitur simili exceptione, §. ιβ'. Μηδὲ περὶ τῶν ἀτίμων — ἐὰν μὴ ψηφισαμένων Ἀθηναίων τὴν ἄδειαν πρῶτον μὴ ἔλαττον ἑξακισχιλίων. Verum puto id non jam obtinere: neque Athenis

οὐκ ἐᾷ νόμον, ἀλλ' ἢ τὸν αὐτὸν τιθέναι κατὰ τῶν πολιτῶν [1] πάντων, καλῶς καὶ δημοτικῶς λέγων. ὥσπερ γὰρ τῆς ἄλλης πολιτείας ἴσον μέτεστιν ἑκάστῳ, οὕτω καὶ τούτων ἴσον μετέχειν ἕκαστον ἀξιοῖ. δι' οὓς μὲν τοίνυν οὗτος εἰσέφερε τὸν νόμον, ὑμεῖς οὐδὲν ἐμοῦ χεῖρον γιγνώσκετε· ἄνευ δὲ τούτων, αὐτὸς ὡμολόγησε μὴ ἐπὶ πᾶσι τὸν αὐτὸν τεθεικέναι, πλὴν περὶ τῶν τελωνῶν, καὶ τῶν μισθουμένων, καὶ τῶν τούτων ἐγγυητῶν, χρῆσθαι προσγράψας τῷ νόμῳ. οὐκοῦν ὁπότε εἰσί τινες οὓς ἀφορίζεις, οὐκ ἂν ἔτι εἴης ἐπὶ πᾶσι τὸν αὐτὸν τεθεικώς. καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γ' ἂν εἴποις, ὡς ὅσοις δεσμοῦ προστιμᾶται, τούτων τὰ [2] μάλιστα, ἢ τὰ μέγιστα ἀδικοῦσιν οἱ τελῶναι, ὥς τε μόνοις αὐτοῖς μὴ μεταδοῦναι τοῦ νόμου. πολὺ γὰρ δήπου μᾶλλον οἱ προδιδόντες τι τῶν κοινῶν, ἢ οἱ τοὺς γονέας κακοῦντες, ἢ οἱ μὴ καθαρὰς τὰς χεῖρας ἔχοντες, εἰσιόντες [3] δ' εἰς τὴν ἀγορὰν, ἀδικοῦσιν· οἷς ἅπασιν οἱ μὲν ὑπάρχοντες νόμοι, δεσμὸν προλέγουσιν, ὁ δὲ σὸς, λελῦσθαι δίδωσιν. ἀλλ' ἐνταῦθα πάλιν καταμηνύεις, ὑπὲρ ὧν ἐτίθεις. διὰ γὰρ τὸ μὴ τελωνήσαντας ὀφείλειν αὐτοὺς, ἀλλὰ κλέψαντας, μᾶλλον δὲ
720 ἁρπάσαντας τὰ χρήματα, διὰ τοῦτ' οὐκ ἐφρόντισας, οἶμαι, τῶν τελωνῶν.

ιζ'. Πολλοὺς δ' ἂν τις ἔχοι νόμους ἔτι καὶ καλῶς ἔχοντας δεικνύναι, οἷς πᾶσιν ἐναντίος ἐστὶν ὃν οὗτος τέθεικεν. ἀλλ' ἴσως ἐγὼ μὲν, εἰ περὶ πάντων ἐρῶ, ἐξωσθήσομαι περὶ τοῦ μηδ' ἐπιτήδειον ὅλως ὑμῖν εἶναι τὸν νόμον εἰπεῖν· ὑμῖν δ' ὁμοίως ἔνοχος φανεῖται τῇ γραφῇ, καὶ εἰ ἑνὶ τῶν ὄντων νόμων ἐναντίος ἐστί. [4] τοιγαροῦν μοι δοκεῖ τοὺς μὲν

[1] πάντων τῶν πολιτῶν [2] [μάλιστα, ἢ τὰ] [3] [δ'] [4] πῶς οὖν; δοκεῖ μοι τοὺς

Atticis, ubi toties prædicarent *libertatem æquam fuisse omnibus*, privas leges ullo obtentu aut conditionibus rogari potuisse. Credo præterea, ab optimis exemplaribus hanc ultimam clausulam abesse. TAYLOR.

Οἷς ἂν δόξῃ] Alias οἷς ἂν ἐξῇ, vel οἷς ἔξεστι, ut οἱ ἄτιμοι excludantur. WOLF.

Οὕτω καὶ τούτων ἴσου μετέχειν] Ἴσον, aut ἐξ ἴσου. IDEM. ἴσου habent Editi. TAYLOR. ἴσον, adv. *æqualiter*. AUGER.

Τὰ μάλιστα ἢ] Hæc tria verba videntur supervacanea. IDEM.

Μὴ καθαρὰς τὰς χεῖρας ἔχοντες] De hac locutione, quam Ulpianus exponit οἱ ἀνδροφόνοι, et μὴ καθαροὶ τὰς χεῖρας, vide Bergler. ad Alciphr. Epist. Lib. I. ep. 8. p. 48.

Ἔχων] Ita reposui juxta Par. et Bodl. Vulg. ἔχει. TAYLOR.

Περὶ] Abest ab optimo Reg. a. et Bodl. Idque satius. ἐξωσθήσομαι τοῦ εἰπεῖν. IDEM.

ιζ'. Πῶς ἂν μοι δοκεῖ] Alii πῶς οὖν. Neutrum placet. Malim τοιγαροῦν μοι δοκεῖ. WOLF. Ab Editis et MSS. omnibus perperam discedit hic homo, sua nimium sen-

ἄλλους ἐᾶν, περὶ δ' οὗ πρότερόν ποτε αὐτὸς οὗτος ἔθηκε [1]νόμον διελθόντα, ἐπ' ἐκεῖνο ἰέναι τὸ μέρος τῆς κατηγορίας ἤδη, ὡς καὶ μεγάλα ἂν βλάπτοι, γενόμενος κύριος, τὴν πόλιν. τὸ μὲν οὖν τοῖς τῶν ἄλλων ἐναντίον εἰσενηνοχέναι νόμον, δεινὸν μὲν, ἀλλ' ἄλλου δεῖται κατηγόρου· τὸ δὲ τῷ ὑφ' ἑαυτοῦ πρότερον κειμένῳ νόμῳ τἀναντία θεῖναι, τοῦτ' ἤδη ποιεῖ κατήγορον αὐτὸν αὑτοῦ γεγενῆσθαι. ἵν' οὖν τοῦτ' εἰδῆτε γιγνόμενον, ἀναγνώσεται τὸν νόμον ὑμῖν αὐτὸν, ὃν οὗτος ἔθηκεν· ἐγὼ δὲ σιωπήσομαι. λέγε.

ΝΟΜΟΣ.

Τιμοκράτης εἶπεν, Ὁπόσοι Ἀθηναίων κατ' εἰσαγγελίαν ἐκ τῆς βουλῆς, ἢ νῦν εἰσὶν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, ἢ τὸ λοιπὸν κατατεθῶσι, καὶ μὴ παραδοθῇ ἡ κατάγνωσις αὐτῶν τοῖς θεσμοθέταις ὑπὸ τοῦ γραμματέως τοῦ κατὰ πρυτανείαν, κατὰ τὸν εἰσαγγελτικὸν νόμον, δεδόχθαι τοῖς θεσμοθέταις, εἰσάγειν τοὺς ἕνδεκα εἰς τὸ δικαστήριον [2]ἐντὸς τριάκονθ' ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἂν παραλάβωσιν, ἐὰν μή τι δημοσίᾳ [3]κωλύσῃ· ἐὰν δὲ μὴ, ὅταν πρῶτον οἷόν τ' ᾖ.

[1] νόμου, [2] [ἐντὸς] [3] κωλύῃ

tentia fretus. Restitue igitur πῶς οὖν; cum interrogatione. δοκεῖ μοι et cætera. Taylor.

Νόμον] Νόμου forte, uti habent Bar. Aug. Linden. cum Editt. Fel. et Manut. Idem. Pro νόμον, νόμου. Auger.

Εἰσαγγελίαν] Isti rei explicandæ destinavit Vir summus, et de jure hoc nostro præclare meritus, Desid. Heraldus, libri tertii Animadv. in Salmas. Observat. ad jus Attic. et Rom. Capp. 7. 8. 10. et 14. Observat. item et Emendat. Cap. 49. quæ proinde sunt consulenda. Legem vero ita vertit: *Timocrates retulit. Quicunque Atheniensium ob denunciationem, curiæ jussu, vel nunc in carcere sunt, vel postea conjicientur, quorum condemnatio a scriba Prytaneæ non fuerit Thesmothetis secundum legem de denunciationibus tradita, PLACERE, ab XIviris eos in judicium deduci, intra trigesimum diem, ex quo iis traditi sint, nisi quid publicitus obstet; sin minus, cum primum id fieri potuerit. Eos autem accusari a quolibet Atheniensium, qui velet, cuique per leges licet. Sin autem criminis teneri sit judicatus, quid eum pati aut solvere oporteat, Heliæa judicato. Si pœna pecuniaria ei indicta fuerit, in vinculis custodiatur, donec solverit, quanti damnatus erit.* Lata est Lex de gravioribus maleficiis, a Senatu ad Curiam remissis. Erant enim delicta quædam leviora, et εἰσαγγελίᾳ obnoxia, quæ sola τῶν D. auctoritate coerceri poterant, ut docet Pollux L. VIII. C. VI.—κἂν μὲν μέτρια ἀδικεῖν δοκῇ, ἡ Βουλὴ ποιεῖται ζημίας ἐπιβολήν· ἂν δὲ μείζω, παραδίδωσι δικαστηρίῳ. De his itaque statuit Lex Timocratea, quicquid demum id sit, quod statuerit. Hoc autem cavere mihi maxime videtur. *Remissa causa a Senatu ad Curiam, utpote quæ gravior visa est, et Reis interea in carcere vinctis, Scriba Prytaneæ istius Concilii acta ad Thesmothetas transmittat, quorum erat officium incarceratos in judicium sistere. Quod si Scriba insuper habuerit, neque id fecerit, liceat hac lege Lictoribus ipsis,* τοῖς *XIviris, id sua auctoritate facere, quod aliter Thesmothetarum munus erat descriptum.* Unde Heraldo assentior rescribenti v. antepen. τοὺς θεσμοθέτας, et deinde judico, eas voces ita reformatas e textu, tanquam glossam nullius pretii, esse amovendas. Nam homuncio nescio quis, qui legem perperam intellexit, autumans, nemini licere præter Thesmothetas Reum pro tribunali sistere, exadversum τῷ τοὺς ἕνδεκα, allevit istam bellam annotatiunculam. Taylor.

Δεδόχθαι τοῖς θεσμοθέταις] Hæc duo verba [sc. τοῖς θεσμ.] delenda mihi videntur. Post εἰσάγειν et παραλάβωσιν subaudi τοὺς κατεγνωσμένους ὑπὸ τῆς βουλῆς καὶ δεδεμένους. Auger.

Ἐὰν μή τι δημοσίᾳ κωλύσῃ] [Vulgo μή τι τῇ δημοσίᾳ] et p. 297. v. 3. δεδέσθω ἕως ἄν. Alii τέως: alii τε ἕως. Forte utrumque retinendum, τέως ἕως, etsi priore non est opus. Wolf.

κατηγορεῖν δὲ Ἀθηναίων τὸν βουλόμενον, οἷς ἔξεστιν. ἐὰν δ' ἁλῷ, τιμάτω ἡ Ἡλιαία περὶ αὐτοῦ, ὅ,τι ἂν δοκῇ ἄξιος εἶναι παθεῖν, ἢ ἀποτίσαι. ἐὰν δ'
721 ἀργυρίου τιμηθῇ, δεδέσθω τέως, ἕως ἂν ἐκτίσῃ ὅ,τι ἂν αὐτοῦ καταγνωσθῇ.

ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταί; λέγε αὐτοῖς αὐτὸ τοῦτο πάλιν.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐὰν δὲ ἀργυρίου τιμηθῇ, δεδέσθω τέως, ἕως ἂν ἐκτίσῃ.

πέπαυσο. ἔστιν οὖν ὅπως ἂν ἐναντιώτερά τις δύο θείη, τοῦ δεδέσθαι τε ἕως ἂν ἐκτίσωσι τοὺς ἁλόντας, καὶ τοῦ καθιστάναι τοὺς αὐτοὺς τούτους ἐγγυητὰς, ἀλλὰ μὴ δεῖν; ταῦτα τοίνυν κατηγορεῖ Τιμοκράτης Τιμοκράτους, οὐ Διόδωρος, οὐδ' ἄλλος ἡμῶν οὐδεὶς τοσούτων ὄντων τὸ πλῆθος. καίτοι τίνος ἂν ὑμῖν ἀποσχέσθαι [1]δοκῇ λήμματος, ἢ τί [2]ποιεῖν ὀκνῆσαι κέρδους ἕνεκα, ὅς τις ἐναντία αὐτὸς ἑαυτῷ νομοθετεῖν ἠξίωσεν, οὐδὲ τοῖς ἄλλοις [3]τῶν νόμων ἐώντων; ἐμοὶ μὲν γὰρ ἕνεκα ἀναιδείας ὁ τοιοῦτος δοκεῖ πᾶν ἂν ἑτοίμως ἔργον ποιῆσαι. ὥσπερ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν περὶ τἄλλα [4]κακούργων τοὺς ὁμολογοῦντας ἄνευ κρίσεως κολάζειν οἱ νόμοι [5]κελεύουσιν, οὕτω δίκαιον καὶ [6]τοῦτον, ἐπειδὴ τοὺς νόμους κακουργῶν εἴληπται, μὴ δόντας λόγον, μηδ' ἐθελήσαντας ἀκοῦσαι, καταψηφίσασθαι. ὡμολόγηκε γὰρ, [7]θατέρῳ τῷ προτέρῳ νόμῳ ἐναντίον τόνδε τιθεὶς, ἀδικεῖν.

ιή. Ὅτι μὲν τοίνυν καὶ παρὰ τούτους τοὺς νόμους, καὶ παρὰ τοὺς προειρημένους, καὶ μικροῦ δέω παρὰ πάντας εἰπεῖν τοὺς ὄντας ἐν τῇ πόλει τέθεικε τὸν νόμον, [8]οἶμαι δῆλον ἅπασιν ὑμῖν εἶναι. θαυμάζω δ' αὐτοῦ τί ποτε καὶ

[1] δοκεῖ [2] ποιεῖν ἂν ὀκνῆσαι [3] τῶν νόμων οὐδὲ τοῖς ἄλλοις [4] κακουργούντων [5] κελεύουσιν οἱ νόμοι [6] τούτου [7] θάτερον [8] οἴομαι

Ἐὰν δ' ἁλῷ] *Si convictus fuerit quicumque ille sit de condemnatis a Senatu.* Numerus singularis pro plurali. Auger.

Καὶ τοῦ καθιστάναι—δεῖν] Forte δεῖσθαι. Wolf.

Οὐδὲ τοῖς ἄλλοις τῶν νόμων ἐώντων] Sub. ἐναντία νομοθετεῖν, ἀπὸ κοινοῦ. Idem.

Ἕνεκα ἀναιδείας] Οὕτως ἀναιδὴς ὤν. Idem.

Τοῦτον — καταψηφίσασθαι] H. Steph. Thes. Gr. L. T. IV. col. 732. dubitat de ista constructione, amplexus potius, quod adscriptum reperit ex Vet. Cod. auctoritate margini exemplaris, τούτου sc. Ita etiam Editt. Man. et Felic. cum MStis quibusdam. Taylor. Vid. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. VI. cap. V. p. 562.

Θατέρῳ] Semper ausculto libris his melioribus, Ven. Bar. Aug. Vind. Hi autem pro θατέρῳ, θάτερον. Vide ergo, annon hæc nostra præstent! ὡμολόγηκε γὰρ θάτερον, τῷ προτέρῳ νόμῳ ἐναντίον τόνδε τιθεὶς, ἀδικεῖν. *Cum duas adversas leges suaserit, in altera certe peccavit.* Taylor. Sic distinguo: ὡμολόγηκε γὰρ θατέρῳ, τῷ προτ. Auger.

ιή. Τούτους τοὺς νόμους] M. τοῦτον τὸν νόμον, nempe, legem ipsam Timocratis. Auger.

τολμήσει λέγειν περὶ τούτων. οὔτε γὰρ, ὡς οὐκ ἐναντίος ἔσθ᾽ ὁ νόμος τοῖς ἄλλοις, δεικνύειν ἕξει, οὔθ᾽ ὡς δι᾽ ἀπειρίαν, ἰδιώτην [1] αὐτὸν ὄντα τοῦτ᾽ ἔλαθε, δύναιτ᾽ ἂν πεῖσαι· 722
πάλαι γὰρ μισθοῦ καὶ γράφων, καὶ νόμους εἰσφέρων ὦπται. καὶ μὴν οὐδ᾽ ἐκεῖνό γ᾽ ἔνεστιν αὐτῷ, ἀδίκημα μὲν εἶναι τὸ πρᾶγμα ὁμολογῆσαι, συγγνώμης δὲ τυχεῖν ἀξιοῦν. οὐδὲ γὰρ ἄκων, οὐδ᾽ ὑπὲρ ἠτυχηκότων, οὐδ᾽ ὑπὲρ συγγενῶν καὶ ἀναγκαίων αὐτῷ, τεθεικὼς φαίνεται τὸν νόμον, ἀλλ᾽ ἑκὼν, ὑπὲρ μεγάλα ἠδικηκότων ὑμᾶς, οὐδὲν προσηκόντων αὐτῷ, πλὴν εἰ μὴ συγγενεῖς ὑπολαμβάνειν φήσει τοὺς μισθουμένους αὐτόν.

ιθ΄. Ὡς τοίνυν οὐδ᾽ ἐπιτήδειον νόμον [2] ὑμῖν, οὐδὲ συμφέροντ᾽ εἰσενήνοχε, τοῦτ᾽ ἤδη πειράσομαι νυνὶ δεικνύναι. [3] οἶμαι δὴ πάντας [4] ἂν ὁμολογῆσαι, δεῖν τὸν ὀρθῶς ἔχοντα νόμον, καὶ συνοίσειν μέλλοντα τῷ πλήθει, πρῶτον μὲν ἁπλῶς καὶ πᾶσιν ὁμοίως γνωρίμως γεγράφθαι, καὶ μὴ τῷ μὲν, εἶναι ταυτὶ περὶ αὐτοῦ νομίζειν, τῷ δὲ, ταυτί· ἔπειτα εἶναι δυνατὰς τὰς πράξεις, ἃς δεῖ γίγνεσθαι διὰ τοῦ νόμου. εἰ γὰρ αὖ καλῶς μὲν ἔχοι, μὴ δυνατὸν δέ τι φράζοι, εὐχῆς οὐ νόμου διαπράττοιτ᾽ ἂν ἔργον. πρὸς [5] δὴ τούτοις, οὐδενὶ τῶν ἀδικούντων φαίνεσθαι μηδεμίαν διδόντα ῥᾳστώνην. εἰ γὰρ δημοτικόν τις ὑπείληφε τὸ πρᾴους εἶναι τοὺς νόμους, τίσι τούτοις προσεξεταζέτω· κἄν περ ὀρθῶς βούληται σκοπεῖν, εὑρήσει τοῖς κρίνεσθαι μέλλουσιν, οὐ τοῖς ἐξεληλεγμένοις. ἐν μὲν γὰρ τοῖς, ἄδηλον, εἴ τις [6] ἔνεστ᾽ ἀδίκως διαβεβλημένος· τοῖς δὲ, οὐδὲ λόγος λείπεται τὸ μὴ οὐ πονηροῖς εἶναι. τούτων τοίνυν ὧν διεξελήλυθα ἐγὼ [7] νῦν, οὐδ᾽ ὁτιοῦν οὗτος ἔχων ὁ νόμος φανήσεται, τἀναντία δ᾽

[1] [αὐτὸν] ὄντα [τοῦτ᾽] [2] ὑμῖν νόμον [3] οἴομαι [4] ἂν ὑμᾶς ὁμολογῆσαι [5] δὲ [6] ἔστ᾽ [7] νυνὶ

Καὶ γράφων] Lege καὶ γράφων νόμους καὶ etc. Idem.

Οὐδὲν] Videntur deesse Conjunctiones: μεγάλα μὲν ἠδικηκότων ὑμᾶς, οὐδὲν δὲ προσηκόντων αὐτῷ. Wolf. Vel potius cum Ven. ὑπὲρ μεγάλα ἠδικηκότων ὑμᾶς, καὶ οὐδὲν προσηκόντων αὐτῷ. Taylor.

ιθ΄. Πάντας ἂν] Rescribe, ut scribunt Codd. πάντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογῆσαι. Idem.

Εἰ γὰρ δημοτικόν—προσεξεταζέτω] "Prior periodus tota in posteriore membro supplenda et accommodanda." D'Orville ad Char. Aphrod. Lib. III. cap. III. p. 257. V.

Τούτοις προσεξεταζέτω] M. τούτους referendo ad νόμους. sub. δεῖ πρᾴους εἶναι. Auger.

Τοῖς δὲ --- πονηροῖς εἶναι] De hac constructione vide D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. V. cap. IV. p. 452.

ἑξῆς πάντα. πολλαχόθεν μὲν οὖν ἄν τις ἔχῃ τοῦτο διδά-
723 σκειν, μάλιστα δὲ τὸν νόμον αὐτὸν, ὃν τέθεικε, διεξιών. ἔστι γὰρ οὐ τὸ μὲν αὐτοῦ καλῶς κείμενον, τὸ δὲ, ἡμαρτημένον, ἀλλ᾽ ὅλος ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ τῆς πρώτης συλλαβῆς μέχρι τῆς τελευταίας, ἐφ᾽ [1] ὑμᾶς κεῖται. λάβε δ᾽ αὐτοῖς τὴν γραφὴν ταύτην, καὶ μέχρι τοῦ πρώτου μέρους ἀνάγνωθι τὸν νόμον. ῥᾷστα γὰρ οὕτως ἐγώ τε διδάξω, καὶ ὑμεῖς μαθήσεσθε ἃ λέγω.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐπὶ [2] δὲ Πανδιονίδος [3] πρώτης πρυτανείας δωδεκάτῃ τῶν προέδρων, ἐπεψήφισεν Ἀριστοκλῆς Μυῤῥινούσιος, Τιμοκράτης εἶπε· Καὶ εἴ τινι τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ προστετίμηται κατὰ νόμον, ἢ κατὰ ψήφισμα, δεσμοῦ, ἢ [4] τολοιπὸν προστιμηθῇ, εἶναι αὐτῷ, ἢ ἄλλῳ ὑπὲρ ἐκείνου, ἐγγυητὰς καταστῆσαι.

ἐπίσχες. αὐτίκα γὰρ καθ᾽ ἕκαστον ἀναγνώσῃ. τουτὶ πάντων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ νόμῳ σχεδόν ἐστι δεινότατον. [5] οἶμαι γὰρ οὐδένα ἀνθρώπων ἄλλον τολμῆσαι, νόμον εἰσφέροντα, ἐπὶ τῷ χρῆσθαι τοὺς πολίτας αὐτῷ, τὰς κατὰ τοὺς πρότερον κυρίους νόμους

[1] ὑμῖν [2] τῆς [3] πρώτης τῆς πρυτανείας [4] τὸ λοιπὸν [5] οἴομαι

Ἔχῃ] Ἔχοι Bar. et Vind. Melius. Vide modo §. ιζ. init. Taylor.

Ἐφ᾽ ὑμῖν κεῖται] Lego et hic contra Codicum consensum: ἐφ᾽ ὑμᾶς, τουτέστι καθ᾽ ὑμῶν, et, ἐπὶ βλάβῃ τῇ ὑμετέρᾳ. [Et alibi] Malim ἐφ᾽ ὑμᾶς, τουτέστι καθ᾽ ὑμῶν, ἀλλὰ μὴ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ ὑμῶν. Wolf. O. certe l. et s. et impressi ὑμῖν, nisi quod Vindob. solus ἐφ᾽ ὑμῶν legat. Ex quo consensu judico, istam constructionem cum Wolfiana sententia plane consentire posse. Vide ad Aristocrateam §. λγ΄. fin. Taylor. ἐφ᾽ ὑμᾶς, *contra vos.* Auger.

Ταύτην] Αὐτὴν Ven. Bar. Aug. Ital. et Vindob. Idque, ut ego statuo, rectius. *Scripturam hanc*, Wolfius. Quod pro nihilo habeo. *Age, cape libellum ipsum accusatorium, the Indictment.* Nam in eo continebatur αὐτολεξεὶ Lex Timocratea, quæ jam in judicium deducitur, et quam hic postulatur Scriba recitare. Ut olim plenissime confirmavi ad Aristocrateam §. ϛ΄. Taylor. Tayloro assentitur Augerus.

Δωδεκάτῃ τῶν προέδρων] Supra §. ι. τῇ δωδεκάτῃ τῆς Πρυτανείας. Wolf. Et hic quoque id est rescribendum. Nam cum ex Codd. nostris alii post δωδεκάτῃ eas voces insinuent, alii loco τοῦ τῶν προέδρων, ita legant, hoc postremum arbitror potissimum ab Auctoris manu esse profectum. Nam δωδεκάτῃ τῶν προέδρων in monumentis antiquorum reperiri vix posse credo, tum autem porro, istud δωδεκάτῃ τῆς πρυτανείας τῶν προέδρων monstri esset simillimum. Sit hoc ergo primum. Deinde: vocem πρυτανείας, quæ et in contextu hodie invenitur, eam esse ipsissimam vocem contendo, quam hodie quærimus. Qua ad propriam sedem revocata, concordabunt omnia cum exemplo, quod præcessit. §. ι. Nempe ita conformabitur: Ἐπὶ τῆς (Ita enim Codd. non δὲ) Πανδιονίδος πρώτης, δωδεκάτῃ τῆς πρυτανείας, ἐπεψήφισεν Ἀριστοκλῆς, cætera. Porro autem male hic Wolfius: *primo senatus conventu.* Prima enim uniuscujusque manipuli sive Prytaneas Concio die Prytaneas, non 12mo. sed 11mo. uti olim vidimus, solita erat haberi. Taylor. L. ἐπὶ τῆς Πανδιονίδος, πρώτης πρυτανείας δωδεκάτῃ, ἐπεψήφισεν Ἀρ. cætera delendo. Hæc tria verba, sc. ἐπεψ. Ἀριστοκλ. Μυῤῥ., non reperiuntur in prima legis recitatione. Auger.

Ἐπεψήφισεν] *Censuit* Wolfius, errore crasso, et, quod putidius est, crebro. Vide doctissimum Jurinum ad §. ιθ. Taylor.

κρίσεις γεγενημένας ἐπιχειρῆσαι λύειν. τοῦτο τοίνυν οὑ-
τοσὶ Τιμοκράτης ἀναιδῶς καὶ οὐδ' ἀποκρυψάμενος πε-
ποίηκε, γράψας διαῤῥήδην, καὶ εἴ τινι τῶν ὀφειλόν-
των τῷ δημοσίῳ προστετίμηται κατὰ νόμον,
ἢ κατὰ ψήφισμα, δεσμοῦ, ἢ [1] τολοιπὸν προσ-
τιμηθῇ. περὶ μὲν δὴ τῶν μελλόντων εἴ τι δίκαιον
ἔπεισεν ὑμᾶς, οὐκ ἂν ἠδίκει· περὶ δ' ὧν δικαστήριον ἔγνωκε,
καὶ τέλος ἔσχηκε, πῶς οὐχὶ δεινὰ ποιεῖ, νόμον εἰσφέρων, 724
δι' οὗ ταῦτα λυθήσεται; ὥσπερ ἂν εἴ τις ἐάσας κύριον
γενέσθαι τὸν τούτου νόμον, γράψειεν ἕτερον τοιόνδε· Καὶ εἴ
τινες ὠφληκότες χρήματα, καὶ δεσμοῦ προστετιμημένου
αὐτοῖς, ἐγγυητὰς κατέστησαν, κατὰ τὸν τούτου νόμον,
μὴ εἶναι τὴν διεγγύησιν αὐτοῖς, μηδὲ [1] τολοιπὸν ἐξεγγυᾷν
μηδένα. ἀλλ' οὔτε ταῦτα ποιήσειεν ἂν οὐδεὶς ὑγιαίνων,
οἶμαι, σύ τ' ἐκεῖνα λύων ἠδίκεις. χρῆν γὰρ αὐτὸν, εἰ τὸ
πρᾶγμ' ἐνόμιζε δίκαιον, ἐπὶ τοῖς ὕστερον γενησομένοις θεῖ-
ναι τὸν νόμον, καὶ μὴ συνενεγκόντα εἰς ταὐτὸ τὰ μέλλον-
τα τοῖς παρεληλυθόσι, καὶ τὰ μὴ δῆλα τοῖς φανεροῖς ἀδι-
κήμασιν, εἶτα ἐπὶ πᾶσι γράψαι τὴν αὐτὴν γνώμην. πῶς
γὰρ οὐ δεινὸν, τῶν αὐτῶν ἠξιωκέναι δικαίων τοὺς ἐξεληλε-
γμένους ἀδικοῦντας τὴν πόλιν πρότερον, καὶ τοὺς μηδ' εἰ
κρίσεως ἄξιον [2] ἐργάσωνταί τι δήλους;

κ'. Καὶ μὴν κἀκεῖθεν ἴδοι τις ἂν, ὡς δεινὸν πεποίηκε
[3] τὸ θεῖναι περὶ τῶν παρεληλυθότων τὸν νόμον, εἰ λογίσαι-
το παρ' αὐτῷ, τί ποτ' ἐστὶν ᾧ νόμος ὀλιγαρχίας διαφέρει,
καὶ τί δή ποθ' οἱ μὲν ὑπὸ νόμων ἐθέλοντες ἄρχεσθαι, σώ-

[1] τὸ λοιπὸν [2] ἐργάσονταί [3] τῷ

'Αποκρυψάμενος] Ita Bar. Reg. a. Bodl. Obsop. Vindob. Aug. Lindenb. et Editt. Manut. et Felician. In nonnullis ἀποκρουσάμενος. IDEM.

Προστετιμημένον] Hoc absolute, ut aiunt, positum existimo, et recte scribi. προστετιμημένου Edit. Morel. προστετιμημένων Ven. Ital. Vind. Neutrum probo. IDEM. Neutrum absolutum, ut δέον, ἐξόν. AUGER.

Τοὺς ἐξεληλεγμένους ἀδικοῦντας] 'Αντὶ τοῦ, ὅτι ἀδικοῦσιν. ἐξελέγχομαι ἀδικῶν. ἐξελεγχόμενος ἀδικῶν. WOLF.

κ'. Ὧ νόμος ὀλιγαρχίας διαφέρει] Lego: ᾧ δῆμος — διαφέρει, τουτέστι δημοκρατία. IDEM. Laudo id vehementer, et puto esse verum. Tametsi vulgata scriptura diu inveteraverit, si ad hunc locum spectent (et spectare arbitror) verba ista Scholiastæ ad Aristid. Panathen. init. μαρτυρεῖ δὲ καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους, νόμον καλέσας τὴν πόλιν. TAYLOR. νόμος pro δημοκρατία. AUGER.

Νόμων] Restitui ex Bar. Lind. Aug. et impressis, Manut. Felic. et Paris. Vulgo νόμον. In sequentibus v. ult. plenius, σώφρονες, καὶ ἐλεύθεροι, καὶ χρηστοὶ juxta Bar. Aug. Vindob. et Edit. Benenati. TAYLOR. Imo νόμων. AUGER.

φρονες, [1] καὶ χρηστοὶ πολῖται νομίζονται, οἱ δ' ὑπὸ τῶν
ὀλιγαρχιῶν, ἄνανδροι, καὶ δοῦλοι. εὕροι γὰρ ἂν ὡς ἀληθῶς
τοῦτο προχειρότατον, ὅτι τῶν μὲν ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις ἕκα-
στος, καὶ τὰ πεπραγμένα λῦσαι, καὶ περὶ τῶν μελλόντων,
ἃ ἂν αὐτῷ δοκῇ, προστάξαι κύριός ἐστιν· οἱ δὲ νόμοι περὶ
τῶν μελλόντων ἃ χρὴ γίγνεσθαι φράζουσι, μετὰ τοῦ πεῖ-
σαι τεθέντες, ὡς συνοίσουσι τοῖς χρωμένοις. Τιμοκράτης
τοίνυν ἐν δημοκρατουμένῃ τῇ πόλει νομοθετῶν, τὴν ἐκ τῆς
725 ὀλιγαρχίας ἀδικίαν εἰς τὸν αὑτοῦ νόμον μετήνεγκε, καὶ
περὶ τῶν παρεληλυθότων [2] αὑτὸν κυριώτερον τῶν καταγνόν-
των δικαστῶν ἠξίωσε ποιῆσαι· καὶ οὐ τοῦτο μόνον πεποίη-
κεν ὑβριστικὸν, ἀλλὰ καὶ γέγραφε [3] καὶ τολοιπὸν ἐάν τινι
προστιμηθῇ δεσμοῦ, εἶναι, καταστήσαντι τοὺς ἐγγυητὰς
ἦ μὴν ἐκτίσειν, ἀφεῖσθαι. καί τοι ἐχρῆν αὐτὸν, εἰ τὸ δε-
δέσθαι δεινὸν ἡγεῖτο, μηδενὶ προστιμᾷν, ὃς ἂν ὑμῖν ἐγ-
γυητὰς καθιστῇ, δεσμοῦ νομοθετῆσαι, μὴ προλαβόντα
κατεγνωκότας ὑμᾶς τὸν δεσμὸν, μηδ' ἐχθρῶς διατεθέντα
πρὸς ὑμᾶς τὸν [4] ἡλωκότα, τηνικαῦτα ποιεῖν τὴν ἐξεγγύησιν.
νυνὶ δ' ὥσπερ ἐνδεικνύμενος, ὅτι, κἂν ὑμῖν δοκῇ δεδέσθαι
τινὰ, αὐτὸς ἀφήσει, τοῦτον τὸν τρόπον τὸν νόμον εἰσήνε-
γκεν. ἆρ' οὖν τῳ δοκεῖ συμφέρειν τῇ πόλει τοιοῦτος νόμος,
ὃς δικαστηρίου γνώσεως αὐτὸς κυριώτερος ἔσται, καὶ τὰς
[5] ὑπὸ τῶν ὀμωμοκότων γνώσεις τοῖς ἀνωμότοις προστάξει
λύειν; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι. φαίνεται τοίνυν ὁ τούτου νόμος
ταῦτ' ἔχων ἀμφότερα. ὥστ' εἴπερ ὑμῶν ἑκάστῳ μέλει τι
τῆς πολιτείας, καὶ δεῖν οἴεται κυρίαν εἶναι τὴν αὑτοῦ γνώ-
μην, περὶ ὧν ἂν ὀμωμοκὼς ψηφίσηται, λυτέος καὶ οὐκ ἐα-
τέος ὁ τοιοῦτος νόμος κύριος γενέσθαι νυνί.

κά. Οὐ τοίνυν ἀπέχρησεν αὐτῷ τὰ δικαστήρια ἄκυρα
ποιῆσαι τῶν προστιμημάτων, ἀλλ' οὐδὲ ἃ δίκαια ὡρίσατο

[1] καὶ ἐλεύθεροι καὶ χρηστοὶ [πολῖται] [2] αὐτὸν [3] ἢ τὸ λοιπὸν [4] ἑαλωκότα [5] [ὑπὸ]

Καίτοι ἐχρῆν αὐτὸν] 'Εχρῆν αὐτὸν νομοθετῆσαι, προστιμᾷν μηδενὶ δεσμοῦ, ὃς ἂν καθιστῇ ὑμῖν ἐγγυητάς· μὴ ποιεῖν (Malim ἀλλὰ μὴ ποιεῖν) τηνικαῦτα τὴν ἐξεγγύησιν, προλαβόντα (ἐπειδὴ προὔλαβεν ὁ Τιμοκράτης) ὑμᾶς κ. τ. λ. WOLF.

'Αλωκότα] 'Ηλωκότα, ἢ ἑαλωκότα. IDEM. ἑαλωκότα legitur in Edit. Lutet. ἡλωκότα Reg. a. Vind. Lind. Obsop. et Felic. TAYLOR.

Τὰς ὑπὸ τῶν] Melius τὰς τῶν ὀμωμοκότων γνώσεις, abjecta præpositione, quemadmodum habent Scholiastes, et Cod. Vindob. IDEM. ὑπὸ del. vid. AUGER.

αὐτὸς ἐν τῷ νόμῳ, καὶ προσέταξε τοῖς ὠφληκόσιν, οὐδὲ
ταῦτα ἁπλῶς, οὐδὲ ἀδόλως φανήσεται γεγραφώς· ἀλλ᾽ ὡς
ἂν μάλιστά τις ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι καὶ παρακρούσασθαι
βουλόμενος. σκέψασθε γὰρ ὡς γέγραφε. Τιμοκράτης
εἶπε, φησὶ, καὶ εἴ τινι τῶν ὀφειλόντων τῷ δη-
μοσίῳ προστετίμηται κατὰ νόμον, ἢ κατὰ 726
ψήφισμα, δεσμοῦ, ἢ [1] τολοιπὸν προστιμηθῇ,
εἶναι αὐτῷ, ἢ ἄλλῳ ὑπὲρ ἐκείνου, ἐγγυητὰς
καταστῆσαι, οὓς ἂν ὁ δῆμος χειροτονήσῃ, ἦ
μὴν ἐκτίσειν. ἐνθυμεῖσθε ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου καὶ τῆς
καταγνώσεως, οἷ [2] διεπήδησεν ἐπὶ τὸν δῆμον, ἐκκλέπτων
τὸν ἠδικηκότα, καὶ τὴν παράδοσιν αὐτοῦ τὴν τοῖς ἕνδεκα.
τίς γὰρ ἀρχὴ παραδώσει τὸν [3] ὄφλοντα; τίς τῶν ἕνδεκα
παραλήψεται; κελεύοντος μὲν τοῦ νόμου τούτου ἐν τῷ
δήμῳ καθιστάναι τοὺς ἐγγυητὰς, ἀδυνάτου δ᾽ ὄντος αὐθη-
μερὸν ἐκκλησίαν ἅμα καὶ δικαστήριον γενέσθαι, οὐδαμοῦ
δ᾽ ἐπιτάττοντος [4] φυλάττειν, ἕως ἂν καταστήσῃ τοὺς [5] ἐγ-
γυητάς; καί τοι τί ποτ᾽ ἦν δι᾽ ὃ προσγράψαι σαφῶς
ὤκνησε, τὴν δὲ ἀρχὴν τὸν [6] ὄφλοντα [4] φυλάττειν, ἕως ἂν κα-
ταστήσῃ τοὺς ἐγγυητάς; πότερον οὐχὶ δίκαιον; εὖ οἶδ᾽ ὅτι
πάντες ἂν φήσαιτε. ἀλλ᾽ ἐναντίον ἦν τινὶ τοῦτο νόμῳ;
οὐκ, ἀλλὰ μᾶλλον κατὰ τοὺς νόμους. τί ποτ᾽ οὖν ἦν; οὐ-
δὲν ἂν [7] εὕροιτε ἄλλο, πλὴν ὅτι οὐχ ὅπως δώσουσι δίκην,
ὧν ἂν ὑμεῖς καταγνῶτε, ἐσκόπει, ἀλλ᾽ ὅπως μή.

κβ΄. Εἶτα πῶς γέγραπται μετὰ ταῦτα; καθιστά-
ναι τοὺς ἐγγυητὰς, ἦ μὴν ἐκτίσειν τὸ ἀργύ-
ριον ὃ ὦφλεν. ἐνταυθοῖ πάλιν τῶν μὲν ἱερῶν χρημάτων
τὴν δεκαπλασίαν [8] ἀφῄρηται, τῶν δὲ ὁσίων, ὁπόσων ἐν τῷ

[1] τὸ λοιπὸν [2] διεπήδησεν! ἐ. τ. δῆμον· [3] * ὀφείλοντα [4] φυλάττειν τέως, ἕως [5] ἐγγυητάς. [6] ὀφείλοντα [7] εὕροι τις ἄλλο [8] ὑφῄρηται

κά. Εἶναι αὐτῷ ἢ ἄλλῳ] *Licere illi aut alii ejus nomine*, hoc est, ἐξεῖναι. Quod Cicero ut alia plurima Græcorum, imitatus est pro P. Sextio: "Quem enim deprecari esset, quum omnes essent sordidati?" *Ex edit.* HERVAG.

Οὐδὲν ἂν εὕροι τι ἄλλο] Aut εὕροι τις, aut εὕροιτε legendum. WOLF. Similiter annotatum reperitur in marg. Parisiensi. TAYLOR.

Εἶτα] Verte: *Deinde quomodo scripsit postea?* CONSTITUENDOS ESSE etc. IDEM.

Ἀφῄρηται] Potius ὑφῄρηται. Quasi subdole et callide id fieret. Jubent id Bar. Ven. Reg. *a.* Lind. Aug. Vind. Obsop. Ital. cum MStis Man. et Felic. Idque Wolfio placere video. IDEM.

Τῶν δὲ ὁσίων, ὁπόσων] Lego per ο μικρὸν, ὁπόσον. Ordo enim hic est: ἀφῄρηται τὸ ἥμισυ τῶν ὁσίων, ὁπόσον διπλασιάζεται. WOLF. L. ὁπόσα vel ὁπόσον. AUGER.

Ὁπόσων] *Quæ* Wolfius. Potius: *quæ-*

νόμῳ διπλασιάζεται, τὸ ἥμισυ. πῶς δὴ τοῦτο ποιεῖ; γρά-
ψας ἀντὶ μὲν τοῦ τιμήματος τὸ ἀργύριον, ἀντὶ δὲ τοῦ, τὸ
γιγνόμενον, ὃ ὦφλε. διαφέρει δὲ τί; εἰ μὲν ἔγραψε καθι-
στάναι τοὺς ἐγγυητὰς ἦ μὴν ἐκτίσειν τὸ τίμημα τὸ γιγνό-
μενον, προσπεριειλήφει τοὺς νόμους ἂν, καθ᾽ οὓς τὰ [1] μὲν
727 δεκαπλᾶ, τὰ δὲ καὶ διπλᾶ γίγνεται τῶν ὀφλημάτων· ὥστε
ἐκ τούτων ἦν ἀνάγκη τοῖς [2] ὄφλουσι τὸ γεγραμμένον τ᾽ ἐκ-
τίνειν, καὶ τὰς ἐκ τῶν νόμων προσούσας ζημίας καταβάλ-
λειν. νῦν δ᾽ [3] ἐν τῷ γράψαι τὴν κατάστασιν εἶναι τῶν ἐγ-
γυητῶν ἦ μὴν ἐκτίσειν τὸ ἀργύριον ὃ ὦφλεν, ἐκ τῆς λήξεως
καὶ τῶν γραμμάτων, ἐφ᾽ οἷς ἕκαστος εἰσήχθη, ποιεῖ τὴν
ἔκτισιν, ἐν οἷς πᾶσιν ἁπλοῦν ὅ τις ὤφληκεν ἀργύριον γέ-
γραπται.

κγ΄. Μετὰ ταῦτα τοίνυν τηλικοῦτον πρᾶγμα ἀνελὼν
ἐν τῇ τῶν ῥημάτων μεταθέσει, προσέγραψε τοὺς δὲ
προέδρους ἐπιχειροτονεῖν ἐπάναγκες, ὅταν τις
καθιστάναι βούληται, παρὰ πάντα τὸν νόμον οἰόμε-

[1] μὲν * διπλᾶ, τὰ δὲ καὶ δεκαπλᾶ [2] ὀφείλουσι [3] Deest ἐν.

cunque. Nec enim omnis pecunia publica jubebatur dupla solvi, sed ea solum, quam privati per annum integrum retinuissent. JURIN.

Διαφέρει δὲ τί, etc.] Crimini dat adversario, quod τὸ ὀφειλόμενον, ἀντὶ τοῦ, τὸ γιγνόμενον scripserat. ac si diceret, *Quid tandem autem hoc atque illud interest? nempe quod si iste legislator scripsisset, sponsorem dare debitorem publicum, qui solutum iri expromitteret litis æstimationem justam, quantumque jus æquumque foret, his verbis eas quoque leges comprehendisset, quibus legibus nomina publica, decupla interdum, interdum dupla fiunt.* accusat enim Orator legem ut perperam ac captiose latam, in fraudemque reipub. Ubi notandum τὸ γιγνόμενον ἀργύριον ἀποτίνειν esse, quod Latini *recte restituere* dicunt. Livius: "Quosque quoque oportebit, recte restituito." Et *recte præstare* Ulpian. *recte dare* Cicero ad Atticum. Cæterum τίμημα etiam hoc loco significare potest αὐτὸ τὸ προστιμηθὲν διὰ τὴν ὑπερημερίαν, hoc est, *quod mulctæ nomine propter moram solvendi irrogatum est.* Dicebant enim, ἕως ἂν ἀποδῷ δόκιμον ἀργύριον, κρατεῖν τῶν χρημάτων ἁπάντων τὸν δανείσαντα, *quoadusque probam pecuniam reddidiret debitor, fæneratorem in possessione esse bonorum omnium*, vel *pignora omnia obtinere debitoris creditorem.* χρημάτων enim appellatione tam mobilia seseque moventia, quam immobilia continentur. quemadmodum apud Ciceronem et Jurecoss. *pecuniæ* vocabulo hæc omnia comprehenduntur. *Fortunæ* enim hominum χρήματα sic Græce dicuntur ab utilitate, ut Latine *bona* et *facultates.* Ex Comment. Budæi. *Ex edit.* HERVAG.

Προσειλήφει τοὺς νόμους, καθ᾽ οὓς τὰ μὲν δεκαπλᾶ] Id est, *eas utique leges comprehendisset, secundum quas leges damnatio interdum in decuplum, interdum in duplum fit.* Cæterum τὸ γιγνόμενον τίμημα cum dicebant, hoc significabant judicatum quod jus poposcerit, æquitasque suaserit. In hæc autem verba concipiebant eam satisdationem, qua judicatum solvi dicitur. *Ex edit.* HERVAG.

Καὶ διπλᾶ] Dele καὶ, et v. 9. ἐν. AUGER.

Νῦν δ᾽ ἐν τῷ γράψαι] Lege potius: νῦν δὲ τῷ γράψαι, ut Bar. Lind. Aug. Ital. et Vind. TAYLOR.

Ἁπλοῦν ὅστις ὤφληκεν] Malim ὅ τις. WOLF. Atque ita margo Benenati. MSS. Ald. Ven. Lind. Vindob. IDEM.

κγ΄. Παρὰ πάντα τὸν νόμον] F. παρὰ πάντας τοὺς νόμους. Sin illud placet, expone ἐν παντὶ τῷ νόμῳ, *tota lege nihil aliud agens, nisi ut sontes conserventur et da-*

νος δεῖν σώζειν τὸν ἠδικηκότα, καὶ τὸν ἐν ὑμῖν ἡλωκότα.
δοὺς γὰρ ὅταν βούληται τὴν κατάστασιν αὐτῷ τῶν ἐγ-
γυητῶν, ἐπ' ἐκείνῳ πεποίηκε, μηδέ ποτ' ἐκτίσαι, μηδὲ δε-
θῆναι. τίς γὰρ οὐ πορίεῖται φαύλους ἀνθρώπους; οὓς ὅταν
ὑμεῖς ἀποχειροτονήσητε, [1]ἀπαλλάξωνται. ἐὰν γάρ τις,
ὡς οὐ καθιστάντα τοὺς ἐγγυητὰς, ἀξιοῖ δεδέσθαι, φήσει,
καὶ καθιστάναι, καὶ καταστήσειν, καὶ δείξει τὸν τούτου
νόμον, ὃς καθιστάναι μὲν ὅταν βούληται κελεύει, φυλάτ-
τειν δὲ τέως οὐ λέγει, οὐδ' ἂν ἀποχειροτονήσηθ' ὑμεῖς τοὺς
ἐγγυητὰς, δεδέσθαι προστάττει· ἀλλ' ὡς ἀληθῶς ὥσπερ
ἀλεξιφάρμακόν ἐστι τοῖς ἀδικεῖν βουλομένοις. τῷ δὲ κα-
ταστήσαντι, φησὶ, τοὺς ἐγγυητὰς, ἐὰν ἀπο-
διδῷ τῇ πόλει τὸ ἀργύριον ἐφ' ᾧ κατέστησε
τοὺς ἐγγυητὰς, ἀφεῖναι τοῦ δεσμοῦ. πάλιν ἐν-
ταῦθ' ἐπέμεινεν ἐπὶ τοῦ κακουργήματος, ὃ μικρῷ πρότερον
εἶπον, καὶ οὐκ ἐπελάθετο, οὐδ' ἔγραψε τὸ τίμημα τὸ
γιγνόμενον, ἀλλὰ τὸ ἀργύριον ὃ ὦφλεν ἐὰν ἀποδιδῷ, ἀφεῖ-
σθαι τοῦ δεσμοῦ. ἐὰν δὲ μὴ καταβάλῃ τἀργύριον 728
ἢ αὐτὸς, ἢ οἱ ἐγγυηταὶ, ἐπὶ τῆς ἐννάτης πρυ-
τανείας, τὸν μὲν ἐξεγγυηθέντα δεδέσθαι, τῶν
δὲ ἐγγυητῶν δημοσίαν εἶναι τὴν οὐσίαν. ἐν δὴ
τῷ τελευταίῳ τούτῳ, παντελῶς αὐτὸς αὑτοῦ κατήγορος,
ὡς ἀδικεῖ, γεγονὼς φανήσεται. οὐ γὰρ ὅλως τὸ δεδέσθαι
τινὰ τῶν πολιτῶν αἰσχρὸν ἢ δεινὸν νομίσας, ἀπεῖπε μὴ
δεῖν· ἀλλὰ τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ τὸν ἠδικηκότα ἐνῆν παρόντα
λαβεῖν, ἐκκλέψας, τοὔνομα μὲν τῆς τιμωρίας ἔλιπε τοῖς
ἀδικουμένοις ὑμῖν [2]λαβεῖν, τὸ δ' ἔργον ἀφείλετο, καὶ παρ'

[1] ἀπαλλάξεται [2] [λαβεῖν]

mnati a vobis. Wolf. Cum Wolfio consentit optimus Vindob. Taylor. Contra omnes leges, Wolfius. Immo: per totam legem, a prima syllaba ad ultimam. Vid. §. κη'. Jurin.

'Απαλλάξωνται] Forte ἀπηλλάξονται, τῷ μετ' ὀλίγον μέλλοντι, aut certe ἀπαλλάξονται per o, priore futuro medio. Sub. οἱ ἐγγυηταὶ ἐσόμενοι, qui, ubi vos eos improbaveritis, discedant? Aut ἀπαλλάξωνται. Sub. οἱ καταστήσαντες τοὺς ἐγγυητὰς, ut sit mutatio numeri: quos ubi vos improbaveritis, liberetur? Sub. damnatus. Sed hic calumniatorem agere videtur Orator. Neque enim liberabitur, nisi approbatis a populo vadibus ex lege Timocratis. Wolf. Hæc certe intelligo parum: neque uno piaculo procurari possunt. ἀπαλλάξονται Ald. marg. Benenati. ἀπαλλάξεται Ven. Lind. Ital. ἀπαλλάξετε Bar. Bodl. Aug. et Vind. Ego præfero Aldina. Taylor. L. ἀπαλλάξεται, nempe, debitor qui vades dederit. Auger.

"Οταν βούληται] Non quidem hæc verba Legis sunt, sed quia nullum certum tempus adscriptum est, abusus obscuritate verborum argutatur. Wolf.

'Αφεῖναι] Refer ad φησί. Auger.

Λαβεῖν] Τιμωρίαν λαβεῖν recte quis dixerit: at τοὔνομα τιμωρίας, non ita. Abest ergo λαβεῖν ab optimis exemplaribus, Bar. Bodl. Reg. a. Lind. Aug. Ital. Vind. Tayl.

ἀκόντων ἔδωκεν ἄφεσιν τοῖς τὰ ὑμέτερα ἀξιοῦσιν ἔχειν
βίᾳ, καὶ [1]μόνον οὐ προσέγραψε, δίκην ἐξεῖναι λαχεῖν αὐ-
τῷ κατὰ τῶν δικαστῶν, τῶν προστιμησάντων τοῦ δεσμοῦ.

κδ'. Ὃ δὲ πολλῶν ὄντων καὶ δεινῶν, ὧν ἐν τῷ νόμῳ τέ-
θεικε, μάλιστ' ἄξιόν ἐστ' ἀγανακτῆσαι, βούλομαι πρὸς
ὑμᾶς εἰπεῖν. δι' ὅλου γὰρ τοῦ νόμου τῷ καταστήσαντι τοὺς
ἐγγυητὰς, [2]ἅπαντα λέγει· τῷ δὲ μὴ καθιστάντι, μήτε
βελτίους, μήτε χείρους, μήθ' ὅλως προσέχοντι τὸν νοῦν
ὑμῖν, οὐδεμίαν οὔτε δίκην, οὔτε τιμωρίαν προσγέγραφεν,
ἀλλ' ἄδειαν πεποίηκε τοσαύτην, ὅσην οἷόν τε γενέσθαι
πλείστην. καὶ γὰρ τὸν χρόνον ὃν διώρισε, τὴν ἐννάτην
πρυτανείαν, τῷ καταστήσαντι λέγει τοὺς ἐγγυητάς. γνοίη
δ' ἄν τις ἐκεῖθεν. προσέγραψε δημοσίαν εἶναι τὴν οὐσίαν,
[3]τὴν των ἐγγυητων, ἂν μή τις ἐκτίσῃ. τοῦ δὲ μὴ κατα-
στήσαντος, οὐκ ἔνι δήπουθεν ἐγγυητὰς ὑπάρχειν. καὶ τοῖς
μὲν προέδροις, οἳ κεκληρωμένοι καθίζουσιν ἐξ ὑμῶν, ἐπά-
ναγκες ἐποίησεν, ὅταν καθιστῇ τις, δέχεσθαι· τοῖς δ'
ἀδικοῦσι τὴν πόλιν, οὐδεμίαν προσέγραψεν ἀνάγκην, ἀλλ'
729 ὥσπερ εὐεργέταις αἵρεσιν αὐτοῖς ἔδωκεν, εἰ χρὴ δοῦναι δίκην
ἢ μή. καί τοι πῶς ἂν ἀσυμφορώτερος ὑμῖν τούτου γένοιτο
νόμος, ἢ κάκιον ἔχων; ὃς πρῶτον μὲν περὶ τῶν ἐκ τοῦ
παρεληλυθότος χρόνου κριθέντων ἐναντία τοῖς [4]ἐφ' ὑμῶν
ἐγνωσμένοις προστάττει· δεύτερον δὲ περὶ τῶν μελλόντων
κριθήσεσθαι, προστιμᾶν κελεύων τοὺς δικαστὰς τοὺς ὀμω-
μοκότας, ἄκυρα τὰ προστιμήματα ποιεῖ· πρὸς δὲ τούτοις,
ἐπιτίμους τοὺς ὀφείλοντας, οὐ τὰ προσήκοντα ἐκτίνοντας
καθίστησιν· ὅλως δ' ἐπιδείκνυσι μάτην ὀμνύντας, τιμῶν-
τας, δικάζοντας, ὀργιζομένους, ἅπαντα ποιοῦντας [5]ὑμᾶς;
ἐγὼ μὲν γὰρ εἰ Κριτίας, ὁ γενόμενος τῶν τριάκοντα, εἰσέ-
φερε τὸν νόμον, οὐκ ἂν ἄλλον [6]οἶμαι τρόπον γράψαντ' εἰσ-
ενεγκεῖν, ἢ τοῦτον.

κέ. Ὅτι τοίνυν ὅλην συγχεῖ τὴν πολιτείαν, καὶ κατα-
λύει πάντα τὰ πράγματα ὁ νόμος, καὶ πολλὰς φιλοτιμίας

[1] μονονοὺ [2] ἅπαντας [3] [,τὴν] [4] ὑφ' ὑμῶν ἐγ. προστάττει; [5] ἡμᾶς. [6] οἴομαι

Τιμῶντας] Haud scio, an alind verbum desideretur. Neque τιμωμένους, neque εἰσιόντας placet. Wolf.

περιαιρεῖται τῆς πόλεως, καὶ τοῦτο ῥαδίως ὑμᾶς νομίζω
μαθήσεσθαι. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι σώζεται πολλάκις
ὑμῶν ἡ πόλις διὰ τὰς στρατείας, καὶ τὰς ναυτικὰς, καὶ
τὰς πεζάς· καὶ πολλὰ καὶ καλὰ πολλάκις ἤδη διεπρά-
ξασθε, καὶ σώσαντές τινας, καὶ τιμωρησάμενοι, καὶ διαλ-
λάξαντες. πῶς οὖν; ἀνάγκη τὰ τοιαῦτα διοικεῖν ἐστὶ διὰ
ψηφισμάτων καὶ νόμων, τοῖς μὲν εἰσφέρειν ἐπιτάττοντας,
τοὺς δὲ τριηραρχεῖν κελεύοντας, τοὺς δὲ πλεῖν, τοὺς δ'
ἕκαστα ποιεῖν ὧν δεῖ. οὐκοῦν ταῦθ' ὅπως γίγνηται, δικα-
στήρια πληροῦτε, καὶ καταγιγνώσκετε δεσμὸν τῶν ἀκο-
σμούντων. σκέψασθε δὴ τὸν τοῦ καλοῦ κἀγαθοῦ τούτου νό-
μον, ὡς λυμαίνεται ταῦτα καὶ διαφθείρει. γέγραπται γὰρ
δήπου ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ· καὶ εἴ τινι τῶν ὀφειλόν-
των προστετίμηται δεσμοῦ, ἢ καὶ [1]τολοιπὸν 730
προστιμηθῇ, εἶναι καταστήσαντι ἐγγυητὰς,
ἦ μὴν ἐπὶ τῆς ἐννάτης πρυτανείας ἐκτίσειν τὸ
ἀργύριον, ἀφεῖσθαι τοῦ δεσμοῦ. τίς οὖν πόρος
ἔσται; τίνα ἀποσταλήσεται τρόπον ἡ στρατιά; πῶς τὰ
χρήματα εἰσπράξομεν, ἐὰν εἷς ἕκαστος ὀφλισκάνων, ἐγγυη-
τὰς καθιστῇ κατὰ τὸν τούτου νόμον, ἀλλ' [2]οὐ τὸ προσῆ-
κον ποιῇ; ἐροῦμεν, νὴ Δία, τοῖς Ἕλλησι, Τιμοκράτους νό-
μος ἐστὶ παρ' ἡμῖν, ἀναμείνατ' οὖν τὴν ἐννάτην πρυτανείαν,
εἶτα τότ' [3]ἔξιμεν; τοῦτο γὰρ λοιπόν. ἂν δ' ὑπὲρ ὑμῶν
αὐτῶν ἀμύνεσθαι δέῃ, ἆρά γ' οἴεσθε τοὺς ἐχθροὺς τὰς
τῶν παρ' ἡμῖν πονηρῶν διαδύσεις καὶ κακουργίας ἀναμε-
νεῖν; ἢ τὴν πόλιν αὐτὴν ἐμποδίζοντας νόμους εἰ [4]θή-
σεσθε, καὶ τἀναντία τῶν συμφερόντων λέγοντας, δυνήσε-

[1] τὸ λοιπὸν [2] μὴ [3] ἔξιμεν. [4] θήσετε

κέ. Πεζὰς] Πεζικὰς Bar. Reg. a. Aug. Vind. Testes certe fide digni. Audi tamen T. Magistrum. πεζὴ στρατιὰ λέγε, ὡς Δημοσθένης, καὶ πάντες, καὶ μὴ πεζικὴ, ὡς Θουκυδίδης — ποιητικώτερον γὰρ τοῦτο. Taylor. Vid. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. VII. cap. II. p. 598.

Καὶ καταγινώσκετε δεσμὸν τῶν ἀκοσμούντων] Id est, eos qui imminente expeditione munus suum detrectant. Est enim ἀκοσμῶ, munere meo perperam fungor, vices meas non obeo. Ex edit. Hervag.

Καταγιγνώσκετε δεσμὸν τῶν ἀκοσμούντων] Ferri potest καταγινώσκω σὲ δεσμοῦ, et σοῦ δεσμόν. Wolf.

Θήσεσθε] Θήσετε Codd. credo, omnes. Et nescio sane, quo casu dicam? an consilio, ita ediderit Wolfius, uti edidit. Nam si Grammaticis fides, lectio ista non [illegible]. τίθησι καὶ τίθενται διαφέρει. Τίθησι γὰρ τὸν νόμον ὁ νομοθέτης· τίθενται δὲ τὸν νόμον οἱ δικάζοντες καὶ αἱρούμενοι. Ammonius. Atque iterum: Τίθεται νόμον καὶ Τίθησι διαφέρει. Τίθησι μὲν γὰρ ὁ εἰσφέρων· Τίθεται δὲ ὁ κυρῶν. Taylor.

σθαί τι ποιῆσαι τῶν δεόντων; ἀλλ' ἀγαπητὸν, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, εἰ πάντων καλῶς ἐχόντων ἡμῖν, καὶ μηδενὸς
ὄντος τοιούτου νόμου, κρατοῖμεν τῶν ἐχθρῶν, καὶ ταῖς
ὀξύτησι [1]δυναίμεθα, καὶ τοῖς τοῦ πολέμου καιροῖς ἀκο-
λουθεῖν, καὶ μηδενὸς ὑστερίζειν. ἀλλὰ μὴν, εἰ φαίνῃ τοι-
οῦτον τεθεικὼς νόμον, ὃς τὰ τοιαῦτα λυμαίνεται, δι' ὧν
ἡ πόλις καὶ σεμνὴ καὶ λαμπρὰ παρὰ πᾶσι καθέστηκε,
πῶς οὐχὶ δικαίως ὁτιοῦν ἂν πάθοις;

κς'. Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν διοίκησιν ἀναιρεῖ,
τήν θ' ἱερὰν καὶ τὴν ὁσίαν. ὡς δὲ, ἐγὼ φράσω. ἔστιν
ὑμῖν κύριος νόμος, καλῶς, εἴπερ τις καὶ ἄλλος, κείμενος,
τοὺς ἔχοντας τά τε ἱερὰ καὶ τὰ ὅσια χρήματα κατα-
βάλλειν εἰς τὸ βουλευτήριον· εἰ δὲ μὴ, τὴν βουλὴν αὐτοὺς
εἰσπράττειν, τοῖς νόμοις χρωμένην τοῖς τελωνικοῖς. διὰ
731 τοίνυν τοῦ νόμου τούτου διοικεῖται τὰ κοινά. τὰ γὰρ εἰς
τὰς ἐκκλησίας, καὶ τὰς θυσίας, καὶ τὴν βουλὴν, καὶ τοὺς
ἱππέας, καὶ τἄλλα, χρήματα ἀναλισκόμενα, οὗτος ἔσθ' ὁ
νόμος ὁ ποιῶν [2]προσευπορεῖσθαι. οὐ γὰρ ὄντων ἱκανῶν τῶν
ἐκ τῶν τελῶν χρημάτων τῇ διοικήσει, τὰ προσκαταβλή-
ματα ὀνομαζόμενα, διὰ τὸν τοῦ νόμου τούτου φόβον, κατα-
βάλλεται. πῶς οὖν οὐχ ἅπαντ' ἀνάγκη καταλυθῆναι τὰ
τῆς πόλεως, ὅταν αἱ μὲν τῶν τελῶν καταβολαὶ μὴ ἱκαναὶ
ὦσι τῇ διοικήσει, ἀλλ' ἐνδεεῖς [3]πολλῶν, καὶ μηδὲ ταῦτα,
ἀλλ' ἢ περὶ λήγοντα τὸν ἐνιαυτὸν ᾖ λαβεῖν· τὰ δὲ προσ-
καταβλήματα τοὺς μὴ τιθέντας, [4]κυρία ᾖ ἡ βουλὴ,
μηδὲ τὰ δικαστήρια [5]δῆσαι, ἀλλὰ καθιστῶσιν ἐγγυητὰς
μέχρι τῆς ἐννάτης πρυτανείας; τὰς δὲ ὀκτὼ, τί ποιήσο-
μεν; εἰπὲ [6]Τιμόκρατες· οὐ σύνιμεν, καὶ βουλευσόμεθα
ἐάν τι δέῃ; εἶτα ἔτι δημοκρατησόμεθα; οὐ δικάσει τὰ

[1] δυναίμεθ' ἂν, καὶ [2] προευπορεῖσθαι [3] * πολλῷ [4] μὴ ᾖ κυρία δεῖν ἡ βουλὴ [5] Deest δῆσαι. [6] Τιμόκρατες;

κς'. Τά τε ἱερὰ κ. τ. λ.] Vid. Valckenaer. Animad. ad Ammonium Lib. III. cap. VI. p. 185.

Ὁ ποιῶν] In Obsop. et Felic. ita, et forte integrius: οὗτός ἐσθ' ὁ νόμος ὁ διοικῶν καὶ ὁ ποιῶν προσευπορεῖσθαι. Cod. Lind. retinet ὁ διοικῶν, et illud alterum dissimulat. Taylor.

Καταβολαὶ] Vid. Valckenaer. Animad. ad Ammonium Lib. II. cap. VIII. p. 115.

Πολλῶν] F. πολλῷ. Taylor. Lego cum Reiskio πολλῷ pro πολλῶν. Auger.

Κυρία] Non necesse est, hic recensere omnes Codd. varietates. Sufficit, ut ostendam, saniores hanc lectionem, id quod res exigit, tueri. τὰ δὲ προσκαταβλήματα τοὺς μὴ τιθέντας, κυρία ᾖ μηδὲ ἡ βουλὴ, μηδὲ τὰ δικαστήρια δῆσαι. Taylor. Adde μὴ ante κυρία. Auger.

δικαστήρια τά τε ἴδια καὶ τὰ δημόσια; καὶ τίς ὑπάρξει τοῖς ἀδικουμένοις ἀσφάλεια; οὐκ εἴσεισιν ἡ βουλὴ καὶ διοικήσει τὰ ἐκ τῶν νόμων; καὶ τί λοιπόν ἐσθ' [1] ἡμῖν, ἀλλ' ἢ [2] καταλελῦσθαι; ἀλλὰ, νὴ Δί', ἀμισθὶ ταῦτα ποιήσομεν; καὶ πῶς οὐ δεινὸν, εἰ διὰ τὸν νόμον, ὃν σὺ τέθεικας μισθὸν λαβὼν, ἄμισθος ὁ δῆμος καὶ ἡ βουλὴ καὶ τὰ δικαστήρια ἔσται; χρῆν γάρ τοῦτό γέ σε, ὦ Τιμόκρατες, προσγράψαι τῷ νόμῳ, [3] ὅπερ ἐποίεις κατὰ τῶν τελωνῶν καὶ τῶν ἐγγυητῶν, τὰς πράξεις [4] εἶναι κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους, καὶ [5] εἰ κατά τινων ἐν ἄλλῳ τινὶ νόμῳ, ἢ ψηφίσματι τὰς αὐτὰς εἴρηται πράξεις, ὧν ὀφείλουσιν, εἶναι, ἃς περὶ [6] τελωνῶν, καὶ κατὰ τούτων εἶναι τὰς πράξεις κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους· νῦν δὲ κύκλῳ φεύγων τοὺς νόμους τοὺς τελωνικοὺς, ὅτι τὸ ψήφισμα τὸ 732
Εὐκτήμονος εἴρηκε πράττειν τοὺς ὠφληκότας κατὰ τούτους τοὺς νόμους, διὰ ταῦτ' οὐ προσέγραψε τοῦτο. ἐκ δὲ τούτου τοῦ τρόπου, τὴν μὲν ὑπάρχουσαν τιμωρίαν λύσας κατὰ τῶν τὰ τῆς πόλεως ἐχόντων, ἑτέραν δ' οὐ προσγράψας, πάντα τὰ πράγματα ἀναιρεῖ, δῆμον, ἱππέας, βουλὴν, ἱερὰ, ὅσια. ἀνθ' ὧν, ἄν περ ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σωφρονῆτε, κολασθεὶς, καὶ δοὺς ἀξίαν δίκην, τοῖς ἄλλοις παράδειγμα γενήσεται, μὴ τιθέναι τοιούτους νόμους.

κζ'. Οὐ τοίνυν τὰ δικαστήρια ἄκυρα [7] μόνον ποιεῖ τῶν προστιμημάτων, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀδικοῦσι τὰ κοινὰ δίδωσιν ἄδειαν· τὰς ὑπὲρ τῆς πόλεως στρατείας λυμαίνεται· τὴν διοίκησιν καταλύει· τοῖς κακούργοις, καὶ τοῖς πατραλοίαις, καὶ τοῖς ἀστρατεύτοις, βοηθοῦντα τέθεικε τὸν νόμον. τὰς γὰρ ὑπαρχούσας ἐκ τῶν [8] νῦν κυρίων νόμων τιμωρίας καταλύει. λεγόντων γὰρ τῶν νόμων, οὓς ἔθηκε Σόλων, οὐδὲν ὅμοιος ὢν τούτῳ νομοθέτης, ἐάν τις ἁλῷ κλοπῆς, καὶ μὴ τιμηθῇ θανάτου, προστιμᾶν αὐτῷ δεσμόν·

[1] ὑμῖν [2] καταλελῦσθαι. [3] (ὥπερ [4] Deest εἶναι. [5] * εἴγε [6] τῶν τελωνῶν), [7] μόνον τὰ δικ. ἄκυρα [8] νυνὶ

Τὰς πράξεις κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας] F. τὰς πράξεις εἶναι: nisi malis κατ' ἐπεξήγησιν accipere; προσγράψαι τοῦτο, τὸ τί; τὰς πράξεις. Wolf.

Καὶ εἰ κατά τινων] Καὶ εἰ εἴρηται ἐν ἄλλῳ τινὶ νόμῳ ἢ ψηφίσματι. τὸ τί; τὰς αὐτὰς πράξεις εἶναι κατά τινων (ὅτι ἔξεστιν εἰσπράττειν τινὰς) ὧν ὀφείλουσιν (τούτων ἃ) ἃς περὶ τελωνῶν (αἵπερ εἰσὶ περὶ τελωνῶν) καὶ τὰς πράξεις εἶναι κατὰ τούτων κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους. Videant rudiores, ne ordinis immutatione et earundem vocum inculcatione perturbentur. Idem.

κζ'. Δεσμὸν] L. δεσμοῦ. Ita Man. Fel.

καὶ ἐάν τις, ἁλοὺς τῆς κακώσεως τῶν γονέων, εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμβάλῃ, δεδέσθαι· κἂν ἀστρατείας τις ὄφλῃ, καί τι τῶν αὐτῶν τοῖς ἐπιτίμοις ποιῇ, καὶ τοῦτον δεδέσθαι, Τιμοκράτης ἅπασι τούτοις ἄδειαν ποιεῖ, τῇ καταστάσει τῶν ἐγγυητῶν τὸν δεσμὸν ἀφαιρῶν. ὥστ' ἔμοι γε δοκεῖ — καὶ γὰρ εἰ φορτικώτερον εἶναι τὸ ῥηθησόμενον δόξει, λέξω καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι — κατὰ τοῦτό γ' αὐτὸ ἄξιον αὐτὸν εἶναι θανάτῳ ζημιῶσαι, ἵνα ἐν ᾅδου τοῖς ἀσεβέσι θῇ τοῦτον τὸν νόμον, [1] ἡμᾶς δὲ τοὺς ζῶντας τοῖσδε τοῖς ὁσίοις καὶ δικαίοις
733 ἐᾷ [2] τολοιπὸν χρῆσθαι. ἀνάγνωθι δὲ καὶ τούτους τοὺς νόμους.

ΝΟΜΟΙ
ΚΛΟΠΗΣ, ΚΑΚΩΣΕΩΣ ΓΟΝΕΩΝ, ΑΣΤΡΑΤΕΙΑΣ.

Ὅ,τι ἐάν τις ἀπολέσῃ, ἐὰν μὲν αὐτὸ λάβῃ, τὴν διπλασίαν καταδικάζειν· ἐὰν δὲ μὴ, τὴν δεκαπλασίαν πρὸς τοῖς ἐπαιτίοις. δεδέσθαι δ' ἐν τῇ ποδοκάκῃ τὸν πόδα πένθ' ἡμέρας καὶ νύκτας ἴσας, ἐὰν προστιμήσῃ ἡ Ἡλιαία· προστιμᾶσθαι δὲ τὸν βουλόμενον, ὅταν περὶ τοῦ τιμήματος ᾖ.

[1] ἱμᾶς [2] τὸ λοιπὸν

Lind. Obsop. Ital. Ita Noster constanter: §. ι'. Εἴ τινι — προστετίμηται κατὰ νόμον, ἢ κατὰ ψήφισμα δεσμοῦ. Et §. ι'. fin. εἴ τινι τῶν ὀφειλόντων δεσμοῦ προστετίμηται. Et §. ιβ'. εἴ τινι τῶν ὀφειλόντων δεσμοῦ προστετίμηται. Et §. ις'. ὅσοις δεσμοῦ προστιμᾶται. Et §. λς'. οὐκ ἂν οὖν ἐξῆν δεσμοῦ τιμῆσαι. Et §. μζ'. εἴ τινι προστετίμηται δεσμοῦ. Et §. μζ'. fin. ὅταν οἷς τετίμηται δεσμοῦ. — Similiter p. 310. v. 5. ἐὰν δὲ ἀργυρίου τιμηθῇ. Taylor.

Ὄφλῃ] Quidam Codd. ἄλλῳ. Puto varietatem lectionis esse ἁλῷ. Atque ita rescribit Aug. quod et Tu fortasse rescribes. Idem.

Ἀποκρύψομαι] Ἀποτρέψομαι Codd. Ven. Lind. Obsop. Aug. Ital. Vind. Vide supra §. α'. Porro locum hunc memoria fretus videtur Hermogenes citare, cap. περὶ αὐθάδων καὶ τολμηρῶν διανοημάτων, hoc modo: ὁμολογία δὲ τοῦ τολμήματος, ὡς ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους· καὶ γὰρ εἰ φορτικὸς ὁ λόγος εἶναι δοκεῖ, ὅμως ἐρῶ· ἀποκτείνατε αὐτὸν, ἵνα τοῖς ἀσεβέσιν ἐν ᾅδου θῇ τοῦτον τὸν νόμον. Idem.

Ὅ,τι ἐάν τις] L. ὅ,τι ἄν τις. Deinde λάβῃ pro ἀπολάβῃ. Auger.

Αὐτὸ λάβῃ] Rectius fortasse ἀπολάβῃ. Ita Bodl. Taylor.

Πρὸς τοῖς ἐπαιτίοις] Utrum καταδικάζειν πρὸς τοῖς ἐπαιτίοις, ἀντὶ τοῦ, τοὺς ἐπαιτίους, ἢ τῶν ἐπαιτίων? Wolf. Quid hoc Wolfianum sit, nescio. Scio autem, eum errare in vertendo: *una cum adjutoribus*: et Petitum similiter, *quorum ope consilioque fecit*. Præter mulctas, quæ legibus definiuntur, (uti sunt hic actio in *duplum*, si quis rem furtivam receperit, in *decuplum*, si non) eæ, quæ arbitrio Judicum reservantur, vocantur προστιμήματα et ἐπαίτια. Et nescio, annon ad hanc ipsissimam legem respexerit Pollux, et verba Solonis in hac laudata, ubi ait L. VIII. C. V. §. 22. Τὰ μέντοι προστιμήματα Σόλων ἐπαίτια καλεῖ. Conjunge Harpocrationem in Προστιμήματα. Ἔστι μέν τινα ἐν τοῖς νόμοις ὡρισμένα κατὰ τῶν ἀδικούντων — ἔστι δὲ καὶ ἄλλα, ἃ προστιμᾶται τὸ δικαστήριον. Vid. infra §. κθ'. med. et Herald. Animadv. III. 3. Taylor.

Ποδοκάκῃ] Legendum ποδοκάκκῃ. Vide, quæ annotavimus ad Lysiam c. Theomnestum, p. 356. Not. 43. Idem.

Προστιμᾶσθαι δὲ τὸν βουλόμενον] Utrum πλείω τίμησιν ἐπιφέρειν? Wolf. Recte rem reputaverit. Male ergo et hic et alibi *censere* vertit: cum sit pœnæ quasi cumulus, pœna addititia. Vide, quæ Nos modo ad v. antepen. Taylor.

Ἐὰν δέ τις ἀπαχθῇ, τῶν γονέων κακώσεως ἡλωκὼς, ἢ ἀστρατείας, [1] ἢ προειρημένον αὐτῷ ὑπὸ τῶν νόμων, εἴργεσθαι, εἰσιὼν ὅπη μὴ χρὴ, δησάντων αὐτὸν οἱ ἕνδεκα, καὶ εἰσαγόντων αὐτὸν εἰς τὴν Ἡλιαίαν· κατηγορείτω δὲ ὁ βουλόμενος οἷς ἔξεστιν. ἐὰν δὲ ἁλῷ, τιμάτω ἡ Ἡλιαία, ὅ,τι χρὴ παθεῖν αὐτὸν, ἢ ἀποτίσαι· ἐὰν δὲ ἀργυρίου τιμηθῇ, δεδέσθω τέως ἕως ἂν ἐκτίσῃ.

ὅμοιός γε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Σόλων νομοθέτης, καὶ [2] Τιμοκράτης; ὁ μέν γε καὶ τοὺς ὄντας βελτίους ποιεῖ, καὶ τοὺς μέλλοντας ἔσεσθαι· ὁ δὲ, καὶ τοῖς γεγενημένοις πονηροῖς, ὅπως μὴ δώσουσι δίκην ὁδὸν δείκνυσι, καὶ τοῖς οὖσιν, ὅπως ἄδεια γενήσεται κακουργεῖν εὑρίσκει, καὶ τοῖς μέλλουσιν ἔσεσθαι, τοὺς ἐξ ἁπάντων τῶν χρόνων πονηροὺς, ὅπως ἔσονται σῶοι καὶ μηδὲν πείσονται, παρασκευάζων. καί τοι τίνα ἂν ἀξίαν δοίης δίκην, ἢ τί σὺ παθὼν ἂν τὰ προσήκοντα εἴης πεπονθὼς, ὃς, τὰ μὲν ἄλλα ἐῶ, ἀλλὰ τοὺς τῷ γήρᾳ βοηθοὺς λυμαίνῃ, οἳ καὶ ζῶντας ἀναγκάζουσι τοὺς παῖδας τοὺς γονέας τρέφειν, καὶ ἐπειδὰν ἀποθάνωσιν, ὅπως τῶν νομιζομένων τύχωσι [3] παρασκευάζουσιν.
ἢ πῶς [4] οὐ κάκιστος ἁπάντων ἀνθρώπων δικαίως ἂν νομί- 734
ζοιο, ὅστις, ὦ κατάρατε, περὶ πλείονος φαίνῃ τοὺς κλέπτας, καὶ τοὺς κακούργους, καὶ τοὺς ἀστρατεύτους τῆς πατρίδος ποιούμενος, καὶ διὰ τούτους καθ' [5] ὑμῶν νόμον τιθεὶς;

[1] Deest ἤ. [2] Τιμοκράτης. [3] παρασκευάζουσιν; [4] οὐχὶ [5] ἡμῶν

Ἐὰν δέ τις] Incipit Lex nova, a priori, id nescius ne esses, resecanda. Idem.

Προειρημένων αὐτῷ τῶν νόμων] Forte: προειρημένον (Ἀττικῶς, ἀντὶ τοῦ, προειρημένου, τὸ ἐπειδὴ προείρηται αὐτῷ) ὑπὸ τῶν νόμων. τὸ τί; εἴργεσθαι. Sub. τόπων τινῶν, οἷον ἀγορᾶς, ἱερῶν. Hoc malo, quam exponere passive [sic] ἀντὶ τοῦ, προειρηκότων αὐτῷ τῶν νόμων, εἴργεσθαι. Wolf. προειρημένων αὐτῷ τῶν νόμων lectio est omnium Editionum, et MStorum fere. quam bono consilio sustulit Wolfius. Consentit propemodum marg. Benenati προειρημένου αὐτῷ ὑπὸ τῶν νόμων. Neque enim multum interest, an ita, an cum Wolfio et Lambino προειρημένον legas. Verum cum ὑπὸ in omnibus, puto, Codd. desit, melius est, ut cum Salmasio de M. U. pag. 774. ita emendemus: προειρημένον αὐτῷ τῶν νομίμων εἴργεσθαι. Hominem vide. Et sane præstat. Ita scripsit Noster in Aristocratea, τῶν νομίμων εἰργόμενον §. ή. fin. v. Petit. nov. edit. p. 245. Taylor. ἢ προειρημένον - - vel cum ei esset indictum a legibus se exclusum iri etc. Auger.

Δησάντων αὐτὸν οἱ ἕνδεκα καὶ εἰσαγόντων εἰς τὴν Ἡλιαίαν] Eum Undecimviri in vincula conjiciunto, atque ad judicium sistunto, ibi quæ volet accusato, quibus quidem lege liceat. Erant autem οἱ ἕνδεκα Undecimviri capitales Athenis, ut Romæ Triumviri, de quibus in Annotat. dictum est. Quod si superioribus verbis adjiciantur hæc, ὁ δὲ δεδεμένος ἀπολογείσθω: significabitur, ipse autem reus e vinculis causam dicito. De Ἡλιαίᾳ vero et ἡλιάζεσθαι dictum est paulo superius. Ex edit. Hervag.

Ὁ μέν γε καὶ τοὺς ὄντας etc.] Vertit Wolfius: ille probiores facit, tum eos, qui sunt improbi, tum eos, qui futuri sunt. Recte, si tollas τὸ improbi, quod faciendum puto, quamvis Ulpianus ipse aliter censeat. Jurin.

Τοὺς τῷ γήρᾳ] Manifeste legendum ἀλλὰ τοὺς νόμους τοὺς τῷ γήρᾳ βοηθοὺς λυμαίνῃ. Idem. ἀλλὰ τοὺς τῷ γήρᾳ βοηθοὺς νόμους λυμαίνῃ Bodl. Taylor. βοηθοὺς adde vel sub. νόμους. Auger.

Καθ' ὑμῶν] Καθ' ἡμῶν puto. Nam durum videtur, in eadem sententia et Reum et Judices alloqui. Jurin. ἡμῶν Ald. Ven. Bar. Lind. Ital. et Vindob. Taylor. ἡμῶν pro ὑμῶν. Auger.

κή. Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν, ἃ ὑπεσχόμην ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου, ἀπολογήσασθαι πεποιηκότα ἐμαυτόν. ἔφην γὰρ αὐτὸν ἐξελέγξειν κατὰ πάντα ἔνοχον ὄντα τῇ γραφῇ, πρῶτον μὲν παρὰ τοὺς νόμους νομοθετοῦντα· δεύτερον δὲ ὑπεναντία τοῖς οὖσι νόμοις γεγραφότα· τρίτον δὲ τοιαῦτα δι' ὧν βλάπτει τὴν πόλιν. οὐκοῦν ἠκούσατε τῶν νόμων ἃ κελεύουσι ποιεῖν τὸν τιθέντα νόμον καινόν· καὶ πάλιν ὑμᾶς ἐδίδαξα, ὅτι τούτων οὐδ' ὁτιοῦν ἐποίησεν οὗτος. καὶ μὴν, κἀκείνων ἠκούσατε τῶν νόμων, οἷς ἐναντίος ὢν [1] ἐφαίνετο τούτου· καὶ τούτους ὅτι πρὶν λῦσαι, τόνδε τέθεικεν, ἐπίστασθε. ἀλλὰ μὴν ὅτι γ' οὐκ ἐπιτήδειος, ἀκηκόατε· ἄρτι γὰρ λέγων ἐπαυσάμην. οὐκοῦν κατὰ πάντ' ἀδικεῖ φανερῶς, καὶ οὐδέν ἐσθ' ὅ,τι φροντίσας [2] ὑμῶν οὐδ' εὐλαβηθεὶς φαίνεται. ἀλλ' ἔμοιγε δοκεῖ, κἂν εἰ πρὸς τούτοις ἄλλο τι μὴ ποιεῖν ἐγέγραπτο ἐν τοῖς οὖσι νόμοις, κἂν τοῦτο ποιῆσαι. πανταχόθεν μὲν τοίνυν δῆλός ἐσθ' ὅτι ταῦτ' ἔγραψεν ἐπιβουλεύσας, καὶ μετὰ τοῦ βουλεύσασθαι ταῦτ' [3] ἀδικῶν, καὶ οὐ γνώμῃ διαμαρτών· μάλιστα δ' ἐκ τοῦ πάντα τὸν νόμον μέχρι τῆς ὑστάτης συλλαβῆς τοιοῦτον εἶναι. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἄκων οὐδὲν ἔθηκεν ὀρθῶς ἔχον, οὐδ' ὡς ὑμῖν ἔμελλε λυσιτελήσειν. πῶς οὖν οὐκ εἰκὸς μισεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι τοῦτον, ὅστις τοῦ μὲν δήμου ἠδικημένου ἠμέλησεν, ὑπὲρ δὲ τῶν ἠδικηκότων, [4] καὶ ὕστερον ἀδικησόντων, τοὺς νόμους τέθεικε;

κθ'. Θαυμάζω δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τῆς ἀναιδείας αὐτοῦ, τὸ, ἡνίκα μὲν ἦρχεν αὐτὸς μετ' Ἀνδροτίωνος, τὸν
735 ἔλεον τοῦτον ἐπὶ τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ μὴ ποιήσασθαι,
τῷ ἀπειρηκότι τὰ ἑαυτοῦ χρήματα εἰσφέροντι· ἐπειδὴ δὲ

[1] φαίνεθ' ὁ τούτου [2] [ὑμῶν] [3] ἀδικεῖ [4] καὶ τῶν ὕστερον

κή. Ἀπολογήσασθαι] Lego per ι, παρὰ τὸ ἀπολογίζομαι, τὸ ἀπαριθμῶ, non παρὰ τὸ ἀπολογοῦμαι. βούλομαι ἀπολογίσασθαι ὑμῖν ἐμαυτὸν πεποιηκότα (ὅτι πεποίηκα) ἃ ὑπεσχόμην ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου. Wolf. Ita Lambinus quoque, et recte. Taylor. Cui assentitur D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. VIII. cap. 1. p. 649.

Ἐφαίνετο τούτου] Malim ἐφαίνεθ' ὁ τούτου, sc. νόμος. Jurin. Recte. Ita sine litura Vindob. Alii etiam Codd. articulum agnoscunt, hoc pacto: ἐφαίνετ' ὁ. Taylor.

Ἀδικῶν] Ita dedit Wolfius. Impressi tamen et MSti ἀδικεῖν, vel (quod pro eo mendose exaratur) ἀδικεῖ. Idem.

κθ'. Τὸ] Forte τῷ — μὴ ποιήσασθαι. ὅτι οὐκ ἐποιήσατο. Wolf.

Τῷ ἀπειρηκότι — εἰσφέροντ.] Τῷ εἰσφέρειν. ἐγὼ ἀπείρηκα εἰσφέρων. ἐμοῦ ἀπειρηκότος εἰσφέροντος. καὶ τὰ λοιπὰ καθ' ὁμοιόπτωτον.

Ἀνδροτίωνα ἔδει, ἃ πάλαι ὑφῄρητο τῆς πόλεως χρήματα, καταθεῖναι, τὰ μὲν ἱερὰ, [1] τάδ' ὅσια, τότε θεῖναι τὸν νόμον ἐπ' ἀποστερήσει, τῶν μὲν ὁσίων, τῆς διπλασίας, τῶν ἱερῶν δὲ, τῆς δεκαπλασίας. καὶ οὕτω πρὸς τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον προσενήνεκται, ὁ αὐτίκα δὴ μάλα ὑπὲρ τοῦ δήμου φήσων τὸν νόμον τοῦτον θεῖναι. δικαίως δ' ἂν ἐμοὶ δοκεῖ παθεῖν ὁτιοῦν, ὅστις οἴεται δεῖν, εἰ μέν τις ἀγορανόμος, ἢ ἀστυνόμος, ἢ δικαστὴς κατὰ [2] νόμους γενόμενος, κλοπῆς ἐν ταῖς εὐθύναις ἑάλωκεν, ἄνθρωπος πένης καὶ ἰδιώτης, καὶ πολλῶν ἄπειρος, καὶ κληρωτὴν ἀρχὴν ἄρξας, τούτῳ μὲν τὴν δεκαπλασίαν εἶναι, καὶ νόμον οὐδένα τοῖς τοιούτοις ἐπικουροῦντα τίθησιν· εἰ δέ τινες πρέσβεις αἱρεθέντες ὑπὸ τοῦ δήμου, πλούσιοι ὄντες, ὑφείλοντο χρήματα πολλὰ, τὰ μὲν ἱερὰ, [1] τάδ' ὅσια, καὶ εἶχον χρόνον πολὺν, τούτοις ὅπως μηδὲν πείσονται, μήθ' ὧν οἱ νόμοι, μήθ' ὧν τὰ ψηφίσματα προστάττει, μάλ' ἀκριβῶς εὗρε. καί τοί γ' ὁ Σόλων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ᾧ οὐδ' ἂν αὐτὸς Τιμοκράτης φήσαι ὅμοιος νομοθέτης εἶναι, οὐχ ὅπως ἀσφαλῶς κακουργήσουσι, φαίνεται παρασκευάζων τοῖς τοιούτοις, ἀλλ' ὅπως ἢ μὴ ἀδικήσουσιν, ἢ δώσουσι δίκην ἀξίαν, καὶ νόμον εἰσήνεγκε. λέγε [3] τοῦτον τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Εἰ μέν τις μεθ' ἡμέραν ὑπὲρ πεντήκοντα δραχμὰς κλέπτοι, ἀπαγωγὴν
πρὸς τοὺς ἕνδεκα εἶναι· εἰ δέ τις νύκτωρ ὁτιοῦν κλέπτοι, τοῦτον ἐξεῖναι 736

[1] τὰ δ' [2] δήμους [3] τουτονὶ

Idem. Satius hoc multo, quam quod arridere Lambino video, τῷ ἀπειρηκότι, τῷ τὰ ἑαυτοῦ χρήματα εἰσφέροντι. Taylor.

Κατὰ νόμους γενόμενος] Κατὰ τοὺς νόμους. Wolf. Immo κατὰ δήμους. Ita exhibent hunc locum Bar. Ven. Bodl. marg. Benenat. Lind. Obsop. Aug. Ital. cum Ulpiano. Ita quoque legit Harpocratio: Κατὰ δήμους δικαστάς. Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους. Περὶ τῶν κατὰ δήμους δικαστῶν, ὡς πρότερον μὲν ἦσαν τριάκοντα, καὶ κατὰ δήμους περιιόντες ἐδίκαζον, εἶτα ἐγένοντο τετταράκοντα, εἴρηκεν Ἀριστοτέλης ἐν τῇ πολιτείᾳ. Judices erant pedanei, qui in pagis de peregrinitate judicabant. Vide Poll. VIII. 5. et quæ diximus ad Æschin. c. Timarch. p. 51. v. 14. ed. Tayl. Errant, qui hæc de XLviris intelligunt post sublatum XXXviratum constitutis. Taylor. Lego cum multis κατὰ δήμους. Auger.

Δεκαπλασίαν εἶναι] Εἶναι refertur ad οἴεται δεῖν. Idem.

Εἰ μέν τις] Complures leges, sive compluria legis Capita in hoc ambitu orationis video contineri:

Εἰ μέν τις μεθ' ἡμέραν κ. τ. λ. v. pen.

Et:

τῷ ἁλόντι p. 313. v. 2.

καὶ Εἴ τις γ' ἐκ Λυκείου v. 3.

Et:

Εἴ τις τὴν ἰδίαν δίκην v. 7.

Ita enim demum concludit: καὶ τούτων ὀλίγῳ πρότερον ἠκούσατε τῶν νόμων. Taylor.

καὶ ἀποκτεῖναι, καὶ τρῶσαι διώκοντα, καὶ ἀπαγαγεῖν τοῖς ἕνδεκα, εἰ βούλοιτο. Τῷ δ' ἁλόντι ὧν αἱ ἀπαγωγαί εἰσιν, οὐκ, ἐγγυητὰς καταστήσαντι, ἔκτισιν εἶναι τῶν κλεμμάτων· ἀλλὰ [1] θάνατον τὴν ζημίαν. Καὶ εἴ τις γ' ἐκ Λυκείου, ἢ ἐξ Ἀκαδημίας, ἢ ἐκ Κυνοσάργους, ἱμάτιον, ἢ ληκύθιον, ἢ ἄλλο τι φαυλότατον, ἢ τῶν σκευῶν τι, τῶν ἐκ τῶν γυμνασίων ὑφέλοιτο, ἢ ἐκ τῶν λιμένων, ὑπὲρ δέκα δραχμὰς, καὶ τούτοις θάνατον ἐνομοθέτησεν εἶναι τὴν ζημίαν. Εἰ δέ τις ἰδίαν δίκην κλοπῆς [2] ἁλοίη, ὑπάρχειν μὲν αὐτῷ διπλάσιον ἀποτίσαι τὸ τιμηθέν· προστιμῆσαι δ' ἐξεῖναι τῷ δικαστηρίῳ πρὸς τῷ ἀργυρίῳ δεσμὸν τῷ κλέπτῃ, πένθ' ἡμέρας καὶ νύκτας ἴσας, ὅπως ὁρῷεν ἅπαντες αὐτὸν δεδεμένον.

καὶ τούτων ὀλίγῳ πρότερον ἠκούσατε τῶν νόμων. ᾤετο γὰρ δεῖν τόν γε τὰ αἰσχρὰ ἐργαζόμενον, μὴ ἃ ὑφείλετο μόνον [3] ἀποδιδόντα ἀπηλλάχθαι, — πολλοὶ γὰρ ἂν αὐτῷ ἐδόκουν οὕτω γ' οἱ κλέπται ἔσεσθαι, εἰ μέλλοιεν λαθόντες μὲν ἕξειν, μὴ λαθόντες δὲ, αὐτὰ μόνα καταθήσειν ἃ ὑφείλοντο —, ἀλλὰ ταῦτα μὲν, διπλάσια καταθεῖναι, δεθέντα δὲ, πρὸς τούτῳ τῷ τιμήματι, ἐν αἰσχύνῃ ἤδη ζῆν τὸν ἄλλον βίον. ἀλλ' οὐ Τιμοκράτης, ἀλλ' ὅπως ἁπλᾶ μὲν, ἃ δεῖ διπλάσια, καταθήσουσι, παρεσκεύασε, μηδ' ὁτιοῦν δ' ἐπιτίμιον ἔσται πρὸς τούτοις. καὶ οὐκ ἀπέχρησεν ὑπὲρ τῶν μελλόντων αὐτῷ ταῦτ' ἀδικεῖν, ἀλλὰ καὶ εἴ τις ἄρ' ἠδικηκὼς κεκολασμένος ἦν, καὶ τοῦτον ἀφῆκε. καί τοι
737 ἔγωγ' ᾤμην, δεῖν τὸν νομοθετοῦντα περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, οἷα δεῖ γίγνεσθαι, καὶ ὡς ἕκαστα ἔχειν, καὶ τὰς τιμωρίας ὁποίας τινὰς ἐφ' ἑκάστοις δεῖ τοῖς ἀδικήμασιν εἶναι, περὶ τούτων νομοθετεῖν,—τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἐφ' ἅπασι τοῖς πολίταις κοινοὺς τοὺς νόμους τιθέναι —· τὸ

[1] θάνατον εἶναι τὴν [2] ἁλῷη [3] ἀποδόντα

Τῷ δ' ἁλόντι, ὧν αἱ ἀπαγωγαί εἰσιν] Ἁλόντι τούτων (διὰ ταῦτα), δι' ἃ ἔξεστιν ἀπάγειν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ἢ παραδοῦναι τοῖς ἕνδεκα, τουτέστι, τῷ κλέπτῃ. Wolf. Vide Salmasium de M. U. pag. 775. Ulpianum ad hunc locum, et Petit. LL. Attic. L. VII. Tit. V. Taylor.

Ἐν τῶν γυμνασίων] Nam ob loci celebritatem, populique frequentiam, et quia nemo, dum lavat, ungitur, luctatur, aut quoquo demum modo se exercet, fures (λωποδύτας vocant) a vestimentis, quæ deposuit, facile arcere possit: ob hæc, inquam, ibi furta et facillime committi et ægerrime deprehendi poterant. De Furibus Balneariis vide Victor. Var. Lect. VII. 17. Casaubon. ad Theophrast. Charact. p. 81. Edit. Needham. Alciat. Parerg. II. 38. Cujac. Observat. et Emend. V. 8. Marq. Freher. Parerg. seu Verisimil. l. II. c. 12. Muret. ad istud Catulli Carm. 30.

O Furum optime Balneariorum.

Inde serior ætas iis rebus custodes apposuit, quos *capsarios* vocant. *Adversus capsarios quoque, qui mercede servanda in balineis vestimenta suscipiunt, judex est constitutus: ut si quid in servandis vestimentis fraudulenter admiserint, ipse cognoscat.* l. 3. §. ult. de Offic. Præf. Vig. *Sive balneator fuerit, velut in quibusdam provinciis fit, in balneis ad custodienda vestimenta conducta habent mancipia.* l. 4. §. 2. D. de his, qui not. infam. Taylor.

Δεσμὸν] Immo potius δεσμοῦ: si vera sint ea, quæ dixi supra. Idem.

Μηδ' ὁτιοῦν ἐπιτίμιον] Μηδ' ὁτιοῦν δ' ἐπιτίμιον. Wolf. Deerat enim in aliquibus. Taylor.

δὲ περὶ τῶν γεγονότων πραγμάτων νόμους γράφειν, οὐ νομοθετεῖν ἐστὶν, ἀλλὰ τοὺς ἀδικοῦντας σώζειν. σκοπεῖτε δ' ὡς ἀληθῆ λέγω ἐκ τωνδί. εἰ μὲν γὰρ Εὐκτήμων ἑάλω τὴν τῶν παρανόμων γραφὴν, οὐκ ἂν ἔθηκε τοῦτον τὸν νόμον ὁ Τιμοκράτης, οὐδ' ἂν ἐδεῖτο ἡ [1] πόλις τοῦ νόμου, ἀλλ' ἐξήρκει ἂν αὐτοῖς ἀπεστερηκόσι τὴν πόλιν τὰ χρήματα, τῶν ἄλλων μὴ φροντίζειν· νῦν δ' ἐπειδὴ ἀπέφυγε, τὸ μὲν ὑμέτερον δόγμα, καὶ τὴν τοῦ δικαστηρίου ψῆφον, καὶ τοὺς ἄλλους νόμους, ἀκύρους οἴεται δεῖν εἶναι, [2] αὐτὸν δὲ καὶ τὸν αὐτοῦ νόμον, κύριον. καί τοι, ὦ Τιμόκρατες, οἱ μὲν ὄντες ἡμῖν κύριοι νόμοι, τουτουσὶ ποιοῦσι κυρίους ἁπάντων, καὶ διδόασιν αὐτοῖς ἀκούσασιν ὁποῖον ἄν τι νομίζωσι τὸ ἀδίκημα, τοιαύτῃ περὶ τοῦ ἠδικηκότος κεχρῆσθαι τῇ ὀργῇ· [3] μέγα, μεγάλῃ· [4] μικρὸν, μικρᾷ. ὅταν γὰρ [5] ᾖ ὅ,τι χρὴ παθεῖν, ἢ ἀποτίσαι, τὸ τιμᾷν ἐπὶ τούτοις γίγνεται.

λ'. Σὺ τοίνυν τὸ παθεῖν ἀφαιρεῖς, τὸν δεσμὸν ἀφιείς. καὶ ταῦτα, τίσι; τοῖς κλέπταις, τοῖς ἱεροσύλοις, τοῖς πατραλοίαις, τοῖς ἀνδροφόνοις, τοῖς ἀστρατεύτοις, τοῖς λείπουσι τὰς τάξεις· τούτους γὰρ πάντας σώζεις τῷ νόμῳ. καί τοι ὅς τις ἐν δημοκρατίᾳ νομοθετῶν, μήθ' ὑπὲρ τῶν ἱερῶν, μήθ' ὑπὲρ τοῦ δήμου νομοθετεῖ, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν εἶπον ἀρτίως, πῶς οὐ δίκαιός ἐστι τῆς ἐσχάτης τιμωρίας τυχεῖν; οὐ γὰρ δὴ ἐρεῖ γε ὡς τοὺς τοιούτους οὐ καὶ προσήκει, καὶ οἱ 738 νόμοι κελεύουσι ταῖς μεγίσταις τιμωρίαις ἐνόχους εἶναι· οὐδ', ὡς οὗτοι ὑπὲρ ὧν εἴρηκε τὸν νόμον, οὐ καὶ κλέπται καὶ ἱερόσυλοί εἰσι, τὰ μὲν ἱερὰ, τὰς δεκάτας τῆς θεοῦ, καὶ τὰς πεντηκοστὰς τῶν ἄλλων θεῶν σεσυληκότες, καὶ ἀντὶ τοῦ ἀποδοῦναι, αὐτοὶ ἔχοντες, τὰ δ' ὅσια, ἃ ἐγίγνετο

[1] πόλις τούτου τοῦ [2] αὐτὸν [3] μέγα; [4] μικρόν; [5] ᾖ τὸ, τί χρὴ

Τοῦ νόμου] Nonnulli habent, idque melius, τούτου τοῦ νόμου, Bar. Bodl. Lind. Obsop. Aug. cum impressis a Manutio et Feliciano. IDEM.

Ὅταν γὰρ ᾖ κ. τ. λ.] Ὅταν ᾖ. Sub. τὸ πρᾶγμα, ὥστε δεῖν ἀποφαίνεσθαι, hoc est, ὅταν ᾖ ἀτίμητος ἡ δίκη, μὴ ὡρισμένης ἐκ τῶν νόμων τῆς ζημίας. WOLF. ὅταν γὰρ ᾖ τὸ τί χρὴ παθεῖν Bar. Lind. Ital. Aug. ὅταν τί χρὴ etc. Vindob. TAYLOR. L. ὅταν γὰρ ᾖ (sub. γεγραμμένον) τὸ τί χρὴ κ. τ. λ. cum enim in *lege scribitur hæc formula, quid oporteat* etc. AUGER.

λ'. Τὰ δ' ὅσια, ἃ ἐγίγνετο ὑμέτερα] Hic vides τὰ μὲν ἱερὰ, τὰ τῶν θεῶν, τὰ δ' ὅσια, τὰ τοῦ δήμου καὶ τὰ δημόσια dici. Quid ἡ ὁσία καὶ τὰ ὅσια significent alias, non est ignotum. Hesychius: Ὁσίη, θέμις. Ὅσιος, γνήσιος, καθαρὸς, δίκαιος, εὐσεβὴς, εἰρηνικὸς, ἁγνός. Item Ὅσιον, τὸ μὴ θεῖον, ἀλλ' ἀνθρώπειον, ἀπὸ τῆς ἕσεως, τὸ ἐφειμένον, καὶ μὴ ἀπηγορευμένον. Ubi Timocrateam citat.

ὑμέτερα, κεκλοφότες. διαφέρει δὲ τοσοῦτον αὐτῶν ἡ ἱεροσυλία τῶν ἄλλων, ὅτι τὴν ἀρχὴν [1] οὐδὲ ἀνήνεγκαν εἰς τὴν ἀκρόπολιν, δέον αὐτούς. [2] οἶμαι δὲ, νὴ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐκ ἀπὸ ταυτομάτου τὴν ὕβριν καὶ τὴν ὑπερηφανίαν ἐπελθεῖν Ἀνδροτίωνι, ἀλλ' ὑπὸ τῆς θεοῦ ἐπιπεμφθεῖσαν, ἵν', ὥσπερ οἱ τὰ ἀκρωτήρια τῆς νίκης περικόψαντες ἀπώλοντο αὐτοὶ ὑφ' αὑτῶν, οὕτω καὶ οὗτοι αὐτοὶ αὑτοῖς διαδικαζόμενοι ἀπόλοιντο, καὶ τὰ χρήματα καταθεῖεν [3] διπλάσια κατὰ τοὺς νόμους, ἢ δεθεῖεν.

λα'. Βούλομαι δ' ὑμῖν, ὃ μεταξὺ λέγων περὶ τούτων ἐνεθυμήθην, εἰπεῖν, περὶ οὗ τέθεικε νόμου, παράδοξόν τι [4] καὶ θαυμαστὸν ἡλίκον. οὗτος γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῖς μὲν τὰ τέλη ὠνουμένοις ἔγραψε τὰς τιμωρίας εἶναι, εἰ μὴ καταβάλοιεν τὰ χρήματα, κατὰ τοὺς νόμους τοὺς προτέρους, ἐν οἷς καὶ ὁ δεσμὸς, καὶ ἡ διπλασία γέγραπται ἀνθρώποις, οἳ διὰ τὸ ζημιοῦσθαι ἐπὶ τῇ ὠνῇ, ἄκοντες ἔμελλον τὴν πόλιν ἀδικήσειν· τοῖς δ' ὑφαιρουμένοις τὰ τῆς πόλεως, καὶ ἱεροσυλοῦσι τὰ τῆς θεοῦ, τὸν δεσμὸν ἀφεῖλε. καί τοι εἰ μὲν ἐλάττω τούτους ἀδικεῖν ἐκείνων νομίσαι
739 φήσεις, ἀνάγκη μαίνεσθαί σε ὁμολογεῖν· εἰ δὲ μείζω νομίζων, ὥσπερ ἐστὶν, ἐκεῖνα τἀδικήματα, τοὺς μὲν ἀφίῃς, τοὺς δὲ μὴ, οὐκ ἤδη δῆλος εἶ πεπρακὼς τὸ πρᾶγμα τούτοις;

λβ'. Ἄξιον τοίνυν καὶ τοῦτ' εἰπεῖν, ὅσον ὑμεῖς διαφέρετε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μεγαλοφροσύνῃ τῶν ῥητόρων. ὑμεῖς μέν γε τὰ ἐπὶ τῷ πλήθει νενομοθετημένα δεινὰ, ἐάν τις ἢ διχόθεν μισθοφορῇ, ἢ ὀφείλων τῷ δημοσίῳ ἐκκλησιάζῃ, ἢ δικάζῃ, ἢ ἄλλο τι ποιῇ ὧν οἱ νόμοι ἀπαγορεύουσιν, οὐ [5] κωλύετε — καὶ ταῦτα εἰδότες ὅτι διὰ πενί-

[1] οὐδὲ τὴν ἀρχὴν [2] οἴομαι [3] δεκαπλάσια [4] [καὶ] [5] λύετε

WOLF. Vide ad §. δ'. TAYLOR.

Τοσοῦτον] *Tantummodo, duntaxat*. AUGER.

Τῆς νίκης] Vide Valesium ad Harpocrat. pag. notarum 183. TAYLOR.

Αὐτοῖς] Ἐν αὐτοῖς vel ἑαυτοῖς libri optimi, Bar. Aug. Vind. Proxime, v. 8. ἀπόλοιντο restituimus ex Bar. Ven. Bodl. Lind. Aug. ex Editis Par. Man. Fel. pro vulgato ἀπώλοντο. Cod. Vindob. ἀπόλωνται. Ital. ἀπώλοιντο. IDEM.

λα'. Τοῖς δ' ὑφαιρουμένοις] Malim τῶν δ' ὑφαιρουμένων — καὶ ἱεροσυλούντων, ob verbum ἀφεῖλεν. ἀφαιρῶ σου τοῦτο, ἢ ἀφαιρῶ σε τοῦτο, ἢ ἀφαιρῶ σε τούτου. Omnia usitatiora, quam ἀφαιρῶ σοι τοῦτο, Latina constructione. WOLF.

λβ'. Ἐπὶ τῷ πλήθει] Κατὰ marg. Lutet. Unde Wolfius, vel τὰ κατὰ τοῦ πλήθους, vel τὰ ἐπὶ τὸ πλῆθος. TAYLOR.

Κωλύετε] Legendum λύετε. τὰ νενομοθετημένα οὐ λύετε. Ex auctoritate Codd. complurium, Bar. Lind. Obsop. Ven. Reg.

αν [1]ποιήσει ὁ τούτων [2]τί ποιῶν —, οὐδὲ νόμους τοιούτους
τίθεσθε, ὅπως ἐξουσία ἔσται [3]αὐτοῖς ἐξαμαρτεῖν, ἀλλὰ
τοὐναντίον, ὅπως μή· οὗτοι δ', ὅπως οἱ τὰ αἴσχιστα καὶ
τὰ δεινότατα ποιοῦντες δίκην μὴ δώσουσιν, εἶτα προπηλα-
κίζουσιν ὑμᾶς ἰδίᾳ τοῖς λόγοις, ὡς αὐτοὶ καλοὶ κἀγαθοὶ,
πονηρῶν καὶ ἀχαρίστων οἰκετῶν τρόπους ἔχοντες. καὶ γὰρ
ἐκείνων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅσοι ἂν ἐλεύθεροι γένωνται,
οὐ τῆς ἐλευθερίας χάριν ἔχουσι τοῖς δεσπόταις, ἀλλὰ μι-
σοῦσι μάλιστα ἀνθρώπων ἁπάντων, ὅτι συνίσασιν [4]αὐτοῖς
δουλεύσασιν· οὕτω [5]δὲ καὶ οὗτοι οἱ ῥήτορες οὐκ ἀγαπῶσιν,
ἐκ πενήτων πλούσιοι ἀπὸ τῆς πόλεως γιγνόμενοι, ἀλλὰ
καὶ προπηλακίζουσι τὸ πλῆθος, ὅτι σύνοιδεν [6]αὐτοῖς ἕκα-
στος τὰ ἐν τῇ πενίᾳ καὶ [7]νεότητι ἐπιτηδεύματα.

λγ'. Ἀλλὰ, νὴ Δία, αἰσχρὸν [8]ἴσως ἦν Ἀνδροτίωνα
δεδέσθαι, ἢ Γλαυκέτην, ἢ Μελάνωπον; οὐ, μὰ τὸν Δία,
ὦ ἄνδρες δικασταί· ἀλλὰ πολὺ αἴσχιον, τὴν πόλιν ἀδικοι-
μένην καὶ ὑβριζομένην μὴ λαβεῖν δίκην καὶ ὑπὲρ τῆς θεοῦ,
καὶ ὑπὲρ αὐτῆς. ἐπεὶ Ἀνδροτίωνί γε, πότερα οὐ πατρῷον
τὸ δεδέσθαι; ἀλλ' αὐτοὶ ἴστε πολλὰς πενταετηρίδας ἐν 740
τῷ δεσμωτηρίῳ διατρίψαντα τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἀπο-
δράντα, καὶ οὐκ ἀφεθέντα. ἀλλὰ διὰ τὰ ἐπιτηδεύματα
τὰ ἐν τῇ ἡλικίᾳ; ἀλλὰ καὶ διὰ ταῦτα δεδέσθαι αὐτῷ
οὐχ ἧττον προσήκει, ἢ δι' ἅπερ ὑφείλετο. ἢ ὅτι εἰσῄει εἰς
τὴν ἀγορὰν, οὐκ ἐξὸν αὐτῷ, καὶ ἐκ ταύτης τοὺς σωφρόνως
βεβιωκότας αὐτὸς ἦγεν εἰς τὸ [9]δεσμωτήριον; ἀλλὰ καὶ
Μελάνωπος δεινὸν, νὴ Δί', ἐστὶν, εἰ δεθήσεσθαι νῦν ἔμελ-
λεν; ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ οὐδὲν ἂν φλαῦρον

[1] ποιήσειεν [2] τι [3] [αὐτοῖς] [4] αὐτοῖς [5] δὴ [6] αὐτῶν ἑκάστοις [7] * ἐλεεινότητι [8] ἴσως ἂν ἦν [9] δεσμωτήριον. ἀλλὰ Μελ. δ. νὴ τὸν Δί'

a. Ital. Atque ita, si per mendum scriptoris liceret, Vindob. οὐ λύεται. Modo, v. 1. p. 316. ποιήσειεν cum præstantissimis, Bar. Aug. Vind. IDEM. F. λύετε. AUGER.

Αὐτοῖς ἕκαστος] Melius cum MSS. αὐτῶν ἑκάστοις. Et ea est sententia doctissimi Obsopœi, auctoritatem sui Codicis tutantis: "Ita," inquit ille, "legendum esse præcedentia verba confirmant. *Quin etiam multitudinem vituperant, quod ipsis singulis sit conscia.*" TAYLOR. F. ἑκάστοις. AUGER.

Ἐν τῇ πενίᾳ καὶ νεότητι] Scripsit, puto, Orator καὶ σπανιότητι. Quod melius quadrat cum superiore v. 11. ἐκ πενήτων πλούσιοι. JURIN. δεινότητι in exemplaribus quibusdam, puta, in Ald. et Paris. in MSS. Man. et Felic. TAYLOR.

λγ'. Πότερα οὐ πατρῷον] Malim πάτριον. WOLF.

Καὶ οὐκ ἀφεθέντα] Annon potius, uti Bar. Ven. Reg. a. Ital. et Vind. ἀποδράντα, ἀλλ' οὐκ ἀφεθέντα? TAYLOR.

Νὴ Δί' ἐστὶν] Malim ἦν, quia sequitur ἔμελλεν. WOLF.

εἴποιμι· οὐδ' εἰ πάνυ πολλὰ ἔχω περὶ κλοπῆς λέγειν. ἀλλ'
ἔστω ἐκεῖνός γ' ἐμοὶ τοιοῦτος, οἷον ἂν Τιμοκράτης αὐτὸν
ἐγκωμιάσειεν. ἀλλ' εἰ χρηστοῦ πατρὸς ὢν πονηρὸς καὶ
κλέπτης ἦν, [1]καὶ προδοσίας γε ἁλοὺς τρία τάλαντα ἀπέ-
τισε, καὶ συνέδρου γενομένου, κλοπὴν αὐτοῦ τὸ δικαστήριον
κατέγνω, καὶ [2]δεκαπλάσιον ἀπέτισε, καὶ παρεπρεσβεύ-
σατο εἰς Αἴγυπτον, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς ἑαυτοῦ [3]ἠδί-
κει, οὐ τοσούτῳ μᾶλλον αὐτὸν ἔδει δεδέσθαι, εἰ χρηστοῦ
πατρὸς ὢν τοιοῦτος ἦν; οἶμαι γὰρ ἔγωγε, εἴπερ τῷ ὄντι
χρηστὸς ἦν Λάχης καὶ φιλόπολις, ὑπ' αὐτοῦ ἂν ἐκείνου
δεθῆναι αὐτὸν τοιοῦτόν γε ὄντα, καὶ οὕτως αἰσχροῖς ὀνείδεσι
περιβάλλοντα ἐκεῖνον. καὶ τοῦτον μὲν δὴ ἐῶμεν· Γλαυκέτην
δὲ σκεψώμεθα. οὐχ οὗτός ἐστιν, ὁ πρῶτον μὲν εἰς Δεκέλειαν
αὐτομολήσας, κἀκεῖθεν ὁρμώμενος, καταθέων, καὶ φέρων,
καὶ ἄγων ὑμᾶς; ἀλλὰ πάντες ἴστε ταῦθ' ἃ λέγω. [4]καὶ
ἀπὸ μὲν τῶν ὑμετέρων παίδων καὶ γυναικῶν καὶ τῶν ἄλ-
λων χρημάτων ὅσα λάβοι, δεκάτας ἐκεῖ τῷ ἁρμοστῇ κα-
741 τατιθεὶς τούτων ἀκριβῶς· τὴν δέ γ' ἐνθάδε θεὸν, πρεσβευ-
τὴς ἀξιωθεὶς εἶναι ὑφ' ὑμῶν, ἀποστερῶν τὰς ἀπὸ τῶν ὑμε-
τέρων πολεμίων δεκάτας· ἔπειτα ταμιεύσας, ἐν ἀκροπόλει
τὰ ἀριστεῖα τῆς πόλεως, ἃ ἔλαβεν ἀπὸ τῶν βαρβάρων,
ὑφῃρημένος ἐξ ἀκροπόλεως, τόν τε δίφρον τὸν ἀργυρόποδα,
καὶ τὸν ἀκινάκην τὸν Μαρδονίου, ὃς ἦγε τριακοσίους Δα-
ρεικούς. ἀλλὰ ταῦτά γ' οὕτω περιφανῆ ἐστὶν, ὥς τε πάν-
τας ἀνθρώπους εἰδέναι. ἀλλὰ τἄλλα, οὐ [5]βίαιος ὡς οὐδεὶς
ἀνθρώπων; εἶτα φείσασθαί τινος αὐτῶν ἄξιόν ἐστιν, ὥς τε
διὰ τούτους, ἢ τῶν δεκατῶν [6]τῆς θεοῦ ἀμελῆσαι, ἢ τῆς δι-
πλασίας τῶν ὁσίων χρημάτων, ἢ τὸν τούτους πειρώμενον
σώζειν, [7]τιμωρήσασθαι; καὶ τί κωλύσει, ἅπαντας εἶναι

[1] (καὶ [2] δεκαπλασίαν [3] ἠδίκει) [4] καὶ ὁ ἀπὸ [5] βίαιος; ὡς οὐδείς γ' ἀνθρώπων. [6] τῶν τῆς [7] μὴ τιμωρήσασθαι;

Τοιοῦτος ἦν] Hic vicissim reponendum suadeo ἐστιν. Ita etiam Bar. Ven. Aug. et Vindob. TAYLOR.

Οὕτως αἰσχροῖς ὀνείδεσι] *Usque eo turpibus probris hominem induit et implicuit.* Æschines, τούτων ἑκάστους ἀνιάτοις κακοῖς περιβάλλει. atque hinc dictum esse illud Ciceronis videtur in Acad. *In idipsum se induit quod timebat:* hoc est, eo quod vitare cupiebat, revolutus est. *Ex edit.* HERVAG.

Τριακοσίους Δαρεικοὺς] "Id est, fere sexcentos, quos dicunt, *ducatus.*" D'Orville ad Charit. Aphrod.

Τιμωρήσασθαι] Locus flagitat μὴ τιμωρήσασθαι. Atque ita restitue mecum, ex Ven. Obsop. Bodl. Lind. Aug. et Vind. Editis autem, Man. et Felic. TAYLOR.

πονηρούς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἰ διὰ ταῦτα πλέον ἕξουσιν; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι οὐδέν. μὴ τοίνυν αὐτοὶ διδάσκετε, ἀλλὰ τιμωρεῖσθε, καὶ μὴ ἐᾶτε ἀγανακτεῖν, εἰ δεθήσονται ἔχοντες τὰ ὑμέτερα, ἀλλ' ἄγετ' αὐτοὺς ὑπὸ τοὺς νόμους. οὐδὲ γὰρ οἱ τῆς ξενίας ἁλισκόμενοι ἀγανακτοῦσιν, ἐν τῷ οἰκήματι τούτῳ ὄντες, ἕως ἂν τῶν ψευδομαρτυριῶν ἀγωνίσωνται· ἀλλὰ μένουσι, καὶ οὐκ οἴονται δεῖν ἐγγυητὰς καταστήσαντες, περιϊέναι. ἔδοξε γὰρ τῇ πόλει ἀπιστεῖν αὐτοῖς, καὶ οὐκ ᾤετο δεῖν διακρουσθῆναι τῆς τιμωρίας δι' ἐγγυητῶν καταστάσεως· ἀλλ' ἐνταῦθα μένειν αὐτοὺς, οὗ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν πολιτῶν. καί τοι καὶ ἐπὶ χρήμασιν ἤδη τινὲς ἐδέθησαν, καὶ ἐπὶ κρίσεσιν, ἀλλ' ὅμως ὑπέμειναν.

λδ'. Ἀηδὲς μὲν οὖν ἴσως ἐστὶν ὀνομαστὶ περί τινων μεμνῆσθαι· ἀναγκαῖον δὲ παρεξετάσαι αὐτοὺς παρὰ τούτους. τοὺς μὲν οὖν πρὸ Εὐκλείδου ἄρχοντος ἐῶ, καὶ τοὺς σφόδρα 742
παλαιούς. καί τοι κατὰ τοὺς χρόνους, καθ' οὓς ἕκαστοι αὐτῶν ἦσαν, πολλοῦ ἄξιοι δοκοῦντες γεγενῆσθαι τὸν ἔμπροσθεν χρόνον, ὅμως ἰσχυρᾶς παρὰ τοῦ δήμου ὀργῆς ἐτύγχανον, ἐπὶ τοῖς ὕστερον γενομένοις ἀδικήμασιν. οὐ γὰρ χρόνον τινὰ δικαίους ᾤετο δεῖν αὐτοὺς ἡ πόλις εἶναι, εἶτα κλέπτας· [1] ἀλλὰ περί γε τὰ κοινὰ, ἀεὶ δικαίους. ἐδόκει γὰρ τὸν ἔμπροσθεν χρόνον οὐ φύσει, ἀλλ' ἐπιβουλεύων, τοῦ πιστευθῆναι ἕνεκεν, δίκαιος ὁ τοιοῦτος γεγονέναι ἄνθρωπος. ἀλλὰ μετ' Εὐκλείδην ἄρχοντα, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πρῶτον μὲν, Θρασύβουλον τὸν Κολυττέα ἅπαντες μέμνησθε δὶς δεθέντα, καὶ κριθέντα ἀμφοτέρας τὰς κρίσεις ἐν τῷ δήμῳ.

[1] ἀλλά γε περὶ

Cui assentitur Augerus.

Οὐδὲ γὰρ οἱ τῆς ξενίας ἁλισκόμενοι] Id est, *qui peregrinitatis damnati sunt et convicti.* ita enim Græcis ἁλίσκω dicitur, ut ἁλίσκω σε τούτου τοῦ ἀδικήματος, *hujus te sceleris convinco.* pro quo, verbo αἱρεῖν utitur κατὰ Μειδίου. *Ex edit.* Hervag.

Ἕως ἂν τῶν ψευδομαρτυριῶν ἀγωνίσωνται] Ἕως ἂν ἐπισκήψωνται τοῖς μάρτυσιν, ὡς καταψευσαμένοις αὐτῶν. Sic paulo post, v. 9. διακρουσθῆναι τῆς τιμωρίας, eadem constructione, ἀντὶ τοῦ ἀποστερηθῆναι. Wolf.

λδ'. Θρασύβουλον τὸν Κολυττέα] Cave confundas hunc Thrasybulum cum illo libertatis Atheniensium assertore celebri, qui dicebatur Θρασύβουλος ὁ Λύκου Στειριεύς. Hic tamen, de quo hoc loco agitur, fuit etiam de numero eorum, qui contra XXX Tyrannos pugnaverunt, e Piræeo prodeuntes, et forte fuit Θρασύβουλος ὁ Θράσωνος, Alcibiadis inimicus, de quo Plutarchus in Alcibiade. Palmer. V. C. Antonius Gallandius emendat Κολλυτέα, *non solum,* uti ait, *ex marmoribus antiquis, sed etiam aliquot bonæ notæ Auctoribus, uti Hesychio et Strabone.* Vide Iac. Gronov. Memoriam Cossonianam p. 32. Taylor.

καί τοι τῶν ἐκ Πειραιῶς, καὶ ἀπὸ Φυλῆς οὗτος ἦν. ἔπειτα Φιλέψιον τὸν Λαμπρέα. ἔπειτα [1] Ἀργύριον τὸν Κολυττέα, ἄνδρα χρηστὸν καὶ δημοτικὸν, καὶ περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον πολλὰ σπουδάσαντα. ἀλλ' ὅμως τοὺς νόμους ᾤετο δεῖν καὶ αὐτὸς ἐκεῖνος ὁμοίως ὥσπερ ἐπὶ τοῖς ἀδυνάτοις, οὕτω καὶ ἐφ' ἑαυτῷ ἰσχύειν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ οἰκήματι τούτῳ πολλὰ ἔτη, ἕως τὰ χρήματα ἀπέτισεν, ἃ ἔδοξε τῆς πόλεως ὄντα ἔχειν. καὶ ἐπ' ἐκείνῳ Καλλίστρατος, δυνάμενος, καὶ ἀδελφιδοῦς ὢν αὐτοῦ, οὐκ ἐτίθει νόμους. καὶ Μυρωνίδης ὁ Ἀρχίνου υἱὸς, τοῦ καταλαβόντος Φυλὴν, καὶ μετά γε τοὺς θεοὺς αἰτιωτάτου ὄντος τῆς καθόδου τῷ δήμῳ, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ καλὰ πεπολιτευμένου, καὶ ἐστρατηγηκότος πολλάκις· ἀλλ' ὅμως ἅπαντες οὗτοι ὑπέ-
743 μειναν τοὺς νόμους. καὶ οἱ ταμίαι, ἐφ' ὧν ὁ ὀπισθόδομος ἐνεπρήσθη, καὶ οἱ τῶν τῆς θεοῦ, καὶ οἱ τῶν ἄλλων θεῶν, ἐν τῷ οἰκήματι τούτῳ ἦσαν, ἕως ἡ κρίσις αὐτοῖς ἐγένετο. καὶ οἱ περὶ τὸν σῖτον ἀδικεῖν δόξαντες, καὶ ἄλλοι πολλοὶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἅπαντες βελτίους Ἀνδροτίωνος ὄντες. εἶτα τούτοις μὲν ἔδει κυρίους τοὺς πάλαι κειμένους εἶναι νόμους, καὶ δεδωκέναι δίκην αὐτοὺς κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους· δι' Ἀνδροτίωνα δὲ καὶ Γλαυκέτην καὶ Μελάνωπον, καινὸν δεῖ γενέσθαι [2] νόμον, διὰ τοὺς ἑαλωκότας, καὶ ψήφῳ κεκριμένους κατὰ τοὺς πάλαι κειμένους νόμους, καὶ δόξαντας ἔχειν ἱερὰ χρήματα καὶ ὅσια; εἶτ' οὐ καταγέλαστος δόξει ἡ πόλις εἶναι, εἰ τοῖς ἱεροσύλοις, ὅπως [3] σωθήσωνται, νόμον φανεῖται τιθεμένη; ἔγωγ' οἶμαι. μὴ τοίνυν ἐάσητε ὑμᾶς αὐτοὺς ὑβρίζεσθαι, μηδὲ τὴν πόλιν· ἀλλ' ἀναμνησθέντες, ὅτι Εὔδημον τὸν Κυδαθηναιέα, νόμον δόξαντα θεῖναι οὐκ ἐπιτήδειον, οὐ πάλαι, ἀλλ' ἐπ' Εὐάνδρου ἄρχοι-

[1] Ἀγύῤῥιον [2] νόμον, * νὴ Δία, τοὺς [3] σωθήσονται

Ἀργύριον] Ἀγύριον Reg. a. Ita fere Harpocratio, (nam huc respicit) Ἀγύῤῥιος. δημαγωγῶν οὗτος οὐκ ἀφανής. Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους. Lege omnino Valesium ad locum, iterumque ad v. Θεωρικά. Meurs. Attic. Lect. VI. 4. Idem.

Οἰκήματι] *Domicilio plebis,* Wolfius. Verte: *ergastulo.* Vide Comment. ad Marmor Sandvic. p. 59. Idem. *Carcere.* D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. VII. cap. VI. p. 633. Vid. Valckenaer. Animad. ad Ammon. Lib. III. cap. IV.

Οἰκήματι τούτῳ] Τούτῳ indicare videtur carcerem in foro fuisse positum et digito potuisse monstrari, nisi τούτῳ significet carcerem de quo hic agitur. Auger.

Καὶ ἐπ' ἐκείνῳ Καλλίστρατος] Καὶ Καλλίστρατος δυνάμενος (δυνατὸς ὢν) οὐκ ἐτίθει νόμους ἐπ' ἐκείνῳ. Wolf.

τος, ἀπεκτείνατε, καὶ Φίλιππον τὸν Φιλίππου τοῦ ναυκλήρου υἱὸν, μικροῦ μὲν ἀπεκτείνατε, χρημάτων δὲ πολλῶν, αὐτοῦ ἐκείνου ἀντιτιμωμένου, παρ' ὀλίγας ψήφους ἠτιμώσατε, ταύτην τὴν ὀργὴν καὶ νῦν ἐπὶ τουτονὶ λάβετε, ἐκεῖνο πρὸς τούτοις ἅπασιν ἐνθυμηθέντες, τί ποτ' ἂν ἐπάθετε ὑπὸ [1] τοῦ αὐτοῦ, εἰ οὗτος εἷς ὧν ἐπρέσβευσεν ὑπὲρ ὑμῶν. οἶμαι γὰρ οὐδὲν τοιοῦτον εἶναι, ὅτου ἂν ἀπέσχετο. ὁρᾶτε δὴ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ· ὁ γὰρ νόμος, ὃν ἐτόλμησε θεῖναι, τὸν τρόπον αὐτοῦ δείκνυσι.

λέ. Βούλομαι δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐν Λοκροῖς ὡς
νομοθετοῦσι, διηγήσασθαι. οὐδὲν γὰρ χείρους ἔσεσθε πα- 744
ράδειγμά τι ἀκηκοότες· ἄλλως τε καὶ ᾧ πόλις εὐνομουμένη χρῆται. ἐκεῖνοι γὰρ οὕτως οἴονται δεῖν τοῖς πάλαι κειμένοις χρῆσθαι νόμοις, καὶ τὰ πάτρια περιστέλλειν, καὶ μὴ πρὸς τὰς βουλήσεις, μηδὲ πρὸς τὰς [2] διαλύσεις τῶν ἀδικημάτων [3] νομοθετῆσαι, ὥς τε ἄν τις βούληται νόμον καινὸν τιθέναι, ἐν βρόχῳ τὸν τράχηλον ἔχων νομοθετεῖ· καὶ ἐὰν μὲν δόξῃ καλὸς καὶ χρήσιμος εἶναι ὁ νόμος, ζῇ ὁ τιθεὶς καὶ ἀπέρχεται, εἰ δὲ μὴ, τέθνηκεν, ἐπισπασθέντος τοῦ βρόχου. καὶ γάρ τοι καινοὺς μὲν οὐ τολμῶσι [4] τιθέναι νόμους· τοῖς δὲ πάλαι κειμένοις ἀκριβῶς χρῶνται. ἐν πολλοῖς δὲ πάνυ ἔτεσιν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἷς λέγεται παρ' αὐτοῖς νόμος καινὸς τεθῆναι. ὄντος γὰρ αὐτόθι νόμου, ἐάν τις ὀφθαλμὸν ἐκκόψῃ, ἀντεκκόψαι παρασχεῖν τὸν ἑαυτοῦ, καὶ οὐ χρημάτων τιμήσεως οὐδεμιᾶς, ἀπειλῆσαί τις λέγεται ἐχθρὸς ἐχθρῷ ἕνα ἔχοντι ὀφθαλμὸν, ὅτι αὐτοῦ ἐκ-

[1] τούτου [2] διαδύσεις [3] νομοθετεῖσθαι [4] τίθεσθαι

Καὶ Φίλιππον τὸν Φιλίππου τοῦ ναυκλήρου υἱὸν μικροῦ μὲν ἀπεκτείνατε, etc.] His verbis significat, secundum actorem propemodum esse judicatum, qui litem capitali supplicio reo æstimaverat. Reum vero quanquam grandi pecunia litem sibi ipsum æstimantem, quasi deprecabundum, tamen calculis aut sententiis paucis ab eo abfuisse, ut damnatione ignominiosa plecteretur. ἀντιτιμᾶσθαι ergo reus dicitur, qui cum inficiando non sit, crimen elevare conatur, et pœnam sibi æstimat exilius et levius. *attenuare* vulgo vocant, et *per extenuationem respondere.* Quid autem sit litem æstimare, et litis æstimatio, in Pandectis annotatum est. *Ex edit.* Hervag.

Παρ' ὀλίγας ψήφους ἠτιμώσατε] *Paucis suffragiis evasit, quo minus ignominia notaretur.* Wolf.

λέ. Λοκροῖς] Vide σχ. Hermog. pag. 28. Menag. ad Laert. pag. 33. Vales. ad Harpocr. v. Ἑτερόφθαλμος. Adde Stob. Serm. 37. ex Hierocle, item serm. sive tit. de Legg. de Consuetud. Taylor.

Καὶ οὐ χρημάτων τιμήσεως οὐδεμιᾶς] In fine desiderari videtur verbum ἀπολύεσθαι, cui forte excidendi causam dedit similitudo sequentis, ἀπειλῆσαι. Jurin. Add. vid. ἀπολύεσθαι. Auger.

κόψει τοῦτον τὸν ἕνα. γενομένης δὲ ταύτης τῆς ἀπειλῆς, χαλεπῶς ἐνεγκὼν ὁ ἑτερόφθαλμος, καὶ ἡγούμενος ἀβίωτον εἶναι αὐτῷ τὸν βίον τοῦτο παθόντι, λέγεται τολμῆσαι νόμον εἰσενεγκεῖν, ἐάν τις ἕνα ἔχοντος ὀφθαλμὸν ἐκκόψῃ, ἄμφω ἀντεκκόψαι παρασχεῖν· ἵνα τῇ ἴσῃ συμφορᾷ ἀμφότεροι χρῶνται. καὶ τοῦτον μόνον λέγονται Λοκροὶ θέσθαι τὸν νόμον ἐν πλείοσιν, ἢ διακοσίοις ἔτεσιν. οἱ δὲ παρ' ὑμῖν ῥήτορες, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πρῶτον μὲν ὅσοι μῆνες μικροῦ δέουσι νομοθετεῖν τὰ [1] ἑαυτοῖς συμφέροντα. ἔπειτα αὐτοὶ μὲν τοὺς ἰδιώτας εἰς τὸ δεσμωτήριον ἄγουσιν, ὅταν ἄρχωσιν, ἐφ' αὑτοῖς δ' οὐκ οἴονται δεῖν τὸ αὐτὸ δίκαιον εἶναι τοῦτο. ἔπειτα τοὺς μὲν τοῦ Σόλωνος νόμους τοὺς πάλαι
745 δεδοκιμασμένους, οὓς οἱ πρόγονοι ἔθεντο, λύουσιν αὐτοί·
τοῖς δ' ἑαυτῶν, οὓς ἐπ' ἀδικίᾳ τῆς πόλεως τιθέασι, χρῆσθαι ὑμᾶς οἴονται δεῖν. εἰ οὖν μὴ [2] τιμωρήσεσθε τούτους, οὐκ ἂν φθάνοι τὸ πλῆθος τούτοις τοῖς θηρίοις δουλεῦον. εὖ δ' ἴστε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι ἐὰν μὲν σφόδρα ὀργίζησθε, ἧττον ἀσελγανοῦσιν· ἐὰν δὲ μὴ, πολλοὺς τοὺς ἀσελγεῖς εὑρήσετε, καὶ τοὺς ὑβρίζοντας [3] ὑμᾶς, ἐπὶ τῇ τοῦ φιλοτιμεῖσθαι προφάσει.

λς'. Ἵνα δὲ καὶ περὶ ἐκείνου εἴπω τοῦ νόμου, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ᾧ ἀκούω μέλλειν παραδείγματι χρῆσθαι τουτονὶ, καὶ φήσειν ἀκόλουθον αὐτῷ τεθεικέναι, ἐν ᾧ ἔνι, οὐδὲ δήσω Ἀθηναίων οὐδένα, ὃς ἂν ἐγγυητὰς τρεῖς καθιστῇ, τὸ αὐτὸ τέλος τελοῦντας, πλὴν ἐάν τις ἐπὶ προδοσίᾳ τῆς πόλεως, ἢ ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου συνιὼν ἁλῷ, ἢ [4] τέλος πριάμενος, ἢ ἐγγυησάμενος, ἢ ἐκλέγων, μὴ [5] καταβάλῃ· ἀκούσατέ μου καὶ περὶ τούτου. οὐ γὰρ ἐρῶ, ὅτι αὐτὸς Ἀν-

[1] αὐτοῖς [2] τιμωρήσησθε [3] [ὑμᾶς] [4] τέλος τι πριάμενος [5] καταβάλλῃ

Ἑτερόφθαλμος] V. Valckenaer. Animad. ad Ammon. Lib. II. cap. I. p. 84.

Ὅσοι μῆνες] Sicut ὅσαι ἡμέραι, pro quo ὁσημέραι plerumque dicitur. Wolf.

Νομοθετεῖν] Hoc infinitivum refertur ad verbum aliquod subauditum. Auger.

Οὐκ ἂν φθάνοι τὸ πλῆθος τούτοις τοῖς θηρίοις δουλεῦον] *Fieri non potest quin, vel, ut non hæc multitudo serviat his belluis.* De vario et raro tamen hujus verbi usu, vide multa in Bud. Comment. *Ex edit.* Hervag.

Οὐκ ἂν φθάνοι — δουλεῦον] Τὸ πλῆθος ὡς τάχιστα δουλεύσει τοῖς ῥήτορσι. Notetur hæc Phrasis. Alias fere additur καὶ, ut in Evagora; οὐκ ἔφθησαν πλησιάσαντες ἀλλήλοις, καὶ περὶ πλείονος ἐποιήσαντο σφᾶς αὐτοὺς ἢ τοὺς πρότερον οἰκείους ὄντας. Wolf.

Πολλοὺς τοὺς ἀσελγεῖς εὕρητε] F. πολλοὺς ἄν. Alias malim εὑρήσετε. Idem. εὕρητε quidem in Editorum quibusdam. MSS. tamen præstantiores εὑρήσετε, ut Wolfius, sc. Reg. *a*. Aug. etc. Taylor.

δροτίων ἦγεν εἰς τὸ δεσμωτήριον, καὶ ἔδει, τούτου κειμένου
τοῦ νόμου· ἀλλ' ἐφ' οἷς κεῖται ὁ νόμος οὗτος, διδάξω
ὑμᾶς. οὗτος γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐκ ἐπὶ τοῖς κεκρι-
μένοις καὶ ἠγωνισμένοις κεῖται, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἀκρίτοις, ἵνα
μὴ διὰ τὸ δεδέσθαι, χεῖρον ἀναγκάζοιντο ἀγωνίζεσθαι,
ἢ καὶ παντάπασιν ἀπαράσκευοι εἶεν· οὑτοσὶ δὲ, ἃ ἐπὶ τοῖς
ἀκρίτοις κεῖται, ὡς περὶ πάντων εἰρημένα μέλλει πρὸς
ὑμᾶς λέγειν. ὡς δὲ σαφῶς [1]γνώσεσθε ὅτι ἀληθῆ λέγω,
ἐγὼ ὑμῖν ἐρῶ. οὔτε [2]γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐξῆν ὑμῖν
τιμᾶν, ὅ,τι χρὴ παθεῖν, ἢ ἀποτίσαι· ἐν γὰρ τῷ παθεῖν
καὶ ὁ δεσμὸς ἔνι. οὐκ ἂν οὖν ἐξῆν δεσμοῦ τιμῆσαι, οὐδ'
ὅσων ἔνδειξίς ἐστί τινι ἢ ἀπαγωγὴ, προσεγέγραπτο ἂν ἐν 746
τοῖς νόμοις, τὸν δὲ ἐνδειχθέντα ἢ ἀπαχθέντα
δησάντων οἱ ἕνδεκα ἐν τῷ ξύλῳ, εἴπερ μὴ ἐξῆν
ἄλλους, ἢ τοὺς ἐπὶ προδοσίᾳ τῆς πόλεως, ἢ ἐπὶ καταλύ-
σει τοῦ δήμου συνιόντας, ἢ τοὺς τὰ τέλη ὠνουμένους, καὶ
μὴ καταβάλλοντας δῆσαι. νῦν δὲ ταῦθ' ὑμῖν τεκμήρια
ἔστω, ὅτι ἔξεστι δῆσαι. παντελῶς γὰρ ἤδη ἄκυρα ἂν ἦν
τὰ τιμήματα. ἔπειτα δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦτο τὸ
γράμμα αὐτὸ μὲν καθ' αὑτὸ οὐκ ἔστι νόμος, τὸ, οὐδὲ δήσω
Ἀθηναίων οὐδένα· ἐν δὲ τῷ ὅρκῳ τῷ βουλευτικῷ γέγρα-
πται, ἵνα μὴ συνιστάμενοι οἱ ῥήτορες οἱ ἐν τῇ βουλῇ δεσμὸν
κατά τινος τῶν πολιτῶν λέγοιεν. ἄκυρον οὖν τοῦ δῆσαι
τὴν βουλὴν ποιῶν ὁ Σόλων πρὸς τὸν ὅρκον τὸν βουλευτικὸν
[3]τοῦτο προσέγραψεν, ἀλλ' οὐ πρὸς τὸν ὑμέτερον. ἁπάντων
γὰρ κυριώτατον ᾤετο δεῖν εἶναι τὸ δικαστήριον, καὶ ὅ,τι
γνοίη, τοῦτο πάσχειν τὸν ἁλόντα. ἀναγνώσεται δ' ὑμῖν
αὐτοῦ τούτου ἕνεκα τὸν τῶν Ἡλιαστῶν ὅρκον. λέγε σύ.

ΟΡΚΟΣ ΗΛΙΑΣΤΩΝ.

Ψηφιοῦμαι κατὰ τοὺς νόμους, καὶ τὰ ψηφίσματα τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων, καὶ τῆς βουλῆς τῶν πεντακοσίων, καὶ τύραννον οὐ ψηφιοῦμαι εἶναι, οὐδὲ ὀλιγαρχίαν· οὐδὲ ἐάν τις καταλύῃ τὸν δῆμον [4]τῶν Ἀθηναίων, ἢ λέγῃ, ἢ ἐπιψηφίζῃ παρὰ ταῦτα, οὐ πείσομαι· οὐδὲ τῶν χρεῶν τῶν ἰδίων

1 * γνώσησθε 2 γὰρ ἂν, ὦ 3 τοῦτο ὁ Σ. πρὸς τ. ὅ. τ. β. πρ. 4 τὸν

λϛ'. Οὔτε γὰρ] L. οὔτε γὰρ ἂν et cætera. Ita recte habent Bar. et Ital. IDEM. Adde ἄν. AUGER.

Οὐκ ἂν οὖν ἐξῆν δεσμοῦ τιμῆσαι] Conjunge τιμῆσαί τινι δεσμοῦ, et v. 12. ἢ ἀπαγωγή. WOLF. Nam in Editis erat ἡ ἀπαγωγή. Consentit Lambinus. TAYLOR.

ἀποκοπὰς, οὐδὲ γῆς ἀναδασμὸν τῆς Ἀθηναίων, οὐδ' οἰκιῶν, οὐδὲ τοὺς φεύ-
γοντας κατάξω, οὐδὲ ὧν θάνατος κατέγνωσται, οὐδὲ τοὺς μένοντας ἐξελῶ
παρὰ τοὺς νόμους τοὺς κειμένους, καὶ τὰ ψηφίσματα τοῦ δήμου τῶν Ἀθη-
747 ναίων, καὶ τῆς βουλῆς, οὔτ' αὐτὸς ἐγὼ, οὔτ' ἄλλον οὐδένα ἐάσω· οὐδὲ ἀρ-
χὴν καταστήσω, ὥστε ἄρχειν ὑπεύθυνον ὄντα ἑτέρας ἀρχῆς, καὶ τῶν
ἐννέα ἀρχόντων, καὶ τοῦ ἱερομνήμονος, καὶ [1]ὅσοι μετὰ τῶν ἐννέα ἀρχόν-
των κυαμεύονται ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ κήρυκος, καὶ πρεσβείας, καὶ συνέ-
δρων, οὐδὲ δὶς τὴν αὐτὴν ἀρχὴν τὸν αὐτὸν ἄνδρα, οὐδὲ δύο ἀρχὰς ἄρξαι
τὸν αὐτὸν ἐν τῷ αὐτῷ ἐνιαυτῷ· οὐδὲ δῶρα δέξομαι τῆς Ἡλιάσεως ἕνεκα,
οὔτ' αὐτὸς ἐγὼ, οὔτ' ἄλλος ἐμοὶ, οὔτ' [2]ἄλλοι εἰδότος ἐμοῦ, [3]οὔτε τέχνῃ
οὔτε μηχανῇ οὐδεμιᾷ· καὶ γέγονα οὐκ ἔλαττον, ἢ τριάκοντα ἔτη· καὶ
ἀκροάσομαι τοῦ τε κατηγόρου καὶ τοῦ ἀπολογουμένου ὁμοίως ἀμφοῖν,
καὶ διαψηφιοῦμαι περὶ αὐτοῦ οὗ ἂν ᾖ ἡ δίωξις. ἐπόμνυμι Δία, [4]Ποσειδῶνα,
Δήμητρα. καὶ ἐπαρῶμαι ἐξώλειαν [5]ἐμαυτῷ καὶ οἰκίᾳ τῇ ἐμαυτοῦ, εἴ τι
τούτων παραβαίνοιμι· εὐορκοῦντι δὲ, [6]καλὰ πολλὰ κἀγαθὰ εἶναι.

ἐνταυθοῖ δ' οὐκ ἔνι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐδὲ δήσω Ἀθηναίων οὐδένα. τὰ γὰρ κρίνοντα τὰς κρίσεις ἁπάσας τὰ δικαστήριά ἐστιν, οἷς ἐξουσία ἐστὶ, καὶ δεσμὸν, καὶ ἄλλο τι ὃ ἂν βούλωνται, καταγιγνώσκειν. ὡς μὲν οὖν ἔξεστιν ὑμῖν

1 ὅσαι 2 * ἄλλη 3 οὐ 4 Ποσειδῶ 5 ἑαυτῷ—ἑαυτοῦ 6 Deest καλά.

Ἀποκοπὰς — ἀναδασμὸν] Referuntur ad ψηφιοῦμαι. AUGER.

Καὶ τῶν ἐννέα ἀρχόντων] Locus hic explanatione videtur apprime indigere. Munera, quæ obirent Athenis, erant, ut solet fieri, natura et conditione sua admodum diversa. Quædam enim dignitatem quandam et auctoritatem continebant; quædam ministerium tantum et officium merum. Attamen, si ex multis locis conjectare licuerit, utraque ἀρχαὶ vocabantur. Ait ergo: *Neminem sinam aliquod officium gerere, priusquam de alio olim gesto rationes retulerit, sive id officium* majoris *ordinis sit, quale est munus* IX*virorum, Hieromnemonis sive Legati sacri, eorumque denique, qui eodem die cum* IX*viris creantur; sive id* inferioris, *uti Præconum, cæterorumque.* Verum his expeditis, quid censendum est de salebrosis istis, κήρυκος, καὶ πρεσβείας, καὶ συνέδρων, quæ Wolfius vertit: *sive præco, sive legatus, sive assessor?* Quasi *legatus* inter ministros publicos recenseretur, aut, postquam voce κήρυκος præconem designaverat, legatum, τὸν πρεσβευτὴν, per πρεσβείας designaret! Nihil minus. Præcones duplices erant: aut enim legatis in legationibus apparebant, aut magistratui in concionibus. Hos nimirum utrosque complectitur, κήρυκος πρεσβείας sc. et κήρυκος συνέδρων. Vide Ulpianum, qui ita sentit. TAYLOR.

Καὶ κήρυκος] *Etiam hujus qui sit præco legationis et assessorum.* AUGER.

Καὶ ἐπαρᾶσθαι] Felicianus ἐπαρᾶται. Puto legendum: καὶ ἐπαρῶμαι ἐξώλειαν ἐμαυτῷ, καὶ οἰκίᾳ τῇ ἐμαυτοῦ, εἴ τι τούτων παραβαίνοιμι. Nam cætera omnia prima persona καὶ αὐτοπροσώπως referuntur. Sed ubi hic, οὐδὲ δήσω Ἀθηναίων οὐδένα? Demosthenesne, an Timocrates, legem corrumpit, hic omittendo, ille inserendo? An potius a Librario verba quædam omissa sunt? Deinde v. 11. καὶ ἀκροάσομαι τοῦ τε κατηγόρου etc. quid ad Senatum? Videntur ὅ, τε βουλευτικὸς καὶ ὁ δικαστικὸς ὅρκος conflati in unum, et ambo mutilati. τοιγαροῦν ὡς δυνάμεθα· δυνάμεθα δὲ, καθὰ γέγραπται. WOLF. Multa hic admisit Wolfius omnino animadvertenda. Conqueritur verba οὐδὲ δήσω etc. hic non comparere. Neque profecto comparere poterant, aut debuerant. Ideo adduxit hoc jusjurandum, ut ostenderet, ea verba ibi *non* inesse. Atque ita post recitatam formulam ipse concludit v. 16. ἐνταυθοῖ οὐκ ἔνι. οὐδὲ δήσω etc. Quid apertius? Fons et origo erroris est, quod existimaret ille, a Demosthene recitari jusjurandum βουλευτικὸν, qui tamen disertissime profitetur, se jusjurandum δικαστικὸν adducere: et profecto adducere ea de causa, qua modo dixi. Porro de mutatione ista personæ, idem notatur a Benenato. Cæteri omnes Codd. et impressi, et MSti, constanter ἐπαρᾶται (aut ut mendose in nonnullis ἐπαρᾶσθαι) — ἑαυτῷ — ἑαυτοῦ — παραβαίνοι. Perinde est, utro modo legas: utrinque vim eandem sortiuntur. Inde sunt verba *concepta*, ejus, qui jusjurandum præstat, hinc ἐπεξηγητικὰ, Auctoris. TAYLOR.

δεσμὸν καταγιγνώσκειν, ταύτῃ ἐπιδείκνυμι· ὡς δὲ τὰ
δεδικασμένα ἄκυρα ποιεῖν, καὶ δεινὸν καὶ ἀνόσιόν ἐστι,
καὶ δήμου κατάλυσις, πάντας ἂν [1]οἶμαι ὁμολογῆσαι. ἡ
γὰρ πόλις ἡμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, νόμοις καὶ ψηφίσμασι
διοικεῖται. εἰ δέ τις τὰ ψήφῳ κεκριμένα νόμῳ καινῷ λύσει,
τί πέρας ἔσται; ἢ πῶς τοῦτον δίκαιόν ἐστι νόμον προσ-
αγορεῦσαι, ἀλλ' οὐκ ἀνομίαν; ἢ πῶς οὐ τῆς μεγίστης
ὀργῆς ὁ τοιοῦτος νομοθέτης ἄξιός ἐστιν; ἐγὼ μὲν γὰρ τῆς
ἐσχάτης νομίζω, [2]οὐ μόνον ὅτι τοῦτον τὸν νόμον ἔθηκεν, 748
ἀλλ' ὅτι καὶ τοῖς ἄλλοις ὁδὸν δεικνύει καὶ περὶ δικαστηρίων
καταλύσεως, καὶ περὶ τῶν φευγόντων καθόδου, καὶ περὶ
τῶν ἄλλων τῶν δεινοτάτων. τί γὰρ κωλύει, ὦ ἄνδρες δικα-
σταὶ, εἰ οὗτος χαίρων ἀπαλλάξει, ὁ τοιοῦτον νόμον θεὶς,
ἕτερον φανῆναι ἄλλο τι τῶν τῆς πόλεως ἰσχυροτάτων κα-
ταλύσοντα νόμῳ καινῷ; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι οὐδέν. ἀκούω
δ' ἔγωγε καὶ τὸ πρότερον οὕτω καταλυθῆναι τὴν δημο-
κρατίαν, παρανόμων πρῶτον γραφῶν καταλυθεισῶν, καὶ
τῶν δικαστηρίων ἀκύρων γενομένων. ἴσως μὲν οὖν ἄν τις
ὑπολάβοι, ὅτι οὐχ ὁμοίων ὄντων τῶν πραγμάτων νῦν καὶ
τότε, λέγω περὶ καταλύσεως τοῦ δήμου. ἀλλ' οὐδὲ σπέρμα
δεῖ καταβάλλειν ἐν τῇ πόλει οὐδένα, ὦ ἄνδρες δικασταὶ,
τοιούτων πραγμάτων, οὐδ' εἰ μή πω ἂν ἐκφύοι· ἀλλὰ καὶ
τὸν ἐγχειροῦντα λέγειν, ἢ ποιεῖν τι τοιοῦτον, δίκην διδόναι.

λζ'. Ὅτι τοίνυν καὶ τέχνῃ κακῶς ἐνεχείρησε ποιεῖν
ὑμᾶς, ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι. ὁρῶν γὰρ ἑκάστοτε πάντας,
καὶ τοὺς πολιτευομένους, καὶ τοὺς ἰδιώτας, τοὺς νόμους
τῶν τῆς πόλεως ἀγαθῶν αἰτίους ὑπολαμβάνοντας, ἐσκό-
πει πῶς λήσει τούτους καταλύσας· κἂν ἄρα ληφθῇ τοῦτο
ποιῶν, μὴ δόξῃ δεινὸν μηδ' ἀναιδὲς μηδὲν εἰργάσθαι. εὗρεν
οὖν τοῦτο ποιῶν ὃ πεποίηκε, νόμῳ τοὺς νόμους καταλῦσαι,
ἵνα τἀδικήματ' αὐτοῦ τὸ τῆς σωτηρίας ὄνομ' ἔχῃ. οἵτε
γὰρ σώζοντες τὴν πόλιν εἰσὶ νόμοι· ὅντε οὗτος ἔθηκεν, οὐ-

[1] οἴομαι [2] οὐχ ὅτι τοῦτον μόνον

Γραφῶν παρανόμων] *Earum accusationum quæ sunt et dicuntur* παρανόμων. AUGER.

Οὐδ' εἰ μήπω ἂν ἐκφύοι] *Nec si nondum exoriantur.* Forte οὐδ' εἰ μήποτ', ἂν ἐκφύῃ. Quam lectionem in vertendo sum secutus. WOLF.

λζ'. Καταλύσας] Virgula tantum post καταλύσας, deinde δόξει pro δόξῃ. AUGER.

δὲν ἐκείνοις τῶν αὐτῶν ἔχοντα, νόμος. τὴν μὲν οὖν τοῦ ὀνό-
ματος φιλανθρωπίαν, ὅτι ταύτην ἂν μάλιστα προσίεσθε,
749 κατεῖδε· τὴν δὲ χρείαν, ὅτι τἀναντία ἔχουσα φανήσεται,
παρεῖδε. φέρε γὰρ, πρὸς Διός, ἐστιν ὅς τις ἂν, ἢ πρόεδρός
ποτ' ἐπεψήφισεν, ἢ πρύτανις τούτων [1]τί τῶν ἐν τῷ νόμῳ
γεγραμμένων; ἐγὼ μὲν [2]οὖν οὐδένα ἂν οἶμαι. πῶς οὖν
τοῦθ' ὑπέδυ; νόμον ἔθετο ὄνομα τοῖς αὐτοῦ κακουργήμα-
σιν. οὐ γὰρ ἁπλῶς, οὐδ' ὅπως ἔτυχε, ποιοῦσι κακῶς ὑμᾶς,
ἀλλ' ἐσκεμμένως, καὶ τοῦτ' αὐτὸ πράττοντες οὐχ οὗτοι
μόνον, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ τῶν πολιτευομένων, οἳ τούτῳ,
παριόντες, αὐτίκα δὴ μάλα συναπολογήσονται. οὐ, μὰ
Δί', οὐ Τιμοκράτει χαρίσασθαι βουλόμενοι· πόθεν; ἀλλ'
αὑτῷ συμφέρειν ἕκαστος ἡγούμενος τὸν νόμον. ὥσπερ τοί-
νυν οὗτοι σφίσιν αὐτοῖς βοηθοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς, οὕτω δεῖ καὶ
ὑμᾶς ὑμῖν αὐτοῖς βοηθεῖν. καί τοι ἀνερωτῶντός τινος αὐ-
τὸν, ὅτου ἕνεκα τοιαῦτ' ἠθέλησε γράφειν, καὶ διεξιόντος, ὡς
χαλεπὸν [3]ἀγῶνα ὑπολαμβάνοι τόνδε, τετυφῶσθαι τὸν
[4]ταῦτα λέγοντα ἔφη· συμπαρέσεσθαι γὰρ Ἀνδροτίωνα
ἑαυτῷ, καὶ τοιούτους λόγους, σχολὴν [5]ἄγοντας, ἐσκέφθαι
περὶ πάντων, ὥστ' εὖ εἰδέναι ὅτι οὐδὲν [6]αὑτῷ γενήσοιτο
φλαῦρον ἀπὸ τῆς γραφῆς τῆσδε. καὶ δῆτα καὶ τεθαύμακα
τὴν ἀναισχυντίαν τὴν [7]τούτου, κἀκείνου· τοῦ μὲν, εἰ κα-
λεῖ, τοῦ δὲ, εἰ πάρεισι καὶ συναπολογήσεται. μαρτυρία
γὰρ δήπου φανερὰ γενήσεται πᾶσιν ὑμῖν, ὅτι τὸν νόμον
[8]τούτου ἕνεκα ἐτίθει, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πᾶσι τὸν αὐτόν.

λή. Ὅμως δὲ καὶ περὶ τῶν ἐκείνῳ πεπολιτευμένων ὑμᾶς
μικρὰ βέλτιόν ἐστιν ἀκοῦσαι· καὶ τούτων ταῦτα, ὧν κεκοι-
νώνηκεν [9]οὗτος. δι' ἃ τοῦτον οὐδὲν ἧττον ἐκείνου δικαίως
750 ἂν μισοῖτε. λέξω δὲ οὐδὲν πλέον ὧν ἀκηκόαθ' ὑμεῖς, εἰ μή
τινες ἄρα ἐπὶ τοῖς Εὐκτήμονι γιγνομένοις μὴ παρῆσαν
ἀγῶσι. καὶ πρῶτον μὲν ἐφ' ᾧ μέγιστον φρονεῖ, τὴν τῶν

[1] τι [2] [οὖν] [3] τὸν ἀγῶνα [4] [ταῦτα] [5] ἄγοντα [6] αὐτῷ [7] τούτου τε κἀκείνου [8] τούτων [9] οὗτος, καὶ δι'

Πολλοὶ τῶν πολιτευομένων] Wolfius: *multi magistratuum.* Potius: *multi ex Rhetoribus.* JURIN.

Τοῦ δὲ, εἰ πάρεισι] Παρέρχεται, ὑπακούει. WOLF.

λή. Δι' ἃ] Rectius ita, quam quod in plurimis Codd. invenio, καὶ διὰ τούτων οὐδὲν ἧττον ἐκείνου δικαίως ἂν μίσοιτο. TAYLOR.

Καὶ πρῶτον μὲν ἐφ' ᾧ μέγιστον φρονεῖ] Vide hæc eadem in Androtiana, §. ιά. WOLF.

χρημάτων εἴσπραξιν ἐξετάσωμεν αὐτοῦ, ἣν μετὰ τούτου τοῦ χρηστοῦ πάντας εἰσέπραξεν ὑμᾶς. αἰτιασάμενος γὰρ Εὐκτήμονα τὰς ὑμετέρας ἔχειν εἰσφορὰς, καὶ τοῦτ᾽ ἐξελέγξειν, ἢ παρ᾽ ἑαυτοῦ καταθήσειν ὑποσχόμενος, καταλύσας ψηφίσματι κληρωτὴν ἀρχὴν, ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ ἐπὶ τὴν εἴσπραξιν παρέδυ, καὶ τοῦτον προὐβάλλετο, εἰπὼν τὴν τοῦ σώματος ἀῤῥωστίαν, ἵν᾽, ἔφη, συνδιοικῇ μοι. δημηγορίας δὲ ἐπὶ τούτοις ποιούμενος, ὡς ἔστι τριῶν αἵρεσις ὑμῖν, ἢ τὰ πομπεῖα κατακόπτειν, ἢ πάλιν εἰσφέρειν, ἢ τοὺς ὀφείλοντας εἰσπράττειν· αἱρουμένων εἰκότως ὑμῶν τοὺς ὀφείλοντας εἰσπράττειν, ταῖς ὑποσχέσεσι κατέχων, καὶ διὰ τὸν καιρὸν, ὃς ἦν τότε, ἔχων [1]ἐξουσίαν, τοῖς μὲν κειμένοις [2]νόμοις οὐκ ᾤετο δεῖν χρῆσθαι, οὐδ᾽, εἰ μὴ τούτους ἐνόμιζεν ἱκανοὺς, ἑτέρους τιθέναι, ψηφίσματα δ᾽ εἶπεν ἐν ὑμῖν δεινὰ καὶ παράνομα, δι᾽ ὧν ἠργολάβει, προσαγωγεῖ τούτῳ χρώμενος τῶν λημμάτων, καὶ πολλὰ τῶν ὑμετέρων κέκλοφε μετὰ τούτου, γράψας τοὺς ἕνδεκα, καὶ τοὺς ἀποδέκτας, καὶ τοὺς ὑπηρέτας, ἀκολουθεῖν μεθ᾽ ἑαυτοῦ. εἶτ᾽ ἔχων τουτουσὶ, [3]ἦγ᾽ ἐπὶ τὰς ὑμετέρας οἰκίας, καὶ σὺ, ὦ Τιμόκρατες, συνηκολούθεις μόνος τῶν συναρχόντων δέκα ὄντων. καὶ μηδεὶς ὑπολαμβανέτω με λέγειν, ὡς οὐ χρῆν 751
εἰσπράττειν τοὺς ὀφείλοντας. χρῆν γάρ. ἀλλὰ πῶς; ὡς ὁ νόμος ἀγορεύει, τῶν ἄλλων ἕνεκα. τοῦτο γάρ ἐστι δημοτικόν. οὐ γὰρ τοσοῦτον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πέντε ταλάντων ὑμῖν, ὧν οὗτοι τότ᾽ εἰσέπραξαν, τεθέντων ὠφέλησθε, ὅσον βεβλαφθε, τοιούτων ἐθῶν εἰς τὴν πολιτείαν εἰσαγομένων. εἰ γὰρ [4]θέλετε ἐξετάσαι, τίνος ἕνεκα μᾶλλον ἄν τις ἕλοιτο ἐν δημοκρατίᾳ ζῆν, ἢ ἐν ὀλιγαρχίᾳ, τοῦτ᾽ ἂν εὕροιτε προχειρότατον, ὅτι πάντα πρᾳότερά ἐστιν ἐν δημοκρατίᾳ. ὅτι μὲν τοίνυν τῆς [5]ὅποι βούλεσθε ὀλιγαρχίας πολλῷ ἀσελγέστερα καὶ δεινότερα ἐποίουν οὗτοι, παραλείψω· ἀλλὰ παρ᾽ [6]ἡμῖν πότε πώποτε δεινότατα ἐν τῇ πόλει γέγονεν;

1 τὴν ἐξουσίαν 2 νόμοις περὶ τούτων οὐκ 3 ἦγεν 4 ἐθέλοιτ᾽ 5 ὅπου 6 ὑμῖν

Ἤγ᾽ ἐπὶ] Imo ἦγεν ἐπί. Auger.

Ἕνεκα τῶν ἄλλων] F. τῶν ἀδυνάτων, ἢ ἀ... ων. Etsi nec hoc placet, nec τῶν ἀναλωμάτων ἕνεκα. Wolf. Transponenda videntur hæc verba, ut legas: χρῆν γάρ, τῶν ἄλλων ἕνεκα, quod prius notavimus in Orat. c. Androtionem, §. ιε. med. Jurin.

Πότε πώποτε δεινότερα κ. τ. λ.] In Androtiana [§. ιε. fin.] paulo aliter: πότε πώποτε δεινότατα ἐν τῇ πόλει γέγονεν; ἐπὶ

εὖ οἶδ᾽ ὅτι ἐπὶ τῶν τριάκοντα, ἅπαντες ἂν εἴποιτε. τότε τοίνυν, ὡς ἔστιν ἀκούειν, οὐδείς ἐστιν ὅς τις [1]ἀπεστεροῖτο τοῦ σωθῆναι, εἴ τις ἑαυτὸν οἴκοι κρύψειεν· ἀλλ᾽ αὐτὸ τοῦτο [2]κατηγοροῦμεν τῶν τριάκοντα, ὅτι τοὺς ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀδίκως ἀπῆγον. οὗτοι τοίνυν τοσαύτην ὑπερβολὴν ἐποιήσαντο [3]ἐκείνων τῆς αὐτῶν πονηρίας, ὥστ᾽ ἐν δημοκρατίᾳ πολιτευόμενοι, τὴν ἰδίαν οἰκίαν ἑκάστῳ δεσμωτήριον καθίστασαν, ἄγοντες τοὺς ἕνδεκα ἐπὶ τὰς οἰκίας. καί τοι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τί οἴεσθε ὁπότ᾽ ἄνθρωπος πένης, ἢ καὶ πλούσιος, [4]πολλ᾽ ἀνηλωκὼς, καί τιν᾽ ἴσως τρόπον εἰκότως οὐκ εὐπορῶν ἀργυρίου, μὴ μόνον εἰς τὴν ἀγορὰν φοβοῖτ᾽ ἐμβαλεῖν, ἀλλὰ μηδ᾽ οἴκοι μένειν ἂν ἀσφαλὲς ἡγοῖτο· ὁ δὲ τούτων αἴτιος Ἀνδροτίων εἴη, ὃν οὐδ᾽ ὑπὲρ αὑτοῦ δίκην ἐᾷ λαβεῖν τὰ πεπραγμένα καὶ βεβιωμένα, μή τι γ᾽ ὑπὲρ τῆς
752 πόλεως εἰσπράττειν εἰσφοράς; καί τοι εἴ τις ἔροιτ᾽ αὐτὸν, ἢ σε, ὦ Τιμόκρατες, τὸν ἐπαινέτην τούτων, καὶ συνεργὸν, τὰς εἰσφορὰς πότερον τὰ κτήματα, ἢ τὰ σώματα [5]ὀφείλει, τὰ κτήματα φήσαιτ᾽ ἂν, εἴπερ ἀληθῆ λέγειν βούλοισθε· ἀπὸ γὰρ τούτων εἰσφέρομεν.

λθ΄. Τίνος οὖν ἕνεκα, ὦ κάκιστοι πάντων ἀνθρώπων, ἀφέντες τὸ τὰ χωρία δημεύειν, καὶ τὰς οἰκίας, καὶ ταῦτα ἀπογράφειν, ἐδεῖτε καὶ ὑβρίζετε πολίτας ἀνθρώπους, καὶ τοὺς ταλαιπώρους μετοίκους, οἷς ὑβριστικώτερον ὑμεῖς, ἢ τοῖς οἰκέταις τοῖς ἑαυτῶν [6]κέχρησθε; καὶ μὴν, εἰ [7]θέλετε,

1 ἀπεστερεῖτο 2 κατηγοροῦσι 3 [ἐκείνων] τῆς ἑαυτῶν 4 πολλὰ δ᾽ ἀνηλωκὼς 5 ὀφείλει; 6 κέχρησθε. 7 θέλοιτε σκέψασθαι

τῶν τριάκοντα, πάντες ἂν εἴποιτε. Wolf. Wolfius interpretatur hunc locum cum iis Codd. qui ita scribunt: ἀλλὰ παρ᾽ ἡμῖν πότε πώποτε δεινότερα ἐν τῇ πόλει γέγονεν; οὐδ᾽ εὖ οἶδ᾽ ὅτι ἐπὶ τῶν τριάκοντα. At ubi veram lectionem deprehendit, nam verissima est, quam in textum admisit, versionem recudere et reformare neglexit. Taylor.

Ἀπεστεροῖτο] Ἀπεστερεῖτο Editi, Aldino excepto, et Codd. quamplurimi. Ita pariter in simili loco apud Androtianam, §. ιέ. fin. Idem.

Τοσαύτην ὑπερβολὴν] Deberet legi: τ. ὑ. ἐ. τῆς ἐκείνων πονηρίας τῇ ἑαυτῶν. Auger.

Κατηγοροῦμεν] *Accusabamus.* Fortasse placere potest, quod Bar. Lind. Aug. Obsop. Ital. Vind. et Felicianus, κατηγοροῦσι. Taylor.

Ἐπὶ τῆς οἰκίας] [Ita Ald. aliique] Illic [sc. in Androtiana §. ιέ. fin.] ἐπὶ τὰς οἰκίας. Sed et hoc ferri potest, ut στέλλεσθαι ἐπ᾽ οἴκου. Wolf. τὰς item MSti nostri. Ita emendat Kuhnius ad Poll. L. VIII. C. IX. §. 102. Taylor.

Πολλ᾽ ἀνηλωκὼς] Rescribe πολλὰ δ᾽ ἀνηλωκώς. Ex Bar. Vind. Reg. a. Confer Androtianam §. ιϛ΄. Idem.

λθ΄. Τοῖς ἑαυτῶν] Ἢ τοῖς οἰκέταις τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν κέχρησθε. Ita Editi et MSti meliores. Idem.

Καὶ μὴν] Lege: καὶ μὴν εἰ θέλετε σκέψασθαι παρ᾽ ὑμῖν αὐτοῖς. Uti in Editis et MStis quibusdam legitur. Ita quoque

σκέψασθε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τί δοῦλον,
ἢ ἐλεύθερον εἶναι διαφέρει, τοῦτο μέγιστον ἂν εὕροιτε· ὅτι
τοῖς μὲν δούλοις, τὸ σῶμα τῶν ἀδικημάτων ἁπάντων
ὑπεύθυνόν ἐστι, τοῖς δ' ἐλευθέροις, ὕστατον τοῦτο προσή-
κει κολάζειν. οἱ δὲ, τοὐναντίον εἰς τὰ σώματα, ὥσπερ
ἀνδραπόδοις, ἐποιήσαντο τὰς [1]τιμωρίας, οὕτω δ' ἀνίσως
καὶ πλεονεκτικῶς ἔσχε πρὸς ὑμᾶς Ἀνδροτίων, ὥστε τὸν
μὲν [2]αὐτοῦ πατέρα ᾤετο δεῖν δημοσίᾳ δεθέντα ἐπὶ χρή-
μασιν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, μήτε ἀποδόντα ταῦτα, μήτε
κριθέντα, [3]ἀποδρᾶναι· τῶν δὲ ἄλλων πολιτῶν, τὸν μὴ
δυνάμενον τὰ ἑαυτοῦ θεῖναι, οἴκοθεν εἰς τὸ δεσμωτήριον
ἀχθέντα ὑφ' ἑαυτοῦ δεδέσθαι. καὶ Τιμοκράτης τῶν μὲν
πολλῶν ἡμῶν τότε, ὅτε τὴν διπλασίαν εἰσέπραττεν, οὐδ'
ἂν παρ' ἑνὸς λαβεῖν ἠθέλησεν ἐγγυητὰς, μὴ μέχρι τῆς
ἐννάτης πρυτανείας, ἀλλ' οὐδὲ μιᾶς ἡμέρας, ἀλλ' ἢ διπλᾶ
τὰ χρήματα ἔδει καταβαλεῖν, ἢ παραχρῆμα δεδέσθαι,
παρεδίδου δὲ οὗτος τοῖς ἕνδεκα, τὸν οὐκ ὠφληκότα ἐν τῷ
δικαστηρίῳ· νῦν δὲ ὅπως ὧν ἂν ὑμεῖς καταγνῶτε, ἄδετοι 753
περιῶσιν, ὑπεύθυνον αὐτὸν ποιήσας, νόμον εἰσενεγκεῖν ἐτόλ-
μησεν. ἀλλ' ὅμως καὶ τάδε κἀκεῖνα φήσουσιν ὑπὲρ ὑμῶν
πεπρᾶχθαι. εἶτα ταῦθ' ὑμεῖς ἐφ' ἑαυτοὺς ἀναδέξεσθε
ὑπὲρ ὑμῶν πεπρᾶχθαι, καὶ τὰ τῆς τούτων θρασύτητος
καὶ πονηρίας ἔργα πρᾴως οἴσετε; ἀλλὰ μισεῖν ὀφείλετε
τοὺς τοιούτους, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μᾶλλον ἢ σώζειν. τὸν
γὰρ ὑπὲρ τῆς πόλεως πράττοντά τι, καὶ πρᾴων ὑμῶν τευ-
ξόμενον, τὸ τῆς πόλεως ἦθος ἔχοντα δεῖ φαίνεσθαι. τοῦτο
δ' ἔστι τί; τοὺς ἀσθενεῖς ἐλεεῖν, τοῖς ἰσχυροῖς καὶ δυνα-
μένοις μὴ ἐπιτρέπειν ὑβρίζειν· οὐ τοὺς μὲν πολλοὺς ὠμῶς
μεταχειρίζεσθαι, κολακεύειν δὲ τὸν [4]ἀεί τι δύνασθαι δο-
κοῦντα, ἃ σὺ ποιεῖς, ὦ Τιμόκρατες. δι' ἃ πολλῷ μᾶλλον
ἂν εἰκότως [5]μὴ θελήσαντες ἀκοῦσαί σου θάνατον κατα-
ψηφίσαινθ' οὗτοι, ἢ δι' Ἀνδροτίωνα [6]ἀφείησαν.

[1] τιμωρίας. [2] αὐτοῦ [3] ἀποδρᾶναι [4] αἰεὶ [5] μηδὲ [6] ἀφίεσαν

Noster c. Androt. §. ιϛ'. med. Idem.

Περιῶσιν] Lego περιῶσιν, quia præcedit ὅπως. Wolf. Ita etiam Codd. Bar. Aug. Vind. alii. Taylor.

Ἐφ' ἑαυτοὺς] Desunt hæc in plurimis: pergunt porro legere: εἶτα ταῦθ' ὑμεῖς ἀνέξεσθε ὑπὲρ ὑμῶν πεπρᾶχθαι. Idem.

Μὴ] Potius ut Aug. et Vindob. μηδὲ. μηδὲ θελήσαντες ἀκοῦσαι, quo modo vertit Wolfius. Idem.

μ'. Ὅτι τοίνυν οὐδὲ τὴν εἴσπραξιν αὐτὴν ὑπὲρ ὑμῶν
πεποίηνται, καὶ τοῦτ' αὐτίκα δὴ μάλα ὑμῖν δῆλον ποιήσω.
εἰ γάρ τις ἔροιτο αὐτοὺς, πότεροι αὐτοῖς δοκοῦσιν ἀδικεῖν
μᾶλλον τὴν πόλιν, οἱ γεωργοῦντες, καὶ φειδόμενοι, διὰ παι-
δοτροφίας δὲ καὶ οἰκεῖα ἀναλώματα, καὶ λειτουργίας ἑτέ-
ρας, [1]λελοιπότες τὰς εἰσφορὰς, ἢ οἱ τὰ τῶν ἐθελησάντων
εἰσενεγκεῖν χρήματα, καὶ τὰ παρὰ τῶν συμμάχων κλέ-
πτοντες, καὶ ἀπολλύντες· οὐκ ἂν εἰς τοῦτο δήπου τόλμης,
καίπερ ὄντες ἀναιδεῖς, ἔλθοιεν, ὥστε φῆσαι τοὺς τὰ ἑαυτῶν
μὴ εἰσφέροντας μᾶλλον ἀδικεῖν, ἢ τοὺς τὰ κοινὰ ὑφαιρου-
μένους. τίνος οὖν ἕνεκα, ὦ Τιμόκρατες, καὶ Ἀνδροτίων, ἐτῶν
754 ὄντων πλειόνων ἢ τριάκοντα, ἀφ' οὗ ὅγε ἕτερος ὑμῶν πολι-
τεύεται, καὶ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ πολλῶν μὲν στρατηγῶν
ἠδικηκότων τὴν πόλιν, πολλῶν δὲ ῥητόρων, οἳ παρὰ τουτοισὶ
κέκρινται, ὧν οἱ μὲν τεθνᾶσιν ἐφ' οἷς ἠδίκουν, οἱ δ' ὑποχω-
ρήσαντες ᾤχοντο, καταγνόντες ἑαυτῶν, οὐδενὸς πώποτε τού-
των ἐξητάσθη κατήγορος ὑμῶν οὐδέτερος, οὐδ' ἀγανακτῶν
ὤφθη ὑπὲρ ὧν ἡ πόλις ἔπασχεν, ἀλλ' ἐνταῦθα ἐφάνηθ' ἡ-
μῶν κηδόμενοι, οὗ πολλοὺς ἔδει κακῶς ποιῆσαι; βούλεσθε,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ τούτων αἴτιον ἐγὼ ὑμῖν εἴπω; ὅτι
τούτων μὲν μετέχουσιν, ὧν ἀδικοῦσιν ὑμᾶς τινὲς, ἀπὸ δὲ
τῶν εἰσπραττομένων ὑφῃροῦντο, δι' ἀπληστίαν δὲ τρόπων,
διχόθεν καρποῦνται τὴν πόλιν. οὔτε γὰρ ῥᾷον πολλοῖς,
[2]καὶ κατὰ μικρὰ ἀδικοῦσιν ἀπεχθάνεσθαι, ἢ ὀλίγοις [3]καὶ
μεγάλα, οὔτε δημοτικώτερον δήπου τὰ τῶν πολλῶν ἀδι-
κήματα ὁρᾷν, ἢ τὰ τῶν ὀλίγων. ἀλλὰ τοῦτ' αἴτιον, ὃ ἐγὼ
λέγω. δεῖ τοίνυν ὑμᾶς ταῦτα λογισαμένους, καὶ μεμνημέ-

[1] ἐλλελοιπότες [2] καὶ τὰ μικρὰ [3] * καὶ τὰ μεγάλα

μ'. Γὰρ] Emendavi ex præscripto Bar. Vind. Ital. et Editionum Par. Manut. et Felic. Vulgo δέ. Recte se habet Androtiana §. ιθ'. Idem.

Λελοιπότες] Illa altera habet, o. l. consentientibus, ἐλλελοιπότες. Uti et hic habent Aug. et Vind. eodem quidem sensu, sed majore longe proprietate. Idem. M. ἐλλελοιπότες. Auger.

Ἐθελησάντων] Μὴ ἐθελησάντων Lambinus, pariter ut in illa. Mox v. 7. in Regiis quibusdam videtur legi τὰ τῶν συμμάχων, sine præpositione. Taylor.

Ὅτι τούτων μὲν μετέχουσιν] Legendum videtur: ἔτι οὗτοι, vel τοιοῦτοι. Jurin.

Ὑφῃροῦντο] Melius cum Ven. Bar. Aug. Ital. Vind. atque ut olim in illa altera contra Androtionem legebatur, ὑφαιροῦνται, §. ιθ'. Taylor.

Καὶ κατὰ μικρὰ] Ἐν μικροῖς. Sed malim τὰ μικρὰ, quia sequitur ἢ ὀλίγοις καὶ μεγάλα, non κατὰ μεγάλα. Wolf. πολλοῖς καὶ τὰ μικρὰ Cod. Vindob. Similiter in Androtiana, §. ιθ'. Taylor. Dele κατά. Auger.

νους ὧν ἂν ἕκαστος ἁμάρτῃ, κολάζειν, ὅταν λάβητέ τινα,
καὶ μὴ τὸν χρόνον, εἰ πολύς ἐστ' ἀπ' ἐκείνου, σκοπεῖν·
ἀλλ' εἰ ταῦτ' ἐποίουν. ὡς εἰ νῦν πρᾴως οἴσετ' ἐφ' οἷς τότε
ἠγανακτεῖτε, δόξετε ὀργιζόμενοι κατεγνωκέναι τὰ χρήμα-
τα τούτων, οὐκ ἀδικούμενοι. τῶν μὲν γὰρ ὀργιζομένων
ἐστὶν, ὀξέως [1] τί κακὸν τὸν λελυπηκότα ἐργάσασθαι· τῶν
δὲ ἀδικουμένων, ὅταν ποθ' ὑπ' αὐτοῖς λάβωσι τὸν ἠδικηκό-
τα, τότε τιμωρήσασθαι. οὔκουν δεῖ δοκεῖν νῦν μαλακισθέν-
τας, τότε τῶν ὀμωμοσμένων ὅρκων ἀμελήσαντας, ὑμῖν αὐ-
τοῖς χαρίσασθαι παρὰ τὸ δίκαιον· ἀλλὰ μισεῖν, καὶ μηδ' 755
ἀνέχεσθαι φωνὴν, μήτε [2] τούτων, μήτ' [3] ἐκείνων τοιαῦτα
πεπολιτευμένων.

μά. Ἀλλὰ, νὴ Δία, ταῦτα μόνον τοιοῦτοι γεγόνασιν,
ἐν οἷς πεπολίτευνται, ἄλλα δ' ἔστιν ἃ καλῶς διῳκήκασιν;
ἀλλὰ καὶ τἄλλα οὕτω προσεληλύθασι πρὸς ὑμᾶς, ὥστε
ἥκιστα, ἐν οἷς ἀκηκόατε, ἄξιόν ἐστι μισεῖν αὐτούς. τί γὰρ
βούλεσθε εἴπω, τὰ πομπεῖα ὡς ἐπεσκευάκασι; καὶ τὴν
τῶν στεφάνων καθαίρεσιν; ἢ τὴν τῶν φιαλῶν ποίησιν τὴν
καλήν; ἀλλ' ἐπὶ τούτοις γε, εἰ μηδὲν ἄλλο ἠδίκουν τὴν
πόλιν, τρὶς οὐχ ἅπαξ δικαίως ἄν μοι τεθνάναι δοκοῦσι.
καὶ γὰρ ἱεροσυλίᾳ, καὶ ἀσεβείᾳ, καὶ κλοπῇ, καὶ πᾶσι
τοῖς δεινοτάτοις εἰσὶν ἔνοχοι. τὰ μὲν οὖν πολλὰ, ὧν λέγων
ὑμᾶς ἐφενάκιζεν Ἀνδροτίων, παραλείψω. φήσας δὲ ἀπορ-
ῥεῖν τὰ φύλλα τῶν στεφάνων, καὶ σαπροὺς εἶναι διὰ τὸν
χρόνον, ὥσπερ ἴων, ἢ ῥόδων ὄντας, ἀλλ' οὐ χρυσίου, συγ-
χωνεύειν ἔπεισεν. αἱρεθεὶς δὲ ἐπὶ ταῦτα, προσείλετο του-
τονὶ τὸν ἁπάντων τῶν κακῶν κοινωνόν. κᾄπειτ' ἐπὶ μὲν
ταῖς εἰσφοραῖς, τὸν δημόσιον παρεῖναι προσέγραψεν, ὡς δὴ
δίκαιος ὢν, ὧν ἕκαστος ἀντιγραφεὺς ἔμελλεν ἔσεσθαι τῶν
εἰσενεγκόντων· ἐπὶ τοῖς στεφάνοις δ' οὓς κατέκοπτεν, οὐχὶ
[4] προσηγάγετο ταὐτὸ δίκαιον τοῦτο, ἀλλ' αὐτὸς ῥήτωρ,

[1] τι [2] τούτου [3] ἐκείνου, τῶν τοιαῦτα [4] προσήγαγε

Κατεγνωκέναι τὰ χρήματα τούτων] Τὰ χρήματα, τὰ Ναυκρατιτικά. τούτων, Ἀνδροτίωνος, Μελανώπου, Γλαυκέτου. Sed pro τὰ χρήματα fortassis legendum παραχρῆμα. Wolf.

Ὑμῖν αὐτοῖς χαρίσασθαι παρὰ τὸ δίκαιον] Sic Isocrates: τὰ μὲν ἐκείνοις, τὰ δ' ἐμαυτῷ χαριοῦμαι. Loquitur autem de Naucratiticæ pecuniæ condemnatione, et non de exactione tributorum, de qua nullum judicium intercessit, ea re ultra privatam indignationem non progressa. Idem.

Μήτε τούτων] L. μήτε τούτου, μήτε ἐκείνου, nempe, *neque Timocratis, neque Androtionis.* Auger.

χρυσοχόος, ταμίας, ἀντιγραφεὺς γέγονε. καὶ μὴν εἰ μὲν
ἅπαντ' ἠξίους ὅσα πράττεις τῇ πόλει σαυτῷ πιστεύειν,
οὐκ ἂν ὁμοίως κλέπτης ὢν ἐφωρῶ· νῦν δ' ἐπὶ ταῖς εἰσφο-
ραῖς, ὃ δίκαιόν ἐσθ', ὁρίσας μὴ σοὶ πιστεύειν, ἀλλὰ τοῖς
αὑτῆς δούλοις τὴν πόλιν, ὁπότ' ἄλλο τι πράττων καὶ χρή-
756 ματα κινῶν ἱερὰ, ὧν ἔνια οὐδ' ἐπὶ τῆς ἡμετέρας γενεᾶς
ἀνετέθη, μὴ προσγραψάμενος τὴν αὐτὴν φυλακὴν, ἥν περ
ἐπὶ τῶν εἰσφορῶν, φαίνῃ, οὐκ ἤδη δῆλον δι' ὃ τοῦτ' ἐποίη-
σας; ἐγὼ μὲν οἶμαι. καὶ μὴν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, [1] καὶ
κατὰ παντὸς τοῦ χρόνου σκέψασθε, ὡς καλὰ καὶ ζηλωτὰ
ἐπιγράμματα τῆς πόλεως ἀνελὼν, ὡς ἀσεβῆ καὶ δεινὰ
ἀντεπέγραψεν. [2] οἶμαι γὰρ ὑμᾶς ἅπαντας ὁρᾷν ὑπὸ τῶν
στεφάνων ταῖς χοινικίσι κάτωθεν γεγραμμένα, οἱ σύμ-
μαχοι τὸν δῆμον [3] τῶν Ἀθηναίων ἀνδραγαθίας
ἕνεκ' ἐστεφάνωσαν καὶ δικαιοσύνης· ἢ, οἱ σύμ-
μαχοι ἀριστεῖον τῇ Ἀθηνᾷ ἀνέθεσαν· ἢ κατὰ
πόλεις, οἱ δεῖνες τὸν δῆμον ἐστεφάνωσαν, σωθέντες ὑπὸ
τοῦ δήμου, οἷον, Εὐβοεῖς σωθέντες καὶ ἐλευθερω-
θέντες ἐστεφάνωσαν τὸν [4] δῆμον. ἐπεγέγραπτό που
πάλιν, Κόνων ἀπὸ τῆς ναυμαχίας τῆς πρὸς Λα-
κεδαιμονίους. Χαβρίας ἀπὸ τῆς ἐν Νάξῳ ναυ-
μαχίας. τοιαῦτα γὰρ ἦν τὰ τῶν στεφάνων ἐπιγράμ-
ματα. ταῦτα μὲν τοίνυν, ἃ πρότερον ζῆλον πολὺν εἶχε καὶ
φιλοτιμίαν ὑμῖν, ἠφάνισται, καθαιρεθέντων τῶν στεφάνων·
ἐπὶ δὲ ταῖς φιάλαις, ἃς ἀντ' ἐκείνων ἐποιήσαθ' ὑμῖν ὁ πόρ-
νος οὗτος, Ἀνδροτίωνος ἐπιμελουμένου ἐποιήθη-
σαν, ἐπιγέγραπται. καὶ οὗ τὸ σῶμα ἡταιρηκότος οὐκ
ἐῶσιν οἱ νόμοι εἰς τὰ ἱερὰ εἰσιέναι, τούτου τοὔνομα ἐν τοῖς
ἱεροῖς ἐπὶ τῶν φιαλῶν ἐπιγεγραμμένον ἐστίν. ὅμοιόν γε —

[1] (καὶ --- σκέψασθε) [2] οἴομαι [3] τὸν [4] δῆμον· ἐπ. που· πάλιν·

μά. Ἠξίους ὅσα πράττεις] Malim ὅσ' ἔπραττες. Wolf.

Τῇ πόλει] Τὴν πόλιν marg. Benenati. Vide Orat. c. Androt. Taylor. Lego et distinguo: ὅσα πράττεις, τὴν πόλιν σαυτῷ. Auger.

Προσγραψάμενος] Ita edendum curavi, motus auctoritate Bar. Aug. Lindenb. Vindob. Editt. Manut. et Felic. et Codd. præterea constantiæ in Androtiana, ubi hæc eadem leguntur, §. κ'. fin. Vulg. προγραψάμενος. Marg. Lutet. γρ. περιγραψάμενος. Taylor.

Καὶ μὴν etc.] Rescribendum arbitror, καὶ μὴν, ὦ ἄ. Ἀ. σκέψασθε, ὡς καλὰ καὶ κατὰ παντὸς τοῦ χρόνου ζηλωτὰ ἐπιγράμματα. Idem mendum alteri Orationi insedit, si mendum sit. Vide Wolf. ibid. §. κά. init. Idem. Tayloro assentitur Augerus.

οὐ γάρ; — τοῦτο τοῖς προτέροις ἐπιγράμμασιν, ἢ φιλοτι-
μίαν ἴσην ἔχον ὑμῖν. τρία τοίνυν ἐκ τούτων τὰ δεινότατα
ἄν τις ἴδοι πεπραγμένα αὐτοῖς. τὴν μὲν γὰρ θεὸν τοὺς
στεφάνους σεσυλήκασι· τῆς πόλεως δὲ τὸν ζῆλον ἠφανίκασι 757
τὸν ἐκ τῶν ἔργων, ὧν ὑπομνήματ' ἦσαν, ὄντες οἱ στέφανοι·
τοὺς δ' ἀναθέντας δόξαν οὐ μικρὰν ἀφῄρηνται, [1] τῷ δοκεῖν
ὧν ἂν εὖ πάθωσιν ἐθέλειν μεμνῆσθαι.

μβ'. Καὶ τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα τὸ πλῆθος ἐργασά-
μενοι κακὰ, εἰς τοῦτ' ἀναισθησίας καὶ τόλμης προεληλύ-
θασιν, ὥσθ' ὁ μὲν οἴεται δι' ἐκεῖνον ὑφ' ὑμῶν σωθήσεσθαι,
ὁ δὲ παρακάθηται, καὶ οὐ καταδύεται τοῖς πεπραγμένοις.
οὕτω δ' οὐ μόνον εἰς χρήματα ἀναιδὴς, ἀλλὰ καὶ σκαιός
ἐστιν, ὥστ' οὐκ οἶδεν ἐκεῖνο, ὅτι στέφανοι μέν εἰσιν ἀρετῆς
σημεῖον, φιάλαι δὲ καὶ ἐκπώματα, καὶ τὰ τοιαῦτα, πλού-
του. καὶ στέφανος μὲν ἅπας, κἂν μικρὸς ᾖ, τὴν ἴσην φιλο-
τιμίαν ἔχει τῷ μεγάλῳ· ἐκπώματα δ', ἢ θυμιατήρια, ἢ τὰ
τοιαῦτα κτήματα, ἐὰν μὲν ὑπερβάλῃ τῷ πλήθει, πλούτου
τινὰ δόξαν προσετρίψατο τοῖς κεκτημένοις, ἐὰν δ' ἐπὶ σμι-
κροῖς σεμνύνηταί τις, τοσοῦτ' ἀπέχει τοῦ τιμῆς τινὸς διὰ
ταῦτα τυχεῖν, ὥστε ἀπειρόκαλος προσέδοξεν εἶναι. οὗτος τοί-
νυν ἀνελὼν [2] μὲν τῆς δόξης κτήματα, [3] τοῦ πλούτου πεποίη-
ται μικρὰ, καὶ ἀνάξια ὑμῶν. καὶ οὐδὲ ἐκεῖνο οἶδεν, ὅτι πρὸς
μὲν χρημάτων κτῆσιν, οὐδὲ πώποτε ὁ δῆμος ἐσπούδασε·
πρὸς δὲ δόξης, ὡς οὐδὲ πρὸς ἓν τῶν ἄλλων. τεκμήριον δέ.
χρήματα μὲν γὰρ πλεῖστα τῶν Ἑλλήνων ποτὲ σχὼν, πάνθ'
ὑπὲρ φιλοτιμίας ἀνήλωσεν· ὑπὲρ δὲ δόξης, εἰσφέρων ἐκ τῶν
ἰδίων, οὐδένα πώποτε κίνδυνον ἐξέστη. ἀφ' ὧν κτήματα ἀθά-
νατα αὐτῷ περίεστι, τὰ μὲν, τῶν ἔργων ἡ μνήμη, τὰ δὲ,
τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐπ' ἐκείνοις σταθέντων τὸ κάλλος,
προπύλαια ταῦτα, ὁ παρθενὼν, νεώσοικοι, στοαί· οὐκ ἀμφο- 758

[1] τὸ [2] μὲν] τὰ [3] τὰ τοῦ

Τῷ δοκεῖν] In Androtiana §. κά. τὸ δοκεῖν. Vide notata ad locum. Cod. Vindob. et hic etiam τὸ habet. Taylor. Imo τό. Auger.

μδ'. Ἐκεῖνον] Ἐκείνων Aug. Vide in Androt. §. κά. Taylor.

Ἐὰν μὲν ὑπερβάλῃ τῷ πλήθει] Sequitur, v. 18. ἐὰν δ' ἐπὶ σμικροῖς σεμνύνηταί τις. Antitheseos ratio postulare videtur: ἐὰν μὲν ὑπερβάλῃ τῷ μεγέθει, si sint ingenti magnitudine: nisi ἐπὶ σμικροῖς accipias pro ἐπ' ὀλίγοις. Wolf.

Τῷ πλήθει] Τῷ μεγέθει puto, vel τῷ πλήθει καὶ μεγέθει. Alioqui perit argumentum. Jurin.

Μὲν τῆς δόξης] Lego cum Reiskio. Auger.

ρίσκοι δύο, οὐδὲ χρυσίδες τέτταρες, ἢ τρεῖς, ἄγουσα ἑκά-
στη μνᾶν, ἃς, ὅταν σοι δοκῇ, πάλιν [1] γράψεις καταχω-
νεύειν. οὐ γὰρ ἑαυτοὺς δεκατεύοντες, οὐδ' ἃ καταράσαιντ'
ἂν οἱ ἐχθροὶ, ποιοῦντες, διπλᾶς πράττοντες εἰσφορὰς,
ταῦτ' ἀνέθεσαν, οὐδ', [2] οἵοις περ σὺ, χρώμενοι συμβούλοις
ἐπολιτεύοντο· ἀλλὰ τοὺς ἐχθροὺς κρατοῦντες, καὶ ἃ πᾶς
τις ἂν εὖ φρονῶν εὔξαιτο, τὴν πόλιν εἰς ὁμόνοιαν ἀγαγόν-
τες, ἀθάνατον κλέος αὐτοῖς λελοίπασι, τοὺς [3] δ' ἐπιτηδεύον-
τας οἷά σοι βεβίωται, τῆς ἀγορᾶς εἴργοντες. ὑμεῖς δ' εἰς
τοσοῦτον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, προήχθητ' εὐηθείας, καὶ ῥα-
θυμίας, ὥστ' οὐδὲ τοιαῦτ' ἔχοντες παραδείγματα, ταῦτα
μιμεῖσθε, ἀλλ' Ἀνδροτίων ὑμῖν πομπείων ἐπισκευαστής·
[4] Ἀνδροτίων, ὦ γῆ, καὶ θεοί. καὶ τοῦτ' ἀσέβημα ἔλαττόν
[5] τινος ἡγεῖσθε; ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι δεῖν τὸν εἰς ἱερὰ εἰσ-
ιόντα, καὶ χερνίβων, καὶ κανῶν ἁψόμενον, καὶ τῆς πρὸς
τοὺς θεοὺς ἐπιμελείας προστάτην ἐσόμενον, οὐχὶ [6] προειρη-
μένων τακτὸν ἡμερῶν ἀριθμὸν ἁγνεύειν, ἀλλὰ τὸν βίον ὅλον
ἡγνευκέναι τοιούτων ἐπιτηδευμάτων, οἷα τούτῳ βεβίωται.

μγ'. Καὶ περὶ μὲν τούτων, κατὰ σχολήν· ἃ δὲ Τιμο-
κράτει συνερεῖ, πολλὰ λέγειν ἔχων [7] ἔτι πρὸς τούτοις, παύ-
σομαι. οἶδα δ', ὅτι ὡς μὲν οὐκ ἀσύμφορος ὑμῖν ἐστὶν ὁ νό-
μος, καὶ παρὰ πάντας τοὺς νόμους εἰσενηνεγμένος, καὶ κα-
τὰ πάντα ἀδίκως ἔχων, οὐχ ἕξει λέγειν· ἀκούω δ' αὐτὸν λέ-
γειν, ὡς ἐκτέτισται τὰ χρήματα Ἀνδροτίωνι, καὶ Γλαυ-
κέτῃ, καὶ Μελανώπῳ, καὶ ὅτι δεινότατ' ἂν πάθοι πάντων
ἀνθρώπων, εἰ πεποιηκότων ἐκείνων τὰ δίκαια, ὑπὲρ ὧν
759 αὐτὸς αἰτίαν ἔχει θεῖναι τὸν νόμον, μηδὲν ἧττον αὐτὸς ἁλί-
σκοιτο. ἐγὼ δὲ τὸν λόγον ἡγοῦμαι τοῦτον, οὐδὲ καθ' ἓν λέ-
γειν ἐνεῖναι τούτῳ. εἰ μὲν γὰρ ὑπὲρ τούτων, οὓς τὰ προσή-
κοντα φήσεις πεποιηκέναι, θεῖναι τὸν νόμον ὁμολογεῖς, κατ'

[1] γράφεις [2] οἷόσπερ [3] Deest δ'. [4] Ἀνδροτίων; [5] τίνος [6] προειρημένον [τακτὸν] [7] ἔτι πρὸς τούτοις, ἔχων

Οἵοισπερ] F. τοῖς οἷόσπερ σύ. Idem.

Ἀλλὰ τὸν βίον ὅλον ἡγνευκέναι] Ἡγνευκέναι ἀντὶ τοῦ κεκαθαρευκέναι dixit. ἁγνεύειν enim et neutrorum verborum, et activorum significationem habet, de quo vide Comment. Ex edit. Hervag.

μγ'. Ἃ δὲ Τιμοκράτει συνερεῖ] Atqui nihil dixisti de suffragatione, sed mores et facta Androtionis perstrinxisti. Wolf. Hic locus paulo est intricatior, hunc quantum in me fuit elucidavi in interpretatione mea. Auger.

Ὁμολογεῖς, κατ' ἐκεῖνό σε προσήκειν] [Ald.] προσήκει. Alii προσῆκεν. Quod si placet, legendum erit ὡμολόγεις: quod et rectius videtur. Neque

ἐκεῖνό σε [1] προσῆκεν ἁλίσκεσθαι φανερῶς, ὅτι μὴ τιθέναι νόμον, ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ πᾶσι τοῖς πολίταις ἄντικρυς οἱ κύριοι νόμοι λέγουσι, καθ' οὓς οὗτοι δικάσειν ὀμωμόκασιν· εἰ δὲ τοῦ πᾶσι συμφέροντος ἕνεκα ταῦτα νομοθετῆσαι φήσεις, μὴ λέγε τὴν ἔκτισιν τὴν τούτων — οὐδὲν γὰρ κοινωνεῖ τῷ νόμῳ τῷδε —, ἀλλ' ὡς ἐπιτήδειός ἐστι καὶ καλῶς ἔχων ὁ νόμος, τοῦτο δίδασκε. τοῦτο γάρ ἐσθ' ὑπὲρ οὗ σὺ μὲν εἰσενεγκεῖν φῄς, ἐγὼ δὲ γέγραμμαι, τἀναντία φάσκων, κρῖναι δὲ προσήκει τουτουσί. καί τοι καὶ τοῦτο οὐκ ἀπορήσαιμ' ἂν δεῖξαι, πάντα μᾶλλον ἢ κατὰ τοὺς νόμους πεποιημένους τὴν ἔκτισιν ἐκείνους τὴν τῶν χρημάτων. ἀλλὰ μὴ περὶ τούτων ὑμῶν οἰσόντων τὴν ψῆφον, τί δεῖ ταῦτα λέγοντα ἐνοχλεῖν με νυνί;

μδ'. [2] Οἶμαι τοίνυν αὐτὸν οὐδ' ἐκείνων ἀφέξεσθαι τῶν λόγων, ὡς δεινὰ ἂν πάθοι, εἰ γράψας, ὅπως Ἀθηναίων μηδεὶς δεθήσεται, αὐτὸς πείσεταί τι κακόν· καὶ, ὅτι τοὺς νόμους ὡς πρᾳοτάτους καὶ μετριωτάτους εἶναι, ὑπὲρ τῶν ἀδυνάτων μάλιστά ἐστι. πρὸς δὲ τοὺς τοιούτους λόγους, βέλτιον προακηκοέναι μικρὰ πάντας ὑμᾶς, ἵν' ἧττον ἐξαπατᾶσθε. ὅταν μὲν γὰρ λέγῃ· ὅπως μηδεὶς δεθήσεται Ἀθηναίων· μὴ λανθανέτω ψευδόμενος ὑμᾶς. οὐ γὰρ τοῦτ' ἔθηκεν, ἀλλ' ὅπως ὑμεῖς ἄκυροι τῶν προστιμημάτων γενήσεσθε, 760
καὶ τὴν μεθ' ὅρκου, καὶ λόγου, καὶ κρίσεως ψῆφον ἐνηνεγμένην, [3] ἄδικον καθίστησι. [4] μηδὲ ταῦθ' ὑμῖν τῶν ἐκ τοῦ νόμου ῥημάτων ἐκλέξας λεγέτω, ἃ φιλανθρωπότατ' ἐστὶν ἀκοῦσαι, ἀλλ' ὅλον δεικνύτω τὸν νόμον ἑξῆς, καὶ τὰ συμβαίνοντ' ἐξ αὐτοῦ σκοπεῖν ἐάτω. εὑρήσετε γὰρ ταῦτα ὄντα, ἃ ἐγὼ λέγω, καὶ οὐχ ἃ φησιν οὗτος. ἀλλὰ μὴν πρός γε [5] τὸ τοῖς πολλοῖς συμφέρειν, τοὺς νόμους πρᾴους καὶ μετρίους εἶναι, τάδε χρὴ σκοπεῖν. ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δύο εἴδη, περὶ ὧν εἰσὶν οἱ νόμοι κατὰ πάσας τὰς πόλεις. ὧν τὸ μὲν

1 προσήκει 2 οἴομαι 3 ἀνάδικον 4 μὴ δὴ ταῦθ' 5 * τῷ

enim ὁμολογεῖ Τιμοκράτης, ἀλλ' αἰτίαν ἔχει. Wolf. προσήκει Bar. Ven. Vind. Edit. Parisina. προσῆκεν scribitur in margine. Taylor. Imo προσήκει. Auger. Vid. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. VIII. cap. II. p. 669.

μδ'. Ἄδικον] Illud sane nullo modo tolerari potest, ἂν ἄδικον Bar. Ven. Vindob. Lege itaque ἀνάδικον, *irritum, nullum.* Noster adv. Bœot. de dote matern. p. 1018. 26. ed. R. οὐ μόνον τὴν δίκην ταύτην, περὶ ἧς νῦν δικάζομαι, ἀνάδικον ἐποίησεν, ἀλλὰ — Vide Ulpian. ad Midianam 543. 12. ed. R. Taylor. Malim cum Reiskio ἀνάδικον. Auger.

Ὧν τὸ μέν ἐστι κ. τ. λ.] Hæc est constructio: *quorum alterum est, nempe definimus per quæ utamur nobis invicem, contrahamus inter nos, et quæ oportet facere de privatis, et omnino inter nosmet ipsos vivamus etc.* Idem.

ἐστι δι' ὧν χρώμεθα ἀλλήλοις, καὶ συναλλάττομεν, καὶ περὶ τῶν ἰδίων ἃ χρὴ ποιεῖν διωρίσμεθα, καὶ ζῶμεν ὅλως τὰ πρὸς ἡμᾶς αὐτούς· τὸ δ', ὃν τρόπον δεῖ τῷ κοινῷ τῆς πόλεως ἕνα ἕκαστον ἡμῶν χρῆσθαι, ἐὰν πολιτεύεσθαι βούληται, καὶ φῇ κήδεσθαι τῆς πόλεως. ἐκείνους μὲν τοίνυν [1] τοὺς νόμους περὶ τῶν ἰδίων ἠπίως κεῖσθαι καὶ φιλανθρώπως, ὑπὲρ τῶν πολλῶν ἐστί· τούσδε δὲ τοὺς περὶ τῶν πρὸς τὸ δημόσιον προσιόντων, τοὐναντίον ἰσχυρῶς, καὶ χαλεπῶς ἔχειν, ὑπὲρ ὑμῶν ἐστίν. οὕτω γὰρ ἂν ἥκισθ' οἱ πολιτευόμενοι τοὺς πολλοὺς ὑμῶν ἀδικοῖεν. ὅταν δὴ τούτῳ τῷ λόγῳ χρῆται, ἐπὶ ταῦτα ἀπαντᾶτε· ὅτι τοὺς νόμους, οὐκ ἐκείνους τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν πρᾴους ποιεῖ, ἀλλὰ τούσδε, οἳ τοῖς πολιτευομένοις φόβον παρέχουσι.

με'. Πολλὰ δ' ἂν τις ἔχοι λέγειν, εἰ καθ' ἕκαστον ὧν ἐρεῖ δεικνύναι βούλοιτο, φενακισμοῦ καὶ παρακρούσεως ἕνεκα ῥηθησόμενα. ἀλλὰ τὰ μὲν πολλὰ παρήσω· κεφάλαιον
761 δ' ὑμῖν ὧν [2] μνημονεύετε ἐρῶ. σκοπεῖτ' ἐν ἅπασι τοῖς λόγοις ὁπόσους ἂν λέγῃ, εἴ τι δυνήσεται τοιοῦτον εἰπεῖν, δι' οὗ διδάξει, ὡς ἔστι δίκαιον τὸν τιθέντα τὸν νόμον, ταὐτὰ προστάξαι περὶ τῶν παρεληλυθότων καὶ [3] πρότερον τέλος ἐσχηκότων ποιεῖν, καὶ περὶ τῶν μελλόντων γενήσεσθαι. πάντων γὰρ ὄντων αἰσχρῶν καὶ δεινῶν τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ νόμῳ, τοῦτο δεινότατον, καὶ μάλιστα παράνομον γέγραπται. εἰ δὲ τοῦτο μήθ' οὗτος, μήτ' ἄλλος [4] μηδεὶς τούτων δυνήσεται δεῖξαι, εἰδέναι χρὴ καὶ συνιέναι σαφῶς φενακιζομένους ὑμᾶς, καὶ λογίσασθαι πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, ἐκ τίνος ποτὲ ἐπῆλθε τούτῳ τοιαῦτα νομοθετεῖν. οὐ προῖκα, ὦ Τιμόκρατες· πόθεν; οὐδ' ὀλίγου [5] δεῖ τοῦτον ἔθηκας τὸν

1 τοὺς νόμους τοὺς περὶ 2 μνημονεύσετε 3 [πρότερον] 4 μηδεὶς τῶν συνηγορούντων τούτῳ δυν. 5 δὲ,

Τοὺς νόμους] Lege: τοὺς νόμους τοὺς περὶ τῶν ἰδίων, ut modo v. 7. τούσδε δὲ τοὺς περὶ τῶν πρὸς τὸ δημόσιον προσιόντων. Videtur excidisse per incuriam. Taylor.

Τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν] *Quæ vobis defendendis sint.* Perperam Wolfius, *defendendæ*, nisi forte sit erratum preli. Jurin.

με'. Μνημονεύετε] Wolfius vertit, ac si legeretur μνημονεύσετε. Quæ quidem est scriptura Bar. Lind. Ital. Ibidem, pro ὧν MSti Ven. Bar. Obsop. Aug. Ital. Vind. ὃ. Taylor. μνημονεύετε, in imperativo, nisi malis μνημονεύσετε. Auger.

Πρότερον] Deest in optimis exemplaribus. Et recte mihi deesse videtur. Tayl.

Ποιεῖν] Delendum videtur ut supervacuum. Auger.

Οὐδ' ὀλίγου δὴ] Ἀντὶ τοῦ, οὐδ' ὀλίγων χρημάτων. Neque est, cur τὸ δὴ in δεῖ verbum

νόμον. οὐδεμίαν γὰρ ἂν εἰπεῖν ἔχοις πρόφασιν ἄλλην, δι' ἣν
τοιοῦτον ἐπήρθης εἰσενεγκεῖν νόμον, ἢ τὴν σεαυτοῦ θεοῖς
ἐχθρὰν αἰσχροκέρδειαν. οὔτε γὰρ οἰκεῖος, οὔτε συγγενής,
οὔτε ἀναγκαῖος ἦν σοι τούτων οὐδείς· οὐδ' ἐκεῖνο ἂν ἔχοις
εἰπεῖν, ὡς ἐλεήσας δεινὰ πάσχοντας ἀνθρώπους, εἵλου διὰ
ταῦτα βοηθεῖν αὐτοῖς. οὔτε γὰρ τὸ τὰ τούτων πολλοστῷ
χρόνῳ μόλις ἄκοντας ἐν τρισὶν ἐξελεγχθέντας δικαστηρίοις
καταθεῖναι, τοῦθ' ἡγήσω τὸ δεινὰ πάσχειν εἶναι — ποιεῖν
γάρ ἐστι τοῦτό γε δεινά, καὶ παροξύνειε μᾶλλον ἄν τινα
μισεῖν, ἢ προτρέψειεν ἐλεεῖν —, οὔτ' ἄλλως πρᾷος καὶ φι-
λάνθρωπος σύ τις τῶν ἄλλων διαφόρως ὤν, μᾶλλον ἐλεεῖς
αὐτούς. οὐ γάρ ἐστι τῆς αὐτῆς ψυχῆς, Ἀνδροτίωνα μέν,
καὶ Γλαυκέτην, καὶ Μελάνωπον ἐλεεῖν, ἃ κλέψαντες εἶχον
εἰ καταθήσουσι· τουτωνὶ δέ, τοσούτων ὄντων, καὶ τῶν ἄλ-
λων πολιτῶν, ὧν ἐπὶ τὰς οἰκίας ἐβάδιζες σύ, τοὺς ἕνδεκα 762
καὶ τοὺς ἀποδέκτας ἔχων, καὶ τοὺς ὑπηρέτας, μηδένα πώ-
ποτε ἐλεῆσαι, ἀλλὰ θύρας [1]ὑφαιρεῖν, καὶ στρώμαθ' ὑπο-
σπᾶν, καὶ διάκονον, εἴ τις ἐχρῆτο, ταύτην ἐνεχυράζειν. ἃ
σὺ πάντ' ἐποίεις ἐνιαυτὸν ὅλον μετ' Ἀνδροτίωνος. πολλῷ
γὰρ δήπου σχετλιώτερ' ἐπάσχεθ' ὑμεῖς, καὶ πολὺ μᾶλλον
ἂν εἰκότως ἠλέεις τούτους, οἳ δι' ὑμᾶς, ὦ κατάρατε, τοὺς
λέγοντας οὐδ' ὁτιοῦν εἰσφέροντες παύονται. καὶ οὐκ ἀπό-
χρη τοῦτο, ἀλλὰ καὶ διπλᾶ πράττονται, καὶ ταῦθ' ὑπό
τε σοῦ, καὶ Ἀνδροτίωνος· οἳ μίαν εἰσφορὰν οὐδεπώποτε εἰσ-
ενηνόχατε. τηλικοῦτο τοίνυν ἐφρόνησεν οὗτος, ὡς ἄρ' οὐδὲ
δίκην τούτων οὐδεμίαν δώσων· ὥς τε μόνος, δέκα τῶν συν-

[1] ἀφαιρεῖν

mutes. WOLF. Atqui mutavi securus. Ita habet Baroc. Cod. Ita etiam excuderunt Parisienses. TAYLOR. Tayloro assentitur Augerus.

Οὔτε γὰρ τὸ τὰ τούτων] Τὸ καταθεῖναι, Sub. τὸν Ἀνδροτίωνα, τά, Sub. χρήματα, τούτων, τῶν δικαστῶν, ἤτοι τὰ Ναυκρατιτικά, τὰ δημόσια γενόμενα. Quod si non placet, legi queat, τὸ τὰ χρήματα τούτους. WOLF. Sub. χρήματα, nempe, *pecunias quæ sunt Judicum*, i. e. totius civitatis quam repræsentabant Judices. πολλοστῷ, non minuit, sed auget: *tanto post tempore*. AUGER.

Πολλοστῷ χρόνῳ] Πολὺ μετὰ τὸν προσήκοντα χρόνον. Alias contrarium hæc vox significat, ἐν πολλῷ βραχυτέρῳ χρόνῳ. WOLF.

Ὑφαιρεῖν] Minus placet istud ὑφαιρεῖν, de vi et violentia dictum. Melius certe est ἀφαιρεῖν Codd. Aug. Vind. et Parisiensium. Quanquam ne ita quidem hic locus mihi satisfacit. TAYLOR.

Καὶ διάκονον, εἴ τις ἐχρῆτο, ταύτην ἐνεχυράζειν] In Androtiana §. ιϛ΄. Σινώπην καὶ Φανοστράτην πόρνας ἀνθρώπους nominat. Est igitur hic τὸ χρῆσθαι, πλησιάζειν καὶ συνεῖναι. WOLF.

Ἐπάσχεθ'] Est abrupta et subita ad audientes conversio. AUGER.

Τηλικοῦτο κ. τ. λ.] Verte: *tanta vero est istius hominis arrogantia*, quasi *horum facinorum nunquam daturus esset pœnas*, ut *solus — non dubitaret*. TAYLOR.

αρχόντων ὄντων, κοινῇ τὸν λόγον ἐγγράψαι μετ' Ἀνδρο-
τίωνος ἐτόλμησε. προῖκα γάρ, οὐδὲν ὠφελούμενος, ὑμῖν Τι-
μοκράτης ἀπεχθάνεται, καὶ νόμους εἰσφέρει πᾶσιν ἐναν-
τίους, τὸ τελευταῖον δέ, καὶ ἑαυτοῦ νόμῳ προτέρῳ· [1]ὅν,
μὰ τὴν Ἀθηνᾶν, οὐδ' ὑμᾶς [2]οἶμαι λανθάνειν.

μϛ΄. Ὃ τοίνυν ἔμοι γε δοκεῖ μάλιστ' ὀργῆς ἄξιον εἶναι,
φράσω, καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι· ὅτι ταῦτ', ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, πράττων ἐπ' ἀργυρίῳ, καὶ προῃρημένος ὡς ἀληθῶς
μισθαρνεῖν, οὐκ εἰς ἃ καὶ συγγνώμην ἄν τις ἀκούσας ἔσχε,
ταῦτ' ἀναλίσκει. ταῦτα δ' ἐστὶ τί; ὁ πατήρ, ὦ ἄνδρες δι-
κασταί, ὁ τούτου, τῷ δημοσίῳ ὀφείλει — καὶ οὐκ ὀνειδίζων
ἐκείνῳ λέγω, ἀλλ' ἀναγκαζόμενος —, καὶ οὗτος ὁ χρηστὸς
περιορᾷ. καίτοι ὅς τις μέλλων κληρονομήσειν τῆς ἀτιμίας,
ἂν ἐκεῖνός τι πάθοι, μὴ οἴεται δεῖν ἐκτίσαι, ἀλλὰ κερδαί-
νειν ὃν ἐκεῖνος ζῇ χρόνον ἀξιοῖ τοῦτο τὸ κέρδος, τίνος ἂν
763 ὑμῖν ἀποσχέσθαι [3]δοκῇ; καὶ τὸν μὲν πατέρα οὔτ' ἐλεεῖς,
οὔτε δεινά σοι πάσχειν δοκεῖ, εἰ σοῦ λαμβάνοντος καὶ χρη-
ματιζομένου, ἀπὸ τῶν εἰσφορῶν ὧν εἰσέπραττες, ἀπὸ τῶν
ψηφισμάτων ὧν γράφεις, ἀφ' ὧν εἰσφέρεις νόμων, διὰ μι-
κρὸν ἀργύριον μὴ μετέχει τῆς [4]πόλεως, ἑτέρους δ' ἐλεῆσαί
τινας [5]φής. ἀλλά, νὴ Δία, τὴν ἀδελφὴν καλῶς διῴκηκεν;
ἀλλ' εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο ἠδίκει, κατὰ τοῦτο ἄξιός ἐστιν ἀπο-
λωλέναι. πέπρακε γὰρ αὐτήν, καὶ οὐκ ἐκδέδωκε. τῶν γὰρ
ὑμετέρων ἐχθρῶν ἑνί, Κερκυραίῳ τινί, τῶν νῦν ἐχόντων τὴν
πόλιν, καταλύοντι παρ' αὐτῷ, ὅτε δεῦρο πρεσβεύοι, καὶ
βουληθέντι λαβεῖν αὐτὴν — ἐξ οὗ δὲ τρόπου παραλείψω —
λαβὼν ἀργύριον ἔδωκε. καὶ νῦν ἐστὶν ἐν Κερκύρᾳ. ὃς οὖν
τὴν μὲν ἀδελφὴν ἐπ' ἐξαγωγῇ φησὶ μὲν ἐκδοῦναι, πέπρακε
δὲ τῷ ἔργῳ, τὸν δ' ἑαυτοῦ πατέρα οὕτω γηροτροφεῖ, κολα-
κεύει δέ, καὶ μισθοῦ γράφει, καὶ πολιτεύεται, τοῦτον ὑμεῖς
λαβόντες οὐκ ἀποκτενεῖτε; δόξετε ἄρα, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, κρίσεις βούλεσθαι καὶ πράγματ' ἔχειν, ἀλλ' οὐκ
ἀπηλλάχθαι τῶν πονηρῶν.

μζ΄. Καὶ μήν, ὅτι μὲν προσήκει πάντας κολάζειν τοὺς

[1] ὃ [2] οἶομαι [3] δοκεῖ [4] πόλεως; [5] φής;

Προῖκα γάρ, οὐδὲν ὠφελούμενος] Acerba Ironia. WOLF.

ἀδικοῦντας, εὖ οἶδ᾽ ὅτι πάντες ἂν, εἴ τις ἔροιτο, φήσετε·
ὅσῳ δὲ μάλιστα τοῦτον, ὃς τὸν νόμον εἰσενήνοχεν ἐπὶ βλά-
βῃ τοῦ πλήθους, ἐγὼ διδάξαι πειράσομαι. τῶν μὲν γὰρ
κλεπτῶν καὶ λωποδυτῶν καὶ τὰ τοιαῦτα κακουργούντων
ἕκαστος, πρῶτον μὲν ὡς ἀληθῶς τὸν ἐντυχόντα ἀδικεῖ,
καὶ οὐκ ἂν οἷός τ᾽ ἂν ᾖ πάντας ἐκδύειν, οὐδὲ τὰ πάντων
ὑφελέσθαι· εἶτα καταισχύνει τὴν ἑαυτοῦ δόξαν, καὶ τὸν
βίον μόνον. εἰ δέ τις εἰσφέρει νόμον, ἐξ οὗ τοῖς βουλομένοις
ὑμᾶς ἀδικεῖν, ἡ πᾶσα ἐξουσία καὶ ἄδεια γενήσεται, οὗτος
ὅλην ἀδικεῖ τὴν πόλιν, καὶ καταισχύνει πάντας. νόμος γὰρ 764
αἰσχρὸς, ὅταν κύριος ᾖ, τῆς πόλεως ὄνειδός ἐστι τῆς θεμέ-
νης, καὶ βλάπτει πάντας, ὅσοι περ ἂν αὐτῷ χρῶνται. τὸν
οὖν καὶ βλάπτειν ὑμᾶς, καὶ δόξης ἀναπιμπλάναι φαύλης
ἐπιχειροῦντα, τοῦτον οὐ τιμωρήσεσθε λαβόντες; καὶ τί φή-
σετε; γνοίη δ᾽ ἄν τις οὕτω μάλιστα, ἡλίκα πράγματα συ-
σκευάσας, γέγραφεν αὐτὸν, καὶ ταῦθ᾽ ὡς ὑπεναντία τῇ
καθεστώσῃ πολιτείᾳ, εἰ λογίσαιτο, ὅτι πάντες οἱ κατα-
λύοντες τὸν δῆμον, ὅταν πράγμασιν ἐγχειρῶσι νεωτέροις,
τοῦτο [1] ποιοῦσι. πρῶτον ἁπάντων, ἔλυσαν τοὺς νόμους πρό-
τερον νόμῳ δι᾽ ἁμαρτίαν τινὰ ταύτην [2] ὑπέχοντες τὴν δί-
κην. πῶς οὖν οὐκ ἄξιος οὗτος, εἰ δυνατόν ἐστι, τρὶς οὐχ
ἅπαξ ἀπολωλέναι; ὃς εἷς ὢν, καὶ οὐ δήπου μέλλων κατα-
λύσειν ὑμᾶς, ἀλλὰ τοὐναντίον, αὐτὸς ἐν ὑμῖν, ἂν τὰ δίκαια
[3] καὶ προσήκοντα ποιῆτε, ἀπολεῖσθαι, ὅμως ἐμιμήσατο

[1] ποιοῦσι πρῶτον ἁπάντων· ἔλυσαν * εἱρκτῆς τοὺς πρότερον [2] ὑπέχοντας
[3] καὶ τὰ προσήκοντα

μζ΄. Φήσετε] Ita cum Impressis et MSS. plerisque, aut φήσαιτε cum marg. Benenati, potius, quam quod edidit Wolfius φήσατε. TAYLOR. Imo φήσαιτε. et v. 5. post ἐντυχόντα F. add. μόνον. AUGER.

Καὶ τὰ] Καὶ τῶν τὰ τοιαῦτα κακουργούντων Lambinus. TAYLOR.

Καὶ οὐκ ἂν οἷός τ᾽ ἂν ᾖ] Τὸ δυνητικὸν μόριον παρέλκει κατ᾽ Ἀττικισμόν. Sed et prior omitti queat: καὶ οὐχ οἷός τ᾽ ἂν ᾖ. WOLF.

Ὑφελέσθαι] Ἀφελέσθαι potius, uti Bar. Vind. et Aug. TAYLOR.

Καταισχύνει] Male a Wolfio redditur, *injuriam facit*. IDEM.

Γέγραφεν αὐτὸν] Nempe νόμον. AUGER.

Ἔλυσαν τοὺς νόμους — τὴν δίκην] Locus corruptus a Librario primum, deinde et a manu emendatrice. Id vero manifestum fiet, si tecum reputes, quidnam illud sit, quod primo loco faciunt omnes, qui ad remp. evertendam accedunt. Num operam dant legibus novis ferendis, ut hic Timocrates, quibus antiquas leges abrogent? Lentum id, et spei nimis tardæ et incertæ. Refringunt carceres, vinctos solvunt, damnatos liberant, eosque omnes socios adjungunt. Hic est illud πρῶτον ἁπάντων, de quo hic agitur. Fidenter itaque rescribo: ἔλυσαν δεσμοῦ τοὺς πρότερον νόμῳ δι᾽ ἁμαρτίαν τινὰ ταύτην ὑπέχοντας τὴν δίκην. Adstipulatur Obsopœus, qui ὑπέχοντας pro ὑπέχοντες in antiquo Cod. reperit: item ὅρκους pro νόμους, quod satis probat manum emendatricem hic sategisse, infeliciter tamen. JURIN. Jurino prorsus assentitur Augerus.

τοῦτο τἀδίκημα, καὶ διὰ τοῦ νόμου λύειν ἠξίωσεν, οὓς [1] δέ-
δηκε τὰ δικαστήρια· γράψας ἀναιδῶς, εἴ τινι προστετίμη-
ται δεσμοῦ, κἂν τὸ λοιπόν τινι προστιμηθῇ, τοῦτον ἀφεῖ-
σθαι. καὶ μὴν εἰ αὐτίκα δὴ μάλα κραυγὴν ἀκούσαιτε
πρὸς τῷ δικαστηρίῳ, εἶτ᾽ εἴποι τις, ὡς ἀνέῳκται τὸ δε-
σμωτήριον, οἱ δὲ δεσμῶται φεύγουσιν· οὐδεὶς οὔτε νέος, οὔτε
γέρων, [2] οὔτ᾽ ὀλίγωρος οὕτως ἐστὶν, ὅς τις οὐχὶ βοηθήσειεν
ἂν, καθόσον δύναται. εἰ δὲ δή τις εἴποι παρελθὼν, ὡς ὁ
τούτους ἀφιείς ἐστιν οὑτοσὶ, οὐδὲ λόγου τυχὼν, εὐθὺς ἂν
ἀπαχθεὶς θανάτῳ ζημιωθείη. νῦν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, ἔχετε τοῦτον, ὃς οὐχὶ λάθρα πεποίηκε τοῦτο, ἀλλὰ
765 φενακίσας καὶ παρακρουσάμενος ὑμᾶς, νόμον τέθεικε φανε-
ρῶς, ὃς οὐκ ἀνοίγνυσι μόνον τὸ δεσμωτήριον, [3] ἀλλὰ καθαι-
ρεῖ, προσπεριείληφε δὲ καὶ τὰ δικαστήρια. τίς γὰρ ἢ τού-
των, ἢ ἐκείνων χρεία, ὅταν οἷς τετίμηται δεσμοῦ, λύωνται,
κἂν [4] τολοιπὸν τιμήσητέ τῳ, μηδὲν ὑμῖν ᾖ πλεῖον;

μή. Δεῖ τοίνυν ὑμᾶς κἀκεῖνο σκοπεῖν, ὅτι πολλοὶ τῶν
Ἑλλήνων πολλάκις εἰσὶν ἐψηφισμένοι τοῖς νόμοις χρῆσθαι
τοῖς ὑμετέροις· ἐφ᾽ ᾧ φιλοτιμεῖσθε [5] ὑμεῖς εἰκότως. ὃ γὰρ
εἰπεῖν τινά φασιν ἐν ὑμῖν, ἀληθὲς εἶναί μοι δοκεῖ· ὅτι τοὺς
νόμους ἅπαντες ὑπειλήφασιν [6] ἐν ὑμῖν, ὅσοι σωφρονοῦσι,
τρόπους τῆς πόλεως εἶναι. χρὴ τοίνυν σπουδάζειν ὅπως ὡς
βέλτιστοι δόξωσιν εἶναι, καὶ τοὺς λυμαινομένους καὶ δια-
στρέφοντας αὐτοὺς κολάζειν. ὡς εἰ καταρραθυμήσετε, τῆς
φιλοτιμίας τε ταύτης ἀποστερηθήσεσθε, καὶ κατὰ τῆς
πόλεως δόξαν οὐ χρηστὴν ποιήσετε. καὶ μὴν εἰ Σόλωνα
καὶ Δράκοντα δικαίως ἐπαινεῖτε, οὐκ ἂν ἔχοντες εἰπεῖν
οὐδετέρου κοινὸν εὐεργέτημα οὐδὲν, πλὴν ὅτι συμφέροντας
ἔθηκαν καὶ καλῶς ἔχοντας νόμους· δίκαιον δήπου καὶ τοῖς

[1] δέδεκε [2] Deest οὔτ᾽. [3] ἀλλὰ καὶ καθαιρεῖ [4] τὸ λοιπὸν [5] ὑμεῖς.
[6] Desunt ἐν ὑμῖν.

Τοῦτο τἀδίκημα] Fortasse τούτων, *eorum*, quorum modo mentionem feci. TAYLOR.

Καὶ μὴν εἰ αὐτίκα] Vide Longinum §. 15. IDEM.

Οὔτ᾽] Nonnulli codices delent οὔτ᾽ ante ὀλίγωρος, quod ego malim. AUGER.

μή. Ἅπαντες ὑπειλήφασιν ἐν ὑμῖν] Redundare videtur ἐν ὑμῖν. Forte irrepsit ex superiore linea. JURIN. Omnino post similem vocem exeuntem. Wolfius etiam censet abesse *posse*. Abest ab optimo Vindob. TAYLOR. Ἐν ὑμῖν delendum vid. ut male repetitum ex versu proximo. AUGER.

Οὐδετέρου κοινὸν εὐεργέτημα οὐδὲν] Nihil ergo præstitit Solon recuperata Salamine? WOLF.

ὑπεναντίους τιθεῖσιν ἐκείνοις, ὀργίλως ἔχοντας, καὶ κολά-
ζοντας φαίνεσθαι. οἶδα δὲ Τιμοκράτην, ὅτι τὸν νόμον εἰσ-
ενήνοχε τοῦτον, οὐχ ἥκιστα ὑπὲρ αὑτοῦ· πολλὰ γὰρ
ἡγεῖτο πολιτεύεσθαι παρ' ὑμῖν ἄξια δεσμοῦ.

μθ'. Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν κἀκεῖνο διηγήσασθαι· ὅ φασί
ποτ' εἰπεῖν Σόλωνα κατηγοροῦντα νόμον τινὸς οὐκ ἐπιτήδειον
θέντος. λέγεται γὰρ τοῖς δικασταῖς αὐτὸν εἰπεῖν, ἐπειδὴ
τἄλλα κατηγόρησεν, ὅτι νόμος ἐστὶν ἁπάσαις, ὡς ἔπος
εἰπεῖν, ταῖς πόλεσιν, ἐάν τις τὸ νόμισμα διαφθείρῃ, θάνα-
τον τὴν ζημίαν εἶναι. ἐπερωτήσας δὲ εἰ δίκαιος αὐτοῖς καὶ
καλῶς ἔχων ὁ νόμος φαίνεται, ἐπειδὴ φῆσαι πάντας τοὺς 766
δικαστὰς, εἰπεῖν, ὅτι αὐτὸς ἡγεῖται, ἀργύριον μὲν, νόμισμα
εἶναι τῶν ἰδίων συναλλαγμάτων ἕνεκα, τοῖς ἰδιώταις εὑρη-
μένον· τοὺς δὲ νόμους ἡγεῖται τῆς πόλεως νόμισμα εἶναι. δεῖ
δὴ τοὺς δικαστὰς, πολλῷ μᾶλλον, εἴ τις, ὃ τῆς πόλεώς ἐστι
νόμισμα, τοῦτο διαφθείρει, καὶ παράσημον εἰσφέρει, μισεῖν
καὶ κολάζειν, ἢ εἴ τις ἐκεῖνο, ὃ τῶν ἰδιωτῶν ἐστί. προσθεῖ-
ναι δὲ τεκμήριον τοῦ καὶ μεῖζον εἶναι τὸ [1] ἀδίκημα, τὸ τοὺς
νόμους διαφθείρειν ἢ τὸ ἀργύριον, ὅτι ἀργυρίῳ μὲν, πολλαὶ
τῶν πόλεων καὶ φανερῶς πρὸς χαλκὸν καὶ [2] μόλυβδον κε-
κραμένῳ χρώμεναι σώζονται, καὶ οὐδ' ὁτιοῦν παρὰ τοῦτο
[3] πάσχουσιν· ὁμοίως δὲ νόμοις πονηροῖς χρώμενοι, καὶ δια-
φθείρεσθαι τοὺς ὄντας ἐῶντες, οὐδένες πώποτ' ἐσώθησαν.
ταύτῃ μέντοι τῇ κατηγορίᾳ καὶ Τιμοκράτης ἔνοχος καθέ-
στηκε νυνὶ, καὶ δικαίως ἂν ὑφ' ὑμῶν τοῦ προσήκοντος τύχοι
τιμήματος.

ν'. Χρῆν μὲν οὖν ἅπασιν ὀργίλως ἔχειν, ὅσοι τιθέασι
νόμους αἰσχροὺς καὶ πονηροὺς, μάλιστα δὲ τούτοις, οἳ
τοὺς τοιούτους τῶν νόμων διαφθείρουσι, δι' ὧν ἐστὶν, ἢ μι-

[1] Deest articulus. [2] μόλιβδον [3] πάσχουσι, νόμοις δὲ πονηροῖς

μθ'. Εἰπεῖν] Restitui ex Editt. Felic. et Lutetiana, MSS. Aug. Lind. et Vindob. TAYLOR.

Ἐάν τις τὸ νόμισμα διαφθείρῃ] Vide finem Leptineæ, ubi et locus qui sequitur de præmiis et pœnis tractatur. WOLF.

Εὑρημένον] Editi et MSti. Wolfius operarum, credo, negligentia, εὑρημένων. TAYLOR.

Ἡγεῖται] Alii ἡγεῖτο, uti Baroc. Ven. Linden. et Vindob. Mox pro δεῖ, emendes δεῖν cum iisdem, et Ital. et Reg. a. IDEM.

Παράσημον] Credo, hunc locum voluisse Harpocrationem, cum præ nimia festinatione Aristocrateam citavit. Vide in v. Παράσημος. Simile aliquod annotavi ad initium hujus Orationis. IDEM.

Πάσχουσιν] Lego cum Reiskio πάσχουσι, νόμοις δὲ πονηροῖς — AUGER.

κρὰν, ἢ μεγάλην εἶναι τὴν πόλιν. εἰσὶ δ' οὗτοι τίνες; οἵτε
τοὺς ἀδικοῦντας τιμωρούμενοι, καὶ ὅσοι τοῖς ἐπιεικέσι τι-
μὰς διδόασιν. εἰ γὰρ ἅπαντες προθυμηθεῖεν ποιεῖν ἀγαθόν
τι τὸ κοινὸν, τὰς τιμὰς καὶ τὰς δωρεὰς τὰς ὑπὲρ τούτων
ζηλώσαντες, καὶ πάντες ἀποσταῖεν τοῦ κακουργεῖν, [1] ἢ
κακόν τι πράττειν, τὰς βλάβας καὶ τὰς ζημίας τὰς ἐπὶ
τούτοις κειμένας φοβηθέντες, ἔσθ' ὅ,τι κωλύει τὴν πόλιν
μεγίστην εἶναι; οὐ τριήρεις, ὅσας οὐδεμία ἄλλη πόλις Ἑλ-
ληνὶς κέκτηται; οὐχ ὁπλίτας; οὐχ ἱππέας; οὐ προσόδους;
767 οὐ τόπους; οὐ λιμένας; ταῦτα δὲ πάντα τί [2] καὶ σώζει
καὶ συνέχει; οἱ νόμοι. κατὰ γὰρ τούτους, οὔσης τῆς πο-
λιτείας, ἔστι ταῦτα χρήσιμα τῷ κοινῷ· εἰ δὲ [3] τοὐναντίον
γένοιτο, τοῖς χρηστοῖς μὲν οὐδ' ὁτιοῦν πλέον, τοῖς δ' ἀδι-
κοῦσιν ἄδεια, ὅσην Τιμοκράτης γέγραφε, πόση ταραχὴ
γένοιτ' ἂν [4] εἰκότως; εὖ γὰρ ἴστε, ὅτι τούτων ὧν διεξῆλθον
κτημάτων, οὐδ' ἂν εἰ [5] δὶς γένοιτο ὅσα νῦν ἐστὶν, οὐδ' ὁτι-
οῦν ἂν ὄφελος εἴη. οὗτος τοίνυν ἐν τούτῳ τῷ νόμῳ φαίνεται
κακῶς ἐπιχειρῶν ὑμᾶς ποιεῖν, δι' οὗ τοῖς ἀδικεῖν ἐπιχειροῦ-
σίν εἰσιν αἱ τιμωρίαι. πάντων οὖν ἕνεκα τῶν εἰρημένων ἄξι-
όν ἐστιν ὀργισθῆναι, καὶ κολάσαι, καὶ παράδειγμα ποιῆ-
σαι τοῖς ἄλλοις τοῦτον· ὡς τὸ πρᾴως ἔχειν τοῖς τοιούτοις,
καὶ καταψηφίζεσθαι μὲν, ὀλίγου δὲ τιμᾷν, ἐθίζειν καὶ
προδιδάσκειν [6] ἔσται ἀδικεῖν ὑμᾶς ὡς πλείστους.

[1] [ἢ κακόν τι πράττειν,] [2] Deest καί. [3] τοὐναντίον, γένοιτο τοῖς [4] εἰκότας. [5] δὶς τόσα γένοιθ' [6] ἔστ'

ν'. Τῷ κοινῷ] Nonnulli Codd. has voces substituunt post γένοιτο, nonnulli utrobique dissimulant. TAYLOR.

Δι' οὗ τοῖς ἀδικεῖν ἐπιχειροῦσίν εἰσιν αἱ τιμωρίαι] Ad Benenati marginem subjicitur οὐκ. Malim ἄκυροί εἰσιν. JURIN. Addo μὴ ante εἰσιν. AUGER.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΟΙ

ΚΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΟΣ

ΛΟΓΟΙ.

I. TAYLORI

PRÆFATIO

AD

ORATIONEM DEMOSTHENIS

CONTRA ARISTOGITONA.

SEQUUNTUR duæ in Aristogitona: quarum neutram Lectori perplacere posse judico, a Timocratea recenti, cæterisque, quæ modo præivere. Adeo longe distare a Demosthenica vi, atque infra ejus laudem positæ esse mihi videntur. Nam dum Aristogitonis mores insectatur, hominem *increpat*, non *percellit*, ut semper solet noster: dum de Rep. disserit, quod hic, præter solitum, longiuscule facit, (et interea sorex ille suo se indicio prodidit, cum §. δ'. fin. scribat: *δότε καὶ συγχωρήσατέ μοι, ὡς π έ φ υ κ α καὶ προῄρημαι, περὶ τούτων διαλεχθῆναι*) aliquando totus friget, qualem dixeris, qui arma non ex Rhetorum officinis sumserit, verum ex Philosophorum umbra atque ambulationibus. Præter ea, sententiis sæpissime durus est et impeditus, turbidus etiam atque lutulentus, et, si compositionem spectes, neque numeris, neque nitore, ad Demosthenis felicitatem unquam fere assurgit. Quanquam probe sentiam, hæc a me non esse magistri ad instar præcipienda, verum omnino ejusmodi esse, ut unumquemque sibi ea domi et in pectore sapere doceat. De me autem quod dicam, Declamatiuncula esse videtur, tanto nomine indigna, sed qualem hodie vix scribimus. Mecum etiam sentit, etsi sciam, quam parum valeat in hisce rebus aliorum opinio, Casaubonus ille magnus, Heraldus, et Duportus noster.

Idem pene erat priorum ætatum judicium, et, si qua sit, auctoritas. Præter Harpocrationem, qui non uno in loco ambigit de earum fide, disertius paulo Iul. Pollux, L. X. C. 34. §. 155. *ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις Δημοσθένους πρὸς Ἀριστογείτονα.* Licet vox, quam ex *suspectis* illis Orationibus citet, in hisce duabus neque exstet, neque unquam ibi locum habere potuisse judico. Singularis plane est de hac re Dionysii Halic. Crisis: *εἰ μέντοι ἔνιοι ψευδεπίγραφοί εἰσι λόγοι ἀηδεῖς, καὶ φορτικαὶ καὶ ἄγροικοι κατασκευαὶ, ὡς ἐν τῇ κατὰ Ἀ ρ ι σ τ ο γ ε ί τ ο ν ο ς* B. — *ἐν ἄλλοις τε συχνοῖς, οὓς ὁ Δημοσθένης οὐκ ἔγραψεν*, cætera. in libro, qui inscribitur *π. Δημοσθ. δεινότητ.* §. 57. Cum tamen videam, *priorem* tantum c. Aristogitona iis vitiis laborare, quæ isti censori displicent, *alteram* illam in neutro genere vel vitii vel virtutis excellere, et, si Demostheni

mediocri esse liceret, plane eam esse, ut potius absolvi potuisset. Quod vero habet Photius Cod. CCLXV. de hoc Dionysii judicio, non minus est notandum: *Εἰσὶ δὲ οἳ καὶ τοὺς δύο κατὰ Ἀριστογείτονος ὡς νόθους παραγράφονται· ἀλλ' οὗτοι καὶ ὀρφανοὺς αὐτοὺς ἀφιᾶσιν, οὐκ ἔχοντες εἰπεῖν τοὺς τεκόντας. ὧν εἷς γέγονε καὶ Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς, οὐδὲν μέγα τεκμήριον τῆς ἰδίας ὑπολήψεως παρεχόμενος, οὐδὲ ἐκεῖνο συνιδεῖν ἐθελήσας, ὡς πολλῷ μείζων, ἤπερ ἡ ἐκείνου ἀπόφασις, αὐτὸς Ἀριστογείτων ἀνομολογῶν Δημοσθένην κατ' αὐτοῦ γεγραφέναι.* Deinde citat Aristogitonis orationem cum hac inscriptione: *Ἀπολογία πρὸς τὴν Ἔνδειξιν Λυκούργου καὶ Δημοσθένους.* Quasi necesse esset, aut semper exstare, quod aliquando exstitit: aut neminem unquam fuisse repertum, qui in Vett. monumentis imitandis se exerceret.

Alii contra ea, quæ diximus, has Aristogitonianas in Canonem Demosthenicum non dubitant referre. Longinus §. 27. Sublimitatis non leve exemplum exinde allegat, animi securus et de fide Auctoris parum sollicitus. Deinde in priori legitur §. *έ.* med. celeberrima ista Legis Definitio, quam certatim et disertissimis verbis toties ex Demosthene laudant Aphthonius et Hermogenes cum suis Enarratoribus, tum Marcianus demum ICtus lib. 1. Institut. Vide l. 2. D. de Legibus. Præcipue autem omnium, Plinius IX. Epist. 26. horum sermonum elegantiis magnopere delectatur. Quæ autem res sedulo et otiosius paulo est a me animadvertenda. Antiquiores Critici, quibus displicuerunt Aristogitonianæ, (vide Dionysium et Photium in locis a me citatis) cum ob alia, tum eas reprobarunt maxime, propter *ὀνόματα φορτικὰ* et *ἀηδῆ*, ab usu et castitate Demosthenis tam aliena, quam quæ maxime; nempe qui delectu verborum, translationumque felicitate cæteris adeo excelluit, ut lectorem suum nunquam fastidiosum a se dimitteret. In his autem præ cæteris omnibus hæc Oratio se jactitat, et quæ acerrimis judicibus bilem moverunt, eorum nonnulla diligentissima manu, approbanti similis, decerpsit ille Plinius. En florum sparsionem! *τὸν ἀεὶ βουλόμενον εἶναι πονηρὸν τῶν ἐν τῇ πόλει παιδοτριβεῖν* §. *β'.* fin. Et, *ἀπεσχοινισμένος ἅπασι τοῖς ἐν τῇ πόλει δικαίοις* §. *ζ'.* fin. *εἰ δὲ κάπηλός ἐστι πονηρίας, καὶ παλιγκάπηλος καὶ μεταβολεὺς* §. *ί.* med. *τὰ δικαστήρια οἰκοδομῆσαι, ἵνα τοὺς τοιούτους ἐν αὐτοῖς μοσχεύητε* §. *ιά.* *τούτων οὐδένα ὁρῶ τῶν τόπων βάσιμον ὄντα, ἀλλὰ πάντα ἀπόκρημνα, φάραγγας, βάραθρα* §. *ιζ'.* *μὴ δὴ πρὸς οὓς αὐτὸς ἔχωσας λιμένας, καὶ προβόλων ἐνέπλησας, πρὸς τούτους προσορμίζου* §. *ιή.* fin. Ita dispari ingenio has orationes legerunt summi olim viri, et, ut cum Plinio ipso loquar, quæ aliis ***tumida, improba,*** aut ***nimia***, ea contra, aliis ***sublimia, audentia, plena*** esse visa sunt. Verum de his satis: sentio enim, quam difficile sit, ne dicam odiosum, dijudicare, ***immodicum*** sit

illud, an ***grande, ardenter***, an ***turgide*** dictum, quod in Oratione eminere et exstare videtur. Priusquam autem manum de tabula, addam nonnulla his similia. *νεάλης δὲ καὶ πρόσφατος — περιῆν αὐτοῦ τεταριχευμένου* §. *ιγ'.* med. de duobus ergastuli incolis, uno recens hospite facto, altero, qui in eo inveteravit. Et, *τοὺς ἐπιλήπτους φησὶν ἰᾶσθαι, αὐτὸς ὢν ἐπίληπτος πάσῃ πονηρίᾳ* §. *ιζ'.* fin. Deinde, *ἐν κρίσεσι, καὶ ἀγῶσι — ἅπαντας εἶναι βούλεται. ταῦτα γεωργεῖ* etc. §. *ιή.* ante med. *ταῦθ' οὗτος μονονοὺ κώδωνας ἐξαψάμενος διαπράττεται* §. *κ'.* post med. Demum, *ἀθληταὶ τῶν καλῶν ἔργων ἐγένοντο* §. *κβ'.* fin.

Aristogito ille, qui in criminosa hac oratione a Scriptore nostro laceratur, Rhetor erat Athenis, quem habuit in Rep. administranda Demosthenes sibi adversarium. De eo consuli possunt *σχ.* Hermog. aliquoties, Quintilian. XII. 10. Plutarch. in Phocione, Tzetz. Chil. VI. 95. etc. Maussac. ad Harpocr. p. 117. et quæ jam diximus in aditu Orationis, quam habuit Æschines c. Timarchum. In primis facetum illud de Aristogitone, quod memoratur a Plutarcho in Apophthegm. Cum ille jam cicutam in carcere erat hausturus, Phocionem optimum civem conveniri voluit: eamque rem nonnullis, qui Phocioni studebant, dehortantibus, *καὶ ποῦ τις ἂν, εἶπεν, ἥδιον Ἀριστογείτονι λαλήσειεν;* Si qualis fuerit dicendo, rogas, respondebit Hermogenes, qui omnem orationis formam sedulo et studiosissime investigavit. Ita ille, pag. Edit. Crisp. 368. *Καὶ μὴν καὶ τὸ πρὸ τῶν ἀποδείξεων λοιδορίαις ἢ σφοδρότησιν εἰκῆ κεχρῆσθαι, ἢ ἔνθα ὅλως μηδενὸς τοιούτου δεῖ, καθάπερ εἴωθεν Ἀριστογείτων ποιεῖν, φαινομένη τίς ἐστιν, οὐ μὴν οὖσα δεινότης. ὑπόκενον γὰρ καὶ ψυχρὸν μᾶλλον τὸ τοιοῦτον.* Crederes, hanc fabulam non de Aristogitone, verum nomine mutato, de oratore, qui hic contra Aristogitona verba habuit, dici. Ita concordant cum hac crisi, quæ modo lecturus eris. Neque enim solummodo adversarium proscindit *πρὸ τῶν ἀποδείξεων*, verum per totam fere orationem convicium acre, *ἀπόδειξις* nulla.

Adjicere lubet, quæ de hoc homine Suidas corrasit, non aliena ab iis, quæ in his Orationibus de eo leguntur: *Ἀριστογείτων Κυδιμάχου, ἢ Λυσιμάχου, Ἀθηναῖος, ῥήτωρ, μητρὸς δὲ ἀπελευθερικῆς, ὅστις ἐπεκαλεῖτο Κύων διὰ τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ, ἐφονεύθη δὲ ὑπὸ Ἀθηναίων, λόγους ποιήσας, Ἀπολογίαν πρὸς Δημοσθένην τὸν στρατηγόν. πρὸς Λυκοῦργον. κατὰ Τιμοθέου. κατὰ Τιμάρχου. κατὰ Ὑπερίδου. κατὰ Θρασύλλου. Ὀρφανικόν.* et proxime, nam non est alius, *Ἀριστογείτων Σκυδίμου, συκοφάντης. τούτου ὁ πατὴρ ὀφλήσας τῷ δημοσίῳ τελευτᾷ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, καὶ αὐτὸς Ἀριστογείτων μετὰ ταῦτα ὡς κληρονόμος τοῦ ὀφλήματος ἐδέθη. ἡ δὲ μήτηρ ἐπράθη ὑπὸ τοῦ δήμου. ἐν δὲ τῷ δεσμωτηρίῳ κλέψας γραμματεῖον κατεγνώσθη ὑπὸ τῶν δεσμωτῶν. καὶ τὴν ῥῖνα, οὗ τὸ γραμματεῖον ἔκλεψεν, ἔφαγεν. καὶ Ζωβίαν ὑποδεξα-*

μένην αὐτὸν φυγόντα, ἀξιοῦσαν εὖ παθεῖν, ὅτε ἴσχυεν, ἐπὶ τὸ τοῦ μετοικίου πωλητήριον ἤγαγεν, καὶ τὴν ἀδελφὴν ἐπ' ἐξαγωγῇ πέπρακεν. Ὑπερίδην δὲ ἐγράψατο παρανόμων ἐπὶ τῷ μετὰ Χαιρώνειαν ψηφίσματι, καὶ οὐχ εἷλεν.

Hujus generis Actio vocatur Ἔνδειξις. Ea est, cum quis jure damnatus, in judicatis non maneat, veluti hic obtinet: Lex ait, in judicio convictus debere τῷ δημοσίῳ, ille in suggestum ne prodeat, neque coram populo verba habeat: Qui quem ea pervicacia se gerentem in jus duxerit, eum ἐνδεικνύναι dicitur, quemadmodum hic Lycurgus et Demosthenes Aristogitona. Vide Harpocr. v. Ἔνδειξις. Herald. Animadv. ad Salmas. IV. 9. quæ nos ad Aristocrateam 636. 8. ed. R. Poll. L. VIII. C. 6. §. 49. Petit. LL. Attic. aliquoties, σχ. Aristoph. Vesp. 1103. Salmas. de M. U. 780. etc. Vales. ad Maussac. p. 231. Ulpian. ad Androt. Moschop. π. σχεδ. p. 152. Ait Harpocratio: πολλοὶ μέν εἰσι λόγοι Ἐνδείξεως, γνωριμώτατοι δὲ οἱ κατ' Ἀριστογείτονος Δημοσθένους. Quod sane nescio, quo animo sit accipiendum.

Periit utique, quam priori loco, utpote natu grandior, habuit Lycurgus ille severus orator, quem nuper demereri studui. Conservatur tamen ejus memoria in plurimis locis Grammaticorum aliorumque. Contra autem, causa illa, quam in istius Rhetoris vita memorat Plutarchus, non Ἐνδείξεως erat, verum Δειλίας, si qua isti Scriptori fides sit habenda. Circumfertur hodie Oratio, quam habuit contra eundem Aristogitona Dinarchus, ob acceptam ab Harpalo pecuniam. Eam in primo Tomo hujus operis consulere juvabit: nam in recensenda Aristogitonis vita plurimum cum Demosthene concordat.

Habita est hæc post Olymp. CX. 3. quo anno ad Chæroneam pugnatum est, cum in oratione memorat res ibi infeliciter gestas, et Hyperidis super ea re rogationem: ante autem Olymp. CXIII. 2. quo in exsilium abiit Demosthenes; nam in literis, quas exsul S. P. Q. A. pro liberis Lycurgi dedit, si tamen dederit, ad hanc causam sæpius alludit, et simul prodit, quam parum prospere a se et Lycurgo fuerit agitata. TAYLOR.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΟΣ ΛΟΓΟΥ.

767 ΠΥΘΑΓΓΕΛΟΣ καὶ Σκάφων, ἰδόντες Ἱεροκλέα φέροντα ἱερὰ ἱμάτια, ἐφ' οἷς καὶ χρυσᾶ
γράμματα ἦν, δηλοῦντα τοὺς ἀναθέντας, ἀπάγουσι πρὸς τοὺς πρυτάνεις, ὡς ἱερόσυλον· οἱ δὲ τῇ
ὑστεραίᾳ καθιστᾶσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. κἀκεῖνος ὑπὸ τῆς ἱερείας ἔφη πεμφθεὶς λαβεῖν τὰ ἱμά-
τια, ἵνα κομίσῃ πρὸς τὸ ἱερὸν κυνηγέσιον. ἐνταῦθα Ἀριστογείτων γράφει ψήφισμα, πρῶτον μὲν
768 ἀπροβούλευτον, ἔπειτα δὲ δεινότατον, [1] κελεύων, ἐὰν μὲν ὁμολογῇ τὰ ἱμάτια ἐξενεγκεῖν, ἀποθα-
νεῖν αὐτὸν αὐτίκα, ἐὰν δὲ ἀρνῆται, κρίνεσθαι· ἐξ οὗ συνέβαινεν αὐτῷ, ὁμολογήσαντι μὲν ταλη-
θὲς, παραχρῆμα [2] τεθνάναι, ἐξάρνῳ δὲ γενομένῳ, μετ' ὀλίγον τοῦτο παθεῖν. τοῦτο τὸ ψήφισμα
γραψάμενος παρανόμων Φανόστρατος [3] ὁ Ἱεροκλέους τοῦ κινδυνεύοντος πατὴρ, συγκατηγορήσαν-
τος [4] αὐτῷ Δημοσθένους, αἱρεῖ παρανόμων, καὶ τιμᾷ τὸ δικαστήριον Ἀριστογείτονι πέντε τα-
λάντων. τοῦτο μὲν δὴ πρῶτον ἀπόφλημα Ἀριστογείτονι [5] γίγνεται. ἔπειτα Ἡγήμονα γραψάμε-
νος, καὶ τὸν ἀγῶνα ἀποδόμενος, τὸ πέμπτον μέρος μὴ [6] λαβὼν τῶν ψήφων, ὦφλε χιλίας. οὐκ
ἀποδόντος δὲ αὐτοῦ κατὰ τὴν ὡρισμένην προθεσμίαν, διπλοῦται τὰ ὀφλήματα κατὰ τὸν νόμον,
καὶ γίνεται δέκα τάλαντα, καὶ δισχίλιαι δραχμαί. ὑπὲρ τούτων τῶν χρημάτων ἀπογράφει τι
εἰς τὸ δημόσιον χωρίον ἑαυτοῦ, καὶ τὸ χωρίον τοῦτο Εὔνομος ὠνεῖται, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, τάξιν
[7] αἰτησάμενος τοῦ ὀφλήματος, ὥστε ἐν δέκα ἔτεσιν ἐκτίσαι τὸ σύμπαν, καθ' ἕκαστον ἔτος τι-
θεὶς τὸ ἐπιβάλλον μέρος. δύο μὲν δὴ καταβολὰς ἀπήνεγκε, τάλαντα δύο καὶ δραχμὰς τετρακο-

[1] κελεῦον [2] τεθνᾶναι [3] Deest articulus. [4] αὐτοῦ [5] γίνεται, ἔ. Ἡγέμονα [6] μεταλαβὼν [7] αἰτιασάμενος τοῦ ὠφλήματος

Τὸ ἱερὸν κυνηγέσιον] Videtur esse proprium nomen loci alicujus. WOLF. Dubito valde de isto Wolfii consilio, licet, ut ingenue fatear, nihil in promtu habeam, quod plene opponam. TAYLOR.

Αὐτοῦ] [Ita enim præter Aldum Editi.] sc. τοῦ ψηφίσματος. Sed malim *αὐτῷ*, τῷ Φανοστράτῳ. WOLF.

Ἀπόφλημα] F. *ὄφλημα*. IDEM.

Ἡγέμονα] F. Ἡγήμονα. IDEM.

Καὶ τὸν ἀγῶνα ἀποδόμενος] Causa vendita, sive prævaricatus. Sed ea, quæ sequuntur, repugnant. Videntur aut hæc verba omitti posse, et legi: γραψάμενος, καὶ τὸ πέμπτον μέρος: aut γραψάμενος, καὶ τὸν ἀγῶνα *ὑποδυσάμενος*. Sicut dicimus, *ὑποδύεσθαι* κίνδυνον ἢ πόνον. Quam ego lectionem in vertendo sum secutus. [Et alibi] τὸν ἀγῶνα ἀποδόμενος. Dubito de lectione. Sententia postulare videtur, *cum causam in judicium deduxisset.* IDEM. Non video, quomodo *istam lectionem in vertendo sis secutus.* Veruntamen ait Orator §. ί. fin. τὴν καθ' Ἡγήμονος εἰσαγγελίαν μέμνησαι, ὡς *ἀπέδοτο*: in eo loco, ubi agit de Sycophanta, omnes lites suas et actiones cauponante. Ut nulla dubitatio esse possit de lectione. Interea tamen cum Wolfio miror, quo pacto hæc constare possunt cum iis, quæ sequuntur. Deleto itaque τὸ πέμπτον μέρος μὴ λαβὼν τῶν ψήφων, quæ verba adscripsit aliquis ad oram libri sui, ignarus sc. æque mille drachmis mulctari eum, qui publicam litem transegisset, ac eum, qui causa in judicium adducta, quintam partem suffragiorum non tulerit. Vide argumentum Orationis c. Theocrin. pag. 1321. et orationem ipsam, non longe a principio, p. 1323. 19. ed. Reisk. ἐὰν ἐπεξιών τις μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, χιλίας ἀποτίνειν· κἂν μὴ ἐπεξίῃ, χιλίας ἑτέρας, ἵνα μήτε συκοφαντῇ μηδεὶς, cætera. Hujusmodi homines in jure Romano compescuit SCtum Turpillianum. TAYLOR. Wolfius: *cum causam in judicium adduxisset.* Immo: *cum pecunia accepta causam prodidisset.* Ita §. ί. fin. τὴν καθ' Ἡγήμονος εἰσαγγελίαν μέμνησαι, ὡς *ἀπέδοτο*. Ubi, ut etiam hoc in loco, non animum advertisse videtur Wolfius, homo bonus et probus, prodi posse causam, non solum accusationem non prosequendo, sed etiam male accusando. JURIN.

Τάξιν] Dixi ad Timocrateam p. 715. 2. ed. R. quæ Tu consules ibi. Infra in Oratione c. Theocrin. pag. 1327. 5. ed. R. *κατετάξατο* ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ. Quod de eadem re dicitur. TAYLOR.

Τὸ ἐπιβάλλον μέρος] *Ratam portionem.* Uniuscujusque anni τὸ ἐπιβάλλον μέρος erat Talentum unum cum drachmis ducentis. Ea phrasis explicabit istam D. Lucæ, XV. 12. Πάτερ, δός μοι τὸ *ἐπιβάλλον μέρος* τῆς οὐσίας. Adde Demosth. π. στεφ. §. ος΄. Wolfium nostrum ad Isocratem pag. 75. notarum, I. Christoph. Wolfium in Curis Philolog. ad N.

σίας. τὸ δὲ λοιπὸν [1] ὀφείλεται τάλαντα ὀκτὼ, καὶ δραχμαὶ χίλιαι καὶ ἑξακόσιαι. δοκῶν οὖν ἔχειν ὁ Ἀριστογείτων τοῦ λέγειν ἐξουσίαν, καὶ μηκέτι ὀφείλειν, ἐπειδὴ [2] χρήστην ἀντέδωκε τῇ πόλει, καὶ ἐγράφετο πολλοὺς, καὶ ἐδημηγόρει, τῶν νόμων τὸν ὀφείλοντα τῷ δημοσίῳ, μέχρις ἂν ἐκτίσῃ, ποιούντων ἄτιμον. διόπερ αὐτὸν οἱ περὶ Λυκοῦργον ἐνέδειξαν, ὡς, οὐκ ἐξὸν, λέγοντα. οὐκ ἐξαληλιμμένου τοίνυν ἐξ ἀκροπόλεως Ἀριστογείτονος, ἀλλ' ἔτι τοῦ ὀφειλήματος ἐγγεγραμμέ-
νου, [3] χρήστου δὲ καταστάντος τοῦ τὸ χωρίον ὠνησαμένου, ζήτημα συνίσταται· πότερον ὁ πρι- 769
άμενος τὸ χωρίον ὀφείλει μόνον, ἢ καὶ ὁ πρῶτος ὄφλων, ἄχρις ἂν ἐκτισθῇ τὸ [4] χρέος; περὶ μὲν δὴ τὰ δύο ὀφλήματα τοῦτο συνίσταται τὸ ζήτημα. φασὶ δὲ αὐτὸν οἱ κατήγοροι, καὶ τρίτον ὀφείλειν ὄφλημα τῷ δημοσίῳ. πρὸς τοῦτο Ἀριστογείτων ἀνθιστάμενος φησὶν ἀδίκως ἐγγεγράφθαι, καὶ διὰ τοῦτο δίκην λαχεῖν Ἀρίστωνι τῷ ἐγγράψαντι. Δημοσθένης δὲ καὶ Λυκοῦργος περὶ μὲν τοῦ δικαίαν ἢ μὴ γεγενῆσθαι τὴν ἐγγραφὴν, οὐδὲν λέγουσι, φασὶ δὲ, ὅταν ἕλῃ τὸν Ἀρίστωνα, τότε Ἀριστογείτων μὲν ἐξαλειφθήσεται, ἐκεῖνος δὲ ἐγγραφήσεται κατὰ τὸν νόμον· πρὶν δὲ κριθῆναι τὸ πρᾶγμα, οὐ προσήκει λέγειν τὸν τάχα δικαίως ἐγγεγραμμένον, καὶ ψευδῶς ἐγκαλοῦντα Ἀρίστωνι. ταῦτα μὲν δὴ τὰ ζητήματα τῆς ὑποθέσεως. ἐναγώνισται δ' αὐτοῖς ὁ Λυκοῦργος ἅτε πρότερος λέγων. τῷ Δημοσθένει δὲ περὶ μὲν τούτων βραχὺς πάνυ λόγος γέγονεν, ὡς προειλημμένων· ὁ δὲ ὅλος αὐτῷ λόγος τοῦ Ἀριστογείτονος βίου κατηγορίαν περιέχει.

Διονύσιος δὲ [5] ὁ Ἁλικαρνασσεὺς οὐ δέχεται τούτους τοὺς λόγους Δημοσθένους εἶναι, ἐκ τῆς ἰδέας τεκμαιρόμενος. οἱ δὲ φασὶν ἐπίτηδες τὸν ῥήτορα τοιούτῳ χαρακτῆρι κεχρῆσθαι, ζηλώσαντα Λυκοῦργον, εὐδοκιμοῦντα παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις· οἱ δὲ, ἐπειδὴ τὸν κατὰ τῆς ἡλικίας χρόνον εἰς τὴν πρωτολογίαν ἔλαβε Λυκοῦργος, καὶ πᾶσι τοῖς κεφαλαίοις αὐτὸς ἐχρήσατο, ὁ Δημοσθένης ἠναγκάσθη λοιπὸν φιλοσοφώτερον μετελθεῖν καὶ περιοδικῶς. ἄλλοι δὲ, τὸν μὲν πρότερον δέχον-
ται Δημοσθένους εἶναι, τὸν δὲ δεύτερον οὐδαμῶς, οὐδὲν ἄξιον ἔχοντα τοῦ ῥήτορος. 770

[1] ὀφείλεται. [2] χρηστὴν [3] χρηστοῦ [4] χρέος. [5] ἁλικαρνασεὺς

T. ad Lucæ locum. IDEM.

Ἐπειδὴ τὸν κατὰ τῆς] Legendum videtur: ἐπειδὴ κατὰ τὸν τῆς ἡλικίας χρόνον τὴν πρωτολογίαν ἔλαβε Λυκοῦργος. JURIN.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ

ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΟΣ

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

770 α΄. ΠΑΛΑΙ καθήμενος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ κατηγοροῦντος ἀκούων, ὥσπερ ὑμεῖς, Λυκούργου, τὰ μὲν ἄλλα καλῶς αὐτὸν ἡγούμην λέγειν, ἓν δὲ τεθαύμακα, ὁρῶν ὑπερδιατεινόμενον, εἰ ἀγνοεῖ τοῦθ', ὅτι οὔτε παρὰ τοὺς ὑφ' ἑαυτοῦ λόγους εἰρημένους, οὔτε παρὰ τοὺς ὑπ' ἐμοῦ μέλλοντας ῥηθήσεσθαι, τὰ τουτουὶ τοῦ ἀγῶνος δίκαιά ἐστιν ἰσχυρά· ἀλλ' ὡς ἂν ἕκαστος ὑμῶν [1] ἔχῃ ἢ πρὸς τὸ δυσχεραίνειν, ἢ προσίεσθαι πονηρίαν. καὶ ἔγωγε ὑπολαμβάνω τὴν μὲν κατηγορίαν, καὶ τὸ τῶν λόγων πλῆθος, ἔθους ἕνεκα καὶ τῆς ὑμετέρας ἀκροάσεως δεῖν ποιήσασθαι, κεκρίσθαι δὲ τοῦτο τὸ πρᾶγμα [2] πάλαι ἐπὶ τῆς ἑκάστου φύσεως οἴκοθεν· καὶ νῦν εἰ μέν εἰσιν ὑμῶν οἱ πλείους, οἷοι τοὺς πονηροὺς φιλεῖν καὶ σώζειν, μάτην ἐρραψῳδηκότας ἡμᾶς ἔσεσθαι, εἰ δ' οἷοι μισεῖν, δίκην, ἂν θεὸς θέλῃ, τουτονὶ δώσειν.

β΄. Πολλῶν δὲ λόγων εἰρημένων, καὶ πάντων καλῶς, οὐκ ὀκνήσω πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, ἅ γ' ἐμοὶ φαίνεται. ἐμοὶ γὰρ οὐδ' ὁτιοῦν ἐοικέναι δοκεῖ τοῖς ἄλλοις ὁ παρὼν ἀγών. σκοπεῖτε δ' οὑτωσί. πρὸς ἅπαντ' ἔρχονται τὰ δικαστήρια, οἱ
771 μὲν δικασταὶ, παρὰ τοῦ κατηγόρου καὶ τοῦ φεύγοντος τὸ πρᾶγμα μαθησόμενοι, περὶ οὗ δεήσει τὴν ψῆφον ἐνεγκεῖν αὐτούς· οἱ δ' ἀντίδικοι, μεθ' ἑαυτοῦ δείξων ἑκάτερος ὄντα τὰ τῶν νόμων δίκαια [3] ἰσχυρά. τὰ δὲ τούτου τοῦ ἀγῶνος

[1] ἔχοι πρὸς τὸ ἢ δυσχ. [2] πάλαι τὸ πρᾶγμα [3] [ἰσχυρά.] τὰ δὲ τουτουὶ

ΛΟΓΟΣ] Ex hac oratione, et Libanii argumento intelligere licet, Græcis ἐξ ἀκροπόλεως ἐξαληλιμμένους, id est, ex arce *expunctos* dici, quos Latini *ex ærariis exemptos* vocabant, quemadmodum et hi *in ærarios relatos* vocant, quos illi ἐγγεγραμμένους ἐν ἀκροπόλει, καὶ ὀφλοῦντας, καὶ καταδίκους, καὶ ἐζημιωμένους. de quibus vide lectu digna non pauca in Annotat. priorib. in Pandect. de Censorib. *Ex edit.* HERVAG.

α΄. Παρὰ] Διὰ ἢ κατὰ Bodl. Inscite. TAYLOR.

Τὰ τῶν νόμων δίκαια ἰσχυρὰ] Vox illa

πῶς ἔχει; οἱ μὲν δικάζοντες ὑμεῖς ἥκετε μᾶλλον ἡμῶν τῶν κατηγόρων εἰδότες, καὶ ὀφείλοντα τῷ δημοσίῳ τοῦτον, καὶ [1]γεγραμμένον ἐν ἀκροπόλει, [2]καὶ οὐκ ἐξὸν αὐτῷ λέγειν· ὥσθ' ἕκαστον ὑμῶν κατηγόρου τάξιν ἔχειν, καὶ τὰ δίκαια εἰδέναι, [3]καὶ μὴ μαθεῖν δεῖσθαι· ὁ δὲ κρινόμενος τῶν μὲν εἰς σωτηρίαν αὐτῷ [4]φερόντων οὐδ' ὁτιοῦν πάρεστιν ἔχων, οὐχὶ τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ πράγματος λόγους δικαίους, οὐ τὸν ἑαυτοῦ βίον ἀνθρώπινον, οὐκ ἄλλο οὐδ' ὁτιοῦν [5]ἀγαθὸν, δι' ἃ δ' ἂν καὶ μηδ' ὁτιοῦν ἀδικῶν τις ἔδεισε, διὰ ταῦθ' οὗτος οἴεται σωθήσεσθαι. ἐν γὰρ τῇ τῆς πονηρίας ὑπερβολῇ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἔχει. οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων, δοκεῖ μοί τις οὐκ ἂν ἁμαρτεῖν, εἰπὼν, ὅτι νυνὶ κρίνεται μὲν Ἀριστογείτων, δοκιμάζεσθε δὲ καὶ κινδυνεύετε ὑμεῖς περὶ δόξης. εἰ μὲν γὰρ ὀφθήσεσθε ἐπὶ τοῖς οὕτω φανεροῖς καὶ μεγάλοις ἀδικήμασιν ὀργιζόμενοι καὶ τιμωρούμενοι, δόξετε, τοῦθ' ὅπερ ἐστὲ, δικασταὶ καὶ φύλακες τῶν νόμων εἰσεληλυθέναι· εἰ δ' ἕτερόν τι τούτων περιέ-

1 ἐγγεγραμμένον 2 [καὶ] 3 καὶ τὸ πρᾶγμα, οὐδὲν ἧττον ἐμοῦ, καὶ μὴ μαθεῖν δ. 4 φερόντων, ἀλλ' οὐδ' 5 ἀγαθόν.

suprema impune abesse potest, et abest quidem a Barocciano. *Prodeunt adversarii, uterque palam facturus, causæ æquitatem*, τὰ δίκαια, *ab eo stare*. Juxta mecum interpretatur Phil. Melanchtho: sc. *eorum, qui litigant, uterque adest, ut sua justa exponat*. Scriba nimirum deesse aliquid suspicabatur propter ea, quæ in initio Orationis leguntur; et securus itaque supplevit. Infra §. ιέ. οὕτως ἐξετάσαι τοῦτον, καὶ τὰ τουτουὶ τοῦ ἀγῶνος δίκαια. Et §. δ'. Τὰ μὲν οὖν περὶ τῆς ἐνδείξεως καὶ τῶν νόμων δίκαια αὐτὸν, ὅπερ πεποίηκε, Λυκοῦργον αἱρεῖν ἡγούμην. Theophrast. de Querulo: δίκην νικήσας καὶ λαβὼν πάσας τὰς ψήφους, ἐγκαλεῖν τῷ γράψαντι τὸν λόγον, ὡς πολλὰ παραλελοιπότι τῶν δικαίων. C. 17. Vide Casaub. ad locum, ubi notat, Terentium et Ciceronem ad verbum *justa* interpretari. it. de Coron. §. γ'. fin. §. ί. IDEM. ἰσχυρὰ del. vid. AUGER.

Γεγραμμένον] Malim ἐγγεγραμμένον, ut est in Bodl. et optimo Augustano. Ita Libanius in argumento, p. 350. v. 5. οὐκ ἐξαληλιμμένου ἐξ ἀκροπόλεως Ἀριστογείτονος, ἀλλ' ἔτι τοῦ ὀφειλήματος ἐγγεγραμμένου. et ibid. v. 13. οὐ προσήκει λέγειν τὸν τάχα δικαίως ἐγγεγραμμένον. Et §. ιέ. οἱ νόμοι, καθ' οὓς ἐγγράφονται πάντες οἱ ὀφλισκάνοντες. et proxime ibid. οἱ διὰ γραφὴν ἐγγεγραμμένοι μόνην. Vide autem porro Vales. ad Harpocr. v. Βουλεύσεως, et notata a me ad Æsch. c. Timarch. p. 23. v. 6. TAYLOR. Imo ἐγγεγραμμένον. AUGER.

Καὶ τὰ δίκαια εἰδέναι] Præfero καὶ τὸ πρᾶγμα εἰδέναι cum Lindenb. vel, uti adhuc plenius Ven. Aug. Ital. MSti Aldini et Regg. Parisienses, ὥσθ' ἕκαστον ὑμῶν κατηγόρου τάξιν ἔχειν, καὶ τὸ πρᾶγμα εἰδέναι οὐδὲν ἧττον ἡμῶν, καὶ μὴ μαθεῖν δεῖσθαι. TAYLOR. Hic lego ex libris: ἔχειν, καὶ τὸ πρᾶγμα εἰδέναι οὐδὲν ἧττον ἡμῶν, καὶ μὴ μ. δ. AUGER.

Οὐδ' ὁτιοῦν] Nihil est, quod addatur ἀλλ' οὐδοτιοῦν, cum sequatur v. 8. οὐκ ἄλλο οὐδοτιοῦν. WOLF. Qui addunt, sunt MSti Ven. Bar. Bodl. Lind. Obsop. Aug. Ital. TAYLOR.

Ἀδικῶν] *Quæ etiam* insonti *terrorem incuterent*. WOLF. ἀδικία est ea species *pravitatis*, qua quis latas leges violat. Τὸ ἀδικεῖν, ut ait Aristot. Rhet. IV. est τὸ βλάπτειν ἑκόντα παρὰ τὸν νόμον. Similiter et Paraphrastes Nicomacheorum V. 1. Λέγεται ἄδικος, ὅ τε παράνομος, καὶ ὁ πλεονέκτης, καὶ ὁ ἄνισος — Καὶ δίκαιον μὲν τὸ νόμιμον καὶ τὸ ἴσον, ἄδικον δὲ, τὸ παράνομον καὶ τὸ ἄνισον. Ait ergo: *Aristogiton ita privatam vitam instituit, ut etiam merito sibi metueret, si leges civitatis non fuisset transgressus*. TAYLOR.

σται, ὃ μηδεὶς [1]μὲν αὐτὸς πεποιηκέναι φήσειεν, ἐν δὲ ταῖς ψήφοις εὑρεθήσεται, δέδοικα μὴ δόξητέ τισι τὸν ἀεὶ βουλόμενον εἶναι πονηρὸν τῶν ἐν τῇ πόλει παιδοτριβεῖν. ἀσθενὴς μὲν [2]γάρ ἐστι πᾶς ὁ πονηρὸς καθ' ἑαυτόν· ᾧ δ' ἂν ὑμεῖς πρόσθησθε, οὗτος ἰσχυρὸς γίγνεται. ἔστι δὲ τοῦτο τῷ μὲν
772 λαβόντι παρ' ὑμῶν, ἐργασία καὶ δυναστεία, ὑμῖν δὲ τοῖς [3]διδοῦσιν, ὄνειδος.

γ'. Βουλοίμην δ' ἂν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸ τοῦ περὶ τῶν ἰδίων ἐμὲ τῶν τούτου λέγειν, σπουδάσαντας ὑμᾶς ἐξετάσαι διὰ βραχέων, εἰς ὅσην αἰσχύνην καὶ ἀδοξίαν προῆχε τὴν πόλιν δημοσίᾳ πάντα τὰ τοιαῦτα θηρία, ὧν μέσος, καὶ τελευταῖος, καὶ πρῶτός ἐστιν οὗτος. [4]ὧν τὰ μὲν ἄλλα ἐάσω· ἀλλ' εἰς τὰς ἐκκλησίας ἀναβαίνουσιν, ἐν αἷς ὑμεῖς γνώμης ἀπόδειξιν, οὐ πονηρίας, τοῖς λέγουσι προτίθετε, τόλμαν, καὶ κραυγὴν, καὶ ψευδεῖς αἰτίας, καὶ [5]συκοφαντίαν, καὶ ἀναισχυντίαν, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα συνεσκευασμένοι. ὧν οὐκ ἂν εὕροι τις ἐναντιώτερα τῷ βουλεύεσθαι· νομίζω [6]δ' οὐδ' ἂν αἰσχίω. καὶ τούτοις τοῖς αἰσχροῖς, πάντων τῶν καλῶν τῶν τῆς πόλεως περίεισι, τῶν νόμων, τῶν προέδρων, τοῦ προγράμματος, τῆς εὐκοσμίας. εἰ μὲν οὖν ὑμεῖς ταῦτα βούλεσθε, καὶ μετὰ τῆς ὑμετέρας γνώμης οὗτοι ταῦτα ποιοῦσιν, ὁδῷ βαδίζειν [7]καὶ ἐὰν δεῖ· εἰ δ' ἐπανορθώσασθαι ταῦτ' ἔτι καὶ νῦν οἴεσθε χρῆναι, καὶ τὰ [8]προειρημένα πόῤῥω καὶ πολὺν ἤδη χρόνον

1 μὲν ἂν αὐτὸς 2 γὰρ πᾶς ἐστὶν 3 δοῦσιν 4 καὶ 5 συκοφαντίας 6 δὲ μὰ τοὺς θεοὺς οὐδ' 7 [καὶ] 8 προειμένα

Φήσειεν] Rectius omnino φήσει. Error natus est ex voce sequenti. Non tamen dissimulabo, Codd. Bar. Lind. Aug. Ital. legere ὃ μηδεὶς μὲν ἂν αὐτὸς πεποιηκέναι φήσειεν. Id quod cum mea correctione constare non posse arbitror. IDEM.

Διδοῦσιν] [uti Ald. Man. Felic.] Hic manifestum est, legendum esse τοῖς διδοῦσιν, ex antithesi, cum antecedat, v. 5. τῷ λαβόντι, et τὸ τοῖς δοκοῦσι prorsus sit alienum, nisi quis auguretur, id ἀντὶ τοῦ τοῖς δόξαν ἔχουσιν accipiendum. WOLF. δοῦσιν Ven. Bar. Bodl. Aug. cum Edit. Benenati. TAYLOR.

γ'. Προεῖχε] Lego προῆχε, παρὰ τὸ προάγω, ἀλλὰ μὴ τὸ προέχω. WOLF. προεῖχε Editt. Ald. Man. Felic. προῆγε Ven. Bodl. cum Edit. Paris. προῆχε Bar. Aug. uti Wolfius restituit. προῆκε marg. Par. non insulse. TAYLOR. Vid. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. V. cap. VIII. p. 481.

Γνώμης ἀπόδειξιν, οὐ πονηρίας] Isocrates captata παρωνομασίᾳ fortasse dixisset, οὐ πονηρίας ἐπίδειξιν. WOLF.

Καὶ κραυγὴν] Conjunctio hæc si abesset, minus turbarentur imperiti. Qui ne τόλμαν καὶ κραυγὴν conjungerent, ego τὸ, ἐν αἷς ὑμεῖς etc., parenthesi inclusi. IDEM.

Προγράμματος] Ἐν ᾧ προὐτίθετο, περὶ τίνων συνῆλθον. Vide Annotationes in Areopagiticum Isocratis. IDEM.

Καὶ ἐὰν] Καὶ del. arbitror et sub. τὰ πράγματα. AUGER.

Προειρημένα] Προειμένα Bar. Bodl.

αἰσχρῶς καὶ κακῶς ὑπὸ τούτων διακείμενα βελτίω ποιῆσαι, πάντα τὰ τοιαῦτα ἔθη [1] παριδόντας τήμερον ὀρθῶς δεῖ δικάσαι, τὴν τὰ δίκαια ἀγαπῶσαν Εὐνομίαν περὶ πλείστου ποιησαμένους, ἣ πάσας καὶ πόλεις καὶ χώρας σώζει, καὶ τὴν ἀπαραίτητον καὶ σεμνὴν Δίκην, ἣν ὁ τὰς ἁγιωτάτας ἡμῖν τελετὰς καταδείξας Ὀρφεὺς παρὰ τὸν τοῦ Διὸς θρόνον φησὶ καθημένην, πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐφορᾶν. ἣν εἰς ἑαυτὸν ἕκαστον [2] νομίσαντα βλέπειν, οὕτω ψηφίζεσθαι, φυλαττόμενον καὶ προορώμενον μὴ καταισχῦναι ταύ- 773

[1] παριδόντας ὑμᾶς τήμ. ὀρ. [δεῖ] [2] νομίσαντα ἂν βλ., οὕτω δὴ * δεῖ ψηφίζεσθαι

Modo v. 2. pro παριδόντας Lambinus mavult παραλιπόντας. Ante τήμερον statim ὑμᾶς substituunt Ven. Bar. Lind. Aug. Ital. TAYLOR.

Πάντα τὰ τοιαῦτα ἔθη παριδόντας τήμερον ὀρθῶς δεῖ δικάσαι] *Vos igitur hujusmodi instituta transmittentes recte atque ordine judicare par est, Eunomiam illam juris amantissimam, urbium regnorumque columen in primis colentes. Simul inexorabilem etiam, augustamque Dicen, quam Orpheus ipse qui sacratissimarum nobis ceremoniarum auctor fuit, assessitantem Jovis solio, humanos omnes actus perlustrare oculis ait. Hanc quasi vos omnes (sese quisque) intueri putantes, sic oportet censere judiciis, idque etiam etiamque videre, ne quid eidem pudendum admittatis, cujus gentilis est unusquisque vestrum, judicandi locum quocunque tempore sortitus, si modo justi et honesti, civilitatisque politicæ rationem usquequaque tenuerit.* Eleganter duas judiciorum præsides facit, Dicen et Eunomiam. De Dice vero dea, quæ Latinis justitia est, Hesiodus in Ergis:

Ἡ δέ τε, inquit, παρθένος ἐστὶ Δίκη, Διὸς ἐκγεγαυῖα
Κυδρή τ' αἰδοίη τε θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι.
κ. τ. λ.

Ejus vero imaginem ex Chrysippi Stoici libris Aul. Gel. transcripsit libro decimotertio: et Homerus Iliad. 16. hujus deæ vim esse ingentem ait, cujus etiam indignationem in judiciis spretæ, magnis terrarum cladibus expiari solere. dicitur eadem etiam δικαιοσύνη. Cæterum Demosthenes hic judices *juris et justitiæ gentiles*, id est, *cognomines* propterea appellat, quod a Dice Dicastæ, ut a jure Judices dicuntur. Est autem Eunomia, sive εὐνομία, *recta juris legumque constitutio*. Unde εὔνομοι populi dicuntur, *qui recta legum institutorumque ratione utuntur*. cui opposita est Dysnomia, *perversa juris legumque constitutio*, quam Hesiodus Atæ, id est, offensionis et noxæ contubernalem appellat, δυσνομίην ἄτην τε συνήθεας ἀλλήλησιν. Bud. in Annotationibus prior. in Pandect. de justitia. *Ex edit.* HERVAG.

Πάντα τὰ τοιαῦτα ἔθη παριδόντας] Quem usum habeant ista verba hoc loco posita, videant eruditi. Mihi videntur turbare et infringere Orationem, cum non id agatur, ut *negligantur* pravæ et turpes hujusmodi consuetudines, sed ut corrigantur et penitus tollantur e Rep. Quod si ea in præcedentem periodi partem v. 21. p. p. transferas, unde puto huc irrepsisse, et hic et illic longe commodiorem et dignam Demosthene lectionem habebis in hunc modum: Εἰ μὲν οὖν ὑμεῖς ταῦτα βούλεσθε, καὶ μετὰ τῆς ὑμετέρας γνώμης οὗτοι ταῦτα ποιοῦσι πάντα τὰ τοιαῦτα ἔθη παριδόντας, ἐᾶν βαδίζειν καὶ ἐᾶν δεῖ· εἰ δὲ — βελτίω ποιῆσαι, τήμερον ὀρθῶς δεῖ δικάσαι κ. τ. λ. JURIN.

Ὀρφεὺς — φησὶ] Leguntur hodie in Orphei hymnis:

Ὄμμα Δίκης μέλπω πανδερκέος, ἀγλαομόρφου,
Ἣ καὶ Ζηνὸς ἄνακτος ἐπὶ θρόνον ἱερὸν ἵζει,
Οὐρανόθεν καθορῶσα βίον θνητῶν πολυφύλων.
TAYLOR.

Οὕτω ψηφίζεσθαι] Lego οὕτω δεῖ ψηφίζεσθαι. WOLF. Omnino aliquid hujusmodi desiderari quis non videt? Et sane auctoritatem suam addunt Budæus, et maxime Cod. Augustanus. Quod tamen suspicor fuisse scriptum δή. οὕτω δὴ ψηφίζεσθαι, ut sine litura Codd. Ven. et Regg. Parisienses. Nam mihi semper alia medicina adhibenda esse videbatur. Verbum illud quærendum est ex v. 2. ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, hoc pacto demum: ὀρθῶς δεῖ δικάσαι, τὴν — Εὐνομίαν περὶ πλείστου ποιησαμένους, — καὶ τὴν — Δίκην — εἰς ἑαυτὸν

την, ἧς ἐπώνυμός ἐστιν ὑμῶν ἕκαστος ὁ ἀεὶ δικάζειν λαχών, [1] καὶ τὰ πάντων τῶν ἐν [2] ταύτῃ τῇ πόλει καλὰ καὶ δίκαια καὶ συμφέροντα [3] φυλάττειν, καὶ ταύτην τὴν ἡμέραν παρακαταθήκην ἔνορκον εἰληφὼς παρὰ τῶν νόμων, καὶ τῆς πολιτείας, καὶ τῆς πατρίδος. ὡς εἰ μὴ τοῦτον ἕξετε τὸν τρόπον, ἀλλ' ἀπὸ τῆς συνήθους εὐηθείας εἰσεληλυθότες καθεδεῖσθε, φοβοῦμαι μὴ τὸ πρᾶγμα εἰς τοὐναντίον περιστῇ, καὶ δοκοῦντες ἡμεῖς Ἀριστογείτονος κατηγορεῖν, ὑμῶν κατηγοροῦντες φανῶμεν. ὅσῳ γὰρ ἂν μᾶλλον ἡμῶν δειξάντων τὴν τούτου πονηρίαν, [4] μηδὲν ὑμεῖς φροντίσητε, τοσούτῳ μείζων ἡ καθ' ὑμῶν αἰσχύνη [5] γενήσεται.

δ'. Καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανά. πάνυ δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μετὰ πάσης οἰκειότητος ἐρῶ τἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς. ἐγὼ γὰρ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ὁρῶν ὑμᾶς καταττάττοντάς με, καὶ προχειριζομένους ἐπὶ τὴν τούτου κατηγορίαν, ἠχθόμην, καὶ, μὰ τὸν Δία καὶ πάντας τοὺς θεοὺς, οὐκ [6] ἐβουλόμην. οὐ γὰρ ἠγνόουν, [7] ὅτι ὁ ποιήσας τι τοιοῦτον παρ' [8] ὑμῖν, καὶ παθὼν ἀπέρχεται, εἰ δὲ μὴ τηλικοῦτον, ὥστε εὐθὺς

[1] Deest καί. [2] [ταύτῃ] [3] * οὐ φυλάττων, ταύτην [4] μηδὲν μᾶλλον ὑμεῖς [5] γίγνεται [6] ἠβουλόμην [7] ὅ,τι [8] ἡμῖν

ἕκαστον νομίσαντα βλέπειν, οὕτω (vel οὕτω δὴ) ψηφίζεσθαι. *Recte dijudicare* oportet, *Eunomiam maximi facientes, et existimantes Justitiam in unumquemque vestrum oculos defigere, ita demum pronunciare.* Post vocem ἐφορᾶν v. antepen. culpa librarii, enatum est ἣν, quod has turbas dedit. TAYLOR.

Φυλάττων ταύτην] [Ita enim constanter edi solebat, et in MSS. plurimis reperitur] Obsop. φυλάττειν δὲ ταύτην. Sed durum est λαχὼν δικάζειν φυλάττειν. Fortasse legendum v. 2. τά τε συμπάντων, ut sit λαχὼν δικάζειν, καὶ φυλάττειν. WOLF. Vides, hic Wolfium trepide et diffidenter loqui, in Textu vero contra Codd. consensum καὶ post λαχὼν inserere, deinde φυλάττων in φυλάττειν convertere, rursusque conjunctionem καὶ ingeminare. Locus sane præfractus, quem ille emendando præfractiorem reddidit. Utinam sane abesset φυλάττων, cum ita tota hæc refingerem, adjuvantibus nonnihil scriptis Codicibus, sc. φυλαττόμενον — μὴ καταισχύναι ταύτην, ἧς ἐπώνυμός ἐστιν ὑμῶν ἕκαστος ὁ ἀεὶ δικάζειν λαχὼν, καὶ πάντα τὰ ἐν τῇ πόλει καλὰ, καὶ δίκαια, καὶ συμφέροντα, ταύτην τὴν ἡμέραν παρακαταθήκην ἔνορκον εἰληφὼς κ. τ. λ. *caventem, ne eam pudefaciat, a qua cognominati estis* (δικασταὶ sc.) *omnes vos, qui id muneris sortiti estis, atque idcirco omnia Reip. jura et commoditates hodierno die tanquam solenne depositum accepistis.* TAYLOR. L. φυλάττων καὶ ταύτην τὴν δὲ ἡμέραν κ. τ. λ. ita ut ταύτην non referatur ad ἡμέραν sed ad παρακαταθήκην. AUGER.

Ἀπὸ τῆς συνήθους εὐηθείας] Κατὰ τὴν συνήθη εὐήθειαν. WOLF.

Γίγνεται] Obsop. melius et sonantius γενήσεται. IDEM. γενήσεται item Bodl. Editt. etiam Manut. et Felic. φανήσεται Codd. Lindenb. et Ital. γίγνεται habuerunt Editi ab Aldo et Morelio cum scriptis Ven. et Bar. TAYLOR.

δ'. Οἰκειότητος] Nec satis placet, nec occurrit quicquam melius. μετὰ παῤῥησίας, aut μεθ' ὁσιότητος huic loco alienum est. WOLF. οἰκειότητος hic pro παῤῥησίας. AUGER.

Προχειριζομένους] Προβαλλομένους Ven. marg. Morel. haud male. Licet scholion tantummodo esse potuit. Proxime, utra utra istarum lectionum valere judicabitur, ἐπὶ revocavi ex Editt. Ald. Paris. MSS. Ven. Bar. TAYLOR.

αἰσχρῶς καὶ κακῶς ὑπὸ τούτων διακείμενα βελτίω ποιῆσαι, πάντα τὰ τοιαῦτα ἔθη [1]παριδόντας τήμερον ὀρθῶς δεῖ δικάσαι, τὴν τὰ δίκαια ἀγαπῶσαν Εὐνομίαν περὶ πλείστου ποιησαμένους, ἣ πάσας καὶ πόλεις καὶ χώρας σώζει, καὶ τὴν ἀπαραίτητον καὶ σεμνὴν Δίκην, ἣν ὁ τὰς ἁγιωτάτας ἡμῖν τελετὰς καταδείξας Ὀρφεὺς παρὰ τὸν τοῦ Διὸς θρόνον φησὶ καθημένην, πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐφορᾶν. ἣν εἰς ἑαυτὸν ἕκαστον [2]νομίσαντα βλέπειν, οὕτω ψηφίζεσθαι, φυλαττόμενον καὶ προορώμενον μὴ καταισχύναι ταύ- 773

[1] παριδόντας ὑμᾶς τήμ. ὀρ. [δεῖ] [2] νομίσαντα ἂν βλ., οὕτω δὴ * δεῖ ψηφίζεσθαι

Modo v. 2. pro παριδόντας Lambinus mavult παραλιπόντας. Ante τήμερον statim ὑμᾶς substituunt Ven. Bar. Lind. Aug. Ital. Taylor.

Πάντα τὰ τοιαῦτα ἔθη παριδόντας τήμερον ὀρθῶς δεῖ δικάσαι] *Vos igitur hujusmodi instituta transmittentes recte atque ordine judicare par est, Eunomiam illam juris amantissimam, urbium regnorumque columen in primis colentes. Simul inexorabilem illam, augustamque Dicen, quam Orpheus ipse qui sacratissimarum nobis ceremoniarum auctor fuit, assessitantem Jovis solio, humanos omnes actus perlustrare oculis ait. Hanc quasi vos omnes (sese quisque) intueri putantes, sic oportet censere judiciis, idque etiam etiamque videre, ne quid eidem pudendum admittatis, cujus gentilis est unusquisque vestrum, judicandi locum quocunque tempore sortitus, si modo justi et honesti, utilitatisque politicæ rationem usquequaque habuerit.* Eleganter duas judiciorum præsides facit, Dicen et Eunomiam. De Dice vero dea, quæ Latinis justitia est, Hesiodus in Ergis:

Ἡ δέ τε, inquit, παρθένος ἐστὶ Δίκη, Διὸς ἐκγεγαυῖα
Κυδνή τ' αἰδοίη τε θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι. κ. τ. λ.

Ejus vero imaginem ex Chrysippi Stoici libris Aul. Gel. transcripsit libro decimotertio: et Homerus Iliad. 16. hujus deæ vim esse ingentem ait, cujus etiam indignationem in judiciis spretæ, magnis terrarum cladibus expiari solere. dicitur eadem etiam δικαιοσύνη. Cæterum Demosthenes hic judices *juris et justitiæ gentiles*, id est, *cognomines* propterea appellat, quod a Dice Dicastæ, ut a jure Judices dicuntur. Est autem Eunomia, sive εὐνομία, *recta juris legumque constitutio.* Unde εὔνομοι populi dicuntur, *qui recta legum institutorumque ratione utuntur.* cui opposita est Dysnomia, *perversa juris legumque constitutio*, quam Hesiodus Atæ, id est, offensionis et noxæ contubernalem appellat, δυσνομίην ἄτην τε συνήθεας ἀλλήλῃσιν. Bud. in Annotationibus prior. in Pandect. de justitia. *Ex edit.* Hervag.

Πάντα τὰ τοιαῦτα ἔθη παριδόντας] Quem usum habeant ista verba hoc loco posita, videant eruditi. Mihi videntur turbare et infringere Orationem, cum non id agatur, ut *negligantur* pravæ et turpes hujusmodi consuetudines, sed ut corrigantur et penitus tollantur e Rep. Quod si ea in præcedentem periodi partem v. 21. p. p. transferas, unde puto huc irrepsisse, et hic et illic longe commodiorem et dignam Demosthene lectionem habebis in hunc modum: Εἰ μὲν οὖν ὑμεῖς ταῦτα βούλεσθε, καὶ μετὰ τῆς ὑμετέρας γνώμης οὗτοι ταῦτα ποιοῦσι πάντα τὰ τοιαῦτα ἔθη παριδόντας, ὁδῷ βαδίζειν καὶ ἐᾶν δεῖ· εἰ δὲ — βελτίω ποιῆσαι, τήμερον ὀρθῶς δεῖ δικάσαι κ. τ. λ. Jurin.

Ὀρφεὺς — φησὶ] Leguntur hodie in Orphei hymnis:

Ὄμμα Δίκης μέλπω πανδερκέος, ἀγλαομόρφου,
Ἣ καὶ Ζηνὸς ἄνακτος ἐπὶ θρόνον ἱερὸν ἵζει,
Οὐρανόθεν καθορῶσα βίον θνητῶν πολυφύλων.
Taylor.

Οὕτω ψηφίζεσθαι] Lego οὕτω δεῖ ψηφίζεσθαι. Wolf. Omnino aliquid hujusmodi desiderari quis non videt? Et sane auctoritatem suam addunt Budæus, et maxime Cod. Augustanus. Quod tamen suspicor fuisse scriptum δή. οὕτω δὴ ψηφίζεσθαι, ut sine litura Codd. Ven. et Regg. Parisienses. Nam mihi semper alia medicina adhibenda esse videbatur. Verbum illud quærendum est ex v. 2. ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, hoc pacto demum: ὀρθῶς δεῖ δικάσαι, τὴν — Εὐνομίαν περὶ πλείστου ποιησαμένους, — καὶ τὴν — Δίκην — εἰς ἑαυτὸν ἕκαστον νομίσαντα βλέπειν, οὕτω (vel οὕτω δὴ) ψηφίζεσθαι. *Recte dijudicare* oportet, *Eunomiam maximi facientes, et existimantes Justitiam in unumquemque vestrum oculos defigere, ita demum pronunciare.* Post vocem ἐφορᾶν v. antepen. culpa librarii, enatum est ἣν, quod has turbas dedit. Taylor.

την, ἧς ἐπώνυμός ἐστιν ὑμῶν ἕκαστος ὁ ἀεὶ δικάζειν λαχών, [1]καὶ τὰ πάντων τῶν ἐν [2]ταύτῃ τῇ πόλει καλὰ καὶ δίκαια καὶ συμφέροντα [3]φυλάττειν, καὶ ταύτην τὴν ἡμέραν παρακαταθήκην ἔνορκον εἰληφὼς παρὰ τῶν νόμων, καὶ τῆς πολιτείας, καὶ τῆς πατρίδος. ὡς εἰ μὴ τοῦτον ἕξετε τὸν τρόπον, ἀλλ' ἀπὸ τῆς συνήθους εὐηθείας εἰσεληλυθότες καθεδεῖσθε, φοβοῦμαι μὴ τὸ πρᾶγμα εἰς τοὐναντίον περιστῇ, καὶ δοκοῦντες ἡμεῖς Ἀριστογείτονος κατηγορεῖν, ὑμῶν κατηγοροῦντες φανῶμεν. ὅσῳ γὰρ ἂν μᾶλλον ἡμῶν δειξάντων τὴν τούτου πονηρίαν, [4]μηδὲν ὑμεῖς φροντίσητε, τοσούτῳ μείζων ἡ καθ' ὑμῶν αἰσχύνη [5]γενήσεται.

δ'. Καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανά. πάνυ δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μετὰ πάσης οἰκειότητος ἐρῶ τἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς. ἐγὼ γὰρ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ὁρῶν ὑμᾶς κατατάττοντάς με, καὶ προχειριζομένους ἐπὶ τὴν τούτου κατηγορίαν, ἠχθόμην, καί, μὰ τὸν Δία καὶ πάντας τοὺς θεούς, οὐκ [6]ἐβουλόμην. οὐ γὰρ ἠγνόουν, [7]ὅτι ὁ ποιήσας τι τοιοῦτον παρ' [8]ὑμῖν, καὶ παθὼν ἀπέρχεται, εἰ δὲ μὴ τηλικοῦτον, ὥστε εὐθὺς

[1] Deest καί. [2] [ταύτῃ] [3] * οὐ φυλάττων, ταύτην [4] μηδὲν μᾶλλον ὑμεῖς [5] γίγνεται [6] ἠβουλόμην [7] ὅ, τι [8] ἡμῖν

Φυλάττων ταύτην] [Ita enim constanter edi solebat, et in MSS. plurimis reperitur] Obsop. φυλάττειν δὲ ταύτην. Sed durum est λαχὼν δικάζειν φυλάττειν. Fortasse legendum v. 2. τά τε συμπάντων, ut sit λαχὼν δικάζειν, καὶ φυλάττειν. Wolf. Vides, hic Wolfium trepide et diffidenter loqui, in Textu vero contra Codd. consensum καὶ post λαχὼν inserere, deinde φυλάττων in φυλάττειν convertere, rursusque conjunctionem καὶ ingeminare. Locus sane præfractus, quem ille emendando præfractiorem reddidit. Utinam sane abesset φυλάττων, cum ita tota hæc refingerem, adjuvantibus nonnihil scriptis Codicibus, sc. φυλαττόμενον — μὴ καταισχύναι ταύτην, ἧς ἐπώνυμός ἐστιν ὑμῶν ἕκαστος ὁ ἀεὶ δικάζειν λαχὼν, καὶ πάντα τὰ ἐν τῇ πόλει καλὰ, καὶ δίκαια, καὶ συμφέροντα, ταύτην τὴν ἡμέραν παρακαταθήκην ἔνορκον εἰληφὼς κ. τ. λ. *caventem, ne eam pudefaciat, a qua cognominati estis* (δικασταὶ sc.) *omnes vos, qui id muneris sortiti estis, atque idcirco omnia Reip. jura et commoditates hodierno die tanquam solenne depositum accepistis.* Taylor. L. φυλάττων καὶ ταύτην τὴν δὲ ἡμέραν κ. τ. λ. ita ut ταύτην non referatur ad ἡμέραν sed ad παρακαταθήκην. Auger.

Ἀπὸ τῆς συνήθους εὐηθείας] Κατὰ τὴν συνήθη εὐήθειαν. Wolf.

Γίγνεται] Obsop. melius et sonantius γενήσεται. Idem. γενήσεται item Bodl. Editt. etiam Manut. et Felic. φανήσεται Codd. Lindenb. et Ital. γίγνεται habuerunt Editi ab Aldo et Morelio cum scriptis Ven. et Bar. Taylor.

δ'. Οἰκειότητος] Nec satis placet, nec occurrit quicquam melius. μετὰ παῤῥησίας, aut μεθ' ὁσιότητος huic loco alienum est. Wolf. οἰκειότητος hic pro παῤῥησίας. Auger.

Προχειριζομένους] Προβαλλομένους Ven. marg. Morel. haud male. Licet scholion tantummodo esse potuit. Proxime, utra utra istarum lectionum valere judicabitur, ἐπὶ revocavi ex Editt. Ald. Paris. MSS, Ven. Bar. Taylor.

αἰσθέσθαι, ἀλλ' ἐὰν πολλὰ τοιαῦτα ποιῇ, καὶ μὴ [1] παύσηται, ταχὺ γνωσθήσεται. ὅμως δὲ ἀναγκαῖον ἡγούμην εἶναι πείθεσθαι τοῖς ὑμετέροις βουλήμασι. τὰ μὲν οὖν περὶ τῆς ἐνδείξεως καὶ τῶν νόμων δίκαια, αὐτὸν, ὅπερ πεποίηκε, Λυκοῦργον [2] αἱρεῖν ἡγούμην, καὶ τοὺς μάρτυρας τῆς πονηρίας τῆς τούτου τοῦτον ἑώρων [3] προκαλούμενον· ἃ δὲ καὶ λογίζεσθαι [4] τοὺς ὑπὲρ πόλεως καὶ νόμων βουλευομένους προσήκει, καὶ σκοπεῖσθαι [5] δεῖ, ταῦτα προῃρούμην εἰπεῖν, καὶ 774 νῦν ἐπὶ ταῦτα πορεύσομαι. δότε δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, [6] καὶ συγχωρήσατέ μοι, πρὸς Διὸς, ὡς πέφυκα, καὶ προῄρημαι, περὶ τούτων διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς. καὶ γὰρ οὐδ' ἂν ἄλλως δυναίμην.

έ. Ἅπας ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κἂν μεγάλην πόλιν οἰκῶσι, κἂν μικρὰν, φύσει καὶ νόμοις διοικεῖται. τούτων δ' ἡ μὲν φύσις ἐστὶν ἄτακτον καὶ ἀνώμαλον, καὶ κατ' ἄνδρα [7] ἕκαστον ἴδιον τοῦ ἔχοντος, οἱ δὲ νόμοι, κοινὸν καὶ τεταγμένον, [8] ταὐτὸ πᾶσιν. ἡ μὲν οὖν φύσις, ἂν ᾖ πονηρὰ, πολλάκις φαῦλα βουλεύεται· διόπερ τοὺς τοιούτους ῥᾳδίως ἐξαμαρτάνοντας εὑρήσετε· οἱ δὲ νόμοι τὸ δίκαιον, καὶ τὸ καλὸν, καὶ τὸ συμφέρον βούλονται, καὶ τοῦτο ζητοῦσι, καὶ, ἐπειδὰν εὑρεθῇ, κοινὸν τοῦτο πρόσταγμα ἀπεδείχθη πᾶσιν ἴσον καὶ ὅμοιον. καὶ τοῦτ' ἔστι νόμος, ᾧ πάντας προσήκει πείθεσθαι, διὰ πολλὰ, καὶ

1 παύηται, ταχὺ γνώσεται   2 ἐρεῖν   3 * προσκαλούμενον
4 τοῖς ὑ. π. κ. ν. βουλευομένοις   5 * ἀεὶ   6 δότε καὶ   7 [ἕκαστον]   8 καὶ ταὐτὸ

Καὶ τῶν νόμων] L. καὶ τὰ τῶν νόμων. Deinde ἐρεῖν, et paulo inferius προσκαλούμενον. Auger.

Αἱρεῖν] Lycurgum esse *evicturum*. Ferri potest: sed non dubito, quin legendum sit ἐρεῖν, *expositurum*. Wolf. Ita quoque Bodl. et Aug. Interea tamen, quid illud *evicturum?* Deduco ego ab αἱρέω, *electurum. Existimavi, Lycurgum, qui priore loco dixit, eam partem Accusationis* prælaturum fuisse, *quam prætulisse video.* Et hoc fortasse ferri non solum *potest*, sed etiam *debet*. Ita paulo post, v. 8. ταῦτα προῃρούμην εἰπεῖν. Taylor. "Sed αἱρεῖν sincerum est. αἱρεῖν δίκην obvium. nollem nuper acceptum pro *eligere*." D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. VII. cap. VI. p. 646. V.

Νῦν ἐπὶ ταῦτα πορεύσομαι] Tropus familiaris, inquit D'Orvillius, et nihil aliud quam Ciceroniana locutio *ingredi ad rationem explicandam*. Fam. 11. 3. et alias.

έ. Κοινοὶ καὶ τεταγμένοι] Rectius Felicianus, κοινὸν καὶ τεταγμένον, καὶ ταὐτὸ πᾶσι. Nam conjunctio addenda videtur etiam ante ταὐτό. Wolf. Præter Felicianum Manutius quoque, Lind. Aug. Bodl. et Codd. Lutet. Conjunctionem addunt Bar. Aug. et Ven. Taylor. Lego et distinguo: καὶ τεταγμένον, καὶ ταὐτὸ πᾶσιν. Auger.

Βουλεύεται] Βούλεται potius. Ita Cod. Lind. Infra pariter legimus in eadem causa, v. 19. οἱ δὲ νόμοι τὸ δίκαιον — βούλονται. Taylor.

Καὶ τοῦτ' ἔστι νόμος ᾧ πάντας προσήκει πείθεσθαι] *Lex est, cui omnes homines obtemperare convenit, cum ob alia multa, tum*

μάλιστα, ὅτι πᾶς ἐστὶ νόμος εὕρημα μὲν καὶ δῶρον θεῶν, δόγμα δὲ ἀνθρώπων φρονίμων, ἐπανόρθωμα δὲ τῶν ἑκουσίων καὶ ἀκουσίων ἁμαρτημάτων, πόλεως δὲ συνθήκη κοινὴ, καθ' ἣν πᾶσι προσήκει ζῆν τοῖς ἐν τῇ πόλει. ἀλλὰ μὴν ὅτι νῦν Ἀριστογείτων τοῖς μὲν τῆς ἐνδείξεως δικαίοις πᾶσιν ἑάλωκεν, ἕτερος δὲ οὐδείς ἐστιν ἀνεκτὸς αὐτῷ λόγος, περὶ τούτων ῥᾴδιον διδάξαι. δυοῖν γὰρ ὄντοιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὧν ἕνεκα πάντες τίθενται [1] οἱ νόμοι, τοῦ, τε μηδένα μηδὲν ὃ μὴ δίκαιόν ἐστι ποιεῖν, καὶ τοῦ, τοὺς παραβαίνοντας ταῦτα κολαζομένους βελτίους τοὺς ἄλλους ποιεῖν· ἀμφοτέροις τούτοις οὗτος ἔνοχος ὢν φανήσεται. ἐπὶ μὲν γὰρ οἷς ἐξ ἀρχῆς παρέβη τοὺς νόμους, τὰ ὀφλήματ' [2] αὐτῶν 775 γέγονεν, ἐπὶ δ' οἷς οὐκ ἐμμένει τούτοις, νῦν ἐπὶ τὴν παρ' ὑμῶν ἄγεται τιμωρίαν. ὥστε μηδεμίαν καταλείπεσθαι πρόφασιν, δι' ἣν ἄν τις αὐτὸν ἀφίῃ. οὐδὲ γὰρ αὖ τοῦτ' ἔστιν εἰπεῖν, ὡς ἄρ' ἐκ τούτων ἡ πόλις οὐδὲν βλάπτεται. ἐγὼ γὰρ, ὅτι μὲν πάντα [3] ἀπόλλυται τὰ τῆς πόλεως ὀφλήματα, εἰ τὰ τούτου σοφίσματα προσδέξεσθε, καὶ ὅτι, εἰ ἄρα δεῖ τινὰς ἐκ τῶν ὀφειλόντων [4] ἀφεῖναι, τοὺς

1 οἱ νόμοι τίθενται   2 αὐτῷ   3 ἀπολεῖται   4 ἀφιέναι

vel eo maxime, quod Lex omnis, inventum quidem ac munus deorum est, decretum vero prudentum hominum, ad hæc flagitiorum consultorum inconsultorumque emendatio, conspirantis denique civitatis conventum, ad cujus præscriptum omnes in civitate agentes vitam instituere par est. Plura de lege ex Aristotele, Cicerone, etc. Bud. in Annotat. prioribus in Pandect. Ad hoc autem, quod dicit ἐπανόρθωμα τῶν ἁμαρτημάτων, alludit Græcum illud elegans distichon in sicarium:

Κῆν με κατακρύπτῃς, ὡς οὐδενὸς ἀνδρὸς ὁρῶντος;
Ὄμμα δίκης καθορᾷ πάντα τὰ γιγνόμενα.
Me sepelis tanquam nemo conspexerit? atqui
Justitiæ ipse oculus omnia facta videt.

Fit hujus loci Demosth. mentio in Digest. L. 11. de Legib. plura Alciat. lib. 2. Prætermissorum. *Ex edit.* Hervag.

Συνθήκη] Libet adscribere Enarratoris Aphthonii verba [pag. 25.] ἢ ὅτι πολλῶν συνελθόντων εἰς ταὐτὸ συνετέθη· ἢ ὅτι, κἂν ἐφ' ἑνὸς, τῇ συνθήκῃ καὶ συμφωνίᾳ τῶν ἄλλων κυροῦται. τῶν δὲ νόμων οἱ μέν εἰσι κοινοὶ, οἱ καθόλου περὶ τῶν τῆς πόλεως, οἱ δὲ ἴδιοι, οἱ περὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους συμβολαίων. καὶ οἱ μὲν τῶν ἀγαθῶν ἀμοιβοὶ, οἱ δὲ τῶν ἀδικημάτων τιμωρηταί. Wolf.

Ἐν τῇ πόλει] Articulum debes Codd. Bar. Lind. Ital. cum editione Parisiensi. Taylor.

Ἐπὶ μὲν οἷς — ἐπὶ δ' οἷς] Ἀντὶ τοῦ, διότι. Wolf.

Αὐτῶν] Τὰ ὀφλήματ' αὐτῷ γέγονεν lege, et, [v. 13.] οὐκ ἐμμένει τούτοις, S. τοῖς ὀφλήμασι, μᾶλλον δὲ τοῖς ἐγνωσμένοις. Idem. αὐτῷ similiter habent Ven. Bar. Bodl. Et recte habent. Quod superest, bene a Wolfio explicatur. Ad eamque normam, consentientibus optimis libris, et edi et pungi curavimus. Taylor. Vix dubitandum puto, quin scripserit Demosthenes αὐτῷ γέγονεν. Jurin. Auger.

Ἐγὼ γὰρ] Est παράλειψις, longius ducta periodo, propter insertas αἰτιολογίας; ante cujus ἀπόδοσιν verbum ἐάσω ponitur, v. 8. p. 358. ut sit ἐγὼ—ἐάσω. Etsi fortasse principio etiam legi possit: ἐῶ γὰρ, ὅτι μὲν πάντα — Wolf.

Ἀπόλλυται] M. ἀπολεῖται. Auger.

ἐπιεικεστάτους, καὶ τοὺς βελτίστους, καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς ἥκιστα δεινοῖς ὠφληκότας, τούτους ἀφιέναι δεῖ, οὐχὶ τὸν πονηρότατον, καὶ πλεῖστα ἡμαρτηκότα, καὶ δικαιότατα ὠφληκότα, καὶ ἐπὶ δεινοτάτοις, — τί γὰρ ἂν γένοιτο συκοφαντίας καὶ παρανομίας δεινότερον, ἐφ᾽ οἷς ἀμφοτέροις οὗτος ὤφληκε; — καὶ ὅτι, οὐδ᾽ εἰ πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἀφίετε, οὐχὶ τῷ βιαζομένῳ δήπου συγχωρῆσαι προσήκει, — ὕβρις γὰρ τοῦτό γε —· καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἐάσω. ἀλλ᾽ ὅτι καὶ πᾶς ὁ τῆς πόλεως, καὶ τῶν νόμων κόσμος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, συνταράττεται καὶ διαφθείρεται κατὰ τοῦτον, καὶ τοῦτ᾽ οἶμαι σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξειν. λέξω δὲ οὔτε καινὸν, οὔτε περιττὸν οὐδὲν, οὔτ᾽ ἴδιον· ἀλλ᾽ ὃ πάντες ὑμεῖς ἴστε ὁμοίως ἐμοί.

ϛʹ. Εἰ γάρ τις ὑμῶν ἐξετάσαι βούλεται, τί ποτ᾽ ἐστὶ τὸ αἴτιον, καὶ τὸ ποιοῦν τὴν βουλὴν συλλέγεσθαι, τὸν δῆμον εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀναβαίνειν, τὰ δικαστήρια πληροῦσθαι, τὰς ἕνας ἀρχὰς ταῖς νέαις ὑπεξιέναι, πάντα δι᾽ ὧν ἡ πόλις [1] διοικεῖται καὶ σώζεται, γίγνεσθαι, τοὺς νόμους εὑρήσει, καὶ τὸ τούτοις ἅπαντας πείθεσθαι. ἐπεὶ λυθέντων γε τούτων, καὶ ἑκάστῳ δοθείσης ἐξουσίας ὅ,τι βούλεται ποιεῖν, οὐ μόνον ἡ πολιτεία οἴχεται, ἀλλ᾽ 776
οὐδ᾽ ὁ βίος ἡμῶν τοῦ τῶν θηρίων οὐδὲν ἂν διενέγκοι. τί γὰρ ἂν τοῦτον αὐτὸν οἴεσθε [2] ποιεῖν, λυθέντων τῶν νόμων, ὃς ὄντων κυρίων τοιοῦτός ἐστιν; ἐπειδὴ τοίνυν οἱ νόμοι

[1] οἰκεῖται

[2] ποιήσειν

Ἀφίετε] Qui nuperrime dixerat εἰ δεῖ τινὰς ἀφεῖναι, et τούτους ἀφιέναι δεῖ, cum quarto casu, ut mos est Græcis Scriptoribus, non utique lubens statim subjiceret, εἰ πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἀφίετε, constructione adeo insolenti. Dele ergo vocem ἀφίετε. En! οὐδ᾽, εἰ πᾶσι τοῖς ἄλλοις, οὐχὶ τῷ βιαζομένῳ δήπου συγχωρῆσαι προσήκει. Infercivit homo otiosus, et ineruditus, qui hujusmodi tibicine indigere orationem suspicabatur. TAYLOR.

Καὶ πάντα] F. ταῦτα καὶ πάντα τὰ κ. τ. λ. AUGER.

Καινὸν] [Ita enim Ald. et cum Aldo Ven. et Par.] Antiquum exemplar καινὸν, *nihil novum, neque supervacuum.* Atque ita legendum esse probant verba sequentia: *sed quod omnes vos mecum juxta tenetis.* OBSOPŒUS.

Καινὸν] Sequitur quidem ἴδιον illi contrarium. Sed rectius utique καινὸν, ut ostendit sententia: et sic habet Obsop. WOLF. Præstantiores item libri et vulgati, et manu exarati. TAYLOR.

ϛʹ. Τὰς ἕνας ἀρχὰς ταῖς νέαις] Τὰς παλαιὰς ταῖς καιναῖς. WOLF. Vide Suid. in v. Ἕνη, Harpocrat. et σχ. Aristoph. Acharn. v. 171. qui omnes hunc locum citant. TAYL.

Εὑρήσει] Plenius MS. Ven. εὑρήσει τούτους αἰτίους. At melius etiam Obsop. Bodl. Lind. Ital. εὑρήσει τούτων αἰτίους. IDEM.

Τί γὰρ κ. τ. λ.] Rescribo: τί γὰρ ἂν τοῦτον αὐτὸν οἴεσθε ποιήσειν, λυθέντων τῶν νόμων, ὃς, ὄντων αὐτῶν κυρίων, τοιοῦτός ἐστιν; Illud jubent Codd. Bar. Aug. hoc idem Baroc. cum Ven. et marg. Benenati. IDEM.

μετὰ τοὺς θεοὺς ὁμολογοῦνται σώζειν τὴν πόλιν, δεῖ πάντας ὑμᾶς τὸν αὐτὸν τρόπον, [1] ὥσπερ εἰ ἐκάθησθε ἐράνου πληρωταὶ, τὸν μὲν πειθόμενον τούτοις, ὡς φέροντα τὴν τῆς σωτηρίας φορὰν πλήρη τῇ πατρίδι, τιμᾶν καὶ ἐπαινεῖν, τὸν δὲ ἀπειθοῦντα κολάζειν. ἔρανος γάρ ἐστι πολιτικὸς καὶ κοινὸς πάνθ᾽ ὅσα ταξάντων τῶν νόμων ἕκαστος ὑμῶν ποιεῖ. ὃν ὁ λείπων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολλὰ, καὶ καλὰ, καὶ σεμνὰ, καὶ μεγάλα ὑμῶν ἀφαιρεῖται, καὶ διαφθείρει τὸ καθ᾽ αὑτόν. ὧν ἓν ἢ δύο ἐρῶ παραδείγματος ἕνεκα τὰ γνωριμώτατα. τὸ, τὴν βουλὴν τοὺς πεντακοσίους, ἀπὸ τῆς ἀσθενοῦς ταυτησὶ κιγκλίδος τῶν ἀπορρήτων κυρίαν εἶναι, καὶ μὴ τοὺς ἰδιώτας ἐπεισιέναι· τὸ, τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴν, ὅταν ἐν τῇ βασιλείῳ στοᾷ καθεζομένη περισχοινίσηται, κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν ἐφ᾽ ἑαυτῆς εἶναι, καὶ ἅπαντας ἐκποδὼν ὑποχωρεῖν· τὸ, τὰς ἀρχὰς ἁπάσας, ὅσας οἱ λαχόντες ἄρχουσιν ὑμῶν, ἅμα τῷ τὸν ὑπηρέτην εἰπεῖν μετάστητε ἔξω, τῶν νόμων κρατεῖν, ἐφ᾽ οἷς εἰσεπέμφθησαν, καὶ μὴ τοὺς ἀσελγεστάτους βιάζεσθαι·

[1] ὥσπερ ἂν εἰ

Ὥσπερ εἰ] MSti ὥσπερ ἂν, et melius adhuc, ὥσπερ ἂν εἰ. IDEM.

Ἐράνου πληρωταὶ] Vide eandem hanc similitudinem bis in Midiana tractatam. Πληρωταὶ autem hic dicuntur, (contra quam nominis significatio ferre videtur: πληρόω enim est *compleo*, et πληρωτὴς, is, *qui complet*) non qui conferunt stipem, sed qui collatam ab aliis colligunt, quasi ἀποδέκται ἢ εἰσπράκτορες τῶν ἐράνων. WOLF. De hoc loco vide Herald. Observatt. cap. 44. Salmas. ad Jus Attic. pag. 27. seq. Herald. rursus Animadv. ad Salmas. L. VI. C. V. §. 4. TAYLOR. Non *collatores*, sed *collectores collectæ*. AUGER.

Ὃν] Refertur ad ἔρανος. IDEM.

Τὸ, τὴν βουλὴν τοὺς πεντακοσίους] Hic ordo est: οἱ νόμοι σώζουσι τὸ, τὴν βουλὴν, κ. τ. λ. Quæ duo verba [οὗτοι φυλάττουσιν v. 2. p. 360.] in prima Hervagiana editione prætermissa me perturbarunt. WOLF. Prætermittuntur etiam in Ald. Ven. Bar. et Aug. TAYLOR.

Βασιλείῳ στοᾷ] Vide Harpocrat. et Meurs. Attic. Lect. VI. 17. IDEM.

Περισχοινίσηται] Τὸ δὲ δικαστήριον περιεσχοινίζετο, τοῦ μὲν βασιλέως παραγγείλαντος, τῶν δὲ θεσμοθετῶν κληρούντων τὸ δικαστήριον. τὸ δὲ περισχοίνισμα ἀπὸ πεντήκοντα ποδῶν ἐγίγνετο, καὶ οἱ ὑπηρέται ἐφειστήκεισαν, ὅπως μηδεὶς ἀνεπόπτευτος προσῄ. αἱ μὲν οὖν τῶν δικαστηρίων θύραι, κιγκλίδες ἐκαλοῦντο cætera. Pollux L. VIII. C. X. §. 123. Add. Meurs. Attic. Lect. VI. 14. IDEM.

Εἰπεῖν] Sub. τοῖς λαχοῦσι. μετάστητε ἔξω, S. τοῦ ὄχλου τῶν λοιπῶν πολιτῶν τῶν κληρωσαμένων. Sequitur non multo post, p. 361. v. 12. ὅτι ἐλάχετε· εἶτα ἀπεκληρώθητε. τουτέστι διὰ τοῦ κλήρου ἐχωρίσθητε τῶν ἄλλων. WOLF.

Μετάστητε] *Eos egredi foras jusserit.* Immo: *cæteros omnes egredi foras jusserit.* JURIN.

Τῶν νόμων κρατεῖν] Antiquum multo emendatius sic legit: ἅμα τῷ τὸν ὑπηρέτην εἰπεῖν, μετάστητε ἔξω, τοὺς νόμους κρατεῖν etc. OBSOPŒUS.

Τῶν νόμων] Κυρίους εἶναι τῶν νόμων, καθ᾽ οὓς ἐκληρώσαντο, ἢ εἰσῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον. Τὸ τῶν νόμων κρατεῖν queat etiam intelligi, τοὺς νόμους οὐκ ἐμποδίζεσθαι ἐπ᾽ αὐτοῖς, ἢ κατὰ τοὺς νόμους ἄρχειν ἐξεῖναι αὐτοῖς. WOLF. τοὺς νόμους etiam Bodl. marg. Paris. Suspicor legendum esse τῶν νομίμων. Vide ad Timocrateam, 733. 10. ed. R. potissimum vero ea, quæ dixi ad Lycurgum p. 183. Not. 17. TAYLOR. ἐφ᾽ οἷς pro καθ᾽ ἅς. AUGER.

ἄλλα μυρία. πάντα [1] γὰρ καλὰ, καὶ σεμνὰ, καὶ δι᾽ ὧν ἡ πόλις κοσμεῖται καὶ σώζεται, [2] οὗτοι φυλάττουσιν. ἡ [3] σωφροσύνη πρὸς τοὺς γονέας, καὶ τοὺς πρεσβευτέρους ὑμῶν, [4] ἡ παρὰ τῶν νέων αἰσχύνη, ἡ εὐταξία, τῇ τῶν νόμων 777 προσθήκῃ, τῶν αἰσχρῶν περίεστι, τῆς ἀναισχυντίας, τῆς θρασύτητος, τῆς ἀναιδείας. ἰταμὸν γὰρ ἡ πονηρία, καὶ [5] τολμηρὸν, καὶ πλεονεκτικόν· καὶ τοὐναντίον ἡ καλοκαγαθία, ἡσύχιον, καὶ ὀκνηρὸν, καὶ βραδὺ, καὶ δεινὸν ἐλαττωθῆναι. τοὺς νόμους οὖν δεῖ τηρεῖν, καὶ τούτους ἰσχυροὺς ποιεῖν τοὺς ἀεὶ δικάζοντας ὑμῶν· μετὰ γὰρ τούτων οἱ χρηστοὶ τῶν πονηρῶν περίεισιν· εἰ δὲ μὴ, λέλυται πάντα, [6] ἀνέῳκται, συγκέχυται, τῶν πονηροτάτων καὶ ἀναιδεστάτων ἡ [7] πόλις γίγνεται.

ζ΄. Φέρε γὰρ, πρὸς θεῶν, [8] εἰ ἕκαστος τῶν ἐν τῇ πόλει τὴν Ἀριστογείτονος τόλμαν καὶ ἀναισχυντίαν λαβὼν, καὶ διαλογισάμενος ταῦθ᾽ ἅπερ οὗτος, ὅτι ἔξεστι καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν μέχρι τινὸς ὅ,τι ἂν βούληταί τις ἐν δημοκρατίᾳ, ἐάν περ τοῦ ποῖός τις εἶναι δόξῃ ὁ ταῦτα ποιῶν ὀλιγωρήσῃ, καὶ οὐδεὶς ἐπ᾽ οὐδενὶ τῶν ἀδικημάτων εὐθὺς ἀποκτενεῖ· εἰ ταῦτα διανοηθεὶς ὁ μὴ λαχὼν τῷ λαχόντι, καὶ ὁ μὴ χειροτονηθεὶς τῷ χειροτονηθέντι [9] ἐξ ἴσου ζητοίη εἶναι,

[1] γὰρ τὰ καλὰ [2] [οὗτοι φυλάττουσιν·] [3] σωφροσύνη, ἡ πρὸς [4] Deest articulus. [5] τομὸν [6] ἀνέῳκται, ὁ βίος συγκέχυται, [7] πόλις μεστὴ γίγνεται [8] εἰ εἷς ἕκαστος [9] ἐξίσου

Ἄλλα μυρία] Ea, quæ sequuntur (πάντα γὰρ καλὰ, δι᾽ ὧν ἡ πόλις κοσμεῖται καὶ σώζεται) parenthesi claudenda, sunt αἰτιολογία τῶν μυρίων. Obsop. pro ἡ σωφροσύνη, habet οὗτοι φυλάττουσιν, ut et Felicianus. Wolf.

Ἡ παρὰ τῶν νέων αἰσχύνη, ἡ εὐταξία] F. καὶ εὐταξία. Alioqui certe salebrosa est collocatio: videturque aliquid deesse, cujusmodi sit, ἡ κατὰ τὸν βίον εὐταξία. Est hæc præclara et plane philosophica Oratio. Sed vereor, ne pluribus mendosa locis, quam qui aut collocatione codicum, aut nostra divinatione possint corrigi. Wolf. Immo quidem satis sana. Licet non recte intelligam, quid sit ἡ σωφροσύνη πρὸς τοὺς γονέας. In MStis Aug. Lind. Ital. post σωφροσύνη additur articulus ἡ. Lege itaque: ἡ σωφροσύνη· Id unum est. deinde: ἡ πρὸς τοὺς γονέας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ὑμῶν παρὰ τῶν νέων αἰσχύνη· additur tertium, ἡ εὐταξία. *Temperantia*, *Reverentia*, *Disciplina*. Taylor.

Τῆς ἀναιδείας] Αἰσχύνη, *pudor*, Αἰδὼς, *reverentia*. Illa turpitudinis metus est: hæc dignitati, virtuti, auctoritati, ætati honorem habet. Possunt ergo ἀναισχυντία καὶ ἀναίδεια habere locum; sed quia præcedit εὐταξία, quid si legatur τῆς ἀταξίας? Wolf.

Δεινὸν ἐλαττωθῆναι] *Damni patiens*, Wolfius. *nec facile a suo statu dejicitur*, Melanchtho. Δεινὸν ἐλαττωθῆναι, ait ille ad Theophrastum, sive Stanleius sit, sive Duportus, mirifice dictum, ac si diceres: *apta fraudari*. Sed frigidum hoc præ Græco. Et certe ea mihi videtur esse hujus phraseos elegantia, ut Latine exprimi non possit. Καλοκαγαθία δεινὸν ἐλαττωθῆναι vult dicere: *morum probitas ita comparata est, ut facile in damnum incidat.* Hæc Vir summus. Taylor.

ζ΄. Μέχρι τινὸς] S. χρόνου, εἰ καὶ μὴ ἀεί. Wolf.

Εὐθὺς] Post εὐθὺς f. add. αὐτόν. Auger.

καὶ τῶν αὐτῶν μετέχειν, καὶ ὅλως μὴ νέος, μὴ πρεσβύτερος τὰ προσήκοντα πράττοι, ἀλλὰ πᾶν τὸ τεταγμένον ἐξελάσας ἕκαστος ἐκ τοῦ βίου, τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν, νόμον, ἀρχὴν, πάνθ᾽ ὑπολαμβάνοι, εἰ ταῦτα ποιοῖμεν, ἔστιν ἔτι τὴν πόλιν οἰκεῖσθαι; τί δέ; τοὺς νόμους κυρίους εἶναι; πόσην δ᾽ ἂν οἴεσθε βίαν, καὶ ὕβριν, καὶ παρανομίαν ἐν ἁπάσῃ τῇ πόλει καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν γίγνεσθαι, καὶ βλασφημίαν, ἀντὶ τῆς νῦν εὐφημίας καὶ τάξεως; καὶ τί δεῖ λέ-
778 γειν, ὅτι τοῖς νόμοις ἅπαντα κοσμεῖται, καὶ τῷ τούτοις πείθεσθαι; ἀλλ᾽ ὑμεῖς αὐτοὶ πάντων ἄρτι κληρουμένων Ἀθηναίων, καὶ πάντων εὖ οἶδ᾽ ὅτι βουλομένων εἰς τουτὶ λαχεῖν τὸ δικαστήριον, μόνοι δικάζεθ᾽ ἡμῖν. διὰ τί; ὅτι ἐλάχετε, εἶτα ἀπεκληρώθητε. ταῦτα γὰρ οἱ νόμοι λέγουσιν. εἶθ᾽ ὑμεῖς αὐτοὶ κατὰ τοὺς νόμους εἰσεληλυθότες τὸν παρὰ τοὺς νόμους λέγειν ἢ πράττειν τι βιαζόμενον λαβόντες ἀφήσετε; καὶ οὐδεὶς ὑμῶν χολὴν, οὐδὲ ὀργὴν ἔχων φανήσεται, ἐφ᾽ οἷς ὁ βδελυρὸς καὶ ἀναιδὴς ἄνθρωπος οὑτοσὶ βιάζεται τοὺς νόμους; ὃς, ὦ μιαρώτατε πάντων τῶν ὄντων ἀνθρώπων, κεκλεισμένης [1] σου τῆς παῤῥησίας οὐ κιγκλίσιν, οὐδὲ θύραις, ἃ καὶ παρανοίξειεν ἄν τις, ἀλλὰ τοσούτοις καὶ τηλικούτοις ὀφλήμασι, καὶ τούτων παρὰ τῇ θεῷ κειμένων, ἐς [2] τὸ ἐντὸς τούτων βιάζῃ, καὶ προσέρχῃ πρὸς ταῦ-

[1] σοι [2] τὰ

Οἰκεῖσθαι] *Incoli*, Wolfius. Immo: *regi, administrari.* Dixi alibi et plenius. Verum, priusquam hunc locum dimittamus, examinemus id, quod sequitur. ἔστιν ἔτι τὴν πόλιν οἰκεῖσθαι; τί δέ; τοὺς νόμους κυρίους εἶναι; non facile memini, me aliquid aliud unquam legisse otiosius, aliquid aliud importunius. Comprehendit tota hæc Perioche disputationem satis honestam de Legum necessitate, earumque auctoritate: atque ad eam rem conficiendam graphice depingit, qualis futura esset Resp. si Leges, earumque auctoritas tolleretur. Concludit demum: *quid? dicemusne, hanc esse Remp.?* Hic quid infelicius, quam ut adderet *quid? dicemusne, leges esse ratas?* Nam omnis ea, quæ præteriit, argumentatio sita est in supponendo, quod *Leges non essent ratæ*. Quid homine sapiente indignius, quam ut nihil aliud *concludat*, præter ea, quæ *præmisit?* Nimirum animadvertit lector aliquis curiosus, οἰκεῖσθαι non esse *incoli*, verum *legibus contineri atque administrari*, quod ut alios quoque admoneret, allevit ista ridicula; quibus rursus deletis, vide porro, ut pergat sententia: εἰ ταῦτα ποιοῖμεν, ἔστιν ἔτι τὴν πόλιν οἰκεῖσθαι; τί δέ; πόσην ἂν οἴεσθε βίαν, et quæ sequuntur. Taylor.

Εἶτα ἀπεκληρώθητε] Wolfius non recte cepit hujus loci mentem, quantum ejus interpretationem intelligo. Λαχεῖν est, *sortiri*, *sortes ducere*, quod omnium, ἀποκληρωθῆναι, *sortibus vincere*, quod paucorum. Vertas itaque liberius: *Quod omnes voluerunt, vos soli hodie jus dicitis. Id quo modo se habet? Quia vos cum cæteris una civibus ad sortes accessistis, deinde vobis solis sortito obtigit, ut huic judicio præficeremini. id enim legum præscripto fit.* Idem.

Ὃς, ὦ μιαρώτατε] Longinus §. 27. ubi agit de personæ in aliam personam commutatione, locum istum citat et illustrat. Idem.

τα, ἀφ' ὧν ἀπελαύνουσί σε οἱ νόμοι, ἀπεσχοινισμένος
πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει δικαίοις, γνώσεσι τριῶν δικαστηρίων,
[1] τῇ γραφῇ θεσμοθετῶν, ἑτέρᾳ πρακτόρων, τῇ τῆς βουλεύ-
σεως, ἣν αὐτὸς διώκεις, γραφῇ, καὶ [2] μονονουχ' ἁλύσει σι-
δηρᾷ δεδεμένος, ὑποδύῃ παρὰ ταῦτα, καὶ διασπᾷς, καὶ
προφάσεις πλάττων, καὶ ψευδεῖς αἰτίας συντιθείς, τὰ
[3] κοινὰ ἀνατρέψειν οἴει;

ή. Καὶ μὴν μέγα καὶ σαφὲς ὑμῖν ἐρῶ παράδειγμα, ὅτι
ταῦτα οὐδὲ καθ' ἓν προσήκει παριδεῖν. εἰ γάρ τις αὐτίκα
δὴ μάλα εἴποι, ὡς ἐκ τῶν νεωτάτων, ἢ τῶν πλουσιωτά-
των, ἢ τῶν λελειτουργηκότων, ἢ τῶν τοιούτων τινὸς μερῶν
ἀφορίσας, τοὺς λέγοντας εἶναι δεῖ, ἀποκτείναιτ' ἂν αὐτὸν
εὖ οἶδ' ὅτι, ὡς καταλύοντα τὸν δῆμον· καὶ δικαίως ἂν τοῦ-

[1] ἐγγραφῇ [2] μονονοὺχ [3] κοινὰ δίκαι' ἀνατρ. οἴει.

Ἀπεσχοινισμένος] Vide Harpocration. Maussac. ad locum, Plin. IX. Epist. 26. Idem.

Γνώσεσι] Harpocratio: Γνῶσις, ἀντὶ τοῦ Κρίσις. Δημοσθένης ἐν τῷ κατ' Ἀριστογείτονος. Codd. interea Ven. Ital. et Parisienses hic κρίσεσι legunt, quod puto aliquando ex scholio oriundum. Idem.

Τῇ γραφῇ] Laudo Ven. Bar. Bodl. Aug. et Regg. Paris. ἐγγραφῇ. Thesmothetæ, et similiter exactores, non *dicam scribebant*, verum *nomina* obæratorum *in codices retulerunt*. Id quod hoc loco agitur. Oratio contra Theocrinem hæc omnia complanabit. Quod Wolfius infra ad §. θ'. ineptum est, et a mente hujus loci alienum. Idem. Imo ἐγγραφῇ. Auger.

Βουλεύσεως] Antiquum exemplar sic habuit: ἐν γραφῇ [istud est ἐγγραφῇ. vide notam superiorem] θεσμοθετῶν, ἑτέρᾳ πρακτόρων, τῇ τῆς βουλήσεως, ἣν αὐτὸς διώκεις, γραφῇ etc. Quam lectionem cum Aldina conferens, utra melior sit, mox videbis. Obsopœus.

Τῷ τῆς βουλήσεως, ἣν αὐτὸς διώκεις γραφὴν] [uti Aldus edidit] Alii: Τῇ τῆς βουλεύσεως, ἣν αὐτοὺς διώκεις (παρὰ τὸ διοικέω) γραφῇ. Alii τῇ τῆς βουλῆς. Mihi placet: τῇ τῆς βουλεύσεως, ἣν αὐτὸς διώκεις, γραφῇ. De hoc crimine vide Suidam. Accusavit autem Aristogito quendam Aristonem, ut a quo falso fuerit in ærarios relatus: accusatus et ipse est, quod Pythangeli vitæ falsa accusatione struxerit insidias. Wolf.

Βουλεύσεως] Harpocr. Βουλεύσεως. ἐγκλήματος ὄνομα ἐπὶ δυοῖν ταττόμενον πραγμάτων. τὸ μὲν γάρ ἐστιν, ὅταν ἐξ ἐπιβουλῆς τίς τινι κατασκευάσῃ θάνατον — τὸ δ' ἕτερον, ὅταν ἐγγεγραμμένος, ὡς ὀφείλων τῷ δημοσίῳ, αὐτὸς δικάζηταί τινι, ὡς οὐ δικαίως αὐτὸν ἐγγεγραφότι. τοῦ μὲν οὖν προτέρου μάρτυς Ἰσαῖος — περὶ δὲ τοῦ ἑτέρου ἐγκλήματος, Δημοσθένης ἐν τῷ κατ' Ἀριστογείτονος πρώτῳ. Vide infra §. ιέ. fin. Si quæras, quantum intersit inter γραφὴν βουλεύσεως, et ψευδεγγραφῆς (nam et istius quoque actio dabatur) consulas Suid. in v. Ψευδὴς ἐγγραφή. Petit. LL. Attic. p. 467. Edit. Nov. Poli. L. VIII. C. 6. §. 43. et 88. virosque doctos ad loca. Vales. ad p. 301. Harpocrationis, H. Steph. Thes. Gr. L. T. IV. p. 720. Taylor. γραφὴ βουλεύσεως, erat actionis id genus, cum homo inscriptus quasi debens reipublicæ, se injuria inscriptum quereretur. Auger.

Τὰ κοινὰ] Lege confidenter cum bonis exemplaribus, Ven. Baroc. Lind. Aug. Ital. et marg. Morel. τὰ κοινὰ δίκαια ἀνατρέψειν οἴει; Taylor.

ή. Λελειτουργηκότων] vide Fr. Luisini Parerg. III. 43. qui nova et insolita mente hunc locum intelligit de hominibus infimæ sortis et conditionis, de fæce populi. Nihil minus. Contendit tantum Orator, in libera Rep. qui patriæ prodesse et consulere vellent, non ex uno tantum ordine aut collegio sumi debere, qualecunque demum sit, verum id omnibus patere. Idem.

Τινὸς] Fortasse τι, uti Ald. Ven. Bar. Aug. Ital. τῶν τοιούτων τι μέρος ἀφορίσας. Credo sane. Idem. τινος, sub. μέρους, vel f. del. Auger.

779 το ποιήσαιτε. καὶ μὴν ὅ,τι βούλεσθε τούτων, ἧττόν ἐστι
δεινόν, ἢ εἴ τις, ἐξ ὧν ἐστὶν οὗτος μερῶν, εἴποι τοῖς βιαζο-
μένοις ἐξεῖναι λέγειν, ἢ τοῖς ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου, ἢ τοῖς ὧν
ὁ δῆμος ἀπέκτεινε τοὺς πατέρας, ἢ τοῖς ἀποδεδοκιμα-
σμένοις ἄρχειν λαχοῦσιν, ἢ τοῖς ὀφείλουσι τῷ δημοσίῳ, ἢ
τοῖς καθάπαξ ἀτίμοις, ἢ τοῖς πονηροτάτοις καὶ οὖσι καὶ
δοκοῦσι. πάντα γὰρ ταῦτα ὑπάρχει τούτῳ, καὶ [1] πρόσεστι
τοῖς, οἷος οὗτός ἐστι τὴν φύσιν. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, νομίζω μὲν αὐτὸν καὶ ἐφ' οἷς νῦν ποιεῖ, δικαίως ἂν
ἀποθανεῖν· πολὺ μέν τοι μᾶλλον, ἢ οὐδέν γε ἧττον ἐφ' οἷς
δῆλός ἐστι ποιήσων, εἰ τὴν παρ' ὑμῶν ἐξουσίαν λήψεται,
καὶ καιρόν, ὃ μὴ γένοιτο. ὃ καὶ θαυμαστόν ἐστιν, εἴ τις
ὑμῶν ἀγνοεῖ, ὅτι ἐπὶ μὲν καλὸν ἢ χρηστόν, ἢ τῆς πόλεως
ἄξιον πρᾶγμα οὐδὲν οὗτός ἐστι χρήσιμος, — μὴ γάρ, ὦ
Ζεῦ καὶ θεοί, τοσαύτη σπάνις ἀνδρῶν γένοιτο τῇ πόλει,
ὥστε παρὰ Ἀριστογείτονος τῶν καλῶν τι ποιήσασθαι —,
ἐφ' ἃ δ' ἂν καὶ χρήσαιτό τις τοιούτῳ θηρίῳ, ἀπεύχεσθαι
τοῖς θεοῖς μὴ γενέσθαι δεῖ. εἰ δ' ἄρα καὶ συμβαίη, μεῖζόν
ἐστιν εὐτύχημα τῇ πόλει ἀπορῆσαι τοὺς βουλομένους ἐξα-
μαρτεῖν, δι' οὗ τοῦτο ποιήσουσιν, ἢ τοῦτον ἀφειμένον αὐτοῖς
ἕτοιμον ὑπάρξαι. τί γὰρ οὗτος ὀκνήσειεν ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, τῶν ἀνηκέστων ἢ δεινῶν, ἄνθρωπος μιαρὸς καὶ πα-
τρικῆς ἔχθρας πρὸς τὸν δῆμον ἀνάμεστος; τίς δ' ἂν ἄλ-
λος μᾶλλον, ὃ μὴ [2] γένοιτο, ἀνατρέψειε τὴν πόλιν, εἰ λάβοι-
το ἐξουσίας; οὐχ ὁρᾶτε, ὅτι τῆς φύσεως αὐτοῦ καὶ τῆς
πολιτείας οὐ λογισμός, οὐδ' αἰδὼς οὐδεμία, ἀλλ' ἀπόνοια
ἡγεῖται; μᾶλλον δὲ ὅλον ἐστὶν ἀπόνοια ἡ τούτου πολιτεία;
780 ἣ μέγιστον μέν ἐστιν αὐτῷ τῷ ἔχοντι κακόν, δεινὸν δὲ καὶ

[1] * πρόσετι τοῖς οἷόσπερ [2] γένοιτο, πᾶσαν ἀνατρ.

Ἐξ ὧν] Sensus, quem mihi non assequi videtur Interpres, hujusmodi fere est: *Si quis contenderet, dicendi faciendam esse potestatem iis hominibus, quorum in numero est Aristogito, violentis nempe, carceris effractoribus* etc. Taylor.

Τοῖς, οἷος κ. τ. λ.] Τοῖς τὴν φύσιν dura est ellipsis. Quid si legas: τοῖς, οἷος οὗτός ἐστιν, οὖσι τὴν φύσιν, aut, τοῖς τοιούτοις, οἷος οὗτός ἐστιν, οὖσι τὴν φύσιν? Etsi τὸ τοιούτοις abesse potest βραχυλογίᾳ Græca. Wolf. Deest τοῖς in Codd. Lind. et Ital. non recte. Et pro οἷος, οἷόσπερ habent Ven. Bar. Aug. marg. Morel. Taylor. F. add. οὖσι ante φύσιν. Auger.

Ποιήσασθαι] Næ id præter fidem Grammaticæ. Legendum saltem videtur πεποιῆσθαι, ni ulcus late pateat. Quid si ἐλπίσασθαι? Taylor. ποιήσασθαι, sub. αὐτὴν, nempe, πόλιν. Auger.

Μεῖζόν ἐστιν] Plura hic textui adjeci ut sensus aliquis nitidus constaret; vide interpretationem meam. Idem.

Εἰ λάβοιτο ἐξουσίας] Ἐξουσίαν. Jurin.

χαλεπὸν πᾶσι, τῇ πόλει δ᾽ [1]οὐδ᾽ ἀνεκτέον. ὁ γὰρ ἀπονενοημένος ἅπας αὐτὸν μὲν προεῖται, καὶ τὴν ἐκ λογισμοῦ σωτηρίαν· ἐκ δὲ τοῦ παραδόξου, καὶ τοῦ παραλόγου, ἐὰν ἄρα σωθῇ, σώζεται. [2]τίς οὖν εὖ φρονῶν ἑαυτὸν ἂν ἢ τὰ τῇ πατρίδι συμφέροντα τούτῳ ἐπιτρέψειε; τίς δ᾽ οὐκ ἄν, εἰς ὅσον δυνατὸν, φύγοι, καὶ τὸν ἔχοντα ταύτην ἐκποδὼν ποιήσαιτο, ἵνα [3]μηδὲ ἄκων αὐτῷ ποτὲ περιπέσῃ; οὐκ ἀπονοίας, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς ὑπὲρ [4]τῆς πατρίδος βουλευομένους δεῖ ζητεῖν ὅτῳ [5]κοινωνήσουσιν, ἀλλὰ νοῦ, καὶ φρενῶν ἀγαθῶν, καὶ προνοίας πολλῆς. ταῦτα μὲν γὰρ εἰς εὐδαιμονίαν ἄγει πάντας ἀνθρώπους· [6]ἐκεῖνα δὲ, οἷ τοῦτον ἀπελθεῖν δεῖ. θεωρεῖτε δὲ μὴ πρὸς τὸν ἐμὸν λόγον, ἀλλ᾽ [7]εἰς πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἔθη βλέποντες. εἰσὶ ταῖς πόλεσι πάσαις βωμοὶ καὶ [8]νεὼ πάντων τῶν θεῶν, ἐν δὲ τούτοις καὶ Προνοίας Ἀθηνᾶς, ὡς μεγάλης καὶ ἀγαθῆς θεοῦ, καὶ παρὰ τῷ Ἀπόλλωνι ἐν Δελφοῖς κάλλιστος καὶ μέγιστος νεὼς εὐθὺς εἰσιόντι εἰς τὸ ἱερὸν, ὃς ὢν θεὸς καὶ

[1] οὐκ ἀνεκτὸν [2] τίς ἂν οὖν [3] μηδ᾽ ἂν ἄκων αὐτῇ [4] Deest articulus. [5] κοινωνήσουσιν; [6] ἐκείνη [7] εἰς * τὰ πάντων ἀνθρώπων [8] νεῴ

Ἀνεκτέον] Malim οὐδ᾽ ἀνεκτόν. Wolf. Ita MSti. Fortasse: δεινὸν δὲ καὶ χαλεπὸν πάσῃ τῇ πόλει, καὶ οὐκ ἀνεκτέον, vel ἀνεκτόν. Taylor. M. ἀνεκτόν. Auger.

Τούτῳ ἐπιτρέψειε] Γρ. ταύτῃ, et in nonnullis ταύτῃ συνάψειε. Recte sane, ut mea fert sententia. *Vecordiæ*, ut loquitur Schola, in abstracto. Proinde enim dicitur: τίς δ᾽ οὐκ ἄν, εἰς ὅσον δυνατὸν, φύγοι, καὶ τὸν ἔχοντα ταύτην (vel αὐτὴν, ut exemplaria plurima) ἐκποδὼν ποιήσαιτο; Perges porro emendando, v. 7. ἵνα μηδὲ ἄκων αὐτῇ ποτὲ περιπέσῃ. Uti MSti Ven. Bar. Bodl. Lind. Ital. Adhuc autem. Istius rei nescius, comma, quod sequitur, male interpretatur Wolfius, aut certe minus accurate. Et v. 11. pro ἐκεῖνα δὲ, legendum est, ἐκείνη δὲ, cum Codd. Ven. Bodl. Lind. Ital. et marg. Benenati. *Vecordia* sc. quæ ubique in hoc loco *personæ* vicem sustinet. Taylor. τὸν ἔχοντα ταύτην, vel mihi superfluum videtur et recidendum, vel quicquid dicitur de homine vecordi, de ipsa vecordia dici debet. Et v. 11. imo ἐκείνη. Auger.

Καὶ Προνοίας Ἀθηνᾶς] Hinc etiam Æschinis locus [videtur innuere ista Æschinis c. Ctesiph. §. λς΄. λή. fin. et sæpius] explicari potest. Opponit Ἀθηνᾶν Πρόνοιαν τῇ Ἀριστογείτονος Ἀπονοίᾳ. Wolf. Recte hoc, et tuetur ea, quæ nuper dixi. Taylor.

Νεὼς] F. βωμὸς, *ara*. Wolf. Non habeo necesse. *Ædiculam* intelligere potuit seu Cellam (cujusmodi fere hodie sunt Capellæ in Ecclesiis Romanensium, privatis sacris destinatæ, et suis quoque Æditluis instructæ) quarum plurimas unum Fanum complecti solebat. Nam in templo, Jovis puta, aut Apollinis, cætera quoque numina hospitio non prohibebantur. Verbi gratia: In uno Capitolio Romæ plurimorum Deorum *ædiculæ* erant. Livius XXXV. 41. Ædes duæ *Jovi eo anno* in Capitolio *dedicatæ sunt — de mulcta damnatorum quadrigæ inauratæ in Capitolio positæ* in cella Jovis *supra fastigium* ædiculæ. De contubernalibus Diis plurima habet consulenda Cl. G. D'Arnaud in commentario, quem inscripsit de Diis Παρέδροις, et quæ attulerunt viri docti ad explicanda illa Act. Apostol. XIX. 24. Adeo ut nihil mirum esse poterit, si in templo Apollinis Delphici, Minerva quoque suam ædiculam, ritus, et antistites etiam haberet. Immo Minervæ Προνοίας cellam Delphis memorat Pausanias in Phocicis: ὁ τέταρτος δὲ Ἀθηνᾶς καλεῖται Προνοίας, p. 623. Edit. Hanov. 1613. et deinde χρυσοῦ δὲ ἀσπίδα ὑπὸ Κροίσου τοῦ

μάντις κατ᾽ ἀμφότερα οἶδε τὸ βέλτιστον· ἀλλ᾽ οὐκ Ἀπονοίας, οὐδ᾽ Ἀναιδείας. καὶ Δίκης γε, καὶ Εὐνομίας, καὶ Αἰδοῦς εἰσὶν ἅπασιν ἀνθρώποις βωμοὶ, οἱ μὲν κάλλιστοι καὶ ἁγιώτατοι ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ ἑκάστου καὶ τῇ φύσει, οἱ δὲ καὶ κοινοὶ, τοῖς πᾶσι τιμᾶν ἱδρυμένοι· ἀλλ᾽ οὐκ Ἀναισχυντίας, οὐδὲ Συκοφαντίας, οὐδ᾽ Ἐπιορκίας, οὐδ᾽ Ἀχαριστίας, ἃ πάντα τούτῳ πρόσεστιν.

θ΄. Οἶδα τοίνυν, ὅτι τὴν μὲν ὀρθὴν καὶ δικαίαν ὁδὸν τῆς ἀπολογίας οὗτος φεύξεται· ἔξωθεν δὲ κύκλῳ περίεισι
781 λοιδορούμενος, καὶ διαβάλλων, καὶ ὑπισχνούμενος κρίνειν, εἰσάξειν, παραδώσειν, τὰ τοιαῦτα δή. ἔστι δὲ πάντ᾽ αὐτῷ

Λυδοῦ τῇ Ἀθηνᾷ τῇ Προνοίᾳ δοθεῖσαν ἐλέγετο ὑπὸ τῶν Δελφῶν, ὡς Φιλόμηλος αὐτὴν ἐσύλησε. Sed me male habet, quod ea ædicula hic diceretur κάλλιστος καὶ μέγιστος: præsertim vero, nam illud alterum negligerem, quod jure summo olim contenderunt viri doctissimi, quos infra nomino, ædes istas, quas memorat Pausanias, et hic memorare videtur Demosthenes, non esse consecratas Minervæ Προνοίᾳ, verum, ut vocatur, Minervæ Προναίῃ, ædes sc. minores, ante vestibulum Apollinis, ut alibi loquitur idem Pausanias: Πρῶτα μὲν δὴ λίθου κατὰ τὴν ἔσοδόν ἐστιν Ἀθηνᾶ, καὶ Ἑρμῆς, ὀνομαζόμενοι πρόναοι. Bœotic. pag. 556. *Protemplarem* dicas, aut *Vestibularem* Minervam. Ita Herodot. de rebus Delphicis, VIII. 37. οἱ βάρβαροι, ἐπειδὴ ἐγίνοντο ἐπειγόμενοι κατὰ τὸ ἱρὸν τῆς Προναίης Ἀθηναίης, et juxta: ἐπεὶ γὰρ δὴ ἔσαν ἐπιόντες οἱ βάρβαροι κατὰ τὸ ἱρὸν τῆς Προναίης Ἀθηναίης, cætera. Suidas: Πρόνοια. ὠνομάζετό τις παρὰ Δελφοῖς Ἀθηνᾶ Πρόνοια, διὰ τὸ πρὸ τοῦ ναοῦ ἱδρῦσθαι. Iterum: Πρόνοια Ἀθηνᾶ. οἱ μὲν διὰ τὸ πρὸ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἑστάναι αὐτήν· οἱ δὲ, ὅτι προὐνόησεν etc. Adjungas Diodor. Sic. XI. §. 14. et ornatissimum Wesselingium ad locum, Gronovium ad Herodot. I. 92. H. Steph. Thes. Gr. L. T. II. col. 1080. et Append. col. 1715. Meurs. Attic. Lect. II. 17. Eund. de Regno Lacedæm. C. V. Kuster. ad Suid. Spanhem. ad Callimach. Hymn. in Lavacr. Pallad. v. 121. His adde Hesychium, Harpocrationem, Etym. M. Lexicographos. Ex quibus omnibus abunde patere arbitror, primo Minervam Delphis cultam, ut dixi, nominari non Πρόνοιαν, *providentem*, sed Προναίην, *vestibularem*: deinde, eos decipi, qui hæc Demosthenis ad eandem normam corrigi volunt, cum utique interiret omnis, qualis demum fuerit, hujus loci lepor et elegantia, in quo institui voluit comparationem inter Ἀπόνοιαν Aristogitonis, et Πρόνοιαν Minervam. Quid igitur dicemus? An erravit Simius ille Demosthenis, antiquitatis veræ ignarus, et vocabulorum similitudine deceptus, cum hæc scriberet? Illud quidem asserere non audeo, cum paria fere habeat Æschines de Corona, et probe sciam, multa in vetustis Scriptoribus reperiri posse, simili ἀμφιβολίᾳ, quasi ad ludibrium posterorum, referta. Memor tamen esto, Stanleium ad Æschyli Eumen. 21. (ubi in σχ. citatur Callimachus:

Χὴ Παλλὰς, Δελφοί νιν ὅθ᾽ ἱδρύοντο Προναίην)

etiam Æschinem emendare, tanquam eadem scriptura usum. Statuant ergo de hac re, qui me otio et eruditione superant. Taylor. [v. Tourrei ad Æschin. c. Ctesiph. Ἡ δ᾽ Ἀθηνᾶ ἐστὶν ἡ τοῦ Διὸς Σύνεσις, ἡ αὐτὴ οὖσα, ἡ ἐν αὐτῷ Πρόνοια. Phurnut. ibid. citat. *In schedis* Idem.]

Οἱ δὲ καὶ κοινοὶ] Quoniam præcesserat v. 4. τῇ ψυχῇ ἑκάστου, cui respondet τὸ κοινοὶ, et τῇ φύσει, cui nihil respondet, amplector id, quod in Codd. deprehendi, οἱ δὲ νόμῳ, καὶ κοινοὶ κ. τ. λ. Verte autem, nam Wolfius male vertit: *aræ sunt partim privatæ, in pectoribus uniuscujusque, ipsa natura constitutæ: partim* institutis, *et omnibus communes.* Idem. Post οἱ δὲ deest χειροποίητοι vel aliud quid. Auger.

Εἰσάξειν] S. εἰς τὸ δικαστήριον. Hoc alias τῶν θεσμοθετῶν munus fuit. (Supra p. 362. v. 3. τῇ γραφῇ θεσμοθετῶν, quasi ab his fuerit accusatus Aristogito: nisi forte legendum sit τῇ γραφῇ παρὰ τοῖς θεσμοθέταις.) Quid vero si ἀπάξειν legas, S. εἰς τὸ δεσμωτήριον? Wolf.

Παραδώσειν] S. τοῖς ἕνδεκα. Idem.

ταῦτα, ἐάν περ ὑμεῖς ὀρθῶς [1] ἀκούσητε, ἀδόκιμα. τί γὰρ οὐκ ἐξελήλεγκται τούτων ἐπὶ πάντων πολλάκις; καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἐάσω· ἀλλ', Ἀριστόγειτον, ἑπτὰ γραφὰς κέκρικάς με, τοῖς ὑπὲρ Φιλίππου τότε πράττουσι σαυτὸν μισθώσας, καὶ εὐθύνας διδόντος δὶς κατηγόρησας. καὶ Ἀδράστειαν μὲν ἄνθρωπος ὢν ἔγωγε προσκυνῶ, καὶ ἔχω τοῖς θεοῖς καὶ ἅπασιν ὑμῖν πολλὴν χάριν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς σώσασιν ἐμέ· σὺ δ' [2] οὐ πώποτ' οὐδὲν ἀληθὲς λέγων ἐφάνης, ἀλλ' ἀεὶ συκοφαντῶν ἠλέγχου. ἐὰν οὖν τοὺς νόμους ἀκύρους οὗτοί ποιήσαντες ἀφῶσί σε τήμερον, νῦν με [3] ἐξελέγξεις; περί του; σκοπεῖτε γὰρ οὑτωσί. δύ' ἔτη βιάζεται λέγειν οὗτος, οὐκ ἐξὸν αὐτῷ, ἀλλὰ λέγει γε ὅμως. ἔπειτ' ἐν [4] τοιούτοις τὸν μὲν ταλαίπωρον Φωκίδην, καὶ τὸν χαλκότυπον τὸν ἐκ Πειραιῶς, καὶ τὸν [5] σκυτόδεψον, καὶ ὅσων ἄλλων κατηγόρηκε παρ' ὑμῖν, εἶδεν ἀδικοῦντας τὴν πόλιν· ἐμὲ δ' οὐχ ἑώρα, τὸν ῥήτορα, ᾧ ἐπολέμει, οὐδὲ τὸν Λυκοῦργον, οὐδὲ τοὺς ἄλλους, περὶ ὧν αὐτίκα δὴ τὰ πολλὰ ἐρεῖ. καὶ μὴν κατ' ἀμφότερα ἄξιός ἐστ' ἀπολωλέναι· τοῦτο μέν, εἴ τι καθ' ἡμῶν ἔχων [6] ἀδίκημα δεικνύναι, ἡμᾶς μὲν ἠφίει, ἐπὶ δὲ τοὺς ἰδιώτας ἐπορεύετο, τοῦτο δ', εἰ μηδὲν ἔχων, ἕνεκα τοῦ παρακρούσασθαι καὶ φενακίσαι ὑμᾶς, ταῦτ' ἐρεῖ. εἰ τοίνυν ἄρα καὶ τοιοῦτός τίς ἐστιν

[1] ἀκούητε [2] οὐδὲ πώποτέ γ' οὐδὲν [3] ἐξελέγξεις· περὶ τοῦ; [4] τούτοις [5] σκυλόδεψον [6] [ἀδίκημα]

Τί γὰρ] L. τίς γάρ. AUGER.

Τούτων ἐπὶ πάντων] Forte τούτων ἁπάντων. WOLF.

Ἀδράστειαν — προσκυνῶ] De hac formula, qua utebantur, cum vellent invidiam a se amoliri, cf. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. III. cap. VIII. p. 332. et Bergler. Alciphr. Epist. Lib. I. ep. 33. p. 188.

Σὺ δὲ πώποτε δ' οὐδὲν] Lego, σὺ δ' οὐ πώποτ' οὐδὲν κ. τ. λ. et mox v. 9. pro ἐὰν εἶναι, ἐὰν οὖν, vel ἐὰν τοίνυν. WOLF. Utrumque recte. Nam in editis emendandis cum Wolfio conspirant Ven. Bar. Bodl. Aug. MSti, qui σὺ δ' οὐδὲ πώποτε οὐδέν. Morelius dedit: σὺ δ' οὐδὲ πώποτέ γ' οὐδέν. Deinde v. 9. οὖν Bar. Bodl. Lind. Aug. TAYLOR.

Νῦν με κ. τ. λ.] Νῦν με ἐξελέγξεις περί του; ἀντὶ τοῦ περί τινος. [*jamne me alicujus criminis reum perages?*] Potest et interpungi post ἐξελέγξεις. περί του; WOLF. Idque satius. TAYLOR.

Ἐν τοιούτοις] Diu est, quod divinabam τούτοις. Ita etiam Bodl. Lind. Aug. Ital. τοσούτοις MSS. Felic. et Manut. IDEM. Lego ἐν τούτοις, *in his duobus annis.* AUGER.

Σκυτόδεψον] Aristophanes βυρσοδέψην appellat Cleonem, eodem sensu. WOLF. "MSS. σκυτόδεψον, et σκυλόδεψον sive σκυλλόδεψον. Ubi secunda vox, minus obvia, videretur non profecta a librariis. Ea legitur in Benenati editione." D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. VIII. cap. VIII. p. 750.

Εἴ τι καθ' ὑμῶν] S. τῶν Ἀθηναίων. WOLF. Multo melius ita, uti nos edidimus ex auctoritate Bar. Lind. Ital. et Edit. Benenati. TAYLOR.

Τοιοῦτος - - οἷος — ζητεῖν] Εἴ τις ἐστὶν ὁ ζητῶν, εἴ τις ζητεῖ. WOLF.

ἄνθρωπος ἐν τῇ πόλει, οἷος ἐκ παντὸς τρόπου τὸν κρινοῦντά τινας καὶ συκοφαντήσοντα ζητεῖν, [1] εἴτε δικαίως, ἢ
782 ἀδίκως, μηδὲν [2] φροντίζων, οὐδένα ἂν ἧττον εὕροι χρήσιμον, ἢ τοῦτον ἑαυτῷ. διὰ τί; ὅτι τὸν κατηγορήσοντα τῶν ἄλλων, καὶ πάντας κρινοῦντα, αὐτὸν ἀνεξέλεγκτον ὑπάρχειν δεῖ· ἵνα μὴ διὰ τὴν τούτου πονηρίαν διαφεύγωσιν ἐκεῖνοι. τούτου δὲ οὔτε πλειόνων, οὔτε μειζόνων ἁμαρτημάτων οὐδεὶς μᾶλλόν ἐστι μεστὸς ἐν τῇ πόλει. [3] τί οὖν οὗτός ἐστι; κύων, νὴ Δία, φασί τινες, τοῦ δήμου. ποδαπός; οἷος, οὓς μὲν αἰτιᾶται λύκους εἶναι, μὴ δάκνειν, ἃ δέ φησι φυλάττειν πρόβατα, αὐτὸς κατεσθίειν. τίνα [4] γὰρ τῶν ῥητόρων οὗτος εἴργασταί τι κακὸν τοσοῦτον, ἡλίκον τοὺς ἰδιώτας, οὓς συκοφαντῶν περιέρχεται; τίνα δέ, ἐξ οὗ πάλιν νῦν λέγει, κέκρικε ῥήτορα; οὐδένα· ἀλλ' ἰδιώτας πολλούς, περὶ ὧν ψήφισμα γράφων ἑάλωκεν. ἀλλὰ μὴν τοὺς γευομένους κύνας τῶν προβάτων κατακόπτειν φασὶ δεῖν· ὥστε οὐκ ἂν φθάνοι κατακοπτόμενος. οὐδὲν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρήσιμός ἐστιν ὧν φησίν· ἀλλ' [5] οὗτος πρᾶγμα ἑώρακε μιαρόν, καὶ ἀναιδές. λοιδορούμενος γὰρ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, καὶ προπετῶς ἅπασι προσκρούων, ὧν ἂν ἐκ τούτων

[1] εἰ δὲ [2] φροντίζειν [3] τίς [4] γὰρ δὴ τῶν [5] * οὑτοσὶ

Μηδὲν φροντίζειν] [Ita enim constanter edi, et, ut puto, scribi solebat.] Forte φροντίζων. Nisi quis referre velit ad οἷος, quod non placet, aut legere καὶ εἴτε δικαίως. IDEM. Profecto temeraria hæc nimis et incocta. Nam ex Codd. Bar. Ven. Bodl. Ital. et Parisiensibus veram lectionem eruere possumus, et antiquum istud φροντίζειν Editorum retinere. Lege itaque: εἰ — τίς ἐστιν — οἷος ἐκ παντὸς τρόπου τὸν κρινοῦντά τινας καὶ συκοφαντήσοντα ζητεῖν, εἰ δὲ δικαίως, ἢ (vel cum marg. Paris. εἴτε) ἀδίκως, μηδὲν φροντίζειν. cætera. TAYLOR.

Τίνα γὰρ κ. τ. λ.] Aldus quidem sic legit: τίνα γὰρ τῶν ῥητόρων οὗτος εἴργασταί τι κακὸν τοσοῦτον, ἡλίκον τοὺς ἰδιώτας, οὓς συκοφαντῶν περιέρχεται; etc. Antiquum autem ad hunc modum: τίνα γὰρ τῶν ῥητόρων οὗτος εἴργασταί τι κακὸν τοσοῦτον, ἡλίκον ὅσον τοὺς ἰδιώτας, περὶ ὧν ψηφίσματα γράψας ἑάλω. cætera non aderant. Estque horum verborum sensus: Rhetoribus Aristogitonem accusando adeo non exhibuisse negotium, ut de illis decreta quoque scripsisse deprehensus sit, tantum autem homines privatos vexasse. *Aldina* lectio hoc loco multum confusa est, nam eadem verba post sequuntur, sed ordine præpostero. Porro cives de Repub. bene meritos decretis honorari solitos apud Athenienses quis ignorat? Totus ergo iste locus sic mihi ordinandus videtur: τίνα γὰρ τῶν ῥητόρων οὗτος εἴργασταί τι κακὸν τοσοῦτον, ἡλίκον ὅσον τοὺς ἰδιώτας; περὶ ὧν ψηφίσματα γράψας ἑάλω. τίνα δὲ ἐξ οὗ πάλιν νῦν λέγει, κέκρικε ῥήτορα; οὐδένα. ἀλλ' ἰδιώτας πολλούς, οὓς συκοφαντῶν περιέρχεται. OBSOPŒUS.

Περὶ ὧν ψήφισμα γράφων ἑάλωκεν] De Hierocle sacrilegii reo vide Libanii argumentum [p. 349.] WOLF.

Ὥστε οὐκ ἂν φθάνοι κατακοπτόμενος] Ὡς τάχιστα κατακεκόψεται. IDEM.

Ἑώρακε] Annon εὕρηκε potius? TAYLOR. *Rei studuit*, nam ὁράω Græce eo sensu aliquando sumitur. AUGER.

Ὧν ἂν ἐκ τούτων] Καταβὰς λαμβάνει δίκην τούτων (τῶν πραγμάτων) παρ' ἑκάστου ὑμῶν καθ' ἕνα, ὧν (ἃ, ἥ, ἐν οἷς) παρακρούσηται ἐκεῖ πάντας ὑμᾶς, ἐκ τούτων, τουτέστιν, ἐκ τοῦ λοιδορεῖσθαι καὶ προσκρούειν. WOLF.

ἀθρόους πάντας ὑμᾶς ἐκεῖ παρακρούσηται, τούτων κατα-
βὰς καθ᾽ ἕνα ὑμῶν [1]παρ᾽ ἑκάστου δίκην λαμβάνει, συκο-
φαντῶν, αἰτῶν, [2]εἰσπράττων ἀργύριον, οὐχὶ, μὰ Δία,
τοὺς [3]λέγοντας· οὗτοι γὰρ ἐπίστανται τούτῳ συνδιαβα-
πτίζεσθαι· ἀλλὰ τοὺς ἰδιώτας, καὶ τοὺς ἀπείρους. ἴσασι
δὲ οἱ πεπληγμένοι. ἀλλὰ, νὴ Δία, ταῦτα μὲν οὕτως ἔχειν
ὁμολογήσετε, χρήσιμον δὲ, ἄνθρωπον τῇ πόλει κρίνειν,
ὥστε πάντα ταῦτα παριδόντας δεῖν αὐτὸν [4]σώζειν; ἀλλ᾽
ὧν ἔργῳ πεῖραν εἰλήφατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηδέ ποτε 783
ἐκ λόγου ταῦτα σκοπεῖτε. οὗτος ὑμῖν οὐχὶ προσῆλθε πέντε
ἐτῶν ὧν ἐτιμήθη μὴ λέγειν αὐτῷ. τίς οὖν ἐν τούτῳ τῷ
χρόνῳ τοῦτον ἐπόθησε; τί τῶν τῆς πόλεως ἐλλειφθὲν
διὰ τὴν ἀπουσίαν εἶδε τὴν τούτου; τί δὲ ἀφ᾽ οὗ νῦν λέγει
βέλτιον γεγονός; ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ τοὐναντίον. ὃν μὲν οὐ

[1] [παρ᾽ ἑκάστου] [2] εἰσπράττων, αἰτῶν ἀργύρια; [3] λέγοντας. οὐ. οὗτοι [4] σώζειν.

Αἰτῶν] L. αἰτίων. Auger.

Λέγοντας] Codd. meliores, Ven. Bar. Aug. aliquanto plenius et vehementius: οὐχὶ, μὰ Δία, τοὺς λέγοντας. οὔ. οὗτοι γὰρ etc. Taylor.

Συνδιαβαπτίζεσθαι] Sive legas ita cum Bar. Bodl. Obsop. marg. Paris. et Editionibus a Feliciano et Man. procuratis, sive διαβαπτίζεσθαι cum Ald. Paris. et Lind. utrinque habes vocem Lexicographis incognitam. Cum Melanchtho verterit, *qui norunt ejus audaciam retundere*, videtur in animo habuisse ista Sophocl. in Ajace 655.

Κἀγὼ γὰρ, ὃς τὰ δείν᾽ ἐκαρτέρουν τότε,
Βαφῇ, σίδηρος ὣς, ἐθηλύνθην στόμα.

Verum ego arbitror, utrumque Interpretem, Melanchthonem sc. cum Wolfio nostro aberrare a loci sententia, quæ quodammodo est hujusmodi: *Ille a Rhetoribus manum abstinet*, non, quia cum eo congredi et conflictari possunt, verum, *quia eodem cum eo quæstu immersi sunt, iisdem inhonestis artibus tinguntur*. Taylor. [ψυχὴ τοῖς μὲν συμμέτροις αὔξεται πόνοις, τοῖς δὲ ὑπερβάλλουσι βαπτίζεται. Plutarch. de Educ. pueror. Διάνοια ὑπὸ μέθης καταβαπτισθεῖσα. et ὅταν γὰρ καταβαπτισθῇ ὑπὸ τῆς πολλῆς οἰνοποσίας ὁ λογισμός. D. Chrysostom. p. 2. T. I. iterum p. 6. Idem *In schedis.*] Διαπληκτίζεσθαι Th. Bentley. v. Plutarch. in Timol. p. 118. ed. Bryan. et in Sulla p. 45. Idem.

Χρήσιμον δὲ,] Ὁμολογήσετε δὲ, aut φήσετε δὲ, χρήσιμον εἶναι, ανθρωπον κρίνειν τῇ πόλει, id est, κατηγορεῖν τινὰ ὑπὲρ τῆς πόλεως, vel τὸν Ἀριστογείτονα δημόσιον ὄντα κατήγορον χρήσιμον εἶναι τῇ πόλει. Mox v. 9. pro ὧν ἔργων lego ὧν ἔργῳ, quia sequitur ἐκ λόγου. v. 10. Wolf. χρήσιμον δὲ, ἄνθρωπον τῇ πόλει κρίνειν. Sic interpungit Wolfius, et sic reddit: *sed cum utile sit, publicum esse accusatorem*. Utrumque male. Legendum: χρήσιμον δὲ ἄνθρωπον τῇ πόλει κρίνειν, *sed cum sententia ferenda sit de homine utili Reip*. Jurin.

Ἔργῳ] Ita omnino ex Ven. Bar. Bodl. marg. Paris. Recte etiam se habet Oratio proxima, ubi hæc eadem ῥῆσις totidem fere literis repetitur, §. ς´. Restituit etiam optimus Wesselingius in præcellentissima sua editione Diod. Sic. Vol. I. pag. 439. Taylor.

Πέντε ἐτῶν] Ἐν πέντε ἔτεσιν, ἐξ οὗ ἐτιμήθη αὐτῷ μὴ λέγειν. Wolf.

Γεγονός;] Ita MSti plerique omnes. Quatuor cusi ante Wolfium, γέγονε. Quod non improbo, sed desidero auctoritatem. Taylor.

Τοὐναντίον] Male semper pungunt in hoc loco. Istud enim δοκεῖ ad ἀναπαύσασθαι v. 1. p. 369. pertinet, et cum eo est conglutinandum, τοὐναντίον autem adverbialiter ponendum, h. p. nimirum: ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ τοὐναντίον — ἀναπαύσασθαι. *Mihi e contra videtur resp. refocillata fuisse* etc. Idem.

Ὃν μὲν οὖν οὐ] Τὸ οὖν videtur abundare. Wolf. Recte. et Codd. nostri ignorant. Taylor.

προσήει [1]χρόνον, ἀναπαύσασθαι τῶν κακῶν ἡ πόλις, ὧν
ἅπασιν οὗτος παρεῖχεν· ἀφ᾽ οὗ δὲ πάλιν δημηγορεῖ, πολι-
ορκεῖσθαι, λόγους στασιώδεις καὶ ταραχώδεις ἐν ἁπάσαις
ταῖς ἐκκλησίαις [2]ἀεὶ λέγοντος τούτου.

ι´. Βούλομαι τοίνυν καὶ παρακινδυνευτικοῦ τινὸς ἅψα-
σθαι λόγου, καὶ διαλεχθῆναι τοῖς διὰ ταῦτα φιλοῦσιν
αὐτόν. οὓς ὁποίους μέν τινας χρὴ νομίζειν, αὐτοὶ σκο-
πεῖσθε· ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἂν εἴποιμι, πλὴν ὅτι γε οὐ σωφρονοῦ-
σι, προσνέμοντες αὑτοὺς τούτῳ. τῶν μὲν οὖν ἐν τῷ δικα-
στηρίῳ νῦν ὄντων ὑμῶν οὐδένα εἶναι τοιοῦτον τίθεμαι — καὶ
γὰρ δίκαιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ καλὸν, καὶ συμφέρον
οὕτω καὶ λέγειν ἐμὲ, καὶ φρονεῖν περὶ ὑμῶν —, ἐκ δὲ τῶν
ἄλλων πολιτῶν, ἵν᾽ ὡς εἰς ἐλαχίστους τὴν βλασφημίαν [3]ἀ-
γάγω, τὸν μαθητὴν, εἰ δὲ βούλεσθε, τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ
Φιλοκράτην τὸν Ἐλευσίνιον, μόνον εἶναι τοιοῦτον τίθεμαι.
οὐχ ὡς οὐχὶ πλειόνων ὄντων, — ὤφελε γὰρ μηδεὶς ἄλλος
Ἀριστογείτονι χαίρειν —, ἀλλ᾽ ὃ καθ᾽ ὑμῶν ὡς ὄνειδος
ὀκνῶ [4]λέγειν, οὐδ᾽ ἐπὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν δίκαιός εἰμι
δημοσίᾳ κατηγορεῖν. εἶτα καὶ ταὐτὸ ποιήσει καὶ πρὸς
ἕνα ῥηθεὶς ὁ λόγος. τὸ μὲν οὖν ἐξετάζειν ἀκριβῶς οἷον
ἀνάγκη τὴν φύσιν εἶναι τὸν Ἀριστογείτονι χαίροντα, ἐάσω,
784 ἵνα μὴ πολλὰ καὶ βλάσφημα [5]ἀναγκάζωμαι διεξιέναι·
ἀλλ᾽ ἐκεῖνο λέγω, εἰ πονηρός ἐστιν Ἀριστογείτων ἁπλῶς
καὶ πικρὸς, καὶ συκοφάντης, καὶ τοιοῦτος οἷος ὑπισχνεῖ-
ται, δίδωμι, συγχωρῶ, Φιλόκρατες, σοὶ τῷ τοιούτῳ τὸν
ὅμοιον σώζειν· τῶν γὰρ ἄλλων ἁπάντων καὶ φρονούντων ἃ
δεῖ, καὶ φυλαττόντων τοὺς νόμους, οὐδὲν ἂν παρὰ τοῦτ᾽

[1] χρόνον ὑμῖν, ἀναπ. [2] ἀεὶ ταῖς ἐκκλησίαις [3] ἀναγάγω [4] λέγειν, * τοῦτ᾽ οὐδὲ τῶν [5] ἀναγκάζωμαι λέγειν καὶ

Προσήει] S. τοῖς κοινοῖς. Wolf.

ι´. Τὸν Ἐλευσίνιον] Τὸν Ἐλευσίνιον μόνον [Ald. οὐ μόνον] εἶναι τοιοῦτον τίθεμαι· οὐχ ὡς οὐχὶ [Vide Var. Lect.] πλειόνων ὄντων· ὤφελε γὰρ μηδεὶς ἄλλος Ἀριστογείτονι χαίρειν· [λέγειν Ald. et Ital.] ἀλλ᾽ ὅτι καθ᾽ ὑμῶν ὡς ὄνειδος ὀκνῶ τοῦτο λέγειν, οὐδὲ τῶν ἄλλων πολιτῶν δίκαιός εἰμι δημοσίᾳ κατηγορεῖν. Sic censeo legendum hunc locum. Sin placet ἀλλ᾽ ὃ καθ᾽ ὑμῶν, pro οὐδ᾽ ἐπὶ, lege οὐδὲ περὶ τῶν ἄλλων, vel τοῦτ᾽ οὐδὲ περί. Idem. ἀλλ᾽ ὃ — τοῦτ᾽ οὐδ᾽ κ.τ.λ. marg. Morelii, et recte omnino. Taylor.

Ἵνα μὴ πολλὰ βλάσφημα] Obsopœi Codex habet: ἵνα μὴ πολλὰ καὶ βλάσφημα ἀναγκάζωμαι λέγειν καὶ διεξιέναι. Verum τὸ λέγειν καὶ [quod præter Obsop. ostendunt quoque Ven. Bar. Bodl. Lind. Aug. Ital. cum marg. Lutet.] non placet, quia sequitur mox [v. 23.] ἀλλ᾽ ἐκεῖνο λέγω. Wolf.

Εἰ πονηρός ἐστιν Ἀριστογείτων ἁπλῶς] *Si improbus est Aristogito, sine controversia,* Wolfius. Potius: *si simpliciter,* vel *duntaxat malus est Aristogito*. Jurin.

Οὐδὲν ἂν παρὰ τοῦτ᾽] Οὐδένα ἂν παρὰ

[1] οἶμαι γενέσθαι· εἰ δὲ κάπηλός ἐστι πονηρίας, καὶ παλιγκάπηλος, καὶ μεταβολεὺς, καὶ μονονοὺ ζυγὰ καὶ στάθμα ἔχων [2] πάντα ὅσα πώποτ᾽ ἔπραξεν, ἐπώλει, τί τοῦτον, ὦ μάταιε, ἀκονᾷς; οὔτε γὰρ μαγείρῳ μαχαίρας οὐδέν ἐστ᾽ ὄφελος δήπουθεν, ἥ τις μὴ τέμνει, οὔτε τῷ βουλομένῳ δι᾽ [3] αὑτοῦ πᾶσι πράγματα καὶ κακὰ γίγνεσθαι, ὁ ταῦτα ἀποδωσόμενος συκοφάντης οὐδέν ἐστι χρήσιμος. ἀλλὰ μὴν ὅτι τοιοῦτός ἐστιν οὗτος, εἰδότι σοι φράσω. τὴν καθ᾽ Ἡγήμονος εἰσαγγελίαν μέμνησαι ὡς [4] ἀπέδοτο, καὶ τὰς κατὰ Δημάδου γραφάς. οἶσθ᾽ ὡς ἐξέλιπε τὸν ἐλαιοπώλην Ἀγάθωνα. ταῦτα γὰρ πρώην βοῶν καὶ κεκραγὼς ἰοὺ ἰοὺ, καὶ πάντ᾽ ἄνω τε καὶ κάτω ποιῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ὡς δέον στρεβλοῦν, λαβὼν [5] ὅ,τι δήποτε, παρὼν ὅτε ἠφίετο, ἄφωνος ἐγένετο. τὴν κατὰ Δημοκλέους εἰσαγγελίαν ἀνασείσας ποῖ ἔτρεψεν; ἄλλα μυρία, ὧν ἐμοὶ μὲν ἔργον ἁπάντων μνησθῆναι· σὺ δ᾽ οἶδ᾽ ὅτι καὶ τὰ ἀντίγραφα αὐτῶν ἔχεις, ἐργολαβῶν αὐτῷ.

[1] οἴομαι [2] , ἅπανθ᾽, [3] αὐτοῦ
[4] ἀπέδοτο· τὰς κ. Δ. γραφὰς οἶσθ᾽ ὡς ἐξέλιπε· τ. ἐλ. Ἀγάθωνα· (ταυτὶ γὰρ πρώην)
[5] ὁτιδήποτε

τοῦτ᾽ ἄδικον οἶμαι γενέσθαι, non satis placet. Videtur idem esse, ac si dicat: οὐδὲν ἐκ τοῦ σώζεσθαι Ἀριστογείτονα βλαβήσεσθαι τὴν πόλιν: q. d. *unus homo improbus, cum cæteri cives in officio erunt, nihil nocere poterit reipublicæ: resp. hac de causa nihil detrimenti capiet.* Wolf. Locus iste sollicitari non debuit. Taylor.

Κάπηλος — παλιγκάπηλος — μεταβολεὺς] Quantum intersit si scire velis, consule σχ. Aristoph. Plut. 1156. ubi hæc diligenter expenduntur. Idem.

Τί τοῦτον, ὦ μάταιε, ἀκονᾷς;] Subjecit, puto, alicui librario vocem istam ἀκονᾷς mentio cultri, quæ fit paulo infra. Sed quem in sensum, ego plane non perspicio. Neque enim id agitur, ut Aristogitonem in alios acuat Philocrates, sed ut eum præsenti periculo eripiat. Nonne igitur legendum est: τί τοῦτ᾽, ὦ μάταιε, ἀγωνιᾷς; vel quod magis arridet, etsi paulo longius a recepta lectione recedat: τί περὶ τούτου, ὦ μάταιε, ἀγωνιᾷς; Quicunque enim mutavit ἀγωνιᾷς in ἀκονᾷς, idem necesse habuit pro περὶ τούτου, τοῦτον recribere. Jurin.

Ὡς ἀπέδοτο] F. ὡς ἀπέδοτο καὶ τὰς κατὰ Δημάδου γραφάς. Wolf. Ita nullo neque jure, neque acumine, mutari et edi etiam voluit Wolfius. καὶ in nullis exemplaribus deprehenditur, neque locum habere debet. Alio modo, neque tamen adhuc satis sincere, distinxerunt hæc Felicianus et Manutius, sc. τὴν καθ᾽ Ἡ. εἰσαγγελίαν μέμνησαι, ὡς ἀπέδοτο τὰς κατὰ Δημάδου γραφάς. οἶσθ᾽, ὡς ἐξέλιπε τὸν ἐλαιοπώλην cætera. Ego interea cum Parisiensibus interpungo h. p. τὴν καθ᾽ Ἡ. εἰσαγγελίαν μέμνησαι ὡς ἀπέδοτο· τὰς κατὰ Δ. γραφὰς οἶσθ᾽ ὡς ἐξέλιπε· τὸν ἐλαιοπώλην Ἀγάθωνα — λαβὼν ὁτιδήποτε etc. *Actionem contra Hegemona memineris uti pretio vendiderit: accusationem contra Demadem scis uti destituerit: Agathonem, (ad quem judicandum cum toties vos interpellaverat) nactus tandem in judicio, et ejus compos factus, obmutuit.* Taylor. Wolfius: *meministi, ut Hegemonem læsæ majestatis reum fecerit.* Immo: *meministi, ut Hegemonem accusatum accepta pecunia dimiserit.* Jurin.

Πρώην] Punctum infra post πρώην. Auger.

Ἰοὺ, ἰοὺ] Ita multo melius cum Bar. Aug. et Lutecianis, quam ut vulgo scribitur, βοῶν καὶ κεκραγὼς, καὶ ἰοὺ ἰοὺ, πάντ᾽ ἄνω etc. Taylor.

Ἀνασείσας] Ἀπειλησάμενος. Harpocratio, hunc locum Aristogitonianæ innuens. Vide Valesium ad locum, et corrige Wolfii interpretationem. Idem.

ιά. Τίς οὖν ὁ τὸν τοιοῦτον [1] σώζων, ἢ πονηρὸς, ἢ χρηστός; διὰ τί; τῶν μὲν γὰρ ὁμοίων προδότης, τῶν δὲ χρηστῶν ἐχθρὸς ἐκ φύσεως καὶ [2] γένους· πλὴν εἰ συκοφάντου [3] τίς καὶ πονηροῦ σπέρμα καὶ ῥίζαν, [4] ὥσπερ γεωργὸς,
785 ὑπάρχειν οἴεται δεῖν τῇ πόλει. τοῦτο δὲ οὐ καλὸν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζω δὲ, μὰ τοὺς θεοὺς, οὐδ᾽ ὅσιον. οὐδὲ γὰρ τοὺς προγόνους ὑπολαμβάνω τὰ δικαστήρια ταῦθ᾽ ὑμῖν οἰκοδομῆσαι, ἵνα τοὺς τοιούτους ἐν αὐτοῖς μοσχεύητε, ἀλλὰ τοὐναντίον, ἵνα ἀνείργητε, καὶ κολάζητε, καὶ μηδεὶς ζηλοῖ, μηδ᾽ ἐπιθυμῇ κακίας. δυσκατάπαυστον δέ τι κινδυνεύει πρᾶγμ᾽ εἶναι πονηρία. ὅπου γὰρ Ἀριστογείτων ἐπὶ τοῖς ὡμολογημένοις ἀδικήμασιν εἶναι κρίνεται, καὶ οὐκ ἀπόλωλε πάλαι, τί χρὴ ποιεῖν, ἢ λέγειν; ὃς εἰς τοῦθ᾽ ἥκει πονηρίας, ὥστ᾽ ἐνδεδειγμένος ἤδη, βοῶν, συκοφαντῶν, ἀπειλῶν οὐκ ἐπαύετο· οἷς μὲν ὑμεῖς τὰ μέγιστα [5] ἐνεχειρίζετε στρατηγοῖς, ὅτι αὐτῷ ἀργύριον αἰτοῦντι οὐκ ἔδοσαν, οὐδὲ τῶν κοπρώνων ἂν ἐπιστάτας ἑλέσθαι φάσκων· οὐκ ἐκείνους ὑβρίζων, οὔ, — ἐκείνοις μὲν γὰρ ἐξῆν μικρὸν ἀργύριον δοῦσι τούτῳ, μὴ ἀκούειν ταῦτα, — ἀλλὰ τὴν ὑμετέραν χειροτονίαν προπηλακίζων, καὶ τῆς ἑαυτοῦ πονηρίας ἐπίδειξιν ποιού-

[1] σώσων; ἢ π.; ἢ χ.; ἢ διὰ τί; [2] γένους ἐστί· [3] τις [4] ὡσπερανεὶ [5] ἐγχειρίζετε

ιά. Τίς οὖν κ. τ. λ.] F. Τίς οὖν ὁ τὸν τοιοῦτον σώζων [Aug. habet σώσων]; ἢ πονηρός; οὔ. ἢ χρηστός; οὔ. διὰ τί; *Quis ergo est, qui talem hominem conservatum velit? An improbus? non. An vir bonus? non. Quid ita?* Sed contra consensum Codd. lectionem tolerabilem mutare non audeo. Wolf. Wolfium vides aliter edere, aliter hariolari, aliter demum vertere. Nam ejus Interpretatio sapit eam, quam alicubi memorat, ego nondum reperire potui, lectionem: sc. τίς — ὁ — σώζων; ἢ πονηρὸς, ἢ χρηστός; πονηρός. Sed vulgata rectissime se habent, modo cum MStis, atque etiam vulgatis ab Aldo et Morelio inseras ἢ ante διὰ τί. Ecce! Τίς οὖν ὁ τὸν τοιοῦτον σώζων — ἢ διὰ τί; *Quis est, qui hunc servare velit, vel bonus, vel malus? Aut quare servaret?* Taylor. Wolfius: *quis igitur est, qui talem tuetur? bonus, an malus? malus. quamobrem?* Perperam. Sensus est: *Quis igitur est, qui talem salvum velit, sive bonus, sive malus? Quorsum?* Jurin. M. σώσων. et v. 3. post γένους adde ἐστὶ, et pone punctum supra. Auger.

Ὥσπερ γεωργὸς] Alii ὥσπερ ἂν, et ὥσπερ ἂν εἰ. Taylor. M. γεωργοῖς. Auger.

Μοσχεύητε] Μόσχοι sunt quidem vituli, unde nihil vetat τὸ μοσχεύειν, quasi μόσχους τρέφειν, *tanquam vitulos saginare*, vertere. Sed quia supra σπέρματος καὶ ῥίζης mentionem fecit, commodius verteris *propagare*, παρὰ τὰ μοσχεύματα, *stolones, viviradices.* Wolf. Ita olim, ut memorat, verterat ille in Interpretatione, quam Oporinus excudebat. Sed merito seipsum castigat. Μοσχεύειν λέγουσιν οἱ γεωργοὶ τὸ ἐντιθέναι ἀνεστραμμένως τὰ κλήματα ἐν ὀρύγματι γῆς ἐπὶ τῷ ἐκφῦσαι ῥίζας, εἶθ᾽ οὕτως ἐμφυτευθῆναι. Schol. Hermog. juxta finem. Cætera quære in Lexicis vulgatis. Taylor.

Ὅπου Ἀριστ.] Ὅπου γὰρ Ἀριστογείτων. Wolf. Wolfius cum Bodl. Lind. Ven. Bar. et Benenato restituit id, quod desiderabatur in cæteris. Proxime τὸ εἶναι v. 12. delendum olim judicavi, cui sententiæ suffragantur Bodl. Lind. Ital. et marg. Benenati. Taylor.

μενος· τὰς δὲ κληρωτὰς ἀρχὰς σπαράττων, [1] αἰτῶν, εἰσπράττων ἀργύριον, τί κακὸν οὐ παρέχων; τὰ τελευταῖα δὲ ταυτὶ, πάντας εἰς ταραχὴν καὶ στάσιν ἐμβαλεῖν ζητήσας, γράμματ᾽ ἐκτιθεὶς ψευδῆ· ὅλως δ᾽ ἐπὶ τῷ πάντων κακῷ πεφυκὼς καὶ πρόδηλος ὢν, ὅτι τοιοῦτός ἐστι τῷ βίῳ. σκοπεῖτε γάρ. εἰσὶν ὁμοῦ δισμύριοι [2] πάντες Ἀθηναῖοι. τούτων ἕκαστος ἕν γέ τι πράττων κατὰ τὴν ἀγορὰν

[1] αἰτῶν ἀργύριον, εἰσπράττων

[2] * οἱ πάντες

Σπαράττων] Malim ταράττων. Ita fere Pollux VI. 32. Πρὸς τὸν θορυβοῦντα τὸ δημόσιον τάδε ἂν τις εἴποι, κυκῶν — συγκρούων πάντας πρὸς ἀλλήλους, ταράττων, τάρακτρον, cætera. Idem.

Ὁμοῦ] Harpocratio: Δημοσθένης ἐν τῷ κατ᾽ Ἀριστογείτονός φησιν, εἰσὶν ὁμοῦ δισμύριοι πάντες Ἀθηναῖοι, ἀντὶ τοῦ ἐγγύς. Suidas in v. — καὶ Δημοσθένης τῷ ὁμοῦ ἀντὶ τοῦ ἐγγὺς κέχρηται, ἐν τῷ κατὰ Ἀριστογείτονος. Εἰσὶ δ᾽ ὁμοῦ δισμύριοι χιλιάδες [sic] Ἀθηναίων. ἔνθα γὰρ βούλεται δηλοῦν, ὅτι ἐγγὺς τῶν δισμυρίων εἰσίν. ἐπεὶ ὅτι γε οὐκ ἦσαν δισμύριοι, φανερόν. cætera. Cum his paria habet Didymus ad Iliad. E. 867. Male ergo Wolfius: omnino *vicies mille sunt*: cum debuit: *vicies mille sunt* præterpropter, circiter. Aristoph. in Equit. 245.

Ὁ κονιορτὸς δῆλος αὐτῶν, ὡς ὁμοῦ προσκειμένων.

Schol. ad locum: τὸ ὁμοῦ λέγουσιν Ἀττικοὶ ἀντὶ τοῦ ἐγγὺς, ὡς καὶ ἐν Εἰρήνῃ. Καὶ μὴν ὁμοῦ ᾽στιν ἤδη. Adde omnino Lamb. Bos. Observatt. Crit. Cap. IV. Valesium ad dictum Harpocrationis locum, eruditissimum Valckenaer. ad Eranium Philonem p. 162. et Cel. Tib. Hemsterh. ad Lucian. T. I. Nov. Edit. pag. 443. Contra, cum definitum numerum paulo excedit, dicimus μάλιστα, aut aliquid simile. Plato in Critia: πλῆθος δὲ διαφυλάττοντες ὅτι μάλιστα ταὐτὸν ἑαυτῶν εἶναι πρὸς τὸν ἀεὶ χρόνον ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, τὸ δυνατὸν πολεμεῖν ἤδη κατὰ τὰ ἔτη, περὶ δύο μάλιστα ὄντας μυριάδας. Quæ verba non recte a plurimis accipiuntur. Nam, si cum Salmasio Græci sermonis proprietatem spectes, non *circiter* aut *admodum*, ut illi, expones, sed quod binas myriadas aliquantulum excedit. "Μάλιστα τρία τάλαντα apud Demosthenem, inquit Vir ille summus de M. U. p. 156. sunt X talenta, *et quod excurrit*. Contra, si dixisset ὁμοῦ τρία τάλαντα, aliquid deesset ad summam trium talentorum." Cæterum de hoc numero civium Atheniensium magna est inter veteres concordia. Aristoph. Vesp. 705.

Εἰσίν γε πόλεις χίλιαι, αἳ νῦν τὸν φόρον ἡμῖν ἀπάγουσι.
Τούτων εἴκοσιν ἄνδρας βόσκειν εἴ τις προσέταξεν ἑκάστῃ,
Δύο μυριάδες τῶν δημοτικῶν ἔζων ἐν πᾶσι λαγῴοις.

Ubi ait Scholiastes doctissimus: Ἐκ πολλοῦ φαίνεται περὶ τοσοῦτον ἀριθμὸν τῶν Ἀθηναίων πλῆθος προΐστασθαι. καὶ Δημοσθένης γάρ φησιν· Εἰσὶ δ᾽ ὁμοῦ δισμύριοι πάντες Ἀθηναῖοι. Similiter eruo idem ex Plutarcho in vita Lycurgi Rhetoris hoc pacto: [Diphilum] ἁλῶναι ἐποίησε [Lycurgus] καὶ πεντήκοντα δραχμὰς ἐκ τῆς οὐσίας αὐτοῦ ἑκάστῳ τῶν πολιτῶν διένειμε, τῶν πάντων συναχθέντων ταλάντων ἑκατὸν ἑξήκοντα, ἢ, ὥς τινες, μνᾶν. Jam si Talenta centum sexaginta in drachmas resolvas, et unicuique civium Atheniensium viritim quinquaginta impertias, hominum capita erunt 19, 200. sc. ὁμοῦ δισμύριοι. Adjungo Athenæum l. 6. p. m. 237. Κτησικλῆς ἐν τρίτῃ χρονικῶν, τῇ δεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν φησὶν Ὀλυμπιάδι Ἀθήνησιν ἐξετασμὸν γενέσθαι ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως τῶν κατοικούντων τὴν Ἀττικὴν, καὶ εὑρεθῆναι Ἀθηναίους μὲν δισμυρίους πρὸς τοῖς χιλίοις, μετοίκους δὲ μυρίους, οἰκετῶν δὲ μυριάδας τεσσαράκοντα. Quod si aliquando contingat, ut in hoc numero dissentirent Auctores vetustiores, (et ecce aperte dissidet Herodot. V. 97. qui ante bellum Persicum, atque hanc longe ætatem, tres myriadas, sive Atheniensium triginta mille fuisse ait) memineris, alios aliter calculum instituere: hos unamquamque ætatem et conditionem complecti, alios interea, uti hic Noster, cæterique, quos adduximus, eos tantum numerare, qui familiæ capita erant; aut saltem qui ea essent ætate, ut Remp. armis tegere possent; aut denique qui opibus ita valebant, ut in censu essent. De qua re multa habeo dicenda, verum in tempore opportuniori. Jam fere hoc omne extra oleas. Taylor. [Plutarch. quomodo quis etc. p. 77. D. in Bruto ed. Tonson. p. 229. Demosth. in π. παραπρ. de ætate Solonis. *In schedis* Taylor.

περιέρχεται, ἤτοι, νὴ τὸν Ἡρακλέα, τῶν κοινῶν ἢ τῶν ἰδίων· ἀλλ᾽ οὐχ οὗτος, οὐδὲν οὐδ᾽ ἂν ἔχοι δεῖξαι πρὸς ὅτῳ [1] τὸν βίον ἐστὶ τῶν μετρίων, ἢ τῶν καλῶν· οὐχὶ τῶν πολιτικῶν ἀγαθῶν ἐπὶ οὐδενὶ τὴν ψυχὴν διατρίβει· οὐ τέχνης,
786 οὐ γεωργίας, οὐκ ἄλλης ἐργασίας οὐδεμιᾶς ἐπιμελεῖται· οὐ φιλανθρωπίας, οὐχ ὁμιλίας οὐδεμιᾶς οὐδενὶ κοινωνεῖ· ἀλλὰ πορεύεται διὰ τῆς ἀγορᾶς, ὥσπερ ὄφις, ἢ σκορπίος, ἠρκὼς τὸ κέντρον, ᾄττων δεῦρο κἀκεῖσε, σκοπῶν τίνι συμφορὰν, ἢ βλασφημίαν, ἢ κακόν τι προστριψάμενος, καὶ καταστήσας εἰς φόβον, ἀργύριον πράξεται· οὐδὲ προσφοιτᾷ πρός τι τούτων τῶν ἐν τῇ πόλει κουρείων, ἢ μυροπωλίων, ἢ τῶν ἄλλων ἐργαστηρίων οὐδὲ πρὸς ἕν· ἀλλ᾽ ἄσπειστος, ἀνίδρυτος, ἄμικτος, οὐ χάριν, οὐ φιλίαν, οὐκ ἄλλο οὐδὲν, ὧν ἄνθρωπος μέτριος [2] γιγνώσκων, μεθ᾽ ὧν δ᾽ οἱ ζωγράφοι τοὺς ἀσεβεῖς γράφουσιν ἐν ᾅδου, μετὰ τούτων, μετ᾽ ἀρᾶς, καὶ βλασφημίας, καὶ φθόνου, καὶ στάσεως, καὶ νείκους περιέρχεται. εἶθ᾽ ὃν οὐδὲ τῶν ἐν ᾅδου θεῶν εἰκός ἐστι τυχεῖν ἵλεων, ἀλλ᾽ εἰς τοὺς ἀσεβεῖς ὠσθῆναι διὰ τὴν πονηρίαν τοῦ βίου, τοῦτον ὑμεῖς ἀδικοῦντα λαβόντες, οὐ μόνον οὐ τιμωρήσεσθε, ἀλλὰ καὶ μειζόνων ἀξιώσαντες δωρεῶν ἀφήσετε, [3] ὡς τοὺς εὐεργέτας; τίνι γὰρ πώποτε ὑμεῖς ἔδοτε, ἐὰν [4] ὄφλῃ τί τῷ δημοσίῳ, τούτῳ μὴ καταθέντι τῶν ἴσων μετέχειν; οὐδενί. μὴ τοίνυν μηδὲ τούτῳ δότε

[1] * τῶν βίων

[2] γινώσκων

[3] ὥσπερ

[4] * ὀφείλῃ τι

Ἀλλ᾽ οὐχ οὗτος] Lege cum Italico, ἀλλ᾽ οὐχ οὗτος ἂν οὐδὲν ἔχοι δεῖξαι, vel cum Lindenb. ἀλλ᾽ οὐχ οὗτος οὐδὲν ἂν οὐδὲν ἔχοι δεῖξαι, maxime si interpungas post οὗτος. Idem.

Τὸν βίον] *Regii* Parisienses habent τὸν βίον ἐστὶ βιοτεύων. Idem.

Τὴν ψυχὴν] Restitui ex fide omnium impressorum, plurimorum etiam et præstantiorum Codicum. Vulgo erat τῇ ψυχῇ. Idem.

Ὄφις] Obsop. ὥσπερ ἔχις ἢ σκορπίος [et cum eo Ven. Bodl. Ital.] et mox v. 10. ἀργύριον εἰσπράξεται [similiter Bar. Ven. Bodl. Aug. Ital. marg. Par. et rectius]. Vide 4. Rhetor. ad Heren. exempla descriptionis et imaginis pene conversa ex hoc loco. *Iste quotidie per forum medium, tanquam jubatus draco, serpit, dentibus aduncis, adspectu venenato, spiritu rabido, circumspectans huc et illuc, si quem reperiat, cui aliquid mali faucibus afflare, ore attingere, dentibus insecare, lingua adspergere possit.* Wolf.

Ἀνίδρυτος] *Vagabundus* Wolfius. quasi *domicilium non habens.* Annotatum reperi: Ἀνίδρυτος, ἀνέστιος οἶμαι. Harpocr. et Suid. exponunt ἀνεξίλαστος. Quod non intelligo. Illa superiora rectissima sunt, et vim vocis optime explicant. Lege Aristot. Polit. L. 1. C. 2. ἄνθρωπος φύσει πολιτικὸν ζῶον, καὶ ὁ ἄπολις — ἤτοι φαῦλός ἐστιν, ἢ κρείττων, ἢ ἄνθρωπος, ὅσπερ καὶ ὁ ὑφ᾽ Ὁμήρου λοιδορηθεὶς,

Ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιος [Iliad. I. 63.]

ἅμα γὰρ φύσει τοιοῦτος, καὶ πολέμου ἐπιθυμητὴς, ἅτεπερ ἄζυξ, ὥσπερ ἐν πετεινοῖς. Eodem animo, morosus ille, et consuetudinum amicitiarumque osor, Timo, ab Aristophane in Lysistr. 810. vocatur ἀνίδρυτος, sive, ut scribitur quoque, ἀίδρυτος. Taylor.

Τυχεῖν] Post τυχεῖν f. add. ἄν. Auger.

νῦν, ἀλλὰ τιμωρήσασθε, καὶ παράδειγμα ποιήσατε τοῖς ἄλλοις.

ιβ'. Ἄξιον δ' ἐστὶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὰ λοιπὰ ἀκοῦσαι. δεινῶν γὰρ ὄντων, [1] οὐμενοῦν ἐχόντων ὑπερβολὴν ὧν ἠκούσατε ἄρτι λέγοντος Λυκούργου, τὰ λοιπὰ ἐνάμιλλα τούτοις καὶ τῆς αὐτῆς φύσεως εὑρεθήσεται. πρὸς μὲν γὰρ τῷ τὸν πατέρα ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ προδοὺς ἀπελθεῖν ἐξ 787
Ἐρετρίας, ὥσπερ ἠκούσατε Φαίδρου, ἀποθανόντα ὁ ἀσεβὴς οὗτος καὶ μιαρὸς οὐκ ἔθαψεν, οὐδὲ τοῖς θάψασι τὴν ταφὴν ἀπέδωκεν, ἀλλὰ καὶ δίκην προσέλαχε. πρὸς δὲ τῷ τῆς μητρὸς μὴ ἀποσχέσθαι τὼ χεῖρε, ὥσπερ ἀρτίως ἠκούσατε τῶν μαρτύρων, καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυτοῦ οὐχ ὁμοπατρίαν μὲν οὖσαν, θυγατέρα δὲ ἐκείνης ὁπωσδήποτε γενομένην, — ἐῶ γὰρ τοῦτο —, ἀλλ' ἀδελφήν γε, ἐπ' ἐξαγωγῇ ἀπέδοτο, ὥς φησι τὸ ἔγκλημα τῆς δίκης, ἣν ὑπὲρ τούτων ἔλαχεν αὐτῷ ὁ χρηστὸς ἀδελφὸς οὑτοσὶ, ὁ [2] νῦν συναπολογησόμενος. πρὸς δὲ τούτοις τοιούτοις οὖσιν, ἕτερον δεινὸν, ὦ γῆ καὶ θεοὶ, πρᾶγμ' ἀκούσεσθε. ὅτε γὰρ τὸ δεσμωτήριον διορύξας ἀπέδρα, τότε πρὸς γυναῖκά τινα ἔρχεται, Ζωβίαν ὄνομα, ᾗ ἐτύγχανεν, ὡς ἔοικε, κεχρημένος ποτέ. καὶ κρύπτει καὶ διασώζει τὰς πρώτας αὐτὸν ἡμέρας ἐκείνη, ἃς ἐζήτουν, καὶ ἐκήρυττον οἱ ἕνδεκα. καὶ μετὰ ταῦτα δοῦσα ὀκτὼ δραχμὰς ἐφόδιον, καὶ χιτωνίσκον, καὶ ἱμάτιον, ἐξέπεμψεν εἰς Μέγαρα. ταύτην τὴν ἄνθρωπον τὴν τὰ τοιαῦτα εὐεργετήσασαν αὐτὸν, ὡς πολὺς παρ' ὑμῖν ἔπνει, καὶ λαμπρὸς ἦν, μεμφομένην [3] τί, καὶ τούτων ὑπομιμνήσκουσαν, καὶ ἀξιοῦσαν εὖ παθεῖν, τὸ μὲν πρῶτον ῥαπίσας, καὶ ἀπειλήσας ἀπέπεμψεν ἀπὸ τῆς οἰκίας· ὡς δ' οὐκ ἐπαύετο ἡ ἄνθρωπος, ἀλλὰ γυναίου πρᾶγμα ἐποίει, καὶ πρὸς τοὺς γνωρίμους προσιοῦσα ἐνεκάλει, λαβὼν αὐτὸς αὐτοχειρίᾳ, πρὸς τὸ πωλητήριον τοῦ μετοικίου ἀπήγαγε.

[1] οὐμενουν [2] νυνὶ [3] τι

ιβ'. Πρὸς μὲν γὰρ κ. τ. λ.] Πρὸς τῷ ἀπελθεῖν ἐξ Ἐρετρίας, προδοὺς τὸν πατέρα (καὶ προδοῦναι.) Wolf.

Δεσμωτηρίῳ] Vide Suid. v. Ὀφλήσειν, qui emendabit similem locum in σχ. Aristoph. Nub. 774. Taylor.

Ἐπ' ἐξαγωγῇ] Vid. Jul. Poll. L. III. C. XXV. §. 125. et viros doctos ad istum locum. Idem.

Ἐζήτουν καὶ ἐκήρυττον] Revocavi conjunctionem ope MSS. Bar. Bodl. Aug. et Editionis Lutecianæ. Si asyndetam orationem relinquas, ut est in cæteris, profecto vox altera alterius glossa fuisse videbitur. Idem. Post ἐζήτουν adde καί. Auger.

Μετοικίου] Petit. Attic. Legg. L. II. Tit. V. Harpocr. v. Μετοίκιον. Suid. Ἐξαγωγή. Meurs. Attic. Lect. I. 9. Taylor.

καὶ εἰ μὴ κείμενον αὐτῇ τὸ μετοίκιον ἔτυχεν, ἐπέπρατ' ἂν διὰ τοῦτον, ᾧ τῆς σωτηρίας [1] αὕτη αἰτία ἐγεγόνει. καὶ
788 ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει [2] μοι τὸν τὴν ταφὴν τοῦ πατρὸς οὐκ ἀπειληφότα, καὶ τὸν τῆς δίκης διαιτητὴν, ἣν ὑπὲρ τῆς πράσεως τῆς ἀδελφῆς ἔλαχεν [3] αὐτῷ οὑτοσὶ, καὶ τὸ ἔγκλημα φέρε. κάλει δέ μοι πάντων [4] πρῶτον τὸν τῆς Ζωβίας προστάτην, τῆς ὑποδεξαμένης αὐτὸν, καὶ τοὺς πωλητὰς, πρὸς οὓς ἀπήγαγεν αὐτήν. ὑμεῖς δ' ἠγανακτεῖτε ἀρτίως εἰ τῶν τὸν ἔρανον φερόντων εἰς τὴν σωτηρίαν αὐτῷ κατηγορεῖ. μιαρὸν, μιαρὸν τὸ θηρίον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, [5] καὶ ἄμικτον. λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ιγ'. Τίς οὖν ἱκανὴ κατὰ τοῦ τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα [6] πονηρὰ πεποιηκότος γένοιτ' ἂν δίκη; τίς ἀξία τιμωρία; θάνατος μὲν γὰρ ἔμοιγε μικρὰ φαίνεται. ἓν τοίνυν εἰπὼν ἔτι τῶν ἰδίων αὐτοῦ πονηρευμάτων, τὰ λοιπὰ ἐάσω. πρὶν γὰρ ἐξελθεῖν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου, ἐμπεσόντος ἀνθρώπου τινὸς [7] Ταναγραίου, πρὸς κατεγγύην γραμματεῖον ἔχοντος, προσελθὼν καὶ λαλῶν ὅ,τι δήποθ' ὑφαιρεῖται τὸ γραμματεῖον. αἰτιωμένου δὲ καὶ δεινὰ ποιοῦντος τἀνθρώπου, καὶ λέγοντος, ὅτι οὐδεὶς ἄλλος ὑφῄρηται, εἰς τοῦτο ἀφικνεῖται βδελυρίας, ὥστε τύπτειν ἐπεχείρησε τὸν ἄνθρωπον. νεάλης δὲ καὶ πρόσφατος ὢν ἐκεῖνος, περιῆν αὐτοῦ τεταριχευμένου, καὶ πολὺν χρόνον ἐμπεπτωκότος. ὡς δ' εἰς τοῦθ'

[1] αὐτὴ [2] μοι πρῶτον μὲν τὸν [3] αὐτῷ ὁ χρηστὸς ἀδελφὸς οὑτοσί. [4] πρῶτον πάντων [5] τοῦτο καὶ [6] [πονηρὰ] [7] Ταναγραίου πρὸς κατεγγύην, γραμ.

Κείμενον] Uterque Interpres hujus Orationis falli videtur. Acceperunt enim, quasi muliercula *statim*, *incontinenter*, persoluta annua pensione, sive τοῦ μετοικίου, ita evasisset. Id aliter est. Abducta illa ad forum, ubi τῶν μετοίκων res agitabantur, et referebantur in commentarios, apparebat ex eorum libris memorialibus, eam æs istud *quotannis jam persolvisse*. Thucyd. I. 129. Τῶν ἀνδρῶν, οὕς μοι πέραν θαλάσσης ἐκ Βυζαντίου διέσωσας, κεῖταί σοι εὐεργεσία ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ ἐσαεὶ ἀνάγραπτος. *In album Benefactorum referri.* Infra, in hac oratione, §. ιέ. συνθῆκαι, καθ' ἃς ἐδανείσατο, κείμεναι. Ita νόμοι dicuntur κεῖσθαι. Idem.

Ταφὴν] Alii γραφὴν male. Ταφὴ non solum sepultura, verum etiam *pretium*, quod pro exsequiis numerabatur. Ita supra p. 374. v. 9. Idem.

Οὑτοσὶ] Codd. Ven. Bar. Aug. eodem modo, quo nuper legebatur, ἔλαχεν αὐτῷ ὁ χρηστὸς ἀδελφὸς οὑτοσί. Idem.

Ὑμεῖς κ. τ. λ.] Apparet, Lycurgum ingratum animum objecisse Aristogitoni, eoque crimine judices concitasse. Wolf.

ιγ'. Νεάλης καὶ πρόσφατος] Integer atque recens. τὸν νεάλη, sive παρὰ τὴν ἅλα, sive παρὰ τὸ ἅλας, deducere nihil vetat. Opponitur τῷ τεταριχευμένῳ, ut πρόσφατος τῷ πολὺν χρόνον ἐμπεπτωκότι. Taylor.

ἧκεν, ἀπεσθίει τὴν ῥῖνα τἀνθρώπου· καὶ τότε μὲν περὶ τὴν
γεγονυῖαν συμφορὰν [1] ὁ ἄνθρωπος γενόμενος, ἀπέστη τοῦ
τὸ γραμματεῖον ἐρευνᾷν [2] καὶ ζητεῖν, ὕστερον δ' εὑρίσκουσι
τὸ γραμματεῖον ἐν κιβωτίῳ τινὶ, οὗ τὴν κλεῖν οὗτος εἶχε. 789
καὶ μετὰ ταῦτα ψηφίζονται περὶ αὐτοῦ ταυτὶ οἱ ἐν τῷ οἰ-
κήματι, μὴ πυρὸς, μὴ λύχνου, μὴ ποτοῦ, μὴ βρωτοῦ μη-
δένα μηδενὸς τούτῳ κοινωνεῖν, μηδὲ λαμβάνειν, μηδ' αὐτὸν
τούτῳ διδόναι. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τὸν
ἄνθρωπον αὐτὸν, οὗ τὴν ῥῖνα ὁ μιαρὸς οὗτος [3] ἐσθίων κατ-
έφαγε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

καλῶν γε ἔργων ὁ ῥήτωρ δημιουργὸς ὑμῖν γέγονεν. ἄξιόν γε
ἐκ τοῦ τὰ τοιαῦτα πεποιηκότος στόματος λόγον ἢ συμβου-
λήν τινα ἀκοῦσαι. ἀνάγνωθι δὲ καὶ τουτὶ τὸ καλὸν περὶ
αὐτοῦ δόγμα.

ΔΟΓΜΑ.

ιδ΄. Εἶτ' οὐκ αἰσχύνεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ οἱ μὲν
ἐπὶ πονηρίᾳ καὶ τοῖς αἰσχίστοις ἐμπεπτωκότες εἰς τὸ
οἴκημα, τοσούτῳ τοῦτον ἡγήσαντο [4] ἑαυτῶν πονηρότερον, ὥς
τε ἄμικτον ἑαυτοῖς καταστῆσαι· ὑμεῖς δ' ἐξεληλακότων
τῶν νόμων αὐτὸν ἐκ τῆς πολιτείας εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς [5] κατα-
στήσετε; τί τῶν πεπραγμένων, ἢ βεβιωμένων ἐπαινέσαν-
τες; ἢ τί τῶν πάντων οὐχὶ δυσχεράναντες; οὐκ ἀσεβής;
οὐκ ὠμός; οὐκ ἀκάθαρτος; οὐ συκοφάντης; ἀλλ' ὅμως
τοιαῦτα ποιῶν καὶ τοιοῦτος ὢν, ἐν ἁπάσαις ἀεὶ βοᾷ ταῖς
ἐκκλησίαις· ἐγὼ μόνος ἔτι [6] εὔνους ὑμῖν· πάντες οὗτοι συν-
εστᾶσι· προδέδοσθε· ἡ παρ' ἐμοὶ μόνον εὔνοια λοιπή. βού-
λομαι δὲ τὴν σφοδρὰν καὶ μεγάλην εὔνοιαν αὐτοῦ ταύτην
ἐξετάσαι, πόθεν ἐστὶ, καὶ ἐκ τίνος ὡς ἀληθῶς αὐτῷ γε-
γονυῖα. ἵν' εἰ μέν ἐστι τοιαύτη, χρῆσθε αὐτῇ, καὶ πι-
στεύητε· εἰ δὲ μὴ, φυλάττησθε. πότερον γὰρ, ὅτι τοῦ 790

[1] Deest articulus. [2] [ἢ ζητεῖν] [3] * ἀπεσθίων [4] ἑαυτῶν εἶναι πονηρότερον [5] καταμίξετε [6] λοιπὸς

Καὶ ζητεῖν] Recidendum videtur ut inutile. Auger.

ιδ΄. Εὔνους] Λοιπὸς Editt. Ald. et Paris. MSS. Ital. Fel. et Man. Alii scribunt: ἐγὼ μόνος ὑμῖν διαμένω· πάντες οὗτοι etc. Taylor.

πατρὸς αὐτοῦ θάνατον κατέγνωτε, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ
ὄφλουσαν ἀποστασίου ἀπέδοσθε, διὰ ταῦτα αὐτὸν ὑμῖν
ὑπολαμβάνετε εὔνουν εἶναι; ἀλλ' ἄτοπον, νὴ τὸν Δία καὶ
πάντας τοὺς θεοὺς, τοῦτό γε. εἰ μὲν γὰρ εὔνους ἐστὶν ἐκεί-
νοις, καὶ τὸν τῆς φύσεως διασώζει νόμον, ὃς καὶ ἀνθρώποις,
καὶ θηρίοις εἷς ὁ αὐτὸς ἅπασιν ὥρισται, στέργειν τοὺς
γονεῖς, κακόνους ἐστὶ τοῖς ἐκείνους ἀπολωλεκόσι, δῆλον ὅτι
καὶ νόμοις καὶ πολιτείᾳ τῇ τούτων· εἰ δὲ μηδένα τούτων
ὑπόλογον ποιεῖται, ἡδέως ἂν εἰδείην, τίς ἐστιν ὁ τὴν πρὸς
τοὺς γονέας εὔνοιαν ὁρῶν προδεδωκότα τοῦτον, ἣν πρὸς τὸν
δῆμον νῦν ἔχειν ὑπισχνεῖται, πιστεύων. ἐγὼ μὲν γὰρ ἄπι-
στον, καὶ θεοῖς ἐχθρὸν, οὐ μόνον ἀνθρώποις ὑπολαμβάνω
τὸν τῶν γονέων ἀμελοῦντα. ἀλλὰ, νὴ Δία, ὅτι τὰς ἐνδεί-
ξεις αὐτοῦ κατεψηφίσασθε, καὶ δὶς εἰς τὸ δεσμωτήριον
κατέθεσθε, καὶ αὐτὸν, καὶ τὸν ἀδελφὸν, διὰ ταῦθ' ὑμῖν
εὔνους ἐστίν; ἀλλὰ καὶ τοῦτ' ἄτοπον. ἀλλ' ὅτι τὴν ἀρ-
χὴν, ἣν ἔλαχεν, ἀπεδοκιμάσατε; ἀλλ' ὅτι παρανόμων
αὐτοῦ κατέγνωτε; ἀλλ' ὅτι πέντε ταλάντων προσετιμή-
σατε; ἀλλ' ὅτι δακτυλοδεικτεῖτε, ἐπὶ τῷ πονηρότατον
τῶν ὄντων ἁπάντων δεικνύναι; ἀλλ' ὅτι τῶν ὑπαρχόντων
νόμων καὶ πολιτείας μενόντων, οὐκ ἔνι τῶν αἰσχρῶν αὐτῷ
τούτων [1] ἀπαλλαγή; ἀλλὰ διὰ τί ὑμῖν οὗτός ἐστιν εὔνους;
ὅτι, φησὶν, ἀναιδής [2] ἐστιν; ὁ δ' ἀναιδὴς ἐκ τίνος ὠνομά-

[1] ἀπαλλαγῆναι; [2] [ἐστιν.]

Ἀποστασίου] Correxit eruditissimus Valckenaer. ad Ammonium pag. 19. ἀ-προστασίου. Actio hæc dabatur in Inquilinos, Inquilinasve, qui Sponsorem ex civibus non sibi assumserant: *Illa* altera Ἀποστασίου contra Libertum Libertamve, qui patronis debitam reverentiam non præstitissent; ut pleni sunt libri eorum, ad quos istud Eruditionis genus pertinet. Idem. Et Wesseling. ad Petiti LL. AA. p. 263.

Εἰ δὲ μηδένα τούτων ὑπόλογον ποιεῖται] Sic μηδεὶς ὑπόλογος, voce composita, scribitur, nisi legendum sit: εἰ δὲ μηδὲν τούτων ὑπὸ λόγον ποιεῖται. Wolf. Vide, quæ annotavimus ad Lysiam p. 183. Adde etiam Indicem v. Ὑπόλογον. Hic pro ὑπόλογον, φροντίδα habent Ven. marg. Benen. (Illud nimirum olim glossa fuit) et λόγον Bar. Aug. Taylor.

Πιστεύων] L. ταύτῃ πιστεύων. Auger.

Ἄπιστον] Ita legi et cudi malebam juxta auctoritatem Ald. Par. et Ven. ῥᾷστον Lind. Ital. ἀπίστῳ Bar. Bodl. ἀπιστῶ Obsop. Felic. Man. cum quibus interpretatur Wolfius. Taylor.

Παρανόμων] *Violatarum legum*, Wolfius. Male. Rectius Melanchtho: *an quia condemnatus est in judicio*, rogatæ legis perniciosæ. Dixi alibi. Idem.

Προετιμήσατε] [Ita Quatuor prelo cusi] Lego προσετιμήσατε, ut in Aristocratea sæpissime scriptum exstat. Wolf. προσετιμήσατε etiam Cod. Baroc. cum marg. Paris. Taylor.

Δακτυλοδεικτεῖτε] Δακτυλοδεικνεῖτε Codd. Ven. et Bar. Vide P. Fab. Agonist. II. 11. Idem.

Ὅτι, φησὶν, ἀναιδής ἐστιν;] Alii, ὅτι φύσιν. Forte, ὅτι φύσει, aut ὅτι τὴν φύσιν. Si placet ὅτι φησὶν, S. ὁ Ἀριστογείτων, ἢ τὶς τῶν φίλων αὐτοῦ. Wolf.

σθη τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἢ ὅταν τὰ μήτε ὄντα μήτ' ἂν
[1] γενόμενα, ταῦτα τολμᾷ λέγειν δι' ἀναισχυντίαν, ὅπερ
οὗτος ποιεῖ;

ιέ. Ἡγοῦμαι τοίνυν καὶ περὶ τῆς ἐνδείξεως, ἅ μοι πα-
ραλιπεῖν ἔδοξε Λυκοῦργος, βέλτιον εἶναι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. 791
ἐγὼ μὲν γὰρ [2] οἶμαι δεῖν ὑμᾶς, ὥσπερ ἂν εἰ χρέος ἐσκοπεῖτε
ἴδιον, οὕτως ἐξετάσαι τοῦτον, καὶ τὰ τουτουῒ τοῦ ἀγῶνος
δίκαια. εἰ τοίνυν τις ὀφείλειν τινὰ ᾐτιᾶτο χρήματα, ὁ δ'
ἠρνεῖτο, εἰ μὲν ἐφαίνοντο αἵ τε συνθῆκαι, καθ' ἃς ἐδανεί-
σατο, κείμεναι, καὶ οἱ τεθέντες ὅροι ἑστηκότες, τὸν ἀρνού-
μενον [3] ἡγεῖσθ' ἀναιδῆ δηλονότι· εἰ δ' ἀνῃρημένα ταῦτα, τὸν
ἐγκαλοῦντα. οὕτω ταῦτα πέφυκεν. εἰσὶ τοίνυν ὧν Ἀριστο-
γείτων ὀφείλει τῇ πόλει, συνθῆκαι μὲν, οἱ νόμοι, καθ' οὓς
ἐγγράφονται πάντες οἱ ὀφλισκάνοντες, ὅρος δὲ, ἡ σανὶς, ἡ
παρὰ τῇ θεῷ κειμένη. εἰ μὲν οὖν ἀνῄρηται ταῦτα, καὶ
[4] ἐξήλειπται τὸ ὄφλημα, ἡμεῖς ληροῦμεν, μᾶλλον δὲ ψευ-
δόμεθα· εἰ δ' ἔτι ἐστὶ καὶ [5] ἔσται ἕως περ ἂν ἐκτίσῃ, καὶ
μένει, οὗτος οὐδὲν ἀληθὲς λέγει, ἀλλ' ἀδικεῖ, καὶ δεινὰ
ποιεῖ, τὰ κοινὰ δίκαια ἀφανίζειν ἐπιχειρῶν. οὐ γὰρ, εἰ μὴ
πᾶν ὅσον ὦφλεν, ὀφείλει, νῦν ἡ κρίσις, οὐδ' ὁ λόγος ἐστίν·
ἀλλ' εἰ ὀφείλει. ἢ δεινά γ' ἂν πάθοιεν οἱ διὰ [6] γραφὴν
ἐγγεγραμμένοι μόνην, [7] εἶθ' ὅτι μικρὰ, καὶ οὐδὲν ἠδικήκα-

[1] γενόμενα, μήτ' ἂν γενησόμενα, ταῦτα [2] οἴομαι [3] ἡγεῖσθ' ἂν ἀναιδῆ
[4] ἐξαλήλιπται [5] * ἔστε [ἕωσπερ] ἂν ἐ., κ. μενεῖ [6] δραχμὴν [7] εἰ, διότι

Ὅταν] Malim ὅτι. IDEM.

Μήτ' ἂν γενόμενα] *Neque sunt, neque facta sunt*, Wolfius. Male omnino. Non observavit ille vim δυνητικοῦ μορίου, sc. *quæ neque fieri possunt*. MSti Ven. Bar. cum marg. Benenati, γενησόμενα. TAYLOR.

ιέ. Εἰ χρέος] Melius εἰς, ut edunt Aldus, Felicianus et Manutius, vel adhuc perfectius, uti Morelius, ὥσπερ ἂν εἰ εἰς χρέος ἐσκοπεῖτε ἴδιον. IDEM.

Ὅροι] Ὅροι sunt hic et in aliis forensibus sæpe, libelli venditionis aut debiti, indices affixi ædibus aut fundis. WOLF. Præter Lexica eam rem expedient Duportus ad Theophrast. pag. 560. Salmas. de M. U. pag. 508. rursusque per totum caput 15. Herald. Animadv. L. III. C. VI. Petit. LL. Attic. pag. 506. Edit. Novæ. Vales. ad Harpocr. pag. 249. et 315. TAYLOR.

Ἡγεῖσθ' ἀναιδῆ] Restitue cum Bodl. et Ital. ἡγεῖσθ' ἂν ἀναιδῆ. IDEM. L. ἡγεῖσθ' ἂν ἀναιδῆ. AUGER.

Σανὶς] Recte distinxit inter *syngraphas*, sive pacta conventa mutuantium, et *titulum*, vel indicem, quo significabatur, fundum, aut ædiculam mutuo sumentis pignori pro mutuo esse oppositam: At acutius paulo, quam ego perspicere possum, inter *leges* Reip. et *tabulas* istarum legum in æde Matris Deorum. TAYLOR.

Καὶ μένει] Vel μένοι, aut μένῃ, ut alii. Nimirum glossa est vel inutile additamentum. IDEM. Inutile videtur et recidendum. AUGER. "μένειν dicuntur τὰ ὀφειλήματα in publicis tabulis, donec expungantur." D'Orville.

Εἶθ' ὅτι] Forte εἰ δὴ ὅτι. WOLF. εἰ δ' ὅτι Ald. Fel. Man. εἰ διότι Ven. Bar. Bodl. Aug. cum Edit. Luteciana. Modo pro γραφὴν nonnulli δραχμήν. Sunt au-

σιν, ἰσχύσει τὸ ὀφείλειν κατ' αὐτῶν· ἐὰν δέ τις μεγάλα
ἠδικηκὼς, [1] καὶ μίαν θεὶς ἢ δύο καταβολὰς, ἐπίτιμος
ἔσται. ἔτι τοίνυν τρία ἐστὶ τὰ ὀφλήματα, ἃ ἐγγέγραπται,
καὶ ἐφ' οἷς ἐνδέδεικται. τὰ μὲν δὴ δύο ἐν ἀπογραφῇ πε-
ποίηται, τὸ δ' ἓν, οὐκ ἀπογέγραπται· ἀλλὰ βουλεύσεως
τὸν Ἀλωπεκῆθεν Ἀρίστωνα διώκει. ναί φησιν· ἀδίκως γάρ
[2] με γέγραφεν. δεῖ δή σε, ὡς ἔοικε, δίκην λαβεῖν. οὐκοῦν
ὑποσχεῖν πρῶτον, καὶ μεῖναι ἐν οἷς πέπονθας ἀνάγκη· ἢ
τίνος [3] λήψῃ δίκην; εἰ γὰρ ἔξεστί σοι πάντα ποιεῖν, ἅπερ
792 τοῖς ἄλλοις, τί ἠδίκησαι;

ιϛ'. Φέρε δὴ, πρὸς θεῶν, κἀκεῖνο σκέψασθε. ἂν ἕλῃ τὸν
Ἀρίστωνα τῆς βουλεύσεως, τί ἔσται; ἐξαλειφθήσεται, νὴ
Δία, ὁ δ' ἀντεγγραφήσεται. ταῦτα γὰρ οἱ νόμοι λέγουσι.
καλῶς. πότερον οὖν ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας ὁδὶ μὲν [4] ὀφλή-
σει τῷ δημοσίῳ, ὁ ἐξαλειφθεὶς, ἐκεῖνος δὲ ἐπίτιμος ἔσται,
ὁ ἐγγραφείς; ἐκ γὰρ ὧν [5] νῦν ὅδε ἀξιοῖ, ταῦτα συμβαίνει.
εἰ γὰρ, ὅτ' ἐγγέγραπται, μὴ ὀφείλει, ἐπειδὰν ἐξαλειφθῇ,
[4] ὀφλήσει δηλονότι. ἀλλ' οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐκ ἔστιν. ἀλλ'
ὅταν ἐξαλειφθῇ, τότ' οὐκ [4] ὀφείλει· οὐκοῦν νῦν ὀφείλει. τί δ';
ἂν αὐτὸς ἀποφύγοι, [6] παρά του κομιεῖται ταῦθ' ἡ πόλις, ἃ
νῦν, οὐκ ἐξὸν, οὗτος [7] αὐτῷ ποιεῖ; πόθεν δ' οἷς οὗτος θανάτου
τιμᾶται, καὶ δεσμοῦ, περιϊὼν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, οἱ μὲν τὰς

[1] ἢ [2] μ' ἐγγέγραφεν [3] λήψει [4] ὀφειλήσει [5] νυνὶ [6] παρὰ τοῦ [7] * αὐτὴν

tem non contemnendi Ven. Bodl. Aug. marg. Benenati. TAYLOR. L. δραχμήν. AUGER.

Μικρὰ καὶ οὐδὲν] Lego, μικρὰ ἢ οὐδὲν, *aut parum, aut nihil*: vel, ut Wolfius non male exponit, *parum, atque adeo nihil, deliquerunt*. Proxime, *ære alieno erunt obstricti*. Id minus exacte. Τὸ ὀφείλειν valebit *contra illos: omnia mala consequentur, quæ eos premere solent, qui Reip. sunt obærati. Contra autem, qui multum debet, et unam atque alteram pensionem solverit*, τὸ ὀφείλειν *contra illum non valebit, verum* ἐπίτιμος *erit. Id sane iniquum est*. TAYLOR. Cf. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. VII. cap. V. p. 623.

Ἔτι τοίνυν κ. τ. λ.] Quid totus hic locus significet, fateor me non intelligere, præsertimque τὰ μὲν --- ἀπογέγραπται. Verti ita ut omnia inter se cohærerent, et subsequentia responderent præcedentibus. AUGER.

Τὰ μὲν δὴ δύο ἐν ἀπογραφῇ πεποίηται] Ἀπεγράψατο. WOLF.

Με γέγραφεν] Lego μ' ἐγγέγραφεν omnino. Habent id optimi Codd. Ven. Lind. Aug. Ital. Vide annotata supra §. β'. TAYLOR. Cui assentitur Augerus.

ιϛ'. Δὲ ἐπίτιμος] δὲ restitui juxta auctoritatem Codd. et Editt. omnium. Apud Wolfium erat καί. TAYLOR.

Συμβαίνει] Hic præsens pro futuro. AUGER.

Τότ' οὐκ ὀφείλει] Corrige ὀφειλήσει. Ita Ven. Bar. Bodl. Et recte Interpres: *verum ubi deletus fuerit, tum non debebit; nunc igitur debet*. TAYLOR.

Αὐτὸς] Nempe, Aristo. AUGER.

Αὐτῷ] Facessere jubent otiosum istud vocabulum Codd. Bar. Lind. Ital. TAYLOR. Legendum videtur ἃ νῦν, οὐκ ἐξὸν αὐτῷ, οὗτος ποιεῖ. JURIN. Jurinum exscribit Augerus.

ψυχὰς, οἱ δὲ τὸ μὴ δεινὰ πεπονθέναι κομιοῦνται; ᾧ γὰρ
οὐδὲ τῶν ἴσων, οὐδὲ τῶν ἐγκυκλίων δικαίων μετουσίαν δι-
δόασιν οἱ νόμοι, οὗτος τῶν ἀνηκέστων ἑτέροις αἴτιος γίγνεται·
οὐκ ὀρθῶς, οὐδὲ πολιτικῶς, οὐδ᾽ ὡς συμφέρει, [1] γιγνομένων
τούτων. ἀλλ᾽ ἐγὼ ταῦθ᾽ ὁρῶν θαυμάζω, [2] τἄγ᾽ ἄνω κάτω
γίγνεσθαι. τί ποτ᾽ οἴεσθ᾽ εἶναι, ἐὰν ἡ γῆ μὲν ἄνω, τὰ δ᾽
ἄστρα κάτω γένηται; οὐκ ἔστι τοῦτο γενέσθαι, μηδὲ γέ-
νοιτο. ἀλλ᾽ ὅταν οἷς ἐκ τῶν νόμων μὴ ἔξεστιν, ἐκ τῶν
ὑμετέρων βουλήσεων ἐξῇ· ὅταν ἡ μὲν πονηρία τιμᾶται, τὰ
χρηστὰ δ᾽ ἀποῤῥίπτηται· [3] ὅταν τὸ δίκαιον καὶ τὸ συμφέ-
ρον ἡττᾶται τοῦ φθόνου· τότε ἄνω καὶ κάτω πάντα χρὴ
νομίζειν ἐστράφθαι.

ιζ΄. Ἤδη τοίνυν τινὰς εἶδον τῶν ἀγωνιζομένων, οἳ τοῖς
πράγμασιν αὐτοῖς ἁλισκόμενοι, καὶ οὐκ ἔχοντες ὡς οὐκ
ἀδικοῦσι δεῖξαι, οἱ μὲν εἰς τὴν τοῦ βίου μετριότητα, καὶ 793
σωφροσύνην [4] κατέφευγον, οἱ δ᾽ εἰς τὰ τῶν προγόνων ἔργα
καὶ λειτουργίας, οἱ δ᾽ εἰς ἕτερα τοιαῦτα, δι᾽ ὧν εἰς ἔλεον
καὶ φιλανθρωπίαν τοὺς δικάζοντας ἤγαγον· τούτῳ δ᾽ οὐ-
δένα ὁρῶ τῶν τόπων τούτων βάσιμον ὄντα, ἀλλὰ πάντα
ἀπόκρημνα, φάραγγας, βάραθρα. τί γὰρ ὡς ἀληθῶς ἐρεῖ;
ὧν ὁ πατὴρ [5] αὐτοῦ τι πεποίηκε, νὴ Δία; ἀλλὰ κατε-
γνώκαθ᾽ ὑμεῖς ἐν [6] τούτοις τοῖς δικαστηρίοις αὐτοῦ θάνατον,
ὡς πονηροῦ δηλονότι καὶ ἀξίου τεθνάναι. ἀλλὰ, νὴ Δία, εἰ
ταῦτ᾽ ἐστὶν αὐτῷ δυσχερῆ, τὰ περὶ τὸν πατέρα, εἰς τὸν
ἑαυτοῦ βίον καταφεύξεται, ὡς σώφρονα καὶ μέτριον; ποῖον;

1 [γιγνομένων τούτων.] ἀλλ᾽ ἔγωγε 2 τὸ τἄνω κάτω γεγενῆσθαι 3 καὶ ὅταν 4 κατέφυγον 5 αὐτοῦ· τί 6 τουτοισὶ

Ἐγκυκλίων] Συνήθων Ital. Credo fuisse glossema ad marginem adscriptum. Taylor.

Τότ᾽ ἄνω κάτω γίγνεσθαι] Forte τὰ ἄνω. Et pro γίγνεσθαι legit Obsop. γεγενῆσθαι. Et [p. 381. v. 1.] ὃν ποῦ βεβίωκεν, *quam vitam ubi actum?* Et [v. 12. h. p.] pro ἐστράφθαι, τετράφθαι. Wolf. τὸ, τ᾽ omnes libri scripti et editi. Bodl. habet τὸ, τὰ ἄνω κάτω γεγενῆσθαι. γεγενῆσθαι etiam plurimi et præstantissimi. ἄνω καὶ κάτω, quod et scribitur, parum probo. Taylor. καὶ τά γ᾽ ἄνω - - - mihi videtur sola adjectione hujus vocis καὶ omnia clara fieri. Auger.

Ἀλλ᾽ ὅταν κ. τ. λ.] Corrigo: ἀλλ᾽ ὅταν οἷς ἐκ τῶν νόμων μὴ ἔξεστι, τούτοις ἐκ τῶν ὑμετέρων βουλήσεων ἐξῇ· καὶ ὅταν ἡ μὲν πονηρία τιμᾶται, τὰ χρηστὰ δ᾽ ἀποῤῥίπτηται· καὶ ὅταν τὸ δίκαιον καὶ τὸ συμφέρον ἡττᾶται τοῦ φθόνου, τότε ἄνω καὶ κάτω etc. Primum illud excepi ex marg. Benenati. Conjunctiones addunt, illam Ven. hanc Bar. Denique quanquam istud καὶ inter ἄνω et κάτω expungat bonus Venetus, hic tamen necessarium esse judico, licet in anterioribus id erat secus. Taylor.

ιζ΄. Τι πεποίηκε] Legere jubet optimus Augustanus: ὧν ὁ πατὴρ αὐτοῦ πεποίηκε. A Veneto abest etiam αὐτοῦ. Idem. ὧν - - - τι - - *eorum ne aliquid quæ pater* etc. Auger.

Ποῖον; ὃν ποῦ βεβίωκεν;] Recte hoc, ut mihi quidem videtur. Vide supra Wolfium ad p. 380. v. 5. MSti plurimi οὐ. Quod eodem recidere judico. Nam οὗ, id est, *ubi*, pariter voluerunt. Atque ita excuderunt Parisienses. Lambinus hic in contrarium prorsus abit. At certe frigidus est sensus, quem ille revocavit, et Wolfius interpretando dedit. *Ad suam vitam confugiet —? quam? eam, quam non vixit? in ea enim, quam vos vidistis omnes, non est talis.* Verte autem: *quam vitam?* ubi gentium *actum? in ea enim, quam hic egit* coram vobis, *non est talis.* Taylor. Wolfius: *quam? eam, quam non vixit?* minus ad mentem Oratoris. Vertendum: *qualem? ubi terrarum actam?* Jurin.

Οὐκ ἔστι τοιοῦτος] *Non est talis ut jactari possit.* Auger.

Ἀλλὰ] Corrige, ut suadent libri meliores, ἀλλὰ, νὴ Δία, χωρὶς τούτων, sine conjunctione. Tayl. M. τούτων. Auger.

Θεωρίδα] Harpocratio: Θεωρίς. Δημοσθένης ἐν τῷ κατ᾽ Ἀριστογείτονος, εἰ γνήσιος. Μάντις ἦν ἡ Θεωρὶς, καὶ ἀσεβείας κριθεῖσα ἀπέθανεν, ὡς καὶ Φιλόχορος ἐν ἕκτῃ γράφει. Qui eam ream fecit, fuit noster ipse Demosthenes, ut docemur a Plutarcho; Κατηγόρησε δὲ καὶ τῆς ἱερείας Θεωρίδος, ὡς ἄλλα τε ῥᾳδιουργούσης πολλὰ, καὶ τοὺς δούλους ἐξαπατᾷν διδασκούσης, καὶ θανάτου τιμησάμενος ἀπέκτεινε. Codd. Bar. et Aug. legunt Θεοδωρίδα. Taylor.

Φαρμακὸς] Vide Hermog. p. 255. et 257. Didymum Demosthenis Scholiasten apud Harpocr. in v. Etym. M. p. 788. ubi scribitur mendose: οὕτως οὖν αὐτὸν ἐξαιρήσει ὁ φαρμακός; Suid. etiam et Harpocr. legit ἐξαιρήσεται. Idem.

Ὃς αὐτὸς αὐτὸν θανάτου τετίμηκεν] Lego αὐτῷ θανάτου. Wolf. αὐτὸν Ald. αὐτῷ Bar. Aug. Taylor.

ὃν ποῦ βεβίωκεν; ὃν μὲν γὰρ [1] πάντες ὑμεῖς ἑωράκατε,
οὐκ ἔστι τοιοῦτος. ἀλλ᾽ ὦ τὰν, εἰς τὰς λειτουργίας [2] ἀπο-
χωρήσεται; τὰς πότε, ἢ ποῦ γεγονυίας; τὰς τοῦ πατρός;
ἀλλ᾽ οὐκ εἰσίν. ἀλλὰ τὰς ἑαυτοῦ; φάσεις, ἀπαγωγὰς,
ἐνδείξεις, οὐχὶ λειτουργίας εὑρήσετε. ἀλλὰ, νὴ [3] Δία, καὶ
χωρὶς τούτου, συγγενεῖς πολλοὶ καὶ καλοὶ κἀγαθοὶ παρα-
στάντες αὐτὸν ἐξαιτήσονται; ἀλλ᾽ οὔτ᾽ εἰσὶν, οὔτ᾽ ἐγένοντο
πώποτε. πῶς γὰρ, τῷ γε μηδ᾽ ἐλευθέρῳ; πλὴν ἔστι, νὴ
Δία, ἔστιν [4] ἀδελφός τις οὗτος αὐτῷ ὁ παρὼν, καὶ τὴν
καλὴν δίκην αὐτῷ λαχών. περὶ οὗ τὰ μὲν ἄλλα τί δεῖ
λέγειν; [5] ἀδελφὸς δ᾽ ἐστὶ τούτου ὁμοπάτριος, καὶ ὁμομή-
τριος, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς [6] καὶ δίδυμος. [7] οὗτος —
τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ· ἀλλ᾽ ἐφ᾽ οἷς ὑμεῖς τὴν μιαρὰν [8] Θεω-
ρίδα, τὴν Λημνίαν, τὴν φαρμακίδα, καὶ αὐτὴν, καὶ τὸ
γένος ἅπαν ἀπεκτείνατε, ταῦτα λαβὼν τὰ φάρμακα, καὶ
τὰς ἐπῳδὰς παρὰ τῆς θεραπαίνης αὐτῆς, ἣ κατ᾽ ἐκείνης
794 τότ᾽ ἐμήνυσεν, ἐξ ἧσπερ ὁ βάσκανος οὑτοσὶ πεπαιδοποίη-
ται, μαγγανεύει καὶ φενακίζει, καὶ τοὺς ἐπιλήπτους φησὶν
ἰᾶσθαι, αὐτὸς ὢν ἐπίληπτος πάσῃ πονηρίᾳ. — οὗτος οὖν αὐ-
τὸν ἐξαιτήσεται ὁ φαρμακός; ὁ λοιμός; ὃν οἰωνίσαιτ᾽ ἄν
τις μᾶλλον ἰδὼν, ἢ προσειπεῖν βούλοιτο; ὃς αὐτὸς [9] αὐτῷ
θανάτου τετίμηκεν, ὅτε τοιαύτην δίκην [10] ἔλαχε;

1 ἅπαντες 2 ἀποχωρήσεται. 3 Δία χωρὶς τούτων 4 ἀδελφός. τίς οὗτος αὐτῷ; ὁ 5 ἀλλ᾽ ἀδελφός γ᾽ ἐστι τούτῳ 6 Deest καί. 7 οὑτοσὶ 8 Θεοδωρίδα, τὴν λημνίδα, 9 αὐτῷ 10 ἔλαχε.

ιη΄. Τί οὖν λοιπὸν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ἃ κοινὰ, νὴ
Δία, πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς ἀγωνιζομένοις παρὰ τῆς τῶν
ἄλλων ὑμῶν φύσεως, καὶ οὐδεὶς αὐτὸς ἑαυτῷ ταῦτα φέρει
τῶν κρινομένων, ἀλλ' ὑμῶν ἕκαστος ἔχων οἴκοθεν ἔρχεται,
ἔλεον, συγγνώμην, [1] καὶ φιλανθρωπίαν. ἀλλὰ τούτων γε
οὐδ' ὅσιον, οὐδὲ θέμις τῷ μιαρῷ τούτῳ μεταδοῦναι. διὰ τί;
ὅτι ὃν ἂν αὐτὸς ἕκαστος νόμον τῇ φύσει δῆλος ᾖ καθ'
ἁπάντων ἔχων, τούτου τυγχάνειν παρ' ἑκάστου δίκαιός
ἐστι καὶ αὐτός. τίνα οὖν νόμον ὑμῖν, ἢ τίνα βούλησιν ἔχειν
Ἀριστογείτων κατὰ πάντων δοκεῖ; [2] πότερον εὐτυχοῦντας
ὁρᾷν, καὶ ἐν εὐδαιμονίᾳ καὶ χρηστῇ δόξῃ διάγοντας; καὶ
τί ποιῶν ζήσεται; τὰ γὰρ τῶν ἄλλων κακὰ τοῦτον τρέφει.
οὐκοῦν ἐν κρίσεσι, καὶ ἀγῶσι, καὶ πονηραῖς αἰτίαις ἅπαντας
εἶναι βούλεται. ταῦτα γεωργεῖ, ταῦτα ἐργάζεται. ὁ [3] καὶ
δὴ παμπόνηρος ἄνθρωπος, ποῖός τις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
καλοῖτ' ἂν [4] δικαίως, ὁ τρισκατάρατος, ὁ κοινὸς ἐχθρὸς, ὁ
πᾶσι δυσμενὴς, ὅτῳ μήτε γῆ καρπὸν φέροι, μήτ' ἀποθα-
νόντα δέξαιτο; οὐχ ὁ τοιοῦτος; ἔγωγε νομίζω. τίνος δὲ
συγγνώμης ἢ ποίων ἐλέων οἱ σεσυκοφαντημένοι παρ' αὐτοῦ
τετυχήκασιν; οἷς οὗτος θανάτου πᾶσιν ἐτιμᾶτο ἐν του-
τοισὶ τοῖς δικαστηρίοις, καὶ ταῦτα πρὶν τὴν πρώτην ψῆφον 795
[5] διενεχθῆναι. καὶ ἐφ' οἷς ὁ βάσκανος οὗτος [6] οὕτως ὠμῶς
καὶ πικρῶς εἶχε, τούτους ὑμῶν οἱ λαχόντες, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, τὰ δίκαια ποιοῦντες, ἔσωζον, τοὺς ὑπὸ τούτου συκο-
φαντουμένους, καὶ ἀπεψηφίζοντο, καὶ τὸ πέμπτον μέρος
τῶν ψήφων οὐ μετεδίδοσαν τούτῳ· ἀλλ' ἥ γε τούτου πικρία,
καὶ μιαιφονία, καὶ ὠμότης παρῆν καὶ ἐξητάζετο. οὐχὶ
παιδία, οὐχὶ μητέρας τῶν κρινομένων, ἐνίων γραῦς, προσε-
στηκυίας ὁρῶν οὗτος [7] ἠλέει. εἶτά σοι συγγνώμη; πόθεν;

[1] Deest καί. [2] πότερ' [3] καὶ] δὲ [4] δικαίως; [5] διενεχθῆναι; [6] [οὕτως] [7] ἠλέει;

ιη΄. Ἔλεον etc.] Ἔλεος, συγγνώμη καὶ φιλανθρωπία, Lambinus. Idem.

Ὁ καὶ δὴ] Impedita satis et obscurior sententia. In MStis legitur: ὁ δὲ τοιοῦτος ποῖός τις καλοῖτ' ἂν δικαίως; ὁ τρισκατάρατος, etc. Quod probo. Tum autem inducenda sunt illa in exitu orationis, οὐχ ὁ τοιοῦτος; Idem.

Πρὶν τὴν πρώτην ψῆφον διενεχθῆναι] Περὶ τοῦ ἐγκλήματος, πότερον ἔνοχος ἦν τούτῳ, ἢ μή· ἡ δὲ δευτέρα, ἐπειδὴ καταχριθῇ, ὅ,τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι. Wolf. Deest πρώτην in MStis Ven. et Bar. Taylor.

Προσεστηκυίας] Melius esse credo παρεστηκυίας Codicum Lind. et Ital. vel παρεστώσας plurimorum, Ven. Bar. Bodl. Obsop. Aug. MSS. Fel. et Man. cum marg. Benenati. Idem. Imo παρε-

ἢ [1] παρά του; ἢ τοῖς σοῖς παιδίοις ἔλεος; πολλοῦ γε καὶ
δεῖ. σὺ τὸν εἰς ταῦτα ἔλεον προδέδωκας, Ἀριστόγειτον,
μᾶλλον δ' ἀνῄρηκας ὅλως. μὴ δὴ πρὸς οὓς αὐτὸς ἔχωσας
λιμένας, καὶ προβόλων ἐνέπλησας, πρὸς τούτους προσορμί-
ζου. οὐ γὰρ δίκαιον.

ιθ΄. Εἰ τοίνυν [2] ἀκούσετε καὶ τὰς βλασφημίας, ἃς
κατὰ τὴν ἀγορὰν περιϊὼν καθ' ὑμῶν ἔλεγεν, ἔτι μᾶλλον
ἂν αὐτὸν μισήσετε· καὶ δικαίως. φησὶ γὰρ πολλοὺς ὀφεί-
λειν τῷ δημοσίῳ, τούτους δὲ πάντας ὑπάρχειν ὁμοίους ἑαυ-
τῷ. ἐγὼ δὲ πολλοὺς μὲν εἶναι τοὺς ἠτυχηκότας, εἰ καὶ
δι' εἰσὶ μόνοι, συγχωρῶ, — [3] πάντη γὰρ πλείους εἰσὶ τοῦ
δέοντος, καὶ οὐδένα τῶν [4] ἄλλων ὀφείλειν ἔδει —, οὐ μέν
τοι, μὰ τοὺς θεοὺς, τούτῳ γε ὑπάρχειν οἶμαι τούτους
[5] ὁμοίους, — οὐδὲ πολλοῦ δεῖ —, ἀλλὰ καὶ πᾶν τοὐναν-
τίον. οὑτωσὶ δὲ λογίζεσθε. καὶ μή με ὑπολάβητε, ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, ὡς πρὸς ὀφείλοντας ὑμᾶς τῷ δημοσίῳ
διαλέγεσθαι. οὔτε [6] γάρ ἐστι — μὴ γένοιτο τοῦτο —
οὔτ' ἐγὼ νομίζω. ἀλλ' εἴ τῳ τις ἄρα, ἢ φίλος, ἢ γνώριμός
796 ἐστιν ἐν τούτοις, ὡς ὑπὲρ τούτου τοῦτον προσήκει μισεῖν,
τοῦτο βούλομαι δεῖξαι. πρῶτον μὲν ὅτι ἀνθρώπους ἐπιει-
κεῖς, οἷς [7] αἱ ἐγγύαι καὶ φιλανθρωπίαι γίγνονται [8] ὀφλή-
ματα ἴδια, οἷς οὐ πρόσεστι κοινὰ ἀδικήματα, ἠτυχηκέναι
δὲ συμβέβηκεν, εἰς τὴν ὁμοίαν τάξιν [9] αὐτῷ καὶ βλασφη-
μίαν ἄγει, οὐκ ὀρθῶς, οὐδὲ προσηκόντως. οὐ γάρ ἐστιν
ὅμοιον, Ἀριστόγειτον, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, γράψαντά σε τῶν
πολιτῶν τρεῖς ἀκρίτους ἀποκτεῖναι, γραφὴν ἁλῶναι παρα-

[1] παρὰ τοῦ; [2] * ἀκούσαιτε τὰς --- μισήσαιτε [3] παντὶ [4] ἄλλων, πλὴν τοῦτον, ὀφείλειν [5] ὁμοίους οἴομαι τούτους. ο. π. δεῖ. ἀλλὰ πᾶν [6] γὰρ * ἔστε [7] Deest articulus. [8] καὶ ὀφλήματα [9] αὐτῷ

στηκυίας. Auger.

ιζ΄. Μισήσετε] Morelius dedit μισήσαι-
τε. In Cod. autem Italico ita scribitur hic
locus: ἔτι μᾶλλον ἂν αὐτὸν μισήσετε, καὶ
δικαίως ἀποκτείνετε. Taylor. M. ἀ-
κούσαιτε, et μισήσαιτε. et v. 17. ἔστε. Au-
ger.

Τῶν ἄλλων] Addunt Ven. et marg. Pa-
ris. πλὴν τούτων. Bar. autem et Aug.
πλὴν τοῦτον. Legendum est autem
πλὴν τούτου. Taylor.

Οὐδὲ πολλοῦ δεῖ] Interpretare, πολλοῦ
γε καὶ δεῖ. Si minus placet, οὐδὲ πολλοῦ
λόγου δεῖ. Wolf.

Ἐν τούτοις] *Inter hos qui circumstant.*
ὑπὲρ τούτου, *hujus sui amici causa.* Auger.

Γίγνονται, καὶ ὀφλήματα ἴδια] Lego: γίγνον-
ται ὀφλήματα ἴδια, et p. 384. v. 30. ταῦθ'
οὗτος μονονού. Wolf. Amplector potius
vulgatam lectionem Impressorum Felic.
Manut. et Lutec. γίγνονται, καὶ ὀφλήματα.
Eamque satis bene reddit Versio Wolfi-
ana. Taylor.

Οὐδὲ πολλοῦ δεῖ] *Neque multis verbis est*
opus. Vide supra ad v. 14. Tu vertes:
neque enim idem est; longe abest. Idem.

νόμων, καὶ δέον σε ἐπὶ ταύτῃ τεθνᾶναι, τιμήματος τυχεῖν·
καὶ φίλον ἐγγυησάμενον, μὴ δύνασθαι ζημίαν ἀπροσδόκη-
τον ἐνεγκεῖν. οὐχ ὅμοιον, οὔ.

κ'. Ἐπειθ', ὅτι τὴν κοινὴν φιλανθρωπίαν, ἣν ὑμεῖς ἔχετε
ἐκ φύσεως πρὸς ἀλλήλους, οὗτος ἀναιρεῖ καὶ διαφθείρει τὸ
καθ' αὑτὸν, ἴδοιτ' ἂν ἐντεῦθεν. ὑμεῖς γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, τῇ τῆς φύσεως πρὸς ἀλλήλους, ὅπερ εἶπον, χρώμενοι
φιλανθρωπίᾳ, ὥσπερ αἱ συγγένειαι τὰς ἰδίας οἰκοῦσιν οἰ-
κίας, οὕτω τὴν πόλιν οἰκεῖτε δημοσίᾳ. πῶς οὖν ἐκεῖναι;
ὅπου πατήρ ἐστι, καὶ υἱεῖς ἄνδρες, τυχὸν δὲ καὶ τούτων
παῖδες, ἐνταῦθα ἀνάγκη πολλὰς καὶ μηδὲν ὁμοίας εἶναι
βουλήσεις. οὐ γὰρ τῶν αὐτῶν οὔτε λόγων, οὔτ' ἔργων ἐστὶν
ἡ νεότης τῷ γήρᾳ. ἀλλ' ὅμως οἵ τε νέοι πάνθ' ὅσα ἂν
πράττωσιν, ἄν περ ὦσι μέτριοι, οὕτω ποιοῦσιν, ὥς τε
μάλιστα μὲν πειρᾶσθαι λανθάνειν, εἰ δὲ μὴ, φανεροί γ'
εἶναι τοῦτο βουλόμενοι ποιεῖν· οἵ τε πρεσβύτεροι πάλιν,
ἂν ἄρα ἴδωσιν ἢ δαπάνην, ἢ πότον, ἢ παιδιὰν πλείω τῆς
μετρίας, οὕτω ταῦθ' ὁρῶσιν, ὥς τε μὴ δοκεῖν ἑωρακέναι. ἐκ
δὲ τούτων γίγνεταί τε πάντα ἃ φέρουσιν αἱ φύσεις, καὶ
καλῶς γίγνεται. τὸν αὐτὸν τοίνυν τρόπον τοῦτον καὶ ὑμεῖς, 797
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν πόλιν οἰκεῖτε συγγενικῶς καὶ φι-
λανθρώπως· οἱ μὲν οὕτως ὁρῶντες τὰ τῶν ἠτυχηκότων ἔργα,
ὥστε, τὸ τῆς παροιμίας, ὁρῶντας μὴ ὁρᾷν, καὶ ἀκούοντας
μὴ ἀκούειν, οἱ δ' οὕτω ποιοῦντες ἃ πράττουσιν, ὥστ' εἶναι
φανεροὶ [1] φυλαττόμενοι καὶ αἰσχυνόμενοι. ἐκ δὲ τούτων ἡ
κοινὴ καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν αἰτία τῇ πόλει μένει, καὶ
συνέστηκεν ὁμόνοια. ταῦτα τοίνυν Ἀριστογείτων τὰ καλῶς
οὕτω πεπηγότα τῇ φύσει, καὶ τοῖς ἤθεσι τοῖς ὑμετέροις,
κινεῖ, καὶ ἀναιρεῖ, καὶ [2] μεταῤῥίπτει· καὶ ἃ τῶν ἄλλων
τῶν ἠτυχηκότων ἕκαστος ἀψοφητὶ ποιεῖ, ταῦθ' οὗτος μο-
νονοὺ κώδωνας ἐξαψάμενος διαπράττεται. οὐ πρύτανις, οὐ
κῆρυξ, οὐκ ἐπιστάτης, οὐχ ἡ προεδρεύουσα φυλὴ τούτου
κρατεῖν δύναται. ἐπειδὰν οὖν τις ὑμῶν ἐφ' οἷς οὗτος ἀσελ-

[1] καὶ φυλαττόμενοι [2] μεταῤῥίπτει

κ'. Ὁρῶντας μὴ ὁρᾷν] *Seeing ye shall see and not understand.* Ita N. T. scriptores. Plutarch. de liberorum educat. circa finem ὡς ἔνια τῶν πραττομένων ὁρῶντας μὴ ὁρᾷν καὶ μὴ ἀκούειν ἀκούοντας. Idem *In schedis.*

Οὗτος] Ita Bar. Bodl. marg. Paris. cum Lambino. Editi οὕτω. Vide supra ad p. 383. v. 21. Idem.

γαίνει, [1] λυπηθεὶς, τουτονὶ ταῦτα ποιεῖν εἴπῃ, καὶ ταῦτα,
ὀφείλοντα τῷ δημοσίῳ, τί δ'; οὐ καὶ ὁ δεῖνα, φησιν, ὀφεί-
λει; τὸν ἐχθρὸν ἕκαστος [2] εἰπὼν τὸν ἑαυτοῦ. ὥστε τὴν
πονηρίαν τὴν τούτου αἰτίαν εἶναι τῶν βλασφημιῶν, αἳ
περὶ τῶν οὐχ ὁμοίων τούτῳ διὰ τοῦτον γίγνονται.

κά. Λοιπὸν τοίνυν ἐστὶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς ἀπαλ-
λαγῆναι βουλομένοις τούτου, παράδειγμα σαφὲς καὶ ἐναρ-
γὲς ἔχοντας ἐκ τῶν νόμων, μάλιστα μὲν θανάτου αὐτῷ
τιμῆσαι· εἰ δὲ μὴ, τοσοῦτον ἐπιθεῖναι τίμημα χρημάτων,
ὅσον οὐ δυνήσεται φέρειν. ἄλλη γὰρ οὐκ ἔστιν ἀπαλλαγὴ
τούτου, σαφῶς ἐπίστασθε. καὶ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
798 τῶν μὲν ἄλλων ἀνθρώπων ἂν τις ἴδοι τοὺς μὲν βελτίστους
καὶ μετριωτάτους αὐτῇ τῇ φύσει πάντα ποιοῦντας ἑκόντας
ἃ δεῖ· τοὺς δὲ χείρους μὲν τούτων, ἔξω δὲ τοῦ πονηροὺς
ἄγαν κληθῆναι, τῷ φόβῳ τῷ πρὸς ὑμᾶς, καὶ τῷ τοῖς αἰ-
σχροῖς, καὶ λόγοις, καὶ ὀνείδεσιν ἀλγεῖν, εὐλαβουμένους
ἐξαμαρτάνειν· τοὺς δὲ πονηροτάτους καὶ τοὺς ἐξαγίστους
ὀνομαζομένους, τάς γε συμφορὰς σωφρονίζειν λέγουσιν. οὑ-
τοσὶ τοίνυν Ἀριστογείτων τοσοῦτον ὑπερῆρκε πάντας ἀν-

[1] λυπηθείς· τουτονὶ δὲ ταῦτα ποιεῖν; εἴπῃ, καὶ ταῦτ' ὀφ. τῷ δημοσίῳ; [2] ὑπειπὼν

Ταῦτα] *Eum talia et talia dicat agere, cum debeat ærario,* Wolfius. Parum exacte. *Si quis igitur vestrum motus ejus petulantia, conqueratur, eum istiusmodi facinora patrare,* adeoque, vel, atque etiam, *cum sit ærario obstrictus,* cætera. Atque ad eum sensum exemplaria nostra pungi curavimus. Idem. Lego et distinguo: λυπηθεὶς, τουτονὶ ταῦτα ποιεῖν, εἴπῃ, καὶ ταῦτα ὀφείλοντα τῷ δημοσίῳ; *ita ne istum hæc facere, dicit, cum debeat ærario?* Deinde: τί δ'; οὐ καὶ ὁ δεῖνά, φησιν, ὀφείλει; addo: καὶ ὁ δεῖνα, οὔ, φησιν, ὀφείλει, τὸν - - - - ἑαυτοῦ; Auger.

Τί δ'; οὐ καὶ ὁ δεῖνα] Apparet, hunc locum esse mutilatum. Sententia certe est: *Aristogitonis exemplo cives sua crimina communicare cum aliis, et ita propagari lites.* ad quam planius exprimendam verba quædam desunt. Wolf. Nihil simplicius loci hujus vera mente: Nihil Wolfii explicatione et suspicionibus futilius. *Cum Cives Aristogitoni petulantiam exprobrunt, atque insuper, petulantiam hominis, qui publico erat obæratus, ibi, arrepta occasione inimicos suos sugillandi, quid? ait, Egone debeo solus? annon obæratus est quoque Simo, et Pamphilus et Charidemus?* Lege autem, τὸν ἐχθρὸν ἕκαστον εἰπὼν (vel ὑπειπὼν ut MSti fere omnes, cordate sane et feliciter!) τὸν ἑαυτοῦ. Taylor.

Τοῦτον] Restitui ex Editis et MStis. τούτων Wolfius. Idem.

κά. Παράδειγμα] Mihi quidem nec παράδειγμα, nec παράγγελμα, nec ἀδίκημα satis placet. Ac fieri potest, ut aliquid desit. Wolf. ἀδίκημα MSti Ven. Bar. Bodl. Lind. Obsop. Ital. marg. Benenati. Tayl.

Τοὺς δὲ πονηροτάτους καὶ τοὺς ἐξαγίστους] Ἐξαγίστους vocat *sceleratos ac diros,* qui etiam ἐναγεῖς, καὶ ἀλιτήριοι, καὶ ἐπάρατοι, καὶ τῇ ἀρᾷ ἔνοχοι, ἀλάστορές τε καὶ παλαμναῖοι, id est, *exsecrabiles, devoti manibus, impuri, et sacri, sanguinarii, sicarii, conscelerati.* Æschines κατὰ Κτησιφ. καὶ λιμὴν ὁ νῦν ἐξάγιστος καὶ ἐπάρατος ὠνομασμένος, id est, *sceleratus ac dirus portus. Ex edit.* Hervag.

Τάς τε συμφορὰς] Forte addendum καὶ τὰς τιμωρίας. Nisi legas τάς γε. Wolf. Recte sane. Et quanquam Baroc. habeat τάς γε, cæteri tamen omnes, credo, constanter, τάς τε, et marg. Paris. addit, quod Wolfius addi voluit. Taylor.

θρώπους πονηρίᾳ, ὥς τε οὐδὲ παθὼν ἐνουθετήθη, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἀδικήμασι καὶ πλεονεκτήμασι πάλιν εἴληπται. καὶ τοσούτῳ πλείονος ὀργῆς ἄξιός ἐστι νῦν ἢ πρότερον, ὅσῳ τότε μὲν γράφειν μόνον ᾤετο δεῖν παρὰ τοὺς νόμους· νυνὶ δὲ [1] ταῦτα ποιεῖν, αἰτιᾶσθαι, λέγειν, διαβάλλειν, [2] ἄγειν, βλασφημεῖν, θανάτου τιμᾶσθαι, εἰσαγγέλλειν, κακολογεῖν τοὺς ἐπιτίμους, αὐτὸς ὀφείλων τῷ δημοσίῳ. τούτου γὰρ οὐδέν ἐστι δεινότερον. τὸ μὲν οὖν νουθετεῖν τοῦτον, μανία. ὃς γὰρ, οἷς ὁ δῆμος [3] ἅπαντας τοὺς ἐνοχλοῦντας ἑαυτὸν νουθετεῖ θορύβοις, μηδὲ πώποθ' ὑπεῖξε, μηδὲ διετράπη, ταχύ γ' ἂν φροντίσειέ τι τοῦ παρ' ἑνὸς λόγου. [4] ἀνίατον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ πρᾶγμά ἐστι τὸ τούτου. δεῖ δὴ πάντας, ὥσπερ [5] ἰατροὶ, ὅταν καρκῖνον, ἢ φαγέδαιναν, ἢ [6] τῶν ἀνιατωτάτων τί κακῶν ἴδωσιν, ἀπέκαυσαν, ἢ ὅλως ἀπέκοψαν, οὕτω τοῦτο τὸ θηρίον ὑμᾶς ἐξορίσαι, ῥίψαι ἐκ τῆς πόλεως, ἀνελεῖν, μὴ περιμείναντάς τι παθεῖν, ὃ [7] μήτε δημοσίᾳ γένοιτο, ἀλλὰ προευλαβηθέντας. ὡδὶ γὰρ ὁρᾶτε. οὐδένα πώποθ' ὑμῶν ἴσως ἔχις ἔδακεν, οὐδὲ φαλάγγιον, μήτε δάκοι [8] ποτέ· ἀλλ' ὅμως [9] πάντα τὰ τοιαῦτα 799
ἐπὰν ἴδητε, εὐθὺς [10] ἀποκτενεῖτε. τὸν αὐτὸν τοίνυν τρόπον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ὅταν συκοφάντην, καὶ πικρὸν, καὶ ἔχιν τὴν φύσιν ἄνθρωπον ἴδητε, μή ποτε ἕκαστον ὑμῶν δήξεται, περιμένετε, ἀλλ' ὁ προστυχὼν ἀεὶ τιμωρείσθω.

κβ'. Λυκοῦργος μὲν οὖν τὴν Ἀθηνᾶν ἐμαρτύρετο, καὶ τὴν μητέρα τῶν θεῶν, καὶ καλῶς γ' ἐποίει· ἐγὼ δὲ τοὺς προγόνους τοὺς ὑμετέρους, καὶ τὰς ἀρετὰς ἐκείνων ἀνα-

[1] πάντα [2] [ἄγειν,] [3] ἅπας [4] ἀνίατον, ἀνίατον, ἄνδρες [5] οἱ ἰατροὶ, ὅ. καρκίνον [6] τῶν ἄλλων ἀνιάτων τι [7] μήτ' ἰδίᾳ, μήτε δημ. [8] [ποτέ·] [9] ἅπαντα [10] ἀποκτείνετε

Γράφειν μόνον] Post γράφειν, addo καὶ λέγειν, et deleo λέγειν v. seq. Pro ἄγειν lego ἀπάγειν. Auger.

Ταῦτα] Vel πάντα potius, ut Ven. Bar. Aug. marg. Benen. Quod haud paulo melius. Taylor.

Ὁ δῆμος ἅπας] Obsop. ἅπαντας. Wolf. Cum Obsopœo excudit, cum cæteris omnibus (ἅπας enim omnes mordicus tenent) interpretatur Wolfius noster. Taylor.

Ἀνίατον] Ἀνίατον, ἀνίατον, majori cum vehementia et spiritu, legunt Ald. Ven. Bar. Lind. Aug. Idem. Gemino. Auger.

Φαγέδαιναν] Vid. Valckenaer. Animad. ad Ammon. Lib. III. cap. XVII. p. 225.

Ὃ μήτε δημοσίᾳ γένοιτο] Forte addendum μήτ' ἰδίᾳ. Wolf. ὃ μήτε ἰδίᾳ μήτε δημοσίᾳ γένοιτο, MSS. Ven. Bar. Lind. Aug. Ital. cum Editione Luteciana. Taylor. Wolfio quoque assentitur Augerus.

Μή ποτε] Pro μὴ ἕως. Wolf.

καλῶ, ὧν [1] οὐδὲ χρόνος τὴν μνήμην ἠφάνικεν. εἰκότως.
ἐπολιτεύοντο γὰρ, οὐχὶ τοῖς πονηροτάτοις [2] καὶ συκοφάν-
ταις συνεργεῖν διδόντες ἑαυτοὺς, οὐδὲ τὸν ἐντὸς τείχους
φθόνον ἀσκοῦντες ἐπ' ἀλλήλους, ἀλλὰ καὶ τῶν ῥητόρων
καὶ τῶν ἰδιωτῶν τοὺς μὲν σώφρονας καὶ χρηστοὺς τιμῶντες,
τοὺς δὲ πονηροὺς καὶ θρασεῖς μισοῦντες καὶ κολάζοντες· ἐξ
ὧν [3] πάντες ἀθληταὶ τῶν καλῶν ἔργων ἐγένοντο.

κγ'. Ἓν δ' εἰπὼν ἔτι, παύσασθαι βούλομαι. ἔξιτε αὐ-
τίκα δὴ μάλα ἐκ τοῦ δικαστηρίου· θεωρήσουσι δ' ὑμᾶς οἱ
περιεστηκότες, καὶ ξένοι καὶ πολῖται, καὶ κατ' ἄνδρα εἰς
ἕκαστον τὸν παριόντα βλέψονται, καὶ φυσιογνωμονήσουσι
τοὺς ἀποψηφισαμένους. τί οὖν [4] ἐρεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
εἰ προέμενοι τοὺς νόμους ἔξιτε; ποίοις προσώποις, ἢ τίσιν
ὀφθαλμοῖς πρὸς ἕκαστον τούτων ἀντιβλέψεσθε; πῶς δ'
εἰς τὸ μητρῷον βαδιεῖσθε, ἄν τι βούλησθε; οὐ γὰρ [5] δήπου
καθ' ἕνα ὑμῶν ἕκαστος ὥσπερ ἐπὶ κυρίους τοὺς νόμους πο-
ρεύσεται, εἰ νῦν μὴ βεβαιώσαντες αὐτοὺς ἔξιτε ἅπαντες
κοινῇ. πῶς δὲ ταῖς νουμηνίαις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀναβαί-
800 νοντες, τἀγαθὰ τῇ πόλει διδόναι, καὶ ἕκαστος ἑαυτῷ τοῖς
θεοῖς εὔξεται, ὅταν ὄντος τούτου ἐκεῖ, καὶ τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ τοῦ χρηστοῦ, τἀναντία τοῖς ὅρκοις, καὶ τοῖς ἐκεῖ
γράμμασιν ἐγνωκότες ἦτε; ἢ τί ἐρεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι;
τί ἐρεῖτε, ἄν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ, γνωρίσας τοὺς ἀποψηφισα-
μένους; τί φήσετε; ἀρέσκειν τοῦτον ὑμῖν; καὶ τίς ὁ τοῦ-
το τολμήσων εἰπεῖν; τίς ὁ τῆς τούτου πονηρίας μετ' ἀρᾶς
καὶ κακῆς δόξης κληρονομεῖν βουλησόμενος, ἀλλ' οὐκ αὐτὸς
ἕκαστος [6] καταψηφίσασθαι; οὐκοῦν καταρᾶσθαι τοῖς
ἀποψηφισαμένοις, τοῦτο τὸ πιστὸν ἕκαστος διδοὺς, ὡς οὐκ
αὐτὸς οὗτός ἐστι. καὶ τί δεῖ ταῦτα ποιεῖν, ἐξὸν εὐφημεῖν,
καὶ ἅπαντας ἅπασι πάντα τἀγαθὰ εὔχεσθαι, καὶ ὑμᾶς
ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ τοὺς ἄλλους Ἀθηναίους ἅπαντας ὑμῖν;

[1] οὐδ' ὁ χρόνος [2] καὶ τοῖς συκοφάνταις [3] ἅπαντες [4] ἐρεῖτε; τί ἐρεῖτε, ὦ [5] δήπου γε καθ' [6] ἀποψηφίσασθαι; οὐκοῦν καταράσεσθε

κβ'. Συνεργεῖν διδόντες ἑαυτοὺς] Οὐ παρέσχον ἑαυτοὺς συμπράττοντας τοῖς συκοφάνταις. Idem.

Ἀθληταὶ τῶν καλῶν ἔργων] Vide Victor. Var. Lect. XXIV. 9. Taylor.

κγ'. Ἕκαστος] Add. φήσων. Deinde lego καταράσεσθε Auger.

Καταρᾶσθαι] Lege καταρᾶσθε, ut marg. Morelii habet. Codd. Bar. Bodl. et Aug. καταράσεσθε. Taylor.

προσθήσω δὲ καὶ τοὺς ξένους, καὶ παῖδας, καὶ γυναῖκας. ἐφῖκται γὰρ, ἐφῖκται πάντων ἡ τούτου κακοπραγμοσύνη, καὶ πᾶσι βουλομένοις ἐστὶν ἀπαλλαγῆναι τῆς τούτου πονηρίας, καὶ δίκην δεδωκότα αὐτὸν ἐπιδεῖν.

Ἐφῖκται] Pro ἐφῖκται γὰρ πάντων, in antiquo vehementius sic: ἐφῖκται γὰρ, ἐφῖκται πάντων ἡ τούτου κακοπραγμοσύνη. *Pervenit enim, pervenit ad omnes hujus improbitas.* Facere autem eam repetitionem ad epitasin obscurum opinor esse nemini. Obsopœus.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ

ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΟΣ

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ά. ΌΤΙ μὲν [1] τοίνυν ὀφείλει τῷ δημοσίῳ Ἀριστογείτων οὑτοσὶ, καὶ οὐκ ἔστιν ἐπίτιμος, καὶ οἱ νόμοι διαῤῥήδην ἀπαγορεύουσιν [2] ἐν τῷ δήμῳ μὴ ἐξεῖναι τοῖς τοιούτοις λέ-
301 γειν, φανερῶς ἐπιδέδεικται, ἄνδρες δικασταί· δεῖ δ' ὑμᾶς ἅπαντας μὲν ἀπείργειν καὶ κωλύειν τοὺς παρανομοῦντας, πολὺ δὲ μάλιστα τοὺς ἐν ταῖς ἀρχαῖς ὄντας, καὶ τοὺς πολιτευομένους. διὰ γὰρ τούτους τὰ κοινὰ καὶ βλάπτεσθαι πέφυκεν, ἂν ὦσι φαῦλοι, καὶ τὰ μέγιστα πάλιν ὠφελεῖσθαι, ἐὰν ὦσιν ἐπιεικεῖς, καὶ θέλωσιν ἐμμένειν τοῖς νόμοις. ὡς ἂν ἅπαξ δῶτε τοῖς ὑπὲρ τῶν κοινῶν [3] ἐγχειροῦσι πράττειν τὸ παρανομεῖν καὶ καταφρονεῖν τῶν ὡρισμένων δικαίων, ἀναγκαῖόν ἐστιν ἅπαντας ἀπολαύειν τῆς τούτων κακίας τοὺς μετέχοντας τῆς πόλεως. ὥσπερ γὰρ τῶν ἐν ταῖς ναυσὶν ἁμαρτημάτων, ἃ συμβαίνει περὶ τοὺς πλοῦς, ὅταν μὲν τῶν ναυτῶν τις [4] ἁμάρτῃ, βραχεῖαν τὴν βλάβην ἤνε-

[1] τοίνυν καὶ ὀφείλει [2] [ἐν τῷ δήμῳ] [3] ἐγχειροῦσί τι πράττειν [4] ἁμάρτῃ * τι,

ΛΟΓΟΣ] Quanquam hanc Orationem multi negent esse Demosthenis, quod in ea nihil dignum sit Demosthenis eloquentia, de qua meum non est pronunciare, aut judicium facere, tamen cum multis in locis apud Aldum corruptissime excusa legatur, nolui illam qualemcunque præterire. Itaque quicquid invenire potui, libens et diligenter annotavi, inque medium contuli. Sic enim de Græcis Scriptoribus sentio, nullius Orationes sine aliquo fructu legi posse; ideoque nullas respuendas. Obsopœus.

ά. Βλάπτεσθαι] Interpres recte ad sensum: *per hos maximas resp. clades accipit.* Uti profecto eum decebat. Sed Græca vitiosa sunt, et perquam incommode abest vox necessaria. Repone itaque μάλιστα. διὰ γὰρ τούτους τὰ κοινὰ καὶ μάλιστα βλάπτεσθαι πέφυκεν, ἂν ὦσι φαῦλοι, καὶ τὰ μέγιστα πάλιν ὠφελεῖσθαι, ἐὰν ὦσιν ἐπιεικεῖς. Vix satis erat dicere βλάπτεσθαι, ubi quæritur de gradu et intensione βλάβης, et unde Resp. *gravissimum* vulnus acciperet. Taylor. Cui assentitur Augerus.

Ὑπὲρ τῶν κοινῶν — πράττειν] Alii dicerent τὰ κοινὰ πράττειν, credo. Auscultabis ergo Codd. Bar. Bodl. Aug. τοῖς ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἐγχειροῦσί τι πράττειν. Taylor.

γκεν, ὅταν δ' ὁ κυβερνήτης ἀποσφαλῇ, [1] ἢ διαμάρτῃ, κοινῇ τὴν ἀτυχίαν ἅπασι τοῖς συμπλέουσι κατεσκεύασεν· ὡσαύτως τὰ μὲν τῶν ἰδιωτῶν ἁμαρτήματα, οὐκ εἰς τὸ πλῆθος, εἰς δ' [2] αὐτοὺς ἤνεγκε τὰς βλάβας, τὰ δὲ τῶν ἀρχόντων καὶ πολιτευομένων εἰς ἅπαντας ὑμᾶς ἀφικνεῖται. διὸ καὶ τὰς τιμωρίας ὁ Σόλων τοῖς μὲν ἰδιώταις βραδείας ἐποίησε, ταῖς δ' ἀρχαῖς, καὶ τοῖς δημαγωγοῖς, ταχείας· ὑπολαμβάνων, τοῖς μὲν ἐνδέχεσθαι καὶ παρὰ τὸν χρόνον τὸ δίκαιον λαβεῖν, [3] τοῖς δ' οὐκ εἶναι περιμεῖναι τὸ ἐκδικούμενον. τὸ γὰρ τιμωρησόμενον οὐχ ὑπέσται, τῆς πολιτείας καταλυθείσης.

β'. Καὶ τούτοις τοῖς δικαίοις οὐδεὶς οὕτως οὔτε ἀναιδὴς, οὔτε ὑπὲρ ὑμᾶς φρονῶν ἐστὶν, ὅστις ἀντιλέγειν ἐπιχειρήσει, πλὴν Ἀριστογείτονος [4] τούτου, καὶ τῆς τούτου τόλμης καὶ πονηρίας· ἀλλὰ πάσας τὰς ἀρχὰς, καὶ τοὺς πολιτευομέ- 802
νους εὑρήσομεν, ἐπειδὰν ἅπαξ [5] τί καταγνῶτε ὑμεῖς, τούτοις ἐμμένοντας. τοῦτο μὲν γὰρ, ὅταν ἀποχειροτονηθῶσί τινες τῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς, παραχρῆμα πέπαυνται ἄρχοντες, καὶ τοὺς στεφάνους περιῄρηνται· τοῦτο δὲ, ὅσοις τῶν θεσμοθετῶν εἰς Ἄρειον πάγον οὐχ οἷόν τ' ἐστὶν ἀνελθεῖν, παρέντες τὸ βιάζεσθαι, στέργουσιν [6] ἐμμένοντες ταῖς ὑμετέραις γνώσεσι. καὶ ταῦτ' εἰκότως ποιοῦσιν. ὥσπερ γὰρ, ὅταν ἄρχωσι, τοὺς ἰδιώτας οἴονται δεῖν αὐτοῖς πειθαρχεῖν, ὡσαύτως ὅταν αὐτοὶ ἰδιῶται γένωνται πάλιν, τοῖς τῆς πόλεως ἄρχουσι νόμοις δικαίως ἂν [7] ἀκολουθεῖεν. ἔτι τοίνυν οἱ πολιτευόμενοι πάντες, ἐκ τῶν παλαιῶν εἰ βούλεσθε ἀρξά-

[1] [ἢ διαμάρτῃ,] κοινὴν [2] αὐτοὺς [3] * τοὺς δ' ο. ε. περιμεῖναι [τὸ ἐκδικούμενον.] [4] τουτουΐ [5] τινὸς [6] [ἐμμένοντες] [7] ἀκολουθοῖεν

Κοινῇ] Obsop. κοινὴν τὴν ἀτυχίαν τοῖς ἐμπλέουσι, hoc est, τοῖς πλέουσιν ἐν τῇ νηΐ. Wolf.

Αὐτοὺς] Lege cum accuratius impressis αὑτοὺς, *se ipsos*. Taylor. Auger.

Τοῖς μὲν ἐνδέχεσθαι] Videtur ἀκυρολογία esse: quasi homines privati pœnas sumant de aliis, cum sententia sit, privatos quovis tempore licere ulcisci. Quid si legas: ὑπολαμβάνων παρὰ τῶν μὲν ἐνδέχεσθαι καὶ μετὰ χρόνον τὸ δίκαιον λαβεῖν· ἐπὶ τῶν δ' οὐκ εἶναι περιμεῖναι τὸ ἐκδικούμενον? Nota τὸ ἐκδικούμενον, τὸ τιμωρησόμενον, ἀντὶ ἐκδικήσεως, καὶ τιμωρίας. Wolf. Pro παρὰ M. μετά. Deinde leg. ἐπὶ τοῖς δ'. Auger.

Τὸ ἐκδικούμενον] In nonnullis exemplaribus desunt ea verba. Et sane nullo cum detrimento abesse posse judico. Enata sunt nimirum e margine. Taylor.

Τὸ γὰρ] Lege omnino: τὸν γὰρ τιμωρησόμενον οὐχ ὑπολείπεσθαι. Illud suppeditavit Bar. utrumque Ven. Aug. et marg. Benenati. Γρ. etiam ὑπολείπεσθαι ἔτι. Idem.

β'. Τούτους ἐμμένοντας] Malim τούτοις, sub. τοῖς κατεγνωσμένοις. Wolf. Cum Wolfio, Ven. Bar. Aug. et marg. Benenati. Taylor. τούτοις pro τούτῳ, *judicio vestro*. Auger.

μενοι χρόνων θεωρεῖν, ὡσαύτως φαίνονται καὶ αὐτοὶ εἴκοντες τοῖς ὑμετέροις δικαίοις. Ἀριστείδην μὲν γάρ φασιν ὑπὸ τῶν προγόνων [1] μετατεθέντα, ἐν Αἰγίνῃ διατρίβειν, ἕως αὐτὸν [2] ὁ δῆμος κατεδέξατο· Μιλτιάδην δὲ καὶ Περικλέα ὄφλοντας, τὸν μὲν τριάκοντα, τὸν δὲ πεντήκοντα τάλαντα, ἐκτίσαντας οὕτω δημηγορεῖν. ὃ καὶ δεινότατον ἂν εἴη συμβαῖνον, τοὺς μὲν πολλὰ καὶ μεγάλα ποιήσαντας ὑμᾶς ἀγαθὰ μὴ τυχεῖν ταύτης τῆς δωρεᾶς, ὥστε παρὰ τοὺς νόμους τοὺς κειμένους τι παρ' ὑμῖν πρᾶξαι· τὸν δὲ μηδὲν μὲν ἀγαθὸν εἰργασμένον, παμπληθῆ δ' ἐξημαρτηκότα, τοῦτον οὕτω προχείρως φαίνεσθαι, καὶ παρὰ τὸ συμφέρον, [3] καὶ τὸ δίκαιον, ἐξουσίαν παρ' ὑμῶν τοῦ παρανομεῖν εἰληφότα.

γ'. Καὶ τί δεῖ λέγειν περὶ τῶν παλαιῶν; ἀλλὰ τοὺς
803 ἐφ' ὑμῶν αὐτῶν ἀναλογίσασθε, εἴ τις οὕτως ἀναιδὴς γέγονε πώποτε. οὐδένα [4] γὰρ εὕροιτε, εἰ βούλησθε ἀκριβῶς ἐξετάζειν. χωρὶς τοίνυν τούτων, ὅταν τις ψηφίσματος ἢ νόμου γραφὴν ἀπενέγκῃ πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, ὁ μὲν νόμος, ἢ τὸ ψήφισμα ἄκυρόν ἐστιν, ὁ δὲ θεὶς ἢ γράψας, οὐδὲν ἀναισχυντεῖ βιαζόμενος, ἀλλ' ὅ,τι ἂν ὑμεῖς ψηφίσησθε, τούτῳ ἐμμένει, κἂν ᾖ πρῶτος [5] τῷ δύνασθαι λέγειν, ἢ πράττειν ἐν ὑμῖν. καίτοι πῶς οὐκ ἄτοπον, ἃ μὲν ἅπαντες ὑμεῖς συλλεγέντες ἐψηφίσασθε κατὰ τοὺς νόμους, ἄκυρα εἶναι· τὴν δὲ Ἀριστογείτονος βούλησιν εἰς τὸ παρανομεῖν κυριωτέραν οἴεσθαι δεῖν [6] νόμων αὐτῶν καταστῆσαι; πάλιν τοίνυν, ὅταν τις ἐπεξιὼν μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, ἐφ' οἷς οἱ νόμοι κελεύουσι τὸ λοιπὸν μὴ γράφεσθαι, μηδ' ἀπάγειν, μηδ' ἐφηγεῖσθαι, τὸν αὐτὸν τρό-

[1] μετασταθέντα [2] ὁ δῆμος αὐτὸν [3] καὶ παρὰ τὸ [4] γὰρ ἂν εὕροιτε, εἰ βούλοισθε [5] τὸ [6] τῶν νόμων

Μετατεθέντα] Lege μετασταθέντα auctoritate Codd. meliorum. Taylor. Auger.

Ἐκτίσαντας] De Pericle esto. Miltiadem vero in carcere computruisse tradunt. Wolf. Ante ἐκτίσαντας in Cod. Baroc. scribitur ἀποδόντας. Nemini certe dubium esse possit, id olim aut scholion fuisse, aut variam demum lectionem. Taylor.

γ'. Τούτῳ ἐμμένει] Nempe, judicio Thesmothetarum; τούτῳ non cohæret cum ὅ,τι quod præcedit. Auger.

Κατὰ τοὺς νόμους] In editis male distingui solitum, ἃ μὲν ἅπαντες ὑμεῖς συλλεγέντες ἐψηφίσασθε, κατὰ τοὺς νόμους ἄκυρα εἶναι. Tu corriges mecum. Et acerrima sane est oppositio. *Irrita ergo fient, quæ vos olim legitime sanxistis: Ejus voluntas ad malefaciendum magis rata erit, quam Leges ipsæ.* Pro κατὰ hic MSti διὰ, non recte. Taylor.

πον παρὰ ταῦτ' οὐδεὶς οἴεται δεῖν πράττειν τῶν ἐνόχων ὄντων τούτοις τοῖς ἐπιτιμίοις· Ἀριστογείτονι δ', ὡς ἔοικε, μόνῳ τῶν [1] πάντων οὐδὲν οὔτε δικαστήριον, οὔτε νόμος [2] κυριώτερόν ἐστι τῆς αὑτοῦ βουλήσεως. καὶ ταῦτα πάντα οὕτω διαφυλάττουσιν, οὐδὲ πώποτε οὔθ' ὑμῖν, οὔτε τοῖς προγόνοις μετεμέλησεν. ἔστι γὰρ δημοκρατίας φυλακὴ, τὸ τῶν μὲν ἐχθρῶν ἢ βουλευομένους, ἢ μαχομένους περιεῖναι· τῶν δὲ νόμων, ἢ προαιρουμένους, ἢ [3] ἀναγκαζομένους ἡττᾶσθαι.

δ'. Καὶ ταῦθ' ὅτι τοῦτον τὸν τρόπον προσήκει πράττεσθαι, καὶ παρ' αὐτοῦ τούτου φανερῶς συνωμολόγηται. ὅτε γὰρ Ὑπερίδης ἔγραψε, τῶν περὶ Χαιρώνειαν ἀτυχημάτων τοῖς Ἕλλησι γενομένων, καὶ τῆς πόλεως ὑπὲρ αὐτῶν τῶν ἐδαφῶν εἰς κίνδυνον μέγιστον [4] κατακεκλιμένης, εἶναι τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους, ἵν' ὁμονοοῦντες ἅπαντες ὑπὲρ τῆς 804
ἐλευθερίας προθύμως ἀγωνίζωνται, ὅταν τις κίνδυνος τηλικοῦτος καταλαμβάνῃ τὴν πόλιν· τούτου τοῦ ψηφίσματος γραφὴν παρανόμων ἀπενέγκας ἠγωνίζετο ἐν τῷ δικαστηρίῳ. καί τοι πῶς οὐ δεινὸν εἰς μὲν τὴν [5] ὑπὲρ τῆς πατρίδος σωτηρίαν μηδενὶ τῶν πολιτῶν Ἀριστογείτονα τουτονὶ συγχωρῆσαι τυχεῖν τῆς ἐπιτιμίας· εἰς δὲ τὴν αὑτοῦ παρανομίαν παρὰ πάντων ὑμῶν ἀξιοῦν λαμβάνειν τὴν αὐτὴν δωρεάν; καί τοι πολύ γε νομιμώτερον καὶ δικαιότερον τὸ ψήφισμα ἐκεῖνο ἦν, οὗ σὺ νῦν ἀξιοῖς ψηφίσασθαί σοι τουτουσί. τὸ μὲν γὰρ ἴσον καὶ κοινὸν ἅπασι τοῖς πολίταις ἦν· τὸ δὲ ἄνισον, καὶ σοὶ μόνῳ τῶν ἐν τῇ πόλει τὴν πλεονεξίαν κατασκευάζον. καὶ τὸ μὲν, ὑπὲρ τοῦ μὴ γενέσθαι τὴν εἰρήνην, ἐφ' ᾧ τε ἕνα κύριον τῆς ὅλης πολιτείας καταστῆναι·

[1] ἁπάντων [2] κυριώτερός [3] συναναγκαζομένους [4] κατακεκλημένης [5] [ὑπὲρ]

δ'. Παρ' αὐτοῦ τούτου] Nempe, Ἀριστογείτονος. AUGER.

Ἔγραψε] Vide notata ad initium Orationis Lycurgi c. Leocratem. Hanc rogationem memorat et judicium propter eam ab Aristogitone institutum Plutarchus in vita Hyperidis. Κριθεὶς δ' ὑπὸ Ἀριστογείτονος παρανόμων, ἐπὶ τῷ γράψαι μετὰ Χαιρώνειαν — ἀπέφυγεν· αἰτιωμένων δέ τινων αὐτὸν, ὡς παριδόντα πολλοὺς νόμους ἐν τῷ ψηφίσματι, εἰ μὴ ἐπεσκότει, ἔφη, μοι τὰ Μακεδόνων ὅπλα, οὐκ ἐγὼ τὸ ψήφισμα ἔγραψα, ἡ δ' ἐν Χαιρωνείᾳ μάχη. Similiter Longinus §. 15. Ὡς, νὴ Δία, καὶ ὁ Ὑπερίδης κατηγορούμενος, ἐπειδὴ τοὺς δούλους μετὰ τὴν ἧτταν ἐλευθέρους ἐψηφίσατο, εἶπεν, οὐχ ὁ ῥήτωρ ἔγραψεν, ἀλλ' ἡ ἐν Χαιρωνείᾳ μάχη. TAYLOR.

Κατακεκλιμένης] Imo κατακεκλεισμένης. AUGER.

Ἐφ' ᾧ τε ἕνα] Marg. Benenati habet ἐφ' ᾧ τε μὴ ἕνα. Sed inutiliter. Mentem Scriptoris satis expressit Wolfius in interpretatione. TAYLOR.

τὸ δ', ὑπὲρ τοῦ τὰ τουτωνὶ δόγματα καὶ νόμιμα ἐκ παλαιοῦ παραδοθέντα ὑπὸ τῶν προγόνων σοὶ μόνῳ δεδόσθαι ἐξουσίαν ἀδεῶς παραβαίνοντι καὶ πράττοντι, ὅ,τι ἂν βουληθῇς. ἡδέως δ' ἂν ἔγωγε αὐτὸν ἐρωτήσαιμι, πότερα ἔννομον καὶ δικαίαν ἐποιήσατο τοῦ ψηφίσματος τὴν γραφὴν, ἢ τοὐναντίον, ἄδικον καὶ παράνομον. εἰ μὲν γὰρ ἀσύμφορον, καὶ τῷ δήμῳ βλαβερὰν, δι' αὐτὸ τοῦτο δικαίως ἂν ἀποθάνοις· εἰ δὲ συμφέρουσαν, καὶ τοῖς πολλοῖς ὠφέλιμον, διὰ τί νῦν τἀναντία, οἷς αὐτὸς ἔγραψας, ψηφίζεσθαι τούτους ἀξιοῖς; ἀλλ' οὔτ' ἐκεῖνα δίκαια, οὔτε ταῦτα ἔννομα, οὐδὲ συμφέροντά ἐστιν ὑμῖν.

έ. Ὁρῶ δ' ὑμᾶς ἔγωγε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ταύτην ἔχοντας τὴν γνώμην καὶ περὶ ὑμῶν αὐτῶν· πολλὰς γὰρ
805 ἐνδείξεις ἤδη κατεψηφίσασθε ἰδιωτῶν ἀνθρώπων. καί τοι πῶς οὐ δεινὸν, ἐφ' ὑμῶν μὲν αὐτῶν ἐξετάζεσθαι ἀκριβῶς τοὺς νόμους, ἐπὶ δὲ τῶν περιεργαζομένων [1] τι, καὶ κοινῇ πάντας ἐνοχλούντων, καὶ προσποιουμένων ὑπὲρ τοὺς ἄλλους εἶναι, ῥᾳθύμως οὕτως ἔχειν; οὐ γὰρ δή τινες ὑμῶν οὕτως ἔχουσιν, ὡς [2] προσήκειν μὲν ταῦθ' οὕτως ἔχειν, ὡς ἐγὼ λέγω, διὰ δὲ τὴν ἐπιείκειαν τὴν Ἀριστογείτονος, καὶ τὸ χρήσιμον αὐτὸν ὑμῖν εἶναι, παροπτέον [3] τί καὶ παρανομοῦντα αὐτόν. ὅτι μὲν γὰρ πονηρὸς, καὶ τὸν τρόπον ἄδικος, ἱκανῶς ὑμῖν, ὡς ἔγωγ' οἶμαι, ἐκ τῶν προειρημένων Λυκοῦργος ἐπέδειξεν· ὅτι δὲ οὐδὲ χρήσιμος, ἐξ αὐτῶν τῶν πολιτευμάτων ἄν τις [4] αὐτὸν θεωρήσειε. τίνα γὰρ παραγαγὼν εἰς τὸ δικαστήριον ὧν ᾐτιᾶτο, τούτων ᾕρηκε κατηγορῶν; ἢ ποῖον πόρον ὑμῖν πεπόρικεν; ἢ τί ψήφισμα γέγραφεν, ᾧ πεισθέντες ὑμεῖς οὐ πάλιν μετανοῆσαι προείλεσθε; καὶ γὰρ ταῦτα οὕτω σκαιός ἐστι, καὶ βάρβαρος τὸν τρόπον, ὥσθ', ὅταν ὑμᾶς ἴδῃ παροργισθέντας [3] τί πρός τινας, καὶ μᾶλλον τοῦ δέοντος παροξυνθέντας, τηνικαῦτα παρὰ τὴν ὀργὴν ὑμῶν τὰ βουλήματα λαβὼν, τοῖς καιροῖς ἐναντιοῦται. δεῖ

[1] τε [2] προσήκει [3] τι [4] * αὐτοῦ

Τουτωνὶ] *Atheniensium*. AUGER.

έ. Τι] L. τε. et v. 25. αὐτοῦ. et v. 26. τοῦτον pro τούτων. IDEM.

Προσήκειν] Προσήκει Ven. Baroc. ὡς οἴεσθαι προσήκειν Bodl. Melius sane, ὡς προσῆκον. TAYLOR.

Καὶ γὰρ ταῦτα] Τὸ ταῦτα non video quid faciat ad sensum. WOLF. καὶ γὰρ παρὰ ταῦτα Bodl. Quod fere interpretatur Wolfius. TAYLOR.

Τοῖς καιροῖς ἐναντιοῦται] *Age vero*, inquit

δὲ τὸν πολιτευόμενον ὑπὲρ ὑμῶν, οὐχὶ τοῖς ἐξαίφνης μετ' ὀργῆς πάθεσιν ὑμῖν συμπίπτουσιν ἐπακολουθεῖν, ἀλλὰ τοῖς λογισμοῖς, καὶ τοῖς πράγμασι, καὶ τοῖς ὑπάρχουσι καιροῖς ἀκολουθεῖν. τὰ μὲν γὰρ, ταχὺ μεταπίπτειν εἴθισται· τὰ δὲ, διαμένειν καὶ πλείονα χρόνον ὑπάρχειν. ὧν οὗτος οὐδὲν ἐνθυμούμενος ἐλέγχει τὰ ἀπόῤῥητα τῆς πολιτείας, ὥστε ταῦτα ἀναγκάζεσθαι καὶ κύρια, καὶ πάλιν ἄκυρα ποιεῖν. 806

ϛʹ. Ἀλλ' ἴσως, ὅτι πρὸς ἅπαντας ἀεὶ προαιρεῖται λοιδορεῖσθαι, καὶ μέμφεσθαι, καὶ διασπᾶσθαι τὰ λεγόμενα, διὰ ταῦτα περιποιῆσαι νῦν αὐτὸν ἁρμόττει; ἀλλὰ ταῦτά γε, νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, ὄνειδός ἐστιν, ἄνδρες δικασταὶ, [1] τὰ γιγνόμενα τῇ πόλει ἐπὶ τοῦ βήματος, καὶ διὰ τὰς τούτων ἀπονοίας ἐπονείδιστον ἤδη τὸ πολιτεύεσθαι παρὰ τοῖς ἐπιεικέσιν ὑμῶν ἐστίν. εἰ δ' [2] οὖν τινὶ ὑμῶν τοῦτ' ἐν ἡδονῇ συμβέβηκεν, οὐκ ἀπορήσετε τῶν τὰ τοιαῦτα ποιησόντων· ἐπεὶ καὶ νῦν μεστὸν τὸ βῆμά ἐστιν. οὐ γὰρ ἐπιτιμᾷν τοῖς συμβουλευομένοις χαλεπὸν, ἀλλὰ συμβουλεῦσαί τι καὶ πεῖσαι τῶν δεόντων ὑμᾶς ψηφίσασθαι. πρὸς δὲ τούτοις, εἰ μὲν μὴ καὶ πρότερον τοῖς αὐτοῖς τούτοις χρώμενος λόγοις ἐξηπάτησεν ὑμᾶς, ὅτ' ἠγωνίζετο τὴν προτέραν ἔνδειξιν, ἦν μὲν οὐδ' οὕτω δίκαιον τὸ παρὰ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους τι συγχωρεῖν· οὐ δεῖ [3] γὰρ παρανομεῖν δόντας τισὶ, τοὺς ἄλλους κατὰ τοὺς νόμους ἀξιοῦν πράττειν· οὐ μὴν ἀλλ'

[1] τῇ πόλει γιγνόμενα [2] οὖν ταῦτά τισιν ὑμῶν ἐν [3] γὰρ, τὸ παρανομεῖν

Ille, *si hic non satis insanit sua sponte, instiga.* Irati placandi sunt potius, quam inflammandi. Hoc enim illud tempus postulat. Si non placet, *occasionibus adversetur*, repone, *omnem excedat modum.* Wolf. Nescio sane, annon rectius ita distinguere et legere: τηνικαῦτα παρὰ τὴν ὀργὴν ὑμῶν, τὰ βουλεύματα λαβὼν cætera. *accommodans sua consilia vestræ iracundiæ.* Taylor. Taylorum exscribit Augerus.

Ἀκολουθεῖν] Optimi Codd. non agnoscunt, et certe minus est necessarium. Immo profecto ingrata est admodum horum vocabulorum repetitio in eodem fere commate. Taylor.

Ὑπάρχειν] Ὑπάρχει Wolfius, errore, ut puto, operarum. Idem.

Ἐλέγχει τὰ ἀπόῤῥητα τῆς πολιτείας] Obsop. ἐλέγχεται. Τὰ ἀπόῤῥητα utrum arcana, an vero, quæ interdicta sunt? Vetitæ fuerunt ἀντινομίαι, eædemque nimis fuere manifestæ, quod ex multis Demosthenis locis apparet. Wolf.

ϛʹ. Καὶ διασπᾶσθαι] Annotatum est καὶ διαβοᾶσθαι. Sed prius magis probo. Sequitur enim, οὐ γὰρ ἐπιτιμᾷν τοῖς συμβουλευομένοις etc. Idem. διαβοᾶσθαι habet auctoritatem eorum Codd. qui ætate et fide vincunt. Quorum nonnulli ita collocant: λοιδορεῖσθαι, καὶ διαβοᾶσθαι, καὶ μέμφεσθαι τὰ λεγόμενα. Id utique unice verum est. Taylor.

Τῇ πόλει] Emendatius multo Cod. Bar. si bona fide verterit hæc Wolfius, quod sane puto: sc. ὄνειδός ἐστιν, ἄνδρες δικασταὶ, τῇ πόλει τὰ γινόμενα ἐπὶ τοῦ βήματος. Idem. Transpone. Auger.

Ἐν ἡδονῇ] Idem fere sonat, quod πρὸς ἡδονὴν et πρὸς ἡδονῆς. Vid. D'Orville ad Charit. Aphrod. Lib. VI. cap. IV. p. 554.

Παρανομεῖν] Τὸ παρανομεῖν, omnino, ut

ἴσως γε εὐλογώτερον ἦν τὸ πιστεῦσαι, καὶ καταχαρίσασθαι, καὶ προέσθαι τι τῶν τοιούτων. ἐπειδὴ δὲ τότ' ἀφέντες ἐπὶ ταῖς μελλούσαις ἐλπίσι, μικρὸν ὕστερον τὸν αὐτὸν τοῦτον ὡς πράττοντα, καὶ λέγοντα, μὴ τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ πάλιν ἐκολάσατε, τίς ὑπολείπεται σκῆψις ὑμῖν ἁρμόττουσα, ἂν νῦν παρακρουσθῆτε; ὧν μὲν γὰρ ἔργῳ πεῖραν εἰλήφατε, τί δεῖ τοῖς λόγοις πιστεύειν; ὧν δὲ μηδέπω τὴν δοκιμασίαν ἔχετε ἀκριβῆ παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, ἐκ τῶν λεγομένων ἴσως ἀναγκαῖόν ἐστι κρίνειν.

ζʹ. Θαυμάζω δ' ἔγωγε τῶν οὕτως ἐχόντων, ὥστε τὰ μὲν ἰδίᾳ τοῖς ἐκ τῶν παρεληλυθότων χρόνων οὖσιν ἐπιει-
807 κέσι, τούτοις παρακατατίθεσθαι· τὰ δ' ἐν τῇ πολιτείᾳ κοινὰ τοῖς [1] ὁμολογουμένως ἐξεληλεγμένοις οὖσι φαύλοις ἐπιτρέπειν. καὶ κύνα μὲν ἐπὶ ποίμνιον ἀγεννῆ καὶ φαῦλον οὐδ' ἂν εἷς ἐπιστήσειε φυλάττειν· ἐπὶ δὲ τοὺς τὰ κοινὰ πράττοντας τοὺς τυχόντας ἀνθρώπους φασὶν ἔνιοί [2] τινες δεῖν φύλακας ἐφιστάνειν, οἳ προσποιούμενοι μηνύειν τοὺς [3] ἁμαρτάνοντας, αὐτοὶ τῆς μεγίστης εἰσὶ φυλακῆς δεόμενοι. ὧν, ἐὰν ἔχητε νοῦν, ἐνθυμούμενοι τοὺς μὲν φάσκοντας [4] τούτῳ τῷ λόγῳ φιλεῖν ὑμᾶς, χαίρειν [5] ἐάσατε· αὐτοὶ δὲ τοῦτ' ἐκ παντὸς τρόπου παραφυλάξατε, ὅπως μηδενὶ δῶτ' ἐξουσίαν, ἀκύρους τοὺς νόμους ποιεῖν, ἄλλως τε, καὶ τῶν [6] πολλῶν ὑπὲρ τοῦ πλήθους καὶ λέγειν, καὶ γράφειν δύνασθαι προσποιουμένων. ὡς πάνδεινόν ἐστι, τοὺς

[1] ὁμολογουμένοις καὶ ἐξεληλ. ο. φ., τούτοις ἐπιτρέπειν [2] [τινες] [3] ἐξαμαρτάνοντας [4] τούτους [5] ἐάσετε [6] * πολλὰ

optimi habent. Taylor.

Τὸ πιστεῦσαι καὶ καταχαρίσασθαι] Forte τό τε πιστεῦσαι. Wolf. Wolfium credo rem recta via reputasse, et, si per typothetam licuisset, id ipsum dixisse, quod res est: τότε nimirum, *tunc, eo tempore*, cum nondum vos deceperat: in primo aditu. Taylor.

Μελλούσαις] Obsop. ὁμολογουμέναις. Quod non placet. Wolf. Scripti etiam libri cuncti. Taylor.

ζʹ. Παρακατατιθεμένων] Rectius παρακατατίθεσθαι, et v. 14. ἐπιτρέπειν. Et sic Obsopœus. Wolf. Felicianus etiam, aliique. Taylor.

Ὁμολογουμένως] Cusi ante Wolfium, ὁμολογουμένοις καὶ ἐξεληλεγμένοις. Melius fortasse disjunctive: ἢ ἐξελ. *quorum improbitas vel manifeste ab omnibus deprehenditur, vel in judicio ita visa est.* Idem.

Ἐπιτρέπειν] Lege τούτοις ἐπιτρ. ut Ven. Idem.

Ἔνιοί τινες] Τινες delendum, et v. 20. M. ἐάσετε, et v. seq. παραφυλάξετε, et v. pen. L. καὶ τῶν πολλὰ, ita ut τῶν cohæreat cum μηδενί. Auger.

Ἄλλως τε] Forte ἄλλως τε τῶν πολιτευομένων καὶ ὑπὲρ τοῦ πλήθους. Verti: *præsertim cum vulgares etiam homines populi suscipere causam et dicendo et decernendo non recusent.* Nunc hanc lectionem sequor. Wolf. Lambinus legit ἄλλως τε καὶ πολλῶν, sine articulo: *præsertim cum multi sint, qui profitentur, se dicere et decernere posse pro Rep.* Taylor.

μὲν προγόνους ὑπὲρ τοῦ μὴ καταλυθῆναι τοὺς νόμους ἀποθνήσκειν τολμᾷν· ὑμᾶς δὲ μηδὲ τοὺς ἁμαρτάνοντας εἰς [1] αὐτοὺς τιμωρεῖσθαι προελέσθαι. καὶ τὸν μὲν γράψαντα τοὺς νόμους Σόλωνα ψηφίσασθαι χαλκοῦν ἐν ἀγορᾷ στῆσαι· αὐτῶν δὲ τῶν νόμων οὕτως ὀλιγωροῦντας φαίνεσθαι, δἰ οὓς κἀκεῖνον ὑπερβαλλόντως συμβέβηκε τιμᾶσθαι. πῶς [2] καὶ οὐκ ἂν εἴη τὸ συμβαῖνον ἄλογον, εἰ νομοθετοῦντες μὲν ὀργίζεσθε τοῖς πονηροῖς, [3] ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ δέ τινας εἰληφότες ἀθῴους ἐάσετε· καὶ τὸν μὲν νομοθέτην ἕνα ὄντα πᾶσιν ὑπὲρ ὑμῶν ἀπεχθάνεσθαι τοῖς φαύλοις, ὑμᾶς δὲ μηδ᾽ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν κοινῇ συλλεγέντας ἐπιδείξασθαι μισοῦντας τοὺς πονηροὺς, ἀλλ᾽ ὑφ᾽ ἑνὸς ἀνδρὸς πονηρίας ἡττηθῆναι; καὶ θάνατον μὲν ὡρικέναι ζημίαν, ἐάν τις οὐκ ὄντα νόμον παράσχηται· τοὺς δὲ [4] ὄντας εἰς τὴν τῶν οὐκ ὄντων νόμων 808
τάξιν ἄγοντας, τούτους ἀτιμωρήτους περιορᾷν;

η. Οὕτω δ᾽ ἂν ἀκριβέστατα [5] συνθεωρήσετε τὸ τοῖς κειμένοις νόμοις πείθεσθαι ἡλίκον ἀγαθόν ἐστι, καὶ τὸ καταφρονεῖν καὶ μὴ πειθαρχεῖν αὐτοῖς ἡλίκον κακὸν, εἰ [6] τὰ ἐκ τῶν νόμων ἀγαθὰ χωρὶς, καὶ τὰ διὰ τῆς παρανομίας συμβαίνοντα [7] πρὸ ὀφθαλμῶν ὑμῖν αὐτοῖς ποιησάμενοι [8] θεωρήσετε. εὑρήσετε γὰρ τὴν μὲν, τὰ τῆς μανίας καὶ τῆς ἀκρασίας καὶ τῆς πλεονεξίας, τοὺς δὲ, τὰ τῆς φρονήσεως, καὶ σωφροσύνης, καὶ δικαιοσύνης ἔργα διαπραττομένους. δῆλον δέ· τῶν γὰρ πόλεων ταύτας [9] ἄριστ᾽ ἂν οἰκουμένας ἴδοιμεν ἂν, ἐν αἷς ἄριστοι νομοθέται γεγόνασι. τὰ μὲν γὰρ ἐν τοῖς σώμασιν ἀῤῥωστήματα τοῖς τῶν ἰατρῶν εὑρήμασι καταπαύεται· τὰς δ᾽ ἐν ταῖς ψυχαῖς ἀγριότητας, αἱ τῶν νομοθετῶν ἐξορίζουσι διάνοιαι. ὅλως δὲ

[1] αὐτοῖς [2] καὶ] δ᾽ [3] ἐπαυτοφώρῳ [4] τοὺς δὲ τοὺς ὄντας νόμους εἰς [5] συνθεωρήσαιτε [6] τά τε ἐκ [7] πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν [8] *θεωρήσαιτε [9] ἄριστ᾽ ἴδοιμεν ἂν οἰκουμένας, ἐν

Προελέσθαι] Deest in exemplaribus Linden. Obsop. et Ital. Id quod non arbitror esse verum. Nam quicunque hæc scripsit, instituit sane, quemadmodum inter ἀποθνήσκειν et τιμωρεῖσθαι, ita etiam oppositionem inter τολμᾷν et προελέσθαι. Idem.

Ψηφίσασθαι] Ante ψηφίσασθαι sub. ὑμᾶς. Auger.

Πῶς καὶ] Πῶς δὲ οὐκ ἂν εἴη κ. τ. λ· Editi. Taylor.

Τοὺς δὲ ὄντας] Lege, ut emendatiora exemplaria, τοὺς δὲ τοὺς ὄντας νόμους εἰς τὴν τῶν οὐκ ὄντων τάξιν ἄγοντας, vel τῶν ὥσπερ οὐκ ὄντων. Idem. τοὺς δὲ τοὺς ὄντας. Auger.

η. Συνθεωρήσετε] Lege cum Lambino et Bodl. συνθεωρήσαιτε. Taylor.

οὐδὲν οὔτε σεμνὸν, οὔτε σπουδαῖον εὑρήσομεν, ὃ μὴ νόμου κεκοινώνηκεν. ἐπεὶ καὶ τὸν ὅλον κόσμον καὶ τὰ θεῖα, καὶ τὰς καλουμένας ὥρας, νόμος καὶ τάξις — εἰ χρὴ τοῖς ὁρωμένοις πιστεύειν — διοικεῖν φαίνεται. παρακαλέσαντες οὖν ὑμᾶς αὐτοὺς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, βοηθήσατε μὲν τοῖς νόμοις, καταψηφίσασθε δὲ τῶν εἰς τὸ θεῖον ἀσεβεῖν προῃρημένων. καὶ ταῦτα ἐὰν πράξητε, τὰ δέοντα ποιήσετε, καὶ τὰ κράτιστα ψηφιεῖσθε.

Διοικεῖν φαίνεται] Forte διοικῶν φαίνεται, sub. ὁ νόμος. Wolf.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΙΚΟΙ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΑΦΟΒΟΥ ΕΠΙ-ΤΡΟΠΗΣ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ὁ Παιανιεὺς, Δημοσθένους τοῦ ῥήτορος πατὴρ, τελευτῶν ἐπὶ δύο παισὶ, τῷ
811 τε Δημοσθένει καὶ θυγατρὶ, ἐπιτρόπους καθίστησι καὶ τῶν παίδων καὶ τῶν χρημάτων τρεῖς.
δύο μὲν συγγενεῖς, Ἄφοβόν τε καὶ Δημοφῶντα· ἕνα δὲ φίλον ἐκ παίδων, Θηριππίδην. καὶ Θηριπ-
πίδῃ μὲν δίδωσιν ἑβδομήκοντα καρποῦσθαι μνᾶς, ἄχρις ἂν Δημοσθένης εἰς ἄνδρας ἐγγραφῇ. Δη-
μοφῶντι δὲ ἐγγυᾷ τὴν θυγατέρα, προστάξας αὐτὸν προῖκα δύο τάλαντα λαβεῖν. Ἀφόβῳ δὲ,
812 τὴν ἑαυτοῦ μὲν γυναῖκα, τῶν δὲ παίδων μητέρα, Κλεοβούλην τὴν Γύλωνος, ἀξιοῖ γήμασθαι, μνᾶς
ἐπιδοὺς ὀγδοήκοντα· κεχρῆσθαι δὲ κελεύει τῇ τε οἰκίᾳ, καὶ τοῖς ἐν αὐτῇ σκεύεσι, μέχρι τῆς
Δημοσθένους εἰς ἄνδρας ἐγγραφῆς. οὗτοι τὰ μὲν δοθέντα χρήματα αὐτοῖς εὐθὺς λαμβάνουσι· γα-
μεῖ δὲ οὔτε Ἄφοβος τὴν γυναῖκα τοῦ τελευτήσαντος, οὔτε Δημοφῶν τὴν θυγατέρα. διαχειρίσαν-
τες δὲ τὴν οὐσίαν τεττάρων καὶ δέκα ταλάντων, ὡς ὁ ῥήτωρ ἐπιδείκνυσιν, ὀφείλοντες τριάκοντα
τάλαντα ἐκτίσαι ἐπικαρπίας καὶ ἀποδοῦναι, μικρὰ παντελῶς παρέδωκαν εἰς ἄνδρας ἐγγραφέντι
τῷ Δημοσθένει. διὸ πρὸς τὸν Ἄφοβον εἰσελήλυθεν ἐπιτροπῆς δέκα ταλάντων τὴν δίκην λαχὼν,
ἐπειδὴ, τρίτος ὢν ἐπίτροπος, τὸ τρίτον ὀφείλει τῶν χρημάτων· ἃ καὶ συντίθησιν ὁ ῥήτωρ ἔκ τε
τῶν ἀρχαίων, καὶ τῆς ἐπικαρπίας κατὰ Ἀφόβου, πρός τινας ἀντιῤῥήσεις, ἀγομένας ὑπὸ τοῦ Ἀφό-
βου. οὗτος ὁ λόγος ἐπηγώνισται. ἔχει δὲ καὶ τῶν προειρημένων ἐπανάμνησιν.

Ἐπιτρόπους] Erant Ἐπίτροποι, vel testamento, vel ab Archonte dati. Testamento datos fuisse constat e Demosthenis Orationibus contra Aphobum et Onetorem, unde eidem ἐν τῷ κ. Στεφ. ψευδομ. α. dicuntur ἐπιτροπεύεσθαι κατὰ τὴν διαθήκην. Ab Archonte dari scribit Pollux L. VIII. et Legem habes π. Μακάρτ. p. 1076. ed. R. quæ incipit ὁ Ἄρχων ἐπιμελείσθω τῶν ὀρφάνων κ. τ. λ. Tutores autem isti, sive testamento, sive ab Archonte dati, potestatem habebant in pupillos, qui illis erant crediti: nam *tutela est*, ut Servius definit, *vis ac potestas in capite libero, ad tuendum eum, qui propter ætatem suam sponte se defendere nequit.* L. 1. de tutelis:—habebant quoque potestatem in bona, et ea omnia faciebant, quæ pupilli facere tenebantur, donec adolevissent. Quare tutoris patrimonium obligatum erat pupillo. *Petit. Leg. Attic.* l. VI. t. VII. p. 591-2.

Ἐπιτροπῆς — τὴν δίκην] Vid. Herald. Animadv. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R. l. II. c. VI. §. IV. sqq.

Καὶ συντίθησιν] F. συνίστησιν. et v. pen. τῆς ἐπικαρπίας κατ᾽ Ἀφόβου, τὸ, κατ᾽ Ἀφόβου, videtur abundare. WOLF.

Οὗτος ὁ λόγος ἐπηγώνισται] Hæc clausula pertinet ad secundam orationem. IDEM.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ ΑΦΟΒΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

α΄. ΕΙ μὲν ἐϐούλετο Ἄφοβος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὰ δί- 813
καια ποιεῖν ἢ περὶ ὧν διαφερόμεθα [1]τοῖς οἰκείοις ἐπιτρέ-

[1] τοῖς *γε οἰκείοις

ΚΑΤΑ ΑΦΟΒΟΥ] Consultus Chirius Fortunatianus libro Rhetoricorum 3. folio 102. In adoxo, id est, in humili genere materiæ proxima sermoni debent esse principia, neque sententiis alte petitis, neque verbis ultra modum ornatis, nec structura graviore, sed quasi resoluta et simplici. Vis autem omnium sententiarum, quam his principiis adhibemus, ea esse debet, ut rem a proprietate revocet ad communitatem, et dicat, omnium interesse illam rem vindicari, propterea quod quanto quæque minora sint, tanto crebrius et magis inter multos cadere possint: nec tam oportere spectari magnitudinem rerum et personarum, quam rationem æqui et iniqui, veri atque falsi. Eandem enim esse horum in minimis vim, quam in maximis. Talia principia sunt pleraque apud Demosthenem in his libris, qui inscribuntur Idiotici, et magis apud Lysiam, et apud quosdam ex nostris veteribus. Certe M. Tullius, quum pro Archia diceret, non aliter exorsus est. WOLF.

ΑΦΟΒΟΥ] In hac oratione circumventum se esse Demosthenes a tribus tutoribus dicit, et bona sua fraude eorum suppressa et interversa, quæ illi pauca a patre relicta esse dicebant, ipse vero ad quatuordecim talenta fuisse contenderat. Statim igitur post narrationem [§. γ΄.] ita inquit, τὸ δὲ πλῆθος τῆς οὐσίας, ὅτι τοῦτ' ἦν τὸ καταλειφθὲν, etc. *Quod vero tantæ facultates a patre meo relictæ, maximi mihi testes iidem ipsi facti sunt. Siquidem in classibus ordinandis ipsi pro me professi sunt, ut in vicenas quinas minas quingenas ipsi drachmas conferrent, quantum scilicet conferebat Timotheus Cononis, et ii qui maximos tunc census possidebant.* His verbis Orator hujusmodi facere enthymema videtur. Cum nomine meo tutores ipsi mei in classes divitum relati, et tantum conferre professi sint, quantum qui plurimum, planum fit me quoque divitem ab eis æstimatum. Deinde recitatis testimoniis [§. γ΄. fin.] ita subdit, δῆλον μὲν τοίνυν καὶ ἐκ τούτων ἐστὶ τὸ πλῆθος τῆς οὐσίας. πεντεκαίδεκα ταλάντων γὰρ τρία τάλαντα τίμημα, ταύτην ἠξίουν εἰσφέρειν τὴν εἰσφοράν. Id est, *Manifesta est igitur per ea quæ audistis relictarum mihi fortunarum copia, siquidem quindecim talentorum censum tria talenta, collationem pro me profitendam censuerunt.* Ex duobus his locis collatis intelligendum relinquitur, quod Demosthenes de sex millibus talentûm dixit, de mille ac ducentis dixisse: et quod illi quinis talentis censi in capita dicuntur, exæquatis tenuiorum cum copiosorum fortunis, ita intelligendum, ut quinta tantum parte bonorum censi essent, ut Demosthenes facultates suas quindecim talentûm fuisse ex eo argumentatur, quod tutorum professione pupillari nomine facta, tribus talentis census sit. Qua ratione et ditissimi cujusque substantia censebatur, ea lege ut hactenus conferre teneretur, si ratio ita posceret belli administrandi. Hoc est enim quod dixit, in vicenas quinas minas, quingenas drachmas conferre, hoc est, quintum quemque denarium, ut more nostro loquar. Vigintiquinque enim minæ duo millia et quingentas drachmas valent, sic fit ut sex millia talentûm ad triginta millia crescant: ne temerarium sit quod Demosthenes dixit, de pecuniarum copia, quæ Athenis erant, et intelligimus immunem plebem esse inopem; quod confirmari et certius constitui ex oratione ejus pro Ctesiphonte potest, in qua se rem trierarchicam lege lata præclare constituisse gloriatur, ut in eandem annotatum est, eo loco ubi ait: τοὺς τριηράρχους αἱρεῖσθαι ἐπὶ τὴν τριήρη, etc. Budæus libro quinto de Asse. Ex edit. HERVAG.

πειν, οὐδὲν ἂν ἔδει δικῶν οὐδὲ πραγμάτων. [1]ἀπέχρη γὰρ ἂν τοῖς ὑπ' ἐκείνων γνωσθεῖσιν ἐμμένειν, ὥστε μηδεμίαν ἡμῖν εἶναι πρὸς τουτονὶ διαφοράν. ἐπειδὴ δὲ οὗτος τοὺς μὲν σαφῶς εἰδότας τὰ ἡμέτερα ἔφυγε μηδὲν διαγνῶναι περὶ αὐτῶν, εἰς δ' ὑμᾶς τοὺς οὐδὲν τῶν ἡμετέρων ἀκριβῶς ἐπισταμένους ἐλήλυθεν, ἀνάγκη ἐστὶν ἐν ὑμῖν παρ' αὐτοῦ πειρᾶσθαι τῶν δικαίων τυγχάνειν. οἶδα μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι, πρὸς ἄνδρας καὶ λέγειν ἱκανοὺς καὶ παρασκευάσασθαι δυναμένους, χαλεπόν ἐστιν εἰς ἀγῶνα καθίστασθαι περὶ τῶν [2]ὄντων ἁπάντων, ἄπειρον ὄντα παντάπασι πραγμάτων διὰ τὴν ἡλικίαν. ὅμως δὲ, καί περ πολὺ τούτων καταδεέστερος ὢν, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω καὶ παρ' ὑμῖν τεύξεσθαι τῶν δικαίων, καὶ [3]μέχρι τοῦ τὰ γεγενημένα διεξελθεῖν καὶ αὐτὸς ἀρκούντως ἐρεῖν, ὥσθ' ὑμᾶς μήτ' ἀπολειφθῆναι τῶν πραγμάτων μηδὲ καθ' ἓν, μήτ'
814 ἀγνοῆσαι περὶ ὧν δεήσει τὴν ψῆφον διενεγκεῖν. δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μετ' εὐνοίας [4]γέ μου ἀκοῦσαι, κἂν ἠδικῆσθαι δοκῶ βοηθῆσαί μοι τὰ δίκαια. ποιήσομαι δ' ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων τοὺς λόγους. [5]ὅθεν οὖν ῥᾷστα μαθήσεσθε περὶ αὐτῶν, ἐντεῦθεν ὑμᾶς καὶ ἐγὼ πρῶτον πειράσομαι διδάσκειν.

β΄. Δημοσθένης γὰρ ὁ ἐμὸς πατὴρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, κατέλιπεν οὐσίαν μὲν σχεδὸν τεττάρων καὶ δέκα ταλάντων· ἐμὲ δὲ ἑπτὰ ἐτῶν ὄντα, καὶ τὴν ἀδελφὴν πέντε· ἔτι δὲ τὴν ἡμετέραν μητέρα, πεντήκοντα μνᾶς εἰς τὸν οἶκον εἰσενηνεγμένην. βουλευσάμενος δὲ περὶ ἡμῶν, ὅτ' [6]ἔμελλε τελευτᾶν, ἅπαντα ταῦτα ἐνεχείρισεν Ἀφόβῳ τε τούτῳ καὶ Δημοφῶντι τῷ Δήμωνος υἱεῖ, τούτοιν μὲν ἀδελφιδοῖν ὄντοιν, τῷ μὲν ἐξ ἀδελφοῦ, τῷ δὲ ἐξ ἀδελφῆς γεγονότοιν· ἔτι δὲ Θηριππίδῃ τῷ Παιανιεῖ, γένει μὲν οὐδὲν προσήκοντι, φίλῳ δ' ἐκ παιδὸς ὑπάρχοντι. κἀκείνῳ μὲν ἔδωκεν

[1] ἀπέχρην [2] ὄντων, ἁπάντων ἄπειρον [3] μέχρι γε τοῦ [4] τ' ἐμοῦ [5] ὅθεν δ' οὖν [6] ἤμελλε

β΄. Ἐνεχείρησεν] Ab ἐγχειρέω perperam, ἐνεχείρισεν ab ἐγχειρίζω recte. WOLF. Imo ἐνεχείρισεν. AUGER.

Θηριππίδῃ μὲν Παιανιεῖ] F. τῷ Παιανιεῖ. WOLF.

ἐκ τῶν ἐμῶν ἑβδομήκοντα μνᾶς καρπώσασθαι τοσοῦτον χρόνον, ἕως ἂν ἐγὼ ἀνὴρ εἶναι δοκιμασθείην, ὅπως μὴ δι' ἐπιθυμίαν χρημάτων χεῖρόν τι τῶν ἐμῶν διοικήσειε· Δημοφῶντι δὲ τὴν ἐμὴν ἀδελφὴν καὶ δύο τάλαντα εὐθὺς ἔδωκεν ἔχειν· αὐτῷ δὲ τούτῳ τὴν [1] μητέρα καὶ προῖκα ὀγδοήκοντα μνᾶς καὶ τὴν οἰκίαν, καὶ σκεύεσι χρῆσθαι τοῖς ἐμοῖς, ἡγούμενος, εἰ καὶ τούτους ἔτι οἰκειοτέρους ἐμοὶ ποιήσειεν, οὐκ ἂν χεῖρον ἐμὲ ἐπιτροπευθῆναι ταύτης τῆς οἰκειότητος προσγενομένης. λαβόντες δὲ οὗτοι ταῦτα πρῶτον σφίσιν αὐτοῖς ἐκ τῶν χρημάτων, καὶ τὴν ἄλλην οὐσίαν ἅπασαν 815
διαχειρίσαντες, καὶ δέκα ἔτη ἡμᾶς ἐπιτροπεύσαντες, τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἀπεστερήκασι, τὴν οἰκίαν δὲ καὶ ἀνδράποδα τέτταρα καὶ δέκα καὶ ἀργυρίου μνᾶς τριάκοντα, μάλιστα σύμπαντα ταῦτα, εἰς ἑβδομήκοντα μνᾶς παραδεδώκασι.

γ'. Καὶ τὸ μὲν κεφάλαιον τῶν ἀδικημάτων, ὡς ἂν συντομώτατα εἴποι τις, τοῦτ' ἔστιν, ὦ ἄνδρες δικασταί· τὸ δὲ πλῆθος τῆς οὐσίας, ὅτι τοῦτ' ἦν τὸ καταλειφθὲν, μέγιστοι μὲν αὐτοὶ μάρτυρές μοι γεγόνασιν. εἰς γὰρ τὴν συμμορίαν ὑπὲρ ἐμοῦ συνετάξαντο, κατὰ τὰς πέντε καὶ εἴκοσι μνᾶς, πεντακοσίας δραχμὰς εἰσφέρειν, ὅσον περ Τιμόθεος ὁ Κόνωνος καὶ οἱ τὰ μέγιστα κεκτημένοι [2] τιμητὰ εἰσέφερον.

[1] μητέρα τὴν ἡμετέραν καὶ π. ὀ. μ. καὶ * τῇ οἰκίᾳ [2] τιμήματα

Δοκιμασθείην] Ex hoc aliisque locis harum Orationum, quibus Tutores suos male gestæ tutelæ reos agit Demosthenes, Corsinus Fast. Att. P. I. Diss. XI. §. 6. repudiata Dionysii hypothesi, Plutarchi sententiam defendit, atque Demosthenis ortum ad exeuntem Scirophorionem anni 4. Olymp. IIC. refert.

Καὶ τὴν οἰκίαν καὶ σκεύεσι] Mihi vid. leg. καὶ τῆς οἰκίας σκεύεσι. AUGER.

γ'. Εἰς γὰρ τὴν συμμορίαν—] Quibus e verbis docemur, eos qui in reditibus haberent annuis viginti quinque minas, contulisse εἰς τὴν συμμορίαν illarum viginti quinque minarum partem quintam, nempe quingentas drachmas; atque ita, puto, pro hoc modulo majus vel minus: quanquam injuriam sibi factam hac in re testatur Demosthenes, cum ex illis quatuordecim ferme talentis, quos pater in bonis reliquerat, superessent tantum talenta novem et semis, reliquis talentis quatuor et semis erogatis prout tabulis testamenti cautum fuerat. *Petit. Leg. Attic.* L. III. T. IV. p. 360.

Κατὰ τὰς πέντε καὶ εἴκοσι μνᾶς πεντακοσίας δραχμὰς εἰσφέρειν] Hoc est, ut existimo, de aureis 250. aureos 50. de 15. talentis 3. talenta, quintam partem rei familiaris. Sed utrum soli divites tantum contulerunt, tenuiores minus? cum videatur æqualis esse solere tributorum ratio. 2. oratione legitur: οὐκ ἐπὶ τοῖς μικροῖς τιμήμασι, etc. Deinde quæ ratio est 25. minas particulatim nominandi prius, cum mox totus census commemoretur? WOLF.

Καὶ οἱ τὰ μέγιστα κεκτημένοι τιμητὰ εἰσέφερον] Τιμητὰ dixit ἀντὶ τοῦ τιμήματα. Est autem τίμημα *census*. unde πρῶτον, δεύτερον, τρίτον τίμημα dicunt, hoc est, *classes*. Circa finem autem hujus primæ κατὰ Ἀφόβου ubi dicit, ἐὰν γὰρ ἀποφύγῃ με οὗτος, ὃ μὴ γένοιτο, τὴν ἐπωβελίαν ὀφλήσω, μνᾶς ἑκατόν. καὶ τοῦτο μὲν ἐὰν καταψηφίση-

δεῖ δὲ καὶ καθ' ἕκαστον ὑμᾶς ἀκοῦσαι, τά τε ἐνεργὰ αὐτῶν καὶ ὅσα ἦν ἀργὰ, καὶ ὅσου ἦν ἄξια ἕκαστα. ταῦτα γὰρ μαθόντες ἀκριβῶς εἴσεσθε, ὅτι τῶν πώποτε ἐπιτροπευσάντων οὐδένες ἀναιδέστερον οὐδὲ περιφανέστερον, ἢ οὗτοι τὰ ἡμέτερα, διηρπάκασι. πρῶτον μὲν οὖν, ὡς συνετιμήσαντο ὑπὲρ ἐμοῦ ταύτην τὴν εἰσφορὰν εἰς τὴν συμμορίαν, παρέξομαι τούτων μάρτυρας· ἔπειτα, ὅτι οὐ πένητα κατέλιπέ με ὁ πατὴρ οὐδὲ ἑβδομήκοντα μνῶν οὐσίαν κεκτημένον, ἀλλὰ τοσαύτην ὅσην οὐδ' αὐτοὶ οὗτοι ἀποκρύψασθαι διὰ τὸ μέγεθος πρὸς τὴν πόλιν ἠδυνήθησαν. καί μοι ἀναγίνωσκε λαβὼν [1] ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

δῆλον μὲν τοίνυν καὶ ἐκ τούτων ἐστὶ τὸ πλῆθος τῆς οὐσί-
816 ας. πεντεκαίδεκα ταλάντων [2] γάρ. τρία τάλαντα τίμημα. ταύτην [3] ἠξίουν εἰσφέρειν τὴν εἰσφοράν.

δ'. Ἔτι δ' ἀκριβέστερον εἴσεσθε, τὴν οὐσίαν αὐτὴν

[1] ταυτηνὶ [2] γὰρ τρία [3] * δ' ἠξίουν

σθε τιμητὸν, etc. τιμητὸν appellat *litis æ-*
stimationem, hoc est, decem talenta quæ
a tutore petebat, tantum enim fuisse tute-
læ suæ censum aiebat, hoc est, tanti se
censum sub tutoribus, cujus sexta pars
ἐπωβελία ab eo dicitur, hoc est, centum
minæ: decem enim talenta sexcentas mi-
nas continent, quod verbum etiam libro
quinto de Asse interpretatum est in men-
tione census Demosthenis facultatum;
quem locum si cui adire vacet, superiora
verba Oratoris facile intellexerit. Est
enim ἐπωβελία *sexta pars æstimationis litis*,
pœna calumniosi actoris in judiciis igno-
miniosis. Ubi autem legitur, καὶ τούτῳ μὲν
ἐὰν καταψηφίσησθε τιμητὸν fortasse τούτου
legendum in genitivo, hoc sensu: *quod si*
hunc in æstimationem litis damnaveritis,
non ex sua pecunia judicatum facturus est,
sed ex mea, quam ipse domum suam avertit.
Et cum mihi minor sit census ejus summæ
sexta parte, non modo paternis bonis eversus,
sed præterea ignominia notatus ero propter
famosum judicium, et ob id quod facere ju-
dicatum non potero. Ubi rursum προσητι-
μωμένος dixit a προσατιμῶσαι verbo, quod
est, præter cætera incommoda, *infamia*
etiam *notari*, unde ἄτιμοι *ignominia notati*
dicuntur. Sequitur autem τάτε ἐνεργὰ αὐ-
τῶν καὶ ὅσα ἦν ἀργά. Ubi notandum ἀργὰ
χρήματα dici, sicut et δάνεια ἀργὰ, quæ
compendium nullum usurarum afferunt,
hoc est, ἀεργὰ καὶ μὴ ἐργαζόμενα: contra
vero χρήματα ἐνεργὰ, quæstuosæ fœnus-
que pensitantes pecuniæ, Latinis *pecunia*
fœnore occupata. Est enim ἔργον *lucrum*, ut
in hac eadem, τὸ δ' ἔργον τούτων τῶν χρημά-
των πεντήκοντα μναῖ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου,
hoc est, *quæstus et usura*, et τόκος, ut su-
pra dixerat. et rursus, καὶ πότερον οὗτος
ἐπιτροπευθεὶς ἀπεδέξαιτ' ἂν τοῦτον τὸν λόγον
παρὰ τῶν ἐπιτρόπων, ἢ τἀρχαῖα ἀπολαβεῖν
ἂν ἠξίου σὺν τοῖς ἔργοις τοῖς γεγενημένοις; *An*
potius æquum esse contenderet, sortem usu-
rasque legitimas a tutoribus se accipere? Ex
edit. HERVAG.

Κεκτημένοι τιμητὰ] F. τιμήματα. WOLF.

Δῆλον κ. τ. λ.] Nam si quintam bonorum æstimatorum partem pendebant, ita ut pro XXV. minis quingenas penderent, Demosthenis autem tutores tria talenta contulerant, bona ejus necesse est fuisse quindecim talentis æstimata. Ergo εἰσφοραὶ divitum proprie erant, nisi quandoque ea ingrueret tempestas, quæ omnes omnino huic muneri obligaret, præter eos, qui extrema inopia laborarent. *Herald. Animadv. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* l. VI. c. I. §. VII. p. 409. Vid. plura in l.

Πεντεκαίδεκα ταλάντων] Ἠξίουν ταύτην (τὴν οὐσίαν) εἰσφέρειν εἰσφορὰν τρία τάλαντα, ἀπὸ τῶν ιέ. WOLF.

ἀκούσαντες. ὁ γὰρ πατὴρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, κατέλιπε δύο ἐργαστήρια, τέχνης οὐ μικρᾶς ἑκάτερον· μαχαιροποιοὺς μὲν τριάκοντα καὶ δύο ἢ τρεῖς, τοὺς μὲν ἀνὰ πέντε μνᾶς ἢ καὶ ἕξ, τοὺς δ᾽ οὐκ ἐλάττονος ἢ τριῶν μνῶν ἀξίους, ἀφ᾽ ὧν τριάκοντα μνᾶς ἀτελεῖς ἐλάμβανε τοῦ ἐνιαυτοῦ τὴν πρόσοδον· κλινοποιοὺς δὲ εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν, τετταράκοντα μνῶν ὑποκειμένους, οἳ δώδεκα μνᾶς ἀτελεῖς αὐτῷ προσέφερον· ἀργυρίου δ᾽ εἰς τάλαντον ἐπὶ δραχμῇ [1] δεδανεισμένου, οὗ τόκος ἐγίγνετο τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου πλεῖον ἢ ἑπτὰ μναῖ. καὶ ταῦτα μὲν ἐνεργὰ κατέλιπεν, ὡς καὶ αὐτοὶ οὗτοι ὁμολογήσουσιν· ὧν γίγνεται τοῦ μὲν ἀρχαίου [2] κεφαλαίου, τέτταρα τάλαντα καὶ πεντακισχίλιαι, τὸ δ᾽ ἔργον αὐτῶν, πεντήκοντα μναῖ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου. χωρὶς δὲ τούτων, ἐλέφαντα μὲν καὶ σίδηρον, [3] ὧν κατειργάζοντο, καὶ ξύλα κλίνεια, εἰς ὀγδοήκοντα μνῶν [4] ἄξια· κηκῖδα δὲ καὶ χαλ-

[1] δεδανεισμένον [2] κεφάλαιον [3] ὃν [4] * ἀξίαν

ϑ᾽. Τριάκοντα, καὶ δύο, ἢ τρεῖς] Post τριάκοντα est interpungendum. Neque enim dubitat, utrum 32. an 33. fuerint: sed ex illis 30. dicit, duos vel tres potuisse quinis aut senis minis æstimari, cæteros ternis: quibus illi vel ætate, vel artificio, præstiterint. Observa, ἀξίους μνᾶς πέντε ἢ ἕξ, nisi forte legendum sit μνῶν. Idem. VV. ἢ τρεῖς mera forsan corruptio vv. τοὺς μὲν, quæ in nonnullis MSS. et Editt. desiderantur.

Μνᾶς ἀτελεῖς] Forte *ultra omnem sumtum, demto victu.* Lalamantius: *Subductis omnibus.* Nostratibus proceribus quantum de reditibus decedit, quo sustentandi sunt procuratores et ministri, utinam abstinentes et integri? Si non triens, at certe quadrans: ut cujus vectigalia sunt 1200. is vix percipiat 900. Sed iidem illi præsto sunt domino, quoties opus est, et ad usum et ad ornamentum aulæ: et hac ratione aluntur multi inopes, utinam homines frugi. Wolf.

Ἐπὶ δραχμῇ δεδανεισμένου] Τῆς μνᾶς δραχμὴν ἑκάστου μηνὸς τόκον τελούσης. Talentum minas habet 60. hinc ergo singulis mensibus pendendæ fuerunt 60. drachmæ, quæ conficiunt aureos 6. duodecies 6. sunt 72. aurei, hoc est minæ 7. Ita de centenis aureis numerandi fuerunt pene duodecim, quæ Romanorum centesimis non absimilis usurarum ratio fuit. Idem. Intelligo ἑκάστης ἡμέρας, ut talentum produceret drachmam unoquoque die, et sic erat mediocre fœnus. Nam annus Atticus erat dierum 360, qui numerus drachmarum pars est totius summæ capitalis $16\frac{2}{3}$, et sic centum nummi sex tantum annuos producebant. Sed paucis infra lineis [sc. v. 12.] pro τέτταρα τάλαντα καὶ πεντακισχίλια lege καὶ πεντακισχίλιαι, supple δραχμαὶ, et sic erunt omnia plana, quæ aliter non possunt intelligi. Palmer.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐνεργὰ κατέλιπεν] Χρήματα ἀργὰ, *pecunia ignava,* ἐνεργὰ, *quæstuosa, fœnore occupata, collata in usuras,* δεδανεισμένα: quibus vocibus utar, dum invenero meliores. Wolf.

Τοῦ μὲν ἀρχαίου κεφαλαίου] ά. Ολ. τῶν ἀρχαίων ἀπέστησαν absolute, hic adjective. Paulo post τό, τε ἀρχαῖον καὶ τὸ τῶν δώδεκα ἐτῶν, S. γιγνόμενον. Idem.

Τοῦ μὲν ἀρχαίου κεφαλαίου] Probo lectionem, quæ in margine quorundam librorum est annotata, τοῦ μὲν ἀρχαίου κεφάλαιον: quasi dicat, *bonorum principalium,* sive *eorum æstimationis summa.* Nam τὸ κεφάλαιον dicebatur, quæ exsistebat summa quasi principalis, summis omnibus singularibus computatis; et idcirco differentia est inter ἀρχαῖον et κεφάλαιον, sæpe tamen τὸ κεφάλαιον et τὰ κεφάλαια acceperunt ἀντὶ τῶν ἀρχαίων. *Herald. Animadv. in Salmas. ad Jus A. et R.* l.VII. c. XXIV. §. XV. p. 535.

Τὸ δ᾽ ἔργον αὐτῶν] Οἱ τόκοι οἱ γιγνόμενοι. Wolf.

Εἰς ὀγδοήκοντα μνῶν] Aut τὸ εἰς abundare, aut μνᾶς legendum esse videtur. Idem.

κὸν, ἑβδομήκοντα μνῶν ἐωνημένα. ἔτι δὲ οἰκίαν τρισχιλίων· ἔπιπλα δὲ καὶ ἐκπώματα καὶ χρυσία καὶ ἱμάτια καὶ κόσμον τῆς μητρὸς, ἄξια [1] σύμπαντα εἰς μυρίας δραχμάς· ἀργυρίου δ᾽ ἔνδον ὀγδοήκοντα μνᾶς. καὶ ταῦτα μὲν οἴκοι κατέλιπε πάντα. ναυτικὰ δὲ ἑβδομήκοντα μνᾶς, ἔκδοσιν παρὰ Ξούθῳ· τετρακοσίας δὲ καὶ δισχιλίας ἐπὶ τῇ τραπέζῃ τῇ Πασίωνος, ἑξακοσίας δὲ ἐπὶ τῇ Πυλάδου· παρὰ δὲ [2] Δημομέλει τῷ Δήμωνος υἱεῖ, χιλίας καὶ ἑξακοσί-

817 ας· κατὰ διακοσίας δὲ καὶ τριακοσίας ὁμοῦ τι τάλαντον διακεχρημένον. καὶ τούτων αὖ τῶν χρημάτων τὸ κεφάλαιον πλέον ἢ ὀκτὼ τάλαντα καὶ τριάκοντα μναῖ γίγνεται. συμπάντων δὲ εἰς τέτταρα καὶ δέκα τάλαντα εὑρήσετε σκοποῦντες. καὶ τὸ μὲν πλῆθος τῆς οὐσίας τοῦτ᾽ ἦν τὸ καταλειφθὲν, ὦ ἄνδρες δικασταί· ὅσα δ᾽ αὐτῆς διακέκλεπται, καὶ ὅσα ἰδίᾳ ἕκαστος εἴληφε, καὶ ὁπόσα κοινῇ πάντες ἀποστεροῦσιν, οὐκ ἐνδέχεται πρὸς τὸ αὐτὸ ὕδωρ εἰπεῖν, ἀλλ᾽ ἀνάγκη χωρὶς ἕκαστον διελεῖν ἐστίν. ἃ μὲν οὖν Δημοφῶν καὶ Θηριππίδης ἔχουσι τῶν ἐμῶν, τότε ἐξαρκέσει περὶ αὐτῶν εἰπεῖν, ὅταν κατ᾽ αὐτῶν τὰς γραφὰς ἀπενέγκωμεν· ἃ δὲ τοῦτον ἔχοντα ἐλέγξουσιν ἐκεῖνοι, καὶ [3] ἐγὼ

[1] σύμπαντα ταῦτα εἰς [2] Δημομέλει δὲ [3] ἔγωγ᾽

Οἰκίαν τρισχιλίων] S. δραχμῶν, non μνῶν. Idem.

Καὶ κόσμον] Τὸν κόσμον magis placet, ut addatur κατ᾽ ἐπεξήγησιν. Idem.

Εἰς μυρίας δραχμὰς] Ἑκατὸν μνᾶς 1000. aureorum. Lalamantius χιλίας vertit, et ego sic legendum existimo. Idem.

Ἀργυρίου δ᾽ ἔνδον] S. ἀποκειμένου, ἀργοῦ, τεθησαυρισμένου. Idem.

Ναυτικὰ (S. χρήματα) δὲ ἑβδομήκοντα μνᾶς ἔκδοσιν παρὰ Ξούθῳ] Δάνειον ναυτικὸν, *usuras nauticas,* sive *maritimas, trajectitiam pecuniam:* cujus usuræ majores fuere cæteris, ut alibi videbimus. Lalamantius: *LXX. vero minas in classis apparatum expendendas.* Idem.

Ἔκδοσιν] Forsitan melius esset scribere κατ᾽ ἔκδοσιν. Ita enim Pollux vocat l. VIII. c. 12. δάνεισμα, ἔγγυον, ναυτικὸν, κατ᾽ ἔκδοσιν, vel κατ᾽ ἐκδόσεις, sic potius scribendum, quam, sicut vulgatum est, κατεκδόσεις. In Demosthene nihil muto. Sic alibi locutus est, in orat. c. Callip. p. 1241. v. 26. ed. R.—Ergo δάνεισμα κατ᾽ ἔκδοσιν, vel ἔκδοσις, idem quod fœnus nauticum. *Salmas. de M. U.* p. 192.

Κατὰ διακοσίας] Ὁμοῦ τι τάλαντον διακεχρημένον, τοῖς δεομένοις χορηγηθὲν ἄνευ τόκου κατὰ διακοσίας, τοῖς μὲν διακόσιαι δραχμαὶ, τοῖς δὲ τριακόσιαι. αἱ κατὰ τὰ ἀνὰ προθέσεις explent Græcis penuriam distributivorum. Wolf.

Διακεχρημένον] Legendum omnino διακεχρησμένον. Quod est, *per partes variis creditum.* Nam, ut aliud κεχρημένον, aliud est κεχρησμένον, idem in compositis obtinet. Κεχρησμένον ἀργύριον est *mutuo datum,* unde χρηστὴς, *creditor:* κεχρημένος est *indigens, qui aliqua re opus habet.* *Salmas. de M. U.* p. 191.

Τριάκοντα μναῖ γίγν.] Imo πεντήκοντα. Auger.

Συμπάντων] Sc. τὸ κεφάλαιον, σύμπαντα sc. τὰ χρήματα. Wolf.

Διακέκλεπται] Παθητικῶς, διὰ κλοπῆς ἠφάνισται. Idem.

Πρὸς τὸ αὐτὸ ὕδωρ] S. πρὸς τοῦτο τὸ κατ᾽ Ἀφόβου μόνου ἐγκεχυμένον ἐμοί. Lal. *Unius horulæ spatio dici non potest.* Idem.

Χωρὶς ἕκαστον διελεῖν] Non est opus mutari hoc in διελθεῖν. Idem.

Ἃ δὲ τοῦτον ἔχοντα ἐλέγχουσιν] Hoc

οἶδα αὐτὸν εἰληφότα, περὶ τούτων ἤδη ποιήσομαι τοὺς λόγους πρὸς ὑμᾶς. πρῶτον [1] μὲν ὡς ἔχει τὴν προῖκα, τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς, τοῦθ' ὑμῖν ἐπιδείξω· μετὰ δὲ ταῦτα καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

έ. Οὗτος γὰρ εὐθὺς μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς θάνατον ᾤκει τὴν οἰκίαν εἰσελθὼν κατὰ τὴν ἐκείνου διαθήκην, καὶ λαμβάνει τά τε χρυσία τῆς μητρὸς καὶ τὰ ἐκπώματα τὰ καταλειφθέντα, καὶ ταῦτα μὲν ὡς εἰς πεντήκοντα μνᾶς εἶχεν. ἔτι δὲ τῶν ἀνδραπόδων τῶν πιπρασκομένων παρά τε Θηριππίδου καὶ Δημοφῶντος τὰς τιμὰς ἐλάμβανεν, ἕως ἀνεπληρώσατο τὴν προῖκα, τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς· καί, ἐπειδὴ εἶχεν, ἐκπλεῖν μέλλων εἰς Κέρκυραν τριήραρχος, ἀπεγράψατο ταῦτα πρὸς Θηριππίδην ἔχοντα ἑαυτὸν καὶ ὡμολόγει κεκομίσθαι τὴν προῖκα. καὶ τούτων μὲν πρῶτον 818
Δημοφῶν καὶ Θηριππίδης, οἱ τούτου συνεπίτροποι, μάρτυρές εἰσιν· ἔτι δὲ καί, ὡς αὐτὸς ὡμολόγει ταῦτα ἔχειν, Δημοχάρης τε ὁ Λευκονοεύς, ὁ τὴν τηθίδα τὴν ἐμὴν ἔχων, καὶ ἄλλοι πολλοὶ μάρτυρες γεγόνασιν. οὐ γὰρ διδόντος τούτου σῖτον τῇ μητρί, τὴν δὲ προῖκα ἔχοντος, οὐδὲ τὸν οἶκον μισθοῦν ἐθέλοντος, ἀλλὰ μετὰ τῶν ἄλλων ἐπιτρόπων διαχειρίζειν ἀξιοῦντος, ἐποιήσατο λόγους περὶ τούτων ὁ Δημοχάρης. [2] αὐτὸς δ' ἀκούσας οὔτ' ἠμφισβήτησε μὴ ἔχειν, οὔτε χαλεπῶς ἤνεγκεν ὡς οὐκ εἰληφώς, ἀλλ' ὡμολόγει [3] καί τι μικρὸν ἔφη πρὸς τὴν ἐμὴν μητέρα περὶ χρυσιδίων ἀντιλέγεσθαι. τοῦτο οὖν διευκρινησάμενος, καὶ περὶ τῆς τροφῆς καὶ περὶ τῶν ἄλλων ποιήσειν οὕτως, ὥστ' ἔχειν μοι πάντα καλῶς. καί τοι, εἰ φανήσεται, πρός τε τὸν Δημοχάρην ταῦθ'

[1] μὲν οὖν ὡς [2] οὗτος [3] καὶ ἔτι

malo, quam ἐλέγξουσι. IDEM. AUGER.

έ. Ὡς εἰς πεντήκοντα μνᾶς εἶχεν] Alii εἷλκεν, *pendebant*. WOLF.

Ἀπεγράψατο — ἑαυτὸν ἔχοντα] *Se habere scripsit.* ἀπογράφω, *in tabulas refero, perscribo, expensum fero*, vel *acceptum refero.* BUDÆUS.

Λευκονοεὺς] Vid. Rutgersii Var. Lect. L. V. c. 4. Harpocrat. et Suid. in v. Λευκονοιεύς.

Οὐ γὰρ διδόντος τούτου σῖτον τῇ μητρὶ] Σῖτος est *annua pensitatio ad alimentum viduarum et pupillorum*, quæ dabatur a curatoribus bonorum, vel a viris uxoribus repudiatis. Cujus rei exemplum est in oratione κατὰ Νεαίρας, ubi et de κυρίοις dicetur. Meminit Harpocration. Hinc σίτου δίκη appellatur *rei uxoriæ actio*. *Ex edit.* HERVAG.

Σῖτον] Σῖτος est proprie τόκος dotis non restitutæ. *Salmas. de M. U.* p. 160.

Οὐδὲ τὸν οἶκον μισθοῦν ἐθέλοντος] Elocatio ædium intelligatur cum omni instrumento et facultatibus. WOLF.

Καί τι μικρὸν ἔφη πρὸς τὴν ἐμὴν μητέρα] Utrum ἔφη πρὸς τὴν μητέρα: an μικρόν τι ἀντιλέγεσθαι (S. ὑφ' ἑαυτοῦ) πρὸς τὴν μητέρα? *Inter se et matrem parvam esse quandam*

ὡμολογηκὼς καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους οἳ παρῆσαν, παρά τε τοῦ Δημοφῶντος καὶ τοῦ Θηριππίδου τῶν ἀνδραπόδων εἰς τὴν προῖκα [1] καὶ τὰς τιμὰς εἰληφώς, αὐτός τε ἑαυτὸν ἔχειν τὴν προῖκα ἀπογράψας πρὸς τοὺς συνεπιτρόπους, οἰκῶν τε τὴν οἰκίαν ἐπειδὴ τάχιστα ἐτελεύτησεν ὁ πατήρ, πῶς οὐκ ἐκ πάντων ὁμολογουμένου τοῦ πράγματος εὑρεθήσεται φανερῶς τὴν προῖκα, τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς, κεκομισμένος, καὶ λίαν ἀναιδῶς μὴ λαβεῖν ἐξαρνούμενος; ἀλλὰ μήν, ὡς ἀληθῆ λέγω, λάβε τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

τὴν μὲν τοίνυν προῖκα τοῦτον τὸν τρόπον [2] εἶχε λαβών· μὴ γήμαντος δ' αὐτοῦ τὴν μητέρα τὴν ἐμήν, ὁ μὲν νόμος κε-
819 λεύει τὴν προῖκα ὀφείλειν ἐπ' ἐννέα ὀβολοῖς, ἐγὼ δ' ἐπὶ δραχμῇ μόνον τίθημι. γίγνεται δέ, ἄν τις [3] συνθῇ, τό τε ἀρχαῖον καὶ τὸ ἔργον τῶν δώδεκα ἐτῶν μάλιστα τρία τάλαντα. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ὑμῖν ἐπιδείκνυμι λαβόντα καὶ ἔχειν ὁμολογήσαντα μαρτύρων ἐναντίον τοσούτων.

[1] Deest καί. [2] ἔχει [3] συντιθῇ

controversiam. IDEM.

Τὴν μέν τοι προῖκα τοῦτον τὸν τρόπον εἶχε λαβὼν] *Verum iste dotem hujuscemodi pacto habuit: quare cum matrem meam uxorem non duxerit, lege quidem jubente debet dotem cum usuris novenum obolum restituere. Sed fac drachmales tantum usuras eum debere. Has si cum sorte aliquis supputaverit, duodecim annorum spatio tria large talenta inveniet.* Ait patrem suum Demosthenem Aphobo quem tutorem sibi dederat, in testamento octoginta minas reliquisse dotis nomine, ut uxorem suam, Demosthenis matrem, uxorem duceret: quas cum ille accepisset, matrem tamen uxorem non habuit, unde debere eum dicit dotem cum usuris restituere. Summam ergo exacte colligere volens, large vel prolixe tria talenta dixit, pro tribus talentis et quadrante, novem autem obolos pro sesquidrachma posuit, qua ratione sesquicentesima usura procederet, quam ipse, ut omnino adversario defensionis ansam præcideret, ad centesimam retraxit. Plura libro 1. de Asse, ubi copiose etiam de usura centesima. *Ex edit.* HERVAG.

Μὴ γήμαντος — τίθημι] Demosthenes, de suo jure decedens, has CL. drachmas nonnisi unam drachmam menstruam vult parere. Quod sequitur, γίγνεται - - - τρία τάλαντα, verum non est de fœnore et sorte LXXX. minarum, tot enim minarum *dos* erat, quoquo te vertas modo: itaque et his domus suæ obventionem, quam locare tenebatur Aphobus tutor Demostheni testamento datus, adjungere necesse est, ut sua his constet Oratoris verbis veritas. Actio hæc τῆς προικὸς σίτου dabatur apud Prætorem in Odeo. *Petit. Leg. Attic.* L. VI. T. II. p. 557. Solens aberrat. Centum et quinquaginta drachmæ usura ἐπὶ δραχμῇ pariunt drachmam cum dimidia menstruam, sive decem atque octo annuas. At usura ἐπὶ ἐννέα ὀβολοῖς ex sorte CL. drachmarum dat viginti septem annuas. Quo usurarum genere confuso, descendit doctissimus Petitus ad Demosthenem corrigendum, qui ea opera non indiget, sicuti operose probare ingreditur Salmasius de Modo Usur. c. 4. p. 154. quem hæc examinantem, si videtur, adi. *Wesseling.* In l. l. reponi vult Salmasius: καὶ τὸ τῶν δώδεκα ἐτῶν ἔργον, *et usura duodecim annorum.*

Ἐπ' ἐννέα ὀβολοῖς] Ἐπὶ δραχμῇ καὶ ἡμισείᾳ. 6. oboli drachmam, 10. drachmæ aureum, 10. aurei minam, 60. minæ talentum conficiunt. WOLF.

ϛʹ. Ἄλλας τοίνυν ἔχει τριάκοντα μνᾶς, τοῦ ἐργαστηρίου λαβὼν τὴν πρόσοδον· καὶ ἀναισχυντότατ' ἀνθρώπων ἀποστερεῖν ἐπικεχείρηκεν. ἐμοὶ δ' ὁ πατὴρ κατέλιπε τριάκοντα μνᾶς [1] ἁπάντων τὴν πρόσοδον. ἀποδομένων τούτων τὰ ἡμίσεα τῶν ἀνδραπόδων, [2] πεντεκαίδεκα μνᾶς γίγνεσθαι κατὰ λόγον προσῆκε. Θηριππίδης μὲν οὖν, ἑπτὰ ἔτη τῶν ἀνδραπόδων ἐπιμεληθεὶς, ἕνδεκα μνᾶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπέφηνε, τέτταρσι μναῖς καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἔλαττον, ἢ ὅσον προσῆκε, λογιζόμενος· οὗτος δὲ, δύ' ἔτη τὰ πρῶτα ἐπιμεληθεὶς, οὐδ' ὁτιοῦν ἀποδείκνυσιν. ἀλλ' ἐνίοτε μέν φησιν ἀργῆσαι τὸ ἐργαστήριον· ἐνίοτε δ' ὡς αὐτὸς μὲν οὐκ ἐπεμελήθη τούτων, ὁ δ' ἐπίτροπος Μιλύας ὁ ἀπελεύθερος ὁ ἡμέτερος διῴκησεν αὐτὰ, καὶ παρ' ἐκείνου μοι προσήκει [3] ἔργον λαβεῖν. ἂν οὖν καὶ νῦν εἴπῃ τινὰ τούτων τῶν λόγων, ῥᾳδίως ἐλεγχθήσεται ψευδόμενος. ἐὰν μὲν οὖν ἀργὸν φῇ γενέσθαι, λόγον αὐτὸς ἀπενήνοχεν ἀναλωμάτων οὐκ εἰς σιτία τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλ' εἰς ἔργα, τὸν [4] εἰς τέχνην ἐλέφαντα καὶ μαχαιρῶν λαβὰς καὶ ἄλλας ἐπισκευὰς, ὡς ἐργαζομένων τῶν δημιουργῶν. ἔτι δὲ Θηριππίδῃ τριῶν ἀνδραπόδων, ἃ ἦν αὐτῷ ἐν τῷ ἐμῷ ἐργαστηρίῳ, μισθὸν ἀποδεδωκέναι λογίζεται. καίτοι γε, μὴ γενομένης ἐργασίας, οὔτε ἐκείνῳ λαβεῖν μισθὸν, οὔτε ἐμοὶ τὰ ἀναλώματα ταῦ- 820
τα λογισθῆναι, προσῆκεν. εἰ δ' αὖ γενέσθαι [5] μέν φησι, τῶν δ' ἔργων ἀπρασίαν εἶναι, δεῖ δήπου τά γε ἔργα αὐτὸν ἀποδεδωκότα μοι φαίνεσθαι καὶ, ὧν ἐναντίον ἀποδέδωκε, παρασχέσθαι μάρτυρας. εἰ δὲ μηδὲν τούτων πεποίηκε, πῶς οὐκ ἔχει τὴν πρόσοδον δυοῖν ἐτοῖν τὴν ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου, [6] τριάκοντα μνᾶς, φανερῶς οὕτω τῶν ἔργων γεγενημένων; εἰ δ' αὖ τούτων μὲν μηδὲν ἐρεῖ, Μιλύαν δ' αὐτὰ φήσει πάντα διῳκηκέναι, πῶς χρὴ πιστεύειν, ὅταν φῇ τὰ μὲν ἀναλώματα αὐτὸς ἀνηλωκέναι πλέον ἢ πεντακοσίας δραχμὰς, λῆμμα δ' εἴ τι γέγονεν ἐκεῖνον ἔχειν. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ τοὐναντίον ἂν γενέσθαι τούτων, εἰ καὶ Μιλύας αὐτῶν ἐπεμελεῖτο, τὰ μὲν ἀναλώματα ἐκεῖνος ἀναλῶσαι, τὰ δὲ

[1] ἀπ' αὐτῶν τ. πρόσοδον, ἀποδομένων δὲ τούτων [2] πεντεκαίδεκά μοι μνᾶς [3] λόγον [4] εἰς τὴν τέχνην [5] μὲν φήσει [6] τὰς τριάκοντα

ϛʹ. Ἀποδομένων τούτων] Μ. ἀποδομένων δὲ τούτων. Idem.

Παρ' ἐκείνου προσήκει ἔργον λαβεῖν] Μ. τὸ ἔργον, τὰ χρήματα τὰ παρὰ τῶν ἀνδραπόδων. Idem.

Γενέσθαι] Sub. τὰ ἔργα. Auger.

λήμματα οὗτος λαβεῖν, εἴ τι δεῖ τεκμαίρεσθαι πρὸς τὸν ἄλλον αὐτοῦ τρόπον καὶ τὴν ἀναίδειαν. λάβε οὖν τὰς μαρτυρίας ταύτας, καὶ ἀνάγνωθι [1] αὐτάς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ταύτας τοίνυν ἔχει τὰς τριάκοντα μνᾶς ἀπὸ τοῦ ἐργαστηρίου, καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ὀκτὼ ἐτῶν, ὃ, ἐὰν ἐπὶ δραχμῇ τις τιθῇ μόνον, ἄλλας ὁμοῦ τριάκοντα μνᾶς εὑρήσει. καὶ ταῦτα μὲν ἰδίᾳ μόνος εἴληφεν, ἃ συντεθέντα πρὸς τὴν προῖκα μάλιστα τέτταρα τάλαντα γίγνεται σὺν τοῖς ἀρχαίοις· ἃ δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ἐπιτρόπων κοινῇ διήρπακε καὶ ὅσα ἔνια μηδὲ καταλειφθῆναι παντάπασιν ἠμφισβήτηκε, ταῦθ' ὑμῖν ἤδη ἐπιδείξω καθ' ἕκαστον.

ζʹ. Πρῶτον μὲν οὖν περὶ τῶν κλινοποιῶν, οὓς [2] κατέλιπεν ὁ πατὴρ, ἀφανίζουσι δ' οὗτοι, τετταράκοντα μὲν μνῶν
821 ὑποκειμένους, εἴκοσι δὲ ὄντας τὸν ἀριθμὸν, ἐπιδείξω ὑμῖν ὡς λίαν ἀναιδῶς καὶ φανερῶς με ἀποστεροῦσι. τούτους γὰρ καταλειφθῆναι μὲν οἴκοι παρ' ἡμῖν πάντες ὁμολογοῦσι, καὶ τὰς δώδεκα μνᾶς ἑκάστου τοῦ ἐνιαυτοῦ τῷ πατρὶ γίγνεσθαί φασιν· αὐτοὶ δὲ λῆμμα μὲν παρ' αὐτῶν [3] ἕνδεκα ἔτεσιν οὐδὲν ἐμοὶ γεγενημένον ἀποφαίνουσιν, ἀλλ' οὐδὲ μικρὸν, ἀναλώματος δὲ κεφάλαιον εἰς αὐτοὺς οὗτος ὀλίγου δεῖν λογίζεται χιλίας, εἰς τοῦτο ἀναιδείας ἐλήλυθεν. αὐτοὺς δὲ τοὺς ἀνθρώπους, εἰς οὓς [4] πάντα ἀνηλωκέναι φησὶν, οὐδαμοῦ μοι παραδεδώκασιν, ἀλλὰ πάντων [5] καινότατον λόγον λέγουσιν, ὡς ὁ ὑποθεὶς τῷ πατρὶ [6] τὰ ἀνδράποδα πονηρότατος ἀνθρώπων πάντων ἐστὶ, καὶ ἐράνους τε λέλοιπε πλείστους καὶ ὑπέρχρεως γέγονε, καὶ τούτων οὐκ ὀλίγους

[1] αὐτοῖς [2] κατέλιπε μὲν ὁ [3] ἐν δέκα [4] ταῦτα [5] κενώτατον [6] τἀνδράποδα

Μάλιστα τέτταρα τάλαντα] Lalamantius: *cumulate in 4. talentorum summam consurgunt*. Wolf. μάλιστα *maxime*, i. e. cumulate. Auger.

ζʹ. Πάντων καινότατον] Πάνυ ἄτοπον καὶ ἀπεικότα, καὶ πιθανότητος μηδεμιᾶς μετέχοντα. Legi etiam queat κενότατον per ε in prima. Wolf. M. κενότατον. Auger.

Καὶ ἐράνους τε λέλοιπε πλείστους] Lalamantius: *Tantaque debita pulcrarum collationum nomine, et tantum æris alieni reliquisse*. λιπεῖν ἐράνους videtur dici is, qui non utitur liberalitate adversus eos, quos debet, aut non præstat officia debita, nec refert gratiam. φέρειν, εἰσφέρειν, λείπειν ἐράνους, πληρωτὴν ἐράνου γενέσθαι, sæpius apud Demosthenem reperias. Ego verti liberius: *cum sæpe solvisse fidem, tum*, etc. Wolf. Quid hic significet ἐράνους valde dubitatur et ego plane ignoro; Wolfii versionem secutus sum. v. seq. τούτων *horum, harum rerum*. Auger.

κεκλήκασι κατ᾽ ἐκείνου μάρτυρας· τὰ δὲ ἀνδράποδα ὅστις ἐστὶν ὁ λαβὼν, ἢ ὅπως ἐκ τῆς οἰκίας ἐξῆλθεν, ἢ ὡς ἀφείλετό τις, ἢ πρός τινα δίκην [1] ἥττηνται, περὶ αὐτῶν οὐκ ἔχουσιν εἰπεῖν. καί τοι, εἴ τι ἔλεγον ὑγιὲς, οὐκ ἂν κατὰ τῆς ἐκείνου πονηρίας παρείχοντο μάρτυρας, [2] οἷς οὐδὲν προσήκει φροντίζειν· ἀλλὰ τούτων ἂν ἀντελαμβάνοντο, καὶ τοὺς λαβόντας ἀπεδείκνυσαν, καὶ οὐδὲν ἂν αὐτῶν παρέλειπον. νῦν δὲ ὠμότατ᾽ ἀνθρώπων ὁμολογοῦντες καταλειφθῆναι, καὶ λαβόντες ὡς αὐτοὺς, καὶ καρπωσάμενοι δέκα ἔτη τοὺς ἀνθρώπους, ἄρδην ὅλον τὸ ἐργαστήριον ἀφανίζουσι. καὶ ταῦθ᾽ ὡς ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὰς μαρτυρίας καὶ ἀναγίγνωσκε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 822

ὅτι τοίνυν οὐκ ἄπορος ἦν ὁ Μοιριάδης, οὐδ᾽ ἦν τῷ πατρὶ τοῦτο τὸ συμβόλαιον εἰς τἀνδράποδα ἠλιθίως συμβεβλημένον, μεγίστῳ τεκμηρίῳ γνώσεσθε. λαβὼν γὰρ ὡς ἑαυτὸν Ἄφοβος τοῦτο τὸ ἐργαστήριον, ὡς αὐτοὶ τῶν μαρτύρων ἠκούσατε, καὶ δέον αὐτὸν, εἰ καί τις ἄλλος ἐβούλετο εἰς ταῦτα συμβάλλειν, τοῦτον διακωλύειν, ἐπίτροπόν γε ὄντα, αὐτὸς ἐπὶ τούτοις τοῖς ἀνδραπόδοις τῷ Μοιριάδῃ πεντακοσίας δραχμὰς ἐδάνεισεν, ἃς ὀρθῶς καὶ δικαίως παρ᾽ ἐκείνου κεκομίσθαι ὡμολόγηκε. καί τοι πῶς οὐ δεινὸν, εἰ ἡμῖν μὲν, πρὸς τῷ [3] λῆμμα ἀπ᾽ αὐτῶν μηδὲν γεγονέναι, καὶ αὐτὰ τὰ ὑποτεθέντα ἀπόλωλεν, [4] οἷ πρότερον συνεβάλομεν· τῷ δ᾽ εἰς τὰ ἡμέτερα δανείσαντι καὶ τοσούτῳ χρόνῳ ὕστερον πράξαντι καὶ οἱ τόκοι καὶ τἀρχαῖα ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀποδέδονται, καὶ οὐδεμία ἀπορία γέγονεν. ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὴν μαρτυρίαν καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

σκέψασθε τοίνυν, ὅσον ἀργύριον οὗτοι παρὰ τοὺς κλινοποι-

[1] ἥττηνται περὶ αὐτῶν, [2] ἧς οὐδὲν * προσῆκε [3] λῆμμά τι ἀπ᾽ [4] οἳ

Εἷς οὐδὲν προσήκει φροντίζειν] Οἷς, S. τοῖς ἐπιτρόποις. Sed quod si ἧς αὐτοῖς, S. πονηρίας. Wolf.

Καὶ οὐδὲν ἂν αὐτῶν παρέλειπον] F. οὐδένα ἂν αὐτῶν, S. τῶν λαβόντων. Hoc malo, quam ut verti: *Sic utique omni officio fungerentur.* Lalamantius: *et nihil horum reliquissent.* Idem. Lego οὐδέν᾽ cum apostropho pro οὐδένα. Auger.

Σκέψασθε τοίνυν, ὅσον ἀργύριον οὗτοι etc.] *Considerate igitur quantam isti pecuniam ex lectariis fabris intervertunt. Primum pro sorte quadraginta minas pono, deinde per quæstum decennii eorum opificii duo talenta, siquidem duodenas minas quotannis accipiebant ejus mercedis nomine, quam servi meruerunt.* Quibus verbis enumerat fraudes tutorum suorum, et ostendere vult, se ab eis circumscriptum tribus propemodum talentis uno nomine: atque hinc apparet, decies duodenas minas duo talenta valere: qua ratione sexaginta minæ centenariæ talentum Atticum faciunt. Eodem pertinet locus superior, cum de usuris centesimis loqueretur. His enim exemplis et aliis permultis hujus orationis, planum fit, quicquid aliqui scripserint de mina Attica, minam tamen Atticam semper centenariam intelligi, et hujusmodi minas sexaginta talentum efficere. Demosthenes enim non modo Athenis et ad Athenienses orationem illam habuit, sed etiam Atticissime locutus est, ut infra in eadem hac oratione, [§. ιά.] ὅστις γὰρ ἐκ τεττάρων ταλάντων καὶ τρισχιλίων, τοῖς μὲν τρία τάλαντα καὶ δισχιλίας προῖκα δέδωκε, etc. Ubi argumentatur ex verbis testamenti patris sui, hoc pacto: qui enim ex quatuor talentis et tribus millibus, his quidem tria talenta et bis millena doti dedit, illi vero septuaginta minarum usumfructum reliquit, nimirum hunc clarum est apud omnes non a tenuibus fortunis ea legata decerpsisse, sed a summa altero tanto majore, atque eo etiam pleniore quam mihi reliquerat. Quam autem summam his verbis Orator intellexerit, ex narratione ejus orationis supra non longe a principio [§. β΄.] apparet, his verbis, κἀκείνῳ μὲν ἔδωκεν ἐκ τῶν ἐμῶν ἑβδομήκοντα μνᾶς καρπώσασθαι τοσοῦτον χρόνον, ἕως ἂν ἐγὼ ἀνὴρ εἶναι δοκιμασθείην, etc. *Et illi quidem* (hoc est Therippidæ) *usumfructum ex bonis meis septuaginta minarum dedit, quoad ego inter viros censerer*: id est, quoad tutelæ meæ factus essem. *Demophontem autem voluit apud se sororem meam habere cum duobus talentis. Huic autem ipsi, qui cum ago, matrem meam uxorem ducendam cum dote octoginta minarum reliquit.* Ex quibus verbis intelligimus duo talenta octoginta minas, et septuaginta, id est, centum et quinquaginta minas, tantum valere quantum quatuor talenta et ter millenas: ubi subintelligendum drachmas, ut ex Græco apparet, propter quod millenas pro mille transtuli. Sic fit, ut talentum sexaginta sit minarum, et mina centum drachmarum: minam enim Atticam ad centum drachmas auxisse Solonem, Plutarchus in ejus vita tradidit, utque ubi Græci millia dicunt ex sua persona, drachmarum semper intelligere debeamus. Quod eo pertinet, quod legitur apud Plutarchum in Pompeio, de vectigalib. Rom. imperii, et in Antonio, de decies sestertio. Quam multus autem Demosthenes in eo loquendi modo fuerit, licet ex eadem oratione perlecta intelligere, cujus loca vertere necesse nunc non habui. Hactenus Bud. de Asse lib. 3. *Ex edit.* Hervag.

οὺς κλέπτουσι. τετταράκοντα μὲν μνᾶς αὐτὸ τὸ ἀρχαῖον, δέκα δὲ ἐτῶν τὸ ἔργον αὐτῶν δύο τάλαντα· δώδεκα γὰρ μνᾶς ἑκάστου τοῦ ἐνιαυτοῦ τὴν πρόσοδον αὐτῶν ἐλάμβανον. ἆρα μικρόν τι καὶ ἐξ ἀφανοῦς; πόθεν; καὶ παραλογίσασθαι ῥᾴδιον; ἀλλ᾽ οὐ φανερῶς οὑτωσὶ μικροῦ δεῖν τρία τάλαντα ταῦτα ἀνηρπάκασιν; ὧν κοινῇ διαπεφορημένων, τὸ τρίτον δήπου μέρος παρὰ τούτου μοι προσήκει κεκομίσθαι.

823 ή. Καὶ μὴν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τὰ περὶ τοῦ ἐλέφαντος καὶ σιδήρου τοῦ καταλειφθέντος παραπλήσιά πως τούτοις πεποιήκασιν· οὐδὲ γὰρ [1] τοῦτο ἀποφαίνουσι. καί τοι κεκτημένου μὲν τοσούτους κλινοποιοὺς, κεκτημένου δὲ μαχαιροποιοὺς, οὐχ οἷόν τε μὴ οὐχὶ καὶ σίδηρον καὶ ἐλέ-

[1] * τοῦτον

Αὐτῷ] Αὐτῶν. F. αὐτὸ τὸ ἀρχαῖον. Wolf.

Ῥᾴδιον] Dele punctum interrogationis post ῥᾴδιον. καὶ παραλογίσασθαι ῥᾴδιον est responsio ad interrogationem præcedentem. Auger.

ή. Τοῦτο] M. ταῦτα. Idem.

φαντα καταλιπεῖν, ἀλλ' ἀνάγκη ταῦτά γε ὑπάρχειν. τίνα γὰρ ἂν εἰργάζοντο, τούτων μὴ ὑπαρξάντων; τὸν τοίνυν πλέον ἢ πεντήκοντα ἀνδράποδα κεκτημένον καὶ δυοῖν τέχναιν ἐπιμελούμενον, ὧν θάτερον ἐργαστήριον εἰς τὰς κλίνας ῥᾳδίως δύο μνᾶς τοῦ μηνὸς ἀνήλισκεν ἐλέφαντος, τὸ δὲ [1] μαχαιροποιῶν οὐκ ἔλαττον ἢ τοσοῦτον ἕτερον σὺν σιδήρῳ, τοῦτον οὔ φασι καταλιπεῖν οὐδὲν τούτων· εἰς τοῦτ' ἀναιδείας ἐληλύθασιν. ὅτι μὲν οὖν οὐ πιστὰ λέγουσι, καὶ ἐκ τούτων αὐτῶν ῥᾴδιόν ἐστι μαθεῖν· ὅτι δ' ἐκεῖνος κατέλιπε τοσοῦτον τὸ πλῆθος, ὥστε μὴ μόνον ἱκανὸν εἶναι κατεργάζεσθαι τοῖς ἑαυτοῦ δημιουργοῖς, ἀλλὰ καὶ τῷ βουλομένῳ προσωνεῖσθαι τῶν ἄλλων, ἐκεῖθεν φανερὸν, ὅτι αὐτός τε ἐπώλει ζῶν, καὶ Δημοφῶν, καὶ οὗτος, τοῦ πατρὸς ἤδη τετελευτηκότος, ἐκ τῆς οἰκίας τῆς ἐμῆς [2] ἀπεδίδοτο τοῖς βουλομένοις. καί τοι πόσον τινὰ χρὴ τὸν καταλειφθέντα νομίζειν εἶναι, ὅταν φαίνηται τηλικούτοις τε ἐργαστηρίοις ἐξαρκῶν, καὶ χωρὶς ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων πιπρασκόμενος; ἆρ' ὀλίγον; ἀλλ' οὐ πολλῷ πλείω τῶν ἐγκεκλημένων; λαβὲ τοίνυν τὰς μαρτυρίας [3] ταύτας, καὶ ἀνάγνωθι αὐτοῖς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 824

τούτου τοίνυν τοῦ ἐλέφαντός ἐστι πλέον ἢ τάλαντον, ὃν οὔτε αὐτὸν οὔτε τὸ ἔργον μοι ἀποφαίνουσιν, ἀλλὰ καὶ τοῦτον ἄρδην ἀφανίζουσιν ὅλον.

θ'. Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, παρὰ τὸν λόγον, ὃν ἀποφέρουσιν, ἐξ ὧν αὐτοὶ λαβεῖν ὁμολογοῦσιν, ἐπιδείξω

[1] μαχαιροποιεῖον [2] ἀπεδίδοντο [3] ταυτασὶ

Τὸ δὲ μαχαιροποιεῖν] Alii μαχαιροποιῶν. F. τὸ δὲ μαχαιροποιοῦν, S. ἐργαστήριον, aut τὸ τῶν μαχαιροποιῶν. Nota obiter et gladios et lectulos ebore fuisse ornatos. Wolf. Adde τῶν post τὸ δέ. Auger.

Ἀλλὰ καὶ τῷ βουλομένῳ προσωνεῖσθαι τῶν ἄλλων] Ἀντὶ τοῦ ὠνεῖσθαι. Wolf.

Τούτου τοίνυν τοῦ ἐλέφαντός ἐστι πλέον ἢ τάλαντον, ὃν οὔτε αὐτὸν, οὔτε ἔργον μοι ἀποφαίνουσιν] Id est, τούτου ἐν τοῖς λόγοις τῆς ἐπιτροπῆς οὐδὲν οὐδ' ὅλως ἔργον ἀποφέρουσιν. Est autem verbum ad rationes tutelares pertinens τὸ ἀποφαίνειν. Idem [§. ϛ'.] Θηριππίδης μὲν οὖν ἑπτὰ ἔτη τῶν ἀνδραπόδων ἐπιμεληθεὶς, ἕνδεκα μνᾶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπέφηνε, *in rationes retulit, acceptas tutelæ retulit.* τέσσαρσι μναῖς καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἔλαττον ἢ ὅσον προσῆκε λογιζόμενος. λογίζεσθαι et ἀποφαίνειν pro eodem posuit. Et rursus, ἔργον μὲν οὐδὲν ἀποφαίνουσι τοῖς χρήμασι, *nullum quæstum pecuniarum referunt, nullum exhibent fœnus.* Δημοφῶν δὲ καὶ προσοφείλοντας ἡμᾶς ἐνέγραψε, vel ut alibi, ἀπέγραψε. Unde τῶν ὄντων ἀπόφασις ἐν ταῖς ἀντιδόσεσιν, *annotatio est bonorum*, et *commentarius*, et *recensio, indexque eorum quæ reperta sunt.* Juriscoss. *inventarium* vocant, et *repertorium*, quod ἀπογραφὴ proprie dicitur. *Ex edit.* Hervag.

ὑμῖν τρεῖς μὲν ὄντας αὐτοὺς πλέον ἢ ὀκτὼ τάλαντα ἐκ τῶν ἐμῶν ἔχοντας, ἰδίᾳ δ' ἐκ τούτων Ἄφοβον τρία τάλαντα καὶ χιλίας εἰληφότα, τά τε ἀναλωμένα χωρὶς τούτων πλείω τιθεὶς καὶ ὅσα ἐκ τούτων ἀπέδοσαν ἀφαιρῶν· ἵν' εἰδῆτε, ὅτι οὐ μικρᾶς ἀναιδείας τὰ ἐγχειρήματα αὐτῶν ἐστί. λαβεῖν γὰρ ἐκ τῶν ἐμῶν ὁμολογοῦσιν, οὗτος μὲν ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν μνᾶς, χωρὶς ὧν ἔχοντα αὐτὸν ἐγὼ ἐπιδείξω νῦν, Θηριππίδης δὲ δύο τάλαντα, Δημοφῶν δὲ ἑπτὰ καὶ ὀγδοήκοντα μνᾶς. τοῦτο δέ ἐστι πέντε τάλαντα καὶ πεντεκαίδεκα μναῖ. [1] τοῦτο τοίνυν, ὃ μὲν οὐκ ἀθρόον ἐλήφθη, σχεδὸν εἰσὶν ἑβδομήκοντα μναῖ καὶ ἑπτὰ, ἡ πρόσοδος ἡ ἀπὸ τῶν ἀνδραπόδων, ὃ δ' εὐθὺς ἔλαβον οὗτοι, μικροῦ δέον τέτταρα τάλαντα· οἷς τὸ ἔργον ἂν [2] πρόσθηται ἐπὶ δραχμῇ μόνον τῶν δέκα ἐτῶν, ὀκτὼ τάλαντα εὑρήσετε σὺν τοῖς ἀρχαίοις καὶ χιλίας γιγνομένας. τὴν μὲν τοίνυν τροφὴν ἀπὸ τῶν ἑβδομήκοντα καὶ ἑπτὰ μνῶν λογιστέον, τῶν ἀπὸ τοῦ ἐργαστηρίου γιγνομένων. Θηριππίδης γὰρ ἑπτὰ μνᾶς ἐδίδου καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν εἰς ταῦτα, καὶ ἡμεῖς τοῦτο λαβεῖν ὁμολογοῦμεν. ὥστε, ἑβδομήκοντα [3] μνῶν ἐν
825 τοῖς δέκα ἔτεσι τροφὴν τούτων ἡμῖν ἀνηλωκότων, τὸ περιὸν τὰς ἑπτακοσίας προστίθημι αὐτοῖς καὶ τούτῳ πλείω εἰμὶ τεθεικώς. ὃ δέ μοι δοκιμασθέντι παρέδοσαν καὶ ὅσον εἰς τὴν πόλιν εἰσενηνόχασι, τοῦτο ἀπὸ τῶν ὀκτὼ ταλάντων καὶ τοῦ [4] προστεθέντος ἀφαιρετέον ἐστίν. [5] ἀπέδοσαν τοίνυν

[1] τούτου [2] προσθῆτε [3] μνᾶς ἑ. τ. δ. ἔτεσιν εἰς τροφὴν [4] προσόντος [5] ἀπέδοσαν μὲν τοίνυν

θ'. Ὀκτὼ τάλαντα] Lege ἑπτὰ, ut sibimet ipsi constet Demosthenes. Vide p. 416. v. 5. Auger.

Τά τε ἀναλωμένα, χωρὶς τούτων, πλείω τιθεὶς] Χωρὶς τούτων, τῶν τριῶν ταλάντων. Lal. *tum quod diario suo plures, quam cæteri, adscribit impensas.* τὸ πλείω τιθεὶς refertur ad ἐπιδείξω et personam Demosthenis, qui videri vult, ἐκ περιουσίας adversariis largiri aliquid. Locus sane obscurus est, et facilis offensio. Wolf.

Ἑπτὰ καὶ ὀγδοήκοντα μνᾶς] Sequitur ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα. An ea alia summa est? Sed quid laboramus, ubi nobis neque seritur, neque metitur? Fides istarum rationum sit penes Demosthenem et judices hujus controversiæ. Nostrum est, verba auctoris interpretari, ut quimus, (corrupta si sunt,) quando ut volumus non licet. Idem.

Τοῦτο τοίνυν] Subjicitur ἐξηγητικῶς, ἡ πρόσοδος. Idem.

Ὃ δ' εὐθὺς ἔλαβον] S. μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν ἐκ τῆς διαθήκης. Idem.

Τὴν μὲν τοίνυν τροφὴν] Cujus? Mancipiorum? ergo post patris obitum non fuerunt αἱ λ' μναῖ ἀτελεῖς. An τροφὴν matris et Demosthenis et sororis. Idem.

Ἑπτὰ μνᾶς ἐδίδου καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν εἰς ταῦτα] Εἰς τίνα; τὴν τροφὴν, τῶν ἀνδραπόδων; Atqui reditus fuit tantum 7. minarum. Idem. εἰς ταύτην, nempe τροφήν. Auger.

Καὶ ἡμεῖς τοῦτο λαβεῖν ὁμολογοῦμεν] Alii τοῦτον, hunc, τὸν Θηριππίδην. Wolf.

Τὰς ἑπτακοσίας] S. δραχμὰς, τουτέστι τὰς ζ' μνᾶς. Idem.

Καὶ τοῦ προστεθέντος] Utrum τῶν τόκων,

οὗτος καὶ Θηριππίδης μίαν καὶ τριάκοντα μνᾶς, εἰσφορὰς δὲ εἰσενηνοχέναι λογίζονται δυοῖν δεούσας εἴκοσι μνᾶς· ἐγὼ δ᾽ ὑπερβαλὼν καὶ τοῦτο ποιήσω τριάκοντα μνᾶς, ἵνα πρὸς ταῦτα μηδ᾽ ἀντειπεῖν ἔχωσιν. οὐκ οὖν ἂν [1] ἀφέληται τὸ τάλαντον ἀπὸ τῶν ὀκτὼ ταλάντων, ἑπτὰ τὰ λειπόμενά ἐστι· καὶ ταῦτα, ἐξ ὧν αὐτοὶ ὁμολογοῦσι λαβεῖν, [2] ἃ τούτους ἔχειν ἐστὶν ἀναγκαῖον. τοῦτο τοίνυν, εἰ καὶ τἆλλα πάντα ἀποστεροῦσιν ἀρνούμενοι μὴ ἔχειν, ἀποδοῦναι προσῆκεν, ὁμολογοῦντάς γε λαβεῖν ταῦτα ἐκ τῶν ἐμῶν. νῦν δὲ τί ποιοῦσιν; ἔργον μὲν οὐδὲν ἀποφαίνουσι τοῖς χρήμασιν, αὐτὰ δὲ τὰ ἀρχαῖα πάντα ἀναλωκέναι φασὶ σὺν ταῖς ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα μναῖς· Δημοφῶν δὲ καὶ προσοφείλοντας ἡμᾶς ἐνέγραψε. ταῦτ᾽ οὐ μεγάλη καὶ περιφανὴς ἀναισχυντία; ταῦτ᾽ οὐχ ὑπερβολὴ δεινῆς αἰσχροκερδείας; τί οὖν ποτ᾽ ἐστὶ τὸ δεινὸν, εἰ μὴ ταῦτα δόξει τηλικαύτας ὑπερβολὰς ἔχοντα; οὗτος τοίνυν τὸ καθ᾽ αὑτὸν, ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν μνᾶς λαβεῖν ὁμολογῶν, ἔχει καὶ αὐτὰς, καὶ τὸ ἔργον [3] δέκα ἐτῶν μάλιστα τρία τάλαντα καὶ χιλίας. καὶ ταῦθ᾽ ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ, ἐν τοῖς λόγοις τοῖς τῆς ἐπιτροπῆς τὸ λῆμμα τοῦθ᾽ ἕκαστος ὁμολογῶν λαβεῖν, ἅπαν 826
ἀναλωκέναι λογίζεται, λάβε τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ί. Νομίζω τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, περὶ τούτων [4] ἱκανῶς μεμαθηκέναι ὑμᾶς καὶ ὅσα κλέπτουσι καὶ ὅσα κακουργοῦσιν ἕκαστος αὐτῶν· ἔτι δ᾽ ἀκριβέστερον ἔγνωτ᾽ ἂν, εἴ μοι τὰς διαθήκας, ἃς ὁ πατὴρ κατέλιπεν, οὗτοι ἀποδοῦναι ἠθέλησαν. ἐν γὰρ ἐκείναις ἐγέγραπτο, ὥς φησιν ἡ μήτηρ, ἃ κατέλιπεν ὁ πατὴρ [5] πάντα, καὶ ἐξ ὧν ἔδει τούτους λαβεῖν τὰ δοθέντα, καὶ τὸν οἶκον ὅπως [6] μισθώ-

[1] ἀφέλητε [2] Deest ἅ. [3] τῶν δέκα [4] ἱκανῶς μὲν ὑμᾶς μεμαθηκέναι [5] ἅπαντα [6] * μισθώσουσι

usura adjecta, an iis, *quæ ego illis ultra debitum concessi?* IDEM.

Ἀπέδοσαν οὖν τοίνυν] Aut est ἐκ παραλλήλου, aut (quod magis credo) παρέλκον τυπογραφικόν: cum sit alterum satis, et οὐκοῦν ἂν ἀφέληται. IDEM.

Ἀφέληται] Pro ἀφαιρεθῇ. F. ἀφέλητε, sc. ὑμεῖς δικασταί. IDEM.

Τοῦτο τοίνυν] F. ταῦτα τοίνυν, S. τὰ ζ′ τάλαντα. IDEM.

Ἀρνούμενοι μὴ ἔχειν] S. τὰ ἐμά. Lal. *Se solvendo esse negantes.* IDEM.

ί. Τὸν οἶκον ὅπως μισθώσοιτο] Ἀντὶ τοῦ μισθωθῇ, παθητικῶς. Sequitur: οὐδὲ τὸν οἶκον ὅπως μισθώσουσι, F. ὅπως μισθώσοιντο, S. οἱ ἐπίτροποι, ἀντὶ τοῦ μισθώσοιεν. IDEM.

σοιτο. νῦν δ᾽ ἀπαιτοῦντός μου, καταλειφθῆναι μὲν ὁμολογοῦσιν, αὐτὰς δ᾽ οὐκ ἀποφαίνουσι. ταῦτα δὲ ποιοῦσι, τό τε πλῆθος οὐ βουλόμενοι καταφανὲς ποιῆσαι τῆς οὐσίας τὸ καταλειφθὲν, ὃ διηρπάκασιν οὗτοι, τάς τε δωρεὰς ἵνα μὴ δοκῶσιν ἔχειν, [1] ὥς περ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἐλεγχθησόμενοι ῥᾳδίως. λάβε δ᾽ αὐτοῖς τὰς μαρτυρίας [2] ὡς ἀπεκρίναντο, καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

οὗτος διαθήκην μὲν γενέσθαι φησὶ, καὶ τὰ δύο τάλαντα Δημοφῶντι καὶ τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς τούτῳ δοθῆναι μαρτυρεῖ· τὰς δὲ ἑβδομήκοντα μνᾶς, ἃς Θηριππίδης ἔλαβεν, οὐ προσγραφῆναί φησιν, οὐδὲ τὸ πλῆθος τῆς οὐσίας τὸ καταλειφθὲν, οὐδὲ τὸν οἶκον ὅπως μισθώσουσιν. οὐ γὰρ αὐτῷ συμφέρει προσομολογῆσαι ταῦτα. λάβε δὴ τὴν τούτου [3] μαρτυρίαν.

827 ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

οὗτος [4] αὐτὴν μὲν τὴν διαθήκην γενέσθαι φησὶ τὸ ἀργύριον ἐκ τοῦ χαλκοῦ καὶ τῆς κηκίδος ἀποδοθῆναι τῷ Θηριππίδῃ, ὃ ἐκεῖνος οὔ φησι, καὶ τὰ δύο τάλαντα τῷ Δημοφῶντι· περὶ δὲ τῶν αὐτῷ δοθέντων γραφῆναι μέν φησιν, οὐχ ὁμολογῆσαι δ᾽ αὐτὸς, ἵνα μὴ δοκῇ λαβεῖν. τὸ δὲ πλῆθος τῆς οὐσίας οὐδ᾽ οὗτος ἀποφαίνει [5] καθόλου, οὐδὲ τὸ μισθοῦν τὸν οἶκον· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τούτῳ συμφέρει προσομολογῆσαι ταῦτα.

ιά. Δῆλον τοίνυν ἐστὶν οὐδὲν ἧττον τὸ πλῆθος τῶν καταλειφθέντων, καί περ ἀφανιζόντων τούτων τὴν οὐσίαν, ἐκ τῶν διαθηκῶν, ἐξ ὧν τοσαῦτα χρήματα ἀλλήλοις φασὶ

[1] ὥσπερ οὐκ ἐκ [2] ὧν ἐναντίον ἀπεκρίναντο [3] ἀπόκρισιν [4] αὖ τὴν μὲν δ. γ. φησὶ καὶ τὸ [5] καθόλου τὸ καταλειφθὲν, οὐδὲ

Ὥσπερ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἐλεγχθησόμενοι ῥᾳδίως] F. ὡς ἂν ἐξ αὐτοῦ τοῦ γράμματος, *quod ipso scripto* (testamenti tabulis) *facile convincerentur.* IDEM.

Μαρτυρίαν] i. e. ἀπόκρισιν, responsionem Aphobi quæ contra Aphobum testimonium erat. AUGER.

Γραφῆναι μὲν φησιν, οὐχ ὁμολογῆσαι δ᾽ αὐτὸς] *Se non consensisse: se noluisse legatum id accipere.* Felicianus * non sine causa apposuit: etsi infra denuo legitur: οὐδ᾽ ὁμολογῆσαι περὶ τούτων οὐδενός. WOLF.

Οὐδ᾽ οὗτος ἀποφαίνει] Οὐδ᾽ αὐτὸς ἀποφαίνει καθόλου τὸ καταλειφθὲν, οὐδὲ κ. τ. λ. et ipse *prorsus non declarat quæ relicta sit, nec* etc. IDEM.

δοθῆναι. ὅστις γὰρ ἐκ τεττάρων ταλάντων καὶ τρισχιλίων,
τοῖς μὲν τρία τάλαντα καὶ δισχιλίας προῖκα δέδωκε, τῷ
δ' ἑβδομήκοντα μνᾶς καρποῦσθαι, φανερὸν δήπου πᾶσιν,
ὅτι οὐκ ἀπὸ μικρᾶς οὐσίας, ἀλλὰ πλέον ἢ διπλασίας ἧς
ἐμοὶ κατέλιπε, ταῦτα ἀφεῖλεν. οὐ γὰρ δήπου τὸν μὲν υἱὸν
ἐμὲ πένητα ἐβούλετο καταλιπεῖν, τούτους δὲ, πλουσίους
ὄντας, ἔτι πλουσιωτέρους ποιῆσαι ἐπεθύμησεν, ἀλλ' ἕνεκα
τοῦ πλήθους τῶν ἐμοὶ καταλειπομένων, Θηριππίδῃ τε τοσ-
οῦτον ἀργύριον, καὶ Δημοφῶντι τὰ δύο τάλαντα οὔπω
μέλλοντι τῇ ἀδελφῇ τῇ ἐμῇ συνοικήσειν, καρποῦσθαι ἔδω-
κεν, ἵνα δυοῖν θάτερον διαπράξαιτο, ἢ διὰ τὰ διδόμενα
βελτίους αὐτοὺς εἶναι περὶ τὴν ἐπιτροπὴν προτρέψειεν, ἤ,
εἰ κακοὶ γίγνοιντο, μηδεμιᾶς συγγνώμης παρ' ὑμῶν τυγ-
χάνοιεν, εἰ, τοσούτων ἀξιωθέντες, τοιαῦτ' εἰς ἡμᾶς ἐξα- 828
μαρτάνοιεν. οὗτος τοίνυν καὶ αὐτὸς πρὸς τῇ προικὶ καὶ
τὰς θεραπαίνας λαβὼν καὶ τὴν οἰκίαν οἰκῶν, ἐπειδὴ δεῖ
λόγον αὐτὸν δοῦναι τούτων, τὰ αὐτοῦ πράττειν φησί· καὶ
εἰς τοσοῦτον αἰσχροκερδείας ἦλθεν, ὥστε καὶ τοὺς διδα-
σκάλους [1] καὶ τοὺς μισθοὺς ἀπεστέρηκε, καὶ τῶν εἰσφο-
ρῶν ἐστὶν ἃς οὐ κατέθηκεν, ἐμοὶ δὲ λογίζεται. λαβὲ δὴ
καὶ ταύτας τὰς μαρτυρίας [2] αὐτοῖς καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

πῶς οὖν ἄν τις σαφέστερον ἐπιδείξειε πάντα διηρπακότα καὶ μηδὲ τῶν μικρῶν ἀπεσχημένον, ἢ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπιδεικνὺς μετὰ τοσούτων μαρτύρων καὶ τεκμηρίων [1] καὶ τὴν μὲν προῖκα λαβεῖν ὁμολογήσαντα καὶ ἔχειν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἐπιτρόπους ἀπογράψαντα, τὸ δ' ἐργαστήριον κεκαρπωμένον αὐτὸν καὶ τὴν πρόσοδον οὐκ ἀποφαίνοντα, τῶν δ' ἄλλων τὰ μὲν πεπρακότα καὶ τὰς τιμὰς οὐκ ἀποδεδωκό-

[1] Deest καί. [2] αὐτοῖς τὰς μαρτυρίας

ιά. Ὅστις γὰρ ἐκ τεττάρων ταλάντων] Hæc integra summa est: quam dividit in dotes et usumfructum. Idem.

Τὰ αὐτοῦ πράττειν φησὶ] Utrum ædes se administrasse pro suis? an suis negotiis occupatum, non potuisse curare Demosthenica? Idem.

Ὥστε καὶ τοὺς διδασκάλους καὶ τοὺς μισθοὺς ἀπεστέρηκε] Posterius καὶ παρέλκει. Ad rem quod attinet: hinc est apud Plutarchum: τὸν ὡρισμένον μισθὸν Ἰσοκράτει τελέσαι μὴ δυνάμενος, τὰς δέκα μνᾶς, διὰ τὴν ὀρφανίαν, et in vita Isocratis: διακοσίας δὲ μόνας δώσειν, etc. Lal. *ut et præceptores et mercenarios fraudaverit:* quasi scriptum esset καὶ τοὺς μισθωτούς. Idem.

τα, τὰ δ' ὡς ἑαυτὸν λαβόντα καὶ ταῦτ' ἠφανικότα, ἔτι δὲ παρὰ τὸν λόγον, ὃν αὐτὸς [1] ἀπέδωκε, τοσαῦτα κλέπτοντα; πρὸς δὲ τούτοις τὴν διαθήκην ἠφανικότα, τὰ ἀνδράποδα πεπρακότα, καὶ [2] τἄλλα οὕτω πάντα διῳκηκότα, ὡς οὐδ' ἂν οἱ ἔχθιστοι διοικήσαιεν; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδ' ὅπως ἄν τις σαφέστερον ἐπιδείξειεν.

ιβ'. Ἐτόλμα τοίνυν πρὸς τῷ διαιτητῇ λέγειν, ὡς ἀπὸ
τῶν χρημάτων χρέα τε [3] πολλὰ ἐκτέτικεν ὑπὲρ ἐμοῦ Δη-
μοφῶντι καὶ Θηριππίδῃ τοῖς συνεπιτρόποις, καὶ ὡς πολλὰ
τῶν ἐμῶν λάβοιεν, [4] οὐδέτερα ἔχων ἐπιδεικνύναι τούτων.
829 οὔτε γὰρ ὡς ὀφείλοντά με [5] καταλιπεῖν ὁ πατὴρ, ἐν τοῖς
γράμμασιν [6] ἀπέφηνεν, οὔθ', οἷς ἀποδεδωκέναι ταῦτ' ἔφη,
παρέσχηται μάρτυρας, οὔτ' αὖ τὸν ἀριθμὸν τῶν χρημάτων
εἰς τοὺς συνεπιτρόπους ἐπανέφερεν, ὅσον περ αὐτὸς φαίνεται
λαβὼν, ἀλλὰ πολλοῖς ἐλάττω χρήμασιν. ἐρωτηθεὶς δ'
ὑπὸ τοῦ διαιτητοῦ ταῦτά τε καθ' ἕκαστον, καὶ τὴν οὐσίαν
τὴν αὐτοῦ πότερον ἐκ τῶν ἐπικαρπιῶν, ἢ τἀρχαῖα ἀναλί-
σκων, διῴκηκε· καὶ πότερον [7] οὗτος ἐπιτροπευθεὶς ἀπεδέξατ'
ἂν τοῦτον τὸν λόγον παρὰ τῶν ἐπιτρόπων; ἢ τἀρχαῖα ἀπο-

[1] ἐπέδωκε [2] τἄλλα passim [3] πάμπολλα [4] οὐδέτερον [5] κατέλιπεν [6] * ἀναπέφηνεν [7] οὕτως

Πεπρακότα [ἔτι - - desunt in edit. Wolf. - - ἠφανικότα].

Καὶ τἄλλα] *Atque etiam in rationibus, quas ipse retulit, tantum fruatur: præterea que testamentum delevit: et reliqua.* Wolf.

ιβ'. Ἐρωτηθεὶς κ.τ.λ.] Ἀρχαῖα vocabant, non sortem tantum, et veluti caput debiti, quod nos dicimus *fundum, et summam principalem;* sed etiam omnium omnino bonorum, sive partorum, sive avitorum, veluti summam, bona ipsa, unde fructus et reditus percipiuntur, et percipi possunt, ἐπικαρπίας, et πρόσοδον. Τόκος est τοῦ δανείου· ἐπικαρπίαι et πρόσοδοι etiam aliorum bonorum, quæ ἀρχαῖα vocantur, non quod sint avita et πατρῷα, quod doctissimi homines existimarunt, sed quod sint, veluti ἀρχαὶ, et fontes, unde τόκοι, πρόσοδοι, et ἐπικαρπίαι manant. Opponit autem Demosthenes h. l., ἐπικαρπίας τοῖς ἀρχαίοις. Nempe ἐπικαρπία erat πρόσοδος, fructus et reditus, qui e bonis percipi poterat. Dixi e bonis generaliter, non simpliciter ex pecunia, aut ex nummis. Vox igitur generalis est, quæ restringitur secundum subjectam materiam ut loquuntur. Dicuntur quoque generaliter omnes ἐπικαρπίαι ἔργα, nec fœnus tantum. Ita appellat Demosthenes quæ tam e servorum operis et artificiis, quam quæ e pecunia fœnore data a patre suo percipiebantur. *Herald. Animadv. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* l. VII. c. XXIV. §. XIV. p. 585.

Ἢ τἀρχαῖα ἀναλίσκων διῴκηκε] Τἀρχαῖα appellat τὰ πατρῷα, id est, *sortem et caput unde fructus et reditus manat*, eamque accessionem ἔργον et πρόσοδον et ἐπικαρπίαν vocat. Sic etiam accipitur in princ. Olynth. significat etiam *sortem usurarum:* et in eadem hac Demosthenes κεφάλαιον addidit, τοῦ μὲν ἀρχαίου κεφαλαίου τέτταρα τάλαντα, etc. Lysias tamen sine additamento dixit, ut Isocrates, et ipse Demosthenes κατὰ Διονυσοδ. quare fit, ut quodammodo suspicer illud verbum κεφαλαίου e margine in paginam irrepsisse ignorantia librariorum, ut fit interdum. *Ex edit.* Hervag.

Οὗτος ἐπιτροπευθεὶς] F. αὐτὸς οὕτως. Wolf.

λαβεῖν ἂν ἠξίου σὺν τοῖς ἔργοις τοῖς γεγενημένοις; πρὸς
μὲν ταῦτ᾽ ἀπεκρίνατο οὐδὲν, προὐκαλεῖτο δὲ ἐθέλειν ἐπι-
δεῖξαί μοι τὴν οὐσίαν δέκα ταλάντων οὖσαν· εἰ δέ τι ἐλ-
λείποι, αὐτὸς ἔφη προσθήσειν. κελεύοντος δέ μου πρὸς τὸν
διαιτητὴν ἐπιδεικνύναι ταῦτα, οὐκ [1]ἔδειξεν, οὐδ᾽ ὡς οἱ συν-
επίτροποι παρέδοσαν,— οὐ γὰρ ἂν αὐτοῦ κατεδιῄτησε —,
μαρτυρίαν δ᾽ ἐνεβάλετο τοιαύτην, περὶ ἧς πειράσεταί τι
λέγειν. ἐὰν μὲν οὖν καὶ νῦν ἔχειν με φῇ, τίνος παραδόντος
ἐρωτᾶτε αὐτὸν, καὶ καθ᾽ ἕκαστον παρασχέσθαι μάρτυρας
ἀξιοῦτε· ἐὰν δ᾽ εἶναί μοι φῇ, τοῦτον τὸν τρόπον καταλο-
γιζόμενος τὰ παρ᾽ [2]ἑκάτερα τῶν ἐπιτρόπων, διπλασίοις
ἐλάττω φανήσεται λέγων, ἔχοντα δ᾽ οὐδὲν μᾶλλον ἀπο-
φαίνων. ἐγὼ γὰρ ὥσπερ καὶ τοῦτον τοσαῦτ᾽ ἔχοντα ἐξή-
λεγξα, οὕτω κἀκείνων ἑκάτερον οὐκ ἐλάττω τούτων ἔχοντα
ἐπιδείξω. ὥστε οὐ τοῦτ᾽ αὐτῷ λεκτέον, ἀλλ᾽ ὡς ἢ αὐτὸς,
ἢ οἱ συνεπίτροποι παρέδοσαν. εἰ δὲ μὴ τοῦτ᾽ ἐπιδείξει, πῶς
χρὴ ταύτῃ τῇ [3]παρακλήσει προσέχειν ὑμᾶς τὸν νοῦν; οὐ- 830
δὲν γὰρ μᾶλλον ἔχοντά με ἐπιδείκνυσι.

ιγ´. Πολλὰ τοίνυν ἀπορηθεὶς πρὸς τῷ διαιτητῇ περὶ
πάντων τούτων, καὶ καθ᾽ ἕκαστον ἐξελεγχόμενος, ὥσπερ
νῦν παρ᾽ ὑμῖν, ἐτόλμησε ψεύσασθαι πάντων δεινότατον, ὡς
τέτταρά μοι τάλαντα ὁ πατὴρ κατέλιπε κατορωρυγμένα
καὶ τούτων κυρίαν τὴν μητέρα ἐποίησε. ταῦτα δ᾽ εἶπεν,
ἵν᾽, εἰ μὲν καὶ νῦν αὐτὸν προσδοκήσαιμι ἐρεῖν, ἀπολογούμε-
νος περὶ αὐτῶν διατρίβοιμι, δέον ἕτερα αὐτοῦ με κατηγο-
ρεῖν πρὸς ὑμᾶς, εἰ δ᾽ ὡς μὴ ῥηθησομένων παραλείποιμι, νῦν
αὐτὸς εἴποι· ἵνα δοκῶν εἶναι πλούσιος, ἧττον ὑφ᾽ ὑμῶν
ἐλεοίμην. καὶ μαρτυρίαν μὲν οὐδεμίαν [4]ἐνεβάλλετο τούτων
ὁ ταῦτ᾽ εἰπεῖν ἀξιώσας, ψιλῷ δὲ λόγῳ χρησάμενος ὡς πι-
στευθησόμενος ὑπ᾽ ἐκείνων. καὶ, ὅταν μὲν ἔρηταί τις αὐτὸν,

[1] ἐπέδειξεν [2] ἑκατέρῳ [3] προκλήσει [4] ἐνεβάλετο

Οὐδ᾽ ὡς συνεπίτροποι παρέδοσαν] F. οὐδ᾽ ὡς τοῖς συνεπιτρόποις παρέδωκεν: vel, οὐδ᾽, ὡς οἱ συνεπίτροποι παρέλαβον. Lal. *Nec apud arbitrum demonstravit, quod tutelæ collegæ reddidissent.* In farrag. F. οἱ συνεπίτροποι παρέλαβον οὐδ᾽ ᾐσχύνθησαν οὐδ᾽ ἔδεισαν. Idem. παρέδοσαν sub. τὰ ἐμά. Auger.

Μαρτυρίαν δ᾽ ἐνεβάλετο τοιαύτην] F. ψευδῆ. Wolf.

Τοῦτον τὸν τρόπον] *Hoc quo dicit modo.* Mox διπλασίοις sub. μέρεσιν. Auger.

Τὰ παρ᾽ ἑκάτερα τῶν ἐπιτρόπων] F. παρ᾽ ἑκατέρου. et v. 17. ταύτῃ τῇ προκλήσει. Wolf.

᾽Αποφαίνων] F. ἐμαυτὸν ἀποφαίνων. Idem.

ιγ´. ῾Υπ᾽ ἐκείνων] Imo ἐπ᾽ ἐκείνῳ nempe τῷ λόγῳ. Auger.

εἰς τί τῶν ἐμῶν τοσαῦτα χρήματ᾽ ἀνήλωκε; χρέα φησὶν
ὑπὲρ ἐμοῦ ἐκτετικέναι, καὶ πένητα ἐνταυθοῖ ζητεῖ ποιεῖν·
ὅταν δὲ βούληται, πλούσιον, ὡς ἔοικεν, εἴπερ καὶ τοσοῦτον
ἀργύριον ἐκεῖνος οἴκοι κατέλιπεν. ὡς δ᾽ οὐκ ἀληθῆ λέγειν
οἷόν τε αὐτὸν, ἀλλ᾽ ἀδύνατόν τι γενέσθαι τούτων, ἐκ πολ-
λῶν ῥᾴδιον μαθεῖν.

ιδ´. Εἰ μὲν γὰρ ὁ πατὴρ ἠπίστει τούτοις, δῆλον ὅτι
οὔτ᾽ ἂν τἄλλα ἐπέτρεπεν, οὔτ᾽ ἂν ταῦθ᾽ οὕτω καταλιπὼν
αὐτοῖς ἔφραζε, μανία γὰρ δεινὴ τὰ κεκρυμμένα εἰπεῖν μηδὲ
τῶν φανερῶν μέλλοντα ἐπιτρόπους καταστήσειν· εἰ δ᾽ ἐπί-
στευεν, οὐκ ἂν δήπου τὰ μὲν πλεῖστ᾽ αὐτοῖς τῶν χρημάτων
ἐνεχείρισε, τούτων δ᾽ οὐκ ἂν κυρίους ἐποίησεν. οὐδ᾽ ἂν τῇ
μὲν μητρί μου ταῦτα φυλάττειν ἔδωκεν, αὐτὴν [1]δ᾽ ἑνὶ τῶν
831 ἐπιτρόπων τούτων γυναῖκα ἔδωκεν· οὐ γὰρ ἔχει λόγον,
σώζειν μὲν τὰ χρήματα διὰ τῆς ἐμῆς μητρὸς ζητεῖν, ἕνα
δὲ τῶν ἀπιστουμένων καὶ αὐτῆς καὶ τῶν χρημάτων κύριον
ποιεῖν. ἔτι δὲ, τούτων εἴ τι ἦν ἀληθὲς, οἴεσθ᾽ οὐκ ἂν αὐτὴν
λαβεῖν, δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ὃς τὴν μὲν προῖκα αὐ-
τῆς ἤδη, τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς, ἔχων, ὡς συνοικήσων αὐτῇ,
τὴν Φιλωνίδου τοῦ Μελιτέως θυγατέρα ἔγημε· τεττάρων δὲ
ταλάντων ἔνδον ὄντων, καὶ ταῦτ᾽ ἐκείνης ἐχούσης, ὡς οὗτός
φησιν, οὐκ ἂν ἡγεῖσθε αὐτὸν [2]καὶ ἐπιδραμεῖν, ὥστε γενέ-
σθαι μετ᾽ ἐκείνης [3]αὐτὸν κύριον; ἢ τὴν μὲν φανερὰν οὐσίαν,
ἣν καὶ ὑμῶν πολλοὶ συνῄδεσαν ὅτι κατελείφθη, μετὰ τῶν
συνεπιτρόπων οὕτως αἰσχρῶς διήρπασεν, ὧν δ᾽ οὐκ ἠμέλ-
λεθ᾽ ὑμεῖς ἔσεσθαι μάρτυρες, [4]ἀπέσχητ᾽ ἂν ἐξὸν αὐτῷ λα-
βεῖν; καὶ τίς ἂν πιστεύσειεν; οὐκ ἔστι ταῦτα, ὦ ἄνδρες
δικασταὶ, οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ τὰ μὲν χρήματα, ὅσα κατέ-
λιπεν ὁ πατὴρ, πάντα τούτοις παρέδωκεν· οὗτος δ᾽, ἵνα
ἧττον ἐλεηθῶ παρ᾽ ὑμῖν, τούτοις τοῖς λόγοις χρήσεται. πολ-

[1] δ᾽ ἐκείνην ἑνὶ τ. ἐ. τούτῳ γ. [2] κἂν [3] * αὐτῶν [4] ἀπέσχετ᾽

ιδ´. Οὐ γὰρ ἔχει λόγον κ. τ. λ.] *Neque enim consentaneum est patrem qui matris opera servare res suas cupiebat, in ejus potestate, quem suspectum habebat, et matrem ipsam et suas facultates constituere voluisse.* ἀπιστούμενος ἐπίτροπος dicitur *tutor suspectus.* Budæus.

Τὴν Φιλωνίδου τοῦ Μελιτέως θυγατέρα ἔγημεν] Hac de causa videtur a matre contemta incitatus Demosthenes, Aphobum potissimum accusasse, cum cæteris transegisse: nisi forte interciderint scriptæ contra illos orationes, aut eo scriptæ non sint, quod eodem prorsus essent argumento. Wolf.

Αὐτὸν κύριον] F. αὐτῶν κύριον, sc. τῶν τεττάρων ταλάντων. Wolf. αὐτῶν, np. quatuor talentorum defossorum. Auger.

λα μὲν οὖν ἔγωγ' ἔχω καὶ ἄλλα τούτου κατηγορεῖν· ἓν δὲ περὶ πάντων κεφάλαιον εἰπὼν, πάσας αὐτοῦ διαλύσω τὰς ἀπολογίας. τούτῳ γὰρ ἐξῆν, μηδὲν ἔχειν τούτων τῶν πραγμάτων, μισθώσαντι τὸν οἶκον κατὰ τουτουσὶ τοὺς νόμους. λάβε τοὺς νόμους καὶ ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΙ.

κατὰ τούτους τοὺς νόμους Ἀντιδώρῳ μὲν ἐκ τριῶν ταλάντων καὶ τρισχιλίων ἐν ἓξ ἔτεσιν ἓξ τάλαντα καὶ πλεῖον ἐκ 832
τοῦ μισθωθῆναι παρεδόθη, καὶ ταῦτα ὑμῶν τινὲς εἶδον. Θεογένης γὰρ ὁ Προβαλίσιος, ὁ μισθωσάμενος αὐτοῦ τὸν οἶκον, ἐν τῇ ἀγορᾷ ταῦτα τὰ χρήματα ἐξηρίθμησεν. ἐμοὶ δ' ἐκ τεττάρων καὶ δέκα ταλάντων [1]ἕνδεκα ἔτεσι πρὸς τὸν χρόνον τε καὶ τὴν ἐκείνου μίσθωσιν πλεῖον ἢ τριπλάσια κατὰ τὸ εἰκὸς [2]προσῆκε γενέσθαι. τοῦτο δὲ διὰ τί οὐκ ἐποίησεν, ἐρωτᾶτε αὐτόν. εἰ μὲν γὰρ φησιν [3]βέλτιον εἶναι μὴ μισθωθῆναι τὸν οἶκον, δειξάτω μὴ διπλάσια μηδὲ τριπλάσιά μοι γεγενημένα, ἀλλ' αὐτὰ τὰ ἀρχαῖά μοι πάντα [4]ἀποδεδομένα· εἰ δ' ἐκ τεττάρων καὶ δέκα ταλάντων ἐμοὶ μὲν μηδ' ἑβδομήκοντα μνᾶς παραδεδώκασιν, ὁ δὲ καὶ προσοφείλοντά με αὐτῷ ἀπέγραψε, πῶς ἀποδέξασθαί τι προσήκει τούτων λεγόντων; οὐδαμῶς δήπουθεν.

ιέ. Τοσαύτης τοίνυν οὐσίας μοι καταλειφθείσης, ὅσην ἐξ ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ τοῦ τρίτου μέρους πρόσοδον [5]αὐτῇ φερούσης πεντήκοντα μνᾶς, ἐξὸν τούτοις, [6]τοῖς ἀπληστοτά-

[1] ἐν δέκα [2] προσῆκον γενέσθαι, τοῦτο διὰ [3] βέλτιόν φησιν [4] ἀποδεδομένα πάντα [5] αὐτῆς [6] Deest articulus.

Μισθώσαντι τὸν οἶκον] Id fiebat in hunc modum. Tutores sive testamento sive ab Archonte dati, Archonti indicabant locandas esse pupillorum ædes: auctoritate itaque Archontis, et e judicum, qui assidebant, consilio, per præconem locabantur. Ii vero, qui orphanorum ædes ab Archonte conducebant, aliquid pignori opponebant ob obventionem. Atque hæc locatio fiebat novo ineunte anno, mense Hecatombæone, tunc enim migrabant ex ædibus in alias. Dicuntur enim Hecatombæone mense: tunc primum quoque judices sorte erant capti. Qui hæc non fecisset, scribebatur illi δίκη μισθώσεως οἴκου, cujus L. VIII. §. 31. meminit Pollux, quod fieri poterat a quolibet Atheniensi: Scribebatur quoque, si tanti non locaretur, quanti debebat locari. *Petit. Leg. Attic.* L. VI. T. VII. p. 592-3. Hoc nimis angustum. οἶκον JSti Attici non *ædes* tantum, sed universas pupilli facultates appellare solent. Ipsemet Isæus οὐσίαν interpretatur Or. de Philoctem. Hered. p. 59. Imo quam alias μίσθωσιν τοῦ οἴκου, eam μίσθωσιν τῶν χρημάτων vocat Or. de Hagn. Hered. p. 87. Quæ Oratoris loca non neglexit Heraldus Animadv. ad J. A. et R. l. III. 6. §. 10. *Wesseling.*

Ὁ δὲ καὶ προσοφείλοντα] Nempe, Aphobus. AUGER.

τοις οὖσι χρημάτων, καὶ εἰ μὴ μισθοῦν τὸν οἶκον [1]ἐβούλοντο, ἀπὸ μὲν τούτων τῶν προσιόντων ἐῶντας, ὥσπερ εἶχε, κατὰ χώραν, ἡμᾶς τε τρέφειν, καὶ τὰ πρὸς τὴν πόλιν διοικεῖν, καὶ ὅσα ἐξ αὐτῶν περιεγίγνετο, ταῦτα [2]προσποιεῖν, τὴν δ' ἄλλην οὐσίαν ἐνεργὸν ποιήσασιν, οὖσαν ταύτης διπλασίαν, [3]αὐτούς τε, εἰ χρημάτων ἐπεθύμουν, μέτρια ἐξ αὐτῶν λαβεῖν, ἐμοί τε σὺν τοῖς ἀρχαίοις ἐκ τῶν προσόδων τὸν οἶκον μείζω ποιῆσαι. τούτων μὲν οὐδὲν ἐποίησαν, ἀποδόμενοι δὲ ἀλλήλοις τὰ πλείστου ἄξια τῶν ἀνδραπόδων,
833 τὰ δὲ καὶ παντάπασιν ἀφανίσαντες, ἐμοῦ μὲν ἀνεῖλον καὶ τὴν ὑπάρχουσαν πρόσοδον, σφίσι δ' αὐτοῖς οὐ μικρὰν ἐκ τῶν ἐμῶν κατεσκευάσαντο. [4]λαβόντες δὲ καὶ τἆλλα αἰσχρῶς οὕτω πάντα, πλέον ἢ τὰ ἡμίσεα τῶν χρημάτων μηδὲ καταλειφθῆναι κοινῇ πάντες ἀμφισβητοῦσιν, ὡς πεντεταλάντου δὲ μόνον τῆς οὐσίας οὔσης, ἐκ τοσαύτης τοὺς λόγους ἀπενηνόχασι, πρόσοδον μὲν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἀποφαίνοντες, τὰ δὲ κεφάλαια φανερὰ [5]ἀποδεικνύντες· ἀλλ' αὐτὰ τὰ ἀρχαῖα οὕτως ἀναιδῶς ἀνηλῶσθαι φάσκοντες, καὶ οὐδὲ αἰσχύνονται, ταῦτα τολμῶντες.

ις'. Καί τοι τί ποτ' ἂν ἔπαθον, ὑπ' αὐτῶν εἰ πλείω χρόνον ἐπετροπεύθην; οὐκ ἂν [6]ἔχοιεν εἰπεῖν. ὅπου γὰρ δέκα ἐτῶν διαγενομένων, παρὰ μὲν τῶν οὕτω μικρὰ κεκόμισμαι, τῷ δὲ καὶ προσοφείλων ἐγγέγραμμαι, πῶς οὐκ ἄξιον ἀγανακτεῖν; δῆλον δὲ [7]παντάπασιν, εἰ κατελείφθην μὲν ἐνιαύσιος, ἓξ ἔτη δὲ προσεπετροπεύθην ὑπ' αὐτῶν, οὐδ' ἂν τὰ μικρὰ ταῦτα παρ' αὐτῶν ἀπέλαβον. εἰ γὰρ ἐκεῖνα ἀνήλωται ὀρθῶς, οὐδὲν ἂν τῶν νῦν παραδοθέντων ἐξήρκεσεν εἰς ἕκτον ἔτος, ἀλλ' ἢ παρ' αὐτῶν ἄν με ἔτρεφον, ἢ τῷ λιμῷ περιεῖδον [8]ἀπολόμενον. καίτοι πῶς οὐ

[1] ἠβούλοντο [2] προσπεριποιεῖν [3] αὐτοῖς [4] * διαλαβόντες [5] ἀποδεικνύντες, --- φάσκοντες. [6] ἔχοιμ' ἂν εἰπεῖν [7] παντάπασιν εἰ γὰρ κατελείφθην [8] ἀπολλύμενον

Ἐξὸν αὐτοῖς εἰ καὶ μισθοῦν τὸν οἶκον ἐβούλοντο, ἀπὸ μὲν τούτων τῶν προσιόντων] *Cum interim facile esset e reditibus, sive ab his obvenientibus patrimonii nostri, ita ut nihil e sorte absumerent, et nos alere, et munera civilia agnoscere, et quæ inde superfuissent, in rem suam vertere.* Est enim προσιέναι etiam *quotannis redire et obvenire,* unde πρόσοδος et προσοδεύομαι. At προσποιεῖν *sibi quærere* est. κατὰ χώραν autem ἐᾷν ὡς εἶχε significat *loco non movere, non attingere. Ex edit.* HERVAG.

Ἐνεργὸν οὖσαν ποιήσασιν. AUGER.

ις'. Ἢ τῷ λιμῷ περιεῖδον ἀπολόμενον] *Vel fame intereuntem neglexissent,* hoc est, fame perire passi essent. WOLF.

δεινὸν, εἰ ἕτεροι μὲν οἶκοι ταλαντιαῖοι καὶ διτάλαντοι καταλειφθέντες, ἐκ τοῦ μισθωθῆναι, διπλάσιοι καὶ τριπλάσιοι γεγόνασιν, ὥστε ἀξιοῦσθαι λειτουργεῖν· ὁ δ' ἐμὸς τριηραρχεῖν εἰθισμένος καὶ μεγάλας εἰσφορὰς εἰσφέρειν, μηδὲ μικρὰς δυνήσεται διὰ τὰς τούτων ἀναισχυντίας;

ιζ΄. Τίνας δ' οὗτοι λελοίπασιν ὑπερβολὰς εἰπεῖν; οἳ
καὶ τὴν διαθήκην ἠφανίκασιν, ὡς λήσοντες, καὶ τὰς μὲν 834
σφετέρας [1] αὐτῶν οὐσίας ἐκ τῶν ἐπικαρπιῶν διῳκήκασι, καὶ τἀρχαῖα τῶν ὑπαρχόντων ἐκ τῶν ἐμῶν πολλῷ μείζω πεποιήκασι· τῆς δ' ἐμῆς οὐσίας, ὥσπερ τὰ μέγιστα ὑφ' ἡμῶν ἀδικηθέντες, ὅλον τὸ κεφάλαιον ἀνῃρήκασι; καὶ ὑμεῖς μὲν, οὐδὲ τῶν εἰς ὑμᾶς ἁμαρτανόντων ὅταν τινὸς καταψηφίσησθε, οὐ πάντα τὰ ὄντα ἀφείλεσθε· ἀλλ', ἢ γυναῖκας ἢ παιδία αὐτῶν ἐλεήσαντες, μέρος τι κἀκείνοις ὑπελείπετε. οὗτοι δὲ τοσοῦτον διαφέρουσιν ὑμῶν, ὥστε καὶ δωρεὰς παρ' ἡμῶν προσλαβόντες, ἵνα δικαίως ἐπιτροπεύσωσι, τοιαῦτα εἰς ἡμᾶς ὑβρίκασι, καὶ οὐδὲ ᾐσχύνθησαν, εἰ μὴ [2] ᾔδεισαν, οὐδ' ἠλέησαν τὴν ἐμὴν ἀδελφὴν, εἰ, δυοῖν ταλάντοιν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀξιωθεῖσα, μηδενὸς τεύξεται τῶν προσηκόντων, ἀλλ' ὥσπερ ἐχθιστοί τινες, ἀλλ' οὐ φίλοι καὶ συγγενεῖς καταλειφθέντες, [3] οὐδὲ τῆς οἰκειότητος ἐφρόντισαν. ἀλλ' ἐγὼ μὲν ὁ πάντων ταλαιπωρότατος, πρὸς

[1] αὐτῶν [2] Desunt ᾔδεισαν, οὐδ'. [3] οὐδὲν

Καί τοι πῶς οὐ δεινὸν, εἰ ἕτεροι μὲν οἶκοι ταλαντιαῖοι καὶ διτάλαντοι καταλειφθέντες;] *Atqui non acerbum mihi esse non potest, quod cum reliquorum civium domus talentares et ditalentares tutoribus oblocantibus duplo triploque copiosiores factæ sunt, ita ut dignæ tandem viderentur, quæ muneribus publicis obeundis adscriberentur, mea autem domus quæ olim trierarchiæ muneri assueverat et collationibus pensitandis, nunc ne tantulam quidem collationem ferre poterit istorum impudentia.* οἶκον, id est, *domum* Oratores Græci pro universis facultatibus et censu accipere solent: quem loquendi morem lingua Francorum refert. Verum ex his verbis intelligimus et trierarchiam, et collationem iisdem capitibus incubuisse, ac ignominiosum fuisse munera ista dispendiosa non obire. Huc etiam pertinet, quod ex hac et altera in eundem oratione colligere possumus, quædam esse bona, quæ in censum non venirent, quæ ἀτελῆ, id est, *immunia* a Græcis appellantur. Quod autem de locatione domum Demosthenes dixit, de omnibus instructis intelligendum est, ut diximus, ut de officinis cum servis opificibus ex libro quinto de Asse. Quod autem dicit, τίνας δ' οὗτοι λελοίπασιν ὑπερβολὰς εἰπεῖν, id est, *a quo superari isti possunt dicendi facultate*, notanda locutio, οὐδεμίαν λείπω ὑπερβολήν. Lucian. σκέψασθε εἴ τινα ὑπερβολὴν ἀδικίας ἀπολέλοιπεν, *si quid reliquit sibi quo sceleratior fieri posset.* ὑπερβάλλω enim τὸ ὑπερέχω καὶ ὑπερβαίνω, *excello et supero.* ὅθεν ὑπερβολὴ, quæ ἐλλείψει opponitur. Plura vide in Comment. Budæi. *Ex edit.* Herv.

ιζ΄. Καὶ οὐδὲ ᾐσχύνθησαν, εἰ μὴ ᾔδεισαν] Παρὰ τὸ εἴδω, quod huc non pertinet. F. καὶ οὐδὲ ᾐσχύνθησαν, οὐδὲ ἔδεισαν. Nisi placeat, ᾔδεσαν, παρὰ τὸ αἰδέω, αἰδέσω, ᾔδεσα. etsi potius ᾐδέσθησαν esset legendum. In farrag. F. εἰ μὴ ἔδεισαν, S. ὑμᾶς τοὺς δικαστάς. Wolf. F. εἴ μοι ἐνδεήσει.

ἀμφότερα ἀπορῶ, ταύτην θ' ὅπως [1] ἐκδῶ, καὶ τἄλλ' ὁπόθεν διοικῶ· προσεπίκειται δ' ἡ πόλις ἀξιοῦσα εἰσφέρειν, δικαίως. οὐσίαν γὰρ ἱκανὴν πρὸς ταῦτα κατέλιπέ μοι ὁ πατήρ· τὰ δὲ χρήματα τὰ καταλειφθέντα οὗτοι πάντα εἰλήφασι. καὶ νῦν, κομίσασθαι τἀμαυτοῦ ζητῶν, εἰς κίνδυνον καθέστηκα τὸν μέγιστον. ἐὰν γὰρ ἀποφύγῃ με οὗτος, ὃ μὴ γένοιτο, τὴν ἐπωβελίαν ὀφλήσω μνᾶς ἑκατόν. καὶ τούτῳ μὲν, ἐὰν καταψηφίσησθε, τιμητὸν, [2] οὐκ ἐκ τῶν ἑαυτοῦ χρημάτων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐμῶν [3] ποιήσετε τὴν ἔκτισιν· ἐμοὶ δὲ ἀτίμητον τοῦτ' ἔστιν. ὥστ' οὐ μόνον ἔσομαι
835 τῶν πατρῴων ἐστερημένος, ἀλλὰ καὶ προστιμωμένος, ἐὰν μὴ νῦν ὑμεῖς με ἐλεήσητε.

ιή. Δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ, μνησθέντας καὶ τῶν νόμων καὶ τῶν ὅρκων, οὓς ὀμόσαντες δικάζετε, βοηθῆσαι ἡμῖν τὰ δίκαια, καὶ μὴ περὶ πλείονος τὰς τούτου δεήσεις, ἢ τὰς ἡμετέρας, ποιήσασθαι. δίκαιοι δ' ἔστ' ἐλεεῖν οὐ τοὺς ἀδίκους τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ τοὺς παραλόγως δυστυχοῦντας, οὐδὲ τοὺς ὠμῶς οὕτως τἀλλότρια ἀποστεροῦντας, ἀλλ' ἡμᾶς τοὺς πολὺν χρόνον ὧν ὁ πατὴρ ἡμῖν κατέλιπε στερουμένους, καὶ πρὸς ὑπὸ τούτων

[1] ἐκδῶ [2] καὶ οὐκ [3] ποιήσεται

Προσεπίκειται δ' ἡ πόλις] Videtur ante hæc verba aliquid deesse. F. προσεπίκειται γὰρ ἡ π. Idem.

Ἀπορῶ προσεπίκειται] Animadverti olim deesse aliquid, quod hæc editio supplet: ἀπορῶ, ταύτην θ' ὅπως ἐκδῶ, καὶ τἄλλ' ὁπόθεν διοικῶ: *utrumque dubito, tum quemadmodum hanc elocem, tum cetera unde administrem.* Idem.

Τὴν ἐπωβελίαν] Erat ἐπωβελία, qua actor mulctabatur, nisi judicio vicisset, et reo cedebat, idque in pecuniariis causis, (ne putes cum magno Budæo in judiciis ignominiosis tantum) eratque sexta pars pecuniæ illius, de qua lis erat, et controvertebatur: quanquam nonnulli decimam esse existiment. Hesych. ἐπωβελία· ἔστι δὲ τὸ ἀκόλουθον τὸ τῆς καταδίκης τίμημά τι ὄλημα (l. τιμήματι ὃ λῆμμα) ὡς Δίδυμος, τὸ ἕκτον μέρος τοῦ τιμήματος, οἱ δὲ τὸ δέκατον. Cui accedit Eustath. ad Odyss. A. καὶ ἐπωβελία, τὸ ἐπιδέκατον κατὰ τοὺς παλαιούς. Sed sexta pars est Demosth. [V. Suidas et Etym. Mag. in v. ἐπωβελία.] — Repetebat ab Aphobo tutore Demosthenes decem talenta: atqui si secundum Aphobum pronunciatum fuisset, Demosthenes tenebatur Aphobo ἐπωβελίαν pendere, nempe minas centum, quæ sunt sexta pars X talentûm. E sequentibus vero Demosthenis verbis. ἐμοὶ δ' - - - - ἐλεήσητε, docemur eum, qui non posset solvere τὴν ἐπωβελίαν, ignominiosum fuisse. Nam Demosthenes queritur, siquidem secundum se judicium non obtinuerit, non habere unde solvat τὴν ἐπωβελίαν, centum minas: ἐμοὶ δ' ἀτίμητον τοῦτ' ἔστιν, itaque, inquit, et paternis bonis fraudabor, et ignominiosus ero, nisi succurritis, ut qui non habeam domi, unde τὴν ἐπωβελίαν exsolvam. *Petit. Leg. Attic.* L. V. T. I. p. 486. Vid. etiam *Herald. Animadv. in Salmas. Observ. ad Jus A. et R.* l. III. c. IV. p. 210. sq.

Ἐὰν καταψηφίσησθε τιμητὸν] F. τὸ τετιμημένον, τὰ δέκα τάλαντα, aut τὸ τιμητὸν, quia sequitur παρονομασία, ἐμοὶ δ' ἀτίμητον τοῦτ' ἔστι, hoc est, ἀτιμωθήσομαι, ὀφείλων τῷ δημοσίῳ, τίμημα οὐδὲν ἔχων. Wolf.

ὑβριζομένους καὶ νῦν περὶ ἀτιμίας κινδυνεύοντας. μέγα δ' ἂν [1]οἶμαι στενάξαι τὸν πατέρα ἡμῶν, εἰ αἴσθοιτο τῶν προικῶν καὶ τῶν δωρεῶν, ὧν αὐτὸς τούτοις ἔδωκεν, ὑπὲρ τούτων τῆς ἐπωβελίας τὸν [2]αὐτοῦ υἱὸν ἐμὲ κινδυνεύοντα, καὶ ἄλλους μέν τινας ἤδη τῶν πολιτῶν οὐ μόνον συγγενῶν, ἀλλὰ καὶ φίλων ἀνδρῶν ἀπορούντων, θυγατέρας παρὰ σφῶν αὐτῶν ἐκδόντας· Ἄφοβον δὲ μηδ', ἣν ἔλαβε προῖκα, ἐθέλοντα ἀποδοῦναι, καὶ ταῦτα ἔτει δεκάτῳ.

[1] οἴομαι [2] αὑτοῦ

ιή. Τῆς ἐπωβελίας] Sexta pars æstimatæ litis mulctæ nomine solvenda erat. Cum autem 10. talenta peteret, et singula talenta sexagenas minas contineant, 100. minarum periculo certabat. IDEM.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ ΑΦΟΒΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Pag. ed. Reisk.
835 ά. ΠΟΛΛΑ καὶ [1]μεγάλα ψευσαμένου πρὸς ὑμᾶς Ἀφόβου, τοῦτ' αὐτὸν [5]ἐλέγξαι πειράσομαι πρῶτον, ἐφ' ᾧ μάλιστα ἠγανάκτησα τῶν ῥηθέντων. εἶπε γάρ, ὡς ὁ πάππος
836 ὤφειλε τῷ δημοσίῳ, καὶ διὰ ταῦθ' ὁ πατὴρ οὐκ ἐβούλετο μισθωθῆναι τὸν οἶκον, ἵνα μὴ κινδυνεύσῃ. καὶ τὴν μὲν πρόφασιν ποιεῖται ταύτην. ὡς δὲ ὀφείλων ἐτελεύτησεν ἐκεῖνος, οὐδεμίαν παρέσχετο μαρτυρίαν· ἀλλ', ὡς μὲν [2]ὦφλεν, ἀνεβάλετο, τηρήσας τὴν τελευταίαν ἡμέραν· ταύτην δὲ εἰς τὸν ὕστερον λόγον ὑπελείπετο, ὡς [3]διαβαλεῖν τὸ πρᾶγμα ἐξ αὐτῆς δυνησόμενος. ἐὰν οὖν ἀναγνῶ, προσέχετ' αὐτῇ τὸν νοῦν· εὑρήσετε γάρ, οὐχ ὡς ὀφείλει μεμαρτυρημένην, ἀλλ' ὡς [4]ὦφλε. τοῦτ' οὖν [5]ἐλέγξαι πειράσομαι πρῶτον, ἐφ' ᾧ φρονεῖ μάλιστα· ὃ καὶ ἡμεῖς ἀμφισβητοῦμεν. εἰ μὲν οὖν τότ' ἐξεγένετο, καὶ μὴ τῷ χρόνῳ τοῦτ' ἐνηδρεύθημεν, παρεσχόμεθ' ἂν μάρτυρας ὡς ἐξετίσθη τὰ χρήματα καὶ πάντ' αὐτῷ διελέλυτο τὰ πρὸς τὴν πόλιν· νῦν δὲ τεκμηρίοις μεγάλοις ἐπιδείξομεν, ὡς οὔτε ὤφειλεν, οὔτε ἦν κίνδυνος ἡμῖν οὐδεὶς φανερὰ κεκτημένοις τὰ ὄντα.

β΄. Πρῶτον μὲν γὰρ Δημοχάρης, ἔχων ἀδελφὴν τῆς ἐμῆς μητρὸς, θυγατέρα δὲ Γύλωνος, οὐκ ἀποκέκρυπται τὴν οὐ-

[1] μεγάλ' ἐψευσμένου [2] ὤφειλεν, ἐνεβάλετο [5] ἐξελέγξαι [3] διαβάλλειν [4] ὤφειλε

ά. Ἀλλ' ὡς μὲν ὦφλεν] Τὸ μὲν abundare videtur, et hic locus paucis mutatis sic legendus: ἀλλ' ὡς ὦφλεν. ἀνεβάλετο δὲ, τηρήσας τὴν τελευταίαν ἡμέραν· ταύτην τε (S. τὴν μαρτυρίαν) εἰς τὸν ὕστερον λόγον ἀπελείπετο. Lal. *Et solvere distulit, extremum vitæ suæ diem prævidens.* WOLF.

β΄. Οὐκ ἀποκέκρυπται τὴν οὐσίαν] Id est, φανερὰ κέκτηται τὰ ὄντα ἑαυτοῦ. ἀποκρύπτω enim καὶ ἀποκρύπτομαι, *celo, condo, occulo,* hoc est, συγκρύπτω, συγκαλύπτω. *Ex edit.* HERVAG.

σίαν· ἀλλὰ χορηγεῖ καὶ τριηραρχεῖ καὶ τὰς ἄλλας λειτουργίας λειτουργεῖ καὶ οὐδὲν τῶν τοιούτων δέδοικεν. ἔπειτα αὐτὸς ὁ πατὴρ τήν τε ἄλλην οὐσίαν καὶ τέτταρα τάλαντα καὶ τρισχιλίας φανερὰς ἐποίησεν, ἅς οὗτοι [1] γραφῆναι ἐν ταῖς διαθήκαις καὶ λαβεῖν [2] σφᾶς αὐτοὺς κατ' ἀλλήλων καταμαρτυροῦσιν. ἔτι δὲ καὶ αὐτὸς Ἄφοβος μετὰ τῶν συνεπιτρόπων τῇ πόλει τὸ πλῆθος τῶν καταλειφθέντων χρημάτων ἐμφανὲς ἐποίησεν, ἡγεμόνα με τῆς συμμορίας καταστήσας οὐκ ἐπὶ μικροῖς τιμήμασιν, ἀλλ' ἐπὶ τηλικούτοις, ὥστε, κατὰ τὰς πέντε καὶ εἴκοσι μνᾶς, πεντα- 837
κοσίας εἰσφέρειν. καίτοι τούτων εἴ τι ἦν ἀληθές, οὐδὲν ἂν αὐτῶν ἐποίησεν, ἀλλὰ πάντα ταῦτα εὐλαβήθη. νῦν δὲ καὶ Δημοχάρης καὶ ὁ πατὴρ καὶ αὐτοὶ οὗτοι φαίνονται φανερὰ ποιοῦντες, καὶ οὐδένα τοιοῦτον κίνδυνον δεδιότες.

γ'. Πάντων δ' ἀτοπώτατόν ἐστι, λέγοντας, ὡς ὁ πατὴρ οὐκ εἴα μισθοῦν τὸν οἶκον, τὴν μὲν διαθήκην μηδαμοῦ ταύτην ἀποφαίνειν, ἐξ ἧς ἦν εἰδέναι τἀκριβές· τηλικαύτην δ' ἀνελόντας μαρτυρίαν, οὕτως [3] οἴεσθαι εἰκῇ πιστεύεσθαι παρ' ὑμῖν. ἀλλ' ἐχρῆν, ἐπειδὴ τάχιστα ἐτελεύτησεν ὁ πατὴρ, [4] εἰσκαλέσαντα μάρτυρας πολλοὺς, παρασημήνασθαι κελεῦσαι τὰς διαθήκας, ἵν', εἴ τι ἐγένετο ἀμφισβητήσιμον, ἦν εἰς τὰ γράμματα ταῦτ' ἐπανελθεῖν, καὶ τὴν ἀλήθειαν πάντων εὑρεῖν. νῦν δὲ ἕτερα μὲν παρασημήνασθαι ἠξίωσαν, ἐν οἷς πολλὰ τῶν καταλειπομένων οὐκ ἐγέγραπτο, ὑπομνήματα δ' ἦν· αὐτὴν δὲ τὴν διαθήκην, δι' ἧς [5] τούτων ἐνεσημήνατο γραμμάτων, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων χρημάτων, [6] ὧν ἐγίγνοντο κύριοι, καὶ τοῦ μὴ μισθοῦν τὸν οἶκον τῆς αἰτίας ἀπελέλυντο, ταύτην δ' οὐκ ἐσημήναντο, οὐδ' αὐτὴν ἀπέδοσαν. ἄξιόν γε πιστεύειν αὐτοῖς, ὅ τι ἂν περὶ τούτων [7] λέγουσιν. ἀλλ' ἔγωγε οὐκ οἶδ' ὅ τι τοῦτ' ἔστιν. οὐκ εἴα μισθοῦν τὸν οἶκον, οὐδ' ἐμφανῆ τὰ χρήματα ποιεῖν ὁ πατήρ. πότερον ἐμοὶ ταῦτα, ἢ τῇ πόλει; φαίνεσθε μὲν γὰρ τοὐναντίον, ἐκείνῃ μὲν φανερὰ ποιήσαντες, ἐμοὶ δὲ

[1] γραφῆναί τε ἐν [2] σφᾶς [3] οἴεσθαι δεῖν εἰκῇ [4] εἰσκαλέσαντας [5] τούτων, ὧν ἐσημήναντο, [6] Deest ὧν. [7] λέγωσιν

γ'. Παρασημήνασθαι κελεῦσαι] *Alios etiam addere sua sigilla jubere.* Wolf.

Δι' ἧς τούτων ἐνεσημήνατο γραμμάτων] Locus mihi obscurus et suspectus. Lal. *Tabulas veras, quarum beneficio hos codicillos obsignarunt.* Idem.

παντάπασιν ἀφανῆ πεποιηκότες, καὶ οὐδὲ ταῦτα ἀποφαίνοντες, ἐξ ὧν τιμησάμενοι τὰς εἰσφορὰς [1] εἰσφέρετε.
838 δείξατε γὰρ ταύτην τὴν οὐσίαν τίς ἦν, καὶ ποῦ [2] παραδέδοταί μοι, καὶ τίνος ἐναντίον. τὰ μὲν γὰρ δύο τάλαντα, καὶ τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς, ἀπὸ τῶν τεττάρων ταλάντων, καὶ τρισχιλίων ἐλάβετε. ὥστε οὐδὲ [3] ταύτας τὰς ὑπὲρ ἐμοῦ εἰς τὸ δημόσιον ἐτιμήσασθε· ὑμέτεραι γὰρ ἦσαν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις. ἀλλὰ μὴν ἔκ γε τῆς οἰκίας καὶ τῶν τεττάρων καὶ δέκα ἀνδραπόδων καὶ τῶν τριάκοντα μνῶν, ἅ μοι παρεδώκατε, τὴν εἰσφορὰν οὐχ οἷόν τε γενέσθαι τοσαύτην, ὅσην ὑμεῖς συνετάξασθε πρὸς τὴν συμμορίαν. ἀλλ' ἀνάγκη μεγάλη τὰ καταλειφθέντα, πολλῷ πλείονα ὄντα τούτων, πάντα ὑμᾶς ἔχειν ἐστίν· ἃ φανερῶς, ὅτι διηρπάκατε, ἐξελεγχόμενοι, τοιαῦτα πλάττεσθαι τολμᾶτε. καὶ τοτὲ μὲν εἰς ἀλλήλους ἀναφέρετε· πάλιν δ' εἰληφέναι κατ' ἀλλήλων μαρτυρεῖτε. φάσκοντες δὲ οὐ πολλὰ λαβεῖν, μεγάλων ἀναλωμάτων λόγους ἀπενηνόχατε. πάντες δὲ κοινῇ [4] μὲν ἐπιτροπεύσαντες, ἰδίᾳ [5] δὲ μετὰ ταῦτα ἕκαστοι μηχανᾶσθε. καὶ τὴν μὲν διαθήκην ἠφανίκατε, ἐξ ἧς ἦν εἰδέναι περὶ πάντων τὴν ἀλήθειαν· φαίνεσθε δὲ οὐδέποτε [6] ταῦτα περὶ ἀλλήλων λέγοντες. λάβε δὴ τὰς μαρτυρίας, καὶ ἀνάγνωθι αὐτοῖς πάσας ἐφεξῆς, ἵνα μνησθέντες καὶ τῶν μεμαρτυρημένων, ἀκριβέστερον [7] γιγνώσκωσι περὶ αὐτῶν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ταῦθ' οὗτοι πρὸς [8] πεντεκαίδεκα τάλαντα τοὺς οἴκους συνετιμήσαντο ὑπὲρ ἐμοῦ, μνῶν δὲ οὐδ' ἑβδομήκοντα ἀξίαν

[1] εἰσεφέρετε [2] παρέδοτέ [3] ταῦθ' ὑπὲρ [4] με [5] Deest δέ. [6] ταὐτὰ [7] διαγνῶσι [8] πεντεκαιδεκαταλάντους οἴκους

Μιμησάμενοι] Μνησάμενοι, utrumque falsum. legendum τιμησάμενοι. Idem.

Ταύτας τὰς ὑπὲρ] F. ταύτας τὰς εἰσφορὰς ὑπέρ. Idem. M. ταῦτα ὑπὲρ, et v. seq. ὑμέτερα. Auger.

Ἔστιν ἃ φανερῶς] F. ἔπειτα φανερῶς. et, p. 430. v. 14. ὡς αὐτὸν λαβὼν, ἀντὶ τοῦ πρὸς ἑαυτόν. Wolf.

Μεγάλων ἀναλωμάτων λόγους ἀπενηνόχατε] Ex hoc loco satis apparet, ἀποφέρειν λόγον καὶ λόγους de privatis etiam rationibus dici, cum debitor cum creditore, tutor cum pupillo *rationes subducit.* alibi, ut πρὸς Τιμόθεον, *rationes ad ærarium referre* significat. *Ex edit.* Hervag.

Πεντεκαίδεκα τάλαντα τοὺς] Composita voce legendum πεντεκαιδεκαταλαντιαίους, ut π. Συμμορ. πεντεκαιδεκαναία. Ecce hic quatuordecim codices mutos et consentientes, cum mendum sit manifestum: in aliis minutiis ac potius ineptiis et ψευδογραφήμασι loquaces et controversos. Wolf.

μοι παραδεδώκασι τὴν οὐσίαν τρεῖς ὄντες. λέγε τὰς ἐφεξῆς.

839

MAPTYPIAI.

ταύτην τὴν προῖκα, ἣν οἵ τε [1] ἐπίτροποι καταμαρτυροῦσιν αὐτὸν λαβεῖν, ἄλλοι τε πρὸς οὓς ἔχειν ὡμολόγησε, ταύτην οὔτε αὐτὴν οὔτε τὸν σῖτον ἀποδέδωκε. λάβε ἄλλας καὶ ἀναγίγνωσκε.

MAPTYPIAI.

δύο ἔτη τὸ ἐργαστήριον διοικήσας, Θηριππίδῃ μὲν ἀποδέδωκε τὴν μίσθωσιν, ἐμοὶ δὲ, δυοῖν ἐτοῖν λαβὼν τὴν πρόσοδον τριάκοντα μνᾶς, οὔτε αὐτὰς οὔτε τὸ ἔργον ἀποδέδωκε. λάβε ἑτέραν καὶ ἀνάγνωθι.

MAPTYPIA.

ταῦτα [2] τὰ ἀνδράποδα ὡς αὐτὸν λαβὼν οὗτος καὶ τἆλλα τὰ μετὰ τούτων ὑποτεθέντα ἡμῖν, ἀνάλωμα μὲν εἰς αὐτὰ τοσοῦτον λελόγισται, λῆμμα δὲ ἀπ' αὐτῶν οὐδ' ὁτιοῦν· καὶ αὐτοὺς δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἠφάνικεν, οἳ δώδεκα μνᾶς ἀτελεῖς ἑκάστου τοῦ ἐνιαυτοῦ προσέφερον. λέγ' ἑτέραν.

MAPTYPIA.

τοῦτον τὸν ἐλέφαντα καὶ τὸν σίδηρον πεπρακὼς, οὐδὲ καταλειφθῆναί φησιν· ἀλλὰ καὶ τούτων τὴν τιμὴν ἀποστερεῖ με, μάλιστα τάλαντον. λέγε ταυτασί.

MAPTYPIAI.

ταῦθ' οὗτος τρία τάλαντα καὶ χιλίας ἔχει χωρὶς τῶν ἄλλων, τοῦ μὲν ἀρχαίου πέντε τάλαντα, ἃ [3] οὗτος εἴληφε· σὺν δὲ τοῖς ἔργοις, ἐὰν ἐπὶ δραχμῇ τις τιθῇ μόνον, πλέον ἢ δέκα τάλαντα ἔχει. λέγε τὰς ἐφεξῆς.

MAPTYPIAI.

ταῦθ' οὗτοι γραφῆναι μὲν ἐν ταῖς διαθήκαις, καὶ λαβεῖν [4] σφὰς αὐτοὺς, κατ' ἀλλήλων μαρτυροῦσιν. οὗτος δὲ, καὶ

[1] συνεπίτροποι [2] τἀνδράποδα [3] [οὗτος] [4] σφᾶς

Ἃ οὗτος] Superflua videntur et delenda. Auger.

μεταπεμφθῆναι φάσκων ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ ἐλθὼν εἰς
840 τὴν οἰκίαν, εἰσελθεῖν μὲν οὔ φησιν ὡς τὸν μεταπεμψάμενον, οὐδ' ὁμολογῆσαι περὶ τούτων οὐδενός· Δημοφῶντος δ' ἀκοῦσαι γραμματεῖον ἀναγιγνώσκοντος, καὶ Θηριππίδου λέγοντος, ὡς ἐκεῖνος ταῦτα [1] διέθετο, καὶ προεισεληλυθὼς καὶ ἅπαντα διωμολογημένος πρὸς τὸν πατέρα, ὅσα περ ἐκεῖνος γράψας κατέλιπεν.

δ'. Ὁ γὰρ πατὴρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὡς ᾔσθετο τὴν νόσον οὐκ [2] ἀποφευξόμενος, συγκαλέσας τούτους τρεῖς ὄντας καὶ συμπαρακαθισάμενος Δήμωνα τὸν ἀδελφὸν, τὰ σώματα ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἐνέθηκε, παρακαταθήκην ἐπονομάζων· τὴν μὲν ἀδελφὴν Δημοφῶντι καὶ δύο τάλαντα προῖκα διδοὺς εὐθὺς καὶ γυναῖκα αὐτῷ ταύτην ἐγγυῶν, ἐμὲ δὲ πᾶσι κοινῇ μετὰ τῶν χρημάτων παρακατατιθέμενος καὶ ἐπισκήπτων μισθῶσαί τε τὸν οἶκον καὶ συνδιασῶσαί μοι τὴν οὐσίαν, διδοὺς ἅμα Θηριππίδῃ τε τὰς [3] ὀγδοήκοντα μνᾶς, καὶ τούτῳ τήν τ' ἐμὴν μητέρα ἐγγυῶν ἐπὶ ταῖς ὀγδοήκοντα μναῖς κἀμὲ εἰς τὰ τούτου γόνατα ἐντιθείς. ὧν οὗτος, ὁ πάντων ἀνθρώπων ἀνοσιώτατος, οὐδενὸς [4] λόγον δέδωκε, κύριος τῶν ἐμῶν γενόμενος ἐπὶ τούτοις· ἀλλὰ, τὰ [5] χρήματα πάντα ἀπεστερηκὼς μετὰ τῶν συνεπιτρόπων, ἐλεεῖσθαι νῦν ὑφ' ὑμῶν ἀξιώσει, μνῶν οὐδ' ἑβδομήκοντα ἄξια τρίτος αὐτὸς ἀποδεδωκώς· εἶτα καὶ τούτοις [6] αὐτὸς πάλιν ἐπιβεβουλευκώς. ὡς γὰρ τὰς δίκας ταύτας ἔμελλον εἰσιέναι κατ' αὐτῶν, ἀντίδοσιν ἐπ' ἐμὲ παρεσκεύασαν, ἵνα, εἰ μὲν ἀντιδῴην, μὴ [7] ἐξῆν μοι πρὸς αὐτοὺς ἀδικεῖν, ὡς καὶ
841 τῶν δικῶν τούτων τοῦ ἀντιδόντος γινομένων· εἰ δὲ μηδὲν τούτων ποιοίην, ἵνα ἐκ βραχείας οὐσίας λειτουργῶν παντάπασιν ἀναιρεθείην. καὶ τοῦτο αὐτοῖς ὑπηρέτησε Θρασύλοχος ὁ Ἀναγυράσιος. ἐγὼ δὲ, τούτων οὐδὲν ἐνθυμηθεὶς, ἀντέδωκα

[1] διέθετο, [Lacuna] καὶ [2] ἀποφευξούμενος [3] ἑβδομήκοντα
[4] λόγου * ἑαυτῷ δέδωκε [5] χρήματά με πάντα [6] * αὐτοῖς [7] ἐξείη --- ἀντιδικεῖν

Καὶ προεισεληλυθὼς] L. ὁ καὶ προεισ. i. e. hæc, inquam, dicit, is qui etc. Idem.

δ'. Ἵνα, εἰ μὲν ἀντιδῴην, μὴ ἐξῇ μοι πρὸς αὐτοὺς ἀδικεῖν] F. ἀντιδικεῖν. Wolf.

Εἰ δὲ μηδὲν τούτων] F. μηδὲ τοῦτο. Idem.

Ἀντέδωκα μὲν, ἀπέκλεισα δὲ] In oratione κατὰ Μειδ. p. 540. 2. ed. R. καὶ πρῶτον μὲν κατέσχισαν τὰς θύρας τῶν οἰκημάτων, ὡς αὐτῶν ἤδη γιγνομένας. et post, v. 18. δίδωμι εἴκοσι μνᾶς τούτοις, ὅσου τὴν τριηραρχίαν ἦσαν μεμισθωκότες. Ad verbum: *Permutavi quidem, sed exclusi, vel inclusi, ut disceptationem consecuturus.* Lal. *Bonorum quidem feci commutationem: ea tamen lege, et cum hac exceptione, ut eos mihi ju-*

μὲν, ἀπέκλεισα δὲ, ὡς διαδικασίας τευξόμενος. οὐ τυχὼν δὲ ταύτης, τῶν χρόνων ὑπογύων ὄντων, ἵνα μὴ στερηθῶ τῶν δικῶν, ἀπέτισα τὴν λειτουργίαν, ὑποθεὶς τὴν οἰκίαν καὶ τἀμαυτοῦ πάντα, βουλόμενος εἰς ὑμᾶς [1] ἐνθεῖναι τὰς πρὸς τουτουσὶ δίκας.

έ. Ἆρ' [2] οὖν μεγάλα μὲν ἐξ ἀρχῆς ἠδίκημαι, μεγάλα δὲ, ὅτι δίκην ζητῶ νῦν [3] λαβεῖν, ὑπ' αὐτῶν βλάπτομαι; τίς δ' οὐκ ἂν ὑμῶν, τούτῳ μὲν φθονήσειε δικαίως, ἡμᾶς δ' ἐλεήσειεν, ὁρῶν τῷ μὲν πρὸς τῇ οὐσίᾳ τῇ παραδοθείσῃ πλεῖον ἢ [4] δέκα ταλάντων τὴν ἐμὴν τοσαύτην οὖσαν προσγεγενημένην, ἡμᾶς δὲ μὴ μόνον τῶν πατρῴων διημαρτηκότας, ἀλλὰ καὶ τῶν νῦν παραδοθέντων διὰ τὴν τούτων πονηρίαν ἀπεστερημένους; ποῖ δ' ἂν τραποίμεθα, εἴ [5] τι ἄλλο ψηφίσεσθε ὑμεῖς περὶ αὐτῶν; εἰς τὰ ὑποκείμενα τοῖς δανείσασιν; ἀλλὰ τῶν ὑποθεμένων ἐστίν. ἀλλ' εἰς τὰ περιόντ' αὐτῶν; ἀλλὰ τούτου γίγνεται, τὴν ἐπωβελίαν ἐὰν ὄφλωμεν. μηδαμῶς, μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, [6] γένησθε ἡμῖν τοσούτων αἴτιοι κακῶν, μηδὲ τὴν μητέρα κἀμὲ καὶ τὴν ἀδελφὴν ἀνάξια παθόντας περιίδητε· οὓς ὁ πατὴρ οὐκ ἐπὶ ταύταις ταῖς ἐλπίσι κατέλιπεν, ἀλλὰ τὴν μὲν ὡς Δημοφῶντι συνοικήσουσαν ἐπὶ δυοῖν ταλάντοιν προικὶ, τὴν δὲ ἐπὶ ὀγδοήκοντα μναῖς τούτῳ τῷ σχετλιωτάτῳ 842
πάντων ἀνθρώπων, ἐμὲ δ' ὑμῖν διάδοχον [7] ἀντ' αὐτοῦ τῶν λειτουργιῶν ἐσόμενον. βοηθήσατε οὖν ἡμῖν, βοηθήσατε, καὶ

[1] εἰσελθεῖν [2] οὐ [3] λαβεῖν νῦν, [4] * δεκαταλάντῳ [5] τι ἂν ἄλλο * ψηφίσαισθε [6] μὴ γένησθε [7] ἀνθ' αὐτοῦ

dicio liceret persequi. Idem.

έ. Ἆρ' οὖν] M. ἆρ' οὐ. Idem.

Πρὸς τῇ οὐσίᾳ τῇ παραδοθείσῃ] S. αὐτῷ ὑπὸ τῶν γονέων: quæ utrum fuerit δέκα ταλάντων, an vero illa decem talenta ad Demosthenicam tutelam pertineant, ambiguum est. Idem.

Ἀλλὰ καὶ τῶν νῦν παραδοθέντων] Suspecta lectio, nisi forte hæc exaggerandi causa dicantur. Res enim ita se habere non videtur. Nec enim tutores illi 70. traditas minas eripuerunt: nisi forte ad subornatam Thrasylochi permutationem pertineant. Idem.

Ποῖ δ' ἂν τραποίμεθα, εἴ τι ἄλλο ψηφίσεσθε] *Quo igitur me vertam, si vos aliter de iis judicaveritis?* id est, nisi actione tutelæ, qua nunc expertus sum, vicero? *an erit mihi vitæ subsidium in bonis et fortunis, quæ in creditum subjecta sunt et supposita? at illa jam eorum sunt creditorum quibus obnoxia data sunt.* Supra autem dixerat, ἐγὼ δὲ, ἵνα μὴ στερηθῶ τῶν δικῶν, ἀπέτισα τὴν λειτουργίαν ὑποθεὶς τὴν οἰκίαν καὶ τἀμαυτοῦ πάντα. Atque hic notandum ὑποτιθέναι esse *pignori opponere*, ὅπερ ἐστὶ τοῦ δανειζομένου, τοῦ τὸ ἐνέχυρον διδόντος. ὑποτίθεσθαι autem *pignori datum accipere*, ὅπερ ἐστὶ τοῦ τὸ δανείζοντος. Et ὑποθήκη, τὸ ὑποκείμενον, id est, *pignus*. Sic Latine *pignero* et *pigneror* dicitur: quorum alterum debitoris, alterum fœneratoris est. *Ex edit.* Hervag.

Ἀλλὰ τῶν ὑποθεμένων ἐστὶν] Τῶν τὴν ὑποθήκην λαβόντων. ὁ ὑποθεὶς καὶ ὁ ὑποθέμενος differunt, ut τὸ τιθέναι καὶ θέσθαι νόμον: quorum prius est legislatoris, posterius populi. Wolf.

τοῦ δικαίου καὶ ὑμῶν αὐτῶν ἕνεκα, καὶ ἡμῶν καὶ τοῦ πατρὸς τοῦ τετελευτηκότος. σώσατέ [1] με, ἐλεήσατέ [1] με· ἐπειδὴ οὗτοι συγγενεῖς ὄντες οὐκ ἠλέησαν, εἰς ὑμᾶς καταπεφεύγαμεν. ἱκετεύω, ἀντιβολῶ πρὸς παίδων, πρὸς γυναικῶν, πρὸς τῶν ὄντων ἀγαθῶν [2] ὑμῖν. οὕτως ὄναισθε τούτων, μὴ περιίδητέ με, μηδὲ ποιήσητε τὴν μητέρα, καὶ τῶν ἐπιλοίπων ἐλπίδων εἰς τὸν βίον στερηθεῖσαν, ἀνάξιον αὑτῆς τι παθεῖν· ἣ [3] νῦν οἴεται τυχόντα με τῶν δικαίων παρ' ὑμῖν ὑποδέξασθαι, καὶ τὴν ἀδελφὴν ἐκδώσειν. εἰ δ' ὑμεῖς ἄλλο τι γνώσεσθε — ὃ μὴ γένοιτο — τίνα οἴεσθε αὐτὴν ψυχὴν ἕξειν, ὅταν ἐμὲ μὲν ἴδῃ μὴ μόνον τῶν πατρῴων ἀπεστερημένον, ἀλλὰ καὶ προσητιμωμένον; περὶ δὲ τῆς ἀδελφῆς μηδ' ἐλπίδα ἔχουσαν, ὡς τεύξεταί τινος τῶν προσηκόντων, διὰ τὴν ἐσομένην ἀπορίαν; οὐκ ἄξιος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὔτ' ἐγὼ δίκης ἐν ὑμῖν μὴ τυχεῖν, οὔτε οὗτος τοσαῦτα χρήματα ἀδίκως κατασχεῖν. ἐμοῦ μὲν γὰρ εἰ καὶ μή πω πεῖραν εἰλήφατε ποῖός τις ἂν εἰς ὑμᾶς εἴην, ἐλπίζειν προσήκει μὴ χείρω τοῦ πατρὸς ἔσεσθαι· τούτου δὲ πεῖραν ἔχετε. ὥστε σαφῶς ἴστε, ὅτι, πολλὴν οὐσίαν παραλαβὼν, οὐ μόνον οὐδὲν πεφιλοτίμηται πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τἀλλότρια ἀποστερῶν ἐπιδέδεικται.

ς'. Ταῦτ' οὖν σκοποῦντες καὶ τἆλλα μνησθέντες, ᾗ δίκαιόν ἐστι, ταύτῃ διαψηφίσασθε. πίστεις δ' ἔχετε ἱκανὰς
843 ἐκ μαρτύρων, ἐκ τεκμηρίων, ἐκ τῶν εἰκότων, ἐξ ὧν οὗτοι λαβεῖν ὁμολογοῦσιν ἀθρόα τἀμά. ταῦτα δ' ἀνηλωκέναι φασὶν, οὐκ ἀνηλωκότες, ἀλλ' αὐτοὶ πάντα ἔχοντες. ὧν ἐνθυμουμένους, χρὴ ποιήσασθαί τινα ἡμῶν πρόνοιαν, εἰδότας, ὅτι, ἐγὼ μὲν τἀμαυτοῦ δι' ὑμῶν κομισάμενος, εἰκότως λειτουργεῖν ἐθελήσω, χάριτας ὀφείλων, ὅτι μοι δικαίως ἀπέδοτε τὴν οὐσίαν· οὗτος δὲ, ἐὰν αὐτὸν ποιήσητε τῶν ἐμῶν κύριον, οὐδὲν ποιήσει τούτων. μὴ γὰρ οἴεσθε αὐτὸν, ὑπὲρ ὧν ἤρνηται μὴ λαβεῖν, ὑπὲρ τούτων ὑμῖν λειτουργεῖν ἐθελήσειν· ἀλλ' [4] ἀποκρύψασθαι μᾶλλον, ἵνα δικαίως ἀποπεφευγέναι δοκῇ.

[1] Deest με. [2] ὑμῖν ἀγαθῶν. [3] νῦν μὲν οἴεται — * ἀποδέξεσθαι [4] * ἀποκρύψεσθαι

Τίνα οἴεσθε αὐτὴν ψυχὴν ἕξειν] Similiter Terent. Adelph. 4. 5. 31. *quid illi tandem creditis Fore animi misero.* Isocrates in Trapezit. τίνα οἴεσθέ με γνώμην ἔχειν. et Plato, cum sensus pæne idem sit, L. VI. de Republ. τίνα οἴει καρδίαν ἴσχειν. Plura vide ap. Victor. Var. Lect. L. I. c. 7.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΑΦΟΒΟΝ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

ΚΡΙΝΟΜΕΝΟΣ τῆς ἐπιτροπῆς Ἄφοβος, ἐξῄτει παρὰ Δημοσθένους Μιλύαν εἰς βάσανον, εἰδὼς 843
οὐ δοθησόμενον. οὐ γὰρ ἐδίδου Δημοσθένης, φάσκων, οὐκ οἰκέτην, ἀλλ' ἐλεύθερον, εἶναι τὸν Μι-
λύαν, ἐλευθερωθέντα ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ὅτε ἐτελεύτα. καὶ εἰς τούτου πίστιν ἄλλα τε παρεχόμε-
νος, καὶ δὴ καὶ μαρτυρίαν Στεφάνου, ὡς ἐμαρτύρησε πρὸς τοὺς δικαστὰς, φάσκων, ὡμολογηκέ-
ναι Ἄφοβον ἐπὶ τοῦ διαιτητοῦ ἐλεύθερον εἶναι Μιλύαν. ἁλοὺς δὴ τῆς ἐπιτροπῆς Ἄφοβος ψευδομαρ-
τυριῶν Στεφάνῳ δικάζεται· ὑπὲρ οὗ τοῦτον τὸν λόγον ὁ Δημοσθένης λέγει καὶ τἀληθῆ φάσκων
αὐτὸν μεμαρτυρηκέναι, καὶ πρὸς τούτῳ δεικνὺς, ὡς οὐδὲν ἐκ ταύτης τῆς μαρτυρίας Ἄφοβος ἐβλά- 844
βη, ἀλλὰ δι' ἑτέρους ἧλω μάρτυρας, οἷς οὐκ ἐπισκηψάμενος, δῆλός ἐστιν ἠδικηκώς.

Καὶ εἰς τοῦτο πίστιν] F. εἰς τούτου. et, οἷς οὐκ ἐπισκηψάμενος δῆλός ἐστιν ἠδικηκώς. v. 4. Στεφάνου, ὃς ἐμαρτύρησε. et, v. ult. Wolf.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

[1] Ο ΠΡΟΣ ΑΦΟΒΟΝ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ ΛΟΓΟΣ.

ά. ΕΙ [2] μὴ, πρότερόν μοι δίκης γενομένης πρὸς Ἄφοβον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, συνῄδη πολλῷ [3] τούτου μείζω καὶ δεινότερα αὐτοῦ ψευσαμένου ῥᾳδίως ἐξελέγξας διὰ τὴν περιφάνειαν τῶν ἀδικημάτων, θαυμαστῶς [4] ἂν εὐλαβούμην, μὴ καὶ νῦν οὐ δυνηθῶ δεῖξαι, πῇ παρακρούσεταί ποτε ἕκαστα

[1] Ο ΥΠΕΡ ΦΑΝΟΥ ΠΡΟΣ [2] μὴ καὶ πρότερον [3] τούτων [4] ἂν ἴσως εὐλαβούμην

ά. Αὐτοῦ ψευσαμένου ἐξελέγξας] Ἐπειδὴ ἢ ὅτι ἐψεύσατο ἐξελέγξας. Sed quid si αὐτὸν ψευσάμενον ἐξελέγξας. Animadverti enim sæpe collatis diversis codicibus, ου pro ω, et o contrario, per incuriam librariorum cum auctorum injuria scribi. Wolf. Codd. ἐξελέγξαντι, sed tum supra legendum ἐμαυτῷ συνῄδειν. In farrag. Idem.

Πῇ παρακρούσεταί ποτε ἕκαστα ὑμᾶν αὐτῶν] Non satis placet hæc lectio, nec occurrit melior: nisi forte divinare liceat ἕκαστα, ὑμᾶς ἀπατῶν. et, v. 22. οὐδὲν τῶν μετρίων ποιεῖν. Idem. L. πῇ παρακρούσεταί ποτε ἑκάστους ὑμῶν παράγων. Textus vulgatæ evidenter est corruptus. Inter multas emendationes quas proponit Reiskius, hæc mihi potior videtur. v. seq. εἰπεῖν, sub. ἔχω vel δύναμαι, vel ὥστε. Auger.

Ἴσοι καὶ κοινοὶ - - - ἀκροαταὶ] Vid. Valckenaer. Animadv. ad Ammonium L. II. c. 6.

Διασκευασάμενος] Διασκευάζομαι τὸ συσκευάζομαι, id est, sarcinas compono, colligo vasa, ut qui foro cessuri sunt, aut alias migraturi. Budæus.

Τὴν μὲν οἰκίαν Ἀφόβῳ] Aliud fortasse nomen pro hoc legendum. Quid si Αἰσίῳ, fratri Aphobi. Wolf. Wolfio assentitur Augerus.

Τὸν λάκκον] Ὄρυγμα εἰς οἴνου καὶ ἐλαίου ὑποδοχήν. Suidas. Wolf.

ὑμῶν αὐτῶν· νῦν δὲ, σὺν θεοῖς εἰπεῖν, ἄνπερ ἴσοι καὶ κοινοὶ
[1] γενήσεσθε ἡμῶν ἀκροαταὶ, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω μηδὲν
ἧττον ὑμᾶς τὴν ἀναίδειαν τὴν τούτου γνώσεσθαι τῶν πρό-
τερον δικασάντων. καὶ, ταῦτα εἰ μὲν ἐδεῖτο λόγου τινὸς ἢ
ποικιλίας, ἔγωγε κατώκνουν ἂν τὴν ἐμαυτοῦ καταμεμφό-
μενος ἡλικίαν· νῦν δ' ἁπλῶς δεῖ διδάξαι καὶ διηγήσασθαι
τὰ τούτῳ πεπραγμένα περὶ ἡμῶν. ἐκ δὲ τούτων [2] οἶμαι πᾶ-
σιν ὑμῖν εὔγνωστον ἔσεσθαι, πότερός ποθ' ἡμῶν ἔσθ' ὁ
πονηρός. οἶδα μὲν οὖν, ὅτι τὴν δίκην οὗτος εἴληχε ταύτην,
οὐχὶ τῷ τὰ ψευδῆ τινὰ αὐτοῦ καταμεμαρτυρηκέναι ἐξε-
λέγξειν πιστεύων, ἀλλ' ἡγούμενος διὰ τὸ μέγεθος τοῦ τι-
845 μήματος τῆς δίκης ἣν ὦφλεν, ἐμοὶ μὲν ἂν γενέσθαι τινὰ
φθόνον, αὐτῷ δ' ἔλεον· καὶ διὰ ταῦτα περὶ τῆς γεγενη-
μένης δίκης νῦν ἀπολογεῖται, περὶ ἧς τότε οὐδὲν ἔσχε δί-
καιον εἰπεῖν. ἐγὼ δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἰ μὲν [3] ἐπεπρά-
γμην τοῦτον τὴν δίκην ἢ μηδὲν ἤθελον μέτριον συγχωρεῖν,
ἠδίκουν μὲν οὐδ' ἂν οὕτως, τὰ παρ' ὑμῖν γνωσθέντα πρατ-
τόμενος αὐτὸν, ὅμως δ' ἂν εἶχέ τις εἰπεῖν, ὡς λίαν ὠμῶς
καὶ πικρῶς ὄντα συγγενῆ τοῦτον ἐκ τῆς [4] οὐσίας ἐκβέβλη-
κα· νῦν δὲ τοὐναντίον ἐστίν. οὗτος μὲν ἐμὲ τῶν πατρῴων
ἁπάντων μετὰ τῶν συνεπιτρόπων ἀπεστέρηκε καὶ οὐδ' ἐν
ὑμῖν φανερῶς ἐξελεγχθεὶς οἴεται δεῖν οὐδὲν τῶν μετρίων
ποιεῖν, ἀλλὰ, διασκευασάμενος τὴν οὐσίαν καὶ παραδοὺς
τὴν μὲν οἰκίαν Ἀφόβῳ, τὸν δὲ ἀγρὸν Ὀνήτορι, πρὸς μὲν
[5] ἐκείνου δίκην καὶ πράγματ' ἔχειν ἐμὲ πεποίηκεν· ἐκ δὲ
τῆς οἰκίας αὐτὸς τὰ σκεύη λαβὼν καὶ [6] τὰ ἀνδράποδα
ἐξαγαγὼν καὶ τὸν λάκκον συντρίψας καὶ τὰ θυρώματα
ἀποσπάσας καὶ μονονοὺκ αὐτὴν οἰκίαν ἐμπρήσας, Μέγαράδ'

[1] γένησθε [2] οἴομαι [3] ἐπεπράγμην Ἄφοβον τοῦτον [4] οὐσίας ἁπάσης ἐκβέβληκα [5] ἐκείνους [6] τἀνδράποδα

ἐξῴκηκε κἀκεῖ μετοίκιον τέθεικεν. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον διὰ ταῦτα τὰ ἔργα τοῦτον μισήσαιτε, ἢ ἐμοῦ τινὰ ἀνεπιείκειαν καταγνοίητε.

β'. Περὶ μὲν οὖν τῆς αἰσχροκερδείας τῆς τούτου καὶ μιαρίας ὕστερόν μοι δοκεῖ διεξελθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ νῦν δὲ ὡς ἐν κεφαλαίοις ἀκηκόατε· περὶ δὲ τῶν [1] μεμαρτυρημένων ὡς ἔστιν ἀληθῆ, περὶ ὧν περ οἴσετε τὴν ψῆφον, ἤδη πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς. δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, δικαίαν δέησιν, [2] ἐξίσου ἡμῶν ἀμφοτέρων ἀκοῦσαι. τοῦτο δ' 846
ἐστὶ καὶ ὑπὲρ ὑμῶν ὁμοίως· ὅσῳ γὰρ ἂν ἀκριβέστερον τὰ πεπραγμένα μάθητε, τοσούτῳ δικαιοτέραν καὶ εὐορκοτέραν θήσεσθε περὶ αὐτῶν τὴν ψῆφον. ἐπιδείξω δὲ τοῦτον οὐ μόνον ὡμολογηκότα εἶναι τὸν Μιλύαν ἐλεύθερον, ἀλλὰ καὶ φανερὸν τοῦτ' ἔργῳ πεποιηκότα· καί, πρὸς τούτοις, ἐκ βασάνου περὶ [3] αὐτὸν πεφευγότα τοῦτον τοὺς ἀκριβεστάτους ἐλέγχους καὶ οὐκ ἐθελήσαντα ἐκ τούτων ἐπιδεῖξαι τὴν ἀλήθειαν, [4] ἀλλὰ πανουργοῦντα καὶ μάρτυρας ψευδεῖς παρεχόμενον καὶ διακλέπτοντα τοῖς αὑτοῦ λόγοις τὴν ἀλήθειαν τῶν πεπραγμένων, οὕτω μεγάλοις καὶ φανεροῖς ἐλέγχοις, ὥσθ' ὑμᾶς πάντας εἴσεσθαι σαφῶς, ὅτι ἡμεῖς μὲν ἀληθῆ λέγομεν, οὗτος δὲ οὐδὲν ὑγιὲς εἴρηκεν.

γ'. Ἄρξομαι δ' ἐντεῦθεν, ὅθεν καὶ ὑμεῖς ῥᾷστ' ἂν [5] μάθητε κἀγὼ τάχιστ' ἂν διδάξαιμι. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, [6] Δήμωνι καὶ Δημοφῶντι καὶ Θηριππίδῃ καὶ τούτῳ δίκας ἔλαχον ἐπιτροπῆς, ἀποστερηθεὶς ἁπάντων τῶν ὄντων. γενομένης δέ μοι τῆς δίκης πρὸς τοῦτον πρῶτον, ἐπέδειξα σαφῶς τοῖς δικάζουσιν, ὥσπερ ὑμῖν ἐπιδείξω, πάνθ', ὅσα ἡμῖν κατελείφθη χρήματα, ἀπεστερηκότα τοῦτον μετ' ἐκείνων, οὐ καταψευδομαρτυρησάμενος. τεκμήριον δὲ μέγιστον· μαρτυριῶν γὰρ πλέον ἢ πάνυ πολλῶν τῶν ἁπασῶν

[1] μεμαρτυρημένων, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς [2] ἐξ ἴσου [3] αὐτῶν
[4] ἀλλ' ἀεὶ πανουργοῦντα [5] μάθοιτε [6] [Δήμωνι καὶ]

Μετοίκιον τέθεικεν] Vid. Valckenaer. Animadv. ad Ammonium L. II. c. 7.

β'. Ἐκ τούτων ἐπιδεῖξαι] F. ἐπιδειχθῆναι. Wolf.

γ'. Δήμωνι καὶ Δημοφῶντι] F. Δημοφῶντι τῷ Δήμωνος υἱεῖ, ut est in prima contra Aphobum. Trium enim tantum tutorum fit mentio. Idem.

Οὐ καταψευδομαρτυρησάμενος] Ψευδεῖς μάρτυρας παρασκευάσας. Nam τὸ καταψευδομαρτυρῆσαι est falsi testis: ut τὸ καταδικάσαι judicis: τὸ καταδικάσασθαι accusatoris. Idem.

Μαρτυριῶν γὰρ πλέον ἢ πάνυ πολλῶν]

[1] ἀναγνωσθεισῶν, τῶν μὲν ὡς ἔδοσάν τι [2] τούτων τῶν ἐμῶν καταμαρτυρουσῶν, τῶν δ' ὡς παρῆσαν κομιζομένῳ, τῶν δ' ὡς πριάμενοι [3] παρά του τούτῳ τὰς τιμὰς διέλυσαν, οὐδ' ᾗ
847 τινὶ τούτων τῶν ψευδομαρτυριῶν ἐπεσκήψατο οὐδὲ τετόλμηκε διώκειν, [4] ἀλλὰ ταύτην μίαν οὖσαν, ἐν ᾗ δραχμὴν οὐκ ἂν ἔχοι δεῖξαι μεμαρτυρημένην. καίτοι τό γε τίμημα τῶν χρημάτων, ὧν ἀπεστερήμην, οὐκ ἐκ ταύτης συντιθεὶς ἐλογιζόμην τοσοῦτον — οὐ γὰρ ἔνεστ' ἀργύριον —, ἀλλ' ἐξ ἐκείνων καθ' ἕκαστα τιθείς, αἷς οὗτος οὐκ ἐπεσκήψατο· ὅθεν οἱ τότ' ἀκούσαντες οὐ μόνον αὐτοῦ κατέγνωσαν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιγεγραμμένων ἐτίμησαν. τίνος οὖν ἕνεκα ἐκείνας μὲν εἴασε, τῇδε δὲ ἐπεσκήψατο; ἐγὼ καὶ τοῦτο διδάξω. τῶν μαρτυριῶν ὅσαι μὲν χρήματ' ἔχειν [5] αὐτοῦ κατεμαρτύρουν, ᾔδει σαφῶς, ὅτι τοσούτῳ μᾶλλον ἐξελεγχθήσεται ταῦτα ἔχων, ὅσῳ πλείων λόγος δοθήσεται καθ' ἓν περὶ ἑκάστου· τοῦτο δ' ἤμελλεν ἐν τῇ τῶν ψευδομαρτυριῶν [6] ἔσεσθαι. ὃ γὰρ τότε ἐν μικρῷ μέρει τινὶ τοῦ παντὸς ὕδατος μετὰ τῶν ἄλλων κατηγορήσαμεν, νῦν πρὸς ἅπαν τὸ ὕδωρ αὐτὸ καθ' αὑτὸ διδάξειν ἠμέλλομεν. ἀποκρίσει δ' ἐπισκηψάμενος ἐνόμιζεν, ὥσπερ τότ' ὡμολόγησεν, οὕτω πάλιν ἔξαρνος γενέσθαι· ταῦτα δ' ἐφ' ἑαυτῷ γενήσεσθαι. διὰ ταῦτα τήνδε διώκει.

δ'. Βούλομαι δὴ ταύτην, ὡς ἔστιν ἀληθής, ἐπιδεῖξαι

[1] ἀναγνωσθεισῶν ἐπὶ τῇ δίκῃ, καὶ τούτων τῶν μὲν [2] τούτῳ [3] παρὰ τούτου,
[4] ἀλλ' ἢ ταύτην [5] αὐτοῦ χρήματ' ἔχειν [6] ἔσεσθαι κρίσει.

Τὸ πλέον ἢ excipit numerum certum: qui cum absit, τὸ πλέον ἢ prætereo: nisi divinare libeat πλέον ἢ πεντήκοντα τῶν ἁπασῶν, aut similem aliquem numerum reponendum: quo sublato, etiam ἁπασῶν tollendum. μαρτυριῶν γὰρ πάνυ πολλῶν ἀναγνωσθεισῶν. Idem. πλεόν ἢ del. vid. Auger.

Ἐλογιζόμην τοσοῦτον] Τοσοῦτον τὸ τίμημα conjunge. Wolf.

Ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιγεγραμμένων ἐπετίμησαν] Id est, *tanti eum damnaverunt, quanti litem æstimaveram, quantumcunque in libello intentionis scripseram.* Significat enim ἐπιγράφεσθαι præter cætera etiam *scriptam actionem intendere, libello actionis genus edere.* Ex edit. Hervag.

Τῶν ἐπιγεγραμμένων] Ὅσον ἔγραψα ἐν τῇ δίκῃ. Wolf.

Ὅσαι] Hic nominativus pendet, sed tamen sensus oratoris clarus est et perspicuus. Auger.

Περὶ ἑκάστου] De unaquaque re in testimoniis exhibita. Idem.

Τοῦ δ' ἤμελλεν] M. τοῦτο δ' ἤμελλεν. Wolf. Auger.

Ἀποκρίσει δ' ἐπισκηψάμενος] *Quod si responsum improbasset.* Nihil ad sensum videtur facere. F. ταύτῃ δὲ (S. τῇ μαρτυρίᾳ) ἐπισκηψάμενος. *Sin hoc testimonium accusasset.* nisi forte placeat, ἀπορήσειν δ' ἐπισκηψάμενος ἐνόμιζεν, ut conjungas: ἐνόμιζεν, ἐπισκηψάμενος (εἰ ἐπισκήψαιτο τοῖς ἄλλοις μάρτυσιν) ἀπορήσειν γενέσθαι ἔξαρνος. *Se non ita facultatem habiturum denuo negandi, uti tum confessus erat, si testes persecutus esset.* Wolf. Wolfii conjecturam exscribit Augerus.

σαφῶς πᾶσιν ὑμῖν, οὐκ [1] ἐξεικότως, οὐδὲ λόγων πρὸς τὸ παρὸν μεμηχανημένων, ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ παρὰ πᾶσιν ὑμῖν δόξαντος, ὡς ἐγὼ νομίζω, δικαίου. σκοπεῖτε δὲ ἀκούσαντες. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τῆς μαρτυρίας τῆς ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένης εἰδὼς ὄντα μοι τὸν ἀγῶνα, καὶ περὶ τούτου τὴν ψῆφον ὑμᾶς οἴσοντας ἐπιστάμενος, ᾠήθην δεῖν μηδὲν ἄλλο τούτου πρότερον, ἢ τοῦτον προκα-
λούμενος ἐξελέγξαι. καὶ τί ποιῶ; παραδοῦναι παῖδα 848
ἤθελον αὐτῷ γράμματα ἐπιστάμενον βασανίζειν, ὃς παρῆν, ὅθ᾽ ὡμολόγει ταῦθ᾽ οὗτος καὶ τὴν μαρτυρίαν ἔγραφεν, οὐδὲν ὑφ᾽ ἡμῶν κελευσθεὶς κακοτεχνεῖν, οὐδὲ τὸ μὲν γράφειν, τὸ δ᾽ ἀφαιρεῖν, ὧν οὗτος εἰρήκει περὶ τούτων, ἀλλ᾽ ἁπλῶς ὑπὲρ τοῦ πάντα τἀληθῆ καὶ τὰ τούτῳ ῥηθέντα γράψαι. καίτοι τί κάλλιον ἦν τοῦ τὸν παῖδα στρεβλοῦντα ἐξελέγξαι ψευδομένους ἡμᾶς; ἀλλὰ συνῄδει πάντων μάλιστα ἀνθρώπων, ὅτι τἀληθῆ μεμαρτύρηται· διόπερ ἔφυγε τὴν βάσανον. ἀλλὰ μὴν οὐχ εἷς, οὐδὲ δύο ταῦτ᾽ ἴσασιν, οὐδ᾽ ὑπὸ μάλης ἡ πρόκλησις γέγονεν, ἀλλ᾽ ἐν τῇ ἀγορᾷ μέσῃ πολλῶν παρόντων. καί μοι κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

οὕτω τοίνυν οὗτός ἐστι σοφιστὴς καὶ σφόδρα ἑκὼν τὰ δίκαια ἀγνοεῖν προσποιούμενος, ὥστε ψευδομαρτυριῶν διώκων, καὶ περὶ τούτου τὴν ψῆφον ὑμῶν μελλόντων οἴσειν καὶ ὀμωμοκότων, περὶ τῆς μαρτυρίας μὲν ἔφυγε τὴν βάσανον, περὶ οὗ μάλιστα προσῆκεν αὐτῷ τὸν λόγον ποιεῖσθαι· περὶ δ᾽ ἄλλων φησὶν ἐξαιτεῖν, ψευδόμενος. καίτοι πῶς οὐχ ὑπερφυὲς [2] αὐτὸν δεινὰ πεπονθέναι φάσκειν, εἰ τὸν ἐλεύθερον ἐξαιτῶν, ὡς ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω, μὴ παρέλαβε, τοὺς δὲ μάρτυρας οὐ δεινὰ πάσχειν νομίζειν, τὸν [3] ὁμολογούμενον ὡς δοῦλον περὶ ὧν ἐμαρτύρησαν, ἐκδιδόντας, οὐκ ἐθέλοντος τούτου παραλαβεῖν; [4] οὐδὲ γὰρ τοῦτό γ᾽ ἔνεστιν εἰπεῖν, ὡς περὶ μέν τινων, [5] ὡς αὐτὸς βούλεται, σαφὴς ἡ βάσανος, περὶ δ᾽ αὖ τινῶν οὐ σαφής.

[1] ἐξ εἰκότων [2] αὐτὸν μὲν δεινὰ [3] ὁμολογουμένως δοῦλον περὶ ὧν ἐμαρτύρησεν, ἐκδιδόντος [4] οὐ γὰρ δὴ τοῦτό [5] ἂν

δ΄. Ὑπὲρ τοῦ] Delendum, vel legendum ὑπὲρ τούτων. AUGER.

Περὶ οὗ] Sub. πράγματος. IDEM.

Ὡς περὶ μέν τινων ὡς αὐτὸς] F. ἂν αὐ-

849 ε΄. Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ταύτην τὴν μαρτυρίαν ἐμαρτύρησεν ἀδελφὸς ὁ [1] τούτου πρῶτος Αἴσιος, ὃς νῦν μὲν ἔξαρνός ἐστι τούτῳ συναγωνιζόμενος, τότε δὲ ἐμαρτύρησε ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων, οὔτ᾽ ἐπιορκεῖν οὔτ᾽ εὐθὺς παραχρῆμα δίκην ὀφλισκάνειν βουλόμενος. ὃν οὐκ ἂν δήπου, ψευδῆ μαρτυρίαν εἰ παρεσκευαζόμην, [2] ἔγραψα ἂν εἰς τοὺς μάρτυρας, ὁρῶν μὲν Ἀφόβῳ χρώμενον μάλιστα ἀνθρώπων ἁπάντων, εἰδὼς δὲ συνεροῦντα αὐτῷ τὴν δίκην, ἔτι δ᾽ ἐμαυτοῦ ὄντα ἀντίδικον· οὐ γὰρ ἔχει λόγον, τὸν ἑαυτοῦ διάφορον καὶ τούτου ἀδελφὸν μὴ ἀληθινῆς μαρτυρίας ἐγγράψαι μάρτυρα. τούτων τοίνυν εἰσὶ μὲν πολλοὶ μάρτυρες· ἔτι δ᾽ οὐκ ἐλάττω τεκμήρια τῶν μαρτύρων. πρῶτον μὲν γὰρ εἴπερ ὡς ἀληθῶς ταῦτα μὴ ἐμαρτύρησεν, οὐκ ἂν νῦν ἔξαρνος ἦν· ἀλλὰ τότ᾽ εὐθὺς ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου, τῆς μαρτυρίας ἀναγιγνωσκομένης, ἡνίκα μᾶλλον ἂν αὐτὸν ἢ νῦν ὠφέλει. δεύτερον δ᾽ οὐκ ἂν ἡσυχίαν ἦγεν, ἀλλὰ δίκην ἄν μοι βλάβης ἔλαχεν, εἰ ψευδομαρτυριῶν ὑπόδικον αὐτὸν ἐποίουν κατὰ [3] τοῦ ἀδελφοῦ, οὐ προσῆκον· ἐν ᾗ καὶ περὶ χρημάτων καὶ περὶ ἀτιμίας ἄνθρωποι κινδυνεύουσιν. ἔτι δὲ τὸ πρᾶγμ᾽ ἂν ἐξελέγξαι ζητῶν, ἐξῄτησεν ἄν με τὸν παῖδα τὸν γράφοντα τὰς μαρτυρίας, ἵν᾽, εἰ μὴ παρεδίδουν, [4] μηδὲν δίκαιον λέγειν ἐδόκουν. νῦν δὲ τοσοῦτον τοῦ ποιῆσαί τι τούτων ἐδέησεν, ὥστ᾽ οὐδ᾽ ἐμοῦ παραδιδόντος, ἐπειδὴ ταῦτ᾽ ἔξαρνος ἐγένεθ᾽, οὗτος παραλαβεῖν ἠθέλησεν· ἀλλ᾽ ὁμοίως φαίνονται καὶ περὶ τούτων φεύγοντες τὰς βασάνους. καὶ ταῦτα
850 ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ ἔν τε τοῖς μάρτυσι [5] μεμαρτυρηκὼς οὐκ ἠρνήθη ταῦτα ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου [6] τούτου παρεστηκώς, τῆς μαρτυρίας ἀναγιγνωσκομένης, ἐμοῦ τ᾽ ἐκδιδόντος τὸν

[1] τουτουῒ [2] ἐνέγραψα [3] Deest articulus. [4] μηδὲν ἂν δίκαιον [5] μεμαρτυρηκὼς Αἴσιος οὐκ [6] τούτῳ

τός. WOLF. AUGER.

ε΄. Τούτου ἀδελφὸν] Hic τούτου non refertur ad Stephanum, sed generatim ad quemlibet contra quem lite pugnatur. AUGER.

Ψευδομαρτυριῶν ὑπόδικον] Multa de testibus, qui falsum testimonium dixerint, vide ap. Petit. Leg. Attic. Lib. IV. Tit. VII. p. 449 seq.

Ἔτι δὲ τὸ πρᾶγμ᾽ ἂν ἐξελέγξαι ζητῶν, ἐξῄτησεν ἄν με τὸν παῖδα, etc.] *Jam vero si rei veritatem reperiri expetivisset, servum me utique exhibere torquendum postulasset, qui testificationes ipsas scripserat: ut si dedissem, veritate per tormenta comperta, nec jus ego in hac causa, nec æquum postulare viderer, qui scilicet ψευδομαρτυριῶν agerem.* Ubi alterum ἂν δυνητικόν, alterum est παραπληρωματικόν. notandum etiam ἵνα conjunctionem cum indicativo junctam esse, ἵν᾽ ἐδόκουν, ἀντὶ τοῦ, ἵνα δόξαιμι. præterea ἐξαιτεῖν est *exposcere servum ad quæstionem,* cui ἐκδιδόναι, id est, *offerre et dedere,* re-

παῖδα [1] περὶ τούτου βασανίζειν αὐτοῖς, οὐκ ἠθέλησαν παραλαβεῖν, καὶ καθ' ἕκαστον ὑμῖν παρέξομαι τοὺς μάρτυρας. καί μοι κάλει δεῦρο αὐτούς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ϛ'. Ὃ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πάντων τῶν εἰρημένων [2] οἶμαι μέγιστον ὑμῖν ἐρεῖν σημεῖον τοῦ ταῦτ' [3] ἀποκρίνεσθαι τοῦτον, βούλομαι διελθεῖν· ἐπειδὴ γὰρ ἐζήτει με τὸν ἄνθρωπον ταῦθ' ὡμολογηκὼς ἃ μεμαρτύρηται, βουλόμενος καὶ τοῦτ' αὐτὸν ἐξελέγξαι τεχνάζοντα, τί ποιῶ; προσκαλοῦμαι κατὰ Δήμωνος εἰς μαρτυρίαν, ὄντος αὐτῷ [4] τοῦ θείου καὶ κοινωνοῦ τῶν ἀδικημάτων· καὶ, συγγράψας ταῦτα, ἐκέλευον μαρτυρεῖν ἃ νῦν διώκει τῶν ψευδομαρτυριῶν. οὗτος δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἀπηναισχύντει, τοῦ δὲ διαιτητοῦ κελεύοντος μαρτυρεῖν ἢ ἐξομνύειν, ἐμαρτύρησε πάνυ μόγις. καίτοι, εἴ γ' ἦν δοῦλος ἄνθρωπος καὶ μὴ προωμολόγητο πρὸς τοῦδε ἐλεύθερος εἶναι, τί [5] παθὼν ἐμαρτύρησεν, ἀλλ' οὐκ ἐξομόσας ἀπηλλάγη τοῦ πράγματος; ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τούτων ἤθελον παραδοῦναι τὸν παῖδα τὸν γράφοντα τὴν μαρτυρίαν, ὃς τά τε γράμματα ἔμελλε γνώσεσθαι τὰ ἑαυτοῦ καὶ τοῦτον ἐμνημόνευεν ἀκριβῶς [6] μαρτυρήσαντα. καὶ ταῦτ' ἤθελον, οὐχὶ μαρτύρων ἀπορῶν, οἳ παρῆσαν, — [7] ἦσαν γὰρ —, ἀλλ' ἵνα μὴ τούτους αἰτιῷτο μαρτυρεῖν τὰ ψευδῆ, ἀλλὰ τὸ πιστὸν ἐκ τῆς βασάνου τούτοις ὑπάρχοι. καίτοι 851
πῶς ἄξιόν ἐστι καταγνῶναι τῶν μαρτύρων διὰ τοῦτο, οἳ μόνοι τῶν πώποτε ἠγωνισμένων δίκην ἐν ὑμῖν τὸν διώκοντα αὐτὸν αὐτοῖς μάρτυρα τούτων ἐπιδεικνύουσι γεγενημένον; ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, λαβὲ τὴν [8] πρόκλησιν καὶ τὴν μαρτυρίαν.

[9] ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

τηλικαῦτα τοίνυν [10] ὡς δίκαια φυγὼν οὗτος, καὶ ἐκ τοσού-

[1] περὶ ἁπάντων τούτων β. α. οὐκ ἠθέλησε παραλαβεῖν, καθ' [2] οἴομαι, [3] ἀποκρίνασθαι --- διεξελθεῖν [4] Deest articulus. [5] μαθὼν [6] μαρτυρήσαντα ταῦτα. [7] [ἦσαν γάρ·] [8] πρόσκλησιν [9] Πρόσκλησις [10] Deest ὡς.

spondet. Ex edit. HERVAG.

ϛ'. Ἀπηναισχύντει] Impudentia utebatur, in negando scilicet. Similiter autem cum præpositione usurpatur et ἀπαναιδεύεσθαι, quod idem significat. BERGLER.

Καὶ μὴ προωμολόγητο] Et non confessum esset prius apud istum, πp. apud Aphobum, esse liberum. AUGER.

Τηλικαῦτα τοίνυν δίκαια] Τὸ ὡς abundat. WOLF.

των τεκμηρίων ἐπιδεικνύμενος ὅτι συκοφαντεῖ, τοῖς μὲν αὐτοῦ μάρτυσιν ἀξιοῖ πιστεύειν ὑμᾶς, τοὺς δ' ἐμοὺς διαβάλλει καὶ φησὶν [1] οὔτ' ἀληθῆ μαρτυρεῖν.

ζ'. Βούλομαι δὴ καὶ ἐκ τῶν εἰκότων περὶ αὐτῶν εἰπεῖν. οἶδ' οὖν, ὅτι πάντες ἂν ὁμολογήσαιτε, τοὺς ψευδομαρτυροῦντας, ἢ κέρδεσι δι' ἀπορίαν ἐπαιρομένους ἢ [2] καὶ δι' ἑταιρείαν ἢ καὶ δι' ἔχθραν τῶν ἀντιδίκων, ἐθέλειν ἄν τι τοιοῦτον ποιῆσαι. τούτων τοίνυν οὐδὲ δι' ἓν ἂν εἶεν ἐμοὶ μεμαρτυρηκότες, οὔτε γὰρ [3] ἑταιρεῖαι — πῶς γάρ; οἵ γε μήτε ἐν ταῖς αὐταῖς διατριβαῖς, μήτε καθ' ἡλικίαν, μὴ ὅτι ἐμοί τινες αὐτῶν, ἀλλ' οὔτε σφίσιν αὐτοῖς εἰσὶν —, οὔτ' [4] ἔχθραι τούτου — φανερὸν γὰρ καὶ τοῦτ' ἔστιν· ὁ μὲν γὰρ ἀδελφὸς καὶ σύνδικος, Φάνος δ' ἐπιτήδειος καὶ φυλέτης, Φίλιππος δὲ οὔτε φίλος οὔτ' ἐχθρός· ὥστε οὐδὲ ταύτην ἄν τις ἐπενέγκοι δικαίως τὴν αἰτίαν —, καὶ μὴν οὐδὲ δι' ἀπορίαν ἄν τις φήσειε — πάντες γὰρ κέκτηνται τοσαύτην οὐσίαν, ὥστε καὶ λειτουργεῖν ὑμῖν προθύμως καὶ τὰ προσταττόμενα ποιεῖν —, χωρὶς δὲ τούτων οὔτ' ἀγνῶτες ὑμῖν οὔτ' ἐπὶ τὰ χείρω γιγνωσκόμενοι, μέτριοι δ' ὄντες ἄνθρωποι.
852 καί τοι εἰ μήτε ἄποροι, μήτ' ἐχθροὶ τούτου, [5] μήτε φίλοι, πῶς χρὴ κατὰ τούτων λαβεῖν τινὰ ὑποψίαν, ὡς τὰ ψευδῆ μαρτυροῦσιν; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ οἶδα.

η'. Ταῦτα τοίνυν οὗτος εἰδὼς, καὶ πάντων μάλιστα ἐπιστάμενος τἀληθῆ μεμαρτυρηκότας αὐτοὺς, ὅμως συκοφαντεῖ, καὶ φησὶν οὐ μόνον οὐκ εἰπεῖν ταῦτα, ἃ πῶς [6] τίς ἂν μᾶλλον ἐξελέγξειεν εἰρηκότα; ἀλλὰ καὶ δοῦλον εἶναι τὸν ἄνθρωπον τῷ ὄντι. βούλομαι δὲ, διὰ βραχέων εἰπὼν πρὸς ὑμᾶς, ἐξελέγξαι καὶ τοῦτ' αὐτὸν ψευδόμενον. ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ περὶ τούτων ἠθέλησα τούτῳ παραδοῦναι βασανίζειν τὰς θεραπαίνας, αἳ τελευτῶντος τοῦ πατρὸς μνημονεύουσιν ἀφεθέντα τοῦτον ἐλεύθερον εἶναι τότε. καὶ πρὸς τούτοις ἡ μήτηρ κατ' ἐμοῦ καὶ τῆς ἀδελφῆς,

[1] οὐ τἀληθῆ [2] Deest καί. [3] * ἑταιρείᾳ [4] * ἔχθρᾳ [5] μήτε ἐμοὶ φίλοι [6] τις

Οὔτ' ἀληθῆ] M. οὐ τἀληθῆ. IDEM.

ζ'. Εἶεν] Post εἶεν adderem libenter οἱ δὲ, nempe, ii qui pro me testificati sunt. AUGER.

Φάνος δ'] F. Στέφανος δ'. WOLF.

Μήτ' ἐχθροὶ τούτου μήτε φίλοι] Fortasse μήτ' ἐμοῦ φίλοι. et v. 26. ἐξελέγχειν εἰρηκότας. IDEM.

οἱ μόνοι παῖδές ἐσμεν αὐτῇ, δι᾽ οὓς κατεχήρευσε τὸν βίον,
πίστιν ἠθέλησεν ἐπιθεῖναι παραστησαμένη, τὸν ἄνθρωπον
τοῦτον ἀφεῖναι τὸν πατέρα, ἡνίκα ἐτελεύτα, καὶ νομίζε-
σθαι παρ᾽ ἡμῖν τοῦτον ἐλεύθερον· ἣν μηδεὶς ὑμῶν νομιζέτω
καθ᾽ ἡμῶν ποτ᾽ ἂν ὀμνύναι [1] ταῦτα ἐθέλειν, εἰ μὴ σαφῶς
ᾔδει τὰ εὔορκα ὀμουμένη. ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω,
καὶ τοῦτο ἦμεν ἕτοιμοι ποιεῖν, κάλει τούτων τοὺς μάρ-
τυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

θʹ. Τοσαῦτα τοίνυν δίκαια λέγειν ἐχόντων ἡμῶν καὶ
καταφεύγειν εἰς τοὺς μεγίστους ἐλέγχους ἐθελόντων περὶ
τῶν μεμαρτυρημένων, πάντα ταῦτα φυγὼν οὗτος, οἴεται
περὶ τῆς γεγενημένης δίκης, διαβάλλων καὶ κατηγορῶν
ἐμοῦ τοῦ μάρτυρος, ὑμᾶς πείσειν καταψηφίσασθαι, πάν-
των οἶμαι [2] καὶ πρᾶγμα κατασκευάσας ἀδικώτατον καὶ
πλεονεκτικώτατον. αὐτὸς μὲν γὰρ μάρτυρας ψευδεῖς πα-
ρεσκεύασται περὶ τούτων, συγχορηγὸν ἔχων Ὀνήτορα τὸν 853
κηδεστὴν καὶ Τιμοκράτην· ἡμεῖς δ᾽ οὐχὶ προειδότες, ἀλλ᾽
ὑπὲρ αὐτῆς τῆς μαρτυρίας ἡγούμενοι τὸν ἀγῶνα ἔσεσθαι,
τοὺς περὶ τῶν ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς χρημάτων μάρτυρας οὐ
παρεσκευάσμεθα νῦν. ὅμως δὲ καί περ οὕτω [3] τοῦ σεσοφι-
σμένου τὰ πράγματα αὐτὰ διεξιὼν [4] οἶμαι ῥᾳδίως ἐπιδεί-
ξειν δικαιότατ᾽ ἀνθρώπων τοῦτον ὠφληκότα τὴν δίκην,
οὐχ ὅτι τὸν Μιλύαν ἐκώλυον βασανίζειν, οὐδ᾽ ὅτι τοῦτον
ἐλεύθερον ὡμολόγησεν, οἱ δὲ μάρτυρες οἵδε ἐμαρτύρησαν,
ἀλλ᾽ ὅτι πολλὰ τῶν ἐμῶν ἐξηλέγχθη λαβών, καὶ τὸν
οἶκον οὐκ ἐμίσθωσε, τῶν νόμων κελευόντων καὶ τοῦ πατρὸς

[1] ταῦτ᾽ ἂν ἐθέλειν [2] Deest καί. [3] τούτου
[4] οἴομαι ῥᾳδίως ὑμῖν ἐπιδείξειν

ηʹ. Πίστιν ἠθέλησεν ἐπιθεῖναι παραστησαμένη] *Ad hæc mea mater in me sororemque meam, quos solos liberos habet, quorumque gratia vitam viduam traducere sustinuit, jusjurandum concipere non recusavit, ejusque rei causa, nos in medium produxit atque in judicium.* Est enim πίστιν ἐπιθεῖναι, *jurare, fidem dare*, hoc est, καθ᾽ ἡμῶν ὀμνύναι, *in capita liberorum jurare:* id quod fiebat, tacto ejus capite in quem jurabant, ita se sacrare caput ejus diis inferis, devovereque significantes, si pejerarent. *Ex edit.* HERVAG.

Κατ᾽ ἐμοῦ — πίστιν ἠθέλησεν ἐπιθεῖναι παραστησαμένη] Sæpius hæc formula in hac et ea, quæ sequitur, oratione repetita, non est obscura. WOLF.

θʹ. Κατηγορῶν] Pone virgulam post κατηγορῶν, et dele post μάρτυρος. AUGER.

Πάντων οἶμαι καὶ] Videtur transponenda conjunctio καὶ ἀδικώτατον καὶ πλεονεκτικώτατον. WOLF.

ἐν τῇ διαθήκῃ γράψαντος, ὡς ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω·
ταῦτα μὲν γὰρ ἦν πᾶσιν ἰδεῖν, οἱ νόμοι, καὶ τὸ πλῆθος
ὧν οὗτοι διηρπάκεισαν χρημάτων, τὸν Μιλύαν δ᾽ οὐδ᾽ ὅστις
ἐστὶν οὐδεὶς ᾔδει. γνώσεσθε δὲ ἐκ τῶν ἐγκεκλημένων ὅτι
ταῦθ᾽ οὕτως ἔχοντ᾽ ἐστίν.

ιʹ. Ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, [1] τὴν δίκην ἔλαχον
τούτῳ [1] τῆς ἐπιτροπῆς, οὐχ ἓν τίμημα συνθεὶς, ὥσπερ [2] ἂν
εἴ τις συκοφαντεῖν ἐπιχειρῶν, ἀλλ᾽ ἕκαστον ἐγγράψας, καὶ
πόθεν λαβὼν, καὶ πόσον τὸ πλῆθος, καὶ παρὰ τοῦ, καὶ
οὐδαμοῦ τὸν Μιλύαν παρέγραψα ὡς εἰδότα τι τούτων. ἔστι
[3] μὲν οὖν τοῦ μὲν ἐγκλήματος ἀρχὴ, τάδ᾽ ἐγκαλεῖ
Δημοσθένης Ἀφόβῳ· ἔχει μου χρήματα Ἄφο-
βος [4] ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἐχόμενα, ὀγδοήκοντα μὲν
μνᾶς, ἣν ἔλαβε προῖκα τῆς μητρὸς κατὰ τὴν
διαθήκην τοῦ πατρός. τοῦτο πρῶτόν ἐστι τῶν χρη-
μάτων ὧν [5] ἀποστερεῖσθαί φημι. τοῖς δὲ μάρτυσι τί με-
μαρτύρηται; μαρτυροῦσι παραγενέσθαι πρὸς τῷ
854 διαιτητῇ Νοθάρχῳ, ὅτε Ἄφοβος ὡμολόγει Μι-
λύαν ἐλεύθερον εἶναι, ἀφεθέντα ὑπὸ τοῦ Δημο-
σθένους πατρός. σκοπεῖτε τοίνυν παρ᾽ ὑμῖν αὐτοῖς, εἴ
τις ἂν ὑμῖν ἢ ῥήτωρ ἢ σοφιστὴς ἢ γόης οὕτω θαυμάσιος δοκεῖ
γενέσθαι καὶ λέγειν δεινὸς, ὥστ᾽ ἐκ [6] ταύτης τῆς μαρτυρίας,
διδάξαι τίν᾽ ἀνθρώπων, ὡς ἔχει τὴν προῖκα Ἄφοβος τῆς
μητρὸς [7] τῆς ἐμῆς. καὶ τί λέγων, ὦ πρὸς [1] τοῦ Διὸς, [8] ὡμο-
λόγησεν εἶναι Μιλύαν ἐλεύθερον; καὶ τί μᾶλλον ἔχω τὴν
προῖκα; οὐδὲν ἂν δήπου διὰ τοῦτό γε δόξειεν.

ιαʹ. Ἀλλὰ πόθεν τοῦτ᾽ ἐπεδείχθη; πρῶτον μὲν Θηριπ-
πίδης, ὢν αὐτῷ συνεπίτροπος, κατεμαρτύρησε δοῦναι. δεύ-
τερον δὲ Δήμων, θεῖος ὢν, καὶ τῶν ἄλλων [9] οἱ παρόντες ἐμαρ-
τύρησαν, σῖτον τῇ μητρὶ δώσειν ὁμολογεῖν τοῦτον, ὡς ἔχον-

[1] Deest articulus. [2] ἄν τις [3] Deest μέν. [4] ἀπὸ
[5] ἀπεστερῆσθαί [6] ταυτησὶ [7] τῆς ἑαυτοῦ, καὶ τί λέγων;
[8] ὁμολογεῖς [9] οἱ

ιʹ. Πόθεν λαβὼν] Sub. ἐγένετο, *unde fuit accipiens.* AUGER.

Ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἐχόμενα] *Sub tutelæ nomine habita.* IDEM.

Καὶ τί λέγων, [S. ὁ μάρτυς] ὦ πρὸς τοῦ Διός; ὡμολόγησεν ἐλεύθερον εἶναι τὸν Μιλύαν. Sic distinguo hunc locum, interrogatione posita ante ὡμολόγησε, S. ὁ Ἄφοβος. WOLF. Lego et distinguo: καὶ τί λέγων; οὔ, πρὸς τοῦ Διὸς, ὡμολόγησεν, sc. Aphobus, εἶναι Μιλύαν ἐλεύθερον. καὶ τί μᾶλλον οὐκ ἔχει τὴν προῖκα; οὐδὲν ἂν μᾶλλον δήπου διὰ τοῦτό γε δόξειεν, sub. ἔχειν. vel melius, καὶ τί μᾶλλον οὐκ ἔχειν τὴν προῖκα δόξει; οὐδὲν ——

τα τὴν προῖκα· καὶ τούτοις οὐκ ἐπεσκήψατο, δηλονότι τἀληθῆ μεμαρτυρηκότας εἰδώς. ἔτι τοίνυν ἡ μήτηρ ἠθέλησε ϖίστιν ἐϖιθεῖναι κατ᾽ ἐμοῦ καὶ τῆς ἀδελφῆς, παραστησαμένη, τοῦτον [1]λαβεῖν τὴν προῖκα τὴν ἑαυτῆς, κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς διαθήκην. ταύτας τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς, πότερ᾽ αὐτὸν ἔχειν φῶμεν, ἢ μή; καὶ πότερον διὰ τούσδε ὄφλειν τοὺς μάρτυρας, ἢ διὰ τούσδε; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι διὰ τὴν ἀλήθειαν. ταύτας τοίνυν δέκ᾽ ἔτη κεκαρϖωμένος καὶ οὐδὲ δίκην ὄφλων ἀποδοῦναι τετολμηκὼς, δεινὰ ϖεπονθέναι φησὶ καὶ διὰ τούσδε τοὺς μάρτυρας ὠφληκέναι· καίτοι γ᾽ οὐδεὶς τούτων αὐτὸν ἔχειν ταύτην ἐμαρτύρησε.

ιβ΄. Περὶ τοίνυν τῆς ἐκδόσεως καὶ τῶν κλινοϖοιῶν καὶ
τοῦ σιδήρου καὶ τοῦ καταλειφθέντος ἡμῖν ἐλέφαντος καὶ τῆς
προικὸς τῆς ἀδελφῆς, ἣν οὗτος καθυφῆκεν ὑϖὲρ τοῦ καὶ αὐτὸς 855
ἔχειν ὅσα βούλοιτο τῶν ἐμῶν, ἀκούσατε καὶ σκοπεῖσθ᾽, ὡς [2]δικαίως ὤφληκε, καὶ οὐδὲν ἦν Μιλύαν περὶ τούτων βασανιστέον. ϖερὶ μὲν γὰρ ὧν καθυφῆκας, νόμος ἐστὶ, διαῤῥήδην ὃς κελεύει σε ὁμοίως ὀφλισκάνειν, ὥσπερ ἂν αὐτὸς ἔχῃς· ὥστε τί τῷ νόμῳ καὶ τῇ βασάνῳ; περὶ δ᾽ αὖ τῆς ἐκδόσεως, ἐπικοινωνήσαντες τῷ Ξούθῳ καὶ διανειμάμενοι τὰ χρήματα καὶ τὰς συγγραφὰς ἀνελόντες καὶ ϖάνθ᾽ ὃν τρόπον ἐβούλεσθε κατασκευάσαντες καὶ διαφθείραντες τὰ γράμμαθ᾽, ὡς ὑμῶν [3]ὁ Δήμων κατεμαρτύρει, καὶ τουτουσὶ παρακρούεσθαι ζητεῖτε. περὶ τοίνυν τῶν κλινοϖοιῶν, εἰ [4]συλλαβὼν ἀργύριον καὶ πολλὰ [5]ἴδια κερδάνας ἐϖὶ τοῖς ἐμοῖς δανείζων, [6]ὧν καὶ τοὺς ἄλλους προσῆκε κωλύειν, εἶτ᾽ ἀφανεῖς πεποίηκας· τί σοὶ ποιήσουσιν οἱ μάρτυρες; οὐ γὰρ οὗτοί γε μεμαρτυρήκασιν, ὡς ὁμολογεῖς ἐϖὶ τοῖς ἐμοῖς δανείζειν καὶ λαβεῖν τἀνδράποδα ὡς σαυτὸν, ἀλλ᾽ ἐν τῷ λόγῳ ταῦτα γέγραφας σύ· [7]κατεμαρτύρησαν δὲ οἱ μάρτυρες. ἀλλὰ [8]μὴν περὶ τοῦ γ᾽ ἐλέφαντος καὶ τοῦ σιδήρου, ἐγώ φημι [9]ϖάντας τοὺς οἰκέτας εἰδέναι τοῦτον πωλοῦντα, καὶ παρα-

[1] λαβεῖν τὴν προῖκα τοῦτον [2] δικαίως τ᾽ ὤφληκε [3] εἶς Δ. κ., φενακίζετε καὶ τ.
[4] σὺ λαβὼν [5] ἰδίᾳ [6] ὃν [7] συγκατεμαρτύρησαν [8] μὴν καὶ περὶ τοῦ ἐλέφαντος
[9] πάντας ἐγώ φημι

AUGER.
Καὶ πότερον διὰ τοῦδε ὄφλειν τοὺς μάρτυρας] F. διὰ τούσδε, aut [si de uno Stephano agitur] διὰ τόνδε τὸν μάρτυρα.

WOLF.
ιβ΄. Νόμος — ἔχῃς] De hac lege vid. Petit. Leg. Attic. L. VII. T. VII. p. 643.
Ἐν τῷ λόγῳ ταῦτα γέγραφας σὺ] *In re-*

δοῦναι καὶ τότε καὶ νῦν ἤθελον αὐτῷ τούτων ὅντινα βούλοιτο λαβὼν βασανίζειν. εἰ τοίνυν φήσει με τὸν εἰδότα οὐκ ἐθέλοντα [1]δοῦναι, τοὺς οὐκ εἰδότας [2]ἐνδιδόναι, πολὺ δὴ μᾶλλον αὐτῷ παραλαβεῖν φανήσεται προσῆκον· εἰ [3]γὰρ, οὕτως ὡς εἰδότας ἐξεδίδουν ἐγὼ, μηδὲν ἔχειν ἔφασαν τούτων αὐτὸν, ἀϖήλλακτο δήπουθεν ἂν τῆς αἰτίας. ἀλλ᾽ οὐχὶ τοιοῦτόν ἐστιν· ἀλλὰ σαφῶς ἂν ἐξηλέγχθη ϖωλῶν καὶ τὴν
856 τιμὴν κεκομισμένος, διόπερ τοὺς [4]ὁμολογουμένους δούλους
παραβὰς, τὸν ἐλεύθερον ἠξίου βασανίζειν, [5]τὸν οὐδ᾽ ὅσιον παραδοῦναι, τὸ ϖρᾶγμα οὐκ ἀγαγεῖν εἰς ἔλεγχον ζητῶν, ἀλλὰ μὴ ϖαραλαμβάνων, βουλόμενός τι δοκεῖν λέγειν. περὶ τοίνυν ϖάντων τούτων, πρῶτον μὲν ϖερὶ τῆς ϖροικὸς, εἶθ᾽ ὑϖὲρ ὧν καθυφῆκεν, εἶθ᾽ ὑπὲρ τῶν ἄλλων, ἀναγνώσεται τούς τε νόμους καὶ τὰς μαρτυρίας, ἵν᾽ εἰδῆτε.

ΝΟΜΟΙ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ιγ΄. Οὐ τοίνυν μόνον ἐκ τούτων ἂν γνοίητε, ὅτι δεινὸν οὐδ᾽ ὁτιοῦν πέπονθε, τὸν ἄνθρωπον οὐκ ἐκδόντος ἐμοῦ βασανίζειν, ἀλλὰ καὶ τὸ πρᾶγμα [6]αὐτὸ σκέψασθε. θῶμεν γὰρ δὴ τὸν Μιλύαν ἐπὶ τοῦ τροχοῦ στρεβλοῦσθαι· καὶ τί μάλιστ᾽ ἂν αὐτὸν εὔξαιτο λέγειν; σκοπῶμεν. οὐχ, ὅτι τῶν χρημάτων οὐδ᾽ ὁτιοῦν οἶδε τοῦτον ἔχοντα; καὶ δὴ λέγει. διὰ τοῦτ᾽ ἄρα οὐκ ἔχει; πολλοῦ [7]γε δεῖ· τοὺς γὰρ εἰδότας καὶ ϖαρόντας μάρτυρας ϖαρεσχόμην ἐγώ. τεκμήριον δὲ καὶ πίστις ἐστὶν, οὐκ εἴ τίς τι μὴ οἶδε τοῦτον ἔχοντα — πολλοὶ γὰρ ἂν εἶεν —, ἀλλ᾽ εἴ τις οἶδε. καταμαρτυρησάντων τοίνυν τοσούτων σου μαρτύρων, τίνι τῶν [8]μαρτυριῶν ἐϖεσκήψω; δεῖξον· ἀλλ᾽ οὐκ ἂν ἔχοις δεῖξαι. καίτοι, πῶς οὐ σαφῶς σὺ σαυτὸν ἐξελέγχεις, ὅτι ψευδῆ, δεινὰ ϖεϖονθέναι φάσκων καὶ τὴν δίκην ἀδίκως ὠφληκέναι, τὸν ἄνθρωϖον οὐ παραλαβὼν, ὃς τοὺς ταῦτα μαρτυρήσαντας ἔχειν σε καὶ λαβεῖν, ϖερὶ ὧν ὡς οὐ καταλειφθέντων σὺ τὸν Μιλύαν ἐξῄτεις, ἀφῆκας τῶν ψευδομαρτυριῶν; οὓς

[1] ἐκδοῦναι [2] ἐκδιδόναι, πολὺ δήϖου μᾶλλον [3] γὰρ, οὓς ὡς [4] ὁμολογουμένως
[5] ὃν [6] αὐτὸ εἰ *σκέψαισθε [7] γε καὶ δεῖ. [8] ψευδομαρτυριῶν

ferendis rationibus posuisti. WOLF.
Τὸν οὐδ᾽ ὅσιον] M. υἱὸν οὐχ ὅσιον.

IDEM.
ιγ΄. Ἀφῆκας τῶν ψευδομαρτυριῶν] Οὐκ ἐπε-

πολὺ κάλλιον ἦν, εἴπερ ἠδίκησο, διώκειν. ἀλλ᾽ οὐκ ἠδικημένος συκοφαντεῖς.

ιδ΄. Πολλαχόθεν μὲν οὖν ἄν τις ἴδοι τὴν σὴν πονηρίαν, 857 μάλιστα δ᾽ εἰ περὶ τῆς διαθήκης ἀκούσειε. τοῦ γὰρ πατρός, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰ καταλειφθέντα πάντα [1] τῇ διαθήκῃ γράψαντος, καὶ τὸν οἶκον ὅπως [2] μισθώσουσι, ταύτην μὲν οὐκ ἀπέδωκεν, ἵνα μὴ τὸ πλῆθος εὕροιμι ἐγὼ τῶν χρημάτων ἐξ [3] ἀρχῆς· ὁμολογεῖ δὲ κεκτῆσθαι ταῦθ᾽, ἃ μάλιστα οὐχ οἷόντ᾽ ἦν ἐξάρνῳ γενέσθαι διὰ τὴν περιφάνειαν. ἦν δὲ ταῦθ᾽, ἃ γεγράφθαι φησὶν ἐν τῇ διαθήκῃ, δύο μὲν τάλαντα Δημοφῶντα λαβεῖν εὐθύς, τὴν δ᾽ ἀδελφὴν ὅταν ἡλικίαν ἔχῃ, τοῦτο δ᾽ [4] ἔμελλεν εἰς ἔτος δέκατον γενήσεσθαι· τοῦτον δ᾽ ὀγδοήκοντα μνᾶς καὶ τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν καὶ τὴν οἰκίαν οἰκεῖν· Θηριππίδην δ᾽ ἑβδομήκοντα μνᾶς λαβόντα καρπώσασθαι, ἕως ἐγὼ ἀνὴρ γενοίμην. τὰ δ᾽ ἄλλα, ὅσα ἐμοὶ χωρὶς τούτων κατελείφθη, καὶ τὸ μισθοῦν τὸν οἶκον, [5] ἠφάνισεν ἐκ τῆς διαθήκης· οὐ συμφέρειν ταῦτα νομίζων αὐτῷ ἐπιδειχθῆναι παρ᾽ ὑμῖν. ἐπειδὴ τοίνυν ὡμολογεῖτο ὑπ᾽ αὐτοῦ, [6] τό, τὸν πατέρα ἡμῶν τελευτῶντα τοσοῦτον ἀργύριον τούτων ἑκάστῳ δοῦναι, τεκμήριον οἱ δικάζοντες [7] τούτῳ τὰς ὁμολογίας ἐποιήσαντο ταύτας τοῦ πλήθους τῶν χρημάτων. ὅστις γὰρ ἀπὸ τῶν ὄντων τέτταρα τάλαντα καὶ τρισχιλίας προῖκα καὶ δωρεὰν ἔδωκε, φανερὸν ἦν, ὅτι οὐκ ἀπὸ μικρᾶς οὐσίας, ἀλλὰ πλέον ἢ διπλασίας ἧς ἐμοὶ κατέλιπε, ταῦτα ἀφεῖλεν. οὐ γὰρ ἂν ἐδόκει τὸν μὲν υἱὸν ἐμὲ πένητα βούλεσθαι καταστῆσαι, τούτους δέ, πλουσίους ὄντας, ἔτι πλουσιωτέρους ἐπιθυμῆσαι [8] ποιῆσαι· ἀλλ᾽, ἕνεκα τοῦ πλήθους τῶν ἐμοὶ καταλειπομένων, Θηριππίδῃ τε τὰς ἑβδομήκοντα μνᾶς, καὶ Δημοφῶντι τὰ δύο τάλαντα 858 οὔπω μέλλοντι τῇ ἀδελφῇ τῇ ἐμῇ [9] συνοικεῖν, καρποῦσθαι δοῦναι. ταῦτα δὴ τὰ χρήματα οὐδαμοῦ παραδοὺς ἐφαίνετο, οὐδ᾽ ἐλάττω μικροῖς· ἀλλὰ τὰ μὲν ἀναλωκέναι, τὰ δ᾽ οὐ λαβεῖν, ἔφη, τὰ δ᾽ οὐκ εἰδέναι, τὰ δὲ τὸν δεῖνα ἔχειν, τὰ δ᾽

[1] ἐν τῇ [2] μισθώσωσι [3] αὐτῆς. ὡμολόγει [4] ἤμελλεν [5] ἠφάνιζεν [6] τούτου [7] τότε [8] ποιῆσαι ἐπιθυμεῖν [9] συνοικήσειν

σκήψω ὡς τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκόσι. Idem.

ιδ΄. Εἰς ἔτος δέκατον] Ergo anno 15. ætatis nuptura fuit, cum quinquennis a patre relicta fuisset. Idem.

Οὐδ᾽ ἐλάττω μικροῖς] *Ut parva seu pauca de summa abessent.* Idem.

ἔνδον εἶναι, τὰ δὲ πάντα μᾶλλον, ἢ ὅπου παρέδωκεν, εἶχε λέγειν.

ιε΄. Περὶ δὲ τοῦ καταλειφθῆναι τὰ χρήματα ἔνδον, βούλομαι σαφῶς ὑμῖν ἐπιδεῖξαι ψευδόμενον· τοῦτον γὰρ τὸν λόγον καθῆκεν, ἐπειδὴ τὰ χρήματα μὲν πολλὰ [1] ἀπέφηνεν ὄντα, οὐκ εἶχε δ᾽ ἐπιδεῖξαι ταῦθ᾽ ὡς ἀποδέδωκεν, ἵνα [2] ἐξεικότως οὐδὲν προσῆκον ἡμῖν φανῇ κομίζεσθαι τά γ᾽ ὄντα παρ᾽ ἡμῖν. εἰ μὲν οὖν ὁ πατὴρ ἠπίστει τούτοις, δῆλον ὅτι οὔτ᾽ ἂν τἆλλα ἐπέτρεπεν, οὔτ᾽ ἂν ἐκεῖν᾽ οὕτω καταλιπὼν αὐτοῖς ἔφραζεν· ὥστε πόθεν ἴσασιν; εἰ δ᾽ ἐπίστευεν, οὐκ ἂν δήπου τὰ μὲν πλεῖστ᾽ αὐτοῖς τῶν χρημάτων ἐνεχείρισε, τῶν δ᾽ οὐκ ἂν κυρίους ἐποίησεν, οὐδ᾽ ἂν τῇ μὲν μητρί μου ταῦτα φυλάττειν παρέδωκεν, αὐτὴν δὲ ταύτην ἑνὶ τῶν ἐπιτρόπων [3] τούτων γυναῖκα ἠγγύησεν· οὐ γὰρ ἔχει λόγον, σῶσαι μὲν τὰ χρήματα δι᾽ ἐκείνης ζητεῖν, ἕνα δὲ τῶν ἀπιστουμένων ταύτης [4] κἀκεῖνον κύριον ποιεῖν. ἔτι δὲ τούτων εἴ τι ἀληθὲς ἦν, οἴεσθε οὐκ ἂν αὐτὴν λαβεῖν δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πατρός; ὃς τὴν μὲν [5] προῖκα αὐτῆς ἤδη, τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς, ἔχων, ὡς αὐτῇ συνοικήσων, τὴν Φιλωνίδου τοῦ Μελιτέως θυγατέρα ἔγημε δι᾽ αἰσχροκέρδειαν, ἵνα, πρὸς αἷς εἶχε παρ᾽ ἡμῶν, ἑτέρας ὀγδοήκοντα μνᾶς λάβοι παρ᾽ ἐκείνου· τεττάρων δὲ ταλάντων ἔνδον ὄντων καὶ ταῦτα ἐκείνης ἐχούσης, 859 ὡς οὗτός φησιν, οὐκ ἂν ἡγεῖσθε αὐτὸν κἂν ἐπιδραμεῖν, ὥστε γενέσθαι μετ᾽ ἐκείνης [6] αὐτὸν κύριον; ἢ τὴν μὲν φανερὰν οὐσίαν, ἣν καὶ ὑμῶν πολλοὶ συνῄδεσαν, ὅτι κατελείφθη, μετὰ τῶν συνεπιτρόπων οὕτως αἰσχρῶς διήρπακεν· ὧν δ᾽ οὐκ [7] ἐμέλλεθ᾽ ὑμεῖς ἔσεσθαι μάρτυρες, ἀπέσχετ᾽ ἄν, ἐξὸν αὐτῷ λαβεῖν; καὶ τίς ἂν πιστεύσειεν; οὐκ ἔστι ταῦτα, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ τὰ μὲν χρήματα, ὅσα κατέλιπεν ὁ πατήρ, [8] ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ κατωρύττετο, ὅτε εἰς τὰς χεῖρας τούτων ἦλθεν· οὗτος δ᾽ οὐκ ἔχων [9] ἂν εἰπεῖν

[1] πέφηνεν [2] ἐξ εἰκότων [3] τούτῳ [4] κἀκείνων [5] προῖκα τῆς μητρὸς αὐτὸς ἤδη [6] * αὐτῶν [7] ἠμέλλεθ᾽ [8] ἐν ἐκείνῃ [9] * νῦν

ιε΄. Ἵν᾽ ἐξεικότως οὐδὲν προσῆκον ἡμῖν φανῇ κομίζεσθαι τά γ᾽ ὄντα παρ᾽ ἡμῖν] F. ἵν᾽ εἰκότως, aut ἐξ εἰκότων. Ordo hic est: ἵνα κομίζεσθαι [ἀπολαβεῖν παρ᾽ αὐτοῦ] τά γ᾽ ὄντα παρ᾽ ἡμῖν φανῇ ἐξ εἰκότων μηδὲν προσῆκον, τουτέστιν, ἄδικον καὶ οὐ προσῆκον. Non est constructio Attica, μηδὲν προσῆκον, ut alias, ἀντὶ τοῦ, μηδὲν προσήκοντος. Idem. ἐξ εἰκότων. Auger.

Καταλιπὼν] M. καταλείπων in præsenti. et v. 12. τούτων δὲ pro τῶν δὲ, ut supra. Idem.

ὅπου τι τούτων ἀπέδωκεν, ἵν᾽ εὔπορος εἶναι δοκῶν μηδενὸς
τύχω παρ᾽ ὑμῶν ἐλέου, τούτοις χρῆται τοῖς λόγοις.

ιϛʹ. Πολλὰ μὲν οὖν ἔγωγ᾽ ἔχω καὶ ἄλλα τούτου κατη-
γορεῖν· οὐκ ἐνδέχεται δέ μοι, τῷ μάρτυρι τοῦ κινδύνου
περὶ τῆς ἐπιτιμίας ὄντος, περὶ ὧν αὐτὸς ἠδίκημαι, λέγειν.
ἀλλὰ βούλομαι πρόκλησιν ὑμῖν ἀναγνῶναι· γνώσεσθε γὰρ
ἐξ αὐτῆς ἀκούσαντες, τὰ μεμαρτυρημένα ὡς ἔστιν ἀληθῆ,
καὶ τὸν Μιλύαν ὅτι [1] νῦν περὶ πάντων φησὶν ἐξαιτεῖν, τὸ
δὲ πρῶτον, ὑπὲρ τριάκοντα μόνον μνῶν ἐξῄτει, καὶ [2] πρὸς,
ὅτι ζημιοῦται κατὰ τὴν μαρτυρίαν οὐδέν. ἐγὼ γὰρ πανταχῇ
τοῦτον ἐξελέγξαι βουλόμενος, καὶ τὰς τέχνας αὐτοῦ
καὶ τὰς πανουργίας ἐμφανεῖς ὑμῖν καταστῆσαι πειρώμενος,
ἠρόμην αὐτὸν, πόσα εἴη τὰ χρήματα τὸ πλῆθος, καθ᾽ ἃ
τὸν Μιλύαν ὡς [3] συνειδότα ἐξῄτησεν, οὗτος δὲ ψευδόμενος
περὶ πάντων ἔφησε. περὶ μὲν τοίνυν, ἔφην ἐγὼ, τούτου
παραδώσω σοι τὸν ἔχοντα τἀντίγραφα, ὡς σύ με προὐκα-
λέσω· προομόσαντος δέ μου τὸν ἄνθρωπον, ὡς ὡμολόγησας,
ἐλεύθερον εἶναι, καὶ κατὰ Δήμωνος ἐμαρτύρησας, ἂν ἀπο- 860
μόσῃς τἀναντία τούτων κατὰ τῆς θυγατρὸς, ἀφίημί σοι
πάνθ᾽ ὑπὲρ ὧν ἂν ἐξαιτήσας φανῇς τὸ πρῶτον βασανιζο-
μένου τοῦ παιδὸς, καὶ [4] τοσοῦτόν σοι γενέσθω τὸ τίμημα
ἔλαττον ὧν ὦφλες, καθὸ τὸν Μιλύαν ἐξῄτησας, ἵνα μηδὲν
ζημιωθῇς παρὰ τοὺς μάρτυρας. ταῦτ᾽ ἐμοῦ προκαλεσαμέ-
νου πολλῶν παρόντων, οὐκ ἂν ἔφη ποιῆσαι. καίτοι ὅστις
αὐτὸς αὑτῷ ταῦτ᾽ ἔφυγε δικάσαι, πῶς ὑμᾶς χρὴ τοὺς ὀμω-
μοκότας, τούτῳ πειθομένους, καταγνῶναι τῶν μαρτύρων,
ἀλλ᾽ οὐ τοῦτον τὸν ἀναισχυντότατον πάντων ἀνθρώπων
εἶναι νομίζειν; ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει τούτων
τοὺς μάρτυρας.

[1] νῦν μὲν περὶ   [2] προσέτι, ζημιοῦται   [3] εἰδότα   [4] τοσούτῳ

ιϛʹ. Καὶ πρὸς] S. τοῖς λοιποῖς γνώσεσθε ὅτι. Wolf. Sub. τούτοις, *præterea*. Auger.

Προομόσαντος δέ μου] Est mistus hic locus, ἐκ τοῦ διηγηματικοῦ καὶ δραματικοῦ: qua de causa minus attentis videtur obscurior. In prima oratione hæc eadem exposita sunt. Wolf.

Κατὰ Δήμωνος] F. Δημοφῶντος, nisi pater in filii locum successerit in tutela. Idem.

Ἂν ἀπομόσῃς τἀναντία τούτων κατὰ τῆς θυγατρὸς] Ἐὰν πίστιν ἐπιθῇς κατὰ τῆς θυγατρὸς παραστησάμενος. Idem.

Καὶ τοσοῦτόν σοι] Ἀντὶ τοῦ, τοσούτῳ. Idem.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

οὐ τοίνυν ἐγὼ μὲν ταῦθ᾽ ἕτοιμος ἦν, οἱ δὲ μάρτυρες οὐ τὴν
αὐτήν μοι γνώμην εἶχον. ἀλλὰ κἀκεῖνοι παραστησάμενοι
τοὺς παῖδας, ὑπὲρ ὧν ἐμαρτύρησαν, πίστιν ἐπιθεῖναι ἠθέ-
λησαν κατ᾽ ἐκείνων· ὁ δ᾽ [1] οὔτ᾽ αὐτοῖς οὔτ᾽ ἐκείνοις οὔτ᾽ ἐμοὶ
δοῦναι τὸν ὅρκον ἠξίωσεν, ἀλλ᾽ ἐπὶ λόγοις μεμηχανημένοις
καὶ μάρτυσιν οὐ τἀληθῆ μαρτυρεῖν εἰθισμένοις τὸ πρᾶγμα
καταστήσας, ἐλπίζει ῥᾳδίως ὑμᾶς ἐξαπατήσειν. λάβε οὖν
αὐτοῖς καὶ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ιζʹ. [2] Πῶς ἄν τις σαφέστερον ἐξελέγξειε συκοφαντουμέ-
νους ἡμᾶς, καὶ καταμεμαρτυρημένον τἀληθῆ, καὶ τὴν δίκην
δικαίως ὠφλημένην, ἢ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπιδεικνύς· οἰκέτην,
τὸν τὴν μαρτυρίαν γράφοντα, οὐκ ἐθελήσαντα τοῦτον βασα-
861 νίζειν περὶ αὐτῶν τῶν μεμαρτυρημένων· Αἴσιον τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ ταῦτα μεμαρτυρηκότα, ἅ φησιν εἶναι ψευδῆ· τοῦτον
αὐτὸν ταὐτὰ τοῖς μάρτυσιν, οὓς διώκει, μεμαρτυρηκότα μοι
κατὰ Δήμωνος, ὄντος αὐτῷ θείου καὶ συνεπιτρόπου· τὰς θε-
ραπαίνας οὐκ ἐθελήσανθ᾽ ὑπὲρ τοῦ, τὸν ἄνθρωπον ἐλεύθερον εἶ-
ναι, βασανίζειν· τὴν μητέρα τὴν ἐμαυτοῦ πίστιν περὶ τούτων
ἐπιθεῖναι καθ᾽ ἡμῶν ἐθέλουσαν· τῶν ἄλλων οἰκετῶν οὐκ ἐθέ-
λοντα τοῦτον παραλαμβάνειν [3] οὐδέν᾽ αὐτῶν πάντ᾽ εἰδότων
μᾶλλον, ἢ Μιλύας· τῶν μαρτύρων, οἳ κατεμαρτύρουν χρήματ᾽
ἔχειν αὐτὸν, οὐδενὶ τῶν ψευδομαρτυριῶν ἐπεσκημμένον· τὴν
διαθήκην οὐκ [4] ἀποδόντα, οὐδὲ τὸν οἶκον μισθώσαντα, τῶν νό-
μων κελευόντων· πίστιν ἐπιθεῖναι προομνύντος ἐμοῦ, καὶ τῶν

[1] [οὔτ᾽ αὐτοῖς,]   [2] Πῶς οὖν ἂν   [3] οὐδένα τῶν πάντ᾽   [4] ἀποδιδόντα

Ὁ δ᾽ οὔτ᾽ αὐτοῖς, οὔτ᾽ ἐκείνοις] Qui sunt isti αὐτοί. F. οὔτ᾽ αὐτοῖς ἐκείνοις, οὔτ᾽ ἐμοί. Idem. οὔτ᾽ αὐτοῖς videtur redundare et delendum. Auger.

Δοῦναι τὸν ὅρκον] Ἐπιτρέπειν ὀμνύναι. Apud Isocr. ὅρκον ἐπακτὸν διὰ δύο προφάσεις προσδέχου. Wolf.

Λάβε οὖν] F. λέγε. Idem.

ιζʹ. Συκοφαντουμένους ἡμᾶς] Ὅτι συκοφαντούμεθα, καὶ ὅτι ὁ Ἄφοβος καταμεμαρτύρηται τἀληθῆ. Nisi quis τὸ καταμεμαρτυρημένον et ὠφλημένην impersonaliter malit accipere: *testimonium recte esse dictum: litem recte perditam esse*. Idem. Ante τἀληθῆ adde τοῦτον, *et contra Aphobum vera testimonia dicta esse*. Auger.

Περὶ αὐτῶν τῶν μεμαρτυρημένων Αἴσιον μεμαρτυρηκότα] Ὅτι μεμαρτύρηκεν Αἴσιος. Sic οἰκέτην οὔτ᾽ ἐθελήσαντα τοῦτον: ὅτι οὗτος οὐκ ἠθέλησε βασανίζειν τὸν οἰκέτην. Hoc noto, ne minus attentos perturbent ἀμφιβολίαι infinitivorum cum accusativis: neve quispiam Αἴσιον μεμαρτυρηκότα exponat, Αἰσίου μεμαρτυρηκότος. Observetur in hac ἀνακεφαλαιώσει τὸ διάλυτον. Wolf.

μαρτύρων, ὥστ᾽ ἀφεῖσθαι τοῦτον τῶν χρημάτων, καθ᾽ ἃ τὸν Μιλύαν ἐξῄτησεν, οὐκ οἰηθέντα δεῖν; μὰ τοὺς θεοὺς, ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν ἔχοιμι ἐπιδεῖξαι τοῦτ᾽ ἀκριβέστερον, ἢ τοῦτον τὸν τρόπον. οὕτω τοίνυν φανερῶς τῶν τε μαρτύρων καταψευδόμενος, καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων μηδὲν ζημιούμενος, καὶ τὴν δίκην δικαίως ὠφληκὼς, ὅμως ἀναισχυντεῖ.

ιή. Καὶ εἰ μὲν, μὴ καὶ παρὰ τοῖς αὐτοῦ φίλοις καὶ παρὰ τῷ διαιτητῇ προεγνωσμένος ἀδικεῖν, τούτους ἐποιεῖτο τοὺς λόγους, ἧττον ἂν ἦν ἄξιον θαυμάζειν· νῦν δ᾽, ἐπιτρέ-

ιή. Νῦν δὲ ἐπιτρέψαι με πείσας Ἀρχενέῳ καὶ Δρακοντίδῃ] *Nunc vero cum a me contendisset et impetrasset, ut Archeneo et Dracontidæ arbitris disceptationem controversiæ permitteremus, postea compromissum solvit, quippe qui ex ipsis compromissariis audivisset, se si jurati arbitrari cogerentur, sententiam non secundum eum laturos.* ἐπιτροπὴν *compromissum* vocat. ἐπιτρέπειν enim est *compromissum pacisci*, hoc est, unum aut plures causæ disceptatores facere, alioqui jurisdictionem ejus rei non habentes. *Arbitri* autem, id est διαιτηταὶ, judices erant, per singulas tribus lecti numero quatuor et quadraginta. Moris autem erat, ut inquit Demosth. Interpres, in locum certum arbitros convenire, copiamque sui facere et præbere cuivis queribundo, ut si ipsi sordide vel ambitiose vel offenso animo arbitrio abusi essent, in promptu responderent ei, qui se ab eis damno affectum esse conquereretur. εὐθύνεσθαι id dicitur, et εὐθύνας διδόναι, in omnesque magistratus valebat. Cicero *rationem vitæ et magistratus gesti, aut curationis actæ reposci*, Latine vocat. ἔδει γὰρ πάντας τοὺς τὰ κοινὰ διοικήσαντας, εὐθύνας διδόναι τῶν πεπραγμένων, id est, *acta sua probare magistratibus et populo. Syndicare* vernacula lingua dicitur. Verum quoniam οἱ διαιτηταὶ minora negotia administrabant, ideo ab iis αἱ εὐθύναι incipiebant. Erant autem annui judices οἱ διαιτηταί. Sunt qui tradant διαιτητὰς judices quosdam fuisse, ad quos homines litigaturi controversiarum suarum disceptationem ex compacto deferebant, apud ordinarios judices ambigere nolentes. Hujusmodi autem arbitros sexagenarios aut paulo minus esse oportebat, a quibus ii, qui judices dicuntur, appellabantur, si sententia videbatur iniqua. Quoniam autem ab iis auctoribus quos legere mihi contigit, hoc non satis liquide traditur, id addam, quod sentio. διαιτητὰς enim duorum generum fuisse, ex Demosthenis lectione collegi, hoc est, αἱρετοὺς δικαστὰς, ad quos litigaturi disceptationem controversiarum conferebant, κατ᾽ ἐπιτροπὴν τῆς δίκης, ut hoc loco Demosthenes: et ab hujuscemodi compromisso vel arbitrio recedere licebat, duntaxat re integra: id quod ἀφεῖναι δίαιταν vel ἐπιτροπὴν dicebatur. Alterum genus arbitrorum, τοὺς κατὰ κλῆρον διαιτητὰς appellabant, qui non electione litigantium, sed sortito arbitrandi potestatem habebant, et ii erant annui magistratus, ταῖς εὐθύναις ἐνεχόμενοι, ut supra dictum est. Et ut Romæ ex decuriis Prætor judices judiciorum publicorum sortiebatur, ita Athenis ex decuriis tribuum arbitri sorte dabantur ad causas privatas dijudicandas. Unde post illa verba, τούτους μὲν ἀφῆκεν ἀκούσας αὐτῶν, ὅτι εἰ μεθ᾽ ὅρκου διαιτήσουσι, καταγνώσονται τὴν ἐπιτροπὴν, statim subdit, ἐπὶ τὸν κληρωτὸν δὲ διαιτητὴν ἐλθὼν, etc. οἱ δικασταὶ δὲ ἀκούσαντες εἰς οὓς ἐφῆκε, ταῦτα δὲ τοῖς τούτου φίλοις καὶ τῷ διαιτητῇ περὶ αὐτῶν ἔγνωσαν, καὶ δέκα ταλάντων ἐτίμησαν, id est, *Ad arbitrum igitur sorte datum quum venisset, nec diluere objecta posset, damnatus est ab arbitro. Judices porro ad quos ipse ab arbitris provocaverat, cum causam cognovissent, eadem ipsi quoque cum arbitris compromissariis istius amicis, cum ipsoque sorte dato arbitro pronunciarunt*, vel, *cum arbitro atque ejus amicis, ut compromissariis censuerunt, litemque homini talentis decem æstimaverunt.* Atque hinc intelligitur, Aphobum unum ex tutoribus decem talentis damnatum tutelæ judicio, quanti scilicet Orator litem illam in intentione libellari æstimarat: quæ verba leguntur corruptissime in libris quidem impressis, sed ea nos sic emendanda affirmamus. Quoniam igitur litem talentis decem, id est, minis sexcentis æstimarat, ἐν τῷ ἐγκλήματι τῷ αὐτοῦ, id est, *in libello intentatæ actionis*, ideo centum se minis, id est, mille aureis nostris periclitari cum infamiæ nota dixit, quæ sexta pars est æstimationis litis. Cæterum Plutarchus divitem patrem Demosthenis fuisse dicit, et in copia bonorum septem annos natum filium Demo-

ψαι με πείσας Ἀρχενέῳ καὶ Δρακοντίδῃ καὶ Φάνῳ τούτῳ τῷ νῦν ὑπ᾽ αὐτοῦ φεύγοντι τῶν ψευδομαρτυριῶν, τούτους μὲν ἀφῆκεν, ἀκούσας αὐτῶν ὅτι, εἰ μεθ᾽ ὅρκου ταῦτα διαι-
862 τήσουσι, καταγνώσονται τὴν ἐπιτροπὴν, ἐπὶ τὸν κληρωτὸν δὲ διαιτητὴν ἐλθὼν καὶ οὐδὲν ἔχων ἀπολύσασθαι τῶν ἐγκεκλημένων, ὦφλε τὴν δίαιταν. οἱ δικασταὶ δ᾽ ἀκούσαντες, εἰς οὓς [1] ἔφη, καὶ ταῦτα καὶ τοῖς τούτου φίλοις καὶ τῷ διαιτητῇ περὶ αὐτῶν ἔγνωσαν, καὶ δέκα ταλάντων ἐτίμησαν. οὐ μὰ Δί᾽ οὐχ ὅτι τὸν Μιλύαν ὡμολόγησεν εἶναι ἐλεύθερον — [2] τοῦτο γὰρ οὐδὲν ἦν —, ἀλλ᾽ ὅτι, πεντεκαίδεκα ταλάντων οὐσίας μοι καταλειφθείσης, τὸν μὲν οἶκον οὐκ ἐμίσθωσε, δέκα δ᾽ ἔτη μετὰ τῶν συνεπιτρόπων διαχειρίσας, πρὸς μὲν τὴν συμμορίαν ὑπὲρ παιδὸς ὄντος ἐμοῦ πέντε μνᾶς συνετάξατ᾽ εἰσφέρειν, ὅσον περ Τιμόθεος ὁ Κόνωνος, καὶ οἱ τὰ μέγιστα κεκτημένοι τιμήματα εἰσέφερον, χρόνον δὲ τοσοῦτον τὰ χρήματα ταῦτα ἐπιτροπεύσας, ὑπὲρ ὧν τηλικαύτην αὐτὸς εἰσφορὰν ἠξίωσεν εἰσφέρειν, ἐμοὶ μὲν τὸ καθ᾽ αὑτὸν οὐδ᾽ εἴκοσι μνῶν ἄξια παρέδωκε, μετὰ δ᾽ ἐκείνων ὅλα τὰ κεφάλαια καὶ τὰς ἐπικαρπίας ἀπεστέρησε. θέντες οὖν οἱ δικασταὶ τοῖς πᾶσι χρήμασιν, [3] οὐδ᾽ ἐφ᾽ ὅσῳ μισθοῦσι τοὺς οἴκους, τόκον, ἀλλ᾽ ὃς ἦν ἐλάχιστος, εὗρον τὸ σύμπαν πλέον ἢ τριάκοντα τάλαντα αὐτοὺς ἀποστεροῦντας· διὸ τούτῳ τῶν δέκα ταλάντων ἐτίμησαν.

[1] ἐφῆκε, ταῦτὰ [2] τοῦτο μὲν γὰρ [3] οὐκ

sthenem reliquisse, ἀπολειφθεὶς δ᾽ ὁ Δημοσθένης ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἑπταέτης ἐν εὐπορείᾳ, μικρὸν γὰρ ἀπέλιπεν ἡ σύμπασα τίμησις αὐτοῦ τῆς οὐσίας πεντεκαίδεκα ταλάντων, ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων ἠδικήθη. *Relictus autem a patre Demosthenes septennis in abundanti patrimonio (ut quod omnibus supputatis paulo minus quindecim talentis æstimaretur) a tutoribus per injuriam fortunis eversus est, cum partem bonorum ejus in rem suam verterent, partem per incuriam perderent, ita ut ne præceptoribus quidem ejus mercedem docendi solverent.* Quindecim talenta novem millia aureorum nostrorum valent. Ita quæ summa Romæ post spoliatum orbem a Romanis, Æsopi patinam æquare non potuisset, Athenis divitiarum nomine censebatur. Ex Commentariis Budæi, et lib. 5. de Asse. *Ex edit.* HERVAG.

Ἐπὶ τὸν κληρωτὸν δὲ διαιτητὴν] Ergo et αἱρετοὶ et κληρωτοὶ διαιτηταὶ fuerunt. WOLF. Recte Harpocration h. l. τοὺς διαιτητὰς ait κλήρῳ πρότερον λαχόντας, ἢ ἐπιτρεψάντων αὐτοῖς τῶν κρινομένων, τοῖς κρινομένοις διαιτῆσαι. *Herald. Animadv. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* l. V. c. XIV. p. 371. Vid.

Εἰς οὓς ἔφη καὶ ταῦτα καὶ τοῖς] F. εἰς οὓς ἔφυγε, [vel ἔφηγε, in farragine] ταῦτα καὶ τοῖς. Hoc enim et constructio et sententia postulat, etsi ἐφῆκε fortassis: et hoc est verius, unde ἔφεσις. WOLF.

Θέντες οὖν οἱ δικασταὶ τοῖς πᾶσι χρήμασι τόκον, οὐκ ἐφ᾽ ὅσῳ μισθοῦσι τοὺς οἴκους] Θεῖναι τοῖς χρήμασι τόκον loquendi modus est: *constituere, quantum usuræ nomine de pecunia sit exigendum.* IDEM. M. ἐπιθέντες, vel προσθέντες. AUGER.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΟΝΗΤΟΡΑ ΕΞΟΥΛΗΣ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

863 ΑΦΟΒΟΣ, μέλλοντος αὐτῷ Δημοσθένους τὰς τῆς ἐπιτροπῆς δίκας λαγχάνειν, ἔγημεν Ὀνήτορος ἀδελφὴν ἐκδοθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ Τιμοκράτους τοῦ προτέρου ἀνδρὸς, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐπίκληρον λαμβάνειν ἤμελλε. μετὰ δὲ ταῦτα Ὀνήτωρ, ἤδη φεύγοντος Ἀφόβου τὴν τῆς ἐπιτροπῆς δίκην, ὡς ὁ ῥήτωρ ἀποδείκνυσι, πλασάμενος [1]ἀπολείψειν τὴν ἀδελφὴν παρ' [2]ἑαυτῷ ἀπήγαγεν. ἐπεὶ δὲ Ἄφοβος ἑάλω, ἐπὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ τὸν ῥήτορα ἀφικνούμενον καὶ εἰς τὰ χωρία εἰσιόντα ἐξήλασεν Ὀνήτωρ, φάσκων, τῆς ἀδελφῆς εἶναι τὰ χωρία, εἰς τὴν προῖκα ἀποτιμηθέντα. διόπερ ἐξούλης αὐτῷ δικάζεται ὁ Δημοσθένης, ὡς ἐκ τῶν Ἀφόβου πρότερον, νῦν δὲ ἑαυτῷ γεγενημένων, ἐξεληλαμένος, φάσκων, οὐκ εἰληφέναι τὴν προῖκα Ἄφοβον, ἀλλὰ τὴν γυναῖκα μόνον· τὴν γὰρ προῖκα μὴ βουληθῆναι Ὀνήτορα, διότι κινδυνεύοντα τὸν Ἄφοβον ἑώρα καὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ. νῦν οὖν, φησὶ, πλαστὴ μὲν ἡ ἀπόλειψις, ὑπὲρ δὲ ὧν οὐκ εἴληφεν Ἄφοβος, τὸ χωρίον ἀποτετίμηται ἐπ' ἀποστερήσει τῶν ἐμῶν. τὸ δὲ τῆς ἐξούλης ὄνομα, Ἀττικόν. ἐξέλλειν γὰρ ἔλεγον τὸ ἐξωθεῖν καὶ ἐκβάλλειν βίᾳ.

[1] ἀπόλειψιν [2] ἑαυτὸν

Πλασάμενος ἀπολείψειν τὴν ἀδελφὴν παρ' ἑαυτῷ ἀπήγαγεν] Πλασάμενος, τὴν ἀδελφὴν ἀπολείψειν [S. τὸν ἄνδρα] ἀπήγαγε [αὐτὴν] παρ' ἑαυτῷ. Legi queat, et haud scio, an debeat, πλασάμενος ἀπόλειψιν, τὴν ἀδελφὴν παρ' ἑαυτὸν ἀπήγαγεν. Wolf.

Μὴ βουληθῆναι] V. A. προέσθαι Ὀνήτορα. Idem.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ ΟΝΗΤΟΡΟΣ ΕΞΟΥΛΗΣ

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ά. ΠΕΡΙ πολλοῦ ποιούμενος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μήτε 864
πρὸς Ἄφοβόν μοι συμβῆναι τὴν γενομένην διαφορὰν, μήτε τὴν νῦν οὖσαν πρὸς Ὀνήτορα τουτονὶ κηδεστὴν ὄντα αὐτοῦ, πολλὰ καὶ δίκαια προκαλεσάμενος ἀμφοτέρους, οὐδενὸς ἠδυνήθην τυχεῖν τῶν μετρίων, ἀλλ' εὕρηκα πολὺ τοῦτον ἐκείνου [1]δυσκολώτερον καὶ μᾶλλον ἄξιον ὄντα δοῦναι δίκην.

[1] δυσκολώτερον ὄντα καὶ μᾶλλον ἄξιον δοῦναι

τὸν μὲν γὰρ, οἰόμενος δεῖν ἐν τοῖς φίλοις διαδικάσασθαι τὰ πρὸς ἐμὲ καὶ μὴ λαβεῖν ὑμῶν πεῖραν, οὐχ οἷός τ' ἐγενόμην πεῖσαι· τοῦτον δ' αὐτὸν αὑτῷ κελεύων γενέσθαι δικαστὴν, ἵνα μὴ παρ' ὑμῖν κινδυνεύσῃ, τοσοῦτον κατεφρονήθην, ὥστ' οὐχὶ μόνον λόγου τυχεῖν οὐκ ἠξιώθην, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς γῆς, ἣν Ἄφοβος ἐκέκτητο ὅτε ὠφλίσκανέ μοι τὴν δίκην, ὑβριστικῶς ὑπ' αὐτοῦ πάνυ ἐξεβλήθην. ἐπειδὴ οὖν [1]ἀποστερεῖταί με τῶν ὄντων, τῷ αὑτοῦ κηδεστῇ πιστεύων τε εἰς ὑμᾶς εἰσελήλυθε ταῖς ἑαυτοῦ παρασκευαῖς, ὑπόλοιπόν [2]ἐστιν ἡμῖν πειρᾶσθαι παρ' αὐτοῦ τῶν δικαίων τυγχάνειν. οἶδα μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι μοι πρὸς παρασκευὰς λόγων καὶ μάρτυρας οὐ τἀληθῆ μαρτυρήσοντας ὁ ἀγών ἐστιν· ὅμως μέντοι [3]τοσοῦτ' οἶμαι διοίσειν τῷ δικαιότερα τούτου λέγειν, ὥστ', εἰ καί τις ὑμῶν πρότερον τοῦτον ἡγεῖτο εἶναι μὴ πονηρὸν, ἔκ γε τῶν πρὸς ἐμὲ πεπραγμένων
865 [4]γνώσεσθ', ὅτι καὶ τὸν παρεληλυθότα χρόνον ἐλάνθανεν αὐτὸν κάκιστος ὢν καὶ ἀδικώτατος πάντων. ἀποδείξω γὰρ αὐτὸν, οὐ μόνον τὴν προῖκα οὐ δεδωκότα, ἧς φησὶ νῦν ἀποτιμήσασθαι τὸ χωρίον, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀρχῆς τοῖς ἐμοῖς ἐπιβουλεύσαντα, καὶ πρὸς τούτοις, τὴν μὲν γυναῖκα οὐκ ἀπολελοιπυῖαν ὑπὲρ ἧς ἐξήγαγέ με ἐκ ταύτης τῆς γῆς, προϊστάμενον δ' ἐπ' ἀποστερήσει τῶν ἐμῶν Ἀφόβου καὶ τούτους ὑπομένοντα τοὺς ἀγῶνας, οὕτω μεγάλοις τεκμηρίοις καὶ φανεροῖς ἐλέγχοις, ὥσθ' ὑμᾶς πάντας εἴσεσθαι σαφῶς,

[1] * συναποστερεῖ τέ με τ. ὄ. τ. αὐ. κηδεστῇ, [2] ἐστιν ἐν ὑμῖν [3] τοσοῦτον οἴομαι [4] γνώσεται

ά. Δεῖν ἐν τοῖς φίλοις διαδικάσασθαι τὰ πρὸς ἐμὲ] Id est, *oportere de rebus inter me et illum controversis arbitrium amicis permittere*, hoc est, *judices amicos ferre*. Budæus.

Τῷ αὐτοῦ κηδεστῇ] Lego τῷ τε αὐτοῦ κηδεστῇ πιστεύων εἰς ὑμᾶς εἰσελήλυθε καὶ ταῖς ἑαυτοῦ. Wolf.

Ὑπόλοιπόν ἐστιν ἡμῖν πειρᾶσθαι παρ' αὐτοῦ] F. πειρᾶσθαι δι' ὑμῶν παρ' αὐτοῦ. Idem.

Ἀποδείξω ——— τὸ χωρίον] *Ostendam enim eum eam dotem non dedisse, cujus nomine se nunc affirmat prædium oppigneratum accepisse.* Et ἀποτιμηθὲν εἰς προῖκα χωρίον a Demosthene dicitur, *quod maritus oppigneravit in eum casum quo casu restituenda dos erit, certa pecunia æstimatum, vel ipsi marito pro pignore dotis datum*, utrorumque enim significare potest. Est autem τοῦ δόντος ἀποτιμᾶν, καὶ τοῦ λαβόντος ἀποτιμᾶσθαι, ut ὑποθεῖναι et ὑποθέσθαι. Idem [§. θ'.] καίτοι δεινὸν etc. *Atqui non consentaneum est, hunc quidem dicere se pignori accepisse fundum: illum autem quem sibi dedisse perhibet, eum ipsum fundum palam videri colere et arare.* Construitur autem verbum utraque voce (sc. ἀποτιμᾶσθαι *æstimatum accipere*, et ἀποτιμᾶν *dare æstimatum*,) cum genitivo, ut apud eundem, τὸ δὲ χωρίον φησὶν ἀποτετιμῆσθαι ταλάντου. *In Comment. L. Gr.* Budæus. Vid. Herald. Animadv. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R. l. III. c. VI. §. XI. sqq.

Προϊστάμενον] *Profectum esse ab Aphobo ut agat.* Auger.

ὅτι δικαίως καὶ προσηκόντως οὗτος φεύγει ταύτην ὑπ' ἐμοῦ τὴν δίκην. ὅθεν δὲ ῥᾷστα μαθήσεσθε περὶ αὐτῶν, ἐντεῦθεν ὑμᾶς καὶ ἐγὼ πρῶτον πειράσομαι διδάσκειν.

β'. Ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πολλούς τε ἄλλους Ἀθηναίων καὶ τοῦτον οὐκ ἐλάνθανον κακῶς ἐπιτροπευόμενος, ἀλλ' ἦν καταφανὴς εὐθὺς ἀδικούμενος· τοσαῦται πραγματεῖαι καὶ λόγοι καὶ παρὰ τῷ ἄρχοντι καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐγίγνοντο ὑπὲρ τῶν ἐμῶν. τό τε γὰρ πλῆθος τῶν καταλειφθέντων ἦν φανερὸν, ὅτι τ' ἀμίσθωτον τὸν οἶκον ἐποίουν οἱ διαχειρίζοντες, ἵν' αὐτοὶ τὰ χρήματα καρποῖντο, οὐκ ἄδηλον ἦν. ὥστ' ἐκ τῶν γιγνομένων οὐκ ἔσθ' ὅστις οὐχ ἡγεῖτο τῶν εἰδότων δίκην με λήψεσθαι παρ' αὐτῶν, ἐπειδὰν τάχιστα ἀνὴρ εἶναι δοκιμασθείην· ἐν οἷς καὶ Τιμοκράτης καὶ Ὀνήτωρ ταύτην ἔχοντες διετέλεσαν τὴν διάνοιαν. τεκμήριον δὲ πάντων μέγιστον. οὗτος γὰρ [1] ἐβουλήθη μὲν Ἀφόβῳ δοῦναι τὴν ἀδελφὴν, ὁρῶν τῆς τε αὐτοῦ πατρῴας οὐσίας καὶ τῆς ἐμῆς οὐκ ὀλίγης αὐτὸν κύριον γεγενημένον, προέ-
σθαι δὲ τὴν προῖκα οὐκ ἐπίστευσεν, ὥσπερ εἰ τὰ τῶν ἐπι- 866
τροπευόντων χρήματα [2] ἀπότιμα τοῖς ἐπιτροπευομένοις καθεστάναι νομίζων· ἀλλὰ τὴν μὲν ἀδελφὴν ἔδωκε, τὴν δὲ προῖκα αὐτῷ Τιμοκράτης ἐπὶ πέντε ὀβολοῖς ὀφειλήσειν ὡμολόγησεν, ᾧ πρότερον ἡ γυνὴ συνοικοῦσα ἐτύγχανεν. ὄφλοντος δέ μοι τὴν δίκην Ἀφόβου τῆς ἐπιτροπῆς καὶ οὐδὲν δίκαιον ποιεῖν ἐθέλοντος, διαλύειν μὲν ἡμᾶς Ὀνήτωρ οὐκ ἐπεχείρησεν· οὐκ ἀποδεδωκὼς δὲ τὴν προῖκα, ἀλλ' αὐτὸς κύριος ὢν, ὡς ἀπολελοιπυίας τῆς ἀδελφῆς, καὶ δοὺς κομίσασθαι οὐ δυνάμενος, ἀποτιμήσασθαι φάσκων τὴν γῆν, ἐξάγειν με ἐξ αὐτῆς ἐτόλμησε. τοσοῦτον καὶ ἐμοῦ καὶ ὑμῶν καὶ τῶν κειμένων νόμων κατεφρόνησε.

γ'. Καὶ τὰ μὲν γενόμενα, δι' ἃ φεύγει τὴν δίκην καὶ περὶ ὧν οἴσετε τὴν ψῆφον, ταῦτ' ἐστὶν, ὦ ἄνδρες δικασταί· παρέξομαι δὲ μάρτυρα, πρῶτον μὲν αὐτὸν τὸν Τιμοκράτην, ὡς ὡμολόγησεν ὀφειλήσειν τὴν προῖκα καὶ τὸν τόκον ἀπεδίδου τῆς προικὸς Ἀφόβῳ κατὰ τὰς ὁμολογίας, ἔπειθ' ὡς

[1] ἠβουλήθη [2] ἀποτίμημα

β'. Ὥσπερεὶ τὰ τῶν ἐπιτροπευόντων χρήματ' ἀπότιμα] Χρήματ' ἀποτίμημα. et, v. 30. δι' ἃ φεύγει τὴν δίκην. et, p. 455. v. 6. δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰκότων. Wolf.

αὐτὸς Ἄφοβος ὡμολόγει κομίζεσθαι τὸν τόκον παρὰ Τιμοκράτους. καί μοι λάβε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ἐξ ἀρχῆς μὲν τοίνυν ὁμολογεῖται μὴ δοθῆναι τὴν προῖκα, μηδὲ γενέσθαι κύριον αὐτῆς Ἄφοβον.

δ'. Δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰκότων, ὅτι τούτων ἕνεκα, ὧν εἴρηκα, ὀφείλειν εἵλοντο μᾶλλον, ἢ καταμῖξαι τὴν προῖκα εἰς τὴν οὐσίαν τὴν Ἀφόβου, τὴν οὕτω διακινδυνευθήσεσθαι μέλλουσαν. οὔτε γὰρ δι' ἀπορίαν οἷόν τε εἰπεῖν ὡς οὐκ εὐθὺς ἀπέδοσαν· Τιμοκράτει τε γάρ ἐστιν οὐσία πλέον ἢ
867 δέκα ταλάντων, Ὀνήτορί τε πλέον ἢ τριάκοντα, ὥστ' οὐκ
ἂν διὰ τοῦτό γ' εἶεν οὐκ εὐθὺς δεδωκότες. οὔτε κτήματα μὲν ἦν αὐτοῖς, ἀργύριον δ' οὐκ ἔτυχε παρὸν, ἡ γυνὴ δὲ ἐχήρευε, διὸ πρᾶξαι ταῦτ' ἠπείχθησαν οὐχ ἅμα τὴν προῖκα διδόντες· ἀργύριόν τε γὰρ οὗτοι δανείζουσιν ἄλλοις οὐκ ὀλίγον, συνοικοῦσάν τε ταύτην ἀλλ' οὐ χηρεύουσαν παρὰ Τιμοκράτους ἐξέδοσαν, ὥστε οὐδ' ἂν ταύτην τὴν σκῆψιν εἰκότως αὐτῶν τις ἀποδέξαιτο. [1] καὶ μὲν δὴ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, κἀκεῖνο πάντες ἂν ὁμολογήσαιτε, ὅτι, τοιοῦτο πρᾶγμα συναλλάττων ὁστισοῦν, ἕλοιτ' ἂν ἑτέρῳ μᾶλλον ὀφείλειν, [2] οὐ κηδεστῇ, τὴν προῖκα, μηδὲ ἀποδοῦναι. μὴ διαλυσάμενος μὲν γὰρ γίνεται χρήστης ἄδηλος, εἴτ' ἀποδώσει δικαίως εἴτε μή· μετὰ δὲ τῆς γυναικὸς τἀκείνης ἀποδοὺς, οἰκεῖος καὶ κηδεστής. ἐν οὐδεμιᾷ γάρ ἐστιν ὑποψίᾳ τὰ δίκαια πάντα ποιήσας, ὥσθ', οὕτω τοῦ πράγματος ἔχοντος, καὶ τούτων οὐδὲ καθ' ἓν ὧν εἶπον ὀφείλειν ἀναγκασθέντων οὐδὲ βουληθέντων ἂν, οὐκ ἔστ' εἰπεῖν ἄλλην πρόφασιν, δι' ἣν οὐκ ἀπέδοσαν· ἀλλ' ἀνάγκη ταύτην εἶναι τὴν αἰτίαν, δι' ἣν δοῦναι τὴν προῖκα οὐκ ἐπίστευσαν.

ε'. Ἐγὼ τοίνυν ὁμολογουμένως οὕτω ταῦτ' [3] ἐλέγχω. ὡς δ' οὐδ' ὕστερον ἀπέδοσαν, [4] οἶμαι ῥᾳδίως ἐπιδείξειν ἐξ αὐ-

[1] καὶ μὴν, ὦ [2] ἢ [3] ἐλέγχων, ὡς οὐδ' ὕστερον [4] οἴομαι

γ'. Ἐξαρχῆς μὲν τοίνυν ὁμολογεῖται, μὴ δοθῆναι τὴν προῖκα] Utrum ἐξαρχῆς ὁμολογεῖται, an ἐξαρχῆς μὴ δοθῆναι; Constat igitur, dotem principio non esse numeratam. Idem.

δ'. Οὐ κηδεστῇ τὴν προῖκα] Τὸ οὐ præcedentibus comparativis sæpe pro ἢ videtur scribi. Idem. Vel οὐ accipi debet pro *quam*, vel mutari in ἤ. ibid. μηδὲ pro μή. Auger.

τῶν τῶν πεπραγμένων· ὥσθ' ὑμῖν γενέσθαι φανερὸν, ὅτι,
κἂν εἰ μὴ ἐπὶ τούτοις, ἀλλ' ἐπὶ τῷ διὰ ταχέων ἀποδοῦναι,
τἀργύριον εἶχον, οὐκ ἂν ποτ' ἀπέδοσαν, οὐδ' ἂν [1] προεῖντο.
τοιαύτας ἀνάγκας εἶχεν αὐτοῖς τὸ πρᾶγμα. δύο μὲν γὰρ
ἦν ἔτη [2] τὰ μεταξὺ τοῦ συνοικῆσαί τε τὴν γυναῖκα, καὶ
φῆσαι τούτους πεποιῆσθαι τὴν ἀπόλειψιν· ἐγήματο μὲν 868
γὰρ ἐπὶ Πολυζήλου ἄρχοντος Σκιροφοριῶνος μηνὸς, ἡ δ'
ἀπόλειψις ἐγράφη Ποσειδεῶνος μηνὸς ἐπὶ Τιμοκράτους. ἐγὼ
δ' εὐθὺς μετὰ τοὺς γάμους δοκιμασθεὶς, ἐνεκάλουν καὶ
λόγον ἀπῄτουν· καὶ, πάντων ἀποστερούμενος, τὰς δίκας
ἐλάγχανον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἄρχοντος. ὁ δὲ χρόνος οὗτος ὀφει-
λῆσαι μὲν ἐνδέχεται κατὰ τὰς ὁμολογίας, ἀποδοῦναι δ'
οὐκ ἔχει πίστιν· ὃς γὰρ διὰ ταῦτ' ἐξ ἀρχῆς ὀφείλειν εἵλε-
το [3] καὶ τόκον φέρειν, ἵνα μὴ κινδυνεύοι ἡ προὶξ μετὰ τῆς
ἄλλης οὐσίας, πῶς οὗτος ἂν ἀπέδωκεν ἤδη τὴν δίκην φεύ-
γοντος, ὃς εἰ καὶ [4] τοῦτ' ἐπίστευσε, τηνικαῦτ' ἂν ἀπολαβεῖν
ἐζήτησεν; οὐκ ἔνεστι δήπουθεν, ὦ ἄνδρες δικασταί· ἀλλὰ
μὴν ὡς ἐγήματο μὲν ἡ γυνὴ καθ' ὃν ἐγὼ λέγω χρόνον, ἀν-
τίδικοι δ' ἡμεῖς ἤδη πρὸς ἀλλήλους ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ
κατέστημεν, ὕστερον [5] δ' ἐγὼ τὴν δίκην ἔλαχον, τὴν [6] δὲ
ἀπόλειψιν οὗτοι πρὸς τὸν ἄρχοντ' ἀπεγράψαντο, λάβε μοι
καθ' ἕκαστον ταύτας τὰς μαρτυρίας.

[1] προίεντο [2] Deest articulus. [3] καὶ τὸν τόκον [4] τότ' [5] δ' ἡ ἐγὼ [6] Deest δέ.

ε΄. Ὅτι κἂν εἰ μὴ ἐπὶ τούτοις, ἀλλ' ἐπὶ τῷ διὰ ταχέων ἀποδοῦναι τἀργύριον εἶχον] εἰ μὴ ἐπὶ τούτοις εἶχον. *Si non ob hæc pecuniam retinerent*: ἀλλ' εἰ εἶχον ἐπὶ τῷ ἀποδοῦναι τἀργύριον διὰ ταχέων. *Si id egissent, ut pecuniam quamprimum redderent*: non satis placent, nec invenio quicquam melius. [Pro εἶχον f. εἵλοντο in farragine.] WOLF. Lego et distinguo: μὴ ἐπὶ τούτοις, ἀλλ' ἐπὶ τῷ οὐ διὰ ταχέων ἀποδοῦναι, τἀργύριον εἶχον, *etiamsi - - - pecuniam retinuissent*. Deinde τότε pro ποτε. AUGER.

Τοιαύτας ἀνάγκας] Nec ἀναβολὰς placet. WOLF.

Δύο μὲν γὰρ ἔτη —— Τιμοκράτους] Corruptus ille locus, scribendumque τρία μὲν γὰρ ἔτη. Nam inter Polyzeli et Timocratis magistratum anni intercedunt duo; suntque a Scirophorione mense istius, ad Posideonem hujus, anni tres, et menses septem. Annis duobus intermediis magistratum tenuere Cephisodorus et Chion, uti clarum e Diodoro, et, qui illum Auctorem sequitur, Anonymo. Itaque corrigendus alter Demosthenis locus, qui mox sequitur [p. 457. v. 2.] Μετὰ τοίνυν τοῦτον τὸν ἄρχοντα (τὸν Πολύζηλον) Κηφισόδωρος, καὶ Χίων. Hodie non recte editur: Κηφισόδωρος Χίων. Ac minus recte vir insignis, Hier. Wolfius, tentabat: Κηφισόδωρος ἄρχων. L. IV. c. IV. *De Arch. Athen.* MEURSIUS.

Δοκιμασθεὶς] Hoc loco per δοκιμασθεὶς intelligo *tutelæ exemptus, vir judicatus, mei juris factus*. PALMER.

Φεύγοντος] Sub. τοῦ Ἀφόβου. AUGER.

Ὃς εἰ καὶ τοῦτ'] Lego τότ' ἐπίστευσεν. WOLF.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

μετὰ τοίνυν τοῦτον τὸν ἄρχοντα, Κηφισόδωρος, Χίων. ἐπὶ τούτων ἐνεκάλουν δοκιμασθείς· ἔλαχον δὲ τὴν δίκην ἐπὶ Τιμοκράτους. λάβε μοι ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ἀνάγνωθι δὲ καὶ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

δῆλον μὲν [1] τοίνυν ἐκ τῶν μεμαρτυρημένων, ὅτι τὴν προῖκα
οὐ δόντες, ἀλλ' ἐπὶ τῷ διασώζειν Ἀφόβῳ τὴν οὐσίαν, ταῦ-
τα τολμῶσι πράττειν. οἱ γὰρ ἐν τοσούτῳ χρόνῳ καὶ ὀφει-
869 λῆσαι καὶ ἀποδοῦναι καὶ οὐ κομίσασθαι καὶ τὴν γυναῖκ'
ἀπολιπεῖν καὶ τὸ χωρίον ἀποτιμήσασθαί φασι, πῶς οὐ
φανερὸν ὅτι, προστάντες τοῦ πράγματος, τὰ γνωσθέντα
ὑφ' ὑμῶν ἀποστερῆσαί με ζητοῦσιν;

ϛ΄. Ὡς δὲ καὶ ἐξ ὧν αὐτὸς οὗτος καὶ Τιμοκράτης καὶ Ἄφοβος ἀπεκρίναντο, οὐχ οἷόν τε ἀποδεδόσθαι τὴν προῖκα, ταῦτ' ἤδη πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς. ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τούτων ἕκαστον ἠρόμην πολλῶν ἐναντίον μαρτύρων· Ὀνήτορα μὲν καὶ Τιμοκράτην, οἵτινες εἶεν μάρτυρες ὧν ἐναντίον τὴν προῖκα ἀπέδοσαν, αὐτὸν δὲ Ἄφοβον, οἵτινες παρῆσαν [2] ὅταν ἐλάμβανε. καί μοι πάντες ἀπεκρίναντο

[1] τοίνυν καὶ ἐκ [2] ὅτ' ἀπελάμβανε

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ] F. ΜΑΡΤΥΡΙΑ, in singulari numero. AUGER.

Κηφισόδωρος Χίων] Lege distinctim Κηφισόδωρος, Χίων. Nam Χίων est nomen Archontis, qui successit Cephisodoro, et eum magistratum gesserunt annis tertio et quarto Olymp. centesimæ tertiæ. PALMER.

Κηφισόδωρος Χίων] F. ἄρχων ἐπὶ τούτου. Observa, [quod et in argumento orationis περὶ Στεφάνου annotatum est] sæpe longum tempus intercessisse, antequam causa apud judices ageretur, relata jam ad prætorem. et p. 458. v. 3. καίτοι τῷ τοῦθ' ὑμῶν πιστόν. et v. 6. ἀλλ' οὐδὲ μετὰ πολλῶν μαρτύρων. et v. 14. καὶ τούτων ὧνπερ ἐναντίον. et v. 23. μάρτυρας γένει μὴ προσήκοντας. et v. 24. ὑμᾶς αὐτοῖς πιστεύσειν. et v. 25. ὅτι τοὺς ἀπενεγκόντας οἰκέτας ἐξαιτήσαντός μου μὴ γεγενημένης τῆς ἀποδόσεως. WOLF.

Χίων] Quid hic significet χίων ignoro, et hanc vocem omisi in interpretatione mea. AUGER.

Προστάντες τοῦ πράγματος] Dixit pro *alienæ liti se opponentes ultro, et causam pro alio recipientes*, ut homines circumforanei loquuntur. Hoc enim de iis dicitur, quos eventum litium præstare necesse est, si de causæ defensione appellentur, ut ad eos præcipue pertinente. Ut verbi gratia, si emptor a quo res empta vindicatur, venditorem suum in judicium evictionis vocet, auctoritatisque asserendæ nomine cum eo experiri instituerit, vel eidem in judicium vocato denunciarit controversiam sibi notam emptæ rei nomine: tunc enim venditor, nisi liti intercesserit defensoremque se exhibuerit, litis eventum æstimationemque præstabit. BUDÆUS.

καθ᾽ ἕκαστον, ὅτι οὐδεὶς μάρτυς παρείη, κομίζοιτο δὲ λαμβάνων καθ᾽ ὁποσονοῦν δέοιτ᾽ Ἄφοβος παρ᾽ αὐτῶν. καίτοι τῷ τοῦτο ὑμῶν πιστὸν, ὡς, ταλάντου τῆς προικὸς οὔσης, ἄνευ μαρτύρων Ὀνήτωρ καὶ Τιμοκράτης Ἀφόβῳ τοσοῦτον ἀργύριον ἐνεχείρισαν; ᾧ μὴ ὅτι τοῦτον τὸν τρόπον, ἀλλ᾽ οὐδὲ μετὰ πολλῶν μαρτύρων ἀποδιδοὺς εἰκῆ τις ἂν ἐπίστευσεν, ἵν᾽, εἴ τις γένοιτο διαφορὰ, κομίσασθαι ῥᾳδίως παρ᾽ ὑμῖν δύνηται. μὴ γὰρ ὅτι πρὸς [1] τὸν τοιοῦτον ὄντα, ἀλλ᾽ οὐδὲ πρὸς ἄλλον οὐδ᾽ ἂν εἷς οὐδένα τοιοῦτον συνάλλαγμα ποιούμενος, ἀμαρτύρως ἂν ἔπραξεν· ἀλλὰ τῶν τοιούτων ἕνεκα καὶ γάμους ποιοῦμεν καὶ τοὺς ἀναγκαιοτάτους παρακαλοῦμεν, ὅτι οὐ πάρεργον, ἀλλ᾽ ἀδελφῶν καὶ θυγατέρων βίους ἐγχειρίζομεν, ὑπὲρ ὧν τὰς ἀσφαλείας μάλιστα σκοποῦμεν. εἰκὸς τοίνυν καὶ τοῦτον, ὧνπερ ἐναντίον ὀφείλειν ὡμολόγησε καὶ τὸν τόκον οἴσειν, τῶν αὐτῶν τούτων παρόντων διαλύσασθαι πρὸς Ἄφοβον, εἴ περ ὡς 870
ἀληθῶς ἀπεδίδου τὴν προῖκ᾽ αὐτῷ· τοῦτον μὲν γὰρ τὸν τρόπον πράξας ὅλου τοῦ πράγματος ἀπηλλάττετο, μόνος μόνῳ δ᾽ [2] ἀποδοὺς, τοὺς ἐπὶ ταῖς ὁμολογίαις παραγενομένους, ὡς κατ᾽ ὀφείλοντος ἂν αὐτοῦ μάρτυρας ὑπελείπετο. νῦν τοίνυν τοὺς μὲν ὄντας οἰκείους καὶ βελτίους αὐτῶν οὐκ ἠδύναντο πεῖσαι τὴν προῖκ᾽ ἀποδεδωκέναι [3] σφὰς μαρτυρεῖν, ἑτέρους δ᾽ εἰ παρέχοιντο μάρτυρας μηδὲν γένει προσήκοντας, οὐκ ἂν ἡγοῦνθ᾽ ὑμᾶς αὐτοῖς πιστεύειν. ἔτι δ᾽ ἀθρόαν μὲν φάσκοντες δεδωκέναι τὴν προῖκα, ᾔδεσαν, ὅτι τοὺς ἀπενεγκόντας οἰκέτας ἐξαιτήσομεν, οὓς, μὴ γεγενημένης τῆς δόσεως, παραδοῦναι μὴ θέλοντες, ἠλέγχοντ᾽ ἄν· εἰ δ᾽ αὐτοὶ μόνοι μόνῳ τοῦτον τὸν τρόπον δεδωκέναι λέγοιεν, ἐνόμιζον οὐκ ἐλεγχθήσεσθαι. διὰ τοῦτο τοῦτον εἵλοντο ἐξ ἀνάγκης ψεύδεσθαι τὸν τρόπον. τοιαύταις τέχναις καὶ πανουργίαις, ὡς ἁπλοῖ τινὲς εἶναι δόξαντες, ἡγοῦνται ῥᾳδίως ὑμᾶς ἐξαπατήσειν, ἁπλῶς οὐδ᾽ ἂν μικρὸν ὑπὲρ τῶν διαφερόντων, ἀλλ᾽ ὡς οἷόν τε ἀκριβέστατ᾽ ἂν πράξαντες. λάβε τὰς μαρτυρίας αὐτοῖς, ὧν ἐναντίον ἀπεκρίναντο, καὶ ἀνάγνωθι.

[1] τὸν] τοῦτον [2] ἀποδιδοὺς [3] σφᾶς

ϛ΄. Ἁπλῶς οὐδ᾽ ἂν μικρὸν] F. ἁπλᾶς οὐδὲν μικρῶν ὑπὲρ τῶν διαφερόντων. Wolf.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ζ΄. Φέρε δὴ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τὴν γυναῖκα ὑμῖν [1] ἀποδείξω, λόγῳ μὲν ἀπολελοιπυῖαν, ἔργῳ δὲ συνοικοῦσαν Ἀφόβῳ. νομίζω γὰρ, ἂν τοῦτ᾽ ἀκριβῶς μάθητε, μᾶλλον ὑμᾶς τούτοις μὲν διαπιστήσειν, ἐμοὶ δ᾽ ἀδικουμένῳ τὰ δίκαια βοηθήσειν. μάρτυρας δὲ τῶν μὲν ὑμῖν παρέξομαι, τῶν δ᾽ ἐπιδείξω μεγάλα τεκμήρια καὶ πίστεις ἱκανάς.

871 η΄. Ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μετὰ τὸ γεγράφθαι παρὰ τῷ ἄρχοντι ταύτην τὴν γυναῖκα ἀπολελοιπυῖαν καὶ τὸ φάσκειν Ὀνήτορα ἀντὶ τῆς προικὸς ἀποτετιμῆσθαι τὸ χωρίον, ὁρῶν Ἄφοβον ὁμοίως ἔχοντα καὶ γεωργοῦντα τὴν γῆν καὶ τῇ γυναικὶ συνοικοῦντα, σαφῶς ᾔδειν, ὅτι λόγος ταῦτα καὶ παραγωγὴ τοῦ πράγματός ἐστι. βουλόμενος δ᾽ ἐμφανῆ [2] ποιήσασθαι ταῦτα πᾶσιν ὑμῖν, ἐλέγχειν αὐτὸν ἠξίουν ἐναντίον μαρτύρων, εἰ μὴ φάσκοι ταῦθ᾽ οὕτως ἔχειν, καὶ παρεδίδουν οἰκέτην εἰς βάσανον ὃς συνῄδει πάντ᾽ ἀκριβῶς, ὃν ἔλαβον κατὰ τὴν ὑπερημερίαν ἐκ τῶν Ἀφόβου. οὗτος δέ, μου ταῦτ᾽ ἀξιώσαντος, περὶ μὲν τοῦ συνοικεῖν Ἀφόβῳ τὴν ἀδελφὴν, ἔφυγε τὴν βάσανον· ὡς δ᾽ οὐκ ἐκεῖνος ἐγεώργει τὴν γῆν, οὐκ ἠδύνατ᾽ ἀρνηθῆναι διὰ τὴν περιφάνειαν, ἀλλὰ προσωμολόγησεν.

θ΄. Οὐ μόνον δ᾽ ἐκ τούτων ἦν ῥᾷστον γνῶναι, ὅτι καὶ συνῴκει τῇ γυναικὶ καὶ τὸ χωρίον ἐκέκτητο ἔτι πρὶν γενέσθαι τὴν δίκην, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν ὄφλων διεπράξατο περὶ αὐτῶν. ὡς γὰρ οὐκ ἀποτετιμηκὼς, ἀλλ᾽ ἐμῶν ἐσομένων κατὰ τὴν δίκην, ἃ μὲν οἷόν τ᾽ ἦν ἐξενεγκεῖν, ᾤχετο λαβὼν, τοὺς καρποὺς καὶ τὰ σκεύη τὰ γεωργικὰ πάντα πλὴν τῶν πιθακνῶν· ὃ δ᾽ οὐκ οἷόν τ᾽ ἦν ἀνελεῖν, τὴν γῆν, ἐξ ἀνάγκης ὑπέλιπεν, [3] ὥστε γενέσθαι τούτῳ νῦν αὐτῆς τῆς γῆς ἀμφισβητεῖν. καίτοι δεινὸν, τὸν μὲν λέγειν, ὡς ἀπετιμήσατο τὸ χωρίον, τὸν δ᾽ ἀποτετιμηκότα φαίνεσθαι γεωργοῦντα,

[1] ἐπιδείξω [2] ποιῆσαι [3] ὥστ᾽ ἐγγενέσθαι

η΄. Κατὰ τὴν ὑπερημερίαν] Cum Aphobus judicio victus ad dictam diem non solvisset. Idem. ὑπερημερία, delatio ejus, qui præstitutum diem prætergreditur, quo sc. dissolvere debitum debuit, aut aliud præstare, quod promisit. H. Steph.

καὶ φάσκειν μὲν ἀπολελοιπέναι τὴν ἀδελφὴν, ὑπὲρ αὐτῶν
δὲ τούτων φανερὸν εἶναι φεύγοντα τοὺς ἐλέγχους· καὶ τὸν
μὲν οὐ συνοικοῦντα, ὡς οὗτός φησι, καὶ τοὺς καρπούς καὶ 872
τὰ ἐκ τῆς γεωργίας πάντα ἐξενεγκεῖν, τὸν δ' ὑπὲρ τῆς
[1]ὑπολελοιπυίας πράττοντα, ὑπὲρ ἧς ἀποτετιμῆσθαί φησι
τὸ χωρίον, φαίνεσθαι μηδ' ὑπὲρ ἑνὸς τούτων [2]ὑπεραγα-
νακτοῦντα ἀλλ' ἡσυχίαν ἔχοντα. ταῦτ' οὐ πολλὴ [3]περι-
φάνειά ἐστι; ταῦτ' οὐχ ὁμολογουμένη προστασία; [4]φή-
σειε δ' ἄν τις, εἰ διαλογίζοιτο ὀρθῶς ἕκαστα αὐτῶν. ὡς
τοίνυν ὡμολόγει μὲν ἐκεῖνον γεωργεῖν πρὶν γενέσθαι τὴν
δίκην ἐμοὶ πρὸς αὐτὸν, ὑπὲρ δὲ τοῦ μὴ συνοικεῖν τὴν ἀδελ-
φὴν οὐκ ἠθέλησε ποιήσασθαι τὴν βάσανον, ἡ δὲ γεωργία
ἐξεσκευάσθη μετὰ τὴν δίκην, πλὴν τῶν ἐγγείων, λάβε
τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ι'. Ἐμοὶ τοίνυν τοσούτων ὑπαρχόντων τεκμηρίων, οὐχ ἥκιστ' αὐτὸς ἔδειξεν Ὀνήτωρ, ὅτι οὐκ ἀληθινὴν ἐποιήσατο τὴν ἀπόλειψιν. ᾧ γὰρ προσῆκε χαλεπῶς φέρειν, εἰ τὴν προῖκα [5]διδοὺς, ὥς φησιν, ἀντ' ἀργυρίου χωρίον ἀμφισβητούμενον ἀπελάμβανεν, οὗτος, οὐχ ὡς διάφορος οὐδ' ὡς ἀδικούμενος, ἀλλ' ὡς οἰκειότατος πάντων, τὴν πρὸς ἐμὲ δίκην αὐτῷ συνηγωνίζετο. κἀμὲ μὲν [6]οὖν συναποστερῆσαι μετ' ἐκείνου τῶν πατρῴων ἐπεχείρησε, καθ' ὅσον αὐτὸς οἷός τε ἦν, ὑφ' οὗ κακὸν οὐδ' ὁτιοῦν ἦν πεπονθώς· Ἀφόβῳ δὲ, ὃν ἀλλότριον εἶναι προσῆκε νομίζειν, εἴ τι τούτων ἀληθὲς ἦν ὧν νῦν λέγουσι, καὶ τἀμὰ πρὸς τοῖς ἐκείνου περιποιεῖν ἐζήτησε, καὶ οὐ μόνον ἐνταῦθ' τοῦτ' ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ

[1] ἀπολελοιπυίας [2] ἀγανακτοῦντα [3] περιφάνεια πολλή [4] φήσειέ γ' ἂν [5] δοὺς [6] Deest οὖν.

θ'. Ὑπεραγανακτοῦντα] M. ἀγανακτοῦντα. Wolf.

Ταῦτ' οὐ πολλὴ περιφάνειά ἐστι; ταῦτ' etc.] *Nonne his planum fit istos liti alienæ se opponere? seque ejus tutores, vindices, assertores ingerere?* Budæus.

Πλὴν τῶν ἐγγείων] Τὰ ἔγγεια sunt *fundi*, τὰ ἐν τῇ γῇ, ὅθεν ἔγγειοι τόκοι καὶ ναυτικοί. Sed quia hic agitur de instrumento ablato, et supra πιθακνῶν facta est mentio, lego ἀγγείων per α. et p. 461. v. 2. ἱκετεύων ὑπὲρ αὐτοῦ. et v. 3. καὶ τούτου [sc. τοῦ ταλάντου] αὐτός. et v. 12. ἀλλὰ παραδόντος Τιμοκράτους fortasse legendum pro παρὰ ζῶντος. et v. 18. αὐτή τε ταύτην ἔχουσα τὴν ἡλικίαν. Wolf. M. ἀγγείων, ita ut idem significat quod supra πιθακνῶν. Auger.

ι'. Ἐποιήσατο] Refertur ad Onetorem, *curaverit ad Archontem deferri.* Idem.

κατεγνωσμένης ἤδη τῆς δίκης, ἀναβὰς ἐπὶ τὸ δικαστήριον,
873 ἐδεῖτο, ἱκετεύων ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ἀντιβολῶν καὶ δάκρυσι
κλαίων, ταλάντου τιμῆσαι, καὶ [1]τούτων αὐτὸς ἐγίγνετο
ἐγγυητής. καὶ ταῦθ' ὁμολογούμενα μέν ἐστι πολλαχόθεν,
οἵ τε γὰρ ἐν τῷ δικαστηρίῳ τότε δικάζοντες, καὶ τῶν ἔξω-
θεν παρόντων πολλοὶ, συνίσασιν· ὅμως δὲ καὶ μάρτυρας
ὑμῖν παρέξομαι. καί μοι λάβε ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ιά. Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τεκμηρίῳ μεγάλῳ γνῶναι ῥᾴδιον, ὅτι τῇ ἀληθείᾳ συνῴκει καὶ οὐδέπω καὶ τήμερον ἀπολέλοιπεν. αὕτη γὰρ ἡ γυνὴ, πρὶν μὲν ὡς Ἄφοβον ἐλθεῖν, μίαν ἡμέραν οὐκ ἐχήρευσεν, ἀλλὰ παρὰ ζῶντος Τιμοκράτους ἐκείνῳ συνῴκησε· νῦν δ' ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἄλλῳ συνοικοῦσα οὐδενὶ φαίνεται. καί τοι τῷ τοῦτο πιστὸν, ὡς τότε μὲν, ἵνα μὴ χηρεύσειε, παρ' ἀνδρὸς ὡς ἄνδρα ἐβάδιζε· νυνὶ δ', εἴπερ ὡς ἀληθῶς ἀπολέλοιπε, [2]τοσοῦτον χρόνον χηρεύουσα ἠνείχετο, ἐξὸν ἄλλῳ συνοικεῖν, τοῦ τε ἀδελφοῦ κεκτημένου τοσαύτην οὐσίαν, [3]αὕτη τε ταύτην ἔχουσα τὴν ἡλικίαν; οὐκ ἔχει ταῦτ' ἀλήθειαν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πιστὴν, ἀλλὰ λόγοι ταῦτ' εἰσί. συνοικεῖ δ' ἡ γυνὴ φανερῶς, καὶ οὐδὲ κρύπτεται τὸ πρᾶγμα. παρέξομαι δ' ὑμῖν Πασιφῶντος μαρτυρίαν, ὃς ἀῤῥωστοῦσαν αὐτὴν θεραπεύων ἑώρα παρακαθήμενον Ἄφοβον ἐπὶ τούτου τοῦ ἄρχοντος, ἤδη τούτῳ ταυτησὶ τῆς δίκης [4]εἰλεγμένης. καί μοι λάβε τὴν Πασιφῶντος μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ιβ'. Ἐγὼ τοίνυν εἰδὼς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ μετὰ
τὴν δίκην τοῦτον εὐθὺς ἀποδεδεγμένον τὰ ἐκ τῆς οἰκίας
τῆς Ἀφόβου χρήματα καὶ κύριον τῶν τ' ἐκείνου καὶ τῶν
874 ἐμῶν ἁπάντων γεγενημένον, καὶ συνοικοῦσαν αὐτῷ τὴν γυ-

[1] τούτου [2] τοσοῦτον ἂν χρόνον [3] αὐτή τε [4] εἰληγμένης

ιά. Καὶ οὐδὲ κρύπτεται τὸ πρᾶγμα] *Nec factum celare vult.* Budæus.

Ἤδη τούτῳ ταύτης τῆς δίκης εἰλεγμένης] Λέγω σοὶ δίκην, quod recorder, legi nusquam: sed λαγχάνω: unde εἰληγμένης per η in 2 syllaba. λέληγμαι, εἴληγμαι, παρὰ τὸ λήχω: λέλεγμαι, εἴλεγμαι, παρὰ τὸ λέγω. et, p. 462. v. 4. οὕτω δέ μου προκαλεσαμένου.

ναῖκα σαφῶς ἐπιστάμενος, τρεῖς θεραπαίνας ἐξῄτησα αὐτὸν, αἳ συνοικοῦσάν τε τὴν γυναῖκα ᾔδεσαν καὶ τὰ χρήματα ὅτι παρὰ τούτοις ἦν, ἵνα μὴ λόγοι μόνον, ἀλλὰ καὶ βάσανοι γίγνοιντο περὶ αὐτῶν. [1] οὕτω δέ μου προκαλεσαμένου ταῦτα, καὶ πάντων τῶν παρόντων δίκαια λέγειν με ἀποφαινομένων, οὐκ ἠθέλησεν εἰς τοῦτο τἀκριβὲς καταφυγεῖν· ἀλλ', ὥσπερ ἑτέρων τινῶν ὄντων περὶ τῶν τοιούτων σαφεστέρων ἐλέγχων ἢ βασάνων καὶ μαρτύρων, οὔτε [2] μάρτυρα παρεχόμενος τὴν προῖκα ὡς ἀποδέδωκεν, οὔτ' εἰς βασάνους ἐκδιδοὺς τὰς συνειδυίας περὶ τοῦ συνοικεῖν τὴν ἀδελφὴν, ὅτι ταῦτα ἠξίουν, ὑβριστικῶς πάνυ καὶ προπηλακιστικῶς οὐκ εἴα με [3] αὐτῷ διαλέγεσθαι. τούτου γένοιτ' ἂν τις σχετλιώτερος ἄνθρωπος, ἢ μᾶλλον ἑκὼν τὰ δίκαια ἀγνοεῖν προσποιούμενος; λάβε [4] ταύτην τὴν πρόκλησιν καὶ ἀναγίγνωσκε.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

ὑμεῖς τοίνυν καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ βάσανον ἀκριβεστάτην πασῶν νομίζετε· καὶ, ὁπόταν δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι παραγένωνται, δέῃ δ' εὑρεθῆναι τὸ ζητούμενον, οὐ χρῆσθε ταῖς τῶν ἐλευθέρων μαρτυρίαις, ἀλλὰ τοὺς δούλους βασανίζοντες οὕτω ζητεῖτε τὴν ἀλήθειαν εὑρεῖν τῶν πεπραγμένων. εἰκότως, ὦ ἄνδρες δικασταί. τῶν μὲν γὰρ μαρτυρησάντων ἤδη τινὲς οὐ τἀληθῆ μαρτυρῆσαι ἔδοξαν· δούλων δὲ βασανισθέντων, οὐδένες πώποτ' ἐξηλέγχθησαν, ὡς οὐκ ἀληθῆ τὰ ἐκ τῆς βασάνου εἶπον. οὗτος δὲ, τηλικαῦτα δίκαια φυγὼν καὶ σαφεῖς οὕτως καὶ μεγάλους 875
ἐλέγχους παραλιπὼν, Ἄφοβον παρεχόμενος μάρτυρα καὶ Τιμοκράτην, τὸν μὲν ὡς ἀποδέδωκε τὴν προῖκα, τὸν δ' ὡς ἀπείληφεν, ἀξιώσει πιστεύεσθαι παρ' ὑμῖν, ἀμάρτυρον τὴν πρὸς τούτους πρᾶξιν γεγενῆσθαι προσποιούμενος. τοσαύτην ὑμῶν εὐήθειαν κατέγνωκεν.

[1] οὗτος δ' ἐμοῦ [2] μάρτυρας [3] αὐτῷ [4] ταύτην] δ' αὐτὴν

ιγ', p. 463. v. 1. ὅτι μὲν οὖν, vel, ὅτι τοίνυν οὔτ' ἀληθῆ. Wolf. ιβ'. Βάσανον] Post βάσανον velim addi πίστιν. Auger.

ιγ'. Ὅτι μὲν τοίνυν οὔτ' ἀληθῆ οὔτ' [1] ἀληθείᾳ ἐοικότα λέξουσι, καὶ ἐκ τοῦ ἐξ ἀρχῆς αὐτοὺς ὁμολογεῖν τὴν προῖκα μὴ δοῦναι, καὶ ἐκ τοῦ πάλιν ἄνευ μαρτύρων ἀποδεδωκέναι φάσκειν, καὶ ἐκ τοῦ τὸν χρόνον μὴ ἐγχωρεῖν ἀμφισβητουμένης ἤδη τῆς οὐσίας ἀποδοῦναι τἀργύριον, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ἁπάντων, ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαί μοι νομίζω.

[1] ἀληθείαις

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΟΝΗΤΟΡΑ ΕΞΟΥΛΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

ΠΑΡΑΛΕΛΕΙΜΜΕΝΑ τινὰ ἐν τῷ προτέρῳ λόγῳ διὰ τούτου προστίθησιν, ὡς καὶ αὐτὸς ἐπι- 875
σημαίνεται, καὶ δὴ καὶ πρός τινας ἀντιῤῥήσεις ἵσταται. περὶ δὲ τῶν λόγων τούτων προειρήκαμεν, ὅτι πολλοὶ φασὶν αὐτοὺς ὑπὸ Ἰσαίου συντεθῆναι, τοῦ ῥήτορος ἀπιστοῦντες εἶναι διὰ τὴν ἡλικίαν· οἱ δέ γε, εἰ μὴ τοῦτο, διωρθῶσθαί γε ὑπὸ τοῦ Ἰσαίου. ἐοίκασι γὰρ τοῖς ἐκείνου λόγοις. θαυμαστὸν δὲ οὐδὲν, εἰ τὸν διδάσκαλον ἐμιμήσατο. καὶ μηδέπω πρὸς τὸ τέλειον ἥκων, ἐπὶ τὸν ἐκείνου χαρακτῆρα μετῄει τέως.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ ΟΝΗΤΟΡΟΣ

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ά. ῝Ο ΠΑΡΕΛΙΠΟΝ ἐν τῷ προτέρῳ λόγῳ τεκμήριον, 876
οὐδενὸς τῶν εἰρημένων ἔλαττον, τοῦ μὴ δεδωκέναι τὴν προῖκα τούτους Ἀφόβῳ, τοῦτο πρῶτον εἰπὼν, μετὰ τοῦτο καὶ περὶ ὧν οὗτος ἔψευσται πρὸς ὑμᾶς, ἐξελέγχειν αὐτὸν πειράσομαι.

β΄. Οὗτος γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὸ πρῶτον ὅτε τῶν Ἀφόβου διενοεῖτο ἀμφισβητεῖν, οὐχὶ τάλαντον ἔφη τὴν προῖκα, ὥσπερ νυνὶ, ἀλλ᾽ ὀγδοήκοντα μνᾶς δεδωκέναι, [1] κατατίθησιν ὅρους, ἐπὶ μὲν τὴν οἰκίαν δισχιλίων, ἐπὶ δὲ τὸ χωρίον ταλάντου, βουλόμενος μὴ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ κἀκείνην διασώζειν αὐτῷ. γενομένης δέ μοι τῆς δίκης πρὸς αὐτὸν, ἰδὼν ὡς διάκεισθ᾽ ὑμεῖς πρὸς τοὺς λίαν ἀναιδῶς

[1] , καὶ τίθησιν ὅρους, [ἀλλ᾽] ἐπὶ

β΄. Κατατίθησιν ὅρους, ἀλλ᾽ ἐπὶ] Καὶ τίθησιν ὅρους, ἐπὶ μὲν τὴν οἰκίαν. et p. 465. v. 7. δικαίως ἔθηκε, καὶ ὄντας ἀληθεῖς. Wolf.

ἀδικοῦντας, ἔννους γίνεται, καὶ δεινὰ πάσχειν ἡγήσατο δόξειν ἐμὲ τοσούτων χρημάτων ἀπεστερημένον, εἰ μηδ᾽ ὁτιοῦν ἕξοιμι τῶν Ἀφόβου λαβεῖν, τοῦ ταμὰ ἔχοντος, ἀλλ᾽ ὑπὸ τούτου κωλυόμενος φανερὸς γενήσομαι. καὶ τί ποιεῖ; τοὺς ὅρους ἀπὸ τῆς οἰκίας ἀφαιρεῖ, καὶ τάλαντον μόνον εἶναι τὴν προῖκά φησιν, ἐν ᾧ τὸ χωρίον ἀποτετιμῆσθαι. καίτοι δῆλον, ὅτι τοὺς ἐπὶ τῆς οἰκίας ὅρους εἰ δικαίως ἔθηκε καὶ ὄντως ἀληθεῖς, δικαίως καὶ τοὺς ἐπὶ τοῦ χωρίου [1] τέθηκεν· εἰ δ᾽ εὐθὺς ἀδικεῖν βουλόμενος ψευδεῖς ἔθηκεν ἐκείνους,
877 εἰκὸς καὶ τούτους οὐκ ἀληθεῖς ὑπάρχειν. τοῦτο τοίνυν οὐκ ἐξ ὧν ἐγὼ δεδήλωκα λόγων δεῖ σκοπεῖν, ἀλλ᾽ ἐξ ὧν αὐτὸς οὗτος διεπράξατο, οὐδ᾽ ὑφ᾽ [2] ἑνὸς ἀναγκασθεὶς ἀνθρώπων· αὐτὸς γὰρ ἀνεῖλε τοὺς ὅρους, ἔργῳ φανερὸν ποιήσας, ὅτι ψεύδεται. καὶ ταῦθ᾽ ὡς ἀληθῆ λέγω, ὅτι τὸ μὲν χωρίον καὶ νῦν οὗτός φησιν ἀποτετιμῆσθαι ταλάντου, τὴν δ᾽ οἰκίαν ὡς [3] προωρίσατο δισχιλίων, καὶ πάλιν τοὺς ὅρους ἀνεῖλε γενομένης τῆς δίκης, τοὺς εἰδότας ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι. καί μοι λάβε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

δῆλον τοίνυν, ὅτι δισχιλίων μὲν ὡρισμένος τὴν οἰκίαν, ταλάντου δὲ τὸ χωρίον, ὡς ὀγδοήκοντα μνᾶς δεδωκὼς ἔμελλεν ἀμφισβητήσειν. μεῖζον οὖν ἄν τι γένοιτο τεκμήριον ὑμῖν τοῦ μηδὲν ἀληθὲς [4] νῦν λέγειν τοῦτον, ἢ εἰ φανείη μὴ [5] ταὐτὰ λέγων τοῖς ἐξ ἀρχῆς περὶ τῶν αὐτῶν; ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐδὲν ἂν δοκῇ τούτου μεῖζον εὑρεθῆναι.

γ΄. Σκέψασθε τοίνυν τὴν ἀναίδειαν, [6] ὃς ἐν ὑμῖν ἐτόλμησεν εἰπεῖν, ὡς οὐκ ἀποστερεῖ με ὅσῳ πλείονος ἄξιόν ἐστι ταλάντου, καὶ ταῦτα αὐτὸς τιμήσας οὐκ ἄξιον εἶναι πλείονος. τί γὰρ βουλόμενος δισχιλίων [7] προωρίσω τὴν οἰκίαν,

[1] τέθεικεν [2] ἑνὸς γὰρ ἀναγκασθεὶς ἀνθρώπων, αὐτὸς ἀνεῖλε
[3] προσωρίσατο δ.· κ. πάλιν, ὅτι τοὺς [4] Deest νῦν. [5] ταὐτὰ * νῦν λέγειν
[6] ὅς γ᾽ ἐν [7] προσωρίσω

Προωρίσατο] De creditore loquens. προορίσασθαι enim significat idem quod τὴν οὐσίαν ἢ τὴν οἰκίαν ἀφορίσασθαι, hoc est, *oppignerationis et hypothecæ notam apponere.* Infra [v. ult.] τί γὰρ βουλόμενος etc. Verba sunt secundi creditoris ad primum, qui cum Aphobo debitore fraudem struebat in necem primi creditoris. Ὅρος enim est *index rei obnoxiæ.* Budæus.

Ὡς προωρίσατο] Προσωρίσατο, S. πρὸς τῷ χωρίῳ ὡρίσατο. et paulo post iterum v. ult. προσωρίσω. Sic et quod sequitur, p. 466. v. 5. προσέξεις, ἀντὶ τοῦ, ἕξεις· πρὸς τῷ χωρίῳ. Wolf.

ὅτε τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς ἐνεκάλεις, εἴ γε τὸ χωρίον ἄξιον
ἦν πλείονος, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τούτῳ καὶ τὰς δισχιλίας ἐτίθεις;
ἢ, ὅταν μέν σοι δοκῇ πάντα τὰ Ἀφόβου διασώζειν, τότε τὸ
χωρίον ἔσται ταλάντου μόνον ἄξιον, καὶ τὴν οἰκίαν ἐν δισ-
χιλίαις προσέξεις, ἥ τε προὶξ ὀγδοήκοντα μναῖ γενήσονται,
καὶ ἀξιώσεις ἔχειν ἀμφότερα· ὅταν δέ σοι μὴ συμφέρῃ, τὰ
ἐναντία πάλιν, ἡ μὲν οἰκία ταλάντου, διότι νῦν ἐγὼ ταύ-
την ἔχω, τοῦ δὲ χωρίου τὸ περιὸν, οὐκ ἐλάττονος ἢ δυοῖν 878
ἄξιον, ἵν' ἐγὼ βλάπτειν τοῦτον, οὐκ ἀποστερεῖσθαι, δοκῶ.
ὁρᾷς, ὡς ὑποκρίνῃ μὲν δεδωκέναι τὴν προῖκα, φαίνῃ δὲ κατ'
οὐδ' ὁντινοῦν τρόπον δεδωκώς; τὰ γὰρ ἀληθῆ καὶ μὴ κα-
κουργούμενα τῶν πραγμάτων, ἁπλῶς οἷ' ἂν ἐξ ἀρχῆς πρα-
χθῇ, τοιαῦτ' ἐστί· σὺ δὲ τοὐναντίον ἐξελέγχῃ πράξας εἰς
τὴν καθ' ἡμῶν ὑπηρεσίαν.

δ'. Ἄξιον τοίνυν καὶ τὸν ὅρκον, ὁποῖόν τιν' ἂν ὤμοσεν, εἴ
τις ἔδωκεν, ἐκ τούτων ἰδεῖν. ὃς γὰρ ὀγδοήκοντα μνᾶς ἔφη
τὴν προῖκα εἶναι, εἰ τότ' αὐτῷ τις ἔδωκεν, ὀμόσαντι ταῦτ'
ἀληθῆ λέγειν, κομίσασθαι, τί ἐποίησεν ἄν; ἢ δῆλον, ὅτι
[1] ὡμολόγησέ τι. καὶ γὰρ λέγων οὐ φήσει τότ' ἂν ὀμόσαι,
νῦν γε τοιαῦτ' ἀξιῶν; οὐκοῦν ὅτι γ' ἐπιώρκησεν ἂν, ἑαυ-
τὸν ἐξελέγχει. νῦν γὰρ οὐκ ὀγδοήκοντα μνᾶς, ἀλλὰ τάλαν-
τον δεδωκέναι φησί. τί [2] μᾶλλον οὖν εἰκότως τις αὐτὸν
ἐκεῖνα ἐπιορκεῖν, ἢ τάδ' ἡγοῖτο; ἢ τίνα τις δικαίως ἂν ἔχοι
περὶ τούτου διάνοιαν, τοῦ ῥᾳδίως οὕτως ἑαυτὸν ἐξελέγχοντος
ὄντ' ἐπίορκον;

ε'. Ἀλλὰ νὴ Δί' ἴσως οὐχὶ πάντ' αὐτῷ τοιαῦτα πέπρα-
κται, οὐδὲ πανταχόθεν δῆλός ἐστι τεχνάζων· ἀλλὰ καὶ
τιμώμενος φανερὸς γέγονεν ὑπὲρ Ἀφόβου ταλάντου, καὶ
τοῦτο αὐτὸς [3] ἡμῖν ἀποδώσειν ἐγγυώμενος; καί τοι σκέ-
ψασθε, ὅτι τοῦτ' ἔστι τεκμήριον, οὐ μόνον τοῦ τὴν γυναῖκα
συνοικεῖν Ἀφόβῳ καὶ τοῦτον οἰκείως ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τοῦ
μὴ δεδωκέναι τὴν προῖκα. τίς γὰρ ἀνθρώπων ἠλίθιός ἐστιν
οὕτως, [4] ὃς ἀργύριον δοὺς τοσοῦτον, ἔπειτα ἓν λαβὼν χωρίον

[1] ὤμοσε. τί γὰρ καὶ λέγων [2] μᾶλλον ἂν οὖν [3] ὑμῖν [4] ὡς

δ'. Ἢ δῆλον] Ἢ sane AUGER.

Ὡμολόγησέ τι καὶ γὰρ καὶ λέγων] F. ὡμολόγησεν ἄν. τί γὰρ καὶ λέγων οὐ φήσει. et v. 27. ἀλλὰ καὶ τιμώμενος φανερὸς γέγονε. et v. antepen. καὶ τοῦτον οἰκείως ἔχειν αὐτῷ. WOLF.

ἀμφισβητούμενον εἰς ἀποτίμησιν, σὺν οἷς πρότερον ἐζη-
879 μίωτο, τὸν ἀδικήσαντα, ὡς δίκαιόν τι ποιήσαντα, καὶ τοῦ
τῆς δίκης ὀφλήματος προσεγγυήσασθαι; οὐδένα οἶμαι. καὶ
γὰρ οὐδὲ λόγον τὸ πρᾶγμ' ἔχον ἐστὶ, τὸν αὐτὸν αὑτῷ μὴ
δυνάμενον κομίσασθαι τάλαντον, τοῦτον ἄλλῳ τινὶ φάσκειν
ἀποτίσειν καὶ ταῦτ' ἐγγυᾶσθαι· ἀλλὰ καὶ [1] ὑπ' αὐτῶν
τούτων ἐστὶ δῆλον, ὅτι τὴν μὲν προῖκα οὐ δέδωκεν, ἀντὶ δὲ
πολλῶν χρημάτων τῶν ἐμῶν οἰκεῖος ὢν Ἀφόβῳ, ταῦτ'
[2] ἐπετιμᾶτο, κληρονόμον τῶν ἐμῶν τὴν ἀδελφὴν μετ' ἐκείνου
καταστῆσαι βουλόμενος.

ς'. Εἶτα νῦν [3] παρακρούσας ζητεῖ καὶ φενακίζει, λέγων,
ὡς πρότερον τοὺς ὅρους ἔστησεν, ἢ ἐκεῖνον τὴν δίκην ὀφλεῖν.
οὐ πρότερόν γε ἢ παρὰ [4] σοὶ νῦν, εἴ γε ἀληθῆ λέγεις· δῆλον
γὰρ, ὅτι καταγνοὺς ἀδικίαν αὐτοῦ ταῦτ' ἐποίεις. εἶτα καὶ
γελοῖον τοῦτο λέγειν, ὥσπερ οὐκ εἰδότων [5] ὑμῶν, ὅτι πάντες
οἱ τὰ τοιαῦτ' ἀδικοῦντες σκοποῦσι, τί λέξουσιν. οὐδεὶς δὲ
πώποτ' ὦφλε σιωπῶν, οὐδ' ἀδικεῖν ὁμολογῶν· ἀλλ' ἐπειδὰν,
οἶμαι, μηδὲν ἀληθὲς λέγων ἐξελεγχθῇ, τότε γιγνώσκεται
ὁποῖός ἐστιν. ὅπερ καὶ [6] αὐτὸς ἔμοιγε δοκεῖ πάσχειν. ἐπεὶ,
φέρε, πῶς ἐστὶ δίκαιον, ἐὰν μὲν πλείονος πλεῖον, ἐὰν δὲ
ἐλάττονος ἔλαττον; ἢ, πῶς ἐστὶ δίκαιον, τῆς ἀδελφῆς τῆς
σῆς μηδέπω καὶ τήμερον ἄλλῳ συνοικούσης, μηδ' ἀπηλλα-
γμένης Ἀφόβου, μηδὲ τὴν προῖκα δεδωκότος [7] τούτου, μηδ'
ὑπὲρ τούτων εἰς βάσανον, μηδ' εἰς ἄλλο δίκαιον μηδὲν κα-
ταφυγεῖν ἐθέλοντος, ὅτι σὺ στῆσαι φῂς ὅρους, σὸν εἶναι τὸ
χωρίον; ἐγὼ μὲν οὐδαμῶς οἶμαι. τὴν γὰρ ἀλήθειαν σκε-

[1] ἀπ' [2] ἀπετιμᾶτο [3] παρακρούσασθαι [4] σοὶ, εἴ γε νῦν [5] ἡμῶν [6] οὗτος [7] * τούτῳ σοῦ

ε'. Σὺν οἷς —— προσεγγυήσασθαι] *Ut præterquam quod priore jactura multatus est, pro eo quem se jam circumscripsisse noverit, tanquam secum jure egerit, insuper sponsor esse judicati sustineat?* hoc enim significat προσεγγυᾶσθαι ex vi πρὸς propositionis. BUDÆUS.

ς'. Εἶτα νῦν παρακρούσας ζητεῖ καὶ φενακίζει] F. παρακρούσασθαι, vel παρακρούσεις ζητεῖ καὶ φενακίζειν, vel παραγωγὰς ζητεῖ καὶ φενακίζει. WOLF.

Οὐ πρότερόν γε ἢ παρά σοι νῦν, εἴ γε ἀληθῆ λέγειν] Locus corruptus: verti: *non certe prius, si quidem tu nunc vera dicis,* vel, *aut ostendito:* quasi pro παρά σοι legeretur πάρασχε νῦν, εἴγε ἀληθῆ λέγεις. sed neutrum placet. IDEM.

Πῶς ἐστὶ δίκαιον, ἐὰν μὲν πλείονος, πλεῖον, εἰ δὲ ἐλάττονος, ἔλαττον] Puto transposita esse verba, et legendum: ἐὰν μὲν πλείονος [S. ἢ κτῆμά τι, *in farrag.* sc. ἄξιόν ἐστι.] ἐλάττονος, εἰ δὲ ἐλάττονος, πλείονος [S. τιμᾶσθαι ἢ ὁρίζεσθαι.] IDEM. Hic sane voces aliquæ desiderantur; ego interpretatus sum quasi legeretur: πῶς ἐστὶ δίκαιον, χωρίον, ἐὰν μὲν πλείονος ἀξιοῖς, πλεῖον [sub. εἶναι], ἐὰν δὲ ἐλάττονος, ἔλαττον. AUGER.

πτέον, οὐχ ἃ τις ἑαυτῷ παρεσκεύασεν ἐξεπίτηδες εἰς τὸ 880
λέγειν τι δοκεῖν, ὥσπερ ὑμεῖς.

ζ΄. Ἔπειτα τὸ δεινότατον, εἰ καὶ δεδωκότες ἦτε ὡς μάλιστα τὴν προῖκα, ἣν οὐ δεδώκατε, τίς ὁ τούτων αἴτιος; οὐχ ὑμεῖς, [1] ἐπεὶ ταμὰ ἔδοτε; οὐχ ὅλοις ἔτεσι πρότερον δέκα ταμὰ λαβὼν εἶχεν ἐκεῖνος, ὧν ὦφλε τὴν δίκην ἢ κηδεστήν σοι γενέσθαι; ἢ σὲ μὲν [2] ἔδει κομίσασθαι πάντα, τὸν δὲ καὶ καταδικασάμενον καὶ δι᾽ ὀρφανίαν ἠδικημένον καὶ προικὸς ἀληθινῆς ἀπεστερημένον, ὃν μόνον ἀνθρώπων οὐδὲ τῆς ἐπωβελίας ἄξιον ἦν κινδυνεύειν, ἠναγκάσθαι τοιαῦτα παθεῖν, κεκομισμένον μηδ᾽ ὁτιοῦν, καὶ ταῦτ᾽ ἐθέλοντα ποιεῖν ὑμῖν αὐτοῖς, εἴ τι τῶν δεόντων ἐβούλεσθε πράττειν;

[1] ἐπεὶ * εἰς ταμὰ [2] δεῖ

ζ΄. Τὸν δὲ] *Hunc ipsum qui loquitur, se ipsum ostendit.* Idem.

Οὐδὲ τῆς ἐπωβελίας ἄξιον ἦν κινδυνεύειν] Ὃν ἦν ἄξιον κινδυνεύειν οὐδὲ τῆς ἐπωβελίας, ἀντὶ τοῦ, περὶ τῆς, ἢ ἐν τῇ ἐπωβελίᾳ. Wolf.

Καὶ ταῦτ᾽ ἐθέλοντα] F. καὶ ταῦτ᾽, ἐθέλοντα πάντα ποιεῖν ὑμῖν. Idem.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΙΚΟΙ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΖΗΝΟΘΕΜΙΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

880 ΔΑΝΕΙΣΑΜΕΝΟΣ παρὰ Δήμωνος, ἑνὸς τῶν Δημοσθένους συγγενῶν, ἔμπορός τις Πρῶτος ὄνομα,
ἐπρίατο τοῦ ἀργυρίου σῖτον ἐν Συρακούσαις· καὶ τοῦτον ἐκόμισεν εἰς Ἀθήνας ἐπὶ νεὼς, ἧς Ἡγέ-
στρατος ἐναυκλήρει. Ἡγέστρατος δὲ καὶ Ζηνόθεμις, πρὸς ὃν ἐστιν ἡ παραγραφὴ, Μασσαλιῶται μὲν
881 ἦσαν τὸ γένος, κακούργημα δὲ τοιοῦτον ἐν Συρακούσαις ἐκακούργησαν, ὡς ὁ ῥήτωρ φησίν. ἐδανεί-
σαντο χρήματα· ταῦτα δὲ εἰς μὲν τὴν ναῦν οὐκ ἐνέθεντο, λάθρα δὲ εἰς τὴν Μασσαλίαν ἀπέστει-
λαν, ἀποστερῆσαι τοὺς δανείσαντας βεβουλευμένοι. ἐπειδὴ γὰρ ἐγέγραπτο ἐν τῷ συμβολαίῳ, εἰ
πάθοι τι ἡ ναῦς, μὴ ἀπαιτεῖσθαι αὐτοὺς τὰ χρήματα, ἐσκέψαντο [1] καταλῦσαι τὴν ναῦν.
νύκτωρ οὖν ἐν τῷ πλῷ κατελθὼν ὁ Ἡγέστρατος διέκοπτε τοῦ πλοίου τὸ ἔδαφος· φωραθεὶς δὲ καὶ
φεύγων τοὺς ἐπιβάτας, εἰς τὴν θάλασσαν εἰσπίπτει καὶ παραχρῆμα ἀπόλλυται. ὁ τοίνυν
Ζηνόθεμις, ὁ κοινωνὸς, ὥς φησιν ὁ ῥήτωρ, τοῦ Ἡγεστράτου, μόλις σωθείσης εἰς Ἀθήνας τῆς νεὼς,
ἠμφισβήτει τοῦ σίτου, λέγων εἶναι τὸν σῖτον Ἡγεστράτου, ἐκεῖνον δὲ παρ' ἑαυτοῦ δανείσασθαι
χρήματα. ἐνστάντων δὲ [2] αὐτῶν τοῦ τε Πρώτου καὶ τοῦ Δήμωνος, ἀμφοτέροις ἔλαχε δίκην ἐμ-
πορικήν. καὶ τὸν Πρῶτον ἐξ ἐρήμης ἑλὼν ἑκόντα, ὥς φησι Δημοσθένης, καὶ συγκακουργοῦντα,
εἰσάγει καὶ τὸν Δήμωνα δεύτερον εἰς τὸ δικαστήριον. ὁ δὲ παραγράφεται μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι
τὴν δίκην, νόμον παρεχόμενος τὸν διδόντα τοῖς ἐμπόροις τὰς δίκας εἶναι περὶ τῶν Ἀθήναζε καὶ τῶν
Ἀθήνησιν συμβολαίων. Ζηνοθέμιδι δέ φησι μηδὲν συμβόλαιον εἶναι πρὸς αὐτόν. καὶ ὁ μὲν ἀγὼν
ἐστι παραγραφικός· ὁ δὲ λόγος, ὡς τῆς εὐθυδικίας τοῦ πράγματος εἰσηγμένης, οὕτως εἴρηται
περὶ τοῦ μὴ Ζηνοθέμιδος εἶναι τὸν σῖτον, ἀλλὰ τοῦ Πρώτου, ᾧ Δήμων ἐδάνεισε τὸ ἀργύριον. οὐ
882 γὰρ βούλεται δοκεῖν ῥήματι τοῦ νόμου μόνον ἰσχυρίζεσθαι κατὰ τὸ πρᾶγμα ἀδικῶν· ἀλλὰ δείκνυ-
σιν, ὡς θαῤῥεῖ μὲν καὶ τῇ εὐθείᾳ, ἐκ περιουσίας δὲ αὐτῷ καὶ παραγραφὴν ὁ νόμος δίδωσι.

[1] * καταδῦσαι

[2] * αὐτῷ

ΖΗΝΟΘΕΜΙΝ] Rhetoricorum ad Herennium auctor lib. 1. Ex translatione, inquit, controversia nascitur, quum aut tempus differendum, aut accusatorem, aut judices mutandos reus dicit: hac parte constitutionis Græci in judiciis, nos in jure civili plerumque utimur. Item, in privata actione exceptiones prætoriæ sunt, etc. et 2. de Inventione; Cum actio translationis aut commutationis indigere videtur, quod non aut is agit, quem oportet, aut cum eo, qui cum non oportet, aut apud quos, qua lege, qua pœna, quo crimine, quo tempore non oportet, constitutio translativa appellatur, etc. Atque in nostra quidem consuetudine multis de causis fit, ut rarius incidant translationes. Nam et prætoris exceptionibus multæ excluduntur actiones, et ita jus civile habemus constitutum, ut causa cadat is, qui non, quemadmodum oportet, egerit. Quare in jure plerumque versantur. Ibi enim et exceptiones postulantur, et quodammodo agendi potestas datur, et omnis conceptio privatorum judiciorum constituitur. In ipsis autem judiciis rarius incidunt, et tamen si quando incidunt, ejusmodi sunt, ut per se minus habeant firmitudinis, confirmentur autem assumta alia aliqua constitutione. Wolf.

Ἐπρίατο τοῦ ἀργυρίου ἱστὸν] Σῖτον legendum, docet ipsa oratio. Idem.

Διέκοπτε τοῦ πλοίου τὸ ἔδαφος] Festus Pompeius carinam dicit esse infimam partem navis: sive eas trabes, quibus navis fundetur. Orator, quæ alias τρόπις dicitur et στεῖρα, videtur κοίλην ναῦν, id est *cavam navem*, appellare: nisi forte peculiaris quispiam locus sic appelletur. Idem.

Καὶ τῶν Ἀθήνησιν συμβολαίων] F. Ἀθήνηθεν, ut ex oratione colligitur. et, v. ult. ἐκ περιουσίας δὲ αὐτῷ. Idem.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

ΠΡΟΣ ΖΗΝΟΘΕΜΙΝ.

ά. ʼΑΝΔΡΕΣ δικασταὶ, βούλομαι, παραγεγραμμένος μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην, περὶ τῶν νόμων πρῶτον εἰπεῖν, καθ᾽ οὓς παρεγραψάμην. οἱ νόμοι κελεύουσιν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὰς δίκας εἶναι τοῖς ναυκλήροις καὶ τοῖς ἐμπόροις τῶν ʼΑθήναζε καὶ τῶν ʼΑθήνηθεν συμβολαίων, [1]περὶ ὧν ἂν ὦσι συγγραφαί· ἂν δέ τις παρὰ ταῦτα δικάζηται, μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην. τούτῳ τοίνυν Ζηνοθέμιδι πρὸς μὲν ἐμὲ ὅτι οὐδὲν ἦν συμβόλαιον οὐδὲ συγγραφὴ, καὶ αὐτὸς ὁμολογεῖ ἐν τῷ ἐγκλήματι· δανεῖσαι δέ φησιν Ἡγεστράτῳ [2]ναυκλήρῳ. τούτου δὲ ἀπολομένου ἐν τῷ πελάγει, ἡμᾶς τὸ ναῦλον σφετερίσασθαι, [3]τουτὶ τὸ ἔγκλημά ἐστιν. ἐκ δὲ τοῦ αὐτοῦ λόγου τήν τε δίκην οὐκ εἰσαγώγιμον οὖσαν μαθήσεσθε, καὶ τὴν ὅλην ἐπιβουλὴν καὶ πονηρίαν τουτουὶ τοῦ ἀνθρώπου ὄψεσθε. δέομαι δ᾽ ὑμῶν ἁπάντων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἴπερ ἄλλῳ τινὶ πώποτε πράγματι τὸν νοῦν [4]προσέχετε, καὶ τούτῳ προσέχειν· ἀκούσεσθε γὰρ ἀνθρώπου τόλμαν καὶ πονηρίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν, ἄν περ ἐγὼ τὰ πεπραγμένα αὐτῷ πρὸς ὑμᾶς πολ- 883
λάκις εἰπεῖν δυνηθῶ. οἴομαι δέ.

β΄. Ζηνόθεμις γὰρ [5]οὑτοσὶ, ὢν ὑπηρέτης Ἡγεστράτου τοῦ ναυκλήρου, ὃν καὶ αὐτὸς ἔγραψεν ἐν τῷ ἐγκλήματι, ὡς ἐν τῷ πελάγει ἀπώλετο, — πῶς δὲ, οὐ προσέγραψεν, ἀλλ᾽ ἐγὼ φράσω —, ἀδίκημα τοιουτονὶ μετ᾽ ἐκείνου συνε-

[1] καὶ περὶ [2] * τῷ ναυκλήρῳ. [3] καὶ τουτὶ [4] προσείχετε
[5] οὑτοσὶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὢν

ά. Μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην] Fortunatianus interpretatur: *An duci in judicium debeat.* Wolf.

Ναῦλον] Hic per ναῦλον intelligo; merces quæ navi vehebantur, nempe frumentum. Auger.

Μάθησθε] F. μαθήσεσθε. Wolf. Auger.

Πρὸς ὑμᾶς πολλάκις εἰπεῖν] Τὸ πολλάκις videtur abundare, et sic ordinanda verba: ἄν περ ἐγὼ δυνηθῶ εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς (ὑμῖν) τὰ πεπ. [Si referatur πρὸς ὑμᾶς ad εἰπεῖν, *dicere apud vos.* Sin ἡμᾶς ad πεπραγμένα: ad quod et τὸ πολλάκις referri potest, ut significet, Zenothemidem *multa in se* commisisse. *In farrag.*] Wolf. πολλάκις recidendum est, ut abundans vitiose. Auger.

σκευάσατο. χρήματα ἐν ταῖς Συρακούσαις [1]ἐδανείζετο [2]οὗτος καὶ ἐκεῖνος. ὡμολόγει δὲ ἐκεῖνος μὲν πρὸς τοὺς τούτῳ δανείζοντας, εἴ τις ἔροιτο, ἐνεῖναι σῖτον ἐν τῇ νηῒ τούτῳ πολύν· [2]οὗτος δὲ, πρὸς τοὺς ἐκείνῳ, τὸν γόμον οἰκεῖον ἔχειν αὐτὸν τῆς νεώς. [3]ἦν δὲ ὁ μὲν ναύκληρος, ὁ δὲ ἐπιβάτης. ἐπιστεύοντο εἰκότως ἃ περὶ ἀλλήλων ἔλεγον. λαμβάνοντες δὲ τὰ χρήματα, οἴκαδε ἀπέστελλον εἰς τὴν Μασσαλίαν καὶ οὐδὲν εἰς τὴν ναῦν εἰσέφερον. οὐσῶν δὲ τῶν [4]γραφῶν, ὥςπερ εἰώθασιν ἅπασαι, σωθείσης τῆς νεὼς ἀποδοῦναι τὰ χρήματα, ἵνα ἀποστερήσαιεν τοὺς [5]δανειστὰς, τὴν ναῦν καταδῦσαι ἐβουλεύσαντο. ὁ μὲν οὖν Ἡγέστρατος, ὡς ἀπὸ τῆς γῆς ἀπῆραν [6]δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν πλοῦν, καταβὰς τῆς νυκτὸς εἰς κοίλην ναῦν, διέκοπτε τοῦ πλοίου τὸ ἔδαφος· οὑτοσὶ δὲ, ὡς οὐδὲν εἰδὼς, ἄνω μετὰ τῶν ἄλλων ἐπιβατῶν διέτριβε. ψόφου δὲ γενομένου, [7]ᾐσθάνοντο οἱ ἐν τῷ πλοίῳ, ὅτι κακόν τι ἐν [8]τῇ κοίλῃ νηῒ γίνεται, καὶ βοηθοῦσι κάτω. ὡς δ᾽ ἡλίσκετο ὁ Ἡγέστρατος καὶ δίκην δώσειν [9]ὑπέλαβε, φεύγει, καὶ ἐκδιωκόμενος ῥίπτει ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλατταν· διαμαρτὼν δὲ τοῦ λέμβου διὰ τὸ νύκτα εἶναι, ἀπεπνίγη. ἐκεῖνος μὲν οὖν οὕτως, ὥςπερ ἦν [11]ἄξιος, κακὸς κακῶς ἀπώ-
884 λετο, ἃ τοὺς ἄλλους ἐπεβούλευσε ποιῆσαι, ταῦτα παθὼν αὐτός. οὑτοσὶ δὲ ὁ κοινωνὸς αὐτοῦ καὶ συνεργὸς, τὸ μὲν πρῶτον εὐθὺς ἐν τῷ πλοίῳ παρὰ τἀδικήματα, ὡς οὐδὲν εἰδὼς, ἀλλὰ [12]καὶ ἐκπεπληγμένος καὶ αὐτὸς, ἔπειθε τὸν πρωρέα καὶ τοὺς ναύτας εἰς τὸν λέμβον [13]ἐκβαίνειν καὶ ἐκλιπεῖν τὴν ναῦν τὴν ταχίστην, ὡς ἀνελπίστου τῆς σωτηρίας οὔσης, καὶ καταδυσομένης τῆς νεὼς αὐτίκα μάλα, ἵν᾽, ὅπερ διενοήθησαν; [14]τουτὶ τελεσθείη, καὶ ἡ ναῦς ἀπόλοιτο, καὶ τὰ συμβόλαια ἀποστερήσαιεν. ἀποτυχὼν δὲ τούτου, καὶ

[1] ἐδανείζοντο [2] οὑτοσὶ [3] ὢν --- ἐπιβάτης, [4] συγγραφῶν [5] δανείσαντας
[6] δυεῖν [7] αἰσθάνονται [8] Deest articulus. [9] ὑπελάμβανε [11] ἄξιος ἦν
[12] Deest καί. [13] ἐμβαίνειν καὶ ἐκλείπειν [14] τοῦτ᾽ ἐπιτελεσθείη

Ἦν δ᾽ ὁ μὲν] M. ὢν δὲ ὁ μὲν ναύκληρος, ὁ δὲ ἐπιβάτης, ἐπιστεύοντο εἰκότως ἃ περὶ ἀλλήλων ἔλεγον. Wolf.

Εἰκότως δὴ] Sed τὸ δὴ abundabit, si ὢν pro ἦν legas, ut τὸ ἐπιστεύοντο sit initium τῆς ἀποδόσεως. Idem.

Οὐσῶν δὲ τῶν γραφῶν] F. τῶν συγγραφῶν. Idem.

Εἰς κοίλην ναῦν] Κοίλη ναῦς, *carina*, ubi *saburra*, ubi *sentina*, ἄντλος, πυθμὴν, quæ alioquin a κοίλῃ νηῒ distinguitur. Demosth. in Zenothem. Verum aliquando totum cavum, quod a carina ima patet ad tabulata et foros κοίλη ναῦς. et in eo sensu, ubi agitur de mora et somno honoratiorum in navi. *D'Orville Animadv. ad Charit. Aphrod.* L. VIII. c. III. p. 673.

Καί του παρ᾽ ὑμῶν] Καί τινος τῶν ʼΑθη-

τοῦ παρ' ἡμῶν [1] συμπλέοντος ἐναντιωθέντος, καὶ τοῖς ναύταις, εἰ διασώσαιεν τὴν ναῦν, μισθοὺς μεγάλους ἐπαγγειλαμένου, σωθείσης εἰς Κεφαληνίαν τῆς νεὼς, διὰ τοὺς θεοὺς μάλιστά γε, [2] εἶτα διὰ τὴν ναυτῶν ἀρετὴν, πάλιν μετὰ τῶν Μασσαλιωτῶν τῶν τοῦ Ἡγεστράτου πολιτῶν μὴ καταπλεῖν Ἀθήναζε τὸ πλοῖον ἔπραττε, λέγων ὡς αὐτός τε καὶ τὰ χρήματα ἐκεῖθέν ἐστι, καὶ ὁ ναύκληρος εἴη, καὶ οἱ δεδανεικότες Μασσαλιῶται. ἀποτυχὼν δὲ καὶ τούτου, καὶ τῶν ἀρχόντων τῶν ἐν τῇ Κεφαληνίᾳ γνόντων Ἀθήναζε τὴν ναῦν καταπλεῖν, ὅθεν περ ἀνήχθη· ὃν οὐδ' ἂν εἷς ἐλθεῖν ᾤετο δεῦρο τολμῆσαι, τοιαῦτά γε ἐσκευωρημένον καὶ πεποιηκότα, οὗτος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοσοῦτον ὑπερβέβληκεν ἀναιδείᾳ καὶ τόλμῃ, ὥστ' οὐκ ἐλήλυθε μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ σίτου τοῦ ἡμετέρου ἀμφισβητήσας ἡμῖν δίκην προσείληχε. τί οὖν πότ' ἐστὶ τὸ αἴτιον, καὶ τῷ πότ' ἐπηρμένος οὗτος καὶ ἐλήλυθε καὶ τὴν δίκην εἴληχεν, ἐγὼ ὑμῖν ἐρῶ, ἄνδρες δικασταὶ, ἀχθόμενος μὲν νὴ τὸν Δία καὶ θεοὺς, ἀναγκαζόμενος δέ. 885

γʹ. Ἔστιν ἐργαστήρια μοχθηρῶν ἀνθρώπων συνεστηκότων ἐν τῷ Πειραιεῖ, οὓς οὐδ' ὑμεῖς [3] ἀγνοήσετε ἰδόντες. ἐκ τούτων ἕνα, ἡνίκα οὗτος ἔπραττεν ὅπως ἡ ναῦς μὴ [4] καταπλεύσηται δεῦρο, πρεσβευτὴν ἐκ βουλῆς τινὰ λαμβάνομεν γνώριμον οὑτωσί. ὅτι δ' ἦν τοιοῦτος οὐκ εἰδότες, ἀτύχημα οὐδὲν ἔλαττον, εἰ οἷόν τ' εἰπεῖν, ἀτυχήσαντες ἢ [5] τὸ ἐξαρχῆς πονηροῖς ἀνθρώποις συμμῖξαι, οὗτος ὁ πεμφθεὶς ὑφ' ἡμῶν, Ἀριστοφῶν ὄνομα αὐτῷ, ὃς καὶ τὰ τοῦ Μικκαλίωνος πράγματα ἐσκευώρηται. [6] ταῦτα μὲν οὖν ἠκούομεν ἠργολαβηκέναι αὐτὸν καὶ κατεπηγγέλθαι τουτῳί. καὶ ὅλως ἐστὶν ὁ πάντα πράττων οὗτος. ὁδὶ δὲ ἄσμενος δέδεκται ταῦτα. ὡς γὰρ διήμαρτε τοῦ διαφθαρῆναι τὸ πλοῖον, οὐκ

[1] ἐμπλέοντος [2] εἶτα καὶ διὰ [3] ἀγνοήσαιτε [4] καταπλευσεῖται [5] τό γε ἐξαρχῆς [6] (ταῦτα γὰρ νῦν ἀκούομεν) ἠργολάβηκεν ἑαυτὸν, καὶ * κατεπήγγελται

ναίων. Wolf.

Τοιαῦτά γε ἐσκευωρημένον] *Qui talia contechnatus esset, qui hujuscemodi incepta insidiosa suscepisset atque adortus esset.* Budæus.

Πρεσβευτὴν ἐκ βουλῆς τινὰ] Suspecta lectio. [ἐκ βουλῆς τινὰ abesse possunt. *In farrag.*] et, v. pen. ἐστὶν ὁ πάντα πράττων οὗτος. Wolf.

γʹ. Ἐκ βουλῆς τινὰ] Hæc tria verba recidenda putant nonnulli, ut nullum sensum præbentia, ego retinenda censeo levi mutatione ἐπιβουλῆς pro ἐκ βουλῆς: *legatum quendam insidiarum*, Gallice *un agent de fourberie.* Auger.

Ταῦτα] Nempe, *ea quæ facta sunt et*

ἔχων ἀποδοῦναι τὰ χρήματα τοῖς δανείσασι, — πῶς γὰρ, ἅγε ἐξ ἀρχῆς μὴ ἐνέθετο; — ἀντιποιεῖται τῶν ἡμετέρων, καὶ φησὶ τῷ Ἡγεστράτῳ ἐπὶ τούτῳ τῷ σίτῳ δεδανεικέναι, ὃν ὁ παρ' ἡμῶν ἐπιπλέων ἐπρίατο. οἱ δὲ [1] δανεισταὶ ἐξαρχῆς ἐξηπατημένοι, ὁρῶντες ἑαυτοῖς ἀντὶ τῶν χρημάτων ἄνθρωπον πονηρὸν χρήστην, [2] ἀλλ' οὐδ' ἐλπίδα ἔχοντες, ὑπὸ τούτου παρακρουσθέντων ἡμῶν, ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀπολήψεσθαι τὰ ἑαυτῶν, ὃν ἴσασι ψευδόμενον ταῦτα καθ' ἡμῶν, τούτῳ συνδικεῖν ἀναγκάζονται τοῦ συμφέροντος εἵνεκα τοῦ ἑαυτῶν.

δʹ. Τὸ μὲν οὖν πρᾶγμα, ὑπὲρ οὗ τὴν ψῆφον οἴσετε, ὡς εἰπεῖν ἐν κεφαλαίῳ, τοιοῦτόν ἐστι· βούλομαι δὲ τοὺς μάρτυρας ὧν λέγω πρῶτον ὑμῖν παρασχόμενος, μετὰ ταῦτα δὴ καὶ τἄλλα διδάσκειν. καί μοι λέγε τὰς μαρτυρίας.

886 ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ἐπειδὴ τοίνυν ἀφίκετο δεῦρο τὸ πλοῖον, γνόντων τῶν Κεφαλήνων, ἀντιπράττοντος τούτου, ὅθεν ἐξέπλευσε τὸ πλοῖον, ἐνταῦθα καὶ καταπλεῖν αὐτὸ, τὴν μὲν ναῦν οἱ ἐπὶ τῇ νηὶ δεδανεικότες [3] ἐνθάδε εὐθέως εἶχον· τὸν δὲ σῖτον ὁ ἠγορακὼς εἶχεν· ἦν δ' οὗτος ὁ ἡμῖν τὰ χρήματα ὀφείλων. μετὰ ταῦτα οὗτος ἧκεν ἔχων τὸν παρ' ἡμῶν πρεσβευτὴν πεμφθέντα τὸν Ἀριστοφῶντα, καὶ ἠμφισβήτει τοῦ σίτου, φάσκων, Ἡγεστράτῳ δεδανεικέναι. τί λέγεις ἄνθρωπε; εὐθέως [4] ὁ ἄνθρωπος ὁ Πρῶτος — τοῦτο γὰρ ἦν τοὔνομα τῷ τὸν σῖτον εἰσαγαγόντι, τῷ τὰ χρήματ' ἡμῖν ὀφείλοντι —, σὺ χρήματα δέδωκας Ἡγεστράτῳ, μεθ' οὗ τοὺς ἄλλους ἐξηπάτηκας ὅπως [5] δανείσηται; καὶ σοὶ πολλάκις λέγοντα, ὅτι τοῖς προεμένοις ἀπολεῖται τὰ χρήματα, σὺ οὖν ταῦτα ἀκούων αὐτὸς ἂν προήκω; ἔφη, καὶ ἀναιδὴς ἦν. οὐκ οὖν εἰ

[1] δανεισταὶ τὸ ἐξαρχῆς [2] ἄλλο δ' οὐδὲν, ἐλπίδας [3] ἐνθένδε [4] Desunt ὁ ἄνθρωπος. [5] δανείσηται, * καίτοι π. λέγοντας, — χρήματα;

de quibus queror. Idem.

Ἀλλ' οὐδ' ἐλπίδα ἔχοντες ὑπὸ τούτου] S. διαλυθῆναι τὰ ὀφειλόμενα. Legendum fortassis παρὰ τούτου, ut referatur ad ἀπολήψεσθαι τὰ ἑαυτῶν. Wolf.

Παρακρουσθέντων δ' ὑμῶν] S. τῶν δικαστῶν. Idem.

δʹ. Σὺ χρήματα δέδωκας] M. δεδάνεικας. Idem.

Ὅπως δανείσησθε] Probo hoc, etsi et δανείσηται ad solum Hegestratum referri potest. et mox καί σοι πολλάκις λέγοντος. Idem.

Αὐτὸς ἂν προήκων, ἔφη, καὶ] Legendum

καὶ τὰ μάλιστα ἀληθῆ λέγεις, τῶν παρόντων τις ὑπέλα-
βεν, ὁ σὸς κοινωνὸς καὶ πολίτης ὁ Ἡγέστρατος, ὡς ἔοικεν,
ἐξηπάτηκέ σε, καὶ ὑπὲρ τούτων αὐτὸς αὑτῷ θανάτου τι-
μήσας ἀπόλωλε. καὶ ὅτι γε, ἔφη τις τῶν παρόντων, ἁπάν-
των ἔστι συνεργὸς οὗτος ἐκείνῳ, σημεῖον ὑμῖν ἐρῶ. πρὸ γὰρ
τοῦ διακόπτειν ἐπιχειρῆσαι τὴν ναῦν, τίθενται [1] πρόστιμα
τῶν συμπλεόντων οὗτος καὶ Ἡγέστρατος βιβλίον συγγρα-
φήν. καίτοι, εἰ μὲν εἰς πίστιν δέδωκας, τί πρὸ τοῦ κακουρ-
γήματος ἂν τὰ βέβαια ἐποιοῦ; εἰ δ᾽ ἀπιστῶν ἐτύγχανες,
τί οὐχ, ὥσπερ οἱ ἄλλοι, τὰ δίκαια ἐλάμβανες ἐν τῇ γῇ;
τί ἂν τὰ πολλὰ [2] λέγῃ τις; ἦν γὰρ οὐδ᾽ ὁτιοῦν πλέον
ἡμῖν ταῦτα λέγουσιν· ἀλλ᾽ [3] εἴχετο τοῦ σίτου. ἐξῆγεν αὐ- 887
τὸν ὁ Πρῶτος, καὶ ὁ κοινωνὸς τοῦ Πρώτου Φέρτατος· οὑ-
τοσὶ δ᾽ οὐκ ἐξήγετο, οὐδ᾽ ἂν ἔφη διαῤῥήδην ὑπ᾽ οὐδενὸς
[4] ἐξαχθῆναι, εἰ μὴ αὐτὸν ἐγὼ ἐξάξω. μετὰ ταῦτα προὐ-
καλεῖτο ὁ Πρῶτος αὐτὸν καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τὴν τῶν
Συρακουσίων. κἂν μὲν ἐωνημένος τὸν σῖτον ἐκεῖνος φαίνηται,
καὶ τὰ τέλη κείμενα [5] ἐκείνου, καὶ τὰς τιμὰς ὁ διαλύων
ἐκεῖνος, τοῦτον πονηρὸν ὄντα [6] ἀξιοῦμεν ζημιοῦσθαι· εἰ δὲ
μὴ, καὶ τὰ διάφορα ἀπολαβεῖν, καὶ τάλαντον προσλαβεῖν,
καὶ τοῦ σίτου ἀφιστάμεθα. ταῦτ᾽ ἐκείνου προκαλουμένου
καὶ λέγοντος, καὶ ἡμῶν, οὐδὲν ἦν πλέον· ἀλλ᾽ ἦν αἵρεσις, ἢ
τοῦτον [7] ἐξάγειν, ἢ ἀπολωλεκέναι σωθέντα παρόντα τὰ

[1] πρός τινα [2] λέγοι [3] ἀντείχετο [4] ἐξαχθῆναι ἂν, εἰ [5] ἐκείνῳ [6] ἠξιοῦμεν
[7] ἐξάγειν ἡμᾶς, ἢ ἀ. σ. καὶ παρόντα

αὐτὸς ἂν προήκω; cum interrogatione, παρὰ τὸ προΐεμαι, ἀόρ. ά. μέσος, προηκάμην, προήκω, προήκατο. Sequitur, ἔφη (S. ὁ Ζηνόθεμις προέσθαι) καὶ ἀναιδὴς ἦν. Quia affirmabat rem absurdam. Idem.

Τίθενται πρόστιμα τῶν συμπλεόντων οὗτος καὶ Ἡγέστρατος βιβλίον συγγραφὴν] F. πρόστιμα ἐναντίον ἢ ἔμπροσθεν τῶν συμπλεόντων, et βιβλίου συγγραφήν. Idem. Vel delendum est βιβλίον, vel συγγραφὴν accipiendum tanquam appositio ad βιβλίον, np. *scripturam, libellum, quæ, aut qui erat syngrapha*. Auger.

Βιβλίον συγγραφὴν] Vel ut potius leg. βίβλειον συγγραφὴν, scripsit Demosthenes, ut ostendat esse exemplum syngraphæ in charta scriptum, ac diversum ab authentico. βίβλειος, ut dixi, συγγραφὴ vocatur, chartacea vel in charta scripta, quam βίβλον dixerunt. Inde βίβλειος *ex charta*. Nam τὸ βιβλίον diminutivum est, parva nempe βίβλος, exiguus liber chartaceus. Posset tamen etiam legi, quod interpreti video placuisse, βιβλίον συγγραφῆς. *Salmas. de M. U.* p. 401. Plura vide de syngrapha nautica in l. l.

Εἰ μὲν εἰς πίστιν ἔδωκας] Πιστεύων αὐτῷ. Sequitur, εἰ δ᾽ ἀπιστῶν ἐτύγχανες. Wolf.

Τί πρὸ τοῦ κακουργήματος ἂν τὰ βέβαια ἐποιοῦ] Ἐβεβαίους τὸ συνάλλαγμα. Dicat Zenothemis, se illos testes adhibere voluisse, si arcanis pactis non stetisset Hegestratus, demerso frumento. Dilemma hoc ad coarguendam fraudem et conspirationem cum Hegestrato Zenothemidis pertinens, paulo videtur obscurius. Idem.

Τὰ διάφορα] Nempe, frumentum de quo lis erat. Auger.

Ταῦτ᾽ ἐκείνου προκαλουμένου καὶ λέγοντος καὶ ἡμῶν· οὐδὲν ἦν πλέον] F. καὶ λέγοντος· ἡμῖν οὐδὲν ἦν πλέον. Wolf. Auger.

ἡμέτερ᾽ αὐτῶν. ὁ γὰρ αὖ Πρῶτος διεμαρτύρετο ἐξάγειν βε-
βαιοῦν ἀναπλεῖν ἐθέλειν εἰς τὴν Σικελίαν. [1] εἰ δ᾽ αὖ θέ-
λοντος αὐτοῦ προήσομεν ἡμεῖς τούτῳ τὸν σῖτον, οὐδὲν αὐτῷ
[2] μέλει. καὶ ὅτι ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, καὶ οὔτ᾽ ἂν ἐξαχθῆναι
ἔφη, εἰ μὴ ὑπ᾽ ἐμοῦ, οὔτε ἃ προὐκαλεῖτο περὶ τοῦ ἀναπλεῖν
ἐδέχετο, ἔν τε τῷ πλοίῳ τὴν συγγραφὴν ἔθετο, λέγε τὰς
μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

έ. Ἐπειδὴ τοίνυν οὔτ᾽ ἐξάγεσθαι ἤθελεν ὑπὸ τοῦ Πρώ-
του, οὔτ᾽ εἰς τὴν Σικελίαν ἀναπλεῖν ἐπὶ τὰ δίκαια, προει-
δώς τε ἅπαντα ἐφαίνετο, ἃ ὁ Ἡγέστρατος ἐκακούργει,
λοιπὸν ἦν ἡμῖν τοῖς [4] ἐνθάδε πεποιημένοις τὸ συμβόλαιον,
παρειληφόσι δὲ τὸν σῖτον παρὰ τοῦ δικαίως ἐκεῖ πριαμένου,
ἐξάγειν τοῦτον. τί γὰρ ἂν καὶ ἄλλο ἐποιοῦμεν; οὔπω γὰρ
888 τοῦτό γε οὐδεὶς ἡμῶν τῶν κοινωνῶν [5] ὑπελάμβανεν, ὡς ὑμεῖς
γνώσεσθέ ποτ᾽, εἶναι τούτου τὸν σῖτον, ὃν καταλιπεῖν οὗ-
τος ἔπειθε τοὺς ναύτας, ὅπως ἀπόλοιτο τοῦ πλοίου κατα-
δύντος. ὃ καὶ μέγιστόν ἐστι σημεῖον τοῦ μηδὲν προσήκειν
αὐτῷ. τίς γὰρ ἂν τὸν ἑαυτοῦ σῖτον ἔπειθε προέσθαι τοὺς
σώζειν βουλομένους; ἢ τίς οὐκ ἂν ἔπλει δεξάμενος τὴν
πρόκλησιν εἰς τὴν Σικελίαν, [6] οὗ ἦν ἐλέγξαι καθαρῶς.
καὶ μὴν οὐδὲ τοῦτο [7] ἔμελλον ὑμῶν καταγνώσεσθαι, ὡς εἰσ-
αγώγιμον τούτῳ [8] ψηφιεῖσθαι τὴν δίκην περὶ τούτων τῶν
χρημάτων, ἃ κατὰ πολλοὺς τρόπους οὗτος ἔπραττεν, ὅπως
μὴ εἰσαγώγιμα δεῦρ᾽ ἔσται. πρῶτον μὲν, ὅτε αὐτὰ κατα-
λιπεῖν τοὺς ναύτας ἔπειθεν· εἶθ᾽, ὅτ᾽ ἐν Κεφαληνίᾳ μὴ
δεῦρο πλεῖν τὴν ναῦν ἔπραττε. πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρὸν καὶ
δεινὸν ἂν γένοιτο, εἰ Κεφαλῆνες μὲν, ὅπως [9] Ἀθηναίοις σω-
θῇ τὰ χρήματα, δεῦρο πλεῖν τὴν ναῦν ἔκριναν, ὑμεῖς δ᾽
ὄντες Ἀθηναῖοι τὰ τῶν πολιτῶν τοῖς καταποντίσαι βουλη-

[1] δ᾽ ταῦτ᾽ ἐθέλοντος αὐτοῦ * προησόμεθ᾽ [2] μέλειν [4] ἐνθένδε μὲν πεποιημένοις
[5] ὑπέλαβεν [6] οὗ ταῦτα ἦν [7] * ἐμέλλομεν [8] ψηφιεῖσθε
[9] τοῖς ἀθηναίοις

Διεμαρτύρετο ἐξάγειν βεβαιοῦν] F. διεμαρτύρετο, τῷ ἐξάγειν βεβαιῶν, ἀναπλεῖν ἐθέλειν. Nisi forte sit ἀσύνδετον, *testificabatur, se velle illum educere, satisdare, navigare in Siciliam*. Wolf.

Βεβαιοῦν] *Rem firmare, rem facere suo met periculo*. Auger.

Ἔν τε τῷ πλοίῳ τὴν συγγραφὴν ἔθετο] Συνεγράψατο ἢ ἐποιήσατο, τὴν πρὸς Ἡγέστρατον. Wolf.

ί. Οὔπω γὰρ τοῦτό γε] F. οὔτοι. Idem.

θεῖσι δοῦναι γνοίητε; καὶ ἃ μὴ καταπλεῖν ὅλως οὗτος δεῦρο ἔπραττε, ταῦτ' εἰσαγώγιμα τούτῳ [1]ψηφίσασθαι; μὴ δῆπου, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί! λέγε δή μοι τί παραγέγραμμαι.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ.

λέγε δή μοι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

ϛʹ. Ὅτι μὲν [2]τοίνυν ἐκ τῶν νόμων παρεγραψάμην, μὴ
εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην, ἱκανῶς [3]οἶμαι δεδεῖχθαι·
τέχνην δ' ἀκούσεσθε τοῦ σοφοῦ τοῦ ταῦτα πάντα συντε-
ταχότος τοῦ Ἀριστοφῶντος. ὡς γὰρ ἐκ τῶν πραγμάτων
ἁπλῶς οὐδὲν ἑώρων δίκαιον [4]αὐτοῖς ἐνόν, ἐπικηρυκεύονται
τῷ Πρώτῳ, καὶ πείθουσι τὸν ἄνθρωπον [[5]μὴ] ἐνδοῦναι τὰ
πράγματ' [4]αὐτοῖς· πράττοντες μέν, ὡς ἔοικε, καὶ ἐξ 889
ἀρχῆς τοῦτο, ὡς ἡμῖν [6]νῦν φανερὸν γέγονεν, οὐ δυνάμενοι δὲ πεῖσαι. ὁ γὰρ ἄνθρωπος ὁ Πρῶτος, ἕως μὲν ᾤετο τὸν σῖτον κέρδος ἐλθόντα ποιήσειν, ἀντείχετο τούτου, καὶ μᾶλλον ᾑρεῖτο αὐτός τε κερδᾶναι καὶ ἡμῖν τὰ δίκαια ἀποδοῦναι, ἢ κατακοινωνήσας τούτοις τῆς μὲν ὠφελείας τούτους ποιῆσαι μερίτας, ἡμᾶς δ' ἀδικῆσαι· ὡς δὲ δεῦρο ἥκοντος αὐτοῦ καὶ περὶ ταῦτα πραγματευομένου, ἐπανῆκεν ὁ σῖτος, ἄλλην εὐθέως ἔλαβε γνώμην. καὶ ἅμα — εἰρήσεται γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, [7]πρὸς ὑμᾶς ἡ ἀλήθεια — καὶ ἡμεῖς οἱ δεδανεικότες προσεκρούομεν αὐτῷ καὶ πικρῶς εἴχομεν, τῆς τε ζημίας ἐφ' ἡμᾶς ἰούσης τῆς ἐπὶ τὸν σῖτον, καὶ συκοφάντην ἀντὶ χρημάτων αἰτιώμενοι τοῦτον ἡμῖν κεκομικέναι. ἐκ τούτων, οὐδὲ φύσει χρηστὸς ὢν ἄνθρωπος δηλονότι, ἐπὶ τούτους ἀποκλίνει, καὶ συγχωρεῖ τὴν

[1] ψηφίσαισθε [2] τοίνυν δικαίως ἐκ [3] οἴομαι [4] αὐτοῖς [5] Deest μή. [6] νυνὶ [7] πᾶσα πρὸς

ϛʹ. Ἐπικηρυκεύονται] Hic adhibetur de privatorum hominum nunciis, et non de caduceatoribus publica auctoritate missis. Cf. Thucyd. VII. c. 48. *Valckenaer. Animadv. ad Ammonium*, L. I. c. 20. fin.

Ἢ κατακοινωσάσης τούτοις] Lego κατακοινωνήσας. WOLF.

Τούτους ποιῆσαι μερίτας] Μετόχους καὶ κοινωνοὺς τοῦ κέρδους, παρὰ τὸ μέρος. IDEM.

Τῆς ἐπὶ τὸν σῖτον] M. τῆς περὶ τὸν σῖτον, τὸν ἐπανεικότα, τουτέστιν, εὐωνότερον γενόμενον. IDEM.

Ἀποκρίνει] F. ἀποκλίνει. et p. 479. v. 1. ὅτε οὔπω ταῦτα ἐφρόνουν. IDEM.

Καὶ συγχωρεῖ τὴν δίκην ἔρημον ὀφλεῖν] S. ἑαυτόν. Nisi forte aliquid desit: ut omnino videtur hæc narratio abrupta esse de actione Zenothemidis, et de ebrietate et furto Proti. IDEM.

δίκην ἔρημον ὀφλεῖν, ἣν οὗτος αὐτῷ λαγχάνει τότε, ὅτε οὔπω [1]ταῦτα ἐφρόνουν. εἰ μὲν γὰρ ἀφῆκε τὸν Πρῶτον, [2]ἐξήλεγκτ' ἂν εὐθέως ἡμᾶς συκοφαντῶν· ὀφλεῖν δὲ παρὼν ἐκεῖνος οὐ συνεχώρει, ἵν' ἐὰν μὲν αὐτῷ ποιῶσιν ἃ ὡμολογήκασιν, εἰ δὲ μή, τὴν ἔρημον ἀντιλάχῃ. ἀλλὰ τί ταῦτα; εἰ μὲν γὰρ ἃ γέγραφεν οὗτος εἰς τὸ ἔγκλημα, ἐποίει, οὐκ ὀφλεῖν ἂν δίκην δικαίως, ἀλλ' ἀποθανεῖν ὁ Πρῶτος ἔμοιγε δοκεῖ. εἰ γὰρ ἐν κακοῖς καὶ χειμῶνι τοσοῦτον οἶνον ἔπινεν, ὥστε ὅμοιον εἶναι μανίᾳ, τί οὐκ ἄξιος εἴη παθεῖν; ἢ εἰ γράμματ' ἔκλεπτεν, ἢ ὑπανέῳγεν;

ζʹ. Ἀλλὰ ταῦτα [3]μὲν πρὸς ἑαυτοὺς ὑμεῖς ὅπως ποτὲ
890 ἔχῃ διακρινεῖσθε· τῇ δ' ἐμῇ δίκῃ μηδὲν ἐκείνης πρόσαγε.
εἴ τι σε ἠδίκησεν ὁ Πρῶτος ἢ λέγων ἢ ποιῶν, ἔχεις, ὡς ἔοικε, δίκην· οὐδεὶς ἡμῶν ἐκώλυσεν, οὐδὲ νῦν παραιτεῖται. εἰ δὲ σεσυκοφάντηκας, οὐ περιεργαζόμεθα νὴ Δία, ἀλλ' ἐκποδών ἐστιν ἄνθρωπος· διά γε ὑμᾶς, ἵνα τάς τε μαρτυρίας τὰς ἡμετέρας λίπῃ, καὶ νῦν ὑμεῖς, ὅ τι ἂν βούλησθε, λέγητε κατ' αὐτοῦ. εἰ μὴ γὰρ δι' ὑμῶν ἔρημος ἐγίγνετο ἡ δίκη, ἅμα ἂν αὐτὸν προσεκαλοῦ καὶ κατηγγύας πρὸς τὸν πολέμαρχον. καὶ εἰ μὲν κατέστησέ σοι τοὺς ἐγγυητάς, μένειν ἠναγκάζετ' ἄν, ἢ σὺ παρ' ὧν [4]λήψῃ δίκην, ἑτοίμους εἶχες· εἰ δὲ μὴ κατέστησεν, εἰς τὸ οἴκημα ἂν ᾔει. νῦν δὲ κοινωσάμενοι τὸ πρᾶγμα, ὁ μέν, διὰ σοῦ τὴν γεγονυῖαν [5]ἔνδειαν οὐκ ἀποδώσειν ἡμῖν οἴεται· σὺ δ' ἐκείνου κατηγο-

[1] ταὐτὰ [2] ἐξελήλεγκτ' [3] μὲν αὐτοὶ πρὸς [4] λήψει [5] ἔκδειαν

Ὄφλειν δὴ παρὼν ἐκεῖνος οὐ συνεχώρει] Τίς δὲ ὁ παρών; τίς ὁ ὄφλων. IDEM.

Ἵν', ἐὰν μὲν αὐτῷ ποιῶσιν, ἃ ὡμολογήκασιν] Elliptica formula καὶ ἀνανταπόδοτος, S. εὖ ἂν εἴη, ἤ, καλῶς ἂν ἔχοι. Talis est et in Evangelio D. Lucæ c. XIII. v. 8. Κύριε, ἄφες τὴν συκῆν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτὴν, καὶ βάλω κοπρίαν, κἂν μὲν ποιήσῃ καρπόν· εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν. IDEM.

Ὡμολογήκασι] Adde καλῶς ἂν ἔχοι, vel aliud quid. AUGER.

Εἰ δὲ μὴ τὴν ἔρημον ἀντιλάχῃ] Sunt et hæc valde salebrosa, in quibus transferendis feci, quod potui: præstent meliora beati. WOLF.

Δικαίως] Adde vel sub. μόνον. AUGER.

Ὥστε ὅμοιον εἶναι μανίᾳ] Vim ingentem vini, quam absumpserat [Zenothemis], declarare volens Demosthenes, addit illum, non insanum tantum, sed insaniæ ipsi furorique similem. *Victor. Var. Lect.* L. VIII. c. 4. loca similia Terentii Demosthenisque de servorum ebrietate in malis rebus excutiens.

ζʹ. Ἔχεις ὡς ἔοικε δίκην] Utrum, *jure agere tibi licet?* an, *pœnas de eo sumpsisti?* WOLF.

Οὐδὲ] Lego εἰ δὲ σεσυκοφάντηκας· οὐ περιεργαζόμεθα. Νὴ Δί'· ἀλλ' ἐκποδών ἐστιν ὁ ἄνθρωπος. Hæc est ὑποφορὰ adversarii. Respondet alter, διά γε ὑμᾶς, S. ἐκποδών ἐστι. IDEM.

Διὰ σοῦ τὴν γεγονυῖαν ἔνδειαν] F. διὰ τὴν διὰ σοῦ γεγονυῖαν ἔνδειαν, S. τὴν ἀκρασίαν

ρῶν τῶν ἡμετέρων κύριος [1]γεγενῆσθαι. τεκμήριον δέ. ἐγὼ μὲν γὰρ αὐτὸν κλητεύσω· σὺ δ' οὔτε κατηγγύησας, οὔτε νῦν κλητεύσεις.

ή. Ἔτι τοίνυν ἑτέρα τις ἐλπίς [2]ἐστιν αὐτοῖς τοῦ παρακρούσεσθαι καὶ φενακιεῖν ὑμᾶς. αἰτιάσονται Δημοσθένην, καὶ ἐκείνῳ ἐμὲ πιστεύοντα φήσουσιν ἐξάγειν τουτονὶ, ὑπολαμβάνοντες τῷ ῥήτορα καὶ γνώριμον εἶναι ἐκεῖνον, πιθανὴν ἔχειν τὴν αἰτίαν. ἐμοὶ δ' ἐστὶ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Δημοσθένης οἰκεῖος γένει· καὶ πάντας ὑμῖν ὄμνυμι τοὺς θεοὺς, ἦ μὴν ἐρεῖν τἀληθῆ. προσελθόντος δ' αὐτῷ μου, καὶ παρεῖναι καὶ βοηθεῖν ἀξιοῦντος, εἴ τι ἔχοι· Δήμων, ἔφη, ἐγὼ ποιήσω μὲν, ὡς ἂν σὺ κελεύῃς. καὶ γὰρ ἂν δεινὸν εἴη. δεῖ μέντοι καὶ τὸ σαυτοῦ καὶ τοὐμὸν λογίσασθαι. ἐμοὶ συμβέβηκεν ἀφ' οὗ περὶ τῶν κοινῶν λέγειν ἠρξάμην, μηδὲ πρὸς 891
ἓν πρᾶγμα ἴδιον προσεληλυθέναι· ἀλλὰ καὶ τῆς πολιτείας αὐτῆς τὰ τοιαῦτα [3]ἐξέστηκα.

[1] γενήσεσθαι [2] ἐστὶν ἐλπὶς [3] ἐξέστηκα. Desunt quædam.

τοῦ σίτου, ἢ, τὸ ἐπανειμένον τῆς τιμῆς καὶ εὔωνον. Sentenția est, Zenothemidem obstitisse, quo minus frumentum mature beneque venderetur. Idem. ἔνδεια significat id quod deerit summæ creditæ ob damnum emergens ex frumento non statim vendito. σὺ δὲ, sub. οἴῃ. Auger.

ή. Ἀλλὰ καὶ τῆς πολιτείας αὐτῆς τὰ τοιαῦτα ἐξέστηκα] Οὐδὲ δημοσίᾳ δικάζομαι ἢ συνδικῶ τινὶ, οὐκ ὢν περίτριμμα τῆς ἀγορᾶς, ὥσπερ Αἰσχίνης. Dissimulat hic id, quod facit: ὥσπερ οὐκ ὂν παρεῖναι καὶ βοηθεῖν τὸ λογογραφεῖν. Adversus Theocrinem autem Demosthenes Demosthenem accusat, et orator oratores non tam acriter, quam vere, insectatur. Wolf. Hæc ultima phrasis obscura est, et nonnulli putant pauca deesse. Ego ex hac eum sensum erui [sc. in Interpr. Gallic.] qui mihi optimus visus est. Auger.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΑΠΑΤΟΥΡΙΟΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

891 Ὁ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΜΕΝΟΣ τὴν δίκην, ἰδίᾳ μέν τινα συμβόλαια πρὸς Ἀπατούριον ἔχων, ἄφεσιν ἐπ' ἐκείνοις καὶ ἀπαλλαγὴν ἐποιήσατο· νῦν δὲ ὑπὲρ Παρμένοντος ἐγκαλεῖται καὶ ἀπαιτεῖται χρήματα. ὁ γὰρ Παρμένων πολίτης μὲν ἦν τοῦ ἐμπόρου τοῦ Ἀπατουρίου Βυζάντιος, φυγὴν δὲ ἐκ τῆς πατρίδος κατεδεδίκαστο. φίλῳ δὲ καταρχὰς τῷ Ἀπατουρίῳ χρώμενος, ὕστερον προσκρούσας, εἰς δίκας ἦλθε· καὶ ἐδίωκε τὸν Ἀπατούριον πληγῶν τε καὶ βλάβης. κἀκεῖνος αὖθις τῷ Παρμένοντι δίκην ἀντέλαχεν. ὁ μὲν οὖν Ἀπατούριος [[1] ἐν] διαιτητῇ τὸ πρᾶγμα ἐπιτραπῆναί φησιν Ἀριστοκλεῖ, κἀκεῖνον καταγνῶναι τοῦ Παρμένοντος. διόπερ ἐπὶ τοῦτον ἥκει τὸν νῦν παραγραφόμενον τὴν δίκην, ἐγγυητὴν τοῦ Παρμένοντος γεγενῆσθαι φάσκων. ὁ δὲ οὐδὲν τούτων ὁμολογεῖ· ἀλλὰ πρῶτον μέν φησι, τρισὶν αὐτοὺς ἐπιτρέψαι διαιτηταῖς, οὐχ ἑνὶ τῷ Ἀριστοκλεῖ. ἔπειτα ἐγγυητὴν τοῦ Παρμένοντος ἐν ταῖς συνθήκαις Ἄρχιππον γραφῆναι, κἀκείνας δὲ ἀφανισθῆναι τὰς συνθήκας, κακουργίᾳ τοῦ Ἀπατουρίου, πείσαντος τὸν Ἀριστοκλέα τὸν ἔχοντα αὐτὰς
892 μὴ κομίζειν εἰς μέσον, ἀλλὰ λέγειν ὡς ἀπολώλεκε τὸ γραμματεῖον καθεύδων ὁ παῖς· ἑτέρας δὲ οὐκέτι γραφῆναι συνθήκας, οὐδὲ ἐπιτραπῆναι τὸ πρᾶγμα διαιτητῇ, τῆς μὲν πρότερον ἀναιρεθείσης τῇ τῶν συνθηκῶν ἀπωλείᾳ, δευτέρας δὲ οὐκέτι συμβαθείσης αὐτοῖς. [2] τὸν Ἀριστοκλέα παρὰ πάντα τὰ δίκαια κατὰ τοῦ Παρμένοντος ἀποφήνασθαι, οὐκέτ' ὄντα διαιτητὴν, καὶ ταῦτα ἀποδημοῦντός τε τοῦ Παρμένοντος κατὰ συμφορὰν μεγάλην καὶ ἀπηγορευκότος αὐτῷ μὴ διαιτᾶν. ταῦτά τε οὖν ὁ τὴν δίκην [3]ἔχων προτείνεται τὰ δίκαια καὶ παραγράφεται τὸν ἀγῶνα, λέγων, ἐπὶ μὲν τοῖς γενομένοις αὐτῷ πρὸς Ἀπατούριον συμβολαίοις, ἄφεσιν ὑπάρξαι, ὕστερον δὲ οὐδὲν ἔτι γεγενῆσθαι συμβόλαιον· περὶ δὲ τῶν τοιούτων τοὺς νόμους μὴ διδόναι δικάζεσθαι.

[1] ἑνὶ [2] τὸν δὲ Ἀριστοκλέα [3] φεύγων

Ὁ παραγραφόμενος. Wolf.

Ἐν διαιτητῇ] Aut ἐν διαίτῃ τὸ πρᾶγμα, aut Ἀπατούριος διαιτητῇ τ. π. ε. φ. Ἀριστοκλεῖ. In farrag. leg. potius ἑνὶ διαιτητῇ. Idem.

Συμβαθείσης αὐτοῖς. τὸν Ἀριστοκλέα] F. συμφαθείσης (παρὰ τὸ σύμφημι) aut συμβιβασθείσης αὐτοῖς. τὸν δ' Ἀριστοκλέα. Idem.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

ΠΡΟΣ ΑΠΑΤΟΥΡΙΟΝ.

ά. ΤΟΙΣ μὲν ἐμπόροις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τοῖς ναυκλήροις κελεύει ὁ νόμος εἶναι τὰς δίκας πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, ἐάν τι ἀδικῶνται ἐν τῷ ἐμπορίῳ, ἢ ἐνθένδε ποι πλέοντες ἢ ἑτέρωθεν δεῦρο, καὶ τοῖς ἀδικοῦσι δεσμὸν ἔταξε τοὐπι-

τίμιον, ἕως ἂν ἐκτίσωσιν ὅ τι ἂν αὐτῶν καταγνωσθῇ, ἵνα
μηδεὶς ἀδικῇ μηδένα τῶν ἐμπόρων εἰκῇ· τοῖς δὲ περὶ τῶν
μὴ γενομένων συμβολαίων εἰς κρίσιν [1] καθισταμένοις, ἐπὶ
τὴν παραγραφὴν καταφεύγειν ἔδωκεν ὁ νόμος, ἵνα μὴ συ- 893
κοφαντῶνται, ἀλλ᾽ αὐτοῖς τοῖς τῇ ἀληθείᾳ ἀδικουμένοις τῶν
ἐμπόρων καὶ τῶν ναυκλήρων αἱ δίκαι ὦσι. καὶ πολλοὶ ἤδη
τῶν φευγόντων ἐν ταῖς ἐμπορικαῖς παραγραψάμενοι κατὰ
τὸν νόμον τοῦτον, καὶ εἰσελθόντες εἰς ὑμᾶς, ἐξήλεγξαν
τοὺς δικαζομένους ἀδίκως ἐγκαλοῦντας καὶ ἐπὶ τῇ προφά-
σει τοῦ ἐμπορεύεσθαι συκοφαντοῦντας. ὁ μὲν οὖν μετὰ
[2] τούτων μοι ἐπιβεβουλευκὼς καὶ τὸν ἀγῶνα τουτονὶ κατε-
σκευακὼς, προϊόντος τοῦ λόγου, καταφανὴς ὑμῖν ἔσται·
ἐγκαλοῦντος δέ μοι Ἀπατουρίου τὰ ψευδῆ καὶ παρὰ τοὺς
νόμους δικαζομένου, καὶ, ὅσα μὲν ἐμοὶ καὶ τούτῳ ἐγένετο
συμβόλαια, πάντων ἀπαλλαγῆς καὶ ἀφέσεως γενομένης,
ἄλλου δὲ συμβολαίου οὐκ ὄντος ἐμοὶ πρὸς τοῦτον οὔτε ναυ-
τικοῦ οὔτ᾽ ἐγγαίου, παρεγραψάμην τὴν δίκην μὴ εἰσαγώ-
γιμον εἶναι κατὰ τοὺς νόμους [3] τούτους.

ΝΟΜΟΙ.

β΄. Ὡς τοίνυν παρὰ τοὺς νόμους τούτους εἴληχέ μοι τὴν δίκην Ἀπατούριος καὶ τὰ ψευδῆ ἐγκέκληκεν, ἐκ πολλῶν ὑμῖν τοῦτο ἐπιδείξω. ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πολὺν χρόνον [4] ἤδη ἐπὶ τῆς ἐργασίας ὢν τῆς κατὰ θάλατταν, μέχρι μέν τινος αὐτὸς ἐκινδύνευον· οὔπω δ᾽ ἔτη ἐστὶν ἑπτὰ

[1] καθεσταμένοις [2] τούτου [3] τουτουσί. [4] ἤδη χρόνον

ά. Περὶ τῶν μὴ γενομένων συμβολαίων] *Qui irritorum contractuum Rei fiant*: liberius verteram. et v. 4. ἵνα μηδεὶς συκοφαντῆται. Idem.

Ἐν ταῖς ἐμπορικαῖς] S. δίκαις. Sed quid si τῶν φευγόντων δίκας ἐμπορικάς. Idem.

Ὁ μὲν οὖν μετὰ τούτων μοι ἐπιβεβουλευκὼς] S. μετ᾽ ἀδικίας καὶ συκοφαντίας. Nisi τὸ μετὰ τούτων, cum istis, ut adversarii advocatos intelligas, magis placeat. Nominat autem postea Eryxiam medicum Piræensem, suum inimicum. Sed fortasse legendum, μετὰ τούτου, S. τοῦ Ἀπατουρίου. Idem. M. τούτου. Auger.

Συμβολαίου — οὔτε ναυτικοῦ, οὔτε ἐγγείου] Nemo nescit συμβόλαια proprie dici chirographa et syngraphas, quibus pecunia sumpta mutuo cavetur reddenda sive cum periculo creditoris, si detur hac pactione trajicienda, quod est συμβόλαιον ναυτικὸν, sive citra ejusdem periculum, ut solet in συμβολαίοις ἐγγύοις quæ usuras communes ex pacto convento solvunt. Inde et ejusmodi quoque usuræ ἔγγυοι debent appellari, non ἔγγειοι, ut vulgo legitur apud Demosthenem. *Salmas. de M. U.* cap. III. Quo fusius disserit V. D. de vocc. ἔγγειος et ἔγγυος.

Οὔτ᾽ ἐγγαίου] Alias ἐγγείου. Wolf.

β΄. Οὔπω δὲ ἔτη κ. τ. λ.] *Nondum anni sunt septem ex quo ego desii navigare et foris negotiari: pecunia autem non grandi quam habeo, quæstum facere cœpi, fœnore nautico occupata.* Budæus.

ἀφ᾽ οὗ τὸ μὲν πλεῖν καταλέλυκα, μέτρια δὲ ἔχων, τούτοις
πειρῶμαι ναυτικοῖς ἐργάζεσθαι. διὰ δὲ τὸ ἀφῖχθαι πολλα-
χόσε καὶ διὰ τὸ εἶναί μοι τὰς διατριβὰς περὶ τὸ ἐμπόριον,
γνωρίμως ἔχω τοῖς πλείστοις τῶν πλεόντων τὴν θάλατ-
ταν· [1] τούτοις δὲ τοῖς ἐκ Βυζαντίου καὶ πάνυ οἰκείως χρῶ-
μαι, διὰ τὸ ἐνδιατρῖψαι αὐτόθι. ἔχοντος δέ μου οὕτως,
894 [2] ὡς λέγω, κατέπλευσαν δεῦρο τρίτον ἔτος οὗτός τε καὶ
πολίτης αὐτοῦ Παρμένων, Βυζάντιος μὲν τὸ γένος, φυγὰς
δ᾽ ἐκεῖθεν· προσιόντες δ᾽ ἐμοὶ ἐν τῷ ἐμπορίῳ οὗτος καὶ
Παρμένων ἐμνήσθησαν περὶ ἀργυρίου. ἔτυχε δὲ οὑτοσὶ ὀφεί-
λων ἐπὶ τῇ νηῒ τῇ αὐτοῦ τετταράκοντα μνᾶς, καὶ οἱ χρῆ-
σται κατήπειγον αὐτὸν [3] ἀδικοῦντες, καὶ ἐνεβάτευον εἰς
τὴν ναῦν, εἰληφότες τῇ ὑπερημερίᾳ. ἀπορουμένῳ δ᾽ αὐτῷ
μνᾶς μὲν δέκα ὁ Παρμένων ὡμολόγησε δώσειν· τριάκοντα
δὲ μνᾶς ἐδεῖτό μου οὑτοσὶ συνευπορῆσαι, αἰτιώμενος τοὺς
χρήστας ἐπιθυμοῦντας τῆς νεὼς διαβεβληκέναι αὐτὸν ἐν τῷ
ἐμπορίῳ, ἵνα κατάσχωσι τὴν ναῦν, εἰς ἀπορίαν καταστή-
σαντες τοῦ ἀποδοῦναι τὰ χρήματα. ἐμοὶ μὲν οὖν οὐκ ἔτυχε
παρὸν ἀργύριον, χρώμενος δὲ Ἡρακλείδῃ τῷ τραπεζίτῃ
ἔπεισα αὐτὸν δανεῖσαι τὰ χρήματα λαβόντα με ἐγγυητήν.
ἤδη δὲ τῶν τριάκοντα μνῶν πεπορισμένων, ἔτυχε προσκε-
κρουκώς τι τούτῳ ὁ Παρμένων. ὡμολογηκὼς δ᾽ εὐπορήσειν
αὐτῷ δέκα μνᾶς, καὶ τούτων δεδωκὼς τὰς τρεῖς, διὰ τὸ
[4] προειρημένον ἀργύριον ἠναγκάζετο καὶ τὸ λοιπὸν διδόναι.
αὐτὸς μὲν οὖν διὰ τοῦτο οὐκ ἐβούλετο ποιήσασθαι τὸ συμ-
βόλαιον· ἐμὲ δ᾽ ἐκέλευε πρᾶξαι, ὅπως αὐτῷ ὡς ἀσφαλέ-
στατα ἕξει. λαβὼν δ᾽ ἐγὼ τὰς ἑπτὰ μνᾶς παρὰ τοῦ
Παρμένοντος, καὶ τὰς τρεῖς ἃς προειλήφει οὗτος παρ᾽ ἐκεί-
νου, ἀνθομολογησάμενος πρὸς τοῦτον, ὠνὴν ποιοῦμαι τῆς

[1] * τούτων [2] ὡς ἐγὼ λέγω [3] ἀπαιτοῦντες [4] προειμένον

Μέτρια — ναυτικῶς ἐργάζεσθαι] Ita legendum, non, ut vulgo est, ναυτικοῖς. Dicit, cum mediocres haberet facultates, se maritimis usuris et quæstibus animum adjecisse. Ἐργάζεσθαι simpliciter est *quæstum facere*. Ergo ἐργάζεσθαι ναυτικῶς [*sub usura nautica quæstum facere*], ut δανείζειν ναυτικῶς ap. Diog. Laert. in vit. Zenon. *sub usura nautica fœnerari*. *Salmas. de M. U.* cap. V. p. 190.

Οἱ χρῆσται — ὑπερημερίᾳ] *Creditores hominem inique urgebant, in possessionem navis euntes ob moram dissolvendi.* Erant autem creditores pignoratitii, quibus navem cum mercibus ille oppigneraverat, h. e. ἔτυχεν αὐτὸς ὀφείλων ἐπὶ τῇ νηΐ. Budæus. Cf. *Salmas. de M. U.* p. 575.

Ἐμοὶ μὲν οὐκ] Lego, ἐμοὶ μὲν οὖν οὐκ. Wolf.

Καὶ τὰς τρεῖς ἀνθομολογησάμενος πρὸς τοῦ-

νεὼς καὶ τῶν παίδων, ἕως ἀποδοίη [1] τὰς δέκα μνᾶς ἃς δι' ἐμοῦ ἔλαβε, καὶ τὰς τριάκοντα ὧν κατέστησεν ἐμὲ ἐγγυητὴν τῷ τραπεζίτῃ. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τῶν 895
μαρτυριῶν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

γ'. Τὸν μὲν τρόπον τοῦτον ἀπήλλαξε τοὺς χρήστας Ἀπατούριος οὑτοσί· οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ μετὰ ταῦτα τῆς τραπέζης ἀνασκευασθείσης, καὶ τοῦ Ἡρακλείδου κατ' ἀρχὰς κεκρυμμένου, ἐπιβουλεύει οὑτοσὶ τούς τε παῖδας ἐκπέμψαι Ἀθήνηθεν καὶ τὴν ναῦν ἐξορμίσαι ἐκ τοῦ λιμένος. ὅθεν ἐμοὶ πρὸς τοῦτον ἡ πρώτη διαφορὰ ἐγένετο. αἰσθόμενος γὰρ ὁ Παρμένων ἐξαγομένων τῶν παίδων ἐπιλαμβάνεται καὶ τὴν ναῦν κατεκώλυσεν αὐτὸν ἐξορμίζειν, καὶ μεταπεμψάμενος ἐμὲ λέγει τὸ πρᾶγμα. ὡς δ' ἤκουσα, τοῦτον μὲν ἀνοσιώτατον ἡγησάμην εἶναι τῷ ἐπιχειρήματι· ἐσκοπούμην δὲ, ὅπως αὐτός τε ἀπολυθήσομαι τῆς ἐγγύης τῆς ἐπὶ τὴν τράπεζαν, καὶ ὁ ξένος μὴ ἀπολεῖ ἃ δι' ἐμοῦ τούτῳ ἐδάνεισε. καταστήσας δὲ φύλακας τῆς νεὼς, διηγησάμην τοῖς ἐγγυηταῖς τῆς τραπέζης τὴν πρᾶξιν, καὶ παρέδωκα τὸ ἐνέχυρον, εἰπὼν αὐτοῖς, ὅτι δέκα μναῖ ἐνείησαν τῷ ξένῳ ἐν τῇ νηΐ. ταῦτα δὲ πράξας, κατηγγύησα τοὺς παῖδας, ἵν', εἴ τις ἔνδεια γίγνοιτο, τὰ ἐλλείποντα ἐκ τῶν παίδων εἴη. καὶ ἐγὼ μὲν, ἐπειδὴ ἔλαβον τοῦτον ἀδικοῦντα, διωρθωσάμην ὑπὲρ ἐμαυτοῦ καὶ τοῦ ξένου· ὁ δ' ὥσπερ ἀδικούμενος, ἀλλ' οὐκ ἀδικῶν, ἐμέμφετό μοι, καὶ ἠρώτα εἰ οὐχ ἱκανόν μοι

[1] τάς τε δεκα

τον] *Et isto, tres illas, quas ab illo acceperat antea, coram confesso*, verti. Sed si τὸ ἀνθομολογησάμενος ad Rei personam referatur, ut et τὸ λαβὼν, sic vertas licet: *cum apud illum* (Parmenonem) *confessus essem, me et tres illas minas Apaturio jam datas accepisse*. Idem. τὰς τρεῖς regitur ab ἀνθομολογησάμενος. Auger.

γ'. Τὸν μὲν τρόπον — Ἀπατούριος] *Hac ratione suos creditores liberavit Apaturius.* Budæus.

Τῆς τραπέζης ἀνασκευασθείσης] *Qui foro cedunt* dicuntur apud Demosthenem ἀνασκευάζειν τὴν τράπεζαν. Idem. Id est, *mensa e foro exempta*, quod dicunt Itali *banco rotto*. Palmer.

Ταῦτα — ἔκδεια γίγνοιτο] Ita legimus ex vet. libb. non ἔνδεια. Nam ἔκδεια, ut bene Suidas, Atticis dicitur, ἡ κεχρεωστημένη λοιπὰς, *reliquatio debiti*. Debes mihi C. aureos sub pignoribus, iis distractis XC. tantum recipio. Decem qui supersunt, vel potius desunt quo minus integrum recuperem, ἔκδεια vocatur Atticis. Quod hic dixit de servis κατηγγύησα παῖδας, de navi paulo ante dixit, παρέδωκα ἐνέχυρον. De utroque paulo post subjungit, τὴν ναῦν καὶ τοὺς παῖδας παραδίδωμι, h. e. *navem trado et pueros*. Ergo κατεγγυᾷν est *tradere*, non, ut vertit doctus interpres, *sponsione obstringere*. *Salmas. de M. U.* p. 713.

εἴη αὐτῷ ἀπολυθῆναι τῆς ἐγγύης τῆς πρὸς τὴν τράπεζαν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀργυρίου τοῦ Παρμένοντος τὴν ναῦν κατεγγυῶ καὶ τοὺς παῖδας, καὶ ὑπὲρ ἀνθρώπου φυγάδος
896 ἀπεχθανοίμην αὐτῷ; ἐγὼ δὲ τὸν πιστεύσαντα ἐμαυτῷ τοσούτῳ ἔφην ἧττον ἂν περιϊδεῖν, ὅσῳ φυγὰς ὢν καὶ ἀτυχῶν ἠδικεῖτο ὑπὸ τούτου. πάντα δὲ ποιήσας καὶ εἰς ἅπασαν ἀπέχθειαν τούτῳ ἐλθὼν, μόλις εἰσέπραξα τὸ ἀργύριον, πραθείσης τῆς νεὼς τετταράκοντα μνῶν, ὅσουπερ ἡ θέσις ἦν. ἀποδοθεισῶν δὲ τῶν τριάκοντα μνῶν ἐπὶ τὴν τράπεζαν καὶ τῶν δέκα [1] μνῶν τῷ Παρμένοντι ἐναντίον πολλῶν μαρτύρων, τάς τε συγγραφὰς ἀνειλόμεθα καθ' ἃς ἐδανείσθη τὰ χρήματα, καὶ τῶν συναλλαγμάτων ἀφεῖμεν, καὶ ἀπηλλάξαμεν ἀλλήλους, ὥστε μήτε τούτῳ πρὸς ἐμὲ, μήτ' ἐμοὶ πρὸς τοῦτον πρᾶγμα εἶναι μηδέν. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τῶν μαρτυριῶν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

δ'. Μετὰ ταῦτα τοίνυν ἐμοὶ μὲν οὔτε μεῖζον οὔτ' ἔλαττον πρὸς αὐτὸν συμβόλαιον γέγονεν· ὁ δὲ Παρμένων ἐδικάζετο τούτῳ τῶν τε πληγῶν, ὧν ἔλαβεν ὑπὸ τούτου, ὅτε τῶν παίδων ἐξαγομένων ἐπελάβετο, καὶ ὅτι τοῦ εἰς Σικελίαν πλοῦ διὰ τοῦτον κατεκωλύθη. ἐνεστηκυίας δὲ τῆς δίκης, δίδωσιν ὁ Παρμένων ὅρκον τούτῳ περί τινων ἐγκλημάτων· καὶ οὗτος ἐδέξατο, ἐπιδιαθέμενος ἀργύριον, ἐὰν μὴ ὀμόσῃ τὸν ὅρκον. καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

δεξάμενος τοίνυν τὸν ὅρκον, εἰδὼς ὅτι πολλοὶ αὐτῷ συνείσονται ἐπιορκήσαντι, ἐπὶ μὲν τὸ ὀμόσαι οὐκ ἀπήντα· ὡς δὲ δίκῃ λύσων τὸν ὅρκον, προσκαλεῖται τὸν Παρμένοντα. ἐνεστηκυιῶν δ' αὐτοῖς τῶν δικῶν, πεισθέντες ὑπὸ τῶν παρ-

[1] [μνῶν]

Κατεγγυῶ] Hoc loco, pro eo quod est, et pueros et navem pro credito pigneror, et manum prædibus injicio, quæ bona satisaccepto habebam obnoxia. Budæus.

Ἀφεῖμεν] Κατὰ μετάθεσιν, ἀντὶ τοῦ, ἀφίεμεν ἢ ἄφεμεν ἀορ. β. Wolf.

όντων, εἰς ἐπιτροπὴν ἔρχονται· καὶ γράψαντες [1] συνθήκας, 897
ἑνὶ μὲν διαιτητῇ κοινῷ Φωκρίτῳ πολίτῃ αὐτῶν, ἕνα δ' ἑκά-
τερος παρεκαθίσατο, οὗτος μὲν Ἀριστοκλέα Οἶηθεν, ὁ δὲ
Παρμένων ἐμέ. καὶ συνέθεντο ἐν ταῖς συνθήκαις, εἰ μὲν τρεῖς
ὄντες ὁμογνώμονες γενοίμεθα, ταῦτα κύρια εἶναι αὐτοῖς· εἰ
δὲ μὴ, οἷς οἱ δύο γνοίησαν, τούτοις ἐπάναγκες εἶναι ἐμμένειν.
συνθέμενοι δὲ ταῦτα, ἐγγυητὰς τούτων ἀλλήλοις κατέστη-
σαν, οὗτος μὲν ἐκείνῳ τὸν Ἀριστοκλέα, ὁ δὲ Παρμένων τού-
τῳ Ἄρχιππον Μυῤῥινούσιον. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐτίθεντο τὰς
συνθήκας παρὰ τῷ Φωκρίτῳ· εἶτα, κελεύσαντος τοῦ Φω-
κρίτου παρ' ἄλλῳ τινὶ θέσθαι, τίθενται παρὰ τῷ Ἀριστο-
κλεῖ. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τῶν μαρτυριῶν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

έ. Ὅτι μὲν ἐτέθησαν αἱ συνθῆκαι παρὰ [2] Ἀριστοκλεῖ,
καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἐγένετο Φωκρίτῳ καὶ Ἀριστοκλεῖ καὶ
ἐμοὶ, οἱ εἰδότες ταῦτα μεμαρτυρήκασιν ὑμῖν· δέομαι δὲ
ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὰ μετὰ ταῦτα πραχθέντα
ἀκοῦσαί μου. ἐντεῦθεν γὰρ ἔσται φανερὸν ὑμῖν, ὅτι συκο-
φαντοῦμαι ὑπὸ τουτουῒ Ἀπατουρίου. ἐπειδὴ γὰρ ᾔσθετο
ὁμογνώμονας ὄντας ἐμὲ καὶ τὸν Φώκριτον, καὶ ἔγνω κατα-
διαιτήσοντας ἡμᾶς ἑαυτοῦ, λῦσαι βουλόμενος τὴν ἐπιτρο-
πὴν, διαφθεῖραι τὰς συνθήκας ἐπεχείρησε μετὰ τοῦ ἔχον-
τος αὐτάς· καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸ [3] ἀμφισβητεῖν, ὡς αὐτῷ
διαιτητὴς εἴη ὁ Ἀριστοκλῆς, τὸν δὲ Φώκριτον καὶ ἐμὲ οὐ-
δενὸς κυρίους ἔφη εἶναι, ἀλλ' ἢ τοῦ συνδιαλῦσαι. ἀγα-
νακτήσας δὴ τῷ λόγῳ ὁ Παρμένων, ἠξίου τὸν Ἀριστοκλέα
ἐκφέρειν τὰς συνθήκας, οὐ πόῤῥω φάσκων εἶναι τὸν ἔλεγ- 898
χον, εἴ τι κακουργοῖτο περὶ τὰ γράμματα· γεγραφέναι
γὰρ αὐτὰ οἰκέτην ἑαυτοῦ. ὁμολογήσας δὲ ἐξοίσειν τὰς συν-
θήκας ὁ Ἀριστοκλῆς, ἐμφανεῖς μὲν [4] οὔπω καὶ τήμερον
ἐνήνοχεν· εἰς δὲ τὴν ἡμέραν τὴν συγκειμένην ἀπαντήσας εἰς
τὸ Ἡφαιστεῖον, προὐφασίζετο ὡς ὁ παῖς, περιμένων αὐτὸν,

[1] συνθήκας, ἐπιτρέπουσιν, ἑνὶ [2] τῷ Ἀριστοκλεῖ [3] διαμφισβητεῖν [4] οὐδέπω

δ'. Ἑνὶ μὲν διαιτητῇ] Sententia non est obscura, sed constructio parum commoda. IDEM.

Παρεκαθίσατο] *Arbitrum ex compromisso*

ἀπολωλεκὼς εἴη τὸ γραμματεῖον καθεύδων. ὁ δὲ ταῦτα
συγκατασκευάζων ἐστὶν [1] Εὐρυξίας ὁ ἰατρὸς, ὁ ἐκ Πειραιῶς,
οἰκείως ἔχων τῷ Ἀριστοκλεῖ· ὅσπερ καὶ ἐμοὶ τοῦ ἀγῶνος
αἴτιός ἐστι, διαφόρως ἔχων. καὶ, ὡς ἐσκήψατο ἀπολωλε-
κέναι ὁ Ἀριστοκλῆς, ἀκούσατε τῶν μαρτυριῶν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ἐντεῦθεν τοίνυν τὸ μὲν τῆς ἐπιτροπῆς ἐλέλυτο, ἠφανισμέ-
νων τῶν συνθηκῶν καὶ τῶν διαιτητῶν ἀντιλεγομένων· ἐπι-
χειροῦντες δὲ γράφειν ἑτέρας συνθήκας, περὶ τούτων διη-
νέχθησαν, οὗτος μὲν ἀξιῶν τὸν Ἀριστοκλέα, ὁ δὲ Παρμέ-
νων τοὺς τρεῖς, οἷσπερ [2] καὶ ἐξ ἀρχῆς ἡ ἐπιτροπὴ ἐγένετο.
οὐ γραφεισῶν δ' ἑτέρων συνθηκῶν, τῶν δὲ ἐξαρχῆς ἀφα-
νισθεισῶν, εἰς τοῦτ' ἦλθεν ἀναιδείας ὁ ἠφανικὼς τὰς συν-
θήκας, ὥστε εἷς ὢν ἀποφανεῖσθαι ἔφη τὴν δίαιταν· παρα-
καλέσας δὲ ὁ Παρμένων μάρτυρας, ἀπεῖπε τῷ Ἀριστοκλεῖ
μὴ ἀποφαίνεσθαι παρὰ τὰς συνθήκας καθ' αὑτοῦ ἄνευ
τῶν συνδιαιτητῶν. καὶ, ὧν ἐναντίον ἀπεῖπεν, ἀκούσατε [3] τῆς
μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ϛ'. Μετὰ ταῦτα τοίνυν [5] τῷ Παρμένοντι συνέβη συμ-
899 φορὰ δεινὴ, ὦ ἄνδρες δικασταί· οἰκοῦντος γὰρ αὐτοῦ ἐν
Ὀφρυνίῳ διὰ τὴν οἴκοθεν φυγὴν, ὅτε ὁ σεισμὸς ἐγένετο ὁ
περὶ Χεῤῥόνησον, καὶ συμπεσούσης αὐτῷ τῆς οἰκίας, ἀπώ-
λοντο ἡ γυνὴ καὶ οἱ παῖδες. καὶ ὁ μὲν, πυθόμενος τὴν
συμφορὰν, ᾤχετο ἐνθένδε ἀποπλέων· ὁ δὲ Ἀριστοκλῆς,
διαμαρτυραμένου τοῦ ἀνθρώπου ἐναντίον μαρτύρων μὴ ἀπο-
φαίνεσθαι καθ' αὑτοῦ ἄνευ τῶν συνδιαιτητῶν, ἀποδημή-
σαντος τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὴν συμφορὰν, ἐρήμην κατ' αὐ-
τοῦ ἀπεφήνατο τὴν δίαιταν. καὶ ἐγὼ μὲν καὶ ὁ Φώκριτος
ἐν ταῖς αὐταῖς συνθήκαις γεγραμμένοι, ὅτι ἠμφισβήτησεν

[1] Ἐρυξίας [2] καὶ τὸ ἐξ [3] τὰς [4] Μαρτυρίαι. [5] τῷ μὲν Παρμένοντι

eligebat. BUDÆUS.

έ. Εὐρυξίας] In Platone legitur (etsi fortasse non iidem sunt) Ἐρυξίας: quod videtur ἐτυμολογώτερον. WOLF.

Παρακαλέσας — συνδιαιτητῶν] *Testato vetuit Aristoclem arbitrium ferre solum sine aliis arbitris, ita ut in arbitrio paciscendo componendoque cautum fuerat.* BUDÆUS.

οὗτος μὴ εἶναι ἡμᾶς διαιτητὰς αὐτῷ, ἐφύγομεν τὸ διαιτῆσαι· ὁ δὲ, οὐ μόνον ἀμφισβητηθεὶς, ἀλλὰ καὶ ἀποῤῥηθὲν αὐτῷ, οὐδὲν ἧττον τὴν [1] ἀπόφασιν ἐποιήσατο. ὃ οὔτε ὑμῶν, οὔτε τῶν ἄλλων Ἀθηναίων ὑπομεῖναι ἄν [2] τις ποιῆσαι οὐδείς. ἃ μὲν οὖν περὶ τὴν ἀφάνισιν τῶν συνθηκῶν καὶ περὶ τὴν γνῶσιν τῆς διαίτης Ἀπατουρίῳ καὶ τῷ διαιτητῇ πέπρακται, ἐάν ποτε σωθῇ ὁ ἠδικημένος, δίκην παρ' αὐτῶν λήψεται· ἐπειδὴ δὲ εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν Ἀπατούριος ἀναιδείας, ὥστε καὶ ἐμοὶ [3] δικάζεσθαι, ἐπιφέρων αἰτίαν, ὡς ἀνεδεξάμην ἐκτίσειν εἴ τι καταγνωσθείη τοῦ Παρμένοντος, καὶ φησὶν ἐγγραφῆναι εἰς τὰς συνθήκας ἐμὲ ἐγγυητὴν, ὥσπερ προσήκει τοιαύτην αἰτίαν ἀπολύσασθαι, πρῶτον μὲν ὑμῖν μάρτυρας παρασχήσομαι, ὡς οὐκ ἠγγυησάμην ἐγὼ τὸν Παρμένοντα, ἀλλ' Ἄρχιππος Μυῤῥινούσιος, ἔπειτα πειράσομαι καὶ ἐκ τεκμηρίων τὴν ἀπολογίαν ποιήσασθαι, ὦ ἄνδρες δικασταί.

ζ΄. Πρῶτον μὲν οὖν τὸν χρόνον ἐμαυτῷ ἡγοῦμαι μάρτυρα εἶναι τοῦ μὴ ἀληθὲς τὸ ἔγκλημα εἶναι. ἡ μὲν γὰρ ἐπιτρο- 900
πὴ τούτῳ πρὸς τὸν Παρμένοντα, τρίτον ἔτος γέγονε, καὶ ἡ γνῶσις τοῦ Ἀριστοκλέους· αἱ δὲ λήξεις τῶν δικῶν τοῖς ἐμπόροις ἔμμηνοί εἰσιν ἀπὸ τοῦ Βοηδρομιῶνος μέχρι τοῦ Μουνυχιῶνος, ἵνα παραχρῆμα τῶν δικαίων τυχόντες ἀνάγωνται. εἰ δὲ τῇ ἀληθείᾳ ἐγγυητὴς ἦν τοῦ Παρμένοντος, διὰ τί πρῶτον μὲν οὐκ εὐθὺς, τῆς γνώσεως γενομένης, [4] εἰσ-

[1] ἀπόφανσιν [2] [τις] [3] δικάζεται [4] ἐπράττετο

ζ΄. Αἱ δὲ λήξεις — ἀνάγωνται] Intelligo a Boedromione ad Munychionem, excluso utroque termino Boedromione et Munychione. Nam Boedromione mense adhuc navigabatur, quanquam non sine periculo: remotissima quippe Neomenia Boedromionis in Enneadecaeteride Metonica cadit in diem octavum Kalendas Octobres. Ex die vero tertio Iduum Novembrium clauduntur maria. Ab Elaphebolione mense, qui Munychionem immediate præcedit, navigabatur: scribit enim Theophrastus τὴν θάλατταν ἐκ τῶν Διονυσίων, quæ sunt hujus mensis, πλώϊμον εἶναι. Citima autem Elaphebolionis Neomenia in Enneadecaeteride Metonis cadit in diem quartum Nonas Martias: dies vero sextus Iduum Martiarum est natalis navigationis, ab eoque aperiuntur maria. Quamdiu igitur non navigatur, id est, sex illis mensibus, qui a Boedromione ad Munychionem intercedunt, judicia reddebantur mercatoribus et naviculariis. PETIT. *Leg. Attic.* L. V. T. V. §. IX. p. 519. Non dissimilia Salmasius de Usur. Mod. c. 10. p. 691. WESSELING.

Αἱ δὲ λήξεις τῶν δικῶν] Ne quis putet intelligi debere *justitium, cessationem juris dictionis*, non enim a λήγω hæc vox λήξεις, sed ab inusitato λήχω τὸ λαγχάνω. Intellige igitur *causarum sortitiones*. PALMER.

Ἔμμηνοί εἰσιν] Suidas: ἔμμηνα, κατὰ μῆνα: καὶ, ἔμμηνοι δίκαι, αἵ τε ἐμπορικαὶ καὶ ἐρανικαί. Ubi fortasse pro ἐρανικαὶ legendum ναυτικαί. Quod si ἕμμηνοι cum aspiratione legas, hoc est, ἓξ μηνῶν, vertas licet, semestres, id est, senum mensium. Nam a fine Sextilis ad initium Martii, sunt menses sex, quibus navigationem minus

ἐπράττετο τὴν ἐγγύην; οὐ γὰρ δὴ τοῦτό γε αὐτῷ ἔνι εἰπεῖν, ὡς διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ φιλίαν ὤκνει μοι ἀπέχθεσθαι· [1] οὗτος γὰρ εἰσεπέπρακτο ὑπ' ἐμοῦ πρὸς ἔχθραν τὰς χιλίας δραχμὰς τὰς τοῦ Παρμένοντος, καὶ, ὅτ' ἐξώρμιζε τὴν ναῦν, ἐπιβουλεύων ἀποδρᾶναι καὶ ἀποστερῆσαι τὸ ἐπὶ τὴν τράπεζαν χρέος, ἐκωλύθη ὑπ' ἐμοῦ. ὥστε, εἰ ἦν ἐγγεγυημένος ἐγὼ τὸν Παρμένοντα, οὐκ ἂν τρίτῳ ἔτει ὕστερον, ἀλλ' εὐθὺς τότε εἰσέπραττεν ἄν με τὴν ἐγγύην. ἀλλὰ νὴ Δία εὐπόρως διέκειτο, ὥστ' ἐνεδέχετο αὐτῷ καὶ ὕστερον ἐπ' ἐμὲ ἐλθεῖν, τότε δ' ἀσχόλως εἶχε περὶ ἀναγωγὴν ὤν; ἀλλὰ δι' ἀπορίαν ἐξειστήκει τῶν ἑαυτοῦ, καὶ τὴν ναῦν ἐπεπράκει. εἰ δ' ἄρα ἐμποδών τι αὐτῷ ἐγεγόνει τοῦ μὴ εὐθὺς τότε δικάσασθαι, διὰ τί πέρυσιν ἐπιδημῶν, μὴ ὅτι δικάσασθαι, ἀλλ' οὐδ' ἐγκαλέσαι μοι ἐτόλμησε; καίτοι προσῆκεν, εἰ ὁ μὲν Παρμένων ὠφλήκει αὐτῷ τὴν δίκην, ἐγὼ δ' ἐγγυητὴς ἦν, προσελθεῖν αὐτόν μοι ἔχοντα μάρτυρας καὶ ἀπαιτῆσαι τὴν ἐγγύην, εἰ μὴ προπέρυσιν, ἐν τῷ ἐξελθόντι ἐνιαυτῷ· καὶ, εἰ μὲν αὐτῷ ἀπεδίδουν, κομίσασθαι, εἰ δὲ μὴ, δι-
901 κάζεσθαι. τῶν γὰρ τοιούτων ἐγκλημάτων πρότερον τὰς ἀπαιτήσεις ποιοῦνται ἅπαντες, ἢ δικάζονται. οὐκ ἔστι τοίνυν ὅστις μαρτυρήσει παραγενέσθαι, ὅπου οὗτος ἢ πέρυσιν ἢ προπέρυσιν ἐδικάσατό μοι, ἢ λόγον ὁντινοῦν ἐποιήσατο πρὸς ἐμὲ περὶ ὧν νυνί μοι δικάζεται. ὅτι δ' ἐπεδήμει πέρυσιν, ὅτε αἱ δίκαι ἦσαν, λάβε μοι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

λάβε δή μοι καὶ τὸν νόμον, ὃς κελεύει τὰς ἐγγύας ἐπετείους εἶναι. καὶ οὐκ ἰσχυρίζομαι τῷ νόμῳ, ὡς οὐ δεῖ με δί-

[1] αὐτὸς

frequentem fuisse apparet. WOLF.

Διὰ τί — ἐτόλμησε] *Cur anno superiore cum ipse in urbe esset, ne appellare quidem me ea de re quoquo modo ausus est, nedum mecum experiri?* BUDÆUS.

Λάβε δή μοι κ. τ. λ.] Vir eruditissimus, [l. V. t. IV. §. IV.] qui ad Leg. Att. commentarium scripsit, sub titulo de usuris hanc legem retulit, et accepit de sponsionibus, quæ in credito intercedebant, pro securitate creditoris. Notat enim, Atticos danistas non tantum bona sibi oppignerari voluisse debitoris, sed etiam sponsores postulasse. — Testem etiam hanc legem cito, ut liqueat, non de sponsione pro credito eam agere, sed de satisdatione judicatum solvi. Tota oratio si legatur, id evincit. — Ἐπετείους eas [sponsiones] esse lex jussit, nec ultra annum teneri fidejussorem, qui eo nomine spopondisset, voluit. Ideo et statim post judicium exigebantur hujusmodi sponsiones, et nisi solveret, qui spoponderat, ex sponso cum eo agebatur. *Salmas. de M. U.* p. 690. Plura

κην δοῦναι, εἰ ἐνεγγυησάμην, ἀλλὰ [1] μαρτύρομαι τὸν νόμον εἶναι τοῦ μὴ ἐγγυήσασθαι καὶ αὐτὸν τοῦτον· ἐδεδίκαστο γὰρ ἄν μοι τῆς ἐγγύης ἐν τῷ χρόνῳ τῷ ἐν τῷ νόμῳ γεγραμμένῳ.

ΝΟΜΟΣ.

ή. Γενέσθω τοίνυν καὶ τοῦτο ὑμῖν τεκμήριον τοῦ ψεύδεσθαι Ἀπατούριον. εἰ γὰρ ἐνεγγυησάμην ἐγὼ τούτῳ τὸν Παρμένοντα, οὐκ ἔστιν ὅπως τούτῳ μὲν ὑπὲρ ἐκείνου ἀπηχθανόμην, πρόνοιαν ποιούμενος, ὅπως μὴ ἀπολεῖ ἃ δι' ἐμοῦ τούτῳ συνέβαλλεν· αὐτὸς δ' ἐμαυτὸν περιεῖδον ἂν ὑπ' ἐκείνου πρὸς τοῦτον ἐν ἐγγύῃ καταλειπόμενον. τίνα γὰρ ἐλπίδα ἔσχον τοῦτον ἀποσχήσεσθαί μου, ὃν αὐτὸς ἠναγκάκειν ἐκείνῳ τὰ δίκαια [2] ποιῆσαι, καὶ τὴν ἐγγύην αὐτὸν εἰσπρᾶξαι τὴν εἰς τὴν τράπεζαν πρὸς ἀπέχθειαν; τί προσεδόκων ὑπὸ τούτου αὐτὸς πείσεσθαι;

θ'. Ἄξιον δὲ καὶ τοῦτ' ἐνθυμηθῆναι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι οὐκ ἄν ποτε ἔξαρνος ἐγενόμην, εἰ ἐνεγγεγυήμην. πολὺ γὰρ ὁ λόγος ἦν μοι ἰσχυρότερος ὁμολογοῦντι τὴν ἐγγύην ἐπὶ τὰς συνθήκας ἰέναι, καθ' ἃς καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἐγένετο. ὅτι μὲν γὰρ τρισὶν ἐπετράπη διαιτηταῖς, μεμαρτύρηται ὑμῖν· ὁπότε δὲ μὴ ἔγνωσται ὑπὸ τῶν τριῶν, τί βουλόμενος ἠρνούμην ἂν τὴν ἐγγύην; μὴ γὰρ γενομένης τῆς γνώσεως κατὰ 902
τὰς συνθήκας, οὐδ' ἂν ἔτι τῆς ἐγγύης ὑπόδικος ἦν. ὥστε οὐκ ἄν ποτε, ὦ ἄνδρες δικασταί, παραλιπὼν τὴν οὖσάν μοι ἀπολογίαν εἰ ἐνεγγυησάμην, ἐπὶ τὸ ἀρνεῖσθαι ἀπῆλθον. ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτο μεμαρτύρηται ὑμῖν· ὅτι, ἐπειδὴ ἠφανίσθησαν αἱ συνθῆκαι ὑπὸ τούτων, ἐζήτουν ἑτέρας γράφεσθαι οὗτος καὶ ὁ Παρμένων, ὡς ἀκύρων ὄντων αὐτοῖς τῶν πρότερον ὡμολογημένων. καίτοι ὁπότε, περὶ τῆς μελλούσης γνώσεως γενήσεσθαι, ἑτέρας ἐνεχείρουν συνθήκας γράφεσθαι, ἐπειδὴ αἱ ὑπάρχουσαι ἀπώλοντο, πῶς ἐνῆν, μὴ

[1] μάρτυρά μοί φημι τὸν [2] ποιῆσαι; κ. τ. ἐ. α. εἰσπράξας τ. ε. τ. τ. π. ἀπέχθειαν,

vid. in ll. ll.

Τοῦτον] Apaturium. AUGER.

ή. Πρόνοιαν ποιούμενος, ὅπως μὴ ἀπολεῖ, ἃ δι' ἐμοῦ τούτῳ συνέβαινεν] F. συνέβαλεν. Hujusmodi errata gignit negligentia librariorum, cum literas nec ea forma, nec ea magnitudine pingunt, qua debebant. Intelligent hoc, qui manuscriptos codices Græcos diversos cum judicio legerunt, et inter sese contulerunt. WOLF.

Καὶ τὴν ἐγγύην αὐτὸν εἰσπρᾶξαι] Lego αὐτὸς εἰσπράξας. IDEM.

γραφεισῶν συνθηκῶν ἑτέρων, ἢ δίαιταν γενέσθαι ἢ ἐγγύην; περὶ αὐτοῦ γὰρ τούτου διενεχθέντες, οὐκ ἔγραψαν ἕτερα γράμματα, ὁ μὲν ἀξιῶν ἕνα διαιτητὴν αὐτῷ εἶναι, ὁ δὲ τρεῖς. ὁπότε δὲ αἱ μὲν ἐξ ἀρχῆς συνθῆκαι ἠφανίσθησαν, καθ' ἃς ἐμέ φησιν γενέσθαι ἐγγυητὴν, ἕτεραι δὲ μὴ ἐγράφησαν, πῶς ὀρθῶς ἄν μοι δικάζοιτο, καθ' οὗ μὴ ἔχει παρασχέσθαι συνθήκας; ἀλλὰ μὴν καὶ ὡς ἀπηγόρευσεν ὁ Παρμένων τῷ Ἀριστοκλεῖ καθ' αὑτοῦ μὴ γιγνώσκειν ἄνευ τῶν συνδιαιτητῶν, μεμαρτύρηται ὑμῖν. ὅταν δὴ ὁ αὐτὸς ἠφανικὼς φαίνηται τὰ γράμματα, καθ' ἃ [1] δεῖ τὴν δίαιταν γενέσθαι, καὶ ἄνευ τῶν [2] διαιτητῶν παρὰ τὴν ἀπόρρησιν φῇ δεδιῃτηκέναι, πῶς ἄν, τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ πιστεύσαντες, δικαίως ἐμὲ [3] ἀπολέσετε;

ί. Σκέψασθε γὰρ τοῦτο, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ μὴ ἐμὲ νυνί, ἀλλὰ τὸν Παρμένοντα ἐδίωκεν Ἀπατούριος οὑτοσί,
903 εἰσπράττων τὰς εἴκοσι μνᾶς, ἰσχυριζόμενος τῇ Ἀριστοκλέους γνώσει· ὁ δὲ Παρμένων παρὼν ἀπελογεῖτο ὑμῖν καὶ μάρτυρας παρείχετο, τοῦτο μὲν, ὅτι οὐ μόνῳ τῷ Ἀριστοκλεῖ ἀλλὰ τρίτῳ ἐπέτρεψεν, εἶθ', ὅτι ἀπεῖπεν αὐτῷ ἄνευ τῶν συνδιαιτητῶν καθ' αὑτοῦ μὴ ἀποφαίνεσθαι, καί, ὅτι ἀπολομένης αὐτῷ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν παίδων ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ, [4] καὶ ἐπὶ τηλικαύτην συμφορὰν ἀπάραντος οἴκαδε, ὁ τὰς συνθήκας ἠφανικὼς ἐρήμην αὐτοῦ ἐν τῇ ἀποδημίᾳ κατέγνω τὴν δίαιταν — ἔστιν ὅστις ἂν ὑμῶν, ταῦτα τοῦ Παρμένοντος ἀπολογουμένου, τὴν οὕτω παρανόμως γνωσθεῖσαν δίαιταν κυρίαν ἔγνω εἶναι; μὴ γὰρ ὅτι γε ἀμφισβητουμένων ἁπάντων, ἀλλ' εἰ ἦσαν μὲν αἱ συνθῆκαι, ὡμολογεῖτο δ' εἷς εἶναι ὁ διαιτητὴς Ἀριστοκλῆς, μὴ ἀπεῖπε δὲ ὁ Παρμένων αὐτῷ καθ' αὑτοῦ μὴ διαιτᾶν, ἀλλὰ συνέβη, πρὶν ἢ τὴν [5] ἀπόφασιν γενέσθαι τῆς διαίτης, ἡ συμφορὰ τῷ ἀνθρώπῳ, τίς οὕτως ὠμός ἐστιν ἀντίδικος ἢ διαιτητὴς, ὃς [6] οὐκ ἀνεβάλετο εἰς τὸ ἐπιδημῆσαι τὸν ἄν-

[1] ἔδει [2] συνδιαιτητῶν [3] ἀπολέσαιτε [4] [καὶ] [5] ἀπόφανσιν [6] οὐκ ἂν ἀνεβάλετο

θ'. Πρὸς ἀπόρρησιν φῇ δεδιῃτηκέναι] Id est, cum contra interdictum sententiam tulisse eum liqueat. BUDÆUS.

ί. Τοῦτο μὲν] Exspectare facit τοῦτο δὲ, hujus loco venit εἶθ'. AUGER.

Ὡμολογεῖτο δ' εἰσιέναι ὁ διαιτητὴς Ἀριστοκλῆς] F. ὡμολογεῖτο δ' εἷς εἶναι διαιτητὴς ὁ Ἀριστοκλῆς. Hanc lectionem sententia certe postulat, et p. 492. v. 2. δικαιότερ' ἂν φαίνοιτο λέγων τούτου. et v. 6. τὰ ψευδῆ μοι ἐγκέκληκε. et v. 27. ἐνῆν ἂν αἰτιάσασθαι. et v. 30. αἱ συνθῆκαι τῷ μὲν λαβόντι. WOLF. Quanto melius εἷς εἶναι. AUGER.

θρωπον; εἰ δὲ ὁ Παρμένων, εἰς λόγον καταστὰς, πανταχοῦ δικαιότερ' ἂν φαίνοιτο λέγων τούτου, πῶς ἂν ὀρθῶς ἐμοῦ καταγιγνώσκοιτε, ᾧ τοπαράπαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον τουτονὶ μηδὲν συμβόλαιόν ἐστιν;

ια΄. Ὅτι μὲν οὖν ἐγὼ μὲν ὀρθῶς τὴν παραγραφὴν πε-
ποίημαι, Ἀπατούριος δὲ τὰ ψευδῆ μοι ἐγκέκληκε καὶ
παρὰ τοὺς νόμους τὴν λῆξιν πεποίηται, ἐκ πολλῶν [1] οἶ-
μαι ἐπιδεδεῖχθαι τοῦτο ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί. τὸ δὲ
κεφάλαιον πρὸς ἐμὲ οὐδ' ἐπιχειρήσει λέγειν Ἀπατούριος,
ὡς συνθῆκαί τινες αὐτῷ εἰσίν. ὅταν δὲ λέγῃ ψευδόμενος,
ὡς ἐν ταῖς πρὸς τὸν Παρμένοντα συνθήκαις ἐνεγράφην ἐγ- 904
γυητὴς, ἀπαιτεῖτε αὐτὸν τὰς συνθήκας· καὶ ἐνταῦθ' αὐ-
τῷ ἀπαντᾶτε, ὅτι πάντες ἄνθρωποι, ὅταν πρὸς ἀλλήλους
ποιῶνται συγγραφὰς, τούτου ἕνεκα σημηνάμενοι τίθενται
παρ' οἷς ἐὰν πιστεύωσιν, ἵν', ἐάν τι ἀντιλέγωσιν [2] ἑαυτοῖς,
ἐπανέλθωσιν ἐπὶ τὰ γράμματα, ἐντεῦθεν τὸν ἔλεγχον
ποιήσασθαι περὶ τοῦ ἀμφισβητουμένου. ὅταν δ' ἀφανίσας
τις τἀληθὲς λόγῳ ἐξαπατᾷν πειρᾶται, πῶς ἂν δικαίως
[3] πιστεύηται;

ιβ΄. Ἀλλὰ νὴ Δία — τὸ ῥᾷστον τοῖς ἀδικεῖν καὶ συκοφαντεῖν προῃρημένοις — μαρτυρήσει τις αὐτῷ κατ' ἐμοῦ; ἐὰν οὖν ἐπισκήψωμαι αὐτῷ, πόθεν τὴν ἀπόδειξιν ποιήσεται τοῦ ἀληθῆ μαρτυρεῖν; ἐκ τῶν συνθηκῶν; τοῦτο τοίνυν μὴ ἀναβαλλέσθω, ἀλλ' ἤδη φερέτω ὁ ἔχων τὰς συνθήκας. εἰ δ' ἀπολωλέναι φησὶ τότε, πόθεν λάβω [4] ἐγὼ τὸν ἔλεγχον καταψευδομαρτυρηθείς; [5] εἰ γὰρ παρ' ἐμοὶ ἐτέθη τὸ γραμματεῖον, [6] ἐνῆν αἰτιάσασθαι Ἀπατούριον, ὡς ἐγὼ διὰ τὴν ἐγγύην ἠφάνικα τὰς συνθήκας· εἰ δὲ παρὰ τῷ Ἀριστοκλεῖ, διὰ τί, εἴπερ ἄνευ τῆς τούτου γνώμης ἀπολώλασιν αἱ συνθῆκαι, [7] καὶ τῷ μὲν λαβόντι αὐτὰς καὶ οὐ παρέχοντι οὐ δικάζεται; ἐμοὶ δ' ἐγκαλεῖ, μάρτυρα παρεχόμενος κατ' ἐμοῦ τὸν ἠφανικότα τὰς συνθήκας, ᾧ προσῆκεν αὐτὸν ὀργίζεσθαι, εἴπερ μὴ [8] κοινῶς μετὰ τούτου ἐκακοτέχνει; εἴρηταί μοι τὰ δίκαια, ὅσα ἠδυνάμην· ὑμεῖς οὖν κατὰ τοὺς νόμους γιγνώσκετε τὰ δίκαια.

[1] οἴομαι [2] , ἢ αὐτοῖς, ἐπανελθοῦσιν [3] πιστεύοιτο [4] ἐγὼ λάβω [5] εἰ μὲν γὰρ [6] ἐνῆν ἂν αἰτιᾶσθαι Ἀπατουρίῳ [7] Deest καί. [8] κοινῇ

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΦΟΡΜΙΩΝΟΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΝ ΛΟΓΟΥ.

905 ΦΟΡΜΙΩΝ ἔμπορος, δανείζεται παρὰ Χρυσίππου μνᾶς εἴκοσι, πλέων εἰς Βόσπορον. ἀφι-
κόμενος δὲ ἐκεῖσε, κατέλαβεν ἀπρασίαν τῶν φορτίων, ἃν ἐκόμιζε. διόπερ τοῦ ναυκλήρου Λάμπι-
δος ἀποπλεῖν βουλομένου Ἀθήναζε, καὶ κελεύοντος αὐτὸν ἐνθέσθαι τῇ νηὶ τὰ ἀγοράσματα τῶν
χρημάτων παρὰ Χρυσίππου — τοῦτο γὰρ ἔφραζεν ἡ συγγραφὴ —, οὔτε φόρτον τινὰ ἐνέθετο,
οὔτε ἀργύριον. ἀλλ' ἔφη πρὸς τὸν Λάμπιν ἀδυνάτως ἔχειν ἐν τῷ παρόντι ποιῆσαι ταῦτα, μικρὸν
δ' ὕστερον ἐφ' ἑτέρας ἐκπλευσεῖσθαι νεὼς ἅμα τοῖς χρήμασιν. ἡ μὲν οὖν τοῦ Λάμπιδος ναῦς
ἀναχθεῖσα διαφθείρεται· καὶ μετ' ὀλίγων ὁ Λάμπις ἐν τῷ λέμβῳ σώζεται, καὶ, ἀφικόμενος
Ἀθήναζε, μηνύει Χρυσίππῳ τὸ εὐτύχημα τοῦ Φορμίωνος, ὡς ἀπελείφθη τε ἐν τῷ Βοσπόρῳ, καὶ
εἰς τὴν ναῦν οὐδὲν ἐνέθετο. ὁ δὲ Φορμίων καταπλεύσας ὕστερον καὶ τὸ ἀργύριον ἀπαιτούμενος,
τὸ μὲν πρῶτον, ὡς ἔφη Χρύσιππος, καὶ ὀφείλειν ὡμολόγει καὶ ἀποδώσειν ὑπισχνεῖτο· ἔπειτα,
ὡς ἀποδεδωκὼς Λάμπιδι, μηδὲν ὀφείλειν ἔλεγε. τὴν γὰρ συγγραφὴν κελεύειν, παθούσης τι
κατὰ θάλατταν τῆς νεὼς, ἀπηλλάχθαι τοῦ ὀφλήματος τὸν Φορμίωνα. ἔλαχεν οὖν δίκην αὐτῷ
ὁ Χρύσιππος. ὁ δὲ συνεγράψατο· καὶ Λάμπις ἐμαρτύρησε παρὰ τῷ διαιτητῇ, ὡς ἀπειληφὼς εἴη
παρὰ Φορμίωνος ἐν Βοσπόρῳ τὰ χρήματα, καὶ ἀπολωλεκὼς μετὰ τῶν ἄλλων ἐν τῇ ναυαγίᾳ.
906 πρότερον δὲ τἀναντία τούτων εἰρήκει πρὸς Χρύσιππον, ὡς οὐδὲν ὁ Φορμίων εἰς τὴν ναῦν ἐντέθει-
κεν. ἐλεγχόμενος δὲ ἐπὶ τούτοις ὁ Λάμπις, ἐξεστηκέναι τότε ἔφησεν, ὅτε ἐκεῖνα πρὸς τὸν Χρύ-
σιππον ἔλεγε. τούτων ἀκούσας ὁ διαιτητὴς, καὶ μηδὲν ἀποφηνάμενος, εἰς τὸ δικαστήριον τὸ
πρᾶγμα πέπομφε. καὶ ὁ ἀγὼν ὀνόματι μέν ἐστι παραγραφικός· τῷ δὲ ἀληθεῖ, παρὰ τὴν εὐ-
θεῖαν γίγνεται. εὖ γὰρ καὶ ὁ ῥήτωρ κατ' ἀρχὰς ἐπισημαίνεται, ὡς οὐκ ἔστιν ὅλον παραγραφὴ
τὸ λέγειν πεποιηκέναι πάντα κατὰ τὰ συγκείμενα, ἀποδιδόναι τὰ χρήματα Λάμπιδι, κελευού-
σης τοῦτο τῆς συγγραφῆς, καὶ [1] ἀφικούσης ἐπὶ τοιούτῳ πάθει τὸ ὄφλημα, ταῦτα γάρ ἐστι
τὴν εὐθυδικίαν ἀγωνιζομένου καὶ τοῖς ἐπιφερομένοις ἐγκλήμασιν ἀπαντῶντος, ἀλλ' οὐκ ἀναιροῦν-
τος τὸν περὶ αὐτῶν ἀγῶνα καὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς δίκης. παραγραφὴν δὲ, φησὶν, ὁ νόμος δίδωσι
περὶ τῶν μὴ γινομένων ὅλως Ἀθήνησι μηδὲ εἰς Ἀθήνας συμβολαίων. τετήρηται δὲ ἐν τῷ λόγῳ
ταὐτὸν, ὅπερ καὶ περὶ τῶν κατὰ Νεαίρας, ὅτι μὴ ὑφ' ἑνὸς εἴρηται προσώπου· ἀλλ' ἑκατέρου
διαστολὴ φανερὰ, ἐνταῦθα δὲ συγκέχυται. δοκεῖ δὲ ἔμοιγε ἐντεῦθεν ὁ δεύτερος λέγειν. ἀκούσας
τοίνυν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Θεόδοτος πολλάκις, καὶ νομίσας τὸν Λάμπιν ψευδῆ μαρτυ-
ρεῖν. δῆλον δὲ, ὅτι κοινωνοί τινές εἰσιν οἱ πρὸς τὸν Φορμίωνα ἀγωνιζόμενοι.

[1] * ἀφεικυίας

Ἐφ' ἑτέρας ἐκπλευσεῖσθαι νεώς. et v. 7. καὶ μετ' ὀλίγων. Nam μετ' ὀλίγον per o est paulo post. et v. 8. τὸ εὐτύχημα. et v. 11. μηδὲν ὀφείλειν ἔλεγε, pro μηδενός. WOLF.

Ὁ δὲ συνεγράψατο] Sensus postulat παρεγράψατο. IDEM.

Παρὰ τὴν εὐθεῖαν] F. κατὰ τὴν εὐθεῖαν, ac potius κατ' εὐθυδικίαν. IDEM.

Εὖ γὰρ] F. ἐπεὶ καὶ ὁ ῥήτωρ. vel, καὶ γὰρ καὶ ὁ ῥήτωρ. et v. 20. τῷ λέγειν. IDEM.

Καὶ ἀφικούσης] Καὶ ἀφιείσης. IDEM.

Καὶ περὶ τῶν κατὰ Νεαίρας] F. καὶ περὶ τὸν, ἀντὶ τοῦ, ἐν τῷ. IDEM.

Ἀλλ' ἑκατέρου διαστολὴ] F. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ἡ διαστολὴ φανερά. et v. antepen. ἀκούσας τοίνυν ἡμῶν. IDEM.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΡΟΣ

ΦΟΡΜΙΩΝΑ ΥΠΕΡ ΔΑΝΕΙΟΥ

[1] ΛΟΓΟΣ.

ά. ΔΙΚΑΙΑ ὑμῶν δεησόμεθα, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, 907
ἀκοῦσαι ἡμῶν μετ᾽ εὐνοίας ἐν τῷ μέρει λεγόντων, γνόντας, ὅτι ἰδιῶται παντελῶς ἐσμὲν, καὶ, πολὺν χρόνον εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον εἰσαφικνούμενοι καὶ συμβόλαια πολλοῖς [2] συμβάλλοντες, οὐδεμίαν πώποτε δίκην πρὸς ὑμᾶς εἰσήλθομεν, οὔτ᾽ ἐγκαλοῦντες, οὔτ᾽ ἐγκαλούμενοι ὑφ᾽ ἑτέρων. οὐδ᾽ ἂν νῦν, ἀκριβῶς ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ ὑπελαμβάνομεν ἀπολωλέναι τὰ χρήματα ὑπὸ τῆς νεὼς τῆς διαφθαρείσης, ἃ ἐδανείσαμεν Φορμίωνι, οὐκ ἄν ποτε ἐλάχομεν τὴν δίκην αὐτῷ· οὐχ οὕτως ἡμεῖς ἀναίσχυντοί ἐσμεν, οὐδ᾽ ἄπειροι τοῦ ζημιοῦσθαι. πολλῶν δ᾽ ἡμᾶς κακιζόντων, καὶ [3] μάλιστα τῶν ἐμπόρων τῶν ἐπιδημησάντων ἅμα Φορμίωνι, οἵπερ τοῦτον ᾔδεσαν οὐ συναπολέσαντα τὰ [4] χρήματα ἐν τῇ νηῒ, δεινὸν ἡγούμεθα εἶναι τὸ μὴ βοηθῆσαι [5] ἡμῖν ἀδικουμένοις ὑπὸ τούτου.

β΄. Περὶ μὲν οὖν τῆς παραγραφῆς βραχύς ἐστιν ὁ λόγος καὶ γὰρ οὗτοι οὐ τοπαράπαν [6] συμβόλαιον ἐξαρνοῦνται μὴ γενέσθαι ἐν τῷ ἐμπορίῳ τῷ ὑμετέρῳ· ἀλλ᾽ οὐκέτι εἶναί φασι πρὸς ἑαυτοὺς οὐδὲν συμβόλαιον, πεποιηκέναι γὰρ οὐδὲν ἔξω τῶν ἐν τῇ συγγραφῇ γεγραμμένων. [7] οἱ μὲν οὖν νό- 908

[1] ΛΟΓΟΣ. vel, ΥΠΕΡ ΧΡΥΣΙΠΠΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΦΟΡΜΙΩΝΟΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΝ.
[2] συμβαλόντες [3] μάλιστα τῶν ἐν Βοσπόρῳ ἐπιδημησάντων [4] χρήματα * τὰ ἐν
[5] ἡμῖν αὐτοῖς ἀδικουμένοις [6] τὸ συμβόλαιον [7] οἱ μέντοι νόμοι

Δημοσθένους ὁ πρὸς Φορμίωνα ὑπὲρ δανείου λόγος] Alii Δημοσθένους ὑπὲρ Χρυσίππου πρὸς τὴν Φορμίωνος παραγραφὴν περὶ Δανείου λόγος, Demosthenis pro Chrysippo adversus Phormionis exceptionem de ære alieno oratio. Wolf.

ά. Ἐν τῷ μέρει λεγόντων] Quia, duo cum essent, uterque causæ partem egit. Idem.

Ἀπολωλέναι ὑπὸ τῆς νεώς] Pro ἐν τῇ νηΐ. Nisi malis ἐπὶ τῆς νεώς. Idem.

Τῶν ἐμπόρων τῶν ἐπιδ.] Leg. τῶν ἐμπ. τῶν ἐκεῖ ἐπιδημησάντων, illic, nempe, in Bosphoro. Auger.

μοι, καθ᾽ οὓς ὑμεῖς δικασταὶ κάθησθε, οὐχ οὕτω λέγουσιν. ἀλλ᾽ ὑπὲρ μὲν τῶν μὴ γενομένων ὅλως συμβολαίων Ἀθήνησι μηδ᾽ εἰς τὸ Ἀθηναίων ἐμπόριον [1] παραγράψασθαι δεδώκασιν· ἐὰν δέ τις γενέσθαι μὲν ὁμολογῇ, ἀμφισβητῇ δὲ ὡς πάντα πεποίηκε τὰ συγκείμενα, ἀπολογεῖσθαι κελεύουσιν εὐθυδικίαν εἰσιόντα, οὐ κατηγορεῖν τοῦ διώκοντος. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἔγωγε ἐλπίζω καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος δείξειν εἰσαγώγιμον τὴν δίκην οὖσαν. σκέψασθε δ᾽, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τί ὁμολογεῖται παρ᾽ αὐτῶν τούτων, καὶ τί ἀντιλέγεται· οὕτω γὰρ ἂν ἄριστα ἐξετάσαιτε. οὐκοῦν δανείσασθαι μὲν τὰ χρήματα ὁμολογοῦσι, καὶ συνθήκας ποιήσασθαι τοῦ δανείσματος· [2] φησὶ δ᾽ ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον Λάμπιδι, τῷ Δίωνος οἰκέτῃ, ἐν Βοσπόρῳ. ἡμεῖς τοίνυν [3] οὐ τοῦτο δείξομεν, ὡς οὐκ ἀποδέδωκεν· ἀλλ᾽, ὡς οὐδ᾽ ἐξῆν αὐτῷ ἀποδοῦναι. [4] ἀναγκαῖα δ᾽ ἐστὶ βραχέα τῶν ἐξ ἀρχῆς διηγήσασθαι ὑμῖν.

γ΄. Ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐδάνεισα Φορμίωνι ἀμφοτερόπλουν εἰς τὸν Πόντον, ἐπὶ τούτῳ εἴκοσι μνᾶς, ἀμφοτερόπλουν εἰς τὸν Πόντον, ἐπὶ

[1] παραγράφεσθαι [2] φασὶ [3] οὐ μόνον τοῦτο [4] ἀναγκαῖον

ϛ΄. Εὐθυδικίαν] Εὐθυδικία est *recta intentionis depulsio, justa et plena recusatio*: quod fit, cum is qui in judicium vocatus est, nulla præscriptione fori, aut alia exceptione summotoria utitur, nec litis excipiendæ diverticulo. Budæus.

Ἐξετάσεται] Alii ἐξετάσετε. M. ἐξετάσαιτε ἀορ. α. optativi. Wolf.

γ΄. Ἐγὼ γὰρ — ὑποθήκῃ] *Ego Athenienses Phormioni mutuas dedi minas* xx. *ultro citroque in Pontum, alio accepto pignore*, Wolfius. Difficultas est in verbis ἐπὶ ἑτέρᾳ γε ὑποθήκῃ, ac præsertim in v. ἑτέρᾳ. Crediderat Chrysippus Phormioni mercatori minas xx. ea conditione, ut Phormio merces xl. minarum pretii in navem imponeret, quæ pignoris loco essent Chrysippo, ut docet Demosthenes. Vides igitur dimidiam partem mercium pignori obligatam fuisse, pro altera dimidia parte. Proinde verba Demosthenis sic interpretari malim, *altero tanto oppignerato*. In tota igitur oratione, ubicumque ὑποθήκης nomen occurrit, merces sunt intelligendæ, quæ creditoribus oppigneratæ erant ex syngrapha. Quare debitor tenebatur aut merces pignori obligatas exhibere, aut argentum, quod mutuatus fuerat; alioqui adversus eum, qui nec pecuniam creditoribus solveret, nec pignus exhiberet, gravis erat pœna proposita: adeo ut civem Atheniensem optimo loco natum ob eam culpam Athenienses capite damnarint. Tantum illis curæ fuit, ut in foro fides servaretur, quemadmodum refert Demosthenes in fine hujusce Orationis. *Emendatt.* L. IV. c. 3. Valesius. Plura vid. infra p. 913. v. ult. ed. R.

Ἀμφοτερόπλουν] Dicunt, quasi in commeatum remeatumque usuram taxatam: de quo locutus est Modestin. in l. 1ma. de nautico fenore. Ita contrahebatur, ut non aliter deberetur nec ipsa, nec sors ejus, quam si navis cum mercibus sospes domum rediisset. Et his verbis liquet usuram nauticam non menstruam fuisse, sed una in omne tempus navigationis et negotiationis constitutione taxatam. Fuit enim pecunia a Lampide nauclero Phormioni fenerato mutuata Athenis in Pontum, et Ponto Athenas. Et hæc ratio major est sesquiquatra, et jure Pandectarum non admissa. Nam legitima usura trajectitiæ pecuniæ non potest duplam centesimam excedere, ut auctor est Papinianus in l. Nihil interest. A Græcis ephectos tocos vocatur, supersexta usura. In ll. *De asse et partibus ejus*, Budæus.

[1] ἑτέρᾳ ὑποθήκη, καὶ συγγραφὴν ἐθέμην παρὰ Κιττῷ τῷ
τραπεζίτῃ. κελευούσης δὲ τῆς συγγραφῆς ἐνθέσθαι εἰς
τὴν ναῦν τετρακισχιλίων φορτία ἄξια, πρᾶγμα ποιεῖ πάν-
των δεινότατον. εὐθὺς γὰρ ἐν τῷ Πειραιεῖ ἐπιδανείζεται
λάθρα ἡμῶν, παρὰ μὲν Θεοδώρου τοῦ Φοίνικος τετρακισχι-
λίας πεντακοσίας δραχμὰς, παρὰ δὲ τοῦ ναυκλήρου
Λάμπιδος χιλίας [2] δραχμάς. δέον δ' αὐτὸν καταγοράσαι
φορτία Ἀθήνηθεν μνῶν ἑκατὸν δεκαπέντε, εἰ ἤμελλε τοῖς 909
[3] δανεισταῖς ποιεῖν τὰ ἐν ταῖς συγγραφαῖς γεγραμμένα,
οὐ κατηγόρασεν, ἀλλ' ἢ πεντακισχιλίων καὶ πεντακοσίων
δραχμῶν σὺν τῷ ἐπισιτισμῷ· ὀφείλει δὲ ἑβδομήκοντα
μνᾶς καὶ πέντε. ἀρχὴ μὲν οὖν αὕτη ἐγένετο τοῦ ἀδικήμα-
τος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· οὔτε γὰρ τὴν ὑποθήκην [4] παρέ-
σχετο, οὔτε τὰ χρήματα ἐνέθετο εἰς τὴν ναῦν, κελευούσης
τῆς συγγραφῆς ἐπάναγκες ἐντίθεσθαι. καί μοι λάβε τὴν
συγγραφήν.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ.

λάβε δὴ καὶ τὴν τῶν πεντηκοστολόγων ἀπογραφὴν, καὶ
τὰς μαρτυρίας.

ἈΠΟΓΡΑΦΗ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

δ'. Ἐλθὼν τοίνυν εἰς τὸν Βόσπορον, ἔχων ἐπιστολὰς

[1] ἑτέρᾳ γ' ὑποθήκῃ [2] Deest δραχμάς. [3] δανεισταις πᾶσι ποιήσειν [4] πάρεσχεν

Ἀμφοτερόπλουν] Hinc illuc, illinc huc, ut Athenis Bosporum, Bosporo Athenas, hoc est, ut pecunia Athenis accepta, negotietur Bospori, indeque reversus Athenas, solvat et sortem et usuras. ἑτερόπλοιον, unius tantum loci conditionem habet. In hac oratione Phormio ἀμφοτερόπλουν mutuatus, se ἑτερόπλοιον reddidisse fingere dicitur: numerata scilicet et sorte et usura Bospori, cum Athenis demum id faciendum esset, interimque illa pecunia ei frui licuisset. Wolf.

Παρὰ Κιττῷ τῷ τραπεζίτῃ] Hujus, pueri adhuc, fit mentio in Trapezitico Isocratis. Idem.

Οὐ κατηγόρασεν] F. οὐκ ἠγόρασεν, ἀλλ' ἢ, ἀντὶ τοῦ, οὐ πλέον ἤ. Idem.

Ὀφείλει δὲ ἑβδομήκοντα μνᾶς καὶ πέντε] Si 5500. drachmæ conficiunt minas 55., his de 115. minis subtractis, restabunt non nisi 60. minæ: nisi forte ὁ ἐπισιτισμὸς, qui fuerit 15. minarum, sit in 55. minis supputatus. Sed notæ numerorum sæpissime permutari solitæ, magnos errores pariunt, et ingentia mendacia: in contractibus etiam fraudes. Ac mihi quidam olim de iniqua æstimatione libri cujusdam conquerenti, per jocum ille quidem, sed valde vereor, ne talia sæpe etiam serio fiant, respondit, eadem facilitate pingi notam octonariam, qua quaternariam. Idem.

Ἐπαναγκὲς] Κατ' ἀνάγκην, ἀναγκαίως. Idem.

Τῶν πεντηκοστολόγων] Post nominat ἐλλιμενιστάς: illos, quod quinquagesimas exigant: hos, quod in portubus versentur.

παρ' ἐμοῦ, ἃς δέδωκ' αὐτῷ ἀπενεγκεῖν τῷ παιδὶ τῷ ἐμῷ
παραχειμάζοντι ἐκεῖ, καὶ κοινωνῷ τινὶ, γράψας ἐν τῇ
ἐπιστολῇ τό τε ἀργύριον ὃ ἐδεδανείκειν καὶ τὴν ὑποθήκην,
καὶ προστάξας, ἐπειδὰν τάχιστα ἐξαιρεθῇ τὰ χρήματα,
ἐξετάζειν καὶ [1] ἐπακολουθεῖν — τὰς μὲν ἐπιστολὰς οὐκ
ἀποδίδωσιν οὗτος, ἃς ἔλαβε παρ' ἐμοῦ, ἵνα μηδὲν εἰδείησαν
ὧν ἔπραττεν οὗτος· καταλαβὼν δ' ἐν τῷ Βοσπόρῳ μοχθη-
ρὰ τὰ πράγματα διὰ τὸν συμβάντα πόλεμον τῷ Παρει-
σάδῃ πρὸς τὸν Σκύθην, καὶ τῶν φορτίων ὧν ἦγε πολλὴν
ἀπρασίαν, ἐν πάσῃ ἀπορίᾳ ἦν. καὶ γὰρ οἱ δανεισταὶ
εἴχοντο αὐτοῦ οἱ τὰ [2] ἑτερόπλοια δανείσαντες· ὥστε τοῦ
ναυκλήρου κελεύοντος αὐτὸν κατὰ τὴν συγγραφὴν ἐντί-
θεσθαι τὰ ἀγοράσματα τῶν ἐμῶν χρημάτων, εἶπεν οὗτος,
ὁ νῦν φάσκων ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον, ὅτι οὐκ ἂν δύναιτο
910 ἐνθέσθαι εἰς τὴν ναῦν τὰ χρήματα. ἄπρατον γὰρ εἶναι
τὸν ῥῶπον. καὶ ἐκεῖνον μὲν ἐκέλευεν ἀνάγεσθαι· αὐτὸς
δ', ἐπειδὰν διάθηται τὰ φορτία, ἐφ' ἑτέρας νεὼς ἔφη ἐκ-
πλεύσεσθαι. καί μοι λέγε ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

[1] παρακολουθεῖν [2] ἑτερόπλοα

Idem.

Τῷ Παρεισάδῃ πρὸς τὸν Σκύθην] In Aristocratea Βηρισάδης quidam Thraciæ rex, Cotyis F., Gersobleptæ et Amadoci frater, nominatur. Sed hic fortassis alius est. Idem.

Οἱ τὰ ἑτερόπλοια δανείσαντες] Quibus pecunia, quam Athenis mutuerant, Bospori reddenda erat. Idem.

Ὥστε τοῦ ναυκλήρου — ἄνθρωπον] Locus fœde corruptus, quem partim ex Augustano Codice, partim ex conjectura restituisse mihi videor. Wolfius: *Adeo ut infectis*. Et hunc quidem qualemcunque sensum elicuit Wolfius ex corruptis Demosthenis verbis; quæ etiam asterisco signata sunt. Sed in Aug. Cod. longe optimo ultima verba sic leguntur: ἄπρατον γὰρ εἶναι τὸν ωρωπον. ex quibus facillimum erat veram ac sinceram hujus loci scripturam deprehendere. Scripserat enim Demosthenes ἄπρατον γὰρ εἶναι τὸν ῥῶπον. Viles ac levis pretii merces Græci ῥῶπον vocabant, et hujusmodi mercatores ῥωποπώλας, ut testatur Hesychius. Ælius Dionysius ap. Eustath. in Il. N. p. 927. ῥῶπον interpretatur τὸν λεπτὸν καὶ εὐτελῆ φόρτον, καὶ ποικίλον, additque, quod ad nostrum institutum plurimum facit, ἡ δὲ λέξις τοῦ ῥώπου παρά τε Δημοσθένει καὶ ἑτέροις. Neque enim alibi, quod sciam, nomen hoc ῥῶπος occurrit in Orationibus Demosthenis, præterquam hoc in loco; ex quo apparet ita necessario emendandum fuisse. Porro quam facilis et prona sit depravatio harum vocum ῥῶπος et ὤρωπος, ostendit Hesychii locus, in quo sic legitur Αἰγυπτία ἐμπολὴ ὤρωπος, cum scribendum sit ὁ ῥῶπος. Et hæc quidem quod spectat ad v. ῥῶπος. Quod autem attinet ad vocem ἄπρατον, confirmat locus supra v. 9. et infra p. 502. v. 1. In *Emendatt.* L. IV. c. 2. Valesius.

Ἄπρακτον γὰρ εἶναι τὸν ἄνθρωπον] Ἀντὶ τοῦ, ἑαυτὸν εἶναι ἄπρακτον. Locus mendi suspicione non vacat. ἄπρατα γὰρ εἶναι τὰ ἀγοράσματα, etsi non multum videtur a sententia abhorrere, nec ipsum tamen satis placet, etsi mox sequitur: ἐπειδὰν διάθηται τὰ φορτία, τουτέστι, πιπράσκῃ, ut in Panegyrico, καὶ πολλῆς ἀπορίας οὔσης, τὰ μὲν ὅπου δεῖ διαθέσθαι, τὰ δὲ ὁπόθεν εἰσαγαγέσθαι. Fortassis καταχρηστικὴ quædam formula mercatorum fuit, ἄπρατον εἶναι τὸν ἄνθρωπον, ἀντὶ τοῦ, μὴ πεπρακέναι τὰ ἐμπορεύματα: ut sit passivum loco activi. ἄπρατος *irritus, impos voti*: ἄπρατος *non venditus, integer, incorruptus*: quod huc non pertinet. *In farrag.* τὸν ἄνθρωπον] huc referri potest ἄπρακτον. Sin φόρτον (quod magis placet) ἄπρατον. Wolf.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

έ. Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὗτος μὲν ἐν τῷ Βοσπόρῳ κατελέλειπτο· ὁ δὲ Λάμπις ἀναχθεὶς, ἐναυάγησεν οὐ μακρὰν ἀπὸ τοῦ ἐμπορίου. γεγεμισμένης γὰρ ἤδη τῆς νεὼς, ὡς ἀκούομεν, μᾶλλον τοῦ δέοντος, προσανέλαβεν ἐπὶ τὸ κατάστρωμα χιλίας βύρσας. ὅθεν καὶ ἡ διαφθορὰ τῇ νηῒ συνέβη· καὶ αὐτὸς μὲν ἀπεσώθη ἐν τῷ λέμβῳ μετὰ τῶν ἄλλων παίδων τῶν Δίωνος, ἀπώλεσε δὲ πλέον ἢ τριακόσια [1]σώματα χωρὶς τῶν ἄλλων. πολλοῦ δὲ πένθους ἐν τῷ Βοσπόρῳ ὄντος, ὡς ἐπύθοντο τὴν διαφθορὰν τῆς νεὼς, εὐδαιμόνιζον τὸν Φορμίωνα ἅπαντες τουτονὶ, ὅτι [2]οὐ συνανήχθη, οὔτε ἔθετο εἰς τὴν ναῦν οὐδέν. συνέβαινε δὲ παρά τε τῶν ἄλλων καὶ [3]παρὰ τούτου ὁ αὐτὸς λόγος. καί μοι ἀνάγνωθι ταύτας τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

αὐτὸς μὲν τοίνυν ὁ Λάμπις, ᾧ [4]φασὶν ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον — τούτῳ γὰρ προσέχετε τὸν νοῦν —, προσελθόντος αὐτῷ ἐμοῦ, ἐπειδὴ τάχιστα κατέπλευσεν ἐκ τῆς ναυαγίας Ἀθήναζε, καὶ ἐρωτῶντος ὑπὲρ [5]τούτου, ἔλεγεν, ὅτι οὔτε [6]τὰ χρήματα ἔνθοιτο εἰς τὴν ναῦν οὗτος κατὰ τὴν συγγραφὴν, οὔτε τὸ χρυσίον εἰληφὼς εἴη παρὰ τούτου [7]ἐν Βοσπόρῳ τότε. καί μοι ἀνάγνωθι τὴν μαρτυρίαν τῶν παραγενομένων.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. 911

ϛ'. Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπεδήμησεν [6]ὁ Φορμίων οὑτοσὶ σεσωσμένος ἐφ᾽ ἑτέρας νεὼς, προσῄειν αὐτῷ ἀπαιτῶν τὸ δάνειον· καὶ οὗτος κατὰ μὲν ἀρχὰς οὐδεπώποτε,

[1] σώματα ἐλεύθερα χωρὶς [2] οὔτε συνανήχθη, οὔτ᾽ ἐνέθετο [3] παρ᾽ αὐτοῦ τούτου [4] φησὶν [5] τούτων [6] Deest articulus. [7] ἐν τῷ Βοσπόρῳ [τότε].

έ. Σώματα] Ἀντὶ τοῦ, ἀνθρώπους. Nisi et equi et aliæ pecudes in navi fuerint. IDEM. Leg. τριάκοντα pro τριακόσια. ἀπώλεσε perdidit, i. e. perire fecit. AUGER.

Χωρὶς τῶν ἄλλων] Τῶν ἐμπορευμάτων, ἢ ἀγορασμάτων. WOLF.

Φασὶν] M. φησὶν, scil. ὁ Φορμίων. IDEM. AUGER.

Ναυαγίας] Quod Ammonius ναυαγίαν reddidit νεὸς διαφθορὰν, observari potest, utrumque permutavisse Demosthenem contra Phormion. ναυαγίαν vocans, quod superius dixerat διαφθοράν: nam ubi editur, ὅθεν καὶ ἡ διαφορὰ τῇ νηῒ συνέβη, scribendum διαφθορὰ, quod interpretem fugisse non videtur. *Valckenaer. Animadv. ad Amm.* L. II. c. 20.

ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἶπε τὸν λόγον τοῦτον, ὃν νῦν λέγει, ἀλλ᾽ ἀεὶ ὡμολόγει ἀποδώσειν. ἐπειδὴ δ᾽ ἀνεκοινώσατο τοῖς νῦν παροῦσιν αὐτῷ καὶ συνδικοῦσιν, ἕτερος ἤδη ἦν καὶ οὐχ ὁ αὐτός. ὡς δ᾽ ᾐσθόμην αὐτὸν διακρουόμενόν με, προσέρχομαι τῷ Λάμπιδι, λέγων, ὅτι [1]οὐδὲν ποιεῖ τῶν δικαίων Φορμίων, οὐδ᾽ ἀποδίδωσι τὸ δάνειον, καὶ ἅμα ἠρόμην αὐτὸν, εἰ εἰδείη ὅπου ἐστὶν, ἵνα προσκαλεσαίμην αὐτόν. ὁ δ᾽ ἀκολουθεῖν μ᾽ ἐκέλευεν ἑαυτῷ, καὶ καταλαμβάνομεν πρὸς τοῖς μυροπωλίοις αὐτόν. κἀγὼ κλητῆρας ἔχων προσεκαλεσάμην αὐτόν. καὶ ὁ Λάμπις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παρὼν προσκαλουμένῳ μοι οὐδαμοῦ ἐτόλμησεν εἰπεῖν, ὡς ἀπείληφε παρὰ τούτου τὸ χρυσίον, οὐδ᾽, ὃ εἰκὸς ἦν, εἶπε, Χρύσιππε μαίνῃ· τί τοῦτον [2]προσκαλεῖς; ἐμοὶ γὰρ ἀποδέδωκε τὸ χρυσίον. ἀλλὰ [3]μὴν ὅτι ὁ Λάμπις οὐκ ἐφθέγξατο, ἀλλ᾽ οὐδὲ αὐτὸς οὑτοσὶ οὐδὲν ἠξίωσεν εἰπεῖν, παρεστηκότος τοῦ Λάμπιδος, ᾧ νῦν φησὶν ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον. καίτοι εἰκός γε ἦν αὐτὸν εἰπεῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τί με [2]προσκαλεῖς, ὦ ἄνθρωπε; ἀποδέδωκα γὰρ τούτῳ τῷ παρεστηκότι τὸ χρυσίον, καὶ ἅμα ὁμολογοῦντα παρέχειν τὸν Λάμπιν· νυνὶ δ᾽ οὐδ᾽ ἕτερος αὐτῶν οὐδ᾽ ὁτιοῦν εἶπεν ἐν τῷ τοιούτῳ καιρῷ. καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὴν μαρτυρίαν τῶν κλητήρων.

912 [4]ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

λάβε δή μοι καὶ τὸ ἔγκλημα, ὃ ἔλαχον αὐτῷ πέρυσιν· ὅ ἐστιν οὐδενὸς ἔλαττον τεκμήριον, ὅτι [5]οὐδεπώποτ᾽ ἔφησε Φορμίων ἀποδεδωκέναι τὸ χρυσίον Λάμπιδι.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

τοῦτο τὸ ἔγκλημα [6]ἔλαχον ἐγὼ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδαμόθεν ἄλλοθεν σκοπῶν, ἀλλ᾽ ἢ ἐκ τῆς [7]ἀγγελίας τῆς

[1] οὐδέν μοι ποιεῖ [2] προσκαλεῖ [3] μὴ [4] Μαρτυρίαι. [5] * οὐδέπω τότ᾽ [6] ἔγραφον [7] ἀπαγγελίας

ϛ'. Ἵνα προσκαλεσαίμην αὐτὸν] *Ut in judicium eum arcesserem: ut diem ei dicerem.* WOLF.

Ἀλλὰ μὴν ὅτι ὁ Λάμπις οὐκ ἐφθέγξατο] F. ἀλλὰ μὴν οὐχ ὅτι ὁ Λάμπις οὐκ ἐφθέγξατο, ἀντὶ τοῦ, οὐ μόνον ὁ Λάμπις οὐκ ἐφθέγξατο. IDEM.

Ἔλαχον] L. ἔλεγον, et infra v. pen. AUGER.

Λάμπιδος, ὃς οὐκ ἔφασκεν οὔτε τὰ χρήματα ἐντεθεῖσθαι τοῦτον, οὔτε τὸ χρυσίον ἀπειληφέναι· μὴ γὰρ οἴεσθέ με οὕτως ἀπόπληκτον εἶναι καὶ παντελῶς μαινόμενον, ὥστε τοιοῦτον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γράφειν ἔγκλημα, ὁμολογοῦντος τοῦ Λάμπιδος ἀπειληφέναι τὸ χρυσίον, ὑφ' οὗ [1] ἔμελλον ἐξελεγχθήσεσθαι. ἔτι δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κἀκεῖνο σκέψασθε· αὐτοὶ γὰρ οὗτοι παραγραφὴν [2] διδόντες πέρυσιν, οὐκ ἐτόλμησαν ἐν τῇ παραγραφῇ γράψαι, ὡς ἀποδεδώκασι Λάμπιδι τὸ χρυσίον. καί μοι λέγε ταύτην τὴν παραγραφήν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ.

ἀκούετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐδαμοῦ γέγραπται ἐν τῇ παραγραφῇ, ὡς ἀποδέδωκε τὸ χρυσίον Φορμίων Λάμπιδι· καὶ ταῦτ', ἐμοῦ διαῤῥήδην γράψαντος εἰς τὸ ἔγκλημα ὃ ἠκούσατε ἀρτίως, ὅτι οὔτε τὰ χρήματα ἔνθοιτο εἰς τὴν ναῦν, οὔτε ἀποδέδωκε τὸ χρυσίον. τίνα οὖν ἄλλον χρὴ περιμένειν ὑμᾶς μάρτυρα, ὅταν τηλικαύτην μαρτυρίαν παρ' αὐτῶν τούτων ἔχητε;

ζ. Μελλούσης δὲ τῆς δίκης εἰσιέναι εἰς τὸ δικαστήριον, ἐδέοντο ἡμῶν ἐπιτρέψαι τινί. καὶ ἡμεῖς ἐπετρέψαμεν Θεοδότῳ ἰσοτελεῖ κατὰ συνθήκας. καὶ ὁ Λάμπις μετὰ ταῦτα νομίσας αὐτῷ ἀσφαλὲς ἤδη εἶναι πρὸς διαιτητῇ μαρτυρεῖν
ὅ τι βούλοιτο, μερισάμενος τὸ ἐμὸν χρυσίον μετὰ Φορμίω- 913
νος [3] τούτου, τὰ ἐναντία εἰς πρότερον εἰρήκει. οὐ γὰρ ὅμοιόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰς τὰ ὑμέτερα πρόσωπα ἐμβλέποντα τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, καὶ πρὸς διαιτητῇ· παρ' ὑμῖν μὲν γὰρ ὀργὴ μεγάλη καὶ τιμωρία ὑπόκειται τοῖς τὰ ψευδῆ μαρτυροῦσι, πρὸς δὲ τῷ διαιτητῇ ἀκινδύνως καὶ ἀναισχύντως μαρτυροῦσιν ὅ τι ἂν βούλωνται. ἀγανακτοῦντος δέ μου καὶ σχετλιάζοντος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τῇ τόλμῃ τοῦ Λάμπιδος, καὶ παρεχομένου πρὸς τὸν διαιτητὴν τὴν αὐτὴν μαρτυρίαν, ἥνπερ καὶ νῦν πρὸς ὑμᾶς παρέχομαι,

[1] ἤμελλον [2] δόντες τῆς δίκης πέρυσιν
[3] τούτου, ἐμαρτύρει τἀναντία, οἷς πρότερον εἰρήκει

ζ. Τὰ ἐναντία οἷς πρότερον εἴρηκεν] F. τὰ ἐναντία τοῖς πρότερον εἴρηκεν. Wolf. τὰ ἐναντία, οἷς πρότερον εἶπεν, εἴρηκεν: aut,

τῶν ἐξ ἀρχῆς προσελθόντων αὐτῷ μεθ' ἡμῶν, ὅτε οὔτε τὸ χρυσίον ἔφη ἀπειληφέναι παρὰ τούτου, οὔτε χρήματα αὐτὸν ἐνθέσθαι εἰς τὴν ναῦν, οὕτως ὁ Λάμπις κατακράτος ἐξελεγχόμενος [1] ψευδῆ μαρτυρῶν, καὶ πονηρὸς ὤν, ὡμολόγει μὲν εἰρηκέναι ταῦτα πρὸς τοῦτον, οὐ μέντοι γε ἐντὸς ὢν εἰπεῖν αὐτοῦ. καί μοι ἀνάγνωθι ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ἀκούσας τοίνυν ἡμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὁ Θεόδοτος πολλάκις, καὶ νομίσας τὸν Λάμπιν ψευδῆ μαρτυρεῖν, οὐκ ἀπέγνω τῆς δίκης, ἀλλ' ἐφῆκεν ἡμᾶς εἰς τὸ δικαστήριον. καταγνῶναι μὲν γὰρ οὐκ ἠβουλήθη, διὰ τὸ οἰκείως ἔχειν Φορμίωνι τούτῳ, ὡς ἡμεῖς ὕστερον ἐπυθόμεθα· ἀπογνῶναι δὲ τῆς δίκης ὤκνει, ἵν' αὐτὸς μὴ ἐπιορκήσειεν.

η. Ἐξ αὐτοῦ δὴ τοῦ πράγματος λογίσασθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, ὁπόθεν ἤμελλεν ἀποδώσειν
[2] οὗτος τὸ χρυσίον. ἐνθένδε μὲν γὰρ ἐξέπλει, οὐκ ἐνθέμενος
914 εἰς τὴν ναῦν τὰ χρήματα καὶ ὑποθήκην οὐκ ἔχων, ἀλλ'
ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς χρήμασιν ἐπιδανεισάμενος· ἐν Βοσπόρῳ δὲ

[1] τὰ ψευδῆ [2] οὗτος ἀποδώσειν

Ὡμολόγει μὲν εἰρηκέναι ταῦτα πρὸς τοῦτον] F. πρὸς ἐμαυτόν: nisi δεικτικῶς dicatur, aut intelligatur socius Chrysippi. Idem. Ad quem refertur hoc τοῦτον? ex hoc loco et aliis qui sequuntur, credas non ipsum Chrysippum, sed alium pro eo, loqui. Attamen ex reliqua oratione patet ipsum pro se dicere. An τοῦτον, οὗτος, τούτῳ, intelligenda sunt, de Chrysippo loquente qui se ipsum demonstrat? Sed tunc ὅδε potius quam οὗτος adhibetur. Neque dicas Chrysippum hactenus locutum esse, et nunc alium ipsius vices subire, ut in oratione contra Neæram, nam modo, et infra pluribus locis, videbimus Chrysippum in prima persona pro se ipso loqui. Auger.

Οὐκ ἀπέγνω τῆς δίκης] Alias ἀπογνῶναι καὶ ἀποψηφίσασθαι est *absolvere*: καταγνῶναι καὶ καταψηφίσασθαι, *condemnare*. Hic est, οὐκ ἀπέγνω τῆς δίκης, *non tulit sententiam: de re non pronunciavit*. Wolf. Vid. Harpocrat. in v. διαμαρτυρία, et Pollux l. VIII. c. 1.

η. Ἐνθένδε μὲν—ἐπιδανεισάμενος] Solebant mali debitores, qui pecunias mutuas ab aliquo acceperant commercandi causa, rursus ab aliis mutuari, quod ἐπιδανείζειν [Lat. *versura solvere*] dicebant. Quod quidem clam et insciis creditoribus factitabant, ne illi pignus suum sibi vindicarent, aliisque rursus oppignerari vetarent. Sic intelligendus l. l. Demosthenis: quem Wolfius vertit, *cum enim hinc navigaret, nec pecuniam in navem imposuerat, et pignus non habebat, sed ad meam pecuniam plus erat mutuatus*. Quam interpretationem equidem probare non possum. Vox enim ἐπιδανεισάμενος id satis indicat. Sed alius est sensus horum verborum, ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς χρήμασι i. e. *pecunia mea pignoris loco opposita, aliam supermutuatus*. Vox hæc, ἐπὶ, pignus et hypothecam denotat, ut supra vidimus [p. 908. v. 21. ed. R.], ἐπὶ ἑτέρᾳ γε ὑποθήκῃ. Et in Or. c. Dionysodor. [p. 1283. v. 18. ed. R.] ἐπὶ τῇ νηΐ i. e. *oppignerata nave;* Wolfius vertit *ad navem*. In *Emendatt.* L. IV. c. 3. Valesius. Vid. Pet. Burmanni Not. ad l. l. Vales. et de voce ἐπιδανείζειν Salmas. de Mod. Usur. p. 504. et de voce ἐπὶ Salmas. ibid. p. 754.

Ὑποθήκην οὐκ ἔχων] Cum nihil haberet, quod pignori opponeret aliis, sed rebus Chrysippi oppigneratis, aliis etiam cave-

ἀπρασίαν τῶν φορτίων κατέλαβε, καὶ τοὺς τὰ [1] ἑτερόπλοια δανείσαντας μόλις ἀπήλλαξε. καὶ οὗτος μὲν ἐδάνεισεν αὐτῷ δισχιλίας δραχμὰς ἀμφοτερόπλουν, ὥςτ' ἀπολαβεῖν Ἀθήνησι δισχιλίας ἑξακοσίας δραχμάς· Φορμίων δέ φησιν ἀποδοῦναι Λάμπιδι ἐν Βοσπόρῳ ἑκατὸν καὶ εἴκοσι στατῆρας Κυζικηνοὺς — τούτῳ γὰρ προσέχετε τὸν νοῦν — δανεισάμενος ἐγγείων τόκων. ἦσαν δὲ ἐφεκτοὶ οἱ ἔγγειοι τόκοι· ὁ δὲ Κυζικηνὸς ἐδύνατο ἐκεῖ εἴκοσι καὶ ὀκτὼ δραχμὰς Ἀττικάς. δεῖ δὴ μαθεῖν ὑμᾶς, ὅσα φησὶ χρήματα ἀποδεδωκέναι. τῶν μὲν γὰρ [2] ἑκατὸν εἴκοσι στατήρων γίγνονται τρισχίλιαι τριακόσιαι ἑξήκοντα, ὁ δὲ τόκος ὁ ἔγγειος [3] ἐφεκτὸς τῶν τριάκοντα μνῶν καὶ τριῶν καὶ ἑξήκοντα πεντακόσιαι δραχμαὶ καὶ ἑξήκοντα· τὸ δὲ [4] σύμπαν κεφάλαιον γίγνεται τόσον καὶ τόσον. ἔστιν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὗτος ὁ ἄνθρωπος, ἢ γενήσεταί ποτε, ὃς ἀντὶ [5] δισχιλίων ἑξακοσίων δραχμῶν τριάκοντα μνᾶς καὶ [6] τριακοσίας ἀποτίνειν προείλετ' ἂν, καὶ τόκον πεντακοσίας δραχμὰς καὶ ἑξήκοντα δανεισάμενος, ἅς φησιν ἀποδεδωκέναι Φορμίων Λάμπιδι, τρισχιλίας ἐνακοσίας εἴκοσιν; ἐξὸν δ' αὐτῷ ἀμφοτερόπλουν Ἀθήνησιν ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον, ἐν Βοσπόρῳ ἀποδέδωκε, τρισὶ καὶ δέκα μναῖς πλέον;

[1] ἑτερόπλοα [2] ἑκατὸν καὶ εἴκοσι [3] ὁ ἐφεκτὸς [4] ξύμπαν [5] δισχιλίων καὶ ἑξακοσίων [6] τριακοσίας καὶ ἑξήκοντα ἀποτίνειν·

ret. Wolf.

Οὗτος μὲν ἐδ.] Ipse Chrysippus qui loquitur. Auger.

Ἐγγείων τόκων] His, ut supra dixi, opponuntur οἱ ναυτικοί. Wolf.

Ἦσαν δ' ἐφεκτοὶ] Οἱ ἐπὶ τὸ ἕκτον τοῦ κεφαλαίου, ut de talento pendantur denæ minæ. Idem.

Ἐφεκτοὶ] Differentia τοῦ ἐφεκτοῦ Mathematicorum et Atticorum imposuit Budæo et Agricolæ, qui τόκους ἐφεκτοὺς Demosthenis in ea π. Φορμ. interpretati sunt de usuris sesquisextis. *Sextariæ* potius appellandæ sunt. Nam ἐφεκτὸς Mathematicis Græcis est *sextarius* cui sexta adjecta est. *Salmas. de M. U.* p. 17. Cf. quoque p. 20.

Εἴκοσι καὶ ὀκτὼ δραχμὰς] Denæ drachmæ nunc fere aureo Rhenensi nummo respondent, qui apud nos valet cruciferos 75., cum me adolescente non pluris quam 64. fuerit. Suidas χρυσοῦν νόμισμα τετράγωνον. Apud Isocrat. in Trapezitico: ἔτι δὲ παρ' ὧν ἐχρυσώνησα ὑπ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον πλείους, ἢ χιλίους στατῆρας. Non idem ubique fuit stateris pretium. Fuit enim et τετράδραχμος, et pluris, quam 28. drachmarum alicubi, ut credibile est, ac dubitationem habere videtur, nomisma utrum aureum, an argenteum fuerit. Nihil enim vetat, eandem appellationem et aureo et argenteo nomismati (ut apud nos fit) fuisse tributam, cum tantum discriminis fuerit, quantum inter aurum et argentum interest. Sed Budæus de asse hic consulatur. Wolf.

Τριῶν καὶ ἑξήκοντα] Ad ἑξήκοντα solum sub. δραχμῶν. Auger.

Γίγνεται τόσον καὶ τόσον] Demosthenes cum scriberet orationem, argumenta mercatoribus suppeditavit, supputationem usurarum ipsis reliquit, ejus rei peritioribus: quem et ego imitans, hoc tantum dico, si minus exquisita sit hæc ratio, in causa esse notas numerorum depravatas: de quibus cur nos magnopere laboremus, quibus hic neque seritur, neque metitur, equidem non video. Et hoc semel de tota arithmetica Demosthenica testatum esse volo, ea me vertisse, quæ in auctore invenerim: correctionem τοῖς ἀριθμητικωτέροις καὶ ἐμπορικωτέροις reliquisse. Wolf.

Τρισχιλίας ἐννακοσίας εἴκοσι] F. ὀκτακοσίας ἑξήκοντα. Idem.

θ'. Καὶ τοῖς μὲν τὰ [1] ἑτερόπλοια δανείσασι μόλις τὰ ἀρχαῖα ἀποδέδωκας, οἳ συνέπλευσάν σοι καὶ προσήδρευον· τούτῳ δὲ τῷ μὴ παρόντι οὐ μόνον τἀρχαῖα καὶ τοὺς τό-
915 κους ἀπεδίδους, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπιτίμια τὰ ἐκ τῆς συγγραφῆς ἀπέτινες, οὐδεμιᾶς σοι ἀνάγκης οὔσης; κἀκείνους μὲν οὐκ ἐδεδίεις, οἷς αἱ συγγραφαὶ ἐν Βοσπόρῳ τὴν πρᾶξιν ἐδίδοσαν τοῦ δανείου· τούτου δὲ φὴς φροντίζειν, ὃν ἐξαρχῆς, [2] ὥς φασιν, εὐθὺς ἠδίκεις οὐκ ἐνθέμενος τὰ χρήματα εἰς τὴν ναῦν κατὰ τὴν συγγραφὴν Ἀθήνηθεν; καὶ νῦν μὲν εἰς τὸ ἐμπόριον ἥκων, οὗ τὸ συμβόλαιον ἐγένετο, οὐκ ὀκνεῖς ἀποστερεῖν τὸν δανείσαντα· ἐν Βοσπόρῳ δὲ πλείω τῶν δικαίων φὴς ποιεῖν, οὗ δίκην οὐκ ἔμελλες δώσειν;

ι'. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες οἱ τὰ [3] ἑτερόπλοια δανειζόμενοι, ὅταν ἀποστέλλωνται ἐκ τῶν ἐμπορίων, πολλοὺς παρίστανται, ἐπιμαρτυρόμενοι ὅτι τὰ [4] χρήματα ἐπικινδυνεύεται τῷ δανείσαντι· σὺ δ' [5] ἐπισκήπτῃ μάρτυρι αὐτῷ τῷ [6] συνδικοῦντι, καὶ οὐδὲ τὸν παῖδα τὸν ἡμέτερον παρέλαβες ἐν Βοσπόρῳ ὄντα, οὔτε τὸν κοινωνὸν, οὔτε τὰς ἐπιστο-

[1] ἑτερόπλοα [2] [ὥς φασιν] [3] ἀμφοτερόπλοα [4] χρήματα ἤδη ἐπικινδυνεύεται [5] σκήπτῃ [6] συναδικοῦντι, καὶ οὔτε τὸν

θ'. Μόλις τὰ ἀρχαῖα ἀπέδωκας] Τὰ κεφάλαια. Idem.

Τούτῳ δὲ] Τῷ κοινωνῷ μου. Idem.

Τὰ ἐπιτίμια τὰ ἐκ τῆς συγγραφῆς] S. si fidem non servasset, ut in Trapezitico Isocratis. Idem.

Ὃν ἐξαρχῆς (ὥς φασιν) εὐθὺς] Videtur proverbialis fuisse formula, ut ἀφ' ἑστίας. Adversus Lacritum p. 932. 6. ed. R. εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς ἀρξάμενοι ἐκακοτέχνουν. Idem.

ι'. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι —— συναδικοῦντι] *Cum enim alii, qui pecunias trajectitias fenerato mutuantur ad alterutrum tantum commeatum, soliti sint portu egredientes, testes multos corrogare, eisque coram contestari, quod pecunia trajectitia creditori periclitatur, tute hoc uno teste nitere, in eoque totam causæ fiduciam reponis, qui tibi socius est injuriæ et fraudis.* Sic enim ἐπισκήπτῃ dixit, ut pro Cluent. Cicero, 'niti et magnopere confidere videtur invidia inveterata judicii Juniani.' Budæus.

Ὅταν ἀποστέλλωνται κ. τ. λ.] *Cum e litore solvunt, multis adhibitis testantur pecuniam aut merces feneratorum periculo se exportare.* Idem.

Οἱ μὲν ἄλλοι - - - ἤδη κινδυνεύεται τ. δ.] Sic enim scriptum in quibusdam exemplaribus, cum in aliis sit, ἐπικινδυνεύεται. Dicit, οἱ τὰ ἑτερόπλοια δανειζόμενοι, quia de ea re ibi agebatur, non περὶ τοῦ ἀμφοτερόπλου: sed protestatio illa utroque casu fieri solebat, et ob eandem causam. *Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* l. II. c. XX. §. VIII.

Σὺ δ' ἐπισκήπτῃ μάρτυρι αὐτῷ τῷ συνδικοῦντι] Alii συναδικοῦντι. M. μάρτυρι τῷ σαυτῷ συναδικοῦντι. et pro ἐπισκήπτῃ, lego, ἐνὶ σκήπτῃ, ἀντὶ τοῦ, ἰσχυρίζῃ καὶ ἐπερείδῃ καὶ πέποιθας: nisi forte pro σκήπτῃ legendum sit σκηρίπτῃ, unde etiam τὸ σκῆπτρον dictum volunt. Sed est id verbum rarius. ἐπισκήπτεσθαι τῷ μάρτυρι quid sit, satis notum est: et ea res hic non agitur. Wolf. Imo σὺ δ' ἐνὶ σκήπτῃ. Auger.

Καὶ οὐδὲ τὸν παῖδα τὸν ἡμέτερον παρέλαβες ἑτεροπλοίῳ τῷ ἀργυρίῳ κεχρημένῳ] Ἀλλὰ μὴ ἀμφοτεροπλόῳ κατὰ τὴν συγγραφήν. Wolf.

λὰς ἀπέδωκας αὐτοῖς, ἃς ἡμεῖς ἐπεθήκαμεν, ἐν αἷς ἐγέγραπτο παρακολουθεῖν σοι, οἷς ἂν πράττῃς; καίτοι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τί οὐκ ἂν πράξειεν ὁ τοιοῦτος, ὅστις γράμματα λαβὼν μὴ ἀποδέδωκεν ὀρθῶς καὶ δικαίως; ἢ πῶς οὐ φανερόν ἐστιν ὑμῖν τὸ τούτου κακούργημα ἐξ αὐτῶν ὧν ἔπραττε; καίτοι, ὦ γῆ καὶ θεοί! προσῆκέ γε τοσοῦτον χρυσίον ἀποδιδόντα, καὶ πλεῖον τοῦ δανείσματος, περιβόητον ποιεῖν ἐν τῷ ἐμπορίῳ καὶ παρακαλεῖν πάντας ἀνθρώπους, πρῶτον δὲ τὸν παῖδα τὸν τούτου καὶ τὸν κοινωνόν. ἴστε γὰρ δήπου πάντες, ὅτι δανείζονται μὲν μετ᾽ ὀλίγων μαρτύρων· ὅταν δ᾽ ἀποδιδῶσι, πολλοὺς παρίστανται μάρτυρας, ἵνα
ἐπιεικεῖς δοκῶσιν εἶναι περὶ τὰ συμβόλαια. σοὶ δ᾽ ἀποδι- 916
δόντι τό τε δάνειον καὶ τόκους ἀμφοτέρους, [1] ἑτεροπλοίῳ τῷ ἀργυρίῳ κεχρημένῳ, καὶ προστιθέντι ἑτέρας τρισκαίδεκα μνᾶς, πῶς οὐχὶ πολλοὺς ἦν παραληπτέον μάρτυρας; καί, εἰ τοῦτο ἔπραξας, οὐδ᾽ ἂν εἷς σου μᾶλλον τῶν πλεόντων ἐθαυμάζετο. σὺ δ᾽ ἀντὶ τοῦ πολλοὺς μάρτυρας τούτων ποιεῖσθαι, πάντας ἀνθρώπους λανθάνειν ἐπειρῶ, ὥσπερ ἀδικῶν τι. καί, εἰ μὲν ἐμοὶ τῷ δανείσαντι ἀπεδίδους, οὐδὲν ἔδει μαρτύρων, τὴν γὰρ συγγραφὴν ἀνελόμενος [2] ἀπήλλαξα ἂν τοῦ συμβολαίου· νῦν δ᾽ [3] οὐδ᾽ ἐμοὶ ἀλλ᾽ ἑτέρῳ ὑπὲρ ἐμοῦ [4] ἀπεδίδους, καὶ οὐκ Ἀθήνησιν, ἀλλ᾽ ἐν Βοσπόρῳ, καὶ τῆς συγγραφῆς σοι κειμένης Ἀθήνησι καὶ πρὸς ἐμέ, καί, ᾧ τὸ χρυσίον ἀπεδίδους, ὄντος θνητοῦ καὶ πέλαγος τοσοῦτον μέλλοντος πλεῖν, μάρτυρα οὐδένα ἐποιήσω, οὔτε δοῦλον οὔτ᾽ ἐλεύθερον.

ιά. Ἡ γὰρ συγγραφή με, φησί, τῷ ναυκλήρῳ ἐκέλευεν ἀποδοῦναι τὸ χρυσίον. μάρτυρας δέ γε οὐκ ἐκώλυε [5] παρακαλεῖν, οὐδὲ τὰς ἐπιστολὰς ἀποδοῦναι. καὶ οἵδε μὲν πρὸς σὲ δύο συγγραφὰς ἐποιήσαντο ὑπὲρ τοῦ συμβολαίου, ὡς ἂν σοι μάλιστ᾽ ἀπιστοῦντες· σὺ δὲ μόνος μόνῳ φῂς δοῦναι τῷ ναυκλήρῳ τὸ χρυσίον, εἰδὼς κατὰ σοῦ κειμένην Ἀθήνησι συγγραφὴν πρὸς τοῦτον. [6] λέγει δέ, ὡς ἡ συγγραφὴ σω-

[1] ἑτεροπλόῳ [2] ἀπήλλαξο [3] οὐκ [4] ἀποδιδοὺς [5] παραλαβεῖν
[6] * λέγει δὲ πῶς ἡ συγγραφή;

Ἀπεδώκαμεν] F. ἐδεδώκειμεν. Idem.
Παραληπτέον] F. παρακλητέον. Idem.
Ἀπήλλαξα ἂν] Legendum ἀπήλλαξά σε ἄν, vel ἀπήλλαξά σ᾽ ἄν. Idem.
Ἀθήνησι καὶ πρὸς] F. τῆς πρὸς ἐμέ. Idem.
ιά. Οἵδε] Ipse Chrysippus et ejus socii. Auger.

θείσης τῆς νεὼς αὐτὸν ἀποδοῦναι κελεύει τὰ χρήματα, [1] καὶ παρενθέσθαι τἀγοράσματα εἰς τὴν ναῦν κελεύει σε· εἰ δὲ μή, πεντακισχιλίας δραχμὰς ἀποτίνειν. σὺ δὲ τοῦτο μὲν τῆς συγγραφῆς οὐ [2] λαμβάνεις, παραβεβηκὼς δ᾽ [3] εὐθὺς
917 καὶ τὰ χρήματα ἐξαρχῆς οὐκ ἐνθέμενος, ἀμφισβητεῖς πρὸς
ἓν ῥῆμα τῶν ἐν τῇ συγγραφῇ, καὶ τοῦτο ἀνῃρηκὼς αὐτός. ὁπότε γὰρ ἐν τῷ Βοσπόρῳ φῂς μὴ τὰ χρήματα ἐνθέσθαι εἰς τὴν ναῦν, ἀλλὰ τὸ χρυσίον τῷ ναυκλήρῳ ἀποδοῦναι, τί ἔτι περὶ τῆς νεὼς διαλέγῃ; οὐ γὰρ μετέσχηκας τοῦ κινδύνου διὰ τὸ μηδὲν ἐνθέσθαι.

ιβ΄. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥρμησεν ἐπὶ ταύτην τὴν σκῆψιν, ὡς ἐντεθειμένος τὰ χρήματα εἰς τὴν ναῦν· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ἐκ πολλῶν ἔμελλεν ἐξελεγχθήσεσθαι ψευδόμενος, ἔκ τε τῆς ἀπογραφῆς τῆς ἐν Βοσπόρῳ παρὰ τοῖς ἐλλιμενισταῖς καὶ ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἐπιδημούντων κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, τηνικαῦτα μεταβαλλόμενος συνίσταται μετὰ τοῦ Λάμπιδος καὶ φησὶν ἐκείνῳ τὸ χρυσίον ἀποδεδωκέναι, ἐφόδιον μὲν λαβὼν τὸ τὴν συγγραφὴν κελεύειν, οὐκ ἂν ἡγούμενος δ᾽ ἡμᾶς εὐπόρως [4] ἐλέγξαι, ὅσα μόνοι πρὸς [5] αὐτοὺς αὐτοὶ πράξειαν. καὶ ὁ Λάμπις, ὅσα μὲν εἶπε πρὸς ἐμὲ πρὶν ὑπὸ τούτου διαφθαρῆναι, οὐκ ἐντὸς ὢν αὑτοῦ φησὶν εἰπεῖν· ἐπειδὴ δὲ τὸ χρυσίον τοὐμὸν ἐμερίσατο, τότε ἐντὸς εἶναί φησιν αὑτοῦ, καὶ πάντ᾽ ἀκριβῶς μνημονεύειν.

ιγ΄. Εἰ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐμοῦ μόνου κατε-

[1] καὶ γὰρ ἐνθέσθαι [2] παραλαμβάνεις [3] εὐθὺς ἐξαρχῆς, καὶ τὰ χρήματα οὐκ
[4] ἐξελέγξαι [5] αὐτοὺς οὗτοι

Καὶ παρενθέσθαι] Lego καὶ πρὸς [*præterea*] ἐνθέσθαι. Idem.

Τῷ ναυκλήρῳ ἐκέλευεν ἀποδοῦναι] Πῶς οὖν ἦν ἀμφοτερόπλουν; Videntur in his forensibus orationibus, præter cæteras, complura inesse πανουργήματα, ad judices decipiendos, et adversarios evertendos comparata. Neque vero historica fides a causidico exspectanda est. Fieri etiam potest, ut nos non modo propter errata codicum, sed etiam ignoratione Græcæ consuetudinis sæpe fallamur. ἀλλ᾽ οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ τὸ τὸν γάμον ἐξορχησαμένῳ. Me sane (verum ut fatear) pœnitet tantum operæ in rhetorum mendaciis convertendis posuisse. Verum aliquam excusationem habeo, vel ignorantiæ, vel inopiæ. Nam quod ad meum ingenium attinet, hypocritas, sophistas, sycophantas, mendaces, magos, (adderem etiam tyrannos, nisi metus hos faceret amabiles) omnes ex animo detestatus sum a teneris unguiculis: et nunc canis subolescentibus mihi quam minimum cum eis esse negotii cupio. Wolf.

ιβ΄. Ἐφόδιον λαβὼν] Ἀντὶ τοῦ, ἀφορμὴν καὶ πρόφασιν. Idem. *Ansam et occasionem causamque arripiens ex syngraphæ verbis.* Budæus.

Ἡμᾶς ἀπόρους ἐλέγξαι] Οὐκ ἂν δυνησομένους ἐλέγξαι. *In farrag.* M. εὐπόρως. Wolf.

φρόνει Λάμπις, οὐδὲν ἂν ἦν θαυμαστόν· νῦν δὲ πολλῷ δεινότερα τούτου πέπρακται αὐτῷ πρὸς [1] πάντας. κήρυγμα γὰρ ποιησαμένου Παρεισάδου ἐν Βοσπόρῳ, ἐάν τις βούληται Ἀθήναζε εἰς τὸ Ἀττικὸν ἐμπόριον σιτηγεῖν, ἀτελῆ τὸν σῖτον ἐξάγειν, ἐπιδημῶν ἐν τῷ Βοσπόρῳ Λάμπις, ἔλαβε τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ σίτου καὶ τὴν ἀτέλειαν ἐπὶ τῷ τῆς πόλεως ὀνόματι. γεμίσας δὲ ναῦν μεγάλην σίτου, ἐκόμισεν εἰς Ἄκανθον, κἀκεῖ διέθετο προσκοινωνήσας τούτῳ ἀπὸ τῶν 918
ἡμετέρων χρημάτων. καὶ ταῦτ᾽ ἔπραξεν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οἰκῶν μὲν Ἀθήνησιν, οὔσης δ᾽ αὐτῷ γυναικὸς ἐνθάδε καὶ παίδων, τῶν δὲ νόμων τὰ ἔσχατα ἐπιτίμια [2] προστεθεικότων, εἴ τις οἰκῶν Ἀθήνησιν ἄλλοθί [3] που σιτηγήσειεν, ἢ εἰς τὸ Ἀττικὸν ἐμπόριον. ἔτι δ᾽ ἐν [4] τῷ τοιούτῳ καιρῷ, ἐν ᾧ ὑμῶν οἱ μὲν ἐν τῷ ἄστει οἰκοῦντες διεμετροῦντο [5] ἄλφιτα ἐν τῷ Ὠδείῳ· οἱ δ᾽ ἐν τῷ Πειραιεῖ, ἐν τῷ νεωρίῳ διελάμβανον κατ᾽ ὀβολὸν τοὺς ἄρτους, καὶ, ἐπὶ τῆς μακρᾶς στοᾶς, τὰ ἄλφιτα καθ᾽ ἡμίεκτον μετρούμενοι καὶ καταπατούμενοι. καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τήν τε μαρτυρίαν καὶ τὸν νόμον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΝΟΜΟΣ.

ιδ΄. Φορμίων τοίνυν, τούτῳ χρώμενος κοινωνῷ καὶ μάρτυρι, οἴεται δεῖν ἀποστερῆσαι τὰ χρήματα ἡμᾶς, οἵ γε σιτηγοῦντες διατετελέκαμεν εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον, καὶ, τριῶν ἤδη καιρῶν κατειληφότων τὴν πόλιν, ἐν οἷς ὑμεῖς τοὺς χρησίμους τῷ δήμῳ [6] ἐξητάζετε, οὐδενὸς τούτων ἀπολελείμμεθα. ἀλλ᾽ ὅτε μὲν Ἀλέξανδρος εἰς Θήβας παρῄει, ἐπεδώκαμεν ὑμῖν τάλαντον ἀργυρίου· ὅτε δὲ ὁ σῖτος ἐπετιμήθη

[1] πάντας ὑμᾶς. κηρύγματα [2] προτεθεικόταν [3] * ποι [4] Deest articulus. [5] τὰ ἄλφιτα [6] ἐξετάζετε

ιγ΄. Ἔτι δὲ ἐν τοιούτῳ —— μετρούμενοι] *Et hæc quidem eo tempore fecit, cum partim vestrum in urbe habitantes, farinas admensas in Odeo acciperent; et in magna porticu farinas emptitarent, ad quaternarum chœnicum modum dimensas.* Est enim ἑκτεὺς octonarum chœnicum ab eo dictus, quod sit *sextarius medimni*, h. e. *modius*, ut in libris de Asse docuimus. Budæus.

Ἐπεδώκαμεν] Inter εἰσφορὰς et ἐπιδόσεις larga erat differentia. Εἰσφοραὶ indictæ erant et necessariæ, cum essent veluti tributa, urgente belli necessitate ditioribus imperata: ἐπιδόσεις autem collationes quandoque publice factæ, eæque spontaneæ, etsi sæpe non sine crebris interpellationibus, idque in magnis reip. difficultatibus, rogatis qui in concilio erant, ad necessitatem publicam sublevandam conferre, sive ad belli sumptus pecunia opus esset, aut alia re; sive frumento ad sustentandam plebem; sive ad sumptus alios publicos. *Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* l. VI. c. 1. §. 5. 6.

Ὅτι δὲ ὁ σῖτος ἐπετιμήθη ——] *Cum autem frumenti auctum esset pretium, et*

πρότερον καὶ ἐγένετο ἑκκαίδεκα δραχμῶν, εἰσαγαγόντες πλείους ἢ μυρίους μεδίμνους πυρῶν, διεμετρήσαμεν ὑμῖν τῆς καθεστηκυίας τιμῆς πέντε δραχμῶν τὸν μέδιμνον, καὶ ταῦτα πάντες ἴστε ἐν τῷ Πομπείῳ διαμετρούμενοι· πέρυσι δὲ εἰς τὴν σιτωνίαν τὴν ὑπὲρ τοῦ δήμου τάλαντον ὑμῖν ἐπεδώκαμεν, ἐγώ τε καὶ ὁ ἀδελφός. καί μοι ἀνάγνωθι τούτων τὰς μαρτυρίας.

919 ## ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ἀλλὰ μὴν εἴ [1] γε δεῖ καὶ τούτοις τεκμαίρεσθαι, οὐκ εἰκὸς ἦν ἐπιδιδόναι μὲν ἡμᾶς τοσαῦτα χρήματα ἵνα παρ᾽ [2] ὑμῶν δόξαν ἔχωμεν, συκοφαντεῖν δὲ Φορμίωνα [3] ἵνα τὴν ὑπάρχουσαν ἐπιείκειαν ἀποβάλωμεν. δικαίως ἂν οὖν βοηθήσαιτε ἡμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί. ἐπέδειξα γὰρ ὑμῖν, οὔτ᾽ ἐξ ἀρχῆς τὰ φορτία ἐνθέμενον τοῦτον εἰς τὴν ναῦν ἁπάντων ὧν ἐδανείσατο Ἀθήνηθεν, τῶν τε ἐν τῷ Βοσπόρῳ [4] πραχθέντων τοὺς τὰ ἑτερόπλοια δανείσαντας μόλις διαλύσαντα· ἔτι δὲ, οὔτ᾽ εὐποροῦντα οὔθ᾽ οὕτως ὄντ᾽ ἀβέλτερον, ὥστε ἀντὶ δισχιλίων καὶ ἑξακοσίων δραχμῶν τριάκοντα μνᾶς καὶ ἐννέα ἀποδοῦναι· πρός τε τούτοις, [5] ὅτι ἀποδοῦναί φησι τὸ χρυσίον Λάμπιδι, οὔτε παραλαβόντα [6] τὸν παῖδα τὸν ἐμὸν, οὔτε τὸν κοινωνὸν ἐπιδημοῦντα ἐν [7] Βοσπόρῳ. ἐμοὶ δὲ Λάμπις αὐτὸς μαρτυρῶν φαίνεται, ὡς οὐκ ἀπείληφε τὸ χρυσίον πρὶν ὑπὸ τούτου διαφθαρῆναι. καίτοι, εἰ καθ᾽ ἓν ἕκαστον οὕτως ἐδείκνυε Φορμίων, οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ἂν ἄλλως ἄμεινον ἀπελογήσατο.

[1] γε τι δεῖ [2] ὑμῖν [3] ἵνα καὶ τὴν [4] πραθέντων τοὺς τὰ ἑτερόπλοα [5] ὅτε [6] τὸν παῖδα παραλαβόντα [7] Βοσπόρῳ, οὔτε τὸν Λάμπιν.

ad sedecim drachmas excrevisset, importato frumento ultra decem millia medimnûm, justo et legitimo pretio vobis admensi sumus quinis drachmis in medimnum. Hac Demosthenica ratione sextarius Parisinus circiter aureo uno fuisset, hoc est drachmis decem. Igitur qui Athenis eum proventum quingentûm medimnûm habebant, talentum impendere publice tenebantur, h. e. sexcentos aureos. Vid. plura *ap. Budæum de Asse* etc.

Καὶ ταῦτα πάντες ἴστε ἐν τῷ πομπείῳ διαμετρούμενοι] Pollux lib. 9. depravate citat hunc locum: ἤπου δὲ καὶ πομπεῖον εἴη οἴκημα κοινὸν, Δημοσθένους εἰπόντος ἐν τῷ πρὸς Φορμίωνα περὶ δανείου· καὶ ταύταις δὲ ἐν τῷ πομπείῳ διαμετρούμενα. Wolf. Vid. Pollux lib. X. 5. Plutarch. in Isocrat. Diog. Laertius in Socrate lib. II. et in Diogene Cynic. lib. VI. et Plinius lib. XXXV. c. XI.

Ἐπέδειξα] M. ἐπεδείξαμεν. Wolf.

Τῶν τε ἐν τῷ Βοσπόρῳ πραχθέντων] F. πραθέντων, παρὰ τὸ πιπράσκω. Est autem constructio hujusmodi: μόλις διαλύσαντα τοὺς δανείσαντας τὰ ἑτερόπλοια τῶν πραθέντων (ἀπὸ ἢ διὰ τῶν πραθέντων) ἐν Βοσπόρῳ. Bosporus autem non tantum provincia est, sed etiam urbs ejusdem nominis et mercatus celebris. Idem. Leg. πραθέν-

ιέ. Ὑπὲρ δὲ τοῦ τὴν δίκην εἰσαγώγιμον εἶναι, ὁ νόμος αὐτὸς διαμαρτύρεται, κελεύων τὰς δίκας εἶναι τὰς ἐμπορικὰς τῶν συμβολαίων [1] Ἀθήνησι καὶ εἰς τὸ τῶν Ἀθηναίων ἐμπόριον, καὶ οὐ μόνον [1] Ἀθήνησιν, ἀλλὰ καὶ ὅσα ἂν γένηται ἕνεκα τοῦ πλοῦ τοῦ Ἀθήναζε· λάβε δή μοι τοὺς νόμους.

ΝΟΜΟΙ.

ὡς μὲν τοίνυν [2] γέγονε τὸ συμβόλαιον πρὸς Φορμίωνα Ἀθήνησιν οὐδ' αὐτοὶ ἔξαρνοί εἰσι, παραγράφονται δὲ τὴν [3] δίκην οὐκ εἰσαγώγιμον οὖσαν. ἀλλ' εἰς ποῖον δικαστήριον εἰσέλθωμεν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ μὴ πρὸς ὑμᾶς, οὗπερ τὸ 920
συμβόλαιον ἐποιησάμεθα; δεινὸν γὰρ ἂν εἴη, εἰ μὲν ἕνεκα τοῦ πλοῦ τοῦ Ἀθήναζε [4] ἠδικούμην, εἶναί μοι παρ' ὑμῖν τὸ δίκαιον λαβεῖν παρὰ Φορμίωνος· ἐπειδὴ δὲ τὸ συμβόλαιον ἐν τῷ ὑμετέρῳ ἐμπορίῳ γέγονε, μὴ φάσκειν τούτους παρ' ὑμῖν ὑφέξειν τὴν δίκην. καί, ὅτε μὲν Θεοδότῳ τὴν δίαιταν ἐπετρέψαμεν, ὡμολόγησαν εἶναι καθ' [5] ἑαυτῶν ἐμοὶ τὴν δίκην εἰσαγώγιμον· [6] νῦν δὲ τοὐναντίον λέγουσιν, ὧν πρότερον αὐτοὶ συγκεχωρήκασιν, ὡς δέον παρὰ μὲν [7] τῷ Θεοδότῳ τῷ ἰσοτελεῖ ὑποσχεῖν αὐτοὺς δίκην ἄνευ παραγραφῆς, ἐπειδὴ δὲ εἰς τὸ Ἀθηναίων δικαστήριον εἰσερχόμεθα, μηκέτ' εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην. ἐνθυμοῦμαι δ' ἔγωγε, τί ἂν ποτε εἰς τὴν παραγραφὴν ἔγραψεν, εἰ [7] ὁ Θεόδοτος ἀπέγνω τῆς δίκης, ὅπου νῦν, γνόντος τοῦ Θεοδότου ἀπιέναι ἡμᾶς εἰς τὸ δικαστήριον, οὔ φησι τὴν δίκην εἶναι εἰσαγώγιμον παρ' ὑμῖν, πρὸς οὓς ἐκεῖνος ἔγνω ἀπιέναι. πάθοιμι μέντ' ἂν δεινότατα, εἰ οἱ μὲν νόμοι τῶν Ἀθήνησι συμβολαίων κελεύουσι τὰς δίκας εἶναι πρὸς τοὺς θεσμοθέτας· ὑμεῖς δ' ἀπογνοίητε τῆς δίκης, ὀμωμοκότες κατὰ τοὺς νόμους ψηφιεῖσθαι. τοῦ μὲν οὖν δανεῖσαι ἡμᾶς τὰ χρή-

[1] τῶν Ἀθήνησι. [2] γέγονέ μοι τὸ [3] δίκην ὡς οὐκ [4] ἠδικούμην τι, εἶναί [5] αὐτῶν [6] νυνὶ δὲ τἀναντία [7] Deest articulus.

των. Auger.

ιέ. Μὴ φάσκειν] *Dicere non*, hoc est, *negare.* Budæus.

Ὑμεῖς δ' ἀπογνοίητε τῆς δίκης] Hic aliter usurpatur, quam supra, ἀντὶ τοῦ, γνοίητε μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην. Wolf.

Ἀπογνοίητε τῆς δίκης] Videtur ἀπογινώσκειν sumi in vario sensu, et significare modo *pronuntiare* simpliciter; modo *pronuntiare in gratiam alicujus*; modo *non velle pronuntiare, actionem negare.* Hic in sensu ultimo sumitur. Auger.

ματα, αἵ τε συνθῆκαι καὶ αὐτὸς οὗτός ἐστι μάρτυς· τοῦ δὲ ἀποδεδωκέναι, οὐδείς ἐστι μάρτυς ἔξω τοῦ Λάμπιδος τοῦ συναδικοῦντος. καὶ οὗτος μὲν εἰς ἐκεῖνον μόνον ἀναφέρει τὴν ἀπόδοσιν· ἐγὼ δὲ εἴς τε τὸν Λάμπιν αὐτὸν καὶ τοὺς ἀκούσαντας αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔφη ἀπειληφέναι τὸ χρυσίον. τούτῳ μὲν οὖν τοὺς ἐμοὺς μάρτυρας ἔξεστι κρίνειν, εἰ μή φησιν
921 ἀληθῆ μαρτυρεῖν αὐτούς· ἐγὼ δ' οὐκ ἔχω τί χρήσομαι τοῖς τούτου μάρτυσιν, οἵ φασιν εἰδέναι τὸν Λάμπιν μαρτυροῦντα ἀπειληφέναι τὸ χρυσίον. εἰ μὲν γὰρ ἡ μαρτυρία ἡ τοῦ Λάμπιδος κατεβάλλετο ἐνταῦθ', ἴσως ἂν ἔφασαν [1] αὐτοὶ δίκαιον εἶναι ἐπισκήπτεσθαί με ἐκείνῳ· νῦν δ' οὔτε τὴν μαρτυρίαν ταύτην ἔχω, οὑτοσί τε οἴεται δεῖν ἀθῷος εἶναι, οὐδὲν βέβαιον ἐνέχυρον καταλιπὼν ὧν πείθει ὑμᾶς ψηφίσασθαι.

ις'. Πῶς δ' οὐκ ἂν εἴη ἄτοπον, εἰ αὐτοῦ Φορμίωνος ὁμολογοῦντος δανείσασθαι, φάσκοντος δὲ ἀποδεδωκέναι, τὸ μὲν ὁμολογούμενον ὑπ' αὐτοῦ τούτου ἄκυρον ποιήσετε, τὸ δ' ἀμφισβητούμενον κύριον ψηφιεῖσθε; καὶ ὁ μὲν Λάμπις, ᾧ οὗτος [2] σκήπτεται, μαρτυρεῖ ἔξαρνος γενόμενος τὸ ἐξαρχῆς, ὡς οὐκ ἀπείληφε τὸ [3] χρυσίον· ὑμεῖς δὲ γνόντες, ὡς ἀπείληφ' ἐκεῖνος, οὐκ ἐστὲ μάρτυρες τοῦ πράγματος; καί, ὅσα μὲν εἶπε μετὰ τῆς ἀληθείας, μὴ χρῆσθε [4] ἐν τεκμηρίῳ· ἃ δ' ἐψεύσατο [5] ὕστερον, ἐπειδὴ διεφθάρη, πιστότερα ταῦτα [6] ὑπολάβοιτε εἶναι; καὶ μήν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολὺ δικαιότερόν ἐστι, τοῖς ἐξαρχῆς ῥηθεῖσι τεκμαίρεσθαι μᾶλλον ἢ τοῖς ὕστερον τεκταινομένοις· τὰ μὲν γὰρ οὐκ ἐκ παιδεύσεως, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀληθείας ἔλεγε, τὰ δ' ὕστερον, ψευδόμενος καὶ πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῷ. ἀναμνήσθητε δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐδ' αὐτὸς ὁ Λάμπις ἔξαρνος ἐγένετο, ὡς οὐκ εἴη εἰρηκώς, ὅτι οὐκ ἀπείληφε τὸ χρυσίον·

[1] οὗτοι [2] σκήπτεται μάρτυρι, ἔξαρνος [3] χρυσίον, νῦν τὰ ἐναντία μαρτυρεῖ. ὑμεῖς [4] Deest ἐν. [5] τὸ ὕστερον [6] ὑπολαμβάνοιτε

Εἰ μὲν γὰρ ἡ μαρτυρία ἡ τοῦ Λάμπιδος ἐνταῦθα κατεβάλλετο] *Hic consisteret*, vel potius *proferretur*. Apparet, aut Lampidem abfuisse, aut non scripto dixisse testimonium. Wolf.

Οὐδὲν βέβαιον ἐνέχυρον καταλιπών, ὧν πείθει ὑμᾶς ψηφίσασθαι. Idem.

ις'. Σκήπτεται] M. σκηρίπτεται, *nititur, fretus est.* Idem.

Οὐκ ἐστὲ] M. οὐκ ἔσεσθε. Idem.

Μὴ χρῆσθε ἐν τεκμηρίῳ] F. ὡς τεκμηρίῳ. Alias sine præpositione, ut apud Isocr. τεκμηρίῳ χρώμενος τῇ περὶ τὴν ἄλλην σου παιδείαν φιλοπονίᾳ. Idem.

ἀλλ᾽ εἰπεῖν μὲν ὡμολόγει, οὐ μέντοιγε ἐντὸς ὢν αὐτοῦ εἰ-
πεῖν. οὐκοῦν ἄτοπον, εἰ τῆς ἐκείνου μαρτυρίας, τὸ μὲν πρὸς
τοῦ ἀποστεροῦντος, πιστῶς ἀκούσεσθε, τὸ δ᾽ ὑπὲρ τῶν 922
ἀποστερουμένων ἄπιστον ἔσται παρ᾽ ὑμῖν. μηδαμῶς, ὦ
ἄνδρες δικασταί.

ιζ΄. Ὑμεῖς γὰρ ἐστὲ οἱ αὐτοὶ, οἱ, τὸν ἐπιδεδανεισμένον ἐκ τοῦ ἐμπορίου πολλὰ χρήματα καὶ τοῖς δανεισταῖς οὐ παρασχόντα τὰς ὑποθήκας, θανάτῳ ζημιώσαντες, εἰσαγγελθέντα ἐν τῷ δήμῳ, καὶ ταῦτα πολίτην ὑμέτερον ὄντα καὶ πατρὸς ἐστρατηγηκότος. ἡγεῖσθε γὰρ τοὺς τοιούτους, οὐ μόνον τοὺς ἐντυγχάνοντας ἀδικεῖν, ἀλλὰ καὶ κοινῇ βλάπτειν τὸ ἐμπόριον ὑμῶν. εἰκότως. αἱ γὰρ ἐμπορίαι τοῖς ἐργαζομένοις οὐκ ἀπὸ τῶν δανειζομένων, ἀλλ᾽ ἀπὸ τῶν δανειζόντων εἰσί· καὶ οὔτε ναῦν, οὔτε ναύκληρον, οὔτ᾽ ἐπιβάτην ἔστ᾽ ἀναχθῆναι, τὸ τῶν δανειζόντων μέρος ἂν ἀφαιρεθῇ. ἐν μὲν οὖν τοῖς νόμοις πολλαὶ καὶ καλαὶ βοήθειαί εἰσιν αὐτοῖς· ὑμᾶς δὲ δεῖ τοὺς ἐπανορθοῦντας φαίνεσθαι καὶ μὴ συγχωροῦντας τοῖς πονηροῖς, ἵν᾽ ὑμῖν ὡς πλείστη ὠφέλεια παρὰ τὸ ἐμπόριον ᾖ. ἔσται δὲ, ἐὰν [1] φυλάττητε τοὺς τὰ ἑαυτῶν προϊεμένους, καὶ μὴ ἐπιτρέπητε ἀδικεῖσθαι ὑπὸ [2] τῶν τοιούτων θηρίων. ἐγὼ μὲν οὖν, ὅσαπερ οἷός τ᾽ ἦν, εἴρηκα· καλῶ δὲ καὶ ἄλλον τινὰ τῶν φίλων, ἐὰν κελεύητε.

[1] διαφυλάττητε

[2] Deest articulus.

ιζ΄. Αἱ γὰρ ἐμπορίαι τοῖς ἐργαζομένοις] Haud dubie legendum αἱ γὰρ εὐπορίαι. Idem. Non est necesse: ἐμπορίαι sunt merces ipsæ, per quas mercatura exercetur. *Herald. Animadv. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R. l. II. c. XX. §. 11.*

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΛΑΚΡΙΤΟΥ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΝ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

922 ΑΝΔΡΟΚΛΗΣ δανείσας χρήματα Ἀρτέμωνι, Φασηλίτῃ τὸ γένος, ἐμπόρῳ, τελευτήσαντος
923 ἐκείνου πρὶν ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον, εἰσπράττει τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Λάκριτον τὸν σοφιστὴν, δύο προβαλλόμενος δίκαια· ὅτι τε παρόντος Λακρίτου καὶ ἀναδεξαμένου τὸ ἀργύριον ἐδάνεισε τῷ Ἀρτέμωνι, καὶ, ὅτι κληρονόμος ἐστὶ τῶν Ἀρτέμωνος Λάκριτος. ὁ δὲ τῆς μὲν κληρονομίας ἀφίστασθαί φησι, παραγράφεται δὲ τὴν δίκην, λέγων, μηδὲν ἑαυτῷ πρὸς Ἀνδροκλέα συμβόλαιον εἶναι, μηδὲ συγγραφὴν μηδεμίαν· πάντως δὲ καὶ τὸ ἀναδέχεσθαι ἔξαρνος γίνεται, οὐδὲ γὰρ ἂν τοῦτο ὁμολογῶν ἠγνωμόνει πρὸς τὴν ἔκτισιν. οὐκ ὀρθῶς δέ τινες ἐνόμισαν τὸν λόγον μὴ γνήσιον εἶναι, ἀμυδροῖς ἀπατηθέντες τεκμηρίοις. τὸ μὲν γὰρ τῆς φράσεως ἀνειμένον οὐκ ἀπρεπὲς ἰδιωτικοῖς ἀγῶσι, τὸν δὲ Δία τὸν ἄνακτα κατὰ τὴν τοῦ προσώπου [1] ὑποκειμένου συνήθειαν δῆλός ἐστιν ἀνομακώς· πρὸς δὲ τὴν παραγραφὴν ἀσθενέστερον ἀπήντηκε διὰ τὸ πρᾶγμα τὸ πονηρόν.

[1] τοῦ ὑποκειμένου

Τῆς Ἀρτέμωνος] F. τῆς οὐσίας Ἀρτέμωνος. Wolf.

Δῆλός ἐστιν ὀμαμοκὼς] Nam τὸ ἀνομακὼς prorsus est absurdum. Idem.

Διὰ τὸ πρᾶγμα τὸ πονηρὸν] M. διὰ τὸ πρᾶγμα πονηρὸν ὄν. Idem.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΡΟΣ

ΤΗΝ ΛΑΚΡΙΤΟΥ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΝ

ΛΟΓΟΣ.

ά. ΟΥΔΕΝ καινὸν διαπράττονται οἱ [1] Φασηλῖται, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀλλ᾽ ἅπερ εἰώθασιν. οὗτοι γὰρ δεινότατοι μέν εἰσι δανείσασθαι χρήματα ἐν τῷ ἐμπορίῳ, ἐπειδὰν δὲ λάβωσι καὶ συγγραφὴν συγγράψωνται ναυτικὴν, εὐθὺς ἐπελάθοντο καὶ τῶν συγγραφῶν, καὶ τῶν νόμων, καὶ ὅτι

[1] φασηλῖται

ά. Οἱ Φασηλιῶται] M. οἱ Φασηλῖται, ut in aliis auctoribus fere legitur, et analogia postulat, Φάσηλις, Φασηλίτης, ut Ναύκρατις, Ναυκρατίτης, et sic habet Stephanus. Wolf. M. Φασηλῖται, et ita legendum in tota hac oratione. Auger.

δεῖ ἀποδοῦναι αὐτοὺς ἃ ἔλαβον· καὶ οἴονται, ἐὰν ἀποδῶσιν,
ὥσπερ τῶν ἰδίων τι τῶν ἑαυτῶν [1] ἀποδεδωκέναι, ἀλλ' ἀντὶ 924
τοῦ ἀποδοῦναι σοφίσματα εὑρίσκουσι καὶ παραγραφὰς καὶ
προφάσεις, καὶ εἰσὶ πονηρότατοι ἀνθρώπων καὶ ἀδικώτατοι.
τεκμήριον δὲ τούτου· πολλῶν γὰρ ἀφικνουμένων εἰς τὸ
ὑμέτερον ἐμπόριον καὶ Ἑλλήνων καὶ Βαρβάρων, πλείους
δίκαι εἰσὶν ἑκάστοτε αὐτῶν τῶν Φασηλιτῶν ἢ τῶν ἄλλων
ἁπάντων. οὗτοι μὲν οὖν τοιοῦτοί εἰσιν· ἐγὼ δὲ, ὦ ἄνδρες δι-
κασταὶ, χρήματα δανείσας Ἀρτέμωνι τῷ τούτου ἀδελφῷ
κατὰ τοὺς ἐμπορικοὺς νόμους εἰς τὸν Πόντον καὶ πάλιν
Ἀθήναζε, τελευτήσαντος [2] δ' ἐκείνου πρὶν ἢ ἀποδοῦναί μοι
τὰ χρήματα, Λακρίτῳ τούτῳ εἴληχα τὴν δίκην ταύτην
κατὰ τοὺς αὐτοὺς νόμους τούτους, καθ' οὕσπερ τὸ συμβό-
λαιον ἐποιησάμην, ἀδελφῷ ὄντι τούτῳ ἐκείνου καὶ ἔχοντι
πάντα τὰ Ἀρτέμωνος, καὶ ὅσα ἐνθάδε κατέλιπε καὶ ὅσα
ἦν αὐτῷ ἐν τῇ Φασήλιδι, [3] καὶ κληρονόμῳ ὄντι τῶν ἐκείνου
ἁπάντων, καὶ οὐκ ἂν ἔχοντος τούτου δεῖξαι νόμον, ὅςτις
αὐτῷ δίδωσιν ἐξουσίαν ἔχειν μὲν τὰ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ διῳ-
κηκέναι ὅπως ἐδόκει αὐτῷ, μὴ ἀποδοῦναι δὲ [4] τὰ ἀλλότρια
χρήματα, ἀλλὰ λέγειν νῦν, ὅτι οὐκ ἔστι κληρονόμος, ἀλλὰ
ἀφίσταται τῶν ἐκείνου. ἡ μὲν τουτουῒ Λακρίτου πονηρία
τοιαύτη ἐστίν· ἐγὼ δὲ ὑμῶν δέομαι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ,
εὐνοϊκῶς ἀκοῦσαί μου περὶ τοῦ πράγματος τουτουῒ, κἂν
ἐξελέγξω αὐτὸν ἀδικοῦντα ἡμᾶς τε τοὺς δανείσαντας καὶ
ὑμᾶς οὐδὲν ἧττον, βοηθεῖτε ἡμῖν τὰ δίκαια.

β'. Ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες [5] δικασταὶ, οὐδ' ὁπωςτιοῦν
ἐγνώριζον τοὺς ἀνθρώπους τούτους· Θρασυμήδης δὲ ὁ Διο- 925
φάντου υἱὸς, ἐκείνου τοῦ Σφηττίου, καὶ Μελάνωπος ὁ
ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἐπιτήδειοί μοι εἰσὶ, καὶ χρώμεθα ἀλλή-
λοις ὡς οἷόν τε μάλιστα. οὗτοι προσῆλθόν μοι μετὰ Λακρί-
του τουτουῒ, ὁπόθεν δήποθεν ἐγνωρισμένοι τούτῳ — οὐ γὰρ
οἶδα —, καὶ ἐδέοντό μου δανεῖσαι χρήματα εἰς τὸν Πόντον
Ἀρτέμωνι τῷ τούτου ἀδελφῷ καὶ Ἀπολλοδώρῳ, ὅπως ἐνερ-

[1] ἀπολωλεκέναι [2] Deest δ'. [3] [καὶ] [4] τἀλλότρια [5] δικασταὶ, αὐτὸς μὲν οὐδ'

"Ωσπερ τῶν ἰδίων τι τῶν ἑαυτῶν, ἀποδεδωκέναι] F. ἐπιδεδωκέναι. et v. 9. χρήματ' ἐδάνεισα. et v. 18. ἔχειν μὲν τὰ τοῦ ἀδελφοῦ, pro μετὰ τοῦ. et v. 21. ἡ μὲν οὖν τουτουί. et v. 24. ἡμᾶς τε τούς. Wolf. L. cum Reiskio ἀπολωλεκέναι, vel simpliciter δεδωκέναι. Auger.

β'. Ὅπως ἐνεργοὶ ὦσι] *Ut essent navi atque industrii.* Wolf.

γοὶ ὦσιν, — οὐδὲν εἰδὼς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐδὲ ὁ Θρασυμή-
δης τὴν τούτων πονηρίαν, ἀλλ' οἰόμενος εἶναι ἐπιεικεῖς ἀν-
θρώπους καὶ οἷοίπερ προσεποιοῦντο καὶ ἔφασαν εἶναι, καὶ
ἡγούμενος αὐτοὺς ποιήσειν πάντα, ὅσαπερ [1] ὑπισχνεῖτο
καὶ ἀνεδέχετο Λάκριτος οὑτοσί· πλεῖστον δ' ἦν ἄρα ἐψευ-
σμένος, καὶ οὐδὲν ᾔδει οἵοις θηρίοις ἐπλησίαζε τοῖς ἀνθρώ-
ποις τούτοις —, κἀγὼ πεισθεὶς ὑπὸ τοῦ Θρασυμήδους
καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ Λακρίτου τουτουῒ ἀναδεχο-
μένου μοι πάντ' ἔσεσθαι τὰ δίκαια παρὰ τῶν ἀδελφῶν
τῶν αὐτοῦ, ἐδάνεισα μετὰ ξένου τινὸς ἡμετέρου Καρυστίου
τριάκοντα μνᾶς ἀργυρίου. βούλομαι οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ,
τῆς συγγραφῆς ἀκοῦσαι ὑμᾶς πρῶτον, καθ' ἣν ἐδανείσαμεν
τὰ χρήματα, καὶ τῶν μαρτύρων τῶν παραγενομένων τῷ
δανείσματι· ἔπειτα καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἐπιδείξομεν, οἷα
ἐτοιχωρύχησαν οὗτοι περὶ τὸ δάνειον. λέγε τὴν συγγραφήν·
ἔπειτα τὰς μαρτυρίας.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ.

Ἐδάνεισαν Ἀνδροκλῆς Σφήττιος καὶ [2] Ναυκράτης Καρύστιος Ἀρτέμωνι

[1] ὑπισχνοῦντο [2] Ναυσικράτης

Οἷα ἐτοιχωρύχησαν] Τῶν τοιχωρύχων δίκην ὑφείλοντο καὶ ἔκλεψαν. Idem.

Ἐδάνεισαν κ. τ. λ.] Trajectitiæ hujus pecuniæ drachmæ M. pariebant in dies (nam fenus nauticum diarium est [Error errorem generat. Usuram trajectitiæ pecuniæ Petitus exemplo Scaligeri diariam facit: hinc syngraphæ verba, ne a præjudicata opinione dissentirent, corrigenda fuerunt. Utrumque sine causa. Verba bene habent. Fenus nauticum nec diarium nec menstruum erat, sed temporis incerti, debebaturque uti inter contrahentes convenerat. Cum finiri non posset, quando navis, quorsum ea tendebat, esset appulsura, aut domum reversura, non poterat in certum diem usura constitui, sed in totum navigationis tempus, syngrapha definitum. Petitum refellunt Salmasius Mod. Usur. p. 21. Spaheimius ad Aristoph. Nub. v. 1290. et, qui syngrapham dedita opera illustrat, Heraldus Animadv. in Jus Attic. et Rom. L. II. 20. Wesseling.] non menstruum) singulos drachmas CCXXV. ut quidem editur: ἐπὶ διακοσίαις εἰκοσιπέντε τὰς χιλίας. Sed mendum occupavit hunc locum: nam triobolum singulis diebus dabatur in tetradrachmum. In M. drachmis sunt tetradrachma CCL., quæ in singulos dies pariunt obolos DCCL., sive drachmas CXXV. Atque numerus hic, meo judicio, legebatur in syngrapha, sed quia litera numerali ρ conceptus fuerat, facile mutavit litera hæc in sequentem σ, quæ ejusdem fere figuræ est cum præcedenti, sed in latum, non in longum, porrectæ. Rescribendum est itaque, me auctore, ἐπὶ ἑκατὸν εἰκοσιπέντε τὰς χιλίας. Dabant igitur hæ ter mille drachmæ in singulos dies drachmas CCCLXXV. Legitur tamen in eadem syngrapha v. ult. p. 515. ἐὰν δὲ μετ' —— τρισχιλίας. *Merces e trajectitia pecunia comparatæ cum periculo creditoris navigabant.* *l.* 1. *D. de fenore nautico*, ut etiam ex hac syngrapha constat. A die autem sexto Iduum Martiarum usque in Idus Maias periculose maria tentantur, neque tamen propterea nogotiatorum cessat industria. Contra vero a die sexto Kal. Juniarum in diem 18um. Kal. Octobrium secura creditur navigatio, i. e. ab *Arcturi* occasu ad ejusdem ortum. Nam, ex Euctemonis sententia, ad diem 8um. Kal. Juniarum Ἀρκτοῦρος ἑῷος δύνει. Quare Androcles atque Naucrates, qui

καὶ Ἀπολλοδώρῳ Φασηλίταις ἀργυρίου τρισχιλίας [1]δραχμὰς Ἀθήνηθεν 926
εἰς Μένδην ἢ Σκιώνην, καὶ ἐντεῦθεν εἰς Βόσπορον. ἐὰν δὲ βούλωνται τῆς

[1] δραχμὰς τρισχιλίας

hanc usuris maritimis mutuam pecuniam dederint, paululum de fenore remittunt [Imo vero augetur, siquidem pro M. drachmis CCC. drachmarum usura constituitur. Nam pro τρισχιλίας legendum esse χιλίας, sequentia docent clarissime, monueruntque, hac in re concordes, Salmasius Mod. Usur. p. 210. et Heraldus Animadv. p. 155. WESSELING.], XXV. nempe drachmas ex illis CXXV., quas M. trajectitiæ drachmæ pariebant, ut hoc lucello invitati Artemon Apollodorusque, non eo, quo incerta est et discrimini propior navigatio, tempore maria tentent, sed *post Arcturi occasum*, μετ' Ἀρκτοῦρον, quando secure navigatur, ut ita possint nullo cum suo, nullo cum creditorum periculo Athenas redire: secura quippe tunc creditur navigatio. Atque ex his exponenda quoque sunt ista, quæ in eadem habentur syngrapha v. pen. p. 518. ἐὰν δὲ μὴ εἰσβάλλωσι — συγγραφήν. Varie scribitur hujus periodi particula ὅπου ἂν μὴ σύλα ὦσιν. Ego vero existimo legendum esse unica voce συλῶσιν: *appulerint eo, ubi Athenienses non violent*, sed potius sacrosancti sint, quod explicat ea quæ in præcedentibus dixerat v. ult. p. 515. ἐὰν — ἱερόν. Hic enim ἐφ' ἱερὸν idem est, quod ὅπου ἂν μὴ συλῶσιν Ἀθηναίους. ubi Athenienses non violentur, sed sacrosancti sint. [Male Petitus. Σύλαι sive σύλα ὦσιν omnia exemplaria, nec satis Atticum συλῶσιν pro συλῶσιν. Errorem teligit Salmasius Mod. Usur. p. 211. Cavent feneratores, ne ibi merces exponantur, ubi civibus Atticis erant σύλαι, sive concessa publice potestas rerum alterius populi comprehendarum, tum quod in amicis censeri non posset, tum quod justus esset metus, ne eodem ille jure in merces Atticas uteretur, ipsique adeo in periculum venirent pecuniæ, quam crediderant, amittendæ. Cf. Heraldum, cujus mihi sententia præ Salmasiana placet, Animadv. ad Jus A. et R. p. 160. et H. Vales. in Harpocrat. p. 72. WESSELING.] Dixit v. pen. p. 518. μείναντες — Ἑλλησπόντῳ, si diebus decem *post Caniculæ ortum* ex Hellesponto non solverint. Ex observatione Metonis, cujus Enneadecaeteris, cum hæc syngrapha scriberetur, Athenis usurpabatur, ad diem XII[um] Kal. Augusti κύων ἑῷος ἐπιτέλλει *Canicula oritur*. Demus ex Hellesponto solvisse Apollodorum die XI[mo] post ortum Caniculæ i. e. Kal. Augusti, antequam Athenas redeat, cum alio primum appellat, ut merces suas distrahat, et nonnisi XX., postquam Athenas redierit, diebus sortem cum usuris accipere debeant Androcles et Naucrates, profecto elabentur dies XLIV. minimum, qui intercedunt a Kal. Augusti ad 18[um] Kal. Octobres, a quo die incerta navigatio est et discrimini propior, quia post Idus Septembres oritur Arcturus vehementissimum sidus. Ergo cum Androcli et Naucrati reddita non sit pecunia, nisi eo tempore, quo periculose maria tentantur, atque ita non possint pecuniam suam maritimis usuris mutuam iterum in continenti dare sine ingenti periculo, nolunt quicquam de fenore nautico remittere, quemadmodum remittebant, si ex Hellesponto post Arcturi occasum solvissent, sed stant iis, quæ syngrapha caventur, nempe volunt sibi dari in M. drachmas diesque usuras maritimas, scil. drachmas CXXV. atque id ita explicant: τοὺς τόκους — συγγραφήν. Si post Arcturi occasum solvissent ex Hellesponto, cum alio atque alio appellerent mercatus causa, antequam Athenas redirent, et præterea nonnisi XX. post reditum diebus teneantur suum expungere nomen v. 2. p. 517. σωθέντων — Ἀθήναζε, Androcles atque Naucrates vix ante novum initum annum sortem suam cum usuris acciperent; nam citima Neomenia Hecatombæonis cadit in diem quartum Kal. Julias, remotissima vero Neomenia Hecatombæonis in Enneadecaeteride Metonis adscribitur diei sexto Kal. Augusti: Possemus certius pronunciare, si nobis constaret de anno, quo scripta est syngrapha, sed tamen, uti diximus, si post Arcturum solverunt ex Hellesponto, nonnisi anno sequenti ineunte debitum expunxerunt: vult autem Androcles cum Naucrate usuras accipere, perinde ac si eo, quo scripta erat syngrapha, anno reddidissent, quod accidisset, si ante Arcturi occasum solvissent ex Hellesponto, nempe ἐπὶ ἑκατὸν εἰκοσιπέντε τὰς χιλίας. Pignori autem acceperunt in navi merces, videl. ter mille cados vini Mendæi e Thracia: ἐπὶ οἴνου κ. τ. λ. Hujus meminit Stephanus. Μένδη, πόλις Θρᾴκης, ἀπὸ Μένδης γυναικός· Ἀπολλόδωρος Μένδιν αὐτήν φησι. τὸ ἐθνικὸν, Μενδαῖος οἶνος. Habes item Hippocratem ἐν τῷ περὶ τῶν ἐντὸς παθῶν: καὶ οἶνον πινέτω λευκὸν Μενδαῖον μελίχρουν. et paulo post. οἶνον δὲ πινέτω Μενδαῖον, λευκὸν, αὐστηρόν. PETITUS *Leg. Attic.* L. V. T. IV. §. II. p. 502.

Ἐδάνεισαν κ. τ. λ.] Primum ex hac syngrapha constare arbitror usuræ maritimæ modum nullum legibus fuisse definitum, atque ideo τόκον, sive ἐπίπεμπτον, sive

ἐπ' ἀριστερὰ μέχρι Βορυσθένους καὶ πάλιν Ἀθήναζε, ἐπὶ διακοσίαις εἰκοσιπέντε τὰς χιλίας. ἐὰν δὲ μετ' Ἀρκτοῦρον ἐκπλεύσωσιν ἐκ τοῦ Πόντου ἐφ'

ἐπίτριτον, sive quem alium inde esse ablegandum. Syngrapha illa erat de pecunia trajectitia, sive fœnore nautico data, ἀμφοτερόπλουν. Quandoque ἐδάνειζον τὰ ἑτερόπλοια, quandoque ἀμφοτερόπλουν τὰ ἑτερόπλοια, quando eo loco, quo vehebantur merces, pecunia mutuo accepta creditori reddenda erat cum usuris, si salva eo appulisset navis. — Qui ἐδάνειζον ἀμφοτερόπλουν, creditam pecuniam non recipiebant, nec usuras, nisi nave in portum unde solverat reversa. Cum igitur tempus incertum esset, quo navis eo perventura esset, quo tendebat, aut domum reversura, non poterat constitui usura in diem certum, non in mensem, aut in annum, et ideo nullus erat usuræ maritimæ modus, sed prout convenerat inter contrahentes, (qui non tam tempus, de quo nihil certi statui poterat, quam periculum pendebant,) ita debebatur. Quod vel hæc syngrapha significat, ubi pecunia erat mutuo data ἀμφοτερόπλουν. Sane priora verba ita concepta sunt, ut videantur ab initio δανείζειν ἑτερόπλοια, ad Bosphorum usque per Mendem et Scionem; sed profecto ἐδάνειζον ἀμφοτερόπλουν, pro navigatione ad Bosphorum usque per Mendem et Scionem, aut etiam a sinistra usque ad Borysthenem, et reditu Athenas; quod paulo obscurius interpretatus est Wolfius. Eo igitur casu CCXXV. drachmas stipulabantur pro M. drachmis, quod quidem fœnus τὸ ἐπίπεμπτον excedere ait Salmasius de M. U. p. 210. ubi valde se torquet frustra. Cum enim nullum certum tempus esset reddendæ pecuniæ constitutum, sed omnino incertum, quomodo dici potest quis fuerit illius usuræ modus? An τόκος ἐπίπεμπτος, vel ἐπιτέταρτος, vel ἐπίτριτος, vel quis alius dici potest, ubi nulla temporis mensura certa? Quid si altero post mense reversura erat navis? Quid si post bimestre, aut trimestre? Jam si post arcturum e Ponto solvissent, vides usuram auctam, siquidem pro M. drachmis CCC. drachmarum usura erat pacta. Nam pro τρισχιλίας legendum ibi χιλίας docent quæ sequuntur in eadem oratione. — Trajectitiæ pecuniæ periculum ad creditorem pertinebat, non ad debitorem, et ideo usuræ infinitæ i. e. non definitæ, sed tantæ quantæ in stipulationem deductæ erant; quia non tam usuræ pecuniæ creditæ erant quam pars lucri, quod ex mercibus inde coemptis fieri poterat, quæ merces si peribant cum navi, pecunia trajectitia peribat quoque. HERALDUS l. II. c. XX.

Ἐὰν δὲ μετὰ ἀρκτοῦρον —] *Quod si post arcturum portum exeant e Ponto ad sacrum promontorium navigaturi, trecenæ in millenas.* Hoc perinde est ac si diceret, *in denas minas ternæ minæ*, vel *binæ cum quadrante minæ*: quæ ratio longe abest ab illa centesima Accursianorum. Hoc enim convento fenus non in mensem statutum intelligo, sed semel in maris commeatum remeatumque, et in ejus negotiationis exitum. *De asse* lib. I. p. 31. BUDÆUS.

Ἐὰν δὲ μετ' ἀρκτοῦρον — ἱερὸν] Habes hic usuræ additamentum, si longius progrederetur navigatio. Nullum igitur tempus erat certum, nec usura ob tempus certum promissa, sed in eventum navigationis. ἐφ' ἱερὸν aliter accepit Wolfius, quod quid esset docent nos Grammatici Gr. ἱερὸν τῶν δώδεκα θεῶν ἐν Βοσπόρῳ. HERALDUS.

Ἐφ' ἱερὸν] Longissime aberravit Petitus a vera interpretatione hujus syngraphæ in voce ἐφ' ἱερόν: erat enim locus in ore Bospori septentrionali sic vocatus τὸ ἱερὸν de quo Herod. L. IV. c. 87. Polybius L. IV. c. 39. et eodem lib. inferius de Prusia bellum inferente Byzantinis c. 50. Strabo L. VII. p. 492. et L. XII. p. 812. de Sinope: διέχει δὲ τοῦ μὲν Ἱεροῦ τρισχιλίους. Ex quibus patet, quam parum feliciter intellexerit doctissimus alioqui vir hunc locum propter ἀγεωγραφησίαν, quam omnis doctus vitare debet, et de locorum situ bene intelligendo sollicitus esse, nisi velit sæpius in talibus impingere. Pluribus infra seculis de eo loco mentionem fecit Procopius L. I. de bello Vandalico, et de ædificiis Justiniani L. I. Sed et nunc etiam manet illud nomen antiquum. Turcis enim dicitur *Algiro*, quod est τὸ ἱερὸν, Arabice enim *al* est articulus antecedens. In ejus vocis interpretatione erravit Nic. Alamannus in Not. ad Procop. Ἀνέκδοτα p. 105. ubi citat verba Theophanis: τῆς Ἀβύδου καὶ τοῦ Ἱεροῦ τὰ λεγόμενα κομμέρκια ἐκούφισε, et interpretatur: *Abydi et templi vectigalium, quæ commercia vocantur, modum statuit.* Et deinde addit: *templi Blacherniani scilicet, quod est ad ostia Euxini maris, ut supra dixi ad* p. 15. Ostia autem Euxini intelligit Bospori in Propontidem defluentis os, ut videre est in ejus verbis ad p. 15. ubi sic ait: *templum Dei matris, quod Byzantii sanctissimum fuit, erat ad ipsa urbis mœnia et ostia Euxini maris in Blacherniano.* Sed de eo templo non loquitur Theophanes, sed de loco Ἱερὸν dicto, ubi vectigalia rerum, quæ e Ponto Euxino afferebantur, colligebantur; ut rerum, quæ ab Ægæo et meridionalibus partibus subvehebantur, vectigal solvebatur in Abydo. Ita intelligendum esse

Ἱερὸν, ἐπὶ τριακοσίαις τὰς χιλίας, ἐπὶ οἴνου κεραμίοις Μενδαίοις τρισχιλίοις, ὃς πλευσεῖται ἐκ Μένδης ἢ Σκιώνης ἐν τῇ εἰκοσόρῳ, ἣν Ὑβλήσιος ναυκληρεῖ. ὑποτιθέασι δὲ ταῦτα, οὐκ ὀφείλοντες ἐπὶ τούτοις ἄλλῳ οὐδενὶ

patet ex ejusdem Procopii Anecd. p. 109. πορθμὼ δύο ἑκατέρωθεν Βυζαντίου ἔστον, ἕτερος μὲν ἐφ' Ἑλλησπόντου ἀμφὶ Σηστόν τε καὶ Ἄβυδον, ὁ δὲ ἕτερος ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ Εὐξείνου καλουμένου Πόντου οὗ τὸ ἱερὸν ὀνομάζεται. Et paulo post: τελώνιον δὲ δημόσιον κατεστήσατο ἐν πορθμῷ ἑκατέρῳ. Tum Palatium Blachernarum, quod olim extra urbem erat, longe ab ostio Euxini maris, licet ostium illud intelligatur improprie, quomodo Alamannus intelligit. Itaque non potest vocari στενὸν, ibi enim non sunt angustiæ Bospori. Palmer. Debentur tibi ἀριστεῖα, νικητήρια. Vicisti quippe inclytam victoriam. Ὄναιο τῆς τιμῆς. In loco Petiti de Demosthenica Androclis syngrapha vidit errorem Salmasius, non pervidit, quamvis proxime accesserit. Existimavit enim locum esse in Bosporo Thracis ἐφ' ἱερὸν, et, quod mireris, Auctores scilicet locupletes habet suæ sententiæ, an potius erroris, Harpocrationem et Suidam. Sed istis Glossographis non esse temere credendum jam pridem docti monuerunt. Neque enim nomen istius loci intellexit Scylacis Caryandensis novissimus interpres, Is. Vossius magni Gerardi F. Vertit enim ἐφ' ἱερὸν *ad fanum*, deinde ἀφ' ἱεροῦ *a fano*. De errore modeste monui et locos tuos addidi; ille vero nihil ad ista rescripsit. Sed qui potuisset? in sinu gaude. *In Epist. XIV. ad Iac. Palmerium*, Saravius. Saravius amori nimium indulsisse videtur. Revera enim ibi fanum, ἱερὸν fuit, ut vel Polybii verba, a Palmerio neglecta, L. IV. c. 39. patefaciunt: omnium vero clarissime Mela II. 19. cum de Bosporo Thracio: *Ipsis in faucibus oppidum, in ore templum est. Oppidi nomen Chalcedon auctor Archias Megarensium princeps: templi numen Jupiter, conditor Iason.* Et Dionysius Byzantius in Anaplo ap. P. Gyllium de Bosp. Thrac. L. III. 5. Variant quidem vetusti Scriptores de fani numine, quod Iason XII. diis aras ibi dedicarit. De templo res certa. Vide Schol. in Apollon. Rhod. II. 535. et quæ viri doctissimi P. Gyllius l. d. et Is. Vossius ad Melam commentantur. Wesseling. Cf. quoque *Salmas. de M. U.* p. 211.

Τριακοσίαις τὰς τρισχιλίας] F. τὰς χιλίας. ut de 3000 pendantur usuræ nomine 900, una cum longinquitate loci et temporis, auctæ. Vertes igitur: *trecentenis mille drachmas.* Wolf. L. χιλίας. Auger.

Ἐπὶ οἴνου] F. καὶ ἐπὶ οἴνου. Wolf.

Ἐπὶ οἴνου κ. τ. λ.] Pecunia trajectitia accipiebatur ad mercaturam faciendam; quare qui eam pecuniam dabant, de genere et quantitate mercium convenire solebant cum eo, qui pecuniam accipiebat, quas speciali pignore sibi obligari paciscebantur. Ac si pro tota navigatione pecuniam crediderant, ἀμφοτερόπλουν, eas quoque merces, quæ ex earum, quæ invehebantur, distractione repararentur, eodem nexu teneri stipulabantur, quod ostendit hæc syngrapha. Fiebat tamen aliquando fraus, neque pecunia in eum usum impendebatur, in quem erat credita, quod queruntur factum ii, quibus hæc syngrapha fuerat data. Cf. π. Φορμ. p. 922. ed. R. Heraldus.

Κεραμίοις] Hoc tamen tenebimus, amphoram et ceramium eandem esse mensuram, ut metretam et cadum. Si quis tamen animadvertat Or. Dem. π. Λακριτ. mirabitur pretium vini importati in Pontum ex urbe quadam Thraciæ, talentum argenti statui, etiam cum naulo et apparatu necessario, et tot ceramia icosoro navi importata esse, i. e. εἰκοσακώπῳ, licet Athenæus lib. V. ἀντὶ τῆς εἰκοσήρους usus sit, de Hieronica nave loquens, τὰ δὲ τρισχίλια ταῦτα κεράμια ἄγεσθαι εἰς τὸν Πόντον εἰκοσόρῳ. Quibus verbis conjicere licet ceramium Atticum Demosthenis tempore minus fuisse amphora Romana: nisi potius intelligamus ceramia Thracia non Attica ex urbe Menda in Pontum importata. In qua oratione stamnum et ceramium pro eodem ponit. *De Asse* lib. V. p. 157. Budæus.

Ὑποτιθέασι δὲ ταῦτα] Τὰ κεράμια τοῦ Μενδαίου οἴνου. quæ Mende in Pontum vehenda erant. et v. 8. p. 517. ἕως ἂν ἀποδῶσι τὸ γιγνόμενον. Wolf.

Ὑποτιθέασι κ. τ. λ.] Ergo ejusmodi merces erant iis specialiter oppigneratæ, qui pecuniam ad eam negotiationem tradidissent, quod ostendit etiam idem Demosthenes π. Φορμ. et alibi. Nec aliud fuisse Jus Rom. constat e l. 4. *in princ.* l. 6. *D. De naut. fœn.* l. *Qui Roma.* §. *Callimachus. D. De verb. oblig.* Heraldus.

Οὐκ ὀφείλοντες κ. τ. λ.] Nam si cui eæ merces fuissent prius obligatæ, inutile pignus fuisset secundo creditori. In rebus enim mobilibus temporis ordo servabatur jure Attico, quemadmodum et Romano. Qui in pignore rei mobilis prior erat tempore, potior etiam erat jure: hac autem in conventione fraudem fuisse factam, et admissum stellionatum querebatur Demosthenes. Cf. l. 1. *de rer. judic. auct.* Idem.

οὐδὲν ἀργύριον, οὐδ' ἐπιδανείσονται· καὶ ἀπάξουσι τὰ χρήματα τὰ ἐκ τοῦ Πόντου ἀντιφορτισθέντα πάλιν Ἀθήναζε ἐν τῷ αὐτῷ πλοίῳ ἅπαντα. σωθέντων δὲ τῶν χρημάτων Ἀθήναζε, ἀποδώσουσιν οἱ δανεισάμενοι τοῖς δανείσασι τὸ γιγνόμενον ἀργύριον κατὰ τὴν συγγραφὴν, ἡμερῶν εἴκοσιν, ἀφ' ἧς ἂν ἔλθωσιν Ἀθήναζε, ἐντελὲς, πλὴν ἐκβολῆς ἣν ἂν οἱ σύμπλοι ψηφισάμενοι κοινῇ ἐκβάλωνται, καὶ ἄν τι πολεμίοις ἀποτίσωσι, τῶν δ' ἄλλων ἁπάντων ἐντελές· καὶ παρέξουσι τοῖς δανείσασι τὴν ὑποθήκην ἀνέπαφον κρατεῖν, ἕως ἂν ἀποδῶσι τὸ γιγνόμενον ἀργύριον κατὰ τὴν συγγραφήν. ἐὰν δὲ μὴ ἀποδῶσιν ἐν τῷ συγκειμένῳ χρόνῳ, τὰ ὑποκείμενα τοῖς δανείσασιν ἐξέστω ὑποθεῖναι, καὶ ἀποδόσθαι τῆς ὑπαρχούσης τιμῆς· καὶ ἐάν τι ἐλλείπῃ τοῦ ἀργυρίου, ὃ δεῖ γενέσθαι τοῖς δανείσασι κατὰ τὴν συγγραφὴν, κατὰ Ἀρτέμωνος καὶ Ἀπολλοδώρου ἔστω ἡ πρᾶξις τοῖς δανείσασι, καὶ ἐκ

Οὐδ' ἐπιδανείσονται] Hanc quoque conventionem non fuisse observatam querebatur ibidem Demosthenes. Etsi autem qui prior erat tempore, potior erat jure, passim tamen stipulabantur, eum, cui in negotiationem maritimam pecunia credita erat, ab aliis pecuniam non accepturum sub iisdem pignoribus, ne litibus intricarentur, et contentionibus distringerentur. Id igitur dicebant οὐκ ἐπιδανείσεσθαι. π. Φορμ. p. 908. v. 25. ed. R. εὐθὺς γὰρ ἐν Πειραιεῖ ἐπιδανείζεται λάθρα ἡμῶν. Idem.

Καὶ ἀπάξουσι κ. τ. λ.] Idipsum est, de quo etiam convenerat syngrapha, ad quam pertinet *D. §. Callimachus.* Eodem §. *reparare* dicit Scævola, quod hæc syngrapha ἀντιφορτίζειν. Id etiam ἀνταγοράζειν hac oratione p. 930. v. 22. ult. ed. R. Ne fraus autem conventioni fieret, servum aliquem in eadem navi mittebant, aut institorem, vel socium scribebant, qui debitorem observaret. π. Φορμ. p. 915. v. 15. ed. R. Idem.

Σωθέντων κ. τ. λ.] Nonnisi igitur reversa nave absque naufragio, aut alio infortunio, reddebatur credita pecunia, cum in totam navigationem credita erat, εἰς ἀμφοτερόπλουν: si ita convenerat, ut non alias petitio ejus creditori competeret, quam si salva navis intra statuta tempora revenisset, ut in specie l. 6. *D. De naut. fœn.* Unde fraus quandoque facta, nave consulto demersa, mercibus aut nullis impositis aut antea venditis, ne quid solveretur creditori. Cf. π. Ζηνοθ. p. 883. v. 14. ed. R. Idem.

Καὶ παρέξουσι — ἀργύριον] *Præbebuntque iis qui crediderint pecuniam, pignus purum ab omni manus injectione.* Dicitur enim ἀνέπαφος ὑποθήκη, *pignus omni nexu solutus.* Budæus.

Καὶ παρέξουσι κ. τ. λ.] Reversi igitur debitores navem et merces oppigneratas exhibere tenebantur creditoribus, quas illi oppignerarent aut distraherent, si intra tempus constitutum facta non esset solutio. Dicit τὴν ὑποθήκην ἀνέπαφον, quæ nulli alii obligata esset, nec ab alio ullo vindicari posset. κρατεῖν autem verbum est hac in re proprium. Cf. π. Τιμοθ. p. 1187. v. 19. ed. R. Heraldus.

Ἔστω ἡ πρᾶξις κ. τ. λ.] Si navis salva revertebatur, pecunia erat reddenda creditori cum usuris; quæ quidem pecunia si non solvebatur, navis et merces navi advectæ vendi poterant, ut ex eorum pretio creditori satisfieret; si hæc non sufficiebant, et alia debitoris bona, etiam ἔγγεια *terrestria* capi poterant, et distrahi, et quod aberat inde solvi. Maritima igitur bona sola specialiter obligata, cetera tantum in subsidium, atque aliis deficientibus. Atque hoc, si navis salva reversa esset, sine naufragio et sine jactura. Nam si jactura aliqua erat facta ex consensu omnium vectorum, minuebatur quoque credita pecunia pro rata, ut patet ex hac eadem syngrapha, nisi aliter convenisset inter contrahentes. Nam res pendebat ex eorum conventione. Quare si convenisset ut nave salva reversa, tantum reciperet creditor, quantum ex rebus maritimis, i. e. ex nave et mercibus ea advectis capere posset, nec ad alia debitoris bona reverterentur, conventio valebat. Negotiationis periculum jus illud constituebat. Pignora trajectitiæ pecuniæ valde erant fragilia, cum maris fortunæ addicta essent. Si peribant in mari, pecunia trajectitia peribat quoque creditori. Quare ἔγγυον, sive ἔγγειον τόκον distinguebant ἀπὸ τοῦ ναυτικοῦ, non tam quod in terra fœnus illud exercebatur, quam quod pignora habebat in terra sita, et ideo multo certiora. ἔγγυος et ἔγγειος eandem originem habent, siquidem γύην dicebant veteres ἀντὶ τῆς γῆς. Ergo ἔγγυος τόκος, cui ἔγγειος οὐσία est supposita. Salmasius c. 3. de M. U. plures paginas implet, ut doceat quid sit ἔγγυος τόκος, et ἔγγειον τόκον exterminet, ubicunque reperitur, et plurimum fallitur. Hic τὰ ἔγγεια habes opposita τοῖς ναυτικοῖς, bona terrestria, i. e. bona quæ in terra situm habent, iis quæ navibus maria peragrant. Idem.

Καὶ ἐκ τῶν] Καὶ mihi videtur delendum esse: *ex omnibus eorum bonis.* et v. 2. p. 518.

τῶν τούτων ἁπάντων καὶ ἐγγείων καὶ ναυτικῶν πανταχοῦ ὅπου ἂν ὦσι, καθάπερ δίκην ὠφληκότων καὶ ὑπερημέρων ὄντων, καὶ ἑνὶ ἑκατέρῳ τῶν 927
δανεισάντων καὶ ἀμφοτέροις. ἐὰν δὲ μὴ [1]ἐκβάλωσι μείναντες ἐπὶ νηὶ ἡμέρας δέκα ἐν Ἑλλησπόντῳ, ἐξελόμενοι ὅπου ἂν μὴ σύλαι ὦσιν Ἀθηναίοις, καὶ

[1] εἰσβάλωσι μείναντες * τὴν ἐπὶ κυνὶ ἡμέρας

καὶ ἐνὶ sub. τὸ πρᾶγμα κύριον ἔστω. Auger.

Ἐγγείων] Per ἐγγεια hic, quæ distinguuntur ἀπὸ τῶν ναυτικῶν, palam est intelligi debere τὴν ἔγγειαν οὐσίαν, quæcunque in prædiis qua urbanis qua rusticis consistit. *De M. U.* p. 86. Salmas.

Ἐὰν δὲ μὴ εἰσβάλωσι κ. τ. λ.] Corruptum puto, atque scribendum ἐκβάλωσι. Conventum antea fuerat, si jactura fuisset facta, communi vectorum consensu, sortis et usurarum partem fœneratoribus pro portione decessuram; cetera autem, quæ salva in portum Atticum reducta essent, bona fide repræsentatum iri, ut inde creditoribus satisfieret. Sequitur nunc alius casus. Quid si igitur jacturam non fecerint, sed cum decem dies in Hellesponto durassent tempestatibus vexati, coacti tandem exscendere ac merces suas in terram exportare, iisque loco aliquo, ubi Atheniensibus invadendi in debitorum bona jus non est, depositis, in portum Atticum remearint, quid fiet? Conventum igitur fuerat, eo casu usuras eos redditaros, de quibus antea convenerat, sine ulla diminutione. Si igitur jactura nulla facta fuisset, sed navi decem dierum spatio in Hellesponto tempestatibus agitata, merces in terram depositæ essent, ac postea navis in emporium Atticum reversa esset, usuræ integræ præstandæ erant, nec pro ratione jacturæ, quæ nulla facta erat, minuendæ. — Sane illud, sive ἐκβάλωσι, sive εἰσβάλωσι explicari commode nullomodo potest. Wolfium aliud egisse ait Salmasius, cum vertit, *sin onerarint.* Sed et ipse aliud agebat, aut certe satis incaute hariolabatur, cum *accipiendum* id diceret *de ingressu in Ægeum ex Hellesponto,* Ægeum mare somnians, de quo ne verbum quidem in syngrapha, et verbo εἰσβάλλειν significationem non satis commodam, cum vim et impressionem sæpius hostilem designet. Scriptum igitur existimo, ἐὰν δὲ μὴ ἐκβάλωσι, quod admodum convenit præcedentibus. Pro eo autem quod scriptum est in pluribus edd. ἐπὶ κυνὶ, quod de canicula interpretantur, retinendum puto, ἐπὶ νηὶ, quæ est aliarum edd. lectio, eaque, ni valde fallor, verior et certior. Si igitur in Hellesponto navis per X. dies agitata hæsit, ita ut exoneranda fuerit, sive etiam ibi hæserit, nec merces distrahi potuerint, (quæ est fortasse verior opinio,) et mercibus in terram depositis revertatur navis in portum Atticum, idem erit, ac si ea, mercibus aut distractis aut commutatis, reversa sit, et fœnus de quo convenit erit solvendum. Sed quid sibi volebant mercatores illi his verbis, τοὺς τόκους ἀποδόντων τοὺς πέρυσι γραφέντας εἰς τὴν συγγραφήν? An alia fuerat inter eos syngrapha anno anteriori scripta, ubi de usuris quibusdam simili in casu conventum esset? Id quidem significari videtur; nec verum tamen est, cum hac oratione exponant fœneratores mercatores Phaselitas, cum quibus contraxerant, ante eum diem fuisse sibi incognitos. Quare πέρυσι nihil ibi aliud erit, quam *antea,* sive *modo.* Heraldus.

Μείναντες ἐπὶ νηὶ ἡμέρας δέκα] F. ἐπὶ κυνί. Quod non puto loci nomen esse, cujusmodi est κυνόσσημα: sed temporis designationem, pro μετὰ τὸν Κύνα, post exortum Caniculæ: quod sub autumnum periculosa est navigatio. Canicula, auctore Ptolemæo, 5. Cal. Augusti, Arcturus cum Vindemitore 4. Non. Septemb. oritur. Ephemerides nostræ ætatis, Caniculæ ortum a Nonis Julii circiter auspicantur, diesque caniculares medio fere Augusto terminant. Wolf.

Συλλαλῶσιν] Lege cum Harpocratione σύλαι ὦσιν. Benenati editio habet in margine adscriptum σύλα ὦσιν. Harpocration videtur intelligere *clarigationes* seu, ut dicimus, *represailles,* quod commodum satis habet sensum, et sic sentit etiam H. Stephanus. Palmer.

Ἐὰν δὲ —— μὴ σύλαι ὦσιν τοῖς Ἀθηναίοις] Quæ sic vertenda sunt: *Si vero non ingressi fuerint mare Ægæum, exspectantes decem a canis ortu dies in Hellesponto, nave exonerata eo loci ubi Atheniensibus direptiones concessæ non sunt, atque inde Athenas reversi fuerint, tum eas usuras persolvunto, de quibus in syngrapha convenerit anno præterito.* Soliti quippe Athenienses quocunque in loco, ubi σύλαι jure se habere putarent, naves diripere, ad quoscunque pertinerent. Sed dices, quid? annon isti mercatores Athenienses? Cur igitur timent eorum creditores ne diripiantur ab Atheniensibus? Immo Phaselitæ fuere, non Athenienses, et videntur eo tempore Atheniensibus datæ σύλαι contra Phaselitas. Isti quidem Phaselitæ negotiatores vinarii Athenis exierant ad mercatum, et pecuniam ab Atheniensibus fœneratoribus sumserunt mutuam nautico

ἐντεῦθεν καταπλεύσαντες Ἀθήναζε, τοὺς τόκους ἀποδιδόντων τοὺς πέρυσι γραφέντας εἰς τὴν συγγραφήν. ἐὰν δέ τι ἡ ναῦς πάθῃ ἀνήκεστον, ἐν ᾗ ἂν πλέῃ τὰ χρήματα, σωτηρία ἔστω τῶν ὑποκειμένων· τὰ δὲ περιγενόμενα κοινὰ ἔστω τοῖς δανείσασι· κυριώτερον δὲ περὶ τούτων ἄλλο μηδὲν εἶναι τῆς συγγραφῆς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Φορμίων Πειραιεὺς, Κηφισόδοτος Βοιώτιος, Ἡλιόδωρος Πιτθεύς.

λέγε δὴ καὶ τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἀρχενομίδης Ἀρχεδάμαντος Ἀναγυράσιος μαρτυρεῖ συνθήκας παρ' ἑαυτῷ καταθέσθαι Ἀνδροκλέα Σφήττιον, [1]Ναυκράτην Καρύστιον, Ἀρτέμωνα

[1] Ναυσικράτην

fœnore, nec alibi locorum deprehensos eos diripere et spoliare potuissent Atheniensium Trierarchi, quia navis eorum ac merces pignori obligata civibus erant Atheniensibus, qui pecuniam his fœnerati fuerant. Si tamen deprehensi fuissent ab aliquo portu aut urbe revertentes, in quam jus συλᾶν sibi competere Athenienses Trierarchi judicassent, sine dubio eos spoliassent. Nam qui apud hostes negotiantur, et in eorum partes invehunt, pro hostibus habentur etiamsi cives sint. De sociis non est dubium. Et Athenienses, ut dixi, eo tempore σύλας habebant contra Φασηλίτας. *De M. U.* p. 213 —217. Salmas. Cf. περὶ Στεφ. τ. τριηρ. p. 1231. v. ult. ed. R.

Ἐξελόμενοι ὅπου ἂν μὴ σύλα, vel σύλαι, ὦσιν Ἀθηναίοις] Certe σύλαι dabantur iis, qui, injuria ab exteris accepta, aut bonis ab iis spoliati, nihil æqui potuerant a principibus, quibus ii subditi, vel a civitate, cujus erant cives, obtinere. His igitur in bona aliorum, quicunque principum illorum imperio subjecti erant, vel civitatis illius incolæ, invadere jus erat, atque inde damnum a se acceptum sarcire. Id dicebant σύλην λαβεῖν, ut *ap. auct. lib. II. Œconomic. i. op. Aristot.* Hæc autem syngrapha permittebat mercatoribus, quibus pecunia nautica erat mutuo data, merces e navi exportare, si per X. dies in Hellesponto morata esset, atque eas quocunque loco ii vellent deponere, modo ne ubi σύλαι essent Atheniensibus, i. e. modo ne adversus illius loci cives Atheniensibus *repræsaliarum* (hac enim voce uti cogimur ad faciliorem rei explicationem) jus esset. Quare id? Primum, quia si Atheniensibus adversus eos σύλαι erant, amici non erant. Atqui cum hostibus nullum poterat esse commercium. Deinde, quoniam si jure isto adversus eos Athenienses uti voluissent, hi quoque merces, in quibus cives Attici jus aliquod habebant, retinere potuissent; quibus perditis, creditorum pecuniæ peribant ex syngraphæ illius legibus. Jure igitur τῆς σύλης merces illæ potuissent συλᾶσθαι ab iis, qui ab Atheniensibus σύλην passi essent. Quare eleganter fœneratores Attici, qui pecunia credita a Phaselitis mercatoribus fraudabantur, expostulabant p. 523. v. 9. h. or. ita ab iis secum agi, quasi Phaselitis contra Athenienses σύλαι datæ essent, i. e. quasi Phaselitis liceret Athenienses in ipso emporio Attico spoliare *repræsaliarum* jure. Atque hæc de loco obscurissimo, cui si lucem dedimus, fecimus quod voluimus, si non omnino, fecimus quod potuimus; certe Salmasii importunam gloriationem, tam vanam, quam ridiculam esse ostendimus, nec longe, nisi vehementer fallor, a scopo aberravimus. Heraldus.

Ἐὰν δὲ — ὑποκειμένων] Hæc mihi obscura sunt, nec quomodo inde me expedire possim video. Putabam convenisse, ut si quid navi accideret, et aliquid tamen salvum esset, quod esset salvum pignoribus attribueretur. Sed quæ sequuntur mihi obstant, τὰ δὲ περιγενόμενα κοινὰ ἔστω τοῖς δανείσασι. Quæ sequuntur, κυριώτερον κ. τ. λ. clausulam solennem continent, syngraphis apponi solitam, qua cavebatur ne fraus conventioni fieret quocunque tandem pacto, neve ea judicum sententia aut alio modo infringeretur aut labefactaretur, Demosthene ipso interprete. Cf. π. Διονυσ. p. 1291. v. 3. et p. 1287. v. ult. ed. R. Idem.

Σωτηρία ἔστω τῶν ὑποκειμένων] Τῶν ὑποθηκῶν. αἱ ὑποθῆκαι σῶαι ἔστωσαν τοῖς δανείσασι. Wolf.

Τὰ δὲ περιγενόμενα] Utrum ἐκ τῆς ναυαγίας, ἢ τῶν ὑποκειμένων. Fateor, me hæc

Ἀπολλόδωρον Φασηλίτας, καὶ εἶναι παρ' ἑαυτῷ ἔτι κειμένην τὴν συγγραφήν.

λέγε δὴ καὶ τὴν τῶν παραγενομένων μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Θεόδοτος ἰσοτελὴς, Χαρῖνος [1] Ἐπιχάρας Λευκονοεὺς, Φορμίων [2] ὁ Κηφισοφῶντος Πειραιεὺς, Κηφισόδωρος [3] Βοιώτιος, μαρτυροῦσι παρεῖναι, ὅτ' ἐδάνεισεν Ἀνδροκλῆς Ἀπολλοδώρῳ καὶ Ἀρτέμωνι ἀργυρίου τρισχιλίας δραχμὰς, καὶ εἰδέναι τὴν συγγραφὴν καταθεμένους παρὰ Ἀρχενομίδῃ Ἀναγυρασίῳ.

γ'. Κατὰ τὴν συγγραφὴν ταύτην, ὦ ἄνδρες δικασταὶ,
ἐδάνεισα τὰ χρήματα Ἀρτέμωνι τῷ τούτου ἀδελφῷ, κε-
λεύοντος τούτου καὶ ἀναδεχομένου πάντα ἔσεσθαί μοι τὰ 928
δίκαια κατὰ τὴν συγγραφὴν καθ' ἣν ἐδάνεισα, τούτου αὐ-
τοῦ γράφοντος καὶ συσσημηναμένου ἐπειδὴ ἐγράφη. οἱ μὲν
γὰρ ἀδελφοὶ οἱ τούτου ἔτι νεώτεροι ἦσαν, μειράκια κομιδῆ·
οὑτοσὶ δὲ Λάκριτος Φασηλίτης, μέγα πρᾶγμα, Ἰσοκρά-
τους μαθητὴς, οὗτος ἦν ὁ πάντα διοικῶν. καὶ ἑαυτῷ με
τὸν νοῦν προσέχειν ἐκέλευεν· αὐτὸς γὰρ ἔφη ποιήσειν μοι
τὰ δίκαια ἅπαντα καὶ ἐπιδημήσειν Ἀθήνησι, τὸν δὲ ἀδελ-
φὸν τὸν [4] αὐτοῦ Ἀρτέμωνα πλευσεῖσθαι ἐπὶ τοῖς χρήμασι.
καὶ τότε μὲν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτ' ἐβούλετο τὰ χρή-
ματα λαβεῖν παρ' ἡμῶν, καὶ ἀδελφὸς ἔφη εἶναι καὶ κοι-
νωνὸς τοῦ Ἀρτέμωνος καὶ λόγους θαυμασίως πιθανοὺς
ἔλεγεν· ἐπειδὴ δὲ τάχιστα [5] ἐγκρατὴς ἐγένετο τοῦ ἀργυρίου,
τοῦτο μὲν διενείμαντο καὶ ἐχρῶντο ὅ τι ἐδόκει τούτοις, κατὰ
δὲ τὴν συγγραφὴν τὴν ναυτικὴν, καθ' ἣν ἔλαβον τὰ χρή-

[1] Ἐπιχάρους [2] Deest articulus. [3] Βοιώτιος, Ἡλιόδωρος πιτθεὺς, μαρτυροῦσι [4] αὐτοῦ [5] ἐγκρατεῖς ἐγένοντο

non satis intelligere. Idem.

Θεόδοτος κ. τ. λ.] Cum omnino Cephisodotus Bœotius idem cum Cephisodoro Bœotio, ut et Phormion Piræeus idem est qui testatur se affuisse scribendæ syngraphæ, et cum apud Archenomidem deponeretur. Puto itaque et in hac μαρτυρίᾳ deesse nomen Ἡλιοδώρου Πιτθέως, qui syngrapham cum illis duobus subsignavit. *De M. U.* p. 395. Salmas. Ubi plurima vid. de syngraphis scribendis, subscribendis, &c.

Βοιώτιος] Vid. Corsin. Fast. Attic. P. I. D. V. §. XVIII. qui ex h. l. infert, Bœotium hunc Atticæ Populum Marathoni proximum fuisse, atque in ipsis Atticæ Bœotiæque finibus ita collocatum, ut exinde fortasse nomen acceperit; de Tribu vero, nihil esse certe quod definiri vel divinari potest. Idem statuit V. D. §. XVI. de v. Ἱσταιόθεν p. 521. v. antepen.

γ'. Μέγα πρᾶγμα] De hac locutione, et similibus μέγα χρῆμα, μέγα ἔργον, etc. vid. Bergler. ad Aristoph. Nub. v. 2.

Τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἀρτέμωνι πλευσεῖσθαι] F. Ἀρτέμωνα καὶ πλευσεῖσθαι. Wolf.

Καὶ λόγους θαυμασίους πιθανοὺς] F. θαυμασίως πιθανοὺς, aut θαυμασίους καὶ πιθανοὺς, et p. 521. v. 8. τοῦ οἴνου τὴν καθισταμένην] Utrum τὴν τότε οὖσαν, an τὴν τιμὴν εἶναι καθισταμένην, ἀντὶ τοῦ, καθίστασθαι. Idem.

ματα, οὔτε μέγα οὔτε μικρὸν ἔπραττον, ὡς αὐτὸ τὸ ἔργον
ἐδήλωσεν. οὑτοσὶ δὲ Λάκριτος ἁπάντων ἦν τούτων ὁ ἐξη-
γητής. καθ' ἕκαστον δὲ τῶν γεγραμμένων ἐν τῇ συγγραφῇ
ἐπιδείξω τούτους οὐδ' ὁτιοῦν πεποιηκότας ὑγιές.

δ'. Πρῶτον μὲν γὰρ γέγραπται, ὅτι ἐπ' οἴνου κεραμίοις
τρισχιλίοις [1] ἐδανείζετο παρ' ἡμῶν τὰς τριάκοντα μνᾶς, ὡς
ὑπαρχούσης αὐτοῖς ὑποθήκης ἑτέρων τριάκοντα μνῶν, ὥστε
εἰς τάλαντον ἀργυρίου τὴν τιμὴν εἶναι τοῦ οἴνου καθιστα-
μένην, σὺν τοῖς ἀναλώμασιν ὅσα ἔδει ἀναλίσκεσθαι εἰς τὴν
929 κατασκευὴν τὴν περὶ τὸν οἶνον· τὰ δὲ τρισχίλια ταῦτα κε-
ράμια ἄγεσθαι εἰς τὸν Πόντον [2] εἰκοσόρῳ, ἣν Ὑβλήσιος
ἐναυκλήρει. γέγραπται μὲν ταῦτα ἐν τῇ συγγραφῇ, ὦ ἄν-
δρες δικασταὶ, ἧς ὑμεῖς ἀκηκόατε· οὗτοι δὲ ἀντὶ τῶν τρισ-
χιλίων κεραμίων οὐδὲ πεντακόσια κεράμια εἰς τὸ πλοῖον
ἐνέθεντο, ἀλλ', ἀντὶ τοῦ ἠγοράσθαι αὐτοῖς τὸν οἶνον ὅσον
προσῆκε, τοῖς χρήμασιν ἐχρῶντο [3] ὅσον ἐδόκει τούτοις, τὰ
δὲ κεράμια τὰ τρισχίλια οὐδ' [4] ἐμέλησαν οὐδὲ διενοήθησαν
ἐνθέσθαι εἰς τὸ πλοῖον κατὰ τὴν συγγραφήν. ὅτι δ' ἀληθῆ
λέγω ταῦτα, λάβε τὴν μαρτυρίαν τῶν συμπλεόντων ἐν τῷ
αὐτῷ πλοίῳ τούτοις.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἐρασικλῆς μαρτυρεῖ κυβερνᾶν τὴν ναῦν, ἣν Ὑβλήσιος ἐναυκλήρει, καὶ εἰδέναι Ἀπολλόδωρον [5] ἀγόμενον οἴνου Μενδαίου κεράμια τετρακόσια πεντήκοντα καὶ οὐ πλείω, ἄλλο δὲ μηδὲν ἀγώγιμον ἄγεσθαι ἐν τῷ πλοίῳ Ἀπολλόδωρον εἰς τὸν Πόντον. Ἱππίας Ἀθηνίππου Ἁλικαρνασσεὺς, μαρτυρεῖ συμπλεῖν ἐν τῇ Ὑβλησίου νηῒ, διοπτεύων τὴν ναῦν, καὶ εἰδέναι Ἀπολλόδωρον τὸν Φασηλίτην ἀγόμενον ἐν τῷ πλοίῳ ἐκ Μένδης εἰς τὸν Πόντον οἴνου Μενδαίου κεράμια τετρακόσια πεντήκοντα, ἄλλο δὲ μηδὲν φορτίον. Πρὸς τοῖσδε ἐξεμαρτύρησεν Ἀρχάδης Μνησωνίδου Ἀχαρνεὺς, Σώστρατος Φιλίππου Ἱστιαιόθεν, Φιλτιάδης Κτησίου ἐκ Ξυπετέων, Διονύσιος Δημοκρατίδου Χολλίδης.

περὶ μὲν δὴ τοῦ πλήθους τοῦ οἴνου, ὅσον ἔδει αὐτοὺς ἐνθέ-

[1] ἐδανείζοντο [2] ἐν τῇ εἰκοσόρῳ [3] ὅ,τι [4] ἐμέλλησαν [5] ἀγόμενον ἐν τῷ πλοίῳ οἴνου

δ'. Αὐτοῖς] Regitur ab ἠγοράσθαι, *emi ab ipsis*. Auger.

Διοπτεύων τὴν ναῦν] Ἐπισκοπῶν τὰ φορτία, καὶ τὰ γιγνόμενα ἐν τῇ νηΐ. Wolf.

Διοπτεύων] Censeo [et ap. Harpocrat. et Demosth.] διοπεύων legendum. Nam διοπτεύειν verbum omnino generale est; διοπεύειν proprie de navi dicitur. Confirmat sententiam meam, quod de voce δίοπος subnectit Harpocration, unde διοπεύειν dictum. Ecce tibi apud Hesychium, διοπεύειν, ἐπιμελεῖσθαι νεώς. *Att. Lect.* l. III. c. XII. Meursius. Plura vide l. l.

Ἐκ Μένδης] Πόλεως Θράκης. Wolf.

Πρὸς τοῖσδε ἐξεμαρτύρησεν] Ἀκοὴν ἐμαρτύρησεν, ut alias dicit. Idem.

Ἐξ Ὑσαιτέων] Lege ἐκ Ξυπεταίων vel Ξυπετέων, nam ille Demus varie scribitur. Palmer.

σθαι εἰς τὸ πλοῖον, ταῦτα διεπράξαντο, εὐθὺς ἐντεῦθεν ἀπὸ τοῦ πρώτου γεγραμμένου παραβαίνειν ἀρξάμενοι καὶ 930
μὴ ποιεῖν τὰ γεγραμμένα.

έ. Μετὰ δὲ ταῦτα, ἔστιν ἐν τῇ συγγραφῇ, ὅτι ὑποτιθέασι ταῦτα ἐλεύθερα, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν ὀφείλοντες, καὶ ὅτι οὐδὲ ἐπιδανείσονται ἐπὶ τούτοις παρ' οὐδενός. ταῦτα διαῤῥήδην γέγραπται, ὦ ἄνδρες δικασταί. οὗτοι δὲ τί ἐποίησαν; ἀμελήσαντες τῶν ἐν τῇ συγγραφῇ γεγραμμένων, δανείζονται παρά τινος νεανίσκου, ἐξαπατήσαντες ὡς οὐδενὶ οὐδὲν ὀφείλοντες· καὶ ἡμᾶς τε παρεκρούσαντο καὶ ἔλαθον δανεισάμενοι ἐπὶ τοῖς ἡμετέροις, ἐκεῖνόν τε τὸν νεανίσκον τὸν δανείσαντα ἐξηπάτησαν, οὐκ ἐπ' ἐλευθέροις τοῖς χρήμασι δανειζόμενοι. τοιαῦτα τούτων ἐστὶ τὰ κακουργήματα· ταῦτα δὲ πάντ' ἐστὶ τὰ σοφίσματα Λακρίτου τουτουΐ. ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, καὶ ἐπεδανείσαντο χρήματα παρὰ τὴν συγγραφὴν, μαρτυρίαν ἀναγνώσεται [1] ὑμῖν τοῦ ἐπιδανείσαντος. λέγε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἄρατος Ἁλικαρνασσεὺς μαρτυρεῖ δανεῖσαι Ἀπολλοδώρῳ ἕνδεκα μνᾶς ἀργυρίου ἐπὶ τῇ ἐμπορίᾳ, ἣν ἦγεν ἐν τῇ Ὑβλησίου νηῒ εἰς τὸν Πόντον, καὶ τοῖς ἐκεῖθεν ἀνταγορασθεῖσι· καὶ μὴ εἰδέναι αὐτὸν δεδανεισμένον παρὰ Ἀνδροκλέους ἀργύριον. οὐ γὰρ ἂν δανεῖσαι αὐτὸς Ἀπολλοδώρῳ [2] ἀργύριον.

αἱ μὲν πανουργίαι τοιαῦται τῶν ἀνθρώπων τούτων εἰσί.

ϛ'. Γέγραπται δὲ μετὰ ταῦτα ἐν τῇ συγγραφῇ, ὦ ἄνδρες δικασταί· ἐπειδὰν ἀπόδωνται ἐν τῷ Πόντῳ ἃ ἦγον, ἀνταγοράζειν πάλιν χρήματα καὶ ἀντιφορτίζεσθαι καὶ 931
ἀπάγειν Ἀθήναζε τὰ ἀντιφορτισθέντα· καὶ, ἐπειδὰν ἀφίκωνται Ἀθήναζε, ἀποδοῦναι εἴκοσιν ἡμερῶν ἡμῖν τὸ ἀργύριον δόκιμον, ἕως δ' ἂν ἀποδῶσι, κρατεῖν τῶν χρημάτων ἁπάντων ἡμᾶς καὶ [3] ἀνέπαφα παρέχειν τούτους, ἕως ἂν ἀπολάβωμεν. γέγραπται μὲν ταῦτα οὑτωσὶ ἀκριβῶς ἐν τῇ συγγραφῇ· οὗτοι δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐνταῦθα καὶ ἀπεδείξαντο [4] μάλιστα τὴν ὕβριν καὶ τὴν ἀναίδειαν τὴν ἑαυ-

[1] ὑμῖν αὐτοῦ τοῦ [2] τὸ ἀργύριον [3] ἀνέπαφα πάντα παρέχειν [4] * μάλιστα ἐπεδείξαντο

έ. Ἐλεύθερα] Ita in Jure Romano in pacto convento, quo pignus contrahebatur, sæpe exprimi solebat, *rem quæ pignori dabatur, nulli alii esse obligatam.* Hoc est, ut Græci loquebantur, ἐλευθέραν. *De M. U.* p. 505. SALMAS.

Καὶ οὐδὲ ἐπιδανείσονται ἐπὶ τούτοις] Hinc locus superior explicari potest, οἳ τὸν ἐπιδεδανεισμένον ἐκ τοῦ ἐμπορίου. WOLF.

ϛ'. Χρήματα] Merces. BUDÆUS.

τῶν, καὶ ὅτι οὐδὲ μικρὸν προσεῖχον τοῖς γράμμασι τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῇ συγγραφῇ, ἀλλ' ἡγοῦντο εἶναι τὴν συγγραφὴν ἄλλως ὕθλον καὶ φλυαρίαν. οὔτε γὰρ ἀντηγόρασαν οὐδὲν ἐν τῷ Πόντῳ, οὔτε ἀντεφορτίσαντο, ὥςτε ἄγειν Ἀθήναζε. ἡμεῖς [1] τε οἱ δανείσαντες τὰ χρήματα, ἡκόντων αὐτῶν τούτων ἐκ τοῦ Πόντου, οὐκ εἴχομεν ὅτου ἐπιλαβοίμεθα, οὐδὲ ὅτου κρατοῖμεν, ἕως [2] ὅτου κομισαίμεθα τὰ ἡμέτερα αὐτῶν. οὐδ' ὁτιοῦν γὰρ εἰσήγαγον εἰς τὸν λιμένα τὸν ὑμέτερον οὗτοι. ἀλλὰ πεπόνθαμεν καινότατον, ὦ ἄνδρες δικασταί· ἐν γὰρ τῇ πόλει τῇ ἡμετέρᾳ αὐτῶν οὐδὲν ἀδικοῦντες, οὐδὲ δίκην ὠφληκότες οὐδεμίαν αὐτοῖς, σεσυλήμεθα τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ὑπὸ τούτων, Φασηλιτῶν ὄντων, ὥςπερ δεδομένων συλῶν Φασηλίταις κατὰ Ἀθηναίων. ἐπειδὰν γὰρ μὴ ἐθέλωσιν ἀποδοῦναι, ἃ ἔλαβον, [3] τί ἄλλο τις ἔχοι ὄνομα θέσθαι τοῖς τοιούτοις, ἢ ὅτι ἀφαιροῦνται βίᾳ τὰ ἀλλότρια; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδὲ ἀκήκοα πώποτε πρᾶγμα μιαρώτερον, ἢ ὃ οὗτοι [4] πεπραγμένοι εἰσὶ περὶ ἡμᾶς, καὶ ταῦτα ὁμολογοῦντες λαβεῖν παρ' ἡμῶν τὰ χρή-
932 ματα. ὅσα μὲν γὰρ ἀμφισβητήσιμά ἐστι τῶν συμβολαίων, κρίσεως δεῖται, ὦ ἄνδρες δικασταί· τὰ δὲ παρ' ἀμφοτέρων ὁμολογηθέντα τῶν συντιθεμένων καὶ [5] τῶν περὶ ὧν συγγραφαὶ κεῖνται ναυτικαὶ, τέλος ἔχειν ἅπαντες νομίζουσι, καὶ χρῆσθαι προσήκει τοῖς γεγραμμένοις. ὅτι δὲ κατὰ τὴν συγγραφὴν οὐδ' ὁτιοῦν πεποιήκασιν, ἀλλ' εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς ἀρξάμενοι ἐκακοτέχνουν καὶ ἐπεβούλευον μηδὲν ὑγιὲς ποιεῖν, ὑπό τε τῶν μαρτύρων καὶ αὐτοὶ ὑφ' αὑτῶν ἐξελέγχονται οὑτωσὶ καταφανῶς.

ζ'. Ὃ δὲ πάντων δεινότατον διεπράξατο Λάκριτος οὑτοσὶ, δεῖ ὑμᾶς ἀκοῦσαι· οὗτος γὰρ ἦν ὁ πάντα ταῦτα διοικῶν. ἐπειδὴ γὰρ ἀφίκοντο δεῦρο, εἰς μὲν τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον οὐ καταπλέουσιν, [6] εἰς φωρῶν δὲ λιμένα ὁρμίζον-

[1] * δ' [2] [ὅτου] [3] τί ἂν ἄλλο [4] διαπεπραγμένοι [5] Deest τῶν. [6] εἰς φώρων

Ὕθλον καὶ φλυαρίαν] Idem quod apud Latinos *ludus ac jocus* valet. Docet enim in ea maxime adversarios declarasse contumeliam improbitatemque suam, quod floccifecerunt quicquid in syngrapha scriptum fuit: remque tanti ponderis, quanti pactum illud conventumque foret, jocum nugasque fuisse existimaverunt. *In Var. Lect.* l. VI. cap. XIII. VICTORIUS.

ζ'. Εἰσφορῶν δὲ λιμένα] Disjunge et lege εἰς φορῶν δὲ λιμένα, et linea sequenti similiter εἰς φορῶν λιμένα. Nam φορῶν λιμὴν fuit

ται, ὅς ἐστιν ἔξω τῶν σημείων τοῦ ὑμετέρου ἐμπορίου. καὶ
ἔστιν ὅμοιον [1] εἰς φωρῶν λιμένα ὁρμίσασθαι, ὥσπερ ἂν εἴ τις
εἰς Αἴγιναν ἢ εἰς Μέγαρα ὁρμίσαιτο· ἔξεστι γὰρ ἀποπλεῖν
ἐκ τοῦ λιμένος τούτου, ὅποι ἂν τις βούληται, καὶ ὁπηνίκ' ἂν
δοκῇ αὐτῷ. καὶ τὸ μὲν πλοῖον ὥρμει ἐνταῦθα πλείους ἢ
πέντε καὶ εἴκοσιν ἡμέρας· οὗτοι δὲ περιεπάτουν ἐν τῷ
δείγματι τῷ ἡμετέρῳ, καὶ ἡμεῖς προσιόντες διελεγόμεθα
καὶ ἐκελεύομεν τούτους ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως ἂν ὡς τάχιστα
ἀπολάβοιμεν τὰ χρήματα. οὗτοι δὲ ὡμολόγουν τε καὶ ἔλε-
γον, ὅτι αὐτὰ ταῦτα περαίνοιεν· καὶ ἡμεῖς τούτοις προσῆ-
μεν, καὶ ἅμα ἐπεσκοποῦμεν, εἴ τι ἐξαιροῦνται ποθὲν ἐκ
πλοίου, ἢ πεντηκοστεύονται. ἐπειδὴ δὲ ἡμέραι τε ἦσαν
συχναὶ ἐπιδημοῦσι τούτοις, ἡμεῖς τε οὐδ' ὁτιοῦν εὑρίσκομεν,
οὔτε ἐξῃρημένον, οὔτε [2] πεντηκοστευόμενον ἐπὶ τῷ ὀνόματι
[3] τούτων, ἐνταῦθ' ἤδη μᾶλλον προσεκείμεθα ἀπαιτοῦντες. 933
καὶ, ἐπειδὴ ἠνωχλοῦμεν αὐτοῖς, ἀποκρίνεται Λάκριτος οὑ-
τοσὶ ὁ ἀδελφὸς Ἀρτέμωνος, ὅτι οὐκ ἂν οἷοί τε [4] ἦσαν ἀπο-
δοῦναι, ἀλλ' ἀπόλωλεν ἅπαντα τὰ χρήματα· καὶ ἔφη
Λάκριτος δίκαιόν τι ἔχειν λέγειν περὶ τούτων. καὶ ἡμεῖς,
ὦ ἄνδρες δικασταὶ, [5] ἠγανακτοῦμεν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις·
πλέον δὲ οὐδὲν ἦν ἀγανακτοῦσιν ἡμῖν, [6] τούτοις γὰρ οὐδ'
ὁτιοῦν ἔμελεν. οὐδὲν δὲ ἧττον ἠρωτῶμεν αὐτοὺς, ὅντινα τρό-
πον ἀπολωλότα εἴη τὰ χρήματα. Λάκριτος δὲ οὑτοσὶ ναυ-
αγῆσαι ἔφη τὸ πλοῖον παραπλέον ἐκ Παντικαπαίου εἰς
Θευδοσίαν· ναυαγήσαντος δὲ τοῦ πλοίου, ἀπολωλέναι τὰ
χρήματα τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς ἑαυτοῦ, ἃ ἔτυχεν [7] ἐν πλοίῳ
ἐνόντα· ἐνεῖναι δὲ τάριχός τε καὶ οἶνον Κῷον καὶ ἄλλ' ἅττα.
καὶ ταῦτα πάντα ἔφασαν ἀντιφορτισθέντα μέλλειν [8] αὐτὰ

[1] εἰς φώρων [2] πεπεντηκοστευμένον [3] τῷ τούτων [4] εἴησαν
[5] ἠγανακτοῦμεν * μὲν ἐπὶ [6] τουτοισὶ [7] ἐν τῷ πλοίῳ [8] * αὐτοὶ

Atticæ portus sic vocatus *furum portus*, eo quod Piratæ et decoctores, qui non audebant Piræeum portum intrare, ibi appellebant. Sic ipse Demosthenes p. 942. v. 4. ed. R. ἐν φορῶν λιμένι. Palmer.

Ἐν τῷ Δείγματι τῷ ὑμετέρῳ] Locus in Piræeo, inquit Suidas, in quo multi et cives et hospites conveniebant, et sermones inter se conferebant. Fortasse quia specimina mercium ibi exhiberentur; idque addit Aristophanis interpres Ἱππεῦσιν: ἐκεῖ, inquit, οἱ ἔμποροι τὰ δείγματα τῶν πωλουμένων ἐτίθεσαν. Wolf.

Καὶ ἄλλα] F. καὶ τἄλλα ἐπεσκοποῦμεν, καὶ εἴ τι ἐξαιροῦνταί ποθεν ἐκ τοῦ πλοίου. et v. 17. οἷοί τε εἴησαν. et v. ult. μέλλειν αὐτοὺς ἄγειν. et p. 525. v. 28. τῶν ἐκ τῆς Θευδοσίας τινὶ ἐν ἀγρῷ οἰκούντων. τὸ ἐν ἀγρῷ videtur omissum. Alioqui et τὸ οἰκούντων abundabit. Idem.

Πεντηκοστεύονται] Vid. Suidas et Etym. Mag. in voce, et Pollux lib. II. c. IV. §. 34. et lib. IX. c. V.

ἄγειν Ἀθήναζε, εἰ μὴ ἀπώλετο ἐν τῷ πλοίῳ. καὶ ἃ μὲν
ἔλεγε, ταῦτ' ἦν.
η΄. Ἄξιον δ' ἀκοῦσαι τὴν βδελυρίαν τῶν ἀνθρώπων του-
τωνὶ καὶ τὴν ψευδολογίαν. πρός τε γὰρ τὸ πλοῖον τὸ ναυ-
αγῆσαν οὐδὲν ἦν αὐτοῖς συμβόλαιον, ἀλλ' ἦν ἕτερος ὁ δεδα-
νεικὼς Ἀθήνηθεν ἐπὶ τῷ ναύλῳ τῷ εἰς τὸν Πόντον καὶ
[1] ἐπὶ τῷ πλοίῳ· Ἀντίπατρος ὄνομα ἦν τῷ δεδανεικότι Κιτ-
τιεὺς τὸ γένος, τό τε οἰνάριον τὸ Κῷον ὀγδοήκοντα στάμνοι
ἐξεστηκότος οἴνου, καὶ τὸ τάριχος ἀνθρώπῳ τινὶ γεωργῷ
παρεκομίζετο ἐν τῷ πλοίῳ ἐκ Παντικαπαίου εἰς Θευδοσίαν
τοῖς ἐργάταις τοῖς περὶ τὴν γεωργίαν χρῆσθαι. τί οὖν ταύ-
934 τας τὰς προφάσεις λέγουσι; οὐδὲν γὰρ προσήκει. καί μοι
λάβε τὴν μαρτυρίαν, πρῶτον μὲν τὴν Ἀπολλωνίδου, ὅτι
Ἀντίπατρος ἦν ὁ δανείσας ἐπὶ τῷ πλοίῳ, τούτοις δ' οὐδ'
ὁτιοῦν προσήκει τῆς ναυαγίας· ἔπειτα τὴν Ἐρασικλέους
καὶ τὴν Ἱππίου, ὅτι ὀγδοήκοντα κεράμια μόνα παρήγετο
[2] τῷ πλοίῳ.

[3] ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἀπολλωνίδης Ἁλικαρνασσεὺς μαρτυρεῖ εἰδέναι δανείσαντα Ἀντίπατρον, Κιττιέα τὸ γένος, χρήματα Ὑβλησίῳ εἰς τὸν Πόντον ἐπὶ τῇ νηΐ, ἣν Ὑβλήσιος ἐναυκλήρει, καὶ τῷ ναύλῳ τῷ εἰς τὸν Πόντον· κοινωνεῖν δὲ καὶ αὐτὸν τῆς νεὼς Ὑβλησίῳ, καὶ συμπλεῖν ἑαυτοῦ οἰκέτας ἐν τῇ νηΐ· καὶ, ὅτε διεφθάρη ἡ ναῦς, παρεῖναι τοὺς οἰκέτας τοὺς ἑαυτοῦ, καὶ ἀπαγγέλλειν ἑαυτῷ, καὶ ὅτι ἡ ναῦς κενὴ διεφθάρη παραπλέουσα εἰς Θευδοσίαν ἐκ Παντικαπαίου.

Ἐρασικλῆς μαρτυρεῖ συμπλεῖν Ὑβλησίῳ κυβερνῶν τὴν ναῦν εἰς τὸν Πόντον· καὶ, ὅτε παρέπλει ἡ ναῦς εἰς Θευδοσίαν ἐκ Παντικαπαίου, εἰδέναι κενὴν τὴν ναῦν παραπλέουσαν, καὶ Ἀπολλοδώρου, αὐτοῦ τοῦ φεύγοντος νυνὶ τὴν δίκην, μὴ εἶναι οἶνον ἐν τῷ πλοίῳ, ἀλλὰ παράγεσθαι τῶν ἐκ τῆς Θευδοσίας τινὶ [4] οἰκούντων Κῷα κεράμια περὶ ὀγδοήκοντα. Ἱππίας Ἀθηνίππου Ἁλικαρνασσεὺς μαρτυρεῖ συμπλεῖν Ὑβλησίῳ διοπτεύων τὴν ναῦν· καὶ, ὅτε παρέπλει ἡ ναῦς εἰς Θευδοσίαν ἐκ Παντικαπαίου, ἐνθέσθαι Ἀπολλόδωρον εἰς τὴν ναῦν ἐρίων ἀγγεῖον ἓν ἢ δύο, καὶ ταρίχους κεράμια ἕνδεκα ἢ δώδεκα, καὶ δέρματ' αἴγεια δύο δεσμὰς ἢ τρεῖς, ἄλλο δ' οὐδέν. Πρὸς τοῖσδ' ἐξεμαρτύρησεν Εὐφίλητος Δαμοτίμου Ἀφιδναῖος, [5] Ἱππεὺς Τιμοξένου Θυμαιτάδης, Σώστρατος Φιλίππου Ἱστιαιόθεν, Ἀρχενομίδης Στράτωνος Θριάσιος, Φιλτιάδης Κτησικλέους Ξυπεταιών.

ἡ μὲν ἀναίδεια τοιαύτη τῶν ἀνθρώπων τουτωνί ἐστιν· ὑμεῖς
δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐνθυμεῖσθε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, εἴ τι-

[1] ἐπ' αὐτῷ τῷ [2] ἐν τῷ [3] Μαρτυρίαι. [4] οἰκούντων] * οἴνου [5] Ἱππίας

η΄. Καὶ ὅτι ἡ ναῦς] Καὶ vid. supervacare. Auger.

Ἱστιαιόθεν] Videtur Ἱστιαῖα δήμου nomen esse. Nihil huc pertinet Istiæus Ion apud Darium non optima fide gratiosus: de quo vide Herodotum. Wolf.

Ξυμπεταίων] Lege Ξυπεταιῶνος, vel ἐκ Ξυπεταίων. Palmer.

νας πώποτ' ἴστε ἢ ἀκηκόατε ἐκ τοῦ Πόντου οἶνον Ἀθήναζε κατ' ἐμπορίαν εἰσάγοντας, ἄλλως τε καὶ Κῷον. πᾶν γὰρ δήπου τοὐναντίον εἰς τὸν Πόντον οἶνος εἰσάγεται ἐκ τῶν τόπων τῶν περὶ ἡμᾶς, ἐκ Πεπαρήθου, καὶ Κῷ, καὶ Θάσιος, καὶ Μενδαῖος, καὶ ἐξ ἄλλων τινῶν πόλεων παντοδαπός· ἐκ δὲ τοῦ Πόντου ἕτερά ἐστιν, ἃ εἰσάγεται δεῦρο.

ϑ'. Κατεχόμενοι δ' ὑφ' ἡμῶν καὶ ἐλεγχόμενοι, εἴ τι περιγένοιτο τῶν χρημάτων ἐν τῷ Πόντῳ, ἀπεκρίνατο Λάκριτος οὑτοσὶ, ὅτι ἑκατὸν στατῆρες Κυζικηνοὶ περιγένοιντο, καὶ τοῦτο τὸ χρυσίον δεδανεικὼς εἴη [1] ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῷ Πόντῳ ναυκλήρῳ τινὶ Φασηλίτῃ πολίτῃ καὶ ἐπιτηδείῳ ἑαυτοῦ, καὶ οὐ δύναιτο κομίσασθαι, ἀλλὰ σχεδόν τι ἀπολωλὸς εἴη καὶ τοῦτο. ταῦτ' ἐστὶν, ἃ ἔλεγε Λάκριτος οὑτοσί. ἡ δὲ συγγραφὴ οὐ ταῦτα λέγει, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀλλ' ἀντιφορτισαμένους ἀπάγειν κελεύει Ἀθήναζε· οὐ δανείζειν τούτους ὅτῳ ἂν βούλωνται ἐν τῷ Πόντῳ τὰ ἡμέτερα ἄνευ ἡμῶν, ἀλλ' Ἀθήναζε παρέχειν ἀνέπαφα ἡμῖν, ἕως ἂν [2] ἡμεῖς ἀπολάβωμεν τὰ χρήματα ὅσ' ἐδανείσαμεν. καί μοι ἀναγίγνωσκε τὴν συγγραφὴν πάλιν.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ.

Ἐδάνεισαν Ἀνδροκλῆς Σφήττιος καὶ [3] Ναυκράτης Καρύστιος Ἀρτέμωνι καὶ Ἀπολλοδώρῳ Φασηλίταις ἀργυρίου δραχμὰς τρισχιλίας Ἀθήνηθεν εἰς Μένδην ἢ Σκιώνην, καὶ ἐντεῦθεν εἰς Βόσπορον. ἐὰν δὲ βούλωνται τὴν ἐπ' 936
ἀριστερὰ μέχρι Βορυσθένους καὶ πάλιν Ἀθήναζε ἐπὶ τόκῳ, διακοσίαις εἰκοσιπέντε τὰς χιλίας. ἐὰν δὲ μετὰ Ἀρκτοῦρον ἐκπλεύσωσιν ἐκ τοῦ Πόντου ἐφ' Ἱερὸν, ἐπὶ τριακοσίαις τὰς χιλίας, ἐπὶ οἴνου κεραμίοις Μενδαίοις τρισχιλίοις, ὃς πλευσεῖται ἐκ Μένδης ἢ Σκιώνης ἐν τῇ εἰκοσόρῳ, ἣν Ὑβλήσιος ναυκληρεῖ. ὑποτιθέασι δὲ ταῦτ', οὐκ ὀφείλοντες ἐπὶ τούτοις ἄλλῳ οὐδενὶ οὐδὲν ἀργύριον, οὐδ' ἐπιδανείσονται· καὶ ἀπάξουσι τὰ χρήματα τὰ ἐκ τοῦ Πόντου ἀντιφορτισθέντα Ἀθήναζε πάλιν ἐν τῷ αὐτῷ πλοίῳ ἅπαντα. σωθέντων δὲ τῶν χρημάτων Ἀθήναζε, ἀποδώσουσιν οἱ δανεισάμενοι τοῖς δανείσασι τὸ γιγνόμενον ἀργύριον κατὰ τὴν συγγραφὴν, ἡμερῶν εἴκοσιν, ἀφ' ἧς ἂν ἔλθωσιν Ἀθήναζε, ἐντελὲς, πλὴν ἐκβολῆς ἣν ἂν οἱ σύμπλοι κοινῇ ψηφισάμενοι ἐκβάλωνται, καὶ ἄν τι πολεμίοις ἐκτίσωσι, τῶν δ' ἄλλων ἁπάντων ἐντελές· καὶ παρέξουσι τοῖς δανείσασι τὴν ὑποθήκην ἀνέπαφον κρατεῖν, ἕως ἂν ἀποδῶσι τὸ γιγνόμενον ἀργύριον κατὰ τὴν συγγραφήν. ἐὰν δὲ μὴ ἀποδῶσιν ἐν τῷ συγκειμένῳ χρόνῳ, τὰ ὑποκείμενα τοῖς δανείσασιν ἐξέστω ὑποθεῖναι, καὶ ἀποδόσθαι τῆς ὑπαρχούσης τιμῆς· καὶ ἐάν τι ἐλλείπῃ τοῦ ἀργυρίου, ὃ δεῖ γενέσθαι τοῖς δανείσασι κατὰ τὴν συγγραφὴν, παρὰ Ἀρτέμωνος καὶ Ἀπολλοδώρου ἔστω ἡ πρᾶξις τοῖς δανείσασι, καὶ ἐκ τῶν τούτων ἁπάντων καὶ ἐγγείων καὶ ναυτικῶν πανταχοῦ ὅπου ἂν ὦσι,

[1] ὁ ἀδελφὸς [2] [ἡμεῖς] [3] Ναυσικράτης

ϑ'. Τὰ ἐκ τοῦ Πόντου] Supra τὰ ἐκ τοῦ οἴνου. Wolf.

καθάπερ δίκην ὠφληκότων καὶ ὑπερημέρων ὄντων, καὶ ἑνὶ ἑκατέρῳ τῶν δανεισάντων καὶ ἀμφοτέροις. ἐὰν δὲ μὴ εἰσβάλωσι μείναντες [1] ἐπὶ κυνὶ ἡμέ-
937 ρας δέκα ἐν Ἑλλησπόντῳ, ἐξελόμενοι ὅπου ἂν μὴ σῦλαι ὦσιν Ἀθηναίοις, καὶ ἐντεῦθεν καταπλεύσαντες Ἀθήναζε, τοὺς τόκους ἀποδόντων τοὺς πέρυσι γραφέντας εἰς τὴν συγγραφήν. ἐὰν δέ τι ἡ ναῦς πάθῃ ἀνήκεστον, ἐν ᾗ ἂν πλέῃ τὰ χρήματα, σωτήρια ἔστω τῶν ὑποκειμένων· τὰ δὲ περιγενόμενα κοινὰ ἔστω τοῖς δανείσασι· κυριώτερον δὲ περὶ τούτων ἄλλο μηδὲν εἶναι τῆς συγγραφῆς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Φορμίων Πειραιεὺς, Κηφισόδοτος Βοιώτιος, Ἡλιόδωρος Πιτθεύς.

ί. Πότερον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, δανείζειν κελεύει τούτους ἡ συγγραφὴ τὰ ἡμέτερα, καὶ ταῦτ' ἀνθρώπῳ, ὃν ἡμεῖς οὔτε γινώσκομεν οὔθ' ἑωράκαμεν πώποτε, ἢ ἀντιφορτισαμένους κομίσαι Ἀθήναζε, καὶ φανερὰ ποιῆσαι ἡμῖν, καὶ ἀνέπαφα παρέχειν; ἡ μὲν γὰρ συγγραφὴ οὐδὲν κυριώτερον ἐᾷ εἶναι τῶν ἐγγεγραμμένων, οὐδὲ [2] προφέρειν οὔτε νόμον, οὔτε ψήφισμα, οὔτ' ἄλλ' οὐδ' ὁτιοῦν πρὸς τὴν συγγραφήν· τούτοις δ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς οὐδὲν ἐμέλησε τῆς συγγραφῆς ταύτης, ἀλλὰ τοῖς χρήμασιν ἐχρῶντο τοῖς ἡμετέροις ὥσπερ ἰδίοις οὖσιν αὐτῶν, οὕτως εἰσὶν οὗτοι κακοῦργοι σοφισταὶ καὶ ἄδικοι ἄνθρωποι. ἐγὼ δὲ, μὰ τὸν Δία τὸν ἄνακτα καὶ τοὺς θεοὺς ἅπαντας, οὐδενὶ πώποτ' ἐφθόνησα οὐδ' ἐπετίμησα, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐδὲν, εἴ τις βούλεται σοφιστὴς εἶναι καὶ Ἰσοκράτει ἀργύριον ἀναλίσκειν· μαινοίμην γὰρ ἂν, εἴ τι μοι τούτων ἐπιμελὲς εἴη. οὐ [3] μέν τοι μὰ Δία οἶμαί γε δεῖν ἀνθρώπους καταφρονοῦντας, καὶ οἰομένους δεινοὺς εἶναι, ἐφίεσθαι τῶν ἀλλοτρίων, οὐδ' ἀφαιρεῖσθαι, τῷ λόγῳ πιστεύοντας· πονηροῦ γὰρ [4] ταῦτ' ἐστὶ σοφιστοῦ
938 καὶ οἰμωξομένου. Λάκριτος δ' οὑτοσὶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐ τῷ δικαίῳ πιστεύων εἰσελήλυθε ταύτην τὴν δίκην, ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδὼς τὰ πεπραγμένα ἑαυτοῖς περὶ τὸ δάνεισμα τοῦτο, καὶ οἰόμενος δεινὸς εἶναι καὶ ῥᾳδίως λόγους ποριεῖσθαι περὶ ἀδίκων πραγμάτων, οἴεται παράξειν ὑμᾶς [5] ὅπου ἂν βούληται. ταῦτα γὰρ ἐπαγγέλλεται καὶ δεινὸς εἶναι, καὶ ἀργύριον αἰτεῖ, καὶ μαθητὰς συλλέγει, περὶ αὐ-

[1] τὴν ἐπὶ [2] προσφέρειν [3] μέντοι γε μὰ Δία, οἴομαί [4] ταῦτά γ' ἐστὶ [5] * ὅποι

Ἐν ᾗ ἂν πλέῃ τὰ χρήματα σωτήρια ἔστω τῶν ὑποκειμένων] Supra, p. 519. v. 2. ἐν ᾗ ἂν πλέῃ τὰ χρήματα, σωτηρία ἔστω. Idem.

ί. Δεινὸς εἶναι] Post εἶναι f. add. φάσκει. Auger.

τῶν τούτων ἐπαγγελλόμενος παιδεύειν. καὶ πρῶτον μὲν τοὺς
ἀδελφοὺς τοὺς ἑαυτοῦ ἐπαίδευσε τὴν παιδείαν ταύτην, ἣν
ὑμεῖς αἰσθάνεσθε πονηρὰν καὶ ἄδικον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ,
δανείζεσθαι ἐν τῷ ἐμπορίῳ ναυτικὰ χρήματα, καὶ ταῦτ'
ἀποστερεῖν, καὶ μὴ ἀποδιδόναι. πῶς ἂν γένοιντο πονηρότεροι
ἄνθρωποι, ἢ τοῦ παιδεύοντος τὰ τοιαῦτα, ἢ αὐτῶν [1] τούτων
τῶν παιδευομένων;

ιά. [2] Ἐπεὶ οὖν δεινός ἐστι, καὶ πιστεύει τῷ λέγειν καὶ
ταῖς χιλίαις δραχμαῖς, ἃς δέδωκε τῷ διδασκάλῳ, κελεύ-
σατε αὐτὸν διδάξαι ὑμᾶς, ἢ ὡς τὰ χρήματα οὐκ ἔλαβον
παρ' ἡμῶν, ἢ ὡς λαβόντες ἀποδεδώκασιν, ἢ ὅτι τὰς ναυτι-
κὰς συγγραφὰς οὐ δεῖ κυρίας εἶναι, ἢ ὡς δεῖ ἄλλο τι χρή-
σασθαι τοῖς χρήμασιν ἢ ἐφ' οἷς ἔλαβον κατὰ τὴν συγγρα-
φήν. τούτων ὅ τι βούλεται πεισάτω ὑμᾶς, καὶ ἔγωγε καὶ
αὐτὸς συγχωρῶ σοφώτατον εἶναι τοῦτον, ἐὰν ὑμᾶς πείσῃ
τοὺς περὶ τῶν συμβολαίων τῶν ἐμπορικῶν δικάζοντας·
ἀλλ' εὖ οἶδ', ὅτι οὐδὲν ἂν τούτων οἷός τ' εἴη οὗτος οὔτε δι-
δάξαι οὔτε πεῖσαι.

ιβ'. Χωρὶς δὲ τούτων, φέρε πρὸς τῶν θεῶν, ὦ ἄνδρες
δικασταὶ, εἰ τοὐναντίον συμβεβήκει, καὶ μὴ ὁ τούτου ἀδελ- 939
φὸς ὁ τετελευτηκὼς ἐμοὶ ὤφειλε τὰ χρήματα, ἀλλ' ἐγὼ τῷ
τούτου τάλαντον, ἢ ὀγδοήκοντα μνᾶς, ἢ πλέον ἢ ἔλαττον·
[3] ἆρ' οἴεσθε Λάκριτον τουτονὶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοὺς
αὐτοὺς λόγους λέγειν, οἷσπερ νυνὶ κατακέχρηται, ἢ φά-
σκειν ἂν αὐτὸν οὐκ εἶναι κληρονόμον καὶ ἀφίστασθαι τῶν
τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ οὐκ ἂν πάνυ πικρῶς εἰσπράττειν με,
ὥσπερ καὶ παρὰ τῶν ἄλλων εἰσπέπρακται, εἴ τις τι ἐκείνῳ
τῷ τετελευτηκότι ὤφειλεν, ἢ ἐν Φασήλιδι, ἢ ἄλλοθί που;
καὶ εἴ γέ τις ἡμῶν, φεύγων δίκην ὑπὸ τούτου, παραγραφὴν
ἐτόλμησε παραγράφεσθαι, μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δί-
κην, εὖ οἶδ', ὅτι ἠγανάκτει ἂν οὗτος καὶ ἐσχετλίαζε πρὸς
ὑμᾶς, δεινὰ φάσκων πάσχειν, καὶ παρανομεῖσθαι, εἰ μή
τις αὐτῷ τὴν δίκην ψηφιεῖται εἰσαγώγιμον εἶναι ἐμπορικὴν
οὖσαν. ἔπειτα, ὦ Λάκριτε, σοὶ μὲν τοῦτο δίκαιον δοκεῖ
εἶναι, ἐμοὶ δὲ διὰ τί οὐκ ἔσται; οὐχ ἅπασιν ἡμῖν οἱ αὐτοὶ
νόμοι γεγραμμένοι εἰσὶ, καὶ τὸ αὐτὸ δίκαιον περὶ τῶν ἐμ-

[1] [τούτων] [2] ἐπειδὴ [3] ἆρ' ἂν οἴεσθε

πορικῶν δικῶν; ἀλλ' οὕτω βδελυρός τίς ἐστι καὶ ὑπερ-
βάλλων ἅπαντας ἀνθρώπους τῷ πονηρὸς εἶναι, ὥστ' ἐπι-
χειρεῖ πείθειν ὑμᾶς ψηφίσασθαι, μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι
τὴν ἐμπορικὴν δίκην ταυτηνὶ, δικαζόντων ὑμῶν νυνὶ τὰς
ἐμπορικὰς δίκας;

ιγ'. Ἀλλὰ τί κελεύεις, ὦ Λάκριτε; μὴ ἱκανὸν εἶναι
ἡμᾶς ἀποστερεῖσθαι, ἃ ἐδανείσαμεν χρήματα ὑμῖν, ἀλλὰ
καὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον παραδοθῆναι ὑφ' ὑμῶν προσόφλον-
τας τὰ ἐπιτίμια, ἐὰν μὴ ἐκτίνωμεν; καὶ πῶς οὐκ ἂν δει-
νὸν εἴη καὶ σχέτλιον καὶ αἰσχρὸν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ,
940 εἰ, οἱ δανείσαντες ἐν τῷ ἐμπορίῳ τῷ ὑμετέρῳ χρήματα
ναυτικὰ καὶ ἀποστερούμενοι ὑπὸ τῶν δανεισαμένων καὶ
ἀποστερούντων, ἀπάγοιντο εἰς τὸ δεσμωτήριον; ταῦτ'
ἐστὶν, ὦ Λάκριτε, ἃ τουτουσὶ πείθεις; ἀλλὰ ποῦ χρὴ δί-
κην λαβεῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, περὶ τῶν ἐμπορικῶν συμ-
βολαίων; παρὰ ποίᾳ ἀρχῇ; ἢ ἐν τίνι χρόνῳ; παρὰ τοῖς
ἕνδεκα; ἀλλὰ τοιχωρύχους καὶ κλέπτας καὶ τοὺς ἄλλους
κακούργους τοὺς ἐπὶ θανάτῳ οὗτοι εἰσάγουσιν. ἀλλὰ
παρὰ τῷ ἄρχοντι; οὐκοῦν ἐπικλήρων καὶ ὀρφανῶν καὶ
τῶν τοκέων προστέτακται τῷ ἄρχοντι ἐπιμελεῖσθαι. ἀλ-
λὰ νὴ Δία παρὰ τῷ βασιλεῖ; ἀλλ' οὐκ ἐσμὲν γυμνασί-
αρχοι, οὐδὲ ἀσεβείας οὐδένα γραφόμεθα. ἀλλ' ὁ πολέμαρ-
χος εἰσάξει; ἀποστασίου γε καὶ ἀπροστασίου. οὐκοῦν
ὑπόλοιπόν ἐστιν οἱ στρατηγοί; ἀλλὰ τοὺς τριηράρχους
καθιστᾶσιν [1] οὗτοι, εἰσάγοντες εἰς τὸ δικαστήριον· ἐμπορι-
κὴν δὲ δίκην οὐδεμίαν [2] ἂν εἰσάγουσιν. ἐγὼ δ' εἰμὶ ἔμπορος,
καὶ σὺ ἀδελφὸς καὶ κληρονόμος ἑνὸς τῶν ἐμπόρων καὶ τοῦ
λαβόντος παρ' ἡμῶν τὰ ἐμπορικὰ χρήματα. ποῖ οὖν δεῖ
ταύτην εἰσελθεῖν τὴν δίκην; δίδαξον, ὦ Λάκριτε, μόνον

[1] [οὗτοι εἰσάγοντες εἰς τὸ δικαστήριον] [2] Deest ἄν.

ιγ'. Παρὰ ποίᾳ ἀρχῇ] Observa distincta magistratuum munera. Wolf.

Κακούργους τοὺς ἐπὶ θανάτῳ οὗτοι εἰσάγουσι] *Rerum capitalium reos et postulatos hi ad judicium sistunt et exhibent.* Budæus.

Τοὺς ἐπὶ θανάτῳ] Sub. κριθησομένους. Auger.

Καὶ ὀρφανῶν καὶ τῶν τοκέων] *Et pupillorum et parentum,* eorum scilicet, qui a filiis, quos honeste educarunt et artem docuerunt, ad egestatem redacti, non aluntur. ἔδει γὰρ τοῖς γονεῦσι, καθ' Ἡσίοδον, τὰ θρεπτήρια ἀποδοῦναι. Hoc videtur rectius, quam si, τῷ καὶ deleto, conjungas ὀρφανῶν τῶν τοκέων, *eorum, qui parentibus orbati sunt.* Wolf.

Οὐκοῦν ὑπόλοιπόν ἐστιν οἱ στρατηγοί] Ἀντὶ τοῦ, ὑπόλοιποί εἰσιν. et v. antepen. καὶ σὺ ἀδελφός. Idem.

δίκαιόν τι λέγων, καὶ κατὰ τοὺς νόμους. ἀλλ᾽ οὐκ ἔστιν οὕτω δεινὸς ἄνθρωπος οὐδεὶς, ὅστις ἂν περὶ τούτων τῶν πραγμάτων ἔχοι τι δίκαιον εἰπεῖν.

ιδ΄. Οὐ τοίνυν ταῦτα μόνον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, δεινὰ
ἐγὼ πάσχω ὑπὸ Λακρίτου τουτουῒ, ἀλλὰ καὶ χωρὶς τοῦ
ἀποστερεῖσθαι τὰ χρήματα, καὶ εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύ-
νους ἀφικόμην ἂν τὸ τούτου μέρος, εἰ μή μοι ἡ συγγραφὴ
ἐβοήθει ἡ πρὸς τούτους, καὶ ἐμαρτύρει, ὅτι εἰς τὸν Πόντον 941
ἔδωκα τὰ χρήματα καὶ πάλιν Ἀθήναζε. ἴστε γὰρ δή-
που, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὸν νόμον ὡς χαλεπός ἐστιν,
ἐάν τις Ἀθηναίων ἄλλοσέ πη σιτηγήσῃ ἢ Ἀθήναζε, ἢ
χρήματα δανείσῃ εἰς ἄλλο τι ἐμπόριον ἢ τὸ Ἀθηναίων,
οἷαι ζημίαι περὶ τούτων εἰσὶν, ὡς μεγάλαι καὶ δειναί.
μᾶλλον δ᾽ αὐτὸν ἀνάγνωθι αὐτοῖς τὸν νόμον, ἵν᾽ ἀκριβέ-
στερον μάθωσι.

ΝΟΜΟΣ.

Ἀργύριον δὲ μὴ ἐξεῖναι ἐκδοῦναι Ἀθηναίων καὶ τῶν μετοίκων τῶν Ἀθήνησι μετοικούντων [1] μηδενὶ, ὧν οὗτοι κύριοί εἰσιν, εἰς ναῦν, ἥτις ἂν μὴ μέλλῃ ἄξειν σῖτον Ἀθήναζε - - -

καὶ τἆλλα τὰ γεγραμμένα περὶ ἑκάστου αὐτῶν.

ἐὰν δέ τις ἐκδῷ παρὰ ταῦτα, εἶναι τὴν φάσιν καὶ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ ἀργυρίου πρὸς τοὺς ἐπιμελητὰς, καθὰ περὶ τῆς νεὼς καὶ τοῦ σίτου εἴρηται, κατὰ ταῦτα. καὶ δίκη αὐτῷ μὴ ἔστω περὶ τοῦ ἀργυρίου, ὃ ἂν ἐκδῷ ἄλλοσέ πη ἢ Ἀθήναζε· μηδὲ ἀρχὴ εἰσαγέτω περὶ [2] τούτου μηδεμία.

ὁ μὲν νόμος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὕτω χαλεπός ἐστιν· οὗτοι δὲ, οἱ μιαρώτατοι ἀνθρώπων ἁπάντων, γεγραμμένον διαῤῥήδην ἐν τῇ συγγραφῇ, Ἀθήναζε πάλιν ἥκειν τὰ χρή-

[1] μηδενὶ, μηδὲ ὧν [2] τούτων

ιδ΄. Ἀργύριον κ. τ. λ.] Ἐκδοῦναι ἀργύριον est *pecuniam sub nauticis usuris dare*, i. e. *elocare*. Non vetat ea lex, ut perperam notavit ad Leges Atticas [l. V. t. IV. §. X. p. 511.] eruditissimus commentator, "mercatoribus pecuniam credere, qui alibi quam Athenis negotiarentur." Quod est absurdum. Nam illi ipsi mercatores, qui frumentum Athenas devehere lege jubentur, alibi quam Athenis negotiabantur, utpote qui aliunde illud frumentum Athenas importare necesse haberent. Ceterum nec de omnibus mercatoribus scripta lex, sed de solis σιτεμπόροις i. e. *frumenti negotiatoribus*. Lege igitur erat vetitum, ne quis Atheniensis civis vel metœcus in eam navem, quæ proficisceretur ad frumentum apud exteros coemendum, pecuniam, cujus dominus esset, sub fœnore nautico locaret, nisi quæ frumentum illud, quod ex ea pecunia emptum foret, Athenas esset importatura. *Salmas. de M. U.* p. 194, 5.

Ὧν οὗτοι κύριοί εἰσιν εἰς ναῦν, ἥτις ἂν μὴ] F. δανεῖσαι, ἢ ἐκδοῦναι εἰς ναῦν. ὧν οὗτοι κύριοί εἰσιν, utrum οἱ Ἀθηναῖοι, an οἱ μέτοικοι, an ὧν χρημάτων? WOLF.

Ὧν οὗτοι] Ὧν refero ad μετοίκων, et οὗτοι ad Ἀθηναίων. AUGER.

Καθὰ περὶ τῆς νεὼς] Hæc ex alia lege cognoscenda essent. WOLF.

ματα, εἰς Χίον ἐπέτρεψαν καταχθῆναι ἃ ἐδανείσαντο
Ἀθήνηθεν παρ᾽ ἡμῶν. δανειζομένου γὰρ ἐν τῷ Πόντῳ τοῦ
ναυκλήρου τοῦ Φασηλίτου ἕτερα χρήματα παρά τινος
Χίου ἀνθρώπου, οὐ φάσκοντος δὲ τοῦ Χίου δώσειν, ἐὰν μὴ
ὑποθήκην λάβῃ πάντα ὅσα ἦν περὶ τὸν ναύκληρον, καὶ
ἐπιτρέπωσι ταῦτα οἱ πρότερον δεδανεικότες, ἐπέτρεψαν
942 ταῦτα ὑποθήκην γενέσθαι τῷ Χίῳ τὰ ἡμέτερα καὶ κύριον
γενέσθαι ἐκεῖνον ἁπάντων, καὶ οὑτωσὶ ἀπέπλεον ἐκ τοῦ
Πόντου μετὰ τοῦ Φασηλίτου ναυκλήρου καὶ μετὰ τοῦ
Χίου τοῦ δεδανεικότος· καὶ ὁρμίζονται ἐν [1] φωρῶν λιμένι,
εἰς δὲ τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον οὐχ ὡρμίσαντο· καὶ νυνὶ, ὦ
ἄνδρες δικασταὶ, τὰ Ἀθήνηθεν δανεισθέντα χρήματα εἰς
τὸν Πόντον καὶ πάλιν ἐκ τοῦ Πόντου Ἀθήναζε, εἰς Χίον
κατηγμένα ἐστὶν ὑπὸ τούτων. ὅπερ οὖν ἐν ἀρχῇ ὑπεθέμην
τοῦ λόγου, [2] ὅτι καὶ ὑμεῖς ἀδικεῖσθε οὐδὲν ἧττον τῶν δόν-
των ἡμῶν τὰ χρήματα. σκοπεῖτε δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ,
πῶς οὐκ ἀδικεῖσθε; ἐπειδάν τις τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων
κρείττων ἐγχειρῇ εἶναι, καὶ τὰς συγγραφὰς τὰς ναυτικὰς
ἀκύρους ποιῇ καὶ καταλύῃ, καὶ τὰ χρήματα τὰ παρ᾽
ἡμῶν εἰς [3] Χίον ᾖ διαπεσταλκὼς, πῶς οὐκ ἀδικεῖ ὁ τοιοῦτος
ἄνθρωπος καὶ ὑμᾶς; ἐμοὶ μὲν οὖν ἐστὶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ,
πρὸς τούτους ὁ λόγος, τούτοις γὰρ ἔδωκα τὰ χρήματα·
τούτοις δ᾽ ἔστω πρὸς τὸν ναύκληρον ἐκεῖνον τὸν Φασηλίτην
τὸν πολίτην τὸν αὑτῶν, ᾧ φασὶ δανεῖσαι τὰ χρήματα
ἄνευ ἡμῶν παρὰ τὴν συγγραφὴν, οὐδὲν γὰρ ἡμεῖς ἴσμεν
τίνα ἐστὶ τὰ πεπραγμένα τούτοις πρὸς τὸν πολίτην τὸν
ἑαυτῶν, ἀλλ᾽ αὐτοὶ οὗτοι ἴσασι.

ιέ. Ταῦτα ἡγούμεθα δίκαια εἶναι, καὶ ὑμῶν δεόμεθα,
ὦ ἄνδρες δικασταὶ, βοηθεῖν ἡμῖν τοῖς ἀδικουμένοις, καὶ κο-
λάζειν τούς [4] τε κακοτεχνοῦντας καὶ σοφιζομένους ὥςπερ
οὗτοι σοφίζονται. καὶ, ἐὰν ταῦτα ποιῆτε, ὑμῖν τε αὐτοῖς
τὰ συμφέροντα ἔσεσθε ἐψηφισμένοι, καὶ περιαιρήσεσθε τῶν
943 πονηρῶν ἀνθρώπων τὰς πανουργίας ἁπάσας, ἃς ἔνιοι παν-
ουργοῦσι περὶ τὰ συμβόλαια τὰ ναυτικά.

[1] φώρων [2] [ὅτι] [3] Χίον, *νὴ Δία, φαίνηται ἀπεσταλκώς; [4] Deest τε.

Ὅτι] Vel del., vel add. post λόγου, ἀληθές ἐστι. AUGER.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΓΡΑΦΙΚΟΥ ΥΠΕΡ ΦΟΡΜΙΩΝΟΣ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

943 ΠΑΣΙΩΝ ὁ τραπεζίτης τελευτῶν ἐπὶ δύο παισὶν ἐξ Ἀρχίππης, Ἀπολλοδώρῳ καὶ Πασικλεῖ, Φορμίωνα οἰκέτην ἑαυτοῦ γενόμενον, τετυχηκότα δὲ ἔτι πρότερον ἐλευθερίας, ἐπίτροπον τοῦ νεωτέρου τῶν παίδων Πασικλέους κατέλιπε· καὶ τὴν μητέρα αὐτῶν, παλλακὴν ἑαυτοῦ γενομένην, ἔδωκεν ἐπὶ προικὶ γυναῖκα. Ἀπολλόδωρος οὖν νέμεται πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὴν πατρῴαν οὐσίαν, πλὴν τῆς τραπέζης, καὶ τοῦ ἀσπιδοπηγείου· ταῦτα γὰρ Φορμίων ἐμεμίσθωτο παρὰ Πασίωνος εἰς ὡρισμένον χρόνον τινά. καὶ τέως μὲν ἐλάμβανε τὸ ἥμισυ τῆς μισθώσεως ἑκάτερος, ὕστερον δὲ καὶ αὐτὰ νέμονται· καὶ γίγνεται τὸ μὲν ἀσπιδοπηγεῖον Ἀπολλοδώρου, Πασικλέους δὲ ἡ τράπεζα. ἀποθανούσης γὰρ καὶ τῆς μητρὸς ὕστερον, νειμάμενος καὶ τὴν ἐκείνης οὐσίαν, ἐνεκάλει τῷ Φορμίωνι, ὡς πολλὰ ἔχοντι ἑαυτοῦ χρήματα. καθίσαντες οὖν ἑαυτοὺς διαιτητὰς, ὥς φησι Φορμίων, Ἀπολλοδώρῳ προσήκοντες, Νικίας καὶ Δεινίας καὶ Ἀνδρομένης, ἔπεισαν Ἀπολλόδωρον διαλύσασθαι πρὸς Φορμίωνα τὰ ἐγκλήματα, λαβόντα πεντακισχιλίας. ὁ μὲν οὖν Ἀπολλόδωρος μετὰ ταῦτα πάλιν εἴληχε δίκην Φορμίωνι ἀφορμῆς, — ἀφορμὴν δὲ οἱ Ἀττικοὶ καλοῦσιν, ὅπερ ἡμεῖς ἐνθήκην —· ὁ δὲ Φορμίων παραγράφεται, νόμον παρεχόμενος τὸν κελεύοντα, περὶ ὧν ἂν ἅπαξ ἀφῇ τις καὶ διαλύσηται, μηκέτι ἐξεῖναι δικάζεσθαι. ἅπτεται μέντοι καὶ τῆς εὐθείας ὁ ῥήτωρ, δεικνὺς ὡς οὐκ εἶχεν ἡ τράπεζα χρήματα, ἡ διὰ τοῦ Πασίωνος· τοῦτο δὲ πεποίηκεν, ἵνα ἡ παραγραφὴ μᾶλλον ἰσχύῃ, τῆς εὐθείας δεικνυομένης τῷ Ἀπολλοδώρῳ σαθρᾶς. 944

Νέμονται καὶ αὐτὰ] F. καὶ ταῦτα. ἀποθανούσης δὲ καὶ τῆς μητρός. et v. 12. πάλιν εἴληχε δίκην, non εἴληφε. Nam hoc *sumere pœnas*, illud *diem dicere* significat, ac multum interest inter λαμβάνειν καὶ λαγχάνειν δίκην. WOLF.

Νόμον τὸν κελεύοντα μηκέτι ἐξεῖναι δικάζεσθαι] Κελεύοντα ἐξεῖναι parum placet: κωλύοντα δικάζεσθαι mallem: Sed satis est sententiam intelligi. IDEM.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

ΥΠΕΡ ΦΟΡΜΙΩΝΟΣ.

α΄. ΤΗΝ μὲν ἀπειρίαν τοῦ λέγειν, καὶ, ὡς ἀδυνάτως ἔχει Φορμίων, αὐτοὶ πάντες ὁρᾶτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ἀνάγκη δ' ἐστὶ τοῖς ἐπιτηδείοις ἡμῖν, ἃ σύνισμεν, πολλάκις τούτου διεξιόντος ἀκηκοότες, λέγειν καὶ διδάσκειν ὑμᾶς, ἵν'

εἰδότες καὶ μεμαθηκότες ὀρθῶς τὰ δίκαια παρ' ἡμῶν, ἃ ἂν ᾖ δίκαια καὶ εὔορκα, ταῦτα ψηφίσησθε. τὴν μὲν οὖν παραγραφὴν ἐποιησάμεθα τῆς δίκης, οὐχ ἵνα ἐκκρούοντες χρόνους ἐμποιῶμεν, ἀλλ' [1]ἵνα τῶν πραγμάτων, ἐὰν ἐπιδείξῃ μηδ' ὁτιοῦν ἀδικοῦνθ' ἑαυτὸν οὑτοσὶ, ἀπαλλαγή τις αὐτῷ γένοιτο παρ' ὑμῖν κυρία. ὅσα γὰρ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐστὶν ἀνθρώποις ἰσχυρὰ καὶ βέβαια, ἄνευ τοῦ παρ' ὑμῖν
945 ἀγωνίσασθαι, ταῦτα πάντα πεποιηκὼς Φορμίων οὑτοσὶ, καὶ πολλὰ μὲν εὖ πεποιηκὼς Ἀπολλόδωρον τουτονὶ, πάντα δ', ὅσων κύριος τῶν τούτου κατελείφθη, διαλύσας καὶ παραδοὺς δικαίως, καὶ πάντων ἀφεθεὶς μετὰ ταῦτα τῶν ἐγκλημάτων, ὅμως, ὡς ὁρᾶτε, ἐπειδὴ φέρειν οὐκέτι τοῦτον οἷός τέ ἐστι, δίκην ταλάντων εἴκοσι λαχὼν αὐτῷ, ταύτην συκοφαντεῖ. ἐξ ἀρχῆς οὖν ἅπαντα τὰ πραχθέντα τούτῳ πρὸς Πασίωνα καὶ Ἀπολλόδωρον, ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων εἰπεῖν πειράσομαι· ἐξ ὧν, εὖ οἶδ', ὅτι ἥ τε τούτου συκοφαντία φανερὰ γενήσεται, καὶ, ὡς οὐκ εἰσαγώγιμος ἡ [2]δίκη, γνώσεσθε ἅμα ταῦτ' ἀκούσαντες. πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς συνθήκας, καθ' ἃς ἐμίσθωσε Πασίων τὴν τράπεζαν τούτῳ καὶ τὸ [3]ἀσπιδοπήγιον. καί μοι λάβε τὰς συνθήκας, καὶ τὴν πρόκλησιν, καὶ τὰς μαρτυρίας ταυτασί.

ΣΥΝΘΗΚΑΙ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

αἱ μὲν οὖν συνθῆκαι, καθ' ἃς ἐμίσθωσεν ὁ Πασίων τὴν τράπεζαν τούτῳ καὶ τὸ [3]ἀσπιδοπήγιον, ἤδη καθ' ἑαυτὸν ὄντι, αὗταί εἰσιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.

[1] ἵν', ἐκ τῶν πραγμάτων ἐὰν [2] δίκη. γνώσεσθ' δ' ἅμα [3] ἀσπιδοπηγεῖον

α΄. Τὰ δίκαια παρ' ἡμῶν] M. τὰ πεπραγμένα παρ' ἡμῶν· ταῦτα δὲ πότερον δίκαια, ἢ ἄδικα, τῶν δικαστῶν ἐστιν ἀποφαίνεσθαι· ἀλλὰ μὴ τῶν ἀγωνιζομένων. Sed fortasse fiduciam causæ hoc verbo præ se ferunt. WOLF. Pro τὰ δίκαια M. τἀληθῆ. AUGER.

Ταῦτα πάντα πεποιηκὼς] Sequitur in apodosi v. 12. ὅμως ὡς ὁρᾶτε συκοφαντεῖ, S. αὐτὸν ὁ Ἀπολλόδωρος. Unde aut ἀντίπτωσις est, pro πεποιηκότος, εὖ πεποιηκότος, διαλύσαντος, παραδόντος, ἀφεθέντος: aut, post τῶν ἐγκλημάτων, addendum φανήσεται, et nova periodus inchoanda: ὅμως ὡς ὁρᾶτε. WOLF.

Ἐγκλημάτων] Post ἐγκλημάτων add. vid. φανήσεται, ad quod referentur πεποιηκὼς, διαλύσας, παραδοὺς, ἀφεθείς. AUGER.

Πρόκλησιν] Verti *provocationem*, Græcam analogiam secutus: neque video, cur non et hæc metaphora, a re militari sumta, in judiciis locum habeat. Sed si cui vel sponsio, vel stipulatio magis arriserit, sciat tamen, Latinas voces Græcis nihilo magis per omnia respondere, quam illam. WOLF. Vid. Herald. Animadv. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R. l. II. c. V.

Ἤδη καθ' ἑαυτὸν ὄντι] Χωρὶς οἰκοῦντι, καὶ τὰ ἑαυτοῦ πράττοντι. WOLF.

β΄. Δεῖ δ' ὑμᾶς ἀκοῦσαι καὶ μαθεῖν, ἐκ τίνος τρόπου προσώφειλε τὰ ἕνδεκα τάλαντα ὁ Πασίων ἐπὶ τὴν τράπεζαν. οὐ γὰρ δι' ἀπορίαν ταῦτ' ὤφειλεν, ἀλλὰ διὰ φιλεργίαν. ἡ μὲν γὰρ [1] ἔγγυος ἦν οὐσία Πασίωνι μάλιστα ταλάντων εἴκοσιν, ἀργύριον δὲ πρὸς ταύτῃ δεδανεισμένον ἴδιον πλέον ἢ πεντήκοντα τάλαντα. ἐν οὖν τοῖς πεντήκοντα

[1] ἔγγειος;

β΄. Δεῖ δὲ ὑμᾶς κ. τ. λ.] Primo explicatur, quomodo XI. talenta erant a Pasionis mensa debita; quod factum aiebat, non propter ejus inopiam, sed propter lucri cupiditatem. Etenim in rebus soli non minus XX. talentis eum possedisse; L. insuper talenta sui æris fœnore locata; ac præterea XI. talentorum summam ad mensam ejus depositam, quam et idem fœnore exercuerit. Phormionem autem, cum civitatem nondum adeptus esset, satius duxisse Pasionem ipsum XI. illorum talentûm debitorem habere, et usuras ab eo accipere, quam cum iis rem habere, quibus eam pecuniam Pasio fœnore dederat, rebus eorum soli sibi oppigneratis, cum quibus agere non potuisset nondum civitate donatus. Hæc est enim loci illius sententia, quam doctissimus interpres non est satis assecutus. *Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* L. II. c. XXV. Heraldus.

Οὐ γὰρ δι' κ. τ. λ.] Dicit, non quod pecunia opus haberet, sed quod rei faciendæ nullam occasionem omittere vellet, cum videlicet pecuniam illam depositam magno fœnore daret, mediocres usuras depositariis solveret. Videtur enim constituendum, usurarum nomine, aliquid depensum depositariis, quia alioquin nihil fuisset necesse reddere rationem, cur XI. talenta illa Pasio in ære alieno haberet, et inopiæ suspicionem ab eo amovere. Et sane παρακαταθήκας videntur appellasse pecunias omnes, quæ mensariis dabantur, etiam si sub usuris, quæ scilicet mediocres erant, cum mensarii gravioribus eas locarent. Illud igitur rei faciendæ studium φιλεργίαν appellat Demosthenes, et qui rei faciendæ attenti erant, dicebantur φιλεργοί. p. 957. v. 27. ed. R. Heraldus.

Ἡ μὲν γὰρ ἔγγυος ἦν οὐσία] *Bona oppignorata.* Sed lego ἔγγειος, sicut ἔγγειοι τόκοι. τῇ ἐγγείῳ opponitur ἡ δεδανεισμένη, καὶ ναυτικὴ εἰς ἔκδοσιν. Wolf. Palam est legi debere, ἔγγειος οὐσία, ut apud Lysiam. *Res soli*, hoc est, ἔγγειον οὐσίαν distinguit a pecunia quæ in fœnore erat posita. *De M. U.* p. 88. cf. p. 191. Salmas. Sed ostendimus supra [π. Λακριτ. p. 517. v. ult.] ἔγγυον et ἔγγειον esse, eadem et *res soli*. Sane Pasionem οὐσίαν habuisse sive ἔγγυον sive ἔγγειον, unde XXX. minæ colligerentur, quotannis, constat ex vv. ἐκ τῶν οἴκων πλέον ἢ μνᾶς τριάκοντα. Addit ἀργύριον δὲ δεδανεισμένον ἴδιον. Ergo habebat in fœnore ex pecunia propria plus quam L. talenta. ἴδιον dicit, ut separet a pecunia ad mensam deposita. *ibid.* Heraldus. Leg. ἔγγειος. Auger.

Δεδανεισμένον ἴδιον] Τοῖς ἄλλοις ὑπὸ Πασίωνος. ἴδιον autem dicit, quia et alii suam pucuniam aliis mutuo dandam argentariis credebant. Wolf.

Ἐν οὖν — ἦν] Negotium hæc viris dd. facessunt, unde non possunt facile extricare se. Wolfius miratur sola XI. talenta fuisse quæstuosa, et quærit an alia XXXIX. fuerint otiosa, et sine usuris mutuo data; quod ingens fuisset miraculum, hominem si respicias, et ejus artificium. Salmasius de fœn. trapez. p. 562. mensam Pasionis vult, cum eam locaret Phormioni, habuisse deposita, usque ad L. talenta, quorum XI. tantum erant ἐνεργὰ, pro quibus usuram solvebat; quod falsum esse arguit ipse Demosthenes, cum L. illa talenta ejus propria fuisse ait, et ab eo fœnore collocata: ἀργύριον δὲ δεδανεισμένον πλέον ἢ πεντήκοντα τάλαντα. Quomodo igitur XI. talenta e pecunia aliena deposita partem eorum faciunt? Sane scripserat Demosthenes, σὺν οὖν τοῖς πεντήκοντα ταλάντοις τούτοις ἀπὸ τῶν etc. Particulam οὖν sæpe esse otiosam Græci magistri notant. Ibi non est plane otiosa, et adjectionem significat. Ergo Pasionis mensæ ἀφορμὴ erat, tam ex pecunia propria, quam ex aliena. Pecunia *propria* L. talenta efficiebat; *deposita* XI. Sola illa XI. dederat Pasio Phormioni, cum mensam ei locaret et traderet. Ex iis igitur solis constabat illius mensæ locatio, quod significat Demosthenes v. 2. p. seq. μισθούμενος — λαμβάνων. Quæstum igitur solum, qui ex XI. illis talentis exsistere poterat, conductum vult a Phormione; totam Pasionis ἀφορμὴν ad ea XI. talenta restringit, quum ejus mensa Phormioni fuerat locata; ut nihil aliud ex ea locatione haberit, nisi exercendæ illius mensæ facultatem; quod cum refelleret Apollodorus, 1. κ. Στεφ. p. 1111. v. 22. ed. R. falsi testimonii pro Phormione accusatum, ut contenderet falso adscriptum locationi, XI. talenta a Pasione deberi, ob pecuniam ad mensam depositam, quam summam aiebat contra verisimile esse fuisse ejus propriam, dicebat mirabundus, ἔστιν οὖν ὅστις ἂν τοῦ ξύλου, καὶ τοῦ χωρίου, καὶ τοῦ γραμματείου τοσαύτην ὑπέμεινε μίσθωσιν; *est vero quisquam qui pro locatione mensæ ligneæ, tabernæ, et tabularum tantam mercedem perdere velit?* Si igitur nulla erat in locatione Pasionis ἀφορμὴ propria, mensæ tantum et tabernæ usum locatum ei aiebat; quia fortasse cum XI. talentûm ἀφορμὴ non esset mensæ propria, poterat ea repeti, quandocunque libuisset iis, qui pecuniam mensæ crediderant. Hoc igitur verum est, Phormionem contendisse, nullam fuisse ἀφορμὴν Pasionis propriam, sed tantum e deposita pecunia. Quod et ex eo efficiebat, quod alia ἀφορμὴ fuisset ab Apollodoro iis tradita, quibus is mensam postea locaverat, ὡς τοίνυν --- p. 538. v. 10. Heraldus.

946 ταλάντοις τούτοις ἀπὸ τῶν παρακαταθηκῶν τῶν τῆς τραπέζης ἕνδεκα τάλαντα ἐνεργὰ ἦν. μισθούμενος οὖν ὅδε τὴν ἐργασίαν ταύτην τὴν τῆς τραπέζης καὶ τὰς παρακαταθήκας λαμβάνων, ὁρῶν, ὅτι μήπω τῆς πολιτείας αὐτῷ παρ' ὑμῖν οὔσης, οὐχ οἷός τε ἔσοιτο εἰσπράττειν, ὅσα Πασίων ἐπὶ γῇ καὶ συνοικίαις δεδανεικὼς ἦν, εἵλετο μᾶλλον αὐτὸν τὸν Πασίωνα χρήστην ἔχειν τούτων τῶν χρημάτων, ἢ τοὺς ἄλλους χρήστας οἷς προϊέμενος ἦν· καὶ οὕτω διὰ ταῦτα ἐγράφη εἰς τὴν μίσθωσιν προσοφείλων ὁ Πασίων [1] ἕνδεκα τάλαντα, ὥσπερ καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν. ὃν μὲν τοίνυν τρόπον ἡ μίσθωσις ἐγένετο, μεμαρτύρηται ὑμῖν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἐπικαθημένου ἐπὶ τῇ τραπέζῃ· ἐπιγενομένης δὲ ἀῤῥωστίας τῷ Πασίωνι μετὰ ταῦτα, σκέψασθε ἃ διέθετο. λάβε τῆς διαθήκης τὸ ἀντίγραφον, καὶ τὴν πρόκλησιν

[1] τὰ ἕνδεκα

Ἕνδεκα τάλαντα ἐνεργὰ ἦν] Quid ergo reliqua 39. τὰ δεδανεισμένα ἀργὰ ἦν. Num sine usuris mutuavit? Wolf.

Δεδανεικὼς ἦν] *Mutuaverat*, np. accepta ex mensa et pro quibus fundum et domos oppignerarat. et p. 536. v. 1. post ταυτασὶ sub. τούτων. Auger.

Τὸν Πασίωνα χρήστην ἔχειν] Etymologicon: χρήστης, ὅ τε δανείσας, καὶ ὁ δανεισάμενος, ἢ ὀφειλέτης. Sic et Suidas et Hesychius. Quare nihil est, cur pro ὁ Πασίων ἐπὶ τράπεζαν legas ὁ Φορμίων. Wolf.

Οἷς προϊέμενος ἦν] M. προειμένος ἦν, ἀντὶ τοῦ, οἷς προεῖτο, τουτέστιν, ἐδεδανείκει τὰ χρήματα. Idem.

Ὑπ' αὐτοῦ — τραπέζῃ] *Ab eo ipso, qui mensæ propositus erat*, qui mensam, aut mensæ negotium et rationes, exercebat. Num dices cum Salmasio, *qui mensæ insidebat?* Ergo trapezitæ et numularii non sedebant ad mensam, multo minus stabant, sed *mensæ insidebant*; et nisi mensam ei insidendo gravarent, trapezitæ non erant. *Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* l. II. c. XXIV. §. 6.

Λάβε τῆς διαθήκης τὸ ἀντίγραφον] Tametsi autem in κ. Στεφ. ψευδ. [p. 1137. v. 18. ed. R.] scripserit Demosthenes, non solere fieri ἀντίγραφα tabularum testamenti apud Atticos, alio tamen loco contrarium ostendit, et producti in judicium tabularum ἀντιγράφου meminit in ea ὑ. Φορμ. [Negaverat autem Salmasius id licere *de M. U. p.* 418.] *Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* p. 209. Non consuluerat Salmasius Demosthenem ipsum, cum ista scriberet, nec attenderat, aut attendere voluerat, quæ nos notaveramus, cum eum Demosthenis locum citaremus [*scil.* fieri quandoque testamentorum ἀντίγραφα, quæ in judicio proferrentur, cum authenticæ tabulæ ibi asservarentur, ubi depositæ erant: Neque enim ulla lex id prohibebat, *quod doctissimi homines volunt*; quod ex Demosthene ipso didicimus, quamvis neget alibi solere

ταυτηνὶ, καὶ τὰς μαρτυρίας ταυτασὶ, παρ' οἷς αἱ διαθῆκαι κεῖνται.

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ ΔΙΑΘΗΚΗΣ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

γ'. Ἐπειδὴ τοίνυν ὁ Πασίων ἐτετελευτήκει ταῦτα διαθέμενος, Φορμίων οὑτοσὶ τὴν μὲν γυναῖκα λαμβάνει κατὰ τὴν διαθήκην, τὸν δὲ παῖδα [1]ἐπετρόπευεν. ἁρπάζοντος δὲ τούτου καὶ πολλὰ ἀπὸ [2]κοινῶν τῶν χρημάτων ἀναλίσκειν οἰομένου δεῖν, λογιζόμενοι πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἐπίτροποι, ὅτι, εἰ δεήσει κατὰ τὰς διαθήκας, ὅσα ἂν οὗτος ἐκ κοινῶν τῶν χρημάτων ἀναλώσῃ, τούτοις ἐξελόντας [3]ἀντιμοιρεῖ τὰ λοιπὰ νέμειν, οὐδ' ὁτιοῦν ἔσται περιὸν, νείμασθαι τὰ ὄντα 947
ὑπὲρ τοῦ παιδὸς ἔγνωσαν. καὶ νέμονται τὴν ἄλλην οὐσίαν, πλὴν ὧν ἐμισθώσατο οὑτοσί· τούτων δὲ τῆς προσόδου τὴν ἡμίσειαν τούτῳ ἀπεδίδοσαν. ἄχρι μὲν οὖν τούτου τοῦ χρόνου πῶς ἔνεστ' ἐγκαλεῖν αὐτῷ μισθώσεως; οὐ γὰρ νῦν, ἀλλὰ τότ' εὐθὺς ἔδει χαλεπαίνοντα φαίνεσθαι. καὶ μὴν οὐδὲ τὰς [4]ἐπιγιγνομένας μισθώσεις ὡς οὐκ ἀπείληφεν ἔστ' εἰπεῖν αὐτῷ· οὐ γὰρ ἄν ποτε, ἐπειδὴ [5]τοῦτον τὸν τρόπον δοκιμασθέντος Πασικλέους ἀπηλλάττετο τῆς μισθώσεως

[1] ἐπετρόπευσεν [2] κοινῶν ὄντων τῶν [3] τὰς ἀντιμοιρίας, [4] ἐπιγενομένας [5] [τοῦτον τὸν τρόπον]

fieri testamentorum ἀντίγραφα: quod de iis intelligendum est, quæ fiebant simpliciter, et non ad usum forensem aut judiciarium. *Obss. c. ult. p.* 177.]. Agebatur ibi de testamento Pasionis, qui pridem erat mortuus, et cum diceret Phormio liberorum ejus tutelam eo testamento sibi esse datam, una cum eorum matre in uxorem, testamenti illius ἀντίγραφον recitari jussit, ac simul πρόκλησιν sive conditionis delationem, item eorum testationem, penes quos testamentum ipsum esse dicebat, παρ' οἷς αἱ διαθῆκαι κεῖνται. Ergo eo loco, cum testamenti Pasionis ἀντίγραφον recitari juberetur, si Pasio testamentum fecerat, atque id exstabat, quod volebat Phormio, aut qui pro Phormione causam agebant a Demosthene compositam, necesse fuerat post ejus obitum ἀντίγραφον fieri, quod Phormioni daretur, cum tabulæ ipsæ authenticæ apud eum forent, apud quem a Pasione depositæ fuerant. Quod si re vera nullum Pasionis testamentum authenticum exstabat, quod videtur asserere idem Demosthenes utraque κ. Στεφ. oratione, ita tamèn agebant pro Phormione, quasi id exstaret, et exemplum, quod repræsentabant, esset testamento authentico assimilatum. Quare quod dicitur eo loco ἀντίγραφον, non est simplex descriptio, quam nos *copiam* dicimus, sed exemplum ad instrumentum authenticum expressum; quomodo sæpe accipi ostendi in Observationibus. *Herald. Anim. in Salmus. Obss. ad Jus A. et R.* l. II. c. VI. §. 1.

γ'. Τούτοις ἐξελόντας] S. τοῖς κοινοῖς χρήμασι. F. τούτων ἐξελόντας, χωρίσαντας, S. αὐτοὺς τοὺς ἐπιτρόπους, τουτέστιν, ἐξαιρεθέντων τῆς καταλελειμμένης οὐσίας τῶν ὑπ' Ἀπολλοδώρου δεδαπανημένων. WOLF.

Ἀντιμοιρεῖ] In hac voce me et omnia Lexica et Eustathii index destituunt: sed videtur non esse verbum ἀντιμοιρεῖν, ut ἰσομοιρεῖν καὶ μεμψιμοιρεῖν, sed adverbium ὀξυτονούμενον ἀντιμοιρεὶ, τουτέστιν, κατ' ἰσομοιρίαν, μοῖραν ἀντὶ μοίρας. Qui habet aliquid certius, candide impertiat. WOLF. F. leg. ταῦτα ἐξελόντας ἀντιμοιρεὶ adverbialiter, *ex æquo*. AUGER.

Οὐδοτιοῦν ἔσται περιὸν] Ἀντὶ τοῦ, περιέσται. WOLF.

ὅδε, ἀφῆκατ' ἂν αὐτὸν ἁπάντων τῶν ἐγκλημάτων, ἀλλὰ τότ' ἂν παραχρῆμα ἀπῃτεῖτε, εἴ τι προσώφειλεν ὑμῖν. ὡς τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, καὶ ἐνείματο οὗτος πρὸς τὸν ἀδελφὸν παῖδα ὄντα, καὶ ἀφῆκαν τῆς μισθώσεως καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐγκλημάτων, λάβε ταυτηνὶ τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

δ'. Εὐθὺς τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς ἀφεῖσαν τουτονὶ τῆς μισθώσεως, νέμονται τὴν τράπεζαν καὶ τὸ [1]ἀσπιδοπήγιον· καὶ, λαβὼν αἵρεσιν, Ἀπολλόδωρος αἱρεῖται τὸ [1]ἀσπιδοπήγιον ἀντὶ τῆς τραπέζης. καί τοι, εἰ ἦν [2]ἰδίᾳ τις ἀφορμὴ τούτῳ πρὸς τῇ τραπέζῃ, τί δήποτ' ἂν εἵλετο τοῦτο μᾶλλον, ἢ ἐκείνην; οὔτε γὰρ ἡ πρόσοδος ἦν πλείων, ἀλλὰ ἐλάττων, τὸ μὲν γὰρ τάλαντον, ἡ δὲ ἑκατὸν μνᾶς ἔφερεν· οὔτε τὸ κτῆμα [3]ἴδιον, εἰ προσῆν χρήματα τῇ τραπέζῃ ἴδια, ἀλλ' οὐ προσῆν. διόπερ [4]σωφρόνως εἵλετο
948 τὸ [1]ἀσπιδοπήγιον οὑτοσί· τὸ μὲν γὰρ κτῆμα ἀκίνδυνόν ἐστιν, ἡ δὲ ἐργασία προσόδους ἔχουσα ἐπικινδύνους ἀπὸ χρημάτων ἀλλοτρίων. πολλὰ δ' ἄν τις ἔχοι λέγειν καὶ

[1] ἀσπιδοπηγεῖον [2] ἰδία [3] ἥδιον [4] σωφρονῶν

Καὶ ἀφῆκαν] S. ὅ, τε Ἀπολλόδωρος καὶ ὁ Πασικλῆς τὸν Φορμίωνα. IDEM.

δ'. Εὐθὺς τοίνυν κ. τ. λ.] Hic locus continet argumenta Pasionis a nobis supra propositis, ad efficiendum Pasionis mensam nulla illius pecunia propria fuisse instructam, cum est locata Phormioni; quorum primum sumptum est ab optione scutorum officinæ ab Apollodoro facta in divisione, cum ejus reditus multo minor esset, quam mensæ; siquidem hæc C. minas reddebat, scutorum officina LX. tantum. Quod si verum est, oportet, tam mensam, quam officinam, locatam fuisse Pasioni II. talentis et XL. minis, ut pretium mensæ fuerit C. minarum, officinæ LX.; cum locatio κ. Στεφ. ψευδ. p. 1111. v. 6. ed. R. mensam tantum contineat, et ejus pretium, II. talenta cum minis XL.; ac significare videatur Demosthenes mensam solam tanti fuisse locatam. Verba ista v. 15. οὔτε κτῆμα ἴδιον, interpretes cruciant, qui ideo ἥδιον legi volunt, nullo sensu, aut eo incommodo. Sane scriptum existimo a Demosthene, εἶτα τὸ κτῆμα ἴδιον, ut hoc dicat, non modo mensæ reditum fuisse majorem, sed et certum, si Pasionis propria pecunia instructa fuisset; quo casu possessio ejus non minus certa fuisset, quam officinæ; cum ejus reditum contra multo incertiorem existimarit Apollodorus, officinam optando, cujus reditus minor longe erat; nempe quia mensa erat ære alieno instructa. Hoc igitur aiebat, εἶτα τὸ κτῆμα ἴδιον, εἰ προσῆν χρήματα τῇ τραπέζῃ, *præterea mensa fuisset propria*, (non minus quam officina scilicet) *si propria pecunia fuisset instructa*. HERALDUS.

Ὡς ἀφεῖσαν] Ἀντὶ τοῦ, ἀφίεσαν, ἢ ἀφείκεισαν, κατὰ μετάθεσιν, ἢ συγκοπήν. ἀόρ. ά. esset ἄφεσαν, ut ἔθεσαν. WOLF.

Τὸ μὲν γὰρ διτάλαντον] Sic Felicianus. F. τὸ μὲν γὰρ δὴ τάλαντον. Nam διτάλαντον si fuisset τὸ ἀσπιδοπήγειον, id est 120. minarum reditum attulisset, haud stulte sapuisset Apollodorus. WOLF. AUGER.

Ἔφερεν] *Quotannis reddebat; quasique tributum annuum pendebat.* BUDÆUS.

Οὔτε τὸ κτῆμα ἴδιον] F. ἥδιον. Nam et τράπεζα et ἀσπιδοπήγειον fuerunt ἴδια κτήματα. Sed ἡ τράπεζα ἡδίων, διά τε τὸν πρόσοδον, καὶ διὰ τὸ ἀξίωμα: de quo vide Trapeziticum Isocratis nostri. WOLF. AUGER.

[1]ἀποδεικνύναι σημεῖα, τοῦτον συκοφαντεῖν ἐγκαλοῦντα Φορμίωνι. ἀλλ', οἶμαι, μέγιστον μὲν ἁπάντων τεκμήριόν ἐστι, τοῦ μηδεμίαν λαβεῖν ἀφορμὴν εἰς ταῦτα τοῦτον, τὸ ἐν τῇ μισθώσει γεγράφθαι, προσοφείλοντα τὸν Πασίωνα ἐπὶ τὴν τράπεζαν, οὐ δεδωκότα ἀφορμὴν τούτῳ. δεύτερον δὲ, τὸ τοῦτον ἐν τῇ νομῇ μηδὲν ἐγκαλοῦντα φαίνεσθαι. τρίτον δ', ὅτι μισθῶν [2]ἑτέροις ταὐτὰ ταῦτα, τοῦ ἴσου ἀργυρίου φανήσεται προσμεμισθωκὼς, οὐκ ἰδίαν ἀφορμήν· καίτοι εἰ, ἣν ὁ πατὴρ παρέσχεν, ὑπὸ τοῦδε [3]ἀποστεροῖτο, αὐτὸν νῦν [4]προσῆκεν ἄλλοθεν πορίσαντα δεδωκέναι. ὡς τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, καὶ ἐμίσθωσεν ὕστερον Ξένωνι καὶ Εὐφραίῳ καὶ Εὔφρονι καὶ Καλλιστράτῳ, καὶ οὐδὲ τούτοις παρέδωκεν ἰδίαν ἀφορμὴν, ἀλλὰ τὰς παρακαταθήκας καὶ τὴν [5]ἀπὸ τούτων ἐργασίαν αὐτὴν [6]ἐμισθώσατο, λάβε μοι τὴν τούτων μαρτυρίαν, καὶ ὡς τὸ [7]ἀσπιδοπήγιον εἵλετο.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

μεμαρτύρηται μὲν τοίνυν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι καὶ τούτοις ἐμίσθωσαν καὶ οὐ παρέδωκαν ἰδίαν ἀφορμὴν οὐδεμίαν, καὶ ἐλευθέρους τ' [8]ἀφεῖσαν ὡς μεγάλα εὖ πεπονθότες, καὶ οὐκ ἐδικάζοντο οὔτ' ἐκείνοις τότε οὔτε τούτῳ.

έ. Ὃν μὲν τοίνυν χρόνον ἡ μήτηρ ἔζη, ἡ πάντ' ἀκριβῶς εἰδυῖα ταῦτα, οὐδὲν ἔγκλημα πώποτε ἐποιήσατο πρὸς τουτονὶ Φορμίωνα Ἀπολλόδωρος· ὡς δ' ἐτελεύτησεν ἐκείνη,
949 τρισχιλίας ἐγκαλέσας ἀργυρίου δραχμὰς, πρὸς αἷς ἔδωκεν ἐκείνη δισχιλίαις τοῖς τούτου παιδίοις, καὶ χιτωνίσκον τινὰ καὶ θεράπαιναν, ἐσυκοφάντει. καὶ οὐδ' ἐνταῦθα τούτων οὐδὲν, ὧν νῦν ἐγκαλεῖ, λέγων φανήσεται· ἐπιτρέψας δὲ τῷ τε τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς πατρὶ καὶ τῷ συγκηδεστῇ τῷ ἑαυτοῦ καὶ Λυσίνῳ καὶ Ἀνδρομένει, πεισάντων τούτων Φορμίωνα τουτονὶ δοῦναι δωρεὰν τὰς τρισχιλίας καὶ τὸ προσὸν καὶ φίλον μᾶλλον ἔχειν τοῦτον ἢ διὰ ταῦτα ἐχθρὸν εἶναι, λαβὼν τὸ σύμπαν πεντακισχιλίας καὶ πάντων ἀφεὶς τῶν [1]ἐγκλημάτων, τὸ δεύτερον εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἐλθὼν, πάλιν, ὡς ὁρᾶτε, δικάζεται, πάσας αἰτίας συμπλάσας καὶ ἐγκλήματα ἐκ παντὸς τοῦ [2]χρόνου τοῦ πρὸ τούτου — τοῦτο γάρ ἐστι μέγιστον ἁπάντων, — ἃ οὐδὲ πώποτ' ᾐτιάσατο. ὡς τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὴν γνῶσιν τὴν γενομένην ἐν ἀκροπόλει, καὶ τὴν μαρτυρίαν τῶν παραγενομένων, ὅτ' ἀφίει τῶν ἐγκλημάτων ἁπάντων Ἀπολλόδωρος, λαμβάνων τοῦτο τὸ ἀργύριον.

ΓΝΩΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ἀκούετε τῆς γνώσεως, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἣν ἔγνω Δεινίας, οὗ τὴν θυγατέρα οὗτος ἔχει, καὶ Νικίας ὁ τὴν ἀδελφὴν τῆς τούτου γυναικὸς ἔχων. ταῦτα τοίνυν λαβὼν καὶ ἀφεὶς ἁπάντων τῶν ἐγκλημάτων, ὥσπερ ἢ πάντων τεθνεώτων τούτων ἢ τῆς ἀληθείας οὐ γενησομένης φανερᾶς, δίκην τοσούτων ταλάντων λαχὼν, τολμᾷ δικάζεσθαι.

ϛ'. Τὰ μὲν οὖν πεπραγμένα καὶ γεγενημένα Φορμίωνι πρὸς Ἀπολλόδωρον ἐξ ἀρχῆς ἅπαντα ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες
950 Ἀθηναῖοι· [3]οἶμαι δὲ Ἀπολλόδωρον τουτονὶ οὐδὲν ἔχοντα δίκαιον εἰπεῖν περὶ ὧν ἐγκαλεῖ, ἅπερ παρὰ τῷ διαιτητῇ

[1] ἐπιδεικνύναι σημεῖα τοῦ, τοῦτον
[2] ἑτέροις ὕστερον ταῦτα, τοῦ ἴσου ἀργυρίου, οὐ φανήσεται προσμεμισθωκὼς ἰδίαν
[3] ἀπεστερεῖτο [4] προσῆκεν ἐκείνοις ἄλλοθεν [5] [ἀπὸ] [6] ἐμισθώσαντο
[7] ἀσπιδοπηγεῖον [8] ἀφῆκαν

Τούτῳ] Np. Phormioni. AUGER.

Φανήσεται προσμεμισθωκὼς οὐκ ἰδίαν ἀφορμὴν] De Apollodori fratre Pasicle, Phormionis advocato (ac filio potius), hoc intelligo. Huic enim ἡ τράπεζα in herciscunda familia obvenerat. Deinde conjungit Apollodorum et Pasiclem, verbis, ἐμίσθωσαν, παρέδωκαν, ἀφεῖσαν, εὖ πεπονθότες ἐδικάζοντο. WOLF.

Αὐτὸν νῦν προσῆκεν ἄλλοθεν πορίσαντα δεδωκέναι] Αὐτὸν, utrum? Apollodorum? cui? Phormioni. At, qui jam debebat ἀφορμὴν, ei alia conquirenda et danda erat? Sunt hæc præstigiarum similia, si mendum abest: aut ego, quid hoc rei sit, non assequor. Ac fortasse Demosthenes Phormionem non ita armare voluit, ut ab Apollodoro vulnerari non posset. Nam ex eadem officina pugiones adversariis porrexisse traditur, quibus sese mutuo conficerent. Ac Apollodori actio in Phormionem non exstat. Ea vero, quæ in Stephanum testem inscribitur, est hujus παραγραφῆς refutatio. WOLF.

Νῦν] *Nunc*, i. e. eo tempore quo mensam a Phormione traditam fratris nomine locavit. AUGER.

Ἐμισθώσατο] F. ἐμισθώσαντο, S. ὁ Ξένων καὶ Εὐφραῖος, καὶ Εὔφρων. WOLF.

Ὅτι καὶ τούτοις ἐμίσθωσαν] S. ὁ Ἀπολλόδωρος καὶ ὁ Πασικλῆς: quasi aut hæreditate indivisa, aut societate coita. IDEM.

Καὶ ἐλευθέρους ἀφεῖσαν] Utrum Xenon et reliqui servi fuerunt Pasionis? an τὸ ἐλευθέρους ἀφεῖναι, ἀντὶ τοῦ, ἀπολῦσαι ponitur? *In farrag.* F. ἀφῆκαν. IDEM.

[1] ἐγκλημάτων τὸ δεύτερον, [2] Desunt χρόνου τοῦ. [3] οἴομαι

έ. Καὶ τὸ προσὸν] Τοὺς τόκους τοὺς προσγενομένους. Verti: *et reliqua*. In margine notavi, *id quod interest*, vel, *cum accessione*: quod postremum cæteris præfero. Apparet enim, 3000. drachmarum accessionem ex usuris fuisse 2000. IDEM. *Quodque quadranti summæ et integræ superest*. BUDÆUS.

Τοῦτο γάρ ἐστι] F. καὶ (τοῦτο γάρ ἐστι τὸ μέγιστον ἁπάντων) ἃ οὐδὲ πώποτε ᾐτιάσατο. WOLF.

ϛ'. Οὐδὲν ἔχοντα δίκαιον εἰπεῖν] Sic lego, nisi malis οὐδένα ἔχοντα δίκαια εἰπεῖν. IDEM.

λέγειν ἐτόλμα, ταῦτ᾽ ἐρεῖν, ὡς τὰ γράμματα ἡ μήτηρ ἠφάνικε πεισθεῖσα ὑπὸ τούτου, καὶ, τούτων ἀπολωλότων οὐκ ἔχει τίνα χρὴ τρόπον ταῦτ᾽ ἐξελέγχειν ἀκριβῶς. περὶ δὴ τούτων καὶ ταύτης τῆς αἰτίας σκέψασθε, ἡλίκ᾽ ἄν τις ἔχοι τεκμήρια εἰπεῖν ὅτι ψεύδεται. πρῶτον μὲν γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τίς ἂν ἐνείματο τὰ πατρῷα, μὴ λαβὼν γράμματα ἐξ ὧν ἤμελλεν εἴσεσθαι τὴν καταλειφθεῖσαν οὐσίαν; οὐδὲ εἷς δήπου· καίτοι δυοῖν δέοντα εἴκοσιν ἔτη ἐστὶν ἐξότου ἐνείμω, καὶ οὐκ ἂν ἔχοις ἐπιδεῖξαι ὡς ἐνεκάλεσας πώποτε ὑπὲρ τῶν γραμμάτων. δεύτερον δὲ, τίς οὐκ ἂν, ἡνίκα Πασικλῆς ἀνὴρ γεγονὼς ἐκομίζετο τὸν λόγον τῆς ἐπιτροπῆς, εἰ δι᾽ αὑτοῦ τὰ γράμματα ὤκνει τὴν μητέρα αἰτιᾶσθαι διεφθαρκέναι, τούτῳ ταῦτ᾽ ἐδήλωσεν, ὅπως διὰ τούτου ταῦτα ἠλέγχθη; τρίτον δ᾽, ἐκ ποίων γραμμάτων τὰς δίκας ἐλάγχανες; οὗτος γὰρ, πολλοῖς τῶν πολιτῶν δίκας λαγχάνων, πολλὰ χρήματα εἰσπέπρακται, γράφων εἰς τὰ ἐγκλήματα, ἔβλαψέ με ὁ δεῖνα οὐκ ἀποδιδοὺς ἐμοὶ τὸ ἀργύριον, ὃ κατέλιπεν ὁ πατὴρ ὀφείλοντα αὐτὸν ἐν τοῖς γράμμασι· καίτοι, εἰ ἠφάνιστο τὰ γράμματα, ἐκ ποίων γραμμάτων τὰς δίκας ἐλάγχανες; ἀλλὰ μὴν, ὅτι ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, τὴν μὲν νομὴν ἀκηκόατε ἣν ἐνείματο, καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν· τῶν δὲ λήξεων τούτων ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς μαρτυρίας. λάβε τὰς μαρτυρίας μοι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 951

οὐκοῦν ἐν ταύταις ταῖς λήξεσιν ὡμολόγηκεν ἀπειληφέναι τὰ τοῦ πατρὸς γράμματα· οὐ γὰρ δὴ συκοφαντεῖν γε, οὐδ᾽, ὧν οὐκ ὤφειλον οὗτοι, δικάζεσθαι φήσειεν ἄν.

ζ΄. Νομίζω τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μεγάλων καὶ πολλῶν ὄντων ἐξ ὧν ἐστὶν ἰδεῖν οὐκ ἀδικοῦντα Φορμίωνα τουτονὶ, μέγιστον ἁπάντων εἶναι, ὅτι Πασικλῆς ἀδελφὸς ὢν Ἀπολλοδώρου τουτουῒ οὔτε δίκην εἴληχεν, οὔτ᾽ ἄλλο οὐδὲν, ὧν οὗτος, ἐγκαλεῖ. καίτοι οὐ δήπου τὸν μὲν παῖδα ὑπὸ τοῦ πατρὸς καταλειφθέντα, καὶ, οὗ τῶν ὄντων

κύριος ἦν, ἐπίτροπος καταλελειμμένος, οὐκ ἂν ἠδίκει· σὲ δὲ, ὃς ἀνὴρ κατελείφθης, τέτταρα καὶ εἴκοσιν ἔτη γεγονὼς, καὶ ὑπὲρ αὑτοῦ ῥᾳδίως ἂν τὰ δίκαια ἐλάμβανες εὐθὺς, εἴ τι ἠδικοῦ. οὐκ ἔστι ταῦτα. ὡς τοίνυν ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, καὶ ὁ Πασικλῆς οὐδὲν ἐγκαλεῖ, λάβε μοι τὴν τούτου μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

η΄. Ἃ [1] τοίνυν περὶ τοῦ μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην δεῖ σκοπεῖν ὑμᾶς, ταῦτ᾽ ἀναμνήσθητε ἐκ τῶν εἰρημένων. ἡμεῖς γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γεγενημένου μὲν διαλογισμοῦ καὶ ἀφέσεως τῆς τραπέζης καὶ τοῦ [2] ἀσπιδοπηγίου τῆς μισθώσεως, γεγενημένης δὲ διαίτης καὶ πάλιν ἀφέσεως πάντων, οὐκ ἐώντων τῶν νόμων δίκας, ὧν ἂν ἀφῇ τις ἅπαξ, λαγχάνειν, συκοφαντοῦντος τούτου καὶ παρὰ τοὺς νόμους δικαζομένου, παρεγραψάμεθα ἐκ τῶν νόμων μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην. ἵν᾽ οὖν εἰδῆθ᾽, ὑπὲρ οὗ τὴν ψῆφον οἴσετε, τόν τε νόμον ὑμῖν τοῦτον ἀναγνώσεται καὶ τὰς μαρτυρίας ἐφεξῆς τῶν παρόντων, ὅτ᾽ ἠφίει τῆς
952 μισθώσεως καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐγκλημάτων Ἀπολλόδωρος Φορμίωνα. λάβε δή μοι τὰς μαρτυρίας ταυτασὶ, καὶ τὸν νόμον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΝΟΜΟΣ.

ἀκούετε τοῦ νόμου λέγοντος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τά τε [3] ἄλλα, καὶ, ὧν ἂν γένηται δίκη, τούτων μὴ εἶναι δίκας, καὶ ὅσα τις ἀφῆκεν ἢ ἀπήλλαξεν. εἰκότως· εἰ γάρ ἐστι δίκαιον, ὧν ἂν ἅπαξ γένηται δίκη, μηκέτ᾽ ἐξεῖναι δικάζεσθαι, πολὺ τῶν ἀφεθέντων δικαιότερον μὴ εἶναι δίκας. ὁ μὲν γὰρ ἐν ὑμῖν ἡττηθεὶς τάχα ἂν εἴποι, ὡς ἐξηπατήθητε ὑμεῖς· ὁ δὲ αὐτοῦ φανερῶς καταγνοὺς καὶ ἀφεὶς καὶ

[1] τοίνυν ἤδη καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ μὴ
[2] ἀσπιδοπηγείου
[3] ἄλλα, ὧν μὴ εἶναι * δεῖ δίκας, καὶ ὅσα

ζ. Σὲ δὲ ὅς] F. σὲ δ᾽ ἠδίκησεν, ὅς. et v. 3. καὶ ὑπὲρ σαυτοῦ, ἢ ἑαυτοῦ. IDEM.

η. Ἃ τοίνυν αὑτοῦ] Ἃ τοίνυν τοῦ, vel αὖ τοῦ μὴ, διαιρέτως. IDEM.

Ὧν μὴ εἶναι δίκας] S. χρὴ, vel ἀντὶ τοῦ, ἂν μή εἰσι δίκαι. IDEM. Lectionis ed. Benenat. sententia fortasse hæc est: *Auditis edicere legem, tum cetera, tum, quibus de rebus judicium factum fuerit, earum actionem non dari, et quæ quis remiserit aut transegerit* dicentem.

ἀπαλλάξας, τίν' ἂν ἑαυτὸν αἰτίαν αἰτιασάμενος, τῶν αὐτῶν πάλιν εἰκότως δικάζοιτο; οὐδεμίαν δήπου. διόπερ τοῦτο πρῶτον ἔγραψεν ὁ τὸν νόμον θεὶς, ὧν μὴ [1] εἶναι δίκας, καὶ ὅσα τις ἀφῆκεν ἢ ἀπήλλαξεν. ἃ τῳδε γέγονεν ἀμφότερα, καὶ γὰρ ἀφῆκε καὶ ἀπήλλαξεν. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, μεμαρτύρηται ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.

θ'. Λάβε δέ μοι καὶ τὸν τῆς προθεσμίας νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

ὁ μὲν τοίνυν νόμος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σαφῶς [2] οὑτοσὶ τὸν χρόνον ὥρισεν· Ἀπολλόδωρος δ' οὑτοσὶ, παρεληλυθότων ἐτῶν πλέον ἢ εἴκοσι, τὴν ἑαυτοῦ συκοφαντίαν ἀξιοῖ περὶ πλείονος ὑμᾶς ποιήσασθαι τῶν νόμων, καθ' οὓς ὀμωμοκότες δικάζετε. καίτοι πᾶσι μὲν τοῖς νόμοις προσέχειν εἰκός ἐσθ' ὑμᾶς, οὐχ ἥκιστα δὲ τούτῳ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· δοκεῖ γάρ μοι καὶ ὁ Σόλων οὐδενὸς ἄλλου ἕνεκα θεῖναι αὐτὸν, ἢ τοῦ μὴ συκοφαντεῖσθαι ὑμᾶς. τοῖς μὲν γὰρ ἀδικουμένοις ἱκανὰ
τὰ πέντε ἔτη ἡγήσατο εἶναι εἰσπράξασθαι, κατὰ δὲ τῶν 953
ψευδομένων τὸν χρόνον ἐνόμισε σαφέστατον ἔλεγχον ἔσεσθαι· καὶ ἅμα, ἐπειδὴ ἀδύνατον ἔγνω ὂν τούς τε συμβαλόντας καὶ τοὺς μάρτυρας ἀεὶ ζῆν, τὸν νόμον ἀντὶ τούτων ἔθηκεν, ὅπως μάρτυς εἴη τοῦ δικαίου τοῖς [3] εἰρημένοις.

ι'. Θαυμάζω τοίνυν ἔγωγε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τί [4] ποτ' ἐστὶν, ἃ πρὸς ταῦτ' ἐπιχειρήσει λέγειν Ἀπολλόδωρος οὑτοσί· οὐ γὰρ ἐκεῖνό γε ὑπείληφεν, ὡς ὑμεῖς, οὐδὲν ὁρῶντες εἰς χρήματα τοῦτον ἠδικημένον, ὀργιεῖσθ', ὅτι τὴν μητέρα ἔγημεν αὐτοῦ Φορμίων. οὐ γὰρ ἀγνοεῖ τοῦτο, οὐδ' αὐτὸν

[1] εἶναι * δεῖ δίκας, ὅσα [2] οὑτοσὶ [3] ἐρήμοις [4] [ποτ' ἐστὶν, ἃ]

θ'. Εἰσπράξασθαι] Petitus rescribit εἰς πράττεσθαι [*Leg. Attic.* L. IV. T. IV. p. 431.] Primum Demosthenes non εἰσπράττεσθαι dicit, sed εἰσπράξασθαι. Deinde Petitus voces distinctas vult εἰς πράττεσθαι, quasi esset *ad agendum*; sed tunc deberet dici εἰς τὸ πράττεσθαι. Elegantissime Demosthenes uno verbo. Solon *iis, qui injuriam passi sunt, quinquennium satis esse existimavit* exigere, agere, i. e. *ad exigendum, ad agendum*. Ineleganter Petitus, et ne quidem Græce duabus vocibus. Salvin. Wolfius ibi etiam vertit *ad exigendum*. Meursius Them. Att. II. 23. *ad pœnam exigendam*. Duker. Meminit ejusdem προθεσμίας νόμου extrema Orat. adv. Nausim. et Xenopithem. In ipsa autem Lege εἰσπράξασθαι verbum fuisse non arbitror. Orator enim ejus argumentum et sententiam exhibet, et materiæ, quam tractabat, accomodat. Itaque εἰσπράξασθαι de pecunia exigenda, ut p. 540. v. 17., recte accipitur. Wesseling.

Ὅπως μάρτυς εἴη τοῦ δικαίου τοῖς εἰρημένοις] Ἵνα τὴν δικαιοσύνην φυλάττῃ, καὶ τὴν ἀλήθειαν τῶν εἰρημένων μαρτυρῇ. Wolf.

ι'. Τί ποτ' ἐστὶν ἃ] Ἀντὶ τοῦ, τίνα, ἢ ὃ, ἑτέρου ἀριθμοῦ. Idem.

λέληθεν οὐδ' ὑμῶν πολλοὺς, ὅτι Σωκράτης ὁ τραπεζίτης ἐκεῖνος, παρὰ τῶν κυρίων ἀπαλλαγεὶς, ὥσπερ ὁ τούτου πατὴρ, ἔδωκε Σατύρῳ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυτοῦ ποτὲ γενομένῳ. ἕτερος Σωσικλῆς τραπεζιτεύσας ἔδωκε τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα Τιμοδήμῳ τῷ νῦν ἔτ' ὄντι καὶ ζῶντι, γενομένῳ ποτὲ ἑαυτοῦ. καὶ οὐ μόνον ἐνθάδε τοῦτο ποιοῦσιν οἱ περὶ τὰς ἐργασίας ταύτας ὄντες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἐν Αἰγίνῃ ἔδωκε Στρυμόδωρος Ἑρμαίῳ τῷ ἑαυτοῦ οἰκέτῃ τὴν γυναῖκα, καὶ, τελευτησάσης ἐκείνης, ἔδωκε πάλιν τὴν θυγατέρα τὴν ἑαυτοῦ. καὶ πολλοὺς ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν τοιούτους. εἰκότως. ὑμῖν μὲν γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς γένει πολίταις, οὐδὲ ἓν πλῆθος χρημάτων ἀντὶ τοῦ γένους καλόν ἐστιν ἑλέσθαι· τοῖς δὲ τοῦτο μὲν δωρεὰν ἢ παρ' ὑμῶν ἢ παρ' ἄλλων τινῶν λαβοῦσι, τῇ τύχῃ δ' ἐξ ἀρχῆς, ἀπὸ τοῦ [1] χρηματίζεσθαι, καὶ ἑτέρων πλείω κτήσασθαι, καὶ αὐτῶν τούτων ἀξιωθεῖσι, ταῦτ' ἐστὶ φυλακτέα. διό-
954 περ Πασίων ὁ πατὴρ ὁ σὸς οὐ πρῶτος οὐδὲ μόνος, οὐδ' αὐτὸν ὑβρίζων οὐδ' ὑμᾶς τοὺς υἱεῖς, ἀλλὰ μόνην ὁρῶν σωτηρίαν τοῖς ἑαυτοῦ πράγμασιν, εἰ τοῦτον ἀναγκῃ ποιήσειεν οἰκεῖον ὑμῖν, ἔδωκε τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, μητέρα δ' ὑμετέραν τούτῳ. πρὸς μὲν οὖν τὰ συμφέροντα ἐὰν ἐξετάζῃς, καλῶς αὐτὸν βεβουλευμένον εὑρήσεις· εἰ δὲ πρὸς δόξαν ἢ γένος ἀναίνῃ Φορμίωνα κηδεστὴν, ὅρα μὴ γελοῖον ᾖ σὲ ταῦτα λέγειν. εἰ γάρ τις ἔροιτό σε ποῖόν τιν' ἡγῇ τὸν πατέρα τὸν σαυτοῦ εἶναι; χρηστὸν εὖ οἶδ' ὅτι φήσειας ἄν. πότερον οὖν οἴει μᾶλλον ἐοικέναι τὸν τρόπον καὶ πάντα τὸν βίον Πασίωνι, σαυτὸν ἢ τοῦτον; ἐγὼ μὲν γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι τοῦτον. εἶθ', [2] ὃς ἐστιν ὁμοιότερος τῷ σῷ πατρὶ, τουτονὶ, τὴν μητέρα τὴν σὴν εἰ ἔγημεν, ἀναίνῃ;

[1] χρηματίσασθαι [2] ὅστις ἐστὶν ὁμοιότερος σοῦ τῷ σ. π., τοῦτον, εἰ τὴν μ. τ. σὴν ἔγημεν

Ἀπαλλαγεὶς ὥσπερ ὁ τούτου πατὴρ, ἔδωκε Σατύρῳ] Ambiguum, utrum ἐπαλλαγεὶς ὥσπερ, ut significet, et Pasionem fuisse libertinum, id quod postea dicit aperte, servum eum fuisse Archestrati argentarii, an ἔδωκεν ὥσπερ, ut referatur ad conjugium, non ad servitutem. Idem.

Ἕτερος Σωκλῆς] F. Σωσικλῆς. Idem.

Ἑαυτοῦ ποτὲ γενομένῳ] S. δούλῳ, δουλεύσαντι αὐτῷ. Idem.

Τοῖς δὲ τοῦτο] Τὴν πολιτείαν. Idem.

Λαβοῦσι τῇ τύχῃ] F. λαβοῦσι· καὶ τῇ τύχῃ. Idem. L. τῇ τύχῃ δ' ἐξ. v. 16. αὐτῶν τούτων refertur ad honorem et jus civitatis, et deinde ταῦτα ad χρήματα. Auger.

Κτήσασθαι καὶ αὐτῶν] F. κτήσασθαι, τῶν αὐτῶν τούτων ἀξιωθεῖσι. πῶς; τῇ τύχῃ ἐξ ἀρχῆς. τῇ ποίᾳ; ἀπὸ τοῦ χρηματίζεσθαι καὶ ἑτέρων πλείω κτήσασθαι. et v. 19. εἰ τοῦτον ἀνάγκῃ. Wolf.

ιά. Ἀλλὰ μὴν, ὅτι γε δόντος καὶ ἐπισκήψαντος τοῦ σοῦ πατρὸς ταῦτ᾽ ἐπράχθη, οὐ μόνον ἐκ τῆς διαθήκης ἐστὶν ἰδεῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ καὶ σὺ μάρτυς αὐτὸς γέγονας. ὅτε γὰρ τὰ μητρῷα πρὸς μέρος αὐτὸς ἠξίους νέμεσθαι, ὄντων παίδων ἐκ τῆς γυναικὸς Φορμίωνι τούτῳ, τότε ὡμολόγεις κυρίως δόντος τοῦ πατρὸς τοῦ σοῦ κατὰ τοὺς νόμους αὐτὴν [1]γεγενῆσθαι. εἰ γὰρ αὐτὴν εἶχε λαβὼν ἀδίκως ὅδε, μηδενὸς δόντος, οὐκ ἦσαν οἱ παῖδες κληρονόμοι· τοῖς δὲ μὴ κληρονόμοις οὐκ ἦν μετουσία τῶν ὄντων. ἀλλὰ μὴν, ὅτι ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, [2]μεμαρτύρηται, τὸ τέταρτον μέρος λαβεῖν καὶ ἀφεῖναι τῶν ἐγκλημάτων ἁπάντων.

ιϐ΄. Κατ᾽ οὐδὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δίκαιον οὐδὲν εἰπεῖν ἔχων, ἀναιδεστάτους λόγους ἐτόλμα λέγειν πρὸς τῷ
διαιτητῇ, περὶ ὧν προακηκοέναι βέλτιόν ἐσθ᾽ ὑμᾶς. ἕνα 955
μὲν, τὸ παράπαν μὴ γενέσθαι διαθήκην, ἀλλ᾽ [3]ἔτ᾽ εἶναι τοῦτο πλάσμα καὶ σκευώρημα ὅλον· ἕτερον δὲ, ἕνεκα τούτου πάντα ταῦτα συγχωρεῖν τὸν πρὸ τοῦ χρόνον καὶ οὐχὶ δικάζεσθαι, ὅτι μίσθωσιν αὐτῷ ἤθελε φέρειν Φορμίων πολλὴν καὶ ὑπισχνεῖτο οἴσειν, ἐπειδὴ δὲ οὐ ποιεῖ ταῦτα, τηνικαῦτά, φησι, δικάζομαι.

ιγ΄. Ὅτι δὲ ταῦτα ἀμφότερα, ἐὰν λέγῃ, ψεύσεται, καὶ τοῖς ὑφ᾽ ἑαυτοῦ πεπραγμένοις ἐναντία ἐρεῖ, σκοπεῖτε ἐκ τῶνδε. [4]ὅταν τοίνυν τὴν διαθήκην ἀρνῆται, ἐκ τίνος τρόπου πρεσβεῖα λαβὼν τὴν συνοικίαν κατὰ τὴν διαθήκην ἔχει, τοῦτο ἐρωτᾶτε αὐτόν. οὐ γὰρ ἐκεῖνό γε ἐρεῖ, ὡς, ὅσα μὲν πλεονεκτεῖν τόνδ᾽ ἔγραψεν ὁ πατὴρ, κύριά ἐστι τῆς διαθήκης· τὰ δ᾽ ἄλλα, ἄκυρα. ὅταν δ᾽ ὑπὸ τῶν τούτου ὑποσχέσεων ὑπάγεσθαι φῇ, μέμνησθε, ὅτι μάρτυρας ὑμῖν παρεσχήμεθα, οἳ, χρόνον πολὺν τοῦδε ἀπηλλαγμένου, μισθωταὶ τούτοις ἐγίγνοντο τῆς τραπέζης καὶ τοῦ [5]ἀσπιδοπηγίου. καίτοι τόθ᾽, ὁπηνίκα [6]ἐμίσθωσε τούτοις, τῷδ᾽

[1] γεγαμῆσθαι [2] * μεμαρτύρηκας τῷ τὸ [3] Deest ἔτ᾽. [4] ὅταν μὲν τοίνυν [5] ἀσπιδοπηγείου [6] ἐμίσθωσεν ἐκείνοις, τῷδ᾽ ἐγκαλεῖν

ιά. Τὰ μητρῷα πρὸς μέρος νέμεσθαι] Εἰς ἴσας μοίρας, κατ᾽ ἰσομοιρίαν. Idem.

ιβ΄. Ἀλλ᾽ ἔτ᾽ εἶναι τοῦτο] F. ἀλλ᾽ εἶναι. τὸ ἔτι quid ad sententiam faciat, non video. Idem.

ιγ΄. Πρεσβεῖα] Πρεσβεῖον est, legatum præcipuum quod pater maximo filio dedit, aut majori, ap. Dem. ὑ. Φορμ. Alibi, pro jure præcipuo maximi filii, quod jus primigenium, vel primigenia dici potest. Budæus.

Τόνδ᾽] M. αὐτόν. Auger.

Τῷδ᾽ εἰπεῖν] F. τάδε εἰπεῖν, εἰ ἀληθῆ ἦν. Wolf.

εἰπεῖν παραχρῆμα ἐχρῆν, [1]εἰ ἀληθῆ ἦν· ὑπὲρ ὧν τότ᾽ ἀφεὶς, νῦν τούτῳ δικάζεται. ὡς τοίνυν ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, καὶ πρεσβεῖά τε τὴν συνοικίαν ἔλαβε κατὰ τὴν διαθήκην, καὶ τῷδε οὐχ ὅπως ἐγκαλεῖν ᾤετο δεῖν, ἀλλ᾽ ἐπῄνει, λάβε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ιδ΄. Ἵνα τοίνυν εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσα χρήματα ἔχων ἐκ τῶν μισθώσεων καὶ ἐκ τῶν χρεῶν, ὡς ἀπορῶν καὶ πάντα ἀπολωλεκὼς, [2]ὀδύρεται, βραχέα ἡμῶν ἀκού-
956 σατε. οὗτος γὰρ ἐκ μὲν τῶν χρεῶν ὁμοῦ τάλαντα εἴκοσιν
εἰσπέπρακται ἐκ τῶν [3]γραμμάτων ὧν ὁ πατὴρ κατέλιπε, καὶ τούτων ἔχει [4]πλείω ἢ τὰ ἡμίσεα, πολλῶν γὰρ τὰ μέρη τὸν ἀδελφὸν ἀποστερεῖ· ἐκ δὲ τῶν μισθώσεων, ὀκτὼ μὲν ἐτῶν ἃ Φορμίων εἶχε τὴν τράπεζαν, ὀγδοήκοντα μνᾶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου, τὸ ἥμισυ τῆς ὅλης μισθώσεως, καὶ ταῦτά ἐστι δέκα τάλαντα καὶ τετταράκοντα μναῖ, δέκα δ᾽ ἐτῶν μετὰ ταῦτα ὧν [5]ἐμισθώσατο ὕστερον Ξένωνι καὶ Εὐφραίῳ καὶ Εὔφρονι καὶ Καλλιστράτῳ τάλαντον τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου· χωρὶς δὲ τούτων, [6]ἐκ τῶν οἴκων τῆς ἐξαρχῆς νεμεθείσης οὐσίας, ἧς αὐτὸς ἐπεμελεῖτο, τὰς προσόδους, πλέον ἢ μνᾶς τριάκοντα. ἐὰν δὲ πάντα συνθῆτε, ὅσα ἐνείματο, ὅσα εἰσεπράξατο, ὅσα εἴληφε μίσθωσιν, πλέον ἢ τετταράκοντα τάλαντα εἰληφὼς φανήσεται, χωρὶς ὧν οὗτος εὖ πεποίηκε, καὶ τῶν μητρῴων, καὶ, ὧν ἀπὸ τῆς τραπέζης ἔχων οὐκ ἀποδίδωσι, πένθ᾽ ἡμιταλάντων καὶ ἑξακοσίων δραχμῶν.

ιέ. Ἀλλὰ νὴ Δία ταῦθ᾽ ἡ πόλις εἴληφε, καὶ δεινὰ πέπονθας πολλὰ καταλελειτουργηκώς; ἀλλ᾽, ἃ μὲν ἐκ κοινῶν ἐλειτούργεις τῶν χρημάτων, σὺ καὶ ὁ ἀδελφὸς ἀνηλώσατε· ἃ δ᾽ ὕστερον, οὐκ ἔστιν ἄξια μὴ ὅτι δυοῖν ταλάντοιν προσόδου, ἀλλ᾽ οὐδὲ εἴκοσι μνῶν. μηδὲν οὖν τὴν πόλιν αἰτιῶ, μηδ᾽, ἃ σὺ τῶν ὄντων αἰσχρῶς καὶ κακῶς ἀνήλωκας,

[1] εἴπερ [2] ὀδυρεῖται [3] γραμματείων [4] πλέον [5] ἐμίσθωσαν [6] ἐτῶν ἴσως εἴκοσι τῆς ἐξαρχῆς

ιδ΄. Ἐκ τῶν οἴκων] Ἐτῶν ἴσως εἴκοσι. Fortasse non diversa lectio est, sed additamentum, ut legas: ἐκ τῶν οἴκων, ἐτῶν ἴσως εἴκοσι: ex ædibus intra annos circiter 20. Idem.

Πένθ᾽ ἡμιταλάντων] Τεττάρων καὶ ἥμισυ Idem.

ὡς ἡ πόλις εἴληφε, λέγε. ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τό τε πλῆθος τῶν χρημάτων ὧν εἴληφε, καὶ τὰς λειτουργίας ἃς λελειτούργηκεν, ἀναγνώσεται ὑμῖν καθ' ἓν ἕκαστον. λάβε μοι τὸ βιβλίον τουτί, καὶ τὴν πρόκλησιν 957
ταυτηνί, καὶ τὰς μαρτυρίας ταυτασί.

ΒΙΒΛΙΟΝ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

τοσαῦτα μὲν τοίνυν χρήματα εἰληφὼς καὶ χρέα πολλῶν ταλάντων ἔτ' ἔχων, ὧν τὰ μὲν παρ' ἑκόντων, τὰ δ' ἐκ τῶν δικῶν εἰσπράττει, ἃ τῆς μισθώσεως ἔξω τῆς τραπέζης καὶ τῆς ἄλλης οὐσίας, ἣν κατέλιπε Πασίων, ὠφείλετο ἐκείνῳ, καὶ νῦν παρειλήφασιν οὗτοι, καὶ τοσαῦτα ἀνηλωκὼς ὅσα ὑμεῖς ἠκούσατε, οὐδὲ πολλοστὸν μέρος τῶν προσόδων, μὴ ὅτι τῶν ἀρχαίων, εἰς τὰς λειτουργίας, ὅμως ἀλαζονεύσεται καὶ τριηραρχίας ἐρεῖ καὶ χορηγίας· ἐγὼ δέ, ὡς μὲν οὐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐρεῖ, ἐπέδειξα. [1] οἶμαι μὲν τοίνυν, κἂν εἰ πάντα ταῦτα ἀληθῆ λέγοι, κάλλιον εἶναι καὶ δικαιότερον τόνδε ἀπὸ τῶν αὐτοῦ λειτουργεῖν ὑμῖν, ἤ, τούτῳ δόντας τὰ τούτου, μικρὰ τῶν πάντων μετασχόντας αὐτούς, τόνδε μὲν ἐν ταῖς ἐσχάταις ἐνδείαις ὁρᾶν, τοῦτον δὲ ὑβρίζοντα καὶ εἰς ἅπερ εἴωθεν ἀναλίσκοντα.

ιϛ'. Ἀλλὰ μὴν περί γε τῆς εὐπορίας, ὡς ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς τοῦ σοῦ κέκτηται, καί, ὧν ἐρωτήσειν ἔφησθα, πόθεν τὰ ὄντα κέκτηται Φορμίων, μόνῳ τῶν ὄντων [2] ἀνθρώπων τοῦτον οὐκ ἔνεστιν εἰπεῖν τὸν λόγον. οὐδὲ γὰρ Πασίων ὁ σὸς πατὴρ ἐκτήσαθ' εὑρών, οὐδὲ τοῦ πατρὸς αὐτῷ παραδόντος· ἀλλὰ παρὰ τοῖς αὐτοῦ κυρίοις, Ἀντισθένει καὶ Ἀρχεστράτῳ, τραπεζιτεύουσι πεῖραν δούς, ὅτι χρηστός ἐστι καὶ δίκαιος, ἐπιστεύθη. ἔστι δ' ἐν ἐμπορίῳ καὶ χρήμασιν ἐργαζομένοις ἀνθρώποις, φιλεργὸν δόξαι καὶ χρηστὸν εἶναι τὸν αὐτόν, θαυμαστὸν ἡλίκον. οὔτ' οὖν

[1] οἶμαι μέντοι, κἂν [2] ἀνθρώπων σοι τοῦτον

ιέ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ] Μ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ in titulo. Auger.

Ἃ τῆς μισθώσεως ἔξω τῆς τραπέζης] Ἃ ἐκτὸς τῆς μισθώσεως τῆς τραπέζης. Wolf.

Μὴ ὅτι τῶν ἀρχαίων, εἰς τὰς λειτουργίας] Καὶ κοινοῦ, ἀνήλωκας. Idem.

Ἢ τούτῳ δόντας τὰ τούτου] F. A. ἢ τούτῳ δόντας ὑμᾶς τὰ τούτου, scilicet τοῦ Φορμίωνος. Idem.

ιϛ'. Φιλεργὸν εἶναι] Φιλοκερδῆ. Lucri avidus non tam heri, quam suum negotium agere solet. Idem.

ἐκείνῳ ταῦθ' οἱ κύριοι παρέδωκαν, ἀλλ' αὐτὸς ἔφυ χρη-
958 στός, οὔτε τῷδε ὁ σὸς πατήρ· σὲ γὰρ ἂν πρότερον τοῦδε χρηστὸν ἐποίησεν, εἰ ἦν ἐπ' ἐκείνῳ. εἰ δὲ τοῦτο ἀγνοεῖς, ὅτι πίστις ἀφορμὴ [1] πασῶν ἐστὶ μεγίστη πρὸς χρηματισμόν, πᾶν ἂν ἀγνοήσειας. χωρὶς δὲ τούτων, πολλὰ καὶ τῷ σῷ πατρὶ καὶ σοὶ καὶ ὅλοις τοῖς ὑμετέροις πράγμασι Φορμίων γέγονε χρήσιμος· ἀλλ', οἶμαι, [2] τῆς ἀπληστίας καὶ τοῦ σοῦ τρόπου τίς ἂν δύναιτο ἐφικέσθαι;

ιζ'. Καὶ δῆτα θαυμάζω, πῶς οὐ λογίζῃ πρὸς σεαυτόν, ὅτι ἐστὶν Ἀρχεστράτῳ τῷ ποτὲ τὸν πατέρα τὸν σὸν κτησαμένῳ υἱὸς ἐνθάδε Ἀντίμαχος, πράττων οὐ κατ' ἀξίαν, ὃς οὐ δικάζεταί σοι, οὐδέ, φησὶ [3] δεινὰ πάσχειν, εἰ σὺ μὲν χλανίδα φορεῖς, καί, τὴν μὲν λέλυσαι, τὴν δ' [4] ἔδωκας ἑταίρᾳ, καὶ ταῦτα γυναῖκα ἔχων ποιεῖς, καὶ τρεῖς παῖδας ἀκολούθους περιάγεις, καὶ ζῇς ἀσελγῶς οὕτως, ὥστε καὶ τοὺς ἀπαντῶντας [5] αἰσθάνεσθαι· αὐτὸς δ' ἐκεῖνος πολλῶν ἐνδεής ἐστιν, οὐδὲ τὸν Φορμίωνα [6] ἐκεῖνος ὁρᾷ. καίτοι, εἰ κατὰ τοῦτ' οἴει σοι προσήκειν τῶν τούτου, ὅτι τοῦ πατρός ποτε ἐγένετο τοῦ σοῦ, ἐκείνῳ προσήκει μᾶλλον ἤ σοι· ὁ γὰρ αὖ σὸς πατὴρ ἐκείνων ἐγένετο. ὥστε καὶ σὺ καὶ οὗτος ἐκείνου γίνεσθε ἐκ τοῦδε τοῦ λόγου. σὺ δ' εἰς τοῦθ' ἥκεις ἀγνωμοσύνης, ὥσθ', ἃ προσήκει σοι τοὺς λέγοντας ἐχθροὺς νομίζειν, ταῦτ' αὐτὸς ποιεῖς [7] ἀνάγκην εἶναι καὶ λέγειν· καί, ὑβρίζεις μὲν σαυτὸν καὶ τοὺς γονέας τεθνεῶτας, προπηλακίζεις δὲ τὴν πόλιν· καί, ἃ τῆς τούτων φιλανθρωπίας ἀπολαύσας εὕρετο ὁ σὸς πατὴρ καὶ μετὰ ταῦτα Φορμίων
959 οὑτοσί, ταῦτα, ἀντὶ τοῦ κοσμεῖν καὶ περιστέλλειν, ἵνα καὶ τοῖς δοῦσιν ὡς εὐσχημονέστατα ἐφαίνετο καὶ τοῖς λαβοῦσιν ὑμῖν, ἄγεις εἰς μέσον, ἐλέγχεις, δεικνύεις, μονονοὺκ ὀνειδίζεις, οἷον ὄντα σε ἐποιήσαντο [8] Ἀθηναῖον. εἶτα εἰς τοῦθ' ἥκεις μανίας — τί γὰρ ἂν ἄλλο τις εἴποι; — ὥστε οὐκ αἰ-

[1] τῶν πασῶν [2] τῆς σῆς ἀπληστίας [3] δεινά φησι [4] ἐκδέδωκας ἑταίραν
[5] * αἰσχύνεσθαι [6] ἐκεῖνος οὐχ ὁρᾷ [7] σ' ἀνάγκην εἶναι λέγειν [8] ἀθηναῖοι

ιζ'. Καὶ τὴν μὲν λέλυσαι, τὴν δὲ ἔδωκας ἑταίρᾳ] Λέλυσαι, ἀντὶ τοῦ, ἐπρίω. ἔδωκας, ἀντὶ τοῦ, ἀπέδου, nisi forte mendum aliquod subsit. τήνδε ἔδωκας ἑταίρᾳ habet Felic. quod minus placet, ut ad χλανίδα referatur. Idem.

Οὐδὲ τὸν Φορμίωνα ἐκεῖνος ὁρᾷ] S. πολλῶν ἐνδεῆ ὄντα. In farrag. F. ἂν οὐδ' κ. τ. λ. scil. ἐνδεᾶ ὄντα. Idem.

Ἐκείνου] Sub. τοῦ πατρός. Auger.

σθάνῃ, ὅτι νῦν ἡμεῖς μὲν, ἀξιοῦντες, ἐπειδή περ ἀπηλλάγη Φορμίων, μηδὲν [1] ὑπὸ λόγον εἶναι, εἴποτε τοῦ σοῦ πατρὸς ἐγένετο, ὑπὲρ σοῦ λέγομεν· σὺ δὲ, μηδέποτε ἐξίσου σοι γενέσθαι τοῦτον ἀξιῶν, κατὰ σαυτοῦ λέγεις! ἃ γὰρ ἂν σὺ δίκαια σαυτῷ κατὰ τούτου τάξῃς, τὰ αὐτὰ ταῦτα ἥξει κατὰ σοῦ παρὰ τῶν τὸν σὸν πατέρα ἐξαρχῆς κτησαμένων. ἀλλὰ μὴν, ὅτι κἀκεῖνος ἦν τινῶν, εἶτ' ἀπηλλάγη τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ οὗτος ἀφ' ὑμῶν, λάβε μοι ταυτασὶ τὰς μαρτυρίας, ὡς ἐγένετο Πασίων Ἀρχεστράτου.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ιή. Εἶτα τὸν σώσαντα μὲν ἐξαρχῆς τὰ πράγματα καὶ πολλὰ παρασχόντα χρήσιμον αὐτὸν τῷ πατρὶ τῷ τούτου, τοσαῦτα δ' αὐτὸν τοῦτον ἀγαθὰ εἰργασμένον ὅσα ὑμεῖς ἀκηκόατε, τοῦτον οἴεται δεῖν, ἑλὼν τηλικαύτην δίκην, ἀδίκως ἐκβάλλειν! οὐ γὰρ ἄλλο γ' ἔχοις οὐδὲν ἂν ποιῆσαι. εἰς μὲν γὰρ τὰ ὄντα εἰ βλέπεις ἀκριβῶς, ταῦτα εὑρήσεις ὧν ἐστὶν, ἂν, ὃ μὴ γένοιτο, ἐξαπατηθῶσιν οὗτοι. ὁρᾷς τὸν Ἀρχίλοχον τὸν Χαριδήμου; ποτὲ εἶχεν ἀγρόν· εἶτά γε νῦν πολλοὶ, πολλοῖς γὰρ ἐκεῖνος ὀφείλων αὐτὸν ἐκτήσατο. καὶ τὸν Σωσίνομον, καὶ τὸν Τιμόδημον, καὶ τοὺς ἄλλους τραπεζίτας; οἳ, ἐπειδὴ διαλύειν ἐδέησεν οἷς ὤφειλον, ἐξέστησαν ἁπάντων τῶν ὄντων. σὺ δ' οὐδὲν οἴει δεῖν σκοπεῖν, οὐδ' ὧν ὁ πατήρ, σου πολλῷ βελτίων ὢν καὶ ἄμεινον [2] φρονῶν, πρὸς 960
ἅπαντα ἐβουλεύσατο· ὃς, ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ, τοσούτῳ τοῦτον ἡγεῖτό σου πλείονος ἄξιον εἶναι καὶ σοὶ καὶ αὐτῷ καὶ τοῖς ὑμετέροις πράγμασιν, ὥστε, ἀνδρὸς ὄντος σου, τοῦτον οὐ σὲ τῶν [3] ἡμίσεων κατέλιπεν ἐπίτροπον, καὶ τὴν γυναῖκα ἔδωκε, καὶ [4] ζῶντα αὐτὸν ἐτίμα. δικαίως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τραπεζῖται, μίσθωσιν οὐ φέροντες, ἀλλ' αὐτοὶ αὑτοῖς ἐργαζόμενοι, πάντες ἀπώλοντο· οὗτος δὲ, μίσθωσιν φέρων δύο τάλαντα καὶ τετταράκοντα μνᾶς, ὑμῖν ἔσωσε τὴν τράπεζαν. ὧν ἐκεῖνος μὲν χάριν εἶχε· σὺ δὲ

[1] ὑπόλογον [2] φρονῶν πρὸς ἅπαντ', [3] μισθώσεων [4] ζῶν

ιή. Εἶτά γε νῦν πολλοὶ] S. ἔχουσιν ἐκεῖνον τὸν ἀγρόν. WOLF.

Τῶν ἡμίσεων κατέλιπεν ἐπίτροπον] *Cur sit additus, non video. Nam semissis hæreditatis fuit Pasiclis, cui tutor datus est Phormio. IDEM.

οὐδένα [1] ποιεῖς λόγον, ἀλλ', ἐναντία τῇ διαθήκῃ καὶ ταῖς ἀπ' ἐκείνης ἀραῖς γραφείσαις ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ἐλαύνεις, διώκεις, συκοφαντεῖς. ὦ βέλτιστε, εἰ οἷόν τε σε τοῦτ' εἰπεῖν, οὐ παύσῃ καὶ γνώσῃ τοῦθ', ὅτι πολλῶν χρημάτων τὸ χρηστὸν εἶναι [2] λυσιτελέστερον; σοὶ γοῦν, εἴπερ ἀληθῆ λέγεις, χρήματα μὲν τοσαῦτ' εἰληφότι, πάντα ἀπόλωλεν, ὡς φής· εἰ δ' ἦσθα ἐπιεικὴς, οὐδέποτε αὐτὰ ἀνήλωσας.

ιθ'. Ἀλλ' ἔγωγε, μὰ τὸν Δία καὶ θεοὺς, πανταχῇ σκοπῶν οὐδὲν ὁρῶ, διότι ἂν σοι πεισθέντες οὗτοι τουδὶ καταψηφίσαιντο. τί γάρ; ὅτι πλησίον ὄντων τῶν ἀδικημάτων ἐγκαλεῖς; ἀλλ' ἔτεσι καὶ χρόνοις ὕστερον αἰτιᾷ. ἀλλ', ὅτι τοῦτον ἀπράγμων ἦσθα τὸν χρόνον; ἀλλὰ τίς οὐκ εἶδεν ὅσα πράγματα πράττων οὐ πέπαυσαι, οὐ μόνον ἰδίας δίκας διώκων οὐκ ἐλάττους ταυτησὶ, ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ συκοφαντῶν καὶ κρίνων τινάς; οὐχὶ Τιμομάχου κατηγό-
961 ρεις; [3] οὐ Καλλίππου, τοῦ νῦν ὄντος ἐν Σικελίᾳ; οὐ πάλιν Μένωνος; οὐκ Αὐτοκλέους; οὐ Τιμοθέου; οὐκ ἄλλων πολλῶν; καίτοι, πῶς ἔχει λόγον σὲ Ἀπολλόδωρον ὄντα, πρότερον τῶν κοινῶν, ὧν μέρος ἠδικοῦ, δίκην ἀξιοῦν λαμβάνειν, ἢ τῶν ἰδίων, ὧν νῦν ἐγκαλεῖς, ἄλλως τε καὶ τηλικούτων ὄντων, ὡς σὺ φής; τί ποτ' οὖν ἐκείνων κατηγορῶν, τόνδε εἴας; οὐκ ἠδικοῦ, ἀλλ', οἶμαι, συκοφαντεῖς νῦν. ἡγοῦμαι τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντων μάλιστ' εἰς τὸ πρᾶγμα εἶναι, τούτων μάρτυρας παρασχέσθαι. τὸν γὰρ συκοφαντοῦντα ἀεί τι νομίζειν χρὴ ποιεῖν νυνί; καὶ νὴ Δία ἔγωγε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζω πάνθ' ὅσα τοῦ τρόπου τοῦ Φορμίωνός ἐστι σημεῖα καὶ τῆς τούτου δικαιοσύνης καὶ φιλανθρωπίας, καὶ ταῦτ' εἰς τὸ πρᾶγμα εἶναι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. ὁ μὲν γὰρ περὶ πάντα ἄδικος, τάχ' ἂν, εἰ τύχοι, καὶ τοῦτον ἠδίκει· ὁ δὲ μηδένα μηδὲν ἠδικηκὼς, πολλοὺς δὲ εὖ πεποιηκὼς ἑκὼν, ἐκ τίνος ἂν εἰκότως τρόπου τοῦτον

[1] ποιεῖ [2] λυσιτελέστερόν ἐστι; [3] οὐχὶ

Καὶ ταῖς ἀπ' ἐκείνης ἀραῖς] S. ἐναντία. Non opus est addere, ἔνοχος ὤν. IDEM.

ιθ'. Καλλίππου, τοῦ νῦν ὄντος ἐν Σικελίᾳ] Fortasse cum Dione profectus ad expellendum Dionysium juniorem. IDEM.

Ὧν μέρος ἠδικοῦ] F. A. ὧν πολλοστὸν μέρος. IDEM.

Νυνὶ] Post νυνὶ f. add. λέγε τὰς μαρτυρίας. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. et v. 4. p. 550. verti quasi legeretur. ἀκούετε δὴ καὶ τὰς πρὸς Ἀπολλόδωρον [sub. προσηκούσης] τῆς πονηρίας. ἆρ' οὖν ὅμοιος --- hic delendo ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. AUGER.

[1] μόνον ἠδίκει τῶν πάντων; τούτων τοίνυν τῶν μαρτυριῶν ἀκούσαντες, γνώσεσθε τὸν ἑκατέρου τρόπον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

[2] ἴσθι δὴ καὶ τὰς πρὸς Ἀπολλόδωρον τῆς πονηρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ἆρ' οὖν ὅμοιος οὑτοσὶ σκοπεῖτε. λέγε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ἀνάγνωθι δὴ καὶ ὅσα δημοσίᾳ χρήσιμος τῇ πόλει γέγονεν οὑτοσί.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

κ'. Τοσαῦτα τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Φορμίων χρήσιμος τῇ πόλει γεγονὼς καὶ πολλοῖς ὑμῶν, καὶ οὐδένα οὔτε ἰδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ κακὸν οὐδὲν εἰργασμένος, οὐδ' ἀδικῶν Ἀπολλόδωρον τουτονί, δεῖται καὶ ἱκετεύει καὶ ἀξιοῖ σωθῆναι, καὶ ἡμεῖς συνδεόμεθα οἱ ἐπιτήδειοι ταῦθ' ὑμῶν· ἐκεῖνο 962
δ' ὑμᾶς ἀκοῦσαι δεῖ. τοσαῦτα γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρήμαθ' ὑμῖν ἀνεγνώσθη προσευπορηκώς, ὅσα οὔθ' οὗτος, οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς κέκτηται. πίστις μέντοι Φορμίωνι παρὰ τοῖς εἰδόσι καὶ τοσούτων καὶ πολλῷ πλειόνων χρημάτων ἐστί, δι' ἧς καὶ αὐτὸς αὑτῷ καὶ ὑμῖν χρήσιμός ἐστιν. ἃ μὴ πρόησθε, μηδ' ἐπιτρέψητε ἀνατρέψαι τῷ μιαρῷ τούτῳ ἀνθρώπῳ, μηδὲ ποιήσητε αἰσχρὸν παράδειγμα, ὡς τὰ τῶν ἐργαζομένων καὶ μετρίως ἐθελόντων ζῆν τοῖς βδελυροῖς καὶ συκοφάνταις ὑπάρχει παρ' ὑμῶν λαβεῖν. πολὺ γὰρ χρησιμώτερα ὑμῖν παρὰ τῷδε ὄντα ὑπάρχει. ὁρᾶτε γὰρ αὐτοὶ καὶ ἀκούετε τῶν μαρτύρων, οἷον ἑαυτὸν τοῖς δεηθεῖσι παρέχει· καὶ τούτων οὐδὲν ἕνεκα τοῦ λυσιτελοῦντος εἰς χρήματα πεποίηκεν, ἀλλὰ φιλανθρωπίᾳ καὶ τρόπου ἐπιεικείᾳ.

κά. Οὔκουν ἄξιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν τοιοῦτον ἄνδρα προέσθαι τούτῳ, οὐδὲ τηνικαῦτα ἐλεεῖν ὅτ' οὐδὲν ἔσται

[1] μόνον ἂν ἠδίκει [2] Ἴθι

Ἴσθι δὴ καὶ τὰς πρὸς Ἀπολλόδωρον τῆς πονηρίας] Requiro aliam lectionem, nec invenio. Wolf.

κ'. Χρήμαθ' ὑμῶν] Ὑμῖν ἀνεγνώσθη. Idem.

πλέον τούτῳ, ἀλλὰ νῦν ὅτε κύριοι καθέστατε σῶσαι· οὐ γὰρ ἔγωγε ὁρῶ καιρόν, ἐν τίνι ἂν μᾶλλον βοηθήσειέ τις αὐτῷ. τὰ μὲν οὖν πολλά, ὧν Ἀπολλόδωρος ἐρεῖ, νομίζετ' εἶναι λόγον καὶ συκοφαντίας, κελεύετε δ' αὐτὸν ὑμῖν ἐπιδεῖξαι, ἤ, ὡς οὐ διέθετο ταῦθ' ὁ πατήρ, ἤ, ὡς ἔστι τις ἄλλη μίσθωσις πλὴν ἣν ἡμεῖς δείκνυμεν, ἤ, ὡς οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν διαλογισάμενος τῶν ἐγκλημάτων ἁπάντων ἃ ἔγνω ὁ κηδεστὴς ὁ τούτου καὶ οὗτος αὐτὸς συνεχώρησεν, ἤ, ὡς διδόασιν οἱ νόμοι δικάζεσθαι τῶν οὕτω πραχθέντων, ἤ, τῶν τοιούτων τι δεικνύναι· ἐὰν δ', ἀπορῶν, αἰτίας καὶ βλασ-
963 φημίας λέγῃ καὶ [1] κακουργῇ, μὴ προσέχετε τὸν νοῦν, μηδ' ὑμᾶς ἡ τούτου κραυγὴ καὶ ἀναίδεια ἐξαπατήσῃ, ἀλλὰ φυλάττετε καὶ μέμνησθε ὅσα ἡμῶν ἀκηκόατε. κἂν ταῦτα ποιῆτε, αὐτοί τε εὐορκήσετε, καὶ τοῦτον δικαίως σώσετε, ἄξιον ὄντα, νὴ τὸν Δία καὶ τοὺς θεοὺς ἅπαντας. ἀνάγνωθι λαβὼν αὐτοῖς τὸν νόμον, καὶ τὰς μαρτυρίας τασδί.

ΝΟΜΟΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· [2] οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων. ἐξέρα τὸ ὕδωρ.

[1] κακολογῇ [2] οἴομαι

κά. Τῶν οὕτω] Adde ὑπὲρ vel περὶ ante τῶν. Auger.

Ἢ τῶν τοιούτων τι δεικνύναι] S. κελεύετε. Wolf.

Ἐξέρα τὸ ὕδωρ] Hinc apud D. Petrum, κύων ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα ἐπανερχομένη. In farrag. scholium in fine additum est, τουτέστιν, ἔκβαλλε. Idem.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΠΑΝΤΑΙΝΕΤΟΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

ΠΑΝΤΑΙΝΕΤΟΣ, παρὰ Τηλεμάχου τινὸς ἐργαστήριον ἐν Μαρωνείᾳ μεταλλικὸν— τόπος δὲ 963
οὗτος τῆς Ἀττικῆς — καὶ μετὰ τοῦ ἐργαστηρίου τριάκοντα τὸν ἀριθμὸν οἰκέτας ὠνούμενος,
δανείζεται παρὰ μὲν Μνησικλέους τάλαντον, παρὰ δὲ Φιλέτου καὶ Πλείστορος πέντε καὶ τεττα-
ράκοντα μνᾶς· καὶ ἦν ὠνητὴς ἐγγεγραμμένος ὁ Μνησικλῆς, καὶ τὰς ὠνὰς εἶχεν αὐτός. ὕστερον
δὲ ἀπαιτούμενος τὸ ἀργύριον ὁ Πανταίνετος δευτέρους λαμβάνει δανειστὰς, τόν τε παραγραφό-
μενον νῦν Νικόβουλον καὶ Εὔεργόν τινα, καὶ τούτοις ὑποθήκην δίδωσι τὸ ἐργαστήριον καὶ τὰ ἀν-
δράποδα· γραμματεῖον δὲ οὐχ ὑποθήκης ἀλλὰ πράσεως γράφεται, καὶ γίνεται πρατὴρ καὶ
βεβαιωτὴς τοῖς δευτέροις δανεισταῖς ὁ πρότερος δεδανεικὼς ὁ Μνησικλῆς ὁ τὰς ὠνὰς ἔχων. καὶ
μισθοῦσι τῷ Πανταινέτῳ τά τε ἀνδράποδα καὶ τὸ ἐργαστήριον Εὔεργος καὶ ὁ Νικόβουλος, ὡς 964
δεσπόται δῆθεν γεγονότες αὐτοῦ· τοσούτου δὲ μισθοῦσιν ὅσον τὸ δάνειον τόκον ἐποίει. ἐδεδανείκε-
σαν μὲν γὰρ ἑκατὸν πέντε μνᾶς, ἔδει δὲ κατὰ μνᾶν τόκον εἶναι δραχμήν· ἑκατὸν οὖν καὶ πέντε
δραχμὰς λαμβάνειν συνέθεντο, καὶ ἦν τοῦτο τῷ μὲν ἔργῳ, τόκος τῷ δὲ ὀνόματι, μίσθωσις.
τούτων πραχθέντων, ὁ μὲν Νικόβουλος ἀπεδήμησε· παρὰ δὲ τὴν ἀπουσίαν τὴν ἐκείνου Ἀθήνησι
τάδε γίγνεται. ὁ Εὔεργος, ὁ κοινωνὸς τοῦ δανείσματος, αἰτιώμενος τὸν Πανταίνετον, ὡς οὐδὲν τῶν
συγκειμένων ἐθέλοντα ποιεῖν, ἐλθὼν ἐπὶ τὸ ἐργαστήριον κατεῖχεν αὐτοῦ· καὶ δὴ ἀργύριον φυλάξας
ἐκ τῶν μετάλλων Πανταινέτῳ κομιζόμενον, ὅπερ ἔμελλεν εἰς τὸ δημόσιον καταβάλλειν, ἀφεί-
λετο τὸν κομίζοντα οἰκέτην βίᾳ. παρὸ καὶ διπλῆν εἰς τὸ δημόσιον κατέβαλεν, ὡς ἔφη, τὴν κα-
ταβολὴν ὁ Πανταίνετος, τῆς προσηκούσης προθεσμίας δι' Εὔεργον ἐκπεσών· ἐπὶ τούτοις καὶ
δίκην ἔλαχε τῷ Εὐέργῳ βλάβης, καὶ εἷλεν αὐτόν. ὡς δὲ ἐπανῆκε καὶ ὁ Νικόβουλος ἐκ τῆς ἀπο-
δημίας, καὶ δανεισταὶ πολλοί τινες ἀνεφαίνοντο τοῦ Πανταινέτου, πρότερον ἀγνοούμενοι, λόγων
πολλῶν λεγομένων, πέρας συνέβησαν, ὥστε Νικόβουλον μὲν καὶ Εὔεργον, ἀπολαμβάνοντας ἑκα-
τὸν καὶ πέντε μνᾶς, ἀποστῆναι τοῦ ἐργαστηρίου καὶ τῶν ἀνδραπόδων· ταῦτα δὲ τοὺς ἑτέρους
δανείσαντας ὠνεῖσθαι. πάλιν δὲ οὐκ ἐθελόντων τῶν δανειστῶν ὠνεῖσθαι τὰ κτήματα, εἰ μὴ
πρατῆρες αὐτοὶ καὶ βεβαιωταὶ γίγνοιντο Νικόβουλος καὶ Εὔεργος, πείθεται ὁ Νικόβουλος καὶ
ὑπ' αὐτοῦ Πανταινέτου, καθὰ φησὶν, ἀξιούμενος, οὐ πρότερον δὲ ἀνεδέξατο, πρὶν τοῦ Πανταίνε- 965
τον ἄφεσιν αὐτῷ παντὸς ἐγκλήματος δοῦναι. ὁ δὲ Πανταίνετος ἔδωκε μὲν τὴν ἄφεσιν, καὶ
ἐπράθη τὰ κτήματα· οὐδὲν δὲ ἧττον καὶ τούτῳ τὴν αὐτὴν, ἥνπερ Εὐέργῳ, δίκην εἴληχε, με-
ταλλικὴν [1] ἐπιγράφοντες τὴν δίκην, ὡς δὴ τῶν τε τὰ μέταλλα ἐργαζομένων εἷς ὢν καὶ περὶ
μέταλλον ἠδικημένος. ἐγκαλεῖ δὲ τῷ Νικοβούλῳ καὶ περὶ τῆς τῶν χρημάτων ἀφαιρέσεως τῶν
ὑπὸ τοῦ οἰκέτου κομιζομένων, καὶ περὶ τῆς τοῦ ἐργαστηρίου καὶ τῶν ἀνδραπόδων πράσεως
παρὰ τὰς συνθήκας γεγενημένης, καὶ μέντοι καὶ περὶ ἑτέρων τινῶν. ὁ δὲ Νικόβουλος παραγρά-
φεται τὸν ἀγῶνα, καθ' ἕνα μὲν ἐκεῖνον νόμον τὸν κελεύοντα, περὶ ὧν ἂν ἄφεσις καὶ
ἀπαλλαγὴ γένηται, περὶ τούτων μηκέτι ἐξεῖναι δικάζεσθαι, καθ' ἕτερον
δὲ ἐκεῖνον, ὃς διαῤῥήδην καὶ σαφῶς ὁρίζει περὶ τίνων δεῖ τὰς μεταλλικὰς δίκας
εἰσάγειν, ὧν οὐδὲν πεπονθότα Πανταίνετον, ἀτόπως φησὶ μεταλλικὴν δίκην δικάζεσθαι· καὶ
μὴν καὶ τρίτον παρέχεται νόμον, ὃς διαιρεῖ περὶ ποίων ἐγκλημάτων ποῖα χρὴ κρίνειν
δικαστήρια καὶ ποίας ἀρχὰς εἰσάγειν τὰς δίκας, Πανταίνετον δέ φησι παρὰ
τοῦτον ποιεῖν τὸν νόμον, ποικίλα ἐγκλήματα εἰς ταὐτὸν μίξαντα καὶ περὶ πάντων τῷ μεταλ-
λικῷ δικαστηρίῳ τὴν κατηγορίαν ποιούμενον. τῷ μὲν οὖν περὶ τῆς ἀφέσεως νόμῳ κατ' ἀρχὰς
κέχρηται, τοῖς δὲ δύο τοῖς ἑτέροις ἐπὶ τοῦ τέλους, καὶ ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς παραγραφῆς
καὶ λήγων εἰς ταύτην. ἐν δὲ μέσῳ τὴν εὐθυδικίαν πεποίηκεν, ἧς μέγιστον καὶ ἰσχυρότατόν
ἐστιν, ὅτι μηδὲ ἐπιδημῶν ἐτύγχανε τότε Νικόβουλος, ὅτε Πανταίνετος ἐκεῖνα, ἐφ' οἷς τότε 966
Εὐέργῳ, καὶ νῦν Νικοβούλῳ, τὴν δίκην εἴληχε.

[1] * ἐπιγραφόμενος

Παρὰ Τηλεμάχου est in oratione. WOLF.

Μαρωνείᾳ] Imperitus fuit situs Maroniæ et ἀγεωγραφητὸς ille, quicunque scripsit hanc hypothesin, qui eum locum in Attica ponit, si ita scripsit. Itaque si vox Μαρωνεία sana est, lege: τόπος δὲ οὗτος τῆς Θρᾴκης. PALMER.

Καὶ τὰς ὠνὰς εἶχεν αὐτὸς] Haud scio, an mancipem, redemtorem, aut fidejussorem dicere liceat. Sed malo ad verbum vertere, quam nimium in re dubia mihi permittere. WOLF.

Κατεῖχεν αὐτοῦ] F. αὐτὸ, S. τὸ ἐργαστήριον. IDEM.

Πέρας] Τελευτῶντες, κατὰ τὸ πέρας, πρὶν τὸν Πανταίνετον. et v. 27. μεταλλικὴν ἐπιγράφων τὴν δίκην. et v. 38. ποικίλα ἐγκλήματα. et ibid. F. ἐν τῷ μεταλλικῷ. IDEM.

Τοὺς ἑτέρους δανείσαντας] F. τοὺς ὕστερον δανείσαντας. IDEM.

Ὅτε Πανταίνετος ἐκεῖνα] F. A. ἔπασχεν ἐκεῖνα. IDEM.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

ΠΡΟΣ ΠΑΝΤΑΙΝΕΤΟΝ.

ά. ΔΕΔΩΚΟΤΩΝ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τῶν νόμων παραγράψασθαι περὶ ὧν ἄν τις ἀφεὶς καὶ ἀπαλλάξας δικάζηται, γεγενημένων ἀμφοτέρων μοι τούτων πρὸς Πανταίνετον τουτονὶ, παρεγραψάμην, ὡς ἠκούσατε ἀρτίως, μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην, οὐκ οἰόμενος δεῖν ἀφεῖσθαι τοῦ δικαίου τούτου, οὐδ', ἐπειδὰν ἐξελέγξω πρὸς ἅπασι τοῖς ἄλλοις καὶ ἀφεικότα τοῦτον ἐμαυτὸν καὶ ἀπηλλαγμένον, ἐγγενέσθαι τούτῳ μὴ φάσκειν ἀληθῆ με λέγειν, καὶ ποιεῖσθαι τεκμήριον, ὡς, εἴπερ ἐπράχθη τι τοιοῦτον, παρεγραψάμην ἂν αὐτόν· ἀλλ', ἐπὶ ταύτης τῆς σκήψεως εἰσελθὼν, ἀμφότερα ὑμῖν ἐπιδεῖξαι, καὶ ὡς οὐδὲν ἠδίκηκα τοῦτον, καὶ ὡς παρὰ τὸν νόμον μοι δικάζεται. εἰ μὲν οὖν ἐπεπόνθει τι τούτων Πανταίνετος ὧν νῦν ἐγκαλεῖ, κατ' ἐκείνους ἂν τοὺς χρόνους ἐφαίνετό μοι δικαζόμενος εὐθὺς, ἐν οἷς τὸ συμβόλαιον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους ἐγίγνετο, οὐσῶν μὲν ἐμμήνων τῶν δικῶν τούτων, ἐπιδημούντων δ' ἡμῶν ἀμφοτέρων, ἁπάντων δ' ἀνθρώπων εἰωθότων παρ' αὐτὰ [1] τὰ ἀδικήματα μᾶλλον ἢ χρόνων ἐγγεγενημένων ἀγανα-
967 κτεῖν· ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν ἠδικημένος — ὡς καὶ ὑμεῖς εὖ οἶδ'

[1] τἀδικήματα

ά. Παρεγραψάμην, ὡς — δίκην] *Præscripsi, ut audistis nuper, Pantæneto actionem experiundique potestatem esse denegandam:* ideo scilicet, quod me ἀφῆκεν τοῦ ἐγκλήματος, quod mihi pridem acceptum tulit quod nunc petit. BUDÆUS.

Παρεγραψάμην ἂν αὐτὸν] Cum accusativo personæ rarius, sæpius cum accusativo δίκην, aut cum infinitivo, μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι. WOLF.

Ἐπὶ ταύτης τῆς σκήψεως εἰσελθὼν] Προφάσεως καὶ δικαιολογίας. IDEM.

Ἐπιδεῖξαι] Regitur ab οἰόμενος δεῖν. Fortasse tamen, et hoc ultimum malim, ita intelligenda hæc phrasis, ἀλλ' ἐπὶ κ. τ. λ. *sed ingressus hac fiducia nixus hoc utrumque ostendere,* i. e. me hoc utrumque ostensurum. AUGER.

Οὐσῶν μὲν ἐμμήνων] De hac voce alibi dictum est, pro menstruis posse reponi semestria, παρὰ τοὺς ἓξ μῆνας τοὺς χειμερινοὺς ἀργούσης τῆς ναυτιλίας καὶ ἐμπορίας.

ὅτι φήσετε, ἐπειδὰν τὰ πεπραγμένα ἀκούσητε — τῷ κατορθῶσαι τὴν πρὸς Εὔεργον δίκην ἐπηρμένος, συκοφαντεῖ, ὑπόλοιπόν ἐστι παρ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐπιδείξαντα ὡς οὐδ' ὁτιοῦν ἀδικῶ καὶ μάρτυρας ὧν ἂν λέγω παρασχόμενον, πειρᾶσθαι σώζειν ἐμαυτόν. δεήσομαι δὲ καὶ δίκαια καὶ μέτρια ὑμῶν ἁπάντων, ἀκοῦσαί τέ μου, περὶ ὧν παρεγραψάμην, εὐνοϊκῶς, καὶ προσέχειν ὅλῳ τῷ [1] γράμματι τὸν νοῦν· πολλῶν γὰρ δικῶν ἐν τῇ πόλει γεγενημένων, οὐδένα πω δίκην οὔτ' ἀναιδεστέραν οὔτε συκοφαντικωτέραν οἴομαι φανήσεσθαι δεδικασμένον, ἧς νῦν οὑτοσὶ λαχὼν εἰσελθεῖν τετόλμηκεν. ἐξ ἀρχῆς δὲ, [2] ὡς οἷός τε ὦ, διὰ βραχυτάτων ἅπαντα τὰ πραχθέντα διηγήσομαι πρὸς ὑμᾶς.

β'. Ἐδανείσαμεν πέντε καὶ ἑκατὸν μνᾶς ἐγὼ καὶ Εὔεργος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, Πανταινέτῳ τούτῳ ἐπ' ἐργαστηρίῳ τε ἐν τοῖς ἔργοις ἐν Μαρωνείᾳ καὶ τριάκοντα ἀνδραπόδοις· ἦν δὲ τοῦ δανείσματος τετταράκοντα μὲν καὶ πέντε μναῖ ἐμαὶ, τάλαντον δ' Εὐέργου. συνέβαινε δὲ τοῦτον ὀφείλειν Μνησικλεῖ μὲν Κολυττεῖ τάλαντον, Φιλέᾳ δὲ Ἐλευσινίῳ καὶ Πλείστορι πέντε καὶ τετταράκοντα μνᾶς. πρατὴρ [3] μὲν τοῦ ἐργαστηρίου καὶ τῶν ἀνδραπόδων ὁ Μνησικλῆς ἡμῖν γίγνεται — καὶ γὰρ ἐώνητο ἐκεῖνος αὐτὰ τούτῳ παρὰ [4] Τηλεμάρχου τοῦ πρότερον κεκτημένου —, μισθοῦται δὲ [5] οὗτος παρ' ἡμῶν τοῦ γιγνομένου τόκου τῷ ἀργυρίῳ, πέντε καὶ ἑκατὸν δραχμῶν τοῦ μηνὸς ἑκάστου. καὶ τιθέμεθα συνθήκας, ἐν αἷς ἥ τε μίσθωσις ἦν γεγραμμένη, καὶ [6] λύσις παρ' ἡμῶν ἔν τινι ῥητῷ χρόνῳ. πραχθέντων δὲ τού-
των Ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς ἐπὶ Θεοφίλου ἄρχοντος, ἐγὼ 968
μὲν ἐκπλέων εἰς τὸν Πόντον εὐθὺς ᾠχόμην, οὗτος δ' ἐνθάδε

[1] πράγματι [2] ὡς ἂν οἷός [3] μὲν δὴ τοῦ [4] Τηλεμάχου [5] οὑτοσὶ [6] λύσις τούτῳ παρ'

Wolf.

Ὅλῳ τῷ γράμματι] F. πράγματι. et v. 8. πολλῶν γὰρ δικῶν, pro δικαίων. Idem.

β'. Ἐδανεισάμην] M. ἐδανείσαμεν. et v. 19. πρατὴρ μὲν οὖν. Idem.

Μισθοῦται —— μηνὸς ἑκάστου] Quibus verbis significat Demosthenes, contractum illum nomine quidem *conductionem* fuisse, sed revera *mutuum usurarium*. Quem contractum ne quis improbandum censeret, addidit usuræ loco pensitationem menstruam se stipulatum, quantam scilicet usuram stipulari per leges liceret. Eam autem esse in singulas minas drachmas singulas. γιγνόμενον τόκον, *justam et legitimam usuram* vocat: ut γιγνόμενον ἀργύριον ἀποδοῦναι, *probos et legitimos numos reddere*; et ap. Herodot. II. ὄργυιαι δίκαιαι, *justæ ulnæ*, vel orgyiæ. *De asse et in Annot. in Pandect.* Budæus.

Λύσις παρ' ἡμῶν] *Redemtio a nobis*, ut liceret redimere a nobis officinam. Wolf.

ἦν καὶ Εὔεργος. τὰ μὲν δὴ πραχθέντα τούτοις πρὸς [1] ἑαυτοὺς ἕως ἀπεδήμουν ἐγὼ, οὐκ ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν· οὔτε γὰρ ταὐτὰ λέγουσιν, οὔτ' ἀεὶ ταὐτὰ οὗτός γε. ἀλλὰ τοτὲ μὲν φησιν ἐκπεσεῖν ὑπ' ἐκείνου βίᾳ παρὰ τὰς συνθήκας ἐκ τῆς μισθώσεως, τοτὲ δὲ αὐτὸν αἴτιον αὐτῷ πρὸς τὸ δημόσιον γενέσθαι τῆς ἐγγραφῆς, τοτὲ δὲ ἄλλο ὅ τι ἂν βούληται· ἐκεῖνος δ' ἁπλῶς, οὔτε τοὺς τόκους ἀπολαμβάνων, οὔτε τῶν ἄλλων τῶν ἐν ταῖς συνθήκαις ποιοῦντος οὐδὲν τούτου, ἐλθὼν παρ' ἑκόντος τούτου λαβὼν ἔχειν τὰ ἑαυτοῦ, μετὰ δὲ ταῦτα ἀπελθόντα τοῦτον ἥκειν τοὺς ἀμφισβητήσοντας ἄγοντα, αὐτὸς δ' οὐκ ἐπεξελθεῖν ἐκείνοις, τοῦτον δ' οὐχὶ κωλύειν ἔχειν ὅσα περ ἐμισθώσατο, εἰ ποιοίη τὰ συγκείμενα. τούτων μὲν δὴ τοιούτους ἀκούω λόγους. ἐκεῖνο δὲ οἶδα, ὅτι, εἰ μὲν οὗτος ἀληθῆ λέγει, καὶ δεινὰ πέπονθεν ὥσπερ φησὶν ὑπὸ τοῦ Εὐέργου, ἔχει δίκην, [2] ἧς ἐτιμήσατο αὐτὸς — εἷλε γὰρ εἰσελθὼν αὐτὸν ὡς ὑμᾶς —, καὶ οὐ δήπου τῶν αὐτῶν παρά τε τοῦ πεποιηκότος δίκαιός ἐστι δίκην λαβεῖν καὶ παρ' ἐμοῦ τοῦ μηδ' ἐπιδημοῦντος· εἰ δ' ὁ Εὔεργος ἀληθῆ λέγει, σεσυκοφάντηται μὲν ὡς ἔοικεν ἐκεῖνος, ἐγὼ δ' οὐδ' οὕτω τῶν αὐτῶν φεύγοιμ' ἂν δίκην εἰκότως. ὡς οὖν ταῦτα πρῶτον ἀληθῆ λέγω, τούτων τοὺς μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ὅτι μὲν τοίνυν καὶ πρατὴρ ἦν ἡμῖν τῶν κτημάτων, ὅσπερ
969 ἐξ ἀρχῆς αὐτὸς [3] ἐώνητο, καὶ κατὰ τὰς συνθήκας οὗτος
ἐμισθώσατο ἡμέτερον ὂν τὸ ἐργαστήριον καὶ τὰ ἀνδράποδα, καὶ οὔτε παρῆν ἐγὼ τοῖς μετὰ ταῦτα πρὸς Εὔεργον τούτῳ πραχθεῖσιν οὔτε ἐπεδήμουν ὅλως, ἔλαχέ τε δίκην ἐκείνῳ καὶ οὐδὲν ἡμῖν πώποτε ἐνεκάλει, ἀκούετε τῶν μαρτύρων, ὦ ἄνδρες δικασταί.

γ'. Ἐπειδὴ τοίνυν ἀφικόμην σχεδόν τι πάντα ἀπολωλεκὼς ὅσα ἔχων ἐξέπλευσα, ἀκούσας καὶ καταλαβὼν

[1] αὐτοὺς [2] οἷς [3] ἑώνητο, ὁ Μνησικλῆς, καὶ

Ἔχει δίκην ἧς ἐτιμήσατο αὐτὸς] S. ἐκείνῳ. Notatum αὐτόν. Malim αὐτῷ. Idem.

Εἰ δ' Εὔεργος ἀληθῆ λέγει] Τὸ ἀληθῆ λέγει videtur a grammatico adjectum, cum possit ἀπὸ κοινοῦ ex superiore intelligi. et, v. 28. οὔτε ἐπεδήμουν ὅλως, ἔλαχε δὲ δίκην. et, p. 556. v. 2. θαυμαστὸν ὡς ἐλυπήθην, ὁρῶν τὸ πρᾶγμά μοι περιεστηκὸς εἰς ἄπορον, pro θαυ-

τοῦτον μὲν ἀφεστηκότα, τὸν δ' Εὔεργον ἔχοντα καὶ κρατοῦντα ὧν ἐωνήμεθα, [1]θαυμαστῶς ὡς ἐλυπήθην, ὁρῶν τὸ πρᾶγμά μοι περιεστηκὸς εἰς ἄτοπον· ἢ γὰρ κοινωνεῖν ἔδει τῆς ἐργασίας καὶ τῶν ἐπιμελειῶν τῷ Εὐέργῳ, ἢ χρήστην ἀντὶ τούτου τὸν Εὔεργον ἔχειν, καὶ πρὸς ἐκεῖνον πάλιν μίσθωσιν γράφειν, καὶ συμβόλαιον ποιεῖσθαι. τούτων δ' οὐδ' ἕτερον προῃρούμην· ἀηδῶς δ' ἔχων οἷς λέγω τούτοις, ἰδὼν τὸν Μνησικλέα τὸν πρατῆρα τούτων ἡμῖν γεγενημένον, προσελθὼν ἐμεμφόμην αὐτῷ, λέγων, οἷον ἄνθρωπον προὐξένησέ μοι, καὶ τοὺς ἀμφισβητοῦντας, καὶ τί ταῦτ' ἐστὶν, ἠρώτων. ἀκούσας δ' ἐκεῖνος, τῶν μὲν ἀμφισβητούντων κατεγέλα· συνελθεῖν δὲ ἔφη τούτους βούλεσθαι πρὸς ἡμᾶς, καὶ [2]συνάξειν ἡμᾶς, καὶ παραινέσειν τούτῳ πάντα ποιεῖν τὰ δίκαια ἐμοὶ, καὶ οἴεσθαι πείσειν. ὡς δὲ συνήλθομεν, τὰ μὲν πολλὰ τί δεῖ λέγειν; ἧκον δ' οἱ δεδανεικέναι φάσκοντες τούτῳ ἐπὶ τῷ ἐργαστηρίῳ καὶ τοῖς ἀνδραπόδοις, ἃ ἡμεῖς ἐπριάμεθα παρὰ Μνησικλέους· καὶ οὐδὲν ἦν ἁπλοῦν οὐδ' ὑγιὲς τούτων, πάντα δ' ἐξελεγχόμενοι ψευδῆ λέγοντες,
καὶ τοῦ Μνησικλέους βεβαιοῦντος ἡμῖν, προκαλοῦνται πρό- 970
κλησιν ἡμᾶς, ὡς οὐ δεξομένους, ἢ κομίσασθαι πάντα τὰ χρήματα παρ' αὐτῶν καὶ ἀπελθεῖν, ἢ διαλῦσαι σφᾶς ὑπὲρ ὧν ἐνεκάλουν, αἰτιώμενοι πολλῷ πλείονος ἄξια ἔχειν ὧν ἐδεδώκειμεν χρημάτων. ἀκούσας δ' ἐγὼ, παραχρῆμα, οὐδὲ βουλευσάμενος, κομίσασθαι συνεχώρησα, καὶ τὸν Εὔεργον ἔπεισα. ἐπειδὴ δὲ ἔδει ἡμᾶς τὰ χρήματα [3]λαμβάνειν, καὶ τὸ πρᾶγμα εἰς τοῦτο προῆκτο, οὐκ [4]ἔφησαν μετὰ ταῦτα δώσειν οἱ τότε ἐκεῖνα [5]ἐπαγγειλάμενοι, εἰ μὴ πρατῆρες γιγνοίμεθ' ἡμεῖς τῶν κτημάτων αὐτοῖς, νοῦν ἔχοντες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατ' αὐτό γε τοῦτο· ἑώρων γὰρ ἡμᾶς οἷα

[1] θαυμαστὸν [2] συνάξειν αὐτὸς ἡμᾶς [3] ἀπολαμβάνειν [4] ἔφασαν [5] ἐπαγγελλόμενοι

μαστῶς et ἄτοπον. Idem.

γ'. Ἀηδῶς δ' ἔχων κ. τ. λ.] Vid. Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R. l. IV. c. III.

Ἡμᾶς] Hic accipiendum pro ἀμφοτέρους, i. e. *omnes partes contendentes.* Auger.

Καὶ τοῦ Μενεκλέους βεβαιοῦντος ἡμῖν] S. τὴν πρᾶσιν. Wolf.

Προκαλοῦνται πρόκλησιν — ἐνεκάλουν] *Optionem nobis offerebant, velut non accepturis, ut aut ab eis integram pecuniam auferentes a lite discederemus, aut iisdem ipsis solveremus eam pecuniam quam a nobis petebant.* διαλῦσαι enim τὸν ἐγκαλοῦντα est *eum liberare*, h. e. ἀπαλλάξαι. Budæus.

Ὡς οὐ δεξομένους, per ο, non per α. Wolf.

Ἢ διαλῦσαι σφᾶς] *Absolvere, satisfacere sibi.* Idem.

ἐσυκοφαντούμεθα ὑπὸ [1]τούτων. ὡς οὖν καὶ ταῦτα ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι καὶ ταύτας τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

δ'. Ἐπειδὴ τοίνυν τὸ πρᾶγμα ἐνταῦθ' εἱστήκει, καὶ τὰ μὲν χρήματα οὐ προΐεντο οὓς ἐπήγαγεν οὗτος, ἡμεῖς δ' εἰκότως ἐφαινόμεθα ὧν ἐωνήμεθα κρατεῖν, ἱκέτευεν, ἐδεῖτο, ἠντιβόλει πρατῆρας ἡμᾶς γενέσθαι. ἀξιοῦντος δὲ τούτου καὶ πολλὰ δεηθέντος ἐμοῦ, καὶ τί οὐχὶ ποιήσαντος; καὶ τοῦτο ὑπέμεινα. ὁρῶν δ' αὐτὸν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κακοήθη, καὶ, τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς τοῦ Μνησικλέους κατηγοροῦντα πρὸς ἡμᾶς, πάλιν δὲ [2]ὡς φίλος ἦν τὰ μάλιστα Εὐέργῳ τούτῳ προσκεκρουκότα, καὶ, τὸ μὲν πρῶτον ὡς ἐγὼ κατέπλευσα ἄσμενον φάσκοντα ἑωρακέναι με, ἐπειδὴ δὲ ἔδει τὰ δίκαια ποιεῖν [3]ἐμοὶ δυσκολαίνοντα, καὶ, ἅπασι μέχρι τοῦ προλαβεῖν καὶ τυχεῖν ὧν δέοιτο φίλον ὄντα, μετὰ ταῦτα δ' ἐ-
971 χθρὸν καὶ διάφορον γιγνόμενον, ἠξίουν ἀπαλλαττόμενος καὶ πρατὴρ ὑπὲρ τῶν [4]τούτου γινόμενος, πάντων ἀφεθεὶς τῶν ἐγκλημάτων καὶ ἀπαλλαγεὶς, οὕτω διαλύεσθαι. τούτων δὴ συγχωρηθέντων, οὗτος μὲν ἀφῆκεν ἁπάντων ἐμέ· ἐγὼ δὲ πρατὴρ, ὥσπερ ἐδεῖθ' οὗτος, τῶν κτημάτων [5]ἐγενόμην, καθάπερ αὐτὸς ἐπριάμην παρὰ Μνησικλέους. κομισάμενος δὲ τὰ ἐμαυτοῦ καὶ τοῦτον οὐδ' ὁτιοῦν ἀδικῶν, μὰ τοὺς θεοὺς, οὐδ' ἂν εἴ τι γένοιτο, ᾠήθην ἂν δίκην μοι λαχεῖν ποτὲ τουτονί. τὰ μὲν δὴ γεγενημένα, καὶ περὶ ὧν οἴσετε τὴν ψῆφον, καὶ δι' ἃ τὴν δίκην συκοφαντούμενος παρεγραψάμην μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι, ταῦτ' ἐστὶν, ὦ ἄνδρες δικασταί· παρασχόμενος δὲ μάρτυρας οἳ παρῆσαν, ἡνίκα ἀφιέμην ὑπὸ τούτου καὶ ἀπηλλαττόμην, ὡς οὐδ' εἰσαγώγιμος ἐκ τῶν νόμων ἐστὶν ἡ δίκη, μετὰ ταῦτ' ἐπιδείξω. καί μοι λέγε ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

λέγε δή [6]μοι τὴν τῶν ἐωνημένων μαρτυρίαν, ἵν' εἰδῆθ',

[1] τούτου [2] ὦ φ. κ. τ. μ., τῷ Εὐέργῳ, [3] ἐμοὶ πάλιν δυσκολαίνοντα [4] τούτου τινῶν γινόμενος [5] ἐγιγνόμην [6] μοι καὶ τὴν

Ὡς ἐσυκοφαντούμεθα ὑπὸ τούτων] F. τούτου, s. τοῦ Πανταινέτου. Idem.

ὅτι τούτου κελεύοντος αὐτὰ ἀπεδόμην, οἷς οὗτος ἐκέλευσε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

οὐ τοίνυν μόνον ἡμῖν εἰσὶν οὗτοι μάρτυρες, ὡς ἀφείμεθα καὶ νῦν συκοφαντούμεθα, ἀλλὰ καὶ Πανταίνετος αὐτός. ὅτε γὰρ λαγχάνων Εὐέργῳ τὴν δίκην εἴασεν ἐμὲ, τότ' ἐμαρτύρει οὗτος πρὸς ἐμὲ αὐτῷ μηδὲν ἔγκλημα ὑπόλοιπον εἶναι· οὐ γὰρ ἂν δήπου τῶν αὐτῶν ἀδικημάτων, παρόντων ἀμφοῖν ὁμοίως ἐγκαλῶν, τὸν μὲν εἴασε, τῷ δ' ἐδικάζετο. ἀλλὰ μὴν, ὅτι γ' οὐκ ἐῶσιν οἱ νόμοι περὶ τῶν οὕτω πραχθέντων πάλιν λαγχάνειν, [1] οἶμαι μὲν ὑμᾶς, καὶ μηδὲν εἰπόντος 972
ἐμοῦ, γιγνώσκειν· ὅμως δὲ λέγε αὐτοῖς καὶ τὸν νόμον τουτονί.

ΝΟΜΟΣ.

ἀκούετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦ νόμου λέγοντος ἄντικρυς, ὧν ἂν ἀφῇ καὶ ἀπαλλάξῃ τις, μηκέτι τὰς δίκας εἶναι· καὶ μὴν, ὅτι γ' ἀμφότερ' ἐστὶ πεπραγμένα ταῦτα τούτῳ πρὸς ἡμᾶς, ἠκούσατε τῶν μαρτύρων.

ε΄. Ἁπάντων μὲν τοίνυν τῶν ἐν τοῖς νόμοις ἀπειρημένων οὐ προσήκει δικάζεσθαι, οὐχ ἥκιστα δὲ τούτων. ἃ μὲν γὰρ τὸ δημόσιον πέπραχεν, ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν, ὡς ἀδίκως ἢ οὐ προσήκοντα πέπραχε, καὶ, περὶ ὧν ἔγνω τὸ δικαστήριον, ἔστιν εἰπεῖν ὡς ἐξαπατηθὲν τοῦτ' ἐποίησε, καὶ, περὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῷ νόμῳ κειμένων, καθ' ἑκάστου γένοιτ' ἄν τις εἰκότως λόγος· ἃ δ' αὐτὸς ἐπείσθη καὶ ἀφῆκεν, οὐκ ἔνι δήπουθεν εἰπεῖν, οὐδ' αὐτὸν [2] αἰτιάσασθαι ὡς οὐ δικαίως ταῦτ' ἐποίησεν. οἱ μὲν οὖν παρά τι τῶν ἄλλων τούτων δικαζόμενοι, τοῖς ὑφ' ἑτέρων δικαίοις ὡρισμένοις οὐκ ἐμμένουσιν, ὁ δ' ὧν ἂν ἀφῇ πάλιν λαγχάνων, τοῖς ὑφ' ἑαυτοῦ· διὸ πάντων μάλιστ' ἄξιον τούτοις χαλεπαίνειν. οὐκοῦν, ὡς μὲν ἀφῆκέ με πάντων ὅτε ἐγενόμην τῶν ἀνδραπόδων πρατὴρ, ἐπέδειξα· ὅτι δ' οὐκ ἐῶσιν οἱ νόμοι τού-

[1] οἴομαι [2] αἰτιᾶσθαι

Οἱ μὲν οὖν παρά τι τῶν ἄλλων τούτων δικαζόμενοι] Non placet hæc lectio, nec occurrit melior. Idem. Pro τούτων f. leg. ἀπειρημένων. Auger.

των εἶναι δίκας, ἀκηκόατε ἀρτίως ἀναγιγνωσκομένου τοῦ νόμου.

ς΄. Ἵνα δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μή τις οἴηται τοῖς περὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν δικαίοις ἂν ἁλισκόμενόν με ἐπὶ τοῦτο ἀποχωρεῖν, καὶ καθ' ἕκαστον, ὧν ἐγκαλεῖ, βούλομαι δεῖξαι αὐτὸν ψευδόμενον. λέγε [1] αὐτὸ τὸ ἔγκλημα, ὅ μοι δικάζεται.

973 ΕΓΚΛΗΜΑ.

[2] Ἔβλαψε Νικόβουλος ἐπιβουλεύσας ἐμοὶ καὶ τῇ οὐσίᾳ τῇ ἐμῇ, ἀφελέσθαι κελεύσας Ἀντιγένην τὸν ἑαυτοῦ οἰκέτην τὸ ἀργύριον τοῦ ἐμοῦ οἰκέτου, ὃ ἔφερε καταβολὴν τῇ πόλει τοῦ μετάλλου, ὃ ἐγὼ ἐπριάμην ἐννενήκοντα μνῶν· καὶ αἴτιος ἐμοὶ γενόμενος ἐγγραφῆναι τὸ διπλοῦν τῷ δημοσίῳ.

ἐπίσχες. ταυτὶ πάντα, ἃ νῦν ἐγκέκληκεν ἐμοὶ, πρότερον τὸν Εὔεργον αἰτιασάμενος, τὴν δίκην εἷλε. μεμαρτύρηται μὲν δὴ καὶ ἐν ἀρχῇ μοι τοῦ λόγου πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἀπεδήμουν ὅτε τούτοις αἱ πρὸς ἀλλήλους ἐγίγνοντο διαφοραί· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ [3] ἐγκλήματος τούτου δῆλόν ἐστιν. οὐδαμοῦ γὰρ ὡς ἔγωγέ τι πεποίηκα τούτων ἔγραψεν· ἀλλ', ὑπογράψας ἐπιβουλεῦσαί με αὐτῷ καὶ τῇ οὐσίᾳ, [4] προστάξαι φησὶ τῷ παιδὶ ταῦτα ποιεῖν, ψευδόμενος. πῶς γὰρ ἐγὼ προσέταξα, ὃς, ὅτε ἐξέπλεον, τῶν γενησομένων ἐνταῦθ' οὐδ' ὁτιοῦν δήπουθεν ᾔδειν; εἶτα καὶ πόση μωρία, λέγοντα, ὡς ἐπεβούλευον ἀτιμῶσαι καὶ τὰ ἔσχατα πρᾶξαι, οἰκέτῃ με ταῦτα προστάξαι γεγραφέναι, ἃ οὐδὲ πολίτης πολίτην δύναιτ' ἂν ποιῆσαι; τί οὖν ἐστὶ τοῦτο; οὐκ ἔχων, οἶμαι, κατ' οὐδὲν διὰ τὴν ἀποδημίαν εἰς ἐμὲ τούτων ἀνενεγκεῖν τι, συκοφαντεῖν δὲ βουλόμενος, ὡς προσέταξα, ἐνέγραψεν· οὐδὲ γὰρ λόγος ἦν, εἰ μὴ τοῦτ' ἐποίησε. λέγε [5] τὸ ἀκόλουθον.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

καὶ, ἐπειδὴ ὦφλον ἐγὼ τῷ δημοσίῳ, καταστήσας Ἀντιγένην τὸν ἑαυτοῦ οἰκέτην εἰς τὸ ἐργαστήριον τὸ ἐμὸν, τὸ ἐπὶ Θρασύλλου, κύριον τῶν ἐμῶν, ἀπαγορεύοντος ἐμοῦ.

[1] δ' αὐτὸ [2] Ἔβλαψέ με Νικόβουλος [3] ἐγκλήματος [4] αὐτοῦ τοῦτο
[4] προστάξαι με φησὶ [5] τἀκόλουθον

Δικαίοις ἂν ἁλισκόμενόν με ἐπὶ τοῦτο ἀποχωρεῖν. Wolf.

Ἐκ τοῦ ἐγκλήματος τούτου] M. τοῦτο δῆλον. et, v. 24. οἰκέτῃ με ταῦτα, vel τὰ τοιαῦτα, pro μετὰ ταῦτα. Idem.

Ἐπὶ Θρασύλλῳ] Thrasyllum erat locus quidam Amphitropæ, quemadmodum Aulon. Nec puto recte sentire Harpocrationem, qui interpretatur: ἐπὶ τῷ Θρασύλλου μνήματι. *Att. Lect. L. V. c.* 30. Meur-

ἐπίσχες. πάλιν ταυτὶ πάντα ὑπ᾽ αὐτοῦ τοῦ πράγμα- 974
τος ἐξελεγχθήσεται ψευδόμενος. γέγραφε γὰρ καταστῆσαι μὲν ἐμὲ, ἀπαγορεύειν δὲ αὐτόν· ταῦτα δ᾽ οὐχ οἷόν τε τὸν μὴ παρόντα. οὔτε γὰρ ἐγὼ καθίστην, ὅγε ὢν ἐν τῷ Πόντῳ, οὔτ᾽ [1]ἀπηγόρευσεν οὗτος τῷ μὴ παρόντι. πῶς γάρ; πῶς οὖν εἰς ἀνάγκην ἦλθε ταῦθ᾽ οὕτω γράψαι; Εὔεργος τότ᾽, οἶμαι, πλημμελῶν ὧν δέδωκε δίκην, συνήθως ἔχων ἐμοὶ καὶ γνώριμος ὢν, κατέστησέ τινα οἰκέτην οἴκοθεν λαβὼν παρ᾽ ἐμοῦ φυλάττειν, ὡς αὐτόν. εἰ μὲν οὖν ἔγραψε τἀληθὲς, γέλως ἂν ἦν· τί γὰρ, εἰ κατέστησεν Εὔεργος, [2]ἔγωγ᾽ ἀδικῶ; φεύγων δὲ τοῦτο, τοιαῦτ᾽ [3]ἠνάγκασται γράφειν, ἵν᾽ ᾖ πρὸς ἐμὲ αὐτῷ τὸ ἔγκλημα. λέγε τὰ ἐφεξῆς.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

πείσας τοὺς οἰκέτας τοὺς ἐμοὺς καθέζεσθαι εἰς τὸν Κεγχρεῶνα ἐπὶ βλάβῃ τῇ ἐμῇ.

ἐπίσχες. τουτὶ παντελῶς ἤδη καὶ ἀναιδές ἐστιν. οὐ γὰρ μόνον ἐκ τοῦ προκαλεῖσθαι τούτους παραδοῦναι, τοῦτον δὲ μὴ ἐθέλειν, ἀλλὰ καὶ ἐκ πάντων δῆλόν ἐστι ψεῦδος ὄν. τίνος γὰρ ἕνεκ᾽ ἔπειθον; ἵνα, νὴ Δί᾽, αὐτοὺς κτήσωμαι; ἀλλ᾽, αἱρέσεώς μοι δοθείσης ἢ ἔχειν [4]ἢ κτήσασθαι ἢ κομίσασθαι τὰ ἐμαυτοῦ, εἱλόμην κομίσασθαι, καὶ ταῦτα μεμαρτύρηται. λέγε δ᾽ [5]ὁμοίως τὴν πρόκλησιν.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

ταύτην τοίνυν οὐχὶ δεξάμενος τὴν πρόκλησιν, ἀλλὰ φυγὼν, σκέψασθε, οἷον εὐθέως μετὰ ταῦτ᾽ ἐγκαλεῖ. λέγε τὸ ἐχόμενον.

[1] ἀπηγόρευεν [2] ἐγώ σε ἀδικῶ [3] ἐπηνάγκασται [4] [ἢ κτήσασθαι] [5] ὅμως

sius.

Θρασύλλου] Sub. ἐργαστηρίῳ. Auger.

Κατέστησεν ὡς αὐτὸν] Ἀντὶ τοῦ, πρὸς ἑαυτόν. F. ὡς ἑαυτοῦ, s. ὄντα. Wolf. Ut ipsum, i. e. suo ipsius nomine qui servum collocabat. Auger.

Καθέζεσθαι εἰς τὸν Κεγχρεῶνα] Suidas: εἰς τὸ καθαριστήριον, ὅπου τὴν ἐκ τῶν μετάλλων διέψυχον κέγχρον. Ego suspicor, esse proprium loci nomen, seu asyli servorum, ut fuit τὸ καθέζεσθαι ἐπὶ τὸ χῶμα, asylum trierarcharum: nisi forte hoc dicat, avocatos fuisse servos a maudato opere, et ad aliud traductos. Wolf.

Ἢ ἔχειν, ἢ κτήσασθαι] Aut τὸ ἢ κτήσασθαι abundat, aut καὶ κτήσασθαι legendum. Idem. Hæ duæ voces supervacuæ videntur et recidendæ. Auger.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

καὶ κατεργασάμενος τὴν ἀργυρῖτιν, ἣν οἱ ἐμοὶ οἰκέται εἰργάσαντο, καὶ ἔχων τὸ ἀργύριον τὸ ἐκ ταύτης τῆς ἀργυρίτιδος.

975 ἐπίσχες. πάλιν ταῦτα πῶς ἔνεστ᾽ ἐμοὶ πεπρᾶχθαι τῷ μὴ παρόντι, καὶ περὶ ὧν Εὐέργου κατεδικάσω; λέγε δ᾽ [1]αὐτὸ τὸ ἔγκλημα ἐφεξῆς.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

καὶ ἀποδόμενος τὸ ἐργαστήριον τὸ ἐμὸν καὶ τοὺς οἰκέτας παρὰ τὰς συνθήκας, ἃς ἔθετο πρὸς ἐμέ.

ἐπίσχες. τουτὶ πολὺ πάνθ᾽ ὑπερβέβληκε τἆλλα. πρῶτον μὲν γὰρ παρὰ τὰς συνθήκας, φησὶν, ἃς ἔθετο πρὸς ἐμέ· αὗται δ᾽ εἰσὶ τίνες; ἐμισθώσαμεν τῶν τόκων τῶν γινομένων τούτῳ τὰ ἡμέτερα ἡμεῖς, καὶ ἄλλο οὐδέν· πρατὴρ μὲν γὰρ ὁ Μνησικλῆς ἡμῖν ἐγεγόνει, τούτου παρόντος καὶ κελεύοντος. μετὰ [2]ταῦτα τὸν αὐτὸν τρόπον ἡμεῖς ἑτέροις ἀπεδόμεθα, ἐφ᾽ οἷσπερ αὐτοὶ ἐπριάμεθα, οὐ μόνον κελεύοντος ἔτι τούτου, ἀλλὰ καὶ ἱκετεύοντος· οὐδεὶς γὰρ ἤθελε δέχεσθαι τοῦτον πρατῆρα. τί οὖν αἱ τῆς μισθώσεως ἐνταῦθ᾽ συνθῆκαι; τί τοῦτο, ὦ φαυλότατ᾽ ἀνθρώπων, ἐνέγραψας; ἀλλὰ μὴν, ὅτι σοῦ κελεύοντος, καὶ, ἐφ᾽ οἷσπερ ἐωνήμεθα, αὐτοὶ πάλιν ἀπεδόμεθα, λέγε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

μαρτυρεῖς τοίνυν καὶ σύ· ἃ γὰρ ἡμεῖς πέντε καὶ ἑκατὸν μνῶν ἐωνήμεθα, ταῦθ᾽ ὕστερον τριῶν ταλάντων καὶ δισχιλίων καὶ ἑξακοσίων ἀπέδου σύ. καίτοι, τίς ἂν καθάπαξ [3]πρατῆρας ἔχων σοὶ δραχμὴν ἔδωκε μίαν. ἀλλὰ μὴν, ὅτι ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι καὶ τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ἔχων μὲν τοίνυν, ἣν ἐπείσθη, τῶν αὐτοῦ τιμὴν, δεηθεὶς δέ

[1] αὐτοῖς [2] ταῦτα δὲ τὸν [3] πρατῆρά σ᾽ ἔχων

Καθάπαξ μὴ πρατῆρας ἔχων addita negatione legendum, sententia docet: nisi placeat, καθάπαξ, πρατῆρα σὲ ἔχων. Wolf.

Αὐτοῦ] L. ἐμαυτοῦ, et ibid. deleo δέ. Auger.

μου τότε γενέσθαι πρατῆρα καθ' ὃ συνέβαλον ἀργύριον, 976 αὐτὸς δυοῖν ταλάντοιν προσδικάζεται. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἐγκλημάτων ἔτ' ἐστὶ δεινότερα. λέγε δή μοι τὸ λοιπὸν τοῦ ἐγκλήματος.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

ἐνταυθοῖ πόλλ' ἄττα καὶ δεινά μοι ἅμα ἐγκαλεῖ· καὶ γὰρ αἰκίαν, καὶ ὕβριν, καὶ βιαίων, καὶ πρὸς ἐπικλήρους ἀδικήματα. τούτων δ' εἰσὶν ἑκάστου χωρὶς αἱ δίκαι, καὶ οὔτε πρὸς τὴν αὐτὴν ἀρχὴν, οὔθ' ὑπὲρ τιμημάτων τῶν αὐτῶν. ἀλλ' ἡ μὲν αἰκία καὶ [1] τὰ τῶν βιαίων, πρὸς τοὺς τετταράκοντα· αἱ δὲ τῆς ὕβρεως, πρὸς τοὺς θεσμοθέτας· ὅσα δ' εἰς ἐπικλήρους, πρὸς τὸν ἄρχοντα. οἱ δὲ νόμοι καὶ τούτων διδόασι τὰς παραγραφὰς ἀντιλαγχάνειν, περὶ ὧν οὐκ εἰσὶν εἰσαγωγεῖς. λέγε δ' αὐτοῖς τοῦτον τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

τοῦτο τοίνυν ἐμοῦ παραγεγραμμένου πρὸς τῇ ἄλλῃ παραγραφῇ, καὶ οὐκ ὄντων εἰσαγωγέων τῶν θεσμοθετῶν ὑπὲρ ὧν λαγχάνει Πανταίνετος, ἐξαλήλιπται, καὶ οὐ πρόσεστι τῇ παραγραφῇ. τὸ δ' ὅπως, ὑμεῖς σκοπεῖτε· ἐμοὶ [2] μὲν γὰρ ἕως ἂν ἔχω τὸν νόμον τοῦτον δεικνύναι, οὐδ' ὁτιοῦν διαφέρει. οὐ γὰρ τὸ γινώσκειν καὶ συνιέναι τὰ δίκαια ὑμῶν ἐξαλεῖψαι δυνήσεται.

ζ'. Λάβε δή μοι καὶ τὸν μεταλλικὸν νόμον· καὶ γὰρ ἐκ τούτου δείξειν οἴομαι οὐκ οὖσαν εἰσαγώγιμον τὴν δίκην, χάριτός τε ὧν μᾶλλον ἄξιος ἢ τοῦ συκοφαντεῖσθαι. λέγε.

[1] τὰ περὶ τῶν [2] [μὲν]

Αὐτὸς δυοῖν ταλάντοιν προσδικάζεται] Tanti Pantænetum æstimasse mulctam, ex iis, quæ sequuntur, apparet. WOLF.

Καὶ βιαίων] Imo βίαν, nisi mavis ut infra τὰ τῶν βιαίων, subaudiendo ἐγκλήματα ἀδικημάτων. et v. 11. αἱ sub. δίκαι. AUGER.

Πρὸς τοὺς τετταράκοντα] Hujus magistratus nomen alibi me legisse non recordor. WOLF.

Καὶ τούτων τὰς παραγραφὰς ἀντιλαγχάνειν] Παραγράφεσθαι, μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην. IDEM.

Τοῦτο ἐξαλήλιπται] Ὑπὸ τίνων, τῶν θεσμοθετῶν, ἢ τοῦ ἄρχοντος? Sequitur enim δυνήσεται. IDEM.

Καὶ οὐ πρόσεστι τῇ παραγραφῇ] Verteram: *abolita sunt, et ad præscriptionem non pertinent*: ad crimina referens: quasi scriptum esset: καὶ οὐ μέτεστι τῇ παραγραφῇ. Sed est, ut opinor, (certi enim nihil habeo) querela de iniquitate, vel prætoris, vel sexvirorum, qui exceptionem Nicobuli mutilarint. Nam id accusatori licuisse, non existimo. Alioqui pro παραγραφῇ legendum videretur γραφῇ. IDEM.

Τὸ γινώσκειν καὶ συνιέναι addita conjunctione. τὴν γνῶσιν καὶ σύνεσιν τὴν ὑμετέραν τῶν δικαίων. IDEM.

Δυνήσεται] *Poterit* nempe, quicumque ille sit qui delevit in exceptione mea illud quod addideram, sive Pantænetus, sive alius. AUGER.

ΝΟΜΟΣ.

οὗτος σαφῶς ὁ νόμος διείρηκεν, ὧν εἶναι δίκας προσήκει μεταλλικάς. οὐκοῦν ὁ μὲν νόμος, ἐάν τις ἐξείλλῃ [1] τινὰ
977 τῆς ἐργασίας, ὑπόδικον ποιεῖ· ἐγὼ δ' οὐχ ὅπως αὐτὸς ἐξείλλω τοῦτον, ὧν ἄλλος ἀπεστέρει, τούτων ἐγκρατῆ κατέστησα καὶ παρέδωκα, καὶ πρατὴρ ὑπὲρ τούτου δεηθέντος ἐγενόμην. ναί, φησιν· ἀλλὰ κἂν [2] ἄλλος τις ἀδικῇ τι περὶ τὰ μέταλλα, καὶ τούτων εἰσὶ δίκαι. ὀρθῶς γ', ὦ Πανταίνετε· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν; ἂν ὑφάψῃ τις, ἂν ὅπλα ἐπιφέρῃ, ἂν ἐπικατατέμνῃ τῶν μέτρων ἐντὸς, ταῦτά ἐστι τἄλλα, ὧν οὐδὲν δήπου πέπρακται πρὸς ὑμᾶς ἐμοί· πλὴν [3] εἰ, τοὺς κομιζομένους ἃ προεῖντό σοι, μεθ' ὅπλων ἥκειν νομίζεις. εἰ δὲ ταῦθ' ἡγῇ, πρὸς ἅπαντας τοὺς [4] προϊεμένους τὰ ἑαυτῶν εἰσί σοι δίκαι μεταλλικαί· ἀλλ' οὐ δίκαιον. φέρε γὰρ, [5] ὅστις μέταλλον παρὰ τῆς πόλεως πρίηται, τοὺς κοινοὺς παρελθὼν νόμους, καθ' οὓς καὶ διδόναι καὶ λαμβάνειν πᾶσι προσήκει δίκας, ἐν ταῖς μεταλλικαῖς δικάσεται; τί δὲ, [6] ἐὰν δανείσηταί τις παρά του; τί δὲ, ἂν κακῶς ἀκούσῃ; ἂν πληγὰς λάβῃ; ἂν κλοπὴν ἐγκαλῇ; ἂν προεισφορὰν μὴ κομίζηται; ἂν ὅλως

[1] τινὰ ἐκ τῆς [2] ἄλλο τι ἀδικῇ τις [3] εἰ μὴ τοὺς [4] προϊεμένους σοι τὰ [5] ὅστις ἂν μέταλλον [6] ἂν

ζ'. Ἐάν τις ἐξείλλῃ] Hinc τὴν ἐξούλην deducit Libanius. WOLF.

Ἐγὼ δὲ οὐχ — κατέστησα] *Ego vero non solum ipsum non ejeci, sed unde ab alio ejectus est, ipsum in possessionem restitui.* BUDÆUS.

Κἂν ἄλλως τις] Adverbialiter per ω. vel κἂν ἄλλο τις. et v. 10. τῶν μέτρων ἐκτός. Nam ἐντὸς τῶν μέτρων, utique licet. WOLF.

Ἂν ὑφάψῃ τις —] Primum dicit, *si quis ignem importarit atque succenderit*; quod refero tum ad ipsa metalla, cum ad columnas, quibus metallorum fodinæ sustentantur et fulciuntur, de quibus Pollux VII. 23. μεσοκρινεῖς κίονες, οἱ ἐν τοῖς μετάλλοις ἐφεστηκότες ἀνέχειν τὰ ὀρύγματα. Magnum enim dabatur sive metalli redemptoribus sive operæ mancipibus damnum, in flando metallo, et in ambustis columnis, quibus fodinæ sustinebantur. Sequitur ἂν ὅπλα ἐπιφέρῃ. Vertit Wolfius: *Si quis arma intulerit*, male, quod viri magni pace dictum velim. Corruptum locum lego ἂν ὅπλα ἐκφέρῃ, et verto: *Si vasa instrumentaque exportarit*, sive illa sint τῶν μεταλλέων, sive ad metalla aut metalli fodinas pertineant, ut sunt quæ recenset Pollux X. 31. θύλακες, περίοδος, σάλαξ. Addit demum ἂν ἐπικατατέμνῃ τῶν μέτρων ἐντὸς, *si effoderit*, μεταλλεύσῃ, *extra fines suos*, intra alienos; de quo paullo post p. 564. v. 2. *Leg. Attic.* L. VII. T. XII. PETITUS. Dubito de conjecturæ veritate. Ipsemet Orator arma intelligenda esse declarat: recitatis enim quibusdam ex lege, subdit continuo τἄλλα ὧν οὐδὲν δήπου πέπρακται πρὸς ὑμᾶς ἐμοί· πλὴν εἰ τοὺς κομιζομένους ἃ προεῖντό σοι, μεθ' ὅπλων ἥκειν νομίζεις, quorum ultima de armis esse accipienda utique dubitari non potest. WESSELING. Lego et intelligo cum S. Petito. AUGER.

Ἂν προεισφορὰν μὴ κομίζηται] Cum divites tributum pro pauperibus pependerunt, nec pecuniam pro illis numeratam recuperare potuerunt. Vide Ulpianum in

ἄλλο τι; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι· ἀλλὰ τὰς μεταλλικὰς δίκας [1] εἶναι τοῖς κοινωνοῦσι μετάλλου, καὶ τοῖς ἕτερον συντρήσασιν [2] εἰς τὰ τῶν πλησίον, καὶ ὅλως τοῖς ἐργαζομένοις τὰ μέταλλα, καὶ τῶν ἐν τῷ νόμῳ τι ποιοῦσι· τῷ δὲ δανείσαντι Πανταινέτῳ, καὶ ταῦτ' ἀπειληφότι γλίσχρως καὶ [3] μόλις, περὶ τούτου οὐκ εἶναι δίκην μεταλλικὴν προσφθεγκτέον, οὐδ' ἐγγύς. ὡς μὲν οὖν οὔτ' ἠδίκηκα τοῦτον οὐδὲν, οὔτ' εἰσαγώγιμος ἐκ τῶν νόμων ἐστὶν ἡ δίκη, ταῦτ' ἄν τις σκοπῶν ῥᾳδίως γνοίη.

η'. Οὐδὲν τοίνυν δίκαιον ἔχων οὐδὲ καθ' ἓν λέγειν ὑπὲρ 978
ὧν ἐγκαλεῖ, ἀλλὰ καὶ ψευδῆ γεγραφὼς εἰς τὸ ἔγκλημα, καὶ περὶ ὧν ἀφῆκε δικαζόμενος, τοῦ ἐξελθόντος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηνὸς, ἐπειδὴ ἔμελλον εἰσιέναι τὴν δίκην, ἤδη τῶν δικαστηρίων [4] ἐπικεκυρωμένων, προσελθὼν καὶ περιστήσας τοὺς μεθ' [5] ἑαυτοῦ τὸ ἐργαστήριον συνεστηκότων, πρᾶγμα ποιεῖ πάνδεινον. ἀναγινώσκει μοι πρόκλησιν μακρὰν, ἀξιῶν, ὃν φησιν οἰκέτην ταῦτα συνειδέναι, βασανίζεσθαι· κἂν μὲν ᾖ ταῦτ' ἀληθῆ, τὴν δίκην ἀτίμητον ὄφλειν αὐτῷ, ἐὰν δὲ ψευδῆ, τὸν βασανιστὴν Μνησικλέα ἐπιγνώμονα τῆς τιμῆς εἶναι τοῦ παιδός. λαβὼν δ' ἐγγυητὰς τούτων παρ' ἐμοῦ, καὶ σημηναμένου τὴν πρόκλησιν ἐμοῦ — οὐχ ὡς δίκαιον ὄν· ποῦ γάρ ἐστι δίκαιον ἐν οἰκέτου σώματι καὶ ψυχῇ, ἢ δύο ὠφληκέναι τάλαντα, ἢ μηδὲν τὸν συκοφαντοῦντα ζημιοῦσθαι; ἀλλ' ἐγὼ, πολλῷ τῷ δικαίῳ περιεῖναι βουλόμενος, συνεχώρουν —, καὶ μετὰ ταῦτα [1] προκαλεῖταί με τὴν δίκην πάλιν, ἐπειδὴ θᾶττον ἀνείλετο τὰς παρακαταβολάς· οὕτως εὐθὺς ἦν δῆλος, οὐδ' οἷς αὐτὸς ὡρίσατο δικαίοις ἐμμένων. ἐπειδὴ δ' ἤκομεν πρὸς τὸν βασανιστὴν, ἀντὶ τοῦ τὴν πρόκλησιν ἀνοίξας δεῖξαι τὰ γεγραμμένα, καὶ κατὰ ταῦτα πράττειν ὅ τι δόξαι — διὰ γὰρ τὸν

[1] εἶναι δίκας [2] [εἰς τὰ τῶν πλησίον] [3] μόλις παρὰ τούτου, [4] ἐπικεκληρωμένων [5] ἑαυτοῦ, τ. ἐ. τῶν συνεστηκότων,

[1] προσκαλεῖται μέν με

orationem περὶ Συμμοριῶν. Wolf. προεισφορὰ est tributum quod, urgente necessitate, pro pauperibus pendebant divites, ita ut numeratam pro ipsis pecuniam deinde pro jure suo exigerent. Auger.

Τοῖς ἕτερον συντρήσασιν εἰς τὰ τῶν πλησίον] Συντρεῖν ἕτερον, *perfodere* aut *perforare alterum, in ea, quæ vicinorum sunt.* Videtur aliquid mendi esse in verbis: et τὸ ἕτερον fortassis abundat: sed sententia non est obscura. Wolf.

Τῶν ἐν τῷ νόμῳ τι ποιοῦσι] S. τῶν ἀπηγορευμένων ὑπὸ τοῦ νόμου. Idem.

Περὶ τούτου οὐκ εἶναι δίκην μεταλλικὴν, προσφθεγκτέον οὐδ' ἐγγὺς] Προσφθεγκτέον οὐκ εἶναι δίκην μεταλλικὴν τῷ δανείσαντι Πανταινέτῳ, οὐδ' ἐγγὺς, ἀντὶ τοῦ, Πανταινέτῳ κατ' οὐδένα τρόπον δίκην εἶναι κατὰ τοῦ δανείσαντος. Idem.

η'. Τῶν δικαστηρίων ἤδη ἐπικεκληρωμένων] Κληρωτὰ γὰρ τὰ δικαστήρια. Isocrates Areopagitico: πρὸ τῶν δικαστηρίων κληρουμένους, εἴθ' ἕξουσι τροφὴν, εἴτε καὶ μή. Sunt etiam certis in causis, apud Romanos quidem, ex ordinariis judicibus aliqui a Reis delecti, et ab alterutris nonnulli rejecti, ut in Milonianæ interpretatione docet Asconius. Si ἐπικεκυρωμένων, significat, *sortitione peracta, jam cum auctoritate fuisse judices.* Idem.

Καὶ περιστήσας τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ τὸ ἐργαστήριον συνεστηκότων] Mendosus locus. F. τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ ἐκ τῶν ἐργαστηρίων συνεστηκότας. etsi malim: τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ συνεστηκότας, *gregalibus suis adductis.* Verti, ut potui: *adductisque secum iis, qui una cum ipso officinam constituerant.* Sed rectius fortassis intelliguntur τὰ ἐργαστήρια τῶν συκοφαντῶν, de quibus agitur in exceptione adversus Zenothemidem. Idem. *societatem factiosorum.* ἐργαστήριον eo sensu hic sumitur, quo π. Ζηνοθ. ἐργαστήρια τῶν συκοφαντῶν, *societates calumniatorum.* Auger.

Ἀναγινώσκει μοι πρόκλησιν μακρὰν] *Recitat mihi provocationem* vel *denunciationem bene longam, postulans servum quem conscium esse rei gestæ diceret, in quæstionem ea lege dari, ut si vera ipse dixisset, confestim ego tantæ damnarer pecuniæ, quanta pecunia legibus definita est: sin falsa viderentur quæ idem ipse in controversiam deduxisset, ipse ut quæstionis habendæ moderator et arbiter Mnesicles pretium servi in quæstionem injuria postulati arbitrio suo constitueret et æstimaret.* πρόκλησις est ἐξαίτησις τῶν θεραπόντων εἰς βάσανον ὅτε δικάζοιντο, πρὸς μαρτυρίαν τοῦ πράγματος. Moris enim fuit apud Antiquos, ut qui servum ad testimonium ferendum posceret, is pretii servi fidejussores daret in causa tum civili tum capitali. Qui autem servum ad quæstionem exposcebat, non alias æstimationem dabat, quam si causa caderet. Quare fidejussor intercedebat inter actorem et reum: quanquam id Demosthenes postulationem adversarii depellendo ait iniquum esse. *In Annot. in Pandect.* Budæus.

Ἀναγινώσκει κ. τ. λ.] Quænam erat illa πρόκλησις? Servum Nicobuli torquendum sibi dari poscebat Pantænetus, ea lege, ut, si in tormentis veram esse suam postulationem appareret, Nicobulus δίκην ἀτίμητον ὄφλῃ: sin falsa, pro servo tormentis adhibito tantum Nicobulo præstaret Pantænetus, quanti damnum tortor æstimaret. ἀτίμητον ergo δίκην ὄφλειν volebat Pantænetus Nicobulum, i. e. damnum, quantum ipse æstimaverat, ita ut æstimationem impugnare non liceret, sibi præstare; pro damno dato tantum sibi solvi, quantum petiiset, ut nulla alia æstimatione esset opus. Id autem æstimaverat II. talentis. His expositis, interpretatio addenda est, reformatis quibusdam, in quibus Wolfius aberravit: *Legit mihi prolixam provocationem, servum, quem harum rerum conscium dicebat, in quæstionem postulans. Quod si ea vera essent, summam, quam ille petebat, absque alia damni sui æstimatione solverem; sin falsa, æstimaret tortor Mnesicles, quanti esset damnum ex servi mei quæstione mihi datum. Atque acceptis a me vadibus, et obsignato provocationis, sive delatæ conditionis, libello, non quod justum esset, (ubi enim justum ex servi cruciatu pendere, ut aut II. talentis condemnarer, aut, si absolverer, nulla calumniatorem pœna sequeretur?) sed quod ego magna juris abundantia superare volebam, consensum præstiti.* Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R. l. III. c. V. §. 3. cf. l. VI. c. XIV.

Τὴν δίκην ἀτίμητον ὄφλειν αὐτῷ] Ne quid de petita mulcta detrahatur. Pollux lib. 8. ἀτίμητος δίκη, ἣν οὐκ ἔστιν ὑποτιμήσασθαι, ἀλλ' ἢ τοσούτου τετίμηται, ὅσον ἐπιγέγραπται. Suidas: ἀτίμητος ἀγὼν, ἐφ' ᾧ τίμημα ὡρισμένον ἐκ τῶν νόμων οὐ κεῖται, ἀλλ' οἱ δικάζοντες ἐτιμῶντο, τί δεῖ παθεῖν, ἢ ἀποτίσαι, ὁ δὲ τιμητὸς, ᾧ πρόσεστιν ἀπὸ τῶν νόμων ὡρισμένον τίμημα. Huic contrarium habet Varini Lexicon: ὁ μὲν τιμητὸς ἀγὼν, ἐφ' ᾧ τίμημα ὡρισμένως ἐκ τῶν νόμων οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ τοὺς δικαστὰς ἔδει τιμᾶσθαι, ὅ,τι χρὴ παθεῖν, ἢ ἀποτίσαι, ὁ δὲ ἀτίμητος τοὐναντίον, ᾧ πρόσεστιν ἐκ τῶν νόμων ὡρισμένως τίμημα, ὡς οὐδὲν δεῖν τοὺς δικαστὰς τιμῆσαι. Ac Pollux cum Varino consentit, ut videatur Suidæ locus depravatus. ζημία autem ἀτίμητος, quam hic petit Pantænetus, non erat legibus, sed ab ipso accusatore definita duorum talentum. Itaque pro definita legibus, malim, eam, quam postulasset, aut in actione perscripsisset. Wolf.

Προκαλεῖταί με τὴν δίκην πάλιν, ἐπειδὴ θᾶττον ἀνείλετο τὰς παρακαταβολὰς] Nam si quæstiones processissent, judicio nihil fuisset opus. Sed mirum, licuisse pecuniam semel depositam tollere. Idem. *Post hæc provocat* vel *lacessit me judicio rursus, simul ac sustulit pignora.* Quibus verbis significat minime illum stetisse priore sponsione, sed pignora sua rece-

θόρυβον τὸν τότε καὶ τὸ μέλλειν καλεῖσθαι τὴν δίκην, τοιοῦτον ἦν, Προκαλοῦμαί σε ταυτὶ, Δέχομαι· Φέρε τὸν δακτύλιον, Λαβέ· Τίς δ᾽ ἐγγυητής; Οὑτοσὶ, οὐδὲν οὔτ᾽ ἀντίγραφον, οὔτ᾽ ἄλλο οὐδὲν ἐποιησάμην τοιοῦτον — ἀντὶ δὴ τοῦ ταῦθ᾽ οὕτως, ὥσπερ λέγω, πράττειν, ἑτέραν ἧκεν ἔχων πρόκλησιν, ἀξιῶν αὐτὸς βασανίζειν τὸν ἄν- 979
θρωπον· καὶ ἐπιλαβόμενος εἷλκε, καὶ ἐνέλιπεν οὐδὲν ἀσελγείας. καὶ ἔγωγ᾽ ἐνεθυμήθην, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἡλίκον ἐστὶ [1] πλεονέκτημα καταπεπλῆχθαι τὸν βίον. ἐγὼ γὰρ ἐμαυτὸν ταῦτα πάσχειν ἐδόκουν, καταφρονούμενος τῷ ἁπλῶς καὶ ὡς πέφυκα ζῆν, καὶ δίκην διδόναι παμμεγέθη ταῦθ᾽ ἀνεχόμενος. ὅτι δ᾽ οὖν ἠναγκαζόμην, παρ᾽ ἃ ἡγούμην δίκαια εἶναι, ἀντιπροκαλεῖσθαι καὶ τὸν οἰκέτην παρεδίδουν· καὶ ὅτι ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, λέγε τὴν πρόκλησιν.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

φυγὼν μὲν τοίνυν ταῦτα, φυγὼν δ᾽ ἃ τὸ πρῶτον αὐτὸς προὐκαλέσατο, ἔγωγε, ὅ τι ποτ᾽ ἐρεῖ πρὸς ὑμᾶς, θαυμάζω. ἵνα δ᾽ εἰδῆτε ὑφ᾽ οὗ φησὶ καὶ τὰ δεινὰ πεπονθέναι, θεάσασθε. οὗτός ἐστιν ὁ Πανταίνετον ἐκβαλὼν, οὗτός ἐστιν ὁ κρείττων τῶν φίλων τῶν Πανταινέτου καὶ τῶν νόμων· οὐ γὰρ ἔγωγ᾽ ἐπεδήμουν, οὐδ᾽ αὐτὸς ἐγκαλεῖ.

θ΄. Βούλομαι δ᾽ ὑμῖν, καὶ δι᾽ ὧν τοὺς πρότερον δικαστὰς ἐξαπατήσας εἷλε τὸν Εὔεργον, εἰπεῖν, ἵν᾽ εἰδῆθ᾽, ὅτι καὶ νῦν οὐδὲν οὔτ᾽ ἀναιδείας οὔτε τοῦ ψεύδεσθαι παραλείψει· πρὸς δὲ τούτοις, καὶ περὶ ὧν ἐμοὶ δικάζεται νῦν, τὰς αὐτὰς οὔσας ἀπολογίας εὑρήσετε, [2] ὅπερ ἔλεγχος ἀκριβέστα-

[1] πλεονέκτημα τὸ μὴ καταπεπλῆχθαι * διὰ τὸν βίον. [2] ὥσπερ

pisse. Budæus.

Καὶ τὸ μέλλειν] Hic legendum mibi videtur: καὶ τὸ μέλλειν αὐτόν με προσκαλεῖσθαι πρὸς τὴν δίκην. et v. 4. οὐδὲν hoc prius eliminandum puto ut inutile. Auger.

Καλεῖσθαι] Προκαλεῖσθαι legi vult, si bene intellexerim, Budæus, affirmans locum mutilatum esse et corruptum.

Ἡλίκον ἐστὶ πλεονέκτημα καταπεπλῆχθαι τὸν βίον] Quanta esset injuria vitam abjectam agere. F. μὴ καταπεπλῆχθαι, et hoc sequor, dum melius aliquid invenero. Wolf. Vult quoque μὴ addi Augerus.

Ἐμαυτὸν ταῦτα πάσχειν ἐδόκουν, καταφρονούμενος] Aut ἐγὼ γὰρ αὐτὸς, aut ἐμαυτὸν καταφρονούμενον. Wolf.

Παρ᾽ ἃ ἡγούμην δίκαια] Τὸ παρ᾽ videtur abundare, et legendum ἠναγκαζόμην ἃ ἡγούμην δίκαια. Nam παρὰ τὰ δίκαια ἀντιπροκαλεῖσθαι ὁμολογεῖν, absurdum esset, si fateretur, se iniqui aliquid postulasse. Idem.

Ταῦτα] Hæc quæ dico, ut supra ταῦτα cum agitur de Pantæneto, hæc quæ dicit. Auger.

θ΄. Ὅπερ ἔλεγχος] M. ὥσπερ. et p. 568. v. 16. ὧν δίκην λαχὼν ᾕρηκεν, παρὰ τὸ αἱρέω, non

τός ἐστιν ὑπὲρ τοῦ τότ᾽ ἐκεῖνον σεσυκοφαντῆσθαι. οὗτος γὰρ ᾐτιάσατό γ᾽ ἐκεῖνον πρὸς ἅπασι τοῖς ἄλλοις, [1] εἰσελθόντ᾽ εἰς ἀγρὸν ὡς αὐτὸν, ἐπὶ τὰς ἐπικλήρους εἰσελθεῖν καὶ τὴν μητέρα τὴν αὐτοῦ, καὶ τοὺς νόμους ἧκεν ἔχων τοὺς
980 τῶν ἐπικλήρων πρὸς τὸ δικαστήριον. καὶ πρὸς μὲν τὸν ἄρχοντα, ὃν τῶν τοιούτων οἱ νόμοι κελεύουσιν ἐπιμελεῖσθαι, καὶ παρ᾽ ᾧ τῷ μὲν ἠδικηκότι κίνδυνος περὶ τοῦ τί χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτίσαι, τῷ δ᾽ ἐπεξιόντι μετ᾽ οὐδεμιᾶς ζημίας ἡ βοήθεια, οὐδέπω καὶ τήμερον ἐξήτασται, οὐδ᾽ εἰσήγγειλεν, οὔτ᾽ ἐμὲ οὔτε τὸν Εὔεργον ὡς ἀδικοῦντας· ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ ταῦτα [2] κατηγορεῖ, καὶ δυοῖν ταλάντοιν εἷλε δίκην. ἦν γὰρ, οἶμαι, κατὰ μὲν τοὺς νόμους προειδότα τὴν αἰτίαν, ἐφ᾽ ᾗ κρίνεται, ῥάδιον τἀληθῆ καὶ τὰ δίκαια ἐπιδείξαντ᾽ ἀποφεύγειν· ἐν δὲ μεταλλικῇ δίκῃ, περὶ ὧν [3] οὐδὲν ἤλπιζεν αὐτοῦ κατηγορηθήσεσθαι, χαλεπὸν παραχρῆμα ἔχειν ἀπολύσασθαι τὴν διαβολήν. ἡ δ᾽ ὀργὴ παρὰ τῶν ἐξηπατημένων ὑπὸ τούτου δικαστῶν, ἐφ᾽ ᾧ τὴν ψῆφον [4] εἶχον πράγματι, τούτου κατεψηφίσατο. καίτοι, τὸν ἐκείνους ἐξηπατηκότα τοὺς δικαστὰς, ἆρ᾽ ὀκνήσειν ὑμᾶς ἐξαπατᾶν οἴεσθε; ἢ πεπιστευκότα εἰσιέναι τοῖς πράγμασιν, ἀλλ᾽ οὐ τοῖς λόγοις καὶ τοῖς [5] συνεστῶσι μεθ᾽ ἑαυτοῦ μάρτυσι, τῷ τ᾽ ἀκαθάρτῳ καὶ μιαρῷ Προκλεῖ τῷ μεγάλῳ τούτῳ, καὶ Στρατοκλεῖ τῷ πιθανωτάτῳ πάντων ἀνθρώπων καὶ πονηροτάτῳ, καὶ τῷ μηδὲν ὑποστελλόμενον μηδ᾽ αἰσχυνόμενον κλαιήσειν καὶ ὀδυρεῖσθαι; καίτοι τοσούτου

[1] ἐλθόντ᾽ [2] κατηγόρει [3] οὐδ᾽ ἂν ἤλπισεν [4] * οὐκ εἶχον
[5] συνεστῶσι τούτοις [μεθ᾽ ἑαυτοῦ]

τὸ ἐρέω. et ibid. v. 18. αὐτὸς αὐτὸν, S. τὸν οἰκέτην. Wolf.

Καὶ τοὺς νόμους ἧκεν κ. τ. λ.] Queritur Demosthenes h. l. ordinem judiciorum non esse servatum adversus Evergum, II. talentis ob injuriam, quam Pantænetus dicebat puellis patre orbis ab eo factam, damnatum. Cum enim causa metallica in judicio agitaretur eum obiter questum esse, Evergum, cum officinam metallicam invaderet, in gynæceum quoque impudenter irrupisse, ubi mater ei ἐπίκληροι essent, sicque injuriam iis esse factam. Atque lex περὶ τῶν ἐπικλήρων volebat, ait Demosthenes, *denunciationem*, εἰσαγγελίαν, prius apud Archonta, nempe ἄρχοντα ἐπώνυμον, quem *Prætorem* Latini reddiderunt, fieri, ad quem τῶν ἐπικλήρων cura pertinet, et apud quem reum ait periclitari de capite aut ære, non quod Prætor causas eas definiret, sed quod judicaret, admittenda esset necne εἰσαγγελία, quam si in judicium deducebat, tunc reus periclitabatur de pœna corporali aut pecuniaria; actor autem sine periculo accusabat, cum ἐν εἰσαγγελίαις pœna nulla, aut mulcta, esset in eum constituta, qui non obtinebat. *Herald.* Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R. l. III. c. XIV. §. 4.

Τούτου] M. ἐκείνου, quod refertur ad Evergum, et deinde κατεψηφίσατο, referendo ad ὀργή. Auger.

[1]δεῖ σ᾽ ἐλέου τινὸς ἄξιον εἶναι, ὥστε μισηθεὶς ἂν δικαιότατ᾽ ἀνθρώπων ἁπάντων ἐξ ὧν πεπραγμάτευσαι· ὅς γε ὀφείλων μνᾶς ἑκατὸν καὶ πέντε, καὶ οὐχ οἷός τε ὢν διαλῦσαι, τοὺς ταῦτα συνευπορήσαντας καὶ γενομένους αἰτίους σοι τοῦ τὰ δίκαια ποιῆσαι τοῖς συμβαλοῦσιν ἐξαρχῆς, χω- 981
ρὶς ὧν περὶ [2]αὐτὰ συμβόλαια ἠδίκεις, καὶ προσατιμῶσαι ζητεῖς. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους τοὺς δανειζομένους ἴδοι τις ἂν ἐξισταμένους τῶν ὄντων· σοὶ δ᾽ ὁ συμβεβηκὼς τοῦτο πέπονθε, καὶ, δανείσας τάλαντον, δύο ὦφληκε συκοφαντηθείς. ἐγὼ δὲ, τετταράκοντα δανείσας μνᾶς, δυοῖν ταλάντοιν ταυτηνὶ φεύγω δίκην· καὶ, ἐφ᾽ οἷς δανείσασθαι μὲν οὐδεπώποτ᾽ [3]ἐδυνήθης ἑκατὸν μνῶν πλέον, πέπρακας δὲ καθάπαξ τριῶν ταλάντων καὶ δισχιλίων, εἰς ταῦτα, τέτταρα ὡς ἔοικεν ἠδίκησαι [4]τάλαντα ὑπό του, καὶ ταῦτα ὑπὸ τοῦ οἰκέτου, νὴ τὸν Δία, τοῦ ἐμοῦ. τίς δ᾽ ἂν οἰκέτῃ παραχωρήσειε πολίτης τῶν ἑαυτοῦ; ἢ τίς ἂν φήσειεν, ὧν δίκην λαχὼν ἥρηκεν [5]αὐτὸς Εὔεργον, τούτων καὶ τὸν ἐμὸν παῖδα ὑπεύθυνον εἶναι προσήκειν; χωρὶς δὲ τούτων, αὐτὸς αὐτὸν οὗτος ἀφῆκε τῶν τοιούτων αἰτιῶν ἁπασῶν. οὐ γὰρ νῦν ἔδει λέγειν, οὐδ᾽ εἰς τὴν πρόκλησιν γράφειν ἐν ᾗ βασανίζειν [6]ἐζήτει· ἀλλὰ, λαχόντα ἐκείνῳ τὴν δίκην, τὸν κύριον διώκειν ἐμέ. νῦν δ᾽ εἴληχε μὲν ἐμοὶ, κατηγορεῖ δ᾽ ἐκείνου· ταῦτα δ᾽ οὐκ ἐῶσιν οἱ νόμοι. τίς γὰρ πώποτε, τῷ δεσπότῃ λαχὼν, τοῦ δούλου τὰ πράγματα, [7]ὡς κυρίου, κατηγορήσειεν;

ι. Ἐπειδὰν τοίνυν τις αὐτὸν ἔρηται, καὶ τί δίκαιον

[1] δεῖς ἐλέου τινὸς ἄξιον [2] αὐτὰ τὰ συμβόλαια ἠδικήκεις [3] ἠδυνήθης
[4] τάλαντα! ὑπὸ τοῦ ταῦτα; ὑπὸ [5] οὗτος [6] ἐξῄτει [7] ὥσπερ κυρίου, κατηγόρησεν

ι. Ἐπειδὰν τοίνυν τις κ. τ. λ.] Demosthenes hoc loco invidiam, qua premebantur fœneratores, amovere a Nicobulo vult, quod is non artem fœneratoriam faceret, sed amicos sublevando, suis quoque rebus aliquomodo consuleret. Neque enim fœneratores privatos odio publico eximit, si qui artem illam, quanquam inter privatos parietes faciebant; sed non omnes, qui pecuniam mutuo darent, et inde lucellum facerent, inter quos haberi volebat Nicobulum, quem tamen fœnus acerrime agitasse quædam videntur demonstrare, eo ordine habendos significat. Atque locum hunc non de danistis publicis fœnus exercentibus, sed de fœneratoribus privatis, quique hoc vitæ genus dissimularent esse accipiendum, ostendit quod ille ait ibidem, postquam fœneratores invisos esse dixit, hoc genus hominum inde sibi notum, eo quod eorum pecunia quandoque usus esset, iisdem quibus alii conditionibus; quod de trapezitis publicis, qui in foro prostabant omnibus noti, nihil attinebat dicere. p. 569. v. 10. Atque hos δανείζοντας appellat, non δανειστὰς, quia δανειστοῦ appellatio artem veluti et professionem significat; ὁ δανείζων autem dici potest, qui rem eandem facit, sed non tanquam artifex, ut ita dicam, nec passim, sed per occasionem, et aliam ob causam, quam ut inde tantum rem faciat. Sed et δανείζων, dicetur, qui clam eam rem facit, μήτε συγγνώμης μήτε ἄλλου μηδενὸς ὤν, ἀλλ᾽ ἢ τοῦ πλείονος: non ut beneficium cuiquam conferat, atque inopiam alterius sublevet, sed ut ex eo negotio lucrum, quam fieri potest, maximum percipiat; unde fit ut nulla misericordia, nullo humanitatis respectu tangatur, id unum agens, ut lucrum faciat, cui proposito sæpe obstat χρηστότης, et Ζεὺς ὁ μειλίχιος. Ejusmodi igitur homines toti sunt τοῦ πλείονος, qui est effectus fœnoris. Quare ne momentum quidem temporis, quod caro vendunt, perdere in animum inducere possunt, nec cuiquam parcunt, meri δανεισταί: sed quia publice id non profitentur, δανείζοντας eos dicit Aristoteles Polit. l. I. c. VII. At Nicobulus dicebat δανεῖσαι quidem se τῷ Πανταινέτῳ, sed ut ei auxilio esset, ut res ejus juvaret, simul etiam ut ex pecunia sua pauxillum emolumenti caperet; quo nomine inter τούτους τοὺς δανείζοντας censendum se negabat. ὅστις - - - προσήκει. v. 13. Nota illud eleganter dictum, καὶ μὴ λαθεῖν διαῤῥυὲν αὐτὸν

ἕξεις λέγειν πρὸς Νικόβουλον; μισοῦσι, φησιν, Ἀθηναῖοι τοὺς δανείζοντας· Νικόβουλος δ᾽ ἐπίφθονός ἐστι, καὶ ταχέως βαδίζει, καὶ μέγα φθέγγεται, καὶ βακτηρίαν φορεῖ· ταῦτα δ᾽ ἐστὶν ἅπαντά, φησι, πρὸς ἐμοῦ. καὶ ταῦτ᾽ οὐκ αἰσχύνεται λέγων, οὐδὲ τοὺς ἀκούοντας οἴεται μανθάνειν, ὅτι συκοφαντοῦντός ἐστιν ὁ λογισμὸς οὗτος, οὐκ ἀδικου-
2 μένου. ἐγὼ δ᾽ ἀδικεῖν μὲν οὐδένα τῶν δανειζόντων οἴομαι· μισεῖσθαι μέντοι τινὰς εἰκότως ἂν ὑφ᾽ ὑμῶν, οἳ, τέχνην τὸ πρᾶγμα πεποιημένοι, μήτε συγγνώμης μήτ᾽ ἄλλου μηδενός εἰσιν, ἀλλ᾽ ἢ τοῦ πλείονος. διὰ [1]γὰρ τὸ δεδανεῖσθαι πολλάκις, μὴ μόνον αὐτὸς τούτῳ δανεῖσαι, οὐδ᾽ [2]ἐγὼ τούτους ἀγνοῶ οὐδὲ φιλῶ· οὐ μέντοι γε ἀποστερῶ, μὰ Δία, οὐδὲ συκοφαντῶ. ὅστις δὲ εἴργασται μὲν, ὥσπερ ἐγὼ πλέων καὶ κινδυνεύων, εὐπορήσας δὲ μικρῶν ἐδάνεισε ταῦτα, καὶ χαρίσασθαι βουλόμενος καὶ μὴ λαθεῖν διαῤῥυὲν αὐτὸν τὸ ἀργύριον, τί τίς ἂν τοῦτον εἰς ἐκείνους τιθείη; εἰ μὴ τοῦτο λέγεις, ὡς, ὃς ἄν σοι δανείσῃ, τοῦτον δημοσίᾳ μισεῖσθαι προσήκει. λέγε δή μοι τὰς μαρτυρίας, τίς ἐγὼ πρὸς τοὺς συμβάλλοντας [3]ἀνθρώπους καὶ πρὸς τοὺς δεομένους εἰμί.

[1] γὰρ καὶ τὸ [2] ἐγὼ αὐτὸς τούτους [3] * ἄνθρωπος

τὸ ἀργύριον. Quomodo eos, qui pecuniam otiosam in arca premunt, dicebat eleganter Chrysost. in Psalm. XLIX. τὸν πλοῦτον ἐλαττοῦν τῇ φυλακῇ. Quare οἱ δανείζοντες h. l. non sunt οἱ κιχρῶντες, qui gratis mutuo dant, ut Salmasius de M. U. p. 17. volebat, sed ἐπὶ τόκῳ. Neque cum dicebat Nicobulus pecuniam suam se δανεῖσαι, χαρίζεσθαι βουλόμενον, significabat mutuam se dedisse pecuniam gratis, sed amicis opitulantem nec fœnerandi artem facientem, etsi pecuniæ suæ usuram caperet. *Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* l. II. c. XXIV. §. 1. sqq.

Μισοῦσι Ἀθηναῖοι τοὺς δανείζοντας] Similiter Plautus Mostell. III. 1. 123. *Nullum ædepol hodie genus est hominum tetrius - - - quam Danisticum.*

Καὶ βακτηρίαν φορεῖ] Utrum id fœneratorum insigne fuit? an habuerunt in eo descripta debitorum nomina? aut incisas æris alieni summas? τῷ γὰρ ταχέως βαδίζοντι τίς χρεία βακτηρίας. Wolf.

Ταῦτα δὲ ἐστὶν ἅπαντά, φησι, πρὸς ἐμοῦ] *Hæc, inquit, omnia a me stant, et causam meam adjuvant.* Budæus.

4 D

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

τοιοῦτος, ὦ Πανταίνετε, ἐγὼ ὁ ταχὺ βαδίζων, καὶ τοιοῦτος σὺ ὁ ἀτρέμας.

ιά. Ἀλλὰ μὴν περί γε τοῦ ἐμοῦ βαδίσματος ἢ τῆς διαλέκτου πάντ' ἐρῶ τἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μετὰ παῤῥησίας· ἐγὼ γὰρ οὐχὶ λέληθα ἐμαυτὸν, οὐδ' ἀγνοῶ, οὐ τῶν εὖ πεφυκότων κατὰ ταῦτα ὢν ἀνθρώπων, οὐδὲ τῶν λυσιτελούντων [1] ἐμαυτῷ. εἰ γὰρ, ἐν οἷς οὐδὲν ὠφελοῦμαι ποιῶν, λυπῶ τινὰς, πῶς οὐκ ἀτυχῶ κατὰ τοῦτο τὸ μέρος; ἀλλὰ τί χρὴ παθεῖν, ἂν τῷ [2] δεῖνι δανείσω; διὰ ταῦτα δίκην προσόφλειν; μηδαμῶς. κακίαν γάρ μοι καὶ πονηρίαν οὔθ' οὗτος προσοῦσαν οὐδεμίαν δείξει, οὔθ' ὑμῶν τοσούτων ὄντων οὐδεὶς σύνοιδε· τἄλλα δὲ ταῦθ' ἕκα-
στος ἡμῶν, ὅπως ἔτυχε, πέφυκεν, οἶμαι. καὶ φύσει μάχε- 983
σθαι [3] μὲν ἔχοντα οὐκ εὔπορόν ἐστιν, οὐ γὰρ ἂν ἀλλήλων διεφέρομεν οὐδέν· γνῶναι δ' ἰδόντα ἕτερον καὶ ἐπιπλῆξαι, ῥᾴδιον. ἀλλὰ τί τούτων ἐμοὶ πρὸς σὲ, Πανταίνετε; [4] οὐδέν. πολλὰ καὶ δεινὰ πέπονθας. οὐκοῦν εἴληφας [5] δίκην, οὐ παρ' ἐμοῦ γε· οὐδὲ γὰρ ἠδικήθης οὐδὲν ὑπ' ἐμοῦ. οὐ γὰρ ἄν ποτε ἀφῆκας, οὐδ', ὅτ' Εὐέργῳ προηροῦ λαγχάνειν, εἴας ἂν ἐμὲ, οὐδὲ πρατῆρα ἠξίωσας ὑποστῆναι τόν γε δεινά σε καὶ μεγάλα εἰργασμένον. εἶτα καὶ πῶς ἂν ὁ μὴ παρὼν, μηδ' ἐπιδημῶν ἐγὼ τί σε ἠδίκησα;

ιβ'. Εἰ τοίνυν ὡς οἷόν τε μέγιστ' ἠδικῆσθαι δοίη [6] τις αὐτῷ, καὶ ἐρεῖν ἅπαντα τἀληθῆ περὶ τούτων νυνὶ, ἐκεῖνό γ' [7] οἶμαι πάντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογῆσαι, ὅτι πολλὰ συμβέβηκεν ἠδικῆσθαί τισιν ἤδη μείζω τῶν εἰς χρήματα γινομένων ἀδικημάτων. καὶ γὰρ ἀκούσιοι φόνοι, καὶ ὕβρεις εἰς ἃ μὴ δεῖ, καὶ πολλὰ τοιαῦτα ἄλλα γίνεται. ἀλλ' ὅμως ἁπάντων τούτων ὅρος καὶ λύσις τοῖς παθοῦσι τέτακται, τὸ πεισθέντας ἀφεῖναι· καὶ τοῦθ' οὕτω τὸ δίκαιον ἐν πᾶσιν ἰσχύει, ὥστε ἂν, ἑλών τις [8] ἀκουσίου φόνου καὶ σαφῶς ἐπι-

[1] * ἑαυτοῖς [2] [δεῖνι] [3] μὲν ἔχοντα μάχεσθαι [4] [οὐδὲν] [5] δίκην. οὐ παρ' ἐμοῦ γε; [6] τις ἂν αὐτῷ [7] οἴομαι [8] * ἑκουσίου

ιά. Τούτων] Sub. ἐνόντων. Malim tamen ταῦτα subaudiendo ἔνοντα, vel etiam addendo, et v. 24. post τις adde vel sub. τινά. et p. 571. v. 5. L. ἢ καὶ τεθνᾶναι. AUGER.

Ἠξίωσας ὑποστῆναι] Γενέσθαι. WOLF.

ιβ'. Ἂν ἑλών τις ἀκουσίου φόνου] M. ἑκουσίου. τοῦτο γὰρ δεινότερον. et, p. 571. v. pen. τοῦτ' ἔσται δεινότατον. IDEM.

δείξας μὴ καθαρὸν, μετὰ ταῦτ' αἰδέσηται καὶ ἀφῇ, οὐκέτ' ἐκβαλεῖν κύριος τὸν αὐτόν ἐστιν. οὐδὲ γὰρ, ἂν ὁ παθὼν αὐτὸς ἀφῇ τοῦ φόνου πρὶν τελευτῆσαι τὸν δράσαντα, οὐδενὶ τῶν λοιπῶν συγγενῶν ἔξεστ' ἐπεξιέναι· ἀλλ', οὓς ἐκπίπτειν καὶ φεύγειν, [1] ἂν ἁλίσκωνται, καὶ τεθνάναι προστάττουσιν οἱ νόμοι, τούτους, ἂν ἀφεθῶσιν ἅπαξ, ἁπάντων ἐκλύει τῶν δεινῶν τοῦτο τὸ ῥῆμα. εἶθ' ὑπὲρ [2] μὲν ψυχῆς καὶ τῶν μεγίστων οὕτως ἰσχύει καὶ μένει τὸ ἀφεῖναι, ὑπὲρ δὲ χρημάτων καὶ ἐλαττόνων ἐγκλημάτων ἄκυρον ἔσται; μη-
984 δαμῶς. οὐ γὰρ, εἰ μὴ τῶν δικαίων ἐγὼ παρ' ὑμῖν τεύξομαι, τοῦτ' ἔστι δεινότατον· ἀλλ', εἰ πρᾶγμα δίκαιον, ὡρισμένον ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου, νυνὶ [3] καταλυθήσεται ἐφ' ἡμῶν.

[1] ἂν * δ' ἁλίσκωνται [2] μὲν τῆς ψυχῆς [3] καταλύσετε

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΓΡΑΦΙΚΟΥ ΠΡΟΣ ΝΑΥΣΙΜΑΧΟΝ ΚΑΙ ΞΕΝΟΠΕΙΘΗΝ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

984 ΝΑΥΣΙΜΑΧΟΣ καὶ Ξενοπείθης ἐπιτροπεύθησαν ὑπὸ Ἀρισταίχμου. ἐγγραφέντες δὲ εἰς ἄνδρας ἔλαχον δίκην ἐπιτροπῆς αὐτῷ. εἶτα διελύσαντο λαβόντες τρία τάλαντα, καὶ ἀφῆκαν αὐτὸν τῶν ἐγκλημάτων. καὶ ὁ μὲν τετελεύτηκε καταλιπὼν παῖδας τέτταρας· τούτοις δὲ μετὰ χρόνον συχνὸν ὁ Ναυσίμαχος καὶ Ξενοπείθης δικάζονται βλάβης, χρήματα ἀπαιτοῦντες ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς. οἱ δὲ παραγράφονται παρατιθέμενοι τὸν νόμον τὸν οὐκ ἐῶντα, περὶ ὧν ἄν τις ἄφεσιν δῷ καὶ ἀπαλλαγὴν, πάλιν δικάζεσθαι.

Ἔλαχον δίκην ἐπιτροπῆς αὐτῷ. et ibid. λαβόντες τρία τάλαντα. et v. 3. ἀφῆκαν αὐτὸν τῶν ἐγκλημάτων. et v. 5. οἱ δὲ παραγράφονται. WOLF.

Γράφονται] Rescribendum est παραγράφονται. *Leg. Attic.* L. IV. T. IV. p. 429. PETITUS.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

ΠΡΟΣ ΝΑΥΣΙΜΑΧΟΝ ΚΑΙ ΞΕΝΟΠΕΙΘΗΝ.

ά. ΔΕΔΩΚΟΤΩΝ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν νόμων παραγράφεσθαι, περὶ ὧν [1] ἄν τις ἀφεὶς καὶ ἀπαλλάξας πάλιν δικάζηται, γεγενημένων ἀμφοτέρων τούτων τῷ πατρὶ πρὸς Ναυσίμαχον καὶ Ξενοπείθην τοὺς εἰληχότας ἡμῖν, 985 παρεγραψάμεθα, ὥσπερ ἠκούσατε ἀρτίως, μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην. δεήσομαι δὲ καὶ δίκαια καὶ μέτρια ὑμῶν ἁπάντων, πρῶτον μὲν εὐνοϊκῶς ἀκοῦσαί μου λέγοντος, ἔπειτ᾽, ἐὰν ἀδικεῖσθαι δοκῶ [2] ἢ καὶ μὴ προσήκοντος ἐγκλήματος φεύγειν δίκην, βοηθῆσαί μοι τὰ δίκαια. ὃ μὲν γὰρ ὑμεῖς ἐπὶ τῇ δίκῃ τίμημα ἀκηκόατε, τριάκοντά εἰσιν μναῖ·

[1] ἂν ὧν [2] Deest ἤ.

ά. Τοὺς εἰληχότας ἡμῖν] S. δίκην. quæ vox fortassis a librariis est omissa. WOLF.

Ἐὰν ἀδικεῖσθαι δοκῶ, ἢ καὶ μὴ] Τὸ ἢ mallem abesse, ut est annotatum in varia lectione. IDEM.

Τριάκοντα μναῖ] Quater 30. minæ sunt

ὧν δὲ φεύγομεν χρημάτων, τέτταρα τάλαντα. ὄντες γὰρ δύο τέτταρας εἰλήχασι δίκας ἡμῖν τῶν αὐτῶν χρημάτων ἁπάσας, τρισχιλίων ἑκάστην, βλάβης· καὶ νυνὶ πρὸς τριάκοντα μνῶν ἐπίγραμμα ὑπὲρ τοσούτων χρημάτων εἰς ἀγῶνα καθέσταμεν. τὴν μὲν οὖν συκοφαντίαν τὴν τούτων, καὶ μεθ᾽ ὅσης ἐπιβουλῆς ἐληλύθασιν ἐφ᾽ ἡμᾶς, ἐξ αὐτῶν τῶν πεπραγμένων εἴσεσθε· ἀναγνώσεται δὲ [1] πρῶτον ὑμῖν τὰς μαρτυρίας, ὡς ἀφεῖσαν τὸν πατέρα ἡμῶν ὧν ἐνεκάλεσαν εἰς τὴν ἐπιτροπήν. κατὰ γὰρ τοῦτο καὶ παρεγραψάμεθα μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην. καί μοι λέγε ταυτασὶ τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ὅτι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, [2] δίκας ἔλαχον τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἀφεῖσαν ταύτας, καὶ τὰ συγχωρηθέντα χρήματα ἔχουσιν, ἀκούετε τῶν [3] μαρτυριῶν· ὅτι δ᾽ οὐκ ἐῶσιν οἱ νόμοι περὶ τῶν οὕτω πραχθέντων αὖθις δικάζεσθαι, νομίζω μὲν ὑμᾶς ἅπαντας εἰδέναι, κἂν μηδὲν εἴπω περὶ αὐτῶν ἐγὼ, βούλομαι δ᾽ ὅμως καὶ τὸν νόμον ὑμῖν αὐτὸν ἀναγνῶναι. λέγε τὸν νόμον.

986 ### ΝΟΜΟΣ.

ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦ νόμου σαφῶς λέγοντος ἕκαστα ὧν μὴ [4] εἶναι δίκας, ὧν ἔνεστιν, ὁμοίως τοῖς ἄλλοις κύριον, περὶ ὧν ἄν τις ἀφῇ καὶ ἀπαλλάξῃ μὴ δικάζεσθαι· οὕτω τοίνυν καὶ μετὰ πολλῶν μαρτύρων τῆς ἀφέσεως γεγονυίας, καὶ φανερῶς ἀπολύοντος ἡμᾶς τοῦ νόμου, εἰς τοῦτο ἐληλύθασιν ἀναισχυντίας οὗτοι καὶ τόλμης, ὥστε, τεττάρων μὲν καὶ δέκα ἐτῶν γεγενημένων ἀφ᾽

[1] πρῶτον μὲν ὑμῖν [2] καὶ δίκας [3] μαρτύρων [4] εἶναι * δεῖ δίκας· ὧν ἓν ἐστιν, ὁμοίως

120. et quater 3000. drachmæ sunt totidem (1000. enim drachmæ 10. minas faciunt) 60. minæ talentum. Ergo 240. minæ sunt 4. talenta: quia uterque frater a quatuor fratribus tricenas minas postulavit. IDEM. Vid. Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R. l. III. c. IV. §. V.

Ὧν ἔνεστιν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις κύριον] Pro ἀφ᾽, ἤ, ἐξ ὧν. *In farrag.* Unica vocabula ὑφὲν scripta, cum duo verba sint, hunc locum obscuravit. Qua divisa, nihil opus est assumentis scholii. Tu lege, retentis auctoris verbis: ὧν μὴ εἶναι δίκας, scil. χρὴ, vel κατ᾽ ἐναλλαγὴν, ὧν μή εἰσι δίκαι, ὧν ἓν ἐστιν, ὁμοίως τοῖς ἄλλοις κύριον. Ait, multa esse ob quæ actio non detur: quorum unum sint ea, quæ acta transactaque sint, æque ratum ac cætera. WOLF.

οὗ τὸν πατέρα ἡμῶν ἀφεῖσαν, εἴκοσι δὲ καὶ δυοῖν ἀφ' οὗ τυγχάνουσι γεγραμμένοι, τετελευτηκότος δὲ καὶ τοῦ πατρὸς τοῦ ἡμετέρου [1]καθ' ὃν αὐτοῖς ἐγένοντο αἱ ἀπαλλαγαί, καὶ τῶν ἐπιτρόπων οἳ μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον τῶν ἡμετέρων ἐγένοντο κύριοι, καὶ τῆς ἑαυτῶν μητρὸς ἥτις ἅπαντα ταῦτα ᾔδει, καὶ διαιτητῶν, καὶ μαρτύρων, καὶ πάντων — τῶν πλείστων, ὡς εἰπεῖν, τὴν ἀπειρίαν τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν ἐξ ἀνάγκης ἄγνοιαν τῶν πεπραγμένων, ἕρμαιον νομίσαντες [2]αὐτῶν, τὰς δίκας ἡμῖν ἔλαχον ταύτας, καὶ λόγον οὔτε δίκαιον οὔτ' ἐπιεικῆ τολμῶσι λέγειν.

β'. Φασὶ γὰρ οὐκ ἀποδόσθαι τὰ πατρῷα ὧν ἐκομίζοντο χρημάτων, οὐδ' ἀποστῆναι τῶν ὄντων, ἀλλ', ὅσα αὐτοῖς κατελείφθη χρέα καὶ σκεύη καὶ ὅλως χρήματα, ταῦθ' αὑτῶν γίγνεσθαι· ἐγὼ δ' οἶδ' ἀκούων, ὅτι τὴν οὐσίαν Ξενοπείθης καὶ Ναυσικράτης ἅπασαν χρέα κατέλιπον καὶ φανερὰν ἐκέκτηντο μικράν τινα, εἰσπραχθέντων δὲ τῶν χρεῶν καί τινων σκευῶν πραθέντων, ἔτι δ' ἀνδραπόδων, τὰ χωρία καὶ τὰς συνοικίας ἐπρίαντο οἱ ἐπίτροποι, ἃ παρέλαβον οὗτοι. εἰ μὲν οὖν μηδὲν ἠμφισβητήθη περὶ τούτων πρότερον, μηδ' ὡς οὐ καλῶς διῳκημένων εἰς δίκην ἦλθεν, 987
ἄλλος ἂν ἦν λόγος· ἐπειδὴ δ', ὅλην τὴν ἐπιτροπὴν ἐγκαλέσαντες οὗτοι καὶ δίκας λαχόντες, χρήματ' ἐπράξαντο, ταῦτα πάντα ἀφεῖται τότε. οὔτε γὰρ οὗτοι τοῦ ὀνόματος δήπου τοῦ τῆς ἐπιτροπῆς τὰς δίκας ἐδίωκον, ἀλλὰ τῶν χρημάτων, οὔτ' ἐκεῖνοι τοὔνομα τοῦτο ἐωνοῦντο ὧν ἀπέτισαν χρημάτων, ἀλλὰ τὰ ἐγκλήματα. ὅτι μὲν οὖν, ὧν πρὸ τῶν ἀπαλλαγῶν εἰσέπραξε χρεῶν ὁ πατὴρ ἢ ὅλως ἔλαβε χρημάτων ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς, οὐδενός εἰσι δίκαι τούτοις καθ' ἡμῶν ἀπηλλαγμένοις, ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων καὶ τῆς ἀφέσεως ἱκανῶς πάντας ἡγοῦμαι ὑμᾶς μεμαθηκέναι. ὅτι δ' ὕστερον οὐκ ἔνι τὴν κομιδὴν γεγενῆσθαι τούτων τῶν χρημάτων — τοῦτο γὰρ πλάττουσιν οὗτοι καὶ παράγουσι —, τοῦτο βούλομαι δεῖξαι.

[1] καθ'] πρὸς   [2] αὐτῶν

'Αφ' οὗ τυγχάνουσι γεγραμμένοι] 'Αφ' οὗ τὸν πατέρα ἐγράψαντο. Idem.

Καθ' ὃν] F. πρὸς ὃν, ἢ, μεθ' ὃν. Idem.

Καὶ πάντων τῶν πλείστων ὡς εἰπεῖν] F. καὶ τῶν πλείστων ἢ πάντων ὡς εἰπεῖν, S. τετελευτηκότων. Idem.

β'. Ἀπηλλαγμένοι] Ἀπηλλαγμένων, contra nos qui missi facti sumus. Sin ἀπηλλαγμένοις, ad accusatores referatur, quibus satisfactum est. Idem.

γ'. Τὸν μὲν γὰρ πατέρα οὐδ' ἂν αἰτιάσαιντο λαβεῖν, τέτταρσι γὰρ ἢ τρισὶ μησὶν ὕστερον ἢ διελύσατο πρὸς τούτους ἐτελεύτησεν· ὡς δ' οὐδὲ Δημάρετον τὸν καταλειφθέντα ἡμῶν ἐπίτροπον λαβεῖν οἷόν τε — καὶ γὰρ τοῦτον ἔγραψαν εἰς τὸ ἔγκλημα —, καὶ τοῦτο ἐπιδείξω. μέγιστοι μὲν οὖν εἰσὶν αὐτοὶ ἡμῖν οὗτοι μάρτυρες. οὐδαμοῦ γὰρ φανήσονται δίκην εἰληχότες ζῶντι τῷ Δημαρέτῳ· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ πρᾶγμα ἄν τις σκοπῶν αὐτὸ καὶ θεωρῶν, ἴδοι οὐ μόνον οὐχὶ λαβόντα, ἀλλ' οὐδ' ἐνὸν αὐτῷ λαβεῖν. ἦν μὲν γὰρ τὸ χρέος [1]ἐν Βοσπόρῳ· ἀφίκετο δ' οὐδὲ πώποτε εἰς τὸν τόπον τοῦτον ὁ Δημάρετος. πῶς οὖν εἰσέπραξεν; ἔπεμψε, νὴ Δία, εἴποι τις ἄν, τὸν κομιούμενον. σκοπεῖτε δὴ τοῦτο
988 οὑτωσί. ὤφειλεν Ἑρμῶναξ στατῆρας ἑκατὸν, παρὰ Ναυσικράτους λαβὼν, τούτοις. τούτων ἐπίτροπος καὶ κηδεμὼν Ἀρίσταιχμος ἐγένετο ἑκκαίδεκα ἔτη. οὐκοῦν ἅ γε, τούτων ἀνδρῶν γεγονότων, δι' ἑαυτοῦ διέλυσε χρήματα ὁ Ἑρμῶναξ, οὐκ ἀπέδωκεν, ὅτ' ἦσαν παῖδες· οὐ γὰρ δίς γε ταῦτα κατετίθει. ἔστιν οὖν οὕτω τίς ἀνθρώπων ἄτοπος, ὥσθ', ἃ τοὺς κυρίους διεκρούσατο μὴ καταθεῖναι τοσοῦτον χρόνον, ταῦτα τῷ μὴ κυρίῳ, γράψαντι γράμματα, ἑκὼν ἀποδοῦναι; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι. ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ ὁ μὲν πατὴρ ἐτελεύτησεν εὐθέως μετὰ τὰς διαλύσεις, τῷ Δημαρέτῳ δ' οὐδὲ πώποθ' οὗτοι τῶν χρημάτων [2]τούτων δίκην ἔλαχον, οὐδ' ὅπως ἐξέπλευσεν ἐκεῖνος οὐδ' ἀπεδήμησεν ἐκεῖσε, λάβε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ὅτι μὲν τοίνυν οὐθ' ὁ πατὴρ μετὰ τὴν ἄφεσιν τὰ χρήματα εἰσέπραξεν, οὔτ' ἂν ἔδωκεν ἑκὼν οὐδεὶς εἴ τινα ἔπεμψεν ὁ Δημάρετος, οὔτ' ἂν ἔπλευσεν αὐτὸς, οὐδ' ἂν ἀφίκετο ἐκεῖσε, δῆλον ἐκ τῶν χρόνων καὶ τῶν [3]μαρτύρων ὑμῖν γέγονε.

[1] ἐν τῷ Βοσπόρῳ   [2] τούτων τῶν χρημάτων   [3] μαρτυριῶν

γ'. Οὐκοῦν ἅ γε] Per γ, non per τ. qui error frequens est ob γάμμα alterum, cum et lineola etiam versus sinistram errore calami additur. Videtur hic locus esse mutilus, quod solutio ista Hermonactis quasi ex abrupto inseritur, et magnæ impudentiæ esset, a tutoribus eam pecuniam postulare, quam ipsi suæ tutelæ facti, a debitore accepissent. Idem.

Οὔτ' ἂν ἔπλευσεν] Hic legendum arbitror: οὔ τ' αὖ ἔπλευσεν αὐτὸς, οὐδ' ἀφίκετο, delendo ἂν, nisi mavis αὖ repetere, οὐδ' αὖ

δʹ. Βούλομαι τοίνυν καὶ ὅλως ψευδομένους αὐτοὺς ὅλον τὸ πρᾶγμα ἐπιδεῖξαι. οὗτοι γὰρ γεγράφασιν εἰς ὃ νῦν ἔγκλημα διώκουσιν, ὀφείλειν ἡμᾶς τὸ ἀργύριον, κομισαμένου τοῦ πατρὸς καὶ παραδόντος αὐτοῖς τοῦτο τὸ χρέος, ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἐπιτροπῆς ὀφειλόμενον. καί μοι λέγε αὐτὸ τὸ ἔγκλημα λαβών.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

ἀκούετε γεγραμμένον ἐν τῷ ἐγκλήματι παραδόντος ἐμοὶ τοῦ Ἀρισταίχμου τὸ χρέος ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἐπιτροπῆς; ὅτε τοίνυν ἐλάγχανον τῷ πατρὶ τῆς 989 ἐπιτροπῆς, τἀναντία ἐγράψαντο τούτων· ὡς γὰρ οὐκ ἀποδόντι λόγον καὶ [1] τοῦτ᾽ ἐγκαλοῦντες φαίνονται. λέγε δ᾽ αὐτὸ τὸ ἔγκλημα, ὃ τότ᾽ ἔλαχον τῷ πατρί.

ΕΓΚΛΗΜΑ.

ἐν ποίῳ δὴ λόγῳ νῦν ἐγκαλεῖτε, ὡς παρέδωκεν, ὦ Ξενοπείθη καὶ Ναυσίμαχε; τοτὲ μὲν γὰρ ὡς οὐκ ἀποδιδόντι δίκας ἐλαγχάνετε, καὶ χρήματ᾽ ἐπράττεσθε· τοτὲ δ᾽ ὡς παραδόντος διώκετε. εἰ δ᾽ ἐπ᾽ ἀμφότερα ἔσται συκοφαντεῖν ὑμῖν, καὶ τοτὲ μὲν τοῦ μὴ παραδοῦναι χρήματα πράξεσθε, τοτὲ δὲ ὡς παραδόντος διώξετε, οὐδὲν [2] κωλύσει καὶ τρίτον τι σκοπεῖν μετὰ ταῦτα ὅτου πάλιν δικάσεσθε· οἱ νόμοι δ᾽ οὐ ταῦτα λέγουσιν, ἀλλ᾽ ἅπαξ περὶ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν αὐτὸν εἶναι τὰς δίκας.

εʹ. Ἵνα τοίνυν εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐ μόνον οὐκ ἀδικοῦνται νῦν, ἀλλὰ καὶ παρὰ πάντας ἡμῖν δικάζονται τοὺς νόμους, βούλομαι καὶ τοῦτον ὑμῖν τὸν νόμον εἰπεῖν, ὅστις διαῤῥήδην λέγει, ἐὰν πέντε ἔτη παρέλθῃ, καὶ μὴ δικάσωνται, μηκέτ᾽ εἶναι τοῖς ὀρφανοῖς δίκην περὶ τῶν ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς ἐγκλημάτων. καὶ τοῦτον ὑμῖν ἀναγνώσεται τὸν νόμον.

[1] τοῦτό γ᾽ ἐγκαλοῦντες [2] κωλύει

ἀφίκετο. Auger.

δʹ. Εἰς ὃ νῦν ἔγκλημα διώκουσιν] Εἰς τοῦθ᾽, ὅ. Wolf. i. e. εἰς τοῦτο ἔγκλημα καθ᾽ ὃ νῦν διώκουσιν. Auger.

Οὐκ ἀποδόντι λόγον] Sub. ἐλάγχανον. Et v. 15. παρέδωκεν sub. τὸ χρέος. Intelligentia hujus loci, qui paulo obscurior est, pendet, ut mihi videtur, ex vera significatione verbi παραδίδωμι. Hic, meo quidem judicio, significat, *declarare aliquid scripto aliquo quo ratio redditur rei administratæ.* Idem.

ΝΟΜΟΣ.

ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦ νόμου λέγοντος ἄντικρυς, ἐὰν μὴ πέντε ἐτῶν δικάσωνται, μηκέτ᾽ εἶναι δίκην; οὐκοῦν ἐλάχομεν, φαῖεν ἄν. καὶ διελύσασθέ γε· ὥστ᾽ οὐκ εἰσὶν αὖθις ὑμῖν δίκαι. ἢ δεινόν γ᾽ ἂν εἴη, εἰ τῶν μὲν ἐξ ἀρχῆς ἀδικημάτων οὐ δίδωσιν ἔξω πέντε ἐτῶν τὰς δίκας τοῖς ὀρφανοῖς ὁ [1] νόμος κατὰ τῶν οὐκ ἀφειμένων ἐπι-
990 τρόπων· πρὸς δὲ τοὺς ἐξ ἐκείνων ἡμᾶς, περὶ ὧν αὐτοὺς ἀφείκατε, εἰκοστῷ νῦν ἔτει δίκην τελέσαισθ᾽ ὑμεῖς.

ϛʹ. Ἀκούω τοίνυν αὐτοὺς τὰ μὲν [2] περὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν καὶ τῶν νόμων δίκαια φευξεῖσθαι· παρεσκευάσθαι δὲ λέγειν, ὡς πολλὰ χρήματα αὐτοῖς κατελείφθη, καὶ ταῦτ᾽ ἀπεστερήθησαν, καὶ τεκμηρίῳ [3] χρήσασθαι τούτῳ, τῷ μεγέθει τῶν δικῶν ἃς ἐξ ἀρχῆς ἔλαχον, καὶ τὴν ὀρφανίαν ὀδυρεῖσθαι, καὶ τὸν τῆς ἐπιτροπῆς λόγον διεξιέναι, καὶ ταῦτ᾽ εἶναι, οἷς πεπιστεύκασι, καὶ δι᾽ ὧν ὑμᾶς ἐξαπατήσειν οἴονται. ἐγὼ δὲ τῶν μὲν δικῶν τὸ μέγεθος τῶν τότε [4] λεχθεισῶν μεῖζον ἡγοῦμαι τεκμήριον [5] ἡμῖν, ὡς ἐσυκοφαντεῖτο ὁ πατὴρ, εἶναι, ἢ τούτοις ὡς πολλὰ ἀπεστεροῦντο. ὀγδοήκοντα μὲν γὰρ τάλαντ᾽ ἔχων ἐξελέγχειν, οὐδεὶς ἂν τρία λαβὼν ἀπηλλάγη· τοσούτων δὲ χρημάτων φεύγων ἐπιτροπῆς, οὐδείς ἐστιν, ὅστις οὐκ ἂν ἔδωκε τρία τάλαντα, τὸν κίνδυνον ὠνούμενος καὶ τὰ φύσει τότε τούτοις πλεονεκτήματα ὑπάρχοντα. καὶ γὰρ ὀρφανοὶ, καὶ νέοι, καὶ ὁποῖοί τινές εἰσιν, ἀγνῶτες ἦσαν· ταῦτα δὲ πάντες φασὶ μεγάλων δικαίων παρ᾽ ὑμῖν ἰσχύειν πλέον.

ζʹ. Ὅτι τοίνυν οὐδ᾽ ἀνάσχοισθ᾽ ἂν αὐτῶν εἰκότως οὐδὲν περὶ τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ τοῦτ᾽ οἴομαι δείξειν. εἰ γὰρ ὡς [6] οἴονται μέγιστ᾽ ἠδικῆσθαι δοίη [7] τις αὐτοῖς καὶ ἐρεῖν ἅπαν-

[1] νόμος, οὐδὲ κατὰ [2] * παρὰ [3] χρήσεσθαι τούτου [4] ληχθεισῶν [5] ὑμῖν [6] οἴονται] οἷόν τε [7] τις ἂν αὐτοῖς κ. ἐ. πάντα

Δίκην τελέσαισθ᾽ ὑμεῖς] Τελέσασθαι δίκην, ἀντὶ τοῦ, ἀποφαίνεσθαι περὶ τοῦ ἐγκλήματος. Sic πρὸς Βοιωτὸν infra, p. 999. 25. ed. R. εἰ ἐρήμην ἐάσει τελεσθῆναι τὴν δίκην. Wolf.

ϛʹ. Καὶ τεκμηρίῳ χρήσασθαι τούτῳ, τῷ μεγέθει] F. τούτων (S. τῶν χρημάτων) τῷ μ. *In farrag.* M. χρήσεσθαι τούτου, scil. τοῦ ἀποστερηθῆναι. Idem. χρήσεσθαι τούτων. Auger.

Τῶν τότε λεχθεισῶν] Λέγειν δίκας in hac significatione (quod sciam) non dicitur, sed λαγχάνειν. unde εἰληγμέναι δίκαι καὶ ληχθεῖσαι per η in secunda, παρὰ τὸ λήχω. Wolf.

ζʹ. Ὡς οἷόν τε μέγιστα] Hanc lectionem probo. Idem.

τα τἀληθῆ περὶ τούτων νυνὶ, ἐκεῖνό γ' [1] οἶμαι πάντας ἂν
ὑμᾶς ὁμολογῆσαι, ὅτι πολλὰ συμβέβηκεν ἠδικῆσθαί τισιν
ἤδη μείζω τῶν εἰς χρήματα γιγνομένων ἀδικημάτων. καὶ
γὰρ ἀκούσιοι φόνοι, καὶ ὕβρεις εἰς ἃ μὴ δεῖ, [2] καὶ πολλὰ
τοιαῦτ' ἀδικήματα γίγνεται· ἀλλ' ὅμως ἁπάντων τούτων 991
ὅρος καὶ λύσις τοῖς παθοῦσι τέτακται τὸ πεισθέντας
ἀφεῖναι, καὶ τοῦθ' οὕτω τὸ δίκαιον ἐν πᾶσιν ἰσχύει,
ὥστ' ἂν, ἑλών τις [3] ἀκουσίου φόνου καὶ σαφῶς ἐπιδείξας μὴ
καθαρὸν, μετὰ ταῦτα αἰδέσηται καὶ ἀφῇ, οὐκέτ' ἐκβαλεῖν
κύριος τὸν αὐτόν ἐστιν. εἶθ' ὑπὲρ μὲν ψυχῆς καὶ τῶν με-
γίστων οὕτως ἰσχύει καὶ μένει τὸ ἀφεῖναι, ὑπὲρ δὲ
χρημάτων καὶ ἐλαττόνων ἐγκλημάτων ἄκυρον ἔσται; μη-
δαμῶς. οὐ γὰρ, εἰ μὴ τῶν δικαίων ἐγὼ παρ' ὑμῖν τεύξομαι,
τοῦτ' ἔστι δεινότατον· ἀλλ', εἰ πρᾶγμα δίκαιον, ὡρισμένον
ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου, νυνὶ καταλυθήσεται.

ή. Οὐκ ἐμίσθωσαν ἡμῶν τὸν οἶκον, ἴσως ἐροῦσιν· οὐ
γὰρ ἐβούλεθ' ὁ θεῖος ὑμῶν Ξενοπείθης, ἀλλὰ, φήναντος
Νικίδου, τοὺς δικαστὰς ἔπεισεν ἐᾶσαι διοικεῖν αὐτόν. καὶ
ταῦτ' ἴσασι πάντες. πολλὰ δ' ἥρπασαν ἡμῶν ἐκεῖνοι· οὐκ-
οῦν, ἣν ἐπείσθητέ γε, τούτων δίκην παρ' αὐτῶν ἔχετε, καὶ
οὐ δήπουθεν πάλιν δεῖ λαβεῖν ὑμᾶς παρ' ἐμοῦ.

θ'. Ἵνα δὲ μηδ' οἴησθε εἶναί τι ταῦτα, ἔστι μὲν οὐκ
ἴσον· πῶς γάρ; πρὸς τοὺς πράξαντας διαλυσαμένους
τῶν οὐκ εἰδότων κατηγορεῖν. ὅμως μέντοι, ὦ Ξενοπείθη
καὶ Ναυσίμαχε, εἰ μεγάλα ὑμῖν καὶ θαυμαστὰ τὰ δίκαια
[4] εἶναι ταῦτα ὑπολαμβάνετε, ἀποδόντες τὰ τρία τάλαντα
περαίνετε· ὧν δὲ τοῦ μὴ κατηγορῆσαι τοσαῦτα χρήματα
ἐπράξασθε, πρὶν ἂν ταῦτα ἀποδῶτε, σιωπᾶν ἐστὲ δίκαιοι,
καὶ [5] μὴ κατηγορεῖν καὶ ἔχειν. ἔσχατον γὰρ δὴ πραγμάτων
τοῦτό γε.

[1] οἴομαι [2] καὶ ἄλλα πολλὰ [3] ἑκουσίου [4] εἶναι τὰ δίκαια [5] * μὴ καὶ

Καὶ τοῦθ' οὕτω — ἐστι] *Et usque adeo hoc jus in omnes valet, ut si quis propter cædem non voluntariam alium arcesserit, reum etiam peregerit, manifestoque convicerit, deinde a reo placatus quoquo modo culpam crimenve condonarit, ultra finibus patriæ expellere eum non possit; quia injuria remissa abolitaque exsuscitari deinde nequit.* Et iisdem verbis usus est Demosthenes in Orat. π. Παντ[αινετ]. circa fin. αἰδοῦμαι enim non modo ἐντρέπομαι significat, καὶ μετ' αἰδοῦς ἐπιδέχομαι, h. e. *veneror et honori habeo*; sed etiam πείθομαι, *placor et injuriam remitto, iram condono.* Budæus.

ή. Αὐτὸν] Nempe τὸν οἶκον. Auger.

θ'. Περαίνετε] Sub. τὴν δίκην. Ibidem ὧν refertur ad tutores et regitur a κατηγορῆσαι, hæc vox pendet, et nihil est in sequentibus quo cum possit construi. τοῦ

ί. Τάχα [1] τοίνυν καὶ τριηραρχίας ἐροῦσι· καὶ τὰ ὄντα
992 ὡς ἀναλώκασιν εἰς ὑμᾶς. ἐγὼ δ', ὅτι μὲν ψεύσονται, καὶ,
τὰ πολλὰ ἀπολωλεκότες τῶν ὄντων αὐτοῖς, μικρὰ τῆς πό-
λεως μετειληφυίας, οὐ δικαίαν οὐδὲ γιγνομένην χάριν ἀξιώ-
σουσι κομίζεσθαι παρ' ὑμῶν, ἐάσω· ἀξιῶ δὲ καὶ αὐτὸς, ὦ
ἄνδρες δικασταὶ, εἶναι τοῖς λειτουργοῦσιν ὑμῖν ἅπασι χάριν
τινὰ ὑπάρχουσαν παρ' ὑμῶν, τισὶ δὲ μεγίστην; τοῖς, ὃ
μὲν χρήσιμον τῇ πόλει τοῦ πράγματός ἐστι, ποιοῦσιν, ὃ δ'
αἰσχρὸν ἂν ἅπαντες εἶναι φήσαιεν καὶ ὄνειδος, μὴ κατα-
σκευάζουσιν. οἱ μὲν τοίνυν μετὰ τοῦ λειτουργεῖν τὰ σφέ-
τερα αὐτῶν διεφθαρκότες, τὴν βλασφημίαν ἀντὶ τῆς χρεί-
ας τῇ πόλει καταλείπουσιν, οὐδεὶς γὰρ αὐτὸς αὑτοῦ κατ-
ηγόρησε πώποτε, ἀλλ', ὡς ἡ πόλις τὰ ὄντα [2] ἀφαιρεῖται,
λέγει· οἱ δὲ, ὅσα μὲν προστάττετε ὑμεῖς, ποιοῦντες προ-
θύμως, τῇ περὶ [3] τὰ ἄλλα δὲ σωφροσύνῃ τὰ ὄντα σώζοντες,
οὐ μόνον κατὰ τοῦτ' ἐκείνων πλεονεκτοῖεν ἂν εἰκότως, [4] ὅτι
γεγόνασι χρήσιμοι καὶ ἔσονται, ἀλλ' ὅτι καὶ χωρὶς ὀνεί-
δους ταῦτα παρ' αὐτῶν ὑμῖν γίγνεται. ἡμεῖς μὲν τοίνυν
τοιοῦτοι εἰς ὑμᾶς φανούμεθα ὄντες· τούτους δ' ἐάσω, μή με
φῶσι κακῶς αὐτοὺς λέγειν.

ιά. Οὐ τοίνυν θαυμάσαιμ' ἂν, εἰ καὶ δακρύειν καὶ ἐλε-
εινοὺς αὐτοὺς πειρῶνται ποιεῖν. ἐγὼ δ' ἀξιῶ πρὸς ταῦτα
ὑπολαμβάνειν ἅπαντας ὑμᾶς, ὅτι τῶν αἰσχρῶν ἐστὶ, μᾶλ-
λον δ' οὐδὲ δικαίων, τὰ μὲν ὄντα κατέσθοντας καὶ παροι-
νοῦντας μετὰ Ἀριστοκράτους καὶ Διογνήτου καὶ [5] τοιούτων
ἀνθρώπων καὶ κακῶς ἀναλωκέναι· τὰ δ' ἀλλότρια ὥστε
λαβεῖν, δακρύειν νυνὶ καὶ κλαίειν. ἐπ' ἐκείνοις ἔκλαιετ' ἂν,
993 οἷς ἐποιεῖτε, δικαίως· νῦν δὲ οὐ δεῖ δακρύειν, ἀλλ' ὡς οὐκ
ἀφήκατε δεικνύναι, ἢ, ὡς εἰσὶν ὧν ἂν ἀφήκατε αὖθις
ὑμῖν [6] δικαίως τὸ λαγχάνειν ἔτι δίκαιόν ἐστι, τοῦ νόμου
πέντε ἔτη τὴν προθεσμίαν δεδωκότος. ταῦτα γάρ ἐστιν

[1] τοίνυν ἴσως καὶ [2] ἀφῄρηται [3] τἄλλα [4] ὅτι καὶ γεγόνασιν
[5] τοιούτ[ων] ἑτέρων ἀνθρώπων αἰσχρῶς καὶ κακῶς
[6] * δικαι, ἢ ὡς εἰκοστῷ λαγχάνειν ἔτει δίκαιόν ἐστι,

μὴ sub. ἕνεκα. Idem.

ιά. Μᾶλλον δ' οὐδὲ δικαίων] Felic. οὐδὲ δίκαιον, ἢ, οὐδὲ τῶν δικαίων. Wolf.

Κατέσθοντας] Imo κατεσθίοντας. Auger.

Καὶ κακῶς] F. A. καὶ τὰ μὲν ἴδια κακῶς ἀνηλωκέναι, τὰ δ' ἀλλότρια, etc. ut constet ἀντίθετον. Wolf.

Ἢ ὡς εἰσὶν ὧν ἂν ἀφήκητε, αὖθις ὑμῖν δικαίως τὸ λαγχάνειν, ὅτι δίκαιόν ἐστι] F. ἢ ὡς εἰσιν, ὧν ἂν ἀφήκητε, αὖθις δικαι; ἢ, ὡς τὸ λαγχάνειν ἔτι δίκαιόν ἐστι. Idem.

ὑπὲρ ὧν οὗτοι δικάζουσιν. ἐὰν δὲ μὴ δύνωνται ταῦτα [1] δεικνύναι, ὡς οὐ δυνήσονται, ἡμεῖς ὑμῶν ἁπάντων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, [2] δεησόμεθα, μὴ ἡμᾶς προέσθαι τούτοις, μηδὲ τετάρτην οὐσίαν ἔτι δοῦναι, τρεῖς ἑτέρας κακῶς διῳκηκόσιν, ἣν παρ' ἑκόντων ἔλαβον τῶν ἐπιτρόπων, ἣν ὑπὲρ τῶν δικῶν εἰσεπράξαντο, ἣν πρώην ἀφείλοντο Αἰσίου δίκην ἑλόντες· ἀλλ' ἡμᾶς τὰ ἡμέτερα, ὥσπερ ἐστὶ δίκαιον, ἐᾶν ἔχειν. ἃ καὶ ὑμῖν ἐστὶν [3] ἐν ὠφελείᾳ μείζονι παρ' ἡμῖν ὄντα, ἢ παρὰ τούτοις· καὶ δικαιότερον δήπου τὰ ἡμέτερα ἡμᾶς ἐστὶν ἔχειν, ἢ τούτους.

Οὐκ οἶδ', ὅτι δεῖ πλείω λέγειν· [4] οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων. ἐξέρα τὸ ὕδωρ.

[1] [δεικνύναι] [2] δεόμεθα [3] ἐπ' [4] οἴομαι

Ἣν πρώην ἀφείλοντο Αἰσίου δίκην ἑλόντες] Ἀφείλοντο Αἰσίου conjunge. Idem.

FINIS TOMI TERTII.

Londini imprimebat J. F. Dove, in Area quæ est Divi Joannis.

VOLUME 8

ORATORES ATTICI

ET QUOS SIC VOCANT

SOPHISTÆ

OPERA ET STUDIO

GULIELMI STEPHANI DOBSON A.M.

REGIÆ SOCIETATIS LITERARUM SOCII

TOMUS OCTAVUS

DEMOSTHENES

LONDINI

EXCUDIT J. F. DOVE

(APUD QUEM ETIAM VENEUNT)

A. S. MDCCCXXVIII.

DEMOSTHENIS
QUÆ EXSTANT OMNIA

INDICIBUS LOCUPLETISSIMIS

CONTINUA INTERPRETATIONE LATINA

VARIETATE LECTIONIS

SCHOLIIS TUM ULPIANEIS TUM ANONYMIS

ANNOTATIONIBUS VARIORUM

H. WOLFII OBSOPŒI TAYLORI MARKLANDI JURINI MOUNTENEII STOCKII HARLESII
F. A. WOLFII SPALDINGII AUGERI RÜDIGERI WUNDERLICHII BREMII
ALIORUMQUE ET SUIS

ILLUSTRAVIT

GULIELMUS STEPHANUS DOBSON A.M.

REGIÆ SOCIETATIS LITERARUM SOCIUS

ACCEDUNT ANIMADVERSIONES

REISKII DOUNÆI WEISKII AMERSFOORDTII

ET NUNC PRIMUM PUBLICI JURIS FACTÆ

THOMÆ STANLEII VEL POTIUS JACOBI DUPORTI

NECNON ADVERSARIA

PETRI PAULI DOBREE

GRÆCARUM LITERARUM APUD CANTABRIGIENSES

NUPER PROFESSORIS REGII

TOMUS QUARTUS

DEMOSTHENIS PRIVATÆ ETC. EXORDIA CONCIONUM ET EPISTOLÆ

LONDINI

PROSTANT APUD J. F. DOVE

A. S. MDCCCXXVIII.

TABULA

EORUM QUÆ CONTINENTUR

IN

TOMO OCTAVO.

	Pag.
Πρὸς Βοιωτὸν περὶ τοῦ Ὀνόματος . . .	3
Πρὸς Βοιωτὸν ὑπὲρ Προικὸς Μητρῴας . .	16
Πρὸς Σπουδίαν	34
Πρὸς Φαίνιππον	44
Πρὸς Μακάρτατον	56
Πρὸς Λεωχάρην	91
Κατὰ Στεφάνου Α.	111
Κατὰ Στεφάνου Β.	136
Κατὰ Εὔεργον καὶ Μνησίβουλον . . .	150
Κατὰ Ὀλυμπιοδώρου	177
Πρὸς Τιμόθεον	192
Πρὸς Πολυκλέα	211
Περὶ Στεφάνου τῆς Τριηραρχίας . . .	231
Πρὸς Κάλλιππον	238
Πρὸς Νικόστρατον	248
Κατὰ Κόνωνος	259
Πρὸς Καλλικλέα	274

	Pag.
Κατὰ Διονυσοδώρου	283
Πρὸς Εὐβουλίδην Ἔφεσις (Textus Taylori est)	306
Κατὰ Θεοκρίνου Ἔνδειξις ———	334
Κατὰ Νεαίρας ———	365
Ἐπιτάφιος λόγος	412
Ἐρωτικὸς λόγος	426
Προοίμια δημηγορικὰ	447
Ἐπιστολαὶ	497

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΙΔΙΩΤΙΚΟΙ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΒΟΙΩΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

993 ΜΑΝΤΙΑΣ, εἷς πολιτευσαμένων Ἀθήνησι, γήμας γυναῖκα κατὰ τοὺς νόμους, ἐκ ταύτης παῖδα
ἐκτήσατο τὸν νυνὶ δικαζόμενον. προσῄει δέ τινι Πλαγγόνι κατ᾽ ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν, Ἀττικῇ
γυναικί. ταύτης δύο υἱεῖς ἀνδρωθέντες, ἐδικάζοντο τῷ Μαντίᾳ, ἑαυτῶν εἶναι πατέρα φάσκοντες·
994 ὁ δὲ ἀντέλεγεν. ἔπειτα ἀναλαμβάνει τοὺς παῖδας, ἀναγκασθεὶς ἀπὸ ἰδίας προκλήσεως, ἣν ἀπα-
τηθεὶς ἐποιήσατο. προὐκαλέσατο μὲν γὰρ τὴν Πλαγγόνα ὀμόσαι περὶ τῶν παίδων, εἰ ὄντως εἰσὶν
ἐξ αὐτοῦ, ὑποσχόμενος, εἰ ὀμόσειεν, ἐμμένειν τῷ ὅρκῳ· προὐκαλέσατο δὲ ἀπατηθεὶς, ὡς οὐ δε-
ξομένης τὸν ὅρκον τῆς γυναικός. ὑπὲρ τούτου γὰρ καὶ μισθὸν αὐτῇ συχνὸν ἐπηγγείλατο. ὡς δὲ
φησὶν ὁ τὸν λόγον λέγων, καὶ ὀμωμόκει ἡ Πλαγγὼν αὐτῷ λάθρα προτεινόμενον τὸν ὅρκον μὴ δέ-
ξασθαι. προκαλεσαμένου τοίνυν παραβᾶσα τὰς συνθήκας, δέχεται τὸν ὅρκον, καὶ οὕτω μὲν
ἀναγκάζεται τοὺς παῖδας ἀναλαβεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο τετελεύτηκεν. ὁ τοίνυν ἐκ τῆς νόμῳ γαμη-
θείσης γυναικὸς παῖς δικάζεται τῷ ἑτέρῳ τῶν εἰσποιηθέντων περὶ τοῦ ὀνόματος, λέγων αὐτὸν
Βοιωτὸν καλεῖσθαι προσήκειν, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ὠνομάζετο, καὶ μὴ Μαντίθεον· τοῦτο γὰρ αὐτῷ
παρὰ τοῦ πατρὸς ἐξ ἀρχῆς τεθεῖσθαι τοὔνομα. αὐτόθεν μὲν οὖν δόξειεν ἄν τις φιλοπράγμων
καὶ φιλόνεικος ὑπὲρ προσηγοριῶν διαφερόμενος· ὁ μέντοι λόγος ἱκανὰς ἀποδείξεις παρέχεται τοῦ
καὶ δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ βλαβερὰν εἶναι τὴν ὁμωνυμίαν.

Fortassis Bœotus hic est, de quo scribitur in Midiana, p. 55. v. 9. ἴσασιν Εὐαίωνα πολλοὶ, τὸν Λεωδάμαντος ἀδελφὸν, ἀποκτείναντα Βοιωτὸν ἐν δείπνῳ καὶ συνόδῳ κοινῇ, διὰ πληγὴν μίαν: ut homo malus male perierit. Wolf. Vid. Not. p. 1010. v. 23. ed. R. ἐπειδὴ κ. τ. λ.

Εἰ ὄντως εἰσὶν ἐξ αὐτῆς] Αὐτοῦ lege, τοῦ Μαντιθέου. Nam de matre quis dubitet? Wolf.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΡΟΣ

ΒΟΙΩΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΛΟΓΟΣ.

α΄. ΟΥΔΕΜΙΑι φιλοπραγμοσύνῃ, μὰ τοὺς θεοὺς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὴν δίκην ἔλαχον ταυτηνὶ Βοιωτῷ, οὐδ᾽
995 ἠγνόουν ὅτι πολλοῖς ἄτοπον δόξει τὸ δίκην με λαγχάνειν,
εἴ τις ἐμοὶ ταὐτὸν ὄνομα οἴεται δεῖν ἔχειν· ἀλλ᾽ ἀναγκαῖον ἦν ἐκ τῶν συμβησομένων, εἰ μὴ τοῦτο διορθώσομαι, ἐν ὑμῖν

κριθῆναι. εἰ μὲν οὖν ἑτέρου τινὸς οὗτος ἔφη πατρὸς εἶναι,
καὶ μὴ τοῦ μοῦ, περίεργος ἂν εἰκότως ἐδόκουν εἶναι, φροντί-
ζων, ὅ τι βούλεται καλεῖν αὐτὸς ἑαυτόν· νῦν δὲ λαχὼν δί-
κην τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ, καὶ μεθ' ἑαυτοῦ κατασκευάσας
ἐργαστήριον συκοφαντῶν, Μνησικλέα τε ὃν ἴσως γινώσκετε
πάντες, καὶ Μενεκλέα τὸν τὴν Νῖνον ἑλόντα ἐκεῖνον, καὶ
τοιούτους τινὰς, ἐδικάζεθ', υἱὸς εἶναι φάσκων ἐκ τῆς Παμ-
φίλου θυγατρὸς, καὶ δεινὰ πάσχειν, καὶ τῆς πατρίδος
ἀποστερεῖσθαι.

β'. Ὁ πατὴρ δὲ — πᾶσα γὰρ εἰρήσεται ἡ ἀλήθεια, ὦ
ἄνδρες δικασταὶ — ἅμα μὲν φοβούμενος εἰς τὸ δικαστήριον
εἰσιέναι, μή τις, [1] οἷα ὑπὸ πολιτευομένου ἑτέρωθί που λε-
λυπημένος, ἐνταυθοῖ ἀπαντήσειεν αὐτῷ, ἅμα δ' ἐξαπατη-
θεὶς ὑπὸ τῆς τουτουῒ μητρὸς, ὀμοσάσης αὐτῆς, ἦ μὴν ἐὰν
ὅρκον αὐτῇ διδῷ περὶ τούτων μὴ ὀμεῖσθαι, τούτων δὲ
πραχθέντων μηδὲν ἔτι ἔσεσθαι αὐτοῖς, καὶ μεσεγγυησα-
μένης ἀργύριον, ἐπὶ τούτοις δίδωσι τὸν ὅρκον· ἡ δὲ δεξαμένη,
οὐ μόνον τοῦτον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν ἕτερον πρὸς
τούτῳ κατωμόσατο ἐκ τοῦ πατρὸς εἶναι τοῦ ἐμοῦ. ὡς δὲ
τοῦτ' ἐποίησεν, εἰσάγειν εἰς τοὺς φράτορας ἦν ἀνάγκη τού-
τους, καὶ λόγος οὐδεὶς ὑπελείπετο. εἰσήγαγεν, ἐποιήσατο,
ἵνα [2] τἀν μέσῳ συντέμω, ἐγγράφει τοῖς Ἀπατουρίοις, του-
τονὶ μὲν Βοιωτὸν εἰς τοὺς φράτορας, τὸν δ' ἕτερον Πάμφιλον·
Μαντίθεος δ' ἐνεγεγράμμην ἐγώ. συμβάσης δὲ τῷ πατρὶ
τῆς τελευτῆς πρὶν τὰς εἰς τοὺς δημότας ἐγγραφὰς γενέ- 996

[1] οἷον εἰκὸς, [2] τἀμμέσῳ

ά. Μενεκλέα τὸν τὴν Νῖνον ἑλόντα ἐκεῖνον] Idem scomma contra eundem Meneclea repetitur infra in Oratione de dote contra eundem Bœotum. Sine ariolo difficile est dicere, quid significet τὴν Νῖνον ἑλόντα. Notum est Ninum fuisse olim urbem maximam Assyriorum regum sedem et regiam, forte ille Menecles habebat quoddam scortum nomine Νινὼ, ideo ridebant de eo et dicebant eum τὴν Νῖνον ἑλεῖν, *Ninum cepisse*. Sed hoc est εἰκάζειν, quod in talibus solum licet. Palmer.

β'. Καὶ μεσεγγυησαμένης ἀργύριον] *Et mulctam sibi pecuniariam, sponsoribus datis, indixerat.* Sic verti, quasi mulier esset mulctanda. Sed et ex argumento, et ipsis in Bœotum orationibus, apparet, Mantiam pollicitum esse Plangoni pecuniam, apud sequestrem depositam, aut sponsoribus datis. Itaque malo: *Certam stipulata pecuniam.* Etsi videtur Mantias suapte voluntate et deceptus et coactus. Quam enim facile mulieris impudentiam et perfidiam sponsorum aut sequestrium testimoniis refutasset? Wolf. *Et cum pecuniam ab eo sibi promissam ipsa apud sequestrem deponi jussisset et voluisset, tunc ei ex compacto pater jusjurandum detulit.* Erat autem mulieri promissa pecunia ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ δικαζομένου πρὸς Βοιωτὸν, si ipsa abjurasset τὸν Βοιωτὸν filium suum ex eo patre esse: quod tamen ipsa non fecit, τῷ Βοιωτῷ χαριζομένη scilicet, et ipsum fefellit. Budæus.

σθαι, ἐλθὼν εἰς τοὺς δημότας οὑτοσὶ, ἀντὶ Βοιωτοῦ Μαν-
τίθεον ἐνέγραψεν αὑτόν. τοῦτο δ' ὅσα βλάπτει ποιῶν πρῶ-
τον μὲν ἐμὲ, εἶτα καὶ ὑμᾶς, ἐγὼ διδάξω, ἐπειδὰν ὧν λέγω
παράσχωμαι μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ὃν μὲν τοίνυν τρόπον ἡμᾶς ἐνέγραψεν ὁ πατὴρ, ἀκηκόατε
τῶν μαρτύρων· ὅτι δ', οὐκ οἰομένου τούτου δεῖν ἐμμένειν
[1] τοῖς δικαίοις, καὶ ἀναγκαίως ἔλαχον τὴν δίκην, τοῦτ' ἤδη
δείξω. ἐγὼ γὰρ οὐχ οὕτω δήπου σκαιός εἰμι ἄνθρωπος οὐδ'
ἀλόγιστος, ὥστε τῶν μὲν πατρῴων, ἃ πάντα ἐμὰ ἐγίγνε-
το, ἐπειδήπερ ἐποιήσατο τούτους ὁ πατὴρ, συγκεχωρη-
κέναι τὸ τρίτον νείμασθαι μέρος, καὶ στέργειν ἐπὶ τούτῳ,
περὶ δ' ὀνόματος ζυγομαχεῖν· εἰ μὴ τὸ μὲν ἡμᾶς μετα-
θέσθαι μεγάλην ἀτιμίαν ἔφερε καὶ ἀνανδρίαν, τὸ δὲ ταὐ-
τὸν ἔχειν τοῦτον [2] ἡμῖν ὄνομα διὰ πολλὰ ἀδύνατον ἦν.

γ'. Πρῶτον μὲν γὰρ, εἰ δεῖ τὰ κοινὰ τῶν ἰδίων εἰπεῖν
πρότερον, τίν' ἡμῖν ἡ πόλις ἐπιτάξει τρόπον, ἄν τι δέῃ
ποιεῖν; ἢ οἴσουσι, νὴ Δία, οἱ φυλέται τὸν αὐτὸν τρόπον,
ὅνπερ καὶ τοὺς ἄλλους; οὐκοῦν Μαντίθεον Μαντίου Θορί-
κιον οἴσουσί με, ἂν χορηγὸν ἢ γυμνασίαρχον ἢ ἑστιάτορα
ἢ ἄλλο τι τῶν ἄλλων φέρωσι. τῷ δῆλον οὖν ἔσται, πότερον
σὲ φέρουσιν ἢ ἐμέ; σὺ μὲν γὰρ φήσεις ἐμὲ, ἐγὼ δὲ σέ. καὶ
δὴ καλεῖ μετὰ τοῦθ' ὁ ἄρχων, ἢ πρὸς ὅντινα ἂν ᾖ ἡ δίκη·
οὐχ ὑπακούομεν, οὐ λειτουργοῦμεν. πότερος οὖν ταῖς ἐκ
τῶν νόμων ἔσται ζημίαις ἔνοχος; τίνα δ' οἱ στρατηγοὶ
997 τρόπον ἐγγράψουσιν, ἐὰν εἰς συμμορίαν ἐγγράφωσιν; ἤ,

[1] * τοισδὶ, δικαίως καὶ ἀναγκαίως [2] * ἐμοὶ

Ἡμᾶς μεταθέσθαι] Scil. τὸ ὄνομα. ἡμᾶς pro ἐμὲ, et v. 15. ἡμῖν pro ἐμοί. et v. 18. ἢ significat *an, num*. Auger.

γ'. Ἑστιάτορα] Epulæ illæ, ἑστιάσεις, inter munera publica erant, quibus defungi opus erat, cum quis a tribulibus aut curialibus aut popularibus ad eam rem erat nominatus, nisi excusationis causas haberet justas. Quæ ad λειτουργίας et munera publica pertinebant, ordinabantur apud tribules, φυλέτας: et quæ quamque φρατρίαν aut demum aliquem contingebant, apud curiales et populares agitabantur. Atque omnia illa convivia, omnes illæ epulæ, erant a democratico instituto. *Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* l. II. c. I. §. 12.

Ἢ πρὸς ὅντινα ἂν ᾖ ἡ δίκη] *Aut alius, apud quem causa est agenda.* Sic verti, ut referrem ad magistratus. Varia enim judicia fuerunt Athenis. Etsi verba videntur potius ad accusatorem pertinere: aut is, cum quo est judicium: is, qui non in jus vocavit. Wolf.

Ἐγγράψουσιν —] Est hujus verbi significatio duplex, atque etiam triplex in ora-

ἐὰν τριήραρχον καθιστῶσιν; ἢ, ἂν στρατεία τις ᾖ, τῷ δῆλον ἔσται, πότερος ἐσθ' ὁ κατειλεγμένος; τί δὲ, ἂν ἄλλη τις ἀρχὴ καθιστῇ λειτουργεῖν, οἷον, ἄρχων, βασιλεὺς, ἀθλοθέται; τί σημεῖον ἔσται, πότερον καθιστᾶσι; προσπαραγράψουσι, νὴ Δία, τὸν ἐκ Πλαγγόνος, ἐὰν σὲ ἐγγράφωσιν· ἐὰν δ' ἐμὲ, τῆς ἐμῆς μητρὸς τοὔνομα; καὶ τίς ἤκουσε πώποτε, ἢ κατὰ ποῖον νόμον προσπαραγράφοιτ' ἂν τοῦτο τὸ παράγραμμα, ἢ ἄλλο τι, πλὴν ὁ πατὴρ καὶ ὁ δῆμος; ὧν ὄντων ἀμφοῖν τῶν αὐτῶν, πολλὴ ταραχὴ συμβαίνει. φέρε· εἰ δὲ δὴ κριτὴς καλοῖτο Μαντίθεος Μαντίου Θορίκιος, τί ἂν ποιοῖμεν; ἢ βαδίζοιμεν ἂν ἄμφω; τῷ γὰρ ἔσται δῆλον, πότερον σὲ κέκληκεν ἢ ἐμέ;

δ'. Πρὸς Διὸς, ἐὰν δ' ἀρχὴν ἡντινοῦν ἡ πόλις κληροῖ, οἷον, βουλῆς, θεσμοθέτου, τῶν ἄλλων, τῷ δῆλος ὁ λαχὼν ἡμῶν ἔσται; πλὴν εἰ μὴ σημεῖον, ὥσπερ ἄλλῳ τινὶ, τῷ χαλκείῳ προσέσται· καὶ οὐδὲ τοῦθ' ὁποτέρου ἐστὶν οἱ πολλοὶ γνώσονται. οὐκοῦν σὺ μὲν σεαυτὸν, ἐγὼ δ' ἐμαυτὸν φήσω τὸν εἰληχότα εἶναι. λοιπὸν εἰς τὸ δικαστήριον ἡμᾶς εἰσιέναι. οὐκοῦν ἐφ' ἑκάστῳ τούτων δικαστήριον ἡμῖν ἡ πόλις καθιεῖ, καὶ τοῦ μὲν κοινοῦ καὶ ἴσου, τοῦ τὸν λαχόντ' ἄρχειν, ἀποστερησόμεθα· ἀλλήλους δὲ πλυνοῦμεν, καὶ ὁ τῷ λόγῳ κρατήσας ἄρξει. καὶ πότερ' ἂν βελτίους εἴημεν τῶν ὑπαρχουσῶν δυσκολιῶν ἀπαλλαττόμενοι, ἢ [1] κοινὰς ἔχθρας

[1] * καινὰς

tione π. Βοιωτ. Hoc loco ἐγγράφειν dixit ἀντὶ ἀπογράφειν καὶ καταγράφειν καὶ καταλέγειν, hoc est, *in numeros militares referre*, aut *inter classiarios*. Quo, inquit, discrimine, uter nostrum sit, dignosci poterit, cum ille nomen meum usurparit in professione. Inferius ἐγγράφειν ἀντὶ ζημιοῦν posuit [p. 8. v. 12.] BUDÆUS.

Προσπαραγράψουσι] Id est, non modo te credo a patre denominabunt et a populo dicentes, Μαντίθεος ὁ Μαντίου Θορίκιος, sed etiam ὁ ἐκ Πλαγγόνος γεγονώς. IDEM.

Τῆς ἐμῆς μητρὸς τοὔνομα] Id institutum jam a Cecropis temporibus, ut e Varrone B. Augustinus de Civ. Dei, XVIII. 9. ubi de contentione, quæ, Cecrope regnante, inter Neptunum et Minervam fuit, ob imponendum Atheniensium urbi nomen, agit. *Cujus ut iracundia placaretur, triplici supplicio dicit idem auctor ab Atheniensibus affectas esse mulieres: ut nulla ulterius ferrent suffragia:* ut nullus nascentium maternum nomen acciperet: *ut ne quis eas* Ἀθηναίας vocaret. *Leg. Attic.* L. VII. T. IX. PETITUS.

δ'. Πλὴν εἰ μὴ σημεῖον ὥσπερ ἄλλῳ τινὶ τῷ χαλκείῳ προσέσται] F. ὥσπερ χαλκείῳ, ἢ ἄλλῳ τινί. Verti: *nisi forte nota, ut alteri cuipiam, æreo vasi adjiciatur.* χαλκεῖον, χαλκοῦν σκεῦος, ut χαλκεῖον δωδωναῖον: et ἐν ᾧ χαλκεύουσιν, τὸ ἐργαστήριον τοῦ χαλκέως, *æraria officina*, quæ et χαλκεών. Hesychius etiam: χαλκεῖα τὰ τῆς εὑρέσεως τῶν τεχνῶν ὑπομνήματα. Item: χαλκεῖα, ἑορτὴ ἀγομένη Πυανεψιῶνος, εἴτε τῇ Ἀθηνᾷ, εἴτε τῷ Ἡφαίστῳ. Varinus. Insignia etiam officinis addi solere, non est ignotum: et Luteciæ nulla fere domus est, quæ non certo signo sit notata. Malo tamen interpretari: *ut æneo vasi, aut alteri cuipiam rei*

καὶ βλασφημίας ποιούμενοι; ἃς πᾶσα ἀνάγκη συμβαίνειν, ὅταν ἀρχῆς ἢ τινος ἄλλου πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἀμφισ-
998 βητῶμεν. τί δὲ ἂν ἄρα — δεῖ γὰρ ἅπανθ' ἡμᾶς ἐξετάσαι — ἅτερος ἡμῶν, πείσας τὸν ἕτερον ἐὰν λάχῃ παραδοῦναι αὐτῷ τὴν ἀρχὴν, οὕτω κληρῶται; τὸ δυοῖν πινακίοιν τὸν ἕνα κληροῦσθαι, τί ἄλλο ἐστίν; εἶτ' ἐφ' ᾧ θάνατον ζημίαν ὁ νόμος λέγει, τοῦθ' ἡμῖν ἀδεῶς ἐξέσται πράττειν; πάνυ γε· οὐ γὰρ ἂν αὐτὸ ποιήσαιμεν, οἶδα κἀγὼ, τὸ γοῦν κατ' ἐμέ. ἀλλ' οὐδ' αἰτίαν τοιαύτης ζημίας ἐνίους ἔχειν καλὸν, ἐξὸν μή. εἶεν.

έ. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἡ πόλις βλάπτεται· ἐγὼ δ' ἰδίᾳ, τί;

adjiciatur. WOLF.

Ἂν ἄρα ἅτερος ἡμῶν] Ἂν ἄρα ὁ ἕτερος ἡμῶν. IDEM.

Δυοῖν πινακίοιν τὸν ἕνα κληροῦσθαι] Ergo tabellis in sortitione sua nomina inscripserunt, ut apud Romanos tabellis suffragati sunt, unde lex tabellaria. IDEM.

Πινακίοιν] Harpocration: Πινάκια, τὰ καθιέμενα ἀντὶ κλήρων ὑπὸ κληρονόμων. ἔοικε δ' εἶναι ταῦτα χαλκᾶ, ὡς ὑποσημαίνει Δημοσθένης ἐν τῷ Περὶ τοῦ ὀνόματος. De æneis quod conjecturam facit, ex istis Oratoris verbis, quæ procedunt, sine dubio acceperit: πλὴν εἰ μὴ σημεῖον ὥσπερ ἄλλῳ τινὶ τῷ χαλκείῳ προσέσται. Sed quod vult, πινάκια illic interpretanda τὰ καθιέμενα ἀντὶ κλήρων ὑπὸ τῶν κληρονόμων, plane rejicio. Nam, ut recte attendamus, movet hic Mantitheus quidam adversario suo litem, quod cum primum Bœoti nomen accepisset, ubi in tribules eum pater ipsius referri curasset; postea, defuncto parente, iterum sese a tribulibus inscribi fecisset, ac Mantithei sibi nomen pro Bœoti vindicasset: atque ita duplices jam tabellas nactus esset. Sciendum enim, morem Atheniensibus fuisse, ut qui a parentibus suis in tribules referretur, tabellam quandam buxeam acciperet, in quo nomen tum ipsius, tum paterni quoque populi, ad quem ille pertineret, inscriptum esset. Docet nos hanc rem Hesychius, cujus iste alibi locus: χαλκοῦν, πινάκιον. Ἀθηναῖοι εἶχον ἕκαστος πινάκιον πύξινον ἐπιγεγραμμένον, τὸ ὄνομα τοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ δήμου πατρόθεν. Neque ulla controversia est, quin ab hoc antiquo more explicari Demosthenes debeat. *Att. Lect.* IV. 32. MEURSIUS. Vir clarissimus [Meursius, ut puto, l. s. l.], qui alio refert Demosthenis verba, et Harpocrationis interpretationem rejicit, frustra est. Nam, ut recte attendamus, movet Mantitheus fratri germano litem, quod cum primum Bœoti nomen accepisset a Mantia patre, ipse, defuncto parente, Mantitheum se inscribi jusserit, quod ægre fuit Mantitheo. Quare apud judices, quæ sequantur incommoda ex hoc eodem fratrum nomine, exponit: cum uterque Mantitheus Mantiæ F. Thoricius dicatur. Nam si alter nostrum, inquit, Magistratum sit sortitus tabella, cui inscriptum fuerit, Mantitheus Mantiæ F. Thoricius, an non potest alter alteri gratiam de Magistratu facere, et de jure suo cedere, quod quid aliud est, quam duabus Magistratum sortiri tabellis. Atque hæc est mens Demosthenis. *Leg. Attic.* l. III. t. II. p. 303. PETITUS. Omnino videtur τῶν κληρούντων scripsisse Harpocration, quod et in mentem venisse eruditissimo H. Valesio animadverto: eum vide. WESSELING. Cf. Corsin. Fast. Attic. D. I. §. XVI. p. 19. qui Meursium deceptum esse contendit, quod in locis Demosthenis et Harpocrationis de heredibus illorumque tesseris agi putavit; perspicue siquidem ibi de sortibus atque tesseris illis agi conspicitur, quæ in publicis Magistratuum sortitionibus adhibebantur, ideoque Harpocrationis Suidæque locus ita Latine reddendus fuerat: *tabellæ, quæ pro sortibus ab iis, qui sortito eligendi fuerant, deponebantur:* sicque Harpocration optime cum Demosthene atque Hesychio conspirabit, secus ac Meursius existimaverat. Præterea Wolfii interpretationem sic corrigit: *nisi forte nota quædam tanquam alteri cuidam distinctæque æreæ laminæ adjiciatur;* ne scilicet alioquin unus idemque civis duabus tesseris uti videretur.

Ἀλλ' οὐδ' αἰτίαν τοιαύτης ζημίας ἐνίους ἔχειν] F. ἡμᾶς, ἔχειν καλὸν, pro ἐνίους. WOLF. AUGER.

θεάσασθε ἡλίκα, καὶ σκοπεῖτε, ἄν τι δοκῶ λέγειν· πολὺ
γὰρ χαλεπώτερα ταῦτα ὧν ἀκηκόατ᾽ ἐστίν. ὁρᾶτε μὲν γὰρ
ἅπαντες αὐτὸν χρώμενον, ἕως μὲν ἔζη, Μενεκλεῖ καὶ τοῖς
περὶ ἐκεῖνον ἀνθρώποις, νῦν δ᾽ ἑτέροις οὐδὲν ἐκείνου βελτίοσι,
καὶ τὰ τοιαῦτ᾽ ἐζηλωκότα, καὶ δεινὸν δοκεῖν εἶναι βουλό-
μενον. καὶ νὴ Δία ἴσως ἐστίν. ἐὰν οὖν προϊόντος τοῦ χρόνου
τῶν αὐτῶν τι ποιεῖν τούτοις ἐπιχειρῇ, ἔστι δὲ ταῦτα,
γραφαὶ, φάσεις, ἐνδείξεις, ἀπαγωγαί· εἶτ᾽ ἐπὶ τούτων
τινὶ — πολλὰ γάρ ἐστι τἀνθρώπινα, καὶ τοὺς πάνυ
δεινοὺς ἑκάστοτε, ὅταν πλεονάζωσιν, ἐπίστασθ᾽ ὑμεῖς
κοσμίους ποιεῖν — ἐὰν ὄφλῃ τῷ δημοσίῳ, τί μᾶλλον οὗτος
ἐγγεγραμμένος ἔσται ἐμοῦ; ὅτι νὴ Δία εἴσονται πάντες,
πότερός ποτε ὦφλεν. καλῶς. ἐὰν δὲ, ὃ τυχὸν γένοιτ᾽ ἂν,
χρόνος διέλθῃ καὶ μὴ ἐκτισθῇ τὸ ὄφλημα, τί μᾶλλον οἱ
τούτου παῖδες ἔσονται τῶν ἐμῶν ἐγγεγραμμένοι, ὅταν τοὔ-
νομα καὶ ὁ πατὴρ καὶ ἡ φυλὴ καὶ πάντα ᾖ ταὐτά; τί δ᾽,
εἴ τις, δίκην ἐξούλης αὐτῷ λαχὼν, μηδὲν ἐμοὶ φαίη πρὸς αὐ-
τὸν εἶναι, κυρίαν δὲ ποιησάμενος [1] ἐγγεγράφθαι, τί μᾶλ- 999
λον ἂν εἴη τοῦτον ἢ ἐμὲ ἐγγεγραφώς; τί δὲ, εἴ τινας εἰσ-
φορὰς μὴ θείη; τί δ᾽, εἴ τις ἄλλη περὶ τοὔνομα γίγνοι-
το, ἢ λῆξις, ἢ δίκη, ἢ δόξα ὅλως ἀηδής; τίς εἴσεται τῶν
πολλῶν, πότερός ποτε οὗτός ἐστι, δυοῖν Μαντιθέοιν ταὐτοῦ
πατρὸς ὄντοιν; [2] φέρε δ᾽, εἰ δίκην ἀστρατίας φεύγοι, χο-
ρεύοι δὲ ὅταν στρατεύεσθαι δέῃ; καὶ γὰρ νῦν, ὅτε εἰς
Ταμύνας παρῆλθον οἱ ἄλλοι, ἐνθάδε τοὺς Χόας ἄγων
ἀπελείφθη· καὶ τοῖς Διονυσίοις καταμείνας, ἐχόρευεν, ὡς
ἅπαντες ἑωρᾶτε οἱ ἐπιδημοῦντες. ἀπελθόντων δ᾽ ἐξ Εὐ-
βοίας τῶν στρατιωτῶν, λειποταξίου προσεκλήθη· κἀγὼ,
ταξιαρχῶν τῆς φυλῆς, ἠναγκαζόμην κατὰ τοῦ ὀνόματος

1 * ἐγγεγράφη

2 φέρε, εἰ δὲ δίκην ἀστρατείας

έ. Ἐὰν ὄφλῃ τῷ δημοσίῳ —] *Quod si iste damnetur et publice mulctetur, quid magis mulctæ judicatus erit quam ego? Scient omnes credo uter Reip. debitor fuerit. Probe. Quid autem (quod fortasse futurum est) si longum temporis intervallum intercesserit, necdum depensa mulctatitia illa pecunia fuerit, hic jam quonam modo hujus liberi magis, quam mei, ærarii fuerint, cum nullum discrimen sit inter utrosque?* Budæus.

Κυρίαν δὲ κ. τ. λ.] Hæc phrasis non adeo mihi videtur intricata quam fingit Reiskius, modo ἐγγεγράφθαι, ut optime admonet, mutetur in ἐγγεγράφη, et tunc hujus is erit sensus: *sed postquam ratam fecit*, sp. actionem unde vi, *inscripserit*, scil. nomen Bœoti. Auger.

τοῦ ἐμαυτοῦ πατρόθεν δέχεσθαι τὴν λῆξιν, καὶ, εἰ μισθὸς
ἐπορίσθη τοῖς δικαστηρίοις, εἰσῆγον ἄν με δῆλον ὅτι· ταῦ-
τα δ᾽, εἰ μὴ σεσημασμένων ἤδη συνέβη τῶν ἐχίνων, κἂν
μάρτυρας ὑμῖν παρεσχόμην. εἶεν. εἰ δὲ ξενίας προσκλη-
θείη, πολλοῖς δὲ προσκρούει, καὶ, ὃν ἠναγκάσθη τρόπον ὁ
πατὴρ ποιήσασθαι αὐτὸν, οὐ λέληθεν. ὑμεῖς δ᾽, ὅτε μὲν
τοῦτον οὐκ ἐποιεῖτο ὁ πατὴρ, τὴν μητέρα ἀληθῆ λέγειν
ἡγεῖσθε αὐτοῦ· ἐπειδὰν δ᾽ οὕτω γεγονὼς οὗτος ὀχληρὸς ᾖ,
πάλιν ὑμῖν ποτὲ δόξει ἐκεῖνος ἀληθῆ λέγειν. τί δ᾽, εἰ, ψευ-
δομαρτυριῶν ἁλώσεσθαι προσδοκῶν, ἐφ᾽ οἷς ἐρανίζει τούτοις
τοῖς περὶ αὐτὸν, ἐρήμην ἐάσειε τελεσθῆναι τὴν δίκην; ἆρά
γε μικρὰν ἡγεῖσθε βλάβην, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐν κοινωνίᾳ
τὸν ἅπαντα βίον τῆς τούτου δόξης καὶ τῶν ἔργων εἶναι;
ὅτι τοίνυν οὐδ᾽, ἃ διεξελήλυθα ὑμῖν, μάτην φοβοῦμαι,
1000 θεωρήσατε. οὗτος γὰρ ἤδη καὶ γραφάς τινας, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, πέφευγεν, ἐφ᾽ αἷς, οὐδὲν αἴτιος ὢν, ἐγὼ συνδια-
βάλλομαι· καὶ τῆς ἀρχῆς ἠμφισβήτει, ἣν ὑμεῖς [1] με ἐπεχει-
ροτονήσατε· καὶ πολλὰ καὶ δυσχερῆ διὰ τὸ ὄνομα συμβέβη-
κεν ἡμῖν, ὧν, ἵν᾽ εἰδῆτε, ἑκάστων μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ϛʹ. Ὁρᾶτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ συμβαίνοντα, καὶ τὴν ἀηδίαν τὴν ἐκ τοῦ πράγματος θεωρεῖτε. εἰ τοίνυν μηδὲν ἀηδὲς ἦν ἐκ τούτων, μηδ᾽ ὅλως ἀδύνατον ταὐτὸν ἔχειν ὄνομα ἡμῖν συνέβαινεν, οὐ δήπου τοῦτον μὲν δίκαιον τὸ μέρος τῶν ἐμῶν χρημάτων ἔχειν κατὰ τὴν ποίησιν, ἣν ὁ πατὴρ αὐτὸν ἀναγκασθεὶς ἐποιήσατο, ἐμὲ δ᾽ ἀφαιρεθῆναι τοὔνομα, ὃ βουλόμενος καὶ οὐδ᾽ ὑφ᾽ ἑνὸς βιασθεὶς ἔθετο. οὐκ ἔγωγε ἡγοῦμαι. ἵνα τοίνυν εἰδῆτε, ὅτι οὐ μόνον εἰς τοὺς φράτορας οὕτως, ὡς μεμαρτύρηται, ὁ πατὴρ τὴν ἐγγραφὴν

1 ἐμὲ

Εἰ μισθὸς ἐπορίσθη τοῖς δικαστηρίοις] Fortassis expeditione exhausto ærario, merces judicibus data non fuit. Nam in Timooratea negat, eos gratis hoc munus obituros. Wolf.

Ταῦτα δ᾽ εἰ μὴ συνέβη conjunge. Idem.

Σεσημασμένων ἤδη τῶν ἐχίνων] Quid vero ista obsignatio obstat, quo minus testes producantur? Idem.

Ποιήσασθαι αὐτὸν, οὐ λέληθεν] Ἔγνωσται πολλοῖς, ὅτι ἐποιήσατο. Ne conjunge, οὐ λέληθεν αὐτόν. Idem.

Ἐφ᾽ οἷς ἐρανίζει τούτοις] Δανείζων αὐτοῖς μαρτυρίαν. Idem. ἐρανίζει, *commodat et comparat*, ut qui collectam alicui corrogat et stipulatur. Budæus.

ϛʹ. Οὐ δήπου τοῦτον μὲν δίκαιον] Sequitur a fine περιόδου ἀποφαντικῆς, οὐκ ἔγωγε ἡγοῦμαι: quasi ea fuisset ἐρωτηματική: ἆρα τὸν μὲν δίκαιον. Wolf.

ἐποιήσατο, ἀλλὰ καὶ τὴν δεκάτην ἐμοὶ ποιῶν τοὔνομα τοῦτο ἔθετο, λάβε μοι καὶ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ἀκούετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ἐγὼ μὲν ἦν ἐπὶ τοῦ ὀνόματος τούτου πάντα τὸν χρόνον, τουτονὶ δὲ Βοιωτὸν εἰς τοὺς φράτορας, ἡνίκα ἠναγκάσθη, ἐνέγραψεν ὁ πατήρ; ἡδέως τοίνυν ἐροίμην ἂν αὐτὸν ἐναντίον ὑμῶν, εἰ μὴ ἐτελεύτησεν ὁ πατὴρ, τί ἂν ἐποίεις πρὸς τοῖς δημόταις; οὐκ ἂν εἴας σεαυτὸν ἐγγράφειν Βοιωτόν; ἀλλ' ἄτοπον δίκην μὲν λαγχάνειν τούτου, κωλύειν δὲ πάλιν. καὶ μὴν, εἴ γ' εἴας αὐτὸν, ἐνέγραψεν ἄν σε εἰς τοὺς δημότας, ὅπερ εἰς τοὺς φράτορας. οὐκοῦν δεινὸν, ὦ γῆ καὶ θεοὶ, φάσκειν μὲν ἐκεῖνον 1001
αὐτοῦ πατέρα εἶναι, τολμᾷν δ' ἄκυρα ποιεῖν, ἃ ἐκεῖνος ἔπραξε ζῶν!

ζ. Ἐτόλμα τοίνυν πρὸς τῷ διαιτητῇ πρᾶγμα ἀναιδέστατον λέγειν, ὡς ὁ πατὴρ αὐτοῦ δεκάτην ἐποίησεν ὥσπερ ἐμοῦ, καὶ τοὔνομα τοῦτο ἔθετο αὐτῷ, καὶ μάρτυράς τινας παρείχετο, οἷς οὐδὲ πώποτε ὁ πατὴρ ὤφθη χρώμενος. ἐγὼ δ' οὐδένα ὑμῶν ἀγνοεῖν οἴομαι, ὅτι οὔτ' ἂν ἐποίησε δεκάτην οὐδεὶς παιδίου, μὴ νομίζων αὐτοῦ δικαίως εἶναι, οὔτε ποιήσας καὶ στέρξας, ὡς ἂν υἱόν τις στέρξαι, πάλιν ἔξαρνος ἐτόλμησε γενέσθαι. οὐδὲ γὰρ, εἴ τι τῇ μητρὶ πρὸς ὀργὴν ἦλθε τῇ τούτων, τούτους γ' ἂν ἐμίσει, νομίζων ἑαυτοῦ εἶναι. πολὺ γὰρ μᾶλλον εἰώθασιν, ὧν ἂν αὐτοῖς διενεχθῶσιν ἀνὴρ [1] καὶ γυνὴ, διὰ τοὺς παῖδας διαλλάττεσθαι, ἢ, δι' ἃ ἂν ἀδικηθῶσιν ὑφ' αὐτῶν, τοὺς κοινοὺς παῖδας προσμισεῖν.

η. Οὐ τοίνυν ἐκ τούτων ἐστὶν ἰδεῖν μόνον, ὅτι ψεύσεται ταῦτ' ἂν λέγῃ, [2] ἀλλὰ, πρὶν ἡμέτερος φάσκειν συγγενὴς

[1] καὶ ἡ γυνὴ [2] ἀλλὰ * καὶ πρὶν

ζ. Ὡς ὁ πατὴρ αὐτοῦ δεκάτην ἐποίησεν ὥσπερ ἐμοῦ] Ad hunc locum intelligendum et illustrandum facit omnino locus Suidæ in v. δεκάτην: Ἔθος ἦν παίδων συγγενομένων ἐν τοῖς Ἀθηναίων ἄστοις τῇ δεκάτῃ τῶν νύκτων ἀπὸ τῆς γενέσεως συγκαλεῖσθαι τοὺς ἀπὸ πατρὸς καὶ μητρὸς οἰκείους, καὶ τοὺς ἐγγύτατα φίλους, καὶ παρόντων ἐκείνων τά τε ὀνόματα τοῖς παισὶν τίθεσθαι, καὶ καλλιερεῖσθαι τοῖς θεοῖς, ἔπειτα εὐωχεῖσθαι τοὺς συνεληλυθότας, καὶ τοῦτο ἦν ἡ δεκάτη. Sic Demosthenes infra p. 1016. v. ult. ed. R. τὸν πατέρα μου δεκάτην αὐτῷ ἑστιᾶσαι. Palmer. De hoc more vid. Meursius, Græc. Fer. lib. I.

εἶναι, εἰς Ἱπποθοωντίδα ἐφοίτα φυλὴν, εἰς παῖδας χορεύσων. καίτοι τίς ἂν ὑμῶν οἴεται τὴν μητέρα πέμψαι τοῦτον εἰς ταύτην τὴν φυλὴν, δεινὰ μὲν ὥς φησιν ὑπὸ τοῦ πατρὸς πεπονθυῖαν, δεκάτην δ' εἰδυῖαν πεποιηκότα ἐκεῖνον, καὶ πάλιν ἔξαρνον ὄντα; ἐγὼ μὲν οὐδέν' ἂν [1] οἶμαι. εἰς γὰρ τὴν Ἀκαμαντίδα ὁμοίως ἐξῆν σοι φοιτᾷν, καὶ ἐφαίνετ' ἂν οὖσα ἀκόλουθος ἡ φυλὴ τῇ θέσει τοῦ ὀνόματος. ὡς τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων μάρτυρας ὑμῖν τοὺς συμφοιτῶντας καὶ τοὺς εἰδότας παρέξομαι.

1002 ### ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

θ'. Οὕτω τοίνυν φανερῶς, παρὰ τὸν τῆς αὑτοῦ μητρὸς ὅρκον καὶ τὴν τοῦ δόντος ἐκείνῃ τὸν ὅρκον εὐήθειαν, πατρὸς τετυχηκὼς, [2] ἀντὶ Ἱπποθοωντίδος ἐν Ἀκαμαντίδι φυλῇ γεγονὼς, οὐκ ἀγαπᾷ Βοιωτὸς τουτοισὶν, ἀλλὰ καὶ δίκας ἐμοὶ δύ' ἢ τρεῖς εἴληχεν ἀργυρίου, πρὸς αἷς καὶ πρότερόν με ἐσυκοφάντει. καίτοι πάντας [1] οἶμαι τοῦθ' ὑμᾶς εἰδέναι, τίς ἦν χρηματιστὴς ὁ πατήρ· ἐγὼ δ' ἐάσω ταῦτα. ἀλλ', εἰ δίκαια ὀμώμοκεν ἡ μήτηρ ἡ τούτων, ἐπ' αὐτοφώρῳ συκοφάντην ἐπιδείκνυμι τοῦτον ταῖς δίκαις ταύταις. εἰ γὰρ οὕτω δαπανηρὸς ἦν, ὥστε, γάμῳ γεγαμηκὼς τὴν ἐμὴν μητέρα, ἑτέραν εἶχε γυναῖκα ἧς ὑμεῖς ἐστὲ, καὶ δύ' οἰκίας ᾤκει, πῶς ἂν ἀργύριον τοιοῦτος ὢν κατέλιπεν;

ι. Οὐκ ἀγνοῶ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι Βοιωτὸς οὑτοσὶ δίκαιον μὲν οὐδὲν ἕξει λέγειν· ἥξει δ' ἐπὶ ταῦθ', ἅπερ [3] ἀεὶ λέγει, ὡς ἐπηρέαζεν ὁ πατὴρ αὐτῷ, πειθόμενος ὑπ' ἐμοῦ· ἀξιοῖ δ' αὐτὸς, ὡς δὴ πρεσβύτερος ὢν, τοὔνομ' ἔχειν τὸ τοῦ πρὸς πατρὸς πάππου. πρὸς δὴ ταῦτα ἀκοῦσαι

[1] οἴομαι [2] καὶ ἀντὶ [3] αἰεὶ

p. 21. v. Ἀμφιδρόμια.

η. Εἰς παῖδας χορεύσων] Ἀντὶ τοῦ, ἐν παισί. Wolf.

Ἐγὼ μὲν οὐδένα ἂν οἶμαι] Τὸ οὐδένα, etiam sequente vocali scribo integrum, ne οὐδὲν neutro genere legatur. Apostrophus enim facile omittitur, sequente præsertim tenui vocali. Idem.

Εἰς γὰρ Ἀκαμαντίδα ὁμοίως ἐξῆν σοι φοιτᾷν] Supra dixit Mantiam patrem fuisse Thoricium. Thoricus autem fuit Acamantidis tribus. Ideo contra Bœotum eum seipsum non existimasse fuisse Mantiæ filium, quando Hippothoontidi se accensebat. Palmer.

θ'. Τίς ἦν χρηματιστὴς ὁ πατὴρ] Ἀντὶ τοῦ, ὅτι οὐ χρηματιστικὸς ἦν, ἀλλὰ προετικὸς χρημάτων. Hæc lectio melior est, quam τίνος ἦν. Nisi quis forte subintelligere velit, ὅτι οὐ χρημάτων, ἀλλ' ἡδονῶν ἐπιθυμητής· φιλογύνης μᾶλλον, ἢ φιλοχρήματος. In farrag. F. ποῖος ἦν χρηματιστής. Wolf.

βέλτιον ὑμᾶς βραχέα. ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτον, ὅτε οὔπω συγ-
γενὴς ἦν ἐμοὶ, ὁρῶν ὥσπερ ἂν ἄλλον τινὰ οὑτωσὶ νεώτερον
ὄντα ἐμοῦ, καὶ [1]συχνῶς, ὅσα ἐξ ὄψεως, οὐ μὴν ἰσχυρίζομαι
τούτῳ, καὶ γὰρ εὔηθες. ἀλλ', εἴ τις ἔροιτο Βοιωτὸν τουτονὶ,
ὅτε ἐν Ἱπποθοωντίδι φυλῇ ἠξίου χορεύειν, οὔπω τοῦ πα-
τρὸς εἶναι φάσκων τοῦ ἐμοῦ υἱὸς, τί σαυτὸν ἔχειν δικαίως
ἂν θείης ὄνομα; εἰ γὰρ Μαντίθεον, οὐκ ἂν διὰ τοῦτό
γε φαίης, ὅτι πρεσβύτερος εἶ ἐμοῦ. ὃς γὰρ οὐδὲ τῆς φυλῆς
τότε σοι προσήκειν ἡγοῦ τῆς ἐμῆς, πῶς ἂν τοῦ γε πάππου 1003
τοῦ ἐμοῦ ἠμφισβήτεις; ἔτι δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μὲν
τῶν ἐτῶν ἀριθμὸν οὐδεὶς οἶδεν ὑμῶν, ἐγὼ μὲν γὰρ ἐμοὶ
πλείονα, οὗτος δ' ἑαυτῷ φήσει· τὸν δὲ τοῦ δικαίου λόγον
ἅπαντες ἐπίστασθε. ἔστι δ' οὗτος τίς; ἀφ' οὗ παῖδας
ἐποιήσατο [2]τούτους ὁ πατὴρ, ἀπὸ τούτου καὶ νομίζεσθαι·
πρότερον τοίνυν ἐμὲ εἰς τοὺς δημότας ἐνέγραψε Μαντίθεον,
πρὶν εἰσαγαγεῖν τοῦτον εἰς τοὺς φράτορας. ὥστ' οὐ τῷ
χρόνῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ δικαίῳ πρεσβεῖον ἔχοιμ' ἂν ἐγὼ
τοὔνομα τοῦτο εἰκότως. εἶεν.

ιά. Εἰ δέ σε ἔροιτό τις, εἰπέ μοι, Βοιωτὲ, πόθεν νῦν ἐν
Ἀκαμαντίδι φυλῇ γέγονας, καὶ τὸν δῆμον Θορίκιος, καὶ
υἱὸς Μαντίου, καὶ τὸ μέρος τῶν ὑπ' ἐκείνου καταλειφθέντων
ἔχεις; οὐδὲν ἂν ἄλλο ἔχοις εἰπεῖν, πλὴν ὅτι καὶ ἐμὲ ζῶν
ἐποιήσατο Μαντίας. τί τεκμήριον, εἴ τις σε ἔροιτο, ἢ μαρ-
τύριόν ἐστι σοι τούτου; εἰς τοὺς φράτοράς με εἰσήγαγε,
φήσειας ἄν. τί οὖν σε ἐνέγραψεν ὄνομα, εἴ τις ἔροιτο; Βοι-
ωτὸν ἂν εἴποις· τοῦτο γὰρ εἰσήχθης. οὐκοῦν δεινὸν, εἰ τῆς
μὲν πόλεως καὶ τῶν ὑπ' ἐκείνου καταλειφθέντων διὰ τοῦ-

[1] συχνῷ [2] ὁ πατὴρ τούτους,

ι. Ὁρῶν ὥσπερ ἂν ἄλλον τινὰ οὑτωσὶ] Ὁρῶν οὑτωσὶ ὥσπερ. IDEM.

Καὶ συχνῶς] S. νεώτερον, τουτέστιν, οὐκ ὀλίγοις ἔτεσι. Hoc malo, quam, *Idque crebro*, ut ad verbum Video referatur. IDEM.

Ὅσα ἐξ ὄψεως] S. τεκμαίρεσθαί ἐστι. IDEM.

Τί ταὐτὸν ἔχει δικαίως] F. τί ταὐτὸν ἐμοὶ δικαίως ἂν θείης ὄνομα, S. σεαυτῷ. Locus videtur et corruptus et mutilatus. Deest enim responsio, cujusmodi fuerit: τί ἂν ἀποκρίναιο; et v. 7. εἰ γὰρ Μαντίθεον non optime cum superioribus cohærere videtur. Sed quid si legas: τί σαυτῷ δικαίως ἂν θείης ὄνομα; τί ἂν ἀποκρίναιο; εἰ γάρ. Hæc certe minus habent salebrarum. IDEM.

Ὥστ' οὐ τῷ χρόνῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ δικαίῳ] Videtur inversus verborum ordo: ὥστ' οὐ τῷ δικαίῳ μόνον, (Justum enim est suum cuique manere nomen) ἀλλὰ καὶ τῷ χρόνῳ. Tempore qui prior est, potior quoque jure putatur. IDEM.

Πρεσβεῖον] Γέρας ὀφειλόμενον τῷ πρεσβυτέρῳ. IDEM.

ιά. Τοῦτο γὰρ εἰσήχθης] Κατὰ τοῦτο, ἢ ὥστε ἔχειν τοῦτο. Nisi forte τούτῳ dandi casu legendum. IDEM.

νομα τοῦτο μέτεστί σοι, τοῦτο δ' ἀξιοῖς ἀφεὶς ἕτερον με-
ταθέσθαι σαυτῷ. φέρ', εἴ σε ὁ πατὴρ ἀξιώσειεν ἀναστὰς,
ἢ μένειν ἐφ' οὗ σε αὐτὸς ἐποιήσατο ὀνόματος, ἢ πατέρ'
ἄλλον σαυτοῦ φάσκειν εἶναι, ἆρ' οὐκ ἂν μέτρια ἀξιοῦν
δοκοίη; ταὐτὰ τοίνυν ταῦτα [1]ἐγώ σε ἀξιῶ, ἢ πατρὸς
ἄλλου σαυτὸν παραγράφειν, ἢ τοὔνομα ἔχειν ὃ ἐκεῖνος
ἔδωκέ σοι. νὴ Δί', ἀλλ' ὕβρει καὶ ἐπηρείᾳ τινὶ τοῦτο ἐτέθη
1004 σοι. ἀλλὰ πολλάκις μὲν, ὅτε οὐκ ἐποιεῖτο ὁ πατὴρ τού-
τους, ἔλεγον οὗτοι, ὡς οὐδὲν χείρους εἰσὶν οἱ τῆς μητρὸς τῆς
τούτου συγγενεῖς, τῶν τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ· ἔστι δ' ὁ Βοι-
ωτὸς ἀδελφοῦ τῆς τούτου μητρὸς ὄνομα· ἐπειδὴ δ' εἰσάγειν
ὁ πατὴρ τούτους ἠναγκάζετο, ἐμοῦ προεισηγμένου Μαν-
τιθέου, οὕτω τοῦτον εἰσάγειν Βοιωτὸν, τὸν ἀδελφὸν δ' αὐ-
τοῦ Πάμφιλον. ἐπεὶ σὺ δεῖξον, ὅστις Ἀθηναίων ταὐτὸν ὄνομα
τοῖς αὑτοῦ παισὶν ἔθετο δυοῖν, κἂν δείξῃς, ἐγὼ συγχωρήσω
δι' ἐπήρειάν σοι τοῦτο τοὔνομα θέσθαι τὸν πατέρα. καίτοι,
εἴ γε τοιοῦτος ἦσθα, ὥστε ποιήσασθαι μὲν σαυτὸν ἀναγ-
κάσαι, ἐξ ὅτου δ' ἀρέσεις ἐκείνῳ τρόπου μὴ σκοπεῖν, οὐκ
[2]οἶδα οἷον δεῖ τὸν προσήκοντα εἶναι περὶ τοὺς γονέας· οὐκ
ὢν δὲ, οὐκ ἐπηρεάζου δικαίως ἄν, ἀλλ' ἀπολώλεις. ἢ δεινόν
γ' ἂν εἴη, εἰ κατὰ μὲν τῶν ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ νομι-
ζομένων παίδων οἱ περὶ τῶν γονέων [3]ἰσχύουσι νόμοι, κατὰ
δὲ τῶν αὐτοὺς εἰσβιαζομένων ἄκοντας ποιεῖσθαι ἄκυροι
γενήσονται.

ιβ'. Ἀλλ', ὦ χαλεπώτατε Βοιωτὲ, μάλιστα μὲν, ὧν
πράττεις, πάντων παῦσαι· εἰ δ' ἄρα μὴ βούλει, ἐκεῖνό γε
πρὸς Διὸς πείθου. παῦσαι μὲν σαυτῷ παρέχων πράγματα,
παῦσαι δ' ἐμὲ συκοφαντῶν. ἀγάπα δ', ὅτι σοι πόλις, οὐ-
σία, πατὴρ γέγονεν· οὐδεὶς ἀπελαύνει σε ἀπὸ τούτων,
οὔκουν ἔγωγε. ἀλλ' ἐὰν μὲν, ὥσπερ εἶναι φὴς ἀδελφὸς, καὶ
τὰ ἔργα ἀδελφοῦ ποιῇς, δόξεις εἶναι συγγενής· ἐὰν δ' ἐπι-
βουλεύῃς, δικάζῃ, φθονῇς, βλασφημῇς, δόξεις, εἰς ἀλλό-
τρια ἐμπεσὼν, ὡς οὐ προσήκουσιν οὕτω χρῆσθαι. ἐπεὶ
1005 ἔγωγε, οὐδ' εἰ ταμάλιστα ὁ πατὴρ ὄντα σε αὑτοῦ μὴ

[1] ἐγώ σε ταῦτα [2] οἶδα] ἦσθα, [3] ἰσχύσουσι

Οὐκ οἶδα, οἷον δεῖ τὸν προσήκοντα εἶναι περὶ τοὺς γονέας] Τὸν προσήκοντα, ἀντὶ τοῦ, τὸν γνήσιον, ἀλλὰ μὴ νόθον υἱόν. IDEM.

Οὐκ ἂν] Sub. προσήκων. AUGER.

ιβ'. Οὐδ' εἰ τὰ μάλιστα ὁ πατὴρ ὄντα σε αὐτοῦ, μὴ ἐποιεῖτο, οὐκ ἀδικῶ] Ἀντὶ τοῦ, οὐκ

ἐποιεῖτο, οὐκ ἀδικῶ. οὐ γὰρ ἔμοιγε προσῆκεν εἰδέναι, τίνες
εἰσὶν υἱεῖς ἐκείνου· ἀλλ᾽ ἐκείνῳ δεῖξαι, τίνας μοι νομιστέον
ἔστ᾽ ἀδελφούς. ὃν μὲν τοίνυν οὐκ ἐποιεῖτό σε χρόνον, οὐδ᾽
ἐγὼ προσήκονθ᾽ ἡγούμην· ἐπεὶ δ᾽ ἐποιήσατο, κἀγὼ νομίζω.
τί τούτου σημεῖον; τῶν πατρῴων ἔχεις τὸ μέρος μετὰ
τὴν τοῦ πατρὸς τελευτήν· ἱερῶν, ὁσίων μετέχεις· ἀπάγει
σε οὐδεὶς ἀπὸ τούτων. τί βούλει;

ιγ΄. Ἂν δὲ φῇ δεινὰ πάσχειν καὶ κλαίῃ καὶ ὀδύρηται
καὶ κατηγορῇ ἐμοῦ, ἃ μὲν [1] ἂν λέγῃ, μὴ πιστεύετε, — οὐ
γὰρ δίκαιον, μὴ περὶ τούτων ὄντος τοῦ λόγου [2] τοῦ νυνὶ —,
ἐκεῖνο δ᾽ ὑπολαμβάνετε, ὅτι οὐδὲν ἔστ᾽ αὐτῷ ἧττον δίκην
λαμβάνειν Βοιωτῷ κληθέντι. τί οὖν φιλονεικεῖς; μηδαμῶς.
μὴ ἔχε οὕτω πρὸς ἡμᾶς ἐθελέχθρως· οὐδὲ γὰρ ἔγωγε πρὸς
σέ. ἐπεὶ καὶ νῦν — ἵνα μηδὲ τοῦτο λάθῃ σε — ὑπὲρ σοῦ
[3] λέγειν μᾶλλον ἀξιῶ, μὴ ταὐτὸν ἔχειν ὄνομα ἡμᾶς, ἢ ἐμαυ-
τοῦ. εἰ γὰρ μηδὲν ἄλλο, ἀνάγκη τὸν ἀκούσαντα ἐρέσθαι,
πότερον, δύ᾽ ἂν ὦσι Μαντίθεοι Μαντίου. οὐκοῦν, ὃν ἠναγ-
κάσθη ποιήσασθαι, σὲ ἐὰν λέγῃ, ἐρεῖ. τί οὖν ἐπιθυμεῖς
τούτων; ἀνάγνωθι δέ μοι λαβὼν δύο ταυτασὶ μαρτυρίας,
ὡς ἐμοὶ Μαντίθεον, καὶ τούτῳ Βοιωτὸν ὁ πατὴρ ὄνομα
ἔθετο.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ιδ΄. Λοιπὸν ἡγοῦμαι τοῦθ᾽ ὑμῖν ἐπιδεῖξαι, ὦ ἄνδρες δι-
κασταί, ὡς οὐ μόνον εὐορκήσετε, ἂν ἃ ἐγὼ λέγω ψηφί-
σησθε, ἀλλὰ καὶ ὡς [4] οὗτος αὐτοῦ κατέγνω Βοιωτόν, ἀλλ᾽
οὐ Μαντίθεον ὄνομα δικαίως ἂν ἔχειν. λαχόντος γὰρ ἐμοῦ 1006
τὴν δίκην ταύτην Βοιωτῷ Μαντίου Θορικίῳ, ἐξαρχῆς τ᾽
ἠντιδίκει καὶ ὑπώμνυτο, ὡς ἦν Βοιωτός· καὶ τὸ τελευταῖον,
ἐπεὶ οὐκέτι ἐνῆν αὐτῷ διακρούεσθαι, ἐρήμην ἐάσας [5] κατα-
διαιτήσασθαι, πρὸς θεῶν τί ἐποίησεν; ἀντιλαγχάνει μοι
τὴν μὴ οὖσαν, ὁ πρότερον ἑαυτὸν Βοιωτὸν προσαγορεύσας.

[1] ἂν μὲν [2] [τοῦ] [3] λέγω μᾶλλον, ἀξιῶν [4] οὗτος αὐτὸς αὐτοῦ [5] καταδιαιτῆσαι, σκέψασθε πρὸς

ἂν ἠδίκουν. WOLF.

ιδ΄. Ἠντιδίκει] Ἀντιδικεῖν est εἰς τὴν κυρίαν ἀπαντᾶν: *ad judicium affuit, et liti se obtulit, diuque litem comperendinavit ac prolatandam duxit, tanquam ipse esset ille Bœotus; deinde judicium deseruit, tanquam ad se nihil pertinens.* BUDÆUS.

Ὡς ἦν] Ante ὡς adde vel sub. ὁμολογούμενος, vel aliud quid. AUGER.

Διακρούεσθαι] *Repellendo evitare.* D'Orville. διαφεύγειν Hesych.

Ἀντιλαγχάνει μοι τὴν μὴ οὖσαν] Λαγχάνει, ὅτι ἡ δίκη ἀνάδικος. WOLF.

καίτοι ἐξαρχῆς ἔδει αὐτὸν ἐᾶν τελέσασθαι τὴν δίκην
κατὰ Βοιωτοῦ, εἴπερ μηδὲν προσῆκεν αὐτῷ τοῦ ὀνόματος,
ὕστερόν [1] τε μὴ αὐτὸν φαίνεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ
ἀντιλαγχάνοντα τὴν μὴ οὖσαν. ὃς οὖν αὐτὸς αὑτοῦ κατ-
έγνω δικαίως εἶναι Βοιωτός, τί ὑμᾶς ἀξιώσει τοὺς ὀμωμο-
κότας ψηφίζεσθαι; ὡς δὲ ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι
τὴν ἀντίληξιν, καὶ τὸ ἔγκλημα τουτί.

ΑΝΤΙΛΗΞΙΣ. ΕΓΚΛΗΜΑ.

ιέ. Εἰ μὲν τοίνυν οὗτος ἔχει δεῖξαι νόμον, ὃς ποιεῖ κυρίους
εἶναι τοὺς παῖδας τοῦ ἑαυτῶν ὀνόματος, ἃ λέγει νῦν οὗτος,
ὀρθῶς ἂν ψηφίζοισθε. εἰ δ᾽ ὁ μὲν νόμος, ὃν πάντες ἐπί-
στασθε ὁμοίως ἐμοί, τοὺς γονέας ποιεῖ κυρίους οὐ μόνον θέ-
σθαι τοὔνομα ἐξαρχῆς, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐξαλεῖψαι, ἐὰν
βούλωνται, καὶ ἀποκηρύξαι· ἐπέδειξα δ᾽ ἐγὼ τὸν πατέρα,
ὃς κύριος ἦν ἐκ τοῦ νόμου, τούτῳ μὲν Βοιωτόν, ἐμοὶ δὲ Μαντί-
θεον θέμενον, πῶς ὑμῖν ἐστὶν ἄλλο τι, πλὴν ἃ ἐγὼ λέγω,
ψηφίσασθαι; ἀλλὰ μὴν ὧν γ᾽ ἂν μὴ ὦσι νόμοι, [2] ἀλλὰ
γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ δικάσειν ὀμωμόκατε. ὥστ᾽, εἰ μηδεὶς ἦν
περὶ τούτων κείμενος νόμος, κἂν οὕτω δικαίως [3] πρὸς ἐμοῦ
1007 τὴν ψῆφον ἔθεσθε. τίς γάρ ἐστιν ὑμῶν, ὅστις ταὐτὸν ὄνομα
τοῖς αὑτοῦ παισὶ τέθειται δυοῖν οὖσι; τίς δ᾽, ᾧ μή πω
παῖδές εἰσι, θήσεται; οὐδεὶς δήπου. οὐκοῦν, ὃ δίκαιον τῇ
γνώμῃ τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν παισὶν ὑπειλήφατε, τοῦτο καὶ
περὶ ἡμῶν εὐσεβὲς γνῶναι. ὥστε, καὶ κατὰ τὴν δικαιοτά-
την γνώμην, καὶ κατὰ τοὺς νόμους, καὶ κατὰ τοὺς ὅρκους,
καὶ κατὰ τὴν τούτου προσομολογίαν, ἐγὼ μὲν μέτρια ὑμῶν,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δέομαι, καὶ δίκαια ἀξιῶ· οὗτος δ᾽ οὐ
μόνον οὐ μέτρια, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ εἰωθότα γίγνεσθαι.

[1] * δὲ [2] [ἀλλὰ] [3] πρὸς ἐμοῦ δικαίως

Ἐξαρχῆς ἔδει αὐτὸν ἐᾶν τελέσασθαι] Satis fuisset, non respondere. Neque enim se in jus vocatum, qui Mantitheus esset, sed Bœotum quendam, qui ipse non esset. IDEM.

ιέ. Ὃς ποιεῖ κυρίους εἶναι τοὺς παῖδας] Τὸ εἶναι malim ἀπεῖναι. IDEM.

Εἰ δ᾽ ὁ μὲν νόμος —] Hanc legem Petitus exposuit ad Leg. Attic. L. II. T. IV. p. 234 sqq. Negat tamen Valckenaer in Animadv. ad Ammon. L. I. c. VI. p. 26. hunc locum Demosthenis ad hanc rem, sc. jus parentibus liberos abdicandi, auctoritatem esse idoneam.

Ὧν γ᾽ ἂν μὴ ὦσι νόμοι legendum, ut annotatum est. WOLF.

Ἀλλὰ γνώμῃ] Τὸ ἀλλὰ videtur expungendum. IDEM.

Καὶ κατὰ τὴν τούτου προσομολογίαν] Vera est hæc lectio. Supra enim dixit p. 14. v. ult. ὁ πρότερον ἑαυτὸν Βοιωτὸν προσαγορεύσας. Nec reponendum, καὶ κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς ὁμολογίαν. IDEM.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΒΟΙΩΤΟΝ ΥΠΕΡ ΠΡΟΙΚΟΣ ΜΗΤΡΩΙΑΣ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

ΚΑΙ οὗτος περὶ τοῦ αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν ὁ λόγος εἴρηται. καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα ταὐ- 1007
τὰ, ἡ Πλαγγὼν, ὁ ὅρκος, ἡ τῶν παίδων ἀναγκαία ποίησις. ἀποθανόντος δὲ τοῦ Μαντίου, οἱ παῖδες ὄντες τρεῖς, Μαντίθεος ὁ ἐκ τῆς νόμῳ γαμηθείσης, καὶ Βοιωτὸς καὶ Πάμφιλος οἱ ἐκ τῆς Πλαγγόνος, ἐνέμοντο τὴν οὐσίαν. φάσκοντος δὲ τοῦ Μαντιθέου προῖκα ἑαυτῷ μητρῴαν ὀφείλεσθαι, Βοιωτὸς καὶ Πάμφιλος καὶ αὐτοὶ προικὸς ἠμφισβήτουν, ὡς καὶ τῆς Πλαγγόνος εἰσενεγκαμένης εἰς τὸν οἶκον τοῦ Μαντίου μνᾶς ἑκατόν. συνέδοξεν οὖν αὐτοῖς νείμασθαι πάντα ἐπίσης, πλὴν τῆς οἰκίας, ἵν' ὁποτέρῳ ἂν ἡ μήτηρ φανῇ προῖκα εἰσενεγκαμένη, τούτοις ἀπὸ τῆς οἰκίας ἀποδοθῇ
τὸ ἀργύριον· καὶ πλὴν τῶν ἀνδραπόδων, ὅπως οἱ περὶ τὸν Βοιωτὸν, ἐὰν ἐπιζητῶσί τι τῶν ἔνδον, 1008
ἔχωσιν ἔλεγχον. [1]μετὰ ταῦτα ἀντενεκάλεσαν ἀλλήλοις, ὁ μὲν Μαντίθεος ὑπὲρ τῆς μητρῴας οὐσίας, ἐκεῖνοι δὲ ὑπὲρ ἄλλων τινῶν. καὶ ὁ διαιτητὴς Μαντιθέου μὲν ἀπεδιαίτησε, Βοιωτοῦ δὲ κατεδιαίτησεν ἐρήμην. λαγχάνει δὲ Μαντίθεος καὶ εἰς τὸ δικαστήριον αὐτῷ τὴν αὐτὴν δίκην, ἀπαιτῶν τὴν προῖκα.

[1] μετὰ δὲ ταῦτα

Καὶ οὗτος περὶ] Lego παρὰ, ἢ, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ. Nam περὶ significaret, et hic agi de nomine, quod falsum est. WOLF.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΡΟΣ

ΒΟΙΩΤΟΝ

ΥΠΕΡ ΠΡΟΙΚΟΣ ΜΗΤΡΩΙΑΣ ΛΟΓΟΣ.

ά. ΠΑΝΤΩΝ ἐστὶν ἀνιαρώτατον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, 1008
ὅταν τις ὀνόματι μὲν ἀδελφὸς προσαγορευθῇ τινῶν, τῷ δ' ἔργῳ ἐχθροὺς ἔχῃ τούτους, καὶ ἀναγκάζηται, πολλὰ καὶ δεινὰ παθὼν ὑπ' αὐτῶν, εἰσιέναι εἰς δικαστήριον, ὅπερ νῦν ἐμοὶ συμβέβηκεν. οὐ γὰρ μόνον ἀτύχημά μοι ἐξαρχῆς ἐγένετο, διότι Πλαγγὼν, ἡ τούτων μήτηρ, ἐξαπατήσασα τὸν

πατέρα μου καὶ ἐπιορκήσασα φανερῶς, ἠνάγκασεν αὐτὸν ὑπομεῖναι τούτους ποιήσασθαι, καὶ διὰ τοῦτο τὰ δύο μέρη τῶν πατρῴων ἀπεστερήθην· ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἐξελήλαμαι μὲν ἐκ τῆς πατρῴας οἰκίας ὑπὸ τούτων, ἐν ᾗ καὶ ἐγενόμην καὶ ἐτράφην, καὶ εἰς ἣν οὐχ ὁ πατὴρ αὐτοὺς, ἀλλ' ἐγὼ, τελευτήσαντος ἐκείνου, παρεδεξάμην, ἀποστεροῦμαι
1009 [1]δὲ τὴν προῖκα τῆς ἐμαυτοῦ μητρὸς, περὶ ἧς νυνὶ δικάζομαι. αὐτὸς μὲν τούτοις δίκας ὑπὲρ ὧν ἐνεκάλουν μοι πάντων δεδωκὼς, πλὴν εἴ τινα νῦν ἕνεκα τῆς δίκης ταύτης ἀντειλήχασί μοι συκοφαντοῦντες, ὡς καὶ ὑμῖν ἔσται καταφανές· παρὰ δὲ τούτοιν ἐν ἕνδεκα ἔτεσιν οὐ δυνάμενος τυχεῖν τῶν μετρίων, ἀλλὰ νῦν εἰς ὑμᾶς καταπεφευγώς. δέομαι [2]γοῦν ἁπάντων ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μετ' εὐνοίας τέ μου ἀκοῦσαι, οὕτως ὅπως ἂν δύνωμαι λέγοντος, κἂν ὑμῖν δεινὰ δοκῶ πεπονθέναι, συγγνώμην ἔχειν μοι ζητοῦντι κομίσασθαι τἀμαυτοῦ, ἄλλως τε καὶ εἰς θυγατρὸς ἔκδοσιν· συνέβη γάρ μοι, δεηθέντος τοῦ πατρὸς, ὀκτωκαιδεκέτῃ γῆμαι, καὶ διὰ τοῦτό μοι εἶναι θυγατέρα ἤδη ἐπίγαμον. ὥστ' ἐμοὶ μὲν δικαίως ἂν ἀδικουμένῳ διὰ πολλὰ βοηθήσαιτε· τούτοις δ' εἰκότως ἂν ὀργίζοισθε, οἵ τινες, ὦ γῆ καὶ θεοὶ, ἐξὸν αὐτοῖς τὰ δίκαια ποιήσασι μὴ εἰσιέναι εἰς τὸ δικαστήριον, οὐκ αἰσχύνονται μὲν ἀναμιμνήσκοντες ὑμᾶς, εἴ τι ἢ ὁ πατὴρ ἡμῶν μὴ ὀρθῶς διεπράξατο, ἢ οὗτοι εἰς ἐκεῖνον ἥμαρτον, ἀναγκάζουσι δ' ἐμὲ δικάζεσθαι [3]αὐτοῖς. ἵνα δ' ἀκριβῶς εἰδῆτε, ὡς ἐγὼ τούτου αἴτιος οὐκ εἰμὶ, ἀλλ' οὗτοι, ἐξαρχῆς ὑμῖν, ὡς ἂν ἐν βραχυτάτοις δύνωμαι, διηγήσομαι τὰ πραχθέντα.

β'. Ἡ γὰρ μήτηρ ἡ ἐμὴ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, θυγάτηρ μὲν ἦν Πολυαράτου τοῦ Χολαργέως, ἀδελφὴ δὲ Μενεξένου καὶ Βαθύλλου καὶ Περιάνδρου. ἐκδόντος δ' αὐτὴν τοῦ πατρὸς Κλεομέδοντι τῷ Κλέωνος υἱεῖ, καὶ προῖκα τάλαντον
1010 ἐπιδόντος, τὸ μὲν πρῶτον τούτῳ συνῴκει· γενομένων δ' αὐτῇ

[1] δὲ * καὶ τὴν [2] οὖν [3] αὐτοῖς

ά. Ἠνάγκασεν αὐτὸν ὑπομεῖναι τούτους ποιήσασθαι] Τὸ ὑπομεῖναι videtur abundare. WOLF.

Ὅπως ἂν δύνωμαι] Quocumque modo possem. Vid. Ernesti ad Xenoph. Memor. II. p. 75. D'ORVILLE.

Ὀκτωκαιδεκαέτῃ γῆμαι] F. ὀκτωκαιδεκαέτει dandi casu. quia præcedit συνέβη μοι. Fel. ὀκτωκαιδεκαέτῃ in prima simplicium. WOLF.

τριῶν μὲν θυγατέρων, υἱοῦ δ' ἑνὸς Κλέωνος, καὶ μετὰ ταῦτα τοῦ ἀνδρὸς αὐτῇ τελευτήσαντος, ἀπολιποῦσα τὸν οἶκον καὶ κομισαμένη τὴν προῖκα, πάλιν ἐκδόντων αὐτὴν τῶν ἀδελφῶν Μενεξένου καὶ Βαθύλλου — ὁ γὰρ Περίανδρος ἔτι παῖς ἦν — καὶ τὸ τάλαντον ἐπιδόντων, συνῴκησε τῷ ἐμῷ πατρί. καὶ γίγνομαι αὐτοῖς ἐγώ τε, καὶ ἄλλος ἀδελφὸς νεώτερος ἐμοῦ, ὃς ἔτι παῖς ὢν ἐτελεύτησεν. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω περὶ τούτων ὑμῖν, πρῶτον τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

τὴν μὲν τοίνυν μητέρα τὴν ἐμὴν οὕτως ὁ πατήρ μου γήμας εἶχε γυναῖκα ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ ἑαυτοῦ, ἐμέ τε ἐπαίδευε καὶ ἠγάπα, ὥσπερ καὶ ὑμεῖς ἅπαντες τοὺς ὑμετέρους παῖδας ἀγαπᾶτε· τῇ δὲ τούτων μητρὶ Πλαγγόνι ἐπλησίασεν, ὅν τινα δή ποτ' οὖν τρόπον — οὐ γὰρ ἐμὸν τοῦτο λέγειν ἐστὶ —, καὶ οὕτως οὐ πάντα γε ἦν ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας κεκρατημένος, ὥστ' οὐδέ, τῆς ἐμῆς μητρὸς ἀποθανούσης, ἠξίωσεν αὐτὴν εἰς τὴν οἰκίαν παρ' αὑτὸν εἰσδέξασθαι, οὐδὲ τούτους, ὡς υἱεῖς εἰσὶν αὐτοῦ, πεισθῆναι. ἀλλὰ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον οὗτοι διῆγον οὐκ ὄντες τοὐμοῦ πατρός, ὡς καὶ ὑμῶν οἱ πολλοὶ ἴσασιν· ἐπειδὴ δ' οὑτοσὶ αὐξηθείς, καὶ μεθ' ἑαυτοῦ

C'. Ἐπειδὴ δ' οὑτοσὶ κ. τ. λ.] Hæc ut intelligantur observandum, bigamiam Athenis fuisse quandoque usurpatam, propter civium paucitatem, decreto in eam rem facto. A. Gell. l. XV. c. 20. Athenæus, l. XII. Cf. quoque Terent. in Phorm. Sane Græci rhetores, an grammatici, qui Demosthenis orationum argumenta olim composuerunt, ab hac opinione longe abeunt. Aiunt enim Mantiam civem Atticum fuisse, filium ex legitima uxore suscepisse, consuetudinem autem eodem constante matrimonio cum Plangone habuisse, captum Plangonis illecebris, κατ' ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν: quod cum ita dicunt, nemo est quin existimet, ἑταίραν illam fuisse, non uxorem legitimam; quam opinionem refutat vel ipsa narrationis series. Ergo cum Plango duos haberet liberos, ii adulti Mantiam conveniunt; filios se illius dicunt, et ab eo agnosci se atque exhiberi petunt. Negat Mantias liberos se ullos e Plangone suscepisse. Non negat ullam cum ea sibi fuisse consuetudinem, sed liberos negat ullos inde procreatos; ac tandem cum ea transigit, hac conditione, ut acceptis XXX. minis liberos illos Plango fratribus suis daret adoptandos, ac sponsione lacessita, Si juraret liberos illos esse e Mantia procreatos, conditionem rejiceret, et jusjurandum detrectaret, ut eo facto contra eam judicaretur. Cum id inter eos convenisset, Mantias sponsione certat cum Plangone, apud arbitrum, τὸν διαιτητὴν, quem *judicem tribulem* aut *pedaneum* appellare soleo, ac jusjurandum ei defert. Plango, contra fidem a se datam, jurat apud diætetam, liberos illos e Mantia procreatos. Diæteta contra eum judicat. Mantias sententiæ diætetæ stare cogitur ob delatum jusjurandum; quapropter eos ad φράτορας et curiales deducit, atque alterum Bœotum, alterum Pamphilum inscribit. In iis, quæ dicta sunt, habemus Mantiæ πρόκλησιν; jusjurandum Plangoni a Mantia delatum; Plangonis jusjurandum; atque sententiam secundum eam datam: unde λύσις δίκης secuta est.

Sed quia diximus Mantiam duas uxores simul habuisse, antequam ulterius progrediamus, demonstrandum id est; nec Plangonem fuisse ejus concubinam, quod si

παρασκευασάμενος ἐργαστήριον συκοφαντῶν, ὧν ἡγεμὼν ἦν Μνησικλῆς καὶ Μενεκλῆς ἐκεῖνος ὁ τὴν Νῖνον ἑλών, [1] μεθ' ὧν οὗτος ἐδικάζετό μου τῷ πατρί, φάσκων υἱὸς εἶναι [2] ἐκείνου. συνόδων δὲ γιγνομένων πολλῶν ὑπὲρ τούτων, καὶ τοῦ
1011 πατρὸς οὐκ ἂν φάσκοντος πεισθῆναι ὡς οὗτοι γεγόνασιν ἐξ αὐτοῦ, τελευτῶσα ἡ Πλαγγών, ὦ ἄνδρες δικασταί, — πάντα γὰρ εἰρήσεται τἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς —, μετὰ τοῦ Μενεκλέους ἐνεδρεύσασα τὸν πατέρα μου, καὶ ἐξαπατήσασα ὅρκῳ, ὃς μέγιστος δοκεῖ καὶ δεινότατος παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εἶναι, ὡμολόγησε τριάκοντα μνᾶς λαβοῦσα,

[1] * μεθύων [οὗτος]

[2] ἐκείνου, συνόδων γιγνομένων

constitutum esset, multa consequerentur incommoda, quæ factum, ut a nobis est narratum, turbarent. Si igitur Plango fuisset Mantiæ concubina aut pellex, neque liberos agnoscere coactus fuisset Mantias, neque eos ad curiales deducere, neque bonorum suorum partem iis relinquere; quod tamen esse factum ex his orationibus constat. Nothi erant sine gente, sine re, neque ad patris hereditatem admittebantur. Duas igitur uxores simul et eodem tempore habebat Mantias, Polyarati filiam, et Plangonem istam: sed Polyarati filiam domi, ubi larem colebat; Plangonem alibi. Sic π. Βοιωτ. προικ. μητρ. p. 18. v. 10. Mantitheus Mantiæ f. ex Polyarati filia rem ita narrat, ut patrem suum non neget cum Plangone consueisse, etiam vivente matre sua, nec audet exserte negare ullum fuisse inter eos matrimonium; sed obscure et vafra nescio qua reticentia matrimonii illius bonestatem vellicat, ac judicum animis tentat nescio quam minus honestæ consuetudinis opinionem injicere. Atque hæc quidem clara sunt; sed clariora erunt ex iis quæ sequuntur. Mantia enim mortuo, cum ejus bona dividerentur inter Mantitheum Mantiæ f. ex Polyarati filia, et Bœotum ac Pamphilum ex Plangone susceptos, controversia inter eos orta est super mulierum illarum dotibus, cum Mantitheus matrem suam talentum in dotem patri dedisse diceret; Bœotus autem et Pamphilus a Plangone dotem quoque datam dicerent: super qua contentione inter eos convenit, ut e divisione domum eximerent, quæ iis cederet, secundum quos de dote pronuntiatum esset. Sed et alia controversia Mantitheum inter et Bœotum exstitit, cum hic quoque Mantithei nomen sibi vindicaret, a patre, cum ad curiales deductus esset, sibi, ut aiebat, inditum; quod exserte negat Mantitheus ac, ne in nomen illud invadere possit, contestatur, propter incommoda, quæ ex illa nominum perturbatione accidere posse ait. Fuere et aliæ inter eos controversiæ, ob pecuniam, quam a Mantitheo subtractam querebatur Bœotus, ni fallor. Dicuntur enim hæc verbis obscuris a Mantitheo in orat. π. Βοιωτ. τοῦ ὀνομ. §. θ'. ubi calumniam probare nititur hoc argumento, quod rem totam de bigamia facit manifestissimam. Hoc igitur ait ignorare neminem, quam parum esset Mantias ad rem attentus; et ideo, si quod de pecunia a Mantia relicta nec in divisionem ejus bonorum collata Bœotus et Pamphilus dicebant, verum esset, in manifesto mendacio ac perjurio Plangonem deprehendi; siquidem verisimile non sit, hominem, qui duas haberet familias, et ideo immodicis sumtibus implicatus esset, magnam pecuniæ vim relinquere potuisse. Atque hæc est duarum illarum adversus Bœotum orationum œconomia. Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R. l. VI. c. XIV. §. III.

Μεθ' ὧν οὗτος] Ἀντὶ τοῦ, μετὰ τούτων. Wolf. Hic abrupta pendet constructio, sed multa sunt ejusmodi apud oratores. Auger.

Ὡμολόγησε κ. τ. λ.] Ergo inter Mantiam et Plangonem conventione res erat transacta. Quare hoc? Ut judicio lis decideretur, quæ, quia de statu liberorum agebatur, simplici tractatione decidi non poterat. Unde exsistit quæstio, Quare, cum lis a Bœoto mota esset, Mantias cum Plangone transegerit, et an res contra Plangonem, eamque non agentem atque jusjurandum delatum detrectantem, judicata, liberis ejus nocere potuerit. Et sane, ni fallor, Mantiæ causa jure erat destituta, nec vitare poterat, quin liberos e Plangone procreatos agnoscere cogeretur ac

τούτους μὲν τοῖς αὑτῆς ἀδελφοῖς εἰσποιήσειν υἱεῖς, αὐτὴ δ',
ἂν πρὸς τῷ διαιτητῇ προκαλῆται αὐτὴν ὁ πατήρ μου ὀμό-
σαι, ἦ μὴν τοὺς παῖδας ἐξ αὐτοῦ γεγονέναι, μὴ [1] δέξασθαι
τὴν πρόκλησιν· τούτων γὰρ γενομένων, οὔτε τούτους ἀπο-
στερήσεσθαι τῆς πόλεως, τῷ τε πατρί μου οὐκέτι δυνή-
σεσθαι αὐτοὺς πράγματα παρέχειν, τῆς μητρὸς αὐτῶν
οὐ [2] προσδεξαμένης τὸν ὅρκον. συγχωρηθέντων δὲ τούτων, τί
ἂν ὑμῖν μακρολογοίην; ὡς γὰρ πρὸς τὸν διαιτητὴν ἀπήν-
τησε, παραβᾶσα ἅπαντα τὰ ὡμολογημένα ἡ Πλαγγὼν,
δέχεταί τε τὴν πρόκλησιν καὶ ὄμνυσιν ἐν τῷ Δελφινίῳ ἄλ-
λον ὅρκον ἐναντίον τῷ προτέρῳ, ὡς καὶ ὑμῶν οἱ πολλοὶ
ἴσασι· περιβόητος γὰρ ἡ πρᾶξις ἐγένετο. καὶ οὕτως ὁ πα-
τήρ μου, διὰ τὴν [3] αὐτοῦ πρόκλησιν ἀναγκασθεὶς ἐμμεῖναι

[1] * δέξεσθαι [2] δεξαμένης [3] αὑτοῦ

pro suis habere. Plangonem igitur, cum jus deesset, subornare conatus est, ut contra sanguinem suum mentiretur, sed mentiretur tacendo nec suscepto jurejurando, sicque contra liberorum suorum statum pronuntiari pateretur; qua quidem calliditate an sibi satis fuerit consulturus, dubito. Scio matris contra liberos testimonium magni esse momenti in causa status; sed sufficere solum pernego, maxime si quid afferatur contra, quod destrui id possit atque everti. Quod facile erat Bœoto, probata conventione ante judicium inita et a Mantia pretio redemta; contra quem eo casu fuisset actio κακοτεχνιῶν jure Attico. Quæ quidem sententia eo est verior, quod Mantitheus identidem interminatur Bœoto, verendum, ne dolus, quo Mantias deceptus fuerat, ut quidam volebant credi, cum Plangoni jusjurandum deferret, quandoque innotesceret, ideoque sententia secundum eum data nihil iis prodesset, nec obstaret, quin status controversia eis quandoque fieret. Quod si contra statum licebat id, multo magis pro status incolumitate. Et sane causa hæc videtur fuisse, quare fingeret Plango filios suos se fratribus suis (quos fingendum est fuisse illiberes) in adoptionem daturam; quia hoc modo, et civitatem retenturi essent (qua in re componendæ controversiæ versabatur præcipua difficultas), et Mantiæ negotium non exhibituri, quippe qui in aliam familiam migrassent. τούτων γὰρ γεν. v. 4. Adjicit autem, τῆς μητρὸς αὐτῶν οὐ προσδεξαμένης τὸν ὅρκον, quasi hæc esset causæ, cur Mantiæ amplius negotium facessere non possent. *Ibid.* Heraldus.

Αὐτὴ δ', ἂν - - - ὀμόσαι] Ergo πρόκλησις ista jurisjurandi delatio erat, quod etiam dicebant ὅρκον διδόναι. Quare, quod hic dicit, ἂν προκαλῆται αὐτὴν ὁ πατήρ μου ὀμόσαι, dixerat orat. De Nom. ἐὰν ὅρκον αὐτῇ διδῷ περὶ τούτων. Atque hæc πρόκλησις fiebat sæpius, antequam res in judicium deduceretur, deque ea apud diætetam tribulem aut alium disceptabatur. Cf. π. Κάλλιππ. p. 1240. v. 12. ed. R. *Ibid.* Idem.

Μὴ δέξασθαι τὴν πρόκλησιν] Id ipsum est quod paulo ante dixerat, μὴ προσδέξασθαι τὸν ὅρκον. *suscipere jusjurandum* Isti Rom. *jusjurandum oblatum recipere* Quintil. Qui delato jurejurando jurare detrectabat, condemnabatur, atque is erat affectus hujus προκλήσεως. Alias προκλήσεις licebat aliquando impune repudiare: πρόκλησιν istam, sive *delatum jusjurandum* non licebat; quandoquidem nemo videtur bona fide de eo jurare nolle, quod in controversia est, cum is, qui jusjurandum defert, adversarium suum de causa judicem faciat, ait Ulpianus l. 1. in princ. Quar. rer. act. non dat. *Ibid.* Idem.

Περιβόητος] In deteriorem sensum accipiendum. Vid. Valckenaer. Animadv. ad Ammon. I. 15. p. 65.

Καὶ οὕτως κ. τ. λ.] Ergo jurejurando præstito ab eo, cui delatum erat ab adversario, lis erat decisa, nec licebat denuo retractare aut provocare; atque hoc modo πρόκλησις erat λύσις δίκης, quod ait Pollux: quomodo et jure Romano *jusjurandum præstitum* majorem habet auctoritatem, quam *res judicata*. l. 2. D. De Jurejur. *Ibid.* Heraldus.

τῇ διαίτῃ, ἐπὶ μὲν τοῖς γεγενημένοις ἠγανάκτει, καὶ βαρέως ἔφερε, καὶ εἰς τὴν οἰκίαν οὐδ' ὡς εἰσδέξασθαι τούτους ἠξίωσεν· εἰς δὲ τοὺς φράτορας ἠναγκάσθη εἰσαγαγεῖν· καὶ τοῦτον μὲν ἐνέγραψε Βοιωτὸν, τὸν δ' ἕτερον Πάμφιλον. ἐμὲ δ' εὐθὺς ἔπεισε περὶ ὀκτωκαίδεκα ἔτη γεγενημένον τὴν Εὐφήμου θυγατέρα γῆμαι, βουλόμενος παῖδας ἐξ ἐμοῦ γενομένους ἐπιδεῖν. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, νομίζων δεῖν
1012 καὶ πρότερον, [1] καὶ ἐπειδὴ οὗτοι ἐλύπουν αὐτὸν δικαζόμενοι καὶ πράγματα παρέχοντες, ἐμὲ τοὐναντίον εὐφραίνειν, ἅπαντα ποιοῦνθ' ὅσα ἐκείνῳ χαριεῖσθαι μέλλοιμι, ἐπείσθην αὐτῷ. γήμαντος δέ μου τὸν τρόπον τοῦτον, ἐκεῖνος μὲν, τὸ θυγάτριόν [2] μου ἐπιδὼν γενόμενον, οὐ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον ἀῤῥωστήσας ἐτελεύτησεν. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ζῶντος μὲν τοῦ πατρὸς, οὐκ ᾤμην δεῖν ἐναντιοῦσθαι αὐτῷ· τελευτήσαντος δ' ἐκείνου, εἰσεδεξάμην τε τούτους εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ τῶν ὄντων ἁπάντων μετέδωκα, οὐχ ὡς ἀδελφοῖς οὖσιν — οὐδὲ γὰρ ὑμῶν τοὺς πολλοὺς λελήθασιν ὃν τρόπον οὗτοι γεγόνασιν —, νομίζων δ' ἀναγκαῖον εἶναί μοι, ἐπειδὴ ὁ πατὴρ ἐξηπατήθη, πείθεσθαι τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις. καὶ οὕτως ὑπ' ἐμοῦ εἰς τὴν οἰκίαν εἰσδεχθέντες, ὡς ἐνεμόμεθα τὰ πατρῷα, ἀξιοῦντος ἐμοῦ ἀπολαβεῖν τὴν τῆς μητρός μου προῖκα, ἀντενεκάλουν καὶ οὗτοι, καὶ ἔφασαν ὀφείλεσθαι καὶ τῇ αὐτῶν μητρὶ τὴν ἴσην προῖκα· συμβουλευσάντων δ' ἡμῖν τῶν παρόντων, τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἐνειμάμεθα, τὴν δ' οἰκίαν καὶ τοὺς παῖδας [3] τοὺς διακόνους τοῦ πατρὸς ἐξαιρέτους ἐποιησάμεθα, ἵν' [4] [ᾖ] ἐκ μὲν τῆς οἰκίας, ὁποτέροις ἂν ἡμῶν φαίνηται ὀφειλομένη ἡ προὶξ, οὗτοι αὐτὴν κομίσωνται, ἐκ δὲ τῶν παίδων κοινῶν ὄντων, ἐάν τι οὗτοι τῶν πατρῴων ἐπιζητῶσι, πυνθάνωνται, καὶ βασανίζοντες αὐτοὺς καὶ ἄλλῳ ἂν [5] ὅτῳ τρόπῳ βούλωνται [6] ζητεῖν. ὅτι δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἐκ τουτωνὶ τῶν μαρτυριῶν εἴσεσθε.

[1] καὶ ἐπειδὴ καὶ οὗτοι [2] μοι [3] ,[τοὺς διακόνους παῖδας] τοὺς τοῦ [4] Deest ᾖ. [5] ὅτῳ ἂν [6] ζητοῦντες ὅτι δὲ καὶ ταῦτ'

Ἵν' ᾖ ἐκ μὲν] Τὸ ᾖ παρέλκει. Lege, ἵν' ἐκ μέν. Wolf.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 1013

μετὰ ταῦτα τοίνυν οὗτοί τ' ἐμοὶ δίκας ἔλαχον ὑπὲρ ὧν ἐνεκάλουν, κἀγὼ τούτοις ὑπὲρ τῆς προικός. καὶ τὸ μὲν πρῶτον, παραγραψάμενοι Σόλωνα Ἐρχιέα διαιτητὴν, τούτῳ ἐπετρέψαμεν [1]δικάσασθαι περὶ ὧν ἐνεκαλοῦμεν ἀλλήλοις· ὡς δ' οὐκ ἀπήντων οὗτοι, ἀλλ' ἐφυγοδίκουν, καὶ χρόνος διετρίβετο συχνὸς, τῷ μὲν Σόλωνι συνέβη τελευτῆσαι τὸν βίον, οὗτοι δὲ πάλιν ἐξ ὑπαρχῆς λαγχάνουσί μοι τὰς δίκας, καὶ ἐγὼ τούτῳ, προσκαλεσάμενος αὐτὸν καὶ ἐπιγραψάμενος ἐπὶ τὸ ἔγκλημα Βοιωτὸν, τοῦτο γὰρ αὐτῷ ὁ πατὴρ ἔθετο τοὔνομα. περὶ μὲν οὖν ὧν οὗτοί μοι ἐδικάζοντο, παρόντος τούτου καὶ ἀντιδικοῦντος καὶ οὐκ ἔχοντος ἐπιδεῖξαι οὐδὲν ὧν ἐνεκάλουν, ἀπεδιήτησέ μου ὁ διαιτητής. καὶ οὗτος, συνειδὼς αὑτῷ ἀδίκως μοι ἐγκαλῶν, οὔτε ἐφῆκεν εἰς τὸ δικαστήριον, οὔτε νῦν περὶ ἐκείνων εἴληχέ μοι δίκην οὐδεμίαν, ἀλλὰ περὶ ἄλλων τινῶν· λύσιν τοῖς ἐγκλήμασι τούτοις τὴν δίκην ταύτην [2]οἰόμενος, ἣν ἐγὼ τοῦτον ἐδίωκον τότε περὶ τῆς προικός. ἐπιδημοῦντος δὲ τούτου ἐνθάδε καὶ οὐκ ἀπαντήσαντος πρὸς τὸν διαιτητὴν, ἐρήμην κατεδιήτησεν αὐτοῦ. οὗτος δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὔτε ἠντιδίκει τότε παρὼν, οὔτε ἔφη με καταδιαιτήσασθαι τὴν δίκην αὐτοῦ, οὐ γὰρ εἶναι Βοιωτὸν αὐτῷ ὄνομα, ἀλλὰ Μαντίθεον· καὶ οὕτως ὀνόματι ἀμφισβητῶν, ἔργῳ τὴν προῖκά με τῆς μητρὸς ἀποστερεῖ. ἀπορῶν δ' ἐγὼ τί ἂν τις χρήσαιτο τῷ πράγματι, οὕτω πάλιν τὴν αὐτὴν δίκην λαχὼν αὐτῷ Μαντιθέῳ ἐνδεκάτῳ ἔτει νῦν εἰς ὑμᾶς καταπέφευγα. ὡς [3]δὲ 1014
ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν περὶ τούτων μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ὅτι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἥ τε μήτηρ μου τάλαντον

[1] δικάσαι [2] οἰόμενος. ἣν δ' ἐγὼ - - - - προικὸς, ἐπιδημοῦντος τούτου [3] δὲ καὶ ταῦτ'

Παραγραψάμενοι Σόλωνα Ἐρχιέα] Ἀντὶ τοῦ, ἑλόμενοι. Idem.

Ἀπεδιήτησέ μοι] F. μου. et mox, v. 14. ἀδίκως μοι ἐγκαλῶν. permutatis vocibus μου et μοι. et ibid. οὔτε ἐφῆκεν, unde ἔφεσις. Idem.

Λύσιν τοῖς ἐγκλήμασι] Constructio postulat λύσειν per ει verbum, οἰόμενος λύσειν. et v. 27. ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς περὶ τούτων. et p. 23. v. 24. ἵνα δὲ μὴ ἐξαπατηθῆτε, pro ἵνα αὖ. Idem. M. λύσειν. Auger.

Οὔτε ἔφη με καταδιαιτήσασθαι τὴν δίκην αὐτοῦ] *Et negavit me arbitrium vicisse cum eo.* Budæus.

ἐπενεγκαμένη προῖκα, ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν τῶν αὑτῆς, ὥσπερ οἱ νόμοι κελεύουσι, συνῴκησε τῷ πατρί· καὶ, ὃν τρόπον ἐγὼ τούτους εἰσεδεξάμην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς τελευτήσαντος· καὶ, ὅτι ἀπέφυγον αὐτοὺς τὰς δίκας, ἃς μοι ἐνεκάλουν· ταῦτα μὲν πάντα καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν καὶ ἐπιδέδεικται. ἴθι δὴ λάβε καὶ τὸν περὶ τῆς προικὸς νόμον τουτονί.

ΝΟΜΟΣ.

οὕτω τοίνυν τοῦ νόμου ἔχοντος, οἶμαι τουτονὶ Βοιωτὸν, ἢ Μαντίθεον, ἢ ὅ τι ποτ' ἄλλο χαίρει προσαγορευόμενος, δικαίαν μὲν ἀπολογίαν καὶ ἀληθινὴν οὐδεμίαν ἕξειν εἰπεῖν, ἐπιχειρήσειν δὲ, τῇ τόλμῃ καὶ τῇ θρασύτητι τῇ ἑαυτοῦ πιστεύοντα, περιϊστάναι τὰς [1]αὐτοῦ συμφορὰς εἰς ἐμὲ, ἅπερ καὶ ἰδίᾳ ποιεῖν εἴωθε, λέγων, ὡς δημευθείσης τῆς Παμφίλου οὐσίας, ὃς ἦν πατὴρ τῆς Πλαγγόνος, τὰ περιγενόμενα χρήματα ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ἔλαβεν ἐκ τοῦ βουλευτηρίου· καὶ οὕτως ἀποφαίνειν πειρώμενος, τὴν μὲν αὑτοῦ μητέρα ἐπενεγκαμένην προῖκα [2]πλέον ἢ ἑκατὸν μνᾶς, τὴν δ' ἐμὴν ἄπροικον φάσκων συνοικῆσαι. ταῦτα δὲ διέξεισιν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὔτε μαρτυρίαν οὐδεμίαν [3]συμβεβλημένος ὑπὲρ τούτων, οὔτ' ἀγνοῶν ὡς οὐδὲν ὑγιὲς λέγει· ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδὼς, ὅτι ὁμολογῶν μὲν ἀδικεῖν ἐν ὑμῖν οὐδείς πω ἀπέφυγε, ψευ-
1015 δόμενος δὲ καὶ παραγωγὰς λέγων ἤδη τις δίκην οὐ δέδωκεν. ἵν' οὖν μὴ ἐξαπατηθῆτε ὑπ' αὐτοῦ, βέλτιον εἶναί μοι δοκεῖ βραχέα καὶ περὶ τούτου πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν.

γʹ. Ἐὰν μὲν γὰρ λέγῃ, ὡς ἡ μὲν ἐμὴ μήτηρ οὐκ ἐπηνέγκατο προῖκα, ἡ δὲ τούτων ἐπηνέγκατο, ἐνθυμεῖσθ', ὅτι περιφανῶς ψεύδεται. πρῶτον μὲν γὰρ Πάμφιλος, ὁ πατὴρ τῆς τούτων μητρὸς, πέντε τάλαντα τῷ δημοσίῳ ὀφείλων ἐτελεύτησε· καὶ τοσοῦτον ἐδέησε περιγενέσθαι τι τοῖς ἐκείνου παισὶ, τῆς οὐσίας ἀπογραφείσης καὶ δημευθείσης, ὥστ' οὐδὲ τὸ ὄφλημα πᾶν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκτέτισται,

[1] αὐτῶν [2] πλεῖον [3] ἐμβεβλημένος

Βουλευτηρίου] Aliqui leg. censent πωλητηρίου. πωλητήριον erat Athenis locus ubi considebat πωλητὴς, Magistratus cui commissa erat elocatio vectigalium, metallorum, auctionum, functionum publicarum. Auger.

Συμβεβλημένος] F. ἐμβεβλημένος. *In farrag.* Wolf.

ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ὁ Πάμφιλος ὀφείλων τῷ δημοσίῳ ἐγ-
γέγραπται. πῶς οὖν οἷόν τε τὸν ἐμὸν πατέρα χρήματα
λαβεῖν ἐκ τῆς Παμφίλου οὐσίας, ἣ οὐδ' αὐτὸ τὸ ὄφλη-
μα τῇ πόλει ἱκανὴ ἐγένετο ἐκτῖσαι; ἔπειθ', ὦ ἄνδρες
δικασταί, ἐνθυμεῖσθ', ὅτι εἰ τὰ μάλιστα περιεγένετο τὰ
χρήματα ταῦτα, ὥσπερ οὗτοί φασιν, οὐκ ἂν ὁ ἐμὸς πατὴρ
αὐτὰ ἔλαβεν, ἀλλ' οἱ τοῦ Παμφίλου υἱεῖς, Βοιωτὸς καὶ
Ἡδύλος καὶ Εὐθύδημος, οἳ οὐκ ἂν δήπου ἐπὶ μὲν [1] τὸ τἀλ-
λότρια λαμβάνειν ὁτιανοῦν ἐποίουν, ὡς καὶ ὑμεῖς ἅπαντες
ἴστε, τὰ δ' αὐτῶν τὸν ἐμὸν πατέρα περιεῖδον κομισάμενον.

δ'. Ὅτι μὲν τοίνυν ἥ γε τούτων μήτηρ οὐκ ἐπηνέγκατο
προῖκα, ἀλλ' οὗτοι τοῦτο ψεύδονται, ἱκανῶς ὑμᾶς μεμαθη-
κέναι νομίζω· ὅτι δὲ ἡ ἐμὴ μήτηρ ἐπηνέγκατο, ῥᾳδίως ἐγὼ
δείξω. πρῶτον μὲν γὰρ Πολυαράτου θυγάτηρ ἦν, ὃς καὶ ὑφ'
ὑμῶν ἐτιμᾶτο καὶ πολλὴν οὐσίαν ἐκέκτητο. ἔπειτα μεμαρ-
τύρηται ὑμῖν, ὡς καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς τοσαύτην προῖκα 1016
ἐπενεγκαμένη Ἐρυξιμάχῳ συνῴκησε τῷ Χαβρίου κηδεστῇ.
πρὸς δὲ τούτοις, φαίνεται ἡ μήτηρ μου τὸ πρῶτον ἐκδο-
θεῖσα Κλεομέδοντι, οὗ φασὶ τὸν πατέρα Κλέωνα τῶν
ὑμετέρων προγόνων στρατηγοῦντα, Λακεδαιμονίων πολλοὺς
ἐν Πύλῳ ζῶντας λαβόντα, μάλιστα πάντων ἐν τῇ πόλει
εὐδοκιμῆσαι· ὥστε, οὔτε τὸν ἐκείνου προσῆκεν υἱὸν ἄπροικον
αὐτὴν γῆμαι, οὔτε Μενέξενον καὶ Βάθυλλον εἰκός ἐστιν,
αὐτούς τε οὐσίαν πολλὴν κεκτημένους καὶ Κλεομέδοντος
τελευτήσαντος κομισαμένους τὴν προῖκα, ἀποστερῆσαι
τὴν ἀδελφὴν τὴν αὐτῶν, ἀλλὰ [2] προσθέντας αὐτοὺς ἐκ-
δοῦναι τῷ ἡμετέρῳ πατρί, καθάπερ καὶ αὐτοὶ πρὸς ὑμᾶς
καὶ οἱ ἄλλοι [3] οἱ οἰκεῖοι μεμαρτυρήκασι. χωρὶς δὲ τούτων,
ἐνθυμήθητε, διὰ τί ἄν ποτε ὁ πατήρ, εἴπερ ἡ μὲν ἐμὴ
μήτηρ μὴ ἦν ἐγγυητὴ μηδ' ἠνέγκατο προῖκα, ἡ δὲ τού-
των ἠνέγκατο, τούτους μὲν οὐκ ἔφη αὐτοῦ υἱεῖς εἶναι, ἐμὲ
δὲ καὶ ἐποιεῖτο καὶ ἐπαίδευεν; ὅτι νὴ Δία, ὡς οὗτοι

[1] τῷ [2] προσθέντας * ἂν αὐτοὺς [3] Deest articulus.

γ'. Ἐπὶ μὲν τῷ τὰ ἀλλότρια λαμβάνειν ὁτιοῦν ἐποίουν. Idem.

δ'. Οὗ φασὶ τὸν πατέρα Κλέωνα] De hoc vide Aristophanis Ἱππέας et Thucydidem. Idem.

Τῶν ὑμετέρων προγόνων] Si Cleomedon fuit Cleonis filius, quomodo ista vox locum habet? nisi et Cleomedon admodum fuerit senex, et πρόγονοι ἀντὶ τῶν πάππων ponantur. Idem.

φασίν, ἐμοὶ χαριζόμενος καὶ τῇ γε ἐμῇ μητρί, τούτους ἠτί-
μαζεν; ἀλλ' ἐκείνη μέν, ἔτι παῖδα μικρὸν ἐμὲ καταλι-
ποῦσα, αὐτὴ τὸν βίον ἐτελεύτησεν, ἡ δὲ τούτων μήτηρ
Πλαγγών, καὶ πρότερον καὶ μετὰ ταῦτα εὐπρεπὴς τὴν
ὄψιν οὖσα, ἐπλησίαζεν αὐτῷ· ὥστε πολὺ μᾶλλον εἰκὸς
ἦν αὐτὸν διὰ τὴν ζῶσαν γυναῖκα, ἧς ἐρῶν ἐτύγχανε, τὸν
τῆς τεθνεώσης υἱὸν ἀτιμάζειν, ἢ δι' ἐμὲ καὶ τὴν τετελευ-
τηκυῖαν τοὺς ἐκ τῆς ζώσης καὶ πλησιαζούσης αὐτῷ παῖδας
μὴ ποιεῖσθαι. καίτοι οὗτός γ' εἰς τοῦτο τόλμης ἥκει, ὥστε
φησὶ τὸν πατέρα μου δεκάτην ὑπὲρ [1] αὐτοῦ ἑστιᾶσαι· καὶ
1017 περὶ τούτου μόνον Τιμοκράτους καὶ Προμάχου ἀποδέδεικται
μαρτυρίας, οἳ οὔτε γένει προσήκουσί μου τῷ πατρὶ οὐδέν,
οὔτε φίλοι ἦσαν ἐκείνῳ, οὕτω δὲ φανερῶς τὰ ψευδῆ με-
μαρτυρήκασιν, ὥστε, ὃν πάντων ὑμῶν εἰδότων οὑτοσὶ δίκην
λαχὼν ἄκοντα ἠνάγκασε ποιήσασθαι αὐτόν, τοῦτον οὗτοι,
ὥσπερ κλητῆρες δύο μόνοι ὄντες, μαρτυροῦσι δεκάτην ὑπὲρ
τούτου ἑστιᾶσαι. οἷς τίς ἂν ὑμῶν πιστεύσειεν; καὶ μὴν
οὐδ' ἐκεῖνό γε εἰπεῖν αὐτῷ ἐνδέχεται, ὡς μικρὸν μὲν ὄντα
ἐποιεῖτο αὐτὸν ὁ πατήρ, μείζω δὲ γενόμενον, τῇ μητρὶ
ὀργισθείς [2] τι τούτων, ἠτίμαζε. πολὺ γὰρ δήπου μᾶλλον
εἰώθασιν, ὧν [3] ἂν ἑαυτοῖς διενεχθῶσι γυνὴ καὶ ἀνήρ, διαλ-
λάττεσθαι διὰ τοὺς παῖδας, ἢ διὰ τὰς πρὸς αὑτοὺς ὀργὰς
τοὺς κοινοὺς παῖδας προσμισεῖν.

έ. Ὥστ', ἐὰν μὲν ἐπιχειρῇ ταῦτα λέγειν, μὴ ἐπιτρέ-
πετε αὐτῷ ἀναισχυντεῖν· ἐὰν δὲ λέγῃ περὶ τῶν δικῶν ἃς
ἀπεδιῄτησέ μου ὁ διαιτητής, καὶ φάσκῃ ὑπ' ἐμοῦ ἀπαρά-
σκευος ληφθῆναι, πρῶτον μὲν μέμνησθε, ὅτι οὐκ ὀλίγος

[1] αὐτοῦ [2] τι τῇ τούτων [3] ἂν ἐν ἑαυτοῖς

Ἀποδέδεικται μαρτυρίας] Notatum est ἐμβέβληνται. supra συμβεβλῆσθαι μαρτυρίαν, pro quo fortasse legendum ἐμβεβλῆσθαι. Idem. ἀποδέδεικται active sumitur, et μαρτυρίας est in accusativo plurali. Auger.

Ὥσπερ κλητῆρες δύο μόνοι ὄντες] Sententia est, multos fuisse alios ejus rei testes, ut nihil necesse fuerit, istos sycophantas adhibere. Wolf. κλητῆρες, *advocati ad causam, subscriptores qui actori reum citanti aderunt.* Auger.

Δεκάτην ὑπὲρ τούτου ἑστιᾶσαι] Non possum hoc melius explicare, quam verbis doctissimi viri Ioachimi Camerarii ex annotationibus ad Varennii syntaxin. τῇ ἑβδόμῃ, inquit, dabatur otium, et permittebantur lusus pueris. τῇ δεκάτῃ nomina imponebantur quondam infantibus, unde est ποιῆσαι et ἑστιᾶσαι δεκάτην apud Demosthenem πρὸς Βοιωτὸν, περὶ τοῦ ὀνόματος, et περὶ προικός. Verum hæc δεκάτη, non mensis intelligenda est, sed decima, sive dies, sive nox, post genitum puerum. Wolf.

Ὀργισθείς τι] Leg. ὀργισθείς τι τῇ ἑαυτῶν. Auger.

χρόνος ἐγένετο, ἐν ᾧ ἔδει παρεσκευάσθαι αὐτὸν, ἀλλ᾽ ἔτη πολλά· ἔπειθ᾽, ὅτι οὗτος ἦν ὁ διώκων, ὥςτε πολὺ μᾶλλον ἦν ἂν εἰκὸς ἐμὲ ὑπὸ τούτου ἀπαράσκευον ληφθῆναι, ἢ τοῦτον ὑπ᾽ ἐμοῦ· ἔτι δὲ, πάντες ὑμῖν οἱ πρὸς τῷ διαιτητῇ παρόντες μεμαρτυρήκασιν, ὡς οὗτος παρὼν αὐτὸς, ὅτε ἀπεδιῄτησέ μου ὁ διαιτητὴς, οὔτε ἐφῆκεν εἰς τὸ δικαστήριον, ἐνέμεινέ τε τῇ διαίτῃ. καίτοι ἄτοπον δοκεῖ μοι εἶναι, εἰ οἱ μὲν ἄλλοι, ὅταν οἴωνται ἀδικεῖσθαι, καὶ τὰς πάνυ μικρὰς δίκας εἰς ὑμᾶς ἐφιᾶσιν· οὗτος δέ μοι περὶ προικὸς δίκην ταλάντου λαχὼν, [1] τότε, ὡς αὐτός φησιν, ἀδίκως [2] ἀποδι- 1018
αιτηθεὶς, ἐνέμεινε.

ϛ΄. Νὴ Δί᾽, ἀπράγμων γάρ τις ἴσως ἐστὶν ἄνθρωπος, καὶ οὐ φιλόνεικος. ἐβουλόμην μέν τ᾽ ἂν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοιοῦτον αὐτὸν εἶναι. νυνὶ δ᾽ ὑμεῖς μὲν οὕτως ἐστὲ κοινοὶ καὶ φιλάνθρωποι, ὥςτ᾽ οὐδὲ τοὺς τῶν τριάκοντα υἱεῖς φυγαδεῦσαι ἐκ τῆς πόλεως ἠξιώσατε· οὗτος δ᾽, ἐμοὶ μετὰ Μενεκλέους τοῦ πάντων τούτων ἀρχιτέκτονος ἐπιβουλεύσας, καὶ ἐξ ἀντιλογίας καὶ λοιδορίας πληγὰς συναψάμενος, ἐπιτεμὼν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, τραύματος ὡς Ἄρειον πάγον με [3] προὐκαλέσατο, ὡς φυγαδεύσων ἐκ τῆς πόλεως. καὶ, εἰ μὴ Εὐθύδικος ὁ ἰατρὸς, πρὸς ὃν οὗτοι τοπρῶτον ἦλθον, δεόμενοι ἐπιτεμεῖν τὴν [4] κεφαλὴν, αὐτὸς πρὸς τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴν εἶπε τὴν ἀλήθειαν πᾶσαν, τοιαύτην ἂν δίκην οὗτος εἰλήφει παρ᾽ ἐμοῦ οὐδὲν ἀδικοῦντος, ἣν ὑμεῖς οὐδὲ κατὰ τῶν τὰ μέγιστ᾽ ἀδικούντων ὑμᾶς ἐπιχειρήσαιτ᾽ ἂν ποιήσασθαι. ἵνα δὲ μὴ δοκῶ διαβάλλειν αὐτὸν, ἀνάγνωθί μοι τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ζ΄. Τοῦτον μὲν τοίνυν οὕτω μέγαν καὶ φοβερὸν ἀγῶνά μοι οὐχ ὡς εὐήθης ὢν, [5] ἀλλ᾽ ἐπίβουλος καὶ κακοῦργος,

[1] ταύτῃ, [2] * καταδιαιτηθεὶς [3] προσεκαλέσατο [4] κεφαλὴν αὐτοῖς, πρὸς [5] ἀλλ᾽ ὡς ἐπίβουλος

έ. Ὅτι οὗτος ἦν ὁ διώκων] Alii addunt τὴν δίκην. Wolf.

Τότε, ὡς] M. τότε ταύτῃ, ὡς. et ibid. f. καταδιαιτηθεὶς. Idem.

ϛ΄. Πληγὰς συναψάμενος] Commentus, orto jurgio se a me vapulasse, πλασάμενος, ὅτι ἐπλήγη ὑπ᾽ ἐμοῦ Βοιωτός. Hoc fere malo, quam ἐξεθίσας ἡμᾶς ἐπὶ πληγὰς ἐλθεῖν: etsi in versione secutus sum hanc sententiam. Idem.

Προὐκαλέσατο] Malim προσεκαλέσατο, uti plus semel alibi: prius tamen etiam memini me alicubi legere. Valckenaer. *Animadv. ad Ammon.* L. II. c. XII. p. 127.

κατεσκεύασε· μετὰ δὲ ταῦτα ἀντὶ τοῦ ὀνόματος, οὗ ἔθετο ὁ πατὴρ αὐτῷ Βοιωτὸν, ὥςπερ καὶ πρὸς ὑμᾶς μεμαρτύρηται, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐτελεύτησε, Μαντίθεον αὐτὸν ἐγγράψας εἰς τοὺς δημότας, καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐμοὶ πατρὸς καὶ δήμου προσαγορευόμενος, οὐ μόνον τὴν δίκην ταύτην, περὶ ἧς νῦν δικάζομαι, ἀνάδικον ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ, χειροτονησάντων ὑμῶν ἐμὲ ταξίαρχον, ἧκεν αὐτὸς εἰς τὸ δικαστή-
1019 ριον δοκιμασθησόμενος, δίκην τε ἐξούλης ὠφληκὼς, ταύτην οὐκ αὐτὸς ὠφληκέναι φησὶν, ἀλλ᾽ ἐμέ. ὡς δ᾽ ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, κακά μοι παρέχων, ἠνάγκασέ με λαχεῖν αὐτῷ δίκην περὶ τοῦ ὀνόματος, οὐχ ἵνα χρήματα παρ᾽ αὐτοῦ λάβω, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀλλ᾽ ἵν᾽, ἐὰν ὑμῖν δοκῶ δεινὰ πάσχειν καὶ βλάπτεσθαι μεγάλα, οὑτοσὶ καλῆται Βοιωτὸς, ὥςπερ ὁ πατὴρ αὐτῷ ἔθετο. ὅτι τοίνυν ἀληθῆ καὶ ταῦτα λέγω, λάβε μοι καὶ τὰς περὶ τούτων μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ή. Πρὸς τούτοις τοίνυν, καὶ ὅτι ἐγὼ στρατευόμενος, καὶ μετὰ Ἀμεινίου ξενολογήσας, ἄλλοθέν τε χρήματα εὐπορήσας, καὶ ἐκ Μιτυλήνης παρὰ τοῦ ὑμετέρου προξένου Ἀπολλωνίδου καὶ παρὰ τῶν φίλων τῆς πόλεως λαβὼν τριακοσίους στατῆρας Φωκαεῖς, ἀνήλωσα εἰς τοὺς στρατιώτας, ἵνα πρᾶξίς τις πραχθείη καὶ ὑμῖν καὶ ἐκείνοις συμφέρουσα, περὶ τούτων μοι δικάζεται, ὡς πατρικὸν κεκομισμένῳ χρέος παρὰ τῆς πόλεως τῆς Μιτυληναίων, Κάμμῃ τῷ τυραννοῦντι Μιτυλήνης ὑπηρετῶν, ὃς καὶ ὑμῖν κοινῇ καὶ ἐμοὶ ἰδίᾳ ἐχθρός ἐστιν. ὅτι δ᾽ ὁ πατὴρ ἡμῶν, ἣν ἐψηφίσαντο αὐτῷ δωρεὰν οἱ Μιτυληναῖοι, εὐθὺς αὐτὸς ἐκομίσατο, καὶ ὡς οὐδὲν ὠφείλετο αὐτῷ χρέος ἐν Μιτυλήνῃ, τῶν ὑμετέρων φίλων παρέξομαι μαρτυρίαν.

ζ. Ἀνάδικον] Id est, *denuo judicandum*: et *judicium nullum*, ut Latini JCti loquuntur, propter nominis communionem scilicet et personæ indiscretam similitudinem. Ἡ ἀνάδικος enim similis est τῇ μὴ οὔσῃ δίκῃ, et fortasse eadem. Budæus.

Ἔθετο] Sub. ὄνομα. Auger.

ή. Παρὰ τοῦ ἡμετέρου προγόνου] F. προξένου. et v. 25. ὑπηρετοῦντι, quia præcedit, μοι κεκομισμένῳ. Nisi placeat τὸ ὑπηρετῶν κατ᾽ ἀντίπτωσιν εἰλεγμένον. Wolf. Deberet legi ὑπηρετοῦντι. Auger.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

θ'. Ἔχων τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, [1]ἄλλα πολλὰ καὶ
δεινὰ λέγειν, ἃ οὗτος καὶ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς ὑμῶν ἐνίους ἡμάρ-
τηκεν, ἀναγκάζομαι διὰ τὸ ὀλίγον εἶναί μοι τὸ ὕδωρ, πα-
ραλιπεῖν. νομίζω γὰρ καὶ ἐκ τούτων ὑμῖν ἱκανῶς ἐπιδεδεῖ- 1020
χθαι, ὡς οὐ τοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου ἐστὶν ἀγῶνα μέν μοι περὶ
φυγῆς κατασκευάζειν, καὶ δίκας οὐδὲν προσηκούσας δικά-
ζεσθαι, πρὸς δὲ τὸν διαιτητὴν ἀπαντᾶν ἀπαράσκευον. ὥστε
περὶ μὲν τούτων ἂν ἐπιχειρῇ λέγειν, οὐκ οἴομαι ὑμᾶς ἀπο-
δέξασθαι ἂν αὐτόν· ἂν δὲ λέγῃ, ὡς, ἀξιοῦντος αὐτοῦ ἐπι-
τρέψαι Κόνωνι τῷ Τιμοθέου περὶ ἁπάντων, ἐγὼ οὐκ [2]ἐβου-
λόμην ἐπιτρέπειν, ἐνθυμεῖσθε, ὡς ἐξαπατᾶν ὑμᾶς ἐπιχειρή-
σει. ἐγὼ γὰρ, περὶ μὲν ὧν αἱ δίκαι οὔπω τέλος εἶχον,
ἕτοιμος ἦν ἐπιτρέπειν καὶ Κόνωνι, καὶ ἄλλῳ διαιτητῇ ἴσῳ,
[3]οἵῳ οὗτος βούλοιτο· περὶ δὲ ὧν τρὶς πρὸς τὸν διαιτητὴν
ἀπαντήσαντος τούτου καὶ ἀντιδικοῦντος, ὁ μὲν διαιτητὴς
ἀπέγνω μου, οὗτος δὲ τοῖς γνωσθεῖσιν ἐνέμεινεν, ὡς καὶ
ὑμῖν μεμαρτύρηται, οὐκ ᾤμην δίκαιον εἶναι ταῦτα πάλιν
ἀνάδικα γίνεσθαι. τί γὰρ ἂν ἦν πέρας ἡμῖν τοῦ διαλυθῆναι,
εἰ, τὰ κατὰ τοὺς νόμους διαιτηθέντα λύσας, ἑτέρῳ διαι-
τητῇ [4]ἐπέτρεψε περὶ τῶν αὐτῶν ἐγκλημάτων; ἄλλως τε
καὶ ἀκριβῶς εἰδὼς, ὅτι, εἰ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους μὴ ἐπιει-
κές ἐστι ταῖς διαίταις ἰσχυρίζεσθαι, πρός γε τοῦτον
ἁπάντων δικαιότατον ἦν οὕτω προσφέρεσθαι. φέρε γὰρ, εἴ
τις αὐτὸν ξενίας γράψαιτο, λέγων, ὡς διομνύμενος ὁ πατὴρ
οὐκ ἔφη τοῦτον υἱὸν αὑτοῦ εἶναι, ἔσθ', ὅτῳ ἂν ἄλλῳ ἰσχυ-
ρίζοιτο πρὸς ταῦτα, ἢ, διότι τῆς μητρὸς αὐτῶν ὀμοσάσης,
καὶ τοῦ διαιτητοῦ καταγνόντος, ἠναγκάσθη ὁ πατὴρ ἡμῶν
ἐμμεῖναι τῇ διαίτῃ; οὐκοῦν δεινὸν, εἰ οὗτος αὐτὸς κατὰ
γνῶσιν διαιτητοῦ ὑμέτερος πολίτης γεγενημένος, καὶ πρὸς
ἐμὲ τὴν οὐσίαν νειμάμενος, καὶ τυχὼν τῶν μετρίων ἁπάν- 1021
των, ἃς ἐγὼ δίκας τοῦτον ἀπέφυγον παρόντα καὶ ἀντιδι-

[1] καὶ ἄλλα [2] ἠβουλόμην [3] ὅτῳ [4] ἐπέτρεψα

θ'. Κόνωνι τῷ Τιμοθέου] Videtur fuisse moris, primogenito avi paterni nomen indere. WOLF.

Ἀπαντήσαντος τούτου] F. A. ἀπαντήσαντες, τούτου παρόντος. In farrag. F. ἀπηντήσαμεν, παρόντος τούτου. IDEM.

Ἃς ἐγὼ δίκας — ἀντιδικοῦντα] Ἀποφεύγω, ἀντὶ τοῦ, ἀφίεμαι καὶ ἀπολύομαι, inter-

κοῦντα καὶ τοῖς γνωσθεῖσιν ἐμμείναντα, ταύτας ἀναδίκους ἀξιῶν γενέσθαι, δίκαιόν τι δοκοίη λέγειν ὑμῖν· ὥσπερ, ὅταν μὲν τούτῳ συμφέρῃ, δέον κυρίας εἶναι τὰς διαίτας, ὅταν δὲ μὴ συμφέρῃ, προσῆκον τὴν τούτου γνώμην κυριωτέραν γενέσθαι τῶν κατὰ τοὺς ὑμετέρους νόμους γνωσθέντων. ὃς οὕτως ἐπίβουλός ἐστιν, ὥστε καὶ τὴν δίαιταν ταύτην ἐπιτρέπειν με προὐκαλεῖτο, οὐχ ὅπως ἀπαλλαγῇ πρός με, ἀλλ' ἵνα, ὥσπερ καὶ πρότερον ἕνδεκα ἔτη διήγαγε κακουργῶν, οὕτω καὶ τὰ νῦν ἀποδιαιτηθέντα μου λύσας ἐξ ἀρχῆς με συκοφαντῇ, καὶ τὴν δίκην ταύτην ἐκκρούῃ. τεκμήριον δὲ τούτου μέγιστον· οὔτε γὰρ τὴν πρόκλησιν ἐδέχετο, ἣν ἐγὼ κατὰ τοὺς νόμους προὐκαλούμην αὐτὸν, πρότερόν τε Ξενίππῳ, ὃν οὗτος [1]προὐκαλεῖτο διαιτητὴν, ἐπιτρέψαντός μου περὶ τῆς τοῦ ὀνόματος δίκης, ἀπηγόρευσεν αὐτῷ μὴ διαιτᾶν. ὅτι δὲ καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἐκ τῆς μαρτυρίας καὶ τῆς προκλήσεως εἴσεσθε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

ι'. Ταύτην τοίνυν τὴν πρόκλησιν οὐ δεξάμενος, ἀλλ' ἐνεδρεύων με καὶ τὴν δίκην ὅτι πλεῖστον χρόνον ἐκκρούειν βουλόμενος, κατηγορήσει, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, οὐ μόνον ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ πατρὸς, λέγων, ὡς ἐκεῖνος, ἐμοὶ χαριζόμενος, πολλὰ τοῦτον ἠδίκησεν· ὑμεῖς δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μάλιστα μὲν ὥσπερ αὐτοὶ οὐκ ἂν ἀξιώσαιτε κακῶς ἀκούειν ὑπὸ τῶν ὑμετέρων παίδων, οὕτω μηδὲ τούτῳ ἐπι-
1022 τρέπετε περὶ τοῦ πατρὸς βλασφημεῖν. καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινὸν, εἰ αὐτοὶ μὲν πρὸς τοὺς ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας πολλοὺς τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀποκτείναντας διαλλαγέντες ἐμμένετε ταῖς ὁμολογίαις, ὥσπερ χρὴ τοὺς καλοὺς κἀγαθοὺς ἄνδρας· τούτῳ δὲ, πρὸς τὸν πατέρα ζῶντα διαλυθέντι καὶ πολλὰ παρὰ τὸ δίκαιον πλεονεκτήσαντι, νῦν μνησικακεῖν

[1] προὐβάλετο διαιτητὴν, ἐπιτρέποντός

dum cum duobus accusativis: *quibus judiciis, hoc præsente et adversus me orante, ipse absolutus sum.* BUDÆUS.

Γνωσθέντων] Dicit Demosthenes, quomodo lex ἐμμένειν τοῖς διαγνωσθεῖσι. διαγινώσκειν, γινώσκειν, γνῶσις, item μένειν et ἐμμένειν, verba sunt ea in re propria. *Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* l. V. c. XIV. §. 11.

Ὃν οὗτος προὐκαλεῖτο] Προὐβάλλετο videtur rectius. WOLF. AUGER.

ι'. Τοῦτον] M. ἑαυτόν. AUGER.

ἐπιτρέψετε, καὶ κακῶς ἐκεῖνον λέγειν. μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικασταί· ἀλλὰ μάλιστα μὲν κωλύετ᾽ αὐτὸν ταῦτα ποιεῖν, ἂν δ᾽ ἄρα βιάζηται ὑμᾶς καὶ λοιδορῆται αὐτῷ, ἐνθυμεῖσθ᾽, ὅτι αὐτὸς αὑτοῦ καταμαρτυρεῖ μὴ ἐξ ἐκείνου γεγενῆσθαι. οἱ μὲν γὰρ φύσει παῖδες ὄντες, κἂν πρὸς ζῶντας διενεχθῶσι τοὺς πατέρας, ἀλλ᾽ οὖν τελευτήσαντάς γε αὐτοὺς ἐπαινοῦσιν· οἱ δὲ νομιζόμενοι μὲν υἱεῖς, μὴ ὄντες δὲ γένει ἐξ ἐκείνων, ῥᾳδίως μὲν αὐτοῖς διαφέρονται ζῶσιν, οὐδὲν δὲ φροντίζουσι περὶ τεθνεώτων αὐτῶν βλασφημοῦντες. χωρὶς δὲ τούτων ἐνθυμεῖσθε, ὡς ἄτοπόν ἐστιν, εἰ οὗτος τὸν πατέρα, ὡς ἁμαρτόντα εἰς αὐτὸν, λοιδορήσει, διὰ τὰ ἐκείνου ἁμαρτήματα ὑμέτερος πολίτης γεγενημένος. κἀγὼ μὲν, διὰ τὴν τούτων μητέρα τὰ δύο μέρη τῆς οὐσίας ἀδίκως ἀφαιρεθεὶς, ὅμως ὑμᾶς αἰσχύνομαι λέγειν περὶ ἐκείνης τι φλαῦρον· οὗτος δ᾽, ὃν ἠνάγκασεν αὑτῷ πατέρα γενέσθαι, τοῦτον οὐκ αἰσχύνεται ἐναντίον ὑμῶν ψέγων, ἀλλ᾽ εἰς τοῦτ᾽ ἀμαθίας ἥκει, ὥςτε, τῶν νόμων ἀπαγορευόντων μηδὲ τοὺς τῶν ἄλλων πατέρας κακῶς λέγειν τεθνεῶτας, τοῦτον οὗτος, οὗ φησιν υἱὸς εἶναι, λοιδορήσει, ᾧ προσῆκε, καὶ, εἴ τις ἄλλος ἐβλασφήμει περὶ αὐτοῦ, ἀγανακτεῖν. 1023

ιά. [1]Οἶμαι δ᾽ αὐτὸν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐπειδὰν τῶν ἄλλων ἀπορῇ, κακῶς [2]τέ με ἐπιχειρήσειν λέγειν καὶ διαβάλλειν πειράσεσθαι, διεξιόνθ᾽, ὡς ἐγὼ μὲν καὶ ἐτράφην, καὶ ἐπαιδεύθην, καὶ ἔγημα ἐν τῇ τοῦ πατρὸς οἰκίᾳ· αὐτὸς δ᾽ οὐδενὸς τούτων μετέσχεν. ὑμεῖς δ᾽ ἐνθυμεῖσθ᾽, ὅτι ἐμὲ μὲν ἡ μήτηρ παῖδα καταλιποῦσα ἐτελεύτησεν, ὥςτε μοι ἱκανὸν ἦν ἀπὸ τοῦ τόκου τῆς προικὸς καὶ τρέφεσθαι καὶ παιδεύεσθαι· ἡ δὲ τούτων μήτηρ Πλαγγὼν, τρέφουσα μεθ᾽ αὑτῆς τούτους καὶ θεραπαίνας συχνὰς, καὶ αὐτὴ πολυτελῶς ζῶσα, καὶ εἰς ταῦτα τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν χορηγὸν αὑτῇ ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας ἔχουσα καὶ πολλὰ δαπανᾶν ἀναγκάζουσα, οὐκ ἴσα δήπου τῆς ἐκείνου οὐσίας ἐμοὶ ἀνήλωκεν. ὥςτε πολὺ μᾶλλον προσήκει ἐμὲ τούτοις ἐγκαλεῖν, ἢ αὐτὸν ἐγκλήματ᾽ ἔχειν ὑπὸ [3]τούτων πρὸς τοῖς ἄλλοις,

[1] οἴομαι [2] γέ [3] τούτων. πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις, εἴκοσι

ᾯ προσῆκε καὶ εἴ τις] M. ᾧ προσῆκεν εἰ καί τις ἄλλος. Wolf.

ιά. Προσήκει ἐμὲ] M. προσῆκεν ἐμέ. Idem. Πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις, εἴκοσι μνᾶς δανεισάμενος] Hæc lectio vera est, altera inepta. Idem.

ὃς εἴκοσι μὲν μνᾶς δανεισάμενος μετὰ τοῦ πατρὸς παρὰ Βλεπαίου τοῦ τραπεζίτου εἰς ὠνήν [1]τινα μετάλλων, ἐπειδὴ ὁ πατὴρ ἐτελεύτησε, τὰ μὲν μέταλλα πρὸς [2]τούτοις ἐνειμάμην, τὸ δάνειον δ᾽ αὐτὸς εἰσεπράχθην· ἑτέρας δὲ χιλίας εἰς τὴν τοῦ πατρὸς ταφὴν παρὰ Λυσιστράτου [3]Θορικίου δανεισάμενος, ἰδίᾳ ἐκτέτικα. ὡς δ᾽ ἀληθῆ καὶ ταῦτα λέγω, ἐκ τούτων τῶν μαρτυριῶν εἴσεσθε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ιβ΄. Τοσαῦτα τοίνυν ἐμοῦ ἐλαττουμένου φανερῶς, οὑτοσὶ [4]νῦν σχετλιάζων καὶ δεινοπαθῶν [5]τὴν προῖκά με
1024 τῆς μητρὸς ἀποστερήσει; ἀλλ᾽ ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πρὸς Διὸς καὶ θεῶν, μὴ καταπλαγῆτε ὑπὸ τῆς κραυγῆς τῆς τούτου· πολὺς γὰρ, πολὺς καὶ τολμηρός ἐστιν ἄνθρωπος, καὶ οὕτω κακοῦργος, ὥςτε περὶ ὧν ἂν μὴ ἔχῃ μάρτυρας παρασχέσθαι, ταῦτα φήσει ὑμᾶς εἰδέναι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὃ πάντες ποιοῦσιν οἱ μηδὲν ὑγιὲς λέγοντες. ὑμεῖς οὖν, ἐάν τι τοιοῦτον τεχνάζηται, μὴ ἐπιτρέπετε αὐτῷ, ἀλλ᾽ ἐξελέγχετε· καὶ, ὅ τι ἂν μὴ ἕκαστος ὑμῶν εἰδῇ, μηδὲ τὸν πλησίον νομιζέτω εἰδέναι, ἀλλ᾽ ἀξιούτω τοῦτον ἀποδεικνύναι σαφῶς ὑπὲρ ὧν ἂν λέγῃ, καὶ μὴ, ὑμᾶς φάσκοντα εἰδέναι περὶ ὧν αὐτὸς οὐδὲν ἔξει εἰπεῖν δίκαιον, περὶ τούτων ἀποδιδράσκειν τὴν ἀλήθειαν. ἐπεὶ καὶ ἔγωγε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πάντων ὑμῶν εἰδότων ὃν τρόπον ἀναγκασθεὶς ὁ πατήρ μου ἐποιήσατο τούτους, οὐδὲν ἧττον δικάζομαι νυνὶ αὐτοῖς, καὶ μάρτυρας ὑποδίκους παρέσχημαι. καίτοι οὐκ [6]ἴσος ἡμῖν ἐστιν ὁ κίνδυνος. ἀλλ᾽ ἐμοὶ μὲν, ἐὰν ὑμεῖς νυνὶ ὑπὸ τούτων ἐξαπατηθῆτε, οὐκ ἐξέσται ἔτι δικάσασθαι περὶ τῆς προικός· τούτοις δ᾽, εἰ φασὶν ἀδίκως ἀποδιαιτῆσαί μου τὸν διαιτητὴν τὰς δίκας, καὶ τότε ἐξῆν εἰς ὑμᾶς ἐφεῖναι, καὶ νῦν ἐκγενήσεται πάλιν, ἐὰν βούλωνται, παρ᾽ ἐμοῦ λαβεῖν ἐν ὑμῖν τὸ δίκαιον. καὶ ἐγὼ μὲν, ἐὰν, ὃ μὴ γένοιτο, ὑμεῖς με ἐγκαταλίπητε,

[1] τινῶν [2] τούτους [3] * τοῦ Θορικίου [4] νυνὶ [5] καὶ τὴν [6] ἴσος γ᾽ ἡμῖν

ιβ΄. Καὶ νῦν εἰ γενήσεται] F. καὶ νῦν ἐγγενήσεται. Idem.

οὐχ ἕξω ὁπόθεν προῖκα ἐπιδῶ τῇ θυγατρί, ἧς τῇ μὲν φύ-
σει πατήρ εἰμι, τὴν δ' ἡλικίαν αὐτῆς εἰ ἴδοιτε, οὐκ ἂν
θυγατέρα μου, ἀλλ' ἀδελφὴν εἶναι αὐτὴν νομίσαιτε· οὗτοι
δὲ, ¹ἂν ὑμεῖς μοι βοηθήσετε, οὐδὲν ἐκ τῶν ἰδίων ἀποτίσου-
σιν, ἀλλ' ἐκ τῆς οἰκίας τὰ ἐμὰ ἐμοὶ ἀποδώσουσιν, ἣν ἐξει- 1025
λόμεθα μὲν κοινῇ πάντες εἰς τὴν ἔκτισιν τῆς προικὸς, οἰ-
κοῦντες δ' αὐτὴν οὗτοι μόνοι διατελοῦσιν. οὔτε γὰρ ἁρμότ-
τει μοι θυγατέρα ἐπίγαμον ἔχοντι οἰκεῖν μετὰ τοιούτων,
οἳ οὐ μόνον αὐτοὶ ἀσελγῶς ζῶσιν, ἀλλὰ καὶ ὁμοίους αὑτοῖς
ἑτέρους πολλοὺς εἰς τὴν οἰκίαν εἰσάγουσιν, οὔτε μὰ τὸν
Δί' ἀσφαλὲς εἶναί μοι νομίζω ζῆν ²σὺν τοιούτοις ἐν τῷ αὐ-
τῷ· ὅπου γὰρ οὕτω φανερῶς μοι ἐπιβουλεύσαντες εἰς Ἄρειον
πάγον ἀγῶνα κατεσκεύασαν, τίνος ἂν οὗτοι ἢ φαρμακείας
ἢ ἄλλης κακουργίας τοιαύτης ὑμῖν ἀποσχέσθαι δοκοῦσιν;
οἵ γε πρὸς τοῖς ἄλλοις — ἀρτίως γὰρ καὶ τοῦτο ἀνεμνή-
σθην — εἰς τοσαύτην ὑπερβολὴν τόλμης ἐληλύθασιν, ὥστε
καὶ Κρίτωνος μαρτυρίαν ἐνεβάλοντο, ὡς ἐώνηται τὸ τρίτον
μέρος παρ' ἐμοῦ τῆς οἰκίας· ἣν ὅτι ψευδής ἐστι ῥᾳδίως εἴ-
σεσθε.

ιγ'. Πρῶτον μὲν γὰρ οὐχ οὕτω μετρίως ζῇ Κρίτων,
ὥστε παρ' ἑτέρου οἰκίαν ὠνεῖσθαι, ἀλλ' οὕτω πολυτελῶς
καὶ ἀσώτως, ὥστε πρὸς τοῖς αὑτοῦ καὶ τὰ τῶν ἄλλων
προσαναλίσκειν· ἔπειτ' οὐ μαρτυρεῖ τούτῳ νῦν, ἀλλ' ἐμοὶ
ἀντιδικεῖ. τίς γὰρ ὑμῶν οὐκ οἶδεν, ὅτι μάρτυρες μέν εἰσιν
οὗτοι, οἷς ³μὴ μέτεστι τοῦ πράγματος, περὶ οὗ ἡ δίκη
ἐστίν· ἀντίδικοι δ', οἱ κοινωνοῦντες τῶν πραγμάτων, περὶ
ὧν ἂν δικάζηταί τις αὐτοῖς; ὃ Κρίτωνι συμβέβηκεν. ἔτι
δὲ τοσούτων ὑμῶν ὄντων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τῶν ἄλ-
λων Ἀθηναίων πολλῶν, ἄλλος μὲν οὐδεὶς αὐτῷ παραγε-
νέσθαι μεμαρτύρηκε· Τιμοκράτης δὲ μόνος, ὥσπερ ἀπὸ
μηχανῆς, μαρτυρεῖ μὲν δεκάτην ἑστιᾶσαι τούτῳ τὸν ἐμὸν 1026
πατέρα, ἡλικιώτης ὢν τοῦ νυνὶ φεύγοντος τὴν δίκην· φησὶ
δὲ ἅπαντα ἁπλῶς εἰδέναι, ἃ δὴ τούτοις συμφέρει· μαρτυ-
ρεῖ δὲ νυνὶ μόνος Κρίτωνι παρεῖναι, ὅτε παρ' ἐμοῦ τὴν

¹ ἐὰν ² σὺν τοῖς τοιούτοις ³ μηδὲν

Ζῆν σὺν τούτοις] Alii συζῆν τούτοις, quod perinde est. IDEM.

ιγ'. Πολλῶν] Malim abesse, nisi addatur ὄντων. AUGER.

οἰκίαν ἐωνεῖτο. ὃ τίς ἂν ὑμῶν πιστεύσειεν; ἄλλως τε καὶ ¹ὅτι οὐ περὶ τῆς οἰκίας, πότερα ἐώνηται Κρίτων αὐτὴν ἢ μὴ, νυνὶ δικάζομαι· ἀλλὰ περὶ προικὸς, ἣν ἐπενεγκαμένης τῆς μητρὸς οἱ νόμοι κελεύουσιν ἐμὲ κομίζεσθαι. ὥστε καθάπερ ὑμῖν ²ἐγὼ ἐκ μαρτυριῶν πολλῶν ³καὶ τεκμηρίων ἐπέδειξα ἐπενεγκαμένην μὲν τὴν μητέρα μου τάλαντον προῖκα, οὐ κομισάμενον δὲ τοῦτ' ἐμὲ ἐκ τῆς πατρῴας οὐσίας, ἐξαίρετον δ' ἡμῖν γενομένην ⁴[τε] τὴν οἰκίαν εἰς ταῦτα· οὕτω κελεύετε καὶ τοῦτον ἐπιδεικνύναι ὑμῖν, ἢ ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγω, ἢ ὡς οὐ προσήκει μοι κομίσασθαι τὴν προῖκα, περὶ τούτων γὰρ ὑμεῖς νυνὶ τὴν ψῆφον οἴσετε. ἐὰν δὲ, μὴ ἔχων περὶ ὧν φεύγει τὴν δίκην, μήτε μάρτυρας ἀξιόχρεως παρασχέσθαι, μήτ' ἄλλο πιστὸν μηδὲν, ἑτέρους ⁵παρεμβάλῃ λόγους κακουργῶν, καὶ βοᾷ, καὶ σχετλιάζῃ μηδὲν πρὸς τὸ πρᾶγμα, πρὸς Διὸς καὶ θεῶν μὴ ἐπιτρέπετε αὐτῷ· ἀλλὰ βοηθεῖτέ μοι τὰ δίκαια ἐξ ἁπάντων τῶν εἰρημένων, ἐνθυμούμενοι, ὅτι ⁶πολὺ δικαιότερόν ἐστι τὴν τῆς ἐμῆς μητρὸς προῖκα τῇ ἐμῇ θυγατρὶ εἰς ἔκδοσιν ὑμᾶς ψηφίσασθαι, ἢ Πλαγγόνα καὶ τούτους, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ τὴν οἰκίαν, τὴν εἰς τὴν προῖκα ἐξαίρετον γενομένην, ἀφελέσθαι ἡμᾶς παρὰ πάντα τὰ δίκαια.

¹ [ὅτι] ² ἐγὼ καὶ ἐκ ³ καὶ ἐκ τεκμηρίων ⁴ Deest τε. ⁵ παρεμβάλλῃ ⁶ πολὺ καὶ δικαιότερόν

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΣΠΟΥΔΙΑΝ ΥΠΕΡ ΠΡΟΙΚΟΣ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk. 1027

ΠΟΛΥΕΥΚΤΟΣ ἀνὴρ Ἀθηναῖος, δύο θυγατέρων πατὴρ γίνεται· ὧν τὴν μὲν νεωτέραν Λεωκράτει πρότερον δίδωσιν, εἶτα Σπουδίᾳ· τὴν πρεσβυτέραν δὲ τῷ πρὸς τὸν Σπουδίαν δικαζομένῳ. ὁ μὲν οὖν Πολύευκτος ἐτελεύτησε, ταῖς θυγατράσι καταλιπὼν τὸν κλῆρον ἐξ ἴσου. ὁ δὲ τὴν πρεσβυτέραν γήμας φησὶ τετταράκοντα μνᾶς ὁμολογηθῆναι τὴν προῖκα, οὐ μὴν ὅλην εὐθὺς δοθῆναι, ἀλλὰ δέκα μνῶν ὑπολειφθεισῶν, ζῶντά τε ὁμολογεῖν τὸν Πολύευκτον ὀφείλειν αὐτάς, καὶ, ὡς ἤμελλε τελευτᾶν, τὴν οἰκίαν τῆς ἄλλης οὐσίας ἐξελεῖν, καὶ ταύτην εἰς τὸ χρέος δοῦναι· ὁ δὲ Λεωκράτης ἀξιοῖ καὶ ταύτην εἶναι κοινήν, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα πάντα. καὶ τὸ μέγιστον τῶν ἀμφισβητημάτων τῶν ἐν τῷ λόγῳ τοῦτό ἐστι. προσεγκαλεῖ δὲ τῷ Σπουδίᾳ καὶ ἕτερα· φησὶ γὰρ αὐτὸν καὶ τοῦ Πολυεύκτου καὶ τῆς πρεσβυτέρας ὀφείλοντα χρήματα, μὴ καταβαλεῖν εἰς τὸ μέσον, δέον τοῦτο ποιεῖν. τοῦ δὲ Σπουδίου κἀκεῖνο λέγοντος, ὡς αὐτὸς τριάκοντα μνᾶς προῖκα εἴληφε, μάλιστα μὲν ἐξεῖναι τῷ Πολυεύκτῳ φησίν, εἰ τῇ ἑτέρᾳ τῶν θυγατέρων ἠβούλετο πλείω προῖκα δοῦναι, καὶ μὴ τὴν ἴσην ἀμφοτέραις. ἔπειτα δὲ ἐπιδείκνυσιν, ὡς καὶ τοῦτο Σπουδίας ψεύδεται· τὰς μὲν γὰρ τριάκοντα μνᾶς αὐτὸν ἐν ἀργυρίῳ φησὶ λαβεῖν, τὰς δὲ δέκα ἐν ἱματίοις καὶ χρυσίοις, ἃ καὶ πλείονος ἢ δέκα μνῶν εἶναι ἄξια.

Φησὶ γὰρ αὐτὸν καὶ τοῦ Πολυεύκτου καὶ τῆς πρεσβυτέρας ὀφείλοντα χρήματα] F. καὶ τῷ Πολυεύκτῳ καὶ τῇ πρεσβυτέρᾳ. *In farrag.* Et constructio et sententia inepta. Ex oratione autem apparet, legendum esse: καὶ τῷ Πολυεύκτῳ καὶ τῇ πενθερᾷ, *et Polyeucto et socrui.* WOLF.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΡΟΣ ΣΠΟΥΔΙΑΝ ΥΠΕΡ ΠΡΟΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ.

ά. ΑΔΕΛΦΑΣ ἔχομεν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, γυναῖκας 1028
ἐγὼ καὶ Σπουδίας οὑτοσὶ, Πολυεύκτου θυγατέρας· ἄπαιδος
δ' ἐκείνου τελευτήσαντος ἀῤῥένων παίδων, ἀναγκάζομαι πρὸς
τουτονὶ περὶ τῶν καταλειφθέντων δικάζεσθαι. καὶ, εἰ μὲν,
ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μὴ πᾶσαν σπουδὴν καὶ προθυμίαν
ἐποιησάμην, βουλόμενος διαλύεσθαι καὶ τοῖς φίλοις ἐπιτρέ-

πειν, ἐμαυτὸν ἂν ᾐτιώμην, εἰ μᾶλλον ᾑρούμην δίκας καὶ
πράγματ' ἔχειν, ἢ μικρὰ ἐλαττωθεὶς ἀνέχεσθαι· νῦν δ'
ὅσῳ πρᾳότερον ἐγὼ καὶ φιλανθρωπότερον τούτῳ διελεγόμην,
τοσούτῳ μᾶλλόν μου κατεφρόνει. καὶ νῦν κινδυνεύω μὲν οὐχ
ὁμοίως τούτῳ πρὸς τουτονὶ τὸν ἀγῶνα ἔχειν· ἀλλ' οὗτος
μὲν ῥᾳδίως φέρει, πολλάκις εἰθισμένος ἐνταῦθ' εἰς ὑμᾶς
εἰσιέναι, ἐγὼ δ' αὐτὸ τοῦτο φοβοῦμαι, μὴ διὰ τὴν ἀπειρίαν
οὐ δυνηθῶ δηλῶσαι περὶ τῶν πραγμάτων ὑμῖν. ὅμως δ',
ὦ ἄνδρες δικασταὶ, προσέχετε τὸν νοῦν.

β'. Πολύευκτος γὰρ ἦν τις Θριάσιος, ὃν ἴσως οὐδ' ὑμῶν
τινὲς ἀγνοοῦσιν. οὗτος ὁ Πολύευκτος, ἐπειδὴ οὐκ ἦσαν αὐ-
τῷ παῖδες ἄῤῥενες, ποιεῖται Λεωκράτην τὸν ἀδελφὸν τῆς
ἑαυτοῦ γυναικός. οὐσῶν δ' αὐτῷ δύο θυγατέρων ἐκ τῆς τοῦ
Λεωκράτους ἀδελφῆς, τὴν μὲν πρεσβυτέραν ἐμοὶ δίδωσι,
καὶ τετταράκοντα μνᾶς προῖκα· τὴν δὲ νεωτέραν, Λεω-
1029 κράτει. τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, διαφορᾶς γενομένης τῷ
Πολυεύκτῳ πρὸς τὸν Λεωκράτην, περὶ ἧς οὐκ οἶδ' [1]ὅτι δεῖ
λέγειν, ἀφελόμενος ὁ Πολύευκτος τὴν θυγατέρα δίδωσι
Σπουδίᾳ τούτῳ. μετὰ δὲ ταῦτα ἠγανάκτει ὁ Λεωκράτης,
καὶ δίκας ἐλάγχανε Πολυεύκτῳ καὶ τούτῳ Σπουδίᾳ, καὶ
περὶ πάντων ἠναγκάζοντο εἰς λόγον καθίστασθαι· καὶ τὸ
τελευταῖον διελύθησαν ἐφ' ᾧτε κομισάμενον τὸν Λεωκρά-
την ἅπερ ἦν εἰς τὴν οὐσίαν εἰσενηνεγμένος, μήτε κακόνουν
εἶναι Πολυεύκτῳ, τῶν τε πρὸς ἀλλήλους ἐγκλημάτων
ἀπηλλάχθαι ἁπάντων. τίνος οὖν ἕνεχ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες

[1] ὅ,τι

ά. Ἀνέχεσθαι] H. l. significat, *re aliqua esse contentum, quanquam minoris pretii; nihil amplius petere; rem majoris pretii remittere*, quod ἀγαπᾷν sæpius Græci dicunt. *Herald. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* l. III. c. III. §. 13.

Καὶ νῦν κινδυνεύω μὲν — ὅμως δ'] Hæc inter se cohærent, nec opus est κινδυνεύομεν legere. WOLF. M. κινδυνεύομεν uno verbo, et tunc expungendum τούτῳ quod sequitur ὁμοίως. et v. 7. M. παριέναι. AUGER.

Κινδυνεύω οὐχ ὁμοίως ἔχειν] Sic Plato Euthyphrone: κινδυνεύει σοφός τις εἶναι ὁ Μέλιτος. Nisi forte pro ἔχειν placeat ἔχων: ut sit sententia: ἐγὼ μὲν κινδυνεύω (absolute) ἔχων οὐχ ὁμοίως τούτῳ πρὸς τουτονὶ τὸν ἀγῶνα. WOLF.

Ἀλλ' οὗτος μὲν] Ἀντὶ τοῦ, οὗτος γάρ. IDEM.

Πολλάκις εἰθισμένος ἐνταῦθ' εἰς ὑμᾶς εἰσιέναι] Τὸ ἐνταῦθα videtur abundare. Sed si παριέναι legas, ut est annotatum, τὸ εἰς ὑμᾶς abundabit. Lego igitur, aut εἰθισμένος ὡς (hoc enim malo, quam εἰς) ὑμᾶς εἰσιέναι: aut εἰθισμένος ἐνταῦθα παριέναι. Sic postea, p. 41. v. 7. ἴσῳ καὶ πυκνότερον ἐνταυθοῖ παρέρχεται. Sed parum refert, cum sententia sit perspicua. Nam tacite et se commendat, ut a litibus abhorrentem, et adversarium, ut litigatorem, perstringit. IDEM.

β'. Ἐφ' ᾧτε κομισάμενον] Si κομίσασθαι legas, erit addendum καὶ μήτε κακόνουν εἶναι. Sed participium melius. IDEM.

Ἅπερ ἦν εἰς τὴν οὐσίαν εἰσενηνεγμένος] F. εἰς τὴν οἰκίαν, quia adoptatus fuerat. IDEM.

δικασταί, ταῦτ' εἶπον· ὅτι τὴν προῖκα οὐ κομισάμενος ἅπασαν, ἀλλ' ὑπολειφθεισῶν χιλίων δραχμῶν καὶ ὁμολογηθεισῶν ἀπολαβεῖν ὅταν Πολύευκτος ἀποθάνῃ, ἕως μὲν ὁ Λεωκράτης ἦν κληρονόμος τῶν Πολυεύκτου, πρὸς ἐκεῖνον ἦν μοι τὸ συμβόλαιον· ἐπειδὴ δ' [1]ὁ Λεωκράτης ἐξεκεχωρήκει, ὅ τε Πολύευκτος μοχθηρῶς εἶχε, τηνικαῦτ', ὦ ἄνδρες δικασταί, τὴν οἰκίαν ταύτην ἀποτιμῶμαι πρὸς τὰς δέκα μνᾶς, ἐξ ἧς διακωλύει με τὰς μισθώσεις κομίζεσθαι Σπουδίας. πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι τοὺς παραγενομένους, ὅτ' ἐνηγγύα μοι Πολύευκτος τὴν θυγατέρα ἐπὶ τετταράκοντα μναῖς· ἔπειθ', ὡς ἔλαττον ταῖς χιλίαις ἐκομισάμην· ἔτι δ', ὡς ἅπαντα τὸν χρόνον ὀφείλειν ὡμολόγει μοι Πολύευκτος καὶ τὸν Λεωκράτην συνέστησε, καὶ, ὡς τελευτῶν διέθετο ὅρους ἐπιστῆσαι χιλίων δραχμῶν ἐμοὶ τῆς προικὸς ἐπὶ τὴν οἰκίαν. καί μοι κάλει τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. 1030

γ'. Ἓν μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῦτ' ἔστιν ὧν ἐγκαλῶ Σπουδίᾳ· καὶ περὶ τούτου τί ἂν ἔτι μεῖζον ἢ ἰσχυρότερον ἔχων εἰς ὑμᾶς κατέστην, ἢ τὸν νόμον, ὃς οὐκ ἐᾷ διαῤῥήδην, εἰς ἅ τις ἀπετίμησεν, εἶναι δίκας οὔτ' αὐτοῖς οὔτε τοῖς κληρονόμοις; ἀλλ' ὅμως πρὸς τοῦτο τὸ δίκαιον ἥκει Σπουδίας ἀμφισβητήσων. ἕτερον δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, δύο μὲν μνᾶς ἐμαρτύρησεν Ἀριστογένης ἐγκαλεῖν ἀποθνήσκοντα Πολύευκτον, ὀφειλομένας αὐτῷ παρὰ Σπουδίᾳ, καὶ τὸν τόκον [2]αὐτῷ — τοῦτο δ' ἐστὶν οἰκέτου τιμὴ, ὃν ἐωνημένος οὗτος παρὰ Πολυεύκτου, τὴν τιμὴν οὔτ' ἐκείνῳ διέλυσεν, οὔτε νῦν εἰς τὸ κοινὸν ἀνενήνοχεν —, ὀκτακοσίας δὲ καὶ χιλίας, περὶ ὧν οὐδ' ἔγωγ' οἶδα τί ποθ' ἕξει δίκαιον λέγειν· ἣν μὲν γὰρ τὸ ἀρ-

[1] ὅ,τε

[2] *[αὐτῶν]

Καὶ τὸν Λεωκράτην συνέστησε] Ἀντὶ τοῦ, παρὰ τοῦ Λεωκράτους κομίσασθαι ἐκέλευσεν. IDEM.

Καὶ ὡς τελευτῶν — οἰκίαν] Quibus verbis significat ob mille drachmas, quæ reliquæ erant ex pacta dictaque dote, testatorem domum suam oppignerandam hæredibus mandasse, indicesque millenarios, quos ὅρους, quasi fines aut finitores, vocant, in ea erigendos. BUDÆUS.

γ'. Εἰς ἅ τις ἀπετίμησεν] Alii ὅσα τις ἀπετίμησεν, eodem fere sensu. WOLF. Contra eum scil. qui ea pignoris nomine tenet. *Herald. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* l. III. c. VI. §. 4. De vocibus τιμᾶν et τίμημα, ἀποτιμᾶν et ἀποτίμημα, &c.

γύριον παρὰ τῆς Πολυεύκτου δεδανεισμένος γυναικὸς, γράμματα δ' ἐστὶν ἃ κατέλιπεν ἀποθνήσκουσα ἐκείνη, μάρτυρες δ' οἱ τῆς γυναικὸς ἀδελφοὶ, παρόντες ἅπασι καὶ καθ' ἕκαστον ἐπερωτῶντες, ἵνα μηδὲν δυσχερὲς ἡμῖν εἴη πρὸς ἀλλήλους. οὐκοῦν δεινὸν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ σχέτλιον, ἐμὲ μὲν ἁπάντων, ὧν ἢ παρὰ Πολυεύκτου ζῶντος ἦν ἐωνημένος ἢ παρὰ τῆς γυναικὸς εἶχον αὐτοῦ, καὶ τόκον τιθέναι καὶ τὴν τιμὴν ἀποδεδωκέναι, καὶ νῦν, ἅπερ ὤφειλον, πάντ' εἰς τὸ κοινὸν φέρειν· τοῦτον δὲ μήτε τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων φροντίζειν, μήθ' ὧν διέθετο Πολύευκτος, μήτε τῶν καταλειφθέντων γραμμάτων, μήτε τῶν συνειδότων, ἀλλὰ πρὸς ἅπαντα ταῦθ' ἥκειν ἀντιδικήσοντα. λάβε δή μοι πρῶτον μὲν τὸν νόμον, ὃς οὐκ ἐᾷ τῶν ἀποτιμηθέντων
1031 ἔτι δίκην εἶναι πρὸς τοὺς ἔχοντας, ἔπειτα τὰ γράμματα τὰ καταλειφθέντα καὶ τὴν μαρτυρίαν τὴν Ἀριστογένους. λέγε.

ΝΟΜΟΣ. ΓΡΑΜΜΑΤΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

δ'. Βούλομαι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὧν ἐγκαλῶ, καθ' ἕκαστον ὑμᾶς διδάξαι. φιάλην μὲν γὰρ λαβόντες παρὰ τῆς Πολυεύκτου γυναικὸς, καὶ [1]καταθέντες ἐνέχυρα μετὰ χρυσίων, οὐκ ἀνενηνόχασι κεκομισμένοι ταύτην, ὡς ὑμῖν [2]Δημόφυλος ὁ θέμενος μαρτυρήσει· σκηνὴν δ' ἣν ἔχουσιν, οὐδὲ γὰρ ταύτην λαβόντες ἀναφέρουσιν· ἄλλα δὲ πόσα τοιαῦτα; τὸ δὲ τελευταῖον εἰσενεγκούσης τῆς ἐμῆς γυναικὸς εἰς τὰ Νεμέσια τῷ πατρὶ μνᾶν ἀργυρίου καὶ προαναλωσάσης, οὐδὲ ταύτης ἀξιοῖ συμβαλέσθαι τὸ μέρος· ἀλλ' ἃ μὲν ἔχει προλαβὼν, τῶν δὲ τὰ μέρη κομίζεται, τὰ δὲ οὕτω φανερῶς οὐκ ἀποδίδωσιν. ἵνα τοίνυν μηδὲ ταῦτ' ᾖ παραλελειμμένα, λάβε μοι πάντων αὐτῶν τὰς μαρτυρίας.

[1] θέντες,

[2] Δημόφιλος

plura vide in l. l.

δ'. Σκηνήν τε, ἣν ἔχουσιν lege pro δέ. *In farrag.* Fortasse σκηνήν τ' ἔτι ἔχουσι. WOLF. Lego σκηνὴν δὲ, ἣν sub. ἐγκαλῶ. AUGER.

Τὰ Νεμέσια] Festum Nemesi dicatum et Athenis celebratum, testibus Moschopulo, Harpocratione et Suida: sed ambiguum est tamen an publice statoque tempore, aliorum instar, hæc agerentur; an vero potius privata incertique temporis haberi illa debeant. *Corsin. Fast. Attic.* p. I. d. XIII. p. 349.

Καὶ προαναλωσάσης] Cum ante insumserit. F. προσαναλωσάσης, pluribus etiam sumtibus factis. WOLF.

Ἀλλ' ἃ μὲν ἔχει] L. ἀλλὰ τὰ μὲν ἔχει. AUGER.

Τὰ δὲ οὕτω φανερῶς] F. A. ὀφειλόμενα,

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

έ. Ἴσως τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πρὸς μὲν ταῦτα
οὐδὲν ἀντερεῖ Σπουδίας — οὐδὲ γὰρ ἕξει καίπερ δεινὸς ὢν —,
αἰτιάσεται δὲ Πολύευκτον καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ φή-
σει ταῦτα πάνθ᾽ ὑπ᾽ ἐμοῦ πεισθέντας καταχαρίσασθαι,
καὶ νὴ Δί᾽ [1] ἕτερα πολλὰ καὶ μεγάλα βλάπτεσθαι, καὶ
δίκην εἰληχέναι μοι· ταῦτα γὰρ καὶ πρὸς τῷ διαιτητῇ
λέγειν ἐπεχείρει. ἐγὼ δ᾽, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πρῶτον μὲν
οὐχ ἡγοῦμαι δικαίαν εἶναι τὴν ἀπολογίαν τὴν τοιαύτην,
οὐδὲ προσήκειν, ὅταν τις φανερῶς ἐξελέγχηται, μεταστρέ- 1032
ψαντα τὰς αἰτίας, ἐγκαλεῖν καὶ διαβάλλειν· ἀλλ᾽ ἐκείνων
μὲν, εἴπερ ἀδικεῖται, δῆλον ὅτι δίκην λήψεται, τούτων δὲ,
δώσει. πῶς γὰρ ἂν ἐγὼ νῦν ταῖς τούτων διαβολαῖς ἀντι-
δικοίην, ἀφεὶς ὑπὲρ ὧν ὑμεῖς μέλλετε τὴν ψῆφον οἴσειν;
ἔπειτα θαυμάζω τί δήποτε, εἴπερ ἀληθῆ καὶ δίκαια εἶ-
χεν ἐγκαλεῖν, βουλομένων ἡμᾶς τῶν φίλων διαλύειν, καὶ
πολλῶν λόγων γενομένων, οὐχ οἷός τ᾽ ἦν ἐμμένειν, οἷς ἐκεῖνοι
γνοῖεν; καίτοι τίνες ἂν ἄμεινον καὶ τῶν τούτου καὶ τῶν
ἐμῶν ἐγκλημάτων τὰ μηδὲν ὄντα ἐξήλεγξαν, τῶν παρα-
γεγενημένων ἅπασι τούτοις, τῶν εἰδότων οὐδὲν ἧττον ἡμῶν
τὰ γενόμενα, τῶν κοινῶν [2] ἀμφοτέροις φίλων ὄντων; ἀλλὰ
[3] δῆλον, ὅτι τούτῳ ταῦτ᾽ οὐκ ἐλυσιτέλει, φανερῶς ὑπ᾽ αὐ-
τῶν ἐξελεγχομένῳ, τοῦτον τὸν τρόπον λαβεῖν διάλυσιν. μὴ
γὰρ οἴεσθε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοὺς εἰδότας ἅπαντα
ταῦτα, νυνὶ μὲν [4] ὑπὸ κινδύνους αὑτοὺς καθιστάντας ἐμοὶ
μαρτυρεῖν, τότε [5] δ᾽ ὀμόσαντας ἄλλο τι γνῶναι περὶ αὐ-
τῶν.

ς΄. Οὐ μὴν ἀλλ᾽ εἰ καὶ μηδὲν τούτων ὑπῆρχεν ἡμῖν,
οὐδ᾽ ὣς χαλεπόν ἐστι γνῶναι περὶ αὐτῶν, ὁπότεροι τἀληθῆ
λέγουσι. περὶ μὲν γὰρ τῆς οἰκίας, εἰ φησὶν ὑπ᾽ ἐμοῦ πει-
σθέντα Πολύευκτον προστάξαι τοὺς ὅρους στῆσαι τῶν χι-

[1] ἕτερ᾽ * ἄττα πολλὰ [2] ἀμφοτέροις καὶ φίλων [3] δηλονότι τούτῳ [4] ὑποκινδύνους [5] δ᾽ * οὐδ᾽ ὀμόσαντας

οὐκ ἀποδίδωσι. Wolf.

έ. Οὐδὲ προσήκειν κ. τ. λ.] Vid. Herald. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R. l. II. c. XII. § 3.

Ὑπ᾽ αὐτῶν] F. leg. ἐπὶ τούτων. Auger.

Ὑποκινδύνους αὐτοὺς καθιστάντας] Hoc adjectivum, ut et ὑπόχους, quod ante habuimus, cum alibi nusquam mihi lectum sit, puto, ὑπευθύνους, quod frequentissimum est, scribendum. Felic. habet ὑπὸ κινδύνους, διαιρετῶς, quod nec ipsum placet. Wolf.

λίων, ἀλλ᾽ οὐ δήπου καὶ τοὺς μάρτυρας ἔπεισα, ὦ Σπου-
δία, ψευδῆ μοι μαρτυρεῖν τοὺς παραγενομένους ὅτ᾽ ἐν-
ηγγύα μοι, τοὺς εἰδότας ἔλαττόν με κομισάμενον, τοὺς
ἀκούοντας ὁμολογοῦντος ὀφείλειν ἐμοὶ συστήσαντος ἀπο-
δοῦναι, τοὺς τοτελευταῖον ταῖς διαθήκαις παραγενομένους.
τούτοις γὰρ ἅπασιν οὐκέτι καταχαρίσασθαι ταῦθ᾽ ὑπῆρ-
1033 χεν, ἀλλὰ κινδυνεύειν τὴν ψευδομαρτυρίαν, εἰ μηδὲν τῶν
γενομένων μαρτυροῖεν.

ζ΄. Ἀφῶμεν τοίνυν τοῦτ᾽ ἤδη· πρὸς ἐκεῖνο δὲ τί ἂν λέγοις;
ἀκριβῶς γὰρ ὅπως τουτουσὶ διδάξῃς· εἰ δὲ μὴ, πάντες
ὑμεῖς ἀπαιτεῖτ᾽ αὐτόν. ὅτε γὰρ Πολύευκτος διετίθετο
ταῦτα, παρῆν μὲν ἡ τούτου γυνὴ — καὶ δῆλον, ὅτι τὰς τοῦ
πατρὸς διαθήκας ἀπήγγειλεν· ἄλλως τ᾽ εἰ καὶ μηδὲν ἴσον
εἶχεν, ἀλλ᾽ ἐν ἅπασιν ἠλαττοῦτο —, παρεκλήθη δ᾽ αὐτὸς
οὗτος, ὥςτε μηδὲ τοῦτ᾽ εἶναι λέγειν, ὡς λάθρα, [1] καὶ δια-
κρυψάμενοι τούτους, ἐπράττομεν ταῦτα. παρακαλούμενος
γὰρ ἔφησεν, αὐτὸς μὲν ἀσχολίαν ἄγειν, τὴν δὲ γυναῖκα
ἐξαρκεῖν τὴν αὐτοῦ παροῦσαν. τί ἔτι λοιπόν; ἀπαγγεί-
λαντος [2] δὴ Ἀριστογένους αὐτῷ περὶ ἁπάντων τούτων ἀκρι-
βῶς, οὐδ᾽ ἐνταῦθ᾽ οὐδένα φαίνεται λόγον ποιησάμενος, ἀλλ᾽
ἐπιβιοῦντος μετὰ ταῦτα τοῦ Πολυεύκτου [3] πλέον ἢ πένθ᾽
ἡμέρας, οὔτ᾽ ἠγανάκτησεν εἰσελθὼν, [4] οὔτ᾽ ἀντεῖπεν οὐδέν·
[5] οὐδ᾽ ἡ γυνὴ παροῦσα ἐξαρχῆς ἅπασι τούτοις. ὥςτ᾽ οὐκέτι
Πολύευκτος αὐτὰ πεισθεὶς ἐμοὶ κατεχαρίζετο, ὡς ἔοικεν,
ἀλλ᾽ ὑμεῖς αὐτοί. ταῦτα τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, με-
μνημένοι σαφῶς, ἐὰν ἄρα τι περὶ αὐτῶν ἐγχειρῇ νυνὶ δια-
βάλλειν, ἀντίθετε. πρῶτον δ᾽, ἵν᾽ εἰδῆτ᾽ ἀκριβῶς, ὅτι τοῦ-
τον τὸν τρόπον ἔχει, τῶν μαρτύρων ἀκούσατε. λέγε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

οὐκοῦν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τῶν μὲν χιλίων δραχμῶν ὡς,
δικαίως καὶ προσοφειλομένων, ἀπετίμησέ μοι τὴν οἰκίαν ὁ

[1] καὶ ἰδίᾳ, κρυψάμενοι [2] Deest δή. [3] πλεῖον [4] * οὐδ᾽ [5] * οὔτ᾽

ς΄. Ὀφείλειν ἐμοὶ καὶ συστήσαντος. Idem.

ζ΄. Ὡς λάθρα καὶ διακρυψάμενοι] M. καὶ ἰδίᾳ, κρυψάμενοι. Idem.

Οὔτ᾽ ἠγανάκτησεν εἰσελθὼν] Vel οὔτε εἰσῆλθε καὶ ἠγανάκτησε, *neque ingressus aut indignatus est: vel, cum ingressus esset, neque conquestus est*, &c. Idem.

Ἔχει] Sub. ταῦτα. Auger.

Καὶ προσοφειλομένων] Ὀφειλομένων πρὸς ταῖς λ΄ μναῖς. Wolf.

Πολύευκτος, αὐτὸς οὗτός μοι μαρτυρεῖ, καὶ ἡ τούτου γυνὴ, 1034
πρὸς τοῖς ἄλλοις τούτοις τοῖς μεμαρτυρηκόσι, συγχωροῦντες
[1] τότε, οὔτε πρὸς τὸν Πολύευκτον ἀντειπόντες ἐπιβιοῦντα
τοσαύτας ἡμέρας, οὔτε πρὸς τὸν Ἀριστογένην, ἐπεὶ τά-
χιστ' ἤκουσαν. ἀλλὰ μὴν, εἴ γε δικαίως ἀπετιμήθη, με-
μνημένοις τοῦ νόμου, κατὰ μὲν τοῦθ' ὑμῖν οὐκ ἔστιν ἀπο-
ψηφίσασθαι Σπουδίου.

ή. [2] Σκέψασθε δὴ καὶ περὶ τῶν εἴκοσι μνῶν, ἃς οὐκ
ἐπαναφέρει· καὶ γὰρ ἐνταυθοῖ πάλιν αὐτὸς οὗτος μέγιστος
ἔσται μοι μάρτυς, οὐ λόγῳ μὰ Δία, ὥσπερ νῦν, ἀντιδικῶν
— τουτὶ μὲν γὰρ οὐδὲν τεκμήριόν ἐστιν —, ἀλλ' ἔργῳ
περιφανεῖ. τί ποιῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί; τούτῳ γὰρ ἤδη
προσέχετε τὸν νοῦν, ἵν', ἐὰν ἄρα τολμᾷ τι καὶ περὶ τῆς
μητρὸς τῶν γυναικῶν βλασφημεῖν, ἢ περὶ τῶν γραμμά-
των, εἰδότας ὑμᾶς μὴ δύνηται λέγων ἐξαπατᾷν. ταυτὶ
γὰρ τὰ γράμματα κατέλιπε μὲν ἡ Πολυεύκτου γυνὴ, κα-
θάπερ εἶπον ὀλίγῳ πρότερον· ὁμολογουμένων δὲ τῶν σημεί-
ων καὶ παρὰ τῆς τούτου γυναικὸς καὶ παρὰ τῆς ἐμῆς,
ἀμφότεροι παρόντες ἀνοίξαντες ἀντίγραφά τ' ἐλάβομεν,
κἀκεῖνα πάλιν κατασημηνάμενοι παρ' Ἀριστογένει κατε-
θέμεθα. τοῦτο δὴ, τοῦτο, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μάθετε πρὸς
θεῶν! ἐνῆσαν μὲν γὰρ αἱ δύο μναῖ, ἡ τιμὴ τοῦ οἰκέτου, καὶ
οὐ τοῦτο μόνον ὁ Πολύευκτος [3] αὐτὰ ἀποθνήσκων ἐγκεκλή-
κει· ἐνῆσαν δ' αἱ χίλιαι καὶ ὀκτακόσιαι [4] δραχμαί. ταῦτα
δ' ἀναγνοὺς, εἰ μὲν μηδὲν αὐτῷ προσῆκε, μηδ' ἀληθῆ τὰ
γεγραμμένα ἦν, τί δήποτ' [5] οὐδὲν οὐκ εὐθὺς ἠγανάκτει
περὶ αὐτῶν; τί δὲ συνεσημαίνετο πάλιν τὰ μηδὲν ὑγιὲς
ἔχοντα, μηδ' ἀληθῆ [6] γεγραμμένα; τουτὶ γὰρ οὐδ' ἂν 1035
εἷς δήπου μὴ πᾶσιν ὁμολογῶν τοῖς γεγραμμένοις ποιήσειεν.
ἀλλὰ μὴν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦτό γε δεινὸν δήπου, εἰ
πρὸς τὰ συγκεχωρημένα ὑπ' αὐτῶν τούτων ἐξέσται νῦν

[1] τότε, καὶ οὔτε [2] σκέψασθε * δὲ δὴ [3] * αὐτῷ ἀποθνήσκων ἐγκέκληκεν [4] [δραχμαί]
[5] Deest οὐδέν. [6] γράμματα

Κατὰ μὲν τοῦθ' ὑμῖν] *Hac quidem ratione.* Sed fortasse rectius est, *hac quidem in parte*: S. κατὰ τὴν ἀποτίμησιν τῆς οἰκίας. Idem.

ἡ. Σκέψασθε δὴ καὶ περὶ τῶν εἴκοσι μνῶν] Recte habet hæc lectio. Nam 2. minæ et 1800. drachmæ conjunctæ, faciunt 20. minas. Idem.

Ὥσπερ] L. ὅσπερ. Auger.

Ἀντίγραφα] Vid. Herald. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R. l. II. c. VI. §. 10.

ἀντιλέγειν, καὶ μηδὲν σημεῖον ὑμῖν ἔσται, διότι πάντες
ἄνθρωποι πρὸς τὰ μήτ' ἀληθῆ μήτε δίκαια τῶν ἐγκλη-
μάτων, οὐ κατασιωπᾷν, ἀλλὰ παραχρῆμα ἀμφισβητεῖν,
εἰώθαμεν· μὴ ποιήσαντες δὲ ταῦτα, ἂν ὕστερον ἀντιδικῶσι,
πονηροὶ [1] συκοφάνται δοκοῦσιν εἶναι. ταῦτα μὲν τοίνυν
Σπουδίας οὐδὲν ἧττον ἐμοῦ γιγνώσκων, ἀλλ' οἶμαι καὶ
ἀκριβέστερον, ὅσῳ καὶ πυκνότερον ἐνταυθοῖ παρέρχεται,
πᾶσιν ἐναντία τοῖς πεπραγμένοις ἑαυτῷ λέγων, οὐκ αἰσχύ-
νεται. καίτοι πολλάκις ὑμεῖς, ἓν μόνον σκευώρημα συνει-
δότες, τούτῳ κατὰ τῶν ἄλλων τῶν ἐγκαλουμένων ἐχρή-
σασθε τεκμηρίῳ· τούτῳ δ' ἅπανθ' ὑφ' αὐτοῦ συμβέβηκεν
ἐξελέγχεσθαι. καί μοι λάβε τὴν μαρτυρίαν, ὡς [2] ὡμολο-
γεῖτο τότε τὰ σημεῖα τῶν γραμμάτων ὑπὸ τῆς τούτου γυ-
ναικὸς, καὶ νῦν ὑπὸ Σπουδίου κατασημανθέντα κεῖται.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

θ'. Τούτων τοίνυν σαφῶς οὕτως ἀποδεδειγμένων, ἡγοῦ-
μαι μὲν οὐδὲν ἔτι δεῖν πλείω λέγειν· ὁπότε γὰρ καὶ νόμους
ἔχω παρασχέσθαι, καὶ μάρτυρας ἁπάντων τῶν εἰρημένων,
καὶ τὸν ἀντίδικον αὐτὸν ὁμολογοῦντά μοι, τί δεῖ μακρῶν
ἔτι λόγων; ὅμως δ' ἂν ἄρα περὶ τῆς προικὸς ἀγανακτῇ,
καὶ φάσκῃ πλεονεκτεῖσθαι ταῖς χιλίαις δραχμαῖς, ψεύ-
σεται· οὐδὲν γὰρ ἔχων ἔλαττον, ἀμφισβητεῖ πρὸς αὐτὰς,
ἀλλὰ πλεῖον, ὡς αὐτίχ' ὑμῖν ἔσται φανερόν. οὐ μὴν ἀλλ',
1036 εἰ πάντα ταῦθ' ὡς ἀληθῶς συνέβη, οὐ δήπου δίκαιον ἐμὲ
τὴν ὁμολογηθεῖσαν προῖκα μὴ λαβεῖν, εἴπερ ὄφελός τι
τῶν νόμων ἐστίν· οὐδέ γε τὸν Πολύευκτον, εἰ τῶν θυγα-
τέρων ἐβούλετο τῇ μὲν ἐλάττω, τῇ δὲ πλείω προῖκ' ἐπι-
δοῦναι, διακωλυθῆναι νυνί. σοὶ γὰρ αὐτῷ μὴ λαμβάνειν
ἐξῆν, ὦ Σπουδία, μὴ προστιθεμένων, ὥσπερ ἐμοὶ, τῶν χι-
λίων· ἀλλ' οὐδὲν ἔλαττον εἶχες, ὡς ἐγὼ διδάξω. πρῶτον δ'
ἐφ' οἷς ἐξέδοτο, τούτων [3] λάβε τὴν μαρτυρίαν.

[1] καὶ συκοφάνται [2] * ὡμολογεῖτό τε τότε [3] λάβε μοι τὴν

Ὡς ὡμολογεῖτο τότε τὰ σημεῖα. Wolf.

θ'. Πλεονεκτεῖσθαι] Sub. μέ. Auger.

Ἐφ' οἷς ἐξέδοτο, τούτων] Annotatum est ἐξέδοτο τούτῳ, quod fere malim. Wolf. ἐξέδοτο, *elocata fuit*, sc. filia Polyeucti Spudiæ. Auger.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ι. Πῶς οὖν οὐδὲν ἔλαττον [1]ἔχειν φήσει τις, εἰ τούτῳ μὲν ἐν ταῖς τετταράκοντα μναῖς [2]ἐπετιμᾶτο τὰ χρυσία καὶ τὰ ἱμάτια τῶν χιλίων, ἐμοὶ δ' αἱ δέκα μναῖ χωρὶς προσαπεδίδοντο; τοῦτο δὴ καὶ μέλλω λέγειν. ὁ μὲν γὰρ [3]δὴ Σπουδίας, ὦ ἄνδρες δικασταί, παρὰ τοῦ Λεωκράτους ἔχουσαν τὰ χρυσία καὶ τὰ ἱμάτια τὴν γυναῖκ' ἔλαβεν, ὧν ὁ Πολύευκτος προσαπέτισε τῷ Λεωκράτει, πλεῖον ἢ χιλίας· ἐγὼ δ', ἅπερ ἔπεμψέ μοι χωρὶς τῆς προικός, ὅσ' ἔχω μόνον, πρὸς τὰ τούτῳ δοθέντα ἐὰν τιθῇ τις, εὑρήσει παραπλήσια, χωρὶς τῶν εἰς τὰς χιλίας ἀποτιμηθέντων. ὥστ' εἰκότως ἐν ταῖς τετταράκοντα μναῖς [2]ἀπετιμᾶτο ταῦθ', ἅπερ ἀπετετίκει τῷ Λεωκράτει, καὶ πλείω τῶν ἐμοὶ δοθέντων ἦν. καί μοι λάβε πρῶτον μὲν τὴν ἀπογραφὴν ταυτηνί, καὶ λέγε αὐτοῖς νῦν, ἅπερ ἑκάτερος ἡμῶν ἔχει· μετὰ δὲ ταῦτα, τὴν τῶν διαιτητῶν μαρτυρίαν, ἵν' εἰδῶσιν, ὅτι καὶ πολλῷ πλείω χρήματ' ἔχει, καὶ περὶ τούτων ὁ Λεωκράτης ἐνεκάλει, καὶ κατὰ ταῦτα ἔγνωσαν οἱ διαιτηταί. λέγε.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. 1037

ἆρ' οὖν οὐ φανερῶς οὗτος μὲν ἔχει τετταράκοντα μνᾶς πάλαι τὴν προῖκα· ἐγὼ δὲ τὰς μὲν τριάκοντα μνᾶς, καθάπερ

[1] ἔχει [2] ἐνετιμᾶτο [3] [δὴ]

ι. Πῶς οὖν οὐδὲν ἔλαττον] F. πῶς οὖν τόνδε ἔλαττον ἔχειν, aut πῶς οὖν οὐδὲν ἔλαττον ἔχει (S. ὁ Σπουδίας σου) φήσειέ τις. hoc est, πάντως ἔλαττον ἔχει. Est ὑποφορά: qua quis objicit, Spudiam cum ornamentis habere tantum 40. minas: accusatorem vero et 40. minas dotis, et præterea 10. minas postulare, quod ipse negat, cum uxorem inornatam acceperit. Wolf.

Ὧν] Sub. ὑπέρ. Auger.

Προσαπέτισε] Si dependit Polyeuctus 10. minas, sensus erit, ornamenta illa mulieri non a patre, sed a Leocrate marito, data fuisse. Sin ἀπετίμησε: Polyeuctum, ornamenta filiæ ab se data 1000. drachmis æstimasse, ut dos 10. minarum compleretur. M. προσαπετίμησε. Wolf.

Ἐγὼ δ' ἅπερ ἔπεμψέ μοι, χωρὶς τῆς προικός, ὅσ' ἔχω μόνον] Videtur mendosus hic locus: et emendationis conjectura me destituit. Sed fortassis in hac obscuritate πανούργημά τι ῥητορικὸν ἐμφωλεύει. Idem.

Ἐγὼ δ' κ. τ. λ.] Labat hic et pendet constructio, ut sæpius apud oratores. χωρὶς, sumo absolute, *seorsim, separatim*, et refero τῆς προικὸς ad ἃ, ἃ τῆς προικὸς, *eam partem dotis*. Deinde, χωρὶς - - - - ἀποτιμηθέντων, hæ sex voces vel eliminandæ, ut scholium quod irrepsit in textum (ad prius χωρὶς notavit aliquis, hanc vocem interpretans χωρὶς· τῶν εἰς τὰς χιλίας ἀποτιμηθέντων), vel si retinentur, retinendæ, ut notatio ipsius oratoris. Sic mihi illuxit totus hic locus valde obscurus. Auger.

Ἐπετιμᾶτο] Ἀπετιμᾶτο. Wolf.

Ταῦθ' ἅπερ ἀπετετίκει] Ergo ornamenta maritus dedit, pater persolvit. Idem.

οὗτος, τὰς δὲ χιλίας οὐ μόνον ὕστερον οὐκ ἐκομισάμην, ἀλλὰ καὶ νυνὶ κινδυνεύω περὶ αὐτῶν ὡς ἀδίκως ἔχων;

ια. Διὰ ταῦτα μέντοι Σπουδίας, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῖς φίλοις οὐκ ἐβούλετο ἐπιτρέψας ἀπαλλαγῆναι τῶν πρὸς ἐμὲ ἐγκλημάτων, ὅτι συνέβαινεν αὐτῷ ταῦτα πάντ' ἐξελέγχεσθαι, πᾶσι γὰρ τούτοις παραγεγενημένοι καὶ σαφῶς εἰδότες οὐκ ἐπέτρεπον ἂν αὐτῷ λέγειν ὅ τι τύχοι· παρ' ὑμῖν δ' οἴεται ψευδόμενος ἐμοῦ τἀληθῆ λέγοντος περιγενήσεσθαι. καίτοι περὶ ὧν ἐγκαλῶ, πάνθ' ὑμῖν ἀπέδειξα σαφῶς, ὡς οἷός τ' ἦν αὐτός· τοὺς δ' εἰδότας οὑτοσὶ ἔφευγεν, οὐχ ἡγούμενος ἐνεῖναι παραλογίσασθαι. μὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μηδ' ὑμεῖς ἐπιτρέπετε αὐτῷ ψεύδεσθαι καὶ διαβάλλειν, μεμνημένοι τῶν εἰρημένων. ἴστε γὰρ πάνθ' ὡς ἐγένετο· πλὴν εἴ τι παρέλιπον ἐγώ, πρὸς ὀλίγον ὕδωρ ἀναγκαζόμενος λέγειν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΦΑΙΝΙΠΠΟΝ ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΔΟΣΕΩΣ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

'Ο ΜΕΝ λόγος οὐκ ἀναφέρεται παρά τινων εἰς τὸν Δημοσθένην· ὑπόθεσιν δὲ ἔχει ταύτην. ἦν 1037
σύνταγμα παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις τριακοσίων ἀνδρῶν κατὰ τὸν πλοῦτον ἐξειλεγμένων, οἷς ἀνέκειν- 1038
το τῶν λειτουργιῶν αἱ μείζονες· νόμος δὲ ἐδίδου τῷ πεπονηκότι τούτων ὑπεξελθεῖν ἐκ τοῦ συντάγματος, εἴ τινα ἑαυτοῦ πλουσιώτερον σχολάζοντα ἐπεδείκνυε· καὶ, εἰ μὲν ὁ προβληθεὶς ὡμολόγει πλουσιώτερος εἶναι, εἰς τοὺς τριακοσίους ἀντικαθίστατο, εἰ δὲ ἠρνεῖτο, τὴν οὐσίαν ἀντεδίδοσαν. καὶ νῦν τοίνυν εἷς τῶν τριακοσίων, πεπονηκέναι λέγων καὶ εἶναι πένης, ἐπὶ Φαίνιππον ἐλήλυθε. καὶ τῆς οὐσίας εἰς ἀντίδοσιν ἥκουσι. περὶ δὲ τούτων ἐγκαλεῖ τῷ Φαινίππῳ, ὡς οὐδὲ τὴν ἀπογραφὴν τῆς οὐσίας δεδωκότι κατὰ τὸν προσήκοντα χρόνον, ἀλλ' ὕστερον πολλῷ, τά τε σημεῖα τῶν οἰκημάτων ἀφῃρηκότι ὑπὲρ τοῦ διαφορῆσαι τῶν ἔνδον τινὰ, καὶ ψευδῶς ὀφείλειν πολλὰ πραττομένῳ.

Ἦν σύνταγμα κ. τ. λ.] Vid. Meursius Them. Attic. lib. II. c. XXVIII.

Πεπονηκέναι λέγων] Χρήμασιν ἀπειρηκέναι καὶ οὐθ' οἷός τ' εἶναι τριηραρχεῖν. Sic supra v. 3. τῷ πεπονηκότι τούτων, non significat, ei, qui diligens fuerat in administratione: neque hic, cum diceret, se diligentem fuisse in administrando: sed ut in orationis περὶ Στεφάνου argumento, p. 21. v. 13. vol. II. τὰ πεπονηκότα μέρη τοῦ τείχους, τὰ ἐπισφαλῶς ἔχοντα καὶ ἐρειπόμενα. Wolf.

Καὶ ψευδῶς ὀφείλει πολλὰ πραττομένῳ] Apposuisse creditorem, qui magnam ab ipso pecuniam postulet, significat. Idem.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΡΟΣ

ΦΑΙΝΙΠΠΟΝ

ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΔΟΣΕΩΣ ΛΟΓΟΣ.

ά. ΠΟΛΛΑ κἀγαθὰ γένοιτο, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πρῶτον μὲν ὑμῖν ἅπασιν, ἔπειτα δὲ καὶ Σόλωνι τῷ νομοθετήσαντι τὸν περὶ τῶν ἀντιδόσεων νόμον. εἰ μὴ γὰρ οὗτος

ἡμῖν σαφῶς διώρισε, τί πρῶτον δεῖ ποιεῖν τοὺς ἀντιδεδωκότας, καὶ τί δεύτερον, καὶ τἄλλα δ' ἐφεξῆς, οὐκ οἶδ', ὅποι προῆλθεν ἂν ἡ τουτουῒ Φαινίππου τόλμα. ὅπου [1] γὰρ καὶ νῦν ἅπαντα ταῦτα προλέγοντος ἡμῖν τοῦ νόμου, ὅμως
1039 οὐδὲν φροντίσας τῶν ἐν αὐτῷ γεγραμμένων δικαίων, ἀντὶ μὲν τοῦ τριῶν ἡμερῶν ἀφ' ἧς ὤμοσε τὴν [2] ἀπόφασιν δοῦναί μοι τῆς οὐσίας τῆς αὑτοῦ κατὰ τὸν νόμον, ἢ, εἰ μὴ τότε ἐβούλετο, τῇ γε ἕκτῃ δοῦναι τοῦ Βοηδρομιῶνος μηνὸς, ἣν δεηθείς μου ἔθετο, καὶ ἐν ᾗ ὡμολόγησε δώσειν τὴν ἀπόφανσιν, [3] οὐδ' ἕτερα τούτων ἐποίησεν, ἀλλὰ, καταφρονήσας ἀμφοτέρων καὶ ἡμῶν καὶ τοῦ νόμου, δευτέρῳ μηνὶ ἔδωκε, δυοῖν ἢ τρισὶν ἡμέραις πρότερον τῆς εἰς τὸ δικαστήριον εἰσόδου, τὸν δ' ἄλλον ἅπαντ' ἐκποδὼν ἦν χρόνον· ἀντὶ δὲ τοῦ τὰ σημεῖα ἐᾶν τῶν οἰκημάτων, ἃ παρεσημηνάμην, ἐλθὼν εἰς ἀγρὸν ἀνέῳξε, καὶ τὰς κριθὰς ἐξεφόρησε, καὶ [4] τὰ ἄλλα, ὥσπερ ἐξουσίαν δεδωκότος αὐτῷ τοῦ νόμου ποιεῖν, ὅ τι ἂν βούληται, καὶ μὴ ὡς δίκαιόν ἐστιν.

β'. Ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, [5] ἥδιστα μὲν ἐμαυτὸν εἶδον εὐτυχοῦντα ὥσπερ πρότερον τῇ οὐσίᾳ, καὶ μένοντα ἐν τοῖς τριακοσίοις· ἐπειδὴ δὲ τὰ μὲν τῆς κοινῆς ἀτυχίας μετασχὼν τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐργαζομένοις ἐν τοῖς [6] ἔργοις,

[1] Deest γάρ. [2] ἀπόφανσιν [3] οὐδέτερα [4] τἄλλα [5] ἥδιστ' * ἂν μὲν [6] ἔργοις, τὰ δ' ἰδίᾳ μεγάλαις

ά. Τὸν περὶ τῶν ἀντιδόσεων νόμον] Ἀντίδοσις erat actio quædam, vel conditionis ferendæ facultas legibus Atheniensium prodita. Nam cum quispiam civis Atheniensis muneri cuipiam publico non personali, sed patrimoniali, fungendo designabatur, ipse si imparem sese ei functioni existimabat et contendebat, tenuitatemque facultatum suarum excusans muneris functionem detrectabat, licebat primo cuique volenti vel in comitiis vel alibi muneris detrectatorem τῇ ἀντιδόσει aggredi, et παρακαλεῖσθαι, ita ut fortunarum permutatione provocaret hominem, munerisque functionem ex lege sibi posceret. Id autem ἀντιδιδόναι τὴν οὐσίαν dicebatur. Cujus simile est hodie quod vulgus *æqualizare se cum altero* appellat. Anniversariis enim indictionibus per vicos oppidaque stipendiaria dimissis, solent in singulis locis certi homines delecti et jurati, pro modo facultatum cujusque hominis, aut negotiationis ejus, aut arationis collationem arbitrari. In ea porro partitione arbitranda si quis se magnopere injuriam passum esse putat, licet ipsi quicum voluerit τῶν γε συντελῶν quam vocant æquationem postulare ab iis magistratibus, qui juri illi dicundo præfecti sunt, quos *Electos* vocamus. *Peræquatores* (ut opinor) appellantur in tract. de cens. lib. XI. Cod. Justiniani, non quod sit eadem munerum functio, sed quod vocabulum inde transferri possit. In Gallia etiam Narbonensi mos antiquus asservatur, ubi fundi censentur, non homines: quod tamen ad antidosium pertinet, id jure magis proditum, quam moribus receptum est, nec nisi raro usurpatur, ne, super collationis dependendæ necessitatem, litium etiam impendiis populares invicem se exhauriant. Cujus querelæ intentio eo pertinet, non ut facultatum permutatio fiat, sed collationum, et is in eo judicio vincat, qui se tenuioribus esse facultatibus docuerit. Qui autem eam querelam vincit, simul litis æstimationem auferre solet. In l. *Qui gravatos*, in tractatu supradicto, competitio pro antidosi aut simili quadam actione, dicta mihi videtur, si verbum emendate legitur. Ἀντιδόσεως autem auctor fuit Solon. Budæus. De voce ἀντίδοσις cf. quoque Salmas. de M. U. p. 171. et Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R. l. VI. c. 11. §. 6.

Ὅπου γὰρ] Pro ὅπου fortasse legendum οὗτος.

β'. Τοῖς ἐργαζομένοις ἐν τοῖς ἔργοις] Τοῖς μεταλλικοῖς: iis, qui fodinas habent, qui et

τὰ δὲ καὶ μεγάλαις περιπεπτωκὼς ζημίαις, ἀπολώλεκα
τὴν οὐσίαν, καὶ τὸ τελευταῖον νῦν ἐμὲ δεῖ τῇ πόλει τρία
τάλαντα καταθεῖναι, τάλαντον κατὰ τὴν μερίδα —
μετέσχον γὰρ, ὡς μή ποτε ὤφελον, κἀγὼ τοῦ δημευθέντος
μετάλλου — ἀναγκαῖόν ἐστιν εἰς τὴν ἐμὴν τάξιν πειρᾶ-
σθαι καθιστάναι τὸν οὐ μόνον ἐμοῦ νῦν ὄντα πλουσιώτερον,
ἀλλὰ καὶ πρότερον, καὶ οὐδὲ πώποτε οὐδὲν λελειτουργη-
κότα ὑμῖν, οὐδ᾽ εἰσενηνοχότα τῇ πόλει. δέομαι οὖν ὑμῶν
ἁπάντων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐὰν ἐπιδεικνύω Φαίνιππον
τουτονὶ καὶ παραβεβηκότα τὰ ἐν τοῖς νόμοις δίκαια καὶ 1040
πλουσιώτερον ὄντα ἐμοῦ, βοηθῆσαί μοι, καὶ τοῦτον εἰς τοὺς
τριακοσίους ἀντ᾽ ἐμοῦ καταστῆσαι. διὰ τοῦτο γὰρ οἱ νό-
μοι καθ᾽ ἕκαστον ἔτος ποιοῦσι τὰς ἀντιδόσεις, ὅτι, τὸ
διευτυχεῖν συνεχῶς τῇ οὐσίᾳ, οὐ πολλοῖς τῶν πολιτῶν
διαμένειν εἴθισται. ἐξ ἀρχῆς δ᾽ ὑμῖν ἅπαντα τὰ γενόμενα
περὶ τὴν ἀντίδοσιν διηγήσομαι.

γ΄. Τοῦ γὰρ Μεταγειτνιῶνος μηνὸς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τῇ δευτέρᾳ ἱσταμένου, ἐποίουν οἱ στρατηγοὶ τοῖς τριακοσίοις τὰς ἀντιδόσεις. ἐν ταύταις ἐκάλεσα κατὰ τὸν νόμον Φαίνιππον τουτονί· καλέσας δὲ καὶ παραλαβὼν τῶν οἰκείων τινὰς καὶ φίλων, ἐπορευόμην Κυθῆραδε εἰς τὴν ἐσχατιὰν αὐτοῦ. καὶ πρῶτον μὲν περιαγαγὼν τὴν ἐσχατιὰν [1] αὐτοῦ, πλέον ἢ σταδίων οὖσαν τετταράκοντα, κύκλῳ ἔδειξα καὶ διεμαρτυράμην ἐναντίον Φαινίππου, ὅτι οὐδεὶς

1 * [αὐτοὺς]

Germanice alicubi appellantur *Die Gewerken*, ab operando. WOLF.

Τὰ δίκαια μεγάλαις περιπεπτωκὼς ζημίαις] Absurda est hæc lectio. Itaque repono τὰ δὲ καὶ μεγάλαις περιπεπτωκὼς ζημίαις, quia antecedit, v. pen. p. 45. τὰ μὲν τῆς. ζημίαι autem hic ad detrimenta rei familiaris potius, quam ad mulctas a judicibus irrogatas, pertinere videntur. Nam eæ mox seorsim exponuntur. IDEM.

Τρία τάλαντα καταθεῖναι· τάλαντον κατὰ τὴν μερίδα] Mutilus videtur hic locus. Nam et qua ratione reliqua duo talenta deberet, exponendum fuit. Nisi placeat τὸ κατὰ distributive positum esse: *singula talenta pro singulis portionibus*. IDEM. τάλαντον κατὰ τὴν μερίδα omisi in mea interpretatione, ut sensum interturbantia. AUGER.

γ΄. Περιαγαγὼν τὴν ἐσχατιὰν] Ἀντὶ τοῦ, περιϊών. ἐσχατιὰ δὲ, ἄκρα τελευταία, τὸ ἔσχατον μέρος χωρίου τὸ συνάπτον τοῖς ὄρεσιν ἐρημία. Hesychius. Varinus vero, παρὰ τῷ ποιητῇ ἔσχατον τόπου μέρος, χωρίου ἔσχατα, ᾧ γειτνιᾷ ἔρημος τόπος. Nobis licet vertere *agrum* seu *prædium*, generali verbo pro speciali usurpato, ob Latini sermonis penuriam: quod sæpissime usu venit, ut καιρὸς, εὐκαιρία, ἀκαιρία, *tempus*, βουλὴ, εὐβουλία, ἀβουλία, δυσβουλία, *consilium*, et alia sexcenta. *In farrag.* F. περιϊών. WOLF.

Διεμαρτυράμην — χωρίῳ] *In re præsenti coram Phænippo contestatus sum, nullum finitorem esse in eo fundo erectum, æris alieni demonstratorem: quod si ille pignoris nomine moram ipsi fundo facere insisteret, jubebam eum palam dicere et monstrare, ne postea æs alienum exsisteret super eo fundo contractum, vel editum iri posset et emersurum esset æs alienum* vel *index æris alieni*. ac si de præsenti loquens et instanti, diceret, ὅπως μὴ ἀναφανήσεται. BUDÆUS.

ὅρος ἔπεστιν ἐπὶ τῇ ἐσχατιᾷ· εἰ δέ φησιν, εἰπεῖν ἐκέλευον
αὐτὸν ἤδη καὶ δεῖξαι, ὅπως μὴ ὕστερον ἐνταῦθα χρέος γε-
νόμενον ἀναφανήσοιτο ἐπὶ τῷ χωρίῳ. ἔπειτα παρεσημηνά-
μην τὰ οἰκήματα, καὶ τοῦτον ἐκέλευον εἰς τἀμὰ βαδίζειν.
μετὰ δὲ ταῦτα ἠρόμην, ὅπου ὁ σῖτος εἴη ὁ ἀπηλοημένος —
ἦσαν γὰρ, νὴ τοὺς θεοὺς καὶ τὰς θεὰς, ὦ ἄνδρες δικα-
σταὶ, δύο [1] ἅλως αὐτόθι μικροῦ πλέθρου ἑκατέρα —, ὁ δὲ
ἀπεκρίνατό μοι, ὅτι ὁ μὲν πεπραμένος εἴη τοῦ σίτου, ὁ
δὲ ἔνδον ἀποκείμενος. τέλος δὲ, ἵνα μὴ μακρολογῶ, κατα-
στήσας φυλάττειν ἔνδον τινὰς, καὶ νὴ Δία ἀπειπὼν [2] κωλῦ-
σαι τοὺς ὀνηλάτας μὴ ἐξάγειν τὴν ὕλην ἐκ τῆς ἐσχατιᾶς
1041 — πρὸς γὰρ τῇ ἄλλῃ οὐσίᾳ τῇ Φαινίππου, ὦ ἄνδρες δι-

1 * ἅλῳ

2 καὶ κωλύσας

Οὐδεὶς ὅρος ἔπεστιν ἐπὶ τῇ ἐσχατιᾷ] Classis fiebat quandoque Athenis trecentorum virorum, qui graviora reipublicæ onera sustinebant. In eam ditissimi quique legebantur. Si quis autem aliquem ditiorem se existimabat et ferendo oneri magis idoneum, eum petebat apud στρατηγοὺς, sive belli duces et præfectos, in locum suum subrogari; ac si de facultatibus controversia incidebat, ad ἀντίδοσιν et bonorum permutationem eum apud eosdem στρατηγοὺς provocabat. Ea provocatione facta, et Phænippo facultates suas jusso ἀποφαίνειν, ex lege, is qui contra eum agebat, assumptis amicis quibusdam et familiaribus, in fundum, ubi is erat, se contulit, eumque coram iisdem cum circumiret atque undequaque inspiceret, amicos testatus est, nullos ullibi apparere ὅρους, Phænippo interpellato, si qui essent, eos ostenderet, ne æs alienum postea emergeret, cui fundus ille diceretur obligatus. His factis, cubicula, cellas, et alia obsignavit; custodes reliquit, Phænippo in bona τοῦ ἀντιδιδόντος ire jusso. Cum autem tertio post jusjurandum die facultatum suarum declarationem ex lege dare deberet Phænippus, et adversarium exorasset, ut aliquot sibi dies concederet, querebatur hic omnia interim ab eo subtracta, signis quæ apposita fuerant revulsis, et creditores suppositos, quibus is nihil deberet. Unde constare potest, non modo ad demonstrandam hypothecam ὅρους illos fuisse necessarios, ne res eædem alteri obligari possent in prioris creditoris præjudicium; sed nec ὅρους illos fuisse columnas, quibus pignoris obligatio charaxata esset, nec tabellas ex columnis appensas: sed breves nescio quos cippos et columellas, quibus id inscriptum esset, aut tabella aliqua, quæ id contineret, affixa. Si enim alicujus altitudinis columnæ fuissent, nihil opus fuisset tanta sedulitate fundum illum circumire, et, tabella nulla inventa nec conspecta, Phænippum interrogare, an aliqua alicubi exstaret. Vid. quoque p. 54. v. 13. *Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* l. III. c. VI. §. 7. p. 216.

Ἔπειτα παρεσημηνάμην τὰ οἰκήματα] Τὰ οἰκήματα παρασημανθῆναι dicuntur, i. e. *obsignata fuisse*, cum ea tantum, quæ intus essent mobilia, obsignata forent, aut cellæ in quibus mobilia, ut supellex et penus frugesque liquidæ et aridæ, continebantur, quæ vocat οἰκήματα. Nam οἰκήματα sunt membra domus, ut cellæ, zothecæ, apothecæ, granaria, et similia. Gloss. vet. οἴκημα *cella*, οἰκημάτιον *cellula*. Quid per οἰκήματα intellexerit, idem p. 45. v. 13. explicavit, his verbis: ἀντὶ δὲ - - - - βούληται. Ubi οἰκήματα etiam granaria sunt in quibus hordeum repositum, et aliæ similiter cellæ quibus signa imposuerat, ut occlusa essent illi pro quo dixit Demosthenes. *Salmas. de M. U.* p. 653.

Ὁ ἀπηλοημένος] Suidas: ὁ ἀπὸ τῆς ἅλω συγκεκομισμένος μετὰ τὸ ἀλοηθῆναι, τουτέστι τὸ πατηθῆναι. Thema est, ἀλοάω, ἀπαλοάω, διὰ τοῦ ω μεγάλου, quia fit παρὰ τὴν ἅλων Ἀττικῶς, ἀπαλοιάω autem per οι, τὸ ἀποκόπτω, unde πατραλοίας, ὁ φονεὺς τοῦ πατρός. WOLF. Vid. Harpocr. et Valesii observat. ad Not. Maussaci. Cf. quoque Valckenaer. Animadv. ad Ammon. l. IV. p. 21.

Τέλος] *Ad extremum, tandem.*

καϲταί, καὶ αὕτη πρόσοδος μεγάλη ἐστὶν αὐτῷ, ἓξ ὄνοι δι' ἐνιαυτοῦ ὑλαγωγοῦσι· καὶ λαμβάνει οὗτος [1]πλέον δραχμὰς τῆς ἡμέρας —, τούτοις ἀπειπὼν, ὥςπερ λέγω, τῆς ὕλης μὴ ἅπτεσθαι, καὶ ἐπαγγείλας ἐπὶ τὰ ἱερὰ Φαινίππῳ κατὰ τὸν νόμον ἀπαντᾷν, ᾠχόμην ἀπιὼν εἰς ἄστυ.

δ'. Πρῶτον μὲν οὖν τῶν εἰρημένων τὰς μαρτυρίας ὑμῖν παρέξομαι· ἔπειτα καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀκούσεσθε πάσας τὰς ἀληθείας. τουτονὶ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, Φαίνιππον, εὑρήσετε εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας, ἀρξάμενον τοῦ μηδὲν δίκαιον ποιεῖν. παρεσημηνάμην τὰ οἰκήματα, τοῦ νόμου μοι δεδωκότος· οὗτος ἀνέῳξε. καὶ τὸ μὲν ἀφελεῖν τὸ σημεῖον, [2]ὡμολόγει· τὸ δὲ ἀνοῖξαι τὴν θύραν, οὐχ [2]ὡμολόγει, [3]ὥςπερ ἄλλου τινὸς ἕνεκα τὰ σημεῖα [4]ἀφαιροῦντος, ἢ τοῦ τὰς θύρας ἀνοῖξαι. ἔπειτα ἀπεῖπον τὴν ὕλην μὴ ἐξάγειν· ἐξῆγεν οὗτος ἁπάσας τὰς ἡμέρας, πλὴν ἐκείνης, ἐν ᾗ ἐγὼ ἀπεῖπον. χρέος οὐδ' ὁτιοῦν ὠφείλετο ἐπὶ τῇ ἐσχατιᾷ· νῦν οὗτος ἀποφαίνει πολλά. ἁπλῶς ποιεῖ, ὅ τι ἂν βούλοιτο, οὐχ ὅ τι ἂν οἱ νόμοι κελεύωσι. λέγε τὰς μαρτυρίας, πρῶτον μὲν τὰς ὑπὲρ τοῦ μετάλλου, ἔπειτα καὶ τὰς ἄλλας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

έ. Ἃ μὲν τοίνυν εὐθὺς τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὰς ἀντιδόσεις ἤρξατό με Φαίνιππος ἀδικεῖν, ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ ἐμοῦ καὶ τῶν μαρτύρων· τὰ δὲ μετὰ ταῦτα γεγενημένα οὐκ ἔτ' εἰς ἐμὲ μόνον αὐτῷ ἡμάρτηται, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς νόμους, ὑπὲρ ὧν ὑμῖν ἅπασι σπουδαστέον
ἐστίν. ὀμόσας γὰρ τῇ ἑνδεκάτῃ τοῦ Βοηδρομιῶνος μηνὸς, 1042
ἀποφαίνειν ὀρθῶς καὶ [5]δικαίως τὴν οὐσίαν, τοῦ νόμου διαῤῥήδην λέγοντος τριῶν ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἂν ὀμόσῃ, διδόναι τὴν ἀπόφανσιν, ἐδεῖτό μου προσελθὼν πρὸ τοῦ δικαστηρίου μετὰ Πολυεύκτου τοῦ Κριωέως [6]καὶ Τερεντίου, πρῶτον

[1] πλέον ἢ δώδεκα δραχμὰς [2] ὁμολογεῖ [3] ὥσπερ * ἂν ἄλλου [4] * ἀφαιροῦντας [5] δικαίως ἅπασαν τὴν [6] καὶ Τερεντίου] καὶ ἑτέρων τινῶν

Πλέον δραχμὰς] Numerus deest. Nam si legas πλέον δραχμῆς, sex asini cum agasonibus plus consument. Wolf.

Ἐπὶ τὰ ἱερὰ ἀπαντᾷν] Hinc apparet, in permutationibus, eos rem divinam facere solitos. Idem.

Τὴν ὕλην μὴ ἐξάγειν] Ὕλη sylva est, et in genere *materia*: quæ cujusmodi hic fuerit, lignane, an argilla, an stramen, aut fœnum, aut aliquid aliud, quærant curiosi. Idem.

Μὴ εὐθὺς ἐπὶ κεφαλὴν εἰς τὸ δικαστήριον βαδίζειν] Ἀντὶ τοῦ, αὐθαδῶς καὶ ὁρμητικῶς. 6. cap. Estheris, λυπούμενος κατὰ κεφαλῆς, poni videtur ἀντὶ τοῦ, σφόδρα καὶ ὑπερφυῶς. Idem.

Τῇ ὀγδόῃ φθίνοντος] Τῇ τρίτῃ ἐπὶ εἰκάδι. 23. Augusti. Idem.

Τῇ ἕκτῃ] Τῇ πέμπτῃ ἐπὶ εἰκάδι. 25. Idem.

Οὐδ' εἰς ἑτέραν] Εἰς οὐδετέραν, Ἀττικιστί. Idem.

Ἕτερον δ' ——— ποιήσωνται] Cujus legis ratio pendet ex hoc juris Attici axiomate et regula apud Harpocrationem, ὁμολογίαι γὰρ αἱ συνθῆκαι. Stare enim unumquemque oportet suo confessioni,

μὲν περὶ διαλύσεως συνελθεῖν ἑαυτῷ, πάντα γάρ μοι τὰ δίκαια ποιήσειν· ἔπειτα τὴν ἀπόφανσιν τῆς οὐσίας ἀναβαλέσθαι μὴ πολλὰς ἡμέρας, οὐ γὰρ ἀγνοεῖν μου τὰ πράγματα. ἡγησάμενος δ' ἐγὼ καὶ μετρίου καὶ ἀπράγμονος εἶναι πολίτου μὴ εὐθὺς ἐπὶ κεφαλὴν εἰς τὸ δικαστήριον βαδίζειν, ἐπείσθην — τί γὰρ δεῖ μακρολογεῖν; — τὴν μὲν σύνοδον ταύτην τὴν περὶ τῶν διαλύσεων, τῇ ὀγδόῃ φθίνοντος τοῦ Βοηδρομιῶνος μηνὸς, ὁμολογῆσαι ποιήσασθαι· τὴν δ' ἀπόφανσιν τῆς οὐσίας, τῇ ἕκτῃ φθίνοντος. τυχὼν δὲ [1]τούτων παρ' ἐμοῦ Φαίνιππος, οὐδ' εἰς ἑτέραν τῶν ἡμερῶν ἀπήντησεν· ἀλλ' ἀνθ' ἑνὸς δύο νόμους ἥκει πρὸς ὑμᾶς παραβεβηκὼς, ἕνα μὲν τὸν κελεύοντα τριῶν ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἂν ὀμόσῃ, τὴν οὐσίαν ἀποφαίνειν, ἕτερον δὲ τὸν κελεύοντα κυρίους εἶναι τὰς πρὸς ἀλλήλους ὁμολογίας, [2]ἃς ἐναντίον μαρτύρων ποιήσωνται. καίτοι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τίς οὐκ οἶδεν ὑμῶν, ὅτι ὁμοίως ἥ τε ἐν τῷ νόμῳ γεγραμμένη ἡμέρα κυρία ἐστὶ, καὶ ἡ ὑπὸ τῶν ἀντιδίκων συγχωρηθεῖσα; πολλάκις γὰρ παρά [3]γε τοῖς νόμοις γεγραμμένης τριακοστῆς ἡμέρας, ἑτέραν ἡμῖν αὐτοῖς συγχωρήσαντες [4]ἐθέμεθα παρὰ ταῖς ἀρχαῖς ἁπάσαις, καὶ δίκαις καὶ
1043 κρίσει ἀναβάλλονται τοῖς ἀντιδίκοις οἱ ἄρχοντες, συγχωρησάντων ἐκείνων ἀλλήλοις. ὧν εἴ τις ἄκυρον ἡγήσαιτο δεῖν εἶναι τὴν πρὸς ἀλλήλους ὁμολογίαν, μισήσαιτ' ἂν αὐτὸν ὡς ὑπερβάλλοντα συκοφαντίᾳ. Φαίνιππος τοίνυν, ὥςπερ

[1] τούτων ἀμφοτέρων παρ' [2] ἃς ἂν ἐναντίον [3] τε [4] ἐθέμεθα, παρά τε ταῖς ἀ. ἁ. κ. δίκας κ. κρίσεις

cum ei non possit obviare: nam *confessus quodammodo sua sententia damnatur.* l. 1. D. de confessis. *In Leg. Attic. L. IV. T. IV.* p. 428. Petitus.

Πολλάκις γὰρ παρά γε τοῖς νόμοις] Utrum παρά γε τοὺς νόμους, an ἐν τοῖς νόμοις. videtur τὸ παρὰ ex inferiore versu παρὰ ταῖς ἀρχαῖς ut huc perperam translatum. Wolf.

Τριακοστῆς] F. leg. τρίτης. Auger.

Ἑτέραν, ἡμῖν αὐτοῖς συγχωρήσαντες, ἐθέμεθα παρὰ ταῖς ἀρχαῖς ἁπάσαις· καὶ δίκας καὶ κρίσεις ἀναβάλλονται τοῖς ἀντιδίκοις οἱ ἄρχοντες] Sic distinguo et lego hunc locum: συγχωρήσαντες ἡμῖν αὐτοῖς, ἐθέμεθα ἑτέραν (ἡμέραν) παρὰ ταῖς ἀρχαῖς ἁπάσαις· καὶ οἱ ἄρχοντες ἀναβάλλονται δίκας, etc.

τοῦ νόμου προστάττοντος μηδὲν ποιεῖν, ὧν ἂν ὁμολογήσῃ τις, ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς ὡμολόγησεν ἐπί τε τὰς διαλύσεις ἀπαντήσεσθαι, καὶ τὴν ἀπόφανσίν μοι τὴν αὐτοῦ δώσειν, καὶ τὴν παρ' ἐμοῦ λήψεσθαι, οὐδὲ πώποτ' ἀπήντησεν. ἀλλ' ἐγὼ μὲν, ἐπειδὴ τοῦτον ἑώρων οὐ προσέχοντά μοι τὸν νοῦν, οὐδὲ τοῖς νόμοις, εἰς τὸ στρατήγιον ἔδωκα τὴν ἀπόφανσιν· οὗτος δ', ὅπερ καὶ μικρῷ πρότερον εἶπον, πρώην ἔδωκέ μοι βιβλίον, οὐδὲν ἄλλ' ἢ βουλόμενος δοκεῖν μὲν δεδωκέναι τὴν ἀπόφανσιν, μὴ ἔχειν δέ με τοῖς ἐν αὐτῷ γεγραμμένοις ὅ τι χρήσομαι. χρὴ δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μὴ τοῖς ἰσχυροτέραν νομίζουσι τῶν νόμων τὴν αὐτῶν βδελυρίαν εἶναι, πλέον τούτοις τοῦ δικαίου νέμειν, — εἰ δὲ μὴ, πολλοὺς ποιήσετε τοὺς καταγελῶντας τῶν ἐν τοῖς νόμοις γεγραμμένων δικαίων —, ἀλλ' ἐκείνοις βοηθεῖν, οἵ τινες ἂν τὴν τῶν νόμων φωνὴν ὑμετέραν εἶναι νομίζωσι, καὶ τὴν [1]ἡμετέραν ταύτην τὴν εἰς τὸ δικαστήριον ὑπὲρ τῶν ἠδικημένων εἶναι νομίζωσι, μὴ τῶν ἠδικηκότων. λέγε τῶν ἀρτίως εἰρημένων τὰς μαρτυρίας, καὶ τοὺς νόμους.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΝΟΜΟΙ.

τοιαῦτα τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πεπονθὼς ἐγὼ ὑπὸ Φαινίππου, ἀπεγραψάμην πρὸς τοὺς στρατηγοὺς ταύτην τὴν ἀπογραφήν. λέγε.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ. 1044

ϛ'. Πῶς οὖν ἄλλως πρὸς τῶν θεῶν καὶ δαιμόνων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐπιδεικνύειν ὑμῖν δεῖ Φαίνιππον ἔνοχον ὄντα τοῖς ἀνεγνωσμένοις, ἢ ὅνπερ τρόπον ἐγὼ νῦν ἐπιδεικνύω; ἀλλ' ὅμως ἐμὲ ἀντεγράψατο Φαίνιππος μὴ δικαίως

[1] ὑμετέραν

Wolf.

Ὅπερ καὶ μικρῷ πρότερον εἶπον, πρώην ἔδωκέ μοι βιβλίον οὐδὲν, ἀλλ' ἢ βουλόμενος δοκεῖν μὲν δεδωκέναι τὴν ἀπόφασιν] Videtur Phænippus dedisse libellum, sed ita negligenter et confuse scriptum, ut nihil inde certi colligere potuerit accusator: idque fieri potuit, vel imperitia rustica, vel calliditate, adversarii deterrendi caussa. *In farrag.* pro οὐδὲν ἀλλ' ἢ F. οὐ δι' ἄλλο ἤ. Idem. Leg. ex cod. August. οὐδὲν ἄλλο βουλόμενος, ἢ δοκεῖν. Auger.

Πλέον νέμειν τοῦ δικαίου] Πλέον, ἢ δίκαιόν ἐστι. *Non est plus æquo tribuendum:* vel, *non committendum vobis est, ut meliore conditione sint, quam cæteri.* νέμειν πλέον τοῦ δικαίου, ἀντὶ τοῦ, πλεονεκτεῖν ἐᾷν. Wolf.

Τὴν εἰς τὸ δικαστήριον] Κατ' ἀντίπτωσιν καὶ προθέσεων ἐναλλαγὴν, τὴν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, sicut εἰς οἶκον εἶναι, ἀντὶ τοῦ, ἐν οἴκῳ.

ἀποφαίνειν τὴν οὐσίαν — οὕτω τὸ πρὸς ὑμᾶς ψεύδεσθαι τοῖς τοιούτοις ῥᾴδιόν ἐστι —, καὶ κατηγορεῖ τοῦ ὅρκου, ὃν ὤμοσα πρὸ τῆς ἀποφάνσεως, λέγων, ὅτι πλὴν [1]ὧν ἐν τοῖς ἔργοις ὑπεσχόμην ἀποφαίνειν τὴν ἄλλην οὐσίαν, ὥσπερ τὸ κατὰ τοὺς νόμους ὀμνύειν, τοῦτ' ἄξιον κατηγορίας ὄν. ὑμεῖς δ' ἴστε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, — ὑμεῖς γὰρ ἔθεσθε —, τὸν νόμον, ὃς διαῤῥήδην οὕτω λέγει τοὺς ἀντιδιδόντας ἀλλήλοις, ὅταν ὀμόσαντες ἀποφαίνωσι τὴν οὐσίαν, προσομνύειν καὶ τόνδε τὸν ὅρκον, ἀποφαίνω τὴν οὐσίαν τὴν ἐμαυτοῦ ὀρθῶς καὶ δικαίως, πλὴν τῶν ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς ἀργυρείοις, ὅσα οἱ νόμοι ἀτελῆ πεποιήκασι. μᾶλλον δὲ λέγε τὸν νόμον αὐτόν.

[2] ΝΟΜΟΣ.

ζ'. Μικρὸν μὲν οὖν ἱκετεύω, ἐπίσχες. ἐγὼ γὰρ καὶ πρότερον προεκαλεσάμην Φαίνιππον, καὶ νῦν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, δίδωμι αὐτῷ δωρεὰν, καὶ ἀφίσταμαι μετὰ τῆς ἄλλης οὐσίας, καὶ τῶν ἐν τοῖς ἔργοις, ἐάν μοι τὴν ἐσχατιὰν μόνην ἐλευθέραν παραδῷ, ὥσπερ ἦν, ὅτ' ἐγὼ τοπρῶτον ἦλθον εἰς αὐτὴν μετὰ μαρτύρων, [3]καὶ, ὅσον ἐξῆγεν ἐκ τῶν οἰκημάτων σῖτον καὶ οἶνον καὶ τἆλλα, ἀφελὼν [4]ἐκ τῶν θυρῶν τὰ σημεῖα, ταῦτα πάλιν εἰς [5]τὸ αὐτὸ καταστήσῃ. καὶ τί λέγεις ἔτι καὶ βοᾷς; πολλὰ ἐκ τῶν ἔργων τῶν
1045 ἀργυρείων ἐγὼ, Φαίνιππε, πρότερον αὐτὸς, τῷ ἐμαυτοῦ σώματι πονῶν καὶ ἐργαζόμενος, συνελεξάμην, ὁμολογῶ· νυνὶ δὲ, πλὴν ὀλίγων, ἅπαντα ἀπολώλεκα. σὺ δ', ἐκ τῆς ἐσχατιᾶς νῦν πωλῶν τὰς κριθὰς ὀκτωκαιδεκαδράχμους καὶ τὸν οἶνον δωδεκάδραχμον, πλουτεῖς εἰκότως, ἐπειδὰν

[1] τῶν [2] Deest ΝΟΜΟΣ. [3] καὶ ἐὰν, ὃν ἐξῆχεν [4] ἀπὸ [5] ταὐτὸ

Idem.

ζ'. Ὃν ὤμοσα πρὸ τῆς ἀποφάνσεως. et ibid. πλὴν τῶν ἐν τοῖς ἔργοις. et v. 11. τοῖς ἀργυρείοις. Idem.

ζ'. Σὺ δ' ἐκ τῆς ἐσχατιᾶς ——] Vid. Petitus Leg. Attic. L. VI. T. VI. p. 577. et Wesselingii Not. ad l. l.

Πωλῶν τὰς κριθὰς ὀκτωκαιδεκαδράχμους] Τὸν μέδιμνον ὀκτωκαίδεκα δραχμῶν. Wolf.

Καὶ τὸν οἶνον δωδεκάδραχμον] Τὸν ἀμφορέα, ἢ μετρητὴν δώδεκα δραχμῶν. Gaza Metretam vertit amphoram, Eras. 2. Ioannis: Cadus, inquit, sive metreta, mensura congiorum decem. In Lexico Græcolatino ἡ μετρητὴ genere fœmineo ὀξυτόνως scriptum est, hic masculino παροξυτόνως ὁ μετρήτης. In veteribus Græcis Lexicis hanc vocem non reperio. In Iohanne acuitur, ὑδρίαι χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς. Ubi genus discerni haud potest. Pollux: μετρητὰς οἴνου Δημοσθένης. lib. 4. cap. 23. et l. 10. cap. 20. ἀλλὰ καὶ μετριτὴν (διὰ τοῦ ι παρὰ τὴν μετριότητα ὁ Φιλλύλιος) τὸν ἀμφορέα εἴρηκεν. et Φιλόχορος παρὰ τοῖς πα-

ποιῆς σίτου μὲν μεδίμνους πλεῖον ἢ χιλίους, οἴνου δὲ με-
τρήτας ὑπὲρ ὀκτακοσίους. ἔτι οὖν τὴν αὐτὴν ἡμᾶς τάξιν
ἔχειν δεῖ, μὴ τῆς αὐτῆς τύχης ἡμῖν παρακολουθησάσης νῦν
τε καὶ πρότερον; μηδαμῶς· οὐ γὰρ δίκαιον. ἀλλὰ διάδεξαι
καὶ σὺ, καὶ μετάλαβε μικρὸν χρόνον τῆς τοῦ λειτουργοῦντος
τάξεως, ἐπειδὴ οἱ μὲν ἐν τοῖς ἔργοις ἠτυχήκασιν, ὑμεῖς δ'
οἱ γεωργοῦντες εὐπορεῖτε μᾶλλον, ἢ προσῆκεν. ἱκανὸν γὰρ
χρόνον δύ' οὐσίας καρπούμενος διατελεῖς, τὴν μὲν τοῦ φύσει
πατρὸς Καλλίππου, τὴν δὲ τοῦ [1] ποιησαμένου Φιλοστρά-
του τοῦ ῥήτορος· καὶ οὐδὲν πώποτε τουτοισὶ πεποίηκας.
καίτοι ὁ μὲν ἐμὸς πατὴρ πέντε καὶ τετταράκοντα [2] μνῶν
ἑκατέρῳ, ἐμοὶ καὶ τῷ ἀδελφῷ, τὴν οὐσίαν κατέλιπεν, ἀφ'
ἧς ζῆν οὐ ῥᾴδιόν ἐστιν· οἱ δὲ σοὶ πατέρες τοσούτων ἦσαν
κύριοι χρημάτων, ὥστε ἑκατέρου τρίπους ἀνάκειται, νικη-
σάντων αὐτῶν Διονύσια χορηγούντων. καὶ οὐ φθονῶ· δεῖ
γὰρ τοὺς εὐπόρους χρησίμους αὐτοὺς παρέχειν τοῖς πολί-
ταις. σὺ τοίνυν δεῖξον χαλκοῦν ἕνα μόνον εἰς τὴν πόλιν
ἀναλωκὼς, ὁ τὰς δύο λειτουργούσας οὐσίας παρειληφώς·
ἀλλ' οὐ δείξεις. ἀποκρύπτεσθαι γὰρ καὶ διαδύεσθαι καὶ
πάντα ποιεῖν, ἐξ ὧν μὴ λειτουργήσῃς τουτοισὶ, μεμάθηκας.
ἀλλ' ἐγὼ δείξω πολλὰ ἀναλωκὼς, ὁ τὴν μικρὰν οὐσίαν
παραλαβὼν παρὰ τοῦ πατρός. πρῶτον δέ μοι τὸν νόμον 1046
ἐκεῖνον ἀνάγνωθι, τὸν οὐκ ἐῶντα τῶν ἐν τοῖς ἔργοις οὐδὲν
ἀποφαίνειν, καὶ τὴν πρόκλησιν, ἔπειτα τὰς μαρτυρίας, ὡς
δύ' οἴκων λειτουργούντων οὑτοσὶ Φαίνιππος κεκληρονό-
μηκε.

ΝΟΜΟΣ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ή. Ἓν μόνον ἄν τις ἔχοι δεῖξαι τουτονὶ Φαίνιππον πε-
φιλοτιμημένον εἰς ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί. ἱπποτρόφος
ἀγαθός ἐστι καὶ φιλότιμος, ἅτε νέος καὶ πλούσιος καὶ
ἰσχυρὸς ὤν. τί τούτου μέγα σημεῖον; ἀποδόμενος τὸν πο-
λεμιστήριον ἵππον καταβέβηκεν ἀπὸ τῶν ἵππων, καὶ ἀντ'

[1] ποιησαμένου σε, Φιλοστράτου
[2] μνῶν μόνων ἑκατέρῳ

λαιοῖς φησὶ τὸν ἀμφορέα κεκλῆσθαι κάδδον. Idem.

Ἑκατέρῳ ἐμοὶ καὶ τῷ ἀδελφῷ] Utrum singulis 45. an utrique simul? Idem.

ή. Καταβέβηκεν ἀπὸ τῶν ἵππων] Si ἱππέων legas, vertito: *deserta equitum classe vehiculum sibi comparavit.* Videtur alludere ad proverbium, ἀφ' ἵππων ἐπ' ὄνους

ἐκείνου ὄχημα αὑτῷ τηλικοῦτος ὢν ἐώνηται, ἵνα μὴ πεζῇ
πορεύηται, — τοσαύτης τρυφῆς μεστὸς οὗτός ἐστι —· καὶ
τοῦτο ἀπογέγραφέ μοι, τῶν δὲ κριθῶν καὶ τοῦ οἴνου καὶ
τῶν ἄλλων τῶν ἐκ τῆς ἐσχατιᾶς γιγνομένων οὐδὲ τὸ δέ-
κατον μέρος. ἄξιόν γε ἀφεῖναι νῦν αὐτόν ἐστιν, ἐπειδὴ
χρήσιμός γε καὶ φιλότιμος καὶ τῇ οὐσίᾳ καὶ τῷ σώματι
γέγονε; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. καλῶν γὰρ κἀγαθῶν ἐστὶ δι-
καστῶν, τοὺς μὲν τῶν πολιτῶν ἐθέλοντας, ὅταν εὐπορῶσι,
λειτουργοῦντας, καὶ ἐν τοῖς τριακοσίοις ὄντας, ἀναπαύειν,
ὅταν τούτου δεόμενοι τυγχάνωσι· τοὺς δὲ νομίζοντας ἀπολ-
λύειν, ὅταν εἰς τὸ κοινόν τι δαπανήσωσιν, ἄγειν εἰς τοὺς
προεισφέροντας, καὶ μὴ ἐπιτρέπειν δραπετεύειν. λέγε
πρῶτον μὲν τὴν μαρτυρίαν, ἔπειτα τὴν ἀπόφανσιν αὐτοῦ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΑΠΟΦΑΝΣΙΣ.

ἔα ταῦτα, καίτοι πολλὰ τῶν ἔνδοθεν ἐκφορήσας, ὦ ἄνδρες
δικασταὶ, Φαίνιππος, ἀνοίξας τὰ παρασεσημασμένα τῶν
1047 οἰκημάτων ὡς ὑμῖν μεμαρτύρηται, καὶ καταλιπὼν ὅσα
ἔδοξεν αὐτῷ, δευτέρῳ μηνὶ τὴν ἀπόφανσιν ἔδωκέ μοι τῆς
οὐσίας· ἀλλ' ὅμως ἔα ταῦτα. [1] λέγε ἐντευθενὶ, Ἐπὶ τούτοις
τάδε ὀφείλω.

ΑΠΟΦΑΝΣΙΣ.

ἐπίσχες. αὕτη ἐστὶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἡ Ἀριστονόη, ἡ
τοῦ Φιλοστράτου θυγάτηρ, μήτηρ δὲ τουτουΐ. ταύτῃ χρέος
φησὶν ὀφείλεσθαι Φαίνιππος, τὴν προῖκα, ἧς οἱ νόμοι κύριον
τοῦτον ποιοῦσι, ψευδόμενος καὶ οὐ [2] δικαίᾳ χρώμενος τῇ
ἀποφάνσει. διὰ τί γὰρ ἐγὼ, Φαίνιππε, μενούσης μοι τῆς

[1] λέγε δὲ ἐντευθενὶ
[2] δικαίως

μεταβῆναι. Idem.

Τηλικοῦτος ὢν] Vel ad juvenilem ætatem, vel ad staturæ proceritatem referri potest: quarum neutram deceat vehiculo potius, quam equo, vehi: cujus in re bellica nullus sit usus. In itinere quidem faciendo proceres nostri seculi curribus Hungaricis, quas Gutschas vocant, malle uti quis miretur? quibus bina milliaria Germanica et amplius, singulis horis in planicie confici possunt: id quod vix credidissem, nisi expertus ipse essem, Augusta Landspergam duabus horis pervectus, postridieque totidem revectus: quæ oppida sex mediocribus milliaribus inter se distant, totidemque horas equitando absumunt. Idem.

Τοὺς δὲ νομίζοντας ἀπολαύειν] Sententia postulat ἀπολλύειν. Idem.

Λέγε ἐντεῦθεν, εἰ ἐπὶ τούτοις τάδε ὀφείλω] Alii ὀφείλει. F. εἶτ' ἐπὶ τούτοις τάδε ὀφείλω, ut sint verba τῆς ἀποφάνσεως. Idem.

Μενούσης κ. τ. λ.] Ex his verbis Legem Atticam condidit doctissimus eorum

μητρὸς ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ζώσης καὶ προῖκα ἐπενεγκαμένης, οὐκ ἀπογράφω τὴν προῖκα χρέος αὐτῇ, οὐδὲ παρακρούομαι τοὺς δικαστάς, ἀλλ' ἐῶ μετέχειν τῶν ἐμαυτοῦ τὴν μητέρα, ἄν τε τὴν Φαινίππου, ἄν τε τὴν ἐμαυτοῦ ἔχω οὐσίαν; ὅτι οἱ νόμοι ταῦτα κελεύουσιν, ὦ βέλτιστε, σὺ δὲ πάντα ποιεῖς παρὰ τοὺς νόμους. λέγε ἕτερον.

ΑΠΟΦΑΝΣΙΣ.

θ'. Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, Παμφίλῳ φησὶ καὶ Φιλολέῳ Ῥαμνουσίοις κοινῇ τάλαντον [1] ἓν ὀφείλειν, καὶ Αἰαντίδῃ Φλυεῖ τετρακισχιλίας, καὶ Ἀριστομένει Ἀναγυρασίῳ τέτταρας καὶ δέκα μνᾶς. διὰ τί οὖν, Φαίνιππε, ὅτε μὲν ἐγὼ μάρτυρας ἔχων ἠρώτων σε, εἴ τι [2] ὀφείλεις ἐπὶ τῇ ἐσχατιᾷ, καὶ ἐκέλευον δεῖξαι ὅρον εἴ που ἔπεστι, καὶ διεμαρτυρόμην, ὅπως μή μοι ὕστερον κατεσκευασμένοι δανεισταὶ [3] φανήσονται, τότε μὲν οὐδὲν ἀπέφηνας τῶν χρεῶν· ἐπειδὴ δὲ δευτέρῳ μηνὶ τὴν ἀπόφανσιν ἔδωκάς μοι, τοῦ νόμου κελεύοντος τριῶν ἡμερῶν, νῦν ἥκουσι δανεισταί, καὶ [4] ὀφειλήματα πλέον ἢ τριῶν ταλάντων; ὅτι, ὦ βέλτιστε, οὐδὲν ἄλλο κατασκευάζεις, ἢ ὅσονπερ κοινῇ γέγονέ μοι πρὸς τὴν 1048
πόλιν ὄφλημα, τοσοῦτον καὶ σοὶ ἰδίᾳ νῦν εἶναι. ὅτι δ', ὦ Φαίνιππε, ψευδῆ, καὶ ἐπιωρκηκὼς ἥκεις πρὸς τούτους, ἤδη φανερῶς ἐλέγξω. λάβε μοι, γραμματεῦ, τὴν τοῦ Αἰαντίδου καὶ Θεοτέλους μαρτυρίαν, οἷς οὗτος ἀπογέγραφεν [5] ὀφείλοντ'

[1] Deest ἕν. [2] ὀφείλοις [3] φανήσωνται [4] ὀφλήματα [5] * ὀφείλονθ' αὐτὸν

enarrator [l. VI. t. II. §. III. p. 554.] ad h. m. μενούσης τῆς μητρὸς ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ ζώσης, καὶ προῖκα ἐπενεγκαμένης, οὐκ ἀπογράφειν τὴν προῖκα χρέος αὐτῇ, ἀλλὰ μετέχειν τῶν παίδων τὴν μητέρα: quæ ita Latine reddidit: *manente domi cum liberis matre, dote non repetita, liberi propter dotem fœnus ne penduntο, sed mater bona illorum participato.* Nihil sani neque, in Græcis neque in Latinis. προῖκα ἐπενεγκαμένη est *quæ dotem attulit mulier*: nam ἐπιφέρεσθαι προῖκα mulier Atticis dicitur quæ dotem marito affert. At ἀπογράφειν τὴν προῖκα χρέος αὐτῇ non est *fœnus pendere propter dotem*, sed in descriptione bonorum suorum danda, *inter res alienum recensere dotem quæ matri debetur.* Jam vero, quid illa sibi velint μετέχειν τῶν παίδων τὴν μητέρα, nescio. *Matrem participem esse liberorum* significat, nihil aliud. At in oratione Demosthenis, qui contra Phænippum dicit, matrem se sinere, ait, secum sua bona participare; et suo exemplo docet, Phænippum quoque (qui inter alia matri dotem se debere in ἀντιδόσει posuerat) cujus mater similiter una in domo cum ipso degeret, idem facere debere, quia leges id juberent. Ex quibus perspici liquido potest, liberos, qui κύριοι essent et bonorum paternorum possessionem ex lege accepissent, pro dote quæ ei deberetur, non aliter demensum coactos dare, quam si mater a liberis recessisset et una cum his vivere recusasset. *Salmas. de M. U.* p. 171. Salmasio album calculum adjicit Wesselingius in Not. ad Petit. Comm. in LL. AA. l. s. l.

αὐτὸν τετρακισχιλίας δραχμὰς ψευδόμενος, καὶ πάλαι ἀποδεδωκώς, οὐχ ἑκών, ἀλλὰ δίκην ὄφλων. λέγε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ι'. Ἔπειτ', ὦ ἄνδρες δικασταί, τὸν οὕτω καταφανῶς ἐν ἅπασιν ἀδίκως πεποιημένον τὴν ἀπόφανσιν, καὶ μήτε τῶν νόμων φροντίσαντα μηδέν, οἳ διωρίκασιν ἐν οἷς δεῖ τὴν ἀπόφανσιν ποιεῖσθαι χρόνοις, μήτε τῶν ἰδίων ὁμολογιῶν, ἃς ὁμοίως ὑπολαμβάνομεν ἰσχυράς· χωρὶς δὲ τούτων, ἀνεῳχότα τὰ σημεῖα τῶν οἰκημάτων, καὶ ἐκπεφορηκότα τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον ἔνδοθεν· πρὸς δὲ τούτοις, τὴν ὕλην τὴν [1] τετιμημένην πεπρακότα μετὰ τὴν ἀντίδοσιν, πλέον ἢ τριάκοντα μνῶν οὖσαν ἀξίαν· καὶ τὸ πάντων μέγιστον, χρέα ψευδῆ κατεσκευακότα τῆς ἀντιδόσεως ἕνεκα· τοῦτον δικαίως ψηφιεῖσθε πεποιῆσθαι τὴν ἀπόφανσιν; μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικασταί. [2] πῇ γὰρ τραπέσθαι δεήσει διαμαρτόντα τῆς ὑμετέρας γνώμης, ὅταν οἱ πλούσιοι καὶ μηδὲν ὑμῖν πώποτε χρήσιμοι γεγενημένοι, πολὺν καὶ σῖτον καὶ οἶνον ποιοῦντες, καὶ τοῦτον τριπλασίας τιμῆς ἢ πρότερον διατιθέμενοι, πλεονεκτῶσι παρ' ὑμῖν; ὃ μηδαμῶς νυνὶ γενέσθω· ἀλλ' ὥσπερ καὶ κοινῇ πᾶσι βεβοηθήκατε τοῖς ἐν τοῖς ἔργοις ἐργαζομένοις, οὕτω καὶ ἰδίᾳ βοηθήσατέ μοι νῦν.
1049 καὶ γάρ, εἰ οἰκέτης ὑμῶν, μὴ πολίτης, ἦν, ὁρῶντες ἄν μου τὴν φιλεργίαν καὶ τὴν εἰς ὑμᾶς εὔνοιαν, [3] ἐπαύσατ' ἄν με τῶν ἀναλωμάτων, καὶ ἐπὶ τὸν δραπετεύοντα τῶν ἄλλων ἤλθετε, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ νῦν, ἐπειδὰν ἀποτίσω τὰ τρία [4] τάλανθ' ἃ ὦφλον, καὶ ἀναλάβω ἐμαυτόν, πάλιν ἀναπαύσαντες τῶν τεταλαιπωρηκότων ἕτερον, ἐπ' ἐμὲ ἥξετε· νῦν δ' ἄφετε, ἱκετεύω πάντας ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, καί, τὰ δίκαια εἰρηκώς, δέομαι βοηθῆσαί μοι, καὶ μή με περιελαθέντα περιϊδεῖν ὑπὸ τούτων.

[1] τετμημένην [2] ποῖ [3] ἀνεπαύσατ' [4] τάλανθ' ὑμῖν, ἃ

ι. Καὶ τὴν τετιμημένην] *Æstimatam.* F. τὴν τετμημένην, *cæsam materiam.* Nulla enim τῆς τιμήσεως facta est mentio, nisi quod aliquas drachmas Phænippum inde percipere in dies singulos dixit. Wolf. Lego τετμημένην. Auger.

Καὶ ἐπὶ τὸν δραπετεύοντα τῶν ἄλλων] Lego καὶ ἐπί τινα δραπετεύοντα. Wolf. τῶν ἄλλων cohæret cum τὸν a quo regitur. Auger.

Τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ νῦν] Quia verba hæc minus belle cohærent, τὸ καὶ νῦν prætermisi, sententiam secutus. Wolf. Non facile intelligitur quid hic significet καὶ νῦν: ego arbitror νῦν jungi tantum cum ἐπειδὰν per elegantiam, et καὶ significare *etiam.* Auger.

Περιελαθέντα περιϊδεῖν] Ἐπιτρέπειν περιελαύνεσθαι. Sed nihil vetat vertere: *Neque ab istis exagitatum negligatis.* Wolf.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΜΑΚΑΡΤΑΤΟΝ ΥΠΕΡ ΑΓΝΙΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

ΑΓΝΙΑΣ καὶ Εὐβουλίδης ἦσαν ἀνεψιοί· τούτων δὲ Ἁγνίας ἐτελεύτησεν ἄπαις, ὁ δὲ Εὐβουλίδης 1049
θυγατέρα κατέλιπε [1] Φυλομάχην, ἥτις ἐπεδικάζετο τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, ὡς οὖσα ἐγγυτάτω τῷ γένει. ἠμφισβήτουν δὲ αὐτῇ Γλαῦκός τις καὶ Γλαύκων, οὐκ ἀγχιστεία γένους, ἀλλὰ διαθήκαις ἰσχυριζόμενοι. ὧν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ψευδῶν ἐλεγχθεισῶν, παραλαμβάνει τὸν κλῆρον ἡ [1] Φυλομάχη. εἷς ὧν γὰρ ὁ Θεόπομπος, αὐτούς τε τούτους ἡττωμένους παραλαβὼν, καὶ πρὸς τούτοις Εὐπόλεμον, προσεκαλέσατο εἰς διαδικασίαν τοῦ κλήρου τὴν [1] Φυλομάχην. ἐδίδου γὰρ ὁ νόμος τῷ βουλομένῳ προσκαλεῖσθαι τὸν νενικηκότα, καὶ ἔχοντα τὸν κλῆρον. κατασκευασθείσης δὲ πρὸς 1050
ἀπάτην τῆς δίκης, ὥς φησι Σωσίθεος, ἐνίκησεν ὁ Θεόπομπος. κἀκεῖνος μὲν ἐτελεύτησεν υἱὸν καταλιπὼν Μακάρτατον. τῇ δὲ [1] Φυλομάχῃ γίγνεται παῖς, ὃν ὠνόμασεν Εὐβουλίδην. καὶ εἰσεποίησεν υἱὸν Εὐβουλίδη, τῷ ἑαυτῆς μὲν πατρὶ, ἀνεψιῷ δὲ Ἁγνίου τοῦ τὸν κλῆρον καταλελοιπότος· εἰσποιήσασα δὲ εἰσήγαγεν εἰς τοὺς φράτορας τοῦ Εὐβουλίδου καὶ Ἁγνίου. καὶ οἱ φράτορες ἐδέξαντο, ὡς δικαίως εἰσαγόμενον. τούτων δὲ πραχθέντων, ὁ παῖς εἰς διαδικασίαν τοῦ κλήρου προσκέκληται Μακάρτατον τὸν υἱὸν τοῦ Θεοπόμπου. καὶ λέγει τὸν λόγον Σωσίθεος, ὁ φύσει πατὴρ τοῦ παιδός.

[1] Φιλομάχ.

Ὡς οὖσα ἐγγυτάτω τῷ γένει] S. τῷ Ἁγνίᾳ συγγενεστάτη noluit dicere. Philolaus τοὺς ἄγχιστ' ἐκγεγαῶτας poetice appellat. ἐγγυτάτω autem adverbium est, pro ἐγγυτάτη, ab ἐγγὺς, ἐγγυτέρω, ἢ ἔγγυον, ἔγγυστα, ἢ ἐγγυτάτω. Wolf.

Διαθήκαις ἰσχυριζόμενοι] Dativo lege. Idem.

Εἷς ὧν γὰρ ὁ Θεόπομπος] F. εἰσιὼν δ' ὁ Θεόπομπος. Idem.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΡΟΣ

ΜΑΚΑΡΤΑΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΓΝΙΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΛΟΓΟΣ.

α΄. ΕΠΕΙΔΗ καὶ πρότερον ἀγῶνες ἐγένοντο ἡμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πρὸς τοὺς αὐτοὺς τούτους περὶ τοῦ κλήρου

ΜΑΚΑΡΤΑΤΟΝ] Nulla est fere inter Demosthenicas orationes ita partim depravata, partim perplexa, ut hæc. Itaque confiteor, me aliquot loca parum intelligere: quo minus Oporinum nostrum in prima editione idem conquestum fuisse miror. Nam cum is negaret, se meam hujus orationis interpretationem ubique

τοῦ Ἁγνίου, καὶ οὐδὲν παύονται παρανομοῦντες καὶ βιαζόμενοι, ὥστε ἐκ παντὸς τρόπου τὰ μὴ προσήκονθ' ἑαυτοῖς ἔχειν, ἀνάγκη ἴσως ἐστὶ τὰ πραχθέντ' ἐξ ἀρχῆς διηγήσασθαι. ὑμεῖς τε γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ῥᾷον παρακολουθήσετε ἅπασι τοῖς λεγομένοις, καὶ οὗτοι ἐπιδειχθήσονται, οἷοί εἰσιν ἄνθρωποι, καὶ ὅτι πάλαι ἤδη ἀρξάμενοι οὐδὲν παύονται κακοτεχνοῦντες, καὶ οἰόμενοι δεῖν διαπράττεσθαι ὅ τι ἂν ἐπέλθῃ τούτοις. δεόμεθα οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικα-
1051 σταὶ, εὐνοϊκῶς ἀκροᾶσθαι τῶν λεγομένων, καὶ παρακολουθεῖν προσέχοντας τὸν νοῦν· πειράσομαι δὲ κἀγὼ διδάσκειν ὑμᾶς, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, περὶ τῶν πεπραγμένων σαφέστατα.

β΄. Τουτουῒ γὰρ τοῦ παιδὸς ἡ μήτηρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, γένει οὖσα ἐγγυτάτω Ἁγνίᾳ τῷ ἐξ Οἴου, ἐπεδικάσατο τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους. καὶ τῶν τότε ἀμφισβητησάντων αὐτῇ τοῦ κλήρου τουτουῒ, γένει μὲν ὡς ἐγγυτέρω τις εἴη αὐτῶν τῆς γυναικὸς, οὐδ' ἐπεχείρησεν

intelligere, ego rogabam, num ipse Græca assequeretur? quod cum æque negaret, pares ergo, inquam, sumus: nosque plurimos ignorationis hujus socios esse habituros existimo. ἐπιγράφεται μὲν οὖν οὑτοσὶν ὁ λόγος πρὸς Μακάρτατον, ἀθλιώτατον δ' ἂν ποιήσειε τόν τε ἑρμηνεύοντα καὶ τὸν ἐξηγούμενον· καὶ πολὺς μὲν ἐν τῷ λόγῳ ὁ περὶ Ἁγνίου λόγος, ἥκιστα δ' ἁγνεύει πλείστων σφαλμάτων τε καὶ δυσκολιῶν ὁ λόγος, νόμους τε ἔχων παλαιοὺς, καὶ χρησμοὺς ἀλλοκότους, καὶ γενεαλογίας δυσεφίκτους. Operam tamen pro viriii dedi, ut apparet, τὰς δευτέρας φροντίδας non prorsus fuisse inanes et supervacaneas, non utique minore labore suscepto, quam ab istoc ipso Sositheo, qui filioli nomine in hæreditatem agit, sed nequaquam paris remunerationis exspectatione. Sunt enim iis plerique præditi ingeniis, ut contra æquissimam Aristotelis postulationem, nec pro inventis gratiam habeant, et prætermissis veniam negent: et, si qua forte culpa commissa fuerit, nullam imbecillitatis naturæ communis, aut fortunæ adversioris, rationem habeant: sed e vestigio et scriptorem et librum capitis damnatum in Barathrum abjiciant. ἀλλ' οἰστέον κἀλπιστέον. Wolf.

Ὥστε ἔχειν] Ἵνα ἔχωσι, τελικῶς, ἀλλὰ μὴ ἀποστατικῶς. Idem.

Ὅ, τι ἂν ἐπέλθοι τούτοις] Ἀντὶ τοῦ, αὐτοῖς. Idem.

β΄. Τουτουῒ τοῦ παιδὸς —] *Hujus pueri mater, cui proximi gradus gentilitas cum Hagnia Exæa filio intercedebat, lege egit in ejus hereditatem.* Budæus.

Ἁγνίᾳ τῷ Ἐξοίου] Duo fuerunt Hagniæ, unus Buseli, alter Polemonis filius, superioris Hagniæ nepos, Buseli pronepos. Unde autem hic posterior, cujus hæreditas controversa est, τοῦ Ἐξοίου dicatur, non assequor: legendumque censeo, τοῦ Πολέμωνος. Glaucus quidem et Glaucon Exæi filii, ut et Buselus ipse, dicuntur. Unde hoc nomen ad Hagniam est errore librarii translatum. Wolf. Sola distinctione hi tres loci [sc. p. 58. v. 3. et p. 62. v. pen.] emendari poterant. Scribendum enim est ubique ἐξ Οἴου, i. e. ex Œo municipio. Duo fuerunt municipia hujus nominis in agro Attico, quorum alterum Ceramicum, alterum Decelicum dicebatur. Utrinsque cives ac Municipes dicebantur ἐξ Οἴου, ut docet Harpocration in v. Οἶον. Cui consentit etiam Stephanus Byzantius in v. Ἀβρότονον. Ex Œo igitur municipio oriundus erat Buselus, ac proinde Hagnias major ejus filius, et Hagnias minor ejusdem nepos, de cujus hereditate agitur, in eodem Municipio erant adscripti. Valesius. Lege divisim ἐξ Οἴου. Fuit enim Οἶον nomen pagi seu demi Attici, et sic etiam corrige infra, ubi id nomen et is error sæpius repetitus est. Palmer. Plura vide ap. Meursium de Pop. Attic. in v. Οἶον, p. 767. vol. IV. Thesaur. Antiq. Græc. et Corsin.

οὐδεὶς ἀντομόσαι — ὡμολογεῖτο γὰρ παρὰ πάντων τῆς γυναικὸς εἶναι ἡ κληρονομία κατὰ τὴν ἀγχιστείαν —, διαθήκας δὲ ψευδεῖς ἧκον κατασκευάσαντες Γλαῦκός τε ὁ ἐξ Οἴου, καὶ Γλαύκων ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ Θεόπομπος ὁ τουτουῒ πατὴρ Μακαρτάτου, ὃς ἐκείνοις συγκατεσκεύαζεν ἅπαντα ταῦτα καὶ ἐμαρτύρει τὰς πλείστας μαρτυρίας. αἱ δὲ διαθῆκαι, ἃς τότε παρέσχοντο, ἐξηλέγχθησαν ψευδεῖς οὖσαι· καὶ οὐ μόνον ἡττήθησαν, ἀλλὰ καὶ πονηρότατοι δόξαντες εἶναι ἀπηλλάττοντο ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου, καὶ ἐπιδημῶν τότε Θεόπομπος ὁ τουτουῒ πατὴρ Μακαρτάτου, [1]καὶ τοῦ κήρυκος κηρύττοντος, εἴ τις ἀμφισβητεῖν ἢ παρακαταβάλλειν βούλεται τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου ἢ κατὰ γένος ἢ κατὰ διαθήκας, οὐκ ἐτόλμησε [2]παρακαταβαλεῖν, ἀλλ' αὐτὸς ἑαυτῷ ἐδίκασεν, ὅτι οὐδαμόθεν αὐτῷ προσῆκεν οὐδὲν τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου.

γ'. Ἐχούσης δὲ τῆς μητρὸς τοῦ παιδὸς τουτουῒ τὸν κλῆρον, ἐπειδὴ ἐνίκησεν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἅπαντας τοὺς ἀμφισβητήσαντας ἑαυτῇ, οὕτως εἰσὶ μιαροὶ οὗτοι, καὶ οὐκ οἴονται δεῖν οὔτε τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις πείθεσθαι οὔτε 1052
τοῖς γνωσθεῖσιν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἀλλὰ πάντα τρόπον [3]ἐπιχειροῦντες ἀφελέσθαι πάλιν τὴν γυναῖκα τὸν κλῆρον ὃν ὑμεῖς αὐτῇ ἐψηφίσασθε· ὥστε συνομόσαντες καὶ συνθήκας γράψαντες πρὸς ἀλλήλους καὶ καταθέμενοι παρὰ Μηδείῳ Ἁγνουσίῳ, Θεόπομπος ὁ τουτουῒ πατὴρ Μακαρτάτου, καὶ Γλαύκων, καὶ Γλαῦκος ὁ ἡττηθεὶς τὸ πρότερον, καὶ ἕτερόν τινα τῶν ἐπιτηδείων τέταρτον προσλαβόντες — Εὐπόλεμος ἦν αὐτῷ ὄνομα —, οὗτοι ἅπαντες κοινῇ ἐπιβουλεύσαντες, προσεκαλέσαντο τὴν γυναῖκα πρὸς τὸν

[1] [καὶ] [2] παρακαταβάλλειν [3] * ἐπιχειροῦσιν

F. A. p. I. d. V. §. VIII.

Καὶ τοῦ κήρυκος —] *Cum præco pronuntiasset licere qui vellet de hereditate ambigere Hagniæ, aut propinquitate, aut ex testamento:* vel, *licere si cui videretur bonorum possessionem agnoscere, aut unde agnati, aut secundum tabulas, hereditatemque petentem, sponsione aut sacramento agere, hic sponsionem facere non ausus est.* Budæus.

Καὶ τοῦ κήρυκος] Καὶ delendum est, nisi significet *etiam*. Auger.

Ἢ παρακαταβάλλειν βούλεται τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου] Ἐπιδικάζεσθαι τοῦ κλήρου ἐκ παρακαταβολῆς. Wolf. Qui sibi vindicabat, ἀμφισβητεῖν dicebatur: qui vero contra sibi asserebat, παρακαταβάλλειν, quod fiebat cum sponsione et sacramento partis bonorum decimæ, quam pendebat, si causa cecidisset. V. Pollux, lib. VIII. §. 32. *In Leg. Attic.* lib. VI. tit. VI. §. XIII. p. 589. Petitus. Eum vide. Cf. quoque Demosth. adv. Olympiod. p. 1173. ed. R. et Isæus de Apollod. Hered. p. 65.

γ'. Ἐπιχειροῦντες] Sub. εἰσί. Auger.

ἄρχοντα εἰς διαδικασίαν [1]τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, φάσκοντες τὸν νόμον κελεύειν, παρὰ τοῦ ἐπιδεδικασμένου καὶ ἔχοντος τὸν κλῆρον προσκαλεῖσθαι, ἐάν τις βούληται ἀμφισβητεῖν. καὶ, ἐπειδὴ ἦγεν ὁ ἄρχων εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ἔδει ἀγωνίζεσθαι, τά τε ἄλλα ἦν αὐτοῖς ἅπαντα παρεσκευασμένα εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ τὸ ὕδωρ, πρὸς ὃ ἔδει ἀγωνίζεσθαι, τετραπλάσιον ἡμῶν ἔλαβον· ἐξ ἀνάγκης γὰρ ἦν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τῷ ἄρχοντι, ἀμφορέα ἑκάστῳ ἐγχέαι τῶν ἀμφισβητούντων, καὶ τρεῖς χοὰς τῷ ὑστέρῳ λόγῳ. ὥστε συνέβαινεν ἐμοὶ τῷ ὑπὲρ τῆς γυναικὸς ἀγωνιζομένῳ, μὴ ὅτι περὶ τοῦ γένους, καὶ τῶν ἄλλων ὧν μοι προσῆκε, διηγήσασθαι τοῖς δικασταῖς, ὡς ἐγὼ ἠβουλόμην, ἀλλ' οὐδ' ἀπολογήσασθαί μοι ἐξεγένετο οὐδὲ πολλοστὸν μέρος, ὧν κατεψεύδοντο ἡμῶν· πέμπτον γὰρ μέρος εἶχον τοῦ ὕδατος. καὶ τὸ σόφισμα ἦν τοῦτο, αὐτοὺς μὲν ἑαυτοῖς συναγωνίζεσθαι καὶ ὁμολογεῖν ἅπαντα, περὶ ἡμῶν
1053 δὲ λέγειν τὰ οὐδεπώποτε γενόμενα. καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπιβουλευσάντων καὶ συναγωνιζομένων ἀλλήλοις ἐφ' ἡμᾶς, καδίσκων τεττάρων τεθέντων κατὰ τὸν νόμον, εἰκότως, οἶμαι, οἱ δικασταὶ ἐξηπατήθησαν καὶ ἐστασίασαν [2]ἀλλήλοις, καὶ παρακρουσθέντες ὑπὸ τῆς παρασκευῆς ἐψηφίζοντο, ὅ τι τύχοι ἕκαστος· καὶ αἱ ψῆφοι ὀλίγαις πάνυ ἐγένοντο πλείους, ἢ τρισὶν ἢ τέτταρσιν, ἐν τῷ Θεοπόμπου καδίσκῳ, ἢ ἐν τῷ τῆς γυναικός.

δ'. Καὶ τότε μὲν ταῦτα ἦν τὰ πραχθέντα, ὦ ἄνδρες δικασταί· ἐπειδὴ δ' οὑτοσὶ ὁ παῖς ἐγένετο, καὶ ἐδόκει και-

[1] περὶ τοῦ [2] ἐν ἀλλήλοις

Τὸν νόμον κελεύειν παρὰ τοῦ ἐπιδεδικασμένου καὶ ἔχοντος τὸν κλῆρον, προκαλεῖσθαι, ἐάν τις βούληται ἀμφισβητεῖν] Προκαλεῖσθαι παρά τινος pro τινὰ προκαλεῖσθαι, suspectum mihi est, etsi post sequitur, p. 61. v. 19. ἀνάγνωθι τὸν νόμον, καθ' ὃν ἡ πρόσκλησίς ἐστι παρὰ τοῦ ἔχοντος τὸν κλῆρον. Videtur et προκαλεῖσθαι pro προσκαλεῖσθαι fere ubique scriptum. Nam αἱ προκλήσεις fiebant extra judicium. Wolf.

Καὶ τρεῖς χόας lege, παροξυτόνως, παρὰ τὸ χοῦς. Nam χοαὶ ὀξυτόνως sunt *inferiæ et parentalia*. Idem. Tres choes videntur fecisse amphoram. Per ὑστέρῳ λόγῳ intelligo partes eo adversantes. Auger.

Πέμπτον γὰρ μέρος εἶχον τοῦ ὕδατος] Ergo tres choes amphoram faciunt. Wolf. Vid. Corsin. F. A. p. I. d. I. §. XXIV.

Καὶ δίσκων τεττάρων] Cum accusatores 4. fuerint, et una rea mulier, videntur 5. disci ponendi fuisse. Scriptum fortassis est δ' pro ε': nisi forte duo ex illis ex professo conjuncti fuerint. Wolf. Legendum est, καδίσκων πέντε τεθέντων. Quinque enim erant de hereditate ἀμφισβητοῦντες, Theopompus, Glaucon, Glaucus, Eupolemus, et Philomache, contra quam priores illi quatuor disceptabant. Petitus. Emendatio certa est, neque neglecta ab H. Valesio ad Harpocrat. p. 41. Wesseling.

ρὸς εἶναι, οὐκ ὀργισθεὶς ἐγὼ τοῖς γενομένοις, ἀλλ' ἡγούμε-
νος εἰκός τι παθεῖν τοὺς τότε δικάζοντας, εἰσῆγον εἰς τοὺς
φράτορας τοὺς τοῦ Ἁγνίου Εὐβουλίδην τὸν παῖδα τουτονὶ,
ἐκ τῆς θυγατρὸς ὄντα τῆς ἐκείνου, ἵνα μὴ ἐξερημωθῇ ὁ
οἶκος. ἐκεῖνος γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὁ Εὐβουλίδης, ὁ τῷ
Ἁγνίᾳ γένει ὢν ἐγγυτάτω, μάλιστα μὲν εὔχετο τοῖς θεοῖς
υἱὸν αὐτῷ γενέσθαι. ὥσπερ καὶ ἡ θυγάτηρ ἡ τουτουῒ μήτηρ
τοῦ παιδὸς αὐτῷ ἐγένετο. ἐπειδὴ δὲ τούτου ἀπέτυχε, καὶ
οὐκ ἐγένετο ἄῤῥην παῖς αὐτῷ οὐδὲ εἷς, μετὰ ταῦτ' ἤδη
ἐσπούδαζεν, ὅπως ἐκ τῆς θυγατρὸς εἰσποιηθῇ αὐτῷ υἱὸς
εἰς τὸν οἶκον τὸν ἑαυτοῦ καὶ τὸν Ἁγνίου, καὶ εἰς τοὺς φρά-
τορας εἰσαχθῇ τοὺς ἐκείνου, ἡγούμενος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ,
ἐκ τῶν ὑπολοίπων τοῦτον εἶναι ἑαυτῷ οἰκειότατον, καὶ οὕ-
τως ἂν μάλιστα τὸν οἶκον τὸν [1] ἑαυτοῦ διασώζεσθαι, καὶ
οὐκ ἂν ἐξερημωθῆναι. καὶ ἐγὼ ταῦτα ὑπηρέτησ' αὐτῷ, ὁ
τὴν Εὐβουλίδου θυγατέρα ἔχων, ἐπιδικασάμενος, ὡς γένει
ὢν ἐγγυτάτω· καὶ εἰσήγαγον τὸν παῖδα τουτονὶ εἰς τοὺς 1054
Ἁγνίου καὶ Εὐβουλίδου φράτορας· μεθ' ὧν καὶ Θεόπομ-
πος, ὁ τουτουῒ πατὴρ Μακαρτάτου, ἕως ἔζη, ἐφρατρίαζε.
καὶ αὐτὸς οὗτος. καὶ οἱ φράτορες, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οἱ

[1] ἑαυτῷ

δ'. Εἰς τοὺς φράτορας τοὺς τοῦ Ἁγνίου] Τῶν Εὐβουλίδου legendum. WOLF.

Ἵνα μὴ ἐξερημωθῇ ὁ οἶκος] Οὐ μὲν οὖν, ὦ Σωσίθεε, ἀλλ' ἵνα σὺ τὰ χρήματ' ἔχῃς. Nam Sositheo, semel a Theopompo victo, non licebat denuo jus de eadem re adipisci καὶ παλινδικεῖν. Sed cum injuriam sibi factam putaret, quid facit? filium suum tertium Eubulidem adoptat, secundo Eubulidæ, socero, defuncto, (quæ adoptio haud dubie acriter est, ut contra leges facta, oppugnata a Macartato) et filii sui nomine agit in hæreditatem Hagniæ, quam secundus Eubulides, secundæ Phylomachæ pater, jure agnationis tenuerat, filiæque reliquerat. IDEM.

Ὅπως ἐκ τῆς θυγατρὸς] Cur ergo non primogenitum illi adoptandum dedisti, Sosithee? Quia non tibi familia Eubulidæ, sed pecunia curæ fuit: ὁ μὲν οὖν λόγος εὔμορφος, ὁ δὲ λέγων ἄπιστος. IDEM. Studio contendit, ut e filia natus puer sibi in adoptionem daretur, qui in ejus familiam transiret, nomenque daret phratriæ. BUDÆUS.

Ἐφρατρίαζε] Phratriæ consortium habebat. IDEM.

Οἱ φράτορες] Liberos, sive legitimis e nuptiis susceptos, sive secundum Leges adoptatos, patres lege jubebantur referre in φράτρας, jurati profitentesque apud φρατόρων acta, eos esse a se legitimis e nuptiis susceptos, aut secundum Athenien-sium jura adoptatos. — Inscribebantur autem albo τῶν φρατόρων liberi statis anni diebus, et quidem adoptivi Thargeliorum festo, ut docet Isæus de Apollod. Hered. p. 65. [Vereor, ut semper id sit factum. Apollodorus affecto erat corpore, Thrasyllumque, ut primum licuit, in φρατόρων album retulit. Isæus id clarissime docet. WESSELING.] Erat autem τῶν φρατόρων anquirere, an revera civis esset qui adoptaretur, et secundum leges adoptatus. Adoptator jusjurandum concipiebat id ita esse: et ita tandem eorum calculis atque suffragiis in φρατόρων album inscribebatur. At vero legitimi naturalesque liberi inscribebantur tertio festi Apaturiorum die, qui κουρεῶτις dicebatur ἀπὸ τοῦ τοὺς κούρους καὶ τὰς κόρας ἐγγράφειν εἰς τὰς φρατρίας, ut videre est apud

τουτουῒ Μακαρτάτου, οἱ ἄριστα εἰδότες περὶ τοῦ γένους,
ὁρῶντες αὐτὸν μὲν τοῦτον οὐκ ἐθέλοντα κινδυνεύειν, οὐδ'
ἀπάγοντα τὸ ἱερεῖον ἀπὸ τοῦ βωμοῦ, εἰ μὴ προσηκόντως
εἰσήγετο ὁ παῖς οὑτοσὶ, αὐτοὺς δ' ἀξιοῦντα ἐπιορκεῖν, λα-
βόντες τὴν ψῆφον, καιομένων τῶν ἱερείων, ἀπὸ τοῦ βωμοῦ
φέροντες τοῦ Διὸς τοῦ Φατρίου, παρόντος τουτουῒ Μακαρ-
τάτου, ἐψηφίσαντο τὰ δίκαια, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὀρθῶς
καὶ προσηκόντως τὸν παῖδα τουτονὶ εἰσάγεσθαι Εὐβουλίδῃ
υἱὸν εἰς τὸν οἶκον [1] τοῦ Ἁγνίου. ψηφισαμένων δὲ ταῦτα τῶν
[2] φρατόρων τουτουῒ Μακαρτάτου, υἱὸς ὢν Εὐβουλίδου ὁ παῖς
οὑτοσὶ προσεκαλέσατο Μακάρτατον τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου
εἰς διαδικασίαν, καὶ ἔλαχε πρὸς τὸν ἄρχοντα, κύριον ἐπι-
γραψάμενος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἑαυτοῦ. ἐμοὶ γὰρ οὐκέτι οἷόν
τ' ἦν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, κυρίῳ ἐπιγεγράφθαι, εἰσπεποιη-
κότι τὸν παῖδα εἰς τὸν οἶκον τὸν Εὐβουλίδου. καὶ ἡ πρόσ-
κλησις ἐγένετο τῷ παιδὶ τούτῳ κατὰ τὸν νόμον, καθ' ὅν-
περ καὶ οὗτοι προσεκαλέσαντο τὴν τουτουῒ μητέρα, τὴν
νενικηκυῖαν πρότερον ἐν τῷ δικαστηρίῳ καὶ ἔχουσαν τὸν
κλῆρον [1] τοῦ Ἁγνίου. καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον, καθ'
ὃν ἡ πρόσκλησίς ἐστι παρὰ τοῦ ἔχοντος τὸν κλῆρον.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐὰν δ' ἐπιδεδικασμένου ἀμφισβητῇ τοῦ κλήρου ἢ τῆς ἐπικλήρου, προσκαλείσθω τὸν ἐπιδεδικασμένον πρὸς τὸν ἄρχοντα, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων

[1] τὸν

[2] φρατόρων τῶν τουτουῒ

Grammaticos. — Solebant offerre victimas, quarum pondus lege erat definitum; quas οἱ φράτορες per ludum jocumque, cum exhiberentur, infra justum pondus esse dicebant, acclamantes ἱστάνειν δεῖ, μεῖον γάρ ἐστι. Pollux III. Schol. ad Ranas v. 810. et Harpocrat. In Leg. Attic. lib. II. tit. IV. §. VIII. p. 222 seq. PETITUS.

Ἐψηφίσαντο τὰ δίκαια] Quæ fuerunt illa? τὸν παῖδα τουτονὶ εἰσάγεσθαι, ἀντὶ τοῦ, ὅτι εἰσάγεσθαι. Sic malo accipere εἰδικῶς, quam τελικῶς, ut ante verti: decreverunt, Judices, recte et convenienter, ut puer hic Eubulidæ filius in Hagniæ familiam introduceretur. Neque vero me pudet meliora pejoribus substituere, etsi et illa interpretatio defensionem habet ex ambiguitate constructionis. WOLF.

Κύριον ἐπιγραψάμενος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἑαυτοῦ] Hinc apparet, Eubulidem, cujus nomine hæc habetur oratio, minorennem fuisse, ac potius infantem. IDEM. F. leg. ἐμαυτοῦ. AUGER.

Παρὰ τοῦ ἔχ.] F. κατὰ τοῦ ἔχοντος. WOLF.

Ἐὰν δ' ἐπιδεδικασμένου] F. ἐὰν δ' ἐπιδεδικασμένῳ ἀμφισβητῇ τις τοῦ κλήρου. Nisi placeat exponere ἐπεὶ ἐπεδικάσατο. IDEM. Sub. τινός. ὁ ἐπιδεδικασμένος, qui per judicium obtinuit hereditatem: et ἀμφισβητῇ sub. τὶς, sicut ad τοῦ κλήρου, ὑπὲρ vel περί. AUGER. De hac lege vid. Petitus in Leg. Attic. L. VI. T. I. §. XI. p. 541. Heraldus Animadv. in Salmas. Observ. ad J. A. et R. lib. III. c. XV. §. 1. seqq.

δικῶν· παρακαταβολὰς δʼ εἶναι τῷ ἀμφισβητοῦντι. ἐὰν δὲ μὴ προσκαλεσάμενος ἐπιδικάσηται, ἀτελὴς ἔσται ἡ ἐπιδικασία τοῦ κλήρου. ἐὰν δὲ μὴ ζῇ ὁ ἐπιδικασάμενος τοῦ κλήρου, προσκαλείσθω κατὰ ταὐτά, ᾧ ἡ προθεσμία μή πω [1] ἐξήκει· τὴν δʼ ἀμφισβήτησιν εἶναι τῷ ἄρχοντι, καθότι ἐπεδικάσατο, οὗ ἂν ἔχῃ τὰ χρήματα. 1055

ε΄. Τοῦ μὲν νόμου ἀκηκόατε· δέομαι δʼ ὑμῶν δικαίαν δέησιν, ὦ ἄνδρες δικασταί. ἐὰν γὰρ ἐπιδείξω Θεοπόμπου, τοῦ πατρὸς τοῦ Μακαρτάτου, γένει ὄντας Ἁγνίᾳ ἐγγυτέρω Εὐβουλίδην τὸν παῖδα τουτονὶ καὶ [2] Φυλομάχην, ἥ ἐστι μήτηρ τῷ παιδί, Εὐβουλίδου δὲ θυγάτηρ· καὶ οὐ μόνον γένει ἐγγυτάτω ὄντας, ἀλλὰ τὸ παράπαν οὐδὲ ὄντα οὐδένʼ ἄνθρωπον ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἁγνίου ἄλλον, ἢ τὴν μητέρα τοῦ παιδὸς τουτουὶ καὶ αὐτὸν τοῦτον τὸν παῖδα· ταῦτʼ ἐὰν ἐπιδείξω, δέομαι ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, βοηθῆσαι ἡμῖν. τὸ μὲν οὖν πρῶτον διενοήθην, ὦ ἄνδρες δικασταί, γράψας ἐν πίνακι ἅπαντας τοὺς συγγενεῖς τοὺς Ἁγνίου, οὕτως ἐπιδεικνύειν ὑμῖν καθʼ ἕκαστον· ἐπεὶ δʼ ἐδόκει οὐκ εἶναι ἐξ ἴσου ἡ θεωρία ἅπασι τοῖς δικασταῖς, ἀλλʼ οἱ πόῤῥω καθήμενοι ἀπολείπεσθαι, ἀναγκαῖον ἴσως ἐστὶ τῷ λόγῳ διδάσκειν ὑμᾶς, τοῦτο γὰρ ἅπασι κοινόν ἐστι. πειρασόμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς, ὡς ἂν μάλιστα δυνώμεθα, διὰ βραχυτάτων ἐπιδεῖξαι περὶ τοῦ γένους τοῦ Ἁγνίου.

ϛ΄. Βούσελος γὰρ ἦν ἐξ Οἴου, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τούτῳ ἐγένοντο πέντε υἱεῖς, Ἁγνίας καὶ Εὐβουλίδης καὶ

[1] ἐξήκῃ [2] Φιλομάχ.

et Grotius ad Matth. Evang. I. 16.

Παρακαταβολὰς] Παρακαταβολὴ actionis genus est, qua qui experiri volebant, pecuniam deponebant: moris enim fuit, ut qui hoc genere experiebantur aut contendebant, h. e. ut tam actor quam reus apud acta decimam partem æstimationis litis deponerent, mulctam scilicet futuram temere litigantis. Deinde ad hujus legis intelligentiam scire nos oportet, κλῆρον ἐπίδικον dici *hereditatem controversam*, vel *quæ in controversia deduci jure potest*: et contra ἀνεπίδικον, *purum et controversia vacuum*. Budæus.

Ἀτελὴς ἔσται] Ἄπρακτος καὶ ἀνωφελής· οὐδὲν ἰσχύσει καὶ ἀποδεδείξεται. Wolf.

Ἐπιδικασία] Et διαδικασία pro eodem accepit in hac Oratione π. Μακάρτ. Demosthenes, h. e. pro *petitione hereditatis et bonorum possessione petita*. Budæus.

Προσκαλείσθω κατὰ ταὐτὰ] S. ὁ ἐπιδικαζόμενος ἐκεῖνον (s. τὸν ἔχοντα τὸν κλῆρον, ἢ τὴν ἐπίκληρον) ᾧ ἡ προθεσμία μήπω ἐξήκει, qui nondum tot annos hæreditatem tenuit, ut ei litem intendere nefas sit. Alibi quinquennii fit mentio. Apud Jurisconsultos est præscriptio longi, longioris, longissimi temporis. Sed hæc nihil ad Demosthenem. Wolf.

Τὴν δʼ ἀμφισβήτησιν εἶναι τῷ ἄρχοντι] *Disceptatio autem prætoris esto*. F. πρὸς τῷ ἄρχοντι: *disceptetur autem apud prætorem*. Idem. Lege παρὰ vel πρὸς τῷ ἄρχοντι, κ. ἐπεδικάσατο, ὃς ἂν ἔχῃ. Auger.

Καθότι ἐπεδικάσατο οὗ ἂν ἔχῃ τὰ χρήματα] F. ὡς ἂν ἔχῃ τὰ χρήματα. Wolf. ὃς ἂν ἔχῃ τὰ χρήματα. *In Leg. Attic.* lib. VI. tit. VI. §. XIV. p. 590. Petitus. De hac lege eum vide l. n. l. et l. s. l.

ε΄. Οὐδὲ ὄντα οὐδένʼ ἄνθρωπον] Lege οὐδένα ἄνθρωπον, ἢ οὐδένα ἀνθρώπων. Wolf.

Οἱ πόῤῥω καθήμενοι ἀπολείπεσθαι.] S. τῆς θεωρίας ἐδόκουν. Idem.

ϛ΄. Ἐξοίνου] Lege ἐξ Οἴου. Palmer.

Στράτιος καὶ Ἅβρων καὶ Κλεόκριτος· καὶ οὗτοι ἅπαντες οἱ τοῦ Βουσέλου υἱεῖς ἄνδρες ἐγένοντο, καὶ διένειμεν αὐτοῖς τὴν οὐσίαν ὁ πατὴρ [1] Βούσελος ἅπασι καλῶς καὶ δικαίως, ὥσπερ προσῆκε. νειμάμενοι δὲ τὴν οὐσίαν, γυναῖκα ἕκαστος
1056 αὐτῶν ἔγημεν κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους· καὶ παῖδες ἐγένοντο αὐτοῖς ἅπασι, καὶ παίδων παῖδες· καὶ ἐγένοντο πέντε οἶκοι ἐκ τοῦ Βουσέλου οἴκου ἑνὸς ὄντος· καὶ χωρὶς ἕκαστος ᾤκει, τὸν [2] ἑαυτοῦ ἔχων καὶ ἐκγόνους ἑαυτοῦ ποιούμενος. περὶ μὲν οὖν τῶν τριῶν ἀδελφῶν τῶν τοῦ Βουσέλου υἱέων καὶ τῶν ἐκγόνων τῶν τούτοις γενομένων, τί ἂν ἐγὼ ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πράγματα παρέχοιμι ἢ ἐμαυτῷ, ἐξηγούμενος περὶ ἑκάστου; ὄντες γὰρ ἐν ταὐτῷ γένει Θεοπόμπῳ καὶ προσήκοντες ὁμοίως τῷ Ἁγνίᾳ, οὗ ἐστὶν ὁ κλῆρος, οὐδεὶς αὐτῶν οὔτε πρότερον πώποτε οὔτε νῦν ἠνώχλησεν ἡμῖν, οὔτʼ ἠμφισβήτησεν οὔτε τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου οὔτε τῆς γυναικὸς τῆς ἐπικλήρου ἣν ἐγὼ ἔχω ἐπιδικασάμενος, ἡγούμενοι οὐδʼ ὁτιοῦν προσήκειν ἑαυτοῖς οὐδενὸς τῶν Ἁγνίου. περίεργον δή μοι δοκεῖ εἶναι λέγειν [3] τι περὶ τούτων, πλὴν ὅσα ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν ἐπιμνησθῆναι· περὶ δὲ Θεοπόμπου τοῦ πατρὸς τοῦ Μακαρτάτου, καὶ αὐτοῦ τουτουὶ Μακαρτάτου, περὶ τούτων μοι ἐστὶν ἐξ ἀνάγκης λέγειν. ἔστι δὲ βραχὺς ὁ λόγος, ὦ ἄνδρες δικασταί.

ζ΄. Ὥσπερ γὰρ ὀλίγον τι πρότερον ἀκηκόατε, ὅτι τῷ Βουσέλῳ πέντε υἱεῖς ἐγένοντο, τούτων εἷς ἦν Στράτιος ὁ τουτουὶ πρόγονος Μακαρτάτου, καὶ ἕτερος Ἁγνίας ὁ τουτουὶ πρόγονος τοῦ παιδός. ἐγένετο δὲ υἱὸς τῷ Ἁγνίᾳ Πολέμων, καὶ θυγάτηρ [4] Φυλομάχη, ἀδελφὴ τοῦ Πολέμωνος ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία· τοῦ δὲ Στρατίου ἐγένοντο τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἁγνίου Φανοστράτη καὶ Χαρίδημος ὁ τούτου πάππος Μακαρτάτου. ἐρωτῶ δὴ ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί,

[1] ὁ Βούσελος [2] ἑαυτοῦ οἶκον ἔχων [3] [τι] [4] Φιλομάχ.

ζ΄. Στράτιος ὁ τουτουὶ πρόγονος Μακαρτάτου] Proavus. Series hæc est: Stratius, Charidemus, Theopompus, Macartatus. Wolf.

Καὶ ἕτερος Ἁγνίας, ὁ τουτουὶ πρόγονος τοῦ παιδὸς] Abavus, si etiam pueri matrem numeres: proavus, si, matre omissa, Eubulidis avi filium statuas. Series hæc est: 1. Hagnias, Phylomache, Eubulides, Hagniæ secundi patruelis, Phylomache secunda, Eubulides tertius. In hac serie duæ quidem intercurrunt mulieres, quibus mares, quamvis remotiores, præferuntur, sed in eadem familia tantum, ut opinor. Idem.

πότερος οἰκειότερός ἐστι καὶ προσήκει μᾶλλον τῷ Ἁγνίᾳ, 1057
[1] οὗτος ὁ Πολέμων, [2] καὶ θυγάτηρ ἡ [3] Φυλομάχη, ἢ Χαρίδημος ὁ υἱὸς [4] Στρατίου, ἀδελφιδοῦς δ' Ἁγνίου; ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι τὸν υἱὸν καὶ τὴν θυγατέρα [5] οἰκειότατον εἶναι ἑκάστῳ ἡμῶν μᾶλλον, ἢ τὸν ἀδελφιδοῦν· καὶ οὐ μόνον παρ' ἡμῖν τοῦτο νενόμισται, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασι καὶ Ἕλλησι καὶ Βαρβάροις. ἐπειδὴ τοίνυν τοῦθ' ὁμολογεῖται, ῥαδίως ἤδη τοῖς ἄλλοις, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, παρακολουθήσετε, καὶ αἰσθήσεσθε τούτους, ὅτι εἰσὶ βίαιοι καὶ ἀσελγεῖς ἄνθρωποι.

η'. Τοῦ Πολέμωνος γὰρ τοῦ [6] υἱέος τοῦ Ἁγνίου ἐγένετο υἱὸς Ἁγνίας, [7] τοῦ πάππου τοῦ ἑαυτοῦ ὄνομ' ἔχων, τοῦ Ἁγνίου. καὶ οὗτος μὲν ἄπαις ἐτελεύτησεν ὁ Ἁγνίας ὁ ὕστερος· τῆς [3] Φυλομάχης δὲ, τῆς ἀδελφῆς τῆς Πολέμωνος, καὶ Φιλάγρου — ᾧ ἔδωκεν αὐτὴν ὁ ἀδελφὸς Πολέμων, ἀνεψιῷ ὄντι ἑαυτοῦ· ὁ γὰρ Φίλαγρος υἱὸς ἦν Εὐβουλίδου τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἁγνίου —, τοῦ δὴ Φιλάγρου τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Πολέμωνος, ἐγένετο υἱὸς Εὐβουλίδης ὁ πατὴρ τῆς μητρὸς τουτουῒ παιδός. καὶ οὗτοι μὲν υἱεῖς ἐγένοντο Πολέμωνι, καὶ, τῇ ἀδελφῇ τῇ Πολέμωνος, [3] Φυλομάχῃ· τοῦ δὲ Χαριδήμου ἐγένετο, τοῦ [6] υἱέος τοῦ Στρατίου, Θεόπομπος, ὁ τουτουῒ πατὴρ Μακαρτάτου. πάλιν δὴ ἐρωτῶ,

[1] υἱὸς [2] καὶ * ἡ θυγάτηρ ἡ [3] Φιλομάχ. [4] ὁ Στρατίου [5] οἰκειότερον [6] υἱέως [7] τὸ τοῦ

Καὶ προσήκει μᾶλλον τῷ Ἁγνίᾳ] S. τῷ μεγάλῳ, ἢ προτέρῳ, τῷ Βουσέλου υἱεῖ. Idem.

Ἀδελφιδοῦς δ' Ἁγνίου]

Hagnias × Stratius.
Polemo × Charidemus.

Idem.

Οἰκειότατον μᾶλλον] Πολλῷ οἰκειότερον. Idem.

Ἢ τὸν ἀδελφιδοῦν] Τὸν τοῦ ἀδελφοῦ υἱὸν Χαρίδημον. Idem.

Παρακολουθήσαιτε καὶ αἰσθήσαισθε. Idem.

Τούτοις ὅτι εἰσί.] Ἀντὶ τοῦ, ὅτι οὗτοί εἰσι, κατ' ἀντίπτωσιν. Idem.

η'. Καὶ οὗτος μὲν ἄπαις ἐτελεύτησεν lege. Idem.

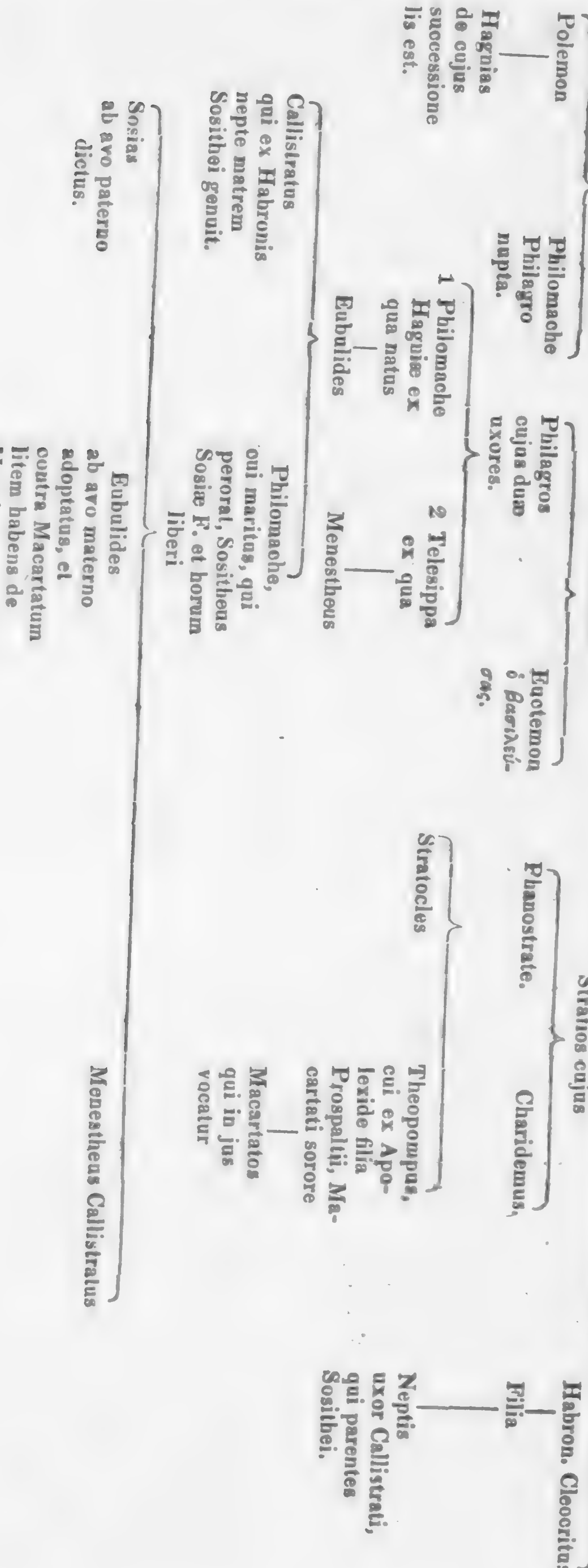
Ἀνεψιῷ ὄντι ἑαυτοῦ] Ἀδελφιδῷ.

Hagnias × Eubulides.
Polemo × Philager.

Idem.

Ὁ γὰρ Φίλαγρος ἀδελφὸς ἦν Εὐβουλίδου τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἁγνίου] Falsum hoc est. Legendum igitur, ut genealogia ostendit, ὁ Φίλαγρος υἱὸς ἦν. Wolf. L. υἱός. Auger.

Ὁ γὰρ Φίλαγρος ἀδελφὸς ἦν —] Redundat vox ἀδελφὸς, ut ex tota oratione patet. Lege ὁ γὰρ Φίλαγρος ἦν Εὐβουλίδου. Tum manifeste vitiosa est vulgata lectio: nam si Philagrus fuisset frater fratris Hagniæ, fuisset etiam frater Hagniæ, et frustra diceretur frater Eubulidis, de cujus hereditate non agitur; sed dici debebat Hagniæ frater, de cujus clero quæritur. Sed ut planiora hæc fiant et non laboret lector in legenda hac oratione, ecce tibi proponimus Hagniæ stemma, ut ex ipsa oratione colligitur.

ὦ ἄνδρες δικασταί, πότερος οἰκειότερός ἐστι καὶ προσήκει μᾶλλον Ἁγνίᾳ, τῷ πρώτῳ ἐκείνῳ, ὁ Πολέμωνος υἱὸς Ἁγνίας, καὶ Εὐβουλίδης ὁ [1] Φυλομάχης υἱὸς καὶ Φιλάγρου, ἢ Θεόπομπος ὁ Χαριδήμου υἱός, Στρατίου δὲ υἱϊδοῦς; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴπερ καὶ ὁ υἱὸς οἰκειότατός ἐστι καὶ ἡ θυγάτηρ, πάλιν, ὁ υἱϊδοῦς καὶ ὁ ἐκ τῆς θυγατρὸς υἱός, οὗτοι οἰκειότεροί εἰσι μᾶλλον, ἢ ὁ τοῦ ἀδελ- 1058 φιδοῦ υἱός, καὶ ὁ ἐξ ἑτέρου ὢν οἴκου. τῷ μὲν οὖν Θεοπόμπῳ

[1] Φιλομάχ.

Πότερος οἰκειότερος] Mihi leg. vid. πότερον οὐκ οἰκειότερος. Auger.

Στρατίου δ' υἱϊδοῦς] *Nepos ex filio.* Stratius, Charidemus, Theopompus. Wolf.

Καὶ ἡ θυγάτηρ πάλιν] F. A. καὶ ἡ θυγάτηρ, ὅτι πάλιν. Idem.

Τῷ μὲν οὖν Θεοπόμπῳ] Hanc genealogiam equidem non satis intelligo, propter multiplices genitivos, et vocabula cognationum parum dilucida, dum alii necessarii cum aliis conferuntur. Neque est hæc multum diversa a consuetudine Concordiensium agricolarum in Alsatia, qui ab abnepote ad abavum solent adscendere, hoc modo: Petrus Joannis, Jacobi, Philippi, Arbogasti. Nec in argumento Archidami Isocratis huic dissimilis ratio est: nisi quod ibi articuli additi rem dilucidiorem faciunt: κατάγεται δ' οὕτως ὁ μικρὸς Ἀρχίδαμος. Ζευξίδαμος, οὗ Ἀρχίδαμος, οὗ Ἆγις, οὗ Ἀγησίλαος, οὗ Ἀρχίδαμος: et in Evangelio Matth. fit idem verbo ἐγέννησε, et apud Lucam: Ἰησοῦς ὤν, ὡς ἐνομίζετο υἱὸς Ἰωσήφ, τοῦ Ἡλεί, τοῦ Ματθάτ, τοῦ Λευΐ, καὶ τὰ λοιπά. Sed quantum ex ea colligere possum, hæc ratio est necessitudinis, quam in tabella delineavi. Hagnias, Eubulides, fratres. Phylomache, Philager, fratrum liberi. Hi procreant Eubulidem: Eubulides Phylomachen accusatoris uxorem: e quibus nascitur Eubulides in Hagniæ familiam adoptatus in linea descendente. Stratius autem, Charidemus, Theopompus, Macartatus, sunt in linea collaterali.

GENEALOGIA,

CUJUS IN HAC ORATIONE FIT MENTIO.

EXŒUS
BUSELUS

1. *Hagnias.* ——	1. *Eubulides.* ——	*Stratius.*——	*Habron.*——	*Cleocritus.*
Polemo et	*Philager et*	*Phanostrate et*	*Filia neptis, mater Sosithei ex Callistrato.*	
1. *Phylomache.*	*Euctemon.*	*Charidemus.*		
2. *Hagnias orbus, cujus est hæreditas.*	*Callistratus, avus maternus Sosithei accusatoris.*	*Theopompus et Stratocles.*		

Macartatus *Theopompi* filius, reus: qui tenet hæreditatem Hagnianam, evictam a patre Theopompo et ereptam Phylomachæ secundæ, cujus filius Eubulides 2. eandem recuperare studet, ut Hagniæ secundo genere propior. Propinquitas autem illa exsistit a Phylomache prima, Haguiæ secundi amita, Phylomachæ secundæ avia materna: quæ, licet fœmina, est in descendente linea Hagniæ primi: Theopompus autem etsi eadem necessitudine Hagniam secundum attingit, qua Eubulides 2. æque est ex alia familia atque Theopompus: tamen potiore jure est propter matrem 1. Phylomacham, Hagniæ primi neptem, secundi amitam. Alioqui Theopompo et Eubulidæ fuisset ex æquo dividenda hæreditas, cum uterque sit Hagniæ posterioris frater patruelis. Ex hac delineatione, et collateralium inter se et adscendendo et descendendo collatione, paulo rectius statui poterit de gradibus et nominibus necessitudinum: quæ permutata non uno in loco cum essent, et Græca nomina ἀνεψιῶν late pateant, proclivis in convertendo lapsus fuit, vocabula ipsa potius, quam seriem generis, intuenti. Quorum explicationem hic ordine subjiciamus, seorsim a cæteris annotationibus, ut res ipsa in conspectu posita lectorem admoneat. Wolf.

E Philagro et Phylomache 1. nascitur 2. Eubulides. Is procreat 2. Phylomacham, Sosithei accusatoris uxorem, Eubulidæ pueri, in familiam secundi adoptati matrem: qui ratione propinquitatis Hagniæ secundi, qui orbus decessit, hæreditatem sibi vendicat. Causam hujus agit Sositheus naturalis pater, auctore dato fratre pueri.

ἐγένετο υἱὸς Μακάρτατος οὑτοσί· τῷ δὲ Εὐβουλίδῃ, τῷ τῆς [1] Φυλομάχης υἱεῖ, ἀνεψιῷ δ' Ἁγνίου ὄντι πρὸς πατρὸς

[1] Φιλομάχ.

Τῷ μὲν οὖν Θεοπόμπῳ] Labyrinthus est hic locus, et plane crux fixa interpretibus: quem initio sic transtuli, non quod veram interpretationem putarem, sed ne lacunam relinquerem. "Sed Theopompo natus est filius Macartatus: Eubulidæ autem, Phylomachæ filio, qui consobrinus Hagniæ paternus fuit, quum Eubulidæ consobrini filius Hagniæ a patre sit, hic puer, etc." Hæc, ut ingenue fatear, nec ipse intelligo. Sed est locus et male distinctus, et alioqui corruptus. Nam post Μακάρτατος οὑτοσὶ v. 1. coli nota est ponenda: et, τῷ δὲ Εὐβουλίδῃ, ἀπὸ κοινοῦ repetendum, ἐγένετο οὑτοσὶ ὁ παῖς. et mox, v. 2. πρὸς πατρὸς Εὐβουλίδου, perperam scriptum est pro Φιλάγρου, ut genealogia docet. Sic ergo verba ordinabis: οὑτοσὶ δὲ ὁ παῖς, ὢν Ἁγνίᾳ παῖς ἀνεψιοῦ πρὸς πατρὸς, ἐγένετο υἱὸς Εὐβουλίδῃ, τῷ ὄντι υἱεῖ μὲν Φυλομάχης, ὄντι δὲ ἀνεψιῷ Ἁγνίου πρὸς πατρὸς Φιλάγρου.

Nunc hos inter se comparemus:

Hagnias———Eubulides
Phylomache———Philager
Hagnias.———2. Eubulides
3. Eubulides.

Ita fratres sunt 1. Hagnias et 1. Eubulides: Phylomache et Philager patrueles: consobrini vero aut amitini (secundum jurisconsultos) inter se sunt Hagnias et Eubulides, natus ex amita Hagniæ secundi, sorore, et Philagro, fratre Polemonis, qui Polemo fuit Hagniæ secundi pater. Nam Donatus ait, consobrinos esse, natos ex fratre et sorore. Sed Demosthenes, omissa hic Phylomacha, patres secundi Hagniæ et Eubulidæ secundi confert: qua ratione fratres patrueles erunt, e tribus fratribus nati; et Eubulides tertius erit Hagniæ secundi fratris patruelis filius. Multum refert, quos inter sese conferas. Sunt enim hæc τῶν πρός τι, et alio atque alio respectu alias atque alias appellationes sortiuntur. Verto igitur de integro sic: "Ac Theopompo filius Macartatus: Eubulidæ autem, Phylomachæ filio, (qui respectu patris Philagri, Hagniæ patruelis fuit) (Nati enim sunt duobus fratribus, Polemone et Philagro) puer hic natus est, Hagniæ conjunctus, ut filius patruelis fratris." Qui habet aliquid melius et certius et dilucidius, doceat. Vocabula ista cognationum et affinitatum tam Græca, quam Latina, ab aliis aliter usurpantur: quorum controversiis decidendis ego me nolo arbitrum honorarium interponere. Illud tantum rogo, ut, si quis ea, quibus ego sum usus, improbarit, tum demum erroris me condemnet, ubi omnia Lexica Græca et Latina, inter sese collata, consentire probarit. Wolf. Hic lego et distinguo: Ἁγνιόυ ὄντι πρὸς μητρὸς, ἀνεψιοῦ παῖς ὢν Ἁγνίᾳ πρὸς πατρὸς Εὐβουλίδου, οὑτοσὶ ὁ παῖς (scil. ἐγένετο). ἐπειδὴ κ. τ. λ. sic levi immutatione et transpositione, hic tandem mihi locus claruit. Auger.

Εὐβουλίδου ἀνεψιοῦ παῖς ὢν Ἁγνίᾳ πρὸς πατρὸς οὑτοσὶ ὁ παῖς, ἐπειδὴ ἡ [1] Φυλομάχη, ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου, καὶ

[1] Φιλομάχ.

Ἀνεψιοῦ παῖς ὢν Ἁγνίᾳ] Etymologicon: ἀνεψιοὶ λέγονται παρὰ τὸ ἄνωθεν συνῆφθαι εἰς συγγένειαν. Hesychius: ἀνεψιοὶ, ἀδελφῶν υἱοί· ἀνεψιαδοῦς (qui et ἀνεψιάδης a Polluce dicitur) ὁ ἐκ τοῦ ἀνεψιοῦ ἢ τῆς ἀνεψιῆς γεγονώς· ἀνεψιότης, ἡ μέχρι ἀνεψιαδῶν συγγένεια. Suidas Hesiodum Homeri ἀνεψιάδην facit, hoc modo adscendendo: Hesiodus, Dius, Ampelides, Melanopus, ὅν φασί τινες τοῦ Ὁμήρου προπάτορος εἶναι πάππον. Sed si Herodotum secuti, Melanopum Critheidis patrem, e qua natus Homerus sit, statuamus, legendum erit: προπάτορα εἶναι, ἢ πάππον. Age descendamus:

Melanopus	
Ampelides	Critheis
Dius	Homerus.
Hesiodus.	

Julius Pollux lib. 3. cap. 2. paulo dilucidius hæc explicat: ἀνεψιοὶ ἀδελφῶν παῖδες, εἴτε πατραδέλφων, εἴτε ἐκ μητραδέλφων· εἴτε ἐξ ἀδελφοῦ, ἢ ἀδελφῆς· εἴτε ἐκ δυοῖν ἀῤῥένων ἀδελφῶν, εἴτε ἐκ δυοῖν θηλειῶν. αὗται ἀνεψιαὶ, οἱ ἀνεψιοί. οἱ ἐκ τῶν ἀνεψιῶν φύντες ἀλλήλοις ἀνεψιάδαι, εἴτε ἐξ ἀμφοῖν ἀῤῥένων εἶεν, εἴτε θηλειῶν, εἴτε ἐξ ἄῤῥενος καὶ θηλείας. ἀνεψιάδης δοῦς ὅ, τε ἀνεψιαδοῦς καὶ δῆ ἡ ἀνεψιαδῆ, οἱ ἐξ ἀνεψιαδῶν ἀλλήλοις ἐξανεψιοὶ καὶ ἐξανεψιαί. Quærendum hic videtur, iidemne sint ἀνεψιοὶ καὶ ἀδελφιδοὶ, an vero diverso respectu sic appellentur. Exempli gratia.

Peleus	πάππος	Telamon	Avus
Achilles	υἱὸς	Ajax	Filius
Pyrrhus,	υἱιδοῦς	Eurysaces,	Nepos.
			Peleus

Peleus, Telamon, fratres sunt, Achilles, Ajax, fratrum filii, atque iterum Pyrrhus et Eurysaces. Sed Ajax et Eurysaces ad Peleum relati suntne, prior ἀνεψιὸς, ἢ ἀδελφιδοῦς; posterior ἀνεψιάδης, ἢ ἀδελφιδοῦ υἱός; et quomodo Latine appellantur? Ajax nepos ex fratre, Eurysaces nepotis ex fratre filius, an habent singula nomina? Jam Achilles et Ajax, suntne ἀνεψιοὶ, an ἀδελφιδοῖ inter se appellandi? Latine quidem fratres patrueles dicuntur. Jam Eurysacis patruus est Achilles, πάτρως, ἢ πατράδελφος: magnus patruus Peleus: sed quomodo Græce dicitur? Aliudne habet nomen, quam πατραδέλφου πατήρ; Hæc et similia velim accuratius explicari a jurisconsulto, qui idem et Græcæ linguæ peritus esset, et Græca cum Latinis conciliare, et pro diversitate respectuum inter sese comparare. Idque aut jam fecisse, (Nondum enim ejus scripta legendi otium habui) aut facturum esse virum clarissimum et disertissimum, Matthæum Wesenbeccium, et spero, et opto. Vulgaria ista sunt, ἀδελφὸς ὁμοπάτριος καὶ ὁμομήτριος, ἀδελφὴ, frater, soror. ἀδελφιδοῦς, fratris aut sororis filius. ἀδελφιδῆ, fratris aut sororis filia. πάτρως, πατράδελφος, θεῖος πρὸς πατρὸς, patruus. μήτρως, μητράδελφος, θεῖος πρὸς μητρὸς, avunculus. πατραδέλφη, amita. μητραδέλφη, matertera. ἀνεψιὸς, consobrinus, fratris vel sororis meæ filius, nepos ex fratre vel sorore. ἀνεψιὸς πρὸς πατρὸς, patruelis, amitinus. (sed de posteriore dubito) ἀνεψιὸς πρὸς μητρὸς, consobrinus. ἀδελφαὶ, sorores. ἀδελφιδαῖ, filiæ sororum, consobrinæ. ἀδελφιδαῖ, neptes ex sororibus, vel sobrinæ. ἀδελφοὶ, fratres. ἀδελφιδοῖ, fratrum filii patrueles. ἀνεψιοὶ, nepotes e patruelibus, vel sobrini. ἀνεψιάδης, ἢ ἀνεψιαδοῦς, filius vel patruelis, vel amitini, vel consobrini. Sic ἀνεψιάδη, filia, etc. ἀνεψιότης, cognatio patruelium et consobrinorum. Græci Jurisconsulti ἀνεψιὸν vocant ἐξάδελφον, ἐξανέψιον, ἢ διανέψιον, τὸν ἀνεψιαδοῦν: ἀδελφὸν ἑτεροθαλῆ, τὸν μὴ ἐξ ἀμφοῖν γονέοιν, ἀλλ' ἢ ὁμοπάτριον μόνον, ἢ ὁμομήτριον. In Latinis appellationibus sobrinorum et consobrinorum non omnes consentiunt. Donatus: Sobrini sunt e duabus sororibus, Consobrini ex fratre et sorore. Sed Cicero sobrinos remotiores facit, cum 1. de Off. dicit, Consobrinorum, sobrinorumque conjunctiones. Francisc. Hotomannus, ex jurisconsultorum auctoritate: Consobrini (inquit) sunt, qui quæve aut e duabus sororibus nascuntur, vel ex avunculo aut matertera prognati, vel in genere ἀνεψιοὶ, quilibet fratrum aut sororum liberi. Patrueles fratres et sorores vel e duobus fratribus, vel e patruo. Patruus magnus, frater avi, patruus maximus, abavi frater. Sobrini proprie dicuntur sororum fratrumque nepotes et neptes, et sunt ultimi cognationum gradus. Sobrinus patris mei consobrini filius et matris meæ consobrini filius. Sobrinus est nepos magni patrui. Proavunculus proaviæ pater: promatertera, proaviæ soror. Atavus, abavus, proavus, avus, pater, filius, nepos, pronepos, abnepos, atnepos, nota sunt. Amitini inter se dicuntur, ex fratre et sorore nati. Hos Donatus appellat consobrinos. Thesaurus Roberti Stephani sic habet:

ὁ Πολέμων, ὁ πατὴρ ὁ Ἁγνίου, ἀδελφοὶ ἦσαν ὁμοπάτριοι καὶ ὁμομήτριοι. τῷ δέ γε Μακαρτάτῳ τῳδὶ, τῷ υἱεῖ [1] τῷ Θεοπόμπου, οὐδὲν ἐγένετο ἔκγονον, ὅ τι ἐστὶν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ τούτου καὶ τῷ Στρατίου.

θʹ. Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, τῷ μὲν παιδὶ τούτῳ ἐστὶν ὄνομα τῶν ἐν τῷ νόμῳ εἰρημένων, καὶ μέχρι ὧν ὁ νόμος κελεύει τὴν ἀγχιστείαν εἶναι· ἀνεψιοῦ γὰρ Ἁγνίου παῖς ἐστὶν, ὁ γὰρ πατὴρ αὐτοῦ Εὐβουλίδης ἀνεψιὸς ἦν Ἁγνίᾳ, οὗ ἐστὶν ὁ κλῆρος. ὁ δέ γε Θεόπομπος, ὁ τουτουὶ πατὴρ Μακαρτάτου, οὐκ ἂν εἶχεν ὄνομα θέσθαι αὐτῷ τῶν ἐν τῷ νόμῳ εἰρημένων οὐδέν· ἐξ ἑτέρου γὰρ οἴκου ἦν τοῦ Στρατίου. οὐ προσήκει δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐδένα ἄνθρωπον τὸν κλῆρον ἔχειν τὸν Ἁγνίου, ἐξ ἑτέρου οἴκου ὄντα, ἕως ἄν τις λείπηται τῶν γενομένων ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἁγνίου, οὐδ' ἐκβάλλειν βίᾳ, ὅπερ οὗτοι διαπράττονται, γένει τε ἀπωτέρω ὄντες καὶ οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ οἴκῳ· τοῦτο γάρ ἐστιν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὃ παρεκρούσατο Θεόπομπος, ὁ τουτουὶ πατὴρ Μακαρτάτου. τίνες οὖν εἰσὶ λοιποί; οἱ ἔτι νῦν ὄντες ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἁγνίου, [2] Φυλομάχη τε ἡ ἐμὴ γυνὴ, Εὐβουλίδου [3] δὲ θυγάτηρ οὖσα τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἁγνίου, καὶ οὑτοσὶ ὁ παῖς, ὁ εἰσηγμένος υἱὸς εἰς τὸν οἶκον τὸν Εὐβουλίδου καὶ
1059 Ἁγνίου. Θεόπομπος δ', ὁ τουτουὶ πατὴρ Μακαρτάτου, οὐκ ὢν τοῦ οἴκου τοῦ Ἁγνίου, ἐψεύσατο πρὸς τοὺς δικαστὰς ὑπερμεγέθες ψεῦδος περί τε τῆς [2] Φυλομάχης, τῆς τοῦ Πολέμωνος ἀδελφῆς, τηθίδος δ' Ἁγνίου, ὅτι οὐκ εἴη τῷ Πολέμωνι, τῷ τοῦ Ἁγνίου υἱεῖ, ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία ἀδελφή· καὶ πάλιν, προσποιούμενος τοῦ αὐτοῦ οἴκου εἶναι Ἁγνίᾳ, οὐδεπώποτε γενόμενος. ταῦτα δὲ πάντ' ἀδεῶς ἔλεγεν ὁ Θεόπομπος, μάρτυρα μὲν οὐδένα [4] παρασχόμενος, ὅστις ἔμελλεν ὑπεύθυνος ἡμῖν ἔσεσθαι· συνομολογοῦντας δὲ αὐτῷ ἔχων τοὺς κοινωνοὺς, οἳ ἦσαν ἀλλήλοις συναγωνισταὶ, [5] καὶ δι' ἃ πάντα ἔπραττον κοινῇ, ὅπως ἀφέλωνται τὴν

[1] τοῦ [2] Φιλομάχ. [3] Deest δέ. [4] παρεχόμενος [5] καὶ δὴ ἅπαντα

Sobrini sunt 1. sororum filii, 2. ex fratribus, sororibus, patruelibus, consobrinis, amitinis, procreati et quicunque cognati. Wolf.

Οὐδὲν ἐγένετο ἔκγονον, ὅ, τι ἐστὶν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ τούτου] Utrum Ἁγνίου, an αὐτοῦ τοῦ Μακαρτάτου? Intelligo τοῦ Ἁγνίου. Nam quid ad Sositheum alioqui attinet Macartati orbitas? καὶ τῷ Στρατίου. Idem. Nempe, Hagniæ; et v. 17. pro ᾧ M. ἐφ' ᾧ. Auger.

θʹ. Καὶ δι' ἃ πάντα] Lego καὶ δὴ ἅπαντ'

γυναῖκα τὴν τουτουῒ μητέρα τοῦ παιδὸς τὸν κλῆρον, ὃν αὐτῇ ὑμεῖς ἐψηφίσασθε.

ί. Βούλομαι οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, περὶ ὧν εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς, μαρτυρίας παρασχέσθαι· πρῶτον μὲν, ὡς ἐνίκησε τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου ἡ Εὐβουλίδου θυγάτηρ [1] Φυλομάχη, γένει οὖσα ἐγγυτάτω, ἔπειτα περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἀναγίνωσκε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Μαρτυροῦσι παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ ἐπὶ Νικοφήμου ἄρχοντος, ὅτε ἐνίκησε [1] Φυλομάχη, ἡ Εὐβουλίδου θυγάτηρ, τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου τοὺς ἀμφισβητοῦντας αὐτῇ πάντας.

ὅτι μὲν ἐνίκησε [1] Φυλομάχη, ἡ Εὐβουλίδου θυγάτηρ, τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ αὕτη ἐνίκησεν οὐδεμιᾷ παρασκευῇ ἀδίκῳ οὐδὲ συνωμοσίᾳ, ἀλλ' ὡς οἷόν τε δικαιότατα, ἐπιδειξάντων ἡμῶν, ὅτι γένει ἐγγυτάτω ἦν Ἁγνίᾳ, οὗ ἐστὶν ὁ κλῆρος, ἀνεψιοῦ παῖς οὖσα πρὸς πατρὸς, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου οὖσα τοῦ Ἁγνίου. ἐπειδὰν οὖν λέγῃ Μακάρτατος, ὅτι ἐνίκησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ Θεό- 1060
πομπος τοῦ κλήρου τούτου, ὑποβάλλετε αὐτῷ ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι καὶ ἡ γυνὴ ἐνίκησε πρότερον, ἢ Θεόπομπος ὁ τουτουῒ πατὴρ, καὶ, ὅτι δικαίως ἐνίκησεν ἡ γυνὴ, ἐκ τοῦ οἴκου οὖσα τοῦ Ἁγνίου, Εὐβουλίδου θυγάτηρ οὖσα τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἁγνίου· ὁ δὲ Θεόπομπος ὅτι οὐκ ἐνίκησεν, ἀλλὰ παρεκρούσατο, οὐκ ὢν ἐκ τοῦ οἴκου τὸ παράπαν τοῦ Ἁγνίου. ταῦτα αὐτῷ ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὑποβάλλετε, καὶ, ὅτι τὸν παῖδα τουτονὶ Εὐβουλίδην, τὸν Εὐβουλίδου υἱὸν, Ἁγνίου δ', οὗ ἐστὶν ὁ κλῆρος, ἀνεψιοῦ παῖδα πρὸς πατρὸς, οὔτε Θεόπομπος ὁ Μακαρτάτου πατὴρ, οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐνίκησε· νυνὶ δ' ἐστὶν ὁ ἀγὼν καὶ ἡ διαδικασία, περὶ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, τῷ

[1] Φιλομάχ.

ἔπραττον κοινῇ. Wolf.

ί. Ὡς ἐνίκησε τοῦ κλήρου] F. τὸν κλῆρον. Nec enim ullum aliud hujus constructionis exemplum recordor. Nam passive νικᾶσθαι τῶν φίλων æque dici, ac ἡττᾶσθαι τῶν ἐχθρῶν, cum sit ejusdem significationis, non est mirum. Sed ut non dicitur ἡττῶ τῶν ἐχθρῶν, sed ἡττῶ τοὺς ἐχθροὺς, sic etiam νικῶ τὸν κλῆρον: Nam observavi sæpe, ου diphthongum scribi pro syllaba ον, et e contrario. Ac nihilo durius est ἐνίκησε τοὺς ἀμφισβητοῦντας, τὸν κλῆρον, quam ἐνίκησε τοὺς πολεμίους, τὴν μάχην. Sin omnino placet τοῦ κλήρου, exponas licet τοῦ κλήρου ἕνεκα, ἢ ὅσον πρὸς τὸν κλῆρον. Idem. τοῦ κλήρου sub. ἕνεκα. Auger.

Εὐβουλίδου υἱεῖ τούτῳ καὶ Μακαρτάτῳ τούτῳ τῷ Θεοπόμπου υἱεῖ, καὶ ὁπότερος τούτων δικαιότερα λέγειν δόξει, καὶ κατὰ τοὺς νόμους μᾶλλον, δῆλον ὅτι τούτῳ ὑμεῖς οἱ δικασταὶ προσθήσεσθε. ἀναγίγνωσκε τὰς μαρτυρίας τὰς ὑπολοίπους· πρῶτον μὲν, ὅτι ἡ [1] Φυλομάχη, ἡ τοῦ Ἁγνίου τηθὶς, ἀδελφὴ ἦν ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία τῷ Πολέμωνι, τῷ Ἁγνίου πατρί· ἔπειτα τὰς ἄλλας ἁπάσας ἀναγνώσεται περὶ τοῦ γένους.

[2] ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Μαρτυροῦσι δημόται εἶναι Φιλάγρῳ τῷ Εὐβουλίδου πατρὶ, καὶ Πολέμωνι, τῷ πατρὶ τοῦ Ἁγνίου, καὶ εἰδέναι [1] Φυλομάχην, τὴν μητέρα τὴν Εὐβουλίδου, νομιζομένην ἀδελφὴν εἶναι Πολέμωνος, τοῦ πατρὸς τοῦ
1061 Ἁγνίου, ὁμοπατρίαν καὶ ὁμομητρίαν, καὶ μηδενὸς πώποτ' ἀκοῦσαι, ὡς γένοιτο ἀδελφὸς Πολέμωνι τῷ Ἁγνίου.

ΑΛΛΗ.

Μαρτυροῦσιν Οἰνάνθην, τὴν μητέρα τοῦ πάππου τοῦ ἑαυτῶν, Στρατωνίδου, ἀνεψιὰν εἶναι ἐκ πατραδέλφων Πολέμωνι τῷ πατρὶ τοῦ Ἁγνίου, καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς τοῦ ἑαυτῶν, ὅτι Πολέμωνι ἀδελφὸς οὐδεὶς γένοιτο πώποτε τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου, ἀδελφὴ δὲ [1] Φυλομάχη ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία, ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου, τοῦ πατρὸς τῆς Φυλομάχης τῆς Σωσιθέου γυναικός.

ΑΛΛΗ.

Μαρτυρεῖ συγγενὴς εἶναι καὶ φρατὴρ καὶ δημότης Ἁγνίᾳ καὶ Εὐβουλίδῃ, καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς τοῦ ἑαυτῶν καὶ τῶν ἄλλων συγγενῶν, ὅτι ἀδελφὸς οὐδεὶς ἐγένετο τῷ Πολέμωνι τῷ πατρὶ Ἁγνίου, ἀδελφὴ δ' ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία [1] Φυλομάχη, ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου, τοῦ πατρὸς [1] Φυλομάχης τῆς Σωσιθέου γυναικός.

ΑΛΛΗ.

Μαρτυρεῖ πάππον εἶναι ἑαυτοῦ Ἀρχίλοχον, καὶ ποιήσασθαι ἑαυτὸν υἱὸν, καὶ εἶναι αὐτὸν συγγενῆ Πολέμωνι τῷ πατρὶ τοῦ Ἁγνίου, καὶ ἀκούειν Ἀρχιλόχου καὶ τῶν ἄλλων συγγενῶν, ὅτι ἀδελφὸς οὐδεὶς πώποτ' ἐγένετο Πολέμωνι τῷ πατρὶ τοῦ Ἁγνίου, ἀδελφὴ δ' ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία [1] Φυλομάχη, ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου, τοῦ πατρὸς τῆς [1] Φυλομάχης τῆς Σωσιθέου γυναικός.

[1] Φιλομάχ.

[2] Μαρτυρίαι.

Ἀνεψιὰν εἶναι ἐκ πατραδέλφων, Πολέμωνι τῷ πατρὶ Ἁγνίου] Quod alias dicit, ἀνεψιὰν πρὸς πατρός. πατράδελφος, patruus, θεῖος πρὸς πατρός. Hesychius. Quis hujus Œnanthes pater fuerit, non exprimitur. Sed esto Cleocritus Hagniæ primi frater. Hagnia natus est Polemo, Cleocrito Œnanthe. Est ergo hæc soror patruelis Polemonis: quorum πατράδελφοι fuerunt Hagnias et Cleocritus. Wolf.

Καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς τοῦ ἑαυτῶν] Legendum ἑαυτοῦ, quia præcedit μαρτυρεῖ. Idem. Pro ἑαυτῶν M. ἑαυτοῦ, quia unus testatur. Auger.

Καὶ εἶναι αὐτὸν συγγενῆ Πολέμωνι] Τὸν πάππον Ἀρχίλοχον μᾶλλον, ἢ ἑαυτόν.

ΑΛΛΗ.

Μαρτυρεῖ τὸν πατέρα τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Καλλίστρατον, ἀνεψιὸν εἶ-
ναι ἐκ πατραδέλφων Πολέμωνι τῷ πατρὶ τοῦ Ἁγνίου καὶ Χαριδήμῳ τῷ
πατρὶ τῷ Θεοπόμπου, τὴν δὲ μητέρα τὴν ἑαυτοῦ ἀνεψιοῦ παῖδα εἶναι
Πολέμωνι, καὶ λέγειν τὴν μητέρα τὴν [1] αὐτὴν πρὸς αὐτοὺς πολλάκις, ὅτι 1062
[2] Φυλομάχη, ἡ μήτηρ ἡ Εὐβουλίδου, ἀδελφὴ ἦν Πολέμωνος τοῦ πατρὸς
τοῦ Ἁγνίου ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία, καὶ, ὅτι ἀδελφὸς οὐδεὶς πώποτε
γένοιτο Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου.

ιά. Τὸ πρότερον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτε συνώμοσαν ἀλλήλοις οὗτοι, καὶ συστάντες ἠγωνίζοντο, πολλοὶ ὄντες, πρὸς τὴν γυναῖκα, ἡμεῖς μὲν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὔτε μαρτυρίας ἐγράψαμεν περὶ τῶν ὁμολογουμένων, οὔτε μάρτυρας προσεκαλεσάμεθα, ἀλλ' ᾠόμεθα ταῦτά γε ἀδεῶς ὑπάρχειν ἡμῖν· οὗτοι δὲ τά τε ἄλλα πολλὰ καὶ ἀναίσχυντα παρεσκευάσαντο εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ ἔμελεν αὐτοῖς οὐδενὸς, πλὴν τοῦ ἐξαπατῆσαι ἐν τῷ τότε παρόντι καιρῷ τοὺς δικαστὰς, οἵτινες κατεχρῶντο, ὡς τῷ Πολέμωνι τῷ πατρὶ τοῦ Ἁγνίου [4] παράπαν οὐδεμία γένοιτο ἀδελφὴ ὁμοπατρία καὶ ὁμομητρία. οὕτως ἦσαν ἀναίσχυντοι καὶ βδελυροὶ, [5] τηλικοῦτον πρᾶγμα παρακρουόμενοι τοὺς δικαστὰς καὶ [6] οὕτω περιφανῶς, καὶ ἐσπούδαζον καὶ ἠγωνίζοντο περὶ τούτου μάλιστα· ἡμεῖς δέ γε νυνὶ μάρτυρας ὑμῖν τοσουτουσὶ [7] παρεσχήμεθα περὶ τῆς Πολέμωνος ἀδελφῆς, τηθίδος δ' Ἁγνίου. τούτῳ δ' ὁ βουλόμενος μαρτυρησάτω, ἢ, ὡς οὐκ ἦσαν ἀδελφοὶ ὁμοπάτριοι καὶ ὁμομήτριοι Πολέμων καὶ [2] Φυλομάχη, ἢ, ὅτι οὐκ ἦν ὁ μὲν Πολέμων υἱὸς, ἡ δὲ [2] Φυλομάχη θυγάτηρ Ἁγνίου τοῦ Βουσέλου υἱέως, ἢ, ὅτι ὁ [8] [μὲν] Πολέμων, οὐκ ἦν πατὴρ Ἁγνίου, οὗ ἐστὶν ὁ κλῆρος, οὐδ' ἡ ἀδελφὴ ἡ Πολέμωνος, [2] Φυλομάχη, τηθὶς, ἢ, ὡς ὁ Εὐβου-

[1] αὐτῶν [2] Φιλομάχ. [4] τὸ παράπαν [5] τηλικουτονὶ [6] οὑτωσὶ περιφανὲς [7] παρεσχόμεθα [8] Deest μέν.

WOLF.

Καλλίστρατον ἀνεψιὸν εἶναι ἐκ πατραδέλφων Πολέμωνι τῷ πατρὶ Ἁγνίου καὶ Χαριδήμῳ] Series hæc est:

1. Hagnias, Polemo	1. Eubulides, Callistratus	Stratius, Charidemus.	Fratres. Patrueles.

Ex eodem ordine fuit et testis, sive Habronis, sive Cleocriti F. Patruelis et ipse Polemonis. IDEM.

Τὴν δὲ μητέρα τὴν ἑαυτοῦ, ἀνεψιοῦ παῖδα εἶναι Πολέμωνι] Nata ergo vel ex Habrone, vel ex Cleocrito, patruelis Polemonis filia fuit. IDEM.

Καὶ λέγειν τὴν μητέρα αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν πολλάκις. et v. 15. καὶ ἔμελεν αὐτοῖς. IDEM.

ιά. Οἵτινες κατεχρῶντο] F. κατεψεύδοντο. Sed et hoc ferri potest. IDEM. Sub. τούτῳ τῷ λόγῳ. AUGER.

Ἡ δὲ Φυλομάχη θυγάτηρ lege. WOLF.

λίδης οὐκ ἦν [1] Φυλομάχης υἱὸς, οὐδὲ Φιλάγρου τοῦ ἀνεψιοῦ
1063 [2] Ἁγνίου, ἢ ἐκεῖνο, ὅτι Εὐβουλίδου, τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἁγνίου, οὐκ ἔστι θυγάτηρ [1] Φυλομάχη, ἡ νυνὶ ἔτι οὖσα, οὐδὲ υἱὸς οὑτοσὶ ὁ παῖς, εἰσπεποιημένος κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους εἰς τὸν Εὐβουλίδου οἶκον, ἢ, ὡς [3] ὁ Θεόπομπος, ὁ τουτουῒ πατὴρ Μακαρτάτου, ἐκ τοῦ οἴκου ἦν τοῦ Ἁγνίου. τούτων ὅ τι βούλεταί τις μαρτυρησάτω αὐτῷ· ἀλλ' εὖ οἶδ', ὅτι οὐδεὶς οὕτω τολμηρὸς ἔσται, οὐδ' ἀπονενοημένος ἄνθρωπος. ὡς [4] δὲ καταφανὲς ὑμῖν ἔσται, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι τὸ πρότερον ἀναισχυντοῦντες περιεγένοντο, δίκαιον δ' οὐδὲν ἔλεγον, ἀναγίνωσκε τὰς μαρτυρίας ὅσαι εἰσὶν ἔτι ὑπόλοιποι.

		[5] Ἀδελφοὶ		
Πατὴρ,	Πολέμων		καὶ Φιλομάχη,	μήτηρ.
		Ἀνεψιοὶ		
καὶ υἱὸς,	Ἁγνίας		καὶ Εὐβουλίδης,	υἱός.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Μαρτυρεῖ συγγενὴς εἶναι Πολέμωνι τῷ Ἁγνίου πατρὶ, καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς τοῦ ἑαυτοῦ ἀνεψιοὺς εἶναι ἐκ πατραδέλφων Πολέμωνι, Φίλαγρόν τε τὸν Εὐβουλίδου πατέρα, καὶ Φανοστράτην τὴν Στρατίου θυγατέρα, καὶ Καλλίστρατον τὸν πατέρα τῆς Σωσιθέου γυναικὸς, καὶ Εὐκτήμονα τὸν βασιλεύσαντα, καὶ Χαρίδημον τὸν πατέρα τὸν Θεοπόμπου καὶ Στρατοκλέους· καὶ εἶναι τοῖς τούτου υἱέσι καὶ Ἁγνίᾳ ἐν τῷ αὐτῷ γένει Εὐβουλίδην κατὰ τὸν πατέρα τὸν ἑαυτοῦ Φίλαγρον, κατὰ δὲ τὴν μητέρα τὴν ἑαυτοῦ [1] Φυλομάχην νομιζόμενον ἀνεψιὸν εἶναι Εὐβουλίδην Ἁγνίᾳ πρὸς πατρὸς ἐκ τηθίδος γεγονότα Ἁγνίᾳ τῆς πρὸς πατρός.

ΑΛΛΗ.

Μαρτυροῦσι συγγενεῖς εἶναι Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου, καὶ Φιλά-

[1] Φιλομάχ. [2] τοῦ Ἁγνίου [3] Deest articulus. [4] δὲ μᾶλλον καταφανὲς [5] Deest hoc stemma genealogicum.

AUGER.

Καὶ Καλλίστρατον τὸν πατέρα τῆς Σωσιθέου γυναικὸς] Τῆς Σωσιθέου μητρὸς legendum esse, res ipsa ostendit. WOLF. AUGER.

Καὶ εἶναι τοῖς τούτου υἱέσι] Τίνος; Præcesserunt enim multi. Lego: τούτων, τῶν ἀδελφῶν τῶν τοῦ Βουσέλου υἱϊδῶν. WOLF. τούτου refero ad Charidemum. AUGER.

Κατὰ δὲ τὴν μητέρα τὴν ἑαυτοῦ Φυλομάχην, νομιζόμενον ἀνεψιὸν εἶναι Εὐβουλίδην Ἁγνίᾳ πρὸς πατρὸς] *Patruelem esse.* Non opus est addere, *a patre.* Nec enim est ambiguum. Atqui et a patre Philagro est patruelis Hagniæ. Ex utroque ergo parente. Sed quomodo ista consentiunt, κατὰ τὴν μητέρα et πρὸς πατρός? Num quia Phylomache, soror Polemonis, patris Hagniæ fuit, et non matris? Series hæc est:

Polemon — Phylomache. Fratres.
Hagnias —— Eubulides. Ex fratre et sorore nati: qui consobrini erunt, Donato auctore, non patrueles. WOLF. Post Ἁγνίᾳ pono virgulam, et deleo πρὸς πατρὸς ut supervacans et impediens. AUGER.

Ἐκ τηθίδος γεγονότα Ἁγνίᾳ πρὸς πατρὸς] Videtur τηθὶς æque πρὸς πατρὸς, dici amita: πρὸς μητρὸς, matertera, ut θεῖος. WOLF.

γρῳ τῷ πατρὶ τῷ Εὐβ·υλίδου, καὶ Εὐκτήμωνι τῷ βασιλεύσαντι, καὶ εἰδέναι
Εὐκτήμονα ἀδελφὸν ὄντα ὁμοπάτριον Φιλάγρῳ τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου, 1064
καί, ὁπότε ἡ ἐπιδικασία ἦν τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου Εὐβουλίδῃ προσκλαί-
ουσα, ἔτι ζῆν Εὐκτήμονα ἐκ πατραδέλφων ἀνεψιὸν ὄντα Πολέμωνι τῷ
πατρὶ Ἁγνίου, καὶ μὴ ἀμφισβητῆσαι Εὐκτήμονα Εὐβουλίδῃ τοῦ κλήρου
τοῦ Ἁγνίου, μηδ᾽ ἄλλον μηδένα κατὰ γένος τότε.

ΑΛΛΗ.

Μαρτυροῦσι τὸν πατέρα τὸν ἑαυτῶν Στράτωνα συγγενῆ εἶναι Πολέμωνι
τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου, καὶ Χαριδήμῳ τῷ πατρὶ τῷ Θεοπόμπου, καὶ Φιλά-
γρῳ τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου, καὶ ἀκούειν τοῦ ἑαυτῶν πατρὸς, ὅτι Φίλαγρος
λάβοι γυναῖκα, πρώτην μὲν [1] Φυλομάχην ἀδελφὴν Πολέμωνος τοῦ πατρὸς
τοῦ Ἁγνίου ὁμοπατρίαν καὶ ὁμομητρίαν, καὶ γενέσθαι Φιλάγρῳ ἐκ μὲν τῆς
[1] Φυλομάχης Εὐβουλίδην, ἀποθανούσης δὲ [1] Φυλομάχης, ἑτέραν λαβεῖν
γυναῖκα Φίλαγρον Τελεσίππην, καὶ γενέσθαι ὁμοπάτριον μὲν ἀδελφὸν Εὐ-
βουλίδῃ Μενεσθέα, ὁμομήτριον δὲ μή, καί, Εὐβουλίδου ἀμφισβητήσαντος
τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου κατὰ γένος, Μενεσθέα μὴ ἀμφισβητῆσαι τοῦ κλή-
ρου τοῦ Ἁγνίου, μηδ᾽ Εὐκτήμονα τὸν ἀδελφὸν τὸν Φιλάγρου, μηδ᾽ ἄλλον
μηδένα κατὰ γένος, πρὸς Εὐβουλίδην τότε.

ΑΛΛΗ.

Μαρτυρεῖ τὸν πατέρα τὸν ἑαυτοῦ Ἀρχίμαχον συγγενῆ εἶναι Πολέμωνι
τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου, καὶ Χαριδήμῳ τῷ πατρὶ τῷ Θεοπόμπου, καὶ Φιλά-
γρῳ τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου, καὶ ἀκούειν τοῦ πατρὸς τοῦ ἑαυτῶν, ὅτι
Φίλαγρος λάβοι γυναῖκα πρώτην μὲν [1] Φυλομάχην ἀδελφὴν Πολέμωνος τοῦ
πατρὸς τοῦ Ἁγνίου ὁμοπατρίαν καὶ ὁμομητρίαν, καὶ γενέσθαι ἐκ μὲν [1] Φυ- 1065
λομάχης Εὐβουλίδην, ἀποθανούσης δὲ [1] Φυλομάχης, ἑτέραν λαβεῖν γυ-
ναῖκα Φίλαγρον Τελεσίππην, καὶ γενέσθαι Φιλάγρῳ ἐκ Τελεσίππης Μενε-
σθέα ὁμοπάτριον μὲν ἀδελφὸν Εὐβουλίδῃ, ὁμομήτριον δὲ μή, ἀμφισβητή-
σαντος δὲ τοῦ Ἁγνίου κατὰ γένος, Μενεσθέα μὴ ἀμφισβητῆσαι τοῦ κλήρου
μηδ᾽ Εὐκτήμονα τὸν ἀδελφὸν Φιλάγρου, μηδ᾽ ἄλλον μηδένα κατὰ γένος,
πρὸς Εὐβουλίδην τότε.

ΑΛΛΗ.

Μαρτυρεῖ τὸν πατέρα τῆς ἑαυτοῦ μητρὸς Καλλίστρατον ἀδελφὸν εἶναι
Εὐκτήμονι τῷ βασιλεύσαντι καὶ Φιλάγρῳ τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου, ἀνε-
ψιοὺς δ᾽ εἶναι τούτους Πολέμωνι τῷ πατρὶ τῷ Ἁγνίου καὶ Χαριδήμῳ τῷ
πατρὶ τῷ Θεοπόμπου, καὶ ἀκούειν τῆς μητρὸς τῆς ἑαυτοῦ, ὅτι ἀδελφὸς οὐ
γένοιτο Πολέμωνι τῷ πατρὶ Ἁγνίου, ἀδελφὴ δὲ γένοιτο ὁμοπατρία καὶ
ὁμομητρία [1] Φυλομάχη, καὶ ταύτην λάβοι τὴν [1] Φυλομάχην Φίλαγρος,
καὶ γένοιτο ἐξ αὐτῶν Εὐβουλίδης ὁ πατὴρ ὁ [1] Φυλομάχης τῆς Σωσιθέου
γυναικός.

ἀναγνῶναι μὲν τὰς μαρτυρίας ταύτας ἐξ ἀνάγκης ἦν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἵνα μὴ τὸ αὐτὸ πάθοιμεν, ὅπερ τὸ πρότερον, ἀπαράσκευοι ληφθέντες ὑπὸ τούτων· πολὺ δὲ σαφέστερον ἔτι αὐτὸς ἑαυτοῦ Μακάρτατος οὑτοσὶ καταμαρ-

[1] Φιλομάχ.

Τοῦ Ἁγνίου Εὐβουλίδῃ προσκλαίουσα] F. προσκληθεῖσα. Idem. Auger.

Ἐκ πατραδέλφων ἀδελφὸν] Hoc fieri qui potest? lego ἀνεψιόν, ἢ ἀδελφιδοῦν. Wolf. Lege ἀνεψιόν, aliter sensus absurdus est. Palmer. Imo ἀνεψιόν. Auger.

Ἑαυτῶν, ὅτι Φ.] Imo ἑαυτοῦ. Idem.

τυρήσει, ὅτι οὔτε Θεοπόμπῳ τῷ πατρὶ τῷ [1] ἑαυτοῦ προσήκει οὐδενὸς κληρονομεῖν τῶν Ἁγνίου, γένει ἀπωτέρω ὄντος τοῦ Θεοπόμπου καὶ οὐκ ἐκ τοῦ αὐτοῦ οἴκου [2] ὄντος τὸ παράπαν.

ιβ΄. Εἰ γάρ τις ἀνακρίνοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, [3] οὗτος τίς ἐστὶν ὁ ἀμφισβητῶν τῷ παιδὶ τούτῳ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου; εὖ οἶδ᾽, ὅτι ἀποκρίναιτ᾽ ἄν, ὅτι Μακάρτατος.
1066 τίνος ὢν πατρός; Θεοπόμπου. μητρὸς δὲ τίνος; Ἀποληξίδος θυγατρὸς Προσπαλτίου, ἀδελφῆς δὲ Μακαρτάτου [4] Προσπαλτίου. ὁ δὲ Θεόπομπος τίνος ἦν πατρός; Χαριδήμου. ὁ δὲ Χαρίδημος τίνος; Στρατίου. ὁ δὲ Στράτιος τίνος; Βουσέλου. οὑτοσί, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐστιν ὁ Στρατίου οἶκος, ἑνὸς τῶν Βουσέλου υἱέων· καὶ ἔκγονοι οὗτοί εἰσι Στρατίου, οὓς ὑμεῖς ἀκηκόατε· καὶ ἐνταῦθα οὐδαμοῦ ἐστὶν οὐδὲν ὄνομα τῶν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἁγνίου, ἀλλ᾽ οὐδὲ παραπλήσιον. πάλιν δὴ ἀνακρίνω τὸν παῖδα τουτονί, τίς ὢν ἀμφισβητεῖ Μακαρτάτῳ τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου; οὐκ ἂν ἔχοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ὁτιοῦν ἀποκρίνασθαι ὁ παῖς, ἢ ὅτι Εὐβουλίδης. τίνος ὢν πατρός; Εὐβουλίδου τοῦ Ἁγνίου ἀνεψιοῦ. μητρὸς δὲ τίνος; [5] Φυλομάχης, ἣ ἦν Ἁγνίᾳ ἀνεψιοῦ παῖς πρὸς πατρός. ὁ Εὐβουλίδης δὲ τίνος ἦν πατρός; Φιλάγρου τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἁγνίου. μητρὸς δὲ τίνος; [5] Φυλομάχης τῆς τηθίδος τοῦ Ἁγνίου. ὁ δ᾽ Ἁγνίας τίνος ἦν υἱός; Πολέμωνος. ὁ δὲ Πολέμων τίνος; Ἁγνίου. ὁ δ᾽ Ἁγνίας τίνος; Βουσέλου. οὑτοσὶ ἕτερός ἐστιν οἶκος

[1] ἑαυτοῦ, οὔτε αὐτῷ τούτῳ, προσήκει
[2] Deest ὄντος.
[3] οὑτοσὶ
[4] * τοῦ Προσπαλτίου
[5] Φιλομάχ.

ιβ΄. Ἀποληξιδος θυγατρὸς Προσπαλτίου] Nomen proprium deest. Nam Προσπάλτιος est cognomen a municipio: ut postea dicet ipse auctor. Wolf.

Ὁ δὲ Θεόπομπος τίνος ἦν πατήρ;] Πατρὸς lege. Hæc enim series est: Macartatus, Theopompus, Charidemus, Stratius, Buselus, adscendendo. Idem.

Τίνος ὢν πατρός; —— ἦν πατρός;] Putaveram primo debere scribi pro Εὐβουλίδου τοῦ Ἁγνίου ἀνεψιοῦ, Σωσιθέου τοῦ etc. Sed mutavi sententiam, nam puto se bene habere hanc lectionem. Nam quamvis Sositheus fuerit natura pater, tamen dixit supra eum dedisse filium Eubulidæ, et duxisse ad ejus gentiles. Sed puto aliquid deesse in sequentibus, et sic debere legi: μητρὸς δὲ τίνος; Φιλομάχης, ἥτις ἦν Ἁγνίᾳ ἀνεψιοῦ παῖς πρὸς πατρὸς etc. Palmer.

Πατρὸς] Al. πάππου. Utrumque verum. Fuit enim et nepos e filia, et filius adoptivus: si modo filium adoptare mortuus potest. Wolf.

Φιλάγρου, τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἁγνίου] De superiore Hagnia verum hoc est. Fuit enim hujus ex fratre Eubulide nepos Philager. Sed quia hic de posteriore Hagnia agitur, lego τοῦ θείου, ut ratio propinquitatis postulat. Idem.

[1] Ἁγνίου, ἑνὸς τῶν Βουσέλου υἱέων· καὶ ἐνταῦθ᾽ οὐδ᾽ ὁτιοῦν ἔνεστι τὸ αὐτὸ ὄνομα τῶν ἐν τῷ Στρατίου οἴκῳ ὄντων ἐκγόνων, ἀλλ᾽ οὐδὲ παραπλήσιον· ἀλλ᾽ αὐτοὶ δι᾽ ἑαυτῶν πορεύονται ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἁγνίου, τὰ ὀνόματα παρ᾽ ἀλλήλων παραλαμβάνοντες. πανταχῇ δὴ καὶ πάντα τρόπον ἐξελέγχονται ἐξ ἑτέρου οἴκου καὶ ἀπωτέρω γένει ὄντες, καὶ οὐ προσῆκον αὐτοῖς κληρονομεῖν οὐδενὸς τῶν Ἁγνίου· οἷς γὰρ ὁ νομοθέτης δίδωσι τὴν ἀγχιστείαν καὶ τὴν κληρονομίαν, τούτους ἀναγνώσεται ὑμῖν τοὺς νόμους.

[2] ΝΟΜΟΣ. 1067

Ὅςτις ἂν μὴ διαθέμενος ἀποθάνῃ, ἐὰν μὲν παῖδας καταλίπῃ θηλείας, σὺν ταυτῃσί· ἐὰν δὲ μή, τούςδε κυρίους εἶναι τῶν χρημάτων. ἐὰν [3] δὲ ἀδελφοὶ ὦσιν ὁμοπάτορες καὶ ἐὰν παῖδες ἐξ ἀδελφῶν γνήσιοι, τὴν τοῦ πατρὸς μοῖραν λαγχάνειν· ἐὰν δὲ μὴ ἀδελφοὶ ὦσιν ἢ ἀδελφῶν [4] παῖδες, ἐξ αὐτῶν κατὰ ταὐτὰ λαγχάνειν. κρατεῖν δὲ τοὺς ἄῤῥενας καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀῤῥένων, ἐὰν ἐκ τῶν αὐτῶν ὦσι, καὶ ἐὰν γένει ἀπωτέρω. ἐὰν δὲ μὴ ὦσι πρὸς πατρὸς μέχρι ἀνεψιάδων [5] παίδων, τοὺς πρὸς μητρὸς τοῦ ἀνδρὸς κατὰ ταὐτὰ κυρίους εἶναι. ἐὰν δὲ [1] μηδ᾽ ἑτέρωθεν ᾖ ἐντὸς τούτων, τὸν πρὸς πατρὸς ἐγγυτάτω κύριον εἶναι. νόθῳ δέ, μηδὲ νόθῃ, μὴ εἶναι ἀγχιστείαν, μήτε ἱερῶν, μήθ᾽ ὁσίων, ἀπ᾽ Εὐκλείδου ἄρχοντος.

1 * ὁ Ἁγνίου 2 * Νόμοι. 3 δ᾽] * μὲν 4 παῖδες, * οἱ ἐξ αὐτῶν 5 [παίδων]

Καὶ ἐνταῦθα οὐδοτιοῦν ἔνεστι τὸ αὐτὸ (τῷ αὐτῷ) ὄνομα τῶν ἐν τῷ Στρατίου οἴκῳ ὄντων ἐκγόνων, ἀλλ᾽ οὐδὲ παραπλήσιον] Non vacat mendi suspicione hic locus. τὸ αὐτὸ et παραπλήσιον inter se conferuntur. Sed τὸ αὐτὸ τῶν ἐκγόνων pro τοῖς ἐκγόνοις rarum. IDEM.

Τούτους — τοὺς νόμους] M. τοῦτον — τὸν νόμον, et post τοῦτον f. add. δή. AUGER.

Ἐὰν μὲν παῖδας καταλίπῃ θηλείας σὺν ταυτῃσὶ] Sententia postulat addi: θηλείας, τοὺς υἱοὺς σὺν ταυτῃσί. WOLF. Verum hic nulla liberorum masculorum mentio, ipso enim naturæ jure, non tantum Solonis Lege in bona parentis veniunt, neque προσήκει τοῖς παισὶν ἐπιδικάσασθαι τῶν πατρῴων, inquit Isæus, ὅτι γόνῳ γεγόνασιν, οὐδεὶς ἂν δήπου ἀμφισβητήσειε περὶ τῶν πατρῴων. Sed feminarum longe alia est ratio, erant enim ex Lege ἐπιδικασίαι τῶν Ἐπικλήρων. Cavet itaque Legislator, ut is in bona mortui ab intestato veniat, qui ejus filias in uxores duxerit, id est, bona habeat ἐπὶ ταύταις, ut in superioribus diximus. Quare hæc verba, ἐὰν δὲ μὴ τοὺς κυρίους εἶναι τῶν χρημάτων, alio spectant; atque Legislatoris mens hæc est: Si etiam femella prole orbus ab intestato decesserit ad hos illius hereditatem devenire, qui sequuntur: ἐὰν δ᾽ ἀδελφοὶ κ. τ. λ. *In Leg. Attic.* lib. VI. tit. VI. §. IX. p. 585. PETITUS. Eum vide l. l.; et Iac. Perizonium Dissert. II. p. 128. in paucis, inquit Wesselingius, a Petito et vero deflectentem; et Meursium Them. Attic. lib. II. cap. 13.

Σὺν ταυτησὶ] Sub. δεῖ ἐπιδικάσασθαι τοὺς τοῦ κλήρου ἐπιδικασαμένους: mox τούσδε, nempe, quos statim nominat. AUGER.

Ἐὰν δὲ μὴ] S. καταλίπῃ παῖδας θηλείας, τούτους, τοὺς υἱούς. WOLF.

Ὁμοπάτορες] F. add. καὶ ὁμομήτορες. Deinde subaudi aliqua in hunc ferme sensum: *oportet ipsos hereditatem adire pro sua quisque rata parte.* AUGER.

Ἐὰν δὲ μὴ ἀδελφοὶ ὦσιν, ἢ ἀδελφῶν παῖδες ἐξ αὐτῶν κατὰ ἑαυτὰ λαγχάνειν] Τίνες δ᾽ οἱ λαγχάνοντες; pro ἐξ αὐτῶν aliquod aliud legendum cognationis nomen. WOLF.

Ἐκ τῶν αὐτῶν] *Ex iisdem*, np. ex parentibus mortuum eadem propinquitate attingentibus. et mox leg. καὶ ἐὰν μή, addendo μή. AUGER.

Καὶ ἐὰν γένει ἀπωτέρω] Sic Theopompus erit Eubulidi præferendus. Nam cognatio cum Hagnia est a Phylomache, quamvis ejusdem familiæ sit. WOLF.

Μέχρι ἀνεψιαδῶν παίδων] Μέχρι παίδων, *usque ad liberos sobrinorum.* IDEM. Scribendum videtur μέχρι ἀνεψιῶν παίδων. Id suadent hæc Isæi Orat. de Apollod. Hered. p. 65. ἐὰν μὴ ὦσιν ἀνεψιοί, μηδὲ ἀνεψιῶν παῖδες — τότε ἀπέδωκε τοῖς πρὸς μητρός. Et clarissime Orat. de Hagn. Hered. p. 84. ἐὰν δὲ μηδεὶς ᾖ πρὸς πατρὸς μέχρις ἀνεψιῶν παίδων, τοὺς πρὸς μητρὸς κυρίους εἶναι κατὰ τὰ αὐτά. Ἀκούετε, ὦ ἄ., ὅτι ὁ νομοθέτης οὐκ εἶπεν, ἐὰν μηδεὶς ᾖ πρὸς

διαῤῥήδην λέγει ὁ νόμος, ὦ ἄνδρες δικασταί, οἷς δεῖ τὴν κληρονομίαν εἶναι· οὐ μὰ Δί᾽ οὐ Θεοπόμπῳ, οὐδὲ Μακαρτάτῳ τῷ Θεοπόμπου υἱεῖ, τοῖς μηδὲ [2] παράπαν οὖσιν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἁγνίου. ἀλλὰ [3] τίνι δίδωσι; τοῖς ἐκγόνοις τοῖς Ἁγνίου, τοῖς οὖσιν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἁγνίου ἐκείνου. ταῦτα καὶ ὁ νόμος λέγει, καὶ τὸ δίκαιον οὕτως ἔχει.

ιγ᾽. Οὐ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ταῦτα μὲν ἔδωκεν ὁ νομοθέτης τοῖς προσήκουσιν, ἕτερα δ᾽ οὐ προσέταξε [4] πολλὰ πάνυ ἐν τῷ νόμῳ, ἃ δεῖ ποιεῖν τοὺς προσήκοντας ἐπάναγκες· ἀλλὰ πάνυ πολλά ἐστιν, ἃ προστάττει ποιεῖν τοῖς προσήκουσι καὶ πρόφασιν οὐδεμίαν δίδωσιν, ἀλλ᾽ ἐξ ἀνάγκης δεῖ ποιεῖν. μᾶλλον δὲ λέγε αὐτὸν τὸν νόμον τὸν πρῶτον.

ΝΟΜΟΣ.

Τῶν ἐπικλήρων, ὅσαι θητικὸν τελοῦσιν, ἐὰν μὴ βούληται ἔχειν ὁ ἐγγύ-

1 μηδετέρωθεν * ᾖ ἐντὸς 2 τὸ παράπαν 3 τίνι καὶ δίδωσι
4 Desunt πολλὰ - - - - - - - - - ἐπάναγκες.

πατρὸς μέχρις ἀνεψιῶν παίδων, τοὺς τῶν ἀνεψιάδων εἶναι κυρίους, etc. Excluduntur enim apertissime patruelium nepotes. Quare Theopompus cum paulo ante dixisset, defunctis fratribus Stratio et Stratocle, λείπομαι ἐγὼ μόνος τοῦ πρὸς πατρὸς ὢν ἀνεψιοῦ παῖς, ᾧ μόνῳ κατὰ τοὺς νόμους ἐγίνετο ἡ κληρονομία, concludit p. 84. negatque patruelium nepotes ad hereditatem posse admitti, sed eam universam ad maternam defuncti cognationem devolvi. οὐ δίδωσι μεθ᾽ ἡμᾶς τοῖς ἡμετέροις παισὶ τὸ παράπαν τὴν ἀγχιστείαν, ἀλλὰ τοῖς πρὸς μητρὸς τοῦ τελευτήσαντος. Demosth. infra similia dabit. WESSELING.

Τοὺς πρὸς μητρὸς τοῦ ἀνδρὸς] F. τοὺς πρὸς μητρὸς τοὺς ἄνδρας κατὰ ταὐτὰ κυρίους εἶναι. WOLF.

Μὴ εἶναι ἀγχιστείαν μήτε ἱερῶν] F. A. μήτε μετεῖναι ἱερῶν. Nisi forte jungendum sit, μήθ᾽ ἱερῶν ἀγχιστείαν εἶναι. *Ratione propinquitatis neque sacra, neque profana, ad nothos pertineant.* IDEM. Sic distingue μήθ᾽ ὁσίων. ἀπ᾽ E. ὁσίων, ἱερῶν, sub. ἕνεκα. AUGER.

Τοῖς μηδὲ παράπαν οὖσιν. WOLF.

ιγ᾽. Τῶν ἐπικλήρων κ. τ. λ.] Ad legis istius explicationem, observandum est, ἐπικλήρους appellari generaliter puellas patre, avo, proavo orbas, ac fratre destitutas, quæ in universas parentum opes, si illi beati erant et opulenti, aut in miserias, si ii pauperes et egeni, successerant. Uno verbo, ἐπίκληρος virgo est, patre, avo, proavo, itemque fratre, destituta, beata vel misera, prout parentibus divitibus aut miseris erat prognata. Sæpius tamen cum ἐπίκληρον dicebant, intelligebant puellam magnarum opum heredem. Et observat Aristoteles Polit. l. V. c. 4. ob hujusmodi puellarum connubia magnas quandoque seditiones in multis Græciæ civitatibus excitatas, cum plures proci eas ambirent. His incommodis obviam ut iret Solon, item ne bona ad exteros transirent, legem tulit, qua jubebat ejusmodi ἐπίκληρον ei nubere, qui genere proximus esset. Atque ita, quæ melioris erant conditionis, quæque amplam aliquam hereditatem nactæ erant, tenebantur iis nubere, qui genere proximi nuptias earum expetebant. Quæ sequioris autem erant conditionis, eas cognati tenebantur ducere aut dotare; quæ omnia docebat breviter Terentius in Phormione his verbis:

Lex est, ut orbæ, quæ sunt genere proximi,
Iis nubant, et illos ducere eadem lex jubet.

Prior pars eorum verborum ad ἐπικλήρους opimorum bonorum heredes pertinet; posterior ad ἐπικλήρους inopes et destitutas. Ac priores quidem illæ amplam litium materiam suppeditarunt, cum a pluribus expeterentur, inter quos contendebatur, quis genere esset proximior, quod ἐπιδικάσασθαι dicebant, et puella, de qua disceptabatur, ἐπίδικος. Isæus de Pyrrh. Hered. Habebat autem locum ἐπιδικασία, non modo, si filia una, aut plures superstites erant, sine fratre; sed insuper, si, ceteris in matrimonium datis, aliqua innupta ei erat superstes. Isæus ibid. Et, si qua a patre in matrimonium data erat, quæ post ejus mortem exsisteret ἐπίκληρος, licebat generi proximo ἐπιδικάσασθαι: quomodo sæpe contingebat uxorem marito abduci, et alii adjudicari. Isæus ibid. Atque hactenus de iis, quibus bona aliqua obvenerat hereditas.

Sed et sequioris conditionis ἐπίκληροι, ad quas lex illa, quæ præ manibus habemus, pertinet, non minorem litibus occasionem præbuere, cum ii, qui vocabantur in jus, ut eas ducerent aut dotarent, cognatos se negarent aut alios dicerent esse proximiores. Hæ igitur erant, quas lex ait τὸ θητικὸν τελεῖν, in ordine τῶν θητῶν censeri, h. e. infimorum civium, quales erant qui, cum nihil proprium possiderent aut pauxillum, aliorum agros mercede redempti colebant, aut artibus sordidis vitam tolerabant. Sic ἱππάδα τελεῖν est *in ordine equitum censeri*; ζευγίσιον τελεῖν, *censeri in ordine* τῶν ζευγιτῶν. Etym. Mag. v. ζευγίσιον. Solon quatuor ordines constituerat, quatuor τέλη, quæ τιμήματα ideo appellat Hesychius v. ζευγίσιον. Vid. Plut. in Solon. Ante Solonis legislationem duo erant Atheniensium ordines, εὐπατρίδων et ἀγροίκων. Dionys. Halic. l. II. Antiq. R. Plut. in Thes. tres ordines constituebat, εὐπατριδῶν, γεωμόρων, et δημιουργῶν. Aristot. Pol. l. IV. c. 4. quamlibet remp. constare ait, ἐκ τοῦ δήμου καὶ τῶν λεγομένων γνωρίμων, δῆμον appellans τὸ πλῆθος, et γνωρίμους qui opibus, natalium honestate, virtute, eruditione, et similibus, erant præditi. Sic igitur γνώριμοι in plerisque Græciæ civitatibus, maxime in rep. Atheniensi, non tam erant nobiles, quam noti; quibus ad honores et magistratus aditus esset ejusdem Solonis legibus, ceteris occlusus. Quod postea mutatum est. Legibus igitur Solonis ἀρχαὶ, magistratus, conferebantur ἀπὸ τιμημάτων, atque ad eos admittebantur quicumque erant e tribus illis classibus, pentacosiomedimnorum, equitum, et zeugitarum, ita tamen, ut ii præferrentur sæpius, quorum major erat census, cum census magistratum daret. Ceterum, post devictos Persas, omnes tandem cives Athenienses, nulla census habita ratione, dignitates et magistratus capessere potuerunt, exceptis iis, qui ἀδύνατοι dicti stipem a publico accipiebant. Plut. in Aristid. Antipater reip. administrandæ rationem, qualis a Solone constituta erat, revocavit. Plut. in Phocion. et Diod. Sic. l. XVIII. Antipatro exstincto, reip. forma ab eo constituta concidit, omnesque ordines iterum permisti, et cuilibet conditioni aditus ad magistratus datus, sed a paucis usurpatus, et vix et ne vix quidem θῆτες et infimi ordinis homines, qui judiciorum participes erant, eo jure usi. Plut. in Solon. Isocrat. c. Lochit. Aristot. Polit. l. II. c. ult. Nunc ad legem redeundum est.

Lex igitur jubebat, si quæ puella orba esset, nullius aut exigui census, τὸ θητικὸν τελοῦσα, eam a genere proximo duci aut dotari. Non cogebatur is eam uxorem ducere, si dotare vellet, etsi aliud videtur Pollux l. III. c. 3. sensisse: non bene. Sed num ei saltem conditionem quærere tenebatur? Id significare videntur legis verba: ἐκδιδότω ἐπιδοὺς, item: ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃ ὁ ἐγγυτατα γένους, ἢ μὴ ἐκδῷ etc. Verum rem aliter se habuisse ostendit Terentius in Phormione, apud quem Demipho, A. II. sc. 1. v. 65.

——— Verum si cognata est maxume,
Non fuit necesse habere; sed id quod lex jubet,
Dotem daretis: *quæreret* alium virum.

Et alibi:

Etsi mihi facta injuria est, veruntamen
Potius quam lites secter, aut quam te audiam,
Itidem ut cognata si sit, id quod lex jubet
Dotem dare; *abduce* hanc; minas quinque accipe.

Notanda etiam postrema ista, *minas quinque accipe.* Hæc enim erat summa dotis, quam dare tenebantur ditiores, up. οἱ πεντακοσιομέδιμνοι, ταῖς ἐπικλήροις θητικὸν τελούσαις. Ait enim lex πεντακοσίας δραχμὰς, i. e. quinque minas. Mina Attica pendebat drachmas Atticas centum. Sequitur: ἀπογραφέτω - - ἄρχοντα. Quod ait ἀπογραφέτω, idem est hoc loco, quod εἰσαγγελλέτω. Hæc verba pertinent ad εἰσαγγελίαν. Ergo si qui ea in re cessabant, i. e. si orbam genere proximam neque ducere neque dotare volebant, poterat civis Atheniensis quilibet eos deferre πρὸς τὸν ἄρχοντα, et agere κακώσεως: qui Archon causa cognita eos aut ducere aut dotare puellam cogebat, ὅσον ἐπ' αὐτῷ, causa scilicet in judicium deducta; quæ omnia explicat eleganter Phormio apud Terentium, Act. I. sc. 2. v. 75.

Lex est, ut orbæ, qui sunt genere proxumi,

1068 τατα γένους, ἐκδιδότω ἐπιδοὺς, ὁ μὲν πεντακοσιομέδιμνος, πεντακοσίας δραχμάς· ὁ δ' ἱππεὺς, τριακοσίας· ὁ δὲ ζυγίτης, ἑκατὸν πεντήκοντα πρὸς οἷς αὐτῆς. ἐὰν δὲ μὴ πλείους ὦσιν ἐν τῷ αὐτῷ γένει, τῇ ἐπικλήρῳ πρὸς μέρος ἐπιδιδόναι ἕκαστον. ἐὰν δ' αἱ γυναῖκες πλείους ὦσι, μὴ ἐπάναγκες εἶναι πλέον ἢ μίαν ἐκδοῦναι τῷ γένει· ἀλλὰ τὸν ἐγγύτατα δεῖ ἐκδιδόναι, ἢ αὐτὸν ἔχειν. ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃ ὁ ἐγγυτάτω γένους, ἢ μὴ ἐκδῷ, ὁ ἄρχων ἐπαναγκαζέτω ἢ αὐτὸν ἔχειν, ἢ ἐκδοῦναι. ἐὰν δὲ μὴ ἐπαναγκάσῃ ὁ ἄρχων, ὀφειλέτω χιλίας δραχμὰς, ἱερὰς τῇ Ἥρᾳ· ἀπογραφέτω δὲ τὸν μὴ ποιοῦντα ταῦτα ὁ βουλόμενος πρὸς τὸν ἄρχοντα.

ἃ μὲν λέγει ὁ νόμος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀκούετε. ὅτε δὲ τῆς ἐπικλήρου ἔδει ἐπιδικάζεσθαι [1] Φυλομάχης τῆς τουτουῒ μητρὸς τοῦ παιδὸς, Ἁγνίου δ' ἀνεψιοῦ παιδὸς οὔσης πρὸς πατρὸς, ἐγὼ μὲν ἧκον φοβούμενος τὸν νόμον, καὶ ἐπεδικαζόμην γένει ὢν ἐγγυτάτω· Θεόπομπος δὲ ὁ Μακαρτάτου

[1] Φιλομάχ.

Iis nubant; et eos ducere eadem lex jubet.
Ego te cognatum dicam, et tibi scribam dicam;
Paternum amicum me assimulabo virginis;
Ad judices veniemus; qui fuerit pater,
Quæ mater; qui cognata tibi sit. Omnia hæc
Confingam; quod erit mihi bonum atque commodum:
Cum tu horum nihil refelles, vincam scilicet.

Quod autem dicit lex, ἀπογραφέτω πρὸς τὸν ἄρχοντα, εἰσαγγελίαν significat, quod antea diximus; quæ eadem quoque appellatur γραφή: maxime in hoc argumento, ut ostendebamus antea ex Isæo. Sane εἰσαγγελία scripto continebatur, neque tamen erat γραφὴ proprie dicta, quia hæc fiebat apud aliquem τῶν ἐννέα, æstimatione pœnæ adjecta; qua in accusatione si ὁ διώκων quintam suffragiorum partem non obtinebat, M. drachmis mulctabatur; εἰσαγγελία autem fiebat impune, atque ea maxime, quæ injuriam impuberibus factam ultum ibat. Ceterum error est apud Harpocrationem: κακώσεως, δίκης ὄνομά ἐστι, ταῖς τε ἐπικλήροις, κατὰ τῶν γεγαμηκότων, καὶ κατὰ τῶν παίδων τοῖς γονεῦσι, καὶ κατὰ τῶν ἐπιτρόπων τοῖς ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν. Si κακώσεως δίκην κατὰ τῶν γεγαμηκότων restringit ad solas ἐπικλήρους, longe fallitur. Dabatur enim quibuslibet uxoribus contra maritos, a quibus male tractabantur. Si scripsit κατὰ τῶν οὐ γεγαμηκότων (quod non puto, quia priorem lectionem etiam Suidas secutus est), pertinet id ad legem quam percurrimus, sed et hoc modo injuria uxoribus a maritis facta omittitur: de qua hic non agemus, neque περὶ κακώσεως τῶν γονέων, quia de his κακώσεως speciebus nulla dabatur εἰσαγγελία, neque erat accusatio ulla publica instituta; ut quod Harpocration in dictione εἰσαγγελία ait, εἰσαγγελίαν λέγεσθαι ἐπὶ ταῖς κακώσεσιν, non sit ad quaslibet κακώσεις referendum, sed ad eas tantum, quæ impuberibus fiunt. *Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* l. III. c. XV. De hac lege vide quoque Meursium, in Them. Attic. l. I. c. XIII. et Lect. Attic. l. V. c. I., facem, inquit Wesselingius, Petito præferentem, in Legg. Attic. l. VI. t. II. p. 551. sqq.

Ὅσαι εἰς τὸ θητικὸν τελοῦσι] Θῆτες sunt *mercenarii*, paulo superiores servis. Itaque apud Platonem Euthyphron exagitatur, οὐ βουλόμενος ὑπὲρ θητὸς ἀνδρὸς ἐπεξιέναι φόνου τῷ πατρί. Hinc θῆσσα τράπεζα apud Euripidem, et verbum θητεύω, unde θητεία. Latine dici possunt, *capite censi et proletarii.* Wolf.

Ὁ μὲν πεντακοσιομέδιμνος] Hi ditissimi fuerunt, sic dicti a quingentorum medimnorum frumenti annuo reditu. Phænippus fuit χιλιομέδιμνος, absque vino. Idem.

Ὁ δὲ ζυγίτης] Lego ζευγίτης: quorum bini unum equum ad bellum communi sumtu præbuerunt. Tales videntur olim apud Germanos nostros fuisse *die Halbritter.* Idem.

Πρὸς οἷς αὐτῆς] Lego πρὸς τοῖς αὐτῆς. οἷς pro τοῖς sæpe legitur, vel πρὸς οἷς αὐτὴ ἔχει. Idem. In Demosthene [edidit vero Petitus l. s. l. πρὸς τῆς αὐτῆς] πρὸς οἷς αὐτοῖς aut πρὸς τοῖς αὐτοῖς legitur: quorum posterius videtur potius, nisi si προῖκα αὐτῇ malueris. Wesseling.

Ἐὰν δὲ μὴ πλείους ὦσιν ἐν τῷ αὐτῷ γένει] Τὸ μὴ abundat, scilicet ἐγγύτατα γένους, ἢ συγγενεῖς. Wolf.

Πρὸς μέρος ἐπιδιδόναι] Ut, si 5. sint πεντακοσιομέδιμνοι, singuli centenas drachmas numerent, ut dos 500. drachmarum compleatur. Idem.

Τῷ ἐν γένει lego, addita præpositione Idem.

πατὴρ οὐδὲ προσῆλθε τὸ παράπαν, οὐδ' ἠμφισβήτησε, διὰ τὸ μηδ' ὁτιοῦν αὐτῷ προσήκειν, καὶ ταῦτ' ἐν τῇ ἡλικίᾳ ὢν τῇ αὐτῇ. καίτοι πῶς οἴεσθε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἄτοπον εἶναι τῆς μὲν ἐπικλήρου, ἣ ἦν Ἁγνίᾳ ἀνεψιοῦ παῖς πρὸς πατρὸς, ταύτης μὲν μηδενὶ πώποτ' ἀμφισβητῆσαι Θεόπομπον· τὸν δὲ κλῆρον τοῦ Ἁγνίου ἀξιοῦν ἔχειν παρὰ τοὺς νόμους ἅπαντας; τούτων γένοιντ' ἂν ἄνθρωποι ἀναισχυντότεροι καὶ μιαρώτεροι; ἀναγίνωσκε καὶ τοὺς [1] ἑτέρους νόμους.

[2] ΝΟΜΟΣ.

[3] Προσειπεῖν τῷ κτείναντι ἐν ἀγορᾷ ἐντὸς ἀνεψιότητος καὶ ἀνεψιοῦ, 1069
συνδιώκειν δὲ καὶ ἀνεψιῶν παῖδας, καὶ γαμβροὺς, καὶ ἀνεψιοὺς, καὶ πενθεροὺς, καὶ ἀνεψιαδοῦς, καὶ φράτορας. ἐὰν δὲ αἰδέσασθαι δέῃ, ἐὰν μὲν πατὴρ ᾖ, ἢ ἀδελφὸς, ἢ υἱεῖς, πάντας, ἢ τὸν κωλύοντα κρατεῖν. ἐὰν δὲ τούτων μηδεὶς ᾖ, κτείνῃ δ' ἄκων, γνῶσι δ' οἱ [4] πεντήκοντα, καὶ εἴσῃ, οἱ ἐφέται ἄκοντα κτεῖναι, [5] ἐσέσθων οἱ φράτορες ἐὰν θέλωσι δέκα· [6] τούτοις δὲ οἱ πεντήκοντα

[1] ἑτέρων [2] Νόμοι. [3] Προειπεῖν
[4] πεντήκοντα καὶ * εἷς, [ἢ οἱ ἐφέται] [5] ἐσέσθων] * αἰδεσάσθων [6] * τούτους

Ἀλλὰ τὸν ἐγγύτατα] Utrum hoc referetur ad cæteras orbas puellas? an est repetitio: ne quod cognatis effugium pateat? Idem.

Προσειπεῖν τῷ κτείναντι ἐν ἀγορᾷ ἐντὸς ἀνεψιότητος καὶ ἀνεψιοῦ] F. προειπεῖν τῷ κτείναντι ἐν ἀγορᾷ, τοὺς ἐντὸς ἀνεψιότητος καὶ ἀνεψιοὺς, συνδιώκειν δὲ καὶ ἀνεψιῶν παῖδας, καὶ γαμβροὺς, καὶ πενθερούς. τὸ καὶ ἀνεψιοὺς, post καὶ γαμβροὺς, ex supervacuo videtur inculcatum, cum ante sit positum. ἐντὸς ἀνεψιότητος autem intelligo eos, qui sunt patruelibus aut consobrinis propiores, ut parentes, filii, nepotes, fratres. προειπεῖν ἐν ἀγορᾷ, S. δίκην, διώκειν φόνου, si in foro aut publico loco fuerit deprehensus: etsi fieri potest, ut antiqua formula fuerit, (οἱ γὰρ φονικοὶ νόμοι τοῦ Δράκοντος ἦσαν, παλαιοῦ νομοθέτου) ἀντὶ τοῦ, γράψασθαι φόνου. Quid enim, si homicida vitaret forum? proptereane scelus suum impune ferret? Idem.

Συνδιώκειν] Lego, cetera eliminans, συνδιώκειν δὲ καὶ ἀνεψιοὺς, κ. ἀνεψιαδοῦς, κ. γαμβροὺς, κ. πενθεροὺς, κ. φράτορας. et v. antepen. καὶ ἀδελφὸς, καὶ υἱεῖς. Auger.

Πάντας ἢ τὸν κωλύοντα κρατεῖν] Utrum πάντας συμφωνοῦντας κρατεῖν, τουτέστιν ἐξουσίαν ἔχειν τοῦ αἰδέσασθαι, ἢ τὸν κωλύοντα μόνον κρατεῖν, ὥστε τοὺς λοιποὺς μὴ αἰδέσασθαι τὸν φονέα; An subintelligitur μᾶλλον, ut plurium vincar sententia? Wolf.

Γνῶσι δ' οἱ πεντήκοντα] Alibi fit mentio magistratus τῶν τετταράκοντα. At in argumento Androtioniæ incertus fuisse Areopagitarum numerus traditur. Idem.

Καὶ εἴσῃ οἱ ἐφέται] Felicianus εἴσωσι. Ego malim οἴσωσι, παρὰ τὸ φέρω, τὴν ψῆφον. Idem.

Οἱ ἐφέται] Οἱ δικάζοντες τὰς ἐφ' αἵματι κρίσεις. Vide Suidam. Idem. Occiso ab Agamemnone ob surreptum Palladium Demophonte, constituti sunt C. Judices, Ἐφέται ex re dicti; L. Athenienses et totidem Argivi. Harpocr. in vv. ἐπὶ παλλαδίῳ. In eandem rem Eustathius ad Odyss. A. Suidas: Ἐφέται, ἄνδρες, οἵ τινες π' ὄντες ἐδίκαζον. Omnino rescribendum censeo: οἵ τινες ρ' ὄντες. Postea rejecto Argivorum numero ex Atheniensibus constituti LI. Pollux VIII. c. 10. ἐφέται, τὸν μὲν ἀριθμὸν εἷς καὶ πεντήκοντα. Sic h. l. Demosthenes. Lecti autem primum οἱ Ἐφέται a Dracone, ex optimis quibusque, quosque virtutis fama commendaret. Quin et ætatis habita ratio; placuitque, ut supra annum quinquagesimum essent. Mox Solon adjunxit his Areopagitas. Eandem originem tradunt etiam Pausanias Atticis, Polyænus lib. I., Clemens Protreptico, Eustathius ad Il. A. Sunt qui tradant illud ipsum Palladium postea Constantinopolim translatum; et suo illic tempore exstitisse testatatur Olympiodorus in Meteor. lib. I. *Att. Lect.* lib. V. c. IV. Meursius.

Ἐσέσθων] Ἀντὶ τοῦ, ἐσέσθωσαν, ut αἱρείσθων v. 1. p. 81. pro αἱρείσθωσαν, κατὰ συγκοπήν. et v. 2. ἐνεχέσθων pro ἐνεχέσθωσαν. ἐσέσθων autem ab ἐσίεμαι fieri puto, non ab εἰμὶ, ἔσο, ἐσέσθω. Wolf.

Τούτους δ' οἱ πεντήκοντα καὶ εἷς, lege, ut et supra legendum videtur v. pen. p. 80. οἱ πεντήκοντα εἷς, καὶ οἴσωσιν οἱ ἐφέται. Idem.

καὶ εἷς ἀριστίνδην αἱρείσθων, καὶ οἱ πρότερον κτείναντες ἐν τῷδε τῷ θεσμῷ ἐνεχέσθων. τοὺς δ' ἀπογινομένους ἐν τοῖς δήμοις, οὓς ἂν μηδεὶς ἀναιρῆται, ἐπαγγελλέτω ὁ δήμαρχος τοῖς προσήκουσιν ἀναιρεῖν καὶ θάπτειν καὶ καθαίρειν τὸν δῆμον, τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἂν ἀπογένηται ἕκαστος αὐτῶν. ἐπαγγέλλειν δὲ περὶ μὲν τῶν δούλων τῷ δεσπότῃ, περὶ δὲ τῶν ἐλευθέρων, τοῖς τὰ χρήματ' ἔχουσιν. ἐὰν δὲ μὴ ᾖ χρήματα τῷ ἀποθανόντι, τοῖς προσήκουσι τοῦ ἀποθανόντος ἐπαγγέλλειν. ἐὰν δὲ, τοῦ δημάρχου ἐπαγγείλαντος, μὴ ἀναιρῶνται οἱ προσήκοντες, ὁ μὲν δήμαρχος ἀπομισθωσάτω ἀνελεῖν καὶ καταθάψαι καὶ καθᾶραι τὸν δῆμον αὐθημερὸν, ὅπως ἂν δύνωνται ὀλιγίστου. ἐὰν δὲ μὴ ἀπομισθώσῃ, ὀφειλέτω χιλίας δραχμὰς τῷ δημοσίῳ. ὅ τι δ' ἂν ἀναλώσῃ, διπλάσιον πραξάσθω παρὰ τῶν ὀφειλόντων. ἐὰν δὲ μὴ πράξῃ, αὐτὸς ὀφειλέτω τοῖς δημόταις. τοὺς δὲ μὴ ἀποδιδόντας τὰς μισθώσεις τῶν τεμενῶν τῶν τῆς θεοῦ, καὶ τῶν ἄλλων θεῶν, καὶ τῶν ἐπωνύμων, ἀτίμους εἶναι καὶ [1] αὐτοὺς καὶ κληρονόμους τοὺς τούτων, ἕως ἂν ἀποδῶσι.

1070 ταῦτα πάνθ', ὅσα οἱ νόμοι προστάττουσι ποιεῖν τοὺς προσήκοντας, ἡμῖν προστάττουσι καὶ ἀναγκάζουσι ποιεῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί· Μακαρτάτῳ δὲ τούτῳ οὐδὲν διαλέγονται, οὐδὲ Θεοπόμπῳ τῷ πατρὶ τῷ τούτου. οὐδὲ γάρ εἰσιν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἁγνίου τὸ παράπαν· πῶς οὖν ἂν τούτοις τι προστάττοιεν;

ιδ'. Ἀλλ' οὗτος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πρὸς μὲν τοὺς νόμους καὶ τὰς μαρτυρίας ἃς ἡμεῖς παρεχόμεθα, δίκαιον μὲν οὐδ' ὁτιοῦν ἔχει λέγειν· ἀγανακτεῖ δὲ καὶ δεινά φησι πάσχειν, ὅτι τοῦ πατρὸς τετελευτηκότος ἀγωνίζεται. ἐκεῖνο δ' οὐκ ἐνθυμεῖται, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, Μακάρτατος, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἄνθρωπος ἦν θνητὸς, καὶ τετελεύτηκε μετ' ἄλλων πολλῶν, καὶ νεωτέρων καὶ πρεσβυτέρων. ἀλλ', εἰ Θεόπομπος τετελεύτηκεν ὁ τουτουὶ πατὴρ, οἱ νόμοι οὐ τετελευτήκασιν, οὐδὲ τὸ [2] δίκαιον τετελεύτηκεν, οὐδ' οἱ δικασταὶ οἱ τὴν ψῆφον ἔχοντες. ἔστι δὲ ὁ νυνὶ ἀγὼν καὶ ἡ διαδικασία, οὐκ εἴ τις ἕτερος ἑτέρου πρότερος ἢ ὕστερος τετελεύτηκεν, ἀλλ' εἰ μὴ προσήκει ἐξελαθῆναι ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἁγνίου τοὺς οἰκείους τοῦ Ἁγνίου ἀνεψιοὺς ὄντας, καὶ ἀνεψιῶν παῖδας Ἁγνίᾳ πρὸς πατρὸς, ὑπὸ τῶν ἐκ

[1] αὐτοὺς καὶ γένος καὶ κληρονόμους [2] δίκαιον οὐ τετελεύτηκεν

Καὶ οἱ πρότερον] Πρὸ τοῦ θεσμοῦ τούτου κτείναντες. Idem.

Τοῖς τὰ χρήματ' ἔχουσι] Ἀντὶ τοῦ, ἔξουσι, τοῖς κληρονόμοις. Idem.

Ἐὰν δὲ τοῦ δημάρχου ἐπαγγείλαντος —] *Quod si denunciante demarcho agnati et gentiles non sustulerint eos, ipse demarchus funerandos defunctos sepeliendosque locato.* Budæus.

Τῶν τῆς θεοῦ] Τῆς Ἀθηνᾶς, κατ' ἐξοχήν. Idem.

ιδ'. Δίκαιον τετελεύτηκεν] Τετελεύτηκεν videtur scholium quod in textum irrepsit. Auger.

Ἑτέρου πρότερος ἢ ὕστερον] M. ὕστερος, nisi etiam πρότερον. et v. pen. τοὺς ἀνεψιοὺς ὄντας. et v. 5. p. 82. ὅτι Σόλων σπουδάζει. Wolf. Imo ὕστερος. Auger.

τοῦ Στρατίου οἴκου, καὶ μηδὲν προσηκόντων, ὥστε κλη-
ρονομεῖν τῶν Ἁγνίου, ἀλλὰ γένει ἀπωτέρω ὄντων. περὶ
τούτου [1] τοίνυν ἐστὶν ὁ ἀγών.

ιέ. Ἔτι δὲ σαφέστερον γνώσεσθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐκ τοῦδε τοῦ νόμου, ὅτι Σόλων ὁ νομοθέτης σπουδάζει περὶ τοὺς οἰκείους· καὶ οὐ μόνον δίδωσι τὰ καταλειφθέντα, ἀλλὰ καὶ προστάγματα ποιεῖται τὰ δυσχερῆ ἅπαντα τοῖς προσήκουσι. λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ. 1071

Τὸν ἀποθανόντα προτίθεσθαι ἔνδον ὅπως ἂν βούληται· ἐκφέρειν δὲ τὸν ἀποθανόντα τῇ ὑστεραίᾳ, ᾗ ἂν προθῶνται, πρὶν ἥλιον ἐξέχειν. βαδίζειν δὲ τοὺς ἄνδρας πρόσθεν ὅταν ἐκφέρωνται, τὰς δὲ γυναῖκας ὄπισθεν. γυναῖκα δὲ μὴ ἐξεῖναι εἰσιέναι εἰς τὰ τοῦ ἀποθανόντος· μηδ᾽ ἀκολουθεῖν ἀποθανόντι, ὅταν εἰς τὰ σήματα ἄγηται, ἐντὸς ἑξήκοντ᾽ ἐτῶν γεγονυῖαν, πλὴν ὅσαι ἐντὸς ἀνεψιαδῶν εἰσί· μηδ᾽ εἰς τὰ τοῦ ἀποθανόντος εἰσιέναι, ἐπειδὰν ἐξενεχθῇ ὁ νέκυς, γυναῖκα μηδεμίαν, πλὴν ὅσαι ἐντὸς ἀνεψιαδῶν εἰσίν.

οὐκ ἐᾷ εἰσιέναι, οὗ ἂν ᾖ ὁ τετελευτηκώς, οὐδεμίαν γυναῖκα
ἄλλην ἢ τὰς προσηκούσας μέχρι ἀνεψιότητος, καὶ πρὸς τὸ
μνῆμα ἀκολουθεῖν τὰς αὐτὰς ταύτας. [2] Φυλομάχη τοίνυν ἡ
Πολέμωνος ἀδελφή, τοῦ πατρὸς τοῦ Ἁγνίου, οὐκ ἀνεψιὰ
ἦν Ἁγνίᾳ, ἀλλὰ τηθίς, ἀδελφὴ γὰρ ἦν Πολέμωνος τοῦ πα-
τρὸς τοῦ Ἁγνίου· Εὐβουλίδης δὲ ὁ υἱὸς ταύτης τῆς γυναι-
κὸς ἀνεψιὸς ἦν πρὸς πατρὸς Ἁγνίᾳ, οὗ ἐστὶν ὁ κλῆρος· τοῦ
δ᾽ Εὐβουλίδου ἦν θυγάτηρ ἡ τουτουῒ τοῦ παιδὸς μήτηρ.
ταύτας κελεύει τὰς προσηκούσας καὶ παρεῖναι τῇ προθέσει
τοῦ τετελευτηκότος καὶ ἐπὶ τὸ μνῆμα ἀκολουθεῖν, οὐ τὴν
Μακαρτάτου μητέρα, οὐδὲ τὴν Θεοπόμπου γυναῖκα. οὐδὲ
γὰρ προσήκουσιν Ἁγνίᾳ αὗται· ἀλλ᾽ ἦσαν ἐξ ἑτέρας φυλῆς
Ἀκαμαντίδος, καὶ ἐξ ἑτέρου δήμου Προσπαλτόθεν, [3] ἕως τὸ
παράπαν οὐδ᾽ ᾔσθοντο ὅτε ἦν τετελευτηκὼς ὁ Ἁγνίας.

[1] τοίνυν] νῦν [2] Φιλομάχ. [3] ἕως] ὥστε

ιέ. Τὸν ἀποθανόντα κ. τ. λ.] Vid. Petitus in Leg. Attic. lib. VI. tit. VIII. §. VI. p. 599.

Βούληται] F. leg. βούλωνται ob προθῶνται quod sequitur. AUGER.

Πλὴν ὅσαι ἐντὸς ἀνεψιαδῶν εἰσὶ] *Intra sobrinas*, hoc est, intra patruelium et consobrinorum liberos, inclusive: ut et αἱ ἀνεψιαδαῖ jus habeant prosequendi funeris. WOLF.

Εἰς τὰ τοῦ] i. e. Εἰς τὸν οἶκον. Mox ἐντὸς includit ἀνεψιαδοῦς vel ἀνεψιαδᾶς contra quam supra p. 1068. v. ult. ed. R. AUGER.

Οὗ ἂν ᾖ ὁ τετελευτηκὼς] Ἀντὶ τοῦ, ἐν ᾧ τόπῳ. WOLF.

Μέχρι ἀνεψιότητος] Supra ἀνεψιαδῶν dixit, unde cum ἀνεψιαδότητα formare non posset, abusus est vocabulo τῆς ἀνεψιότητος, ut eo, quod et ad ἀνεψιαδοῦς extendatur. IDEM.

Ἕως τὸ παράπαν] F. ὥστε τὸ παράπαν. IDEM.

ὑπεραναίσχυντον δὴ οὗτοι κατασκευάζουσι πρᾶγμα, ὡς
ἄρα δεῖ ἡμᾶς καὶ τὰς γυναῖκας τὰς ἡμετέρας τοῦ μὲν
1072 σώματος τοῦ Ἁγνίου, ὅτε ἐτετελευτήκει, κληρονόμους εἶναι,
καὶ ποιεῖν ἅπαντα τὰ νομιζόμενα, ὡς προσήκοντας καὶ
γένει ὄντας ἐγγυτάτω· τὸν δὲ κλῆρον οἴεσθαι δεῖν ἔχειν
τὸν Ἁγνίου τοῦ τετελευτηκότος Μακάρτατον, ἐκ τοῦ
Στρατίου ὄντα οἴκου, καὶ ἐκ τῆς Ἀποληξίδος [1] τοῦ Προσ-
παλτίου θυγατρός, Μακαρτάτου δ᾽ ἀδελφῆς. ἀλλ᾽ οὔτε
δίκαιον, οὔθ᾽ ὅσιον τοῦτ᾽ ἔστιν, ὦ ἄνδρες δικασταί. ἀνά-
γνωθι δή μοι τὰ ἐκ τῆς μαντείας τῆς ἐκ Δελφῶν κομι-
σθείσης παρὰ τοῦ θεοῦ, ἵν᾽ αἴσθησθε, ὅτι ταὐτὰ λέγει
περὶ τῶν προσηκόντων τοῖς νόμοις τοῖς τοῦ Σόλωνος.

ΜΑΝΤΕΙΑ.

Ἀγαθῇ τύχῃ, ἐπερωτᾷ ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων περὶ τοῦ σημείου τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ γενομένου, ὅ τι ἂν δρῶσιν Ἀθηναίοις, ἢ ὅτῳ θεῷ θύουσιν ἢ εὐχομένοις, εἴη ἐπὶ τὸ ἄμεινον ἀπὸ τοῦ σημείου. Συμφέρει Ἀθηναίοις περὶ τοῦ σημείου τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ γενομένου, θύοντας καλλιερεῖν Διῒ ὑπάτῳ, Ἀθηνᾷ ὑπάτῃ, Ἡρακλεῖ, Ἀπόλλωνι σωτῆρι· καὶ ἀποπέμπειν Ἀμφικτυόνεσσι περὶ τύχας ἀγαθᾶς. Ἀπόλλωνι ἀγυιεῖ, Λητοῖ, Ἀρτέμιδι, καὶ τὰς ἀγυιὰς κνισσῆν, καὶ κρατῆρας ἱστάμεν καὶ χορούς· καὶ στεφανηφορεῖν καττὰ

[1] * τῆς [2] Ἀμφιόνεσσι

Καὶ ἐκ τῆς Ἀποληξίδος, τοῦ Προσπαλτίου] Et hic deest patris nomen, Ἀποληξίδος τῆς τοῦ δεῖνα, τοῦ Προσπαλτίου. IDEM.

Ὅ, τι ἂν δρῶσιν, etc. ἐπὶ τὸ ἄμεινον εἴη] Sunt et dativi plurales participiorum, non verba tertiæ personæ. ἔσται μοι ἐπὶ τὸ ἄμεινον τοῦτο ποιοῦντι, τουτέστιν, ἄμεινον πράξω, ἐὰν τοῦτο ποιήσω. IDEM.

Καὶ ἀποπέμπειν Ἀμφιόνεσσι] Fel. Ἀμφικτυόνεσσι. Quid vero illis negotii fuit cum expiationibus? Nec satis placet Ἀμφισσεῦσιν. Nam ad Delphos potius ea de re mittendum fuit. IDEM.

Καὶ ἀποπέμπειν Ἀμφικτυόνεσσι περὶ τύχας ἀγαθᾶς] Locus certo certius corruptus. Patet enim vel ex Midiana vol. III. p. 44., ubi hoc oraculum usque ad vocem μνασιδωρεῖν tantum non ad verbum exprimitur, voces περὶ τύχας ἀγαθᾶς ad ea quæ sequuntur spectare. De Amphictyonibus, de Amphissensibus, de alumnis Reiskianis Amphione et Zetho, quid tum fiet? Omnino, ni fallor, ablegandi: ac ἀποπέμπειν Ἀμφικτυόνεσσι, aut quæ sub hac persona latent voces, ad præcedentes referendæ. Ii autem sunt, quos Græci ἀλεξιμόρους, ἀποτροπαίους, ἀποπομπαίους, averruncos Latini, deos dicunt. Pro ἀποπέμπειν igitur legi forsan debuerat ἀποπομπεῖν, quod ex Hesychio sic exposueris: *certis ritibus, ut precum, procurare aut depellere prodigia, aut quicquid nociturum putatur.* Hactenus ad sensum loci bene. Quid vero extricaveris ex màle ominata voce ἀμφικτυόνεσσι, aut ἀμφιόνεσσι, aut ἀμφισσεῦσι, non æque in promptu et propatulo est. Anne ἀπευκτικοῖσι, quod H. Stephanus exponit, *hymnos quibus aliquid deprecamur*? an αἰξὶ πιόνεσσι? an ἀναθυμιάσεσι? Conjectasse libuerit, dictasse haud pariter. Deinde sic forsan legendum et distinguendum: συμφέρει - - - - σωτῆρι, καὶ ἀποπομπεῖν * *. περὶ τύχας ἀγαθᾶς, Ἀπόλλωνι - - - - - ἀνίσχοντας, καὶ (ex l. Midian. s. l.) μνασιδωρεῖν· καττὰ - - - - - δωροτελεῖν· καὶ καττὰ πάτρια τοῖς ἀποφθιμένοις ἐν ἱκνουμένᾳ ἁμέρᾳ τελεῖν τοὺς ποθήκοντας τὰ ἁγνευμένα. ἡγνευμένος autem Pollux atque ex eo Lexicographi exponunt *purus*.

Καττὰ] Pro κατὰ τά. Sic ἀνὰ in ἀμ mutatur, ἀναβολή, ἀμβολή. Hesiodus:

Αἰεὶ δ᾽ ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄταισι παλαίει.
Differ opus: nunquam non conflictabere damnis.

WOLF.

πάτρια θεοῖς Ὀλυμπίοις καὶ Ὀλυμπίαις, πάντεσσι καὶ πάσαις, δεξιὰς καὶ ἀριστερὰς ἀνίσχοντας μνασιδωρεῖν, καττὰ πατρῷα ἥρῳ ἀρχηγέτᾳ, οὗ ἐπώνυμοί ἐστε, θύειν καὶ δωροτελεῖν, [1] καὶ τὰ πάτρια τοῖς ἀποφθιμένοις ἐνιχνούμενα ἀμεραιτελεῖν τοὺς ποθήκοντας κατὰ τὰ ἀγημένα.

ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι ταὐτὰ λέγει ὅ τε Σόλων ἐν τοῖς νόμοις, καὶ ὁ θεὸς ἐν τῇ μαντείᾳ, κελεύων τοῖς κατ- 1073
οιχομένοις ποιεῖν τοὺς προσήκοντας ἐν ταῖς καθηκούσαις ἡμέραις. ἀλλὰ τούτων οὐδὲν ἔμελε [2] τῷ Θεοπόμπῳ, οὐδὲ [2] τῷ Μακαρτάτῳ τούτῳ· ἀλλὰ τοῦτο [3] μόνον, τὰ μὴ προσήκοντα ἑαυτοῖς ἔχειν, καὶ ἐγκαλεῖν, ὅτι, πολὺν χρόνον ἐχόντων ἑαυτῶν τὸν κλῆρον, νυνὶ ἀγωνίζονται. ἐγὼ δ᾽ ᾤμην, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, προσήκειν τὸν τἀλλότρια ἀδίκως ἔχοντα οὐκ ἐγκαλεῖν, εἰ πλείω χρόνον εἶχεν· ἀλλὰ χάριν εἰδέναι μὴ ἡμῖν ἀλλὰ τῇ τύχῃ, ὅτι πολλαὶ καὶ ἀναγκαῖαι διατριβαὶ ἐγένοντο ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, ὥστε νυνὶ περὶ τούτων ἡμῖν ἀγωνίζεσθαι.

ις´. Οὗτοι μὲν οὖν τοιοῦτοί εἰσιν ἄνθρωποι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ μέλει αὐτοῖς οὐδὲν, οὔτε τοῦ οἴκου [4] ἐξηρημωμένου τοῦ Ἁγνίου, οὔτε τῶν ἄλλων, ὅσα παρανομοῦσιν. οἵ τινές γε, ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ, — τὰ μὲν ἄλλα τί ἄν τις λέγοι περὶ τούτων; πολλὰ γὰρ ἂν εἴη λέγειν —, ἓν δὲ μιαρώτατον καὶ παρανομώτατον διαπεπραγμένοι εἰσὶ, καὶ μάλιστ᾽ ἐνδεικνύμενοι, ὅτι [5] οὐδὲν αὐτοῖς μέλει, πλὴν

[1] καττὰ πάτρια. τοῖς ἀποφθιμένοις ἐν ἰκνουμένᾳ ἀμέρᾳ τελεῖν [2] Deest articulus. [3] μόνον. * τὸ τὰ [4] ἐξηρημωμένου [5] * οὐδενὸς

Καττὰ πατρῷα] Pro κατὰ τά. Supra v. ult. p. 83 et post. v. 3. κατὰ τὰ πάτρια, quod magis probo. IDEM.

Ἥρῳ ἀρχηγέτᾳ] Atticus dativus, pro ἥρωι. IDEM. Hic numerus singularis pro plurali ponitur. Erant enim decem heroes, a quibus decem tribus Atticæ sumebant nomina. AUGER.

Οὗ ἐπώνυμοί ἐστε] Atqui decem fuerunt ἐπώνυμοι. Videtur ergo hoc oraculum ad certam tribum pertinere, in qua ostentum visum fuit. WOLF.

Δωροτελεῖν] Emenda δωροτελεῖν καττὰ πάτρια τοῖς ἀποφθιμένοις ἐν ἰκνουμένᾳ ἀμέρᾳ, τελεῖν δὲ [πρ. τὰ δῶρα] τοὺς ποθήκοντας κατὰ τὰ τεταγμένα. AUGER.

Καὶ τὰ πάτρια] F. καὶ καττὰ, aut κατὰ πάτρια. Nisi conjungere placeat, καὶ τὰ πάτρια ἐνικνούμενα τοῖς ἀποφθιμένοις ἀμεραιτελεῖν. τὰ ἐνικνούμενα, τὰ ὀφειλόμενα καὶ νομιζόμενα. Fel. habet ἐνιχνούμενα διὰ τοῦ χ, quod minus placet, cum fiat παρὰ τὸ ἴχνος. ἀμεραιτελεῖν, ἀντὶ τοῦ, ἐν ταῖς καθηκούσαις ἡμέραις ποιεῖν, ut auctor ipse exponit. τοὺς προσήκοντας, τοὺς συγγενεῖς. WOLF. Lego ἐν ἰκνουμένᾳ ἀμέρᾳ τελεῖν: exponit inferius Orator ἐν ταῖς καθηκούσαις ἡμέραις. Huc commode referri potest Ciceronis locus II. de Legg. c. 25. "Nam et Athenis jam olim more a Cecrope, ut aiunt, permansit hoc jus terra humandi, quam cum Proximi injecerant etc." *Animadv. ad Ammon.* L. I. c. I. p. 7. VALCKENAER.

Κατὰ τὰ ἀγημένα] In hoc loco me et Lexica et Eustathius et conjecturæ destituunt. ἄγαμαι, τὸ θαυμάζω, abhorret a sententia: ἡγημένα item. κατὰ τὰ ἀγόμενα, ἢ κατὰ τὰ εἰρημένα, vereor, ne longius sit petitum. WOLF.

Ἓν δὲ ὃ μιαρώτατον] Τὸ ὃ Fel. omittit: sed ferri potest, si subintelligas verbum ἓν δὲ λέξω. Sed quid si ἓν δὲ τὸ μιαρώτατον.

τοῦ πλεονεκτεῖν. οὐ γὰρ ἔφθη ὁ Θεόπομπος τὴν ἐπιδικασίαν ἡμῖν ποιησάμενος τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου τὸν τρόπον τοῦτον, ὃν ὑμεῖς ἀκηκόατε, καὶ εὐθὺς ἐνεδείξατο, ὅτι τὰ οὐδὲν προσήκονθ᾽ ἑαυτῷ ἔχειν ἐνόμιζεν. ὃ γὰρ ἦν πλείστου ἄξιον ἐν τοῖς χωρίοις [1] τοῦ Ἁγνίου, καὶ ἐθαυμάζετο μάλιστα καὶ ὑπὸ τῶν προσχώρων καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, αἱ ἐλαῖαι, ταύτας ἐξώρυττον καὶ ἐξεπρέμνιζον [2] πλέον ἢ χίλια στελέχη, ὅθεν ἔλαιον [3] πολὺ ἐγίγνετο, ταύτας οὗτοι ἀπέδοντο ἐκπρεμνίσαντες καὶ ἀργύριον ὑπέρπολυ
1074 ἔλαβον· καὶ ταῦτ᾽ ἐποίουν οὗτοι, ἐπιδίκου ὄντος τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου κατὰ τὸν νόμον, καθ᾽ ὅνπερ οὗτοι τὴν τουτουῒ μητέρα προσεκαλέσαντο. ὅτι δὲ ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, καὶ ἐξεπρέμνισαν οὗτοι τὰς ἐλαίας ἐκ τῶν χωρίων ὧν Ἁγνίας κατέλιπε, μάρτυρας ὑμῖν τούτων παρεξόμεθα τούς τε προσχώρους, καὶ τῶν ἄλλων οὓς παρεκαλέσαμεν, ὅτε [4] ἐμαρτυρόμεθα. λέγε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Μαρτυροῦσιν ἀκολουθῆσαι Ἀραφήναδε παρακληθέντες ὑπὸ Σωσιθέου εἰς τοὺς Ἁγνίου ἀγροὺς, ἐπειδὴ Θεόπομπος ἐπεδικάσατο τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου, καὶ ἐπιδεικνύναι αὐτοῖς Σωσίθεον τὰς ἐλαίας [5] πρεμνιζομένας ἐκ τοῦ Ἁγνίου ἀγροῦ.

εἰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὸν τετελευτηκότα μόνον ὕβριζον ταῦτα διαπραξάμενοι, δεινὰ μὲν ἐποίουν, ἧττον δέ· νῦν δὲ καὶ εἰς ὅλην τὴν πόλιν ταυτὶ ὑβρίκασι καὶ παρανενομήκασι. γνώσεσθε δὲ ἐπειδὰν τοῦ νόμου ἀκούσητε. ἀναγίγνωσκε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐάν τις ἐλαίαν Ἀθήνησιν ἐξορύττῃ, ἐὰν μὴ εἰς ἱερὸν Ἀθηναίων δημό-

[1] τοῖς [2] πλεῖον [3] ὑπέρπολυ [4] ἐπεμαρτυρόμεθα [5] * ἐκπρεμνιζομένας

Sæpe enim ὃ et τὸ permutantur. IDEM.

ις´. Οὐ γὰρ ἔφθη —] *Neque enim facere potuit Theopompus, cum litem nobis Hagniæ hereditatis intendit, eo modo quo vos a me audistis, quin cupiditatem suam proderet: quippe qui nihil ad se pertinentia ablaturum speraverit.* BUDÆUS.

Ἐάν τις ἐλαίαν κ. τ. λ.] Nemini igitur licebat Athenis oleam evellere sive in alieno agro, sive in suo; unde post legem lectam addit Demosthenes, ὁ δὲ νόμος ἀπαγορεύει μηδ᾽ ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου τοῦ πατρῴου ἐλαίαν ἐξορύττειν. unde suspicari licet e lege nonnulla excidisse verba statim ab initio, inter cetera hæc μηδ᾽ ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου τοῦ πατρῴου, quæ ita suo loco restituenda censeo: ἐάν τις ἐλαίαν Ἀθήνησιν ἐξορύττῃ, μηδ᾽ ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου τοῦ πατρῴου. At si ex suo ipsius agro, quem a patre acceperat, de quo nemo controversiam faciebat, oleas evellere licebat [forte voluit scribere V. D. *non* licebat], quanto minus ex aliena? *In Leg. Attic.* lib. V. tit. I. §. IX. p. 484. PETITUS. Id

σιον ἢ [1] δημοτικὸν ᾖ, ἑαυτῷ χρῆσθαι μέχρι δυοῖν ἐλαίαιν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου, ἢ ἐπὶ ἀποθανόντα δέῃ χρήσασθαι, ὀφείλειν ἑκατὸν δραχμὰς τῷ δημοσίῳ τῆς ἐλαίας ἑκάστης· τὸ δὲ ἐπιδέκατον τούτου τῆς θεοῦ εἶναι. ὀφειλέτω δὲ [2] καὶ ἰδιώτῃ τῷ ἐπεξιόντι ἑκατὸν δραχμὰς καθ' ἑκάστην ἐλαίαν. τὰς δὲ δίκας εἶναι περὶ τούτων πρὸς τοὺς ἄρχοντας, ὧν ἕκαστοι δικασταί εἰσι. πρυτανεῖα δὲ τιθέτω ὁ διώκων τοῦ αὐτοῦ μέρους. ὅτου δ' ἂν καταγνω-
σθῇ, ἐγγραφόντων οἱ ἄρχοντες πρὸς οὓς ἂν ᾖ ἡ δίκη τοῖς πράκτορσιν, ὃ 1075
τῷ δημοσίῳ γίνεται, τοῖς ταμίαις τῶν τῆς θεοῦ· ἐὰν δὲ μὴ [3] ἐγγραφῶσιν, αὐτοὶ ὀφειλόντων.

ὁ μὲν νόμος [4] οὗτος ἰσχυρός· ἐκεῖνο δ' ἐνθυμεῖσθε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, ὦ ἄνδρες δικασταί, τί ποτ' οἴεσθε ἡμᾶς πάσχειν ἐν τῷ παρεληλυθότι χρόνῳ ὑπὸ τούτων καὶ ὑπὸ τῆς ὕβρεως τῆς τούτων, ὅπου ὑμῶν πόλεως τηλικαυτησὶ κατεφρόνησαν καὶ τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων, καί, ἃ διαῤῥήδην ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι μὴ ποιεῖν, οὑτωσὶ καταφρονητικῶς ἠκίσαντο τὰ χωρία ἃ κατέλιπεν Ἁγνίας. ὁ δὲ νόμος ἀπαγορεύει μηδ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου τοῦ πατρῴου ταῦτα ποιεῖν· πολύ γε αὐτοῖς μέλει, ἢ τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις πείθεσθαι, ἢ ὅπως μὴ ἐξερημωθῇ ὁ οἶκος ὁ Ἁγνίου.

ιζ'. Ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, βούλομαι περὶ ἐμαυτοῦ εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς διὰ βραχέων, καὶ ἐπιδεῖξαι, ὅτι οὐχ ὁμοίως τούτοις ἐπιμέλειαν ἐποιησάμην τοῦ οἴκου τοῦ

1 δημοτικὸν, ἢ ἑαυτῷ 2 καὶ τῷ ἰδιώτῃ 3 ἐγγράφωσιν 4 οὕτως

quidem necessarium non est. Lex vetat, ne ex agris oleæ evellantur: quisquis ergo sive *ἐκ τοῦ χωρίου πατρῴου*, sive aliunde eradicaret, in legem committebat, ut bene Orator ait. Taceo illud *μηδ' ἐκ τοῦ* etc. salvum esse non posse. Turbat legis sententiam plane. WESSELING.

Δημόσιον ἢ δημοτικὸν ᾖ] Alterum ad urbana, alterum ad municipalia templa pertinet. Cum his conjungendum videtur, quod v. 2. sequitur, ἢ ἐπὶ ἀποθανόντα δέῃ χρήσασθαι. WOLF.

Ἐξορύττῃ ἑαυτῷ χρῆσθαι] Εἰς ἰδίαν χρῆσιν. IDEM. Mihi videtur, ut et Samueli Petito, aliquid deesse ante ἐξορύττῃ, np. καὶ ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ χωρίου τοῦ πατρῴου. AUGER.

Μέχρι δυοῖν ἐλαίαιν] Binas quotannis effodere ad privatum usum videtur concessisse lex: et hoc positum ἀντὶ τοῦ, ὑπὲρ τὰς δύο ἐλαίας, ut sit ἀκυρολογία quædam. Cur enim binarium numerum potius, quam alium, expressisset, si licere hoc noluisset? WOLF.

Τὸ δ' ἐπιδέκατον] Idem quod τὸ δέκατον. IDEM.

Πρὸς τοὺς ἄρχοντας, ὧν ἕκαστοι δικασταί εἰσι] Non puto, legem loqui de Novemviris, (alioqui enim τὸ ὧν ἕκαστοι frustra adderetur) sed in genere de quibusvis magistratibus. IDEM.

Πρυτανεῖα δὲ τιθέτω ὁ διώκων] *Actor sacramentum deponito*, quod, inquit Petitus, varie definiunt veteres; nam alii existimant esse decimam mulctæ, alii vero putant definiri drachmis tribus, ubi controvertitur et agitur de centum drachmis, aut pluribus ad mille usque, et triginta drachmis, si de mille drachmis, aut pluribus ad decem millia usque agatur. Vid. Pollux lib. VIII. c. 6. Cf. quoque Vales. ad Harpocr. p. 67. et Kuster. et Spanheim. ad Aristoph. Nub. v. 1182.

Ὃ τῷ δημοσίῳ γίνεται, τοῖς ταμίαις] F. A. γίνεται· τὸ δ' ἐπιδέκατον, aut τὸ δὲ λοιπὸν τοῖς ταμίαις. et mox, v. 8. ἐὰν δὲ μὴ ἐγγράφωσιν, scilicet οἱ ἄρχοντες. WOLF.

Ὀφειλόντων] Ἀττικῶς, ἀντὶ τοῦ, ὀφειλέτωσαν. IDEM.

Μηδ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου] M. μηδ' ἐν τῷ αὐτοῦ χωρίῳ τῷ πατρῴῳ ταῦτα ποιεῖν. Nam ταῦτα ποιεῖν ἐκ durius videtur: et proclivis lapsus est, mutare ω in ου, et e contrario. IDEM.

Ἁγνίου, ὅπως μὴ ἐξερημωθήσεται· καὶ αὐτὸς γάρ εἰμι τοῦ γένους τοῦ Βουσέλου. Ἅβρωνος γὰρ τοῦ Βουσέλου υἱέως ἔλαβε τὴν θυγατριδῆν Καλλίστρατος, Εὐβουλίδου μὲν υἱὸς ὤν, Βουσέλου δ' υἱϊδοῦς· καὶ ἐκ τῆς Ἅβρωνος θυγατριδῆς καὶ Καλλιστράτου τοῦ ἀδελφιδοῦ τοῦ Ἅβρωνος ἐγένετο ἡ μήτηρ ἡ ἡμετέρα. ἐγὼ [1] δ' ἐπεδικασάμην τῆς τούτου μητρός· καὶ ἐγένοντό μοι υἱεῖς μὲν τέσσαρες, θυγάτηρ δὲ μία. τὰ ὀνόματα ἐθέμην τούτοις, ὦ ἄνδρες δικασταί, τῷ μὲν πρεσβυτάτῳ τὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμαυτοῦ ὄνομα, Σωσίαν, ὥσπερ καὶ δίκαιόν ἐστι· καὶ ἀπέδωκα τῷ πρεσβυτάτῳ τοῦ-
1076 το τὸ ὄνομα. τῷ δὲ μετὰ τὸν πρεσβύτατον γενομένῳ, τούτῳ ἐθέμην Εὐβουλίδην, ὅπερ ἦν ὄνομα τῷ πατρὶ τῷ τῆς μητρὸς τοῦ παιδὸς τούτου. τῷ δὲ μετὰ τοῦτον Μενεσθέα ἐθέμην· καὶ γὰρ ὁ Μενεσθεὺς οἰκεῖος ἦν τῆς ἐμῆς γυναικός. τῷ δὲ νεωτάτῳ ἐθέμην ὄνομα Καλλίστρατον, ὃ ἦν ὄνομα τῷ πατρὶ τῆς ἐμῆς μητρός. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις καὶ τὴν θυγατέρ' ἔδωκα οὐδαμόσε ἔξω, ἀλλὰ τῷ ἀδελφιδῷ τῷ ἐμαυτοῦ, ὅπως, ἐὰν ὑγιαίνωσι, καὶ οἱ ἐκ τούτων ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ὦσιν Ἁγνίᾳ. ἐγὼ μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρόπον διῴκησα, ὅπως [2] ἂν μάλιστα διασῴζωνται οἱ οἶκοι οἱ ἀπὸ τοῦ Βουσέλου· τουτουσὶ δ' ἐξετάσωμεν πάλιν. καὶ [3] πρῶτον μὲν τὸν νόμον τουτονὶ ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ.

Ὁ ἄρχων ἐπιμελείσθω τῶν ὀρφανῶν, καὶ τῶν ἐπικλήρων, καὶ τῶν οἴκων τῶν ἐξερημουμένων, καὶ τῶν γυναικῶν ὅσαι μένουσιν ἐν τοῖς οἴκοις τῶν ἀνδρῶν τῶν τεθνηκότων φάσκουσαι κυεῖν· τούτων ἐπιμελείσθω, καὶ μὴ ἐάτω [4] ὑβρίζειν, ἢ ποιεῖν τι παράνομον· κύριος ἔστω ἐπιβάλλειν κατὰ τὸ τέλος.

1 δ' ἐπειδὴ ἐπεδικασάμην 2 ἂν διασώζωνται ὅτι μάλιστα οἱ οἶκοι 3 πρώτιστον 4 ὑβρίζειν περὶ τούτους. ἐὰν δέ τις ὑβρίζῃ, ἢ ποιῇ τι παράνομον, κύριος

ζ'. Τὴν θυγατριδῆν] *Neptem ex filia.* Sic fuit hæc Buseli proneptis. IDEM.

Βουσέλου δ' υἱϊδοῦς] *Nepos ex filio.* Buselus, Eubulides, Callistratus. IDEM.

Τοῦ ἀδελφιδοῦ τοῦ Ἅβρωνος] Habron enim et Eubulides fratres fuerunt. Callistratus ergo Habronis ex fratre nepos. IDEM.

Ἀπέδωκα] *Dedi quasi debitum.* AUGER.

Καὶ γὰρ Μενεσθεὺς οἰκεῖος ἦν τῆς ἐμαυτοῦ γυναικὸς] Philagri filius ex secunda uxore: frater Eubulidis germanus: Phylomachæ secundæ patruus. WOLF.

Ὁ ἄρχων ἐπιμελείσθω κ. τ. λ.] Vid. Petitus in Leg. Attic. lib. VI. tit. VII. §. III. p. 593. et Meursius de Arch. Athen. lib. I. c. IX. p. 27.

Καὶ μὴ ἐάτω ὑβρίζειν] S. τινὰ τὰς γυναῖκας. WOLF.

Ὑβρίζειν] Post ὑβρίζειν recte admonet Reiskius aliquid addendum esse, v. g. περὶ ταύτας. ἐὰν δέ τις ποιῇ, κύριος ἔστω [np. ὁ ἄρχων] ἐπιβάλλειν [scil. ζημίαν] κατὰ τὸ τέλος, *secundum reditus.* AUGER.

Κύριος δ' ἔστω ἐπιβάλλειν κατὰ τὸ τέλος] S. ζημίαν τῷ ὑβρίσαντι κατὰ τὴν οὐσίαν. etsi τὸ τέλος suspectum est, nec placet κατὰ τὸ ἄγος, ἢ μῦσος. Puto etiam, definitam mul-

ἐὰν δὲ μείζονος ζημίας δοκῇ ἄξιος εἶναι, προσκαλεσάμενος πρόπεμπτα, καὶ τίμημα ἐπιγραψάμενος ὅ τι ἂν δοκῇ αὐτῷ, εἰσαγαγέτω εἰς τὴν Ἡλιαίαν. ἐὰν δ᾽ ἁλῷ, τιμάτω ἡ Ἡλιαία περὶ τοῦ ἁλόντος ὅ τι χρὴ αὐτὸν παθεῖν ἢ ἀποτίσαι.

πῶς ἂν οὖν μᾶλλον ἐξερημώσαιεν ἄνθρωποι οἶκον, ἢ εἴ τινες, τοὺς γένει ὄντας ἐγγυτάτω Ἁγνίᾳ, τούτους ἐξελαύνοιεν, ἐξ ἑτέρου οἴκου ὄντες τοῦ Στρατίου;

ιη΄. Καὶ πάλιν, εἰ τὸν μὲν κλῆρον ἀξιοῖ ἔχειν τὸν Ἁγνίου, ὡς γένει προσήκων· τὸ δ᾽ [1]ὄνομά ἐστιν αὐτῷ μὴ ὅτι ἐκ τοῦ Ἁγνίου οἴκου, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐκ τοῦ Στρατίου ἐστὶ 1077
τοῦ ἑαυτοῦ προγόνου, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐκ τῶν ἄλλων ἀπογόνων τῶν Βουσέλου, τοσούτων γενομένων, οὐδενὸς ἔχει τὸ ὄνομα. ἀλλὰ πόθεν δή ἐστι τὸ ὄνομα ὁ Μακάρτατος; ἐκ τῶν πρὸς μητρός· εἰσεποιήθη γὰρ οὗτος εἰς τὸν οἶκον τὸν Μακαρτάτου τοῦ Προσπαλτίου, ἀδελφοῦ ὄντος τῆς μητρὸς τῆς τούτου, καὶ ἔχει καὶ ἐκεῖνον τὸν οἶκον. καὶ οὕτως ἐστὶν ὑβριστὴς, ὥστε γενομένου αὐτῷ υἱέως, τοῦτον μὲν εἰσαγαγεῖν εἰς τὸν οἶκον τὸν Ἁγνίου, υἱὸν τῷ Ἁγνίᾳ, ἐπελάθετο, καὶ ταῦτ᾽ ἔχων τὸν κλῆρον τὸν Ἁγνίου, καὶ φάσκων πρὸς ἀνδρῶν αὐτῷ προσήκειν. τοῦτον δὲ τὸν υἱὸν τὸν γενόμενον τῷ Μακαρτάτῳ εἰσπεποίηκε τῷ πρὸς μητρὸς εἰς τοὺς Προσπαλτίους, τὸν δὲ Ἁγνίου οἶκον [2]εἴασεν ἔρημον εἶναι τὸ τούτου μέρος· φησὶ δὲ τὸν πατέρα τὸν ἑαυτοῦ Θεόπομπον προσήκειν Ἁγνίᾳ. ὁ δὲ νόμος κελεύει ὁ τοῦ Σόλωνος κρατεῖν τοὺς ἄῤῥενας καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀῤῥένων· οὗτος δ᾽ οὑτωσὶ ῥᾳδίως κατεφρόνησε καὶ τῶν νόμων, καὶ τοῦ Ἁγνίου, καὶ εἰσεποίησε τὸν υἱὸν εἰς τὸν οἶκον τὸν πρὸς μητρός. πῶς ἂν γένοιντο τούτων ἄνθρωποι παρανομώτεροι, ἢ βιαιότεροι;

ιθ΄. Οὐ τοίνυν ταῦτα μόνον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀλλὰ καὶ μνήματος ὄντος κοινοῦ ἅπασι τοῖς ἀπὸ τοῦ Βουσέλου γενομένοις, — καὶ καλεῖται τὸ μνῆμα Βουσελιδῶν, πολὺς

[1] ὄνομα, ὃ ἐστιν αὐτῷ, [2] εἴακεν

etam pecuniariam, quæ extra judicium infligi possit, a librario prætermissam. Wolf.

Προσκαλεσάμενος πρόπεμπτα] *Judicio in quintum diem denuncíato.* πρόπεμπτα interpretantur et πεντημόριον et πρὸ ε ἡμέρας. Idem.

Ἀξιοῖ] Np. Macartatus. et v. 10. ἐστὶ f. del. ut abundans. Auger.

Καὶ φάσκων προσήκειν πρὸς ἀνδρῶν] *Se gentilem seu agnatum esse Hagniæ.* Wolf.

Εἰσπεποίηκε τῷ πρὸς μητρὸς εἰς τοὺς Προσπαλτίους] F. εἰσπεποίηκε, τῷ θείῳ τῷ πρὸς μητρός. Atque adeo ne dubito quidem, quin ita legendum sit. Idem. F. add. τῷ θείῳ. Auger.

Τὸ τούτου μέρος] Κατὰ τὸ ἑαυτοῦ μέρος. Wolf.

Ὁ δὲ νόμος κελεύει] Φησὶ δ᾽ ὁ Μακάρτατος,

τόπος περιβεβλημένος, ὥσπερ οἱ ἀρχαῖοι ἐνόμιζον —, ἐν τούτῳ τῷ μνήματι, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες οἱ ἀπὸ τοῦ Βουσέλου γενόμενοι κεῖνται, καὶ ὁ Ἁγνίας, καὶ ὁ Εὐβουλίδης, καὶ ὁ Πολέμων, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες τοσοῦτοι ὄντες συγγενεῖς, οἱ ἀπὸ τοῦ Βουσέλου ἅπαντες, οὗτοι κοινωνοῦσι τοῦ
1078 μνήματος τούτου. ὁ δὲ τουτουῒ πατὴρ Μακαρτάτου καὶ ὁ τούτου πάππος οὐ κεκοινωνήκασι τοῦ μνήματος τούτου, ἀλλ᾽ αὑτοῖς ἰδίᾳ ἐποιήσαντο μνῆμα [1]ἄποθεν τοῦ Βουσελιδῶν μνήματος. [2]δοκοῦσιν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, προσήκειν τι τῷ οἴκῳ τῷ Ἁγνίου, πλὴν τοῦ ἔχειν ἁρπάσαντες τὰ μὴ προσήκοντα; εἰ δ᾽ ἐξερημωθήσεται καὶ ἀνώνυμος ἔσται ὁ οἶκος ὁ Ἁγνίου, καὶ ὁ Εὐβουλίδου τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἁγνίου, οὐδὲ κατὰ τοὐλάχιστον πώποτ᾽ αὐτοῖς ἐμέλησεν.

κ΄. Ἐγὼ δ᾽, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, βοηθῶ μὲν, ὡς οἷός τ᾽ εἰμὶ μάλιστα μὲν τοῖς τετελευτηκόσιν ἐκείνοις· οὐ πάνυ δέ ἐστι ῥᾴδιον ταῖς [3]τούτου παρασκευαῖς ἀνταγωνίζεσθαι. παραδίδωμι οὖν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὸν παῖδα τουτονὶ ἐπιμεληθῆναι, ὅπως ὑμῖν δικαιότατα δοκεῖ εἶναι. οὗτος εἰσπεποίηται εἰς τὸν οἶκον τὸν Εὐβουλίδου, καὶ εἰσῆκται εἰς τοὺς φράτορας οὐκ εἰς τοὺς ἐμοὺς, ἀλλ᾽ εἰς τοὺς Εὐβουλίδου καὶ Ἁγνίου καὶ Μακαρτάτου τουτουΐ. καὶ, ὅτε εἰσήγετο, οἱ μὲν ἄλλοι φράτορες κρύβδην ἔφερον τὴν ψῆφον· οὑτοσὶ δὲ Μακάρτατος φανερᾷ τῇ ψήφῳ ἐψηφίσατο ὀρθῶς εἰσάγεσθαι Εὐβουλίδῃ υἱὸν τὸν παῖδα τουτονὶ, οὐκ ἐθελήσας ἅψασθαι τοῦ ἱερείου, οὐδ᾽ ἀπαγαγεῖν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὑπεύθυνον αὑτὸν ποιήσας, ἀλλὰ καὶ τὴν μερίδα τῶν κρεῶν ᾤχετο λαβὼν παρὰ τοῦ παιδὸς τουτουῒ, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι φράτορες. νομίζετε δὴ τὸν παῖδα τοῦτον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἱκετηρίαν ὑμῖν προκεῖσθαι [4]περὶ τῶν τετελευτηκότων Ἁγνίου καὶ Εὐβουλίδου καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀπὸ τοῦ Ἁγνίου, καὶ ἱκετεύειν αὐτοὺς ὑμᾶς τοὺς δικαστὰς, ὅπως μὴ ἐξερημωθήσεται αὐτῶν ὁ οἶκος ὑπὸ τῶν μιαρῶν
1079 τούτων θηρίων, οἵ εἰσιν ἐκ του Στρατίου οἴκου, ἐκ δὲ τοῦ

[1] ἄπωθεν [2] * ἆρα δοκοῦσιν [3] τούτων [4] * παρὰ

ὅτι ὁ νόμος κελεύει. Idem.

ιθ΄. Ὥσπερ οἱ ἀρχαῖοι ἐνόμιζον] Εἰώθεσαν. Idem.

κ΄. Καὶ ἱκετεύειν αὐτοὺς] S. τοὺς τετελευτηκότας, ὑμᾶς. Est enim εἰδωλοποιΐα quædam. Idem.

Ἁγνίου οὐδεπώποτ' ἐγένοντο· μηδ' ἐπιτρέψητε τούτοις ἔχειν τὰ μὴ προσήκοντα, ἀλλ' ἀποδοῦναι [1]ἀναγκάσατε εἰς τὸν Ἁγνίου οἶκον τοῖς προσήκουσι τοῖς Ἁγνίου. ἐγὼ μὲν οὖν ἐκείνοις τε βοηθῶ τοῖς τετελευτηκόσι, καὶ τοῖς νόμοις τοῖς περὶ τούτων κειμένοις. δέομαι [2]δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἱκετεύω, καὶ ἀντιβολῶ, μὴ περιίδητε μήτε τὸν παῖδα τουτονὶ ὑβρισθέντα ὑπὸ τούτων, μήτε τοὺς προγόνους [3]τούτου ἔτι μᾶλλον καταφρονουμένους, οἳ νῦν καταπεφρόνηνται, ἐὰν διαπράξωνται οὗτοι ἃ βούλονται· ἀλλὰ τοῖς τε νόμοις βοηθεῖτε, καὶ τῶν τετελευτηκότων ἐπιμελεῖσθε, ὅπως μὴ ἐξερημωθῇ αὐτῶν ὁ οἶκος· καὶ ταῦτα ποιοῦντες, τά τε δίκαια ψηφιεῖσθε, καὶ τὰ εὔορκα, καὶ τὰ ὑμῖν αὐτοῖς συμφέροντα.

[1] ἀναγκάσητε τὸν [2] δὲ καὶ ὑμᾶν [3] τοὺς τούτου, ἔ. μ. [4] ἂν καταφρονουμένους, ἢ νῦν

Καὶ τὰ ὑμῖν αὐτοῖς συμφέροντα] Injicit, disputare libeat, quod honestum sit, idem ut conjicio, spem δεκασμοῦ: nisi Stoice etiam esse utile. IDEM.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΛΕΩΧΑΡΗΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

1079 ΑΡΧΙΑΔΟΥ τελευτήσαντος ἄπαιδος, Λεωκράτης κατέσχε τὸν κλῆρον, συγγενής τε ὢν αὐτοῦ,
καὶ εἰσπεποιῆσθαι λέγων ὑπὸ Ἀρχιάδου. καὶ μέχρι μέν τινος, αὐτὸς κατεῖχεν. ἔπειτα τὸν υἱὸν
τὸν ἑαυτοῦ Λεώστρατον εἰσποιήσας ἀνθ' αὐτοῦ τῷ Ἀρχιάδῃ, ἐξίσταται τοῦ οἴκου, καὶ εἰς
τὸν οἰκεῖον ἀνεχώρησεν, ὡς ἄδειαν δεδωκότος τούτῳ τοῦ νόμου. ἐποίησε δὲ [1]ταὐτὸ ὁ Λεώστρατος,
καὶ ἀνθ' αὐτοῦ καταλιπὼν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἀρχιάδου παῖδα Λεωκράτην καλούμενον, ἐπανῆλθεν
1080 αὐτὸς εἰς τὴν οἰκίαν τὴν τοῦ φύσει πατρός. ὁ μὲν δὴ Λεωκράτης, ὁ τελευταῖος εἰσποιηθεὶς τῷ
Ἀρχιάδῃ, τέθνηκεν ἄπαις· προσελήλυθε δὲ τῷ κλήρῳ Ἀριστόδημος, λέγων ἐγγύτατα τοῦ γένους
εἶναι τῷ Ἀρχιάδῃ, οὗπερ ἦν ὁ κλῆρος ἐξ ἀρχῆς, καὶ δι' ἐκεῖνον τῷ Λεωκράτει τῷ τελευταίῳ τῶν
εἰσποιηθέντων. Λεωχάρης δὲ, ὁ ἀδελφὸς τοῦ τεθνηκότος, ἀμφισβητεῖ τοῦ κλήρου. τὸ [2]δὲ ὅλον
ἰσχυριζόμενος ποιήσει, ὡς υἱὸς ποιητὸς ὢν τοῦ Λεωκράτους· φάσκων δὲ εἶναι καὶ συγγενὴς Ἀρχιά-
δου. ὁ δὲ ὑπὲρ Ἀριστοδήμου λέγων ἐπιδείκνυσι τὴν μὲν τοῦ γένους ἀγχιστείαν Ἀριστοδήμῳ δι-
δοῦσαν τὸν κλῆρον· τὴν δὲ ποίησιν παραπλησίαν οὖσαν. οὐ γὰρ ζῶν, φησὶν, ὁ Λεωκράτης ἐποιή-
σατο παῖδα τὸν Λεωχάρητα, καθάπερ οἱ νόμοι κελεύουσιν, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτὴν
ἐπ' ἀποστερήσει τῆς οὐσίας παρὰ τοὺς νόμους ἡ εἰσποίησις γίνεται. λέγει δὲ τὸν λόγον ὁ τοῦ Ἀρι-
στοδήμου υἱός.

[1] ταὐτὸ καὶ ὁ [2] μὲν

Τούτῳ] M. τούτου. WOLF.

Ἐποίησε δὲ τοῦτο ὁ Λεώστρατος] M. ἐποίησε δὲ ταὐτὸ καὶ ὁ Λεώστρατος. IDEM.

Τὸ δὲ] Lego τὸ μὲν ὅλον ἰσχυριζόμενος ποιήσει. IDEM.

Τὴν δὲ ποίησιν παραπλησίαν οὖσαν] F. πεπλασμένην οὖσαν. Cujusmodi est et Eubulidea in superiore oratione, in qua et illud mireris, cum Eubulides Hagnianam hæreditatem complures annos tenuisse videatur, eam filiæ ejus germanæ fuisse ereptam. IDEM.

Οὐ γὰρ ζῶν κ. τ. λ.] Vid. Petit. Comm. in Leg. Att. l. II. tit. IV. §. V. p. 216.

Ἐπὶ] F. μετὰ, vel παρὰ, vel περὶ τὴν ἐκείνου τελευτήν. WOLF.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΡΟΣ

ΛΕΩΧΑΡΗΝ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΛΟΓΟΣ.

ά. ΑΙΤΙΟΣ μέν ἐστι Λεωχάρης οὑτοσὶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦ καὶ αὐτὸν κρίνεσθαι καὶ ἐμὲ νεώτερον ὄντα λέγειν ἐν ὑμῖν, ἀξιῶν κληρονομεῖν ὧν οὐ προσῆκεν αὐτῷ,

καὶ ὑπὲρ τούτων ψευδῆ διαμαρτυρίαν πρὸς τῷ ἄρχοντι
ποιησάμενος. ἡμῖν μὲν γὰρ ἀναγκαῖον ἦν, τοῦ νόμου τὰς 1081
[1] ἀγχιστείας ἐγγυτάτω γένους ἀποδιδόντος, οὖσιν οἰκείοις
Ἀρχιάδου τοῦ ἐξ ἀρχῆς καταλιπόντος τὸν κλῆρον, μήτε
τὸν οἶκον ἐξερημωθέντα τὸν ἐκείνου περιϊδεῖν, μήτε τῆς
οὐσίας ἑτέρους κληρονομήσαντας, οἷς οὐδ' ὁτιοῦν προσήκει·
οὑτοσὶ δὲ οὔτε γένει τοῦ τετελευτηκότος υἱὸς ὤν, οὔτ' εἰσ-
ποιηθεὶς κατὰ τοὺς νόμους, ὡς ἐγὼ δείξω, διαμεμαρτύρηκεν
οὕτω τὰ ψευδῆ προπετῶς, ἀφαιρούμενος ἡμῶν τὴν κληρο-
νομίαν. δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, βοηθῆσαι τῷ
τε πατρὶ τούτῳ καὶ ἐμοὶ, ἐὰν λέγωμεν τὰ δίκαια, καὶ μὴ
περιϊδεῖν πένητας ἀνθρώπους, καὶ ἀσθενεῖς, [2] καὶ κατα-
στασιασθέντας ὑπὸ παρατάξεως ἀδίκου.

β'. Ἡμεῖς μὲν γὰρ ταῖς ἀληθείαις πιστεύοντες εἰσε-
ληλύθαμεν, καὶ ἀγαπῶντες ἄν τις ἡμᾶς ἐᾷ τῶν νόμων
τυγχάνειν· οὗτοι δὲ τῇ παρασκευῇ καὶ τοῖς ἀναλώμασιν
ἰσχυριζόμενοι διατετελέκασιν. εἰκότως, οἶμαι. ἐκ γὰρ τῶν
ἀλλοτρίων ῥᾳδίως ἀναλίσκουσιν, ὥστε καὶ τοὺς συνεροῦντας
ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ τοὺς μαρτυροῦντας τὰ ψευδῆ, πολλοὺς
πεπορίσθαι· ὁ δὲ πατὴρ οὗτος — εἰρήσεται γὰρ — ἅμα
τῆς πενίας, [3] ὡς ὑμεῖς ἅπαντες ἴστε, καὶ τοῦ ἰδιώτης εἶναι
φανερὰς ἔχων τὰς μαρτυρίας, ἀγωνίζεται. διατελεῖ γὰρ ἐν
Πειραιεῖ κηρύττων· τοῦτο δ' ἐστὶν οὐ μόνον ἀπορίας ἀν-

[1] ἀγχιστείας τοῖς ἐγγυτάτω γένει   [2] Deest καί.   [3] * τῆς

ά. Καὶ ὑπὲρ τούτων ψευδῆ διαμαρτυρίαν πρὸς τῷ ἄρχοντι ποιησάμενος] Hesychius: Διαμαρτυρία δίκη τις ὁμοία τῇ παραγραφῇ, (non περιγραφῇ) ταύτῃ δ' ἐναντία ἡ εὐθυδικία. Proprium Latinum nomen non occurrit: sed Græcam vocem secutus, *testificationem* verti. Nam cum accusator hic peteret Archiadæ hæreditatem, Leochares apud prætorem testificatur, eam nihil ad Aristodemum attinere. διαμαρτυρήσας, μὴ ἐπίδικον εἶναι τὸν κλῆρον τὸν Ἀρχιάδου. WOLF.

Ἐγγυτάτω γένους] *Proxime generi*, ἐπιῤῥηματικῶς. Notanda est peculiaris formula, τὸν νόμον τὰς ἀγχιστείας ἐγγυτάτω γένους ἀποδιδόναι. IDEM.

Καταστασιασθέντας] Καταστασιάζειν est, quod Latini *circumvenire* dicunt, *invidia conflata et factione opprimere*. BUDÆUS.

β'. Ἡμεῖς μὲν γὰρ κ. τ. λ.] *Nos quidem jure et causæ fiducia ad judicium affluimus. isti autem coitione et opulenta factione, non causæ æquitate nitentes.* Est enim παρασκευὴ hominum, rerum forensium peritorum quique apparatu ambituque in litibus et causis uti optime possunt, coitio, vel ad reos opprimendos, vel ad pœnæ eximendos contra æquitatem juris legumque interdicta. IDEM.

Ἅμα τῆς πενίας] Insolens. M. ἅμα τῇ πενίᾳ καὶ τῷ ἰδιώτης εἶναι, aut ἀπὸ τῆς πενίας: ut sit sententia: Pater meus (quid enim id dissimulem, cujus vos conscii estis universi?) ita in hoc judicio versatur, ut ei et paupertas et imperitia rerum manifesta testimonia perhibeant, hoc est, omnem suspicionem molitionis alicujus injusta excludant. Sed quid si ἅμα τῷ πένης καὶ ἰδιώτης εἶναι: WOLF.

Ἀπορίας ἀνθρωπίνης] F. ἀπραγμοσύνης.

θρωπίνης τεκμήριον, ἀλλὰ καὶ ἀσχολίας τῆς ἐπὶ [1] τὸ
πραγματεύεσθαι, ἀνάγκη γὰρ ἡμερεύειν ἐν τῇ ἀγορᾷ τὸν
τοιοῦτον. ἃ δεῖ λογιζομένους ἐνθυμεῖσθαι, ὅτι, εἰ μὴ τῷ
δικαίῳ ἐπιστεύομεν, οὐκ ἄν ποτε εἰσήλθομεν εἰς ὑμᾶς.
1082 περὶ μὲν οὖν τῶν τοιούτων καὶ, προϊόντος τοῦ λόγου, σα-
φέστερον ἀκούσεσθε· ὑπὲρ αὐτῆς δὲ τῆς διαμαρτυρίας καὶ
τοῦ ἀγῶνος, ἤδη νομίζω δεῖν διδάσκειν.

γ'. Εἰ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐκ τῆς διαμαρτυρίας
αὐτῆς Λεωχάρης ἔμελλεν ἀπολογούμενος δείξειν, ὡς ἔστιν
υἱὸς γνήσιος Ἀρχιάδου, οὐδὲν ἂν ἔδει πολλῶν λόγων, οὐδ'
ἄνωθεν ὑμᾶς ἐξετάζειν τὸ γένος τὸ ἡμέτερον· ἐπειδὴ δὲ
τὰ μὲν διαμεμαρτυρημένα ἕτερον τρόπον ἔχει, ὁ δὲ πολὺς
τοῦ λόγου τουτοισὶ ἔσται, ὡς εἰσεποιήθησαν, καὶ κατὰ
τὴν ἀγχιστείαν γνήσιοι ὄντες δικαίως ἂν τῆς οὐσίας κλη-
ρονομοῖεν, [2] ἀναγκαῖον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, διὰ ταῦτα μι-
κρῷ ἄνωθεν τὰ περὶ τοῦ γένους ὑμῖν διεξελθεῖν. ἐὰν γὰρ
τοῦτο σαφῶς μάθητε, οὐ μὴ παρακρουσθῆτε ὑπ' αὐτῶν τῷ
λόγῳ. ἔστι γὰρ ὁ μὲν ἀγὼν οὑτοσὶ κλήρου διαδικασία·
ἀμφισβητεῖται δὲ παρὰ μὲν ἡμῶν κατὰ γένος ἡ ἀγχιστεία,
παρὰ δὲ τούτων κατὰ ποίησιν. ὁμολογοῦμεν δ' ἐναντίον
ὑμῶν δεῖν τὰς ποιήσεις κυρίας εἶναι, ὅσαι ἂν κατὰ τοὺς
νόμους δικαίως γένωνται. ὥστε, ταύτας τὰς ὑποθέσεις
μεμνημένοι, ἂν δείξωσιν ὑμῖν διδόντας τοὺς νόμους αὐτοῖς ἃ
διαμεμαρτυρήκασι, ψηφίσασθε αὐτοῖς τὸν κλῆρον· καὶ ἐὰν
μὲν ἐκ τῶν νόμων μὴ ὑπάρχῃ, δίκαια δὲ καὶ φιλάνθρωπα
φαίνωνται λέγοντες, καὶ ὅμως συγχωροῦμεν. ἵνα δὲ εἰδῆτε,
ὅτι, κατὰ γένος ἐγγύτατα ὄντες, οὐ μόνον τούτῳ ἐνισχυ-
ριζόμεθα, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι, πρῶτον μὲν ὑμᾶς
1083 ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ γένους διδάξομεν, ὅθεν ἐστὶν ὁ κλῆρος·
νομίζω γὰρ, ἂν τούτῳ τῷ μέρει τοῦ ἀγῶνος σαφῶς παρα-

[1] * τῷ   [2] ἀναγκαῖόν ἐστιν, ὦ

quia sequitur, καὶ ἀσχολίας τῆς ἐπὶ τὸ πραγματεύεσθαι. IDEM.

Ἡμερεύειν] F. διημερεύειν, ut διανυκτερεύειν. Sic paulo post pro μαρτυρίας legendum διαμαρτυρίας: ne mirere τὴν διὰ in priore omissam. IDEM. M. διημερεύειν. et v. 5. καὶ προϊόντος, hoc καὶ mihi superfluum videtur et recidendum. AUGER.

γ'. Δίκαια δὲ καὶ φιλάνα] Pro φιλάνα aliæ editiones habent φιλάνθρωπα, at ego mallem πιθανά. PALMER.

Καὶ ὅμως] M. καὶ οὕτω συγχωροῦμεν. WOLF. Idem est ac si diceretur καὶ οὕτω. AUGER.

Ἐνισχυριζόμεθα] F. ἐνὶ ἰσχυριζόμεθα. WOLF.

κολουθήσητε, καὶ τῶν ἄλλων ὑμᾶς οὐδενὸς ἀπολειφθήσεσθαι.

δ'. Τὸ γὰρ ἐξ ἀρχῆς, ὦ ἄνδρες δικασταί, γίνονται Εὐθυμάχῳ τῷ Ὀτρυνεῖ υἱεῖς τρεῖς, Μειδυλίδης καὶ Ἄρχιππος καὶ Ἀρχιάδης, καὶ θυγάτηρ ᾗ ὄνομα ἦν Ἀρχιδίκη. τελευτήσαντος δὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῖς, τὴν μὲν Ἀρχιδίκην ἐκδιδόασι Λεωστράτῳ Ἐλευσινίῳ. αὐτῶν δὲ τριῶν ὄντων, ὁ μὲν Ἄρχιππος τριηραρχῶν ἐτελεύτησε τὸν βίον ἐν Μηθύμνῃ· ὁ δὲ Μειδυλίδης οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον γαμεῖ Μνησιμάχην, Λυσίππου τοῦ Κριωέως θυγατέρα, καὶ γίνεται αὐτῷ θυγάτηρ ᾗ ὄνομα Κλειτομάχη, ἣν ἠβουλήθη μὲν ἐκεῖνος ἀγάμῳ τῷ ἀδελφῷ ὄντι τῷ ἑαυτοῦ ἐκδοῦναι. ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀρχιάδης οὐκ ἔφη προαιρεῖσθαι γαμεῖν, ἀλλὰ καὶ τὴν οὐσίαν ἀνέμητον διὰ ταῦτα συγχωρήσας εἶναι, ᾤκει καθ' αὑτὸν ἐν τῇ Σαλαμῖνι. οὕτως ἤδη ὁ Μειδυλίδης ἐκδίδωσι τὴν αὑτοῦ θυγατέρα Ἀριστοτέλει Παλληνεῖ, τῷ πάππῳ τῷ ἐμῷ, καὶ γίνονται ἐξ [1] αὐτοῦ υἱεῖς τρεῖς, Ἀριστόδημός τε οὑτοσὶ ὁ πατὴρ ὁ ἐμός, καὶ Ἁβρώνιχος ὁ θεῖος, καὶ Μειδυλίδης ὃς νῦν τετελευτηκὼς τυγχάνει.

ε'. Καὶ ἡ μὲν τοῦ γένους ἀγχιστεία τοῦ ἡμετέρου, ἐν ᾧ ἐστὶν ὁ κλῆρος, σχεδὸν οὕτως ἔχει, ὦ ἄνδρες δικασταί. Ἀρχιάδῃ γὰρ πρὸς ἀνδρῶν ἡμεῖς ἦμεν γένει ἐγγυτάτω, καί, κατὰ τοῦτον τὸν νόμον ἀξιοῦντες τῆς ἐκείνου οὐσίας κληρονομεῖν καὶ τὸ γένος μὴ περιϊδεῖν ἐξερημωθέν, ἐλάχομεν πρὸς τὸν ἄρχοντα τοῦ κλήρου· οὗτοι δὲ ἔχοντες οὐ δικαίως τὰ χρήματα, διαμεμαρτυρήκασι νυνί, τὸ μὲν ὅλον ἰσχυ- 1084
ριζόμενοι ποιήσει, φάσκοντες δὲ καὶ συγγενεῖς εἶναι. περὶ μὲν οὖν ταύτης τῆς εἰσποιήσεως ὃν τρόπον ἔχει, σαφῶς ὕστερον ὑμᾶς διδάξομεν· περὶ δὲ τοῦ γένους ὡς οὐκ εἰσὶν ἡμῶν ἐγγυτέρω, τοῦτο δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς.

ς'. Ἓν μὲν οὖν ὁμολογεῖται, τὸ κρατεῖν τῶν [2] κληρονόμων τοὺς ἄρρενας καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀρρένων, ἁπλῶς γὰρ τοῖς ἐγγυτάτω πρὸς ἀνδρῶν, ὅταν μὴ παῖδες ὦσιν, ὁ νόμος

[1] * αὐτῶν [2] κληρονομιῶν

δ'. Τοῦ Κρίσεως] Fel. Κριτοέως, alibi Κριχέως. IDEM. Lege meo periculo Κριωέως, fuit enim Κρίωα Atticæ pagus vel demus. PALMER.

ε'. Τὸ μὲν ὅλον ἰσχυριζόμενοι ποιήσει lege, non ποιήσειν. Est enim dativus a ποίησις.

τὰς κληρονομίας ἀποδίδωσιν· οὗτοι δ' ἐσμὲν ἡμεῖς. ἄπαις μὲν γὰρ ὁ Ἀρχιάδης ὁμολογεῖται τετελευτηκέναι, τούτῳ δὲ πρὸς ἀνδρῶν ἡμεῖς ἐσμὲν ἐγγυτάτω, πρὸς δὲ καὶ ἐκ γυναικῶν οἱ αὐτοὶ οὗτοι. ὁ γὰρ Μειδυλίδης ἀδελφὸς ἦν τοῦ Ἀρχιάδου· τοῦ δὲ Μειδυλίδου [1] θυγάτηρ, ἡ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς μήτηρ. ὥστε γίγνεται Ἀρχιάδης, ὑπὲρ οὗ τοῦ κλήρου τὴν ἐπιδικασίαν ποιούμεθα νυνί, θεῖος τῇ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς μητρὶ ἐκ πατραδέλφων, πρὸς ἀνδρῶν ἔχων τὴν συγγένειαν ταύτην καὶ οὐ πρὸς γυναικῶν. Λεώστρατος δὲ οὑτοσὶ γένει τε ἀπωτέρω ἐστί, καὶ πρὸς γυναικῶν οἰκεῖος Ἀρχιάδῃ. ἡ γὰρ τοῦ Λεωκράτους μήτηρ [2] τουτουὶ τοῦ πατρὸς ἀδελφὴ ἦν τῷ Ἀρχιάδῃ ἐκείνῳ, καὶ τῷ Μειδυλίδῃ, ἀφ' ὧν ἡμεῖς ὄντες ἀξιοῦμεν τῆς κληρονομίας τυχεῖν. πρῶτον μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὸ γένος ἡμῶν ὅτι οὕτως ἔχει, ὥσπερ καὶ λέγομεν, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς μαρτυρίας· ἔπειτα [3] μετὰ ταῦτα τὸν νόμον αὐτὸν τοῖς τε γένεσι καὶ τοῖς ἐγγυτάτω πρὸς ἀνδρῶν τὰς κληρονομίας ἀποδιδόντα. τὰ γὰρ κεφά-
1085 λαια τοῦ ἀγῶνος, καὶ ὑπὲρ ὧν ὀμωμοκότες οἴσετε τὴν ψῆφον, σχεδόν [4] τοι ταῦτ' ἐστί. καί μοι κάλει τούς τε μάρτυρας δευρί, καὶ τὸν νόμον ἀναγίγνωσκε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. ΝΟΜΟΣ.

τὰ μὲν τοίνυν περὶ τὸ γένος, τό τε τούτων καὶ τὸ ἡμέτερον, οὕτως ἔχει, ὦ ἄνδρες δικασταί. ὥστε τοὺς ἐπιδεδειχότας ἐξ αὐτῶν τῶν μαρτυριῶν, ὡς εἰσὶ γένει ἐγγυτέρω, προσήκει κληρονομεῖν, καὶ μὴ τὴν τοῦ διαμαρτυρήσαντος ἀπόνοιαν κρείττω τῶν ὑμετέρων νομίμων γενέσθαι. καὶ γὰρ εἰ τῇ ποιήσει ἰσχυρίζονται, [5] ἥν, ὡς ἐγένετο, ἡμεῖς δείξομεν. τετελευτηκότος [6] δὲ τοῦ εἰσποιηθέντος δήπου παιδὸς, καὶ τοῦ οἴκου μέχρι τῆς ἡμετέρας λήξεως ἐξηρημωμέ-

[1] θυγάτηρ * ἦν τοῦ [2] τοῦ τούτου πατρὸς ἀδελφιδῆ [3] [μετὰ ταῦτα] ς. v. αὐτὸν, * τὸν τοῖς [4] τι [5] * νῦν [6] γὰρ

WOLF.

ς'. Οὗτοι] Eodem sensu accipi debet ac supra, *iidem nos sumus hi, hi* i. e. genere proximi. AUGER.

Θεῖος ἐκ πατραδέλφων] Θεῖος πρὸς πατρὸς WOLF.

Καὶ πρὸς γυναικῶν οἰκεῖος lege, ἀπὸ κοινοῦ, ἐστί. et v. 25. καὶ μὴ τὴν τοῦ διαμαρτυρήσαντος ἀπόνοιαν. et v. pen. τετελευτηκότος (omisso δὲ) τοῦ εἰσποιηθέντος δήπου ἄπαιδος, non παιδός. et v. 2. p. 96. κομίσασθαι καὶ ὑμᾶς, scilicet τοὺς δικαστάς. IDEM.

Ἣν] M. ταύτην, et v. pen. ἄπαιδος. AUGER.

νου, πῶς οὐ προσήκει τοὺς ἐγγυτάτω γένει ὄντας, τούτους τὴν κληρονομίαν κομίσασθαι; καὶ ὑμᾶς, μὴ τοῖς δυναμένοις ἄριστα παρασκευάσασθαι, ἀλλὰ τοῖς ἀδικουμένοις τῶν πολιτῶν βοηθεῖν; εἰ μὲν γὰρ ἐφ' ἡμῖν ἦν, ὥστε δεῖξαι τὰ περὶ τοῦ γένους καὶ τῆς διαμαρτυρίας αὐτῆς, καταβῆναι, καὶ μηδενὸς ἔτι πλείονος λόγου προσδεῖσθαι [1] σχεδόν τι τῶν εἰρημένων, οὐκ ἂν ἠνωχλοῦμεν τὰ πλείω· ἐπειδὴ δὲ οὗτοι τοῖς μὲν νόμοις οὐκ [2] ἰσχυρίζονται, τῷ δὲ προειληφέναι τι τῶν πραγμάτων ἐκ τοῦ ἄνωθεν χρόνου, καὶ τῷ ἐμβεβατευκέναι εἰς τὴν οὐσίαν, τούτοις τεκμηρίοις χρώμενοι, φήσουσι κληρονομεῖν, ἀναγκαῖον ἴσως ἐστὶ καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν, καὶ δεῖξαι τούτους πάντων ἀνθρώπων βιαιοτάτους ὄντας.

ζ'. Τὸ γὰρ ἐξ ἀρχῆς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐκδιδόασι τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυτῶν ὁ Μειδυλίδης καὶ ὁ Ἀρχιάδης Λεωστράτῳ Ἐλευσινίῳ· μετὰ δὲ ταῦτα, ἐκ θυγατρὸς τῆς 1086
ἐκδοθείσης ἀδελφῆς [3] ταύτης αὐτῶν γίγνεται Λεωκράτης ὁ πατὴρ Λεωστράτου τουτουΐ. σκέψασθε, ὡς πολλοστὸς εἰς τὴν τοῦ Ἀρχιάδου συγγένειαν προσήκων, ὑπὲρ οὗ τὴν διαμαρτυρίαν πεποίηται. τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ὁ μὲν Ἀρχιάδης οὐκ ἐγάμει, ὁ δὲ Μειδυλίδης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, πάππος δὲ τουτουΐ, ἔγημε· καὶ οὐδέπω τὴν οὐσίαν ἐνενέμοντο, ἀλλ' ἑκάτερος ἔχων τὰ ἱκανά, ὁ μὲν Μειδυλίδης ἐν τῷ ἄστει διέμενεν, ὁ δὲ Ἀρχιάδης ἐν Σαλαμῖνι ᾤκει. οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον ἀποδημίας τινὸς εἰς τὴν ὑπερορίαν συμβάσης τῷ Μειδυλίδῃ τῷ πάππῳ τῷ τοῦ πατρός, ἠρρώστησεν ὁ Ἀρχιάδης καὶ τελευτᾷ τὸν βίον, ἀπόντος τοῦ Μειδυλίδου, ἄγαμος ὤν. τί τούτου σημεῖον; λουτροφόρος ἐφέστηκεν ἐπὶ τῷ τοῦ Ἀρχιάδου τάφῳ. ἐν δὲ τούτῳ τῷ καιρῷ, ἔχων τὴν τῆς συγγενείας τῆς πρὸς γυναικῶν πρόφασιν,

[1] , σχεδόν τι τῶν μεγίστων εἰρημένων [2] ἰσχυριοῦνται [3] ταύτης τῆς αὐτῶν

Σχεδόν τι τῶν εἰρημένων] F. προσδεῖσθαι ὑμᾶς (pro σχεδὸν) τούτων εἰρημένων. aut, si σχεδὸν retinere placet, (Neque vero temere a vestigiis etiam depravatæ scripturæ est recedendum) σχεδὸν τούτων εἰρημένων. In farrag. σχεδόν τοι τούτων εἰρημένων. el. v 9. καὶ τῷ ἐμβεβατευκέναι. Wolf. Hic σχεδὸν mihi addi videtur duntaxat per elegantiam, nullamque significationis vim habere. Auger.

ζ'. Ὡς πολλοστὸς προσήκων] S. ὁ Λεωχάρης. Wolf.

Ὑπὲρ οὗ] S. Λεωστράτου. Idem.

Πάππος δὲ τουτουΐ] Τοῦ πατρὸς ἐμοῦ, τοῦ Ἀριστοδήμου. Idem.

Πρὸς γυναικῶν] F. πρὸς γυναικῶν, sicut πρὸς ἀνδρῶν. Idem.

Λεωκράτης ὁ τουτουῒ πατὴρ Λεωστράτου εἰσποιεῖ αὑτὸν υἱὸν τῷ Ἀρχιάδῃ· καὶ ἐνεβάτευσεν οὕτως εἰς τὴν οὐσίαν, ὡς ὑπ' ἐκείνου ζῶντος ἔτι εἰσποιηθείς. ἀφικόμενος δὲ ὁ Μειδυλίδης ἠγανάκτει τε τῷ γεγενημένῳ, καὶ οἷος ἦν ἐπεξιέναι τῷ Λεωκράτει. πειθόντων δὲ τῶν οἰκείων καὶ δεομένων ἐᾶν ἐν τῷ οἴκῳ εἶναι τὸν Λεωκράτην υἱὸν εἰσποιητὸν τῷ Ἀρχιάδῃ, συνεχώρησεν ὁ Μειδυλίδης, οὐχ ἡττηθεὶς ἐν δικαστηρίῳ, ἀλλὰ τὸ μὲν ὅλον ὑπὸ τούτων ἀπατηθείς· ἔπειτα μέντοι καὶ τοῖς οἰκείοις πειθόμενος. καὶ [1] ὁ Μειδυλίδης ταῦτα πράξας τελευτᾷ τὸν βίον· ὁ δὲ Λεωκράτης
1087 εἶχε τὴν τοῦ Ἀρχιάδου οὐσίαν, καὶ ἐκληρονόμει πολλὰ ἔτη, ὡς ἂν ἐκείνου υἱὸς ποιητός. ἡμεῖς δέ, παρὰ τὸ τὸν Μειδυλίδην ταῦτα συγχωρῆσαι, ἡσυχίαν εἴχομεν.

η'. Χρόνῳ δ' ὕστερον οὐ πολλῷ — τοῖς γὰρ μετὰ ταῦτα λόγοις ἤδη σφόδρα τὸν νοῦν προσέχετε, ὦ ἄνδρες δικασταί — ὁ γὰρ Λεωκράτης ὁ εἰσποιητὸς γενόμενος τῷ Ἀρχιάδῃ, ἐγκαταλιπὼν τουτονὶ Λεώστρατον ἐν τῷ οἴκῳ υἱὸν γνήσιον, ἐπανῆλθεν αὐτὸς εἰς τοὺς Ἐλευσινίους, ὅθεν ἦν τὸ ἐξ ἀρχῆς· καὶ οὐδ' ἐνταῦθ' οὐδέπω ἡμεῖς οὐδὲν τῶν πραγμάτων [2] περὶ τὸν κλῆρον ἐκινοῦμεν, ἀλλ' ἐμένομεν ἐπὶ τῶν αὐτῶν. πάλιν τοίνυν Λεώστρατος αὐτὸς οὑτοσί, εἰσποιητὸς ὢν υἱὸς καὶ ἐγκαταλειφθεὶς ἐν τῷ τοῦ Ἀρχιάδου οἴκῳ, ἐπανέρχεται, ὥσπερ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἐπὶ τοὺς Ἐλευσινίους, ἐγκαταλιπὼν υἱὸν [3] γνήσιον, καὶ διὰ τριῶν σωμάτων κυρίαν τὴν ἐξ ἀρχῆς ποίησιν παρὰ τοὺς νόμους καταστήσας. πῶς γὰρ οὐ παρὰ τοὺς νόμους, ὁπότ' εἰσποιητὸς αὐτὸς ὤν, εἰσποιητοὺς υἱοὺς ἐγκαταλιπὼν, ἐπανῄει; καὶ τοῦτο διατετέλεκε ποιῶν μέχρι ταύτης τῆς ἡμέρας· καὶ διὰ τούτου τοῦ τρόπου τὴν κληρονομίαν ἡμῶν ἀποστερήσειν οἴονται, ἐνεργαζόμενοι μὲν καὶ ἐμπαιδοτροφούμενοι τῇ τοῦ

[1] ὁ μὲν Μειδυλίδης [2] * τῶν περὶ [3] γνήσιον εἰσποιητὸν, καὶ

Εἰσποιεῖ αὑτὸν] Ἑαυτόν. Idem.

Ἐνεβάτευσεν] Ἐμβατεύειν εἰς τὴν οὐσίαν significat *cernere et adire hereditatem*, vel *immiscere se hereditati et bonis*. Budæus.

Οἷος ἦν] *Cupiebat*, ἐσπούδαζε. Idem. Hic οἷος ἦν est, *paratus erat, sic affectus* vel *animatus erat, ut* etc. Apud H. Stephanum, qui multa de οἷος et οἷός τε annotavit, hunc usum non animadverti. *Ap. Alciphr. Epist.* Bergler.

η'. Χρόνῳ δ' ὕστερον — τοῖς γὰρ — ὁ γὰρ Λεωκράτης] Ἀνανταπόδοτον, ad exprimendum affectum soliciti hominis. Wolf.

Διατετέλεκε ποιῶν] Malim διατετελέκασι ποιοῦντες. Auger.

Ἐμπεδοτροφούμενοι τῇ τοῦ Ἀρχιάδου οἰκίᾳ] Ἔμπεδος, ὁ ἐν πέδῳ ἐστηριγμένος, ἰσχυρός.

Ἀρχιάδου οὐσίᾳ, ἐπανιόντες δὲ ἐπὶ τὴν πατρῴαν οὐσίαν
ἐκεῖθεν [1] ἀεὶ, κἀκείνην μὲν ἀκέραιον φυλάττοντες, ταύτην δ'
ἀναλίσκοντες.

θ'. Ἀλλ' ὅμως, τούτων τοιούτων ὄντων, ὅπερ εἶπον,
ἡμεῖς ὑπεμένομεν ἅπαντα, μέχρι τίνος; ἕως ὁ Λεωκράτης
ἐν τῷ οἴκῳ [2] τοῦ Ἀρχιάδου ἐγκαταλειφθεὶς υἱὸς τετελεύ-
τηκεν ἄπαις. τούτου δὲ ἄπαιδος τετελευτηκότος, ἀξιοῦμεν 1088
ἡμεῖς οἱ γένει ἐγγυτάτω ὄντες Ἀρχιάδῃ, κληρονομεῖν τῆς
οὐσίας· καὶ μὴ τῷ τετελευτηκότι, τῷ αὐτῷ εἰσποιητῷ ὄντι,
υἱὸν εἰσποιεῖν, ἐπ' ἀποστερήσει τῶν ἡμετέρων. εἰ μὲν γὰρ
αὐτὸς ζῶν ἐποιήσατο, καίπερ ὄντος παρὰ τὸν νόμον τοῦ
ἔργου, [3] οὐκ ἀντιλέγομεν· ἐπειδὴ δὲ οὔτε γένει ἦν αὐτῷ
υἱὸς οὐδεὶς, οὔτ' ἐποιήσατο ζῶν, ὁ δὲ νόμος τοῖς ἐγγύτατα
γένους τὰς κληρονομίας ἀποδίδωσι, πῶς οὐ δίκαιοι ἐσμὲν
ἡμεῖς τούτων μὴ ἀποστερηθῆναι κατὰ ἀμφότερα; καὶ γὰρ
τῷ Ἀρχιάδῃ, οὗ ἦν ἡ οὐσία τὸ ἐξαρχῆς, ἐγγυτάτω γένει
ἐσμὲν, καὶ τῷ εἰσποιητῷ Λεωκράτει. τοῦ μὲν γὰρ ὁ πατὴρ,
ἐπανεληλυθὼς εἰς τοὺς Ἐλευσινίους, οὐκέτι τὴν κατὰ [4] τῶν
νόμων οἰκειότητα ἔλιπεν αὐτῷ· ἡμεῖς δὲ, παρ' οἷς ἦν ἐν τῷ
γένει, τὴν ἀναγκαιοτάτην συγγένειαν εἴχομεν, ὄντες ἀνε-
ψιαδοῖ ἐκείνῳ. ὥστ', εἰ μὲν βούλει, τοῦ Ἀρχιάδου συγγε-
νεῖς ὄντες, ἀξιοῦμεν κληρονομεῖν· εἰ δὲ βούλει, τοῦ Λεωκρά-
τους. τετελευτηκότος γὰρ ἄπαιδος αὐτοῦ, οὐδεὶς ἡμῶν γένει
ἐγγυτέρω ἐστί· καὶ διὰ μὲν σὲ, ὦ Λεώστρατε, ὁ οἶκος ἐξη-
ρήμωται. τῆς γὰρ [5] οὐσίας ἕνεκα τὴν οἰκειότητα τῶν ἀν-
δρῶν τῶν ποιησαμένων διετήρεις. ἕως μέν γε, τελευτήσαντος

[1] αἰεὶ [2] τῷ [3] οὐκ * ἂν ἀντελέγομεν [4] τοὺς νόμους οἰκ. ἔλειπεν αὐτῷ
[5] οὐσίας τὴν οἰκειότητα, οὐ τῶν

Videtur per αι scribendum παιδοτροφεῖν, ut ἱπποτροφεῖν. Ut sit ἐμπαιδοτροφούμενοι, idem, quod τρεφόμενοι ὡς παῖδες ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἀρχιάδου. Wolf.

θ'. Καὶ μὴ τῷ τετελευτηκότι υἱὸν εἰσποιεῖν] S. ἀξιοῦμεν, τὸν Λεωχάρην. *Postulamus, ne Leochares alium adoptet in familiam Leocratis nepotis sui defuncti.* Archiadi se adoptat primum Leochares, deinde substituit filium Leostratum: hic Leocratem filium: cui defuncto alium filium surrogare studet, Leocharem, defuncti Leocratis fratrem, primi Leocharis nepotem. Idem.

Οὐκ ἂν ἀντελέγομεν] Sæpe hoc fit, ut in ejusdem syllabæ repetitione prior perperam omittatur. Idem.

Τοῖς ἐγγύτατα γένους] Idem quod ἐγγυτάτω, ut supra notatum est. Idem.

Τὴν κατὰ τῶν νόμων] Sæpe genitivi plurales pro accusativis singularibus tertiæ declinationis ponuntur, et e contrario. Idem.

Ἀνεψιαδοῖ] Sobrini, ex fratris illius filia nati.

Archiades Fr. Medylidis
— *Filia.*
— *Aristodemus, Archiadæ neptis F.* id est, *sobrinus.* Wolf.

Τῶν ἀνδρῶν τῶν ποιησαμένων] Archiadæ, et Leocratis patris: etsi mortuus ille, οὐχὶ μὲν ἐποιήσατο, ποιηθέντα δ' οὐκ ἐξέβαλεν. Idem.

τούτου, οὐδεὶς ἠμφισβήτει τοῦ κλήρου, οὐδένα εἰσεποίεις
τῷ Ἀρχιάδῃ υἱὸν, ἐπειδὴ δὲ ἡμεῖς συγγενεῖς ὄντες ἥκομεν
εἰς [1] τὸ μέσον, τηνικαῦτα εἰσποιεῖς, ἵνα τὴν οὐσίαν κατά-
σχῃς· καὶ [2] φὴς μὲν οὐδὲν εἶναι τῷ Ἀρχιάδῃ, πρὸς ὃν εἰσε-
1089 ποιήθης, διαμαρτυρεῖς δὲ πρὸς ἡμᾶς, τὸ ὁμολογούμενον γένος
ἐξελαύνων. εἰ γὰρ μηδέν ἐστιν ἐν τῷ οἴκῳ, τί σὺ ἐλαττοῖ
τοῦ μηδενὸς ἡμῶν κληρονομησάντων; ἀλλὰ γὰρ ἡ ἀναίδεια
καὶ ἡ πλεονεξία τοιαύτη ἐστὶν αὐτοῦ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ,
ὥσθ' ἡγεῖσθαι δεῖν ἐν Ἐλευσινίοις τε τὴν πατρῴαν οὐσίαν
ἐπανελθὼν ἔχειν, ἐφ' ἅ τ' εἰσεποιήθη, μὴ ὄντος ἐν τῷ οἴκῳ
υἱοῦ, καὶ τούτων κύριος γενέσθαι· καὶ ταῦτα πάντα ῥαδίως
διοικεῖται, πρὸς γὰρ ἀνθρώπους ἡμᾶς πένητας καὶ ἀδυνά-
τους, ἔχων ἀναλίσκειν ἐκ τῶν ἀλλοτρίων, πολὺ περίεστι.
διόπερ οἶμαι [3] καὶ ὑμᾶς δεῖν βοηθεῖν τοῖς μὴ πλεονεκτῆσαί
τι βουλομένοις, ἀλλὰ ἀγαπῶσιν, ἐάν τις ἡμᾶς τῶν νόμων
ἐᾷ τυγχάνειν. τί γὰρ δεῖ ποιεῖν ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ,
διὰ τριῶν τῆς ποιήσεως ἐμμενούσης, καὶ τοῦ τελευταίου
ἐγκαταλειφθέντος, τούτου ἄπαιδος τετελευτηκότος, μὴ κο-
μίσασθαι τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν χρόνῳ ποτέ; τοῦτο τοίνυν
ἔχοντες τὸ δίκαιον, ἐλάχομεν τοῦ κλήρου πρὸς τὸν ἄρχοντα.
οὕτω δὲ Λεωχάρης προπετῶς διαμαρτυρήσας τὰ ψευδῆ,
οἴεται δεῖν παρὰ πάντας τοὺς νόμους ἀποστερῆσαι ἡμᾶς
τῆς κληρονομίας.

ι'. Πρῶτον μὲν οὖν, ὅτι τά τε περὶ τὰς ποιήσεις καὶ τὸ
γένος τούτων ἀληθῆ εἰρήκαμεν, καὶ ἡ λουτροφόρος ἐφέστη-
κεν ἐπὶ τῷ τοῦ Ἀρχιάδου μνήματι, ταύτας ὑμῖν τὰς μαρ-
τυρίας βουλόμεθ' ἀναγνῶναι· ἔπειτ' ἤδη καὶ τὰ λοιπὰ
σαφῶς διδάξομεν ὑμᾶς, ὥστ' ἐξελέγξαι τούτους τὰ ψευδῆ
διαμεμαρτυρηκότας. καί μοι λάβε τὰς μαρτυρίας, ἃς
λέγω.

[1] [τὸ] [2] φῂς [3] Deest καί.

Τί σὺ ἐλαττοῖ, non σοι. ἐλαττοῦμαι, ἐλαττοῖ, ἐλαττοῦται. Idem.

ι'. Καὶ εἰ λουτροφόρος] Ferri potest, pro αn. sed quid si ὅτι, aut ἡ: etsi hæ voculæ omnes abesse possunt. Idem. L. ἔτι. Auger.

Λουτροφόρος] Παῖς ὑδρίαν ἔχων. Vide Suidam. Hesychius etiam ὑδρίαν, τὴν τοῖς παλαιοῖς εἰς τὰ λουτρὰ ἀπονεμομένην, exponit, quem ego secutus olim sum. Wolf.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ὁ μὲν τοίνυν τοῦ πράγματος λόγος, καὶ τὸ ἁπλοῦν δίκαιον περὶ τῆς κληρονομίας, οὕτως ἔχει, ὦ ἄνδρες δικασταί· τῶν 1090
[1] δὲ πεπραγμένων ἐξ ἀρχῆς αὐτὰ τὰ κεφάλαια [2] σχεδὸν διακηκόατε· ἃ δὲ μετὰ τὴν τοῦ κλήρου λῆξιν πεποιήκασι, καὶ ὃν τρόπον ἡμῖν κεχρημένοι εἰσὶν, ἀναγκαῖον νομίζω εἰπεῖν. οἴομαι γὰρ περὶ κλήρου [3] ἀγῶνας μηδένας ἄλλους παρανενομῆσθαι τοιαῦτα, οἷα ἡμᾶς.

ιά. Ἐπειδὴ γὰρ ἐτελεύτησεν ὁ Λεωκράτης, καὶ ἡ ταφὴ ἐγένετο αὐτῷ, πορευομένων ἡμῶν εἰς τὰ κτήματα διὰ τὸ ἄπαιδά τε τὸν ἄνδρα καὶ ἄγαμον τετελευτηκέναι, ἐξῆγεν ὁ Λεώστρατος οὑτοσὶ, φάσκων αὑτοῦ εἶναι· καὶ τὸ μὲν ποιεῖν τι τῶν νομιζομένων ἐκώλυσεν ἡμᾶς τῷ τετελευτηκότι, πατὴρ ὢν αὐτὸς ἐκείνου, [4] ὡς ἔχει λόγον, καίπερ ὄντος παρανόμου τοῦ ἔργου. τῷ γὰρ φύσει [5] ὄντι πατρὶ τῆς ταφῆς τὴν ἐπιμέλειαν παραδίδοσθαι εἰκός ἐστιν· ἔπειτα μέντοι καὶ τοῖς οἰκείοις ἡμῖν, ὧν ἦν συγγενὴς κατὰ τὴν ποίησιν ὁ τετελευτηκώς. ἐπεὶ δὲ τὰ νομιζόμενα ἐγένετο, κατὰ ποῖον νόμον φανεῖται, ἐρήμου ὄντος τοῦ οἴκου, τοὺς ἐγγυτάτω γένους ἡμᾶς ἐξαγαγὼν ἐκ τῆς οὐσίας; ὅτι νὴ Δία πατὴρ ἦν τοῦ τετελευτηκότος; ἀπεληλυθώς γε εἰς τὸν πατρῷον οἶκον, καὶ οὐκέτι τῆς οὐσίας, ἐφ' ᾗ ἐγκαταλέλοιπε τὸν υἱὸν, κύριος ὤν. εἰ δὲ μὴ, τί τῶν νόμων ὄφελος; γενομένης οὖν τῆς ἐξαγωγῆς, ἵνα τὰ πλεῖστα παραλείπω, ἐλάχομεν πρὸς τὸν ἄρχοντα τοῦ κλήρου, οὔτε γόνῳ, ὥσπερ εἶπον, οὐδενὸς ὄντος τῷ τετελευτηκότι, οὔτ' εἰσποιητοῦ γεγενημένου κατὰ τοὺς νόμους. μετὰ δὲ ταῦτα Λεώστρατος οὑτοσὶ, παρακαταβάλλει, ὡς υἱὸς Ἀρχιάδου ἐκείνου, οὐκ ἐπιλογισάμενος οὔθ' ὅτι ἐπανεληλύθει εἰς τοὺς Ἐλευσινίους, 1091
οὔθ' ὅτι οἱ [6] εἰσποιητοὶ αὐτοὶ οὐχ ὑφ' αὑτῶν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν εἰσποιουμένων καθίστανται· ἀλλὰ γὰρ, οἶμαι, ἁπλοῦν τι

[1] τε [2] σχεδόν τι ἀκηκόατε [3] ἀγῶνα [4] ὡς * καὶ ἔχει [5] [ὄντι] [6] εἰσποιητοὶ οὐκ αὐτοὶ ὑφ'

Ἀγῶνας] M. ἀγῶνα. Wolf. Auger.

ιά. Καὶ τὸ μὲν ποιεῖν τι τῶν νομιζομένων ἐκώλυσεν] Aut καὶ ὅτι ἐκώλυσεν, aut τὸ κωλῦσαι legendum. et v. 14. pro ὡς, ἴσως ἔχει λόγον. nisi ὡς pro οὕτως malis. In farrag. F. κωλῦσαι, vel καὶ ὅτι μὲν ποιεῖν τι τῶν νομιζομένων ἐκώλυσεν ἡμᾶς. et v. seq. ὡς, ἀντὶ τοῦ, ἀμωσγέπως. M[...]ως. Wolf. Hic mihi videtur legendum ὅτι ἐκώλυσεν, et v. seq. pro ὡς ἔχει λόγον leg. τίνα ἔχει λόγον, nisi pro ὡς legere malis ὅμως. Auger.

διελογίσατο δεῖν αὐτὸν καὶ δικαίως καὶ ἀδίκως ἀμφισβητεῖν τῶν ἀλλοτρίων. καὶ πρῶτον μὲν ἐλθὼν οἷός τ' ἦν εἰς τὸν Ὀτρυνέων πίνακα τὸν ἐκκλησιαστικὸν ἐγγράφειν αὑτὸν, Ἐλευσίνιος ὢν, καὶ τοῦτο διῳκεῖτο· ἔπειτα πρὶν ἐγγραφῆναι καὶ ἐν τῷ ληξιαρχικῷ γραμματείῳ τῷ τῶν Ὀτρυνέων, μετέχειν τῶν κοινῶν, τηλικαύτην παρανομίαν προαιρούμενος παρανομεῖν ἕνεκα πλεονεξίας. αἰσθόμενοι δ' ἡμεῖς, μαρτύρων ἐναντίον ἐκωλύσαμεν τὸ γιγνόμενον· καὶ ᾠόμεθα δεῖν κριθῆναι πρῶτον [1] μὲν τὴν κληρονομίαν παρ' ὑμῖν, πρὶν ἐπὶ τὸ ὄνομά τινα τὸ τοῦ Ἀρχιάδου εἰσποιηθῆναι. κωλυθεὶς δὲ, καὶ ἐξελεγχόμενος πρὸς τῷ πίνακι καὶ ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων ἀγορᾷ, ὅτι ἠδίκει, πολλῶν ἐναντίον, ᾤετο δεῖν μηδὲν ἧττον βιάζεσθαι, καὶ κρείττων ταῖς παρασκευαῖς τῶν ὑμετέρων νόμων γενέσθαι.

ιβ'. Τί τούτου τεκμήριον; συναγαγών τινας τῶν Ὀτρυνέων ὀλίγους καὶ τὸν δήμαρχον, πείθει, ἐπειδὰν ἀνοιχθῇ τὸ γραμματεῖον, ἐγγράψαι αὐτόν· καὶ μετὰ ταῦτα ἧκε Παναθηναίων ὄντων τῶν μεγάλων τῇ διαδόσει πρὸς τὸ θεωρικόν· καὶ, ἐπειδὴ οἱ ἄλλοι δημόται ἐλάμβανον, ἠξίου καὶ [2] αὑτῷ δίδοσθαι, καὶ ἐγγραφῆναι εἰς τὸ γραμματεῖον ἐπὶ τὸ τοῦ Ἀρχιάδου ὄνομα. διαμαρτυρομένων δὲ ἡμῶν, καὶ τῶν ἄλλων δεινὸν φασκόντων εἶναι τὸ γιγνόμενον, ἀπῆλθεν
1092 οὔτ' ἐγγραφεὶς οὔτε τὸ θεωρικὸν λαβών. τὸν δὲ παρὰ τὸ ψήφισμα τὸ ὑμέτερον ἀξιοῦντα τὸ θεωρικὸν λαμβάνειν, πρὶν ἐγγραφῆναι εἰς τοὺς Ὀτρυνεῖς, ὄντα ἐξ ἑτέρου δήμου, τοῦτον οὐκ οἴεσθε τοῦ κλήρου παρὰ τοὺς νόμους ἀμφισβητεῖν; ἢ τὸν, πρὸ τῆς τοῦ δικαστηρίου γνώσεως, οὕτως ἀδίκους πλεονεξίας διοικούμενον, τοῦτον πῶς εἰκὸς τῷ πρά-

[1] * Deest μέν. [2] αὐτῷ

Οἷός τ' ἦν ἐγγράφειν] Ἐπεχείρει, ἐπειρᾶτο. Sic in Midiana, p. 62. v. 14. vol. III. οἷός τ' ἦν πείθειν τοὺς ἄρχοντας. Wolf.

Πρὸς τῷ πίνακι] Quid sit, non facile intelligitur: ego interpretatus sum, quasi πίναξ esset locus ubi tabulæ asservabantur. v. 13. feliciter emendat Reiskius ἧττον pro αὐτόν. Auger.

Ὤετο μηδὲν δεῖν αὐτὸν βιάζεσθαι· καὶ κρείττων ταῖς παρασκευαῖς τῶν ὑμετέρων νόμων γενέσθαι] Καὶ ᾤετο γενέσθαι, ἀντὶ τοῦ, γενήσεσθαι. Nam si ἀπὸ κοινοῦ negationem (quæ inclusa est in μηδὲν) repetas, καὶ οὐκ ᾤετο δεῖν γενέσθαι κρείττων, laus erit ea adversarii, et accusatoris secum ipsa pugnabit oratio. Quid si legas? ἀλλὰ κρείττων. Wolf.

ιβ'. Συναγαγών κ. τ. λ.] Vid. Petit. Comm. in Leg. Att. l. II. t. IV. §. IX. p. 230. et l. IV. t. X. §. IX. p. 476.

Ὅταν ἐξ ἑτέρου δήμου] S. ἦ. Fel. rectius ὄντα ἐξ: quod vide ut mutatum sit in ὅταν: ne ubique oscitantiæ librariorum credas. Wolf.

γματι πιστεύειν; ὁ γὰρ τὸ θεωρικὸν ἀδίκως ἀξιώσας λαμβάνειν, καὶ περὶ τοῦ κλήρου τῇ αὐτῇ διανοίᾳ δηλονότι κέχρηται νυνί. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν ἄρχοντά γε ἐξηπάτησε παρακαταβάλλων, καὶ ἡμᾶς ἀντεγράψατο Ὀτρυνεὺς εἶναι ἐν Ἐλευσινίοις δημοτευόμενος.

ιγ΄. Ἐπειδὴ τοίνυν [1] ἐπὶ τούτων πάντων ἀπετύγχανε, ταῖς παρελθούσαις ἀρχαιρεσίαις ταύταις, παρασκευασάμενός τινας τῶν δημοτῶν, ἠξίου [2] οὗτος ἐγγράφεσθαι ποιητὸς υἱὸς τῷ Ἀρχιάδῃ. ἀντιλεγόντων δ᾽ ἡμῶν καὶ ἀξιούντων, ἐπειδὰν τοῦ κλήρου ἡ διαδικασία γένηται, τηνικαῦτα τοὺς δημότας τὴν ψῆφον φέρειν, πρότερον δὲ μή· τοῦτο μὲν ἐπείσθησαν οὐ δι᾽ αὐτοὺς, ἀλλὰ διὰ τοὺς νόμους. δεινὸν γὰρ ἐδόκει εἶναι τὸν παρακαταβεβληκότα τοῦ κλήρου εἰσποιεῖν αὐτὸν, ἔτι τῶν πραγμάτων ἀκρίτων ὄντων.

ιδ΄. Ὃ δὲ μετὰ ταῦτα διοικεῖται Λεώστρατος οὑτοσὶ, τοῦτο πάντων δεινότατόν ἐστιν. ἐπειδὴ γὰρ αὐτὸς ἀπετύγχανε τοῦ ἐγγραφῆναι, εἰσποιεῖ Λεωχάρην τὸν αὑτοῦ υἱὸν Ἀρχιάδῃ παρὰ πάντας τοὺς νόμους, πρὶν τοῦ δήμου τὴν δοκιμασίαν γενέσθαι. οὐκ εἰσηγμένου δ᾽ εἰς τοὺς φράτοράς πω τοῦ Ἀρχιάδου, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ἐνεγράφη, τηνικαῦτα πείσας [3] ἕνα τῶν φρατόρων, ἐνέγραψεν εἰς τὸ φρατορικὸν γραμματεῖον. καὶ μετὰ ταῦτα τῇ διαμαρτυρίᾳ πρὸς τῷ 1093
ἄρχοντι τοῦτον ἀπογράφεται, ὡς υἱὸν ὄντα γνήσιον τοῦ τετελευτηκότος ἔτη πολλὰ, τὸν πρώην καὶ χθὲς ἐγγραφέντα. καὶ συμβαίνει ἀμφοτέρους αὐτοὺς τῆς κληρονομίας ἀμφισβητεῖν. ὅ τε γὰρ Λεώστρατος οὑτοσὶ [4] παρακατεβάλετο τοῦ κλήρου, ὡς υἱὸς γνήσιος Ἀρχιάδῃ, ὅ τε Λεωχάρης οὑτοσὶ διαμεμαρτύρηκεν, [5] ὡς υἱὸς ὢν γνήσιος τοῦ αὐτοῦ πατρός· οὐδ᾽ ἕτερος δὲ αὐτῶν ζῶντι, ἀλλὰ τετελευτηκότι εἰσποιεῖ αὑτόν. ἡμεῖς δὲ ᾠόμεθα δεῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, [6] ἐπειδὴ περὶ τούτου τοῦ ἀγῶνος ὑμεῖς τὴν ψῆφον [7] ἠνέγκατε, τηνικαῦτα ἐκ τῶν κατὰ γένος ἐγγυτάτω ἡμῖν

[1] Deest ἐπί. [2] οὕτως [3] ἕνα τινὰ τῶν [4] παρακατέβαλε [5] [ὡς] [6] ἐπειδὰν [7] ἐνέγκητε

Καὶ ἡμᾶς ἀντεγράψατο] F. A. καὶ πρὸς ἡμᾶς. IDEM. AUGER.

ιδ΄. Πρὶν τοῦ δήμου τὴν δοκιμασίαν γενέσθαι] Πρὶν δοκιμάσαι, εἰ Ὀτρυνεύς ἐστιν ὁ Λεωχάρης. WOLF.

Ἐνεγράφη] Scil. εἰς τοὺς δημότας. AUGER.

Τοῦτον] Nempe, Leocharem. IDEM.

Τοῦ αὐτοῦ πατρὸς] Τοῦ Ἀρχιάδου. WOLF.

εἰσποιεῖν υἱὸν τῷ τετελευτηκότι, ὅπως ἂν ὁ οἶκος μὴ ἐξερημωθῇ.

ιέ. Πρῶτον μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὡς ἐπανῆλθεν εἰς τοὺς Ἐλευσινίους ἐκ τῶν Ὀτρυνέων Λεώστρατος οὑτοσὶ καταλιπὼν υἱὸν τῷ Ἀρχιάδῃ γνήσιον, καὶ, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἔτι πρότερον τὸ αὐτὸ τοῦτ᾽ ἐπεποιήκει, καὶ, ὡς ὁ [1] καταλειφθεὶς ἄπαις τετελεύτηκε, καὶ, ὡς ὁ νῦν διαμεμαρτυρηκὼς πρότερον εἰς τοὺς δημότας ἢ εἰς τοὺς φράτορας ἐνεγράφη, τούτων ὑμῖν τὰς τῶν φρατόρων καὶ τὰς τῶν δημοτῶν μαρτυρίας ἀναγνώσεται, καὶ τῶν [2] ἄλλων τῶν εἰρημένων, ὧν οὗτοι πεποιήκασιν, ἁπάντων ὑμῖν τὰς μαρτυρίας καθ᾽ ἓν ἕκαστον παρέξομαι. καί μοι κάλει τοὺς μάρτυρας δευρί.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

τῶν μὲν τοίνυν πραγμάτων ἁπάντων ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τῶν ἐξ ἀρχῆς γεγενημένων περὶ τὸν κλῆρον τοῦτον, καὶ τῶν ὕστερον συμβάντων, ἐπειδὴ τάχιστα τὴν
1094 λῆξιν ἡμεῖς ἐποιησάμεθα· λοιπὸν δ᾽ ἐστὶ, περί τε τῆς διαμαρτυρίας αὐτῆς εἰπεῖν, καὶ περὶ τῶν νόμων καθ᾽ οὓς ἀξιοῦμεν κληρονομεῖν· ἔτι δὲ, ἐὰν ἐγχωρῇ τὸ ὕδωρ καὶ μὴ μέλλωμεν ὑμῖν ἐνοχλεῖν, ἐξελέγξαι τὰ ὑπὸ τούτων ῥηθησόμενα, ὅτι οὔτε δίκαια οὔτε ἀληθῆ ἐστί. καὶ πρῶτον μὲν τὴν [3] διαμαρτυρίαν ἀναγνώτω, καὶ σφόδρα τὸν νοῦν αὐτῇ προσέχετε· περὶ γὰρ ταύτης ἡ ψῆφος οἰσθήσεται νυνί.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ.

οὐκοῦν δήπου διαμεμαρτύρηκεν οὑτοσὶ, ὡς ἀκηκόατε, μὴ ἐπίδικον εἶναι τὸν κλῆρον τὸν Ἀρχιάδου, ὄντων αὐτῷ παίδων [4] γνησίων κυρίως κατὰ τὸν θεσμόν. ἐξετάσωμεν τοίνυν, εἰ εἰσὶν, ἢ τὰ ψευδῆ διαμεμαρτύρηκεν οὑτοσί. ὁ γὰρ Ἀρχιάδης ἐκεῖνος, οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος, ἐποιήσατο υἱὸν τὸν τοῦ

[1] * ἐγκαταλειφθεὶς [2] ἄλλων δὲ τῶν [3] διαμαρτυρίαν αὐτὴν ἀναγνώτω [4] γνησίων καὶ κυρίως

ιέ. Ἔτι δὲ, ἐὰν ἐγχωρῇ τὸ ὕδωρ] Μὴ ἐπιλίπῃ ἡμᾶς, ἀντὶ τοῦ, συγχωρῇ, καὶ μὴ μέλλωμεν. IDEM.

Κυρίως κατὰ τὸν θεσμὸν] Τὸν νόμον τοῦ Σόλωνος. Nihil est, quod κατὰ τὴν θέσιν legas, *per adoptionem*. IDEM.

Ἐποιήσατο υἱὸν] At supra hoc negabas, cum Leocharem sese ipsum intrusisse di-

διαμεμαρτυρηκότος νυνὶ πάππον· ἐκεῖνος δὲ, [1]καταλιπὼν
υἱὸν γνήσιον τὸν [2]τούτου πατέρα Λεώστρατον, ἐπανῆλθεν
εἰς τοὺς Ἐλευσινίους· μετὰ δὲ ταῦτα αὐτὸς οὑτοσὶ Λεώ-
στρατος πάλιν, [1]καταλιπὼν υἱὸν, ᾤχετο ἀπελθὼν εἰς τὸν
πατρῷον οἶκον· ὁ δ' ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τούτου, τελευ-
ταῖος ἁπάντων τῶν εἰσποιηθέντων, τετελεύτηκεν ἄπαις,
ὥστε γίγνεται ἔρημος ὁ οἶκος, καὶ ἐπανελήλυθεν ἡ κληρο-
νομία πάλιν εἰς τοὺς ἐξ ἀρχῆς ἐγγύτατα γένους ὄντας.
πῶς ἂν οὖν εἴησαν κατὰ τὴν διαμαρτυρίαν υἱεῖς ἔτι τινὲς
τῷ Ἀρχιάδῃ, ᾧ οἱ μὲν εἰσποιηθέντες ὁμολογοῦνται ἐπανε-
ληλυθέναι, ὁ δ' ἐγκαταλειφθεὶς τελευταῖος ἄπαις τετελεύ-
τηκεν; οὐκοῦν ἀνάγκη τὸν οἶκον [3]ἐρημωθῆναι· ὁπότε δὲ
ἔρημος ὁ οἶκος, οὐκ ἂν εἴησαν υἱεῖς ἔτι ἐκείνῳ γνήσιοι. οὐ- 1095
τοσὶ τοίνυν διαμεμαρτύρηκε τοὺς οὐκ ὄντας εἶναι· καὶ γέ-
γραφεν ἐν τῇ διαμαρτυρίᾳ, ὄντων παίδων, ἕνα φάσκων
αὐτὸν εἶναι.

ιϛ'. Ἀλλὰ μὴν γνησίων γε ὅταν λέγῃ καὶ κυρίως
κατὰ τὸν θεσμὸν, παρακρούεται παρὰ τοὺς νόμους. τὸ
μὲν γὰρ γνήσιόν ἐστιν, ὅταν ᾖ γόνῳ γεγονὼς, καὶ ὁ νόμος
ταῦτα μαρτυρεῖ, λέγων, ἣν ἂν ἐγγυήσῃ πατὴρ ἢ
ἀδελφὸς ἢ πάππος, ἐκ ταύτης εἶναι παῖδας
γνησίους· τὸ δὲ κυρίως κατὰ τῶν ποιήσεων ὁ νομοθέτης
ἔλαβεν, ὑπολαμβάνων δεῖν, ὅταν τις, ὢν [4]ἄπαις κύ-
ριος τῶν ἑαυτοῦ, ποιήσηται υἱὸν, ταῦτα κύρια
εἶναι. οὗτος τοίνυν γόνῳ μὲν οὐδένα φησὶν Ἀρχιάδῃ
γενέσθαι υἱόν· διαμεμαρτύρηται δὲ γνησίων ὄντων,
ἐναντίαν τῷ πράγματι τὴν διαμαρτυρίαν ποιησάμε-
νος. ποιητὸς δὲ ὁμολογῶν εἶναι, φαίνεται οὐκ εἰσποιηθεὶς
ὑπὸ τοῦ τετελευτηκότος αὐτοῦ· ὥστε, πῶς ἔτι σοι κύρια
ταῦτ' ἂν εἴη κατὰ τὸν θεσμόν; ὅτι, νὴ Δία, ἐγγέγραπται
Ἀρχιάδῃ υἱὸς, ὑπό γε τουτωνὶ πρώην βιασαμένων, ἤδη

[1] ἐγκαταλιπὼν [2] τουτουὶ [3] ἐρημωθῆναι] ἔρημον εἶναι [4] ἄπαις καὶ κύριος

ceres: nisi ponatur τὸ ἐποιήσατο, ἀντὶ τοῦ, εἰσεποιήθη αὐτῷ οὐ κωλύσαντι, τετελευτηκότι γε. IDEM.

ιϛ'. Ὁ νόμος] Vid. Petit. Comm. in Leg. Att. l. VI. t. I. §. IV. p. 535.

Ὅταν — εἶναι] *Si quem orbus, rerum suarum dominus, adoptaverit, ea adoptio rata esto.* PETITUS. Quem vide in Comm. in Leg. Att. l. II. t. IV. §. IV. seqq. de adoptivis et adoptantibus legibusque ad eos spectantibus fuse disserentem.

Ἤδη — ἐνεστηκυίας] Ad verbum, *judicio jam constituto*, dici potest, h. e. dijudicatis ac disceptatis præscriptionibus litis

τῆς τοῦ κλήρου διαδικασίας ἐνεστηκυίας. οὐ δὴ δίκαιόν ἐστιν
ἐν τεκμηρίου μέρει ποιεῖσθαι τἀδίκημα.

ιζ'. Καὶ γὰρ ἐκεῖνο πῶς οὐ δεινόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες δικα-
σταὶ, ἐπὶ μὲν τοῦ λόγου αὐτίκα μάλα φάσκειν ποιητὸν
εἶναι, ἐν δὲ τῇ διαμαρτυρίᾳ τοῦτο μὴ τολμῆσαι γράψαι·
ἀλλὰ τὰ μὲν ἐν ταύτῃ διαμεμαρτυρημένα εἶναι ὡς ὑπὲρ
υἱοῦ γόνῳ γεγονότος, τὰ δ' αὐτίκα μάλα ῥηθησόμενα
ὡς εἰσποιητοῦ; εἰ δὲ τὴν ἀπολογίαν ἐναντίαν τῇ δια-
μαρτυρίᾳ ποιήσονται, πῶς [1]οὐχὶ τὸν λόγον ἀνάγκη ἢ τὴν
διαμαρτυρίαν ψευδῆ εἶναι; εἰκότως δ' οὐ [2]προσενεγράψατο
1096 τὴν ποίησιν τῇ διαμαρτυρίᾳ. ἔδει γὰρ ἐγγράψαι αὐτοὺς,
εἰσποιησαμένου τοῦ δεῖνος· ὁ δ' οὐκ εἰσεποιήσατο, ἀλλ'
ἑαυτοὺς εἰσποιοῦντες ἀποστεροῦσιν ἡμᾶς τῆς κληρονομίας.

ιη'. Τὸ μετὰ ταῦτα τοίνυν πῶς οὐκ ἄτοπον καὶ δεινόν ἐστιν
ἅμα, παρακαταβεβληκέναι τοῦ κλήρου πρὸς τῷ ἄρχοντι,
ὡς ὄντα αὐτὸν Ἀρχιάδου, Λεώστρατον τουτονὶ, τὸν Ἐλευ-
σίνιον τοῦ Ὀτρυνέως· διαμεμαρτυρηκέναι δ' ἕτερον, ὡς αὐ-
τοὶ ὁρᾶτε, φάσκοντα καὶ τοῦτον Ἀρχιάδου υἱὸν εἶναι; καὶ
ποτέρῳ δεῖ προσέχειν [3]ἡμῶν, ὡς ἀληθῆ λέγοντι; αὐτὸ γὰρ
τοῦτο τεκμήριον οὐκ ἐλάχιστόν ἐστι τοῦ ψευδῆ τὴν δια-
μαρτυρίαν γεγενῆσθαι, τὸ περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος μὴ
τὸν αὐτὸν [4]περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀμφισβητεῖν. εἰκότως. ὅ τε
γὰρ, οἶμαι, Λεώστρατος οὑτοσὶ παρεκατέβαλλε τοῦ κλήρου

[1] οὐχὶ * ἢ τὸν [2] προσέγραψαν [3] * ὑμᾶς [4] περὶ τοῦ αὐτοῦ] * πρὸς τοὺς αὐτοὺς

auspicatum morantibus. Cic. pro Rosc. "Lite contestata, judicio damni injuria constituto." BUDÆUS.

ιη'. Μὴ τὸν αὐτὸν περὶ τοῦ αὐτοῦ] Τὸ περὶ τοῦ αὐτοῦ aut abundat, quia præcedit περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, aut aliquid aliud substituendum. WOLF. Vel tria verba περὶ τοῦ αὐτοῦ delenda sunt, vel sic legendum: μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀμφ. — v. seq. emendo ὅτε γὰρ - - - οὔπω διεμεμαρτυρήκει, ὁ νῦν etc. AUGER.

Ὅτε γὰρ, οἶμαι — τι τούτων;] *Cum enim Leostratus iste sponsionem nobis de hereditate subscripsit, hic Leochares, qui nunc contestatus est, nondum adscriptus erat ita ut popularis esset. Quo fit, ut si ejus contestationi vos credere institeritis, quæ rerum eventum subsecuta est, futurum sit ut injuria plane insigni nos afficiamur ipsi. Quin et ipse contestator res hujuscemodi testatus est, quarum meminisse non potest, cum earum æqualis non fuerit: etenim qui nondum in familia erat Archiadæ, cum sortitio petitionis hereditatis facta est, qui tandem nosse ille potuit eorum quicquam quæ ad causam pertinent?* Leochares igitur erat is, qui in causam incurrerat petitionis hereditatis, quæ, inter Leostratum eumque cui Demosthenes patrocinium scripsit, agitabatur: ejusque διαμαρτυρίᾳ factum est, ut intentio petitionis hereditatis interea consopiretur et consisteret. Ea autem exceptio tam ab actore quam a reo in medium proferri aut excitari poterat ad inhibendam litis contestationem super hereditatis petitione judiciique constitutionem, h. e. ἐγίγνετο ἡ διαμαρτυρία ἐφ' ᾧ μὴ εἰσάγεσθαι τὴν δίκην τὴν εὐθεῖαν ὑπὸ τοῦ παρακαταβάλλοντος. Est enim διαμαρτυρία genus exceptionis, h. e. παραγραφῆς, quæ

πρὸς ἡμᾶς, οὔπω διαμεμαρτυρηκὼς, νῦν ἐγγέγραπται ὡς
δημότης εἶναι. ὥστε πάντων ἂν δεινότατα πάθοιμεν, εἰ
τῇ ὕστερον τῶν πραγμάτων γεγενημένῃ διαμαρτυρίᾳ [1] πι-
στεύσετε ὑμεῖς.

ιθ΄. Ἀλλὰ μὴν καὶ πρεσβύτερά γε αὐτοῦ διαμεμαρτύ-
ρηκεν· ὁ γὰρ μήπω ἐν τῷ οἴκῳ τῷ Ἀρχιάδου ὤν, ὅθ᾽ ἡ
λῆξις [2] αὐτὴ τοῦ κλήρου ἐγένετο, πῶς ἂν εἰδείη τι τούτων;
ἔπειτ᾽, εἰ μὲν αὐτὸν διεμεμαρτυρήκει, εἶχεν ἂν λόγον [3] αὐ-
τὸ τὸ πρᾶγμα, ἀδίκως μὲν ἂν ἔγραψεν, οὐδὲν δ᾽ ἧττον
ὑπὲρ τοῦ κατὰ τὴν ἡλικίαν [4] λέγοντος· νῦν δὲ γνησίους
υἱοὺς γέγραφε τῷ Ἀρχιάδῃ ἐκείνῳ εἶναι, τόν τε
αὐτοῦ πατέρα δηλονότι καὶ αὐτὸν κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς
ποίησιν, οὐκ ἐπιλογισάμενος ὅτι ἐπανεληλυθότες ἦσαν.
οὐκοῦν ἀνάγκη πρεσβυτέρας πράξεις αὐτὸν, καὶ μὴ τὰς ἐφ᾽
ἑαυτοῦ γεγενημένας, διαμεμαρτυρηκέναι. εἶθ᾽ ὑμεῖς τῷ
τοῦτο τετολμηκότι [5] πιστεύετε, ὡς ἀληθῆ λέγοντι; 1097

κ΄. Νὴ Δία, ἀλλ᾽ ἀκηκοὼς τοῦ αὐτοῦ πατρὸς διαμε-
μαρτύρηκεν· ὁ δέ γε νόμος ἀκοὴν τῶν τετελευτηκότων κω-

[1] * πιστεύσαιτε [2] αὕτη [3] αὐτῷ [4] * τοῦ λέγοντος [5] * πιστεύσετε

παραγραφὴ differt τῆς εὐθυδικίας, estque Demostheni, *instantia litis summotrix petitionis hereditatis* aut *bonorum possessionis agnitæ a propinquis*; et διαμαρτυρεῖν verbum, quod est quasi *de scripto contestari*, ut planum fit animadvertentibus. ὁ μὲν οὖν διαμαρτυρῶν affirmabat et testificabatur quiddam non in sua, sed in aliena causa; in qua exceptionem intendens liti se offerebat, quo facto litem suam faciebat testificando. Qui si mendacii convinceretur, ψευδομαρτυριῶν i. e. *falsi criminis* damnabatur. BUDÆUS. Vid. Petit. Comm. in Leg. Attic. l. IV. t. VII. §. XIII. et Isæus de Philoct. Hered. p. 61. et Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R. l. VI. §. IX. p. 450.

Ὅ, τε γὰρ οἶμαι Λεώστρατος] Alterum hujus loci membrum deest, cujusmodi sit καὶ ὁ Λεωχάρης ποιηθῆναι φάσκων, νῦν ἐγγέγραπται ὡς δημότης εἶναι. Lego aut ὡς δημότης ὤν, aut ἐγγέγραπται δημότης εἶναι. *In farrag.* In margine [scil. ed. Benenat.] hæc adscripta sunt: τότε γὰρ, οἶμαι, Λεώστρατος οὑτοσὶ παρεκατέβαλλε τοῦ κλήρου πρὸς ἡμᾶς, ὅτε ὁ Λεωχάρης οὔπω διαμεμαρτυρηκὼς ἦν, ὅτι ἐγγέγραπται ὡς δημότης εἶναι: *tunc enim scilicet Leostratus iste ex sponso in hereditatem agebat contra nos, cum Leochares nondum testatus esset, se pro municipe inscriptum esse.* Ἄλλως. οὔτε γὰρ, οἶμαι, Λεώστρατος οὔτε παρακατέβαλε, &c. *Aliter. Neque enim scilicet Leostratus neque sacramento contenderat*, &c. ὡς νῦν ἐγγέγραπται, *se nunc esse inscriptum.* WOLF.

ιγ΄. Πῶς ἂν εἰδείη τι τούτων;] Σόφισμα. Scire potuit, patrem suum esse adoptatum, seque illi successurum. Sed loquitur de ætate adoptionis. Cum enim Leochares sit defuncti Leocratis quasi posthumus, infans utique habendus erit. IDEM.

Ἔπειτ᾽, εἰ μὲν αὐτὸν διεμεμαρτυρήκει] S. υἱὸν εἶναι Ἀρχιάδῃ. IDEM.

Εἶχεν ἂν λόγον αὐτὸ τὸ πρᾶγμα] Videntur verba et distinctiones transpositæ. Quid ergo, si sic? εἶχεν ἂν λόγον, S. τὸ πραχθέν. αὐτὸ μὲν γὰρ τὸ πρᾶγμα, ἀδίκως ἂν ἐνέγραψεν· οὐδὲν δ᾽ ἧττον. τὸ πρᾶγμα intellige τὴν εἰσποίησιν. IDEM.

Ὁ δέ γε νόμος ἀκοὴν τῶν τετελευτηκότων κωλύει διαμαρτυρεῖν ζῶντος τοῦ πατρὸς τὰ ὑπ᾽ ἐκείνου πραχθέντα] Corruptus haud dubie locus. μαρτυρεῖν ἀκοὴν τετελευτηκότος, ἢ ὑπερορίου ὄντος, licuit, ut ex multis nostri auctoris locis constat. Quid ergo, si legam? ὁ δέ γε νόμος ἀκοὴν κωλύει μαρτυρεῖν ζῶντος τοῦ πατρὸς, ἀλλὰ τὰ ὑπὸ τῶν τετελευτηκότων πραχθέντα. etsi hoc abundare

λύει διαμαρτυρεῖν, ζῶντος τοῦ πατρὸς, τὰ ὑπ᾽ ἐκείνου
πραχθέντα. ἐπεὶ κἀκεῖνο, διὰ τί ποτε Λεώστρατος οὑτοσὶ
οὐχ αὑτὸν, ἀλλὰ τοῦτον, [1] ἐνεγράψατο τῇ διαμαρτυρίᾳ;
— τὰ γὰρ πρεσβύτερα τῶν πραγμάτων τὸν πρεσβύτερον
ἔδει διαμαρτυρεῖν — ὅ τι νὴ Δία, ἂν εἴποι· τοῦτον [2] γὰρ
εἰσπεποίηκα υἱὸν τῷ Ἀρχιάδῃ. οὐκοῦν σὲ, τὸν εἰσποιοῦντα
καὶ κατασκευάζοντα τὰ πράγματα, καὶ λόγον ἔδει διδό-
ναι, γενόμενον ὑπεύθυνον ὧν πεποίηκας· πολλή γε ἀνάγκη.
ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἔφυγες, τῇ διαμαρτυρίᾳ δὲ τοῦτον, οὐδὲν
εἰδότα, ἐπεγράψω. ὥστε φανερὸν ὑμῖν ἐστὶν, ὦ ἄνδρες δι-
κασταὶ, τὰ διαμαρτυρούμενα μὴ εἶναι ἀληθῆ· καὶ παρ᾽
αὐτοῖς γε τούτοις ὁμολογεῖται. καὶ μὴν κἀκεῖνο δίκαιόν
ἐστι, μὴ λέγοντος αὐτίκα μάλ᾽ ἀκούειν Λεωστράτου του-
τουὶ, ὑπὲρ ὧν γε διαμαρτυρῆσαι οὐκ ἐτόλμησεν.

κα΄. Ὡς δὲ καὶ τῶν ἀγώνων ἀδικώτατοι καὶ πλείστης
ὀργῆς ἄξιοι τοῖς ἀγωνιζομένοις αἱ διαμαρτυρίαι εἰσὶ, μά-
λιστ᾽ ἄν τις ἐκεῖθεν καταμάθοι. πρῶτον μὲν γὰρ οὐκ ἀνα-
γκαίως ἔχουσιν, ὥσπερ οἱ ἄλλοι, ἀλλ᾽ ἐκ προαιρέσεως καὶ
βουλήσεως τοῦ διαμαρτυροῦντος γίγνονται. εἰ μὲν [3] γὰρ
ὑπὲρ τῶν ἀμφισβητουμένων μή ἐστιν ἄλλον τρόπον δίκην
λαβεῖν, ἢ διαμαρτυρήσαντα, ἴσως ἀναγκαῖον τὸ διαμαρτυ-
ρεῖν· εἰ δὲ καὶ ἄνευ διαμαρτυρίας πρὸς ἅπασι τοῖς συνεδρίοις

[1] ἐπεγράψατο [2] [γὰρ] [3] γὰρ διαμφισβητουμένων

videtur, et e mutilato scholio irrepsisse. *In farrag.* [e marg. Lutet.] δεῖ δὲ ζῶντος τοῦ πατρὸς τὰ ὑπ᾽ ἐκείνου πραχθέντα διαμαρτυρεῖν: *sed oportet vivente patre ea, quæ ab illo facta sunt, testificari.* Utcunque legas, in eodem hæremus luto. WOLF. Locus hic videtur corruptus: nam lex non vetabat quemquam, ea pro testimonio dicere, quæ a mortuo acceperat, at tamen contrarium hic videtur scribere Demosthenes. Verum sola opus est interpunctione atque interpretatione ad h. m. ὁ δέ γε νόμος, ἀκοὴν τῶν τετελευτηκότων, κωλύει διαμαρτυρεῖν, ζῶντος τοῦ πατρὸς, τὰ ὑπ᾽ ἐκείνου πραχθέντα. Prima legis verba ἀκοὴν τῶν τετελ. affert, ut doceat quænam hæc sit lex, cujus meminit, et quæ vetat διαμαρτυρεῖν, ζ. τ. π., τ. ὑ. ἐ. πραχθ. Nempe lex est, cujus initium ἀκοὴν, &c. quomodo apud M. Tullium leges designantur ex primis illarum verbis, lib. II. de Leg. c. 4. "A parvis enim, Quinte, dicimus, SI IN JUS VOCAT, atque ejusmodi alias *leges* nominare." Atque ita passim Jti leges laudant. *In leg. Attic.* l. IV. t. VII. §. X. PETITUS. Fac oratores Atticos leges ita citasse, qua de re dubito, constabitne Oratio hujus distinctionis auxilio? Non puto. Locus Demosthenis impeditus est, et, ut arbitror, mancus. Agit quidem certe non de μαρτυρίᾳ, sed διαμαρτυρίᾳ, in qua citari, quæ a defunctis audita erant, legibus fuisse vetitum significat. WESSELING.

Διαμαρτυρεῖν] Regit simul et ἀκοὴν et τὰ ὑπ᾽ ἐκείνου πραχθέντα. Hæc vel illud sunt appositio. Pone punctum post πραχθέντα, et ad κἀκεῖνο sub. σκοπεῖτε. AUGER.

Ἐπεὶ κἀκεῖνο διὰ τί ποτε] Τὸ κἀκεῖνο abundat. WOLF.

Ὅτι] Vel ὅτι vel γὰρ delendum, ego malim abesse ὅτι. AUGER.

Ὑπὲρ ὧν γε διαμαρτυρῆσαι οὐκ ἐτόλμησεν] Nam Leocharem filium testificationi inscripsit. WOLF.

ἔνεστι λόγου μὴ ἀποστερηθῆναι, πῶς οὐ προπετείας καὶ τῆς μεγίστης ἀπονοίας σημεῖον τὸ διαμαρτυρεῖν ἐστιν; [1] οὐ γὰρ ὁ νομοθέτης ἀναγκαῖον αὐτὸ ἐποίησε τοῖς ἀντιδίκοις·
ἀλλ᾽, ἂν βούλωνται διαμαρτυρεῖν, ἔδωκεν, ὥσπερ διάπειραν 1098
ποιούμενος τῶν τρόπων ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν, πῶς ποτ᾽ ἔχοιμεν πρὸς τὸ προπετῶς τι πράττειν; ἔτι τοίνυν [2] ἐπὶ τὸ τῶν διαμαρτυρούντων μέρος, οὔτε δικαστήρια ἦν ἄν, οὔτε ἀγῶνες ἐγίγνοντο. κωλύει γὰρ πάντα ταῦτα τὸ τῶν διαμαρτυριῶν γένος, καὶ ἀποκλείει εἰσαγωγῆς [3] ἕκαστα τῆς εἰς τὸ δικαστήριον, κατά γε τὴν τοῦ διαμαρτυροῦντος βούλησιν. διόπερ οἶμαι δεῖν κοινοὺς ἐχθροὺς τοὺς τοιούτους ἀνθρώπους ὑπολαμβάνειν πᾶσι τοῖς πράγμασιν εἶναι, καὶ μηδέποτε τυγχάνειν [4] αὐτοὺς ἀγωνιζομένους παρ᾽ ὑμῖν. προελόμενος γὰρ ἕκαστος αὐτῶν τὸν ἐκ τοῦ διαμαρτυρῆσαι κίνδυνον, οὐκ ἀναγκασθεὶς εἰσέρχεται.

κβ΄. Ὅτι μὲν οὖν ἡ διαμαρτυρία ψευδής ἐστι, καὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων λόγων σχεδὸν ἀκριβῶς μεμαθήκατε· ὅτι δὲ καὶ οἱ νόμοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἡμῖν τὴν κληρονομίαν ἀποδιδόασι, τοῦθ᾽ ὑμᾶς διὰ βραχέων βούλομαι διδάξαι, οὐχ ὡς οὐ μεμαθηκότας καὶ ἐν τοῖς ἐν ἀρχῇ εἰρημένοις, ἀλλ᾽ ἵνα μᾶλλον πρὸς τὴν τούτων ψευδολογίαν τὰ δίκαια μνημονεύητε.

κγ΄. Τὸ [5] μὲν γὰρ σύνολον, ὄντες Ἀρχιάδῃ, οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος οὑτοσί, πρὸς ἀνδρῶν κατὰ γένος ἐγγυτάτω· καὶ τῆς ποιήσεως, ἣν ἐκεῖνος ἐποιήσατο, τῶν μὲν ἐπανεληλυθότων εἰς τὸν πατρῷον οἶκον, τοῦ δ᾽ ἐγκαταλειφθέντος ἄπαιδος τετελευτηκότος· τούτων δ᾽ οὕτως ἐχόντων, ἀξιοῦμεν κληρο-

[1] οὐδὲ γὰρ [2] [ἐπὶ] [3] [ἕκαστα] [4] αἰτοὺς συγγνώμης ἀγ. [5] [μὲν]

κά. Ἐπὶ τὸ τῶν διαμαρτυρούντων μέρος] F. κατὰ τὸ, etsi utraque præpositio abesse posset. IDEM.

Καὶ μηδέποτε τυγχάνειν αἰτοὺς ἀγωνιζομένους παρ᾽ ὑμῖν] Ἀντὶ τοῦ, ἀγωνίζεσθαι. Sed quid si ἐπιτυγχάνειν, τουτέστι, κρατεῖν καὶ κατορθοῦν. neque unquam pro illis ferendam sententiam. IDEM. Post τυγχάνειν adde συγγνώμης, quod fuisse omissum videtur. AUGER.

κβ΄. Καὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων λόγων] Scriptas orationes appellat, opinor, leges et testimonia in tabellas relata. Nisi forte legendum censeas καὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων νόμων καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων λόγων, aut τὰ γεγραμμένα referas ad ipsam διαμαρτυρίαν et accusationem. WOLF. Leg. πεπραγμένων. AUGER.

κγ΄. Καὶ τῆς ποιήσεως, ἣν ἐκεῖνος ἐποιήσατο, τῶν μὲν] V. A. ἐποιήσατο, ἀκύρου γενομένης, τῶν μὲν, aut aliquid simile. WOLF. Wolfium exscribit Augerus.

Ἀξιοῦμεν κληρονομεῖν τῆς ὑπ᾽ Ἀρχιάδου καταλειφθείσης conjunge. τὸ δὲ videtur abundare: nisi in superiore membro legas οὐδεμίαν μὲν οὐσίαν. Tum τὸ κληρονομεῖν absolute accipias, erit subintelligendum aliquod commodum participium, cujusmodi

νομεῖν, οὐδεμίαν οὐσίαν Λεωστράτου ἀφελόμενοι. οὗτοι μὲν γὰρ τὰς ἑαυτῶν ἔχουσι, τῆς ὑπ᾽ Ἀρχιάδου δὲ καταλειφθείσης [1] καὶ οὔσης ἐκ τῶν νόμων ἡμετέρας. [2] ὁ γὰρ νόμος, ὦ
1099 ἄνδρες δικασταί, κελεύει κρατεῖν τοὺς ἄῤῥενας καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀῤῥένων· οὗτοι δ᾽ ἡμεῖς ἐσμέν. οὐκ ἦσαν τοίνυν παῖδες ἐκείνῳ· οἱ δ᾽ ὄντες, ἡμεῖς ἐσμέν.

κδ΄. Ἔπειτα οὐ δίκαιον δήπου τὸν ποιητὸν υἱὸν ποιητοὺς ἑτέρους εἰσάγειν, ἀλλ᾽ ἐγκαταλείπειν μὲν γιγνομένους, ὅταν δὲ τοῦτ᾽ ἐπιλίπῃ, τοῖς γένεσιν ἀποδιδόναι τὰς κληρονομίας· ταῦτα γὰρ οἱ νόμοι κελεύουσιν. ἐπεὶ πῶς οὐκ ἐκκλείεται εἷς ἕκαστος ὑμῶν τῆς κατὰ γένος ἀγχιστείας, ὅταν τοῖς ποιητοῖς ἡ ἄδεια αὕτη δοθῇ; ὁρᾶτε γὰρ, ὅτι, ταῖς κολακείαις οἱ πλεῖστοι ψυχαγωγούμενοι καὶ ταῖς πρὸς τοὺς οἰκείους διαφοραῖς πολλάκις φιλονεικοῦντες, ποιητοὺς υἱεῖς ποιοῦνται· εἰ δ᾽ ἔσται τῷ εἰσποιηθέντι παρὰ τὸν νόμον εἰσποιεῖν ὃν ἂν βούληται, οὐδέποτε τοῖς γένεσιν αἱ κληρονομίαι δοθήσονται. ἃ καὶ προνοηθεὶς ὁ νομοθέτης ἀπεῖπε τῷ ποιητῷ αὐτῷ ὄντι ποιητὸν υἱὸν μὴ ποιεῖσθαι. τίνα τρόπον διορίσας περὶ τούτων; ὅταν εἴπῃ, υἱὸν γνήσιον ἐγκαταλιπόντα ἐπανιέναι, δηλοῖ δήπου φανερῶς, ὅτι οὐ δεῖ ποιεῖσθαι. ἀδύνατον γάρ ἐστιν υἱὸν γνήσιον ἐγκαταλιπεῖν, ἐὰν μὴ γόνῳ γεγονὼς ᾖ τινί. σὺ τοίνυν, ὦ Λεώστρατε, ἀξιοῖς τῷ τετελευτηκότι εἰσποιητῷ εἰς τὸ ἡμέτερον γένος ὄντι ποιητὸν εἰς τὸν κλῆρον εἰσαγαγεῖν, ὥσπερ ἐπὶ τὰ σαυτοῦ κτήματα, καὶ οὐκ εἰς τὰ [3] κατὰ νόμον τῷ προσήκοντι δοθησόμενα βαδίζων.

κέ. Ἡμεῖς δ᾽, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ μὲν ὁ τετελευτηκὼς ἐποιήσατό τινα, καίπερ οὐ διδόντος τοῦ νόμου, συνεχωροῦμεν ἂν αὐτῷ· ἢ, εἰ διαθήκας καταλελοίπει, καὶ ταύταις ἂν ἐνεμείναμεν. ἐπεὶ καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς τοιοῦτοι ὄντες διετελοῦμεν, οὐκ ἐναντιούμενοι τούτοις ἔχουσι τὴν οὐσίαν, καὶ ἐπανιοῦσιν
1100 ἄνω, καθ᾽ ὃν δήποτε τρόπον ἐβούλοντο· ἐπεὶ δὲ νυνί ποτε ὑπὸ τούτων αὐτῶν καὶ ὑπὸ τῶν νόμων τὸ πρᾶγμα ἐξελήλεγκται, καὶ οἰόμεθα δεῖν κληρονομεῖν τῶν Ἀρχιάδου, καὶ

[1] [καὶ] [2] ὁ μὲν γὰρ [3] κατὰ τὸν νόμον

sit, ἀντιποιούμενοι. WOLF.

Ἡμετέρας] Post ἡμετέρας add. vid. ἀντιποιούμενοι. AUGER.

παρ' ἡμῶν εἶναι τὸν υἱὸν τὸν εἰσποιούμενον [1] τῶν μὴ πεποιημένων πρότερον, μὴ παρὰ τούτων. δικαίως γὰρ ὁ νομοθέτης, οἶμαι, ὥσπερ καὶ τὰς ἀτυχίας τῶν οἰκείων καὶ τὰς ἐκδόσεις τῶν γυναικῶν τοῖς ἐγγύτατα γένους προσέταττε ποιεῖσθαι, οὕτω καὶ τὰς κληρονομίας καὶ τὴν τῶν ἀγαθῶν μετουσίαν τοῖς αὐτοῖς ἀπέδωκε. τὸ δὲ πάντων μέγιστον καὶ γνωριμώτατον ὑμῖν· ὁ γὰρ τοῦ Σόλωνος νόμος οὐδὲ διαθέσθαι τὸν ποιητὸν ἐᾷ τὰ ἐν τῷ οἴκῳ, ὅταν ποιηθῇ. εἰκότως, οἶμαι. τῷ γὰρ κατὰ νόμον εἰσποιηθέντι [2] ἐπὶ τὰ ἑτέρου, οὐχ οὕτως, ὡς περὶ τῶν ἰδίων κτημάτων, βουλευτέον ἐστίν· ἀλλὰ τοῖς νόμοις ἀκολούθως, περὶ ἑκάστου τῶν γεγραμμένων, ὡς ὁ νόμος λέγει. ὅσοι μὴ ἐπεποίηντο, φησιν, ὅτε Σόλων εἰσῄει εἰς τὴν ἀρχὴν, ἐξεῖναι αὐτοῖς διαθέσθαι, ὅπως ἂν ἐθέλωσι· τοῖς [3] δὲ ποιηθεῖσιν οὐκ ἐξὸν διαθέσθαι, ἀλλὰ ζῶντας ἐγκαταλιπόντας υἱὸν γνήσιον ἐπανιέναι, ἢ τελευτήσαντος ἀποδιδόναι τὴν κληρονομίαν τοῖς ἐξ ἀρχῆς οἰκείοις οὖσι τοῦ ποιησαμένου.

1 * τῷ μὴ πεποιημένῳ 2 εἰς 3 δέ γε ποιηθεῖσιν

κέ. Τῶν μὴ πεποιημένων] Παθητικῶς. et, v. 10. οὐχ οὕτως ὡς περὶ τῶν ἰδίων κτημάτων. et, v. pen. τελευτήσαντας, quia præcedit, ἀλλὰ ζῶντας. WOLF. ἢ τελευτήσαντας ἀποδιδόναι, vel defunctos reddere: defuncti reddent hereditatem, i. e. cum ipsi defuncti fuerint, reddetur hereditas. AUGER.

Οὐδὲ διαθέσθαι] Ne testari quidem permittit adoptivo in suo patrimonio, cum adoptatus fuerit. ὁ δὲ ἐπανιὼν est, adoptinus qui e familia adscititia ad suam naturalemque revertitur. v. 15. ἀλλὰ ζῶντας—ἐπανιέναι, sed viventes in familiam suam redire, si tamen filium legitimum e se genitum in adoptiva familia relinquant. ὁ ποιησάμενος est pater adoptivus. BUDÆUS. Vid. Petit. Comm. in Leg. Attic. l. II. t. IV. §. VI. p. 217. et l. VI. t. VI. §. VI. p. 583.

Φησιν, ὅτε Σολων] Φησιν ὁ Σόλων, ἐξεῖναι αὐτοῖς δ' &c. [e marg. Lutet.] Solon ait, eis esse factionem testamenti. WOLF.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ ΠΡΩΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

1100 ΟΤΕ Ἀπολλόδωρος ἔκρινε Φορμίωνα, τῆς τραπέζης ἀφορμὴν ἐγκαλῶν, ὁ δὲ τὴν δίκην παρεγράψατο, Στέφανος μετ' ἄλλων τινῶν ἐμαρτύρησε Φορμίωνι, ὡς ἄρα ὁ μὲν Φορμίων προὐκαλεῖτο Ἀπολλόδωρον, εἰ μή φησιν ἀντίγραφα εἶναι τῶν διαθηκῶν τῶν τοῦ πατρὸς [1] Φορμίωνος, Πασίωνος, παρασχεῖν ἀνοῖξαι τὰς διαθήκας αὐτὰς, ἃς ἔχει καὶ παρέχεται Ἀμφίας· Ἀπολλόδωρος δὲ ἀνοίγειν οὐκ ἠθέλησεν. ἔστι δὲ ἀντίγραφα τάδε τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος. ταύτην ἐμαρτύρησαν τὴν μαρτυρίαν οἱ περὶ Στέφανον· καὶ τοῦ Ἀπολλοδώρου λέγοντος κατὰ τοῦ Φορμίωνος, ὡς ἄρα τὰς διαθήκας πέπλακε, καὶ τὸ ὅλον πρᾶγμα σκευώρημά ἐστιν. ἡττηθεὶς τοίνυν τὴν δίκην Ἀπολλόδωρος ὑπὲρ τῆς μαρτυρίας, ὡς ψευδοῦς οὔσης, τῷ Στεφάνῳ δικάζεται.

1 * Ἀπολλοδώρου

ΣΤΕΦΑΝΟΥ] Stephanus hic videtur alius esse ab eo, qui in oratione contra Neæram exagitatur. WOLF.

Τῶν δικῶν τῶν τοῦ πατρὸς Φορμίωνος] Τῶν διαθηκῶν τῶν τοῦ πατρὸς, τὰ Φορμίωνος, scilicet ἀντίγραφα. IDEM. F. πατρὸς Πασίωνος, Πασίωνος παρασχεῖν &c.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ Α.

1101 ά. ΚΑΤΑΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΗΘΕΙΣ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ παθὼν ὑπὸ Φορμίωνος ὑβριστικὰ καὶ δεινὰ, δίκην παρὰ τῶν αἰτίων ἥκω ληψόμενος παρ' ὑμῖν. δέομαι δὲ πάντων ὑμῶν καὶ ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ, πρῶτον μὲν εὐνοϊκῶς ἀκοῦσαί μου· μέγα γὰρ τοῖς ἠτυχηκόσιν, ὥσπερ ἐγὼ, δυνηθῆναι περὶ ὧν πεπόνθασιν εἰπεῖν, καὶ εὐμενῶς ἐχόντων ὑμῶν ἀκροατῶν τυχεῖν. εἶτ', ἐὰν ἀδικεῖσθαι δοκῶ, βοηθῆσαί μοι τὰ δίκαια. ἐπιδείξω δ' ὑμῖν τουτονὶ Στέφανον καὶ μεμαρτυρηκότα [1] ψευδῆ καὶ δι' αἰσχροκέρδειαν

1 * τὰ ψευδῆ

τοῦτο πεποιηκότα, καὶ κατήγορον αὐτὸν αὐτοῦ γιγνόμενον· 1102
τοσαύτη περιφάνεια τοῦ πράγματός ἐστιν. ἐξ ἀρχῆς δ', ὡς ἂν οἷός τε ὦ, διὰ βραχυτάτων εἰπεῖν πειράσομαι τὰ πεπραγμένα μοι πρὸς Φορμίωνα· ἐξ ὧν ἀκούσαντες, τήν τ' ἐκείνου πονηρίαν, καὶ τούτους ὅτι τὰ ψευδῆ μεμαρτυρήκασι, γνώσεσθε.

β'. Ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, πολλῶν χρημάτων ὑπὸ τοῦ πατρὸς καταλειφθέντων μοι, καὶ ταῦτα Φορμίωνος ἔχοντος, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις τὴν μητέρα γήμαντος τὴν ἐμήν, ἀποδημοῦντος [1]ἐμοῦ, δημοσίᾳ τριηραρχοῦντος ὑμῖν, — ὃν δὲ τρόπον, οὐκ ἴσως καλὸν υἱεῖ περὶ μητρὸς ἀκριβῶς εἰπεῖν —, ἐπειδὴ καταπλεύσας ᾐσθόμην, καὶ τὰ πεπραγμένα εἶδον, πολλὰ ἀγανακτήσας καὶ χαλεπῶς ἐνεγκών, δίκην μὲν οὐχ οἷός τ' ἦν ἰδίαν λαχεῖν — οὐ γὰρ ἦσαν ἐν τῷ τότε καιρῷ δίκαι, ἀλλ' ἀνεβάλλεσθε ὑμεῖς διὰ τὸν πόλεμον —, γραφὴν δὲ ὕβρεως γράφομαι πρὸς τοὺς θεσμοθέτας αὐτόν. χρόνου [2]δὲ γιγνομένου, καὶ τῆς μὲν γραφῆς ἐκκρουομένης, δικῶν δὲ οὐκ οὐσῶν, γίγνονται παῖδες ἐκ τούτου τῇ μητρί. καὶ μετὰ ταῦτα — εἰρήσεται γὰρ ἅπασα πρὸς ὑμᾶς ἡ ἀλήθεια, ὦ ἄνδρες δικασταί — πολλοὶ μὲν καὶ φιλάνθρωποι λόγοι παρὰ τῆς μητρὸς ἐγίγνοντο καὶ δεήσεις ὑπὲρ Φορμίωνος τουτουί· πολλοὶ δὲ καὶ μέτριοι καὶ ταπεινοὶ παρ' αὐτοῦ τούτου. ἵνα δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, συντέμω ταῦτα, ἐπειδὴ ποιεῖν τε οὐδὲν ᾤετο δεῖν ὧν τότε ὡμολόγησε, καὶ τὰ χρήματα ἀποστερεῖν ἐνεχείρησεν ἃ τῆς τραπέζης εἶχεν ἀφορμήν, δίκην ἠναγκάσθην αὐτῷ λαχεῖν, ἐπειδὴ τάχιστα ἐξουσία ἐγένετο. γνοὺς 1103
δ' οὗτος, ὅτι πάντα ἐξελεγχθήσεται καὶ κάκιστος ἀνθρώπων περὶ [3]ὑμᾶς γεγονὼς ἐπιδειχθήσεται, μηχανᾶται καὶ κατασκευάζει ταῦτα, ἐφ' οἷς Στέφανος οὑτοσὶ τὰ ψευδῆ μου κατεμαρτύρησε. καὶ πρῶτον μὲν παρεγράψατο τὴν δίκην, ἣν ἔφυγε. Φορμίων μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι· ἔπειτα μάρτυρας, ὡς ἀφῆκα αὐτὸν τῶν ἐγκλημάτων, παρέσχετο ψευδεῖς, καὶ μισθώσεώς τινος ἐσκευωρημένης, καὶ διαθήκης

[1] ἐμοῦ δημοσίᾳ, [2] * δ' ἐγγιγνομένου [3] * ἡμᾶς

β'. Ἐμοῦ] Forte melius, ἐμοῦ δημοσίᾳ καὶ τριηρ. Auger.

Καὶ παρεγράψατο τὴν διαθήκην] Τὴν δίκην lege, permutatis vocibus. Wolf.

οὐδὲ πώποτε γενομένης. προλαβὼν δέ μου, ὥστε πρότερον λέγειν διὰ τὸ παραγραφὴν εἶναι, καὶ μὴ εὐθυδικίᾳ εἰσιέναι· καὶ ταῦτ' ἀναγνούς, καὶ τἆλλα, ὡς αὐτῷ συμφέρειν ἡγεῖτο, ψευσάμενος, οὕτω διέθηκε τοὺς δικαστάς, ὥστε φωνὴν μηδ' ἡντινοῦν ἐθέλειν ἀκούειν ἡμῶν. προσόφλων δὲ τὴν ἐπωβελίαν, καὶ οὐδὲ λόγου τυχεῖν ἀξιωθείς, ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις πώποτε ἄλλος ἀνθρώπων, ἀπῄειν βαρέως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ χαλεπῶς φέρων. λόγον δ' ἐμαυτῷ διδούς, εὑρίσκω τοῖς δικάσασι μὲν τότε πολλὴν συγγνώμην οὖσαν — ἐγὼ γὰρ αὐτὸς οὐκ ἂν οἶδ' ὅ τι ἄλλο εἶχον ψηφίσασθαι, τῶν πεπραγμένων μὲν μηδὲν εἰδώς, τὰ δὲ μαρτυρούμενα ἀκούων —, τούτους δὲ ἀξίους ὄντας ὀργῆς, οἱ τῷ τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν αἴτιοι τούτων ἐγένοντο. περὶ μὲν δὴ τῶν ἄλλων τῶν μεμαρτυρηκότων, ὅταν πρὸς ἐκείνους εἰσίω, τότε ἐρῶ· περὶ ὧν δ' οὑτοσὶ Στέφανος μεμαρτύρηκεν, ἤδη πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς. λάβε δ' αὐτὴν τὴν μαρτυρίαν, καὶ ἀνάγνωθί μοι, ἵνα ἐξ αὐτῆς ἐπιδεικνύω. λέγε· σὺ δ' ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

1104

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Στέφανος Μενεκλέους Ἀχαρνεύς, Σκύθης Ἁρματέως Κυδαθηναιεύς, μαρτυροῦσι παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ Τισίᾳ Ἀχαρνεῖ, ὅτε προὐκαλεῖτο

Προλαβὼν δέ—] *Cum autem mihi perorando antevertisset (quippe præscriptionis instantium ipsi, non rectæ controversiæ, in judicium deduxeramus, vel, propterea quod super præscriptione judicium erat constitutum, non super causæ capite) et hæc ipse cum legisset,* &c. Ex quibus verbis intelligimus, in exceptionis et translationis controversia, priores esse partes in dicendo ejus unde petitur, i. e. rei. Notandum præterea εὐθυδικίαν esse *rectam intentionis depulsionem, justam et plenam recusationem,* quod fit, cum is, qui in judicium vocatus est, nulla præscriptione fori aut alia exceptione summotoria utitur, nec litis excipiendæ diverticulo. Et εὐθυδικίαν ἀγωνίζεσθαι, *recta via pedem conferre cum actore, actionemque ipsam et intentionem plena recusatione propulsare,* non exceptione aliqua rejectrice, aut judicii declinatrice, experiundi juris potestatem auferre certamenque detrectare: id quod fit, cum reus translatione utitur, aut judicii, aut personæ, aut temporis, aut alia præscriptione nititur magis, quam causæ justitia et æquitate. Quas exceptiones qui transmittendas esse ducit, et controversiæ statum in summa causæ ponit, ut firmitudine juris fretus, is εὐθυδικεῖν dicitur, quasi *pede collato et recto certamine confligere, collatis causæ firmamentis quasi signis ambigere et litigare, recta causæ caput petere.* Budæus.

Σὺ δ' ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ] Ergo recitatio testimoniorum non est computata in tempore habendæ orationis. Wolf.

Στέφανος M.] Vid. Not. §. ιέ. II Steph. Or.

Μαρτυροῦσι παρεῖναι—] Verba sunt scribæ recitantis testificata, ac si diceret, *Aiunt hi se affuisse, cum Phormio Apollodoro denunciaret, Si Apollodorus negaret id esse exemplum testamenti Pasionis, quod Phormio in echinum intulisset, per se jam non stare quominus Apollodorus tabulas aperiret inspiceretque, quas Amphion apud arbitrum protulerat, Apollodorum autem ipsum inspicere noluisse,* h. e. cum Phormio obtulit se aperturum tabulas, aut aperiendas daturum. Ut enim alibi etiam dictum est, πρόκλησις est denunciationis genus, cum partes extra judicium diem constituunt ex composito, vel alter alteri

Φορμίων Ἀπολλόδωρον· εἰ μή φησιν, ἀντίγραφα εἶναι τῶν διαθηκῶν τῶν
Πασίωνος τὸ γραμματεῖον, ὃ ἐνεβάλετο Φορμίων εἰς τὸν ἐχῖνον, ἀνοίγειν
τὰς διαθήκας τὰς Πασίωνος, ἃς [1] παρείχετο πρὸς τὸν διαιτητὴν Ἀμφίων
ὁ Κηφισοφῶντος κηδεστής· Ἀπολλόδωρον δὲ οὐκ ἐθέλειν ἀνοίγειν· εἶναι δὲ
τὰ ἀντίγραφα τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος.

γʹ. Ἠκούσατε μὲν τῆς μαρτυρίας, ὦ ἄνδρες δικασταί·
νομίζω δ' ὑμᾶς, εἰ καὶ μηδὲν τῶν ἄλλων αἰσθάνεσθέ πω,
τοῦτό γε αὐτὸ θαυμάζειν, τὸ τὴν μὲν ἀρχὴν τῆς μαρτυ-
ρίας εἶναι πρόκλησιν, τὴν δὲ τελευτὴν διαθήκην. οὐ μὴν
ἀλλ' ἔγωγ' [2] οἶμαι δεῖν, ἐπειδὰν, ὃ τῶν μεμαρτυρημένων

[1] * παρεῖχε [2] οἴομαι

diem dicit ad aliquem actum judicio pro-
cul agendum, ut fit, v. g. cum exhibitoria
est petitio ad instrumentum exscriben-
dum. Echinus autem est capsula, intra
quam claudebatur instrumentum litis, et
ea quæ in acta prolaturi erant, vel (ut erat
tum mos in privatis litibus agendis) apud
sequestrem depositurí. Itaque, ἐμβάλλειν
εἰς τὸν ἐχῖνον, dicebant pro eo quod est
apud acta proferre. Budæus. μαρτυροῦσι
παρεῖναι τῷ δ. Τισίᾳ. His verbis auditis,
testes ipsi, qui ejusmodi testimonium
scripserant, acclamarunt, μαρτυροῦμεν, πα-
ρῆμεν γάρ. Post eam testium vocem reliqua
testimonii leguntur. Hoc igitur certum
est, præsentes fuisse testes cum eorum
μαρτυρία legeretur, ut confirmare possent,
ita se testatos esse, et tale testimonium a
se scriptum in tabella fuisse. Ideo recte
Harpocration τῶν παρόντων μαρτυρίαν esse
docuit, i. e. *in judicio præsentium.* Cum
vero ἐκμαρτυρία absentium esset, i. e. eo-
rum qui præsentes esse in judicio non po-
terant; cum eorum ἐκμαρτυρία legebatur
in judicio testes alii adesse debebant qui
confirmarent eorum hanc esse ἐκμαρτυρίαν
quæ legebatur. Quod ἐκμαρτυρίαν ποιεῖν
dicebat Isæus. *In Obss. ad Jus A. et R.*
p. 835. Salmasius. Sed et scire te
[Salmasium] oportet μαρτυρίαν Græcos
dixisse tabulas, tam eas, quibus contine-
retur absentium testatio, quam eas, quibus
præsentium testimonium, et non modo
unius testis, sed et sæpe plurium fuisse.
Testimonia omnia scriptis comprehendi ju-
bebat lex Attica, ne quid addi, detrahi, aut
immutari posset, ut, si post litem judica-
tam falsi testimonii institueretur accusatio,
quid quisque testium testatus esset, certo
constare posset. Docet hoc Demosthenes
II Steph. Or. §. έ. Et nescis quid sit ἐκ-
μαρτυρία, nec ἐκμαρτυρεῖν: quæ nunquam
simpliciter accipiuntur, sed semper pro
testimonio de auditione. Quare ἐκμαρτυ-
ρεῖν non dicitur simpliciter, sed ἀκοὴν ἐκ-
μαρτυρεῖν: aut certe eo semper refertur.
Ergo ἐκμαρτυρία non est testimonium ab-
sentis aut infirmi tabulis consignatum, sed
hominis præsentis, qui testatur de eo,
quod ex homine absente, priusquam pe-
regre proficisceretur, audiit, aut de ho-
mine infirmo; cum ii ad futuram rei
memoriam, ut nostri loquuntur, dixissent
quod de re aliqua sciebant, ut si forte eo-
rum testimonium desideraretur, cum alter
adhuc peregre abesset, alter adhuc de-
cumberet, aut ex eo morbo periisset, re-
præsentaretur id ab iis, coram quibus rem
declarant. Nec absentis aut infirmi testi-
monium tabulis consignabatur; sed eorum,
qui eos audierant, quique de auditione
testati erant. Dixit Harpocration quidem
μαρτυρίαν esse τῶν παρόντων, ἐκμαρτυρίαν
autem τῶν ἀπόντων: utrumque verissime,
sed quod tu pessime interpretaris; nec
scivisti unquam quinam hic dicantur παρ-
όντες, qui ἀπόντες. οἱ παρόντες sunt, qui
præsentes erant, cum res, de qua testifi-
cantur, acta est: οἱ ἀπόντες, qui præsentes
non erant, sed ἐκμαρτυροῦσιν quæ ex iis,
qui præsentes erant, audierunt; cum hi
aut ægrotarent, aut peregre profecturi
essent. *In Anim. in Salmas. Obss. ad Jus
A. et R.* l. VI. c. IX. §. XII. et l. VI. c.
XI. §. XIII. XV. Heraldus.

Ἦ μήν φησιν] S. ὁ Φορμίων. Verbum hoc abesse posset. Wolf.

Εἰς τὸν ἐχῖνον] Ἄγγος τι, εἰς ὃ τὰ γράμματα ἐτίθεντο τὰ πρὸς τὰς δίκας. Suidas. Idem.

Ἀνοίγειν τὰς διαθήκας] Προὐκαλεῖτο ἀνοίγειν, aut subintelligendum κελεύων. Idem.

Εἶναι καὶ τὰ ἀντίγραφα τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος] Hanc clausulam videtur commentus Apollodorus, ut ansam haberet exagitandi testes, a quibus cætera et vere et impune dici potuerunt. Idem. Ut sensus clarior fieret, deberet legi: εἶναι δὲ τὸ γραμματεῖον ἀντίγραφα. Auger.

γʹ. Εἰ καὶ μηδὲν αἰσθάνεσθέ πω lege. Wolf.

ὥσπερ εἰ κεφάλαιόν ἐστιν, ἐπιδείξω ψεῦδος ὂν, τηνικαῦτ' ἤδη καὶ περὶ τῶν τοιούτων ποιεῖσθαι τοὺς λόγους. ἔστι δὴ μεμαρτυρημένον αὐτοῖς, προκαλεῖσθαι Φορμίωνα ἀνοίγειν τὰς διαθήκας, ἃς παρέχειν πρὸς τὸν διαιτητὴν Τισίαν Ἀμφίαν τὸν Κηφισοφῶντος κηδεστήν· ἐμὲ δ' οὐκ ἐθέλειν ἀνοίγειν· εἶναι δὲ ἃς αὐτοὶ μεμαρτυρήκασι διαθήκας, ἀντιγράφους ἐκείνων. εἶθ' ἡ διαθήκη γέγραπται. ἐγὼ τοίνυν περὶ μὲν τοῦ προκαλεῖσθαί με, ἢ μὴ, ταῦτα Φορμίωνα, οὐδέν πω λέγω, οὐδὲ ὑπὲρ τοῦ τὰς διαθήκας ἀληθεῖς ἢ ψευδεῖς εἶναι· ἀλλ' αὐτίχ' ὑμᾶς περὶ τούτων διδάξω.

δʹ. Ἀλλ' ἃ μεμαρτυρήκασι μή με θέλειν τὸ γραμματεῖον ἀνοίγειν, ὡδὶ δὴ σκοπεῖτε, τοῦ τις ἂν εἵνεκεν ἔφευγεν
1105 ἀνοίγειν τὸ γραμματεῖον; ἵν' ἡ διαθήκη, νὴ Δία, μὴ φανερὰ γένοιτο τοῖς δικασταῖς; εἰ μὲν τοίνυν μὴ προσεμαρτύρουν τῇ προκλήσει τὴν διαθήκην οὗτοι, λόγον εἶχέ τιν' ἂν τὸ φεύγειν ἐμὲ ἀνοίγειν τὸ γραμματεῖον· προσμαρτυρούντων δὲ τούτων, καὶ τῶν δικαστῶν ὁμοίως ἀκουσαμένων, τί ἦν μοι κέρδος τὸ μὴ ἐθέλειν; οὐδὲν δήπου. αὐτὸ γὰρ τοὐναντίον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κἂν εἰ μηδὲν προὐκαλοῦντο οὗτοι, λόγῳ δ' ἐχρῶντο μόνον, καὶ παρεῖχέ τις αὐτοῖς γραμματεῖον, ὡς διαθήκην, ἐμὸν ἦν τὸ προκαλεῖσθαι, καὶ ἀνοίγειν ταύτην. ἵν', εἰ μὲν ἄλλ' ἄττα τῶν ὑπὸ τούτων μεμαρτυρημένων ἦν τἀκεῖ γεγραμμένα, μάρτυρας εὐθὺς τῶν περιεστηκότων πολλοὺς ποιησάμενος, τεκμηρίῳ τούτῳ καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὡς κατασκευάζουσιν, ἐχρώμην· εἰ δὲ [1] ταῦτ' ἐνῆν, τὸν παρασχόντ' αὐτὸν ἠξίουν μαρτυρεῖν, καὶ

[1] * ταὐτὰ

Ἀντιγράφους ἐκείνων εἶθ' ἡ διαθήκη γέγραπται] Clausula hæc quid ad rem faciat, non video, nisi forte legendum ὅθ' (pro ὅτε) ἡ διαθήκη γέγραπται: *exemplum id scriptum fuisse tum, cum testamentum scriberetur.* Idem.

Εἶθ' ἡ διαθήκη γέγραπται] Wolfius: *deinde testamentum scriptum est*, nullo sensu. Legendum puto: εἰ δ' ἡ δ. γ. et vertendum: *si tamen testamentum ullum scriptum est.* Tabulas igitur, de quibus Stephanus et alii testimonium dixerant, fuisse ait, non διαθήκας ipsas, non Pasionis testamentum; sed διαθήκας ἀντιγράφους, i. e. testamenti illius exemplum, quod illi aiebant: si tamen, addit Demosthenes, fuit ullum Pasionis testamentum. Nam si nullum fuit, nec ejus potuit ullum esse exemplum. *In Animadv. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* l. II. c. V. §. XIV. Heraldus.

Αὐτίχ'] Hic non est *statim*, sed *postea.* Auger.

δʹ. Προκαλεῖσθαι] Dele virgulam. Hic καὶ significat *etiam, vel.* Idem.

Ἀλλ' ἄττα τῶν μεμαρτυρημένων] Ἕτερα, ἢ τὰ μεμαρτυρημένα, οὐχὶ τὰ μεμαρτυρημένα, ἀλλ' ἕτερα. Wolf.

Ὡς κατασκευάζουσιν] F. A. ψευδῆ κατ' ἐμοῦ. Idem.

Ἠξίουν μαρτυρεῖν] S. ἃς εἶσιν αἱ διαθῆκαι Πασίωνος. Idem.

ἐθελήσαντος μέν γε ὑπεύθυνον ἐλάμβανον, εἰ δ᾽ ἔφευγε,
πάλιν αὐτὸ τοῦθ᾽ ἱκανὸν τεκμήριον ἦν μοι τοῦ πεπλάσθαι
τὸ πρᾶγμα· καὶ δὴ καὶ συνέβαινεν ἐκείνως μὲν ἕνα εἶναι,
πρὸς ὃν τὰ πράγματα ἐγίγνετό μοι, ὡς δ᾽ οὗτοι μεμαρτυ-
ρήκασι, πρὸς πολλούς. ἔστιν οὖν ὅςτις ὑμῶν ταῦθ᾽ εἵλετο;
ἐγὼ μὲν οὐδένα ἡγοῦμαι. οὐ τοίνυν οὐδὲ κατ᾽ ἄλλων πι-
στεύειν ἐστὲ δίκαιοι. καὶ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσοις
μὲν πρόσεστιν ὀργὴ τῶν πραττομένων, ἢ λῆμμά τι κέρδους,
ἢ παροξυσμὸς, ἢ φιλονεικία, ταῦτα μὲν ἄλλος ἂν ἄλλως
πράξειε πρὸς τὸν αὑτοῦ τρόπον· ὅσοις δὲ τούτων μὲν μηδὲν,
λογισμὸς δ᾽ ἐφ᾽ ἡσυχίας τοῦ συμφέροντος, τίς οὕτως ἄφρων,
ὅςτις ἂν τὰ συνοίσοντα ἀφεὶς, ἐξ ὧν κάκιον ἔμελλεν
ἀγωνιεῖσθαι, ταῦτ᾽ ἔπραξεν; ἃ γὰρ οὔτ᾽ εἰκότα, οὔτ᾽ εὔ- 1106
λογα, οὔτ᾽ ἂν ἔπραξεν οὐδεὶς, ταῦθ᾽ οὗτοι μεμαρτυρήκασι
περὶ ἡμῶν.

έ. Οὐ τοίνυν μόνον ἐξ ὧν ἐμὲ μὴ ἐθέλειν τὸ γραμμα-
τεῖον ἀνοίγειν, μεμαρτυρήκασι, γνοίη τις ἂν αὐτοὺς, ὅτι
ψεύδονται, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ πρόκλησιν ὁμοῦ διαθήκῃ
μαρτυρεῖν. [1] οἶμαι γὰρ ἅπαντας ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι, ὅσα
μὴ δυνατὸν πρὸς ὑμᾶς ἀγαγεῖν ἐστὶ τῶν πεπραγμένων,
τούτων προκλήσεις εὑρέθησαν· οἷον, βασανίζειν οὐκ ἔστιν
ἐναντίον ὑμῶν, ἀνάγκη τούτου πρόκλησιν εἶναι· οἷον, εἴ τι
πέπρακται καὶ γέγονεν ἔξω που τῆς χώρας, ἀνάγκη καὶ
τούτου πρόκλησιν εἶναι, πλεῖν ἢ βαδίζειν οὗ τὸ πρᾶγμα
ἐπράχθη· καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων. ὅπου δ᾽ αὐτὰ τὰ
πράγματα ἐφ᾽ αὑτῶν ἐστὶν ὑμῖν ἐμφανῆ ποιῆσαι, τί ἦν
ἁπλούστερον ἢ ταῦτ᾽ ἄγειν εἰς μέσον; Ἀθήνησι μὲν τοί-
νυν ὁ πατὴρ ἐτελεύτησεν οὑμός· ἐγίνετο δ᾽ ἡ δίαιτα ἐν τῇ
ποικίλῃ στοᾷ· μεμαρτυρήκασι δ᾽ οὗτοι παρέχειν τὸ γραμ-
ματεῖον Ἀμφίαν πρὸς τὸν διαιτητήν. οὐκοῦν εἴπερ ἀληθὲς

[1] οἴομαι

έ. Πρόκλησιν—μαρτυρεῖν] Dicit Salmasius apud Demosthenem, πρόκλησιν μαρτυρεῖν dici, *qui ex denuntiatione testimonium dicunt*, ut ἀκοὴν μαρτυρεῖν, *qui ex auditione*. Quæ sunt delenda. Πρόκλησιν μαρτυρεῖν apud Demosthenem contra Stephanum, Evergum, et alibi, *testari est πρόκλησιν esse factam*, qualis erat testatio Stephani et Scythæ [§. β'. fin.] Sic μαρτυρεῖν ἀκοὴν, *testari est se audiisse*, quod dicebamus supra. *In Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* l. VI. c. XV. §. XX. HERALDUS.

Πλεῖν ἢ βαδίζειν] Fel. πρὶν ἢ, *priusquam eo veniatur*. Ego lego πλεῖν, παρὰ τὸ πλέω. εἶναι πρόκλησιν πλεῖν, ὅπως ἂν πλέοι τις. WOLF. Imo πλεῖν. AUGER.

ἦν, ἐχρῆν [1] αὐτῷ τὸ γραμματεῖον εἰς τὸν ἐχῖνον ἐμβαλεῖν,
καὶ τὸν παρέχοντα μαρτυρεῖν, ἵν᾽, ἐκ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ
τὰ σημεῖα ἰδεῖν, οἱ μὲν δικασταὶ τὸ πρᾶγμα ἔγνωσαν, ἐγὼ
δὲ, εἴ τις ἠδίκει με, ἐπὶ [2] τούτων εἶα. νῦν δὲ εἷς μὲν οὐδεὶς
ὅλον τὸ πρᾶγμα ἀνεδέξατο, οὐδὲ μεμαρτύρηκεν ἁπλῶς,
ὡς ἄν τις τἀληθῆ μαρτυρήσειε· μέρος δ᾽ ἕκαστος, ὡς δὴ
σοφὸς καὶ διὰ τοῦτο οὐ δώσων δίκην. ὁ μὲν γραμματεῖον
ἔχειν, ἐφ᾽ ᾧ γεγράφθαι, ΔΙΑΘΗΚΗ ΠΑΣΙΩΝΟΣ· ὁ δὲ
πεμφθεὶς ὑπὸ τούτου παρέχειν τοῦτο, εἰ δ᾽ ἀληθὲς ἢ ψεῦ-
1107 δος οὐδὲν εἰδέναι· οἱ δὲ τῇ προκλήσει χρησάμενοι παραπε-
τάσματι, διαθήκας ἐμαρτύρησαν. ὡς ἂν μάλισθ᾽ οἱ δικα-
σταὶ ταύτην τὴν διαθήκην ἐπίστευσαν τοῦ πατρὸς εἶναι,
ἐγὼ δὲ ἀπεκλείσθην τοῦ λόγου τυχεῖν ὑπὲρ ὧν ἀδικοῦμαι,
οὗτοι δὲ φωραθεῖεν τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότες· καίτοι τό γ᾽
ἐναντίον ᾤοντο τούτου. ἵνα δ᾽ εἰδῆτε ταῦτα ὅτι ἀληθῆ
λέγω, λάβε μοι τὴν τοῦ Κηφισοφῶντος μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Κηφισοφῶν Κεφαλῶνος Ἀφιδναῖος μαρτυρεῖ καταλειφθῆναι αὑτῷ ὑπὸ τοῦ πατρὸς γραμματεῖον, ἐφ᾽ ᾧ ἐπιγεγράφθαι, ΔΙΑΘΗΚΗ ΠΑΣΙΩΝΟΣ.

ϛ'. Οὐκοῦν ἦν ἁπλοῦν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὸν ταῦτα
μαρτυροῦντα προσμαρτυρῆσαι, εἶναι δὲ τὸ γραμματεῖον, ὃ
αὐτὸς παρέχει, τοῦτο, καὶ τὸ γραμματεῖον ἐμβαλεῖν. ἀλ-
λὰ τοῦτο μὲν, οἶμαι, τὸ ψεῦδος ἡγεῖτο ὀργῆς ἄξιον, καὶ
δίκην ἂν ὑμᾶς παρ᾽ αὐτοῦ λαβεῖν· γραμματεῖον δ᾽ αὑτῷ
καταλειφθῆναι μαρτυρῆσαι, φαῦλον καὶ οὐδέν. ἔστι δὲ
τοῦτ᾽ αὐτὸ τὸ δηλοῦν καὶ κατηγοροῦν, ὅτι πᾶν τὸ πρᾶγμα
κατεσκευάκασιν. εἰ μὲν γὰρ ἐπῆν ἐπὶ τῆς διαθήκης ΠΑ-
ΣΙΩΝΟΣ ΚΑΙ ΦΟΡΜΙΩΝΟΣ, ἢ ΠΡΟΣ ΦΟΡΜΙΩ-

[1] αὐτὸ   [2] * τοῦτον ᾖα

Ἐπὶ τοῦτον εἶα] Ἐπὶ τοῦτον ᾔα. et, ἐκεῖνος] ἐκείνως μαρτυρεῖν. WOLF.

Ὡς ἂν μάλιστα οἱ δικασταὶ ταύτην τὴν διαθήκην ἐπίστευσαν τοῦ πατρὸς εἶναι· ἐγὼ δ᾽ ἀπεκλείσθην] Quia sequitur φωραθεῖεν, puto legendum eodem modo, πιστεύσειαν, ἀποκλεισθείην. IDEM.

Οὗτοι δὲ] Imo οὗτοι μή. μὴ loco δέ. et v. seq. pro τούτου M. τοῦδε, i. e. ἐμαυτοῦ: is qui loquitur se ipsum demonstrat. AUGER.

ϛ'. Καὶ τὸ γραμματεῖον ἐμβαλεῖν] S. in Echinum, id est capsulam illam, in qua acta conservabantur. Sed utrum: *et tabulas in echinum conjiceret*, an: *se conjecisse tabulas in echinum?* Potest enim τὸ ἐμβαλεῖν referri vel ad προσμαρτυρῆσαι, vel ad εἶναι δὲ καί. WOLF.

ΝΑ, ἢ τοιοῦτό τι, εἰκότως ἂν αὐτὴν ἐτήρει τούτῳ· εἰ δ',
ὥσπερ μεμαρτύρηκεν, ἐπῆν ΔΙΑΘΗΚΗ ΠΑΣΙΩΝΟΣ,
πῶς οὐκ ἂν ἀνῃρήμην αὐτὴν ἐγώ; συνειδὼς μὲν ἐμαυτῷ
μέλλοντι δικάζεσθαι, συνειδὼς δ' ὑπεναντίαν οὖσαν, εἴπερ
ἦν τοιαύτη, τοῖς ἐμαυτῷ συμφέρουσι· κληρονόμος δὲ ὢν καὶ
ταύτης, εἴπερ ἦν τοὐμοῦ πατρὸς, καὶ τῶν ἄλλων πατρῴων
ὁμοίως; οὐκοῦν τῷ παρέχεσθαι μὲν Φορμίωνι, [1] γεγράφθαι
δὲ Πασίωνος, εἰᾶσθαι δ' ὑφ' ἡμῶν, ἐξελέγχεται κατεσκευ-
ασμένη μὲν ἡ διαθήκη, ψευδὴς δ' ἡ τοῦ Κηφισοφῶντος 1108
μαρτυρία. ἀλλ' ἐῶ Κηφισοφῶντα· οὔτε γὰρ νῦν μοι πρὸς
ἐκεῖνόν ἐστιν, οὔτ' ἐμαρτύρησεν ἐκεῖνος περὶ τῶν ἐν ταῖς
διαθήκαις ἐνόντων οὐδέν. καίτοι καὶ τοῦτο σκοπεῖτε, ὅσον
ἐστὶ τεκμήριον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦ τούτους τὰ ψευδῆ
μεμαρτυρηκέναι. εἰ γὰρ ὁ μὲν αὐτὸς ἔχειν τὸ γραμματεῖον
μαρτυρῶν, οὐκ ἐτόλμησεν ἀντίγραφα εἶναι, ἃ παρείχετο
Φορμίων, τῶν παρ' αὐτῷ, μαρτυρῆσαι· οὗτοι δὲ οὔτε ἐξαρ-
χῆς ὡς παρῆσαν ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν, οὔτε ἀνοιχθὲν εἶδον πρὸς
τῷ διαιτητῇ τὸ γραμματεῖον, ἀλλὰ καὶ μεμαρτυρήκασιν
αὐτοὶ μὴ ἐθέλειν ἐμὲ ἀνοίγειν, ταῦτα ὡς ἀντίγραφά ἐστιν
ἐκείνων μεμαρτυρηκότες — τίνων ἄλλων, ἢ σφῶν αὐτῶν,
κατήγοροι γεγόνασιν, ὅτι ψεύδονται;

ζ'. Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς γέγραπταί τις
[2] ἀνεξετάσας τὴν μαρτυρίαν, γνοίη παντελῶς τοῦτο μεμη-
χανημένους αὐτοὺς, ὅπως δικαίως καὶ ἀδίκως δόξῃ ταῦτα
ὁ πατὴρ οὑμὸς διαθέσθαι. λάβε δὲ αὐτὴν τὴν μαρτυρίαν,
καὶ λέγ' ἐπισχὼν οὗ ἄν σε κελεύω, ἵν' ἐξ αὐτῆς δεικνύω.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Μαρτυροῦσι παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ Τισίᾳ, ὅτε προὐκαλεῖτο Φορ-

[1] * ἐπιγεγράφθαι

[2] ἂν ἐξετάσας

Ἐτήρει] Np. pater Cephisophontis. Au-
GER.
ΔΙΑΘΗΚΗ ΠΑΣΙΩΝΟΣ] Nulla facta te-
stium mentio, quia exemplum erat tantum,
non testamentum authenticum. Quod au-
tem dicebatur διαθήκη, fiebat id abusive,
ut multa istiusmodi, quomodo observabat
Ulpianus, l. 2. Quemadm. testam. aper.,
testamentum etsi proprie illud dicatur,
quod jure perfectum est, abusive tamen
quoque testamenta appellari, vel injusta,
vel irrita, vel rupta, vel imperfecta. l. II.
c. V. §. XX. HERALDUS.
Οὔτε γὰρ νῦν μοι πρὸς ἐκεῖνόν ἐστιν] F.
πρὸς ἐκεῖνον οὐδέν ἐστιν, οὔτε. WOLF. Adde
οὐδὲν, vel λόγος post ἐκεῖνον. AUGER.
ζ'. Ὡς γέγραπταί τις ἀνεξετάσας] F. ὡς
γέγραπται, pro ὅντινα τρόπον γέγραπται ἡ δια-
θήκη, τὶς ἂν ἐξετάσας τὴν μαρτυρίαν, γνοίη,
ut sit τις ἐξετάσας τὴν μαρτυρίαν, γνοίη ἂν

μίων Ἀπολλόδωρον, εἰ μή φησιν ἀντίγραφα εἶναι τῶν διαθηκῶν τῶν
Πασίωνος.

ἐπίσχες. ἐνθυμεῖσθε, ὅτι τῶν διαθηκῶν γέγραπται
τῶν Πασίωνος. καίτοι ἐχρῆν τοὺς βουλομένους τἀληθῆ
μαρτυρεῖν, εἰ τὰ μάλιστα ἐγίγνετο ἡ πρόκλησις, ὡς οὐκ
ἐγίγνετο [1] ἐκεῖνος μαρτυρεῖν. λέγε τὴν μαρτυρίαν ἀπαρχῆς
πάλιν.

1109 ## ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Μαρτυροῦσι παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ Τισίᾳ,

μαρτυροῦμεν· παρῆμεν γὰρ δή. λέγε.

ὅτε προὐκαλεῖτο Φορμίων Ἀπολλόδωρον,

καὶ τοῦτο, εἴπερ προὐκαλεῖτο, ὀρθῶς ἂν ἐμαρτύρουν.

εἰ μή φησιν, ἀντίγραφα εἶναι τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος.

ἔχε αὐτοῦ. οὐδ' ἂν εἷς ἔτι δήπου τοῦτ' ἐμαρτύρησεν, εἰ μή
τις καὶ παρῆν διατιθεμένῳ τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ, ἀλλ' εὐθὺς
ἂν εἶπε, τί δ' ἡμεῖς ἴσμεν, εἴ τινές εἰσι διαθῆκαι
Πασίωνος; καὶ γράφειν ἂν αὐτὸν ἠξίωσεν, ὥσπερ ἐν ἀρχῇ
τῆς προκλήσεως, εἰ μή φημ' ἐγὼ ἀντίγραφα εἶναι
τῶν διαθηκῶν, ὧν φησὶ Φορμίων Πασίωνα κα-
ταλιπεῖν, οὐ, τῶν Πασίωνος. τοῦτο μὲν γὰρ ἦν,
εἶναι διαθήκας, μαρτυρεῖν, ὅπερ ἦν τούτοις βούλημα, ἐκεῖνο
δὲ φάσκειν Φορμίωνα· πλεῖστον δὲ δήπου κεχώρισται τό τ'
εἶναι, καὶ τὸ τοῦτον φάσκειν. ἵνα τοίνυν εἰδῆτε, ὑπὲρ
ἡλίκων καὶ ὅσων ἦν τὸ κατασκεύασμα τῆς διαθήκης, μι-
κρὰ ἀκούσατέ μου.

η'. Ἦν μὲν γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο πρῶτον μὲν
ὑπὲρ τοῦ μὴ δοῦναι δίκην, ὧν διεφθάρκει, ἣν ἐμοὶ μὲν οὐ
καλὸν λέγειν, ὑμεῖς δ' ἴστε, κἂν ἐγὼ μὴ λέγω· ἔπειθ',
ὑπὲρ τοῦ κατασχεῖν, ὅσα ἦν τῷ ἡμετέρῳ πατρὶ χρήματα
παρὰ τῇ μητρί· πρὸς δὲ τούτοις, ὑπὲρ τοῦ καὶ τῶν ἄλλων
τῶν ἡμετέρων ἁπάντων κυρίῳ γενέσθαι. ὅτι δ' οὕτω ταῦτα
ἔχει, τῆς διαθήκης αὐτῆς ἀκούσαντες γνώσεσθε. φανήσε-

[1] , ἐκείνως

WOLF.
Εἰ τὰ μάλιστα ἂν ἐγίγνετο] F. leg. et v.
11. καὶ τούτῳ, εἴπερ ὄντως προὐκαλεῖτο, ὀρθῶς.
AUGER.
Εἴ τινές εἰσι διαθῆκαι] *An aliquod sit Pa-
sionis testamentum?* F. αἵτινες, *quodnam
sit Pasionis testamentum?* et v. 18. ἦ μὴν
φήμ' ἐγώ. WOLF.

ται γὰρ οὐ πατρὸς, [1] ὥσπερ υἱέων γράφοντος, ἐοικυῖα
διαθήκῃ, ἀλλὰ δούλου λελυμασμένου τὰ τῶν δεσποτῶν,
ὅπως μὴ δώσει δίκην σκοποῦντος. λέγε δ' αὐτοῖς τὴν δια- 1110
θήκην αὐτὴν, ἣν οὗτοι πρὸ τῆς κλήσεως μεμαρτυρήκασιν·
ὑμεῖς δ' ἐνθυμεῖσθε ἃ λέγω.

ΔΙΑΘΗΚΗ.

Τάδε διέθετο Πασίων Ἀχαρνεύς. Δίδωμι τὴν ἐμαυτοῦ γυναῖκα Ἀρχίπ-
πην Φορμίωνι· καὶ προῖκα ἐπιδίδωμι Ἀρχίππῃ, τάλαντον μὲν τὸ ἐκ
Πεπαρήθου, τάλαντον δὲ τὸ αὐτόθεν, συνοικίαν ἑκατὸν μνῶν, θεραπαίνας,
καὶ τὰ χρυσία, καὶ τἄλλ' ὅσα ἐστὶν αὐτῇ ἔνδον, ἅπαντα ταῦτα Ἀρχίππῃ
δίδωμι.

ἠκούσατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ πλῆθος τῆς προικὸς,
τάλαντον ἐκ Πεπαρήθου, τάλαντον αὐτόθεν,
συνοικίαν ἑκατὸν μνῶν, θεραπαίνας, καὶ χρυ-
σία, καὶ τἄλλα, φησιν, ὅσα [2] ἐστὶν αὐτῇ δίδω-
μι· τούτῳ τῷ γράμματι καὶ τοῦ ζητῆσαί τι τῶν καταλει-
φθέντων ἀποκλείων ἡμᾶς.

θ'. Φέρε δὴ δείξω τὴν μίσθωσιν ὑμῖν, καθ' ἣν ἐμε-
μίσθωτο τὴν τράπεζαν παρὰ τοῦ πατρὸς οὗτος· καὶ γὰρ
ἐκ ταύτης, καίπερ ἐσκευωρημένης, ὄψεσθε, ὅτι πλάσμα
ὅλον ἐστὶν ἡ διαθήκη. δείξω δ', ἣν οὗτος παρέσχετο μί-
σθωσιν, [3] οὐκ ἄλλην τινὰ, ἐν ᾗ προσγέγραπται ἕνδεκα
τάλαντα ὁ πατὴρ ὀφείλων εἰς τὰς παρακαταθήκας τούτῳ.
ἔστι δ', οἶμαι, ταῦτα τοιαῦτα. τῶν μὲν οἴκοι χρημάτων,
ὡς ἐπὶ τῇ μητρὶ δοθέντων διὰ τῆς διαθήκης, αὐτὸν ἐποίησε
κύριον, ὥσπερ ἀκηκόατε ἄρτι· τῶν δ' ἐπὶ τῆς τραπέζης
ὄντων, ἃ πάντες ᾔδεσαν καὶ λαθεῖν οὐκ ἦν, διὰ τοῦ προσ-
οφείλοντα ἀποφῆναι τὸν πατέρα ἡμῶν, ἵν', ὅσα ἐξελέγ-
χοιτο ἔχων, κεκομίσθαι φαίη. ὑμεῖς δ' ἴσως αὐτὸν ὑπει-
λήφατε, ὅτι σολοικίζει τῇ φωνῇ, βάρβαρον καὶ εὐκατα-

[1] ὑπὲρ [2] ἐστὶν ἔνδον αὐτῇ, [3] * οὐ καλήν τινα

ἡ. Ὥσπερ υἱέων γράφοντος] F. ὡς ὑπὲρ
υἱέων, ac potius, πατρὸς ὑπὲρ υἱέων. Idem.
Ἣν οὗτοι πρὸ τῆς κλήσεως] F. πρὸ τῆς λύ-
σεως; τῆς ἀνοίξεως. *Antequam solveretur,*
aut *aperiretur.* aut, πρὸ τῆς λήξεως, *ante*
rem in judicium delatam. Idem.
Καὶ τἄλλα, ἃ φησιν ὅσα ἐστὶν] F. καὶ
τἄλλα φησὶν ὅσα ἐστὶ, etc. inquit, *quæcun-*
que ei domi sunt, ut redundet articulus ἃ.

Sin is recte additur, addenda videtur et
negatio: καὶ τἄλλ', ἃ μή φησιν ὅσα ἐστὶ,
etc. *quæ quanta sint, non explicat.* Idem.
Φέρε δὴ δεῖξαι] F. δείξω καὶ τὴν μίσθωσιν.
Nisi scribam jubeat ostendere, ut sit
δεῖξαι δειξάσθω προστακτικὸν, aut desit
verbum βούλομαι δεῖξαι. et v. 20. ὅτι πλά-
σμα ὅλη ἐστὶν ἡ διαθήκη. Idem.
Ἵν', ὅσα ἐξελέγχοιτο ἔχων] S. ὁ Φορμίων.

1111 φρόνητον εἶναι· ἔστι δὲ βάρβαρος οὗτος, τῷ μισεῖν οὓς αὐτῷ
προσῆκε τιμᾷν, τῷ δὲ κακουργῆσαι καὶ διορύξαι πρά-
γματα, οὐδενὸς λείπεται. λάβε δή μοι τὴν μίσθωσιν καὶ
λέγε, ἣν τὸν αὐτὸν τρόπον διὰ προκλήσεως ἐνεβάλοντο.

ΜΙΣΘΩΣΙΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ.

Κατὰ τάδε ἐμίσθωσε Πασίων τὴν τράπεζαν Φορμίωνι· μίσθωσιν φέρειν
Φορμίωνα τῆς τραπέζης τοῖς παισὶ τοῖς Πασίωνος, δύο τάλαντα καὶ τετ-
ταράκοντα μνᾶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου, χωρὶς τῆς καθ' ἡμέραν διοικήσεως·
μὴ ἐξεῖναι δὲ τραπεζιτεῦσαι χωρὶς Φορμίωνι, ἐὰν μὴ πείσῃ τοὺς παῖδας
τοὺς Πασίωνος· ὀφείλει δὲ Πασίων ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἕνδεκα τάλαντα εἰς
τὰς παρακαταθήκας.

ἃς μὲν τοίνυν παρέσχετο συνθήκας, ὡς κατὰ ταύτας μι-
σθωσάμενος τὴν τράπεζαν, αὗταί εἰσιν, ὦ ἄνδρες δικασταί.
ἀκούετε δ' ἐν ταύταις ἀναγινωσκομέναις, μίσθωσιν μὲν
φέρειν τοῦτον, ἄνευ τῆς καθ' ἡμέραν διοικήσεως, δύο τάλαν-
τα καὶ τετταράκοντα μνᾶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου· μὴ
ἐξεῖναι δὲ τραπεζιτεύειν αὐτῷ, ἐὰν μὴ ἡμᾶς πείσῃ· προσ-
γέγραπται δὲ τελευταῖον, ὀφείλει δὲ Πασίων ἕνδεκα τά-
λαντα εἰς τὰς παρακαταθήκας. ἔστιν οὖν, ὅστις ἂν τοῦ
ξύλου καὶ τοῦ χωρίου καὶ τοῦ γραμματείου τοσαύτην
ὑπέμεινε μίσθωσιν; ἔστι δ', ὅστις ἂν, δι' ὃν [1] ὠφλήκει το-
σαῦτα χρήματα ἡ τράπεζα, τούτῳ τὰ λοιπὰ ἐπέτρεψεν;
εἰ γὰρ ἐνεδέησε τοσούτων χρημάτων, τούτου διοικοῦντος
ἐνεδέησεν. ἴστε γὰρ πάντες καὶ, ὅτ' ἦν ὁ πατὴρ ἐπὶ τοῦ
τραπεζιτεύειν, τοῦτον καθήμενον καὶ [2] διοικοῦντα ἐπὶ τῇ
τραπέζῃ. ὥστε ἐν τῷ μύλωνι προσῆκεν αὐτὸν εἶναι μᾶλλον,
1112 ἢ τῶν λοιπῶν κύριον γενέσθαι. ἀλλ' ἐῶ ταῦτα, καὶ τἄλλα
ὅσ' ἂν περὶ τῶν ἕνδεκα ταλάντων ἔχοιμι εἰπεῖν, ὡς οὐκ

[1] ὠφειλήκει [2] διοικοῦντα * τὰ ἐπὶ

Idem.
Κεκομίσθαι φαίη] Utrum ὁ Φορμίων. Se
redegisse id, quod sibi deberetur? An
φαίη κεκομίσθαι Πασίωνα? cui Phormio sa-
tisfecerit, dissoluto omni ære alieno. Idem.
Διὰ προκλήσεως] Hæc verba mihi viden-
tur sensum impedire, et forte recidenda
sunt. Auger.
Χωρὶς τῆς καθ' ἡμέραν διοικήσεως] Ὥστε
καὶ τὰ καθ' ἡμέραν διοικεῖν Φορμίωνα καὶ χο-
ρηγεῖν τἀναγκαῖα. Wolf.
Ἔστιν οὖν, ὅστις —] Ξύλον hic est, tam

tabernæ, quam mensæ lignum: χωρίον,
locus ubi taberna erat constructa. Mensæ
locatio negotii et ἀφορμῆς locationem si-
gnificat. Si igitur nulla est ἀφορμὴ, si
mensa instructa non est, mensam lignum
tantum esse dicebat Apollodorus, nec
quidquam aliud ejusmodi locatione com-
prehensum, nisi tabernam quoque, et
commentarios negotiationis ac rationes,
γραμματεῖον. *In Animadv. in Salmas. Obss.*
ad Jus A. et R. l. II. c. XXV. §. XIII.
Heraldus.

ὤφειλεν ὁ πατὴρ, ἀλλ' οὗτος ὑφήρηται. ἀλλ' οὗ ἀνέγνων
εἵνεκα, τοῦ τὴν διαθήκην ψευδῆ δεῖξαι, τοῦθ' ὑμᾶς ἀνα-
μνήσω.

ί. Γέγραπται γὰρ αὐτόθι, μὴ ἐξεῖναι τραπεζι-
τεύειν Φορμίωνι, ἐὰν μὴ ἡμᾶς πείσῃ. τοῦτο τοί-
νυν τὸ γράμμα δηλοῖ ψευδῆ παντελῶς τὴν διαθήκην οὖσαν.
τίς γὰρ ἀνθρώπων, ἃ μὲν [1] ἔμελλε τραπεζιτεύων οὗτος
ἐργάζεσθαι, ταῦθ' ὅπως ἡμῖν τοῖς αὐτοῦ παισὶν, ἀλλὰ μὴ
τούτῳ, γενήσεται, προὐνοήθη; καὶ διὰ τοῦτο μὴ ἐξεῖναι
τούτῳ τραπεζιτεύειν ἔγραψεν, ἵνα μὴ ἀφίστηται ἀφ' ἡμῶν·
ἃ δ' αὐτὸς εἰργασμένος ἔνδον κατέλιπε, ταῦθ' ὅπως οὗτος
λήψεται, παρεσκεύασε; καὶ τῆς μὲν ἐργασίας ἐφθόνησεν,
ἧς οὐδὲν αἰσχρὸν ἦν μεταδοῦναι· τὴν δὲ γυναῖκα ἔδωκεν, οὗ
μεῖζον οὐδὲν ἂν κατέλιπεν [2] ὄνειδος, τυχὼν γε τῆς παρ'
ἡμῶν δωρεᾶς; εἶτα ὥσπερ ἂν δοῦλος δεσπότῃ διδοὺς, ἀλλ'
οὐ τοὐναντίον, εἴπερ ἐδίδου, δεσπότης οἰκέτῃ, προστιθεὶς
προῖκα, ὅσην οὐδεὶς τῶν ἐν τῇ πόλει, φαίνεται; καί τοι
τούτῳ μὲν αὐτὸ τοῦτο ἀγαπητὸν ἦν τῆς δεσποίνης ἀξιω-
θῆναι· τῷ πατρὶ δὲ, οὐδὲ λαμβάνοντι τοσαῦτα χρήματα,
ὅσα φασὶ διδόντα οὗτοι, εὔλογον ἦν πρᾶξαι ταῦτα. ἀλλ'
ὅμως, ἃ τοῖς εἰκόσι, τοῖς χρόνοις, τοῖς πεπραγμένοις ἐξε-
λέγχεται ψευδῆ, ταῦτα μαρτυρεῖν οὐκ ὤκνησεν οὑτοσὶ
Στέφανος· εἶτα λέγει περιιὼν, ὡς ἐμαρτύρησε μὲν Νικοκλῆς
ἐπιτροπεῦσαι κατὰ τὴν διαθήκην, ἐμαρτύρησε δὲ Πασικλῆς
ἐπιτροπευθῆναι κατὰ τὴν διαθήκην. ἐγὼ δὲ αὐτὰ ταῦτ'
[3] οἶμαι τεκμήρια εἶναι τοῦ μήτ' ἐκείνους τἀληθῆ, μήτε 1113
τούσδε, μεμαρτυρηκέναι. ὁ γὰρ ἐπιτροπεῦσαι κατὰ διαθή-
κας μαρτυρῶν, δῆλον ὅτι, καθ' ὁποίας ἂν, [4] εἰδείη. τί οὖν
μαθόντες ἐμαρτυρεῖτε ὑμεῖς ἐν προκλήσει διαθήκας, ἀλλ'
οὐκ ἐκείνους [5] ἐᾶτε; εἰ γὰρ αὖ μὴ φήσουσιν εἰδέναι τὰ γε-
γραμμένα ἐν αὐταῖς, πῶς ὑμᾶς οἷόν τ' εἰδέναι, τοὺς μηδαμῇ
μηδαμῶς τοῦ πράγματος ἐγγύς; τί ποτ' οὖν οἱ μὲν ἐκεῖνα,
οἱ δὲ ταῦτα, ἐμαρτύρησαν; ὅπερ εἴρηκα καὶ πρότερον, διεί-

1 ἤμελλε 2 ὄνειδος. * ὃς τυχὼν γε τ. π. ὑμῶν δωρεᾶς, εἶτα 3 οἴομαι
4 εἰδείη. καὶ ὁ ἐπιτροπευθῆναι κατὰ διαθήκας μαρτυρῶν, δῆλον ὅτι καθ' ὁποίας ἂν εἰδείη. τί
5 εἰᾶτε

ί. Τί οὖν μαθόντες] F. παθόντες. Wolf.

λοντο τἀδικήματα. καὶ ἐπιτροπεῦσαι μὲν κατὰ δια-
θήκην, οὐδὲν δεινὸν ἡγεῖτο μαρτυρεῖν ὁ μαρτυρῶν, οὐδ'
ἐπιτροπευθῆναι κατὰ διαθήκην — ἀφαιρῶν [1] ἑκα-
τέροις τῷ μαρτυρεῖν τὰ ἐν ταῖς διαθήκαις ὑπὸ τούτου γε-
γραμμένα —, οὐδὲ καταλιπεῖν τὸν πατέρα αὐτῷ
ἐπιγεγραμμένον γραμματεῖον διαθήκην, οὐδὲ
τὰ τοιαῦτα· διαθήκας δὲ μαρτυρεῖν, ἐν αἷς χρημάτων
τοσούτων κλοπὴ, γυναικὸς διαφθορὰ, γάμοι δεσποίνης,
πράγματα αἰσχύνην καὶ ὕβριν τοσαύτην ἔχοντα, οὐδεὶς
ἤθελε, πλὴν οὗτοι, πρόκλησιν κατασκευάσαντες, παρ' ὧν
δίκαιον τῆς ὅλης τέχνης καὶ κακουργίας δίκην λαβεῖν. ἵνα
τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ μόνον ἐξ ὧν ἐγὼ κατηγορῶ
καὶ ἐλέγχω, δῆλος ὑμῖν γένηται τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς
οὑτοσὶ Στέφανος, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν πεποίηκεν ὁ παρασχό-
μενος αὐτὸν, τὰ πεπραγμένα ἐκείνῳ βούλομαι πρὸς ὑμᾶς
εἰπεῖν· ὅπερ δ' εἶπον ἀρχόμενος τοῦ λόγου, δείξω κατηγό-
ρους γινομένους αὐτοὺς ἑαυτῶν.

ιά. Τὴν γὰρ δίκην, ἐν ᾗ ταῦτα ἐμαρτυρήθη, παρεγρά-
1114 ψατο Φορμίων πρὸς ἐμὲ, μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι, ὡς ἀφέντος
ἐμοῦ τῶν ἐγκλημάτων αὐτόν. τοῦτο τοίνυν ἐγὼ μὲν οἶδα
ψεῦδος ὂν, καὶ ἐλέγξω, ὅταν εἰσίω πρὸς τοὺς ταῦτα με-
μαρτυρηκότας· τούτῳ δὲ οὐχ οἷόν τε τοῦτ' εἰπεῖν. εἰ τοίνυν
ἀληθῆ [2] πιστεύετ' εἶναι τὴν ἄφεσιν, οὕτω καὶ μάλιστ' ἂν
οὗτος φανείη ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς, καὶ κατεσκευασμένης
διαθήκης μάρτυς γεγονώς. τίς γὰρ οὕτως ἄφρων, ὥστε ἄ-
φεσιν μὲν ἐναντίον μαρτύρων ποιήσασθαι τοῦ βεβαίαν αὐ-
τῷ τὴν ἀπαλλαγὴν εἶναι· τὰς δὲ συνθήκας καὶ τὰς διαθή-
κας καὶ τἄλλα, ὑπὲρ ὧν ἐποιεῖτο τὴν ἄφεσιν, σεσημασμένα
ἐᾶσαι καθ' αὑτοῦ κεῖσθαι; οὐκοῦν ἐναντία μὲν ἡ παρα-
γραφὴ πᾶσι τοῖς μεμαρτυρημένοις· ἐναντία δὲ, ἣν ἀνέγνων

1 ἑκάτερος * τὸ μαρτυρεῖν 2 * πιστεύσαιτ'

Ἀφαιρῶν ἑκάτερος τὸ μαρτυρεῖν, pro ἑκατέροις τῷ. Idem.

Οὐδὲ καταλιπεῖν] F. ὁ δέ. et v. 6. ὁ δὲ τὰ τοιαῦτα. et v. 17. αὐτὸ ἑαυτῷ. et p. 124. v. 11. ἁπλῶς αὐτὸς μεμαρτυρηκέναι. et v. 27. καὶ λόγον ὧν βούλεται δώσει, non ὄν. Idem.

Τὴν δίκην — μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι] Exceptione utebantur, ne res acta apud Judices repeteretur, vel de transacta moveretur controversia, aut ubi præscriptio temporis opponitur, vel cum dica, e. g., quæ παρανόμων est, scribitur, non παρανόμων, sed alterius alicujus criminis et judicii, aut apud alios Magistratus et Judices, qui legibus non sint constituti. Pollux l. VIII. c. 6. *In Comm. in Leg. Attic.* l. IV. t. IV. §. XIV. p. 429. Petitus.

ὑμῖν ἄρτι μίσθωσιν, τῇδε τῇ διαθήκῃ· οὐδὲν δὲ τῶν πε- πραγμένων οὔτ' εὔλογον οὔθ' ἁπλοῦν οὔθ' ὁμολογούμενον [1]αὐτῷ ἑαυτῷ φαίνεται· ἐκ [2]δὲ τούτου τοῦ τρόπου πάντα πεπλασμένα καὶ κατεσκευασμένα ἐλέγχεται.

ιϐ'. Ὡς μὲν τοίνυν ἐστὶν ἀληθῆ τὰ μεμαρτυρημένα, οὔτ' αὐτὸν τοῦτον, οὔτ' ἄλλον ὑπὲρ τούτου, δεῖξαι δυνή- σεσθαι νομίζω· ἀκούω δ' αὐτὸν τοιοῦτόν τι παρεσκευάσθαι λέγειν, ὡς προκλήσεώς ἐστιν ὑπεύθυνος, οὐχὶ μαρτυρίας, καί, δυοῖν αὐτῷ προσήκει δοῦναι λόγον, οὐ πάντων τῶν γεγραμμένων, εἴ τε προὐκαλεῖτό με ταῦτα Φορμίων ἢ μή, καί, εἰ μὴ ἐδεχόμην ἐγώ. ταῦτα μὲν γὰρ ἁπλῶς αὐτὸς μεμαρτυρηκέναι φήσει· τὰ δ' ἄλλα ἐκεῖνον προ- καλεῖσθαι, εἰ δ' ἐστὶν ἢ μὴ ταῦτα, οὐδὲν αὐτῷ προσήκει σκοπεῖν.

ιγ'. Πρὸς δὴ τὸν λόγον τοῦτον καὶ τὴν ἀναίδειαν, βέλτι- στόν ἐστι μικρὰ προειπεῖν ὑμῖν, ἵνα μὴ λάθητε ἐξαπατη- θέντες. πρῶτον μέν, ὅταν ἐγχειρῇ λέγειν τοῦτο, ὡς ἄρα οὐ 1115
πάντων ὑπεύθυνός ἐστιν, ἐνθυμεῖσθε, ὅτι διὰ ταῦτα ὁ νό- μος μαρτυρεῖν ἐν γραμματείῳ κελεύει, ἵνα μήτ' ἀφελεῖν ἐξῇ, μήτε προσθεῖναι τοῖς γεγραμμένοις μηδέν. τότ' οὖν αὐτὸν ἔδει ταῦτ' ἀπαλείφειν κελεύειν, ἃ νῦν οὔ φησι μεμαρ- τυρηκέναι, οὐ νῦν, ἐνόντων, ἀναισχυντεῖν. ἔπειτα καὶ τόδε σκοπεῖτε, εἰ ἐάσαιτ' ἂν ἐναντίον ὑμῶν ἐμὲ προσγράψαι τι λαβόντα τὸ γραμματεῖον. οὐ δήπου. οὐκοῦν οὐδὲ τοῦτον ἀφαιρεῖν τῶν γεγραμμένων ἐᾶν προσήκει· τίς γὰρ ἁλώσε- ται πώποτε ψευδομαρτυριῶν, εἰ μαρτυρήσει τε ἃ βούλεται, καὶ λόγον [3]ὃν βούλεται δώσει; ἀλλ' οὐχ οὕτω ταῦτα οὔθ' ὁ νόμος διεῖλεν, οὔθ' ὑμῖν ἀκούειν προσήκει· ἀλλ' ἐκεῖνο ἁπλοῦν καὶ δίκαιον, τί γέγραπται; τί μεμαρτύ- ρηκας; ταῦθ' ὡς ἀληθῆ δείκνυε. καὶ γὰρ ἀντιγέ- γραψαι ταῦτα, ἀληθῆ μεμαρτύρηκα, μαρτυρήσας τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα, οὐ τό, καὶ τό, τῶν ἐν τῷ γραμματείῳ. ὅτι δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, λάβε τὴν ἀντιγραφὴν αὐτήν μοι. λέγε.

[1] αὐτὸ [2] δὲ * τοῦ τούτου τρόπου [3] ὧν

ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ.

[1]Ἀπολλόδωρος Πασίωνος Ἀχαρνεύς, Στεφάνῳ Μενεκλέους Ἀχαρνεῖ ψευδομαρτυριῶν, τίμημα τάλαντον. τὰ ψευδῆ μου κατεμαρτύρησε Στέφανος, μαρτυρήσας τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα— τἀληθῆ ἐμαρτύρησα, μαρτυρήσας τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα.

1116 ταῦτα [2]οὕτως αὐτὸς ἀντεγράψατο, ἃ χρὴ μνημονεύειν ὑμᾶς, καὶ μὴ [3]τοὺς ἐξ ἀπάτης νῦν λόγους ὑπὸ τούτου ῥη- θησομένους πιστοτέρους ποιεῖσθαι τῶν νόμων καὶ τῶν ὑπὸ τούτου γραφέντων εἰς τὴν ἀντιγραφήν.

ιδ'. Πυνθάνομαι τοίνυν αὐτούς, καὶ περὶ ὧν ἔλαχον τὴν ἐξαρχῆς δίκην, ἐρεῖν καὶ κατηγορήσειν, ὡς συκοφάντημα ἦν. ἐγὼ δ', ὃν μὲν τρόπον ἐσκευωρήσατο τὴν μίσθωσιν, ὅπως τὴν ἀφορμὴν τῆς τραπέζης κατασχῇ, εἶπον καὶ διεξῆλθον ὑμῖν· ὑπὲρ δὲ τῶν ἄλλων, οὐκ ἂν οἷός τε ἦν λέ- γειν ἅμα καὶ τούτους ἐλέγχειν περὶ τῆς μαρτυρίας, οὐ γὰρ ἱκανόν μοι τὸ ὕδωρ ἐστίν. ὅτι δ' οὐδ' ὑμεῖς ἐθέλοιτ' ἂν εἰκό- τως ἀκούειν περὶ τούτων αὐτῶν, ἐκεῖθεν εἴσεσθε, ἂν λογί- σησθε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, ὅτι οὔτε νῦν ἐστὶ χαλεπὸν περὶ ὧν μὴ κατηγόρηται λέγειν, οὔτε, ψευδεῖς ἀναγνόντα μαρτυ- ρίας, ἀποφεύγειν· ἀλλ' [4]οὐδ' ἕτερόν γε δίκαιον τούτων οὐδ' ἂν εἷς φήσειεν εἶναι, ἀλλ' ὃ ἐγὼ προκαλοῦμαι νῦν. σκο- πεῖτε δὲ ἀκούσαντες. ἐγὼ γὰρ ἀξιῶ, οὓς μὲν ἀφείλοντό

[1] Ἀπολλόδωρος Π. Ἀ. * Στεφάνῳ Μενεκλέους Ἀ. ψ., τ. τ. . τ. ψ. μ. κ. Σ., μ. τ. ἐ. τ. γ. γ. | * Στέφανος Μενεκλέους Ἀχαρνεύς. τἀληθῆ ἐ., μ. τ. ἐ. τ. γ. γ.

[2] οὗτος [3] τοὺς * ἐπ' ἐξαπάτῃ νῦν [4] οὐδέτερόν

ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ] Ista misere sunt confusa; puto ea ita esse in ordinem aliquem re- ponenda:

ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ.
ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ ΤΙΜΗΜΑ ΤΑΛΑΝΤΟΝ.

Ἀπολλόδωρος Πασίωνος Ἀχαρνεύς. τὰ ψευδῆ μου κατεμαρτύρησε Στέφανος, μαρτυρήσας τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα. | Στέφανος Μενεκλέους Ἀχαρνεύς. τἀληθῆ ἐμαρτύρησα, μαρτυρήσας τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα.

In Comm. in Leg. Attic. l. IV. t. III. §. II. p. 409. PETITUS. Idem observarunt (scil. de loco Pollucis l. VIII. c. 6. supplendo atque emendando e Demosthene) H. Valesius in Harpocrat. p. 9. et Joach. Kuhnius, qui Petitum antestatur, ad Polluc. VIII. 58. Mox in Demosthene si Στεφάνῳ Μενεκλέους Ἀχαρνεῖ, ut viri illi præclari, legeris, cetera bene habebunt. Satis enim apparet ex Stephani ἀντιγραφῇ illa omnia esse τἀληθῆ ἐμαρτύρησα et reliqua. Nam Orator formulæ posterioris partem duntaxat exhibet. WESSELING. Legendum Στεφάνῳ Μενεκλέους Ἀχαρνεῖ, ut exigit formula. PALMER.

Στέφανος Μενεκλεὺς Ἀχαρνεῖ] Στεφάνῳ Μενεκλέους Ἀχαρνεῖ ψευδομαρτυριῶν, S. εἴληχε δίκην. WOLF.

Ἐμαρτύρησα τὰ] F. ἐμαρτύρησα μαρτυρήσας τά. IDEM.

Ταῦτα οὕτως] M. ταῦθ' οὗτος αὐτός. IDEM.

ιδ'. Οὐκ ἂν οἷός τε ἦν] F. εἴην. IDEM.

με ἐλέγχους περὶ τῶν ἐγκλημάτων, οὓς προσῆκον ἦν ῥη-
θῆναι, μὴ ζητεῖν αὐτοὺς νῦν· αἷς δὲ ἀφείλοντο μαρτυρίαις,
ὡς εἰσὶν ἀληθεῖς, δεικνύναι. εἰ δ', ὅταν μὲν τὴν δίκην εἰσίω,
τὰς μαρτυρίας με ἐλέγχειν ἀξιώσουσιν, ὅταν δὲ ταύταις
ἐπεξίω, περὶ τῶν ἐξαρχῆς ἐγκλημάτων λέγειν με κελεύ-
σουσιν, οὔτε δίκαια οὔτε ὑμῖν συμφέροντα ἐροῦσι. δικάσειν
γὰρ ὀμωμόκατε ὑμεῖς, οὐ περὶ ὧν ἂν ὁ φεύγων ἀξιοῖ, ἀλλ'
ὑπὲρ αὐτῶν ὧν ἂν ἡ δίωξις ᾖ· ταύτην δ' ἀνάγκη τῇ τοῦ
διώκοντος λήξει δηλοῦσθαι, ἣν ἐγὼ τούτῳ ψευδομαρτυριῶν
εἴληχα. μὴ δὴ τοῦτ' ἀφεὶς, περὶ ὧν οὐκ ἀγωνίζεται, λε- 1117
γέτω· μηδ' ὑμεῖς ἐᾶτε, ἐὰν ἄρα οὗτος ἀναισχυντῇ.

ιέ. Οἴομαι τοίνυν αὐτὸν, οὐδὲν οὐδαμῆ δίκαιον ἔχοντα
λέγειν, ἥξειν καὶ ἐπὶ τοῦτο, ὡς ἄτοπον ποιῶ, παραγραφὴν
ἡττημένος, τοὺς διαθήκην μαρτυρήσαντας διώκων· καὶ τοὺς
δικαστὰς τοὺς τότε [1] φήσει διὰ τοὺς ἀφεῖναι μεμαρτυρη-
κότας ἀποψηφίσασθαι μᾶλλον, ἢ διὰ τοὺς διαθήκην μαρ-
τυρήσαντας. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζω πάντας
ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι οὐχ ἧττον τὰ πεπραγμένα εἰώθατε
σκοπεῖν, ἢ τὰς ὑπὲρ τούτων παραγραφάς. περὶ δὴ τῶν
πραγμάτων αὐτῶν τὰ ψευδῆ καταμαρτυρήσαντες οὗτοί
μου, ἀσθενεῖς τοὺς περὶ τῆς [2] γραφῆς ἐποίησαν λόγους. χω-
ρὶς δὲ τούτων, ἄτοπον πάντων τὰ ψευδῆ μαρτυρησάντων,
τίς μάλιστα ἔβλαψεν, ἀποφαίνειν· ἀλλ' οὐχ, ὡς αὐτὸς
ἕκαστος [3] ἀληθῆ μεμαρτύρηκε, δεικνύναι. οὐ γὰρ, ἂν ἕτερον
δείξῃ δεινότερα εἰργασμένον, ἀποφεύγειν αὐτῷ προσήκει·
ἀλλ' ἂν, αὐτὸς ὡς ἀληθῶς μεμαρτύρηκεν, ἀποφήνῃ.

ιϛ'. Ἐφ' ᾧ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μάλιστ' ἀπο-
λωλέναι δίκαιός ἐστιν οὑτοσὶ Στέφανος, τοῦτ' ἀκούσατέ
μου. δεινὸν μὲν γάρ ἐστιν, εἰ καὶ καθ' ὅτου τις ψευδῆ μαρ-
τυρεῖ· πολλῷ δὲ δεινότερον καὶ πλείονος ὀργῆς ἄξιον, εἰ κατὰ
τῶν συγγενῶν. οὐ γὰρ τοὺς γεγραμμένους νόμους ὁ τοι-
οῦτος ἄνθρωπος μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς φύσεως οἰκεῖα,
ἀναιρεῖ. τοῦτο τοίνυν ἐπιδειχθήσεται πεποιηκὼς οὑτοσί.
ἔστι γὰρ ἡ τούτου μήτηρ, καὶ ὁ τῆς ἐμῆς γυναικὸς πατὴρ,

[1] *φήσειν [2] * παραγραφῆς [3] τἀληθῆ

Οὓς προσῆκον ἦν ῥηθῆναι] Fel. ἦν τότε ῥηθῆναι. et v. 24. οὐ γὰρ, ἂν ἕτερον δείξῃ.

ἀδελφοί· ὥστε τὴν μὲν γυναῖκα τὴν ἐμὴν ἀνεψιὰν εἶναι
1118 τούτῳ, τοὺς δὲ παῖδας τοὺς [1] ἐκείνης καὶ τοὺς ἐμοὺς ἀνε-
ψιαδοῦς. ἆρ' οὖν δοκεῖ ποτ' ἂν ὑμῖν οὗτος, εἴ τι δι' ἔνδειαν
εἶδε ποιούσας ὧν οὐ χρὴ τὰς αὑτοῦ συγγενεῖς, ὅπερ ἤδη
πολλοὶ πεποιήκασι, παρ' αὑτοῦ προῖκα ἐπιδοὺς ἐκδοῦναι,
ὃς, ὑπὲρ τοῦ μηδ', ἃ προσήκει, κομίσασθαι ταύτας, τὰ
ψευδῆ μαρτυρεῖν ἠθέλησε, καὶ περὶ πλείονος ἐποιήσατο τὸν
Φορμίωνος πλοῦτον, ἢ τὰ τῆς συγγενείας ἀναγκαῖα;
ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὴν μαρτυρίαν
τὴν Δεινίου, καὶ ἀναγίνωσκε· καὶ κάλει Δεινίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Δεινίας [2] Θεομνήτου Ἀθμονεὺς μαρτυρεῖ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἐκδοῦναι Ἀπολλοδώρῳ κατὰ τοὺς νόμους γυναῖκα ἔχειν· καὶ, μηδὲ πώποτε παραγενέσθαι, μηδὲ αἰσθέσθαι, ὅτι Ἀπολλόδωρος ἀφῆκε τῶν ἐγκλημάτων ἁπάντων Φορμίωνα.

ὅμοιός γε ὁ Δεινίας, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τούτῳ, ὃς ὑπὲρ
τῆς θυγατρὸς, καὶ τῶν θυγατριδῶν, καὶ ἐμοῦ τοῦ κηδεστοῦ,
διὰ τὴν συγγένειαν, οὐδὲ τἀληθῆ μαρτυρεῖν ἐθέλει κατὰ
τούτου· ἀλλ' οὐχ [3] οὑτοσὶ Στέφανος, οὐκ ὤκνησε καθ' ἡμῶν
τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, [4] οὐδ', εἰ μηδένα τῶν ἄλλων, τὴν αὑ-
τοῦ μητέρα ᾐσχύνθη, τοῖς ἀπ' ἐκείνης οἰκείοις τῆς ἐσχάτης
ἐνδείας αἴτιος γενόμενος.

ιζ'. Ὃ τοίνυν ἔπαθον δεινότατον, καὶ ἐφ' ᾧ μάλιστα
ἐξεπλάγην, ὅτ' ἠγωνιζόμην, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦθ' ὑμῖν
εἰπεῖν βούλομαι. τήν τε γὰρ τούτου πονηρίαν ἔτι μᾶλλον
ὑμεῖς ὄψεσθε, καὶ ἐγὼ, τῶν γεγενημένων ἀποδυράμενος τὰ
πλεῖστα πρὸς ὑμᾶς, ὥσπερ ῥᾴων ἔσομαι. τὴν γὰρ μαρτυ-
1119 ρίαν, ἣν ᾤμην εἶναι, καὶ δι' ἧς ἦν ὁ πλεῖστος ἔλεγχός μοι,
ταύτην οὐχ εὗρον ἐνοῦσαν ἐν τῷ ἐχίνῳ. τότε μὲν δὴ τῷ
κακῷ πληγεὶς οὐδὲν ἄλλο εἶχον ποιῆσαι, πλὴν ὑπολαμβά-
νειν τὴν [5] ἀρχὴν ἠδικηκέναι με, καὶ τὸν ἐχῖνον κεκινηκέναι·
νῦν δ', ἀφ' ὧν [6] ὕστερόν τι πέπεισμαι, πρὸς αὐτῷ τῷ διαι-
τητῇ, Στέφανον τουτονὶ αὐτὴν ὑφῃρημένον εὑρίσκω, πρὸς

[1] * ἐκείνου [2] Θεοδμήτου [3] οὑτωσὶ Στέφανος, * ὃς οὐκ
[4] οὐδ', * εἰ καὶ μηδένα τ. ἄ., τ. αὐτοῦ * γε μητέρα [5] * Ἀρχίππην [6] ὕστερον πέπυσμαι

Idem.

ιϛ'. Τοὺς δὲ παῖδας τοὺς ἐκείνης] M. τοὺς ἐκείνου, S. τοῦ Στεφάνου. et v. 12. Θεομνήστου. Sic enim contra Neæram hujus nepos appellatur. Idem.

Ἀλλ' οὐχ οὑτοσὶ] M. οὑτωσὶ (ἐπιῤῥηματικῶς) Στέφανος οὑτοσὶν οὐκ ὤκνησεν. Idem.

ιζ'. Πρὸς μαρτυρίαν τινὰ ἵνα ἐξορκώσαιμι,

μαρτυρίαν τινὰ, ἵνα ἐξορκώσαιμι, ἀναστάντος ἐμοῦ. καὶ ὅτι ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, πρῶτον μὲν ὑμῖν μαρτυρήσουσι τῶν τούτοις παρόντων οἱ ἰδόντες· οὐ γὰρ ἐξομνῦναι ἐθελήσειν αὐτοὺς οἴομαι. ἐὰν δ᾽ ἄρα τοῦτο ποιήσωσιν ὑπ᾽ ἀναιδείας, πρόκλησιν ὑμῖν ἀναγνώσεται, ἐξ ἧς τούτους τ᾽ ἐπιορκοῦντας ἐπαυτοφώρῳ λήψεσθε, καὶ τοῦτον ὁμοίως ὑφῃρημένον τὴν μαρτυρίαν εἴσεσθε. καίτοι, ὅστις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κακῶν ἀλλοτρίων κλέπτης ὑπέμεινεν ὀνομασθῆναι, τί ἂν ἡγεῖσθε ποιῆσαι [1] τοῦτον ἄλλο τοῦ; λέγε τὴν μαρτυρίαν, εἶτα τὴν πρόκλησιν ταύτην.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Μαρτυροῦσι φίλοι εἶναι καὶ ἐπιτήδειοι Φορμίωνι· καὶ παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ Τισίᾳ, ὅτε ἦν ἀπόφανσις τῆς διαίτης Ἀπολλοδώρῳ πρὸς Φορμίωνα· καὶ εἰδέναι τὴν μαρτυρίαν ὑφῃρημένον Στέφανον, ἣν αἰτιᾶται αὐτὸν Ἀπολλόδωρος ὑφελέσθαι.

ἢ μαρτυρεῖτε, ἢ ἐξομόσασθε.

ΕΞΩΜΟΣΙΑ.

οὐκ ἄδηλον ἦν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι τοῦτο ἔμελλον [2] ποιήσειν προθύμως, ἐξομεῖσθαι. ἵνα τοίνυν παραχρῆμα ἐξελεγχθῶσιν ἐπιωρκηκότες, λάβε μοι ταύτην τὴν μαρτυρίαν, καὶ τὴν πρόκλησιν ἀναγίνωσκε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. 1120

Μαρτυροῦσι παρεῖναι, ὅτε Ἀπολλόδωρος προὐκαλεῖτο Στέφανον παραδοῦναι τὸν παῖδα τὸν ἀκόλουθον εἰς βάσανον περὶ τῆς ὑφαιρέσεως τοῦ

[1] τοῦτον ὑπὲρ αὐτοῦ;

[2] ποιήσειν, προθύμως ἐξομεῖσθαι

ἀναστάντος ἐμοῦ] *Cum ego ejurandi cujusdam testimonii causa surrexissem.* Fortasse rectius fuerit: *Cum ego, ut testem quendam jurejurando obstringerem, surrexissem.* Libet, quia jurisjurandi mentio hic fit, addere locum e Moschopuli schedis, quem apud Demosthenem toties lectum me reperisse non recordor: παρ᾽ Ἀθηναίοις λίθος τις *ἰδίως, πρὸς ᾧ τοὺς ὅρκους ἐποιοῦντο. ὡς παρὰ Δημοσθένῃ· καὶ πρὸς τὴν λίθον ἄγοντες καὶ ἐξορκοῦντες. Idem. V. Not. Meurs. p. 1265. 6. ed. R.

Κακῶν ἀλλοτρίων κλέπτης] Τὸ κακῶν Felic. omittit. F. μαρτυριῶν ἀλλοτρίων, vel ὑπὲρ ἀλλοτρίων. Idem.

Ποιῆσαι τοῦτον ἄλλο του] F. ἕνεχ᾽ ἑαυτοῦ, vel ποιῆσαι ὀκνεῖν. Locus utique depravatus est, et conjecturæ parum firmæ. Idem.

Ἢ μαρτυρεῖτε, ἢ ἐξομόσασθε] Utrum illud, μαρτυροῦσι φίλοι εἶναι, præscriptum est ab Apollodoro testibus, conceptis verbis recitandum? an Demosthenes, incertus, utrum facturi essent testes, clientem ad utrumque instruxit? Simile commentum est et in oratione contra Timarchum, ubi recitatur Hegesandri testimonium, qui mox ejusdem detrectati accusatur. Sunt ista στρατηγήματα, μᾶλλον δὲ πονηρεύματα ῥητορικά. Idem.

Ἔμελλον ποιήσειν, προθύμως ἐξομεῖσθαι] F. A. καὶ προθύμως. aut, ἔμελλον ποιήσειν προθύμως. ut τὸ ἐξομεῖσθαι sit scholion, quo declaretur τὸ ποιήσειν: aut τὸ προθύμως ἐξομεῖσθαι accedat κατ᾽ ἐπεξήγησιν. Idem. ἐξομεῖσθαι abundat, et videtur esse glossema, quod quis ad illud ποιήσειν ad-

γραμματείου, καὶ γράμματα ἣν ἕτοιμος γράφειν Ἀπολλόδωρος, καθ᾽ ὅ τι ἔσται ἡ βάσανος· ταῦτα δὲ προκαλουμένου Ἀπολλοδώρου, οὐκ ἐθελῆσαι παραδοῦναι Στέφανον, ἀλλὰ ἀποκρίνασθαι Ἀπολλοδώρῳ, δικάζεσθαι, εἰ βούλοιτο, εἴ τι φησὶν ἀδικεῖσθαι ὑφ᾽ ἑαυτοῦ.

τίς ἂν οὖν ὑπὲρ τοιαύτης αἰτίας, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἴπερ ἐπίστευεν ἑαυτῷ, οὐκ ἂν ἐδέξατο τὴν βάσανον; οὐκοῦν τῷ φεύγειν τὴν βάσανον ὑφῃρημένος ἐξελέγχεται. ἆρ᾽ οὖν ἂν ὑμῖν αἰσχυνθῆναι δοκῇ τὴν τοῦ τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν δόξαν, ὁ τὴν τοῦ κλέπτης φανῆναι μὴ φυγών; ἢ, δεηθέντος [1] τοῦ, ὀκνῆσαι ἂν τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, ὃς, ἃ μηδεὶς ἐκέλευεν, ἐθελοντὴς πονηρὸς ἦν; δικαίως τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τούτων ἁπάντων δοὺς ἂν δίκην, πολὺ μᾶλλον ἂν εἰκότως διὰ τἄλλα κολασθείη παρ᾽ ὑμῖν.

ιή. Σκοπεῖτε δὲ τὸν βίον, ὃν βεβίωκεν, ἐξετάζοντες. οὗτος γὰρ ἡνίκα συνέβαινεν εὐτυχεῖν Ἀριστολόχῳ τῷ τραπεζίτῃ, ἴσα [2] βαίνων ἐβάδιζεν ὑποπεπτωκὼς ἐκείνῳ, καὶ ταῦτα ἴσασι πολλοὶ τῶν ἐνθάδε ὄντων ὑμῶν. ἐπειδὴ δὲ ἀπώλετο ἐκεῖνος καὶ τῶν ὄντων ἐξέστη, οὐχ ἥκιστα ὑπὸ τούτου καὶ τῶν τοιούτων διαφορηθεὶς, τῷ μὲν υἱεῖ τῷ τούτου, πολλῶν πραγμάτων ὄντων, οὐ παρέστη πώποτε, οὐδ᾽ ἐβοήθησεν, ἀλλ᾽ Ἀπόληξις, καὶ Σόλων, καὶ πάντες ἄνθρωποι μᾶλλον βοηθοῦσι. Φορμίωνα δὲ πάλιν ἑώρακε, καὶ
1121 τούτῳ γέγονεν οἰκεῖος, ἐξ Ἀθηναίων ἁπάντων τοῦτον ἐκλεξάμενος, καὶ ὑπὲρ τούτου πρεσβευτὴς μὲν ᾤχετο εἰς Βυζάντιον πλέων, ἡνίκα ἐκεῖνοι τὰ πλοῖα τούτου κατέσχον, τὴν δὲ δίκην ἔλεγε τὴν πρὸς Καλχηδονίους, τὰ ψευδῆ δέ μου φανερῶς οὕτω καταμεμαρτύρηκεν. εἶθ᾽, ὃς εὐτυχούντων ἐστὶ κόλαξ, κἂν ἀτυχῶσι, τῶν αὐτῶν τούτων προδότης· καὶ, τῶν μὲν ἄλλων πολιτῶν πολλῶν καὶ καλῶν κἀγαθῶν ὄντων μηδενὶ μηδ᾽ ἐξίσου χρῆται, τοῖς δὲ τοιούτοις ἐθελοντὴς ὑποπίπτει· καὶ, μήτ᾽ εἴ τινα τῶν οἰκείων ἀδικήσει, μήτ᾽ εἰ παρὰ τοῖς ἄλλοις φαύλην δόξαν ἕξει, ταῦτα ποιῶν, μήτ᾽ ἄλλο μηδὲν σκοπεῖ, πλὴν ὅπως πλέον ἕξει —, τοῦτον οὐ μισεῖν, ὡς κοινὸν ἐχθρὸν τῆς φύσεως ὅλης τῆς ἀνθρωπίνης, προσήκει; ἔγωγ᾽ ἂν φαίην. ταῦτα μέντοι τὰ

[1] του

[2] βαίνων * ὑμῖν, ἐβάδιζεν

scripserit. Heraldus.

Οὐκοῦν τῷ φεύγειν legendum, διὰ τοῦ φεύγειν. et v. antepen. μηδ᾽ ἄλλο μηδὲν σκοπεῖ. Wolf.

τοσαύτην ἔχοντα αἰσχύνην, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τῷ τὴν
πόλιν φεύγειν καὶ τὰ ὄντα ἀποκρύπτεσθαι, προῄρηται
πράττειν, ἵνα ἐργασίας ἀφανεῖς διὰ τῆς τραπέζης ποιῆται,
καὶ, μήτε χορηγῇ, μήτε τριηραρχῇ, μήτ᾽ ἄλλο μηδὲν ὧν
προσήκει ποιῇ· καὶ κατείργασται τοῦτο. τεκμήριον δέ·
ἔχων γὰρ οὐσίαν τοσαύτην, ὥςτε ἑκατὸν μνᾶς ἐπιδοῦναι
τῇ θυγατρὶ, οὐδ᾽ ἡντινοῦν λειτουργίαν ἑώραται ὑφ᾽ ὑμῶν
λειτουργῶν, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην. καίτοι πόσῳ κάλλιον
φιλοτιμούμενον ἐξετάζεσθαι, καὶ προθυμούμενον εἰς ἃ δεῖ,
τῇ πόλει, ἢ κολακεύοντα καὶ τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντα; ἀλλ᾽
ἐπὶ τῷ κερδαίνειν πᾶν ἂν οὗτος ποιήσειε. καὶ μὴν, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, μᾶλλον ἄξιον ὀργίλως ἔχειν τοῖς μετ᾽ εὐπορίας
πονηροῖς, ἢ τοῖς μετ᾽ ἐνδείας. τοῖς μὲν γὰρ ἡ τῆς χρείας 1122
ἀνάγκη φέρει τινὰ συγγνώμην παρὰ τοῖς ἀνθρωπίνως λο-
γιζομένοις· οἱ δ᾽ ἐκ περιουσίας, ὥςπερ οὗτος, πονηροὶ, οὐδε-
μίαν πρόφασιν δικαίαν ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν, ἀλλ᾽ αἰσχροκερδείᾳ
καὶ πλεονεξίᾳ καὶ ὕβρει καὶ τῷ τὰς ἑαυτῶν συστάσεις
κυριωτέρας τῶν νόμων ἀξιοῦν εἶναι, ταῦτα φανήσονται
πράττοντες. ὑμῖν δὲ οὐδὲν τούτων συμφέρει, [1] ἀλλὰ τὸν
ἀσθενῆ παρὰ τοῦ πλουσίου δίκην, ἂν ἀδικῆται, δύνασθαι
λαβεῖν. ἔσται δὲ τοῦτο, ἐὰν κολάζητε τοὺς φανερῶς οὕτως
ἐξ εὐπορίας πονηρούς.

ιθ΄. Οὐ τοίνυν οὐδ᾽ ἃ πέπλασται, καὶ βαδίζει οὗτος
παρὰ τοὺς τοίχους ἐσκυθρωπακὼς, σωφροσύνης εἰκότως ἂν
τις ἡγήσαιτο εἶναι σημεῖα, ἀλλὰ μισανθρωπίας. ἐγὼ γὰρ,
ὅςτις, αὐτῷ μηδενὸς συμβεβηκότος δεινοῦ, μηδὲ τῶν ἀναγκαί-
ων σπανίζων, ἐν ταύτῃ τῇ σχέσει διάγει τὸν βίον, τοῦτον
ἡγοῦμαι συνεωρακέναι καὶ λελογίσθαι παρ᾽ αὑτῷ, ὅτι, τοῖς
μὲν ἁπλῶς, ὡς πεφύκασι, βαδίζουσι καὶ φαιδροῖς, καὶ
προσέλθοι τις ἂν, καὶ δεηθείη, καὶ [2] ἀπαγγείλειεν, οὐδὲν
ὀκνῶν· τοῖς δὲ πεπλασμένοις καὶ σκυθρωποῖς, ὀκνήσειεν ἄν
τις προσελθεῖν πρῶτον. οὐδὲν οὖν ἄλλο, ἢ πρόβλημα τοῦ τρό-

[1] ἀλλὰ * τὸ τὸν [2] ἐπαγγείλειεν

ιή. Ἐπὶ τὸ τὴν πόλιν φεύγειν] Τὰς εἰς τὴν πόλιν λειτουργίας. IDEM.

Ἐκ περιουσίας] Vid. Not. vol. II. p. 25. l. pen.

Ἐὰν κολάζητε. et v. 23. ἃ πέπλασται. et v. 28. καὶ λελογίσθαι. et v. 30. καὶ ἐπαγγείλειεν, ut in Παραπρεσβείᾳ· τί δὴ μόνος οὐδὲν ἐπαγγέλλεται. WOLF.

Τοῖς μετ᾽ εὐπορίας πονηροῖς] Ἐκ περιουσίας, τοῖς εὐποροῦσι καὶ πονηροῖς. IDEM.

που, τὸ σχῆμα τοῦτ᾽ ἔστι, καὶ τὸ τῆς διανοίας ἄγριον καὶ
πικρὸν ἐνταῦθ᾽ δηλοῖ. σημεῖον δέ· τοσούτων γὰρ ὄντων τὸ
πλῆθος τῶν Ἀθηναίων, πράττων πολὺ βέλτιον, ἢ σὲ προσ-
ῆκον ἦν, τῷ πώποτε εἰσήνεγκας; ἢ τίνι συμβέβλησαί πω;
ἢ τίνα εὖ πεποίηκας; οὐδέν᾽ ἂν εἰπεῖν ἔχοις. ἀλλὰ τοκίζων,
καὶ τὰς τῶν ἄλλων συμφορὰς καὶ χρείας, εὐτυχήματα
σαυτοῦ, νομίζων, ἐξέβαλες μὲν τὸν σαυτοῦ θεῖον Νικίαν ἐκ
1123 τῆς πατρῴας οἰκίας· ἀφῄρησαι δὲ τὴν σαυτοῦ πενθερὰν
ταῦτα, ἀφ᾽ ὧν ἔζη· ἀοίκητον δὲ τὸν Ἀρχεδήμου παῖδα,
τὸ σαυτοῦ μέρος, πεποίηκας· οὐδεὶς δὲ πώποτε οὕτω πι-
κρῶς οὐδ᾽ ὑπερήμερον εἰσέπραξεν, ὡς σὺ, τοὺς ὀφείλοντας
τοὺς τόκους. εἶτα, ὃν ὁρᾶτε ἐπὶ πάντων οὕτως ἄγριον καὶ
μιαρὸν, τοῦτον ὑμεῖς ἠδικηκότα ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ λαβόντες οὐ
τιμωρήσεσθε; δεινὰ ἄρα, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ποιήσετε καὶ
οὐχὶ δίκαια.

κ΄. Ἄξιον τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ Φορμίωνι, τῷ
παρασχομένῳ τουτονὶ, νεμεσῆσαι τοῖς πεπραγμένοις, τὴν
ἀναίδειαν τοῦ τρόπου καὶ τὴν ἀχαριστίαν ἰδόντας. [1] οἶμαι
γὰρ ἅπαντας ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι τοῦτον, ἡνίκ᾽ ὤνιος ἦν, εἰ
συνέβη μάγειρον ἢ τινὸς ἄλλης τέχνης δημιουργὸν πρί-
ασθαι, τὴν τοῦ δεσπότου τέχνην ἂν μαθὼν, πόῤῥω τῶν
νῦν παρόντων ἦν ἀγαθῶν· ἐπειδὴ δὲ ὁ πατὴρ ὁ ἡμέτερος,
τραπεζίτης ὢν, ἐκτήσατ᾽ αὐτὸν, καὶ γράμματα ἐπαίδευσε,
καὶ τὴν τέχνην ἐδίδαξε, καὶ χρημάτων ἐποίησε κύριον πολ-
λῶν, εὐδαίμων γέγονε, τὴν τύχην, ᾗ πρὸς ἡμᾶς ἀφίκετο,
ἀρχὴν λαβὼν πάσης τῆς νῦν παρούσης εὐδαιμονίας. οὐκοῦν
δεινὸν, ὦ γῆ καὶ θεοὶ, καὶ πέρα δεινοῦ, τοὺς Ἕλληνα μὲν
ἀντὶ Βαρβάρου ποιήσαντας, γνώριμον δ᾽ ἀντ᾽ ἀνδραπόδου,
τοσούτων δ᾽ ἀγαθῶν [2] ἡγεμόνα, τούτους περιορᾶν ἐν ταῖς
ἐσχάταις ἀπορίαις ὄντας, ἔχοντα καὶ πλουτοῦντα· καὶ εἰς
τοῦθ᾽ ἥκειν ἀναιδείας, ὥςτε, ἧς παρ᾽ ἡμῶν τύχης μετέσχε,
ταύτης ἡμῖν μὴ τολμᾶν μεταδοῦναι. ἀλλ᾽ αὐτὸς μὲν οὐκ

[1] οἴομαι [2] * ἡγεμόνας

ιθ΄. Ἐνταῦθα] *Hic*, i. e. in Stephano. AUGER.

Εἰσήνεγκας] Simpliciter, pro εἰσήνεγκας ἐράνους, locutione protrita.

Τίνι συμβέβλησαί πω;] Non περὶ τῶν συμβολαίων, sed περὶ τῶν συμβόλων καὶ ἐράνων hæc accipio. et v. 5. οὐδένα ἂν ἔχοις εἰπεῖν. et v. 7. τὸν σαυτοῦ θεῖον. et v. 8. τὴν σαυτοῦ πενθερὰν ταῦτα. et v. 19. ὅτι τοῦτον, ὅτι. WOLF.

Ἀοίκητον] Ἀοίκητος vulgo *inhabitatus*, hic *habitatione carens*. AUGER.

ὤκνησε τὴν δέσποιναν γῆμαι, καὶ, ἢ τὰ καταχύσματα
αὐτοῦ κατέχεε τόθ᾽ ἡνίκα ἐωνήθη, ταύτῃ συνοικεῖν· οὐδὲ 1124
προῖκα πέντε τάλαντα αὐτῷ γράψαι, χωρὶς ὧν, οὔσης
τῆς μητρὸς κυρίας, οὗτος ἐγκρατὴς γέγονε πολλῶν χρημά-
των. τί [1] γὰρ αὐτὸν οἴεσθε εἰς τὰς διαθήκας ἐγγράψαι,
καὶ [2] τἄλλα, ὅσα ἐστὶν, Ἀρχίππῃ δίδωμι;
τὰς δ᾽ ἡμετέρας θυγατέρας, μελλούσας δι᾽ ἔνδειαν ἀνεκδό-
τους ἔνδον γηράσκειν, περιορᾷ. καὶ, εἰ μὲν πένης οὗτος ἦν,
ἡμεῖς δ᾽ εὐποροῦντες ἐτυγχάνομεν, καὶ συνέβη τι παθεῖν,
οἷα πολλὰ, ἐμοὶ, οἱ παῖδες ἂν οἱ τούτου τῶν ἐμῶν θυγατέ-
ρων ἐδικάζοντο, οἱ τοῦ δούλου τῶν τοῦ δεσπότου· θεῖοι γάρ
εἰσιν αὐταῖς διὰ τὸ τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν τοῦτον λαβεῖν.
ἐπειδὴ δὲ ἀπόρως ἡμεῖς ἔχομεν, τηνικαῦτα οὐ συνεκδώσει
ταύτας· ἀλλὰ λέγει καὶ λογίζεται τὸ πλῆθος, ὧν ἐγὼ
χρημάτων ἔχω. καὶ γὰρ τοῦτο ἀτοπώτατον πάντων. ὧν
μὲν ἀπεστέρηκεν ἡμᾶς χρημάτων, οὐδέ πω καὶ τήμερον
ἠθέλησεν ὑποσχεῖν τὸν λόγον, ἀλλὰ μηδ᾽ εἰσαγωγίμους
εἶναι τὰς δίκας παραγράφεται· ἃ δὲ τῶν πατρῴων ἐνειμά-
μην ἐγὼ, ταῦτα λογίζεται. καὶ, [3] τοὺς μὲν ἄλλους ἄν τις
ἴδοι τοὺς οἰκέτας ὑπὸ τῶν δεσποτῶν ἐξεταζομένους· οὗτος
δ᾽ αὖ τοὐναντίον, τὸν δεσπότην ὁ δοῦλος ἐξετάζει, ὡς δῆτα
πονηρὸν καὶ ἄσωτον ἐκ τούτων ἐπιδείξων.

κά. Ἐγὼ δ᾽, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῆς μὲν ὄψεως τῇ
φύσει, καὶ τῷ ταχέως βαδίζειν, καὶ λαλεῖν μέγα, οὐ τῶν
εὐτυχῶς πεφυκότων ἐμαυτὸν κρίνω· ἐφ᾽ οἷς γὰρ οὐδὲν ὠφε-
λούμενος λυπῶ τινὰς, ἔλαττον ἔχω πολλαχοῦ, τῷ μέντοι
μέτριος κατὰ πάσας τὰς εἰς ἐμαυτὸν δαπάνας εἶναι,
πολὺ τούτου, καὶ τοιούτων ἑτέρων, εὐτακτότερον ζῶν ἂν 1125
φανείην.

κβ΄. Τὰ δ᾽ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ὅσα εἰς ὑμᾶς, ὡς δύνα-

[1] γάρ; * μάτην αὐτὸν [2] τἄλλα, ὅσα * ἔνδον ἐστὶν, [3] * τῶν μὲν ἄλλων

κ΄. Καταχύσματα] De hoc more affusionum, quæ fiebant, quando servos recenter emptos in domini domum recipiebant, vide Scholiastem Aristophanis ad fabulæ Plutus hæc verba actus tertiæ scenæ secundæ: Φέρε νῦν ἰοῦσα εἴσω κομίσω καταχύσματα. PALMER.

Τί γάρ;] Hic τί, ut sæpius, τίνος ἕνεκα. AUGER.

Καὶ συνέβη τι παθεῖν, οἷα πολλὰ, (S. ἐστὶ τὰ ἀνθρώπινα) ἐμοὶ.] Noli conjungere οἷα πολλὰ ἐμοὶ, scilicet συνέβη. WOLF. οἷα πολλὰ, sub. ἀνθρώποις συμβαίνει. AUGER.

Τῶν ἐμῶν θυγατέρων ἐδικάζοντο] F. ἐπεδικάζοντο. Unde ἐπίδικοι, αἱ ἐπίκληροι. WOLF.

κβ΄. Μεθ᾽ ἡμέραν] Ἀντὶ τοῦ, ἐν ἡμέρᾳ. Ἀττικὸν τὸ σχῆμα. μεθ᾽ ἡμέραν γάρ φασιν, οὐκ ἐν ἡμέρᾳ. Schol. ad Aristoph. Plut. v. 931. Cf. Hemsterh. ad Aristoph. Plut. p. 327. et D'Orvill. ad Charit. Aphrod. l. IV. c. VI. p. 412. qui μεθ᾽ ἡμέρας vel μεθημέρας patrocinari videtur.

μαι, λαμπρότατα, καὶ [1] ὡς ὑμεῖς σύνιστε, ποιῶ. οὐ γὰρ
ἀγνοῶ τοῦθ᾽, ὅτι τοῖς μὲν γένει πολίταις ὑμῖν ἱκανόν ἐστι
λειτουργεῖν, ὡς οἱ νόμοι προστάττουσι· τοὺς δὲ ποιητοὺς
ἡμᾶς, ὡς ἀποδιδόντας χάριν, οὕτω προσήκει φαίνεσθαι λει-
τουργοῦντας. μὴ οὖν μοι ταῦτα ὀνείδιζε, ἐφ᾽ οἷς ἐπαίνου
τύχοιμ᾽ ἂν δικαίως· ἀλλὰ τίνα, ὦ Φορμίων, τῶν πολιτῶν
ἑταιρεῖν, ὥσπερ σὺ, μεμίσθωμαι; δεῖξον. τίνα τῆς πόλεως,
ἧς αὐτὸς [2] ἠξιώθης, καὶ τῆς ἐν αὐτῇ παῤῥησίας ἀπεστέ-
ρηκα, ὥσπερ σὺ τοῦτον, ὃν κατῄσχυνας; τίνος γυναῖκα
διέφθαρκα, ὥσπερ σὺ, πρὸς πολλαῖς ἄλλαις, ταύτην, ᾗ
τὸ μνῆμα ᾠκοδόμησεν ὁ θεοῖς ἐχθρὸς οὗτος, πλησίον τοῦ
τῆς δεσποίνης, ἀνηλωκὼς πλέον ἢ τάλαντα δύο; καὶ οὐκ
ᾐσθάνετο, ὅτι οὐχὶ τοῦ τάφου μνημεῖον ἔσται τὸ οἰκοδόμη-
μα, τοιοῦτον ὂν, ἀλλὰ τῆς [3] ἀδικίας, ἧς τὸν ἄνδρα ἠδίκηκεν
ἐκείνη διὰ τοῦτον. εἶτα τοιαῦτα ποιῶν, καὶ τηλικαύτας
μαρτυρίας ἐξενηνοχὼς τῆς ὕβρεως τῆς σαυτοῦ, σὺ τὸν ἄλ-
λου βίον ἐξετάζειν τολμᾷς; μεθ᾽ ἡμέραν εἶ σὺ σώφρων,
τὴν δὲ νύκτα, ἐφ᾽ οἷς θάνατος ἡ ζημία, ταῦτα ποιεῖς.

κγ΄. Πονηρὸς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πονηρὸς οὗτος ἄνωθεν
ἐκ τοῦ Ἀνακείου καὶ ἄδικος. σημεῖον δέ· εἰ γὰρ ἦν δίκαιος,
πένης ἂν ἦν, τὰ τοῦ δεσπότου διοικήσας· νῦν δὲ τοσούτων
χρημάτων τὸ πλῆθος κύριος καταστὰς, ὥστε τοσαῦτα
λαθεῖν ἀπ᾽ αὐτῶν κλέψας, ὅσα νῦν κέκτηται, οὐκ ὀφείλειν
ταῦτα, ἀλλὰ πατρῷα ἔχειν ἡγεῖται. καίτοι πρὸς θεῶν, εἰ
1126 κλέπτην σε ἀπῆγον, ὡς ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ εἰληφὼς, τὴν οὐσίαν
ἣν ἔχεις, εἴ πως οἷόν τ᾽ ἦν, ἐπιθείς σοι, εἶτά σε ἠξίουν, εἰ
μὴ φῂς ὑφῃρημένος ταῦτ᾽ ἔχειν, ἀνάγειν ὅθεν εἴληφας, εἰς
τίνα ἂν αὐτὰ ἀνήγαγες; οὔτε γάρ σοι πατὴρ παρέδωκεν,
οὔθ᾽ εὗρες, οὔτε λαβὼν ποθεν ἄλλοθεν ἦλθες ὡς ἡμᾶς·
βάρβαρος γὰρ ἐωνήθης. εἶθ᾽, ᾧ δημοσίᾳ προσῆκεν ἐπὶ τοῖς

[1] * ὡς καὶ [2] * ἠξιώθην [3] ἀδικίας, * ἣ καὶ τὸν

κγ΄. Ἄνωθεν ἐκ τοῦ Ἀνακείου] Τὰ Ἀνάκεια, ἑορτὴ Κάστορος καὶ Πολυδεύκους. τὸ δὲ Ἀνάκειον, τὸ ἱερόν. Unde conjectura est, Servos venisse ad Castoris et Pollucis: ut sententia sit: *A primo emptionis die fuit improbus et injustus.* WOLF.

Ἀνακείου] I. ἀναγκαίου. ἀναγκαῖον, *ergastulum malorum servorum.* AUGER.

εἰργασμένοις τεθνάναι, σὺ, τὸ σῶμα σεσωκὼς, καὶ πόλιν
ἐκ τῶν ἡμετέρων σαυτῷ κτησάμενος, καὶ παῖδας ἀδελφοὺς
τοῖς ἑαυτοῦ δεσπόταις ἀξιωθεὶς ποιήσασθαι, παρεγγράψω
μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι τὴν δίκην τῶν ἐγκαλουμένων χρημά-
των ὑφ' ἡμῶν; εἶτα κακῶς ἡμᾶς ἔλεγες; καὶ τὸν ἡμέτερον
πατέρα ἐξήταζες, ὅστις ἦν; ἐφ' οἷς τίς οὐκ ἂν, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, χαλεπῶς ἤνεγκεν; ἐγὼ γὰρ, εἰ πάντων τῶν
ἄλλων ὑμῶν ἔλαττον προσήκει μοι φρονεῖν, τούτου γε μεῖ-
ζον, οἶμαι· καὶ τούτῳ γε εἰ μηδενὸς τῶν ἄλλων ἔλαττον,
ἐμοῦ γε ἔλαττον. ὄντων γὰρ ἡμῶν τοιούτων, ὁποίους τινὰς
ἂν καὶ σὺ κατασκευάσῃς τῷ λόγῳ, σὺ δοῦλος ἦσθα.

κδ'. Τάχα τοίνυν ἂν ἴσως καὶ τοῦτό τις αὐτῶν εἴποι,
ὡς, ἀδελφὸς ὢν ἐμὸς, Πασικλῆς οὐδὲν ἐγκαλεῖ τῶν αὐτῶν
τούτῳ πραγμάτων. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ περὶ
Πασικλέους,—παραιτησάμενος καὶ δεηθεὶς ὑμῶν συγγνώμην
ἔχειν, εἰ προεληλυθὼς εἰς τοῦτο, ὥστε, ὑπὸ τῶν ἐμαυτοῦ
δούλων ὑβρισθεὶς, οὐ δύναμαι κατασχεῖν, ἃ τέως οὐδὲ τῶν
ἄλλων λεγόντων ἀκούειν ἐδόκουν—, ἐρῶ καὶ οὐ σιωπήσομαι.
ἐγὼ γὰρ ὁμομήτριον μὲν ἀδελφὸν ἐμαυτοῦ Πασικλέα νομί-
ζω, ὁμοπάτριόν [1] γ' οὐκ οἶδα. δέδοικα μέντοι μὴ τῶν Φορ-
μίωνος ἁμαρτημάτων εἰς ἡμᾶς ἀρχὴ Πασικλῆς ᾖ. ὅταν 1127
γὰρ τῷ δούλῳ συνδικῇ τὸν ἀδελφὸν ἀτιμῶν, καὶ παραπε-
πτωκὼς θαυμάζῃ τούτους, ὑφ' ὧν αὐτῷ θαυμάζεσθαι προσ-
ῆκε, τίν' ἔχει δικαίαν ταῦθ' ὑποψίαν; ἄνελε οὖν ἐκ μέ-
σου μοι Πασικλέα, καὶ σὸς μὲν υἱὸς ἀντὶ δεσπότου κα-
λείσθω, ἐμὸς δὲ ἀντίδικος· βούλεται γὰρ, ἀντ' ἀδελφοῦ.

κέ. Ἐγὼ δὲ τούτῳ μὲν χαίρειν λέγω· οὓς δ' ὁ πατὴρ
μοι παρέδωκε βοηθοὺς καὶ φίλους, εἰς τούτους ἥκω, εἰς
ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί. καὶ δέομαι καὶ ἀντιβολῶ καὶ
ἱκετεύω, μὴ ὑπερίδητέ με καὶ τὰς θυγατέρας, δι' ἔνδειαν
τοῖς ἐμαυτοῦ δούλοις καὶ τοῖς τούτου κόλαξιν [2] ἐπίχαρτον
γενόμενον. ὁ ἐμὸς ὑμῖν πατὴρ χιλίας ἔδωκεν ἀσπίδας, καὶ
πολλὰ χρήσιμον αὑτὸν παρέσχε, καὶ, πέντε τριήρεις ἐθε-

[1] * δέ γ' οὐκ [2] * ἐπιχάρτους γενομένους

Ἀδελφοὺς τοῖς σεαυτοῦ δεσπόταις. Wolf. κδ'. Καὶ παρὰ Πασικλέους; παραιτησάμενος. et v. 18. ἐρῶ καὶ μὴ σιωπήσομαι. aut fortassis, ἐρῶ, ἢ σιωπήσομαι; et v. 22. καὶ ὑποπεπτωκώς. Idem.

λοντὴς ἐπιδοὺς καὶ παρ' αὑτοῦ πληρώσας, [1] ἐτριηράρχησε τριηραρχίας. καὶ ταῦτα, οὐκ ὀφείλειν ὑμᾶς νομίζων χάριν ἡμῖν, ὑπομιμνήσκω, ἡμεῖς γὰρ ὀφείλομεν ὑμῖν· ἀλλ' ἵνα μὴ λάθω τι παθὼν τούτων ἀνάξιον, οὐδὲ γὰρ ὑμῖν ἂν γένοιτο καλόν.

κς'. Πολλὰ δ' ἔχων εἰπεῖν περὶ ὧν ὕβρισμαι, οὐχ ἱκανὸν ὂν τὸ ὕδωρ ὁρῶ μοι. ὡς οὖν μάλιστ' ἂν ἅπαντας ὑμᾶς ἡγοῦμαι γνῶναι τὴν ὑπερβολὴν ὧν ἠδικήμεθ' ἡμεῖς, φράσω. εἰ σκέψαιτο πρὸς ἑαυτὸν ἕκαστος ὑμῶν, τίν' οἴκοι κατέλιπεν οἰκέτην, εἶθ' ὑπὸ τούτου πεπονθόθ' ἑαυτὸν θείη ταῦθ', ἅπερ ἡμεῖς ὑπὸ τούτου. — μὴ γὰρ εἰ Σύρος, ἢ Μάνης, ἤ τις ἕκαστος ἐκείνων, οὗτος δὲ Φορμίων· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα τὸ αὐτὸ, δοῦλοι μὲν ἐκεῖνοι, δοῦλος δ' οὗτος ἦν, δεσπόται δ' ὑμεῖς, δεσπότης δ' ἦν ἐγώ —. ἣν τοίνυν ὑμῶν ἂν ἕκαστος δίκην ἀξιώσειε λαβεῖν, ταύτην νομίζετε κἀμοὶ προσήκειν
1128 νῦν· καὶ τὸν ἀφῃρημένον τῷ μαρτυρῆσαι τὰ ψευδῆ, καὶ ὑπὲρ τῶν νόμων, καὶ ὑπὲρ τῶν ὅρκων οὓς ὀμωμοκότες δικάζετε, τιμωρήσασθε· καὶ παράδειγμα ποιήσατε τοῖς ἄλλοις, μνημονεύοντες πάντα ὅσα ἀκηκόατε ἡμῶν, καὶ φυλάττοντες ἐὰν παράγειν ἐπιχειρῶσιν ὑμᾶς, καὶ πρὸς ἕκαστον ἀπαντῶντες ἐὰν μὴ φῶσιν ἅπαντα μεμαρτυρηκέναι. τί οὖν ἐν τῷ γραμματείῳ γέγραπται; τί οὖν οὐ τότε ἀπηλείφου; τίς οὖν ἡ παρὰ τοῖς ἄρχουσιν ἀντιγραφή; [2] ἐὰν μεμαρτυρηκέναι τὸν μὲν ἐπιτροπευθῆναι κατὰ διαθήκας, τὸν δ' [3] ἐπιτροπεύσειν, τὸν δ' ἔχειν· ποίας; ἐν αἷς τί γέγραπται; ταῦτ' ἐρωτᾶτε. ἃ γὰρ οὗτοι μεμαρτυρήκασιν, οὐδεὶς ἐκείνων προσμεμαρτύρηκεν. ἐὰν δ' ὀδύρωνται, τὸν πεπονθότα ἐλεεινότερον τῶν δωσόντων δίκην ἡγεῖσθε. ταῦτα γὰρ ἂν ποιῆτε, ἐμοί τε βοηθήσετε, καὶ τούτους τῆς ἄγαν κολακείας ἐπισχήσετε, καὶ αὐτοὶ τὰ εὔορκα ἔσεσθε ἐψηφισμένοι.

[1] * ε ἐτριηράρχησε [2] ἐὰν * δὲ μεμαρτυρηκέναι [3] ἐπιτροπεῦσαι

κς'. Φορμίων] Post Φορμίων sub. σκέψασθε. Auger.

Ἐὰν μεμαρτυρηκέναι] F. τίς οὖν ἡ παρὰ τοῖς ἄρχουσιν ἀντιγραφή ἐστι; μεμαρτυρηκέναι, τὸν μέν. Wolf.

Οὗτοι] Stephanus ejusque consortes. v. seq. ἐκείνων, Pasicles, Nicocles, etc. Auger.

Καὶ τούτους τὰς ἄγαν κολακείας ἐπισχήσετε] Aut τῆς ἄγαν, ut habet Felic. aut τούτων τάς. Wolf.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

ΕΝ τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ τῶν φθασάντων τινὰ ἐπικατασκευάζεται, καὶ ἕτερα προσεισάγεται, 1128
εἰ καὶ παράνομοι διαθῆκαι.

Καὶ ἕτερα προσεισάγεται] F. παρεισάγεται, aut προσεισάγεται. Wolf.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ Β.

α΄. ΟΤΙ μὲν οὐκ ἀπορήσειν ἔμελλε Στέφανος οὑτοσὶ ὅ 1129
τι ἀπολογήσεται περὶ τῆς μαρτυρίας, παράγων τῷ λόγῳ,
ὡς οὐ πάντα μεμαρτύρηκε τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμ-
μένα, καὶ ἐξαπατῶν ὑμᾶς, καὶ αὐτὸς σχεδόν τι ὑπενόουν,
ὦ ἄνδρες δικασταί. πανοῦργός τε γάρ ἐστι, καὶ οἱ γρά-
φοντες, καὶ οἱ συμβουλεύοντες ὑπὲρ Φορμίωνος πολλοί·
ἅμα τ᾽ εἰκός ἐστι τοὺς ἐγχειροῦντας τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν,
καὶ τὴν ἀπολογίαν εὐθέως ὑπὲρ αὐτῶν μελετᾷν.

β΄. Ὅτι δὲ ἐν τοσούτῳ λόγῳ οὐδαμοῦ μάρτυρας παρέ-
σχετο ὑμῖν, ὡς ἢ διατιθεμένῳ τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ παρεγέ-
νετό που αὐτὸς ταύτην τὴν διαθήκην, ὥστ᾽ εἰδέναι ταῦτα
ὅτι ἀντίγραφά ἐστιν, ὧν ὁ πατήρ μου διέθετο, ἢ ἀνοιχθὲν
οἶδε τὸ γραμματεῖον, ἅ φασι διαθέμενον ἐκεῖνον καταλιπεῖν,
ταῦτα συμμέμνησθέ μοι. ἀλλὰ μὴν ὁπότε μεμαρτύρηκεν,
ἀντίγραφα εἶναι τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος τὰ ἐν τῷ
γραμματείῳ γεγραμμένα, τὰς διαθήκας μὴ ἔχων ἐπι-

β΄. Τὰς διαθήκας μὴ ἔχων ἐπιδεῖξαι. et p. 137. v. 6. διὰ μαρτυρίας. Wolf.

δεῖξαι, μήθ᾽ ὡς ὁ πατὴρ διέθετο ἡμῶν, μήθ᾽ ὡς αὐτὸς οἶδε
παραγενόμενος αὐταῖς διατιθεμένου τοῦ πατρὸς, πῶς οὐ
περιφανῶς οὗτος ἐξελέγχεται τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκώς;

γ΄. Εἰ τοίνυν πρόκλησίν φησιν εἶναι, καὶ μὴ μαρτυρίαν,
οὐκ ἀληθῆ λέγει· ἅπαντα γὰρ, ὅσα παρέχονται εἰς τὸ
1130 δικαστήριον προκαλούμενοι ἀλλήλους οἱ ἀντίδικοι, διὰ μαρ-
τυρίας παρέχονται. οὐ γὰρ ἂν εἰδείηθ᾽ ὑμεῖς, εἴτ᾽ ἐστὶν ἀλη-
θῆ εἴτε ψευδῆ, ἅ φασιν ἑκάτεροι, εἰ μή τις καὶ τοὺς μάρτυ-
ρας παρέχοιτο· ὅταν δὲ παράσχηται, τούτοις πιστεύοντες
ὑποδίκοις οὖσι, ψηφίζεσθε ἐκ τῶν λεγομένων καὶ μαρτυ-
ρουμένων, ἃ ἂν ὑμῖν δοκῇ δίκαια εἶναι.

δ΄. Βούλομαι τοίνυν καὶ τὴν μαρτυρίαν ἐξελέγξαι, ὅτι
οὐ πρόκλησίς ἐστι, καὶ ὡς ἔδει μαρτυρεῖν αὐτοὺς, εἴ περ
ἐγίγνετο ἡ πρόκλησις, ὡς οὐκ ἐγίγνετο. μαρτυροῦσι
παρεῖναι πρὸς τῷ διαιτητῇ Τισίᾳ, ὅτε προὐ-
καλεῖτο Φορμίων Ἀπολλόδωρον ἀνοίγειν τὸ
γραμματεῖον, ὃ παρεῖχεν Ἀμφίων ὁ Κηφισο-
φῶντος κηδεστὴς, Ἀπολλόδωρον δ᾽ οὐκ ἐθέλειν
ἀνοίγειν. οὕτω μὲν ἂν μαρτυροῦντες, ἐδόκουν ἀληθῆ μαρ-
τυρεῖν. ἀντίγραφα δὲ τῶν διαθηκῶν τῶν Πα-
σίωνος μαρτυρεῖν εἶναι τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ,
[1] ἃ παρείχετο Φορμίων, μήτε παραγενομένους ἐκεί-
νῳ διατιθεμένῳ, μήτ᾽ εἰδότας εἰ διέθετο, πῶς οὐ περιφανῶς
ἀναισχυντία δοκεῖ ὑμῖν εἶναι;

ε΄. Ἀλλὰ μὴν εἰ φησὶ Φορμίωνος λέγοντος πιστεύειν

δ΄. Ὃ παρεῖχεν Ἀμφίων] Hoc rectius esse puto, quam Ἄμφις aut Ἀμφίας: etsi nostra nihil refert. Idem.

Ἀλλὰ μὴν εἰ φησὶ—] Occupat hoc loco Apollodorus defensionem, qua Stephanus uti poterat: nempe non esse se testificatum testamentum Pasionis a se visum, aut scivisse se quid in eo contineretur; sed quod Phormionem dicentem audierat; quod testimonii genus legibus receptum non esse disputat Apollodorus, cum id nihil sit aliud, quam diversæ partis ipsius testimonium proferre; Hoc autem leges non admittere; nec ut de auditione testetur quis generaliter, sed ut quisque testetur de iis, quæ scit quibusque gerendis interfuit; et ne variare possit, addendo aut detrahendo iis, quæ dixit, aut aliter immutando, eum quoque testimonium suum, ἐν γραμματείῳ, tabulis scriptum dare leges easdem jubere. Sed nec eas permittere, ut quis, quod ab homine adhuc vivente audiit, pro testimonio dicat, nisi is sit æger, aut absens, quo casu non μαρτυρίαν, sed ἐκμαρτυρίαν dare permittere, eamque ἐν γραμματείῳ: ut si is qui testimonii auctor dicebatur, id non abnegaret, illius periculo testimonium esset; sin minus, eorum periculo, qui se id ex eo audiisse dicebant. Proprium verbum est τὸ ἀναδέχεσθαι, quo utebantur, quando is, qui testimonii auctor dicebatur, testimonium agnoscebat, et eo pacto falsi periculum in se recipiebat. *In Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* l. VI. c. XI. §. IV. sqq. Heraldus.

ταῦτ' ἀληθῆ εἶναι, τοῦ αὐτοῦ ἀνδρός ἐστι πιστεύειν τε λέ-
γοντι τούτῳ ταῦτα, καὶ κελεύοντι μαρτυρεῖν. οἱ δέ γε νόμοι
οὐ ταῦτα λέγουσιν, ἀλλ' ἃ ἂν εἰδῇ τις, καὶ, οἷς
ἂν παραγένηται πραττομένοις, ταῦτα μαρτυ-
ρεῖν κελεύουσιν ἐν γραμματείῳ γεγραμμένα, ἵνα
μήτ' ἀφελεῖν ἐξῇ μηδὲν, μήτε προσθεῖναι τοῖς γεγραμ-
μένοις· ἀκοὴν δ' οὐκ ἐῶσι ζῶντος μαρτυρεῖν, ἀλλὰ
τεθνεῶτος· τῶν δὲ ἀδυνάτων καὶ ὑπερορίων ἐκ-
μαρτυρίαν γεγραμμένην ἐν [1] τῷ γραμματείῳ,
καὶ, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐπισκήψεως τήν τε μαρ- 1131
τυρίαν καὶ ἐκμαρτυρίαν ἀγωνίζεσθαι ἅμα,
ἵν', ἐὰν μὲν ἀναδέχηται ὁ ἐκμαρτυρήσας, ἐκεῖνος ὑπόδικος
ῇ τῶν ψευδομαρτυριῶν, ἐὰν δὲ μὴ ἀναδέχηται, οἱ [2] ἐκμαρ-
τυρήσαντες τὴν ἐκμαρτυρίαν. Στέφανος τοίνυν οὑτοσὶ, οὔτ'
εἰδὼς διαθήκας καταλιπόντα τὸν πατέρα ἡμῶν, οὔτε πα-
ραγενόμενος πώποτε διατιθεμένῳ τῷ πατρὶ ἡμῶν, ἀκούσας
δὲ Φορμίωνος, μεμαρτύρηκεν [3] ἀκοὴν τὰ ψευδῆ τε καὶ παρὰ
τὸν νόμον. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, αὐτὸν ὑμῖν τὸν
νόμον ἀναγνώσεται.

ΝΟΜΟΣ.

Ἀκοὴν εἶναι μαρτυρεῖν τεθνεῶτος· ἐκμαρτυρίαν δὲ, ὑπερορίου καὶ ἀδυνάτου.

[1] * Deest articulus. [2] * μαρτυρήσαντες [3] ἀκοὴν * ζῶντος τὰ

Ἃ ἂν εἰδῇ —] De hac lege vid. Petit. Comm. in Leg. Attic. l. IV. t. VII. §. IX. p. 445. Intempestive, in notis scribit Wesselingius, Legum augetur numerus. Eadem est ac Μαρτυρεῖν ἐν γραμματείῳ, quam et Isæus respicit de Philoct. Hered. p. 61.

Τῶν δὴ ἀδυνάτων] S. κελεύουσιν οἱ νόμοι μαρτυρεῖν, ἀπὸ κοινοῦ. et v. 10. ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐπισκήψεως, παρὰ τὸ ἐπισκήπτομαι. et v. 12. ἐὰν μὲν ἀναδέχηται ὁ μαρτυρήσας. et v. 13. οἱ ἐκμαρτυρήσαντες τὴν μαρτυρίαν. Wolf.

Τῶν δὲ ἀδυνάτων —] In his verbis Demosthenes τοὺς ἐκμαρτυρήσαντας τὴν ἐκμαρτυρίαν appellat, qui Isæo sunt οἱ τὴν ἐκμαρτυρίαν ποιούμενοι. Nam si is qui ἐκμαρτυρίαν absens scripto dixerat, eam approbasset postea, ac falsa deprehenderetur, ipse falsi testimonii reus erat. Sin infitiaretur, quod ἔξαρνος γενέσθαι dicit Isæus, Demosthenes vero μὴ ἀναδέχεσθαι τὴν ἐκμαρτυρίαν, qui testato eam confirmarant in judicio præsentes, ipsi falsi testimonii causam dicebant. In Obss. ad Jus A. et R. p. 837. Salmasius. Plura de vocibus μαρτυρία et ἐκμαρτυρία vid. in l. l. quæ quidem fere ad unum, ut misera et crassa, exagitat Heraldus in Animadv. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R. l. VI. c. XI.

Ἀκοὴν εἶναι —] Quanquam et de auditione testimonium dabatur, cum testes vidisse quidem se negant, sed audivisse; verum cum hac cautione, ut rem a mortuo auditam, non a vivente acceptam, testari liceat: præterea aliena fide testimonium dicere licebat de re peregre extra fines Atticæ gesta, † et cui interesse non potueris, quod ἐκμαρτυρία dicebatur. In Comm. in Leg. Attic. l. IV. t. VII. §. X. p. 445. Petitus. † Id vero Legis verba non docent. ὑπερορίου καὶ ἀδυνάτου ἐκμαρτυρεῖν est testificari te audivisse ab homine peregre profecto atque eo qui ob infirmam valetudinem adesse non potest. Explicat Isæus de Pyrrh. Hered. p. 40. Nam οἱ ἀσθενοῦντες et ἀποδημοῦντες aut ἀποδημεῖν μέλλοντες non alii sunt ac ὑπερόριοι et ἀδύνατοι, de quibus Lex. Non præteriit hunc errorem Petiti Salmasius Obss. ad Jus A. et R. p. 832., vicissim in quibusdam aberrans. Wesseling.

ϛ'. Τοῖν ἀντιδίκοιν —] Vid. Petit. Comm. in Leg. Attic. l. IV. t. VII. §. IV. p. 443. et de Leg. seq. ibid. §. VI.

Ὁ μαρτυρήσας αὐτοῦ τούτου] S. ἕνεκα. Wolf.

Ἔτι τοίνυν κἂν ἀπὸ τοῦ γραμματείου. Idem.

Ἔτι τοίνυν κἂν κ. τ. λ.] Ex h. l. Petitus sic: Differebant tabulæ, quibus testes, qui rebus interfuerant, testimonium domi inscribebant, a tabulis illis, quibus testes, qui interfuerunt rebus non advocati, sed forte fortuna, testimonium dant: illæ enim exasciatæ sunt et expolitæ; hæ vero e cera, ut e cera, ut si quid adscribere vel delere velint, facile possint. In Comm. in Leg. Attic. l. IV. t. VII. §. VII. p. 444. Reprehendit hæc Cl. Salmasius Obss. ad Jus A. et R. p. 824. Melius certe Petitus has tabellas albatas dixisset. De ipsa vero tabularum, quibus testimonia consignabantur, destinctione, a Petito inventa atque a Salmasio probata, multo rectius D. Heraldus Anim. ad Jus A. et R. l. VI. 11. Wesseling.

Ἔτι τοίνυν κἂν —] Cum Apollodorus Pasionis trapezitæ fil. peregre reversus, matrem invenisset Phormioni, quem Pasio mensæ suæ proposuerat, nuptam, ipsumque adeo Phormionem patris bona omnia possidentem, graviter id ferens, in jus eum vocat. Phormio transactionem ei opponit, sed et Pasionis testamentum allegat, quo sibi uxorem Apollodori matrem

ϛ'. Ὡς τοίνυν καὶ παρ' ἕτερον νόμον μεμαρτύρηκεν, ἐπιδεῖξαι ὑμῖν βούλομαι, ἵνα εἰδῆτε, ὅτι μεγάλων ἀδικημάτων οὐκ ἔχων καταφυγὴν ὁ Φορμίων, πρόφασιν λαβὼν λόγῳ τὴν πρόκλησιν, ἔργῳ αὐτὸς αὑτῷ μεμαρτύρηκε, προστησάμενος τούτους, δι' ὧν οἱ μὲν δικασταὶ ἐξηπατήθησαν, ὡς ἀληθῆ τούτων μαρτυρούντων· ἐγὼ δὲ ἀπεστερήθην, ὧν ὁ πατήρ μοι κατέλιπε χρημάτων, καὶ τοῦ δίκην λαβεῖν περὶ ὧν ἀδικοῦμαι. μαρτυρεῖν γὰρ οἱ νόμοι οὐκ ἐῶσιν αὐτὸν αὑτῷ, οὔτ' ἐπὶ ταῖς γραφαῖς, οὔτ' ἐπὶ ταῖς δίκαις, οὔτ' ἐν ταῖς εὐθύναις. ὁ τοίνυν Φορμίων αὐτὸς αὑτῷ μεμαρτύρηκεν, ὁπότε φασὶν οὗτοι ἀκούσαντες ἐκείνου ταῦτα μεμαρτυρηκέναι. ἵνα δὲ εἰδῆτε ἀκριβῶς, αὐτὸν τὸν νόμον μοι ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ.

Τοῖν ἀντιδίκοιν ἐπάναγκες εἶναι ἀποκρίνασθαι ἀλλήλοις τὸ ἐρωτώμενον, μαρτυρεῖν δὲ μή.

ζ'. Σκέψασθε τοίνυν τουτονὶ τὸν νόμον, ὃς κελεύει ὑπο-
1132 δίκους εἶναι τῶν ψευδομαρτυριῶν, καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο, ὅτι
μαρτυρεῖ παρὰ τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Ἔστω δὲ καὶ ὑπόδικος τῶν ψευδομαρτυριῶν ὁ μαρτυρήσας αὐτοῦ τούτου, ὅτι μαρτυρεῖ παρὰ τὸν νόμον· καὶ ὁ [1] προβαλλόμενος κατὰ ταὐτά.

η'. Ἔτι τοίνυν κἂν ἀπὸ τοῦ γραμματείου γνοίη τις, ἐν

[1] * προβαλόμενος

ᾧ ἡ μαρτυρία γέγραπται, ὅτι τὰ ψευδῆ μεμαρτύρηκε· λελευκωμένον τε γάρ ἐστι καὶ οἴκοθεν κατεσκευασμένον. καίτοι τοὺς μὲν τὰ πεπραγμένα μαρτυροῦντας προσήκει οἴκοθεν τὰς μαρτυρίας κατεσκευασμένας μαρτυρεῖν, τοὺς δὲ τὰς προκλήσεις ·μαρτυροῦντας τοὺς ἀπὸ ταὐτομάτου

cum dote reliquerat, et in eam rem testes producit, inter quos Stephanum Meneclis F. et Scytham Harmatei F. qui de Phormionis provocatione apud diætetam aut judicem tribulem facta, qua provocaverat, ni Pasionis testamenti exemplum esset, quod in echinum conjecerat, neque conditionem ab Apollodoro acceptam testati sunt. Hoc se testimonio cum oppressum diceret Apollodorus, egit adversus Stephanum ψευδομαρτυριῶν: (Nam etsi plures ea de re testati essent, licebat quemlibet eorum eligere, qui damnum sibi falso testimonio illatum resarciret.) Ac prima oratione cum probare aggressus esset, et falsum esse Stephani testimonium, et judicio contra se dato causam præbuisse, secunda Stephani defensionem diluere tentabat. Dicebat igitur Apollodorus falsum esse Stephani testimonium; quandoquidem non viderat patrem suum testamentum facientem, nec interfuerat cum is testamentum faceret; testimonia autem esse debere de re, quam quis viderat aut sciebat, ita ut nemo de auditu testari possit, nisi tribus casibus, cum is, a quo quid audiisse dicebat, esset mortuus, vel absens, vel infirmus. Ac cum replicaret Stephanus, se neque de testamento, neque de his quæ in eo scripta erant, testimonium dixisse, sed de conditione Apollodoro delata a Phormione, περὶ προκλήσεως ἣν Φορμίων προὐκαλέσατο: quare quod dixerat, non esse proprie μαρτυρίαν, sed πρόκλησιν, regerebat Apollodorus, primum, nullam esse πρόκλησιν sine testibus, atque eum, qui προὐκαλεῖτο, testes adhibere, quia aliter non constaret περὶ προκλήσεως. Deinde, Stephanum de Pasionis testamento esse testatum, deque iis quæ in eo scripta esse dicebat, cum patri suo testanti non affuisset, nec sciret quid in ejus testamento contineretur. Quod si diceret, id se accepisse a Phormione, atque audiisse, quid illud testamentum contineret, falsum esse testimonium, cum nemo de eo quod nescit, quia non vidit aut non interfuit cum gereretur testificari possit, nisi iis casibus, qui supra observati sunt. Denique addit, ex ipsa quoque tabellæ forma, quæ testimonium ejus continebat, agnosci, testimonium id esse de re, de qua in judicio agebatur, non πρόκλησιν, i. e. testimonium περὶ προκλήσεως: siquidem tabella erat dealbata et domi parata, cum ii, qui testantur περὶ προκλήσεως, soleant ceratis tabulis, quas secum gerant, scribere, ut delere possint, addere, aut detrahere, quod videant addendum aut detrahendum.—Aliud autem est γραμματεῖον λελευκωμένον, et alia illius causa. Nempe testes ipsos providere oportebat, ne quid in suis tabulis deleretur, adjiceretur, aut mutaretur, unde falsi testimonii accusatio concinnari quondam posset; quare eas domi parabant, et postea obsignabant, ne qua fraus fieri posset, neve aperiri possent, nisi in judicio. Creta igitur annulo impressa ea obsignabant, quæ signandi ratio frequens erat apud Græcos. Ergo si qua testimonia apparebant cretatis et dealbatis tabulis obsignata, ea dicebat Demosthenes domi parata neque ex improviso scripta: nam quæ subito et e re nata scribebantur, veluti περὶ προκλήσεως, ceratis tabulis, quæ solitæ et ordinariæ erant, scribi solita, ut ibi mutare possent οἱ μαρτυροῦντες, quod mutandum censerent, cum ad testimonia illa adhiberentur, derepente sæpius nec prius iis denuntiato. His ita expositis, Demosthenis verba facile intelligentur. Sed quid ibi dicit, τὰ πεπραγμένα μαρτυρεῖν? Nonne quæ in ἐν τῇ προκλήσει gesta sunt, sunt etiam πεπραγμένα? Sunt sane; sed quia non ad rem ipsam, quæ litem movit, pertinent, sed ad formam et confectionem τῆς προκλήσεως, ideo τὰ πεπραγμένα, quæ sunt e visceribus causæ, ab istis separat. *In Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* l. VI. c. XI. §. II. III. HERALDUS.

Τοὺς δὲ τὰς προκλήσεις μαρτυροῦντας, καὶ τοὺς ἀπὸ ταὐτομάτου προστάντας] Ita scribendum. Nam diversi sunt, οἱ τὰς προκλήσεις μαρτυροῦντες, quibus testimonium lege denunciabatur, et, οἱ ἀπὸ ταὐτομάτου προστάντες, quos casus in re præsenti dabat. Ista duo genera testium in maltha, h. e. in ceratis tabulis testimonium suum scribere debuerunt, ut detrahere, delere, aut addere quæ vellent possent, cera omnis in scribendo mutationis capace. μάλθη est *tabellæ ceratæ cera*; ὁ ἐνὼν τῇ πινακίδι κηρὸς, Pollux l. X. c. XIV. qui et alio loco μάλθην exponit ᾗ κατήλειπτο τὸ πινάκιον, *ceram qua tabella erat inducta et oblita.* Voluntarii vero testes in λευκώματι id lege jubebantur scribere, et domo prolatas exhibere, ne

προστάντας [1] καὶ ἐν μάλθῃ [2] γεγραμμένους τὴν μαρτυρίαν· ἵνα, εἴ τι προσγράψαι ἢ ἀπαλεῖψαι βουληθῇ, ῥάδιον ἦν.

θ'. Οὐκοῦν κατὰ μὲν ταῦτα πάντα ἐξελέγχεται τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς καὶ παρὰ τὸν νόμον· βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ αὐτὸ τοῦτο ἐπιδεῖξαι, ὡς οὔτε διέθετο ὁ πατὴρ ἡμῶν διαθήκην οὐδεμίαν, οὔθ' οἱ νόμοι ἐῶσιν. εἰ γάρ τις ἔροιτο ὑμᾶς, καθ' ὁποίους νόμους δεῖ πολιτεύεσθαι ἡμᾶς, δῆλον, ὅτι [3] ἀποκρίνεσθ' ἂν κατὰ τοὺς κειμένους. ἀλλὰ μὴν, οἵ γε νόμοι ἀπαγορεύουσι, μηδὲ νόμον ἐπ' ἀνδρὶ ἐξεῖναι θεῖναι, ἂν μὴ τὸν αὐτὸν ἐφ' ἅπασιν Ἀθηναίοις. οὐκοῦν ὁ μὲν νόμος οὑτοσὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις πολιτεύεσθαι ἡμᾶς κελεύει, καὶ οὐκ [4] ἄλλους ἄλλοις· ὁ δὲ πατὴρ ἐτελεύτησεν ἐπὶ

[1] Deest * καί. [2] γεγραμμένην [3] ἀποκρίναισθ' [4] Deest ἄλλους.

quid mutare in iis possent. Non enim in *dealbata tabula* sive λευκώματι, ut in palimpsesto, deleri aut reponi quod cuique liberet, licuit. Γραμματεῖον absolute hoc vocabatur. §. ἑ. h. or. οἱ δὲ νόμοι κ. τ. λ. Si in cerata tabella, ut infra dicit, deleri, detrahi, vel addi quodcunque liberet licuit, oportet non ceratam fuisse tabellam in qua id fieri non poterat. Ergo illa dealbata fuerit, ut etiam paulo post vocavit. Et vereor etiam ne hic [§. ἑ.] scribi debeat, ἐν γραμματείῳ λελευκωμένῳ pro γεγραμμένα. Nam vox γραμματεῖον, tam de ceratis tabulis accipiebatur, quam de albatis. Unde ap. Aristophan. τὴν μάλθην ἐκ τῶν γραμματείων ἐσθίων. Videtur tamen aliis locis infra Demosthenes absolute γραμματεῖον posuisse de ea tabella quæ albata esset, ac ceratam vocare simpliciter, μάλθην, καὶ ἐν μάλθῃ γεγραμμένους τὴν μαρτυρίαν. Pollux quoque l. VIII. c. V. inter instrumenta δικαστικὰ recenset μάλθην. *In Obss. ad Jus A. et R.* p. 824. SALMASIUS.

Τοὺς ἀπὸ ταὐτομάτου ·προστάντας] F. παραστάντας, ἢ περιστάντας, ἐν μάλθῃ. et v. 2. ῥάδιον ᾖ. et v. ult. καὶ οὐκ ἄλλοις ἄλλους. WOLF.

θ'. Ὁ δὲ πατὴρ ἐτελεύτησεν —] Corrupta τῶν ἀρχόντων nomina. Ac primo legendum, ἐπὶ Δυσκινήτου ἄρχοντος. Summum Athenis magistratum gessit Dyscinetus hic Olymp. CII. a. III. Ita docet Anonymus in Descript. Olymp. ista Olympiade, isto anno. Neque aliter nominatur a Diodor. Sic. l. XV. Et Pausan. Messeniac. Decennio post factus est Atheniensis Phormio, archonte Nicophemo, Olymp. CIV. a. IV. Ecce seriem eo intervallo archontum. 1. Dyscinetus, 2. Lysistratus, 3. Nausigenes, 4. Polyzelus, 5. Cephisodorus, 6. Chion, 7. Timocrates, 8. Chariclides, 9. Molon, 10. Nicophemus. Ergo in Demosth. l. l. rescribendum, ἐπὶ Νικοφήμου ἄρχοντος. Ita Anonymus, et Diodor. Sic. in fin. l. XV. Observa autem de morte patris, quam ait Demosthenes incidisse in magistratum Dyscineti. Ergo amiserit patrem Orator puer fere, et annos duntaxat XI. natus. Nam ut ex eodem illo Anonymo discimus, natus est tribus annis post Aristotelem, Olymp. XCIX. a. IV. cum magistratum supremum gereret Demophilus. Huic consentit Dionysius Halic. in Ep. ad Amm. ubi natum eum dicit anno ante Olymp. C. Itaque sub Timocrate, qui præturam gessit Olymp. CIV. a. I. ipse ætatis jam annum impleverat XVII. Dionys. Hal. ibid. Idem Anonymus etiam notat. Ergo errat Plutarch. l. de X. Rhet. in Demosth. καταλειφθεὶς ὑπὸ πατρὸς ἐτῶν ἑπτά· et iterum in Vit. ej. ἑπταέτης. Errat quoque, qui eum sequitur, Photius in Biblioth. Quin, si calculum ejus ipsius sequamur, fuerit, moriente patre, annorum XV. Nam Dexitheo prætore natum eum tradit, i. e. annis totis IV. ante Demophilum, quem jam dixi. *Att. Lect.* l. III. c. XXV. MEURSIUS. Emendat vir cl. Νικοφήμου, idque optime, sed male inde probare nititur sententiam Dionysii. Nam ista dicuntur, sive potius scribuntur ab oratore Demosthene, non de Demosthene patre et ætate sua, sed ex Apollodori, cui hanc Orationem scripserat, persona, de Pasione patre: et proculdubio vera est Plutarchi

[1] Δυσκινήτου ἄρχοντος· ὁ δὲ Φορμίων Ἀθηναῖος ἐγένετο,
ἐπὶ Νικοφήμου ἄρχοντος, δεκάτῳ ἔτει ὕστερον, ἢ ὁ πατὴρ
ἡμῶν ἀπέθανε. πῶς ἂν οὖν μὴ εἰδὼς ὁ πατὴρ αὐτὸν Ἀθη-
ναῖον ἐσόμενον, ἔδωκεν ἂν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, καὶ [2] προσ-
επηλάκισε μὲν ἂν ἡμᾶς, κατεφρόνησε δ' ἂν τῆς δωρεᾶς 1133
ἧς παρ' ὑμῶν ἔλαβε, παρεῖδε δ' ἂν καὶ τοὺς νόμους; πό-
τερα δὲ κάλλιον ἦν αὐτῷ, ζῶντι πρᾶξαι ταῦτα, εἴπερ
ἠβούλετο, ἢ ἀποθανόντα, διαθήκας καταλιπεῖν ἃς οὐ κύ-
ριος ἦν; ἀλλὰ μὴν αὐτῶν τῶν νόμων ἀκούσαντες, γνώσε-
σθε, ὡς οὐ κύριος ἦν διαθέσθαι. λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Ὅσοι μὴ ἐπεποίηντο, ὥςτε μήτε ἀπειπεῖν, μήτ' ἐπιδικάσασθαι, ὅτε

[1] Δυσνικήτου [2] προεπηλάκισε

sententia, cujus vindicem dabimus et assertorem Demosthenem, qui scribit κ. Ὀνητ. ἐξούλ. α. Aphobum tutorem suum extremo anno Præturæ Polyzeli in uxorem duxisse Onetoris sororem. Polyzeli Prætura incidit in a. II. Olymp. CIII., ut est videre ap. Diodor. Sic., Anonym. in Descript. Olymp. Cephisodoro, qui Polyzelum excepit, Archonte, Aphobum male administratæ tutelæ accusavit, qui annus erat III. Olymp. CIII., cum in viros esset adscriptus, et jam juris suæ, ut legitur ibid. Atqui in viros tantum adscribebantur, anno ætatis XX., ut in superioribus diximus, circa Hecatombæonis initia, quare dixit Demosthenes, εὐθὺς μετὰ τοὺς γάμους ἀνὴρ εἶναι δοκιμασθείς. Extremo enim Polyzeli anno sororem Onetoris duxerat in uxorem Aphobus: hunc Polyzelum in Prætura excipit Cephisodorus, quo jam Archonte δοκιμασθεὶς in viros est transcriptus noster Demosthenes. Neque ante hanc ætatem actionem ἐπιτροπῆς instituere poterat, ut qui sua ante annum ætatis XX. administrare non posset: unde in Græc. Comment. legimus, ἐγγραφέντες εἰς ἄνδρας ἔλαχον δίκην ἐπιτροπῆς. Anno autem I. Olymp. CIV., Prætore Athenis Timocrate, judicium est adeptus adversus Aphobum. Non igitur conferendus est natalis Demosthenis in a. IV. Olymp. XCIX., sed potius in a. IV. Olymp. XCVIII. *In Comm. in Leg. Attic.* l. III. t. I. p. 267. PETITUS. Cf. quoque *Corsin. Fast. Attic.* tom. IV. p. 8. 11. et 17.

Νικοδήμου] Lege Νικοφήμου. PALMER.

Καὶ προσεπηλάκισε] F. προσπεριεπηλάκισε, παρὰ τὸ προσπροπηλακίζω. et ibid. κατεφρόνησε δ' ἄν. WOLF.

Ὅσοι μὴ ἐπεποίηντο] Puto negationem tollendam: ὅσοι ἐπεποίηντο, aut ὅσοι μήν. Sequitur: ὥστε μήτε ἀπειπεῖν, μήτ' ἐπιδικάσασθαι: quorum prius et ad cives et ad adoptivos pertinere potest, posterius ad orbas puellas. Potest etiam sic exponi: ὅσοι μὴ ἐπεποίηντο, (scilicet οὕτως) ὥστε μήτ' ἀπειπεῖν, etc. *Quibus jus civitatis non ita datum fuit, ut nec abrogari, nec in controversiam vocari queat.* In his legibus multum est obscuritatis, tum propter vetustatem et depravationem, tum ob calliditatem oratorum, qui eas et mutilare, et suo commodo quovis detorquere solent. Demosthenes certe ex hac lege colligit, quia Pasio fuerit non φύσει πολίτης, sed ποιήσει, factionem testamenti illi non fuisse: et contra Neæram docet, populum nonnullis decretam civitatem abrogasse. IDEM.

Ὅσοι μὴ ἐπεποίηντο κ. τ. λ.] Est hæc Lex proprie scripta civibus aboriginibus et indigenis, quibus solis hac Lege conceditur testamentum facere; non autem adscriptis. Existimo autem civium adscriptorum, qui orbi essent, bona in ærarium relata fuissent, cum nulla illis cum aliis civibus cognatio et necessitudo intercederet, sed cum Repub. tantum. Itaque legislator non vult quemquam testamento dare legare cuiquam ea bona, de quibus testatori controversia movetur, aut judicio experitur; neque enim ejus sunt. Hoc sensu verba ista Legis interpretor, ὥστε μήτε ἀπειπεῖν, μήτ' ἐπιδικάσασθαι, quæ Wolfio negotium exhibuerunt.

Σόλων εἰσῄει τὴν ἀρχὴν, τὰ ἑαυτοῦ διαθέσθαι εἶναι, ὅπως ἂν ἐθέλῃ, ἂν μὴ παῖδες ὦσι γνήσιοι ἄῤῥενες, ἂν μὴ μανιῶν, ἢ γήρως, ἢ φαρμάκων, ἢ νόσου ἕνεκεν, ἢ γυναικὶ [1] πειθόμενος, ὑπὸ τούτων τοῦ παρανόμων, ἢ ὑπ' ἀνάγκης, ἢ ὑπὸ δεσμοῦ καταληφθείς.

ι. Τοῦ μὲν νόμου τοίνυν ἀκηκόατε, ὃς οὐκ ἐᾷ διαθήκας διαθέσθαι, ἐὰν παῖδες ὦσι γνήσιοι· οὗτοι δέ φασι ταῦτα διαθέσθαι τὸν πατέρα, ὡς δὲ [2] παρεγένετο, οὐκ ἔχουσιν ἐπιδεῖξαι. ἄξιον δὲ καὶ τοῦτο ἐνθυμηθῆναι, ὅτι ὅσοι μὴ ἐπεποίηντο, ἀλλ' ἦσαν πεφυκότες γνήσιοι, τούτοις ὁ νόμος δίδωσιν, ἐὰν ἄπαιδες ὦσι, διαθέσθαι τὰ ἑαυτῶν. ὁ τοίνυν πατὴρ ἡμῶν ἐπεποίητο ὑπὸ τοῦ δήμου πολίτης — ὥςτε οὐδὲ κατὰ τοῦτο ἐξῆν αὐτῷ διαθέσθαι διαθήκην· ἄλλως τε καὶ περὶ τῆς γυναικὸς, ἧς [3] οὔτε κύριος ἐκ τῶν νόμων ἦν —, παῖδές τε ἦσαν αὐτῷ. σκέψασθε δὲ καὶ διότι οὐδ', ἂν ἄπαις τις ᾖ, κύριός ἐστι τοῦ τὰ αὑτοῦ διαθέσθαι, ἐὰν μὴ εὖ φρονῇ· νοσοῦντα δὲ, ἢ φαρμακῶντα, ἢ γυναικὶ πειθόμενον, ἢ ὑπὸ

[1] πειθόμενος, * ἢ ὑπὸ τῶν του παρανόμων [2] παρεγένοντο [3] * οὐδὲ

runt. Qui autem heredes scribebantur, etiam in filios assumebantur. Unde sequitur, non simpliciter verum esse, quemvis posse heredem scribi: non enim peregrini poterant heredes scribi ab Atheniensi cive, quia filii loco non poterat censeri, ut qui civis non esset, et, ut inquit Plato l. XI. de Legg. τῆς πόλεώς ἐστι τό τε γένος καὶ ἡ οὐσία. Neque item nothi heredes scribi poterant. At vero si nothi adoptione in familiam essent adsciti, quia cives, quibus solis jus est bona alterius adipisci, fiebant, poterant heredes scribi. Sed tamen certæ sunt cautiones, quibus coercetur ista libertas sua testamento dandi legandi cuicunque libuerit. Prima cautio est, si sint superstites legitimi masculi, quos ipse genuerit: hi enim lege paternorum bonorum sunt heredes, neque ullum est opus testari. Excipitur præterea, si furore percitus sui non sit compos, aut deliret, idque vel morbi vi, vel præ senectute, aut si venenum biberit. Tertia quoque cautio est, si quis uxori fuerit obsecutus ab ea persuasus. Quod sequitur quasi de contextu Legis, ὑπὸ τούτων τοῦ παρανόμων, non est de Lege ipsa, sed sunt oratoris verba intercipientis ista, ἢ γυναικὶ πειθόμενος: quia Pasio, siquidem testamentum fecisset, condidisset ab uxore deceptus et persuasus, quam alibi hic Apollodorus a Phormione, vivente Pasione, adulterio pollutam fuisse conqueritur; objecitque hoc ipsorum fuisse facinus, sed leviter sunt corrupta verba e compendiosa scriptura, cum enim scriptum fuisset, ὑπὸ τούτων τὸ ὑμ͂, id est ὑμῶν, facile expuncta est compendiosa linea, eaque, cui superaddebatur litera. Est igitur rescribendum: ὑπὸ τούτων τὸ ὑμῶν παράνομον. [Multo aliter censeo. Scriptum fuit παρανόμων, suntque omnino Legis verba, non intercipientis sententiam oratoris. Testem fero Isæum de Philoctem. Hered. p. 57. ἐὰν μὲν ἄρα μανεὶς, ἢ ὑπὸ γήρως, ἢ δι' ἄλλο τῶν ἐκ τῶν νόμων παρανόων διαθῆται. et de Nicostr. Hered. p. 48. Ipse Demosthenes idem stabilit c. Olympiodor. p. 1183. v. 10. ed. R. *Wesseling.*] Denique irrita fiunt testamenta, quæ scripserit civis Atheniensis in vinculis, aut aliqua coactus necessitate. *In Comm. in Leg. Attic.* l. VI. t. VI. §. III. p. 578. sqq. PETITUS.

Ἐπεποίηντο] Sub. πολῖται. AUGER.

Ὅσοι μὴ ἐπεποίηντο] Vid. Not. F. A. Wolfii, vol. II. p. 473. v. 12.

Μανιῶν] In genitivo plurali a μανίαι, et regitur, ut alii genitivi, ab ἕνεκεν. AUGER.

Ὑπὸ τούτων τοῦ παρανόμων] F. ἢ ὑπό του τῶν παρανόμων. et v. 4. ὑπὸ δεσμοῦ καταληφθεὶς, παρὰ τὸ καταλαμβάνω. et v. 7. ὡς δὲ παρεγένοντο. WOLF.

Παρανόμων] F. παραφρονῶν. ὑπὸ τούτων του (scil. ὑπὸ μανιῶν, ἢ γήρως, ἢ φαρμάκων, ἢ νόσου, ἢ τοῦ γυναικὶ πειθόμενος εἶναι) παραφρονῶν, *sub aliqua harum rerum delirans.*

ι. Φαρμακῶντα] Ὑπὸ φαρμάκων διαφθαρέν-

γήρως, ἢ ὑπὸ μανιῶν, ἢ ὑπὸ ἀνάγκης τινὸς καταληφθέντα,
ἄκυρον κελεύουσιν εἶναι οἱ νόμοι. σκοπεῖτε δὲ, εἰ δοκοῦσιν
ὑμῖν εὖ φρονοῦντος ἀνδρὸς εἶναι, διαθήκας, ἅς φασι διαθέ- 1134
σθαι οὗτοι τὸν πατέρα. μὴ πρὸς ἄλλο δὲ παράδειγμα
σκέψησθε, ἢ πρὸς τὴν μίσθωσιν, εἰ δοκεῖ ὑμῖν ἀκόλουθον
εἶναι [1] τῷ τὴν τέχνην μὴ ἐξουσίαν δόντι ἐν τῷ αὐτῷ ἡμῖν
ἐργάζεσθαι, τούτῳ τὴν γυναῖκα δοῦναι τὴν ἑαυτοῦ, καὶ
τῶν παίδων ἐᾶσαι κοινωνὸν αὐτῷ γενέσθαι. καὶ μὴ θαυ-
μάζετε, εἰ, τἄλλα σκευωρουμένους αὐτοὺς τὰ ἐν τῇ μισθώ-
σει, τοῦτο παρέλαθεν. ἴσως μὲν γὰρ οὐδὲ προσεῖχον ἄλλῳ
οὐδενὶ, ἢ τῷ τὰ χρήματα ἀποστερῆσαι, καὶ τῷ προσοφεί-
λοντα τὸν πατέρα ἐγγράψαι· εἶτα οὐδὲ ἐδόκουν ἐμὲ οὕτω
δεινὸν ἔσεσθαι, ὥστε ταῦτα ἀκριβῶς ἐξετάσαι.

ιά. Σκέψασθε τοίνυν καὶ τοὺς νόμους, παρ᾽ ὧν κελεύουσι τὰς ἐγγύας ποιεῖσθαι. ἵν᾽ εἰδῆτε καὶ ἐκ τούτων, ὡς κατεσκευασμένης διαθήκης ψευδὴς μάρτυς γέγονε Στέφανος οὑτοσί. λέγε.

ΝΟΜΟΣ.

Ἣν ἂν ἐγγυήσῃ ἐπὶ δικαίοις δάμαρτα εἶναι, ἢ πατὴρ, ἢ ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ, ἢ πάππος ὁ πρὸς πατρὸς, ἐκ ταύτης εἶναι παῖδας γνησίους. ἐὰν δὲ μηδεὶς ᾖ τούτων, ἐὰν μὲν ἐπίκληρός τις ᾖ, τὸν κύριον ἔχειν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ, ὅτῳ ἂν ἐπιτρέψῃ, τοῦτον κύριον εἶναι.

1 , * ᾧ τ. τ. μ. ἐ. * δοίη ἐν τ. α. ἡμῖν ἐργ.

τα τὴν διάνοιαν. F. φαρμακευθέντα. Nam τὸ φαρμακάω non reperio. Wolf.

Διαθήκας ἃς] Aut antiptosis est, aut legendum διαθῆκαι. Idem. Imo διαθῆκαι. Auger.

Ἀκόλουθον εἶναι τῷ μὴ δόντι] Ὅπως ἂν ὁ μὴ δοὺς, δῷ. καὶ τὰ λοιπά. Wolf.

Τῷ τὴν τέχνην] Τῷ μὴ δόντι ἐξουσίαν ἐργάζεσθαι τὴν τέχνην ἐν ταὐτῷ ἡμῖν. Idem.

Δοῦναι τούτῳ τὴν γυναῖκα τὴν ἑαυτοῦ. Idem.

Κοινωνὸν αὐτῷ] F. αὐτόν. Idem. Auger.

Οὐδὲν ἐδόκουν] F. οὐδ᾽ ἂν ἐδόκουν. et p. 145. v. 19. αὐτὸν ἐξήτουν. Wolf.

ιά. Ἐὰν δὲ μηδεὶς — ἔχειν] Hæc Petitus [scil. l. VI. t. I. §. IV. p. 534.] vertebat: *Si nullus horum supersit, et virgo orba sit, nubito ei, qui judicio obtinuerit:* parum feliciter. Neque enim agitur in lege de virgine orba, sed de muliere nupta omnium bonorum herede, doceturque, quem ea κύριον habere debeat, sive cujus in potestate futura sit, defunctis, quos habitura fuisset, si viverent, aut patre, aut fratre germano, aut avo paterno. Priora legis verba maritum respiciunt, sed leviter vitiata et voce una defecta. Lege cum Cl. Salmasio, ἐὰν δὲ μηδεὶς ᾖ τούτων, ἐὰν μὲν ἐπικληρῖτις ᾖ, τὸν ἄνδρα κύριον ἔχειν: *si eorum superstes sit nemo, et mulier universorum sit heres, maritum habeat κύριον.* Subjungitur. ἐὰν δὲ μὴ ᾖ, ὅτῳ ἂν ἐπιτρέψῃ, τοῦτον κύριον εἶναι, quæ Latina facta erant: *si orba non sit, tutor eam desponsato:* male iterum. Nulla enim in his significatio tutoris. Sententia est. Vir si non sit fatoque concesserit, tum feminæ κύριον esse oportere ὅτῳ ἂν ἐπιτρέψῃ, cui maritus moriens eam reliquerit. Sequebatur in lege, quam partem consilio non bono hinc distraxit [vid. l. VI. t. 2. §. III. p. 154.] καὶ ἐὰν ἐξ ἐπικλήρου κ. τ. λ. p. 145. v. 12. i. e. si quis filius sit ex ἐπικλήρῳ muliere, eum statim atque ad XX. ætatis annum pervenerit, dominium bonorum matris habiturum, illique frumentum admensurum. Hæc fere Salmasius de M. U. c. IV. p. 167. seqq., quem vide sis. Wesseling.

οὗτος μὲν τοίνυν ὁ νόμος οὓς ἐποίησε κυρίους εἶναι, ἀκηκόατε· ὅτι δ᾽ οὐδεὶς ἦν τούτων τῇ μητρὶ, οἱ ἀντίδικοί μοι αὐτοὶ μεμαρτυρήκασιν. εἰ γὰρ ἦν, παρεῖχον ἄν. ἢ μάρτυρας μὲν ψευδεῖς οἴεσθ᾽ ἂν παρασχέσθαι καὶ διαθήκας οὐκ οὔσας· ἀδελφὸν δὲ, ἢ πάππον, ἢ πατέρα οὐκ ἂν, εἴπερ ἦν δυνατὸν, ἕνεκα χρημάτων; ὁπότε τοίνυν μηδεὶς φαίνεται ζῶν τούτων, τότε ἀνάγκη ἐπίκληρον τὴν μητέρα ἡμῶν εἶναι.

1135 ιβ΄. Τῆς τοίνυν ἐπικλήρου, σκοπεῖτε, τίνας κελεύουσιν
οἱ νόμοι κυρίους εἶναι. λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Καὶ ἐὰν ἐξ ἐπικλήρου τις γένηται, καὶ [1] ἅμα ἡβήσῃ ἐπὶ δίετες, κρατεῖν τῶν χρημάτων· τὸν δὲ σῖτον μετρεῖν τῇ μητρί.

οὐκοῦν ὁ μὲν νόμος κελεύει τοὺς παῖδας ἡβήσαντας κυρίους τῆς μητρὸς εἶναι· τὸν δὲ σῖτον μετρεῖν τῇ μητρί. ἐγὼ δὲ φαίνομαι στρατευόμενος καὶ τριηραρχῶν ὑμῖν, ὅτε οὗτος συνῴκησε τῇ μητρί. ἀλλὰ μὴν, ὅτι ἐγὼ μὲν ἀπεδήμουν τριηραρχῶν, τετελευτήκει δὲ ὁ πατὴρ πάλαι, ὅτε οὗτος ἔγημε, τὰς δὲ θεραπαίνας αὐτὸν ἐξῄτουν, καὶ ἠξίουν περὶ αὐτοῦ τούτου βασανίζεσθαι αὐτὰς, εἰ ταῦτ᾽ ἀληθῆ ἐστὶ, καὶ ὡς προεκαλούμην, λάβε μοι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Μαρτυροῦσι παρεῖναι, ὅτε προὐκαλεῖτο Ἀπολλόδωρος Φορμίωνα, ὅτε ἠξίου ἀποδοῦναι Ἀπολλόδωρος Φορμίωνα τὰς θεραπαίνας εἰς βάσανον, εἰ μή φησι Φορμίων καὶ πρότερον διεφθαρκέναι τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν, πρὶν οὗ ἀποφαίνει Φορμίων γῆμαι, ἐγγυησάμενος αὐτὴν παρὰ Πασίωνος. ταῦτα

1 * ἅμα καὶ

ιβ΄. Καὶ ἅμα ἡβήσῃ ἐπὶ διετὲς] Ἑκκαίδεκα ἐτῶν γένηται· τὸ γὰρ ἡβῆσαι μέχρι ιδ΄ ἐστί· ἔφηβοι οἱ ὀκτωκαιδεκαετεῖς γενόμενοι ἐλέγοντο· καὶ ἔμενον μὲν ἐν τοῖς ἐφήβοις ἔτη β΄· ἔπειτα δὲ εἰς τὸ ληξιαρχικὸν ἐγράφοντο γραμματεῖον. Suidas, ubi fortassis aut pro ὀκτωκαιδεκαετεῖς legendum ἑκκαιδεκαετεῖς, aut pro ἑκκαίδεκα, ὀκτωκαίδεκα. Demosthenes certe videtur 17. anno tutores accusasse, cum se a patre septennem relictum, sub tutela decem annos fuisse scribat. Etsi fieri potest, ut 18. expleto demum virili toga sumta, actionem in tutores instituerit. Wolf. Verba Legis, ἐπιδίετες ἡβῆσαι, varie exponuntur a veteribus. Alii enim, inter quos est Didymus, annum secundum post pubertatem, h. e. sextumdecimum agere interpretantur: alii biennium illud exponunt, quo erant Ephebi custodes publice ἐν τοῖς περιπόλοις, et annum vicesimum, quo Lexiarchico inscribebantur, intelligunt. *In Comm. in Leg. Attic.* l. VI. t. II. §. IV. p. 555. Petitus.

Ὅτε προὐκαλεῖτο] Hic velim ita legi ὅτε προὐκαλεῖτο Ἀπολλόδωρος καὶ ἠξίου Φορμίωνα παραδοῦναι τὰς θεραπαίνας εἰς βασ. Auger.

Πρὶν οὗ ἀποφαίνει] Πρὸ τοῦ χρόνου, ὃν ἀποφαίνει. et, p. 146. v. 4. καὶ ξένων καὶ

δὲ προκαλουμένου Ἀπολλοδώρου οὐκ ἠθέλησε Φορμίων παραδοῦναι τὰς θεραπαίνας.

τὸν τοίνυν νόμον ἐπὶ τούτοις ἀνάγνωθι, ὃς κελεύει ἐπιδικασίαν εἶναι τῶν ἐπικλήρων ἁπασῶν, καὶ ξένων καὶ ἀστῶν· καὶ περὶ μὲν τῶν πολιτῶν τὸν ἄρχοντα εἰσάγειν καὶ ἐπιμελεῖσθαι, περὶ δὲ τῶν μετοίκων τὸν πολέμαρχον· καὶ ἀνεπίδικον μὴ ἐξεῖναι ἔχειν, μήτε κλῆρον, μήτε ἐπίκληρον. 1136

ΝΟΜΟΣ.

Κληροῦν δὲ [1] τὸν κλῆρον καὶ ἐπικλήρων, ὅσοι εἰσὶ μῆνες, πλὴν τοῦ Σκιροφοριῶνος, ἀνεπίδικον δὲ κλῆρον μὴ ἔχειν.

οὐκοῦν αὐτὸν, εἴπερ ἐβούλετο ὀρθῶς διαπράττεσθαι, λαχεῖν ἔδει τῆς ἐπικλήρου, εἴτε κατὰ δόσιν αὐτῷ προσήκει, εἴτε κατὰ γένος, εἰ μὲν ὡς ὑπὲρ ἀστῆς, πρὸς τὸν ἄρχοντα, εἰ δὲ ὑπὲρ ξένης, πρὸς τὸν πολέμαρχον· καὶ τότε, εἴπερ τι λέγειν εἶχε δίκαιον, πείσαντα ὑμῶν τοὺς λαχόντας, μετὰ τῶν νόμων καὶ τῆς ψήφου κύριον εἶναι, καὶ μὴ αὐτὸν αὑτῷ νόμους ἰδίους θέμενον διαπράξασθαι ἃ ἐβούλετο.

ιγ΄. Σκέψασθε δὲ καὶ τονδὶ τὸν νόμον, ὃς κελεύει τὴν διαθήκην, ἣν ἂν παίδων ὄντων γνησίων ὁ πατὴρ διάθηται, ἐὰν ἀποθάνωσιν οἱ παῖδες πρὶν ἡβῆσαι, κυρίαν εἶναι.

ΝΟΜΟΣ.

Ὅ τι ἂν γνησίων ὄντων υἱῶν ὁ πατὴρ διάθηται, ἐὰν ἀποθάνωσιν οἱ υἱεῖς πρὶν ἐπὶ δίετες ἡβᾶν, τὴν τοῦ πατρὸς διαθήκην κυρίαν εἶναι.

[1] * τῶν κλήρων

ἀστῶν. καὶ περὶ μὲν τῶν πολιτίδων. Wolf.

Καὶ ἀνεπίδικον] Περὶ ἧς ἂν διαδικασία μὴ γένοιτο. Idem.

Κληροῦν δὲ τὸν κλῆρον καὶ ἐπικλήρων] F. ἐπιδικάζεσθαι, vel λαγχάνειν δὲ τῶν κλήρων καὶ ἐπικλήρων. Idem.

Κληροῦν δὲ τὸν κλῆρον κ. τ. λ.] *Hereditatem dotalemque virginem in jure tibi vindicato: judicia redduntor singulis mensibus, excepto Scirophorione: nullus hereditatem possideto, aut dotalem virginem in matrimonio habeto nisi judicio expertus.* Legem vertimus, ut legendam putamus h. m. κληροῦν δὲ τ. κ. καὶ ἐπίκληρον, ὅ. ε. μ., π. τ. Σ., ἀνεπίδικον δὲ κλῆρον καὶ ἐπίκληρον ἔχειν. Emendationis fundus est ipse Demosthenes v. 3. τὸν τοίνυν — ἐπίκληρον. Cf. π. Μακάρτατ. p. 63. v. 13. sqq. Hæc ἐπιδικασία fiebat singulis anni mensibus, Scirophorione excepto. Ratio est, quia mensis Scirophorion est ultimus anni, eoque abeunt plerique Magistratu, aut in referendis rationibus sunt occupati. Fiebat ἐπιδικασία apud Prætorem qui signabat Fastos, si feminæ illæ ἐπίκληροι essent cives: sin inquilinæ apud Polemarchum. Debebat itaque e Lege, qui ad se delatas jure credebat *dotalis* virginis nuptias, ceteros in jus vocare, ut sciret, an vellent controversiam ei facere de *dotali* femina, alioquin jure ipso nulla erat hæc ἐπιδικασία. *In Comm. in Leg. Attic.* l. VI. t. I. §. X. p. 540. Petitus. Cf. quoque l. VI. t. VI. §. XIII. p. 589.

Πλὴν τοῦ Σκιῤῥοφοριῶνος] An quia mense Maio nubere malæ dicuntur? Wolf.

Ἀνεπίδικον δὲ lege. et, v. 13. εἰ μὲν ὡς ὑπὲρ ἀστῆς. et, v. 14. εἰ δὲ, ὡς ὑπὲρ ξένης. Idem.

Ἐπίδικον] L. ἀνεπίδικον δὲ κλῆρον καὶ ἐπίκληρον μὴ ἔχειν. Auger.

Πείσαντα ὑμῶν τοὺς λαχόντας] Et ὑμῶν, et ἡμῶν videtur abundare. Wolf.

ιγ΄. Ὅ τι ἂν γνησίων κ. τ. λ.] Id testamentum, quod sibi impuberibusque liberis fecit pater, hac lege ratum esse voluit Solo, quo scribitur heres, si filius, πρὶν ἐπιδίετες ἡβᾶν i. e. priusquam annos natus XX., in vivis esse desierit. Ab anno enim vicesimo filius sui erat juris, καὶ ἤδη τὰ πατρῷα παρελάμβανε: neque amplius quicquam juris in illius bona erat alteri, neque exspectanda substitutio; solam enim hanc *pupillarem* admitti voluit Solo, qui τὰ χρήματα, κτήματα, τῶν ἐχόντων ἐποίησεν. Atque est a Solone instituta, quia ejus Lege pueri ante annum ætatis XX. non poterant heredem scribere. *In Comm. in Leg. Attic.* l. VI. t. VI. §. IV. p. 582. Petitus. Cf. quoque l. VI. t. VII. §. I.

Συνιστάμενος ἐπὶ ταῖς δίκαις] Dixit, cum conveneris et coieris, quo rei judicio circumvenirentur et condemnarentur: ut Cic. pro Cluent. ex verbis legis Corneliæ loquitur, "et coire de innocentium fortunis." Budæus. Cic. pro Cluent. "qui coit, coierit, convenit, convenerit." Addit postea "et consensit, consenserit." Quibus verbis, nisi vehementer fallor, exprimebatur τὸ συνιστάναι legis Atticæ. *In Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* l. VI. c. IX. §. XXXIII. Heraldus.

Ἐάν τις συνίστηται] Quasi esset βαρύτονον συνίστομαι, ἀντὶ τοῦ, συνιστᾶται, sicut ἐὰν ἐπίστωμαι, ἐπίστηται. Wolf. Vid. Petit. Comm. in L. Attic. l. IV. t. IV. §. X. p. 426.

Ἢ συνδικάζῃ] Συνδικάζεσθαι est *patrocinari*, τὸ συνδικεῖν. Sed συνδεκάζειν per ε est aliud. τὸ δικάζω et δεκάζω inscitia librariorum sæpe permutantur. Wolf.

Χρήματα διδούσῃ] F. διδοῦσαν. Tu lege διδοὺς ἢ δεχόμενος. et p. 149. v. 1. ὅτι διαθήκης οὐδεὶς πώποτε. Idem.

ιδ΄. Τούτους] Np. *leges civitatis.* ibid.

οὐκοῦν ὁπότε ζῶσιν, ἄκυρος μὲν ἡ διαθήκη ἐστὶν, ἥν φασιν οὗτοι τὸν πατέρα καταλιπεῖν· παρὰ πάντας δὲ τοὺς νόμους μεμαρτύρηκε Στέφανος οὑτοσὶ τὰ ψευδῆ, ὡς ἀντίγραφά ἐστι τῆς διαθήκης τῆς Πασίωνος. πῶς γὰρ σὺ οἶσθα; καὶ ποῦ παραγενόμενος διατιθεμένῳ τῷ πατρί; κακοτεχνῶν δὲ φαίνῃ περὶ τὰς διαθήκας, τὰ ψευδῆ μὲν αὐτὸς μαρτυρῶν ἑτοίμως, κλέπτων δὲ τὰς ἀληθεῖς μαρτυρίας, ἐξαπατῶν δὲ τοὺς δικαστὰς, συνιστάμενος δ' ἐπὶ ταῖς δίκαις. οἱ δὲ νόμοι καὶ περὶ τῶν τοιούτων γραφὴν πεποιήκασι. καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

1137 ΝΟΜΟΣ.

Ἐάν τις συνίστηται, ἢ συνδεκάζῃ τὴν Ἡλιαίαν, ἢ τῶν δικαστηρίων τι τῶν Ἀθήνῃσιν, ἢ τὴν βουλὴν ἐπὶ δωροδοκίᾳ χρήματα διδοὺς ἢ δεχόμενος, ἢ ἑταιρίαν συνίστῃ ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου, ἢ συνήγορος ὢν λαμβάνῃ τὰ χρήματα ἐπὶ ταῖς δίκαις ταῖς ἰδίαις ἢ δημοσίαις, τούτων εἶναι τὰς γραφὰς πρὸς τοὺς θεσμοθέτας.

ιδ΄. Ἡδέως ἂν τοίνυν ὑμᾶς ἐροίμην ἐπὶ τούτοις ἅπασι, κατὰ ποίους νόμους ὀμωμοκότες δικάζετε; πότερα κατὰ τοὺς τῆς πόλεως, ἢ καθ' οὓς Φορμίων αὐτῷ νομοθετεῖ; ἐγὼ μὲν τοίνυν τούτους παρέχομαι ὑμῖν καὶ ἐξελέγχω αὐτοὺς ἀμφοτέρους παραβεβηκότας· Φορμίωνα μὲν ἐξ ἀρχῆς ἀδικήσαντα ἡμᾶς, καὶ ἀποστερήσαντα τὰ χρήματα, ἃ ὁ πατὴρ ἡμῖν κατέλιπε, καὶ ἐμίσθωσε τούτῳ μετὰ τῆς τραπέζης καὶ τοῦ ἐργαστηρίου· Στέφανον δὲ τουτονὶ τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότα, καὶ παρὰ τὸν νόμον.

ιέ. Ἄξιον τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τόδε ἐνθυμη-

αὐτοὺς πρ. νόμους. AUGER.

ιέ. Ἄξιον τοίνυν — γεγραμμένα] Pro καταλείπουσιν legendum existimo κατακλείουσιν et vertendum *occludunt*. Postrema ista ut intelligantur, imo res tota, Phormionem observandum est Pasionis trapezitæ servum fuisse, mensæ ipsius propositum, et ab eo libertate donatum. Eo mortuo, cum Apollodorus Pasionis filius absens esset, in exercitu Atheniensi triremis quam instruxerat præfectus, Phormio Archippam Pasionis viduam, heram olim suam, uxorem duxit, et maximorum bonorum partem a Pasione relictorum invasit, hoc prætextu, quod Pasion testamento suo uxorem ei suam reliquisset, cum II. talentûm dote, domo C. minis æstimata, ancillis, et auro, omnique quæ domi erat supellectile. Apollodorus, cum domum reversus esset, Phormionem in jus vocare voluit, ut bona paterna sibi restitueret; sed quia justitium erat propter bellum, nec ideo privato judicio poterat adversus eum experiri, injuriarum eum accusavit, atque accusationem instituit apud Thesmothetas. Injuriarum quia injuria ab eo sibi erat facta et Pasionis memoriæ, Archippa Pasionis vidua, cujus Phormio servus fuerat, in uxorem ducta, et bonis ejus, quibus Pasionis liberos spoliaverat, ab eo occupatis. Injuriarum, ὕβρεως, judicium publicum erat et famosum. Accusationem autem ullam peragere non potuit, tum quod nec ipsa publica judicia propter bellum erant valde frequentia; tum quod matris precibus et obtestationibus et Phormionis promissis fuerat placatus. Bello exacto et judiciis redditis, cum nihil æqui a Phormione obtinere posset, eum in jus vocavit, et privata actione adversus eum egit, ut bona, quæ sub prætextu testamenti, quod a Pasione factum dicebat, invasisset, sibi redderet. Actionem hanc Phormio depulit præscriptione, et exceptione rei transactæ. Et quanquam ea præscriptione submotus actione videretur, quoniam tamen testes adduxerat, qui de Pasionis testamento testimonium dicerent, contendebat Apollodorus, falsis eorum testimoniis oppressum se esse: qua de causa testes falsi testimonii accusavit, atque in iis maxime Stephanum. Eorum autem omnium testimonia eo recidebant, ut dicerent Pasionem testamentum reliquisse, atque ejus, ἀντίγραφον, exemplum in echinum apud arbitrum a Phormione conjectum, Apollodoro a Phormione sponsione lacessito, ni testamenti Pasionis, quod apud Amphiam deposuerat quodque Amphias exhibebat, exemplum esset. Disputabat igitur Apollodorus testamentum illud fuisse falsum, quod pluribus argumentis efficere volebat, quorum illud postremum erat, quod testamenti nulla unquam ἀντίγραφα fierent, ob eam quam antea diximus causam; et cum tabulæ illæ, quas exhibebat Amphias, essent clausæ, quærebat Apollodorus postremis clausulæ quam exscripsimus verbis, qui scirent libellum a Phormione exhibitum exemplum esse testamenti Pasionis? [Deinde, Atticismo Salmasii plurimis excusso, affirmat V. D. apud Demosthenem διαθήκας ἀντίγραφα ποιεῖσθαι nullo modo scribi posse, quia ibi non de *tabulis authenticis*, sed de *exemplis* tantum sermo est; et dubium nullum esse putat, quin vel διαθήκης cum Wolfio vel διαθηκῶν scriptum sit a Demosthene.] Proprie igitur et vere ἀντίγραφα *exempla* tantum sunt, non *tabulæ authenticæ*, nec fidem faciunt, tanquam πρωτότυπα, nisi coram adversario fuerint ad authenticum instrumentum expressa, quo casu fidem faciebant, quod ad adversarium illum, non in universum, ut dicemus postea; nunc autem περὶ τῶν ἀντιγράφων τῶν Πασίωνος διαθηκῶν adjiciendum aliquid, quia res plurimum habet difficultatis. Phormio igitur dicebat Archippam duxisse se ex testamento Pasionis, dote accepta, quæ in testamento sibi erat constituta, et quia testamentum non habebat, ut de eo fidem faceret, illud dicebat apud arbitrum exhibitum, seque Apollodoro conditionem detulisse de testamento eo aperiendo, quod ille pati noluerit. Stephanus, cum περὶ προκλήσεως *de conditione delata* testimonium præbere rogatus esset, testatus est et de testamento, non de originali, ut loquuntur, sed de exemplo, hoc modo, qui habetur in Stephani testimonio [p. 113. v. pen. I Steph. or.], sed verbis obscuris. Στέφανος Μενεκλέους κ. τ. λ. Ut verus testimonii hujus sensus inveniatur, transpositiones quædam observandæ sunt, et omnia in suum quæque locum restituenda. Ergo cum Stephanus et Scytha testati essent, apud Tisiam arbitrum forte fuisse se, cum Phormio conditionem Apollodoro ferret, de aperiendis Pasionis tabulis, quas Amphion exhibebat, quarum exemplum esse probaretur libellum, qui in echinum conjectus fuerat, falsi id arguebat Apollodorus, cum nec Pasionis testamentum esset id, neque testamenti illius exemplum. His ita expositis, totum hunc locum ita constituendum existimo: Στέφανος --- Ἀπολλόδωρον, ἀνοίγειν τὰς διαθήκας τὰς Πασίωνος, ὡς [ἃς] παρείχετο πρὸς τὸν διαιτητὴν Ἀμφίαν ὁ Κ. κηδεστής. ἦ μὴν, φησὶν, ἀντίγραφα εἶναι τῶν διαθηκῶν τῶν Π., τὸ γραμματεῖον, ὃ ἐνεβάλετο Φ. εἰς τὸν ἐχῖνον. Ἀπολλόδ. &c. Querebatur igitur Apollodorus passim tota

θῆναι, ὅτι [1] διαθήκας οὐδεὶς πώποτε ἀντίγραφα ἐποιήσατο· ἀλλὰ συγγραφῶν μὲν, ἵνα εἰδῶσι καὶ μὴ παραβαίνωσι, διαθηκῶν δὲ οὔ. τούτου γὰρ ἕνεκα καταλείπουσιν οἱ διατιθέμενοι, ἵνα μηδεὶς εἰδῇ ἃ διατίθενται. πῶς οὖν ὑμεῖς ἴστε, ὅτι ἀντίγραφά ἐστι τῶν διαθηκῶν τῶν Πασίωνος, τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα;

ιϛ'. Δέομαι δ' ὑμῶν ἁπάντων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ ἱκετεύω, βοηθῆσαι μὲν ἐμοὶ, τιμωρήσασθαι δὲ τοὺς ἑτοίμως οὕτω τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντας, ὑπέρ τε ὑμῶν αὐτῶν, καὶ ἐμοῦ, καὶ τοῦ δικαίου, καὶ τῶν νόμων.

[1] διαθηκῶν

oratione, Stephanum et alios quosdam, cum *de conditione delata*, περὶ προκλήσεως, tantum testes citati essent, etiam de testamento Pasionis aut ejus exemplo testimonium dixisse. ἠκούσατε --- διαθήκην: et postea [p. 117. v. 10.] οἱ δὲ τῇ προκλήσει ---- ἀδικοῦμαι. Post dictum igitur περὶ προκλήσεως testimonium, hoc adjecerat Stephanus, scriptum, quod in echinum conjecerat Phormio, testamenti Pasionis exemplum esse; quod si suo loco collocaveris, quod nos fecimus, clarum erit id testimonium, quod antea erat obscurissimum, imo quod consistere non poterat. Sane hæc ita, i. e. hoc ordine esse scripta præterquam ratio evincit, ostendit etiam clare, non uno loco, Demosthenes. Ac primum, post testimonium recitatum, ubi illud in compendium confert [p. 115. v. 2.] ἔστι δὴ μεμαρτ. --- ἐκείνων. Quod aperte et suo ordine est dictum. Idem II Steph. or. §. δ'. Vides his locis omnibus, testimonium veluti de conditione delata fuisse dictum, verum de Pasionis testamento, deque illius exemplo fuisse interjectum. In adjectione autem illa ἦ μὴν φησι etc. illud φησὶ quo esset referendum, diu dubitavimus, atque etiamnunc dubitamus. Existimabamus igitur cum aliis, ad Stephanum testem id pertinere, qui quoniam Phormio de testamento Pasionis aperiendo conditionem tulerat, atque id testimonio suo retulerat Stephanus, sibi postea cavere voluerit, dicendo, non de testamento se loqui, sed de testamenti exemplo. Verum aliis Demosthenis locis persuasi pene sumus, illud φησὶ ad Phormionem referendum, qui dixerit γραμματεῖον, sive scriptum illud, quod in echinum conjecerat apud arbitrum, esse testamenti Pasionis exemplum, vel certe id ita credi Stephanum voluisse; atque illud φησὶν in ejus testimonio, non intelligendum de se, sed de Phormione: quod ut credam ita se habere, facit id, quod ait II Steph. or. §. έ. certe Stephanum, cum falsi testimonii accusationem defugere vellet, id ita interpretatum esse. Ac deinde in eo quoque contra leges peccatum contendit, quæ vetant ζῶντος ἀκοὴν μαρτυρεῖν, *testari quod quis ex aliquo adhuc in vivis agente audierit*, et αὐτὸν αὑτῷ μαρτυρεῖν, *aliquem sibi ipsi testimonium dicere*: unde ita concludit, §. ϛ'. ὁ τοίνυν Φορμίων etc. Ut ut sit, post testimonium περὶ προκλήσεως ea esse addenda satis jam constare arbitror; unde efficitur, verba ista, quæ post ἐθέλειν ἀνοίγειν ibi leguntur, esse delenda, ex iis, quæ alieno loco collocata erant repetita. *In Animadv. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* l. II. c. V. §. VII. sqq. HERALDUS.

Διαθήκας — ἀντίγραφα] Correctio est imperitorum, quod legitur, διαθηκῶν. Nam Atticismus est, διαθήκας ποιεῖσθαι ἀντίγραφα pro ἐκ διαθηκῶν ἀντίγραφα ποιεῖσθαι. *In Obss. ad Jus A. et R.* p. 208. SALMASIUS. Vid. p. 535. v. ult. vol. III.

Καταλείπουσιν] *Relinquunt* i. e. ante *mortem non proferunt*. Reiskius putat hic deesse κατασεσημασμένας, huic libenter assentior. AUGER.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΕΥΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΜΝΗΣΙΒΟΥΛΟΥ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

ΕΠΕΙΓΟΜΕΝΩΝ Ἀθηναίων εἰς στρατείαν ναυτικὴν, ἐνέδει σκεύη τριηραρχικά. καὶ γράφεται 1138
ψήφισμα, κατὰ τάχος εἰσπράττειν τοὺς ὀφείλοντας σκεύη τριηραρχικὰ τῇ πόλει· οὗτοι δὲ ἦσαν
τῶν τετριηραρχηκότων τινές. ἄλλος μὲν οὖν ἄλλους εἰσπράττειν ἐτάχθη· ὁ δὲ νῦν τὸν λόγον λέ-
γων, Θεόφημον καὶ Δημοχάρην. ἀγνωμονοῦσι δὲ αὐτοῖς δίκην ἔλαχε, καὶ εἷλε. καὶ ὁ μὲν Δημο-
χάρης ἀποδέδωκεν, ὁ δὲ Θεόφημος ἔτι μεθοδευόμενος ἦν. ψηφισαμένης δὲ τῆς βουλῆς, ὅτῳ τις
ἂν δύνηται τρόπῳ, τοὺς ὀφείλοντας εἰσπράττειν, ἧκεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ Θεοφήμου οὗτος ὁ νῦν δι-
καζόμενος. ἐκ δὲ ἀψιμαχίας ἀλλήλοις [1] ἐνέτειναν καὶ αἰκίας, καὶ κατ' ἀλλήλων δίκας ἀπήνε-
γκαν, ἑκάτερος φάσκων τὸν ἕτερον ἄρξαι τῶν πληγῶν· τοῦτο γὰρ ἦν ἡ αἰκία. πρότερος οὖν εἰσελ-
θὼν ὁ Θεόφημος παρέσχετο μάρτυρας, Εὔεργον καὶ Μνησίβουλον, τὸν μὲν ἀδελφὸν ὄντα ἑαυτοῦ,
τὸν δὲ κηδεστήν. οἱ δὲ ἐμαρτύρησαν, ὅτι Θεόφημος μὲν ἐβούλετο παραδοῦναι τὴν ἄνθρωπον εἰς
βάσανον, τὴν παροῦσαν τῇ μάχῃ, ἵν' εἴπῃ βασανιζομένη, πότερος ἦρξατο τῶν πληγῶν· ταῦ-
τα δὲ, προκαλουμένου τοῦ Θεοφήμου καὶ παραδιδόντος τὴν θεράπαιναν, οὐκ [2] ἐδέξαντο. τέλος, οἱ
μὲν δικασταὶ, τῇ μαρτυρίᾳ πεισθέντες, ὑπὲρ Θεοφήμου τὴν ψῆφον ἔθεντο· ὁ δὲ ἡττηθεὶς, τοῖς 1139
μάρτυσιν, ὡς ἐψευσμένοις, δικάζεται.

[1] ἐνέτειναν * πληγὰς, καὶ αἰκίας κατ' [2] ἐδέξατο

Ἐνέτειναν ἀλλήλοις καὶ αἰκίας] Quid si ita legas? ἀλληλοις ἐνέτειναν πληγὰς, καὶ κατ' ἀλλήλων δίκας ἀπήνεγκαν αἰκίας· ἑκάτερος. et, v. antepen. οὐκ ἐδέξατο, S. ὁ διώκων. Wolf.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ ΕΥΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΜΝΗΣΙΒΟΥΛΟΥ

ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ ΛΟΓΟΣ.

α΄. ΚΑΛΩΣ μοι δοκοῦσιν οἱ νόμοι ἔχειν, ὦ ἄνδρες δι- 1139
κασταὶ, ὑπόλοιπον ἀγῶνα ἀποδιδόντες ταῖς δίκαις τῶν

α΄. Καλῶς μοι δοκοῦσιν] Multas habet hæc oratio molestas repetitiones (quoties enim τὸ μαρτυρεῖν, τὸ προκαλεῖσθαι, τὸ ὀφείλειν τὰ σκεύη, et παραδιδόναι, et παραλαμβάνειν, et id genus alia sexcenta, quæ nec omittere, nec commode vertere aut mutare licet, occurrunt?) et genus orationis vagum atque laxum, καὶ ὕπτιον, ut Græci vocant, καὶ ἀναβεβλημένον, et (ut mihi quidem videtur) minime Demosthenicum est, ac potius molestum et inamœnum. Quare a lectoribus impetratum hoc ve-

ψευδομαρτυριῶν, ἵνα, εἴ τις, μάρτυρας τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντας παρασχόμενος ἢ προκλήσεις μὴ γενομένας ἢ μαρτυρίας παρὰ τὸν νόμον μαρτυρηθείσας, ἐξηπάτησε τοὺς δικαστὰς, μηδὲν αὐτῷ πλέον γένηται· ἀλλ', ἐπισκηψάμενος ταῖς μαρτυρίαις ὁ ἀδικηθεὶς καὶ εἰσελθὼν ὡς ὑμᾶς καὶ ἐπιδείξας περὶ τοῦ πράγματος τοὺς μάρτυρας τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότας, παρά τε τούτων δίκην λάβῃ καὶ τὸν προβαλόμενον ὑπόδικον ἔχῃ τῶν κακοτεχνιῶν. καὶ διὰ τοῦτο τῷ μὲν διώκοντι ἐλάττω ἐποίησαν τὰ ἐπιτίμια, ἐὰν ἡττηθῇ, ἵνα μὴ διὰ τὸ πλῆθος ἀποτρέποιτο διώκειν τοὺς μάρτυρας τῶν ψευδομαρτυριῶν ὁ ἀδικούμενος· τῷ δὲ φεύγοντι μεγάλας ἐπέθηκαν τιμωρίας, ἐὰν ἁλῷ καὶ δοκῇ ὑμῖν τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκέναι. καὶ δικαίως, ὦ ἄνδρες δικασταί· ὑμεῖς γὰρ, εἰς τοὺς μάρτυρας βλέψαντες, καὶ πιστεύσαντες οἷς ἂν οὗτοι μαρτυρήσωσι, ψηφίζεσθε. ἵνα οὖν μήθ' ὑμεῖς ἐξαπατᾶσθε, μήθ' οἱ εἰσιόντες εἰς ὑμᾶς ἀδικῶνται, διὰ ταῦτα αὐτοὺς ὑποδίκους ἐποίησεν ὁ νομοθέ-
1140 της. δέομαι δὲ ὑμῶν κἀγὼ μετ' εὐνοίας μου ἀκροάσασθαι περὶ τοῦ πράγματος ἐξ ἀρχῆς ἅπαντα, ἵνα ἐκ τούτων εἰδῆτε, ὅσα ἐγώ τε ἠδικήθην, καὶ ἐξηπατήθησαν οἱ δικασταὶ, καὶ οὗτοι τὰ ψευδῆ ἐμαρτύρησαν.

β΄. Μάλιστα μὲν οὖν ἂν ἠβουλόμην μὴ ἔχειν τὰ πράγματα· εἰ δ' οὖν ἀναγκάζοι τις, πρὸς [1] τούτους ἡδύ ἐστιν εἰσιέναι, εἰ μὴ ἀγνῶτές εἰσιν ὑμῖν. νῦν δὲ πλείων μοι λόγος

[1] τοιούτους

lim, ut meam interpretationem cum auctore conferentes judicium faciant. Ita enim spes est, eos fore mihi æquiores. δεῖ γὰρ τὸν ἑρμηνευτὴν ἀκολουθεῖν τῷ ἡγουμένῳ· ὁ δὲ κακῶς ἡγούμενος οὐκ ἂν τὸ καλῶς ἕπεσθαι ἐμποιήσειε. Præterea, quot loca hic aut corrupta aut suspecta sint, annotationes meæ docebunt. Wolf.

Καλῶς μοι δοκοῦσιν] De actionibus ψευδομαρτυριῶν adversus testes falsi testimonii reos, et κακοτεχνιῶν adversus illum, cui testimonium dixerant, vid. Petit. in Comm. in L. A. l. IV. tit. VII. §. XIV.

Κακοτεχνιῶν] Actionem κακοτεχνιῶν contra eos datam fuisse, qui malis artibus et falsis præcipue testimoniis aliquid in judicio obtinuerant, diligenter ostendit Des. Heraldus Rer. Judicat. l. I. 3. Aliter Salmasius, κακοτεχνίου δίκην Harpocrationi invito obtrudens [et locum hunc repetens, ut ex eo efficiat κακοτεχνίου δίκην datam ei fuisse, qui uno falsi genere superatus fuisset, κακοτεχνιῶν, qui pluribus; vel certe κακοτεχνιῶν δίκην dici a Demosthene hoc loco, "quia plura falsarum testationum genera enumerabat. Cum vero quis, ob unam harum quamlibet, dicam alicui scriberet, non ob omnes, libellum inscripsisse κακοτεχνίου, non κακοτεχνιῶν."] Observ. ad Jus Attic. et Rom. p. 295. et p. 841., etsi non impune. Vide Heraldi Animadv. l. VI. c. XI. p. 464. Wesseling.

Ἵνα μὴ διὰ τὸ πλῆθος] S. τῶν χρημάτων. Sed quia præcedit ἐλάττω, fortasse rectius legetur μέγεθος, etsi is comparativus etiam ad numerum refertur, ut τῶν χιλίων οὐκ ἐλάττους, non pauciores 1000. Wolf.

β΄. Εἰ μὴ ἀγνῶτες] Lege οἱ μή. Idem.

ἔσται ἐξελέγχοντι τὸν τρόπον αὐτῶν, ἢ τὴν μαρτυρίαν
ψευδῆ οὖσαν. περὶ μὲν γὰρ τῆς μαρτυρίας, ὅτι ψευδῆ με-
μαρτυρήκασιν, αὐτοί μοι δοκοῦσιν ἔργῳ ἐξελέγχειν αὐτὴν,
καὶ οὐκ ἄλλους με δεῖ μάρτυρας παρασχέσθαι, ἢ αὐτοὺς
τούτους. ἐξὸν γὰρ νῦν αὐτοὺς ἀπηλλάχθαι πραγμάτων
καὶ μὴ κινδυνεύειν εἰσιόντας εἰς ὑμᾶς, ἔργῳ βεβαιώσοντας
ὡς ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία, οὐκ [1]ἐθελήκασι παραδοῦναι
τὴν ἄνθρωπον, ἣν μεμαρτυρήκασι προκαλέσασθαι πρὸς τῷ
διαιτητῇ Πυθοδώρῳ ἐκ Κηδῶν παραδιδόναι ἕτοιμον εἶναι
Θεόφημον, ἠξίουν δ᾽ ἐγὼ παραλαμβάνειν, ὡς οἱ μάρτυρες
ὑμῖν οἱ τότε παραγενόμενοι ἐμαρτύρησαν ἐν τῷ δικαστηρίῳ,
καὶ νυνὶ δὲ μαρτυρήσουσι· καὶ Θεόφημος αὐτοῖς, ὡς αλη-
θῆ μεμαρτυρηκόσιν, οὐκ ἐπεσκήψατο, οὐδ᾽ ἐπεξέρχεται
τῶν ψευδομαρτυριῶν.

γ΄. Σχεδὸν οὖν τι καὶ αὐτοί μοι ὁμολογοῦσιν ἐν τῇ
μαρτυρίᾳ, ἐθέλειν με παραλαμβάνειν τὴν ἄνθρωπον,
Θεόφημον δὲ ἀναβάλλεσθαι κελεύειν, ἐμὲ δὲ οὐκ ἐθέλειν.
ἣν δ᾽ ἐγὼ μὲν ἠξίωσα παραλαμβάνειν, Θεόφημος δὲ προὒ-
καλέσατο παραδοῦναι — ὡς οὗτοί φασι —, τὸ δὲ σῶμα 1141
οὐδεὶς [2]οἶδε παρὸν, οὔτε τότε πρὸς τῷ διαιτητῇ, οὔτε πρὸς
τῷ δικαστηρίῳ ὕστερον, οὔτ᾽ ἄλλοθι οὐδαμοῦ παραδιδόμενον,
ἐμαρτύρησαν οἱ μάρτυρες οὗτοι, ὡς ἐθέλοι παραδοῦναι
Θεόφημος καὶ πρόκλησιν προκαλοῖτο· ᾠήθησαν δὲ οἱ δικα-
σταὶ, ἀληθῆ εἶναι τὴν μαρτυρίαν· φεύγειν δέ με τὸν ἔλεγ-
χον ἐκ τῆς ἀνθρώπου περὶ τῆς αἰκίας, ὁπότερος ἡμῶν ἦρξε
χειρῶν ἀδίκων. τοῦτο γάρ ἐστιν ἡ αἰκία. πῶς οὖν οὐκ
ἀναγκαῖόν ἐστι τούτους τοὺς μάρτυρας τὰ ψευδῆ μεμαρ-
τυρηκέναι, οἵ γε οὐδὲ νῦν πω τολμῶσι τὸ σῶμα τῆς ἀνθρώ-

[1] ἠθελήκασι [2] εἶδε * παρὼν, οὔτε

Καὶ οὐκ ἄλλους με δεῖ] M. δεῖν, ut pendeat a δοκοῦσιν, ut et τὸ ἐξελέγχειν. Idem.

Ἐξὸν γὰρ ἦν] Fel. ἐξὸν γὰρ νῦν rectius. Sed etiam legi possit, ἐξ ὧν, vel ἐξ οὗ γὰρ ἦν αὐτοὺς, etc. οὐκ ἠθελήκασι. Idem.

Βεβαιώσοντας] M. βεβαιώσαντας, et v. 9. addo καὶ ante ἕτοιμον. Auger.

Πυθοδώρῳ ἐκ Κηδῶν] Κηδὰ, ἢ Κηδαὶ, municipii nomen esse puto. Wolf.

Καὶ Θεόφημος αὐτοῖς —] *Eosque testes, ut vera testificatos, nec tum falsi postulavit Theophemus, nec nunc eo nomine reos facit, aut inter reos referre contendit, aut eo crimine urget.* Budæus.

γ΄. Ἐμὲ δ᾽ οὐκ ἐθέλειν] S. ἀναβάλλεσθαι. Wolf.

Περὶ τῆς αἰκίας lege, non οἰκίας. Idem.

Τοῦτο γάρ ἐστιν ἡ αἰκία] *Hoc enim sibi vult verberationis verbum*, hanc interpretationem, ut supervacaneam, delevi: quasi vero judicibus commentario esset opus. Idem. Vid. Petit. Comm. in L. A. l. VII. t. I. §. XXII.

που παραδοῦναι — καθὰ ἔφασαν προκαλέσασθαι τὸν Θεό-
φημον, καὶ ἐμαρτύρησαν αὐτῷ —, [1]καὶ τὴν μὲν μαρτυρίαν
ἔργῳ βεβαιοῦσθαι, ὡς ἀληθής ἐστι, καὶ τοὺς μάρτυρας
ἀπηλλάχθαι τοῦ ἀγῶνος, παραδόντος τὸ σῶμα τῆς ἀνθρώ-
που· τὴν δ᾽ ἄνθρωπον περὶ τῆς αἰκίας βασανίζεσθαι, ἐφ᾽ ᾗ
ἐγὼ διώκω δίκῃ τὸν Θεόφημον, ἐπειδὴ τότε οὐ παρέσχε, καὶ
τὸν ἔλεγχον, ἐξ ὧν ὁ Θεόφημος ἔλεγε τότε ἐξαπατῶν τοὺς
δικαστὰς, ἐκ τούτων γίγνεσθαι;

δ΄. Ἔφη γὰρ ἐν τῇ δίκῃ τῆς αἰκίας, τοὺς μὲν μάρτυρας
τοὺς παραγενομένους καὶ μαρτυροῦντας τὰ γενόμενα ἐν
γραμματείῳ κατὰ τὸν νόμον, ψευδεῖς εἶναι καὶ ὑπ᾽ ἐμοῦ
παρεσκευασμένους· τὴν δ᾽ ἄνθρωπον τὴν παραγενομένην
ἐρεῖν τἀληθῆ, οὐκ ἐκ γραμματείου μαρτυροῦσαν, ἀλλ᾽ ἐκ
τῆς ἰσχυροτάτης μαρτυρίας, βασανιζομένην, ὁπότερος ἦρξε
χειρῶν ἀδίκων. ἃ δὴ, τῷ λόγῳ τότε καταχρώμενος καὶ
μάρτυρας παρεχόμενος τούτων, ἐξηπάτα τοὺς δικαστὰς,
1142 νῦν ἐξελέγχεται ψευδῆ ὄντα. τὸ γὰρ σῶμα τῆς ἀνθρώπου
οὐ τολμᾷ παραδοῦναι, ἀλλὰ μᾶλλον προῄρηται τὸν ἀδελ-
φὸν καὶ τὸν κηδεστὴν ψευδομαρτυριῶν ἀγωνίζεσθαι, ἢ πα-
ραδοῦναι τὸ σῶμα τῆς ἀνθρώπου, καὶ δικαίως ἀπηλλάχθαι,
καὶ μὴ διὰ λόγων καὶ δεήσεως, ἐὰν δύνωνται ἐξαπατή-
σαντες ὑμᾶς ἀποφεύγειν, πολλάκις ἐμοῦ προκαλεσαμένου
καὶ ἐξαιτήσαντος τὴν ἄνθρωπον, καὶ τότε ἀξιοῦντος πα-
ραλαμβάνειν, καὶ μετὰ τὴν δίκην, καὶ ὅτε [2]ἐξέτεινον αὐ-
τοῖς, καὶ ἐφ᾽ ᾗ ἐγὼ δίκῃ τὸν Θεόφημον διώκω τῆς αἰκίας,
καὶ ἐπὶ τῇ ἀνακρίσει τῶν ψευδομαρτυριῶν· καὶ τούτων οὐ
προσποιουμένων, ἀλλὰ λόγῳ μὲν μαρτυρούντων τὰ ψευδῆ,
ἔργῳ δὲ οὐ παραδιδόντων τὴν ἄνθρωπον. εὖ γὰρ ᾔδεσαν, ὅτι,
βασανιζομένης αὐτῆς, ἐξελεγχθήσονται ἀδικοῦντες, οὐκ

[1] * καίτοι τ. μ. μ. * ἔχρην ἔργῳ [2] ἐξέτινον

Παραδόντος τὸ σῶμα] S. τοῦ Θεοφήμου. Sed rectius παραδόντας, ut referatur ad μάρτυρας. Wolf.

δ΄. Καταχρώμενος] F. A. ἔλεξεν, aut εἶπε. Idem.

Καὶ ὅτε ἐξέτεινον αὐτοῖς] Ἐκτείνω, *extendo*. ἐκτίνω, *persolvo, luo*. legendum per ι. ἐξέτινον, S. τὴν καταδίκην. Idem.

Καὶ τούτων οὐ προσποιουμένων] Προσποιεῖσθαι, *arrogare, simulare, præ se ferre, augere opes*, aut *adsciscere clientelas*, ut in Areopagitico Isocratis. Horum nihil huc quadrare videtur. Quid ergo, si προσϊεμένων legas? *cum horum nihil admitterent.* Sunt in hac narratione περίοδοι πολύκωλοι καὶ σχοινοτενεῖς, quas imitari et mihi necesse fuit: quamvis minus bellam facere videantur orationem. Idem.

ἀδικούμενοι. ὡς δὲ ταῦτα ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ὅτι μὲν τοίνυν πολλάκις προκαλεσαμένῳ καὶ ἀξιοῦντι παραλαβεῖν τὴν ἄνθρωπον οὐδεὶς παρεδίδου, μεμαρτύρηται ὑμῖν· ἵνα δὲ καὶ ἐκ τεκμηρίων εἰδῆτε, ὅτι ψευδῆ μεμαρτυρήκασι, δηλώσω ὑμῖν.

έ. Οὗτοι γὰρ, εἴπερ ἀληθῆ ἦν, ἅ φασι προκαλέσασθαι τὸν Θεόφημον, [1]καὶ παραδιδόναι τὸ σῶμα τῆς ἀνθρώπου, οὐκ ἂν δήπου δύο μόνους μάρτυρας [2]ἐποιήσαντο, κηδεστὴν καὶ ἀδελφὸν, τἀληθῆ μαρτυροῦντας, ἀλλὰ καὶ ἄλλους ἂν πολλούς. ἡ μὲν γὰρ δίαιτα ἐν τῇ Ἡλιαίᾳ ἦν, οἱ γὰρ τὴν Οἰνηΐδα καὶ τὴν Ἐρεχθηΐδα διαιτῶντες ἐνταῦθα κάθηνται· τῶν δὲ τοιούτων προκλήσεων, ὅταν τις τὸ σῶμα παραδιδῷ κομίσας, πολλοὶ προΐστανται ἐπακούοντες τῶν λεγομένων. ὥστε οὐκ ἂν ἠπόρησαν μαρτύρων, εἴπερ καὶ ὁπωστιοῦν 1143
ἀληθὴς ἦν ἡ μαρτυρία.

ς'. Μεμαρτυρήκασι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐν τῇ αὐτῇ μαρτυρίᾳ, ὡς ἐγὼ οὐκ ἐθέλοιμι ἀναβαλέσθαι· ὁ δὲ Θεόφημος κελεύοι, ἵνα μοι παραδοίη τὴν ἄνθρωπον. ὡς δὲ οὐκ ἀληθές τοῦτ' ἔστιν, ἐγὼ ὑμᾶς διδάξω. εἰ μὲν γὰρ ἐγὼ τὸν Θεόφημον προὐκαλούμην ταύτην τὴν πρόκλησιν, ἣν μεμαρτυρήκασιν αὐτῷ, ἀξιῶν αὐτὸν τὴν ἄνθρωπον παραδοῦναι, εἰκότως ἄν μοι τούτους τοὺς λόγους ἀπεκρίνατο,

[1] [καὶ] [2] * ἐποιήσατο

έ. Μάρτυρας ἐποιήσατο lege, S. ὁ Θεόφημος. Idem.

Ἡ μὲν γὰρ δίαιτα —] Δικασταὶ et διαιτηταὶ longe diversi erant, atque ideo diversis appellationibus censebantur. Δικασταὶ, ni fallor, dicebantur judices, qui suprema auctoritate judicabant; quorum sententiæ erant κύριαι, nec retractari poterant: διαιτηταὶ autem veluti disceptatores erant, qui de causis tribulium privatis cognoscebant; quorum sententiis si stare isti nolebant, poterant ad δικαστὰς, ad δικαστήρια provocare. Diversa erant δικαστήρια, et diversis locis cogebantur: sed et διαιτηταὶ sua habebant loca, quibus conveniebant, eaque, ni fallor, prope δικαστήρια, aut in ipsis δικαστηρίοις, loco separato; quod significare videtur Demosthenes hoc in loco. Communem quidem denominationem habebant, et, ut loquuntur, genericam. Ea erat κριτής. Denominatio ista omnes judicum species complectitur, ut et κρίνειν omnes judicandi figuras. *In Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R.* l. V. c. XIV. §. V. Heraldus.

Τῶν δὲ τοιούτων προκλήσεων, etc. πολλοὶ προΐστανται] F. τῶν δὲ τοιούτων προκλήσεων γιγνομένων πολλοὶ περιΐστανται. τὸ προΐστασθαι, *antestare*, *præesse*, non video quid hic loci habere possit. Wolf. Mallem παρίστανται, i. e. *adsunt*, *præsentes sunt*. Palmer. Hic προΐστανται significat *adstant*, *assistunt*. Quo sensu tamen inusitatum est. Auger.

ς'. Ὁ δὲ Θεόφημος κελεύοι] S. μὲ ἀναβαλέσθαι. Wolf.

Νῦν δὲ σεαυτὸν μεμαρτύρηκας] F. μεμαρτυρήκασι, S. οἱ μάρτυρες. Idem.

ἀναβαλέσθαι κελεύων τὴν δίαιταν εἰς τὴν ὑστέραν σύνοδον, ἵνα κομίσῃ τὴν ἄνθρωπον καὶ παραδῷ μοι· νῦν δὲ σεαυτὸν [1]μεμαρτύρηκας, ὦ Θεόφημε, ἐθέλειν παραδιδόναι τὴν ἄνθρωπον, καὶ ἐμὲ μὴ ἐθέλειν παραλαβεῖν. πῶς οὖν κύριος μὲν ὢν σὺ τῆς ἀνθρώπου, μέλλων δὲ προκαλεῖσθαι ταύτην τὴν πρόκλησιν ἣν μεμαρτυρήκασί σοι, καταφεύγων δὲ εἰς τὴν ἄνθρωπον, μέλλων δὲ προκαλεῖσθαι [2]περὶ τοῦ δικαίου, ἄλλου δέ σοι οὐδενὸς ὄντος μάρτυρος, ὡς ἐπλήγης ὑπ' ἐμοῦ ἄρχοντος χειρῶν ἀδίκων, οὐχ ἧκες ἔχων τὴν ἄνθρωπον πρὸς τὸν διαιτητήν; καὶ παρεδίδους τὸ σῶμα παρούσης τῆς ἀνθρώπου, κύριός γε ὢν αὐτῆς; ἀλλὰ τὴν μὲν πρόκλησιν [3]φὴς προκαλέσασθαι, τὴν δ' ἄνθρωπον οὐδεὶς εἶδε, δι' ἧς ἐξηπάτησας τοὺς δικαστὰς, ψευδεῖς μάρτυρας παρεχόμενος, ὡς ἐθέλων παραδοῦναι; ἐπειδὴ τοίνυν σοι τότε οὐ παρῆν ἡ ἄνθρωπος, ἀλλὰ πρότερον ἐσημάνθησαν οἱ ἐχῖνοι, ὕστερόν ἐστιν ὅπου ἤγαγες τὴν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἀγορὰν, ἢ εἰς τὸ δικαστήριον; εἰ γὰρ μὴ τότε σοι παρεγένετο, ὕστερον δήπου ἔδει παραδιδόναι, καὶ μάρτυρας ποιεῖσθαι, ὡς ἐθέλεις ἐν τῇ ἀνθρώπῳ τὸν ἔλεγχον γίγνεσθαι,
1144 καθάπερ προὐκαλέσω, προκλήσεώς τε ἐμβεβλημένης σοι, καὶ μαρτυρίας, ὡς ἤθελες παραδιδόναι τὴν ἄνθρωπον. μέλλων τοίνυν εἰσιέναι τὴν δίκην, ἔστιν ὅπου τὴν ἄνθρωπον εἰσήγαγες πρὸς τὸ δικαστήριον; καίτοι ἔδει αὐτὸν, εἴπερ ἀληθῆ ἦν, ἅ φασιν αὐτὸν προκαλεῖσθαι, κληρουμένων τῶν δικαστηρίων, κομίσαντα τὴν ἄνθρωπον, λαβόντα τὸν κήρυκα, κελεύειν ἐμὲ εἰ βουλοίμην βασανίζειν, καὶ μάρτυρας τοὺς δικαστὰς εἰσιόντας ποιεῖσθαι, ὡς ἕτοιμός ἐστι παραδοῦναι· νυνὶ δὲ λόγῳ ἐξαπατήσας, ψευδεῖς μαρτυρίας παρασχόμενος, οὐδέπω καὶ νῦν τολμᾷ παραδοῦναι τὴν ἄνθρωπον, πολλάκις ἐμοῦ προκαλεσαμένου καὶ ἐξαιτήσαντος, ὡς οἱ μάρτυρες ὑμῖν οἱ παραγενόμενοι μεμαρτυρήκασι. καί μοι ἀνάγνωθι πάλιν τὰς μαρτυρίας.

[1] * μεμαρτυρήκασι [2] περὶ * αἰκίας, ἄλλου [3] φῇς

Δι' ἧς ἐξηπάτησας] Δι' ἧς, S. γυναικός. Sed quid, si δι' ὧν, per quæ? et ἐξαπατήσας καὶ ψευδεῖς. Idem.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ζ'. Βούλομαι δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὴν δίκην διηγήσασθαι, ὅθεν ἐγένετό μοι πρὸς Θεόφημον, ἵνα εἰδῆτε, ὅτι οὐ μόνον ἐμοῦ ἀδίκως κατεδικάσατο, τοὺς δικαστὰς ἐξαπατήσας, ἀλλὰ καὶ τῆς βουλῆς ἅμα τῶν πεντακοσίων τῇ αὐτῇ ψήφῳ· καὶ ἄκυρα μὲν ἐποίησε τὰ δικαστήρια τὰ ὑμέτερα, ἄκυρα δὲ τὰ ψηφίσματα καὶ τοὺς νόμους, ἀπίστους δὲ τὰς ἀρχὰς κατέστησεν ὑμῖν καὶ τὰ γράμματα τὰ ἐν ταῖς στήλαις. ὃν δὲ τρόπον, ἐγὼ ὑμᾶς περὶ ἑνὸς ἑκάστου διδάξω. ἐμοὶ γὰρ πρὸς Θεόφημον συμβόλαιον μὲν οὐδὲν πώποτε πρότερον ἐν τῷ βίῳ ἐγένετο, οὔτ' αὖ κῶμος ἢ ἔρως ἢ πότος, ὥστε, διαφερόμενον περί τινος πλεονεκτήματος ἢ παροξυνόμενον ὑπὸ ἡδονῆς τινὸς, ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τούτου· ψηφισμάτων δὲ ὑμετέρων, δήμου καὶ βουλῆς, καὶ νόμου ἐπιτάξαντος, εἰσέπραξα τοῦτον, 1145
ὀφείλοντα τῇ πόλει σκεύη τριηραρχικά. διότι δὲ, ἐγὼ ὑμῖν διηγήσομαι. ἔτυχεν, ἐκπλεουσῶν τριηρῶν, καὶ βοήθεια ἀποστελλομένη διὰ τάχους. σκεύη οὖν ἐν τῷ νεωρίῳ οὐχ ὑπῆρχε ταῖς ναυσὶν, ἀλλ' ἔχοντες οἱ ὀφείλοντες οὐκ ἀπεδίδοσαν· πρὸς δὲ τούτοις, οὐδ' ἐν τῷ Πειραιεῖ ὄντα ἄφθονα ὀθόνια καὶ στύππια καὶ σχοινία, οἷς κατασκευάζεται τριήρης, ὥστε πρίασθαι. γράφει οὖν Χαιρέδημος τὸ ψήφισμα τουτὶ, ἵνα εἰσπραχθῇ τὰ σκεύη ταῖς ναυσὶ καὶ σῷα γένηται τῇ πόλει. καί μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

ζ'. "Οτι οὐ μόνον ἐμοῦ ἀδίκως κατεδικάσατο, τοὺς δικαστὰς ἐξαπατήσας· ἀλλὰ καὶ τῆς βουλῆς lege. Verba enim transposita sunt. IDEM. Hæc luxata sunt et confusa. Editio Benenati habet ad marginem adscriptum sic: κατεδικάσατο, ἀλλὰ καὶ ἐξηπάτησε τοὺς δικαστὰς καὶ τὴν βουλὴν ἅμα τῶν πεντακοσίων, [*per injuriam reum peregisse, verum etiam et judices et senatum quingentorum decepisse.* In farrag. WOLF.] quæ lectio multo melior est. Sed mihi venit in mentem altera lectio, quæ minimum recedit a vulgata et meliorem sententiam exhibet. Nam non mihi arridet hæc phrasis ἐμοῦ κατεδικάσατο, quæ litiganti non convenit, sed judici: nam litigant partes, judex vero καταδικάζει *condemnat.* Itaque sic mallem legi: οὐ μόνον κατ' ἐμοῦ ἀδίκως κατεδεκάσατο τοὺς δικαστὰς, ἀλλὰ καὶ ἐξαπατήσας ἅμα τὴν βουλὴν, i. e. *non solum injuste contra me judices corrupit, sed etiam* etc. Δεκάζειν optime convenit huic loco, et sumitur in proprio significatu. Sic Synesius ep. dixit, δεκάσαι τὰς ψήφους, *corrumpere suffragia,* in eodem sensu. PALMER.

Ἀπίστους δὲ τὰς ἀρχὰς κατέστησεν ὑμῖν] Ἀντὶ τοῦ, ἐποίησεν ὑμᾶς οὐ πιστεύειν τοῖς ἄρχουσι. WOLF.

Ἔτυχεν ἐκπλεουσῶν τριηρῶν καὶ βοήθεια ἀποστελλομένη] Ὃ καὶ παρέλκειν δοκεῖ. IDEM.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

τούτου τοίνυν τοῦ ψηφίσματος γεγενημένου, ἡ μὲν ἀρχὴ ἐπεκλήρωσε καὶ παρέδωκε τοὺς ὀφείλοντας τὰ σκεύη τῇ πόλει· οἱ δὲ τῶν νεωρίων ἐπιμεληταὶ, τοῖς τριηράρχοις [1] τοῖς ἐκπλέουσι τότε, καὶ τοῖς ἐπιμεληταῖς τοῖς ἐν ταῖς συμμορίαις. ὁ δὲ νόμος ὁ τοῦ [2] Περιάνδρου ἠνάγκαζε καὶ προσέταττε τοὺς ὀφείλοντας παραλαβεῖν τὰ σκεύη, καθ' ὃν αἱ συμμορίαι συνετάχθησαν. πρὸς δὲ τούτοις, ἕτερον ψήφισμα δήμου ἠνάγκαζε τὸ πρὸς μέρος ἡμῖν διδόναι τῶν ὀφειλόντων ἕκαστον εἰσπρᾶξαι. ἔτυχον δὴ ἐγὼ μὲν τριηραρχῶν

[1] τοῖς * οὐκ ἐκπλέουσι
[2] Περιάνδρου, * καθ' ὃν αἱ συμμορίαι συνετάχθησαν, ἠνάγκαζε - - - σκεύη.

Τούτου τοίνυν τοῦ ψηφίσματος κ. τ. λ.] Vox ἐπεκλήρωσε non est hujus loci, meo judicio, nam non agitur de ulla sortitione, sed tantum magistratus hoc psephismate jubetur dare nomina eorum, qui armamenta reip. debebant, navalium curatoribus; quanquam enim id expressis verbis non dicat, tamen colligere licet ex eo quod scribit, navalium curatores eadem nomina dedisse trierachis et curatoribus classium; atqui curatores navalium ab aliis acceperant. Unde in sequentibus dixit [p. 158. v. 4.] ὀφείλοντας τὰ σκεύη τῇ πόλει ἡ ἀρχὴ *curatores navalium* παραλαβοῦσα παρὰ τῆς προτέρας ἀρχῆς (de qua dixit: ἡ μὲν ἀρχὴ ἐπεκλήρωσε, καὶ — πόλει) ἡμῖν παρέδωκε κ. τ. τ. ν. καὶ κ. τ. ψ. Rescribendum est igitur: ἐπεπλήρωσε, i. e. *facto hoc psephismate, id magistratus præstitit et exsecutioni mandavit.* Sequitur: ὁ δὲ νόμος — συνετάχθησαν. Ut vulgo ista eduntur, diceres hunc nescio quem Periandrum auctorem fuisse τῶν Συμμοριῶν, quod an verum sit nescio, cum aliunde mihi non constet, hoc tamen scio Demosthenem non habuisse in animo id docere his verbis, sed tantum trierarchos et curatores classium repetiisse armamenta quemque ab iis, qui suæ erant classis: unde is, cui orationem scribit Demosthenes, repetiit a Demochare et Theophemo, qui ejusdem secum erant classis: ἔτυχον —— γενόμενος. Scribo igitur: ὁ δὲ νόμος — καθ' ὧν αἱ συμμορίαι συνετάχθησαν. Recipiunto Trierarchi et classium curatores nomina eorum, qui armamenta debent, *e quibus classes suæ constituuntur quisque recipito. In Comm. in L. A.* l. III. t. IV. §. IX. PETITUS. An aliis hæc sit probaturus nescio, mihi quidem certe non placet. Καθ' ὧν estne *ex quibus?* Id utique ostendendum fuerat. De ἐπεκλήρωσε, quod itidem mutatur, idem affirmo. Opportunum satis est, si de sortitione eorum intelligas, qui prioribus magistratibus successerunt ea in curatione. WESSELING.

Ἡ μὲν ἀρχὴ ἐπεκλήρωσε] Τὸ ἐπικληροῦν τὸν ἄρχοντα τοῖς χορηγοῖς τοὺς αὐλητὰς est in Midiana, §. ς'. Ψήφισμα vero non ἐπικληροῦσθαι, sed ἐπικυροῦσθαι, καὶ ἐπιψηφίζεσθαι, καὶ χειροτονεῖσθαι dicitur. Censeo igitur legendum ἡ μὲν ἀρχὴ ἐπεκύρωσε. WOLF.

Καὶ παρέδωκε τοὺς ὀφείλοντας τὰ σκεύη τῇ πόλει. οἱ δὲ τῶν] Videtur post πόλει addendum τοῖς τῶν νεωρίων ἐπιμεληταῖς. οἱ δὲ τῶν νεωρίων ἐπιμεληταί. IDEM. Interpretatus sum, quasi legeretur: τῇ πόλει τοῖς τῶν νεωρίων ἐπιμεληταῖς· οἱ δὲ τῶν - - - τοῖς οὐκ ἐκπλέουσι τότε. AUGER.

Τοῖς τριηράρχοις] S. παρέδωκαν τοὺς ὀφείλοντας. WOLF.

Τοῖς ἐκπλέουσι] Ἐναλλαγὴ χρόνου, ἀντὶ τοῦ, τοῖς ἐκπλευσουμένοις. IDEM.

Καὶ προσέταττε τοὺς ὀφείλοντας παραλαβεῖν τὰ σκεύη] Καὶ προσέταττε (S. τοῖς τριηράρχοις ὁ νόμος) παραλαβεῖν, ἀντὶ τοῦ, εἰσπράττειν τοὺς ὀφείλοντας τὰ σκεύη. IDEM. Sensus mihi videretur planior et melior, si legeretur παραβάλλειν τὰ σκεύη, i. e. *ii qui sunt debitores* (publico scil.) *deponere debent instrumenta.* PALMER.

Τοὺς ὀφείλοντας παραλαβεῖν τὰ σκεύη] Ἠνάγκαζεν ὁ νόμος τοὺς τῶν νεωρίων ἐπιμελητὰς, καὶ τοὺς τριηράρχους παραλαβεῖν τοὺς ὀφείλοντας τὰ σκεύη. Vide, ne te ἀμφιβολία decipiat. WOLF.

Ἠναγκάζετο πρὸς μέρος] F. Ἠνάγκαζε. IDEM.

καὶ ἐπιμελητὴς ὢν τῆς συμμορίας· Δημοχάρης δὲ ὁ Παιανιεύς, ἐν τῇ συμμορίᾳ ὢν καὶ ὀφείλων τῇ πόλει σκεύη μετὰ Θεοφήμου τουτουΐ, συντριήραρχος γενόμενος. γεγραμμένους οὖν αὐτοὺς ἀμφοτέρους ἐν τῇ στήλῃ ὀφείλοντας τὰ σκεύη τῇ πόλει, ἡ ἀρχὴ, παραλαβοῦσα παρὰ τῆς προτέρας ἀρχῆς, ἡμῖν παρέδωκε κατά τε τὸν νόμον καὶ [1] κατὰ τὰ ψηφίσματα. ἐξ ἀνάγκης οὖν ἦν μοι παραλαμβάνειν, ἐπεὶ,
ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ, πολλὰς τριηραρχίας τετριηραρχη- 1146
κὼς ὑμῖν, οὐδεπώποτε ἔλαβον σκεύη ἐκ τοῦ νεωρίου, ἀλλ' αὐτὸς ἰδίᾳ παρεσκεύασμαι, ὁπότε δέοι, ἵνα ὡς ἐλάχιστα πράγματα ἔχοιμι πρὸς τὴν πόλιν· τότε δὲ [2] καὶ τὰ ψηφίσματα καὶ τὸν νόμον ἠναγκαζόμην παραλαμβάνειν. ὡς δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι, τό τε ψήφισμα καὶ τὸν νόμον· ἔπειτα, τὴν ἀρχὴν αὐτὴν τὴν παραδοῦσαν καὶ εἰσαγαγοῦσαν εἰς τὸ δικαστήριον· εἶτα, τοὺς ἐκ τῆς συμμορίας, ἧς ἦν ἐπιμελητὴς καὶ τριήραρχος. καί μοι ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ. ΨΗΦΙΣΜΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ὡς μὲν τοίνυν πολλή μοι ἀνάγκη ἦν παραλαβεῖν τοὺς ὀφείλοντας τῇ πόλει, τοῦ τε νόμου ἀκούετε καὶ τῶν ψηφισμάτων· ὡς δὲ καὶ παρέλαβον παρὰ τῆς ἀρχῆς, ὁ παραδοὺς ὑμῖν μεμαρτύρηκε.

η΄. Σκέψασθαι δὴ ὑμᾶς εἰκός ἐστιν ἐξ ἀρχῆς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦτο πρῶτον, πότερον ἐγὼ ἠδίκουν ὁ ἀναγκαζόμενος εἰσπρᾶξαι τὸν Θεόφημον, ἢ Θεόφημος, ὃς, ὀφείλων τῇ πόλει τὰ σκεύη πολὺν χρόνον, οὐκ ἀπεδίδου. ἐὰν γὰρ καθέκαστον σκοπῆτε, εὑρήσετε τὸν Θεόφημον ἅπαντα ἀδικοῦντα· καὶ ταῦτα οὐχ ὑπ' ἐμοῦ μόνον λόγῳ εἰρημένα, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δικαστηρίου ψήφῳ κεκριμένα. ἐπειδὴ γὰρ παρέλαβον αὐτὸν ἐκ τῆς ἀρχῆς, προσελθὼν αὐτῷ, πρῶτον μὲν ἀπῄτουν τὰ σκεύη· ὡς δὲ

[1] [κατὰ] [2] καὶ * διὰ τὰ

Γεγραμμένους ὀφείλοντας] Ὅτι ὀφείλουσι. Idem.

Ἡ ἀρχὴ] Np. ὁ ἐπιμελητὴς τῶν νεωρίων. Auger.

Παρεσκεύασται] Παρεσκεύασμαι lege. et, v. 11. τότε δὲ κατά τε τὰ ψηφίσματα, non καὶ τὰ ψηφ. Wolf.

η΄. Προσελθὼν αὐτῷ —] Vid. vol. II. p.

[1] τοῦτο εἰπόντος οὐκ ἀπεδίδου, ὕστερον αὐτῷ περιτυχὼν περὶ τὸν Ἑρμῆν τὸν πρὸς τῇ Πυλίδι, προσεκαλεσάμην
1147 πρός τε τοὺς ἀποστολέας καὶ πρὸς τοὺς τῶν νεωρίων ἐπιμελητάς. οὗτοι γὰρ εἰσῆγον τότε τὰς διαδικασίας εἰς τὸ δικαστήριον [2] περὶ τῶν σκευῶν. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν μάρτυρας τοὺς κλητεύσαντας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ὅτι μὲν τοίνυν προσεκλήθη ὑπ' ἐμοῦ, οἱ κλήτορες μεμαρτυρήκασιν· ὡς δὲ εἰσήχθη εἰς τὸ δικαστήριον, λάβε μοι τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀποστολέων καὶ τῆς ἀρχῆς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

θ΄. Ὃν μὲν τοίνυν ᾤμην πράγματα παρέξειν μοι Δημοχάρην τὸν Παιανιέα, πρὶν μὲν εἰσαχθῆναι εἰς τὸ δικαστήριον, ἦν ἀηδής· ἐπειδὴ δὲ εἰσήχθη καὶ ἑάλω, ἀπέδωκε τὸ καθ' ἑαυτὸν μέρος τῶν σκευῶν. ὃν δ' οὐκ ἂν ᾠήθην εἰς τοσοῦτον πονηρίας ἐλθεῖν, ὥστε τολμῆσαι δή ποτε τὴν πόλιν ἀποστερῆσαι τὰ σκεύη, εἰς τοσοῦτο δικῶν καὶ πραγμάτων προβέβηκε, καὶ παρὼν μὲν πρὸς τῷ δικαστηρίῳ, ὅτε εἰσήγετο, οὐδαμοῦ ἠντιδίκησεν, οὐδὲ ἀπεγράψατο διαδικασίαν πρὸς οὐδένα, [3] ἤ τινά φησιν ἕτερον ἔχειν τὰ σκεύη καὶ μὴ προσήκειν αὐτῷ ἀποδοῦναι, ἀλλ' εἴασε καθ' ἑαυτοῦ ψῆφον ἐπαχθῆναι. ἐπειδὴ δὲ ἀπῆλθεν ἐκ τοῦ δικαστηρίου, οὐδὲν μᾶλλον ἀπεδίδου. ἀλλ' ᾤετο ἐν μὲν τῷ παρόντι αὐτὸς ἐκποδὼν γενόμενος ἡσυχίαν ἕξειν, ἕως ἐγώ τε ἐκπλεύσω καὶ αἱ νῆες, καὶ χρόνος ἐγγένηται, καὶ ἐμὲ, ἃ οὗτος ὤφειλε

[1] τοῦτο μοῦ εἰπόντος [2] * τὰς περὶ [3] ἢ] * εἴ

91. v. 4.

Ἑρμῆν τὸν πρὸς τῇ Πυλίδι] Vid. Meurs. Athen. Att. l. I. c. V. et Corsin. Fast. Att. p. I. d. VIII. p. 332.

Οἱ κλήτορες] Hos paulo ante v. 6. τοὺς κλητεύσαντας dixit, appellantur etiam κλητῆρες. Wolf. Est κλητεύειν *vadari*, quod Horatius [l. I. sat. IX. sub fin.] *attestari* vel *antestari* potius dixit. Budæus. Vid. Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R. l. VI. c. XII.

θ΄. Καὶ παρὼν — εἴ τινά φησιν — ἀποδοῦναι κ. τ. λ.] *Et cum adesset in judicio, quando publico nomine cum eo judicium constituebat ob ea vasa, nusquam aut defensionem exorsus est, aut motam sibi controversiam cuipiam denunciavit, si apud alium ea vasa esse dictitat, nec ad se eorum restitutionem pertinere.* Budæus.

Οὐδαμοῦ ἠντιδίκησεν] Ergo non se defendit? an vero neminem alium in jus vocavit? quod est ἀπογράψασθαι διαδικασίαν πρός τινα. Wolf.

Ἢ τινά φησιν ἕτερον ἔχειν τὰ σκεύη] *Nec dicit, quenquam alium habere instrumenta.* Idem.

σκεύη τῇ πόλει, ἀναγκασθήσεσθαι ἀποδοῦναι, ἥκοντα ἐνθάδε, ἢ τῷ διαδόχῳ, ὃς ἂν ἔλθῃ ἐκ τῆς συμμορίας ἐπὶ τὴν ναῦν. τί γὰρ ἂν καὶ ἀντέλεγον αὐτῷ, ψηφίσματα καὶ νόμους παρεχομένῳ, ὡς προσῆκον ἐμὲ εἰσπρᾶξαι τὰ σκεύη; 1148
ὁ δὲ Θεόφημος, χρόνου ἐγγεγενημένου, ὁπότε αὐτὸν ἥκων ἀπαιτοίην, ἔμελλε φήσειν ἀποδεδωκέναι· καὶ τούτοις τεκμηρίοις καταχρήσεσθαι, ὡς ἀποδέδωκε, τῷ καιρῷ καὶ τῇ [1] χρείᾳ· ὡς οὐκ ἠλίθιος ἦν, οὐδ' αὖ φίλος αὐτῷ γενόμενος οὐδὲ πώποτε, ὥστ' [2] ἐπισχεῖν τι ἄν ποτε βουλόμενος ἐγώ, τριηραρχῶν μὲν τῇ πόλει, ἐπιμελητὴς δὲ ὢν τῆς συμμορίας, ψηφισμάτων δὲ τοιούτων καὶ νόμου ὄντος, περὶ τὴν εἴσπραξιν ἐπέσχον ἂν [3] τούτῳ. ταύτην τὴν διάνοιαν ἔχων ὁ Θεόφημος, τότε μὲν οὐκ ἀπεδίδου τὰ σκεύη, ἀλλ' ἐκποδὼν ἦν· ὕστερον δὲ ᾤετό με ἀποστερήσειν· πρὸς δὲ τούτοις, εἰς ὅρκον καταφυγών, ῥᾳδίως ἐπιορκήσειν, ὅπερ καὶ ἄλλοις πεποίηκε. δεινὴ γὰρ ἡ πλεονεξία τοῦ τρόπου περὶ τὰ διάφορα, ὡς ἐγὼ ἔργῳ ὑμῖν ἐπιδείξω. ταῦτα γὰρ τὰ σκεύη ὀφείλων ὁ Θεόφημος τῇ πόλει, εἰς Ἀφαρέα ἀνέφερε λόγῳ, ἔργῳ δὲ οὐκ ἀπεγράψατο πρὸς αὐτὸν διαδικασίαν, εὖ εἰδώς, ὅτι ἐλεγχθήσεται ψευδόμενος, ἐὰν εἰσέλθῃ εἰς δικαστήριον. ὁ γὰρ Ἀφαρεὺς ἐξήλεγχεν αὐτόν, τιμὴν λογισάμενον αὐτῷ τῶν σκευῶν καὶ λαβόντα παρ' αὐτοῦ, ὅτε παρελάμβανε τὴν τριηραρχίαν. νῦν δέ φησι Δημοχάρει παραδοῦναι, καὶ δικάζεται τοῖς παιδίοις τοῖς Δημοχάρους, τετελευτηκότος τοῦ Δημοχάρους· ὅτε δ' ἔζη ὁ Δημοχάρης, οὐκ ἀπεγράψατο διαδικασίαν πρὸς αὐτὸν ὁ Θεόφημος, εἰσπραττόμενος ὑπ' ἐμοῦ τὰ σκεύη, ἀλλ' ἐβούλετο ἐπὶ προφάσει χρόνου ἐγγενομένου ἀποστερῆσαι τὴν πόλιν τὰ σκεύη. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 1149

ι'. Ταῦτα τοίνυν ἐγὼ πάντα ἐνθυμούμενος, καὶ ἀκούων τὸν Θεόφημον τῶν πεπλησιακότων, οἷος εἴη περὶ τὰ διάφορα, καὶ οὐκ ἀπολαμβάνων τὰ σκεύη παρ' αὐτοῦ, προσῄειν πρός τε τοὺς ἀποστολέας καὶ τὴν βουλὴν καὶ τὸν δῆμον, λέγων, ὅτι οὐκ ἀποδίδωσί μοι τὰ σκεύη ὁ Θεόφημος, ἃ ὦφλεν ἐν τῷ δικαστηρίῳ· προσῄεσαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι τριήραρχοι τῇ βουλῇ, ὅσοι μὴ παρελάμβανον παρὰ τῶν ὀφειλόντων τὰ σκεύη καὶ, πολλῶν λόγων γενομένων, ἀποκρίνεται ἡμῖν ἡ βουλὴ [1] ψήφισμά τι, ὃ ἀναγνώσεται ὑμῖν, εἰσπράττεσθαι τρόπῳ, ᾧ ἂν δυνώμεθα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

γενομένου τοίνυν τοῦ ψηφίσματος τούτου ἐν τῇ βουλῇ, καὶ οὐδενὸς γραφομένου παρανόμων, ἀλλὰ κυρίου ὄντος, προσελθὼν Εὐέργῳ τούτῳ, τῷ ἀδελφῷ τοῦ Θεοφήμου, ἐπειδὴ τὸν Θεόφημον οὐχ οἷός τε ἦν ἰδεῖν, ἔχων τὸ ψήφισμα, πρῶτον μὲν ἀπῄτησα τὰ σκεύη, καὶ ἐκέλευσα αὐτὸν φράσαι τῷ Θεοφήμῳ· ἔπειτα, διαλιπὼν ἡμέρας τινάς, ὡς οὐκ ἀπεδίδου τὰ σκεύη, ἀλλ' ἐχλεύαζέ με, παραλαβὼν μάρτυρας ἠρόμην αὐτόν, πότερα μεμερισμένος εἴη πρὸς τὸν ἀδελφόν, ἢ κοινὴ οὐσία εἴη αὐτοῖς, ἀποκριναμένου δέ μοι Εὐέργου, ὅτι νενεμημένος εἴη καὶ χωρὶς οἰκοίη ὁ Θεόφημος, αὐτὸς δὲ παρὰ τῷ πατρί, πυθόμενος, οὗ ᾤκει ὁ Θεόφημος, λαβὼν παρὰ τῆς ἀρχῆς ὑπηρέτην, ἦλθον ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ Θεοφήμου. καταλαβὼν δὲ αὐτὸν οὐκ ἔνδον ὄντα, ἐκέλευσα τὴν ἄνθρωπον τὴν ὑπακούσασαν, μετελθεῖν αὐτὸν ὅπου εἴη, ταύτην, ἣν μεμαρτυρήκασιν οὗτοι προκαλέσασθαι τὸν Θεόφημον,
1150 παραδοῦναι· ἐγὼ δὲ ἐξαιτῶν οὐ δύναμαι παραλαβεῖν, ἵν' ὑμεῖς τὴν ἀλήθειαν πύθησθε, ὁπότερος ἦρξε χειρῶν ἀδίκων.

ια'. Ὡς δὲ ἀφικνεῖται ὁ Θεόφημος, μετελθούσης αὐτὸν

[1] χρείᾳ, * καὶ ὡς [2] ἐπισχεῖν. τί * γὰρ ἂν [3] τούτῳ;

[1] ψηφίσματι, ὃ

Ἀπαιτοίην, ἔμελλε φήσειν] Lege ἔμελλε φήσειν. τουτέστιν, ἔφησεν ἄν. IDEM.

Ὅπερ καὶ ἄλλοις] M. ὅπερ κἀν ἄλλοις, pro καὶ ἐν ἄλλοις. AUGER.

Πρὸς Ἀφαρέα] Ἴσως τὸν Ἰσοκράτους πρόγονον. περὶ οὗ ὁ Πλούταρχος. WOLF.

Ἐξήλεγχεν αὐτὸν] M. ἐξήλεγχ' ἂν αὐτόν. IDEM.

Ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας] S. ὁ γραμματεύς. IDEM.

ι'. Καὶ ἀκούων] Ἀκούων τῶν πεπλησιακότων τὸν Θεόφημον, οἷος (non οἷς) εἴη περὶ τὰ διάφορα, ἀντὶ τοῦ, οἷος εἴη ὁ Θεόφημος περὶ τὰ συναλλάγματα. IDEM.

Οἷος εἴη περὶ τὰ διάφορα] Sic habent editiones, quæ mihi contigit videre; at nullum commodum sensum elicere licet ex his verbis, ut leguntur, quæ sic emendare tentabam: ὡς εἴη περὶ τὸ διαφορεῖν, i. e. *quod erat attentus ad distractionem instrumentorum*, quod idem est ac si dixisset, *quod bona distrahebat*. PALMER.

Ἡ βουλὴ ψηφίσματι] Διὰ ψηφίσματος. Ne lege ψήφισμά τι, διαιρέτως. WOLF.

Ἰδεῖν, ἔχων] F. ἰδεῖν· καὶ ἔχων. IDEM.

Ἐξ αὐτῶν οὐ δύναμαι] F. ἐξαιτῶν. Erratum ortum ex unius vocalis immutatione, *υ* pro *ι*, et divisione syllabarum. Sic non multo post, p. 163. v. 1. τὴν ἄνθρωπον οὐ δύναμαι παραλαβεῖν, πολλάκις ἐξαιτήσας.

τῆς ἀνθρώπου, ἀπήτουν αὐτὸν τὸ διάγραμμα τῶν σκευῶν,
λέγων, ὅτι ἤδη περὶ [1] ἀναγωγῆς εἴην, καὶ ἐδείκνυον τὸ ψή-
φισμα τῆς βουλῆς. ὡς δὲ ταῦτά μου λέγοντος οὐκ ἀπεδίδου,
ἀλλὰ ἠπείλει καὶ ἐλοιδορεῖτο, ἐκέλευσα τὸν παῖδα καλέ-
σαι, εἴ τινας ἴδοι τῶν πολιτῶν παριόντας ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἵνα
μάρτυρές μοι εἴησαν τῶν λεγομένων, καὶ ἠξίουν πάλιν τὸν
Θεόφημον, ἢ αὐτὸν ἀκολουθεῖν πρὸς τοὺς ἀποστολέας καὶ
τὴν βουλὴν, καὶ, εἰ μή φησιν ὀφείλειν, ἐκείνους πείθειν τοὺς
παραδιδόντας τοὺς ὀφείλοντας καὶ ἀναγκάζοντας εἰσπράτ-
τειν, ἢ ἀποδιδόναι τὰ σκεύη· εἰ δὲ μὴ, ἐνέχυρα ἔφην λή-
ψεσθαι κατά τε τοὺς νόμους καὶ τὰ ψηφίσματα. οὐδὲν δὲ
θέλοντος αὐτοῦ τῶν δικαίων ποιεῖν, ἦγον τὴν ἄνθρωπον
ἑστηκυῖαν ἐπὶ τῇ θύρᾳ τὴν μετελθοῦσαν αὐτόν· καὶ ὁ
Θεόφημός με ἀφῃρεῖτο· καὶ ἐγὼ τὴν μὲν ἄνθρωπον ἀφῆκα,
εἰς δὲ τὴν οἰκίαν εἰσῄειν, ἵνα ἐνέχυρόν τι λάβοιμι τῶν
σκευῶν, — ἔτυχε γὰρ ἡ θύρα ἀνεῳγμένη, ὡς ἐξῆλθεν ὁ
Θεόφημός, καὶ ἔτι ἤμελλεν εἰσιέναι —, καὶ ἐπεπύσμην
αὐτὸν, ὅτι οὐκ εἴη γεγαμηκώς. εἰσιόντος δέ μου, παίει πὺξ
ὁ Θεόφημος τὸ στόμα· καὶ ἐγὼ, ἐπιμαρτυρησάμενος τοὺς
παρόντας, ἠμυνάμην. ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω, καὶ ἦρξε χειρῶν
ἀδίκων ὁ Θεόφημος, οὐκ ἄλλοθεν [2] οἶμαι δεῖν τὸν ἔλεγχον
γίγνεσθαι, ἢ ἐκ τῆς ἀνθρώπου, ἣν μεμαρτυρήκασιν οὗτοι οἱ
μάρτυρες, ὡς ἤθελε Θεόφημος [3] [ἐκ τῆς ἀνπρώπου] παρα-
διδόναι. ταύτῃ δὲ τῇ μαρτυρίᾳ πρότερος εἰσελθὼν εἰς τὸ 1151
δικαστήριον οὐ παραγραφομένου ἐμοῦ, οὐδ᾽ ὑπομνυομένου,
διὰ τὸ καὶ πρότερόν ποτε ἐφ᾽ ἑτέρας δίκης ταῦτά με βλά-
ψαι, ἐξηπάτησε τοὺς δικαστὰς, λέγων, οὓς μὲν ἐγὼ παρε-
σχόμην μάρτυρας, ψευδῆ μαρτυρεῖν· τὴν δὲ ἄνθρωπον, ἐρεῖν
τὰς ἀληθείας βασανιζομένην. οἷς δὲ τότε κατεχρῶντο λό-
γοις, νῦν αὐτοῖς ἐξελέγχονται ὑπεναντία ποιοῦντες. τὴν

[1] ἀναγωγὴν [2] οἴομαι [3] Desunt ἐκ τῆς ἀνπρώπου.

Idem.

Περὶ ἀναγωγῆς εἴην] M. περὶ ἀναγωγὴν, aut ἐπ᾽ ἀναγωγῆς. Idem.

Ἠξίουν πάλιν τὸν Θ.] Vid. Petit. Comm. in L. A. l. III. t. IV. §. X.

Τοὺς παραδιδόντας καὶ ὀφείλοντας] Lego καὶ τοὺς ὀφείλοντας. et v. 17. καὶ ἐπεπύσμην, παρὰ τὸ πυνθάνομαι, non ἐπεπείσμην, παρὰ τὸ πείθομαι. Sic autem construe: ἐπεπύσμην αὐτὸν, ὅτι οὐκ εἴη γεγαμηκὼς, ἀντὶ τοῦ, ὅτι αὐτὸς οὐκ εἴη γεγαμηκώς. κατ᾽ ἀντίπτωσιν, ἢ ἐναλλαγήν τινα. Wolf.

Ταύτῃ δὲ τῇ μαρτυρίᾳ] Mutilatus est hic locus, in quo exponendum fuit Evergi et Mnesibuli falsum testimonium. Idem.

γὰρ ἄνθρωπον οὐ δύναμαι παραλαβεῖν, πολλάκις ἐξαιτή-
σας, ὡς μεμαρτύρηται ὑμῖν. ἐπειδὴ τοίνυν τὴν ἄνθρωπον οὐ
παραδιδόασιν, ἣν αὐτοὶ ἔφασαν προκαλέσασθαι, βούλομαι
ὑμῖν καὶ τοὺς μάρτυρας παρασχέσθαι, οἳ εἶδόν με πρότερον
πληγέντα ὑπὸ τοῦ Θεοφήμου· ἡ δὲ αἰκία τοῦτ᾽ ἔστιν, ὃς ἂν
ἄρξῃ πρότερος χειρῶν ἀδίκων, ἄλλως τε, καὶ κατὰ τὸν
νόμον καὶ κατὰ τὰ ψηφίσματα τὰ ὑμέτερα εἰσπράττοντα.
καί μοι ἀνάγνωθι τὰ ψηφίσματα καὶ τὰς μαρτυρίας.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ιβ΄. Ἐπειδὴ τοίνυν ἀφῃρέθην τὰ ἐνέχυρα ὑπὸ τοῦ Θεο-
φήμου, καὶ συνεκόπην, ἐλθὼν εἰς τὴν βουλὴν, τάς τε πλη-
γὰς ἔδειξα, καὶ ἃ πεπονθὼς ἦν εἶπον, καὶ ὅτι εἰσπράτ-
των τῇ πόλει τὰ σκεύη. [1] ἀγανακτήσασα ἡ βουλὴ ἐφ᾽ οἷς
ἐγὼ ἐπεπόνθειν, καὶ ἰδοῦσά με ὡς διεκείμην, καὶ ἡγησα-
μένη ὑβρίσθαι οὐκ ἐμὲ, ἀλλ᾽ ἑαυτὴν, καὶ τὸν δῆμον τὸν
ψηφισάμενον, καὶ τὸν νόμον τὸν ἀναγκάσαντα εἰσπράτ-
τειν τὰ σκεύη, [2] ἐκέλευσεν εἰσαγγέλλειν με, καὶ τοὺς
πρυτάνεις προγράφειν αὐτῷ τὴν κρίσιν ἐπὶ δύο ἡμέρας, ὡς
1152 ἀδικοῦντι καὶ διακωλύοντι τὸν ἀπόστολον, διότι τὰ σκεύη
οὐκ ἀπεδίδου, καὶ τὰ ἐνέχυρα ἀφείλετο, καὶ ἐμὲ συνέκοψε
τὸν εἰσπράττοντα καὶ ὑπηρετοῦντα τῇ πόλει. γενομένης
τοίνυν τῆς κρίσεως τῷ Θεοφήμῳ ἐν τῇ βουλῇ, κατὰ τὴν
εἰσαγγελίαν ἣν ἐγὼ εἰσήγγειλα, καὶ ἀποδοθέντος λόγου
ἑκατέρῳ, καὶ κρύβδην ἰδίᾳ ψηφισαμένων τῶν βουλευτῶν,
ἑάλω ἐν τῷ βουλευτηρίῳ καὶ ἔδοξεν ἀδικεῖν· καὶ, ἐπειδὴ
ἐν τῷ διαχειροτονεῖν ἦν ἡ βουλὴ, πότερα δικαστηρίῳ πα-

[1] ἀγανακτήσασα * οὖν ἡ [2] ἐκέλευεν

Ἣν αὐτοὶ ἔφασαν προκαλέσασθαι] Ἥν, S. παραλαβεῖν ἐμὲ, αὐτοὶ ἔφασαν τὸν Θεόφημον προκαλέσασθαι. Idem.

Ἡ δὲ αἰκία] Si quid habeo acuminis, legendum est ἡ δὲ αἰτία, i. e. *controversia, quæstio, causa in eo vertitur, uter prior cœperit vim intentare.* Palmer.

ιβ΄. Ἐκέλευσεν εἰσαγγέλλειν με] *Eum, me jussit,* εἰσαγγέλλειν i. e. *delatione ad ipsam curiam facta vindictam persequi.* In Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R. l. III. c. VIII. §. V. Heraldus. In quo et capite præcedente plura videnda de vocibus εἰσαγγελία et εἰσαγγέλλειν.

Καὶ ἐπειδὴ ἐν τῷ διαχειροτονεῖν] *Et quidem cum disceptatio in curia proposita esset, suffragiumque ea de re ferendum, utrum ad judicium rejiciendum esset hoc crimen, utpote cujus pœna major erat cognitione curiæ quingentorum: an potius L. drachmis reum damnarent, quatenus cum maxime, mulctare curia poterat, ego permisi &c.* διαχειροτονεῖν enim est, duarum rerum disceptationem constituere atque dijudicare in concilio aut concione ubi multitudo est censentium. Budæus.

ραδοίη, ἢ ζημιώσειε ταῖς πεντακοσίαις, ὅσου ἦν κυρία κατὰ τὸν νόμον, δεομένων τούτων ἁπάντων καὶ ἱκετευόντων, καὶ τίνα οὐ προσπεμπόντων, καὶ τὸ διάγραμμα τῶν σκευῶν ἀποδιδόντων εὐθὺς ἐν τῇ βουλῇ, καὶ περὶ τῶν πληγῶν φασκόντων ἐπιτρέπειν ᾧ ἐὰν κελεύσω Ἀθηναίων, συνεχώρησα, ὥστε τῷ Θεοφήμῳ πέντε καὶ εἴκοσι δραχμῶν προστιμηθῆναι. καὶ ταῦτα ὡς ἀληθῆ λέγω, ὑμῶν τε δέομαι, ὅσοι ἐβούλευον ἐπ' Ἀγαθοκλέους ἄρχοντος φράζειν τοῖς παρακαθημένοις, καὶ, ὅσους ἐδυνάμην ἐγὼ ἐξευρεῖν τῶν τότε βουλευόντων, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ἐγὼ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὕτως ἐπιεικὴς ἐγενόμην πρὸς τούτους. καίτοι τό γε ψήφισμα δημοσίαν τὴν οὐσίαν ἐκέλευεν εἶναι, οὐ μόνον, ὃς ἂν ἔχων σκεύη μὴ ἀποδιδῷ τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ, ὃς ἂν ἰδίᾳ κτησάμενος μὴ πωλῇ. τοιαύτη γὰρ ἡ ἀπορία οὖσα συνέβαινε τότε ἐν τῇ πόλει σκευῶν. καί μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

ιγʹ. Καταπλεύσας τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὡς οὐδενὶ

Δεομένων τούτων —] *His suppliciter obsecrantibus, ac breviarium indicemque vasorum nauticorum reddere se cupere aientibus.* Quæ vasa erant publica. IDEM.

Προσπεμπόντων ;] Cum puncto interrogationis. AUGER.

Καὶ τὸ διάγραμμα τῶν σκευῶν ἀποδιδόντων] Ἀντὶ τοῦ, τὴν ἀπογραφήν. WOLF.

ιγʹ. Καταπλεύσας τοίνυν —] *Regressus igitur Athenas, judices, cum Theophemus compromissum facere recusaret de plagis quas ab eo acceperam, in judicium vocato intendere actionem injuriarum institi. Quo facto, eum ille mihi vicissim judicium idem dictaret (controversiæ autem eo tempore apud arbitros disceptabantur) ubi ad sententiæ ferendæ tempus ventum est, ibi Theophemus præscriptione objicienda prolatare rem cœpit, causamque speciosam jurejurando excusare: ego vero, jure atque conscientia fretus, causam hanc apud vos agere institui.* BUDÆUS.

Καταπλεύσας τοίνυν κ. τ. λ.] Si quis fuerat pulsatus contumeliæ causa, poterat ὕβρεως vel αἰκίας experiri: si is autem qui accusabatur factum id dicebat, non contumeliæ causa, sed cum ab altero prius pulsatus esset, de exceptione prius erat videndum, atque sic exsistebat αἰκίας δίκη; np. si is qui accusabatur prior erat injuriam passus, quo casu cessabat ὕβρις, atque exceptio ventilabatur, quæ si vera reperiebatur, non modo ὕβρεως accusatio cessabat, si forte instituta erat, sed et αἰκίας δίκη judicata erat, reo dimisso. Hic igitur habes eum qui pulsaverat in jus vocatum περὶ αἰκίας. Eum autem contrario judicio actionem illam submovisse, cum se diceret ab actore lacessitum et prius violatum: atque hanc exceptionem a minoribus cognitoribus, ut ita dicam (hi enim διαιτηταὶ hoc loco) ad Judices fuisse remissam, apud quos de exceptione illa disceptaretur. His ita expositis petit is, Theophemum juberi facere, quod fecisse se falsis testimoniis probaverat, np. ancillam in quæstionem dare, cujus testimonio constaret, quis prior per injuriam manus intulisset: id enim esse αἰκίαν, i. e. judicium αἰκίας inde pendere, atque in judiciis περὶ αἰκίας disceptari id

1153 ἤθελεν ἐπιτρέπειν ὁ Θεόφημος περὶ τῶν πληγῶν ὧν ἔλαβον τότε ὑπ' αὐτοῦ, προσεκαλεσάμην αὐτὸν, καὶ ἔλαχον αὐτῷ δίκην αἰκίας. ἀντιπροσκαλεσαμένου δὲ καὶ ἐκείνου ἐμὲ, καὶ διαιτητῶν ἐχόντων τὰς δίκας, ἐπειδὴ ἡ ἀπόφασις ἦν τῆς δίκης, ὁ μὲν Θεόφημος παρεγράφετο καὶ ὑπώμνυτο· ἐγὼ δὲ, πιστεύων ἐμαυτῷ μηδὲν ἀδικεῖν, εἰσῄειν εἰς ὑμᾶς. παρασχόμενος δὲ ἐκεῖνος ταύτην τὴν μαρτυρίαν, ἣν ἄλλος μὲν οὐδεὶς μεμαρτύρηκεν, ὁ δὲ ἀδελφὸς καὶ ὁ κηδεστὴς, ὡς ἐθέλοι τὴν ἄνθρωπον παραδοῦναι, καὶ προσποιούμενος ἄκακος εἶναι, ἐξηπάτησε τοὺς δικαστάς. δέομαι δ' ὑμῶν νυνὶ δικαίαν δέησιν, ἅμα μὲν δικάσαι περὶ τῆς μαρτυρίας, πότερα ψευδής ἐστιν ἢ ἀληθὴς, ἅμα δὲ περὶ τοῦ πράγματος ἐξ ἀρχῆς σκέψασθαι. ἐγὼ μὲν τοίνυν εἰς ἃ οὗτος κατέφυγε τότε δίκαια, ἐκ τούτων [1] οἶμαι δεῖν τὸν ἔλεγχον γενέσθαι, ἐκ τῆς ἀνθρώπου βασανιζομένης, ὁπότερος ἦρξε χειρῶν ἀδίκων — τοῦτο γάρ ἐστιν ἡ αἰκία —· καὶ τοὺς μάρτυρας διὰ τοῦτο διώκω τῶν ψευδομαρτυριῶν, ὅτι ἐμαρτύρησαν ἐθέλειν παραδιδόναι τὸν Θεόφημον τὴν ἄνθρωπον, οὐδαμοῦ τὸ σῶμα παραδιδόντος, οὔτε [2] ὅτε πρὸς τῷ διαιτητῇ, οὔτε ὕστερον πολλάκις ἐμοῦ ἐξαιτήσαντος. διπλῆν οὖν αὐτοὺς ἔδει δοῦναι δίκην, ὅτι τε ἐξηπάτησαν τοὺς δικαστὰς ψευδεῖς μαρτυρίας παρασχόμενοι, κηδεστοῦ καὶ ἀδελφοῦ, καὶ ὅτι ἐμὲ ἠδίκησαν, λειτουργοῦντα μὲν ὑμῖν προθύμως, ποιοῦντα δὲ τὰ προσταττόμενα, ὑπηρετοῦντα δὲ τοῖς νόμοις καὶ τοῖς ψηφίσμασι τοῖς ὑμετέροις.

ιδʹ. Ὡς δὲ οὐκ ἐγὼ μόνος παρέλαβον παρὰ τῆς ἀρχῆς
1154 τοῦτον εἰσπράξασθαι σκεύη ὀφείλοντα τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι τῶν τριηράρχων ἑτέρους εἰσεπράξαντο οὓς παρέλαβον, ἀνάγνωθί μοι αὐτῶν τὰς μαρτυρίας.

[1] οἴομαι

[2] ὅτε] τότε

solere. Non diffitebatur igitur Theophemus, eum, cum quo res sibi erat, a se fuisse pulsatum; sed negabat teneri se αἰκίας, eum ulciscendi sui causa et injuriæ repellendæ id fecisset, ἀμυνόμενος: et alterum contra contendebat ejus criminis obligatum, a quo prius pulsatus esset et verberatus. Quare contraria actione ἀντιπροσκαλεσάμενος, cum sive veris sive falsis testimoniis prius se pulsatum probasset, alterum condemnavit. *In Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R.* l. II. c. XII. §. 2. HERALDUS.

Οὐδαμοῦ τὸ σῶμα παραδιδόντος. et v. 19. οὔτε τότε lego. et p. 166. v. 6. ἐδεήθην αὐτοῦ. et v. 8. ὃ vel οὗ ἤμελλον. et v. 9. διὰ τάχους δεῖ. et v. 19. ὡς οὐδὲν ἂν νεωτερίσοντος. WOLF.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ιε'. Βούλομαι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ ἃ πέπονθα ὑπ' αὐτῶν διηγήσασθαι ὑμῖν. ἐπειδὴ γὰρ ὦφλον αὐτοῖς τὴν δίκην, ἐφ' ᾗ τοὺς μάρτυρας τούτους διώκω τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότας, προσελθὼν τῷ Θεοφήμῳ, μελλούσης μοι ἤδη ἐξήκειν τῆς ὑπερημερίας, ἐδεήθην [1] αὐτοὺς ἐπισχεῖν μοι ὀλίγον χρόνον, λέγων τὰς ἀληθείας, ὅτι πεπορισμένου τοῦ ἀργυρίου, ὃ ἤμελλον αὐτῷ ἐκτίνειν, συμβέβηκέ μοι τριηραρχία, καὶ ἀποστέλλειν διὰ τάχους δεῖ τὴν τριήρη· καὶ ὁ στρατηγὸς Ἀλκίμαχος ἀνάγεσθαι κελεύει τὴν ναῦν. τὸ οὖν ἀργύριον τὸ [2] πεπορισμένον τῷ Θεοφήμῳ ἀποδοῦναι, ἐνταῦθα κατεχρησάμην· ἐδεόμην δ' αὐτοῦ ἀναβαλέσθαι τὴν ὑπερημερίαν, ἕως ἂν τὴν ναῦν ἀποστείλω. ὁ δὲ ῥᾳδίως μοι καὶ ἀκάκως ἀποκρίνεται· οὐδὲν κωλύει, ἔφη, ἀλλ' ἐπειδὰν τὴν ναῦν ἀποστείλῃς, πόριζε καὶ ἐμοί. ἀποκριναμένου δέ μοι ταῦτα τοῦ Θεοφήμου καὶ [3] ἀναβαλλομένου τὴν ὑπερημερίαν, καὶ μάλιστά μου πιστεύσαντος τῇ τε ἐπισκήψει τῶν ψευδομαρτυριῶν καὶ τῷ μὴ ἐθέλειν αὐτὸν παραδοῦναι τὴν ἄνθρωπον, ὡς οὐδὲν ἂν νεωτερίσαντος περὶ τἀμὰ, ἐγὼ μὲν τὴν τριήρη ἀποστείλας, οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον πορίσας τὸ ἀργύριον, προσελθὼν αὐτῷ ἐκέλευον, ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἀκολουθοῦντα, κομίζεσθαι τὴν καταδίκην. ὡς δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 1155

ὁ δὲ Θεόφημος ἀντὶ τοῦ τὴν καταδίκην ἀπολαβεῖν, ἀκολουθήσας ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἐλθών μου τὰ πρόβατα λαμβάνει ποιμαινόμενα πεντήκοντα μαλακὰ, καὶ τὸν ποιμένα

[1] αὐτοῦ [2] πεπορισμένον * ἐπὶ τῷ [3] * ἀναβαλομένου

ιε'. Ἐπειδὴ — ὑπερημερίας] *Cum ea dies, in quam diem ego judicatum facere debebam, jam exitura esset.* Budæus.

Ἀλκίμος] Infra p. 174. v. 16. vocatur Ἀλκίμαχος. Utrum nomen verius sit, dubium. Suidas Ἀλκίμαχον Ἀναγυράσιον στρατηγὸν habet, sed non est certum de hoc intelligi debere, tamen eo inclinat animus. Palmer.

Νεωτερίσαντος] Np. Θεοφήμου. Auger.

Μαλακὰ πρόβατα] *Molles oves,* utrum intonsas, an molli præditas lana? Wolf. πρόβατα μαλακὰ Oratorem dixisse, non crediderim. Scribe mihi quæso, μαλλωτὰ, et habebis manum Demosthenis. *Valckenaer. Anim. ad Ammon.* l. I. cap. II. fin.

μετ' αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ἀκόλουθα τῇ ποίμνῃ· ἔπειτα, παῖδα διάκονον ὑδρίαν χαλκῆν ἀποφέροντα ἀλλοτρίαν ᾐτημένην, πολλοῦ ἀξίαν. καὶ ταῦτα ἔχουσιν οὐκ ἐξήρκεσεν αὐτοῖς, ἀλλ' ἐπεισελθόντες εἰς τὸ χωρίον — γεωργῶ δὲ πρὸς τῷ ἱπποδρόμῳ, καὶ οἰκῶ ἐνταῦθ' ἐκ μειρακίου —, πρῶτον μὲν ἐπὶ τοὺς οἰκέτας ᾖξαν· ὡς δὲ οὗτοι διαφεύγουσιν αὐτοὺς, καὶ ἄλλος ἄλλῃ ἀπεχώρησεν, ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν καὶ καταβαλόντες τὴν θύραν τὴν εἰς τὸν κῆπον φέρουσαν, Εὔεργός τε οὑτοσὶ ὁ ἀδελφὸς ὁ Θεοφήμου καὶ Μνησίβουλος ὁ κηδεστὴς αὐτοῦ, οἷς οὐδεμίαν δίκην ὠφλήκειν, οὐδὲ προσῆκεν αὐτοῖς ἅπτεσθαι τῶν ἐμῶν οὐδενὸς, εἰσελθόντες ἐπὶ τὴν γυναῖκά μου καὶ τὰ παιδία, ἐξεφορήσαντο ὅσα ἔτι ὑπόλοιπά μοι ἦν σκεύη ἐν τῇ οἰκίᾳ. ᾤοντο μὲν γὰρ οὐ τοσαῦτα μόνον λήψεσθαι, ἀλλὰ πολλῷ [1] πλείω τὴν παροῦσάν μοι τότε κατασκευὴν τῆς οἰκίας καταλήψεσθαι. ἀλλ', ὑπὸ τῶν λειτουργιῶν καὶ τῶν εἰσφορῶν καὶ τῆς πρὸς ὑμᾶς φιλοτιμίας, τὰ μὲν ἐνέχυρα κεῖται αὐτῶν, τὰ δὲ πέπραται· ὅσα δ' ἦν ἔτι ὑπόλοιπα, πάντα λαβόντες ᾤχοντο.

ις'. Πρὸς δὲ τούτοις, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἔτυχεν ἡ γυνή μου μετὰ τῶν παίδων ἀριστῶσα ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ μετ' αὐτῆς τιτθή τις [2] ἐμὴ γεγενημένη πρεσβυτέρα, ἄνθρωπος εὔνους καὶ πιστὴ, καὶ ἀφειμένη ἐλευθέρα ὑπὸ τοῦ πατρὸς
1156 τοῦ ἐμοῦ. συνῴκησε δὲ ἀνδρὶ, ἐπειδὴ ἀφείθη ἐλευθέρα· ὡς δὲ οὗτος ἀπέθανε, καὶ [3] αὐτὴ γραῦς ἦν, καὶ οὐκ ἦν αὐτὴν ὁ θρέψων, ἐπανῆκεν αὐτὴ ὡς ἐμέ. ἀναγκαῖον οὖν ἦν μὴ περιϊδεῖν ἐνδεεῖς ὄντας, μηδὲ τιτθὴν ἐμὴν γενομένην, καὶ παιδαγωγόν· ἅμα δὲ καὶ τριηραρχῶν ἐξέπλεον, ὥστε καὶ τῇ γυναικὶ βουλομένῃ ἦν τοιαύτην οἰκουρὸν μετ' αὐτῆς με καταλιπεῖν. ἀριστώντων δὲ ἐν τῇ αὐλῇ, ὡς ἐπεισπηδῶσιν

[1] πλείω· τὴν γὰρ οὖσαν μοί ποτε κατασκευὴν [2] ἐμοὶ [3] * αὐτὴ

Ἐπὶ τοὺς οἰκέτας ᾖξαν] Utrum παρὰ τὸ ἄγω, an τὸ ἀΐσσω, ἤϊξαν, ᾖξαν, καίτοι ποιητικώτερον τοῦτό γε. Wolf. Legendum ἤϊξαν. Palmer.

Πολλῷ πλείω] Lego et distinguo: πολλῷ πλείω, τὴν παροῦσάν μοί ποτε κατασκ. Auger.

ις'. Μὴ περιϊδεῖν ἐνδεεῖς ὄντας] Qua ratione hic masculinum plurale ponatur, cum sententia postulet singulare fœmininum (de una enim anicula vidua loquitur) ἐνδεῆ οὖσαν, me non intelligere fateor. Quod si quis dicat, homines necessarios in genere intelligendos, et longius petitum videbitur, et sequitur statim τιτθὴν ἐμὴν γενομένην. Wolf. Imo ἐνδεῆ οὖσαν. Deinde vel post μηδὲ addendum aliquid quod omissum fuerit, vel omnino delendum. Auger.

οὗτοι, καὶ καταλαμβάνουσιν αὐτὰς, καὶ ἥρπαζον τὰ σκεύη,
αἱ μὲν ἄλλαι θεράπαιναι — ἐν τῷ πύργῳ γὰρ ἦσαν, οὗπερ
διαιτῶνται —, ὡς ἤκουσαν τῆς κραυγῆς, κλείουσι τὸν πύρ-
γον, καὶ ἐνταῦθα μὲν οὐκ εἰσῆλθον, τὰ δ' ἐκ τῆς ἄλλης
οἰκίας ἐξέφερον σκεύη, ἀπαγορευούσης τῆς γυναικὸς μὴ
ἅπτεσθαι αὐτῶν καὶ λεγούσης, ὅτι αὐτῆς εἴη ἐν τῇ προικὶ
τετιμημένα, καὶ, ὅτι τὰ πρόβατα ἔχετε πεντήκοντα καὶ
τὸν ποιμένα πλείονος ἄξια, ἢ κατεδικάσασθε, — ἀπήγγειλε
γάρ τις αὐταῖς τῶν γειτόνων κόψας τὴν θύραν —, ἔτι δὲ
ἔφη τὸ ἀργύριον αὐτοῖς κείμενον εἶναι ἐπὶ τῇ τραπέζῃ —
ἠκηκόει γὰρ ἐμοῦ —, κἂν περιμείνητε, ἔφη, ἢ μετέλθῃ τις
ὑμῶν αὐτὸν, ἔχοντες ἄπιτε τὸ ἀργύριον ἤδη· τὰ δὲ σκεύη
ἐᾶτε, καὶ μηδὲν τῶν ἐμῶν φέρετε, ἄλλως τε καὶ ἔχοντες
ἄξια τῆς καταδίκης. ταῦτα δὲ λεγούσης τῆς γυναικὸς, οὐχ
ὅπως ἐπέσχον, ἀλλὰ καὶ τῆς τιτθῆς τὸ κυμβίον λαβούσης
παρακείμενον αὐτῇ, ἐξ οὗ ἔπινε. καὶ ἐνθεμένης εἰς τὸν κόλ-
πον, ἵνα μὴ οὗτοι λάβοιεν, ἐπειδὴ εἶδεν ἔνδον ὄντας αὐτοὺς,
κατιδόντες αὐτὴν οὕτω διέθεσαν ἀφαιρούμενοι τὸ κυμβίον 1157
Θεόφημος καὶ Εὔεργος ἀδελφὸς αὐτοῦ οὑτοσὶ, ὥστε ὕφαιμοι
μὲν οἱ βραχίονες καὶ οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν αὐτῆς ἐγένοντο,
ἀποστρεφομένης τὼ χεῖρε καὶ ἑλκομένης ὑπὸ τούτων ἀφαι-
ρουμένων τὸ κυμβίον, ἀμυχὰς δὲ ἐν τῷ τραχήλῳ εἶχεν
ἀγχομένη, πελιὸν δὲ τὸ στῆθος· εἰς τοῦτο δ' ἦλθον πονη-
ρίας, ὥστε, ἕως ἀφείλοντο τὸ κυμβίον ἐκ τοῦ κόλπου αὐ-
τῆς, οὐκ ἐπαύσαντο ἄγχοντες καὶ τύπτοντες τὴν γραῦν.
ἀκούσαντες δὲ οἱ θεράποντες τῶν γειτόνων τῆς κραυγῆς,
καὶ ὁρῶντες τὴν οἰκίαν πορθουμένην τὴν ἐμὴν, οἱ μὲν ἀπὸ
τῶν τεγῶν τῶν ἑαυτῶν ἐκάλουν τοὺς παριόντας, οἱ δὲ καὶ
εἰς τὴν ἑτέραν ὁδὸν ἐλθόντες, καὶ ἰδόντες Ἁγνόφιλον παρι-
όντα, ἐκέλευσαν παραγενέσθαι. προσελθὼν δὲ ὁ Ἁγνόφιλος

Ἐν τῇ προικὶ τετιμημένα] F. ἀποτετιμημένα, ut alias. Wolf. Auger.

Πλείονος ἄξια, ἢ κατεδικάσασθε] Hoc accusatorum est: τὸ καταδικάσαι, judicum. Wolf.

Περιμείνητε] Adde vel sub. τὸν ἐμὸν ἄνδρα. Auger.

Ἢ μετέλθῃ τις ὑμῶν αὐτῶν] F. αὐτὸν, S. τὸν ἄνδρα μου. Wolf.

Ὕφαιμοι μὲν οἱ βραχίονες] *Sanguine suffusa.* Idem.

Καὶ οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν] *Juncturæ manuum.* Idem.

Ἀποστρεφομένης τὼ χεῖρε] *Cum illi manus distorquerentur.* Idem.

Ἀμυχὰς ἐν τῷ τραχήλῳ] Παρὰ τὸ ἀμύσσω, *incisurus, vellicatus.* Idem.

Πελιὸν δὲ τὸ στῆθος] Lexica scribunt πέλιος, προπαροξυτόνως, πελιδνὸς, ὀξυτόνως. Idem.

προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ θεράποντος τοῦ Ἀνθεμίωνος ὅς ἐστί
μοι γείτων, εἰς μὲν τὴν οἰκίαν οὐκ εἰσῆλθεν — οὐ γὰρ
ἡγεῖτο δίκαιον εἶναι, μὴ παρόντος γε τοῦ κυρίου —, ἐν δὲ
τῷ τοῦ Ἀνθεμίωνος χωρίῳ ὢν, ἑώρα τά τε σκεύη ἐκφερό-
μενα, καὶ Εὔεργον καὶ Θεόφημον ἐξιόντας ἐκ τῆς ἐμῆς
οἰκίας. οὐ μόνον τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, λαβόντες μου
τὰ σκεύη ᾤχοντο, ἀλλὰ καὶ τὸν υἱὸν ἦγον ὡς οἰκέτην, ἕως
τῶν γειτόνων ἀπαντήσας αὐτοῖς Ἑρμογένης, εἶπεν, ὅτι υἱός
μου εἴη. ὡς δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς
μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ιζʹ. Ἐπειδὴ τοίνυν μοι ἀπηγγέλθη εἰς Πειραιᾶ τὰ γε-
γενημένα ὑπὸ τῶν γειτόνων, ἐλθὼν εἰς ἀγρὸν, τούτους μὲν
οὐκέτι καταλαμβάνω· ἰδὼν δὲ τὰ ἐκ τῆς οἰκίας ἐκπεφορη-
μένα, καὶ τὴν γραῦν ὡς διέκειτο, καὶ ἀκούσας τῆς γυναικὸς
1158 τὰ γενόμενα, προσελθὼν τῷ Θεοφήμῳ τῇ ὑστεραίᾳ ἕωθεν
ἐν τῇ πόλει μάρτυρας ἔχων, ἐκέλευον αὐτὸν πρῶτον μὲν τὴν
καταδίκην ἀπολαμβάνειν καὶ ἀκολουθεῖν ἐπὶ τὴν τράπε-
ζαν· ἔπειτα, τὴν ἄνθρωπον θεραπεύειν ἣν συνέκοψαν, καὶ
ἰατρὸν εἰσάγειν ὃν αὐτοὶ βούλοιντο. ταῦτα δέ μου λέγοντος
καὶ διαμαρτυρομένου, κακά με πολλὰ εἰπόντες, ὁ μὲν Θεό-
φημος ἠκολούθει μόλις, διατριβὰς ἐμποιῶν, καὶ φάσκων βού-
λεσθαι καὶ αὐτὸς τινὰς παραλαβεῖν μάρτυρας, — ταῦτα δ'
ἔλεγε, τεχνάζων χρόνον ἐγγενέσθαι —· ὁ δ' Εὔεργος οὑτοσὶ
εὐθὺς ἐκ τῆς πόλεως μεθ' ἑτέρων ὁμοίων αὐτῷ ἐλθὼν εἰς
[1] ἀγρὸν, τὰ ὑπόλοιπα σκεύη, εἴ τινα ἐν τῇ προτεραίᾳ ἐν τῷ
πύργῳ ἦν, καὶ οὐκ ἔτυχεν ἔξω ὄντα, ἐπειδὴ δ' ἐγὼ ἦλθον, διὰ
τὴν χρείαν κατηνέχθη, ἐκβαλὼν τὴν θύραν, ἥνπερ καὶ τῇ
προτεραίᾳ ἐξέβαλε κακῶς ἑστηκυῖαν, ᾤχετό μου λαβὼν τὰ
σκεύη· ᾧ οὔτε δίκην ὠφλήκειν, οὔτε συμβόλαιον ἦν μοι πρὸς
αὐτὸν οὐδέν. ἐκτίνοντος δέ μου τῷ Θεοφήμῳ, ᾧ ὠφλήκειν

[1] ἀγρὸν, * ἐπὶ τὰ

ιζʹ. Διὰ τὴν χρείαν κατηνέχθη] S. τὰ σκεύη ἐκ τοῦ πύργου. Idem.

Ἐκτίνοντος δὲ —— κεφάλαιον] Fœneratus est, ut puto, Theophemus, τῷ ἐφέκτῳ τόκῳ, i. e. singulis mensibus pendebatur pro drachma obolus: ergo ἔμμηνος τόκος horum MCXXXIII. drachmarum fuit drachmæ CLXXXVIII. cum obolis V. Adde sortem, fient drachmæ MCCCXXII. cum obolo. Itaque corruptus fuit Demosthenis locus, errorque ortus est ex compendiosa scriptura notisque: ita enim

τὴν δίκην, ἐπειδὴ ἐξέτινον, πολλῶν παρόντων μαρτύρων, χιλίας μὲν καὶ ἑκατὸν δραχμὰς καὶ τρεῖς καὶ δύω ὀβολὼ τὴν ἐπωβελίαν, τριάκοντα δὲ τὰ πρυτανεῖα, — τῶν γὰρ ἄλλων οὐδὲν αὐτῷ ἐπιτιμίων ὦφλον —, λαβὼν τοίνυν παρ' ἐμοῦ ἐπὶ τῇ τραπέζῃ χιλίας τριακοσίας δεκατρεῖς δύ' ὀβολὼ, τὸ σύμπαν κεφάλαιον, ἀπαιτοῦντός μου τά τε πρόβατα καὶ τὰ ἀνδράποδα καὶ τὰ σκεύη ἃ ἡρπάκει μου, οὐκ ἔφη ἀποδώσειν μοι, εἰ μή τις αὐτὸν ἀφήσει καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ τῶν ἐγκλημάτων, καὶ τοὺς μάρτυρας τῶν ψευδομαρτυριῶν. ταῦτα δὲ ἀποκριναμένου αὐτοῦ, μάρτυρας 1159
μὲν ἐποιησάμην τῆς ἀποκρίσεως τοὺς παρόντας, τὴν δὲ δίκην ἐξέτισα· ὑπερήμερον δὲ οὐκ ᾤμην δεῖν ἐμαυτὸν εἶναι. τὸν δ' Εὔεργον οὐδ' ᾔδειν εἰσεληλυθότα μου εἰς τὴν οἰκίαν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἀλλ' αὐτίκα ἡ δίκη ἐξετέτιστο, καὶ εἶχεν ὁ Θεόφημος τά τε πρόβατα καὶ τὰ ἀνδράποδα καὶ τὰ σκεύη τὰ τῇ προτεραίᾳ περιγενόμενα· καὶ ἄγγελος ἦλθέ μοί τις λιθοκόπος, τὸ πλησίον μνῆμα ἐξεργαζόμενος, ὅτι πάλιν οἴχεται Εὔεργος τὰ ὑπόλοιπά μου σκεύη ἐκφορήσας ἐκ τῆς οἰκίας, πρὸς ὃν οὐδέν μοι πρᾶγμα ἦν. ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω, καὶ, ὅτι τῇ μὲν προτεραίᾳ εἰλήφεσάν μου τὰ

olim scriptum: χιλίας τ' εἰκόσια Ζ καὶ τρεῖς δύ' ὀβολὼ, i. e. χιλίας τριακοσίας εἴκοσι μίαν δραχμάς τε καὶ τρεῖς δύ' ὀβολώ. Ζ nota est drachmam significans: cf. Cels. Ep. ad Natal. ap. Marcell. Uno autem obolo hic tantum minus est. Dixit vero τρεῖς δύ' ὀβολὼ, quia proculdubio tria diobola numeravit ut summam conficeret: Pollux l. IX. c. 6. τὸ διώβολον ὡς ἐπιπολὺ λύοντες ἔλεγον δύ' ὀβολώ. Idem numerus reponendus est semel atque iterum sequentibus, hac ipsa oratione. *In Comm. in L. A. l.* V. t. I. §. IX. p. 468. Petitus. In hac disputatione Petitus dormit, nec scit, quid velit. Optime enim se habet Demosthenis locus, quem incassum mutare allaborat, nisi quod illud καὶ τρεῖς videtur a quodam sciolo infartum, qui non bene numerabat. Solvit Theophemo et de mensa numeravit MCCCXIII. drachmas ac II. obolos. Nempe MC. propter æstimationem litis. Tum ἐπωβελίας nomine II. oboli in singulas drachmas sunt CLXXXIII. drachmæ et II. oboli: quæ summa exacte dat sextam partem litis æstimatæ. Denique XXX. drachmæ sacramenti sive Prytaneorum nomine. Emergunt MCCCXIII. drachmæ cum II. obolis. Palmer. Vid. Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R. l. III. c. IV. §. IX.

Χιλίας μὲν καὶ ἑκατὸν] Hic mihi textus videtur emendandus, et reponenda mulcta qualis postea bis posita est, np. χιλίας τριακοσίας δεκατρεῖς δύ' ὀβολώ. v. seq. ad τριάκοντα sub. δραχμάς. Auger.

Εἰ μή τις αὐτὸν ἀφήσει] Ἀντὶ τοῦ, εἰ μὴ ἐγὼ ἀφήσω. ἐναλλαγὴ προσώπου. Wolf.

Ὑπερήμερον δ' οὐκ ᾤμην δεῖν ἐμαυτὸν εἶναι] Vereor, ne accusator hoc mentiatur. Nam si ad diem solvisset, malam causam haberet Theophemus, quovis dignus supplicio ob vim publicam. Idem.

Εἰλήφεσαν μου τὰ ἐνέχυρα] Latinis aliud est *pignori capere*, aliud *pignori accipere*. Illud de pignore *coactivo*, hoc de *conventionali*. Græca autem Demosthenis εἰλήφεσαν τὰ ἐνέχυρα de illo genere intelligenda sunt, ubi quis pignora per vim capit, alienam domum ob id ingressus. Hinc ἐνεχυρασίαν ποιεῖσθαι, et ἐνεχυράζειν, ii qui id facerent, et pignora sic caperent. In hac oratione p. 173. v. pen. Ubi ἐνεχυρασίαν τινὸς ποιήσασθαι est *pignora ab aliquo capere*, idemque quod ἐνεχυράζειν, ut paulo post sequitur p. 175. v. 1. εἰ δέ μοι ὀργισθῆτε, ὅτι ἐνεχυράσων ἦλθον ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τοῦ Θεοφήμου, *si mihi succenseatis, quod pignora capturus ædes Theophemi accesserim.* De M. U. p. 550. Salmasius.

Ἔκτινον] F. ἐξέτινον. *In farrag.* Wolf.

[1] ἐνέχυρα, καὶ πάλιν αὐθημερὸν εἰσεληλύθεισαν εἰς τὴν οἰκίαν, ἔκτινον τὴν δίκην· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ἐκομίσαντο τὸ ἀργύριον παρ' ἐμοῦ — καίτοι πῶς ἂν, εἰ μὴ πεπορισμένον τε ἦν, καὶ ἐπηγγέλκειν αὐτοῖς, εὐθὺς ἂν ἀπέλαβον; — τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ιή. Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐπαγγείλαντός μου αὐτῷ θεραπεύειν τὴν ἄνθρωπον, ἣν συνέκοψαν, καὶ ἰατροὺς εἰσάγειν, οὐκ [2] ἐφρόντιζον, ἐγὼ αὐτὸς εἰσήγαγον ἰατρὸν ᾧ πολλὰ ἔτη ἐχρώμην, ὃς ἐθεράπευεν αὐτὴν ἀρρωστοῦσαν· καὶ ἐπέδειξα ὡς εἶχεν, ἀγαγὼν μάρτυρας. ἀκούσας δὲ τοῦ ἰατροῦ, ὅτι ἀσθενοίη, καὶ οὐδὲν οὐκέτι εἴη ἡ ἄνθρωπος, πάλιν ἑτέρους μάρτυρας παραλαβὼν, τήν τε ἄνθρωπον ἐπέδειξα ὡς εἶχε, καὶ ἐπήγγειλα τούτοις θεραπεύειν. ἕκτῃ τοίνυν ἡμέρᾳ ὕστερον, ἢ οὗτοι εἰσῆλθον εἰς τὴν
1160 οἰκίαν, ἐτελεύτησεν ἡ τιτθή. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ἐπειδὴ τοίνυν ἐτελεύτησεν, ἦλθον ὡς τοὺς ἐξηγητὰς, ἵνα εἰδείην ὅ τι με χρὴ ποιεῖν περὶ τούτων· καὶ διηγησάμην αὐτοῖς ἅπαντα τὰ γεγενημένα, τήν τε ἄφιξιν τὴν τούτων, καὶ τὴν εὔνοιαν τῆς ἀνθρώπου, καὶ ὡς εἶχον αὐτὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ὡς διὰ τὸ κυμβίον οὐκ ἀφιεῖσα τελευτήσειεν. ἀκούσαντες δέ μου οἱ ἐξηγηταὶ ταῦτα, ἤροντό με, πότερον ἐξηγήσωνταί μοι μόνον, ἢ καὶ συμβουλεύσωσιν; ἀποκριναμένου δέ μου αὐτοῖς ἀμφότερα, εἶπόν μοι, ὅτι ἡμεῖς τοίνυν σοι τὰ μὲν νόμιμα ἐξηγησόμεθα, τὰ δὲ σύμφορα παραινέσομεν· πρῶτον μὲν ἐπενεγκεῖν δόρυ ἐπὶ τῇ ἐκφορᾷ, καὶ προαγορεύειν ἐπὶ τῷ μνήματι, εἴ τις προσήκων ἐστὶ τῆς

[1] ἐνέχυρα, τῇ δ' ὑ. ἐ. τ. ἀ. π. ἐμοῦ (καίτοι --- ἀπέλαβον;) * καὶ πάλιν αὐθ. ε. ε. τ. οἰκίαν, * ἐκτίνοντος τὴν δίκην· τούτων
[2] * ἐφρόντιζεν

ιή. Ἐξηγητὰς] Ἐξηγηταὶ dicebantur ii qui de jure consulebantur, præsertimque de jure religionum et funerum. Auger.

Καὶ ὡς διὰ τὸ κυμβίον οὐκ ἀφιεῖσα] Aut ὡς τὸ κυμβίον οὐκ ἀφιεῖσα, aut διὰ τὸ κυμ-

ἀνθρώπου· ἔπειτα τὸ μνῆμα φυλάττειν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας.
τάδε συμβουλεύομέν σοι, ἐπειδὴ αὐτὸς μὲν οὐ παρεγένου, ἡ
δὲ γυνὴ καὶ τὰ παιδία, ἄλλοι δέ σοι μάρτυρες οὐκ εἰσὶν,
ὀνόματι μὲν οὐδενὶ μὴ προαγορεύειν, τοῖς δεδρακόσι δὲ καὶ
κτείνασιν· εἶτα πρὸς τὸν βασιλέα μὴ λαγχάνειν, οὐδὲ γὰρ
ἐν τῷ νόμῳ ἔστι σοι. οὐ γάρ ἐστιν ἐν γένει σοι ἡ ἄνθρω-
πος, οὐδὲ θεράπαινα, ἐξ ὧν σὺ λέγεις· οἱ δὲ νόμοι τούτων
κελεύουσι τὴν δίωξιν εἶναι. ὥστ', εἰ διομῇ ἐπὶ Παλλαδίῳ
αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ καὶ τὰ παιδία, καὶ καταράσεσθε [1] αὐ-
τοῖς καὶ τῇ οἰκίᾳ, χείρων τε δόξεις πολλοῖς εἶναι· κἂν μὲν
[2] ἀποφύγῃς, ἐπιωρκηκέναι, ἐὰν δὲ ἕλῃς, φθονήσῃ. ἀλλ' ὑπὲρ
σεαυτοῦ καὶ τῆς οἰκίας ἀφοσιωσάμενος ὡς ῥᾷστα τὴν 1161
συμφορὰν φέρειν, ἄλλῃ δὲ, εἴ πῃ βούλει, τιμωροῦ.

ιθ'. Ταῦτα ἀκούσας ἐγὼ τῶν ἐξηγητῶν, καὶ τοὺς νόμους ἐπισκεψάμενος τοὺς τοῦ Δράκοντος ἐκ τῆς στήλης, ἐβουλευόμην μετὰ τῶν φίλων ὅ τι χρή με ποιεῖν. συμβουλευόντων δέ μοι ταῦτα, ἃ μὲν ὑπὲρ τῆς οἰκίας προσῆκέ μοι πρᾶξαι, καὶ ἃ ἐξηγήσαντό μοι οἱ ἐξηγηταὶ, ἐποίησα· ἃ δ' ἐκ τῶν νόμων οὐκέτι μοι προσῆκεν, ἡσυχίαν εἶχον. κελεύει γὰρ ὁ νόμος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοὺς προσήκοντας ἐπεξιέναι μέχρις ἀνεψιαδῶν· καὶ ἐν τῷ ὅρκῳ διορίζεται,

[1] αὐτοῖς [2] ἀποφύγῃ σε, ἐπιωρκηκέναι

βίον οὐκ ἀφεῖναι τελευτήσειεν. WOLF.

Οὐδὲ γὰρ ἐν τῷ νόμῳ ἐστί σοι] Οὐκ ἔννομόν ἐστιν, οὐκ ἔχεις πρόφασιν δικαίαν. IDEM.

Νόμοι τούτων] Sub. ἕνεκα, horum causa, i. e. eorum causa qui sunt propinqui aut servi. AUGER.

Τούτων τὴν δίωξιν εἶναι] Τούτους ἐξουσίαν ἔχειν τοῦ διώκειν τοὺς φονέας. WOLF.

Κἂν μὲν ἀποφύγῃς] F. ἀποφύγῃ σε, S. ὁ Θεόφημος, ἢ ἀποφύγωσί σε, ut etiam Evergus comprehendatur. et ibid. φθονηθήσῃ. IDEM. M. ἀποφύγωσι, np. Theophemus et alii. ibid. F. φθονηθήσῃ. AUGER.

Τῇ συμφορᾷ] Lege τὴν συμφοράν. PALMER. Imo τὴν συμφοράν. AUGER.

ιθ'. Τοὺς τοῦ Δράκοντος ἐκ τῆς στήλης] Τοὺς τῇ στήλῃ ἐγγεγραμμένους. WOLF.

Μετὰ τῶν φίλων lege. IDEM.

Ἡσυχίαν εἶχον] Sub. ἐπὶ τούτοις.

Κελεύει γὰρ —— εἶναι] Corruptus est locus: sed facile in integritatem restituetur unius literulæ mutatione: ὅτι προσήκων ἐστὶ, etc. et *jurejurando affirmatur, quod sit cognatus, quod si sit e servis, eorum est cædem persequi.* Hujus nostræ emendationis vadem damus Pollucem l. VIII. c. 10. Demosthenis autem hæc est mens, sibi fas non esse, cædem nutricis suæ contra Evergum persequi; cognatus enim non est, ut leges jubent, et jurejurando affirmandum est: atque cum servorum cædem persequantur domini, ancilla non est, sed manumissa, temperare itaque mihi nequeo, quin apud Demosthenem rescribendum censeam: κἂν οἰκέτης ᾖ, δεσποτῶν τὰς ἐπισκήψεις εἶναι. Corrumpendo Demosthenis loco fuit, quod supra dixit v. 5. οὐδὲ γὰρ --- τούτων κελεύουσιν τὴν δίωξιν εἶναι. Repetitur enim ex hoc loco vox τούτων. Atque hinc potest colligi, cum οἱ ἐξηγηταὶ dicant, lege licere cognatorum aut servorum cædes persequi, et servi sint ἐκ τῶν πρός τι, et ad dominum referantur, (ut sensus sit, lege cognatos cognatorum, servorum dominos cædes debere persequi) retrahendam esse fugitivam vocem δεσποτῶν, et reponendam vice τούτων. *In Comm. in L. A. l. VII. t. I. §. XVIII.* PETITUS. Vide quæ pro Demosthene contra Petitum disputavit Kuhnius ad

[1] ὅτι προσῆκόν ἐστι, κἂν οἰκέτης ᾖ, τούτων τὰς ἐπισκήψεις εἶναι. ἐμοὶ δὲ οὔτε γένει προσῆκεν ἡ ἄνθρωπος οὐδὲν, εἰ μὴ ὅσον τιτθὴ γενομένη, οὐδ' αὖ θεράπαινά γε· ἀφεῖτο γὰρ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ ἐλευθέρα, καὶ χωρὶς ᾤκει, καὶ ἄνδρα ἔσχε. ψεύσασθαι δὲ πρὸς ὑμᾶς καὶ διομόσασθαι αὐτὸς τὸν υἱὸν καὶ τὴν γυναῖκα οὐκ ἂν ἐτόλμησα, οὐδ' ἂν εἰ εὖ ᾔδειν, ὅτι αἱρήσομαι αὐτούς· οὐ γὰρ οὕτω τούτους μισῶ, ὡς ἐμαυτὸν φιλῶ. ἵνα δὲ μὴ λόγῳ μόνον ἀκούσητέ μου, αὐτὸν ὑμῖν τὸν νόμον ἀναγνώσεται.

ΝΟΜΟΣ.

κ'. Πολλαχόθεν μὲν οὖν, [2] οἶμαι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ,
καταφανῆ ὑμῖν τὴν μαρτυρίαν εἶναι, ὡς ψευδής ἐστιν, οὐχ
ἥκιστα δ' ἐκ τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς ῥᾴδιον γνῶναι. οὗτοι
γὰρ ᾤοντο, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐμὲ, εἰ πολλά μου λάβοιεν
ἐνέχυρα, ἄσμενον ἀφήσειν [3] με τοὺς μάρτυρας τῶν ψευδομαρ-
τυριῶν, ὥστε ἀπολαβεῖν με τὰ ἐνέχυρα· καὶ, ἐπειδὴ ἐδεήθην
αὐτοῦ ἀναβαλέσθαι [4] μου τὴν ὑπερημερίαν, ἄσμενος ἤκου-
1162 σεν, ἵνα ὑπερήμερος αὐτῷ γενοίμην, καὶ ἐκφορήσαιτό μου
ὡς πλεῖστα. καὶ διὰ τοῦτο ἀκάκως καὶ ταχύ μοι ὡμολό-
γησεν, ἵνα πιθανὸς γένηται καὶ μὴ καταφανὴς ἐπιβουλεύων,
ἡγούμενος οὐκ εἶναι αὐτῷ δι' ἄλλου τρόπου τοὺς μάρτυρας ἀφεθῆναι τῶν ψευδομαρτυριῶν, ἢ διὰ [5] τὸ ἐξαπατῆσαι, καὶ λαβεῖν με ὑπερήμερον, καὶ ἐκφορήσασθαι ὡς πλεῖστα. οὐ γὰρ ὅσα ἔχουσί μου, ᾤετο λήψεσθαι, ἀλλὰ πολλῷ πλείω. καὶ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀνέμενεν [6] ὡς διὰ ταχέων με ποριοῦντα αὐτῷ τὸ ἀργύριον, βουλόμενος ὑπ' αὐτοὺς τοὺς ἀγῶνας τῶν ψευδομαρτυριῶν τὴν ἐνεχυρασίαν μου ποιήσασθαι· ἐπειδὴ δὲ [7] ἐπείσθην αὐτῷ κομίσασθαι τὴν δίκην, ἐλθών μου τά

[1] ὅ,τι [2] οἴομαι [3] [με] [4] μοι [5] τοῦ [6] ὡς εὖ διὰ [7] ἐπήγγειλα

Polluc. l. VIII. §. 118. WESSELING.

Τούτων τὰς ἐπισκήψεις εἶναι] Τῶν μέχρις ἀνεψιαδῶν. WOLF.

Διομόσασθαι τὸν υἱὸν] Εἰ διομῇ αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ καὶ τὰ παιδία, antecessit p. 172. v. 8. quasi et illis jurandum fuisset: nunc solus paterfamilias se in illorum capita jurare noluisse affirmat. IDEM. F. κατὰ τὸν υἱόν. AUGER.

Οὐκ ἂν ἐτόλμησα οὐδ' ἂν εἰ εὖ ᾔδειν lege, pro εἰ δ' ἄν. et v. 8. ἀκούσητέ μου. WOLF.

κ'. Με τοὺς] Με supervacat et delendum videtur. AUGER.

Μὲ ποριοῦντα] Ἀττικῶς, ἀντὶ τοῦ, μοῦ ποριοῦντος. WOLF.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπείσθην, αὐτῷ κομίσασθαι τὴν δίκην] Suspectus locus. Neque ἐπείσθην placet, neque κομίσασθαι, neque δίκην. Quid si legas: ἐπειδὴ δ' ἠπείχθην αὐτῷ διαλύσασθαι τὴν καταδίκην. Nam τὸ κομίσασθαι

τε σκεύη καὶ τοὺς οἰκέτας καὶ τὰ πρόβατα ἔλαβεν ἀντὶ τοῦ ἀπολαβεῖν. γεωργῶ δὲ πρὸς τῷ Ἱπποδρόμῳ, ὥστε οὐ πόῤῥω ἔδει αὐτὸν ἐλθεῖν. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, μέγα τεκμήριον ὑμῖν ἔστω· τῇ ὑστεραίᾳ γὰρ ἐκομίσατο τὸ ἀργύριον τῆς δίκης, ἢ τὰ ἐνέχυρα ἔλαβε, — καί τοι πῶς ἂν, εἰ μὴ πεπορισμένος ἦν, εὐθὺς ἀπέλαβε τὸ ἀργύριον, χιλίας τριακοσίας δεκατρεῖς δύ' ὀβολώ; — καὶ τὰ ἐνέχυρά μοι οὐκ ἀπεδίδου, ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ἔχει ὡς ὑπερημέρου ὄντος. ὅτι δ' οὐκ ἦν αὐτῷ ὑπερήμερος, ἀνάγνωθί μοι τὸν νόμον καὶ τὴν μαρτυρίαν, ὃς κελεύει κύρια εἶναι, ὅ τι ἂν ἕτερος ἑτέρῳ ὁμολογήσῃ· ὥστε οὐκέτι ἦν αὐτῷ δήπου ὑπερήμερος.

ΝΟΜΟΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

κά. Ὡς μὲν τοίνυν ὡμολόγησέ μοι καὶ ἀνεβάλετο τὴν ὑπερημερίαν, μεμαρτύρηται ὑμῖν· ὡς δὲ ἐτριηράρχουν, ὁ συντριήραρχός μοι μεμαρτύρηκε, καὶ ὡς ἡ ναῦς ἡ στρατηγὶς κατεσκευάσθη Ἀλκιμάχῳ. ὥστ' οὐκέτι ἦν αὐτῷ δήπου 1163 ὑπερήμερος [1] ἀναβαλλομένῳ μοι, ἔτι δὲ καὶ ἐκτίνειν· ἀλλὰ δεινὴ ἡ πλεονεξία τοῦ τρόπου, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, περὶ τὸ πλεῖον καὶ τὸ ἔλαττον. καὶ εὖ ᾔδεσαν, ὅτι, εἰ μὲν τὴν ἄνθρωπον παραδώσουσιν, ἐξελεγχθήσονται ψευδῆ ἐγκαλέσαντες· εἰ δὲ μὴ παραδώσουσιν, ἣν ἐμαρτύρησαν ὡς [2] [οὐκ] ἤθελε παραδιδόναι, ψευδομαρτυριῶν ἁλώσονται. δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἴ τις ἄρα τῶν τότε δικαζόντων τυγχάνει ὢν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, τοῖς αὐτοῖς χρήσασθαι ἔθεσιν, οἷσπερ καὶ τότε. καὶ, εἰ μὲν ἡ μαρτυρία πιστὴ ὑμῖν ἔδοξεν εἶναι, καὶ ἐγὼ φεύγειν τὸν ἔλεγχον τὸν ἐκ τῆς ἀνθρώπου, νῦν ἐξελεγχομένων αὐτῶν ψευδῆ μεμαρτυρηκότων

[1] * ἀναβαλομένῳ   [2] οὗτος ἤθελε

de eo fere dicitur, qui aliquid recipit, ut supra p. 171. v. 2. ἐκομίσαντο τὸ ἀργύριον παρ' ἐμοῦ. IDEM. Pro κομίσασθαι L. διαλύσασθαι, et v. 2. h. p. post ἀπολαβεῖν sub. τὴν δίκην. AUGER.

Εἰ μὴ πεπορισμένος ἦν] S. ἐγώ. Sin πεπορισμένον, S. τὸ ἀργύριον. WOLF.

κά. Ἀνεβάλετο τὴν ὑπερημερίαν] Ἀναβάλλεσθαι τὴν ὑπερημερίαν dicebant comiter diem præstitutum prorogare. BUDÆUS.

Καὶ ὡς ἡ ναῦς ἡ στρατηγὶς] F. ἡ ἐμὴ, στρατηγὶς κατεσκευάσθη. WOLF.

Ἔτι δὲ καὶ ἐκτίνειν] F. A. βουλόμενος. IDEM. Recte observarunt hic aliquid deesse, sup. ἕτοιμος ἦν, aut ἐβουλόμην. AUGER.

Ἀλλὰ δεινὴ ἡ πλεονεξία τοῦ τρόπου, ὦ ἄ. δ. περὶ τὸ πλεῖον καὶ τὸ ἔλαττον] Videntur hæc verba e scholio irrepsisse, ubi aliquis exposuerit, τὴν πλεονεξίαν καὶ μειονεξίαν παρὰ τὸ πλέον καὶ ἔλαττον ἔχειν dici. WOLF.

Ἣν ἐμαρτύρησαν ὡς οὐκ ἤθελε παραδιδόναι] Negatio abundat. F. ὡς οὗτος ἤθελε. IDEM.

καὶ οὐ παραδιδόντων τὴν ἄνθρωπον, βοηθῆσαί μοι· εἰ δέ μοι [1] ὀργισθῆτε, ὅτι ἐνεχυράσων ἦλθον ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τοῦ Θεοφήμου, καὶ τούτοις νῦν ὀργισθῆναι, ὅτι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ἦλθον.

κβ'. Καὶ ἐγὼ μὲν, ὑπὸ νόμων καὶ ψηφισμάτων ἀναγκαζόμενος, πρόνοιαν ἐποιησάμην τοῦ μήτε ἐπὶ τὸν πατέρα τὸν τούτου εἰσελθεῖν, μήτε ἐπὶ τὴν μητέρα, μήτε τῶν τοῦ ἀδελφοῦ λαβεῖν μηδὲν, ἀλλ' οὗ αὐτὸς ᾤκει ὁ Θεόφημος· καὶ, ἐπειδὴ οὐ κατέλαβον αὐτὸν ἔνδον, οὐχ ἁρπάσας ᾠχόμην οὐδὲν, ἀλλὰ μετελθεῖν ἐκέλευσα αὐτόν· καὶ παρόντος, οὐκ ἀπόντος, τὴν ἐνεχυρασίαν ἐποιησάμην· καὶ ἀφαιρούμενος ἀφῆκα, καὶ ἀπῆλθον ἐπὶ τὴν βουλὴν τοὺς κυρίους· καὶ, εἰσαγγείλας καὶ ἑλὼν ἐν τῇ βουλῇ, ἀποχρῆν ἡγησάμην τὰ μὲν σκεύη ἀπολαβεῖν ἁπλᾶ, περὶ δὲ τῶν πληγῶν ἐπιτρέ-
1164 ψαι, τῷ δὲ τιμήματι συγχωρῆσαι. ὥστε ἐγὼ μὲν οὕτω πρᾷος περὶ τούτους ἦν. οὗτοι δὲ οὕτως ἀσελγεῖς καὶ βδελυροὶ, ὥστ' ἐπὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδία ἐλθεῖν, ἔχοντες μὲν τὰ πρόβατα καὶ τοὺς οἰκέτας, πλείονος ἄξια, ἢ κατεδικάσαντο· [2] ἀναβαλλόμενοι δὲ τὴν ὑπερημερίαν, ἐπαγγείλαντος [3] δέ μου κομίζεσθαι αὐτοὺς τὴν δίκην, ὡς μεμαρτύρηται ὑμῖν, [4] καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, τά τε σκεύη ἐκφορῆσαι, τήν τε τιτθὴν συγκόψαι, γραῦν γυναῖκα, ἕνεκα κυμβίου, καὶ ταῦτα πάντα ἔτι ἔχειν, καὶ μὴ ἀποδιδόναι, ἐκτετικότος ἐμοῦ τὴν δίκην χιλίας τριακοσίας δεκατρεῖς δύ' ὀβολώ.

κγ'. Εἰ δέ τις, ἀγνοήσας αὐτοὺς, τότε ἀκάκους ἡγήσατο καὶ ἀπράγμονας εἶναι, βούλομαι ὑμῖν περὶ αὐτῶν τὰς μαρτυρίας ἀναγνῶναι, ἃς μεμαρτυρήκασί μοι οἱ ὑπὸ τούτων ἠδικημένοι, — λόγῳ μὲν γὰρ διηγήσασθαι, οὐκ ἂν ἱκανόν μοι γένοιτο τὸ ὕδωρ —, ἵν' ἐκ τούτων ἁπάντων σκεψάμενοι, τῶν τε λεχθέντων καὶ τῶν μαρτυρουμένων, ὁσίαν καὶ δικαίαν ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν τιθῆσθε τὴν ψῆφον. λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

[1] ὠργίσθητε   [2] * ἀναβαλόμενοι   [3] [δέ]   [4] [καὶ]

Εἰ δέ μοι ὀργισθῆτε] M. ὠργίσθητε. Refertur enim hoc ad exactionem armamentorum. et, v. 12. ἀποχρῆν. IDEM.

κβ'. Ἐπὶ τὴν βουλὴν] Post βουλὴν addendum vid. καὶ ἐπὶ, nisi τοὺς κυρίους sit quædam veluti appositio ad βουλὴν, quod malim. AUGER.

κγ'. Ἀκάκους] Ἄκακος apud Demosthenem significat *circumscribendi ignarum, et cui impostura non ægre fieri possit*. BUDÆUS.

Ἀπράγμονας] *Quietos, simplices*. BERGLER.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΟΛΥΜΠΙΟΔΩΡΟΥ ΒΛΑΒΗΣ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

ΠΟΙΚΙΛΗΝ ἔχει περιπέτειαν πραγμάτων ὁ λόγος. Κόνων γάρ τις ἀνὴρ Ἀθηναῖος ἄπαις τε- 1164
λευτᾷ, ὡς ἐπίδικον τοῖς οἰκείοις γενέσθαι τὸν κλῆρον. Καλλίστρατος μὲν οὖν, ὁ τὸν λόγον του- 1165
τονὶ λέγων, ὅλον τὸν κλῆρον τοῦτον ἑαυτῷ προσήκειν φησίν· ἐγγυτάτω γὰρ κατὰ γένος αὐτὸς
εἶναι τῷ Κόνωνι. ἀλλὰ τοῦτο μὲν τάχ' ἂν καὶ ψεύδοιτο, καὶ λόγῳ κατεχρῆτο ψιλῷ· Ὀλυμπιό-
δωρος δὲ, πρὸς ὃν ἡ δίκη, καὶ αὐτὸς ἠμφισβήτησεν ἐξ ἀρχῆς τοῦ κλήρου. ἤστην δὲ οἰκείω ὅ τε
Ὀλυμπιόδωρος καὶ ὁ Καλλίστρατος. ἀδελφὴν γὰρ Ὀλυμπιοδώρου Καλλίστρατος εἶχε γυναῖκα.
ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς μὴ διαφέρεσθαι πρὸς ἀλλήλους, ἀλλὰ νείμασθαι μὲν ἐξίσης τὴν οὐσίαν τοῦ
τελευτήσαντος, ὅση φανερά τε ἦν καὶ ὡμολογημένη· κοινῇ δὲ ζητεῖν τὰ ἀφανῆ, καὶ κοινῇ πράττειν
περὶ τούτων πάντα. προσεδόκων γὰρ ἥξειν τινὰς ἀμφισβητοῦντας αὐτοῖς τοῦ κλήρου. περὶ τούτου
καὶ συνθήκας ἔγραψαν, καὶ κατέθεντο παρ' Ἀνδροκλείδῃ φίλῳ τινὶ κοινῷ. οἰκέτης δὲ ἦν Κόνωνος
Μοσχίων, πάνυ πιστὸς ἐκείνῳ νομισθείς. τοῦτον Ὀλυμπιόδωρος λαμβάνει, καὶ, διαβληθέντα χιλίας
ὑφῃρῆσθαι τοῦ Κόνωνος δραχμὰς, βασανίζει μετὰ Καλλιστράτου. καὶ, ὡς ὡμολόγησεν ὁ οἰκέτης
τὸ ἀργύριον, νέμεται καὶ τοῦτο πρὸς τὸν Καλλίστρατον κατὰ τὰς συνθήκας ἐξίσης. ὑπονοήσας
δὲ καὶ πλείονας ἔχειν ἀργυρίου τὸν ἄνθρωπον, οὐκέτι παραλαβὼν τὸν Καλλίστρατον, αὐτὸς βα-
σανίζει, καὶ μνᾶς ἑβδομήκοντα λαμβάνει μόνος. περὶ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν ἀμφισβητοῦσι τοῦ κλήρου
Κόνωνος καὶ ἄλλοι, καὶ ὁ ἀδελφὸς ὁ Καλλιστράτου, Κάλλιππος, ὁμοπάτριος ὤν. βουλευόμενοι
κοινῇ περὶ τῶν ἀγώνων Ὀλυμπιόδωρος καὶ Καλλίστρατος συντίθενται, ὁ μὲν Ὀλυμπιόδωρος
ἀμφισβητεῖν ὅλου τοῦ κλήρου, ὁ δὲ Καλλίστρατος τοῦ ἡμικληρίου. στρατευομένων δὲ Ἀθηναίων
εἰς Ἀκαρνανίαν, ᾤχετο καὶ Ὀλυμπιόδωρος· ἦν γὰρ τῶν ἐκ καταλόγου. τῆς δὲ κυρίας ἐνστάσης, οἱ 1166
δικασταὶ, πρόφασιν τὴν στρατείαν εἶναι πεισθέντες, ἀνεῖλον [1] αὐτῶν τὴν διαδικασίαν. διὸ φη-
σὶ Καλλίστρατος καὶ αὐτὸς [2] ἐκλείπειν τὴν τοῦ ἡμικληρίου δίκην, ταῖς συνθήκαις ἐμμένων,
ἐπειδὴ κοινῇ πάντα πράττειν ἐκέλευον. ὡς δὲ ἐπανῆλθεν ἀπὸ τῆς στρατείας Ὀλυμπιόδωρος,
[3] πάλιν δι' ἐκεῖνα χρῆται πρὸς νενικηκότας. καὶ αὐτὸς καὶ ὁ Καλλίστρατος, δεδοικότος τοῦτο τοῦ
νόμου· καὶ ἀμφισβητοῦσι τοῦ κλήρου καθάπερ ἐξ ἀρχῆς, ὁ μὲν τοῦ ἡμίσεως, ὁ δὲ καὶ τοῦ ὅλου.
πρότερος δὲ λέγων Ὀλυμπιόδωρος νικᾷ τὸν κλῆρον. νικήσας δὲ καὶ λαβὼν ὅλον, οὐκ ἐμμένει ταῖς
συνθήκαις, αἷς ἐξ ἀρχῆς ἐποιήσατο, οὐδὲ δίδωσι τὰ ἡμίση τῷ Καλλιστράτῳ. ὁ δὲ αὐτὸν ἀπαι-
τεῖ καὶ τῶν ἑβδομήκοντα μνῶν τῶν παρὰ τοῦ Μοσχίωνος τὸ ἥμισυ καὶ τῆς ὅλης οὐσίας, ταῖς συν-
θήκαις ἰσχυριζόμενος, καὶ λέγων καὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ δίκῃ συναγωνίσασθαι τῷ Ὀλυμπιοδώρῳ,
καὶ συγκεχωρηκέναι, καὶ τοὺς λόγους εἰπεῖν οὓς ἐβούλετο, καὶ μάρτυρας παρασχέσθαι ψευδεῖς,
ὡς, εἰ μὴ κοινῇ καὶ συντιθέμενοι πρὸς ἀλλήλους ἠγωνίζοντο, ῥᾳδίως ἂν ἐξελέγξαι καὶ οὐκ ἐᾶσαι
Ὀλυμπιόδωρον νικῆσαι τὴν δίκην.

1 * αὐτὸν τῆς διαδικασίας 2 ἐκλιπεῖν 3 παλινδικίᾳ χρῆται πρὸς τοὺς νενικηκότας

Ποικίλην ἔχει περιπέτειαν πραγμάτων] Μᾶλλόν γε πονηρίαν καὶ ἀδικίαν καὶ ψευδολογίαν. Wolf.

Καὶ πλείονας ἔχειν] F. καὶ πλεῖον ἂν ἔχειν ἀργυρίου. Idem.

Πρόφασιν εἶναι τὴν στρατείαν πεισθέντες] Ψευδῆ αἰτίαν, ἀλλὰ μὴ ἀληθῆ. Idem.

Ἀνεῖλον αὐτῶν τὴν διαδικασίαν] F. αὐτοῦ, τοῦ Ὀλυμπιοδώρου. Idem.

Πάλιν δι' ἐκεῖνα] Lego παλινδικίᾳ χρῆται. Idem. Puto legendum πάλιν διαδικασίᾳ χρῆται, optimo sensu, id est, *rursus experitur judicio*. Palmer.

Καὶ λαβὼν ὅλον] Huic non fuit πλέον ἥμισυ παντὸς, sed ἡμίσεος πλέον ἦν ὅλον ἀνδρὶ φιλοῦντι τὸ κέρδος. Wolf.

Καὶ συγκεχωρηκέναι καὶ τοὺς λόγους εἰπεῖν] Vide, ne te amphibolia decipiat, ὁ Καλλίστρατός φησι συγκεχωρηκέναι Ὀλυμπιοδώρῳ εἰπεῖν (ὅπως ἂν εἴποι ὁ Ὀλυμπιόδωρος) καὶ τοὺς λόγους, οὓς ἐβούλετο, καὶ παρασχέσθαι (ἵνα παράσχοιτο ὁ Ὀλ.) μάρτυρας ψευδεῖς. Nam hæc ad Olympiodori personam pertinere, non ad accusatoris, ipsa docet oratio. Idem.

Καὶ μάρτυρας παρασχέσθαι ψευδεῖς] Hujusmodi fallaciis etiam Theopompum Hagnianam hæreditatem evicisse, supra cognovimus. Sed o miram impudentiam hominis, qui suam improbitatem confiteri non erubescat, et dissolutionem judicum, si talia scelera ulti non sunt. Idem.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ ΟΛΥΜΠΙΟΔΩΡΟΥ

ΒΛΑΒΗΣ ΛΟΓΟΣ.

1167 ά. ΑΝΑΓΚΑΙΟΝ ἴσως ἐστὶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τοὺς μὴ εἰωθότας μηδὲ δυναμένους εἰσιέναι εἰς δικαστήριον, ἐπειδὰν ὑπό τινος ἀδικῶνται, ἄλλως τε καὶ ὑφ' ὧν ἥκιστα ἀδικεῖσθαι προσήκει, οἷον καὶ ἐμοὶ νυνὶ συμβαίνει. οὐ βουλόμενος γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀγωνίζεσθαι πρὸς Ὀλυμπιόδωρον οἰκεῖον ὄντα, καὶ ἀδελφὴν τούτου ἔχων, ἠνάγκασμαι διὰ τὸ μεγάλ' ἀδικεῖσθαι ὑπὸ τούτου. εἰ μὲν οὖν μὴ ἀδικούμενος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀλλὰ ψεῦδός τι ἐγκαλῶν Ὀλυμπιοδώρῳ, τούτων τι ἐποίουν, ἢ τοῖς ἐπιτηδείοις τοῖς ἐμοῖς καὶ Ὀλυμπιοδώρου μὴ ἐθέλων ἐπιτρέπειν, ἢ ἄλλου τινὸς τῶν δικαίων ἀφιστάμενος, εὖ ἴστε, ὅτι πάνυ ἂν ᾐσχυνόμην καὶ ἐνόμιζον ἂν ἐμαυτὸν φαῦλον εἶναι ἄνθρωπον· νῦν δ' οὔτε μικρὰ ἐλαττούμενος ὑπὸ Ὀλυμπιοδώρου, οὔτε διαλλακτὴν οὐδένα φεύγων, οὔτ' αὖ, μὰ τὸν Δία τὸν μέγιστον, ἑκὼν, ἀλλ' ὡς οἷόν τε μάλιστα ἄκων, ἠνάγκασμαι ὑπὸ τούτου ἀγωνίζεσθαι ταύτην τὴν δίκην. δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀκούσαντας ἀμφοτέρων ἡμῶν, καὶ αὐτοὺς δοκιμαστὰς τοῦ πράγματος γενομένους, μάλιστα μὲν διαλλάξαντας ἀποπέμψαι, καὶ εὐεργέτας ἡμῶν ἀμ-
1168 φοτέρων ὑμᾶς γενέσθαι· ἐὰν δ' ἄρα μὴ ἐπιτυγχάνητε τούτου, ἐκ τῶν ὑπολοίπων, τῷ τὰ δίκαια λέγοντι, τούτῳ τὴν ψῆφον ὑμᾶς προσθέσθαι. πρῶτον μὲν οὖν μαρτυρίας ἀναγνώσεται, ὅτι οὐκ ἐγὼ αἴτιός εἰμι τοῦ εἰς τὸ δικαστήριον εἰσιέναι, ἀλλ' αὐτὸς οὗτος. λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ὅτι μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ μέτρια καὶ προσήκοντα προὐκαλούμην Ὀλυμπιόδωρον, μεμαρτύρηται ὑπὸ

τῶν παραγενομένων· οὐκ ἐθέλοντος δὲ τούτου οὐδ' ὁτιοῦν
ποιεῖν τῶν δικαίων, ἀναγκαῖόν ἐστι πρὸς ὑμᾶς λέγειν περὶ
ὧν ἀδικοῦμαι ὑπὸ Ὀλυμπιοδώρου. ἔστι δὲ βραχὺς ὁ λόγος.
β΄. Ἦν γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, Κόνων Ἁλαιεύς, οἰ-
κεῖος ἡμέτερος. οὗτος ὁ Κόνων ἐτελεύτησεν ἄπαις ὀλίγον
πάνυ χρόνον ἀρρωστήσας· ἐβίω δὲ πολλὰ ἔτη, καὶ ἦν πρε-
σβύτερος ὅτε ἐτελεύτα. καὶ ἐγὼ ὡς ᾐσθόμην, ὅτι οὐχ οἷός
τε ἔσται περιγενέσθαι, μετεπεμψάμην τουτονὶ Ὀλυμπιό-
δωρον, ὅπως ἂν παρῇ καὶ συνεπιμελῆται μεθ' ἡμῶν ἁπάν-
των ὧν προσῆκε· καὶ Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσί, ὦ ἄνδρες δι-
κασταί, ἐπειδὴ ἦλθεν ὡς ἐμὲ καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυτοῦ,
ἐμὴν δὲ γυναῖκα, μεθ' ἡμῶν ἅπαντα διῴκει. ὄντων δ' ἡμῶν
περὶ ταύτην τὴν πραγματείαν, ἐξαίφνης λόγον μοι προσ-
φέρει Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσί, ὅτι καὶ ἡ μήτηρ αὑτοῦ προσ-
ήκουσα εἴη τῷ Κόνωνι τῷ τετελευτηκότι, καὶ ὅτι δίκαιον
εἴη καὶ αὐτὸν τὸ μέρος λαβεῖν ἁπάντων ὧν ὁ Κόνων κατέ-
λιπε. ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, συνειδὼς ὅτι ἐψεύδετο
καὶ ἀναισχυντεῖν ἐπεχείρει, καὶ ὅτι οὐδεὶς ἦν ἄλλος τῷ
Κόνωνι γένει ἐγγυτέρω ἐμοῦ, τὸ μὲν πρῶτον ὡς οἷόν τε
μάλιστα ὠργίσθην καὶ ἠγανάκτησα ἐπὶ τῇ ἀναισχυντίᾳ
τοῦ λόγου· ἔπειτα δ' ἐλογισάμην πρὸς ἐμαυτόν, ὅτι οὐκ ἐν 1169
καιρῷ ὀργιζοίμην, καὶ τούτῳ ἀπεκρινάμην, ὅτι ἐν μὲν τῷ
παρόντι προσήκει θάπτειν τὸν τετελευτηκότα καὶ τἆλλα
ποιεῖν τὰ νομιζόμενα, ἐπειδὰν δὲ τούτων ἁπάντων ἐπιμε-
ληθῶμεν, τόθ' ἡμῖν αὐτοῖς διαλεξόμεθα. καὶ αὐτός, ὦ
ἄνδρες δικασταί, προσωμολόγησε ταῦτα, καὶ καλῶς μ'
ἔφη λέγειν· ἐπειδὴ δ' ἀπηλλάγημεν καὶ ἐποιήσαμεν ἅπαν-
τα τὰ νομιζόμενα, καθ' ἡσυχίαν ἤδη παρακαλέσαντες
ἅπαντας τοὺς οἰκείους διελεγόμεθα ἡμῖν αὐτοῖς περὶ ὧν
οὗτος ἠξίου ἑαυτῷ εἶναι. ὅσα μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί,
ἡμεῖς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διηνέχθημεν περὶ τούτων διαλεγό-
μενοι, τί ἂν ἐγώ, ταῦτα διηγούμενος, ἢ ὑμῖν πράγματα
παρέχοιμι, ἢ ἐμαυτῷ ἐνοχλοίην; τὸ δὲ τέλος ὃ ἐγένετο,
τοῦτο ὑμᾶς ἀναγκαίως ἔχει ἀκοῦσαι. αὐτὸς γὰρ ἐγὼ ἐδί-

β΄. Περιγενέσθαι:] Περιγίνεσθαι, τὸ, νικᾶν καὶ κρείττονα εἶναι, ὑπερέχειν, evadere: ut περισώζεσθαι, incolumem esse et servari a morte. Budæus.

Καθ' ἡσυχίαν ἤδη] Utrum per silentium, ut voluerint, multos esse controversiæ conscios? an tranquillis animis? an defuncti sepulturæ munere? Wolf.

κασα τούτῳ, καὶ [1]αὐτὸς ἐμοί, τὰ ἡμίσεα ἑκάτερον ἡμῶν
λαβεῖν, ὧν κατέλιπε Κόνων, καὶ μηδεμίαν ἀηδίαν εἶναι
περαιτέρω. καὶ προειλόμην, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἑκὼν με-
ταδοῦναι τούτῳ μᾶλλον, ἢ εἰς δικαστήριον εἰσιὼν κινδυ-
νεύειν πρὸς οἰκεῖον ὄντα τοῦτον καὶ εἰπεῖν τι ἀηδές, ἀδελ-
φὸν ὄντα τῆς ἐμῆς γυναικὸς καὶ θεῖον τῶν ἐμῶν παίδων,
καὶ ὑπὸ τούτου ἀκοῦσαί τι ἀνεπιτήδειον. ταῦτα πάντα
ἐνθυμούμενος, συνεχώρησα αὐτῷ· καὶ μετὰ ταῦτα συνθή-
κας ἐγράψαμεν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς περὶ ἁπάντων, καὶ ὅρκους
ἰσχυροὺς ὠμόσαμεν ἀλλήλοις, ἦ μὴν τά τε ὑπάρχοντα
[2]φανερὰ ὄντα καλῶς καὶ δικαίως διαιρήσεσθαι, καὶ μηδ'
ὁτιοῦν πλεονεκτήσειν τὸν ἕτερον τοῦ ἑτέρου ὧν κατέλιπε
Κόνων, καὶ τἆλλα πάντα κοινῇ ζητήσειν καὶ πράξειν,
1170 μετ' ἀλλήλων βουλευόμενοι ὅ τι ἂν ἀεὶ δέῃ. ὑπενοοῦμεν γάρ,
ὦ ἄνδρες δικασταί, ἥξειν τινὰς ἀμφισβητήσοντας τῶν τοῦ
Κόνωνος καὶ ἑτέρους, οἷον, καὶ ὁ ἐμὸς ἀδελφὸς ὁμοπάτριος
μέν, ὁμομήτριος δ' οὔ, ὃς ἀπεδήμει, καὶ εἰ δή τις ἄλλος
ἠβούλετ' ἀμφισβητεῖν, οὐκ ἐνῆν ἡμῖν κωλύειν· οἱ γὰρ νόμοι
κελεύουσι τὸν βουλόμενον ἀμφισβητεῖν. ταῦτα δὴ πάντα
προνοούμενοι, ἐγράψαμεν τὰς συνθήκας καὶ ὅρκους ὠμόσα-
μεν, [3]ὅπως μήτε ἑκόντι μήτε ἄκοντι μηδετέρῳ ἐξουσία
ἡμῶν γένηται μηδ' ὁτιοῦν ἰδίᾳ πρᾶξαι, ἀλλὰ κοινῇ βου-
λευόμενοι μεθ' ἡμῶν αὐτῶν ἅπαντα πράττωμεν· καὶ
μάρτυρας ἐποιησάμεθα περὶ τούτων, πρῶτον μὲν τοὺς
θεούς, οὓς ὠμόσαμεν ἀλλήλοις, καὶ τοὺς οἰκείους τοὺς ἡμε-
τέρους αὐτῶν, ἔπειτ' Ἀνδροκλείδην Ἀχαρνέα, παρ' ᾧ κατ-
εθέμεθα τὰς συνθήκας. βούλομαι οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί,
τόν τε νόμον ἀναγνῶναι, καθ' ὃν τὰς συνθήκας ἐγράψαμεν
πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, καὶ μαρτυρίαν τοῦ ἔχοντος τὰς συνθή-
κας. λέγε τὸν νόμον πρῶτον.

ΝΟΜΟΣ.

ἀναγίνωσκε δὴ καὶ τὴν μαρτυρίαν τὴν Ἀνδροκλείδου.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

γ΄. Ἐπειδὴ δὲ ὠμόσαμεν ἀλλήλοις, καὶ αἱ συνθῆκαι

[1] οὗτος [2] * τὰ φανερὰ [3] ὅπως ἂν μήτε

ἦσαν κείμεναι παρὰ τῷ Ἀνδροκλείδῃ, διεῖλον ἐγὼ δύο μερί-
δας, ὦ ἄνδρες δικασταί. καὶ ἡ μὲν ἑτέρα ἦν μερίς, ἡ οἰκία
ἐν ᾗ ᾤκει αὐτὸς ὁ Κόνων, καὶ τἀνδράποδα οἱ σακχυφάνται·
ἡ δ' ἑτέρα ἦν μερίς, οἰκία ἑτέρα καὶ τἀνδράποδα οἱ φαρμα-
κοτρῖβαι. ἀργύριον δὲ εἴ τι κατέλιπεν ὁ Κόνων φανερὸν ἐπὶ 1171
τῇ τραπέζῃ τοῦ Ἡρακλείδου, τοῦτο ἅπαν σχεδόν τι ἀνη-
λώθη εἴς τε τὴν ταφὴν καὶ [1]τὰ ἄλλα τὰ νομιζόμενα καὶ
εἰς τὴν οἰκοδομίαν τοῦ μνήματος. διελὼν δ' ἐγὼ τὰς δύο
ταύτας μερίδας, ἔδωκα αἵρεσιν τούτῳ Ὀλυμπιοδώρῳ ὁπο-
τέραν βούλεται τῶν μερίδων λαβεῖν· καὶ οὗτος εἵλετο τοὺς
φαρμακοτρίβας καὶ τὴν οἰκίαν, ἐγὼ δ' ἔλαβον τοὺς σακ-
χυφάντας καὶ τὴν οἰκίαν τὴν ἑτέραν· καὶ ταῦτά ἐστιν, ἃ
ἑκάτερος ἡμῶν εἶχεν. ἐν δὲ τῇ μερίδι τῇ τουτουῒ Ὀλυμπι-
οδώρου [2]ἦν εἷς τῶν φαρμακοτριβῶν, ὃν μάλιστα ἐνόμιζε
πιστὸν ἑαυτῷ εἶναι ὁ Κόνων· ὄνομα δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐστὶ
Μοσχίων. οὗτος ὁ οἰκέτης σχεδόν τι ᾔδει τά τε ἄλλα τοῦ
Κόνωνος ἅπαντα, καὶ δὴ καὶ τὸ ἀργύριον οὗ ἦν τὸ ἔνδον
κείμενον τῷ Κόνωνι· [3]καὶ δὴ ἔλαθε τὸν Κόνωνα πρεσβύτε-
ρόν τε ὄντα καὶ πεπιστευκότα αὐτῷ, ὑφαιρούμενος [4]τὸ
ἀργύριον οὗτος ὁ οἰκέτης ὁ Μοσχίων. καὶ πρῶτον μὲν ὑφαι-
ρεῖται αὐτοῦ χιλίας δραχμὰς χωρίς που κειμένας τοῦ
ἄλλου ἀργυρίου, ἔπειτα ἑτέρας ἑβδομήκοντα μνᾶς· καὶ,
ταῦτα ποιῶν, ἐλάνθανε τὸν Κόνωνα· καὶ τὸ ἀργύριον τοῦτο
ἅπαν εἶχεν αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ ὁ ἄνθρωπος. οὐ πολλῷ δὲ
χρόνῳ ὕστερον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἢ ἡμεῖς διειλόμεθα τὰς
μερίδας, ὑποψία τις ἐγένετο καὶ αἴσθησις περὶ τἀνθρώπου
τούτου. ἐκ δὲ ταύτης τῆς ὑποψίας ἐδόκει ἐμοὶ καὶ τούτῳ
Ὀλυμπιοδώρῳ βασανίζειν τὸν ἄνθρωπον. καὶ ὁ ἄνθρωπος,

[1] τἄλλα [2] ἔνην [3] καὶ δὴ καὶ ἔλαθε [4] * τοῦ ἀργυρίου

γ'. Καὶ τἀνδράποδα οἱ σακχυφάνται] Παρὰ τὸ ὑφαίνειν τοὺς σάκκους. quæ vox præter Hebræam, Græcam, Latinam, Germanicam linguam, etiam aliis nationibus communis me diu frustra exercuit, donec Oporinus hanc compositionis rationem me edocuit. Idem.

Φανερὸν ἐπὶ τῇ τραπέζῃ] F. φανερὸν, ἢ ἐπὶ τῇ τραπέζῃ. Nam quæ Trapezitis dabantur, ἀφανὴς οὐσία fere dicitur. Idem.

Σακχυφάντας] Pollux l. VIII. Δημοσθένης ἐν τῷ κατ' Ὀλυμπιοδώρου λέγει· Καὶ οὗτος εἵλετο τοὺς φαρμακοτρίβας καὶ τὴν οἰκίσκην (οἰκίαν tamen jam illic perperam legitur.) ἐγὼ δ' ἔλαβον τοὺς σακχυφάντας etc. Idem in l. X. ὅταν Δημοσθένης εἴπῃ σακχυφάντας, τοὺς πλέκοντας ταῖς γυναιξὶ τοὺς κεκρυφάλους ἀκούουσι· i. e. Cum Demosthenes dixit Sacchyphantas, eos qui plectunt, sive texunt, sive nectunt mulieribus vittas sive reticula intelligunt. *Paul. Leopard. Emend.* l. II. c. III.

Τὸ ἀργύριον οὗ ἦν] Ἐν ᾧ τόπῳ. Wolf.

ὦ ἄνδρες δικασταὶ, αὐτὸς αὑτοῦ κατεῖπε πρὶν βασανίζε-
σθαι, ὅτι χιλίας δραχμὰς [1]ὑφείλετο τοῦ Κόνωνος, καὶ
1172 ἔφη εἶναι παρ' ἑαυτῷ ὅσον μὴ ἦν ἀνηλωμένον· περὶ δὲ τοῦ
πλείονος ἀργυρίου οὐδ' ὁτιοῦν εἶπεν ἐν τῷ τότε χρόνῳ. καὶ
ἀποδίδωσι περὶ ἑξακοσίας τινὰς δραχμάς· καὶ τούτου τοῦ
ἀργυρίου, οὗ ἀπέδωκεν ὁ ἄνθρωπος, καλῶς καὶ δικαίως,
κατὰ τοὺς ὅρκους οὓς ὠμόσαμεν ἡμεῖς καὶ κατὰ τὰς συν-
θήκας τὰς κειμένας παρὰ τῷ Ἀνδροκλείδῃ, τὸ μὲν ἥμισυ
ἐγὼ ἔλαβον, τὸ δ' ἥμισυ οὑτοσὶ Ὀλυμπιόδωρος.

δ'. Μετὰ δὲ ταῦτ' οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον ἐκ ταύτης
τῆς ὑποψίας τῆς πρὸς τὸν οἰκέτην περὶ τοῦ ἀργυρίου, οὗ
ἀπέδωκεν, ἔδησε τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐβασάνισεν αὐτὸς ἐφ'
ἑαυτοῦ· ἡμᾶς δὲ οὐ παρεκάλεσεν, ὀμωμοκὼς κοινῇ ζητή-
σειν καὶ πράξειν μετ' ἐμοῦ πάντα. καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὦ
ἄνδρες δικασταὶ, κατατεινόμενος ὑπὸ τῆς βασάνου, προσω-
μολόγησε καὶ τὰς ἑβδομήκοντα μνᾶς [2]εἰληφέναι, Κόνωνος
ὑφελόμενος· καὶ ἀποδίδωσιν ἅπαν τὸ ἀργύριον τοῦτο Ὀ-
λυμπιοδώρῳ τούτῳ. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐπειδὴ
ἐπυθόμην περὶ τῆς βασάνου τἀνθρώπου, καὶ ὅτι ἀποδεδω-
κὼς εἴη τὸ ἀργύριον, ἐνόμιζόν μοι ἀποδώσειν τοῦτον τὸ
ἥμισυ τοῦ ἀργυρίου, ὥσπερ καὶ τὸ πρότερον ἀπὸ τῶν χι-
λίων δραχμῶν ἀποδέδωκε. καὶ εὐθὺς μὲν οὐ πάνυ τι ἠνώ-
χλουν τούτῳ, ἡγούμενος αὐτὸν τοῦτο γνώσεσθαι καὶ διοι-
κήσειν καὶ ἐμοὶ καὶ ἑαυτῷ, ὅπως ἑκάτερος ἡμῶν ἕξει τὰ
δίκαια κατὰ τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς ἡμᾶς
αὐτοὺς περὶ τοῦ ἰσομοιρεῖν ἁπάντων, ὧν Κόνων ἦν κατα-
λελοιπώς· ἐπειδὴ δ' ἐνδιέτριβε καὶ οὐδὲν ἐποίει, διελεγόμην
1173 τούτῳ Ὀλυμπιοδώρῳ καὶ ἠξίουν ἀπολαμβάνειν τὸ ἐμαυτοῦ
μέρος τοῦ ἀργυρίου, οὑτοσὶ δ' Ὀλυμπιόδωρος ἀεί τι προὐ-
φασίζετο καὶ ἀναβολὰς ἐποιεῖτο.

έ. Καὶ ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἕτεροί τινες ἔλαχον τοῦ κλή-
ρου τοῦ Κόνωνος, καὶ ὁ Κάλλιππος ἐπεδήμησεν ἐκ τῆς
ἀποδημίας, ὁ ἐμὸς ἀδελφὸς ὁμοπάτριος, καὶ οὗτος ἔλαχεν

[1] ὑφέλοιτο [2] εἰληφέναι ὑπὸ Κόνωνος, ὑφελόμενος.

δ'. Περὶ τοῦ ἰσομοιρεῖν ἁπάντων] Τὴν ἴσην ἑκάτερον μοῖραν λαμβάνειν. In Isocrate τὰς πόλεις ἰσομοιρεῖν πρὸς ἀλλήλας. M. ἰσομοιρεῖν περὶ ἁπάντων. Wolf. *Ex æquis partibus heredes esse.* Budæus.

έ. Ἔλαχεν — τοῦ ἡμικλήρου] Egit in se-

εὐθὺς τοῦ ἡμικληρίου· καὶ τούτῳ Ὀλυμπιοδώρῳ [1]πρόφασις
αὕτη ἐγένετο πρὸς τὸ μὴ ἀποδιδόναι μοι τὸ ἀργύριον, ἐπει-
δὴ πολλοὶ ἦσαν οἱ ἀμφισβητοῦντες. καὶ ἔφη χρῆναί με
περιμένειν, ἕως ἂν οἱ ἀγῶνες γένωνται· καὶ ἐμοὶ ἀνάγκη ἦν
ταῦτα συγχωρεῖν, καὶ συνεχώρησα. μετὰ δὲ ταῦτα ἐγὼ
καὶ οὑτοσὶ Ὀλυμπιόδωρος ἐβουλευόμεθα κοινῇ, ὥσπερ
καὶ ὠμόσαμεν, ὅν τινα τρόπον ἄριστα καὶ ἀσφαλέστα-
τα προσοισόμεθα πρὸς τοὺς ἀμφισβητοῦντας. καὶ ἔδοξεν
ἡμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τουτονὶ μὲν Ὀλυμπιόδωρον τοῦ
κλήρου ὅλου ἀμφισβητεῖν, ἐμὲ δὲ τοῦ ἡμικληρίου· ἐπειδὴ
καὶ Κάλλιππος ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς τοῦ ἡμικληρίου μόνον
ἠμφισβήτει. καὶ ἐπειδὴ ἀνεκρίθησαν πρὸς τῷ ἄρχοντι ἅ-
πασαι αἱ ἀμφισβητήσεις, καὶ ἔδει ἀγωνίζεσθαι ἐν τῷ δι-
καστηρίῳ, ἀπαράσκευοι ἦμεν τοπαράπαν πρὸς τὸ ἤδη
ἀγωνίζεσθαι, ἐγὼ καὶ Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσί, διὰ τὸ ἐξαί-
φνης ἐπιπεπτωκέναι ἡμῖν πολλοὺς τοὺς ἀμφισβητοῦντας·
ἐκ δὲ τῶν ὑπαρχόντων ἐσκοποῦμεν κοινῇ, εἴ πως ἀναβολή
τις γένοιτο ἐν τῷ παρόντι, ὥστε παρασκευάσασθαι ἡμᾶς
καθ' ἡσυχίαν πρὸς τὸν ἀγῶνα. καί, κατὰ τύχην τινὰ καὶ
δαίμονα, ὑμεῖς ἐπείσθητε ὑπὸ τῶν ῥητόρων, εἰς Ἀκαρνανί-
αν στρατιώτας ἐκπέμπειν, καὶ ἔδει καὶ τουτονὶ Ὀλυμπι- 1174
όδωρον στρατεύεσθαι, καὶ ᾤχετο μετὰ τῶν ἄλλων στρα-
τευόμενος. καὶ συνεβεβήκει, ὡς ᾠόμεθα ἡμεῖς, αὕτη [2]ἡ
καλλίστη ἀναβολή, δημοσίᾳ τούτου ἀποδημοῦντος καὶ
στρατευομένου. ἐπειδὴ δὲ ἐκάλει ὁ ἄρχων εἰς τὸ δικαστή-
ριον ἅπαντας τοὺς ἀμφισβητοῦντας κατὰ τὸν νόμον, ὑπω-
μοσάμεθα ἡμεῖς τουτονὶ Ὀλυμπιόδωρον δημοσίᾳ ἀπεῖναι
στρατευόμενον· ὑπομοσθέντος δὲ τούτου, ἀνθυπωμόσαντο οἱ
ἀντίδικοι, καὶ διαβάλλοντες Ὀλυμπιόδωρον τουτονί, ὕστερον
ἡμῶν λέγοντες, ἔπεισαν τοὺς δικαστὰς ψηφίσασθαι, τῆς
δίκης ἕνεκα ἀπεῖναι τουτονὶ καὶ οὐ δημοσίᾳ.
ψηφισαμένων δὲ ταῦτα τῶν δικαστῶν, διέγραψεν ὁ ἄρχων

[1] πρόφασις καὶ αὕτη

[2] Deest articulus.

missem petitione hereditatis. Idem.
Τοῦ ἡμικλήρου] Libanius τοῦ ἡμικληρίου. et mox ipse auctor. Wolf.
Ὑπομοσθέντος δὲ τούτου] Ἡμῶν ὑπομοσαμένων ὑπὲρ αὐτοῦ. Wolf. Τούτου, np. Olympiodori. Auger.
Ὕστερον ἡμῶν] F. ὕστεροι. Wolf.
Διέγραψεν — ἀμφισβήτησιν] Vid. Petit.

Πυθόδωρος κατὰ τὸν νόμον τὴν τουτουὶ Ὀλυμπιοδώρου ἀμ-
φισβήτησιν· διαγραφείσης δὲ ταύτης, ἐξ ἀνάγκης καὶ ἐμοὶ
ἦν ἐκλιπεῖν τὴν τοῦ ἡμικληρίου ἀμφισβήτησιν. γενομένων
δὲ τούτων, ἐπεδίκασεν ὁ ἄρχων τοῖς ἀντιδίκοις τοῖς ἡμετέ-
ροις τὸν κλῆρον τὸν Κόνωνος· ταῦτα γὰρ οἱ νόμοι αὐτὸν
ἠνάγκαζον ποιεῖν. ἐπειδὴ δ' ἐπεδικάσαντο, εὐθὺς εἰς Πει-
ραιᾶ ἐλθόντες, παρελάμβανον πάνθ' ὅσα ἡμῶν εἶχεν ἑκά-
τερος, νειμάμενος ἐν τῇ μερίδι. κἀγὼ μὲν ἐπιδημῶν αὐτὸς
παρέδωκα, ἀνάγκη γὰρ ἦν πείθεσθαι τοῖς νόμοις· τὰ δὲ
Ὀλυμπιοδώρου, ἀποδημοῦντος τούτου, ἅπαντα ᾤχοντο λα-
βόντες πλὴν τοῦ ἀργυρίου, οὗ εἶχεν αὐτὸς παρὰ τοῦ ἀν-
θρώπου τοῦ οἰκέτου ὃν ἐβασάνισεν, οὐ γὰρ εἶχον ὅπου
[1]λαμβάνοιντο τοῦ ἀργυρίου. καὶ τὰ μὲν πραχθέντα
ταῦτ' ἦν ἐν τῇ ἀποδημίᾳ τῇ Ὀλυμπιοδώρου, καὶ τῆς κοι-
1175 νωνίας τῆς πρὸς τοῦτον ταῦτ' ἐγὼ ἀπέλαυσα. ἐπειδὴ δ'
ἐπεδήμησεν οὗτος καὶ οἱ ἄλλοι στρατιῶται, ἠγανάκτει
Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσί, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπὶ τοῖς συμβε-
βηκόσι, καὶ ἡγεῖτο δεινὰ πεπονθέναι.

ϛ'. Ἐπειδὴ δὲ μεστὸς ἐγένετο ἀγανακτῶν, ἐσκοποῦμεν
πάλιν καὶ ἐβουλευόμεθα κοινῇ, ἐγὼ καὶ Ὀλυμπιόδωρος οὑ-
τοσί, ὅν τινα τρόπον τούτων τι πάλιν κομιούμεθα. καὶ ἐδό-
κει ἡμῖν βουλευομένοις, προσκαλεῖσθαι τοὺς ἐπιδεδικασμέ-
νους κατὰ τὸν νόμον, καὶ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἀσφαλέστα-
τον εἶναι μὴ ἐν τῷ αὐτῷ ἡμᾶς ἀμφοτέρους τὸν κίνδυνον
ποιεῖσθαι πρὸς τοὺς ἀμφισβητοῦντας, ἀλλὰ χωρὶς ἑκά-
τερον· καὶ τοῦτον μὲν Ὀλυμπιόδωρον ὅλου τοῦ κλήρου λα-
χεῖν, ὥσπερ τὸ πρότερον, καὶ ἀγωνίζεσθαι καθ' αὑτόν· ἐμὲ
δὲ τοῦ ἡμικληρίου, ἐπειδὴ καὶ Κάλλιππος ὁ ἀδελφὸς ὁ
ἐμὸς τοῦ ἡμικληρίου μόνον ἠμφισβήτει. ὅπως, ἐὰν μὲν οὑτοσὶ
Ὀλυμπιόδωρος ἐπιτύχῃ τοῦ ἀγῶνος, ἐγὼ κατὰ τὰς συν-

[1] ἐπιλάβοιντο

Comm. in L. A. l. IV. t. IV. §. II.
Πυθόδωρος] Vid. Meurs. de Arch. Athen. l. IV. c. XII.
Γενομένων δὲ —] Hic ὁ ἐπιδικάσας est *judex qui sententia sua adjudicavit hereditatem*; ὁ ἐπιδικασάμενος est *qui secundum se sententiam tulit*: ut καταδικασάμενος differt τοῦ καταδικάσαντος, et nonnulla alia inter se hoc modo differunt. Sæpius tamen ἐπιδεδικάσθαι quam ἐπιδικάσασθαι dicitur, ut v. 21. καὶ ἐδόκει etc. et *tandem placuit civili provocatione eos aggredi, qui hereditatem abstulerant.* Erat autem ea provocatio solenniter concepta cum sponsione. Budæus.
ϛ'. Ἐπειδὴ δὲ μεστὸς ἐγένετο ἀγανακτῶν] Τὴν ἀγανάκτησιν ἐκκεχυκὼς ἦν, ἐπειδὴ ἐπαύσατο ἀγανακτῶν. Wolf.

θήκας καὶ τοὺς ὅρκους πάλιν τὸ μέρος λάβοιμι παρὰ τού-
του· ἐὰν δ' ἄρ' ἀποτύχῃ, καὶ τὰ ἕτερα ψηφίσωνται οἱ δι-
κασταὶ, οὗτος παρ' ἐμοῦ τὰ μέρη καλῶς καὶ δικαίως
ἀπολαμβάνοι, ὥσπερ ὠμόσαμεν ἀλλήλοις καὶ συνεθέμεθα.
ἐπειδὴ δὲ ταῦτ' ἐβουλευσάμεθα, καὶ ἐδόκει ἀσφαλέστατ'
εἶναι καὶ ἐμοὶ καὶ Ὀλυμπιοδώρῳ, προσεκλήθησαν ἅπαντες
οἱ ἔχοντες τὰ τοῦ Κόνωνος κατὰ τὸν νόμον. καί μοι ἀνά-
γνωθι τὸν νόμον, καθ' ὃν ἡ πρόσκλησις ἐγένετο.

ΝΟΜΟΣ.

κατὰ τὸν νόμον τοῦτον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἡ πρόσκλησις
ἐγένετο, καὶ τὰς ἀμφισβητήσεις ἀντεγραψάμεθα ὃν τρόπον
τούτῳ ἐδόκει Ὀλυμπιοδώρῳ. καὶ μετὰ ταῦθ' ὁ ἄρχων
ἀνέκρινε πᾶσιν ἡμῖν τοῖς ἀμφισβητοῦσι· καὶ ἀνακρίνας,
εἰσήγαγεν εἰς τὸ δικαστήριον. καὶ οὑτοσὶ Ὀλυμπιόδωρος
ἠγωνίζετο πρῶτος, καὶ ἔλεγεν ὅ τι ἠβούλετο, καὶ μαρτυ- 1176
ρίας παρείχετο ἃς ἐδόκει τούτῳ· κἀγὼ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ,
σιωπῇ ἐκαθήμην ἐπὶ τοῦ ἑτέρου βήματος. τοῦτον δὲ τὸν
τρόπον κατασκευασθέντος τοῦ ἀγῶνος, ἐνίκησεν οὑτοσὶ ῥα-
δίως. νικήσας δὲ, καὶ διαπραξάμενος ἅπαντα ὅσα [1] ἐβου-
λήθημεν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, καὶ ἀπολαβὼν παρὰ τῶν
ἐπιδικασαμένων [2] πρότερον ὅσα ἦσαν ἐκεῖνοι παρ' ἡμῶν
εἰληφότες, ταῦτα δὴ πάντ' ἔχων καὶ τὸ ἀργύριον ὃ ἔλαβε
παρὰ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ βασανισθέντος, οὐδοτιοῦν ἠθέλησε
τῶν δικαίων πρός με ποιῆσαι· ἀλλ' ἔχει αὐτὸς ἅπαντα,
ὀμωμοκὼς καὶ συνθήκας πρός με ποιησάμενος ἦ μὴν ἰσομοιρή-
σειν. καὶ αἱ συνθῆκαι αὗται ἔτι καὶ [3] νῦν κεῖνται παρὰ τῷ
Ἀνδροκλείδῃ, καὶ μεμαρτύρηκεν αὐτὸς πρὸς ὑμᾶς. βούλομαι
δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, ὧν εἴρηκα, μαρτυρίας ὑμῖν

[1] ἠβουλήθημεν [2] πρότερον ἐπιδικασαμένων [3] νυνὶ

Καὶ τὰς ἀμφισβητήσεις ἀντεγραψάμεθα] *Controversias rescripsimus*, hoc est, in eos, qui hæreditatem occuparunt, actiones instituimus. Idem.

Ὁ ἄρχων ἀνέκρινε πᾶσιν ἡμῖν] Suidas: ἀνάκρισις, ἐξέτασις, ὑφ' ἑκάστης ἀρχῆς γινομένη πρὸ τῶν δικῶν, περὶ τῶν συντεινόντων εἰς τὸν ἀγῶνα. ἐξετάζουσι δὲ καὶ εἰ ὅλως εἰσάγειν χρὴ ταύτας. Varinus: ἀνακρίνω, ἐξετάζω τὸ πραχθὲν, εἰ καλῶς ἢ κακῶς ἐπράχθη. Propriam hujus verbi interpretationem non reperio: interim *inquirere*, et *inquisitionem* ἀνάκρισιν verto. Nam *quæstionem constituere*, aut *exercere*, videntur aliud significare. Idem. Et *sententias judicum numerabat*. Is ἄρχων, qui privato nomine peculiarique dicebatur ὁ ἡγεμὼν καὶ πρύτανις Ἀθήνησιν, ὁ ἐπώνυμος τῶν ἀρχόντων, a cujus nomine Fasti perscribebantur, ut a Consulum Romæ, ita præerat judicibus judiciorumque moderator erat, ut Romæ Prætor. Budæus. Vid. vol. III. p. 74. v. ult. et vol. II. p. 98. v. 10. et Petit. Comm. in L. A. l. IV. t. III.

παρασχέσθαι, πρῶτον μὲν, τὸ ἐξ ἀρχῆς ὅτι ἐγὼ καὶ οὗτος,
ἡμῖν αὐτοῖς δικάσαντες, ἐνειμάμεθα τὸ ἴσον ἑκάτερος τῆς
φανερᾶς οὐσίας, ἧς Κόνων κατέλιπε. καί μοι λάβε ταύτην
τὴν μαρτυρίαν πρῶτον, ἔπειτα τὰς ἄλλας ἁπάσας ἀνα-
γίνωσκε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

[1] λάβε μοι καὶ τὴν πρόκλησιν, ἣν προεκαλεσάμην αὐτὸν
περὶ τοῦ ἀργυρίου, ὃ ἔλαβε παρὰ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ βα-
σανισθέντος.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

ἀναγίνωσκε δὴ καὶ τὴν ἑτέραν μαρτυρίαν, ὅτι, ἐπειδὴ ἐπε-
δικάσαντο οἱ ἀντίδικοι ἡμῶν, ἅπαντα παρέλαβον, ὅσα ἡμεῖς
1177 εἴχομεν, πλὴν τῶν χρημάτων ὧν εἶχεν Ὀλυμπιόδωρος παρὰ
τοῦ βασανισθέντος ἀνθρώπου.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ὃν μὲν τρόπον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐξ ἀρχῆς διενειμάμεθα
τὴν Κόνωνος οὐσίαν τὴν φανερὰν, ἐγὼ καὶ Ὀλυμπιόδωρος,
καὶ λόγῳ ἀκηκόατε, καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν, καὶ ὡς οὗτος
ἔλαβε τὸ ἀργύριον παρὰ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ οἰκέτου, καὶ
ὅτι οἱ ἐπιδικασάμενοι ἔλαβον ὅσα ἡμεῖς εἴχομεν, ἕως πάλιν
οὗτος ἐνίκησεν ἐν τῷ δικαστηρίῳ· ἃ δὲ λέγων οὐκ ἀποδί-
δωσί μοι, οὐδ' ἐθέλει τῶν δικαίων οὐδ' ὁτιοῦν ποιεῖν, τούτοις
ἤδη προσέχετε τὸν νοῦν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἵνα μὴ αὐτίκ'
ἐξαπατήσωσιν ὑμᾶς οἱ ῥήτορες, οὓς οὑτοσὶ [2] παρεσκεύασεν
ἐπ' ἐμέ.

ζ'. Λέγει [3] μὲν οὗτος οὐδέποτε ταὐτὰ, ἀλλ' ὅ τι ἂν τύχῃ
αἰεί· καὶ περιϊὼν, προφάσεις ἀτόπους τινὰς καὶ ὑπονοίας
καὶ αἰτίας ψευδεῖς ἐπιφέρει· καὶ περὶ τὸ πρᾶγμα ὅλον,
ἄδικός ἐστιν ἄνθρωπος. πλεῖστοι δ' αὐτοῦ ἀκηκόασι λέ-
γοντος, οἱ μὲν, ὅτι τοπαράπαν οὐκ ἔλαβε τὸ ἀργύριον παρὰ
τἀνθρώπου. ἐπειδὰν δὲ τοῦτ' ἐξελέγχηται, πάλιν λέγει,

[1] λάβε δή μοι [2] παρεσκεύασται [3] μὲν οὖν οὗτος

§. I. III.

Οἱ μὲν ὅτι τὸ παράπαν] Cum οἱ δὲ non sequatur, aut ἀνανταπόδοτον est, aut aliquid a librario prætermissum. Wolf. οἱ μὲν postulat οἱ δὲ, quod non sequitur quidem expressis verbis, sed tamen sequentium

ὅτι παρὰ τοῦ ἑαυτοῦ ἀνθρώπου ἔχει τὸ ἀργύριον, καὶ οὐ μεταδώσει ἐμοὶ οὔτε τοῦ ἀργυρίου οὔτε τῶν ἄλλων οὐδενὸς, ὧν κατέλιπε Κόνων. ἐπειδὰν δέ τις αὐτὸν τῶν ἐπιτηδείων τῶν τούτου καὶ τῶν ἐμῶν ἐρωτᾷ, διὰ τί οὐκ ἀποδώσει, ὁμωμοκὼς ἰσομοιρήσειν, καὶ τῶν συνθηκῶν ἔτι καὶ νῦν κειμένων; φησὶ παραβεβηκέναι με τὰς συνθήκας καὶ δεινὰ πεπονθέναι ὑπ' ἐμοῦ, καὶ διατελέσαι μέ φησιν ὑπεναντία καὶ λέγοντα καὶ πράττοντα ἑαυτῷ. καὶ ἃ μὲν προφασίζεται, ταῦτ' ἐστίν. ἃ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὗτος λέγει, 1178
ὑπόνοιαι πλασταί εἰσι καὶ [1] προφάσεις καὶ ἄδικοι πονηρίαι, ἐπὶ τῷ ἀποστερῆσαι ἃ προσήκει αὐτὸν ἀποδοῦναι ἐμοί· ἃ δὲ ἐγὼ ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς ὅτι οὗτος ψεύδεται, [2] ταῦτα πάνθ' ὑπόνοια μὲν οὐδεμία ἔσται, φανερῶς δὲ ἐπιδείξω τὴν τούτου ἀναισχυντίαν, τεκμήρια λέγων ἀληθινὰ καὶ πᾶσι γνώριμα, καὶ μάρτυρας παρεχόμενος περὶ ἁπάντων.

η'. Πρῶτον μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, λέγω, ὅτι οὗτος διὰ τοῦτο τοῖς οἰκείοις καὶ τοῖς ἐπιτηδείοις τοῖς ἑαυτοῦ καὶ τοῖς ἐμοῖς, τοῖς εἰδόσιν ἀκριβῶς ἅπαντα ταῦτα τὰ πράγματα ὡς ἔχει καὶ παρηκολουθηκόσιν ἐξ ἀρχῆς, οὐκ ἠθέλησεν ἐπιτρέψαι. ἀκριβῶς γὰρ ᾔδει, ὅτι εὐθὺς παραχρῆμα ὑπ' αὐτῶν ἐξελεγχθήσεται, ἐάν τι ψεύδηται· νυνὶ δ' ἴσως ἡγεῖται, ψευδόμενος ἐν ὑμῖν λήσειν. πάλιν λέγω, ὅτι οὐκ ἀκόλουθόν ἐστιν, ὑπεναντία μὲν πράττειν σοι, ὦ Ὀλυμπιόδωρε, ἐμὲ, κοινῇ δ' ἀναλίσκειν μετὰ σοῦ εἰς ὅ τι ἂν αἰεὶ δέῃ, οὐδ' ἐκλιπεῖν τὴν ἀμφισβήτησιν αὐτὸν ἑκόντα, ὅτε ἀπεδήμεις σὺ, ἐπειδὴ καὶ ἡ σὴ διεγράφη, δόξαντός σου ἕνεκα τῆς δίκης ἀπεῖναι καὶ οὐ δημοσίᾳ. ἐξῆν γὰρ ἔμοιγε τοῦ ἡμικληρίου ἐπιδικάσασθαι ἐμαυτῷ· οὐδεὶς γάρ μοι ἀνθρώπων ἀντέλεγεν, ἀλλὰ συνεχώρουν αὐτοὶ οἱ ἀντίδικοι. ἀλλὰ ταῦτα ποιήσας, εὐθὺς ἂν ἦν ἐπιωρκηκώς· ὤμοσα γὰρ καὶ συνεθέμην πρὸς σὲ, κοινῇ πράξειν ἅπαν ὅ τι ἂν δοκῇ ἐμοὶ

[1] προφάσεις ἄδικοι καὶ πονηρίαι   [2] ταῦτα δὲ πάνθ'

verborum vi includitur. Auger.

Παρὰ τοῦ ἑαυτοῦ ἀνθρώπου] F. ἀνδραπόδου. Wolf.

Ἃ δ' ἐγὼ ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὗτος ψεύδεται] Hæc, ὅτι οὗτος ψεύδεται, videntur supervacanea esse, et e scholio irrepsisse. Satis est ἃ δ' ἐγὼ ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς ταῦτα πάνθ' ὑπόνοια, etc. Wolf.

η'. Ὅτι εὐθὺς παραχρῆμα] Ἐκ παραλλήλου. Idem.

Πάλιν λέγω] F. A. πάλιν τοίνυν λέγω. Idem.

Ἐπειδὴ καὶ ἡ σὴ] S. ἀμφισβήτησις διεγράφη, ἠφανίσθη, ἐξηλείφθη. Idem.

καὶ σοὶ βουλευομένοις βέλτιστον εἶναι. ὥστε ὑπεραβέλτεροί εἰσιν αἱ προφάσεις καὶ αἱ αἰτίαι, δι' ἃς οὐδέν μοι φῂς ποιήσειν τῶν δικαίων.

1179 θ'. Ἔτι πρὸς τούτοις ἡγῇ ἄν με ἐπιτρέπειν σοι, Ὀλυμπιόδωρε, ἐν τῷ τελευταίῳ ἀγῶνι τῷ περὶ τοῦ κλήρου, ἢ, ἃ ἔλεγες πρὸς τοὺς δικαστὰς, εἰκῇ οὑτωσὶ λέγειν, ἢ, περὶ ὧν τὰς μαρτυρίας παρέσχου, εἰκῇ οὕτως ἂν παρασχέσθαι, εἰ μὴ μετὰ σοῦ κοινῇ συνηγωνιζόμην; οὗτος γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τά τε ἄλλα ἔλεγεν ἃ ἐβούλετο ἐν τῷ δικαστηρίῳ, καὶ κατεχρήσατο πρὸς τοὺς δικαστὰς, ὅτι ἐγὼ τὴν οἰκίαν, ἣν ἔλαβον ἐν τῇ μερίδι τῇ ἐμαυτοῦ, μεμισθωμένος εἴην παρ' αὐτοῦ· καὶ τὸ ἀργύριον, ὃ ἔλαβον, τὸ ἥμισυ τὸ ἀπὸ τῶν χιλίων δραχμῶν τῶν παρὰ τοῦ οἰκέτου, ὅτι ἐδανεισάμην παρ' αὐτοῦ καὶ οὐ μόνον ἔλεγε ταῦτα, ἀλλὰ καὶ μαρτυρίας παρείχετο περὶ τούτου. κἀγὼ οὐδ' ὁτιοῦν ἀντέλεγον τούτοις· οὐδ' ἤκουσέ μου φωνὴν οὐδεὶς ἀνθρώπων, ὅτε οὗτος ἠγωνίζετο, οὔτε μικρὰν οὔτε μεγάλην, ἀλλὰ προσωμολόγουν ἀληθῆ εἶναι πάνθ', ὅσα οὗτος [1] ἐβούλετο λέγειν. κοινῇ γὰρ ἠγωνιζόμην μετὰ σοῦ, ὥσπερ ἔδοξεν ἐμοὶ καὶ σοί. ἐπεὶ, εἰ μή ἐστι ταῦτα ἀληθῆ, ἃ ἐγὼ λέγω, διὰ τί οὐκ ἐπεσκηψάμην ἐγὼ τότε τοῖς μάρτυσι τοῖς ταῦτα μαρτυροῦσιν, ἀλλ' ἡσυχίαν εἶχον πολλήν; ἢ διὰ τί σὺ, Ὀλυμπιόδωρε, οὐδεπώποτέ μοι ἔλαχες ἐνοικίου δίκην τῆς οἰκίας, ἧς ἔφασκες μισθῶσαί μοι, ὡς σαυτοῦ οὖσαν; οὐδὲ τοῦ ἀργυρίου, οὗ ἔλεγες πρὸς τοὺς δικαστὰς, ὅτι ἐδάνεισάς μοι; τούτων οὐδὲν ἐποίησας. ὥστε πῶς ἂν μᾶλλον ἄνθρωπος ἐξελέγχοιτο ψευδόμενος, καὶ ὑπεναντία λέγων αὐτὸς αὑτῷ, καὶ αἰτιώμενος τὰ [2] οὐδὲ πώποτε γενόμενα;

ι'. Ὃ δὲ πάντων μέγιστόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ,
1180 [3] ὡς γνώσεσθε τουτονὶ, ὅτι ἄδικός ἐστι καὶ πλεονέκτης ἄνθρωπος. ἐχρῆν γὰρ αὐτὸν, εἴ τι ἀληθὲς ἦν ὧν λέγει, πρότερον ταῦτα λέγειν καὶ ἐπιδεικνύειν, πρὶν τὸν ἀγῶνα γενέσθαι καὶ διαπειρᾶσθαι τῶν δικαστῶν, ὅ τι γνώσονται· καὶ, παραλαβόντα πολλοὺς μάρτυρας, ἀξιοῦν ἀναιρεῖσθαι

[1] ἠβούλετο   [2] οὐδεπώποτε   [3] ὦ * καὶ γνώσεσθε

θ'. Καὶ κατεχρήσατο] S. ψιλῷ τῷ λόγῳ, ἀντὶ τοῦ, κατεψεύσατο. Idem. Sub. τούτῳ

τὰς συνθήκας παρὰ τοῦ Ἀνδροκλείδου, ὡς παραβαίνοντος ἐμοῦ καὶ τἀναντία πράττοντος ἑαυτῷ· καὶ, οὐκέτι κυρίων οὐσῶν τῶν συνθηκῶν ἐμοὶ καὶ τούτῳ, καὶ τῷ Ἀνδροκλείδῃ τῷ ἔχοντι τὰς συνθήκας [1] διαμαρτύρασθαι, ὅτι αὐτῷ οὐδέν ἐστιν ἔτι πρᾶγμα πρὸς τὰς συνθήκας ταύτας. ταῦτ᾽ [2] ἐχρῆν αὐτὸν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἴπερ τι ἦν ἀληθὲς ὧν λέγει, καὶ μόνον προσιόντα τῷ Ἀνδροκλείδῃ [1] διαμαρτύρασθαι, καὶ μετὰ μαρτύρων πολλῶν, ἵν᾽ αὐτῷ πολλοὶ ἦσαν οἱ συνειδότες· ὅτι δὲ τούτων οὐδὲν πώποτ᾽ ἐποίησεν, αὐτοῦ ὑμῖν τοῦ Ἀνδροκλείδου, παρ᾽ ᾧ εἰσὶν αἱ συνθῆκαι κείμεναι, μαρτυρίαν ἀναγνώσεται. λέγε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ιά. Ἕτερον δ᾽, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, σκέψασθε, ὃ διαπέπρακται. ἐγὼ γὰρ τοῦτον προὐκαλεσάμην καὶ ἠξίωσα ἀκολουθῆσαι ὡς Ἀνδροκλείδην, παρ᾽ ᾧ κεῖνται αἱ συνθῆκαι, καὶ κοινῇ ἐκγραψαμένους ἡμᾶς τὰς συνθήκας πάλιν σημήνασθαι. τὰ δ᾽ ἀντίγραφα ἐμβαλέσθαι εἰς τὸν ἐχῖνον· ὅπως ἂν μηδεμία ὑποψία ᾖ, ἀλλ᾽ ὑμεῖς, ἅπαντα καλῶς καὶ δικαίως ἀκούσαντες, γνῶτε, ὅ τι ἂν ὑμῖν δικαιότατον δοκῇ εἶναι. ταῦτα δέ μου προκαλουμένου, οὐκ ἠθέλησε τούτων
οὐδὲν ποιῆσαι· ἀλλ᾽ οὕτω πεφιλοσόφηκεν, ὥστε μὴ εἶναι 1181
ὑμᾶς ἀκοῦσαι τῶν συνθηκῶν ἐκ τῶν κοινῶν γραμμάτων. καὶ, ὅτι ταῦτα προὐκαλούμην τοῦτον, μαρτυρίαν ὑμῖν ἀναγνώσεται, ὧν ἐναντίον προὐκαλούμην. λέγε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ιβ΄. Πῶς ἂν οὖν μᾶλλον καταφανὴς γένοιτο ἄνθρωπος, ὅτι δικαίως μὲν οὐδὲν βούλεται πρός με πράττειν· ἀποστερήσειν δ᾽ οἴεται ἃ προσήκει ἐμοὶ λαβεῖν, προφάσεις λέγων καὶ ἐγκλήματα ἐγκαλῶν, τὰς δὲ συνθήκας, ἅς φησί με

[1] * διαμαρτύρεσθαι [2] ἐχρῆν ποιεῖν αὐτὸν

τῷ λόγῳ. Auger.

ι. Διαμαρτύρασθαι, ὅτι αὐτῷ —] Contestari, quod jam eo pacto non teneretur, i.e. quod jam inde eam rem ad se pertinere nollebat: h. e. οὐδὲν προσήκειν αὐτῷ τῶν συνθηκῶν ἐκείνων, ἢ, τὰς συνθήκας οὐδὲν ἐπιβάλλειν αὐτῷ. Budæus.

ιά. Οὕτω πεφιλοσόφηκεν] Μᾶλλον δ᾽ ἐσοφίστευσε, καὶ πεπανούργηκε, καὶ σεσυκοφάντηκεν. οὐχὶ γὰρ τά γε τοιαῦτα τῶν φιλοσοφούντων. Wolf.

παραβεβηκέναι, οὐκ ᾤήθη δεῖν ὑμᾶς ἀκοῦσαι; ἐγὼ δὲ τότε μὲν ἐναντίον τῶν μαρτύρων τῶν παραγενομένων προὐκαλεσάμην· νυνὶ δὲ καὶ ὑμῶν ἐναντίον, τῶν δικαστῶν, πάλιν προκαλοῦμαι, καὶ ἀξιῶ συγχωρεῖν αὐτὸν, καὶ ἐγὼ συγχωρῶ, ἀνοιχθῆναι τὰς συνθήκας ἐνταυθοῖ ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου, καὶ ἀκοῦσαι ὑμᾶς, καὶ πάλιν σημήνασθαι ἐναντίον ὑμῶν. Ἀνδροκλείδης δ᾽ οὑτοσὶ πάρεστιν· ἐγὼ γὰρ αὐτῷ ἐπήγγειλα ἥκειν ἔχοντι τὰς συνθήκας. καὶ συγχωρῶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐν τῷ τούτου λόγῳ, ἢ ἐν τῷ προτέρῳ ἢ ἐν τῷ ὑστέρῳ, ἀνοιχθῆναι. οὐδὲν γάρ μοι διαφέρει· ὑμᾶς δὲ βούλομαι ἀκοῦσαι τὰς συνθήκας καὶ τοὺς ὅρκους οὓς ὠμόσαμεν ἀλλήλοις, ἐγώ τε καὶ Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσί. καὶ, εἰ μὲν συγχωρεῖ, ἔστω ταῦτα, καὶ ὑμεῖς ἀκούετε ἐπειδὰν τούτῳ δοκῇ· ἐὰν δὲ μὴ ἐθέλῃ ταῦτα [1] ποιεῖν, οὐκ ἤδη καταφανὴς ἔσται, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι ἀναισχυντότατός ἐστιν ἀνθρώπων [2] ἁπάντων; καὶ δικαίως οὐδ᾽ ἂν ὁτιοῦν ἀποδέχοισθε τούτου ὡς ὑγιὲς λέγοντος;

1182 ιγ΄. Ἀλλὰ τί ταῦτα σπουδάζω; οὐδὲ γὰρ αὐτὸς ἀγνοεῖ
ταῦτα οὑτοσὶ, ὅτι ἀδικεῖ μὲν ἐμὲ, ἀδικεῖ δὲ τοὺς θεοὺς, οὓς ὤμοσε καὶ ἐπιορκεῖ· ἀλλὰ διέφθαρται, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ παραφρονεῖ. ἀνιῶμαι μὲν οὖν καὶ αἰσχύνομαι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οἷς μέλλω λέγειν πρὸς ὑμᾶς, ἐξ ἀνάγκης δέ μοι ἐστὶν εἰπεῖν, ὅπως ἂν ὑμεῖς, οἱ τὴν ψῆφον ἔχοντες, ἀκούσαντες ἅπαντα βουλεύσησθε, ὅ τι ἂν ὑμῖν δοκῇ βέλτιστον εἶναι περὶ ἡμῶν. ὧν δὲ μέλλω λέγειν, οὗτος αἴτιός ἐστιν, οὐκ ἐθέλων, ἐν τοῖς οἰκείοις περὶ τούτων πρός με διαλύσασθαι, ἀλλ᾽ ἀναισχυντῶν. Ὀλυμπιόδωρος γὰρ οὑτοσὶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, γυναῖκα μὲν ἀστὴν κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους οὐδεπώποτ᾽ ἔγημεν, οὐδ᾽ εἰσὶν αὐτῷ παῖδες, οὐδ᾽ ἐγένοντο· ἑταίραν δὲ λυσάμενος ἔνδον ἔχει. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ λυμαινομένη ἅπαντας ἡμᾶς, καὶ ποιοῦσα τουτονὶ περαιτέρω μαίνεσθαι. πῶς γὰρ οὐ μαίνεται,

[1] ποιεῖν οὗτος, τότ᾽ ἤδη [2] ἀπάντων.

φούντων. Wolf.

ιβ΄. Ἐν τῷ τούτου λόγῳ, ἢ ἐν τῷ προτέρῳ, ἢ ἐν τῷ ὑστέρῳ] F. A. ἐν τῷ τούτου λόγῳ, ἢ ἐν τῷ ἐμῷ, ἐν τῷ πρ. Idem. Sed tunc idem erit aliis verbis repetitum; ego verti, quasi alterum duntaxat ex his duobus legeretur. Auger.

ιγ΄. Διέφθαρται] S. τὴν διάνοιαν. Sed quomodo probat? Quia mavult amicæ dare, quam affini. Cui si hæreditatis semissem concessisset, et sensuum et mentis integritate floruisset. Hæc sunt præclara cupidorum hominum judicia. Wolf.

ὅστις οἴεται δεῖν, ἃ μὲν ὡμολόγησε καὶ συνέθετο ἑκὼν πρὸς ἑκόντα καὶ ὤμοσε, τούτων μὲν μηδ᾽ ὁτιοῦν ποιεῖν, καὶ ταῦτ᾽ ἐμοῦ σπουδάζοντος οὐχ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς τούτου ἀδελφῆς ὁμοπατρίας καὶ ὁμομητρίας, ἣ ἐμοὶ συνοικεῖ, καὶ ὑπὲρ τῆς τούτου ἀδελφιδῆς, θυγατρὸς δὲ ἐμῆς; αὗται γάρ εἰσιν αἱ ἀδικούμεναι οὐχ ἧττον ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον. πῶς γὰρ οὐκ ἀδικοῦνται, ἢ πῶς οὐ δεινὰ πάσχουσιν, ἐπειδὰν ὁρῶσι τὴν μὲν τούτου ἑταίραν περαιτέρω τοῦ καλῶς ἔχοντος, καὶ χρυσία πολλὰ ἔχουσαν καὶ ἱμάτια καλὰ, καὶ ἐξόδους λαμπρὰς ἐξιοῦσαν, καὶ ὑβρίζουσαν ἐκ τῶν ἡμετέρων, αὗται δὲ καταδεεστέρως περὶ ταῦτ᾽ ἔχωσιν ἅπαντα; πῶς οὐκ ἐκεῖναι μᾶλλον ἔτι 1183
ἀδικοῦνται, ἢ ἐγώ; οὗτος δὲ πῶς οὐ καταφανῶς μαίνεται καὶ παραφρονεῖ, τοιαῦτα περὶ αὐτοῦ βουλευόμενος; ἵνα δὲ μὴ φάσκῃ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐπὶ διαβολῇ ταῦτα λέγειν με, τοῦ ἀγῶνος ἕνεκα τουτουῒ, μαρτυρίαν ὑμῖν ἀναγνώσεται τῶν τούτου οἰκείων καὶ ἐμοῦ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ὀλυμπιόδωρος μὲν τοίνυν τοιοῦτός ἐστιν ἄνθρωπος, οὐ μόνον ἄδικος, ἀλλὰ καὶ μελαγχολᾶν δοκῶν ἅπασι τοῖς οἰκείοις καὶ τοῖς γνωρίμοις, τῇ προαιρέσει τοῦ βίου· καὶ, ὅπερ Σόλων ὁ νομοθέτης λέγει, παραφρονῶν, ὡς οὐδεὶς πώποτε παρεφρόνησεν ἀνθρώπων, γυναικὶ πειθόμενος πόρνῃ. καὶ ἄκυρά γε ταῦτα πάντα ἐνομοθέτησεν εἶναι [1] ὁ Σόλων, ὅ τι ἂν τις γυναικὶ πειθόμενος πράττῃ, ἄλλως τε καὶ τοιαύτῃ.

ιδ΄. Περὶ μὲν οὖν τούτων, καλῶς ὁ νομοθέτης ἐπεμελήθη· ἐγὼ δ᾽ ὑμῶν δέομαι, καὶ οὐ μόνον ἐγὼ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐμὴ γυνὴ, Ὀλυμπιοδώρου δὲ τουτουῒ ἀδελφὴ, καὶ ἡ θυγάτηρ ἡ ἐμὴ, Ὀλυμπιοδώρου δὲ τουτουῒ ἀδελφιδῆ, ἱκετεύομεν ὑμᾶς καὶ ἀντιβολοῦμεν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἅπαντες ἡμεῖς — νομίσατε γὰρ ἐκείνας ἐνθάδε παρεῖναι —, μάλιστα μὲν τουτονὶ Ὀλυμπιόδωρον [2] πείσατε μὴ ἀδικεῖν ἡμᾶς·

[1] Deest articulus. [2] * πεῖσαι

Πείσατε] Pro πείσατε malim πεῖσαι cum Reiskio. AUGER.

ἐὰν δ᾽ ἄρα μὴ θέλῃ πείθεσθαι, ὑμᾶς μεμνημένους ἁπάντων τῶν εἰρημένων ψηφίζεσθαι, ὅ τι ἂν ὑμῖν δοκῇ βέλτιστον καὶ δικαιότατον εἶναι. καὶ, ταῦτα ποιοῦντες, τά τε δίκαια γνώσεσθε καὶ τὰ συμφέροντα ἡμῖν ἅπασιν, οὐχ ἥκιστα δὲ Ὀλυμπιοδώρῳ αὐτῷ τούτῳ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk. 1184

ΤΙΜΟΘΕΟΝ τὸν Ἀθηναῖον, ἄνδρα ἔνδοξον καὶ στρατηγήσαντα τῆς πόλεως, Ἀπολλόδωρος ἀπαιτεῖ χρέα, λέγων, ὅτι, Πασίωνι φίλῳ χρώμενος, ὁ Τιμόθεος ἔλαβε παρ' αὐτοῦ χρήματα, καὶ ὀφείλων ἐν τοῖς τραπεζιτικοῖς λόγοις ἐγγέγραπται. τὰ μὲν δὴ πάντα ὀφλήματα τέτταρα καταριθμεῖται· ἐφ' ἑκάστου δὲ καὶ τοὺς χρόνους, καὶ τὰς αἰτίας δι' ἃς ἐδανείσατο Τιμόθεος, ἀκριβῶς εἴρηκε. καὶ τὰς μὲν πλείστας ἀποδείξεις ἐκ τῶν καλουμένων ἀτέχνων πίστεων παρέσχηται, μαρτυριῶν καὶ προκλήσεων· τινὰς δὲ καὶ ἐντέχνους ἀπὸ τῶν εἰκότων. [1] καὶ Ἀπολλόδωρος Τιμόθεον εἶναί φησι τὸν δανεισάμενον, καὶ τοῖς ὑπὲρ Τιμοθέου συσταθεῖσι δοθῆναι τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῆς τραπέζης· ὁ δὲ οὐχ ἑαυτὸν, ἀλλ' ἐκείνους ὀφείλειν λέγει.

[1] καὶ ὁ μὲν Ἀπολλόδωρος

Ὅτι ἔλαβε, etc. ὀφείλων ἐγγεγράφθαι] Lego, ἐγγέγραπται. Nam si λέγων ἐγγεγράφθαι conjungas, ὀφείλων locum non habebit. Sed legendum erit λέγων τὸν Τιμόθεον ὀφείλοντα ἐγγεγράφθαι. Wolf.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΡΟΣ

ΤΙΜΟΘΕΟΝ

ΥΠΕΡ ΧΡΕΟΥΣ ΛΟΓΟΣ.

ά. ΜΗΔΕΝΙ ὑμῶν ἄπιστον γενέσθω, ὦ ἄνδρες δικα- 1184
σταὶ, εἰ Τιμόθεος, ὀφείλων ἀργύριον τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ,
φεύγει νῦν ὑπ' ἐμοῦ ταύτην τὴν δίκην. ἀλλ', ἐπειδὰν ὑμᾶς
ἀναμνήσω τόν τε καιρὸν ἐν ᾧ τὸ συμβόλαιον ἐγένετο, καὶ 1185
τὰ συμβάντα τούτῳ ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ, καὶ εἰς ὅσην
ἀπορίαν οὗτος κατέστη, τόθ' ἡγήσεσθε, τὸν μὲν πατέρα τὸν
ἐμὸν βέλτιστον γενέσθαι περὶ Τιμόθεον· τοῦτον δὲ οὐ μόνον ἀχάριστον εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀδικώτατον πάντων ἀνθρώπων, ὅς γε τυχὼν παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ ὅσων ἐδεήθη, καὶ λαβὼν ἀργύριον ἀπὸ τῆς [1] τραπέζης ἐν πολλῇ

[1] τραπέζης, ἐν π. ἀ. [ὢν,] καὶ

ἀπορίᾳ ὢν, καὶ κινδύνοις τοῖς μεγίστοις καθεστηκὼς περὶ τῆς ψυχῆς, οὐ μόνον οὐκ ἀπέδωκε χάριν, ἀλλὰ καὶ τὸ δοθὲν ἀποστερεῖ με. καίτοι σφαλέντος μὲν τούτου, ἀπώλλυτο καὶ τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ τὸ συμβόλαιον — οὔτε γὰρ ἐπ' ἐνεχύρῳ οὔτε μετὰ μαρτύρων ἔδωκε —, σωθέντος δὲ, ἐπὶ τούτῳ ἐγίνετο, ὁπότε βούλοιτο εὐπορήσας ἡμῖν ἀποδοῦναι. ἀλλ' ὅμως, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐ περὶ πλείονος ἐποιήσατο ὁ πατὴρ περιουσίαν χρημάτων μᾶλλον, [1] ἢ Τιμοθέῳ ὑπηρετῆσαι, ὧν ἐδεήθη αὐτοῦ, ἐν ἀπορίᾳ ὄντι. ᾤετο μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὁ πατὴρ, εἰ σωθείη Τιμόθεος τότε ἐξ ἐκείνων τῶν κινδύνων καὶ ἀφίκοιτο οἴκαδε παρὰ βασιλέως, εὐπορωτέρου γενομένου τούτου ἢ ὡς τότε διέκειτο, οὐ μόνον τὰ ἑαυτοῦ [2] κομίσασθαι, ἀλλὰ καὶ, εἴ του ἄλλου δέοιτο πρὸς Τιμόθεον [3] πρᾶξαι, ὑπάρξειν αὐτῷ· ἐπειδὴ δ' οὐχ ὡς ἐκεῖνος ᾠήθη συμβέβηκεν, ἀλλ', ἃ μετὰ χάριτος ἔλαβε Τιμόθεος ἀπὸ τῆς τραπέζης, δεηθεὶς τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ταῦτα δι' ἔχθρας καὶ δίκης, τετελευτηκότος ἐκείνου, ἐξελεγχθεὶς μὲν ὡς ὀφείλει, οἴεται δεῖν ἀποδοῦναι, ἐὰν
1186 δὲ δύνηται ὑμᾶς πεῖσαι ὡς οὐκ ὀφείλει, ἐξαπατήσας τῷ
λόγῳ, ἀποστερῆσαι ἡμᾶς τῶν χρημάτων — ἀναγκαῖόν μοι δοκεῖ εἶναι ἐξ ἀρχῆς ἅπαντα διηγήσασθαι ὑμῖν, τά τε ὀφειλόμενα, καὶ εἰς ὅ τι ἕκαστον αὐτῶν [4] κατεχρήσατο, καὶ τοὺς χρόνους ἐν οἷς τὸ συμβόλαιον ἐγένετο. θαυμάσῃ δὲ μηδεὶς ὑμῶν, εἰ ἀκριβῶς ἴσμεν· οἱ γὰρ τραπεζῖται εἰώθασιν ὑπομνήματα γράφεσθαι, ὧν τε διδόασι χρημάτων, καὶ εἰς ὅ τι, καὶ ὧν ἄν τις τιθῆται, ἵν' ᾖ αὐτοῖς γνώριμα, τά τε ληφθέντα, καὶ τὰ τεθέντα πρὸς τοὺς λογισμούς.

β'. Ἐπὶ Σωκρατίδου γὰρ ἄρχοντος, Μουνυχιῶνος μηνὸς, μέλλων ἐκπλεῖν τὸν ὕστερον ἔκπλουν Τιμόθεος οὑτοσὶ,

[1] ἢ οὐ Τιμοθέῳ [2] κομιεῖσθαι [3] [πρᾶξαι] [4] ἐχρήσατο

Ἀλλὰ καὶ εἴ του ἄλλου δέοιτο πρὸς Τιμόθεον πρᾶξαι] Sententia non est obscura: sed loquendi modus suspectus. Idem.

Κατεχρήσατο] Malim cum Reiskio ἐχρήσατο, mutuo recepit. Auger.

Οἱ γὰρ τραπεζῖται εἰώθασιν κ. τ. λ.] Vid. Petit. Comm. in L. A. l. V. t. IV. §. II. fin.

Τά τε ληφθέντα καὶ τὰ τεθέντα] Τά τ' ἀναλωθέντα malim: nisi pro τεθέντα legas, τὰ δοθέντα, quod participium paulo post sequitur, p. 194. v. 10. δοθέντος τοίνυν τοῦ ἀργυρίου τούτου. Wolf.

Τὰ ληφθέντα] *Accepta a mensario*, τὰ τεθέντα, *deposita ad mensarium*. Auger.

περὶ ἀναγωγὴν ἤδη ὢν ἐν τῷ Πειραιεῖ, προσδεηθεὶς ἀργυρίου,
προσελθὼν τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ ἐν τῷ λιμένι, ἐκέλευσεν αὐτὸν
χρῆσαι χιλίας τριακοσίας πεντήκοντα [1][δραχμὰς,] μίαν,
δύ' ὀβολώ. τοσούτου γὰρ ἔφη προσδεῖσθαι, καὶ δοῦναι ἐκέ-
λευσεν Ἀντιμάχῳ τῷ ταμίᾳ τῷ ἑαυτοῦ, ὃς τούτῳ διῴκει
τότε πάντα. καὶ ὁ μὲν δανεισάμενος τὸ ἀργύριον παρὰ τοῦ
πατρὸς τοῦ ἐμοῦ Τιμόθεος ἦν, καὶ κελεύσας δοῦναι Ἀντι-
μάχῳ τῷ ταμίᾳ τῷ ἑαυτοῦ· ὁ δὲ λαβὼν τὸ ἀργύριον ἐκ τῆς
τραπέζης παρὰ Φορμίωνος, Αὐτόνομος, ὅσπερ Ἀντιμάχῳ
διετέλει γραμματεύων τὸν ἅπαντα χρόνον. δοθέντος τοίνυν
τοῦ ἀργυρίου τούτου, ἐγράψατο μὲν ὀφείλοντα τὸν κελεύ-
σαντα χρῆσαι Τιμόθεον· ὑπόμνημα δ' ἐγράψατο, ᾧ τε
οὗτος ἐκέλευσε δοῦναι, Ἀντιμάχῳ, καὶ [2] ὃν Ἀντίμαχος
συνέπεμψεν ἐπὶ τὴν τράπεζαν ληψόμενον τὸ ἀργύριον, τὸν
Αὐτόνομον, τὰς χιλίας τριακοσίας δραχμὰς καὶ πεντήκοντα 1187
καὶ μίαν καὶ δύο ὀβολώ.

γ'. Τὸ μὲν τοίνυν πρῶτον χρέος, ὃ ἐκπλέων ἔλαβε στρα-
τηγῶν τὸ ὕστερον, τοσοῦτον ὤφειλεν. ἐπειδὴ δ' ἀπεχει-
ροτονήθη μὲν ὑφ' ὑμῶν στρατηγὸς διὰ τὸ μὴ περιπλεῦσαι
Πελοπόννησον· ἐπὶ κρίσει δὲ παρεδέδοτο εἰς τὸν δῆμον,
αἰτίας τῆς μεγίστης τυχών· ἐφειστήκει δ' αὐτῷ Καλλί-
στρατος, καὶ Ἰφικράτης, τῷ τε πράττειν καὶ τῷ εἰπεῖν
δυνάμενοι· οὕτω [3] δὲ διέθεσαν ὑμᾶς κατηγοροῦντες τούτου
αὐτοί τε καὶ οἱ συναγορεύοντες αὐτοῖς, ὥστ' Ἀντίμαχον μὲν,
ταμίαν ὄντα καὶ πιστότατα διακείμενον τούτῳ, κρίναντες
ἐν τῷ δήμῳ ἀπεκτείνατε καὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ἐδημεύσατε·
αὐτὸν δὲ τοῦτον, ἐξαιτουμένων μὲν τῶν ἐπιτηδείων καὶ
οἰκείων αὐτοῦ ἁπάντων, ἔτι δὲ καὶ Ἀλκέτου καὶ Ἰάσονος,
συμμάχων ὄντων ὑμῖν, μόλις μὲν ἐπείσθητε ἀφεῖναι, στρα-

[1] Deest δραχμάς. [2] ὃν ὁ Ἀντίμαχος [3] * δὴ

β'. Τὸν κελεύσαντα χρῆσθαι] Lege χρῆσαι. Wolf.

γ'. Ἐπειδὴ δ' ἀπεχειροτονήθη —] *Ubi vero vos illi imperium abrogastis*, hoc est, ἐπειδὴ στρατηγοῦντα αὐτὸν ἐπαύσατε, *et abrogare se coactus est propterea quod classe Poloponnesum non circumdedit, ad judicium populi rejectus est, maximo crimine postulatus*. Budæus. Hæc historia exstat, sed summatim apud Xenoph. Hellen. VI. p. 342., et ex hoc loco et tota hac oratione quædam addi possunt ad vitam Timothei, quam scripsit Cornelius Nepos. Palmer.

Ἀλκέτου καὶ Ἰάσονος] Alcetam, octavum Macedoniæ regem, non puto intelligi hic posse, sed alium quempiam, Epirotam fortassis, Tharrytæ F. Arymbæ patrem. Iason Thessalus satis notus est e Xenophonte. Wolf. Vid. Corsin. Fast. Attic. p. I. d. II. §. XXIV.

τηγοῦντα δ' αὐτὸν ἐπαύσατε. ἐν τοιαύταις δ' ὢν διαβολαῖς
καὶ ἀπορίᾳ χρημάτων πολλῇ—ἡ μὲν γὰρ οὐσία ὑπόχρεως
ἦν ἅπασα καὶ ὅροι αὐτῆς ἕστασαν καὶ ἄλλοι ἐκράτουν, ὁ
μὲν γὰρ ἐν πεδίῳ ἀγρὸς ἀποτίμημα τῷ παιδὶ τῷ Εὐμη-
λίδου καθειστήκει, ἑξήκοντα δὲ τριηράρχοις τοῖς συνεκπλεύ-
σασιν αὐτῷ ἑπτὰ μνῶν ἑκάστῳ ἡ ἄλλη οὐσία ὑπέκειτο,
ἃς οὗτος [1] αὐτὸς στρατηγῶν αὐτοὺς ἠνάγκασε τοῖς ναύταις
τροφὴν διαδοῦναι· ἐπειδὴ δ' ἀποχειροτονηθεὶς, ἐν ᾧ ἀπήνεγκε
λόγῳ, ἐλογίσατο ἐκ τῶν στρατιωτικῶν χρημάτων αὐτὸς
δεδωκὼς εἰς τὰς ναῦς τὰς ἑπτὰ μνᾶς ταύτας τότε, φοβού-
μενος, μὴ καταμαρτυρήσωσιν αὐτοῦ οἱ τριήραρχοι καὶ ἐξ-
1188 ελέγχηται ψευδόμενος, δάνεισμα ποιεῖται ἰδίᾳ παρ' ἑκάστου
αὐτῶν [2] τὰς ἑπτὰ μνᾶς καὶ ὑποτίθησιν αὐτοῖς τὴν οὐσίαν,
ἃς νῦν αὐτοὺς ἀποστερεῖ καὶ τοὺς ὅρους ἀνέσπακε· παντα-
χόθεν δ' ἀπορούμενος, καὶ ἐν ἀγῶνι τῷ μεγίστῳ καθεστη-
κὼς περὶ τοῦ σώματος, διὰ τὸ συμβεβηκέναι τῇ πόλει
τοιαῦτα πράγματα· ἄμισθον μὲν τὸ στράτευμα καταλε-
λύσθαι ἐν Καλαυρίᾳ, πολιορκεῖσθαι δὲ τοὺς περὶ Πελο-
πόννησον συμμάχους ὑπὸ Λακεδαιμονίων, κατηγορούντων

[1] αὐτοὺς στρατηγῶν ἠνάγκασε τ. ν. * εἰς τροφὴν [2] [τὰς]

Ἐν τοιαύταις δ' ὢν διαβολαῖς, καὶ ἀπορίᾳ χρημάτων πόλλῃ· ἡ μὲν γὰρ] Est ἀνανταπόδοτον, aut ὑπέρβατον. Sequitur enim longissimo intervallo p. 196. v. 17. τότε οὖν ἀναγκαζόμενος, δανείζεται τὰς χιλίας δραχμάς. Wolf.

Ἀποτίμημα] Cum fundus non modo oppigneratus erat, sed etiam æstimatus, et creditori fruendus datus usurarum loco, creditor eum tantisper possidebat, titulis quoque appositis, qui oppignerationis et possessionis causam indicabant; ac res ita pignerata dicebatur ἀποτίμημα. Is autem, cui res erat ita obligata, poterat pignori incumbere corporaliter, et quemlibet, qui in re vel ad rem jus habere se diceret, depellere, si intra tempus dictum obligationi satisfactum non erat: quod duobus præcipue fiebat casibus; cum alicui pluris licitanti res locabantur in judicio, aut ubi de dote agebatur. Quare negabat Demosthenes Timotheum bonis ullis frui; quod bona ejus omnia a creditoribus tenerentur æstimata, et pignori opposita. *In Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R.* l. III. c. VI. §. IX. Heraldus.

Ἐν ᾧ ἀπήνεγκε λόγῳ] *In rationibus quas ad logistas tum retulit, ipse expensas has septem minas retulit.* Est enim ἀποφέρειν λόγον et λόγους, *rationes ad ærarium referre.* Budæus.

Ὑποτίθησιν] Hæc hypotheca rei est immobilis, cum mentio fit ὅρων revulsorum, i. e. *titulorum*, qui affixi erant ex more prædiis oppigneratis. *De M. U.* p. 503. Salmasius.

Τοὺς ὅρους ἀνέσπακε] Doctissimus interpres, qui vertit *libellis revulsis*, nescivit, quid essent ὅροι. Lapides enim erant pigneratitii vel hypothecarii, qui in modum terminalium lapidum, in obligatis prædiis defigi constituique solebant. Unde ἐφεστάναι χωρίοις eos dicit Pollux, et Demosthenes in hac oratione ἑστάναι, *stare* vel *statutos esse*. Nec libelli nec tabellæ fuere isti ὅροι, sed lapidei cippi inscripti, quibus fundum illum, cui impositi erant, a se teneri fiduciæ titulo creditores testatum faciebant. Inde οὐσία ἐφωρισμένη eidem Demostheni, qui hujusmodi pigneratitios lapides acceperat, et χωρίον ὡρισμένον Polluci, *ager columellis notatus*. De M. U. p. 639. Idem.

Ἐν Καλαβρίᾳ] Et sæpius. ἐν Καλαυρίᾳ lege per υ, non per β. Wolf.

δὲ τοῦτον αἴτιον εἶναι τῆς παρούσης ἀτυχίας Ἰφικράτους
καὶ Καλλιστράτου, ἔτι δὲ τῶν ἀφικνουμένων ἀπὸ [1] στρα-
τεύματος ἀπαγγελλόντων ἐν τῷ δήμῳ τὴν παροῦσαν ἔνδειαν
καὶ ἀπορίαν, τὰ δὲ καὶ δι' ἐπιστολῶν ἑκάστου πυνθανο-
μένου παρὰ τῶν οἰκείων καὶ ἐπιτηδείων ὡς διέκειντο· ὧν
ἀκούοντες ὑμεῖς ἐν τῷ δήμῳ τότε, ἀναμνήσθητε, πῶς ἕκα-
στος περὶ αὐτοῦ τὴν γνώμην εἶχεν, οὐ γὰρ ἀγνοεῖτε τὰ
λεγόμενα. — μέλλων τοίνυν καταπλεῖν ἐπὶ τὴν κρίσιν, ἐν
Καλαυρίᾳ δανείζεται χιλίας δραχμὰς παρὰ Ἀντιφάνους
τοῦ Λαμπρέως, ὃς ἐπέπλει ταμίας Φιλίππῳ τῷ ναυκλήρῳ,
ἵνα διαδοίη τοῖς Βοιωτίοις τριηράρχοις, καὶ [2] περιμένωσιν
ἕως ἂν αὐτῷ ἡ κρίσις γένηται, καὶ μὴ, καταλυθεισῶν
πρότερον τῶν Βοιωτίων τριηρῶν καὶ διαπελθόντων πρό-
τερον τῶν στρατιωτῶν, μᾶλλον αὐτῷ ὀργίζησθε ὑμεῖς.
οἱ μὲν γὰρ πολῖται ἠνείχοντο κακοπαθοῦντες, καὶ παρέ-
μενον· οἱ δὲ Βοιωτοὶ οὐκ ἔφασαν [3] παραμένειν, εἰ μή τις
αὐτοῖς τὴν καθ' ἡμέραν τροφὴν δώσοι. τότε οὖν ἀναγκαζό-
μενος, δανείζεται τὰς χιλίας δραχμὰς παρὰ τοῦ Ἀντι- 1189
φάνους, ὃς ἐπέπλει ταμιεύων Φιλίππῳ τῷ ναυκλήρῳ, καὶ
δίδωσι τῷ Βοιωτίῳ ἄρχοντι τῶν νεῶν. ἐπειδὴ δ' ἀφίκετο
δεῦρο, ἀπῄτουν αὐτὸν ὅ τε Φίλιππος καὶ ὁ Ἀντιφάνης τὰς
χιλίας δραχμὰς, ἃς ἐδανείσατο ἐν Καλαυρίᾳ· καὶ ἠγα-
νάκτουν, ὅτι οὐ ταχὺ ἀπελάμβανον. φοβούμενος δ' οὗτος
τοὺς ἐχθροὺς τοὺς ἑαυτοῦ, μὴ πύθοιντο, ὅτι, ἃς ἐν τῷ
λόγῳ ἀπήνεγκε χιλίας δραχμὰς, δεδωκὼς εἰς τὰς Βοιωτίας
ναῦς ἐκ τῶν στρατιωτικῶν χρημάτων, ταύτας Φίλιππος
δανείσας ἀποστερεῖται, καὶ ἅμα δεδιὼς τὸν Φίλιππον, μὴ
καταμαρτυροίη αὐτοῦ ἐν τῷ ἀγῶνι, προσελθὼν τῷ πατρὶ
τῷ ἐμῷ ἐδεήθη ἀπαλλάξαι τὸν Φίλιππον καὶ χρῆσαι αὐ-
τῷ τὰς χιλίας δραχμὰς, ἵν' ἀποδιδοίη Φιλίππῳ. ὁρῶν δ'
ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς τό τε μέγεθος τοῦ ἀγῶνος ἡλίκον ἦν τούτῳ
καὶ ὡς ἠπορεῖτο οὗτος, καὶ ἐλεῶν αὐτὸν, προσαγαγὼν πρὸς
τὴν τράπεζαν, ἐκέλευσεν ἀποδοῦναι χιλίας δραχμὰς Φι-
λίππῳ τὸν Φορμίωνα τὸν ἐπικαθήμενον ἐπὶ τῆς τραπέζης,
καὶ γράψαι ὀφείλοντα Τιμόθεον.

[1] τοῦ στρατεύματος [2] * παραμένωσιν [3] παραμενεῖν

Ταμιεύων] Quæsturam gerens. Budæus. Τὸν ἐπικαθήμενον] Mensæ præpositum.

δ'. Καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ ἐστὶ, τὸν δόντα τὸ ἀργύριον
Φορμίωνα ὑμῖν μάρτυρα παρέξομαι, ἐπειδὰν καὶ περὶ τοῦ
ἄλλου συμβολαίου διηγήσωμαι ὑμῖν, ἵνα τῇ αὐτῇ μαρτυ-
ρίᾳ περὶ ὅλου τοῦ χρέους ἀκούσαντες εἰδῆτε, ὅτι ἀληθῆ
λέγω. καλῶ δ' ὑμῖν καὶ τὸν Ἀντιφάνην, τὸν δανείσαντα
τὸ ἀργύριον τούτῳ τὰς χιλίας δραχμὰς ἐν Καλαυρίᾳ, καὶ
παρόντα ὅτε ἀπέλαβε Φίλιππος τὸ ἀργύριον παρὰ τοῦ
1190 πατρὸς τοῦ ἐμοῦ ἐνθάδε. τοῦ μὲν γὰρ μαρτυρίαν [1] με ἐμβα-
λέσθαι πρὸς τὸν διαιτητὴν παρεκρούσατο, φάσκων [2] ἀεὶ
μαρτυρήσειν μοι εἰς τὴν κυρίαν ἀπόφασιν. ἐπειδὴ δ' ἡ
δίαιτα ἦν, προσκληθεὶς ἀπὸ τῆς οἰκίας — οὐ γὰρ ἦν
φανερὸς — ἔλιπε τὴν μαρτυρίαν πεισθεὶς ὑπὸ τουτουΐ.
τιθέντος δέ μου [3] αὐτῷ τὴν δραχμὴν τοῦ λειπομαρτυρίου
κατὰ τὸν νόμον, ὁ διαιτητὴς οὐ [4] καταδεδιῃτήκει, ἀλλ' ἀπ-
ιὼν ᾤχετο ἀποδιαιτήσας τούτου τὴν δίαιταν, ἑσπέρας
ἤδη οὔσης. νυνὶ δὲ τῷ Ἀντιφάνει εἴληχα βλάβης ἰδίαν δί-
κην, ὅτι μοι οὔτ' ἐμαρτύρησεν οὔτ' ἐξωμόσατο κατὰ τὸν νό-
μον. καὶ ἀξιῶ αὐτὸν ἀναβάντα εἰπεῖν ἐναντίον ὑμῶν διομο-
σάμενον, πρῶτον μὲν, εἰ ἐδάνεισεν ἐν Καλαυρίᾳ Τιμοθέῳ
χιλίας δραχμάς· δεύτερον δ', εἰ παρὰ τοῦ πατρὸς Φίλιπ-
πος ἀπέλαβεν ἐνθάδε τοῦτο τὸ ἀργύριον. σχεδὸν μὲν οὖν
καὶ αὐτὸς οὗτος ὡμολόγει πρὸς τῷ διαιτητῇ ἀποδοῦναι τῷ
Φιλίππῳ τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν τὰς χιλίας δραχμάς. οὐ
μέντοι γ' ἑαυτῷ φησὶ δανεῖσαι, ἀλλὰ τῷ Βοιωτίῳ ναυ-
άρχῳ· καὶ ὑποθεῖναι αὐτόν φησι τούτου τοῦ ἀργυρίου

[1] μὴ [2] ἀεί μοι μαρτυρήσειν [3] Deest αὐτῷ. [4] κατεδιαίτα

In Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R. l. II. c. XXIV. §. VI. Heraldus.

δ'. Τοῦ μὲν γὰρ μαρτυρίαν με ἐμβαλέσθαι] M. μὴ ἐμβαλέσθαι με, utraque voce retenta. Wolf.

Τοῦ μὲν γὰρ μαρτυρίαν κ. τ. λ.] In causis civilibus λειπομαρτυρίου actionem datam existimo adversus testes, qui citati defuerant; quorum absentia qui litem perdiderant, contra eos agebant damni dati: etsi eam actionem nonnulli restringunt ad eos, qui de re sibi nota testimonium polliciti, id postea deseruerant. Pollux l. VIII. c. VI. et Suidas observationem hanc videntur sumpsisse ex hac oratione. Vides hic autem damni actionem adversus testem [Antiphanem] datam, qui testimonium deseruisset, propter quod is [Apollodorus], qui testimonium ejus volebat uti, causa excidisset, non quod is testimonium pollicitus defuisset, sed simpliciter quia vocatus ad testimonium dicendum non affuisset; ut restrictiones illæ quibus λειπομαρτυρίου δίκην Grammatici illi includere voluerunt, vanæ prorsus sunt et rejiciendæ. *In Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R.* l. VI. c. XVI. §. III. Heraldus.

Παρεκρούσατο] S. ὁ Ἀντιφάνης. Wolf.

Φάσκων ἀεί μοι μαρτυρήσειν εἰς τὴν κυρίαν ἀπόφασιν] Alias ἡ κυρία absolute dici solet. Idem.

Τιθέντος δέ μου αὐτῷ τὴν δραχμὴν] Fuit, ut apparet, ritus quidam accusandi ejus, qui testimonium dicere recusasset. Idem. Vid. Petit. Comm. in L. A. l. IV. t. VII.

χαλκόν. ὡς δ᾽ οὐκ ἀληθῆ ἔλεγεν, ἀλλ᾽ αὐτὸς δανεισάμενος [1] ἀπεστέρει, ἐγὼ ὑμᾶς διδάξω, ἐπειδὰν καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὧν ὀφείλει, καθ᾽ ἕκαστον ὑμῖν διηγήσωμαι.

έ. Ἀφικομένου γὰρ Ἀλκέτου καὶ Ἰάσονος ὡς τοῦτον ἐν τῷ Μαιμακτηριῶνι μηνὶ τῷ ἐπ᾽ Ἀστείου ἄρχοντος, ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τὸν τούτου, βοηθησόντων αὐτῷ καὶ καταγομένων εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐν Πειραιεῖ τὴν ἐν τῇ Ἱπποδαμείᾳ, ἑσπέρας ἤδη οὔσης, ἀπορούμενος ὑποδέξασθαι αὐτοὺς, πέμψας ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν Αἰσχρίωνα, τὸν ἀκόλουθον τὸν αὐτοῦ, ἐκέλευσεν αἰτήσασθαι στρώματα καὶ ἱμάτια 1191
καὶ φιάλας ἀργυρᾶς δύο, καὶ μνᾶν ἀργυρίου δανείσασθαι. ἀκούσας δ᾽ ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς Αἰσχρίωνος, τοῦ ἀκολούθου [2] τούτου, τούς τε ἀφιγμένους, καὶ τὴν χρείαν εἰς ἣν ᾐτεῖτο, ἐφ᾽ ἅ τ᾽ ἦλθον, ἔχρησε, καὶ τὴν μνᾶν τοῦ ἀργυρίου ἣν ἐδανείζετο ἐδάνεισεν. ἀπολελυμένῳ τοίνυν τῆς αἰτίας πολλὴ συνέβαινεν αὐτῷ μετὰ ταῦτα χρημάτων ἀπορία, εἴς τε τὰς ἰδίας χρείας καὶ εἰς τὰς δημοσίας εἰσφοράς. ἃ ὁρῶν ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς οὐκ ἐτόλμα τοῦτον εὐθὺς ἀπαιτεῖν τὸ ἀργύριον· οὔτε γὰρ ἂν τοῦτον εὐπορήσανθ᾽ ἡγεῖτο ἀδικῆσαι αὐτὸν, οὔτ᾽ ἂν αὐτὸς ἀποροῦντα τοῦτον ἔχειν, ὁπόθεν εἰσπράξειεν. ἐπειδὴ τοίνυν ἀπῆλθον ὅ τε Ἀλκέτας καὶ ὁ Ἰάσων, τὰ μὲν στρώματα καὶ τὰ ἱμάτια πάλιν ἀπήνεγκεν Αἰσχρίων, ὁ ἀκόλουθος ὁ τούτου· τὰς δὲ φιάλας τὰς δύο οὐκ ἀπήνεγκεν, ἃς ᾐτήσατο, ὅτεπερ καὶ τὰ στρώματα, καὶ

1 ἀποστερεῖ   2 * τοῦ τούτου

§. XI. XII.

έ. Ἐν τῷ Μαιμακτηριῶνι μηνὶ ἐπ᾽ Ἀστείου ἄρχοντος lege, non τῷ ἐπ᾽ Ἀστείου. et v. 8. ἀπορούμενος. Wolf.

Ἐν τῇ Ἱπποδαμείᾳ] Apparet, esse loci nomen, fortassis a domandis equis sic appellati, unde *Equidomitorium* verti. Hippodamiæ plures fuerunt, sed illa Œnomai Elæi filia, celeberrima, et fieri potest, ut locus de nomine mulieris alicujus sit dictus, sicut Academia ab Academo, seu Hecademo heroe. Legi fortasse queat ἐν τῇ Ἱπποδρομίᾳ, etsi ἱππόδρομος potius dici solet. τὰ Ἱπποδρόμια sunt *ludi circenses*, quæ et *Equiria*. Idem. Non recte interpretatur doctissimus Wolfius. Debuisset: *quæ sunt in foro Hippodamio.* Non enim ab equis ibi domitis nomen datum, sed ab Hippodamo Milesio. Vid. Suid. et Harpocrat. Porro Hippodamus hic novum ædificandi morem invenit. Aristot. Polit. l. VII. c. XI. *In Att. Lect.* l. V. c. XIX. Meursius. Ἱπποδαμεία vel Ἱπποδάμειος ἀγορὰ fuit, cujus mentionem fecit Xenophon Hellenicorum secundo, et Andocides in orat. de Mysteriis. Suidas in hac voce ait forum illud ita vocatum ab architecto Hippodamo, qui Piræeum portum ædificaverat. Palmer.

Ἀπορούμενος ὑποδέξασθαι lege. Wolf.

Αἰτήσασθαι στρώματα] Manifestum discrimen inter αἰτήσασθαι, *stragula, vestes, phialas, utenda petere*; et *argenti minam* δανείσασθαι, ita *mutuam rogare, ut cum fœnore sis redditurus*: quod nihilominus Salmasii sententiam, de Usur. p. 619. 620. de M. U. p. 298., minime labefactat. *Valckenaer. Anim. ad Ammon.* l. I. c. II. p. 13.

τὴν μνᾶν τοῦ ἀργυρίου ἐδανείσατο, ἀφικομένων ὡς τοῦτον Ἀλκέτου καὶ Ἰάσονος.

ς΄. Μέλλων τοίνυν ἀποδημεῖν ὡς βασιλέα, καὶ διαπραξάμενος ἐκπλεῦσαι, ὡς βασιλεῖ στρατηγήσων τὸν ἐπ᾽ Αἴγυπτον πόλεμον, ἵνα μὴ δῷ λόγον ἐνθάδε καὶ εὐθύνας τῆς [1] ἐνθάδε στρατηγίας, μεταπεμψάμενος τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν εἰς τὸ παράλιον, τῶν τε προϋπηργμένων εἰς αὐτὸν ἐπῄνει καὶ ἐδεῖτο αὐτοῦ, συστήσας Φιλώνδαν, ἄνδρα τὸ μὲν γένος Μεγαρέα, μετοικοῦντα δ᾽ Ἀθήνησι, πιστῶς δὲ τούτῳ διακείμενον καὶ ὑπηρετοῦντα ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ, ἐπειδὰν
1192 ἀφίκηται ἐκ Μακεδονίας ὁ Φιλώνδας — ὃν συνίστη οὗτος τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ — ἄγων ξύλα τὰ δοθέντα τούτῳ ὑπὸ Ἀμύντου, τὸ ναῦλον τῶν ξύλων παρασχεῖν, καὶ ἐᾶσαι τὰ ξύλα ἀνακομίσαι εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἑαυτοῦ τὴν ἐν Πειραιεῖ· αὐτοῦ γὰρ εἶναι τὰ ξύλα. ἅμα τε τῇ δεήσει εἶπε λόγον, ᾧ οὐκ ἀκόλουθα ποιεῖ τὰ ἔργα [2] νῦν. ἔφη γὰρ, κἂν μὴ τύχῃ ὧν ἐδεῖτο τοῦ πατρὸς, οὐκ ὀργισθήσεσθαι, ὥσπερ ἂν ἄλλος τις ἀποτυχών· ἀλλ᾽, ὧν αὐτῷ δεηθέντι ὑπηρέτηκε, τούτων, ἄν ποτε δύνηται, χάριν ἀποδώσειν. ἀκούσας δ᾽ ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ταῦτα, ἥσθη τε τοῖς λόγοις καὶ ἐπῄνει τοῦτον, ὅτι μέμνηται εὖ παθών· καὶ, ὅσα αὐτοῦ ἐδεῖτο, ὑπέσχετο ποιήσειν. καὶ οὗτος μὲν μετὰ ταῦτα τὴν ἀναγωγὴν ἐποιεῖτο ὡς τοὺς στρατηγοὺς [3] τοῦ βασιλέως· ὁ δὲ Φιλώνδας, ᾧ συνέστησεν οὗτος τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν, ἐπειδὰν ἀφίκηται ἄγων τὰ ξύλα, τὸ ναῦλον παρασχεῖν, εἰς τὴν Μακεδονίαν τὴν πορείαν ἐποιεῖτο. καὶ οὗτοι οἱ χρόνοι ἦσαν περὶ Θαργηλιῶνα μῆνα ἐπ᾽ Ἀστείου ἄρχοντος. τῷ δ᾽ ὑστέρῳ ἔτει ἀφικομένου [4] Φιλώνδου ἐκ τῆς Μακεδονίας, ἄγοντος τὰ ξύλα, — ἀποδημοῦντος τούτου παρὰ βασιλεῖ —, [5] προσελθόντος τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ [6] καὶ κελεύοντος τὸ ναῦλον τῶν ξύλων παρασχεῖν, ἵνα διαλύσῃ τὸν ναύκληρον, καθάπερ οὗτος ἐδεήθη, ὅτε ἐξέπλει, τοῦ πατρὸς, καὶ συνέστησε [7] τὸν Φιλώνδαν, προσαγαγὼν πρὸς τὴν τράπεζαν ὁ πατὴρ, ἐκέλευσε δοῦναι [8] τὸν Φορμί-

1 [ἐνθάδε]   2 νυνὶ   3 τοὺς   4 τοῦ Φιλώνδου   5 καὶ προσελθόντος   6 [καὶ]   7 τὸν] πρὸς   8 Deest articulus.

ς΄. Τῶν τε προϋπηργμένων —] *Eum ob editam antea in se benignitatem præstitaque obsequia collaudatum, obsecrabat etiam.* Budæus.

Ὧ συνέστησεν] Ex superioribus leg. vid. ὃν συνέστησεν οὗτος τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ, δεόμενος, ἐπειδὰν - - - Auger.

ωνα τὸ ναῦλον τῶν ξύλων, χιλίας ἑπτακοσίας πεντήκοντα. καὶ ἠρίθμησε τὸ ἀργύριον Φορμίων· καὶ ἐγράψατο μὲν ὀφείλοντα Τιμόθεον — οὗτος γὰρ ἦν ὁ δεηθεὶς τοῦ πατρὸς 1193
παρασχεῖν τὸ ναῦλον τῶν ξύλων, καὶ τούτου [1] ἦν —, ὑπομνήματα δὲ ἀπεγράψατο τήν τε χρείαν, εἰς ἣν ἐλήφθη τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ λαβόντος. καὶ οὗτος ὁ χρόνος ἦν [2] Ἀλκισθένους ἄρχοντος, ὁ ὕστερος ἐνιαυτὸς, ἢ οὗτος ἀνήγετο ὡς βασιλέα.

ζ΄. Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον καὶ Τιμοσθένης ὁ Αἰγιαλεὺς ἀφικνεῖται κατ' ἐμπορίαν ἰδίαν ἀποδημῶν· ἐπιτήδειος δὲ ὢν Φορμίωνι καὶ κοινωνὸς ὁ Τιμοσθένης, ὅτ' ἐξέπλει, δίδωσιν ἀποθεῖναι τῷ Φορμίωνι μετ' ἄλλων χρημάτων καὶ φιάλας [3] Λυκουργεῖς δύο. ἀπὸ τύχης δ' ὁ παῖς ταύτας τὰς φιάλας, οὐκ εἰδὼς ὅτι ἀλλότριαι ἦσαν, δίδωσι τῷ Αἰσχρίωνι, τῷ ἀκολούθῳ τῷ τούτου, ὅτ' ἐπέμφθη ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ὑπὸ τούτου, καὶ ᾐτεῖτο τὰ στρώματα καὶ τὰ ἱμάτια καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὴν μνᾶν τοῦ ἀργυρίου [4] [ὃ] ἐδανείσατο, ἀφικομένων ὡς τοῦτον Ἀλκέτου καὶ Ἰάσονος. ἀπαιτοῦντος δὲ τοῦ Τιμοσθένους τὰς φιάλας τὸν Φορμίωνα, ἐπειδὴ ἧκεν, — ἀποδημοῦντος Τιμοθέου παρὰ βασιλεῖ —, πείθει αὐτὸν ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς [5] τιμὴν ἀπολαβεῖν τῶν φιαλῶν, ὅσον ἦγον αἱ φιάλαι, διακοσίας τριάκοντα ἑπτά. καὶ τῷ μὲν Τιμοσθένει [6] τιμὴν ἀπέδωκε τῶν φιαλῶν· τοῦτον δ' ἐγράψατο αὐτῷ ὀφείλοντα, πρὸς τὸ ἄλλο χρέος ὃ οὗτος αὐτῷ ὤφειλεν, ὃ ἀπέτισε τῷ Τιμοσθένει τῶν φιαλῶν. καὶ ταῦτα πάνθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας, πρῶτον μὲν τῶν δόντων τὸ ἀργύριον, οἷς οὗτος ἐκέλευσεν ἀπὸ τῆς τραπέζης, καὶ ἐπικαθημένων τότε· ἔπειτα τοῦ ἀπολαβόντος τὴν τιμὴν τῶν φιαλῶν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 1194

ὅτι μὲν τοίνυν οὐ ψεύδομαι πρὸς ὑμᾶς περὶ ὧν εἶπον, τῶν

[1] ἦν· ὑπόμνημα δ' ἀπεγράψατο τὴν [2] Ἀλκισθένης ἄρχων [3] λυκιουργεῖς [4] Deest ὃ. [5] τὴν τιμὴν [6] * τὴν τιμὴν

ζ΄. Ὁ αἰγιαλεὺς] Παρὰ τὸν αἰγιαλόν. vide Stephanum. Wolf.

Λυκουργεῖς] Εἴτε ὑπὸ Λυκίου τοῦ Μύρωνος υἱοῦ κατεσκευασμένας, εἴτε ἐν Λυκίᾳ, εἴτε ἐν Λυκείῳ εἰργασμένας. Vide Suidam, qui λυκιουργεῖς habet. Idem.

Ἀπέτισε] F. ὃ ἀπῄτησεν ὁ Τιμοσθένης, τῶν φιαλῶν. In farrag. Idem. Adde vel

μαρτυριῶν ἀναγινωσκομένων ἀκηκόατε· ὅτι δέ μοι καὶ αὐτὸς οὗτος ὡμολόγει τὰ ξύλα τὰ κομισθέντα ὑπὸ Φιλώνδου εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἑαυτοῦ ἀνακομισθῆναι τὴν ἐν Πειραιεῖ, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ὡς μὲν τοίνυν τούτου ἦν τὰ ξύλα, ἃ ἤγαγεν ὁ Φιλώνδας, αὐτός μοι μεμαρτύρηκεν· ὡμολόγει γὰρ αὐτὰ πρὸς τῷ διαιτητῇ ἀνακομισθῆναι εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἑαυτοῦ τὴν ἐν Πειραιεῖ, ὡς μεμαρτύρηται ὑμῖν ὑπὸ τῶν ἀκουόντων.

η΄. Ἔτι δὲ καὶ ἐκ τεκμηρίων πειράσομαι ὑμᾶς ἐγὼ διδάξαι, ὅτι ἀληθῆ λέγω. οἴεσθε γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν, εἰ μὴ Τιμοθέου ἦν τὰ ξύλα, καὶ ἐδεήθη οὗτος αὐτοῦ, συστήσας τὸν Φιλώνδαν, ὅτε ἀνήγετο ὡς τοὺς στρατηγοὺς τοῦ βασιλέως, παρασχεῖν τὸ ναῦλον, ἢ ἐᾶσαι ἄν ποτε, ὑποκειμένων αὐτῷ τῶν ξύλων τοῦ ναύλου, ἀνακομίσαι τὸν Φιλώνδαν τὰ ξύλα ἐκ τοῦ λιμένος, ἀλλ' οὐκ ἂν [1] παρακαταστήσαντά τινα τῶν οἰκετῶν φυλάττειν, καὶ τὴν τιμὴν λαμβάνειν τῶν πωλουμένων ξύλων, ἕως ἐκομίσατο τὰ ἑαυτοῦ, εἴπερ Φιλώνδου ἦν τὰ ξύλα, καὶ ἐμπορίας ἕνεκ' ἤχθη; ἔπειτα πρὸς τούτοις, τίνι ὑμῶν εἰκὸς δοκεῖ εἶναι, μὴ κελεύσαντος τούτου παρασχεῖν [2] τὸ ναῦλον τῶν ξύλων τῶν δοθέντων τούτῳ ὑπὸ Ἀμύντου, πιστεῦσαι τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν Φιλώνδᾳ, καὶ ἐᾶσαι ἀνακομίσαι τὰ ξύλα ἐκ τοῦ λιμένος εἰς τὴν οἰκίαν τὴν τούτου; ἢ, πῶς οἷόν τ' ἐστὶ τὸν μὲν Φιλώνδαν ἐμπορίας ἕνεκα ἀγαγεῖν τὰ ξύλα, ὡς
1195 οὗτός φησι, καταχρήσασθαι δὲ τοῦτον ἥκοντ' εἰς τὴν οἰκοδομίαν τὴν αὑτοῦ τοῖς ξύλοις τούτοις; σκέψασθε δὲ κἀκεῖνο, ὅτι πολλοὶ δὴ καὶ χρηστοὶ τῶν πολιτῶν οἰκεῖοι ὄντες τούτῳ ἐπεμελοῦντο τῶν τούτου, ἀποδημοῦντος παρὰ βασιλεῖ Τιμοθέου. ὧν οὐδεὶς τετόλμηκε μαρτυρῆσαι τούτῳ, ἢ, ὡς οὐκ ἔλαβεν ὁ Φιλώνδας τὸ ναῦλον τῶν ξύλων ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἢ, ὡς λαβὼν ἀπέδωκεν, οὐδ' αὖ ὡς αὐτῶν τις διέλυσε τὸ ναῦλον ὑπὲρ τῶν ξύλων, ὧν ἤγαγεν ὁ Φιλώνδας,

[1] παραστήσαντα [2] τὸ ναῦλον παρασχεῖν

sub. ὑπέρ. Auger.

η΄. Τούτου] Vel τούτου, vel Τιμοθέου redundat. Idem.

δοθέντων τούτῳ παρ᾽ Ἀμύντου. ἡγοῦνται γὰρ περὶ πλειό-
νος αὐτοῖς εἶναι καλοὶ κἀγαθοὶ δοκεῖν εἶναι μᾶλλον, ἢ Τι-
μοθέῳ χαρίσασθαι τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντες. οὐ [1] μέντοι
οὐδὲ τούτου γ᾽ ἔφασαν καταμαρτυρῆσαι ἂν τἀληθῆ· οἰκεῖον
γὰρ αὐτοῖς εἶναι. ὅπου τοίνυν μηδεὶς τετόλμηκε τῶν οἰκεί-
ων τούτῳ μαρτυρῆσαι, καὶ ἐπιμελομένων τῶν τούτου, ὅτε
ἀπεδήμει οὗτος παρὰ βασιλεῖ, ἢ ὡς οὐκ ἔλαβεν ὁ Φιλών-
δας τὸ ναῦλον τῶν ξύλων ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἢ ὡς αὐτῶν
τις διέλυσεν· πῶς οὐκ εἰκός ἐστιν ὑμᾶς ἡγεῖσθαί με τἀλη-
θῆ λέγειν; καὶ μὴν οὐδ᾽ ἐκεῖνό γε τολμήσει, ὡς ἄλλος τις
διέλυσε τὸ ναῦλον ὑπὲρ τῶν ξύλων, ὧν ἤγαγεν ὁ Φιλώνδας,
ἢ ὁ πατὴρ ὁ ἐμός. ἐὰν δὲ καταχρῆται τῷ λόγῳ, ἀξιοῦτε
αὐτὸν καὶ τὴν μαρτυρίαν παρασχέσθαι ὑμῖν τοῦ ἀπο-
δόντος τὸ ναῦλον ὑπὲρ τῶν ξύλων. αὐτὸς μὲν γὰρ ὁμολο-
γεῖται ἀποδημεῖν παρὰ βασιλεῖ, τὸν δὲ Φιλώνδαν, ὃν
ἔπεμψεν ἐπὶ τὰ ξύλα καὶ συνέστησε τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ,
τεθνηκότα [2] κατέλαβεν, ἥκων παρὰ βασιλέως. ἀναγκαῖον
δὴ τῶν ἄλλων οἰκείων καὶ ἐπιτηδείων, οὓς [3] κατέλιπεν,
ἀποδημεῖν μέλλων, συνεπιμελεῖσθαι τῶν [4] ἑαυτοῦ, εἰδέναι 1196
τινὰ, ὅθεν τὸ ναῦλον τῶν ξύλων πορίσας ὁ Φιλώνδας τῷ
ναυκλήρῳ διέλυσεν, εἰ [5] μή φησι τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν συ-
στῆσαι αὐτῷ, μηδὲ λαβεῖν τὸν Φιλώνδαν παρὰ τοῦ πα-
τρὸς τοῦ ἐμοῦ τὸ ναῦλον τῶν ξύλων. μαρτυρίαν τοίνυν οὐ-
δενὸς ἔχεις παρασχέσθαι τῶν οἰκείων τῶν σαυτοῦ, ὡς οὐκ
ἐλήφθη σοῦ ἀποδημοῦντος τὸ ναῦλον τῶν ξύλων ἐκ τῆς τρα-
πέζης, ἀλλὰ δυοῖν θάτερον, ἢ οὐδενὶ χρῇ τῶν οἰκείων οὐδὲ
πιστεύεις τῶν σαυτοῦ οὐδενὶ, ἢ, εἰδὼς ἀκριβῶς τὸν Φιλών-
δαν λαβόντα τὸ ναῦλον τῶν ξύλων παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ
ἐμοῦ, ᾧπερ αὐτὸν συνέστησας, ὅτε ἐξέπλεις, οἴει δεῖν,
ἀποστερήσας ἡμᾶς, ἂν δύνῃ, πλεονεκτεῖν. ἐγὼ τοίνυν, ὦ
ἄνδρες δικασταὶ, πρὸς τῇ μαρτυρίᾳ, ἣν παρέσχημαι ὑμῖν
μαρτυροῦντας τοὺς δόντας τὸ ἀργύριον, οἷς οὗτος ἐκέλευσε,

[1] μέντοι γ᾽ οὐδὲ [2] κατελάμβανε; [3] κατέλιπες; [4] σαυτοῦ [5] μὴ φῂς

Καὶ καλοὶ] M. τὸ καλοί. *In farrag.* Wolf.
Τολμήσει] Post τολμήσει add. λέγειν. Auger.
Παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ ὥσπερ αὐτὸν συνέστησας] F. ᾧπερ αὐτόν. Wolf.
Ἢ εἰδὼς, etc. ὅτε ἐξέπλεις ἢ οἴει] Lege ὅτε ἐξέπλεις οἴει. τὸ ἢ abundat, cum τὸ οἴει ad εἰδὼς referatur. Idem.

καὶ καθημένους ἐπὶ τῇ τραπέζῃ τότε, καὶ πίστιν ἠθέλησα Τιμοθέῳ ἐπιθεῖναι, ἣν ἀναγνώσεται ὑμῖν.

[1] ΟΡΚΟΣ.

οὐ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, γράψας μοι ὁ πατὴρ κατέλιπε τὰ χρέα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔλεγεν ἀῤῥωστῶν, ὅ τι ὀφείλοιτο αὐτῷ ἕκαστον, καὶ παρ᾽ ᾧ, καὶ εἰς ὅ τι ἐλήφθη τὸ ἀργύριον, καὶ τῷ ἀδελφῷ τῷ ἐμῷ. καὶ ὡς ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθί μοι τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἀδελφοῦ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ὡς μὲν τοίνυν κατελείφθη ὀφείλων Τιμόθεος ἡμῖν τὸ ἀργύριον ὑπὸ τοῦ πατρὸς, οὗ δικάζομαι αὐτῷ, καὶ γίνεται ἐμὸν [2] μέρος, ὅ τε ἀδελφός μοι μεμαρτύρηκε, καὶ ὁ Φορμίων ὁ δοὺς τὸ ἀργύριον, κἀγὼ τούτων πίστιν ἠθέλησα ἐπιθεῖναι.

1197 θ΄. Προκαλεσαμένου δὲ τούτου πρὸς τῷ διαιτητῇ, καὶ κελεύοντος ἐνεγκεῖν τὰ γράμματα ἀπὸ τῆς τραπέζης, καὶ ἀντίγραφα αἰτοῦντος, πέμψαντος Φρασικρίδην ἐπὶ τὴν τράπεζαν· [3] τῷδε Φρασικρίδῃ ἐξενέγκας, ἔδωκα ζητεῖν τὰ γράμματα, καὶ ἐκγράφεσθαι [4] ἃ οὗτος ὤφειλε. καὶ ὡς ὡμολόγει λαβεῖν οὗτος τὰ ἀντίγραφα, ἀνάγνωθί μοι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

πρὸς τοίνυν τὸν διαιτητὴν κομίσαντός μου τὰ γράμματα, παρὼν ὁ Φορμίων καὶ ὁ [5] Εὐφραῖος οἱ δόντες τὸ ἀργύριον οἷς ἐκέλευσεν οὗτος, ἐξήλεγχον αὐτὸν ἐν οἷς τε χρόνοις ἕκαστον ἐδανείσατο, [6] καὶ εἰς ὅ τι ἔλαβε τὸ ἀργύριον, καὶ εἰς ἃ κατεχρήσατο. ὁ δὲ, τὰς μὲν χιλίας καὶ τριακοσίας καὶ πεντήκοντα [7] καὶ μίαν καὶ δύο ὀβολὼ, ἃς πρώτας ἐδανείσατο τοῦ Μουνυχιῶνος μηνὸς, μέλλων ἐκπλεῖν ἐπὶ Σωκρατίδου ἄρχοντος, [8] ἃς καὶ ἐκέλευσε δοῦναι Ἀντιμάχῳ τῷ ταμίᾳ τῷ αὐτοῦ, ἰδίᾳ ἔφη δανεῖσαι τὸν πατέρα Ἀντι-

[1] Ορκοι. [2] τὸ μέρος [3] * ἐγὼ δὲ [4] ὅσα [5] Εὐφραῖος [6] [καὶ - - - - ἀργύριον,] [7] [καὶ] [8] [ἃς]

θ΄. Τῷδε] Leg. vid. ἐγώ γε. Auger.

μάχῳ, καὶ οὐκ αὐτὸς λαβεῖν. καὶ ὡς μὲν ἀληθῆ λέγει,
οὐδένα μάρτυρα παρέσχηται· λόγῳ δὲ καταχρῆται, ἵνα
μὴ αὐτὸς δοκῇ ἀποστερεῖν, ἀλλ' Ἀντίμαχος δανείσα-
σθαι. καίτοι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μέγα ὑμῖν ἐρῶ τεκμή-
ριον, ὅτι οὐκ Ἀντιμάχῳ ἐδάνεισεν ὁ πατὴρ [1] τοῦτο τὸ
ἀργύριον, ἀλλὰ Τιμοθέῳ περὶ ἀναγωγὴν ὄντι. πότερα
γὰρ ἂν οἴεσθε ῥᾷον εἶναι τῷ πατρὶ, δημευθέντων τῶν Ἀν-
τιμάχου, ἐνεπισκήψασθαι ἐν τῇ οὐσίᾳ τῇ ἐκείνου ἐνοφει- 1198
λόμενον αὐτῷ τοῦτο τὸ ἀργύριον, εἴπερ Ἀντιμάχῳ ἐδάνει-
σεν, ἢ ἀναμένειν ὁπότε παρὰ τούτου κομιεῖσθαι ἔμελλεν
εὐπορήσαντος, ὃς οὐ πολλὰς ἐλπίδας σωτηρίας περὶ αὑτοῦ
εἶχεν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ; καὶ μὴν ἐνεπισκηψάμενός γε, οὔτ'
ἂν παρακαταβολῆς ἠπόρησεν, οὔτ' ἂν ἠπιστήθη ὑφ' ὑμῶν.
πάντες γὰρ ἴστε τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν οὐ τῶν δημοσίων ἀδί-
κως ἐπιθυμοῦντα, ἀλλὰ τῶν αὑτοῦ ὑμῖν, [2] ὅτ' ἐκελεύσατε,
προθύμως ἀναλίσκοντα· εἶτα καὶ [3] ἐπιτηδείου ὄντος αὐτῷ
Καλλιστράτου, ὅσπερ ἐδήμευσε τὰ Ἀντιμάχου, ὥστε
[4] μηδ' ἐναντιοῦσθαι. ὥστε τί ἄν ποτε βουλόμενος ὁ πατὴρ
[5] ἐβούλετο Τιμόθεον χρήστην ἐγγράψας ἡμῖν καταλιπεῖν,
εἴπερ μὴ ὤφειλε τοῦτο τὸ ἀργύριον, μᾶλλον, ἢ οὐκ ἐκ τῶν
Ἀντιμάχου δημευθέντων ἐνεπισκηψάμενος κομίσασθαι;

ί. Περὶ δὲ τῶν χιλίων δραχμῶν, ἃς ἐδανείσατο παρὰ
τοῦ Ἀντιφάνους ἐν Καλαυρίᾳ, ἵνα διαδοίη τοῖς Βοιωτίοις
τριηράρχοις, μέλλων καταπλεῖν ἐπὶ τὴν κρίσιν, [6] ἃς καὶ
ἀπέδωκε Φιλίππῳ τῷ ναυκλήρῳ, ἐνθάδε λαβὼν παρὰ τοῦ

[1] [τοῦτο] [2] ὅτε κελεύσαιτε [3] ἐπιτήδειον ὄντα αὐτῷ Καλλίστρατον [4] μηδὲν [5] ἠβούλετο [6] [ἃς]

Ἐνεπισκήψασθαι ἐν τῇ οὐσίᾳ τῇ ἐκείνου ἐνοφειλόμενον αὐτῷ τοῦτο τὸ ἀργύριον] Pollux lib. 8. ἐνεπισκήψασθαι ἦν, ὁπότε τις ἐν τοῖς δημευθεῖσιν ἑαυτῷ τι ὀφείλεσθαι ἢ προσήκειν λέγει· καὶ τὸ πρᾶγμα ἐνεπίσκημμα ἐκαλεῖτο. Wolf. Utrum existimatis expeditius patri meo fuisse, cum bona Antimachi publicarentur, in creditum ipsi antea pecuniam agere, in bonaque ipsa oppignerata incumbere, si quidem revera Antimacho non Timotheo crediderat, an exspectare in longam diem, cum ab isto jam locupletato creditum servaturus foret, qui eo tempore exiguam spem salutis suæ habebat? (Quasi dicat, hominis hoc parum frugi fuisset, ac de facultatibus suis male merentis.) Atqui, si ad pignerandu publicata bona incubuisset, in pigneratitiamque actionem sponsione contendere instituisset, ut assolet fieri, ea utique pecunia defici non potuisset, quam sponsione provocantem deponere oportebat, neque vos non illi fidem habuissetis, quem publicorum injuste cupidum non esse novistis. ἐνεπισκήπτεσθαι enim dicebantur creditores, qui publicatis bonis cujuspiam experiebantur contra populum, ut hodie contra fiscum, actione pigneratitia in pignora incumbentes. Budæus.

Ὥστε μηδ' ἐναντιοῦσθαι. ὥστε τί ἄν ποτε] Lego ἐναντιοῦσθαι· τί ἄν, omisso altero ὥστε. Wolf.

Ἢ οὐκ ἐκ τῶν Ἀντιμάχου] Negatio abundare videtur, quia cohæret καταλιπεῖν μᾶλλον, ἢ κομίσασθαι. Idem.

πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, τὸν Βοιώτιον ναύαρχόν φησι δανείσασθαι, καὶ ὑποθεῖναι τούτου τοῦ ἀργυρίου τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ χαλκόν. ὡς δ' οὐκ ἀληθῆ λέγει, μέγα ὑμῖν ἐρῶ τεκμήριον. πρῶτον μὲν γὰρ ἐν Καλαυρίᾳ οὗτος φαίνεται δανεισάμενος τὰς χιλίας δραχμὰς, καὶ οὐχ ὁ Βοιώτιος ναύαρχος· ἔπειτ' ἀπαιτῶν ὁ Φίλιππος ἐνθάδε τοῦτον τὰς χιλίας δραχμὰς, καὶ οὐ τὸν Βοιώτιον ναύαρχον· καὶ ἀποδοὺς οὗτος, ἀλλ'
1199 οὐχ ὁ Βοιώτιος ναύαρχος. προσῆκε γὰρ τῷ μὲν Βοιωτίῳ ἄρχοντι παρὰ τούτου τὴν τροφὴν τοῖς ἐν ταῖς ναυσὶ [1] παραλαμβάνειν· ἐκ γὰρ τῶν κοινῶν συντάξεων ἡ μισθοφορία ἦν τῷ στρατεύματι. τὰ δὲ χρήματα σὺ ἅπαντα ἐξέλεξας ἐκ τῶν συμμάχων· καὶ σὲ ἔδει αὐτῶν λόγον ἀποδοῦναι. εἶτα καταλυθεισῶν τῶν Βοιωτίων νεῶν, καὶ διαπελθόντων τῶν στρατιωτῶν, τῷ μὲν Βοιωτίῳ ναυάρχῳ οὐδεὶς κίνδυνος ὑπ' Ἀθηναίων ἦν, οὐδ' ἐν ἀγῶνι καθειστήκει οὐδενὶ, σὺ δ' ἐν τῷ μεγίστῳ· περίφοβος δ' ὢν, ἡγοῦ σοι μεγάλην ἐπικουρίαν ἀπολογίας ἔσεσθαι, ἐὰν παραμείνωσιν αἱ Βοιώτιαι τριήρεις, ἕως ἄν σοι ἡ κρίσις γένηται. ἔπειτα καὶ ἐκ τίνος φιλίας [2] ἄν ποτ' ἐδάνεισεν ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς τῷ Βοιωτίῳ ναυάρχῳ τὰς χιλίας δραχμὰς, ὃν οὐκ ἐγίνωσκεν; ἀλλὰ γὰρ ὑποθέσθαι φησὶν [3] αὐτὸν χαλκόν. ὁπόσον τινὰ, καὶ ποδαπὸν, καὶ πόθεν γενόμενον τὸν χαλκὸν τοῦτον τῷ Βοιωτίῳ ναυάρχῳ; πότερα κατ' ἐμπορίαν ἀχθέντα, ἢ ἀπ' αἰχμαλώτων γενόμενον; εἶτα τίνες ἦσαν οἱ ἐνεγκόντες τὸν χαλκὸν ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμόν; πότερα μισθωτοὶ, ἢ οἰκέται; ἢ τίς ὁ παραλαβὼν τῶν οἰκετῶν τῶν ἡμετέρων; χρῆν γὰρ αὐτὸν, εἰ μὲν οἰκέται ἤνεγκαν, τοὺς κομίσαντας παραδιδόναι· εἰ δὲ μισθωτοὶ, τὸν ὑποδεξάμενον καὶ ἀποστησάμενον τὸν χαλκὸν τῶν οἰκετῶν τῶν ἡμετέρων, τοῦτον ἐξαιτεῖν. οὐ γὰρ δήπου ἄνευ γε σταθμοῦ ἔμελλεν οὔθ' ὁ [4] ὑποτιθέμενος* οὔθ' ὁ ὑποτιθεὶς τὸν χαλκὸν παραδώσειν, οὐδ'
1200 αὖ ὁ πατὴρ [5] ἔμελλεν αὐτὸς οὔτε οἴσειν τὸν χαλκὸν, οὔτε στήσεσθαι. ἀλλ' οἰκέται ἦσαν αὐτῷ, οἳ τὰ ἐνέχυρα τῶν δα-

[1] λαμβάνειν [2] ἂν φιλίας ποτ' [3] * αὐτῶν [4] οὔτε ὁ ὑποτιθέμενος * παραλήψεσθαι, οὔθ' ὁ ὑπ. [5] ἤμελλεν

ί. Ἡ μισθοφορία] In Olynth. μισθοφορὰν dicit. Wolf.

Σὲ ἔδει αὐτὸν] F. αὐτῶν, s. χρημάτων. In farrag. Idem.

Τὸν ἀποστησάμενον τὸν χαλκὸν] Τὸν σταθμησάμενον, est scholion. Idem.

νεισμάτων παρελάμβανον. θαυμάζω δ' ἔγωγε καὶ τίνος ἄν
ποτε εἵνεκα ὑπετίθει τὸν χαλκὸν τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ ὁ Βοιώ-
τιος ναύαρχος, ὀφείλων Φιλίππῳ χιλίας δραχμάς. πότερον
ὡς Φίλιππος οὐκ ἂν ἡδέως τόκον ἐλάμβανεν, εἴπερ ἀσφα-
λῶς αὐτῷ ἦν τὸ ἀργύριον δεδανεισμένον, καὶ ἐπ' ἐνεχύ-
ρῳ; ἢ ὡς οὐκ ἦν τῷ Φιλίππῳ ἀργύριον; ὥστε τί ἔδει
τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ δεηθῆναι δανεῖσαι τὰς χιλίας δρα-
χμὰς τὸν Βοιώτιον ναύαρχον, καὶ ἀποδοῦναι Φιλίππῳ
μᾶλλον; ἢ οὐ τὸν χαλκὸν ὑποθεῖναι τῷ Φιλίππῳ; ἀλλ'
οὔθ' ὁ χαλκὸς ὑπετέθη, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὔθ' ὁ Βοιώ-
τιος ναύαρχος ἐδανείσατο τὰς χιλίας δραχμὰς παρὰ τοῦ
πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ἀλλὰ Τιμόθεος οὑτοσὶ ἐν ἀπορίᾳ ὢν
πολλῇ· τὴν δὲ χρείαν, εἰς ἣν κατεχρήσατο τῷ ἀργυρίῳ,
εἴρηκα ὑμῖν. ἀντὶ δὲ τοῦ χάριν ἀποδοῦναι, ὧν ἐπιστεύθη
καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, οἴεται δεῖν καὶ τὰ
ἀρχαῖα, ἐὰν δύνηται, ἀποστερῆσαι.

ιά. Περὶ μὲν τοίνυν τῶν φιαλῶν, καὶ τῆς μνᾶς τοῦ ἀρ-
γυρίου ἣν ἐδανείσατο παρὰ τοῦ πατρὸς, πέμψας τὸν ἀκό-
λουθον τὸν αὑτοῦ Αἰσχρίωνα τῆς νυκτὸς ὡς τὸν πατέρα τὸν
ἐμὸν, ἠρόμην αὐτὸν πρὸς τῷ διαιτητῇ, εἰ ἔτι δοῦλος εἴη ὁ
Αἰσχρίων [1] αὐτοῦ, καὶ ἠξίουν αὐτὸν ἐν τῷ [1] αὐτοῦ δέρματι
τὸν ἔλεγχον διδόναι. ἀποκριναμένου δέ μοι τούτου, ὅτι ἐλεύ-
θερος εἴη, τῆς μὲν ἐξαιτήσεως ἐπέσχον· μαρτυρίαν δ' αὐτὸν
ἠξίουν ἐμβαλέσθαι τοῦ Αἰσχρίωνος ὡς ἐλευθέρου ὄντος. ὁ δὲ 1201
οὔτε μαρτυρίαν παρέσχετο, οὔθ' ὡς δοῦλον τὸν Αἰσχρίωνα
παραδοὺς, ἐκ τοῦ σώματος τὸν ἔλεγχον ἠξίου γενέσθαι,
φοβούμενος, ἂν μὲν μαρτυρίαν παράσχηται, ὡς ἐλευθέρου
ὄντος, μὴ ἐπισκηψάμενος ἐγὼ αὐτῷ τῶν ψευδομαρτυριῶν,
καὶ ἐξελέγξας τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότα Αἰσχρίωνα, ἐπὶ
τόνδε τῶν κακοτεχνιῶν ἔλθοιμι κατὰ τὸν νόμον· εἰ δ' αὖ
βασανίζειν παραδοίη, μὴ τὰς ἀληθείας κατείποι ὁ Αἰ-

[1] [αὑτοῦ]

Ἢ οὐ] Malim ab esse οὐ. AUGER.

ιά. Ἠρόμην αὐτὸν κ. τ. λ.] Vid. Petit. Comm. in L. A. l. IV. t. VII. §. II.

Τῆς Αἰσχρίωνος] F. τὸν, aut ὑπὲρ, ἢ, περὶ Αἰσχρίωνος, aut τοῦ Αἰσχρίωνος, ut jubeat Timotheus ipsum Æschrionem dicere testimonium ut ingenuum. Sequitur enim v. antepen. καὶ ἐξελέγξας τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότα τὸν Αἰσχρίωνα. WOLF.

Ἐπὶ τόνδε τῶν κακοτεχνιῶν ἔλθοιμι] Πότερον τὸν Αἰσχρίωνα, ἢ τὸν Τιμόθεον; hunc opinor, quia servi delicta luere cogebatur dominus. IDEM. Pro τόνδε M. αὐτὸν np. Τιμόθεον. AUGER. Vid. Petit.

σχρίων. καίτοι καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ τῶν ἄλλων λημμάτων
τοῦ ἀργυρίου μάρτυρας μὴ εἶχε παρασχέσθαι, τοῦτό γ'
ἐξελέγξαι ἐκ τοῦ Αἰσχρίωνος, ὡς οὐκ ἐλήφθησαν αἱ φιά-
λαι, οὐδ' ἡ μνᾶ τοῦ ἀργυρίου, οὐδ' ἐπέμφθη ὁ Αἰσχρίων
ὑπὸ τούτου ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμόν· καὶ τεκμηρίῳ τούτῳ
καταχρήσασθαι πρὸς ὑμᾶς, ὅτι ἐγὼ καὶ τἄλλα ψεύδομαι
περὶ ὧν ἐγκαλῶ αὐτῷ, [1] ὅπου γε ὅν φημι λαβεῖν, οἰκέτην
ὄντα τούτου, τὰς φιάλας καὶ τὴν μνᾶν τοῦ ἀργυρίου, οὗτος
βασανιζόμενος οὐ φαίνεται λαβών. εἰ τοίνυν τοῦτο ἰσχυρὸν
ἦν [2] ἂν τούτῳ πρὸς ὑμᾶς τεκμήριον, ὅτι ἐξεδίδου τὸν Αἰ-
σχρίωνα, ὃν πεμφθῆναί φημι ὑπὸ τούτου, καὶ λαβεῖν τὰς
φιάλας παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, καὶ τὴν μνᾶν τοῦ
ἀργυρίου δανείσασθαι, κἀμοὶ γενέσθω τεκμήριον πρὸς
ὑμᾶς, ὅτι, συνειδώς με ἀληθῆ ἐγκαλοῦντα, οὐ τολμᾷ τὸν
Αἰσχρίωνα παραδοῦναι.

ιβ΄. Ἀπολογίαν τοίνυν ποιήσεται, ὅτι ἐν τοῖς γράμ-
μασι τοῖς τραπεζιτικοῖς ἐπ' Ἀλκισθένους ἄρχοντος ἦν
[3] γεγραμμένος τό τε ναῦλον τῶν ξύλων εἰληφὼς, καὶ τὴν
τιμὴν τῶν φιαλῶν ὧν ἀπέτισε Τιμοσθένει ὑπὲρ τούτου ὁ
1202 πατήρ· καὶ, ὅτι αὐτὸς ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ οὐκ ἐπεδήμει,
ἀλλὰ παρὰ βασιλεῖ ἦν. περὶ δὴ τούτου σαφῶς ὑμᾶς βού-
λομαι διδάξαι, ἵν' ἀκριβῶς εἰδῆτε, ὃν τρόπον ἔχει τὰ
γράμματα τὰ [4] ἀπὸ τῆς τραπέζης. οὗτος μὲν γὰρ ἐν μὲν
τῷ Θαργηλιῶνι μηνὶ, ἐπ' Ἀστείου ἄρχοντος, μέλλων ἀνά-
γεσθαι ὡς βασιλέα, συνέστησε τὸν Φιλώνδαν τῷ πατρὶ τῷ
ἐμῷ· τοῦ δ' ὑστέρου ἐνιαυτοῦ ἐπὶ Ἀλκισθένους ἄρχοντος,
ἀφικνεῖται ὁ Φιλώνδας, ἄγων τὰ ξύλα ἐκ τῆς Μακεδονίας,
καὶ ἔλαβε τῶν ξύλων τὸ ναῦλον παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ
ἐμοῦ, ἀποδημοῦντος τούτου παρὰ βασιλεῖ. ἐργάψαντο οὖν,
ὅτε ἐδίδοσαν τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῆς τραπέζης, ὀφείλοντα
τοῦτον, οὐχ ὅτε συνέστησε τὸν Φιλώνδαν τῷ πατρὶ τῷ
ἐμῷ ἐπιδημῶν. ὅτε μὲν γὰρ συνέστησεν, οὐδέπω τὰ ξύλα
ἧκεν, ἀλλ' [5] ἔμελλεν ἐπ' αὐτὰ ὁ Φιλώνδας τὴν πορείαν
ποιεῖσθαι· ὅτε δ' ἧκε τὰ ξύλα ἄγων, οὗτος μὲν ἀπεδήμει,
ὁ δὲ Φιλώνδας ἔλαβε τὸ ναῦλον τῶν ξύλων, καθάπερ οὗτος
ἐκέλευσε, καὶ ἀνεκομίσθη εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐν Πειραιεῖ

[1] ὅπου ὅν γε φημὶ [2] ἂν ἦν [3] ἐγγεγραμμένος [4] ἐπὶ [5] ἤμελλεν

τὴν τούτου τὰ ξύλα. ὅτι δὲ οὐκ εὐπορῶν οὗτος ἐξέπλει ἐνθένδε, ἴστε μὲν καὶ αὐτοί, ὅσοις αὐτοῦ ἡ οὐσία ἀφωρισμένη ἦν, οὓς νῦν ἀποστερεῖ· ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι καὶ ἄνευ ἐνεχύρων ὤφειλέ τισι τῶν πολιτῶν, οὐκ ἔχων ὑποθεῖναι τὰ ἄξια, ἀνάγνωθί μοι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ιγ'. Περὶ δὲ τῶν φιαλῶν, ἃς ᾐτήσατο μὲν ἐν τῷ Μαιμακτηριῶνι μηνὶ Αἰσχρίων ὁ ἀκόλουθος τούτου ἐπ' Ἀστείου ἄρχοντος, ἐπιδημοῦντος τούτου, ὅτε ὑπεδέξατο Ἀλκέτην καὶ Ἰάσονα, γεγραμμένου δὲ τὴν τιμὴν ὀφείλοντος τούτου ἐπ' Ἀλκισθένους ἄρχοντος, τέως μὲν ᾤετο αὐτὸν ἀποίσειν τὰς 1203
φιάλας, ἃς ᾐτήσατο, ὁ πατήρ· ἐπειδὴ δ' οὗτος μὲν ἀπῆλθε, τὰς δὲ φιάλας οὐκ ἀπενηνόχει, οὐδ' ἦσαν αἱ φιάλαι τοῦ Τιμοσθένους κείμεναι παρὰ τῷ Φορμίωνι, ἥκων δ' ἀπῄτει τὰς φιάλας, τότε μὲν ἀπέτισε τὴν τιμὴν τῶν φιαλῶν τῷ Τιμοσθένει, ἐργάψατο δ' ὁ πατὴρ αὐτῷ τοῦτον ὀφείλοντα πρὸς τὸ ἄλλο χρέος. ὥστ', ἂν ταύτῃ τῇ ἀπολογίᾳ κατα-

Comm. in L. A. l. IV. t. VII. §. XIV.

ιβ'. Ὅτι δὲ οὐκ εὐπορῶν —] Ubi observabis et ἐνέχυρα dici ὑποθεῖναι. Ergo de his et ὑποθήκη dicitur. Οὐσίαν absolute vocabant, quæ in rebus soli consistebat, ut antea diximus. Quod vel liquet ex hoc loco ubi ἐφωρισμένη οὐσία vocatur, quæ obligata est pro debito. Quod non potest intelligi nisi de immobilium substantia. Nam quia ὅροι imponebantur prædiis oppigneratis, inde ἐφωρισμένη οὐσία appellatur, quæ ὅρους habet impositos, quibus obligata creditori ob æs alienum probatur. Legendum autem ἐφωρισμένη, non ut vulgo est ἀφωρισμένη. Nam ἐφορίζειν est ὅρους *imponere* h. e. *titulos*. Ὁρίζειν etiam simpliciter dicebant pro eodem. Ergo quod sequitur et περὶ ἐνεχύρων, plane ostendit, ea dari solita in rebus tantum mobilibus, non in prædiis, quæ solerent ἐφορίζεσθαι. Idque etiam constat ex hac oratione p. 205. v. 30. οὐ γὰρ δήπου etc. De æris certo pondere, quod obligatum erat pro debito, ibi sermo est. Dicit non nisi appensum tradi ab eo qui obligaret debere, qui et ferendum domum creditoris curare deberet, et appendere, non ipse creditor. Æs illud ita pignori obligatum, ad creditorem deferendum, eique tradendum vel ejus famulis, qui solerent pignora rerum creditarum a debitoribus suscipere, ἐνέχυρον vocat. Id et ὑποθήκη dici potuit, quatenus et ἐνέχυρον, h. e. *rei mobilis pignus* ὑποτίθεσθαι dicitur. At res immobilis, ut prædium vel fundus, quod tradi in manus non potest, ὑποθήκη quidem et ipsa est, quia ὑποτεθεῖσα est, sed non ἐνέχυρον. Quidam tamen, sed recentioribus grammaticis, ἐνέχυρον et pro ὑποθήκη usurparunt. *De M. U.* p. 507. SALMASIUS. Ob ὅρους illos, prædia oppignerata dicebantur ἀφωρισμένα, quasi titulis et ὅροις a pleno debitoris dominio avulsa; non quod dominium penes eum non maneret, sed quod certum non erat, cum ob æs alienum ab eo abduci posset. Nec aliter ullibi scribitur, et nunquam ἐφωρισμ. ut legi jubet Salmasius, cui impune potest non pareri. Sic et προορίσαι τὴν οἰκίαν apud eundem Demosthenem κ. Ὀνητ. ἐξουλ. β. p. 465. v. ult. vol. III. Ergo tituli illi, ὅροι τεθέντες, rem oppigneratam indicabant, qua liberata, tituli dejiciebantur. *In Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R.* l. III. c. VI. §. VIII. HERALDUS. Vid. quoque Not. p. 47. v. 1.

Ὅσοις αὐτοῦ ἡ οὐσία ἀφωρισμένη ἦν] *Quibus ejus bona oppignerata erant.* BUDÆUS.

Οὐκ ἔχων ὑποθεῖναι τὰ ἄξια] Τὰ κατ' ἀξίαν τῶν δανεισμάτων. WOLF.

ιγ'. Τέως] *Interea*, i. e. a die a quo mutuatus fuit usque ad diem profectionis.

χρῆται, ὅτι οὐκ ἐπεδήμει ἐν τοῖς χρόνοις, ἐν οἷς γέγραπται τὴν τιμὴν τῶν φιαλῶν ὀφείλων, ὑποβάλλετε αὐτῷ, ὅτι ἔλαβες μὲν ἐπιδημῶν· ἐπειδὴ δ' οὐκ ἀπέφερες — ἀπεδήμεις γάρ —, οὐκ ἦσαν δ' αἱ φιάλαι, ἃς ὁ θέμενος ἀπῄτει, ἐγράφης τὴν τιμὴν αὐτῶν ὀφείλων, ὃ ἀπετίσθη τῶν φιαλῶν.

ιδ'. Ἀλλὰ νὴ Δία φήσει ἴσως, ἔδει τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἀπαιτεῖν αὐτὸν τὰς φιάλας; ἀλλ' ἑώρα σε ὡς ἠπόρου. καὶ περὶ μὲν τοῦ ἄλλου χρέους σοι ἐπίστευε, καὶ ἡγεῖτο, ἐπειδὰν ἔλθῃς, ἀπολήψεσθαι παρὰ σοῦ εὐπορήσαντος· περὶ δὲ τῶν φιαλῶν σοι ἀπιστήσειν [1]ἔμελλε; καὶ ὑπέσχετο μέν, δεομένου σου, τὸ ναῦλον τῶν ξύλων παρασχήσειν, ὅτε ἀνήγου ὡς βασιλέα· ἕνεκα δὲ τῶν φιαλῶν [2]δυοῖν οὐσῶν ἀπιστήσειν σοι [1]ἔμελλε; καὶ τὸ μὲν ἄλλο χρέος σε οὐκ ἀπῄτει, ἀπορούμενον ὁρῶν· τὰς δὲ φιάλας ἔμελλε;

ιε'. Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν καὶ περὶ τῆς προκλήσεως τοῦ ὅρκου εἰπεῖν, ἣν ἐγώ τε τοῦτον προεκαλεσάμην, καὶ οὗτος ἐμέ. ἐμβαλομένου γάρ [3]μου ὅρκον εἰς τὸν ἐχῖνον, ἠξίου καὶ αὐτὸς οὗτος ὀμόσας ἀπηλλάχθαι. ἐγὼ δ', εἰ μὲν μὴ περιφανῶς αὐτὸν ᾔδειν πολλοὺς καὶ μεγάλους ὅρκους ἐπι-
1204 ωρκηκότα καὶ πόλεσι καὶ ἰδιώταις, ἔδωκα ἂν αὐτῷ [4]τόνδε τὸν ὅρκον· νῦν δέ μοι δοκεῖ, μαρτύρων μὲν ὄντων ἐμοί, ὡς ἔλαβον τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῆς τραπέζης, οἷς οὗτος ἐκέλευσε δοῦναι, περιφανῶν δὲ τεκμηρίων, δεινὸν εἶναι, [5]τὸν ὅρκον δοῦναι τούτῳ, ὃς οὐχ ὅπως εὐορκήσῃ πρόνοιαν ποιήσεται, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἱερῶν αὐτῶν ἕνεκα τοῦ πλεονεκτήματος ἀπέσχηται. τὰ μὲν οὖν καθ' ἕκαστα πόλλ' ἂν εἴη λέγειν, ὧν ἐπιώρκηκεν οὗτος ῥᾳδίως· οὓς δὲ περιφανέστατα καὶ ὑμεῖς αὐτῷ πάντες σύνιστε ὅρκους ἐπιωρκηκότι, τούτους ἀναμνήσω ὑμᾶς. ἴστε γὰρ τοῦτον ἐν τῷ δήμῳ ὀμόσαντα καὶ ἐπαρασάμενον αὐτῷ ἐξώλειαν, εἰ μὴ γράψαιτο Ἰφι-

[1] ἤμελλε [2] δυεῖν [3] ἐμοῦ [4] Deest τόνδε. [5] * τὸ

AUGER.

ιε'. Βούλομαι τοίνυν κ. τ. λ.] Nam quando provocatione adversariorum deferebatur jusjurandum, pactione cavebatur litem iri decisum hoc jurejurando. Veteri autem Solonis lege, per quos jurare liceret tres sanciti sunt Dî, per Supplicem, per Procuratorem, per Averruncatorem, vel triplex, si forte, unius numinis nomen. Tribus his namque continetur quicquid in votis. Pollux l. VIII. c. 12. *In Comm. in L. A.* l. IV. t. VI. §. I. PETITUS.

κράτην ξενίας, καὶ καθιερώσαντα τὴν οὐσίαν τὴν ἑαυτοῦ·
ὀμόσας δὲ ταῦτα καὶ ὑποσχόμενος ἐν τῷ δήμῳ, οὐ πολλῷ
χρόνῳ ὕστερον, ἕνεκα τοῦ συμφέροντος αὑτῷ, ἔδωκε τῷ υἱεῖ
τῷ ἐκείνου τὴν θυγατέρα. ὃς οὖν οὔθ' ὑμᾶς ᾐσχύνθη ἐξα-
πατῆσαι ὑποσχόμενος, νόμων ὄντων, ἐάν τις τὸν δῆμον
ὑποσχόμενος ἐξαπατήσῃ, εἰσαγγελίαν εἶναι περὶ αὐτοῦ,
οὔτε, τοὺς θεοὺς ὀμόσας καὶ ἐπαρασάμενος αὑτῷ, ἔδεισεν,
οὓς ἐπιώρκησε, πῶς οὐκ εἰκός ἐστιν ἐμὲ τούτῳ μὴ ἐθέλειν
ὅρκον δοῦναι; οὔπω τοίνυν πολὺς χρόνος [1] ἐστὶν, ἐξ ὅτου ἐν
τῷ δήμῳ πάλιν διωμόσατο, μὴ εἶναι αὑτῷ ἐφόδια τῷ γήρᾳ
ἱκανὰ, τοσαύτην οὐσίαν κεκτημένος. οὕτως ἄπληστος καὶ
αἰσχροκερδὴς ὁ τρόπος αὐτοῦ ἐστίν.

ιϛ΄. Ἡδέως δ' ἂν ἔγωγε πυθοίμην ὑμῶν, εἰ ὀργίζεσθε
τοῖς ἀνεσκευασμένοις τῶν τραπεζιτῶν. εἰ γὰρ ἐκείνοις [2] ὀρ-
γίζοισθε δικαίως, ὅτι ἀδικοῦσιν ὑμᾶς, πῶς οὐκ εἰκός ἐστιν
ὑμᾶς βοηθεῖν τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσι; καὶ μὴν διὰ τούτους 1205
τοὺς ἄνδρας αἱ τράπεζαι ἀνασκευάζονται, ὅταν ἀπορούμε-
νοι μὲν δανείζωνται, καὶ οἴωνται δεῖν διὰ τὴν δόξαν πι-
στεύεσθαι· εὐπορήσαντες δὲ, μὴ ἀποδιδῶσιν, ἀλλ' ἀπο-
στερῶσιν.

ιζ΄. Ὅσων μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἠδυνάμην ὑμῖν
μάρτυρας παρασχέσθαι, μεμαρτυρήκασί μοι· ἔτι δὲ καὶ ἐκ
τεκμηρίων δεδήλωκα ὑμῖν, ὡς ὀφείλει Τιμόθεος τἀργύριον
τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ. δέομαι οὖν ὑμῶν συνεισπρᾶξαί μοι τοὺς
ὀφείλοντας, ἅ μοι ὁ πατὴρ κατέλιπεν.

[1] [ἐστὶν]   [2] ὀργίζεσθε

ιϛ΄. Τοῖς ἀνεσκευασμένοις, ἢ, ἀνασκευασαμένοις τῶν τραπεζιτῶν. Wolf.

Τοὺς ὀφείλοντας, ἅ μοι] Ταῦτα, ἅ μοι. Idem.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΠΟΛΥΚΛΕΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΠΙΤΡΙΗΡΑΡΧΗΜΑΤΟΣ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.
1205 ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ ὁ Πασίωνος, τριηραρχήσας φιλοτίμως τὸν ὡρισμένον χρόνον, ἐπετριηράρχησεν ἕτερον οὐκ ὀλίγον, τοῦ διαδόχου τοῦ Πολυκλέους μὴ ἐλθόντος παραχρῆμα ἐπὶ τὴν ναῦν. τούτου δὲ, ὅτε ἦλθεν, οὐ παραλαβόντος εὐθέως, ἀλλὰ σκηψαμένου [1] παραμένειν τὸν συντριήραρχον· τοσούτου δὲ χρόνου ἐπιτριηραρχοῦντος, ἀξιοῖ κομίσασθαι τὸ ἀνάλωμα παρὰ Πολυκλέους Ἀπολλόδωρος.

[1] * περιμένειν

Π. ΤΟΥ ΕΠΙΤΡΙΗΡΑΡΧΗΜΑΤΟΣ] Hoc est, ἐπιμετρουμένου τριηραρχήματος, de muneris trierachiæ prorogatione. Budæus.

Τούτου δὲ, ὅτε ἦλθεν] F. τότε δέ. Wolf.

Τοσούτου δὲ χρόνου ἐπιτριηραρχοῦντος] Sententia postulat: συντριήραρχον· τοσούτου χρόνου ἐπιτριηραρχήσας ἀξιοῖ κομίσασθαι τὸ ἀνάλωμα παρὰ Πολυκλέους Ἀπολλόδωρος. Idem.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΡΟΣ

ΠΟΛΥΚΛΕΑ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΠΙΤΡΙΗΡΑΡΧΗΜΑΤΟΣ ΛΟΓΟΣ.

1206 ά. ΤΟΙΣ τοιούτοις τῶν ἀγώνων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, [1] καὶ τοὺς διαγνωσομένους προσήκει μάλιστα προσέχειν τὸν νοῦν. οὐ γὰρ ἐμὸς καὶ Πολυκλέους ἴδιός ἐστιν ὁ ἀγὼν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως κοινός. ὧν γὰρ τὰ μὲν ἐγκλήματα ἴδιά ἐστιν, αἱ δὲ βλάβαι κοιναὶ, πῶς οὐχ ὑπὲρ τούτων εἰκός ἐστιν ἀκούσαντας ὑμᾶς ὀρθῶς διαγνῶναι; εἰ μὲν γὰρ περὶ ἄλλου τινὸς συμβολαίου ἐγὼ διαφερόμενος πρὸς Πολυκλέα εἰσῄειν εἰς ὑμᾶς, [2] ἐμὸς ἂν ἦν καὶ Πολυκλέους ὁ ἀγών· νῦν δὲ [3] περὶ διαδοχῆς νεώς ἐστιν ὁ λόγος

[1] [καὶ]   [2] ἐμός γ' ἂν   [3] περί τε διαδοχῆς

καὶ ἐπιτριηραρχήματος πέντε μηνῶν καὶ ἓξ ἡμερῶν ἀνη-
λωμένου, καὶ περὶ τῶν νόμων, πότερα κύριοι εἰσὶν ἢ οὔ.
ἀναγκαῖον δή μοι δοκεῖ εἶναι ἅπαντα ἐξ ἀρχῆς διηγή-
σασθαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ πρὸς θεῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί,
δέομαι ὑμῶν μή με ἡγήσησθε ἀδολεσχεῖν, ἐὰν διὰ μακρο-
τέρων διηγῶμαι τά τε ἀναλώματα καὶ τὰς πράξεις, ὡς ἐν
καιρῷ τε ἕκαστα καὶ χρήσιμα τῇ πόλει ἐδιακονήθησαν. εἰ
μὲν γάρ τις ἔχει με ἐπιδεῖξαι ὡς ψεύδομαι, ἀναστὰς ἐν
τῷ ἐμῷ ὕδατι ἐξελεγξάτω, ὅ τι ἂν μὴ φῇ με ἀληθὲς
λέγειν πρὸς ὑμᾶς. εἰ δ' ἐστὶν ἀληθῆ, καὶ μηδεὶς ἄν μοι
ἀντείποι ἄλλος ἢ οὗτος, δέομαι ὑμῶν ἁπάντων δικαίαν δέη-
σιν, ὅσοι μὲν τῶν στρατιωτῶν ἐστὲ καὶ παρῆτε ἐκεῖ, αὐ- 1207
τοί τε ἀναμνήσθητε καὶ τοῖς παρακαθημένοις φράζετε τήν
τε ἐμὴν προθυμίαν καὶ τὰ συμβάντα ἐν τῷ τότε καιρῷ τῇ
πόλει πράγματα καὶ τὰς ἀπορίας, ἵνα ἐκ τούτων εἰδῆτε,
ὁποῖός τίς εἰμι περὶ ἃ ἂν προστάξητε ὑμεῖς· ὅσοι δὲ αὐτοῦ
ἐπεδημεῖτε, σιγῇ μου ἀκοῦσαι διηγουμένου ἅπαντα πρὸς
ὑμᾶς, καὶ ἐπὶ τούτων ἑκάστῳ, οἷς ἂν λέγω, τούς τε νόμους
παρεχομένου καὶ τὰ ψηφίσματα, τά τε τῆς βουλῆς καὶ
τοῦ δήμου, καὶ τοὺς μάρτυρας.

β'. Ἑβδόμῃ γὰρ φθίνοντος Μεταγειτνιῶνος μηνὸς, ἐπὶ
Μόλωνος ἄρχοντος, ἐκκλησίας γενομένης, καὶ εἰσαγγελ-
θέντων ὑμῖν πολλῶν καὶ μεγάλων πραγμάτων, ἐψηφί-
σασθε τὰς ναῦς καθέλκειν τοὺς τριηράρχους· ὧν καὶ ἐγὼ
ἦν. καὶ τὸν μὲν καιρὸν τὸν συμβεβηκότα τῇ πόλει τότε
οὐκ ἐμὲ δεῖ διεξελθεῖν, ἀλλ' αὐτοὺς ὑμᾶς ἀναμνησθῆναι,
ὅτι Τῆνος μὲν καταληφθεῖσα ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἐξηνδραπο-
δίσθη· Μιλτοκύθης δὲ, ἀφειστήκει ἀπὸ Κότυος καὶ πρέ-
σβεις ἐπεπόμφει περὶ συμμαχίας, βοηθεῖν κελεύων καὶ
τὴν Χερρόνησον ἀποδιδούς· Προκοννήσιοι δὲ, σύμμαχοι ὄντες,

ά. Ἀκοῦσαι] F. ἀκούσατε. v. seq. lego et distinguo cum Reiskio: καὶ ἐπὶ τούτων ἑκάστῳ, οἷς ἂν λέγω, i. e. τούτοις ἃ λεγω, *ut ea quæ dico confirmentur.* AUGER.

β'. Ὑπὸ Ἀλεξάνδρου] Non utique Philippi filio, (Nam hoc ratio temporum non sinit) sed aut Pheræo, aut alio quopiam. Miltocythis fit mentio etiam in Aristocratea: et Cotyis filiis regnantibus, Philippus adhuc rerum potitus fuit. WOLF. Pheræo, teste Diodoro Sic. l. XV. Tenus una est Cycladum insularum. Molonis Prætura incidit in a. III. Olymp. CIV. ut liquet e Diodoro et Anonymo in Descriptione Olympiadum: a. IV. Olymp. CIV., Nicophemo Athenis Prætore, Polycles et Euripides συντριήραρχοι fuerunt, *Petit. Comm. in L. A.* l. III. t. IV. §. VII. p. 359.

ἱκέτευον ὑμᾶς ἐν τῷ δήμῳ βοηθῆσαι αὐτοῖς, λέγοντες, ὅτι
ὑπὸ Κυζικηνῶν κατέχονται τῷ πολέμῳ καὶ κατὰ γῆν καὶ
κατὰ θάλατταν, καὶ μὴ περιιδεῖν ἀπολομένους· ἔτι δὲ, τῶν
ἐμπόρων καὶ τῶν ναυκλήρων περὶ ἔκπλουν ὄντων ἐκ τοῦ Πόν-
του, καὶ Βυζαντίων καὶ Καλχηδονίων καὶ Κυζικηνῶν κατα-
γόντων τὰ πλοῖα, ἕνεκα τῆς ἰδίας χρείας τοῦ σίτου· [1] καὶ
ὁρῶντες ἐν τῷ Πειραιεῖ τὸν σῖτον ἐπιτιμώμενον καὶ οὐκ ὄντα
ἄφθονον ὠνεῖσθαι. ὧν ἀκούοντες ὑμεῖς τότε ἐν τῷ δήμῳ [2] αὐ-
1208 τῶν τε καὶ τῶν συναγορευόντων αὐτοῖς, ἐψηφίσασθε τάς τε
ναῦς καθέλκειν τοὺς τριηράρχους καὶ παρακομίζειν ἐπὶ τὸ
χῶμα, καὶ τοὺς βουλευτὰς καὶ τοὺς δημάρχους κατα-
λόγους ποιεῖσθαι τῶν δημοτῶν καὶ ἀποφέρειν ναύτας, καὶ
διὰ τάχους τὸν ἀπόστολον ποιεῖσθαι, καὶ βοηθεῖν [3] ἑκα-
σταχῇ. καὶ ἐνίκησε τὸ Ἀριστοφῶντος ψήφισμα τουτί.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

γ'. Τοῦ μὲν ψηφίσματος τοίνυν ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες δι-
κασταί. ἐγὼ δ', ἐπειδή μοι οὐκ ἦλθον οἱ ναῦται οἱ κατα-
λεγέντες ὑπὸ τῶν δημοτῶν, ἀλλ' ἢ ὀλίγοι καὶ οὗτοι ἀδύνα-
τοι, τούτους μὲν ἀφῆκα· ὑποθεὶς δὲ τὴν οὐσίαν τὴν ἐμαυ-
τοῦ, καὶ δανεισάμενος ἀργύριον, πρῶτος ἐπληρωσάμην τὴν
ναῦν, μισθωσάμενος ναύτας ὡς οἷόν τ' ἦν ἀρίστους, δωρεὰς
καὶ προδόσεις δοὺς ἑκάστῳ αὐτῶν μεγάλας· ἔτι δὲ σκεύεσιν
ἰδίοις τὴν ναῦν [4] ἅπασαν κατεσκεύασα, καὶ τῶν δημοσίων
ἔλαβον οὐδὲν, καὶ κόσμῳ ὡς οἷόν τ' ἦν κάλλιστα καὶ δια-
πρεπέστατα τῶν τριηράρχων. ὑπηρεσίαν τοίνυν ἣν ἐδυνάμην

[1] Desunt καὶ - - - ὠνεῖσθαι. [2] , αὐτῶν τε λεγόντων καὶ τῶν συναγορευόντων αὐτοῖς, καὶ ὁρῶντες ἐν τῷ Πειραιεῖ τὸν σῖτον ἐπιτιμώμενον, καὶ οὐκ ὄντα ἄφθονον ὠνεῖσθαι, ἐψηφίσασθε [3] ἑκασταχοῖ [4] ἅπασι

Περὶ ἔκπλουν ὄντων] Περὶ τὴν ἀναγωγὴν ὄντων, ἀνάγεσθαι καὶ ἐκπλεῖν μελλόντων. WOLF.

Ἐν τῷ δήμῳ αὐτῶν καὶ συναγ.] F. αὐτῶν τε (S. τῶν πρέσβεων) καὶ τῶν συναγορευόντων αὐτοῖς. IDEM.

Ἐπὶ τὸ χῶμα] Ὕψωμα γῆς. Est hic loci proprium nomen, ab ipsa re sumtum, et, ut Libanius ait, οἰκοδόμημα ἐν τῷ λιμένι προβεβλημένον προσορμίσεως ἕνεκα. ἐπὶ τῷ χώματι καθέζεσθαι solitos fuisse trierarchos, qui se affici injuriis putarent, ex oratione Ctesiphontea cognovimus. IDEM.

Καὶ ἀποφέρειν ναύτας] Τὸ ἀποδιδόναι καὶ κερδαίνειν. Videtur legendum esse ἀποφαίνειν, τὸ αἱρεῖσθαι καὶ καταλέγειν. IDEM. ἀποφέρειν est *renunciare, designare*, et *nomen alicujus edere.* BUDÆUS.

γ'. Οὐκ ἀλλ' ἢ ὀλίγοι] Ἀντὶ τοῦ, εἰ μή. WOLF.

Δωρεὰς καὶ προδόσεις] Δόσεις πρὸ τῆς προθεσμίας. Sic postea, p. 1217. 23. ed. R. διεφθαρμένον πλήρωμα, καὶ εἰωθὸς ἀργύριον πολὺ προλαμβάνειν. Si προσδόσεις, προσθήκας τοῦ μισθοῦ. IDEM.

Τοίνυν] M. τοιγαροῦν. AUGER.

κρατίστην [1]ἐμισθωσάμην. οὐ μόνον τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, τὰ κατὰ τὴν τριηραρχίαν ἀνήλισκον τότε οὕτω πολυ-
τελῆ ὄντα, ἀλλὰ καὶ τῶν χρημάτων, ὧν εἰς τὸν ἔκπλουν
ἐψηφίσασθε εἰσενεχθῆναι, μέρος οὐκ ἐλάχιστον ἐγὼ ὑμῖν
προεισήνεγκα. δόξαν γὰρ ὑμῖν ὑπὲρ τῶν δημοτῶν τοὺς βου-
λευτὰς ἀπενεγκεῖν τοὺς προεισοίσοντας τῶν τε δημοτῶν καὶ
τῶν ἐγκεκτημένων, προσαπηνέχθη μου τοὔνομα ἐν τριττοῖς
δήμοις, διὰ τὸ φανερὰν εἶναί μοι τὴν οὐσίαν. καὶ τούτων
ἐγὼ οὐδεμίαν πρόφασιν ποιησάμενος, οὔτε ὅτι τριηραρχῶ 1209
καὶ οὐκ ἂν δυναίμην δύο λειτουργίας λειτουργεῖν, [2]οὐδὲ οἱ
νόμοι ἐῶσιν, ἔθηκα τὰς προεισφορὰς πρῶτος· καὶ οὐκ εἰσε-
πραξάμην, διὰ τὸ τότε μὲν ἀποδημεῖν ὑπὲρ ὑμῶν τριηραρ-
χῶν, ὕστερον δὲ καταπλεύσας καταλαβεῖν τὰ μὲν εὔπορα
ὑφ' ἑτέρων προεξειλεγμένα, τὰ δὲ ἄπορα ὑπόλοιπα. καὶ
ταῦτα ὅτι ἀληθῆ λέγω πρὸς ὑμᾶς, τούτων ὑμῖν ἀναγνώ-
σεται τὰς μαρτυρίας, τῶν τε τὰ στρατιωτικὰ τότε εἰσ-
πραττόντων καὶ τῶν ἀποστολέων, καὶ τοὺς μισθούς, οὓς
ταῖς ὑπηρεσίαις καὶ τοῖς ἐπιβάταις κατὰ μῆνα ἐδίδουν,
παρὰ τῶν στρατηγῶν σιτηρέσιον μόνον λαμβάνων, πλὴν

[1] ἐμισθωσάμην, καὶ οὐ μόνον, ὦ — [2] * οὔτε

Οὐ μόνον τοίνυν κ. τ. λ.] Conferebantur aliquando hæ pecuniæ, si periculum esset in mora, a ditioribus, qui postea a popularibus suis exigebant: εἰσφορὰ autem fiebat ob bona, quæ possidebat quisque, ita si quis in pluribus Atticæ populis agros possideret, et inter plures et diversos populares pecuniam conferebat. Ista omnia, inquit Petitus in L. A. l. III. t. V. §. III., facile est colligere ex his Demosthenis verbis.

Δόξαν γὰρ ὑμῖν —] *Cum enim optimum factu judicassetis, ut pro popularibus et tribulibus decuriones, vel senatores, eorum nomina ederent, qui e numero popularium ac divitum collationem repræsentarent, in tribus populis nomen meum editum est atque renunciatum, quippe quod meæ facultates omnibus essent notæ.* Budæus.

Τοὺς προεισοίσοντας τῶν τε δημοτῶν] Utrum τοὺς εἰσοίσοντας πρὸ τῶν δημοτῶν, an τοὺς δημότας τοὺς προεισοίσοντας? Wolf.

Καὶ τῶν ἐγκεκτημένων] Τῶν κεκτημένων ἀγροὺς, ἢ οἰκίας, ἐν οἷς δήμοις οὐ δημοτεύονται. ut si Apollodorus Piræensis (verbi causa) non in suo tantum municipio Piræeo prædia habeat, sed et in Pæaniensi et Cholargensi. Idem.

Οὐκ ἂν δυναίμην δύο λειτουργίας λειτουργεῖν] De hac lege vid. Petit. Comm. in L. A. l. III. t. V. §. I.

Καὶ οὐκ εἰσεπραξάμην, διὰ τὸ τότε μὲν ἀποδημεῖν, ὑπὲρ ὑμῶν τριηραρχῶν] Ὅτε ἐτριηράρχουν. Wolf.

Καταλαβεῖν] Διὰ τὸ καταλαβεῖν, ἀπὸ κοινοῦ. Idem. Sententia requirit ut legatur κατέλαβεν. Palmer.

Καὶ τοὺς μισθοὺς] Καὶ ἔτι τοὺς μ. ἀπὸ κοινοῦ. Wolf.

Ταῖς ὑπηρεσίαις] Τοῖς ἐρέταις, ἢ κωπηλάταις. Sed quærendum, cum ναύτας, ἐπιβάτας καὶ ὑπηρεσίας sæpius conjungat, quid inter hos intersit? ἐπιβάται etiam a Livio sic appellantur, sive milites, sive vectores, ὑπηρεσίαι sunt remiges, ναῦται cæteri, qui in navi curant. Cicero Catone: "Qui in re gerenda versari senectutem negant, similes sunt, ut, si quis gubernatorem in navigando nihil agere dicat, cum alii malos scandant, alii per foros cursent, alii sentinam exhauriant, ille autem, clavum tenens, quietus sedeat in puppi. Idem.

Κατὰ μῆνα ἐδίδουν prima persona lego. Wolf.

Σιτηρέσιον] Observa discrimen μισθοῦ στρατιωτικοῦ καὶ σιτηρεσίου. Idem.

δυοῖν μηνοῖν μόνον μισθὸν, ἐν πέντε μησὶ καὶ ἐνιαυτῷ· καὶ
τοὺς ναύτας τοὺς μισθωθέντας, καὶ ὅσον ἕκαστος ἔλαβεν
ἀργύριον, ἵν' ἐκ τούτων εἰδῆτε τὴν ἐμὴν προθυμίαν, καὶ
οὗτος [1]διότι παραλαβεῖν παρ' ἐμοῦ τὴν ναῦν οὐκ ἤθελεν,
ἐπειδή μοι ὁ χρόνος ἐξῆλθε τῆς τριηραρχίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

δ'. Ὅτι μὲν τοίνυν οὐ ψεύδομαι πρὸς ὑμᾶς περὶ ὧν εἶ-
πον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τῶν μαρτυριῶν ἀναγινωσκομένων
ἀκηκόατε· ἔτι δὲ περὶ ὧν μέλλω λέγειν, ἅπαντές μοι ὁμο-
λογήσετε, ὅτι ἀληθῆ ἐστί. τριήρους γὰρ ὁμολογεῖται κα-
τάλυσις εἶναι, πρώτη μὲν, ἐὰν μὴ μισθόν τις διδῷ· δευτέρα
δὲ, ἐὰν εἰς τὸν Πειραιᾶ μεταξὺ καταπλεύσῃ. ἀπόλειψίς
τε γὰρ πλείστη γίγνεται, οἵ τε παραμένοντες τῶν ναυτῶν
οὐκ ἐθέλουσι πάλιν ἐμβαίνειν, ἐὰν μή τις αὐτοῖς ἕτερον
ἀργύριον διδῷ, ὥστε τὰ οἰκεῖα διοικήσασθαι· ἃ ἐμοὶ ἀμφό-
1210 τερα συνέβη, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὥστε πολυτελεστέραν μοι
γενέσθαι τὴν τριηραρχίαν. καὶ γὰρ μισθὸν οὐδένα λαβὼν
παρὰ τοῦ στρατηγοῦ ὀκτὼ μηνῶν, κατέπλευσα, τοὺς
πρέσβεις ἄγων, διὰ τὸ ἄριστά μοι πλεῖν τὴν ναῦν. καὶ
ἐνθένδε πάλιν προσταχθέν μοι ὑπὸ τοῦ δήμου Μένωνα τὸν
στρατηγὸν ἄγειν εἰς Ἑλλήσποντον ἀντὶ Αὐτοκλέους ἀπο-
χειροτονηθέντος, ᾠχόμην ἀναγόμενος διὰ τάχους, καὶ ἀντὶ
τῶν ἀπολιπόντων [2]μὲν ναυτῶν ἑτέρους ἐμισθωσάμην ναύ-
τας, δωρεὰς καὶ προδόσεις αὐτοῖς διδοὺς μεγάλας, τοῖς δὲ
παραμείνασι τῶν ἀρχαίων ναυτῶν ἔδωκά τι εἰς διοίκησιν
τῶν οἰκείων καταλιπεῖν, πρὸς ᾧ πρότερον εἶχον, οὐκ ἀγνο-
ῶν τὴν παροῦσαν χρείαν, ὡς ἀναγκαία ἦν ἑκάστῳ· ἀπο-
ρῶν δ' αὐτὸς, ὡς μὰ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω οὐδεὶς ἂν
ὑμῶν πιστεύσειεν, ὅστις μὴ ἀληθῶς παρηκολούθηκε τοῖς
ἐμοῖς πράγμασιν, ὑποθεὶς [3]δὲ τὸ χωρίον Θρασυλόχῳ καὶ
Ἀρχενέῳ, καὶ δανεισάμενος τριάκοντα μνᾶς παρ' αὐτῶν,
καὶ διαδοὺς τοῖς ναύταις, ᾠχόμην ἀναγόμενος, ἵνα μηδὲν
ἐλλείπῃ τῷ δήμῳ, ὧν [4]προσετάξατε, τὸ κατ' ἐμέ. καὶ ὁ
δῆμος ἀκούσας ταῦτα, ἐπῄνεσέ τ' ἐμὲ, καὶ ἐπὶ δεῖπνον εἰς

[1] διότι οὗτος — [2] μὲν τῶν ἀπολιπόντων μὲν ν. — [3] Deest δέ. — [4] προσέταξε

τὸ πρυτανεῖον ἐκάλεσε. καὶ ὡς ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὴν μαρτυρίαν καὶ τὸ ψήφισμα τὸ τοῦ δήμου.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΨΗΦΙΣΜΑ.

έ. Ἐπειδὴ τοίνυν εἰς Ἑλλήσποντον ἤλθομεν, καὶ [1] ὁ χρόνος ἐξεληλύθει μοι τῆς τριηραρχίας, καὶ μισθὸς οὐκ ἀπεδόθη τοῖς στρατιώταις, ἀλλ᾽ ἢ δυοῖν μηνοῖν, ἕτερός τε στρατηγὸς Τιμόμαχος ἧκε, καὶ οὗτος διαδόχους οὐκ ἄγων ἐπὶ τὰς ναῦς, [2] ἀθυμήσαντές μοι πολλοὶ τοῦ πληρώματος 1211
ᾤχοντο ἀπολιπόντες τὴν ναῦν, οἱ μὲν εἰς τὴν ἤπειρον στρατευσόμενοι, οἱ δ᾽ εἰς τὰς Θασίων καὶ Μαρωνειτῶν ναῦς, μισθῷ μεγάλῳ πεισθέντες καὶ ἀργύριον πολὺ προλαβόντες, καὶ τὰ μὲν παρ᾽ ἐμοῦ ἐξανηλωμένα ἤδη ὁρῶντες, τὰ δὲ τῆς πόλεως ἀμελῆ, τὰ δὲ τῶν συμμάχων ἄπορα, τὰ δὲ τῶν στρατηγῶν ἄπιστα, καὶ ὑπὸ πολλῶν αὖ τῷ λόγῳ ἐξηπατημένοι, καὶ τὸν χρόνον ἐξήκοντα τῆς τριηραρχίας, καὶ τὸν πλοῦν οὐκ ὄντα οἴκαδε, οὐδὲ διάδοχον ἥκοντα ἐπὶ τὴν ναῦν, παρ᾽ οὗ ἄν τις ἠξίωσεν ὠφεληθῆναι. ὅσῳ γὰρ φιλοτιμούμενος ἄμεινον ἐπληρωσάμην τὴν ναῦν ἐρετῶν ἀγαθῶν, τοσούτῳ μοι πλείστη ἀπόλειψις ἐγένετο τῶν ἄλλων τριηράρχων. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις, εἰ μή τι ἄλλο, οἵ γ᾽ ἐκ καταλόγου ἐλθόντες ἐπὶ τὴν ναῦν παρέμενον τηροῦντες τὴν οἴκαδε σωτηρίαν, ὁπότε αὐτοὺς ἀφήσει ὁ στρατηγός· οἱ δ᾽ ἐμοὶ ναῦται πιστεύοντες αὑτοῖς ἐπὶ τῷ δύνασθαι ἐλαύνειν, ὅπου [3] ἔμελλον ἀργύριον πλεῖστον πάλιν λήψεσθαι, ἐνταῦθα ἀπῄεσαν, ἡγούμενοι τὴν ἐν τῷ παρόντι εὐπορίαν κρείττω εἶναι αὐτοῖς τοῦ μέλλοντος φόβου, εἴ ποτε ληφθείησαν ὑπ᾽ ἐμοῦ. τοιούτων τοίνυν μοι τῶν πραγμάτων συμβεβηκότων, καὶ τοῦ στρατηγοῦ ἅμα Τιμομάχου προστάξαντος πλεῖν ἐφ᾽ Ἱερὸν ἐπὶ τὴν παραπομπὴν τοῦ σίτου καὶ μισθὸν οὐ διδόντος, εἰσαγγελθέντων δὲ, ὅτι Βυζάντιοι καὶ Καλχηδόνιοι πάλιν

[1] ὅ, τε χρόνος [2] ἀθυμήσαντες οἱ πολλοὶ [3] ἤμελλον

έ. Οἱ μὲν εἰς τὴν ἤπειρον] Τὴν ὑπὸ τῷ Περσῶν βασιλεῖ χώραν οὖσαν, εἰς τὴν Ἀσίαν. IDEM.

Εἰσαγγελθέντων δὲ] S. ἡμῶν, ἀντὶ τοῦ, ἐπεὶ εἰσηγγέλθη ἡμῖν, aut ἀντὶ τοῦ, εἰσαγγελθέντος. etsi legendum suspicor accusativo singulari, εἰσαγγελθὲν, ut δόξαν, συμβὰν, etc. IDEM.

Εἰσαγγελθέντων κ. τ. λ.] Insignis locus, sed insignite corruptus, quem ita partim

κατάγουσι τὰ πλοῖα καὶ ἀναγκάζουσι τὸν σῖτον ἐξαιρεῖσθαι, δανεισάμενος ἐγὼ ἀργύριον παρὰ Χαιρεδήμου μὲν τοῦ
1212 Ἀναφλυστίου πεντεκαίδεκα μνᾶς ἐπὶ [1] τόκον, ἑπτακοσίας δὲ δραχμὰς παρὰ Νικίππου τοῦ ναυκλήρου ναυτικὸν ἀνειλόμην, ὃς ἔτυχεν ὢν ἐν Σηστῷ, ἐπόγδοον· σωθέντος δὲ τοῦ πλοίου Ἀθήναζε, ἀποδοῦναι αὐτὸ καὶ τοὺς τόκους, καὶ πέμψας Εὐκτήμονα τὸν πεντηκόνταρχον εἰς Λάμψακον, δοὺς αὐτῷ ἀργύριον καὶ γράμματα πρὸς τοὺς ξένους τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ἐκέλευσά μοι αὐτὸν ναύτας μισθώσασθαι, ὡς ἂν δύνηται ἀρίστους· αὐτὸς δὲ ὑπομείνας ἐν Σηστῷ, τοῖς παραμείνασι τῶν ἀρχαίων ναυτῶν ἔδωκα ὁπόσον εἶχον, ἐπειδή μοι ὁ χρόνος ἐξῆκε τῆς τριηραρχίας, καὶ ἑτέρους ναύτας ἐντελομίσθους προσέλαβον, ἐν ὅσῳ ὁ στρατηγὸς τὸν ἀνάπλουν τὸν ἐφ᾽ Ἱερὸν παρεσκευάζετο. ἐπειδὴ δὲ ὅ τε Εὐκτήμων ἧκεν ἐκ τῆς Λαμψάκου ἄγων τοὺς ναύτας, οὓς ἐμισθώσατο, καὶ ὁ στρατηγὸς παρήγγειλεν ἀνάγεσθαι, τῷ μὲν Εὐκτήμονι ἀσθενῆσαι ἐξαίφνης συνέβη, καὶ πάνυ πονήρως διετέθη. τούτῳ μὲν οὖν ἀποδοὺς τὸν μισθὸν, καὶ ἐφόδια προσθεὶς, ἀπέπεμψα οἴκαδε· αὐτὸς δὲ, πεντηκόνταρχον

[1] τόκον, * ὃς ἔτυχεν ὢν ἐν Σηστῷ, ἐπόγδοον· ἑπτακοσίας --- ἀνειλόμην· σωθέντος

ex libris, partim e conjectura feliciter restituimus: εἰσαγγελθέντων ---- πεντεκαίδεκα μνᾶς ἐγγύῳ τόκῳ, ὀκτακοσίας δὲ δραχμὰς π. N. τ. ν., ν. ἀνειλόμην, ὃ ἔτυχεν ὂν ἐν Σηστῷ ἐπόγδοον, σ. δ. τ. πλοίου, Ἀθήναζε ἀποδοῦναι αὐτῷ καὶ τοὺς τόκους. Qui ἐπόγδοος non multum abest a centesima, ut alibi ostendimus. Nam octava sortis pro usura accepta dat XII. in XCVI., cum vera centesima in C. eandem summam suppetat. Fenus autem hoc ἐπόγδοον veram fuisse centesimam, qualis tempore Justiniani observabatur, in sequentibus docebimus. Quam usuram trajectitiæ pecuniæ, et frugum fenoris esse sanxit propriam. In verbis autem his non recte interpretes accipiunt κατάγουσι τὰ πλοῖα. Non enim κατάγειν τὰ πλοῖα est *naves deducere* aut *exceptare*. Nec etiam recte Harpocration interpretatur: λῄζεσθαι καὶ κακοῦν, καὶ μὴ ἐᾶν τοὺς πλέοντας ὅπου βούλοιντο πλεῖν, ἀλλ᾽ εἰς τὰ οἰκεῖα χωρία τοῖς λῃστεύουσι κατάγειν. Byzantii, cum laborarent annonæ caritate et pecuniæ inopia, onustas frumento naves, quæ ex Ponto Athenas aut in alias Græciæ regiones navigabant, eas ad suos portus appellere et frumentum apud se divendere cogebant. Illud igitur est quod dicit Harpocration, μὴ ἐᾶν — πλεῖν, non permittere mercatoribus, quo velint suas importare merces, sed cogere invitos, quod portarent, ubi nollent exponere et vendere. Non tamen animo prædandi hoc faciebant, sed ut in necessitate ipsi potius haberent, quam illi ad quos ea invehere destinaverant naviculatores. *De M. U.* p. 219. SALMASIUS.

Πεντεκαίδεκα δραχμὰς ἐπὶ τόκον] F. πεντεκαίδεκα μνᾶς ἐπὶ τόκῳ, ut communis usura intelligatur. WOLF. L. πέντε καὶ δέκα μνᾶς ἐπὶ τόκῳ. AUGER.

Ναυτικὸν ἀνειλόμην ἐπ᾽ ὄγδοον] Ἐπόγδοον, Suidas ait, τὸ δεδανεισμένον, ὥστε τοῦ κεφαλαίου τὸ ὄγδοον μέρος δοθῆναι τῷ δανειστῇ, οἷον τριώβολον τοῦ τετραδράχμου. WOLF. Alii uno verbo ἐπόγδοον, quod malim. AUGER. Vid. Petit. Comm. in L. A. l. V. t. IV. §. I.

Ἀποδοῦναι αὐτῷ καὶ τοὺς τόκους] F. A. ἀποδοῦναι αὐτῷ τό τε κεφάλαιον καὶ τοὺς τόκους. WOLF. καὶ τοὺς τόκους, *etiam usuras*,

ἕτερον λαβὼν, ἀνηγόμην ἐπὶ τὴν παραπομπὴν τοῦ σίτου,
καὶ ἐκεῖ περιέμεινα πέντε καὶ τετταράκοντα ἡμέρας, ἕως
ὁ ἔκπλους τῶν πλοίων τῶν μετ᾽ Ἀρκτοῦρον ἐκ τοῦ Πόντου
ἐγένετο. ἀφικόμενος δὲ εἰς Σηστὸν, ἐγὼ μὲν ᾤμην οἴκαδε
καταπλευσεῖσθαι, τοῦ τε χρόνου μοι ἐξήκοντος, καὶ ἐπι-
τετριηραρχημένων ἤδη μοι δυοῖν μηνοῖν, καὶ διαδόχου οὐχ
ἥκοντος ἐπὶ τὴν ναῦν· ὁ δὲ στρατηγὸς Τιμόμαχος, ἀφικο-
μένων ὡς αὐτὸν πρέσβεων Μαρωνειτῶν καὶ δεομένων αὐτοῖς 1213
τὰ πλοῖα παραπέμψαι τὰ σιτηγὰ, προσέταξεν ἡμῖν τοῖς
τριηράρχοις ἀναδησαμένοις τὰ πλοῖα ἕλκειν εἰς Μαρώνειαν,
πλοῦν καὶ πολὺν καὶ πελάγιον.

ς'. Καὶ ταῦτα ὑμῖν διὰ ταῦτα ἅπαντα διηγησάμην
ἐξαρχῆς, ἵνα εἰδῆτε, ὅσα ἀνηλωκὼς αὐτὸς, καὶ ἡλίκης μοι
γεγενημένης τῆς λειτουργίας, ὕστερον ὅσα ἀναλώματα ὑπὲρ
τούτου ἀνήλωσα ἐπιτριηραρχῶν, οὐχ ἥκοντος τούτου ἐπὶ τὴν
ναῦν, καὶ κινδύνους ὅσους ἐκινδύνευσα αὐτὸς πρός τε χει-
μῶνας καὶ πρὸς πολεμίους. μετὰ γὰρ τὴν παραπομπὴν
τῶν πλοίων [1] τῶν εἰς Μαρώνειαν καὶ τὴν ἄφιξιν τὴν εἰς
Θάσον, [2] ἀφικόμενος παρέπεμπε πάλιν ὁ Τιμόμαχος μετὰ
τῶν Θασίων εἰς τὴν Στρύμην σῖτον καὶ πελταστὰς, ὡς
παραληψόμενος αὐτὸς τὸ χωρίον. παραταξαμένων δὲ Μα-
ρωνειτῶν ἡμῖν ταῖς ναυσὶν ὑπὲρ τοῦ χωρίου τούτου καὶ
μελλόντων ναυμαχήσειν, καὶ τῶν στρατιωτῶν ἀπειρηκότων,
πλοῦν πολὺν πεπλευκότων καὶ πλοῖα ἑλκόντων ἐκ Θάσου
εἰς Στρύμην, ἔτι δὲ χειμῶνος ὄντος, καὶ τοῦ χωρίου ἀλιμέ-
νου, καὶ ἐκβῆναι οὐκ ὂν, οὐδὲ δειπνοποιήσασθαι, πολεμίας
τῆς χώρας οὔσης, καὶ περικαθημένων κύκλῳ τὸ τεῖχος καὶ
ξένων μισθοφόρων καὶ βαρβάρων προσοίκων, ἀναγκαῖον ἦν
ἐπ᾽ ἀγκύρας ἀποσαλεύειν τὴν νύκτα μετεώρους, ἀσίτους,
καὶ ἀγρύπνους, φυλαττομένους, μὴ τῆς νυκτὸς ἡμῖν ἐπί-
θωνται αἱ Μαρωνειτῶν τριήρεις. [3] ἐπεὶ δὲ συνέβη τῆς νυκτὸς,
ὥρᾳ ἔτους, ὕδωρ καὶ βροντὰς καὶ ἄνεμον μέγαν γενέσθαι,
—ὑπ᾽ αὐτὰς [4] γὰρ Πλειάδων δύσεις οἱ χρόνοι οὗτοι ἦσαν—,
ἐξ ὧν τίνα οὐκ οἴεσθε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῖς στρα- 1214

[1] * τὴν [2] [ἀφικόμενος] [3] ἔτι δὲ [4] γὰρ τὰς τῶν πλειάδων

et v. 9. pro αὐτὸν M. αὐτοῦ, ibi. AUGER.
Τῶν μετὰ ἀρκτοῦρον] F. μετὰ τὸν ἀρκτοῦ-
ρον. et v. 31. ἔτι δὲ συνέβη. WOLF. Pro
τῶν μετὰ L. μετὰ τόν. AUGER.

τιώταις ἀθυμίαν ἐμπεσεῖν; πόσην δέ μοι μετὰ ταῦτα
ἀπόλειψιν γενέσθαι πάλιν, τῶν ἀρχαίων ναυτῶν ταλαι-
πωρουμένων μὲν πολλὰ, ὠφελουμένων δὲ βραχέα, ὅσα ἐγὼ
δυναίμην ἑκάστῳ δανειζόμενος ἐπαρκέσαι, πρὸς ᾧ πρότερον
εἶχον παρ᾽ ἐμοῦ; ἐπεὶ ὅ γε στρατηγὸς [1] οὔτε τὴν ἐφ᾽ ἡμέ-
ραν αὐτοῖς τροφὴν διαρκῆ ἐδίδου, καὶ ἤδη τρεῖς μῆνες ἐπε-
τετριηράρχητό μοι, καὶ οὐδέπω οὗτος ἧκεν ἐπὶ τὴν ναῦν·
ἀλλ᾽ ἐμισθούμην ναύτας ἀντὶ τῶν ἀπολιπόντων, δανειζό-
μενος ἀργύριον.

ζ'. Μόνῳ τοίνυν τούτῳ τῶν ἄλλων διαδόχων οὐκ ἔστι
πρόφασις ὑπολειπομένη, διότι οὐ πάλαι ἧκεν ἐπὶ τὴν ναῦν.
ὁ γὰρ Εὐκτήμων ὁ πεντηκόνταρχος, ὡς ἐκ τοῦ Ἑλλησ-
πόντου ἀπεστάλη οἴκαδε ἀσθενήσας, ἐπειδὴ κατέπλευσε
καὶ ἤκουσε τοῦτον ἐμοὶ διάδοχον καθεστηκότα, εἰδὼς τόν
τε χρόνον ἐξήκοντά μοι τῆς τριηραρχίας, καὶ ἤδη ἐπιτριηρ-
αρχοῦντά με, παραλαβὼν Δεινίαν τὸν κηδεστὴν τὸν ἐμὸν,
προσέρχεται αὐτῷ ἐν τῷ Δείγματι. καὶ ἐκέλευεν αὐτὸν ὡς
τάχιστα ἐπὶ τὴν ναῦν ἀποπλεῖν, ὡς, τῶν ἀναλωμάτων
πολλῶν ὄντων, ἃ καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν, πρὸς τῷ παρὰ τοῦ
στρατηγοῦ σιτηρεσίῳ εἰς τὴν ναῦν διδομένῳ, ἀνηλίσκετο,
καθέκαστον αὐτῷ διεξιὼν, τούς τε μισθοὺς τοὺς τῇ ὑπη-
ρεσίᾳ καὶ τοῖς ἐπιβάταις κατὰ μῆνα διδομένους, τοῖς τε
ναύταις οὓς αὐτὸς ἐκ τῆς Λαμψάκου ἐμισθώσατο, καὶ
τοῖς ὕστερον ἐπεμβᾶσιν ἀντὶ τῶν ἀπολιπόντων· ἔτι δὲ ὃ
τῶν ἀρχαίων ναυτῶν ἑκάστῳ προσέθηκα δεηθέντι, ἐπειδή
μοι ὁ χρόνος ἐξῆκε τῆς τριηραρχίας, καὶ τἆλλα ὅσα ἦν
τὰ καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ἀναλισκόμενα εἰς τὴν ναῦν, οὐκ
1215 ἀπείρως ἔχων. διὰ γὰρ ἐκείνου πεντηκονταρχοῦντος καὶ
ἠγοράζετο καὶ ἀνηλίσκετο· καὶ περὶ τῶν σκευῶν ἔφραζεν
αὐτῷ, ὅτι ἴδια ἔχοιμι καὶ δημόσιον οὐδέν. ὡς οὖν, ἔφη,
ἢ πείσων ἐκεῖνον διανοοῦ, ἢ σκεύη ἔχων σαυτῷ ἀνάπλει.
[2] οἶμαι δέ σοι, ἔφη, αὐτὸν οὐδὲν διοίσεσθαι· ὀφείλει γὰρ
ἀργύριον ἐκεῖ, ὃ διαλῦσαι βουλήσεται ἐκ τῆς τιμῆς τῶν

[1] οὐδὲ τὸ ἐφ᾽ [2] οἴομαι

ζ. Δεινίαν τὸν κηδεστὴν ἐμὸν] Socerum hunc fuisse opinor Apollodori, cujus filius, Theomnestus, Apollodori filiam uxorem duxit, ut est in oratione contra Neæram, κηδεστὴς, inquit Suidas, ὁ κατ᾽ ἐπιγαμβρίαν οἰκεῖος, ἢ πενθερός· οὐ μόνον δὲ ὁ διδοὺς, ἀλλὰ καὶ ὁ λαμβάνων. WOLF.

Πολλῶν ὄντων καθ᾽ ἑκάστην] F. A. ὅσα καθ᾽ ἑκάστην, etc. ἀνηλίσκετο. Alioqui constructio non constat. IDEM.

σκευῶν. ἀκούσας δὲ οὗτος ταῦτα τοῦ τε Εὐκτήμονος καὶ τοῦ Δεινίου τοῦ κηδεστοῦ τοῦ ἐμοῦ, περὶ μὲν ὧν ἔλεγον αὐτῷ, οὐδὲν αὐτοῖς ἀποκρίνεται· γελάσαντα δ' ἔφασαν αὐτὸν εἰπεῖν, Ἄρτι μῦς πίττης γεύεται, ἐβούλετο γὰρ Ἀθηναῖος εἶναι. ἐπειδὴ τοίνυν τοῦ Εὐκτήμονος καὶ τοῦ Δεινίου ἀκούσας οὐδὲν ἐφρόντιζε, πάλιν αὐτῷ προσέρχονται ὕστερον [1]Πυθόδωρος [ὁ] τε Ἀχαρνεὺς καὶ Ἀπολλόδωρος Λευκονοεὺς, ἐπιτήδειοι ὄντες ἐμοὶ καὶ φίλοι· καὶ ἐκέλευον αὐτὸν ἐπί τε τὴν ναῦν ἀπιέναι, ὡς διάδοχον ὄντα, καὶ περὶ τῶν σκευῶν ἔφραζον αὐτῷ, ὅτι ἴδια ἔχοιμι ἅπαντα, καὶ δημόσιον οὐδέν. εἰ μὲν οὖν ἐκείνοις [2]ἐθέλοι χρῆσθαι, κατάλιπε, ἔφασαν, ἀργύριον αὐτοῦ, καὶ μὴ διακινδύνευε, ἐκεῖσε ἄγων· ἵνα μοι λύσωνται τὸ χωρίον, ἀποδόντες Ἀρχενέῳ καὶ Θρασυλόχῳ τριάκοντα μνᾶς. περὶ δὲ ἀποτριβῆς τῶν σκευῶν ἤθελον αὐτῷ γράμματα γράφειν καὶ ἐγγυηταὶ αὐτοὶ γίγνεσθαι ὑπὲρ ἐμοῦ, ἦ μὴν ἔσεσθαι αὐτῷ, ὅ τι ἂν καὶ τοῖς ἄλλοις τριηράρχοις πρὸς τοὺς διαδόχους ᾖ. ὡς [3]οὖν ταῦτα ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ή. Ἐκ πολλῶν μὲν τοίνυν τεκμηρίων [4]οἶμαι ὑμῖν ἐπιδείξειν Πολυκλέα, ὅτι οὔτε αὐτόθεν διενοεῖτο παραλαμβάνειν παρ' ἐμοῦ τὴν ναῦν, οὔτε, ἐπειδὴ ὑφ' ὑμῶν καὶ τοῦ 1216
ψηφίσματος τοῦ ὑμετέρου ἠναγκάσθη ἐπὶ τὴν ναῦν ἀπιέναι, ἐλθὼν ἠθέλησέ μοι διαδέξασθαι αὐτήν. οὗτος γὰρ ἐπειδὴ ἀφίκετο εἰς Θάσον, ἤδη μου τέταρτον μῆνα ἐπιτριηραρχοῦντος, παραλαβὼν ἐγὼ μάρτυρας, τῶν τε πολιτῶν ὡς ἐδυνάμην πλείστους καὶ τοὺς ἐπιβάτας καὶ τὴν ὑπηρεσίαν, προσέρχομαι αὐτῷ ἐν Θάσῳ ἐν τῇ ἀγορᾷ· καὶ ἐκέ-

[1] Πυθόδωρός τε Ἀ. [2] ἐθέλεις [3] οὖν πάντα ταῦτα [4] οἴομαι

Ἄρτι μῦς πίττης γεύεται] Vide Chiliadas Erasmi. IDEM.

Ἐβούλετο γὰρ Ἀθηναῖος εἶναι] S. ὁ Ἀπολλόδωρος, ut sint verba Polyclis. Atqui Pasio pater ejus jam ante factus fuerat Atheniensis. Quod si ἀστεῖος legas, interpretabere: *Facetus enim esse voluit*, S. Polycles, ut Apollodori verba sint. IDEM.

Πυθόδωρος ὅ, τε Ἀχαρνεὺς] F. ὅ, τε Πυθόδωρος Ἀχαρνεύς. [*In farrag.* F. Πυθόδωρός τε ὁ Ἀχαρνεύς.] et v. 13. ἵνα μοι λύσωνται, non, ἵνα μὴ, et v. ult. καὶ ἐκέλευον αὐτὸν, et p. 221. v. 8. καὶ ὅ, τι ποιούντων, articulo composito, S. ἡμῶν τῶν περὶ τὴν τριήρη. IDEM. Ante ἵνα μοι sub. ταῦτα ἔλεγον. AUGER.

λευον αὐτὸν τήν τε ναῦν παραλαμβάνειν παρ' ἐμοῦ, ὡς διάδοχον ὄντα, καὶ τοῦ ἐπιτετριηραρχημένου χρόνου ἀποδιδόναι μοι τὰ ἀναλώματα. λογίσασθαι δὲ ἤθελον αὐτῷ καθ' ἕκαστον, ἕως [1]μοι μάρτυρες παρῆσαν τῶν ἀνηλωμένων, οἵ τε ναῦται καὶ οἱ ἐπιβάται καὶ ἡ ὑπηρεσία, ἵνα, εἴ τι ἀντιλέγοι, εὐθὺς ἐξελέγχοιμι. οὕτω γάρ μοι ἀκριβῶς ἐγέγραπτο, ὥστ' οὐ μόνον αὐτά μοι τὰ ἀναλώματα ἐγέγραπτο, ἀλλὰ καὶ ὅποι ἀνηλώθη, καὶ ὅ τι ποιούντων, καὶ ἡ [2]τιμὴ [καὶ ὁπόσου] τις ἦν, καὶ νόμισμα ποδαπὸν, καὶ ἐκ πόσου ἡ καταλλαγὴ ἦν τῷ ἀργυρίῳ· ἵνα εἴη ἀκριβῶς ἐξελέγξαι με τῷ διαδόχῳ, εἴ τι ἡγεῖτο [3]ψεῦδος αὐτῷ λογίζεσθαι. ἔτι δὲ καὶ πίστιν αὐτῷ [4]ἐπιθεὶς, ἠθέλησα λογίσασθαι τὰ ἀνηλωμένα. προκαλουμένου δέ μου [5]ταῦτα, ἀπεκρίνατό μοι, ὅτι οὐδὲν αὐτῷ μέλει ὧν λέγοιμι. ἐν δὲ τούτῳ ὑπηρέτης, ἥκων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ, ἐμοὶ [6]παρήγγειλεν ἀνάγεσθαι, οὐ τούτῳ τῷ διαδόχῳ, οὗ ἡ λειτουργία ἤδη ἐγίγνετο· τούτου δὲ τὸ αἴτιον ἐγὼ ὑμᾶς προϊόντος τοῦ λόγου διδάξω.

θ'. Τότε μὲν οὖν μοι ἐδόκει ἀνάγεσθαι, καὶ πλεῖν, οἷ ἐκέλευεν. ἐπειδὴ δὲ κατέπλευσα πάλιν εἰς Θάσον, ἑλκύσας
1217 τὰ πλοῖα εἰς Στρύμην, οἷ προσέταξεν ὁ στρατηγὸς, κελεύσας τοὺς ναύτας ἐν τῇ νηῒ μένειν καὶ τοὺς ἐπιβάτας καὶ τὴν ὑπηρεσίαν, ἐκβὰς αὐτὸς πορεύομαι ἐπὶ τὴν οἰκίαν, οὗ κατήγετο Τιμόμαχος ὁ στρατηγὸς, βουλόμενος κἀκείνου ἐναντίον παραδιδόναι τὴν ναῦν Πολυκλεῖ τούτῳ πλήρη. καταλαμβάνω οὖν καὶ τοῦτον ἐκεῖ καὶ τοὺς τριηράρχους καὶ τοὺς διαδόχους καὶ ἄλλους τινὰς τῶν πολιτῶν· καὶ εἰσελθὼν εὐθὺς, ἐναντίον τοῦ στρατηγοῦ, λόγους πρὸς αὐτὸν ἐποιούμην, καὶ ἠξίουν αὐτὸν τήν τε ναῦν μοι παραλαμβάνειν καὶ τοῦ ἐπιτετριηραρχημένου χρόνου ἀποδιδόναι μοι τὰ ἀναλώματα, καὶ περὶ τῶν σκευῶν ἠρώτων αὐτὸν, πότερα παραλήψεται, ἢ ἴδια σκεύη ἔχων ἥκοι ἐπὶ τὴν ναῦν. ταῦτα

[1] μοι οἱ μάρτυρες [2] τιμή τις ἦν, καὶ νόμισμα ὁποδαπὸν [3] ψευδῶς [4] ἐπιτιθεὶς [5] ταῦτα αὐτὸν, ἀπεκρίνατό [6] παρήγγελλεν

ή. Καὶ ἡ τιμὴ, καὶ ὁπόσου] L. καὶ ἡ τιμὴ δὲ ὁπόσου, et v. seq. καὶ ἐκ πόσου intelligo subaudiendo τόκου, et *ex quanto fenore reconciliatio mihi fuisset cum pecunia*, i. e. quanto fenore pecuniam quæ mihi deerat acquisivissem. IDEM.

Ἔτι δὲ καὶ πίστιν αὐτῷ ἐπιθεὶς] Ὅρκον ὀμόσας. WOLF.

δέ μου [1] προκαλουμένου αὐτὸν, ἠρώτα με διότι σκεύη τε
ἴδια μόνος ἔχοιμι τῶν τριηράρχων, καὶ πότερα ἡ πόλις
οὐκ εἰδείη τινὰς δυναμένους σκεύη παρασχεῖν ταῖς ναυσὶν,
ὥστε αὐτὴ μὴ παρέχειν, ἢ σὺ τοσοῦτον, ἔφη, ὑπερπέπαι-
κας πλούτῳ τοὺς ἄλλους, ὥστε καὶ τὰ σκεύη ἴδια ἔχειν,
καὶ κόσμον χρυσόπαστον μόνος τῶν τριηράρχων. τίς ἂν οὖν
δύναιτο, ἔφη, τὴν σὴν μανίαν καὶ πολυτέλειαν ὑπομεῖναι;
διεφθαρμένον μὲν πλήρωμα, καὶ εἰωθὸς ἀργύριον πολὺ προ-
λαμβάνειν, καὶ ἀτελείας ἄγειν τῶν νομιζομένων ἐν τῇ νηὶ
λειτουργιῶν, καὶ λοῦσθαι ἐν βαλανείῳ; τρυφῶντας δὲ
ἐπιβάτας καὶ ὑπηρεσίαν ὑπὸ μισθοῦ πολλοῦ καὶ ἐντε-
λοῦς; κακῶν δ', ἔφη, διδάσκαλος γέγονας ἐν τῷ στρατεύ-
ματι, καὶ αἴτιος εἶ μέρος τι καὶ τοῖς ἄλλοις τριηράρχοις
[2] πονηροτέρους εἶναι τοὺς στρατιώτας, ζητοῦντας ταὐτὰ
τοῖς παρὰ σοί. ἔδει γάρ σε ταὐτὰ ποιεῖν τοῖς ἄλλοις τριηρ- 1218
άρχοις. λέγοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα, ἀπεκρινάμην αὐτῷ, ὅτι
σκεύη μὲν διὰ τοῦτο οὐ λάβοιμι ἐκ τοῦ νεωρίου, ὅτι σὺ
ἀδόκιμα ἐποίησας αὐτά. ἀλλ', εἰ μὲν βούλει, ταῦτα πα-
ράλαβε· εἰ δὲ μὴ, σκεύη σαυτῷ παρασκεύαζε. περὶ δὲ τῶν
ναυτῶν καὶ τῶν ἐπιβατῶν καὶ τῆς ὑπηρεσίας, εἰ φὴς ὑπ'
ἐμοῦ αὐτοὺς διεφθάρθαι, παραλαβὼν τὴν τριήρη αὐτὸς
ἑαυτῷ κατασκευάσαι καὶ ναύτας καὶ ἐπιβάτας καὶ ὑπη-
ρεσίαν, οἵτινες μηδὲν λαβόντες συμπλεύσονται· τὴν δὲ ναῦν
παράλαβε, οὐ γάρ ἔτι μοι προσήκει τριηραρχεῖν. ὅ τε γὰρ
χρόνος ἐξήκει μοι τῆς τριηραρχίας, καὶ ἐπιτετριηράρχηκα
τέτταρας μῆνας. λέγοντος δέ μου ταῦτα, ἀποκρίνεταί μοι,
ὅτι ὁ συντριήραρχος αὐτῷ οὐχ ἥκοι ἐπὶ τὴν ναῦν· οὔκουν
παραλήψομαι μόνος τὴν τριήρη. ὡς οὖν ἀληθῆ ταῦτα λέγω
πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐν μὲν τῇ ἀγορᾷ ἀπεκρίνατό μοι τὰ πρό-
τερον, ὅτι οὐδὲν αὐτῷ [3] μέλει ὧν λέγοιμι· ἐν δὲ τῇ οἰκίᾳ, οὗ
ὁ Τιμόμαχος κατήγετο, ὅτι μόνος οὐ παραλήψεται τὴν
ναῦν, τούτων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

[1] προκαλεσαμένου [2] τοῦ πονηρ. [3] μέλοι

θ'. Τοσοῦτον ὑπερπέπαικας τῷ πλούτῳ] Ὑπερβέβληκας, ὥστε τὰ χρήματ' ἐν παιδιᾶς μέρει προΐεσθαι. Idem.

Διεφθαρμένον πλήρωμα] Hoc genus est, sequitur species v. 10. τρυφῶντας ἐπιβάτας καὶ ὑπειρεσίαν. Suidas ὑπειρετικὸν scribit per ει in secunda, unde et ὑπειρέσιον et ὑπειρεσία eodem modo scribendum. ὑπηρέτης, et ὑπηρετῶ, et ὑπηρεσία, et ὑπηρετικὰ πνεύματα, recte η in secunda habent. Idem. Adde καὶ ante διεφθαρμένον. Auger.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ί. Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὡς οὔτε οὗ-
τος ἤθελέ μοι τὴν ναῦν διαδέχεσθαι, οὔτε τἀναλώματα
ἀπεδίδου τοῦ ἐπιτετριηραρχημένου χρόνου, ὅ τε στρατηγὸς
ἐπέταττέ μοι ἀνάγεσθαι, προσελθὼν αὐτῷ ἐν Θάσῳ ἐν
τῷ λιμένι, ἐναντίον τοῦ στρατηγοῦ, πλήρους οὔσης τῆς
τριήρους, ἔλεγον ἃ δίκαια μὲν οὐκ ἦν, ἀλλὰ πλεονεκτή-
ματα τούτου, ἀναγκαῖα δέ μοι ἐκ τῶν παρόντων εἰπεῖν·
1219 ἐπειδὴ σὺ φὴς, ὦ Πολύκλεις, τὸν συντριήραρχον οὐχ ἥκειν,
τοῦ μὲν ἐπιτετριηραρχημένου χρόνου ἐγὼ ἐκεῖνον πράξομαι
[1] τὰ ἀναλώματα, ἂν δύνωμαι, τῶν τεττάρων μηνῶν. σὺ δὲ
παραλαβὼν τὴν ναῦν, πρῶτον μὲν τὸν ὑπὲρ σεαυτοῦ χρόνον
τριηράρχησον, τοὺς ἓξ μῆνας· ἔπειτα, ἐὰν μέν σοι ἔλθῃ ἐν
τούτῳ ὁ συντριήραρχος, ἐκείνῳ παραδώσεις λειτουργήσας,
ἐὰν δὲ μὴ, οὐδὲν δεινὸν πείσῃ, δύο μῆνας ἐπιτριηραρχήσας.
ἢ ἐγὼ μὲν, ὁ τόν τε ὑπὲρ ἐμαυτοῦ χρόνον καὶ τοῦ συντρι-
ηράρχου λελειτουργηκὼς, ἐπετριηράρχησα ὑπὲρ ὑμῶν· σὺ δ',
οὐδὲν ἀνηλωκὼς, οὐκ ἀξιοῖς οὐδὲ τὸν ὑπὲρ σεαυτοῦ χρόνον,
παραλαβὼν τὴν ναῦν, λειτουργῆσαι, οὐδὲ [1] τὰ ἀναλώματα
ἀποδοῦναι; λέγοντος δέ μου ταῦτα, ἀπεκρίνατό μοι, ὅτι
μύθους λέγοιμι· ὁ δὲ στρατηγὸς ἐμβαίνειν με ἐκέλευεν εἰς
τὴν ναῦν, καὶ ἀνάγεσθαι μεθ' αὐτοῦ. ὡς οὖν ταῦτα ἀπε-
κρίνατο, ἀνάγνωθί μοι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ιά. Βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ τεκμήριόν τι εἰπεῖν, ἵνα εἰδῆτε,
ὅτι περιφανῶς ἠδίκημαι. Ἁγνίᾳ γὰρ καὶ Πραξικλεῖ, ὑπὸ
τὸν αὐτὸν χρόνον, κατέστησαν διάδοχοι, Μνησίλοχός τε ὁ
Περιθοίδης καὶ Φρασικρίδης ὁ Ἀναφλύστιος, οὐκ ἀφικο-
μένου δὲ τοῦ Φρασικρίδου ἐπὶ τὴν ναῦν, ὁ Μνησίλοχος,
ἐλθὼν εἰς τὴν Θάσον, παρέλαβέ τε παρὰ τοῦ Ἁγνίου τὴν
τριήρη, καὶ τὸ ἐπιτριηράρχημα ἀπέδωκε τῷ Ἁγνίᾳ τοῦ
χρόνου, οὗ ἐπανήλωσεν ὑπὲρ αὐτῶν, ὅσον ἔπεισε, καὶ τὰ

[1] τἀναλώματ'

ί. Οὔτε τἀναλώματα lege, addito articulo. Wolf.

Ἀπεκρίνατό μοι, ὅτι μύθους λέγοιμι] Παροιμιῶδες. Idem.

σκεύη παρὰ τοῦ Ἁγνίου ἐμισθώσατο, καὶ αὐτὸς ἐτριηρ-
άρχει. ὕστερον δ' οἱ παρὰ τοῦ Φρασικρίδου ἐλθόντες, τῶν
τε ἀνηλωμένων τὸ μέρος ἀπέδοσαν τῷ Μνησιλόχῳ, καὶ τοῦ 1220
λοιποῦ χρόνου, ὅσα ἐδεῖτο, εἰς τὴν ναῦν συνανήλισκον. καί
μοι τούτων ἀνάγνωθι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ιβ'. Ἴσως οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ποθεῖτε ἀκοῦσαι διὰ τί ποτε ὁ στρατηγὸς οὐκ ἠνάγκαζε τοῦτον παραλαμβάνειν τὴν ναῦν, διάδοχον ἥκοντα ἐπ' αὐτὴν, τῶν νόμων οὕτως ἰσχυρῶν ὄντων. περὶ δὴ τούτων βούλομαι ὑμᾶς σαφῶς διδάξαι τὸ αἴτιον. Τιμόμαχος γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρῶτον μὲν ἐβούλετο εὖ κατεσκευασμένῃ τῇ τριήρει πρὸς ἅπαντα χρῆσθαι. ᾔδει [1] οὖν, ὅτι οὗτος μὲν, παραλαβὼν αὐτὴν, κακῶς ἤμελλε τριηραρχήσειν· οὔτε γὰρ τῷ τριηραρχήματι, οὔτε τοῖς ἐπιβάταις καὶ τῇ ὑπηρεσίᾳ, χρήσοιτο, οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ [2] παραμένει. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις, ὁπότε μὴ διδοὺς ἀργύριον προστάττοι πλεῖν, οὐκ ἤμελλεν αὐτῷ ἀνάξεσθαι, ὥσπερ ἐγώ, ἀλλὰ πράγματα παρέξειν. πρὸς δὲ τούτῳ δανείζεται παρ' αὐτοῦ τριάκοντα μνᾶς, ὥστε μὴ ἀναγκάσαι παραλαβεῖν τὴν ναῦν.

ιγ'. Ἐξ ὧν δέ μοι μάλιστα ὀργισθεὶς ἐπηρέαζε, καὶ οὐδὲ λόγον ἑκάστοτε ἐδίδου, οὐδὲ περὶ ἑνὸς, βούλομαι ὑμῖν σαφῶς διηγήσασθαι, ἵνα εἰδῆτε, ὅτι οὐ περὶ πλείονος ἐποιούμην οὔτε τὴν ἐμαυτοῦ ῥᾳστώνην ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ, οὔτε τὴν ἐκείνου ῥώμην, τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν νόμων· ἀλλ' ἠνειχόμην καὶ ἔργῳ ἀδικούμενος καὶ λόγῳ προπηλακιζόμενος, ἃ πολλῷ μοι βαρύτερα ἦν τῶν ἀναλωμά-

[1] γοῦν [2] * παραμένοι

ιά. Ὕστερον δὲ παρὰ Φρασικρίδου ἐλθόντος] Sententia et constructio postulare videtur. ὕστερον δ' οἱ περὶ Φρασικρίδην ἐλθόντες, hoc est, ὁ Φρασικρίδης ἐλθών. IDEM.

ιβ'. Ἤδει—χρήσοιτο] In priore membro ad præsens tempus respexit: alioqui dixisset κακῶς μέλλοι τριηραρχήσειν, vel τριηραρχήσοι. In posteriore ad præteriti modum respexit: quod ni fecisset, ita locutus est καὶ τῇ ὑπηρεσίᾳ χρήσεσθαι. Paulo post [p. 226. v. 5.] in optavivo perstitit per totam periodum: ἀποκρίνεται - - - στρατηγὸν, eo vela directurus esset quo ego juberem, Thasum ad imperatorem. BUDÆUS.

Οὔτε γὰρ τῷ τριηραρχήματι] Τοῖς σκεύεσιν, ut opinor. Sequuntur enim v. seq. ἐπιβάται καὶ ὑπηρεσίαι. WOLF. Sub. τῷ ἐμῷ, ita quoque in verbis subsequentibus. Hic intelligo τριηράρχημα, sumptus navalis. AUGER.

Οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ παραμενεῖ, futuro tempore, postulat sententia. et p. 225. v. 2, ὑπηρε-

των. ὡς γὰρ ἐν Θάσῳ διατριβαὶ τοῦ ναυτικοῦ ἐγίγνοντο,
ἀφικνεῖται ἐκ Μεθώνης τῆς Μακεδονίας ὑπηρετικὸν εἰς
Θάσον, ἄγον ἄνδρα καὶ ἐπιστολὰς παρὰ Καλλιστράτου
1221 ὡς Τιμόμαχον, ἐν αἷς [1] ἦν, ὡς ὕστερον ἐγὼ ταῦτα ἐπυθόμην, ἀποπέμψαι αὐτῷ τριήρη τὴν ἄριστα πλέουσαν, ἵν' ἀφίκηται ὡς αὐτόν. εὐθὺς οὖν τῇ ὑστεραίᾳ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ὁ ὑπηρέτης ἐλθὼν ἐκέλευέ με καλεῖν εἰς τὴν ναῦν τοὺς ναύτας. ἐπεὶ δὲ πλήρης ἦν, ἀναβαίνει Κάλλιππος ὁ Φίλωνος ὁ Αἰξωνεὺς καὶ φράζει πρὸς τὸν κυβερνήτην τὸν ἐπὶ Μακεδονίας πλοῦν πλεῖν. ἐπειδὴ δὲ ἀφικόμεθα εἰς χωρίον τι ἐν τῇ κατ' ἀντικρὺ ἠπείρῳ, Θασίων ἐμπόριον, καὶ ἐκβάντες ἠριστοποιούμεθα, προσέρχεταί μοι τῶν ναυτῶν [2] ὁ Καλλικλῆς Ἐπιτρεφοῦς Θριάσιος, λέγων, ὅτι βούλοιτό μοι διαλεχθῆναι ἐμόν τι πρᾶγμα. κελεύσαντος δέ μου, λέγει, ὅτι βούλοιτό μοι χάριν ἀποδοῦναι καθ' ὅ τι δύναται, ὧν αὐτῷ ἀπορηθέντι ἔδωκα. σὺ οὖν, ἔφη, τὸν πλοῦν τοῦτον οἶσθα ἐφ' ὅ τι πλεῖς, ἢ [3] ποῖ; ἀποκριναμένου δ' αὐτῷ ἐμοῦ, ὅτι οὐκ εἰδείην, ἀλλ' ἐγώ σοι, ἔφη, ἐρῶ. δεῖ γάρ σε ἀκούσαντα ὀρθῶς βουλεύσασθαι· μέλλεις γὰρ, ἔφη, ἄγειν ἄνδρα φυγάδα, οὗ Ἀθηναῖοι θάνατον δὶς κατεψηφίσαντο, Καλλίστρατον ἐκ Μεθώνης εἰς Θάσον ὡς Τιμόμαχον τὸν κηδεστὴν, ὡς ἐγὼ, ἔφη, πέπυσμαι τῶν παίδων τῶν Καλλίππου. [4] σὺ οὖν, ἐὰν σωφρονῇς, οὐδένα τῶν φευγόντων ἐάσεις εἰς τὴν ναῦν ἀναβαίνειν· οὐ γὰρ ἐῶσιν οἱ νόμοι. ἀκούσας δ' ἐγὼ ταῦτα τοῦ Καλλικλέους, προσέρχομαι τῷ Καλλίππῳ, καὶ ἐρωτῶ αὐτὸν, ὅποι τε τὸν πλοῦν ποιεῖται, καὶ ἐπὶ τίνα. διαχλευάσαντος δ' αὐτοῦ με καὶ ἀπειλήσαντος ἃ οὐδ' ἂν ὑμεῖς ἀγνοήσαιτε — καὶ γὰρ τοῦ τρόπου τοῦ Καλλίππου οὐκ
1222 ἀπείρως ἔχετε —, λέγω αὐτῷ, ὅτι ἀκούω σε πλεῖν ἐπὶ Καλλίστρατον. ἐγὼ οὖν τῶν φευγόντων οὐδένα ἄξω, οὐδὲ πλευσοῦμαι ἐπ' αὐτόν· οἱ γὰρ νόμοι οὐκ ἐῶσιν ὑποδέχεσθαι τῶν φευγόντων οὐδένα, ἢ ἐν τοῖς αὐτοῖς κελεύουσιν ἐνέχεσθαι τὸν ὑποδεχόμενον τοὺς φεύγοντας. ἀποπλευ-

[1] ἐνῆν [2] Deest articulus. [3] ὅποι [4] σύ γοῦν

τικὸν εἰς Θάσον ἄγον ἄνδρα. WOLF.

Ὁ Ἐξωνεὺς] Alias per αι, Αἰξωνεύς. IDEM. Lege ὁ Αἰξωνεὺς, a pago seu demo qui Αἰξώνη vocabatur in Attica. PALMER.

Τὸν ὑποδεχόμενον τοὺς φεύγοντας] F. A. καὶ τοὺς φεύγοντας. WOLF.

σοῦμαι οὖν πάλιν ὡς τὸν στρατηγὸν εἰς Θάσον· καὶ ἐπειδὴ
ἐνέβησαν οἱ ναῦται, λέγω τῷ κυβερνήτῃ ἀποπλεῖν εἰς τὴν
Θάσον. ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ Καλλίππου καὶ κελεύοντος
πλεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν, οἷ προσέταξεν ὁ στρατηγὸς,
ἀποκρίνεται αὐτῷ Ποσείδιππος ὁ κυβερνήτης, ὅτι τριήραρ-
χός τε ἐγὼ τῆς νεὼς εἴην καὶ ὑπεύθυνος, καὶ τὸν μισθὸν
παρ' ἐμοῦ λαμβάνοι. πλεύσοιτο οὖν, οἷ ἐγὼ κελεύω, εἰς
Θάσον ὡς τὸν στρατηγόν.

ιδ'. Ἀφικομένων δὲ ἡμῶν τῇ ὑστεραίᾳ εἰς τὴν Θάσον,
μεταπέμπεταί με ὁ Τιμόμαχος, οὗ κατήγετο ἔξω τείχους.
φοβούμενος δ' ἐγὼ, μὴ δεθείην, διαβληθεὶς ὑπὸ τοῦ Καλ-
λίππου, αὐτὸς μὲν οὐχ ὑπακούω, ἀλλὰ λέγω τῷ ὑπηρέτῃ,
ὅτι, εἴ τι βούλεταί μοι διαλέγεσθαι, ἐν τῇ ἀγορᾷ ἔσομαι·
τὸν δὲ παῖδα συμπέμπω αὐτῷ, ἵν', εἴ τι μοι προστάττοι,
ἀκούσας ἀπαγγεῖλαί μοι. διὰ μὲν ταύτας τὰς αἰτίας, ὦ
ἄνδρες δικασταὶ, ἃς εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς, ὁ Τιμόμαχος οὐκ
ἠνάγκαζε παραλαμβάνειν τοῦτον τὴν ναῦν· ἔτι δὲ καὶ βου-
λόμενος αὐτὸς χρῆσθαι τῇ νηῒ ὡς ἄριστα πλεούσῃ. [1] τὴν
μὲν γὰρ τοῦ Θρασυλόχου τοῦ Ἀναγυρασίου τριήρη, ἐφ' ἧς
αὐτὸς ἔπλει, τὸν Θρασύλοχον πείθει τῷ Καλλίππῳ μι-
σθῶσαι τὴν τριηραρχίαν, ἵνα αὐτοκράτωρ ὢν ὁ Κάλλιππος
τῆς νεὼς, περιάγοι τὸν Καλλίστρατον· αὐτὸς δὲ, ἀναβὰς
ἐπὶ τὴν ἐμὴν ναῦν, περιέπλει [2] πανταχῆ, ἕως ἀφίκετο εἰς
Ἑλλήσποντον. ἐπειδὴ δὲ οὐκέτι χρεία ἦν αὐτῷ τριήρων, 1223
ἐμβιβάσας μοι Λυκῖνον τὸν Παλληνέα ἄρχοντα εἰς τὴν
ναῦν, καὶ προστάξας αὐτῷ [3] καθημέραν ἀργύριον διδόναι
τοῖς ναύταις, ἀποπλεῖν οἴκαδέ με ἐκέλευεν.

ιε'. Ἐπειδὴ τοίνυν καταπλέοντες οἴκαδε ἦμεν ἐν Τενέδῳ,
καὶ οὔτε ὁ Λυκῖνος, ᾧ προσέταξεν ὁ Τιμόμαχος, ἐδίδου τοῖς
ναύταις σιτηρέσιον — οὐ γὰρ ἔφη ἔχειν, ἀλλ' ἐκ Μιτυλή-
νης λήψεσθαι —, οἵ τε στρατιῶται εἶχον οὐδὲν, ὅτου ἂν
ἐπισιτίσαιντο, ἄσιτοι δὲ οὐκ ἂν ἠδύναντο ἐλαύνειν· πάλιν
παραλαβὼν ἐγὼ μάρτυρας τῶν πολιτῶν, προσελθὼν Πο-
λυκλεῖ τούτῳ ἐν Τενέδῳ, ἐκέλευον αὐτὸν τήν τε ναῦν πα-

[1] * τῆς - - - - - - τριήρους

[2] πανταχοῦ

[3] καθ' ἡμέραν

ιε'. Ὅτου ἂν ἐπισιτίσαιντο] Γενικὴ, τιμῆς σημαντική. Wolf.

ραλαμβάνειν, ὡς διάδοχον ὄντα, καὶ τὸ ἐπιτριηράρχημα
ἀποδιδόναι τοῦ χρόνου, οὗ ἐπανήλωσα ὑπὲρ τούτου ἐπιτριηρ-
αρχῶν, ἵνα μὴ πρόφασις αὐτῷ γένοιτο ἀπολογίας πρὸς
ὑμᾶς, ὡς ἐγὼ διὰ τοῦτο οὐκ ἤθελον αὐτῷ παραδοῦναι τὴν
ναῦν, φιλοτιμούμενος, ἵνα καταπλεύσαιμι οἴκαδε ἐπὶ νεὼς
εὖ πλεούσης, καὶ ἐνδειξαίμην ὑμῖν τὰ ἀναλώματα. οὐκ
ἐθέλοντος δ' αὐτοῦ παραλαμβάνειν, τῶν δὲ ναυτῶν ἀργύ-
ριον αἰτούντων, ἵν' ἀγοράσωνται τὰ ἐπιτήδεια, πάλιν
αὐτῷ προσέρχομαι μάρτυρας ἔχων, καὶ ἠρώτων αὐτὸν, εἰ
ἀναπλεύσειεν ἔχων ἀργύριον, ὡς διαδεξόμενός μοι τὴν ναῦν,
ἢ οὔ; ἀποκριναμένου δ' αὐτοῦ, ὅτι ἔχων ἀργύριον ἥκοι,
ἐκέλευον αὐτόν μοι δανεῖσαι ὑποθέμενον τὰ σκεύη τῆς νεὼς,
ἵνα ἔχοιμι διαδοῦναι τοῖς ναύταις, καὶ κατακομίσαι τὴν
ναῦν, ἐπειδὴ οὐ βούλεται παραλαβεῖν διάδοχος ὤν. δεο-
μένου δέ μου ταῦτα, ἀπεκρίνατό μοι, ὅτι οὐδ' ἀκαρῆ δα-
νείσοι. ἐγὼ μὲν οὖν παρὰ ξένων Τενεδίων τοῦ πατρὸς,
1224 Κλεάνακτος καὶ Ἐπηράτου, ἐδανεισάμην, καὶ ἔδωκα τοῖς
ναύταις τὸ σιτηρέσιον. διὰ γὰρ τὸ Πασίωνος εἶναι, καὶ
ἐκεῖνον ἐπεξενῶσθαι πολλοῖς καὶ πιστευθῆναι ἐν τῇ Ἑλλάδι,
οὐκ ἠπόρουν, ὅπου δεηθείην δανείσασθαι. ὡς οὖν ταῦτ'
ἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς λέγω, τούτων ὑμῖν τὰς μαρτυρίας παρ-
έξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ιϛ'. Ὅσων μὲν τοίνυν ὑμῖν ἐδυνάμην τὰς μαρτυρίας
παρασχέσθαι τῶν παραγενομένων, ὡς παρεδίδουν τὴν ναῦν
Πολυκλεῖ πολλάκις, οὗτος δὲ οὐκ ἤθελε παραλαβεῖν, [1] ἀνέ-
γνω μὲν ὑμῖν· ἔτι δὲ καὶ ἐκ τεκμηρίων ἱκανῶν δεδήλωκα
ὑμῖν, διότι οὐκ ἤθελε παραλαβεῖν τὴν ναῦν. βούλομαι δ'
ὑμῖν καὶ τὸν νόμον ἀναγνωσθῆναι τὸν περὶ τῶν διαδόχων,

[1] ἀνέγνωκεν ὑμῖν

Ὑποθέμενον τὰ σκεύη τῆς νεὼς] Ὑποθή-κην λαβόντα. Idem. *Sumptis in pignus instrumentis nauticis.* Ita loqui solent de oppigneratione, et de eo quidem, cui pignus datur, *passive*: de eo autem qui pignus dat, *active*; sic §. γ'. ὑποθεὶς δὲ τὴν οὐσίαν τὴν ἐμαυτοῦ, *cum autem pignori apposuissem opes meas.* Alciphr. Ep. l. 1. ep. XXVI. Bergler.

Ὅτι οὐδ' ἀκαρῆ δανείσοι] Παροιμιῶδες. Wolf.

ιϛ'. Διότι οὐκ ἤθελε παραλαβεῖν τὴν ναῦν] Πότερον δι' ἥντινα αἰτίαν, ἢ ἁπλῶς, οὐκ ἐθελῆσαι αὐτὸν παραλαβεῖν τὴν ναῦν. Idem.

Καὶ τὸν νόμον ἀναγνωσθῆναι] Ὑπὸ τοῦ γραμματέως. Idem. Vid. Petit. Comm. in

ἵνα εἰδῆτε, ἡλίκων τῶν ἐπιτιμίων ὄντων, ἐάν τις μὴ δια-
δέξηται τὴν ναῦν ἐν τῷ χρόνῳ τῷ εἰρημένῳ, κατεφρόνησεν
οὐκ ἐμοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑμῶν καὶ τῶν νόμων, καὶ διὰ
μὲν τοῦτον ἅπαντα τῇ πόλει ἄπρακτα γέγονε καὶ τοῖς
συμμάχοις. οὔτε γὰρ ἀφίκετο ἐπὶ τὴν ναῦν κατὰ τὸν νό-
μον, οὔτ᾽, ἐπειδὴ ἦλθεν, ἠθέλησε διαδέξασθαι. ἐγὼ δὲ καὶ
τὸν ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ὑμῖν χρόνον, καὶ τὸν ὑπὲρ τοῦ συντρι-
ηράρχου, ἐλειτούργησα· καὶ, ἐπειδὴ ἐξῆλθέ μοι ὁ χρόνος
τῆς τριηραρχίας, προστάττοντός μοι τοῦ στρατηγοῦ πλεῖν
ἐφ᾽ Ἱερὸν, παρέπεμψα τῷ δήμῳ τὸν σῖτον, ἵν᾽ ἔχητε ἄφθο-
νον ὠνεῖσθαι, καὶ μηδὲν ὑμῖν κατ᾽ ἐμὲ ἐλλείπηται· καὶ
ἄλλα, ὅσα ἢ ἐμοὶ ἢ τῇ τριήρει ἐβουλήθη ὁ στρατηγὸς
χρῆσθαι, παρέσχον αὐτῷ, οὐ μόνον τὴν οὐσίαν ἀναλίσκων,
ἀλλὰ καὶ τῷ σώματι κινδυνεύων, συνεπιπλέων, τῶν οἰκείων
μοι πραγμάτων τοιούτων συμβεβηκότων ἐν τῷ τότε καιρῷ,
ὥστε ὑμᾶς ἂν ἀκούσαντας [1] ἡμᾶς ἐλεῆσαι. ἡ μέν γε μήτηρ 1225
ἔκαμνε καὶ ἐπιθάνατος ἦν, ἐμοῦ ἀποδημοῦντος, ὥστε μὴ
δύνασθαι ἂν ἔτι αὐτὴν βοηθῆσαι τοῖς ἐμοῖς πράγμασιν
ἀνηλωμένοις, ἀλλ᾽ ἢ βραχέα. ἑκταῖος γὰρ ἥκων ἐτύγχα-
νον· καὶ ἐκείνη, ἰδοῦσά με καὶ προσειποῦσα, τὴν ψυχὴν
ἀφῆκεν, οὐκέτι τῶν ὄντων κυρία οὖσα, ὥστε δοῦναι ὅσα
ἐβούλετό μοι. πολλάκις δὲ καὶ πρότερον μετεπέμπετό με,
ἀφικέσθαι δεομένη αὐτὸν, εἰ [2] μὴ τῇ τριήρει οἷόν τ᾽ εἴη. ἡ δὲ
γυνὴ, ἣν ἐγὼ περὶ πλείστου ποιοῦμαι, ἀσθενῶς διέκειτο
πολὺν χρόνον ἐν τῇ ἐμῇ ἀποδημίᾳ· τὰ δὲ παιδία, μικρά·
ἡ δὲ οὐσία, ὑπόχρεως· ἡ δὲ γῆ, οὐχ ὅπως τινὰ καρπὸν
ἤνεγκεν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὕδωρ ἐν ἐκείνῳ τῷ ἐνιαυτῷ, ὡς πάν-
τες ἴστε, ἐκ τῶν φρεάτων ἐπέλιπεν, ὥστε μηδὲ λάχανον
γενέσθαι ἐν τῷ κήπῳ· οἱ δεδανεικότες δὲ ἧκον ἐπὶ τοὺς τό-

[1] [ὑμᾶς] [2] μὴ καὶ τῇ

L. A. l. III. t. IV. §. XI. XII.

Ἐπιτιμίων] Haud scio an huc pertineat pœna, de qua in Argumento Orat. Dem. περὶ Στεφάνου τριηραρχίας. Wesseling.

Κινδυνεύων συνεπιπλέων] Si mendo vacat locus, exponas ἐν τῷ συνεπιπλεῖν. Wolf.

Ἑκταῖος γὰρ ἥκων ἐτύγχανον] Τῇ ἕκτῃ ἡμέρᾳ πρὸ τῆς τελευτῆς τῆς μητρὸς, ἀγγελθείσης δήπου μοι τῆς ἀῤῥωστίας. Idem.

Εἰ μὴ τῇ τριήρει] Σὺν τῇ τριήρει. Idem.

Ἡ δὲ γυνὴ, ἣν ἐγὼ περὶ πλείστου ποιοῦμαι] Quomodo? si vere dicit Phormio, te pellicem aluisse, nisi forte præ amore uxoris id feceris, ut illi parceres. Idem.

Οἱ δεδανεικότες δὲ ἧκον ἐπὶ τοὺς τόκους;] F. ἐπὶ τὸ χωρίον, ἢ ἐπὶ τὰς ὑποθήκας. Hanc sententiam ego nunc in vertendo sum secutus. Nam exigere usuras parva res erat. *In farrag.* Fortasse sic restituendus hic locus: ἧκον ἐπὶ τὸ χωρίον, ἐπειδὴ

κους, ἐπειδὴ ὁ ἐνιαυτὸς ἐξῆλθεν, εἰ μή τις ἀποδοίη αὐτοῖς
κατὰ τὰς συγγραφάς.

ιζ΄. Ὧν ἀκούοντά με καὶ παρὰ τῶν ἀφικνουμένων λόγῳ,
τὰ δὲ καὶ δι᾽ ἐπιστολῶν παρὰ τῶν οἰκείων, τίνα με οἴεσθε
ψυχὴν ἔχειν, ἢ πόσα δάκρυα ἀφιέναι, τὰ μὲν ἐκλογιζό-
μενον περὶ τῶν παρόντων, τὰ δὲ καὶ ποθοῦντα ἰδεῖν παιδία,
καὶ γυναῖκα, καὶ μητέρα ἣν ἐγὼ οὐ πολλὰς ἐλπίδας εἶχον
[1] ζῶσαν καταλήψεσθαι; ὧν τί ἥδιόν ἐστιν ἀνθρώπῳ, ἢ
τίνος ἕνεκ᾽ ἄν τις εὔξαιτο, τούτων στερηθεὶς, ζῆν; τοιού-
των τοίνυν συμβεβηκότων [2] μοι τῶν πραγμάτων, οὐ περὶ
πλείονος ἐποιησάμην τὰ ἐμαυτοῦ ἴδια, ἢ τὰ ὑμέτερα· ἀλλ᾽
ἡγούμην δεῖν καὶ χρημάτων ἀναλισκομένων κρείττων εἶναι
καὶ τῶν οἴκοι ἀμελουμένων καὶ γυναικὸς καὶ μητρὸς νο-
σούσης, ὥστε μήτε τὴν τάξιν αἰτιάσασθαί μέ τινα λιπεῖν,
1226 μήτε τὴν τριήρη τῇ πόλει ἄχρηστον γενέσθαι. ἀνθ᾽ ὧν ἁπάν-
των νῦν ὑμῶν δέομαι, ὥσπερ ἐγὼ ὑμῖν εὔτακτον καὶ χρή-
σιμον ἐμαυτὸν παρέσχον, οὕτω καὶ ὑμᾶς νῦν περὶ ἐμοῦ
πρόνοιαν ποιησαμένους, καὶ ἀναμνησθέντας ἁπάντων ὧν τε
διηγησάμην πρὸς ὑμᾶς, τῶν τε μαρτυριῶν ὧν παρεσχόμην
καὶ τῶν ψηφισμάτων, βοηθῆσαι μὲν ἐμοὶ ἀδικουμένῳ, τι-
μωρήσασθαι δ᾽ ὑπὲρ ὑμῶν, εἰσπρᾶξαι δὲ τὰ ὑπὲρ τούτου
ἀναλωμένα. ἢ τίς ἐθελήσει φιλοτιμεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς, ὅταν
ὁρῶσι μήτε τοῖς χρηστοῖς καὶ εὐτάκτοις χάριν οὖσαν, μήτε
τοῖς πονηροῖς καὶ ἀκοσμοῦσι τιμωρίαν παρ᾽ ὑμῶν; ἀνα-
γνώσεται δὲ καὶ τὸν νόμον ὑμῖν, καὶ τὰ ἀναλώματα τοῦ
χρόνου οὗ ἐπετριηράρχησα ὑπὲρ τούτου καθ᾽ ἕκαστον, καὶ
τοὺς λιπόνεως, ὅσον ἕκαστος ἔχων ἀργύριον ἀπέδρα, καὶ
[3] ὅπου, ἵνα εἰδῆτε, ὅτι οὔτε νῦν πρὸς ὑμᾶς ψεῦδος οὐδὲν
λέγω, οὔτε ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ.

ιη΄. Ἡγοῦμαί τε δεῖν τὸν μὲν ὑπὸ τῶν νόμων χρόνον ὡρισμένον ἀμέμπτως ὑμῖν λειτουργεῖν· τοὺς δὲ καταφρονοῦντας καὶ ὑμῶν καὶ τῶν νόμων, καὶ οὐκ ἐθέλοντας πείθεσθαι τοῖς νόμοις, ἐξελέγξας ἐν ὑμῖν ἀδικοῦντας τιμωρή-

[1] ζῶσαν ἂν καταλήψεσθαι [2] μοι συμβεβηκότων [3] * ὅποι

ὁ ἐνιαυτὸς ἐξῆλθεν· εἰ μὴ ἀποδοίη τις αὐτοῖς τό τε κεφάλαιον καὶ τοὺς τόκους κατὰ τὰς συγγραφὰς, *invadebant prædium, cum exisset annus: nisi ipsis et sors et usuræ secundum tabulas redderentur.* Idem.

Εἰ μή τις ἀποδοίη] Ἀντὶ τοῦ, εἰ μὴ ἐγὼ ἀποδοίην, ut et supra. Idem.

ιζ΄. Χρόνῳ] Hic videntur legenda esse et

σασθαι. εὖ δ᾽ ἴστε, ὅτι οὐ περὶ τῶν ἐμῶν ἰδίων μᾶλλον τιμωρήσεσθε Πολυκλέα, [1] ἢ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν, οὐδὲ περὶ τῶν παρεληλυθότων τριηράρχων ἐπιμέλειαν ποιήσεσθε μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν μελλόντων πρόνοιαν, ὥστε μήτε τοὺς λειτουργοῦντας ἀθυμεῖν, μήτε τοὺς διαδόχους καταφρονεῖν τῶν νόμων· ἀλλ᾽ ἀπιέναι ἐπὶ τὰς ναῦς, ὅταν καταστάθωσιν. ἃ προσήκει ὑμᾶς ἐνθυμηθέντας ὀρθῶς καὶ
δικαίως διαγνῶναι περὶ πάντων. ἡδέως δ᾽ ἂν ὑμῶν πυθοί- 1227
μην, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τίν᾽ ἂν ποτε γνώμην περὶ ἐμοῦ εἴχετε, εἰ, τοῦ τε χρόνου ἐξήκοντος καὶ τούτου μὴ ἥκοντος ἐπὶ τὴν ναῦν, μὴ ἐπετριηράρχησα, κελεύσαντος τοῦ στρατηγοῦ, ἀλλὰ πλέων ᾠχόμην. ἆρ᾽ οὐκ ἂν ὠργίζεσθέ μοι, καὶ ἡγεῖσθε ἂν ἀδικεῖν με; εἰ τοίνυν ἂν ἐμοὶ τότε ὀργίζοισθε, ὅτι οὐκ ἐπετριηράρχησα, πῶς οὐχὶ νῦν προσήκει ὑμᾶς τοῦτον εἰσπρᾶξαί μοι τὰ ἀναλώματα, ἃ ἐγὼ ὑπὲρ τούτου ἀνάλωσα, τὸν οὐ διαδεξάμενον τὴν ναῦν; ὅτι δ᾽ οὐκ ἐμοὶ μόνῳ οὐ διεδέξατο τὴν ναῦν, ἀλλὰ καὶ πρότερον Εὐριπίδῃ, συντριήραρχος ὢν, καὶ συνθηκῶν οὐσῶν αὐτοῖς τοὺς ἓξ μῆνας ἑκάτερον πλεῖν, ἐπειδὴ Εὐριπίδης ἐξέπλευσε, καὶ ὁ χρόνος ἐξῆκεν, οὐ διεδέξατο τὴν ναῦν αὐτῷ, ἀναγνώσεται τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

[1] ἢ οὐχ ὑπὲρ

lex et sumptus facti, et deesse tituli, ΝΟΜΟΣ. ΑΝΑΛΩΜΑΤΑ. AUGER.

ιή. Ὅτι οὐ περὶ τῶν ἐμῶν ἰδίων μᾶλλον τιμωρήσεσθε Πολυκλέα, ἢ καὶ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν] lege, non τιμωρήσεσθαι, et ἢ οὐχ ὑπέρ. WOLF.

Οὐκ ἐπετριηράρχησα] F. add. ἂν post οὐκ. AUGER.

Ἀλλὰ καὶ πρότερον Εὐριπίδῃ] Οὐχὶ τῷ τραγικῷ, (πρεσβύτερος γὰρ ἐκεῖνος) ἀλλ᾽ ἑτέρῳ τινί. WOLF.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΗΣ ΤΡΙΗΡΑΡΧΙΑΣ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

1227 ΠΟΛΛΩΝ καὶ μεγάλων πραγμάτων κατεπειγόντων τοὺς Ἀθηναίους τριήρεις πληρῶσαι καὶ τῆς κατὰ θάλατταν ἐπιμεληθῆναι δυνάμεως, γράφεται ψήφισμα, τῶν τριηράρχων, τὸν μὲν πρῶτον τῶν ἄλλων τὴν ναῦν [1] κατέχοντα πεπληρωμένην, τὸν στέφανον λαβεῖν· τὸν δὲ μὴ πρὸ τῆς [2] ἕνης καὶ νέας, ἥτις ἐστὶν ἡ τελευταία τοῦ μηνὸς, περιορμίσαντα τὴν ναῦν,
1228 ἐπὶ τὸ χῶμα δεθῆναι. τὸ χῶμα δὲ ἦν οἰκοδόμημα ἐν τῷ λιμένι προβεβλημένον προσορμίσεως ἕνεκα καὶ ἀγορᾶς τῶν ναυτῶν. Ἀπολλόδωρος οὖν ὁ Πασίωνος, πρῶτος τὴν ναῦν περιορμίσας, ἔλαβε τὸν στέφανον· [3] προστεθείσης δὲ πάλιν δοκιμασίας, ὅστις κάλλιστα παρεσκευάσατο τὴν τριήρη, στεφανῶσαι καὶ τοῦτον, [4] ἀντιποιεῖται καὶ τοῦτον ἐστεφάνωσεν ὁ Ἀπολλόδωρος.

[1] παρέχοντα [2] ἕνης [3] προτεθείσης [4] ἀντιποιεῖται καὶ τοῦτον * ἐστεφανῶσθαι ὁ Ἀ.

Τὴν ναῦν κατέχοντα] M. παρέχοντα. WOLF.

Ἥτις ἐστὶν ἡ τελευταία τοῦ μηνὸς] Ἡ τριακάς. IDEM.

Τεθῆναι] Melius margo edit. Benenat. exhibet δεθῆναι. Nam patet sic legendum esse ex ipsa oratione, ubi ait δῆσαι καὶ δικαστηρίῳ παραδοῦναι. PALMER.

Προστεθείσης] M. προτεθείσης. WOLF.

Ἀντιποιεῖται καὶ τοῦτον ἐστεφάνωσεν] Lego στεφανῶσαι καὶ τοῦτον· ἀντιποιεῖται καὶ τούτου τοῦ στεφάνου Ἀπολλόδωρος. IDEM.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο

ΠΕΡΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΗΣ ΤΡΙΗΡΑΡΧΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ.

ά. ΕΙ μὲν ὅτῳ πλεῖστοι συνείποιεν, ὦ βουλὴ, τὸ ψήφισμα ἐκέλευσε δοῦναι τὸν στέφανον, κἂν ἀνόητος ἦν, εἰ λαβεῖν αὐτὸν ἠξίουν, Κηφισοδότου μόνου μοι συνειρηκότος, τούτοις δὲ παμπόλλων. νῦν δὲ τῷ πρώτῳ παρασκευάσαντι τὴν τριήρη τὸν ταμίαν προσέταξεν ὁ δῆμος δοῦναι· πεποίηκα δὲ τοῦτ᾽ ἐγὼ, διό φημι δεῖν αὐτὸς στεφανοῦσθαι. θαυμάζω δὲ καὶ τούτων, ὅτι, τῆς τριήρους ἀμελήσαντες, τοὺς ῥήτορας

ά. Ὁ δῆμος δοῦναι] S. τὸν στέφανον. WOLF.

παρεσκεύασαν, καὶ δοκοῦσί μοι παντὸς διημαρτηκέναι τοῦ
πράγματος, καὶ νομίζειν, οὐχὶ τοῖς ποιοῦσιν ἃ δεῖ χάριν
ὑμᾶς ἔχειν, ἀλλὰ τοῖς φάσκουσιν, οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον
ἐγνωκότες, ὅνπερ ἐγὼ, περὶ ὑμῶν. καὶ κατ' αὐτὸ δὴ τοῦτο
δικαίως ἂν ἔχοιτ' εὐνοϊκωτέρως ἐμοί· φαίνομαι γὰρ βελτί-
ους ὑμᾶς ὑπολαμβάνων, ἢ οὗτοι. ἐχρῆν μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, καὶ δίκαιον ἦν, τοὺς τὸν στέφανον οἰομένους δεῖν 1229
παρ' ὑμῶν λαβεῖν, αὐτοὺς ἀξίους ἐπιδεικνύναι τούτου, μὴ
ἐμὲ κακῶς λέγειν· ἐπειδὴ δὲ, τοῦτο παρέντες, ἐκεῖνο ποι-
οῦσιν, ἐπιδείξω ψευδομένους [1] ἀμφότερα αὐτοὺς, ἅ τε αὐ-
τοὺς ἐνεκωμίασαν, καὶ ὅσα εἰς ἡμᾶς ἐβλασφήμησαν, ἐξ
αὐτῶν τῶν πεπραγμένων ἑκατέροις.

β'. Ψήφισμα γὰρ ὑμῶν ποιησαμένων, ὃς ἂν μὴ πρὸ τῆς
[2] ἕνης καὶ νέας ἐπὶ χῶμα τὴν ναῦν περιορμίσῃ, δῆσαι καὶ
δικαστηρίῳ παραδοῦναι, καὶ ταῦτα κυρωσάντων, ἐγὼ μὲν
περιώρμισα καὶ στέφανον διὰ ταῦτα παρ' ὑμῶν ἔλαβον· οὗ-
τοι δὲ οὐδὲ καθείλκυσαν, ὥστ' ἔνοχοι δεσμοῦ γεγόνασι. πῶς
οὖν οὐκ ἀτοπώτατον ἂν διαπράξαισθε ἔργον, εἰ, τοὺς καθ'
ἑαυτῶν ἐάσαντας τίμημα τοιοῦτον ἐπαχθῆναι, τούτους στε-
φανώσαντες ὑμεῖς φαίνοισθε; τὰ σκεύη τοίνυν, ὅσα δεῖ
παρέχειν τὴν πόλιν τοῖς τριηράρχοις, ἐγὼ μὲν ἐκ τῶν ἰδίων
ἀνήλωσα, καὶ τῶν δημοσίων ἔλαβον οὐδέν· οὗτοι δ' ὑμετέ-
ροις κέχρηνται, καὶ τῶν σφετέρων οὐδὲν εἰς ταῦτα προεῖν-
ται. καὶ μὴν οὐδ' ἂν ἐκεῖνό γ' ἔχοιεν εἰπεῖν, ὡς ἀνεπει-
ρῶντο ἐμοῦ πρότεροι· πρὶν γὰρ ἧφθαι μόνον τῆς τριήρους
τούτους, ἐπεπλήρωτό μοι, καὶ πάντες ἑωρᾶθ' ὑμεῖς ἀνα-
πειρωμένην τὴν ναῦν. ἔτι τοίνυν ὑπηρεσίαν τὴν κρατίστην
ἔλαβον, πολλῷ πλεῖστον ἀργύριον δούς. οὗτοι δὲ εἰ μὲν εἶ-
χον [3] χείρονα ἡμῶν, οὐδὲν ἂν ἦν δεινόν· νῦν δ' οὐδ' [4] ὁποι-
αντινοῦν μεμίσθωνται περὶ τοῦ πλείονος ἀντιλέγοντες. καί

[1] ἀμφότερ' αὐτοὺς ἐπιδείξω ψευδομένους [2] ἔννης [3] χείρον' ἂν ἡμῶν [4] ὁποιαντινοῦν πω μεμίσθωνται

Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο παρέντες, ἐκεῖνο ποιοῦσιν] Παρὰ τὸ παρίημι, non παρόντες, coram, ut habet vetus Hervagiana. IDEM. τοῦτο ad remotius, ἐκεῖνο ad propius redit contra morem consuetum. AUGER.

β'. Ἂν ἐπειρῶντο] Lege conjunctim ἀνεπειρῶντο. Verbum est solenne in eo significatu, id est, *periculum fecerunt, num triremis bene instructa foret remigibus et cætero instrumento.* Ea voce in eo significatu et alii. PALMER.

Καὶ πάντες ἑωρᾶθ' ὑμεῖς ἀναπειρωμένην] Alii ἀναπειρωμένην. F. πεπληρωμένην. Nam ἀναγομένην non placet. WOLF.

Περὶ τοῦ πλείονος ἀντιλέγοντες] Φάσκοντες, ὅτι πλέω ἀργυρίου ἀνήλωσαν. IDEM.

τοι πῶς εἰσὶ δίκαιοι, ταῦτα μὲν ὕστερον [1] ἐξαναπληροῦν,
νῦν δ', ὡς πρῶτοι παρασκευασάμενοι, τὸν στέφανον λα-
βεῖν; ἡγοῦμαι τοίνυν, ὅτι μὲν δικαιότατ' ἂν στεφανώ-
1230 σαιτε ἐμὲ, καὶ μηδὲν εἰπόντος ἐμοῦ, γιγνώσκειν ὑμᾶς· ὅτι
δ' οὐ μέτεστι μόνοις τούτοις περὶ τοῦ στεφάνου λόγος,
τοῦτ' ἐπιδεῖξαι βούλομαι. πόθεν οὖν τοῦτο μάλιστα ἔσται
δῆλον; ἀφ' ὧν αὐτοὶ πεποιήκασι. σκεψάμενοι γὰρ τὸν ἐξ
ἐλαχίστου τριηραρχεῖν βουλόμενον, μεμισθώκασι τὴν λει-
τουργίαν. καί τοι πῶς οὐκ ἄδικον, τῶν μὲν ἀναλωμάτων
ἀφεστηκέναι, τῶν δὲ γιγνομένων δι' ἐκεῖνα τιμῶν ἀξιοῦν
αὐτοῖς μετεῖναι; καὶ τοῦ μὲν μὴ περιορμίσαι τὴν ναῦν
τότε τὸν μεμισθωμένον αἰτιᾶσθαι, τῶν δὲ καλῶς δεδιηκο-
νημένων νῦν αὐτοῖς κελεύειν χάριν ὑμᾶς ἔχειν;

γ'. Δεῖ τοίνυν [2] ὑμᾶς μὴ μόνον ἐκ τούτων σκοπεῖν τὸ
δίκαιον, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ πρότερον πεποιήκατε, ταῦ-
τὰ τινῶν διαπραξαμένων τούτοις. ὅτε γὰρ τῇ ναυμαχίᾳ
τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐνικήθητε, τότε τῶν τριηράρχων τοὺς
μεμισθωκότας τὰς τριηραρχίας αἰτιωτάτους τοῦ γεγενη-
μένου νομίζοντες, παρεδώκατε εἰς τὸ δικαστήριον, κατα-
χειροτονήσαντες προδεδωκέναι τὰς ναῦς καὶ λελοιπέναι τὴν
τάξιν· καὶ κατηγόρει μὲν Ἀριστοφῶν, ἐδικάζετε δ' ὑμεῖς·
εἰ δὲ μὴ μετριωτέραν ἔσχετε τὴν ὀργὴν τῆς ἐκείνων πονη-
ρίας, οὐδὲν ἂν αὐτοὺς ἐκώλυε τεθνάναι. ταῦτα τοίνυν εἰδό-
τες οὗτοι πεπραγμένα αὐτοῖς καὶ ἐκείνοις, οὐχὶ φρίττουσιν
ἐν ὑμῖν ὑπὲρ ὧν προσήκει παθεῖν αὐτοὺς, ἀλλὰ δημηγοροῦ-
σι κατ' ἄλλων καὶ στεφανοῦν κελεύουσιν αὐτούς. καίτοι
σκέψασθε, τίν' ἄν ποτε δόξαιτε βεβουλεῦσθαι τρόπον, εἰ,
διὰ τὴν αὐτὴν πρόφασιν, τοὺς μὲν θανάτου κρίναντες, τοὺς
δὲ στεφανώσαντες, φανεῖτε; καὶ μὴν οὐ μόνον εἰ τοῦτο
1231 ποιήσαιτε, δοκοῖτ' ἂν ἁμαρτεῖν, ἀλλ' εἰ καὶ μὴ κολάσαιτε
τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας, ἔχοντες. οὐ γὰρ, ἐπειδὰν ἐά-
σητέ τι τῶν ὑμετέρων ἀπολέσθαι, τότε χρὴ χαλεπαίνειν·

[1] ἐξ ἀνάγκης πληροῦν [2] ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ

Λαβεῖν] M. προλαβεῖν. *In farrag.* IDEM.

Σκεψάμενοι γὰρ τὸν ἐξ ἐλαχίστου τριηραρχεῖν βουλόμενον] F. σκεψάμενοι γὰρ, καὶ ἐξ ἐλαχίστου τριηραρχεῖν βουλόμενοι. IDEM. σκεψάμενοι, *considerantes, intuentes, pro exemplo sumentes.* AUGER.

γ'. Ταῦτα τοίνυν εἰδότες] Tolle accentum circumflexum, et lege ταὐτὰ, id est, *eadem.* PALMER.

Τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας, ἔχοντες] S.

ἀλλ' ἐν ᾧ τὰ μὲν ὑμέτερά ἐστι σῷα, καθορᾶτε δὲ τοὺς ἐφεστηκότας δι' αἰσχροκέρδειαν οὐχὶ προσήκουσαν πρόνοιαν περὶ σωτηρίας αὐτῶν ποιουμένους. καὶ μηδεὶς ὑμῶν ἐπιτιμήσῃ τῷ λόγῳ, πικρὸν εἶναι νομίσας, ἀλλὰ τοῖς τὸ ἔργον αὐτὸ πεποιηκόσι· διὰ γὰρ τοὺς τοιούτους, τοῦτό ἐστι. θαυμάζω δ' ἔγωγε, τί δή ποτε τῶν μὲν ναυτῶν τοὺς ἀπολειπομένους, ὧν τριάκοντα δραχμὰς ἕκαστος ἔχει μόνας, δέουσι καὶ κολάζουσιν οὗτοι, τῶν δὲ τριηράρχων τοὺς μὴ συμπλέοντας, ὧν τριάκοντα μνᾶς εἰς ἐπίπλουν εἴληφεν ἕκαστος, οὐ ταὐτὰ ποιεῖθ' ὑμεῖς· ἀλλ', ἐὰν μὲν πένης ὤν τις δι' ἔνδειαν ἁμάρτῃ, τοῖς ἐσχάτοις ἐπιτιμίοις ἐνέξεται, ἐὰν δὲ πλούσιος ὢν δι' αἰσχροκέρδειαν ταὐτὰ ποιήσῃ, συγγνώμης τεύξεται; καὶ ποῦ τὸ πάντας ἔχειν ἴσον καὶ δημοκρατεῖσθαι [1] φαίνεται, τοῦτον τὸν τρόπον ὑμῶν ταῦτα βραβευόντων;

δ'. Ἔτι τοίνυν ἔμοιγε δοκεῖ κἀκεῖνο ἀλόγως [2] ἔχειν, τὸν μὲν εἰπόντα τι μὴ κατὰ τοὺς νόμους, ἐὰν ἁλῷ, τὸ τρίτον μέρος ἠτιμῶσθαι τοῦ σώματος· τοὺς δὲ μὴ λόγον, ἀλλ' ἔργον, παράνομον πεποιηκότας, μηδεμίαν δοῦναι δίκην. καὶ μὴν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντες ἂν ὑμεῖς φήσαιτε τὸ πρὸς τὰ τοιαῦτα πρᾴως ἔχειν, προδιδάσκειν ἑτέρους ἀδίκους εἶναι. βούλομαι τοίνυν, [3] ἐπειδήπερ παρῆλθον, καὶ τὰ συμβαίνοντα ἀπὸ τῶν τοιούτων ὑμῖν διεξελθεῖν.

ε'. Ἐπειδὰν γάρ τις μισθωσάμενος τριηραρχίαν ἐκπλεύ-

[1] φανεῖται [2] ἔχειν, * τὸ τὸν [3] ἐπειδήπερ εἰς τούτους τοὺς λόγους παρῆλθον

κολάσαι, ἀντὶ τοῦ, δυνάμενοι. Wolf.

γ'. Τὸ τρίτον μέρος ἠτιμῶσθαι τοῦ σώματος] Τὸ καθάπαξ ἠτιμῶσθαι [ἄτιμος] §. κδ'. fin. in Midiana et alibi habuimus: ut videantur et Athenienses diminutionem capitis habuisse magnam, majorem et maximam, ut nostri Jurisconsulti. Idem.

Προδικάζειν ἑτέρους] Lege προδιδάσκειν. Idem.

Προδικάζειν] Sic et aliæ editiones, sed in margine Benenatianæ adscriptum est προδιδάσκειν, quod melius. Palmer.

ε'. Ἐπειδὰν γὰρ μισθωσάμενος κ. τ. λ.] Quæ pessime reddidit doctus interpres. Τριηραρχία munus Athenis fuit, gravissimum et magnis constans sumptibus, trieris ad bellum instruendæ et complendæ. Qui eas conducebant navium præfecturas, abutebantur ea potestate ad expilandos in mari ac capiendos quoscunque prehendere possent, prætextu ἀνδροληψίων. Cum quis homicidii reus aufugerat Athenis in aliam civitatem, Athenienses negotium dabant suis Trierarchis ac navium bellicarum præfectis, ut quoscunque in mari possent ex illa civitate homines comprehendere, caperent atque abducerent, ipsorumque bona diriperent, ἀνδροληψίου nomine. Quod jus *repræsaliorum* vulgo vocamus. Junxit ergo hic Demosthenes ἀνδροληψίας et σύλας, quia diripiebant eos et eorum naves expilabant, adversus quos sibi esse jus ἀνδροληψίου prætendebant. Ex hoc prætextu multos ex sociis spoliabant innoxios et immerentes. Qui, ut se vindicarent, quoscunque etiam Athenienses privatis navibus

1232 σῃ, πάντας ἀνθρώπους ἄγει καὶ φέρει· καὶ τὰς μὲν ὠφελείας ἰδίᾳ καρποῦται, τὰς δὲ δίκας τούτων ὁ τυχὼν δίδωσιν ὑμῶν, καὶ μόνοις ὑμῖν οὐδαμόσε ἐστὶν ἄνευ κηρυκείου βαδίσαι, διὰ τὰς ὑπὸ τούτων ἀνδροληψίας καὶ σύλας κατεσκευασμένας. ὥστε τῇ γ' ἀληθείᾳ σκοπῶν ἄν τις εὕροι τὰς τοιαύτας τριήρεις οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν, ἀλλὰ καθ' ὑμῶν, ἐκπεπλευκυίας. τὸν γὰρ ὑπὲρ τῆς πόλεως τριήραρχον οὐκ ἀπὸ τῶν κοινῶν προσδοκᾶν χρὴ πλουτήσειν, ἀλλὰ ἀπὸ τῶν ἰδίων τὰ τῆς πόλεως ἐπανορθώσειν, εἴπερ ἔσται τι τῶν δεόντων ὑμῖν· τούτων δὲ τἀναντία ἕκαστος ἐγνωκὼς ἐκπλεῖ. καὶ γάρ τοι [1] τὰ τῶν αὐτῶν τρόπων ἁμαρτήματα ταῖς ὑμετέραις βλάβαις ἐπανορθοῦνται. καὶ τούτων οὐδέν ἐστιν ἄλογον. δεδώκατε γὰρ τοῖς βουλομένοις ἀδικεῖν, ἂν μὲν λάθωσιν, ἔχειν· ἂν δὲ ληφθῶσι, συγγνώμης τυχεῖν· τοῖς οὖν ἠμεληκόσι δόξης ἄδεια ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται γέγονε. τῶν μὲν τοίνυν ἰδιωτῶν τοὺς μετὰ τὸ παθεῖν μανθάνοντας ἀπροσκέπτους ὀνομάζομεν· ὑμᾶς δ', οἵτινες οὐδὲ

[1] τὰ παρὰ τὸν αὐτῶν τρόπον

navigantes capere possent, par pari eis rependebant, et abducebant, navigiaque eorum expilabant. Ob eas injurias quas illæ civitates ab Atheniensium trierarchis accipiebant, non audebant privati, nec ipsi mercatores, ex urbe quoquam navigare sine caduceo. Adversus igitur hujusmodi civitates, quæ homicidii convictos aut læsæ majestatis reos nollent ad supplicium reddere, ἀνδρολήψια et σύλας habere se intendebant, hoc est, jus hominum ex illis civitatibus, quocunque loco possent apprehendi, capiendorum, et bonorum, quæ ad eos pertinerent, diripiendorum, tanquam adversus hostes. *De M. U.* p. 212. Salmasius. De Atheniensium trierarchis quod dicit Salmasius, merum somnium est. Dicit Demosthenes, eos, qui quandoque τριηραρχίαν conducebant, multa mala patrare solitos, direptis quibusque, sive amicis sive inimicis; atque inde fieri, ut Athenienses quilibet comprehenderentur aut spoliarentur sæpe ab iis, quos expilati fuerant, jure talionis, quod nos *repræsalias* dicimus. At Salmasius contrario omnino sensu vult trierarchiæ illos conductores sub prætextu ἀνδροληψίαν *repræsaliarum* obvios quosque spoliare solitos, contra Demosthenis mentem apertam, et verborum elegantiam; quæ optime vertebat Wolfius, ex mente Demosthenis. Si qui igitur ab Atheniensium trierarchiæ redemptoribus spoliati fuerant nec jus obtinere potuerant, dabantur iis a sua repub. adversus Athenienses σύλαι, et, ut loquimur, *repræsaliæ*; per quas vexabantur, non trierarchi, qui injuriam fecerant, et inde locupletati erant, quod ait Demosthenes, sed quilibet alii, nec delicti nec lucri participes, ita ut vix possent Athenienses (quod ait oratorie Demosthenes) iter facere sine caduceo, διὰ τὰς ὑπὸ τούτων ἀνδροληψίας καὶ σύλας κατεσκευασμένας, *propter tam corporum quam bonorum direptiones ab his excitatas*, aut quibus hi suis deprædationibus causam præstiterant. Ἀνδροληψίαι igitur illæ et σύλαι non erant Atheniensium, nec sub earum prætextu deprædationes illæ fiebant a trierarchiæ conductoribus, sed aliorum contra, quos hi trierarchi injuria spoliaverant. Cur igitur ad trierarchos illos, de quibus boni illi mercatores nunquam cogitarant, verba Salmasius torqueret, causa non erat. *In Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R.* l. II. c. XX. §. XXI. Heraldus. Vid. vol. III. p. 518. v. ult.

Καὶ γάρ τοι τὰ τῶν αὐτῶν τρόπων ἁμαρτήματα] M. τὰ παρὰ τὸν τρόπον τὸν αὐτῶν ἁμαρτήματα. *In farrag.* M. τῶν τρόπων τῶν αὐτῶν. Wolf.

πεπονθότες πολλάκις ἤδη φυλάττεσθε, τί τις καλέσειεν ἄν;

ϛʹ. Ἄξιον τοίνυν καὶ περὶ τῶν συνειρηκότων εἰπεῖν. οὕτω γὰρ ἡγοῦνταί τινες ἐξουσίαν εἶναι σφίσι καὶ ποιεῖν ὅ τι βούλονται καὶ λέγειν παρ᾽ ὑμῖν, ὥστε τῶν [1] ποτὲ συγκατηγορούντων μετὰ Ἀριστοφῶντος καὶ πικρῶν ὄντων τοῖς μεμισθωκόσι τὰς τριηραρχίας νῦν κελεύουσί τινες τούτους στεφανῶσαι· καὶ δυοῖν θάτερον ἐξελέγχουσιν αὑτούς, ἢ τότ᾽ ἐκείνους ἀδίκως συκοφαντοῦντες, ἢ νῦν τοῖσδ᾽ ἐπὶ μισθῷ συνηγοροῦντες· καὶ χαρίσασθαι κελεύουσιν ὑμᾶς,
[2] ὥσπερ περὶ δωρεᾶς, ἀλλ᾽ οὐ περὶ νικητηρίων, τῶν λόγων 1233
ὄντων, ἢ καὶ χάριν τιθεμένων διὰ τῶν τοιούτων τοῖς ἀμελοῦσιν ὑμῶν, ἀλλ᾽ οὐ διὰ τῶν βελτιόνων, τοῖς ὑπηρετοῦσιν ἃ δεῖ, χαρίζεσθαι προσῆκον.

ζʹ. Ἔπειθ᾽ οὕτως ὀλιγωροῦσι τοῦ δοκεῖν ἐπιεικεῖς εἶναι, καὶ παντελῶς τἆλλα πάρεργα πρὸς τὸ λαβεῖν νομίζουσιν, ὥστ᾽ οὐ μόνον τοῖς πρότερον ῥηθεῖσιν ὑφ᾽ αὑτῶν ἐναντία τολμῶσι δημηγορεῖν, ἀλλὰ καὶ νῦν οὐ ταὐτὰ λέγουσιν ἑαυτοῖς, οἵ τινες τοὺς μὲν ναύτας φασὶ δεῖν οἰκείους εἶναι τῆς τριήρους τῆς ληψομένης τὸν στέφανον, τῶν δὲ τριηράρχων τοὺς ἠλλοτριωκότας αὑτοὺς ἀπὸ τῆς λειτουργίας τούτους στεφανῶσαι κελεύουσι· καὶ φασὶ μὲν οὐδένα τούτων πρότερον παρασκευάσασθαι, κελεύουσι δὲ κοινῇ στεφανοῦν ἡμᾶς, τοῦ ψηφίσματος οὐ ταῦτα λέγοντος. ἐγὼ δὲ τοσούτου δέω [3] τοῦτο συγχωρεῖν, ὅσουπερ καὶ μεμισθωκέναι τὴν τριηραρχίαν· οὔτε γὰρ τοῦθ᾽ ὑπομείναιμ᾽ ἄν, οὔτ᾽ ἐκεῖν᾽ ἐποίησα. προσποιοῦνται μὲν τοίνυν ὑπὲρ τοῦ δικαίου συνηγορεῖν· σπουδάζουσι δὲ μᾶλλον, ἢ προῖκ᾽ ἄν τις ὑμῶν πράττων, [4] ὥσπερ ἄξια τοῦ μισθοῦ ποιῆσαι προσῆκον ἑαυτοῖς, ἀλλ᾽ οὐ γνώμην ἀποφήνασθαι. εἶθ᾽, ὥσπερ οὐχὶ πολιτείας κοινῆς μετέχοντες, καὶ διὰ ταῦτα τῷ βουλομένῳ λέγειν ἐξὸν, ἀλλ᾽ ἱερωσύνην ἰδίαν αὐτοί τινα ταύτην ἔχοντες, ἐὰν ὑπὲρ τῶν δικαίων ἐν ὑμῖν τις εἴπῃ, δεινὰ πάσχουσι καὶ θρασὺν εἶναί φασι· καὶ εἰς τοσοῦτον ἀναισθησίας προήκουσιν, ὥστ᾽ οἴονται, τὸν ἅπαξ εἰρηκότα ἂν καλέσωσιν ἀναιδῆ, σφᾶς αὐτοὺς πάντα τὸν βίον καλοὺς κἀγαθοὺς νομίζεσθαι. καίτοι, διὰ μὲν τὰς τούτων δημηγορίας,
1234 πολλὰ χεῖρον ἔχει· διὰ δὲ τοὺς οἰομένους δεῖν τὰ δίκαια ἀντιλέγειν, οὐ πάντ᾽ ἀπόλωλε. τοιούτους τοίνυν τοὺς συνηγοροῦντας αὑτοῖς παρεσκευασμένοι, καὶ τοσαύτην βλασφημίαν εἰδότες οὖσαν καθ᾽ αὑτῶν τοῖς βουλομένοις τι λέγειν [1] φλαῦρον, ὅμως εἰς λόγον ἠξίωσαν καταστῆναι, καὶ κακῶς τιν᾽ ἐτόλμησαν εἰπεῖν, οἷς ἀγαπητὸν ἦν μὴ πάσχουσι κακῶς αὐτοῖς. τοῦ τοίνυν τούτους ἀδίκους εἶναι καὶ θρασεῖς οὐδένες ὑμῶν εἰσὶν αἰτιώτεροι· παρὰ γὰρ τῶν λεγόντων, οὓς ἴστε ἐπὶ μισθῷ τοῦτο πράττοντας, πυνθάνεσθε ποῖόν τιν᾽ ἕκαστον δεῖ νομίζειν, οὐκ αὐτοὶ θεωρεῖτε. καίτοι πῶς οὐκ ἄτοπον, τούτους μὲν αὐτοὺς πονηροτάτους τῶν πολιτῶν νομίζειν, τοὺς δ᾽ ὑπὸ τούτων ἐπαινουμένους χρηστοὺς ἡγεῖσθαι; καὶ γάρ τοι πάντα δι᾽ αὑτῶν ποιοῦνται καὶ μονονουχὶ ὑπὸ κήρυκος πωλοῦσι τὰ κοινὰ, καὶ στεφανοῦν, ὃν ἂν αὐτοῖς δοκῇ, καὶ μὴ στεφανοῦν, κελεύουσι, κυριωτέρους αὑτοὺς τῶν ὑμετέρων δογμάτων καθιστάντες. ἐγὼ δ᾽ ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παραινῶ, μὴ ποιεῖν τὴν τῶν ἀναλίσκειν ἐθελόντων φιλοτιμίαν ἐπὶ τῇ τῶν λεγόντων πλεονεξίᾳ. εἰ δὲ μὴ, διδάξετε πάντας τὰ μὲν ὑφ᾽ ὑμῶν προσταττόμενα ὡς εὐτελέστατα διοικεῖν, τοὺς δ᾽ ὑπὲρ τούτων ἀναιδῶς εἰς ὑμᾶς ψευδομένους ὡς πλείστου μισθοῦσθαι.

[1] τότε [2] ὡς περὶ [3] τοῦ τοῦτο σ., ὅ. π. καὶ * τοῦ μεμισθωκέναι [4] ὥσπερ * οὐκ, ἄξια τοῦ μισθοῦ ποιῆσαι, πρ. ἑαυτ. ἀλλὰ * γνώμην

ϛʹ. Χάριν τιθεμένων] M. καταθεμένων. Idem. L. χάριν τιθέναι ὑμᾶς, referendo ad προσῆκον: vel potius, χάριν τινὰ θησομένων, vel τεθησομένων. Auger.

Ἀλλ᾽ οὐ διὰ τῶν βελτιόνων, τοῖς ὑπηρετοῦσιν, ἃ δεῖ, χαρίζεσθαι προσῆκον] Suspectus locus, in quo convertendo me non ineptam conjecturam secutum confido. Wolf.

ζʹ. Ἢ προῖκ᾽ ἄν τις ὑμῶν πράττων] S. σπουδάσειε. Idem.

[1] φαῦλον

Δεινὰ πάσχουσι] Ἀγανακτοῦσιν ἀδικεῖσθαι προσποιούμενοι. Idem.

Ἂν καλέσωσι] M. ἄν τινα καλέσωσι. Idem.

Τὰ δίκαια ἀντιλέγειν] F. πρὸς τὰ δίκαια, aut τοῖς δικαίοις. Idem.

Πάντα δι᾽ αὐτῶν ποιοῦνται] Non placet. F. διοικεῖται, aut διοικοῦνται, ἀντὶ τοῦ, διοικοῦσι δι᾽ ἑαυτῶν. Idem.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΠΠΟΝ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

ΛΥΚΩΝ τις, τὸ γένος Ἡρακλεώτης, τῇ Πασίωνος ἐχρῆτο τραπέζῃ. οὗτος, μέλλων ἐκ- 1234
πλεῖν εἰς Λιβύην, κατέλιπεν ἀργύριον παρὰ Πασίωνι, ὡς μὲν Πασίων ζῶν ἔλεγε, καὶ 1235
Ἀπολλόδωρος λέγει νῦν, ἐντειλάμενος ἀποδοῦναι Κηφισιάδῃ· ὡς δὲ Κάλλιππός φησιν, ἑαυτῷ χαρισάμενος, φίλῳ τε ὄντι καὶ προξένῳ τῶν πάντων Ἡρακλεωτῶν. ἀποθανόντος δὲ τοῦ Λύκωνος, τὸ ἀργύριον ἀπεδόθη Κηφισιάδῃ· Κάλλιππος δὲ, ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος, ἐπειδὴ πείθειν τὸν Πασίωνα οὐκ ἠδύνατο μεθ' ἑαυτοῦ γενόμενον συνεπιθέσθαι τῷ ξένῳ, ἐπ' αὐτὸν ἦλθε τὸν Πασίωνα, βλάβης αὐτῷ δικαζόμενος, καὶ Λυσιθείδῃ τὸ πρᾶγμα ἐπέτρεψεν, ὅστις, Πασίωνος ζῶντος, οὐδὲν ἀπεφήνατο. ἀποθανόντος δὲ ἐκείνου, αὖθις Ἀπολλοδώρῳ λαγχάνει δίκην τοῦ ἀργυρίου Κάλλιππος, καὶ ἠξίου πάλιν ἐπιτρέψαι τῷ Λυσιθείδῃ. ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος τὸν μὲν διαιτητὴν ἐδέξατο· πρὸς δὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου Λυσιθείδου ἀπήνεγκεν, ἵν', ὥς φησιν, ὀμόσας δικάσῃ, καὶ μὴ χωρὶς ὅρκου διαιτῶν τῷ Καλλίππῳ χαρίσηται. ὁ δὲ Λυσιθείδης [1] οὐκ ὀμόσας ἀπεφήνατο, καὶ κατεδιῄτησε τὴν δίκην. διόπερ, ἔφεσιν δοὺς, ὁ Ἀπολλόδωρος εἰς τὸ δικαστήριον εἰσέρχεται.

[1] Deest οὐκ.

Πρὸς δὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου, Λυσιθείδου ἀπήνεγκεν] F. πρὸς δὲ τὴν ἀρχὴν κατὰ τοὺς νόμους Λυσιθείδην ἀπήνεγκεν. Oratio habet p. 247. v. 5. κατὰ τοὺς νόμους γὰρ ἐπέτρεψα, καὶ ἀπήνεγκα πρὸς τὴν ἀρχήν. et v. pen. ὁ δὲ Λυσιθείδης οὐκ ὀμόσας, addita negatione. Oratio habet p. 247. v. 6. οὗτος δὲ τὸν κατὰ τοὺς νόμους ἀπενηνεγμένον διαιτητὴν ἔπεισεν ἀνώμοτον διαιτῆσαι. Wolf.

Εἰς δικαστήριον εἰσέρχεται] Vid. Petit. Comm. in L. A. l. IV. t. V. §. IV.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο

ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΠΠΟΝ

ΛΟΓΟΣ.

ά. ΟΥΚ ἔστι χαλεπώτερον οὐδὲν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, 1235
ἢ ὅταν ἄνθρωπος, δόξαν ἔχων καὶ δυνάμενος εἰπεῖν, τολμᾷ ψεύδεσθαι καὶ μαρτύρων εὐπορῇ. ἀνάγκη γὰρ ἤδη ἐστὶ τῷ
φεύγοντι, μηκέτι περὶ τοῦ πράγματος μόνον λέγειν, ἀλλὰ 1236
καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ λέγοντος, ὡς οὐκ εἰκὸς αὐτῷ διὰ τὴν δόξαν πιστεύειν. εἰ γὰρ ἔθος καταστήσετε τοῖς δυναμένοις

εἰπεῖν καὶ δόξαν ἔχουσι μᾶλλον πιστεύειν, ἢ τοῖς ἀδυνατωτέροις, ἐφ' ὑμῖν αὐτοῖς ἔσεσθε τὸ ἔθος τοῦτο κατεσκευακότες. δέομαι οὖν ὑμῶν, εἴπερ τι καὶ ἄλλο πώποτε πρᾶγμα αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἐδικάσατε, μηδὲ μεθ' ἑτέρων τὴν γνώμην γενόμενοι, μήτε μετὰ τῶν διωκόντων μήτε μετὰ τῶν φευγόντων, ἀλλὰ τὸ δίκαιον σκεψάμενοι, οὕτω καὶ νῦν διαγνῶναι. ἐξ ἀρχῆς δ' ὑμῖν διηγήσομαι.

β'. Λύκων γὰρ ὁ Ἡρακλεώτης, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὗτος [1] ὃν καὶ αὐτὸς λέγει, τῇ τραπέζῃ τῇ τοῦ πατρὸς ἐχρῆτο, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι ἔμποροι, ξένος μὲν ὢν Ἀριστόνῳ τῷ Δεκελεῖ καὶ Ἀρχεβιάδῃ τῷ Λαμπρεῖ, ἄνθρωπος [2] δὲ σώφρων. οὗτος, ἐπειδὴ ἐκπλεῖν ἤμελλεν εἰς τὴν Λιβύην, διαλογισάμενος πρὸς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἐναντίον Ἀρχεβιάδου καὶ Φρασίου προσέταξε τὸ ἀργύριον, ὃ κατέλιπεν, — ἦν δὲ τοῦτο ἑκκαίδεκα μναῖ καὶ τετταράκοντα δραχμαὶ, ὡς ἐγὼ ὑμῖν πάνυ ἀκριβῶς ἐπιδείξω —, Κηφισιάδῃ ἀποδοῦναι, λέγων, ὅτι κοινωνὸς αὐτοῦ εἴη ὁ Κηφισιάδης οὗτος, οἰκήτωρ μὲν ὢν ἐν Σκύρῳ, ἐν δὲ τῷ παρόντι ἐφ' ἑτέρᾳ ἀποδημῶν ἐμπορίᾳ· δεῖξαι δὲ ἂν αὐτὸν τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ καὶ συστῆσαι τῷ Ἀρχεβιάδῃ καὶ τῷ Φρασίᾳ προσέταξεν, ἐπειδὴ ἥκοι ἐκ τῆς ἀποδημίας. εἰώθασι δὲ πάντες οἱ τραπεζῖται, ὅταν τις ἀργύριον τιθεὶς ἰδιώτης

[1] * ὃν καὶ οὗτος αὐτὸς

[2] δέ τις σώφρων

ά. Ἐφ' ὑμῖν αὐτοῖς] M. ἐφ' ὑμᾶς αὐτοὺς, etsi non ignoro, sæpius in auctoribus ita legi: sed illud dubito, errorene librariorum id fiat, an auctoritate scriptorum. Wolf. Dicitur pro ἐφ' ὑμᾶς αὐτούς. Auger.

Μηδὲ μεθ' ἑτέρων τὴν γνώμην γενόμενοι] Ἀντὶ τοῦ, μετὰ μηδετέρων, κατ' Ἀττικὴν τμῆσιν. Wolf.

β'. Τῷ Δεκελεῖ] Alii Δεκελαιεῖ, παρὰ τὴν Δεκέλειαν. Sed malo Δεκελεῖ, ut Ἀλεξανδρεῖ, κατὰ συγκοπήν. Idem.

Εἰώθασι δὲ πάντες] Hic vides præcipuum trapezitarum ministerium, apud quos pecuniæ a peregrinis vel aliis deponebantur, recipiendæ, vel iis dandæ, quibus convenerat, qui ideo rationes conficiebant, quibus continebatur inter cætera, quid a quoque accepissent, quid et quibus dare aut reddere aliquid tenerentur. *In Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R.* l. II. c. XXIV. §. VIII. Heraldus.

Ὅταν τις ἀργύριον τιθεὶς ἰδιώτης] Τὸ ἰδιώτης suspectum est: malim aliud. Wolf.

Ὅταν τις — προστάττῃ] Hic ἰδιώτης quibusdam displicet, nec immerito. Scriptum fortasse fuerat, ὅταν ἀργύριον τιθεὶς ἴδιόν τις ἀποδοῦναί τῳ προστάττῃ, *cum quis pecuniam suam deponit alicui reddendam*, vel, *quam jubet alicui reddi*. τιθέναι hac in re proprium est. Unde θέματα ejusmodi pecuniæ apud argentarios depositæ, Plutarch. Consol. ad Apollon. Sic apud Plautum in Curculione [act. III. v. 62.]

Tecum oro, et quæso, qui has tabellas afferet,
Tibi, ut ei detur, quam istic emi virginem,
Quod te præsente istic egi, teque interprete,
Et aurum, et vestem: jam scis, ut convenerit.
Argentum des lenoni, huic des virginem.

Ibid. §. IX. Heraldus.

ἀποδοῦναί τῳ προστάττῃ, πρῶτον τοῦ θέντος τοὔνομα γρά- 1237
φειν καὶ τὸ κεφάλαιον τοῦ ἀργυρίου· ἔπειτα παραγράφειν,
τῷ δεῖνι ἀποδοῦναι δεῖ. καὶ, ἐὰν μὲν γινώσκωσι τὴν ὄψιν
τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ἐὰν δέῃ ἀποδοῦναι, τοσοῦτον μόνον ποιεῖν,
γράψαι, ᾧ δεῖ ἀποδοῦναι· ἐὰν δὲ μὴ γινώσκωσι, καὶ τού-
του τοὔνομα προσπαραγράφειν, ὃς ἂν μέλλῃ συστήσειν καὶ
δείξειν τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἂν δέῃ κομίσασθαι τὸ ἀργύριον.

γʹ. Τύχης δὲ συμβάσης τοιαύτης τῷ Λύκωνι τούτῳ, ὥστε, εὐθὺς ἐκπλέοντα αὐτὸν, περὶ τὸν Ἀργολικὸν κόλπον ὑπὸ ληστρίδων νεῶν τά τε χρήματα καταχθῆναι εἰς Ἄργος καὶ αὐτὸν τοξευθέντα ἀποθανεῖν, ἔρχεται ἐπὶ τὴν τράπεζαν Κάλλιππος οὑτοσὶ εὐθὺς ἐρωτῶν Λύκωνα Ἡρακλεώτην εἰ γιγνώσκοιεν. ἀποκριναμένου δὲ Φορμίωνος τουτουῒ, ὅτι γιγνώσκοιεν· ἆρα καὶ ἐχρῆτο ὑμῖν; ἔφη ὁ Φορμίων· ἀλλὰ πρὸς τί ἐρωτᾷς; πρὸς τί; ἔφη, ἐγώ σοι ἐρῶ. ἐκεῖνος μὲν τετελεύτηκεν· ἐγὼ δὲ προξενῶν τυγχάνω τῶν Ἡρακλεωτῶν. ἀξιῶ [1] δέ σε δεῖξαί μοι τὰ γράμματα, ἵν' εἴδω, εἴ τι καταλέλοιπεν ἀργύριον· ἐξ ἀνάγκης γάρ μοι ἐστὶν ἁπάντων Ἡρακλεωτῶν ἐπιμελεῖσθαι. ἀκούσας δ' αὐτοῦ ὁ Φορμίων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἔδειξεν εὐθέως παρα-

[1] δή

Ὧ ἐὰν] Imo ἂν pro ἐάν. Auger.

Τοσοῦτον μόνον ποιεῖν] S. εἰώθασιν. Wolf.

Ὃς ἂν μέλλῃ συστήσειν] *Quem oporteat ostendere et testificari eum esse cui dari oportet.* Budæus.

Ὃς ἂν μέλλῃ συστήσειν] Verba ista male accipiunt docti interpretes. συστήσειν non est hic *commendare*, sed *testatione sua indicare.* Is igitur, qui hoc munere fungitur, est notor et cognitor. Quomodo συστατικαὶ ἐπιστολαὶ non semper *commendatitiæ*, sed *testimoniales.* συστῆσαι apud Isocratem in Trapezit. est *dare aliquem qui se constituat soluturum.* Ibid. §. X. Heraldus.

γʹ. Ἐκπλέοντα αὐτὸν] Hæc verba cum nulla re cohærent; deberet legi ἐκπλέοντος αὐτοῦ. Auger.

Ἆρα καὶ ἐχρῆτο] Verba hæc sunt distinguenda; ἆρα καὶ ἐχρῆτο ὑμῖν; ἔφη ὁ Φορμίων. Quod dicit ἐχρῆτο ὑμῖν i. e. τῇ ὑμῶν τραπέζῃ. *An pecunias suas mensæ vestræ credebat? apud vos collocabat, aut deponebat?* Peregrini pecunias suas apud mensarios sæpius deponebant, ut eæ essent in tuto. Qui igitur mensarios habebant peculiares ad eam rem, et cætera istiusmodi, dicebantur αὐτοῖς χρῆσθαι, vel τῇ αὐτῶν τραπέζῃ. Isocr. in Trapezit. et Demosth. supra p. 239. v. 9. *Ibid.* §. XI. Heraldus.

Ἐγὼ δὲ προξενῶν τυγχάνω] *Cum autem sim proxeneta omnium negotiatorum Heracleensium in universum, quæso exhibe mihi rationes mensæ tuæ, ut sciam ecquid ille pecuniarum apud mensam depositarum habuerit.* Proxenetæ sunt conciliatores et interventores quasique conglutinatores hominum inter se stipulantium et spondentium, aut quemvis contractum conventumque ineuntium. Apud Senecam non semel legimus pro iis, qui nominibus faciendis intervenire solent. Budæus.

Ἔδειξεν εὐθέως παραχρῆμα] Ἐκ παραλλήλου τὰ χρήματα δέδωκεν, ἃ κατήχθη. Sed si λῃστρίδες ναῦς fuerunt, cur Argos redierunt? cur pecuniam non eripuerunt? An a republica missæ fuerunt contra alios? et miser hic Lycon obiter periit. *In farrag.* Neutrum placet [nec παραχρῆμα nec τὰ χρήματα], τὰ γράμματα probo. Wolf.

χρῆμα. δείξαντος δὲ αὐτοῦ τὸ γραμματεῖον, ἀναγνοὺς αὐτὸς καὶ ἄλλος οὐδεὶς, καὶ ἰδὼν γεγραμμένον ἐν αὐτῷ Λύκων Ἡρακλεώτης -- Χιλίας ἑξακοσίας τετταράκοντα Κηφισιάδῃ ἀποδοῦναι δεῖ -- Ἀρχεβιάδης Λαμπρεὺς δείξει τὸν Κηφισιάδην ᾤχετο ἀπιὼν σιωπῇ, καὶ πλέον ἢ πέντε μηνῶν οὐδένα λόγον ἐποιήσατο. ἐπιδημήσαντος δὲ τοῦ Κηφισιάδου μετὰ ταῦτα καὶ προσελθόντος πρὸς τὴν τράπεζαν καὶ ἀπαι-
1238 τοῦντος τὰ χρήματα, παρόντος δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ,
Ἀρχεβιάδου καὶ τοῦ Φρασίου, οὓς ὁ Λύκων τῷ πατρὶ συνέστησε καὶ ἐκέλευσε τὸν Κηφισιάδην δεῖξαι, ὃς εἴη, ἐπειδὴ ἔλθοι, [1] παρόντων καὶ ἄλλων, ἐξαριθμήσας αὐτῷ τὰς ἑκκαίδεκα μνᾶς καὶ τετταράκοντα δραχμὰς ἀπέδωκε Φορμίων οὑτοσί. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, τούτων ἁπάντων ὑμῖν τὰς μαρτυρίας ἀναγνώσεται.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

δʹ. Ὅτι μὲν ἀληθῆ ἅπαντα εἶπον πρὸς ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τῶν μαρτυριῶν ἀκηκόατε. προσελθὼν δὲ συχνῷ χρόνῳ ὕστερον πρὸς τὸν πατέρα Κάλλιππος οὑτοσὶ ἐν ἄστει, ἤρετο αὐτὸν, εἰ ἤδη ἐπιδεδημηκὼς εἴη ὁ Κηφισιάδης, ὅτῳ ἐπιγεγραμμένον εἴη ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον τὸ ὑπὸ τοῦ Λύκωνος τοῦ Ἡρακλεώτου καταλειφθέν; ἀποκριναμένου δὲ τοῦ πατρὸς, ὅτι οἴοιτο μὲν, εἰ μέντοι βούλοιτο εἰς Πειραιᾶ καταβῆναι, τὴν ἀκρίβειαν εἴσοιτο· οἶσθά τοι, ἔφη, ὅ τι ἐστὶν, ὦ Πασίων, ὅ σε ἐρωτῶ; — καὶ, μὰ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω καὶ τὴν Δήμητρα, οὐ ψεύσομαι πρὸς ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀλλ', ἃ τοῦ πατρὸς ἤκουον, διηγήσομαι

[1] παρόντων * δὲ καὶ

Εὐθέως τὰ γράμματα] Pro verbis istis pleraque exemplaria habent εὐθέως παραχρῆμα. Sed vera lectio est τὰ γράμματα. Ergo rationes argentariorum rem omnem cum iis gestam continebant; pecunias apud eos depositas, et quibus conditionibus, sive cum usuris reddendas, sive sine usuris, et totam negotii rationem: et ideo tam jure Græco, quam jure Romano edi debuerunt iis, quorum intererat, etsi nemo invitus rem suam edere et exhibere cogendus sit; cum ejusmodi rationes non sint argentarii propriæ, sed et iis communes, quibuscum ei res est. Et ideo summa diligentia conficiebantur. Demosth. π. Τιμόθ. [p. 193. v. 23.] Et cum cui pecuniam de mensa dabant, adscribere solebant sæpius ad quem usum eam darent, ut de re omni constaret certius. π. Τιμόθ. [p. 200. v. 2.] *Ibid.* §. XII. Heraldus.

Οὓς ὁ Λύκων] Verti quasi legeretur; οὓς ὁ Λύκων τῷ πατρὶ συστῆσαι ἐκέλευσε τὸν Κηφισιάδην καὶ δεῖξαι. Auger.

ὑμῖν. — ἔξεστί σοι, ἔφη, ἐμέ τε εὖ ποιῆσαι καὶ σεαυτὸν
μηδὲν βλαβῆναι· προξενῶν μὲν γὰρ τυγχάνω τῶν Ἡρα-
κλεωτῶν, βούλοιο δ᾽ ἄν, ὡς οἶμαι ἐγὼ, ἐμὲ μᾶλλον τὸ
ἀργύριον λαβεῖν, ἢ τὸν μέτοικον ἄνθρωπον καὶ ἐν Σκύρῳ
κατοικοῦντα καὶ οὐδενὸς ἄξιον. συμβέβηκε δὲ τοιοῦτόν τι.
ὁ Λύκων τυγχάνει ὢν καὶ ἄπαις καὶ κληρονόμον οὐδένα
οἴκοι καταλιπὼν, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι· πρὸς δὲ τούτῳ,
ἐπειδὴ εἰς Ἄργος κατήχθη τετρωμένος, τῷ προξένῳ τῶν
Ἡρακλεωτῶν τῷ Ἀργείῳ τὰ χρήματα δέδωκεν, ἃ κατή-
χθη μετ᾽ αὐτοῦ. οἷος οὖν εἰμὶ καὶ ἐγὼ τὰ ἐνθάδε αὐτὸς 1239
ἀξιοῦν λαμβάνειν· ἡγοῦμαι γὰρ δίκαιος εἶναι ἔχειν. σὺ
οὖν, εἰ ἄρα μὴ ἀπείληφε, λέγε, ὅτι ἐγὼ ἀμφισβητῶ, ἂν
ἄρα ἔλθῃ ὁ Κηφισιάδης· εἰ δ᾽ ἄρα ἀπείληφε, λέγε, ὅτι
ἐγὼ, μάρτυρας ἔχων, ἠξίουν ἐμφανῆ καταστῆσαι τὰ χρή-
ματα ἢ τὸν κεκομισμένον, καὶ, εἴ τι με βούλεται ἀφελέ-
σθαι, πρόξενον ὄντα ἀφαιρεθῆναι. ἐπειδὴ δὲ αὐτῷ εἴρητο,
ἐγὼ, ἔφη ὁ πατὴρ, ὦ Κάλλιππε, χαρίζεσθαι μέν σοι βού-
λομαι — καὶ γὰρ ἂν καὶ μαινοίμην, εἰ μὴ —, οὕτω μέν
τοι, ὅπως ἂν αὐτός τε δόξω μὴ χείρων εἶναι καὶ ἐκ τοῦ
πράγματος μηδὲν ζημιώσομαι. εἰπεῖν μὲν οὖν μοι ταῦτα
πρὸς τὸν Ἀρχεβιάδην καὶ τὸν Ἀριστόνουν, καὶ πρὸς αὐτὸν
δὲ τὸν Κηφισιάδην, οὐδὲν διαφέρει· ἐὰν μέντοι μὴ θέλωσι
ταῦτα ποιεῖν εἰπόντος ἐμοῦ, αὐτὸς ἤδη διαλέγου αὐτοῖς.
ἀμέλει, ἔφη οὗτος, ὦ Πασίων, ἐὰν βούλει σὺ, ἀναγκάσεις
αὐτοὺς ταῦτα ποιῆσαι. ἃ μὲν οὖν διελέχθη, ὦ ἄνδρες δι-
κασταὶ, οὗτος μὲν τῷ πατρὶ, ἐκεῖνος δὲ τῷ Ἀρχεβιάδῃ
καὶ τῷ Κηφισιάδῃ, τούτου δεηθέντος, καὶ τούτῳ χαριζόμε-
νος, ταῦτά ἐστιν, ἐξ ὧν κατὰ μικρὸν ἡ δίκη αὕτη πέπλα-
σται· ὧν ἐγὼ ἤθελον τούτῳ ταύτην, ἥτις εἴη μεγίστη
πίστις, δοῦναι, ἦ μὴν ἐγὼ τοῦ πατρὸς ἀκούειν. οὗτος δὲ ὁ
ἀξιῶν ὑφ᾽ ὑμῶν πιστεύεσθαι, ὡς ἀληθῆ λέγων, τρία ἔτη
διαλιπὼν, ἐπειδὴ, τοπρῶτον διαλεχθέντος τοῦ πατρὸς τῷ
Ἀρχεβιάδῃ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς Κηφισιάδου [1]ἐπιτηδείοις,

[1] ἐπιτηδείοις τοῖς Κηφισιάδου

δ΄. Οἷός εἰμι ἀξιοῦν λαμβάνειν] Ἀντὶ τοῦ, λαμβάνειν ἀξιῶ. ἢ, νομίζω δίκαιος εἶναι λαμβάνειν. Wolf.

Πρόξενον] L. πρόξενον ὄντα ἂν ἀφαιρεθῆναι. Auger.

Πρὸς τὸν Ἀρχεβιάδην καὶ τὸν Ἀριστόνουν] Supra Φρασίαν dixit. Wolf.

Ὧν ἐγὼ ἤθελον τούτῳ ταύτην ἥτις εἴη μεγίστη πίστις δοῦναι, ἦ μὴν ἐγὼ τοῦ πατρὸς ἀκούειν] Ἀντὶ τοῦ, ὅτι ἐγὼ ἤκουσα. Idem.

οὐκ ἔφασαν Καλλίππῳ προσέχειν τὸν νοῦν [1]οὐδὲν οἷς
λέγει· ἐπειδὴ δὲ ᾔσθετο ἀδυνάτως ἤδη ἔχοντα τὸν πατέρα
καὶ μόγις εἰς ἄστυ ἀναβαίνοντα καὶ τὸν ὀφθαλμὸν αὐτὸν
1240 προδιδόντα, λαγχάνει αὐτῷ δίκην, οὐ μὰ Δί᾽ οὐχ ὥσπερ
νῦν ἀργυρίου, ἀλλὰ βλάβης, ἐγκαλέσας βλάπτειν ἑαυτὸν
ἀποδιδόντα Κηφισιάδῃ τὸ ἀργύριον, ὃ κατέλιπε Λύκων ὁ
Ἡρακλεώτης παρ᾽ αὐτῷ, ἄνευ αὐτοῦ, ὁμολογήσαντα μὴ
ἀποδώσειν. λαχὼν δὲ, παρὰ μὲν τοῦ διαιτητοῦ ἀνείλετο
τὸ γραμματεῖον· προὐκαλέσατο δ᾽ αὐτὸν ἐπιτρέψαι Λυσι-
θείδῃ, αὐτοῦ μὲν καὶ Ἰσοκράτους καὶ Ἀφαρέως ἑταίρῳ,
γνωρίμῳ δὲ τοῦ πατρός. ἐπιτρέψαντος δὲ τοῦ πατρὸς, ὃν
μὲν χρόνον ἔζη ὁ πατὴρ, ὅμως, καίπερ οἰκείως ἔχων τού-
τοις, ὁ Λυσιθείδης οὐκ ἐτόλμα οὐδὲν εἰς ἡμᾶς ἐξαμαρτάνειν.
καίτοι οὕτω τινὲς ἀναίσχυντοί εἰσι τῶν οἰκείων τῶν τουτουῒ,
ὥστε ἐτόλμησαν μαρτυρῆσαι, ὡς ὁ μὲν Κάλλιππος ὅρκον τῷ
πατρὶ δοίη, ὁ δὲ πατὴρ οὐκ ἐθέλοι ὀμόσαι παρὰ τῷ Λυσι-
θείδῃ· καὶ οἴονται ὑμᾶς πείσειν, ὡς ὁ Λυσιθείδης οἰκεῖος
μὲν ὢν τῷ Καλλίππῳ, διαιτῶν δὲ τὴν δίαιταν, ἀπέσχετ᾽
ἂν μὴ οὐκ εὐθὺς τοῦ πατρὸς καταδιαιτῆσαι, δι᾽ αὐτοῦ γε
ἑαυτῷ μὴ [2]θέλων δικαστοῦ γενέσθαι τοῦ πατρός. ὡς δὲ
ἐγὼ μὲν ἀληθῆ λέγω, οὗτοι δὲ ψεύδονται, πρῶτον μὲν
αὐτὸ ὑμῖν τοῦτο γενέσθω τεκμήριον, ὅτι κατεγνώκει ἂν
αὐτοῦ ὁ Λυσιθείδης, καὶ ὅτι ἐγὼ ἐξούλης ἂν ἔφευγον νῦν,
ἀλλ᾽ οὐκ ἀργυρίου δίκην· πρὸς δὲ τούτῳ ἐγὼ ὑμῖν τοὺς
παρόντας ἑκάστοτε τῷ πατρὶ ἐν ταῖς συνόδοις ταῖς πρὸς
τοῦτον, αἳ παρὰ τῷ Λυσιθείδῃ ἐγίγνοντο, μάρτυρας παρ-
έξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

έ. Ὅτι μὲν, [3]οὐ προκαλεσάμενος εἰς ὅρκον τὸν πατέρα
τότε, νυνὶ ἐκείνου τετελευτηκότος καταψεύδεται, καὶ κατ᾽

[1] οὐδὲν αὐτοῖς λέγει [2] * θέλοντος [3] οὖν * οὐ προκαλεσάμενος

Οὐκ ἔφασαν Καλλίππῳ προσέχειν τὸν νοῦν οὐδὲν οἷς λέγει] Καλλίππῳ οἷς λέγει, ἀντὶ τοῦ, τοῖς Καλλίππου λόγοις. Idem.

Δι᾽ αὐτοῦ γε ἑαυτῷ μὴ θέλων δικαστοῦ γενέσθαι τοῦ πατρὸς] Lego μὴ θέλοντος. Hanc enim constructionem neque regula, neque exemplo ullo, possum defendere. Idem.

Τοῦ πατρὸς] Hoc alterum τοῦ πατρὸς supervacuum videtur et recidendum. Auger.

έ. Ὅτι μὲν οὖν προκαλεσαμένου] Sententia

ἐμοῦ ῥᾳδίως τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντας τοὺς οἰκείους τοὺς 1241
ἑαυτοῦ παρέχεται, ἔκ τε τῶν τεκμηρίων καὶ ἐκ τῆς μαρ-
τυρίας ταύτης ῥᾴδιον ὑμῖν εἰδέναι. ὅτι δὲ ἐγὼ ὑπὲρ τοῦ
πατρὸς ἠθέλησα αὐτῷ πίστιν δοῦναι, ἥνπερ ὁ νόμος κε-
λεύει, ἐάν τις τεθνεῶτι ἐπικαλῶν δικάζηται τῷ κληρονόμῳ,
μὴ δοκεῖν μοι μήτε ὁμολογῆσαι τὸν πατέρα τούτῳ ἀποδώ-
σειν τὸ ἀργύριον ὃ κατέλιπε Λύκων, μήτε συσταθῆναι
αὐτὸν τῷ πατρὶ ὑπὸ τοῦ Λύκωνος· καὶ Φορμίων, ἦ μὴν
διαλογίσασθαί τε ἐναντίον Ἀρχεβιάδου τῷ Λύκωνι αὐτὸς
καὶ προσταχθῆναι αὐτῷ Κηφισιάδῃ ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον·
τὸν δὲ Κηφισιάδην δεῖξαι αὐτῷ τὸν Ἀρχεβιάδην· καὶ ὅτε
Κάλλιππος προσῆλθε τοπρῶτον πρὸς τὴν τράπεζαν, λέγων,
ὅτι τετελευτηκὼς εἴη ὁ Λύκων, καὶ αὐτὸς ἀξιοίη τὰ γράμ-
ματα ἰδεῖν, εἴ τι καταλελοιπὼς εἴη ὁ ξένος ἀργύριον, ἦ
μὴν δείξαντος ἑαυτοῦ εὐθὺς αὐτῷ τὰ γράμματα, ἰδόντα
αὐτὸν τῷ Κηφισιάδῃ γεγραμμένον ἀποδοῦναι, σιωπῇ οἴχε-
σθαι ἀπιόντα, οὐδὲν οὔτε ἀμφισβητήσαντα, οὔτ᾽ ἀπει-
πόντ᾽ αὐτὸν περὶ τοῦ ἀργυρίου — τούτων ὑμῖν τάς τε
μαρτυρίας ἀμφοτέρας καὶ τὸν νόμον ἀναγνώσεται.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΝΟΜΟΣ.

ϛʹ. Φέρε δὴ ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς οὐδ᾽ ἐχρῆτο Λύκων τῷ Καλλίππῳ, ἐπιδείξω. [1] οἶμαι γάρ τί μοι καὶ τοῦτο εἶναι πρὸς τὴν ἀλαζονείαν τὴν τουτουΐ, τοῦ φάσκοντος αὐτῷ δωρεὰν δοθῆναι τὸ ἀργύριον τοῦτο παρὰ τοῦ Λύκωνος. ἐκεῖνος γὰρ τετταράκοντα μνᾶς ἔκδοσιν ἐκδοὺς εἰς Θρᾴκην Μεγακλείδῃ τῷ Ἐλευσινίῳ καὶ Θρασύλλῳ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, μεταδόξαν αὐτῷ μὴ ἐκεῖσε πλεῖν, μηδὲ κινδυνεύειν,

[1] οἴομαι

postulat ὡς προκαλεσαμένου. Wolf.

Ὅτι δὲ ἐγὼ ὑπὲρ κ. τ. λ.] Vid. Petit. Comm. in L. A. l. II. t. IV. §. XVIII.

Ὑπὸ τοῦ Λύκωνος καὶ Φορμίωνος] Vetus Hervagiana rectius ὑπὸ τοῦ Λύκωνος· καὶ Φορμίων, S. ἠθέλησεν αὐτῷ πίστιν δοῦναι. Wolf.

Οὔτ᾽ ἀπειπόντ᾽ αὐτὸν] Ἀπαγορεύσαντα. non est opus mutare in ἀντειπόντα. Idem.

Ἀμφοτέρας] Ipsius Phormionis, et eorum quibuscum egit, et qui cum eo egerunt. Auger.

ϛʹ. Οἶμαι γάρ τί μοι καὶ τοῦτο εἶναι] S. τεκμήριον. Wolf.

Μεταδόξαν αὐτῷ μὴ ἐκεῖσε πλεῖν] Si τοὺς δανεισαμένους subintelligas, verte: *cum mutata sententia non committendum esse putasset, ut illi cum periculo illuc navigarent.* Sed durum hoc est, et parum consentaneum. Quare legere malim, μεταδόξαν αὐτοῖς. Idem. Imo αὐτοῖς. Auger.

1242 ἐγκαλέσας τι τῷ Μεγακλείδῃ περὶ τῶν τόκων, ὡς ἐξηπατημένος, διεφέρετο καὶ ἐδικάζετο, βουλόμενος τὴν ἔκδοσιν κομίσασθαι. συχνῆς δὲ πάνυ πραγματείας περὶ τοσαῦτα χρήματα γενομένης, τὸν μὲν Κάλλιππον ὁ Λύκων οὐδαμοῦ πώποτε παρεκάλεσε, τὸν δὲ Ἀρχεβιάδην καὶ τοὺς τοῦ Ἀρχεβιάδου φίλους· καὶ ὁ διαλλάξας αὐτοὺς Ἀρχεβιάδης ἦν. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν αὐτὸν τὸν Μεγακλείδην μάρτυρα παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

οὑτωσὶ μὲν οἰκείως χρώμενος, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὁ Λύκων τῷ Καλλίππῳ, ὥστε μήτε παρακαλεῖν αὐτὸν ἐπὶ τὰ αὑτοῦ πράγματα, μήτε κατάγεσθαι ὡς τοῦτον μηδεπώποτε· καὶ αὐτό γε τοῦτο μόνον οὐ τετολμήκασιν οἱ οἰκεῖοι τούτου μαρτυρῆσαι, ὡς κατήγετο παρὰ τούτῳ ἐκεῖνος, εὖ εἰδότες, ὅτι διὰ βασάνου ἐκ τῶν οἰκετῶν ὁ ἔλεγχος ἤδη ἔσοιτο, εἴ τι τοιοῦτο ψεύσαιντο.

ζʹ. Βούλομαι δ᾽ ὑμῖν καὶ τεκμήριόν τι εἰπεῖν τηλικοῦτον, ᾧ δῆλον ὑμῖν ἔσται, ὡς ἔγωγε οἶμαι, ὅτι πάντα πρὸς ὑμᾶς ἔψευσται. τῷ γὰρ Λύκωνι, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴπερ ἠσπάζετο μὲν καὶ τοῦτον καὶ οἰκείως εἶχεν, ὥσπερ οὗτός φησιν, ἐβούλετο δὲ δωρεὰν δοῦναι αὐτῷ, εἴ τι πάθοι, τὸ ἀργύριον, πότερον κάλλιον ἦν ἄντικρυς παρὰ τῷ Καλλίππῳ καταλιπεῖν τὸ ἀργύριον, ὃ ἤμελλε, σωθεὶς μέν, ὀρθῶς καὶ δικαίως ἀπολήψεσθαι παρὰ φίλου γε ὄντος αὐτῷ καὶ προξένου, εἰ δέ τι πάθοι, ἄντικρυς ἔσεσθαι δεδωκώς, ὥσπερ καὶ ἐβούλετο· ἢ ἐπὶ τῇ τραπέζῃ καταλιπεῖν; ἐγὼ μὲν γὰρ [1] οἶμαι ἐκεῖνο καὶ δικαιότερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον εἶναι. οὐ τοίνυν φαίνεται τούτων οὐδὲν ποιήσας, ὥστε καὶ
1243 ταῦτα ὑμῖν τεκμήρια ἔστω· ἀλλὰ τῷ Κηφισιάδῃ καὶ γράψας καὶ προστάξας ἀποδοῦναι.

[1] οἴομαι

Περὶ τοσαῦτα χρήματα] F. περὶ ταῦτα τὰ χρήματα. *In farrag.* Wolf.

Χρώμενος] Adde vel sub. φαίνεται. Auger.

Κατάγεσθαι ὡς τοῦτον lege, S. πρὸς Κάλλιππον. et, v. 13. καὶ αὐτό γε τοῦτο μόνον οὐ τετολμήκασι, lege διαιρέτως, non ὑφὲν, μονονοὺ, quod est σχεδόν. Wolf.

ζʹ. Ἐβούλετο δὲ δωρεὰν] *Si quidem volebat donationem hujus pecuniæ in eum conferre, si quid sibi accidisset,* h. e. si donare volebat causa mortis. Budæus.

ή. Ἔτι τοίνυν καὶ τοδὶ σκέψασθε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ,
ὅτι Κάλλιππος μὲν ἦν πολίτης ἡμέτερος, καὶ οὐκ ἀδύνατος
[1] οὐδ᾽ ἕτερα ποιῆσαι, οὔτε κακῶς οὔτε εὖ· ὁ δὲ Κηφισιάδης
καὶ μέτοικος καὶ οὐδὲν δυνάμενος, ὥστε μὴ προσθέσθαι ἂν
παρὰ τὸ δίκαιον τῷ Κηφισιάδῃ μᾶλλον τὸν πατέρα, ἢ
τούτῳ τὰ δίκαια ποιῆσαι.

θ'. Ἀλλὰ, νὴ Δία, ἴσως ἂν εἴποι, ἐκέρδαινέ τι ἰδίᾳ ὁ
πατὴρ ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου· διὸ ἐκείνῳ μᾶλλον προσετίθετο
τὴν γνώμην, ἢ τούτῳ. εἶτα πρῶτον μὲν τὸν δυνησόμενον δι-
πλάσιον τοῦ λήμματος κακὸν ποιῆσαι ἠδίκει; ἔπειτα ἐν-
ταῦθα μὲν αἰσχροκερδὴς ἦν, εἰς δὲ τὰς εἰσφορὰς καὶ λει-
τουργίας καὶ δωρεὰς τῇ πόλει οὔ; καὶ τῶν ξένων οὐδένα
ἠδίκει, Κάλλιππον δέ; καὶ οὗτος, ὥς φησιν, ὡς χρηστῷ
μὲν αὐτῷ ὄντι καὶ [2] οὐδὲν ψευσαμένῳ ὅρκον ἐδίδου, ὡς περὶ
πονηροῦ δὲ καὶ ἀπαλείφοντος ἀπὸ τῶν παρακαταθηκῶν
νυνὶ διαλέγεται; κἀκεῖνος οὔτ᾽ ὀμόσαι θέλων, ὡς οὗτός
φησιν, οὔτ᾽ ἀποδιδοὺς, οὐκ εὐθὺς ἂν ὠφλήκει; τῷ ταῦτα
πιστὰ, ὦ ἄνδρες δικασταί; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδενὶ οἴομαι.
καὶ ὁ Ἀρχεβιάδης εἰς τοῦτο φαυλότητος ἥκει, ὥστε τοῦ
Καλλίππου, δημότου ὄντος αὐτῷ καὶ πολιτευομένου καὶ
οὐκ ἰδιώτου ὄντος, καταμαρτυρεῖ, καὶ φησὶν ἡμᾶς μὲν ἀλη-
θῆ λέγειν, τοῦτον δὲ ψεύδεσθαι· καὶ ταῦτα εἰδὼς ὅτι, ἂν
οὗτος βούληται ἐπισκήψασθαι αὐτῷ τῶν ψευδομαρτυριῶν
καὶ ἄλλο μηδὲν ποιῆσαι ἢ ἐξορκῶσαι, ἀνάγκη αὐτῷ ἔσται
πίστιν ἐπιθεῖναι, ἣν ἂν κελεύῃ οὗτος. ἔπειτα, ἵνα ὁ Κηφι-
σιάδης ἔχῃ τὸ ἀργύριον, ἄνθρωπος μέτοικος, ἢ Φορμίων, ὅν
φησιν ἀπηλειφέναι τι οὗτος τοῦ ἀργυρίου, πεισθήσεσθε
ὑμεῖς, ὡς [3] ἐπιορκήσειεν ὁ Ἀρχεβιάδης; οὐκ ἔκ γε τῶν εἰ- 1244
κότων, ὦ ἄνδρες δικασταί. οὐ γὰρ ἄξιον, οὔτε Ἀρχεβιάδου
κακίαν οὐδεμίαν καταγνῶναι, οὔτε τοῦ πατρὸς τοῦ ἡμετέ-
ρου· πολλὰ γὰρ αὐτὸν φιλότιμον ἴστε μᾶλλον ὄντα, ἢ κακόν
τι ἢ αἰσχρὸν ἐπιτηδεύοντα, καὶ πρὸς Κάλλιππον οὐχ οὕ-
τως ἔχοντα, ὥστε καταφρονήσαντα τούτου ἀδικῆσαι ἄν τι

[1] οὐδέτερα [2] οὐδὲν * ἂν ψευσαμένῳ [3] ἐπιορκήσειεν * ἂν ὁ

θ'. Κερδαίνοντι ἰδίᾳ] Fel. ἐκέρδαινέ τι. Wolf.
Καὶ οὐδὲν ψευσαμένῳ] M. καὶ οὐδὲν ἂν ψευσομένῳ. Idem.
Ὃν φησιν ἀπειληφέναι τι οὗτος τοῦ ἀργυρίου] Supra v. 15. legitur καὶ ἀπαλείφοντος. Unde et hic legendum puto ἀπηλειφέναι, in secunda per η, in tertia per ει, παρὰ τὸ ἀπαλείφω. Idem.

αὐτόν· οὐ γὰρ οὕτω μοι δοκεῖ δύνασθαι, ὥστ᾽ εὐκαταφρόνη-
τος εἶναι, ὃς οὕτως ἐῤῥωμένος ἐστὶν, ὥστε πέρυσί μοι λαχὼν
τὴν δίκην ταυτηνὶ καὶ προκαλεσάμενος τῷ Λυσιθείδῃ ἐπι-
τρέψαι, ἐγὼ μὲν καίπερ καταπεφρονημένος ὑπ᾽ αὐτοῦ
τοῦτό γε ὀρθῶς ἐβουλευσάμην, κατὰ τοὺς νόμους γὰρ ἐπέ-
τρεψα καὶ ἀπήνεγκα πρὸς τὴν ἀρχήν· οὗτος δὲ τὸν κατὰ
τοὺς νόμους ἀπενηνεγμένον διαιτητὴν ἔπεισεν ἀνώμοτον διαι-
τῆσαι, ἐμοῦ διαμαρτυραμένου κατὰ τοὺς νόμους ὀμόσαντα
διαιτᾷν, ἵνα αὐτῷ ᾖ πρὸς ὑμᾶς λέγειν, ὅτι καὶ Λυσιθείδης
ἀνὴρ καλὸς κἀγαθὸς ἔγνω περὶ αὐτῶν. Λυσιθείδης γὰρ, ὦ
ἄνδρες δικασταὶ, ἕως μὲν ὁ πατὴρ ἔζη, καὶ ἄνευ ὅρκου καὶ
μεθ᾽ ὅρκου ἴσως ἂν οὐκ ἠδίκησεν ἐκεῖνον· ἔμελε γὰρ αὐτῷ
ἐκείνου. ἐμοῦ δὲ ἄνευ μὲν ὅρκου οὐδὲν αὐτῷ ἔμελε, μεθ᾽
ὅρκου δὲ ἴσως ἂν οὐκ ἠδίκησε διὰ τὸ αὑτοῦ ἴδιον· διόπερ
ἀνώμοτος ἀπεφήνατο. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, καὶ τούτων ὑμῖν
τοὺς παραγενομένους μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ί. Ὅτι μὲν οὖν καὶ παρὰ τοὺς νόμους καὶ παρὰ τὸ δί-
καιον δύναται διαπράττεσθαι Κάλλιππος, ὦ ἄνδρες δικα-
1245 σταὶ, τῆς μαρτυρίας ἀκηκόατε. δέομαι δὲ ὑμῶν, αὐτός τε
ὑπὲρ ἐμαυτοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ πατρὸς, ἀναμνησθέντας, ὅτι
πάντων μὲν ὑμῖν καὶ μάρτυρας καὶ τεκμήρια καὶ νόμους
καὶ πίστεις παρεσχόμην, ὧν εἴρηκα· τούτῳ δὲ ἐπιδείκνυμι,
ὅτι ἐξὸν, εἴπερ τι αὐτῷ προσῆκε τοῦ ἀργυρίου, ἐπὶ τὸν
Κηφισιάδην βαδίζειν τὸν ὁμολογοῦντα κεκομίσθαι καὶ
ἔχειν τὸ ἀργύριον, καὶ ταῦτα μηδὲν ἧττον τὰ πιστὰ παρ᾽
ἡμῶν λαβόντα, οὐκ ἔρχεται, εἰδὼς, ὅτι οὐκ ἔστι παρ᾽
ἡμῖν τὸ ἀργύριον — δέομαι ὑμῶν ἀποψηφίσασθαί μου. καὶ
ταῦτα ποιοῦντες, πρῶτον μὲν τὰ δίκαια καὶ κατὰ τοὺς
νόμους ἔσεσθε ἐψηφισμένοι, ἔπειτα ἄξια μὲν ὑμῶν αὐτῶν,
ἄξια δὲ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ· ὡς ἐγὼ ὑμᾶς ἂν δεξαίμην
ἅπαντα τὰ ἐμαυτοῦ λαβεῖν μᾶλλον, ἢ ἀδίκως τι συκο-
φαντούμενος ἀποτίσαι.

Λαχὼν] Pendet hic nominativus, et deberet legi, ut recta esset oratio, λαχόντος τούτου καὶ προκαλεσαμένου. Auger.
Κατὰ τοὺς νόμους] Vid. Petit. Comm. in L. A. l. IV. t. V. §. II.
Μηδὲν ἧττον τὰ πιστὰ παρ᾽ ἡμῶν λαβόντα] *Cum nos nihilominus ei fidem firmaremus.* Wolf.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΡΕΘΟΥΣΙΟΥ ΑΝΔΡΑΠΟΔΩΝ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ γραψάμενος [1] ψευδοκλητίας Ἀρεθούσιον εἷλεν. ὀφείλοντος γὰρ τοῦ Ἀρε- 1245
θουσίου τάλαντον τῇ πόλει καὶ ἀποδοῦναι μὴ δυνηθέντος, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὰ δημόσια ἀπο-
γραφομένης αὐτοῦ τῆς οὐσίας, ἀπογράφει ὁ Ἀπολλόδωρος οἰκέτας, ὡς [2] οὐκ ὄντας Ἀρεθουσίου,
[3] μεταποιεῖται ὡς ἰδίων καὶ ἐκείνῳ προσηκόντων οὐδέν. ἐπεὶ δὲ τὸ πρᾶγμα μοχθηρὸν, διὰ 1246
τοῦτο ὁ ῥήτωρ διηγεῖται, πηλίκα πέπονθεν Ἀπολλόδωρος ὑπ' Ἀρεθουσίου, ἵνα δοκῇ μὴ φύσει
πονηρὸς ὢν ταῦτα πράττειν, ἀλλὰ ἀμυνόμενος τὸν ἀδικοῦντα.

[1] ψευδοκλητείας [2] Deest οὐκ. [3] ὁ δὲ Νικόστρατος μετὰ ποιεῖται

Εἰς τὰ δημόσια ἀπογραφομένης] Δημευθείσης αὐτοῦ τῆς οὐσίας. WOLF.

Ὡς οὐκ ὄντας Ἀρεθουσίου, μεταποιεῖται δὲ ὡς ἰδίων] Locus corruptus, et ex ipso auctore sic corrigendus: ἀπογράφει Ἀπολλόδωρος οἰκέτας, ὡς ὄντας Ἀρεθουσίου, ὁ δὲ Νικόστρατος μεταποιεῖται ὡς ἰδίων. IDEM.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ πρᾶγμα μοχθηρὸν] Ἡ δήμευσις καὶ ἀπογραφὴ τῆς οὐσίας ἐπίφθονος καὶ ἀπάνθρωπος. IDEM.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΝ ΠΕΡΙ ΑΝΔΡΑΠΟΔΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ ΑΡΕΘΟΥΣΙΟΥ ΛΟΓΟΣ.

ά. ΟΤΙ μὲν οὐ συκοφαντῶν, ἀλλ' ἀδικούμενος καὶ 1246
ὑβριζόμενος ὑπὸ τούτων καὶ οἰόμενος δεῖν τιμωρεῖσθαι, τὴν ἀπογραφὴν ἐποιησάμην, μέγιστον ὑμῖν ἔστω τεκμήριον, ὦ ἄνδρες δικασταί, τό τε μέγεθος τῆς ἀπογραφῆς, καὶ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ ἀπέγραψα. οὐ γὰρ δήπου, συκοφαντεῖν γε βουλόμενος, ἀπέγραψα [1] μὲν ἂν πένθ' ἡμιμναίων

[1] Deest μέν.

ά. Πένθ' ἡμιμναίων ἄξια] Τεττάρων μνῶν καὶ ἡμισείας. WOLF.

ἄξια ἀνδράποδα, ὡς αὐτὸς ὁ ἀμφισβητῶν τετίμηται αὐτά· ἐκινδύνευον δ' ἂν περί τε χιλίων δραχμῶν, καὶ τοῦ μηδέποτ' αὖθις μηδένα ὑπὲρ ἐμαυτοῦ γράψασθαι. οὐδ' αὖ οὕτως ἄπορος ἦν, οὐδ' ἄφιλος, ὥστε οὐκ ἂν ἐξευρεῖν τὸν ἀπογράψοντα, ἀλλὰ τῶν ἐν ἀνθρώποις ἁπάντων ἡγησάμενος δεινότατον εἶναι, ἀδικεῖσθαι μὲν αὐτὸς, ἕτερον δ' ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἀδικουμένου τοὔνομα παρέχειν, καὶ εἶναι ἄν τι τούτοις τοῦτο τεκμήριον, ὁπότε ἐγὼ λέγοιμι τὴν ἔχθραν πρὸς ὑμᾶς, ὡς ψεύδομαι, — οὐ γὰρ ἄν ποτε ἕτερον ἀπογράψαι, εἴπερ ἐγὼ αὐτὸς ἠδικούμην, — διὰ μὲν ταῦτα ἀπέγραψα· ἀπογράψας δὲ, ἐὰν ἀποδείξω [1] τὰ ἀνδράποδα
1247 Ἀρεθουσίου ὄντα, οὗπερ [2] ἐγέγραπτο εἶναι, τὰ μὲν τρία μέρη, ἃ ἐκ τῶν νόμων τῷ ἰδιώτῃ τῷ ἀπογράψαντι γίγνεται, τῇ πόλει ἀφίημι, αὐτῷ δέ μοι τετιμωρῆσθαι ἀρκεῖ μόνον. εἰ μὲν οὖν ἦν μοι ἱκανὸν τὸ ὕδωρ διηγήσασθαι πρὸς ὑμᾶς [3] τὰ ἐξ ἀρχῆς, ὅσα ἀγαθὰ πεπονθότες ὑπ' ἐμοῦ, οἷά με εἰργασμένοι εἰσὶν, εὖ οἶδ', ὅτι ὑμεῖς τ' ἄν μοι ἔτι μᾶλ-

[1] τἀνδράποδα [2] ἀπεγέγραπτο [3] [τὰ]

Ὡς αὐτὸς] Quid si ὅσου αὐτός; IDEM.

Περὶ χιλίων δραχμῶν καὶ τοῦ lege. IDEM.

Μηδένα ὑπὲρ ἐμαυτοῦ γράψασθαι] Μηδένα κατηγορῆσαι ἑτέρου, ἐμοὶ χαριζόμενον. Sed fortassis rectius est: *in eo discrimine verser, ne quem unquam pro defensione mei ipsius accusare mihi liceat.* Fortassis enim falsa descriptio cum ea ignominia conjuncta fuit, ut ne quem alium posthac in simili crimine accusare liceret. IDEM.

Οὐ γὰρ ἄν ποτε ἕτερον ἀπογράψαι] Multa sunt Græcæ consuetudinis forensis verba, quæ equidem, quibus Latinis proprie respondeant, ignoro: eaque de causa malo ad verbum vertere, quam agere ambages, et elegantias consectando ab auctoris sententia longius aberrare. E quo numero et hoc verbum ἀπογράψαι est. Quicquid autem παρὰ τὸ γράφειν componitur, id eam vim habet, ut significet, causam in literas relatam, vel propositam fuisse judicibus, vel in publicis monimentis asservatam. Nec ignoro, me rideri a nonnullis, ut qui ad verbum vertam, quod interpretatio mea non habeat illa: *ex jure manu consertum trahere, in æstimationem accipere, repetundarum reum facere*, et id genus alia: quæ ut Latina et Ciceroniana esse fateor, ita plurimum a Græcorum consuetudine abhorrent. Ac vereor, ne merito reprehendar, quod alicubi, τὸ ἀνδρωθέντα εἰς ληξιαρχικὸν γραμματεῖον ἐγγραφῆναι, *togam virilem sumere*, verti, cum Græca gens palliata fuerit, non togata. IDEM.

Διὰ μὲν ταῦτα —— ἀφίημι] His verbis planum fit delatori tres partes rerum delatarum deberi. Nec mirum: quippe qui magna pecunia periclitaretur, h. e. decem minis, atque ignominia, ut ipse in principio orationis docet. v. 2. Erat autem Arethusius olim præs populo factus, nec liberatus. Cujus mancipia ut publica ab accusatore delata erant: mater autem ejus et soror, ut Arethusio servarent, ea sua esse asserebant. Delator igitur in principio orationis ait, non esse verisimile se lucri cupidum ad delationem accessisse, sed magis ut inimicum suum legibus ulcisceretur. Se enim mancipia CCL. drachmis ab ipso vindice et assertore æstimata deferre: cujus delationis tres partes erant præmium, cum calumniæ pœna M. drachmarum esset, καὶ τὸ μηδέποτ' αὖθις μηδένα ὑπ' αὐτοῦ γράφεσθαι, ne unquam postea accusare ei liceret ut calumniæ damnato. ἀπογράψαι autem ideo hoc dicebatur, quod is qui deferebat, in libello delationis res delatas recensebat, et eorum quasi enumerationem faciebat.' BUDÆUS. Vid. Petit. Comm. in L. A. l. IV. t. IX. §. XVII.

λον συγγνώμην εἴχετε τοῦ ὀργίζεσθαι αὐτοῖς, τούτους τ'
ἀνοσιωτάτους ἀνθρώπων ἡγήσασθε εἶναι· νῦν δὲ, οὐδὲ δι-
πλάσιόν μοι τούτου ὕδωρ ἱκανὸν ἂν γένοιτο. τὰ μὲν οὖν
μέγιστα καὶ περιφανῆ τῶν ἀδικημάτων, καὶ ὁπόθεν ἡ
ἀπογραφὴ αὕτη γέγονεν, ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς· τὰ δὲ πολλὰ
ἐάσω.

β'. Νικόστρατος γὰρ οὑτοσὶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, γεί-
των μοι ὢν ἐν ἀγρῷ καὶ ἡλικιώτης, γνωρίμως μέν μοι εἶχε
καὶ πάλαι· ἐπειδὴ δὲ ἐτελεύτησεν ὁ πατὴρ, καὶ ἐγὼ ἐν
ἀγρῷ κατῴκουν, οὗπερ καὶ νυνὶ οἰκῶ, καὶ μᾶλλον ἀλλή-
λοις ἤδη ἐχρώμεθα, διὰ τὸ γείτονές τε εἶναι καὶ ἡλικιώ-
ται. χρόνου δὲ προβαίνοντος, καὶ πάνυ οἰκείως διεκείμε-
θα· καὶ ἐγώ τε οὕτως οἰκείως διεκείμην πρὸς τοῦτον, ὥςτε
οὐδενὸς πώποτε, ὧν ἐδεήθη οὗτος ἐμοῦ, ἀπέτυχεν, οὗτός τε
αὖ ἐμοὶ οὐκ ἄχρηστος ἦν πρὸς τὸ ἐπιμεληθῆναι καὶ διοικῆ-
σαι· καὶ ὁπότε ἐγὼ ἀποδημοίην, ἢ δημοσίᾳ τριηραρχῶν ἢ
ἰδίᾳ κατ' ἄλλο τι, κύριον τῶν ἐν ἀγρῷ τοῦτον ἁπάντων
κατέλιπον. συμβαίνει δή μοι τριηραρχία περὶ Πελοπόννη-
σον· ἐκεῖθεν δὲ εἰς Σικελίαν ἔδει [1][πρὸς] τοὺς πρέσβεις
ἄγειν, οὓς ὁ δῆμος ἐχειροτόνησεν. ἡ οὖν ἀναγωγὴ διὰ τα-
χέων ἐγίγνετό μοι. ἐπιστέλλω δὴ αὐτῷ, ὅτι αὐτὸς μὲν
ἀνῆγμαι, καὶ οὐχ οἷός τ' εἴην οἴκαδε ἀφικέσθαι, ἵνα μὴ 1248
κατακωλύοιμι τοὺς πρέσβεις· τούτῳ δὲ προσέταξα ἐπιμε-
λεῖσθαί τε τῶν οἴκοι καὶ διοικεῖν, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ ἔμ-
προσθεν χρόνῳ.

γ'. Ἐν δὲ τῇ ἐμῇ ἀποδημίᾳ ἀποδιδράσκουσιν αὐτὸν οἰ-
κέται τρεῖς ἐξ ἀγροῦ παρὰ τούτου· οἱ μὲν δύο ὧν ἐγὼ ἔδω-
κα αὐτῷ, ὁ δὲ εἷς ὧν αὐτὸς ἐκτήσατο. διώκων οὖν ἁλίσκε-
ται ὑπὸ τριήρους, καὶ κατήχθη εἰς Αἴγιναν, καὶ ἐκεῖ
ἐπράθη. ἐπειδὴ δὲ κατέπλευσα ἐγὼ τριηραρχῶν, προσέρχε-
ταί μοι Δείνων ὁ ἀδελφὸς [2]τούτου, λέγων τήν τε τούτου
συμφορὰν, αὐτός τε ὅτι δι' ἀπορίαν ἐφοδίων οὐ πεπορευμένος
εἴη ἐπὶ τοῦτον, πέμποντος τούτου αὐτῷ ἐπιστολὰς, καὶ ἅμα

[1] Deest πρός.

[2] ὁ τούτου

β'. Οὐδενὸς πώποθ', ὧν ἐδεήθη, οὗτος ἐμοῦ ἀπέτυχεν] Τινὰ ἀποτυγχάνειν οὐδενός τινος videndum an similia exempla occurrant. Mihi videtur falsa esse distinctio, et sic legendum: οὐδενὸς πώποθ', ὧν ἐδεήθη οὗτος ἐμοῦ, ἀπέτυχεν. ut, οὐδενὸς ἀπέτυχεν conjungas, et ὧν ἐδεήθη μου eodem modo. Wolf.

λέγων πρὸς ἡμᾶς, ὡς ἀκούοι αὐτὸν δεινῶς διακεῖσθαι. ἀκού-σας δ' ἐγὼ ταῦτα, καὶ συναχθεσθεὶς ἐπὶ τῇ ἀτυχίᾳ τῇ τούτου, πέμπω τὸν Δείνωνα τὸν ἀδελφὸν τούτου εὐθὺς ἐπὶ τοῦτον, δοὺς ἐφόδιον αὐτῷ τριακοσίας δραχμάς. ἀφικόμενος δ' οὗτος, καὶ ἐλθὼν ὡς [1]ἐμὲ, πρῶτον μὲν ἠσπάζετο καὶ ἐπῄνει, ὅτι παρέσχον τὰ ἐφόδια τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, [2]κᾆτ' ὠδύρετο τὴν αὑτοῦ συμφορὰν, καὶ, κατηγορῶν ἅμα τῶν ἑαυτοῦ οἰκείων, ἐδεῖτό μου βοηθῆσαι αὑτῷ, ὥςπερ καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ἦν περὶ αὐτὸν ἀληθινὸς φίλος· καὶ κλαίων ἅμα, καὶ λέγων ὅτι ἓξ καὶ εἴκοσι μνῶν λελυμένος εἴη, εἰσενεγκεῖν αὐτῷ [3]τι ἐκέλευέ με εἰς τὰ λύτρα. ταῦτα δὲ ἐγὼ ἀκούων, καὶ ἐλεήσας τοῦτον, καὶ ἅμα ὁρῶν κακῶς διακείμενον καὶ ἐπιδεικνύοντα ἕλκη ἐν ταῖς κνήμαις ὑπὸ τῶν δεσμῶν — ὧν ἔτι τὰς οὐλὰς ἔχει, καὶ ἐὰν κελεύσητε αὐτὸν δεῖξαι, οὐ μὴ ἐθελήσῃ —, ἀπεκρινάμην αὐτῷ, ὅτι
1249 καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ εἴην αὐτῷ φίλος ἀληθινὸς, καὶ νῦν ἐν τῇ συμφορᾷ βοηθήσαιμι αὐτῷ· καὶ τάς τε τριακοσίας, ἃς τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἔδωκα ἐφόδια, ὅτε ἐπορεύετο ἐπὶ τοῦτον, ἀφείην αὐτῷ, χιλίας τε δραχμὰς ἔρανον αὐτῷ

[1] ἐμὲ πρῶτον, ἠσπάζετο

[2] καὶ διωδύρετο

[3] [τι]

γ'. Καὶ ὠδύρετο] F. leg. ἔπειτα δὲ καὶ ὠδύρετο, quia præcessit πρῶτον μέν. Auger.

Ὅτι ἓξ καὶ εἴκοσι μνῶν λελυμένος εἴη] Robustum hinc nebulonem fuisse apparet Nicostratum istum. Wolf.

Καὶ ἐὰν κελεύσητε αὐτὸν δεῖξαι, οὐ μὴ ἐθελήσει] Scomma est, quo ei servitutem objicit, tanquam mancipio. Idem.

Ἔρανον αὐτῷ —] *Collationem, donum, munusque conferam pro virili parte amici ad λύτρα conficienda.* Budæus. Sane ἔρανον donum fuisse gratuitum constare videtur ex iis, quæ supra observata sunt. Sed et hoc evincit clare hic locus, ubi Apollodorus, pro quo scripta erat oratio, a Nicostrato, cum quo magna familiaritas intercesserat, in mari capto, et in Æginam abducto, et vendito, ac viginti sex minis redempto, rogatum se ait, ut aliquam summam conferre vellet, ad solvendum redemptionis pretium v. 9. καὶ κλαίων etc. Nota ibi εἰσενεγκεῖν. Respondisse igitur, se in tanta calamitate ei non defuturum; sed et CCC. drachmas, quas ejus fratri, cum ad eum liberandum proficisceretur, mutuas dederat, ei se donare, et M. drachmarum eranum ad redemptionis pretium ex parte solvendum collaturum, χιλίας τε δραχμὰς ἔρανον αὐτῷ εἰς τὰ λύτρα εἰσοισεῖν. Sequitur postea: καὶ τοῦτο — δεδωκέναι. Ergo ἔρανος non erat mutuum, sed gratis quid donatum. Etsi autem mutuum non esset, et ideo de eo agi non potuisse, nec eum, qui ἔρανον acceperat, in judicio pulsari, si quis tamen in ea re cessabat meliore usus fortuna, non levi infamia laborabat. Nec verisimile sane est, eos, qui eranos ab amicis corrogabant, pecunias illas petiisse dono sibi dari nunquam reddendas, sed tantisper donec fortunam meliorem nacti, reddere eas possent. Quoniam autem e collatione plurium corrogabantur in re angusta, fortunæ id credebatur, cum incertum esset an mutata sorte id unquam posset reddi. Atque ex ejusmodi collationibus æs alienum quandoque solvebant. p. 252. v. ult. συλλέξας — χρήσῃς. p. 253. v. 11. τῶν δὲ κτημάτων — λῦσαί μοι. Vides pecuniam ibi creditam sine usuris sub spe ejus post annum recipiendæ ex collecta, quam debitor ex amicorum benignitate facturus esset. Nisi fortasse ἔρανος eo loco est pecunia a pluribus

εἰς τὰ λύτρα εἰσοίσοιμι. καὶ τοῦτο οὐ λόγῳ μὲν ὑπεσχόμην, ἔργῳ δὲ οὐκ ἐποίησα· ἀλλ', ἐπειδὴ οὐκ εὐπόρουν ἀργυρίου, διὰ τὸ διαφόρως ἔχειν τῷ Φορμίωνι, καὶ ἀποστερεῖσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὴν οὐσίαν ἥν μοι ὁ πατὴρ κατέλιπε, κομίσας ὡς Θεοκλέα, τὸν τότε τραπεζιτεύοντα, ἐκπώματα καὶ στέφανον χρυσοῦν, [1]ἃ παρ' ἐμοὶ ἐκ τῶν πατρῴων ὄντα ἐτύγχανεν, ἐκέλευσα δοῦναι τούτῳ χιλίας δραχμάς· καὶ τοῦτο ἔδωκα δωρεὰν αὐτῷ τὸ ἀργύριον, καὶ ὁμολογῶ δεδωκέναι.

δ΄. Ἡμέραις δὲ οὐ πολλαῖς ὕστερον προσελθών μοι κλαίων, ἔλεγεν, ὅτι οἱ ξένοι ἀπαιτοῖεν αὐτὸν οἱ δανείσαντες τὰ λύτρα, τὸ λοιπὸν ἀργύριον· καὶ ἐν ταῖς συγγραφαῖς εἴη, τριάκονθ' ἡμερῶν αὐτὸν ἀποδοῦναι, ἢ διπλάσιον ὀφείλειν· καὶ ὅτι τὸ χωρίον, τὸ ἐν γειτόνων μοι τοῦτο, οὐδεὶς ἐθέλοι οὔτε πρίασθαι οὔτε τίθεσθαι. ὁ γὰρ ἀδελφὸς, ὁ Ἀρεθούσιος, οὗ τἀνδράποδ' ἐστὶ ταῦτα, ἃ νῦν ἀπογέγραπται, οὐδένα ἐῴη οὔτε ὠνεῖσθαι οὔτε τίθεσθαι, ὡς ἐνοφειλομένου αὐτῷ ἀργυρίου. σὺ οὖν μοι, ἔφη, πόρισον τὸ ἐλλεῖπον τοῦ ἀργυρίου πρὶν τὰς τριάκονθ' ἡμέρας παρελθεῖν, ἵνα μὴ ὅ τε ἀποδέδωκα, ἔφη, τὰς χιλίας δραχμὰς, [2]ἀπόληται, καὶ αὐτὸς ἀγώγιμος γένωμαι. συλλέξας δ', ἔφη,

[1] ἅπερ ἐμοὶ   [2] ἀπόλωνται

mutuo data, τῷ ἐράνῳ in eo similis, quod a pluribus confertur. Verum et hic præstat pecuniam gratuito a pluribus collatam accipere, quam tamen is, qui accipiebat, redditurum se profiteretur, si quando meliorem fortunam nactus esset. Atque sic ἐρανίσαι accipi videtur in Epist. ad S. P. Q. A. de Lycurgi liberis, ubi et de sua ipsius fortuna, deque Atheniensium erga se inclementiam expostulat. λίαν —— ὁρῶμαι. p. 1483. v. 24. ed. R. *In Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R.* l. VI. c. III. HERALDUS.

γ΄. Καὶ ὅτι τὸ χωρίον—] *Aiebatque hoc vicinum mihi prædium nullum nec emere velle nec in pignus accipere: fratrem autem ejus Arethusium - - - intercedere quo minus aut emeret aliquis id prædium, aut in eo pignus contraheret, videlicet quod certa pecunia obnoxium jam haberet.* Hoc enim significat ἐνοφειλόμενον, *quod contracta hypotheca creditum est.* BUDÆUS.

Ἐκγειτόνων] L. ἐν γειτόνων, quod adverbialiter sumitur, *in proximo.* AUGER.

Οὔτε τίθεσθαι] Ὑποθήκην λαμβάνειν. WOLF.

Σὺ οὖν μοι, ἔφη, —] *Proinde tu, inquit, cura mihi hujus pecuniæ reliquum, priusquam XXX. dies prætereant, intra quos ad pecuniam reddendam me obstrinxi, ne illi addicar cui debeo. Non enim nescius es, legibus constitutum esse, qui ab hostibus redemptus est, sese ut aut ipse luat, aut servus sit ejus qui redemerit.* BUDÆUS. Vid. Petit. Comm. in L. A. l. II. t. VI. §. XI.

Ἵνα μὴ ὅτι ἀποδέδωκα ἔφη τὰς χιλίας δραχμὰς ἀπόληται] F. ὅ, τι, S. ἀργύριον. et p. 253. v. 12. ὅ, τι βούλῃ θέντα lege διαρέτως. WOLF.

Ὥ τε] Emenda cum Reiskio ὅ τε sub. ἀργύριον, ita ut τὰς χιλίας δραχμὰς sit quædam appositio ad ὅ τε. Pro ἀποδέδωκα M. ἀποδέδωκας. AUGER.

Αὐτὸς ἀγώγιμος γένωμαι] *Ipse in servitutem abducar.* Plenam fuisse ex Lege Solonis creditori in debitorem potestatem merito credidit Salmasius Obss. ad J. A. et R. c. XI. p. 324. Neque est, quod obnitatur Heraldus: clarissimus est Demosth. locus. *Valckenaer. Animadv. ad Ammon.* l. I. c. VII. p. 31.

τὸν ἔρανον, ἐπειδὰν τοὺς ξένους ἀπαλλάξω, σοὶ ἀποδώσω,
1250 ὃ ἄν μοι χρήσῃς· οἶσθα δ', ἔφη, ὅτι καὶ οἱ νόμοι κελεύουσι, τοῦ λυσαμένου ἐκ τῶν πολεμίων εἶναι τὸν λυθέντα, ἐὰν μὴ ἀποδιδῷ τὰ λύτρα. ἀκούων δ' αὐτοῦ ταῦτα καὶ δοκῶν οὐ ψεύδεσθαι, ἀπεκρινάμην αὐτῷ, ἅπερ ἂν νέος τε ἄνθρωπος καὶ οἰκείως χρώμενος, οὐκ ἂν νομίσας ἀδικηθῆναι, ὅτι, ὦ Νικόστρατε, καὶ ἐν τῷ πρὸ [1]τούτου σοι χρόνῳ φίλος ἦν ἀληθινὸς, [2]καὶ ἐν ταῖς συμφοραῖς σου, καθ' ὅσον ἐγὼ ἐδυνάμην, βεβοήθηκα· ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ παρόντι οὐ δύνασαι πορίσαι ἅπαντα τὰ χρήματα, ἀργύριον μὲν ἐμοὶ οὐ πάρεστιν, οὐδ' ἔχω οὐδ' αὐτὸς, τῶν δὲ κτημάτων σοι τῶν ἐμῶν κίχρημι, ὅ τι βούλει, θέντα τοῦ ἐπιλοίπου ἀργυρίου ὅσον ἐνδεῖ σοι, ἐνιαυτὸν [3]ἀτόκως χρῆσθαι τῷ ἀργυρίῳ, καὶ ἀποδοῦναι τοῖς ξένοις· συλλέξας δὲ ἔρανον, ὥσπερ αὐτὸς φὴς, λῦσαί [4]μοι. ἀκούσας δ' οὗτος ταῦτα καὶ ἐπαινέσας με, ἐκέλευσε τὴν ταχίστην πρᾶξαι, πρὶν ἐξήκειν τὰς ἡμέρας, ἐν αἷς ἔφη δεῖν τὰ λύτρα καταθεῖναι. τίθημι οὖν τὴν συνοικίαν ἑκκαίδεκα μνῶν Ἀρκέσαντι Παμβωτάδῃ, ὃν αὐτὸς οὗτος προὐξένησεν, ἐπὶ ὀκτὼ ὀβολοῖς τὴν μνᾶν δανείσαντι τοῦ μηνὸς ἑκάστου.

έ. Λαβὼν δὲ τὸ ἀργύριον οὐχ ὅπως χάριν τινά μοι ἀποδίδωσιν, ὧν εὖ ἔπαθεν, ἀλλ' εὐθέως ἐπεβούλευσέ μοι, ἵν' ἀποστερήσειε τὸ ἀργύριον καὶ εἰς ἔχθραν κατασταίη· καὶ ἀπορούμενος [5]ἐγὼ τοῖς πράγμασι νέος ὢν ὅ τι χρησαίμην, καὶ ἄπειρος πραγμάτων, [6]ὅπως μὴ εἰσπράττοιμι αὐτὸν τἀργύριον, οὗ ἡ συνοικία ἐτέθη, ἀλλ' ἀφείην ἂν αὐτῷ. πρῶτον μὲν οὖν ἐπιβουλεύει μοι μετὰ τῶν ἀντιδίκων,
1251 καὶ πίστιν αὐτοῖς δίδωσιν. ἔπειτα ἀγώνων μοι συνεστη-

[1] τοῦ   [2] καὶ νῦν ἐν   [3] ἀτόκῳ   [4] μοι τὰ κτήματα.
[5] ἐγὼ, νέος ὢν, τοῖς πράγμασι   [6] [ὅπως]

Τίθημι οὖν —] *Oppigneravi igitur diversorium meum in sedecim minas Arcesanti Pambotadæ, qui eam pecuniam repræsentavit, in singulas minas octonis obolis quolibet mense creditori fenoris nomine constitutis.* Atque hæc et hoc ipso interprete et proxeneta facta est constitutio. Hæc usura centesimam triente excedit. Quare fenus est sesquitertium centesimi fenoris. Mina enim centum drachmas continet, quot drachmæ in singulas minas centesimo mense pariuntur centesimo fenore: tum scilicet cum primum sors duplicatur. BUDÆUS.

έ. Νέος ὢν] Malim collocari prope καὶ ἄπειρος. AUGER.

κότων πρὸς αὐτούς, τούς τε λόγους ἐκφέρει μου, εἰδώς, καὶ ἐγγράφει τῷ δημοσίῳ ἀπρόσκλητον ἐξ ἐμφανῶν καταστάσεως ἐπιβολὴν ἑξακοσίας καὶ δέκα δραχμάς, διὰ Λυκίδου τοῦ μυλωθροῦ ποιησάμενος τὴν δίκην. κλητῆρα δὲ κατ' ἐμοῦ τόν τε ἀδελφὸν τὸν αὑτοῦ [1] [τὸν] Ἀρεθούσιον τοῦτον ἐπιγράφεται, οὗπέρ ἐστι [2] τὰ ἀνδράποδα ταῦτα, καὶ ἄλλον τινά. καὶ παρεσκευάζοντο, εἰ ἀνακρινοίμην κατὰ τῶν οἰκείων τῶν ἀδικούντων με τὰς δίκας, ἃς εἰλήχειν αὐτοῖς, ἐνδεικνύναι με καὶ ἐμβάλλειν εἰς τὸ δεσμωτήριον. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις, ὁ Ἀρεθούσιος, ἀπρόσκλητόν μου δέκα δραχμῶν δίκην καταδικασάμενος, ὡς [3] ὀφείλοντα τῷ δημοσίῳ, κλητῆρας ἐπιγραψάμενος, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν βίᾳ, τὰ σκεύη πάντα ἐξεφόρησε, πλεῖον ἢ εἴκοσι μνῶν ἄξια, καὶ οὐδ' ὁτιοῦν κατέλιπεν. ὅτε δὲ τιμωρεῖσθαι ᾤμην δεῖν, [4] καὶ ἐκτίσας τῷ δημοσίῳ τὸ ὄφλημα, ἐπειδὴ ἐπυθόμην τὴν [5] ἐπιβουλήν, ἐβάδιζον ἐπὶ τὸν κλητῆρα τὸν ὁμολογοῦντα κεκλητευκέναι τὸν Ἀρεθούσιον τῆς ψευδοκλητείας κατὰ τὸν νόμον· ἐλθὼν εἰς τὸ χωρίον τῆς νυκτός, ὅσα ἐνῆν φυτὰ

[1] Deest articulus. [2] τἀνδράποδα [3] * ὀφείλοντος [4] Deest * καί. [5] ἐπιβολὴν, καὶ ἐβάδιζον

Καὶ ἐκγράφει τῷ δημοσίῳ ἀπόκληρον ἐξ ἐμφανῶν καταστάσεως ἐπιβολὴν ἑξακοσίας καὶ δεκα δραχμὰς] Verti: *et exscribit publico exsortem mulctam ex evidentium constitutione*: verba secutus. Sententia quæ sit, Œdipus divinet. Me et Budæus, et lexica Græca Latinaque omnia destituunt: quæsivi ἀπόκληρος, quæsivi ἐμφανὴς, quæsivi κατάστασις, quæsivi ἐξ ἐμφανῶν καταστάσεως. sed aut muta, aut ἀπροσδιόνυσα omnia. Doctiores, si boni viri sunt, explicanto potius, quam me sugillanto. WOLF. L. ἐγγράφει, et ἀπρόσκλητον quod referri debet ad ἐπιβολήν. Deinde ἐξ ἐμφανῶν καταστάσεως etc. ex his verbis non facile est sensum aliquem eruere. Ex hoc loco intricatissimo, si non ut volui, saltem ut potui, multo me labore expedivi. AUGER. Vid. c. Dionysodor. p. 1294. v. 12. ed. R.

Διὰ Λυκίδου τοῦ Μυλωθροῦ] S. υἱοῦ. Quod si non placet, *molitorem* repone, si appellativum esse videbitur. WOLF.

Εἰ ἀνακρινοίμην τὰς δίκας] Περὶ τῆς ἀνακρίσεως supra dictum est. IDEM.

Ἀπρόσκλητόν μου δέκα δραχμῶν δίκην καταδικασάμενος] Suidas οὐ προσκεκλημένην, hoc est, ut in Midiana, p. 50. v. 7. μὴ προσκαλεσάμενος ἐμέ. Arethusius denuntiare judicium debuit. Quod cum ille de industria non fecisset, Apollodorus absens et ignarus rei pro contumaci est condemnatus. IDEM.

Δέκα δραχμῶν] Mihi vid. leg. ἑξακοσίων καὶ δέκα δραχμῶν, et v. 11. addo με ad ὀφείλοντα, qui accusativus absolute sumitur. AUGER.

Ὡς ὀφείλοντα τῷ δημοσίῳ] Ἀντὶ τοῦ, ὡς ὀφείλοντος, ὡς ὀφείλοιμι. WOLF.

Κλητῆρας ἐπιγραψάμενος] *Cum eos adscripsisset, qui in jus me vocaverant, pignora mea cepit, et domo extulit.* ἀπρόσκλητος δίκη dicitur, cum judicium in eum intenditur qui in judicium vocatus non est, ut eremodicii damnetur, i. e. deserti vadimonii. BUDÆUS.

Ἐβάδιζον ἐπὶ τὸν κλητῆρα τῆς ψευδοκλητείας] Sic πρὸς Τιμόθεον p. 206. v. pen. μὴ ἐπὶ τόνδε τῶν κακοτεχνιῶν ἔλθοιμι. WOLF. ψευδοκλητείας refero ad ἐβάδιζον, subaudiendo ἕνεκα. AUGER.

Ὅσα ἐνῆν φυτὰ ἀκροδρύων γενναῖα ἐμβεβλημένα] Utrum ἐμπεφυτευμένα τῷ ἀγρῷ, ἢ τοῖς δένδροις; ut non sit consitio, sed insitio, qua, ut Cato Ciceronianus ait, nihil invenit ars agricolarum solertius. ἀκρόδρυα

ἀκροδρύων [1] γενναῖα ἐμβεβλημένα, καὶ τὰς ἀναδενδράδας ἐξέκοψε, καὶ φυτευτήρια ἐλαιῶν περιστοίχων κατέκλασεν οὕτω δεινῶς, ὡς οὐδ' ἂν οἱ πολέμιοι διαθεῖεν. πρὸς δὲ τούτοις, μεθ' ἡμέραν παιδάριον ἀστὸν εἰσπέμψαντες διὰ τὸ γείτονές τε εἶναι καὶ ὅμορον τὸ χωρίον, ἐκέλευον τὴν ῥοδωνιὰν βλαστάνουσαν ἐκτίλλειν, ἵν', [2] εἰ καταλαβὼν αὐτὸν
1252 [3] ἐγὼ δήσαιμι ἢ πατάξαιμι ὡς δοῦλον ὄντα, γραφήν με γράψαιντο ὕβρεως. ὡς δὲ τούτου διήμαρτον, κἀγὼ μάρτυρας μὲν ὧν ἔπασχον ἐποιούμην, αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἐξημάρτανον εἰς αὐτούς, ἐνταῦθ' ἤδη μοι ἐπιβουλεύουσι τὴν μεγίστην ἐπιβουλήν. ἀνακεκριμένου γὰρ ἤδη μου κατ' αὐτοῦ τὴν τῆς ψευδοκλητείας γραφὴν καὶ μέλλοντος εἰσιέναι εἰς τὸ δικαστήριον, τηρήσας με [4] ἀπιόντα ἐκ Πειραιῶς ὀψὲ περὶ τὰς λιθοτομίας, παίει [5] τε πὺξ καὶ ἁρπάζει μέσον, καὶ ὠθεῖ με εἰς τὰς λιθοτομίας, εἰ μή τινες προσιόντες, βοῶντός μου ἀκούσαντες, παρεγένοντο καὶ ἐβοήθησαν. ἡμέραις δὲ οὐ πολλαῖς ὕστερον, εἰσελθὼν εἰς τὸ δικαστήριον πρὸς ἡμέραν διαμεμετρημένην, καὶ ἐξελέγξας αὐτὸν τὰ ψευδῆ κεκλητευκότα καὶ τὰ ἄλλα ὅσα εἴρηκα ἠδικηκότα, εἷλον. καὶ ἐν τῇ τιμήσει βουλομένων τῶν δικαστῶν θανάτου τιμῆσαι αὐτῷ, ἐδεήθην [6] [μὲν] ἐγὼ τῶν δικαστῶν μηδὲν δι' [7] ἐμοῦ τοιοῦτον

[1] γενναίαν [2] εἴπερ [3] ἐγὼ πρὸς ὀργὴν δήσαιμι [4] ἀνιόντα [5] με [6] Deest μέν. [7] * ἐμὲ

et *fructus* et *arbores frugiferas* interpretantur, sive nuces, sive pomiferas. Vox ipsa significat vel *cacumina quercuum*, vel *excellentiam*: ut ἀκρόδρυα sint arbores, quæ quercubus, unde olim victitabant, antecellunt. WOLF.

Τὰς ἀναδενδράδας —] *Arbustivas vites excidit, et oliveta in versus quoquoversum digesta confregit.* Quod verbum [sc. περιστοίχων] Suidas assequi non potuit. Hoc Columella l. iiii. ita expressit, "Hæc in quincuncem vinearum metatio expeditissima ratione conficitur." *De Asse* etc. l. I. f. 13. BUDÆUS.

Ἀνακεκριμένου γὰρ —] *Cum jam judicium mihi falsæ renunciationis in ipsum constitutum esset, et percunctationes factæ essent, quæ ante judicii ingressum solennes sunt.* ψευδοκλητεία est, accusatio apparitoris, qui falso renunciavit se quempiam in jus vocasse, ob eamque renunciationem is qui vocatus esse dicitur, in fraudem deserti vadimonii incidit. ἔστι δὲ κατηγορία κατὰ τοῦ κλητῆρος κεκλητευκέναι ἐψευσαμένου. IDEM. Grammatici [Refer huc egregium Grammatici scholion in Biblioth. Coislin. p. 490. *Wesseling.*] ψευδοκλητεία, ὄνομα δίκης ἐστὶν, ἣν εἰσίασιν οἱ ἐγγεγραμμένοι ὀφείλειν τῷ δημοσίῳ, ἐπειδὰν αἰτιῶνταί τινας ψευδῶς κατεσκευάσθαι κλητῆρας καθ' ἑαυτῶν πρὸς τὴν δίκην ἀφ' ἧς ὦφλον. *Petit. Comm. in L. A.* l. IV. t. II. §. IV.

Ἀνακεκριμένου γὰρ ἤδη μου. et v. 14. ὤθει ἄν με. Nec enim præcipitatus est, sed interventu aliorum periculo liberatus. WOLF.

Ἡμέραν διαμεμετρημένην] Dicebatur διαμεμετρημένη ἡμέρα, modus quidam aquæ ad dimensum diei spatium fluens. Dividebatur autem in tres partes aqua illa fluens; una actori, alia reo, tertia judici præbebatur. AUGER.

Ἐξελέγξας αὐτὸν —] *Cum eum docuissem falso renunciasse ac testificatum esse in jus vocationem, apud judices damnavi*, h. e. *reum peregi.* Duo etenim hoc verbum, κλητεύειν, significat, *in jus vocare alio postulante*, et *testem esse in jus vocationis*, h. e. τοῖς καλοῦσι καὶ προσκαλουμένοις μαρ-

πρᾶξαι, ἀλλὰ συγχωρῆσαι ὅσουπερ αὐτοὶ ἐτιμῶντο ταλάντου. οὐχ, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ ὁ Ἀρεθούσιος — ἄξια γὰρ αὐτῷ θανάτου εἴργαστο εἰς ἐμὲ —, ἀλλ᾽, ἵνα ἐγώ, Πασίωνος ὤν, καὶ κατὰ [1][τὸ] ψήφισμα πολίτης, μηδένα Ἀθηναίων ἀπεκτονὼς εἴην. ὡς δ᾽ ἀληθῆ εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς, τούτων ὑμῖν πάντων τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ϛʹ. Ἃ μὲν [2][οὖν] τοίνυν ἀδικούμενος ὑπ᾽ αὐτῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὴν ἀπογραφὴν ἐποιησάμην, δεδήλωκα ὑμῖν· ὡς δὲ ἐστὶν Ἀρεθουσίου [3]τὰ ἀνδράποδα ταῦτα, καὶ ὄντα ἐν τῇ οὐσίᾳ τῇ [4]ἐκείνου [, ἃ] ἀπέγραψα, ἐπιδείξω ὑμῖν. τὸν μὲν γὰρ Κέρδωνα ἐκ μικροῦ παιδαρίου ἐξεθρέψατο· καί, ὡς ἦν Ἀρεθουσίου, τούτων ὑμῖν τοὺς εἰδότας μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. 1253

παρ᾽ οἷς τοίνυν εἰργάσατο πώποτε, ὡς τοὺς μισθοὺς Ἀρεθούσιος ἐκομίζετο [5]ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ δίκας ἐλάμβανε, καὶ ἐδίδου, ὁπότε κακόν τι ἐργάσαιτο, ὡς δεσπότης ὤν, τούτων ὑμῖν τοὺς εἰδότας μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

τὸν δὲ Μάνην, δανείσας ἀργύριον Ἀρχεπόλιδι τῷ Πειραιεῖ, ἐπειδὴ οὐχ οἷός τ᾽ ἦν αὐτῷ ἀποδοῦναι ὁ Ἀρχέπολις, οὔτε τὸν τόκον οὔτε τὸ ἀρχαῖον, ἅπαν ἐναπετίμησεν αὐτῷ. καί, ὅτι ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ἔτι τοίνυν καὶ ἐκ τῶνδε γνώσεσθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι εἰσὶν Ἀρεθουσίου οἱ ἄνθρωποι. ὁπότε γὰρ οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἢ ὀπώραν πρίαιντο, ἢ θέρος μισθοῖντο ἐκθερίσαι, ἢ ἄλλο

[1] Deest articulus. [2] Deest οὖν. [3] τἀνδράποδα [4] ἐκείνου ἀπέγραψα
[5] τοὺς ὑπὲρ α., κ. δ. καὶ ἐλάμβανε

τυρεῖν. Budæus.

ϛʹ. Τὸν δὲ Μάνην] Est accusativus absolutus, *quod autem ad Manem attinet*; nisi mavis regi ab ἐναπετίμησεν αὐτῷ, ipsi servum pro pecunia dedit. Auger.

Ἐναπετίμησεν αὐτῷ] *Pignori accepit*, vel, in *æstimationem accepit*, hoc est, *servum pro pecuniæ parte dedit*. Wolf.

τι τῶν περὶ γεωργίαν ἔργων ἀναιροῖντο, Ἀρεθούσιος ἦν ὁ ὠνούμενος καὶ μισθούμενος ὑπὲρ αὐτῶν. ὡς δ᾽ ἀληθῆ λέγω, καὶ τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ζʹ. Ὅσας μὲν τοίνυν μαρτυρίας παρασχέσθαι εἶχον ὑμῖν, ὡς ἔστιν Ἀρεθουσίου τὰ ἀνδράποδα, δεδήλωκα ὑμῖν· βούλομαι δὲ καὶ περὶ τῆς προκλήσεως εἰπεῖν, ἣν οὗτοί με προὐκαλέσαντο, καὶ ἐγὼ τούτους. οὗτοι μὲν γάρ με προὐκαλέσαντο, ὅτε ἡ πρώτη [1]ἀνάκρισις ἦν, φάσκοντες ἕτοιμοι εἶναι παραδιδόναι ἐμοὶ αὐτῷ [2]τὰ ἀνδράποδα βασανίσαι, βουλόμενοι μαρτυρίαν τινὰ αὐτοῖς ταύτην γενέσθαι. ἐγὼ δὲ ἀπεκρινάμην αὐτοῖς ἐναντίον μαρτύρων, ὅτι
1254 ἕτοιμός εἰμι ἰέναι εἰς τὴν βουλὴν μετ᾽ αὐτῶν, καὶ παραλαμβάνειν μετ᾽ ἐκείνης ἢ μετὰ τῶν ἕνδεκα, λέγων, ὅτι, εἰ μὲν ἰδίαν δίκην ἐδικαζόμην αὐτοῖς, εἰ ἐμοὶ ἐξεδίδοσαν, παρελάμβανον ἄν· νυνὶ δὲ τῆς πόλεως εἴη [2]τὰ ἀνδράποδα, καὶ ἡ ἀπογραφή. δεῖν οὖν δημοσίᾳ βασανίζεσθαι. ἡγούμην γὰρ οὐ προσήκειν ἐμοί, ἰδιώτῃ ὄντι, τοὺς δημοσίους βασανίζειν· [3]οὔτε γὰρ τῆς βασάνου κύριος ἐγιγνόμην, οὔτε καλῶς ἔχειν τὰ λεγόμενα ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐμὲ κρίνειν. ἡγούμην [4]τε δεῖν τὴν ἀρχὴν ἢ τοὺς ᾑρημένους ὑπὸ τῆς βουλῆς γράφεσθαι, καὶ κατασημηναμένους τὰς βασάνους ὅ τι εἴποιεν οἱ ἄνθρωποι, παρέχειν εἰς τὸ δικαστήριον· ἵνα ἀκούσαντες ἐκ τούτων ἐψηφίσασθε, ὁποῖόν τι ὑμῖν ἐδόκει. ἰδίᾳ μὲν γὰρ βασανιζομένων τῶν ἀνθρώπων ὑπ᾽ ἐμοῦ, ἀντέλεγετ᾽ ἂν ἅπαντα ὑπὸ τούτων· εἰ δὲ δημοσίᾳ, ἡμεῖς μὲν

[1] ἀνάγνωσις [2] τἀνδράποδα [3] (* οὐδὲ γὰρ τ. β. κ. ἐγιγνόμην,) [4] δὲ

Ἀνέροιντο] Lego ἀναιροῖντο, aut ἀνέλοιντο, ἀντὶ τοῦ, ὁπότε ἐπιχειρήσαιεν ἔργῳ τινί. Idem.

ζʹ. Ὅτε ἡ πρώτη ἀνάγνωσις ἦν] Suidæ est ἀναγνώρισις, ἢ ἀνάπεισις· ἀναγινώσκειν, ἀναπείθειν, διαλεχθέντα γνῶναι. Hesychio ἀναγνωρισμός. Varino ἡ τῶν πρώτων μαθημάτων τῆς ψυχῆς ἀναγνώρισις, ὡς προειδυίας ταῦτα. Hic vero ea vox nihil tale significare videtur, si locus mendo vacat. Idem.

Ἀνθρώπων. ἡγούμην] F. leg. οὔτε καλῶς ἔ. τ. λ. ὑ. τῶν ἀνθρώπων ἡγούμην μὴ οὐ τὸν ἄλλον ἢ τὴν ἀρχὴν ἢ τ. ᾑρ. ὑ. τ. β. γράφεσθαι, καὶ κατασημ. βασ. [ὅ τι εἴ. οἱ ἄνθρ.] παρέχειν &c. p. 1490. v. 15. ed. R. ἧς τῷ μετασχόντι· μὴ οὐχὶ ἀψευδεῖν καὶ πρὸς ἅπαντας ἀγαθῷ εἶναι οὐχ ὅσιον ἡγοῦμαι. Æsch. κ. Τιμαρχ. p. 59. v. 14. οὔτε αὐτὸς ἐξαρνοῦμαι μὴ οὐ γεγονέναι ἐρωτικός. et v. 16. οὐκ ἀρνοῦμαι μὴ οὐχὶ συμβεβηκέναι μοι.

Κατασημηναμένους τὰς βασάνους] Idem usurpatum in foro Romano, si quando quæstiones habitæ fuerant. Cic. pro Cluent. "Nam tabellæ quæstionis plures proferuntur; quæ recitatæ vobisque editæ sunt, illæ ipsæ, quas tunc obsignatas esse dixi." l. VI. c. XIV. §. XIV. Heraldus.

Ἵνα ἐκ τούτων ψηφίσησθε] Pro ἐψηφίσασθε lego. Wolf.

ἂν ἐσιωπῶμεν, οἱ δὲ ἄρχοντες [1] ἢ οἱ ᾑρημένοι ὑπὸ τῆς βουλῆς ἐβασάνιζον ἂν μέχρι οὗ αὐτοῖς ἐδόκει. ταῦτα δέ μου ἐθέλοντος, οὐκ ἂν ἔφασαν παραδοῦναι τῇ ἀρχῇ, οὐδ' εἰς τὴν βουλὴν ἤθελον ἀκολουθεῖν. ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς μάρτυρας τούτων.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ή. Κατὰ πολλὰ μὲν οὖν ἔμοιγε δοκοῦσιν εἶναι ἀναίσχυντοι, ἀμφισβητοῦντες τῶν ὑμετέρων, οὐχ ἥκιστα δὲ ὑμῖν αὐτοὺς ἐπιδείξω ἐκ τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων. οὗτοι γὰρ, ὅτε οἱ δικασταὶ [2] ἐβούλοντο θανάτου τιμῆσαι τῷ Ἀρεθουσίῳ, ἐδέοντο τῶν δικαστῶν χρημάτων τιμῆσαι καὶ ἐμοῦ συγχωρῆσαι· καὶ ὡμολόγησαν αὐτοὶ συνεκτίσειν. τοσούτου δὴ δέουσιν ἐκτίνειν [3] καθὰ ἐνεγγυήσαντο, ὥστε καὶ τῶν ὑμετέρων ἀμφισβητοῦσι. καίτοι οἵ γε νόμοι κελεύουσι τὴν
1255 οὐσίαν δημοσίαν εἶναι, ὃς ἂν ἐγγυησάμενός τι τῶν τῆς πόλεως, μὴ ἀποδιδῷ τὴν ἐγγύην. ὥστε καὶ, εἰ τούτων ἦν [4] τὰ ἀνδράποδα, προσῆκεν αὐτὰ δημόσια εἶναι, εἴπερ τι τῶν νόμων ὄφελος. καὶ πρὶν μὲν ὀφείλειν τῷ δημοσίῳ, ὁ Ἀρεθούσιος ὡμολογεῖτο τῶν ἀδελφῶν εὐπορώτατος εἶναι· ἐπειδὴ δὲ οἱ νόμοι κελεύουσι τἀκείνου ὑμέτερα εἶναι, τηνικαῦτα πένης ὢν φαίνεται ὁ Ἀρεθούσιος, καὶ τῶν μὲν ἡ μήτηρ ἀμφισβητεῖ, τῶν δὲ ἡ ἀδελφή. χρῆν δ' αὐτοὺς, εἴπερ [2] ἐβούλοντο δικαίως προσφέρεσθαι πρὸς ὑμᾶς, ἀποδείξαντας ἅπασαν τὴν οὐσίαν τὴν ἐκείνου, τὰ τούτων αὐτῶν εἴ τις ἀπέγραψεν, ἀμφισβητεῖν. ἐὰν [5] [μὲν] οὖν ἐνθυμηθῆτε, ὅτι οὐδέποτε ἔσται ἀπορία τῶν ἀμφισβητησόντων ὑμῖν περὶ τῶν ὑμετέρων,—ἢ γὰρ ὀρφανοὺς ἢ ἐπικλήρους κατασκευάσαντες, ἀξιώσουσιν ἐλεεῖσθαι ὑφ' ὑμῶν, ἢ γῆρας καὶ ἀπορίας καὶ τροφὰς μητρὶ λέγοντες, καὶ [6] ὀδυρόμενοι, δι' ὧν μάλιστα ἐλπίζουσιν ἐξαπατήσειν ὑμᾶς, πειράσονται καὶ [7] ἀποστερῆσαι τὴν πόλιν τοῦ ὀφλήματος—, ἐὰν οὖν, ταῦτα παριδόντες πάντα, καταψηφίσησθε, ὀρθῶς βουλεύσεσθε.

[1] Deest ἢ. [2] ἠβούλοντο [3] καθ' ἃ [4] τἀνδράποδα [5] Deest μέν. [6] ἀποδυρόμενοι [7] ἀποστερήσειν

ή. Τοσούτου δὴ] F. τοσούτου δ' ἤδη. IDEM.
Ὅς ἂν ἐγγυησάμενός τι τῶν τῆς πόλεως] Ἐγγυητὴς γενόμενος ὑπὲρ τῶν τῇ πόλει προσηκόντων. IDEM.
Τὰ τούτων αὐτῶν] I. e. τὰ ἑαυτῶν, ea bona quæ ipsorum propria essent. AUGER.
Ἐὰν μὲν οὖν ἐνθυμηθῆτε, ὅτι, etc. ἐὰν οὖν ταῦτα παριδόντες πάντα] Ἀνανταπόδοτον καὶ ἐπανάληψις. WOLF.
Καταψηφίσησθε] S. τῶν φευγόντων. IDEM.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΚΟΝΩΝΟΣ ΑΙΚΙΑΣ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

1255 ΑΡΙΣΤΩΝ Ἀθηναῖος δικάζεται Κόνωνι αἰκίας, λέγων ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ
1256 τετυπτῆσθαι, καὶ μάρτυρας τούτου παρεχόμενος. ὁ δὲ Κόνων ἀρνεῖται τὸ πρᾶγμα, καὶ μάρτυρας ἀντιπαρέχεται, οὓς ὁ Δημοσθένης οὔ φησι πιστούς· βεβιωκέναι γὰρ φαύλως, καὶ εὐχερῶς ἔχειν πρὸς τὸ ψεύδεσθαι.

Τετυπῆσθαι] Τύπτω καὶ τυπτέω usitata sunt, unde fit τετύφθαι et τετυπτῆσθαι. τυπέω an dicatur, nescio. WOLF.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο

ΚΑΤΑ ΚΟΝΩΝΟΣ

ΑΙΚΙΑΣ ΛΟΓΟΣ.

1256 ά. ΥΒΡΙΣΘΕΙΣ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ παθὼν ὑπὸ Κόνωνος τουτουῒ τοιαῦτα, ὥστε πολὺν χρόνον πάνυ μήτε τοὺς οἰκείους μήτε τῶν ἰατρῶν μηδένα προσδοκᾷν [1] περιφεύξεσθαί με, ὑγιάνας καὶ σωθεὶς ἀπροσδοκήτως, ἔλαχον αὐτῷ τὴν δίκην τῆς αἰκίας ταυτηνί. πάντων δὲ τῶν οἰκείων καὶ τῶν φίλων, οἷς συνεβουλευόμην, ἔνοχον μὲν φασκόντων αὐτὸν ἐκ τῶν πεπραγμένων εἶναι καὶ τῇ τῶν λωποδυτῶν ἀπαγωγῇ καὶ ταῖς τῆς ὕβρεως γραφαῖς, συμβουλευόντων δέ μοι καὶ παραινούντων μὴ μείζω πράγματα, ἢ δυνήσομαι φέρειν, ἐπάγεσθαι, μηδ' ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν [2] ὧν ἐπεπόνθειν ἐγκαλοῦντα φαίνεσθαι, οὕτως ἐποίησα· καὶ δι' ἐκείνους ἰδίαν ἔλαχον δίκην, ἥδιστ' ἂν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θανάτου κρίνας τουτονί. καὶ τούτου συγγνώμην ἕξετε, εὖ

[1] περιφευξεῖσθαί [2] ἣν * ἔχω, ὧν ἐπεπόνθειν

οἶδ' ὅτι, πάντες, ἐπειδὰν ἃ πέπονθα ἀκούσητε· δεινῆς γὰρ οὔσης τῆς τότε συμβάσης ὕβρεως, οὐκ ἔλαττον ἡ μετὰ ταῦτα ἀσέλγειά ἐστι τουτουΐ. ἀξιῶ δὲ καὶ δέομαι πάντων ὁμοίως ὑμῶν, πρῶτον μὲν εὐνοϊκῶς ἀκοῦσαί μου περὶ ὧν
πέπονθα λέγοντος· εἶτ', ἐὰν ἠδικῆσθαι καὶ παρανενομῆ- 1257
σθαι δοκῶ, βοηθῆσαί μοι τὰ δίκαια. ἐξ ἀρχῆς δ' ὡς πέπρακται [1]ἕκαστα, διηγήσομαι πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἂν οἷός τε ὦ διὰ βραχυτάτων.

β'. [2]Ἐξῆλθον, ἔτος τουτὶ τρίτον, εἰς Πάνακτον φρουρᾶς ἡμῖν προγραφείσης. ἐσκήνωσαν οὖν οἱ υἱεῖς οἱ Κόνωνος τουτουῒ ἐγγὺς ἡμῶν, ὡς οὐκ ἂν ἐβουλόμην· ἡ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἔχθρα καὶ τὰ προσκρούσματα ἐκεῖθεν ἡμῖν συνέβη, ἐξ ὧν δ' ἀκούσεσθε. ἔπινον ἑκάστοτε οὗτοι τὴν ἡμέραν, ἐπειδὴ τάχιστα [3]ἀριστήσαιεν, ὅλην· καὶ τοῦτο, ἕως περ ἦμεν ἐπὶ τῇ φρουρᾷ, διετέλουν ποιοῦντες. ἡμεῖς δ', ὥσπερ ἐνθάδε εἰώθαμεν, οὕτω διήγομεν καὶ ἔξω. ἣν οὖν δειπνοποιεῖσθαι τοῖς ἄλλοις ὥραν συμβαίνοι, ταύτην ἂν ἤδη ἐπαρῴνουν οὗτοι, τὰ μὲν πολλὰ εἰς τοὺς παῖδας ἡμῶν τοὺς ἀκολούθους, τελευτῶντες δὲ καὶ εἰς ἡμᾶς αὐτούς. φήσαντες γὰρ καπνίζειν αὐτοὺς ὀψοποιουμένους τοὺς παῖδας ἢ κακῶς λέγειν, ὅ τι τύχοιεν, ἔτυπτον, καὶ τὰς ἀμίδας κατεσκεδάννυον, καὶ προσεούρουν, καὶ ἀσελγείας καὶ ὕβρεως οὐδ' ὁτιοῦν ἀπέλειπον. ὁρῶντες δὲ ἡμεῖς ταῦτα καὶ λυπούμενοι, τὸ μὲν πρῶτον ἀπεπεμψάμεθα· ὡς δ' ἐχλεύαζον ἡμᾶς καὶ [4]οὐκ ἐπαύοντο, τῷ στρατηγῷ τὸ πρᾶγμα εἴπομεν, κοινῇ πάντες οἱ σύσσιτοι προσελθόντες, οὐκ ἐγὼ τῶν ἄλλων ἔξω. λοιδορηθέντος δ' αὐτοῖς ἐκείνου καὶ κακίσαντος αὐτοὺς οὐ μόνον περὶ ὧν εἰς ἡμᾶς ἠσέλγαινον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὧν ὅλως ἐποίουν ἐν τῷ στρατοπέδῳ, τοσούτου ἐδέησαν παύσασθαι ἢ αἰσχυνθῆναι, ὥστ', ἐπειδὴ θᾶττον συνεσκότασεν, εὐθὺς ὡς ἡμᾶς εἰσεπήδησαν ταύτῃ τῇ ἑσπέρᾳ. καὶ

[1] ἕκαστα πέπρακται [2] ἐξήλθομεν [3] ἀριστήσειαν [4] οὐδ'

β'. Προσεούρουν] Vid. Leopard. Emend. l. IX. c. IX. vol. III. p. 176. Thes. Crit. Gruter.

Ἀπεπεμψάμεθα] Ἀπεδιώξαμεν, ἀπηλαύνομεν, ἀφροντίστως εἴχομεν, λόγον οὐκ ἐποιησάμεθα. WOLF.

Σύσσιτοι] Generaliter dicti, quicumque cibum una capiebant, certis legibus et conditionibus, si quas dicere volebant. Ita dicti in *bello contubernales* ap. Demosth. c. Conon. *Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R.* p. 85.

Ἐπειδὴ θᾶττον συνεσκότασεν] *Cum statim advesperasset.* BUDÆUS.

1258 τὸ μὲν πρῶτον κακῶς ἔλεγον, τελευτῶντες δὲ καὶ πληγὰς ἐνέτειναν ἐμοί· καὶ τοσαύτην κραυγὴν καὶ θόρυβον περὶ τὴν σκηνὴν ἐποίησαν, ὥστε καὶ τὸν στρατηγὸν καὶ τοὺς ταξιάρχους ἐλθεῖν καὶ τῶν ἄλλων στρατιωτῶν τινάς, οἵπερ ἐκώλυσαν μηδὲν ἡμᾶς ἀνήκεστον παθεῖν, μηδ' αὐτοὺς ποιῆσαι, παροινουμένους ὑπὸ τούτων. τοῦ δὲ πράγματος εἰς τοῦτο προελθόντος, ὡς δεῦρ' ἐπανήλθομεν, ἦν ἡμῖν, οἷον εἰκός, ἐκ τούτων ὀργὴ καὶ ἔχθρα πρὸς ἀλλήλους. μὰ τοὺς θεοὺς [1]οὐ μὴν ἔγωγε ᾤμην δεῖν οὔτε δίκην λαχεῖν αὐτοῖς, οὔτε λόγον ποιεῖσθαι τῶν συμβάντων οὐδένα· ἀλλ' ἁπλῶς ἐκεῖνο ἐγνώκειν, τολοιπὸν εὐλαβεῖσθαι καὶ φυλάττεσθαι μὴ πλησιάζειν τοῖς τοιούτοις.

γ'. Πρῶτον μὲν οὖν τούτων, ὧν εἴρηκα, βούλομαι τὰς μαρτυρίας παρασχόμενος, μετὰ ταῦτα, οἷα ὑπ' αὐτοῦ τούτου πέπονθα, ἐπιδεῖξαι, ἵνα εἰδῆτε, ὅτι ᾧ προσῆκε τοῖς τὸ πρῶτον ἁμαρτηθεῖσιν ἐπιτιμᾶν, οὗτος αὐτὸς πρότερος πολλῷ δεινότερα εἴργασται.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ὧν μὲν τοίνυν οὐδένα ᾤμην δεῖν λόγον ποιήσασθαι, ταῦτά ἐστι. χρόνῳ δ' ὕστερον οὐ πολλῷ περιπατοῦντος, ὥσπερ εἰώθειν, ἑσπέρας ἐν ἀγορᾷ μου μετὰ Φανοστράτου τοῦ Κηφισιέως τῶν ἡλικιωτῶν τινός, παρέρχεται Κτησίας ὁ υἱὸς ὁ τούτου, μεθύων, κατὰ τὸ Λεωκόριον, ἐγγὺς τῶν Πυθοδώρου. κατιδὼν δὲ ἡμᾶς καὶ κραυγάσας καὶ διαλεχθείς τι πρὸς αὐτὸν οὕτως ὡς ἂν μεθύων, ὥστε μὴ μαθεῖν ὅ τι λέγοι, παρῆλθε πρὸς Μελίτην ἄνω· ἔπινον γὰρ ἐνταῦθα — ταῦ-
1259 τα γὰρ ὕστερον ἐπυθόμεθα — παρὰ Παμφίλῳ τῷ κναφεῖ, Κόνων οὑτοσί, Θεότιμός τις, Ἀρχεβιάδης, Σπίνθαρος ὁ Εὐβούλου, Θεογένης ὁ Ἀνδρομένους, πολλοί τινες· οὓς ἐξαναστήσας ὁ Κτησίας ἐπορεύετο εἰς τὴν ἀγοράν. καὶ ἡμῖν συμβαίνει, ἀναστρέφουσιν ἀπὸ τοῦ Φερρεφαττίου καὶ περιπατοῦσι, πάλιν κατ' αὐτό πως τὸ Λεωκόριον εἶναι, καὶ τούτοις περιτυγχάνομεν. ὡς δ' ἀνεμίχθημεν, εἷς μὲν αὐτῶν,

[1] οὐ μὴν ἔγωγε μὰ τοὺς θεοὺς ᾤόμην

γ'. Κηφισέως] Lege Κηφισιέως, cujus rectus Κηφισιεὺς, a demo Attico, cui nomen Κηφισία. PALMER.

Ἐγγὺς τῶν Πυθοδώρου] S. οἰκιῶν, ἢ ἐρ-

ἀγνώς τις, τῷ Φανοστράτῳ προσπίπτει καὶ κατεῖχεν ἐκεῖνον· Κόνων δ' οὑτοσὶ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ ὁ Ἀνδρομένους υἱὸς ἐμοὶ περιπεσόντες, τὸ μὲν πρῶτον ἐξέδυσαν, εἶθ' ὑποσκελίσαντες καὶ ῥάξαντες εἰς τὸν βόρβορον, οὕτω διέθηκαν ἐναλλόμενοι καὶ ὑβρίζοντες, ὥστε τὸ μὲν χεῖλος διακόψαι, τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς συγκλεῖσαι, οὕτω δὲ κακῶς ἔχοντα [1] καταλιπεῖν, ὥστε μήτε ἀναστῆναι μήτε φθέγξασθαι δύνασθαι. κείμενος δ' αὐτῶν ἤκουον πολλὰ καὶ δεινὰ λεγόντων. καὶ τὰ μὲν ἄλλα καὶ βλασφημίαν ἔχει [2] τινά, καὶ ὀνομάζειν ὀκνήσαιμ' ἂν ἐν ὑμῖν ἔνια· ὃ δὲ τῆς ὕβρεώς ἐστι τῆς τούτου σημεῖον, καὶ τεκμήριον τοῦ πᾶν τὸ πρᾶγμα ὑπὸ τούτου γεγενῆσθαι, τοῦθ' ὑμῖν ἐρῶ. ᾖδε γάρ, τοὺς ἀλεκτρυόνας μιμούμενος τοὺς νενικηκότας· οἱ δὲ κροτεῖν τοῖς ἀγκῶσιν αὐτὸν ἠξίουν ἀντὶ πτερύγων τὰς πλευράς. καὶ μετὰ ταῦτα ἐγὼ μὲν ἀπεκομίσθην ὑπὸ τῶν παρατυχόντων γυμνός· οὗτοι δ' ᾤχοντο, θοἰμάτιον λαβόντες μου. ὡς δ' ἐπὶ τὴν θύραν ἦλθον, κραυγὴ καὶ βοὴ τῆς μητρὸς καὶ τῶν θεραπαινίδων ἦν· καί, μόλις ποτὲ εἰς βαλανεῖον ἐνεγκόντες με καὶ περιπλύναντες, ἔδειξαν τοῖς ἰατροῖς. ὡς οὖν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. 1260

συνέβη τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ Εὐξίθεον τουτονὶ τὸν Χολλίδην, ὄνθ' ἡμῖν συγγενῆ, καὶ Μειδίαν μετὰ τούτου, ἀπὸ δείπνου ποθὲν ἀπιόντας, περιτυχεῖν πλησίον ὄντι μοι τῆς οἰκίας ἤδη, καὶ εἰς τὸ βαλανεῖον φερομένῳ παρακολουθῆσαι, καὶ ἰατρὸν ἄγουσι παραγενέσθαι, οὕτω δ' εἶχον ἀσθενῶς, ὥσθ', ἵνα μὴ μακρὰν φεροίμην οἴκαδε ἐκ τοῦ βαλανείου, ἐδόκει τοῖς παροῦσιν ὡς τὸν Μειδίαν ἐκείνην τὴν ἑσπέραν κομίσαι με· καὶ ἐποίησαν οὕτω. λάβε οὖν καὶ

[1] κατέλειπον [2] τινά, ἃ καὶ

γαστριάν. WOLF.

Οὕτω διέθηκαν] *Sic habitus sum, sic illi me tractarunt.* BERGLER. Vid. Hemsterhus. ad Lucian. Nigrin. §. 38.

Ἦδε] Vid. Valckenaer. Animadv. ad Ammon. l. III. c. XVIII. p. 229.

Οἱ δὲ κρατεῖν] Οἱ δὲ κροτεῖν τοῖς ἀγκῶσιν lego. WOLF.

Κρατεῖν τοῖς ἀλλῶσι] Benenatus habet ἀγκῶσι, et in margine κροτεῖν, unde efficitur κροτεῖν τοῖς ἀγκῶσι, optime. PALMER.

Ὄνθ' ἡμῖν συγγενῆ lego, non οὐδ'. Nota ον et ου saepe commutari. WOLF.

Καὶ ἰατρὸν ἄγουσι παραγενέσθαι] Suspecta

τὰς τούτων μαρτυρίας, ἵν' εἰδῆθ', ὅτι πολλοὶ συνίσασιν, ὡς ὑπὸ τούτων ὑβρίσθην.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

λάβε δὴ καὶ τὴν τοῦ ἰατροῦ μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

δ'. Τότε μὲν τοίνυν παραχρῆμα ὑπὸ τῶν πληγῶν, ὧν ἔλαβον, καὶ τῆς ὕβρεως οὕτω διετέθην, ὡς ἀκούετε καὶ μεμαρτύρηται παρὰ πάντων ὑμῖν τῶν εὐθὺς ἰδόντων. μετὰ δὲ ταῦτα, τῶν μὲν οἰδημάτων τῶν ἐν τῷ προσώπῳ καὶ τῶν ἑλκῶν οὐδὲν ἔφη φοβεῖσθαι λίαν ὁ ἰατρός· πυρετοὶ δὲ παρηκολούθουν μοι συνεχεῖς, καὶ ἀλγήματα ὅλου μὲν τοῦ σώματος πάνυ σφοδρὰ καὶ δεινά, μάλιστα δὲ τῶν πλευρῶν καὶ τοῦ ἤτρου, καὶ τῶν σιτίων ἀπεκεκλείσμην. καί, ὡς μὲν ὁ ἰατρὸς ἔφη, εἰ μὴ κάθαρσις αἵματος αὐτομάτη μοι πάνυ πολλὴ συνέβη, περιωδύνῳ ὄντι καὶ ἀπορουμένῳ ἤδη, κἂν ἔμπυος γενόμενος διεφθάρην· νυνὶ δὲ τοῦτ' ἔσωσε τὸ αἷμα ἀποχωρῆσαν. ὡς [1] οὖν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, καὶ παρηκολού-
1261 θησέ μοι τοιαύτη νόσος, ἐξ ἧς εἰς τοὔσχατον ἦλθον, ἐξ ὧν ὑπὸ τούτων ἔλαβον πληγῶν, λέγε τὴν τοῦ ἰατροῦ μαρτυρίαν καὶ τὴν τῶν ἐπισκοπουμένων.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ε'. Ὅτι μὲν τοίνυν οὐ μετρίας τινὰς καὶ φαύλας λαβὼν πληγάς, ἀλλ' εἰς πᾶν ἐλθὼν διὰ τὴν ὕβριν καὶ τὴν ἀσέλγειαν τὴν τούτων, πολὺ τῆς προσηκούσης ἐλάττω δίκην [2] εἴληχα, νομίζω δῆλον ὑμῖν γεγενῆσθαι· οἴομαι δ' ὑμῶν ἐνίους θαυμάζειν, τίνα ποτέ ἐστιν ἃ πρὸς ταῦτα τολμήσει Κόνων λέγειν. βούλομαι δὴ προειπεῖν ὑμῖν, ἃ ἐγὼ πέπυ-

[1] οὖν καὶ ταῦτ' [2] εἴληχα, πολλαχόθεν νομίζω

lectio. WOLF.

δ'. Καὶ τῶν σιτίων ἀπεκεκλείσμην] Οὐκ ἠδυνάμην φαγεῖν. IDEM.

Περιωδύνῳ] Περιώδυνος apud Demosthenem, *qui toto corpore contusus est et vehementi dolore affectus.* BUDÆUS.

ε'. Πληγὰς] Πληγὴ in numero singularitatis pro *vulnere* tantum accipitur, non pro *pulsatione* aut *verberatione*. In numero multitudinis, ceu ap. Demosth. c. Conon. πληγαὶ sunt *verbera* non *vulnera*. Salmas. Obss. ad Jus A. et R. p. 232.

Ἀλλ' εἰς πᾶν ἐλθὼν] F. A. πᾶν δεινοῦ ἢ κινδύνου ἐλθών. WOLF.

σμαι λέγειν αὐτὸν παρεσκευάσθαι· ἀπὸ τῆς ὕβρεως καὶ
τῶν πεπραγμένων τὸ πρᾶγμ᾽ ἀπαγαγόντα εἰς γέλωτα
καὶ σκώμματα ἐμβαλεῖν πειράσεσθαι, καὶ ἐρεῖν, ὡς εἰσὶν
ἐν τῇ πόλει πολλοὶ καλῶν κἀγαθῶν ἀνδρῶν υἱεῖς, οἳ παί-
ζοντες, οἷα ἄνθρωποι νέοι, σφίσιν αὐτοῖς ἐπωνυμίας πε-
ποίηνται, καὶ καλοῦσι τοὺς μὲν ἰθυφάλλους, τοὺς δὲ αὐτο-
ληκύθους, ἐρῶσι δ᾽ ἐκ τούτων ἑταιρῶν τινὲς, καὶ δὴ καὶ τὸν
υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ εἶναι τούτων ἕνα, καὶ πολλάκις περὶ ἑταί-
ρας καὶ εἰληφέναι καὶ δεδωκέναι πληγὰς, καὶ ταῦτ᾽ εἶναι
νέων ἀνθρώπων· ἡμᾶς δὲ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς παροίνους
[1] μὲν καὶ ὑβριστὰς κατασκευάσειν, ἀγνώμονας δὲ καὶ
πικρούς.

ς΄. Ἐγὼ δ᾽, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, χαλεπῶς ἐφ᾽ οἷς πέ-
πονθα, ἐνηνοχὼς, οὐχ ἧττον τοῦτ᾽ ἀγανακτήσαιμ᾽ ἂν καὶ
ὑβρισθῆναι νομίσαιμι, εἰ οἷόν τ᾽ εἰπεῖν, εἰ ταῦτ᾽ ἀληθῆ
δόξει Κόνων οὑτοσὶ λέγειν περὶ ἡμῶν, καὶ τοσαύτη τις ἄ-
γνοια παρ᾽ ὑμῖν ἐστὶν, ὥσθ᾽, ὁποῖός τις ἂν ἕκαστος εἶναι φῇ
ἢ ὁ πλησίον αὐτὸν αἰτιάσηται, τοιοῦτος νομισθήσεται· τοῦ
δὲ καθ᾽ ἡμέραν βίου καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων μηδ᾽ ὁτιοῦν 1262
ἔσται τοῖς μετρίοις ὄφελος. ἡμεῖς γὰρ, οὔτε παροινοῦντες
οὔθ᾽ ὑβρίζοντες, ὑπ᾽ οὐδενὸς ἀνθρώπων ἑωράμεθα· οὔτ᾽
ἄγνωμον οὐδὲν ἡγούμεθα ποιεῖν, εἰ, περὶ ὧν ἠδικήμεθα,
ἀξιοῦμεν κατὰ τοὺς νόμους δίκην λαμβάνειν. ἰθυφάλλοις
δὲ καὶ αὐτοληκύθοις συγχωροῦμεν εἶναι τοῖς υἱέσι τοῖς τού-
του· καὶ ἔγωγε εὔχομαι τοῖς θεοῖς, εἰς Κόνωνα καὶ τοὺς
υἱεῖς τοὺς τούτου καὶ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἅπαντα
τρέπεσθαι. οὗτοι γάρ εἰσιν οἱ τελοῦντες ἀλλήλους τῷ ἰθυ-
φάλλῳ, καὶ τοιαῦτα ποιοῦντες, ἃ πολλὴν αἰσχύνην ἔχει
καὶ λέγειν, μὴ ὅτι γε δὴ ποιεῖν, ἀνθρώπους μετρίους.

ζ΄. Ἀλλὰ τί ταῦτα ἐμοί; θαυμάζω γὰρ ἔγωγε, εἴ τις
ἐστὶ πρόφασις παρ᾽ ὑμῖν ἢ σκῆψις εὑρημένη, δι᾽ ἣν, ἂν ὑβρί-
ζων τις ἐξελέγχηται καὶ τύπτων, δίκην οὐ δώσει. οἱ μὲν
γὰρ νόμοι πολὺ τἀναντία καὶ τὰς ἀναγκαίας προφάσεις

[1] μέν τινας καὶ ὑβριστὰς * οὐ κατασκευάσει

Αὐτοληκύθους] Αὐτολήκυθος inopem scurram, mendicumque nebulonem, ac parasitum significat, quique se ad omnia obeunda munera paratum ultro offert. Brodæi Miscell. l. V. c. XXXIV. vol. II. Thes. Crit. Gruter.

ὅπως μὴ μείζους γίγνωνται, προείδοντο, οἷον — ἀνάγκη
γάρ μοι καὶ ζητεῖν ταῦτα καὶ πυνθάνεσθαι [1] διὰ τοῦτον
γέγονεν — εἰσὶ κακηγορίας δίκαι· φασὶ τοίνυν ταύτας διὰ
τοῦτο γίγνεσθαι, ἵνα μὴ λοιδορούμενοι τύπτειν ἀλλήλους
προάγωνται. πάλιν αἰκίας εἰσί· καὶ ταύτας ἀκούω διὰ
τοῦτο εἶναι τὰς δίκας, ἵνα μηδεὶς, ὅταν ἥττων ᾖ, λίθῳ ἢ
τῶν τοιούτων ἀμύνηται μηδενὶ, ἀλλὰ τὴν ἐκ τοῦ νόμου δί-
κην ἀναμείνῃ. τραύματος πάλιν εἰσὶ γραφαὶ, τοῦ μὴ τι-
τρωσκομένων τινῶν φόνους γίγνεσθαι. τὸ φαυλότατον, οἶ-
μαι, τὸ τῆς λοιδορίας, πρὸ τοῦ τελευταίου καὶ δεινοτάτου
προεώραται, τοῦ μὴ φόνον γίγνεσθαι, μηδὲ κατὰ μικρὸν
1263 ὑπάγεσθαι, ἐκ μὲν λοιδορίας εἰς πληγὰς, ἐκ δὲ πληγῶν
εἰς τραύματα, ἐκ δὲ τραυμάτων εἰς θάνατον· ἀλλ᾽ ἐν τοῖς
νόμοις εἶναι τούτων ἑκάστου τὴν δίκην, μὴ τῇ τοῦ προστυ-
χόντος ὀργῇ μηδὲ βουλήσει ταῦτα κρίνεσθαι. εἶτ᾽ ἐν μὲν
τοῖς νόμοις οὕτως· ἂν δ᾽ εἴποι Κόνων, ἰθύφαλλοί τινες
ἐσμὲν ἡμεῖς συνηγμένοι, καὶ ἐρῶντες οὓς ἂν ἡμῖν δόξῃ
παίομεν καὶ ἄγχομεν, εἶτα γελάσαντες ὑμεῖς ἀφήσετε;
[2] οὐκ οἶμαί γε. οὐ γὰρ ἂν γέλως ὑμῶν ἔλαβεν οὐδένα, εἰ
παρὼν ἐτύγχανεν, ἡνίκα εἱλκόμην καὶ ἐξεδυόμην καὶ ὑβρι-
ζόμην, καὶ ὑγιὴς ἐξελθὼν φοράδην ἦλθον οἴκαδε· ἐξεπεπη-
δήκει δὲ μετὰ ταῦθ᾽ ἡ μήτηρ, καὶ κραυγὴ καὶ βοὴ τῶν
γυναικῶν τοσαύτη παρ᾽ ἡμῖν ἦν, ὡσπερανεὶ τεθνεῶτός τινος,
ὥστε τῶν γειτόνων τινὰς πέμψαι πρὸς ἡμᾶς, ἐρησομένους
ὅ τι ἐστὶ τὸ συμβεβηκός.

η΄. Ὅλως δ᾽, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, δίκαιον μὲν οὐδενὶ δήπου σκῆψιν οὐδεμίαν τοιαύτην οὐδὲ ἄδειαν ὑπάρχειν παρ᾽ ὑμῖν, δι᾽ ἣν ὑβρίζειν ἐξέσται· εἰ δ᾽ ἄρα ἐστί τῳ, τοῖς δι᾽ ἡλικίαν [3] ἢ νεότητα τούτων τι πράττουσι, τούτοις ἀποκεῖσθαι προσ-

[1] * διὰ τί οὕτω γέγονεν [2] οὐκ οἴομαί [3] [ἢ νεότητα,]

Δι᾽ ἃ τοῦτο γέγονεν] Nescio, quid hæc verba sibi velint. Videntur ex inferioribus etiam huc perperam translata. Sequitur v. 3. φασὶ τοίνυν ταῦτα διὰ τοῦτο γίνεσθαι, ubi malim ταύτας, S. τὰς τῆς κακηγορίας δίκας. Wolf.

Πάλιν αἰκίαι εἰσὶ] Legendum αἰκίας. Dixerat paulo ante, εἰσὶ κακηγορίας δίκαι, deinde subjicit, πάλιν αἰκίας εἰσὶ, subaudiendum δίκαι. Salmas. Obss. ad Jus A. et R. c. IX. p. 267. Ex hoc Demosthenico et aliis ejusdem aliorumque locis, vid., si lubet, Salmasius in capite proxime laudato et Heraldus in Animadvers. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R. l. II. c. IX—XIII., de ὕβρεως, αἰκίας, κακηγορίας, τραύματος, &c. δίκαις acerrime inter sese litigantes.

Καὶ ὑγιὴς — οἴκαδε] Male congruit sensus: credo Demosthenem scripsisse καὶ ἡμιθνὴς ἐξελθών. Palmer.

ἥκει τὰς τοιαύτας καταφυγάς, καὶ ἐκείνοις οὐκ εἰς τὸ μὴ
δοῦναι δίκην, ἀλλ' εἰς τὸ τῆς προσηκούσης ἐλάττω. ὅςτις
δὲ ἐτῶν μέν ἐστι πλειόνων ἢ πεντήκοντα, παρὼν δὲ νεω-
τέροις ἀνθρώποις καὶ τούτοις υἱέσιν, οὐχ ὅπως ἀπέστρεψεν
ἢ διεκώλυσεν, ἀλλ' αὐτὸς ἡγεμὼν καὶ πρῶτος καὶ πάντων
βδελυρώτατος γεγένηται, τίνα ἂν οὗτος ἀξίαν τῶν πεπρα-
γμένων ὑπόσχοι δίκην; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδ' ἀποθανόντα
οἴομαι. καὶ γὰρ, εἰ μηδὲν αὐτὸς εἴργαστο τῶν πεπραγμέ-
νων, ἀλλ' εἰ, παρεστηκότος τούτου, Κτησίας ὁ υἱὸς ὁ τού- 1264
του ταῦθ', ἅπερ οὗτος νυνὶ, πεποιηκὼς ἐφαίνετο, τοῦτον ἐμι-
σεῖτ' ἂν δικαίως. εἰ γὰρ οὕτω τοὺς ἑαυτοῦ προῆκται παῖ-
δας, ὥςτ' ἐναντίον ἐξαμαρτάνοντας ἑαυτοῦ, καὶ ταῦτα, ἐφ'
ὧν ἐνίοις θάνατος ἡ ζημία κεῖται, μήτε φοβεῖσθαι μήτε αἰ-
σχύνεσθαι, τί τοῦτον οὐκ ἂν εἰκότως παθεῖν οἴεσθε; ἐγὼ
μὲν γὰρ ἡγοῦμαι ταῦτ' εἶναι σημεῖα τοῦ μηδὲ τοῦτον τὸν
ἑαυτοῦ πατέρα αἰσχύνεσθαι. εἰ γὰρ ἐκεῖνον αὐτὸς ἐτίμα
καὶ ἐδεδίει, κἂν τούτους αὐτὸν ἠξίου.

θ'. Λάβε δή μοι καὶ τοὺς νόμους τοὺς τῆς ὕβρεως, καὶ
τὸν περὶ τῶν λωποδυτῶν· καὶ γὰρ τούτοις ἀμφοτέροις ἐνό-
χους τούτους ὄψεσθε. λέγε.

ΝΟΜΟΙ.

τούτοις τοῖς νόμοις ἀμφοτέροις ἐκ τῶν πεπραγμένων ἔνοχος
Κόνων ἐστὶν οὑτοσί· καὶ γὰρ ὕβριζε, καὶ ἐλωποδύτει. εἰ δὲ
μὴ κατὰ τούτους προειλόμεθ' ἡμεῖς δίκην λαμβάνειν, ἡμεῖς
μὲν ἀπράγμονες καὶ μέτριοι φανοίμεθ' ἂν εἰκότως, οὗτος
δ' ὁμοίως πονηρός. καὶ μὴν, εἰ παθεῖν τί μοι συνέβη, φόνου
καὶ τῶν δεινοτάτων ἂν ἦν ὑπόδικος. τὸν γοῦν τῆς Βραυρω-
νόθεν ἱερείας πατέρα ὁμολογουμένως οὐχ ἁψάμενον τοῦ
τελευτήσαντος, ὅτι τῷ πατάξαντι τύπτειν παρεκελεύσα-
το, ἐξέβαλεν [1] αὐτὸν ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου. δικαίως.

[1] [αὐτὸν]

ή. Προῆκται] Legendum προάγει, vel προῆγε, vel προῆχε, *instituit*, *educat* vel *educavit*. IDEM.

Ἐφ' ὧν ἐνίοις] Sicut ἐπὶ τούτων ἐνίοις. WOLF.

θ'. Λάβε δή μοι] Vid. leg. λάβε δή μοι τοὺς νόμους καὶ τὸν περὶ τῆς ὕβρεως. AUGER.

Τὸν περὶ τῶν λωποδυτῶν] Λὼψ, ἡ χλαμὺς, καὶ λωπὴ, ἢ λώπιον, ἱμάτιον, λῶπαι Germanice *Lumpen* [rags]. Hinc λωποδῆται, καὶ λωποδυτῆσαι, καὶ λωποδύτης, καὶ λωποδυσίου δίκη, καὶ λωπίζω, τὸ λωποδυτῶ. WOLF.

εἰ γὰρ οἱ παρόντες, ἀντὶ τοῦ κωλύειν, τοὺς ἢ δι' οἶνον ἢ δι'
ὀργὴν ἤ τιν' ἄλλην αἰτίαν ἐξαμαρτάνειν ἐπιχειροῦντας
αὐτοὶ παροξυνοῦσιν, οὐδεμί' ἐστὶν ἐλπὶς σωτηρίας τῷ πε-
ριπίπτοντι τοῖς ἀσελγαίνουσιν, ἀλλ', ἕως ἂν ἀπείπωσιν,
ὑβρίζεσθαι ὑπάρξει· ὅπερ ἐμοὶ συνέβη.
1265 ί. Ἃ τοίνυν, ὅθ' ἡ δίαιτα ἐγίγνετο, ἐποίουν, βούλομαι
πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν· καὶ γὰρ ἐκ τούτων τὴν ἀσέλγειαν θεά-
σεσθε αὐτῶν. ἐποίησαν μὲν γὰρ ἔξω μέσων νυκτῶν [1][εἶναι]
τὴν ὥραν, οὔτε τὰς μαρτυρίας ἀναγινώσκειν ἐθέλοντες,
οὔτε ἀντίγραφα διδόναι, τῶν τε παρόντων ἡμῖν καθ' ἕνα
οὑτωσὶ πρὸς τὸν βωμὸν ἄγοντες καὶ ἐξορκίζοντες, καὶ γρά-
φοντες μαρτυρίας οὐδὲν πρὸς τὸ πρᾶγμα, ἀλλ', ἐξ ἑταί-
ρας εἶναι παιδίον αὐτῷ τοῦτο καὶ πεπονθέναι
τὰ καὶ τὰ, ἃ μὰ τοὺς θεοὺς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐδείς
ἐστιν, ὅςτις οὐκ ἐπετίμα τῶν παρόντων καὶ ἐμίσει· τελευ-
τῶντες δὲ, καὶ αὐτοὶ οὗτοι ἑαυτούς. ἐπειδὴ δ' οὖν ποτε ἀπ-
εῖπον καὶ ἐνεπλήσθησαν ταῦτα ποιοῦντες, προκαλοῦνται,
ἐπὶ διακρούσει καὶ τῷ μὴ σημανθῆναι τοὺς ἐχίνους, ἐθέλειν
ἐκδοῦναι περὶ τῶν πληγῶν παῖδας, ὀνόματα γράψαντες· καὶ
νῦν [2]οἶμαι περὶ τοῦτ' ἔσεσθαι τοὺς πολλοὺς τῶν λόγων
αὐτοῖς. ἐγὼ δ' [2]οἶμαι δεῖν πάντας ὑμᾶς ἐκεῖνο σκοπεῖν,
ὅτι οὗτοι, εἰ τοῦ γενέσθαι τὴν βάσανον ἕνεκα προὐκαλοῦν-
το καὶ ἐπίστευον τῷ δικαίῳ τούτῳ, οὐκ ἂν, ἤδη τῆς διαί-
της ἀποφαινομένης, νυκτὸς, οὐδεμιᾶς ὑπολοίπου σκήψεως
οὔσης, προὐκαλοῦντο· ἀλλὰ πρῶτον μὲν, πρὸ τοῦ τὴν δί-
κην λαχθῆναι, ἡνίκα ἀσθενῶν ἐγὼ κατεκείμην, καὶ, οὐκ

[1] Absunt unci. [2] οἴομαι

ί. Ἐποίησαν ἔξω μέσων νυκτῶν τὴν ὥραν] S. τῆς διαίτης. ἔξω μέσων νυκτῶν, *extra medias noctes*, utrum post, an ante mediam noctem? et quomodo fieri hoc potuit? cum hujusmodi negotia tantum interdiu tractentur? Fortassis cum sero ad arbitrum venissent, rem de industria in multam noctem protraxerunt. Nam sequitur v. 23. τῆς διαίτης ἀποφαινομένης νυκτός. WOLF.

Τῶν τε παρόντων ἡμῖν καθ' ἕνα οὑτοσὶ πρὸς τὸν βωμὸν ἄγοντες] F. οὑτωσὶ, ἐπιῤῥηματικῶς καὶ δεικτικῶς. Nam οὑτοσὶ ἄγοντες dura fuerit ἀριθμοῦ ἑτέρωσις. IDEM.

Πρὸς τὸν λίθον ἄγοντες] Ita laudant hæc verba Harpocration, Suidas et Moschopulus. Hodie tamen in editis Demosthenis exemplaribus legitur πρὸς τὸν βωμὸν ἄγοντες. Itaque puto vocem fugitivam restitui oportere, ex auctoritate Grammaticorum: nam vocem βωμὸν glossema censeo, et verbi λίθον, quo orator usus erat, interpretationem. Sic ap. Hesych. λίθος hic explicatur βωμός. Erat Athenis lapis in foro, ad quem ex lege Solonis jurabant Thesmothetæ, se leges servaturos esse; aut, si quam violassent, statuam pondere sibi parem ex auro Delphis dedicaturum. *Att. Lect.* l. I. c. VI. MEURSIUS. Vid. Pet. Petit. Miscell. Obss. l. IV. c. VII. p. 274.

Ἑαυτοὺς] Sub. ἐπετίμων. AUGER.

Πρὸ τοῦ τὴν δίκην λεχθῆναι] M. ληχθῆναι, παρὰ τὸ λήχω, ἢ λαγχάνω. WOLF.

εἰδὼς εἰ [1] περιφεύξομαι, πρὸς ἅπαντας τοὺς εἰσιόντας τοῦ-
τον ἀπέφαινον τὸν πρῶτον πατάξαντα, καὶ τὰ πλεῖστα
ὧν ὑβρίσμην διαπεπραγμένον, τότ᾽ ἂν εὐθέως ἧκεν ἔχων
μάρτυρας πολλοὺς ἐπὶ τὴν οἰκίαν, τότ᾽ ἂν τοὺς οἰκέτας
παρεδίδου καὶ τῶν ἐξ Ἀρείου πάγου τινὰς παρεκάλει. εἰ
γὰρ ἀπέθανον, παρ᾽ ἐκείνοις ἂν ἦν ἡ δίκη. εἰ δ᾽ ἄρα 1266
ἠγνόησε ταῦτα, καὶ τοῦτο τὸ δίκαιον ἔχων, ὡς νῦν φήσει,
οὐ παρεσκευάσατο ὑπὲρ τηλικούτου κινδύνου· ἐπειδή γε
ἀνεστηκὼς ἤδη προσεκαλεσάμην αὐτὸν, ἐν τῇ πρώτῃ συν-
όδῳ πρὸς τῷ διαιτητῇ παραδιδοὺς ἐφαίνετ᾽ ἄν. ὧν οὐδὲν
πέπρακται τούτῳ. ὅτι δ᾽ ἀληθῆ λέγω, καὶ διακρούσεως
ἕνεκα ἡ πρόκλησις ἦν, λέγε ταύτην τὴν μαρτυρίαν· ἔσται
γὰρ ἐκ ταύτης φανερόν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

περὶ μὲν τοίνυν τῆς βασάνου ταῦτα μέμνησθε, τὴν ὥραν
ἡνίκα προὐκαλεῖτο, [2] [καὶ] ὧν ἕνεκα ἐκκρούων ταῦτα ἐποίει,
τοὺς χρόνους τοὺς πρώτους, ἐν οἷς οὐδαμοῦ τοῦτο βουληθεὶς
τὸ δίκαιον αὑτῷ γενέσθαι φαίνεται, οὐδὲ προκαλεσάμενος,
οὐδ᾽ ἀξιώσας.

ιά. Ἐπειδὴ τοίνυν πάντα ταῦτα ἠλέγχετο, [3] ἅπερ
παρ᾽ ὑμῖν, πρὸς τῷ διαιτητῇ, καὶ φανερῶς ἐδείκνυτο πᾶσιν
ὢν ἔνοχος τοῖς ἐγκεκλημένοις, ἐμβάλλεται μαρτυρίαν ψευ-
δῆ, καὶ ἐπιγράφεται μάρτυρας ἀνθρώπους, οὓς οὐδ᾽ ὑμᾶς
ἀγνοήσειν οἴομαι, ἐὰν ἀκούσητε·

Διότιμος Διοτίμου Ἰκαριεύς, Ἀρχεβιάδης Δημοτελοῦς Ἁλαιεύς, Χαιρέτιμος Χαριμένους Πιτθεύς, μαρτυροῦσιν ἀπιέναι ἀπὸ δείπνου μετὰ Κόνωνος, καὶ προσελθεῖν ἐν ἀγορᾷ μαχομένοις Ἀρίστωνι καὶ τῷ υἱεῖ τῷ Κόνωνος, καὶ μὴ πατάξαι Κόνωνα [2] [καὶ] Ἀρίστωνα·

ὡς ὑμᾶς εὐθέως πιστεύσοντας, τὸ δὲ ἀληθὲς οὐ λογιουμέ-
νους, [4] ὅτι πρῶτον μὲν οὐδέποτ᾽ ἂν οὔθ᾽ ὁ Λυσίστρατος,
οὔθ᾽ ὁ Πασέας, οὔθ᾽ ὁ Νικήρατος, οὔθ᾽ ὁ Διόδωρος, οἳ διαρ-

[1] περιφευξοῦμαι [2] Deest καί. [3] ἅπερ καὶ νῦν παρ᾽ [4] οὔθ᾽ ὅτι

Τοῦ βασάνου] F. τῆς β. usitatius quidem est hoc. Idem.

Βουληθεὶς τὸ δίκαιον αὐτὸ] Fel. αὐτοῦ. lego αὑτῷ. et v. 20. ἠλέγχετο. Idem.

ιά. Καὶ μὴ πατάξαι Κόνωνα καὶ Ἀρίστωνα] S. ἀλλήλους. Sed F. Κόνωνα τὸν Ἀρίστωνα. Idem. Lego et distinguo: καὶ Κόνωνα μὴ πατάξαι Ἀρίστωνα. Auger.

ρήδην μεμαρτυρήκασιν ὁρᾶν ὑπὸ Κόνωνος τυπτόμενον ἐμὲ,
καὶ θοἰμάτιον ἐκδυόμενον, καὶ τἄλλα ὅσα ἔπασχον ὑβρι-
1267 ζόμενον, ἀγνῶτες ὄντες καὶ ἀπὸ ταυτομάτου παραγενόμε-
νοι τῷ πράγματι, τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν ἠθέλησαν, εἰ μὴ
ταῦθ᾽ ἑώρων πεπονθότα· ἔπειτ᾽ αὐτὸς ἐγὼ οὐδέποτ᾽ ἂν,
μὴ παθὼν ὑπὸ τούτου ταῦτα, ἀφεὶς τοὺς καὶ παρὰ [1] [τῶν]
αὐτῶν τούτων ὁμολογουμένους τύπτειν ἐμὲ, πρὸς τὸν οὐδ᾽
ἁψάμενον πρῶτον εἰσιέναι προειλόμην. τί γὰρ ἄν; ἢ διὰ
τί; ἀλλ᾽, ὑφ᾽ οὗ τε πρώτου ἐπλήγην καὶ μάλισθ᾽ ὑβρί-
σθην, τούτῳ καὶ δικάζομαι, καὶ μισῶ, καὶ ἐπεξέρχομαι.
καὶ τὰ μὲν παρ᾽ ἐμοῦ πάντα οὕτως ἐστὶν ἀληθῆ καὶ φαί-
νεται· τούτῳ δὲ μὴ παρασχομένῳ τούτους μάρτυρας ἦν δή-
που λόγος οὐδεὶς, ἀλλ᾽ ἡλωκέναι παραχρῆμα ὑπῆρχε σιω-
πῇ. συμπόται δ᾽ ὄντες τούτου καὶ πολλῶν τοιούτων ἔργων
κοινωνοὶ εἰκότως τὰ ψευδῆ μεμαρτυρήκασιν. εἰ δ᾽ ἔσται
τὸ πρᾶγμα τοιοῦτον, ἐὰν ἅπαξ ἀπαναισχυντήσωσί τινες
καὶ φανερῶς τὰ ψευδῆ τολμήσωσι μαρτυρεῖν, οὐδὲν δὲ τῆς
ἀληθείας ὄφελος, πάνδεινον ἔσται πρᾶγμα.

ιβ΄. Ἀλλὰ νὴ Δία οὐκ εἰσὶ τοιοῦτοι; ἀλλ᾽ ἴσασιν
ὑμῶν, ὡς ἐγὼ νομίζω, πολλοὶ καὶ τὸν Διότιμον καὶ τὸν
Ἀρχεβιάδην καὶ τὸν Χαιρέτιμον τὸν ἐπιπόλιον τουτονὶ, οἳ
μεθ᾽ ἡμέραν μὲν ἐσκυθρωπάκασι, καὶ λακωνίζειν φασὶ,
καὶ τρίβωνας ἔχουσι, καὶ ἁπλᾶς ὑποδέδενται· ἐπειδὰν δὲ
συλλεγῶσι καὶ μετ᾽ ἀλλήλων γένωνται, κακῶν καὶ αἰ-
σχρῶν οὐδὲν ἐλλείπουσι. καὶ ταῦτα τὰ λαμπρὰ καὶ νεα-
νικὰ αὐτῶν [2] ἐστίν· Οὐ γὰρ ἡμεῖς μαρτυρήσομεν ἀλλήλοις;
οὐ γὰρ ταῦθ᾽ ἑταίρων ἐστὶ καὶ φίλων; τί δὲ καὶ δεινόν
ἐστιν ὧν παρέξεται κατὰ σοῦ; τυπτόμενόν φασί τινες
ὁρᾶν; ἡμεῖς δὲ μηδ᾽ ἧφθαι τὸ παράπαν μαρτυρήσομεν.
1268 ἐκδεδύσθαι θοἰμάτιον; τοῦτ᾽ ἐκείνους πρότερον πεποιηκέναι

[1] Deest articulus. [2] ἐστιν αὐτῶν

Θοἰμάτιον] Τὸ ἱμάτιον, Ἀττικῇ κράσει. Wolf.

Τί γὰρ ἄν, ἢ διὰ τί;] Ταυτολογίᾳ ἔοικεν. F. τί γὰρ ἂν βουλόμενος, ἢ διὰ τί; S. ἐποίησα. Idem.

Τοῦτο καὶ δικάζομαι] Fel. τοῦτον, lego τούτῳ. Idem.

Οὕτως ἐστὶν ἀληθῆ] F. ὄντως ἐστὶν ἀληθῆ καὶ φαίνεται. Nam τὸ ὄντως et φαίνεται belle inter se opponuntur. Idem.

ιβ΄. Χαίρητον τὸν ἐπιπόλιον] Hanc vocem vetera Lexica non habent. Unde initio ratus, παρὰ τὸ ἐπιπολεῖν fieri, verteram, *vagabundum illum*. Sed quia τὸ ἐπιπολιοῦσθαι idem, quod πολιοῦσθαι, significare volunt, muto sententiam, et *incanum* verto. Idem.

Καὶ αἰσχρῶν οὐδὲν] Lego οὐδὲ ἕν, Ἀττικῇ τμήσει. et p. 270. v. 22. ἐπαράσεσθαι.

ἡμεῖς μαρτυρήσομεν. τὸ χεῖλος ἐῤῥάφθαι; τὴν κεφαλὴν δέ γε ἡμεῖς ἢ ἕτερόν τι κατεαγέναι φήσομεν. — ἀλλὰ καὶ μάρτυρας ἰατροὺς παρέχομαι. τοῦτ᾽ οὐκ ἔστιν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, παρὰ τούτοις. ὅσα γὰρ μὴ δι᾽ αὐτῶν, οὐδενὸς μάρτυρος καθ᾽ ἡμῶν εὐπορήσουσιν· ἡ δ᾽ ἀπ᾽ αὐτῶν ἑτοιμότης, οὐδ᾽ ἂν εἰπεῖν, μὰ τοὺς θεοὺς, δυναίμην, ὅση καὶ οἵα πρὸς τὸ ποιεῖν ὁτιοῦν ὑπάρχει. ἵνα δ᾽ εἰδῆτε, οἷα καὶ διαπραττόμενοι περιέρχονται, λέγε αὐτοῖς ταυτασὶ τὰς μαρτυρίας, σὺ δ᾽ ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

τοίχους τοίνυν διορύττοντες καὶ παίοντες τοὺς ἀπαντῶντας, ἆρ᾽ ἂν ὑμῖν ὀκνῆσαι δοκοῦσιν ἐν γραμματιδίῳ τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν ἀλλήλοις οἱ κεκοινωνηκότες τοσαύτης καὶ τοιαύτης φιλαπεχθημοσύνης καὶ πονηρίας καὶ ἀναιδείας καὶ ὕβρεως; πάντα γὰρ ταῦτα ἔμοιγε ἐν τοῖς ὑπὸ τούτων πραττομένοις ἐνεῖναι δοκεῖ. καίτοι καὶ τούτων ἕτερ᾽ ἐστὶ πεπραγμένα τούτοις δεινότερα· ἀλλ᾽ ἡμεῖς οὐχ οἷοί τε γενοίμεθ᾽ ἂν πάντας ἐξευρεῖν τοὺς ἠδικημένους.

ιγ´. Ὃ τοίνυν πάντων ἀναιδέστατον μέλλειν αὐτὸν ἀκούω ποιεῖν, βέλτιον νομίζω προειπεῖν ὑμῖν εἶναι. φασὶ γὰρ παραστησάμενον τοὺς παῖδας αὐτὸν κατὰ τούτων ὀμεῖσθαι, καὶ ἀράς τινας δεινὰς καὶ χαλεπὰς [1] ἐπαράσασθαι, καὶ τοιαύτας, οἵας ἀκηκοώς γέ τις θαυμάσας ἀπήγγειλεν ἡμῖν. ἔστι δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀνυπόστατα μὲν τὰ τοιαῦτα τολμήματα· οἱ γὰρ, οἶμαι, βέλτιστοι, καὶ ἥκιστ᾽ ἂν αὐτοί τι ψευσάμενοι, μάλιστα ὑπὸ τῶν τοιούτων ἐξαπατῶνται. οὐ μὴν, ἀλλὰ δεῖ πρὸς τὸν βίον καὶ τὸν 1269
τρόπον ἀποβλέποντας πιστεύειν. τὴν δὲ τούτου πρὸς τὰ τοιαῦτα ὀλιγωρίαν ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς ἐρῶ· πέπυσμαι γὰρ ἐξ ἀνάγκης.

ιδ´. Ἀκούω γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, Βάκχιόν τέ τινα ὃς παρ᾽ ὑμῖν ἀπέθανε, καὶ Ἀριστοκράτην τὸν τοὺς ὀφθαλ-

[1] * ἐπαράσεσθαι

Idem.

Ὅσα γὰρ μὴ δι᾽ αὐτῶν (sub. δύνανται βεβαιοῦν), οὐδενὸς μάρτυρος καθ᾽ ἡμῶν εὐπορήσουσιν, sub. ὃς βεβαιώσῃ. Auger.

ιγ´. Ἀποβλέποντας] Sub. ἀνθρώπους. Idem.

μοὺς διεφθαρμένον, καὶ τοιούτους [1] ἑτέρους, καὶ Κόνωνα τουτονὶ, ἑταίρους εἶναι, μειράκια ὄντας, καὶ Τριβαλλοὺς ἐπωνυμίαν ἔχειν· τούτους τά τε Ἑκαταῖα κατεσθίειν, καὶ τοὺς ὄρχεις τοὺς ἐκ τῶν χοίρων, οἷς καθαίρουσιν, ὅταν εἰσιέναι μέλλωσι, συλλέγοντας ἑκάστοτε συνδειπνεῖν ἀλλήλοις· καὶ ῥᾷον ὀμνύναι καὶ ἐπιορκεῖν, ἢ ὁτιοῦν. οὐ δὴ Κόνων ὁ τοιοῦτος πιστός ἐστιν ὀμνύων — οὐδὲ πολλοῦ δεῖ —, ἀλλ᾽ ὁ μηδ᾽ εὔορκον μηδὲν ἂν ὀμόσας, κατὰ δὲ δὴ παίδων, ὧν μὴ νομίζετε, μηδ᾽ ἂν μελλήσας, ἀλλὰ κἂν ὁτιοῦν παθὼν πρότερον· εἰ δ᾽ ἄρ᾽ ἀναγκαῖον, ὀμνύων ὡς νόμιμον, ἀξιοπιστότερος τοῦ κατὰ τῶν παίδων [2] ὀμνύοντος καὶ διὰ τοῦ πυρός. ἐγὼ τοίνυν, ὁ δικαιότερόν σου πιστευθεὶς ἂν κατὰ πάντα, ὦ Κόνων, ἠθέλησα ὀμόσαι ταυτὶ, οὐχ, ὑπὲρ τοῦ

[1] ἑτέρους τινὰς, καὶ

[2] ὀμνύντος

Κατακαίειν] F. leg. κατακάρφειν. Vox vel rarissima, sed ad sententiam optima. Hesych. κατακάρφει· ἀφανίζει, ξηραίνει. hac significatione ap. Æschyl. Agam. v. 80. φυλλάδος ἤδη κατακαρφομένης, illa quod scio nusquam. Unde suspicor Hesychium, κατακάρφειν verbum verbo ἀφανίζειν exponentem, hunc istum Nostri locum in oculis habuisse: præsertim cum animum attendissem ad sequentia, κατακάρψεις· καταφλέξεις (Quam quidem formam futuri aversatur doctissimus Blomfieldius ad Æschyl. l. s. l.: at vero simplex se invenit ap. Hom. Odyss. N. v. 398. κάρψω μὲν χρόα καλὸν etc. et aor. 1. ibid. v. 430. κάρψε μέν οἱ χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι.), quod quantum corruptam lectionem κατακαίειν sapit, quis non videt. Nunc demum verteris: *eos et carnes in triviis Hecatæ oblatas surripuisse*, et etc. quas miris modis furtim evanuisse, norunt, qui in Attica vel pernoctarint.

ιδ´. Καὶ τὰς ὄρνεις τὰς ἐκ τῶν χορῶν] Sive aves, sive gallinas lustrales, quibus greges ludionum, antequam in theatrum ingrediantur, expiantur. Vetus editio habet χωρῶν, *e regionibus*, seu *vicis*. Utra lectio sit verior, dubito. Neutra enim mihi satisfacit. τὸ εἰσιέναι et ad eos, qui magistratus inituri sunt, et ad ludiones theatrum ingressuros referri potest. Wolf. Locus insigni descriptorum flagitio mutilatus, in quo testiculis avulsis nescio quas aves importune subdiderunt. Aristo audire se refert Bacchium quendam (Bacchium inquam, auctoritatem optimi Cod. Aug. secutus; nam Κάκχιος nullum in Græcia nomen reperitur) et Aristocratem, ipsumque illum Cononem ἑταίρους - - - μέλλωσιν. Wolfius, qui, ut institutam versionem quomodocunque impleret, *avicuias lustrales e cætibus* dedit, ingenue fassus nihil horum sibi placere, veniam meretur: reponendum est sine dubio καὶ τοὺς ὄρχεις τοὺς ἐκ τῶν χοίρων, οἷς καθαίρουσι. Cui quidem emendationi, haud vereor, ne quis rerum Atticarum peritus non subscribat. Ostendit Harpocrat. in καθάρσιον, et Pollux VIII. 104. solitos fuisse Περιστιάρχους, antequam populi concio haberetur, καθαίρειν χοιριδίοις μικροῖς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸ θέατρον. *In Not. ad Lucian. Dial. Mort.* vol. I. p. 330. Hemsterhus.

Ἀλλ᾽ ὁ μηδ᾽ εὔορκον μηδὲν ἂν ὀμόσας· κατὰ δὲ δὴ παίδων, ὧν μὴ νομίζεται, μηδ᾽ ἂν μελλήσας] S. ὀμνύειν πιστὸς ἂν εἴη. Sic Lucianus: ἀλλ᾽ οὐκ ὀρθῶς ὑμεῖς γε οὐδὲ μελλήσαντες, S. βιάζεσθαι τὸν Δημοσθένην. εὔορκον ὀμόσαι, et κατὰ παίδων ὀμόσαι, inter se opponuntur. Wolf.

Ὧν μὴ νομίζεται] Atqui et Demosthenis mater, et alii multi hoc jurisjurandi genere uti voluerunt, ut in superioribus orationibus vidimus. Idem.

Ὧν μὴ νομίζεται] Lego et distinguo: ὡς μὴ νομίζεται, μηδ᾽ ἂν &c. ὡς μὴ νομίζεται, *ut non legitimum est et solenne, quod non fieri solet, quod moribus vestris interdictum est.* Auger.

Ἀλλὰ κἂν ὁ,τιοῦν παθὼν πρότερον] S. ἢ πιστὸς εἶναι. etsi locus hic mendi suspicione haud vacat. Non enim bellissime verba inter se cohærent, ut videatur aliquid deesse, cujusmodi sit: *virum bonum quidvis potius facturum, quam temere juraturum, tale præsertim jusjurandum tanquam insolens.* Wolf.

Εἰ δ᾽ ἄρ᾽ ἀναγκαῖον] S. ὀμνύειν. ὁ ὀμνύων ὡς νόμιμον. Idem.

μὴ δοῦναι δίκην ὧν ἠδίκηκα, καὶ ὁτιοῦν ποιῶν, ὥςπερ σὺ, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ ὑπὲρ τοῦ μὴ [1] προσυβρισθῆναι, ὡς οὐ κατεπιορκησόμενος τὸ πρᾶγμα. λέγε τὴν πρόκλησιν.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

ταῦτ' ἐγὼ καὶ τότε ἠθέλησα ὀμόσαι, καὶ νῦν ὀμνύω
τοὺς θεοὺς καὶ τὰς θεὰς ἅπαντας καὶ πάσας
ὑμῶν ἕνεκα, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τῶν πε-
ριεστηκότων, ἦ μὴν παθὼν ὑπὸ Κόνωνος ταῦ- 1270
τα, ὧν δικάζομαι, καὶ λαβὼν πληγὰς, καὶ τὸ
χεῖλος διακοπεὶς οὕτως ὥςτε καὶ ῥαφῆναι,
καὶ ὑβρισθεὶς, τὴν δίκην διώκειν. καὶ, εἰ μὲν
εὐορκῶ, πολλά μοι ἀγαθὰ γένοιτο, καὶ μηδέ-
ποτ' αὖθις τοιοῦτο μηδὲν πάθοιμι· εἰ δ' ἐπι-
ορκῶ, ἐξώλης ἀπολοίμην αὐτός τε, καὶ εἴ τι
μοι ἐστὶν ἢ μέλλει ἔσεσθαι. ἀλλ' οὐκ ἐπιορκῶ,
οὐδ' ἂν Κόνων διαῤῥαγῇ.

ιέ. Ἀξιῶ τοίνυν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πάνθ', ὅσα ἐστὶ δίκαια, ἐπιδείξαντος ἐμοῦ, καὶ πίστιν προσθέντος ὑμῖν, ὥςπερ ἂν αὐτὸς ἕκαστος παθὼν τὸν πεποιηκότα ἐμίσει, οὕτως ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς Κόνωνα τουτονὶ τὴν ὀργὴν ἔχειν· καὶ μὴ νομίζειν ἴδιον τῶν τοιούτων μηδὲν, ὃ κἂν ἄλλῳ τυχὸν συμβαίη, ἀλλ', ἐφ' ὅτου ποτ' ἂν συμβῇ, βοηθεῖν καὶ τὰ δίκαια ἀποδιδόναι· καὶ μισεῖν τοὺς πρὸ μὲν τῶν ἁμαρτημάτων θρασεῖς καὶ προπετεῖς, ἐν δὲ τῷ δίκην ὑπέχειν ἀναισχύντους καὶ πονηροὺς, καὶ, μήτε δόξης μήτε ἔθους μήτ' ἄλλου μηδενὸς φροντίζοντας, πρὸς τὸ μὴ δοῦναι δίκην.

ιϛ'. Ἀλλὰ δεήσεται Κόνων καὶ κλαιήσει. σκοπεῖτε δὴ, πότερός ἐστιν ἐλεεινότερος, ὁ πεπονθὼς οἷα ἐγὼ πέπονθα ὑπὸ τούτου, εἰ προσυβρισθεὶς ἄπειμι καὶ δίκης μὴ τυχὼν, ἢ Κόνων, εἰ δώσει δίκην; πότερον δ' ὑμῶν ἑκάστῳ συμφέρει, ἐξεῖναι τύπτειν καὶ ὑβρίζειν, ἢ μή; ἐγὼ μὲν οἴομαι μή.

[1] προσυβρισθῆναι [2] παρὰ τῶν, ὡς σὺ, κατεπιορκησομένων

Καὶ ὁτιοῦν] Aut recidendum est καὶ, aut interpretandum *vel*, *etiam*. Deinde post προσυβρισθῆναι lego οὐχὶ δ' ὡς σὺ κατεπ. AUGER. Ὡς οὐ κατεπιορκησόμενος τὸ πρᾶγμα] *Tanquam non perjurio defensurus causam.* Non placet. F. legendum καὶ ὑπὲρ τοῦ μὴ προσυβρισθῆναι, οὐχὶ δ' ὡς σὺ κατεπιορκησόμενος τὸ πρᾶγμα. WOLF.

οὐκοῦν, ἂν μὲν [1] ἀφῆτε, ἔσονται πολλοί· ἐὰν δὲ κολάζητε, ἐλάττους.

ιζ'. Πολλ' ἂν εἰπεῖν ἔχοιμι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὡς καὶ
ἡμεῖς [2] χρήσιμοι, καὶ ὁ πατὴρ ἕως ἔζη, καὶ τριηραρχοῦντες
1271 καὶ στρατευόμενοι καὶ τὸ προσταττόμενον ποιοῦντες· καὶ
ὡς οὐδὲν οὔθ' οὗτος, οὔτε τῶν τούτου οὐδείς. ἀλλ' οὔτε τὸ ὕδωρ ἱκανὸν, οὔτε νῦν περὶ τούτων ὁ λόγος ἐστίν. εἰ γὰρ δὴ ὁμολογουμένως ἔτι τούτων καὶ ἀχρηστοτέροις καὶ πονηροτέροις ἡμῖν εἶναι συνέβαινεν, οὐ τυπτητέοι οὐδὲ ὑβριστέοι δήπου ἐσμέν. οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· [3] οἶμαι γὰρ ὑμᾶς μηδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων.

[1] ἀφίητε [2] χρήσιμοι, καὶ αὐτοὶ, καὶ ὁ [3] οἴομαι

ιϛ'. Πολλοὶ] Sub. οἱ ὑβρίζοντες, et v. 3. καὶ ὁ πατήρ. AUGER. f. leg. ὡς καὶ ἡμεῖς χρήσιμοι, καὶ αὐτὸς

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΚΛΕΑ ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

ΚΑΛΛΙΚΛΗΣ, πρὸς ὃν ὁ λόγος, καὶ ὁ τὴν δίκην ὑπ' ἐκείνου φεύγων, γείτονες ἦσαν ἐν χωρίῳ, 1271
ὁδῷ μέσῃ διειργόμενοι. ὀμβρίας δὲ συμβάσης, εἰς τὸ Καλλικλέους χωρίον ὕδωρ ἐμπεσὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ κατελυμήνατο. ἐπὶ τούτῳ διώκει βλάβης τὸν γείτονα. εἶναι γάρ φησιν ἐν τῷ Τισίου χωρίῳ χαράδραν εἰς ὑποδοχὴν τοῦ ὕδατος τοῦ ἐκ τῆς ὁδοῦ ποιηθεῖσαν· ἣν [1] ἀποικοδομήσας νῦν, αἰτίαν ἑαυτῷ βλάβης γενέσθαι. ὁ δὲ τοῦ Τισίου παῖς, πρῶτον μὲν παλαιὸν, καὶ οὐ δι' ἑαυτοῦ τὸ ἔργον δείκνυσι· ζῶντος γὰρ ἔτι καὶ τοῦ Καλλικλέους πατρὸς, ἀποικοδομηθῆναι τὴν χαράδραν φησὶν ὑπὸ τοῦ Τισίου. ἔπειτα συνίστησιν, ὡς οὐδὲ χαράδρα τις τὸ χωρίον ἐστί. διασύρει δὲ καὶ τὴν συμβᾶσαν τῷ Καλλικλεῖ βλάβην, ὡς μικρὰν καὶ οὐκ ἀξίαν τηλικαύτης δίκης· καὶ τὸ ὅλον ἠδικῆσθαι μὲν οὐδέν φησι τὸν Καλλικλέα, ἐπιθυμεῖν δὲ τῶν χωρίων ἑαυτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο συκοφαντίας μηχανᾶσθαι πάσας.

[1] * ἀποικοδομηθεῖσαν

Καὶ ὁ τὴν δίκην ὑπ' ἐκείνῳ διώκων] Lego ex sententia: καὶ ὁ τὴν δίκην ὑπ' ἐκείνου φεύγων. In farrag. F. ὑπ' ἐκείνου διωκόμενος. Wolf.

Χαράδραν] Hesychius: χαράδραι, αἱ χαράξεις τοῦ ἐδάφους, καὶ οἱ κοῖλοι τόποι ἀπὸ τῶν καταφερομένων ὀμβρίων ὑδάτων. Idem: χαράδρα, χειμάῤῥους ποταμός. κατάγει δ' οὗτος παντοῖα ἐν τῷ ῥεύματι, καὶ κατασύρει. Suidas: χαράδρα, διώρυξ πηλοῦ μεστὴ, ὄλεθρον, οὐχ ὕδωρ, ἔχουσα. et χαράδραι, αἱ διαιρέσεις καὶ τὰ σχίσματα γῆς καὶ χίμαῤῥοι. Varinus: χαράδρα κυρίως ἐπὶ χειμάῤῥου, ὃς ῥέων χαράττει δραστηρίως τὴν γῆν. Etymologicon: χαραδροῦσθαι, ὀρύσσεσθαι, κοιλαίνεσθαι. Unde apparet, sive fossam esse, cujusmodi ab Augustanis dicuntur, die *Schwindgruben* [*sinks*] ab aqua absorbenda, aut torrentis alveum. Idem.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο

ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΚΛΕΑ ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΟΥ ΛΟΓΟΣ.

α΄. ΟΥΚ ἦν ἄρα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χαλεπώτερον οὐ- 1272
δὲν ἢ γείτονος πονηροῦ καὶ πλεονέκτου τυχεῖν, ὅπερ ἐμοὶ νυνὶ συμβέβηκεν. ἐπιθυμήσας γὰρ τῶν χωρίων μου Καλλικλῆς, οὕτω διατέθεικέ με συκοφαντῶν, ὥστε πρῶτον μὲν

α΄. Οὕτω διατέθεικέ με συκοφαντῶν] M. οὕτω διετέλεσε. Wolf. Auger.

τὸν ἀνεψιὸν τὸν ἑαυτοῦ κατεσκεύασεν ἀμφισβητεῖν μοι τῶν χωρίων· ἐξελεγχθεὶς δὲ φανερῶς, καὶ περιγενομένου μου τῆς τούτων σκευωρίας, πάλιν δύο δίκας ἐρήμους μου κατεδιῃτήσατο, τὴν μὲν αὐτὸς χιλίων δραχμῶν, τὴν δὲ τὸν ἀδελφὸν τουτονὶ πείσας Καλλικράτην. δέομαι δὴ πάντων ὑμῶν ἀκοῦσαί μου καὶ προσέχειν τὸν νοῦν, οὐχ ὡς αὐτὸς δυνησόμενος εἰπεῖν, ἀλλ' ἵν' ὑμεῖς ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων καταμάθητε, ὅτι φανερῶς συκοφαντοῦμαι.

β΄. Ἐν μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς ἅπαντας τοὺς τούτων λόγους ὑπάρχει μοι δίκαιον. τὸ γὰρ χωρίον τοῦτο περιῳκοδόμησεν ὁ πατὴρ μικροῦ δεῖν πρὶν ἐμὲ γενέσθαι, ζῶντος μὲν ἔτι Καλλιππίδου τοῦ τούτων πατρὸς καὶ γειτνιῶντος, ὃς ἀκριβέστερον ᾔδει δήπου τούτων, ὄντος δὲ Καλλικλέους ἀνδρὸς ἤδη καὶ ἐπιδημοῦντος Ἀθήνησιν· ἐν δὲ τούτοις τοῖς ἔτεσιν ἅπασιν, οὔτε ἐγκαλῶν οὐδεὶς πώποτ' ἦλθεν οὔτε μεμφόμενος — καίτοι δῆλον, ὅτι καὶ τόθ' ὕδατα πολλάκις ἐγίνετο —, [1][καὶ] οὔτ' ἐκώλυσεν ἐξ ἀρχῆς,
1273 εἴπερ ἠδίκει τινὰ περιοικοδομῶν ὁ πατὴρ τὸ [2]ἡμέτερον χωρίον, ἀλλ' οὐδ' ἀπηγόρευσεν, οὐδὲ διεμαρτύρατο, πλέον μὲν ἢ πεντεκαίδεκα ἔτη τοῦ πατρὸς ἐπιβιοῦντος, οὐκ ἔλαττω δὲ τοῦ τούτων πατρὸς Καλλιππίδου. καίτοι, ὦ Καλλίκλεις, ἐξῆν δήπου τόθ' ὑμῖν, ὁρῶσιν ἀποικοδομουμένην τὴν χαράδραν, ἐλθοῦσιν εὐθὺς ἀγανακτεῖν καὶ λέγειν πρὸς τὸν πατέρα, Τισία, τί ταῦτα ποιεῖς; ἀποικοδομεῖς τὴν χαράδραν; εἶτ' ἐμπεσεῖται τὸ ὕδωρ εἰς τὸ χωρίον τὸ ἡμέτερον. ἵν', εἰ μὲν ἐβούλετο παύσασθαι, μηδὲν ὑμῖν δυσχερὲς πρὸς ἀλλήλους ἦν· εἰ δ' ὠλιγώρησε, καὶ συνέβη τι τοιοῦτον, μάρτυσιν εἴχετε τοῖς τότε παραγενομένοις χρήσασθαι. καὶ νὴ Δί' ἐπιδεῖξαι [3]σε ἔδει πᾶσιν ἀνθρώποις χαράδραν οὖσαν, ἵνα μὴ λόγῳ μόνον, ὥσπερ νῦν, ἀλλ' ἔργῳ, τὸν πατέρ' ἀδικοῦντα ἀπέφαινες. τούτων τοίνυν οὐδὲν πώποτ' οὐδεὶς ποιεῖν ἠξίωσεν. οὐ γὰρ ἂν οὔτ' ἐρήμην, ὥσπερ ἐμοῦ [4]νυνὶ, κατεδιῃτήσασθε, οὔτε πλέον ἂν

[1] Deest καί. [2] [ἡμέτερον] [3] σέ γε πᾶσιν ἔδει [4] νυνὶ ἐμοῦ

β΄. Τούτων] Regitur ab ἀκριβέστερον, ad ᾔδει sub. τὰ πάλαι γεγονότα, vel aliud quid. Auger.

Οὐ γὰρ ἂν οὔτ' ἐρήμην] Significat, patrem suum potuisse resistere sycophantis. Wolf.

ἣν ὑμῖν συκοφαντοῦσιν οὐδέν· ἀλλ᾽, εἰ ἠνέγκατε τότε μάρ-
τυρα καὶ ἐπεμαρτύρασθε, νῦν ἀπέφαινεν ἂν ἐκεῖνος, εἰδὼς
ἀκριβῶς ὅπως εἶχεν ἕκαστα τούτων, καὶ τοὺς [1]ῥᾳδίως
μαρτυροῦντας τούτοις ἐξήλεγχεν. ἀνθρώπου δ᾽, οἶμαι, τη-
λικούτου καὶ ἀπείρου τῶν πραγμάτων, ἅπαντες καταπε-
φρονήκατέ μου. ἀλλ᾽ ἐγὼ πρὸς ἅπαντας τούτους, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, τὰς αὐτῶν πράξεις ἰσχυροτάτας μαρτυρίας
παρέξομαι. διὰ τί γὰρ οὐδεὶς οὔτ᾽ ἐπεμαρτύρατο, οὔτ᾽ ἐνε-
κάλεσεν, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐμέμψατο πώποτε, ἀλλ᾽ ἐξήρκει ταῦτα
αὐτοῖς ἀδικουμένοις περιορᾶν;

γ´. Ἐγὼ τοίνυν ἱκανὰ μὲν ἡγοῦμαι καὶ ταῦτ᾽ εἶναι 1274
πρὸς τὴν τούτων κατηγορίαν· ἵνα δ᾽ εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὡς οὔθ᾽ ὁ πατὴρ οὐδὲν ἠδίκει
περιοικοδομῶν τὸ χωρίον, οὗτοί τε κατεψευσμένοι πάντ᾽ εἰ-
σὶν ἡμῶν, ἔτι σαφέστερον ὑμᾶς πειράσομαι διδάσκειν. τὸ
μὲν γὰρ χωρίον ὁμολογεῖται καὶ παρ᾽ αὐτῶν τούτων ἡμέ-
τερον ἴδιον εἶναι· τούτου δ᾽ ὑπάρχοντος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
μάλιστα μὲν ᾔδειτε ἂν ἰδόντες τὸ χωρίον, ὅτι συκοφαντοῦ-
μαι. διὸ καὶ τοῖς εἰδόσιν ἐπιτρέπειν ἐβουλόμην ἐγὼ, τοῖς
ἴσοις· ἀλλ᾽ οὐχ οὗτοι, καθάπερ νυνὶ λέγειν ἐπιχειροῦσι·
δῆλον δ᾽ ὑμῖν καὶ τοῦτ᾽ αὐτίκ᾽ ἔσται πᾶσιν. ἀλλὰ προσέ-
χετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς Διὸς καὶ θεῶν τὸν νοῦν.
τοῦ γὰρ χωρίου τοῦ τ᾽ ἐμοῦ καὶ τοῦ τούτων τὸ μέσον ὁδός
ἐστιν· ὄρους δὲ περιέχοντος κύκλῳ, τοῖς χωρίοις τὸ κα-
ταῤῥέον ὕδωρ, τῇ μὲν εἰς τὴν ὁδὸν, τῇ δ᾽ εἰς τὰ χωρία,
συμβαίνει φέρεσθαι. καὶ δὴ καὶ τοῦτ᾽ εἰσπίπτον ἐνίοτε εἰς
τὴν ὁδὸν, ᾗ μὲν ἂν εὐοδῇ, φέρεται [2]κάτω κατὰ τὴν ὁδὸν, ᾗ
δ᾽ ἂν ἐνστῇ τι, τηνικαῦτα τοῦτ᾽ εἰς τὰ χωρία ὑπεραίρειν
ἀναγκαῖον ἤδη. καὶ δὴ καὶ κατὰ τοῦτο τὸ χωρίον, ὦ ἄν-
δρες δικασταὶ, γενομένης ἐπομβρίας, συνέβη τὸ ὕδωρ ἐμβα-
λεῖν· ἀμεληθὲν δὲ, οὔπω τοῦ πατρὸς ἔχοντος αὐτὸ, ἀλλ᾽
ἀνθρώπου δυσχεραίνοντος ὅλως τοῖς τόποις καὶ μᾶλλον
ἀστυκοῦ, δὶς καὶ τρὶς ἐμβαλὸν τὸ ὕδωρ τά τε χωρία ἐλυ-

[1] ῥᾳδίως μισθοῦ μαρτυροῦντας [2] [κάτω]

Τούτοις] Pro τούτοις M. ὑμῖν. AUGER. γ´. Ὄρους δὲ περιέχοντος κύκλῳ τοῖς χωρίοις] F. ὄρους δὲ περιέχοντος κύκλῳ τὰ χωρία. WOLF. τοῖς χωρίοις non a περιέχοντος regitur, quod accusativum sibi jungi postulat, sed a συμβαίνει: nisi forte hic contra usum περιέχω cum dativo construatur, quod malim. AUGER.

μήνατο καὶ μᾶλλον ὡδοποίει. διὸ δὴ, ταῦθ᾽ ὁ πατὴρ ὁρῶν,
ὡς ἐγὼ τῶν εἰδότων ἀκούω καὶ τῶν γειτόνων ἐπινεμόντων
ἅμα καὶ βαδιζόντων διὰ τοῦ χωρίου, τὴν αἱμασιὰν περιῳ-
κοδόμησε ταύτην.

1275 δ´. Καὶ ὡς ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, παρέξομαι μὲν καὶ
μάρτυρας ὑμῖν τοὺς εἰδότας· πολὺ δὲ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
τῶν μαρτύρων ἰσχυρότερα τεκμήρια. Καλλικλῆς μὲν γὰρ
φησι τὴν χαράδραν ἀποικοδομήσαντα βλάπτειν ἐμὲ αὐ-
τόν· ἐγὼ δ᾽ ἀποδείξω χωρίον ὂν τοῦτο, ἀλλ᾽ οὐ χαράδραν.
εἰ μὲν οὖν μὴ συνεχωρεῖτο ἡμέτερον ἴδιον εἶναι, τάχ᾽ ἂν
τοῦτο ἠδικοῦμεν, εἴ τι τῶν δημοσίων ᾠκοδομοῦμεν· νυνὶ δ᾽
οὔτε τοῦτο ἀμφισβητοῦσιν, ἔστι τ᾽ ἐν τῷ χωρίῳ δένδρα πε-
φυτευμένα, ἄμπελοι καὶ συκαῖ. καίτοι τίς ἐν χαράδρᾳ
ταῦτ᾽ ἂν φυτεύειν ἀξιώσειεν; οὐδείς γε. τίς δὲ πάλιν τοὺς
αὐτοῦ προγόνους θάπτειν; οὐδὲ τοῦτ᾽ οἶμαι. ταῦτα τοίνυν
ἀμφότερ᾽, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, συμβέβηκε· καὶ γὰρ τὰ δέν-
δρα πεφύτευται πρότερον ἢ τὸν πατέρα περιοικοδομῆσαι
τὴν αἱμασιὰν, καὶ τὰ μνήματα παλαιὰ καὶ πρὶν ἡμᾶς
κτήσασθαι τὸ χωρίον γεγενημένα ἐστί. καίτοι τούτων
ὑπαρχόντων, τίς ἂν ἔτι λόγος ἰσχυρότερος γένοιτο, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι; τὰ γὰρ ἔργα φανερῶς ἐξελέγχει. καί μοι
λάβε νυνὶ [1]πάσας ἤδη τὰς μαρτυρίας, καὶ λέγε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ἀκούετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν μαρτυριῶν; ἆρ᾽ ὑμῖν δο-
κοῦσι διαῤῥήδην μαρτυρεῖν, καὶ τὸ χωρίον εἶναι δένδρων με-
στὸν, καὶ μνήματα ἔχειν τινὰ, καὶ τἄλλα, ἅπερ καὶ τοῖς
ἄλλοις χωρίοις συμβέβηκε; καὶ πάλιν ὅτι περιῳκοδομήθη
τὸ χωρίον, ζῶντος μὲν ἔτι τοῦ τούτων πατρὸς, οὐκ ἀμ-
φισβητούντων δὲ οὔτε τούτων, οὔτ᾽ ἄλλου τῶν γειτόνων
οὐδενός;

έ. Ἄξιον δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὧν
1276 εἴρηκε Καλλικλῆς, ἀκοῦσαι. καὶ σκέψασθε πρῶτον μὲν,
εἴ τις ὑμῶν ἑώρακεν ἢ ἀκήκοε πώποτε παρ᾽ ὁδὸν χαράδραν
οὖσαν. οἶμαι γὰρ ἐν ἁπάσῃ τῇ χώρᾳ μηδεμίαν εἶναι. τοῦ
γὰρ ἕνεκα, ὃ διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς δημοσίας ἔμελλε βαδιεῖ-

[1] πάσας νυνὶ

σθαι φερόμενον, τούτῳ διὰ τῶν ἰδίων χωρίων χαράδραν
ἐποίησέ τις; ἔπειτα τίς ἂν ὑμῶν εἴτ' ἐν ἀγρῷ, νὴ Δί',
εἴτ' ἐν ἄστει, τὸ διὰ τῆς ὁδοῦ ὕδωρ ῥέον εἰς τὸ χωρίον ἢ
τὴν οἰκίαν δέξαιτ' ἂν αὑτοῦ; ἀλλ' οὐκ αὐτὸ τοὐναντίον,
κἂν βιάσηταί ποτε, ἀποφράττειν ἅπαντες καὶ παροικοδο-
μεῖν εἰώθαμεν; οὗτος τοίνυν ἀξιοῖ με ἐκ τῆς ὁδοῦ τὸ ὕδωρ
εἰσδεξάμενον εἰς τὸ ἐμαυτοῦ χωρίον, ὅταν τὸ τούτου παραλ-
λάξῃ χωρίον, πάλιν εἰς τὴν ὁδὸν ἐξάγειν. οὐκοῦν πάλιν ὁ
μετὰ τοῦτόν μοι γεωργῶν τῶν γειτόνων ἐγκαλεῖ· τὸ γὰρ
ὑπὲρ τούτου δίκαιον, δῆλον, ὅτι κἀκείνοις ὑπάρξει πᾶσι
λέγειν. ἀλλὰ μὴν εἴ γε εἰς τὴν ὁδὸν ὀκνήσω τὸ ὕδωρ ἐξά-
γειν, ἦπου σφόδρα θαῤῥῶν εἰς τὸ τοῦ πλησίον χωρίον
ἀφείην ἄν. ὅπου γὰρ νυνὶ ἀτιμήτους φεύγω δίκας, διότι τὸ
ἐκ τῆς ὁδοῦ ῥέον ὕδωρ εἰς τὸ τούτου χωρίον εἰσέπεσε, τί
πείσομαι πρὸς Διὸς ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ χωρίου τοῦ ἐμοῦ τοῦ
ὕδατος εἰσπεσόντος βλαπτομένων; ὅπου δὲ μήτ' εἰς τὴν
ὁδὸν μήτ' εἰς τὰ χωρία ἀφεῖναί μοι τὸ ὕδωρ [1]ἔξεστι δεξα-
μένῳ, τί λοιπὸν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πρὸς θεῶν; οὐ γὰρ
ἐκπιεῖν γε δήπου με Καλλικλῆς αὐτὸ προσαναγκάσει.

ϛʹ. Ταῦτα τοίνυν ἐγὼ πάσχων ὑπὸ τούτων, καὶ πολλὰ
ἕτερα καὶ δεινὰ, μὴ ὅτι δίκην λαβεῖν, ἀλλὰ μὴ προσοφεί-
λειν, ἀγαπήσαιμ' ἄν. εἰ μὲν γὰρ ἦν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, 1277
χαράδρα πάλιν ὑποδεχομένη, τάχα ἂν ἠδίκουν ἐγὼ μὴ
δεχόμενος, ὥσπερ ἀνὰ θάτερ' ἄττα τῶν χωρίων εἰσὶν ὁμο-
λογούμεναι χαράδραι· καὶ ταύτας δέχονται μὲν οἱ πρῶτοι,
καθάπερ τοὺς ἐκ τῶν οἰκιῶν χειμάῤῥους, παρὰ τούτων δ'
ἕτεροι παραλαμβάνουσιν ὡσαύτως· ταύτην δ' οὔτε παρα-
δίδωσιν οὐδεὶς, οὔτε παρ' ἐμοῦ παραλαμβάνει. πῶς ἂν οὖν
εἴη τοῦτο χαράδρα; τὸ δ' εἰσπεσὸν ὕδωρ ἔβλαψε μὲν, οἶ-
μαι, πολλάκις ἤδη πολλοὺς μὴ φυλαξαμένους, ἔβλαψε δὲ
νῦν καὶ τουτονί. ὃ καὶ πάντων ἐστὶ δεινότατον, εἰ Καλλι-
κλῆς μὲν, εἰς τὸ χωρίον ἐμπεσόντος τοῦ ὕδατος, ἁμαξιαίους

[1] ἐξέσται

ε'. Ἀτιμήτους φεύγω δίκας] De hac formula supra actum est. Wolf.

ϛ'. Ὥσπερ ἀνὰ θάτερ' ἄττα] M. ὥσπερ ἂν ἕτερ' ἄττα. et v. 28. πῶς οὖν ἂν εἴη. et v. 30. πολλοὺς οὐ φυλαξαμένους, Nocuit multis incautis. Idem.

Ταύτας] Np. χαράδρας, alveos, i. e. aquam ex alveis effluentem: et v. 27. ταύτην sub. χαράδραν, et simili modo interpretare. Auger.

λίθους προσκομίσας ἀποικοδομεῖ· τοῦ δὲ πατρὸς, ὅτι τοῦτο
παθόντος τοῦ χωρίου περιῳκοδόμησεν, ὡς ἀδικοῦντος, ἐμοὶ
βλάβης εἴληχε δίκην. καίτοι, εἰ ὅσοι κακῶς πεπόνθασιν
ὑπὸ τῶν ὑδάτων τῶν ταύτῃ ῥεόντων ἐμοὶ λήξονται δίκας,
οὐδὲ πολλαπλάσια γενόμενα τὰ ὄντα ἐξαρκέσειεν ἄν μοι.
τοσοῦτον τοίνυν διαφέρουσιν οὗτοι τῶν ἄλλων, ὥστε πεπον-
θότες μὲν οὐδὲν, ὡς αὐτίκα ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω,
πολλῶν δὲ πολλὰ καὶ μεγάλα βεβλαμμένων, μόνοι δικά-
ζεσθαι τετολμήκασιν οὗτοί μοι· καίτοι πᾶσι μᾶλλον
ἐνεχώρει τοῦτο πράττειν. οὗτοι μὲν γὰρ, εἰ καί τι πεπόν-
θασιν, αὐτοὶ δι' αὐτοὺς βεβλαμμένοι συκοφαντοῦσιν· ἐκεῖνοι
δὲ, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, τοιαύτην γ' οὐδεμίαν αἰτίαν ἔχουσιν.
ἀλλ', ἵνα μὴ πάντα ἅμα συνταράξας λέγω, λάβε μοι
τὰς τῶν γειτόνων μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

οὐκοῦν δεινὸν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τούτους μὲν μηδὲν ἐγκα-
λεῖν μοι, τοσαῦτα βεβλαμμένους, μηδ' ἄλλον μηδένα τῶν
1278 ἠτυχηκότων, ἀλλὰ τὴν τύχην στέργειν, τουτονὶ δὲ συκο-
φαντεῖν; ὃν, ὅτι μὲν αὐτὸς ἐξήμαρτε, πρῶτον μὲν τὴν ὁδὸν
[1]στενοτέραν ποιήσας, ἐξαγαγὼν ἔξω τὴν αἱμασιὰν, ἵνα τὰ
δένδρα τῆς ὁδοῦ ποιήσειεν εἴσω, ἔπειτα δὲ τὸν χλίδον ἐμ-
βαλὼν εἰς τὴν ὁδὸν, ἐξ ὧν ὑψηλοτέραν τὴν ὁδὸν καὶ [1]στε-
νοτέραν πεποιῆσθαι συμβέβηκεν, ἐκ τῶν μαρτυριῶν αὐτίκα
εἴσεσθε σαφέστερον· ὅτι δ', οὐδὲν ἀπολωλεκὼς οὐδὲ κατα-
βεβλαμμένος ἄξιον λόγου, τηλικαύτην μοι δίκην εἴληχε,
τοῦθ' ὑμᾶς ἤδη πειράσομαι διδάσκειν.

ζʹ. Τῆς γὰρ μητρὸς τῆς ἐμῆς χρωμένης τῇ τούτων μη-
τρὶ, πρὶν τούτους ἐπιχειρῆσαί με συκοφαντεῖν, καὶ πρὸς
ἀλλήλας ἀφικνουμένων, οἷον εἰκὸς, ἅμα μὲν οἰκουσῶν ἀμ-
φοτέρων ἐν ἀγρῷ καὶ γειτνιωσῶν, ἅμα δὲ τῶν ἀνδρῶν χρω-
μένων ἀλλήλοις, ἕως ἔζων· ἐλθούσης [2]δὲ τῆς ἐμῆς μητρὸς
ὡς τὴν τούτων, καὶ ἀποδυρομένης ἐκείνης τὰ συμβάντα καὶ

[1] στενωτέραν [2] * δὴ

Τούτους μὲν] Np. vicinos qui adsunt, et qui modo testati sunt in gratiam rei. Idem.

Τὸν χλίδον] Vide Suidam, qui τὸ χλίδος citat ex hac oratione. Wolf.

ζ'. Ἐλθούσης δὲ τῆς] M. ἐλθούσης δή. Idem.

δεικνυούσης, — οὕτως ἐπυθόμεθα πάντα ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες
δικασταί· καὶ, εἰ λέγω μὲν ἅπερ ἤκουσα τῆς μητρὸς, οὕτω
μοι πολλὰ ἀγαθὰ γένοιτο, εἰ δὲ ψεύδομαι, τἀναντία τού-
των —, ἦ μὴν ὁρᾶν καὶ τῆς τούτων μητρὸς ἀκούειν ἔφη,
κριθῶν μὲν βρεχθῆναι, καὶ ξηραινομένους ἰδεῖν αὐτὴν,
μηδὲ τρεῖς μεδίμνους, ἀλεύρων δ' ὡς ἡμιμέδιμνον, ἐλαίου δ'
ἀποκλινθῆναι μὲν κεράμιον φάσκειν, οὐ μέντοι παθεῖν γε
οὐδέν. τοσαῦτα, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὰ συμβάντα ἦν τού-
τοις, ἀνθ' ὧν ἐγὼ χιλίων δραχμῶν δίκην ἀτίμητον φεύγω.
οὐ γὰρ δὴ, εἰ τειχίον γε παλαιὸν ἐπῳκοδόμησεν, ἐμοὶ καὶ
τοῦτο λογιστέον ἐστιν, ὃ μήτε ἔπεσε, μήτ' ἄλλο μηδὲν
δεινὸν ἔπαθεν. ὥστ', εἰ συνεχώρουν αὐτοῖς ἁπάντων αἴτιος 1279
εἶναι τῶν συμβεβηκότων, τά γε βρεχθέντα ταῦτ' ἦν.

ή. Ὁπότε δὲ μήτε ἐξ ἀρχῆς ὁ πατὴρ ἠδίκει, τὸ χωρίον
περιοικοδομῶν, μήθ' οὗτοι πώποτε ἐνεκάλεσαν, τοσούτου
χρόνου διελθόντος, οἵ τ' ἄλλοι, πολλὰ καὶ δεινὰ πεπονθό-
τες, μηδὲν μᾶλλον ἐγκαλοῦσιν ἐμοὶ, πάντες τε ὑμεῖς τὸ ἐκ
τῶν οἰκιῶν καὶ τὸ ἐκ τῶν χωρίων ὕδωρ εἰς τὴν ὁδὸν ἐξάγειν
εἰώθατε, ἀλλ' οὐ μὰ Δί' εἴσω τὸ ἐκ τῆς ὁδοῦ δέχεσθαι, τί
δεῖ πλείω λέγειν; οὐδὲ γὰρ ἐκ τούτων ἄδηλον, ὅτι φανερῶς
συκοφαντοῦμαι, οὔτ' ἀδικῶν οὐδὲν, οὔτε βεβλαμμένων ἅ
φασιν.

θ'. Ἵνα δ' εἰδῆτε, ὅτι καὶ εἰς τὴν ὁδὸν χλίδον ἐμβεβλή-
κασι· καὶ, τὴν αἱμασιὰν προαγαγόντες, [1] στενοτέραν τὴν
ὁδὸν πεποιήκασιν· ἔτι δ', ὡς ὅρκον ἐδίδουν ἐγὼ τῇ τούτων
μητρὶ, καὶ τὴν ἐμαυτοῦ τὸν αὐτὸν ὀμόσαι προὐκαλούμην,
λάβε μοι τάς τε μαρτυρίας καὶ τὴν πρόκλησιν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

εἶτα τούτων ἀναισχυντότεροι γένοιντ' ἂν ἄνθρωποι ἢ περι-
φανέστερον συκοφαντοῦντες, οἵ τινες αὐτοὶ τὴν αἱμασιὰν
προαγαγόντες καὶ τὴν ὁδὸν ἀνακεχωκότες ἑτέροις βλάβης
δικάζονται, καὶ [2] ταῦτα χιλίων δραχμῶν ἀτίμητον, οἵ γ'

[1] στενωτέραν [2] ταύτην

Ἐλαίου δ' ἀποκλινθῆναι] F. ἀποκλυσθῆναι, ἢ ἀποκυλισθῆναι. Idem.
Εἴ γε τειχίον παλαιὸν ἐπῳκοδόμησεν] Ἐπέθηκε τειχίῳ παλαιῷ οἰκοδόμημα. Videtur esse irrisio stulti ædificatoris. Verteram: si parietinam veterem adstruxit. Sed minus placet. Nova enim structura qui vetus esse potest? Veteri quidem fundamento nihil vetat inædificare. Idem.
ή. Βεβλαμμένων] Adde vel sub. τούτων.

οὐδὲ πεντήκοντα δραχμῶν τὸ παράπαν ἅπαντα ἀπολωλέ-
κασι; καίτοι σκοπεῖτε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πόσους ὑπὸ
τῶν ὑδάτων ἐν τοῖς ἀγροῖς βεβλάφθαι συμβέβηκε, τὰ μὲν
[1] [ἐν] Ἐλευσῖνι, τὰ δ' ἐν τοῖς ἄλλοις τόποις· ἀλλ' οὐ δήπου
τούτων, ὦ γῆ καὶ θεοὶ, παρὰ τῶν γειτόνων ἕκαστος ἀξιώσει
τὰς βλάβας κομίζεσθαι. καὶ ἐγὼ μὲν, ὃν προσῆκεν ἀγα-
νακτεῖν, τῆς ὁδοῦ στενωτέρας γεγενημένης καὶ μετεωροτέρας,
1280 ἡσυχίαν ἔχω· τούτοις δὲ τοσοῦτον περίεστιν, ὡς ἔοικεν, ὥσ-
τε τοὺς ἠδικημένους προσσυκοφαντοῦσι. καίτοι, ὦ Καλλί-
κλεις, εἰ καὶ ὑμῖν περιοικοδομεῖν ἔξεστι τὸ ὑμέτερον αὐτῶν
χωρίον, καὶ ἡμῖν δήπου τὸ ἡμέτερον ἐξῆν· εἰ δ' ὁ πατὴρ ὁ
ἐμὸς ἠδίκει περιοικοδομῶν ὑμᾶς, καὶ νῦν ὑμεῖς ἀδικεῖτε ἐμὲ
περιοικοδομοῦντες οὕτω. δῆλον γὰρ, ὅτι μεγάλοις λίθοις
ἀποικοδομηθέντος, πάλιν τὸ ὕδωρ εἰς τὸ ἐμὸν ἥξει χωρίον·
εἶθ', ὅταν τύχῃ, καταβαλεῖ τὴν αἱμασιὰν ἀπροσδοκήτως.
ἀλλ' οὐδὲν μᾶλλον ἐγκαλῶ τούτοις ἐγὼ διὰ τοῦτο, ἀλλὰ
στέργω τὴν τύχην, καὶ τἀμαυτοῦ φυλάττειν πειράσομαι.
καὶ γὰρ τοῦτον, φράττοντα μὲν τὰ ἑαυτοῦ, σωφρονεῖν ἡγοῦ-
μαι· δικαζόμενον δέ μοι, πονηρότατόν τ' εἶναι καὶ διεφθαρ-
μένον ὑπὸ νόσου νομίζω.

ί. Μὴ θαυμάζετε δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὴν τούτου
προθυμίαν· μηδ', εἰ τὰ ψευδῆ κατηγορεῖν νῦν τετόλμηκε.
καὶ γὰρ τὸ πρότερον, πείσας τὸν ἀνεψιὸν ἀμφισβητεῖν μοι
τοῦ χωρίου, συνθήκας οὐ γενομένας ἀπήνεγκε, καὶ νῦν αὐ-
τὸς ἐρήμην μου καταδεδιῄτηται τοιαύτην ἑτέραν δίκην,
Κάλλαρον ἐπιγραψάμενος [2] τῶν ἐμῶν δούλων. πρὸς γὰρ τοῖς
ἄλλοις κακοῖς καὶ τοῦτο εὕρηνται σόφισμα· Καλλάρῳ τὴν
αὐτὴν δίκην δικάζονται. καίτοι τίς ἂν οἰκέτης τὸ τοῦ δε-
σπότου χωρίον περιοικοδομήσειεν ἂν, μὴ προστάξαντος τοῦ
δεσπότου; Καλλάρῳ δὲ ἕτερον ἐγκαλεῖν οὐδὲν ἔχοντες,
ὑπὲρ ὧν ὁ πατὴρ πλέον ἢ πεντεκαίδεκα ἔτη φράξας ἐπεβίω,
δικάζονται. κἂν μὲν ἐγὼ τῶν χωρίων ἀποστῶ τούτοις ἀπο-
δόμενος ἢ πρὸς ἕτερα χωρία ἀλλαξάμενος, οὐδὲν ἀδικεῖ

[1] Deest ἐν. [2] * τὸν ἐμὸν δοῦλον

Auger.
Ἀποικοδομηθέντος] Sub. τοῦ χωρίου τοῦ ὑμετέρου. Idem.
ί. Τὴν τούτου προθυμίαν] F. προπέτειαν. Wolf.
Τοιαύτην ἑτέραν δίκην] Np. litem qualis

Κάλλαρος· ἂν δ᾽ ἐγὼ μὴ βούλωμαι τἀμαυτοῦ τούτοις προ- 1281
έσθαι, πάντα τὰ δεινότατα ὑπὸ Καλλάρου πάσχουσιν οὗτοι, καὶ ζητοῦσι καὶ διαιτητὴν, ὅστις αὐτοῖς τὰ χωρία προσκαταγνώσεται, καὶ διαλύσεις τοιαύτας, ἐξ ὧν τὰ χωρία ἕξουσιν. εἰ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοὺς ἐπιβουλεύοντας καὶ συκοφαντοῦντας δεῖ πλέον ἔχειν, οὐδὲν ἂν ὄφελος εἴη τῶν εἰρημένων· εἰ δ᾽ ὑμεῖς τοὺς μὲν τοιούτους μισεῖτε, τὰ δὲ δίκαια ψηφίζεσθε, μήτ᾽ ἀπολωλεκότος Καλλικλέους μηδὲν μήτ᾽ ἠδικημένου μήθ᾽ ὑπὸ Καλλάρου μήθ᾽ ὑπὸ τοῦ πατρὸς, οὐκ οἶδ᾽, ὅτι δεῖ πλείω λέγειν.

ιά. Ἵνα δ᾽ εἰδῆτε, ὅτι καὶ πρότερον, ἐπιβουλεύων μου τοῖς χωρίοις, τὸν ἀνεψιὸν κατεσκεύασε, καὶ νυνὶ τὴν ἑτέραν αὐτὸς κατεδιῃτήσατο Καλλάρου ταυτηνὶ τὴν δίκην, ἐπηρεάζων ἐμοὶ, διότι τὸν ἄνθρωπον περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι, καὶ Καλλάρῳ πάλιν εἴληχεν ἑτέραν, ἁπάντων ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ιβ΄. Μὴ οὖν πρὸς Διὸς καὶ θεῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πρόησθέ με τούτοις, μηδὲν ἀδικοῦντα. οὐ γὰρ τῆς ζημίας τοσοῦτόν τί μοι μέλει, χαλεπὸν ἐν πᾶσι τοῖς μικρὰν οὐσίαν ἔχουσιν· ἀλλ᾽ ἐκβάλλουσιν ὅλως ἐκ τοῦ δήμου με ἐλαύνοντες καὶ συκοφαντοῦντες. ὅτι δ᾽ οὐκ ἀδικοῦμεν μηδὲν, ἕτοιμοι μὲν ἦμεν ἐπιτρέπειν τοῖς εἰδόσιν, ἴσοις καὶ κοινοῖς, ἕτοιμοι δ᾽ ὀμνύναι τὸν νόμιμον ὅρκον· ταῦτα γὰρ ᾠόμεθα ἰσχυρότατα παρέχεσθαι τοῖς αὐτοῖς ὑμῖν ὀμωμοκόσι. καί μοι λαβὲ τήν τε πρόκλησιν καὶ τὰς ὑπολοίπους ἔτι μαρτυρίας.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

prior illa fuit. Augen.

Ὅστις αὐτοῖς τὰ χωρία προσκαταγνώσεται] Ὅστις καταγνοὺς ἐμοῦ τὰ χωρία τούτοις ἀπονεμεῖ. Wolf.

Καὶ διαλύσεις τοιαύτας] Alii διαδύσεις. Idem.

Συκοφαντοῦντας] Συκοφαντεῖν in foro Attico, quod ἐπηρεάζειν sæpius dicebant, non solum erat *calumniari*, et *delationibus homines insectari*; sed *quocunque modo litibus aliquem vexare, contra jus et æquum lites movere aut agitare*, quod Gallice dicimus *chicaner*. Sic accipitur a Demosthene locis infinitis; solaque ejus contra Calliclem oratio plus quam viginti exempla suppeditabit. Sed et *cavillari verba* simpliciter, quod ὀνόματα σοφίζεσθαι dixerunt quidam, συκοφαντεῖν quoque dixerunt, et συκοφάντην *cavillatorem*. Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R. l. II. c. XV. §. XIV.

ιβ΄. Τοσοῦτόν τί μοι μέλει, χαλεπὸν ἐν] F. A. τοσοῦτόν μοι μέλει, καίτοι χαλεπὸν ὄν. Wolf.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΔΙΟΝΥΣΟΔΩΡΟΥ ΒΛΑΒΗΣ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.
1282 ΔΑΡΕΙΟΣ καὶ Πάμφιλος Διονυσοδώρῳ δανείζουσι τρισχιλίας δραχμὰς, ἐπὶ τῷ πλεῦσαι αὐτὸν εἰς Αἴγυπτον, κἀκεῖθεν αὖθις Ἀθήναζε. καὶ λαμβάνουσι μὲν ὑποθήκην, τὴν ναῦν· διομολογοῦνται δὲ καὶ τόκους, ὅσους ὤφειλον Ἀθήναζε καταπλεύσαντος Διονυσοδώρου κομίσασθαι. Διονυσόδωρος δὲ ἀναπλέων ἐκ τῆς Αἰγύπτου, τῇ Ῥόδῳ προσχὼν, ἐκεῖ τὸν γόμον ἐξέθετο· ὡς μὲν αὐτός φησι, διὰ τὸ ῥαγῆναι τὴν ναῦν καὶ εἶναι σαθράν· ὡς δὲ Δαρεῖος λέγει, διὰ τὸ πυθέσθαι τὸν σῖτον Ἀθήνησιν εὔωνον ὄντα. τὴν γὰρ ναῦν σῴαν ὑπάρχειν φησὶ, καὶ πλεῖν ἔτι καὶ νῦν. οἱ μὲν οὖν δανείσαντες καὶ κατηγοροῦσι τοῦ Διονυσοδώρου παραβεβηκέναι τὴν συγγραφὴν, διότι τὴν ὑποθήκην, τουτέστι τὴν ναῦν, οὐ παρέσχεν ἐμφανῆ· καὶ ἀπαιτοῦσιν αὐτὸν τοὺς ὁμολογηθέντας τόκους τελείους. ὁ δὲ οὐ πάντας ἀποδιδόναι [1] βούλεται.

[1] βούλεται, ἀλλὰ πρὸς * λόγον τοῦ πλοῦ πλευσθέντος.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο

ΚΑΤΑ ΔΙΟΝΥΣΟΔΩΡΟΥ

ΒΛΑΒΗΣ ΛΟΓΟΣ.

ά. ΚΟΙΝΩΝΟΣ εἰμὶ τοῦ δανείσματος τούτου, ὦ ἄνδρες δικασταί· συμβαίνει δ᾽ ἡμῖν, τοῖς κατὰ θάλατταν τὴν ἐργα-
1283 σίαν προῃρημένοις καὶ τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἐγχειρίζουσιν ἑτέροις, ἐκεῖνο [1] μὲν σαφῶς εἰδέναι, ὅτι [2] ὁ δανειζόμενος ἐν παντὶ προέχει ἡμῶν. λαβὼν γὰρ ἀργύριον φανερὸν καὶ ὁμολογούμενον, ἐν γραμματιδίῳ δυοῖν χαλκοῖν ἐωνημένῳ καὶ βιβλιδίῳ

[1] Deest μέν.

[2] ὁ * μὲν δανειζόμενος

ά. Γραμματιδίῳ—καὶ βιβλιδίῳ] Per γραμματίδιον intelligit *tabulas syngrapharum*, per βιβλίδιον *chirographa*, quia ut syngraphæ in tabulis ceratis perscribebantur, ita chirographa in chartaceis, quo βιβλίδια appellabantur. Duobus autem his modis tam in terra Græcia, quam apud Romanos pecuniam reddendam creditori cavebant debitores per syngraphas et chirographa. Hæc scribi solita in papyro Ægyptiaca, illa in ceratis tabulis. *De M. U.* p. 403. Salmasius.

Γραμματιδίῳ] *Syngrapha*: mox syngrapham vocat. Bergler. Nescio quid

μικρῷ πάνυ τὴν ὁμολογίαν καταλέλοιπε τοῦ ποιήσειν τὰ δίκαια· ἡμεῖς δ' οὐ φαμὲν δώσειν, ἀλλ' εὐθὺς τῷ δανειζομένῳ δίδομεν τὸ ἀργύριον. τῷ οὖν ποτὲ πιστεύοντες καὶ τί λαβόντες, τὸ βέβαιον προϊέμεθα; ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις, οἳ κελεύουσιν, ὅσα ἄν τις ἑκὼν ἕτερος ἑτέρῳ ὁμολογήσῃ, ταῦτα κύρια εἶναι. ἀλλά μοι δοκεῖ, οὔτε τῶν νόμων οὔτε συγγραφῆς οὐδεμιᾶς ὄφελος εἶναι οὐδὲν, ἂν ὁ λαμβάνων τὰ χρήματα μὴ πάνυ δίκαιος ᾖ τὸν τρόπον, καὶ δυοῖν θάτερον, ἢ ὑμᾶς δεδιὼς, ἢ τὸν συμβαλόντα αἰσχυνόμενος. ὧν οὐδέτερον πρόσεστι Διονυσοδώρῳ τούτῳ· ἀλλ' εἰς τοσοῦτον ἥκει τόλμης, ὥστε δανεισάμενος παρ' ἡμῶν ἐπὶ τῇ νηῒ τρισχιλίας δραχμὰς, ἐφ' ᾧ τε τὴν ναῦν καταπλεῖν Ἀθήναζε, καὶ δέον ἡμᾶς ἐν τῇ πέρυσιν ὥρᾳ κεκομίσθαι τὰ χρήματα, τὴν μὲν ναῦν εἰς Ῥόδον κατεκόμισε καὶ τὸν γόμον ἐκεῖσε ἐξελόμενος ἀπέδοτο παρὰ τὴν συγγραφὴν καὶ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους, ἐκ δὲ τῆς Ῥόδου πάλιν ἀπέστειλε τὴν ναῦν εἰς Αἴγυπτον κἀκεῖθεν εἰς Ῥόδον, ἡμῖν δὲ τοῖς Ἀθήνησι δανείσασιν οὐδέπω καὶ νῦν οὔτε τὰ χρήματα ἀποδίδωσιν οὔτε τὸ ἐνέχυρον καθίστησιν εἰς τὸ ἐμφανὲς, ἀλλὰ δεύτερον ἔτος τουτὶ καρπούμενος τὰ ἡμέτερα, καὶ ἔχων τό τε δάνειον καὶ τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ναῦν τὴν ὑποκειμένην ἡμῖν, οὐδὲν ἧττον εἰσελήλυθε πρὸς ὑμᾶς, δηλονότι ὡς ζημιώσων ἡμᾶς 1284
τῇ ἐπωβελίᾳ καὶ καταθησόμενος εἰς τὸ οἴκημα πρὸς τῷ ἀποστερεῖν τὰ χρήματα. ὑμῶν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὁμοίως ἁπάντων δεόμεθα καὶ ἱκετεύομεν βοηθῆσαι ἡμῖν, ἐὰν δοκῶμεν ἀδικεῖσθαι. τὴν δ' ἀρχὴν τοῦ συμβολαίου διεξελθεῖν ὑμῖν πρῶτον βούλομαι· οὕτω γὰρ καὶ ὑμεῖς ῥᾷστα παρακολουθήσετε.

β'. Διονυσόδωρος γὰρ οὑτοσὶ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ὁ κοινωνὸς αὐτοῦ Παρμενίσκος, προσελθόντες ἡμῖν πέρυσι

inter se differant γραμματίδιον et βιβλίδιον. Forte idem est diverso nomine ennnciatum. AUGER. Cf. D'Orville ad Charit. Aphrod. l. VIII. c. IV. p. 680.

Ἐπὶ τῇ νηῒ] Vid. Not. v. antepen. p. 501. vol. III. π. Φορμ.

Ἐν τῇ πέρυσιν ὥρᾳ] Ἀντὶ τοῦ, χρόνῳ. Nisi forte legendum sit ὡραίᾳ. Sicut postea dicit, p. 291. v. 14. ἐνταῦθ' ἐπιδημήσαντας παραχειμάζειν ἔδει, καὶ περιμένειν τὴν ὡραίαν. quod vertisse me non pœnitet: *navigationem vernam fuisse exspectandam.* Phil. 1. Lacedæmonios bellum gessisse τέτταρας ἢ πέντε μῆνας, τὴν ὡραίαν αὐτὴν, ut vernum et æstivum tempus intelligatur. WOLF. ὥρα sine ullo additamento dicitur apud scriptores de tempore æstatis. AUGER.

τοῦ Μεταγειτνιῶνος μηνὸς, ἔλεγον, ὅτι βούλονται δανείσασθαι ἐπὶ τῇ νηῒ, ἐφ' ᾧ τε πλεῦσαι εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐξ Αἰγύπτου εἰς Ῥόδον ἢ εἰς Ἀθήνας, διομολογησάμενοι τοὺς τόκους εἰς ἑκάτερον τῶν ἐμπορίων τούτων. ἀποκριναμένων δ' ἡμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι οὐκ ἂν δανείσαιμεν εἰς ἕτερον ἐμπόριον οὐδὲν, ἀλλ' ἢ εἰς Ἀθήνας, οὕτω προσομολογοῦσι πλευσεῖσθαι δεῦρο, καὶ ἐπὶ ταύταις ταῖς ὁμολογίαις δανείζονται παρ' ἡμῶν ἐπὶ τῇ νηῒ τρισχιλίας δραχμὰς ἀμφοτερόπλουν, καὶ συγγραφὴν ἐγράψαντο ὑπὲρ τούτων. ἐν μὲν οὖν ταῖς συνθήκαις δανειστὴς ἐγράφη Πάμφιλος οὑτοσὶ, ἐγὼ δ' ἔξωθεν μετεῖχον αὐτῷ τοῦ δανείσματος. καὶ πρῶτον μὲν ὑμῖν ἀναγνώσεται αὐτὴν τὴν συγγραφήν.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ.

κατὰ ταύτην τὴν συγγραφὴν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, λαβόντες παρ' ἡμῶν τὰ χρήματα, Διονυσόδωρός τε οὑτοσὶ καὶ ὁ κοινωνὸς αὐτοῦ Παρμενίσκος ἀπέστελλον τὴν ναῦν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐνθένδε· καὶ ὁ μὲν Παρμενίσκος ἐπέπλει ἐπὶ τῆς
1285 νεὼς, οὑτοσὶ δὲ αὐτοῦ κατέμενεν. ἦσαν γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἵνα μηδὲ τοῦτ' ἀγνοῆτε, ὑπηρέται καὶ συνεργοὶ πάντες οὗτοι Κλεομένους τοῦ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἄρξαντος, ὃς, ἐξ οὗ τὴν ἀρχὴν παρέλαβεν, οὐκ ὀλίγα κακὰ εἰργάσατο τὴν πόλιν τὴν ὑμετέραν, μᾶλλον δὲ καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, παλιγκαπηλεύων καὶ συνιστὰς τὰς τιμὰς τοῦ σίτου, καὶ αὐτὸς καὶ οὗτοι μετ' αὐτοῦ. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ἀπέστελλον ἐκ τῆς Αἰγύπτου τὰ χρήματα, οἱ δ' ἐπέπλεον ταῖς [1] ἐμπορίαις, οἱ δ' ἐνθάδε μένοντες διετίθεντο τὰ ἀποστελλόμενα. εἶτα πρὸς τὰς καθεστηκυίας τιμὰς ἔπεμπον γράμματα οἱ ἐπιδημοῦντες τοῖς ἀποδημοῦσιν, ἵνα, ἐὰν μὲν παρ' ὑμῖν τίμιος ᾖ ὁ σῖτος, δεῦρο αὐτὸν κομίσωσιν· ἐὰν δ' εὐωνότερος γένηται, εἰς ἄλλο τι καταπλεύσωσιν ἐμπόριον. ὅθεν περ οὐχ ἥκιστα, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, συνετιμήθη τὰ περὶ τὸν σῖτον ἐκ τῶν τοιούτων ἐπιστολῶν καὶ συνεργιῶν.

[1] ἐμπορείαις

Τὰς καθεστηκυίας τιμὰς] Καθεστηκυῖα τιμὴ, constitutum unius cujusque rei pretium, *le pris courant.* In Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R. l. III. c. IX. §. XI. HERALDUS.

Συνετιμήθη] M. ἐπετιμήθη. WOLF. AUG.

μικρῷ πάνυ τὴν ὁμολογίαν καταλέλοιπε τοῦ ποιήσειν τὰ δίκαια· ἡμεῖς δ᾽ οὐ φαμὲν δώσειν, ἀλλ᾽ εὐθὺς τῷ δανειζομένῳ δίδομεν τὸ ἀργύριον. τῷ οὖν ποτὲ πιστεύοντες καὶ τί λαβόντες, τὸ βέβαιον προϊέμεθα; ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις, οἳ κελεύουσιν, ὅσα ἄν τις ἑκὼν ἕτερος ἑτέρῳ ὁμολογήσῃ, ταῦτα κύρια εἶναι. ἀλλά μοι δοκεῖ, οὔτε τῶν νόμων οὔτε συγγραφῆς οὐδεμιᾶς ὄφελος εἶναι οὐδέν, ἂν ὁ λαμβάνων τὰ χρήματα μὴ πάνυ δίκαιος ᾖ τὸν τρόπον, καὶ δυοῖν θάτερον, ἢ ὑμᾶς δεδιὼς, ἢ τὸν συμβαλόντα αἰσχυνόμενος. ὧν οὐδέτερον πρόσεστι Διονυσοδώρῳ τουτῳ· ἀλλ᾽ εἰς τοσοῦτον ἥκει τόλμης, ὥστε δανεισάμενος παρ᾽ ἡμῶν ἐπὶ τῇ νηῒ τρισχιλίας δραχμὰς, ἐφ᾽ ᾧ τε τὴν ναῦν καταπλεῖν Ἀθήναζε, καὶ δέον ἡμᾶς ἐν τῇ πέρυσιν ὥρᾳ κεκομίσθαι τὰ χρήματα, τὴν μὲν ναῦν εἰς Ῥόδον κατεκόμισε καὶ τὸν γόμον ἐκεῖσε ἐξελόμενος ἀπέδοτο παρὰ τὴν συγγραφὴν καὶ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους, ἐκ δὲ τῆς Ῥόδου πάλιν ἀπέστειλε τὴν ναῦν εἰς Αἴγυπτον κἀκεῖθεν εἰς Ῥόδον, ἡμῖν δὲ τοῖς Ἀθήνησι δανείσασιν οὐδέπω καὶ νῦν οὔτε τὰ χρήματα ἀποδίδωσιν οὔτε τὸ ἐνέχυρον καθίστησιν εἰς τὸ ἐμφανὲς, ἀλλὰ δεύτερον ἔτος τουτὶ καρπούμενος τὰ ἡμέτερα, καὶ ἔχων τό τε δάνειον καὶ τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ναῦν τὴν ὑποκειμένην ἡμῖν, οὐδὲν
ἧττον εἰσελήλυθε πρὸς ὑμᾶς, δηλονότι ὡς ζημιώσων ἡμᾶς 1284
τῇ ἐπωβελίᾳ καὶ καταθησόμενος εἰς τὸ οἴκημα πρὸς τῷ ἀποστερεῖν τὰ χρήματα. ὑμῶν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὁμοίως ἁπάντων δεόμεθα καὶ ἱκετεύομεν βοηθῆσαι ἡμῖν, ἐὰν δοκῶμεν ἀδικεῖσθαι. τὴν δ᾽ ἀρχὴν τοῦ συμβολαίου διεξελθεῖν ὑμῖν πρῶτον βούλομαι· οὕτω γὰρ καὶ ὑμεῖς ῥᾷστα παρακολουθήσετε.

β´. Διονυσόδωρος γὰρ οὑτοσὶ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ὁ κοινωνὸς αὐτοῦ Παρμενίσκος, προσελθόντες ἡμῖν πέρυσι

inter se differant γραμματίδιον et βιβλίδιον. Forte idem est diverso nomine enunciatum. AUGER. Cf. D'Orville ad Charit. Aphrod. l. VIII. c. IV. p. 680.

Ἐπὶ τῇ νηῒ] Vid. Not. v. antepen. p. 501. vol. III. π. Φορμ.

Ἐν τῇ πέρυσιν ὥρᾳ] Ἀντὶ τοῦ, χρόνῳ. Nisi forte legendum sit ὡραίᾳ. Sicut postea dicit, p. 291. v. 14. ἐνταῦθ᾽ ἐπιδημήσαντας παραχειμάζειν ἔδει, καὶ περιμένειν τὴν ὡραίαν. quod vertisse me non pœnitet: *navigationem vernam fuisse exspectandam.* Phil. 1. Lacedæmonios bellum gessisse τέτταρας ἢ πέντε μῆνας, τὴν ὡραίαν αὐτὴν, ut vernum et æstivum tempus intelligatur. WOLF. ὥρα sine ullo additamento dicitur apud scriptores de tempore æstatis. AUGER.

τοῦ Μεταγειτνιῶνος μηνὸς, ἔλεγον, ὅτι βούλονται δανείσασθαι ἐπὶ τῇ νηῒ, ἐφ᾽ ᾧ τε πλεῦσαι εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐξ Αἰγύπτου εἰς Ῥόδον ἢ εἰς Ἀθήνας, διομολογησάμενοι τοὺς τόκους εἰς ἑκάτερον τῶν ἐμπορίων τούτων. ἀποκριναμένων δ᾽ ἡμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι οὐκ ἂν δανείσαιμεν εἰς ἕτερον ἐμπόριον οὐδὲν, ἀλλ᾽ ἢ εἰς Ἀθήνας, οὕτω προσομολογοῦσι πλευσεῖσθαι δεῦρο, καὶ ἐπὶ ταύταις ταῖς ὁμολογίαις δανείζονται παρ᾽ ἡμῶν ἐπὶ τῇ νηῒ τρισχιλίας δραχμὰς ἀμφοτερόπλουν, καὶ συγγραφὴν ἐγράψαντο ὑπὲρ τούτων. ἐν μὲν οὖν ταῖς συνθήκαις δανειστὴς ἐγράφη Πάμφιλος οὑτοσὶ, ἐγὼ δ᾽ ἔξωθεν μετεῖχον αὐτῷ τοῦ δανείσματος. καὶ πρῶτον μὲν ὑμῖν ἀναγνώσεται αὐτὴν τὴν συγγραφήν.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ.

κατὰ ταύτην τὴν συγγραφὴν, ὦ ἄνδρες δικασταί, λαβόντες παρ᾽ ἡμῶν τὰ χρήματα, Διονυσόδωρός τε οὑτοσὶ καὶ ὁ κοινωνὸς αὐτοῦ Παρμενίσκος ἀπέστελλον τὴν ναῦν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐνθένδε· καὶ ὁ μὲν Παρμενίσκος ἐπέπλει ἐπὶ τῆς
1285 νεὼς, οὑτοσὶ δὲ αὐτοῦ κατέμενεν. ἦσαν γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἵνα μηδὲ τοῦτ᾽ ἀγνοῆτε, ὑπηρέται καὶ συνεργοὶ πάντες οὗτοι Κλεομένους τοῦ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἄρξαντος, ὃς, ἐξ οὗ τὴν ἀρχὴν παρέλαβεν, οὐκ ὀλίγα κακὰ εἰργάσατο τὴν πόλιν τὴν ὑμετέραν, μᾶλλον δὲ καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, παλιγκαπηλεύων καὶ συνιστὰς τὰς τιμὰς τοῦ σίτου, καὶ αὐτὸς καὶ οὗτοι μετ᾽ αὐτοῦ. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ἀπέστελλον ἐκ τῆς Αἰγύπτου τὰ χρήματα, οἱ δ᾽ ἐπέπλεον ταῖς [1] ἐμπορίαις, οἱ δ᾽ ἐνθάδε μένοντες διετίθεντο τὰ ἀποστελλόμενα. εἶτα πρὸς τὰς καθεστηκυίας τιμὰς ἔπεμπον γράμματα οἱ ἐπιδημοῦντες τοῖς ἀποδημοῦσιν, ἵνα, ἐὰν μὲν παρ᾽ ὑμῖν τίμιος ᾖ ὁ σῖτος, δεῦρο αὐτὸν κομίσωσιν· ἐὰν δ᾽ εὐωνότερος γένηται, εἰς ἄλλο τι καταπλεύσωσιν ἐμπόριον. ὅθεν περ οὐχ ἥκιστα, ὦ ἄνδρες δικασταί, συνετιμήθη τὰ περὶ τὸν σῖτον ἐκ τῶν τοιούτων ἐπιστολῶν καὶ συνεργιῶν.

[1] ἐμπορείαις

Τὰς καθεστηκυίας τιμὰς] Καθεστηκυία τιμὴ, constitutum unius cujusque rei pretium, *le pris courant.* In Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R. l. III. c. IX. §. XI. HERALDUS.

Συνετιμήθη] M. ἐπετιμήθη. WOLF. AUG.

γ΄. Ὅτε μὲν οὖν ἐνθένδε ἀπέστελλον οὗτοι τὴν ναῦν, ἐπιεικῶς ἔντιμον κατέλιπον τὸν σῖτον· διὸ καὶ ὑπέμειναν ἐν τῇ συγγραφῇ γράψασθαι εἰς Ἀθήνας πλεῖν, εἰς δ' ἄλλο μηδὲν ἐμπόριον. μετὰ δὲ ταῦτ', ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐπειδὴ ὁ Σικελικὸς κατάπλους ἐγένετο, καὶ αἱ τιμαὶ τοῦ σίτου ἐπ' ἔλαττον ἐβάδιζον, καὶ ἡ ναῦς ἡ τούτων ἀνῆκτο εἰς Αἴγυπτον, εὐθέως οὗτος ἀποστέλλει τινὰ εἰς τὴν Ῥόδον ἀπαγγελοῦντα τῷ Παρμενίσκῳ τῷ κοινωνῷ τἀνθάδε καθεστηκότα, ἀκριβῶς εἰδὼς, ὅτι ἀναγκαῖον εἴη τῇ νηῒ προσέχειν εἰς Ῥόδον. πέρας δ' οὖν, λαβὼν γὰρ ὁ Παρμενίσκος ὁ [1] τούτου κοινωνὸς τὰ γράμματα τὰ παρὰ τούτου ἀποσταλέντα, καὶ πυθόμενος τὰς τιμὰς τὰς ἐνθάδε τοῦ σίτου καθεστηκυίας,
ἐξαιρεῖται τὸν σῖτον ἐν τῇ Ῥόδῳ κἀκεῖ [2] ἀποδίδοται, κα- 1286
ταφρονήσαντες μὲν τῆς συγγραφῆς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τῶν ἐπιτιμίων ἃ συνεγράψαντο αὐτοὶ οὗτοι καθ' αὑτῶν, ἐάν τι παραβαίνωσι, καταφρονήσαντες δὲ τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων, οἳ κελεύουσι τοὺς ναυκλήρους καὶ τοὺς ἐπιβάτας πλεῖν εἰς ὅ τι ἂν συνθῶνται ἐμπόριον, εἰ δὲ μὴ, ταῖς μεγίσταις ζημίαις εἶναι ἐνόχους.

δ΄. Καὶ ἡμεῖς, ἐπειδὴ τάχιστα ἐπυθόμεθα τὸ γεγονὸς, ἐκπεπληγμένοι τῷ πράγματι, [3] προσῆμεν τούτῳ τῷ ἀρχιτέκτονι τῆς ὅλης ἐπιβουλῆς, ἀγανακτοῦντες, ὡς εἰκὸς, καὶ ἐγκαλοῦντες ὅτι, διαῤῥήδην ἡμῶν διορισαμένων ἐν ταῖς συνθήκαις, ὅπως ἡ ναῦς μηδαμοῦ καταπλευσεῖται ἀλλ' ἢ εἰς Ἀθήνας, καὶ [4] ὅτι, ἐπὶ ταύταις ταῖς ὁμολογίαις δανεισάντων τὸ ἀργύριον, ἡμᾶς μὲν ἐν ὑποψίᾳ καταλέλοιπε τοῖς βουλομένοις αἰτιᾶσθαι καὶ λέγειν, ὡς ἄρα καὶ ἡμεῖς κεκοινωνήκαμεν τῆς σιτηγίας τῆς εἰς τὴν Ῥόδον, αὐτοὶ δ' οὐδὲν μᾶλλον τὴν ναῦν ἥκουσι κατακομίζοντες εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον, εἰς ὃ συνεγράψαντο. ἐπεὶ δ' οὐδὲν ἐπεραίνομεν ὑπὲρ τῆς συγγραφῆς καὶ τῶν δικαίων διαλεγόμενοι, ἀλλὰ

[1] τουτουΐ [2] * ἀποδίδονται [3] προσῄειμεν [4] [ὅτι]

δ΄. Τούτῳ τῷ ἀρχιτέκτονι τῆς ὅλης ἐπιβουλῆς] Ita *architectum sceleris* in orat. pro Cluent. Cicero vocavit, qui ad facinus ceteros impulerat et omne negotium animo cogitarat: 'Et illi, qui Fabricii libertum, quia minister in maleficio fuerat; patronum, quia conscius, condemnassent: ipsum principem atque architectum sceleris absolverent?' *Victor. Variar. Lect.* l. XI. c. XI.

Καταλέλοιπε] Np. Parmeniscus. Auger.

τό γε δάνειον καὶ τοὺς τόκους ἠξιοῦμεν ἀπολαβεῖν τοὺς ἐξ ἀρχῆς ὁμολογηθέντας. οὗτος δὲ οὕτως ὑβριστικῶς ἐχρήσατο ἡμῖν, ὥστε τοὺς μὲν τόκους τοὺς ἐν τῇ συγγραφῇ γεγραμμένους οὐκ ἔφη δώσειν· εἰ δὲ βούλεσθε, ἔφη, κομίζεσθαι τὸ πρὸς μέρος τοῦ πλοῦ τοῦ πεπλευσμένου, δώσω ὑμῖν, φησὶ, τοὺς εἰς Ῥόδον τόκους, πλείους δ' οὐκ ἂν δοίην, αὐτὸς αὑτῷ νομοθετῶν καὶ οὐχὶ τοῖς ἐκ τῆς συγγραφῆς
1287 δικαίοις πειθόμενος. ὡς δ' ἡμεῖς οὐκ ἂν ἔφαμεν συγχωρῆσαι οὐδὲν τούτων, λογιζόμενοι ὅτι, ὁπότε τοῦτο [1] πράξομεν, ὁμολογοῦμεν καὶ αὐτοὶ εἰς Ῥόδον σεσιτηγηκέναι, ἔτι μᾶλλον ἐπέτεινεν οὗτος καὶ μάρτυρας πολλοὺς παραλαβὼν προσῄει, φάσκων ἕτοιμος εἶναι ἀποδιδόναι τὸ δάνειον καὶ τοὺς τόκους τοὺς εἰς Ῥόδον, οὐδὲν μᾶλλον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀποδοῦναι διανοούμενος, ἀλλ' ἡμᾶς ὑπολαμβάνων οὐκ ἂν ἐθελῆσαι ἀπολαβεῖν τὸ ἀργύριον διὰ τὰς ὑπούσας αἰτίας. ἐδήλωσε δ' αὐτὸ τὸ ἔργον.

ε΄. Ἐπειδὴ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν ὑμετέρων πολιτῶν τινὲς παραγενόμενοι ἀπὸ ταυτομάτου συνεβούλευον ἡμῖν τὸ μὲν διδόμενον λαμβάνειν, περὶ δὲ τῶν ἀντιλεγομένων κρίνεσθαι, τοὺς δὲ εἰς Ῥόδον τόκους μὴ καθομολογεῖν τέως ἂν κριθῶμεν, ἡμεῖς μὲν ταῦτα συνεχωροῦμεν, οὐκ ἀγνοοῦντες, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὸ ἐκ τῆς συγγραφῆς δίκαιον, ἀλλ' ἡγούμενοι δεῖν ἐλαττοῦσθαί τι καὶ συγχωρεῖν, ὥστε μὴ δοκεῖν φιλόδικοι εἶναι· οὗτος δ', ὡς ἑώρα ἡμᾶς ὁμόσε πορευομένους, ἀναιρεῖσθέ, φησι, τοίνυν τὴν συγγραφήν. ἡμεῖς ἀναιρώμεθα; οὐδέν γε μᾶλλον, ἢ ὁτιοῦν· ἀλλὰ κατὰ μὲν τἀργύριον, ὃ ἂν ἀποδῷς, ὁμολογήσομεν ἐναντίον τοῦ τραπεζίτου ἄκυρον ποιεῖν τὴν συγγραφὴν, τὸ μέντοι σύνολον οὐκ ἂν ἀνελοίμεθα, ἕως ἂν περὶ τῶν ἀντιλεγομένων κριθῶμεν. τί γὰρ ἔχοντες δίκαιον ἢ τί τὸ ἰσχυρὸν ἀντιδικήσομεν, ἐάν τε πρὸς διαιτητὴν, ἐάν τε εἰς δικαστήριον δέῃ βαδίζειν, ἀνελόμενοι τὴν συγγραφὴν, ἐν ᾗ τὴν ὑπὲρ τῶν δικαίων βοήθειαν ἔχομεν; ταῦτα δὲ ἡμῶν λε-

[1] πράξωμεν

ε΄. Ἀλλὰ κατὰ μὲν τἀργύριον—] *Atqui quod ad pecuniam attinet, quamcunque reddideris, fatebimur eatenus irritam fore syngrapham; in universum vero nequaquam expungemus.* ἀναιρεῖσθαι τὴν συγγραφὴν et ἄκυρον ποιεῖν τὴν συγγραφὴν est enim *syngrapham irritam facere et circumducere.* Sic ἀνελέσθαι τὴν γραφὴν *accusationem inducere.* Budæus.

γόντων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ ἀξιούντων Διονυσόδωρον
τουτονὶ τὴν μὲν συγγραφὴν μὴ κινεῖν, μηδ᾽ ἄκυρον ποιεῖν 1288
τὴν ὁμολογουμένην καὶ ὑπ᾽ αὐτῶν τούτων κυρίαν εἶναι, τῶν
δὲ χρημάτων ὅσα μὲν αὐτὸς ὁμολογεῖ, ἀποδοῦναι ἡμῖν, περὶ
δὲ τῶν ἀντιλεγομένων, ὡς ἑτοίμων ὄντων κριθῆναι, εἴτε
βούλοιντο ἐφ᾽ ἑνὶ εἴτε καὶ πλείοσι τῶν ἐκ τοῦ ἐμπορίου,
οὐκ ἔφη προσέχειν Διονυσόδωρος τούτων οὐδενὶ, ἀλλ᾽, ὅτι
τὴν συγγραφὴν ὅλως οὐκ ἀνῃρούμεθα ἀπολαμβάνοντες ἃ
οὗτος ἐπέταττεν, ἔχει δεύτερον ἔτος τὰ ἡμέτερα καὶ χρῆ-
ται τοῖς χρήμασι, καὶ ὃ πάντων ἐστὶ δεινότατον, ὦ ἄνδρες
δικασταὶ, ὅτι αὐτὸς μὲν οὗτος παρ᾽ ἑτέρων εἰσπράττει
ναυτικοὺς τόκους ἀπὸ τῶν ἡμετέρων χρημάτων, οὐκ Ἀθή-
νῃσι δανείσας οὐδ᾽ εἰς Ἀθήνας, ἀλλ᾽ εἰς Ῥόδον καὶ Αἴγυ-
πτον, ἡμῖν δὲ τοῖς δανείσασιν εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον
οὐκ οἴεται δεῖν τῶν δικαίων οὐδὲν ποιεῖν. ὅτι δὲ ἀληθῆ
λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὴν πρόκλησιν, ἣν ὑπὲρ τούτων
προὐκαλεσάμεθ᾽ αὐτόν.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

ταῦτα τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, προκαλεσαμένων ἡμῶν
Διονυσόδωρον τουτονὶ πολλάκις, καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας
ἐκτιθέντων τὴν πρόκλησιν, εὐήθεις ἔφη παντελῶς εἶναι
ἡμᾶς, εἰ [1] ὑπολαμβάνομεν αὐτὸν οὕτω παντελῶς ἀλογί-
στως ἔχειν, ὥστ᾽ ἐπὶ διαιτητὴν βαδίζειν, προδήλου ὄντος
ὅτι καταγνώσεται αὐτοῦ ἀποτίσαι τὰ χρήματα, ἐξὸν
αὐτῷ ἐπὶ τὸ δικαστήριον ἥκειν φέροντα τἀργύριον· εἶτα,
ἐὰν μὲν δύνηται ὑμᾶς παρακρούσασθαι, ἀπιέναι τἀλλότρια
ἔχοντα, εἰ δὲ μὴ, τηνικαῦτα καταθεῖναι τὰ χρήματα, ὡς
ἄνθρωπος οὐ τῷ δικαίῳ πιστεύων, ἀλλὰ διάπειραν ὑμῶν
λαμβάνειν βουλόμενος.

ϛʹ. Τὰ μὲν τοίνυν πεπραγμένα Διονυσοδώρῳ, ἀκηκόατε, 1289
ὦ ἄνδρες δικασταί· [2] οἶμαι δ᾽ ὑμᾶς ἀκούοντας θαυμάζειν
τὴν τόλμαν αὐτοῦ πάλαι, καὶ τῷ ποτὲ πιστεύων εἰσελή-
λυθε δευρί. πῶς γὰρ οὐ τολμηρὸν, εἴ τις ἄνθρωπος, δανει-
σάμενος χρήματα ἐκ τοῦ ἐμπορίου τοῦ Ἀθηναίων, καὶ

[1] ὑπολαμβάνοιμεν αὐτὸν οὕτως ἀλογίστως ἔχειν [2] οἴομαι

συγγραφὴν διαῤῥήδην γραψάμενος, ἐφ᾽ ᾧ τε καταπλεῖν τὴν
ναῦν εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον, εἰ δὲ μὴ, ἀποτίνειν διπλάσια
τὰ χρήματα, μήτε τὴν ναῦν κατακεκόμικεν εἰς τὸν Πει-
ραιᾶ, μήτε τὰ χρήματ᾽ ἀποδίδωσι τοῖς δανείσασι, τόν τε
σῖτον ἐξελόμενος ἐν Ῥόδῳ ἀπέδοτο; καὶ ταῦτα διαπεπρα-
γμένος, οὐδὲν ἧττον τολμᾷ βλέπειν εἰς τὰ ὑμέτερα πρόσω-
πα; ἃ δὴ λέγει πρὸς ταῦτα, ἀκούσατε. φησὶ γὰρ τὴν ναῦν
πλέουσαν ἐξ Αἰγύπτου ῥαγῆναι, καὶ διὰ ταῦτ᾽ ἀναγκασθῆ-
ναι [1] προσχεῖν εἰς τὴν Ῥόδον καὶ ἐκεῖ ἐξελέσθαι τὸν σῖτον.
καὶ τούτου τεκμήριον λέγει, ὡς ἄρ᾽ ἐκ τῆς Ῥόδου μισθώσαιτο
πλοῖα καὶ δεῦρ᾽ ἀποστείλειε τῶν χρημάτων ἔνια. ἓν μὲν
τοῦτ᾽ ἔστιν αὐτῷ μέρος τῆς ἀπολογίας. δεύτερον δ᾽ ἐκεῖνο.
φησὶ γὰρ ἑτέρους τινὰς δανειστὰς συγκεχωρηκέναι αὐτῷ
τοὺς τόκους, τοὺς εἰς Ῥόδον· δεινὸν οὖν, εἰ ἡμεῖς μὴ συγχω-
ρήσομεν ταὐτὰ ἐκείνοις. τρίτον πρὸς τούτοις, τὴν συγγρα-
φὴν κελεύειν φησὶν αὐτὸν, σωθείσης τῆς νεὼς, ἀποδοῦναι
τὰ χρήματα· τὴν δὲ ναῦν οὐ σεσῶσθαι εἰς τὸν Πειραιᾶ.

ζʹ. Πρὸς ἕκαστον δὴ τούτων ἀκούσατε, ὦ ἄνδρες δικα-
σταὶ, ἃ λέγομεν δίκαια. πρῶτον μὲν τὸ ῥαγῆναι τὴν ναῦν
ὅταν λέγῃ, πᾶσιν ὑμῖν [2] οἶμαι φανερὸν εἶναι, ὅτι ψεύδεται.
1290 εἰ γὰρ τοῦτο συνέβη παθεῖν τῇ νηὶ, οὔτ᾽ ἂν εἰς τὴν Ῥόδον
ἐσώθη, οὔτ᾽ ἂν ὕστερον [3] πλόϊμος ἦν· νῦν δὲ φαίνεται εἰς
τὴν Ῥόδον σωθεῖσα, καὶ πάλιν ἐκεῖθεν ἀποσταλεῖσα εἰς
Αἴγυπτον, καὶ ἔτι καὶ νῦν πλέουσα πανταχόσε, πλὴν
οὐκ εἰς Ἀθήνας. καίτοι πῶς οὐκ ἄτοπον, ὅταν μὲν εἰς τὸ
Ἀθηναίων ἐμπόριον δεήσῃ κατάγειν τὴν ναῦν, ῥαγῆναι
φάσκειν· ὅταν δ᾽ εἰς τὴν Ῥόδον τὸν σῖτον ἐξελέσθαι, τηνι-
καῦτα δὲ [4] πλόϊμον οὖσαν φαίνεσθαι τὴν αὐτὴν ναῦν; διὰ
τί οὖν, φησὶν, ἐμισθωσάμην ἕτερα πλοῖα, καὶ μετεξειλό-
μην τὸν γόμον, καὶ δεῦρο ἀπέστειλα; ὅτι, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, οὐ τῶν ἁπάντων ἀγωγίμων οὔθ᾽ οὗτος ἦν κύριος οὔθ᾽
ὁ κοινωνὸς αὐτοῦ, ἀλλ᾽ οἱ ἐπιβάται τὰ ἑαυτῶν χρήματ᾽

[1] καὶ προσχεῖν [2] οἴομαι [3] πλώϊμος [4] πλώϊμον

Ἐφ᾽ ᾧ τε] Dicitur πλεονάζοντος τοῦ τε more Ionico. Et construitur cum infinitivo præsenti et præterito. Idem.

Ἐφ᾽ ᾧτε καταπλεῖν] *Ea conditione ut navis redeat in vestrum emporium.* Non enim dicitur κατάπλους, nisi cum navis in eundem portum revertitur, unde exierat. Et sic καταπλεῖν passim apud Demosthenem accipitur, de nave regressa, unde egressa fuerat. *De M. U.* p. 357. Salmasius.

ἀπέστελλον, οἶμαι, δεῦρο ἐν ἑτέροις πλοίοις ἐξ ἀνάγκης,
ἐπειδὴ προκατέλυσαν οὗτοι τὸν πλοῦν· ὧν μέντοι [1]αὐτοὶ
ἦσαν κύριοι, [αὐτοὶ δὲ] οὐ ταῦτ' ἀπέστελλον πάντα δεῦρο,
ἀλλ' ἐκλεγόμενοι, τίνων αἱ τιμαὶ ἐπετέταντο. ἐπεὶ τί δή-
ποτε μισθούμενοι ἕτερα πλοῖα, ὥς φατε, οὐχ ἅπαντα τὸν
γόμον τῆς νεὼς μετενέθεσθε, ἀλλὰ τὸν σῖτον αὐτοῦ ἐν τῇ
Ῥόδῳ κατελίπετε; ὅτι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦτον μὲν
συνέφερεν αὐτοῖς ἐκεῖσε πωλεῖν, τὰς γὰρ τιμὰς ἐνθάδε ἀνει-
κέναι ἤκουον· τὰ δ' ἄλλα ἀγώγιμα ὡς ὑμᾶς ἀπέστελλον,
ἀφ' ὧν κερδανεῖν ἤλπιζον. ὥστε τὴν μίσθωσιν τῶν πλοίων
ὅταν λέγῃς, οὐ τοῦ ῥαγῆναι τὴν ναῦν τεκμήριον λέγεις,
ἀλλὰ τοῦ συμφέροντος ὑμῖν.

ή. Περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανά μοι τὰ εἰρημένα· περὶ δὲ
τῶν δανειστῶν, οὕς φασι συγκεχωρηκέναι λαβεῖν παρ' αὐ-
τῶν τοὺς εἰς Ῥόδον τόκους, ἔστι μὲν οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς τοῦτο.
εἰ γάρ τις ὑμῖν ἀφῆκέ τι τῶν αὐτοῦ, οὐδὲν [2]ἀδικεῖται ὁ 1291
πεισθεὶς ἢ ὁ πείσας· ἀλλ' ἡμεῖς οὔτ' ἀφείκαμέν σοι οὐδὲν,
οὔτε συγκεχωρήκαμεν τῷ πλῷ τῷ εἰς Ῥόδον, οὐδέ ἐστιν
ἡμῖν κυριώτερον οὐδὲν τῆς συγγραφῆς. αὕτη δὲ τί λέγει,
καὶ ποῖ προστάττει τὸν πλοῦν ποιεῖσθαι; Ἀθήνηθεν εἰς
Αἴγυπτον, καὶ ἐξ Αἰγύπτου εἰς Ἀθήνας· εἰ δὲ μὴ, ἀποτί-
νειν κελεύει διπλάσια τὰ χρήματα. ταῦτ' εἰ μὲν πεποίη-
κας, οὐδὲν ἀδικεῖς· εἰ δὲ μὴ πεποίηκας, μηδὲ κατακεκό-
μικας τὴν ναῦν Ἀθήναζε, προσήκει σε ζημιοῦσθαι τῷ ἐπι-
τιμίῳ τῷ ἐκ τῆς συγγραφῆς. τοῦτο γὰρ τὸ δίκαιον οὐκ
ἄλλος οὐδεὶς, ἀλλ' αὐτὸς σὺ σαυτῷ ὥρισας. δεῖξον οὖν τοῖς
δικασταῖς δυοῖν θάτερον, ἢ τὴν συγγραφὴν ὡς οὐκ ἔστιν
ἡμῖν κυρία, ἢ ὡς οὐκ εἶ δίκαιος πάντα [3][τὰ] κατὰ ταύ-
την πράττειν. εἰ δέ τινες ἀφείκασί τι σοι καὶ συγκεχωρή-
κασι τοὺς εἰς Ῥόδον τόκους, ὅτῳ δήποτε τρόπῳ πεισθέντες,
διὰ ταῦτα οὐδὲν ἀδικεῖς ἡμᾶς, οὓς παρασυγγεγράφηκας εἰς

[1] αὐτοὶ, ἦσαν κύριοι * οὗτοι, οὐδὲ ταῦτ' [2] ἀδικεῖται οὔθ' ὁ δοὺς, οὔθ' ὁ πεισθεὶς, ἀλλ' ἡμεῖς
[3] Deest articulus.

ζ. Αὐτοὶ δὲ] F. leg. αὐτὰ δή.

Σῖτον αὐτοῦ] Αὐτοῦ vel significat *ibi*, vel refertur ad γόμον, *partem oneris*. Auger.

ή. Πάντα τὰ κατὰ ταῦτα] Malim abesse τὸ τά. Wolf.

Οὓς παρασυγγεγράφηκας] Quos ideo fefellisti, quod contra quam syngrapha nautica cautum erat, tu navem in Ægyptum appulisti, h. e. παραβὰς τὰ συγκείμενα καὶ τὰ προσδιωρισμένα ἐν τῇ συγγραφῇ. Sic enim dicitur ut παρασπονδῶ, τὸ τὰς σπονδὰς καὶ συνθήκας παραβαίνω. Budæus.

Ῥόδον καταγαγὼν τὴν ναῦν; οὐκ οἴομαί γε. οὐ γὰρ τὰ
ὑφ' ἑτέρων συγκεχωρημένα δικάζουσιν οὗτοι νῦν, ἀλλὰ τὰ
ὑπ' αὐτοῦ σοῦ πρὸς ἡμᾶς συγγεγραμμένα.

θ'. Ἐπεὶ, ὅτι γε καὶ τὸ περὶ τὴν ἄφεσιν τῶν τόκων, εἰ
ἄρα γέγονεν, ὡς οὗτοι λέγουσι, μετὰ τοῦ συμφέροντος τοῦ
τῶν δανειστῶν γέγονε, πᾶσιν ὑμῖν φανερόν ἐστιν. οἱ γὰρ
ἐκ τῆς Αἰγύπτου δανείσαντες τούτοις ἑτερόπλουν τἀργύριον
εἰς Ἀθήνας, ὡς ἀφίκοντο εἰς τὴν Ῥόδον, καὶ τὴν ναῦν
ἐκεῖσε οὗτοι κατεκόμισαν, οὐδὲν, οἶμαι, διέφερεν αὐτοῖς
ἀφειμένοις τῶν τόκων καὶ κομισαμένοις τὸ δάνειον ἐν τῇ
1292 Ῥόδῳ, πάλιν ἐνεργὸν ποιεῖν εἰς τὴν Αἴγυπτον· ἀλλ' ἐλυσι-
τέλει πολλῷ μᾶλλον τοῦτο, ἢ δεῦρ' ἐπαναπλεῖν. ἐκεῖσε
μέν γε ἀκαριαῖος ὁ πλοῦς, καὶ δὶς ἢ τρὶς ὑπῆρχεν αὐτοῖς
ἐργάσασθαι τῷ αὐτῷ ἀργυρίῳ· ἐνταῦθα δ' ἐπιδημήσαντας
παραχειμάζειν ἔδει, καὶ περιμένειν τὴν ὡραίαν. ὥστ' ἐκεῖ-
νοι μὲν οἱ δανεισταὶ [1]προσκεκερδήκασι, καὶ οὐκ ἀφείκασι
τούτοις οὐδέν· ἡμῖν δ' οὐχ ὅπως περὶ τοῦ τόκου ὁ λόγος
ἐστὶν, ἀλλ' οὐδὲ τἀρχαῖα ἀπολαβεῖν δυνάμεθα. μὴ οὖν
ἀποδέχεσθε τούτου φενακίζοντος ὑμᾶς, καὶ τὰ πρὸς τοὺς
ἄλλους δανειστὰς πεπραγμένα παραβάλλοντος· ἀλλ' ἐπὶ
τὴν συγγραφὴν ἀνάγετε αὐτὸν, καὶ τὰ ἐκ τῆς συγγραφῆς
δίκαια.

ί. Ἔστι γὰρ ἔμοι [2]γε λοιπὸν διδάξαι ὑμᾶς τοῦτο, [3]καὶ
[ᾧ] οὗτος ἰσχυρίζεται τῷ αὐτῷ τούτῳ, φάσκων τὴν συγ-
γραφὴν κελεύειν, σωθείσης τῆς νεὼς, ἀποδιδόναι τὸ δάνειον.
καὶ ἡμεῖς ταῦτα οὕτω φαμὲν δεῖν ἔχειν. ἡδέως δ' ἂν πυ-
θοίμην αὐτοῦ σοῦ, πότερον ὡς [4]ὑπὲρ διεφθαρμένης τῆς νεὼς

[1] προσκεκερδάγκασι [2] τε [3] καὶ οὗτος διϊσχυρίζεται [4] περὶ

θ'. Οἱ γὰρ ἐκ τῆς Αἰγύπτου —] *Nam qui ex Ægypto pecuniam trajectititiam Athenas fenerati fuerant in unum tantum commeatum, ii ut Rhodum pervenerunt, quo isti navem appulerant, nimirum nihil jam sua interesse ducebant, simul ut pecuniam suam una cum fenore ibi acceperant, missos istos facere, cautione trajectititia antiquata, retroque in Ægyptum rursus pecuniam occupare.* χρήματα ἐνεργὰ dicta *quæstuosæ fenusque pensitantes pecuniæ.* Latine dicitur *pecunia fenore occupata.* Idem.

Ἀφειμένοις τῶν τόκων] *Liberatis usura.* Utrum recepta, ut jam nullas acciperent? loquitur enim de creditoribus. Wolf.

Ἀφειμένοις τῶν τόκων] F. leg. τοὺς τόκους, ita ut ἀφειμένοις accipiatur in sensu activo, *remittentibus usuram*, np. usque Athenas. Auger.

Παραβάλλοντος] F. παρεμβάλλοντος. Wolf.

ί. Ἔτι γὰρ ἔμοιγε] F. ἔτι δ' ἔμοιγε. Idem.

Τοῦτο, καὶ ᾧ] Post τοῦτο forte desideratur μέγιστον, ita ut ᾧ sequens non regatur ab ἰσχυρίζεται, sed significet, *et per quod*, τῷ αὐτῷ τούτῳ, np. iis standum esse

διαλέγῃ, ἢ ὡς ὑπὲρ σεσωσμένης. εἰ μὲν γὰρ διέφθαρται ἡ ναῦς καὶ ἀπόλωλε, τί περὶ τῶν τόκων διαφέρῃ, καὶ ἀξιοῖς ἡμᾶς κομίζεσθαι τοὺς εἰς Ῥόδον τόκους; οὔτε γὰρ τοὺς τόκους οὔτε τἀρχαῖα προσήκει ἡμᾶς ἀπολαβεῖν. εἰ δ' ἐστὶν ἡ ναῦς σῶα καὶ μὴ διέφθαρται, διὰ τί ἡμῖν οὐκ ἀποδίδως τὰ χρήματα, ἃ συνεγράψω;

ιά. Πόθεν οὖν ἀκριβέστατ' ἂν μάθοιτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι σέσωσται ἡ ναῦς; μάλιστα μὲν ἐξ αὐτοῦ τοῦ εἶναι τὴν ναῦν ἐν [1][τῷ] πλῷ, οὐχ ἧττον δὲ καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ οὗτοι λέγουσιν. ἀξιοῦσι γὰρ ἡμᾶς τά τε ἀρχαῖα ἀπολαβεῖν καὶ μέρος τι τῶν τόκων, ὡς σεσωσμένης μὲν τῆς νεὼς, οὐ πεπλευκυίας δὲ πάντα τὸν πλοῦν. σκοπεῖτε δὲ, ὦ ἄν- 1293
δρες Ἀθηναῖοι, πότερον ἡμεῖς τοῖς ἐκ τῆς συγγραφῆς δικαίοις χρώμεθα, ἢ οὗτοι, οἳ οὔτε εἰς τὸ συγκείμενον ἐμπόριον πεπλεύκασιν, ἀλλ' εἰς Ῥόδον καὶ Αἴγυπτον; σωθείσης τε τῆς νεὼς καὶ οὐ διεφθαρμένης, ἄφεσιν οἴονται δεῖν εὑρίσκεσθαι τῶν τόκων παρασυγγεγραφηκότες, καὶ αὐτοὶ μὲν πολλὰ χρήματ' εἰργασμένοι παρὰ τὴν σιτηγίαν τὴν εἰς Ῥόδον, τὰ δ' ἡμέτερα χρήματ' ἔχοντες καὶ καρπούμενοι δεύτερον ἔτος τουτί. καινότατον δ' ἐστὶ πάντων τὸ γιγνόμενον. τὸ μὲν γὰρ δάνειον τὸ ἀρχαῖον ἀποδιδόασιν ἡμῖν ὡς σεσωσμένης τῆς νεώς· τοὺς τόκους δ' ἀποστερῆσαι οἴονται δεῖν, ὡς διεφθαρμένης. καίτοι ἡ συγγραφὴ οὐχ ἕτερα μὲν λέγει περὶ τῶν τόκων, ἕτερα δὲ περὶ τοῦ ἀρχαίου δανείσματος· ἀλλὰ [2]κοινὰ τὰ δίκαια [3]ταῦτα περὶ ἀμφοῖν ἐστὶ, καὶ ἡ πρᾶξις ἡ αὐτή. ἀνάγνωθι δέ μοι πάλιν τὴν συγγραφήν.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ.

Ἀθήνηθεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐξ Αἰγύπτου Ἀθήναζε.

ἀκούετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Ἀθήνηθεν, φησὶν, εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐξ Αἰγύπτου Ἀθήναζε. λέγε τὰ λοιπά.

[1] Deest articulus. [2] [κοινὰ] [3] ταὐτὰ

quæ in syngrapha continentur. AUGER.

Ἃ συνεγράψω] Συγγραφὴ enim non semper obligatione reciproca constabat, sed etiam unius tantum sponsione et alterius

ΣΥΓΓΡΑΦΗ.

Σωθείσης δὲ τῆς νεὼς εἰς τὸν Πειραιᾶ.

ἄνδρες δικασταὶ, πάνυ ἁπλοῦν ἐστὶ διαγνῶναι ὑμῖν ὑπὲρ ταυτησὶ τῆς δίκης· καὶ οὐδὲν δεῖ λόγων πολλῶν. ἡ γὰρ ναῦς ὅτι μὲν σέσωσται καὶ ἔστι σῶα, καὶ παρ' αὐτῶν τούτων ὁμολογεῖται· οὐ γὰρ ἂν ἀπεδίδοσαν τό τε ἀρχαῖον δάνειον καὶ τῶν τόκων μέρος τι. οὐ κατακεκόμισται δὲ εἰς τὸν Πειραιᾶ. διὰ τοῦτο ἡμεῖς μὲν οἱ δανείσαντες ἀδικεῖσθαι φαμὲν,
1294 καὶ ὑπὲρ τούτου δικαζόμεθα, ὅτι οὐ κατέπλευσεν εἰς τὸ συγκείμενον ἐμπόριον. Διονυσόδωρος δ' οὔ φησιν ἀδικεῖν δι' αὐτὸ τοῦτο· οὐ γὰρ δεῖν ἀποδοῦναι πάντας τοὺς τόκους, ἐπειδὴ ἡ ναῦς οὐ κατέπλευσεν εἰς τὸν Πειραιᾶ. ἡ δὲ συγγραφὴ τί λέγει; οὐ μὰ [1][τὸν] Δί', οὐ ταῦθ', ἃ σὺ λέγεις, ὦ Διονυσόδωρε· ἀλλ', ἐὰν μὴ ἀποδιδῷς τὸ δάνειον καὶ τοὺς τόκους, ἢ μὴ παράσχῃς τὰ ὑποκείμενα ἐμφανῆ καὶ ἀνέπαφα, ἢ ἄλλο τι παρὰ τὴν συγγραφὴν ποιῇς, ἀποτίνειν κελεύει σε διπλάσια τὰ χρήματα. καί μοι λέγε αὐτὸ τοῦτο [1]τὸ τῆς συγγραφῆς.

ΣΥΓΓΡΑΦΗ.

Ἐὰν δὲ μὴ παράσχωσιν ἐμφανῆ τὰ ὑποκείμενα καὶ ἀνέπαφα, ἢ ποιήσωσί τι παρὰ τὴν συγγραφὴν, ἀποδιδότωσαν διπλάσια τὰ χρήματα.

[1] Deest articulus.

stipulatione. BUDEUS.

ιά. Πειραιᾶ] Pone punctum infra post Πειραιᾶ. Deinde geminandum forte εἰς τὸν Πειραιᾶ, et pungendum post δικασταί. AUGER.

Ἐὰν δὲ μὴ παράσχωσιν —— χρήματα] Darius et Pamphilus cum mutuo pecuniam Dionysodoro et Parmenisco dedissent sub usuris nauticis, ac per syngrapham convenisset, ut, navi ex Ægypto in Athenarum portum reversa, sors redderetur cum usuris, et, si contra conventionem factum quid esset, dupla pecunia redderetur, eaque navis ei conventioni esset specialiter obligata, navi frumento onusta ex Ægypto Rhodum appulsa, et ibi mercibus expositis, id quod conventum erat Darius et Pamphilus solvi sibi postulabant. Dionysodorus autem et Parmeniscus sortem quidem et usuras Rhodum usque offerebant, nihil amplius deberi contendentes, hoc colore, quod navis fracta esset nec potuisset usque in Atticum emporium navigare; Dario et Pamphilo contra negantibus, navem eam fractam, quæ etiam tum navigaret, et in Ægyptum reversa esset. Quoniam igitur nec pecunia cum usuris conventis reddebatur, nec navis, quæ conventionibus illis specialiter obligata erat, exhibebatur, ut vendi posset, et ex venditionis pretio pecunia illa confici, Darius et Pamphilus Dionysodorum convenerant, cujus nomine syngrapha conscripta fuerat, ut duplam pecuniam, sicut convenerat, solvere damnaretur, secundum conventionem in syngrapha contentam his verbis: ἐὰν &c. Syngrapha igitur jubebat ἀνέπαφον καὶ ἐμφανῆ τὴν ναῦν παρέχειν, quod factum non esse querebantur creditores his verbis [p. 284. v. 18.] ἡμῖν δὲ etc. Vides igitur eos petiisse τὸ ἐνέχυρον i. e. τὴν ναῦν, quæ sibi obligata erat, καθίστασθαι εἰς τὸ ἐμφανὲς, navim pignori sibi obligatam exhiberi, distrahen-

ἔστιν οὖν ὅπου παρέσχηκας ἐμφανῆ τὴν ναῦν, ἀφ' οὗ τὰ χρήματα ἔλαβες παρ' ἡμῶν, ὁμολογῶν σῶαν εἶναι αὐτός; ἢ καταπέπλευκας ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου εἰς τὸ Ἀθηναίων ἐμπόριον, τῆς συγγραφῆς διαῤῥήδην λεγούσης, εἰς τὸν Πειραιᾶ κατάγειν τὴν ναῦν, καὶ ἐμφανῆ παρέχειν τοῖς δανείσασι;

ιβ'. Καὶ γὰρ τοῦτο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θεάσασθε
τὴν ὑπερβολήν. ἐῤῥάγη ἡ ναῦς, ὥς φησιν οὗτος, καὶ διὰ
τοῦτο εἰς Ῥόδον κατήγαγεν αὐτήν· οὐκοῦν τὸ μετὰ τοῦτο
ἐπεσκευάσθη καὶ [1] πλόϊμος ἐγένετο. διὰ τί οὖν, ὦ βέλτιστε,
εἰς μὲν τὴν Αἴγυπτον καὶ τἄλλα ἐμπόρια ἀπέστελλες
αὐτήν, Ἀθήναζε δ' οὐκ ἀπέσταλκας οὐδέπω καὶ νῦν
πρὸς ἡμᾶς τοὺς δανείσαντας, οἷς ἡ συγγραφὴ κελεύει σε
ἀνέπαφον καὶ ἐμφανῆ τὴν ναῦν παρέχειν, καὶ ταῦτ' ἀξι-
ούντων ἡμῶν καὶ προκαλεσαμένων σε πολλάκις; ἀλλ' οὐ- 1295
τως ἀνδρεῖος εἶ, μᾶλλον δ' ἀναίσχυντος, ὥστε, ἐκ τῆς συγ-
γραφῆς ὀφείλων ἡμῖν διπλάσια τὰ χρήματα, οὐκ οἴει δεῖν
οὐδὲ τοὺς τόκους τοὺς γινομένους ἀποδοῦναι, ἀλλὰ τοὺς εἰς
Ῥόδον προστάττεις ἀπολαβεῖν, ὥσπερ τὸ σὸν πρόσταγμα
τῆς συγγραφῆς δέον κυριώτερον γενέσθαι; καὶ τολμᾷς λέ-
γειν, ὡς οὐκ ἐσώθη ἡ ναῦς εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἐφ' ᾧ δικαίως
ἂν ἀποθάνοις ὑπὸ τῶν δικαστῶν. διὰ τίνα γὰρ ἄλλον, ὦ
ἄνδρες δικασταί, οὐ σέσωσται ἡ ναῦς εἰς τὸν Πειραιᾶ; πό-
τερον δι' ἡμᾶς τοὺς διαῤῥήδην δανείσαντας εἰς Αἴγυπτον καὶ

[1] πλώϊμος

dam scilicet, unde exsistebat δίκη εἰς ἐμφανῶν κατάστασιν: ad quam quidem pertinet Pollucis interpretatio l. VIII. c. VI., sed longe latius patet. Nam et cum syngrapha, aut quod aliud scriptum erat apud aliquem depositum, poterat is, cujus intererat, depositarium προκαλεῖσθαι εἰς ἐμφανῶν κατάστασιν, et in jus vocare ad exhibendum scriptum, quod ejus fidei creditum erat. *In Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R.* l. II. c. VI. §. IV. HERALDUS. Cf. Salmas. de M. U. p. 194.

ιβ'. Καὶ γὰρ τοῦτο] Hic aliquid videtur deesse et ita supplendum: καὶ γὰρ τοῦτο, ὦ ἄ. Ἀ., θεάσασθε, καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀλογίας καὶ τῆς ἀναιδείας. AUGER.

Διὰ τί οὖν, ὦ βέλτιστε, —] *Cur in Ægyptum aliaque emporia appulsam navem voluisti et mandasti, Athenas noluisti nec curasti ad hunc diem, ad nos scilicet qui in eam ipsi navem exercendam pecuniam feneráti sumus, quibus syngrapha dictabat ipsa intactam navem exhibere, omnique pignore solutam et liberam?* et p. 295. v. 5. εἰ γὰρ etc. *Nam si navis fracta esset, ut ipsi falso dictitant, simulac eam ipsi refecerunt, non in alia utique emporia appellendam locassent, sed ad nos potius recta reducendam curassent, videlicet ut quod fortuito acciderat emendarent hoc facto atque restituerent.* Est enim ἀποστέλλειν *cursum navis aliquo dirigere et contendere*; quod non tantum is facit qui in nave est cum vectoribus, sed etiam qui magistrum præposuit et exercitorem navis. BUDÆUS.

Οὐκ οἴει δεῖν —] Id est οἴει δεῖν οὐκ ἀποδοῦναι τόκους οὐδὲ γινομένους, hoc est, *ne usuras quidem legitimas et civiles censes te reddere oportere.* IDEM.

εἰς Ἀθήνας, ἢ διὰ τοῦτον καὶ τὸν κοινωνὸν αὐτοῦ, οἳ, ἐπὶ ταύταις ταῖς ὁμολογίαις δανεισάμενοι, ἐφ' ᾧ τε καταπλεῖν Ἀθήναζε, εἰς Ῥόδον κατήγαγον τὴν ναῦν;

ιγ'. Ὅτι δ' ἑκόντες καὶ οὐκ ἐξ ἀνάγκης ταῦτ' ἔπραξαν,
δῆλον ἐκ πολλῶν. εἰ γὰρ ὡς ἀληθῶς ἀκούσιον τὸ συμβὰν
ἐγένετο, καὶ ἡ ναῦς ἐῤῥάγη, τὸ μετὰ τοῦτ', ἐπειδὴ ἐπε-
σκεύασαν τὴν ναῦν, οὐκ ἂν εἰς ἕτερα δήπου ἐμπόρια ἐμί-
σθουν αὐτὴν, ἀλλ' ὡς ὑμᾶς ἀπέστελλον ἐπανορθούμενοι
τὸ ἀκούσιον σύμπτωμα· νῦν δ' οὐχ ὅπως ἐπηνωρθώσαντο,
ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀδικήμασι πολλῷ μείζω προσ-
εξημαρτήκασι, καὶ, ὥσπερ ἐπὶ καταγέλωτι, ἀντιδικοῦντες
εἰσεληλύθασιν, ὡς ἐπ' αὐτοῖς ἐσόμενον, ἐὰν καταψηφίσησθε
αὐτῶν, τἀρχαῖα μόνον ἀποδοῦναι καὶ τοὺς τόκους. ὑμεῖς
οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ ἐπιτρέπετε [1] τούτοις οὕτως
ἔχουσι, μηδὲ ἐπὶ δυοῖν ἀγκύραιν ὁρμεῖν αὐτοὺς ἐᾶτε, ὡς, ἂν
1296 μὲν κατορθώσωσι, τὰ ἀλλότρια ἕξοντας, ἐὰν δὲ μὴ δύνων-
ται ἐξαπατῆσαι ὑμᾶς, αὐτὰ τὰ ὀφειλόμενα ἀποδώσον-
τας· ἀλλὰ τοῖς ἐπιτιμίοις ζημιοῦτε τοῖς ἐκ τῆς συγγρα-
φῆς. καὶ γὰρ ἂν δεινὸν εἴη αὐτοὺς μὲν τούτους διπλασίαν
καθ' ἑαυτῶν τὴν ζημίαν γράψασθαι, ἐάν τι παραβαίνωσι
τῶν ἐν τῇ συγγραφῇ· ὑμᾶς δ' ἠπιωτέρως ἔχειν πρὸς αὐ-
τοὺς, καὶ ταῦτ' οὐχ ἧττον ἡμῶν συνηδικημένους.

ιδ'. Τὰ μὲν οὖν περὶ τοῦ πράγματος δίκαια βραχέα ἐστὶ καὶ εὐμνημόνευτα. ἐδανείσαμεν Διονυσοδώρῳ τούτῳ καὶ τῷ κοινωνῷ αὐτοῦ τρισχιλίας δραχμὰς, Ἀθήνηθεν εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐξ Αἰγύπτου Ἀθήναζε. οὐκ ἀπειλήφαμεν τὰ χρήματα, οὐδὲ τοὺς τόκους, ἀλλ' ἔχουσι τὰ ἡμέτερα καὶ χρῶνται δεύτερον ἔτος. οὐ κατακεκομίκασι τὴν ναῦν εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον οὐδέπω καὶ νῦν, οὐδ' ἡμῖν παρεσχήκασιν ἐμφανῆ· ἡ δὲ συγγραφὴ κελεύει, ἐὰν μὴ παρέχωσιν ἐμφανῆ τὴν ναῦν, ἀποτίνειν αὐτοὺς διπλάσια τὰ χρήματα, τὴν δὲ πρᾶξιν εἶναι καὶ ἐξ ἑνὸς καὶ ἐξ ἀμφοῖν. ταῦτ' ἔχοντες τὰ δίκαια, εἰσεληλύθαμεν πρὸς

[1] τοῖς

ιγ'. Τἀρχαῖα μόνον ἀποδοῦναι καὶ τοὺς τόκους] F. καὶ τοὺς εἰς Ῥόδον τόκους. WOLF.

Τοῖς ἐπιτιμίοις] Vid. Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad Jus A. et R. l. II. c. XX. §. IX.

ὑμᾶς, ἀξιοῦντες τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἀπολαβεῖν δι' ὑμῶν,
ἐπειδὴ παρ' αὐτῶν τούτων οὐ δυνάμεθα. ὁ μὲν παρ' ἡμῶν
λόγος οὗτός ἐστιν. οὗτοι δὲ δανείσασθαι μὲν ὁμολογοῦσι
καὶ μὴ ἀποδεδωκέναι· διαφέρονται δ', ὡς οὐ δεῖ τελεῖν αὐ-
τοὺς τοὺς τόκους τοὺς ἐν τῇ συγγραφῇ, ἀλλὰ τοὺς εἰς
Ῥόδον, οὓς οὔτε συνεγράψαντο οὔτ' ἔπεισαν ἡμᾶς. εἰ μὲν
οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐν τῷ Ῥοδίων δικαστηρίῳ ἐκρι-
νόμεθα, ἴσως ἂν ἐπλεονέκτουν οὗτοι ἡμῶν, σεσιτηγηκότες
πρὸς αὐτοὺς καὶ καταπεπλευκότες τῇ νηὶ εἰς τὸ ἐκείνων 1297
ἐμπόριον· νῦν δ' [1] εἰς Ἀθηναίους εἰσεληλυθότες καὶ συγ-
γραψάμενοι εἰς τὸ ὑμέτερον ἐμπόριον, οὐκ ἀξιοῦμεν ἐλατ-
τωθῆναι ὑπὸ τῶν καὶ ὑμᾶς καὶ [2] ἡμᾶς ἠδικηκότων.

ιέ. Χωρὶς δὲ τούτων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ ἀγνοεῖτε,
ὅτι νυνὶ, μίαν δίκην δικάζοντες, νομοθετεῖτε ὑπὲρ ὅλου τοῦ
ἐμπορίου· καὶ παρεστᾶσι πολλοὶ τῶν κατὰ θάλατταν
ἐργάζεσθαι προαιρουμένων, ὑμᾶς θεωροῦντες πῶς τὸ πρᾶ-
γμα τουτὶ κρίνετε. εἰ μὲν γὰρ ὑμεῖς τὰς συγγραφὰς καὶ
τὰς ὁμολογίας τὰς πρὸς ἀλλήλους γιγνομένας ἰσχυρὰς
οἰήσεσθε δεῖν εἶναι, καὶ τοῖς παραβαίνουσιν αὐτὰς μηδε-
μίαν συγγνώμην ἕξετε, ἑτοιμότερον προήσονται τὰ ἑαυτῶν
οἱ ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου δανείζοντες· ἐκ δὲ τούτων αὐξηθήσεται
ὑμῖν τὸ ἐμπόριον. εἰ μέντοι ἐξέσται τοῖς ναυκλήροις, συγ-
γραφὴν γραψαμένοις ἐφ' ᾧ τε καταπλεῖν εἰς Ἀθήνας,
ἔπειτα κατάγειν τὴν ναῦν εἰς ἕτερα ἐμπόρια, φάσκοντας
ῥαγῆναι, καὶ τοιαύτας προφάσεις πορίζομένους οἵαισπερ
Διονυσόδωρος οὑτοσὶ χρῆται, καὶ τοὺς τόκους μερίζειν πρὸς
τὸν πλοῦν ὃν ἂν φήσωσι πεπλευκέναι, καὶ μὴ πρὸς τὴν
συγγραφὴν, οὐδὲν κωλύσει ἅπαντα τὰ συμβόλαια διαλύε-
σθαι. τίς [3] γὰρ ἐθελήσει τὰ ἑαυτοῦ προέσθαι, ὅταν ὁρᾷ
τὰς μὲν συγγραφὰς ἀκύρους, ἰσχύοντας δὲ τοὺς τοιούτους
λόγους καὶ τὰς αἰτίας τῶν ἠδικηκότων ἔμπροσθεν οὔσας
τοῦ δικαίου; μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικασταί. οὔτε γὰρ τῷ
πλήθει τῷ ὑμετέρῳ συμφέρει ταῦτα, οὔτε τοῖς ἐργάζεσθαι

[1] ὡς [2] ἡμᾶς καὶ ὑμᾶς [3] γὰρ ἂν ἐθελήσει

ιέ. Κρίνετε] M. κρινεῖτε. Auger.
Ἑτοιμότερον ποιήσονται τὰ ἑαυτῶν] Lego προήσονται, τουτέστι δανείσουσι. et v. 21. Idem.

αὐξηθήσεται ὑμῖν τὸ ἐμπόριον. Wolf.
Ἀκύρους] F. A. γενομένας. In farrag.

1298 προῃρημένοις, οἵπερ χρησιμώτατοί εἰσι καὶ κοινῇ πᾶσιν
ὑμῖν καὶ ἰδίᾳ τῷ ἐντυγχάνοντι· διόπερ δεῖ ὑμᾶς αὐτῶν
ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι.

ιϛ΄. Ἐγὼ μὲν οὖν, ὅσαπερ οἷός τ' ἦν, εἴρηκα· ἀξιῶ
δὲ καὶ τῶν φίλων μοι τινὰ συνειπεῖν. δεῦρο, Δημόσθενες.

ιϛ΄. Ἀξιῶ δὲ καὶ —] His verbis Demosthenem advocabat, sive suo ipsius ore, sive per præconem aut scribam, impetrata prius venia. Sic apud Isocratem c. Lochit. in fin. orat. εἰ δέ τις ἔχει μοι τῶν παρόντων συνειπεῖν, ἀναβὰς εἰς ὑμᾶς λεγέτω. Ergo συναγορεύειν, συνηγορεῖν, συνειπεῖν dicebant hac in re proprie, quomodo et βοηθεῖν. Ita c. Theocrin. fin. Lysias pro Call. sacr. reo, Isocrat. ad Demonic. In foro enim Attico privati causas suas ipsi agebant, aut amicorum opem implorabant, qui sibi præsto essent. In publicis quoque judiciis accusatores agebant ipsi, rei sese defendebant: utrique tamen et aliorum, quos amicos dicebant, opem quandoque advocabant, qui orationem suam subsequerentur et causam perorarent, venia prius petita, causati vel infirmitatem vel imperitiam vel quam aliam causam; cujus moris exemplum illustre exstat ap. Demosth. c. Neær. p. 1349. v. 27. ed. R. ubi Theomnestus accusationem exorsus subjicit: δέομαι κ. τ. λ. et statim post sequitur Apollodori συνηγορία. Sic et rei, petita quoque prius venia, adjutorem advocabant. Æschin. c. Ctesiph. §. ξζ΄. Sed in causis privatis id erat usitatum. *In Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R.* l. VI. c. X. §. III. Heraldus.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΠΡΟΣ ΕΥΒΟΥΛΙΔΗΝ

ΕΦΕΣΙΣ.

I. TAYLORI

PRÆFATIO

AD

DEMOSTHENIS

APPELLATIONEM ADVERSUS EUBULIDEM.

Lex, quæ in Argumento citatur, satis fideliter nos ducit ad mentem istius Orationis intelligendam. Euxitheus quidam dolis Eubulidis, adversarii ejus, et malis artibus circumventus, peregrinitatis damnatur a suis popularibus; et proinde nomen ejus e tabulis istius populi (Alimusii erant) deletum. Verum cum Lex provocationem ad Curiam a Populi sententia fieri permittebat, jam causa apud judices perorata, statum suum defendit, fretus testimonio *συγγενῶν*, *Cognatorum*, *δημοτῶν*, *Popularium*, *φρατόρων*, *Curialium*, et *γεννητῶν*, sive *Gentilium*. Utile erit conferre Herald. Animadv. L. II. C. I. et Petit. ad LL. Attic. Lib. II. Tit. III. Lege XII.

In quodam exemplari meo annotatum inveni, hanc Orationem non videri a Demosthene esse profectam; tum quia *ἀποψηφίζεσθαι* hic sæpiuscule in sensu condemnandi, quod videtur esse insolentius, occurrat; tum quod ex quibusdam indiciis constet, hæc temporibus esse superiora, quam ut ad Demosthenis ætatem pertingere potuerint. Ait enim Euxitheus, patrem suum natum esse ante Euclidem, Olymp. XCIV. 2. immo captivum fuisse bello Decelico, Olymp. XCI. 4. Porro se ipsum natum esse commemorat, cum Thrasybulus ab Abydum militaverit. Illud autem contigit circa Olymp. XCVII. Deinde matrem ejus esse superstitem, cum hæc causa agitaretur, multosque adeo familiares, qui illius nuptiis interfuerant.

Non constanter negabo, potuisse hunc esse fœtum rhetoris, qui Demosthene major esset natu; Lysiæ nimirum, a cujus charactere et genere orationis non abludunt multæ causæ forenses, quæ hodie in corpore Demosthenico reperiuntur, et nominatim hæc ipsa adversus Eubulidem, prout a summo Critico memoriæ proditur: *Εἰ γοῦν μὴ διὰ τῆς ἐπιγραφῆς, οὕτινός ἐστιν, ἑκάτερος τῶν λόγων γνώριμος ἦν, ἀλλ' ἀνεπιγράφοις περιετύχομεν αὐτοῖς, οὐ πολλοὺς ἂν ἡμῶν*

οἴομαι διαγνῶναι ῥᾳδίως, πότερον Δημοσθένους ἐστὶν, ἢ Λυσίου. τοσαύτην οἱ χαρακτῆρες ὁμοιότητα πρὸς ἀλλήλους ἔχουσι. τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ πρὸς Ἀπολλόδωρον ὑπὲρ Φορμίωνος, καὶ ὁ κατ' Ὀλυμπιοδώρου τῆς βλάβης, καὶ ὁ πρὸς Βοιωτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος, ἥ, τε πρὸς Εὐβουλίδην Ἔφεσις κ. τ. λ. Dionys. Halic. π. τῆς Δημ. δεινότ. §. 13. Verum utcunque ea res sit, non adducor ex notis istis chronologicis, ut ad antiquiorem natu, quam Demosthenem, protinus referrem. Qui enim Olymp. XCVII. in lucem editus erat, cur non per ætatem ei licuisset Olymp. CVII. vel CVIII. vel etiam CIX. causam apud judices dicere, et matrem porro superstitem habere?

Multo minus ducor ea crisi, quæ movetur περὶ τοῦ ἀποψηφίζεσθαι, ut hæc Demostheni abjudicem. Nobis non displicet usus ille, qui aliis novus, vel etiam absurdus esse videtur. Contra ea vero scimus, Scriptorem Atticum non potuisse accuratius et expressius rem eam designare, quam in animo instituit. Ordinarie quidem judex ἀποψηφίζεσθαι dicitur, cum ad salutem pronunciat, atque id ut plurimum obtinet. At vero cum instituitur διαψήφισις ἐν δήμοις, cum unusquisque Populus de statu suorum sententiam ferre tenetur: eum, quem reprobant, ἀποψηφίζεσθαι dicuntur, contra quam ea vox generaliter adhiberi solet. Φύλλοις δὲ ἐψηφίζοντο οἱ κατὰ δήμους δικάζοντες, οἷς ἐπέγραφον, εἴ τις ὡς παρέγγραπτος ἐκρίνετο. καὶ τὸ καταγνῶναι ἐκαλεῖτο ἐκφυλλοφορῆσαι, καὶ ὁ κατεγνωσμένος ἐκπεφυλλοφορημένος. ὠνομάζετο δὲ ταὐτὸν τοῦτο ἀποψηφίσασθαι, καὶ ἀπεψηφισμένον, ἀπεναντίως τὸ (malim τῷ) παρὰ τοῖς δικασταῖς. ἐκεῖ γὰρ τὸ ἀποψηφίσασθαι τὸ ἀφεῖναι ἐστίν· ἐν δὲ τοῖς κατὰ δήμους δικαστηρίοις, ἀντὶ τοῦ, καταψηφίσασθαι τάττεται. Pollux L. VIII. C. V. §. 18. Κατὰ δὲ τῶν παρεγγεγραμμένων, ξενίας γραφὴ, καὶ δωροξενίας, ἂν διαφθείρωσι τοὺς δικάζοντας. ὁ δὲ καταδικασθεὶς, ἀπεψηφισμένος, ἐκπεφυλλοφορημένος. καὶ τὰ ῥήματα παρεγγραφῆναι, ξενίας ἁλῶναι, ξενίας ἀποφυγεῖν, ἐκπεφυλλοφορῆσθαι, ἀποψηφίσασθαι. Idem L. III. C. IV. §. 57. ἀποψηφίζονται, ἀντὶ τοῦ καταδικάζουσιν αὐτὸν μὴ εἶναι πολίτην. Δείναρχος ἐν τῷ κατὰ Ἀρχεστράτου, καὶ ἀποψήφισιν δὲ τὸ πρᾶγμα λέγει Δημοσθένης ἐν τῇ πρὸς Εὐβουλίδην ἐφέσει. Harpocr. in v. Εἴ τις ξένος ἔδοξεν εἶναι, καὶ οὐ πολίτης, τοῦτον ἐν ταῖς διαψηφίσεσι τῶν δήμων ἀπεψηφίζοντο οἱ δημόται, καὶ ἐλέγετο ἀπεψηφισμένος. εἶτα εἰσήγετο εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ἐκρίνετο ξενίας, καὶ εἰ μὲν ἑάλω, ἐπιπράσκετο ὡς ξένος· εἰ δὲ ἐκράτει, ἀνελαμβάνετο εἰς τὴν πολιτείαν. οὕτω Δημοσθένης. Suidas v. Ἀποψηφισθέντα. Ἐπὶ τοῖς δήμοις ἀποψηφίσεις ἐγένοντο τῶν γεγραμμένων μὲν εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, οὐκ ὄντων δὲ ἀστῶν, ἀλλὰ παρεγγεγραμμένων εἰς τὴν πολιτείαν· καὶ οὗτοι ἐλέγοντο ἀπεψηφισμένοι, ἐπειδὴ, ψήφου περὶ αὐτῆς ἐπαχθείσης, οὐκέτι μετεῖχον τῆς πολιτείας. Idem in Ἀπεψηφίσατο. Οἱ πολῖται συνίασιν ἕκαστοι κατὰ τοὺς αὐτῶν, καὶ περὶ τῶν αἰτίαν ἐχόντων, ἢ

παρεγγεγραμμένων εἰς τὴν πολιτείαν, ψῆφον φέρουσι κρύβδην, οἷον Ἀχαρνεῖς περὶ Ἀχαρνέων, καὶ περὶ Ἐλευσινίων οἱ Ἐλευσίνιοι, καὶ οἱ λοιποὶ δημόται παραπλησίως. καὶ τοῦτο διαψήφισις καλεῖται. οἱ μὲν οὖν πλειόνων ψήφων τυγχάνοντες ἀναμφισβητήτως τὴν πολιτείαν ἔχουσιν· ὅσοι δ' ἂν ἐλάττονας ψήφους λάβωσιν, οὐκέτι νομίζονται. καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ ἀποψήφισις. Idem in Διαψήφισις. Ἐγένετο δὲ [Ἔφεσις] Ἀθήνησιν ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς δήμοις ἀποψηφισθέντων. ἐφεῖσθαι γὰρ αὖθις ἐξῆν αὐτοῖς εἰς δικαστήριον περὶ τῆς πολιτείας, καὶ εἰ μὲν ἑάλωσαν, ἐπωλοῦντο ὡς ξένοι· εἰ δὲ μὴ, ἐπανίεσαν εἰς τοὺς, ἐξ ὧν ἐξώσθησαν, δήμους. Etym. M. v. Ἔφεσις. col. 401. Adde Vales. Not. ad Harpocr. p. 20. 243. potissimum vero Maussac. ad pag. 43. Harpocrat. et Budæum pag. 145. Edit. Ascens. 1529. Salmas. de M. U. pag. 751. 752. [Dorville ad Chariton. p. 57. Vales. ad Harpocr. p. 20. 40. 243. Ἀποψ. Suid. v. Ἀπεψηφίσατο. Ἔκλειψις. Not. ad Suid. Not. ad Dem. pro Ctesiphont. Ulpian. Petit. Sch. Aristoph. TAYLOR *in schedis.*] [Corsin. Fast. Att. par. I. d. V. §. VI.] Hæc autem ideo a me paulo fusius deducuntur, quoniam, quæ dixi, stabilient insolentiorem eam vocis proprietatem, et quodammodo una enarrant causam et sedem hujus Orationis, qua Euxitheus a suis δημόταις damnatus, sive ἀποψηφισθεὶς, provocat ad Curiam, Populique auctoritatem. Ea utique provocatio est Ἔφεσις. Unde hæc actio sive oratio a magistris perpetuo Ἔφεσις appellabatur. Harpocr. v. Ἔφεσις. ἡ ἐξ ἑτέρου δικαστηρίου εἰς ἕτερον μεταγωγή. — Δημοσθένους λόγος ἐστὶν ἐπιγραφόμενος, Ἔφεσις πρὸς Εὐβουλίδην. ἐν δὲ τῷ λόγῳ τούτῳ πολλάκις ἐστὶν ἡ Ἔφεσις, καὶ τὸ Ἐφεῖναι ῥῆμα.

Eorundem magistrorum constantiam quoque et religionem non inutile erit observare, a quibus eadem oratio perpetuo πρὸς Εὐβουλίδην inscribitur. Si accusasset, inscripta esset utique κατὰ Εὐβουλίδου, non πρὸς Εὐβουλίδην. Ita ea oratio, qua Demosthenes Æschinem exagitavit ob legationem mala fide gestam, ab antiquioribus uno ore, κατὰ Αἰσχίνου, *in* Æschinem, dicitur, illa altera, qua Ctesiphontem adversus Æschinem defendit, nunquam. Sic dicimus πρὸς Λεπτίνην, *contra* vel *adversus* Leptinem, attamen κατὰ Μειδίου, Τιμοκράτους, aut Ἀριστοκράτους, *in* Midiam etc. Serior ætas, atque hæc nostra, non eo, quo tamen debuit, usa est rigore et diligentia. Vide istud socordiæ exprobrantem Robortell. Emendat. T. II. apud Gruter. C. XXXVII. p. 63. et quæ non inscite de hac re annotavit Auctor posterioris Argumenti πρὸς Λεπτίνην.

Sane videtur ad nos nostramque ætatem integra non descendisse, cum hæc habeat Harpocr. Suidas, et Photius. MS. Πόρος. Δημοσθένης ἐν τῇ πρὸς Εὐβουλίδην ἐφέσει. δῆμος τῆς Ἀκαμαντίδος ὁ Πόρος, καὶ ὁ δημότης, Πόριος. Ni igitur Populi alicujus nomen, cu-

jusmodi per hanc orationem plurima sunt, in exemplaribus corruptum, hodie depravate pro Πόριος legatur, senties id, quod modo dixi, defecisse alicubi orationem nostram. Potissimum vero, si adjunxeris Priscianum Lib. XVIII. col. 1199. Attici πλείω ἡμέρας τρεῖς, καὶ πλείω ἡμερῶν τριῶν. — Δημοσθένης quoque πρὸς Εὐβουλίδην, Ἐφομείφη πλείους ἕνα. Quæ quidem postrema verba, ex Eubulidea adducta a principe illo Grammaticorum, quanquam, cum sint mendosissima, isti rei, quam dixi, vix possunt esse argumento, attamen eam constructionem, quæ in illo loco tractatur, πλείους ἕνα, per totam hanc orationem, quanta quanta supersit, reperiri hodie non posse contendo. Mihi quidem satis constat, locum Prisciani ita esse emendandum: Δημοσθένης πρὸς Εὐβουλίδην ἐφέσει, ἔφη πλείους ἕνα. Atque hæc hactenus. TAYLOR.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΕΥΒΟΥΛΙΔΗΝ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk.

1298 ΓΡΑΦΕΤΑΙ νόμος παρ' Ἀθηναίοις, γενέσθαι ζήτησιν πάντων τῶν ἐγγεγραμμένων τοῖς ληξιαρχικοῖς γραμματείοις, εἴτε γνήσιοι πολῖταί εἰσιν, εἴτε

ΥΠΟΘΕΣΙΣ] Crediderim, hoc argumentum, et paucula, quæ supersunt, scholia, conscripsisse (nam qui hæc, et illud etiam conscribere solebat) Didymum, veterem Demosthenis Criticum et Commentatorem. Quod ut crederem, me impulit auctoritas Harpocrationis v. Ἐξένισε. Δημοσθένης ἐν τῇ πρὸς Εὐβουλίδην ἐφέσει. διαβεβλήκασι γάρ μου τὸν πατέρα, ὡς ἐξένιζε. μή ποτε ἀντὶ τοῦ ξένος ἦν, καὶ οὐχ, ὡς Δίδυμός φησιν, ἀντὶ τοῦ οὐκ Ἀττικῶς ἐλέγετο, ἀλλὰ ξενικῶς. Iterumque v. Ξενίζειν. Δημοσθένης ἐν τῇ πρὸς Εὐβουλίδην ἐφέσει, πολλάκις. ἔνιοι μὲν οὖν (Didymum nimirum innuens) οἴεν ξένῃ διαλέκτῳ χρῆσθαι. τἄλλα δ' ἂν εἴη μᾶλλον τὸ ἐν τῇ ξένῃ διατρίβειν. Similiter Pollux L. III. C. IV. §. 59. Ξενίζειν οἱ μὲν παλαιοὶ τὸ ἑστιᾷν λέγουσι· Δημοσθένης δὲ, τὸ τῇ φωνῇ ξενιζούσῃ χρῆσθαι. Et Ammonius, licet in nomine orationis titubaverit: Ξενίζειν μὲν οὐ μόνον τὸ καταδέχεσθαι ξένον, ἀλλὰ καὶ τὸ ξένως διαλέγεσθαι, ὡς Δημοσθένης ἐν τῷ πρὸς Βοιωτόν. Ex his Moschopulus, recentior scriptor, hortos suos irrigavit. Ξενίζω, τὸ ξένῃ διαλέκτῳ χρῶμαι, ἢ μᾶλλον, τὸ ἐν τῇ ξένῃ διατρίβειν. Verba Didymi, vel quæ ego suspicor ejus esse, ita se habent in argumento p. 306. v. pen. ὁ δὲ πατὴρ ἐξένισε τῇ γλώττῃ, αἰχμάλωτος γενόμενος. Jam ergo scrutemur, utra præstiterit expositio τοῦ Ξενίζειν, illane, quam adduxit Didymus, an ea, quam, Didymum exagitans, prætulerit Harpocratio. Ait Orator pag. 311. v. 26. διαβεβλήκασί μου τὸν πατέρα, ὡς ἐξένισε, et paucis interjectis, p. 312. v. 1. τὸ ξενίζειν αὐτοῦ κατηγορήκασι. Ait demum v. 7. οὐδαμοῦ τὸν ξενίζοντα οὐδεὶς πώποτε ᾐτιάσατο, ὡς εἴη ξένος. Sane, ni hæc ultima addidisset, in incerto adhuc fuissemus, cuinam potius credendum esset, Didymo, an Harpocrationi. Jam autem Orator noster disertissime definit, aliud omnino esse τὸ Ξενίζειν, aliud longe τὸ Ξένον εἶναι. Ea res ita se habet. *Ut me arguant peregrinitatis,* ait Auctor, *contendunt, patrem meum non Attice, sed peregrine loqui fuisse solitum. Huic argumento duo habeo quæ opponam. Primo: in bello Peloponnesiaco ab hostibus captus et peregre venum datus, ibi paulisper desivit Attice loqui ob diuturnam in iis regionibus mansionem. Eum autem et bello captum esse, et postliminio Athenas reversum, id utique testibus evincam. Secundo autem: quanquam exotico sermone uteretur, quanquam* ἐξένισε, *nemo tamen eum per tot annos, non in tribu sua, non in curia, nullibi, ubi de statu disceptaretur, eum in judicium adduxit, ut peregrinum,* ὡς εἴη ξένος. Ξενίζειν *quidem potuit, attamen* ξένος *non erat, neque quisquam insimulavit eum ita fuisse.* Verum et alii scriptores ita loqui amant. Ἡ λέξις δὲ ὅμως ἐπὶ γῆς βεβηκέτω, τῷ μὲν κάλλει καὶ τῷ μεγέθει τῶν λεγομένων συνεπαιρομένη, καὶ ὡς ἔνι μάλιστα ὁμοιουμένη, μὴ ξενίζουσα δὲ, μηδ' ὑπὲρ τὸν καιρὸν ἐνθουσιῶσα. Lucian. Quom Hist. conscrib. sit. §. 45. Ξενίζειν enim generaliter est *peregrinum agere,* sive id voce fiat, sive moribus. Ita D. Paulo, qui videbatur ξένων δαιμονίων καταγγελεὺς εἶναι, Act. Apost. XVII. 18. dixerunt Athenienses: ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν. Utrum intelligendum sit, in hoc loco, qui sequitur, Luciani, non plane liquet: Πάλαι ἐπακροῶμαί σου παρακολουθῶν ἡλίους καὶ σελήνας, ἔτι δὲ τὰ φορτικὰ ταῦτα, σταθμούς τινας, καὶ παρασάγγας ὑποξενίζοντος. Lucian. Icaro. Menipp. init. Anne peregrinis *vocibus,* an *mensuris,* uti? Fortasse utrumque. Miror interea, Lexici Rhetorici consarcinatorem adeo somniculose Rhetorum principem lectitasse. Rursus ad Didymum revertor: de quo ita Harpocratio: Γαμηλία. Δ. ἐν τῇ πρὸς Εὐβουλίδην ἐφέσει, καὶ Ἰσαῖος, καὶ Δίδυμος ὁ γραμματικὸς ἐν μὲν τοῖς Ἰσαίου ὑπομνήμασί φησιν εἶναι τὴν τοῖς φράτορσιν ἐπὶ γάμοις διδομένην, παρατιθέμενος λέξιν Φανοδήμου, ἐν ᾗ οὐδὲν τοιοῦτον γέγραπται. ἐν δὲ τοῖς εἰς Δημοσθένην, ὁ αὐτὸς πάλιν γαμηλίαν φησὶν εἶναι, τὴν εἰς τοὺς φράτορας εἰσαγωγὴν τῶν γυναικῶν, οὐδεμίαν ἀπόδειξιν τῆς ἐξηγήσεως παραθέμενος. Suidas in eadem voce: Γαμηλία ἡ διδομένη τοῖς φράτορσιν ἐπὶ γάμοις· ἢ ἡ τῶν γυναικῶν εἰς τοὺς φράτορας εἰσαγωγή. οὕτως Δίδυμος ὁ γραμματικός. Profecto hæc eadem verba, quæ Lexicographi adduxerunt, hic in scholiis ad hanc orationem leguntur. Ita enim ad pag. 320. v. 14. Γαμηλία διδομένη τοῖς φράτορσιν ἐπιγάμοις (lege disjunctim

μή· τοὺς δὲ μὴ γεγονότας ἐξ ἀστοῦ καὶ ἐξ ἀστῆς, ἐξαλείφεσθαι· διαψηφίζεσθαι δὲ περὶ πάντων τοὺς δημότας· καὶ τοὺς μὲν ἀποψηφισθέντας καὶ ἐμμείναντας τῇ ψήφῳ τῶν δημοτῶν, ἐξαληλίφθαι καὶ εἶναι μετοίκους, τοῖς δὲ βουλομένοις ἔφεσιν εἰς δικαστὰς δεδόσθαι· κἂν μὲν ἁλῶσι καὶ παρὰ τῷ δικαστηρίῳ, πεπρᾶσθαι, ἐὰν δὲ ἀποφύγωσιν, εἶναι πολίτας. κατὰ τοῦτον τὸν νόμον τοῦ Ἁλιμουσίων δήμου διαψηφιζομένου, ἀποψηφίζεται Εὐξίθεός τις· φάσκων δὲ ἑαυτὸν ὑπὸ Εὐβουλίδου, ἐχθροῦ ὄντος, κατεστασιάσθαι, ἐφῆκεν εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ἐπιδεικνύει ἑαυτὸν ἐξ ἀστοῦ καὶ ἐξ ἀστῆς· εἰ δὲ ἐτίτθευσεν ἡ μήτηρ μου, δι' ἀπορίαν τοῦτο ἐποίησεν. ὁ δὲ πατὴρ ἐξένισε τῇ γλώττῃ, αἰχμάλωτος γενόμενος καὶ πραθείς. δεῖ δὲ μὴ τὰ ἀτυχήματα προφέρειν, ἀλλὰ τὰ γένη ζητεῖν.

ἐπὶ γάμοις) δωρεά. ἄλλως. γαμηγία ἡ τῶν γυναικῶν εἰς τοὺς φράτορας εἰσαγωγή. Restituendum certe γαμηλία, non γαμηγία. Nam ex tenore scholii non sibi proposuit distinguere inter γαμηλίαν et γαμηγίαν, sed, ut fit, unius vocabuli duas expositiones prodere. Eamque rem confirmant Lexicographi modo adducti. De voce ista γαμηλία consule Valesium ad Harpocrat. pag. notar. 33. Meurs. Attic. Lect. III. 1. Them. Attic. II. 14. et Græc. Feriat. in Ἀπατούρια, Castellanum de Festis Græcorum, Petit. LL. Attic. Lib. II. Tit. IV. §. IX. p. 228. sq. Celeberrimum I. Alberti ad Hesych. v. Γαμηλία et Γάμων ἔθη. Taylor.

Γενέσθαι ζήτησιν πάντων —] De hac lege vid. Petit. Comm. in Leg. Att. l. II. t. III. §. XII. et Meurs. Them. Attic. l. II. c. V.

Κἂν μὲν ἁλῶσι, καὶ παρὰ τῷ δικαστηρίῳ πεπράσθαι] Ita hæc inemendate in Edit. Luteciana punguntur. Restitue: κἂν μὲν ἁλῶσι καὶ παρὰ τῷ δικαστηρίῳ, πεπρᾶσθαι, quod si in judicio etiam convincantur, ut recte Wolfius. Taylor.

Προφέρειν] Recte. exprobrare. Atque ita edidit Wolfius juxta editiones a Manutio et Feliciano procuratas. Male Aldus cum Parisiensibus προσφέρειν. Idem.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΕΦΕΣΙΣ

ΠΡΟΣ ΕΥΒΟΥΛΙΔΗΝ.

α'. [1]ΠΟΛΛΑ ψευδῆ κατηγορηκότος ἡμῶν Εὐβουλίδου, 1299
καὶ βλασφημίας οὔτε προσηκούσας, οὔτε δικαίας πεποιημένου, πειράσομαι τἀληθῆ καὶ τὰ δίκαια λέγων, ὦ ἄνδρες δικασταί, δεῖξαι καὶ μετὸν τῆς πόλεως ἡμῖν, καὶ πεπονθότα ἐμαυτὸν οὐχὶ προσήκοντα ὑπὸ τούτου. δέομαι δὲ ἁπάντων ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, [1]ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ, λογισαμένους τό τε μέγεθος τοῦ παρόντος ἀγῶνος, καὶ τὴν αἰσχύνην, μεθ' ἧς ὑπάρχει τοῖς ἁλισκομένοις ἀπολωλέναι, ἀκοῦσαι καὶ ἐμοῦ σιωπῇ, μάλιστα μὲν, εἰ δυνατὸν, μετὰ πλείονος εὐνοίας ἢ τούτου· τοῖς γὰρ ἐν κινδύνῳ καθεστηκόσιν, εἰκὸς εὐνοϊκωτέρους ὑμᾶς ὑπάρχειν· εἰ δὲ μὴ, μετά γε τῆς ἴσης.

β'. Συμβαίνει δέ μοι τὸ μὲν καθ' ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τὸ προσήκειν μοι τῆς πόλεως, θαῤῥεῖν, καὶ πολλὰς ἔχειν ἐλπίδας καλῶς ἀγωνιεῖσθαι· τὸν καιρὸν δὲ, καὶ τὸ [2]παροξύνεσθαι τὴν πόλιν πρὸς τὰς ἀποψηφίσεις, φοβεῖσθαι. πολλῶν γὰρ ἐξεληλαμένων δικαίως ἐκ πάντων τῶν δήμων, συγκεκοινωνήκαμεν τῆς δόξης ταύτης οἱ κατεστασιασμένοι, καὶ πρὸς τὴν κατ' ἐκείνων αἰτίαν, οὐ πρὸς τὸ καθ' αὑτὸν ἕκαστος ἀγωνιζόμεθα· ὥστ' ἐξ ἀνάγκης μέγαν ἡμῖν εἶναι τὸν φόβον. οὐ μὴν ἀλλὰ καίπερ τούτων
1300 οὕτως ἐχόντων, ἃ νομίζω περὶ τούτων αὐτῶν πρῶτον εἶναι δίκαια, ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς. ἐγὼ γὰρ οἴομαι δεῖν ὑμᾶς, τοῖς μὲν ἐξελεγχομένοις ξένοις οὖσι χαλεπαίνειν, εἰ μήτε πείσαντες, μήτε δεηθέντες ὑμῶν, λάθρᾳ καὶ βίᾳ τῶν ὑμετέρων ἱερῶν καὶ κοινῶν μετεῖχον, τοῖς δ' ἠτυχηκόσι, καὶ δεικνύουσι πολίτας ὄντας αὑτοὺς, βοηθεῖν καὶ σώζειν· ἐνθυμουμένους, ὅτι πάντων οἰκτρότατον πάθος ἡμῖν ἂν συμβαίη τοῖς ἠδικημένοις, εἰ τῶν λαμβανόντων δίκην [3]ὅτε ἂν δικαί-

[1] Πολλὰ καὶ ψευδῆ

[1] καὶ ἱκετεύω καὶ

[2] παρωξύνθαι

[3] ὄντες ἂν δ. μ. ὑμῶν,

ΕΦΕΣΙΣ] Est apud Ciceronem in Quintinna: Videturne intercessisse Appellatio Tribunorum? Sic Ἔφεσις πρὸς τοὺς δικαστὰς, Apellatio Judicum. Wolf.

α'. Πολλὰ ψευδῆ] Repone, quod melius, πολλὰ καὶ ψευδῆ juxta fidem Cod. Ven. et marg. Parisiensis. Taylor.

Μετὸν] Μετὰν habuerunt ex editis quidam. Verum id dudum correxerat Lambinus. Idem.

Πλείονος] Πάσης in exemplaribus Aldino et Luteciano. Nos cum impressorum reliquis, cum Ven. et marg. Benenati, πλείονος restituimus. Melius id sane, saltem meliori fide commendatum, quam quod in Bodl. alleverat nescio quis μείζονος. Idem.

Εἰ δὲ μὴ] Ita lege cum omnibus, non cum Wolfio solo, εἰ καὶ μή. Idem.

β'. Παροξύνεσθαι] Malim τὸ παρωξύνθαι. Wolf. Propemodum Cod. Ven. παροξύνθαι enim. Taylor.

Καὶ πρὸς τὴν κατ' ἐκείνων] Hæc indistincte a Wolfio vertuntur: et haud tamen scio, an melius quis Latine verteret. Sensus est: *Cum tanta exorta sit iracundia ob multos, qui in civitatem fraude irrepserant, ea etiam in nos cadit, qui non jure in hoc discrimen adducti sumus, verum factionibus oppressi. Inde fit, ut nobis lis subnasceretur insolita et nova, sc. ut responderemus non privatæ et propriæ criminationi, sed illi, quæ ab aliis orta, nos quoque, licet innocentes, oppressit.* Idem.

Εἰ τῶν λαμβανόντων] Locus suspectus, qui sic tamen ferri posse videtur: εἰ (sc. ἡμεῖς οἱ ἠδικημένοι) γενοίμεθα ἐν τοῖς διδοῦσι δίκην, τῶν (malim τούτων τῶν) ἀντιδίκων λαμβανόντων δίκην μεθ' ὑμῶν (sc. τῶν δικαστῶν) ὅτε ἂν δικαίως (sc. λάβωσι παρὰ τῶν ἀδικούντων.) Sed quid si legas? εἰ τῶν ἄλλων λαμβανόντων δίκην, ὅταν ἀδικηθῶσι, μεθ' ὑμῶν ἡμεῖς ἐν τοῖς κ. τ. λ. *cum alii, læsi injuria, vestra ope pœnas expetant: nos injuriis affici apud vos.* Quam conjecturam etsi præfero conversioni auctoris, (*si, cum vestra quibusdam auctoritate pœnæ merito infligantur, nos una inter*

ως μεθ' ὑμῶν ἐν τοῖς διδοῦσι γενοίμεθα, καὶ συναδικηθείη-
μεν διὰ τὴν τοῦ πράγματος ὀργήν.

γ'. Ὤιμην μὲν οὖν ἔγωγε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, προσήκειν
Εὐβουλίδῃ, καὶ πᾶσι δὲ, ὅσοι νῦν ἐπὶ ταῖς ἀποψηφίσεσι
κατηγοροῦσιν, ὅσα ἴσασιν ἀκριβῶς, λέγειν, καὶ μηδεμίαν
προσάγειν ἀκοὴν πρὸς τὸν τοιοῦτον ἀγῶνα. οὕτω γὰρ τοῦ-
το ἄδικον καὶ σφόδρα πάλαι κέκριται, ὥςτε οὐδὲ μαρτυρεῖν
ἀκοὴν ἐῶσιν οἱ νόμοι, οὐδ' ἐπὶ τοῖς φαύλοις πάνυ ἐγκλήμα-
σιν. εἰκότως. ὅπου γὰρ εἰδέναι τινὲς ἤδη φήσαντες ψευδεῖς
ἐφάνησαν, πῶς, ἅ γε μηδ' αὐτὸς οἶδεν ὁ λέγων, προσήκει
πιστεύεσθαι; ἀλλὰ μὴν ὅπου γε μηδ' ὑπεύθυνον καθι-
στάντα ἑαυτὸν ἔξεστι, δι' [1]ὧν ἀκοῦσαί τις φῇ, βλάπτειν
μηδένα, πῶς ἀνυπευθύνῳ γε λέγοντι προσήκει πιστεύειν
ὑμᾶς;

δ'. Ἐπειδὴ τοίνυν οὗτος εἰδὼς τοὺς νόμους, καὶ μᾶλλον
ἢ προσῆκεν, ἀδίκως καὶ πλεονεκτικῶς τὴν κατηγορίαν πε-
ποίηται, ἀναγκαῖον ἐμοὶ περὶ ὧν ἐν τοῖς δημόταις ὑβρί-
σθην, πρῶτον εἰπεῖν. ἀξιῶ δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηδέπω
τὴν τῶν δημοτῶν ἀποψήφισιν ποιεῖσθαι τεκμήριον ὑμᾶς, 1301
ὡς ἄρα οὐχὶ προσήκει μοι τῆς πόλεως. εἰ γὰρ πάντα ἐνο-
μίζετε τὰ δίκαια δυνήσεσθαι τοὺς δημότας [2]διακρίναι, οὐκ
ἂν ἐδώκατε τὴν εἰς ὑμᾶς ἔφεσιν· νῦν δὲ διὰ [3]φιλονεικίαν,
καὶ δι' ἔχθραν, καὶ δι' ἄλλας προφάσεις ἔσεσθαι τι τοιοῦ-

[1] ὧν ἂν ἀκοῦσαί [2] διακρῖναι [3] φιλονεικίαν, καὶ διὰ φθόνον, καὶ

eos censeamur) tamen nihil mutare audeo. Wolf. Hic vir operose nihil agit. Restitue cum MSto Veneto, et Edit. Morelii, pro ὅτε, ὄντες. *Inique nobiscum agi contendo, si in numero* reorum *sistar, atque inter eos, qui pœnas* pendunt; *cum propter jus civitatis inter vos esse deberem* judices, *eosque, qui pœnas* exposcunt. Pro τῶν λαμβανόντων in Bodl. reperitur: ἴσως τινῶν λαμβ. ἢ, γενοίμεθα τῶν λαμβανόντων. Quod neque verum est, neque acutum. Taylor. Sensum hujus loci videtur aliquatenus tradidisse Wolfius, quem tamen miror qua ratione exsculpere potuerit ex hac lectione. Quod si rescribamus: εἰ τῶν λαμβανόντων δίκην ὄντες δικαίως μεθ' ὑμῶν, ἐν τοῖς διδοῦσι γενοίμεθα, tum demum omnia plana sunt. *Miserrima omnium,* inquit, *res fuerit, si nos, qui una cum vobis decrevimus pœnas juste exigendas a civibus supposititiis, ipsi in eorum numero habeamur, quibus pœnæ dandæ sint.* Opponuntur nempe οἱ λαμβάνοντες, et οἱ διδόντες, δίκην. Jurin. Post ὑμῶν sub. γενοίμεθα, quod sequitur. Auger.

Ὀργὴν] An ὁρμὴν potius? Taylor.

γ'. Ἀνυπευθύνῳ] Cusi olim universi mendosissime ἂν ὑπευθύνῳ. Reformarunt Bodl. Lambin. Wolfius. Idem. Vid. Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R. l. VI. c. XI. §. V.

δ'. Εἰδὼς τοὺς νόμους] Utrum: εἰδὼς τοὺς νόμους καὶ μᾶλλον, ἢ προσῆκεν, τουτέστιν ἐμπειρότερος τῶν νόμων τοῦ δέοντος, τουτέστιν, ἀκριβοδίκαιος, καὶ λίαν ἀκριβῶς ὁρῶν τούτους, καὶ συκοφάντης γιγνόμενος, ut ait Menander: an: καὶ μᾶλλον ἀδίκως, ἀντὶ τοῦ, ἀδικώτερον, ἢ προσῆκεν? Wolf. Forte: Ἐπειδὴ τοίνυν οὗτος εἰδὼς τοὺς νόμους, ἀδίκως καὶ πλεονεκτικῶς, καὶ μᾶλλον, ἢ προσῆκεν, τὴν κατηγορίαν πεποίηται. Taylor.

Δυνήσεσθαι] Legendum δυνήσασθαι.

τον ἡγούμενοι, τὴν εἰς ὑμᾶς τοῖς ἀδικηθεῖσιν ἐποιήσατε
καταφυγήν. δι' ἣν καλῶς ποιοῦντες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
τοὺς ἠδικημένους ἅπαντας σεσώκατε.

ε'. Πρῶτον μὲν οὖν ὃν τρόπον ἐν τοῖς δημόταις συνέβη
τὴν διαψήφισιν γενέσθαι, φράσω πρὸς ὑμᾶς. τὸ γὰρ εἰς
αὐτὸ τὸ πρᾶγμα πάντα λέγειν, τοῦτ' [1]ἐγὼ ὑπολαμβάνω,
ὅσα τις παρὰ τὸ ψήφισμα πέπονθεν ἀδίκως καταστασι-
ασθεὶς ἐπιδεῖξαι. Εὐβουλίδης γὰρ οὗτος, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, ὡς ὑμῶν ἴσασι πολλοὶ, γραψάμενος ἀσεβείας τὴν
ἀδελφὴν [2]τοῦ Λακεδαιμονίου, τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψή-
φων οὐ μετέλαβεν. ὅτι δὴ ἐν ἐκείνῳ τῷ ἀγῶνι τὰ δίκαια,
τούτῳ δὲ τἀναντία ἐμαρτύρησα, διὰ ταύτην τὴν ἔχθραν
ἐπιτίθεταί μοι. καὶ βουλεύων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ κύ-
ριος ὢν τοῦ τε ὅρκου καὶ τῶν γραμματείων, ἐξ ὧν [3]ἐκάλει
τοὺς δημότας, τί ποιεῖ; πρῶτον μὲν, ἐπειδὴ συνελέγησαν
οἱ δημόται, κατέτριψε τὴν ἡμέραν δημηγορῶν, καὶ ψηφί-
σματα γράφων. τοῦτο δ' ἦν οὐκ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου, ἀλλ'
ἐπιβουλεύων ἐμοὶ, ὅπως ὡς ὀψιαίτατα ἡ διαψήφισις ἡ περὶ
ἐμοῦ γένοιτο. καὶ διεπράξατο τοῦτο. καὶ τῶν μὲν δημοτῶν
οἱ ὀμόσαντες ἐγενόμεθα τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα. ἠρξάμεθα
δὲ τοῦ διαψηφίζεσθαι δείλης ὀψίας, ὥςτε συνέβη ἡνίκα
1302 τοὐμὸν ὄνομα [4]ἐκάλει, τὸ σκότος ἤδη εἶναι· καὶ γὰρ ἦν
περὶ ἑξηκοστὸν, καὶ ἐκλήθην ὕστατος ἁπάντων τῶν ἐν
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ κληθέντων, ἡνίκα οἱ μὲν πρεσβύτεροι τῶν
δημοτῶν ἀπεληλύθεσαν εἰς τοὺς ἀγρούς. τοῦ γὰρ δήμου
ἡμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πέντε καὶ τριάκοντα στάδια τοῦ

[1] ἔγωγε [2] τὴν [3] ἀνεκάλει [4] ἐκαλεῖτο, σκότος

Omnino. Idem.

Δι' ἣν] Punge mecum salutariter: δι' ἣν, καλῶς ποιοῦντες, cætera. Idem.

ε'. Ὅτι δὴ] Vel fortean ὅτι δέ. Idem.

Ἐξ ὧν ἐνεκάλει] M. ἐκάλει. Wolf. Atque ita typis dedit. Et recte, credo, licet quatuor priores editiones aliter sentiant. *Unde jus habuit populares suos vel municipes convocandi, ad concilium cogendi.* Cum Wolfio est, qui Bodleianum exemplar notaverit. Taylor.

Κατέτριψε τὴν ἡμέραν] A Græcis, ἐκκρούειν τὸ πρᾶγμα τῷ χρόνῳ, τὴν ἡμέραν ἐν τῷ λέγειν κατατρίβειν, τὸν χρόνον ὑποτέμνεσθαι, τὴν ἡμέραν ὑφαιρεῖν vel καταναλίσκειν, quod a Latinis *tollere* vel *eximere diem, horam* &c., dicitur. Budæus.

Καὶ διεπράξατο τοῦτο] Margo Editionis Parisinæ hoc pacto, neglecta conjunctione: ἀλλ' ἐπιβουλεύων ἐμοὶ, ὅπως ὡς ὀψιαίτατα ἡ διαψήφισις ἡ περὶ ἐμοῦ γένοιτο, διεπράξατο τοῦτο. Taylor.

Ἐκάλει] Ἐκαλεῖτο marg. Benenati. Fortasse ἡνίκα τοὐμὸν ὄνομα ἐκαλεῖτο, σκότος εἶναι. Idem.

Καὶ γὰρ ἦν περὶ ἑξηκοστὸν] Videtur aliqua dinumeratio horologii aut clepsydræ hic contineri. Nisi quis putat, jam sexagesimum municipem citatum fuisse. Quod non placet, cum de 70 restitisse adhuc 15 tradat Auctor. Wolf. Verte: *Ego enim eram circa sexagesimum.* Taylor.

ἄστεος ἀπέχοντος, καὶ τῶν πλείστων ἐκεῖ οἰκούντων, ἀπεληλύθεσαν οἱ πολλοὶ, οἱ δὲ κατάλοιποι ἦσαν οὐ πλείους ἢ τριάκοντα· ἐν δὲ τούτοις ἦσαν ἅπαντες οἱ τούτῳ παρεσκευασμένοι. ἐπειδὴ δὲ ἐκλήθη τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἀναπηδήσας οὗτος ἐβλασφήμει κατ' ἐμοῦ ταχὺ καὶ πολλὰ, καὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ὥσπερ καὶ νῦν, [1]μάρτυρα ὧν κατηγόρησεν οὐδένα παρασχόμενος, οὔτε τῶν δημοτῶν, οὔτε τῶν ἄλλων πολιτῶν· παρεκελεύετο δὲ τοῖς δημόταις ἀποψηφίζεσθαι. ἀξιοῦντος δέ μου εἰς τὴν ὑστεραίαν ἀναβαλέσθαι, διά τε τὴν ὥραν, καὶ τὸ μηδένα μοι παρεῖναι, τό τε πρᾶγμα ἄφνω προσπεπτωκέναι, ἵνα τούτῳ τε ἐξουσία προσγένοιτο ὁπόσα βούλοιτο κατηγορῆσαι, καὶ μάρτυρας, εἴ τινας ἔχοι, παρασχέσθαι, ἐμοί τε ἐκγένοιτο [2]ἀπολογίσασθαι ἐν ἅπασι τοῖς δημόταις, καὶ τοὺς οἰκείους μάρτυρας παρασχέσθαι, καὶ [3]ὅτι γνοίησαν περὶ ἐμοῦ, τούτοις ἤθελον ἐμμένειν· οὗτος ὧν μὲν ἐγὼ προὐκαλούμην, οὐδὲν ἐφρόντισε, τὴν δὲ ψῆφον εὐθὺς ἐδίδου τοῖς παροῦσι τῶν δημοτῶν, οὔτε [4]ἀπολογίαν οὐδεμίαν δοὺς, οὔτ' ἔλεγχον οὐδένα ἀκριβῆ ποιήσας, οἱ δὲ τούτῳ συνεστῶτες, ἀναπηδήσαντες ἐψηφίζοντο. καὶ ἦν μὲν σκότος· οἱ δὲ, λαμβάνοντες δύο καὶ τρεῖς ψήφους ἕκαστος παρὰ [5]τούτων ἐνέβαλλον εἰς τὸν καδίσκον. σημεῖον δέ· οἱ μὲν γὰρ ψηφισάμενοι οὐ πλείους ἢ τριάκοντ' ἦσαν, αἱ δὲ 1303
ψῆφοι ἠριθμήθησαν πλείους ἢ ἑξήκοντα. ὥστε πάντας ἡμᾶς ἐκπλαγῆναι. καὶ ταῦτα ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ ὅτι οὔτε ἐδόθη ἡ ψῆφος [6]ἐν ἅπασι, πλείους τε ἐγένοντο τῶν ψηφισαμένων, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι. συμβαίνει δέ μοι περὶ τούτων, τῶν μὲν φίλων, ἢ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων μηδένα μάρτυρα παρεῖναι, διά τε τὴν ὥραν, καὶ διὰ τὸ μηδένα παρακαλέσαι, αὐτοῖς δὲ τοῖς ἠδικηκόσι με χρήσασθαι μάρ-

[1] μάρτυρα μὲν ὧν [2] ἀπολογήσασθαι [3] ὅ,τι [4] ἀπολογίαν ἐμοὶ δοὺς οὐδεμίαν [5] τούτου [6] Deest ἐν.

Μάρτυρα κ. τ. λ.] Restitue, ut optimus Parisiensis legit, μάρτυρα μὲν, ὧν κατηγόρησεν οὐδένα παρασχόμενος κ. τ. λ. Idem.

Ἀπολογίσασθαι] Editi omnes et MSti ἀπολογήσασθαι, et culpam credo fuisse non Wolfii, sed operarum, ut aliter hodie legeremus. Idem.

Ψῆφον — ἐδίδου] Vide Vales. pag. 39. Not. ad Harpocrat. Idem.

Παρὰ τούτων] Omnino rescribendum παρὰ τούτου, ab Eubulide scil. qui suffragiis ferendis præfuit. Jurin. Ita in Bodl. annotatur, et ego olim divinabam. Pariter etiam vertit Wolfius. Taylor.

Ἡ ψῆφος ἐν ἅπασι] Malim ἡ ψῆφος ἅπασι. Wolf. Ita etiam marg. Paris. Taylor.

Πλείους τε ἐγένοντο] Sc. αἱ ψῆφοι. Wolf.

τυσιν. ἃ οὖν οὐ δυνήσονται ἔξαρνοι γενέσθαι, ταῦτα γέγραφα αὐτοῖς. λέγε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

εἰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, συνέβαινε τοῖς Ἁλιμουσίοις περὶ ἁπάντων τῶν δημοτῶν διαψηφίσασθαι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, εἰκὸς ἦν καὶ εἰς ὀψὲ ψηφίζεσθαι, ἵνα ἀπηλλαγμένοι εἴησαν ποιήσαντες τὰ [1]ἡμῖν ἐψηφισμένα· εἰ δὲ πλείους ἢ εἴκοσιν ὑπόλοιποι ἦσαν τῶν δημοτῶν, περὶ ὧν ἔδει τῇ ὑστεραίᾳ διαψηφίσασθαι, καὶ ὁμοίως ἦν ἀνάγκη συλλέγεσθαι τοὺς δημότας, τί ποτ' ἦν τὸ δυσχερὲς Εὐβουλίδῃ ἀναβαλέσθαι εἰς τὴν ὑστεραίαν, καὶ περὶ ἐμοῦ πρώτου τὴν ψῆφον διδόναι τοῖς δημόταις; διότι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οὐκ ἠγνόει Εὐβουλίδης, ὅτι, εἰ λόγος ἀποδοθήσοιτο, καὶ παραγένοιντό μοι πάντες οἱ δημόται, καὶ ἡ ψῆφος δικαίως δοθείη, οὐδαμοῦ γενήσονται οἱ μετὰ τούτου συνεστηκότες.

ϛ'. Ὅθεν δ' οὗτοι συνέστησαν, ταῦτα, ἐπειδὰν περὶ τοῦ γένους εἴπω, τότε, ἂν βούλησθε [2]λέγειν, ἐρῶ· νῦν δὲ τί δίκαιον νομίζω, καὶ τί παρεσκεύασμαι ποιεῖν, ἄνδρες δικασταί; δεῖξαι πρὸς ὑμᾶς ἐμαυτὸν Ἀθηναῖον ὄντα, καὶ τὰ πρὸς πατρὸς, καὶ τὰ πρὸς μητρὸς, καὶ μάρτυρας τούτων,
1304 οὓς ὑμεῖς ἀληθεῖς φήσετε εἶναι, παρασχέσθαι, τὰς δὲ λοιδορίας καὶ τὰς αἰτίας ἀνελεῖν· ὑμᾶς δ' ἀκούσαντας τούτων, ἐὰν μὲν ὑμῖν πολίτης ὢν κατεστασιάσθαι δοκῶ, σώζειν, εἰ δὲ μὴ, πράττειν ὁποῖον ἄν τι ὑμῖν εὐσεβὲς εἶναι δοκῇ. ἄρξομαι δὲ ἐντεῦθεν. διαβεβλήκασι γάρ μου τὸν πατέρα, ὡς ἐξένισε· καὶ ὅτι μὲν ἁλοὺς ὑπὸ τῶν πολεμίων ὑπὸ τὸν [3]Δεκελικὸν πόλεμον, καὶ πραθεὶς εἰς Λευκάδα, [4]Λεάνδρῳ περιτυχὼν τῷ ὑποκριτῇ, πρὸς τοὺς οἰκείους [5]ἐσώθη δεῦρο πολλοστῷ χρόνῳ, παραλελοίπασιν. ὥσπερ δὲ δέον ἡμᾶς δι'

[1] ὑμῖν [2] ἀκούειν [3] δεκελεικὸν [4] Κλεάνδρῳ [5] διεσώθη

Ἡμῖν ἐψηφισμ.] Sc. nobis, a nostra tribu, ab Alimusiis. Male Wolfius: *vestrum decretum exsecuti*. Taylor.

ϛ'. Ἂν βούλησθε] Τότε, ἄν με βούλησθε λέγειν, ἐρῶ. Wolf.

Ὑμᾶς δὲ ἀκούσαντας] Sc. δίκαιον νομίζω. Idem.

Δεκελικὸν] Potius Δεκελεικὸν, uti in marg. Benenati. Ita exarari semper fere solet, et debet. De Decelico bello, præter Scriptores istius argumenti, vide Harpocr. v. Δεκελεικὸς et Ἀρχιδάμιος πόλεμος, Valesium pariter pag. 39. Taylor.

Πολλοστῷ χρόνῳ] Μετὰ πολὺν χρόνον.

ἐκείνας τὰς ἀτυχίας ἀπολέσθαι, τὸ ξενίζειν αὐτοῦ κατηγορήκασιν. ἐγὼ δ' ἐξ αὐτῶν τούτων μάλιστ' ἂν [1] οἶμαι ὑμῖν Ἀθηναῖον ὄντα ἐπιδείξειν. καὶ πρῶτον μὲν ὡς ἑάλω καὶ ἐσώθη, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι· ἔπειτα ὅτι ἀφικόμενος, τῆς οὐσίας παρὰ τῶν θείων τὸ μέρος μετέλαβεν· εἶτα, [2] ὅτι ἐν τοῖς δημόταις, οὔτ' ἐν τοῖς φράτορσιν, οὔτε ἄλλοθι οὐδαμοῦ τὸν ξενίζοντα οὐδεὶς πώποτε ᾐτιάσατο, ὡς εἴη ξένος. καί μοι λάβε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

περὶ [3] μὲν τῆς ἁλώσεως, καὶ τῆς σωτηρίας, ἣν συνέβη γενέσθαι τῷ πατρὶ δεῦρο, ἀκηκόατε. ὡς δ' ὑμέτερος ἦν πολίτης, ὦ ἄνδρες δικασταί, — τὸ γὰρ ὂν καὶ ἀληθὲς οὕτως ὑπάρχει —, μάρτυρας καλῶ τοὺς ζῶντας [4] ὑμῖν τῶν συγγενῶν τῶν πρὸς πατρός. κάλει [5] δέ μοι πρῶτον μὲν Θουκριτίδην καὶ [6] Χαρεισιάδην. ὁ γὰρ τούτων πατὴρ [7] Χαρείσιος ἀδελφὸς ἦν τοῦ πάππου τοῦ ἐμοῦ Θουκριτίδου, καὶ [8] τῆς Λυσαρέτης τῆς ἐμῆς τίτθης, θεῖος δὲ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ· ἀδελφὴν γὰρ ὁ πάππος οὑμὸς ἔγημεν, οὐχ ὁμομητρίαν. 1305
ἔπειτα Νικιάδην· καὶ γὰρ ὁ τούτου πατὴρ Λυσανίας ἀδελφὸς ἦν τοῦ Θουκριτίδου, καὶ τῆς Λυσαρέτης, θεῖος δὲ τοῦ [9] πατρὸς τοῦ ἐμοῦ. ἔπειτα Νικόστρατον· καὶ γὰρ ὁ τούτου πατὴρ [10] Νικιάδης, ἀδελφιδοῦς ἦν τῷ πάππῳ τῷ ἐμῷ, καὶ τῇ τίτθῃ, ἀνεψιὸς δὲ τῷ πατρί. καί μοι κάλει τούτους πάντας. σὺ δὲ ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

τῶν μὲν τοίνυν πρὸς ἀνδρῶν τῷ πατρὶ συγγενῶν ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μαρτυρούντων, καὶ διομνυμένων

[1] οἴομαι ὑμῖν ἐμαυτὸν ἀθηναῖον [2] ὅτι οὔτ' ἐν [3] μὲν τοίνυν τῆς [4] ἡμῖν [5] δή [6] Χαρισιάδην [7] Χαρίσιος [8] Deest articulus. [9] πατρὸς ἦν τοῦ [10] ὁ Νικιάδης

Wolf.

Εἶτα] Restitue cum Parisiensi: εἶτα, ὅτι οὔτε ἐν τοῖς δημόταις, οὔτ' ἐν τοῖς φράτορσιν etc. Taylor.

Τοὺς ζῶντας ὑμῖν] Potius τοὺς ζῶντας ἡμῖν, ex marg. Benenati. Taylor.

Λυσαρετῆς] [Ut Editi.] Alias hujusmodi composita penacuuntur, ut Ἱππαρέτη.

Wolf.

Τῆς ἐμῆς τίτθης] Aviam paternam hic intelligendam, non nutricem, aut materteram, aut matris matrem, Genealogia docet, cum Thucritides et Lysarete, patre eodem nati, conjuges fuerint. Idem.

Ἐπίλαβε] Alii ὑπόλαβε, sed infeliciter. Vide annotata ad Lysiam pag. 737. pen.

[1] οἰκεῖον εἶναι [2] καὶ συγγενῆ τὸν ἐμὸν πατέρα αὐτοῖς, ὧν οὐδεὶς δήπου παραστησάμενος τοὺς συνεισομένους [3] αὐτῷ τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντι, κατ' ἐξωλείας ἐπιορκεῖ. λάβε δὴ καὶ [4] τὰς πρὸς γυναικῶν τῷ πατρὶ συγγενῶν μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

οἱ μὲν τοίνυν ζῶντες οὗτοι τῶν συγγενῶν τοῦ πατρὸς, καὶ πρὸς ἀνδρῶν, καὶ πρὸς γυναικῶν, μεμαρτυρήκασιν, ὡς ἦν ἀμφοτέρωθεν Ἀθηναῖος, καὶ μετῆν τῆς πόλεως αὐτῷ δικαίως. κάλει δή μοι καὶ τοὺς φράτορας, ἔπειτα τοὺς γεννητάς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

λάβε δὴ καὶ τὰς τῶν δημοτῶν μαρτυρίας καὶ τὰς τῶν συγγενῶν περὶ τῶν φρατόρων, ὡς εἵλοντό με φρατρίαρχον.

[1] Deest οἰκεῖον. [2] Deest καί. [3] αὐτῷ [4] τὰς τῶν πρὸς

Taylor.

Οἰκεῖον] Cum in omnibus exemplaribus, tam manu exaratis, quam prelo excusis, ea vox desideraretur, nescio, unde arriperet, miror, quod arriperet tacitus, bonus noster Wolfius. Id tamen certe necessarium, vel aliquid demum ejusmodi, quale est id, quod habet marg. Paris. διομνυμένων εἶναι πολίτην καὶ συγγενῆ. Idem.

Παραστησάμενος] Suidas interpretatur, παραλαβὼν, ἑλὼν, καταστρεψάμενος. Sed hoc ad rem bellicam pertinet. In Orationibus Tutoriis est τοὺς παῖδας παραστήσασθαι, qua de re suo loco. Hic non videtur aliud significare, quam *in conspectu*, aut *adhibitis*. Reliqui enim populares Alimusii non ignorassent perjurium. Verti *productis iis*, sed minus placet. Wolf. Proprie *sistens, producens, prodire faciens.* Hic verte cum Wolfio. Auger.

Αὐτῷ] Editio Parisina legit αὑτῷ, quod melius. Proxime μαρτυροῦντα editi universi ante Wolfium. Ven. ut debuit, μαρτυροῦντι. Taylor.

Κάλει δή μοι καὶ τοὺς φράτορας] Sunt apud Athenienses πολῖται καὶ πολίτιδες, ἀστοὶ καὶ ἀσταὶ, hoc est, πάντες οἱ συμπολιτευόμενοι. ἀστὸν enim et πολίτην differre, ut ἄστυ et πόλιν, etsi non est absurdum, non tamen perpetuo observatur. Horum alii sunt πολιτικοὶ, ἢ πολιτευόμενοι, alii ἰδιῶται, ἰδιωτεύοντες, ἢ ἀπολίτευτοι. Sequuntur φυλέται, *Tribules*, δημόται, *Populares*, aut *Municipes*, (etsi non ignoro, Ciceronem Cimonis curiales Laciadas dicere) φράτορες, *Curiales*, γεννηταὶ, *Gentiles.* Quibus vocibus uti mihi ut liceat, impetratum velim ab æquis lectoribus. Ac cætera vocabula obscura non sunt: φράτορες autem et γεννηταὶ quod munus habuerint, tradit Suidas hoc modo. Φυλαὶ *Tribus* olim fuerunt quatuor, ad numerum anni temporum: harum singulæ tribuebantur in tres φρατρίας, ἢ τριττῦς, id est *curias*, quæ duodecim fuerunt imitatione duodecim mensium. Unde φράτορες. Unaquæque φρατρία ἢ τριττὺς habuit γένη, id est, *gentes* triginta, pro numero dierum mensis. Unde Γεννηταὶ dicti *Gentiles*, non quidem ratione cognationis, sed propter familias ad hunc modum distributas. Vide γεννηταὶ et φράτορες. Etsi et ex Auctore nostro pleraque hujus generis perspiciuntur, cujus accurata lectio, et index loca similia demonstrans, homini vigilanti commentarii loco erunt. Wolf. Vide Harpocrat. v. Γεννηταὶ, ea, quæ diximus ad Orat. c. Neæram p. 1365. v. 10. ed. R. et ad Lycurgum. Notavi antea, legendum videri, ut quidam legunt non γεννητὰς, sed γενητὰς, quo modo et hic etiam exhibetur in marg. Morelii. Vide Orat. Isæi de Apollodori hæreditate, et H. St. annotationes ad marg. Taylor.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ζ'. Τὰ μὲν τοίνυν ὑπὸ [1] τῶν συγγενῶν, καὶ φρατόρων, καὶ δημοτῶν, καὶ γεννητῶν, ὧν προσήκει μαρτυρούμενα, ἀκηκόατε· ἐξ ὧν ἐστὶν ὑμῖν εἰδέναι, πότερόν ποτε ἀστὸς ἢ ξένος ἦν, ᾧ ταῦθ' ὑπῆρχε. καὶ γὰρ εἰ μὲν εἰς ἕνα ἢ δύο ἀνθρώπους κατεφεύγομεν, εἴχομεν ἄν τινα ὑποψίαν παρεσκευάσθαι τούτους· εἰ δ' ἐν ἅπασιν, ὅσοισπερ ἕκαστος
ὑμῶν, ἐξητασμένος φαίνεται καὶ ζῶν ὁ πατὴρ, καὶ νῦν [2] ἐγὼ 1306
ὁ λέγων, φράτορσι, συγγενέσι, δημόταις, γεννηταῖς, πῶς ἔνεστιν, [3] ἢ πῶς δυνατὸν τούτους ἅπαντας, μὴ μετ' ἀληθείας ὑπάρχοντας, κατεσκευάσθαι; εἰ μὲν τοίνυν εὔπορος ὢν ὁ πατὴρ χρήματα δοὺς τούτοις ἐφαίνετο, πείσας συγγενεῖς αὐτοὺς ἑαυτοῦ φάσκειν εἶναι, λόγον εἶχεν ὑποψίαν τιν' ἔχειν ὡς οὐκ ἦν ἀστός· εἰ δὲ πένης ὢν ἅμα συγγενεῖς τε παρέσχετο τοὺς αὐτοὺς, καὶ μεταδιδόντας τῶν ὄντων ἐπεδείκνυε, πῶς οὐκ εὔδηλον, ὅτι τῇ ἀληθείᾳ προσήκει τούτοις; οὐ γὰρ ἂν δήπου, εἴ γε μηδενὶ ἦν οἰκεῖος, χρήματ' αὐτῷ προστιθέντες οὗτοι, τοῦ γένους μετεδίδοσαν· ἀλλ' ἦν, ὡς τό τε ἔργον ἐδήλωσε, καὶ ὑμῖν μεμαρτύρηται.

η'. Ἔτι τοίνυν ἀρχὰς ἔλαχε, καὶ ἦρξε δοκιμασθείς. καί μοι λαβὲ τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

οἴεταί τις οὖν [4] ὑμῖν ἐᾶσαι ποτ' ἂν τοὺς δημότας [5] ἐκεῖνον ξένον ὄντα, καὶ μὴ πολίτην, ἄρχειν παρ' αὐτοῖς, ἀλλ' οὐκ ἂν κατηγορεῖν; οὐ τοίνυν κατηγόρησεν οὐδὲ εἷς, οὐδ' ἠτιά-

[1] τῶν ζώντων συγγενῶν [2] ἐγὼ, λέγω, φράτορσι [3] [ἢ πῶς δυνατὸν] [4] ὑμῶν [5] ἐκεῖνον τὸν ξένον, καὶ μὴ

ζ'. Εἰ δ' ἐν ἅπασιν — ἐξητασμένος] Ἅπαντα διεληλυθὼς, ἅπασι κεχρημένος. Wolf.

Καὶ νῦν κ. τ. λ.] Καὶ νῦν ἐγὼ ὁ λέγων. Idem. Editiones superiores ad unam omnes, καὶ νῦν ἐγὼ λέγω. Fortasse recte. εἰ δ' ἐν ἅπασιν — ἐξητασμένος φαίνεται καὶ ζῶν ὁ πατὴρ, καὶ νῦν ἐγὼ, λέγω, φράτορσι, συγγενέσι κ. τ. λ. *si pater, dum vixit, et ego nunc, apud omnes eos probati sumus, apud quos unusquisque vestrum*, nempe, *curiales* etc. Taylor.

Λόγον εἶχεν] Οὐκ ἂν ἀλόγως ὑπωπτεύετο. Wolf. Mox τιν' non refertur ad ὑποψίαν. *Rationi congruum esset aliquem habere suspicionem* etc. Auger.

η'. Ὑμῖν] Ὑμῶν. Jurin.

Ξένον καὶ μὴ πολίτην] Forte ξένον ὄντα, καὶ μὴ πολίτην. Et [p. 315. v. 22.] τιθέντας ἐᾶσαι, pro ἐάσειε, tertia optativi. Et [p. 316. v. 6.] ἐπεὶ καὶ ταύτην. Et [v. 10.] ἔνοχον εἶναι τῇ κακηγορίᾳ. Infames tamen fuisse circumforaneos homines, ex Orat. contra Neæram videmus. Et v. 16. ὅτι οὐκ ἔξεστι. Wolf. Certe sine ulla necessitate addidit istud ὄντα Wolfius. Neque agnoscunt aut Editi, aut MSti. Taylor.

σατο. ἀλλὰ μὴν καὶ διαψηφίσεις ἐξ ἀνάγκης ἐγένοντο τοῖς δημόταις, ὀμόσασι καθ' ἱερῶν, ὅτ' ἀπώλετο αὐτοῖς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, δημαρχοῦντος Ἀντιφίλου τοῦ πατρὸς τοῦ Εὐβουλίδου· καὶ τινὰς ἀπήλασαν [1] αὐτῶν. περὶ ἐκείνου δὲ οὐδεὶς οὔτ' εἶπεν, οὔτ' ἠτιάσατο τοιοῦτον οὐδέν. καίτοι πᾶσίν ἐστιν ἀνθρώποις τέλος τοῦ βίου θάνατος. καὶ περὶ ὧν μὲν ἄν τις ζῶν αἰτίαν σχῇ περὶ τοῦ γένους, δίκαιον τοὺς παῖδας τὴν ἀειλογίαν παρέχειν· περὶ ὧν δ' ἂν μηδεὶς αὐτὸν ζῶντα καταιτιάσηται, πῶς οὐ δεινὸν, εἰ
1307 τοὺς παῖδας ὁ βουλόμενος κρινεῖ; εἰ μὲν τοίνυν περὶ τούτων
μηδεὶς λόγος ἐξητάσθη, δῶμεν τοῦτο λεληθέναι· εἰ δ' ἐδόθη, καὶ διεψηφίσαντο, καὶ μηδὲν ἠτιάσατο πώποτε μηδεὶς, πῶς οὐ δικαίως ἂν [2] ἐγὼ κατ' ἐκεῖνον Ἀθηναῖος εἴην, τὸν τελευτήσαντα πρὶν ἀμφισβητηθῆναι τοῦ γένους αὐτῷ; ὡς δὴ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει καὶ τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

θ'. Ἔτι τοίνυν παίδων αὐτῷ τεττάρων γενομένων ὁμομητρίων ἐμοὶ, καὶ τελευτησάντων, ἔθαψε τούτους εἰς τὰ πατρῷα μνήματα, ὧν, ὅσοιπέρ εἰσι τοῦ γένους, κοινωνοῦσι· καὶ τούτων οὐδεὶς οὐκ ἀπεῖπε πώποτε, οὐκ ἐκώλυσεν, οὐ δίκην ἔλαχε. καίτοι τίς ἂν ἔστιν, ὅστις εἰς τὰ πατρῷα μνήματα τοὺς μηδὲν ἐν [3] γένει τιθέντας ἐάσαι; ὡς τοίνυν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λάβε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ι'. Περὶ μὲν τοίνυν τοῦ πατρὸς, ὡς Ἀθηναῖος ἦν, ταῦτ' ἔχω λέγειν, καὶ μάρτυρας παρέσχημαι τοὺς ὑπ' αὐτῶν τούτων ἐψηφισμένους εἶναι πολίτας, μαρτυροῦντας ἐκεῖνον ἑαυτοῖς ἀνεψιὸν εἶναι. φαίνεται δὲ βιοὺς ἔτη τόσα καὶ τόσα

[1] αὐτῶν [2] ἔγωγε [3] γένει προσήκοντας τιθέναι ἐάσαι

Περὶ τοῦ γένους] Dele otiosa ista vocabula. Loquitur generaliter, περὶ ὧν ἄν τις ζῶν αἰτίαν σχῇ, δίκαιον τοὺς παῖδας τὴν ἀειλογίαν παρέχειν. Curiosus aliquis annotator, nimium memor causæ, quæ in hac quæstione tractatur, ista ingeminavit, quæ sane perturbant etiam constructionem. Idem.

Πῶς οὐ δικαίως κ. τ. λ.] Omittitur in versione τὸν τελευτήσαντα, *qui diem suum obiit*. Malim etiam κατ' ἐκεῖνον reddi *ejus jure*, vel *secundum illum*, quam, *propter illum*. Jurin.

θ'. Τοὺς μηδὲν ἐν γένει —] Leg. vid. τοὺς μηδὲν γένει προσήκοντας ἐντιθέναι ἐάσαι. Auger.

ἐνθάδε, καὶ οὐδαμοῦ πώποτε ὡς ξένος ἐξετασθεὶς, ἀλλὰ
πρὸς τούτους ὄντας συγγενεῖς καταφεύγων· οὗτοι δὲ καὶ
προσδεχόμενοι, καὶ τῆς οὐσίας μεταδιδόντες, ὡς αὐτῶν ἑνί.
τοῖς χρόνοις τοίνυν οὕτω φαίνεται γεγονὼς, ὥςτε, εἰ καὶ
κατὰ θάτερα ἀστὸς ἦν, εἶναι πολίτην προσήκειν αὐτόν·
γέγονε γὰρ πρὸ Εὐκλείδου. περὶ δὲ τῆς μητρὸς [1] — ἐπεὶ
καὶ ταύτην διαβεβλήκασί μου — λέξω, καὶ μάρτυρας ὧν
ἂν λέγω, καλῶ. καίτοι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐ μόνον παρὰ 1308
τὰ ψηφίσματα τὰ περὶ [2] τὴν ἀγορὰν, διέβαλεν ἡμᾶς Εὐ-
βουλίδης, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοὺς νόμους, οἳ κελεύουσιν ἔνοχον
εἶναι τῇ [3] κατηγορίᾳ τὸν τὴν ἐργασίαν τὴν ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἢ
τῶν πολιτῶν, ἢ τῶν πολιτίδων ὀνειδίζοντά τινι. ἡμεῖς δὲ
ὁμολογοῦμεν [4] μὲν ταινίας πωλεῖν, καὶ ζῆν οὐχ ὃν τινα
τρόπον βουλόμεθα. καὶ εἴ σοι ἐστὶ τοῦτο σημεῖον, ὦ Εὐ-
βουλίδη, τοῦ μὴ Ἀθηναίους εἶναι ἡμᾶς, ἐγώ σοι τούτου
ὅλως τοὐναντίον ἐπιδείξω, ὅτι οὐκ [5] ἐξέσται ξένῳ ἐν τῇ
ἀγορᾷ ἐργάζεσθαι. καί μοι λαβὼν ἀνάγνωθι πρῶτον τὸν
Σόλωνος νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

λάβε δὴ καὶ τὸν Ἀριστοφῶντος. οὕτω γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθη-

[1] (καὶ γὰρ καὶ τ. δ. * μοι,) [2] * τῆς ἀγορᾶς διέβαλλεν [3] κακηγορίᾳ [4] μὲν] καὶ [5] ἔξεστι

l. Ὥστε εἰ καὶ κατὰ θάτερα] Lambinus: ὥστε εἰ καὶ μὴ κατὰ θάτερα. Sed locum non intellexit, qui quidem bene a Wolfio redditur. Ἀριστοφῶν δὲ ὁ ῥήτωρ, ὁ τὸν νόμον εἰσενεγκὼν ἐπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος, ὃς ἂν μὴ ἐξ ἀστῆς γένηται νόθον εἶναι, αὐτὸς ἀπεδείχθη — ἐκ — τῆς ἑταίρας παιδοποιησάμενος. Athen. l. XIII. p. m. 285. TAYLOR. Quin hoc ipsum multo ante sciverat Pericles; ut Plutarcho in ejus vita memoratur. Sed dissidium compono: ac sciendum, legem a Pericle latam quidem, verum mox et abrogatam; ut videre est in verbis Athenæi: posteaque ab Euclide restitutam. *Meurs. Them. Attic.* l. II. c. XII.

Ψηφίσματα] Distingue: οὐ μόνον παρὰ τὰ ψηφίσματα, τὰ περὶ ἀγορὰν διέβαλεν ἡμᾶς Εὐβουλίδης, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοὺς νόμους. TAYLOR.

Κατηγορίᾳ] Eruditissimus Wesselingius ad Petit. LL. Attic. pag. 644. recte admonuit, rescribendum esse κακηγορίᾳ. Vide supra ad p. 315. v. pen. Usu venit maximo, ut hæ voces permiscerentur. Dixi ad Lysiam pag. 353. ult. IDEM.

Ταινίας πωλεῖν] Hermogenes Cap. περὶ Ἀφελείας. Ἔτι ἀφελεῖς ἔννοιαι, καὶ αἱ πλησιάζειν πως δοκοῦσαι τῷ εὐτελεῖ. γίνονται δὲ αὗται, ὅταν περὶ εὐτελῶν καὶ τῶν τυχόντων πραγμάτων λέγῃ τις. ὡς ἐν τῷ κατὰ Στεφάνου ψευδομαρτυριῶν· ἢ τὰ καταχύσματά φησιν αὐτοῦ κατέχεε. καὶ πάλιν, ἑτέρωθι τὴν ῥαφανὶδα ἐκτίλλειν. καὶ ἐν τῇ πρὸς Εὐβουλίδην ἐφέσει, τὸ λέγειν, ὅτι ταινίας ἐπίπρασκεν ἐν τῇ ἀγορᾷ ἡ μήτηρ. Adi porro Casaub. ad Athen. VII. 22. Herald. Animadv. Lib. II. Cap. II. §. 14. IDEM.

Βουλόμεθα] Vel ἐβουλόμεθα potius. IDEM.

Ἐξέσται] Ita Editi constanter. Melius tamen ἔξεστι, ut Wolfius dedit, et uti nos quoque, nescio tamen, qua fortuna impediti, dare voluimus. Vide supra ad p. 315. v. pen. IDEM.

ναῖοι, τοῦτον ἔδοξεν ἐκεῖνος [1] ὑμῖν καλῶς καὶ δημοτικῶς
νομοθετῆσαι, ὥςτε [2] ψηφίσασθαι πάλιν ἀνανεώσασθαι.

ΝΟΜΟΣ.

προσήκει τοίνυν ὑμῖν, βοηθοῦσι τοῖς νόμοις, μὴ τοὺς ἐργα-
ζομένους ξένους νομίζειν, ἀλλὰ τοὺς συκοφαντοῦντας πονη-
ρούς. ἐπεὶ, ὦ Εὐβουλίδη, ἔστι καὶ ἕτερος περὶ τῆς ἀργίας
νόμος· ᾧ αὐτὸς ἔνοχος ὢν, ἡμᾶς τοὺς ἐργαζομένους δια-
βάλλεις. ἀλλὰ γὰρ τοσαύτη τις ἀτυχία ἐστὶ περὶ ἡμᾶς
νῦν, ὥςτε τούτῳ μὲν ἔξεστιν ἔξω τοῦ πράγματος βλασφη-
μεῖν, καὶ πάντα ποιεῖν, ὅπως μηδενὸς τῶν δικαίων [3] ἐγὼ
τύχω· ἐμοὶ δ' ἐπιτιμήσετε ἴσως, ἐὰν λέγω, ὃν τρόπον οὗτος
ἐργάζεται περιϊὼν ἐν τῇ πόλει. καὶ εἰκότως. ἃ γὰρ ὑμεῖς
ἴστε, τί δεῖ λέγειν; σκοπεῖτε δή. νομίζω γὰρ ἔγωγε τὸ
ἐν τῇ ἀγορᾷ ἡμᾶς ἐργάζεσθαι, μέγιστον εἶναι σημεῖον τοῦ
1309 ψευδεῖς ἡμῖν αἰτίας τοῦτον ἐπιφέρειν. ἣν γάρ φησι ταινιό-
πωλιν εἶναι, καὶ φανερὰν πᾶσι, προσῆκε δήπουθεν εἰδότας
[4] αὐτοὺς πολλοὺς ἥτις ἐστὶ, μαρτυρεῖν, καὶ μὴ μόνον ἀκοήν.
ἀλλ' εἰ μὲν ξένη ἦν, τὰ τέλη ἐξετάσαντας τὰ ἐν τῇ ἀγορᾷ,
εἰ ξενικὰ ἐτέλει, καὶ ποδαπὴ ἦν, ἐπιδεικνύντας· εἰ δὲ δούλη,
μάλιστα μὲν τὸν πριάμενον, εἰ δὲ μὴ, τὸν ἀποδόμενον ἥκειν
καταμαρτυροῦντα, εἰ δὲ μὴ, τῶν ἄλλων τινὰ, ἢ ὡς ἐδού-
λευσεν, ἢ ὡς ἀφείθη ἐλευθέρα. νῦν δὲ τούτων μὲν ἀπέδειξεν
οὐδέν· λελοιδόρηκε δὲ ὡς ἐμοὶ δοκεῖ [5] οὐδέν τι. τοῦτο γάρ
ἐστιν ὁ συκοφάντης, αἰτιάσασθαι μὲν πάντα, ἐξελέγξαι δὲ
μηδέν. ἔπειτα κἀκεῖνο περὶ τῆς μητρὸς εἴρηκεν, ὅτι ἐτίτ-
θευσεν. ἡμεῖς δὲ, ὅτε ἡ πόλις ἠτύχει, καὶ πάντες κακῶς
ἔπραττον, οὐκ ἀρνούμεθα τοῦτο γενέσθαι· ὃν δὲ τρόπον,

[1] Deest ὑμῖν. [2] ἐψηφίσασθε πάλιν τὸν αὐτὸν ἀνανεώσασθαι [3] ἐγὼ τῶν δικαίων [4] αὐτὴν [5] οὐδὲν ὅ,τι οὔ.

Ὑμῖν] Abest ab omnibus, tam cusis, quam manu exaratis, priusquam Wolfius in impressione sua dederit. Miror autem dedisse, lectore de ea re non admonito. Fortasse, deleta rursus ea voce, quæ occulte videtur irrepsisse, ita legendum: οὕτω γὰρ — τούτῳ (i. e. Aristophonti) ἔδοξεν ἐκεῖνος καλῶς καὶ δημοτικῶς νομοθετῆσαι, ὥστε ψηφίσασθαι πάλιν ἀνανεώσασθαι. IDEM.

Αὐτοὺς] Melius αὐτὴν cum Ven. et marg. Benenati. IDEM.

Τὰ τέλη ἐξετάσαντας] *Excutienda fuerunt vectigalia.* Wolfius. Male, ut arbitror. Ait Orator: *si allegaverint fuisse eam peregrinam, adducendi erant illi, qui peregrinantium vectigalia exegerint; si ancillam, emtor.* IDEM.

Δοκεῖ οὐδέν τι] Lego et suppleo: δοκεῖ οὐδέν τι ἄλλο πράξας. AUGER.

καὶ ὧν ἕνεκα ἐτίτθευσεν, ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω. μη-
δεὶς δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δυσχερῶς ὑπολάβῃ.
καὶ γὰρ νῦν ἀστὰς γυναῖκας πολλὰς εὑρήσετε τιτθευού-
σας, ἃς ὑμῖν καὶ κατ' ὄνομα, ἐὰν βούλησθε, ἐροῦμεν. εἰ δέ
γε πλούσιοι ἦμεν, οὔτ' ἂν τὰς ταινίας ἐπωλοῦμεν, οὔτ' ἂν
ὅλως ἦμεν ἄποροι. ἀλλὰ τί ταῦτα κοινωνεῖ τῷ γένει; ἐγὼ
μὲν οὐδὲν οἶμαι. μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοὺς πένη-
τας ἀτιμάζετε — ἱκανὸν γὰρ [1] αὐτοῖς τὸ πένεσθαι κα-
κὸν —, μηδέ γε τοὺς ἐργάζεσθαι, καὶ ζῆν ἐκ τοῦ δικαίου
προαιρουμένους. ἀλλ' ἀκούσαντες, ἐὰν ὑμῖν ἐπιδεικνύω τῆς
μητρὸς τοὺς οἰκείους, οἵους [2] προσῆκεν εἶναι ἀνθρώποις
ἐλευθέροις, [3] ἐὰν καταιτιᾶται περὶ αὐτῆς ταύτας τὰς δια- 1310
βολὰς, ἐξομνυμένους, καὶ μαρτυροῦντας, αὐτὴν ἀστὴν
οὖσαν εἰδέναι, οὓς ὑμεῖς φήσετε πιστοὺς εἶναι, [4] καὶ δικαίαν
ἡμῖν θέσθε τὴν ψῆφον.

ιά. Ἐμοὶ γὰρ ἦν πάππος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῆς
μητρὸς πατὴρ Δαμόστρατος Μελιτεύς. τούτῳ γίγνονται
τέτταρες παῖδες. ἐκ μὲν ἧς [5] τὸ πρῶτον ἔσχε γυναικὸς,
θυγάτηρ καὶ υἱὸς, ᾧ ὄνομα Ἀμυθέων· ἐκ δὲ τῆς ὕστερον
Χαιρεστράτης, ἡ μήτηρ ἡ ἐμὴ, καὶ Τιμοκράτης. τούτοις δὲ
γίγνονται παῖδες, τῷ μὲν Ἀμυθέωνι Δαμόστρατος τοῦ
πάππου τοὔνομα ἔχων, καὶ Καλλίστρατος, καὶ Δεξίθεος.
καὶ ὁ μὲν Ἀμυθέων, ὁ τῆς μητρὸς ἀδελφὸς, τῶν ἐν Σικε-
λίᾳ στρατευσαμένων καὶ τελευτησάντων ἐστί· καὶ τέ-
θαπται ἐν τοῖς δημοσίοις μνήμασι. καὶ ταῦτα μαρτυρή-
σεται. τῇ δὲ ἀδελφῇ αὐτοῦ συνοικησάσῃ Διοδώρῳ Ἁλαιεῖ
υἱὸς γίνεται Κτησίβιος. καὶ οὗτος μὲν ἐτελεύτησεν ἐν
Ἀβύδῳ, μετὰ Θρασυβούλου στρατευόμενος· ζῇ δὲ τούτων
ὁ Δαμόστρατος, ὁ τοῦ Ἀμυθέωνος, τῆς μητρὸς ἀδελφιδοῦς

[1] αὐτοῖς ἐστὶ τὸ [2] προσήκει [3] ἐὰν] ἃ οὗτος [4] Deest καί. [5] τοπρῶτον

Ἀλλ' ἀκούσαντες] Ita arbitror locum hunc esse reformandum, literula vix immutata, verum ordine instaurato, sc. ἀλλ' ἀκούσαντες, ἐὰν ὑμῖν ἐπιδεικνύω τῆς μητρὸς τοὺς οἰκείους, οἵους προσῆκεν εἶναι ἀνθρώπους ἐλευθέρους, καὶ οὓς ὑμεῖς φήσετε πιστοὺς εἶναι (ἐὰν καταιτιᾶται περὶ αὐτῆς ταύτας τὰς διαβολὰς) ἐξομνυμένους, καὶ μαρτυροῦντας αὐτὴν ἀστὴν οὖσαν εἰδέναι, δικαίαν ἡμῖν θέσθε τὴν ψῆφον. TAYLOR.

ιά. Δεξίθεος] Postea Εὐξίθεος. [p. 319. v. 10.] δε et ευ sæpe permutantur ob non dissimiles ductus literarum. WOLF. Hic Dexitheus non idem est cum illo Euxitheo, qui postea occurrit. Fallitur Wolfius. TAYLOR.

Καὶ ὁ μὲν Ἀμυθέων] Male Wolfius: *ac Dexitheus ex eorum numero est* etc. cum id de Amytheone dicitur. IDEM.

Μαρτυρήσεται] Sensu passivo: *et hæc testimonio confirmabuntur*. AUGER.

τῆς ἐμῆς. τῆς δὲ Χαιρεστράτης, τῆς ἐμῆς τίτθης τὴν ἀδελφὴν λαμβάνει Ἀπολλόδωρος Πλωθεύς. τούτων γίνεται Ὀλύμπιχος, τοῦ δὲ Ὀλυμπίχου, Ἀπολλόδωρος. καὶ οὗτος ζῇ. καί μοι κάλει αὐτούς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

τούτων μὲν τοίνυν ἀκηκόατε μαρτυρούντων καὶ διομνυμένων. τὸν δὲ καὶ ὁμομήτριον, καὶ κατ' ἀμφότερ' ἡμῖν συγγενῆ καλῶ, καὶ τοὺς υἱεῖς αὐτοῦ. τῷ γὰρ Τιμοκράτει τῷ τῆς μητρὸς ἀδελφῷ τῆς ἐμῆς ὁμοπατρίῳ καὶ ὁμομητρίῳ γίνεται
1311 Εὐξίθεος· τοῦ δ' Εὐξιθέου τρεῖς υἱεῖς. οὗτοι πάντες ζῶσι.
καί μοι κάλει τοὺς ἐπιδημοῦντας αὐτῶν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

λάβε δή μοι καὶ τὰς μαρτυρίας τῶν φρατόρων καὶ συγγενῶν τῶν τῆς μητρὸς καὶ δημοτῶν, καὶ ὧν τὰ μνήματα ταὐτά.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

τὰ μὲν τοίνυν τοῦ γένους τοῦ τῆς μητρὸς, οὕτως ὑμῖν ἐπιδεικνύω, καὶ πρὸς ἀνδρῶν καὶ πρὸς γυναικῶν ἀστήν. τῇ δὲ μητρὶ τῇ ἐμῇ γίγνεται, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὸ μὲν πρῶτον ἐκ Πρωτομάχου, ᾧ αὐτὴν ὁ Τιμοκράτης ὁμομήτριος καὶ ὁμοπάτριος ὢν ἀδελφὸς ἔδωκε, θυγάτηρ· εἶτα ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ἐγώ. ὃν δὲ τρόπον τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ συνῴκησε, ταῦθ' ὑμᾶς ἀκοῦσαι δεῖ. καὶ γὰρ ἃ περὶ τὸν Κλεινίαν αἰτιᾶται, καὶ τὸ τιτθεῦσαι τὴν μητέρα, καὶ ταῦτα πάντα ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν διηγήσομαι.

ιβ΄. Ὁ Πρωτόμαχος πένης ἦν. ἐπικλήρου δὲ κληρονομήσας εὐπόρου, τὴν μητέρα βουληθεὶς ἐκδοῦναι, πείθει λαβεῖν αὐτὴν [1] τὸν Θούκριτον τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν, ὄντα ἑαυτοῦ γνώριμον· καὶ ἐγγυᾶται ὁ πατὴρ τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς Τιμοκράτους Μελιτέως, παρόντων [2] τῶν θείων ἀμφοτέρων τῶν ἑαυτοῦ, καὶ ἄλλων μαρτύρων. καὶ τούτων ὅσοι ζῶσι μαρτυρήσουσιν [3] ἡμῖν. μετὰ δὲ ταῦτα χρόνῳ ὕστερον παιδίων αὐτῇ δυοῖν ἤδη γεγε-

[1] Deest articulus. [2] τῶν τε θείων [3] ὑμῖν

νημένων, καὶ τοῦ μὲν πατρὸς στρατευομένου, καὶ ἀποδη-
μοῦντος μετὰ Θρασυβούλου, αὐτὴ δὲ οὖσα ἐν ἀπορίαις,
ἠναγκάσθη τὸν Κλεινίαν τὸν τοῦ [1] Κλιδίκου τιτθεῦσαι, τῷ
μὲν εἰς ἐμὲ ἥκοντι κινδύνῳ [2] νῦν, μὰ τὸν Δία, οὐχὶ συμφέρον
πρᾶγμα ποιήσασα — ἀπὸ γὰρ ταύτης τῆς τιτθείας ἅπα- 1312
σα ἡ περὶ ἡμᾶς γέγονε βλασφημία —, τῇ μέντοι ὑπαρ-
χούσῃ πενίᾳ ἴσως καὶ ἀναγκαῖα καὶ ἁρμόττοντα ποιοῦσα.
φαίνεται τοίνυν οὐχ ὁ [3] ἐμός, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρῶτος
λαβὼν τὴν ἐμὴν μητέρα, ἀλλ' ὁ Πρωτόμαχος, καὶ παῖδας
ποιησάμενος, καὶ θυγατέρα ἐκδούς· ὃς καὶ τετελευτηκὼς
ὅμως μαρτυρεῖ τοῖς ἔργοις, ἀστὴν ταύτην καὶ πολῖτιν εἶναι.
ὡς οὖν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι πρῶτον μὲν τοὺς τοῦ
Πρωτομάχου υἱεῖς· ἔπειτα τοὺς ἐγγυωμένῳ παρόντας τῷ
πατρί, καὶ τῶν φρατόρων τοὺς οἰκείους, οἷς τὴν γαμηλίαν
εἰσήνεγκεν ὑπὲρ τῆς μητρὸς ὁ πατήρ· εἶτα Εὔνικον Χολαρ-
γέα [4] τὴν ἀδελφὴν λαβόντα τὴν ἐμὴν παρὰ τοῦ Πρωτο-
μάχου· εἶτα τὸν υἱὸν τῆς ἀδελφῆς. κάλει τούτους.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

πῶς οὖν οὐκ ἂν οἰκτρότατα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντων ἐγὼ πεπονθὼς εἴην, εἰ τῶν συγγενῶν ὄντων τοσούτων [5] τούτων, καὶ μαρτυρούντων, καὶ διομνυμένων ἐμοὶ προσήκειν, μηδεὶς μηδενὶ τούτων ἀμφισβητῶν, ὡς οὐκ εἰσὶ πολῖται, ἐμὲ [6] ψηφίσαιντο εἶναι ξένον; λάβε δή μοι καὶ τὴν τοῦ Κλεινίου, καὶ τὴν τῶν συγγενῶν αὐτοῦ μαρτυρίαν, οἳ ἴσασι δήπου, τίς οὖσά ποτε ἡ ἐμὴ μήτηρ ἐτίτθευσεν αὐτόν. οὐ γὰρ ἃ τήμερον ἡμεῖς φαμέν, εὔορκον αὐτοῖς μαρτυρεῖν· ἀλλ' ἃ πάντα τὸν χρόνον [7] ᾔδεσαν αὐτήν, ἡμετέραν μὲν μητέρα, τίτθην δὲ τούτου νομιζομένην. καὶ γὰρ εἰ ταπεινὸν ἡ τίτθη, τὴν ἀλήθειαν οὐ φεύγω. οὐ γάρ, εἰ πένητες

[1] Κλειδίκου [2] νυνὶ [3] ἐμὸς πατήρ, ὦ [4] τὸν τὴν [5] τουτωνὶ [6] ψηφίσαιτο [7] ᾔδεσαν * ἀστὴν τὴν ἡμετέραν

ιβ'. Ψηφίσαιντο] Ψηφίσαιτο marg. Morel. Sed illud non utique rem expedit. ψηφίσαισθε Lambinus. Melius sane. Verum adhuc Grammaticæ non satis consulitur. Mentem scriptoris video. *Indignissimum esset, si, cum tot Cives, quibus nemo unquam peregrinitatem objecit, me cognatum esse sibi et familiarem testentur, vos decerneretis, me esse peregrinum.* Taylor. L. ψηφίσαιτο referendo ad μηδεὶς, quæ ultima vox ita resolvi debet et explicari: ἄνδρες ὧν μηδεὶς μηδενὶ τούτων ἀμφισβητεῖ - - - ψηφίσαιντο. Auger.

ἦμεν, ἠδικήκαμεν, ἀλλ' εἰ μὴ πολῖται· οὐδὲ περὶ ψυχῆς,
1313 οὐδὲ περὶ χρημάτων ἡμῖν ἐστιν ὁ παρὼν ἀγών, ἀλλ' ὑπὲρ
γένους. πολλὰ ταπεινὰ καὶ δουλικὰ πράγματα τοὺς ἐλευθέρους ἡ πενία βιάζεται ποιεῖν· ἐφ' οἷς ἐλεοῖντ' ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δικαιότερον, ἢ προσαπολλύοιντο. ὡς γὰρ ἐγὼ ἀκούω, πολλαὶ καὶ τίτθαι, καὶ ἔριθοι, καὶ τρυγήτριαι γεγόνασιν ὑπὸ τῶν τῆς πόλεως κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους συμφορῶν ἀσταὶ γυναῖκες, πολλαὶ δ' ἐκ πενήτων πλούσιαι νῦν. ἀλλ' αὐτίκα ὑπὲρ τούτων· νῦν δὲ τοὺς μάρτυρας κάλει.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ιγ'. Οὐκοῦν ὅτι μὲν καὶ τὰ πρὸς μητρὸς εἰμὶ ἀστός, καὶ τὰ πρὸς πατρός, τὰ μὲν ἐξ ὧν ἄρτι μεμαρτύρηται, μεμαθήκατε πάντες, τὰ δ' ἐξ ὧν πρότερον περὶ τοῦ πατρός· λοιπὸν δέ μοι περὶ ἐμαυτοῦ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν τὸ μὲν ἁπλούστατον, οἶμαι, καὶ δικαιότατον, ἐξ ἀμφοτέρων [1] ἀστῶν ὄντα με, κεκληρονομηκότα καὶ τῆς οὐσίας καὶ τοῦ γένους, εἶναι πολίτην. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ προσήκοντα πάντα ἐπιδείξω, μάρτυρας παρεχόμενος, ὡς εἰσήχθην εἰς τοὺς φράτορας, ὡς ἐνεγράφην εἰς τοὺς δημότας, ὡς ὑπ' αὐτῶν τούτων προεκρίθην ἐν τοῖς εὐγενεστάτοις κληροῦσθαι τῆς ἱερωσύνης τῷ Ἡρακλεῖ, ὡς ἦρχον ἀρχὰς δοκιμασθείς. καί μοι κάλει αὐτούς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

οὐκοῦν δεινόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ μὲν ἔλαχον ἱερεύς, ὥσπερ προεκρίθην, ἔδει ἄν με καὶ αὐτὸν θύειν ὑπὲρ τούτων,

[1] ἀστὸν

Ἠδικήκαμεν] Wolfius hæc non satis accurate. Verte: *Non enim, si pauperes fuissemus, rei sumus, sed, si peregrini.* Agitur enim hodie, ut ait ille in sequentibus, non de facultatibus, sed de genere et civitate. Taylor.

Ψυχῆς] M. τυχῆς. Auger.

Δουλικὰ] Δουλικὰ, inquit Poll. L. III. C. VIII. §. 81. παρὰ Δημοσθένει. Quod referunt, nec injuria, ad hunc locum. Taylor.

ιγ'. Κεκληρονομηκότα] Forte καὶ κεκληρονομηκότα. Hunc locum aliter distinxi, atque distinxerat Wolfius, et, credo, melius. Judicet æquus lector ex Versione. Idem.

Οὐκοῦν] Οὔκουν Lambinus, retracto accentu. Illud autem, quoniam in suis exemplaribus hæc interrogative pungerentur, p. 322. v. 2. Ad quam legem sententiam hanc reddidit Wolfius. Sed perinde erit, si tollas interrogationem, uti ego sustuli. Idem.

Ὥσπερ προεκρίθην] Sc. ἐν τῷ κληροῦ-

καὶ [1] τούτους μετ᾽ ἐμοῦ συνθύειν· νῦν δὲ τοὺς αὐτοὺς [2] τού-
τους μεθ᾽ αὐτῶν οὐδὲ συνθύειν ἐᾶν. φαίνομαι τοίνυν, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἅπαντα παρὰ
πᾶσι τοῖς νῦν κατηγοροῦσι πολίτης ὡμολογημένος. οὐ γὰρ 1314
ἂν δήπου τόν γε ξένον, καὶ μέτοικον, ὡς νῦν φησὶν Εὐβου-
λίδης, οὔτ᾽ ἀρχὰς ἄρχειν, οὔτε ἱερωσύνην κληροῦσθαι μεθ᾽
ἑαυτοῦ προκριθέντα εἴασε· καὶ γὰρ οὗτος ἦν τῶν κληρου-
μένων καὶ προκριθέντων· [3] οὐδέ γ᾽, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
παλαιὸς ἂν ἐχθρὸς ὢν ἐμοὶ τοῦτον τὸν καιρὸν περιέμεινεν,
ὃν οὐδεὶς ᾔδει γενησόμενον, εἴπερ [4] τί συνῄδει τοιοῦτον. ἀλλ᾽
οὐ συνῄδει. διόπερ τὸν μὲν ἄλλον ἅπαντα χρόνον δημοτευό-
μενος μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ κληρούμενος, οὐδὲν ἑώρα τούτων· ἐπει-
δὴ δὲ ἡ πόλις πᾶσι τοῖς ἀσελγῶς εἰσπεπηδηκόσιν εἰς τοὺς
δήμους ὀργιζομένη [5] παρωξύνετο, τηνικαῦτά μοι ἐπεβού-
λευσεν. ἦν δ᾽ ἐκεῖνος μὲν ὁ καιρὸς τοῦ συνειδότος αὐτῷ τἀ-
ληθῆ λέγειν· ὁ δὲ νυνὶ παρὼν, ἐχθροῦ, καὶ συκοφαντεῖν
βουλομένου. ἐγὼ δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, — καί μοι, πρὸς
Διὸς καὶ θεῶν, μηδεὶς θορυβήσῃ, μηδ᾽ ἐφ᾽ ᾧ μέλλω λέγειν
ἀχθεσθῇ —, ἐμαυτὸν Ἀθηναῖον ὑπείληφα, ὥσπερ ὑμῶν
ἕκαστος ἑαυτὸν, μητέρα [6] ἐξ ἀρχῆς νομίζων, ἥν περ εἰς
ὑμᾶς ἀποφαίνω, καὶ οὐχ ἑτέρας μὲν ὢν, ταύτης δὲ προσ-
ποιούμενος. πατέρα πάλιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν αὐτὸν
τρόπον. καί τοι εἰ τοῖς ἐξελεγχομένοις, ὧν μέν εἰσιν ἀπο-
κρυπτομένοις, ὧν δὲ οὐκ εἰσὶ προσποιουμένοις, δίκαιον ὑπάρ-
χειν παρ᾽ ὑμῖν τοῦτο σημεῖον, ὡς εἰσὶ ξένοι· ἐμοὶ δήπου
τοὐναντίον, ὡς εἰμὶ πολίτης. οὐ [7] γὰρ ξένην καὶ ξένον τοὺς

[1] τοῦτον [2] τούτους ἐμὲ μεθ᾽ — ἐᾶν ; [3] οὐδὲ γὰρ, ὦ [4] τι [5] παρώξυντο [6] ἐξ ἀρχῆς [7] γὰρ ἂν ξένην

σθαι. Wolf. Minime omnium. Non προεκρίθη ἐν τῷ κληροῦσθαι, sed προεκρίθη εἰς τὸ κληροῦσθαι. Municipes quosdam e suo demo prætulerunt, selegerunt, ut ex iis unus sorte Herculanum sacerdotium sortiretur. Aliter, unde hæc explicaret? εἰ μὲν ἔλαχον, ὥσπερ προεκρίθην, aut illud v. 6. ἱερωσύνην κληροῦσθαι μεθ᾽ ἑαυτοῦ προκριθέντα. De his rebus accuratissime Desid. Herald. L. II. c. III. §. 3. Taylor.

Ἔδει ἄν με] Opinor legendum δεῖν ἄν με. Jurin.

Καὶ τοῦτον] [Ita Edit. Lutec.] Marg. Paris. καὶ τούτους. Verissime. Idem.

Παρωξύνετο] Malim παρώξυντο. Wolf. Auger.

Συνειδότος αὐτῷ τἀληθῆ λέγειν] Usitatius dici videtur: τοῦ συνειδότος αὐτῷ τἀληθῆ λέγοντι. Alias etiam accusativo jungitur, ut apud Aristotelem, συνειδότες ἑαυτοῖς ἄγνοιαν. Wolf. Restitui autem αὑτῷ cum adspiratione. Taylor.

Ἀχθεσθῇ] Editiones omnes, et membranæ μηδεὶς — ἀχθεσθῇ, εἰ ἐμαυτὸν κ. τ. λ. Idem.

Οὐ γὰρ ξένην καὶ ξένον] Sc. ὑπὸ τῶν ἀντιδίκων λεγόμενον. Wolf.

ἐμαυτοῦ γονέας ἐπιγραψάμενος, μετέχειν ἠξίουν τῆς πό-
λεως· ἀλλ᾽ εἴ τι τοιοῦτον συνῄδειν, [1] ἐζήτησα ὧν φήσω γο-
νέων εἶναι. ἀλλ᾽ οὐ συνῄδειν. διόπερ μένων ἐπὶ τοῖς οὖσι δι-
1315 καίως γονεῦσιν ἐμαυτῷ, τῆς πόλεως μετέχειν ἀξιῶ.

ιδ´. Ἔτι τοίνυν ὀρφανὸς κατελείφθην, καὶ φασί με εὔ-
πορον εἶναι, καὶ τῶν μαρτύρων ἐνίους [2] ὀφελουμένους μοι
μαρτυρεῖν συγγενεῖς εἶναι. καὶ ἅμα μὲν κατ᾽ ἐμοῦ λέγουσι
τὰς ἐκ τῆς πενίας ἀδοξίας, καὶ περὶ τὸ γένος διαβάλλου-
σιν· ἅμα δὲ δι᾽ εὐπορίαν φασὶ πάντα με ὠνεῖσθαι. ὥστε
πότερα χρὴ αὐτοῖς πιστεύειν ; ἐξῆν δὲ [3] δήπου, εἰ νόθος, ἢ
ξένος ἦν ἐγὼ, [4] κληρονόμους εἶναι τῶν ἐμῶν πάντων. εἶθ᾽
οὗτοι μικρὰ λαμβάνειν, καὶ κινδυνεύειν ἐν ψευδομαρτυρίαις,
καὶ ἐπιορκεῖν μᾶλλον αἱροῦνται, ἢ πάντ᾽ ἔχειν, καὶ ταῦτ᾽
ἀσφαλῶς, καὶ μηδεμιᾶς ἐξωλείας ὑπόχους ἑαυτοὺς ποιεῖν ;
οὐκ ἔστι ταῦτα. ἀλλ᾽, οἶμαι, συγγενεῖς ὄντες, τὰ δίκαια
ποιοῦσι, βοηθοῦντες αὑτῶν ἑνί. καὶ ταῦτα οὐχὶ νῦν πε-
πεισμένοι ποιοῦσιν, ἀλλὰ παιδίον ὄντα με εὐθέως ἦγον εἰς
τοὺς φράτορας, εἰς Ἀπόλλωνος πατρῴου ἦγον, εἰς τἄλλα
ἱερά. καί τοι οὐ δήπου παῖς ὢν ἐγὼ ταῦτα ἔπειθον αὐτοὺς,
ἀργύριον διδούς. ἀλλὰ μὴν ὁ πατὴρ αὐτὸς ζῶν, ὀμόσας τὸν
νόμιμον τοῖς φράτορσιν ὅρκον, [5] εἰσήγαγέ με ἀστὸν ἐξ
ἀστῆς ἐγγυητῆς [6] αὐτῷ γεγενημένον εἰδώς. καὶ ταῦτα με-
μαρτύρηται. εἶτ᾽ ἐγὼ ξένος ; ποῦ μετοίκιον καταθείς ; ἢ

[1] ἐζήτησ᾽ ἂν ὧν [2] ὠφελουμένους [3] δήπου τούτοις, εἰ [4] κληρονόμοις [5] εἰσήγαγεν ἐμὲ [6] αὑτῷ

Ἐζήτησα] Malim ex Cod. ἐζήτησ᾽ ἄν. D'Orvill. ad Charit. Aphrod. l. I. c. V. p. 57.

Ἐμαυτῷ] Ἐμαυτὸν Bodl. et marg. Morelii. Sc. ut concordia fieret cum verbo, quod sequitur, μετέχειν. Rursus in eod. margine, γρ. ἐμαυτῷ τῆς πόλεως μετεῖναι. Sed fortasse nostra pungendi ratio omnem istam difficultatem eximet. Taylor.

ιδ´. Ὀφελουμένους] Propter emolumenta, Wolfius. Frigide. Lege ὀφειλομένους μοι, falsum dicere testimonium in gratiam meum, propter æs alienum, quo mihi obstringuntur. Idem. Imo ὠφελουμένους, beneficiis et donis adjutus. Auger.

Κληρονόμους] Κληρονόμοις Ven. Quod satius est. Taylor. Vid. Petit. Comm. in Leg. Att. l. VI. t. VI. §. III. p. 579.

Ἐν ψευδομαρτυρίαις] Vel fortasse melius ἐκ ψευδομαρτυρίας. Taylor.

Μηδεμιᾶς ἐξωλείας ὑπόχους ἑαυτοὺς ποιεῖν] Ἀντὶ τοῦ, ἐνόχους ἐξωλείᾳ, δεῖν ὑπέχειν τιμωρίας τὴν ἐξώλειαν. Hanc vocem [ὑπόχους] alibi me legisse non recordor, nec in veteribus Lexicis reperio. Wolf. F. ἐνόχους pro ὑπόχους. Auger.

Ἀστὸν ἐξ αὐτῆς ἐγγυητῆς] Legendum esse ἐξ ἀστῆς ἐγγυητῆς, vel cæcus viderit, et tamen hic nihil vident octo Codices, ac potius quindecim, Augustano etiam annumerato. Nam et cæteri omnes in manifesto errore consentiunt. Wolf. αὐτῆς quidem Editi omnes et Membranæ. Cum Wolfio restituit etiam Lambinus. Cæterum et alio errore tenentur Editiones Manutiana et Parisiensis, sc. ἐξ αὐτῆς ἐγγυητῆς: quem sane sustulit margo: ἐξ αὐτῆς ἐγγυητῆς αὑτῷ, et ἐξ αὐτῆς τῆς ἐγγυητῆς. Taylor.

τίς τῶν ἐμῶν πώποτε; ποῦ πρὸς ἄλλους δημότας ἐλθὼν,
καὶ οὐ δυνηθεὶς ἐκείνους πεῖσαι, δεῦρ' ἐμαυτὸν ἐνέγραψα;
[1]ποῦ; τί ποιήσας, ὧν ὅσοι μὴ καθαρῶς ἦσαν πολῖται πε-
ποιηκότες φαίνονται; οὐδαμοῦ. [2]ἀλλὰ πῶς; ἐν οἷς ὁ
πάππος ὁ τοῦ πατρὸς, ὁ [3]ἐμὸς πατὴρ, ἐνταῦθα καὶ αὐτὸς
φαίνομαι δημοτευόμενος.

ιέ. Καὶ νῦν πῶς ἄν τις [4]ὑμῶν σαφέστερον ἐπιδείξειε
μετὸν τῆς πόλεως αὐτῷ; ἐνθυμείσθω γὰρ ἕκαστος ὑμῶν, 1316
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς ἑαυτῷ προσήκοντας, τίν' ἄλλον
ἂν δύναιτο ἐπιδεῖξαι τρόπον, ἢ τὸν αὐτὸν ἐμοὶ, [5]μαρτυ-
ροῦντας, ὀμνύοντας, πάλαι τοὺς αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς
ὄντας; διὰ ταῦτα τοίνυν ἐγὼ πιστεύων ἐμαυτῷ, κατέ-
φυγον εἰς ὑμᾶς. ὁρῶ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐ μόνον τῶν
ἀποψηφισαμένων Ἁλιμουσίων ἐμοῦ, κυριώτερα ὄντα τὰ
δικαστήρια, ἀλλὰ καὶ τῆς βουλῆς, καὶ τοῦ δήμου. δικαίως.
κατὰ γὰρ πάντα αἱ παρ' [6]ὑμῶν εἰσὶ κρίσεις δικαιόταται.
ἐνθυμεῖσθε τοίνυν κἀκεῖνο, ὅσοι τῶν μεγάλων δήμων ἔστε,
ὡς [7]οὐδὲν ἀποστερεῖτε οὔτε κατηγορίας, οὔτε ἀπολογίας.
καὶ πολλὰ ἀγαθὰ γένοιτο πᾶσιν ὑμῖν τοῖς δικαίως τούτῳ
τῷ πράγματι χρησαμένοις, ὅτι καὶ τῶν ἀναβαλέσθαι δεο-
μένων, οὐκ ἀφῄρησθε τὸ παρασκευάσασθαι. [8]ὃ καὶ τοὺς
συκοφαντοῦντας, καὶ δι' ἔχθραν ἐπιβουλεύοντας [9]ἐξελέγ-
χετε. καὶ ὑμᾶς μὲν ἐπαινεῖν ἄξιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
τοὺς δὲ καλῷ καὶ δικαίῳ πράγματι μὴ καλῶς χρησαμέ-
νους ψέγειν. ἐν οὐδενὶ τοίνυν εὑρήσετε τῶν δήμων δεινότερα
γεγενημένα τῶν παρ' ἡμῖν. οὗτοι γὰρ ἀδελφῶν ὁμομητρίων
καὶ ὁμοπατρίων, τῶν μὲν εἰσιν ἀπεψηφισμένοι, τῶν δ' οὔ·
καὶ πρεσβυτέρων ἀνθρώπων ἀπόρων, ὧν τοὺς υἱεῖς ἐγκατα-
λελοίπασι. καὶ τούτων, ἂν βούλησθε, μάρτυρας παρέξο-
μαι. ὃ δὲ πάντων δεινότατον, οἱ συνεστηκότες πεποιήκασι·

1 ποῦ τί   2 ἀλλ' ἁπλῶς, ἐν   3 * ἐμὸς, ὁ πατὴρ   4 ὑμῖν   5 μαρτυροῦντας ὀμνύντας,   6 ὑμῖν   7 οὐδὲν' * ἀποστερεῖτε   8 ᾧ   9 ἐξηλέγχετε

Καθαρῶς — πολῖται] Ita loquuntur puri et emendati scriptores. Lucian. in Timone, §. 52. Τύπτεις ἐλευθέρους, οὐ καθαρῶς ἐλεύθερος οὐδ' ἀστὸς ὤν. Libanius in vita Demosth. init. p. ccxxiv. v. pen. vol. I. Τὸ μέντοι μητρῷον γένος τοῦ ῥήτορος οὐκ ἦν, ὥς φασι, καθαρῶς Ἀττικόν. Inde optimo jure Lysiam olim emendavi c. Agoratum, pag. 482. ult. τοῦτον μέντοι, ὡς οὐ καθαρῶς Ἀθηναῖον ὄντα, ἐβούλοντό τινες βασανισθῆναι. Legebatur olim καλῶς, nulla gratia aut sapore. IDEM.

ιέ. Οὐδὲν] Lege οὐδένα omnino; atque ita divinavit Wolfius quoque. IDEM.

Ὃ καὶ] Atqui restitui velim ᾧ, qua re. Uti est in Bodleiano. IDEM.

καί μοι, πρὸς Διὸς καὶ θεῶν, μηδεὶς ὑπολάβῃ δυσκόλως,
1317 ἐὰν τοὺς ἠδικηκότας ἐμαυτὸν πονηροὺς ὄντας ἐπιδεικνύω.
νομίζω γὰρ ὑμῖν τὴν τούτων πονηρίαν δεικνὺς, αὐτὸ τὸ
πρᾶγμα λέγειν τὸ γενόμενόν μοι. οὗτοι γὰρ, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, βουλομένους τινὰς ἀνθρώπους ξένους πολίτας
γενέσθαι, Ἀναξιμένην καὶ Νικόστρατον, κοινῇ διανειμά-
μενοι, πέντε δραχμὰς ἕκαστος, προσεδέξαντο· καὶ ταῦτα
οὐκ ἂν ἐξομόσαιτο Εὐβουλίδης, οὐδὲ οἱ μετ' αὐτοῦ μὴ οὐκ
εἰδέναι. καὶ νῦν τούτων οὐκ ἀπεψηφίσαντο. τί οὖν οὐκ ἂν
οἴεσθε τούτους ἰδίᾳ ποιῆσαι, οἳ κοινῇ ταῦτ' ἐτόλμων; πολ-
λοὺς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, οἱ μετ' Εὐβουλίδου συνεστῶτες,
καὶ ἀπολωλέκασι καὶ σεσώκασιν ἕνεκ' ἀργυρίου. ἐπεὶ καὶ
[1]τὸ πρότερον — ἐρῶ δ' εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι — δημαρχῶν ὁ Εὐβουλίδου πατὴρ, ὥσπερ εἶπον,
Ἀντίφιλος, τεχνάζει, βουλόμενος παρά τινων λαβεῖν ἀργύ-
ριον, καὶ ἔφη, τὸ κοινὸν γραμματεῖον ἀπολωλέναι. ὥστε
ἔπεισε διαψηφίσασθαι τοὺς Ἁλιμουσίους περὶ [2]αὐτῶν.
καὶ κατηγορῶν, δέκα τῶν δημοτῶν ἐξέβαλεν, οὓς ἅπαντας
πλὴν ἑνὸς κατεδέξατο τὸ δικαστήριον. καὶ ταῦτα πάντες
ἴσασιν οἱ πρεσβύτεροι. πολλοῦ [3]γε δέον τινὰς ἐγκαταλι-
πεῖν τῶν μὴ Ἀθηναίων, ὅπου καὶ τοὺς ὄντας πολίτας συν-
ιστάμενοι ἐξέβαλον, οὓς τὸ δικαστήριον κατεδέξατο. καὶ
ὢν ἐχθρὸς τῷ ἐμῷ πατρὶ τότε, οὐ μόνον οὐ κατηγόρησεν,
ἀλλ' οὐδὲ τὴν ψῆφον ἤνεγκεν, ὡς οὐκ ἦν Ἀθηναῖος. [4]τῷ

1 τοπρότερον   2 αὑτῶν   3 * γ' ἔδειν τινας   4 τί τοῦτο; δῆλον,

Τί οὖν κ. τ. λ.] Wolfius interpretatur hæc juxta ac ego edendum curavi: *quid autem eos privatim non facturos putatis —?* Ille tamen, uti cæteri omnes, aliter Græca distinxit: τί οὖν; οὐκ ἂν οἴεσθε —; duplici interrogatione. Et profecto ex ista pungendi ratione, et lectione, quam suppeditant Codd. Luteciani, bellissima orietur sententia: sc. τί οὖν; οὐκ ἂν οἴεσθε τούτους ἰδίᾳ ποιῆσαι ταῦτα, ἃ κοινῇ ἐτόλμων; Et opinor, eam posse esse veram lectionem, cum utique Codd. plures etiam ἃ pro οἳ retineant. IDEM.

Περὶ αὐτῶν] Lege περὶ αὑτῶν, *de se ipsis, de statu suorum*, qualis solebat esse διαψήφισις. IDEM.

Κατεδέξατο τὸ δικαστήριον] Ita infra v. 21. τοὺς ὄντας πολίτας συνιστάμενοι ἐξέβαλον, οὓς τὸ δικαστήριον κατεδέξατο. Alludit sc. ad istam provocationem ad Curiam, quæ legibus erat concessa. De qua nonnihil dixi ad initium hujus orationis. Atque id potissimum videtur esse καταδέχεσθαι, solenniter dictum, cum quis una sententia damnatus, altera, ad quam appellaverit, erit absolutus. Ita Æsch. c. Timarch. p. 51. v. 6. μετὰ ταῦτα ὡς ἐπανῆλθεν ἡ βουλὴ εἰς τὸ βουλευτήριον, ἐξεφυλλοφόρησε μὲν αὐτὸν, ἐν δὲ τῇ ψήφῳ κατεδέξατο. *Secundis* nimirum *sententiis*. Ἀντὶ τῆς ψήφου φύλλοις ἐχρῶντο — ὥσπερ ὀστράκῳ ἐπὶ τοῦ ὀστρακισμοῦ. καὶ ἐλέγετο ἐπὶ τούτῳ ἐκφυλλοφορῆσαι —. Ἐξῆν μέντοι ἐν τῷ δικαστηρίῳ καταδέχεσθαι τοὺς ἐκφυλλοφορηθέντας, ὡς καὶ Δημοσθένης φησὶν ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας. Etym. M. 325. 18. Ubi tamen id non dixit, si integra ad nos pervenerit ea Oratio. IDEM.

Τῷ τοῦτο δῆλον; ὅτι ἁπάσαις ἔδοξε] Forte τί τοῦτο δηλοῖ; ὅτι ἁπάσαις (sc. ταῖς ψη-

τοῦτο δῆλον; ὅτι ἁπάσαις ἔδοξε δημότης εἶναι. καὶ τί δεῖ
περὶ τῶν πατέρων λέγειν; ἀλλ' Εὐβουλίδης αὐτὸς οὑτοσὶ, 1318
ἡνίκα ἐνεγράφην ἐγὼ, καὶ ὀμόσαντες οἱ δημόται δικαίως
πάντες περὶ ἐμοῦ τὴν ψῆφον ἔφερον, οὔτε κατηγόρησεν,
οὔτε ἐναντίαν τὴν ψῆφον ἤνεγκε. καὶ γὰρ ἐνταῦθα πάλιν
ἐμὲ πάντες ἐψηφίσαντο δημότην. καὶ εἰ φασί με τοῦτο
ψεύδεσθαι, ἐπὶ τοῦ ἐμοῦ ὕδατος ὅστις βούλεται τούτων
τἀναντία μαρτυρησάτω. εἰ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
τοῦτο δοκοῦσιν οὗτοι λέγειν μάλιστα ἰσχυρὸν, ὡς ἀπεψη-
φίσαντό μου νῦν οἱ δημόται, ἐγὼ τετράκις ἐπιδεικνύω πρό-
τερον, ὅτε ὁσίως ἄνευ [1]συστάσεως ἐψηφίσαντο καὶ ἐμὲ καὶ
τὸν πατέρα δημότας αὐτῶν εἶναι ψηφισαμένους· πρῶτον
μέν γε τοῦ πατρὸς δοκιμασθέντος, [2]εἶτ' ἐμοῦ, [2]εἶτ' ἐν τῇ
προτέρᾳ δοκιμασίᾳ, ὅτε ἠφάνισαν οὗτοι τὸ γραμματεῖον,
[3]τὸ τελευταῖον προκρίναντες ἐμὲ ἐψηφίσαντο ἐν τοῖς εὐγε-
νεστάτοις κληροῦσθαι τῆς ἱερωσύνης τῷ Ἡρακλεῖ. καὶ ταῦ-
τα πάντα μεμαρτύρηται.

ις'. Εἰ δὲ δεῖ τὴν δημαρχίαν λέγειν, δι' ἣν ὠργίζοντό
μοι τινὲς, ἐν ᾗ διάφορος ἐγενόμην, εἰσπράττων ὀφείλοντας
πολλοὺς αὐτῶν μισθώσεις [4]τεμένων, καὶ ἕτερα, ἃ τῶν κοι-
νῶν διηρπάκεισαν, ἐγὼ μὲν ἂν βουλοίμην ὑμᾶς ἀκούειν·
ἀλλ' ἴσως ἔξω τοῦ πράγματος ὑπολήψεσθε ταῦτ' εἶναι.
ἐπεὶ καὶ τοῦτ' ἔχω δεικνύναι τεκμήριον, ὡς συνέστησαν. ἐκ
τε γὰρ τοῦ ὅρκου [5]ἐξήλειφαν τὸ ψηφιεῖσθαι γνώμῃ
τῇ δικαιοτάτῃ, καὶ οὔτε χάριτος ἕνεκα οὔτε
ἔχθρας, καὶ γὰρ τοῦτο φανερὸν ἐγένετο. καὶ [6]ὅτι ἱερο-
συλήσαντες τὰ ὅπλα — εἰρήσεται γὰρ —, ἃ ἐγὼ ἀνέθη-
κα τῇ Ἀθηνᾷ, καὶ τὸ ψήφισμα ἐκκολάψαντες, ὃ ἐμοὶ

[1] διστάσεως [2] εἶτ' [3] •τὸ δὲ τελευταῖον [4] τεμενῶν [5] ἐξήλειψαν
[6] ὅτι γ' ἱεροσυλήσαντες

φοις) τουτέστι, ὅτι οὐδὲ εἷς ἀντέλεγε τοῦ μὴ εἶναι δημότην αὐτόν. Et v. 11. ὅτε ἄνευ συστάσεως. Wolf.

Ἐψηφίσαντο] Ἐφημίσαντο Quatuor impressi. Wolfius lectionem excudit, quam repræsentant margo Benenati, et Venetus noster. Taylor.

Ὅτι — ψηφισαμένους] Ferri potest, si pro ὅτι [ut Editi] legas ὅτε. Sin ὅτι, recte ψηφισάμενοι substituitur. Wolf.

Συστάσεως] Διστάσεως Editi, et melius. Vide supra ad p. 325. v. ult. Taylor.

Δοκιμασίᾳ] Possit et διαψηφίσει legi. Wolf.

ις'. Ἐξήλειφαν] Ἐξήλειψαν Bodl. cum marg. Benenati, quod necesse est, nisi ἐξήλειφον legi malis. Taylor.

Ἐκκολάψαντες] Ἐκκόψαντες marg. Paris. et MS. Ven. Quæ lectio diu inveteraverat, ut liquet ex scholio ad hunc locum. Vide contra Neæram 1378. 12. ed. R. Idem.

1319 ἐψηφίσαντο οἱ δημόται, συνώμνυον οὗτοι ἐπ' ἐμὲ οἱ [1]ἐπ'
ἐμοῦ τὰ κοινὰ εἰσπραχθέντες. καὶ εἰς τοσοῦτον ἀναιδείας
ἐληλύθασιν, ὥστε ἔλεγον περιιόντες, ἐμὲ τῆς ἀπολογίας
ἕνεκεν ταῦτα ποιῆσαι. καὶ τίς ὑμῶν ἂν καταγνοίη μου τοσ-
αύτην μανίαν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὥστε τηλικούτων ἕνεκεν
πρὸς τὸ πρᾶγμα τεκμηρίων ἄξια θανάτου διαπράξασθαι,
καὶ ἃ ἐμοὶ φιλοτιμίαν ἔφερε, ταῦτα ἀφανίζειν; τὸ δὲ
πάντων δεινότατον, οὐ δήπου γε [2]φήσαιεν ἂν ἐμὲ κατα-
σκευάσαι. οὐ γὰρ ἔφθη μοι συμβᾶσα ἡ ἀτυχία, καὶ εὐ-
θὺς ὥσπερ φυγάδος ἤδη μου ὄντος καὶ ἀπολωλότος, τούτων
τινὲς ἐπὶ τὸ οἰκίδιον ἐλθόντες ἐν ἀγρῷ νύκτωρ ἐπεχείρησαν
διαφορῆσαι [3]τὰ ἔνδοθεν. οὕτω σφόδρα ὑμῶν καὶ τῶν νόμων
κατεφρόνησαν. καὶ ταῦτα τοὺς εἰδότας, ἐὰν βούλησθε,
καλοῦμεν.

ιζ'. Πολλὰ δ' [4]ἔχων ἄλλα ἐπιδεῖξαι, ἃ τούτοις ἐστὶ
διαπεπραγμένα, καὶ ἅ εἰσιν ἐψευσμένοι, ἡδέως μὲν ἂν ὑμῖν
λέγοιμι· ἐπειδὴ δὲ ἔξω τοῦ πράγματος νομίζετ' εἶναι,
ἐάσω. ἀναμνήσθητε δ' ἐκείνων, καὶ θεάσασθε ὡς πολλὰ
καὶ δίκαια ἔχων πρὸς ὑμᾶς ἥκω. ὥσπερ γὰρ τοὺς θεσμο-
θέτας ἀνακρίνετε, ἐγὼ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐμαυτὸν [5]ὑμῖν
ἀνακρίνω. ὦ ἄνθρωπε, τίς ἦν σοι πατήρ; [6]ἐμοί; Θούκρι-
τος. οἰκεῖοί τινες εἶναι μαρτυροῦσιν αὐτῷ; πάνυ γε. πρῶ-
τον μέν γε τέτταρες ἀνεψιοί· εἶτα ἀνεψιαδοῦς· εἶτα οἱ τὰς
ἀνεψιὰς λαβόντες αὐτῶν· εἶτα φράτορες· εἶτα Ἀπόλλωνος

[1] ὑπ' [2] φήσειεν [3] τἄνδοθεν [4] ἔχων καὶ ἄλλα [5] * ἐν ὑμῖν
[6] ἐμοὶ Θούκριτος

Τῆς ἀπολογίας ἕνεκα ποιῆσαι] Συλῆσαι τὰ ὅπλα, καὶ ἐκκολάψαι τὸ ψήφισμα. Quod adversarii fecerint, id eos sibi crimini dare queritur. Wolf.

Τηλικούτων ἕνεκεν — τεκμηρίων] Τηλικούτων, forte, ἀντὶ τοῦ, οὕτω μικρῶν. Etsi me fateor non intelligere, quid ea res reo patrocinari potuerit. Ideoque absurditate refutatur. Idem. τηλικούτων, hic *tantillorum*. Auger.

Οὐ γὰρ ἔφθη μοι —] *Ut enim primum ea calamitate afflictus sum, protinus isti tanquam me jam extorri patria facto et fortunis everso, in gurgustium agreste invaserunt; ac deripere omnia quæ intus erant et exportare aggressi sunt.* Budæus.

ιζ'. Ἀπόλλωνος πατρῴου καὶ Διὸς Ἑρκίου] Ἐκαλεῖτο δέ τις Θεσμοθετῶν ἀνάκρισις· εἰ Ἀθηναῖοί εἰσιν ἑκατέρωθεν ἐκ τριγονίας, καὶ τὸν δῆμον πόθεν; καὶ εἰ Ἀπόλλων ἐστὶν αὐτοῖς πατρῷος, καὶ Ζεὺς Ἕρκιος. Poll. L. VIII. C. IX. init. Ἑρκεῖος Ζεύς. Δείναρχος ἐν τῷ κατὰ Μοσχίωνος. Εἰ Φράτορες αὐτῷ καὶ βωμοὶ Διὸς Ἑρκείου, καὶ Ἀπόλλωνος πατρῴου εἰσίν. Ἑρκεῖος Ζεὺς, ᾧ βωμοὶ ἐντὸς ἕρκους ἐν τῇ αὐλῇ ἵδρυνται. τὸν γὰρ περίβολον ἕρκος ἔλεγον. ὅτι δὲ τούτοις μετῆν τῆς πολιτείας, οἷς εἴη Ζεὺς Ἑρκεῖος, δεδήλωκε καὶ Ὑπερίδης ἐν τῷ ὑπὲρ δημοποιητοῦ, εἰ γνήσιος, καὶ Δημήτριος ἐν τοῖς περὶ τὴν ἐν Ἀθήνησι νομοθεσίαν. Harpocr. v. Ἑρκεῖος Ζεύς. Vide Valesium ad locum, Sigon. de Rep. Athen. IV. 3. Gyrald. Histor. Deor. col. 96. Ulpian. ad Midianam §. νέ. Petit. LL. Attic. l. III. t. II. §. XIX. pag. 321. 322. Edit. Wesselingii. σχ. Euripid. He-

πατρῴου, καὶ Διὸς [1]Ἑρκίου γεννηταί· εἶτα οἷς ἠρία ταυτά· εἶτα οἱ δημόται, πολλάκις αὐτὸν δεδοκιμάσθαι, καὶ ἀρχὰς ἄρξαι, καὶ αὐτοὶ διεψηφισμένοι φαίνονται. τὰ μὲν τοίνυν περὶ τοῦ πατρὸς, πῶς ἂν ὑμῖν δικαιότερον, ἢ καθα- 1320
ρώτερον ἐπιδείξαιμι; καλῶ δὲ ὑμῖν τοὺς οἰκείους εἰ βούλεσθε· τὰ δὲ περὶ τῆς μητρὸς ἀκούσατε. ἐμοὶ γάρ ἐστι μήτηρ Νικαρέτη Δημοστράτου θυγάτηρ Μελιτέως. ταύτης τίνες οἰκεῖοι μαρτυροῦσι; πρῶτον μὲν [2]ἀδελφιδοῦ δύο υἱοί· εἶτα ἀνεψιοὶ αὐτῆς· εἶτα οἱ Πρωτομάχου υἱεῖς τοῦ λαβόντος τὴν ἐμὴν μητέρα πρότερον· εἶτα ὁ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν τὴν ἐκ τοῦ Πρωτομάχου γήμας Εὔνικος Χολαργεύς· εἶτα υἱὸς τῆς ἀδελφῆς· ἀλλὰ μὴν καὶ φράτορες τῶν οἰκείων αὐτῆς καὶ δημόται ταῦτα μεμαρτυρήκασι. τίνος οὖν ἂν προσδέοισθε; καὶ γὰρ ὅτι κατὰ τοὺς νόμους ὁ πατὴρ ἔγημε, καὶ γαμηλίαν τοῖς φράτορσιν εἰσήνεγκε, μεμαρτύρηται· πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἐμαυτὸν ἐπέδειξα πάντων μετειληφότα, ὅσων προσήκει τοὺς ἐλευθέρους. ὥστε πανταχῇ δικαίως καὶ προσηκόντως ἡμῖν ἂν προσθέμενοι τὴν ψῆφον, εὐορκοίητε. ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοὺς ἐννέα ἄρχοντας ἀνακρίνετε, εἰ γονέας εὖ ποιοῦσιν· ἐγὼ δὲ τοῦ μὲν πατρὸς ὀρφανὸς κατελείφθην, τὴν δὲ μητέρα, ἱκε-

[1] ἑρκείου

[2] ἀδελφοῦ δύο υἱοί εἶτα τοῦ ἑτέρου ἀδελφιδοῦ δύο υἱοί. εἶτ' ἀνεψιοὶ

cub. v. 23. Eustath. ad Odyss. X. 335. Heins. ad Ovid. Heroid. VII. 113. Ios. Laurent. Var. Sac. Gentil. C. VIII. TAYLOR.

Εἶτα οἷς ἠρία ταὐτὰ] In Aldinis post εἶτα οἱ cætera deerant in lacunula, quam Vir doctus his vocabulis ex conjectura sua depromtis non bene supplevit, sc. εἶτα οἱ φράτορες τῶν οἰκείων. Vide Kuhn. ad Poll. L. VIII. C. IX. Not. 91. Ab iis, qui Aldum excipiebant, optime ex membranis restitutum οἷς τὰ ἠρία ταὐτά. *qui commune jus habent sepulturæ.* Vide Schol. ad hunc loc. Herald. Animadv. L. II. C. I. §. 15. Viros doctos ad Lucian. Contemplant. T. I. p. 518. Harpocr. in v. et σχ. ad Theocrit. Idyll. B. 13.

Φαῖνε καλόν. τὶν γὰρ ποταείσομαι ἄσυχα, δαῖμον,
Τᾷ χθονίᾳ θ' Ἑκάτᾳ, τὰν καὶ σκύλακες τρομέοντι,
Ἐρχομέναν νεκύων ἀνά τ' ἠρία καὶ μέλαν αἷμα.

In iis tamen, qui isti hiatui satisfecerunt, male ubique ταῦτα, non ταὐτά. Quod mendum eo libentius sustulimus, propterea quod recte vertat Wolfius, licet incommode ediderit. TAYLOR.

Ἀδελφιδοῦ] Ita Editi ad unum omnes. Quod non bene vertitur. Neque profecto verum est, si locum superiorem consulas, ubi hæc magis explicate traduntur. Non magis vera, quæ ex MSto Veneto et marg. Benenati adducuntur pro varia lectione, πρῶτον μὲν ἀδελφιδοῖ δύο· εἶτα τοῦ ἑτέρου ἀδελφιδοῦ υἱοὶ, vel υἱοὶ δύο. Ubi pro ἀδελφιδοῦ Wolfius conjectavit ἀδελφοῦ. IDEM.

Ταῦτα] Potius ταὐτὰ cum marg. Benenati. IDEM.

Προσθέμενοι] Recte, non, ut Aldus cum Parisiensibus, προθέμενοι. IDEM.

Τοὺς ἐννέα ἄρχοντας] Wolfius *senatores*. Male. IDEM.

τεύω ὑμᾶς καὶ ἀντιβολῶ, διὰ τοῦτον τὸν ἀγῶνα, ἀπόδοτέ μοι θάψαι εἰς τὰ πατρῷα μνήματα, καὶ μή με κωλύσητε, μηδὲ ἄπολιν ποιήσητε, μηδὲ τῶν οἰκείων ἀποστερήσητε, τοσούτων ὄντων τὸ πλῆθος, καὶ ὅλως ἀπολέσητε. πρότερον γὰρ ἢ προλείπειν τούτους, εἰ μὴ δυνατὸν ὑπ' αὐτῶν εἴη σωθῆναι, ἀποκτείναιμ' ἂν ἐμαυτὸν, ὥστ' ἐν τῇ πατρίδι γε ὑπὸ τούτων ταφῆναι.

Καὶ ὅλως ἀπολέσητε] L. καὶ ὅλως μὴ ἀπολέσητε. AUGER.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ ΘΕΟΚΡΙΝΟΥ

ΕΝΔΕΙΞΙΣ.

I. TAYLORI

PRÆFATIO

AD

ORATIONEM DEMOSTHENIS

CONTRA THEOCRINEM.

A PLURIMIS judicatur hæc Oratio contra Theocrinem non a Demosthene, verum a Dinarcho fuisse conscripta. Uti vides in Argumento. Harpocratio in v. Ἀγραφίου· — *διδάσκουσι τοῦθ' οὕτως ἔχειν Δημοσθένης τε καὶ Δείναρχος* (Rescribes *Δημοσθένης τε, ἢ Δείναρχος*) *ἐν τῷ κατὰ Θεοκρίνου, κ. τ. λ.* Iterumque in *Θεοκρίνης. Δημοσθένης ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος λοιδορούμενος Αἰσχίνῃ φησὶ, τραγικὸς Θεοκρίνης. βούλεται δὲ λέγειν αὐτὸν συκοφάντην, ἐπειδὴ ὁ Θεοκρίνης τοιοῦτος, ὥς ἐστι δῆλον ἐκ τοῦ κατὰ Θεοκρίνου, εἴτε Δημοσθένους ἐστὶν, εἴτε Δεινάρχου, οὗτος ὁ λόγος.* Paria habet Apostol. Proverb. XIX. 49. Porro Dionysius Halicarnassensis Dinarcho diserte attribuit, Edit. Hudson. p. 186. in eo diversus a Callimacho, qui a Demosthene scribi contendit. Quod sane excidisse Callimacho valde miror, cum nonnulla dicuntur infra, ad Auctorem nostrum spectantia, quæ nemo de se lubens audiret dici, nedum ipse literis consignaret.

Videtur nonnullis hic esse Theocrines, ad quem alludit Demosthenes, Æschinem adversarium exagitans, *π. Στεφ.* §. *ϛζ'.* fin. *λαμπροφωνότατος, μνημονικώτατος, ὑποκριτὴς ἄριστος, τραγικὸς Θεοκρίνης.* Sit ita sane! Verum quod hæc póstrema in Proverbium abiere, ut Erasmus opinatus est, id vehementer dubito. Hieronymus certe non iis adagialibus usus est, sed, si emendatissimis exemplaribus credendum est, ita scripsit: *Ubicunque viderint Christianum, statim illud de trivio: ὁ Γραϊκὸς, ὁ ἐπιθέτης.* Epist. XLVII. ad Furiam, de Viduitate servanda.

Hujus Orationis Actor fuit Epichares quidam, post Olymp. CIX. 1. TAYLOR.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΘΕΟΚΡΙΝΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk. 1321

ΤΟΥΤΟΝ τὸν λόγον οὐκ οἶδ' ὅπως ἐν τοῖς ἰδιωτικοῖς ἀναγράφουσιν οἱ πολλοὶ, δημόσιον ὄντα φανερῶς. δῆλον δὲ ἔσται τοῦτο ἐξ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως. κατὰ τῶν ἑτέρωσέ ποι καὶ μὴ Ἀθήναζε σεσιτηγηκότων ἐμπόρων ἢ ναυκλήρων Ἀθηναίων φάσεις ἦσαν δεδομέναι. νόμος δὲ ἦν, ἐὰν τις τινὰ φήνας μὴ ἐπεξίῃ, ἢ ἐπεξιὼν μὴ λάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, χιλίας ἐκτίνειν τῷ δημοσίῳ· τοῖς δὲ ὀφείλουσι μὴ ἐξεῖναι λέγειν. καὶ τρίτος, ἐὰν μή τις δόξῃ δικαίως εἰς ἐλευθερίαν ἀφελέσθαι τινὰ, τὸ ἥμισυ τοῦ τιμήματος ὀφείλειν τῷ δημοσίῳ. Ἐπιχάρης οὖν ἔδειξε Θεοκρίνην οὐκ ἐξὸν αὐτῷ λέγειν ἐκ τριῶν τούτων νόμων. καὶ γὰρ [1] Μίκωνα ὡς ἑτέρωσέ ποι σεσιτηγηκότα φῆναι μὲν αὐτὸν λέγει, μὴ ἐπεξελθεῖν δέ· καὶ ἐπιμελητὴν ὑπὸ τῶν φυλετῶν ἀποδειχθέντα [2] εὐθύναις ἁλῶναι κλοπῆς χρημάτων, ἃ ἦν ἱερὰ τῶν Ἐπωνύμων· καὶ τρίτον, Κηφισοδώρου θεράπαιναν εἰς ἐλευθερίαν ἀδίκως ἀφελόμενον τὸν παῖδα τοῦ Θεοκρίνου, προσοφλῆσαι δραχμὰς πεντακοσίας. ἐπὶ τούτοις μὲν ἡ ἔνδειξις. καὶ τὸ πρᾶγμα φανερῶς δημόσιον. τὸν δὲ λόγον οἱ πολλοὶ νομίζουσιν εἶναι Δεινάρχου, καίτοι γε οὐκ ἀπεοικότα τῶν τοῦ Δημοσθένους.

[1] Μικίωνα [2] ἐν εὐθύναις

Φάσεις] Παρὰ τὸ πέφασμαι, πέφανσαι, πέφανται. Unde φάσμα, φάνσις, (pro quo sæpe φάσις, et apud Laertium, συκόφασις, ἀντὶ συκοφαντίας) unde ἀπόφανσις, συκοφάντης, ἱεροφάντης, ἀποφαντικὸς λόγος. Wolf. φάσις est delatio certorum criminum proprie, sed καταχρηστικῶς omnium. Budæus.

Μὴ ἐξεῖναι λέγειν] Hic inserenda est secunda Lex, cujusmodi fuerit: καὶ δεύτερος, τὸν ἁλόντα κλοπῆς ἱερῶν χρημάτων ἄτιμον εἶναι· καὶ τρίτος, κ. τ. λ. Wolf. Alia via aggreditur Petitus LL. Attic. l. IV. t. IX. §. XII. pag. 464. legitque καὶ δεύτερος, τοῖς ὀφείλουσι μὴ ἐξεῖναι λέγειν. Eam quidem esse secundam legem, censent Viri præclarissimi, Salvin. et Duker. ad istum Petiti locum; verum parum necesse esse existimarunt, ut istæ leges eo rigore atque distinctione recenserentur. Certissimum est, hoc non longe abesse a vero, idque evincit redditio sententiæ, v. 7. seq. Verum istos viros eruditos consule: nam rem recte exposuerunt. Taylor. Cf. quoque Petit. l. II. t. VI. §. IV. et l. V. t. V. §. VI.

Ἔδειξε] Forte: ἐνέδειξε τὸν Θεοκρίνην λέγειν, οὐκ ἐξὸν αὐτῷ, ἐκ τριῶν τούτων νόμων. Wolf.

Ἔδειξε] Nonne ἐνέδειξε? Jurin.

Εὐθύναις] Forte ἐν εὐθύναις, et [v. 10.] εἰς ἐλευθερίαν. {Aberat enim ab omnibus.} Wolf.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΕΝΔΕΙΞΙΣ

ΚΑΤΑ ΘΕΟΚΡΙΝΟΥ.

ά. ΤΟΥ πατρὸς ἡμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, διὰ τουτονὶ 1322
Θεοκρίνην ἀτυχήσαντος πρὸς τὴν πόλιν, καὶ ὄφλοντος δέκα

τάλαντα, καὶ τούτου διπλοῦ γεγενημένου, ὥςτε μηδ' ἐλπίδα ἡμῖν εἶναι σωτηρίας μηδεμίαν· ἡγησάμην δεῖν ἐπὶ τῷ τιμωρεῖσθαι μεθ' ὑμῶν τοῦτον, μήτε ἡλικίαν, μήτε ἄλλο μηδὲν ὑπολογισάμενος, δοῦναι τὴν ἔνδειξιν ταύτην. καὶ γὰρ ὁ πατὴρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ᾧπερ πάντα πειθόμενος πεποίηκα, πρὸς ἅπαντας ὠδύρετο τοὺς γνωρίμους, εἰ παραλιπὼν ἐγὼ τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ διὰ τὸ τὸν πατέρα ζῆν, ἔξεστί μοι τοῦτον ἀμύνεσθαι, τὴν ἀπειρίαν καὶ τὴν ἡλικίαν προφασιζόμενος, αὐτὸν μὲν περιόψομαι πάντων ἀπεστερημένον, Θεοκρίνην δὲ παρὰ τοὺς νόμους γραφὰς γραφόμενον, καὶ συκοφαντοῦντα πολλοὺς τῶν πολιτῶν, οὐκ ἐξὸν αὐτῷ. δέομαι οὖν ὑμῶν ἁπάντων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἱκετεύω, μετ' εὐνοίας ἀκοῦσαί μου, πρῶτον μὲν ὅτι τῷ πατρὶ βοηθῶν καὶ πειθόμενος ἀγωνίζομαι, ἔπειθ' ὅτι καὶ νέος ὢν καὶ ἄπειρος· ὥςτ' ἀγαπητὸν εἶναί μοι, ἐὰν, τῆς παρ' ὑμῶν ὑπαρξάσης εὐνοίας, δυνηθῶ δηλῶσαι τὰ πεπραγμένα τούτῳ. πρὸς δὲ τούτοις, ὅτι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, προδέδομαι — τὰ γὰρ ἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς εἰρήσεται — ὑπ' ἀνθρώπων, [1] οἳ πιστευθέντες ὑφ' ἡμῶν διὰ τὴν πρὸς τοῦτον ἔχθραν, καὶ πυθόμενοι τὰ πράγματα, καὶ φήσαντες ἐμοὶ συναγω-
1323 νιεῖσθαι, ἐγκαταλελοίπασι νυνί με, καὶ διαλέλυνται πρὸς τοῦτον ἐν τοῖς ἐμοῖς πράγμασιν, ὥςτε μοι μηδὲ τὸν συνεροῦντα εἶναι, ἐὰν μή τις ἄρα μοι τῶν οἰκείων βοηθήσῃ.

β'. Πολλαῖς μὲν οὖν ἐνδείξεσιν ἦν ἔνοχος οὑτοσὶ, καὶ ἅπαντας τοὺς περὶ ταῦτα νόμους ἐφαίνετο παραβεβηκώς· καινότατον δὲ τῶν ἔργων τῶν τούτου, τὴν περὶ τὸ πλοῖον

[1] οἱ

ΕΝΔΕΙΞΙΣ] Suidas: Ἐνδεικνύναι τὸ κατ-αγγέλλειν τινὰ κακουργοῦντα περὶ τὰ κοινὰ. Ἔνδειξις, δίκη, ἐάν τις ἄτιμος ὢν ἢ ὀφλητὴς τὸν κακῶς λέγοντα τοὺς τεθνεῶτας ἀδίκως. καὶ τῷ δημοσίῳ, καὶ μὴ ἐκτετικὼς, ἄρχειν ἢ δικάζειν ἐπιχειροίη, ἢ ἀντιποιοῖτο πράξεων, ἢ τόπων ἀπηγορευμένων ἐν τοῖς νόμοις. οἷον ὁ ἡταιρηκὼς τῆς ἀγορᾶς καὶ τοῦ λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. Wolf.

Ὑπολογισάμενος] Lego ὑπολογισάμενον. Taylor.

Διὰ τὸ τὸν πατέρα ζῆν] Mortuo enim parente, filius fit hæres ejus debiti, eoque insoluto, ignominiæ etiam, quæ sequitur. Infra 1326. ult. ed. R. ὀφείλοντος αὐτῷ τοῦ πάππου πάλαι, καὶ τοῦ νόμου κελεύοντος κληρονομεῖν τοῦτον τῶν ἐκείνου. Et 1340. 18. ed. R. πότε γάρ με καὶ δεῖ βοηθεῖν αὐτῷ; οὐχ ὅταν ἡ μὲν τιμωρία κατὰ τοὺς νόμους ᾖ; Dixit Demosthenes c. Androt. §. ί. οὐκ ἐξὸν γέγραφας. κληρονόμον γάρ σε καθίστησιν ὁ νόμος τῆς ἀτιμίας τῆς τοῦ πατρός· ὄντι δ' ἀτίμῳ σοι λέγειν οὐ προσήκεν, οὐδὲ γράφειν. Legem disertissime scriptam habes: Νόμος γὰρ ἦν· Εἴ τις ὀφείλων πρὸ τῆς ἐκτίσεως τελευτήσει, τοὺς παῖδας ἀποδιδόναι τὸ ὄφλημα· εἰ δὲ μὴ, καὶ αὐτοὺς ἀτίμους εἶναι, ἕως ἂν ἀποδῶσι. Hæc dedit Ulpianus ad illa Demosth. c. Timocrat. §. μς'. μέλλων κληρονομήσειν τῆς ἀτιμίας, ἂν ἐκεῖνός τι πάθοι. Idem.

φάσιν εὑρίσκομεν γεγονυῖαν. διόπερ ταῦτα γράψας εἰς τὴν ἔνδειξιν, ἔδωκεν ὁ πατήρ μοι. πρῶτον μὲν οὖν, τὸν νόμον ὑμῖν ἀναγνώσεται τὸν περὶ τῶν φαινόντων, καὶ οὐκ ἐπεξιόντων, ἀλλὰ διαλυομένων παρὰ τοὺς νόμους· ἐντεῦθεν γὰρ οἶμαι προσήκειν μοι ποιήσασθαι τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου· εἶτα τὴν φάσιν αὐτὴν, ἣν οὗτος ἐποιήσατο κατὰ τοῦ [1] Μίκωνος. λέγε.

ΝΟΜΟΣ. [2] ΦΑΣΙΣ.

ὁ νόμος οὗτος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῖς προαιρουμένοις ἢ γράφεσθαι γραφὰς, ἢ φαίνειν, ἢ ἄλλο τι ποιεῖν τῶν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ γεγραμμένων, προλέγει διαῤῥήδην, ἐφ᾽ οἷς ἑκαστόν ἐστι τούτων ποιητέον. [3] ἔστι δὲ ταῦτα, ὥσπερ ἠκούσατε ἐξ αὐτοῦ τοῦ νόμου, ἐὰν ἐπεξιών τις μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, χιλίας ἀποτίνειν, κἂν μὴ ἐπεξίῃ, ὦ Θεοκρίνη, χιλίας ἑτέρας· ἵνα μήτε συκοφαντῇ μηδεὶς, μήτε ἄδειαν ἔχων ἐργολαβῇ, καὶ καθυφείη τὰ τῆς πόλεως. φημὶ δὴ κατὰ ταύτην τὴν ἔνδειξιν ἔνοχον εἶναι Θεοκρίνην, τῷ, φήναντα [4] Μίκωνα Χολλίδην, μὴ ἐπεξελθεῖν, ἀλλ᾽ ἀργύριον λαβόντα ἀποδόσθαι τὸ πρᾶγμα. καὶ τοῦτο ἀποδείξω σαφῶς, ὡς ἐγὼ νομίζω. καί τοι Θεοκρίνης γε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ οἱ μετὰ τούτου, οὐδὲν ὅ, τι οὐ πεποιήκασι, προσιόντες τοῖς μάρτυσι, [5] καὶ τὰ μὲν ἀπειλοῦντες αὐτοῖς, τὰ δὲ πείθοντες μὴ μαρτυρεῖν· ἀλλ᾽ ὅμως ἐὰν ὑμεῖς 1324

[1] Μικίωνος [2] Deest ΦΑΣΙΣ. [3] * ἔτι δὲ [4] Μικίωνα [5] Deest καί.

ϛ΄. ΦΑΣΙΣ] Dele. Sedem hic habere nequit: infra autem p. 337. v. 6. Idem. Auger.

Οὗτος] Restitui eam vocem ex auctoritate Cod. Aug. et Edit. Lutecianæ. Taylor.

Ὁ νόμος οὗτος —] Vid. Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R. l. VII. c. XVI. §. XVI.

Ἐὰν ἐπεξιών τις] *Si quis delationem ad sententiam usque prosecutus* etc. κἂν μὴ ἐπεξίῃ, *quod si delationem institutam prodiderit*, etc. Budæus.

Ἵνα μήτε συκοφαντῇ etc.] *Ut nec calumniando, nec negotia facessendo lucrum aucupetur, nec prævaricationes factitet in reipub. detrimentum.* ἐργολαβεῖν enim est, *rem perficiendam suscipere et inde lucrum facere*, ut redemptores solent: quod genus Cicero *sequestres* appellare solet. Hoc autem verbo oratores pro iis interpretibus et sequestribus utuntur, qui judiciis corrumpendis, aut ejuscemodi maleficiis suscipiendis operam suam locant. παρεγγυᾶν est *mandare*, idem fere quod παραγγέλλειν, h. e. *nunciare et indicere*. Budæus.

Τῷ φήναντι etc.] Forte: τῷ φήναντα (ἐπειδὴ ἔφηνε) Μίκωνα Κολλυτέα, μὴ ἐπεξελθεῖν. Sed cum Χολλίδης sæpius occurrat, nihil est, quod in Κολλυτέα vertamus. Wolf. Recte Wolfius in priori causa, invitis omnibus libris cusis. Auctoritatem suam addidit marg. Morelii. τῷ φήσαντι Cod. August. Quid hominem impulit ad posteriorem illam, petulantem sane, Crisin, ego prorsus divinare nequeo. Taylor.

βούλησθε τὰ δίκαια βοηθεῖν μοι, καὶ κελεύητε αὐτοὺς, μᾶλλον δὲ ἀναγκάζοντος ἐμοῦ, συναναγκάζητε ἤτοι μαρτυρεῖν, ἢ ἐξόμνυσθαι, [1] καὶ μηδὲ ἐᾶτε λόγους λέγειν, εὑρεθήσεται τἀληθές. λέγε οὖν πρῶτον μὲν τὴν φάσιν, εἶτα τὰς μαρτυρίας.

ΦΑΣΙΣ.

ταύτην τὴν φάσιν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἔδωκε μὲν οὑτοσὶ προσκαλεσάμενος τὸν [2] Μίκωνα· ἔλαβε δὲ ὁ γραμματεὺς ὁ

[1] καὶ μὴ ἐᾶτε λόγους αὐτοὺς λέγειν, εὑρήσετε τἀληθές. [2] Μικίωνα

Μηδὲ ἐᾶτε λόγους λέγειν] *Si eos non sinatis aliud atque aliud causificando verba loquaciter facere.* Budæus.

Προσκαλεσάμενος] In margine Benenati προκαλεσάμενος. Quas voces cum sæpe misceri video, id non vitio, aut ἀκυρολογίᾳ elegantissimæ Gentis, quæ sermonem accuratum semper affectabat, tribuere soleo, verum librariorum imperitiæ vel festinationi, qui eorum monumenta descripsere. Nonnulli sunt, et in isto numero doctissimum Budæum video, quos quasi pertæsos tantæ ἀκριβείας omnem omnino distinctionem plane tollere velle sentio. Sed non ita est: Non. Πρόσκλησις est *in Jus vocatio, Litis Denunciatio*, Actionis principium et fundamentum. Ita Romani ICti, *in jus ad Prætorem vocare, clamare.* Vid. l. 3. C. de annali except. *Ex quacunque causa* ad Prætorem, *vel alios, qui jurisdictioni præsunt*, in *jus* vocatus *venire debet.* l. 2. D. Si quis in jus vocatus. Atque ita vulgus quoque nostrum loqui solet. Πρόκλησις est quædam quasi *Conventio*, Actus extrajudicialis, *Provocatio* quædam, sive *Invitatio;* veluti solet fieri, ubi quis adversarium suum ad Arbitros potius invitat, quam apud Judicem sistit, Civem ad testimonium dicendum, aut Servum alienum ad quæstionem postulat. Ideoque *probantis* est potius, quam *in jus vocantis:* itaque προσεκάλεσαν ad litem instituendam, προεκάλεσαν autem ad finiendam, dirimendamve. Hæc omnia exemplis probabo; Tu fac attento sis animo. Demosth. c. Pantænet. §. γ΄. a med. Προκαλοῦνται πρόκλησιν ἡμᾶς, ὡς οὐ δεξομένους, ἢ κομίσασθαι πάντα τὰ χρήματα παρ᾽ αὐτῶν καὶ ἀπελθεῖν, ἢ διαλῦσαι σφᾶς, ὑπὲρ ὧν ἐνεκάλουν. In arbitrio itaque litigantium, non in jure constitit. Pergo. Demosth. c. Steph. ψευδομαρτ. A. §. έ. Οἶμαι γὰρ ἅπαντας ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι, ὅσα μὴ δυνατὸν πρὸς ὑμᾶς ἀγαγεῖν ἐστὶ τῶν πεπραγμένων, τούτων προκλήσεις εὑρέθησαν· οἷον, βασανίζειν οὐκ ἔστιν ἐναντίον ὑμῶν· ἀνάγκη τούτου πρόκλησιν εἶναι. οἷον, εἴ τι πέπρακται καὶ γέγονεν ἔξω που τῆς χώρας, ἀνάγκη καὶ τούτου πρόκλησιν εἶναι, πλὴν ἢ βαδίζειν, οὗ τὸ πρᾶγμα ἐπράχθη, καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων. Suidas: Προσκλήσεις, πρὸς ἃς καλεῖ τις εἰς δικαστήριον ἢ βουλὴν κλητῆρας ἔχων· Πρόκλησις δὲ χωρὶς τοῦ σ, καὶ προκαλεῖσθαι ἐπὶ διαιτητήν. Pollux L. VIII. C. VI. §. 62. Πρόσκλησίς ἐστιν ἐπὶ τῶν ἀμφισβητούντων — ὁ γὰρ ἀμφισβητῶν προσκαλεῖται τὸν ἐπιδεδικασμένον πρὸς τὸν ἄρχοντα — Πρόκλησις δέ ἐστι λύσις τῆς δίκης ἐπί τινι ὡρισμένῳ, ὅρκῳ, ἢ μαρτυρίᾳ, ἢ βασάνῳ, ἢ ἄλλῳ τινὶ τοιούτῳ. Occurrit Formula Προκλήσεως in Orat. c. Neæram juxta finem, p. 1387. 13. ed. R. Hi igitur sint vocabulorum istorum termini sacri; atque, hac oratione mea duce, rescribes semper, vel volentibus, vel etiam invitis MStis, prout hæc legitima et perennis distinctio postulabit. Verbi gratia, παρακλήσει c. Aphob. A. §. ιβ΄. fin. non erit cum Codd. προσκλήσει, sed mecum προκλήσει. Vicissim προσκαλοῦμαι c. Aphob. ψευδομαρτ. §. ϛ΄. erit προκαλοῦμαι, opem ferentibus membranis. Et similiter in locis innumeris. Hæc autem fusius persequenda, ubi de Rep. Atheniensi liberius disseruero. Taylor. [v. Suid. et Harpocr. v. πρόκλησις et πρόσκλησις. Salmas. ad Jus Attic. extrem. Idem ad Achill. Tat. Herald. Animadv. L. VI. c. pen. Petit. LL. Att. p. 440. 441. Pollux. Demosth. pro Corona et contra Pantænet. c. Neæram sæpius, §. ιϛ΄. fin. c. Theocr. §. β΄. med. §. γ΄. post med. §. ζ΄. fin. §. ή. fin. §. θ΄. c. Aphob. A. §. ιβ΄. fin. Aphob. ψευδομ. §. ϛ΄. Wolf. ad Macart. §. γ΄. Index ad Lysiam. Demosth. c. Bœotum π. ὀνόμ. §. έ. post med. c. Macart. §. δ΄. fin. sæpius, omnino §. ιϛ΄. med. ιζ΄. fin. c. Everg. §. ή. §. ιγ΄. c. Olymp. §. ϛ΄. ante med. sæp. adv. Callip-

τῶν τοῦ ἐμπορίου ἐπιμελητῶν Εὐθύφημος· ἐξέκειτο δὲ πολὺν χρόνον ἔμπροσθεν τοῦ συνεδρίου ἡ φάσις, ἕως λαβὼν ἀργύριον οὗτος εἴασε, [1] διαγραφόντων, καὶ καλούντων αὐτὸν εἰς τὴν ἀνάκρισιν τῶν ἀρχόντων. ὅτι δὲ ταῦτα ἀληθῆ λέγω, πρῶτον μὲν κάλει, ὃς ἐγραμμάτευε τῇ ἀρχῇ, Εὐθύφημον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

λέγε δὴ καὶ τὴν τῶν ἰδόντων [2] ἐγκειμένην τὴν φάσιν μαρτυρίαν. λέγε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

κάλει δὲ καὶ τοὺς τοῦ ἐμπορίου ἐπιμελητὰς, καὶ αὐτὸν τὸν [3] Μίκωνα, οὗ ἔφηνε τὸ πλοῖον, καὶ τὰς μαρτυρίας ἀναγίγνωσκε.

[4] ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

γ΄. Ὡς μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἔφηνε Θεοκρίνης [5] τὸ τοῦ Μίκωνος πλοῖον, καὶ ὡς ἐξέκειτο πολὺν χρόνον ἡ φάσις, καὶ ὡς εἰς τὴν ἀνάκρισιν καλούμενος οὐχ ὑπήκουσεν,

[1] διαγραφῆναι καλούντων [2] ἐκκειμένην [3] Μικίωνα [4] Μαρτυρίαι. [5] τὸ Μικίωνος

pum §. ί. §. θ΄. Vales. ad Harpocr. p. 161. 163. Dem. adv. Eubul. p. 1303. 5. ed. R. pro Phorm. §. ά. fin. §. β΄. fin. προκαλ. — κλητεύειν εἰς δίκην. π. Στεφ. §. μθ΄. fin. Not. ad Lycurgi §. 9. Lysias bis wrong. *In schedis* TAYLOR.]

Ἐπιμελητῶν] De his consule Petitum LL. Attic. pag. 511. Vales. ad Harpocrat. p. 70. Meurs. in Piræeo C. V. et Attic. Lect. I. 19. IDEM.

Διαγραφούντων] [Nam vulgo ita editur] Lege διαγραφόντων. Τῶν ἀρχόντων διαγραφόντων, τουτέστιν, ἀναιρούντων τὴν ἔνδειξιν, καὶ καλούντων αὐτὸν εἰς τὴν ἔνδειξιν, καὶ καλούντων αὐτὸν εἰς τὴν ἀνάκρισιν (quam secuta est, ut apparet, ἡ ἀναίρεσις) τῆς φάσεως. Suidas: Διαγραφὴ δίκης, ὅταν ἀπαλλαγῇ τοῦ ἐγκλήματος ὁ φεύγων, ἢ κατὰ συγχώρησιν τοῦ διώκοντος, ἢ κατὰ διάγνωσιν τῶν δικαστῶν, καὶ μηκέτι παρὰ μηδενὸς ἐγκαλῆται. Idem: Ἀνάκρισις, ἐξέτασις ὑφ᾽ ἑκάστης ἀρχῆς γινομένη πρὸ τῶν δικῶν περὶ τῶν συντεινόντων εἰς τὸν ἀγῶνα· ἐξετάζουσι δὲ καὶ εἰ ὅλως εἰσάγειν χρὴ ταύτας. Locus est sane dubius. Verti: *recensentibus prætoribus.* Pro quo reponas licet: *indicationem tollentibus.* WOLF. Lege cum MSto Aug. εἴασε διαγραφῆναι, καλούντων αὐτὸν εἰς τὴν ἀνάκρισιν τῶν ἀρχόντων. Jam locus *non amplius* erit *dubius*, et quæ adduxit noster Wolfius ad exponendum, quid sit Διαγραφὴ, quid Ἀνάκρισις, locum habebunt optimum. *Jacuit diutius ante concilium ea Indicatio, donec ille argento accepto siverit eam induci, antiquari, e rotulis expungi, vocantibus eum (sed frustra) ad quæstionem de causa introducenda, sive consistenda, Judicibus, qui isti rei præerant.* Vide omnino Vales. ad Harpocrat. p. 10. et 41. infra ad v. ult. TAYLOR. L. διαγραφῆναι καλούντων αὐτὸν, ex MS. Aug. AUGER.

Ἐγκειμένην] Ita Editi nonnulli. Sed corrigendum est ἐκκειμένην, ut modo ἐξέκειτο, v. 1. et pen. Infra, p. 345. v. 5. in loco parili, τῶν ἰδόντων ἐκκειμένην τὴν φάσιν. Noster c. Midiam, §. κθ΄. ἵνα ἐκκέοιτο πρὸ τῶν Ἐπωνύμων, καὶ πάντες ὁρῷεν, Εὐκτήμων Λουσιεὺς ἐγράψατο Δημοσθένην Παιανιέα λειποταξίου. TAYLOR.

γ΄. Ἀνάκρισιν] Recte Budæus hæc vertit: *ad judicii constitutionem, causæque exordium.* Vide supra ad v. 3. Ea mente scripsit A. Gellius V. 10. *Et cum ad judices conjiciendæ consistendæque Causæ gratia venissent, tum Protagoras sic exorsus est* etc. Non est Judicium ipsum, sed ipsius præparatorium, ubi quæritur περὶ τῶν συντεινόντων εἰς τὸν ἀγῶνα, utrum causa instituenda sit, necne. Οὐ πάσας δίκας, inquit Suidas, κελεύουσιν οἱ νόμοι εἰσάγεσθαι, ἀλλ᾽ ὁ φεύγων ἀντιλέγῃ, καὶ παραγράφηται, λέγων εἰσαγώγιμον μὴ εἶναι αὐτὴν, πρότερον ἐπὶ τούτῳ γίνεται κρίσις, ἥτις δίκης ἀνάκρισις λέγεται. IDEM.

Ἐπῆλθεν] Repone, Cod. Aug. fidejussore, ἐπεξῆλθεν. Ita in Argumento, p. 334. v. 8. φῆναι μὲν αὐτὸν λέγει, οὐκ ἐπεξελθεῖν δέ. Et, Oratione ineunte, p. 336. v. 3. φαινόντων καὶ οὐκ ἐπεξιόντων. Infra p. 344. v. pen. δοὺς Θεοκρίνης οὑτοσὶ τὴν φάσιν οὐκ ἐπεξῆλθε. et p. 348. v. pen. ἵνα Δημοσθένει μὴ ἐπεξέλθῃ τὴν γραφὴν, ἣν ἐγράψατο αὐτόν. Verte autem: *eum non paruisse, neque litem intendisse.* IDEM. M. ἐπεξῆλθεν. AUGER.

Ἀθῴους εἶναι] Τοὺς ἀδικοῦντας τῶν ἐμπόρων τινὰ, ἀθῴους εἶναι, marg. Morelii. Verum omnino extra id, quod res est. Et optime mentem Auctoris repræsentavit ejus fidissimus Interpres: *neque delinquentes esse indemnes, neque insontes vexari.* TAYLOR.

Μήτε τοὺς ἄλλους] Alii μήτε καὶ ἄλλους. Forte: μήτε τηνάλλως πράγματ᾽ ἔχειν, τουτέστι, μάτην ἐνοχλεῖσθαι. WOLF. Restitue omnino antiquam lectionem, quam adeo inconsiderate exterminavit Wolfius. Miror, hominem, qui tam bene verterit, tam infeliciter hariolari. TAYLOR. Repone ut in vulgatis μήτε τοὺς ἄλλους, *alios*, i. e. eos qui sunt insontes. AUGER. V. Bergler. ad Alciphr. Epist. l. I. ep. 19. et Petit. Comm. in L. A. l. V. t. V. §. V.

Ἁπλῶς ἀπεῖπε —] *Plane hujusmodi homines vetuit delationes factitare: nisi si quis est qui confidat se palam facturum vobis ea esse perpetrata, quorum ipse delationem fecerit. Quod si quis alioqui calumniator esse sustinuerit, hunc et postulare licere et deferre voluit.* BUDÆUS.

Τοῖς τοιούτοις] Forte τοὺς τοιούτους. ἁπλῶς ἀπεῖπε sc. μὴ φαίνειν τοὺς τοιούτους. Et recte satis Interpres. TAYLOR. L. τοὺς τοιούτους. AUGER. Credo non opus esse τοὺς τοιούτους. *D'Orville ad Char. Aphrod.* l. VII. c. VI. p. 630.

Τὰ γεγενημένα] Forte ταῦτα γεγενημένα. Et [p. 340. v. 6.] τοὺς ναυκλήρους, τὸν νόμον. Τὸ καὶ παρέλκει. WOLF. Recte hoc quidem. TAYLOR.

Ἔνδειξιν — ἀπαγωγὴν] Vide Salmas. de M. U. pag. 781. 782. Herald. Animadv. L. IV. C. IX. §. 9. seq. IDEM.

Οὐκοῦν εἰ μέν τι πεποιηκότα τούτων, ὧν ἔγραψεν ἐν τῇ φάσει Θεοκρίνης πεποιηκέναι τὸν

οὐδὲ [1] ἐπῆλθεν, ἀκηκόατε μαρτυρούντων τούτων, οὓς εἰδέναι μάλιστα προσῆκεν. ὅτι δ᾽ οὐ ταῖς χιλίαις μόνον ἔνοχός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ ἀπαγωγῇ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσα κελεύει
1325 πάσχειν ὁ νόμος οὑτοσὶ, [2] συκοφαντοῦντα τοὺς ἐμπόρους καὶ τοὺς ναυκλήρους, ῥᾳδίως ἐξ αὐτοῦ τοῦ νόμου γνώσεσθε. βουλόμενος γὰρ ὁ τὸν νόμον τιθεὶς, μήτε τοὺς ἀδικοῦντας τῶν ἐμπόρων ἀθῴους εἶναι, μήτε [3] τηνάλλως πράγματ᾽ ἔχειν, ἁπλῶς ἀπεῖπε τοῖς τοιούτοις τῶν ἀνθρώπων μὴ φαίνειν, εἰ μὴ πιστεύει [4] τίς αὐτῷ δείξειν ἐν ὑμῖν [5] τὰ γεγενημένα, περὶ ὧν ποιεῖται τὴν φάσιν. ἐὰν δέ τις [6] παρ᾽ αὐτὰ ποιῇ τῶν συκοφαντούντων, ἔνδειξιν αὐτῶν εἶναι, καὶ ἀπαγωγήν. μᾶλλον δὲ λέγε τὸν νόμον αὐτόν. πολὺ γὰρ ἐμοῦ σαφέστερον διδάξει.

ΝΟΜΟΣ.

ἀκούετε [7] τῶν νόμων ἃ κελεύουσι πάσχειν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὸν συκοφάντην; οὐκοῦν εἰ μέν [8] τι πεποιηκότα τού-

[1] ἐπεξῆλθεν [2] τὸν συκοφαντοῦντα [3] τηνάλλως] τοὺς ἄλλους [4] τις
[5] τὰ] ταῦτα [6] παρὰ ταῦτα ποιῇ * τὰ τῶν [7] τοῦ νόμου ἃ κελεύει
[8] τι * εἰδὼς πεποιηκότα

των, ὧν ἔγραψεν ἐν τῇ φάσει Θεοκρίνης πεποιηκέναι τὸν [1]Μίκωνα, καθυφῆκε τὸ πρᾶγμα, καὶ διαλέλυται πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἀδικεῖ πάντας ὑμᾶς, καὶ δικαίως ὀφείλει τὰς χιλίας. εἰ δὲ πλεύσαντα αὐτὸν [2]δικαίως οἷ προσῆκεν — ἔστω γὰρ [3]τοῦθ' ὁπότερον οὗτος βούλεται — φαίνει, καὶ προσκαλεῖται, [4]καὶ συκοφαντεῖ τοὺς ναυκλήρους, καὶ τὸν [5]νόμον οὐ μόνον τὸν πρότερον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀρτίως ἀναγνωσθέντα παραβέβηκε, καὶ καταμεμαρτύρηκεν αὐτοῦ μηδὲν ὑγιὲς, μήτε λέγειν, μήτε πράττειν. τίς γὰρ ἂν παρεὶς τὸ, δικαίως πράττοντα λαβεῖν τὸ μέρος τῶν χρημάτων κατὰ τὸν νόμον, διαλυσάμενος [6]ἐβουλήθη μικρὰ κερδᾶναι, καὶ τούτοις ἔνοχον αὐτὸν καταστῆσαι τοῖς νόμοις, ἐξὸν, ὅπερ ἀρτίως εἶπον, τὰ ἡμίσεα τῶν φανθέντων λαβεῖν; οὐδ' ἂν εἷς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μὴ οὐ συνειδὼς ἑαυτῷ συκοφαντοῦντι.

δ'. Δύο μὲν τοίνυν οὗτοι νόμοι εἰσὶν, οὓς παραβέβηκεν ὁ 1326
τοὺς ἄλλους παρανόμων γραφόμενος. ἕτερον δὲ [7]τὸν τρίτον, ὃς ὁμοίως κελεύει κατά τε τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ τὰς ἐνδείξεις τὸν βουλόμενον ποιεῖσθαι τῶν πολιτῶν, καὶ ἐάν τις ὀφείλῃ τῇ Ἀθηνᾷ, ἢ τῶν ἄλλων θεῶν, ἢ τῶν ἐπωνύμων [8]τῳ. φανήσεται οὗτος ὀφείλων, καὶ οὐκ ἐκτετικὼς ἑπτακοσίας δραχμὰς, ἃς ὦφλεν ἐν ταῖς εὐθύναις τῷ ἐπωνύμῳ τῆς αὑτοῦ φυλῆς. καί μοι λέγε τοῦτ' αὐτὸ τοῦ νόμου.

[1] Μικίωνα, καθυφεῖκε [2] δικαίως αὐτὸν [3] [τοῦθ'] [4] [καὶ] [5] νόμον * εἰ καὶ μὴ τὸν πρ., ἀλλά * γε τὸν ἀρτ. [6] ἠβουλήθη [7] Deest articulus. [8] τῳ. * ᾧ φανήσεται

Μίκωνα, καθυφῆκε τὸ πρᾶγμα] Vix sanam crediderim constructionem, nisi et lectione et interpunctione hunc in modum correcta: οὐκοῦν εἰ μέν τι πεποιηκότος τούτων, ὧν ἔγραψεν ἐν τῇ φάσει Θεοκρίνης πεποιηκέναι, τοῦ Μίκωνος, καθυφῆκε τὸ πρᾶγμα. Nolim vero contendere, si velis retinere πεποιηκέναι τὸν Μίκωνα. JURIN.

Μίκωνα] Μίκωνα φήνας, καθυφῆκε κ. τ. λ. Imperfecta est enim alioquin constructio. *delato Micone prævaricatus est.* WOLF. Omnino erit aliquid istiusmodi. Labat enim Sententia. Diu suspicabar, πεποιηκότα — τὸν Μίκωνα absolute dici, ut solent aliquando Græci Scriptores. TAYLOR. Minime male, Taylorus accusativum absolutum agnoscit. Credo accusativum præmissum, quia sequitur accusativus τὸ πρᾶγμα per quasi appositionem. Certe cum Jurino, et hic more suo mutationem tentante, nullo fecerim modo. *D'Orville ad Char. Aphrod.* l. VII. c. VI. p. 642.

Καὶ τὸν νόμον] Dele καί. JURIN. Vid. Petit. Comm. in L. A. l. V. t. V. §. IV.

Πράττοντα] Ferri potest, sed quia sequitur διαλυσάμενος, quid si πράττων legas? WOLF. Verte: *Quis, neglecto beneficio Legis, quæ ei dimidium bonorum assignat recte peragenti, parvum lucellum malit rem transigendo?* Mox, v. 12. καὶ τοῦτο Ald. haud male. Et deinde, ibid. καταστήσας Cod. Aug. TAYLOR. Sed vulgata satis proba. *D'Orville ad Char. Aphrod.* l. V. c. IV. p. 452.

Ϡ. φανήσεται] Ante φανήσεται videtur desiderari καθ' ὃν vel ᾧ. AUGER.

ΝΟΜΟΣ.

ἐπίσχες. ἀκούεις οὑτοσὶ τί λέγει; ἢ τῶν ἐπωνύμων τῳ. λέγε δὴ τὴν τῶν φυλετῶν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

ταχύ γ' ἂν οὗτος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀνθρώπων ὀλίγων φροντίσειεν, ἢ τῶν [1]τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου πλεόντων, ὥσπερ ὁ [2]Μίκων, ὅστις τοὺς φυλέτας παρόντας οὔτ' ἔδεισεν, οὔτ' [3]ᾐσχύνθη; τοῦτο μὲν, οὕτως αὐτῶν τὰ κοινὰ διοικήσας, ὥστ' ἐκείνους κλοπὴν αὐτοῦ καταγνῶναι· τοῦτο δὲ, ὄφλων, καὶ τοὺς νόμους ἀκριβῶς εἰδὼς, ὅτι [4]κωλύουσιν αὐτὸν γράφεσθαι γραφὰς ἕως ἂν ἐκτίσῃ, βιαζόμενος, καὶ νομίζων δεῖν τοὺς μὲν ἄλλους τοὺς ὀφείλοντας μηδενὸς μετέχειν τῶν κοινῶν, αὐτὸν δὲ κρείττω τῶν νόμων εἶναι. φήσει τοίνυν τὸν πάππον, [5]οὐκ αὐτὸν, εἶναι, τὸν ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένον· καὶ περὶ τούτου πολλοὺς ἐρεῖ λόγους, ὡς ἐκεῖνός ἐστιν. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν ἀκριβὲς, ὁπότερός ἐστιν, οὐκ ἔχω λέγειν· εἰ δ' οὖν ἐστὶν, ὡς οὗτος ἐρεῖ, πολὺ δικαιότερον εἶναι νομίζω καταψηφίσασθαι ὑμᾶς αὐτοῦ, εἰ ταῦθ' οὕτως ἐστίν. εἰ γὰρ, ὀφείλοντος αὐτῷ τοῦ πάπ-
1327 που πάλαι, καὶ τοῦ νόμου κελεύοντος κληρονομεῖν τοῦτον τῶν ἐκείνου, προσῆκον αὐτῷ μηδὲ πάλαι γράφεσθαι, γράφεται, καὶ διὰ τοῦτο οἰήσεται δεῖν ἀποφεύγειν, ὅτι πονηρὸς ἐκ τριγονίας ἐστὶν, οὐ δίκαια ἐρεῖ, ὦ ἄνδρες δικασταί. ὡς οὖν καὶ παρ' αὐτοῦ Θεοκρίνου ὁμολογεῖται [6]τοῦτ' εἶναι τὸ ὄφλημα, καὶ κατετάξατο τοῖς φυλέταις ὑπὲρ [7]αὐτοῦ

[1] τὸν [2] Μικίων [3] ᾐσχύνθη, [4] κωλύουσιν [5] οὐχ αὐτὸν [6] τούτου [7] αὐτοῦ κ. τ. ἀ., καὶ τοῖς

Ὀλίγων] Ita impressi omnes præter Morelianum, qui clare habet ὀλίγον. Eam lectionem defendit Scholiastes: Ὀλίγον φροντίσειεν] τοῦτ' ἔστιν ὀλιγωρήσειεν. Et recte sane. Delendum est ergo τὸ ἢ post φροντίσειεν, nempe, ἀνθρώπων τῶν τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου πλεόντων. *Curabit iste scilicet eos homines, qui maximam ætatis partem in navigando conterunt!* Inter quos et τοὺς παρόντας φυλέτας utilis est distinctio. TAYLOR.

Βιαζόμενος] Repone τούτους βιαζόμενος, ad sustentandam Grammaticam, quæ visa est laborare. Aut hoc pacto demum: τοὺς νόμους, οὓς ἀκριβῶς ᾔδει — βιαζόμενος. IDEM. Vid. Petit. Comm. in L. A. l. IV. t. IX. §. XIII.

Γράφεται] Ita marg. Benenati. ἐγράφετο Aug. ἐγγράφεται Editi. Forte εἰ γὰρ — προσῆκον αὐτῷ μηδὲ πάλαι γράφεσθαι, ἔτι γράφεται. TAYLOR.

Κατετάξατο] Κατατάξασθαι apud Demosthenem est quod JCti vocant *pecuniam constituere*, cujus rei tractatus est l. XIII. digestorum. Cic. ad Attic. l. XVI. 'Scis me jampridem constituisse Montani no-

καὶ τοῦ ἀδελφοῦ, τοῖς βουλομένοις εὐορκεῖν οὐ καλῶς ἔχει ταύτην ἀπογινώσκειν τὴν ἔνδειξιν· λάβε μοι τὸ ψήφισμα ὃ εἶπεν ἐν τοῖς φυλέταις Σκιρωνίδης.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

προσελθὼν δ' οὑτοσὶ Θεοκρίνης ὡμολόγησεν ὀφείλειν καὶ ἐκτίσειν ἐναντίον τῶν φυλετῶν, ἐπειδὴ προσιόντας ἡμᾶς ᾔσθετο, καὶ βουλομένους ἀντίγραφα τῶν ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένων λαβεῖν.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

πολύ γ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, [1] Λεοντίδας τοὺς ἀναγκάσαντας ἀποδοῦναι Θεοκρίνην τὰς ἑπτὰ μνᾶς ἐπῃνέσατ' ἂν μᾶλλον, ἢ τοῦτον.

έ. Τέταρτος τοίνυν ἕτερος νόμος ἐστὶν, — ὁμολογῶ γὰρ τῶν τούτῳ πεπραγμένων τὰ πλεῖστα ἐξητακέναι —, καθ' ὃν ὀφείλει πεντακοσίας δραχμὰς Θεοκρίνης οὑτοσὶ, οὐκ ἐκτετικότος αὐτῷ τοῦ πατρὸς, ἃς προσῶφλεν ἀφελόμενος τὴν Κηφισοδώρου θεράπαιναν εἰς ἐλευθερίαν, ἀλλὰ διοικησαμένου πρὸς Κτησικλέα τὸν λογογράφον, ὃς ἦν ἐπὶ τοῖς τῶν ἀντιδίκων πράγμασιν, ὥστε μήτ' ἐκτίσαι, μήτ' εἰς ἀκρόπολιν ἀνενεχθῆναι. ἃς οὐδὲν [2] μὲν ἧττον οἶμαι Θεοκρίνης ὀφείλει νυνὶ κατὰ τὸν νόμον. οὐ γὰρ, ἐὰν Κτησικλῆς ὁ μέτοικος συγχωρήσῃ τούτῳ, πονηρὸς πονηρῷ, μὴ παραδοθῆναι τοῖς πράκτορσι τὸν [3] προσόφλοντα κατὰ τὸν 1328
νόμον, διὰ τοῦτο δεῖ τὴν πόλιν [4] ἀποστερεῖσθαι τῶν ἐκ τῶν νόμων ἐπικειμένων [5] ζημιῶν· ἀλλὰ προσήκει τοὺς ἀντιδίκους, ὑπὲρ μὲν τῶν ἰδίων, ὅπως ἂν [6] αὐτοὺς πείθωσι, διοικεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους, ὑπὲρ δὲ τῶν πρὸς τὸ δημόσιον,

[1] Λεωντίδας [2] [μὲν] [3] προσοφείλοντα [4] ἀπεστερῆσθαι [5] ζημιῶν; [6] αὑτοὺς

mine H-S. XX. dissolvere.' Budæus.

Τοῖς βουλομένοις] Melius καὶ τοῖς βουλομένοις, ut recte se habent Editiones superiores. Taylor.

ΨΗΦΙΣΜΑ. πολύ γ'] Delerem titulum ΨΗΦΙΣΜΑ, quæ mihi videtur recidendus, ut superfluus et sensum impediens. Auger.

Ἐπῃνέσατ'] Ἐπαινέσαιτ'. Jurin. Auger.

Ἢ τοῦτον] Deesse aliquid post hanc vocem omnino arbitror: Πολὺ — Λεοντίδας — ἐπῃνέσατ' ἂν μᾶλλον, ἢ τοῦτον * * *. Vel fortasse post λαβεῖν supra v. 8. Nam quæ ibi sequuntur, ex abrupto omnino sequi videntur. Taylor.

έ. Ὀφείλει] Scribe, ut alii, ἃς οὐδὲν μὲν ἧττον (οἶμαι) Θεοκρίνης ὀφείλει, vel, ut alii demum, ἃς οὐδὲν μὲν ἧττον οἶμαι Θεοκρίνην ὀφείλειν. Idem.

Αὐτοὺς] Lege αὑτοὺς, i. e. se invicem. In Oratione proxima, c. Neæram, p. 1360. 20. ed. R. ἐὰν δὲ καὶ ἄλλως πως ἀλλήλους πείθωσι. Idem.

ὅπως ἂν οἱ νόμοι κελεύωσι. καί μοι λέγε [1] τὸν νόμον, ὃς κελεύει τὸ ἥμισυ τοῦ τιμήματος ὀφείλειν τῷ δημοσίῳ, ὃς ἂν δόξῃ μὴ δικαίως [2] εἰς ἐλευθερίαν ἀφελέσθαι, καὶ τὴν τοῦ Κηφισοδώρου μαρτυρίαν.

ΝΟΜΟΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

λέγε δὴ κἀκεῖνον τὸν νόμον, τὸν ἀπ' ἐκείνης κελεύοντα τῆς ἡμέρας ὀφείλειν, ἀφ' ἧς ἂν ὄφλῃ, ἐάν τε ἐγγεγραμμένος ᾖ, ἐάν τε μή.

ΝΟΜΟΣ.

ϛ'. Πῶς οὖν ἄλλως, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, προσήκει τὸν δικαίως κατηγοροῦντα ἀποφαίνειν ὀρθῶς ἐνδεδειγμένον Θεοκρίνην τουτονὶ, καὶ μὴ μόνον ἔνοχον ὄντα τῇ ἐνδείξει κατὰ τὰς χιλίας ἐφ' αἷς ἐνδέδεικται, ἀλλὰ καὶ [3] πολλοῖς ὀφλήμασιν; ἐγὼ μὲν οὐδαμῶς νομίζω. οὐ γὰρ δή γε προσδοκᾶν δεῖ, Θεοκρίνην αὐτὸν ὁμολογήσειν ὀφείλειν [4] ὑμῖν τῷ δημοσίῳ, καὶ δικαίως ἐνδεδεῖχθαι φήσειν· ἀλλὰ τοὐναντίον, πάντα λόγον μᾶλλον ἐρεῖν, καὶ πάσας αἰτίας οἴσειν ὡς καταστασιάζεται, ὡς διὰ τὰς τῶν παρανόμων γραφὰς εἰς ταῦθ' ἥκει. λοιπὸν γάρ ἐστι τοῦτο τοῖς ἐν αὐτοῖς τοῖς πράγμασιν ἐξελεγχομένοις, αἰτίας καὶ προφάσεις εὑρίσκειν, αἵ τινες τοῦ παρόντος ὑμᾶς ποιήσουσι πράγματος ἐπιλαθομένους, τοῖς ἔξω τῆς κατηγορίας λόγοις προσέχειν. ἐγὼ δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἰ μὲν ἑώρων ἐν τοῖς ἀνεγνω-
1329 σμένοις νόμοις γεγραμμένον, ταῦτα δ' εἶναι κύρια περὶ τῶν συκοφαντούντων, ἂν μὴ Θεοκρίνης ἐνδειχθεὶς αἰτιᾶσθαι βούληται Θουκυδίδην, ἢ Δημοσθένην, ἢ καὶ τῶν πολιτευομένων ἄλλον τινὰ, ἡσυχίαν ἂν ἦγον· νῦν δὲ τούτων οὐδεμίαν ὁρῶ τῶν σκήψεων [5] ὑπὸ λόγον οὖσαν ἐν τοῖς νόμοις, οὐδὲ

[1] τόν τε νόμον [2] εἰς τὴν ἐλευθερίαν [3] πολλοῖς ἄλλοις ὀφλήμασιν [4] ὑμῖν ὀφείλειν [5] ὑπόλογον

ϛ'. Ὁμολογήσειν] Forte ὁμολογήσειν ὑμῖν ὀφείλειν. Ὑμᾶν τῷ δημοσίῳ, aut ὑμῖν καὶ τῷ δημοσίῳ minus placent. Wolf. ὑμῖν τῷ δημ. pro ὑμετέρῳ δημ. Auger.

Ἐν αὐτοῖς τοῖς πράγμασιν] Dele præpositionem. Ita c. Aristogit. A. §. ιζ'. οἳ τοῖς πράγμασιν αὐτοῖς ἁλισκόμενοι. Taylor.

Ὑπὸ λόγον] Ὑπόλογον marg. Benenati. Et, melius adhuc, ὑπόλοιπον, MS. Augustanus. Taylor. M. ὑπόλογον,

καινὴν, ὥς τε [1] προσέχειν νῦν πρῶτον ἀκούσαντας, ἀλλὰ
μυριάκις παρὰ τῶν κρινομένων εἰρημένην. ἀκούω δὲ καὶ
[2] παρὰ τῶν πρεσβυτέρων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὡς ἄρα προσ-
ῆκόν ἐστιν, ὅλως μὲν μηδενὶ μηδεμίαν συγγνώμην ὑπάρ-
χειν παραβαίνοντι τοὺς νόμους· εἰ δ' ἄρα δεῖ, μὴ τοῖς συν-
εχῶς οὖσι πονηροῖς, μηδὲ τοῖς ἐπ' ἀργυρίῳ τοὺς νόμους
προϊεμένοις, — οὐ γὰρ εἰκός —· ἀλλ' οἵ τινες ἂν διὰ τὴν
αὑτῶν ἀπραγμοσύνην ἄκοντές τι τῶν γεγραμμένων παρα-
βῶσιν, ὧν οὐδεὶς ἂν δήπου Θεοκρίνην τουτονὶ φήσειεν εἶναι,
ἀλλὰ τοὐναντίον, οὐδενὸς τῶν ἐν τοῖς νόμοις ἄπειρον. διὸ
καὶ δεῖ φυλάττειν αὐτὸν, μὴ πρὸς τοὺς ἐμοὺς λόγους, μηδὲ
τοὺς ὑπὸ τούτου ῥηθησομένους ἀποβλέποντας· οὐ γὰρ δί-
καιον, τοὺς ὑπὲρ τῶν νόμων καθημένους, μακροῖς λόγοις
καὶ κατηγορίαις προσέχειν, ἀλλ' οἷς ἂν ἅπαντες ῥᾳδίως
[3] ἐπακολουθήσετε, καὶ δι' ὧν δόξετε πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει,
τῶν νόμων ἀξίως ταύτην τὴν ἔνδειξιν δικάσαι· σαφῶς [4] ἐρω-
τῶντας, τί λέγεις, Θεοκρίνη, καὶ πάντες οἱ τῶν αὐτῶν
[5] τούτων μετέχοντες; ἀξιοῦθ' ἡμᾶς, κατὰ τοὺς νόμους
ὀμωμοκότας δικάσειν, παρὰ τούτους διὰ τοὺς ὑμετέρους
λόγους ψηφίζεσθαι; μεμαρτυρηκότος [6] μὲν ἡμῖν τοῦ Μι-
κωνος, καθ' οὗ δοὺς Θεοκρίνης οὑτοσὶ τὴν φάσιν, οὐκ ἐπεξ-
ῆλθε, καὶ πεποιηκότος [7] αὐτὸν τούτοις ὑπόδικον; ὁμολο-

[1] προσέχειν, [2] [παρὰ] [3] ἐπακολουθήσητε [4] ἐρωτῶντες [5] τούτῳ
[6] μὲν * ἐν ἡμῖν τοῦ Μικίωνος [7] αὐτὸν

uno verbo. Auger.
Φυλάττειν] Idem est quod τηρεῖν. Quæ
ambo verba non solum notant apud Atti-
cos, *custodire, servare*: sed *observare* ali-
quem vel aliquid, ut ne faciat vel ne fiat,
vel ut aliquid faciat vel fiat. *D'Orville ad
Char. Aphrod.* l. V. c. II. p. 442.
Τῶν αὐτῶν τούτων μετέχοντες] Forte τῶν
αὐτῶν τούτῳ μ. Wolf. Similiter scribit
Cod. Aug. sine dubio recte. Mox, v. 18.
adde ex marg. Benenati, ἡμᾶς, τοὺς κατὰ
τοὺς νόμους ὀμ. δικ. Taylor. τούτων delen-
dum mihi videtur. Auger.
Μεμαρτυρηκότος] Verte hæc: *Quid? Num
postulatis, ut — nos — contra leges decerna-
mus: Cum Mico testimonium perhibuit —?
Cum Scriba confessus sit —?* Cætera. Tay-
lor.
'Ημῖν] Perperam hæc Wolfius; nec
enim hæc accipienda sunt, quasi Orator
judices alloquatur, sed quasi judices pa-
tronis Theocrinis respondeant. Jurin.
Πεποιηκότος αὐτὸν τούτοις ὑπόδικον] Πότε-
ρον τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις, ἢ τοῖς δικασταῖς;
Wolf. Magnus sane est error, quem hic
erravit Wolfius. Res ita se habet, contra
ac ille opinatur. Quanquam improbavit
maxime Jurisprudentia Attica *de auditione*,
ut dicitur, *testimonium*, οὐδὲ μαρτυρεῖν ἀκο-
ὴν ἐῶσιν οἱ νόμοι, ait Demosthenes in Orat.
c. Eubul. p. 1300. 16. ed. R. οὐδ' ἐπὶ τοῖς
φαύλοις πάνυ ἐγκλήμασι, verumtamen erat
in ea Gente 'Εκμαρτυρία, quæ diceretur.
Id vocabuli expedient Grammatici. Nempe
ubi ille, qui alicujus rei αὐτόπτης fuerit,
vel 1) supremum diem obierit, vel 2) per-
egre abesset, vel 3) morbo sontico labo-
raret, ibi aliena fide necesse erat agere;
atque admissæ Tabulæ non *scientiæ*, sed
auditionis. Admissæ nempe, in quantum
valere aut poterant, aut deberent. Pene
erat, ut hujusmodi esset testimonium Mi-

γοῦντος δὲ τοῦ γραμματέως λαβεῖν τὴν φάσιν παρὰ τού-
1330 του, καὶ [1] πεποιηκυίας τῆς μαρτυρίας τῆς ὀλίγον τι πρότε-
ρον ἀναγνωσθείσης [2] αὐτὸν ὑπόδικον; ἔτι δὲ τῶν τοῦ ἐμπο-
ρίου ἐπιμελητῶν μόλις μὲν, ἀλλ' οὖν ταὐτὰ τούτοις με-
μαρτυρηκότων; πρὸς δὲ τούτοις τῶν ἰδόντων ἐκκειμένην
τὴν φάσιν, καὶ προσελθόντων τοῖς ἄρχουσι μαρτυρούντων,
ὥσπερ [3] ὀλίγον πρότερον ἠκούσατε;

ζʹ. 'Αλλ' οὐ δίκαιον, ὦ ἄνδρες δικασταί. οὐ γὰρ δὴ διὰ
τὸν τρόπον γε τὸν τοῦ φεύγοντος, καὶ τὸν βίον, ψευδεῖς
ὑπολήψεσθε τὰς μαρτυρίας τὰς ἀνεγνωσμένας εἶναι. πολὺ
γὰρ ἐκ τοῦ τρόπου σαφέστερον ἐπιδείκνυται Θεοκρίνης τοι-
οῦτος ὢν, ἢ διὰ τῶν εἰρημένων. τί γὰρ οὐ πεποίηκεν οὗτος,
ὧν ἂν πονηρὸς καὶ συκοφάντης ἄνθρωπος ποιήσειεν; οὐ διὰ
μὲν τὴν τούτου πονηρίαν [4] ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ θεσμοθετῶν,
καὶ τούτῳ χρώμενος συμβούλῳ, τοιοῦτος ἔδοξε παρ' ὑμῖν
ἄνθρωπος εἶναι, ὥστε οὐ μόνον αὐτὸς ἀπεχειροτονήθη τῶν
[5] ἐπιχειροτονιῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρχὴν ἅπασαν ἐποίησε;
καὶ εἰ μὴ δεομένων αὐτῶν, καὶ ἱκετευόντων, καὶ λεγόντων,
ὡς οὐκ ἔτι πρόσεισι Θεοκρίνης πρὸς τὴν ἀρχὴν, ἐπείσθηθ'
ὑμεῖς, καὶ πάλιν ἀπέδοτε τοὺς στεφάνους αὐτοῖς, πάντων
ἂν αἴσχιστα οἱ συνάρχοντες ἐπεπόνθεισαν. καὶ τούτων οὐ-
δέν με δεῖ μάρτυρας ὑμῖν παρασχέσθαι. πάντες γὰρ ἴστε
τοὺς ἐπὶ Λυκίσκου ἄρχοντος θεσμοθέτας, ἀποχειροτονη-
θέντας ἐν τῷ δήμῳ διὰ τοῦτον. ὧν ἀναμιμνησκομένους
ὑμᾶς χρὴ τὸν αὐτὸν ὑπολαμβάνειν εἶναι τοῦτον καὶ πρό-
τερον καὶ νῦν. οὐ πολλῷ τοίνυν χρόνῳ ὕστερον τῆς ἀποχει-

[1] πεποιηκότος καὶ τούτου διὰ τῆς μ. [2] αὐτὸν [3] ὀλίγον τι πρότερον
[4] Deest articulus. [5] ἐπιχειροτονιῶν οὐσῶν, ἀλλὰ

conis: qui, cum ad mercaturam animum
applicuit, plusculum ætatis (p. 341. v. 7.)
peregre contrivit. Id tamen est secus.
Ille enim, dum forte fortuna aderat domi,
sciens prudensque testimonium dixit, ju-
rejurando præsens confirmavit, seque ob-
noxium iis actionibus fecit, quæ in malæ
fidei testes instituuntur. Taylor. [v.
Schol. ad Æschin. π. π. p. 30, 32. ed.
Steph. *In schedis* Idem.] αὐτὸν cum spi-
ritu aspero. τούτοις, i. e. reo et ejus advo-
catis. Auger.
Καὶ πεποιηκυίας] Cod. Augustanus ha-
bet; καὶ πεποιηκότος καὶ τούτου
διὰ τῆς μαρτυρίας κ. τ. λ. Quo sane ad-
misso, iterum corrigas αὐτὸν ὑπόδικον.
Sed vulgata arbitror satis bene se habere.
Taylor. F. add. καὶ ante αὐτόν. Auger.
'Ολίγον πρότερον] 'Ολίγου πρότερον. Ju-
rin.
ζʹ. 'Επιχειροτονιῶν] Neglexit id Wolfius
inter interpretandum. Nimirum commode
vertendi spem omnem abjecit. Repone
cum Aug. ἐπιχειροτονιῶν οὐσῶν, *cum suf-
fragia celebrarentur, in tempore suffragan-
di, die suffragationis.* Taylor. Taylorum
exscribit Augerus. Vid. Petit. Comm. in
L. A. l. III. t. II. §. VI.
Καὶ ἱκετευόντων] Restitui conjunctionem
ex Editt. Ald. et Lutec. Taylor.

ροτονίας, τελευτήσαντος αὐτῷ τοῦ ἀδελφοῦ βιαίῳ θανάτῳ,
τοιοῦτος ἐγένετο περὶ αὐτὸν οὗτος, [1]ὥς τε ζητῆσαι τοὺς 1331
δράσαντας, καὶ πυθόμενος οἵ τινες ἦσαν, ἀργύριον λαβὼν
ἀπηλλάγη. καὶ τὴν μὲν ἀρχὴν ἣν ἐκεῖνος ἄρχων ἐτελεύτη-
σεν, ἱεροποιὸς ὢν, παρὰ τοὺς νόμους ἦρχεν οὗτος, οὔτε λα-
χὼν, οὔτ' ἐπιλαχών· ὑπὲρ ὧν δ' ἔπαθεν [2]ἐκεῖνος, μέχρι
τούτου σχετλιάζων περιῄει, καὶ φάσκων εἰς Ἄρειον πάγον
Δημοχάρην προσκαλεῖσθαι, ἕως διελύσατο πρὸς τοὺς τὴν
αἰτίαν ἔχοντας. χρηστός γ' [3]ἐστὶ, καὶ κρείττων χρημά-
των; οὐδ' ἂν αὐτὸς φήσειεν. οὐ γὰρ τοσούτων δεῖσθαί φα-
σι δεῖν τὸν δικαίως καὶ μετρίως τῶν κοινῶν ἐπιμελησόμενον·
ἀλλὰ πάντων τούτων εἶναι κρείττω, δι' ὧν ἀναλίσκουσιν
εἰς ἑαυτοὺς ἃ λαμβάνουσι.

ή. Καὶ τὰ μὲν πρὸς τὸν ἀδελφὸν [4]αὐτοῦ πεπραγμένα,
τοιαῦτά ἐστιν, ἃ δὲ πρὸς τὴν πόλιν προσελθὼν διῴκηται —
δευτέρους γὰρ ὑμᾶς φήσει φιλεῖν μετὰ τοὺς οἰκείους —,
ἄξιον ἀκοῦσαι. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν πρὸς ἡμᾶς αὐτῷ πε-
πραγμένων. τοῦ γὰρ πατρὸς κατηγορῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ,
ὅτε τὴν τῶν παρανόμων αὐτὸν ἐδίωκε γραφὴν, ἔλεγεν ὡς
[5]ἐπιβουλευόμενος ὁ παῖς εἴη, περὶ οὗ τὸ ψήφισμα γεγραμ-
μένον ἦν, ἐν ᾧ τὴν [6]σίτησιν ἔγραψε Χαριδήμῳ ὁ πατὴρ
τῷ [7]Ἰσομάχου υἱῷ· λέγων, ὡς, ἐὰν ἐπανέλθῃ εἰς τὸν πα-
τρῷον οἶκον ὁ παῖς, ἀπολωλεκὼς ἔσται τὴν οὐσίαν ἅπασαν,
ἣν Αἰσχύλος ὁ ποιησάμενος αὐτὸν υἱὸν, ἔδωκεν αὐτῷ. ψευ-
δόμενος. οὐδενὶ γὰρ πώποτε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦτο τῶν
εἰσποιηθέντων συνέβη. καὶ τούτων πάντων αἴτιον ἔφη Πο-
λύευκτον γεγενῆσθαι, τὸν ἔχοντα τὴν μητέρα τοῦ παιδὸς,
βουλόμενον ἔχειν αὐτὸν τὴν τοῦ παιδὸς οὐσίαν. ὀργισθέν- 1332
των δὲ τῶν δικαστῶν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, καὶ νομισάντων

[1] ὥστ' ἀναζητήσας [2] ἐκεῖνος, οὗτος μέχρι [3] ἐστὶ, καὶ πιστὸς, καὶ κρείττων
[4] αὐτῷ [5] ἐπιβεβουλευμένος [6] σίτισιν [7] Ἰσχομάχου

Ὥστε ζητῆσαι] Aug. ὥστ' ἀναζητήσας etc. Recte hoc quidem. *Talem se erga fratrem præbuit modo funeratum, ut, postquam reos istius cædis investigaverit, et tandem exploraverit, ubi essent, argento accepto dimiserit.* Idem. M. ἀναζητήσας. Auger.

Προσκαλεῖσθαι] Omnino. In Editt. Ald. et Par. erat προκαλεῖσθαι. Vide, quæ modo attulimus ad p. 337. v. ult. Taylor.

ή. Δευτέρους etc.] *Se dicet, cum a domestica caritate recesserit, neminem vobis habere cariorem.* Wolf.

Ἐπιβουλευόμενος] Vel ἐπιβεβουλευμένος potius, quo modo scribitur in Augustano optimo. Taylor. Auger.

Σίτησιν] Hæc explanabit Valesius ad Harpocrat. pag. 171. Taylor.

αὐτὸ μὲν τὸ ψήφισμα, καὶ τὴν δωρεὰν κατὰ τοὺς νόμους
εἶναι, τῷ δὲ ὄντι τὸν παῖδα μέλλειν ἀποστερεῖσθαι τῶν
χρημάτων, τῷ μὲν πατρὶ δέκα ταλάντων ἐτίμησαν, ὡς
μετὰ Πολυεύκτου ταῦτα πράττοντι, τούτῳ δ' ἐπίστευσαν,
ὡς δὴ βοηθήσαντι τῷ παιδί. καὶ τὰ μὲν ἐπὶ τοῦ δικαστη-
ρίου γενόμενα, τοιαῦτα καὶ παραπλήσια τούτοις ἦν. ὡς δ'
ὁ χρηστὸς οὗτος ὠργισμένους ᾔσθετο τοὺς ἀνθρώπους, καὶ
πεπιστευμένον αὐτὸν, ὡς οὐ παντάπασιν ἀνόσιον ὄντα,
προσκαλεσάμενος τὸν Πολύευκτον, ἀποφέρει γραφὴν κατ'
αὐτοῦ κακώσεως πρὸς τὸν ἄρχοντα, καὶ [1]δίδωσι τὴν πρώ-
την λῆξιν Μνησαρχίδῃ τῷ παρέδρῳ. λαβὼν δὲ [2]τὰς τρια-
κοσίας δραχμὰς παρὰ τοῦ Πολυεύκτου, καὶ τὰ δεινὰ
ταῦτα ἀποδόμενος μικροῦ λήμματος, ἐφ' οἷς τῷ πατρὶ ἐτι-
μήσατο δέκα ταλάντων, ἀπηλλάγη, καὶ τὴν γραφὴν ἀνεί-
λετο, προδοὺς τὸν ὀρφανόν. καί μοι κάλει τούτων τοὺς
μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

θ'. Εἰ τοίνυν εὔπορος ἦν ὁ πατὴρ, καὶ δυνατὸς, [3]ὦ ἄν-
δρες δικασταὶ, πορίσαι χιλίας δραχμὰς, ὅλως ἂν ἀπηλ-
λάγη τῆς γραφῆς τῆς τῶν παρανόμων· τοσοῦτον γὰρ αὐτὸν
ᾔτει οὑτοσί. καί μοι κάλει Φιλιππίδην τὸν Παιανιέα, πρὸς
ὃν ἔλεγε ταῦτα Θεοκρίνης οὑτοσὶ, καὶ τοὺς ἄλλους, οἳ συνί-
σασι τούτῳ ταῦτα λέγοντι.

[1] δίδωσι [πρὸ] τὴν λῆξιν [2] [τὰς] [3] ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ δυνατὸς

Τὴν πρώτην] Non intelligo *primam et secundam* λῆξιν. Neque de iis verba faciunt, quibus hoc negotii datur. Forte cum Editis (nam unde hanc lectionem arripuerit Wolfius, nondum investigare potui) δίδωσι πρὸς τὴν λῆξιν, *dicam ei scribit, et Mnesarchidæ dat, ut hominem compellaret in judicium.* Idem.

Παρέδρῳ] Forte προέδρῳ, *præsidi.* Wolf. Inaniter. Πάρεδροι sunt Assessores, juris scientia imbuti, additique iis magistratibus, qui, sorte delecti ad munus aliquod publicum administrandum, id propter imperitiam, aut aliud vitium, plene exsequi non poterant. Ita noster infra c. Neær. p. 1372. 24. ed. R. διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν πραγμάτων, καὶ τὴν ἀκακίαν τὴν ἑαυτοῦ, τοῦτον πάρεδρον ποιήσαιτο, ἵνα διοικήσῃ τὴν ἀρχήν. Ita etiam c. Midiam §. μθ'. Ἕτερος ἀδικεῖν ποτ' ἔδοξεν — καὶ κατεχειροτονήσατ' αὐτοῦ παρεδρεύοντος ἄρχοντι τῷ υἱεῖ. Harpocr. in v. Πολύ ἐστι τοὔνομα παρά τε τοῖς ῥήτορσι, καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ φησί· λαμβάνουσι δὲ παρέδρους ὅ τε Ἄρχων καὶ ὁ Πολέμαρχος, δύο ἑκάτεροι, οὓς ἂν βούληται· καὶ οὗτοι δοκιμάζονται ἐν τῷ δικαστηρίῳ, πρὶν παρεδρεύειν, καὶ εὐθύνας διδόασιν, ἐπὰν παρεδρεύωσιν. Adde Biset. ad Aristoph. Av. 1751. Sigon. de Rep. Athen. IV. 3. Poll. L. VIII. C. IX. §. 92. Taylor.

Ἐτιμήσατο] *Litem æstimavit, condemnandum postulavit et curavit,* eo modo quo

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

ὅτι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, Θεοκρίνης, εἴ τις αὐτῷ τὰς χιλίας δραχμὰς ἐδίδου, τὴν [1] γραφὴν ἀνείλετο, τὴν κατὰ τοῦ πατρὸς, ἡγοῦμαι πάντας ὑμᾶς πιστεύειν, καὶ 1333
[2] εἰ μηδεὶς ἐμαρτύρησεν· ὅτι δὲ πολλὰς ἑτέρας προσκαλεσάμενος καὶ γραψάμενος καθυφῆκε, καὶ μικρὸν ἀργύριον λαμβάνων ἀπαλλάττεται, τοὺς δόντας ὑμῖν αὐτοὺς καλῶ, ἵνα μὴ πιστεύητε αὐτῷ λέγοντι, ὡς αὐτὸς φυλάττει τοὺς παράνομα γράφοντας, καὶ ὡς, ὅταν αἱ τῶν παρανόμων γραφαὶ ἀναιρεθῶσιν, ὁ δῆμος καταλύεται. [3] ταῦτα γὰρ οἱ πάντα πωλοῦντες λέγειν εἰθισμένοι εἰσί. κάλει μοι Ἀριστόμαχον Κριτοδήμου Ἀλωπεκῆθεν· οὗτος γὰρ ἔδωκε, μᾶλλον δ' ἐν τῇ τούτου οἰκίᾳ ἐδ'θη τρί' ἡμιμναῖα τούτῳ τῷ ἀδωροδοκήτῳ ὑπὲρ τοῦ ψηφίσματος, ὃ Αὐτομέδων ἔγραψε τοῖς Τενεδίοις.

[4] ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

λέγε δὴ καὶ τῶν ἄλλων ἐφεξῆς τὰς τοιαύτας μαρτυρίας, καὶ τὴν Ὑπερίδου, καὶ Δημοσθένους. τοῦτο γάρ ἐστιν ὑπερβολὴ, τὸ παρ' ὧν οὐδ' ἂν εἷς ἀξιώσαι λαβεῖν, [5] τοῦτον ἥδιστα λαμβάνειν, πωλοῦντα τὰς γραφάς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

ί. Οὗτος τοίνυν αὐτίκα φήσει, διὰ τοῦτο τὴν ἔνδειξιν καθ' αὑτοῦ γεγονέναι, ἵνα Δημοσθένει μὴ ἐπεξέλθῃ τὴν γραφὴν, ἣν ἐγράψατο αὐτὸν, μηδὲ Θουκυδίδῃ· δεινὸς γάρ

[1] γραφὴν ἂν ἀνείλετο [2] εἴ μοι μηδεὶς [3] (ταῦτα γ. ο. π. π. λ. εἰθισμένοι πάντες εἰσί.) [4] Μαρτυρία. [5] τοῦτον παρὰ τούτων ἥδιστα

καταδικάσασθαι dicitur. Budæus.

θ'. Ἀνείλετο] Rescribe: Ὅτι — Θεοκρίνης — τὴν γραφὴν ἂν ἀνείλετο. Taylor.

Πολλὰς ἑτέρας] Lege πολλοὺς ἑτέρους. Constare quidem potuit, si solummodo dixisset γραψάμενος, sc. γραφάς: at cum προσκαλεσάμενος quoque adjecit, necesse est, ut *personas* intelligamus, quibus utrumque congruit. Idem.

Τρί' ἡμιμναῖα] Δύο μναῖ καὶ ἡμίσεια, ut in Androtioniana, [§. ϛ'.] πένθ' ἡμιτάλαντα. Wolf. Falsa hæc. Intellige omnino *unam minam cum semisse.* Vide Casaubon. ad Theophrast. C. 6. et quæ nos annotavimus ad Orat. c. Androt. §. ϛ'. et ad Marmor Sandvicense pag. 32. Taylor. *Sesqui* Græci non habent quomodo uno vocabulo significent, nec ideò minus eleganter id exprimunt. Cum sesquiminam dicere vellet Demosthenes, τρία ἡμιμναῖα dixit, hic est, *tres semiminas.* De Asse etc. l. 1. p. III. Budæus.

Ἀξιώσαι] Vel ἀξιώσειε. Taylor.

Τοῦτον] Plenius et melius Aug. τοῦτον παρὰ τούτων ἥδιστα λαμβάνειν. Idem.

ἐστι ψεύσασθαι, καὶ μηδὲν ὑγιὲς εἰπεῖν. ἡμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τοῦτ' ἐπεσκεψάμεθα, καὶ δείξομεν ὑμῖν οὐδὲν τὴν πόλιν βλαπτομένην, οὔτε, μὰ τὸν Δία, ἐὰν κύριον γένηται τὸ ψήφισμα τὸ Θουκυδίδου, οὔτ' ἂν ἄκυρον. καίτοι γε τὰς τοιαύτας ἀπολογίας οὐ δίκαιόν ἐστι [1] προφέρειν τοῖς κατὰ τοὺς νόμους ὀμωμοκόσι δικάσειν· ἀλλ' ὅμως ἐξ
1334 αὐτῆς τῆς γραφῆς αὐτίκα γνώσεσθε, διότι πρόφασίς ἐστι τῆς ἐνδείξεως ἡ γραφή. λέγε τὰς γραφὰς ταύτας.

[2] ΨΗΦΙΣΜΑ. ΓΡΑΦΑΙ.

τούτων τῶν ψηφισμάτων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἢ μενόντων κατὰ χώραν, ἢ ἁλόντων, — οὐδὲν γὰρ ἔμοι γε διαφέρει —, τί ἡ [3] πόλις κερδαίνει, ἢ βλάπτεται; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδὲν οἶμαι. τοὺς γὰρ [4] Τενεδίους φασὶν οὔτε προσέχειν τῇ πόλει, [5] τοῦτο δὲ γεγονέναι διὰ Θεοκρίνην τουτονί. συκοφαντούμενοι γὰρ ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις ὑπὸ τούτου, ἐν οἷς οἱ [6] μὲν ἐφιλίππιζον, οἱ δ' ἠττίκιζον [7] αὐτῶν, καὶ πυνθανόμενοι γεγράφθαι τὸ ψήφισμα παρανόμων, ὃ Χαρῖνος πρότερον ἐγράψατο, τοῦτο τὸ περὶ τῆς συντάξεως, [8] ὃ Θουκυδίδης εἶπε, καὶ πέρας τῶν πραγμάτων οὐδὲν γιγνόμενον, ἀλλὰ τὸν μὲν δῆμον συγχωροῦντα τὴν σύνταξιν διδόναι τοὺς [9] Τενεδίους, ὅσην Χάρητι τῷ στρατηγῷ συνεχώρησαν, τοῦτον δὲ τὸν μιαρὸν παραδεξάμενον Χαρίνῳ τῷ προδότῃ [10] ταὐ-

[1] προσφέρειν [2] * Ψηφίσματα. [3] πόλις ἢ κερδαίνει [4] αἰνίους [5] τοῦτό τε γεγονέναι [6] μὲν αὐτῶν ἐφιλίππιζον [7] Deest αὐτῶν. [8] ὃ] * ἣ [9] αἰνίους [10] ταῦτα

ί. Διότι etc.] Ὅτι Θεοκρίνης ἐγράψατο ψήφισμα ὑπὲρ τοῦ ἀποκρούσασθαι τὴν ἔνδειξιν. Wolf. Converti quasi legeretur: ἀλλ' ὅμως ἐξ αὐτῶν τῶν γραφῶν αὐτίκα γνώσεσθε, διότι [pro ὅτι] πρόφασίς εἰσι τ. ἐ. αἱ γραφαί. Auger.

Τοὺς γὰρ ἐνίους] [Uti o. l. tam scripti, quam impressi] Apparet legendum τοὺς γὰρ Τενεδίους. Sic et post [v. pen.] διδόναι τοὺς Τενεδίους, ὅσην συνεχώρησαν. Supra enim [p. 348. v. 14.] aperte scriptum est, ὑπὲρ τοῦ ψηφίσματος, ὃ Αὐτομέδων ἔγραψε τοῖς Τενεδίοις. Wolf. Apparet quidem, lectionem utrobique, tam hic, quam infra v. pen. esse depravatam. Verum non protinus arbitror, rescribi oportere, uti ille rescripsit. Quod enim adduxit ex loco superiori ad fidem faciendam, de alia prorsus re intelligi potest, et nihil attinere ad præsens institutum. Aio, nihil videri esse commune inter decretum, quod scripsit Automedo in gratiam Tenediorum, et eam historiam, quæ hoc commate continetur. Suspicor potius, pro ἐνίους scribendum esse Αἰνίους. Nam cum ista civitate rem habuerunt Athenienses: et litera E cum diphthongo AI in nostris Codd. sæpissime commiscetur. Neque aliter fieri potuit, cum per plurima sæcula, in quibus enituit Calligraphia, ne sono quidem distarent. Non dissimulabo porro, exemplar Augustanum p. 356. v. 9. pro Μηλίους exhibere Τηνίους. Quæ forte vox utroque loco admitti debet. Sed in re adeo incerta quidnam certi afferri potest? Taylor.

Γεγράφθαι] Mihi videtur addendum esse μὲν post γεγράφθαι, deinde pro καὶ πέρας legendum πέρας δέ. Auger.

τὰ πράττειν, ὅπερ ἦν ἀναγκαῖον αὐτοῖς, τοῦτ' ἔπραξαν. εἵλοντο γὰρ τῶν παρόντων κακῶν τὰ ἐλάχιστα. καίτοι τί χρὴ νομίζειν αὐτοὺς πάσχειν ὑπὸ τῶν ἐνθάδε γραφομένων, οἷς ἦν αἱρετώτερον [1]φρουρὰς ὑποδέχεσθαι, καὶ Βαρβάρων ἀκούειν, ὑμῶν ἀποστάντας; ἀλλ' οἶμαι τὴν τούτου πονηρίαν ὑμεῖς μόνοι δύνασθε φέρειν, [2]ἄλλος οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων.

ιά. Ὅτι μὲν οὖν οὔτε διὰ τὰς γραφὰς τὰς ἀνεγνωσμένας, οὔτε δι' ἄλλην αἰτίαν οὐδεμίαν ἄξιόν ἐστι παραβάντας τοὺς νόμους τοὺς περὶ τῶν ἐνδείξεων, ἀφεῖναι Θεοκρίνην, σχεδὸν καὶ διὰ τῶν εἰρημένων φανερόν ἐστιν· ἐγὼ δὲ τὰς μὲν τούτων προφάσεις, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τὰς κατηγορίας, καὶ τὰς προσποιήτους ταυτασὶ ἔχθρας, οὐ λαν- 1335
θάνειν ὑμᾶς νομίζω. οὐ γὰρ ὀλιγάκις ἑωράκατ' αὐτοὺς ἐπὶ μὲν [3]τοῦ δικαστηρίου καὶ τοῦ βήματος ἐχθροὺς εἶναι φάσκοντας ἀλλήλοις, ἰδίᾳ δὲ ταὐτὰ πράττοντας, καὶ μετέχοντας τῶν λημμάτων· καὶ [4]ποτὲ μὲν λοιδορουμένους καὶ πλύνοντας [5]αὐτοὺς τἀπόρρητα, μικρὸν δὲ [6]διαλιπόντας, τοῖς αὐτοῖς τούτοις [7]συνενδεκατίζοντας, καὶ τῶν αὐτῶν ἱερῶν κοινωνοῦντας. καὶ τούτων οὐδὲν ἴσως θαυμάσαι ἄξιόν ἐστι. φύσει τε γάρ εἰσι πονηροί, καὶ τὰς τοιαύτας προφάσεις ὁρῶσιν ὑμᾶς ἀποδεχομένους. ὥστε τί κωλύει [8]τούτοις αὐτοὺς χρωμένους ἐξαπατᾶν ὑμᾶς πειρᾶσθαι; ὅλως δ' ἔγωγε οἶμαι δεῖν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ πράγματος σκεψαμένους, εἰ μὲν δίκαια λέγω, καὶ κατὰ

[1] φρουρὰν [2] ἄλλος δ' οὐδεὶς [3] τῶν δικαστηρίων [4] τοτὲ [5] αὑτοὺς [6] διαλείποντας [7] ἐνδεκάζοντας [8] ταύταις

ιά. Πλύνοντας] Præter Lexicographos et σχ. ad locum, consule Brodæum Miscell. apud Gruterum IV. 32 Statim autem, emendabis αὑτοὺς, *conviciari se invicem*. Taylor. αὑτοὺς cum spiritu aspero. τἀπόρρητα, sub. κατά. Auger.

Ἐνδικάζοντας] Harpocratio et Suidas citantes hunc locum habent ἐνδεκάζοντας, ἐνεορτάζοντας, τὴν δεκάτην ἐν τῷ αὐτῷ ἄγοντας. Felicianus edidit συνενδεκατίζοντας. Unde colligo, legendum συνενδεκατίζοντας [Fortasse dicere voluit συνδεκατίζοντας]. Τὸ συν mutatum est in εν, et δε in δι, et syllaba τι omissa, cum imperitus aliquis putaret, eos vel inter sese patrocinari alios aliis, vel easdem causas defendere. Τὸ συνενδεκατίζειν, ἀντὶ τοῦ, ὁμοῦ τῶν ἕνδεκα εἶναι, καὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπάγειν, non placet. Itaque repudio illud, *collegas eosdem esse in XIviratu*. Wolf. Ita nempe olim interpretatus est noster in ea versione, quam excudit Oporinus. Recte autem hic legit συνδεκατίζοντας, uti inter alias varias lectiones reperitur in marg. Lutec. adjecto etiam hoc scholiolo: τουτέστιν ἅμα τὴν δεκάτην ἑστιωμένους. Vide omnino Cel. Kusterum ad Suid. v. Ἐνδεκάζοντας. Taylor.

Τούτοις] Vel potius ταύταις, ut recte Cod. Aug. nimirum προφάσεσι. Quæ quidem vox non bene redditur a Wolfio. Idem.

τοὺς νόμους, [1]βοηθεῖν, μηδὲν ὑπολογισαμένους, εἰ μὴ Δημοσθένης ἐστὶν ὁ κατηγορῶν, ἀλλὰ μειράκιον· μηδὲ νομίζειν κυριωτέρους δεῖν εἶναι τοὺς νόμους, ἂν εὖ τις τοῖς ὀνόμασι συμπλέξας τοὺς αὐτοὺς τούτους [2]ὑμῖν παράσχηται, τῶν ὅπως ἔτυχε λεγόντων, ἀλλὰ τοὺς αὐτούς, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον τοῖς ἀπείροις καὶ τοῖς νέοις βοηθεῖν, ὅσῳ περ ἂν ἧττον ἐξαπατήσειαν ὑμᾶς. ἐπεὶ διότι τοὐναντίον ἐστί, καὶ οὐχ οὗτος, ἀλλ' ἐγὼ κατεστασίασμαι, καὶ φησάντων τινῶν μοι συναγωνιεῖσθαι, προδέδομαι διὰ τὰς τούτων ἑταιρίας, [3]ἐκεῖνος δ' οὔ, δῆλον ὑμῖν ἔσται. καλείτω ὁ κῆρυξ [4]οὗτος τὸν Δημοσθένην. οὐκ ἀναβήσεται. τούτου δ' αἴτιόν ἐστιν, οὐ τὸ, ἐμὲ ὑπό τινων πεπεισμένον ἐνδεῖξαι τουτονί, ἀλλὰ τὸ, [5]τοῦτον καὶ τὸν ἄρτι καλούμενον [6]διαλελῦσθαι. καὶ τοῦθ' ὅτ' ἐστὶν ἀληθὲς, ἀναγκάσω μὲν μαρτυρεῖν καὶ Κλεινόμαχον τὸν συναγαγόντα αὐτοὺς, καὶ Εὐβουλίδην τὸν
1336 ἐν Κυνοσάργει παραγενόμενον. οὐ μὴν ἔλαττόν γε τούτου σημεῖον ὑμῖν, [7]ἀλλὰ μεῖζον παρασχήσομαι, διότι τοῦτ' ἔστιν ἀληθές· ὃ πάντες ἀκούσαντες ὁμολογήσετε. Θεοκρίνης γὰρ οὑτοσὶ τοῦτον διώκων παρανόμων τὸν μιαρόν, ὡς αὐτίκα φήσει, καὶ τῶν νῦν αὐτῷ κακῶν αἴτιον, φανερῶς ἀφῆκε τῆς γραφῆς, ἐφ' ᾗ δέκα τάλαντα ἐπεγράψατο τίμημα. πῶς; οὐδὲν καινὸν διαπραξάμενος, ἀλλ' ὅπερ ἕτεροί τινες τῶν ὁμοίων τούτῳ. τὸν μὲν Δημοσθένην τις ὑπωμόσατο, καλουμένης τῆς γραφῆς, ὡς νοσοῦντα, τὸν περιιόντα, καὶ λοιδορούμενον Αἰσχίνῃ· τοῦτον δ' οὗτος τὸν ἐχθρὸν εἴασε, καὶ οὔτε τότε ἀνθυπωμόσατο, οὔθ' ὕστερον ἐπήγγελκεν.

[1] βοηθεῖν μοι, μηδὲν [2] ὑμῖν τούτους [3] ἐκείνως δῆλον [4] οὑτοσὶ [5] τουτονὶ, [6] διαλελύσθαι [7] ἀλλὰ * καὶ μεῖζον

Εἰ μὴ Δημ.] Vide, ut Demosthenem Demosthenes accusat! Wolf.

Τοὺς αὐτοὺς τούτους] Hic delerem τοὺς αὐτοὺς ut male repetitum ex sequentibus. Deinde, ἀλλὰ τοὺς αὐτοὺς &c. *sed existimare easdem esse leges, sive quis exquisite legat sive simpliciter*. et v. 7. ἐπεὶ, διότι &c. *Nam quod contrarium est*, nempe, ejus quod affirmat Theocrines. Auger.

Τοῦθ' ὅτ' ἐστὶν ἀληθὲς] Ita quatuor exemplaria typis cusa. Wolfius incuria, consilio enim non potuit, neglexit vocem secundam. Taylor.

Ἀλλὰ μεῖζον] Recte fortasse Wolfius. Vulgabatur enim in omnibus: οὐ μὴν ἔλαττόν γε τούτου σημεῖον ὑμῖν ἄλλο μεῖζον παρασχήσομαι. Idem.

Ἀνθυπωμόσατο] Est jusjurandum, quod interponitur contra eum, qui dato sacramento, ὑπωμοσίᾳ, causæ dilationem impetrat, propter alicujus vel absentiam, vel morbum sonticum, etc. Ὑπωμοσία, τὸ ὑπερτίθεσθαι δίκην, προφάσει χρώμενον ἀποδημίας, ἢ νόσῳ, ἤ τινι τῶν παραπλησίων, μεθ' ὅρκου, οὕτως ἐλέγετο· καὶ τὸ ποιεῖν τοῦτο, ὑπόμνυσθαι. Ita Grammatici, qui illud alterum negligunt, quod tamen ex hoc loco plene colligitur, uti et ex illo quoque c.

ἆρ' οὐ περιφανῶς οὗτοι φενακίζουσιν ὑμᾶς, τοὺς προσέχοντας τούτοις ὡς ἐχθροῖς; λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

οὐκοῦν δίκαιόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μηδ' ὑμᾶς τῶν φησόντων Θεοκρίνη διὰ τὴν πρὸς Δημοσθένην ἔχθραν συνειπεῖν, ἐθέλειν ἀκούειν, ἀλλὰ κελεύειν αὐτούς, εἴπερ ὡς ἀληθῶς ἐχθροί εἰσι τοῦ Δημοσθένους, ἐκεῖνον αὐτοὺς γράφεσθαι, καὶ μὴ ἐπιτρέπειν αὐτῷ παράνομα γράφειν, — εἰσὶ δέ γε δεινοὶ καὶ οὗτοι, καὶ πιστεύονται μᾶλλον παρ' ὑμῖν —· ἀλλ' οὐ ποιήσουσι τοῦτο. διὰ τί; ὅτι φασὶ πολεμεῖν ἀλλήλοις, οὐ πολεμοῦντες.

ιβ'. Περὶ μὲν οὖν τῆς τούτων ἔχθρας, ὑμεῖς ἂν ἀκριβέστερον ἐμοὶ διεξέλθοιτε, ἢ ἐγὼ ὑμῖν. ἡδέως δ' ἂν ἐροίμην Θεοκρίνην ἐναντίον ὑμῶν, εἴ μοι ἤμελλεν ἀποκρίνεσθαι δικαίως, τί ποτ' ἂν ἐποίησεν — ἐπειδή φησιν ἐπὶ τῷ κωλύειν τετάχθαι τοὺς τὰ παράνομα γράφοντας —, [1]ἐπειδάν τις ἐν τῷ δήμῳ διαλεχθεὶς ἅπασι τοῖς πολίταις, καὶ 1337
πείσας, ἔγραψεν, ἐξεῖναι τοῖς ἀτίμοις, καὶ τοῖς ὀφείλουσι τῷ δημοσίῳ γράφεσθαι, φαίνειν, ἐνδεικνύναι, ἁπλῶς ποιεῖν ὅσαπερ νῦν ὁ νόμος κωλύει πράττειν; πότερον ἐγράψατ' ἂν παρανόμων τὸν ταῦτ' εἰπόντα, ἢ οὔ; εἰ μὲν γὰρ φήσει [2]μὴ γράφεσθαι, πῶς χρὴ πιστεύειν αὐτῷ λέγοντι, ὡς φυλάττει [3]τοὺς παράνομα γράφοντας; εἰ δὲ γράψαιτ' ἄν, πῶς οὐ δεινόν ἐστιν, ἑτέρου μὲν γράψαντος, κωλύειν ἂν τέλος

[1] ἐπειδάν] εἴ [2] μὴ φήσει ἂν γράφεσθαι [3] τοὺς τὰ παράνομα

Olympiodorum, §. έ. ἐπειδὴ δὲ ἐκάλει ὁ ἄρχων εἰς τὸ δικαστήριον ἅπαντας τοὺς ἀμφισβητοῦντας κατὰ τὸν νόμον, ὑπωμοσάμεθα ἡμεῖς τουτονὶ Ὀλυμπιόδωρον δημοσίᾳ ἀπεῖναι στρατευόμενον· ὑπομοθέντος δὲ τούτου, ἀνθυπωμόσαντο οἱ ἀντίδικοι, cætera. IDEM.

Ἐπειδὰν εἴ τις] Lego ἐπειδάν τις. WOLF. Ita marg. Benenati: atque etiam (quod sane præstat) τοὺς τὰ παράνομα γράφοντας, εἴ τις ἐν τῷ δήμῳ etc. TAYLOR. Pro ἐπειδὰν L. ἂν simpliciter, vel potius εἴ τις ἄν. AUGER.

Γράφεσθαι, φαίνειν, ἐνδεικνύναι] *Publice accusare, deferre, indicare.* His verbis uti mihi potius ut liceat, impetratum velim ab æquis lectoribus, quam ea, quæ abhorrent a formula Romanæ consuetudinis, prætermittere. Quo quid factu est facilius? Illud difficile, Demosthenis et Æschinis orationes ita exprimere, virtutibus utentem illorum omnibus, id est, sententiis et earum figuris et rerum ordine, verba persequentem eatenus, ut ea non abhorreant a more Romano: quæ si e Græcis omnia conversa non erunt, tamen ut generis ejusdem sint, elaborare. At Ciceronem hæc præstitisse non dubito, adversarias orationes si convertit: qui vero post Aretinum et me idem conati sunt, hi eos se præbuisse videntur, ut nosmet nostri pœnitere minime debeat. WOLF.

Κωλύειν ἂν τέλος κ. τ. λ.] Corruptus

ἔχειν τὸ ψήφισμα, [1]ἵνα πάντες τοῦτο ποιῶσι, καὶ γραφὴν ἀπενεγκόντα [2]παραγραψάμενον σαφῶς, τοὺς νόμους κωλύειν τὸ πρᾶγμα, νυνὶ δ' αὐτὸν τοῦτον μήτε πείσαντα τὸν δῆμον, μήτε κοινὸν τὸ πρᾶγμα καταστήσαντα, [3]γράψασθαι, τῶν νόμων αὐτῷ ἀπαγορευόντων; καὶ δεινὰ φήσει αὐτίκα δὴ μάλα πάσχειν, εἰ μὴ ταῦτ' ἐξέσται ποιεῖν αὐτῷ, καὶ διέξεισι τὰς ἐκ τῶν νόμων τιμωρίας, αἷς ἔνοχος, ἂν ἁλῷ, γενήσεται· τῶν δὲ νόμων μὴ [4]φροντίζει, ἀλλ' ἀξιοῖ αὐτῷ τηλικαύτην δωρεὰν δίδοσθαι παρ' ὑμῶν, ὅσην οὐδ' αἰτῆσαι τετόλμηκεν οὐδείς.

ιγ'. Ὅτι μὲν οὖν περὶ τῆς ἐνδείξεως οὐδὲν ἕξει δίκαιον [5]λέγειν οὔτε Θεοκρίνης, οὔτε τῶν ὑπὲρ τούτου λεγόντων οὐδείς, σχεδὸν [6]πάντας εἰδέναι νομίζω· [7]οἶμαι δ' αὐτοὺς ἐπιχειρήσειν λέγειν, ὡς οὐδὲ εἰσὶν ἐνδείξεις τούτων, ὅσοι μὴ ἐν ἀκροπόλει [8]ἐπιγεγραμμένοι εἰσίν, οὐδ' ἔστι δίκαιον τούτους ὑπολαμβάνειν ὀφείλειν, ὧν οὐδεὶς παραδέδωκε τοῖς πράκτορσι τὰ ὀνόματα. ὥσπερ ὑμᾶς [9]ἀγνοήσαντας τὸν νόμον, ὃς ὀφείλειν ἀπ' ἐκείνης κελεύει τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς
1338 ἂν [10]ὀφείλῃ, ἢ παραβῇ τὸν νόμον, ἢ τὸ ψήφισμα· ἢ οὐ

[1] ἵνα μὴ πάντες [2] καὶ παραγραψάμενον σαφῶς τοὺς νόμους, [3] γράφεσθαι [4] φροντίζειν, ἀλλ' ἀξιοῦν [5] λέγειν δίκαιον [6] πάντας ὑμᾶς εἰδέναι [7] οἴομαι [8] γεγραμμένοι [9] ἀγνοήσοντας [10] ὄφλῃ

haud dubie locus: qui quemadmodum sit restituendus, viderit Apollo, aut Œdipus. Mihi conjectura mea non satisfacit, etiamsi legam: ἵνα μὴ πάντες ταὐτὸ ποιῶσι, *ne omnes idem faciant.* Verti olim: *ne id decretum, quo ea potestas detur omnibus, ratum fieret.* Nec adhuc quicquam invenio, non dico melius, (bonum enim hoc non est) sed minus malum. IDEM. Cod. quidem Aug. ita, ut homo divinavit, ἵνα μὴ πάντες etc. Sed hoc locum nondum expedit. Mihi videor videre, scholion aliquod, vel lectionis varietatem, in textum irrepsisse, atque has dedisse turbas: ἑτέρου μὲν γράψαντος — γραφὴν ἀπενεγκόντα. Et: κωλύειν ἂν τέλος ἔχειν — κωλύειν τὸ πρᾶγμα. Sententiam sane Scriptoris, si verborum onere levares, non admodum est difficile expiscari. Sed in ea re silent Codices, quod in iis salebris nollem. TAYLOR. ἵνα πάντες τοῦτο ποιῶσι, has voces delendas censeo, impedientes sensum, qui aliunde mihi videtur optime constare. AUGER.

Παραγραψάμενος] [Uti impressi a Felic. Manut. et Morelio.] Lege παραγραψάμενον, ut ἀπενεγκόντα. WOLF.

Φροντίζειν — ἀξιοῦν] [Ita Editi] Διέξεισιν, ἀντὶ τοῦ, διηγήσεται, non potest conjungi cum φροντίζειν. Quid ergo si legas: τῶν νόμων μηδὲν φροντίζει, ἀλλ' ἀξιοῖ? IDEM.

ιγ'. Ἐπιγεγραμμένοι] F. ἀναγεγραμμένοι, ἢ ἐγγεγραμμένοι. IDEM. Recte hoc. Et ita nos quoque olim corrigendum esse duximus. Vide ad Aristogitonianas, p. 352. v. 3. TAYLOR. Imo ἐγγεγραμμένοι. AUGER.

Ὀφείλῃ] Lego ὄφλῃ, τουτέστι, καταγνωσθῇ. Sic et paulo post, denuo [p. 354. v. 7. 14.] Etsi ab Obsopœo sæpe notatum est, legi in vetusto Codice ὀφείλειν pro ὄφλειν. WOLF. Pigra sane emendatio, *movere* et nihil *promovere*: cum de mulcta æque dicatur ὀφείλειν ac ὄφλειν. Licet certe in his locis, ubi legimus, ὀφείλειν [*debere*] ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς ἂν ὀφείλῃ [*causa cadat*], video eum colorem orationis, qui probatiorem Auctorem minime deceret. Sed id vitium non tollitur emendatione Wolfiana. Vide p. 343. v. 7. TAYLOR. Leg. ὄφλῃ, et infra v. 7. et v. 14. p. 354. AUGER.

Ἢ οὐ] Sub. ὥσπερ quod præcessit, et

πᾶσι δῆλον, ὅτι πολλαχῶς καὶ ὀφείλουσι τῷ δημοσίῳ, καὶ ἐκτίνουσιν, οἱ βουλόμενοι τοῖς νόμοις πείθεσθαι. καὶ τοῦτ' ἐξ αὐτοῦ τοῦ νόμου [1]δῆλον. καί μοι λαβὲ τὸν νόμον τοῦτον πάλιν.

ΝΟΜΟΣ.

ἀκούεις, ὦ μιαρὸν σὺ θηρίον, τί κελεύει; ἀφ' ἧς ἂν [2]ὀφείλῃ ἢ τὸν νόμον παραβῇ. ἀκούω τοίνυν αὐτοὺς κἀκεῖνον ὑμῖν μέλλειν δεικνύναι τὸν νόμον, ὃς ἀπαλείφειν κελεύει τοὺς ἐγγεγραμμένους ἀπὸ τοῦ ὀφλήματος, καθ' ὅ τι ἂν ἐκτίνῃ, καὶ ἐρήσεσθαι, πῶς [3]ἀπὸ τούτου ἐγγεγραμμένους ἀπαλείφουσιν· ὥσπερ οὐ περὶ μὲν τῶν ἐγγεγραμμένων τοῦτον κείμενον, περὶ δὲ τῶν μὴ ἐγγεγραμμένων, ὀφειλόντων δ', ἐκεῖνον, ὃς κελεύει ἀπ' ἐκείνης ὀφείλειν τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς ἂν [2]ὀφείλῃ, ἢ παραβῇ τὸν νόμον, ἢ τὸ ψήφισμα. τί οὖν οὐκ ἀγραφίου μέ, φησι, γράφῃ τὸν ὀφείλοντα, καὶ μὴ ἐγγεγραμμένον; ὅτι ὁ νόμος οὐ κατὰ τῶν ὀφειλόντων καὶ μὴ ἐγγραφέντων κελεύει τὰς γραφὰς τοῦ ἀγραφίου εἶναι· ἀλλ' οἵ τινες ἂν ἐγγραφέντες, καὶ μὴ

[1] δῆλον; [2] ὄφλῃ [3] ἀπὸ τοῦ μηδ' ἐγγεγραμμένου ἀπαλείφουσιν;

v. ult. post παραβῇ addendum mihi videtur ἢ τὸ ψήφισμα, ut supra legitur et infra. Idem.

'Οφείλῃ] *Debuerit*, Wolfius. Nollem post ea, quæ modo annotaverat. Verte: *damnatus fuerit*. Taylor.

"Ος ἀπαλείφειν — ἐγγεγραμμένους ἀπαλείφουσιν] "Ος κελεύει τοὺς ἐγγεγραμμένους ἀπαλείφειν ἀπὸ τοῦ ὀφλήματος, καθότι ἂν ἐκτίνῃ, Sub. τις, aut, καθ' ἑτέρωσιν ἀριθμοῦ, καθότι ἂν ἐκτίνωσιν οἱ ἐγγεγραμμένοι. Hoc sic intelligo, ut, verbi gratia, cum X talenta deberet Aristogito, duobus solutis, exactores, illo præsente, VIII pro X reponerent. Sed id, quod sequitur, πῶς ἀπὸ τούτου μὴ ἐγγεγραμμένους ἀπαλείφουσιν, [Ita Ald. μηδ' Aug.] videtur corruptum, et legendum πῶς καὶ τοῦ μὴ ἐγγεγραμμένου ἀπαλείφουσι. Wolf.

Καθ' ὅ, τι ἂν ἐκτίνῃ] Incogitanter Wolfius: *si mulcta soluta fuerit*. Potius: *delere, in quantum solverit*, ut bene explicat, licet infeliciter interpretetur. Taylor.

Πῶς ἀπὸ τούτου ἐγγεγραμμένους ἀπαλείφουσιν] Revoca lectionem Edit. Aldinæ, quam immerito damnat Wolfius, aliam ex ingenio suo recudens. Nimirum πῶς ἀπὸ τούτου μὴ ἐγγεγραμμένους —. Reus argumentum instituit ab absurdo. Ait enim: *Lex jubet, in quantum quis solverit, in tantum expungatur ejus debitum a tabulis publicis. Hoc autem quid ad me spectat, cujus nomen in tabulis istis non exstat? quo modo delebor ex ea cera, quam nunquam impressi? Leges ergo Atticæ de non inscriptis nihil statuunt.* Subjungit Orator: *Duæ sunt Leges: Hæc quidem pertinet ad eos, quorum nomina inscripta sunt; illa autem superior ad eos, quorum nomina in acropoli inscripta non sunt, nihilo minus debent tamen.* Idem. Sensus postulat, ut rescribamus πῶς ἀπὸ τούτου τοὺς μὴ ἐγγεγραμμένους ἀπαλείφουσιν, vel forte τοὺς οὐκ, quod omittendi causam dederit librario præcedens τούτου. Jurin. L. πῶς τοὺς μηδὲ ἐγγεγραμμένους ἀπαλείφουσιν. Auger. Vid. Petit. Comm. in L. A. l. IV. t. IX. §. XVI.

'Αγραφίου] Ex hoc loco videtur ista Actio competere adversus eos debitores, quorum nomina, ære non soluto, e cera publica delerentur: alia autem posse eos invadi, quorum nomina nunquam erant inscripta, sc. 'Ενδείξει. Vide autem de hac re disputantem, atque hunc Demo-

ἐκτίσαντες τῇ πόλει τὸ ὄφλημα, ἐξαλειφθῶσι. καί μοι λαβὲ τὸν νόμον, καὶ ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ.

ἀκούετε τοῦ νόμου, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι διαῤῥήδην λέγει, ἐάν τις τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ μὴ ἐκτίσας τὸ ὄφλημα τῇ πόλει ἐξαλειφθῇ, εἶναι κατ' αὐτοῦ τὰς γραφὰς πρὸς τοὺς θεσμοθέτας τοῦ ἀγραφίου, καὶ οὐ κατὰ τοῦ ὀφείλοντος καὶ μὴ ἐγγεγραμμένου, ἀλλ' ἔνδειξιν κελεύει καὶ ἄλλας τιμωρίας κατ' αὐτοῦ εἶναι. ἀλλὰ σὺ τί διδάσκεις με πάντας τοὺς τρόπους, [1]οὓς ἔξεστι τιμωρεῖσθαι τοὺς ἐχθρούς, ἀλλ' οὐ καθ' ὃν εἰσελήλυθας, τοῦτον ἀπολογῇ;

1339 ιδ'. Μοιροκλῆς τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὁ γράψας τὸ ψήφισμα κατὰ τῶν τοὺς ἐμπόρους ἀδικούντων, καὶ πείσας οὐ μόνον ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τοὺς συμμάχους φυλακήν τινα τῶν κακούργων ποιήσασθαι, οὐκ αἰσχύνεται αὐτίκα μάλα λέγων ὑπὲρ Θεοκρίνου ἐναντία τοῖς αὐτοῦ ψηφίσμασιν, ἀλλὰ τολμήσει πείθειν ὑμᾶς, ὡς χρὴ τὸν οὕτω φανερῶς ἐξεληλεγμένον φάσεις ποιούμενον [2]ἀδίκως κατὰ τῶν ἐμπόρων ἀφεῖναι, καὶ μὴ τιμωρήσασθαι· ὥσπερ ἕνεκα τούτου γράψας καθαρὰν εἶναι τὴν θάλατταν, ἵνα σωθέντες οἱ πλέοντες ἐκ τοῦ πελάγους, ἐν τῷ λιμένι τούτοις χρήματα ἀποτίνωσιν, ἢ διαφέρον τι τοῖς ἐμπόροις, ἂν [3]Μακρὸν δια-

[1] οἷς [2] ἀδίκους [3] μακρὸν διαφυγόντες πλοῖον, Θ.

sthenis locum illustrantem, Cel. Tib. Hemsterhus. ad Poll. L. VIII. C. VI. §. 54. Conf. Suid. in v. Taylor. Cf. quoque Petit. Comm. in L. A. l. IV. t. IX. §. XX. et Meurs. Them. Attic. l. II. c. III.

'Αλλὰ σὺ τί] Lambinus legit: ἀλλὰ τί συ cætera. Taylor.

Οὓς] Idem Lambinus καθ' οὕς. Idem. M. οἷς. Auger.

Καθ' ὃν — τοῦτον] S. τρόπον. Wolf. Ante τοῦτον f. add. κατά. Auger.

ιδ'. Μοιροκλῆς] Vide plura de hoc homine apud Vales. ad Harpocrat. pag. 200. Meurs. Attic. Lect. l. 13. Suid. in 'Αντίπατρος, et Kuster. ad loc. Adjunge ingeniosissimum juvenem, Bartonum ad Plutarch. in vit. Demosth. §. ιγ'. Taylor.

'Αδίκως] M. ἀδίκους referendo ad φάσεις. Auger.

Διαφέρον] Legerem lubens διαφέροι τι. Sed et illud commode ferri potest. Taylor.

Μακρὸν] Apparet, Piratæ celebris esse nomen, ut et Sostratus fuit. Nisi forte legendum sit μακρὸν πλοῖον, quod sequitur, τουτέστι, πολεμικόν. Wolf. πλοῖον quidem marg. Benenati. Sed legendum est: ἂν μακρὸν διαφυγόντες πλοῦν, Θεοκρίνῃ περιπέσωσιν. Ita enim emendatissimæ membranæ Augustanæ. *Post confecta longissima Maris itinera.* Ita videntur Athenien-

φυγόντες, Θεοκρίνῃ περιπέσωσιν. ἐγὼ δ᾽ [1]οἶμαι τῶν μὲν κατὰ πλοῦν γιγνομένων οὐχ ὑμᾶς, ἀλλὰ τοὺς στρατηγοὺς, καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς μακροῖς πλοίοις, αἰτίους εἶναι· τῶν δ᾽ ἐν τῷ Πειραιεῖ, καὶ πρὸς ταῖς ἀρχαῖς, ὑμᾶς, οἳ τούτων κύριοι ἁπάντων ἐστέ. διὸ καὶ μᾶλλόν ἐστι τηρητέον τοὺς ἐνθάδε παραβαίνοντας τοὺς νόμους, τῶν ἔξω τοῖς ψηφίσμασιν οὐκ ἐμμενόντων· ἵνα μὴ δοκῆτε αὐτοὶ πρᾴως ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις φέρειν, καὶ συνειδέναι τούτοις ὧν πράττουσιν. οὐ γὰρ δήπου Μηλίους μὲν, ὦ Μοιρόκλεις, κατὰ τὸ σὸν ψήφισμα δέκα τάλαντα νῦν εἰσπράξομεν, ὅτι τοὺς λῃστὰς ὑπεδέξαντο, τουτονὶ δὲ ἀφήσομεν, ὃς καὶ τὸ σὸν ψήφισμα, καὶ τοὺς νόμους, δι᾽ οὓς οἰκοῦμεν τὴν πόλιν, παραβέβηκε· καὶ τοὺς μὲν τὰς νήσους οἰκοῦντας κωλύσομεν ἀδικεῖν, ἐφ᾽ οὓς τριήρεις δεῖ πληρώσαντας, ἀναγκάσαι τὰ δίκαια ποιεῖν, [2]ὑμᾶς δὲ τοὺς μιαροὺς, οἷς αὐτοῦ δεῖ καθημένους τουτουσὶ [3]κατὰ τοὺς νόμους ἐπιθεῖναι δίκην, [4]ἐάσου- 1340
σιν. οὐκ ἄν γε σωφρονεῖτε. λέγε τὴν στήλην.

ΣΤΗΛΗ.

ιέ. Περὶ μὲν οὖν τῶν νόμων, καὶ τοῦ πράγματος, οὐκ οἶδ᾽ [5]ὅτι δεῖ πλείω λέγειν,—ἱκανῶς γάρ μοι δοκεῖτε μεμαθηκέναι—, βούλομαι δὲ, δεηθεὶς ὑμῶν τὰ δίκαια ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, καὶ τοῦ πατρὸς, καταβαίνειν, καὶ μὴ ἐνοχλεῖν ὑμῖν.

[1] οἴομαι [2] ὑμεῖς [3] * κατὰ τουτουσὶ τοὺς νόμους, [4] ἐάσετε; οὐκ, ἄν γε σωφρονῆτε. [5] ὅ,τι

ses navigationem ad Pontum nominare. Taylor. L. μακρὸν διαφυγόντες πλοῖον. μακρὸν πλοῖον, *navigium piraticum*. Auger.

Μακροῖς πλοίοις] Loci hujus Sententia ita se habere videtur: *Mercatores, dum per mare navigant, sub præsidio sunt Ducum, longarumque navium præfectorum [the Convoy]: hic autem sub vestro, Legumque*. Taylor.

Ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις] Ἀντὶ τοῦ, τὰ γιγνόμενα. Wolf.

Ἐφ᾽ οὓς τριήρεις δεῖ πληρώσαντας, ἀναγκάσαι] S. τούτους. Πληροῦν τριήρεις ἐπί τινας recte legitur. Sed si τὸ ἐφ᾽ abesset, planior esset constructio: οὓς δεῖ (S. ἡμᾶς) πληρώσαντας τριήρεις, ἀναγκάσαι. Idem.

Ἐπιθεῖναι δίκην, ἐᾶσαι] Alii ἐάσουσι, S. οἱ δικασταί. Antecessit κωλύσομεν, v. 13. cui responderet ἐάσομεν, sed sequitur, οὐκ ἄν γ᾽ ἐσωφρονεῖτε, ut videatur legendum ἐάσετε. Sed nec hoc cohæret cum eo, quod antecessit, v. 15. καθημένους τουτουσὶ, cum subito persona mutetur. Idem. Totum hoc comma ita ordinandum est: Καὶ τοὺς μὲν τὰς νήσους οἰκοῦντας κωλύσομεν ἀδικεῖν, ἐφ᾽ οὓς τριήρεις δεῖ ὑμᾶς πληρώσαντας ἀναγκάσαι τὰ δίκαια ποιεῖν· τοὺς δὲ μιαροὺς, οἷς αὐτοῦ δεῖ καθημένους τουτουσὶ κατὰ τοὺς νόμους ἐπιθεῖναι δίκην ἐάσομεν. *Absurdum est utique, tanto apparatu atque etiam impensis insulanos, eosque, qui longe distant, cogere ad officium præstandum: et interea homines scelestos impunitos dimittere, quos in ordinem, legum auxilio, possimus redigere domi sedentes.* Proxime universi habent: οὐκ ἄν γ᾽ ἐσωφρονεῖτε. Quod miror Wolfio displicuisse. Taylor. L. τοὺς δὲ μιαροὺς τουτουσὶ, οἷς α. δ. κ. κατὰ τοὺς νόμους, ἐ. δ. ἐάσομεν. οὐκ ἄν γε σωφρονῆτε. Auger.

ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, βοηθεῖν οἰόμενος δεῖν τῷ πατρὶ, καὶ τοῦτο δίκαιον νομίζων εἶναι, τὴν ἔνδειξιν ταύτην ἐποιησάμην, ὥσπερ [1]ἐξ ἀρχῆς εἶπον, οὐκ ἀγνοῶν, οὔτε τοὺς βλασφημεῖν [2]βεβουλημένους, ὅτι λόγους εὑρήσουσι τοὺς διαβαλοῦντας τὴν ἐμὴν ἡλικίαν, οὔτε τοὺς ἐπαινέσοντας καὶ σωφρονεῖν με νομιοῦντας, εἰ τὸν ἐχθρὸν τοῦ πατρὸς τιμωρεῖσθαι προαιροῦμαι· ἀλλ᾽ ἡγούμενος ταῦτα μὲν οὕτως, ὅπως ἂν τύχοι, παρὰ τοῖς ἀκροωμένοις συμβήσεσθαι, ἐμοὶ δὲ τὸ προσταχθὲν ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ἄλλως τε καὶ δίκαιον ὂν, τοῦτ᾽ εἶναι ποιητέον. πότε [3]γὰρ δεῖ με καὶ βοηθεῖν αὐτῷ; οὐχ ὅταν ἡ μὲν τιμωρία κατὰ τοὺς νόμους ᾖ, μετέχων δ᾽ αὐτὸς τυγχάνω τῆς τοῦ πατρὸς [4]ἀτυχίας, μόνος [5]δὲ καταλελειμμένος ὁ πατήρ; ὅπερ νῦν συμβέβηκε. πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις ἀτυχήμασι, καὶ τοῦθ᾽ ἡμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, συμβέβηκε. παροξύνουσι μὲν ἡμᾶς ἅπαντες, καὶ συνάχθεσθαί φασι τοῖς γεγενημένοις, καὶ δεινὰ πεπονθέναι λέγουσι, καὶ τοῦτον εἶναι ἔνοχον τῇ ἐνδείξει· συμπράττειν δὲ οὐδεὶς ἐθέλει τῶν εἰπόντων, οὐδέ φησιν ἀπεχθάνεσθαι βούλεσθαι φανερῶς. οὕτως ἔλαττον παρά τισι τὸ δίκαιον ἰσχύει τῆς παῤῥησίας. πολλῶν δ᾽ ἡμῖν, ὦ
1341 ἄνδρες δικασταὶ, διὰ τουτονὶ Θεοκρίνην ἀτυχημάτων ἐν [6]οὐκ ὀλίγῳ χρόνῳ συμβεβηκότων, οὐδενὸς ἔλαττόν ἐστι τὸ νῦν συμβαῖνον, ὅτι τὰ δεινὰ, καὶ [7]τὰ παρὰ τοὺς νόμους πεπραγμένα Θεοκρίνῃ, τῷ μὲν πατρὶ τῷ πεπονθότι καὶ δυναμένῳ ἂν δηλῶσαι πρὸς ὑμᾶς, [8]ἐξ ἀνάγκης ἡσυχίαν ἐκτέον ἐστὶν, — οἱ γὰρ νόμοι ταῦτα κελεύουσιν —· ἐμοὶ δὲ τῷ πάντων τούτων ὑστερίζοντι λεκτέον. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις τοῖς τηλικούτοις οἱ πατέρες βοηθοῦσιν· οὗτος δ᾽ ἐν ἐμοὶ νῦν ἔχει τὰς ἐλπίδας.

ιϛ΄. Τοιοῦτον οὖν ἀγωνιζόμενοι ἀγῶνα, δεόμεθ᾽ ὑμῶν ἐπικουρεῖν ἡμῖν, καὶ δεῖξαι πᾶσιν, ὅτι κἂν παῖς, κἂν γέρων, κἂν ἄλλην ἡντινοῦν ἡλικίαν ἔχων [9]ἥκει πρὸς ὑμᾶς, καὶ τοὺς νόμους, οὗτος τεύξεται πάντων τῶν δικαίων. καλὸν γὰρ, ὦ

[1] ἐξαρχῆς [2] με βουλομένους [3] γάρ με καὶ δεῖ β. [4] ἀτυχίας; [5] δ᾽ ᾖ καταλελειμμένος ὁ πατὴρ, [6] [οὐκ] [7] [τὰ] [8] ἐξανάγκης ἡ. ἐκτέον [9] ἥκῃ

ιέ. Βεβουλημένους] Rectius Aug. με βουλομένους. Taylor. Auger.

Ἔλαττον ἰσχύει τὸ δίκαιον τῆς παῤῥησίας] Quid si τῆς ἀπεχθείας, aut ἡσυχίας? Wolf. Pro παῤῥησίας leg. ἀπεχθείας vel aliud quid. et v. 22. οὐκ del. vid. Auger.

ἄνδρες δικασταὶ, μήτε τοὺς νόμους, μήθ᾽ ὑμᾶς αὐτοὺς ἐπὶ τοῖς λέγουσι ποιεῖν, ἀλλ᾽ ἐκείνους ἐφ᾽ ὑμῖν· καὶ χωρὶς κρίνειν τούς τ᾽ εὖ καὶ σαφῶς, καὶ τοὺς τὰ δίκαια λέγοντας. περὶ γὰρ τούτου τὴν ψῆφον ὀμωμόκατε οἴσειν. οὐ γὰρ δὴ πείσει γ᾽ ὑμᾶς οὐδεὶς, ὡς [1]ἐπιλείψουσιν οὗτοι οἱ ῥήτορες, οὐδ᾽ ὡς διὰ τοῦτο χεῖρον ἡ πόλις οἰκήσεται. τοὐναντίον γὰρ, ὡς ἐγὼ τῶν πρεσβυτέρων ἀκούω, τότε φασὶν ἄριστα πρᾶξαι τὴν πόλιν, ὅτε μέτριοι καὶ σώφρονες ἄνδρες ἐπολιτεύοντο. [2]πότερα γὰρ συμβούλους εὕροι τις ἂν τούτους ἀγαθούς; ἀλλ᾽ [3]οὐδὲν τῷ δήμῳ λέγουσιν, ἀλλὰ τοὺς ἐκεῖθεν γραφόμενοι χρήματα λαμβάνουσιν. ὃ καὶ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ζῶντες ἀπὸ τοῦ συκοφαντεῖν, οὐ φασὶ λαμβάνειν ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ πρὶν προσελθεῖν πρὸς ὑμᾶς, οὐδὲν ἔχοντες, νῦν [4]δ᾽ εὐποροῦντες, οὐδὲ χάριν ὑμῖν ἔχουσιν, ἀλλὰ περιιόντες λέγουσιν, [5]ὡς ἀβέβαιός ἐστιν ὁ δῆμος, ὡς 1342 δύσχρηστος, ὡς ἀχάριστος· ὡς ὑμᾶς διὰ τούτους εὐποροῦντας, οὐχὶ τούτους διὰ τὸν δῆμον. ἀλλὰ γὰρ εἰκότως ταῦθ᾽ οὗτοι λέγουσιν, ὁρῶντες τὴν ὑμετέραν ῥαθυμίαν. οὐδένα [6]γὰρ ἀξίως αὐτῶν τῆς πονηρίας τετιμώρησθε, ἀλλ᾽ ὑπομένετε λεγόντων αὐτῶν, ὡς ἡ τοῦ δήμου σωτηρία διὰ τῶν γραφομένων καὶ συκοφαντούντων ἐστίν. ὧν γένος ἐξωλέστερον οὐδέν ἐστι. τί γὰρ ἄν τις τούτους εὕροι χρησίμους ὄντας τῇ πόλει; τοὺς ἀδικοῦντας, νὴ Δί᾽, οὗτοι κολάζουσι, καὶ διὰ τούτους ἐλάττους εἰσὶν ἐκεῖνοι; οὐ δῆτα, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀλλὰ καὶ πλείους. εἰδότες γὰρ οἱ βουλόμενοι κακόν τι πράττειν, ὅτι τούτοις ἐστὶν ἀπὸ τῶν λημμάτων τὸ μέρος δοτέον, [7]ἐξ ἀνάγκης μείζω προαιροῦνται παρὰ τῶν ἄλλων ἁρπάζειν, ἵνα μὴ μόνον [8]αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ τούτοις ἔχωσιν ἀναλίσκειν. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους, ὅσοι κακουργοῦντες βλάπτουσί τι τοὺς ἐντυγχάνοντας,

1 ἐπιλείψουσιν ὑμᾶς οἱ τοιοῦτοι ῥήτορες 2 πότερον 3 οὐδ᾽ ἐν τῷ 4 Deest δ᾽. 5 ὡς ἄρα ἀβεβαιός 6 γὰρ αὐτῶν ἀξίως τῆς τούτων πονηρίας 7 ἐξανάγκης 8 αὐτοῖς

ιϛ′. Σαφῶς] Lege σοφῶς, *argute, scienter.* Ut solent ii, qui in iis artibus se exercebant. Nibil opus est ista *perspicuitate.* Taylor. L. σοφῶς. Auger.

Οὐδὲν] Omnino rescribes cum Aug. οὐδὲν ἐν τῷ δήμῳ λέγουσιν. Vides, ubi ea vocula obruebatur. Vides etiam, quam necessarium, ut restitueretur. Taylor.

Ἐκεῖθεν] Τοὺς ἀπὸ τοῦ δήμου, ἢ τοὺς πολλούς. Wolf. *Ex plebe oriundos.* Auger.

Τί γὰρ ἄν τις κ. τ. λ.] Vide Victor. Var. Lect. l. I. c. 12. Taylor.

Ἵνα μὴ μόνον αὐτοῖς] Vel αὑτοῖς potius, *sibi ipsis.* Idem.

τοὺς μὲν τῶν οἴκοι φυλακὴν καταστήσαντας σώζειν ἐστὶ, τοὺς δ᾽ ἔνδον μένοντας τῆς νυκτὸς μηδὲν παθεῖν, τοὺς δ᾽ ἐνί γέ τῳ τρόπῳ φυλαξαμένους ἔνεστι [1]διασώσασθαι τὴν τῶν [2]κακῶν τι βουλομένων ποιεῖν ἐπιβουλήν· τοὺς δὲ τοιούτους συκοφαντοῦντας, ποῖ χρὴ πορευθέντας ἀδείας παρὰ τούτων τυχεῖν; αἱ γὰρ τῶν ἄλλων ἀδικημάτων καταφυγαὶ τούτοις εἰσὶν ἐργασίαι, νόμοι, δικαστήρια, μάρτυρες, ἀγοραὶ, ἐν οἷς τὰς [3]ἑαυτῶν ῥώμας ἐπιδείκνυνται, φίλους μὲν τοὺς διδόντας νομίζοντες, ἐχθροὺς δὲ τοὺς ἀπράγμονας καὶ πλουσίους.

ιζ′. Ἀναμνησθέντες οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τῆς τούτων πονηρίας, καὶ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων, ὧν Ἐπιχάρης μὲν ὁ πάππος ὁ ἐμὸς [4]Ὀλυμπιάσι νικήσας παῖδας
1343 στάδιον, ἐστεφάνωσε τὴν πόλιν, καὶ παρὰ τοῖς [5]ἡμετέροις προγόνοις ἐπιεικῆ δόξαν ἔχων, ἐτελεύτησεν. ἡμεῖς [6]δὲ, διὰ τοῦτον τὸν θεοῖς ἐχθρὸν [7]ἀποστερούμεθα ταύτης τῆς πόλεως, ὑπὲρ ἧς Ἀριστοκράτης [8]μὲν ὁ Σκελλίου, θεῖος ὢν Ἐπιχάρους, τοῦ πάππου τοῦ ἐμοῦ, οὗ [9]ἔχει ἀδελφὸς οὑτοσὶ τοὔνομα, πολλὰ καὶ καλὰ διαπραξάμενος ἔργα, πολεμούσης τῆς πόλεως Λακεδαιμονίοις, κατασκάψας τὴν

1 * διώσασθαι 2 κακόν 3 αὑτῶν 4 ὀλύμπια 5 ὑμετέροις 6 δὲ δὴ, διὰ τουτονὶ 7 ἀπεστερήμεθα 8 Deest μέν. 9 ἔχει ὁ ἀδελφὸς

Τοὺς δ᾽ ἐνί γε τῳ τρόπῳ] Τοὺς δ᾽ ἔνεστι διασώσασθαι (S. ἑαυτοὺς, ἢ διασωθῆναι) ἐνί γε τῳ τρόπῳ, φυλαξαμένους τὴν ἐπιβουλὴν τῶν βουλομένων ποιεῖν κακόν τι. Wolf. ἐνί γε τῳ τρόπῳ. *One way or other*, ut nos loquimur; τοὺς μὲν φυλακὴν καταστήσαντας — τοὺς δ᾽ ἔνδον μένοντας — τοὺς δ᾽ ἐνί γε τῳ (i. e. τινὶ) τρόπῳ φυλαξαμένους. Taylor. Pro καταστήσαντας lego κατασκευάσαντας, et intelligo φυλακὴν τῶν οἴκοι, *custodiam* vel *præsidium eorum quæ sunt domi*, ea quæ domi custodiunt et præsidio sunt, np. arma et servos. σώζειν τοὺς κακούργους, *arcere improbos, vindicare se ab improbis.* Auger.

Τῶν κακῶν τι βουλομένων ποιεῖν] Legendum τῶν κακόν τι βουλομένων ποιεῖν, ut in margine Parisiensi. Jurin.

Τοὺς δὲ τοιούτους συκοφαντοῦντας] Τοὺς δὲ τοιούτους, S. τοὺς συκοφαντοῦντας. Videtur esse Scholion. Est ἀνακόλουθον. Sic certe melius cohæreret constructio: παρὰ δὲ τῶν συκοφαντούντων, ποῖ χρὴ πορευθέντας ἀδείας τυχεῖν; Wolf.

ιζ′. Ὀλυμπιάσι νικήσας] Ὀλύμπια νικήσας Cod. August. Quam scripturam commendat præstantissimus Hemsterhusius ad Luciani Timonem pag. 106. Nov. Edit. Utut illud sit, legerem omnino νικήσας παῖδας σταδίῳ. Ferri quidem potest νικήσας παίδων στάδιον. Et utrumque probum est. Taylor. παῖδας *viros adolescentes, juvenes.* Pro στάδιον M. σταδίῳ. Auger. νικᾶν recte dicimur ἄνδρας πυγμὴν, ut ap. Demosth. νικήσας παῖδας στάδιον. At tertius accusativus parum bene accedat. *D'Orville ad Char. Aphrod.* l. VI. c. II. p. 513.

Ἡμετέροις] Legendum ὑμετέροις. Ita Editorum nonnulli; et Wolfius scite interpretatur. Taylor. ὑμετέροις. Jurin.

Ἀριστοκράτης ὁ Σκελλίου] Vide Aristoph. Av. 126. et σχ. ad locum. Taylor. De hoc Aristocrate Scellii filio et de demolitione Eetioniæ, de qua hic fit mentio, vide Thucydidem l. VIII. [c. 89. 90. et 92.] Palmer.

Ἠετιώνειαν, εἰς ἣν τοὺς Λακεδαιμονίους ἤμελλον οἱ περὶ
Κριτίαν [1] ἀποδέχεσθαι, καθεῖλε μὲν τὸ ἐπιτείχισμα, κατ-
ήγαγε δὲ τὸν δῆμον, κινδυνεύων αὐτὸς οὐ τοιούτους κινδύ-
νους, ἀλλ' ἐν οἷς καὶ παθεῖν τι καλόν [2] ἐστω, ἔπαυσε δὲ
τοὺς ἐπιβουλεύοντας [3] ὑμῖν. δι' ὃν, εἰ Θεοκρίνῃ τούτῳ ὅμοιοι
ὄντες ἐτυγχάνομεν, εἰκότως ἐσώζετ' ἂν ἡμᾶς, μὴ ὅτι βελτί-
ους ὄντας τούτου, καὶ δίκαια λέγοντας. οὐ γὰρ [4] πολλάκις
ὑμᾶς ταῦτα λέγοντες ἐνοχλήσομεν. οὕτω γὰρ ἡμᾶς οὗτος
διατέθεικεν, ὥσθ', ὅπερ ἐξ ἀρχῆς εἶπον, οὐδ' ἐλπίδα εἶναι
ἡμῖν μηδεμίαν τοῦ μετασχεῖν τῆς καὶ τοῖς ξένοις δεδομένης
παῤῥησίας. ἵν' οὖν, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, ταύτην γ' ἔχωμεν
παραψυχὴν, τὸ καὶ τοῦτον ὁρᾶν ἡσυχίαν ἄγοντα, βοηθή-
σαθ' ἡμῖν· ἐλεήσατε τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος [5] ἡμῶν τετε-
λευτηκότας· ἀναγκάσατ' αὐτὸν ὑπὲρ αὐτῆς τῆς ἐνδείξεως
ἀπολογεῖσθαι· καὶ τοιοῦτοι γένεσθ' αὐτῷ δικασταὶ τῶν
λεγομένων, οἷος οὗτος ἐγένετο ἡμῶν κατήγορος. ὃς ἐξαπα-
τήσας τοὺς δικαστὰς, οὐκ ἠθέλησε τιμήσασθαι μετρίου τι-
νὸς [6] τιμήματος τῷ πατρὶ, πόλλ' ἐμοῦ δεηθέντος, καὶ τοῦ-
τον ἱκετεύσαντος πρὸς τῶν γονάτων, ἀλλ', ὥσπερ τὴν πό- 1344
λιν προδεδωκότι, τῷ πατρὶ δέκα ταλάντων ἐτιμήσατο. δεό-
μεθ' οὖν, [7] ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ ἀντιβολοῦμεν, τὰ δίκαια
ψηφίζεσθε. βοήθησον ἡμῖν ὁ δεῖνα εἴ τι ἔχεις, καὶ σύνειπε.
ἀνάβηθι.

[1] ὑποδέχεσθαι [2] ἐστιν. [3] ὑμῖν, δι' οὓς, εἰ καὶ Θ.
[4] πολλάκις γε πρὸς ὑμᾶς ταῦτα λεγ. [5] ὑμῶν [6] [τιμήματος]
[7] Desunt ὦ ἄνδρες δικασταί.

Τὴν Ἠετιώνειαν] Ἡ ἑτέρα τοῦ Πειραιέως ἄκρα ἀπὸ Ἠετίωνος. Stephanus. WOLF. Memoria lapsum esse Demosthenem, sive quicunque fuerit Auctor hujus Orationis, ostendit doctissimus Valesius IV. Emendat. 7. ex Thucydide VIII. 89. 90. et res gestas sub CCCC. per incogitantiam applicare ad dominatum XXXviralem. TAYLOR.

Ἀποδέχεσθαι] M. ὑποδέχεσθαι. AUGER.

Δι' ὃν] Lambinus hariolatur δι' ὧν, credo, quia ex majoribus duos adduxit bene meritos, Epicharem sc. et Aristocratem. Non malo certe ingenio. Sed Grammaticæ melius litasset, si cum August. emendasset δι' οὓς εἰ καὶ Θεοκρίνῃ κ. τ. λ. Quod unice verum est. TAYLOR.

Δικασταὶ τῶν λεγομένων] F. τῶν γενομένων. WOLF.

Πρὸς τῶν γονάτων] *Per genua.* Forte πρὸ, *ad genua provolutus.* IDEM.

Ψηφίζεσθε] F. ψηφίζεσθαι. IDEM.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΚΑΤΑ ΝΕΑΙΡΑΣ

ΛΟΓΟΣ.

I. TAYLORI

PRÆFATIO

AD

ORATIONEM DEMOSTHENIS

CONTRA NEÆRAM.

Si auctoritati cedendum esset, nulla foret inter Orationes Demosthenicas, quam tanta facilitate expungi sinerem, quanta illam, quam jam tractare incipis. Pleni sunt antiquorum Criticorum libri gravissimis de ista causa suspicionibus. Dolet interea, interceptum esse tractatulum, ubi, inter quasdam alias, hanc non esse genuinum Demosthenis fœtum ostendebat Vir ingenio acerrimo præditus, Dionysius Halicarnassensis. Vide *π. Δημοσθ. δεινότ.* versus finem. Restant tamen alii, quos sequor, et quos merito suo maximo maximi facio. Phrynichus pag. 112. Edit. novissimæ: *Σὺ δὲ βασιλικὸς ἐπιστολεὺς ἐπιφανεὶς, ἀνάλογον τῇ σαυτοῦ παρασκευῇ, γενικώτατον ἡμῖν ἐκόμισας μάρτυρα, τὸν συγγράψαντα τὸν κατὰ Νεαίρας· ὃς διά τε τὰ ἄλλα ὑπωπτεύθη μὴ εἶναι Δημοσθένους, καὶ διὰ τὰ τοιαῦτα τῶν ἀδοκίμων ὀνομάτων.* Athenæus l. 13. *Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας λόγῳ, εἰ γνήσιος, ὃν Ἀπολλόδωρος εἴρηκε.* Futiliter Interpres, uti ad Lysiam admonui, *si modo germana est, ut Apollodorus censuit.* Intellige mecum: *Oratio, quam Demosthenes scripsit, si tamen scripsit, Apollodorus autem peroravit.* Rursus in eodem libro idem Athenæus: *ὁ τὸν κατὰ Νεαίρας λόγον γράψας,* proinde quasi levis esset hominis, et in re critica mediocriter versati, Demosthenem citare istius opellæ Scriptorem. Similiter Photius Cod. CCLXV. *Καὶ τὸν κατὰ Νεαίρας δὲ λόγον ὑπτιότητός τινες αἰτιώμενοι τῶν Δημοσθενικῶν ἀποκρίνουσι λόγων.* His adjunge Argumenti Auctorem, sive Libanius sit, sive quispiam alius, Harpocrationem item Lexicographum, qui eam ejusque auctoritatem nusquam fere, nisi cum suspicione, allegat. Verum neque tantus Auctorum cumulus, neque ipsa res, quæ loquitur, uti mihi videtur, disertissime, Obsopœo nostro satisfecerunt, qui ita scribit. *Διαγράφονταί τινες καὶ τοῦτον τὸν λόγον, ὡς οὐ γνήσιον, δηλονότι, ὕπτιον ὄντα, ὥς φησι Λιβάνιος, καὶ πολλαχῇ τῆς τοῦ ῥήτορος δυνάμεως ἐνδεέστερον. ἀλλ' ἔμοιγε ἀξιώτατος εἶναι δοκεῖ τῆς ἀναγνώσεως, εἰδότι πλείστους ἄνδρας τῶν λογιωτάτων περὶ πλείστου τοῦτον ποιουμένους.*

Quos nominasset utinam, ut nos quoque saperemus, eorum auctoritate permoti!

Me profecto non pudet dicere, opus esse putidissimum, nullius aut decoris, aut gravitatis: et præter nævos orationis, quibus passim scatet, nihil ibi dictum, quod Lectorem percellere, aut allicere, aut morari demum potest. Est autem Oratio satis antiqua, et videtur ad usum forensem fuisse conscripta, non ad ostentationem, aut ad imitationem concinnata. Passim inter annotandum suspicionibus meis auctoritatem addidi. Inde lector meus judicium capere poterit, jurene, an injuria agam, cum hæc futilia non amplectar.

Adhæsit olim Demosthenicis, sive quod hic (strictim licet) memoretur de *pecuniis theatralibus*, in qua causa tantum præcelluit Demosthenes; sive quod infra Phrynionis cujusdam res agatur, quem Oratori nostro domo et familia conjunctum fuisse suspicor; sive denique quod Demosthenis (nostrine, an alterius, parum interest) testimonium infra adducatur. Quam necessitudinem, tenuissimam licet, superiorem illam orationem c. Theocrinem, nostris adjunxisse arbitror. Norunt, qui hasce res tractant, quam levi consuetudine devincti Scriptores vetusti quandoque simul conglutinari, et sibi invicem adhærere consuescant; quorum unus, qui excellit, cæterorum non solum famam et existimationem, verum etiam nomen prægravare solet.

Videri potest nonnullis aut lacunosa esse, aut diversa ab ea, quam versarunt antiqui, cum legerint ista Hermogenis, Edit. Crispin. p. 319. *τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας ὠβελισμένον ὑπό τινων, τὸ ἀπὸ τριῶν τρυπημάτων τὴν ἐργασίαν πεποιῆσθαι* etc. deinde ista Etym. M. 325. 18. *ἐξῆν μέντοι ἐν τῷ δικαστηρίῳ καταδέχεσθαι τοὺς ἐκφυλλοφορηθέντας, ὡς καὶ Δημοσθένης φησὶν ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας.* Adjunge Suidam in v. Ἐκφυλλοφορῆσαι. Nam de iis in hac Oratione, prout hodie scribunt membranæ, nihil prorsus. Locus tamen iste Hermogenis erit infra a me expendendus.

Viderint otiosiores, an ad hanc Bellatulam pertineat Inscriptio adducta a Laur. Pignorio, Symbol. Epistolic. 25. pag. 93. et Reines. I. 126.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
ΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ ΤΗΙ ΝΕΜΕΣΕΙ
ΡΑΜΝΟΥΝΤΟΘΕΝ ΝΕΑΙΡΑ
ΑΘΗΝΑΙΑ ΧΑΡΙΤΟΒΛΕΦΑΡΟΣ
ΑΝΕΘΗΚΕΝ.

TAYLOR.

[1] ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΝΕΑΙΡΑΣ ΛΟΓΟΥ.

Pag. ed. Reisk. 1344 ΚΑΙ τοῦτον τὸν λόγον οὐκ οἴονται Δημοσθένους εἶναι, ὕπτιον ὄντα, καὶ πολλαχῇ τῆς τοῦ ῥήτορος δυνάμεως ἐνδεέστερον. ὑπόθεσιν δὲ ἔχει τοιαύτην. νόμου κελεύοντος, ἐὰν ἀνδρὶ Ἀθηναίῳ ξένη συνοικῇ, πεπράσθαι ταύτην, κατὰ τοῦτον τὸν νόμον ἐπὶ Νέαιραν ἥκει Θεόμνηστος, λέγων συνοικεῖν αὐτὴν Στεφάνῳ, γεγονυῖαν μὲν δούλην Νικαρέτης, ἑταιρήσασαν δὲ πρότερον, νῦν δὲ Στεφάνῳ νόμῳ συνοικοῦσαν, καὶ πεπαιδοποιημένην ἐξ αὐτοῦ. ὁ δὲ Στέφανος οὐχ ὁμολογεῖ ταῦτα· ἀλλὰ συνεῖναι μὲν αὐτῇ φησὶν, ὡς ἑταίρᾳ δὲ, καὶ οὐ γυναικὶ, καὶ τοὺς παῖδας οὐκ ἐκ ταύτης ἔχειν. πρὸς ὅπερ ὁ κατήγορος ἀνθιστάμενος, οὐκ ὀλίγα τεκμήρια παρέχεται, ὡς γυναικὶ συνοικεῖν αὐτῇ. γίνεται τοίνυν ἡ στάσις τοῦ λόγου στοχαστική. περὶ γὰρ οὐσίας τὸ ζήτημα, καὶ οὔτε περὶ ἰδιότητος, οὔτε περὶ ποιότητος. τὰ μὲν οὖν πρῶτα τοῦ λόγου Θεόμνηστος λέγει· ἔπειτα συνήγορον Ἀπολλόδωρον καλεῖ, κηδεστὴν ὄντα ἑαυτοῦ, κἀκεῖνος τὸν ἀγῶνα πεποίηται.

[1] Deest ΛΙΒΑΝΙΟΥ.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ] Nomen hoc Auctoris primus adjecit Wolfius contra consensum Codicum. TAYLOR.

Νόμῳ συνοικοῦσαν] Incredibile illud dictu, et sine dubio mendosum. Nam in Orationis contextu, p. 371. v. 3. ἥκω ἐπιδείξων εἰς ὑμᾶς, ξένῃ μὲν γυναικὶ συνοικοῦντα παρὰ τὸν νόμον. Et recte sane. Iterum p. 372. v. 4. ὡς δ' ἔστι ξένη Νέαιρα, καὶ παρὰ τοὺς νόμους συνοικεῖ Στεφάνῳ, τοῦτο ὑμῖν κ. τ. λ. Dele ergo in posterum inutile istud vocabulum, νόμῳ. IDEM.

Ἰδιότητος] Ἰδιότητα videtur appellare τὴν ὁρικὴν στάσιν. WOLF.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Ο ΚΑΤΑ ΝΕΑΙΡΑΣ

ΛΟΓΟΣ.

1345 ά. ΠΟΛΛΑ με τὰ παρακαλοῦντα ἦν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γράψασθαι Νέαιραν τὴν γραφὴν ταυτηνὶ, καὶ εἰσελθεῖν εἰς ὑμᾶς. καὶ γὰρ ἠδικήμεθα ὑπὸ Στεφάνου μεγάλα, καὶ εἰς κινδύνους τοὺς ἐσχάτους κατέστημεν ὑπ' αὐτοῦ, ὅ,

ΚΑΤΑ ΝΕΑΙΡΑΣ] Cicero, ne quid Demostheni concederet, in oratione Cæliana Clodiam sibi sumsisse exagitandam videtur. WOLF. v. Basil. Fabr. in voce. TAYLOR.

ά. Εἰς κινδύνους τοὺς ἐσχάτους κατέστημεν] In brevissimo ambitu orationis hæc ad nauseam repetuntur: pag. 367.

τε κηδεστὴς, καὶ ἐγὼ, καὶ ἡ ἀδελφὴ, καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἐμή· ὥστ᾽ οὐχ ὑπάρχων, ἀλλὰ τιμωρούμενος ἀγωνιοῦμαι τὸν

v. 5. ὡς εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους κατέστημεν. Proxime p. 369. v. 2. εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπορίαν καταστήσειε. Et, v. 10. εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπορίαν καταστήσεσθαι. Tanta inopia sermonis Macedonem illum, credo, concutere non potuit. IDEM.

Καὶ ἡ ἀδελφὴ] Omisit has voces in interpretando Wolfius. Quod non debuit. IDEM.

Ὥστ᾽ οὐχ ὑπάρχων κ. τ. λ.] Doctissimus Gatakerus noster Miscell. Posthum. C. XII. censet hos esse duos Senarios, hoc modo digerendos:

Ὥστ᾽ οὐχ ὑπάρχων, ἀλλὰ τιμωρούμενος
Ἀγωνιοῦμαι τόν γ᾽ (vel τόνδ᾽) ἀγῶνα
τουτονί.

Certe prior ille a Cothurno sumitur, et variis attribuitur: ab Athenæo diserte Aristarcho tragico: Ἐγὼ δὲ, κατὰ τὸν Ἀρίσταρχον τὸν τραγικὸν ποιητὴν,

Τάδ᾽ οὐχ ὑπάρχων, ἀλλὰ τιμωρούμενος,

καταπαύσω τὸν πρὸς σὲ καὶ τοὺς ἄλλους κύνας ἐνταῦθα λόγον. l. XIII. extrem. Adde Casaubon. ad loc. Suid. in Ὑπάρχων et Ὡς οὐχ ὑπάρχων. Excidisse nimirum necopinanti scriptori numerosam quandoque orationem, pedibusque apte ligatam, neque mirum esse debet, et id multi olim animadverterunt. Vide, si vacat, Barth. Adversar. IV. 13. XI. 16. XLI. 22. eumque manipulum Auctorum, quem conscripsit Fabricius in Bibl. Lat. T. II. L. II. C. XXI. *Incidere vero omnes [numeros] in orationem, etiam ex hoc intelligi potest, quod versus sæpe in oratione per imprudentiam dicimus: quod vehementer est vitiosum: sed non attendimus, neque exaudimus nosmet ipsos. Senarios vero et Hipponacteos effugere vix possumus. Magnam enim partem ex Iambis nostra constat oratio. Sed tamen eos versus facile agnoscit auditor: sunt enim usitatissimi. Inculcamus autem per imprudentiam sæpe etiam minus usitatos, sed tamen versus; vitiosum genus, et longa animi provisione fugiendum.* Cic. Orat. C. LVI. Olim similia deprehenderunt in scriptore nostro Scholiastes ad Hephæst. Enchirid. pag. 76. et Longinus in Prolegomenis ad eundem Auctorem, cujus hæc sunt verba: διὰ τοῦτο πολλὰ τῶν μέτρων συμβέβηκεν ἀποκρύπτεσθαι σιωπώμενα ἐν τῇ κατὰ πεζὸν ῥήσει· — εὕροι γοῦν ἄν τις παρὰ Δημοσθένει τῷ ῥήτορι στίχον ἡρωϊκὸν κεκρυμμένον, ὃς ἠδυνήθη λαθεῖν διὰ τὸ πεζὴν οὖσαν τὴν προφορὰν συναρπάσαι τῷ λόγῳ τὴν ἀκοήν. φησὶ γοῦν·

Τὸν γὰρ ἐν Ἀμφίσσῃ πόλεμον, δι᾽ ὃν εἰς
Ἐλάτειαν
Ἦλθε Φίλιππος,

στίχος ἐστὶν ἡρῷος, ἀλλὰ μὴν καὶ Ἰωνικὸν [ἀπὸ μείζονος], ὅταν λέγῃ·

Πολλῶν δὲ λόγων καὶ θορύβου γιγνομένου
παρ᾽ ὑμῖν.

Similiter in Philip. I. §. γʹ. fin. observant esse purum Hexametrum:

Καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τούτοις ἐθέλουσιν
ἅπαντες.

In Aristocratea §. λγʹ. post med. una periodus duos istiusmodi versus complectitur: sc. ἔστι γὰρ φίλων ἀγαθῶν οὐ τὰ τοιαῦτα χαρίζεσθαι

τοῖς εὔνοις, ἐξ ὧν κἀκείνοις καὶ σφίσιν αὐ-
τοῖς
ἔσται τις βλάβη, ἀλλ᾽ ὃ μὲν ἂν μέλλῃ συν-
οίσειν
ἀμφοῖν, συμπράττειν, ὃ δ᾽ ἂν αὐτὸς ἄμει-
νον ἐκείνου
προορᾷ, πρὸς τὸ καλῶς ἔχον τίθεσθαι.

In eadem porro Oratione plures insunt. Ita §. δʹ. a med.

ὑμᾶς καὶ μόνον ἀνθρώπων ἂν ἔφη Χαρί-
δημον.

Et §. θʹ. fin.

ἁπλῶς ἄν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον ἀγέσθω.

Adde 644. 6. 658. 6. 665. pen. 668. 3. ed. R. Hæc autem leviuscula. Ego tamen arbitror, vix esse Demosthenis, ut ad sensum non maximi ponderis expromendum, neque insigni aliqua gravitate aut auctoritate nobilitatum, qualemque vel ex plebecula aliquando concipere solent, verba mutuo sumere e scena, et numerosos Iambos pedestri suæ orationi temere immisceret. Non ita solens est. TAYLOR. [Demosth. vol. II. p. 237. 5. οὐδ᾽ ἄλλους πολλούς. ἀλλ᾽ ὅτι συμφέρον ἦν. Ibid. 8. ἢ ἄλλου τινὸς ἀνθρώπων, μετὰ τοὺς παρὰ τούτου. Ibid. pen. οἱ Φωκεῖς αὐτοὺς ὑποποιήσωνται. ἐπειδὴ δ᾽ ἧκεν εἰς Πύλας, οἱ Λακεδαιμόνιοι. p. 304. 11. βουλομένους εἰπεῖν διεκώλυσεν, οὐκ ἀναμνησθείς. p. 158. 1. τῆς ἀγαθῆς καὶ μεγάλης. καὶ πῶς ἔνι τοῦτο γενέσθαι. Primus intellexit [Isocrates] etiam in soluta oratione, *dum versum effugeres*, modum tamen et numerum quendam oportere servari. Cicero Bruto c. 8. v. Corrad. ad locum. Cic. III. de orat. Idem orat. Quintil. IX. 4. et ult.

ἀγῶνα τουτονί. τῆς γὰρ ἔχθρας πρότερος οὗτος ὑπῆρξεν, οὐδὲν ὑφ᾽ ἡμῶν πώποτε οὔτε ἔργῳ, οὔτε λόγῳ κακὸν παθών. βούλομαι δ᾽ ὑμῖν προδιηγήσασθαι πρῶτον, ἃ πεπόνθαμεν ὑπ᾽ αὐτοῦ· ἵνα μᾶλλόν μοι συγγνώμην ἔχητε ἀμυνομένῳ, καὶ [1] εἰδῆτε ὡς εἰς [2] τοὺς ἐσχάτους κινδύνους κατέστημεν περί τε τῆς πατρίδος, καὶ περὶ ἀτιμίας.

βʹ. Ψηφισαμένου γὰρ τοῦ δήμου [3] τῶν Ἀθηναίων, Ἀθηναῖον εἶναι Πασίωνα, καὶ ἐκγόνους τοὺς ἐκείνου, διὰ τὰς εὐεργεσίας τὰς εἰς τὴν πόλιν, ὁμογνώμων καὶ ὁ πατὴρ ἐγένετο ὁ ἐμὸς τῇ τοῦ δήμου δωρεᾷ, καὶ ἔδωκεν Ἀπολλοδώρῳ, τῷ υἱεῖ τῷ ἐκείνου, θυγατέρα μὲν [4] αὑτοῦ, ἀδελφὴν δὲ ἐμήν· ἐξ ἧς Ἀπολλοδώρῳ οἱ παῖδές εἰσιν. ὄντος δὲ χρηστοῦ τοῦ Ἀπολλοδώρου περί τε τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν, καὶ περὶ ἡμᾶς ἅπαντας, καὶ ἡγουμένου τῇ ἀληθείᾳ οἰκείους ὄντας, καὶ κοινωνεῖν πάντων τῶν ὄντων, ἔλαβον καὶ ἐγὼ
1346 γυναῖκα, Ἀπολλοδώρου μὲν θυγατέρα, ἀδελφιδῆν δ᾽ ἐμαυτοῦ. προεληλυθότος δὲ χρόνου λαγχάνει βουλεύειν Ἀπολλόδωρος. δοκιμασθεὶς δὲ καὶ ὀμόσας τὸν νόμιμον ὅρκον, συμβάντος τῇ πόλει καιροῦ τοιούτου καὶ πολέμου, ἐν ᾧ [5] ἦν κρατήσασιν ὑμῖν μεγίστοις τῶν Ἑλλήνων εἶναι, καὶ ἀναμφισβητήτως τά τε ὑμέτερα αὐτῶν κεκομίσθαι, καὶ καταπεπολεμηκέναι Φίλιππον, ἢ ὑστερήσασι τῇ βοηθείᾳ, καὶ [6] προεμένους τοὺς συμμάχους, δι᾽ ἀπορίαν χρημάτων καταλυθέντος τοῦ στρατοπέδου, τούτους τ᾽ ἀπολέσαι, καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν ἀπίστους εἶναι δοκεῖν, καὶ κινδυνεύειν περὶ τῶν ὑπολοίπων — περί τε Λήμνου, καὶ Ἴμβρου, καὶ Σκύρου, καὶ Χεῤῥονήσου —, καὶ μελλόντων στρατεύεσθαι

[1] Deest εἰδῆτε. [2] Deest articulus. [3] τοῦ [4] αὐτοῦ [5] ἦν ἡ κρατήσασιν [6] προεμένοις

Fortunat. l. 3. v. Not. ad Cornel. Nep. præfat. Barth. Adversar. LIV. 22. Climax Rhomnus. Aquila Rhetor. Dionys. Halic. π. συνθέσεως sæpe. Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεύς. Plutarch. in vita. Ἐγὼ νομίζω τὸν μὲν εὖ παθόντα δεῖν. Demosth. pro Coron. p. 165. v. 13. *In schedis* TAYLOR.]

βʹ. Τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων] Hæc in aliis exemplaribus aliter scribuntur. Legerem lubens: ψηφισαμένου γὰρ δήμου, Ἀθηναῖον εἶναι Πασίωνα. TAYLOR.

Καὶ κοινωνεῖν] F. addendum χρῆναι. WOLF.

Τὸν νόμιμον ὅρκον] De hoc jurejurando senat. vid. Petit. Comm. in L. A. l. III. t. 1. §. II.

Ἐν ᾧ ἦν] Recte Codd. Ven. Bar. et Ital. ἐν ᾧ ἦν ἢ κρατήσασιν ὑμῖν—ἢ ὑστερήσασι κ. τ. λ. TAYLOR.

Προεμένους] Lambinus et Bodl. multo satius, προεμένοις. IDEM. Lege: καὶ προεμένοις. JURIN. Imo προεμένοις. AUGER.

Ἀπίστους εἶναι δοκεῖν] Magis Attice puto ἀπίστοις. JURIN.

ὑμῶν πανδημεὶ εἴς τε Εὔβοιαν, καὶ εἰς Ὄλυνθον, ἔγραψε ψήφισμα ἐν τῇ βουλῇ Ἀπολλόδωρος βουλεύων, καὶ ἐξήνεγκε προβούλευμα εἰς τὸν δῆμον, λέγων, διαχειροτονῆσαι τὸν δῆμον, εἴτε δοκεῖ τὰ περιόντα χρήματα τῆς διοικήσεως στρατιωτικὰ εἶναι, εἴτε θεωρικά, κελευόντων μὲν τῶν νόμων, ὁπόταν πόλεμος ᾖ, τὰ περιόντα χρήματα τῆς διοικήσεως στρατιωτικὰ εἶναι, κύριον δ' ἡγούμενος δεῖν τὸν δῆμον εἶναι περὶ τῶν αὐτοῦ ὅ,τι ἂν βούληται πρᾶξαι, ὀμωμοκὼς δὲ τὰ βέλτιστα [1] βουλεύσειν τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, ὡς ὑμεῖς πάντες ἐμαρτυρήσατε ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ. γενομένης γὰρ τῆς διαχειροτονίας, οὐδεὶς [2] ἀπεχειροτόνησεν ὡς οὐ δεῖ τοῖς χρήμασι τούτοις στρατιωτικοῖς χρῆσθαι, ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν, [3] ἄν που λόγος γένηται, παρὰ πάντων ὁμολογεῖται, ὡς τὰ βέλτιστα εἰπὼν ἄδικα πάθοι. τῷ οὖν ἐξα- 1347
πατήσαντι τῷ λόγῳ τοὺς δικαστάς, δίκαιον ὀργίζεσθαι, οὐ τοῖς ἐξαπατηθεῖσι. γραψάμενος γὰρ παρανόμων τὸ ψήφισμα Στέφανος οὑτοσί, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ δικαστήριον ἐπὶ διαβολῇ, ψευδεῖς μάρτυρας παρασχόμενος, καὶ ἔξω τῆς γραφῆς πολλὰ κατηγορῶν, εἷλε τὸ ψήφισμα. καὶ τοῦτο μὲν εἰ αὐτῷ ἐδόκει διαπράξασθαι, οὐ χαλεπῶς [4] φέρομεν· ἀλλ' ἐπειδὴ περὶ τοῦ τιμήματος ἐλάμβανον τὴν ψῆφον οἱ δικασταί, δεομένων ἡμῶν συγχωρῆσαι, οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ πεντεκαίδεκα ταλάντων ἐτιμᾶτο, ἵνα [5] ἀτιμάσειεν

1 * συμβουλεύσειν 2 ἀντεχειροτόνησεν 3 ἐάν 4 ἐφέρομεν
5 ἀτιμάσειεν αὐτόν, καὶ * τοὺς παῖδας

Διαχειροτονῆσαι] Consule Vales. ad Harpocrat. p. 45. Taylor.

Διοικήσεως] Male Wolfius *vectigalium.* Dixi satis ad Timocrateam p. 282. v. ult. vol. III. Hanc autem historiam Apollodori tangit Ulpianus ad 1. Olynthiacam: ἰστέον δέ, ὅτι τὰ χρήματα ταῦτα τὰ δημόσια, θεωρικὰ ἐποίησεν ἐξ ἀρχῆς ὁ Περικλῆς — εἶτα ἐπιχειρήσαντος Ἀπολλοδώρου τινὸς πάλιν αὐτὰ ποιήσειν στρατιωτικά, βουλόμενος Εὔβουλος ὁ πολιτευόμενος, δημαγωγὸς ὤν, πλείονα εὔνοιαν ἐπισπάσασθαι τοῦ δήμου πρὸς ἑαυτόν, ἔγραψε νόμον τὸν κελεύοντα, θανάτῳ ζημιοῦσθαι, εἴ τις ἐπιχειροίη μεταποιεῖν τὰ θεωρικὰ στρατιωτικά. Idem. Vid. Petit. Comm. in L. A. l. IV. t. X. §. X.

Βουλεύσειν] L. συμβουλεύσειν. βουλεύσειν tamen posset retineri, nam Apollodorus ἐβούλευε. Mox post Ἀθηναίων punctum infra, ut finita phrasi. Deinde lego: καὶ ὑμεῖς π. ἐ. ἐν ἐ. τ. καιρῷ· γενομένης γὰρ etc. Auger.

Γενομένης] In quibusdam exemplaribus ita olim inemendate legebatur: γενομένης γὰρ τῆς διαχειροτονίας, οὐδεὶς ἀντέχει, ἀλλὰ καὶ νῦν ἔτι κ. τ. λ. Ubi pro ἀντέχει Wolfius conjecit ἀντέλεγεν, Lambinus ἀπεχειροτόνησεν. In quibusdam Codd. ἀντεπεχειροτόνησεν. Taylor.

Φέρομεν] Vel ἐφέρομεν potius. Idem. Auger.

Δεομένων ἡμῶν —] Ait πεντεκαίδεκα ταλάντων ἐτιμᾶτο, i. e. in æstimatione libello comprehensa perseveravit, nec deprecationibus nostris ab ea abduci potuit. Dicit, δεομένων ἡμῶν συγχωρῆσαι, verbo ad eam rem proprio. Nam et judices deprecabantur ἐν ἀντιτιμήσει, vel ὑποτιμήσει, συγχωρῆσαι, i. e. omissa litis æstimatione ab accusatore facta, eam pœnam decernere, qua reus delictum suum taxaverat et æstimaverat. *In Anim. ad Salmas. Obss. ad J. A. et R. l. III. c. I. §. X.* Heraldus.

αὐτόν, καὶ παῖδας τοὺς ἐκείνου, καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμήν, καὶ ἡμᾶς ἅπαντας εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπορίαν καταστήσειε, καὶ ἔνδειαν ἁπάντων. ἡ μὲν γὰρ οὐσία οὐδὲ τριῶν ταλάντων πάνυ τι ἦν, ὥστε δυνηθῆναι ἐκτῖσαι τοσοῦτον ὄφλημα· μὴ ἐκτισθέντος δὲ τοῦ ὀφλήματος ἐπὶ τῆς ἐνάτης πρυτανείας, διπλοῦν ἔμελλεν ἔσεσθαι τὸ ὄφλημα, καὶ ἐγγραφήσεσθαι Ἀπολλόδωρος τριάκοντα τάλαντα ὀφείλων τῷ δημοσίῳ· ἐγγεγραμμένου δὲ τῷ δημοσίῳ ἀπογραφήσεσθαι ἔμελλεν ἡ ὑπάρχουσα οὐσία Ἀπολλοδώρῳ δημοσία εἶναι· πραθείσης δ' αὐτῆς εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπορίαν καταστήσεσθαι, καὶ αὐτός, καὶ παῖδες οἱ ἐκείνου, καὶ γυνή, καὶ ἡμεῖς ἅπαντες. ἔτι δὲ καὶ ἡ ἑτέρα θυγάτηρ ἀνέκδοτος ἤμελλεν ἔσεσθαι. τίς γὰρ ἄν ποτε παρ' ὀφείλοντος τῷ δημοσίῳ καὶ ἀποροῦντος ἔλαβεν ἄπροικον;

γ'. Οὐκοῦν τηλικούτων κακῶν αἴτιος ἡμῖν πᾶσιν ἐγίγνετο, οὐδὲν πώποτε ὑφ' ἡμῶν ἠδικημένος. τοῖς μὲν οὖν δικασταῖς τοῖς τότε δικάσασι πολλὴν χάριν, κατά γε τοῦτο,
1348 ἔχω, ὅτι οὐ περιεῖδον αὐτὸν ἀναρπασθέντα, ἀλλ' ἐτίμησαν ταλάντου, ὥστε [1] καὶ δυνηθῆναι ἂν [2] ἐκτῖσαι μόλις· τούτῳ δὲ δικαίως τὸν αὐτὸν ἔρανον ἐνεχειρήσαμεν ἀποδοῦναι. καὶ γὰρ οὐ μόνον ταύτῃ ἐζήτησεν ἀνελεῖν ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς πατρίδος αὐτὸν ἠβουλήθη ἐκβαλεῖν. ἐπενέγκας γὰρ αὐτῷ αἰτίαν ψευδῆ, ὡς ὦφλε τῷ δημοσίῳ ἐκ πέντε καὶ εἴκοσι ἐτῶν, ὡς Ἀφίδναζέ ποτε ἀφικόμενος ἐπὶ δραπέτην [3] αὐτοῦ ζητῶν, πατάξειε γυναῖκα, καὶ ἐκ τῆς πληγῆς τελευτήσειεν ἡ ἄνθρωπος, παρακελευσάμενος ἀνθρώπους δούλους, καὶ κατασκευάσας ὡς Κυρηναῖοι εἴησαν, προεῖπεν

1 Deest καί. 2 ἐκτίσαι 3 αὑτοῦ

γ'. Αὐτὸν ἠβουλ.] Pro αὐτὸν M. τοῦτον, np. Apollodorum qui aderat. Auger.

Ὡς ὦφλε τῷ δημοσίῳ] Quid agant hoc loco ista verba, ego plane non perspicio. Agitur enim hic non de ullo debito, sed de homicidio. Forte in alium locum reponenda sunt, et scribendum v. 19. ὥστε καὶ δυνηθῆναι ἂν ἐκτίσαι μόλις, ὃ ὦφλε τῷ δημοσίῳ. Jurin. Jurino assentitur Augerus.

Ἐπὶ δραπέτην αὐτοῦ ζητῶν] Omnino legendum videtur vel τὸν δραπέτην αὐτοῦ ζητῶν, ut in Parisiensi margine, vel ἐπὶ δραπέτην αὐτοῦ ζητεῖν. Jurin. F. ἐπὶ τῷ δραπέτην αὐτοῦ ζητεῖν, vel τὸν δραπέτην αὐτοῦ ζητῶν. Auger.

Παρακελευσάμενος] Forte παρακαλεσάμενος, aut παρασκευασάμενος. Wolf.

Ὡς Κυρηναῖοι εἴησαν] Non intelligo istam constructionem, κατασκευάσας, ὡς εἴησαν: neque melius video, quid ad rem nostram conferret, si quam maxime Cyrenæi essent, aut potius, esse viderentur. In Cod. Ital. tria ista vocabula non reperiuntur. Id tamen rem non expedit. Taylor.

αὐτῷ ἐπὶ Παλλαδίῳ φόνου· καὶ ἔλεγε τὴν δίκην Στέφανος
οὑτοσὶ, διομοσάμενος ὡς ἔκτεινεν Ἀπολλόδωρος τὴν γυναῖκα
αὐτοχειρίᾳ, [1] ἀρώμενος ἐξώλειαν αὑτῷ, καὶ γένει, καὶ οἰκίᾳ,
ἐπαρασάμενος ἃ οὔτε ἐγένετο, οὔτε εἶδεν, οὔτε ἤκουσεν
οὐδενὸς πώποτ᾽ ἀνθρώπων. ἐξελεγχθεὶς δ᾽ ἐπιορκῶν, καὶ
ψευδῆ αἰτίαν ἐπιφέρων, καὶ καταφανὴς γενόμενος μεμισθω-
μένος ὑπὸ Κηφισοφῶντος καὶ Ἀπολλοφάνους, ὥστ᾽ ἐξελά-
σαι Ἀπολλόδωρον, ἢ ἀτιμῶσαι ἀργύριον εἰληφὼς, ὀλίγας
ψήφους μεταλαβὼν ἐκ πεντακοσίων ἀνδρῶν, ἀπῆλθεν ἐπι-
ωρκηκὼς, καὶ δόξας πονηρὸς εἶναι.

δ᾽. Σκοπεῖτε δὴ αὐτοὶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐκ τῶν εἰ-
κότων λογιζόμενοι πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, τί ἂν ἐχρησάμην
ἐμαυτῷ, καὶ τῇ γυναικὶ, καὶ τῇ ἀδελφῇ, εἴ τι Ἀπολλοδώ-
ρῳ συνέβη παθεῖν, ὧν Στέφανος οὑτοσὶ ἐπεβούλευσεν αὐτῷ,
ἢ ἐν τῷ προτέρῳ, ἢ ἐν τῷ ὑστέρῳ [2] ἀγῶνι. ἢ ποίᾳ αἰσχύνῃ
οὐκ ἂν καὶ συμφορᾷ περιπεπτωκὼς [3] ἦν. παρακαλούντων
δή με [4] ἁπάντων ἰδίᾳ, προσιόντων τέ μοι ἐπὶ τιμωρίαν τρα- 1349
πέσθαι ὧν ἐπάθομεν ὑπ᾽ αὐτοῦ, καὶ ὀνειδιζόντων μοι, ἀναν-
δρότατον ἀνθρώπων εἶναι, εἰ οὕτως οἰκείως ἔχων τὰ πρὸς
τούτους, μὴ λήψομαι δίκην ὑπὲρ ἀδελφῆς, καὶ κηδεστῶν,
καὶ ἀδελφιδῶν, καὶ γυναικὸς ἐμαυτοῦ, μηδὲ τὴν περιφανῶς
εἰς τοὺς θεοὺς ἀσεβοῦσαν, καὶ εἰς τὴν πόλιν ὑβρίζουσαν,
καὶ τῶν νόμων καταφρονοῦσαν τῶν ὑμετέρων, εἰσαγαγὼν
εἰς ὑμᾶς, καὶ ἐξελέγξας τῷ λόγῳ ὡς ἀδικεῖ, κυρίους κατα-
στήσω, ὅ,τι ἂν βούλησθε χρῆσθαι αὐτῇ. [5] καὶ ὥσπερ

[1] * ἐπαρώμενος [2] ἀγῶνι; [3] ἦν;
[4] ἁπάντων, ἰδίᾳ προσιόντων * ἐμοὶ, ἐπὶ τιμ. τρέπεσθαι [5] καὶ * δὴ ὥσπερ

Ἔλεγε] Rescribendum ἔλαχε. Nota ea res Juris Attici peritis: et hoc abunde confirmabunt ea, quæ dixi ad Lysiam, π. δημοσ. ἀδικ. p. 595. ult. ubi hunc locum cum aliis parilibus jampridem restituerim. IDEM. F. ἔλαχε. AUGER.

Ἐπαρασάμενος] Lambin. ἐπαιτιασάμενος. Non inscite. TAYLOR. AUGER.

Οὐδενὸς] Bodl. habet, οὔτε ἤκουσεν οὐδεὶς πώποτ᾽ ἀνθρώπων. TAYLOR.

Μεμισθωμένος — ἀργύριον εἰληφὼς] Vel hoc vel illud glossæ simile videtur. Alterutrum sane. IDEM.

δ᾽. Παρακαλούντων] Malim inverso ordine, προσιόντων δή μοι ἁπάντων, καὶ παρακαλούντων με ἐπὶ τιμωρίαν τραπέσθαι. WOLF. Vel potius: παρακαλούντων δή μοι ἁπάντων ἰδίᾳ προσιόντων μοι. *Cum illi, qui me privatim convenirent,* (necessarii mei et familiares utique) *hortarentur ad injurias ulciscendas.* TAYLOR.

Τὰ πρὸς τούτους] Τὰ delet Lambinus. Recte. IDEM.

Χρῆσθαι αὐτῇ. καὶ ὥσπερ] Periodo, cui hæc insunt, videbitis, puto, sensum non constare, nisi sic interpungas, et deleas τὸ καὶ, χρῆσθαι αὐτῇ· ὥσπερ Στέφανος. JURIN. Hic ego addendum aliquid arbitror: οἰκείους, ὡς παρὰ τ. ν. κ. τ. ψ. τ.

Στέφανος οὑτοσὶ ἐμὲ ἀφῄρητο τοὺς οἰκείους παρὰ τοὺς νό-
μους, καὶ τὰ ψηφίσματα τὰ ὑμέτερα, οὕτω καὶ ἐγὼ τοῦ-
τον ἥκω ἐπιδείξων εἰς ὑμᾶς, ξένῃ μὲν γυναικὶ συνοικοῦντα
παρὰ τὸν νόμον· ἀλλοτρίους δὲ παῖδας εἰσαγαγόντα εἴς τε
τοὺς φράτορας, καὶ εἰς τοὺς δημότας· ἐγγυῶντα δὲ τὰς τῶν
ἑτέρων θυγατέρας ὡς [1] αὑτοῦ οὔσας· ἠσεβηκότα δ᾽ εἰς τοὺς
θεούς· ἄκυρον δὲ ποιοῦντα τὸν δῆμον τῶν [1] αὑτοῦ, ἄν τινα
βούληται, πολίτην ποιήσασθαι. τίς γὰρ ἂν ἔτι παρὰ τοῦ
δήμου ζητήσειε λαβεῖν δωρεὰν, μετὰ πολλῶν ἀναλωμάτων
καὶ πραγματείας πολίτης μέλλων ἔσεσθαι, ἐξὸν παρὰ
Στεφάνου ἀπ᾽ ἐλάττονος ἀναλώματος, εἴ γε τὸ αὐτὸ τοῦτο
γενήσεται αὐτῷ;

έ. Ἃ μὲν οὖν ἐγὼ ἀδικηθεὶς ὑπὸ Στεφάνου πρότερος,
ἐγραψάμην τὴν γραφὴν ταύτην, εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς· ὡς δ᾽
ἔστι ξένη Νέαιρα αὕτη, καὶ συνοικεῖ Στεφάνῳ τούτῳ, καὶ
πολλὰ παρανενόμηκεν εἰς τὴν πόλιν, ταῦτ᾽ ἤδη δεῖ μαθεῖν
ὑμᾶς. δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἅπερ ἡγοῦμαι
προσήκειν δεηθῆναι νέον τε ὄντα, καὶ ἀπείρως ἔχοντα τοῦ
λέγειν, συνήγορόν με κελεῦσαι καλέσαι τῷ ἀγῶνι τούτῳ
Ἀπολλόδωρον. καὶ γὰρ πρεσβύτερός ἐστιν ἢ ἐγὼ, καὶ
1350 ἐμπειροτέρως ἔχει τῶν νόμων, καὶ ἠδίκηται ὑπὸ Στεφάνου
τουτουῒ, καὶ μεμέληκεν αὐτῷ περὶ τούτων ἁπάντων ἀκρι-
βῶς, ὥστε καὶ ἀνεπίφθονον [2] αὐτῷ τιμωρεῖσθαι τὸν ὑπάρ-
ξαντα· δεῖ δ᾽ ὑμᾶς ἐξ αὐτῆς τῆς ἀληθείας τὴν ἀκρίβειαν
ἀκούσαντας τῆς τε κατηγορίας, καὶ τῆς ἀπολογίας, οὕτως
ἤδη τὴν ψῆφον φέρειν ὑπέρ τε τῶν θεῶν, καὶ τῶν νόμων,
καὶ τοῦ δικαίου, καὶ ὑμῶν αὐτῶν.

[1] αὐτοῦ [2] αὐτῷ * εἶναι τιμωρεῖσθαι

ὑμέτερα ψηφισαμένους, et sic verti. AUGER.

Παρὰ τῶν νόμων] [Uti Editi omnes] Lego παρὰ τοὺς νόμους. WOLF.

Ἑτέρων] F. ἑταιρῶν, *meretricum.* WOLF. AUGER.

Τῶν αὑτοῦ] Scil. δικαίων. WOLF.

Ἀναλώματος] Sub. ζητεῖν δωρεάν. AUGER.

έ. Συνήγορόν με] Lego μοι. In foro Attico privati causas ipsi agebant, aut amicorum opem implorabant, qui sibi præsto essent. In publicis quoque judiciis accusatores agebant ipsi, rei sese defendebant: utrique tamen et aliorum, quos amicos dicebant, opem quandoque advocabant, qui orationem suam subsequerentur, et causam perorarent, venia prius petita; causati vel infirmitatem vel imperitiam vel quam aliam causam. Cujus moris exemplum illustre hic exstat, ubi Theomnestus accusationem exorsus subjicit: δέομαι — ἀκριβῶς. Statim post sequitur Apollodori συνηγορία. *In Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R. l. VI. c. X. §. III.* HERALDUS.

Ὑπάρξαντα] Male *Parisienses* ὑπάρ-

ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ.

ϛ'. Ἃ μὲν ἠδικημένος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπὸ Στεφάνου ἀναβέβηκα κατηγορήσων Νεαίρας ταυτησὶ, Θεόμνηστος εἴρηκε πρὸς ὑμᾶς· ὡς δ' ἔστι ξένη [1] Νέαιρα, καὶ παρὰ τοὺς νόμους συνοικεῖ [2] Στεφάνῳ, τοῦτο ὑμῖν βούλομαι σαφῶς ἐπιδεῖξαι. [3] πρῶτον οὖν τὸν νόμον ὑμῖν ἀναγνώσεται, καθ' ὃν τήν τε γραφὴν ταυτηνὶ Θεόμνηστος ἐγράψατο, καὶ ὁ ἀγὼν οὗτος εἰσέρχεται εἰς ὑμᾶς.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐὰν δὲ ξένος ἀστῇ συνοικῇ τέχνῃ ἢ μηχανῇ ᾑτινιοῦν, γραφέσθω πρὸς τοὺς θεσμοθέτας Ἀθηναίων ὁ βουλόμενος, οἷς ἔξεστιν· ἐὰν δὲ ἁλῷ, πεπράσθω καὶ αὐτὸς καὶ ἡ οὐσία αὐτοῦ, καὶ τὸ τρίτον μέρος ἔστω τοῦ ἑλόντος. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐὰν [4] ἡ ξένη τῷ ἀστῷ συνοικῇ, κατὰ ταὐτὰ, καὶ ὁ συνοικῶν τῇ ξένῃ τῇ ἁλούσῃ ὀφειλέτω χιλίας δραχμάς.

ζ'. Τοῦ μὲν νόμου τοίνυν ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὃς οὐκ ἐᾷ τὴν ξένην τῷ ἀστῷ συνοικεῖν, οὐδὲ τὴν ἀστὴν τῷ ξένῳ, οὐδὲ παιδοποιεῖσθαι τέχνῃ, οὐδὲ μηχανῇ οὐδεμιᾷ· ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτα ποιῇ, γραφὴν πεποίηκε κατ' [5] αὐτοῦ εἶναι πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, κατά τε τοῦ ξένου καὶ τῆς ξένης, κἂν ἁλῷ, [6] πεπρᾶσθαι κελεύει. ὡς οὖν ἐστὶ 1351 ξένη Νέαιρα αὕτη, τοῦθ' ὑμῖν βούλομαι ἐξ [7] ἀρχῆς ἐπιδεῖξαι. ἑπτὰ γὰρ ταύτας παιδίσκας ἐκ μικρῶν παιδίων ἐκτήσατο Νικαρέτη, Χαρισίου μὲν οὖσα τοῦ Ἠλείου ἀπελευθέ-

[1] Νέαιρα αὕτη, καὶ [2] Στεφάνῳ τούτῳ, τοῦτο [3] πρῶτον μὲν οὖν [4] * Deest articulus. [5] αὐτῶν [6] πεπρᾶσθαι [7] ἀρχῆς ἀκριβῶς ἐπιδεῖξαι

ξοντα. TAYLOR.

ϛ'. Ἀλόντος] [Ita perpetuo excusum] Non est moris, condemnato decerni præmium, sed ei, qui sontem reum peregerit. Quare ἑλόντος legendum per ε. ὁ ἁλοὺς καὶ ὁ ἑλὼν plurimum differunt. WOLF.

Κατὰ ταὐτὰ] Similiter si et peregrina civi cuipiam nupserit, κατὰ ταὐτὰ, *pari ratione:* πεπράσθω scilicet. Tria sunt capita hujus Legis, ut recte Petitus [l. VI. t. I. §. VI.] TAYLOR. Punctum infra post κατὰ ταὐτά. ita ut phrasis concludatur, et transitus fiat ad tertium legis caput. Deinde legerem συνὼν pro συνοικῶν, ut tertium caput differat a primo. AUGER.

Αὐτοῦ] Αὐτῶν rectius MSS. Hervag. Bar. Obsop. Ital. TAYLOR.

Νικαρέτη, Χαρισίου — ἀπελευθέρα] Paulo aliter Athenæus l. XIII. pag. 593. partim, ut videtur, suo, partim exemplarium vitio: Νικαρέτη δὲ ἡ ἑταίρα ἐρωμένη ἦν τοῦ Στεφάνου τοῦ ῥήτορος, Λυσίου δὲ τοῦ σοφιστοῦ Μετάνειρα. ἦσαν δὲ αὗται δοῦλαι Κασίου τοῦ Ἠλείου μετὰ καὶ ἄλλων ἑταιρῶν, Ἀντείας, Στρατόλας, Ἀριστοκλείας, Φίλας, Ἰσθμιάδος, Νεαίρας. ἡ δὲ Νέαιρα ἦν Στρατοκλείδου ἐρωμένη, καὶ Ξενοκλείδου τοῦ ποιητοῦ, καὶ Ἱππάρχου τοῦ ὑποκριτοῦ, καὶ Φρυνίωνος τοῦ Παιανιέως, ὃς ἦν Δήμωνος μὲν υἱὸς, Δημοχάρους δὲ ἀδελφιδοῦς. τὴν δὲ Νέαιραν εἶχον ἡμέραν παρ' ἡμέραν, διαιτητῶν γενομένων φίλων, Φρυνίων καὶ Στέφανος ὁ ῥήτωρ· ὃς καὶ τῆς Νεαίρας θυγατέρα Στροβύλην, τὴν ὕστερον Φανὼ κλη-

ρα, Ἱππίου δὲ τοῦ μαγείρου τοῦ ἐκείνου γυνή. δεινὴ δὲ καὶ δυναμένη φύσιν μικρῶν παιδίων συνιδεῖν εὐπρεπῆ, καὶ ταῦτα ἐπισταμένη θρέψαι καὶ παιδεῦσαι ἐμπείρως, τέχνην ταύτην κατεσκευασμένη, καὶ ἀπὸ τούτων τὸν βίον συνειλεγμένη, προσειποῦσα [1] δ' αὐτὰς ὀνόματι θυγατέρας, ἵν' ὡς μεγίστους μισθοὺς πράττοιτο τοὺς βουλομένους πλησιάζειν αὐταῖς, ὡς ἐλευθέραις οὔσαις· ἐπειδὴ τὴν ἡλικίαν ἐκαρπώσατο αὐτῶν ἑκάστης, συλλήβδην καὶ τὰ σώματα ἀπέδοτο ἁπασῶν, ἑπτὰ οὐσῶν, Ἀντίαν, καὶ Στρατόλαν, καὶ Ἀριστόκλειαν, καὶ Μετάνειραν, καὶ Φίλαν, καὶ Ἰσθμιάδα, καὶ Νέαιραν ταυτηνί. ἣν μὲν οὖν ἕκαστος αὐτῶν ἐκτήσατο, καὶ ὡς ἠλευθερώθησαν ὑπὸ τῶν πριαμένων αὐτὰς παρὰ τῆς Νικαρέτης, προϊόντος τοῦ λόγου, ἂν βούλησθε ἀκούειν, καί μοι περιουσία ᾖ τοῦ ὕδατος, δηλώσω ὑμῖν· ὡς δὲ Νέαιρα αὕτη Νικαρέτης ἦν, καὶ εἰργάζετο τῷ σώματι, μισθαρνοῦ-

[1] [δ']

θεῖσαν, ὡς ἰδίαν θυγατέρα ἐξέδοτο Φάστορι τῷ Αἰγιαλεῖ, ὥς φησι Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας. Vide P. Leopard. Emend. XI. 16. TAYLOR.

Ἐκείνου] *Illius,* quia nempe Hippias erat notissimus. Deinde καὶ δυναμένη superflua videntur et de Scholio in textum irrepsisse. AUGER.

Ἀντίαν] Bar. Ἀντείαν. Idem Athenæus l. XIII. pag. 586. Ψαμάθη, καὶ Λαγνίσκα, καὶ Ἄνθεια· μήποτε δὲ δεῖ γράφειν ἀντὶ τῆς Ἀνθείας, Ἄντειαν. οὐ γὰρ εὑρίσκομεν παρ' οὐδενὶ Ἄνθειαν ἀναγεγραμμένην ἑταίραν· ἀπὸ δὲ Ἀντείας καὶ ὅλον δρᾶμα ἐπιγραφόμενον, ὡς προεῖπον, Εὐνίκου ἢ Φιλυλλίου Ἄντεια ἐστί. καὶ ὁ τὸν κατὰ Νεαίρας δὲ λόγον γράψας μνημονεύει αὐτῆς. Conjunge Harpocr. v. Ἄνθεια. Eunici sive Philyllii Drama, nomine Ἄντεια, laudatur a plurimis, a Suid. Polluce, etc. Πολλὰ δὲ τῶν ἀρχαίων δράματα, inquit Athenæus libro citato, ἀπὸ ἑταιρῶν ἔσχε τὰς ἐπιγραφὰς, Θάλαττα Διοκλέους, Φερεκράτους Κοριαννώ, Εὐνίκου ἢ Φιλυλλίου Ἄντεια, Μενάνδρου δὲ Θαῒς καὶ Φαννίον, Ἀλέξιδος Ὀπώρα, Εὐβούλου Κλεψύδρα. Ita Comœdiam scripsit Timocles, ex Neæra nostra procul dubio cognominatam, (Τιμοκλῆς — τῶν δραμάτων αὐτοῦ — Νέαιρα, ἑταίρας δὲ ὄνομά ἐστιν ἡ Νέαιρα, cætera. Suidas) et Philemo, cujus nonnulla fragmenta ab Athenæo laudantur; atque inter Romanos Licinius Imbrex. Gell. XIII. 22. *Præter Plautum etiam præterque Gellium Licinius Imbrex, vetus Comœdiarum Scriptor, in Fabula, quæ Neæra inscripta est, ita scripsit:*

Nolo ego Neæram te vocent, sed Nericnem,
Cum quidem Marti es in connubium data.

TAYLOR.

Ἰσθμιάδα] Pari appellatione mulierculas alias, Νεμεάδα, Πυθιονίκην etc. passim dictas reperimus. Athenæus tamen l. XIII. p. 587. Καὶ Νεμεάδος δὲ τῆς αὐλητρίδος Ὑπερίδης μνημονεύει ἐν τῷ κατὰ Πατροκλέους. περὶ ἧς ἄξιον θαυμάζειν, πῶς περιεῖδον Ἀθηναῖοι οὕτω προσαγορευομένην τὴν πόρνην, πανηγύρεως ἐνδοξοτάτης ὀνόματι κεχρημένην. κεκώλυτο γὰρ τὰ τοιαῦτα τίθεσθαι ὀνόματα, οὐ μόνον ταῖς ἑταιρούσαις, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἄλλαις δούλαις, ὥς φησι Πολέμων ἐν τοῖς περὶ Ἀκροπόλεως. IDEM.

Ἣν μὲν οὖν ἕκαστος αὐτῶν ἐκτήσατο] Nove sane et insolenter dictum! Ego, si scripturus eram, scripsissem lubentius: τίνες μὲν οὖν ἑκάστην αὐτῶν ἐκτήσαντο, aut juxta illud. IDEM.

Εἰργάζετο τῷ σώματι μισθαρνοῦσα] Ad hunc locum, et parilem, infra §. θ'. annotavit Dionysius Lambinus, emendanti similis, εἰργάσατο τρισὶ τρυπάναις μισθαρνοῦσα. Cum illa in Codd. suis offendere vix potuit, necesse est omnino, ut lecto Hermogene, uti olim admonui, hoc adduceret, quæ Rhetor ille in Cap. περὶ Ἀφελείας. Ταῦτα γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα ἐν μὲν ἰδιωτικοῖς λόγοις ἴσως ἂν ἁρμόσειεν· ἐν δημοσίῳ καὶ τηλικοῦτον ἔχοντι ἀξίωμα λόγῳ,

σα τοῖς βουλομένοις αὐτῇ πλησιάζειν, τοῦθ' ὑμῖν βούλομαι
πάλιν ἐπανελθεῖν. Λυσίας γὰρ ὁ σοφιστὴς, Μετανείρας ὢν
ἐραστὴς, ἠβουλήθη πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀναλώμασιν, οἷς ἀνή-
λισκεν εἰς αὐτὴν, καὶ μυῆσαι· ἡγούμενος, τὰ μὲν ἄλλα
ἀναλώματα τὴν κεκτημένην αὐτὴν λαμβάνειν, ἃ δ' ἂν εἰς
τὴν ἑορτὴν καὶ τὰ μυστήρια ὑπὲρ αὐτῆς ἀναλώσῃ, πρὸς αὐ-
τὴν τὴν ἄνθρωπον χάριν καταθήσεσθαι. ἐδεήθη οὖν τῆς
Νικαρέτης, ἐλθεῖν εἰς τὰ μυστήρια, ἄγουσαν τὴν Μετάνει- 1352
ραν ἵνα μυηθῇ, καὶ αὐτὸς ὑπέσχετο μυήσειν. ἀφικομένας
δ' αὐτὰς ὁ Λυσίας εἰς μὲν τὴν [1] αὐτοῦ οἰκίαν οὐκ εἰσάγει,
αἰσχυνόμενος τήν τε γυναῖκα, ἣν εἶχε, Βραχύλλου μὲν θυ-
γατέρα, ἀδελφιδῆν δὲ [1] αὐτοῦ, καὶ τὴν μητέρα τὴν [1] αὐτοῦ,
πρεσβυτέραν τε οὖσαν, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ διαιτωμένην· ὡς
Φιλόστρατον δὲ τὸν Κολωνῆθεν, ἠΐθεον ἔτι ὄντα καὶ φίλον
αὐτῷ, καθίστησιν ὁ Λυσίας αὐτὰς, τήν τε Μετάνειραν καὶ
τὴν Νικαρέτην. συνηκολούθει δὲ καὶ Νέαιρα αὕτη, ἐργαζο-
μένη μὲν ἤδη τῷ σώματι, νεωτέρα δὲ οὖσα, διὰ τὸ [2] μηδέπω
τὴν ἡλικίαν αὐτῇ παρεῖναι. ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω, ὅτι Νικα-
ρέτης ἦν, καὶ ἠκολούθει ἐκείνῃ, καὶ ἐμισθάρνει τῷ βουλο-
μένῳ ἀναλίσκειν, τούτων ὑμῖν αὐτὸν τὸν Φιλόστρατον
μάρτυρα καλῶ.

[1] αὑτοῦ [2] μήπω

πῶς ἂν ἁρμόττοι; τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας, ὠβελισμένον ὑπό τινων, τὸ ἀπὸ τριῶν τρυπημάτων τὴν ἐργασίαν πεποιῆσθαι. λίαν γὰρ εὐτελές ἐστι, καὶ εἰ σφοδρὸν εἶναι δοκεῖ. Similiter Tzetzes Chiliad. VI. 36.

Πάλιν σεμνοστομώτερον φησὶ κατὰ Νεαίρας,
Ἀπὸ τριῶν ἐργάζεσθαι ὀπῶν τὴν ἐργασίαν.
Καὶ ἄλλων αἰσχροτήτων δὲ βορβόρους ἀποπτύει,
Οὕσπερ ὁ Διονύσιος ἀρώματα νομίζει.
Τὴν δ' ἐργασίαν, ἣν φησὶ τριῶν ἐκ τρυπημάτων,
Ἐκ τοῦ Λυσίου ῥήτορος σεμνῶς γλαφυρωτάτως
Ῥηθεῖσαν ἔκλεψεν, αἰσχρῶς ἐξαναπτύξας ταύτην.
Ἡ Ἀντιόπη μόνον γὰρ Λυσίας εἶπε πόρνη,
Ἤτοι ἡ ἄμφω ταῖς ὀπαῖς τῇ μίξει κεχρημένη·
Παναίσχρως δ' οὗτος ηὔξησεν ἀναφανδὰ ληρήσας,
Τὸ ἔργον Νέαιραν τελεῖν τριῶν ἐκ τρυπημάτων.

Simile his immunditiis sunt illa Athenæi, l. XIII. p. 587. ἦν δὲ Κοράνη τῆς Ναννίου θυγάτηρ, τὸ τῆς Τήθης ἀναφέρουσα ἐκ τριπορνείας ὄνομα. A me autem procul esto, ut hæc Orgia enarrarem. Taylor.

Ἐπανελθεῖν] Credo, olim ἐπανελθὼν scriptum fuisse, et Infinitivum aliquod, ut ἐπιδεῖξαι, aut simile, strangulatum. Melius non occurrit, et suspicor prorsus rem ita se habere. Idem. ἐπανελθεῖν, *enarrare regrediendo*, quia nempe redit ad principia, cum puellæ Nicaretæ adhuc essent servæ. Auger.

Νεωτέρα δὲ οὖσα διὰ τὸ μηδέπω τὴν ἡλικίαν αὐτῇ παρεῖναι] Quid hoc sibi velit, non satis perspicio. Num junior erat Neæra, quod maturitatem nondum adepta esset? Hoc perinde est, ac si dicas: *junior est, quia junior.* Forte sic rescribendum est: νεωτέρα δὲ οὖσα, ὥστε μηδέπω τὴν ἡλικίαν αὐτῇ παρεῖναι. Excidisse poterat istud ὥστε propter similitudinem præcedentis οὖσα, et διὰ videtur esse a manu emendatrice. Jurin. Forte legendum cum Jurino. Auger.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Φιλόστρατος Διονυσίου Κολωνῆθεν μαρτυρεῖ εἰδέναι Νέαιραν Νικαρέτης οὖσαν, ἧς περ καὶ Μετάνειρα ἐγένετο, καὶ κατάγεσθαι παρ' αὐτῷ, ὅτε εἰς τὰ μυστήρια ἐπεδήμησαν, ἐν Κορίνθῳ οἰκοῦσαι· καταστῆσαι δὲ αὐτὰς ὡς αὐτὸν Λυσίαν τὸν Κεφάλου φίλον ὄντα ἑαυτῷ καὶ ἐπιτήδειον.

ή. Πάλιν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μετὰ ταῦτα Σιμὸς
ὁ Θετταλὸς, ἔχων Νέαιραν ταυτηνὶ, ἀφικνεῖται δεῦρο εἰς
τὰ Παναθήναια τὰ μεγάλα· συνηκολούθει δὲ καὶ ἡ Νικα-
ρέτη [1] αὕτη· κατήγοντο δὲ παρὰ Κτησίππῳ τῷ [2] Γλαυκω-
νίδου. καὶ συνέπινε καὶ συνεδείπνει ἐναντίον πολλῶν Νέαιρα
αὕτη, ὡς ἂν ἑταίρα οὖσα. καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, τούτων
1353 ὑμῖν τοὺς μάρτυρας καλῶ. καί μοι κάλει Εὐφίλητον Σί-
μωνος Αἰξωνέα, καὶ Ἀριστόμαχον Κριτοδήμου Ἀλωπε-
κῆθεν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Εὐφίλητος Σίμωνος Αἰξωνεὺς, Ἀριστόμαχος Κριτοδήμου Ἀλωπεκῆθεν, μαρτυροῦσιν εἰδέναι Σιμὸν τὸν Θετταλὸν ἀφικόμενον Ἀθήναζε εἰς τὰ Παναθήναια τὰ μεγάλα, καὶ μετ' αὐτοῦ Νικαρέτην καὶ Νέαιραν τὴν νυνὶ ἀγωνιζομένην, καὶ κατάγεσθαι αὐτοὺς παρὰ Κτησίππῳ τῷ Γλαυκωνίδου, καὶ συμπίνειν μετ' αὐτῶν Νέαιραν ὡς ἑταίραν οὖσαν, καὶ ἄλλων πολλῶν παρόντων καὶ συμπινόντων παρὰ Κτησίππῳ.

θ'. Μετὰ ταῦτα τοίνυν ἐν τῇ Κορίνθῳ αὐτῆς ἐπιφανῶς
ἐργαζομένης, καὶ οὔσης λαμπρᾶς, ἄλλοι τε ἐρασταὶ γί-
γνονται, καὶ Ξενοκλείδης ὁ ποιητὴς, καὶ Ἵππαρχος ὁ
ὑποκριτὴς, καὶ εἶχον αὐτὴν μεμισθωμένοι. καὶ ὅτι ἀληθῆ
λέγω, τοῦ μὲν Ξενοκλείδου οὐκ ἂν δυναίμην ὑμῖν μαρτυρίαν
παρασχέσθαι—οὐ γὰρ ἐῶσιν αὐτὸν οἱ νόμοι μαρτυρεῖν. ὅτε
γὰρ Λακεδαιμονίους ὑμεῖς ἐσώζετε, πεισθέντες ὑπὸ Καλ-
λιστράτου, τότε ἀντειπὼν ἐν τῷ δήμῳ τῇδε τῇ βοηθείᾳ,
ἐωνημένος τὴν πεντηκοστὴν τοῦ σίτου ἐν εἰρήνῃ, καὶ δέον
αὐτὸν καταβάλλειν τὰς καταβολὰς εἰς τὸ βουλευτήριον

[1] * αὐτῇ [2] Γλαυκωνίδου, τῷ κυδαντίδῃ. καὶ

ή. Αὕτη] Hic αὕτη superfluum videtur ac recidendum. Idem.

Κτησίππῳ τῷ Γλαυκωνίδου] Quidam adjiciunt præterea nomen δήμου, quod solet fieri, τῷ Κυδαντίδῃ. Ven. Bar. Obsop. Ital. MSS. Hervag. et margo Parisiensis. Taylor.

Καὶ συνέπινε] Æmilius Probus in præfatione: *In Græcia mater familias nec in convivium adhibetur, nisi propinquorum, neque sedet, nisi in interiore ædium parte, quæ gynæconitis appellatur: quo nemo accedit, nisi propinqua cognatione conjunctus.* Wolf.

θ'. Καταβάλλειν τὰς καταβολὰς] *Menstruas pensiones vectigalium solvere,* vel pendere

κατὰ πρυτανείαν καὶ οὔσης αὐτῷ ἀτελείας ἐκ τῶν νόμων,
οὐκ ἐξελθὼν ἐκείνην [1] στρατείαν, γραφεὶς ὑπὸ Στεφάνου
τούτου [2] ἀστρατίας, καὶ διαβληθεὶς τῷ λόγῳ ἐν τῷ δικα-
στηρίῳ, ἥλω καὶ ἠτιμώθη. καί τοι πῶς οὐκ οἴεσθε δεινὸν
εἶναι, εἰ τοὺς μὲν φύσει πολίτας, καὶ γνησίως μετέχοντας
τῆς πόλεως, ἀπεστέρηκε τῆς παῤῥησίας Στέφανος οὑτοσί·
τοὺς δὲ μηδὲν προσήκοντας βιάζεται Ἀθηναίους εἶναι παρὰ 1354
πάντας τοὺς νόμους; — τὸν δ' Ἵππαρχον αὐτὸν ὑμῖν
καλῶ, καὶ ἀναγκάσω μαρτυρεῖν, ἢ ἐξόμνυσθαι κατὰ τὸν
νόμον, ἢ κλητεύσω αὐτόν. καί μοι κάλει Ἵππαρχον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἵππαρχος [3] Ἀθμωνεὺς μαρτυρεῖ Ξενοκλείδην καὶ αὐτὸν μισθώσασθαι
Νέαιραν ἐν Κορίνθῳ τὴν νῦν ἀγωνιζομένην, ὡς ἑταίραν οὖσαν τῶν μι-
σθαρνουσῶν, καὶ συμπίνειν ἐν Κορίνθῳ Νέαιραν μετ' αὐτοῦ καὶ Ξενοκλεί-
δου τοῦ ποιητοῦ.

ί. Μετὰ ταῦτα τοίνυν αὐτῆς γίγνονται ἐρασταὶ δύο,
[4] Τιμανορίδης τε ὁ Κορίνθιος, καὶ Εὐκράτης ὁ Λευκάδιος.
οἳ, ἐπειδήπερ πολυτελὴς ἦν ἡ Νικαρέτη τοῖς ἐπιτάγμασιν,
ἀξιοῦσα τὰ καθ' ἡμέραν ἀναλώματα ἅπαντα τῇ οἰκίᾳ
παρ' αὐτῶν λαμβάνειν, κατατιθέασιν αὐτῆς τιμὴν τριά-
κοντα μνᾶς τοῦ σώματος τῇ Νικαρέτῃ, καὶ ὠνοῦνται αὐ-
τὴν παρ' αὐτῆς νόμῳ πόλεως, καθάπαξ [5] αὐτῶν δούλην εἶ-
ναι, καὶ εἶχον, καὶ ἐχρῶντο ὅσον ἐβούλοντο αὐτῇ χρόνον.
μέλλοντες δὲ γαμεῖν, προαγορεύουσιν αὐτῇ, ὅτι οὐ βούλον-
ται αὐτὴν, σφῶν αὐτῶν ἑταίραν γεγενημένην, ὁρᾷν ἐν Κο-
ρίνθῳ ἐργαζομένην, οὐδ' ὑπὸ πορνοβοσκῷ οὖσαν· ἀλλ' ἡδέως
ἂν αὐτοῖς εἴη, ἔλαττόν τε τἀργύριον κομίσασθαι παρ' αὐ-
τῆς ἢ κατέθεσαν, καὶ αὐτὴν ταύτην ὁρᾷν τι ἀγαθὸν ἔχου-

1 τὴν στρατείαν 2 ἀστρατείας 3 ἀθμονεὺς 4 Τιμανορίδας 5 αὐτᾶν

menstruas summas. Budæus.

Κατὰ πρυτανείαν] Utrum singulis Senatus conventibus? An deest numerus, κατὰ τὴν ἐννάτην πρυτανείαν, ut est in Timocratea? Wolf.

Καὶ οὔσης] Fortasse οὐκ οὔσης. Sed totus hic locus impeditior mihi videtur, et historia ignoratur. Taylor.

Ἀναγκάσω μαρτυρεῖν κ. τ. λ.] Cum antecedat, ὑμῖν καλῶ, sensus esse videtur: si ultro prodierit, aut testimonium dicere cogam, aut ejurare: Sin recusarit, misso viatore accersam, et ad horum alterutrum eum adigam. Wolf. Vide annotata a me ad Lycurgum, pag. 151. Not. 40. Taylor.

ί. Πολυτελὴς ἦν ἡ Νικαρέτη τοῖς ἐπιτάγμασιν] Πολυτελὴς τοῖς ἐπιτάγμασι non placet. Forte addendum: καὶ βαρεῖα τοῖς ἐπιτάγμασι. Wolf. Quod non improbarim. Auger.

Κατατιθέασιν αὐτῆς] Pro ὑπὲρ αὐτῆς, ut infra non semel. Auger.

Ἀλλ' ἡδέως ἂν αὐτοῖς εἴη] Ἀντὶ τοῦ, βουλομένοις, ἢ ἡδὺ ἂν αὐτοῖς εἴη. Sed suspecta

σαν. ἀφιέναι οὖν αὐτῇ ἔφασαν εἰς ἐλευθερίαν χιλίας δρα-
χμὰς, πεντακοσίας ἑκάτερος· τὰς δ' εἴκοσι μνᾶς ἐκέλευον
αὐτὴν ἐξευροῦσαν αὐτοῖς ἀποδοῦναι. ἀκούσασα δ' αὕτη τοὺς
λόγους τούτους, τοῦ τε Εὐκράτους [1] καὶ Τιμανορίδου, με-
1355 ταπέμπεται εἰς τὴν Κόρινθον ἄλλους τε τῶν ἐραστῶν τῶν
γεγενημένων αὐτῇ, καὶ Φρυνίωνα τὸν Παιανιέα, Δήμωνος
μὲν ὄντα υἱὸν, Δημοχάρους δὲ ἀδελφὸν, ἀσελγῶς δὲ καὶ
πολυτελῶς διάγοντα τὸν βίον· ὡς ὑμῶν οἱ πρεσβύτεροι
μνημονεύουσιν. ἀφικομένου δ' ὡς αὐτὴν τοῦ Φρυνίωνος, λέγει
πρὸς αὐτὸν τοὺς λόγους οὓς εἶπον πρὸς αὐτὴν ὅ, τε Εὐ-
κράτης καὶ Τιμανορίδας, καὶ δίδωσιν αὐτῷ τἀργύριον, ὃ
παρὰ τῶν ἄλλων ἐραστῶν ἐδασμολόγησεν, ἔρανον εἰς τὴν
ἐλευθερίαν συλλέγουσα, καὶ εἴ τι ἄρα αὐτὴ περιεποιήσατο.
καὶ δεῖται αὐτοῦ προσθέντα τὸ ἐπίλοιπον, οὗ προσέδει εἰς
τὰς εἴκοσι μνᾶς, καταθεῖναι [2] ὑπὲρ αὐτῆς τῷ τε Εὐκράτῃ
καὶ τῷ Τιμανορίδῃ, ὥστε ἐλευθέραν εἶναι. ἄσμενος δ' ἀκού-
σας ἐκεῖνος τοὺς λόγους τούτους αὐτῆς, καὶ λαβὼν τἀργύ-
ριον, ὃ παρὰ τῶν ἐραστῶν τῶν ἄλλων εἰσηνέχθη αὐτῇ, καὶ
προσθεὶς τὸ ἐπίλοιπον αὐτὸς, κατατίθησιν αὐτῆς τὰς εἴ-
κοσι μνᾶς τῷ τε Εὐκράτῃ καὶ τῷ Τιμανορίδῃ ἐπ' ἐλευθε-
ρίᾳ, καὶ ἐφ' ᾧ ἐν Κορίνθῳ μὴ ἐργάζεσθαι. καὶ ὅτι ταῦτ'
ἀληθῆ λέγω, τοῦτον ὑμῖν τὸν παραγενόμενον μάρτυρα καλῶ.
καί μοι κάλει Φίλαγρον Μελιτέα.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Φίλαγρος Μελιτεὺς μαρτυρεῖ παρεῖναι ἐν Κορίνθῳ, ὅτε Φρυνίων ὁ Δη-
μοχάρους ἀδελφὸς κατετίθει εἴκοσι μνᾶς Νεαίρας τῆς νῦν ἀγωνιζομένης
[3] Τιμανορίδῃ τῷ Κορινθίῳ καὶ Εὐκράτῃ τῷ Λευκαδίῳ, καὶ, καταθεὶς τὸ
ἀργύριον, ᾤχετο ἀπάγων Ἀθήναζε Νέαιραν.

ιά. Ἀφικόμενος τοίνυν δεῦρο, ἔχων αὐτὴν, ἀσελγῶς καὶ
προπετῶς ἐχρῆτο αὐτῇ, καὶ ἐπὶ τὰ δεῖπνα ἔχων αὐτὴν
1356 [4] πανταχοῦ ἐπορεύετο, ὅποι πίνοι, ἐκώμαζέ τ' ἀεὶ μετ' αὐ-

1 καὶ τοῦ Τ. 2 Deest ὑπέρ. 3 Τιμανορίδᾳ 4 πανταχοῖ ἐπορεύετο, ὅπου

est Scriptura. Wolf.

Καταθεῖναι αὐτῆς] Forte ὑπὲρ αὐτῆς, et v. ult. ἐκώμαζέ τ' ἀεὶ μετ' αὐτῆς, quia et reliqua ad personam Phrynionis referuntur. Wolf. ὑπὲρ in omnibus libris desideratur, neque necesse erat Wolfio infercire. Supra p. 376. v. 20. κατατιθέασιν αὐτῆς τιμὴν τριάκοντα μνᾶς, ubi quidam Codd. male αὐτᾶν et αὐτοῖς. Infra v. 19. κατατίθησιν αὐτῆς τὰς εἴκοσι μνᾶς, et demum, v. 26. κατετίθει εἴκοσι μνᾶς Νεαίρας τῆς νῦν ἀγωνιζομένης. Ea solet esse constructio, ubi de pretio agitur. Taylor.

ιά. Μετ' αὐτοῦ] Imo μετ' αὐτῆς. Auger.

τοῦ, συνῆν τ' ἐμφανῶς ὁπότε βουληθείη πανταχοῦ, φιλοτιμίαν τὴν ἐξουσίαν πρὸς τοὺς ὁρῶντας ποιούμενος, καὶ ὡς ἄλλους τε πολλοὺς ἐπὶ κῶμον ἔχων ἦλθεν αὐτὴν, καὶ ὡς Χαβρίαν τὸν Αἰξωνέα, ὅτε ἐνίκα ἐπὶ Σωκρατίδου ἄρχοντος τὰ Πύθια τῷ τεθρίππῳ, ὃ ἐπρίατο παρὰ τῶν παίδων τῶν Μίτυος τοῦ [1]Ἀργυρίου, καὶ ἥκων ἐκ Δελφῶν εἱστία τὰ ἐπινίκια ἐπὶ Κωλιάδι. καὶ ἐκεῖ ἄλλοι τε πολλοὶ συνεγίνοντο [2]αὐτῇ μεθυούσῃ, καθεύδοντος τοῦ Φρυνίωνος, καὶ οἱ διάκονοι οἱ Χαβρίου, [3]οἱ τράπεζαν παραθέμενοι. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τοὺς ὁρῶντας ὑμῖν καὶ παρόντας μάρτυρας παρέξομαι. καί μοι κάλει Χιωνίδην Ξυπεταιῶνα, καὶ Εὐθετίωνα Κυδαθηναιέα.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Χιωνίδης Ξυπεταιὼν, Εὐθετίων Κυδαθηναιεὺς, μαρτυροῦσι κληθῆναι ὑπὸ Χαβρίου ἐπὶ δεῖπνον, ὅτε τὰ ἐπινίκια εἱστία Χαβρίας τῆς νίκης τοῦ ἅρματος, καὶ εἱστιᾶσθαι ἐπὶ Κωλιάδι, καὶ εἰδέναι Φρυνίωνα παρόντα ἐν τῷ δείπνῳ [4]τούτου ἔχοντα Νέαιραν τὴν νυνὶ ἀγωνιζομένην, καὶ καθεύδειν σφᾶς αὐτοὺς καὶ Φρυνίωνα καὶ Νέαιραν, καὶ αἰσθάνεσθαι αὐτοὶ ἀνισταμένους τῆς νυκτὸς πρὸς Νέαιραν ἄλλους τε, καὶ τῶν διακόνων τινὰς, οἳ ἦσαν Χαβρίου οἰκέται.

ιβ'. Ἐπειδὴ τοίνυν ἀσελγῶς προὐπηλακίζετο ὑπὸ τοῦ
Φρυνίωνος, καὶ οὐχ ὡς ᾤετο ἠγαπᾶτο, οὐδ' ὑπηρέτει αὐ-
τῇ ἃ ἐβούλετο· συσκευασαμένη αὐτῷ τὰ ἐκ τῆς οἰκίας,
καὶ ὅσα ἦν αὐτῇ ὑπ' ἐκείνου περὶ τὸ σῶμα κατεσκευα-
σμένα ἱμάτια καὶ χρυσία, καὶ θεραπαίνας δύο, Θρᾶτταν,
καὶ [5]Κοκαλίνην, ἀποδιδράσκει εἰς Μέγαρα. ἦν δὲ ὁ χρόνος 1357
οὗτος, ᾧ Ἀστεῖος μὲν ἦν ἄρχων Ἀθήνησιν, ὁ καιρὸς δὲ, ἐν
ᾧ ἐπολεμεῖθ' ὑμεῖς πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους τὸν ὕστερον

[1] ἀργείου [2] αὐτῇ [3] Deest articulus. [4] τούτῳ [5] Κοκκαλίνην

Τοῦ Ἀργυρίου] Codd. Ven. Bar. Ital. cum marg. Benenati, Ἀργείου. Quod lubens præfero. Inter populos Atticæ, non novi, qui ad istam scripturam accedat. Taylor. Imo Ἀργείου. Auger.

Κωλιάδι] Ἄκρα τῆς Ἀττικῆς. Vide Pausaniæ Attica. Wolf. Harpocr. Κωλιὰς, Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας, εἰ γνήσιος, ἐπιθαλασσία ἄκρα Ἀττικὴ etc. Hunc sc. locum respexit Lexicographus. Plura dabit Stephanus Byzant. virique ad eum eruditi. Taylor.

Διάκονοι οἱ Χαβρίου τράπεζαν παραθέμενοι] [Legit cum vulgatis] Malim οἱ τράπεζαν παραθέμενοι, *qui mensam struxerant*. Alioqui videri queant apposita mensa flagitium celare voluisse. Wolf.

Τούτου] Rectius τούτῳ, uti habent Ven. Ital. et margo Benenati. Taylor. Auger.

ιβ'. Αὐτῷ τὰ ἐκ τῆς οἰκίας] Scribitur, et melius, συσκευασαμένη αὐτοῦ τὰ ἐπὶ τῆς οἰκίας. Taylor. L. αὐτοῦ, sc. Phrynionis. Auger.

Χρόνος — καιρὸς] Observa distinctionem vocum. Wolf.

Ὕστερον] *Posterius*. Intelligit Auctor *postremum* bellum, quod gererent Atheni-

πόλεμον. διατρίψασα δ' ἐν τοῖς Μεγάροις δύο ἔτη, τόν τ' ἐπ' Ἀστείου ἄρχοντος καὶ Ἀλκισθένους ἐνιαυτὸν, ὡς αὐτῇ ἡ ἀπὸ τοῦ σώματος ἐργασία οὐχ ἱκανὴν εὐπορίαν παρεῖχεν, ὥστε διοικεῖν τὴν οἰκίαν, πολυτελὴς δ' ἦν· [1]οἱ μὲν γὰρ ἦσαν ἀνελεύθεροι καὶ μικρολόγοι, ξένων δὲ οὐ πάνυ ἐπιδημία ἦν αὐτόθι, διὰ τὸ πόλεμον εἶναι, καὶ τοὺς Μεγαρέας λακωνίζειν, τῆς δὲ θαλάττης ὑμᾶς ἄρχειν, εἰς δὲ τὴν Κόρινθον οὐκ ἐξῆν αὐτῇ ἐπανελθεῖν, διὰ τὸ ἐπὶ τούτῳ ἀπηλλάχθαι ἀπὸ τοῦ Εὐκράτους καὶ τοῦ Τιμανορίδου, ὥστ' ἐν Κορίνθῳ μὴ ἐργάζεσθαι. ὡς οὖν γίγνεται ἡ εἰρήνη ἡ ἐπὶ Φρασικλείδου ἄρχοντος, καὶ ἡ μάχη ἡ ἐν Λεύκτροις Θηβαίων καὶ Λακεδαιμονίων, τότ' ἐπιδημήσαντα Στέφανον τουτονὶ εἰς τὰ Μέγαρα, καὶ καταγόμενον ὡς αὐτὴν, [2]ἑταίραν οὖσαν, καὶ πλησιάσαντα αὐτῇ, διηγησαμένη πάντα τὰ πεπραγμένα, καὶ τὴν ὕβριν τοῦ Φρυνίωνος, καὶ ἐπιδοῦσα ἃ ἐξῆλθεν ἔχουσα παρ' αὐτοῦ, ἐπιθυμοῦσα μὲν τῆς ἐνθάδε οἰκήσεως, φοβουμένη δὲ τὸν Φρυνίωνα, διὰ τὸ ἠδικηκέναι μὲν αὐτὴν, ἐκεῖνον δὲ ὀργίλως ἔχειν αὐτῇ, σοβαρὸν δὲ καὶ ὀλίγωρον εἰδυῖα αὐτοῦ τὸν τρόπον ὄντα, προΐσταται Στέφανον τουτονὶ [3]αὐτῆς. ἐπάρας δὲ αὐτὴν οὗτος ἐν τοῖς Μεγάροις
τῷ λόγῳ, καὶ φυσήσας, ὡς κλαύσοιτο ὁ Φρυνίων, εἰ ἅψαι-
το αὐτῆς, αὐτὸς δὲ γυναῖκα αὐτὴν ἕξων, τούς τε παῖδας
1358 τοὺς ὄντας αὐτῇ τότε εἰσάξων εἰς τοὺς φράτορας ὡς αὐ-
τοῦ ὄντας, καὶ πολίτας ποιήσων, ἀδικήσει δὲ οὐδεὶς ἀνθρώπων· ἀφικνεῖται αὐτὴν ἔχων δεῦρο ἐκ τῶν Μεγάρων, καὶ παιδία μετ' αὐτῆς τρία, Πρόξενον, καὶ Ἀρίστωνα, καὶ θυγατέρα, ἣν νυνὶ Φανὼ καλοῦσι, καὶ εἰσάγει αὐτὴν καὶ τὰ παιδία εἰς οἰκίδιον, ὃ ἦν αὐτῷ παρὰ τὸν ψιθυριστὴν

[1] οἱ μεγαρεῖς δ' ἀνελεύθεροι [2] ἑταῖραν et ἑταῖρα passim. [3] αὐτῆς. ἐπάρας

enses cum Lacedæmoniis, ut notum est ex historia. Taylor.

Οἱ μὲν γὰρ ἦσαν ἐλεύθεροι] Lego ἀνελεύθεροι. Nam Megarensium disciplina fuit, φείδεσθαι καὶ κερδαίνειν. Unde ait Isocrates, eos μεγίστους οἴκους κεκτῆσθαι τῶν Ἑλλήνων. Male quidem audierunt Megarenses a Græcis: sed cum, teste Isocrate, rem et publicam et privatam bene gesserint, velim nos et publice et privatim eorum exemplum sequi, potius, quam Sybaritarum τὸ μηδεὶς ὑμῶν σωφρονείτω. Quod dum faciunt studentes nostri, et nihil illis satis est, et alii turpiter egent, alii in militiam profugiunt, non servata fide nec parentibus, nec præceptoribus, nec patronis. Wolf.

Ἐπάρας — φυσήσας] Similiter Horat. Sat. l. II. sat. V. v. 96.

——— donec, ohe jam
Ad cœlum manibus sublatis dixerit, urge; et
Crescentem tumidis infla sermonibus utrem.

Παρὰ τὸν ψιθυριστὴν Ἑρμῆν] Non bellum

Ἑρμῆν μεταξὺ τῆς Δωροθέου τοῦ Ἐλευσινίου οἰκίας, καὶ τῆς Κλινομάχου, ἣν νυνὶ Σπίνθαρος παρ᾽ αὐτοῦ ἐώνηται ἑπτὰ μνῶν. ὥςτε ἡ μὲν ὑπάρχουσα Στεφάνῳ οὐσία αὕτη ἦν, καὶ ἄλλο οὐδέν. δυοῖν δ᾽ οὕνεκα ἦλθεν ἔχων αὐτὴν, ὡς ἐξ ἀτελείας τε ἕξων καλὴν ἑταίραν, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ταύτην ἐργασομένην, καὶ θρέψουσαν τὴν οἰκίαν· οὐ γὰρ ἦν αὐτῷ ἄλλη πρόσοδος, [1]ὅτι μὴ συκοφαντήσας τι λάβοι. πυθόμενος δὲ ὁ Φρυνίων ἐπιδημοῦσαν αὐτὴν, καὶ οὖσαν παρὰ τούτῳ, παραλαβὼν νεανίσκους μεθ᾽ ἑαυτοῦ, καὶ ἐλθὼν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τοῦ Στεφάνου, ἦγεν αὐτήν· ἀφαιρουμένου δὲ τοῦ Στεφάνου κατὰ τὸν νόμον εἰς ἐλευθερίαν, κατηγγύησεν αὐτὴν πρὸς τῷ πολεμάρχῳ. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, τούτων αὐτὸν μάρτυρα ὑμῖν τὸν τότε πολέμαρχον παρέξομαι. καί μοι κάλει Ἀήτην [2]Κιριάδην.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἀήτης [2]Κιριάδης μαρτυρεῖ, πολεμαρχοῦντος αὐτοῦ κατεγγυηθῆναι Νέαιραν τὴν νυνὶ ἀγωνιζομένην ὑπὸ Φρυνίωνος [3]Δημοχάρους ἀδελφοῦ, καὶ ἐγγυητὰς γενέσθαι Νεαίρας, Στέφανον [4]Εὐροιάδην, Γλαυκέτην Κηφισιέα, Ἀριστοκράτην Φαληρέα.

ιγʹ. Διεγγυηθεῖσα δὲ ὑπὸ Στεφάνου, καὶ οὖσα παρὰ τούτῳ, τὴν μὲν αὐτὴν ἐργασίαν οὐδὲν ἧττον ἢ [5]τὸ πρότερον εἰργάζετο, τοὺς δὲ μισθοὺς μείζους ἐπράττετο τοὺς βουλο- 1359
μένους αὐτῇ πλησιάζειν· ὡς ἐπὶ προσχήματος ἤδη τινὸς οὖσα, καὶ ἀνδρὶ συνοικοῦσα. συνεσυκοφάντει δὲ καὶ οὗτος,

[1] ὅ,τι μὴ συκ. * τινὰ λάβοι [2] κειριάδ. [3] τοῦ Δημ. [4] ἐροιάδην [5] τοπρότερον

Epitheton, sed Aulis familiare. WOLF. Hunc locum ex nostro jam olim produxerunt Harpocr. in v. Ψιθυριστὴς Ἑρμ. et Eustath. ad Odyss. Ψ. Vide doctissimum Maussacum ad istum locum Harpocrationis; ea, quæ attexuit Valesius; et quæ corrasit Meurs. Lect. Attic. IV. 12. TAYLOR.

Ὅτι μὴ] Ἀντὶ τοῦ, εἰ μή. WOLF.

Κατηγγύησεν] Budæus ἐξεγγυᾶσθαι et διεγγυᾶσθαι, *sponsores et vades dare*, et διεγγύησιν *fidejussoris intercessionem* interpretatur, κατεγγυᾶν, *vadimonio, sponsione, satisdatione obstringere, aut pro credito pigneratione obstringere, aut pro credito pignerari, manum prædibus bonis injicere, quæ bona satis accepto habeas obnoxia*: et κατεγγυᾶται μὲν ὁ ἐγγυητὴς καταστὰς (Forte ἐγγυητὰς καθιστάς;) κατεγγυᾷ δὲ ὁ δανειστής. μετεγγυᾶσθαι, *pecuniam apud sequestrem deponendam stipulari et contendere*. κατεγγυᾶν κόρην, *despondere puellam*. WOLF. Vid. Petit. Comm. in L. A. l. II. t. VI. §. III.

Εὐροιάδην] Ἐροιάδην rescribit Meursius de populis Atticæ. Ita MSti nostri, et Harpocratio. Emendat etiam Valesius ad Harpocr. pag. 78. Supra restitue Κειριάδην cum diphthongo, ut semper fere exarari solet. TAYLOR. Imo Κειριάδην et Ἐροιάδην. AUGER.

Διηγγυηθεῖσα] Corrige διεγγυηθεῖσα. Locum tangunt Harpocr. et Suid. v. Διεγγύησιν. TAYLOR.

ιγʹ. Ὡς ἐπὶ προσχήματος] Vertit Wolfius: *ut quæ jam prætextum haberet suæ turpitudinis, et nupta esset.* Immo: *ut quæ jam prætextum haberet suæ avaritiæ.* Majorem nempe mercedem exigebat, prætextu periculi sui a marito. JURIN.

Συνεσυκοφάντει] Lege: συνεσυκοφάντει δὲ

εἴ τινα ξένον ἀγνῶτα πλούσιον λάβοι ἐραστὴν αὐτῆς, ὡς μοιχὸν ἐπ᾽ αὐτῇ ἔνδον ἀποκλείων, καὶ ἀργύριον πραττόμενος πολύ. εἰκότως. οὐσία μὲν γὰρ οὐχ ὑπῆρχε Στεφάνῳ, οὔτε Νεαίρᾳ, ὥςτε τὰ καθ᾽ ἡμέραν ἀναλώματα δύνασθαι ὑποφέρειν· ἡ δὲ διοίκησις συχνὴ, ὁπότε δέοι τοῦτόν [1]γε καὶ αὐτὴν τρέφειν, καὶ παιδάρια τρία, ἃ ἦλθεν ἔχουσα ὡς αὐτὸν, καὶ θεραπαίνας δύο, καὶ οἰκέτην διάκονον, ἄλλως τε καὶ μεμαθηκυῖα μὴ κακῶς ἔχειν τὰ ἐπιτήδεια, ἑτέρων ἀναλισκόντων [2]αὐτὴν τὸ πρότερον. οὔτε γὰρ ἀπὸ τῆς πολιτείας προσήει Στεφάνῳ τούτῳ ἄξιον λόγου, — οὐ γὰρ πω ἦν ῥήτωρ, ἀλλ᾽ ἔτι συκοφάντης τῶν παραβοώντων παρὰ τὸ βῆμα, καὶ γραφομένων μισθοῦ, καὶ φαινόντων, καὶ ἐπιγραφομένων ταῖς ἀλλοτρίαις γνώμαις —, ἕως ὑπέπεσε Καλλιστράτῳ τῷ Ἀφιδναίῳ. ἐξ ὅτου δὲ τρόπου, καὶ δι᾽ ἣν αἰτίαν, ἐγὼ ὑμῖν καὶ περὶ τούτου διέξειμι, ἐπειδὰν περὶ ταυτησὶ Νεαίρας ἐπιδείξω ὡς ἔστι ξένη, καὶ ὡς μεγάλα ὑμᾶς ἠδίκησε, καὶ ὡς ἠσέβηκεν εἰς τοὺς θεούς· ἵν᾽ εἰδῆτε ὅτι καὶ αὐτὸς οὗτος ἄξιός ἐστιν οὐκ ἐλάττω δοῦναι δίκην, ἢ καὶ Νέαιρα αὕτη, ἀλλὰ καὶ πολλῷ μείζω, καὶ μᾶλλον, ὅσῳ Ἀθηναῖος φάσκων εἶναι, οὕτω πολὺ τῶν νόμων καταπεφρόνηκε, καὶ ὑμῶν, καὶ τῶν θεῶν, ὥςτ᾽ οὐδ᾽ ὑπὲρ τῶν ἡμαρτημένων [3]αὐτῷ αἰσχυνόμενος τολμᾷ ἡσυχίαν ἄγειν, ἀλλὰ συκοφαντῶν ἄλλους τε καὶ ἐμὲ, τουτονὶ πεποίηκεν
1360 αὐτὸν καὶ ταύτην εἰς τηλικοῦτον ἀγῶνα καταστῆσαι, ὥςτε ἐξετασθῆναι μὲν ταύτην ἥτις ἐστὶν, ἐξελεγχθῆναι δὲ τὴν αὐτοῦ πονηρίαν.

ιδʹ. Λαχόντος τοίνυν αὐτῷ τοῦ Φρυνίωνος δίκην, ὅτι αὐ-

[1] τε καὶ αὐτὴν [2] εἰς αὐτὴν τοπρότερον [3] αὐτῷ

οὗτος, καί, εἴ τινα etc. TAYLOR.

Ἡ δὲ διοίκησις συχνὴ] Ἡ δαπάνη, ᾗ οἱ κατὰ τὸν οἶκον τρέφονται. Alias αἱ δημόσιαι πρόσοδοι hoc nomine intelliguntur. Unde οἱ ἐπὶ τῆς διοικήσεως. Videtur hac καταχρήσει luxum mulierculæ exaggerare. WOLF.

Αὐτὴν] Lege αὐτήν. TAYLOR.

Ἑτέρων ἀναλισκόντων αὐτὴν πρότερον] Forte αὐτῇ, vel εἰς αὐτήν. χορηγούντων αὐτῇ τὰ ἐπιτήδεια. WOLF. Non memini, τὸ ἀναλίσκειν conjungi cum accusativo personæ, sed poni vel absolute, vel cum accusativo rei. Itaque non vereor rescribere ἀναλισκόντων εἰς αὐτήν. JURIN. εἰς αὐτὴν, et v. præc. f. μεμαθηκυῖαν. AUGER.

Προσήει] Forte οὐδὲν προσήει. WOLF.

Ἢ καὶ Νέαιρα αὕτη] Malim ἢ καὶ Νέαιρα αὐτή. JURIN. Ita Cod. Ital. et recte. TAYLOR.

Καὶ μᾶλλον, ὅσῳ] Fortasse addendum: καὶ τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ — et v. 24. εἰς τηλικοῦτον. WOLF. F. leg. καὶ τοσούτῳ μᾶλλον. AUGER.

Εἰς] Restituit istud εἰς cum bono nostro Wolfio Cod. Bar. et marg. Benenati. Vulgabatur ὡς. Totum vero locum ita emenda: πεποίηκεν αὐτὸν καὶ ταύτην εἰς τηλικοῦτον ἀγῶνα καταστῆναι. Bar. κατα-

τοῦ ἀφείλετο Νέαιραν ταυτηνὶ εἰς ἐλευθερίαν, καὶ ὅτι ἃ ἐξῆλθεν ἔχουσα παρ' αὐτοῦ αὕτη, ὑπεδέξατο, συνῆγον αὐτοὺς οἱ ἐπιτήδειοι, καὶ ἔπεισαν [1] καὶ δίαιταν ἐπιτρέψαι αὐτοῖς. καὶ ὑπὲρ μὲν τοῦ Φρυνίωνος διαιτητὴς ἐκαθέζετο Σάτυρος Ἀλωπεκῆθεν ὁ Λακεδαιμονίου ἀδελφὸς, ὑπὲρ δὲ Στεφάνου τουτουὶ [2] Σαβρίας Λαμπρεύς· κοινὸν δὲ [3] αὐτοῖς προσαιροῦνται Διογείτονα Ἀχαρνέα. συνελθόντες δ' οὗτοι ἐν τῷ ἱερῷ, ἀκούσαντες ἀμφοτέρων, καὶ αὐτῆς τῆς ἀνθρώπου τὰ πεπραγμένα, γνώμην ἀπεφήναντο, καὶ οὗτοι ἐνέμειναν αὐτῇ· τὴν μὲν ἄνθρωπον ἐλευθέραν εἶναι, καὶ αὐτὴν [4] αὐτῆς κυρίαν· ἃ δ' ἐξῆλθεν ἔχουσα Νέαιρα παρὰ Φρυνίωνος, χωρὶς ἱματίων, καὶ χρυσίων, καὶ θεραπαινῶν, ἃ αὐτῇ [5] ἀνθρώπῳ ἠγοράσθη, ἀποδοῦναι Φρυνίωνι πάντα· συνεῖναι δ' ἑκατέρῳ ἡμέραν παρ' ἡμέραν· ἐὰν δὲ καὶ ἄλλως πως ἀλλήλους πείθωσι, ταῦτα κύρια εἶναι· τὰ δ' ἐπιτήδεια τῇ ἀνθρώπῳ τὸν ἔχοντα ἀεὶ παρέχειν· καὶ ἐκ τοῦ λοιποῦ χρόνου φίλους εἶναι ἀλλήλοις, καὶ μὴ μνησικακεῖν. ἡ μὲν οὖν γνωσθεῖσα διαλλαγὴ ὑπὸ τῶν διαιτητῶν Φρυνίωνι καὶ Στεφάνῳ περὶ Νεαίρας ταυτησὶ αὕτη ἐστίν. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω ταῦτα, τούτων ὑμῖν τὴν μαρτυρίαν ἀναγνώσεται. κάλει μοι Σάτυρον Ἀλωπεκῆθεν, [6] Σαβρίαν Λαμπρέα, Διογείτονα Ἀχαρνέα.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. 1361

Σάτυρος Ἀλωπεκῆθεν, [7] Σαβρίας Λαμπρεὺς, Διογείτων Ἀχαρνεὺς, μαρτυροῦσι διαλλάξαι, διαιτηταὶ γενόμενοι περὶ Νεαίρας τῆς νυνὶ ἀγωνιζομένης, Στέφανον καὶ Φρυνίωνα· τὰς δὲ διαλλαγὰς εἶναι, καθ' ἃς διήλλαξαν, οἵας παρέχεται Ἀπολλόδωρος.

ΔΙΑΛΛΑΓΑΙ.

Κατὰ τάδε διήλλαξαν Φρυνίωνα καὶ Στέφανον, χρῆσθαι ἑκάτερον Νεαίρᾳ

[1] Deest καί. [2] Σαυρίας ὁ Λαμπρεὺς [3] αὐτοῖς [4] αὐτῆς [5] τῇ ἀνθρώπῳ [6] Σαυρίαν [7] Σαυρίας

στῆναι. Ital. ἐπιστῆναι. TAYLOR.

ιδ'. Καὶ δίαιταν] Lege cum universis prelo cusis ante Wolfium, καὶ ἔπεισαν δίαιταν ἐπιτρέψαι αὐτοῖς, sine conjunctione. Nescio, unde ille arripuerit. Agnoscunt quidem Codices nostri, sed perperam. IDEM. Posterius καὶ delendum est. AUGER.

Αὐτὴν] Rescribendum puto καὶ αὐτὴν αὐτῆς κυρίαν. JURIN.

Καὶ χρυσίων] Revocavi conjunctionem, adjutus MStis Ven. Bar. Ital. marg. Paris. et Editione emendata Feliciani. TAYLOR.

Ἃ ἐν τῇ ἀνθρώπῳ ἠγοράσθη] Ἃ εἶχε πιπρασκομένη. Sed fortasse τὸ ἐν abundat, ut sit, *quæ emta fuere mulieri ab amatoribus et Phrynione*. WOLF. ἐν dele ut superfluum, nisi potius legas cum Reiskio. AUGER.

Διήλλαξαν] Corrige διήλλαξαν αὐτοὺς, cum Ven. Bar. Ital. et marg. Parisiensi. TAYLOR.

τὰς ἴσας ἡμέρας τοῦ μηνὸς παρ' ἑαυτοῖς ἔχοντας, ἂν μή τι ἄλλο αὐτοὶ αὐτοῖς συγχωρήσωσιν.

ὡς δ' ἀπηλλαγμένοι ἦσαν οἱ παρόντες ἑκατέρῳ ἐπὶ τῇ διαίτῃ, καὶ τοῖς πράγμασιν, οἷον, οἶμαι, φιλεῖ γίγνεσθαι ἑκάστοτε, ἄλλως τε καὶ περὶ ἑταίρας οὔσης αὐτοῖς τῆς διαφορᾶς, ἐπὶ δεῖπνον ᾖεσαν ὡς ἑκάτερον αὐτῶν, ὁπότε καὶ Νέαιραν ἔχοιεν· καὶ αὐτὴ συνεδείπνει καὶ συνέπινεν, ὡς ἑταίρα οὖσα. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι μάρτυρας τοὺς συνόντας αὐτοῖς, Εὔβουλον Προβαλείσιον, Διοπείθην Μελιτέα, Κτήσωνα ἐκ Κεραμέων.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Εὔβουλος Προβαλείσιος, Διοπείθης Μελιτεὺς, Κτήσων ἐκ Κεραμέων, μαρτυροῦσιν, ἐπειδὴ αἱ διαλλαγαὶ ἐγένοντο αἱ περὶ Νεαίρας Φρυνίωνι καὶ Στεφάνῳ, πολλάκις συνδειπνῆσαι αὐτοῖς, καὶ συμπίνειν μετὰ Νεαίρας τῆς νυνὶ ἀγωνιζομένης, καὶ ὁπότε παρὰ Στεφάνῳ εἴη Νέαιρα, καὶ ὁπότε παρὰ Φρυνίωνι.

ιέ. Ὅτι μὲν τοίνυν ἐξ ἀρχῆς δούλη ἦν, καὶ ἐπράθη δὶς, καὶ εἰργάζετο τῷ σώματι, ὡς ἑταίρα οὖσα, καὶ ἀπέδρα τὸν Φρυνίωνα εἰς Μέγαρα, καὶ ἥκουσα κατηγγυήθη,
1362 ὡς ξένη οὖσα, πρὸς τῷ πολεμάρχῳ, τῷ τε λόγῳ ἀποφαίνω ὑμῖν, καὶ μεμαρτύρηται· βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ αὐτὸν Στέφανον τουτονὶ ἐπιδεῖξαι καταμεμαρτυρηκότ' αὐτῆς ὡς ἔστι ξένη. τὴν γὰρ θυγατέρα τὴν ταυτησὶ Νεαίρας, ἣν ἦλθεν ἔχουσα ὡς τουτονὶ, παιδίον μικρὸν, ἣν τότε μὲν Στρυβήλην ἐκάλουν, νυνὶ δὲ Φανὼ, ἐκδίδωσι Στέφανος οὑτοσὶ, ὡς οὖσαν [1] αὐτοῦ θυγατέρα, ἀνδρὶ Ἀθηναίῳ, Φράστορι Αἰγιλιεῖ, καὶ προῖκα ἐπ' αὐτῇ δίδωσι τριάκοντα

[1] αὑτοῦ

Ἑκάτερον] *Utrumque*. Non sane, sed *alterutrum*. IDEM.

Προβαλείσιον] Demus erat Προβάλινθος. Unde Meursius de populis corrigere voluit Προβαλίνθιον. Sed non debuit tam festinanter rem agere. Legitur in Saxis Προβαλείσιος quoque, vel, ut Codd. Ven. et Bar. hic legunt, Προβαλίσιος cum ι. IDEM.

ιέ. Ἣν ἦλθεν ἔχουσα, ὡς ἣν τότε μὲν] [Ita enim Aldus habet] Felicianus ὡς τουτουὶ μικρὸν παιδίον, ἣν τότε μέν. Ego lego ὡς τουτονὶ, scil. τὸν Στέφανον. et, p. 384. v. 3. ἀλλ' ἐζήτει τὰ τῆς μητρὸς ἔθη, nisi forte placeat ἐζήλου. Nam ἐξῄτει, παρὰ τὸ ἐξαιτῶ, alienum est huic loco. Et v. 8. Νεαίρας δὲ, καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐξηπατήθη, ὅτε —. Et v. 9. ἀλλὰ τούτῳ ἐξ ἄλλης αὐτὴν γυναικὸς οὖσαν. Et v. 15. δίκην εἰς Ὠδεῖον, quæ Curia quædam fuit Athenis, cujus et Aristoteles meminit Γ. μετὰ τὰ φυσικά. Vide Lexic. Rob. Constantini. WOLF. Cum Wolfio legit Cod. Obsop. Item Editi a Feliciano, Manutio et Parisiensibus, nisi quod τουτουὶ præ se ferant, quam mendam sustulit Noster. Baroc. ita: ἣν ἦλθεν ἔχουσα ὡς ἣν τουτονὶ παιδίον μικρὸν ἣν τότε κ. τ. λ. Insincera quidem lectio, sed, unde sinceram nullo negotio eruere possis. TAYLOR.

μνᾶς. ὡς δ' ἦλθεν ὡς τὸν Φράστορα, ἄνδρα ἐργάτην, καὶ ἀκριβῶς τὸν βίον συνειλεγμένον, οὐκ ἠπίστατο τοῖς τοῦ Φράστορος τρόποις ἀρέσκειν, ἀλλ' ἐζήτει τὰ τῆς μητρὸς ἔθη, καὶ τὴν παρ' αὐτῇ ἀκολασίαν, ἐν τοιαύτῃ, οἶμαι, ἐξουσίᾳ τεθραμμένη. ὁρῶν δὲ Φράστωρ αὐτὴν οὔτε κοσμίαν οὖσαν, οὔτε θέλουσαν αὐτοῦ ἀκροᾶσθαι, ἅμα δὲ καὶ πεπυσμένος σαφῶς [1] ᾔδει, ὅτι Στεφάνου μὲν οὐκ εἴη θυγάτηρ, Νεαίρας δὲ, [2] καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐξηπατήθη, ὅτε ἠγγυᾶτο ὡς Στεφάνου θυγατέρα λαμβάνων, καὶ οὐ Νεαίρας, ἀλλὰ τούτῳ ἐξ [3] ἄλλης αὐτὴν γυναικὸς οὖσαν πρότερον, πρὶν ταύτῃ συνοικῆσαι, ὀργισθεὶς δ' ἐπὶ τούτοις ἅπασι, καὶ ὑβρίσθαι ἡγούμενος, καὶ ἐξηπατῆσθαι, ἐκβάλλει τὴν ἄνθρωπον, ὡς ἐνιαυτὸν συνοικήσας αὐτῇ, κύουσαν, καὶ τὴν προῖκα οὐκ ἀποδίδωσι. λαχόντος δὲ τοῦ Στεφάνου αὐτῷ δίκην σίτου εἰς Ὠδεῖον [4] τῆς προικὸς κατὰ τὸν νόμον, ὃς κελεύει, ἐὰν ἀποπέμπῃ τὴν γυναῖκα, ἀποδιδόναι τὴν προῖκα, ἐὰν δὲ μὴ, ἐπ' ἐννέ' ὀβολοῖς τοκοφορεῖν, καὶ σίτου εἰς

[1] ἤδη [2] Deest καί. [3] ἀστῆς [4] Desunt τῆς προικός.

Ἀκριβῶς τὸν βίον συνειλεγμένον] *Qui rem familiarem accurate instruxisset.* Wolfius. Non satis fideliter. Verte potius: *qui multa cum diligentia victum quæritabat.* Idem.

Ἐζήτει] Ἐξήτει Editi omnes. ἐζήτει Cod. Baroc. et marg. Benenati cum Wolfio. Vide supra ad p. 383. v. 23. et Dorville ad Chariton. p. 57. Idem.

Ἅμα δὲ καὶ πεπυσμένος σαφῶς ᾔδει] Labat Sententia, nisi rescribas ἅμα δὲ καὶ πεπυσμένος σαφῶς ἤδη. Jurin. ἤδη etiam Edit. Parisina, et propemodum Aldina. Taylor. Hæc verba includerem signo parentheseos usque ad ὀργισθεὶς, et aliunde omnia optime constare arbitror. Auger.

Καὶ τὸ μὲν] Καὶ addidit Wolfius [scil. ante τὸ μὲν πρ.] contra consensum Codd. universorum. Pro ἐξηπατήθη marg. Benenati ἐξαπατηθεὶς ᾔσθετο, et etiam melius adhuc, ἐδεινοπάθησεν. Deinde pro ὅτε Wolfii, iterum Codd. universi ὅτι. Tu ergo ex lectione, quam eorum ope refingo, disces, quam misere ille totam orationem funestavit: ἅμα δὲ καὶ πεπυσμένος σαφῶς ἤδη, ὅτι Στεφάνου μὲν οὐκ εἴη θυγάτηρ, Νεαίρας δὲ, τὸ μὲν πρῶτον ἐδεινοπάθησεν, ὅτι ἠγγυᾶτο κ. τ. λ. Taylor.

Ἄλλης] Ea est divinatio Wolfii. Vide supra ad p. 383. v. 23. Quatuor cusi αὐτῆς. Nescio, an non Wolfianis præferenda sit lectio, in qua conspirant Codd. Ven. Bar. Ital. cum margine Parisiensi, ἀστῆς. *Graviter id tulit Phrastor, quandoquidem eam despondisset sibi uxorem, ut Stephani filiam, non ex Neæra prognatam, sed olim ex altera uxore,* cive Attica. Idem.

Εἰς Ὠδεῖον] De ista Curia Suid. in Ὠδεῖον, Poll. L. VIII. c. VI. §. 33. Aristoph. Vesp. 1104. Meurs. Ceram. Gemin. C. XI. et Attic. Lect. IV. 28. et Areopag. C. extrem. versus finem. Casaubon. ad Theophrast. p. 33. Edit. Cant. Duport. p. 254. P. Leopard. Emend. XI. 17. In Editis omnibus et MSS. εἰσωδεῖον et εἰσόδιον, proclivi errore, cum scribarum vitio dictiones cum suis præpositionibus in unam vocem sæpenumero coalescunt. Idem.

Τῆς προικὸς] Actio *una* erat de dote, τῆς προικὸς, erat *altera* de usuris dotis non restitutæ, sive de alimentis, τοῦ σίτου. Inducit ergo ὁ μέγας Salmasius de M. U. pag. 162. verba illa τῆς προικὸς in hoc loco, annuente doctissimo Wesselingio ad Petit. LL. Attic. p. 556. Petitus alio, sed non æque felici, conatu rem aggreditur, quem vide l. c. Δίκην σίτου explanabunt Petitus p. 558. Duportus ad Theophrast. p. 254. et Salmasius de M. U. p. 160. seq. Idem. Possent tamen servari, si nempe legatur ex S. Petito δίκην προικὸς, σίτου, εἰς Ὠδεῖον κατὰ etc. Auger.

Ἐπ' ἐννέ' ὀβολοῖς τοκοφορεῖν] Vide Salmas. de M. U. pagg. 57. 151. 161. Taylor. Cf. quoque Budæus de Asse etc. l. I. p. 30.

Ὠδεῖον εἶναι δικάσασθαι ὑπὲρ τῆς γυναικὸς τῷ κυρίῳ,
γράφεται ὁ Φράστωρ Στέφανον τουτονὶ γραφὴν πρὸς τοὺς
1363 θεσμοθέτας, Ἀθηναῖον ὄντα ξένης θυγατέρα αὐτῷ ἐγγυῆ-
σαι, ὡς αὐτῷ προσήκουσαν κατὰ τὸν νόμον τουτονί. καί
μοι ἀνάγνωθι αὐτόν.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐὰν δέ τις ἐκδιδῷ ξένην γυναῖκα ἀνδρὶ Ἀθηναίῳ ὡς ἑαυτῷ προσήκουσαν, ἄτιμος ἔστω, καὶ ἡ οὐσία αὐτοῦ δημοσία ἔστω, καὶ τοῦ ἑλόντος τὸ τρίτον μέρος· γραφέσθω δὲ πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, οἷς ἔξεστι, καθάπερ τῆς ξενίας.

τὸν μὲν τοίνυν νόμον ἀνέγνω ὑμῖν, καθ' ὃν ἐγράφη Στέφανος οὑτοσὶ ὑπὸ τοῦ Φράστορος πρὸς τοὺς θεσμοθέτας. γνοὺς δ' ὅτι κινδυνεύσει ἐξελεγχθεὶς ξένης θυγατέρα ἐγγεγυηκέναι, [1] καὶ ταῖς ἐσχάταις ζημίαις περιπεσεῖν, διαλλάττεται πρὸς τὸν Φράστορα, καὶ ἀφίσταται τῆς προικὸς, καὶ τὴν δίκην τοῦ σίτου ἀνείλετο, καὶ ὁ Φράστωρ τὴν γραφὴν παρὰ τῶν θεσμοθετῶν. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν μάρτυρα τὸν Φράττορα αὐτὸν καλῶ, καὶ ἀναγκάσω μαρτυρεῖν κατὰ τὸν νόμον. κάλει μοι Φράστορα Αἰγιλιέα.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Φράστωρ Αἰγιλιεὺς μαρτυρεῖ, ἐπειδὴ ᾔσθετο Νεαίρας θυγατέρα ἐγγυήσαντα αὐτῷ Στέφανον ὡς ἑαυτοῦ οὖσαν θυγατέρα, γράψασθαι αὐτὸν γραφὴν πρὸς τοὺς θεσμοθέτας κατὰ τὸν νόμον, καὶ τὴν ἄνθρωπον ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς ἑαυτοῦ οἰκίας, καὶ οὐκέτι συνοικεῖν αὐτῇ, καὶ, λαχόντος αὐτῷ Στεφάνου εἰς Ὠδεῖον σίτου, διαλύσασθαι πρὸς αὐτὸν Στέφανον, ὥςτε τὴν γραφὴν ἀναιρεθῆναι παρὰ τῶν θεσμοθετῶν καὶ τὴν δίκην τοῦ σίτου ἣν ἔλαχεν ἐμοὶ Στέφανος.

1364 ιϛ'. Φέρε δὴ ὑμῖν καὶ ἑτέραν μαρτυρίαν [2] παράσχωμεν τοῦ τε Φράστορος, καὶ τῶν φρατόρων αὐτοῦ καὶ γεννητῶν, ὡς ἔστι ξένη Νέαιρα αὕτη. οὐ πολλῷ χρόνῳ γὰρ ὕστερον ἢ ἐξέπεμψεν ὁ Φράστωρ τὴν τῆς Νεαίρας θυγατέρα, ἠσθένησε, καὶ πάνυ πονήρως διετέθη, καὶ εἰς πᾶσαν ἀπορίαν

[1] [καὶ] [2] παράσχωμαι

Ἐὰν δέ τις ἐκδιδῷ] Vid. Petit. Comm. in L. A. l. VI. t. I. §. V.

Περιπεσεῖν] Vel περιπεσεῖ potius, ut quidam in exemplari Bodleiano admonuit. Taylor. Imo περιπεσεῖ. Auger.

ιϛ'. Φρατόρων — γεννητῶν] Vide Appellationem contra Eubulidem. Wolf.

κατέστη. διαφορᾶς δ' οὔσης αὐτῷ παλαιᾶς πρὸς τοὺς οἰ-
κείους τοὺς αὐτοῦ, καὶ ὀργῆς, καὶ μίσους, πρὸς δὲ καὶ
ἄπαις ὢν, ψυχαγωγούμενος ἐν τῇ ἀσθενείᾳ τῇ θεραπείᾳ,
ὑπό τε τῆς Νεαίρας καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς· ἐβάδιζον
γὰρ πρὸς αὐτὸν ὡς ἠσθένει καὶ ἔρημος ἦν τοῦ θεραπεύοντος
τὸ νόσημα, τὰ πρόσφορα τῇ νόσῳ φέρουσαι ἐπισκοπούμεναι.
[1] ἴστε δήπου καὶ αὐτοὶ ὅσου ἀξία ἐστὶ γυνὴ ἐν ταῖς νόσοις
παροῦσα κάμνοντι ἀνθρώπῳ. ἐπείσθη δὴ τὸ παιδίον ὃ ἔτε-
κεν ἡ θυγάτηρ ἡ Νεαίρας ταυτησὶ, ὅτ' ἐξεπέμφθη ὑπὸ τοῦ
Φράστορος κύουσα, πυθομένου, ὅτι οὐ Στεφάνου εἴη θυγάτηρ,
ἀλλὰ Νεαίρας, καὶ ὀργισθέντος ἐπὶ τῇ ἀπάτῃ, πάλιν λα-
βεῖν, καὶ ποιήσασθαι υἱὸν [2] αὐτοῦ, λογισμὸν ἀνθρώπινον,
καὶ εἰκότα λογιζόμενος, ὅτι πονήρως μὲν ἔχει, καὶ οὐ πολλὴ
ἐλπὶς εἴη αὐτὸν περιγενήσεσθαι· τοῦ [3] δὲ μὴ λαβεῖν τοὺς
συγγενεῖς τὰ [2] αὐτοῦ, μηδ' ἄπαις τετελευτηκέναι, ἐποιή-
σατο τὸν παῖδα, καὶ ἀνέλαβεν ὡς [4] αὐτόν. ἐπεὶ ὅτι γε
ὑγιαίνων οὐκ ἄν ποτε ἔπραξε, μεγάλῳ τεκμηρίῳ καὶ περι-
φανεῖ ἐγὼ ὑμῖν ἐπιδείξω. ὡς γὰρ ἀνέστη τάχιστα ἐξ ἐκεί-
νης τῆς ἀσθενείας ὁ Φράστωρ, καὶ ἀνέλαβεν αὐτὸν, καὶ
ἔσχεν ἐπιεικῶς τὸ σῶμα, λαμβάνει γυναῖκα ἀστὴν κατὰ
τοὺς νόμους, Σατύρου μὲν τοῦ Μελιτέως θυγατέρα γνησίαν,
Διϊφίλου δὲ ἀδελφήν. ὥστε ὅτι μὲν οὐχ ἑκὼν ἀνεδέξατο 1365
τὸν παῖδα, ἀλλὰ βιασθεὶς ὑπὸ τῆς νόσου, καὶ τῆς ἀπαι-
δίας, καὶ τῆς αὐτῶν θεραπείας, καὶ τῆς ἔχθρας τῆς πρὸς
τοὺς οἰκείους, ἵνα μὴ κληρονόμοι γένωνται τῶν [2] αὐτοῦ ἄν
τι πάθοι, ταῦτ' ἔστω ὑμῖν τεκμήρια. [5] δηλώσω δὲ καὶ τὰ
ἀκόλουθα αὐτῶν ἔτι μᾶλλον. ὡς γὰρ εἰσῆγεν ὁ Φράστωρ
εἰς τοὺς φράτορας τὸν παῖδα ἐν τῇ [6] ἀσθενείᾳ, ὡς τὸν ἐκ
τῆς θυγατρὸς τῆς Νεαίρας, καὶ εἰς τοὺς Βρυτιάδας, ὧν καὶ

[1] (ἴστε δὲ δήπου --- ἀνθρώπῳ·) * ἐπείθετ' ἤδη τὸ [2] αὐτοῦ [3] * δὴ [4] αὐτὸν [5] δηλώσει [6] ἀσθενείᾳ ὡς * ἑαυτοῦ, τὸν

Ἴστε δήπου] Cum marg. Benenati ἴστε δὲ δήπου. TAYLOR. AUGER.

Ἀνέλαβεν ὡς αὐτὸν] Ὡς αὐτὸν, *ad seipsum.* TAYLOR.

Δηλώσω] Δηλώσει. WOLF. JURIN. AUGER.

Ὡς] Tanquam e *Neæræ filia susceptum.* Male. Corrige cum Bar. Ven. Ital. ὢν. ὡς γὰρ εἰσῆγεν ὁ Φράστωρ εἰς τοὺς φράτορας τὸν παῖδα, ἐν τῇ ἀσθενείᾳ ὢν, τὸν ἐκ τῆς θυγατρὸς τῆς Νεαίρας, *nam cum puerum Phrastor ad tribules introduceret, dum in morbo erat, eum nempe, quem ex filia Neæræ susceperat.* Valesius ad Harpocrat. in v. Βρυτίδαι de hoc loco pessime meretur. TAYLOR. Tayloro assentitur Augerus.

Βρυτιάδας] MSti nonnulli cum Harpocratione Βρυτίδας. Confer Meurs. Attic. Lect. VI. 26. TAYLOR.

Γεννητὴς] Margo Benenati hic et infra constanter legit γεννητής. A γένος quippe deducitur. Ἔστι δ' ὅτε καὶ διαφερομένους ἀλλήλοις καὶ πολεμοῦντας ἐπιὼν [Theseus] ἀνέπειθε κατὰ δήμους καὶ γένη. Plutarch. in Theseo. Ὅτε μέντοι τέσσαρες ἦσαν αἱ φυλαὶ, εἰς τρία μέρη ἑκάστη διῄρητο, καὶ τὸ μέρος τοῦτο ἐκαλεῖτο τριττὺς, καὶ ἔθνος, καὶ φρατρία. ἑκάστου δὲ ἔθνους γένη τριάκοντα, ἐξ ἀνδρῶν τοσούτων, ἃ ἐκαλεῖτο τριακάδες, καὶ οἱ μετέχοντες τοῦ γένους, γεννηταί. Poll. L. VIII. C. IX. §. III. Corrige Etym. M. γεννηταὶ ἀπὸ γένους, σύστημα ἐκ λ ἀνδρῶν συνεστὸς, οὗ οἱ μετέχοντες ἐκαλοῦντο γεννηταὶ, οὐ κατὰ γένος ἀλλήλοις προσήκοντες, οὐδ' ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ αἵματος, ἀλλ' ὥσπερ οἱ δημόται καὶ οἱ φράτορες νόμων κοινωνίαν τινὰ ἔχοντες, οὕτω καὶ οἱ γεννηταὶ συγγενικῶν ὀργίων ἢ θεῶν, ἀφ' ὧν ὀργεῶνες ὠνομάσθησαν, cætera. Et similiter Suidam etiam, Hesychium et Harpocrationem corrigi velim. De his nonnulla diximus in vita Lycurgi, plurima restant dicenda in Commentario de Rep. Athen. Vide Salmas. ad Jus Attic. per totum Cap. IV. et Heraldum in Animadversionibus, [l. II. c. I.] D' Arnaud Var. Conject. II. 4. Maussac. ad Harpocr. v. Γεννηταί. Vales. ad notas Maussaci, pagg. 264. 315. Petit. Att. Legg. pag. 165. 169. Meurs. Attic. Lect. l. 3. V. 10. et ult. IDEM.

Ὀμόσαι καθ' ἱερῶν τελείων] Fuisse etiam τίμια [τόμια], id est, victimas in frusta dissectas, ex Aristocratea didicimus. Apud Homerum sæpe legimus τελήεσσας Ἑκατόμβας. Ritus hujusmodi sacramentorum enucleandos aliis relinquo. WOLF.

Κεφαλῆθεν] Ἐκαλῆθεν MSS. Fel. Man. et Hervag. Ital. Ven. Bar. Obsop. cum margine Morelii. Uterque δῆμος occurrit in monumentis Vett. TAYLOR.

Εὐροιάδης] Εὐριάδης edidit Wolfius. Utrumque male. Vide supra ad p. 380.

αὐτός ἐστιν ὁ Φράστωρ γεννητὴς, εἰδότες, οἶμαι, οἱ γεννηταὶ τὴν γυναῖκα ἥτις ἦν, ἣν ἔλαβεν ὁ Φράστωρ [1] τὸ πρῶτον, τὴν τῆς Νεαίρας θυγατέρα, καὶ τὴν ἀπόπεμψιν τῆς ἀνθρώπου, καὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν πεπεισμένον αὐτὸν πάλιν ἀναλαβεῖν, καὶ ποιήσασθαι τὸν παῖδα, ἀποψηφίζονται τοῦ παιδὸς, καὶ οὐκ ἐνέγραφον αὐτὸν εἰς σφᾶς αὐτούς. λαχόντος δὲ τοῦ Φράστορος αὐτοῖς δίκην, ὅτι οὐκ ἐνέγραφον αὐτοῦ τὸν υἱὸν, προκαλοῦνται αὐτὸν οἱ γεννηταὶ πρὸς τῷ διαιτητῇ, ὀμόσαι καθ' ἱερῶν τελείων, ἦ μὴν νομίζειν εἶναι αὐτοῦ υἱὸν ἐξ ἀστῆς γυναικὸς, καὶ ἐγγυητῆς κατὰ τὸν νόμον. προκαλουμένων δὲ ταῦτα τῶν γεννητῶν τὸν Φράστορα πρὸς τῷ διαιτητῇ, ἔλιπεν ὁ Φράστωρ τὸν ὅρκον, καὶ οὐκ ὤμοσε. καὶ ὅτι ἀληθῆ ταῦτα λέγω, τούτων ὑμῖν μάρτυρας τοὺς παρόντας Βρυτιαδῶν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τιμόστρατος [2] Κεφαλῆθεν, Ξάνθιππος [3] Εὐροιάδης, Εὐλάβης Φαληρεὺς,
Ἄνυτος Λακιάδης, Εὐφράνωρ Αἰγιλιεὺς, Νίκιππος Κεφαλῆθεν, μαρτυροῦ-
σιν, εἶναι καὶ αὐτοὺς καὶ Φράστορα τὸν Αἰγιλιέα τῶν γεννητῶν οἳ καλοῦν-
ται Βρυτιάδαι, καὶ, ἀξιοῦντος Φράστορος εἰσάγειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τοὺς
1366 γεννητὰς, εἰδότες αὐτοὶ ὅτι Φράστορος υἱὸς εἴη ἐκ τῆς θυγατρὸς τῆς Νεαί-
ρας, κωλύειν εἰσάγειν Φράστορα τὸν υἱόν.

ιζ'. Οὐκοῦν περιφανῶς [4] ἐπιδεικνύω ὑμῖν καὶ αὐτοὺς τοὺς οἰκειοτάτους Νεαίρας ταυτησὶ καταμεμαρτυρηκότας ὡς

[1] τοπρῶτον [2] ἐκαλῆθεν [3] ἐροιάδης [4] ὑποδεικνύω

ἔστι ξένη, Στέφανόν τε τουτονὶ τὸν ἔχοντα ταύτην νυνὶ,
καὶ συνοικοῦντ' αὐτῇ, καὶ Φράστορα τὸν λαβόντα τὴν θυ-
γατέρα· Στέφανον μὲν οὐκ ἐθελήσαντα ἀγωνίσασθαι ὑπὲρ
τῆς θυγατρὸς τῆς ταύτης, γραφέντα ὑπὸ Φράστορος πρὸς
τοὺς θεσμοθέτας, ὡς Ἀθηναῖος ὢν ξένης θυγατέρα αὐτῷ
ἐνεγγύησεν, ἀλλ' ἀποστάντα τῆς προικὸς, καὶ οὐκ ἀπο-
λαβόντα· Φράστορα δ' ἐκβαλόντα τὴν θυγατέρα τῆς
Νεαίρας ταυτησὶ, γήμαντά τε, ἐπειδὴ ἐπύθετο οὐ Στεφά-
νου οὖσαν, καὶ τὴν προῖκα οὐκ ἀποδόντα, [1] ἐπειδὴ ἐπείσθη
ὕστερον διὰ τὴν ἀσθένειαν τὴν [2] αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀπαιδίαν,
καὶ τὴν ἔχθραν τὴν πρὸς τοὺς οἰκείους ποιήσασθαι τὸν υἱὸν,
καὶ ἐπεὶ εἰσῆγεν εἰς τοὺς γεννητὰς, ἀποψηφισαμένων τῶν
γεννητῶν, καὶ διδόντων ὅρκον αὐτῷ, οὐκ ἐθελήσαντα ὀμό-
σαι, ἀλλὰ μᾶλλον εὐορκεῖν προελόμενον, καὶ ἑτέραν ὕστε-
ρον γήμαντα γυναῖκα ἀστὴν κατὰ τὸν νόμον. αὗται γὰρ
αἱ πράξεις περιφανεῖς οὖσαι, μεγάλας μαρτυρίας δεδώκασι
κατ' αὐτῶν, ὅτι ἔστι ξένη Νέαιρα αὕτη.

ιή. Σκέψασθε δὲ καὶ τὴν αἰσχροκέρδειαν τὴν Στεφάνου
τουτουῒ, καὶ τὴν πονηρίαν· ἵνα καὶ ἐκ ταύτης εἰδῆτε, ὅτι
οὐκ ἔστι Νέαιρα αὕτη ἀστή. Ἐπαίνετον γὰρ τὸν Ἄνδριον,
ἐραστὴν ὄντα Νεαίρας ταυτησὶ παλαιὸν, καὶ πολλὰ ἀνη-
λωκότα εἰς αὐτὴν, καὶ καταγόμενον παρὰ τούτοις, ὁπότε
ἐπιδημήσειεν Ἀθήναζε διὰ τὴν φιλίαν τῆς Νεαίρας, ἐπι- 1367
βουλεύσας ὁ Στέφανος οὑτοσὶ, μεταπεμψάμενος εἰς ἀγρὸν,
ὡς θύων, λαμβάνει μοιχὸν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ τῆς Νεαίρας
ταυτησὶ, καὶ εἰς φόβον καταστήσας, πράττεται μνᾶς
τριάκοντα· καὶ λαβὼν ἐγγυητὰς τούτων Ἀριστόμαχόν τε
τὸν θεσμοθετήσαντα, καὶ Ναυσίφιλον τὸν Ναυσινίκου τοῦ
ἄρξαντος υἱὸν, ἀφίησιν ὡς ἀποδώσοντ' αὐτῷ τὸ ἀργύριον.
ἐξελθὼν δὲ ὁ Ἐπαίνετος, καὶ αὐτὸς [3] αὐτοῦ κύριος γενό-
μενος, γράφεται πρὸς τοὺς θεσμοθέτας γραφὴν Στέφανον

[1] ἐπειδή τε ἐπείσθη [2] αὑτοῦ [3] αὑτοῦ

v. 18. Idem.

ιζ'. Φράστορα δ' ἐκβαλόντα κ. τ. λ.] Vix sunt hæc sana, nisi transpositis vocibus scribas: Φράστορα δὲ γήμαντα τὴν θυγατέρα τῆς Νεαίρας ταυτησὶ, ἐκβαλόντα τε, ἐπειδὴ, ἐπύθετο οὐ Στεφάνου οὖσαν. Jurin.

Ἀποδόντα] Punge plenius post ἀποδόντα, et ita lege cum Cod. Baroc. ἀποδόντα. ἐπειδή τε ἐπείσθη ὕστερον κ. τ. λ. Taylor.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπείσθη leg. Auger.

ιή. Ἄνδριον] Recte Wolfius. Editi ἀνδρεῖον. Taylor.

Μοιχὸν] Forte ὡς μοιχόν. Wolf.

τουτονὶ, ἀδίκως εἱρχθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, κατὰ τὸν νόμον, ὃς
κελεύει, ἐάν τις ἀδίκως εἵρξῃ ὡς μοιχὸν, γράφεσθαι πρὸς
τοὺς θεσμοθέτας ἀδίκως εἱρχθῆναι. κἂν μὲν ἕλῃ τὸν εἵρ-
ξαντα καὶ δόξῃ ἀδίκως ἐπιβεβουλεῦσθαι, ἀθῷον εἶναι αὐ-
τὸν, καὶ τοὺς ἐγγυητὰς ἀπηλλάχθαι τῆς ἐγγύης· ἐὰν δὲ
δόξῃ μοιχὸς εἶναι, παραδοῦναι αὐτὸν κελεύει τοὺς ἐγγυη-
τὰς τῷ ἑλόντι, ἐπὶ δὲ τοῦ δικαστηρίου, ἄνευ ἐγχειριδίου,
χρῆσθαι ὅ,τι ἂν βουληθῇ, ὡς μοιχῷ ὄντι. κατὰ δὴ τοῦτον
τὸν νόμον γράφεται αὐτὸν ὁ Ἐπαίνετος, καὶ ὡμολόγει μὲν
χρῆσθαι τῇ ἀνθρώπῳ, οὐ μέντοι μοιχός γε εἶναι· οὔτε γὰρ
Στεφάνου θυγατέρα αὐτὴν εἶναι, ἀλλὰ Νεαίρας, τήν τε
μητέρα αὐτῆς συνειδέναι πλησιάζουσαν αὐτῷ, ἀνηλωκέναι
τε πολλὰ εἰς αὐτὰς, τρέφειν τε, ὁπότε ἐπιδημήσειε, τὴν
οἰκίαν ὅλην, τόν τε νόμον ἐπὶ τούτοις παρεχόμενος, ὃς οὐκ
ἐᾷ ἐπὶ ταύταις μοιχὸν λαβεῖν, ὁπόσαι ἂν ἐπ' ἐργαστηρίου
κάθωνται, ἢ ἐν τῇ ἀγορᾷ πωλῶσί [1] τι ἀποπεφασμένως,
ἐργαστήριον φάσκων καὶ τοῦτο εἶναι τὴν Στεφάνου οἰκίαν,
καὶ τὴν ἐργασίαν ταύτην εἶναι, καὶ ἀπὸ τούτων αὐτοὺς εὐ-
1368 πορεῖν μάλιστα. τούτους δὲ τοὺς λόγους λέγοντος τοῦ
Ἐπαινέτου, καὶ τὴν γραφὴν γεγραμμένου, γνοὺς Στέφανος
οὑτοσὶ, ὅτι ἐξελεγχθήσεται πορνοβοσκῶν καὶ συκοφαντῶν,
δίαιταν ἐπιτρέπει πρὸς τὸν Ἐπαίνετον αὐτοῖς τοῖς ἐγγυη-

[1] τι, ἀποπεφασμένως ἐργ.

Ἐάν τις ἀδίκως εἵρξῃ] De hac lege vid. Petit. Comm. in L. A. l. VI. t. IV. §. III.

Ἐπὶ δὲ τοῦ δικαστηρίου—] *In ipso autem judicio, lex jubet præterea adulterum sic convictum pro arbitrio mulctare, duntaxat quod sine gladio fiat.* Id quod simile est iis quæ περὶ ἀτίμων diximus. Quod autem dixit, κἂν ἕλῃ τὸν εἵρξαντα, hoc significat, καὶ ἐὰν ἐξελέγξῃ καὶ καταδικάσηται, hoc est, *judicio vicerit, et apud judices condemnaverit, ob insidiosam comprehensionem suam.* τῷ ἑλόντι vero significat τῷ ἁλώσαντι *deprehensori.* Budæus. Post ἑλόντι ponerem tantum virgulam, et delerem δὲ post ἐπί. Auger.

Ὡμολόγει] Ita edendum volui juxta Editos et manu exaratos plurimos. Wolfius ὁμολογεῖ. Taylor.

Πλησιάζουσαν] *Matrem consciam esse ipsorum consuetudinis.* Recte Wolfius. Verum iste sensus postulat, ut scribatur συνειδέναι πλησιαζούσῃ. Omnino. Cujus autem vitio fit, ut non ita scriberetur. Auctoris, anne Librarii? Idem. Malim πλησιαζούσῃ. Auger.

Πωλῶσι] In oratione contra Eubulidem Euxitheus affirmat, venditare in foro solis civibus fuisse concessum; sed sordidum eum quæstum fuisse non negat. Wolf. Heraldus, Vir doctissimus, legit πωλῶνται πεφασμένως, vel ἀποπεφασμένως. Vide Animadvers. in Salmas. L. V. C. VIII. Adde Lysiam c. Theomnestum Orat. I. Petit. Att. Legg. pag. 573. Corrige autem versionem: *quæ in taberna meritoria sedeant*, aut publice prostituant. Πωλεῖσθαι *itare et ventitare* mercedis causa. Antiqua erat ea labes, πωλῶσι, *vendere*, quæ olim Harpocrationem, mox Wolfium nostrum, Salmasiumque [Obss. ad Jus Att. et Rom. p. 353.], contra quem militat Heraldus, in fraudem tantam induxit. Taylor.

Ἀποπεφασμένως] Non ἀπειρημένον hic significare, sed ἀποδεδειγμένον καὶ πεφανερωμένον, tradit Suidas. Wolf.

ταῖς, ὥστε τῆς μὲν ἐγγύης [1] αὐτὸν ἀφεῖσθαι, τὴν δὲ γραφὴν ἀνελέσθαι τὸν Ἐπαίνετον. πεισθέντος δὲ τοῦ Ἐπαινέτου ἐπὶ τούτοις, καὶ ἀνελομένου τὴν γραφὴν ἣν ἐδίωκε Στέφανον, γενομένης συνόδου αὐτοῖς, καὶ καθεζομένων διαιτητῶν τῶν ἐγγυητῶν, δίκαιον μὲν οὐδὲν εἶχε λέγειν Στέφανος, εἰς ἔκδοσιν δ᾽ ἠξίου τὸν Ἐπαίνετον τῇ τῆς Νεαίρας θυγατρὶ συμβαλέσθαι, λέγων τὴν ἀπορίαν τὴν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀτυχίαν τὴν πρότερον γενομένην τῇ ἀνθρώπῳ πρὸς τὸν Φράστορα, καὶ ὅτι ἀπολωλεκὼς εἴη τὴν προῖκα, καὶ οὐκ ἂν δύναιτο πάλιν αὐτὴν ἐκδοῦναι. σὺ δὲ καὶ κέχρησαι, ἔφη, τῇ ἀνθρώπῳ, καὶ δίκαιος εἶ ἀγαθόν τι ποιῆσαι αὐτὴν, καὶ ἄλλους ἐπαγωγοὺς λόγους, οὓς ἂν τις δεόμενος ἐκ πονηρῶν πραγμάτων εἴπεν ἄν. ἀκούσαντες [2] ἀμφοτέρων αὐτῶν οἱ διαιτηταὶ διαλλάττουσιν αὐτοὺς, καὶ πείθουσι τὸν Ἐπαίνετον χιλίας δραχμὰς εἰσενεγκεῖν εἰς τὴν ἔκδοσιν τῇ θυγατρὶ τῆς Νεαίρας. καὶ ὅτι πάντα ταῦτα ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν μάρτυρας αὐτοὺς [3] τοὺς ἐγγυητὰς καὶ διαιτητὰς γενομένους καλῶ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ναυσίφιλος Κεφαλῆθεν, Ἀριστόμαχος Κεφαλῆθεν, μαρτυροῦσιν, ἐγγυη-
ταὶ γενέσθαι Ἐπαινέτου τοῦ Ἀνδρίου, ὅτ᾽ ἔφη Στέφανος μοιχὸν εἰληφέναι
Ἐπαίνετον· καὶ, ἐπειδὴ ἐξῆλθεν Ἐπαίνετος παρὰ Στεφάνου καὶ κύριος
ἐγένετο [4] αὐτοῦ, γράψασθαι γραφὴν Στέφανον πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, ὅτι 1369
αὐτὸν ἀδίκως εἶρξε· καὶ, αὐτοὶ διαλλακταὶ γενόμενοι διαλλάξαι Ἐπαίνετον
καὶ Στέφανον, τὰς δὲ διαλλαγὰς εἶναι ἃς παρέχεται Ἀπολλόδωρος.

ΔΙΑΛΛΑΓΑΙ.

Ἐπὶ τοῖσδε διήλλαξαν Στέφανον καὶ Ἐπαίνετον οἱ διαλλακταὶ, τῶν μὲν γεγενημένων περὶ τὸν εἱργμὸν μηδεμίαν μνείαν ἔχειν· Ἐπαίνετον δὲ δοῦναι χιλίας δραχμὰς Φανοῖ εἰς ἔκδοσιν, ἐπειδὴ κέχρηται αὐτῇ πολλάκις· Στέφανον δὲ παρέχειν Φανὼ Ἐπαινέτῳ, ὁπόταν ἐπιδημῇ καὶ βούληται συνεῖναι αὐτῇ.

ιθ΄. Τὴν τοίνυν περιφανῶς ἐγνωσμένην ξένην εἶναι, καὶ ἐφ᾽ ᾗ μοιχὸν οὗτος ἐτόλμησε λαβεῖν, εἰς τοσοῦτον ὕβρεως καὶ ἀναιδείας ἦλθε Στέφανος οὑτοσὶ, καὶ Νέαιρα αὐτὴ, ὥστε [5] ἐτόλμησαν μὴ ἀγαπᾷν [6] εἰ ἔφασκον αὐτὴν ἀστὴν εἶναι, ἀλλὰ κατιδόντες Θεογένην Κοθωκίδην λαχόντα βασιλέα, ἄνθρωπον εὐγενῆ μὲν, πένητα δὲ, καὶ ἄπειρον πραγμάτων, συμπαραγενόμενος αὐτῷ δοκιμαζομένῳ, καὶ συνευπορήσας ἀναλωμάτων, ὅτε εἰσῄει εἰς τὴν ἀρχὴν, Στέφανος οὑτοσὶ, καὶ ὑπελθὼν, καὶ τὴν ἀρχὴν παρ᾽ αὐτοῦ πριάμενος, πάρεδρος γενόμενος, δίδωσι τὴν ἄνθρωπον ταύτην γυναῖκα, τὴν τῆς Νεαίρας θυγατέρα, καὶ ἐγγυᾷ Στέφανος οὑτοσὶ, ὡς αὑτοῦ θυγατέρα οὖσαν· οὕτω πολὺ τῶν νόμων καὶ ὑμῶν κατεφρόνησε. καὶ αὕτη ἡ γυνὴ ὑμῖν ἔθυε τὰ ἱερὰ
τὰ [1] ἄῤῥητα ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ εἶδεν ἃ οὐ προσῆκεν
αὐτὴν ὁρᾷν, ξένην οὖσαν, καὶ τοιαύτη [2] οὖσα εἰσῆλθεν, οἷ
οὐδεὶς ἄλλος Ἀθηναίων, τοσούτων ὄντων, εἰσέρχεται, ἀλλ᾽
[3] ἡ τοῦ βασιλέως γυνὴ, ἐξώρκωσέ τε τὰς [4] Γεραίρας τὰς
1370 ὑπηρετούσας τοῖς ἱεροῖς, ἐξεδόθη δὲ τῷ Διονύσῳ γυνὴ, ἔπραξε
δὲ ὑπὲρ τῆς πόλεως τὰ πάτρια τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς, πολλὰ,
καὶ ἅγια, καὶ ἀπόῤῥητα. ἃ δὲ μηδ᾽ [5] ἀκοῦσαι οἷόν τ᾽ ἐστὶ,
πῶς ποιῆσαί γε τῇ ἐπιτυχούσῃ εὐσεβῶς ἔχει, ἄλλως τε,
καὶ τοιαύτῃ γυναικὶ, καὶ τοιαῦτα ἔργα διαπεπραγμένῃ;

κ΄. Βούλομαι δ᾽ ὑμῖν ἀκριβέστερον περὶ αὐτῶν ἄνωθεν διηγήσασθαι καθ᾽ ἕκαστον, ἵνα μᾶλλον ἐπιμέλειαν ποιήσησθε τῆς τιμωρίας, καὶ εἰδῆτε, ὅτι οὐ μόνον ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῶν νόμων τὴν ψῆφον οἴσετε, ἀλλὰ καὶ τῆς πρὸς τοὺς θεοὺς εὐλαβείας, τιμωρίαν ὑπὲρ τῶν ἠσεβημένων ποιούμενοι, καὶ κολάζοντες τοὺς ἠδικηκότας. τὸ γὰρ ἀρ-

[1] * αὐτοὺς [2] δ᾽ ἀμφοτέρων [3] τοὺς ἐγγυητὰς * τοὺς καὶ [4] αὐτοῦ [5] * Deest ἐτόλμησαν [6] εἰ μόνον ἔφασκον

Μοιχὸν] Male Wolfius: *in adulterio*. Taylor. Passim ita errat. Verte: *pro mœcho*.

ιθ΄. Κατιδόντες — συμπαραγενόμενος] Hic labare constructionem et a plurali numero ad singularem transitum fieri, nemo non videt. Auger.

Γεραίρας] Suidas Γεραιαὶ (non Γεραιραὶ) αἱ τῷ Διονύσῳ ἱερωμέναι γυναῖκες. Obsop. et Fel. legunt Γεραραί. Wolf. Varie item in nostris Codd. exaratur, et in Scriptoribus antiquis. Sed recepta lectio videtur multo cæteris præstare Γεραῖραι sc. Fœminæ, quæ Dionysio sacra γεραίρουσιν, uti infra legimus in formula jurisjurandi. p. 393. v. pen. De his scribit Hesychius: Ἱέρειαι κοινῶς. ἰδίως καὶ αἱ τῷ Διονύσῳ τῷ ἐν Λίμναις τὰ ἱερὰ ἐπιτελοῦσαι, ἀριθμῷ δεκατέσσαρες. Etym. M. Γεραῖραι παρ᾽ Ἀθηναίοις γυναῖκές τινες ἱεραὶ, ἃς βασιλεὺς καθίστησιν ἰσαρίθμους τοῖς βωμοῖς τοῦ Διονύσου· παρὰ τὸ γεραίρειν τὸν θεόν. οὕτω Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεύς. Præter ea, quæ de his sacerdotibus apud Lexicographos reperiuntur, paucissima sane restant. Vide potissimum annotata ad Poll. VIII. §. 108. Spanhem. ad Callimach. Hymn. Apoll. v. 110. Casaub. ad Athen. X. 10. Herald. Animadv. ad Salmas. L. II. C. III. §. 8. Maussac. ad Harpocr. in v. Taylor. Et Meurs. Athen. Att. l. III. c. IV.

Ἃ δὲ] MSti Ven. Bar. Ital. ἃ δὲ μηδ᾽ ἀκοῦσαι πᾶσιν οἷόν τ᾽ ἐστι, πῶς ποιῆσαί γε τῇ ἐπιτυχούσῃ εὐσεβῶς ἔχει; Recte procul dubio: ubi sententia æque libratur, ἀκοῦσαι — ποιῆσαι, πᾶσιν — ἐπιτυχούσῃ. Taylor. Post ἀκοῦσαι addo πᾶσιν. Auger.

κ΄. Εὐλαβείας] Annon præstat εὐσεβείας? Taylor.

Τὸ γὰρ ἀρχαῖον] Narrationem incœptat de Rege et Regina sacrorum apud Athenienses. Utile erit conferre Anton. van

[1] ἄῤῥητα ἱερὰ ὑπὲρ [2] οὖσα, εἰσῆλθεν οἷ [3] ἢ [4] γεραιρὰς [5] ἀκοῦσαι πᾶσιν οἷόντ᾽ ἐστι

χαῖον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δυναστεία ἐν τῇ πόλει ἦν, καὶ ἡ βασιλεία τῶν ἀεὶ ὑπερεχόντων, διὰ τὸ αὐτόχθονας εἶναι· τὰς δὲ θυσίας ἁπάσας ὁ βασιλεὺς ἔθυε, καὶ τὰς σεμνοτάτας καὶ ἀῤῥήτους ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐποίει. εἰκότως, βασίλισσα οὖσα. ἐπειδὴ δὲ Θησεὺς συνῴκισεν αὐτοὺς, καὶ δημοκρατίαν ἐποίησε, καὶ ἡ πόλις πολυάνθρωπος ἐγένετο, τὸν μὲν βασιλέα οὐδὲν ἧττον ὁ δῆμος ᾑρεῖτο ἐκ προκρίτων κατ' ἀνδραγαθίαν χειροτονῶν, τὴν δὲ γυναῖκα αὐτοῦ, νόμον [1]ἔθετο, ἀστὴν εἶναι, καὶ μὴ ἐπιμεμιγμένην ἑτέρῳ ἀνδρὶ, ἀλλὰ παρθένον γαμεῖν, ἵνα κατὰ τὰ πάτρια θύηται τὰ ἄῤῥητα ἱερὰ ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ τὰ νομιζόμενα γίγνηται τοῖς θεοῖς εὐσεβῶς, καὶ μηδὲν καταλύηται, μηδὲ καινοτομῆται. καὶ τοῦτον τὸν νόμον γράψαντες ἐν στήλῃ λιθίνῃ, ἔστησαν ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Διονύσου παρὰ τὸν βωμὸν ἐν λίμναις· καὶ αὕτη ἡ στήλη ἔτι καὶ νῦν ἕστηκεν, ἀμυδροῖς γράμμασιν Ἀττικοῖς δηλοῦσα τὰ γεγραμμένα. ἣν μαρτυρίαν ποιούμενος ὁ δῆμος ὑπὲρ τῆς [2]αὐτοῦ εὐσεβείας πρὸς 1371
τὸν θεὸν, καὶ παρακαταθήκην καταλείπων τοῖς ἐπιγιγνομένοις, ὅτι τήν γε [3]σοι γυναῖκα δοθησομένην καὶ ποιήσου-

[1] ἔθεντο [2] αὐτοῦ [3] σοι] Διονύσῳ

Dale Dissert. II. Cap. 3. IDEM.

Βασίλισσα] Βασίλισσα οὐδεὶς τῶν ἀρχαίων εἶπεν, ἀλλὰ βασίλεια, ἢ βασιλίς. Phrynich. p. 96. Edit. postremæ. Eodem animo est Magister. Iterum vide Phrynich. p. 112. ubi hunc Demosthenis locum exagitat, contraque fidem istius orationis concludit. Quidam sunt Atticistæ ex antiquioribus, qui contendunt, recte dici βασιλίνναν, pro *Regina*. MSS. nostri βασιλίνα, Ven. Bar. βασιλίννα Ital. IDEM. V. D'Orville ad Char. Aphrod. l. V. c. III. p. 445.

Συνῴκισεν] Ita nos primi edidimus, ex auctoritate marg. Benenati. Vulgo συνῴκησεν. TAYLOR. Imo συνῴκισεν. AUGER.

Τὸν μὲν βασιλέα οὐδὲν ἧττον] Pausanias in Atticis meminit στοᾶς βασιλείου, ἔνθα καθίζει βασιλεὺς, ἐνιαυσίαν ἄρχων ἀρχὴν, καλουμένην βασιλείαν. WOLF.

Γράψαντες] Refertur ad δῆμος, quod sequitur, et nomen est collectivum. Itaque ut totus hic locus plana constructione elucesceret, ita deberet legi et distingui: καὶ τοῦτον τὸν ----- λίμναις, (καὶ αὕτη ----- γεγραμμένα) ταύτην μαρτυρίαν ---- ὅτι τήν γε Διονύσῳ γυναῖκα etc. Διονύσῳ pro σοι. Posset tamen σοι retineri, supponendo, quod verum est, ipsissima hæc esse verba inscriptionis ex ipsa excerpta, et ad Bacchum ipsum loqui inscriptionem. AUGER.

Ἀμυδροῖς γράμμασιν Ἀττικοῖς] Græci olim Φοινικικοῖς usi traduntur. Vide Dictyos Cretensis præfationem. Τῶν Ἀττικῶν γραμμάτων et Pausanias in Atticis meminit, sed cujusmodi fuerint, non explicat. WOLF. Ἀττικοῖς γράμμασι, Δημοσθένης κατὰ Νεαίρας, ἀντὶ τοῦ, παλαιοῖς. τὴν γὰρ τῶν εἴκοσι τεσσάρων στοιχείων γραμματικὴν ὀψὲ παρὰ τοῖς Ἴωσιν εὑρεθῆναι etc. Harpocr. Videndi sunt Ios. Scaliger ad Eusebium n. MDCXVII. Salmas. ad Inscript. Herod. et Regill. p. 44. seq. Edit. Cren. Suid. v. Ἀττικισμὸς, Maussacus ad Harpocr. l. c. Valesius ad Maussac. pag. 252. Spanhem. de Usu et Præst. Num. T. l. p. 91. TAYLOR. Et Meurs. de Fort. Athen. c. VIII.

Ἣν μαρτυρίαν] Hæret Constructio in fine hujus sententiæ, et credo, locum esse mendosum. TAYLOR.

Τήν γέ σοι] Fortasse ὅτι τὴν Διονύσῳ γυναῖκα δοθησομένην. p. 391. v. 13. ἐξεδόθη δὲ (sc. Regina Sacrorum) τῷ Διονύσῳ γυνή. Et p. 405. v. 24. καὶ τῷ Διονύσῳ γυνὴ ἐδόθη, Neæra [Phano] sc. IDEM.

σαν τὰ ἱερὰ, τοιαύτην ἀξιοῦμεν εἶναι, καὶ διὰ ταῦτα ἐν τῷ ἀρχαιοτάτῳ ἱερῷ τοῦ [1]Διονύσου ἐν λίμναις ἔστησαν, ἵνα μὴ πολλοὶ εἰδῶσι τὰ γεγραμμένα· ἅπαξ γὰρ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου ἀνοίγεται, τῇ δωδεκάτῃ τοῦ Ἀνθεστηριῶνος μηνός. ὑπὲρ τοίνυν ἁγίων καὶ σεμνῶν ἱερῶν, ὧν οἱ πρόγονοι ὑμῶν οὕτω καλῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐπεμελήθησαν, ἄξιον καὶ ὑμᾶς σπουδάσαι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τοὺς ἀσελγῶς μὲν καταφρονοῦντας τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων, ἀναιδῶς δ' ἠσεβηκότας εἰς τοὺς [2]θεοὺς, ἄξιον τιμωρήσασθαι, δυοῖν ἕνεκα· ἵνα οὗτοί τε τῶν ἠδικημένων δίκην δῶσιν, οἵ τ' ἄλλοι πρόνοιαν ποιῶνται, καὶ φοβῶνται, μηδὲν εἰς τοὺς θεοὺς καὶ τὴν πόλιν ἁμαρτάνειν. βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ τὸν ἱεροκήρυκα καλέσαι, ὃς ὑπηρετεῖ τῇ τοῦ βασιλέως γυναικὶ, ὅταν [3]ἐξορκῇ τὰς Γεραίρας ἐν κανοῖς πρὸς τῷ βωμῷ, πρὶν ἅπτεσθαι τῶν ἱερῶν· ἵνα καὶ τοῦ ὅρκου, καὶ τῶν λεγομένων ἀκούσητε, ὅσα οἷόν τ' ἐστὶν ἀκούειν, καὶ εἰδῆτε, ὡς σεμνὰ, καὶ ἅγια, καὶ ἀρχαῖα τὰ νόμιμά ἐστιν.

ΟΡΚΟΣ ΓΕΡΑΙΡΩΝ.

Ἁγιστεύω καὶ εἰμὶ καθαρὰ καὶ ἁγνὴ ἀπὸ τῶν ἄλλων τῶν οὐ καθαρευόντων καὶ ἀπ' ἀνδρὸς συνουσίας, καὶ τὰ Θεόγνια καὶ Ἰοβάκχεια γεραίρω τῷ Διονύσῳ κατὰ τὰ πάτρια καὶ ἐν τοῖς καθήκουσι χρόνοις.

[1] Διονύσου καὶ ἁγιωτάτῳ * τῷ ἐν Λίμναις [2] θεοὺς, * ἣ ἄξιον, τιμωρήσασθαι, δυεῖν [3] ἐξορκοῖ τὰς γεραιρὰς

Ἅπαξ γὰρ] Scilicet hoc Festum est, quod ἀρχαῖα Διονύσια dicebatur. Triplex enim erat dies festus Dionyso dicatus Athenis: hic scilicet, de quo hic sermo: Διονύσια Ληναῖα, qui et τὰ κατ' ἀγροὺς, in fine mensis Posideonis celebrabatur: et Διονύσια τὰ κατ' ἄστυ, quæ et *magna Dionysia* dicebantur, et in 16. Elaphebolionis diem cadebant. PALMER. Thucyd. II. 15. Τὰ γὰρ ἱερὰ ἐν αὐτῇ τῇ ἀκροπόλει καὶ ἄλλων θεῶν ἐστὶ, καὶ τὰ ἔξω πρὸς τοῦτο τὸ μέρος τῆς πόλεως μᾶλλον ἵδρυται, τό τε τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου, καὶ τὸ Πύθιον, καὶ τὸ τῆς Γῆς, καὶ τὸ ἐν Λίμναις Διονύσου, ᾧ τὰ ἀρχαιότερα Διονύσια τῇ δωδεκάτῃ ποιεῖται ἐν μηνὶ Ἀνθεστηριῶνι. Vide Auctores, quos ibi compellant Viri eruditi. TAYLOR.

Τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων] *Sacra vestra* Wolfius. Male. IDEM.

Ἄξιον] Alterum hoc ἄξιον otiosum mihi videtur et recidendum, nisi forte hujus loco legas ἀξίως, quod admitto. AUGER. Sed vid. D'Orville ad Char. Aphrod. l. II. c. VII. p. 200. seq. de hac repetitione vocabulorum et elegantia.

Ἐξορκῇ] Ἐξορκοῖ Baroc. Wolfius interpretatur, *cum lustrat ministras*. In superioribus recte dedit ista, ἐξώρκωσε τὰς Γεραίρας. TAYLOR. Imo ἐξορκοῖ. Deinde ἐν κανοῖς *ante canistra*, quibus nempe sacra quælibet instrumenta continebantur. AUGER.

Θεόγνια] Θεοίνια o. fere l. s. Ven. Bar. Obsop. Ital. MSS. Herv. Fel. Man. cum margine Luteciano. Similiter Harpocratio v. Θεοίνιον — τὰ κατὰ δήμους Διονύσια Θεοίνια ἐλέγετο, ἐν οἷς οἱ γεννηταὶ ἐπέθυον· τὸν γὰρ Διόνυσον Θέοινον ἔλεγον, ὡς δηλοῖ Αἰσχύλος κ. τ. λ. Ita etiam jamdudum correxit Meursius in Græcia Feriata, [l. IV. p. 149.] TAYLOR. Vid. Corsin. Fast. Att. par. I. d. XIII. §. XX. voc. Ἀσχώλια.

Ἰοβάκχεια] Alii καὶ τὰ Βακχεῖα, fortasse melius. TAYLOR.

κά. Τοῦ μὲν ὅρκου τοίνυν, καὶ τῶν νομιζομένων πατρί-
ων, ὅσα οἷόν τ' ἐστὶν εἰπεῖν, ἀκηκόατε, καὶ ὡς, ἣν Στέφα-
νος ἠγγύησε τῷ Θεογένει γυναῖκα βασιλεύοντι, ὡς αὑτοῦ
οὖσαν θυγατέρα, αὕτη ἐποίει τὰ ἱερὰ ταῦτα, καὶ ἐξώρκου 1372
τὰς [1]Γεραίρας, καὶ ὅτι οὐδ' αὐταῖς ταῖς [2]ὁρώσαις τὰ ἱερὰ
ταῦτα οἷόν τέ ἐστι λέγειν πρὸς ἄλλον οὐδένα· φέρε δὴ καὶ
μαρτυρίαν [3]παράσχωμεν ὑμῖν, δι' ἀποῤῥήτου μὲν γεγενη-
μένην, ὅμως δὲ αὐτοῖς τοῖς πεπραγμένοις [4]ἐπιδείξω φανερὰν
οὖσαν [5]αὐτὴν καὶ ἀληθῆ. ὡς γὰρ ἐγένετο τὰ ἱερὰ ταῦτα,
καὶ ἀνέβησαν εἰς Ἄρειον πάγον οἱ ἐννέα ἄρχοντες ἐν ταῖς
καθηκούσαις ἡμέραις, εὐθὺς ἡ βουλὴ ἡ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ,
ὥσπερ καὶ τἄλλα πολλοῦ [6]ἀξία ἐστὶ τῇ πόλει περὶ εὐ-
σέβειαν, ἐζήτει τὴν γυναῖκα ταύτην τοῦ Θεογένους ἥτις
ἦν, καὶ ἐξήλεγχε, καὶ περὶ τῶν ἱερῶν πρόνοιαν ἐποιεῖτο,
καὶ ἐζημίου τὸν Θεογένην ὅσα κυρία ἐστὶν, ἐν ἀποῤῥήτῳ δὲ
καὶ διὰ κοσμιότητος· οὐ γὰρ αὐτοκράτορές εἰσιν, ὡς ἂν
βούλωνται, Ἀθηναίων τινὰ κολάσαι. γενομένων δὲ λόγων,
καὶ χαλεπῶς φερούσης τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλῆς, καὶ
ζημιούσης τὸν Θεογένην, ὅτι τοιαύτην ἔλαβε γυναῖκα, καὶ
ταύτην εἴασε ποιῆσαι τὰ ἱερὰ τὰ ἄῤῥητα ὑπὲρ τῆς πό-
λεως, ἐδεῖτο ὁ Θεογένης ἱκετεύων καὶ ἀντιβολῶν, λέγων,
ὅτι οὐκ ᾔδει Νεαίρας αὐτὴν οὖσαν θυγατέρα, ἀλλ' ἐξαπα-
τηθείη ὑπὸ Στεφάνου, ὡς αὐτοῦ θυγατέρα οὖσαν αὐτὴν
λαμβάνων γνησίαν, κατὰ τὸν νόμον, καὶ διὰ τὴν ἀπειρίαν
τῶν πραγμάτων, καὶ τὴν ἀκακίαν τὴν ἑαυτοῦ, τοῦτον
πάρεδρον ποιήσαιτο, ἵνα διοικήσῃ τὴν ἀρχὴν, ὡς εὔνουν ὄντα,
καὶ διὰ τοῦτο κηδεύσειεν αὐτῷ. ὅτι δ', ἔφη, οὐ ψεύδομαι,
μεγάλῳ τεκμηρίῳ καὶ περιφανεῖ ἐπιδείξω ὑμῖν. τὴν γὰρ
ἄνθρωπον ἀποπέμψω ἐκ τῆς οἰκίας, ἐπειδὴ οὐκ ἔστι Στε-

[1] γεραιρὰς [2] * δρώσαις [3] παράσχωμαι [4] * ἐπιδείξουσαν [5] αὐτὴν [6] ἄξιά ἐστι

κά. Γεραίρας] Aliter hunc locum accipit Wolfius, ut ex ejus interpretatione liquet. Pungit enim ad hanc vocem, deinde pergit, καὶ ὅτι οὐδ' αὐταῖς — φέρε δὴ καὶ μαρτυρίαν παράσχωμεν ὑμῖν. Sed non recte accipit. IDEM.

Πρὸς ἄλλον οὐδένα] Interpungo sic: πρὸς ἄλλον οὐδένα. Hic enim videtur finis sententiæ, cum ad omnia hucusque dicta pertineat verbum ἀκηκόατε: sequens vero testimonium sit plane diversi argumenti, quod vellem animadvertisset Wolfius. JURIN.

Ὡς γὰρ ἐγένετο τὰ ἱερὰ ταῦτα] Vid. Corsin. Fast. Att. par. I. d. I. §. XXVIII. seqq.

Ἀκακίαν] Sic dixit ut εὐήθειαν Plato in II. de Leg. hoc est, innocentiam, quæ ma-

φάνου θυγάτηρ, ἀλλὰ Νεαίρας. κἂν μὲν ταῦτα ποιήσω,
1373 ἤδη πιστοὶ ὑμῖν ἔστωσαν οἱ λόγοι, οἱ παρ' ἐμοῦ λεγόμενοι,
ὅτι ἐξηπατήθην· ἐὰν δὲ μὴ ποιήσω, τότ' ἤδη με κολάζετε,
ὡς πονηρὸν ὄντα, καὶ εἰς τοὺς θεοὺς ἠσεβηκότα. ὑποσχο-
μένου δὲ ταῦτα τοῦ Θεογένους, καὶ δεομένου, ἅμα μὲν καὶ
ἐλεήσασα αὐτὸν ἡ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλὴ διὰ τὴν ἀκακίαν
τοῦ τρόπου, ἅμα δὲ καὶ ἐξηπατῆσθαι τῇ ἀληθείᾳ ἡγου-
μένη ὑπὸ τοῦ Στεφάνου, ἐπέσχεν. ὡς δὲ κατέβη ἐξ Ἀρείου
πάγου ὁ Θεογένης, εὐθὺς τήν τε ἄνθρωπον τὴν ταυτησὶ
Νεαίρας θυγατέρα ἐκβάλλει ἐκ τῆς οἰκίας, τόν τε Στέ-
φανον τὸν ἐξαπατήσαντα αὐτὸν τουτονὶ ἀπελαύνει ἀπὸ
τοῦ συνεδρίου. καὶ οὕτως ἐπαύσαντο οἱ Ἀρεοπαγῖται κρί-
νοντες τὸν Θεογένην, καὶ ὀργιζόμενοι αὐτῷ, καὶ συγγνώμην
εἶχον ἐξαπατηθέντι. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων
ὑμῖν μάρτυρα αὐτὸν τὸν Θεογένην καλῶ, καὶ ἀναγκάσω
μαρτυρεῖν. κάλει μοι Θεογένην Ἐρχιέα.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Θεογένης Ἐρχιεὺς μαρτυρεῖ, ὅτε αὐτὸς ἐβασίλευε, γῆμαι Φανὼ, ὡς Στεφάνου οὖσαν θυγατέρα· ἐπεὶ δὲ ᾔσθετο ἐξηπατημένος, τήν τε ἄνθρωπον ἐκβαλεῖν καὶ οὐκέτι συνοικεῖν αὐτῇ, καὶ Στέφανον ἀπελάσαι ἀπὸ τῆς παρεδρίας καὶ οὐκ ἐᾶν ἔτι παρεδρεύειν αὐτῷ.

κβ'. Λάβε δή μοι τὸν νόμον ἐπὶ τούτοις τουτονὶ, καὶ
ἀνάγνωθι· ἵν' εἰδῆτε, ὅτι οὐ μόνον προσῆκεν αὐτὴν ἀπέχε-
σθαι τῶν ἱερῶν τούτων, τοιαύτην οὖσαν, καὶ τοιαῦτα δια-
πεπραγμένην, τοῦ ὁρᾶν, καὶ θύειν, καὶ ποιεῖν τι τῶν νο-
μιζομένων ὑπὲρ [1]τῶν τῆς πόλεως πατρίων, ἀλλὰ καὶ τῶν
ἄλλων τῶν Ἀθήνησιν ἁπάντων. ἐφ' ᾗ γὰρ ἂν μοιχὸς ἁλῷ
1374 γυναικὶ, οὐκέτ' ἔξεστιν αὐτῇ ἐλθεῖν [2]εἰς οὐδὲν τῶν ἱερῶν τῶν

[1] Deest articulus. [2] ὡς

litiam non novit. BUDÆUS.

Τόν τε Στέφανον] Scribendum puto, τόν τε Στέφανον τουτονὶ τὸν ἐξαπατήσαντα αὐτὸν ἀπελαύνει. JURIN.

Ἐρχιέα] Ἀρχιερέα Cod. Bar. et proxime, v. 18. Θεογένης ἀρχιερεύς. Illud tamen nomen *populare* malim, licet nuper, p. 390. v. ult. erat Theogenes Κοθωκίδης. TAYLOR. Vid. Corsin. Fast. Attic. par. I. d. V. §. XX. pop. LXXVII.

κβ'. Ἐπὶ τούτοις] *Præterea.* τουτονὶ *hanc*, quam digito demonstrat scribæ, nempe legem adulterii. AUGER.

Τῶν ἱερῶν τῶν δημοτελῶν] Quid sint τὰ ἱερὰ τὰ δημοτελῆ, optime explicat Hesychius, ubi. in quibus sacra fiunt publicis totius civitatis impensis, quemadmodum τὰ δημοτικὰ sunt, in quibus sacra fiunt unius tantum Atheniensis Demi impensis. *In Comm. in L. A.* l. I. t. I. §. VII. PETITUS. Clarissime orator infra explicat τὰ ἱερὰ τῆς πόλεως. Atque ita δημοτελεῖς

δημοτελῶν, εἰς ὃ καὶ τὴν ξένην καὶ τὴν δούλην ἐλθεῖν ἐξουσίαν ἔδοσαν οἱ νόμοι, καὶ θεασομένην καὶ ἱκετεύσουσαν εἰσιέναι, ἀλλὰ μόναις ταύταις ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι ταῖς γυναιξὶ μὴ εἰσιέναι εἰς τὰ ἱερὰ τὰ δημοτελῆ, ἐφ' ᾗ ἐὰν μοιχὸς ἁλῷ· ἐὰν δ' εἰσίωσι καὶ παρανομῶσι, νηποινεὶ πάσχειν ὑπὸ τοῦ βουλομένου, ὅ,τι ἂν πάσχῃ, πλὴν θανάτου, καὶ ἔδωκεν ὁ νόμος τὴν τιμωρίαν ὑπὲρ αὐτῶν τῷ ἐντυχόντι. διὰ τοῦτο δ' ἐποίησεν ὁ νόμος πλὴν θανάτου τἄλλα [1] ὑβρισθείσας, αὐτὴν μηδαμοῦ λαβεῖν δίκην, ἵνα μὴ μιάσματα μηδ' ἀσεβήματα γίγνηται ἐν τοῖς [2] ἱεροῖς· ἱκανὸν φόβον ταῖς γυναιξὶ παρασκευάζων τοῦ σωφρονεῖν, καὶ μηδὲν ἁμαρτάνειν, ἀλλὰ δικαίως οἰκουρεῖν, [3] διδάσκων, ὡς ἄν τι ἁμάρτῃ τούτων, ἅμα ἔκ τε τῆς οἰκίας τοῦ ἀνδρὸς ἐκβεβλημένη ἔσται, καὶ ἐκ τῶν ἱερῶν τῶν τῆς πόλεως. καὶ ὅτι ταῦθ' οὕτως ἔχει, τοῦ νόμου αὐτοῦ ἀκούσαντες ἀναγνωσθέντος, εἴσεσθε. καί μοι λάβε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ ΜΟΙΧΕΙΑΣ.

Ἐπειδὰν δὲ ἕλοι τὸν μοιχὸν, μὴ ἐξέστω τῷ ἑλόντι συνοικεῖν τῇ γυναικί· ἐὰν δὲ συνοικῇ, ἄτιμος ἔστω. μηδὲ τῇ γυναικὶ ἐξέστω εἰσιέναι εἰς τὰ ἱερὰ τὰ δημοτελῆ, ἐφ' ᾗ ἂν μοιχὸς ἁλῷ· ἐὰν δ' [4] εἰσίῃ, νηποινεὶ πασχέτω ὅ,τι ἂν πάσχῃ, πλὴν θανάτου.

κγ'. Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων μαρτυρίαν παρασχέσθαι, ὡς σπουδάζει περὶ τὰ ἱερὰ ταῦτα, καὶ ὡς πολλὴν πρόνοιαν περὶ αὐτῶν πεποίηται. ὁ γὰρ δῆμος ὁ Ἀθηναίων, κυριώτα- 1375
τος ὢν τῶν ἐν τῇ πόλει ἁπάντων, καὶ ἐξὸν αὐτῷ ποιεῖν ὅ,τι ἂν βούληται, οὕτω καλὸν καὶ σεμνὸν ἡγήσατ' εἶναι δῶρον τὸ Ἀθηναῖον γενέσθαι, ὥστε νόμους ἔθετο αὑτῷ καθ' οὓς ποιεῖσθαι δεῖ, ἐάν τινα βούλωνται, πολίτην· οἳ νῦν

[1] ὑβρισθεῖσαν αὐτὴν [2] ἱεροῖς, φόβον τ. γ. π., * ἱκανὸν τοῦ σωφρονεῖν, [3] * διδάσκαλον [4] εἴσεισι

ἑορταὶ, δημοτελὴς εὐωχία, opponuntur sacris familiarum privatis in Phil. Jud. Leg. Cai. p. 1071. D. et iii. Maccab. 4. 1. Bene Phintis Pythagorea matronas exire debere tradit, τὰς δημοτελέας θυηπολούσας τῷ ἀρχαγέτᾳ θεῷ τᾶς πόλιος ὑπὲρ αὐτᾶς καὶ τῶ ἀνδρὸς καὶ τῶ παντὸς οἴκω, in J. Stobæi Florileg. tit. LXXII. p. 445. WESSELING.

Ὑπὸ τοῦ βουλομένου] Ὑπὸ Restituo. Prætermisit Wolfius ex incuria. TAYLOR.

Πλὴν θανάτου] Hunc locum illustrat P. Faber Semestr. L. III. c. 21. pag. 334. IDEM.

Τἄλλα ὑβρισθείσας, αὐτὴν] Αὐτῶν puto, et referendum ad τἄλλα. JURIN. αὐτάς. AUGER.

Ἐπειδὰν δὲ ἕλοι] Petit. in L. A. l. VI. t. IV. §. V.

κγ'. Κυριώτατος] Forte κύριος. WOLF.

προπεπηλακισμένοι εἰσὶν ὑπὸ Στεφάνου τουτουῒ καὶ τῶν οὕτω γεγαμηκότων. ὅμως δ' ἀκούσαντες αὐτῶν, βελτίους ἔσεσθε, [1] καὶ κάλλιστα καὶ τὰ σεμνότατα δῶρα τοῖς εὐεργετοῦσι τὴν πόλιν διδόμενα, γνώσεσθε ὡς λελυμασμένοι εἰσί. πρῶτον μὲν γὰρ νόμος ἐστὶ τῷ δήμῳ κείμενος, μὴ ἐξεῖναι ποιήσασθαι Ἀθηναῖον, ὃν ἂν μὴ δι' ἀνδραγαθίαν εἰς τὸν δῆμον [2] τῶν Ἀθηναίων, ἄξιον ᾖ γενέσθαι πολίτην. ἔπειτ', ἐπειδὰν πεισθῇ ὁ δῆμος, καὶ δῷ τὴν δωρεὰν, οὐκ ἐᾷ κυρίαν γενέσθαι τὴν ποίησιν, ἐὰν μὴ τῇ ψήφῳ εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ἐκκλησίαν ὑπερεξακισχίλιοι Ἀθηναῖοι ψηφίσωνται, κρύβδην ψηφιζόμενοι. τοὺς δὲ πρυτάνεις κελεύει τιθέναι τοὺς καδίσκους ὁ νόμος, καὶ τὴν ψῆφον διδόναι προσιόντι τῷ δήμῳ, πρὶν τοὺς ξένους εἰσιέναι, καὶ τὰ [3] γέρα ἀναιρεῖν·

[1] καὶ τὰ κάλλιστα [2] τὸν [3] γέῤῥα * ἀναίρειν

Τῷ δήμῳ] Absunt a Ven. Bar. Quod nollem. Adjecta sunt enim significanter, ut satis ostendit Petit. LL. Attic. l. II. t. III. §. X. pag. 206. Edit. Nov. Cæterum de hoc membro orationis intelligendus est iste titulus in Harpocratione. Δημοποίητος. ὁ ξένος μὲν ὢν τῇ φύσει, ὑπὸ δὲ τοῦ δήμου πολίτης γεγενημένος· ὃν δὲ τρόπον γίνονταί τινες δημοποίητοι, δεδήλωκε Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας, εἰ γνήσιος. TAYLOR.

Καὶ τὰ γέρα ἀναιρεῖν] Suidas ἀμοιβὰς, ἀνταποδόσεις, τιμάς. Sed utrum, πρὶν τοὺς ξένους τὰ γέρα ἀναιρεῖν, an, τοὺς πρυτάνεις τὰ γέρα ἀναιρεῖν? Et quæ sunt illa γέρα? WOLF. De hoc loco disputant Petitus ad LL. Attic. pag. 206. seq. Ubbo Emmius in Appendice de Rep. Attica, T. IV. Antiqu. Græc. col. 607. Valesius ad Harpocr. in v. Γέῤῥα, Sigonius de Rep. Athen. II. 4. H. Steph. Thes. L. Gr. Append. col. 676. Quorum pro se sibi sapit Petitus, dum somniat somnium hujuscemodi, nimirum, illos, qui civium numero adscriberentur, *clypeos* populo dono dare solitos, γέῤῥον autem Persici clypei genus: deinde loci sententiam fere esse ejusmodi: *Populum prius in suffragia mitti oportere, quam hospites, quorum res agebatur, advenirent, et* γέῤῥα, *id est, munera sua, afferrent, quibus populum demererentur.* ideo autem ait ea voce usum Auctorem, qua clypei Persici vocitari solebant, quia lata esset ea Lex non ita multo post victos Persas ad Platæas; nullo autem potiori argumento suam ἀνδραγαθίαν hospites ostentare poterant, quam ἀναιροῦντες τὰ γέῤῥα, id est, offerentes P. A. clypeos Persicos, quasi illos Persis infensissimis Atheniensium hostibus eripuissent. Cætera, quæ nives nostras Caledonias frigiditate ipsa superant. Γέῤῥα (ita enim scribe, non γέρα, præmia) sunt in potiori et principali significatu Clypei viminei, quibus corpora militantium obtegerentur contra vim hostium; deinde περιφράγματα, tegumenta quævis, ad rem quamcunque contegendam et cooperiendam apta. Ideoque si tentoria corio, pellibus, aut tegete, plaustrum cratibus stragulisve obducas, id γέῤῥον rite exponere possis. Ut recte Harpocratio, in v. Γέῤῥα. Ἅπαν σκέπασμα, εἴτε δερμάτινον εἴη, εἴτε ἄλλης τινὸς ὕλης. Exemplo uno et altero res erit luculentior. Comicus lentitudinem popularium exprobrans, ait Acharn. 19.

Ὡς νῦν, ὁπότ' οὔσης κυρίας ἐκκλησίας,
Ἑωθινῆς, ἔρημος ἡ πνὺξ αὑτηί.
Οἱ δ' ἐν ἀγορᾷ λαλοῦσι, κἄνω καὶ κάτω
Τὸ σχοινίον φεύγουσι τὸ μεμιλτωμένον.

Ad quæ verba Scholiastes: Ὑπὲρ τοῦ ἐξ ἀνάγκης αὐτοὺς εἰς τὰς Ἐκκλησίας συνιέναι, τοῦτο ἐμηχανῶντο, καὶ πολλὰ ἄλλα. ἀνεπετάννυσαν γὰρ τὰ γέῤῥα, καὶ ἀπέκλειον τὰς ὁδοὺς, τὰς μὴ φερούσας εἰς τὴν ἐκκλησίαν· καὶ τὰ ὤνια ἀνῄρουν ἐν ταῖς ἀγοραῖς, ὅπως μὴ περὶ ταῦτα διατρίβοιεν· ἔτι μὴν καὶ μεμιλτωμένῳ σχοινίῳ περιβάλλοντες αὐτοὺς συνήλαυνον εἰς τὰς ἐκκλησίας. τοῦτο δὲ ἐποίουν ὑπὲρ τοῦ μὴ βραδῦναι. ὅσοι γὰρ ἐχρίοντο, ζημίαν ἐξέτινον. Liquere hinc arbitror posse, res venales in foro sub tentoriis prostituisse, et, cum seria res agebatur,

ἵνα κύριος ὢν αὐτὸς [1] αὑτοῦ ἕκαστος, σκοπῆται πρὸς αὑτὸν, ὅν τινα μέλλει πολίτην ποιήσεσθαι, εἰ ἄξιός ἐστι τῆς δωρεᾶς ὁ μέλλων λήψεσθαι. ἔπειτα μετὰ ταῦτα παρανόμων γραφὴν ἐποίησε κατ᾽ αὐτοῦ τῷ βουλομένῳ Ἀθηναίων· καί ἐστιν εἰσελθόντα εἰς τὸ δικαστήριον ἐξελέγξαι, ὡς οὐκ ἄξιός ἐστι τῆς δωρεᾶς, ἀλλὰ παρὰ τοὺς νόμους Ἀθηναῖος γέγονε. καὶ ἤδη τισὶ τοῦ δήμου δόντος τὴν δωρεὰν, λόγῳ ἐξαπατηθέντος ὑπὸ τῶν αἰτούντων, παρανόμων γραφῆς γενομένης, καὶ εἰσελθούσης εἰς τὸ δικαστήριον, 1376
ἐξελεγχθῆναι συνέβη τὸν εἰληφότα τὴν δωρεὰν, μὴ ἄξιον εἶναι αὐτῆς· καὶ ἀφείλετο τὸ δικαστήριον. καὶ τοὺς μὲν [2] πολλοὺς, καὶ παλαιοὺς, ἔργον διηγήσασθαι· ἃ δὲ πάντες μνημονεύετε, Πειθόλαν τε τὸν Θετταλὸν, καὶ Ἀπολλωνίδην τὸν Ὀλύνθιον, πολίτας ὑπὸ τοῦ δήμου γενομένους,

[1] αὑτοῦ [2] [πολλοὺς καὶ]

sublata ea integumenta, quibus cooperiebantur, aut saltem alia aliunde adhibita, ad viarum aditus obstruendos, ne elaberetur populus. Iterum: allato Athenas nuncio de Philippo Elateam occupante, et quæstione de aris focisque jamjam habenda, εὐθὺς ἐξαναστάντες — τούς τε ἐκ τῶν σκηνῶν (ait Orator de Corona §. νγ′.) τῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν ἐξεῖργον, καὶ τὰ γέῤῥα ἐνεπίμπρασαν, ne quis sc. in mora esset, cum populus de salute consuleret, verum unusquisque patriæ periclitanti opem ferret. Post hæc fortasse æquius accipiet lector meus, quæ Harpocratio non inscite de his locis Demosthenis observavit. Γέῤῥα. Δημ. — τὰ γέῤῥα ἐνεπίμπρασαν. νῦν γοῦν τὰ τῶν σκηνῶν σκεπάσματα καὶ παρακαλύμματα ἐμπίπρασθαί φησιν ὁ Δημοσθένης, ὑπὲρ τοῦ μὴ συνεστάναι περὶ τὰ ὤνια ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς, μηδὲ πρὸς ἄλλοις τισὶ τὰς διατριβὰς ἔχειν. ἐν δὲ τῷ κατὰ Νεαίρας, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, φησὶν οὕτω· τοὺς δὲ πρυτάνεις κελεύει τιθέναι τοὺς καδίσκους ὁ νόμος, καὶ τὴν ψῆφον διδόναι προσιόντι τῷ δήμῳ, πρὶν τοὺς ξένους εἰσιέναι, καὶ τὰ γέῤῥα ἀναιρεῖν. ἤτοι οὖν ταὐτὸν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος, ἢ τοιοῦτό τι ὑποληπτέον, ὡς παρὰ τοῖς ἐκκλησιάζουσι πολίταις ἡ ψῆφος ὑπὸ τῶν πρυτανέων ἐδίδοτο, πρὶν εἰσιέναι τοὺς ξένους, καὶ πρὶν ἀναιρεθῆναι τὰ περιφράγματα· τουτέστι, πρὶν ἀναπετασθῆναι τῇ ἐκκλησίᾳ, παντὶ τῷ εἰπεῖν βουλομένῳ. Sit ita igitur: Aut suffragia erant capienda, frequenti adhuc concione, priusquam Aulæa tollerentur, et populo domuitionis venia facta esset. Unde non admodum absimile esset istud Horatianum, A. P. 154.

Si Fautoris eges aulæa manentis, *et usque*
Sessuri, donec Cantor, Vos plaudite, dicat.

Adducam alia, unde hæc notio τῶν γέῤῥων stabiliri possit et in perpetuum confirmari. Γέῤῥον τετράγωνον σκέπασμα ἐκ στερεᾶς βύρσης, ᾧ ἀντὶ ἀσπίδος ἐχρῶντο Σκύθαι ἐν τοῖς πολέμοις ἐσκεπασμένοι. φέρεται δὲ καὶ ἐπὶ ἄλλων σημαινομένων παρὰ τοῖς παλαιοῖς. παρ᾽ Ἐπιχάρμῳ μὲν γὰρ γεῤῥαιναξία, καὶ εἴρηται ἐπὶ τῶν αἰδοίων. Ἀλκμὰν δὲ ἐπὶ τῶν οἰστῶν τέθεικε τὴν λέξιν. Δημοσθένης δὲ ἐπὶ τῶν σκηνῶν καὶ τῶν περιφραγμάτων — σκηνώματά ἐστιν, ἐν οἷς παραφυλάττοντες τὰς εἰσόδους διατρίβουσι. Etym. M. Γέῤῥα. Περσικὰ μέν ἐστιν ὅπλα, δερμάτινα κυρίως, καταχρηστικῶς δὲ, ἅπαν σκέπασμα, εἴτε δερμάτινον, εἴτε ἐξ ἄλλης τινὸς ὕλης, γέῤῥον ἐλέγετο — γέῤῥα (ita enim lege, non δέῤῥα) καὶ αἱ σκηναὶ, ἐν αἷς τὰ ὤνια ἐπιπράσκετο, καὶ τὰ στρωτήρια λέγοιτ᾽ ἂν ὁμοίως, καὶ τὰ τῶν σκηνῶν περιφράγματα. διὸ καὶ Δημοσθένης τὰ τῶν σκηνῶν σκεπάσματα γέῤῥα καλῶν ἐμπιπρᾶσθαι λέγει· ἐπὶ σταυροῦ δέ φησιν Εὔπολις καὶ Δημοσθένης, τὰ γέῤῥα ἐνεπίμπρασαν. καὶ οἱ τόποι οἱ περιπεφραγμένοι. Strabo L. VII. p. m. 294. de Cimbris: ἐν δὲ τοῖς ἀγῶσιν ἔτυπτον τὰς βύρσας τὰς περιτεταμένας τοῖς γέῤῥοις τῶν ἁρμαμαξῶν, ὥστ᾽ ἀποτελεῖσθαι ψόφον ἐξαίσιον. Adde Eustath. ad Odyss. X. pag. 780. Edit. Bas. TAYLOR.

Σκοπῆται] Ita ex Ven. Bar. et Edit. Luteciana, pro σκοπεῖται. IDEM.

ἀφείλετο τὸ δικαστήριον. ταῦτα γὰρ οὐ πάλαι ἐστὶ γεγενημένα, ὥςτε ἀγνοεῖν ὑμᾶς.

κδ′. Οὕτω τοίνυν καλῶς καὶ ἰσχυρῶς τῶν νόμων κειμένων ὑπὲρ τῆς πολιτείας, δι᾽ ὧν δεῖ Ἀθηναῖον γενέσθαι, ἕτερός τίς [1] ἐστιν ἐφ᾽ ἅπασι τούτοις κυριώτατος [2] νόμος κείμενος· οὕτω πολλὴν ὁ δῆμος πρόνοιαν ἐποιεῖτο ὑπὲρ αὑτοῦ, καὶ τῶν θεῶν, ὥςτε δι᾽ εὐσεβείας τὰ ἱερὰ θύεσθαι ὑπὲρ τῆς πόλεως. ὅσους γὰρ ἂν ὁ δῆμος ποιήσηται ὁ Ἀθηναίων πολίτας, ὁ νόμος ἀπαγορεύει διαῤῥήδην, μὴ ἐξεῖναι αὐτοῖς τῶν ἐννέα ἀρχόντων γενέσθαι, μηδὲ ἱερωσύνης μηδεμιᾶς μετασχεῖν· τοῖς δ᾽ ἐκ τούτων μετέδωκεν ἤδη ὁ δῆμος ἁπάντων, καὶ προσέθηκεν, ἐὰν ὦσιν ἐκ γυναικὸς ἀστῆς, καὶ ἐγγυητῆς κατὰ τὸν νόμον. καὶ ὅτι ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, μεγάλῃ καὶ περιφανεῖ μαρτυρίᾳ ἐγὼ ὑμῖν δηλώσω. βούλομαι δ᾽ ὑμῖν τὸν νόμον πόῤῥωθεν προδιηγήσασθαι, ὡς ἐτέθη, καὶ πρὸς οὓς διωρίσθη, ὡς ἄνδρας ἀγαθοὺς ὄντας, καὶ βεβαίους φίλους περὶ τὸν δῆμον γεγονότας. ἐκ τούτων γὰρ ἁπάντων εἴσεσθε τήν τε τοῦ δήμου δωρεὰν τὴν ἀπόθετον τοῖς εὐεργέταις προπηλακιζομένην, καὶ ὅσων ὑμᾶς
1377 ἀγαθῶν κωλύουσι κυρίους εἶναι, Στέφανός τε οὑτοσὶ, καὶ οἱ τὸν αὐτὸν τρόπον τούτῳ γεγαμηκότες, καὶ παιδοποιούμενοι.

κέ. Πλαταιεῖς γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μόνοι τῶν Ἑλλήνων ὑμῖν ἐβοήθησαν [3] Μαραθῶναδε, ὅτε Δᾶτις, ὁ βασιλέως Δαρείου στρατηγὸς, ἀναχωρῶν ἐξ Ἐρετρίας, Εὔβοιαν ἐφ᾽ ἑαυτῷ ποιησάμενος, ἀπέβη εἰς τὴν χώραν πολλῇ δυνάμει, καὶ ἐπόρθει· καὶ ἔτι καὶ νῦν τῆς ἀνδραγαθίας αὐτῶν ὑπομνήματα [4] ἐν τῇ Ποικίλῃ στοᾷ γραφὴ δεδήλωκεν. ὡς ἕκαστος γὰρ τάχους εἶχεν, εὐθὺς προσβοηθῶν γέγραπται,

[1] Deest ἐστιν. [2] νόμος ἐστὶ κείμενος [3] Μαραθῶνάδε [4] ἡ ἐν

κέ. Ἀπέβη] Ἀνέβη puto, vel ἐπέβη. JURIN.

Χώραν] Sub. ἡμετέραν. AUGER.

Ἐν τῇ Ποικίλῃ στοᾷ γραφὴ] Puto, ἡ ἐν τῇ Π. στοᾷ γραφή. JURIN. His lubet adjicere Harpocrationis verba: Ὅτι διαμαρτάνει Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας, λέγων Πλαταιέας γεγράφθαι ἐν τῇ Ποικίλῃ στοᾷ. οὐδεὶς γὰρ τοῦτο εἴρηκεν, ὥσπερ οὐδὲ Κρατερὸς ἐν τῇ τῶν ψηφισμάτων συναγωγῇ. Eadem habet Suidas v. Ὁ κάτωθεν νόμος. Frustra vero fuisse doctissimum istum Criticum contendit Meursius Attic. Lect. I. 26. auctoritate Pausaniæ. TAYLOR. L. ἡ ἐν τῇ etc. AUGER.

Ὡς — τάχους] *Quantum celeritatis*: intellige, *cum tanta celeritate quantam quisque habuit.* et p. 400. v. 1. οἱ τὰς κυνᾶς etc. sub. εἰσὶ, *sunt hi qui habent galeas Bœotias.* κυνᾶς contracte pro κυνέας, sc. *galeas quales Bœoti gestabant.* AUGER.

Γέγραπται, οἱ τὰς κύνας τὰς Βοιωτίας

οἱ τὰς [1]κύνας τὰς Βοιωτίας ἔχοντες. πάλιν δὲ Ξέρξου
ἰόντος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, Θηβαίων Μηδισάντων, οὐκ ἐτόλ-
μησαν ἀποστῆναι τῆς ἡμετέρας φιλίας· ἀλλὰ μόνοι τῶν
ἄλλων Βοιωτῶν οἱ μὲν ἡμίσεις αὐτῶν, μετὰ Λακεδαιμονίων
καὶ Λεωνίδου ἐν Θερμοπύλαις παραταξάμενοι τῷ βαρβάρῳ
ἐπιόντι, συναπώλοντο· οἱ δὲ λοιποὶ ἐμβάντες εἰς τὰς ἡμε-
τέρας τριήρεις, ἐπειδὴ αὐτοῖς οἰκεῖα σκάφη οὐχ ὑπῆρχε,
συνεναυμάχουν ὑμῖν ἐπί τε Ἀρτεμισίῳ, καὶ ἐν Σαλαμῖνι·
καὶ τὴν τελευταίαν μάχην [2]Πλαταιέσι Μαρδονίῳ, τῷ βα-
σιλέως στρατηγῷ, μεθ᾽ ὑμῶν καὶ τῶν συνελευθερούντων
τὴν Ἑλλάδα μαχεσάμενοι, εἰς κοινὸν τὴν ἐλευθερίαν τοῖς
ἄλλοις Ἕλλησι κατέθηκαν. ἐπεὶ δὲ Παυσανίας, ὁ Λακε-
δαιμονίων βασιλεὺς, ὑβρίζειν ἐνεχείρει ὑμᾶς, καὶ οὐκ
ἠγάπα ὅτι τῆς ἡγεμονίας [3]μόνοι ἠξιώθησαν Λακεδαιμόνιοι
ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων· καὶ ἡ πόλις τῇ μὲν ἀληθείᾳ ἡγεῖτο
τῆς ἐλευθερίας τοῖς Ἕλλησι, τῇ δὲ φιλοτιμίᾳ οὐκ ἠναντι-
οῦτο τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἵνα μὴ φθονηθῶσιν ὑπὸ τῶν
συμμάχων· ἐφ᾽ οἷς φυσηθεὶς Παυσανίας, ὁ τῶν Λακεδαι- 1378
μονίων βασιλεὺς, ἐπέγραψεν ἐπὶ τὸν τρίποδα ἐν Δελφοῖς,
ὃν οἱ Ἕλληνες οἱ συμμαχεσάμενοι τὴν [4]ἐν [2]Πλαταιέσι
μάχην, καὶ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν ναυμαχήσαντες,
κοινῇ ποιησάμενοι, ἀνέθηκαν ἀριστεῖον τῷ Ἀπόλλωνι ἀπὸ
τῶν βαρβάρων,

Ἑλλήνων ἀρχηγὸς ἐπεὶ στρατὸν ὤλεσε Μήδων
Παυσανίας, Φοίβῳ μνῆμ᾽ ἀνέθηκε τόδε,

[1] κυνᾶς   [2] Πλαταιᾶσι   [3] μόνον   [4] Deest ἐν.

ἔχοντες] Videtur aliquid deesse. Wolf.

Κύνας τὰς Βοιωτίας] *Canes illi Bœotias habentes.* Wolfius. Rescribendum est κυνᾶς, sive κυνέας, *galeas*. Vide Suid. v. Κυνέας. Hoc monstri procurarunt olim Valesius ad Harpocr. pag. 143. P. Leopard. Emend. XVI. 12. et Kuster. ad Suidam v. c. Galea Bœotica memoratur ab Antiquorum plerisque. Κράνος γε μὴν κράτιστον εἶναι νομίζομεν τὸ Βοιωτιουργές. τοῦτο γὰρ αὖ στεγάζει μάλιστα πάντα τὰ ὑπερέχοντα τοῦ θώρακος, ὁρᾷν δὲ οὐ κωλύει. Xenopho π. Ἱππικῆς non procul a fine. Ἔχει δὲ πτέρυγας τὸ φύλλον καὶ ἐπ᾽ ἔλαττον, ὥστε τὴν ὅλην μορφὴν εἶναι κυκλοειδῆ καὶ παρόμιον μάλιστα ταῖς Βοιωτίαις κυνέαις. Theophrast. Hist. Plant. III. 10. Λέγεται οὖν ὁ τοῦ Γρύλλου τὴν μὲν ἀσπίδα Ἀργολικὴν ἔχειν, τὸν δὲ θώρακα Ἀττικὸν, τὸ δὲ κράνος Βοιωτιουργές. Ælian. V. H. III. 24. Εὐδόκιμα δὲ, θώραξ Ἀττικουργὴς, κράνος Βοιωτιουργές. Poll. L. I. C. X. Taylor.

Πλαταιέσι] Forte Πλαταιεῖς, nisi legendum sit Πλαταιᾶσι, ut Θεσπιᾶσι, et Ὀλυμπιᾶσι, aut Πλαταιεῦσι. Paulo post v. 20. iterum legitur τὴν ἐν Πλαταιέσι μάχην, cum Πλαταιεῦσι postulet ἀναλογία, si sit Dativus, ut, ἐν τοῖς Ἕλλησιν, ἀντὶ τοῦ, ἐν τῇ Ἑλλάδι. Historiam vide H. Thucyd. Wolf. Malim Πλαταιᾶσι. Auger.

Ἑλλήνων ἀρχηγὸς] Thucyd. I. §. 132. Plutarch. de Herodoti malign. juxta finem, et Suid. v. Παυσανίας, eadem habent. Confer eruditissimum Wesselingium ad

ὡς αὐτοῦ [1]τοῦ ἔργου ὄντος, καὶ τοῦ ἀναθήματος, ἀλλ᾽ οὐ
κοινοῦ τῶν συμμάχων. ὀργισθέντων [2]δὲ τῶν Ἑλλήνων, οἱ
Πλαταιεῖς λαγχάνουσι δίκην τοῖς Λακεδαιμονίοις εἰς τοὺς
Ἀμφικτύονας χιλίων ταλάντων ὑπὲρ τῶν συμμάχων, καὶ
ἠνάγκασαν αὐτοὺς, ἐκκόψαντας τὰ ἐλεγεῖα, ἐπιγράψαι
τὰς πόλεις τὰς κοινωνούσας τοῦ ἔργου· διόπερ αὐτοῖς οὐχ
ἥκιστα παρηκολούθει ἡ ἔχθρα παρὰ Λακεδαιμονίων, [3]καὶ
ἐκ τοῦ γένους τοῦ βασιλείου. καὶ ἐν μὲν τῷ παρόντι, οὐκ
εἶχον αὐτοῖς ὅ,τι χρήσωνται οἱ Λακεδαιμόνιοι· ὕστερον δὲ
ὡς πεντήκοντα ἔτεσιν, Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου, [4]Λακε-
δαιμονίων βασιλεὺς, εἰρήνης οὔσης, ἐνεχείρησεν αὐτῶν κα-
ταλαβεῖν τὴν πόλιν. ἔπραξε δὲ ταῦτ᾽ ἐκ Θηβῶν δι᾽ Εὐρυ-
μάχου τοῦ Λεοντιάδου Βοιωταρχοῦντος, ἀνοιξάντων τὰς
πύλας τῆς νυκτὸς Ναυκλείδου καὶ ἄλλων τινῶν μετ᾽ αὐ-
τοῦ, πεισθέντων χρήμασιν. αἰσθόμενοι δ᾽ οἱ Πλαταιεῖς
ἔνδον ὄντας τοὺς Θηβαίους τῆς νυκτὸς, καὶ ἐξαπίνης [5]αὐ-
τῶν τὴν πόλιν ἐν εἰρήνῃ κατειλημμένην, προσεβοήθουν καὶ
αὐτοὶ, καὶ συνετάττοντο. καὶ ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγίγνετο, καὶ
εἶδον οὐ πολλοὺς ὄντας τοὺς Θηβαίους, ἀλλὰ τοὺς πρώτους
1379 αὐτῶν εἰσεληλυθότας — ὕδωρ γὰρ γενόμενον τῆς νυκτὸς
πολὺ ἐκώλυσεν αὐτοὺς πάντας εἰσελθεῖν, ὁ γὰρ Ἀσωπὸς
ποταμὸς μέγας ἐῤῥύη, καὶ διαβῆναι οὐ ῥᾴδιον ἦν, ἄλλως
τε καὶ νυκτὸς —, ὡς οὖν εἶδον οἱ Πλαταιεῖς τοὺς Θηβαί-
ους ἐν τῇ πόλει, καὶ ἔγνωσαν ὅτι οὐ πάντες πάρεισιν,
ἐπιτίθενται, καὶ εἰς μάχην ἐλθόντες κρατοῦσι, καὶ φθά-
νουσιν ἀπολέσαντες αὐτοὺς πρὶν τοὺς ἄλλους προσβοηθῆ-
σαι· καὶ ὡς ὑμᾶς πέμπουσιν εὐθὺς ἄγγελον, τήν τε πρᾶ-
ξιν φράσοντα, καὶ τὴν μάχην δηλώσοντα ὅτι νικῶσι, καὶ
βοηθεῖν ἀξιοῦντες, ἂν οἱ Θηβαῖοι τὴν χώραν αὐτῶν δηῶσιν.
ἀκούσαντες δὲ οἱ [6]τότ᾽ Ἀθηναῖοι τὰ γεγονότα, διὰ τά-

[1] τοῦ * τε ἔργου   [2] [δὲ]   [3] καὶ * τῶν ἐκ   [4] ὁ Λακεδ.   [5] αὐτῶν   [6] Deest τότ᾽.

Diod. Sic. L. XI. §. 33. Porro Cornelius Nepos in Pausania eandem historiam narrat: *Primum in eo est reprehensus, quod ex præda tripodem aureum Delphis posuisset, epigrammate scripto, in quo hæc erat sententia:* SUO DUCTU BARBAROS APUD PLATÆAS ESSE DELETOS EJUSQUE VICTORIÆ ERGO APOLLINI DONUM DEDISSE. *Hos versus Lacedæmonii exsculpserunt, neque aliud scripserunt, quam nomina earum Civitatum, quarum auxilio Persæ erant victi.* Taylor.

Ἐκκόψαντας] Lege ἐκκολάψαντας, monente marg. Benenati, et Bodl. Ita quoque scribunt Auctores, quos proxime super hoc monumento adduxi, Thucydides et Plutarchus. Vide Orat. contr. Eubul. p. 1318. ult. ed. R. Idem.

Ἀκούσαντες δ᾽ οἱ Ἀθηναῖοι] Perinde ac

χους ἐβοήθουν εἰς τὰς Πλαταιάς. καὶ οἱ Θηβαῖοι ὡς ἑώρων τοὺς Ἀθηναίους βεβοηθηκότας τοῖς [1] Πλαταιέσιν, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου. ὡς οὖν ἀπέτυχον οἱ Θηβαῖοι τῆς πείρας, καὶ οἱ Πλαταιεῖς τοὺς ἄνδρας οὓς ἔλαβον αὐτῶν [2] ἐν μάχῃ, ζῶντας ἀπέκτειναν, ὀργισθέντες οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀπροφασίστως ἤδη στρατεύουσιν ἐπὶ τὰς Πλαταιάς, Πελοποννησίοις μὲν ἅπασι πλὴν Ἀργείων, τὰ δύο μέρη τῆς στρατιᾶς ἀπὸ τῶν πόλεων ἑκάστων πέμπειν ἐπιτάξαντες, Βοιωτοῖς δὲ τοῖς ἄλλοις ἅπασι, καὶ Λοκροῖς, καὶ Φωκεῦσι, καὶ Μαλιεῦσι, καὶ Οἰταίοις, καὶ Αἰνιᾶσι πανδημεὶ ἐπαγγείλαντες στρατεύειν. καὶ περικαθεζόμενοι αὐτῶν τὸ τεῖχος πολλῇ δυνάμει, ἐπηγγέλλοντο, εἰ βούλοιντο τὴν μὲν πόλιν αὐτοῖς παραδοῦναι, τὴν [3] καὶ χώραν ἔχειν, καὶ καρποῦσθαι τὰ [4] αὐτῶν, ἀφίστασθαι δὲ τῆς Ἀθηναίων συμμαχίας. οὐκ ἐθελησάντων δὲ τῶν Πλαταιέων, ἀλλ' ἀποκριναμένων, ὅτι ἄνευ Ἀθηναίων οὐδὲν ἂν πράξειαν, ἐπολιόρκουν αὐτοὺς διπλῷ τείχει περιτειχίσαντες δέκα ἔτη, πολλὰς καὶ 1380
παντοδαπὰς πείρας προσάγοντες. ἐπεὶ δ' ἀπειρήκεσαν οἱ Πλαταιεῖς, καὶ ἐνδεεῖς ἦσαν ἁπάντων, καὶ ἠπόρουντο τῆς σωτηρίας, διακληρωσάμενοι πρὸς σφᾶς αὐτούς, οἱ μὲν, ὑπομείναντες ἐπολιορκοῦντο· οἱ δὲ, τηρήσαντες νύκτα, καὶ ὕδωρ, καὶ ἄνεμον πολύν, ἐξελθόντες ἐκ τῆς πόλεως, καὶ

[1] πλαταιεῦσιν [2] ἐν τῇ μάχῃ ζῶντας, [3] δὲ [4] αὑτῶν

si ex Historico aliquo hæc decerpta sint. Alias dicere solet: *ἀκούσαντες δ' οἱ πρόγονοι, ἢ, οἱ πατέρες ὑμῶν.* Sed quid si legatur: *οἱ τότ' Ἀθηναῖοι*, vel, *οἱ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον Ἀθηναῖοι*? Wolf. *Ἀξιοῦντες* pro *ἀκούσαντες* habent Editi a Feliciano et Manutio. Wolfianam lectionem ignorant cuncti. Nec satis video, quid recepta habeant in se difficultatis, ut tantopere æstuaret Wolfius, aut cur in alio loco annotaret, *videri sibi hunc locum mendosum*. Taylor.

Πλαταιέσιν] Ita omnes editi. Wolfius dedit *Πλαταιεῦσιν*, quo pacto reperitur in Codd. Ven. et Bar. Idem.

Ἐν μάχῃ, ζῶντας ἀπέκτειναν] Interpungendum, *ἐν μάχῃ ζῶντας, ἀπέκτειναν*. Jurin.

Μαλιεῦσι] Varie in exemplaribus nostris exaratur; in nonnullis voces *καὶ Αἰνιᾶσι* desunt. Certe, si integra sit vulgata lectio, Scriptoris istius fidem id merito levare potest: cum harum civitatum alias in fide semper videam perseverasse Atheniensium, alias serius in Lacedæmoniorum amicitiam receptos, quam hæc acta sint. Taylor.

Πόλιν — παραδοῦναι] Hæc inaccurate et indistincte ab Auctore nostro traduntur. Thucydides, unde tota hæc de Platæensibus historia desumitur, ita habet: *Ὑμεῖς πόλιν καὶ οἰκίας παράδοτε ἡμῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ γῆς ὅρους ἀποδείξατε, καὶ δένδρα ἀριθμῷ τὰ ὑμέτερα, καὶ ἄλλο εἴ τι δυνατὸν εἰς ἀριθμὸν ἐλθεῖν. αὐτοὶ δὲ μεταχωρήσατε, ὅποι βούλησθε, ἕως ἂν ὁ πόλεμος ᾖ· ἐπειδὰν δὲ παρέλθῃ, ἀποδώσομεν. μέχρι δὲ τοῦδε ἕξομεν παρακαταθήκην, ἐργαζόμενοι, καὶ φορὰν φέροντες, ἣ ἂν ὑμῖν μέλλῃ ἱκανὴ ἔσεσθαι.* II. 27. Taylor.

Τὴν καὶ χώραν] *Τὴν δὲ χώραν*. Jurin.

Περιτειχίσαντες δέκα ἔτη] Peccat contra historiam hic numerus. Lege *δύο ἔτη* ex Thucydide et aliis. Palmer. Similiter quoque Wassæus ad Thucyd. III. 52. Taylor. Imo *δύο ἔτη*, quod historiæ

ὑπερβάντες τὸ [1] περιτείχισμα τῶν πολεμίων, λαθόντες τὴν στρατιάν, ἀποσφάξαντες τοὺς φύλακας, διασώζονται δεῦρο, δεινῶς διακείμενοι καὶ ἀπροσδοκήτως· οἱ δ' ὑπομείναντες αὐτῶν, ἁλούσης τῆς πόλεως κατὰ κράτος, ἀπεσφάγησαν πάντες οἱ ἡβῶντες, παῖδες δὲ καὶ γυναῖκες ἐξηνδραποδίσθησαν, ὅσοι μὴ προαισθόμενοι ἐπιόντας τοὺς Λακεδαιμονίους ὑπεξῆλθον Ἀθήναζε. τοῖς οὖν οὕτω φανερῶς ἐνδεδειγμένοις τὴν εὔνοιαν τῷ δήμῳ, καὶ προεμένοις ἅπαντα τὰ αὑτῶν, καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας, πάλιν σκοπεῖτε, πῶς μετέδοτε τῆς πολιτείας. ἐκ γὰρ τῶν ψηφισμάτων τῶν ὑμετέρων καταφανὴς πᾶσίν ἐστιν ὁ νόμος, καὶ γνώσεσθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω. καί μοι λάβε τὸ ψήφισμα τοῦτο, καὶ ἀνάγνωθι αὐτοῖς.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΠΕΡΙ ΠΛΑΤΑΙΕΩΝ.

Ἱπποκράτης εἶπε· Πλαταιέας εἶναι Ἀθηναίους ἀπὸ τῆσδε τῆς ἡμέρας, ἐντίμους, καθάπερ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι, καὶ μετεῖναι αὐτοῖς, ὧνπερ Ἀθηναίοις μέτεστι, πάντων, καὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων, πλὴν εἴ τις ἱερωσύνη ἢ τελετή ἐστιν ἐκ γένους, μηδὲ τῶν ἐννέα ἀρχόντων, τοῖς δ' ἐκ τούτων· καταvεῖμαι δὲ τοὺς Πλαταιέας εἰς τοὺς δήμους καὶ τὰς φυλάς· ἐπειδὰν δὲ νεμη-
1381 θῶσι, μὴ ἐξέστω ἔτι Ἀθηναίῳ μηδενὶ γίγνεσθαι Πλαταιέων, μὴ εὑρομένῳ παρὰ τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων.

ὁρᾶτε δή, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς καλῶς καὶ δικαίως ἔγραψεν ὁ ῥήτωρ ὑπὲρ τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων, καὶ ἠξίωσε τοὺς Πλαταιέας [2] λαμβάνοντας τὴν δωρεάν, πρῶτον μὲν δοκιμασθῆναι ἐν τῷ δικαστηρίῳ κατ' ἄνδρα ἕκαστον, εἰ

[1] περιτείχισμα, τῶν πολεμίων λαθόντες τὴν στρατιάν, [2] * τοὺς λαμβάνοντας

congruum est. Auger.

Ἀποσφάξαντες τοὺς φύλακας] Sed neque hoc verum est. Taylor.

Ἁλούσης τῆς πόλεως κατὰ κράτος] Neque illud. Thucyd. III. 52. *Γνοὺς δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος ἄρχων τὴν ἀσθένειαν αὐτῶν, βίᾳ μὲν οὐκ ἐβούλετο ἑλεῖν· εἰρημένον γὰρ ἦν αὐτῷ ἐκ Λακεδαίμονος. — προσπέμπει αὐτοῖς κήρυκα, λέγοντα, εἰ βούλονται παραδοῦναι τὴν πόλιν ἑκόντες — οἱ δὲ (ἦσαν γὰρ ἤδη ἐν τῷ ἀσθενεστάτῳ) παρέδοσαν τὴν πόλιν.*

Ὁ νόμος] Forte *ὁ τρόπος*. Wolf. Vertit Wolfius: *evidens omnibus erit ea ratio.* Potius: *evidens omnibus erit ea lex.* Loquitur nempe de ea lege, quæ vetat cives adscititios in collegium novemvirorum cooptari, etc. Vid. §. κγ'. Jurin.

Πλὴν εἴ τις ἱερωσύνη, ἢ τελετή ἐστιν ἐκ γένους] Ait Petitus ad LL. Attic. L. II. Tit. III. hæc non recte dici, quoniam *ne indigenæ quidem Cives poterant capi sacerdotes, ubi sacerdotium erat alicujus gentis aut familiæ proprium*, ideoque legi debere arbitratur: *πλὴν εἴ τις ἱερωσύνη ἢ τελετή ἐστιν εὐγενῶν μηδὲ τῶν ἐννέα ἀρχόντων.* En hominem, neque natum, neque factum, ad Scriptorem antiquum emaculandum! Sed de ista causa satis doctissimus Wesselingius ad locum. Taylor. Vid. Corsin. Fast. Att. par. I. d. I. §. XII. XIII.

Ὑπὲρ τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων] Restitui *τοῦ δήμου*. Elapsum, credo, id non sciente Wolfio. Taylor.

Δοκιμασθῆναι] Hoc in decreto non est, sive ad integrum adscriptum non est, sive Orator oscitantia judicum abuti voluit.

ἔστι Πλαταιεὺς, καὶ εἷς τῶν φίλων τῶν τῆς πόλεως· ἵνα μὴ ἐπὶ ταύτῃ τῇ προφάσει πολλοὶ μεταλάβωσι τῆς πολιτείας. ἔπειτα τοὺς δοκιμασθέντας ἀναγραφῆναι ἐν στήλῃ λιθίνῃ, καὶ στῆσαι ἐν ἀκροπόλει πρὸς τῇ θεῷ· ἵνα σώζηται ἡ δωρεὰ τοῖς ἐπιγιγνομένοις, καὶ ᾖ ἐξελέγξαι ὅτου ἂν ἕκαστος ᾖ συγγενής. καὶ ὕστερον οὐκ [1] ἐᾷ γίγνεσθαι Ἀθηναῖον ἐξεῖναι, ὃς ἂν μὴ νῦν γένηται, καὶ δοκιμασθῇ ἐν τῷ δικαστηρίῳ· τοῦ μὴ πολλοὺς φάσκοντας Πλαταιέας εἶναι, κατασκευάζειν [2] αὐτοῖς πολιτείαν. ἔπειτα καὶ τὸν νόμον διωρίσατο ἐν τῷ ψηφίσματι πρὸς αὐτοὺς εὐθέως ὑπέρ τε τῆς πόλεως καὶ τῶν θεῶν, καὶ μὴ ἐξεῖναι αὐτῶν μηδενὶ τῶν ἐννέα ἀρχόντων λαχεῖν, μηδὲ ἱερωσύνης μηδεμιᾶς, τοῖς δ' ἐκ τούτων, ἂν ὦσιν ἐξ ἀστῆς γυναικὸς καὶ ἐγγυητῆς κατὰ τὸν νόμον.

κϛ'. Οὐκοῦν [3] δεινὸν πρὸς μὲν τοὺς ἀστυγείτονας καὶ [4] ὁμολογουμένως ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν πόλιν γεγενημένους, οὕτω καλῶς καὶ ἀκριβῶς [5] διορίσασθαι περὶ ἑκάστου, ἐφ' οἷς δεῖ ἔχειν τὴν δωρεάν· τὴν δὲ περιφανῶς [6] καὶ ἀκριβῶς ἐν ἁπάσῃ τῇ Ἑλλάδι πεπορνευμένην, οὕτως αἰσχρῶς καὶ ὀλιγώρως ἐάσετε ὑβρίζουσαν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀσεβοῦσαν εἰς τοὺς θεοὺς, ἀτιμώρητον εἶναι, ἣν οὔτε 1382
οἱ πρόγονοι ἀστὴν κατέλιπον, οὔθ' ὁ δῆμος [7] πολίτην ἐποιήσατο. ποῦ γὰρ αὐτὴ οὐκ εἴργασται τῷ σώματι; ἢ [8] ποῦ οὐκ ἐλήλυθεν ἐπὶ τῷ καθ' ἡμέραν μισθῷ; οὐκ ἐν Πελοποννήσῳ μὲν πάσῃ, ἐν Θετταλίᾳ δὲ καὶ Μαγνησίᾳ, μετὰ Σιμοῦ τοῦ Λαρισσαίου καὶ Εὐρυδάμαντος τοῦ Μειδίου υἱοῦ, ἐν Χίῳ δὲ καὶ ἐν Ἰωνίᾳ τῇ πλείστῃ, μετὰ Σωτάδου τοῦ Κρητὸς ἀκολουθοῦσα, μισθωθεῖσα ὑπὸ τῆς Νικαρέτης, ὅτε ἔτι ἐκείνης ἦν; τὴν δὲ ὑφ' ἑτέροις οὖσαν, καὶ ἀκολουθοῦσαν τῷ διδόντι, τί οἴεσθε ποιεῖν; ἆρ' οὐχ ὑπηρετεῖν

[1] * εἴα [2] αὐτοῖς [3] δεινὸν, * εἰ πρὸς [4] ὁμολογουμένους [5] * διωρίσασθε [6] [καὶ ἀκριβῶς] [7] πολῖτιν [8] ποῖ

Wolf.

κϛ'. Ὁμολογουμένως] Editi et MSti ὁμολογουμένους. Taylor.

Καὶ ἀκριβῶς] Delent Ven. et Bar. Idque recte. Natum est ex simili in linea superiore, quod etiam abest ab eod. Ven. Idem. Delenda vid. Auger.

Οὔθ' ὁ δῆμος πολίτην] Πολῖτιν per ι, fœminino genere. Wolf. Ita Editi MStique. Taylor. Imo πολῖτιν. Auger.

Ποῦ γὰρ αὐτῇ οὐκ εἴργασται τῷ σώματι;] Passive pro ὑπ' αὐτῆς. Sed quid si αὐτὴ οὐκ εἴργασται? nominativo et active. Wolf.

τοῖς χρωμένοις εἰς ἁπάσας ἡδονάς; εἶτα τὴν τοιαύτην, καὶ περιφανῶς ἐγνωσμένην ὑπὸ πάντων γῆς περίοδον εἰργασμένην, ψηφιεῖσθε ἀστὴν εἶναι; καὶ τί καλὸν φήσετε πρὸς τοὺς ἐρωτῶντας διαπεπρᾶχθαι; ἢ ποίᾳ αἰσχύνῃ καὶ ἀσεβείᾳ οὐκ ἔνοχοι αὐτοὶ εἶναι; πρὶν μὲν γὰρ γραφῆναι ταύτην, καὶ εἰς ἀγῶνα καταστῆναι, καὶ πυθέσθαι πάντας, ἥτις ἦν, καὶ [1] οἷς ἠσέβηκε, τὰ μὲν ἀδικήματα ταύτης ἦν ἂν, ἡ δ' ἀμέλεια τῆς πόλεως, καὶ οἱ μὲν οὐκ ᾔδεσαν ὑμῶν, οἱ δὲ πυθόμενοι τῷ μὲν λόγῳ ἠγανάκτουν, τῷ δ' ἔργῳ οὐκ εἶχον ὅ,τι χρήσαιντο αὐτῇ, οὐδενὸς εἰς ἀγῶνα καθιστάντος, οὐδὲ διδόντος περὶ αὐτῆς τὴν ψῆφον· ἐπειδὴ δὲ καὶ ἴστε πάντες, καὶ ἔχετε ἐφ' ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ κύριοί ἐστε κολάσαι, ὑμέτερον ἤδη τὸ ἀσέβημα γίγνεται τὸ πρὸς τοὺς θεοὺς, ἐὰν μὴ ταύτην κολάσητε. τί δὲ καὶ φήσειεν ἂν ὑμῶν ἕκαστος ἀπιὼν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἢ θυγατέρα, ἢ μητέρα, ἀποψηφισάμενος ταύτης, ἐπειδὰν ἔρη-
1383 ται ὑμᾶς, ποῦ ἦτε; καὶ εἴπητε, ὅτι ἐδικάζομεν. [2] τῷ; ἐρήσεται εὐθύς. Νεαίρᾳ δηλονότι φήσετε. [3] οὐ δέ; ὅτι ξένη οὖσα ἀστῷ συνοικεῖ παρὰ τὸν νόμον, καὶ ὅτι τὴν θυγατέρα μεμοιχευμένην ἐξέδωκε Θεογένει τῷ βασιλεύσαντι, καὶ αὕτη ἔθυσε τὰ ἱερὰ τὰ ἄρρητα ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ τῷ Διονύσῳ γυνὴ ἐδόθη, καὶ τἄλλα, διηγούμενοι τὴν κατηγορίαν αὐτῆς, ὡς εὖ, καὶ μνημονικῶς, καὶ ἐπιμελῶς περὶ ἑκάστου κατηγορήθη. αἱ δὲ ἀκούσασαι ἐρήσονται, τί οὖν ἐποιήσατε; ὑμεῖς δὲ φήσετε, ἀπεψηφίσμεθα. οὐκοῦν ἤδη αἱ μὲν [4] σω-

[1] οἷα [2] τῷ [3] (οὐ γάρ;) [4] * σωφρονέστεραι

Εἶτα τὴν τοιαύτην κ. τ. λ.] Vix putarim, hæc Græca esse, nisi vocula καὶ transposita, et interpunctione mutata in hunc modum: εἶτα τὴν τοιαύτην περιφανῶς ἐγνωσμένην, καὶ ὑπὸ πάντων γῆς περίοδον εἰργασμένην, ψηφιεῖσθε ἀστὴν εἶναι; Poni autem videtur absolute γῆς περίοδον, quasi dicat κατὰ πᾶσαν τῆς γῆς περίοδον. Jurin.

Περίοδον] Nove sane illud dictum, εἰργασμένην περίοδον γῆς, *orbem terrarum propter quæstum corporis pervagari.* Neque satis placet ὑπὸ πάντων γῆς περιόδων. Taylor.

Πρὶν μὲν γὰρ] Restitui γὰρ juxta auctoritatem impressorum a Feliciano et Parisiensibus. Idem.

Οἷς] Vide, an non multo melius sit legere cum MStis Ven. Bar. Ital. et marg. Benenati, οἷα ἠσέβηκε. Idem.

Ἀποψηφισάμενος ταύτης] Ita excudit Wolfius. Eamque lectionem confirmant Ven. Bar. Obsop. et marg. Paris. Ab aliis editur ἀποψηφισαμένης. Quam constructionem si probes, legendum est cum eod. marg. ἀπεψηφισμένης ταύτης. Idem.

Φήσετε. οὐ γὰρ] [Ita constanter edi solitum.] Forte οὐ δέ; ut sit Interrogatio de causa judicii et crimine. Sequitur enim ὅτι. Wolf. Recte, atque ita edidi Wolfium secutus. Taylor. οὐ δέ; sub ἕνεκα. Auger.

Θυγατέρα μεμοιχευμένην], *Filiam prostitutam, devirginatam.* Wolfii fidem jam olim de hac de deploravi. Taylor.

φρονέσταται τῶν γυναικῶν ὀργισθήσονται ὑμῖν, διότι ὁμοί-
ως αὐταῖς ταύτην κατηξιοῦτε μετέχειν τῶν τῆς πόλεως
καὶ τῶν ἱερῶν· ὅσαι δ᾽ ἀνόητοι, φανερῶς [1]ἐπιδείκνυνται
ποιεῖν ὅ,τι ἂν βούλωνται, ὡς ἄδειαν ὑμῶν καὶ τῶν νόμων
δεδωκότων. δόξετε γὰρ ὀλιγώρως, καὶ ῥαθύμως φέροντες,
ὁμογνώμονες καὶ αὐτοὶ εἶναι τοῖς ταύτης τρόποις. ὥστε
πολὺ μᾶλλον ἐλυσιτέλει, μὴ γενέσθαι τὸν ἀγῶνα τουτονὶ,
ἢ γενόμενον ἀποψηφίσασθαι ὑμᾶς. κομιδῇ γὰρ ἤδη παντε-
λῶς ἐξουσία ἔσται ταῖς πόρναις συνοικεῖν οἷς ἂν βούλωνται,
καὶ τοὺς παῖδας φάσκειν οὗ ἂν τύχωσιν εἶναι. καὶ οἱ μὲν
νόμοι ἄκυροι ὑμῖν ἔσονται, οἱ δὲ τρόποι τῶν ἑταιρῶν κύριοι
ὅ,τι ἂν βούλωνται διαπράττεσθαι. ὥστε καὶ ὑπὲρ τῶν
πολιτίδων σκοπεῖτε, τοῦ μὴ ἀνεκδότους γίγνεσθαι τὰς
τῶν πενήτων θυγατέρας. νῦν μὲν γὰρ κἂν ἀπορηθῇ τις,
ἱκανὴν προῖκ᾽ αὐτῇ ὁ νόμος συμβάλλεται, ἂν καὶ ὁπωστι-
οῦν μετρίαν ἡ φύσις ὄψιν ἀποδῷ· προπηλακισθέντος δὲ
τοῦ νόμου ὑφ᾽ ὑμῶν, ἀποφυγούσης ταύτης, καὶ ἀκύρου γε-
νομένου, παντελῶς ἤδη ἡ μὲν τῶν πορνῶν ἐργασία ἥξει εἰς 1384
τὰς τῶν πολιτίδων θυγατέρας δι᾽ ἀπορίαν, ὅσαι ἂν μὴ
δύνωνται ἐκδοθῆναι, τὸ δὲ τῶν ἐλευθέρων γυναικῶν ἀξίωμα
εἰς τὰς ἑταίρας, ἂν ἄδειαν λάβωσι τοῦ ἐξεῖναι αὐταῖς
παιδοποιεῖσθαι ὡς ἂν βούλωνται, καὶ τελετῶν, καὶ ἱερῶν,
καὶ τιμῶν μετέχειν τῶν ἐν τῇ πόλει. ὥστε εἷς ἕκαστος
ὑμῶν νομιζέτω, ὁ μὲν, ὑπὲρ γυναικὸς, ὁ δ᾽, ὑπὲρ θυγα-
τρὸς, ὁ δ᾽, ὑπὲρ μητρὸς, ὁ δ᾽, ὑπὲρ τῆς πόλεως καὶ τῶν
νόμων καὶ τῶν ἱερῶν, τὴν ψῆφον φέρειν, τοῦ μὴ [2]ἐξ ἴσου
φανῆναι ἐκείνας τιμωμένας ταύτῃ τῇ πόρνῃ· μηδὲ τὰς με-
τὰ πολλῆς καὶ καλῆς σωφροσύνης καὶ ἐπιμελείας τραφεί-
σας ὑπὸ τῶν προσηκόντων, καὶ ἐκδοθείσας κατὰ τοὺς νό-

[1] ἐπιδείκνυτε * ταύταις ποιεῖν [2] ἐξίσου

Φανερῶς ἐπιδείκνυνται] Quæro commodius verbum, sed nullum occurrit. Wolf. Alibi legit idem vir doctissimus, φανερῶς ἐπιδείξονται ποιήσειν. Si mentem Scriptoris rite teneam, ita dedit: ὅσαι δ᾽ ἀνόητοι, *illis vero, quæ amentes sunt, et omnem modestiam exuerunt, illis, inquam,* φανερῶς ἐπιδείκνυται, *clarissimum signum datur, licere, quodcunque libuerit.* Taylor. L. φανερῶς ἐπιδείξονται ποιήσειν. Auger.

Τοὺς μὴ ἀνεκδότους] Forte τοῦ μὴ ἀνεκδότους γίγνεσθαι. Wolf. Recte. Atque ita dedit, omnibus, præter Aldinos, libris consentientibus. Taylor. Subaudi ὑπὲρ ante τοῦ. Auger.

Εἰς τὰς τῶν πολιτίδων θυγατέρας] M. πολιτῶν. Forte scriptum fuit εἰς τὰς πολιτίδας, quod aliquis interpretatus est, εἰς τὰς τῶν πολιτῶν θυγατέρας. Wolf. M. πολιτῶν. Auger.

μους, ταύτας ἐν τῷ ἴσῳ φαίνεσθαι μετεχούσας τῇ μετὰ
πολλῶν καὶ ἀσελγῶν τρόπων πολλάκις πολλοῖς ἑκάστης
ἡμέρας συγγεγενημένῃ, ὡς ἕκαστος ἠβούλετο. ἡγεῖσθε δὲ
μήτ᾽ ἐμὲ τὸν λέγοντα εἶναι Ἀπολλόδωρον, μήτε τοὺς ἀπο-
λογησομένους καὶ συνεροῦντας πολίτας· ἀλλὰ τοὺς νόμους
καὶ Νέαιραν ταυτηνὶ περὶ τῶν πεπραγμένων αὐτῇ πρὸς
ἀλλήλους διαδικάζεσθαι. καὶ ὅταν μὲν ἐπὶ τῆς κατηγορί-
ας γένησθε, τῶν νόμων αὐτῶν ἀκούετε, δι᾽ ὧν οἰκεῖται ἡ
πόλις, καὶ καθ᾽ οὓς ὀμωμόκατε δικάσειν, τί κελεύουσι καὶ
τί παραβεβήκασιν· ὅταν δὲ ἐπὶ τῆς ἀπολογίας ἦτε, μνη-
μονεύοντες τὴν τῶν νόμων κατηγορίαν, καὶ τὸν ἔλεγχον
τῶν εἰρημένων, τήν τε ὄψιν αὐτῆς ἰδόντες, ἐνθυμεῖσθε τοῦτο
μόνον, εἰ, Νέαιρα οὖσα, ταῦτα διαπέπρακται.

κζ΄. Ἄξιον δὲ κἀκεῖνο ἐνθυμηθῆναι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ὅτι Ἀρχίαν τὸν ἱεροφάντην γενόμενον, ἐξελεγχθέντα ἐν τῷ
δικαστηρίῳ ἀσεβεῖν, θύοντα παρὰ τὰ πάτρια τὰς θυσί-
1385 ας, ἐκολάσατε ὑμεῖς· καὶ ἄλλα τε κατηγορήθη αὐτοῦ,
καὶ ὅτι Σινώπῃ τῇ ἑταίρᾳ [1]ἁλῷ, οἷς ἐπὶ τῆς ἐσχάρας τῆς

[1] ἁλώοις, ἐπὶ

Καὶ τί παραβεβήκασιν] Legendum videtur καὶ τί παραβεβήκασιν οὗτοι. Excidit, puto, τὸ οὗτοι, propter similitudinem sequentis ὅταν. Jurin.

κζ΄. Σινώπῃ τῇ ἑταίρᾳ ἁλῷ οἷς ἐπὶ τῆς ἐσχάρας] Forte ἁλῷ ὡς ἐπί. Wolf. Lege Ἁλώοις conjuncta voce. Harpocr. Ἁλῶα. Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας. ἑορτή ἐστιν Ἀττικὴ τὰ Ἁλῶα. Ita etiam hunc legit locum Ed. Paris. et Athenæus l. 13. pag. 594. [Demosthenes] ὃς καὶ περὶ Σινώπης τῆς ἑταίρας τάδε λέγει. Ἀρχίαν τὸν ἱεροφάντην ἐξελεγχθέντα ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ὡς ἀσεβοῦντα καὶ θύοντα παρὰ τὰ πάτρια τὰς θυσίας ἐκολάσατε· καὶ ἄλλα τε κατηγορήθη αὐτοῦ, καὶ ὅτι Σινώπῃ τῇ ἑταίρᾳ Ἁλώοις ἐπὶ τῆς ἐσχάρας τῆς ἐν τῇ αὐλῇ Ἐλευσῖνι προσαγούσης ἱερὸν θύσειεν, νομίμου ὄντος ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ μὴ θύειν, οὐδὲ ἐκείνου οὔσης τῆς θυσίας, ἀλλὰ τῆς ἱερείας. Quæ sic interpretantur: *Idem Orator de Sinope scorto hæc recitat; In Archiam sacrorum præsidem, apud judices convictum impietatis, quod præter leges patrias sacra fecerit, vos animadvertistis.* Archiæ quidem alia Demosthenes objecit, *sed hoc præcipue, quod per Aloa, Eleusine,* in cœnaculi foco, *Sinopæ amicæ* illuc deductæ *rem divinam fecisset, cum per eos dies lege vetitum sit, ne quis sacris operetur, nec ad* eum *sacrificandi jus pertineret, sed ad sacrorum antistitem.* Vide Leopard. Emend. XI. 16. Maussac. ad Harpocrat. p. 30. qui hæc verba Demosthenis recte emendant. Ἁλῶα Festum est Agricolarum, post comportatas fruges in area celebrari solitum, ubi frumenti primitias consecrabant Cereri et Baccho, arationis sationisque inventoribus. Eadem videntur esse Θαλύσια, et quæ Rhetores quidam, admonente Eustathio, Συγκομιστήρια vocant. Vide Hesych. v. Συγκομιστήρια. Varinus Camers: Θαλύσια αἱ ἀπαρχαί. ἤγουν αἱ μετὰ τὴν συλλογὴν τῶν καρπῶν διδόμεναι Θεῷ, ὑπὲρ τοῦ καὶ εἰς ἔπειτα θάλλειν τὰς ἀρούρας. — ἰστέον δὲ, ὅτι ἐπὶ συγκομιδῇ καρπῶν, ἐφ᾽ ᾗ καὶ τὰ Θαλύσια ἐθύετο, ἑορτὴ ἤγετο Δήμητρος καὶ Διονύσου κατὰ Παυσανίαν, Ἁλῶα καλουμένη, διὰ τὸ ταῖς ἀπαρχαῖς, καὶ μάλιστα ἐν Ἀθήναις, ἀπὸ τῆς ἅλω τότε καταχρῆσθαι, φέροντας εἰς Ἐλευσῖνα· ἢ ἐπεὶ, καθὰ καὶ Ὅμηρος ἐμφαίνει, ἐν ἅλωσιν ἔπαιζον κατὰ τὴν ἑορτὴν, ἐν ᾗ καὶ Ποσειδῶνος ἦν πομπή. Ita Theocrit. in Θαλυσίοις, Idyll. Z. [v. 154.]

Οἷον δὴ τόκα πῶμα διεκρανώσατε, Νύμφαι,
Βωμῷ πὰρ Δάματρος Ἁλωάδος.

De Halois mentio facta est in Alciphronis

ἐν τῇ [1] αὐτῇ Ἐλευσῖνι προσαγούσῃ ἱερεῖον θύσειεν, οὐ νομίμου ὄντος ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἱερεῖα θύειν, οὐδὲ [2] ἐκείνης οὔσης τῆς θυσίας, ἀλλὰ τῆς ἱερείας. οὐκοῦν δεινὸν, τὸν μὲν καὶ ἐκ γένους ὄντα τοῦ Εὐμολπιδῶν, καὶ προγόνων καλῶν κἀγαθῶν, καὶ πολίτην τῆς πόλεως, ὅτι ἐδόκει τι παραβῆναι τῶν [3] νόμων, δοῦναι δίκην, καὶ οὔθ' ἡ τῶν συγγενῶν, οὔθ' ἡ τῶν φίλων ἐξαίτησις ὠφέλησεν αὐτὸν, οὔθ' αἱ λειτουργίαι ἃς ἐλειτούργησε τῇ πόλει αὐτὸς, καὶ οἱ πρόγονοι αὐτοῦ, οὔτε τὸ ἱεροφάντην εἶναι, ἀλλ' ἐκολάσατε δόξαντα ἀδικεῖν· Νέαιραν δὲ ταυτηνὶ, εἴς τε τὸν αὐτὸν θεὸν τοῦτον ἠσεβηκυῖαν καὶ τοὺς νόμους, καὶ αὐτὴν, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς οὐ [4] τιμωρήσεσθε.

κή. Θαυμάζω δ' ἔγωγε τί ποτε καὶ ἐροῦσι πρὸς ὑμᾶς ἐν τῇ ἀπολογίᾳ, πότερον ὡς ἀστή ἐστι Νέαιρα αὕτη, καὶ κατὰ τοὺς νόμους συνοικεῖ [5] αὐτῷ; ἀλλὰ μεμαρτύρηται ἑταίρα οὖσα, καὶ δούλη Νικαρέτης γεγενημένη. ἀλλ' οὐ γυναῖκα εἶναι αὐτοῦ, ἀλλὰ παλλακὴν ἔχειν ἔνδον; ἀλλ' οἱ παῖδες ταύτης ὄντες, καὶ εἰσηγμένοι εἰς τοὺς φράτορας ὑπὸ Στεφάνου, καὶ ἡ θυγάτηρ ἀνδρὶ Ἀθηναίῳ ἐκδοθεῖσα,

[1] αὐλῇ [2] ἐκείνου [3] νομίμων [4] τιμωρήσεσθε; [5] * ἀστῷ

Epistolis sæpiuscule, Lucian. Dial. Meretric. I. et VII. ubi consulendus est Scholiastes, a Meursio de Festis Græcorum l. I. p. 15. et Petito ad LL. Attic. pag. 125. Videtur ergo, hoc Festo die, nefas fuisse *victimam*, ἱερεῖον, cædere, cum utique *frugibus*, et ob fruges domum comportatas, sacra fierent: eoque nomine luisse pœnas Hierophantam, quod, patrio ritu neglecto, Sinopæ meretrici operam præstitit, ejusque victimam ad aram Eleusiniam mactavit. TAYLOR. [Eadem fere, quæ produximus ex Phavorino, habet Lexic. Coislin. apud Montfaucon. n. 4. v. prout emendatur ab Hadriano Heringa Observ. Crit. pag. 153. *In schedis* TAYLOR.] Legendum videtur Ἁλώοις, ut in Parisiensi. Id autem Festum Ἁλῷα, quamvis in Cereris honorem institui solitum dicant Lexicographi, tamen vel Baccho soli fuisse sacrum, vel certe Deo utrique commune, docet hæc Oratio. Nempe Archias et Neæra eundem Deum, τὸν αὐτὸν Θεὸν, violarant: Archias deum illum, in cujus honorem celebrabatur Festum Ἁλῷα, Neæra Bacchum, quippe filiam suam Regi sacrorum nuptum dando, effecerat, ut meretrice orta Baccho uxor daretur. JURIN. Vid. quoque Corsin. Fast. Att. par. I. d. XIII. §. XI. in voc. Ἁλῷα.

Τῆς ἐν τῇ αὐτῇ Ἐλευσῖνι] Forte τῆς ἐν Ἐλευσῖνι [cæteris omissis]. Locus hic omnino corruptus est. Οἴας et contracte οἶς προσαγαγούσῃ, ἀντὶ τοῦ, πρόβατα, haud scio, quam verum sit. Bacchum ab Arthia [f. Archia] mox dicet violatum, ut et a Neæra. WOLF. Ex notis, quæ paulo præcesserunt, magna pars eorum, quæ hic a Wolfio afferuntur, plane præciditur. Cætera non intelligo. Pro ἐν τῇ αὐτῇ Ἐλευσῖνι scribi video in Ven. Bar. Ital. et marg. Benenati ἐν τῇ αὐλῇ Ἐλευσῖνι. Quo modo etiam scripsit Athenæus l. 13. TAYLOR. τῇ αὐτῇ delerem. AUGER.

Ἐκείνης] Potius ἐκείνου cum Athenæo. *Si victimam ferire licuisset eo die, ista res non ad Archiam hierophantam, sed ad Cereris sacrificulam spectabat.* TAYLOR. ἐκείνου. AUGER.

Τοῦ Εὐμολπιδῶν] Lege cum Cod. Bar. τῶν Εὐμολπιδῶν, et v. 6. melius τῶν νομίμων, ut præbetur in MStis, Ven. Bar. Ital. et marg. Parisiensi. TAYLOR. νομίμων. AUGER.

περιφανῶς αὐτὴν ἀποφαίνουσι γυναῖκα ἔχοντα. ὡς μὲν τοίνυν οὐκ ἀληθῆ ἐστὶ τὰ κατηγορημένα καὶ μεμαρτυρημένα, οὔτ' αὐτὸν Στέφανον, οὔτ' ἄλλον ὑπὲρ τούτου οἶμαι ἐπιδείξειν, [1] ὡς ἔστιν ἀστὴ Νέαιρα αὕτη· ἀκούω δὲ αὐτὸν τοιοῦτόν τι μέλλειν ἀπολογεῖσθαι, ὡς οὐ γυναῖκα ἔχει αὐτὴν, ἀλλ' ἑταίραν, καὶ οἱ παῖδες οὐκ εἰσὶ ταύτης, ἀλλ' ἐξ ἑτέρας γυναικὸς αὐτῷ ἀστῆς, ἥν φησι πρότερον γῆμαι,
1386 συγγενῆ [2] αὐτοῦ. πρὸς δὴ τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ τοῦ λόγου, καὶ τὴν παρασκευὴν τῆς ἀπολογίας, καὶ τῶν μαρτυρεῖν αὐτῷ παρεσκευασμένων, πρόκλησιν αὐτὸν προεκαλεσάμην ἀκριβῆ καὶ δικαίαν, δι' ἧς ἐξῆν ὑμῖν πάντα τἀληθῆ εἰδέναι· παραδοῦναι τὰς θεραπαίνας τὰς Νεαίρᾳ τότε προσκαρτερούσας, ὅτ' ἦλθεν ὡς Στέφανον ἐκ Μεγάρων, Θράτταν καὶ Κοκκαλίνην, καὶ ἃς ὕστερον παρὰ τούτῳ οὖσα ἐκτήσατο, [3] Ξεννίδα καὶ Δροσίδα, αἳ ἴσασιν ἀκριβῶς Πρόξενόν τε τὸν τελευτήσαντα, καὶ Ἀρίστωνα τὸν νῦν ὄντα, καὶ Ἀντιδωρίδην τὸν σταδιοδρομοῦντα, καὶ Φανὼ τὴν Στρυβήλην καλουμένην, ἣ Θεογένει τῷ βασιλεύσαντι συνῴκησε, Νεαίρας ὄντας. καὶ ἐὰν φαίνηται ἐκ τῆς βασάνου γήμας Στέφανος οὑτοσὶ ἀστὴν γυναῖκα, καὶ ὄντες αὐτῷ οἱ παῖδες οὗτοι ἐξ ἑτέρας γυναικὸς ἀστῆς, καὶ μὴ Νεαίρας, ἤθελον ἀφίστασθαι τοῦ ἀγῶνος, καὶ μὴ εἰσιέναι τὴν γραφὴν ταύτην. τὸ γὰρ συνοικεῖν τοῦτ' ἔστιν, [4] ὡς ἂν παιδοποιῆται καὶ εἰσάγῃ εἴς τε τοὺς φράτορας καὶ δημότας τοὺς υἱεῖς, καὶ τὰς θυγατέρας ἐκδιδῷ, ὡς [5] αὑτοῦ οὔσας, τοῖς ἀνδράσι. τὰς μὲν γὰρ ἑταίρας ἡδονῆς ἕνεκ' ἔχομεν· τὰς δὲ παλλα-

[1] οὔθ' ὡς [2] αὑτοῦ [3] Ξενίδα [4] ὃς [5] αὑτοῦ

Ὡς ἔστιν] Οὔτε ὡς ἔστιν marg. Lutecianus, et recte. TAYLOR. AUGER.

Τῆς ἀπολογίας] Malim legi: τούτου τε τῆς ἀπολογίας κ. τ. μ. αὐτῷ βουλομένων. AUGER.

Τὰς Νέαιραν τότε προσκαρτερούσας] Forte Νεαίρᾳ. Nam Dativo verbum hoc jungitur, et sic legit Robertus Constantinus. Et p. 410. v. ult. ὅτι μὴ ἐκ Στεφάνου. Et p. 411. v. 5. ἀφίστασθαι τοῦ ἀγῶνος ἤθελε τοῦ κατὰ Νεαίρας. WOLF. Recte quidem Νεαίρᾳ in dandi casu, ut exhibent MSti nostri Ven. et Bar. In cusis omnibus inemendatissime Νέαιραν legitur. TAYLOR. Legendum arbitror Νεαίρᾳ in dativo, ut προσκαρτερούσας intelligamus *asseclas et pedissequas*. BUDÆUS.

Εἰσιέναι] F. εἰσάγειν. AUGER.

Ὡς ἂν παιδοποιῆται] Malim, uti ex Editis nonnulli, ὅς. Τὸ γὰρ συνοικεῖν τοῦτ' ἔστιν, ὃς ἂν παιδοποιῆται, καὶ εἰσάγῃ, — καὶ ἐκδιδῷ. TAYLOR. AUGER.

Ὡς ἂν παιδοποιῆται] Videtur loco ὡς ἂν legendum ὅταν τις. JURIN.

Τὰς μὲν γὰρ ἑταίρας] Hunc locum ita legit Athenæus l. 13. pag. 573. τὰς μὲν ἑταίρας ἡδονῆς ἕνεκα ἔχομεν, τὰς δὲ παλλακὰς τῆς καθ' ἡμέραν παλλακείας, τὰς δὲ γυναῖκας τοῦ παιδοποιεῖσθαι γνησίως, καὶ τῶν ἔνδον φύλακα πιστὴν ἔχειν. Idque anno-

κὰς, τῆς καθ᾿ ἡμέραν θεραπείας τοῦ σώματος· τὰς δὲ γυναῖκας, τοῦ παιδοποιεῖσθαι γνησίως, καὶ τῶν ἔνδον φύλακα πιστὴν ἔχειν. ὥστ᾿ εἰ πρότερον ἔγημε γυναῖκα ἀστὴν, καὶ εἰσὶν οὗτοι οἱ παῖδες ἐξ ἐκείνης, καὶ μὴ Νεαίρας, ἐξῆν αὐτῷ ἐκ τῆς ἀκριβεστάτης μαρτυρίας ἐπιδεῖξαι, παραδόντι τὰς θεραπαίνας ταύτας. ὡς δὲ προεκαλεσάμην, τούτων ὑμῖν τήν τε μαρτυρίαν, καὶ τὴν πρόκλησιν ἀναγνώσεται. λέγε τὴν μαρτυρίαν, ἔπειτα τὴν πρόκλησιν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. 1387

Ἱπποκράτης Ἱπποκράτους Προβαλείσιος, Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς, Διοφάνης Διοφάνους Ἀλωπεκῆθεν, Διομένης Ἀρχελάου Κυδαθηναιεὺς, Δεινίας Φορμίδου Κυδαντίδης, Λυσίμαχος Λυσίππου Αἰγιαλεὺς, μαρτυροῦσι, παρεῖναι ἐν ἀγορᾷ, ὅτ᾿ Ἀπολλόδωρος προὐκαλεῖτο Στέφανον, ἀξιῶν παραδοῦναι εἰς βάσανον τὰς θεραπαίνας, περὶ ὧν ᾐτιᾶτο Ἀπολλόδωρος Στέφανον περὶ Νεαίρας· Στέφανον δ᾿ οὐκ ἐθελῆσαι παραδοῦναι τὰς θεραπαίνας· τὴν δὲ πρόκλησιν εἶναι, ἣν παρέχεται Ἀπολλόδωρος.

λέγε δὴ αὐτὴν τὴν πρόκλησιν, ἣν προὐκαλούμην ἐγὼ Στέφανον τουτονί.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

Τάδε προὐκαλεῖτο Ἀπολλόδωρος Στέφανον, περὶ ὧν τὴν γραφὴν γέγραπται, Νέαιραν ξένην οὖσαν ἀστῷ συνοικεῖν, ἕτοιμος ὢν τὰς θεραπαίνας παραλαμβάνειν τὰς Νεαίρας, ἃς ἐκ Μεγάρων ἔχουσα ἦλθε, Θράτταν καὶ Κοκκαλίνην, καὶ, ἃς ὕστερον παρὰ Στεφάνῳ ἐκτήσατο, [1] Ξεννίδα καὶ Δροσίδα, τὰς εἰδυίας ἀκριβῶς περὶ τῶν παίδων τῶν ὄντων Νεαίρᾳ, ὅτι [2] μὴ ἐκ Στεφάνου εἰσὶ, Πρόξενός τε ὁ τελευτήσας, καὶ Ἀρίστων ὁ νῦν ὢν, καὶ Ἀντιδωρίδης ὁ σταδιοδρομῶν, καὶ Φανὼ, ἐφ᾿ ᾧ τε βασανίσαι αὐτάς. καὶ, εἰ μὲν ὁμολογοῖεν ἐκ Στεφάνου εἶναι καὶ Νεαίρας τούτους τοὺς παῖδας, πεπράσθαι Νέαιραν κατὰ τοὺς νόμους, καὶ τοὺς παῖδας ξένους εἶναι· εἰ δὲ μὴ ὁμολογοῖεν ἐκ ταύτης εἶναι αὐτοὺς, ἀλλ᾿ ἐξ ἑτέρας γυναικὸς ἀστῆς, ἀφίστασθαι τοῦ ἀγῶνος ἤθελον τοῦ κατὰ Νεαίρας. καὶ, εἴ τι ἐκ τῶν βασάνων βλαφθείησαν αἱ ἄνθρωποι, ἀποτίνειν ὅ,τι βλαβείησαν.

1388 ταῦτα προκαλεσαμένου ἐμοῦ, ἄνδρες δικασταὶ, Στέφανον τουτονὶ, οὐκ [1] ἠθέλησε δέξασθαι. οὐκοῦν ἤδη δοκεῖ ὑμῖν δεδικάσθαι ὑπ᾿ αὐτοῦ Στεφάνου τουτουὶ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι ἔνοχός ἐστι τῇ γραφῇ Νέαιρα, ἣν ἐγὼ αὐτὴν ἐγραψάμην· καὶ ὅτι ἐγὼ μὲν ἀληθῆ εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς, καὶ τὰς μαρτυρίας παρεσχόμην ἀληθεῖς, οὑτοσὶ δ᾿ ὅ,τι ἂν λέγοι, ἅπαντα ψεύσεται, καὶ ἐξελέγξει αὐτὸς [2] αὑτὸν, ὅτι οὐδὲν ὑγιὲς λέγει, οὐκ ἐθελήσας παραδοῦναι εἰς βασάνους τὰς θεραπαίνας, ἃς ἐγὼ ἐξῄτουν αὐτόν. ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τοῖς θεοῖς, εἰς οὓς οὗτοι ἠσεβήκασι, καὶ ἐμαυτῷ τιμωρῶν, κατέστησά τε τουτουσὶ εἰς ἀγῶνα, καὶ ὑπὸ τὴν ὑμετέραν ψῆφον ἤγαγον. καὶ ὑμᾶς δὲ χρὴ, νομίσαντας μὴ λήσειν τοὺς θεοὺς, εἰς οὓς οὗτοι παρανενομήκασιν, ὅ,τι ἂν ἕκαστος ὑμῶν ψηφίσηται, ψηφίσασθαι τὰ δίκαια, καὶ τιμωρεῖν, μάλιστα μὲν τοῖς θεοῖς, ἔπειτα δὲ καὶ ὑμῖν αὐτοῖς. καὶ ταῦτα ποιήσαντες, δόξετε πᾶσι καλῶς καὶ δικαίως δικάσαι ταύτην τὴν γραφὴν, ἣν Νέαιραν ἐγὼ ἐγραψάμην, ξένην οὖσαν ἀστῷ συνοικεῖν.

[1] Ξενίδα [2] Deest μή.

[1] ἠθέλησαν [2] αὐτὸν

tavit Ioan. Hartungus Decur. I. Cap. 1. At Stobæus Serm. LXIV. cum vulgatis Scriptoris nostri consentit. Constat interea ex hoc loco differentia, quam statuerunt Græci inter Ἑταίραν, Παλλακὴν, et Γυναῖκα, sive matremfam. *Prima* est Scortum, quæ vulgo prostat et corpore quæstum facit: *Secunda*, ea, quæ uxoris loco sine nuptiis in domo est, (Vide l. 144. D. de V. S.) vel, ut plenius ICtis definiri solet, *Ea, quam quis non mariti animo, sed concubitus tantum causa, sine stupri tamen crimine, flagitione domi habeat.* Concubina ergo cum uno peccat: meretrix cum pluribus. Harum autem utraque voluptatis causa: sequitur *tertio* Materfam. sive uxor justa, quam liberorum procreandorum ergo, et in semen civitatis, domum, peractis sacrificiis, rite ducimus. *Patere, me*, ait Imp. Verus in Spartiano c. 5. *per alias exercere cupiditates meas: Uxor enim nomen dignitatis est, non voluptatis.* Non aliter de his distinguitur in Jurisprudentia Romana. TAYLOR. Vid. Petit. Comm. in L. A. l. II. t. IV. §. II.

Τούτων ὑμῖν] Np. *horum testium qui hic adsunt.* AUGER.

Αἰγιαλεὺς] Lege Αἰγιλιεὺς, vel Ἀγγελεύς. Nam fuit Αἰγίλα pagus seu demus Antiochidis tribus, et Ἀγγέλη Pandionidis. PALMER. Recte Αἰγιλιεύς. Ita supra pag. 1362. 8. ed. R. Φράστορι Αἰγιλιεῖ. Vide Valesium ad Harpocr. p. 4. et Meursium de pagis Atticæ. TAYLOR. Imo Αἰγιλιεύς. AUGER.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ] Vid. Herald. Anim. in Salmas. Obss. ad J. A. et R. l. VI. c. XIV. §. IX.

Ὅτι μὴ ἐκ] Deerat in omnibus libris, tam scriptis, quam prelo cusis. Recte autem revocavit bonus Wolfius. ὅτι οὐ Στεφάνου εἰσί. Bodl. TAYLOR. Ego censeo non addendum μὴ, sed post Στεφάνου addo καὶ Νεαίρας, ut infra legitur. AUGER.

Ἤθελον] Ἤθελε Wolfius. Vide supra ad p. 409. v. 12. Modo etiam τοῦ κατὰ Νεαίρας, eodem suasore. Quæ vox [sc. κατὰ] aberat ab omnibus. TAYLOR. M. ἤθελε. AUGER.

Ψεύσεται] Ita primus dedit Wolfius, credo, ob sequens ἐξελέγξει. Cæteri uno ore ψεύδεται. TAYLOR.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΛΟΓΟΣ.

Pag. ed. Reisk.

α΄. ΕΠΕΙΔΗ τοὺς ἐν τῷ τάφῳ κειμένους, ἄνδρας ἀγα- 1388
θοὺς ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ γεγενημένους, ἔδοξε τῇ πόλει δημοσίᾳ θάπτειν, καὶ προσέταξεν ἐμοὶ τὸν νομιζόμενον λόγον εἰπεῖν ἐπ' αὐτοῖς, ἐσκόπουν μὲν εὐθὺς, ὅπως τοῦ προσήκον- 1389
τος ἐπαίνου [1] τεύξονται· ἐξετάζων δὲ καὶ σκοπῶν ἀξίως εἰπεῖν τῶν τετελευτηκότων, ἕν τι τῶν ἀδυνάτων εὕρισκον ὄν. οἳ γὰρ τὴν ὑπάρχουσαν πᾶσιν ἔμφυτον τοῦ ζῆν ὑπερεῖδον ἐπιθυμίαν, καὶ τελευτῆσαι καλῶς μᾶλλον ἠβουλήθησαν ἢ ζῶντες τὴν Ἑλλάδα ἰδεῖν ἀτυχοῦσαν, πῶς οὐκ ἀνυπέρβλητον παντὶ λόγῳ τὴν αὐτῶν ἀρετὴν καταλελοίπασιν; ὁμοίως μέντοι διαλεχθῆναι τοῖς πρότερόν ποτε εἰρηκόσιν ἐνθάδ', εἶναί μοι δοκεῖ. ὡς μὲν οὖν ἡ πόλις σπουδάζει περὶ τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τελευτῶντας, ἔκ τε τῶν ἄλλων ἔστιν ἰδεῖν, καὶ μάλιστα ἐκ τοῦδε τοῦ νόμου καθ' ὃν αἱρεῖται τὸν ἐροῦντα ἐπὶ ταῖς δημοσίαις ταφαῖς. εἰδυῖα γὰρ παρὰ τοῖς χρηστοῖς ἀνδράσι τὰς μὲν τῶν χρημάτων κτήσεις [2] καὶ τῶν κατὰ βίον ἡδονῶν ἀπολαύσεις ὑπερεωραμένας, τῆς δ' ἀρετῆς καὶ τῶν ἐπαίνων πᾶσαν τὴν ἐπιθυμίαν

[1] τεύξωνται

[2] καὶ τὰς τῶν

α΄. Ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ] Ad Chæroneam cum Philippo commisso, de quo præter Diodorum Siculum et Justinum, vide Plutarchum in vita nostri auctoris et adversarias etiam Æschinis et Demosthenis orationes. Wolf.

Ἕν τι τῶν ἀδυνάτων] Isocrates in oratione κατὰ Σοφιστῶν. Ὅμηρος ὑμῖν ἐνδείξασθαι βουλόμενος, ὅτι τοῖς ἀνθρώποις ἕν τι τοῦτο (τὸ τὰ μέλλοντα προγινώσκειν) τῶν ἀδυνάτων ἐστί. Idem.

Εἰρηκόσιν ἐνθάδε] Exstat oratio Periclis funebris τῇ β΄ Thucydidis συγγραφῇ, et Menexenus Platonis, quem edicto jussum esse recitari quotannis publice Athenis ferunt, propter sententiarum gravitatem, quibus ad virtutem, atque amorem patriæ, defensionemque cives accenderentur: et Lysiæ ἐπιτάφιος τοῖς τῶν Κορινθίων βοηθοῖς: cui multa non dissimilia habet Isocratis Panegyricus. Ejusdem generis est et ejusdem Isocratis Evagoras: qui a studiosis et utiliter et jucunde inter se conferentur. Hujus autem instituti primi auctores fuerunt Ægyptii, auctore Diodoro Siculo l. I. quorum institutum æmulatum Solonem ex Diogene Laertio apparet, cujus hæc verba sunt: ἀπειρόκαλον ἐξαίρειν τὰς τῶν ἀθλητῶν τιμὰς, ἀλλὰ μόνων ἐκείνων τῶν ἐν πολέμοις τελευτησάντων, ὧν καὶ τοὺς υἱοὺς δημοσίᾳ τρέφεσθαι καὶ παιδεύεσθαι· ὅθεν καὶ ἐζήλουν καλοὶ κἀγαθοὶ γενέσθαι κατὰ

οὖσαν, ἐξ ὧν ταῦτ' ἂν αὐτοῖς μάλιστα γένοιτο λόγων, τούτοις ᾠήθησαν δεῖν αὐτοὺς τιμᾶν, ἵν', ἣν ζῶντες ἐκτήσαντο εὐδοξίαν, αὕτη καὶ τετελευτηκόσιν αὐτοῖς ἀποδοθείη.

β΄. Εἰ μὲν οὖν τὴν ἀνδρίαν μόνον αὐτοῖς τῶν εἰς ἀρετὴν ἀνηκόντων ὑπάρχουσαν ἑώρων, ταύτην ἂν ἐπαινέσας ἀπηλλαττόμην τῶν λοιπῶν· ἐπειδὴ δὲ καὶ γεγενῆσθαι καλῶς καὶ πεπαιδεῦσθαι σωφρόνως καὶ βεβιωκέναι φιλοτίμως συμβέβηκεν αὐτοῖς, ἐξ ὧν εἰκότως ἦσαν σπουδαῖοι, αἰσχυνοίμην ἂν εἴ τι τούτων φανείην παραλιπών. ἄρξομαι δ' ἀπὸ τῆς τοῦ γένους αὐτῶν ἀρχῆς. ἡ γὰρ εὐγένεια τῶνδε τῶν ἀνδρῶν ἐκ πλείστου χρόνου παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις
1390 ἀνωμολόγηται. οὐ γὰρ μόνον εἰς πατέρ' αὐτοῖς καὶ τῶν ἄνω προγόνων κατ' ἄνδρα ἀνενεγκεῖν ἑκάστῳ τὴν φύσιν ἔστιν· ἀλλ' εἰς ὅλην κοινῇ τὴν ὑπάρχουσαν πατρίδα, ἧς αὐτόχθονες ὁμολογοῦνται εἶναι. μόνοι γὰρ πάντων ἀνθρώπων, ἐξ ἧσπερ ἔφυσαν, ταύτην ᾤκησαν καὶ τοῖς ἐξ [1] αὐτῶν παρέδωκαν· ὥστε δικαίως ἂν τις ὑπολάβοι, τοὺς μὲν εἰς τὰς ἐπήλυδας ἐλθόντας πόλεις καὶ τούτων πολίτας προσ-

[1] αὑτῶν

πόλεμον. Idem.

Τούτοις ᾠήθησαν] S. οἱ τετελευτηκότες. αὐτοὺς pro ἑαυτοὺς, sed quia præcessit ἡ πόλις, malim omnino legere ᾠήθη: idque in vertendo sequi non dubitavi. tametsi ᾠήθη δεῖν minus belle sonat. Idem.

β΄. Τῶν εἰς ἀρετὴν ἀνηκόντων] *Ad virtutem spectantium.* Budæus.

Φιλοτίμως] *Præclare, honeste.* φιλοτιμία enim *studium honoris et laudis* significat, rectum etiam et verum, nec semper eam, quæ in vitio ponitur, ambitionem. Unde φιλοτιμεῖσθαι ἐπί τινι, *rem aliquam sibi ducere laudi* significat. Wolf.

Τὴν ὑπάρχουσαν πατρίδα] Laudes αὐτοχθόνων, quos *indigenas* verto, alii *Aborigines* dicere malunt, vide in Isocratis Panegyrico. Idem. Vid. Meurs. de Fort. Athen. c. I.

Ἐξ ἧσπερ ἔφυσαν] Activum pro passivo ἐφύθησαν, vel a verbo, quod absolute capitur, φῦμι: unde ἔφυν potius, quam a φύω et ἔφυσα. Wolf.

Εἰς τὰς ἐπήλυτας] Ἐπήλυτον Hesychius προσήλυτον, ἔποικον, ὁ καὶ μέτοικος auctore Suida, ἐπήλυδας, ξένους νεωστὶ ἄλλοθεν ἐλθόντας ἐπιλέκτους, ἢ οὐκ ἰθαγενεῖς, interpretatur, hoc est, *advenam, inquilinum, hospites nuper aliunde huc profectos, adscitos, aut non indigenas.* Est autem ἰθαγενὴς ὁ ἐνταῦθα γεννηθεὶς, αὐτόχθων, γνήσιος παῖς, ὁ ἀδιάστροφον ἔχων τὸ γένος, id est, *hic natus, indigena, germanus filius, incorrupto genere ortus.* Sed ad rem, si τὰς ἐπήλυτας πόλεις *adventitias urbes* exponas, ineptum fuerit: sin ἐπηλυτὰς cum accentu in ultima passive legas, quasi *adventas urbes,* (si ita liceat dicere) vel *in quas adventum est ab aliis,* hoc est, in quas alii advenerunt, idem erit, quod ἀποικίαι, *coloniæ.* Quod si durius videbitur, mutato verborum ordine, τοὺς μὲν ἐπήλυδας (sic enim habet Aldinum exemplar per δ, non per τ) ἐλθόντας εἰς τὰς πόλεις, *eos qui aliunde in civitates venerunt*: sed ego Brucioli retineo lectionem, transposito tantum accentu, τοὺς εἰς τὰς ἐπηλυτὰς πόλεις, hoc est, εἰς ἀποικίας, *qui profecti sunt in colonias.* Idem. Præstantiss. Interpreti aqua hæsit, dum, τοὺς μὲν εἰς τὰς ἐπήλυδας ἐ. π. vertit: *qui in colonias peregre advenerunt.* Ergone ἐπήλυδες πόλεις sunt *coloniæ?* Nolo in hac versione refellenda operam perdere. Pristina depravati loci scriptio facillimo negotio reduci potest, legendo: τοὺς μὲν εἰς ἑτέρας ἐπήλυδας ἐλθόντας πόλεις, *advenas, qui ex patria urbe in alias demigrant.* Ἐπήλυδας Hesychius

ἀγορευομένους ὁμοίους εἶναι τοῖς εἰσποιητοῖς τῶν παίδων, τούτους δὲ γνησίους γόνῳ τῆς πατρίδος πολίτας εἶναι. δοκεῖ δέ μοι καὶ τὸ τοὺς καρπούς, οἷς ζῶσιν ἄνθρωποι, παρ' ἡμῖν πρώτοις φανῆναι, χωρὶς τοῦ μέγιστον εὐεργέτημ' εἰς πάντας γενέσθαι, ὁμολογούμενον σημεῖον ὑπάρχειν τοῦ μητέρα τὴν χώραν εἶναι τῶν ἡμετέρων προγόνων. πάντα γὰρ τὰ τίκτοντα ἅμα καὶ τροφὴν τοῖς γιγνομένοις ἀπ' αὐτῆς τῆς φύσεως φέρει· ὅπερ ἥδε ἡ χώρα πεποίηκε.

γ'. Τὰ μὲν οὖν εἰς γένος ἀνήκοντα τοιαῦτα δι' αἰῶνος ὑπάρχει τοῖς τῶνδε τῶν ἀνδρῶν προγόνοις. τὰ δ' εἰς ἀνδρίαν καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν πάντα μὲν κατοκνῶ λέγειν, φυλαττόμενος, μὴ μῆκος ἄκαιρον ἐγγένηται τῷ λόγῳ· ἃ δὲ καὶ τοῖς εἰδόσι χρήσιμα ἀναμνησθῆναι καὶ τοῖς ἀπείροις κάλλιστα ἀκοῦσαι, καὶ ζῆλον ἔχει πολύν, [1] καὶ μῆκος λόγων ἄλυπον ἔχοντα, ταῦτα ἐπὶ κεφαλαίων εἰπεῖν πειράσομαι. οἱ γὰρ τῆς κατὰ τὸν παρόντα χρόνον γενεᾶς πρόγονοι καὶ πατέρες καὶ τούτων ἐπάνω τὰς προσηγορίας ἔχοντες, αἷς ὑπὸ τῶν ἐν γένει γνωρίζονται, ἠδίκησαν μὲν οὐδένα πώποτε, οὔτε Ἕλληνα οὔτε βάρβαρον, ἀλλ' ὑπῆρχεν αὐτοῖς πρὸς
ἅπασι τοῖς ἄλλοις καλοῖς κἀγαθοῖς καὶ δικαιοτάτοις εἶ- [1391]
ναι· ἀμυνόμενοι δὲ πολλὰ καὶ λαμπρὰ διεπράξαντο. καὶ γὰρ τὸν Ἀμαζόνων στρατὸν ἐλθόντα ἐκράτησαν οὕτως ὥστ' ἔξω Φάσιδος ἐκβαλεῖν, καὶ τὸν Εὐμόλπου καὶ [2] [τῶν] πολλῶν ἄλλων στόλον οὐ μόνον ἐκ τῆς οἰκείας, ἀλλὰ καὶ

[1] [καὶ] [2] Deest τῶν.

exponit νεωστὶ ἐλθόντας ἐξ ἑτέρας γῆς — ἢ οὐκ ἰθαγενεῖς. et videri posset, eundem hunc locum respexisse. *Valckenaer. Animadv. ad Ammon.* l. I. c. VI. fin.

Πάντα γὰρ τὰ τίκτοντα] Sic Plutarchus περὶ παίδων ἀγωγῆς: Σοφὸν (F. σοφῶς), inquit, ἄρα ἡ πρόνοια διττοὺς ἐνέθηκε ταῖς γυναιξὶ τοὺς μαστούς, ἵνα καί, εἰ δίδυμα τέκοιεν, διττὰς ἔχοιεν τὰς τῆς τροφῆς πηγάς, hoc est, *sapienter certe providentia bina mulieribus indidit ubera, ut, si forte gemellos peperissent, geminos haberent alimoniæ fontes.* WOLF.

γ'. Τὰ εἰς γένος ἀνήκοντα] *Ad natalium nobilitatem spectantia.* BUDÆUS.

Ζῆλον ἔχει πολύν] *Quæ admodum gloriosa sunt.* Sed quia sequitur καὶ μῆκος λόγων ἄλυπον ἔχοντα, quid si pro ἔχει legas ζηλόν ἐστι, ut jungas, ἐστὶν ἔχοντα, ἀντὶ τοῦ, ἔχει. WOLF.

Ἐπὶ κεφαλαίων] Id est, *summatim et distincte.* IDEM.

Ὑπὸ τῶν ἐν γένει] *A cognatis, ab his, qui ex eadem sunt oriundi familia.* Intelligi autem debent non tam οἱ δῆμοι καὶ αἱ φυλαί, secundum quas Attici distinguebantur, quam gradus cognationum in linea, ut vocant, descendente: cujusmodi sunt: Tritavus, atavus, abavus, proavus, avus, pater, filius, nepos, pronepos, abnepos, etc. IDEM.

Ἠδίκησαν μὲν οὐδένα] Ῥᾴδιον ἐγκωμιάζειν Ἀθηναίους ἐν Ἀθηναίοις. IDEM.

Πρὸς ἅπασι τοῖς ἄλλοις καλοῖς, κἀγαθοῖς καὶ δικαιοτάτοις εἶναι] Comma post ἀγαθοῖς delendum, ante καλοῖς ponendum est. *Nam præter cætera omnia, insigni etiam bonitatis et justitiæ laude florebant.* IDEM.

Ἐκ τῆς οἰκείας] Id est, τῆς Ἀττικῆς. De his, sive fabulis, sive historiis, Isocratem et Pausaniam consulito. IDEM. Vid. Thes. Meurs. c. XX.

Οἱ πρὸ ἡμῶν οἰκοῦντες πρὸς ἑσπέραν] Πρὸς δύσιν. Eumolpum Thracem fuisse, et Amazones ad Thermodontem Themiscyræ seu Cappadociæ fluvium habitasse tradunt. Qua autem ratione versus occasum aut septentrionem progressi sint, et quos populos subegerint, nostra nihil interest. Illud nostra interest, cavere, ne Scythicæ gentes toto Christiano adhuc reliquo orbe, propter intestina bella nostra, potiantur. WOLF.

Πάντες οὐδ'] Pro οὐδένες. Sic Isocrates: οὓς πάντες οὐκ ἐτόλμων, pro οὐδένες. quanquam πάντες ἐμφατικώτερον est propter antithesin, quasi dicat: *soli Athenienses vicerunt eos, quibus alii universi resistere non audebant.* IDEM.

Τῶν Ἡρακλέους] Ea de re exstat elegans Euripidis tragœdia, Heraclidæ. IDEM.

Τοὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας] S. στρατεύσαντας. οἱ ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις dativo, ut subintelligas ἀποθανόντες, apud Æschylum inscribitur Tragœdia. Vide Ἱκέτιδας et Phœnissas Euripidis, et Antigonen Sophoclis. IDEM.

δ'. Τῶν εἰς μύθους ἀνηγμένων ἔργων] Ab ἀνάγομαι. Alii ἀνηνεγμένων, ab ἀναφέρομαι. Sic Isocrates: εἰ καὶ μυθώδης ὁ λόγος γέγονεν. IDEM.

ἐκ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, χώρας ἐξήλασαν· οὓς οἱ πρὸ ἡμῶν οἰκοῦντες πρὸς ἑσπέραν πάντες οὐδ' ὑπέμειναν, οὔτ' ἠδυνήθησαν κωλῦσαι. καὶ μὴν καὶ τῶν Ἡρακλέους παίδων, ὃς τοὺς ἄλλους ἔσωζε, σωτῆρες ὠνομάσθησαν, ἡνίκα ἦλθον εἰς τήνδε τὴν γῆν ἱκέται, φεύγοντες Εὐρυσθέα. καὶ πρὸς πᾶσι τούτοις καὶ πολλοῖς ἄλλοις καὶ καλοῖς ἔργοις τὰ τῶν κατοιχομένων νόμιμα οὐ περιεῖδον ὑβριζόμενα, ὅτε τοὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας θάπτειν ἐκώλυε Κρέων.

δ'. Τῶν μὲν οὖν εἰς μύθους ἀνηνεγμένων ἔργων πολλὰ παραλιπών, τούτων ἐπεμνήσθην, ὧν οὕτως ἕκαστον εὐσχήμονας καὶ πολλοὺς ἔχει λόγους, ὥστε καὶ τοὺς ἐμμέτρους καὶ τοὺς τῶν ᾀδομένων ποιητὰς καὶ πολλοὺς τῶν συγγραφέων ὑποθέσεις τὰ ἐκείνων ἔργα τῆς αὑτῶν μουσικῆς πεποιῆσθαι· ἃ δὲ τῇ μὲν ἀξίᾳ τῶν ἔργων οὐδέν ἐστι τούτων ἐλάττω, τῷ δ' [1] ὑπογυιώτερ' εἶναι τοῖς χρόνοις οὔπω μεμυθολόγηται, οὐδ' εἰς τὴν ἡρωϊκὴν ἐπανῆκται τάξιν, ταῦτ' ἤδη λέξω. ἐκεῖνοι τὸν ἐξ ἁπάσης τῆς Ἀσίας στόλον ἐλθόντα μόνοι δὶς ἠμύναντο καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θά-

[1] ὑπογυιότερ'

Τοὺς ἐμμέτρους καὶ τοὺς τῶν ᾀδομένων ποιητὰς] Malim τοὺς ἐμμέτρους τοὺς τῶν, omissa καὶ conjunctione, cum τὰ ᾀδόμενα sint fere ἔμμετρα, et τὰ ᾀδόμενα non tam pro *cantatis*, quam pro *laudatissimis*, accipio, ἀντὶ τῶν φημιζομένων καὶ εὐφημουμένων. Nam τὸ ᾄδειν Varinus exponit ψάλλειν, φημίζειν, et poetice capi pro ἀείδειν, hoc est, ἐμμέτρως καὶ ἐμμελῶς λέγειν, *cum certa mensura et modo dicere.* Licet igitur, ut ἐμμέτρους ποιητὰς intelligas hoc loco, *eos qui ligata oratione scripserunt*, τοὺς τῶν ᾀδομένων ποιητάς, *auctores cantilenarum.* IDEM.

Τῆς αὑτῶν μουσικῆς] *Eruditionis et eloquentiæ suæ*, ut etiam ad συγγραφέας, id est, *rerum gestarum scriptores*, referatur. IDEM.

Οὔπω μεμυθολόγηται] *Nondum a poetis celebrata sunt*, quanquam inter Æschyli tragœdias est, quæ Πέρσαι inscribitur. Quod μῦθον esse aiunt λόγον ψευδῆ, τὴν ἀλήθειαν εἰκονίζοντα, huc non pertinet, sicut nec eo, ubi dicit Isocrates: ὡς οἱ μῦθοι λέγουσι καὶ πάντες πιστεύουσι, *ut poetæ, vel arcanæ literæ, tradunt.* Sed ibi plura de hoc vocabulo, quæ consulas licet. IDEM.

Μόνοι δὶς ἠμύναντο] Pugna Marathonia

λατταν, καὶ διὰ τῶν ἰδίων κινδύνων κοινῆς σωτηρίας πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν αἴτιοι κατέστησαν. καὶ προείρηται μὲν ὃ μέλλω λέγειν ὑπ᾽ ἄλλων πρότερον, δεῖ δὲ μηδὲ νῦν τοῦ δικαίου καὶ καλῶς ἔχοντος ἐπαίνου τοὺς ἄνδρας ἐκείνους 1392
στερηθῆναι. τοσοῦτον γὰρ ἀμείνους τῶν ἐπὶ Τροίαν στρατευσαμένων νομίζοιντ᾽ ἂν εἰκότως, ὅσον οἱ μὲν ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος ὄντες ἀριστεῖς, δέκ᾽ ἔτη τῆς Ἀσίας ἓν χωρίον πολιορκοῦντες, μόλις εἷλον· οὗτοι δὲ τὸν ἐκ πάσης τῆς ἠπείρου στόλον ἐλθόντα μόνοι, τἄλλα πάντα κατεστραμμένον, οὐ μόνον ἠμύναντο, ἀλλὰ καὶ τιμωρίαν ὑπὲρ ὧν τοὺς ἄλλους ἠδίκουν ἐπέθηκαν. ἔτι τοίνυν τὰς ἐν αὐτοῖς τοῖς Ἕλλησι πλεονεξίας κωλύοντες, πάντας ὅσους συνέβη γενέσθαι κινδύνους ὑπέμειναν, ὅπου τὸ δίκαιον εἴη τεταγμένον, ἐνταῦθα προσνέμοντες ἑαυτούς, ἕως εἰς τὴν νῦν ζῶσαν ἡλικίαν ὁ χρόνος προήγαγεν ἡμᾶς. μηδεὶς δὲ ἡγείσθω με ἀποροῦντα, ὅ τι χρὴ περὶ τούτων εἰπεῖν ἑκάστου, ταῦτα τὰ πραχθέντα ἀπηριθμηκέναι. εἰ γὰρ ἁπάντων ἀμηχανώτατος ἦν ὅ τι χρὴ λέγειν πορίσασθαι, ἡ ἐκείνων ἀρετὴ πολλὰ καλὰ [1] δίδωσιν εἰπεῖν καὶ πρόχειρα, ἃ ῥᾴδιον μέν ἐστι διελθεῖν· ἀλλὰ προαιροῦμαι, τῆς εὐγενείας καὶ τῶν παρὰ τοῖς προγόνοις μεγίστων μνησθείς, ὡς τάχιστα συνάψαι τὸν λόγον πρὸς τὰ τοῖσδε πεπραγμένα, ἵν᾽, ὥσπερ τὰς φύσεις ἦσαν συγγενεῖς, οὕτω καὶ τοὺς ἐπαίνους ἐπ᾽ αὐτῶν κοινοὺς ποιήσωμαι, ὑπολαμβάνων ταῦτ᾽ ἂν εἶναι κεχαρισμένα κἀκείνοις καὶ μάλιστ᾽ ἀμφοτέροις, εἰ τῆς ἀλλήλων ἀρετῆς μὴ μόνον τῇ φύσει μετάσχοιεν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐπαίνοις.

έ. Ἀνάγκη δ᾽ ἐν τῷ μεταξὺ διαλαβεῖν, καὶ πρὸ τοῦ

[1] δίδωσιν αὐτὴ εἰπεῖν

et expeditio Xerxis vel pueris notæ sunt. Idem.

Προείρηται μὲν ὃ μέλλω λέγειν ὑπ᾽ ἄλλων] Sic Isocrates, in oratione ad Philippum, Herculem Agamemnoni præfert, in hanc (ut nos quidem vertimus) sententiam: 'Susceptaque adversus Trojam expeditione, quæ tum in Asia potentissima erat, tanto præstantior imperator fuit illis, qui post eandem oppugnarunt, ut, quam illi totius suffulti Græciæ viribus decimo demum anno vix expugnarunt, eam ipse intra dies pauciores, quam illi annos, facile vi in potestatem suam redegerit.' Paulo post v. 3. lego δεῖ δὲ μηδὲ νῦν. Idem.

Τὰς φύσεις ἦσαν συγγενεῖς] Quomodo? ut majores et posteri. Nam ad Chæroneam interfecti ab illis Persarum victoribus oriundi fuerunt. Idem.

Κἀκείνοις καὶ μάλιστ᾽ ἀμφοτέροις] Nescio, quomodo hæc verba mihi non placent, et tamen nihil habeo melius. κἀκείνοις accipio, τοῖς προγόνοις. pro μάλιστα malim legere μᾶλλον, vel potius, atque adeo utrisque. Idem.

τὰ τοῖσδε πεπραγμένα τοῖς ἀνδράσι δηλοῦν καὶ τοὺς ἔξω
1393 τοῦ γένους πρὸς τὸν τάφον ἠκολουθηκότας πρὸς εὔνοιαν παρακαλέσαι. καὶ γὰρ εἰ μὲν εἰς χρημάτων δαπάνην ἤ τινα ἄλλην θεωρίαν ἱππικῶν ἢ γυμνικῶν ἄθλων ἐτάχθην κοσμῆσαι τὸν τάφον, ὅσωπερ ἂν προθυμότερον καὶ ἀκριβέστερον τοῦτο παρεσκευασάμην, τοσούτῳ μᾶλλον ἂν προσήκοντα ἔδοξα πεποιηκέναι· λόγῳ δ᾽ ἐπαινέσαι τούσδε τοὺς ἄνδρας αἱρεθείς, ἐὰν μὴ τοὺς ἀκούοντας συμβουλομένους λάβω, φοβοῦμαι, μὴ τῇ προθυμίᾳ τοὐναντίον οὗ δεῖ ποιήσω. ὁ μὲν γὰρ πλοῦτος καὶ τὸ τάχος καὶ ἡ ἰσχὺς καὶ ὅσα ἄλλα τούτοις ὅμοια αὐτάρκεις ἔχει τὰς ὀνήσεις τοῖς κεκτημένοις, καὶ κρατοῦσιν ἐν αὐτοῖς, οἷς ἂν παρῇ, κἂν μηδεὶς τῶν ἄλλων βούληται· ἡ δὲ τῶν λόγων πειθὼ τῆς τῶν ἀκουόντων εὐνοίας προσδεῖται, καὶ μετὰ μὲν ταύτης, κἂν μετρίως ῥηθῇ, δόξαν ἤνεγκε καὶ χάριν προσποιεῖ, ἄνευ δὲ ταύτης, κἂν ὑπερβάλῃ τῷ λέγειν καλῶς, προσέστη τοῖς ἀκούουσι.

ϛ'. Πολλὰ τοίνυν ἔχων εἰπεῖν ὧν οἵδε πράξαντες δικαίως ἐπαινεθήσονται, ἐπειδὴ πρὸς αὐτοῖς εἰμὶ τοῖς ἔργοις, ἀπορῶ τί πρῶτον εἴπω· προϊστάμενα γάρ [1] μοι πάντα εἰς ἕνα καιρὸν δύσκριτον καθίστησί μοι τὴν αἵρεσιν αὐτῶν. οὐ μὴν ἀλλὰ πειράσομαι τὴν αὐτὴν ποιήσασθαι τοῦ λόγου τάξιν, ἧπερ ὑπῆρξε τοῦ βίου τούτοις. οἵδε γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἐν πᾶσι τοῖς παιδεύμασιν ἦσαν ἐπιφανεῖς, τὰ πρέποντα καθ᾽ ἡλικίαν ἀσκοῦντες ἑκάστην, καὶ πᾶσιν ἀρέσκοντες οἷς χρή, γονεῦσι, φίλοις, οἰκείοις. τοιγαροῦν ὥσπερ ἴχνη γνωρίζουσα νῦν ἡ τῶν οἰκείων αὐτοῖς καὶ φίλων μνήμη πᾶσαν ὥραν

[1] [μοι]

Τοὐναντίον οὗ δεῖ] Ἐκείνου, ὃ δεῖ. Idem.

Αὐτάρκεις ἔχει τὰς ὀνήσεις] *Uberes suis possessoribus fructus suppeditant, nec alienis adminiculis egent.* αὐταρκες, *seipso contentum, quod ipsum sibi satis est, quod nihil aliunde requirit ad se tuendum.* Idem.

Ἐνέγκαι] Malim cum Bruciolo ἤνεγκε καὶ χάριν προσποιεῖ legere. Est autem in his verbis, ῥηθῇ, ὑπερβάλῃ, προσέστη, repetenda ἡ τῶν λόγων πειθώ. Idem.

Προσέστη τοῖς ἀκούουσι] *Assistit audientibus*, id est, *offendit audientes.* de hac phrasi diximus in Isocratis vita. Idem.

ϛ'. Προϊστάμενά μοι] Id est, ἐπιπολάζοντα, *eminentia, ingerentia sese.* προΐστασθαι cum genitivo *præesse tuerique* significat. Unde προστάτης, *patronus, defensor.* προΐστασθαι cum genitivo similiter exponit Varinus: sin dativo jungatur, ἐμποδίζειν, ἐναντιοῦσθαι, id est, *impedire et adversari.* Fortasse παριστάμενα, τουτέστιν, ἐπὶ νοῦν ἐρχόμενα: unde formula ἐκ τοῦ παρισταμένου λέγειν. *In farrag.* F. προσιστάμενα. Idem.

Ὥσπερ ἴχνη γνωρίζουσα] *Memoria cognatorum eis, vestigia recognoscens,* etc. S. τῶν παιδευμάτων, *exercitationum.* Si pro τοιγαροῦν legeretur τούτων οὖν, planior esset Latinis constructio, hujusmodi ἐλλείψεων insuetis. Idem.

ἐπὶ τούτους φέρεται τῷ πόθῳ, πολλὰ ὑπομνήματα λαμ-
βάνουσα, ἐν οἷς συνήδει τούτοις ἀρίστοις οὖσιν. ἐπειδὴ δὲ 1394
εἰς ἄνδρας ἀφίκοντο, οὐ μόνον τοῖς πολίταις γνώριμον τὴν
αὑτῶν φύσιν, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις, κατέστησαν.

ζ΄. Ἔστι γὰρ, ἔστιν ἁπάσης ἀρετῆς ἀρχὴ μὲν σύνεσις, πέρας δὲ ἀνδρία· καὶ τῇ μὲν δοκιμάζεται, τί πρακτέον ἐστὶ, τῇ δὲ σώζεται. ἐν τούτοις ἀμφοτέροις οἵδε πολὺ διήνεγκαν. καὶ γὰρ, εἴ τις ἐφύετο κοινὸς πᾶσι κίνδυνος τοῖς Ἕλλησιν, οὗτοι πρῶτοι προείδοντο καὶ πολλάκις εἰς σωτηρίαν ἅπαντας παρεκάλεσαν· ὅπερ γνώμης ἀπόδειξίς ἐστιν εὖ φρονούσης. καὶ τῆς παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἀγνοίας μεμιγμένης κακίᾳ, ὅτ᾽ ἐνῆν ταῦτα κωλύειν ἀσφαλῶς, τὰ μὲν οὐ προορώσης, τὰ δ᾽ εἰρωνευομένης, ὅμως, ἡνίχ᾽ ὑπήκουσαν καὶ τὰ δέοντα ποιεῖν ἠθέλησαν, οὐκ ἐμνησικάκησαν, ἀλλὰ προστάντες καὶ παρασχόντες ἅπαντα προθύμως, καὶ σώματα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους, εἰς πεῖραν ἦλθον ἀγῶνος· εἰς ὃν οὐδὲ τῆς ψυχῆς ἐφείσαντο. ἐξ ἀνάγκης δὲ συμβαίνει, ὅταν μάχη γίγνηται, τοῖς μὲν ἡττᾶσθαι, τοῖς δὲ νικᾷν. οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι δ᾽ εἰπεῖν, ὅτι μοι δοκοῦσιν οἱ τελευτῶντες ἑκατέρων ἐν τάξει, τῆς μὲν ἥττης οὐ μετέχειν, νικᾷν δὲ ὁμοίως ἀμφότεροι. τὸ μὲν γὰρ κρατεῖν ἐν τοῖς ζῶσιν, ὡς ἂν ὁ δαίμων παραδῷ, κρίνεται· ὃ δ᾽ εἰς τοῦτο ἕκαστον ἔδει παρασχέσθαι, πᾶς ὁ μένων ἐν τάξει πεποίηκεν. εἰ δὲ θνητὸς ὢν τὴν εἱμαρμένην ἔσχε, τῇ τύχῃ πέπονθε τὸ συμβαῖνον, οὐχὶ τὴν ψυχὴν ἥττηται τῶν ἐναντίων. νο-
μίζω τοίνυν καὶ τοῦ τῆς χώρας ἡμῶν μὴ ἐπιβῆναι τοὺς 1395
πολεμίους, πρὸς τῇ τῶν ἐναντίων ἀγνωμοσύνῃ, τὴν τούτων

ζ. Ἔστι γὰρ, ἔστιν ἁπάσης] Cicero pro Sestio: 'Hoc sentire prudentiæ est, facere fortitudinis:' et de Inventione: 'Sapientia est moderatrix omnium rerum.' Idem.

Ὅτ᾽ ἐνῆν ταῦτα κωλύειν ἀσφαλῶς, τὰ μὲν] *Cum liceret illa* (τὰ ἐπικίνδυνα, *pericula*) *sine periculo prohibere, partim non prospiceret, partim dissimularet.* τὰ μὲν, τὰ δὲ, adverbialiter accipienda sunt. Idem.

Οἱ τελευτῶντες ἑκατέρων ἐν τάξει] *Qui ex utrisque*, id est, *utrinque, in acie occumbunt*, tam in victore, quam victo exercitu. Idem.

Τὴν εἱμαρμένην ἔσχε τῇ τύχῃ] *Fatum habuit fortuna*, id est, *fortunæ arbitrio naturæ debitum exsolvit.* Potest etiam post ἔσχε comma poni, et conjungi τῇ τύχῃ τὸ συμβαῖνον πέπονθε, *id, quod accidit, Fortunæ perpessus est arbitrio.* Licet etiam (sed id minus probo) πέπονθε τὸ συμβαῖνον, *id passus est, quod fieri solet*, id est, *nihil ei novi accidit*, multi fortissimi viri in acie ceciderunt: Mars fortissimum quemque pigneratur. Idem.

Πρὸς τῇ τῶν ἐναντίων ἀγνωμοσύνῃ] *Præter hostium imprudentiam.* Sic Pœnus ille ad Hannibalem, cum post insignem victoriam Roma abstineret, 'Vincere,' inquit, 'scis, Hannibal, uti victoria nescis.' ἀγνώμων, auctoribus Hesychio et Suida, est *incogitans, inconsideratus, inconsultus, stupidus,*

ἀρετὴν αἰτίαν γεγενῆσθαι. κατ᾽ ἄνδρα γὰρ πεῖραν εἰληφότες οἱ τότε συμμίξαντες ἐκεῖ οὐκ ἠβούλοντο αὖθις εἰς ἀγῶνα καθίστασθαι τοῖς ἐκείνων οἰκείοις, ὑπολαμβάνοντες ταῖς μὲν φύσεσι ταῖς ὁμοίαις ἀπαντήσεσθαι, τύχην δὲ οὐκ εὔπορον εἶναι τὴν ὁμοίαν λαβεῖν. δηλοῖ δὲ οὐχ ἥκιστα, ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει, καὶ τὰ τῆς γεγονυίας εἰρήνης· οὐ γὰρ ἔνεστιν εἰπεῖν οὔτ᾽ ἀληθεστέραν οὔτε καλλίω πρόφασιν τοῦ τῆς τῶν τετελευτηκότων ἀγασθέντα ἀρετῆς τὸν τῶν ἐναντίων κύριον φίλον γενέσθαι τοῖς ἐκείνων οἰκείοις βούλεσθαι μᾶλλον, ἢ πάλιν τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων κίνδυνον ἄρασθαι. οἶμαι δ᾽ ἂν, εἴ τις αὐτοὺς τοὺς παραταξαμένους ἐρωτήσειε, πότερ᾽ ἡγοῦνται ταῖς αὑτῶν [1] ἀρεταῖς, ἢ τῇ παραδόξῳ καὶ χαλεπῇ τύχῃ κατωρθωκέναι καὶ τῇ τοῦ προεστηκότος αὑτῶν ἐμπειρίᾳ καὶ τόλμῃ καὶ ψυχῇ, οὐδένα οὔτ᾽ ἀναίσχυντον οὔτε τολμηρὸν οὕτως εἶναι, ὅντιν᾽ ἀντιποιήσεσθαι τῶν πεπραγμένων. ἀλλὰ μὴν ὑπὲρ ὧν ὁ πάντων κύριος δαίμων, ὡς ἠβούλετο, ἔνειμε τὸ τέλος, πάντας ἀφεῖσθαι κακίας ἀνάγκη τοὺς λοιπούς, ἀνθρώπους

[1] ἀρεταῖς, * καὶ τῇ τοῦ προεστηκότος αὐτῶν ἐμπειρίᾳ καὶ τόλμῃ, ἢ τῇ παραδόξῳ καὶ χαλεπῇ τύχῃ κατωρθωκέναι, οὐδένα etc.

ingratus, dissentiens, negligens, errans, indignus venia. Quod addunt σύμψηφος, nescio, quam bene τῷ ἐναντιογνώμων quadret. Fortassis ἀσύμψηφος legendum, aut ἀγνώμων pro ἀμαγνώμων, ut ἀκόλουθος pro ἀμακέλευθος. εὐγνώμων est εὐχάριστος, εὔνους, ἀνθρώπινος, γνήσιος, εὐδιάθετος, id est, *gratus, benevolus, humanus, germanus, bene affectus:* hinc εὐγνωμοσύνη, ἀγνωμοσύνη substantiva, et adverbia εὐγνωμόνως, ἀγνωμόνως. Quod ad historiam attinet, Athenienses in maxima fuisse trepidatione, ex Lycurgo et aliis Græcis oratoribus apparet, ne Philippus hostiliter in Atticam irrumperet, ut alibi annotavimus. Idem.

Κατ᾽ ἄνδρα] *Viritim enim experti.* Idem.

Τοῖς ἐκείνων οἰκείοις] Possit et legi: πρὸς τοὺς ἐκείνων οἰκείους. *In farrag.* Idem.

Δηλοῖ δ᾽ οὐχ ἥκιστα] Humanitas quidem Philippi in causa fuit, ut et Diodorus et Plutarchus testantur. Idem.

Κίνδυνον ἄρασθαι] *Subire* vel *adire periculum.* In Thes. Crit. Grut. Emend. l. XI. c. 1. Paul. Leopard.

Τῇ παραδόξῳ καὶ χαλεπῇ] S. τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσι. *admirabili et iniqua fortuna.* Unde Virgilius, sive quis alius, in eam non immerito invehitur, his versibus:

O FORTUNA potens,
Tantum juris atrox quæ tibi vendicas,
Evertisque bonos, evehis improbos,
Nec servare potes muneribus fidem, etc.

Eadem pene Lucianus in encomio Demosthenis. Wolf.

Τοῦ προεστηκότος αὐτῶν] Philippum acerrimus ejus hostis, Demosthenes, summis laudibus, etiam inter accusandum, vehit. Quare necesse est, eum excellentem fuisse virum, tametsi callidior in gerendis rebus, quam in servanda fide religiosior, fuisse perhibetur. Idem.

Ὅντιν᾽ ἀντιποιήσεσθαι] F. ὅστις ἀντιποιήσηται: vel, ὥστ᾽ ἀντιποιήσασθαι, *qui sibi vendicet, adscribat.* Idem.

Πάντας ἀφεῖσθαι κακίας] Idem in horum epitaphio carmine, quod in oratione περὶ Στεφάνου citatur, hoc disticho dicitur perquam eleganti:

Πάντα κατορθοῦν ἐστὶ θεῶν καὶ μηδὲν ἁμαρτεῖν
Ἐν βιοτῇ· μοῖραν δ᾽ οὔ τι φυγεῖν ἔπορεν.

Dii bene perficiunt, quicquid voluere, nec usquam
Errant: mortales fata maligna trahunt.

Idem.

γε ὄντας· περὶ ὧν δ' ὁ τῶν ἐναντίων ἡγεμὼν ὑπερῆρε τοὺς ἐπὶ τούτῳ ταχθέντας, οὐχὶ τοὺς πολλοὺς οὔτ' ἐκείνων οὔθ' ἡμῶν αἰτιάσαιτ' ἄν τις εἰκότως. εἰ δ' ἄρα ἐστί τις ἀνθρώπων ὅτῳ περὶ τούτων ἐγκαλέσαι προσήκει, τοῖς ἐπὶ τούτῳ ταχθεῖσι Θηβαίων, οὐχὶ τοῖς πολλοῖς οὔθ' ἡμῶν οὔτ' ἐκείνων ἐγκαλέσειεν ἄν τις εἰκότως· οἳ, δύναμιν λα- 1396
βόντες ἔχουσαν θυμὸν ἀήττητον καὶ ἀπροφάσιστον καὶ φιλοτιμίαν ἐφάμιλλον, οὐδενὶ τούτων ὀρθῶς ἐχρήσαντο. καὶ τὰ μὲν ἄλλ' ἐστὶ τούτων, ὡς ἕκαστος ἔχει γνώμης, οὕτως ὑπολαμβάνειν· ὃ δὲ ἅπασιν ὁμοίως ἀνθρώποις τοῖς οὖσι γεγένηται φανερὸν, ὅτι ἡ πᾶσα τῆς Ἑλλάδος ἄρα ἐλευθερία ἐν ταῖς τῶνδε τῶν ἀνδρῶν ψυχαῖς διεσώζετο. ἐπειδὴ οὖν ἡ πεπρωμένη τούτους ἀνεῖλεν, οὐδεὶς ἀντέστη τῶν λοιπῶν. καὶ φθόνος μὲν ἀπείη τοῦ λόγου· δοκεῖ δέ μοί τις ἂν εἰπὼν, ὡς ἡ τῶνδε τῶν ἀνδρῶν ἀρετὴ τῆς Ἑλλάδος ἦν ψυχὴ, τἀληθὲς εἰπεῖν. ἅμα γὰρ τά τε τούτων πνεύματα ἀπηλλάγη τῶν οἰκείων σωμάτων, καὶ τὸ τῆς Ἑλλάδος ἀξίωμα ἀνῄρηται. μεγάλην μὲν οὖν ἴσως ὑπερβολὴν δόξομεν λέγειν· ῥητέον δ' ὅμως. ὥσπερ γὰρ, εἴ τις ἐκ τοῦ καθεστηκότος κόσμου τὸ φῶς ἐξέλοι, δυσχερὴς καὶ χαλεπὸς ἅπας ὁ λειπόμενος βίος γένοιτ' ἄν· οὕτω, τῶνδε τῶν ἀνδρῶν ἀναιρεθέντων, ἐν σκότει καὶ πολλῇ δυσκλείᾳ πᾶς ὁ πρὸ τοῦ ζῆλος τῶν Ἑλλήνων γέγονε. διὰ πολλὰ δ' εἰκότως ὄντες τοιοῦτοι, διὰ τὴν πολιτείαν οὐχ ἥκιστα ἦσαν σπουδαῖοι. αἱ μὲν γὰρ διὰ τῶν ὀλίγων δυναστεῖαι δέος μὲν ἐνεργάζονται τοῖς πολίταις, αἰσχύνην δ' οὐ παριστᾶσιν. ἡνίκα γοῦν ὁ ἀγὼν ἔλθῃ τοῦ πολέμου, πᾶς τις εὐχερῶς ἑαυτὸν σώζει, συνειδὼς ὅτι, ἐὰν τοὺς κυρίους ἢ δώροις ἢ δι' ἄλλης ἡστινοσοῦν ὁμιλίας ἐξαρέσηται, κἂν τὰ δεινότατα ἀσχημονήσῃ, μικρὸν ὄνειδος τὸ λοιπὸν αὐτῷ καταστήσεται. αἱ δὲ δημοκρατίαι πολλά τε ἄλλα καὶ καλὰ [1] καὶ δίκαια

[1] [καὶ]

Ὃ δὲ ἅπασιν] Malim τοῦτο δὲ, et postea v. 11. γεγένηται φανερὸν sine distinctione post γεγένηται. *Hoc vero æque omnibus, qui sunt, hominibus cognitum est, totius Græciæ libertatem*, etc. IDEM.

Ἐπειδὴ οὖν] F. ἐπειδὴ γοῦν. *In farrag.* IDEM.

Ἐκ τοῦ καθεστηκότος] *Ex hoc, in quo vivimus, mundo.* Cicero in Lælio: 'Solem e mundo tollere videntur, qui amicitiam e vita tollunt, qua nihil a diis immortalibus melius habemus, nihil jucundius.' IDEM.

Πᾶς ὁ πρὸ τοῦ ζῆλος] Ita legendum est: πᾶς ὁ πρὸ τούτου ζῆλος. OBSOPŒUS.

Αἱ διὰ τῶν ὀλίγων δυναστεῖαι] Αἱ ὀλιγαρχίαι. WOLF.

1397 ἔχουσιν, ὧν τὸν εὖ φρονοῦντα ἀντέχεσθαι δεῖ, καὶ τὴν παῤῥησίαν ἐκ τῆς ἀληθείας [1] ἠρτημένην οὐκ ἔστιν ἀποτρέψαι τἀληθὲς δηλοῦν. οὔτε γὰρ πάντας ἐξαρέσασθαι τοῖς αἰσχρόν τι ποιήσασι δυνατὸν, οὔτε μόνος ὁ τἀληθὲς ὄνειδος λέγων λυπεῖ· καὶ γὰρ οἱ μηδὲν ἂν εἰπόντες αὐτοὶ βλάσφημον, ἄλλου γε λέγοντος χαίρουσιν ἀκούοντες. ἃ φοβούμενοι πάντες, εἰκότως τῇ τῶν μετὰ ταῦτα ὀνειδῶν αἰσχύνῃ, τόν τε προσιόντα ἀπὸ τῶν ἐναντίων κίνδυνον εὐρώστως ὑπέμειναν, καὶ θάνατον καλὸν εἵλοντο μᾶλλον ἢ βίον αἰσχρόν.

η΄. Ἃ μὲν οὖν κοινῇ πᾶσιν ὑπῆρχε τοῖσδε τοῖς ἀνδράσιν εἰς τὸ καλῶς ἐθέλειν ἀποθνήσκειν, εἴρηται, γένος, παιδεία, χρηστῶν ἐπιτηδευμάτων συνήθεια, τῆς ὅλης πολιτείας ὑπόθεσις· ἃ δὲ κατὰ φυλὰς παρεκάλεσεν ἑκάστους εὐρώστους εἶναι, ταῦτ' ἤδη λέξω. ᾔδεσαν ἅπαντες Ἐρεχθεῖδαι τὸν ἐπώνυμον αὑτῶν Ἐρεχθέα, ἕνεκα τοῦ σῶσαι τὴν χώραν, τὰς αὑτοῦ παῖδας, ἃς Ὑακινθίδας καλοῦσιν, εἰς προὖπτον θάνατον δόντα ἀναλῶσαι. αἰσχρὸν οὖν ἡγοῦντο τὸν μὲν ἀπ' ἀθανάτων πεφυκότα πάντα ποιεῖν ἕνεκα τοῦ τὴν πατρίδα ἐλευθερῶσαι, αὐτοὶ δὲ φανῆναι θνητὸν σῶμα ποιούμενοι περὶ πλείονος ἢ δόξαν ἀθάνατον. οὐκ ἠγνόουν Αἰγεῖδαι Θησέα τὸν Αἰγέως πρῶτον ἰσηγορίαν καταστησάμενον τῇ πόλει. δεινὸν οὖν ἡγοῦντο τὴν ἐκείνου προδοῦναι προαίρεσιν, καὶ τεθνᾶναι μᾶλλον ᾑροῦντο ἢ καταλυομένης [2] ταύτης παρὰ τοῖς Ἕλλησι ζῆν φιλοψυχήσαντες. παρειλήφεσαν Πανδιονίδαι Πρόκνην καὶ Φιλομήλαν τὰς Πανδίω-

[1] ἠρτημένην, * ἣν οὐκ ἔ. ἀ. * τοῦ τἀληθὲς δ. [2] αὐτῆς

Ἐξαρέσασθαι] Ἐξαρκέσασθαι inepte, nec ἐξακέσασθαι placet. *In farrag.* IDEM.

Οὔτε ὁ μόνος τἀληθὲς] Malim μόνος ὁ τἀληθὲς, articulo transposito. IDEM.

η΄. Ἃ δὲ κατὰ φυλὰς—] Vid. Corsin. Fast. Attic. par. I. d. IV. §. 2. seq.

Τὸν ἐπώνυμον αὑτῶν] *Eum heroem, a quo cognominati sunt.* ἐπώνυμοι dicuntur hi decem, qui hic enumerantur, qui tribubus nomina imposuerunt. WOLF.

Ἐρεχθέα] Cum ab Eumolpo Thrace bello peteretur, responsum est a vatibus, fore superiorem, si filias suas immolasset. Sic Codrus, sic Macaria, Herculis filia, sic apud Romanos Decii perierunt, mendacis illius et sanguinarii insidiis, qui hominum interitu delectatur. IDEM.

Ἃς Ὑακινθίδας] Suidas aliter, τὰς Ὑακίνθου τοῦ Λακεδαιμονίου θυγατέρας sic dici scribit. IDEM. Eo nomine dictæ sunt, quod una ex iis Lusia nomine filia erat Hyacinthi cujusdam. Ideo non omnes erant Erechthei filiæ. Hæc ait Stephanus in Λουσία. PALMER. Vid. Meurs. Att. Lect. l. IV. c. XVIII.

Ἰσηγορίαν] *Æqualitatem, par et æquum jus*, hoc est, democratiam. WOLF.

Φιλοψυχήσαντες] *Formidine mortis, in vitæ cupiditate.* IDEM.

Πρόκνην] Vide metamorphoseos Ovidia-

νος θυγατέρας, ὡς ἐτιμωρήσαντο Τηρέα διὰ τὴν εἰς αὐτὰς 1398
ὕβριν. οὐ βιωτὸν οὖν ἐνόμιζον αὐτοῖς, εἰ μὴ συγγενεῖς ὄντες θυμὸν ἔχοντες [1]ὅμοιον ἐκείναις φανήσονται, ἐφ' οἷς τὴν Ἑλλάδα ἑώρων ὑβριζομένην. ἠκηκόεσαν [2]Λεοντίδαι μυθολογουμένας τὰς Λεωκόρας, ὡς αὑτὰς ἔδοσαν σφάγιον τοῖς πολίταις ὑπὲρ τῆς χώρας. ὅτε δ' οὖν γυναῖκες ἐκεῖναι τοιαύτην ἔσχον ἀνδρείαν, οὐ θεμιτὸν αὑτοῖς ὑπελάμβανον χείροσιν, ἀνδράσιν οὖσιν, ἐκείνων φανῆναι. ἐμέμνηντο Ἀκαμαντίδαι τῶν ἐπῶν, ἐν οἷς Ὅμηρος ἕνεκα τῆς μητρός φησιν Αἴθρας Ἀκάμαντα εἰς Τροίαν στεῖλαι. ὁ μὲν οὖν παντὸς ἐπειρᾶτο κινδύνου τοῦ σῶσαι τὴν ἑαυτοῦ μητέρα ἕνεκα· οἱ δὲ τοὺς οἴκοι σύμπαντας [3]οἰκείους καὶ γονέας ἕνεκα τοῦ σῶσαι πῶς οὐκ

[1] ὅμοιον φανήσονται τὸν θυμὸν ἔχοντες ἐκείναις, [2] λεαντίδαι
[3] Desunt οἰκείους καί.

næ lib. 6. Idem.

Τὰς Λεωκόρας] De his Pausanias in Atticis, et Suidas in voce Λεωκόριον. Idem. L. τὰς Λεὼ κόρας. Taylor.

Οὐ θεμιτὸν αὐτοῖς] Turpis est enim exprobratio.

Vos etenim juvenes animos geritis muliebres,
Illaque virgo viri. Wolf.

Ἕνεκα τῆς μητρὸς] Homerus Ἰλιάδος γ'. [v. 143.]

Οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο,
Αἴθρη Πιτθῆος θυγάτηρ, Κλυμένη τε βοῶπις. Idem.

Φαίδρας] Videtur ἁμάρτημα μνημονικόν. Æthra Acamantis avia fuit, Phædra mater, quam Euripides in Hippolyto suo suspendio periisse tradit. Εὐριπίδου εἰς Ἑκάβην σχολιαστής: Ἀκάμας καὶ Δημοφῶν, οἳ ἦσαν Ἀθηναῖοι τὸ γένος, ἐστράτευσαν ἐπὶ τὸ Ἴλιον, οὐχ ἡγούμενοί τινων. διὸ καὶ Ὅμηρος λέγει, τὸν Μενεσθέα μόνον ἡγεῖσθαι τῶν Ἀθηναίων. ἀλλ' ἐπὶ τὴν ἀπολύτρωσιν τῆς Αἴθρας τούτους ἐστρατευκέναι φασίν. Ἑλλανικὸς δὲ λέγει, διὰ τοῦτ' αὐτοὺς ἀπελθεῖν ἐκεῖσε, ὅπως, εἰ μὲν ἕλοιεν Ἕλληνες τὴν Τροίαν, λάφυρον αὐτὴν καὶ γέρας λάβωσιν. εἰ δὲ μὴ, κἂν λυτρώσασθαι δώροις. ἡ δὲ Αἴθρα Θησέως μήτηρ, Ἀκάμαντος μάμμη, Αἰγέως γυνὴ, Πιτθέως θυγάτηρ. Homeri item scholiastes εἰς τὴν γ' τῆς Ἰλιάδος ῥαψῳδίαν: ὡς ἱστορεῖ Ἑλλανικὸς, Πειρίθους καὶ Θησεὺς, ὁ μὲν Διὸς ὢν, ὁ δὲ Ποσειδῶνος, συνέθεντο γαμῆσαι Διὸς θυγατέρας, καὶ ἁρπάσαντες τὴν Ἑλένην, κομιδῇ νέαν, παρακατατίθενται εἰς Ἄφιδναν τῆς Ἀττικῆς, Αἴθρᾳ, τῇ Πιτθέως μὲν θυγατρὶ, μητρὶ δὲ Θησέως. καὶ οὕτως εἰς ᾅδου παραγίγνονται ἐπὶ τὴν Περσεφόνην. οἱ δὲ Διόσκουροι, μὴ ἀπολαμβάνοντες τὴν ἀδελφὴν, τὴν Ἀττικὴν σύμπασαν πορθοῦσιν, Αἴθραν δ' αἰχμαλωτίζουσι. Idem. Hujus rei nulla prorsus mentio apud Homerum, illisque Homericis quæ exstant. Phædræ quidem Odyss. Λ. aliqua mentio est, sed nihil ad præsentem locum. *In Thesaur. Crit. Grut.* par. II. dec. I. c. X. I. Hartung. Nusquam apud Homerum hoc tempore Acamantis filii Thesei mentio est: meminit ille Acamantis f. Eüssori Il. Z. Acamantis Asiadæ Il. M. Acamantis f. Antenoris Il. Π. Sed illi nihil ad nostrum. Deinde Phædra Thesei uxor nunquam Trojam adducta est, quippe quæ mortem sibi ipsa ante Trojanam expeditionem conscivit, ut ex Euripid. Hippolyt. notum est: nedum illa mater Acamantis fuit: ortus ille Ariadna est, Phædræ sorore, teste brevium schol. auct. Odyss. Λ. 330. Estne ergo Αἴθρας, hoc loco, quod Hervagiana editio exhibet, legendum? Equidem id mallem. Eam Trojam cum Helena esse asportatam ex Plut. in Thes. et enarr. vet. ad Euripid. Hecub. v. 125. edocti sumus. Sed ita alia nascetur difficultas. Æthra enim non mater sed avia Acamantis fuit: manebit præterea prior de Acamante Trojam profecto et ab Homero commemorato. Quid vero his faciemus? Subvereri dudum cœpi, ne orator, sive is Demosthenes, seu quis alius fuerit, memoriæ vitio tribuerit Homero, quod in reliquis Trojani belli scriptoribus sæpe legerat. Illi Acamanta cum Demophoonte fratre militiæ Trojanæ adscribunt, liberasseque aviam Æthram affirmant. V. Quint. Smyrn. l. XIII. v. 496. *Observv.* l. II. c. XXVI. Pet. Wesseling.

ἤμελλον πάντα κίνδυνον ὑπομένειν; οὐκ ἐλάνθανεν Οἰνείδας, ὅτι Κάδμου μὲν Σεμέλη, τῆς δὲ υἱὸν ὄντα, ὃν οὐ πρέπον ἐστὶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοῦδε τοῦ τάφου, τοῦ δὲ Οἰνεὺς γέγονεν, ὃς ἀρχηγὸς αὐτῶν ἐκαλεῖτο. κοινοῦ δ' ὄντος ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσι τοῦ παρόντος κινδύνου, ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἅπασαν ᾤοντο δεῖν ἀγωνίαν ἐκτίναι. ᾔδεσαν Κεκροπίδαι τὸν ἑαυτῶν ἀρχηγὸν, τὰ μὲν ὡς ἔστι δράκων, τὰ δ' ὡς ἔστιν ἄνθρωπος, λεγόμενον οὐκ ἄλλοθέν ποθεν, ἢ τῷ τὴν σύνεσιν [1]αὐτοῦ προσομοιοῦν ἀνθρώπῳ, τὴν ἀλκὴν δὲ δράκοντι. ἄξια δὴ τούτων πράττειν ὑπελάμβανον αὐτοῖς προσήκειν. ἐμέμνηντο Ἱπποθοωντίδαι τῶν Ἀλώπης γάμων, ἐξ ὧν Ἱπποθόων ἔφυ, καὶ τὸν ἀρχηγὸν ᾔδεσαν· ὧν, τὸ πρέπον φυλάττων ἐγὼ τῷδε τῷ καιρῷ, τὸ σαφὲς εἰπεῖν
1399 ὑπερβαίνω. ἄξια δὴ τούτων ᾤοντο δεῖν προσήκειν ποιοῦντες ὀφθῆναι. οὐκ ἐλάνθανεν Αἰαντίδας, ὅτι τῶν ἀριστείων στερηθεὶς Αἴας ἀβίωτον ἑαυτῷ ἡγήσατο τὸν βίον. ἡνίκ' οὖν ὁ δαίμων ἄλλῳ τἀριστεῖα ἐδίδου, τότε τοὺς ἐχθροὺς ἀμυνόμενοι τεθνάναι δεῖν ᾤοντο, ὥστε μηδὲν ἀνάξιον αὑτῶν παθεῖν. οὐκ ἠμνημόνουν Ἀντιοχίδαι Ἡρακλέους ὄντα Ἀντίοχον. δεῖν οὖν ἡγήσαντο ἢ ζῆν ἀξίως τῶν ὑπαρχόντων ἢ τεθνάναι καλῶς.

θ'. Οἱ μὲν οὖν ζῶντες οἰκεῖοι τούτων ἐλεεινοὶ, τοιούτων ἀνδρῶν ἐστερημένοι καὶ συνηθείας πολλῆς καὶ φιλανθρώπου διεζευγμένοι, καὶ τὰ τῆς πατρίδος πράγματ' ἔρημα καὶ δακρύων καὶ πένθους πλήρη. οἱ δὲ εὐδαίμονες τῷ δικαίῳ λογισμῷ, πρῶτον μὲν ἀντὶ μικροῦ χρόνου πολὺν καὶ τὸν ἅπαντα εὔκλειαν [2]ἀγήρω καταλείπουσιν, ἐν ᾗ καὶ

[1] * αὐτὸν [2] ἀγήρων

Ὅτι Κάδμου μὲν Σεμέλη] M. Κάδμου μὲν Σεμέλην, ut sibi constet constructio: aut v. 2. τῆς δὲ υἱός ἐστιν. Wolf.

Τῆς δ' υἱὸν ὄντα ὃν] Bacchum scilicet, quia pollui Dii superi et immortales putabantur ea mentione: sicut postea τῶν Ἀλόπης γάμων paucis meminit, quia inter nuptias et funus summum est dissidium. Suidas Alopen Cercyonis filiam esse scribit, e qua Neptunus Hippothoontem procrearit, tribus Hippothoontiæ Eponymum. Idem.

Ἀμφοτέραις] Athenis et Thebis propter Bacchum ibi natum. Idem.

Λεγόμενος] M. λεγόμενον. Refertur enim ad ἀρχηγόν. ος pro ον sæpe scribitur, ob confusionem characterum. Idem.

Δεῖν προσήκειν] Alterutrum abundat. Idem.

Ἡρήσατο] Ἡγήσατο lego. *In farrag.* F. ἠρνήσατο, *inficias ivit.* Idem.

Ἄλλῳ] Φιλίππῳ. Idem.

θ'. Οἱ δὲ δαίμονες] Lego cum Bruciolo εὐδαίμονες. Intelligendi autem sunt in pugna interfecti. Idem.

Πολὺν καὶ τὸν ἅπαντα] Mendosa videtur lectio, nec tamen occurrit, quo pacto sit restituenda. Sententia quidem plana est,

παῖδες οἱ τούτων ὀνομαστοὶ [1] τραφήσονται, καὶ γονεῖς οἱ τούτων περίβλεπτοι γηροτροφήσονται, παραψυχὴν τῷ πένθει τὴν τούτων εὔκλειαν ἔχοντες· ἔπειτα νόσων ἀπαθεῖς τὰ σώματα καὶ λυπῶν ἄπειροι τὰς ψυχὰς, ἃς ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν οἱ ζῶντες ἔχουσιν, ἐν μεγάλῃ τιμῇ καὶ πολλῷ ζήλῳ τῶν νομιζομένων τυγχάνουσιν. οὓς γὰρ ἅπασα μὲν ἡ πατρὶς θάπτει δημοσίᾳ, κοινῶν δ' ἐπαίνων μόνοι τυγχάνουσι, ποθοῦσι δ' οὐ μόνον οἱ συγγενεῖς καὶ πολῖται, [2] ἀλλὰ πᾶσαν ὅσην Ἑλλάδα χρὴ προσειπεῖν, συμπεπένθηκε δὲ καὶ τῆς οἰκουμένης τὸ πλεῖστον μέρος, πῶς οὐ χρὴ τούτους εὐδαίμονας νομίζεσθαι; οὓς παρέδρους εἰκότως ἄν τις φήσαι τοῖς κάτω θεοῖς εἶναι, τὴν αὐτὴν τάξιν ἔχοντας τοῖς προτέροις ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἐν μακάρων 1400
νήσοις. οὐ γὰρ ἰδών τις οὐδὲ περὶ ἐκείνων ταῦτ' ἀπήγγελκεν, ἀλλ', οὓς οἱ ζῶντες ἀξίους ὑπειλήφαμεν τῶν ἄνω τιμῶν, τούτους τῇ δόξῃ καταμαντευόμενοι κἀκεῖ τῶν αὐτῶν τιμῶν ἡγούμεθ' [3] αὐτοὺς τυγχάνειν.

ι'. Ἔστι μὲν οὖν ἴσως χαλεπὸν τὰς παρούσας συμφορὰς λόγῳ κουφίσαι· δεῖ δ' ὅμως πειρᾶσθαι καὶ πρὸς τὰ παρηγοροῦντα τρέπειν τὴν ψυχὴν, ὡς τοὺς τοιούτους ἄνδρας γεγονότας καὶ πεφυκότας [4] αὐτοὺς ἐκ τοιούτων ἑτέρων καλόν ἐστι τὰ δεινὰ εὐσχημονέστερον τῶν ἄλλων φέροντας ὁρᾶσθαι, καὶ πάσῃ τύχῃ χρωμένους ὁμοίους εἶναι. καὶ γὰρ ἐκείνοις ταῦτ' ἂν εἴη μάλιστ' ἐν κόσμῳ καὶ τιμῇ, καὶ πάσῃ τῇ πόλει καὶ τοῖς ζῶσι ταῦτ' ἂν ἐνέγκοι πλείστην εὐδοξίαν. χαλεπὸν πατρὶ καὶ μητρὶ παίδων στερηθῆναι καὶ ἐρήμοις εἶναι τῶν οἰκειοτάτων γηροτρόφων· σεμνόν δέ γε ἀγήρως τιμὰς καὶ μνήμην ἀρετῆς δημοσίᾳ κτησαμένους

[1] γραφήσονται [2] ἀλλὰ καὶ πᾶσα, ὅσην [3] αὐτοῖς [4] * αὐτοὺς καὶ πεφυκότας ἐκ

quam, neglectis verbis, in vertendo sequendam duxi. Idem.

Γραφήσονται] Omnino legendum est τραφήσονται. Loquitur enim de alendis pueris atque etiam parentibus eorum qui in bello ceciderant, sicut more sequitur: καὶ γονεῖς οἱ τούτων περίβλεπτοι γηροτροφήσονται. Obsopœus.

Πᾶσαν ὅσην] Lego πᾶσα, *omnis, quæ appellari Græcia meretur:* perstringi videntur, qui a Philippi stetere partibus, tanquam Barbari. Wolf.

Τοῖς προτέροις ἀγαθοῖς] Ut Æacus, de quo Isocrates in Evagora, Minos, Rhadamanthus, etc. Idem.

Οὐ γὰρ ἰδών τις] Tali occupatione perquam opportuna utitur Isocrates in Nicocle de Monarchia Jovis, et in oratione contra sophistas, de Deorum apud Homerum deliberationibus. Idem.

Τῶν ἄνω τιμῶν] *Honoribus apud superos,* id est, *in terris.* Nam, ut nobis Dii, sic nos in Elysio campo degentibus superi sumus. Idem.

ἐπιδεῖν, καὶ θυσιῶν καὶ ἀγώνων ἠξιωμένους ἀθανάτων. λυπηρὸν παισὶν ὀρφανοῖς γεγενῆσθαι πατρός· καλὸν δέ γε κληρονομεῖν πατρῴας εὐδοξίας. καὶ τοῦ μὲν λυπηροῦ τούτου τὸν δαίμονα αἴτιον εὑρήσομεν ὄντα, ᾧ φύντας ἀνθρώπους εἴκειν ἀνάγκη· τοῦ δὲ τιμίου καὶ καλοῦ τὴν τῶν ἐθελησάντων καλῶς ἀποθνήσκειν αἵρεσιν.

ια'. Ἐγὼ μὲν οὖν οὐχ ὅπως πολλὰ λέξω, τοῦτ' ἐπεσκεψάμην, ἀλλ' ὅπως τἀληθῆ· ὑμεῖς δὲ ἀποδυράμενοι, καὶ τὰ προσήκοντα ὡς χρὴ καὶ νόμιμα ποιήσαντες, ἄπιτε.

Αἵρεσιν] M. ἀρετὴν, aut προαίρεσιν. Idem.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΕΡΩΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ.

Pag. ed. Reisk.

1401 ά. ἈΛΛ᾽ ἐπειδήπερ ἀκούειν βούλει τοῦ λόγου, δείξω σοι καὶ ἀναγνώσομαι. δεῖ δέ σε τὴν προαίρεσιν αὐτοῦ πρῶτον εἰδέναι. βούλεται μὲν γὰρ ὁ τὸν λόγον ποιῶν, ἐπαινεῖν Ἐπικράτην, ὃν ᾤετο, πολλῶν καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν ὄντων νέων ἐν τῇ πόλει, χαριέστατον εἶναι, καὶ πλεῖον τῇ συνέσει προέχειν ἢ τῷ κάλλει τῶν ἡλικιωτῶν. ὁρῶν δ᾽, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τὰ πλεῖστα τῶν ἐρωτικῶν συνταγμάτων αἰσχύνην μᾶλλον ἢ τιμὴν περιάπτοντα τούτοις, περὶ ὧν ἐστὶ γεγραμμένα, τοῦτο ὅπως μὴ πείσεται, πεφύλακται· καὶ, ὅπερ καὶ πεπεῖσθαί φησι τῇ γνώμῃ, τοῦτο καὶ γέγραφεν, ὡς δίκαιος ἐραστὴς οὔτ᾽ ἂν ποιήσειεν οὐδὲν αἰσχρὸν, οὔτ᾽ ἀξιώσειεν. ὃ μὲν οὖν, ὥςπερ εἰ μάλιστ᾽ ἂν ἐρωτικὸν λάβοις τοῦ λόγου, περὶ τοῦτ᾽ ἔστιν· ὁ δ᾽ ἄλλος λόγος τὰ μὲν αὐτὸν ἐπαινεῖ τὸν νεανίσκον, τὰ δὲ αὐτῷ συμβουλεύει περὶ παιδείας τε καὶ προαιρέσεως τοῦ βίου. πάντα δὲ ταῦτα γέγραπται τὸν τρόπον, ὃν τις ἂν εἰς βιβλίον καταθοῖτο. τοῖς μὲν γὰρ λεκτικοῖς τῶν λόγων ἁπλῶς καὶ ὁμοίως, οἷς ἂν ἐκ τοῦ παραχρῆμά τις εἴποι, πρέπει γεγράφθαι· τοῖς δ᾽ εἰς τὸν πλείω χρόνον τεθησομένοις ποιητικῶς καὶ περιττῶς ἁρμόττει συγκεῖσθαι. τοὺς μὲν γὰρ, πιθανοὺς, τοὺς δὲ, ἐπιδεικτικοὺς, εἶναι προσήκει. ἵν᾽ οὖν μὴ παρὰ τὸν

ά. Ὁ δ᾽ ἄλλος] Legendum est, et non ἄλλοις. Obsopœus.

Λεκτικοῖς] Lego cum Bruciolo λεκτικοῖς, etsi λεκτοῖς mallem. Vocat autem λεκτοὺς, ut opinor, λόγους, auditoriis, aut etiam judiciis, non lectioni, comparatos. Wolf.

Ποιητικῶς καὶ περιττῶς] *Poemati similes et exquisitum in modum confectas esse.* Idem.

Τοὺς μὲν γὰρ πιθανοὺς, τοὺς δ᾽ ἐπιδεικτικοὺς εἶναι προσήκει] Πιθανοὺς, S. τοὺς λεκτικοὺς, id est, δικανικούς. ἐπιδεικτικοὺς, (nam ἀποδεικτικοὺς prave legitur) S. τοὺς ἐγκωμιαστικούς. Sic Isocrates in Panegyrico prava de orationibus vulgi judicia reprehendens: καὶ τοσοῦτον, inquit, διημαρτήκασιν, ὥστε τοὺς πρὸς ὑπερβολὴν πεπονημένους πρὸς τοὺς ἀγῶνας τοὺς περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων σκοποῦσιν, ὥσπερ ὁμοίως ἀμφοτέρους δέον ἔχειν, ἀλλ᾽ οὐ τοὺς μὲν ἀσφαλῶς, τοὺς δ᾽ ἐπιδεικτικῶς. id est: *Ac in tanto errore versantur, ut orationes summo studio elaboratas cum forensibus privatarum rationum conflictatiunculis conferant: quasi vero eas inter sese oporteat esse similes, ac non hæ securitati, illæ ostentationi servire debeant.* Idem.

1402 λόγον σοι λέγω, μηδὲ ἅπερ γιγνώσκω περὶ τούτων αὐτὸς διεξίω, πρόσεχ᾽, ὡς αὐτοῦ τοῦ λόγου ἤδη ἀκουσόμενος, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἥκει, ὃν ἠβουλήθην ἀκούειν, Ἐπικράτης.

β΄. Ὁρῶν ἐνίους τῶν ἐρωμένων τε καὶ κάλλους μετεσχηκότων, οὐδετέρᾳ δὴ τῶν εὐτυχιῶν τούτων ὀρθῶς χρωμένους, ἀλλ᾽ ἐπὶ μὲν τῇ τῆς ὄψεως εὐπρεπείᾳ σεμνυνομένους, τὴν δὲ πρὸς τοὺς ἐραστὰς ὁμιλίαν δυσχεραίνοντας, καὶ τοσοῦτον διημαρτηκότας τοῦ τὰ βέλτιστα κρίνειν, ὥςτε, διὰ τοὺς λυμαινομένους τῷ πράγματι καὶ [1] [πρὸς] τοὺς μετὰ σωφροσύνης πλησιάζειν ἀξιοῦντας [2] δυσκόλως διακειμένους, ἡγησάμην τοὺς μὲν τοιούτους οὐ μόνον αὐτοῖς ἀλυσιτελῶς ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις μοχθηρὰς συνηθείας [3] ἐργάζεσθαι· τοῖς δὲ καλῶς φρονοῦσιν οὐκ ἐπακολουθητέον εἶναι τῇ τούτων ἀπονοίᾳ· μάλιστα μὲν ἐνθυμουμένοις, ὅτι, τῶν πραγμάτων οὔτε καλῶν οὔτ᾽ αἰσχρῶν ἀποτόμως ὄντων, ἀλλὰ παρὰ τοὺς χρωμένους τὸ πλεῖστον διαλλαττόντων, ἄλογον μιᾷ γνώμῃ περὶ ἀμφοτέρων χρῆσθαι· ἔπειθ᾽, ὅτι πάντων ἀτοπώτατόν ἐστι, ζηλοῦν μὲν τοὺς πλείστους φίλους καὶ βεβαιοτάτους ἔχοντας, ἀποδοκιμάζειν δὲ τοὺς ἐραστὰς, ὃ μόνον ἴδιον [4] ἔθος οὐχ ἅπασιν, ἀλλὰ τοῖς καλοῖς καὶ σώφροσιν οἰκειοῦσθαι πέφυκεν· ἔτι δὲ τοῖς μὲν μηδεμίαν πω τοιαύτην φιλίαν ἑωρακόσι καλῶς ἀποβᾶσαν,

[1] Absunt unci. [2] δυσκόλως * ὁρᾶσθαι διακειμένους [3] ἐνεργάζεσθαι [4] * ἔθνος

Ἀπογινώσκω] Ἅπερ γινώσκω lege cum Bruciolo. Idem.

Προσεχῶς] Lege πρόσεχε, ὡς. et postea v. 3. pro ἂν ἠβουλήθη lege ὃν ἠβουλήθην. post Ἐπικράτην v. 3. interpungito. Idem.

β΄. Οὐ μόνον αὐτὸς] Αὐτοῖς. et postea, v. 13. pro ἐργάζεται, ἐργάζεσθαι. Idem.

Μιᾷ γνώμῃ περὶ ἀμφοτέρων χρῆσθαι] Hoc est, vel honestis vel turpibus de rebus judicare sine consideratione circumstantiarum. Sed hæc sententia de rebus mediis, quæ Græci μέσα καὶ ἀδιάφορα nominant, intelligenda est. Nam ut virtute male uti nemo potest, (cum primum enim a recto, id est, medio, deflexerit, desinit esse virtus, vitiique sortitur nomen) sic nec vitio bene quisquam; at vino, conjugio, amore, bello, eruditione, eloquentia, et quæ sunt hujus generis aliis rebus, quæ sunt δυνάμεις, ὄργανα, τέχναι, et recte uti et abuti queas. In hanc sententiam Isocrates in Panathenaico. *Rerum ipsarum* naturæ, inquit, *neque prosunt, neque obsunt nobis: sed hominum usus atque actiones causæ nobis omnium eorum sunt, quæ a rebus proveniunt.* Græca sic habent: οὐχ αἱ φύσεις αἱ τῶν πραγμάτων οὔτ᾽ ὠφελοῦσιν, οὔτε βλάπτουσιν ἡμᾶς· ἀλλ᾽ αἱ τῶν ἀνθρώπων χρήσεις καὶ πράξεις ἁπάντων ἡμῖν αἴτιαι τῶν συμβαινόντων εἰσί. Idem.

Οἷς μόνον ἴδιον ἔθος] *Quibus duntaxat peculiaris hic mos insitus est, ut non omnes, sed bona et honesta ingenia sibi concilient.* Aldinum exemplar habet ὃ μόνον pro οἷς. Potest etiam sic exponi: nec verbis, nec sententia repugnante. *quibus solis, nec iis tamen omnibus, sed bonis et honestis duntaxat, proprius mos conciliari solet.* ἴδιον ἦθος, S. τῶν ἐρωμένων. *animi amasiorum solis honestis amatoribus ita sunt dediti, ut eorum proprii esse videantur.* In quam sententiam Æschines in Timarchum, et Lucianus in Amoribus, et alii passim plura disserunt, quam bonis moribus expedit.

ἢ σφόδρα κατεγνωκόσιν αὑτῶν, ὡς οὐκ ἂν δυνηθεῖεν σωφρόνως τοῖς ἐντυγχάνουσιν ὁμιλεῖν, ἴσως οὐκ ἄλογον ταύτην ἔχειν τὴν διάνοιαν, τοῖς δ' ὥσπερ σὺ διακειμένοις, καὶ μήτε παντάπασιν ἀνηκόοις οὖσιν, ὅσαι δὴ χρεῖαι δι' ἔρωτος χωρὶς αἰσχύνης ηὐξήθησαν, καὶ μετὰ τῆς ἀκριβεστάτης εὐλα- 1403
βείας τὸν ἄλλον χρόνον βεβιωκόσιν, οὐδ' ὑποψίαν ἔχειν εὔλογον, ὡς ἄν τι πράξειαν αἰσχρόν. διὸ δὴ καὶ μᾶλλον ἐπήρθην τοῦτον γράψαι τὸν λόγον, ἡγούμενος δυοῖν τοῖν καλλίστοιν οὐ διαμαρτήσεσθαι. τὰ μὲν γὰρ ὑπάρχοντά σοι ἀγαθὰ διελθὼν, ἅμα σέ τε ζηλωτὸν καὶ ἐμαυτὸν οὐκ ἀνόητον ἐπιδείξειν ἐλπίζω, εἴ σε τοιοῦτον ὄντα ἀγαπῶ· συμβουλεύσας δ' ἃ μάλιστα κατεπείγει, νομίζω τῆς μὲν εὐνοίας τῆς ἐμῆς δεῖγμα, τῆς δὲ κοινῆς φιλίας ἀφορμὴν ἀμφοτέροις εἰσοίσειν. καίτοι μ' οὐ λέληθεν, ὅτι χαλεπὸν μέν ἐστι, καὶ τὴν σὴν φύσιν ἀξίως τῶν ὑπαρχόντων διελθεῖν· ἔτι δὲ ἐπικινδυνότερον τὸν συμβουλεύειν μέλλοντα αὐτὸν ὑπεύθυνον τῷ πεισθέντι καταστῆσαι. ἀλλὰ νομίζω τοῖς μὲν δικαίως ἐγκωμίων τυγχάνουσι περιγενέσθαι τῆς τῶν ἐπαινούντων δυνάμεως προσήκειν, τῇ τῆς ἀληθείας ὑπερβολῇ· τῆς δὲ συμβουλῆς οὐ διαμαρτήσεσθαι, συνειδὼς, ὅτι διὰ μὲν ἀνοήτων καὶ παντελῶς ὑπ' ἀκρασίας διεφθαρμένων, οὐδὲ τῶν καθ' ὑπερβολὴν ὀρθῶς βουλευθέντων οὐδὲν ἂν καλῶς ἐξενεχθείη, διὰ δὲ τῶν σωφρόνως καὶ καθαρῶς ζῆν αἱρουμένων, οὐδὲ τὰ μετρίως ἐσκεμμένα διαμαρτάνεσθαι πέφυκε.

γ'. Τὰς μὲν οὖν ἐλπίδας ἔχων τοιαύτας, ἐγχειρῶ τῷ λόγῳ· ἡγοῦμαι δὲ πάντας ἂν ὁμολογῆσαί μοι τοῖς τηλι-

Idem.

Κατεγνωκόσιν αὑτῶν] Qui conscii suæ incontinentiæ, se abstinere a flagitio data occasione, non posse sperant, de quibus illud usurpari queat, ὅτι προφάσεως δέεται μόνον ἡ πονηρία, *Improbitati nihil deesse præter occasionem.* Sed prudenter Cyrus apud Xenophontem: οὐδὲ σοὶ συμβουλεύω, inquit, ὦ Ἀράσπα, ἐν τοῖς καλοῖς τὴν ὄψιν ἐνδιατρίβειν. ὡς τὸ μὲν πῦρ τοὺς ἁπτομένους καίει, οἱ δὲ καλοὶ καὶ τοὺς ἄπωθεν θεωμένους ὑφάπτουσιν, ὥστε αἴθεσθαι τῷ ἔρωτι. *Tibi etiam, Araspa, suadeo, ne in formosa facie defigas oculos: Nam ignis tangentes urit: ac formosi etiam eos, qui eminus spectant, ita succendunt, ut amore ardeant.* Recte igitur Hebræus sapiens: "Qui periculum amat," inquit, "dignus est, qui in eo pereat." Idem.

Ὑποψίαν ἔχειν] Ὑπόπτους γενέσθαι, *suspectos haberi de turpitudine.* Idem.

Ἀνόητον] Lege οὐκ ἀνόητον. Idem.

Τὸν συμβουλεύειν μέλλοντα] Malim cum Bruciolo τὸ συμβουλεύειν, μέλλοντα αὐτὸν ὑπεύθυνον. Suasor obnoxius est consultori ad præstandum consilii eventum. Iniquissima certe lex, si transferatur et ad ea negotia, in quibus fortuna dominatur, morum quidem præcepta minus periculosa sunt. Idem.

Τὰ μετρίως] Lege οὐδὲ τὰ μετρίως. Idem. Obsopœus.

κούτοις μάλιστα καθήκειν, κάλλος μὲν ἐπὶ τῆς ὄψεως, σωφροσύνην δ' ἐπὶ τῆς ψυχῆς, ἀνδρίαν δ' ἐπ' ἀμφοτέρων τούτων, χάριν δὲ ἐπὶ τῶν λόγων διατελεῖν ἔχοντας. ὧν τὰ μὲν τῆς φύσεως οὕτω καλῶς ἡ τύχη σοι παραδέδωκεν, ὥστε
1404 περίβλεπτον καὶ θαυμαζόμενον διατελεῖν· τὰ δ' αὐτὸς παρὰ τὴν ἐπιμέλειαν εἰς τοῦτο προαγαγὼν ἥκεις, ὥστε μηδέν' ἄν σοι τῶν εὖ φρονούντων ἐπιτιμῆσαι. καίτοι χρὴ τὸν τῶν μεγίστων ἐπαίνων ἄξιον, ὑπὸ μὲν τῶν θεῶν ἠγαπημένον φαίνεσθαι· παρὰ δὲ τοῖς ἀνθρώποις, τὰ μὲν δι' αὐτὸν, τὰ δὲ διὰ τὴν τύχην θαυμάζεσθαι. καθόλου μὲν τοίνυν τῶν ὑπαρχόντων σοι πρὸς ἀρετὴν ἴσως ὕστερον ἁρμόττει τὰ πλείω διελθεῖν· ἃ δ' ἑκάστου τούτων ἐγκώμια εἰπεῖν ἔχω, ταῦτα δηλῶσαι πειράσομαι μετ' ἀληθείας.

δ'. Ἄρξομαι δὲ πρῶτον ἐπαινεῖν, ὅπερ πρῶτον ἰδοῦσιν ἅπασίν ἐστι γνῶναί σου τὸ κάλλος, καὶ τούτου τὸ χρῶμα, δι' οὗ καὶ τὰ μέλη καὶ ὅλον τὸ σῶμα φαίνεται. ᾧ τίν' ἂν ἁρμόττουσαν εἰκόνα ἐνέγκω, σκοπῶν οὐχ ὁρῶ· ἀλλὰ παρίσταταί μοι δεῖσθαι τῶν ἀναγνόντων τόνδε τὸν λόγον, σὲ θεωρῆσαι καὶ ἰδεῖν, ἵνα συγγνώμης τύχω μηδὲν ὅμοιον ἔχων εἰπεῖν αὐτῷ. τῷ γὰρ εἰκάσειέ τις [1] θνητὸν, ὃ ἀθάνατον τοῖς ἰδοῦσιν ἐργάζεται πόθον, καὶ ὁρώμενον οὐκ ἀποπληροῖ, καὶ μεταστὰν μνημονεύεται, καὶ

[1] θνητῶν

γ'. Μάλιστα κατειπεῖν] Lege πρέπειν, ac potius καθήκειν. Isocrates in Evagora: παῖς μὲν γὰρ ὢν, ἔσχε κάλλος καὶ ῥώμην καὶ σωφροσύνην, ἅπερ τῶν ἀγαθῶν πρεπωδέστατα τοῖς τηλικούτοις ἐστί. *Nam in puerili ætate forma floruit et robore et modestia, quæ dotes eam ætatem in primis decent.* Wolf.

Παρὰ τὴν ἐπιμέλειαν εἰς τοῦτο προαγαγὼν ἥκεις] Pro προήγαγες: *tua diligentia eo evexisti.* ἥκεις, pro quo alias τυγχάνεις dicunt. Idem.

Οὐχ ὑπὸ μὲν τῶν θεῶν, etc. θαυμάζεσθαι;] Si interrogationis notam verbo apponas, tolerari negatio potest, quam Bruciolus omisit, fortasse quod ἀγωνιστικώτερος ὁ λόγος διὰ τῆς ἐρωτήσεως videretur. quanquam Isocrates etiam interrogationibus in encomiis utitur, præsertim in conclusionibus aliquorum locorum. Idem.

Ὑπὸ μὲν τῶν θεῶν] Plerumque congruunt hominum judicia cum fortunæ favore. Ac ita oportere fieri præcipit Manilius Astrologus, de fatali necessitate scribens sapientissimis versibus, quos adscribere placet:

Nec tamen hæc ratio facinus defendere pergit:
Virtutemve suis fraudare in præmia donis.
Nam neque mortiferas quisquam minus oderit herbas,
Quod non arbitrio veniunt, sed semine certo:
Gratia nec levior tribuetur dulcibus escis,
Quod natura dedit fruges, non ulla voluntas.
Sic hominum menti tanto sit gloria major,
Quod cælo gaudente venit: rursusque nocentes
Oderimus magis in culpam pœnamque creatos.
Nec refert, scelus unde cadat, scelus esse fatendum.
Hoc quoque fatale est, sic ipsum expendere fatum. Idem.

δ'. Θνητὸν, ὃν] Θνητῶν, ὅ. Idem.

τὴν τῶν θεῶν ἀξίαν ἐπ᾽ ἀνθρώπου [1]φύσιν ἔχει, πρὸς μὲν
τὴν εὐπρέπειαν ἀνθηρὸν, πρὸς δὲ τὰς αἰτίας ἀνυπονόητον;
ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ταῦτ᾽ ἐστὶν αἰτιάσασθαι πρὸς τὴν σὴν
ὄψιν, ἃ πολλοῖς ἤδη συνέπεσε τῶν κάλλους μετασχόντων.
ἢ γὰρ διὰ ῥᾳθυμίαν τοῦ σώματος, ἅπασαν συνετάραξαν
τὴν ὑπάρχουσαν εὐπρέπειαν, ἢ δι᾽ ἀτύχημά τι καὶ τὰ
καλῶς πεφυκότα συνδιέβαλον αὐτῷ· ὧν οὐδενὶ τὴν σὴν ὄψιν
εὕροιμεν ἂν ἔνοχον γεγενημένην. οὕτω γὰρ σφόδρα ἐφυλά-
ξατο πάσας τὰς τοιαύτας κῆρας, ὅστις ποτ᾽ ἦν θεῶν ὁ τῆς 1405
σῆς ὄψεως προνοηθεὶς, ὥστε μηδὲν μέμψεως ἄξιον, τὰ δὲ
πλεῖστα περίβλεπτά σου καταστῆσαι. καὶ μὲν δὴ καὶ
τῶν ὁρωμένων, ἐπιφανεστάτου μὲν ὄντος τοῦ προσώπου,
τούτου δὲ αὐτοῦ τῶν ὀμμάτων, ἔτι μᾶλλον ἐν τούτοις ἐπε-
δείξατο τὴν εὔνοιαν, ἣν εἶχεν εἰς σὲ, τὸ δαιμόνιον. οὐ γὰρ
μόνον πρὸς τὸ τὰ κατεπείγονθ᾽ ὁρᾶν αὐτάρκη παρέσχηται,
ἀλλ᾽, ἐνίων οὐδ᾽ ἐκ τῶν πραττομένων γιγνωσκομένης τῆς
ἀρετῆς, [2]σοῦ διὰ τῶν τῆς ὄψεως σημείων τὰ κάλλιστα
τῶν ἠθῶν ἐνεφάνισε, πρᾷον μὲν καὶ φιλάνθρωπον τοῖς ὁρῶσι,
μεγαλοπρεπῆ δὲ καὶ σεμνὸν τοῖς ὁμιλοῦσιν, ἀνδρεῖον δὲ καὶ
σώφρονα πᾶσιν ἐπιδείξας· ὃ καὶ μάλιστ᾽ ἄν τις θαυμάσειε.
τῶν γὰρ ἄλλων ἐπὶ μὲν τῆς πρᾳότητος ταπεινῶν, ἐπὶ δὲ
τῆς σεμνότητος αὐθαδῶν ὑπολαμβανομένων, καὶ διὰ μὲν
τὴν ἀνδρίαν θρασυτέρων, διὰ δὲ τὴν ἡσυχίαν ἀβελτέρων
εἶναι δοκούντων, τοσαύτας ὑπεναντιώσεις πρὸς ἄλληλα λα-
βοῦσα ἡ τύχη πρὸς τὸ δέον ἅπανθ᾽ ὁμολογούμενα ἀπέ-

[1] φύσεως [2] * σοι

Πολλοῖς ἤδη] Πολλοῖς ἄλλοις ἤδη. Idem.

Διὰ ῥᾳθυμίαν] *Propter ignaviam.* Cogita, num potius legendum videatur δι᾽ ἀῤῥυθμίαν, *propter indecora lineamenta malamque proportionem*, aut etiam *gestus et motus corporis indecoros*. ῥυθμὸς, εὔρυθμος, εὐρυθμία, ἄῤῥυθμος, ἀῤῥυθμία. Idem.

Συνέπραξαν] Συνετάραξαν. Idem.

Συνδιέβαλον αὐτῷ] Id est, διέβαλον, σὺν τῷ ἀτυχήματι. Idem.

Κατεπάγονθ᾽] Κατεπείγονθ᾽, *necessaria, urgentia*, hoc est, oculi non videndi modo usum tibi præbent. Idem.

Γιγνομένης] Γιγνωσκομένης τῆς ἀρετῆς. Idem.

Τοσαύτας ὑπεναντιώσεις πρὸς ἄλληλα λαβοῦσα ἡ τύχη] Id est, cum vitia virtutibus proxima sint: unde fit, ut locus reprehensioni facillime detur. Hinc sunt illa Ciceronis in partitionibus, de cavendis iis vitiis, quæ virtutem videntur imitari. 'Nam et prudentiam (inquit) malitia, et temperantiam immunitas in voluptatibus aspernandis, et magnitudinem animi superbia in animis extollendis, et despicientia in contemnendis honoribus, et liberalitatem effusio, et fortitudinem audacia imitatur, et patientiam duritia immanis, et justitiam acerbitas, et religionem superstitio, et lenitatem mollitia animi, et verecundiam timiditas, et illam disputandi prudentiam concertatio captatioque verborum, et hanc oratoriam vim inanis quædam profluentia loquendi: Studiis autem bonis similia videntur ea, quæ sunt in eodem genere nimia.' Idem.

δωκεν, ὥςπερ εὐχὴν ἐπιτελοῦσα, ἢ παράδειγμα τοῖς ἄλλοις
ἐπιδεῖξαι βουληθεῖσα, ἀλλ᾽ οὐ θνητὴν, ὡς εἴθιστο, φύσιν
ἱστᾶσα. εἰ μὲν οὖν οἷόν τ᾽ ἦν ἐφικέσθαι τῷ λόγῳ τοῦ κάλ-
λους τοῦ σοῦ, ἢ τοῦτο ἦν μόνον τῶν σῶν ἀξιέπαινον, οὐδὲν
ἂν παραλιπεῖν ᾠόμεθα δεῖν ἐπαινοῦντες τῶν προσόντων σοι·
νῦν δὲ δέδοικα μὴ πρὸς τὰ λοιπὰ ἀπειρηκόσι χρησώμεθα
τοῖς ἀκροαταῖς [1]καὶ περὶ τούτου μάτην τερθρευώμεθα. πῶς
1406 γὰρ ἄν τις ὑποβάλοι τῷ λόγῳ τὴν σὴν ὄψιν, ἧς μηδ᾽ ἃ
τέχνῃ πεποίηται τῶν ἔργων τοῖς ἀρίστοις δημιουργοῖς δύ-
ναται ὑπερτεῖναι; καὶ θαυμαστὸν οὐδέν. τὰ μὲν γὰρ ἀκί-
νητον ἔχει τὴν θεωρίαν, ὥςτ᾽ ἄδηλον εἶναι, τί ποτ᾽ ἂν ψυ-
χῆς μετασχόντα φανείη· σοῦ δὲ τὸ τῆς γνώμης ἦθος, ἐν
πᾶσιν, οἷς ποιεῖς, μεγάλην εὐπρέπειαν ἐπαυξάνει τῷ σώ-
ματι. περὶ μὲν οὖν τοῦ κάλλους πολλὰ παραλιπὼν, το-
σαῦτα [2]ἐπαινέσαι ἔχω.

έ. Περὶ δὲ τῆς σωφροσύνης, κάλλιστον μὲν τοῦτο ἔχοιμ᾽ ἂν εἰπεῖν, ὅτι, τῆς ἡλικίας τῆς τοιαύτης εὐδιαβόλως ἐχούσης, σοὶ μᾶλλον ἐπαινεῖσθαι συμβέβηκεν. οὐ γὰρ μόνον οὐδὲν ἐξαμαρτάνει, ἀλλὰ καὶ φρονιμώτερον ἢ κατὰ τὴν ὥραν ζῆν προῄρηται. καὶ τούτων μέγιστον τεκμήριον ἡ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ὁμιλία. πολλῶν γὰρ ἐντυγχανόντων σοι καὶ παντοδαπὰς φύσεις ἐχόντων, ἔτι δὲ προσαγομένων ἁπάντων ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν συνηθείας, οὕτω καλῶς προέστης τῶν τοιούτων, ὥστε πάντας τὴν πρὸς σὲ φιλίαν ἠγαπηκότας ἔχειν. ὃ σημεῖον τῶν ἐνδόξως καὶ φιλανθρώπως ζῆν προαιρουμένων ἐστί. καίτοι τινὲς εὐδοκίμησαν ἤδη τῶν τε συμβουλευόντων, ὡς οὐ χρὴ τὰς τῶν τυχόντων ὁμιλίας προσδέχεσθαι, καὶ τῶν πεισθέντων τούτοις· ἢ γὰρ πρὸς χάριν ὁμιλοῦντα τοῖς φαύλοις ἀναγκαῖον [3]εἶναι διαβάλλεσθαι

[1] εἰ [2] * ἐπαινέσας, ἐῶ. [3] * ἐστὶ

Ὡς εἴθιστο] F. ὡς εἴθισται φύσιν συνιστᾶσα. Idem.

Εἰ μὲν οὖν οἷόν τ᾽ ἦν] Legendum οἷός τ᾽ ἦν. *si dicendi facultate pulcritudinis tuæ laudes queam assequi.* Obsopœus.

Τερθρευώμεθα] Τερθρεύειν Hesychius τηρεῖν, σκοπεῖν, λιπαρεῖν, *custodire, considerare, orare*, τερθρεύεσθαι, ἀπατᾶσθαι, *seduci*, τερθρείαν καὶ τέρθρευμα, λογομαχίαν, φλναφίαν, φλυαρίαν, ἀπάτην, id est, *controversiam verborum, nugas, imposturam* exponit. Wolf.

έ. Ἐξαμαρτάνει, προήρηται] Lege in secunda persona ἐξαμαρτάνεις, προῄρησαι. Idem.

Οὕτω καλῶς προέστης τῶν τοιούτων] Utrum τῶν ὁμιλιῶν, ἢ ἀνθρώπων; *ita tractas eos homines: an ita te geris in iis familiaritatibus?* etsi eadem est utrobique sententia. Idem.

Ἢ γὰρ χάριν] Πρὸς χάριν. Idem. Obso-

παρὰ τοῖς πολλοῖς, ἢ διευλαβούμενον τὰς τοιαύτας ἐπι-
πλήξεις ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐντυγχανόντων δυσχεραίνεσθαι
[1]συμπίπτειν. ἐγὼ δὲ διὰ τοῦτο καὶ μᾶλλον οἴομαί σε δεῖν
ἐγκωμιάζειν, ὅτι, τῶν ἄλλων ἕν τι τῶν ἀδυνάτων οἰομένων
εἶναι τὸ τοῖς ἄλλων τρόποις ἀρέσκειν, σὺ τοσοῦτο τούτων
διήνεγκας, ὥςτε τῶν χαλεπῶν καὶ δυσκόλων ἁπάντων πε- 1407
ριγεγενῆσθαι, τοῦ μὲν συνεξαμαρτάνειν [2]τισὶν οὐδ' ὑποψίαν
ἐνδιδοὺς τοῖς ἄλλοις· τῆς δὲ πρὸς αὐτοὺς δυσχερείας, τῇ
τῶν τρόπων εὐαρμοστίᾳ κρατήσας. πρὸς τοίνυν τοὺς ἐρα-
στὰς, εἰ χρὴ καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν, οὕτω καλῶς μοι δο-
κεῖς καὶ σωφρόνως ὁμιλεῖν, ὥςτε, τῶν πλείστων οὐδὲ ὃν ἂν
προέλωνται μετρίως ἐνεγκεῖν δυναμένων, σοὶ πᾶσι καθ'
ὑπερβολὴν ἀρέσκειν συμβέβηκεν. ὃ τῆς σῆς ἀρετῆς σημεῖον
ἐναργέστατόν ἐστιν. ὧν μὲν γὰρ δίκαιον καὶ καλὸν, οὐδεὶς
ἄμοιρος αὐτῶν παρὰ σοῦ καθέστηκεν· ἃ δ' εἰς αἰσχύνην
ἥκει, τούτων οὐδ' εἰς ἐλπίδα οὐδεὶς ἔρχεται, τοσαύτην τοῖς
μὲν τῶν βελτίστων ὀρεγομένοις ἐξουσίαν, τοῖς δ' ἀποθρα-
σύνεσθαι βουλομένοις ἀτολμίαν, ἡ σὴ σωφροσύνη παρεσκεύ-
ακεν. ἔτι τοίνυν τῶν πλείστων ἐκ τῆς σιωπῆς, ὅταν ὦσι
νέοι, τὴν τῆς σωφροσύνης δόξαν θηρωμένων, σὺ τοσοῦτον τῇ
φύσει διενήνοχας, ὥςτε ἐξ ὧν λέγεις καὶ ὁμιλεῖς τοῖς ἐντυγ-
χάνουσι, μηδὲν ἐλάττω τὴν περὶ σεαυτοῦ εὐδοξίαν, ἢ διὰ
πάντα τὰ λοιπὰ πεποιῆσθαι· τοσαύτη πειθὼ καὶ χάρις,
καὶ ἐν οἷς σπουδάζεις, ἐστί σοι, καὶ ἐν οἷς παίζεις. καὶ
γὰρ εὐήθης ἀναμαρτήτως, καὶ δεινὸς οὐ κακοήθως, καὶ φι-
λάνθρωπος ἐλευθερίως, καὶ τοσύνολον τοιοῦτος εἶ, οἷος ἂν τις
ἐξ Ἀρετῆς υἱὸς Ἔρωτι γένοιτο.

[1] συμπίπτει [2] τί τισιν

PŒUS.

Συμπίπτει] Συμπίπτειν. Wolf.

Τὸ τοῖς ἄλλων τρόποις] M. τὸ τοῖς τῶν ἄλλων τρόποις, aut fortasse, τοῖς τῶν πολλῶν τρόποις. Idem.

Τῆς δὲ πρὸς αὐτοὺς δυσχερείας] *Eam, quæ adversus ipsos est, difficultatem*: τὸ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐντυγχανόντων δυσχεραίνεσθαι, *odium eorum, qui te salutant, et tuam consuetudinem expetunt.* Idem.

Εὐαρμοστίᾳ] M. συναρμογῇ. *In farrag.* Idem.

Οὐδὲν ἂν προέλωνται] Οὐδ' ὃν ἂν προέλωνται. *Ne eum quidem, quem cæteris prætulerint.* Idem.

Ἥκει τούτων, οὐδ'] Ἥκει, τούτων οὐδ': comma ponendum post ἥκει. Idem.

Θηρωμένης] Θηρωμένων. Idem.

Εὐήθης ἀναμαρτήτως] Εὐήθεια medium est vocabulum: alias τῇ πανουργίᾳ opponitur, alias τῇ φρονήσει. Hoc loco *simplicitas* intelligitur. Idem.

Οἷος ἂν τις ἐξ ἀρετῆς υἱὸς ἐρῶντι γένοιτο] *Qualis aliquis ex virtute filius amanti nasceretur*, vel *fieret*. Ambiguum est, τὸ ἐξ ἀρετῆς, utrum ad ἐρῶντι, an ad γένοιτο referatur? οἷος ἂν γένοιτο υἱὸς, *talis, qualis fieri queat filius*, hoc est, *adoptari*, ἐρῶντι ἐξ ἀρετῆς, *ab amante propter virtutem.* Sicut Pauli Æmilii filium, eum, qui postea Scipio Æmilianus, et Scipio minor cognominatus est, majoris Africani filius adoptavit. Sic intelligere malo, quam γένοιτο υἱὸς ἐξ ἀρετῆς. *Si quis deam virtutem amaret, non alius ei filius ex ea nasceretur.* Est enim ποιητικώτερον: etsi demonstrativum genus fateor esse liberius. Idem.

ϛ'. Τὴν τοίνυν ἀνδρίαν — οὐδὲ γὰρ τοῦτο ἄξιόν ἐστι
παραλιπεῖν, οὐχ, ὡς οὐ πολλὴν ἐπίδοσιν ἐχούσης ἔτι τῆς
σῆς φύσεως, καὶ τοῦ μέλλοντος [1]χρόνου πλείους ἀφορμὰς
παραδώσοντος λόγων τοῖς ἐπαινεῖν σε βουλομένοις, ἀλλ'
1408 ὡς καλλίστων ὄντων τῶν μετὰ ταύτης τῆς ἡλικίας ἐπαί-
νων, ἐν ᾗ τὸ μηδὲν ἐξαμαρτάνειν τοῖς ἄλλοις εὐκτόν ἐστι
— σοῦ δ' ἐπὶ πολλῶν μὲν ἄν τις καὶ ἑτέρων τὴν ἀνδρείαν
διέλθῃ, μάλιστα δ' ἐπὶ τῆς ἀσκήσεως, ἧς καὶ πλεῖστοι
γεγένηνται μάρτυρες. ἀνάγκη δ' ἴσως πρῶτον εἰπεῖν ταύ-
την τὴν ἀγωνίαν, ὡς καλῶς προείλου. τὸ γὰρ ὀρθῶς, ὅ τι
πρακτέον ἐστὶ, νέον ὄντα δοκιμάσαι, καὶ ψυχῆς ἀγαθῆς
καὶ γνώμης φρονίμου κοινόν ἐστι σημεῖον. δι' ὧν οὐδέτερον
παραλιπεῖν ἄξιον τὸν τῆς προαιρέσεως ἔπαινον. συνειδὼς
τοίνυν τῶν μὲν ἄλλων ἀθλημάτων καὶ δούλους καὶ ξένους
μετέχοντας, τοῦ δ' ἀποβαίνειν μόνοις μὲν τοῖς πολίταις
ἐξουσίαν οὖσαν, ἐφιεμένους δὲ τοὺς βελτίστους, οὕτως ἐπὶ
τοῦτον τὸν ἀγῶνα ὥρμησας. ἔτι δὲ κρίνων τοὺς μὲν τὰ δρο-
μικὰ γυμναζομένους οὐδὲν πρὸς ἀνδρείαν οὐδ' εὐψυχίαν
ἐπιδιδόναι, τοὺς δὲ τὴν πυγμὴν καὶ τὰ τοιαῦτα ἀσκήσαν-
τας πρὸς τῷ σώματι καὶ τὴν γνώμην διαφθείρεσθαι, τὸ
σεμνότατον καὶ κάλλιστον τῶν ἀγωνισμάτων καὶ μά-
λιστα πρὸς τὴν σαυτοῦ φύσιν ἁρμόττον ἐξελέξω, τῇ μὲν
συνηθείᾳ τῶν ὅπλων, καὶ τῇ τῶν δρόμων φιλοπονίᾳ, τοῖς
ἐν τῷ πολέμῳ συμβαίνουσιν ὡμοιωμένον· τῇ δὲ μεγαλοπρε-

[1] χρόνου * οὐ πλείους

ϛ'. Ἐχούσης ἔστι] Ἔτι. Idem.

Τοιαύτην τὴν ἀγωνίαν] M. ταύτην, vel τὴν τοιαύτην. Idem.

Ὡς καλῶς προείλου] *Quam præclare præ cæteris delegeris.* τὸ ἱπποτροφεῖν τῶν εὐδαιμονεστάτων ἔργων εἶναι, id est, *studium equos alendi beatissimorum esse munus*, in oratione περὶ ζεύγους testatur Isocrates. Idem.

Δι' ὧν οὐδέτερον παραλιπεῖν] Bruciolus δι' ὃ οὐδέ. Malim sic: δι' ὃ παραλιπεῖν ἄξιον οὐδὲ τόν. Idem.

Τοῦτ' ἀποβαίνειν] M. τούτου δ' ἐπιβαίνειν, *hoc certamen aggredi, amplecti.* Idem.

Γυμναζομένους οὐδὲν, πρὸς] Γυμναζομένους, οὐδὲν πρός. Comma ponendum ante οὐδέν. Idem.

Ἀνδρείαν] Ἀνδρίαν. Utrum rectius sit, divinet Apollo. Nam codicum paria fere sunt testimonia. Si tamen παιδία τὴν παιδικὴν ἡλικίαν significat: videtur et ἀνδρία, per ι simplex, τὴν ἀνδρικὴν ἡλικίαν significare; ἀνδρεία vero, per ει diphthongum, τὴν ἀνδράσι πρέπουσαν ἀρετήν. *In farrag.* Idem.

Τοὺς τὴν πυγμὴν] Lege τοὺς δὲ τήν. Idem.

Ἐξελέγξω] Ἐξελέξω, ab ἐκλέγομαι, non ab ἐξελέγχω. Idem.

πεία, καὶ τῇ σεμνότητι τῆς παρασκευῆς, πρὸς τὴν τῶν θεῶν δύναμιν εἰκασμένον· πρὸς δὲ τούτοις ἡδίστην μὲν θέαν ἔχον, ἐκ πλείστων δὲ καὶ παντοδαπῶν συγκείμενον, μεγίστων δ' ἄθλων ἠξιωμένον. πρὸς γὰρ τοῖς τιθεμένοις, τὸ γυμνασθῆναι καὶ μελετῆσαι τοιαῦτα, οὐ μικρὸν ἆθλον προφανήσεται τοῖς καὶ μετρίως ἀρετῆς ἐφιεμένοις. τεκμήρι- 1409
ον δὲ μέγιστον ἄν τις ποιήσαιτο τὴν Ὁμήρου ποίησιν, ἐν ᾗ καὶ τοὺς Ἕλληνας, καὶ τοὺς Βαρβάρους μετὰ τοσαύτης παρασκευῆς πολεμήσαντας πεποίηκεν ἀλλήλοις· ἔτι δὲ καὶ νῦν τῶν πόλεων τῶν Ἑλληνίδων οὐ ταῖς ταπεινοτάταις, ἀλλὰ ταῖς μεγίσταις ἐν τοῖς ἀγῶσι χρῆσθαι σύνηθές ἐστιν.

ζʹ. Ἡ μὲν οὖν προαίρεσις οὕτω καλὴ καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἠγαπημένη. νομίζων δ' οὐδὲν εἶναι προὔργου τῶν σπουδαιοτάτων ἐπιθυμεῖν, οὐδὲ καλῶς πρὸς ἅπαντα πεφυκέναι τὸ σῶμα, μὴ τῆς ψυχῆς φιλοτίμως παρεσκευασμένης, τὴν μὲν [1] [οὖν] φιλοπονίαν εὐθέως ἐν τοῖς γυμνασίοις ἐπιδειξάμενος, οὐδ' ἐν τοῖς ἔργοις ἐψεύσω· τὴν δ' ἄλλην ἐπιφάνειαν τῆς σαυτοῦ φύσεως, καὶ τὴν τῆς ψυχῆς ἀνδρείαν, ἐν τοῖς ἀγῶσι μάλιστα ἐνεδείξω. περὶ ὧν ὀκνῶ μὲν ἄρξασθαι λέγειν, μὴ λειφθῶ τῷ λόγῳ τῶν τότε γεγενημένων· ὅμως δ' οὐ παραλείψω. καὶ γὰρ αἰσχρὸν, ἃ θεωροῦντας ἡμᾶς εὐφραίνει, ταῦτ' ἀπαγγεῖλαι μὴ ἐθέλειν. ἅπαντας μὲν οὖν εἰ διεξῄειν τοὺς ἀγῶνας, ἴσως ἂν ἄκαιρον μῆκος ἡμῖν ἐπιγένοιτο τῷ λόγῳ· ἑνὸς δ' ἐν ᾧ πολὺ διηνέγκας μνησθεὶς, [2] ταῦτα δηλώσω καὶ τῇ τῶν ἀκουόντων δυνάμει συμμετρότερον φανήσομαι χρώμενος. τῶν γὰρ ζευγῶν ἀφεθέντων, καὶ τῶν μὲν προορμησάντων, τῶν δ' ὑφη-

[1] Deest ἂν.

[2] πάντας

Πρὸς γὰρ τοῖς τιθεμένοις] Præclara sententia. Sic etiam philosophiæ studiosi non tam malignas illas mercedes, quæ ipsis hoc numerari tempore solent, in præmiis numerandas putabunt, quam ipsam et cognitionis suavitatem et honestatem exercitationis. IDEM.

Πεποίηκεν] Aut deest aliquid, aut certe subintelligendum, χρῆσθαι ταύτῃ τῇ ἀγωνίᾳ. IDEM.

ζ. Νομίζων δ' οὐδὲν εἶναι προὔργου] Lego νομίζων δ'. sequitur enim ἐψεύσω. *cum autem putares.* IDEM.

Ἑνὸς ἐν] Ἑνὸς δ' ἐν. IDEM.

Ταῦτα δηλώσω] M. πάντας, vel πάντα τἄλλα. IDEM.

Συμμετριώτερον] M. μετριώτερον, aut συμμετρώτερον. et pro δυνάμει, quod antecedit, fortasse rectius συνέσει, aut εὐνοίᾳ, legeretur. IDEM.

Ἀφαιρεθέντων] *Sublatis.* ἀφεθέντων, *dimissis*, cum Bruciolo legito. IDEM.

Τῶν μὲν προορμησάντων, τῶν δ' ὑφηνιοχουμένων] *Cum quidem alii provecti essent, alii subaurigarent.* ὑφηνίοχον, *aurigæ ministrum*, ὑφηνιοχεῖν, *aurigæ fungi officio*, vulgata Lexica interpretantur. in ὑφηνιόχῳ præpositionem ὑπὸ redundare asserit Phavorinus, et

νιοχουμένων, ἀμφοτέρων περιγενόμενος, ἑκατέρων, ὡς προσῆκε, τὴν νίκην ἔλαβες, τοιούτου στεφάνου τυχὼν, ἐφ' ᾧ, καίπερ καλοῦ τοῦ νικᾶν ὄντος, κάλλιον ἐδόκει καὶ παρα-
1410 λογώτερον εἶναι τὸ σωθῆναι. φερομένου γὰρ ἐναντίου μέν σοι τοῦ τῶν ἀντιπάλων ἅρματος, ἁπάντων δ' ἀνυπόστατον οἰομένων εἶναι τὴν τῶν ἵππων δύναμιν, ὁρῶν αὐτῶν ἐνίους καὶ μηδενὸς δεινοῦ παρόντος ὑπερηγωνιακότας, οὐχ ὅπως ἐξεπλάγης ἢ κατεδειλίασας, ἀλλὰ τῇ μὲν ἀνδρείᾳ καὶ [1] τῇ τοῦ ζεύγους ὁρμῇ κρείττων ἐγένου, τῷ δὲ τάχει καὶ τοὺς διευτυχηκότας τῶν ἀνταγωνιστῶν παρῆλθες. καὶ γάρ τοι τοσοῦτον μετήλλαξας τῶν ἀνθρώπων τὰς διανοίας, ὥστε πολλῶν θρυλλούντων ὡς ἐν τοῖς ἱππικοῖς ἀγῶσιν ἡδίστην θέαν παρέχεται τὰ ναυαγοῦντα, καὶ δοκούντων ἀληθῆ ταῦτα λέγειν, ἐπὶ σοῦ τοὐναντίον, τοὺς θεατὰς φοβεῖσθαι

[1] * τῆς τοῦ ζ. ὁρμῆς

Hesychius ὑφηνίοχον exponit ἡνίοχον. ἡνιοχεῖν *aurigare* est, quo verbo Suetonius et Plinius utuntur. Varro etiam *aurigor.* ὑφηνιοχεῖσθαι autem utrum *pone sequi ac regere currum*, an *contra ferri*, ἐναντίον φέρεσθαι καὶ ὑφορμᾷν, significet, statuere non possum: nisi quod existimo, currule hoc certamen fuisse potissimum celeritatis equorum, et aurigandi peritiæ, non etiam conflictum virorum, ut in nostris ludis equestribus, fieri solitum, cum quod Horatius canit:

Sunt, quos curricula pulverem Olympicum
Collegisse juvat, metaque fervidis
Evitata rotis:

tum quod ex Isocratis oratione περὶ ζεύγους, ubi ζεύγη γὰρ, inquit, καθῆκε τοσαῦτα μὲν τὸν ἀριθμὸν, ὅσοις οὐδ' αἱ μέγισται τῶν ἄλλων πόλεων ἠγωνίσαντο, τοιαῦτα δὲ τὴν ἀρετὴν, ὥστε καὶ πρῶτος καὶ δεύτερος καὶ τρίτος γενέσθαι, et e Sophocle, ubi nullius conflictus mentio fit, aliter statuere non possum. Quod autem ait, φερομένου γὰρ ἐναντίον μέν σοι τοῦ τῶν ἀντιπάλων ἅρματος, id sic intelligo: τοῦ προορμήσαντος, id est, ejus, qui antevertisset, equos perterritos, conversos, et cum impetu in Epicratis currum esse illatos ἐξ ὑποστροφῆς, ut ait Sophocles. ὑφηνιοχουμένων igitur *pone sequentibus* interpretatus sum, ut antitheton τῶν προορμησάντων. Sed de re incerta pro suo quisque judicio statuat. IDEM.

Τὸ σωθῆναι] Periculo non carere ejus generis ludos, etiam his temporibus vidimus, et ex fictitio Orestis Sophoclei interitu intelligitur in Electra, e qua hos versus adscribendos duxi: [v. 724.]

Ἔπειτα δ' Αἰνιᾶνος ἀνδρὸς ἄστομοι
Πῶλοι βίᾳ φέρουσιν, ἐκ δ' ὑποστροφῆς
Τελοῦντες ἕκτον ἕβδομόν τ' ἤδη δρόμον,
Μέτωπα συμπαίουσι Βαρκαίοις ὄχοις·
Κἀντεῦθεν ἄλλος ἄλλον, ἐξ ἑνὸς κακοῦ,
Ἔθραυε, κἀνέπιπτε· πᾶν δ' ἐπίμπλατο
Ναυαγίων Κρισαῖον ἱππικῶν πέδον. id est:

Post autem Ænianis viri effrenes
Pulli vi ruunt: eque reversione (id est, conversi)
Absolventes sextum septimumque jam cursum
Frontes illidunt Barcaeis curriculis.
Exinde alius alium ex uno malo
Vulnerabat et delabebatur, omnisque complebatur
Naufragiis Crisæus equestribus campus.

Vide ibidem totam illam narrationem, e qua hunc locum rectius fortassis intelliges. IDEM.

Ὁρῶν αὐτῶν ἐνίους καὶ μηδενὸς δεινοῦ παρόντος ὑπερηγωνιακότας] Τὸ αὐτῶν neque ad ἵππους referri, neque ad spectatores, neque ad certatores, commode potest, cum nihil præcesserit. Quare expungendum censeo, et legendum γενικῶς, ὁρῶν ἐνίους: iis intellectis, qui extra periculum erant. IDEM.

Οὐχ ὅπως ἐξεπλάγης, ἀλλὰ] *Non modo non perculsus es: adeo non, tantum abest, ut* etc. IDEM.

Τοὺς διευτυχηκότας] *Jam ab initio usque prospero cursu usos*, quibus nemo se contrarium, ut tibi, intulerat. IDEM.

Τὰ ναυαγοῦντα] Vocat etiam Sophocles

πάντας, μή τι συμπέσῃ τοιοῦτο περί σε. τοιαύτην εὔνοιαν
καὶ φιλοτιμίαν ἡ σὴ φύσις αὐτοῖς παρέσχεν. εἰκότως. κα-
λὸν μὲν γὰρ καὶ τὸ καθ᾽ ἕν τι περίβλεπτον γενέσθαι·
πολὺ δὲ κάλλιον τὸ πάντα περιλαβεῖν, ἐφ᾽ οἷς ἄν τις νοῦν
ἔχων φιλοτιμηθείη.

ή. Δῆλον δ᾽ ἐκεῖθεν. εὑρήσομεν γὰρ Αἰακὸν μὲν καὶ
Ῥαδάμανθυν διὰ σωφροσύνην, Ἡρακλέα δὲ καὶ Κάστορα
καὶ Πολυδεύκην δι᾽ ἀνδρίαν, Γανυμήδην δὲ καὶ Ἄδωνιν καὶ
ἄλλους τοιούτους διὰ κάλλος ὑπὸ θεῶν ἀγαπηθέντας.
ὥστε ἔγωγε οὐ θαυμάζω τῶν ἐπιθυμούντων τῆς σῆς φιλί-
ας, ἀλλὰ τῶν μὴ τὸν τρόπον τοῦτον διακειμένων. ὅπου γὰρ
ἑνὸς ἑκάστου τῶν προειρημένων μετασχόντες τινὲς τῆς τῶν
θεῶν ὁμιλίας ἠξιώθησαν, ἦ που τοῦ γ᾽ ἁπάντων κυρίου κα-
ταστάντος εὐκτὸν θνητῷ φύντι φίλον γενέσθαι. δίκαιον μὲν
οὖν καὶ πατέρα καὶ μητέρα καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους τοὺς
σοὺς ζηλοῦσθαι, τοσοῦτον ὑπερέχοντός σου τῶν ἡλικιωτῶν 1411
ἀρετῇ· πολὺ δὲ μᾶλλον οὓς σὺ, ὁ τῶν τηλικούτων ἀγαθῶν
ἠξιωμένος, σαυτοῦ προκρίνας ἀξίους εἶναι φίλους ἐξ ἁπάν-
των αἱρῇ. τοὺς μὲν γὰρ ἡ τύχη σοι μετόχους κατέστησε·
τοὺς δ᾽ ἡ σφετέρα καλοκαγαθία προσσυνέστησεν. οὓς οὐκ
οἶδα πότερον ἐραστὰς, ἢ [1] μόνους ὀρθῶς γιγνώσκοντας, προσ-
αγορεῦσαι χρή. δοκεῖ γάρ μοι καὶ καταρχὰς ἡ τύχη, τῶν
μὲν φαύλων καταφρονοῦσα, τὰς δὲ τῶν σπουδαίων ἀνδρῶν
διανοίας ἐρεθίσαι βουληθεῖσα, τὴν σὴν φύσιν οὐ πρὸς ἡδο-
νὴν [2] ἐξαπατηθῆναι καλὴν ποιῆσαι, ἀλλὰ πρὸς ἀρετὴν
ἐνευδαιμονῆσαι χρήσιμον.

θ'. Πολλὰ δ᾽ ἔχων ἔτι περὶ σοῦ διελθεῖν, αὐτοῦ κατα-
λύσειν μοι δοκῶ τὸν ἔπαινον, δεδιὼς, μὴ καθ᾽ ὑπερβολὴν

[1] μόνους * σ᾽ ὀρθῶς [2] * ἐνεξαπατηθῆναι

eversionem curruum ναυάγια. IDEM.

Καθέντι] Καθ᾽ ἕν τι tria verba sunt: in *uno quopiam.* IDEM.

ή. Ῥαδάμανθυν διὰ σωφροσύνην] Vide, num potius legendum sit δικαιοσύνην, ne sit παρ᾽ ἱστορίαν. IDEM.

Τῶν μὴ τὸν τρόπον τοῦτον διακειμένων] Hoc est, τῶν μὴ ἐπιθυμούντων τῆς σῆς φιλίας. IDEM.

Κυρίου καταστάντος] *Qui potitus est universis,* videlicet, temperantia, fortitudine, justitia, pulcritudine. IDEM.

Δηλοῦσθαι] Ζηλοῦσθαι, *fortunatos judicari.* IDEM.

Σαυτὸν] Σαυτοῦ. IDEM. OBSOPŒUS.

Προσυνέστησε] Προσσυνέστησε. WOLF.

Τὰς δὲ τὸν] Τῶν. IDEM.

Καλὸν ποιῆσαι] Καλήν. IDEM.

Εὐδαιμονίσαι] Εὐδαιμονῆσαι. *tuam naturam fecisse formosam, non ut seducerere, sed utilem, ut beatus esses:* pro quo fortassis εὐδοκιμοῦσαι commodius legeretur: *ut laudarere.* IDEM.

θ'. Καθ᾽ ὑπερβολὴν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως] Ὥστε τοὺς ἐπαίνους ὑπερβάλλειν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν. IDEM.

τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὑπὲρ σοῦ διαλέγεσθαι δόξω. τοσ-
οῦτον γὰρ, ὡς ἔοικεν, ἡ τῶν λόγων δύναμις ἔλαττον ἔχει
τῆς ὄψεως, ὥστε τοῖς μὲν ὁρατοῖς οὐδεὶς ἀπιστεῖν ἀξιοῖ·
τοὺς δὲ τούτων ἐπαίνους, οὐδ᾽ ἂν ἐλλείπωσιν, ἀληθεῖς εἶ-
ναι νομίζουσι. παυσάμενος οὖν περὶ τούτων, ἤδη πειράσο-
μαί σοι συμβουλεύειν, ἐξ ὧν ἂν ἐντιμότερον ἔτι τὸν σαυ-
τοῦ βίον καταστήσεις. βουλοίμην δ᾽ ἄν σε μὴ πάρεργον
ποιήσασθαι τὸ προσέχειν τὸν νοῦν τοῖς μέλλουσι ῥηθή-
σεσθαι, μηδ᾽ ὑπολαμβάνειν τοῦθ᾽, ὡς ἄρα ἐγὼ τούτοις κέ-
χρημαι τοῖς λόγοις, οὐ τῆς σῆς ὠφελείας ἕνεκα, ἀλλ᾽ ἐπι-
δείξεως ἐπιθυμῶν, [1] [ἀλλ᾽] ἵνα μήτε διαμάρτῃς τῆς ἀληθεί-
ας, μήτ᾽ ἀντὶ τῶν βελτίστων τὰ τυχόντα ἑλόμενος, χεῖρον
περὶ σαυτοῦ βουλεύσῃ. καὶ γὰρ τοῖς μὲν ἀφανῆ καὶ τα-
1412 πεινὴν τὴν φύσιν ἔχουσιν, οὐδ᾽ ὅταν μὴ καλῶς τι πράξω-
σιν, ἐπιπλήττομεν· τοῖς δ᾽, ὥσπερ σὺ, περιβλέπτοις γεγενη-
μένοις, καὶ τὸ παραμελῆσαί τινος τῶν καλλίστων, αἰ-
σχύνην φέρειν εἴωθεν. ἔτι δ᾽ οἱ μὲν ἐπὶ τῶν ἄλλων λόγων
ψευσθέντες, καθ᾽ ἑνὸς μόνου πράγματος οὐ τὰ κράτιστα
ἔγνωσαν· οἱ δὲ τῆς τῶν ἐπιτηδευμάτων συμβουλίας δια-
μαρτόντες ἢ καταφρονήσαντες, παρ᾽ ὅλον τὸν βίον τῆς
ἑαυτῶν ἀγνωσίας ὑπομνήματα ἔχουσι. τούτων μὲν οὖν
οὐδὲν δεῖ σε παθεῖν, σκοπεῖσθαι δὲ, τί τῶν ἀνθρωπίνων
μεγίστην δύναμιν ἔχει· καὶ τίνος καλῶς μὲν ἀποβάντος
πλεῖστ᾽ ἂν κατορθοῖμεν, διαφθαρέντος δὲ μέγιστ᾽ ἂν βλα-
πτοίμεθα παρὰ τὸν βίον. οὐ γὰρ ἄδηλον, ὅτι τούτου καὶ
μάλιστ᾽ [2] [ἂν] ἐπιμέλειαν ποιητέον, ὃ μεγίστην ῥοπὴν ἐφ᾽
[3] ἑκατέρων ἐργάζεσθαι πέφυκε.

ί. Τὴν μὲν τοίνυν ἐν ἀνθρώποις διάνοιαν ἁπάντων εὑ-
ρήσομεν ἡγεμονεύουσαν· ταύτην δὲ φιλοσοφίαν μόνην παι-
δεῦσαί τε ὀρθῶς καὶ γυμνάσαι δυναμένην. ἧς οἴομαί σε δεῖν

[1] Deest ἀλλ᾽. [2] Deest ἄν. [3] * ἑκάτερον

Ὁρᾷ τοῖς] Ὁρατοῖς, vel οἷς μὲν ὁρᾷ τις, *adspectabilibus,* his, quæ sub adspectum oculorum cadunt. IDEM.

Σε συμβουλεύειν] Malim σοί. IDEM.

Καταστήσεις] Malim καταστήσοις, vel καταστήσῃς, optativo, vel subjunctivo. IDEM.

Καὶ γὰρ τοῖς μὲν ἀφανῆ] Similis in Isocratica Parænesi est sententia: τοῖς μὲν φαύλοις ἐνδέχεται τὰ τυχόντα πράττειν etc. IDEM.

Ἐπὶ τῶν ἄλλων λόγων ψευσθέντες] *Qui in aliis deliberationibus falluntur.* IDEM.

Διαμαρτῶντες] Διαμαρτόντες, *qui aberrarunt,* id est, caruerunt institutione liberali. Potest etiam exponi, *qui in errorem inducti sunt,* sicut supra v. 18. ψευσθέντες. IDEM.

μετασχεῖν, καὶ μὴ κατοκνῆσαι, μηδὲ φυγεῖν τὰς ἐνούσας
ἐν αὐτῇ πραγματείας, ἐνθυμούμενον, ὅτι διὰ μὲν ἀργίας
καὶ ῥᾳθυμίας καὶ τὰ παντελῶς ἐπιπολῆς δυσχειρωτά
ἐστι, διὰ δὲ καρτερίας καὶ φιλοπονίας οὐδὲν τῶν ὄντων
ἀγαθῶν ἀνάλωτον πέφυκε. καὶ διότι πάντων ἀλογώτα-
τόν ἐστι, πρὸς μὲν χρηματισμὸν καὶ ῥώμην καὶ τὰ τοιαῦ-
τα φιλοτίμως ἔχειν καὶ πολλὰς ὑπομένειν κακοπαθείας,
ἃ πάντα θνητά ἐστι καὶ τῇ διανοίᾳ [1]δουλεύειν εἴωθε·
τὴν δ' ἐπιστατοῦσαν μὲν τῶν ἄλλων, συνδιατελοῦσαν δὲ
τοῖς ἔχουσιν, ὅλου δ' ἡγεμονεύουσαν τοῦ βίου, μὴ ζητεῖν 1413
ὅπως διακείσεται βέλτιον. καίτοι καλὸν μὲν καὶ διὰ τύ-
χην ἐν τοῖς σπουδαιοτάτοις θαυμάζεσθαι· πολὺ δὲ κάλ-
λιον, διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τὴν αὑτοῦ, μηδενὸς τῶν ἐνδόξων
ἄμοιρον γενέσθαι. τῆς μὲν γὰρ ἐνίοτε καὶ τοῖς φαύλοις
μετασχεῖν συνέβη· τῆς δ' οὐκ ἔστιν ἄλλοις μετουσία,
πλὴν τοῖς ἐν ἀνδραγαθίᾳ διαφέρουσιν. ἀλλὰ μὴν περί γε
τῆς φιλοσοφίας ἀκριβῶς μὲν ἕκαστα διελθεῖν, ἡγοῦμαι τὸν
μέλλοντα χρόνον ἡμῖν ἐπιτηδειοτέρους καιροὺς παραδώσειν·
συντόμως δ' εἰπεῖν, οὐδὲ νῦν οὐδὲν κωλύσει περὶ αὐτῆς.

[1] δουλεύειν * οὐκ εἴωθε

ί. Τὰ παντελῶς ἐπιπολῆς] Attice pro ἐπ' ἐπιπολῆς. ἐπιπόλαια, ἢ ἐπιπολαῖα, expedita, in extremitate, seu summitate, quam superficiem vocant, hærentia. Idem.

Ἀνάλωτον πέφυκε] Similem ex Euripide, ni fallor, sententiolam citat Plutarchus: πᾶν ζητούμενον ἁλωτὸν, ἐκφεύγει δ' ἀμελούμενον. *Quicquid quæritur, comprehendi potest, sed quod negligitur, id effugit.* Idem.

Τὴν δ' ἐπιστατοῦσαν etc. ὅπως διακείσεται βέλτιον] Καλῶς διακεῖσθαι τὴν γνώμην satis nota formula. Sic Isocrates in Evagora: θαυμάζων δὲ, ὅσοι τῆς μὲν ψυχῆς ἕνεκα τῶν ἄλλων ποιοῦνται τὴν ἐπιμέλειαν, αὐτῆς δὲ μηδὲν τυγχάνουσι φροντίζοντες, ἔπειτα καὶ περὶ τῶν πραγμάτων τὴν αὐτὴν διάνοιαν εἶχεν. *Demirans eos, qui vitæ causa cæterarum rerum curam susciperent, ipsam vero mentem, a qua vitæ totius universa ratio pendet, omnino negligerent, in rebus deinde administrandis idem plane sensit ac tenuit.* Idem.

Συνδιατελοῦσαν δὲ τοῖς ἔχουσι] Sic Cicero pro Archia: 'Hæc studia adolescentiam alunt, senectutem oblectant, secundas res ornant, adversis perfugium et solatium præbent, oblectant domi, non impediunt foris, pernoctant nobiscum, peregrinantur, rusticantur.' Quod Demosthenes breviter τῇ διανοίᾳ attribuit, id Cicero prolixiore paraphrasi *studiis* adscribit. τοῖς ἔχουσι, *habentibus*, id est, mente præditis, hoc est, hominibus. Qui enim διάνοιαν non habet, bellua, non homo, est. Idem.

Ἐν τοῖς σπουδαιοτάτοις] S. ἀνθρώποις, *admirationi esse inter præstantissimos viros*: si subintelligas πράγμασι, *propter res præstantissimas in admiratione*, durius videbitur. Idem.

Τῆς μὲν γὰρ] S. τύχης. Idem.

Τῆς δὲ] Τῆς ἐπιμελείας. Idem.

Ἐν ἀνδραγαθίᾳ] Præpositio ἐν haud scio an redundet. Nam verbum διαφέρειν dativo simplici fere ac genitivo jungitur, ut Isocrates in Evagora: τοσοῦτον δὲ καὶ τῷ σώματι τῶν ἄλλων καὶ τῇ ῥώμῃ διήνεγκεν, ὥστε etc. Ibidem sine genitivo: τυραννικὸς, τῷ πᾶσι τούτοις διαφέρειν. Interdum præpositiones adduntur, ut paulo infra p. 439. v. 14. πρὸς τὸ φρονεῖν εὖ παρὰ τὴν ἐπιστήμην διαφέρομεν ἀλλήλων. Isocrates in Helenæ encomio præpositionem ἐπὶ addit: τῶν ἐπ' ἀρετῇ διαφερόντων. Legendum igitur et hic fortasse ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ. Est autem ἀνδραγαθία, *fortitudo militaris, virtus, tropæum, præclarum facinus.* ἀνδραγαθεῖν et ἀνδραγαθίζεσθαι, *viri fungi officio*, ἀνδρός τι ποιεῖν. Idem.

ιά. Ἓν οὖν πρῶτον ἐκεῖνό σε δεῖ καταμαθεῖν ἀκριβῶς,
ὅτι πᾶσα μὲν παιδεία δι' ἐπιστήμης καὶ μελέτης τινὸς
συνέστηκεν, ἡ δὲ φιλοσοφία καὶ μᾶλλον τῶν ἄλλων. ὅσῳ
γὰρ ἀκριβεστέρους καὶ φρονιμωτέρους ἔχει τοὺς ἐφεστῶ-
τας, τοσούτῳ κάλλιον αὐτὴν συγκεῖσθαι προσήκει. καίτοι
τί ποτ' ἂν βουληθείημεν, τῆς μὲν διανοίας ἐπὶ τοῦ λέγειν
καὶ βουλεύεσθαι τεταγμένης, τῆς δὲ φιλοσοφίας ἑκατέρου
τούτων ἐμπειρίαν παραδιδούσης, μὴ ταύτην κατασχεῖν τὴν
πραγματείαν, δι' ἧς ἀμφοτέρων τούτων ἐγκρατῶς ἕξομεν;
τότε γὰρ εἰκὸς καὶ τὸν βίον ἡμῶν μεγίστην ἐπίδοσιν λα-
βεῖν, ὅταν, τῶν κρατίστων ὀρεγόμενοι, τὰ μὲν διδακτὰ
τέχνῃ, τὰ δὲ λοιπὰ γυμνασίᾳ τινὶ καὶ συνηθείᾳ κατα-
σχεῖν δυνηθῶμεν. οὐ γὰρ δήπου τοῦτό γε ἐστὶν εἰπεῖν, ὡς
οὐδὲν πρὸς τὸ φρονεῖν εὖ παρὰ τὴν ἐπιστήμην διαφέρομεν
ἀλλήλων. ὅλως μὲν γὰρ ἅπασα φύσις βελτίων γίγνεται
παιδείαν προσλαβοῦσα τὴν προσήκουσαν· πολὺ δὲ μάλισθ'
1414 ὅσαις ἐξαρχῆς εὐφυέστερον τῶν ἄλλων ἔχειν ὑπῆρξε. τοῖς
μὲν γὰρ αὐτῶν μόνον βελτίοσι γίγνεσθαι, τοῖς δὲ καὶ τῶν
ἄλλων συμβαίνει διενεγκεῖν. εὖ δ' ἴσθι τὴν μὲν ἐκ τῶν
πράξεων ἐμπειρίαν γιγνομένην, σφαλερὰν οὖσαν καὶ πρὸς
τὸν λοιπὸν βίον ἀχρήστως ἔχουσαν· τὴν δ' ἐκ τοῦ φιλο-
σοφεῖν παιδείαν πρὸς ἅπαντα ταῦτα εὐκαίρως συγκεκρα-
μένην. καίτοι τινὲς ἤδη καὶ δι' εὐτυχίαν πραγμάτων
γυμνασθέντες ἐθαυμάσθησαν. σοὶ δὲ προσήκει τούτων μὲν
καταφρονεῖν, σαυτοῦ δ' ἐπιμέλειαν ἔχειν. οὐ γὰρ αὐτοσχε-
διάζειν, ἀλλ' ἐπίστασθαί σε δεῖ περὶ τῶν μεγίστων· οὐδ'
ἐπὶ τῶν καιρῶν μελετᾶν, ἀλλ' ἀγωνίζεσθαι καλῶς ἐπί-
στασθαι. νόμιζε δὲ πᾶσαν μὲν τὴν φιλοσοφίαν μεγάλα
τοὺς χρωμένους ὠφελεῖν, πολὺ δὲ μάλιστα τὴν περὶ τὰς

ιά. Τοὺς ἐφεστῶτας] *Præfectos, præsides, curatores*, hi sunt ipsi philosophi. Idem.

Τεταγμένοις] Τεταγμένης. Idem.

Τί ποτ' ἂν βουληθείημεν — μὴ ταύτην κατασχεῖν] *Cur ea potiri nolimus?* Idem.

Τὰ μὲν διδακτὰ τέχνῃ] Similes fere versiculos citat Plutarchus:

Τὰ μὲν διδακτὰ μανθάνω, τὰ δ' εὑρετὰ
Ζητῶ, τὰ δ' εὐκτὰ παρὰ θεῶν ᾐτησάμην.

Quæ doceri possunt, disco: quæ inveniri,
Quærito: optanda quæ sunt, a diis precor.
Idem.

Ἅπασα φύσις κ. τ. λ.] Vid. Valckenaer. Animadv. ad Ammon. l. II. c. II. p. 90.

Οὐδ' ἐπὶ τῶν καιρῶν μελετᾶν] *Nec in re præsenti meditari.* Isocrates in oratione ad Nicoclem præcipit, ἐπὶ τῶν καιρῶν θεωρεῖν τοὺς συμβουλεύοντας, id est, *in subitis arduisque negotiis.* sed ibi plura περὶ τῶν καιρῶν annotavimus. Wolf.

πράξεις καὶ τοὺς πολιτικοὺς λόγους ἐπιστήμην. τῆς γὰρ
γεωμετρίας καὶ τῆς ἄλλης τοιαύτης παιδείας ἀπείρως μὲν
ἔχειν αἰσχρὸν, ἄκρον δὲ ἀγωνιστὴν γενέσθαι ταπεινότερον
τῆς σῆς ἀξίας· ἐν ἐκείνῃ δὲ τὸ μὲν διενεγκεῖν ζηλωτὸν, τὸ
δ' ἄμοιρον γενέσθαι παντελῶς καταγέλαστον.

ιβ'. Γνοίης δ' ἂν ἐξ ἄλλων τε πολλῶν, καὶ παραθεω-
ρήσας τοὺς πρὸ σαυτοῦ γεγενημένους ἐνδόξους ἄνδρας. τοῦ-
το μὲν [1][γὰρ] Περικλέα, τὸν συνέσει πλεῖστον τῶν καθ'
αὑτὸν διενεγκεῖν δόξαντα πάντων, ἀκούσεις πλησιάσαντα
Ἀναξαγόρᾳ τῷ Κλαζομενίῳ, καὶ, μαθητὴν ἐκείνου γενόμε-
νον, ταύτης τῆς δυνάμεως μετασχόντα. τοῦτο δ' Ἀλκι-
βιάδην εὑρήσεις φύσει μὲν πρὸς ἀρετὴν πολλῷ χεῖρον δια-
κείμενον, καὶ τὰ μὲν ὑπερηφάνως, τὰ δὲ ταπεινῶς, τὰ δ'
ὑπεράκρως ζῆν προῃρημένον· ἀπὸ δὲ τῆς Σωκράτους ὁμιλί- 1415
ας, πολλὰ μὲν ἐπανορθωθέντα τοῦ βίου, τὰ δὲ λοιπὰ τῷ
μεγέθει τῶν ἄλλων ἔργων ἐπικρυψάμενον. εἰ δὲ δεῖ μὴ πα-
λαιὰ λέγοντας διατρίβειν, ἔχοντας ὑπογυιοτέροις παραδεί-
γμασι χρῆσθαι, τοῦτο μὲν Τιμόθεον, οὐκ ἐξ ὧν νεώτερος
ὢν ἐπετήδευσεν, ἀλλ' ἐξ ὧν Ἰσοκράτει συνδιατρίψας ἔπραξε,
μεγίστης δόξης καὶ πλείστων τιμῶν εὑρήσεις ἀξιωθέντα.
τοῦτο δὲ Ἀρχύταν τὴν Ταραντίνων πόλιν οὕτω καλῶς καὶ
φιλανθρώπως διοικήσαντα καὶ κύριον αὐτῆς καταστάντα,
ὥστ' εἰς ἅπαντας τὴν ἐκείνου μνήμην διενεγκεῖν· ὃς, ἐν ἀρχῇ
καταφρονούμενος, ἐκ τοῦ Πλάτωνι πλησιάσαι τοσαύτην
ἔλαβεν ἐπίδοσιν. καὶ τούτων οὐδὲν ἀλόγως ἀποβέβηκε· πο-
λὺ γὰρ ἦν ἀτοπώτερον, εἰ τὰ μὲν μικρὰ δι' ἐπιστήμης καὶ
μελέτης ἠναγκαζόμεθα ἐπιτελεῖν, τὰ δὲ μέγιστα ἄνευ

[1] Deest γάρ.

Τοὺς πολιτικοὺς λόγους] Sic nominat etiam *præcepta gerendæ reipublicæ*, non tantum *forensem et senatoriam dictionem*. Vide vitam Isocratis et orationem κατὰ σοφιστῶν. IDEM.

ιβ'. Ἀκούσειν] Ἀκούσεις. IDEM.

Ὑπερηφάνως] Unde etiam suspectus fuit affectati regni. IDEM.

Τὰ δὲ ταπεινῶς] Referendum hoc videtur ad familiaritates scurrarum et meretricum, et ingenii levitatem: qui se omnium moribus accommodarit, nec tamen libidinibus suis modum fecerit. Unde etiam apud Lacedæmonios ἡ αὐτὴ ἦν γυνή, ut ait Plutarchus. IDEM.

Ὑπεράκράτως] Luxus et libidines Alcibiadis nemo ignorat, qui historicos attigit. IDEM.

Καὶ κύριον αὐτῆς καταστήσαντα] M. κύριον αὐτῆς καταστάντα, omissa conjunctione, et ἀορ. ά in β' mutato, qui passive usurpatur. *ejus imperio potitum, summa reipublicæ ad eum delata.* post v. 23. pro διενεγκεῖν lege διελθεῖν. et v. 25. pro ἀποβέβληκε, ἀποβέβηκε, et pro πολὺν, πολύ. IDEM. Pro πολὺν πολὺ legendum est. OBSOPŒUS.

Ἄνευ τέχνης ταύτης τῆς πραγματείας] *Absque hujus disciplinæ*, id est, *philosophiæ*, arte. malim tamen cum Bruciolo, καὶ τοιαύτης τῆς πραγματείας, legere. WOLF.

τέχνης καὶ ταύτης τῆς πραγματείας ἠδυνάμεθα πράττειν.
περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ πλείω λέγειν. οὐδὲ γὰρ
ἐξ ἀρχῆς ὡς παντελῶς ἀπείρως ἔχοντός σου περὶ αὐτῶν
ἐμνήσθην· ἀλλ' ἡγούμενος τὰς τοιαύτας παρακλήσεις τοὺς
μὲν ἀγνοοῦντας προτρέπειν, τοὺς δ' εἰδότας παροξύνειν.

ιγ'. Μηδὲν δὲ ὑπολάβῃς τοιοῦτον, ὡς ἄρα ἐγὼ ταῦτα
εἴρηκα, διδάξειν αὐτὸς ἐπαγγελλόμενος σέ τι τούτων. οὐ
γὰρ ἂν αἰσχυνθείην εἰπὼν, ὅτι πολλὰ μαθεῖν αὐτὸς ἔτι
δέομαι, καὶ μᾶλλον ἀγωνιστὴς προῄρημαι τῶν [1]πολλῶν ἢ
διδάσκαλος εἶναι τῶν [2]ἄλλων· οὐχ ὡς ἀναινόμενος δὲ ταῦτα
διαιροῦμαι τὴν τῶν σοφιστεύειν ἑλομένων δόξαν, ἀλλ' ὅτι
1416 τἀληθὲς τοῦτον ἔχον τυγχάνει τὸν τρόπον. ἐπεὶ σύνοιδά γε
πολλοὺς μὲν ἐξ ἀδόξων καὶ ταπεινῶν ἐπιφανεῖς διὰ τῆς
πραγματείας ταύτης γεγενημένους, Σόλωνα δὲ καὶ ζῶντα
καὶ τελευτήσαντα μεγίστης δόξης ἠξιωμένον· ὃς οὐκ
ἀπεληλαμένος τῶν ἄλλων τιμῶν, ἀλλὰ τῆς μὲν ἀνδρείας
τὸ πρὸς Μεγαρέας τρόπαιον ὑπόμνημα καταλιπὼν, τῆς δ'
εὐβουλίας τὴν Σαλαμῖνος κομιδὴν, τῆς δ' ἄλλης συνέσεως
τοὺς νόμους, οἷς ἔτι καὶ νῦν οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων χρώ-
μενοι διατελοῦσιν. ὅμως τοσούτων αὐτῷ καλῶν ὑπαρχόντων,
ἐπ' οὐδενὶ μᾶλλον ἐσπούδασεν, ἢ τῶν ἑπτὰ σοφιστῶν ὅπως
γένηται, νομίζων τὴν φιλοσοφίαν οὐκ ὄνειδος, ἀλλὰ τιμὴν
τοῖς χρωμένοις φέρειν· καλῶς ἐγνωκὼς αὐτὸ τοῦτο οὐχ ἧτ-
τον, ἢ καὶ τἄλλα, ἐφ' οἷς διήνεγκεν.

ιδ'. Ἐγὼ μὲν οὖν οὔτ' αὐτὸς ἄλλως γιγνώσκω, σοί τε
παραινῶ φιλοσοφεῖν, μεμνημένῳ τῶν ἐξ ἀρχῆς ὑπαρξάντων
σαυτῷ. τούτου γὰρ ἕνεκα διῆλθον ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου κἀγὼ

[1] * πόνων

[2] * ἄθλων

ιγ'. Ἔτι τούτων] Σέ τι. IDEM.

Προῄρημαι τῶν πολλῶν] M. πολιτικῶν, ut est in variis lectionibus annotatum: etsi τῶν καλῶν et τῶν ἄλλων non incommoda esset παρονομασία. IDEM.

Διαιροῦμαι] Bruciolus annotavit δὴ αἱροῦμαι, ego malim διηγοῦμαι. IDEM.

Πραττείας] Πραγματείας ταύτης, id est, ἐκ τοῦ σοφιστεύειν. IDEM. Legendum est: πραγματείας. OBSOPŒUS.

Τὸ πρὸς Μεγαρέας] Vide Diogenem Laertium in vita Solonis de simulata ejus insania recipiendæ gratia Salaminos. WOLF.

Οἱ πλεῖστοι ἐπὶ Ἑλλήνων] Οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων. IDEM.

Τῶν ἑπτὰ σοφιστῶν] Solonem etiam Isocrates in oratione περὶ ἀντιδόσεως inter sophistas recenset. Malim tamen hic σοφῶν legere. IDEM.

ιδ'. Ὑφ' ὧν οὖν σοί τε παραινῶ] Lego cum Bruciolo: ἐγὼ μὲν οὖν οὔτ' αὐτὸς ἄλλως γιγνώσκω, σοί τε παραινῶ φιλοσοφεῖν μεμνημένῳ. IDEM.

Διήλθομεν] Lego διῆλθον. IDEM.

περὶ αὐτῶν, οὐχ ὡς ἐκ τοῦ τὴν σὴν φύσιν ἐπαινεῖν ἀνακτήσεσθαί σε προσδοκῶν, ἀλλ᾽ ἵνα μᾶλλον προτρέψω σε πρὸς τὴν φιλοσοφίαν, ἐὰν μὴ παρὰ μικρὸν ποιήσῃ, μηδ᾽, ἐπὶ τοῖς ὑπάρχουσιν ἀγαθοῖς μέγα φρονήσας, τῶν μελλόντων ὀλιγωρήσῃς, μηδ᾽, εἰ τῶν ἐντυγχανόντων κρείττων εἶ, μηδὲν τῶν ἄλλων ζήτει διενεγκεῖν. ἀλλ᾽ ἡγοῦ κράτιστον μὲν εἶναι τὸ πρωτεύειν ἐν ἅπασι· τούτου δ᾽ ὀρεγόμενον ὀφθῆναι μᾶλλον συμφέρειν, ἢ προέχοντα ἐν τοῖς τυχοῦσι. καὶ μὴ καταισχύνῃς τὴν φύσιν, μηδὲ ψευσθῆναι ποιήσῃς τῶν ἐλπίδων τοὺς ἐπὶ σοὶ μέγα φρονοῦντας· ἀλλ᾽ ὑπερβάλλεσθαι πειρῶ τῇ σαυτοῦ δυνάμει τὴν τῶν εὐνουστάτων ἐπιθυμίαν. 1417
καὶ νόμιζε τοὺς μὲν ἄλλους λόγους, ὅταν ἐπιεικῶς ἔχωσι, τοῖς εἰποῦσι δόξαν περιτιθέναι, τὰς δὲ συμβουλίας τοῖς πεισθεῖσιν ὠφέλειαν καὶ τιμὴν προσάπτειν· καὶ τὰς μὲν περὶ τῶν ἄλλων κρίσεις τὴν αἴσθησιν ἣν ἔχομεν δηλοῦν, τὰς δὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων αἱρέσεις τὴν ὅλην φύσιν ἡμῶν δοκιμάζειν. ἐν οἷς ἅμα κρίνων, αὐτὸς κριθήσεσθαι προσδόκα παρὰ πᾶσι· κἀμὲ, τὸν οὕτως ἐγκωμιάσαντά σε ἑτοίμως, ἐν ἀγῶνι γενήσεσθαι τῆς σῆς δοκιμασίας. διὸ δεῖ σέ τε τῶν ἐπαίνων ἄξιον εἶναι δόξαντα, κἀμὲ τῆς σῆς φιλίας ἀνεπιτίμητον εἶναι.

ιέ. Οὐχ οὕτω δ᾽ ἄν σε προθύμως ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν [1] παρεκάλουν, εἰ μὴ τῆς μὲν εὐνοίας τῆς ἐμῆς τοῦτον ἄν σοι κάλλιστον ἔρανον εἰσενεγκεῖν ᾤμην· τὴν δὲ πόλιν ἑώρων, διὰ μὲν ἀπορίαν τῶν καλῶν κἀγαθῶν ἀνδρῶν τοῖς τυχοῦσι πολλάκις χρωμένην, διὰ δὲ τὰς τούτων ἁμαρτίας αὐτὴν ταῖς μεγίσταις ἀτυχίαις περιπίπτουσαν. ἵν᾽ οὖν ἡ μὲν τῆς σῆς ἀρετῆς, σὺ δὲ τῶν παρὰ ταύτης τιμῶν ἀπολαύσῃς, προθυμότερόν σοι παρεκελευσάμην. καὶ γὰρ οὐδ᾽ ἐπὶ σοὶ νομίζω γενήσεσθαι ζῆν ὡς ἔτυχεν· ἀλλὰ προστάξειν σοι

[1] * παρεκαλούμην

Ἀνακτήσασθαι] *Redire tecum in gratiam.* quanquam hic καταχρηστικῶς accipi videtur, pro *emereri favorem tuum.* Idem.

Ἐὰν μὴ παρὰ μικρὸν ποιήσῃ] S. τὰς παραινέσεις τὰς ἐμάς: *si non parvi feceris mea monita.* Idem.

Μὴ δ᾽ εἰ τῶν ἐντυγχανόντων] *Neque vero, si etc.* Est prohibendi particula τὸ μὴ, non copulativa. Idem.

Προσέχοντα] Προέχοντα. Idem.

Ἑτοίμως ἐν ἀγῶνι] Bifariam intelligi potest, vel, *me cupide spectaturum, quodnam de te specimen præbeas:* vel, *statim fore, qui mihi litem moveant, si te secus gesseris:* et sic accipiendum probat id, quod statim sequitur. Idem.

Τῆς σῆς φιλίας ἀνεπιτίμητον] S. ἕνεκα, *mihi tua amicitia non debet crimini dari,*

τὴν πόλιν τῶν αὑτῆς τι διοικεῖν, καὶ ὅσῳ τὴν φύσιν ἐπιφανεστέραν ἔχεις, τοσούτῳ μειζόνων ἀξιώσειν, καὶ θᾶττον βουλήσεσθαι πεῖράν σου λαμβάνειν. καλὸν οὖν παρεσκευάσθαι τὴν γνώμην, ἵνα μὴ τότε πλημμελῇς. τὸ μὲν οὖν ἐμὸν ἦν ἔργον, εἰπεῖν ἅ σοι συμφέρειν ἡγοῦμαι πεπρᾶχθαι· σὸν δὲ, βουλεύσασθαι περὶ αὐτῶν.

ις'. Προσήκει δὲ καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ζητοῦντας οἰκείως
1418 πρὸς σὲ διακεῖσθαι, μὴ τὰς ἐπιπολαίους ἡδονὰς καὶ διατριβὰς ἀγαπᾶν, μηδ᾽ ἐπὶ ταύτας προκαλεῖσθαι· ἀλλὰ φιλοπονεῖν καὶ σκοπεῖν, ὅπως τὸν σὸν βίον ὡς λαμπρότατον καταστήσουσιν. αὐτοί τε γὰρ οὕτως ἂν μάλιστα ἐπαινοῖντο, καὶ σοὶ πλείστων ἀγαθῶν αἴτιοι γένοιντο. μέμφομαι μὲν οὖν οὐδὲ νῦν οὐδένα τῶν σοὶ πλησιαζόντων — καὶ γάρ μοι δοκεῖ τῆς ἄλλης εὐτυχίας τῆς σῆς καὶ τοῦθ᾽ ἓν εἶναι, τὸ μηδενὸς φαύλου τυχεῖν ἐραστοῦ —, ἀλλ᾽ οὓς ἄν τις ἕλοιτο βουλόμενος φίλους ἐκ τῶν ἡλικιωτῶν ἐκλέγεσθαι. παραινῶ μέντοι σοι φιλοφρονεῖσθαι μὲν πρὸς ἅπαντας τούτους καὶ ἔχειν ἡδέως· πείθεσθαι δὲ τοῖς πλεῖστον νοῦν ἔχουσιν αὐτῶν, ἵνα καὶ τούτοις αὐτοῖς ἔτι σπουδαιότερος δοκῇς εἶναι, καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις. Εὐτύχει.

aut esse fraudi. Idem.

ιέ. Τὸ μὲν οὖν ἐμὸν ἦν ἔργον] Ἦν Braciolus recte omisit. Idem.

ις'. Ἐπιπολαίους] *Leves, parvi momenti, non solidas, nec diu duraturas.* Idem.

Ἕλοιτο, βουλόμενος φίλους] Post ἕλοιτο interpungendum, comma ante φίλους delendum. Idem.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΠΡΟΟΙΜΙΑ ΔΗΜΗΓΟΡΙΚΑ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΠΡΟΟΙΜΙΑ ΔΗΜΗΓΟΡΙΚΑ.

Pag. ed. Reisk.

ά.

1418 ΕΙ μὲν περὶ καινοῦ τινὸς πράγματος προὐτίθετο, ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, λέγειν, ἐπισχὼν ἂν ἕως οἱ πλεῖστοι τῶν
εἰωθότων γνώμην ἀπεφήναντο, εἰ μὲν ἤρεσκέ τί μοι τῶν
ῥηθέντων, ἡσυχίαν ἂν ἦγον· εἰ δὲ μὴ, τότ' ἂν καὶ αὐτὸς
ἐπειρώμην, ἃ γιγνώσκω, λέγειν. ἐπειδὴ δ', ὑπὲρ ὧν πολλά-
κις εἰρήκασιν οὗτοι πρότερον, περὶ τούτων νυνὶ σκοπεῖτε,
ἡγοῦμαι καὶ πρῶτος ἀναστὰς, εἰκότως ἂν μετὰ τούτους
δοκεῖν λέγειν. εἰ μὲν οὖν εἶχε καλῶς τὰ πράγματα, οὐδὲν
1419 ἂν ἔδει συμβουλεύειν· ἐπειδὴ δ', ὡς ἅπαντες ὁρᾶτ', ἔχει
δυσκολίαν, ὡς ἐκ τοιούτων, πειράσομαι συμβουλεύειν ἃ
κράτιστα εἶναι νομίζω. πρῶτον μὲν οὖν ὑμᾶς ἐκεῖνο ἐγνω-
κέναι δεῖ, ὡς οὐδὲν, ὧν ἐποιεῖτε ἐπὶ τοῦ πολεμεῖν ὄντες,
τοῦ λοιποῦ πρακτέον ἐστὶν, ἀλλὰ πάντα τἀναντία· εἰ
γὰρ ἐκεῖνα φαῦλα πεποίηκε τὰ πράγματα, τἀναντία εἰ-
κὸς βελτίω ποιῆσαι. ἔπειτα νομιστέον, οὐχ, ὃς ἂν ὑμῖν ἢ
μηδὲν ἢ μικρὰ προστάττῃ, τοῦτον ὀρθῶς λέγειν — ὁρᾶτε
γὰρ ὡς ἐκ τῶν τοιούτων ἐλπίδων καὶ λόγων εἰς πᾶν προε-
λήλυθε μοχθηρίας τὰ παρόντα —, ἀλλ' ὃς ἂν, τὸ χαρίζε-
σθαι παρεὶς, ἃ δεῖ, καὶ δι' ὧν παυσαίμεθα αἰσχύνην

ά.] Initium hujus exordii fere convenit cum exordio primæ Philippicæ. Wolf.

Οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων] *Plurimi solitorum.* Hæc sat commode reddi nequeunt. Nam et eandem brevitatem Latinus sermo respuit, et, si participio infinitivum, qui subintelligitur, subjicias, molesta est repetitio. Sed ego meum tenebo institutum, ut non temere ullum verbum, cujus aliqua modo vis sit, prætermittam, Lectorem orans, ut asperitatem dictionis non tam oderit, quam veritatem interpretationis amet. Idem.

Κατὰ τούτους] *Secundum hos dicere,* id est, illis assentiri. Legendum μετὰ τούτους, ut sit antitheton τοῦ πρῶτος, *primus, post hos.* Idem.

Ὡς ἐκ τοιούτων] Hoc est, δυσκολίαν ἐχόντων πραγμάτων, *ut talium,* hoc est, *arduarum rerum, natura patitur.* Idem.

Ἐπὶ τοῦ πολεμεῖν ὄντες] *Dum in bellando essetis.* Sic Terentius: 'Ctesipho totus in amore est.' ὁ Κτησιφῶν ὅλος ἐπὶ τοῦ ἐρᾶν, ἢ, ἐπὶ τοῦ ἔρωτός ἐστι: vel, ἐν τῷ ἔρωτι. Idem.

Εἰ γὰρ ἐκεῖνα] Τὰ ἐπὶ τοῦ πολεμεῖν. Idem.

Βελτίω] Scilicet τὰ πράγματα. Idem.

Προστάττοι τούτων, ὀρθῶς] Lego προστάττοι, τοῦτον ὀρθῶς λέγειν, *mandet, eum recte dicere.* Idem.

ὀφλισκάνοντες καὶ ζημιούμενοι, ταῦτα λέγῃ. καὶ γὰρ ὡς ἀληθῶς, εἰ μὲν, ὅσα ἂν τῷ λόγῳ τις ὑπερβῇ, λυπῆσαι μὴ βουλόμενος, καὶ τὰ πράγματα ὑπερβήσεται, δεῖ πρὸς ἡδονὴν δημηγορεῖν· εἰ δ' ἡ τῶν λόγων χάρις, ἂν ᾖ μὴ προσήκουσα, ἔργῳ ζημία γίγνεται, αἰσχρόν ἐστι φενακίζειν ἑαυτοὺς, καὶ μετὰ τῆς ἐσχάτης ἀνάγκης πρᾶξαι ταῦτα, ἃ πάλαι ἐθελοντὰς προσῆκε ποιεῖν.

β'.

Οὐχὶ ταὐτὰ γιγνώσκειν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παρίστα-
ταί μοι, ὅταν τό τε τῆς πολιτείας ὄνομα ὑμῶν ἀκούσω,
καὶ ὅταν τὸν τρόπον, ὃν προσφέρονταί τινες ὑμῶν τοῖς
ὑπὲρ ταύτης λέγουσιν, ἴδω. τὴν μὲν γὰρ πολιτείαν δημο-
κρατίαν, ὥσπερ ἅπαντες ἴστε, ὀνομάζετε· τῶν δὲ τἀναντία
ταύτῃ λεγόντων ἐνίους ἥδιον ἀκούοντας ὁρῶ. ὃ καὶ θαυμά-
ζω τίς ποτε ἡ πρόφασις. πότερον προῖκα λέγειν ταῦτ' αὐ-
τοὺς οἴεσθε; ἀλλ' οἱ τῶν ὀλιγαρχιῶν, ὑπὲρ ὧν οὗτοι λέ- 1420
γουσι, κύριοι καὶ πλείω σιωπῇ μᾶλλον ἂν δοῖεν. ἀλλὰ
βελτίω ταῦτ' εἶναι τῶν ἑτέρων ὑπειλήφατε; βελτίων ἄρα
ὑμῖν ὀλιγαρχία δημοκρατίας φαίνεται. ἀλλ' αὐτοὺς εἶναι
βελτίους ἡγεῖσθε; καὶ τίς ἂν ὑφ' ὑμῶν χρηστὸς νομίζοι-
το εἰκότως, ἐναντία τῇ καθεστώσῃ πολιτείᾳ δημηγορῶν;
οὐκοῦν λοιπὸν ἁμαρτάνειν ὑμᾶς, ὅταν οὕτως ἔχητε τὴν
γνώμην. τοῦτο τοίνυν φυλάττεσθε μὴ πάσχειν, ὦ ἄνδρες

Καὶ ζημιούμενοι, ταῦτα λέγῃ] Ante ταῦτα comma ponendum. Est autem familiare Demostheni, relativa priore, antecedentia posteriore loco ponere, ἃ ταῦτα. Similis fere sententia est in 2. Olynthiaca, et oratione περὶ τῶν ἐν Χεῤῥονήσῳ. Idem.

Ἂν ᾖ μὴ προσήκουσα, ἔργῳ ζημία γίγνεται] Sic distinguendus hic locus, ut interpungas ante ἂν, et post προσήκουσα. Mox v. 7. ἐθελοντὰς lege, ab ἐθελοντής. Idem.

β'. Παρίσταταί μοι] *Assistit mihi*, id est, δύναμαι, *possum*, *in promtu mihi est*. ut in Olynth. 3. annotavimus.

Τό τε τῆς πολιτείας ὄνομα ὑμῶν ἀκούσω] Ambiguum est, ὑμῶν utro referatur, ad πολιτείας ne, an ad ἀκούσω. malo tamen exponere: *audito e vobis reipublicæ nomine*: quam, *audito reipublicæ vestræ nomine*. Sequitur enim v. 12. τὴν πολιτείαν δημοκρατίαν ὀνομάζετε, *rempublicam democratiam nominatis*. Idem.

Ἀκούσαντας] Malim ἀκούοντας. Idem.

Ὃ καὶ θαυμάζω τίς ἡ πρόφασις] Pro δι' ὃ, τίς τούτου. est Græca brevitas et ἔλλειψις: nisi forte legendum sit οὗ. Idem.

Πότερον προῖκα] *Utrum gratuito dicere illa ipsos putatis?* perstringit oratores adversæ factionis, ut largitionibus corruptos. Idem.

Καὶ πλείω σιωπῇ] *Plura etiam silentio potius darent*, id est, tacentibus, quam dicentibus: et fortasse legendum σιωπῶσι. Hoc non ita intelligo, ut Demosthenes in Harpali causa, Plutarcho auctore, viginti talentis tacuit. Sed hoc dici puto, illos oratores non modo esse corruptos, sed etiam ineptos, ut qui illis noceant, quos defensos velint. Præstat autem taceri omnino, quam male agi causam. Idem.

Τοῦτο τοίνυν φυλάττεσθε μὴ πάσχειν] Sine interpunctione legendum, μὴ πάσχειν τοῦτο, ἀντὶ τοῦ, μὴ οὕτω διακεῖσθαι τὴν ψυ-

Ἀθηναῖοι, ὅπως μή ποτε τοῖς ἐπιβουλεύουσι λαβὴν δώσετε· εἶτα τότε αἰσθήσεσθε ἡμαρτηκότες, ἡνίκα οὐδ' ὁτιοῦν ὑμῖν πλέον ἔσται. τὸ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ πάνθ' ὡς ἂν ἡμεῖς βουλοίμεθα ἔχειν, μήτε παρ' αὐτοῖς ἡμῖν μήτε παρὰ τοῖς συμμάχοις, ἴσως οὐδέν ἐστι θαυμαστόν. πολλῶν γὰρ τὸ τῆς τύχης αὐτόματον κρατεῖ, καὶ πολλαὶ προφάσεις τοῦ μὴ πάντα κατὰ γνώμην συμβαίνειν ἀνθρώποις οὖσι. τὸ δὲ μηδ' ὁτιοῦν μεταλαμβάνειν τὸν δῆμον, ἀλλὰ τοὺς ἀντιπράττοντας περιεῖναι, τοῦτο καὶ θαυμαστὸν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ φοβερὸν τοῖς εὖ φρονοῦσιν, ὡς καὶ ἐγὼ κρίνω. ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ παντός ἐστιν αὕτη μοι τοῦ λόγου.

γ'.

Ἀντὶ πολλῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρημάτων, εἰ φανερὸν
γένοιτο τὸ μέλλον συνοίσειν περὶ ὧν νυνὶ τυγχάνετε σκοποῦν-
τες, οἶμαι πάντας ὑμᾶς ἑλέσθαι. ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως
ἔχει, προσήκει ἐθελοντὰς ἀκούειν ὑμᾶς αὐτοὺς τῶν βουλομέ-
νων συμβουλεύειν. οὐ γὰρ μόνον, εἴ τι χρήσιμον ἐσκεμμένος
ἥκει τις, τοῦτ' ἂν ἀκούσαντες λάβοιτε· ἀλλὰ καὶ τῆς
ὑμετέρας τύχης ὑπολαμβάνω, πολλὰ τῶν δεόντων ἐκ τοῦ
παραχρῆμα ἐνίοις ἐπελθεῖν ἂν εἰπεῖν. ὥστ' ἐξ ἁπάντων
1421 ῥᾳδίαν τὴν τοῦ συμφέροντος ὑμῖν αἵρεσιν γενέσθαι.

δ'.

Ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δίκαιον, ἐπειδὴ ἐφ' ὑμῖν

χήν. Idem. Pro φυλάττεσθε, μὴ πάσχοιτε. Bergler. *Hoc autem caveatis pati ut ne detis*, i. e. caveatis ne id vobis accidat ut detis. Auger.

Ἡνίκα οὐδοτιοῦν ὑμῖν πλέον ἔσται] *Quando vobis nihilo plus erit*, id est, ἡνίκα οὐδὲν ὠφελήσει, *cum intellecto errore nihilo vobiscum agetur melius*. D. Basilius huic formulæ dativum participii addit: ὅταν οὐδὲν ἔσται πλέον ἀνιωμένοις. Wolf.

Τὸ δὲ μηδοτιοῦν μεταλαμβάνειν τὸν δῆμον] *At rei prorsus nullius participem esse populum*, id est, sublatam esse populi auctoritatem. Potest etiam exponi: *Illud autem, quod populus nihil omnino mutat, nullum hisce malis remedium quærit*, etc. Sic verbo μεταλαμβάνειν usus est Isocrates in Panathenaico: καὶ μηδεὶς ὑπολάβῃ με ταῦτ' εἰρηκέναι περὶ ταύτης, ἣν ἀναγκασθέντες μετελάβομεν. *Nec vero de ea me republica quisquam dixisse hæc existimet, quam coacti pro altera sumus amplexi*. Dubitari tamen potest, an ibi legendum sit potius μετεβάλομεν, a μεταβάλλειν, non a μεταλαμβάνειν, quod Hesychius μεταλαγχάνειν καὶ μετέχειν exponit. Idem. *Populum vero nullius rei esse participem*. Auger.

Τοὺς ἀντιπράττοντας περιεῖναι] S. τῷ δήμῳ. *eos, qui populo adversantur, superiores esse*, vel *superstites, non tolli e medio*. Nam utraque est verbi περιεῖναι significatio. Wolf.

γ'.] Hoc est primæ Olynthiacæ exordium, paucis duntaxat verbis mutatis. Lego et hic v. 16. ἐθελοντὰς, ὀξυτόνως. pro αὐτοὺς ibid. fortasse legendum ἁπάντων τῶν βουλομένων. Idem.

δ'. Ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι] Aldinus co-

ἐστὶν ἑλέσθαι τῶν ῥηθέντων ὅ τι ἂν βούλησθε, ἁπάντων
ἀκοῦσαι· καὶ γὰρ πολλάκις συμβαίνει τὸν αὐτὸν ἄνθρω-
πον τοῦτο μὲν μὴ λέγειν ὀρθῶς, ἕτερον δέ τι. ἐκ μὲν οὖν τοῦ
θορυβεῖν, τάχ᾽ ἂν δυσχεράναντες πολλῶν χρησίμων ἀποστε-
ρηθείητε· ἐκ δὲ τοῦ μετὰ κόσμου καὶ σιγῆς ἀκοῦσαι, καὶ τὰ
καλῶς ἔχοντα ἅπαντα ποιήσετε, κἂν δοκῇ τις παραληρεῖν,
παραλείψετε. ἐγὼ μὲν οὖν οὔτ᾽ εἴωθα μακρολογεῖν, οὔτ᾽
ἄν, εἰ τὸν ἄλλον εἰώθειν χρόνον, νῦν ἂν ἐχρησάμην τούτῳ,
ἀλλά, ἃ συμφέρειν ὑμῖν νομίζω, ταῦτα, ὡς ἂν δύνω-
μαι, διὰ βραχυτάτων ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς. ὁρῶ μὲν γάρ, ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, παντάπασι πρόδηλον ὄν, οὕς τε ἂν ἀκού-
1 σητε λόγους ἡδέως, καὶ πρὸς οὓς οὐκ οἰκείως ἔχετε· οὐ μὴν
ἀλλὰ τὸ μὲν λέγειν ἅ τις οἴεται χαριεῖσθαι, τῶν παρα-
κρούσασθαί τι βουλομένων εἶναι νομίζω, τὸ δ᾽ ὑφίστασθαι,
περὶ ὧν πέπεικεν ἑαυτὸν συμφέρειν τῇ πόλει, κἂν θορυβη-
θῆναι κἂν ἄλλο τι βούλησθ᾽ ὑμεῖς, εὔνου καὶ δικαίου πολί-
του τοῦτο κρίνω. βουλοίμην δ᾽ ἂν ὑμᾶς, εἰ καὶ μηδὲ δι᾽ ἓν
τῶν ἄλλων, δι᾽ ἐκεῖνο ὑπομεῖναι τοὺς λόγους ἀμφοτέρων,
ἵν᾽, ἐὰν μὲν ὀρθότερον φανῇ τις λέγων ὧν ὑμεῖς ὡρμήκατε,
χρήσησθε τούτῳ· ἂν δ᾽ ἀπολειφθῇ καὶ μὴ δύνηται διδά-
ξαι, δι᾽ αὐτόν, ἀλλὰ μὴ δι᾽ ὑμᾶς οὐκ ἐθέλοντας ἀκούειν,
τοῦτο πεπονθέναι δοκῇ. ἔτι δ᾽ οὐδὲ πάθοιτ᾽ ἂν ἀηδὲς οὐδὲν
τοιοῦτον, εἰ πολλά τινος ληροῦντος ἀκούσαιτε, ἢ εἰ τῶν δεόν-

dex habet ἔστι δὲ, ὦ. Sic continuaretur cum quarto. Parum autem refert, sive novum hic exordium facias, sive cum superiore (quod quidem non inepte fieri potest) conjungas. Ego in iis, quæ separavi, particulas connectentes, οὖν, δὲ, et similes, delevi. IDEM.

Ἁπάντων ἀκοῦσαι] S. τῶν βουλομένων συμβουλεύειν. IDEM.

Καὶ γὰρ πολλάκις συμβαίνει] M. ἂν συμβαίνοι, vel συμβαίνει per ει. IDEM.

Ἕτερον δέ τι] S. ὀρθῶς. IDEM.

Ἐκ μὲν οὖν τοῦ θορυβεῖν] Hoc est, τῷ θορυβεῖν καὶ δυσχερᾶναι. *dum tumultuamini, et fastiditis ea, quæ dicuntur.* Nihil opus est subtiliter disputare, utrum τὸ θορυβεῖν antecedat, et τὸ δυσχερᾶναι sequatur, an τὸ δυσχερᾶναι causa sit τοῦ θορυβεῖν, cum utraque conjungi soleant. IDEM.

Παραλήψετε] Παραλείψετε legendum per ει, a παραλείπω, non per η, a παραλαμβάνω: quorum verborum tempora, quæ η et ει habent, crebro permutantur. IDEM.

Ὁρῶ μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι] Videtur hic novum esse exordium. Fel. legit ὁρῶν μὲν γὰρ, ut cum superiori connectatur. Sed haud dubie legendum ὁρῶ, alioqui, cum sequatur οὐ μὴν ἀλλὰ, v. 12. esset ἀναπόδοτον. IDEM.

Οὕς τε ἂν ἀκούσητε λόγους ἡδέως] Atticum pro ὧν τε λόγων. IDEM.

Ἅ τις οἴεται χαριεῖσθαι] *Ea dicere, quibus te gratiam initurum putes.* IDEM.

Ὑφίστασθαι περὶ ὧν] Περὶ ἐκείνων, ἅ. *Sustinere propter ea, quæ prodesse putet, sive explodi, sive quid vobis aliud visum fuerit.* IDEM.

Κἂν ἄλλο τι βούλησθ᾽ ὑμεῖς] F. A. ὑπομένειν. IDEM.

Χρήσεσθε τούτῳ] Malim χρῆσθε, vel χρήσησθε, propter particulam ἵνα. IDEM. M. χρήσησθε. AUGER.

Ἀηδὲς οὐδὲν τοιοῦτον] Malim τοσοῦτον. particulam οὐδὲν non puto rejiciendam, tametsi οὐδὲ negatio præcessit. Sed duriuscule cohærent τοσοῦτον ἢ εἰ. F. τοσοῦτον,

1422 των τι λέγειν ἔχοντά τινα εἰπεῖν κωλύσαιτε. ἡ μὲν οὖν
ἀρχὴ τοῦ δοκιμάζειν ὀρθῶς ἅπαντ᾽ ἐστὶ, μηδὲν οἴεσθαι πρό-
τερον γιγνώσκειν, πρὶν μαθεῖν, ἄλλως τε καὶ συνειδότας
πολλάκις ἤδη πολλοὺς μετεγνωκότας. ἂν τοίνυν ὑμεῖς ταῦθ᾽
ὑπάρξητε νῦν πεπεισμένοι, οἶμαι μετὰ βραχέων λόγων
καὶ αὐτὸς ἄν τι λέγειν εἰκότως [1] δόξαι καὶ ὑμῖν τὰ βέλτι-
στα φαίνεσθαι λέγων.

έ.

Πολλῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λόγων εἰρημένων παρὰ
πάντων τῶν συμβεβουλευκότων, οὐδὲν ὑμᾶς νῦν ὁρῶ ὄντας
ἐγγυτέρω τοῦ, τί πρακτέον, εὑρῆσθαι, ἢ πρὶν εἰς τὴν ἐκ-
κλησίαν ἀναβῆναι. αἴτιον δὲ τούτου ταὐτό, ὅπερ, οἶμαι,
τοῦ κακῶς ἔχειν τὰ ὅλα. οὐ γὰρ παραινοῦσιν ὑμῖν ὑπὲρ
τῶν παρόντων οἱ λέγοντες· ἀλλ᾽ ἑαυτῶν κατηγοροῦσι καὶ
λοιδοροῦνται, ὡς μὲν ἐγὼ κρίνω, συνεθίζοντες ὑμᾶς ἄνευ
κρίσεως, ὅσων εἰσὶν αἴτιοι κακῶν, ἀκούειν, ἵν᾽, ἄν ποτ᾽ ἄρα
εἰς ἀγῶνα καθιστῶνται, μηδὲν ἡγούμενοι καινὸν ἀκούειν,
ἀλλ᾽ ὑπὲρ ὧν ὠργίσθε πολλάκις, πρᾳότεροι δικασταὶ καὶ
κριταὶ γίγνησθε τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς. τὴν μὲν οὖν αἰ-
τίαν, δι᾽ ἣν ταῦτα ποιοῦσιν, ἴσως ἀνόητον ἀκριβῶς ζητεῖν
εἴη ἂν ἐν τῷ παρόντι· ὅτι δὲ ὑμῖν οὐχὶ συμφέρει, διὰ τοῦτο
ἐπιτιμῶ. ἐγὼ δ᾽ οὔτε κατηγορήσω τήμερον οὐδενός, οὔτε
ὑποσχήσομαι τοιοῦτο οὐδέν, ὃ μὴ παραχρῆμα ἐπιδείξω,
οὐδ᾽ ὅλως τῶν αὐτῶν τούτοις οὐδὲν ποιήσω· ἀλλ᾽ ἃ βέλτι-

[1] δόξειν

etc. ὅσον εἰ. WOLF. M. ὅσον εἰ. AUGER.

Ἄλλως τε καὶ συνειδότας] Pro συνειδότων, ἐπειδὴ σύνισμεν, *præsertim cum noveritis.* WOLF.

Μετεγνωκότας] *Mutasse sententiam.* IDEM.

Ἀντιλέγειν] Lege ἄν τι λέγειν, tribus verbis. IDEM.

έ. Παρὰ πάντων τῶν συμβεβηκότων] *Ab his*, M. περὶ, *de his, quæ acciderunt*, vel *de eventis.* Sed legendum censeo συμβεβουλευκότων. IDEM.

Ὄντας ἐγγυτέρω τοῦ, τί πρακτέον, εὑρῆσθαι] *Esse propiores, ut, quid agi debeat, inventum sit*, id est, nihilo propius accessisse ad inventionem, vel, æque longe abesse ab ejus inventione, quod fieri conveniat, etc. IDEM.

Ἀναβῆναι] Videtur idem esse, quod ἀναβῆναι, *adscendisse.* Unde et Κύρου καὶ Ἀλεξάνδρου ἀνάβασις dicitur a Xenophonte et Arriano descripta expeditio contra Persas: et Plutarchus in vita Demosthenis: τῷ δ᾽ ἄνωθεν ἐκ Σούσων καὶ Ἐκβατάνων ἐπιβατὸς χρυσίῳ γεγονώς. Unde apparet, verbum ἀναβαίνειν de loco editiore proprie intelligi. Et Isocrates in Panegyrico de Persis loquens: Τοιγαροῦν, inquit, οἱ καταβαίνοντες αὐτῶν ἐπὶ θάλατταν, οὓς καλοῦσι σατράπας, οὐ καταισχύνουσι τὴν ἐκείνων παίδευσιν. IDEM.

Ἑαυτῶν κατηγοροῦσι] Id est, ἀλλήλων, *mutuo accusant*, vel, *se invicem.* IDEM.

Ὅτι δὲ ὑμῖν] *Quia vero vobis non confert*, scilicet, aures præbere vitilitigatoribus. IDEM.

Τῶν αὐτῶν τούτοις οὐδὲν] *Nihil eorundem*

στα μὲν τοῖς πράγμασι, συμφέροντα δὲ τοῖς βουλευομένοις ὑμῖν ἡγοῦμαι, ταῦθ' ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων εἰπών, καταβήσομαι.

ϛ'.

Οἱ μὲν ἐπαινοῦντες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς προγόνους 1423
ὑμῶν, λόγον εἰπεῖν μοι δοκοῦσι προαιρεῖσθαι κεχαρισμένον, οὐ μὴν συμφέροντά γε ἐκείνοις, οὓς ἐγκωμιάζουσι, ποιεῖν. περὶ γὰρ πραγμάτων ἐγχειροῦντες, ὧν οὐδ' ἂν εἷς ἀξίως ἐφικέσθαι δύναιτο τῷ λόγῳ, αὐτοὶ μὲν τοῦ δύνασθαι λέγειν δόξαν ἐκφέρονται, τὴν δ' ἐκείνων ἀρετὴν ἐλάττω τῆς ὑπειλημμένης παρὰ τοῖς ἀκούουσι φαίνεσθαι ποιοῦσιν. ἐγὼ δὲ τῆς μὲν ἐκείνων ἀρετῆς μέγιστον ἔπαινον ἡγοῦμαι τὸν χρόνον· οὗ πολλοῦ γεγενημένου, μείζω τῶν ὑπ' ἐκείνων πραχθέντων οὐδένες ἄλλοι [1]παραδέξασθαι δεδύνηνται. αὐτὸς δὲ πειράσομαι τὸν τρόπον εἰπεῖν, ὃν ἄν μοι δοκῆτε μάλιστα δύνασθαι παρασκευάσασθαι. καὶ γὰρ οὕτως ἔχει. εἰ μὲν ἡμεῖς ἅπαντες οἱ λέγοντες δεινοὶ φανείημεν, οὐδὲν ἂν τὰ ὑμέτερα εὖ οἶδ' ὅτι βέλτιον σχοίη· εἰ δὲ παρελθὼν ὁστισοῦν [2]δύναιτό [τις] διδάξαι καὶ πεῖσαι, τίς παρασκευή, καὶ πόση, καὶ πόθεν πορισθεῖσα, χρήσιμος ἔσται τῇ πόλει, πᾶς ὁ παρὼν λέλυται φόβος. ἐγὼ δὲ τοῦτο, ἂν ἄρα οἷός τε ὦ, πειράσομαι ποιῆσαι, μικρὰ προειπὼν ὑμῖν ὡς ἔχω γνώμης περὶ τῶν πρὸς [3]τὸν βασιλέα.

ζ'.

Ἀμφότεροί μοι δοκοῦσιν ἁμαρτάνειν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ τοῖς Ἀρκάσι, καὶ οἱ τοῖς Λακεδαιμονίοις συνειρηκότες. ὥσπερ γὰρ ἀφ' ἑκατέρων ἥκοντες, οὐχ ὑμῶν ὄντες, πρὸς οὓς ἀμφότεροι πρεσβεύονται, κατηγοροῦσι καὶ διαβάλλουσιν ἀλλήλους. ἦν δὲ τοῦτο μὲν τῶν ἀφιγμένων ἔργον· τὸ δὲ κοινῶς ὑπὲρ τῶν πραγμάτων λέγειν, καὶ τὰ βέλτιστα ὑπὲρ ὑμῶν σκοπεῖν ἄνευ φιλονεικίας, τῶν ἐνθάδε

[1] * παραδείξασθαι [2] δύναιτο, * ὅ,τι διδάξαι, [3] Deest articulus.

illis *faciam*, id est, eos minime imitabor. Idem.

ϛ'.] Hoc est exordium orationis περὶ Συμμοριῶν, verbo uno duntaxat atque altero mutato. Idem.

ζ'.] Hoc est exordium orationis ὑπὲρ Μεγαλοπολιτῶν. Idem.

1424 συμβουλεύειν ἀξιούντων. νῦν δ' ἔγω γε, εἴ τις αὐτῶν ἀφέλοιτο τὸ γιγνώσκεσθαι καὶ τὸ τῇ φωνῇ λέγειν Ἀττικιστὶ, πολλοὺς ἂν [1]οἶμαι, τοὺς μὲν Ἀρκάδας, τοὺς δὲ Λάκωνας αὐτῶν εἶναι, νομίσαι. ἐγὼ δ' οἶδα μὲν, ὡς χαλεπὸν τὸ τὰ βέλτιστα λέγειν ἐστί. συνεξηπατημένων γὰρ ὑμῶν, καὶ τῶν μὲν ταυτὶ, τῶν δὲ ταυτὶ βουλομένων, ἐὰν τὰ μεταξύ τις ἐγχειρῇ λέγειν, καὶ ταῦθ' ὑμεῖς μὴ περιμείνητε μαθεῖν, χαριεῖται μὲν οὐδετέροις, διαβεβλήσεται δὲ πρὸς ἀμφοτέρους. οὐ μὴν ἀλλ' αἱρήσομαι μᾶλλον αὐτὸς, ἂν ἄρα τοῦτο πάθω, δοκεῖν φλυαρεῖν, ἢ, παρ' ἃ βέλτιστα νομίζω τῇ πόλει, προέσθαι τισὶν ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ὕστερον, ἐὰν ὑμῖν βουλομένοις ᾖ, λέξω· ἐκ δὲ τῶν ὁμολογουμένων ὑπ' αὐτῶν, ἄρξομαι, ἃ κράτιστα νομίζω, διδάσκειν.

η'.

Οὐχὶ ταὐτὰ γιγνώσκων ἐνίοις τῶν εἰρηκότων ἀνέστηκα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. οὐ μὴν οὐδὲ τούτους αἰτιάσομαι κακίᾳ τἀναντία τοῖς βελτίστοις εἰρηκέναι· ἀλλ' ὅτι πολλοὶ, τοῦ τὰ πράγματα κρίνειν ἀμελήσαντες, τοὺς λόγους σκοπεῖν, οὓς ἐροῦσιν, εἰώθασι. κἂν τούτοις ἀφθόνως ἐντύχωσιν, ἑτοίμως δημηγορεῖν νομίζουσιν, οὐκ ὀρθῶς ἐγνωκότες, οὐδὲ λογιζόμενοι παρ' ἑαυτοῖς, ὅτι πολλῶν πράξεων ἐν πολλῷ χρόνῳ πᾶσι πεπραγμένων, καὶ διὰ τοὺς καιροὺς ἐνίων ὑπεναντίων αὑταῖς, ἂν, τὰς προτέρας τις ὑπερβαίνων, τὰς ὑστέρας λέγῃ, λήσει, τὸ ῥᾷστον τῶν ἔργων ποιῶν, αὑτὸν ἐξαπατῶν. οἱ μὲν οὖν, οὕτω χρώμενοι τῷ συμβουλεύειν, δοκοῦσί μοι τὴν ἀπὸ τῶν ῥηθέντων τοῦ δύνασθαι λέγειν δό-

[1] οἴομαι

Τὸ τῇ φωνῇ λέγειν Ἀττικιστὶ] In oratione Ἀττικῶς. Idem.

Ὑπ' αὐτῶν] S. τῶν τε τοῖς Λάκωσι καὶ τῶν τοῖς Ἀρκάσι συνειρηκότων. In oratione est ὑφ' ἁπάντων. Idem.

η'. Διὰ τοὺς καιροὺς ἐνίων ὑπεναντίων αὑταῖς] Libet ad hujus loci declarationem pauca ex epistola Ciceronis ad Lentulum adscribere: 'Neque permanendum,' inquit, 'in una sententia, conversis rebus, ac bonorum voluntatibus immutatis, sed temporibus assentiendum. Nunquam enim præstantibus in Republica gubernanda viris laudata est in una sententia perpetua permansio. Sed ut in navigando tempestati obsequi artis est, etiamsi portum tenere non queas, quum vero id possis mutata velificatione assequi, stultum est, eum tenere cum periculo cursum, quem cœperis, potius, quam eo commutato, quo velis tandem pervenire: Sic, quum omnibus nobis in administranda republica propositum esse debeat (id quod a me sæpissime dictum est) cum dignitate otium, non idem semper dicere, sed idem semper spectare debemus.' Idem.

ξαν γιγνομένην αὐτοῖς, ἱκανὴν φιλοτιμίαν ἡγεῖσθαι· ἐγὼ 1425
δὲ νομίζω χρῆναι τὸν τῇ πόλει περὶ πραγμάτων ἐπιχειροῦντα συμβουλεύειν, μᾶλλον, ὅπως τὰ δόξαντα συνοίσει, σκοπεῖν, ἢ ὅπως οἱ παραχρῆμα λόγοι χάριν ἕξουσι. δεῖ γὰρ τοῖς ἐπὶ τῶν λόγων εὐδοκιμοῦσι, συμφέροντός τινος ἔργου πρᾶξιν προσεῖναι, ἵνα μὴ νῦν μόνον, ἀλλ' ἀεὶ τὰ ῥηθέντα καλῶς ἔχῃ.

θ'.

Εἰ μὲν ἐγνώκατ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τί βέλτιστον ὂν τυγχάνει πρᾶξαι περὶ τῶν παρόντων, ἁμάρτημα τὸ συμβουλεύειν προτιθέναι· ἃ γὰρ αὐτοί, πρὶν ἀκοῦσαι, δοκιμάζετε συμφέρειν, τί δεῖ ταῦτα ἀκούοντας μάτην ἐνοχλεῖσθαι; εἰ δὲ σκοπεῖτε καὶ βουλεύεσθε, ὡς ἐκ τῶν ῥηθησομένων δοκιμάσαι δέον, οὐκ ὀρθῶς ἔχει τὸ κωλύειν τοὺς βουλομένους λέγειν. παρὰ μὲν γὰρ τῶν ὅλως ἀποστερεῖσθε ἐκ τοῦ τοῦτο ποιεῖν, εἴ τι χρήσιμον ἐντεθύμηνται· τοὺς δ', ἀφέντας ἃ τυγχάνουσιν ἐγνωκότες, ὧν ὑμᾶς ἐπιθυμεῖν οἴονται, ταῦτα ποιεῖτε συμβουλεύειν. ἔστι δὲ ἁμαρτάνειν μὲν βουλομένων, τὸ συναναγκάζειν τὸν παριόντα, ἃ βούλεσθε, λέγειν· βουλευομένων δέ, ἀκούσαντας ἃ γιγνώσκει, σκοπεῖν, κἄν τι καλῶς ἔχῃ, χρῆσθαι. λέγω δὲ ταῦτα, οὐκ ἐναντία τοῖς ὑμῖν ἀρέσκουσι μέλλων παραινεῖν· ἀλλ' ἐκεῖνο εἰδώς, ὅτι, ἂν μὲν μὴ θελήσητε τῶν ἀντιλεγόντων ἀκοῦσαι, ἐξηπατῆσθαι φήσουσιν ὑμᾶς, ἂν δ' ἀκούσαντες μὴ πεισθῆτε, ἐξεληλεγμένοι παραχρῆμ' ἔσονται τὰ χείρω παραινοῦντες.

ι'.

Οἴομαι πάντας ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γιγνώσκειν,
ὅτι οὐ κρινοῦντες ἥκετε σήμερον οὐδένα τῶν ἀδικούντων, 1426
ἀλλὰ βουλευσόμενοι περὶ τῶν παρόντων. δεῖ τοίνυν τὰς μὲν κατηγορίας προέσθαι πάσας, καὶ τότ' ἐν ὑμῖν λέγειν καθ'

θ'. Ἁμάρτημα τὸ συμβουλεύειν προτιθέναι] *Erratum fuerit, convocare senatum, proponere deliberationem, dare consulendi potestatem.* Idem.

Ὡς δοκιμάσαι δέον] *Quasi probandum sit.* Idem.

Τοὺς βουλομένους λέγειν] Quæ sequuntur, v. 15. sic legenda sunt: παρὰ μὲν γὰρ τῶν ὅλως ἀποστερεῖσθε ἐκ τοῦ τοῦτο ποιεῖν, etc. et postea v. 17. pro οἷόν τε lege οἴονται. Idem.

ι. Κατηγορίας προέσθαι] *Accusationes abjicere.* malim ὑπερθέσθαι, *differre, in aliud tempus rejicere.* Idem.

Καθ' ὅτου πέπεικεν] *Contra quem.* malim καθ' ὅ, τι, *prout visum fuerit.* Idem.

Τοῖς πεπραγμένοις] Malim τῶν τοῖς. Idem.

ιά. Οὐ τὸ] Οὕτω. Idem.

Τοῦ τοσοῦτον] Τοῦ delendum. Idem.

Προσήκειν] Προσήκει. Idem.

Ἀξιόχρεώς ἐστι] Sententia est, eversionem legum rem esse tantam, ut nullo satis magno supplicio coerceri possit et vindicari, neque, etiamsi mulcta irrogetur delinquenti, propterea quicquam consultum esse reipublicæ. Idem.

ὅτου πέπεικεν ἕκαστος ἑαυτόν, ὅταν τινὰ κρίνωμεν· εἰ δέ τίς τι χρήσιμον ἢ συμφέρον εἰπεῖν ἔχοι, τοῦτο νῦν ἀποφαινέσθω. τὸ μὲν γὰρ κατηγορεῖν, τοῖς πεπραγμένοις ἐγκαλούντων ἐστί· τὸ δὲ συμβουλεύειν, περὶ τῶν παρόντων καὶ γενησομένων προτίθεται. οὐκοῦν οὐ λοιδορίας οὐδὲ μέμψεως ὁ παρὼν καιρός, ἀλλὰ συμβουλῆς, εἶναί μοι δοκεῖ. διὸ πειράσομαι μὲν φυλάξασθαι, ὃ τούτοις ἐπιτιμῶ, μὴ παθεῖν αὐτός· συμβουλεῦσαι δέ, ἃ κράτιστα νομίζω περὶ τῶν παρόντων.

ιά.

Οὐδένα ἀντειπεῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζω, ὡς οὐ κακοῦ πολίτου καὶ φαύλου τὴν γνώμην ἀνδρός ἐστιν, οὕτω τινὰ μισεῖν ἢ φιλεῖν τῶν ἐπὶ τὰ κοινὰ προσιόντων, ὥστε τοῦ τῇ πόλει βελτίστου μηδὲν φροντίζειν, ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸς ἐπήρειαν, τὰ δὲ πρὸς φιλονεικίαν δημηγορεῖν· ἃ ποιοῦσιν ἔνιοι τῶν δευρὶ παριόντων. ἐγὼ δὲ τούτοις μὲν τοσοῦτον ἂν εἴποιμι, ὅτι μοι δοκοῦσιν, οὐδ' εἴ τι πεποιήκασι τοιοῦτον, μέγιστα ἡμαρτηκέναι, ἀλλ', ὅτι δηλοῦσιν οὐδέ ποτ' οὐδὲ παύσασθαι παρεσκευασμένοι· ὑμῖν δὲ παραινῶ, μή, προϊεμένους ὑμᾶς αὐτούς, ἱκανὸν τοῦτο νομίζειν, δίκην, ὅταν ὑμῖν δόξῃ, παρὰ τούτων λαβεῖν, ἀλλὰ καὶ τούτους, ὅσον ἐστὶν ἐν ὑμῖν, κωλύειν, καὶ αὐτούς, ὥσπερ ὑπὲρ πόλεως προσήκει, βουλευομένους, τὰς ἰδίας ἀνελόντας φιλονεικίας, τὸ κοινῇ βέλτιστον σκοπεῖσθαι, ἐνθυμουμένους, ὅτι
1427 οὐδείς, οὐδ' ἅμα πάντες οἱ πολιτευόμενοι, τῶν νόμων, ἐφ' οἷς ὑμεῖς ἐστέ, [1] ἀξιόχρεώς ἐστι διαφθαρέντων δίκην δοῦναι.

ιβ'.

Ἴσως ἐπίφθονον ἂν τισιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δόξειεν εἶναι, εἴ τις ὢν ἰδιώτης καὶ τῶν πολλῶν ὑμῶν εἷς, ἑτέρων συμβεβουλευκότων, οἳ καὶ τῷ πάλαι πολιτεύεσθαι καὶ

[1] ἀξιόχρεῴ εἰσι

τῷ παρ' ὑμῖν δόξαν ἔχειν προέχουσι, παρελθὼν εἴποι· ὅτι οὐ μόνον αὐτῷ δοκοῦσιν οὐκ ὀρθῶς λέγειν, ἀλλ' οὐδ' ἐγγὺς εἶναι τοῦ τὰ δέοντα γιγνώσκειν. οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγε οὕτω σφόδρα [1]οἶμαι μᾶλλον ὑμῖν συμφέροντα ἐρεῖν τούτων, ὥστε οὐκ ὀκνήσω πάντα, ἃ τυγχάνουσιν εἰρηκότες, ἄξια μηδενὸς εἶναι φῆσαι· νομίζω δὲ καὶ ὑμᾶς ὀρθῶς ἂν ποιεῖν, εἰ μὴ τὸν λέγοντα, ἀλλὰ τὰ συμβουλευόμενα, σκοποῖτε. δεῖ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν παρ' ὑμῶν εὔνοιαν μὴ τισίν, ὥσπερ ἐκ γένους, ἀλλὰ τοῖς τὰ βέλτιστα ἀεὶ λέγουσιν, ὑπάρχειν.

ιγ'.

Βουλοίμην ἂν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, προσέχοντας, ἃ μέλλω λέγειν, ἀκοῦσαι· καὶ γάρ ἐστιν οὐ μικρά. ἐγὼ θαυμάζω, τί δή ποτε, πρὶν μὲν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀναβῆναι, ὅτῳ τις ἂν ὑμῶν ἐντύχῃ, οὗτος εὐπόρως εἰπεῖν ἔχει, δι' ὧν ἂν τὰ παρόντα πράγματα βελτίω γένοιτο, καὶ πάλιν αὐτίκα δὴ μάλα, ἐὰν ἀπέλθητε, ὁμοίως ἕκαστος ἐρεῖ τὰ δέοντα· ἐν δὲ τῷ περὶ τούτων σκοπεῖν ὄντες καὶ συνειλεγμένοι, πάντα μᾶλλον, ἢ ταῦτα λεγόντων τινῶν ἀκούετε; ἆρά γε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γνῶναι μέν ἐστιν ἑκάστῳ τὰ δέονθ' ὑμῶν, καὶ τὰ τῶν ἄλλων εἰπεῖν ἐπίσταται, ποιῶν δ' αὐτὸς ἕκαστος οὐ χαριεῖται; καὶ ἰδίᾳ μέν, ὡς ἄρα αὐ-
τὸς [2]ἑτοίμως τὰ βέλτιστα πράττειν δόξων, τοῖς ἄλλοις 1428
ἐπιτιμᾷ· κοινῇ δ' εὐλαβεῖται τὰ τοιαῦτα ψηφίζεσθαι, δι' ὧν ἐν τῷ λειτουργεῖν τι τῶν καθηκόντων ἅπαντες ἔσεσθε; εἰ μὲν τοίνυν μηδένα καιρὸν οἴεσθε ἥξειν, ὃς εἴσω τῆς εἰρωνείας ἀφίξεται ταύτης, καλῶς ἂν ἔχοι τοῦτον τὸν τρόπον διάγειν· εἰ δὲ τὰ πράγματα ὁρᾶτε ἐγγυτέρω

[1] οἴομαι [2] ἕτοιμος

ιβ'. Ὅτι μόνον] Ὅτι οὐ μόνον lege. IDEM.

Ἀλλ' οὐδ' ἐγγὺς εἶναι] *Sed nec prope esse recte sentiendo*, id est, multum abesse, ut recte sentiant. IDEM.

Ὥσπερ ἐκ γένους] *Tanquam e familia* vel *genere*, hoc est, hæreditariam. IDEM.

ιγ'. Βουλοίμην τοίνυν ἂν] Τοίνυν recte videtur omitti, alioqui hoc erit cum superiore conjungendum. IDEM.

Καὶ τὰ τῶν ἄλλων] S. ἔργα τὰ προσήκοντα τοῖς ἄλλοις. *Quid alii præstare debeant.* IDEM. Subaudi εὑρήματα, *et ea quæ alii invenerunt.* Ibidem ὑμῶν cohæret cum ἑκάστῳ. et ποιῶν, *faciens*, i. e. proloquens in suggestu. AUGER.

Ἰδίᾳ] Καὶ ἰδίᾳ. WOLF.

Ἐπιτιμᾶν, εὐλαβεῖσθαι] Malim ἐπιτιμᾷ, εὐλαβεῖται. IDEM.

Καθηκόντων ἅπαντες ἔσεσθε] Censeo legendum: καθηκόντων ἅπαντες διαπεπραγμένοι, vel πεποιηκότες ἔσεσθε. IDEM.

Ὃς εἴσω τῆς εἰρωνείας] *Quod intra istam dissimulationem veniat*, id est, interpellet, abjicere cogat. IDEM.

προσάγοντα, δεῖ σκοπεῖσθαι, ὅπως μὴ πλησίον αὐτοῖς μάχησθε, ἃ πόρρωθεν ἔξεστι φυλάξασθαι, καὶ τοὺς νῦν περιοφθέντας, ἐφηδομένους ὕστερον ἔχητε, οἷς ἂν πάσχητε.

ιδ'.

Περὶ μὲν τῶν παρόντων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πραγμάτων τῇ πόλει, καίπερ οὐκ ἐχόντων ὡς δεῖ, οὐ πάνυ μοι δοκεῖ τῶν χαλεπῶν εἶναι ζητῆσαι, τί ἂν τις πράξας βελτίω ποιήσειεν. ὃν τινα [1]μέντοι χρὴ τρόπον πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν περὶ αὐτῶν, τοῦτο παμπόλλην δυσκολίαν ἔχειν νομίζω, οὐχ ὡς οὐ συνησόντων [2]ὅ τι ἂν τις λέγῃ, ἀλλ' οὕτω πολλὰ καὶ ψευδῆ καὶ πάντα μᾶλλον, ἢ τὰ βέλτιστα τοῖς πράγμασι, συνειθίσθαι μοι δοκεῖτε ἀκούειν, ὥστε δέδοικα, μὴ τῷ τὰ νῦν βέλτιστα εἰπόντι, ἣν τοῖς ἐξηπατηκόσι προσῆκεν ἀπέχθειαν ὑπάρχειν παρ' ὑμῶν, ταύτην ἀπενέγκασθαι συμβῇ. ὁρῶ γὰρ ὑμᾶς πολλάκις, οὐ τοὺς αἰτίους τῶν πραγμάτων μισοῦντας, ἀλλὰ τοὺς ὑστάτους περὶ αὐτῶν εἰπόντας τι πρὸς ὑμᾶς. οὐ μὴν ἀλλὰ καίπερ οὕτως ἀκριβῶς ταῦτα λογιζόμενος, ὅμως οἶμαι πάντα παρεὶς τἆλλα περὶ αὐτῶν τῶν παρόντων, ἃ κράτιστα νομίζω, λέγειν.

ιε'.

Ἐβουλόμην ἂν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ᾗ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας εἰώθατε προσφέρεσθαι φιλανθρωπίᾳ,
1429 ταύτῃ καὶ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς χρῆσθαι· νυνὶ δὲ ἀμείνους
ἐστὲ τὰ τῶν ἄλλων δεινὰ ἐπανορθοῦν, ἢ τῶν ὑμῖν αὐτοῖς συμβαινόντων φροντίζειν. ἴσως μὲν οὖν αὐτὸ τοῦτό τις ἂν φήσειε, μέγιστον ἔπαινον φέρειν τῇ πόλει, τὸ μηδενὸς ἕνεκα

[1] μέντοι] δὲ [2] ὅταν τις

Προσάγοντα] Προσάγειν οἱ πολέμιοι dicuntur hostes, cum exercitum admovent. Legi etiam queat προσιόντα. IDEM. προσάγοντα sensu passivo vel neutrali, quasi esset προσαγόμενα vel προσιόντα. AUGER.

ιδ'. Περὶ μὲν τῶν παρόντων] Pleraque sumta ex oratione περὶ συντάξεως. WOLF.

Οὐχ ὡς οὐ συνοισόντων, ὅταν τις λέγῃ] Παρὰ τὸ συμφέρειν. *Non quasi non utilia dictu futura sint.* Sed malim συνησόντων, παρὰ τὸ συνιέναι. *Non quin intellecturi sitis.* Ita enim sententia postulat. Etiam 3. Olynth. tribuit Atheniensibus intelligendi acumen, sed cum ignavia, hic vero cum perversitate conjunctum. Vides, una litera permutata, οι ἀντὶ τοῦ η, quantum discrimen faciat? IDEM.

Ἀλλὰ τοὺς ὑστάτους] Belle inter se respondent, αἰτίους, ὑστάτους, ὁμοιόπτωτα. IDEM.

κέρδους ἰδίου ϖολλοὺς κινδύνους ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ δικαίου προῃρῆσθαι· ἐγὼ δὲ ταύτην τ' ἀληθῆ τὴν δόξαν εἶναι νομίζω κατὰ τῆς πόλεως καὶ βούλομαι, κἀκεῖνο δ' ὑϖολαμβάνω σωφρόνων ἀνθρώπων ἔργον εἶναι, ἴσην πρόνοιαν τῶν αὐτοῖς οἰκείων, ὅσην περὶ τῶν ἀλλοτρίων, ποιεῖσθαι, ἵνα μὴ φιλάνθρωϖοι μόνον, ἀλλὰ καὶ νοῦν ἔχοντες φαίνησθε.

ιϛ'.

Ἴσως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, προσήκει τῷ βουλομένῳ τι παραινεῖν ὑμῖν, οὕτω πειρᾶσθαι λέγειν, ὡς καὶ δυνήσεσθε ὑπομεῖναι· εἰ δὲ μὴ τοῦτ', ἀφέντα τοὺς ἄλλους ἅπαντας λόγους, περὶ αὐτῶν, ὧν σκοπεῖτε, συμβουλεύειν, καὶ ταῦθ' ὡς διὰ βραχυτάτων. οὐ γὰρ ἐνδείᾳ μοι δοκεῖτε λόγων οὐδὲ νῦν ὁρᾶν τὰ ϖράγματα πάντα λελυμασμένα, ἀλλὰ τῷ τοὺς μὲν ἑαυτῶν ἕνεκα δημηγορεῖν καὶ πολιτεύεσθαι, τοὺς δὲ μήπω τούτου δεδωκότας πεῖραν, μᾶλλον, ὅπως εὖ δόξουσι λέγειν, σπουδάζειν, ἢ πῶς ἔργον, ἐξ ὧν λέγουσί, τι συμφέρον ϖραχθήσεται· ἐγὼ δ', ἵνα μὴ λάθω τοὐναντίον, οὗ φημὶ δεῖν, αὐτὸς ϖοιῶν, καὶ πλείω ϖερὶ τῶν ἄλλων λέγω, ἢ ϖερὶ ὧν ἀνέστην ἐρῶν, ἀφεὶς τἄλλα πάντα, ἃ παραινῶ, καὶ δὴ ϖειράσομαι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν.

ιζ'.

Δοκεῖτέ μοι δικαίως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, προσέχειν τὸν
νοῦν, εἴ τις ὑπόσχοιτο ὑμῖν ταὐτὰ δίκαια καὶ συμφέροντα 1430
δείξειν ὄντα, ὑπὲρ ὧν ϐουλευόμεθα. ἐγὼ τοίνυν [1] οἶμαι τοῦτο ϖοιήσειν οὐ χαλεπῶς, ἂν ὑμεῖς βραχύ τί μοι πεισθῆτε πάνυ. μὴ ϖάνθ', ὡς ἕκαστος ἔχει γνώμης ὑμῶν περὶ τῶν

[1] οἴομαι

ιέ. Ταύτην τε ἀληθῆ] Similem sententiam in Panegyrico habet Isocrates, cui Demosthenes opportune hic illud pervulgatum adjungit, μισῶ σοφιστὴν, ὅστις οὐχ αὑτῷ σοφός. IDEM.

ιϛ'. Περαίνειν] Malo παραινεῖν. IDEM.

Τοῦτ' ἀφέντας] Lego: εἰ δὲ μὴ, τότ' ἀφέντα. *Sin minus, tum omissis.* IDEM. Est in vulgatis, εἰ δὲ μὴ τοῦτ', ἀφέντα etc., quod malim. AUGER.

Μηπω τούτου δεδωκότας πεῖραν] *De quibus id nondum compertum est.* Sententia est, veteres magistratus emolumenta, novitios gloriam habere propositam, neutros spectare utilitatem publicam. WOLF.

Εὐδοξοῦσι] Lego εὖ δόξουσι. IDEM.

Τῶν ἄλλων] In neutro, *de aliis rebus ac de iis de quibus agitur.* AUGER.

Ἃ παραινῶ] Quid si ἅπερ αἰνῶ, *ea, quæ probo,* legas? WOLF.

ιζ'. Ἂν ὑμεῖς] Quæ sequuntur, sic legi et distingui velim: βραχύ τί μοι πεισθῆτε πάνυ. IDEM.

ϖαρόντων, ὀρθῶς ἐγνωκέναι πεπείσθω, ἀλλ', ἐὰν παρὰ ταῦτά τι συμϐαίνῃ λέγεσθαι, σκοϖείτω, πάντα ὑπομείνας ἀκοῦσαι· εἶτ', ἐὰν ὀρθῶς εἰρῆσθαί τι δοκῇ, χρήσθω. οὐ γὰρ ἧττον ὑμέτερον ἔσται τῶν χρησομένων τὸ κατορθωθὲν ἢ τοῦ πρὸς ὑμᾶς εἰπόντος. ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ τοῦ σκοπεῖν ὀρθῶς ἐστὶ, μὴ ϐεβουλεῦσθαι, πρὶν ἐξ ὧν δεῖ βουλεύσασθαι ἀκοῦσαι. οὐ γὰρ [1] ὁ αὐτὸς οὔτε καιρὸς, οὔτε τρόπος, τοῦ τ' ἐϖικυρῶσαι τὰ δοκοῦντα, καὶ τοῦ σκέψασθαι τί ϖρῶτον δοκεῖ συμφέρειν.

ιή.

Μεθ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παρελήλυθα βουλευσόμενος, πότερον χρή με λέγειν, ἢ μή· διὸ δ' αὐτὸς τοῦτ' ἀπορῶ κρῖναι, φράσω πρὸς ὑμᾶς. ἀναγκαῖον εἶναί μοι δοκεῖ τῷ μήθ' αὑτῷ μήτε τισὶ χαρίσασθαι βουλομένῳ, ἀλλ' ὑϖὲρ ὑμῶν εἰϖεῖν ἃ ϖέπεικεν ἑαυτὸν μάλιστα συμφέρειν, καὶ συνειπεῖν ἃ καλῶς λέγουσιν ἀμφότεροι, καὶ τοὐναντίον ἀντειπεῖν ὅσα μὴ δίκαια ἀξιοῦσιν. εἰ μὲν οὖν ὑμεῖς [2] ὑπομείναιτε ἀκοῦσαι ταῦτ' ἀμφότερα διὰ βραχέων, πολλῷ βέλτιον ἂν ϖερὶ τῶν λοιπῶν βουλεύσαισθε· εἰ δὲ πρὶν μαθεῖν ἀποσταίητε, γένοιτ' ἂν ἐμοὶ μηδ' ἑτέρους ἀδικοῦντι πρὸς ἀμφοτέρους διαβεϐλῆσθαι. τοῦτο δ' οὐχὶ δίκαιός εἰμι ϖαθεῖν. ἐὰν μὲν οὖν κελεύητε, ἕτοιμός εἰμι λέγειν· εἰ δὲ μὴ, καὶ σιωπᾷν ἔχει μοι καλῶς.

ιθ'.

1431 Καὶ δίκαιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ συμφέρον ὑμῖν ἡγοῦμαι, τὰς μὲν αἰτίας καὶ τὰς κατηγορίας, ὅταν βουλεύεσθαι δέῃ, παραλείϖειν· περὶ τῶν παρόντων δὲ λέγειν, ὅ τι βέλτιστον ἕκαστος ἡγεῖται. ὅτι μὲν γάρ, τινων αἰτίων ὄν-

[1] Deest articulus.

[2] * ὑπομείνητε

Τοῦ ϖρὸς] Malim ἢ τοῦ. aut certe subintelligitur hæc particula: *non minus, quam ejus.* Alioqui significaret, *non minus, quam is* etc., quod est ineptum. IDEM.

Οὐ γὰρ αὐτὸς] Lego ὁ αὐτός. Similis sententia est in exordio Isocraticæ orationis περὶ εἰρήνης. IDEM.

Τί ϖρῶτον δοκεῖ συμφέρειν;] Si legas, καὶ τοῦ σκέψασθαί τι, πότερον δ. σ. vertes: *et considerandi quippiam, utrum id profuturum esse videatur?* IDEM.

ιή. Βουλευόμενος] M. βουλευσόμενος. et v. 17. ὑπομείναιτε. IDEM.

των, κακῶς τὰ πράγματα ἔχει, πάντες ἐπιστάμεθα· ἐξ ὅτου δὲ τρόπου βελτίω δύναιτ' ἂν γενέσθαι, τοῦτο τοῦ συμβουλεύοντος ἔργον εἰπεῖν. ἔπειτ' ἔγωγε νομίζω καὶ κατηγόρους εἶναι τῶν ἀδικούντων χαλεποὺς, οὐ τοὺς ἐν τοιούτοις καιροῖς ἐξετάζοντας τὰ πεπραγμένα, ὅτ' οὐδεμίαν δώσουσι δίκην· ἀλλὰ τοὺς τοιοῦτό τι συμβουλεῦσαι δυνηθέντας, ἀφ' οὗ βελτίω τὰ παρόντα γένοιτ' ἄν. διὰ γὰρ τούτους ἐφ' ἡσυχίας καὶ παρ' ἐκείνων ἐγγένοιτ' ἂν ὑμῖν δίκην λαβεῖν. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους λόγους πάντας περιέργους ἡγοῦμαι· ἃ δ' ἂν [1] οἶμαι συνενεγκεῖν περὶ ὧν νυνὶ σκοπεῖτε, ταῦτ' εἰπεῖν πειράσομαι, τοσοῦτον ἀξιώσας μόνον, ἂν ἄρα του μέμνημαι τῶν πεπραγμένων, μὴ κατηγορίας με ἕνεκα ἡγεῖσθε λέγειν, ἀλλ' ἵνα δείξας ἃ τότε ἡμάρτετε, νῦν ἀποτρέψω ταὐτὰ παθεῖν.

κ'.

Εἰ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηδενὶ συμπολιτευόμενοι τοσαύτην ἤγομεν ἡσυχίαν, ὅσηνπερ ἐν τῷ παρόντι, οὔτε τὰ νῦν ἂν γεγενημένα συμβῆναι νομίζω, τῶν τε ἄλλων οἶμαι πολλὰ βέλτιον ἂν ὑμῖν ἔχειν. νῦν δ' ὑπὸ τῆς ἐνίων ἀσελγείας, οὔτε παρελθεῖν, οὔτε εἰπεῖν, οὐθ' ὅλως λόγου τυχεῖν ἐστίν. ὅθεν συμβαίνει πολλὰ καὶ οὐκ ἐπιτήδεια ἴσως. εἰ μὲν οὖν δεῖ ταῦτα πυνθάνεσθαι, καὶ σκοπεῖν

[1] οἴομαι

ιθ'. Ἐφ' ἡσυχίας] *Per otium.* IDEM.

Περιέργους] *Supervacanea.* παρέργους, *præter rem, aliena ab instituto.* IDEM.

Ἐὰν ἄρα του] Pro τινὸς, *si alicujus rei mentionem fecero.* IDEM.

κ'. Εἰ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον, ὦ ἄ. Ἀ. μηδενὶ συμπολιτευόμενοι] *Si sine studiis partium et factionibus curassemus rempublicam.* συμπολιτεύεσθαι et ἀντιπολιτεύεσθαι contraria sunt. IDEM.

Λόγου τυχεῖν] *Dicendi potestas datur.* IDEM.

Εἰ μὲν οὖν δεῖ ταῦτα πυνθάνεσθαι] Corruptum esse hunc locum existimo, nec habeo tamen in præsentia, qui emendem. Divinandum igitur hic potius, quam interpretandum fuit. Veneta Francisci Brucioli editio hic tria fere magna folia, et exordia circiter quindecim, non quidem prætermisit, sed in alium locum transtulit, et cum hoc exordio, ejus exordii, cujus initium est: Οὔ μοι δοκεῖτε, ὦ ἄ. Ἀ. περὶ ἧς οἴεσθε, etc. p. 478. v. 5. hæc verba ἐκ τῶν παρεληλυθότων χρόνων καθέλκειν τριήρεις, p. 461. v. 2. continuavit: et postea hoc exordium subjecit: Οἶμαι πάντας ἂν ὑμᾶς, ὦ ἄ. Ἀ. ὁμολογῆσαι, etc. Quæ editio, quia Io. Bernardi Feliciani, viri doctissimi, et de Demosthene præclare meriti, industria, infinitis prope locis longe est, quam aut Aldina, aut Hervagiana vetus, emendatior, operæ pretium esse putavi, in hac postrema recognitione a mei exemplaris ordine recedere: ac Brucioli editionem, quam Hervagiana posterior, a me cum annotatiunculis meis ad Oporinum missa, imitata est, sequi. Habet autem hoc exordium lemmata quædam Philippicarum orationum, in quibus hæc corrigenda videntur. IDEM. *Quod si hæc di-*

1432 ὅ τι χρὴ ποιῆσαι, καὶ πάσχειν οἷάπερ νυνὶ βούλεσθε, ψηφιεῖσθε, ἅπερ ἐκ τῶν παρεληλυθότων χρόνων, καθέλκειν τριήρεις, ἐμβαίνειν, εἰσφέρειν, πάντα ταῦτ' ἤδη· ἃ τριῶν ἡμερῶν ἢ πέντε, ἂν σιωπηθῇ τὰ παρὰ τῶν πολεμίων καὶ σχῶσιν ἡσυχίαν ἐκεῖνοι, πάλιν οὐκέτι καιρὸν εἶναι πράττειν ὑπολήψεσθε. ὅπερ, ἡνίκα ἐν Ἑλλησπόντῳ Φίλιππον ἠκούσαμεν, συνέβη· καὶ πάλιν, ἡνίκ' εἰς Μαραθῶνα τριήρεις αἱ λῃστρίδες προσέσχον. ὡς γὰρ ἂν χρήσαιτό τις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καλῶς δυνάμει παρεσκευασμένῃ, οὕτως ὑμεῖς εἰώθατε τῷ βουλεύεσθαι χρῆσθαι, ὀξέως. δεῖ δὲ βουλεύεσθαι μὲν ἐφ' ἡσυχίας, ποιεῖν δὲ τὰ δόξαντα μετὰ σπουδῆς, καὶ λογίσασθαι τοῦθ', ὅτι, εἰ μὴ καὶ τροφὴν ἱκανὴν ποριεῖτε καὶ στρατηγόν τινα τοῦ πολέμου νοῦν ἔχοντα προστήσεσθε καὶ μένειν ἐπὶ τῶν οὕτω δοξάντων [1] ἐθελήσετε, ψηφίσμαθ' ὑμῖν περιέσται, καὶ παραναλώσετε μὲν πάνθ' ὅσ' ἂν δαπανήσητε, βελτίω δ' οὐδ' ὁτιοῦν τὰ πράγματα ἔσται, κρινεῖτε δὲ ὃν ἂν βούλησθε ὀργισθέντες. ἐγὼ δὲ βούλομαι τοὺς ἐχθροὺς ὑμᾶς ἀμυνομένους ὀφθῆναι πρότερον, ἢ τοὺς πολίτας κρίνοντας· οὐ γὰρ ἡμῖν αὐτοῖς πολεμεῖν μᾶλλον, ἢ ἐκείνοις ἐσμὲν δίκαιοι. ἵν' οὖν μὴ — τὸ ῥᾷστον ἁπάντων — ἐπιτιμήσω μόνον, ὃν τρόπον ἄν μοι [2] δοκεῖτε ταῦτα ποιῆσαι, διδάξω, δεηθεὶς ὑμῶν, μὴ θορυβῆσαι, μηδ' ἀναβαλεῖν νομίσαι με καὶ χρόνον ἐμποιεῖν. οὐ γὰρ οἱ ταχὺ καὶ τήμερον εἰπόντες μάλιστ' εἰς τὸ δέον λέγουσιν — οὐ γὰρ ἂν τά γ' ἤδη γεγενημένα κωλῦσαι δυνηθείημεν τῇ νῦν βοηθείᾳ —, ἀλλ' ὃς ἂν δείξῃ, τίς ποριςθεῖσα παρασκευὴ νυνὶ δια-
1433 μεῖναι δυνήσεται, τέως ἂν ἢ περιγενώμεθα τῶν ἐχθρῶν, ἢ πεισθέντες διαλυσώμεθα τὸν πόλεμον. οὕτω γὰρ οὐκέτι τοῦ λοιποῦ σχοῖμεν ἂν κακῶς.

κα'.

[3] Οἶμαι πάντας ἂν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὁμολογῆ-

[1] ἐθελήσητε [2] δοκῆτε [3] οἴομαι

scere tantum oportet ab oratore, et non perpendere quid agendum sit ut finem habeant. AUGER.

Καὶ σκοπεῖν] Καὶ μὴ σκοπεῖν. WOLF.

Καὶ πάσχειν] F. καὶ φάσκειν. et v. 15. περιέσται. IDEM.

Κρίνετε δ' ὃν] Κρινεῖτε δ' ὃ ἄν. IDEM.

Ἐγὼ δὲ βούλομαι] M. ἐγὼ δὲ βουλοίμην ἄν. IDEM.

Μηδ' ἀναλαβεῖν] Μηδ' ἀναβάλλειν. IDEM.

σαι, ὅτι δεῖ τὴν πόλιν ἡμῶν, ὅταν μὲν περὶ τῶν ἰδίων τινὸς
τῶν αὑτῆς βουλεύηται, ἴσην πρόνοιαν ἔχειν τοῦ συμφέροντος,
ὅσηνπερ τοῦ δικαίου· ὅταν δ' ὑπὲρ τῶν συμμαχικῶν ἢ τῶν
κοινῶν, οἷον καὶ τὸ νυνὶ παρὸν, μηδενὸς οὕτως ὡς τοῦ δι-
καίου φροντίζειν. ἐν μὲν γὰρ ἐκείνοις, τὸ λυσιτελὲς ἐξαρκεῖ·
ἐν δὲ τοῖς τοιούτοις, καὶ τὸ καλὸν προσεῖναι δεῖ. τῶν μὲν
γὰρ πράξεων εἰς οὓς ἂν ἥκωσι, κύριοι καθίστανται· τῆς δ'
ὑπὲρ τούτων δόξης, οὐδεὶς τηλικοῦτος ἔσθ', ὅστις ἔσται κύ-
ριος, ἀλλ' ὁποίαν ἄν τινα τὰ πραχθέντα ἔχῃ δόξαν, τοι-
αύτην οἱ πολλοὶ περὶ τῶν πραξάντων διήγγειλαν. διὸ δεῖ
σκοπεῖν καὶ προσέχειν, ὅπως δίκαια φανεῖται. χρὴ μὲν οὖν
οὕτως ἅπαντας ἔχειν τὴν διάνοιαν περὶ τῶν ἀδικουμένων,
ὥσπερ ἂν, εἴ τι γένοιτο, ὃ μὴ συμβαίη, τοὺς ἄλλους ἀξι-
ώσειε πρὸς αὑτὸν ἕκαστος ἔχειν· ἐπειδὴ δὲ καὶ παρὰ τὴν
αὑτῶν γνώμην ἐναντιοῦνταί τινες, μικρὰ πρὸς τούτους εἰ-
πὼν, ἃ βέλτισθ' ὑμῖν ὑπολαμβάνω, ταῦτ' ἤδη συμβου-
λεύσω.

κβ'.

Οὐ μικρὰν ἄν μοι δοκεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ζημίαν
νομίσαι, εἴ τις ἀηδὴς δόξα καὶ μὴ προσήκουσα τῇ πόλει
παρὰ τοῖς πολλοῖς περιγίγνοιτο. τοῦτο τοίνυν οὕτω καλῶς
ἐγνωκότες, οὐκ ἀκόλουθα ποιεῖτε τὰ λοιπὰ, ἀλλ' ὑπάγε-
σθε ἑκάστοτε πράττειν ἔνια, ἃ οὐδ' ἂν αὐτοὶ φήσαιτε κα-
λῶς ἔχειν. ἐγὼ δ' οἶδα μὲν τοῦθ', ὅτι τοὺς ἐπαινοῦντας
ἥδιον προσδέχονται πάντες τῶν ἐπιτιμώντων· οὐ μὴν οἴομαι
δεῖν ταύτην τὴν φιλανθρωπίαν διώκων, λέγειν παρ' ἃ συμ- 1434
φέρειν ὑμῖν ἡγοῦμαι. τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν εἰ καλῶς ἐγιγνώ-
σκετε, οὐδὲν ἔδει κοινῇ ποιεῖν [1] ὑποληπτέον εἶναι, ὧν ἰδίᾳ

[1] [ὑποληπτέον εἶναι]

κά. Ὅσην ὑπὲρ] M. ὅσηνπερ. IDEM.

Εἰς οὓς ἂν ἥκωσιν] S. αἱ πράξεις, *ad quos eæ venerint.* Res enim in eorum potestate sunt, a quibus administrantur. IDEM.

Παρὰ τὴν αὐτὴν γνώμην] *Ob eandem sententiam*, id est, negant, alios ita esse defendendos, ut ipsi, necesse si sit, defendi nos velimus. quid vero, si legas καὶ παρὰ τὴν αὐτῶν, *contra sui animi sententiam?* IDEM. M. παρὰ ταύτην τὴν γνώμην. AUGER.

κβ'. Φήσετε] Malim φήσαιτε. WOLF.

Τῶν ἐπιτιμώντων] Id est, ἢ τοὺς ἐπιτιμῶντας. Sic Aristoteles: τοῖς εἰδόσιν ἡδίων ἡ διαγωγὴ τῶν ζητούντων, id est, ἢ τοῖς ζητοῦσι. IDEM.

Τὴν ἀρχὴν] *Prorsus, omnino.* AUGER.

Ὑποληπτέον εἶναι] *Existimandum esse.* hæc duo verba, undecunque in contextum orationis irrepserint, supervacanea esse

μέμφεσθε, ἵνα μὴ συνέβαινεν, ὅπερ νυνὶ γίγνεται. περὶ ὧν
μὲν ἕκαστος, ὡς αἰσχρὰ καὶ δεινὰ, λέγει· καὶ, μέ-
χρι τοῦ προβήσεται τὰ πράγματα; συγκαθεζό-
μενος δ' αὐτὸς ἕκαστός ἐστι τῶν τὰ τοιαῦτα ποιούντων.
ἐγὼ μὲν οὖν ἐβουλόμην ἂν, ὥσπερ, ὅτι ὑμῖν συμφέρει τοῦ
τὰ βέλτιστα λέγοντος ἀκούειν, οἶδα, οὕτως εἰδέναι τὸ συνοῖ-
σον καὶ τῷ τὰ βέλτιστα λέγοντι. πολλῷ γὰρ ἂν ἥδιον
[1] εἶπον. νῦν δὲ φοβοῦμαι μὲν, ὅμως δέ γε πιστεύω χρηστὰ
φανεῖσθαι. κἂν ὑμεῖς μὴ πεισθῆτε, οὐκ ἀποτρέψομαι
λέγειν.

κγ'.

Εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο τις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρότερον
παρ' ὑμῖν εἰρηκὼς εἴη, νῦν γε λέγων περὶ ὧν οὐκ ὀρθῶς
ἐγκαλοῦσιν οἱ πρέσβεις τῇ πόλει, παρὰ πάντων ἄν μοι
δοκεῖ δικαίως συγγνώμης τυχεῖν. καὶ γὰρ ἐν ἄλλοις μέν
τισιν ἡττᾶσθαι τῶν ἐναντίων, οὐχ οὕτως ὄνειδος, ὡς ἀτύ-
χημα ἂν φαίη· καὶ γὰρ τῇ τύχῃ καὶ τοῖς ἐφεστηκόσι καὶ
πολλοῖς μέτεστι τοῦ καλῶς ἢ μὴ [2] πρότερον ἀγωνίσασθαι.
ἐν δὲ τῷ τὰ δίκαια ὑπὲρ αὑτῶν μὴ ἔχειν ἀξίως τῶν ὑπαρ-
χόντων λέγειν, αὐτῆς τῆς γνώμης τῆς τῶν τοῦτο παθόντων
τὸ ὄνειδος εὑρήσομεν. εἰ μὲν οὖν ἕτεροί τινες ἦσαν, ἐν οἷς
ἐγίγνονθ' οἱ λόγοι περὶ ὑμῶν, οὔτε τούτους ἂν οἶμαι ῥᾳδίως
οὕτω ψεύδεσθαι, οὔτε τοὺς ἀκούοντας πολλὰ τῶν εἰρημέ-
νων ἀνασχέσθαι· νῦν δὲ [3] τἄλλά τε, οἶμαι, τῆς ὑμετέρας
πλεονεκτοῦσιν εὐηθείας ἅπαντες, καὶ δὴ καὶ τοῦτο νῦν οὔ-
1435 τοι. ἀκροαταῖς γὰρ ἐχρήσαντο καθ' ὑμῶν ὑμῖν, οἵοις [4] οὐδέ-
σιν ἂν τῶν ἄλλων, ἀκριβῶς οἶδα τοῦτ' ἐγώ. ἄξιον δ' εἶναί

[1] εἴπω [2] [πρότερον] [3] * ἄλλα [4] οὐδέ τις ἂν

puto. WOLF.

Καὶ μέχρι τοῦ] *Et quo usque tandem hæc progredientur?* μιμητικῶς hæc accipienda sunt. IDEM. Hic inducit orator homines loquentes. AUGER.

κγ'. Ὡς ἀτύχημα ἂν φαίη] Aut φανείη, aut φαίη τις. WOLF.

Ὑπὲρ αὐτῶν μὴ ἔχειν] S. εἰπεῖν. *At sua facta non posse, ut cujusque dignitas postulat, defendere.* IDEM. Lego et distinguo: ὑπὲρ αὑτοῦ δηλῶσαι, μὴ ἔχειν ἀξίως τῶν ὑπαρχόντων λέγειν, αὐτῆς τῆς γνώμης τῶν τοῦτο παθόντων, *eorum qui hoc patiuntur*, i. e. quibus evenit, ut non possint sua jura defendere. AUGER.

Πλεονεκτοῦσιν εὐηθείας] *Vestra bonitate fruuntur.* hoc malo, quam εὐηπίας, quod Bruciolus habet. WOLF.

Οἵοις οὐδ' ἔστιν ἂν τῶν ἄλλων] Bruciolus οὐδέ τις ἄν. Ego malim οἵοις οὐδέσιν ἂν τῶν ἄλλων, *qualibus aliorum nullis uti queant.* ac prope affirmarim, ita esse legendum. Nam et facilis lapsus est, οὐδ' ἔστιν pro οὐδέσιν scribere, et alioqui constructio non

μοι δοκεῖ διὰ ταῦτα τοῖς θεοῖς χάριν ὑμᾶς ἔχειν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τούτους μισεῖν. τὸ μὲν γὰρ ὁρᾷν τούτους τὸν Ῥοδίων δῆμον, τὸν πολὺ τούτων ποτ᾽ ἀσελγεστέρους λόγους λέγοντα πρὸς ὑμᾶς, ἱκέτην ὑμέτερον γεγενημένον, εὐτύχημα εἶναι νομίζω τῆς πόλεως. τὸ δὲ τοὺς ἀνοήτους τούτους μήτε τοῦτο λογίζεσθαι, παρὸν οὕτως ἐναργὲς ἰδεῖν, μήθ᾽ ὅτι πολλάκις καθ᾽ ἓν αὐτῶν ἕκαστον ὑμεῖς σεσώκατε, καὶ πλείω πράγματ᾽ ἐσχήκατε, τὴν τούτων θρασύτητα καὶ κακοδαιμονίαν ἐπανορθοῦντες, ἐπειδὰν δι᾽ αὑτοὺς ἀνέλωνται πόλεμον, ἢ τὰ ὑμέτερ᾽ αὐτῶν πράττοντες, τοῦτο παμπόλλην ὑμῖν ὀργὴν εἰκότως ἂν παραστῆσαί μοι δοκεῖ. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἴσως τούτοις μὲν εἵμαρται μηδέποτ᾽ εὖ πράττουσιν εὖ φρονῆσαι· ἡμῖν δὲ προσήκει καὶ δι᾽ ἡμᾶς αὐτοὺς, καὶ διὰ τἆλλ᾽ ἃ πέπρακται τῇ πόλει, σπουδάσαι δεῖξαι πᾶσιν ἀνθρώποις, ὅτι καὶ πρότερον καὶ νῦν καὶ ἀεὶ ἡμεῖς μὲν τὰ δίκαια προαιρούμεθα πράττειν, ἕτεροι δέ τινες, καταδουλοῦσθαι βουλόμενοι τοὺς αὑτῶν πολίτας, διαβάλλουσι πρὸς ἡμᾶς.

κδ΄.

Εἰ μετὰ τῆς αὐτῆς γνώμης, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τούς τε λόγους ἠκούετε τῶν συμβουλευόντων, καὶ τὰ πράγματα ἐκρίνετε, πάντων ἀσφαλέστατον ἦν τὸ συμβουλεύειν. καὶ γὰρ εὐτυχῶς καὶ καλῶς πράξασι — λέγειν γὰρ εὐφήμως πάντα δεῖ — κοινὰ ἂν ἦν τὰ τῆς αἰτίας ὑμῖν καὶ τῷ πείσαντι. νῦν δ᾽ ἀκούετε μὲν τῶν ἃ βούλεσθε λεγόντων ἥδιστα· αἰτιᾶσθε δὲ πολλάκις ἐξαπατᾷν ὑμᾶς αὐτοὺς, ἂν μὴ πάνθ᾽, ὃν ἂν ὑμεῖς τρόπον βούλησθε, γένηται, οὐ 1436

quadrat. Idem.

Τούτους Ῥοδίων] F. τὸν τῶν Ῥοδίων. Idem.

Καταδουλοῦσθαι βουλόμενοι τοὺς αὑτῶν πολίτας, διαβάλλουσιν ἡμᾶς] *Qui suos cives opprimere servitute studeant, calumniari nos.* comma non post βουλόμενοι, sed ante διαβάλλουσι ponendum. præpositionem πρὸς redundare puto. nam verbum διαβάλλειν e superioribus liquet ad Athenienses pertinere. Idem.

κδ΄. Πράξασιν] Id est, εἰ ἂν ἐπράξατε, *si felix esset eventus.* Idem.

Λέγειν γὰρ εὐφήμως πάντα δεῖ] *Omnia enim placide sunt dicenda*, id est, non est utendum verbis asperioribus, aut vocibus mali ominis. Hac parenthesi rationem reddit, cur dicat potius εὐτυχῶς καὶ καλῶς: quod alterum membrum hac de causa prætermisit. Idem.

Τὰ τῆς αἰτίας] *Causa* hic potius, ut de rebus prosperis, quam *crimen*. Idem.

Ἐξαπατᾷν ὑμᾶς αὐτοὺς] *Ab eis seduci vos.* Idem. αὐτοὺς non refertur ad ὑμᾶς, sed ad eos qui dicunt. Paulo ante ἥδιστα refertur ad ἀκούετε, et significat *libentissime.* Auger.

λογιζόμενοι τοῦθ᾽, ὅτι τοῦ μὲν ζητῆσαι καὶ λογίσασθαι τὰ βέλτισθ᾽, ὡς [1] ἄνθρωπος, καὶ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, αὐτὸς ἕκαστός ἐστι κύριος, τοῦ δὲ πραχθῆναι ταῦτα καὶ συνενεγκεῖν ἐν τῇ τύχῃ τὸ πλεῖστον μέρος γίγνεται. ἔστι δὲ ἄνθρωπον ὄντα ἀγαπητὸν τῆς αὑτοῦ διανοίας λόγον ὑπέχειν, τῆς δὲ τύχης προσυποσχεῖν ἕν τι τῶν ἀδυνάτων. εἰ μὲν οὖν εὑρημένον ἦν, πῶς ἄν τις ἀσφαλῶς ἄνευ κινδύνου δημηγοροίη, μανία παραλείπειν τοῦτον ἦν τὸν τρόπον· ἐπεὶ δ᾽ ἀνάγκη τὸν περὶ τῶν μελλόντων πραγμάτων γνώμην ἀποφαινόμενον κοινωνεῖν τοῖς ἀπ᾽ αὐτῶν γενομένοις καὶ μετέχειν τῆς ἀπὸ τούτων αἰτίας, αἰσχρὸν ἡγοῦμαι λέγειν μὲν, ὡς εὔνους, μὴ ὑπομένειν δὲ, εἴ τις ἐκ τούτου κίνδυνος ἔσται. εὔχομαι δὲ τοῖς θεοῖς, ἃ καὶ τῇ πόλει καὶ ἐμοὶ συμφέρειν μέλλει, ταῦτ᾽ ἐμοί τε εἰπεῖν ἐλθεῖν ἐπὶ νοῦν, καὶ ὑμῖν ἑλέσθαι. τὸ γὰρ πάντα τρόπον ζητεῖν νικῆσαι, δυοῖν θάτερον, ἢ μανίας ἢ κέρδους ἕνεκα ἐσπουδακότος φήσαιμ᾽ ἂν εἶναι.

κέ.

Εἴη μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ περὶ ὧν νυνὶ τυγχάνετε ἐκκλησιάζοντες, καὶ περὶ τῶν ἄλλων [2] ἁπάντων, ταὐτὰ καὶ δοκοῦντα βέλτισθ᾽ ὑμῖν εἶναι [3] καὶ ὄντα ἀληθῶς. δεῖ μέντοι περὶ πραγμάτων μεγάλων βουλευομένους, καὶ κοινῶς ἁπάντων ἐθέλειν ἀκούειν τῶν συμβουλευόντων, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, [4] ἐνθυμουμένους, ὅτι αἰσχρόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νῦν μὲν βουλομένων τι παραινεῖν ἐνίων θορυβεῖν, ὕστερον δὲ κατηγορούντων τῶν αὐτῶν τούτων [5] πεπραγμένων ἡδέως ἀ-

[1] ἀνθρώποις [2] ἁπάντων * τὰ δοκοῦντα [3] καὶ * εἶναι ὡς ἀληθῶς. [4] ἐνθυμουμένους, ὅτι αἰσχρόν ἐστιν, * ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ [5] τῶν πεπραγμένων

Ὡς ἄνθρωπος (non ἀνθρώποις) καὶ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν] *Ut homo et coram vobis auditoribus.* Wolf.

Προσυποσχεῖν] S. λόγον. *Fortunam quoque præstare.* Sic Cicero: 'Nihil est sapientis præstare præter culpam.' Idem.

Ὡς εὔνους] S. ἐστὶ, *se esse benevolum, bene velle.* Idem.

Εὔχομαι δὲ] Alii δή. Idem.

Ἐσπουδακότας] Ἐσπουδακότος in genitivo. Idem.

κέ. Εἴη εἶναι] Id est, δύναιτο εἶναι. *Fieri queat, ut eadem et probentur nobis, et utilissima sint.* Idem.

Καὶ ὄντων ἀληθῶς] Ὄντων pro imperativo accipio, ὑποθετικῶς. *Esto sane, revera ita sit.* Quid vero, si pro καὶ ὄντων legas κρινόντων, scilicet ὑμῶν, *si vere judicetis?* Aut, ταὐτὰ καὶ δοκεῖν τὰ βέλτισθ᾽ ὑμῖν, καὶ εἶναι ἀληθῶς. Idem. Lego: ταὐτὰ καὶ δοκεῖν τὰ βέλτισθ᾽ ὑμῖν καὶ εἶναι ἀληθῶς. Auger.

Δεῖ μέντοι] Jam concessioni correctionem subjicit. Wolf.

Βουλομένους καὶ κοινῶς] Βουλευομένους καὶ κοινῶν, scilicet πραγμάτων. Sin κοινῶς ad verbum ἀκούειν referes, particulam καὶ omissam velim. Mox v. ult. τῶν αὐτῶν τούτων τῶν πεπραγμένων, addito articulo. Idem. Deleo καὶ et refero κοινῶς ad ἀκούειν. Auger.

κούειν. ἐγὼ γὰρ οἶδα, νομίζω δὲ καὶ ὑμᾶς, ὅτι νῦν μὲν 1437
ἀρέσκουσι μάλισθ' ὑμῖν, οἱ ταῦτα, οἷα ὑμεῖς βούλεσθε, λέγοντες. ἂν δέ τι συμβῇ παρ' ἃ νῦν οἴεσθε, ὃ μὴ συμβαίη, τούτους μὲν ἐξηπατηκέναι νομιεῖτε ὑμᾶς· ὧν δὲ νῦν οὐκ ἀνέχεσθε, τότε ὀρθῶς δόξουσι λέγειν. ἔστι δὲ τοῖς μάλιστα πεπεικόσιν ὑμᾶς ταῦτα, ἐφ' ὧν νῦν ἐστὲ, τούτοις καὶ μάλιστα συμφέρον τὸ λόγου τυχεῖν τοὺς ἀντιλέγοντας. ἂν μὲν γὰρ διδάξαι δυνηθῶσιν, ὡς οὐκ ἔστιν ἄριστα, ἃ τούτοις δοκεῖ, ὅτ' οὐδὲν ἡμάρτηταί πω, τοῦτο πράξαντες ἀθῴους τοὺς κινδύνους ποιήσουσιν αὐτοῖς· ἐὰν δὲ μὴ δυνηθῶσιν, οὔκουν ὕστερόν γε ἐπιτιμᾷν ἕξουσιν, ἀλλ' ὅσα ἀνθρώπων ἦν [1]ἔργον, ἀκοῦσαι, τούτων τετυχηκότες, ἂν ἡττῶνται, δικαίως στέρξουσι, καὶ μεθ' ἁπάντων τῶν ἀποβαινόντων, ὁποῖ' ἄττ' ἂν ᾖ, κοινωνήσουσιν.

κϛ'.

Οἶμαι δεῖν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ τηλικούτων βουλευομένους, διδόναι παῤῥησίαν ἑκάστῳ τῶν συμβουλευόντων. ἐγὼ δὲ οὐδὲ πώποθ' ἡγησάμην χαλεπὸν τὸ διδάξαι τὰ βέλτισθ' ὑμᾶς — ὡς γὰρ ἁπλῶς εἰπεῖν, πάντες ὑπάρχειν ἐγνωκότες ἔμοιγε δοκεῖτε —, ἀλλὰ τὸ πεῖσαι πράττειν ταῦτα. ἐπειδὰν γάρ τι δόξῃ καὶ ψηφισθῇ, τότε ἴσον τοῦ πραχθῆναι ἀπέχει, ὅσονπερ πρὶν δόξαι. ἔστι μὲν οὖν πολλὰ, ὧν ἐγὼ νομίζω χάριν ὑμᾶς τοῖς θεοῖς ὀφείλειν, μάλιστα δὲ τοῦ τοὺς διὰ τὴν αὐτῶν ὕβριν ὑμῖν πολε-

[1] * [illegible]

Νομίζω δὲ καὶ ὑμᾶς] S. εἰδέναι. Wolf.

Ἔστι δὲ τοῖς μάλιστα πεπεικόσιν ὑμᾶς ταῦτα, ἐφ' ὧν νῦν ἐστὲ, τούτοις καὶ μάλιστα συμφέρον, τὸ λόγου τυχεῖν τοὺς ἀντιλέγοντας] *Est autem, qui ista, in quibus nunc estis, maxime persuaserunt, his vel maxime utile, ut, qui contrarium sentiunt, audiantur.* τούτοις pleonasmus elegans. καὶ μάλιστα, *vel maxime*, οὐχ ἥκιστα. Similis sententia est in fine orationis περὶ Συμμοριῶν. κἂν ταῦτα ποιῆτε, καὶ ὑμῖν αὐτοῖς καὶ τοῖς τἀναντία πείθουσι τὰ συμφέροντα πράξετε· οὐ γὰρ ὀργισθήσεσθε αὐτοῖς ὕστερον, νῦν ἁμαρτόντες. Idem.

Τοῦτο πράξαντες] Id est, ἀντιλέξαντες. Idem.

Ἀθῴους τοὺς κινδύνους] *Innoxia pericula*, id est, vel non accusabuntur, vel absolventur sententiis judicum. Idem. M. ἀθῴους τῶν κινδύνων ποιήσουσιν αὐτοὺς, *immunes a periculis ipsos facient.* Auger.

Ποιήσουσιν αὐτοῖς] Τοῖς ὑμᾶς πείθουσι. Wolf.

Οὔκουν γε ἕξουσιν] *Saltem non poterunt.* Idem.

Ἦν ἔργον] Ἔργον. *Audire, quæcunque hominis officium fuerit:* fortassis ἠκοῦσθαι, *ut auditi sunt.* Nam audire licuit omnibus, perorare non item. Idem. Lego et distinguo: ἀλλ' ὅσα ἀνθρώπων ἦν ἔργον διδόναι, ἠκοῦσθαι, τούτων τετυχηκότες, ἂν etc. Auger.

κϛ'. Οἶμαι δεῖν ὑμᾶς] Est exordium orationis de libertate Rhodiis restituenda. Wolf.

μήσαντας πάλαι νῦν ἐν ὑμῖν μόνοις τῆς αὐτῶν σωτηρίας ἔχειν τὰς ἐλπίδας. ἄξιον δ' ἡσθῆναι τῷ παρόντι καιρῷ. συμβήσεται γὰρ ὑμῖν, ἂν, ἃ χρὴ, βουλεύσησθε ὑπὲρ αὐ-
1438 τοῦ, τὰς παρὰ τῶν διαβαλλόντων τὴν πόλιν ἡμῶν βλασφημίας ἔργῳ μετὰ δόξης καλῆς ἀπολύσασθαι.

κζ'.

Αἱ μὲν ἐλπίδες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μεγάλαι καὶ καλαὶ τῶν προειρημένων, πρὸς ἃς οἴομαι τοὺς πολλοὺς ἄνευ λογισμοῦ τι πεπονθέναι· ἐγὼ δὲ οὐδὲ πώποτε ἔγνων, ἕνεκα τοῦ παραχρῆμα ἀρέσαι, λέγειν τι πρὸς ὑμᾶς, ὅ τι ἂν μὴ καὶ μετὰ ταῦτα συνοίσειν ἡγῶμαι. ἔστι μὲν οὖν τὸ κοινὸν ἔθος τῶν πλείστων, τοὺς μὲν συνεπαινοῦντας ἑαυτοῖς ὅ τι ἂν πράττωσι φιλεῖν· πρὸς δὲ τοὺς ἐπιτιμῶντας ἀηδῶς ἔχειν. οὐ μὴν ἀλλὰ δεῖ τὸν εὖ φρονοῦντα τὸν λογισμὸν ἀεὶ τῶν ἐπιθυμιῶν κρείττω πειρᾶσθαι ποιεῖν. ἐγὼ δὲ ἡδέως ἑώρων, ἃ καὶ συνοίσειν ἤμελλε, ταῦτ' ἐν ἡδονῇ πράττειν ὄνθ' ὑμῖν, ἵνα καὶ χαριζόμενος καὶ χρηστὰ λέγων ἐφαινόμην. ἐπειδὴ δὲ τἀναντία ὁρῶ τούτων ἐπιχειροῦντας ὑμᾶς, οἴομαι δεῖν ἀντειπεῖν, εἰ καί τισι μέλλω ἀπεχθήσεσθαι. ἂν μὲν οὖν μηδ' ὑπομείνητε ἀκοῦσαι μηδὲ ἓν, οὐ, τῷ δοκιμάζοντες διαμαρτεῖν, ἀλλὰ τῷ φύσει πονηρὰ ἐπιθυμεῖν πράττειν, τοιαῦτα προαιρεῖσθαι δόξετε· ἐὰν δ' ἀκούσητε, τυχὸν μὲν ἴσως καὶ μεταπεισθείητε, ὃ μάλιστα ἐγὼ νομίζω συνενεγκεῖν ἂν ὑμῖν, εἰ δὲ μὴ, οἱ μὲν [1]ἀγνοεῖν τὸ συμφέρον, οἱ δ', ὅ τι ἄν τις βούληται, τοῦτ' ἐρεῖ.

κη'.

Πρῶτον μὲν οὐδέν ἐστι καινὸν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς

[1] ἀγνοεῖν * ἐμὲ τὸ

κζ'. Ἄνευ λογισμοῦ τι πεπονθέναι] *Quibus sine ratione vulgus nonnihil esse affectum*, vel *motum*, ἐν πάθει γεγονέναι. Idem.

Μὴ καὶ μετὰ] Lege μή. Idem.

Τῶν ἐπιθυμιῶν κρείττω] *Affectus rationi obedientes præbendi.* et Cato:

'Pauca voluptati debentur, plura saluti.' Idem.

Ἐν ἡδονῇ πράττειν ὄνθ'] Ἡδέα εἶναι, *esse voluptati.* Idem.

Τἀναντία — τούτων] *Contraria his quæ vobis conducunt.* Auger.

Δοκιμάζοντες] Τῷ δοκιμάζειν, *non inopia judicii, sed pravitate ingenii.* Mox v. 23. lege καὶ μεταπεισθείητε. Wolf.

Ὁ μὲν ἀγνοεῖν ὑμᾶς τὸ συμφέρον, ὁ δ'] Sic legendum puto, pro οἱ μὲν, οἱ δέ. *Sin minus, alius vos dicet in ignoratione versari, alius, quod aliquis voluerit, id dicet:* id est: Erunt, qui vos reprehendant, erunt etiam, qui vobis blandiantur et assenten-

δόξασι παρ' ὑμῖν εἶναί τινας, οἵ τινες ἀντεροῦσιν, ἐπειδὰν
πράττειν τι δέῃ. εἰ μὲν οὖν, ἀποδόντων ὑμῶν λόγον αὐτοῖς,
ὅτ' ἐβουλεύεσθε, τοῦτ' ἐποίουν, τούτων ἂν ἦν ἄξιον κατη-
γορεῖν, εἰ περὶ ὧν ἥττηντο ἐβιάζοντο πάλιν λέγειν. νῦν δὲ 1439
τούτους μὲν οὐδέν ἐστ' ἄτοπον εἰπεῖν βουληθῆναι ταῦτα,
ἃ τότε οὐχ ὑπεμείνατε ἀκοῦσαι· ὑμῖν δ' ἄν τις εἰκότως
ἐπιτιμήσειεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι, ὁπόταν περί του
βουλεύησθε, οὐκ ἐᾶτε λέγειν ἕκαστον ἃ γιγνώσκει, ἀλλ'
ἂν ἕτεροι τῷ λόγῳ προλάβωσιν ὑμᾶς, [1] οὐδενὸς ἂν τῶν ἑτέρων
ἀκούσαιτε. ἐκ δὲ τούτου συμβαίνει πρᾶγμα ἀηδὲς ὑμῖν.
οἷς γὰρ πρὶν ἁμαρτεῖν ὑμῖν ἐξῆν συμβουλεύουσι πείθε-
σθαι, τούτους ὕστερον κατηγοροῦντας ἐπαινεῖτε. τοῦτο δὴ,
[2] τοῦτό μοι πάλιν δοκεῖτε πείσεσθαι, εἰ μὴ παρασχόντες
ἴσους ἀκροατὰς πάντων ὑμᾶς αὐτοὺς ἐν τῷ παρόντι, καὶ
τοῦτον τὸν πόνον ὑπομείναντες, ἑλόμενοι τὰ κράτιστα,
τοὺς ὁτιοῦν τούτοις ἐπιτιμῶντας φαύλους νομιεῖτε. ἐγὼ
μὲν δὴ δίκαιον ὑπείληφα πρῶτον ἁπάντων αὐτὸς εἰπεῖν, τί
μοι δοκεῖ περὶ ὧν σκοπεῖσθε, ἵνα ἂν μὲν ὑμῖν ἀρέσκῃ, καὶ
τὰ λοιπὰ διδάσκω· εἰ δὲ μὴ, μήθ' ὑμῖν ἐνοχλῶ, μήτ' ἐμαυ-
τὸν κόπτω.

κθʹ.

Ἔδει μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸ τοῦ πολεμεῖν ἐσκέ-
φθαι, τίς ὑπάρξει παρασκευὴ τῷ γενησομένῳ πολέμῳ·
εἰ δ' ἄρα μὴ πρόδηλος ἦν, ὅτε πρῶτον ἐβουλεύεσθε ὑπὲρ
αὐτοῦ φανεροῦ γενομένου, τότε καὶ περὶ τῆς παρασκευῆς
ἐσκέφθαι. εἰ δὲ φήσετε πολλὰς ἐγκεχειρικέναι δυνάμεις,
ἃς λελυμάνθαι τοὺς ἐπιστάντας, οὐκ ἀποδέξεται τοῦθ'

[1] οὐδενὸς * αὖ τῶν ἑτέρων * ἀκούετε.
[2] * ταὐτό

tur. Idem.

κή. Εἴ τινες] Οἵτινες lege. Idem.

Οὐδὲν] *Nihil*, pro *non*. et v. 11. post ἐξῆν f. add. ὑμῖν. et v. 12. τοῦτο δὴ ταὐτὸ, *hoc igitur idem*. Auger.

Ἀκούσετε] Lego ἀκούσαιτε. Wolf.

Πάσχοντες] Lego παρασχόντες. Idem.

Ἐγὼ μὲν δὴ] Videtur cum superiore posse conjungi, sed parum refert. Idem.

Αὐτοῖς εἰπεῖν] Aut *his, qui a me dissentiunt*, aut pro ὑμῖν positum, aut (quod maxime probo) aliunde irrepsit particula αὐτοῖς. nisi forte placeat αὐτὸς εἰπεῖν, ut *ipse dicam*. Idem.

Εἰ δ' ἄρα μὴ πρόδηλος ἦν] Scilicet ὁ πόλεμος. Idem.

κθʹ. Ἐβουλεύεσθε· ὑπὲρ αὐτοῦ] Ante ὑπὲρ colon ponendum. τότε per pleonasmum quendam emphaticum accedit, ut supra de pronomine οὗτος admonui. Idem.

Ἃς λελυμάνθαι] *Quas perdidisse*, quasi esset ταύτας δέ. pro λελυμασμένοι ὦσι, *perdiderint*. Idem.

Τοῦθ' ὑμῶν] *Vestram istam excusationem accipiet nemo*. Vel, *istud a vobis accipiet nemo*. ὑμῶν non jungendum est nomini

ὑμῶν οὐδείς. οὐ γάρ ἐστι τῶν αὐτῶν, τοὺς ἐπὶ τῶν πρα-
γμάτων ἀπολύειν, καὶ λέγειν, ὡς διὰ τούτους κακῶς ταῦτ'
ἔχει. ἐπειδὴ δὲ τὰ μὲν παρεληλυθότα οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι,
δεῖ δ' ἐκ τῶν παρόντων ἐπαμύναι τοῖς πράγμασι, τοῦ μὲν
1440 κατηγορεῖν οὐδένα καιρὸν ὁρῶ, πειράσομαι δ', ἃ κράτιστα
νομίζω, συμβουλεῦσαι. πρῶτον μὲν οὖν ὑμᾶς ἐκεῖνο ἐγνω-
κέναι δεῖ, ὅτι τὴν ἴσην ὑπερβολὴν τῆς σπουδῆς καὶ φιλο-
νεικίας ἐν τοῖς πράγμασι πάντ' ἄνδρα παρασχέσθαι δεῖ,
ὅσηνπερ ἐκ τῶν ἄνωθεν χρόνων [1] ἀμελείας. μόλις γὰρ οὕτως
ἐλπὶς ἐκ πολλοῦ διώκοντας τὰ προειμένα ἑλεῖν δυνηθῆναι.
ἔπειτ' οὐκ ἀθυμητέον τοῖς γεγενημένοις. ὃ γάρ ἐστι τῶν
παρεληλυθότων χείριστον, τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτι-
στον ὑπάρχει. τί οὖν τοῦτ' ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ὅτι,
οὐδὲν ὑμῶν τῶν δεόντων ποιούντων, κακῶς ἔχει τὰ πράγμα-
τα. ἐπεὶ εἴ γε πάνθ', ἃ προσῆκε, πραττόντων οὕτως εἶχεν,
οὐδ' ἂν ἐλπὶς ἦν αὐτὰ γενέσθαι βελτίω.

λʹ.

Οὐδέν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χαλεπώτερον, ἢ τοῖς αὐτοῖς ἔθεσιν ἐπιτιμᾶν τε, καὶ χρῆσθαι τοὺς δημηγοροῦντας. τὸ γὰρ στασιάζειν πρὸς αὐτοὺς, καὶ κατηγορεῖν ἀλλήλων ἄνευ κρίσεως, οὐδείς ἐστιν οὕτως ἀγνώμων, ὅστις οὐ φήσειεν ἂν βλάβην εἶναι τοῖς πράγμασιν. ἐγὼ δ' οἴομαι τούτους μὲν ἂν εἶναι βελτίους, εἰ τὴν πρὸς αὐτοὺς φιλονεικίαν ἐπὶ τοὺς τῆς πόλεως ἐχθροὺς τρέψαντες ἐδημηγόρουν. ὑμῖν δὲ παραινῶ, μὴ στασιάζειν μηδετέροις τούτων, μηδ' ὅπως [2] ἅτεροι κρατήσουσι σκοπεῖν· ἀλλ' ὅπως ὑμεῖς ἅπαντες τῶν ἐχθρῶν περιέσεσθε. εὔχομαι δὲ τοῖς θεοῖς, τοὺς ἢ φιλονεικίας ἢ ἐπηρείας ἢ τινος ἄλλης ἕνεκα αἰτίας

[1] * τῆς ἀμελείας
[2] οἱ ἕτεροι

οὐδείς, sed vel pronomini τοῦτο, vel verbo ἀποδέξεται. Idem. *accipiet a vobis*. Auger.

Ὅσηνπερ ἐκ τῶν ἄνωθεν χρόνων ἀμελείας] Aut ἀμέλειαν, aut ὅσονπερ ἀμελείας. Wolf.

Ἐκ πολλοῦ] S. χρόνου, hoc est, μετὰ πολὺν χρόνον, *longo post tempore*. Idem. Refertur ad προειμένα. Auger.

Ἑλεῖν] Verbum δυνηθῆναι addit Brucciolus. quod sine et sententiæ et constructionis incommodo vel adesse vel abesse potest: nisi quod id abesse magis Demosthenicum videtur. Wolf. L. ἑλεῖν ἂν δυνηθῆναι. Auger.

λʹ. Ἂν εἶναι βελτίους] Pro ἔσεσθαι. Wolf.

Μὴ στασιάζειν] M. μὴ συστασιάζειν. Idem. Auger.

Ἃ ἕτεροι] Lego οἱ ἕτεροι, vel ἅτεροι,

ἄλλο τι, πλὴν ἃ ποθ᾽ ἡγοῦνται συμφέρειν, λέγοντας, παύσασθαι. τὸ γὰρ καταράσασθαι συμβουλεύοντι, ἴσως ἔστ᾽ ἄτοπον. αἰτιασαίμην μὲν οὖν ἔγωγ᾽ ἂν οὐδένα, ὦ ἄν- 1441
δρες Ἀθηναῖοι, τοῦ κακῶς τὰ πράγματ᾽ ἔχειν, ἀλλ᾽ ἢ πάντας τούτους. οἴομαι δὲ δεῖν παρὰ μὲν τούτων ἐφ᾽ ἡσυχίας λόγον ὑμᾶς λαβεῖν· νῦν δ᾽ ὑπὲρ τῶν παρόντων, ὅπως ἔσται βελτίω, σκοπεῖν.

λά.

Ἠβουλόμην ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν ἴσην σπουδὴν ἐνίους τῶν λεγόντων ποιεῖσθαι, ὅπως τὰ βέλτιστ᾽ ἐροῦσιν, ὅσηνπερ, ὅπως εὖ δόξουσι λέγειν, ἵν᾽ οὗτοι μὲν, ἀντὶ τοῦ δεινοὶ λέγειν, ἐπιεικεῖς ἐνομίζοντο εἶναι· τὰ δ᾽ ὑμέτερα, ὥσπερ ἐστὶ προσῆκον, βέλτιον εἶχε. νῦν δ᾽ ἔνιοί μοι δοκοῦσι παντάπασι τὴν ἀπὸ τοῦ λόγου δόξαν ἠγαπηκότες, τῶν μετὰ ταῦτα συμβησομένων ὑμῖν οὐδὲν φροντίζειν. καὶ δῆτα θαυμάζω, πότερά ποθ᾽ οἱ τοιοῦτοι λόγοι τὸν λέγονθ᾽ ὁμοίως πεφύκασιν ἐξαπατᾶν, ὥσπερ, πρὸς οὓς ἂν λέγωνται, ἢ συνιέντες οὗτοι τἀναντία τοῖς δοκοῦσιν ἑαυτοῖς εἶναι βελτίστοις, δημηγοροῦσιν. εἰ μὲν γὰρ ἀγνοοῦσιν, ὅτι τὸν μέλλοντα πράξειν τὰ δέοντα οὐκ ἐπὶ τῶν λόγων θρασὺν, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῆς παρασκευῆς ἰσχυρὸν εἶναι δεῖ, οὐδ᾽ ἐπὶ τῷ, τοὺς ἐχθροὺς μὴ δυνήσεσθαι, θαῤῥεῖν, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῷ, κἂν δύνωνται, κρατῆσαι, τὰ τῶν λόγων ἀστεῖα, ὡς ἔοικε, τοῦ τὰ μέγιστα αἰσθάνεσθαι κεκώλυκεν αὐτούς. εἰ δὲ ταῦτα μὲν μηδ᾽ ἂν φήσαιεν ἀγνοεῖν, πρόφασις δ᾽ ἄλλη τις ὕπεστι, δι᾽ ἣν ταῦτα προαιροῦνται, πῶς οὐ χρὴ φαύλην ταύτην ὑπολαμβάνειν, ἥτις ποτ᾽ ἐστίν; ἐγὼ δ᾽ οὐκ ἀποτρέψομαι λέγειν ἃ δοκεῖ μοι, καίπερ ὁρῶν [1] ἠγμένους ὑμᾶς. καὶ γὰρ

1 * ἡγουμένους

alterutri. Wolf. Auger.

Τὸ γὰρ καταράσασθαι συμβουλεύοντι] Id est, ὅπως ὁ συμβουλεύων καταράσηται. *Non decuerit consiliarium devovere quemquam*, vel, *diris persequi.* Magna fuit religio veterum, ne qua vel in auspicandis novis rebus ominosa, vel alioqui propositæ rei minus congrua vox audiretur. Unde in epitaphio noster auctor Bacchum nominare, nuptiarum item prolixius meminisse, nefas ducit. Wolf.

Αἰτιασαίμην μὲν οὖν] Lego pro οὖν, οὐδένα. Sequitur enim v. 4. ἀλλ᾽ ἢ, nec aliter sententia constabit. Idem.

λά. Εὐδοξοῦσι] Et hic εὖ δόξουσιν. εὐδοξεῖν (sed εὐδοκιμεῖν usitatius) est *florere gloria*, cujus contrarium ἀδοξεῖν, vel *in obscuro esse*, vel etiam, *male audire.* Idem.

Οὐδ᾽ ἐπὶ τῷ] *Neque hostium infirmitate fretos esse, sed, etiamsi potentes illi sint, tamen sperari victoriam debere:* ἐπὶ τῷ κρατῆσαι, v. 22. conjunge. et postea, ibid. κἂν δύνωνται, S. οἱ ἐχθροί. Idem.

Καίπερ ὁρῶν ἡγουμένους ὑμᾶς] *Tametsi vos duci video.* ἡγοῦμαι nunquam passiva significatione legi. quare κηλουμένους legendum censeo, id est, *demulceri:* vel πειθομένους, *persuaderi*, vel potius (quod est et scripturæ et pronunciationi propius) ἡδομένους τούτοις, (S. τοῖς ἐξαπατῶσι τῶν ῥητόρων, vel τούτοις τοῖς λόγοις: quod perinde est) *delectari.* Inter enim dictandum librarius facile ἡγου pro ἡδο accipere potuit; et ex ea re, cum vel anagnostes obscurius locutus est, vel librarius surdaster fuit, consentaneum est, multos bonos auctores male esse depravatos. Idem.

1442 εὔηθες, λόγῳ ψυχαγωγηθέντων ὑμῶν οὐκ ὀρθῶς, λόγον αὖ τὸν μέλλοντα [1] βελτίω λέγειν, καὶ μᾶλλον συμφέρονθ᾽ ὑμῖν καταδεῖσαι. ἀξιῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ὑπομεῖναι, ἐνθυμηθέντας, ὅτι οὐδὲ τὰ νῦν δοκοῦντα ἔδοξεν ἂν ὑμῖν, εἰ μὴ τοὺς λόγους ἠκούσατ᾽, ἐξ ὧν ἐπείσθητε. ὥσπερ ἂν τοίνυν, εἰ νόμισμα [2] ἐκρίνετο ὁποῖόν τί ποτ᾽ ἐστὶ, δοκιμάσαι δεῖν ἂν ᾠήθητε, οὕτω καὶ τὸν λόγον ἀξιῶ τὸν εἰρημένον, ἐξ ὧν ἀντειπεῖν ἡμεῖς ἕξομεν, σκεψαμένους, ἐὰν μὲν συμφέροντα εὑρήσητε, ἀγαθῇ τύχῃ πείθεσθαι· ἂν δ᾽ ἄρα ἕκαστα λογιζομένοις ἀλλοιότερος φανῇ, πρὶν ἁμαρτεῖν μεταβουλευσαμένους, τοῖς ὀρθῶς ἔχουσι χρήσασθαι.

λβ́.

Μάλιστα μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, βουλοίμην ἂν ὑμᾶς ἃ μέλλω λέγειν πεισθῆναι· εἰ δ᾽ ἄρα τοῦτ᾽ ἄλλῃ πῃ συμβαίνοι, ἐμαυτῷ γ᾽ ἂν εἰρῆσθαι πρὸ παντὸς αὐτὸ δεξαίμην. ἔστι δ᾽ οὐ μόνον, ὡς δοκεῖ, τὸ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν χαλεπὸν τὰ δέοντα, ἀλλὰ καὶ καθ᾽ αὐτὸν σκοπούμενον εὑρεῖν. γνοίη δ᾽ ἄν τις, εἰ μὴ τὸν λόγον ὑμᾶς, ἀλλὰ τὰ πράγματα ἐφ᾽ ὧν ἐστὲ σκέψασθαι νομίσαι, καὶ πλείω σπουδὴν τοῦ δο-

1 * τὰ βελτίω

2 * ἐκρίνετε

Λόγον καταδεῖσαι] *Pertimescere orationem*, id est, diffidere orationi, si sis meliora dicturus. Observa et hoc, λόγον τὸν μέλλοντα λέγειν, *orationem dicturam:* etsi fortasse verba sic ordinanda sunt: εὔηθες, τὸν μέλλοντα λέγειν λόγον βελτίω, etc. καταδεῖσαι: *ut is sibi metuat, qui meliorem et utiliorem habiturus est orationem.* Idem.

λβ́. Εἰ δ᾽ ἄρα] *Quod si alibi uspiam, vel alia quapiam ratione eveniret.* Satis obscurum est, quid sibi velit. Sententiam esse puto: Si id minus persuaderi vobis posset, ego tamen rectum consilium nihilo minus mihi laudi ducerem. Idem. *Si vero hoc alio modo ceciderit*, i. e. si non possum persuadere vobis ea quæ dicturus sum. Auger.

Ἄλλῃ πῃ] *Quod si alio quopiam modo*, hoc est, *si secus eveniret, si malus eventus esset consilii.* ἐμαυτῷ γ᾽ ἂν εἰρῆσθαι, pro ὑπ᾽ ἐμαυτοῦ εἰρῆσθαι, *a me esse dictum:* sententia erit absurda. Quis enim auctor infelicis esse consilii velit? coactius etiam illud est, si ἐμαυτῷ γ᾽ ἂν εἰρῆσθαι, *cum mea pernicie esse dictum*, mihi id nocere potius, quam reipublicæ. Puto igitur, addendam esse negationem ἐμαυτῷ γ᾽ ἂν οὐκ εἰρῆσθαι, *a me certe non esse dictum illud, rebus omnibus anteferrem*, ἄλλῃ πῃ pro ἄλλον τινὰ τρόπον accipio, tametsi et localiter significet. Wolf. Lego ἐμαυτῷ γ᾽ ἂν εἰρῆσθαι αὐτὰ πρὸ παντὸς δεξαίμην, *nihil mallem quam hæc ipsa a me dicta fuisse.* Auger.

Ἐφ᾽ ὧν ἐστὶ] Lego ἐφ᾽ ὧν ἐστὲ, *in quibus estis, quæ tractatis.* Wolf. Ad σκέψασθαι adjicio δεῖν. Auger.

κεῖν ἐπιεικὴς εἶναι, ἢ τοῦ δεινὸς εἰπεῖν φανῆναι, ποιοῖτο. ἔγωγ᾽ οὖν — οὕτω τί μοι ἀγαθὸν γένοιτο —, ἐπειδὴ περὶ τῶν παρόντων ἐπῄει μοι σκοπεῖν, λόγοις μὲν καὶ μάλ᾽ ἀφθόνοις, οὓς οὐκ ἂν ἀηδῶς ἠκούετε ὑμεῖς, ἐνετύγχανον. καὶ γὰρ ὡς δικαιότατοι τῶν Ἑλλήνων ἐστὲ, πολλὰ εἰπεῖν καὶ ἑώρων καὶ ὁρῶ, καὶ ὡς ἀρίστων προγόνων, καὶ πολλὰ τοιαῦτα. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τὸν χρόνον ἡσθῆναι [1] ποιήσαντα ὅσον ἂν ῥηθῇ, μετὰ δὲ ταῦτ᾽ οἴχεται. δεῖ δὲ πράξεώς τι- 1443
νος τὸν λέγοντα φανῆναι σύμβουλον, δι᾽ ἣν καὶ μετὰ ταῦτα ἀγαθοῦ τινὸς ἡμῖν ἔσται παρουσία. τοῦτο δ᾽ ἤδη καὶ σπάνιον καὶ χαλεπὸν πεπειραμένος οἶδα ὂν [2] εὑρεῖν. οὐδὲ γὰρ αὔταρκες τὸ ἰδεῖν ἐστὶ τὰ τοιαῦτα, ἂν μὴ καὶ πεῖσαί τις τοὺς συναιρομένους ὑμᾶς δυνηθῇ. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἐμὸν μὲν ἔργον εἰπεῖν ἴσως, ἃ πέπεικ᾽ ἐμαυτὸν συμφέρειν· ὑμέτερον δὲ ἀκούσαντας κρῖναι, κἂν ἀρέσκῃ, χρῆσθαι.

λγ΄.

Οὐκ ἄδηλον ἦν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρῴην, ὅτε τῶν ἀντιλέγειν βουλομένων, οἷς ὁ δεῖνα ἔλεγεν, οὐκ ᾤεσθε ἀκούειν χρῆναι, ὅτι συμβήσεται τοῦτο, ὃ νυνὶ γίγνεται, ὅτι οἱ τότε κωλυθέντες [3] ἐροῖεν εἰς ἑτέραν ἐκκλησίαν. ἂν τοίνυν ταῦθ᾽, ἅπερ πρότερον, ποιήσητε, καὶ τῶν τοῖς τότε δόξασι συνειπεῖν βουλομένων μὴ θελήσητε ἀκοῦσαι, πάλιν ταῦτα εἰς τὴν ἑτέραν ἐκκλησίαν οὗτοι λαβόντες, τούτων

1 * ποιῆσαι ἂν, ὅσον   2 [ἰδεῖν]   3 ἔροιεν

Ἐπιεικὴς] *Vir bonus, quam clarus orator, habere malit.* Wolf.

Οὕτω τί μοι ἀγαθὸν γένοιτο] *Sic aliquid mihi bonum fiat, ita me Dii bene ament, sic mihi feliciter eveniat.* Idem.

Ἐπειδὴ ἐπῄει μοι] *Cum in animum induxissem.* ab ἔπειμι, id est, ἐπέρχομαι, unde ἐπελθεῖν, in exordio τοῦ ά Ὀλυνθ. Idem.

Πολλὰ εἰπεῖν καὶ ἑώρων] *Multa posse dici et videbam et video.* Verbum εἰπεῖν accipio pro οἷόν τε εἶναι εἰπεῖν, ut si Latine dicas, *dicenda videbam.* Idem.

Ποιήσαντα] Aut ποιήσαντ᾽ ἂν, aut ποιήσοντα. Idem. Lego cum Reiskio: *sed hæc per tantum tempus gaudere fecerunt.* Auger.

Δεῖ δὲ] *Cum, ut orator alicujus suasor negotii sit, requiratur.* Vide, ne te ordo verborum turbet. Wolf.

Τοὺς συναιρουμένους] *Vos, qui adjuvetis,* pro τοῦ συνάρασθαι, *ut adjuvetis.* nisi forte τοὺς συνεροῦμένους per ε est legendum, pro οἷς ἂν συνεροῖ τις, *eis, quorum causam agas.* Idem. M. συναιρουμένους in futuro. Auger.

λγ΄. Οὐκ ἄδηλον ἦν] Videtur novum exordium. Wolf.

Ἔροιεν] F. ἐροῖεν, ab ἐρέω. Idem.

Τοῖς τότε δόξασι συνειπεῖν] M. ἀντειπεῖν. Nam si eadem probarunt, cur contradicant postea? Idem. M. συνειπεῖν, quod est in vulgatis. Auger.

Πάλιν ταῦτα] S. quæ nunc audire detrectatis. Wolf. Nempe, *hæc quæ in præsenti concione decernentur.* Auger.

κατηγορήσουσιν. οὐδαμῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὔτε τὰ πράγματα χείρω γένοιτο, οὔθ᾽ ὑμεῖς ἀτοπώτεροι φανείητε, εἰ [1] μήτε τῶν δοξάντων ὑμῖν πέρας μηδὲν ἔχειν δοκοίη, [2] μήτ᾽, ἀφέντες ἃ συμφέρει, τῶν πρὸ ὁδοῦ τι περαίνοιτε, εἴητε δ᾽ ὥσπερ τῶν τὰ θέατρα καταλαμβανόντων. μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ πονήσαντες τὸν πόνον τοῦτον, καὶ παρασχόντες ἴσους ἀκροατὰς ἀμφοτέροις ὑμᾶς αὐτοὺς, πρῶτον μὲν ἕλεσθε, ὅ τι καὶ ποιήσετε· ἔπειθ᾽ ὑπολαμβάνετε, ἐάν τις ἐναντιῶται τοῖς ἅπαξ οὕτω δοκιμασθεῖσι, πονηρὸν καὶ κακόνουν ὑμῖν. [3] τὸ μὲν γὰρ λόγου μὴ τυχόντα πεπεῖσθαι, βέλτιον τῶν ὑμῖν δοκούντων αὐτὸν ἐντεθυμῆσθαι, συγγνώμη· τὸ δὲ, ἀκουσάντων ὑμῶν
1444 καὶ διακρινάντων, ἔτι ἀναισχυντεῖν καὶ μὴ συγχωρεῖν ἐνδόντα τῇ τῶν πλειόνων γνώμῃ, ἄλλην τινὰ ὑποψίαν οὐχὶ δικαίαν [4] ἔχειν φανείη. ἐγὼ μὲν δὴ σιωπᾶν ᾤμην δεῖν ἐν τῷ παρόντι, εἰ μένοντας ὑμᾶς ἑώρων ἐφ᾽ ὧν ἔδοξεν. εἰμὶ γὰρ τῶν ἐκεῖνα πεπεισμένων συμφέρειν ὑμῖν. ἐπειδὴ δὲ ὑπὸ τῶν παρὰ τούτων λόγων μεταβεβλῆσθαί μοι τινὲς δοκοῦσιν, ὡς

1 * μηδὲ   2 μηδ᾽   3 * τῷ   4 * ἔχον

Εἰ μήτε] Sententia est: Si neque decreta vestra irrita videbuntur, neque vos ea, quæ profutura sint, sic egeritis, ut utilia omittatis, neque certis quibusdam oratoribus, tanquam histrionibus in scena regnantibus, addicti fueritis, et res vestræ meliore in loco futuræ sunt, et vos habebimini prudentiores. Multitudo negationum perturbat minus attentos, quæ si in affirmationes convertantur, omnia erunt planiora, ad hunc modum: οὐδαμῶς χείρω, id est, πολλῷ βελτίω, οὐκ ἀτοπώτεροι, id est, φρονιμώτεροι, μὴ μηδὲν πέρας ἔχειν, id est, πέρας τι ἔχειν, μηδ᾽ ἀφέντες, id est, καὶ φυλάξαντες, εἴητε δὲ, id est, καὶ μὴ εἴητε. hic enim negatio repetenda est e superiore membro μηδ᾽ ἀφέντες. Sic nullus, opinor, scrupulus restabit. Nam in sequenti exordio ἀλυσιτελέστατον esse dicit τὸ πέρας μηδὲν ἔχειν τῶν τοῖς Ἀθηναίοις δοξάντων, p. 474. v. 7. et in fine hujus ipsius exordii monet Athenienses, ne rectam sibi extorqueri sinant, et oratorum improbitatem accusat. Wolf.

Μηδ᾽ ἀφέντες, ἃ συμφέρει, τῶν πρὸ ὁδοῦ τι περαίνοιτε] Τὰ πρὸ ὁδοῦ sunt τὰ λυσιτελοῦντα, *ea, quæ adjuvant et expediunt rem.* Videtur significare, alias utilitates sic amplectendas, ut aliæ non negligantur. Sed argutior esset sententia, si τῶν πρὸ ὁδοῦ τι, ἀντὶ τοῦ, τῶν τυχόντων τι liceret interpretari. Idem. *Faceretis aliquid eorum quæ sunt in promptu.* Auger.

Εἴητε δ᾽ ὥσπερ] Repetenda est, ut dixi, negatio μὴ, nisi forte legendum εἴητε δ᾽ οὐχ ὥσπερ. οἱ τὰ θέατρα καταλαμβάνοντες videntur esse comœdi et tragœdi. Qui, quamvis explodi nonnunquam solent, tamen illis solis vacant et oculi et aures auditorum, præsertim cum præclare se gerunt, et nunc risum, nunc fletum, nunc indignationem, nunc misericordiam movent, denique spectatores, tanquam tyranni, in quemvis affectum traducunt. Sic intelligere malo, quam τὸ κατέχειν τὸ θέατρον pro θέαν καταλαμβάνειν. Quod si cui placeat, sententia fuerit: *in theatro, quem quisque locum occupat, eum tenet: sed apud vos ita fieri non debet, ut primo cuique sententiam dicenti pareatis, exclusis posterioribus.* et quidem videntur verba quædam deesse, ut εἴητε δ᾽ ἐνίων τῶν λεγόντων, ὥσπερ: vel εἴητε δὲ τῶν πρώτων εἰπόντων, ὥσπερ. Locus mendo vacare non videtur: sequatur quisque, quod videbitur. Wolf. Pro οἱ καταλαμβάνοντες. Auger.

Ποιήσαντες τὸν πόνον] F. πονήσαντες, quod magis Atticum videtur. et v. 11. βέλτιόν τι τῶν. Wolf.

Ἐκεῖνα] *Ea quæ antea statuta sunt.*

οὔτ' ἀληθῆ λέγουσιν, οὔθ' ὑμῖν συμφέροντα, ἴσως μὲν εἰδότας, οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ τυγχάνετε ἀγνοοῦντες, διδάξω.

λδ'.

Ἔδει μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ δίκαιον ἦν, τότε πείθειν ὑμᾶς ὅ τι ἄριστον ἕκαστος ἡγεῖτο, ὅτε ἐβουλεύεσθε τοπρῶτον περὶ τούτων, ἵνα μὴ συνέβαινεν, ἃ δὴ δύο πάντων ἐστὶν ἀλυσιτελέστατα τῇ πόλει, μήτε πέρας μηδὲν ἔχειν τῶν ὑμῖν δοξάντων, παρανοίας θ' ὑμεῖς κατεγιγνώσκετε ὑμῶν αὐτῶν μεταβουλευόμενοι. ἐπειδὴ δὲ σιωπήσαντες τότε, νῦν ἐπιτιμῶσί τινες, βούλομαι μικρὰ πρὸς αὐτοὺς εἰπεῖν. ἐγὼ γὰρ θαυμάζω τὸν τρόπον τῆς πολιτείας τῆς τούτων, μᾶλλον δ' ἡγοῦμαι φαῦλον. εἰ γὰρ ἐξὸν παραινεῖν, ὅταν σκοπῆτε, βεβουλευμένων κατηγορεῖν αἱροῦνται, συκοφαντῶν ἔργον, οὐχ, ὡς φασὶν, εὔνων ποιοῦσιν ἀνθρώπων. ἡδέως δ' ἂν ἐροίμην αὐτοὺς — καὶ μηδεμιᾶς λοιδορίας ὃ μέλλω λέγειν ἀρχὴ γενέσθω —, τί δὴ τἆλλα ἐπαινοῦντες Λακεδαιμονίους, ὃ μάλιστα ἄξιόν ἐστι τῶν παρ' ἐκείνοις ἄγασθαι, τοῦτο οὐ μιμοῦνται, μᾶλλον δ' [1] αὐτοὶ τοὐναντίον ποιοῦσι; φασὶ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παρ' ἐκείνοις μέ-
χρι μὲν τοῦ δόξαι γνώμην, ἣν ἂν ἕκαστος ἔχῃ, λέγειν·
ἐπειδὰν δ' ἐπικυρωθῇ, [2] ταῦτα ἅπαντας ἐπαινεῖν καὶ συμ- 1445
πράττειν, καὶ τοὺς ἀντειπόντας. τοιγάρτοι πολλῶν μὲν

[1] αὐτὸ [2] ταὐτὰ

Auger.

Συμφέροντας] Συμφέροντα. Wolf.

Οὐ μὴν ἀλλ'] *Nihilominus tamen, interim tamen, verum tamen.*

Τυγχάνετε] Τυγχάνητε malim. Wolf.

λδ'. Ἔχειν κατεγινώσκετε] Durior constructio, præcedente infinitivo, subjungi per conjunctionem indicativum. Quare nisi auctores interdum et hoc et alia indulgere sibi scirem, legere malim: παρανοίας θ' ὑμᾶς καταγινώσκειν ὑμῶν αὐτῶν μεταβουλευόμενοι: vel, ὅτι μήτε πέρας μηδὲν ἔχει, etc. sed sententia plana est. Idem. Hic, ut constructio plana fieret, deberet legi: ὅτι μήτε πέρας μηδὲν ἔχει - - - deinde καταγιγνώσκετε. Auger.

Ἐξ ὧν παραινεῖν] Legendum haud dubie ἐξὸν παραινεῖν, *cum liceret monere.* eadem sententia graviter urgetur in oratione περὶ Στεφάνου actorum Demosthenis et consiliorum calumniator Æschines. Wolf.

Καὶ μηδεμιᾶς] (*Neque vero velim, id, quod dicam, exsistere jurgii principium.*) Idem.

Ἐπαινοῦντας] Ἐπαινοῦντες. et v. 17. ἀγασθαι. Idem.

Μέχρι μὲν τοῦ δόξαι] *Eo usque, dum statuatur,* id est, antequam vel tantisper, dum decreta fiant. Idem.

Ἐπειδὰν δ' ἐπικυρωθῇ] S. ἡ γνώμη, *cum aliqua sententia comprobata et decreta fuerit.* Idem.

Ταῦτα ἅπαντας] Malim ταὐτὰ, *eadem.* Idem. Auger.

Ἐπαινεῖν, καὶ] *Eadem laudare omnes, rerumque gerendarum esse adjutores illos etiam, qui adversati fuerant.* Wolf.

Πολλοὶ μὲν ὄντες, οὐ πολλοὶ περιγίνονται] Suspecta mihi lectio est, nec tamen venit in mentem certius aliquid. Interim sic expono: *quamvis multi sint, non multi tamen vincunt*: id est, Major pars non vincit meliorem, ut Livius loquitur. Quod si transposita negatione legas: τοιγάρτοι οὐ πολλοὶ μὲν ὄντες, πολλῶν περιγίγνονται, id est, *cum multi non sint, multos vincunt*: sententia erit, eos prudentia et concordia potius, quam numero, cæteris esse Græcis superiores. Præclarum sane institutum Laconum: SENTENTIAS DICERE LIBERAS; CONCILII LIBERI DECRETA CONCORDITER TUERI. Idem. L. πολλῶν μὲν, ὄντες οὐ πολλοί. Auger.

Παραινεῖν] Legendum περαίνειν. Wolf.

λέ. Εὔξεσθε] Legendum εὔξαισθε, in optativo, per αι. Idem.

Εἰ μὴ φιλαπεχθήμων εἶ] Lego φιλαπέχθημον ᾖ, *nisi esset odiosum.* Idem.

Τοῦ φενακίζεσθαι] Non potest passive sat exprimi commode: *decipiendi vestri tempus,* id est, *ut vos decipiamini: si quam minimum illis spatium decipiendi vos dederitis.* Idem.

Οἴομαι λόγον ἔχειν] Fortasse λέγειν ἔχειν, τουτέστιν, εἰπεῖν δύνασθαι; sed et λόγον nihil habet incommodi. Idem. Post ἔχειν f. add. εἰπεῖν, et deinde pro χρόνος f.

ὄντες οὐ πολλοὶ περιγίγνονται· λαμβάνουσι δὲ, ὅσ' ἂν μὴ τῷ πολέμῳ δύνωνται, τοῖς καιροῖς· οὐδεὶς δ' αὐτοὺς ἐκφεύγει χρόνος, οὐδὲ τρόπος, τοῦ τὰ συμφέρονθ' ἑαυτοῖς παραινεῖν, οὐ μὰ Δί' οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς, καὶ διὰ τούτους καὶ διὰ τοὺς ὁμοίους τούτοις, ἀλλήλων περιγιγνόμενοι, καὶ οὐχὶ τῶν ἐχθρῶν, πάντα ἀνηλώκαμεν τὸν χρόνον· κἂν μὲν εἰρήνην τις ἐκ πολέμου ποιήσῃ, τοῦτον μισοῦντες, ἂν δ' ἐξ εἰρήνης πόλεμόν τις λέγῃ, τούτῳ μαχόμενοι, ἂν δ' ἔχειν ἡσυχίαν τις παραινῇ, καὶ τὰ ἡμέτερα αὐτῶν πράττειν, οὐδὲ τοῦτον ὀρθῶς λέγειν φάσκοντες, ὅλως δ' αἰτιῶν καὶ κενῶν ἐλπίδων ὄντες πλήρεις. τί οὖν, ἄν τις εἴποι, σὺ παραινεῖς, ἐπειδὴ ταῦτ' ἐπιτιμᾷς; ἐγὼ νὴ Δί' ἐρῶ.

λέ.

Πρῶτον μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐ πάνυ μοι δοκεῖ τις ἂν εἰκότως περὶ ὑμῶν δεῖσαι, μὴ παρὰ τὸ τῶν συμβουλευόντων οὐκ ἐθέλειν ἀκούειν, χεῖρω βουλεύσησθε. πρῶτον μὲν γὰρ ἡ τύχη, καλῶς ποιοῦσα, πολλὰ τῶν πραγμάτων ὑμῖν αὐτόματα ὡς ἂν εὔξαισθε παρίστησιν· ἐπεὶ τῇ γε τῶν προεστηκότων προνοίᾳ βραχέα αὐτῶν εἶχεν ἂν καλῶς. ἔπειθ' ὑμεῖς οὐ μόνον τοὺς λόγους, οὓς ἂν ἕκαστος εἴποι, προΐστε, ἀλλὰ καὶ ὧν ἕνεκ' αὐτῶν ἕκαστος δημηγορεῖ· εἰ δὲ μὴ φιλαπεχθήμων ἦν, εἶπον ἂν καὶ πόσου. τὸν δὴ τοῦ φενακίζεσθαι χρόνον ὡς εἰς μικρότατον συνάγοντες σωφρο-
νεῖν ἔμοιγε δοκεῖτε. εἰ μὲν δή τι τῶν αὐτῶν ἔμελλον τοῖς
1446 ἄλλοις ἐρεῖν, οὐκ ἂν ᾤμην δεῖν λέγων ἐνοχλεῖν· νῦν δὲ συμ-
φέροντα μὲν ὑμῖν ἀκοῦσαι, παντάπασι δὲ ἀφεστηκότα τῶν
ὑπὸ τῶν πολλῶν προσδοκωμένων, οἴομαι λόγον ἔχειν. βρα-

χὺς δ' ἔσται [1] χρόνος. σκέψασθε δὲ ἀκούσαντες, κἂν ὑμῖν ἀρέσκῃ, χρήσασθε. καὶ βραχεῖαν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ δικαίαν ποιήσομαι τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου, καὶ οὐδὲ τὰ πάντα ἐρῶ. ἡγοῦμαι γὰρ ἐξαπατᾷν μὲν εἶναι βουλομένου, σκοπεῖν ὅντιν' ὑμᾶς τρόπον τοὺς ἀκούοντας καὶ τὰ τοῦ πράγματος δυσχερῆ τῷ λόγῳ συγκρύψηται, ἁπλῶς δὲ πεπεικότος αὑτὸν ὑμῖν προσφέρεσθαι τοῦτο πρῶτον εἶναι, εἰπεῖν πότερα ἐγνωκὼς παρελήλυθεν· ἵν', ἐὰν μὲν ἀκούσαντες τοῦτο τοὺς μετὰ ταῦτα λόγους [2] βούλησθε ἀκούειν, καὶ διδάσκῃ καὶ φράζῃ τὰ βέλτιστα αὑτῷ δοκοῦντα, ἂν δ' ἀποδοκιμάσητε, ἀπηλλαγμένος ᾖ, καὶ μήτε ὑμῖν ἐνοχλῇ μήτε αὑτὸν κόπτῃ. ἐγὼ δὲ τοῦτο πρῶτον ἐρῶ. ἐμοὶ δοκεῖ Μιτυληναίων ὁ δῆμος ἠδικῆσθαι, καὶ δίκην ὑμῖν ὑπὲρ αὐτοῦ προσήκειν λαβεῖν· καὶ, ὅπως λήψεσθε, ἔχω λέγειν, ἐπειδὰν, ὡς ἠδίκηνται, καὶ ὑμῖν προσήκει βοηθεῖν, ἐπιδείξω.

λς'.

Πρῶτον μὲν, οὐ πάνυ θαυμαστόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ μὴ ῥᾳδίους τοῖς συμβουλεύειν βουλομένοις εἶναι τοὺς λόγους. ὅταν γὰρ τὰ πράγματα ἔχῃ φαύλως, περὶ ὧν δεῖ σκοπεῖν, δυσχερεῖς ἀνάγκη περὶ αὐτῶν εἶναι καὶ τὰς συμβουλίας. εἰ μὲν οὖν ἐκ τοῦ μὴ ἐθέλειν ἀκούειν ἐλπὶς ταῦτα γενέσθαι βελτίω, τοῦτο χρὴ πράττειν· εἰ δὲ χείρω μὲν ἅπαντα, βέλτιον δ' οὐδὲν ἐκ τούτων γενήσεται, τί δεῖ, πρὸς τὸ φαυλότατον ἐλθεῖν ἐάσαντας, ἐκ πλείονος ἢ νῦν
καὶ χαλεπωτέρου σώζειν πειρᾶσθαι, ἐξὸν ἐκ τῶν παρόντων 1447
ἔτι καὶ νῦν ἐπανορθώσασθαι καὶ προαγαγεῖν ἐπὶ τὸ βέλτιον; τὸ μὲν οὖν ὀργίλως ὑμᾶς ἔχειν εἰκός ἐστι ταῦτα

[1] [χρόνος]

[2] βούλοισθε

leg. λόγος. AUGER.

Βραχὺς δ' ὁ χρόνος] S. τοῦ ἀκούειν. Quid si ὁ λόγος. WOLF.

Καὶ βραχεῖαν] Novum exordium. IDEM.

Καὶ οὐδὲ τὰ πάντα ἐρῶ] *Neque omnia dicam.* Suspecta mihi lectio est, sed nihil habeo melius. IDEM. Hæc quid hic significent non possum assequi; eam amplexus sum interpretationem quæ mihi visa fuit optima. AUGER.

Ὑμεῖς τρόπον τοὺς ἀκούοντας καὶ] Lego: ὑμᾶς τρόπον τοὺς ἀκούοντας προσάγηται καί. Omnino enim tale aliquod verbum deest. WOLF.

Συγκρύψητε] Lego συγκρύψηται. IDEM.

Πότερα] Hic non sumo adverbialiter, sed in neutro plurali accusativo. AUGER.

λς'. Πρῶτον μὲν] Novum exordium. WOLF.

Ἐλπὶς] F. post ἐλπὶς add. ἄν. AUGER.

Πρὸς τὸν] Τό. WOLF.

Χαλεπωτέρους] Χαλεπωτέρως, *difficilius.* IDEM.

Τὸ μὲν οὖν ὀργίλως ὑμᾶς] Particula οὖν

πάσχοντας· τὸ δὲ μὴ τοῖς αἰτίοις ἀλλὰ πᾶσιν ἐφεξῆς ὀργίζεσθαι, τοῦτο οὐκέτι εἰκὸς οὐδ' ὀρθῶς ἔχον ἐστίν. οἱ γὰρ μηδενὸς μὲν αἴτιοι τῶν παρεληλυθότων, τὰ δὲ λοιπὰ πῶς ἔσται βελτίω λέγειν ἔχοντες, χάριν, οὐκ ἀπέχθειαν, κομίσαιντ' ἂν δικαίως παρ' ὑμῶν· οὓς, ἐὰν ἀκαίρως δυσκολαίνητε, ὀκνεῖν ἀνίστασθαι ποιήσετε. καίτοι ἔγωγε οὐκ [1] ἀγνοῶ, ὅτι πολλάκις οὐ τοῖς αἰτίοις, ἀλλὰ τοῖς ἐμποδὼν οὖσι τοῖς ὀργιζομένοις, ἀηδές τι παθεῖν συνέβη· ὅμως δ' ἀνέστην συμβουλεύσων. πιστεύω γὰρ ἔγωγε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φλαύρου μὲν μηδενὸς αἴτιος ὢν εὑρεθήσεσθαι, βελτίω δ' ἑτέρων ὑμῖν ἔχειν συμβουλεῦσαι.

λζ'.

Τὰ μὲν γεγενημένα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοιαῦτα, οἷα πάντες ἀκηκόατε. δεῖ δ' ὑμᾶς μηδὲν [2] ἐκπεπληγμένους διακεῖσθαι, λογιζομένους, ὅτι πρὸς μὲν τὰ παρόντα ἀθύμως ἔχειν, οὔτε τοῖς πράγμασι συμφέρει, οὔθ' ὑμῶν ἄξιόν ἐστι· τὸ δὲ ταῦτ' ἐπανορθοῦν [3] αὐτοὺς ἡγεῖσθαι προσῆκον, καὶ τῆς ὑμετέρας δόξης ἄξιον ἂν φανείη. χρὴ δὲ τοὺς ὄντας, οἵοι φήσαιτ' ἂν ὑμεῖς εἶναι, ἐν τοῖς δεινοῖς ἑτέρων διαφέροντας φαίνεσθαι. ἐγὼ δὲ οὐδαμῶς μὲν ἂν ἠβουλόμην ταῦτα συμβῆναι τῇ πόλει, οὐδ' ἀτυχεῖν ὑμᾶς οὐδέν· εἰ δ' ἄρα ἔδει γενέσθαι, καί τι δαιμόνιον τοῦτ' [4] ἀπέκειτο, ὥσπερ πέπρακται, τὰ γεγενημένα λυσιτελεῖν οἴομαι. τὰ μὲν γὰρ τῆς τύχης ὀξείας
1448 ἔχει τὰς μεταβολὰς καὶ κοινὰς ἀμφοτέροις τὰς παρουσίας·
ἃ δ' ἂν δι' ἀνδρῶν κακίαν πραχθῇ, βεβαίους ποιεῖται ἥττας. οἴομαι μὲν οὖν, οὐδὲ τοὺς κεκρατηκότας ἀγνοεῖν, ὅτι, βουληθέντων ὑμῶν καὶ παροξυνθέντων τῷ γεγενημένῳ, οὐ πάνυ πω δῆλον πότερον εὐτύχημα ἢ καὶ τοὐναντίον αὐτοῖς ἐστὶ τὸ πεπραγμένον· εἰ δ' ἄρα ἐπῆρκε τὸ πρᾶγμα αὐτοὺς

[1] ἀγνοῶ * μὲν, ὅτι

[2] * ἐκπεπληγμένως

[3] * αὐτοῖς ἡ. π., καὶ * συμφέρον ἅμα καὶ τῆς ὑ. δ. ἄ. ἂν ὂν φανείη.

[4] * ἀπένειμεν

ablata, statuo hic novum exordium. IDEM. Addo οὖν, quod est in vulgatis, et jungo hoc exordium cum præcedente. AUGER.

Τῶν αἴτιοι τῶν] Prius τῶν delendum. WOLF.

λζ'. Τὸ δὲ ταῦτ' ἐπανορθοῦν αὐτοὺς, ἡγεῖσθαι προσῆκον, τῆς] Αὐτοὺς ἐπανορθοῦν, id est, ἵν' αὐτοὶ ἐπανορθῶτε. vel, τὸ δὲ ἐπανορθοῦν, αὐτοῖς ἡγεῖσθαι προσῆκον· τῆς etc. deleto v. 17. καὶ ante τῆς ὑμ. et v. 18. χρὴ δὲ τοὺς ὄντας, οἷοι φήσαιτ' ἄν. IDEM.

Καίτοι δαιμόνιον τοῦτ' ἀπέκειτο ὥσπερ πέπρακται] Sic lege et distingue: καίτοι δαιμόνιον τοῦτ' ἀπέκειτο· ὥσπερ etc. et *hoc fato quodam institerat.* quanquam pro ἀπέκειτο etiam ἐπέκειτο, *urgebat*, legi potest. IDEM.

θρασύνεσθαι, [1] ἐὰν τοῦτο πρὸς ὑμῶν ἤδη γίγνοιτο. ὅσῳ γὰρ
ἂν μᾶλλον καταφρονήσωσι, τοσούτῳ θᾶττον ἁμαρτή-
σονται.

λή.

Οὔ μοι δοκεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ ἧς οἴεσθε πό-
λεως νυνὶ μόνον βουλεύεσθαι, ἀλλὰ ὑπὲρ πασῶν τῶν συμ-
μαχίδων. ὅπως γὰρ ἂν περὶ ταύτης γνῶτε, πρὸς ταῦτ'
εἰκὸς ἀποβλέποντας τοὺς ἄλλους καὶ αὐτοὺς τῶν αὐτῶν
τεύξεσθαι νομίζειν. ὥςτε δεῖ καὶ τοῦ βελτίστου καὶ τῆς
ὑμετέρας αὐτῶν ἕνεκα δόξης σπουδάσαι, ὅπως ἅμα καὶ
συμφέροντα καὶ δίκαια φανήσεσθε βουλευόμενοι. ἡ μὲν οὖν
ἀρχὴ τῶν τοιούτων πραγμάτων [2] ἁπάντων ἐστὶ τῶν στρα-
τηγῶν· ὧν οἱ πλεῖστοι τῶν παρ' ὑμῶν ἐκπλεόντων οὐ τοὺς
ὑμετέρους φίλους, οὓς διὰ παντὸς τοῦ χρόνου τῶν αὐτῶν
κινδύνων μετεσχηκότας παρειλήφασι, θεραπεύειν τούτους
οἴονται δεῖν, ἀλλὰ καὶ ἰδίους φίλους ἕκαστος ἑαυτῷ κατα-
σκευάσας, ὑμᾶς ἀξιοῖ τοὺς αὐτῶν κόλακας καὶ ὑμετέρους
ἡγεῖσθαι φίλους· οὗ πᾶν ἐστὶ τοὐναντίον. οὔτε γὰρ ἐχθρο-
τέρους, οὔτ' [3] ἀναγκαίους μᾶλλον ἐχθροὺς ἂν τούτων εὕ-
ροιτε. ὅσῳ γὰρ πλείω παρακρουόμενοι πλεονεκτοῦσι, τοσ-
ούτῳ πλέον ὄφλειν ἡγοῦνται δίκην [4] δοῦναι. οὐδεὶς δ' ἂν
γένοιτο εὔνους τούτοις, ὑφ' ὧν ἄν τι κακὸν πείσεσθαι προσ- 1449
δοκᾷ. τοῦ μὲν οὖν κατηγορεῖν ἴσως οὐχ ὁ παρὼν καιρός·
ἃ δ' ἡγοῦμαι συμφέρειν ὑμῖν, ταῦτα συμβουλεύσω.

λθ'.

Οὐδένα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν πάντων ὑμῶν οὕτως

[1] κἂν [2] * ἀπ' αὐτῶν ἐστὶ [3] ἀναγκαιοτέρους [4] [δοῦναι]

Ἐὰν τοῦτο πρὸς] Κἂν τοῦτο legendum: *etiam hoc a vobis fuerit*, id est, *profuerit vobis*. IDEM.

λή. Καὶ τοὺς τῶν αὐτῶν] Καὶ ἑαυτοὺς τῶν αὐτῶν lege. IDEM.

Ἐβουλευόμενοι] Βουλευόμενοι, aut certe βεβουλευμένοι. IDEM.

Πραγμάτων, ἁπάντων] Lego πραγμάτων ἀπάντων, ἐστί. *Atque harum rerum omnium caput sunt duces, quorum plerique ex his, qui classe hinc solvunt*. IDEM.

Τοὺς ὑμετέρους φίλους, οὓς etc. τούτοις οἴονται] Τούτους per pleonasmum accedit. IDEM.

Τοὺς αὐτῶν] Malim αὐτοῦ, quanquam propter nomen ἕκαστος etiam αὐτῶν legi potest. IDEM.

Ἐχθροτέρους] Sequitur v. eod. μᾶλλον ἐχθρούς. tolerari potest hæc lectio: *Neque enim inimiciores, neque quos vobis magis inimicos esse necesse sit, invenietis*. Ut hæc sit sententia: Et inimici sunt vobis, et necessario sunt inimici, S. οἱ στρατηγοί. Sic et Philippum necessario Atheniensibus inimicum esse, alibi dicit. Si igitur ipsi duces inimici sunt, eorum assentatores amici qui sunt habendi? Sed pro ἐχθροτέρους fieri potest, ut aliud nomen scriptum a Demosthene fuerit. IDEM.

λθ'.] Cujus initium est: οὐδένα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. IDEM.

οἴομαι κακόνουν εἶναι τῇ πόλει, ὥςτε μὴ χαλεπῶς φέρειν,
μηδὲ λυπεῖσθαι τοῖς γεγενημένοις. εἰ μὲν τοίνυν ἀγανα-
κτοῦντας ἦν ἄπρακτόν τι ποιῆσαι τούτων, τοῦτ' ἂν ἔγωγε
παρῄνουν ὑμῖν ἅπασιν· ἐπειδὴ δὲ ταῦτα μὲν οὐκ ἂν ἄλλως
ἔχοι, δεῖ δ' ὑπὲρ τῶν λοιπῶν προνοηθῆναι, ὅπως μὴ ταὐτὰ
πείσεσθε, ὥςπερ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, [1] νῦν γεγενημένων
ἀγανακτεῖτε, οὕτω χρὴ σπουδάσαι ὑπὲρ τοῦ μὴ πάλιν
ταῦτα συμβῆναι, καὶ νομίζειν μηδένα ἔχειν λόγον εἰπεῖν
τῶν συμβουλευόντων τοιοῦτον, ὃς δυνήσεται σῶσαι τὰ παρ-
όντα μηδενὸς ὑμῶν μηδὲν συναραμένου. οὐ γὰρ ἂν λόγος,
ἀλλὰ [2] θεὸς ὁ τοιοῦτος εἴη. ἡ μὲν οὖν ἀρχὴ τοῦ ταῦθ' οὕ-
τως ἔχειν ἐκεῖθεν ἤρτηται, ἐκ τοῦ τῆς παραχρῆμα πρὸς
ὑμᾶς ἕνεκα χάριτος ἐνίους τῶν λεγόντων ἐνταυθοῖ δημηγο-
ρεῖν, ὡς οὔτε εἰσφέρειν οὔτε στρατεύεσθαι δεῖ, πάντα δὲ
αὐτόματ' ἔσται. ἔδει μὲν οὖν ταῦθ' ὑπ' ἄλλου τινὸς ἐξε-
λέγχεσθαι μετὰ τοῦ λυσιτελοῦντος ἐλέγχου τῇ πόλει· δοκεῖ
δέ μοι τρόπον τινὰ καὶ νῦν ἀμείνων ἡ τύχη περὶ ὑμᾶς τῶν
ἐφεστηκότων εἶναι. τὸ μὲν γὰρ ἕκαστα ἀπόλλυσθαι τῆς
τῶν ἐπιμελουμένων κακίας σημεῖον προσήκει ποιεῖσθαι· τὸ
δὲ μὴ πάλαι πάντ' ἀπολωλέναι τῆς ὑμετέρας τύχης εὐερ-
γέτημ' ἔγωγε κρίνω. ἐν ᾧ τοίνυν ἡ τύχη διαλείπει καὶ τοὺς
1450 ἐχθροὺς ἀνέχει, τῶν λοιπῶν ἐπιμελήθητε· εἰ δὲ μὴ, σκο-
πεῖτε, ὅπως μὴ ἅμα τοὺς ἐφεστῶτας ἑκάστοις ὑμεῖς κρί-
νετε, καὶ τὰ πράγμαθ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κλινεῖ.
οὐ γὰρ ἔσθ', ὅπως ταῦτ' ἄνευ μεγάλου τινὸς στήσεται,
μηδενὸς ἀντιλαμβανομένου.

μ'.

Οὐδέν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο ἄλογον, τοὺς ἀεὶ

[1] περὶ τῶν νῦν γεγ. [2] θεός τις ὁ

Ἀθηναῖοι. IDEM.

Ὅπως μὴ ταῦτα] Lego ταὐτά. IDEM.

Πείσησθε] Hic finitur periodi πρότασις. IDEM.

Νῦν γεγενημένων] Lego ὑπὲρ τῶν νῦν, vel, νῦν ὑπὲρ τῶν. IDEM.

Τοῦ ταῦθ' οὕτως ἔχειν] Τοῦ λυπεῖσθαι ἡμᾶς τοῖς γεγενημένοις. quædam huc translata sunt e prima Olynthiaca, et oratione Chersonesitana. IDEM.

Τοὺς ἐχθροὺς ἀνέχει] *Nobis desertis inimicos evehit*. IDEM.

Ἄνευ μεγάλου τινὸς στήσεται] S. κακοῦ. *Fieri nequit, ut hæc sine magno malo consistant*, id est, profecto in magnum aliquod malum erumpent. Sententia eadem exstat 4. Philipp. IDEM. Subaudi κράτους, vel aliud quid simile. AUGER.

μ'. Οὐδέν ἐστιν, ὦ ἄνδρες] Videtur novum exordium. aut certe legendum οὐδὲν δ' ἐστίν.

καὶ συνεχῶς ὑπὲρ τῶν ὀλιγαρχιῶν πολιτευομένους, καὶ νῦν ταῦτα ποιοῦντας ἐξελέγχεσθαι· ἀλλ' ἐκεῖνο μᾶλλον ἄν τις εἰκότως θαυμάσαι, τὸ τοὺς εἰδότας ὑμᾶς ταῦτα πολλάκις ἥδιον τούτων ἀκούειν, ἢ τῶν ὑπὲρ ὑμῶν λεγόντων. ἴσως μὲν οὖν ὥσπερ οὐδ' ἰδίᾳ ῥᾴδιόν ἐστιν ἅπαντ' ὀρθῶς πράττειν, οὕτως οὐδὲ κοινῇ· ἀλλ' οὐ δὴ τὰ μέγιστά γε χρὴ παρορᾶν. τὰ μὲν οὖν ἄλλα πάντ' ἐστὶν ἐλάττω· ὅταν δ' ὑπὲρ πολιτείας καὶ σφαγῶν καὶ δήμου καταλύσεως εὐχερῶς ἀκούητε, πῶς οὐκ ἔξω χρὴ τοῦ φρονεῖν ὑμᾶς αὐτοὺς ἡγεῖσθαι; οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι, τοῖς ἑτέρων παραδείγμασι χρώμενοι, μᾶλλον εὐλαβεῖς αὐτοὶ γίγνονται· ὑμεῖς δὲ, οὐδὲ τὰ τοῖς ἄλλοις συμβαίνοντα ἀκούοντες φοβηθῆναι δύνασθε, ἀλλ' ἃ τοὺς ἰδίᾳ περιμένοντας ἀβελτέρους νομίζετε, ταῦτ' αὐτοὶ δημοσίᾳ μοι δοκεῖτε ἀναμένειν παθόντες αἰσθέσθαι.

μά.

Οὐδεὶς πώποτε ἴσως ὑμῶν ἐζήτησεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τί δήποτε οἱ κακῶς πράττοντες ἄμεινον περὶ τῶν πραγμάτων τῶν εὖ πραττόντων βουλεύονται. ἔστι δ' οὐχ ἑτέρωθέν ποθεν τοῦτο γιγνόμενον, ἀλλ', ὅτι συμβαίνει τοῖς μὲν μήτε φοβεῖσθαι μηδὲν, μήθ' ἅ τις ἂν λέγοι δεινὰ προσήκονθ' αὐτοῖς ἡγεῖσθαι· τοὺς δὲ πλησίον ὄντας τῶν ἁμαρτημάτων, ὅταν εἰς τὸ κακῶς πράττειν ἀφίκωνται, 1451
σώφρονας πρὸς τὰ λοιπὰ καὶ μετρίους παρέχει. σπουδαίων τοίνυν ἐστὶν ἀνθρώπων, ὅταν βελτίστῃ τῇ παρούσῃ τύχῃ χρῶνται, τότε πλείω τὴν σπουδὴν πρὸς τὸ σωφρονεῖν ἔχειν. οὐδὲν γὰρ οὔτε φυλαττομένοις οὕτω δεινὸν ὥστ' ἀφύλακτον εἶναι, οὔτε ὀλιγωροῦσιν ἀπροσδόκητον παθεῖν. λέγω δὲ ταῦτα, οὐχ ἵνα τηνάλλως ὑμᾶς δεδίττωμαι, ἀλλ' ἵνα μὴ διὰ τὴν παροῦσαν εὐπραξίαν, ἃ γένοιτ' ἂν, εἰ μὴ προνοήσησθε τῶν πραγμάτων, δεινὰ, ἀκούοντες καταφρονῆτε,

Wolf.

Ἀναμένειν παθόντες αἰσθέσθαι] *Exspectare, dum vestropte malo sentiatis.* Idem. Post ἀναμένειν forte legendum: καὶ πλὴν εἰ μὴ παθόντες αἰσθήσεσθε. Auger.

Ἐζήτησεν] Παρὰ τὸ ἐξαιτέω. Legendum ἐζήτησεν. Wolf.

μά. Ἀλλ' ὅτι] Fortassis ἢ ὅτι. Idem.

Τοὺς δὲ πλησίον] *Eos vero, qui prope peccata sunt,* id est, *qui animadvertunt errata sua.* sic intelligere malo, quam, *qui nuper deliquerunt.* aut forte ἀτυχημάτων pro ἁμαρτημάτων legendum: *qui non ita pridem cladem acceperunt.* Idem.

Σώφρονας — παρέχει] S. τὸ κακῶς πράττειν. *Ille ipse malorum sensus sobrios et moderatos eos facit.* Simile est exordium Areopagitici Isocratis. Idem.

ἀλλ' ἄνευ τοῦ παθεῖν, ὥςπερ ἐστὶ προσῆκον, φάσκοντάς γε μηδένων ἀπολείπεσθαι τῷ σωφρονεῖν, φυλάξησθε.

μβ'.

Οὐχὶ τὸν αὐτὸν εἶναι καιρὸν ὑπείληφα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦ χαρίζεσθαι καὶ τοῦ τὰ δοκοῦντά μοι βέλτιστα παραινεῖν. πολλάκις γὰρ ὁρῶ τὸ χαρίζεσθαί τι παρὰ γνώμην, πλείονα ἀπέχθειαν ἐνεγκὸν, τοῦ τὸ πρῶτον ἐναντιωθῆναι. εἰ μὲν οὖν ἅπαντες ἐγινώσκετε ταὐτὰ, οὔτ' ἂν ἐμοὶ τὰ δέοντα ἐδοκεῖτε προαιρεῖσθαι, [1]οὔτ' ἂν παρῆλθον, περίεργον ἡγούμενος τοῖς ἀφ' αὑτῶν ἃ χρὴ ποιοῦσι λέγειν, [2]ὅταν ᾖ τοὐναντίον. μᾶλλον γὰρ ἂν ἡγησάμην ἕνα ὄντα ἐμαυτὸν ἀγνοεῖν τὰ κράτιστα, ἢ πάντας ὑμᾶς. ἐπειδὴ δὲ ὁρῶ τινὰς ὑμῶν ταὐτὰ μὲν γιγνώσκοντας ἐμοὶ, τἀναντία δ' [3]ἄλλοις, πειράσομαι μετὰ τούτων τοὺς ἑτέρους πεῖσαι. εἰ μὲν οὖν οἰήσεσθε δεῖν μὴ ἐθέλειν ἀκούειν, οὐκ ὀρθῶς ποιήσετε· ἂν δ' ἀκούσητε σιωπῇ καὶ τοῦθ' ὑπομείνητε, δυοῖν ἀγαθοῖν θάτερον ὑμῖν ὑπάρξει. ἢ γὰρ πεισθήσεσθε, ἄν τι δοκῶμεν λέγειν συμφέρον, ἢ βεβαιό-
1452 τερον περὶ ὧν ἐγνώκατε ἔσεσθε πεπεισμένοι. ἂν γὰρ, [4][ἐπὶ] οἷς τι διαμαρτάνειν οἰόμεθ' ἡμεῖς ὑμᾶς, ταῦτα μηδενὸς ἄξια φανῇ, μετ' ἐλέγχου τὰ δεδογμένα νῦν ὑμεῖς ἔσεσθ' ᾑρημένοι.

[1] * Desunt οὔτ' ἄν. [2] οὔτ' ἂν ἦν τοὐναντίον. [3] * ἄλλους [4] Deest ἐπί.

μβ'. Πολλάκις γὰρ] Pro γὰρ pono δὲ, nam γὰρ totum sensum interturbare videtur. Auger.

Ταῦτα, οὔτ' ἂν ἐμοὶ τὰ δέοντα ἐδοκεῖτε] Lego ταὐτά. *Si in eadem sententia essetis omnes.* Sed τὸ ὅταν ᾖ τοὐναντίον, *cum contrarium fuerit*, vel, *si contra res sese haberet*, quo referendum sit, quidve sibi velit, nescio. Totus hic locus confusione interpunctionum obscuratus, sic distinguendus videtur: εἰ μὲν οὖν ἅπαντες ἐγινώσκετε ταὐτά. οὔτ' ἂν (pro ἐὰν) ἐμοὶ τὰ δέοντα ἐδοκεῖτε προαιρεῖσθαι, οὐκ (pro οὔτ') ἂν παρῆλθον. περίεργον ἡγούμενος, τοῖς ἀφ' αὑτῶν, ἃ χρὴ, ποιοῦσι, λέγειν. οὐθ' ὅταν ἦν τοὐναντίον, id est, κἂν μὴ τὰ δέοντα ἐδοκεῖτέ μοι προαιρεῖσθαι, vel addenda negatio, οὔτ' ὅταν μὴ, S. τὰ δέοντα προαιρεῖσθαι. Hanc lectionem retinebo tantisper, dum melior offeretur. Nec etiam ita sum (cognita præsertim librariorum incuria et imperitia, sæpe etiam temeritate ac petulantia) religiosus, (quanquam licentiam interpretum minime probo) quin audendum potius aliquid existimem, (admonito lectore tamen imprimis) quam ea vertere, quæ perversa esse omnibus appareat, quæque a nemine intelligi possint. Wolf. Hunc locum penitus elucidavi in interpretatione mea. Auger.

Μετὰ τούτων] S. τῶν ταὐτὰ ἐμοὶ γιγνωσκόντων, *cum his, qui mecum faciunt.* Wolf.

Τοὺς ἑτέρους] *Diversum sentientes.* Idem.

Δοκῶ μὲν] Legendum uno verbo δοκῶμεν, Scil. ἐγώ τε καὶ οἱ ἐμοὶ σύμψηφοι. Postea v. 19. post ἔσεσθε πεπεισμένοι colon ponendum, et, ἂν ἐφ' οἷς τι. Nisi malis, ἂν γὰρ ἐφ' οἷς, novam ordiri periodum. Alioqui legendum. v. pen. φανῇ· καὶ μετ' ἐλέγχου. Est autem μετ' ἐλέγχου δεδογμένον, *consilium non fortuitum ac temerarium, sed nixum suis rationibus, et munitum.* Sic apud Isocratem in Panathenaico: τὰ μὴ μετ' ἐλέγχου εἰρημένα sunt *verba temere fusa, nullis fulta probationi-*

μγ΄.

Βουλοίμην ἂν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ ὧν εὐδοκίμηκε λέγων παρ' ὑμῖν ὁ δεῖνα, ἐπὶ τῶν ἔργων τῶν πραττομένων ἴσον αὐτῷ τὸν ἔπαινον γενέσθαι. οὔτε γὰρ τούτῳ κακόνους εἰμὶ, μὰ τοὺς θεοὺς, ὑμῖν τε ἀγαθὸν βούλομαι ἂν γενέσθαι. ἀλλ' ὁρᾶτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ κεχωρισμένον ᾖ, λόγον εἰπεῖν εὖ καὶ προελέσθαι πράγματα συμφέροντα· καὶ τὸ μὲν ῥήτορος ἔργον ᾖ, τὸ δὲ νοῦν ἔχοντος ἀνθρώπου. ὑμεῖς τοίνυν οἱ πολλοὶ, καὶ μάλισθ' οἱ πρεσβύτατοι, λέγειν μὲν οὐκ ὀφείλετε ὁμοίως δύνασθαι τοῖς δεινοτάτοις — τῶν γὰρ εἰθισμένων τοῦτο τὸ πρᾶγμα —· νοῦν δ' ἔχειν ὀφείλετε ὁμοίως, καὶ μᾶλλον τούτων — αἱ γὰρ ἐμπειρίαι, καὶ τὸ πολλὰ ἑωρακέναι, τοῦτ' ἐμποιοῦσι —. μὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φανῆτε ἀγνοοῦντες ἐν τῷ παρόντι νῦν, ὅτι αἱ διὰ τῶν λόγων ἀνδρίαι καὶ θρασύτητες, ἐὰν μὴ μεθ' ὑπαρχούσης ὦσι παρασκευῆς καὶ ῥώμης, ἀκοῦσαι μὲν εἰσὶν ἡδεῖαι, πράττειν δ' ἐπικίνδυνοι. αὐτίκα γὰρ, τὸ μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς ἀδικοῦσιν, ὁρᾶτε ὡς καλὸν τὸ ῥῆμα. ἀποβλέψατε δὴ πρῶτον πρὸς τὸ ἔργον αὐτό. δεῖ κρατῆσαι μαχομένους τῶν ἐχθρῶν τοὺς τὴν τοῦ ῥήματος τούτου σεμνότητα ἔργῳ ληψομένους. εἰπεῖν μὲν γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντα πέφυκε ῥᾴδιον, πρᾶξαι δ' οὐχ ἅπαντα· οὐ γὰρ ἴσος πόνος καὶ ἱδρὼς πρό τε τοῦ λέγειν καὶ πρὸ τοῦ πράττειν
ἐστίν. ἐγὼ δ' οὐ χείρους ὑμᾶς ἡγοῦμαι φύσει Θηβαίων — καὶ 1453

bus. Idem. M. ἂν γὰρ ἐφ' οἷς, post φανῇ virgula. Auger.

μγ΄. Ὑμῖν τε ἀγαθὸν βούλομαι ἂν γενέσθαι] M. ὑμῖν τε ἀγαθὰ βουλοίμην ἂν γενέσθαι. Wolf.

Μὴ κεχωρισμένον ᾖ] *Ne separatum sit*: id est, ne non simul et salutaria dici, et jucunda possint. λόγον εἰπεῖν εὖ est *diserta oratio, quæ vulgo tum maxime probatur, cum assentatur*. Separat igitur hic Demosthenes eloquentiam a sapientia, et quidem, si vera fateri volumus, nihil prohibet, quo minus etiam falsa et perniciosa ita fucentur, ut hominibus inertibus et imperitis, non audientibus modo, sed ipsis etiam dicentibus, sane quam egregia videantur. Stultis enim et improbis non minus suppetunt suæ rationes commentitiæ atque falsæ, quam sapientibus et bonis viris veræ atque firmæ. Nam et Cicerone auctore 2. de divinatione, 'Paucis est bona ratio, mala plurimis.' Idem.

Τῶν γὰρ εἰθισμένων] S. λέγειν. *Eorum id munus est, qui usu dicendi exercitati sunt.* Idem.

Τοῦτ' ἐμποιοῦσι] S. τὸ νοῦν ἔχειν. *Prudentiam parit experientia et multa vidisse.* pro quo ego posui, *multarumque rerum usus*, quod sententiæ per hanc libertatem nihil decedat, et oratio sit Latinior. Idem.

Ἐν τῷ παρόντι νῦν] Videtur pleonasmus. Idem.

Τοῦ ῥήματος τούτου] S. τοῦ μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς ἀδικοῦσι. Idem.

Πρό τε τοῦ λέγειν] *Ante orationem et ante rerum administrationem*, id est, orationes et res ipsæ non pari labore constant.

γὰρ ἂν μαινοίμην — ἀλλ' ἀπαρασκευοτέρους. φημὶ δὴ δεῖν τοῦ παρασκευάζεσθαι νῦν ποιεῖσθαι τὴν ἀρχὴν, ἐπειδὴ τέως ἠμελεῖτε τοῦ διαγωνίζεσθαι. οὐ γὰρ ἀντιλέγω τὸ ὅλον, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ τρόπου τῆς ἐγχειρήσεως ἐναντιοῦμαι.

μδ΄.

Ὅσην μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πεποίηνται σπουδὴν οἱ πρέσβεις κατηγορῆσαι τῆς πόλεως ἡμῶν, ἅπαντες ἑωράκατε. πλὴν γὰρ οὐκ ἔχω τίνος εἴπω, τἆλλα πάντα ὑμῖν ἀναθεῖναι πεπείρανται. εἰ μὲν οὖν ἦσαν αὐτῶν ἀληθεῖς αἱ κατηγορίαι, χάριν γε εἴχετε εἰκότως ἂν, εἰ πρὸς ὑμᾶς οὕτως ὑμῶν κατηγόρουν καὶ μὴ πρὸς ἄλλους· ἐπειδὴ δὲ, διαστρέψαντες τἀληθῆ, καὶ τὰ μὲν παραβαίνοντες ἀφ' ὧν ἂν μεγάλους ἐπαίνους κομίσαισθε δικαίως, τὰ δ' αἰτιασάμενοι ψευδῆ καὶ οὐ προσῆκονθ' ὑμῖν, κέχρηνται τῷ λόγῳ, πονηροὺς δίκαιον αὐτοὺς, ἐπειδὰν ἐξελεγχθῶσι ταῦτα πεποιηκότες, νομίζειν. εἰ γὰρ ῥήτορες δεινοὶ μᾶλλον εἶναι δοκεῖν ἢ μετ' ἀληθείας ἐπιεικεῖς ἄνθρωποι νομίζεσθαι προείλοντο, οὐδ' αὐτοὶ καλοκαγαθίας ἂν, ὡς ἔοικεν, ἀμφισβητοῖεν. ἔστι μὲν οὖν χαλεπὸν τὸ παρ' ὑμῖν ὑπὲρ ὑμῶν ἐροῦντα ἀνεστηκέναι, ὥσπερ ῥᾴδιον τὸ καθ' ὑμῶν. ἐγὼ γὰρ, μὰ τὴν Ἀθηνᾶν, οὐδένας τῶν ἄλλων ἀνθρώπων οὕτως οἶμαι τὰ [1][μὴ] προσόντα αὐτοῖς ἀκοῦσαι νουθετουμένους, ὡς ὑμεῖς τὰ μὴ προσόντα, κακῶς ἀκούοντες. οὐ μὴν οὐδὲ τούτους θρασέως ἂν οὕτως ἡγοῦμαι ψεύδεσθαι, εἰ μὴ συνῄδεσαν ταῦτα, καὶ πρόδηλον ἦν, ὅτι δεινότατοι πάντων

[1] Deest μή.

Idem.

Ἐπειδὴ τέως ἠμελεῖτε τοῦ διαγωνίζεσθαι] *Quoniam cum id factum oportuit, prælium committere neglexistis.* τέως exponit Hesychius ἕως, *donec*, μέχρι, *usque*, πρὸς τὸ παρὸν, *in præsentia*, vel *hactenus*, ὅμως, *tamen*, τότε καὶ τηνικαῦτα, *tunc*, ἐν τοιούτῳ, *tali statu rerum*, vel *tali tempore, interea*, πρότερον, *prius*. Idem.

μδ΄. Ὅσην μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι] Novum hoc exordium est. Idem.

Πλὴν γὰρ οὐκ ἔχω τίνος εἴπω, τἆλλα πάντα] *Excepto enim uno nescio quo, cætera vobis omnia accepta referre studuerunt. Præter enim* (scilicet, unum quiddam) *non habeo, quod dicam* (id est, nescio quid) *cætera*, etc. est Græca brevitas. Idem.

Ἔχετε εἰκότως] Εἴχετε legendum. Idem.

Παραβαίνοντες] Malim ὑπερβαίνοντες, *prætereuntes*: nam illud de violatione fœderum legumque sæpius usurpatur. Idem.

Τὰ μὴ προσόντα αὐτοῖς] Malim τὰ προσόντα αὐτοῖς. *Alii, dum admonentur, vera sua probra tam æquis animis non accipiunt, quam vos ea, quæ falso in vos congeruntur.* Hanc lectionem in vertendo sum secutus. Quæ si displicet, τὰ μὴ προσόντα exponas licet, *aliena delicta, quæ inter admonendum exempli gratia proponantur.* Sed φάρμακον hoc σοφώτερον, ἢ ἀληθέστερον, εἶναι mihi

ὑμεῖς ἐστὲ ἀκούειν, ὅ τι ἂν τις καθ' ὑμῶν λέγῃ. εἰ μὲν οὖν
ταύτης τῆς εὐηθείας δίκην ὑμᾶς δεῖ διδόναι, λόγους οὐ 1454
προσήκοντας κατὰ τῆς πόλεως ἀκούειν τοῦτ' ἂν εἴη. εἰ δ'
ὑπὲρ τῶν ἀληθῶν εἴ τι δίκαιον ῥητέον, ἐπὶ τοῦτ' ἐγὼ παρ-
ελήλυθα, πιστεύων οὐκ αὐτὸς ἀξίως τῶν ὑμῖν πεπρα-
γμένων εἰπεῖν δυνήσεσθαι, ἀλλὰ τὰ πράγματα, ὅπως ἂν
τις εἴπῃ, δίκαια φανεῖσθαι. βουλοίμην δ' ἂν ὑμᾶς, ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, ἴσους ἀκροατὰς ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν γενέσθαι,
καὶ μὴ τῷ προσῆχθαι τοὺς λόγους ἐπαινέσαι τοὺς τούτων
φιλονεικεῖν. οὐ γὰρ ἂν ὑμετέραν κακίαν οὐδεὶς ἔτι κρίναι, εἰ
λέγοντός τινος εὖ παρεκρούσθητε· ἀλλὰ τῶν ἐπὶ τούτῳ
σπουδὴν ποιησαμένων, ὅπως ὑμᾶς ἐξαπατήσωσιν.

με'.

Οἶμαι πάντας ἂν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φῆσαι, ἃ βέλτιστα ἕκαστος ἡγεῖται τῇ πόλει, βούλεσθαι ταῦτα πραχθῆναι. συμβαίνει δέ γε μὴ κατὰ ταὐτὸ κεκρίσθαι παρὰ πᾶσι τὸ βέλτιστον. οὐ γὰρ ἂν ὑμῶν οἱ μὲν λέγειν, οἱ δὲ μὴ λέγειν, ἐκέλευον. πρὸς μὲν τοίνυν τοὺς ὑπειληφότας ταὐτὰ συμφέρειν, οὐδενὸς δεῖ λόγου τῷ μέλλοντι λέγειν —

videtur. Idem.

Δεινότατοι ἀκούειν] *Facillime audire*, id est, minime ægre ferre, æquissimis animis accipere. δεινότατοι ἐστὲ pro μάλιστα δύνασθε καὶ εἴθισθε. Sed plura de hoc verbo in parænesi Isocratis diximus. Idem.

Τοῦτ' ἂν εἴη] S. δίκην διδόναι, *facilitatis nostræ supplicium id fuerit, audire probra nostræ civitatis.* Idem.

Εἴ τι δίκαιον] *Si quid æquum sit*, id est, ea, quæ æqua sint. Idem.

Βουλοίμην δ' ἂν] Hæc periodus non male cum superioribus cohæret: sed cum sequentia nihil ad rem facere videantur, omissa particula δ' novum exordium statuo. Idem.

Προσῆχθαι τοὺς λόγους ἐπαινέσαι τούτων] Lego προῆχθαι τοὺς λόγους ἐπαινέσαι, περὶ τούτων. *Vellem, vos non propterea, quod impulsi estis ad orationes laudandas, de eis inter vos litigare:* scilicet, qui orator omnium optime disseruerit. Sed et illa retineri lectio potest: τοὺς λόγους ἐπαινέσαι τούτων, φιλονεικεῖν, ut τοὺς λόγους τούτων, S. τῶν εἰπόντων, conjungantur, verbo φιλονεικεῖν absolute posito. *Notatur vulgi stultitia, verba magis in audiendis consiliis, quam rem ipsam intuentis:* id quod etiam Solon hoc disticho Atheniensibus exprobrat,

Εἰς γὰρ γλῶσσαν ὁρᾶτε καὶ εἰς ἔπος αἰόλον ἀνδρὸς,
Εἰς ἔργον δ' οὐδὲν γιγνόμενον βλέπετε.

Callida verba viri linguæque volubile plectrum
Respicitis: sed res vos minus ipsa movet. Idem.

Lego et distinguo: καὶ μὴ τῷ προῆχθαι τοὺς λόγους ἐπαινέσαι τοὺς τούτων, φιλονεικεῖν, *et non studiose contendere, quia eo adducti estis ut laudaretis verba istorum*, sc. legatorum de quibus initio agitur. Auger.

με'. Μὴ κατ' αὐτὸ] F. κατὰ ταὐτὸ, *eodem modo.* Similis sententia est Isocratis in oratione de pace, ubi ταῖς δόξαις διαφέρειν ἀλλήλων, nihil aliud est, quam μὴ κατὰ ταὐτὸ κεκρίσθαι παρὰ πᾶσι τὸ βέλτιστον. κατ' αὐτὸ, per se, ἀντὶ τοῦ, καθ' αὑτό. Wolf.

Τοὺς ὑπειληφότας συμφέρειν] S. λέγειν, *esse operæ pretium, ut sententiæ dicantur.* Idem. L. ταὐτὰ, *eadem quæ is qui concionatur.* Auger.

πεπεισμένοι γὰρ ὑπάρχουσι —· πρὸς δὲ τοὺς τἀναντία
συμφέρειν ἡγουμένους, βραχέα εἰπεῖν βούλομαι. μὴ θέλουσι
μὲν οὖν ἀκούειν οὐκ ἔνι δήπου μαθεῖν, οὐδὲν μᾶλλον ἢ σιω-
πῶσι μηδενὸς λέγοντος· ἀκούσασι δὲ δυοῖν ἀγαθοῖν οὐκ ἔνι
θατέρου διαμαρτεῖν. ἢ γὰρ πεισθέντες πάντες καὶ ταὐτὰ
ἐγνωκότες κοινότερον βουλεύσεσθε — οὗ μεῖζον εἰς τὰ
παρόντα οὐδὲν ἂν γένοιτο ἀγαθόν —· ἢ μὴ δυνηθέντος τοῦ
λέγοντος διδάξαι βεβαιότερον τοῖς ἐγνωσμένοις πιστεύσετε.
χωρὶς δὲ τούτων οὐδὲ καλὴν ὑποψίαν ἔχει, ἥκειν μὲν εἰς
1455 τὴν ἐκκλησίαν ὡς ἐκ τῶν ῥηθησομένων τὸ κράτιστον
ἑλέσθαι δέον· φανῆναι δὲ, πρὶν ἐκ τῶν λόγων δοκιμάσαι,
παρ' ὑμῖν αὐτοῖς τι πεπεισμένους, καὶ τοῦθ' οὕτως ἰσχυρὸν,
ὥστε μηδ' ἐθέλειν παρὰ ταῦτ' ἀκούειν.

μς'.

Ἴσως ὀχληρὸς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τισὶν ὑμῶν εἶναι δοκῶ, πολλάκις λέγων περὶ τῶν αὐτῶν ἀεί· ἀλλ', ἐὰν ὀρθῶς σκοπῆτε, οὐκ ἐγὼ φανήσομαι τούτου δίκαιος ὢν ἔχειν τὴν αἰτίαν, ἀλλ' οἱ μὴ πειθόμενοι τοῖς ὑμετέροις ψηφίσμασιν. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι τὸ πρῶτον ἐποίησαν ἃ ὑμεῖς προσετάξατε, οὐδὲν ἂν τὸ δεύτερον ἡμᾶς ἔδει λέγειν, οὐδ' εἰ τὸ δεύτερον, αὖθις· νῦν δ', ὅσῳ πλεονάκις τὰ προσήκονθ' ὑμῖν ὑμεῖς ἐψηφίσασθε, τοσούτῳ μοι δοκοῦσιν ἧττον ἐκεῖνοι παρεσκευάσθαι ποιεῖν. πρότερον μὲν οὖν ἔγωγε, μὰ τοὺς θεοὺς, οὐκ ᾔδειν πρὸς τί ποτ' εἴη τοῦτ' εἰρημένον, ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι· νῦν δὲ, κἂν ἄλλον μοι δοκῶ διδάξαι. οἱ γὰρ ἄρχοντες, ἤ τινες αὐτῶν, ἵνα μὴ πάντας λέγω, τῶν μὲν ὑμετέρων ψηφισμάτων ἀλλ' οὐδὲ τὸ μικρότατον φροντίζουσιν,

Παράντα, δυνηθέντας] Lego παρόντα, δυνηθέντος. Wolf.

Παρ' ὑμῖν αὐτοῖς τι πεπεισμένους] Sic legendum, non πεπειρασμένους, *apud vosipsos aliquid persuasum habere: sententiam domo vobiscum attulisse.* Idem.

μς'. Ἀλλ' οἱ μὴ πειθόμενοι] Sic et Euripides festive admodum τῆς μισογυνείας crimen in Hippolyto coronifero eludit. Idem.

Τοῖς ἡμετέροις] Ὑμετέροις, *vestris*, legendum. sequitur enim ἃ ὑμεῖς προσετάξατε. Idem.

Οὐδ', εἰ τὸ δεύτερον, αὖθις] *Neque, si secundo fecissent, rursus*, id est, tertio, fuisset opus verba facere. Idem.

Τὰ προσήκονθ' ὑμῖν] F. ἡμῖν. *ea, quæ nos decent.* quanquam utrumque abesse posset. Idem.

Ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι] Citantur et in oratione περὶ Στεφάνου Sophoclis in hanc sententiam elegantes versiculi, quos in ipso auctore studiosi requirant. Idem.

Ἀλλ' οὐδὲ τὸ μικρότατον] Τὸ ἀλλ' redundare puto. Idem.

ὅπως δὲ λήψονται. εἰ μὲν οὖν ἐνῆν δοῦναι, δικαίως ἂν αὐτὸ τοῦτό μοι τις [1]ἔπληξεν, εἰ διὰ μικρὸν ἀνάλωμα ἐνοχλεῖν ὑμῖν ἡρούμην· νῦν δὲ οὐκ ἔνι, καθάπερ οὐδὲ τούτους λέληθεν. εἶθ' ὑπὲρ ὧν ὑμῖν λειτουργεῖν δεῖ, προσθήσειν αὐτοῖς οἴονταί με, ληροῦσι, καὶ ταῦτα ἴσως βούλονται, ἃ καὶ προσδοκῶσιν· ἐγὼ δ' οὐ ποιήσω ταῦτα, ἀλλ' ἐὰν μὲν δῶσι, καθέλξω τὴν ναῦν, καὶ τὰ προσήκοντα ποιήσω, εἰ δὲ μή, τοὺς αἰτίους ὑμῖν ἀποφανῶ.

μζʹ.

Οὐδένα ἂν εὖ φρονοῦντα ἀντειπεῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζω, ὡς οὐχ ἁπάντων ἄριστόν ἐστι τῇ πόλει, μάλιστα 1456
μὲν ἐξ ἀρχῆς μηδὲν ἀσύμφορον πράττειν· εἰ δὲ μή, παρεῖναι εὐθὺς τοὺς ἐναντιωσομένους. δεῖ μέντοι τούτῳ προσεῖναι, καὶ θέλοντας ἀκούειν ὑμᾶς, καὶ διδάσκεσθαι. οὐδὲν γὰρ πλέον εἶναι τὸν ἐροῦντα τὰ βέλτιστα, ἂν μὴ τοὺς ἀκουσομένους ἔχῃ. οὐ μὴν οὐδὲ ἐκεῖνο ἀλυσιτελὲς μετὰ ταῦτ' ἂν φανείη, ὅσ' ἄν τις ὑμᾶς ἢ διὰ καιρὸν ἢ δι' ὥραν ἡμέρας ἢ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν παρακρούσηται, ταῦθ', ὅταν ποτὲ βούλησθε, ὑμῶν αὐτῶν ὄντες, ἀκούειν, εἶναι τὸν ἐξετάσοντα πάλιν. ἵνα, ἐὰν μέν, ὡς φασὶν οἱ τότε πείσαντες, φανῇ, προθυμότερον πράττητε, ὡς ἔλεγχον δεδωκότα· ἐὰν δ' ἄρα μὴ τοιαῦτα εὑρεθῇ, πρὶν ποῤῥωτέρω προελθεῖν, ἐπίσχητε. καὶ γὰρ ἂν δεινὸν εἴη, εἰ τοῖς τοῦ κρατίστου διαμαρτοῦσι τὸ χείριστον ἀνάγκη πράττειν εἴη, καὶ μὴ τὸ δεύτερον ἐκ τῶν λοιπῶν ἐξείη μεταβουλεύσασθαι. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ἅπαντας ἔγωγε ὁρῶ τὴν ἀειλο-

[1] ἐπέπληξεν

Ὅπως δὲ λήψονται. εἰ μὲν οὖν] Possunt hæc κατ' ἀποσιώπησιν excusari, sed ejus figuræ nullam video causam. addendum igitur, τοῦτο μόνον σπουδάζουσι, μελετῶσι, σκοποῦσι, vel simile quippiam. Idem. Wolfio assentitur Augerus.

Ἔπληξεν] Ἐπέπληξεν. Wolf.

Δεῖ, προσθήσειν αὐτοῖς] *Me ipsis additurum*, id est, *largiturum aliquid ultra debitum reipublicæ munus:* vel potius *plura facturum, quam debeam.* Idem.

μζ. Οὐδὲν γὰρ πλέον (S. ἐστὶ) εἶναι τὸν] *Nihil proficitur, si sit.* Idem.

Ὅς ἄν τις] Lego, ὅσα ἄν τις. aut cum Apostropho, ὅσ' ἄν τις. Idem. Auger.

Ὑμῶν αὐτῶν ὄντες] Ἑαυτοῦ εἶναι, *sui juris, liberum, nemini addictum esse.* ἑαυτοῦ γενέσθαι, *sese vult in libertatem asserere.* Contrarium τὸ ἑτέρου εἶναι ἢ γενέσθαι, ἀντὶ τοῦ, δουλεύειν. Idem.

Ἔλεγχον δεδωκότα] *Comperta et comprobata.* Idem.

Ἀνάγκη πράττειν, ἢ εἰ καὶ] Puto sic legendum, ἀνάγκη πράττειν εἴη, καὶ, etc. *necesse fuerit agere: neque iterum ex iis, quæ restant, mutare consilium licuerit.* Idem.

Τὴν ἀειλογίαν προτεινομένους] Non est, *nihil aliud in ore habere*, aut *subinde gloriari solere:* sed *ad rationes reddendas perpetuo se paratum profiteri.* Idem.

γίαν προτεινομένους, ὅταν τι πιστεύωσι δικαίως αὐτοῖς πεπρᾶχθαι· οὗτοι δ' αὖ τοὐναντίον ἐγκαλοῦσιν, εἰ περὶ ὧν ἡμάρτετε, νῦν ἀναθέσθαι βούλεσθε, τὴν ἀπάτην κυριωτέραν οἰόμενοι δεῖν εἶναι τῆς μετὰ τοῦ χρόνου βασάνου. τὴν μὲν οὖν τούτων σπουδὴν οὐδ' ὑμῶν ἴσως ἀγνοοῦσιν οἱ πολλοί· δεῖ δ' ὑπὲρ τῶν πραγμάτων, ἐπειδήπερ γέγονε λόγου τυχεῖν, ἅ τις ἡγεῖται κράτιστα, λέγειν.

μηʹ.

Ὅ τι μὲν μέλλει συνοίσειν πάσῃ τῇ πόλει, τοῦτο καὶ λέγειν εὔχομαι πάντας, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ὑμᾶς ἑλέσθαι. ἐγὼ δ' οὖν, ἃ πεπεικὼς ἐμαυτὸν τυγχάνω μάλιστα
1457 συμφέρειν ὑμῖν, ταῦτ' ἐρῶ, δεηθεὶς ὑμῶν τοσοῦτον, μήτε τοὺς ἐξιέναι κελεύοντας ὑμᾶς, διὰ τοῦτο νομίζειν ἀνδρείους, μήτε τοὺς ἀντιλέγειν ἐπιχειροῦντας, διὰ τοῦτο κακούς. οὐ γὰρ ὁ αὐτὸς ἔλεγχος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν τε λόγων καὶ τῶν πραγμάτων ἐστίν· ἀλλὰ δεῖ νῦν εὖ βεβουλευμένους [1]ἡμᾶς φανῆναι, τότε δέ, ἂν ἄρα ταῦτα δοκῇ, τὰ τῆς ἀνδρείας ἀποδείξασθαι. ἡ μὲν οὖν ὑμετέρα προθυμία, παντὸς ἀξία, καὶ τοιαύτη πάρεστιν, οἵαν ἄν τις εὔξαιτο εὔνους ὢν τῇ πόλει· νῦν δ', ὅσῳ τυγχάνει σπουδαιοτέρα, τοσούτῳ δεῖ μᾶλλον προϊδεῖν, ὅπως εἰς δέον καταχρήσεσθε αὐτῇ. οὐδενὸς γὰρ εὐδοκιμεῖ πράγματος ἡ προαίρεσις, ἂν μὴ καὶ τὸ τέλος συμφέρον καὶ καλὸν λάβῃ. ἐγὼ δὲ οἶδά ποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παρ' ὑμῖν ἀκούσας ἀνδρός, οὔτε ἀνοήτου δοκοῦντος εἶναι οὔτ' ἀπείρου πολέμου, Ἰφικράτους λέγω, ὃς ἔφη δεῖν οὕτω προαιρεῖσθαι κινδυνεύειν τὸν στρατηγόν, ὅπως μὴ τὰ ἢ τὰ γενήσεται, ἀλλ' ὅπως τά· οὕτω γὰρ εἶπε τῷ

[1] ὑμᾶς

Περὶ ὧν ἡμάρτετε] Tale argumentum est ductum e loco contrariorum: Ipsi recte facta sibi laudi ducunt: peccant igitur, cum vos præcipitatione consiliorum in delicta impellere student. Idem.

Τῆς μετὰ τοῦ χρόνου βασάνου] *Diuturna probatione, ea probatione quam temporis longinquitas affert.* Recte Publius:

Ad pœnitendum properat, qui cito judicat.
Idem.

Τὴν μὲν τούτων σπουδὴν] *Ac quid isti quærant, studeant, propositum habeant, venentur.* Idem.

μή. Παντὸς ἀξία] *Omni re digna, quantivis pretii.* Idem.

Οἶδα — ἀκούσας] *Scio, me audisse apud vos: memini audire,* μέμνημαι ἀκούσας. Idem.

Μὴ τὰ ἢ τὰ] *Ne hæc vel illa, sed hæc:* hoc est, consilia imperatoris non esse debere temeraria, fortuita, incerta: sed unum habere scopum proposita, nempe

ῥήματι. ἦν δὲ τοῦτο γνώριμον, ὅτι, ὅπως καλῶς ἀγωνιεῖται, ἔλεγεν. ἐπειδὰν μὲν τοίνυν ἐξέλθητε, ὃς ἂν ἡγῆται, κύριος ὑμῶν ἐστί· νῦν δ' ἕκαστος ὑμῶν [1] αὐτῶν στρατηγεῖ. δεῖ δὴ τὰ τοιαῦτα φανῆναι βεβουλευμένους, δι' ὧν πανταχῶς συνοίσει τῇ πόλει, καὶ μὴ μελλουσῶν ἕνεκ' ἐλπίδων τῆς παρούσης εὐδαιμονίας χεῖρόν τι ποιήσετε.

μθ'.

Οὐδέν' ἂν ᾠόμην, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πιστεύοντα τοῖς πεπραγμένοις ἐγκαλέσαι τοῖς καθιστᾶσιν εἰς λόγον ταῦτα. ὅσῳ γὰρ ἂν πλεονάκις ἐξετάζῃ τις αὐτὰ, ἀνάγκη τοὺς τούτων αἰτίους εὐδοκιμεῖν. οὐ μὴν ἀλλά μοι δοκοῦσιν αὐτοὶ 1458
φανερὸν καθιστάναι, οὐκ ἐπὶ [2] τῶν τῇ πόλει συμφερόντων πράξαντες. οἱ γοῦν ἐξελέγχεσθαι μέλλοντες, ἂν πάλιν εἰς λόγον ἔλθωσιν, φεύγουσι, καὶ δεινὰ ποιεῖν ἡμᾶς φασί. καίτοι, ὅταν τοὺς ἐξελέγχειν βουλομένους δεινὰ ποιεῖν αἰτιᾶσθε, τί ἡμεῖς τοὺς ἡμᾶς αὐτοὺς ἐξηπατηκότας τηνικαῦτα λέγωμεν;

ν'.

Ἦν μὲν οὖν δίκαιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν ἴσην [3] ἔχειν παρ' ὑμῶν ὀργὴν τοῖς ἐπιχειροῦσιν, ὅσηνπερ τοῖς δυνηθεῖσιν ἐξαπατῆσαι. ὃ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ τούτοις, πεποίηνται, καὶ [4] προήγαγον ὑμᾶς· τοῦ δὲ μὴ τέλος ταῦτα ἔχειν ἡ τύχη, καὶ τὸ βέλτιον νῦν ὑμᾶς φρονεῖν ἢ ὅτ' ἐξήχθητε ὑπὸ τούτων, γέγονεν αἰτία. οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγ' οὕτω πόῤῥω νομίζω τὴν πόλιν εἶναι τοῦ δίκην παρὰ τῶν ἀδικούντων λαμβάνειν, ὡς ἀγαπητὸν εἶναί μοι δοκεῖν, ἂν,

[1] *αὑτῶ [2] * τῷ τῇ πόλει συμφέροντι [3] * ἐλθεῖν [4] προηγάγονθ'

sine clade victoriam. De Iphicrate consule Æmilium Probum, scriptorem non improbandum. IDEM.

Πανταχῶς] F. πανταχόσε, vel πανταχόθεν, *ab omni parte*, legendum. IDEM.

Μελλουσῶν ἕνεκ' ἐλπίδων] *Propter futuram*, hoc est, *ambiguam et incertam spem.* IDEM.

μθ'. Οὐδέν' ἂν] Pro οὐδένα ἄν. Cave legas οὐδὲν neutro genere. Mox, v. 10. τοὺς τούτων αἰτίους μᾶλλον εὐδοκιμεῖν. Post, v. 15. fortasse legendum: αἰτιᾶσθαι, τί ὑμᾶς τοὺς ἐξηπατηκότας ἡμᾶς τηνικαῦτα λέγωμεν; IDEM. L. τί ἡμεῖς ὑμᾶς . . . τηνικαῦτα λέγωμεν; *quid tandem nos de vobis dicemus?* Græce, λέγειν τινὰ, dicere de aliquo. AUGER.

ν'. Τὴν ἴσην ἔχειν] Legendum τὴν ἴσην εἶναι, vel ὑπάρχειν. WOLF.

Ὃ μὲν γὰρ — ἵνα προηγάγονθ' ὑμᾶς] *Quid enim in ipsis erat fecerunt, ut vos in errorem inducerent.* AUGER.

ὅπως μὴ πείσεσθε κακῶς, δυνήσεσθε φυλάττεσθαι· τοσαῦται τέχναι καὶ γοητεῖαι καὶ ὅλως ὑπηρεσίαι τινές εἰσιν ἐφ' ὑμᾶς κατεσκευασμέναι. τῆς μὲν οὖν τούτων κακίας οὐκ ἂν ἐν τῷ παρόντι τις ἐν δέοντι μάλιστα κατηγορήσειε· βούλομαι δ' ὑπὲρ ὧν ἀνέστην, ἃ νομίζω συμφέροντ', εἰπεῖν.

να'.

Ἡ μὲν οὖν εἰωθυῖα πάντα τὸν χρόνον βλάπτειν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν πόλιν λοιδορία καὶ ταραχὴ καὶ νυνὶ γέγονε παρὰ τῶν αὐτῶν, ὧνπερ ἀεί· ἄξιον δ' οὐχ οὕτω τούτοις ἐπιτιμῆσαι — ἴσως γὰρ ὀργῇ καὶ φιλονεικίᾳ ταῦτα πράττουσιν, καὶ τὸ μέγιστον ἁπάντων, ὅτι συμφέρει ταῦτα ποιεῖν αὐτοῖς —, ἀλλ' ὑμῖν, εἰ, περὶ κοινῶν,
1459 ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πραγμάτων καὶ μεγάλων συνειλεγμένοι, τὰς ἰδίας λοιδορίας ἀκροώμενοι κάθησθε, καὶ οὐ δύνασθε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς λογίσασθαι τοῦθ', ὅτι αἱ τῶν ῥητόρων ἁπάντων ἄνευ κρίσεως πρὸς ἀλλήλους λοιδορίαι, ὡς ἂν ἀλλήλους ἐξελέγξωσιν, ὑμᾶς τὰς εὐθύνας διδόναι ποιοῦσι. πλὴν γὰρ ὀλίγων ἴσως, ἵνα μὴ πάντας εἴπω, οὐδεὶς αὐτῶν [1] ἅτερος θατέρῳ λοιδορεῖται, ἵνα βέλτιόν τι τῶν ὑμετέρων γίγνηται — πολλοῦ γε καὶ δεῖ —, ἀλλ' ἵνα, ἃ τὸν δεῖνά φασι [2] ποιοῦντα ἂν δέῃ δεινότατ' ἀνθρώπων ποιεῖν, ταῦτ' αὐτὸς μετὰ πλείονος ἡσυχίας διαπράττηται. ὅτι δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, μὴ ἐμοὶ πιστεύσητε, ἀλλ' ἐν βραχεῖ λογίσασθε. ἔστιν ὅπου τις ἀναστὰς εἶπε παρ' ὑμῖν πώποτε, βουλόμενός τι λαβεῖν τῶν ὑμετέρων προελήλυθα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐχ ὑπὲρ [3] ὑμῶν; οὐδεὶς δήπου, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ δι' ὑμᾶς, καὶ ταύτας τὰς προφάσεις λέγουσι. φέρε δὴ σκέψασθε, τί δή

[1] θάτερος [2] ποιοῦντα * ἀνέδην, δεινότατ' [3] ὑμῶν.

Ὑπηρεσίαι] *Ministeria*, S. τῶν προδοτῶν. WOLF.

να'. Λοιδορία] Vid. Not. p. 490. v. 8.

Οὐχ οὕτω τούτοις, etc. ἀλλ' ὑμῖν] Ἀντὶ τοῦ, ὥσπερ ὑμῖν. WOLF.

Ὡς ἂν ἀλλήλους] Lego ἅς. IDEM.

Οὐδεὶς αὐτῶν θάτερος θατέρῳ] F. ἅτερος θατέρῳ. IDEM.

Φασι ποιοῦντα] Pro ποιεῖν. IDEM.

Ἂν δέῃ δεινότατ' ἀνθρώπων ποιεῖν] *Si oporteat atrocissima hominum facere*, id est, etiamsi summum scelus admittendum sit. IDEM. Verba ἂν δέῃ delerem ut inutilia et phrasim impedientia. AUGER.

Ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι;] Censeo cum puncto interrogativo legendum, ut οὐχ ὑπὲρ ἡμῶν v. pen. per subjectionem dictum accipiatur. alioqui perturbatior est ordo

ποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπὲρ ὧν ἅπαντες λέγουσιν, οὐδὲν βέλτιον τοῖς ὅλοις νῦν ἢ πρότερον πράττετε· οὗτοι δ' οἱ πάνθ' ὑπὲρ ὑμῶν, ὑπὲρ αὑτῶν δ' οὐδεὶς οὐδὲν πώποτ' εἰρηκὼς, ἐκ πτωχῶν πλούσιοι γεγόνασιν; ὅτι φασὶ μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φιλεῖν ὑμᾶς, φιλοῦσι δ' οὐχ ὑμᾶς, ἀλλ' αὑτούς. καὶ γελάσαι καὶ θορυβῆσαι καί ποτ' ἐλπίσαι μετέδωκαν ὑμῖν· λαβεῖν δὲ ἢ κτήσασθαι τῇ πόλει κυρίως ἀγαθὸν οὐδὲν ἂν βούλοιντο. ἣ γὰρ ἂν ἡμέρᾳ τῆς λίαν ἀῤῥωστίας ἀπαλλαγῆτε, ταύτῃ τούτους οὐδ' ὁρῶντες ἀνέξεσθε. νῦν δὲ δραχμῇ καὶ χοῖ καὶ τέτταρσιν ὀβολοῖς, ὥςπερ ἀσθενοῦντα, 1460
τὸν δῆμον διάγουσιν, ὁμοιότατα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς παρὰ τῶν ἰατρῶν σιτίοις διδόντες ὑμῖν. καὶ γὰρ ἐκεῖνα οὔτ' ἰσχὺν ἐντίθησιν οὔτε ἀποθνήσκειν ἐᾷ· καὶ ταῦτα οὔτ' ἀπογνόντας ἄλλο τι μεῖζον πράττειν ἐᾷ, οὔτε αὐτὰ ἐξαρκεῖν δύναται.

νβ'.

Καὶ δίκαιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ καλὸν καὶ σπουδαῖον, ὅπερ ὑμεῖς εἰώθατε, καὶ ἡμᾶς προνοεῖν, ὅπως τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσεβῶς ἕξει. ἡ μὲν οὖν ἡμετέρα γέγονεν ἐπιμέλεια ὑμῖν εἰς δέον, — καὶ γὰρ ἐθύσαμεν τῷ Διῒ τῷ Σωτῆρι καὶ τῇ Ἀθηνᾷ καὶ τῇ Νίκῃ, καὶ γέγονε καλὰ καὶ σωτήρια ταῦθ' ὑμῖν τὰ ἱερά· ἐθύσαμεν δὲ καὶ τῇ Πειθοῖ καὶ τῇ Μητρὶ τῶν θεῶν καὶ τῷ Ἀπόλλωνι, καὶ ἐκαλλιεροῦμεν καὶ ταῦτα —· ἦν δ' ὑμῖν καὶ τὰ τοῖς ἄλλοις θεοῖς

verborum. WOLF.

Κυρίως] *Constanter*, quod in reipublicæ potestate et sit et maneat. IDEM.

Τῆς λίαν ἀῤῥωστίας ἀπηλλάγητε] M. ἀπαλλαγείητε. IDEM.

Ἀῤῥωστίας] In Demosthenis Δημηγορικοῖς προοιμίοις sese vocem ὀῤῥωδία reperisse testatur Harpocration. In editis non legi merito monuit Henr. Valesius, et hic pro ἀῤῥωστίας reponit ὀῤῥωδίας. Si locum paulo diligentius inspexeris, conjecturam minus opinor probaveris: in ejusdem procemii initio pro λοιδορία καὶ ταραχὴ, olim lectum fuisse suspicor: ὀῤῥωδία καὶ ταραχή. Non raro φόβος καὶ θόρυβος a Demosthene jungi solent. *Valckenaer. Animadv. ad Ammon.* l. I. c. IX. p. 38.

Οὐδ' ὁρῶντες ἀνέξεσθε] Pro ὁρᾶν Latino more. Similis locus est in oratione Isocratis περὶ εἰρήνης. WOLF.

Καὶ χοῖ] Χοὴ *libamen* significat et *inferias*. Sed hic legendum puto χοῒ, a χοῦς, quod et χοεὺς pro *certa vini mensura*. Similia habentur et in Olynthiaca 3. IDEM. Imo χοΐ. AUGER.

Ἀπογνόντας] Hic, ut in secunda Olynthiaca, significat, *rejicientes, abnuentes*. IDEM.

νβ'. Ὅπερ ὑμεῖς εἰώθατε, καὶ ἡμᾶς προνοεῖν] *Ut id, quod vos soletis, nos quoque provideamus, curemus.* WOLF.

Καὶ τῇ Ἀθηνᾷ, καὶ τῇ Νίκῃ] Mendum occupavit, mea quidem sententia, hæc verba. Legendum quippe est: καὶ τῇ Ἀθηνᾷ τῇ Νίκῃ. Minervam enim intelligit, quæ Νίκη cognominabatur. *In L. Att.* l. III. t. I. p. 277. PETITUS.

τυθέντα ἱερὰ ἀσφαλῆ καὶ βέβαια καὶ καλὰ καὶ σωτήρια. δέχεσθε οὖν παρὰ τῶν θεῶν διδόντων τἀγαθά.

νγ'.

Ἦν τις, ὡς ἔοικε, χρόνος παρ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτε ἐπηνάγκαζεν ὁ δῆμος, ὃν ἂν ἄνθρωπον ἴδοι σώφρονα καὶ χρηστὸν, πράττειν τὰ κοινὰ καὶ ἄρχειν, οὐ σπάνει τῶν τοῦτο βουλομένων ποιεῖν — πάντα γὰρ τἄλλα εὐτυχῆ τὴν πόλιν κρίνων, ἓν οὐδέποτ' εὐτυχῆσαι τοῦτο νομίζω, ἐπιλείπειν αὐτὴν τοὺς τὰ κοινὰ καρποῦσθαι βουλομένους —, ἀλλ' ὅραμα τοῦτο ἐποιεῖτο ὁ δῆμος αὑτοῦ καλὸν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ λυσιτελὲς τῇ πόλει. οἵ τε γὰρ συνε-
1461 χεῖς οἵδε παραζευγνύμενοι σφίσιν, ἐξ ἰδίων σπουδαίων καὶ δικαίων ἀνδρῶν εὐλαβεστέρους αὐτοὺς παρεῖχον· οἵ τε χρηστοὶ μὲν ὑμῶν καὶ δικαίως ἄρχοντες, μὴ πάνυ δ' οἷοί τ' ἐνοχλεῖν καὶ παραγγέλλειν, οὐκ ἀπηλαύνοντο τῶν τιμῶν. νῦν δὲ παντάπασι τὸν αὐτὸν τρόπον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅνπερ τοὺς ἱερεῖς, οὕτω καθίστατε καὶ τοὺς ἄρχοντας. εἶτα θαυμάζετε, ἐπειδὰν ὁ δεῖνα εὐδαίμων καὶ ὁ δεῖνα ὑμῖν ᾖ, συνεχῶς πολλὰ λαμβάνων, οἱ δ' ἄλλοι περιῆτε τὰ τούτων ἀγαθὰ ζηλοῦντες. δεινότατοι γάρ ἐστ' ἀφελέσθαι μὲν ὅσα ὑμῖν ὑπάρχει, καὶ νόμους περὶ τούτων θεῖναι, ἂν τις ἀστυνομήσῃ δὶς, ἢ

Τυθέντα] Pro θυθέντα, quia binæ crassæ in binis syllabis conjungi rarius solent. Unde etiam in reduplicationibus tenues aspiratarum loco repetuntur. Sed in multis verbis hoc non observatur, ut κατωρθώθην, κατορθωθήσομαι. WOLF.

νγ'. Ἀλλ' ὅραμα] *Visionem, spectaculum.* fortassis εὕρημα. *Erat id populi inventum præclarum:* ac potius: *populus in præclaro lucro id deputabat,* ἕρμαιον εἶναι ἐνόμιζεν. IDEM.

Αὑτοῦ] F. ἑαυτῷ. IDEM. L. ὁμοῦ. AUGER.

Οἵ τε γὰρ συνεχεῖς οἵδε] *Nam et hi continui.* fortasse legendum συνοχεῖς, a nominativo συνοχεὺς, qui *equum jugalem* significet, παρὰ τὸ σὺν καὶ ὀχεῖν, *ab una vehendo*, quod eidem curruí cum aliis equis sit junctus: atque ita esse legendum, testatur participium παραζευγνύμενοι. WOLF. Totum hunc locum, qui est intricatissimus, interpretatus sum, quasi legeretur: *οἵ τε γὰρ πλεονέκται παραζευγνύμενοί τισιν - - - αὐτοὺς παρεῖχον.* AUGER.

Σφίσιν] Pro αὐτοῖς τοῖς τὰ κοινὰ καρποῦσθαι βουλομένοις. WOLF.

Ἐξ ἰδίων] F. ἐξ ἀνθρώπων σπουδαίων. IDEM.

Εὐλαβεστέρους αὐτοὺς] Infinitis locis αὐτοῦ pro αὑτοῦ vel ἑαυτοῦ legitur. hic autem αὐτοὺς legendum, s. τοὺς πονηρούς. IDEM.

Μὴ πάνυ δ' οἷοί τε] *Qui se impudenter ingerere et ambire suffragia minus possunt.* IDEM.

Ὅνπερ τοὺς ἱερεῖς] Ἱερωσύνην otiosam et non difficilem fuisse functionem ex Nicocle Isocratis apparet: sed quæ fuerit sacerdotes eligendi apud Athenienses ratio, amplius quærendum censeo: nisi quod sortito illos fuisse delectos ex oratione contra Neæram apparet. IDEM.

Περιῆτε] *Supersitis, vincatis.* malim περιϊῆτε, *obambuletis, circumeatis.* IDEM. L. οἱ δ' ἄλλα ὑμεῖς περιϊῆτε. AUGER.

Ἀστυνομήσῃ] *Præfectum urbis egerit.* populare est hoc exordium. Fuit ἀστυνομία plebeius quispiam magistratus: sicut

τὰ τοιαῦτα· στρατηγεῖν δ᾽ ἀεὶ τοὺς αὐτοὺς ἐᾷν. καὶ τὸ μὲν τοὺς ἐπὶ τῶν πράξεων ὄντας ἴσως ἔχει πρόφασιν· τὸ δὲ τοὺς ἄλλους, οἳ ποιοῦσι μὲν οὐδὲν, χώραν δὲ ἀτέλεστον ἔχουσιν αὐτοὶ τετελεσμένοι, μωρία. ἀλλὰ καὶ ὑμῶν αὐτῶν, εἰσὶ δ᾽ οὐκ ὀλίγοι, προσάγειν χρή. ἂν γὰρ ὥςπερ εἰ ζυγὸν ἱστῆτε, πρόεισιν ὃς ἂν ἄξιος ᾖ του μετὰ ταῦτα αὐτός.

νδ΄.

Τὸ μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πεπεικότα ἑαυτὸν, ἔχειν τι συμφέρον εἰπεῖν, ἀνίστασθαι, καὶ καλὸν καὶ προσῆκον εἶναί μοι δοκεῖ· τὸ δὲ μὴ βουλομένους ἀκούειν βιάζεσθαι, παντελῶς ἔγωγε αἰσχρὸν ἡγοῦμαι εἶναι. οἴομαι δὲ, ἐὰν ἐθελήσητέ μοι πείθεσθαι τήμερον, καὶ τὰ βέλτιστα μᾶλλον ὑμᾶς ἑλέσθαι δυνήσεσθαι, καὶ τοὺς τῶν ἀναβαινόντων λόγους βραχεῖς ποιήσειν. τί οὖν συμβουλεύω; πρῶτον μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ αὐτῶν ὧν σκοπεῖτε τὸν παριόντα λέγειν ἀξιοῦν. πολλὰ γὰρ ἄλλα τις ἂν περιέλθοι τῷ λόγῳ καὶ πόλλ᾽ ἂν ἀστεῖα εἴποι, ἄλλως τε καὶ ὥςπερ 1462
τούτων ἔνιοι δεινῶν ὄντων. ἀλλ᾽, εἰ μὲν ῥημάτων ἥκετε

Augustæ urbis magister dicitur, *der Stettmeister*, qui purgandis plateis præest: secus, quam Argentinæ, ubi honorifica est ea appellatio. *ἀγορανόμος* rebus venalibus præfuit. Wolf. Quindecim fuerunt Astynomi, quot et Agoranomi, Metronomi, Sitophylaces: nempe decem in urbe, at vero quinque in Piræeo: ex eo quod Piræeus tertiam Athenarum partem constituebat. *In L. A.* l. III. t. II. §. XXXII. Petitus. Copiosius *ἀστυνόμων* officium describitur a Philosopho Politic. l. VI. 8. et Ulpiano ad Orat. Dem. in Timocr. p. 463., de cujus scholio Maussacus ad Harpocrat. v. *ἀστύνομος*. Porro quæ de numero eorum et Agoranomorum ac Sitophylacum sequuntur, mihi minus certa videntur. Wesseling.

Ὄντας] Sub. vel adde, ἀεὶ ἄρχειν ἐᾷν. Auger.

Χώραν ἀτέλεστον] *Locum inanem, infinitum, imperfectum, immunem.* Suidas: ἀτέλεστος, ἀμύητος, βέβηλος, ἀνοργίαστος, τὰς τελετὰς μὴ πεποιημένος. Varinus addit: τελεσθῆναι μὴ δυνάμενος, ἀμέτοχος. Puto hic ἀντὶ τοῦ ἀτελῆ χώραν poni. *Habere et nomen et dignitatem publici muneris, nec operæ quicquam navare.* Wolf. Intelligo *locum* vel *gradum in quo aliquis immunitatibus fruitur.* Auger.

Αὐτοὶ, τετελεσμένη] F. αὕτη. *ea vero perfecta stultitia est.* Captavit παρονομασίαν. Wolf.

Ἀλλὰ καὶ ὑμῶν αὐτῶν] S. τινὰς, vel ἐξ ὑμῶν. Idem.

Εἰσὶ] Pro εἰσὶ lego ἔστι. Auger.

Προσάγειν] S. ἐπὶ τὰς ἀρχάς. Wolf.

Ὥσπερεὶ ζυγὸν] *Tanquam trutinam statueritis,* id est, si virtutis ratio habebitur, ultro apparebunt boni viri, et improbis præponderabunt. Idem.

Τοῦ μετὰ ταῦτα] *Dignus eo, quod sequitur,* id est, magistratu, qui illi est mandandus. Idem. *Prodibit ipse is qui postea erit dignus aliquo magistratu.* του pro τινός. Auger.

νδ΄. Πείσεσθαι] M. πείθεσθαι. et v. 16. τὸν παριόντα λέγειν. et v. pen. ἄλλως τε τῶν ὥσπερ. et p. 493. v. 7. καὶ πότερα. Wolf.

Ἄλλως τε, τῶν ὥσπερ] Distinguo sic: ἄλλως τε τῶν, ὥσπερ etc. τῶν cohæret cum τις quod præcessit: *aliquis eorum qui sunt diserti et eloquentes, ut nonnulli istorum.* Auger.

ἀκουσόμενοι, ταῦτα λέγειν καὶ ἀκούειν χρή· εἰ δ᾽ ὑπὲρ πραγμάτων αἱρέσεως βουλευσόμενοι, αὐτὰ καθ᾽ ἑαυτὰ παραινῶ τὰ πράγματα ὡς μάλιστα κρίνειν, ἀφελόντας ὅσοι λόγοι πεφύκασιν ἐξαπατᾷν. ἓν μὲν οὖν τοῦτο λέγω· δεύτερον δὲ, [1]ὅ τι τισὶν ἴσως παράδοξον ἔσται πρὸς τὸ τοὺς λόγους ἐλάττους εἶναι, σιωπῶντας ἀκούειν. περὶ μὲν γὰρ τοῦ ταῦτα ἢ ἐκεῖνα συμφέρειν, καὶ πότερα δικαιότερα ἂν προέλοιθ᾽ ἡ πόλις, οὔτ᾽ εἰσὶ λόγοι πολλοὶ μὴ βουλομένοις μάτην ἀδολεσχεῖν, οὔτε πάλιν τις ἂν αὐτοὺς εἰπεῖν ἔχοι· ὡς δὲ καὶ δίκαιον ἀκούειν, καὶ πρὸς τὸν θόρυβον ἀποκρίνεσθαι, καὶ λόγον ἐκ λόγου λέγειν, οὐδεὶς, ὅστις οὐχὶ δύναιτ᾽ ἄν. ἐκ δὲ τοῦ θορυβεῖν οὐκ ἀπαλλάττεσθε λόγων, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν οὐδὲν εἰς χρείαν ἐπαναγκάζεσθε ἀκούειν. ἡ μὲν οὖν ἐμὴ γνώμη περὶ ὧν βουλεύεσθε ἥδ᾽ ἐστίν.

[1] * ὅ τισιν

Τις ἂν αὐτοὺς] F. τις ἂν τοὺς αὐτούς. Idem.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

ά.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΜΟΝΟΙΑΣ.

Pag. ed. Reisk.
1462 ΠΑΝΤΟΣ ἀρχομένῳ σπουδαίου [1] καὶ λόγου καὶ ἔργου
ἀπὸ τῶν θεῶν ὑπολαμβάνω προσήκειν πρῶτον ἄρχεσθαι.
εὔχομαι δὴ τοῖς θεοῖς πᾶσι καὶ πάσαις, ὅ τι τῷ δήμῳ
1463 τῶν Ἀθηναίων ἄριστόν ἐστι καὶ τοῖς εὐνοοῦσι τῷ δήμῳ καὶ
νῦν καὶ ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον, τοῦτ' ἐμοὶ μὲν ἐπὶ νοῦν ἐλ-
θεῖν γράψαι, τοῖς δ' ἐκκλησιάσασιν Ἀθηναίων ἑλέσθαι.
εὐξάμενος δὲ ταῦτα, τῆς ἀγαθῆς ἐπινοίας ἐλπίδα ἔχων
παρὰ τῶν θεῶν, τάδ' ἐπιστέλλω.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΗΙ ΒΟΥΛΗΙ ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Περὶ μὲν τῆς ἐμῆς οἴκαδε ἀφίξεως ἀεὶ νομίζω πᾶσιν ὑμῖν ἔσεσθαι βουλεύσασθαι, διόπερ νῦν οὐδὲν περὶ αὐτῆς γέγραφα· τὸν δὲ παρόντα καιρὸν ὁρῶν, ἑλομένων μὲν ὑμῶν τὰ δέοντα, ἅμα δόξαν καὶ σωτηρίαν καὶ ἐλευθερίαν δυνάμενον κτήσασθαι οὐ μόνον ὑμῖν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν Ἕλλησιν, ἀγνοησάντων δὲ ἢ παρακρουσθέντων, οὐ ῥᾴδιον αὖθις τὸν αὐτὸν ἀναλαβεῖν, ᾠήθην χρῆναι τὴν ἐμαυτοῦ γνώμην ὡς ἔχω περὶ τούτων εἰς μέσον θεῖναι. Ἔστι μὲν οὖν ἔργον ἐξ ἐπιστολῆς ἐμμεῖναι συμβουλῇ· πολλοῖς γὰρ εἰώθατε ἀπαντᾷν ὑμεῖς πρὸ τοῦ περιμεῖναι μαθεῖν.

[1] Deest καί.

ά.] Hanc epistolam, ut et cæteras fere omnes, apparet in exsilio scriptam, de quo vide vitam ejus a Plutarcho descriptam. Wolf.

Τοῖς θεοῖς πᾶσι καὶ πάσαις] *Diis deabusque omnibus.* Eadem verba sunt in orationis περὶ Στεφάνου principio. θεὸς genere communi *Deus* et *Dea*: quanquam et θεὰ peculiari terminatione dicitur. θέα, παροξυτόνως, *spectaculum.* Idem.

Ἐξ ἐπιστολῆς ἐμμεῖναι συμβουλῇ] Id est, *per literas datum consilium probare judicio concionis.* Non dissimilem collationem orationis scriptæ, et ab ipso oratore pronunciatæ, vide in Isocratis Philippica, et epistola prima. Idem.

Πολλοῖς γὰρ] Id est, *multa prius refutatis, quam ea satis cognoveritis.* Meliore conditione sunt nostri concionatores, qui pro imperio, quicquid vel in buccam ve-

λέγοντι μὲν οὖν ἐστὶν, αἰσθέσθαι τί βούλεσθε, καὶ διορθώ-
σασθαι τἀγνοούμενα, ῥᾴδιον· τὸ δὲ βιβλίον οὐδὲ μίαν ἔχει
βοήθειαν τοιαύτην πρὸς τοὺς θορυβοῦντας. οὐ μὴν ἀλλ',
ἐὰν ἐθελήσητε ἀκοῦσαι σιγῇ καὶ περιμείνητε πάντα μαθεῖν,
οἴομαι [1] καὶ σὺν θεοῖς εἰρῆσθαι, καίπερ βραχέων τῶν γε-
γραμμένων ὄντων, αὐτός τε φανήσεσθαι μετὰ πάσης εὐνοί-
ας τὰ δέοντα περὶ ὑμῶν πράττων καὶ τὰ συμφέρονθ' ὑμῖν
ἐμφανῆ δείξειν. οὐχ ὡς ἀπορούντων δὲ ὑμῶν ῥητόρων, οὐδὲ
τῶν ἄνευ λογισμοῦ ῥᾳδίως ὅ τι ἂν τύχωσιν ἐρούντων, ἔδοξέ
μοι τὴν ἐπιστολὴν πέμπειν· ἀλλ', ὅσα τυγχάνω δι' ἐμ-
πειρίαν καὶ τὸ παρηκολουθηκέναι τοῖς πράγμασιν εἰδὼς,
ταῦτ' ἐβουλήθην τοῖς μὲν προαιρουμένοις λέγειν ἐμφανῆ 1464
ποιήσας, ἀφθόνους ἀφορμὰς ὧν ὑπολαμβάνω συμφέρειν
ὑμῖν δοῦναι, τοῖς δὲ πολλοῖς ῥᾳδίαν τὴν τῶν βελτίστων
αἵρεσιν καταστῆσαι. ὧν μὲν οὖν ἕνεκα ἐπῆλθέ μοι τὴν
ἐπιστολὴν γράφειν, ταῦτ' ἐστί. Δεῖ δὲ ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, πρῶτον μὲν ἁπάντων πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς ὁμόνοιαν
εἰς τὸ κοινῇ συμφέρον τῇ πόλει παρασχέσθαι καὶ τὰς ἐκ
τῶν πρότερον ἐκκλησιῶν ἀμφισβητήσεις ἐᾶσαι, δεύτερον δὲ
πάντας ἐκ μιᾶς γνώμης τοῖς δόξασι προθύμως συναγωνί-
ζεσθαι· ὡς τὸ μηδὲ ἓν μηδ' ἁπλῶς πράττειν οὐ μόνον
ἐστὶν ἀνάξιον ὑμῶν καὶ ἀγεννὲς, ἀλλὰ καὶ τοὺς μεγίστους
κινδύνους ἔχει. δεῖ δὲ μηδὲ ταῦτα λαθεῖν ὑμᾶς, ἃ καθ'
αὑτὰ μὲν οὐκ ἔστιν αὐτάρκη κατασχεῖν πράγματα·
προστεθέντα δὲ ταῖς δυνάμεσι πολλῷ πάντ' εὐκατεργα-
στότερα ὑμῖν ποιήσει. τίνα οὖν ἐστὶ ταῦτα; μήτε πόλει
μηδεμιᾷ, μήτε [2] τῷ τῶν ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων συνηγωνι-
σμένων τοῖς [3] καθεστηκόσι, μήτε πικραίνεσθαι μήτε μνη-
σικακεῖν. ὁ γὰρ τοιοῦτος φόβος τοὺς συνειδότας αὑτοῖς, ὡς
ἀναγκαίοις τοῖς συνεστηκόσι, κίνδυνον ἔχουσι πρόδηλον,

[1] (καὶ σ. θ. εἰρῆσθαι) [2] Deest τῷ. [3] καθεστηκόσι μηδενὶ, μήτε

nit, proclamant. Idem.

Καὶ σὺν θεοῖς] Τὸ καὶ redundare puto, *Diis propitiis, diis approbantibus.* Idem.

Ὅ, τι ἂν τύχωσιν] Vel, *quicquid oblatum fuerit*, id est, quacunque de re, vel *quicquid in mentem vel buccam venerit.* Fortasse Demadem notat. Idem.

Τοῖς προῃρημένοις λέγειν] *His, qui dicere in publico decreverant.* [illegible] a verbo προαιροῦμαι, non προει, a προερέω, scribendum in secunda syllaba. Idem.

Τὸ μηδὲν μηδ' ἁπλῶς] Id est, *prorsus nihil.* negatio Græco more geminata est. F. A. τὸ μηδὲν προθύμως. aut βεβαίως, μηδ' ἁπλῶς. et v. 26. μήτε τῶν ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων συνηγωνισμένων τοῖς καθεστηκόσι μηδενὶ, μήτε. et v. ult. ὡς ἀναγκαίοις οὖσι τοῖς. Idem.

προθύμους συναγωνιστὰς ποιεῖ· ἀφεθέντες δὲ τοῦ δέους
τούτου πάντες ἠπιώτεροι γενήσονται. τοῦτο δὲ οὐ σμικρὰν
ὠφέλειαν ἔχει. κατὰ μὲν δὴ πόλεις τὰ τοιαῦτα εὔηθες
προλέγειν, μᾶλλον δ' οὐδ' ἐν δυνατῷ· ὡς δ' ἂν ὑμῖν αὐτοῖς
ὀφθῆτε χρώμενοι, τοιαύτην καὶ κατὰ τῶν ἄλλων προσδο-
κίαν παραστήσετε ἑκάστοις. φημὶ δὲ χρῆναι μήτε πόλει,
μήτε στρατηγῷ, μήτε ῥήτορι, μήτ' ἰδιώτῃ μηδενὶ τῶν τὰ
1465 πρὸ τοῦ γε δοκούντων συνηγωνίσθαι τοῖς καθεστηκόσι,
μήτε μέμφεσθαι μήτ' ἐπιτιμᾶν μηδένα μηδὲν ὅλως· ἀλλὰ
συγχωρῆσαι πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει πεπολιτεῦσθαι τὰ δέ-
οντα, ἐπειδήπερ οἱ θεοὶ, καλῶς ποιοῦντες, σώσαντες τὴν
πόλιν, ἀποδεδώκασιν ὑμῖν ὅ τι ἂν βούλησθε ἐξ ἀρχῆς
βουλεύσασθαι, καὶ νομίζειν, ὥςπερ ἂν ἐν πλοίῳ, τῶν μὲν
ἱστίῳ, τῶν δὲ κώπαις ἀποφαινομένων κομίζεσθαι, λέγε-
σθαι μὲν ὑπ' ἀμφοτέρων ἅπαντα ἐπὶ σωτηρίᾳ, γεγενῆ-
σθαι δὲ τὴν χρείαν πρὸς τὰ συμβάντα ἀπὸ τῶν θεῶν.
ἐὰν τοῦτον τὸν τρόπον περὶ τῶν παρεληλυθότων ἐγνωκότες
ἦτε, καὶ πιστοὶ πᾶσι γενήσεσθε, καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν
ἀνδρῶν ἔργα πράξετε, καὶ τὰ πράγματα ὠφελήσετε οὐ
μικρῶς, καὶ τοὺς ἐναντιωθέντας ἐν ταῖς πόλεσιν ἢ μετα-
γνῶναι ποιήσετε πάντας, ἢ κομιδῇ τινὰς αὐτοὺς τοὺς αἰ-
τίους καταλειφθῆναι. μεγαλοψύχως τοίνυν καὶ πολιτικῶς
τὰ κοινῇ συμφέροντα πράττετε, καὶ τῶν ἰδίων μέμνησθε.
παρακαλῶ δ' εἰς ταῦτα, οὐ τυχὼν αὐτὸς τοιαύτης φιλαν-
θρωπίας παρ' ἐνίων, ἀλλὰ ἀδίκως καὶ στασιαστικῶς εἰς
τὴν ἑτέρων χάριν προποθείς. ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἰδίαν ὀργὴν

Γεγενῆσθαι δὲ τὴν χρείαν πρὸς τὰ συμβάντ' ἀπὸ τῶν θεῶν] Verbum verbo: *Factum autem esse usum, indigentiam, utilitatem,* vel *necessitatem, secundum ea, quæ evenerunt a diis.* Quid sit τὸ τὴν χρείαν γεγενῆσθαι, me non satis intelligere fateor. Verti quidem: *id prælatum esse consilium, quod cum Deorum voluntate congruerit:* hoc est, divinitus esse factum, ut vel hoc, vel illud consilium auditores amplecterentur, prout eos dii vel perire, vel incolumes esse voluerint. Videtur certe culpam a suasoribus transferre in fati necessitatem: ut Cicero in oratione pro M. Marcello. χρείαν Suidas interpretatur, ὑπόθεσιν, πρόνοιαν, Hesychius ἔνδειαν, χρέος. Idem.

Ἢ κομιδῇ τινὰς αὐτοὺς αἰτίους ὄντας καταλειφθῆναι] *Aut admodum quosdam ipsos auctores relictos esse.* Nec, quid hæc sibi velint, assequor. Verti: *aut omnino aliqui in culpa esse ipsi videantur:* quasi scriptum esset καταληφθῆναι, a καταλαμβάνομαι, non καταλειφθῆναι, a καταλείπομαι. Sed ipsi mihi nec hoc satis placet. Idem.

Καὶ τῶν ἰδίων μέμνησθε] Καὶ τῶν ἰδιωτῶν. Nam de rei familiaris curatione Athenienses admonere, et alienum huic loco, et supervacaneum fuerit. Illud vult, civium, non tantum universorum, sed etiam singulorum, esse curam suscipiendam: in quo numero sui quoque rationem habendam esse admonet. Idem.

Προποθείς] *Propinatus.* Vehementius est, quam προδοθεὶς, *proditus, desertus,* et

ἀναπληρῶν, τὸ κοινῇ συμφέρον [1] οἶμαι δεῖν βλάπτειν, οὔτε
μίγνυμι τῆς ἰδίας ἔχθρας εἰς τὰ κοινῇ συμφέροντα οὐδέν·
ἀλλ' ἐφ' ἃ τοὺς ἄλλους παρακαλῶ, ταῦτα αὐτὸς οἴομαι
δεῖν πρῶτος ποιεῖν. αἱ μὲν οὖν παρασκευαί, καὶ ἃ δεῖ φυ-
λάξασθαι, καὶ ἃ πράττων τις ἂν κατ' ἀνθρώπινον λο-
γισμὸν μάλιστ' ἂν κατορθοίη, σχεδὸν εἴρηνταί μοι· τοῖς δὲ
καθ' ἡμέραν ἐπιστατῆσαι, καὶ τοῖς ἐκ τοῦ παραχρῆμα
συμβαίνουσιν ὀρθῶς χρῆσθαι, καὶ γνῶναι τὸν ἑκάστου και- 1466
ρόν, καὶ κρῖναι, τί τῶν πραγμάτων ἐξ ὁμιλίας δυνατὸν προσ-
αγαγέσθαι, καὶ τί βίας προσδεῖται, τῶν ἐφεστηκότων
στρατηγῶν ἔργον ἐστί. διὸ καὶ χαλεπωτάτην τάξιν ἔχει
τὸ συμβουλεύειν· τὰ γὰρ ὀρθῶς βουλευθέντα καὶ δοκιμα-
σθέντα σὺν πολλῇ σπουδῇ καὶ πόνῳ πολλάκις τῷ τοὺς
ἐπιστάντας ἄλλως χρήσασθαι διελυμάνθη. νῦν μέντοι
πάνθ' ἕξειν καλῶς ἐλπίζω. καὶ γάρ, εἴ τις ὑπείληφεν εὐ-
τυχῆ τὸν Ἀλέξανδρον τῷ πάντα κατορθοῦν, ἐκεῖνο λογι-
σάσθω, ὅτι πράττων καὶ πονῶν καὶ τολμῶν, οὐχὶ καθή-
μενος, εὐτύχει. νῦν τοίνυν, τεθνεῶτος ἐκείνου, ζητεῖ τινὰς
ἡ τύχη μεθ' ὧν ἔσται. τούτους δὲ ὑμᾶς δεῖ γενέσθαι. τούς
τε ἡγεμόνας, δι' ὧν ἀνάγκη τὰ πράγματα πράττεσθαι,
ὡς εὐνουστάτους ἐπὶ τὰς δυνάμεις ἐφίστατε· καί, ὅ τι ποιεῖν
αὐτὸς ἕκαστος ὑμῶν δυνήσεται καὶ βουλήσεται, τοῦτο
πρὸς αὑτὸν εἰπάτω καὶ ὑποσχέσθω. καὶ τοῦθ' ὅπως μὴ
ψεύσεται, μηδ' ἐξηπατῆσθαι μηδὲ πεισθῆναι παρακρου-
σθεὶς φήσας ἀναδύσεται. ὡς τὴν ἔνδειαν, ὧν ἂν ἐλλείπηθ'
ὑμεῖς, οὐχ εὑρήσετε τοὺς ἀναπληρώσοντας· οὐδὲ τὸν αὐτὸν
ἔχει κίνδυνον, περὶ ὧν ἐφ' ὑμῖν ἐστὶν ὅπως ἂν βούλησθε
πρᾶξαι μεταβουλεύεσθαι πολλάκις, καὶ περὶ ὧν ἂν ἐν-
στῇ πόλεμος, ἀλλὰ ἡ περὶ τούτων μετάγνωσις ἧττα τῆς
προαιρέσεως γίγνεται. μὴ δὴ ποιήσητε τοιοῦτο μηδέν, ἀλλ',
ὅ τι πράξετε γενναίως καὶ ἑτοίμως ταῖς ψυχαῖς, τοῦτο

[1] οἴομαι

frequens Demostheni. Idem.

Ταῦτ' αὐτὸς οἴομαι δεῖν πρῶτον ποιεῖν] M. πρῶτος. Idem.

Σχεδὸν εἴρηταί μοι] Sic legere malo, quam εἴρηνται. Idem.

Εὐτυχῆ τὸν Ἀλέξανδρον] Hac de re exstat egregia Plutarchi declamatio περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης, ἢ ἀρετῆς. Idem.

Πρὸς αὑτὸν εἰπάτω] *Ad semetipsum dicat.* Fortasse πρὸς αὐτούς, scilicet τοὺς ἡγεμόνας. *Id apud duces profiteatur.* Idem.

Μηδὲ ποιήσητε τοῦτο μηδέν] Non assequor, quid hæc verba sibi velint. Verti: *Ne vero tale quippiam committite:* quasi scriptum esset: μὴ δὴ ποιήσητε τοιοῦτο (vel τούτων) μηδέν. Idem.

χειροτονεῖτε· κἂν ἅπαξ ψηφίσησθε, τὸν Δία τὸν Δωδω-
ναῖον καὶ τοὺς ἄλλους θεούς, οἳ πολλὰς καὶ καλὰς καὶ
ἀγαθὰς καὶ ἀληθεῖς ὑμῖν μαντείας ἀνῃρήκασιν, ἡγεμόνας
1467 ποιησάμενοι καὶ παρακαλέσαντες, καὶ κατὰ τῶν νικητη-
ρίων ἅπασιν αὐτοῖς εὐξάμενοι, μετὰ τῆς ἀγαθῆς τύχης
ἐλευθεροῦτε τοὺς Ἕλληνας. Εὐτυχεῖτε.

β'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ ΚΑΘΟΔΟΥ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΗΙ ΒΟΥΛΗΙ ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ΧΑΙΡΕΙΝ.

ΕΝΟΜΙΖΟΝ μὲν ἀφ' ὧν ἐπολιτευόμην, οὐχ ὅπως [1] μηδὲν
ἀδικῶν τοιαῦτα πείσεσθαι, ἀλλὰ καὶ μέτρια ἂν ἐξα-
μαρτὼν συγγνώμης τεύξεσθαι. ἐπειδὴ δὲ οὕτω γέγονεν, ἕως
μὲν ἑώρων ὑμᾶς, οὐδεμιᾶς ἀποδείξεως φανερᾶς οὐδ' ἐλέγχου
γιγνομένου παρὰ τῆς βουλῆς, πρὸς τὰ ταύτης ἀπόῤῥητα
καταψηφιζομένους, ἁπάντων οὐδὲν ἔλαττον παραχωρεῖν
ὑμᾶς ἡγούμενος ἢ ἐμαυτὸν ἀποστερεῖσθαι, στέργειν ἡγού-
μην· τὸ γάρ, οἷς ἂν ἡ βουλή φησι, τοὺς ὀμωμοκότας δι-
καστὰς προστίθεσθαι, μηδεμιᾶς ἀποδείξεως ῥηθείσης, τῆς
πολιτείας παραχωρεῖν ἦν. ἐπειδὴ δὲ καλῶς ποιοῦντες ᾔσθη-
σθε τὴν δυναστείαν, ἣν τινες τῶν ἐν τῇ βουλῇ κατεσκευ-
άζοντο ἑαυτοῖς, καὶ πρὸς τὰς ἀποδείξεις τοὺς ἀγῶνας κρί-
νετε, τὰ δ' ἀπόῤῥητα τούτων ἐπιτιμήσεως ἄξια εὑρήκατε,
[2] οἶμαί με δεῖν, ἐὰν καὶ ὑμῖν βουλομένοις ᾖ, τῆς ὁμοίας
τυχεῖν σωτηρίας τοῖς τῶν ὁμοίων αἰτιῶν τετυχηκόσι, καὶ
μὴ μόνος δι' αἰτίαν ψευδῆ τῆς πατρίδος καὶ τῶν ὄντων καὶ
τῆς τῶν οἰκειοτάτων συνηθείας ἀποστερηθῆναι. εἰκότως δ'
ἂν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μέλοι τῆς ἐμῆς σωτηρίας, οὐ

[1] μηδὲν ὑμᾶς ἀδικῶν [2] οἴομαι

Κατὰ τῶν νικητηρίων εὐξάμενοι] Et hic sententiam potius, quam verba secutus, verti: *votis pro victoria nuncupatis.* Idem.

ϛ'. Ἐπειδὴ δὲ οὔπω γέγονεν] *Quando autem nondum factum est.* Lego οὕτω. *quando ita accidit.* Idem.

Πρὸς τὰ ταύτης ἀπόῤῥητα] Significat, opinor, ab Areopagitis, conspiratione quadam facta, falsis indiciis circumveniri et opprimi insontes. Neque veterem in illo concilio sanctitatem illa ætate fuisse, vel ex Isocratis Areopagitico apparet, etiam improbos et cæteris in rebus intolerabiles, in eum ordinem admitti solitos, confitentis. Quod autem addit, eosdem illius loci institutis potius, quam improbitati suæ, parere, id nihil fortasse vetat, inter paradoxa Stoicorum numerare. Idem.

Στέργειν ἡγούμην] F. A. δεῖν. aut στέργειν εἰλόμην. Idem.

μόνον κατὰ τοῦτο ὅτι οὐδὲν ὑμᾶς ἀδικῶν τοιαῦτα πέπονθα. 1468
ἀλλὰ καὶ τῆς παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ἕνεκ' εὐδοξίας.
μὴ γάρ, εἰ μηδεὶς ὑμᾶς ἀναμιμνήσκει τοὺς χρόνους μηδὲ
τοὺς καιρούς, ἐν οἷς τὰ μέγιστ' ἐγὼ χρήσιμος ἦν τῇ πόλει,
τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἀγνοιεῖν νομίζετε μηδ' ἐπιλελῆσθαι
τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων ὑπὲρ ὑμῶν, ἃ ἐγὼ δυοῖν ἕνεκα νῦν
ὀκνῶ γράφειν καθέκαστον· ἑνὸς μέν, τὸν φθόνον δεδιώς, πρὸς
ὃν οὐδέν ἐστι προὔργου τἀληθῆ λέγειν, ἑτέρου δέ, ὅτι πολλὰ
καὶ ἀνάξια ἐκείνων διὰ τὴν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων κακίαν
νῦν πράττειν ἀναγκαζόμεθα. ἐν κεφαλαίῳ δὲ τοιαῦτ' ἐστὶν,
ἐφ' οἷς ἐξηταζόμην ὑπὲρ ὑμῶν ἐγώ, ὥσθ' ὑμᾶς μὲν ἐπ' αὐ-
τοῖς ὑπὸ πάντων ζηλοῦσθαι, ἐμοὶ δ' ἐλπίδα τῶν μεγίστων
δωρεῶν προσδοκᾶσθαι παρ' ὑμῶν. τῆς δὲ ἀναγκαίας μὲν,
ἀγνώμονος δὲ τύχης, οὐχ ὡς δίκαιον ἦν, ἀλλ' ὡς ἐβούλετο,
κρινάσης τὸν ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας ἀγῶνα, ὃν
ὑμεῖς ἠγωνίσασθε, οὐδὲ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις ἀπέ-
στην τῆς εἰς ὑμᾶς εὐνοίας, οὐδ' ἀντηλλαξάμην ἀντὶ ταύτης
οὐδὲν, οὐ χάριν, οὐκ ἐλπίδας, οὐ πλοῦτον, οὐ δυναστείαν,
οὐκ ἀσφάλειαν. καίτοι πάντα ταῦθ' ἑώρων ὑπάρχοντα τοῖς
καθ' ὑμῶν βουλομένοις πολιτεύεσθαι. ὃ δέ, πολλῶν ὄντων
καὶ μεγάλων ἐφ' οἷς εἰκότως ἐπέρχεταί μοι παῤῥησιάζε-
σθαι, μέγιστον ἡγούμην, οὐκ ὀκνήσω γράψαι πρὸς ὑμᾶς,
ὅτι ἐν ἅπαντι τῷ αἰῶνι τῶν μνημονευομένων ἀνθρώπων δει-
νοτάτου γεγενημένου Φιλίππου καὶ δι' ὁμιλίας πεῖσαι προσ-
έχειν αὐτῷ τὸν νοῦν, ὡς βούλοιτο, καὶ διαφθεῖραι χρήμασι
τοὺς ἐν ἑκάστῃ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων γνωρίμους, ἐγὼ
μόνος οὐδετέρου τούτων ἡττήθην· ὃ καὶ νῦν ὑμῖν φιλοτιμίαν 1469
φέρει, πολλὰ μὲν ἐντυχὼν Φιλίππῳ καὶ διαλεχθεὶς ἐφ'
οἷς ὑμεῖς ἐπέμπετε πρεσβεύοντά με, πολλῶν δ' ἀποσχό-
μενος χρημάτων, διδόντος ἐκείνου, ἃ τῶν συνειδότων ἔτι
πολλοὶ ζῶσιν. οὓς τίνα γνώμην ἔχειν περὶ ὑμῶν εἰκὸς, λο-
γίσασθε· τὸ γὰρ ὑμᾶς τῷ τοιούτῳ τοῦτον τὸν τρόπον κε-
χρῆσθαι, ἐμοὶ μὲν ἂν εὖ οἶδ' ὅτι φανείη συμφορὰ, κακία δὲ
οὐδεμία, ὑμετέρα δὲ ἀγνωμοσύνη· ἣν τῷ μεταγνῶναι λύσετε.

Ἀνάξια ἐκείνων] Τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων. Idem.

Ἐμοὶ δ' ἐλπίδα προσδοκᾶσθαι] Pro ὑπ' ἐμοῦ, a me. Beneficia Demosthenis in oratione περὶ Στεφάνου copiosius explicantur. Idem.

πάντα τοίνυν τὰ προειρημένα ἐλάττω νομίζω τῆς συνεχοῦς
καὶ καθ' ἡμέραν πολιτείας, ἐν ᾗ παρεῖχον ἐμαυτὸν ἐγὼ
πολιτευόμενον, οὐδὲ μιᾶς ὀργῆς, οὐδὲ δυσμενείας, οὐδὲ ἀδί-
κου πλεονεξίας, οὔτε κοινῆς οὔτε ἰδίας, προϊστάμενος, οὐδὲ
συκοφαντήσας οὐδένα πώποτε οὔτε πολίτην οὔτε ξένον,
οὐδὲ καθ' ὑμῶν ἰδίᾳ δεινὸς ὢν, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν, εἴ τι δεή-
σειεν, ἐξεταζόμενος δημοσίᾳ. εἰδεῖεν δ' ἂν οἱ πρεσβύτεροι,
καὶ λέγειν τοῖς νεωτέροις ἐστὲ δίκαιοι τὴν πρὸς Πύθωνα
τὸν Βυζάντιον ἐκκλησίαν, ὅτε τοὺς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων
ἦλθε πρέσβεις ἔχων, ὡς ἀδικοῦσαν δείξων τὴν πόλιν· ἀπ-
ῆλθε δὲ τἀναντία τούτων παθὼν, μόνου τῶν τότε ῥητό-
ρων ἐξετάσαντος ἐμοῦ τὰ ὑπὲρ ὑμῶν δίκαια. καὶ ἐῶ πρε-
σβείας, ὅσας ὑπὲρ ὑμῶν ἐπρέσβευσα, ἐν αἷς οὐδὲν ἠλατ-
τώθητε πώποτε, οὐδὲ καθ' ἕν. ἐπολιτευόμην γὰρ, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, οὐχ ὅπως ἀλλήλων ὑμεῖς περιγένησθε, σκοπῶν,
οὐδ' ἐφ' ἑαυτὴν ἀκονῶν τὴν πόλιν, ἀλλ' ἀφ' ὧν δόξαν καὶ
μεγαλοψυχίαν ὑμῖν ὑπάρξειν ἐνόμιζον. ἐφ' οἷς ἅπασι μὲν,
1470 μάλιστα δὲ τοῖς νέοις, ἄγασθαι προσήκει καὶ σκοπεῖν μὴ
μόνον τὸν διακονήσοντα πρὸς χάριν πάντ' ἐν τῇ πολιτείᾳ
— τούτου μὲν γὰρ οὐδέποτ' ἔστ' ἀπορῆσαι —, ἀλλὰ καὶ
τὸν ἐπ' εὐνοίᾳ, περὶ ὧν ἂν ἀγνοῆτε, ἐπιτιμήσοντα. ἔτι
τοίνυν παραλείπω πολλὰ, ἐφ' οἷς ἕτερος καὶ μηδὲν ἄλλο
χρήσιμος γεγονὼς δικαίως ἂν ἠξίου τυγχάνειν σωτηρίας,
χορηγίας καὶ τριηραρχίας καὶ χρημάτων ἐπιδόσεις ἐν πᾶ-
σι τοῖς καιροῖς· ἐν οἷς ἐγὼ φανήσομαι οὐ μόνον αὐτὸς ἐξη-
τασμένος πρῶτος, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους παρακεκληκώς.
ὧν ἕκαστον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λογίσασθε, ὡς ἀνάξιόν
ἐστι τῆς περιεστηκυίας νῦν ἐμοὶ συμφορᾶς. ἀφθόνων δ' ὄν-
των, ἀπορῶ τί πρῶτον ὀδύρωμαι τῶν παρόντων κακῶν. πό-
τερον τὴν ἡλικίαν, ἐν ᾗ φυγῆς ἐπικινδύνου πειρᾶσθαι παρ'
ἔθος καὶ παρὰ τὴν ἀξίαν ἀναγκάζομαι; ἢ τὴν αἰσχύνην,
ἐφ' ᾗ κατ' οὐδένα ἔλεγχον οὔτ' ἀπόδειξιν ἁλοὺς ἀπόλωλα;
ἢ τὰς ἐλπίδας, ὧν διαμαρτὼν, ὧν ἑτέροις προσῆκε, κεκλη-
ρονόμηκα κακῶν; οὔτε γὰρ ἔγωγε τῶν Ἁρπάλου φίλων
φανήσομαι γεγονὼς, οὔτε ἐφ' οἷς ἐπολιτεύθην πρότερον δί-

Πρὸς Πύθωνα] Vide περὶ Στεφάνου, et Plutarchum in vita, et Lucianum in encomio Demosthenis. Idem.

Ἕτερος] S. ἂν γέγονα. si fuissem alius.

κην ὀφείλων δοῦναι, οὔτε τῶν ἐφ' οἷς ἐκρινόμην ἐξελεγχθέν-
των· τῶν τε γραφέντων περὶ Ἁρπάλου μόνα τὰ ἐμοὶ πε-
πραγμένα ἀνέγκλητον πεποίηκε τὴν πόλιν. ἐξ ὧν πάντων
δῆλόν ἐστιν, ὅτι, καιρῷ τινὶ ληφθεὶς καὶ οὐκ ἀδικήμασι,
τῇ πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐν ταῖς αἰτίαις ὀργῇ περιπέπτωκα
ἀδίκως, τῷ πρῶτος εἰσιέναι. ἐπεὶ τί τῶν δικαίων οὐκ εἶπον
ἐγὼ τῶν σεσωκότων τοὺς ὕστερον κρινομένους; ἢ τίνα νῦν
ἂν εἰπεῖν ἔχοι τις; οὐ γάρ ἐστιν οὐδείς· τὰ γὰρ μὴ γενό- 1471
μενα οὐκ ἔστι ποιῆσαι γεγενῆσθαι. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων
παύομαι, πολλὰ γράφειν ἔχων· τὸ γὰρ μηδὲν ἐμαυτῷ
συνειδέναι πεῖράν μοι δέδωκεν, εἰς μὲν ὠφέλειαν ἀσθενὲς ὄν,
εἰς δὲ τὸ μᾶλλον λυπεῖσθαι πάντων ὀδυνηρότατον. ἐπειδὴ
δὲ καλῶς ποιοῦντες πᾶσι τοῖς ἐν ταῖς αἰτίαις διήλλαχθε,
καὶ ἐμοὶ διαλλάγητε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· οὔτε γὰρ ἠδί-
κηκ' ὑμῶν οὐδένα, ὡς ἴστωσαν οἱ θεοὶ καὶ ἥρωες — μαρτυρεῖ
δέ μοι πᾶς ὁ πρόσθεν παρεληλυθὼς χρόνος, ὃς δικαιότερον
ἂν πιστεύοιθ' ὑφ' ὑμῶν τῆς ἀνελέγκτου νῦν ἐπενεχθείσης
αἰτίας —, οὔτ' ἐγὼ χείριστος οὔτ' ἀπιστότατος φανήσομαι
τῶν διαβληθέντων. καὶ μὴν τὸ ἀπελθεῖν οὐκ ἂν εἰκότως
ὀργὴν πρός με ποιήσειν· οὐ γὰρ ἀπεγνωκὼς ὑμᾶς οὐδ'
ἑτέρωσε βλέπων οὐδαμοῦ μετέστην, ἀλλὰ πρῶτον μὲν τοὔ-
νειδος τῆς εἱρκτῆς χαλεπῶς τῷ λογισμῷ φέρων, εἶτα διὰ
τὴν ἡλικίαν οὐκ ἂν οἷός τ' ὢν τῷ σώματι τὴν κακοπάθειαν
ὑπενεγκεῖν. ἔτι δ' [1] οὐδ' ὑμᾶς ἐνόμιζον ἀβουλεῖν ἔξω με προ-
πηλακισμοῦ γενέσθαι, ὃς οὐδὲν ὑμᾶς ὠφελῶν ἐμὲ [2] ἀπώλ-
λυεν. ἔπειθ', ὅτι γε ὑμῖν προσεῖχον τὸν νοῦν καὶ οὐδέσιν
ἄλλοις, πολλὰ ἂν ἴδοιτε σημεῖα. εἴς τε γὰρ πόλιν ἦλθον,
οὐκ ἐν ᾗ μέγιστα πράξειν αὐτὸς ἔμελλον, ἀλλ' εἰς ἣν καὶ
τοὺς προγόνους ἐλθόντας ᾔδειν, ὅτε ὁ πρὸς τὸν Πέρσην κατε-

[1] οὔθ'

[2] ἀπώλλυεν * ἄν. ἔπειθ'

quam fui. Idem.

Τῶν σεσωκότων τοὺς ἄλλους] *Quæ saluti fuerat aliis.* Idem.

Οὐ γάρ ἐστιν οὐδεὶς] *Non quisquam est, qui justiorem defensionem habere possit.* Idem.

Ὑμᾶς οὐδένα] *Vos nullis in rebus.* Malim legere οὐδὲν, vel ὑμῶν οὐδένα. Idem.

Τῆς ἀνεγκλήτου] *Sine actione, vel accusatione.* Atqui hoc παρ' ἱστορίαν καὶ ψεῦδος ἀναίσχυντον. Est enim et a Stratocle et a Dinarcho, et fortassis ab aliis accusatus. Neque dici potest, ei causæ dicendæ potestatem non esse factam, cum paulo ante dixerit, se innocentiam suam in judicio declarasse (in concione quidem obturbatum illi fuit). Lego igitur τῆς ἀνεξελέγκτου, *non evicti, non probati et demonstrati criminis.* Neque enim placet ἀνέγκλητον αἰτίαν ἀντὶ τῆς ψευδοῦς accipere. Idem.

λάμβανεν αὐτοὺς κίνδυνος, καὶ παρ' ᾗ πλείστην εὔνοιαν
ὑπάρχουσαν ὑμῖν ἠπιστάμην. ἔστι δ' ἡ Τροιζηνίων αὕτη, ᾗ
1472 μάλιστα μὲν οἱ θεοὶ καὶ τῆς πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας ἕνεκα καὶ
τῆς πρὸς ἐμὲ εὐεργεσίας εὖνοι πάντες εἴησαν, εἶτα σωθεὶς
ὑφ' ὑμῶν δυνηθείην ἀποδοῦναι χάριτας. ἔν τε ταύτῃ τι-
νῶν, ὡς ἐμοὶ χαριζομένων, ἐπιτιμᾶν ὑμῖν τι πειρωμένων τῇ
κατ' ἐμὲ ἀγνοίᾳ, ἐγὼ πᾶσαν εὐφημίαν, ὥσπερ ἐμοὶ προσ-
ῆκε, παρειχόμην. ἐξ ὧν καὶ μάλιστα νομίζω πάντας
ἀγασθέντας με δημοσίᾳ τιμῆσαι. ὁρῶν δὲ τὴν μὲν εὔνοιαν
τῶν ἀνδρῶν μεγάλην, τὴν δὲ εἰς τὸ παρὸν δύναμιν κατα-
δεεστέραν, μετελθὼν εἰς τὸ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερὸν ἐν Κα-
λαυρίᾳ κάθημαι, οὐ μόνον τῆς ἀσφαλείας ἕνεκα, ἣν διὰ τὸν
θεὸν ἐλπίζω μοι ὑπάρχειν — οὐ γὰρ εὖ οἶδα γε· ἃ γὰρ
ἐφ' ἑτέροις ἐστὶν ὡς ἂν βούλωνται πρᾶξαι, λεπτὴν καὶ
ἄδηλον ἔχει τῷ κινδυνεύοντι τὴν ἀσφάλειαν —, ἀλλ' ὅτι
καὶ τὴν πατρίδα ἐνθένδε ἑκάστης ἡμέρας ἀφορῶ, εἰς ἣν τοσ-
αύτην εὔνοιαν ἐμαυτῷ σύνοιδα, ὅσης παρ' ὑμῶν εὔχομαι
τυχεῖν. ὅπως οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηκέτι πλείω χρόνον
τοῖς παροῦσι κακοῖς συνέχωμαι, ψηφίσασθέ μοι ταῦτα,
ἃ καὶ ἄλλοις τισὶν ἤδη, ἵνα μήτε ἀνάξιον ὑμῶν μηδὲν μοι
συμβῇ, μήτε ἱκέτης ἑτέρων ἀναγκασθῶ γενέσθαι· οὐδὲ
γὰρ ὑμῖν τοῦτο γένοιτ' ἂν καλόν. ἐπεί, εἴ γε μοι τὰ πρὸς
ὑμᾶς ἀδιάλλακτα ὑπάρχει, τεθνάναι με κρεῖττον ἦν. εἰ-
κότως δ' ἄν μοι πιστεύοιτε ταύτην τὴν διάνοιαν ἔχειν καὶ
μὴ [1] νῦν μάτην θρασύνεσθαι· καὶ γὰρ ἐμαυτοῦ κυρίους ὑμᾶς
ἐποίησα καὶ οὐκ ἔφυγον τὸν ἀγῶνα, ἵνα μήτε προδῶ τὴν
1473 ἀλήθειαν μήτ' ἄκυρος ὑμῶν ἐμοῦ μηδεὶς γένηται, ἀλλ' ὅ
τι βούλοισθε, τοῦτο χρήσησθε· παρ' ὧν γὰρ ἁπάντων κα-
λῶν κἀγαθῶν ἔτυχον, τούτους ᾤμην δεῖν ἔχειν καὶ ἁμαρ-
τεῖν, εἰ βούλοιντο, εἰς ἐμέ. ἐπεὶ δὲ καλῶς ποιοῦσα ἡ δι-
καία τύχη τῆς ἀδίκου κρατήσασα δὶς περὶ τῶν αὐτῶν

[1] αὖ

Τῇ κατ' ἐμὲ ἀγνοίᾳ] Ἐπὶ τῇ ἀγνωμοσύνῃ ὑμῶν κατ' ἐμοῦ. F. τῇ τῶν κατ' ἐμὲ ἀγνοίᾳ, hoc est, ἀγνοοῦντες τὴν διάνοιάν μου, *ignari animi mei.* Idem.

Τὴν δὲ εἰς τὸ παρὸν δύναμιν] Ἐν τῷ παρόντι. Sed quid si ἀντὶ τοῦ, εἰς τὴν παροῦσαν ἐμοὶ συμφοράν; *ad hunc casum sublevandum, ad defendendam salutem meam contra inimicorum potentiam.* Idem.

Μὴ αὖ] Malim ἄν. Idem.

Ἄκυρος ἐμοῦ] Οὐ κυρία ἐμοῦ, *in me potestatem non haberet.* Idem.

Παρ' ὧν γὰρ ἁπάντων καλῶν] Sic illa Bacchis in Hecyra: 'Multa ex quo fuerint commoda, ejus incommoda æquum est ferre.' Idem.

ἀπέδωκεν ὑμῖν βουλεύσασθαι τῷ μηδὲν ἀνήκεστον ψηφίσασθαι περὶ ἐμοῦ, σώσατέ με, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ψηφίσασθε καὶ ὑμῶν αὐτῶν ἄξια καὶ ἐμοῦ. ἐπ' οὐδενὶ γὰρ τῶν πεπραγμένων ἠδικηκότα με εὑρήσετε, οὐδ' ἐπιτήδειον ἄτιμον εἶναι οὐδ' ἀπολωλέναι, ἀλλὰ καὶ εὔνουν τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ τοῖς μάλισθ' ὁμοίως, ἵνα μηδὲν ἐπίφθονον γράψω, καὶ πλεῖστα πεπραγματευμένον τῶν νυνὶ ζώντων ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ μέγιστα ὑπάρχοντά μοι κατ' ἐμαυτὸν σύμβολα εὐνοίας πρὸς ὑμᾶς. μηδεὶς δ' ὑμῶν ἡγείσθω με, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μήτε ἀνανδρίᾳ μήτε ἄλλῃ προφάσει φαύλῃ μηδεμιᾷ παρ' ὅλην τὴν ἐπιστολὴν ὀδύρεσθαι. ἀλλὰ τοῖς παροῦσιν ἕκαστος ἀφθόνως χρῆται, ἐμοὶ δὲ ταῦτα νῦν πάρεστιν, ὡς μήποτ' ὤφελε, λῦπαι καὶ δάκρυα καὶ τῆς πατρίδος καὶ ὑμῶν πόθος καὶ ὧν πέπονθα λογισμὸς, ἃ πάντα ποιεῖ με ὀδύρεσθαι· ἃ ἐπισκοποῦντες δικαίως, ἐν οὐδενὶ τῶν πεπολιτευμένων ὑπὲρ ὑμῶν οὔτε μαλακίαν οὔτε ἀνανδρίαν προσοῦσαν εὑρήσετέ μοι. πρὸς μὲν δὴ πάντας ὑμᾶς τοσαῦτα· ἰδίᾳ δὲ τοῖς ἐμοὶ προσκρούουσιν ἐναντίον ὑμῶν βούλομαι διαλεχθῆναι. ὅσα μὲν γὰρ τοῖς ὑφ' ὑμῶν ἀγνοηθεῖσιν ὑπηρετοῦντες ἐποίουν, ἔστω δι' ὑμᾶς αὐτοῖς πεπρᾶχθαι, καὶ οὐδὲν ἐγκαλῶ. ἐπειδὴ δὲ ἐγνώκαθ' 1474
ὑμεῖς οἷα ταῦτ' ἐστὶν, ἐὰν μὲν, ὥσπερ ὑπὲρ τῶν λοιπῶν ἐῶσι, καὶ ἐμοὶ συγχωρήσωσι, καλῶς ποιήσουσιν· ἐὰν δ' ἐπηρεάζειν ἐγχειρῶσιν, ὑμᾶς ἀξιῶ μοι βοηθεῖν ἅπαντας, καὶ μὴ κυριωτέραν τὴν τούτων ἔχθραν τῆς παρ' ὑμῶν χάριτός μοι γενέσθαι. Εὐτυχεῖτε.

γ'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ ΠΑΙΔΩΝ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΗΙ ΒΟΥΛΗΙ ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ΧΑΙΡΕΙΝ.

ΠΕΡΙ μὲν τῶν κατ' ἐμαυτὸν, ἅ μοι παρ' ὑμῶν ἐνόμιζον δίκαιον εἶναι γενέσθαι, τὴν προτέραν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς·

Τοῖς μάλισθ' (scilicet εὔνοις) ὁμοίως] *Bene velle multitudini ut qui maxime.* IDEM.

Ἃ χρῆται] Pro ὅπως χρῆται. IDEM.

Ἐμοὶ δὲ] Τὸ δὲ propter emphasim, nulla constructionis necessitate, additur. IDEM.

Ἔστω δι' ὑμᾶς αὐτοῖς πεπρᾶχθαι] Hoc est, συγχωρῶ, καὶ οὐκ ἀντιλέγω, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐκεῖνα ἔπραξαν, ὑμῶν χειροτονησάντων, καὶ

ὑπὲρ ὧν ὅταν ὑμῖν δοκῇ, τότε συγχωρήσετε. περὶ δὲ ὧν νῦν ἐπέσταλκα, βουλοίμην ἂν ὑμᾶς μὴ παριδεῖν, μηδὲ πρὸς φιλονεικίαν ἀλλὰ πρὸς τὸ δίκαιον ἀκοῦσαι. συμβαίνει γάρ μοι, καίπερ ἐκποδὼν διατρίβοντι, πολλῶν ἀκούειν ἐπιτιμώντων ὑμῖν ἐπὶ τοῖς περὶ τοὺς Λυκούργου παῖδας γιγνομένοις. ἐπέστειλα μὲν οὖν ἂν τὴν ἐπιστολὴν καὶ τῶν ἐκείνῳ ζῶντι πεπραγμένων ἕνεκα, ὧν ὁμοίως ἐμοὶ πάντες ἂν αὐτῷ δικαίως ἔχοιτε χάριν, εἰ τὰ προσήκοντα βούλοισθε ποιεῖν. ἐκεῖνος γὰρ αὑτὸν ἐν τῷ περὶ τὴν διοίκησιν μέρει τάξας τῆς πολιτείας τοκαταρχὰς, καὶ περὶ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ συμμαχικῶν οὐδὲν εἰωθὼς γράφειν, ὅτε καὶ τῶν δημοτικῶν εἶναι προσποιουμένων οἱ πολλοὶ κατέλιπον ὑμᾶς, τότε ταῖς τοῦ
1475 δήμου προαιρέσεσι προσένειμεν ἑαυτὸν, οὐχ ὅτι δωρεὰς καὶ προσόδους ἐκ τούτων ὑπῆρχε λαμβάνειν — ἀπὸ γὰρ τῶν ἐναντίων πάντα τὰ τοιαῦτα ἐγίγνετο —, οὐδ' ὅτι ταύτην ἀσφαλεστέραν τὴν προαίρεσιν οὖσαν ἑώρα — πολλοὺς γὰρ καὶ προδήλους εἶχε κινδύνους, οὓς ἀναγκαῖον ἦν ὑπομεῖναι τὸν ὑπὲρ τοῦ δήμου λέγειν καὶ πράττειν προαιρούμενον —· ἀλλ' ὅτι δημοτικὸς καὶ φύσει χρηστὸς ἀνὴρ ἦν. καίτοι παρὼν ἑώρα τοὺς μὲν βοηθήσαντας ἂν τῷ δήμῳ ἀσθενεῖς ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν ὄντας, τοὺς δὲ τἀναντία πράττοντας κατὰ πάντα ἐῤῥωμένους. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν ἧττον ἐκεῖνος εἴχετο τούτων, ἃ συμφέρειν ἡγεῖτο τῷ δήμῳ· καὶ μετὰ ταῦτα ἀόκνως καὶ λέγων καὶ πράττων ἃ προσῆκεν ἦν φανερὸς, ἐφ' οἷς εὐθὺς ἐζητεῖτο, ὡς ἅπαντες ἴσασιν. ἐπέστειλα μὲν οὖν ἂν, ὥσπερ εἶπον ἐν ἀρχῇ, καὶ διὰ τὴν ἐκείνου χάριν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὑμῖν νομίζων συμφέρειν τὰς παρὰ τοῖς ἔξω γιγνομένας ἐπιτιμήσεις εἰδέναι, πολλῷ προθυμότερον πρὸς τὸ πέμψαι τὴν ἐπιστολὴν ἔσχον. παραιτοῦμαι δὲ τοὺς ἰδίᾳ πρὸς ἐκεῖνον ἔχοντας δυσκόλως, ὑπομεῖναι τἀληθῆ καὶ τὰ δίκαια ἀκούειν περὶ αὐτοῦ. εὖ γὰρ ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι νῦν ἐκ τῶν περὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ γεγενημένων φαύλην δόξαν ἡ πόλις λαμβάνει. οὐδεὶς γὰρ τῶν Ἑλλήνων ἀγνοεῖ,

κελευσάντων, ἐμοῦ κατηγορήσαντες. IDEM.

γ'. Πρὸς φιλονεικίαν] Φιλονείκως, *contentiose, adversandi studio.* IDEM.

Τοῦ Λυκούργου] Malim τούς. Hujus bene meriti de republica viri vitam vide apud Plutarchum. Liberos ejus missos esse factos, ære alieno condonato, scribit Æschines epistola ultima. IDEM.

Περὶ τὴν διοίκησιν] Fuit enim quæstor ærarius. IDEM.

ὅτι ζῶντα Λυκοῦργον ἐτιμᾶθ᾽ ὑμεῖς εἰς ὑπερβολὴν, καὶ
πολλῶν αἰτιῶν ἐπενεχθεισῶν ὑπὸ τῶν φθονούντων αὐτῷ
οὐδεμίαν πώποθ᾽ εὗρετ᾽ ἀληθῆ, οὕτω δ᾽ ἐπιστεύετε αὐτῷ
καὶ δημοτικὸν παρὰ πάντας ἡγεῖσθε, ὥστε πολλὰ τῶν
δικαίων ἐν τῷ φῆσαι Λυκοῦργον ἐκρίνετε, καὶ τοῦθ᾽ ὑμῖν 1476
ἐξήρκει· οὐ γὰρ ἂν, καὶ τοιοῦτον μὴ δοκοῦν ὑμῖν. νῦν τοίνυν
ἅπαντες ἀκούοντες τοὺς υἱεῖς αὐτοῦ δεδέσθαι, τὸν μὲν τε-
θνεῶτα ἐλεοῦσι, τοῖς παισὶ δ᾽ ὡς ἀνάξια πάσχουσι συνά-
χθονται, ὑμῖν δ᾽ ἐπιτιμῶσι πικρῶς, ὡς οὐκ ἂν τολμήσαιμι
γράφειν ἐγώ· ἃ γὰρ ἄχθομαι τοῖς λέγουσι καὶ ἀντιλέγω
καθ᾽ ὅσον δύναμαι βοηθῶν ὑμῖν, ταῦτα ἄχρι μὲν τοῦ δῆλον
ὑμῖν ποιῆσαι ὅτι πολλοὶ μέμφονται, συμφέρειν ὑμῖν νομίζων
εἰδέναι, γέγραφα, ἀκριβῶς δὲ διεξιέναι δυσχερὲς κρίνω. ὅσα
μέντοι λοιδορίας χωρίς ἐστιν, ὧν λέγουσί τινες, καὶ ἀκη-
κοέναι συμφέρειν ὑμῖν ἡγοῦμαι, ταῦτα δηλώσω. οὐδεὶς γὰρ
ὑπείληφεν, ὡς ἄρα ἠγνοήκατε καὶ διεψεύσθητε τῆς ἀληθείας
περὶ αὐτοῦ Λυκούργου. τό τε γὰρ τοῦ χρόνου πλῆθος, ὃν
ἐξεταζόμενος οὐδὲν πώποθ᾽ εὑρέθη περὶ ὑμᾶς οὔτε φρονῶν
οὔτε ποιῶν ἄδικον, καὶ τὸ μηδένα ἀνθρώπων εἰς μηδὲν τῶν
ἄλλων ἀναισθησίαν ὑμῶν καταγνῶναι, εἰκότως ἀναιρεῖ τὴν
ὑπὲρ τῆς ἀγνοίας σκῆψιν. λείπεται τοίνυν, ὃ πάντες ἂν εἶ-
ναι φαύλων ἀνθρώπων ἔργον φήσαιεν, τὸ, ὅσον ἂν χρῆσθε
χρόνον, τοσοῦτον ἑκάστου φροντίζειν δοκεῖν, μετὰ δὲ ταῦτα
μηδένα ἔχειν λόγον. εἰς τί γὰρ τῶν ἄλλων χρὴ προσδοκᾶν
τῷ τετελευτηκότι τὴν παρ᾽ ὑμῶν ἔσεσθαι χάριν, ὅταν εἰς
τοὺς παῖδας καὶ τὴν εὐδοξίαν τἀναντία ὁρᾷ τις γιγνόμενα,
ὧν μόνων καὶ τελευτῶσι πᾶσιν, ὅπως ἕξει καλῶς,• μέλει;
καὶ μὴν οὐδὲ χρημάτων ποιεῖν ἕνεκα ταῦτα δοκεῖν τῶν
καλῶν κἀγαθῶν ἐστίν. οὔτε γὰρ τῆς μεγαλοψυχίας οὔτε 1477
τῆς ἄλλης προαιρέσεως τῆς ὑμετέρας ἀκόλουθον ἂν φανείη.
εἰ γὰρ ὑμᾶς λύσασθαι παρ᾽ ἑτέρων ἔδει, δόντας ἐκ τῶν

Ἐν τῷ φῆσαι] Fortassis ἐκ τοῦ φῆσαι, *ex affirmatione Lycurgi.* Quale fuit illud Pythagoreorum αὐτὸς ἔφα. Hunc honorem et Xenocrati ab Atheniensibus habitum tradit Laertius, ut injurato liceret dicere testimonium: etsi is, ob non solutum ex inopia inquilinorum vectigal, ab iisdem venundatus, a Demetrio Phalereo redemtus aliquando fuisset. Is Fortunæ ludus est: ea temporum vicissitudo. IDEM.

Οὐ γὰρ ἂν καὶ τοιοῦτον, μὴ δοκοῦν ὑμῖν] *Nec enim talem, nisi visum vobis fuisset.* mutila est lectio. Itaque divinare coactus sum, hoc modo: *Id quod minime fecissetis, nisi vobis visus fuisset vir integerrimus.* IDEM.

προσιόντων τὰ χρήματα ταῦτα, πάντας ἂν ἡγοῦμαι προ-
θύμους εἶναι· τίμημα δ᾽ ὁρῶν ὀκνοῦντας ἀφεῖναι, ὃ λόγῳ
καὶ φθόνῳ γέγονεν, οὐκ ἔχω τί καταγνῶ, εἰ μὴ ὅλως πι-
κρῶς καὶ ταραχωδῶς ἔχειν πρὸς τοὺς δημοτικοὺς ὡρμήκατε.
εἰ δὲ τοῦτ᾽ ἔστιν, οὔτ᾽ ὀρθῶς οὔτε συμφερόντως βουλεύεσθαι
ἐγνώκατε. θαυμάζω δ᾽, εἰ μηδεὶς ὑμῶν ἐννοεῖ, ὅτι τῶν αἰ-
σχρῶν ἐστὶ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, συνέσει καὶ παιδείᾳ
πάντων προέχειν δοκοῦντα, ὃς καὶ τοῖς ἀτυχήσασιν ἀεὶ
κοινὴν ἔχει καταφυγὴν, ἀγνωμονέστερον φαίνεσθαι Φιλίπ-
που, ὃς ἀνουθέτητος ὢν εἰκότως, τραφείς [1]τ᾽ ἐν ἐξουσίᾳ,
ὅμως ᾤετο δεῖν, ἡνίκ᾽ εὐτύχησε μάλιστα, τότ᾽ ἀνθρώπινα
πράττων φαίνεσθαι, καὶ τοὺς παραταξαμένους, πρὸς οὓς
περὶ τῶν ὅλων διεκινδύνευσεν, οὐκ ἐτόλμησε δηλῶσαι, τὸ
τίνων καὶ τίνες εἰσὶν ἐξετάσας· οὐ γὰρ, ὡς ἔοικεν, ὁμοίως τῶν
παρ᾽ ὑμῖν ῥητόρων ἐνίοις, οὔτε δίκαια εἶναι πρὸς ἅπαντας
τὰ αὐτὰ οὔτε καλὰ ἡγεῖτο, ἀλλὰ τὴν τῆς ἀξίας προσθή-
κην συλλογιζόμενος, τὰ τοιαῦτ᾽ ἐπέκρινεν. ὑμεῖς δ᾽, ὄντες
Ἀθηναῖοι, καὶ παιδείας μετέχοντες, ἣ καὶ τοὺς ἀναισθήτους
ἀνεκτοὺς ποιεῖν δοκεῖ δύνασθαι, πρῶτον μὲν, ὃ πάντων
ἀγνωμονέστατόν ἐστι, περὶ ὧν τὸν πατέρα αἰτιῶνταί τινες,
τοὺς υἱεῖς δεδέκατε, εἶτα τὸ ταῦτα ποιεῖν ἴσον φατὲ, ὥσ-
περ ὑπὲρ σταθμῶν ἢ μέτρων τὸ ἴσον σκοπούμενοι, ἀλλ᾽
οὐχ ὑπὲρ ἀνδρῶν προαιρέσεως καὶ πολιτείας βουλευόμενοι·
1478 ἐν οἷς ἐξεταζομένοις, εἰ μὲν χρηστὰ καὶ δημοτικὰ καὶ ἐπ᾽

[1] Deest τ᾽.

Ὃ λόγῳ] Malim ὃ δὲ λόγῳ. *Id vero, quod per calumniam et ex invidia factum est,* (scilicet captivitatem liberorum Lycurgi) *quo nomine appellem nescio,* vel, *de eo quid statuam,* etc. IDEM.

Ἀνουθέτητος ὢν εἰκότως] At præceptorem Lysidem Pythagoricum, et condiscipulum Epaminondam, omnis officii exemplum, habuit: nec ignoravit, quibus rationibus, vel odia Græcorum mitiganda, vel studia allicienda essent. IDEM.

Οὐκ ἐτόλμησε δηλῶσαι] *Non ausus fuit prodere, cum quidem et quorum, et qui essent, explorasset.* ἐξετάσας, v. 14. licet exponere, καίτοι ἐξητάκει, *quamvis nosset*: et, ἐξετάσαι καὶ δηλῶσαι: *non ausus fuit,* hoc est, *verecundatus est, inquirere et prodere.* IDEM.

Ἔοικεν, ὁμοίως] M. οὐχ ὁμοίως. Nam Demosthenis adversarii volebant utilitatis sine dignitate rationem haberi. IDEM.

Εἶτα τὸ ταῦτα ποιεῖν] Ineptam similitudinem exagitat. Sententia est, ut opinor, cujusmodi apud Terentium in Adelphis exstat his verbis:

—— *Multa in homine Demea*
Signa insunt, ex quibus conjectura facile fit:
Duo cum idem faciunt, sæpe ut possis dicere:
Hoc licet impune facere huic, illi non licet.
Non quo dissimilis res sit, sed quod is, qui facit.

Negat esse judicandum ex eventu: sed animum cujusque spectandum et merita in rempublicam. IDEM.

εὐνοίᾳ τὰ Λυκούργῳ πεπραγμένα φαίνεται, μηδενὸς κακοῦ,
ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν, τοὺς παῖδας αὐτοῦ δίκαιόν
ἐστι τυγχάνειν παρ᾽ ὑμῶν· εἰ δὲ τἀναντία τούτων, ἐκεῖνον,
ὅτ᾽ ἔζη, ἔδει δίκην διδόναι, τούτους δὲ μηδ᾽ οὕτως, ἐφ᾽ οἷς
ἐκείνῳ τις ἐγκαλεῖ, τυγχάνειν ὀργῆς. πᾶσι γὰρ πάντων
τῶν ἁμαρτημάτων ὅρος ἐστὶ τελευτή. ἐπεὶ εἴ γ᾽ οὕτως ἕξετε,
ὥσθ᾽ οἱ μὲν ἀχθεσθέντες τι τοῖς ὑπὲρ τοῦ δήμου πολιτευο-
μένοις μηδὲ πρὸς τελευτήσαντας διαλλαγήσονται, ἀλλὰ
καὶ τοῖς παισὶ τὴν ἔχθραν διαφυλάξουσιν, ὁ δὲ δῆμος, ᾧ
συναγωνίζεται τῶν δημοτικῶν ἕκαστος, μέχρι τοῦ παρόντος
χρῆσθαι μνημονεύσει τὰς χάριτας, μετὰ ταῦτα δὲ μηδὲν
φροντιεῖ, οὐδὲν ἀθλιώτερον ἔσται τοῦ τὴν ὑπὲρ τοῦ δήμου
τάξιν αἱρεῖσθαι. εἰ δὲ Μοιροκλῆς ἀποκρίνεται, ταῦτα μὲν
σοφώτερα ἢ καθ᾽ ἑαυτὸν εἶναι, ἵνα δὲ μὴ ἀποδρῶσιν, αὐτὸς
αὐτοὺς δῆσαι, ἐρωτήσατ᾽ αὐτὸν, ἡνίκα Ταυρέας καὶ Πά-
ταικος καὶ Ἀριστογείτων καὶ αὐτὸς εἰς τὸ δεσμωτήριον
παραδοθέντες οὐ μόνον οὐκ ἐδέδεντο ἀλλὰ καὶ ἐδημηγόρουν,
τί δήποτε οὐχ ἑώρα τὰ δίκαια ταῦτα. εἰ δὲ μὴ φήσει τότ᾽
ἄρχειν, οὐδὲ λέγειν ἔκ γε τῶν νόμων αὐτῷ [1] προσήκει. ὥστε
πῶς ἴσον ἐστὶ, τοὺς μὲν ἄρχειν, οἷς μηδὲ λέγειν ἔξεστι,
τοὺς δὲ δεδέσθαι, ὧν πολλὰ χρήσιμος ἦν ὑμῖν ὁ πατήρ;
ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω συλλογίσασθαι· εἰ μὴ τοῦτο δεῖξαι δη-
μοσίᾳ βούλεσθε, ὅτι βδελυρία καὶ ἀναίδεια καὶ προαίρεσις
πονηρίας ἐν τῇ πόλει ἰσχύει καὶ διασωθῆναι πλείω προσδο-
κίαν ἔχει, κἄν τι συμβῇ χαλεπὸν τοῖς τοιούτοις, ἀπόλυσις 1479
γίγνεται, ἐν δὲ προαιρέσει χρηστῇ καὶ βίῳ σώφρονι καὶ
δημοτικῷ προελέσθαι ζῆν σφαλερὸν, κἄν τι γένηται πταῖ-
σμα, ἄφυκτον ἔσται. ἔτι τοίνυν τὸ μὲν μὴ δίκαιον εἶναι τὴν
ἐναντίαν δόξαν ἔχειν, ἥνπερ ζῶντος εἴχετ᾽ ἐκείνου, καὶ τὸ
τῶν τετελευτηκότων ἢ τῶν παρόντων πλείω ποιεῖσθαι

[1] * προσῆκεν

Τοῖς παισὶ τὴν ἔχθραν] *Liberis inimicitias tradent, easque ad posteros propagabunt.* Idem.

Παρόντος] Malim παρόντι: ut sit, μέχρι τοῦ χρῆσθαι παρόντι, ἕως πάρεστι. Idem.

Εἰ δὲ μὴ φήσει τότε ἄρχειν οὐδὲ λέγειν ἔκ τε τῶν νόμων αὐτῷ προσήκει ὥστε] Ex his verbis certi nihil colligere potui, divinare utcunque coactus, quasi scriptum fuisset: τότε ἄρχειν μὲν, οὐχὶ δὲ λέγειν ἔκ τε τῶν νόμων αὐτῷ προσήκειν, scilicet τὸ ἄρχειν. Præsentia posita sunt loco præteritorum. Idem.

Τὴν ἐναντίαν δόξαν ἔχειν, ἥνπερ] Malim ᾗπερ: ut compleas, ταύτῃ, ἥνπερ, aut, ᾗ περὶ ζῶντος. et p. 511. v. 1. ἐάσω. παρὰ πᾶσι γάρ. et v. 3. πατρικάς. Idem.

λόγου δίκαιον εἶναι, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, ἐάσω· παρὰ
γὰρ πᾶσιν ὁμολογεῖσθαι ταῦτα ὑπείληφα. ὅσοις μέντοι
πατρικὰς εὐεργεσίας ἀπεμνημονεύσατε τῶν ἄλλων, ἡδέως ἂν
ἴδοιμι ὑμᾶς * * καὶ πολλῶν ἑτέρων ἀπογόνοις. οὐχ ὡς
ἐπιτιμῶν δὲ ταῦτα παρήνεγκα. τοσούτου γὰρ δέω τοῦτο
ποιεῖν, ὥστε συμφέρειν μάλιστα τῇ πόλει τὰ τοιαῦτα κρίνω·
προκαλεῖσθε γὰρ πάντας ἐκ τούτων δημοτικοὺς εἶναι, ὁρῶν-
τας, ὅτι κἂν ἐν τῷ καθ᾽ ἑαυτοὺς βίῳ ταῖς προσηκούσαις
αὐτῶν τιμαῖς ὁ φθόνος ἀντιστῇ, τοῖς γε παισὶν ὑπάρξει τὰ
προσήκοντα παρ᾽ ὑμῶν κομίσασθαι. πῶς οὖν οὐκ ἄτοπον,
μᾶλλον δὲ καὶ αἰσχρὸν, τῶν μὲν ἄλλων τισὶ, καὶ παλαιῶν
ὄντων τῶν χρόνων καθ᾽ οὓς ἐγένοντο χρήσιμοι, καὶ δι᾽ ὧν
ἀκούετε τὰς εὐεργεσίας, οὐκ ἐξ ὧν ἑωράκατε ὑπειληφότας,
ὅμως τὴν δικαίαν εὔνοιαν διασώζειν· Λυκούργῳ δ᾽ οὕτως
ὑπογύου καὶ τῆς πολιτείας καὶ τῆς τελευτῆς γεγονυίας,
μηδ᾽ εἰς ἃ καὶ τοῖς ἀγνώμοσι καὶ ὑφ᾽ ὧν ἠδικεῖσθε ἕτοιμοι
τὸν ἄλλον ἦτε χρόνον, εἰς ἔλεον καὶ φιλανθρωπίαν, μηδ᾽ εἰς
ταῦθ᾽ ὑμᾶς αὐτοὺς ὁμοίους παρέχειν, καὶ ταῦτ᾽ εἰς τοὺς
παῖδας αὐτοῦ γιγνομένης τῆς τιμωρίας, οὓς κἂν ἐχθρὸς,
εἴπερ μέτριος εἴη καὶ λογισμὸν ἔχων, ἐλεῆσαι; θαυμάζω
1480 τοίνυν καὶ τοῦτ᾽ εἴ τις ὑμῶν ἀγνοεῖ, ὡς οὐδὲ τοῦτο συμφέρει
τῇ πολιτείᾳ φανερὸν γιγνόμενον· ὅτι τοῖς μὲν ἄλλην τινὰ
κτησαμένοις φιλίαν καὶ κατορθοῦσιν ἐν πᾶσι πλεονεκτεῖν
ὑπάρχει, κἂν ἀτυχήσωσί τι, ῥᾳδίας εἶναι τὰς λύσεις, τοῖς
δ᾽ εἰς τὸν δῆμον ἀναρτήσασιν ἑαυτοὺς οὐ μόνον κατὰ τἄλλα
ἔλαττον ἔχειν ὑπάρξει, ἀλλὰ καὶ τὰς συμφορὰς βεβαίας
τούτοις μόνοις τῶν ἄλλων μένειν. ἀλλὰ μὴν ὅτι τοῦθ᾽ οὕτω
γίγνεται, ῥᾴδιον δεῖξαι. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὑμῶν Λάχητι τῷ
Μελανώπου ἁλῶναι μὲν ὁμοίως ἐν δικαστηρίῳ συμβὰν, ὡς
καὶ νῦν τοῖς Λυκούργου παισὶν, ἀφεθῆναι δὲ πᾶν τὸ ὄφλημα
ἐπιστείλαντος Ἀλεξάνδρου; καὶ πάλιν Μνησιβούλῳ τῷ
Ἀχαρνεῖ ἁλῶναι μὲν ὁμοίως, καταγνόντος αὐτοῦ τοῦ δικα-
στηρίου, ὥσπερ καὶ τῶν Λυκούργου παίδων, ἀφεῖσθαι δὲ

Ἡδέως ἂν ἴδοιμι ὑμᾶς καὶ πολλῶν ἑτέρων ἀπογόνοις] Videntur duo verba aut subintelligi, aut abesse: τοσούτοις ἡδέως, et v. 4. ἀπογόνοις ἀποδοῦναι. et v. 7. προκαλεῖσθε per ε in fine, secunda persona. Idem.

Τοῖς εἰς τὸν δῆμον ἀναρτήσασιν ἑαυτοὺς] Id est, qui populo se adjungunt, et populares esse volunt. Budæus.

καλῶς ποιοῦντι; ἄξιος γὰρ ἀνὴρ, καὶ οὐδεὶς ἂν ἐπὶ τούτοις
τοὺς νόμους ἔφη καταλύεσθαι τῶν νῦν βοώντων. εἰκότως. οὐ-
δὲ γὰρ κατελύοντο, εἴπερ ἅπαντες οἱ νόμοι τῶν δικαίων
ἕνεκα καὶ σωτηρίας τῶν χρηστῶν ἀνθρώπων τίθενται, καὶ
μήτε αἰδίους τοῖς ἀτυχήσασι καθιστάναι τὰς συμφορὰς
συμφέρει, μήτ᾽ ἀχαρίστους ὄντας φαίνεσθαι. ἀλλὰ μὴν εἴ γε
ταῦθ᾽ οὕτως, ὥσπερ ἂν φήσαιμεν, ἔχειν συμφέρει, οὐ μόνον
τοὺς νόμους οὐ κατελύετε, ἡνίκα ἐκείνους ἠφίετε, ἀλλὰ καὶ
τοὺς βίους ἐσώζετε τῶν τοὺς νόμους θεμένων ἀνθρώπων,
Λάχητα μὲν πρὸς χάριν δεηθέντος Ἀλεξάνδρου ἀφέντες,
Μνησίβουλον δὲ τῇ τοῦ βίου σωφροσύνῃ σώσαντες. μὴ
τοίνυν τὸ κτήσασθαι τὴν ἔξωθεν φιλίαν λυσιτελέστερον
δείκνυτε, ἢ τὸ τῷ δήμῳ παρακαταθέσθαι ἑαυτὸν, [1] μηδὲ 1481
τὸ τῶν ἀγνώτων εἶναι κρεῖττον ἢ τοῖς πολλοῖς ὑμῖν τὰ
συμφέροντα πολιτευόμενον γιγνώσκεσθαι. τὸ μὲν γὰρ
πᾶσιν ἀρέσκειν τὸν συμβουλεύοντα καὶ τὰ κοινὰ πράτ-
τοντα ἀδύνατον· ἐὰν δ᾽ ἐπ᾽ εὐνοίᾳ ταὐτὰ τῷ δήμῳ τις
φρονῇ, δίκαιός ἐστι σώζεσθαι. εἰ δὲ μὴ, καὶ θεραπεύειν
ἑτέρους μᾶλλον, ἢ τὸν δῆμον, ἅπαντας διδάξετε, καὶ
φεύγειν τὸ τῶν ὑμῖν συμφερόντων ποιοῦντά τι γνωσθῆναι.
ὅλως δὲ κοινὸν ἐστιν ὄνειδος ἁπάντων, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, καὶ ὅλης τῆς πόλεως συμφορὰ, τὸν φθόνον δοκεῖν
μεῖζον ἰσχύειν παρ᾽ ὑμῖν, ἢ τὰς τῶν εὐεργεσιῶν χάριτας·
καὶ ταῦτα, τοῦ μὲν νοσήματος ὄντος, τῶν δὲ τοῖς θεοῖς
ἀποδεδειγμένων. καὶ μὴν οὐδὲ τὸν Πυθέαν παραλείψω τὸν
μέχρι τῆς παρόδου δημοτικὸν, μετὰ ταῦτα δ᾽ ἕτοιμον εἰς
τὰ καθ᾽ ὑμῶν πάντα. τίς γὰρ οὐκ οἶδε τοῦτον, ὅτε μὲν
τὴν ὑπὲρ ὑμῶν τάξιν ἔχων εἰς τὸ πολιτεύεσθαι παρῄει,
ὡς δοῦλον ἐλαυνόμενον καὶ γραφὴν ξενίας φεύγοντα καὶ
μικροῦ πραθέντα ὑπὸ τούτων οἷς νῦν ὑπηρετῶν τοὺς κατ᾽
ἐμοῦ λόγους ἔγραφεν; ἐπειδὴ δ᾽, ἃ κατηγόρει τότε τῶν

1 * μηδ᾽ ἔστω τῶν

Καλῶς ποιοῦντι] *Ut illius merita postulabant: ut merebatur*: quod equidem gaudeo, quod minime improbo. WOLF.

Ἀλλὰ καὶ τοὺς βίους] *Sed et vitas conservabatis eorum hominum, qui leges constituerunt.* Quæ horum verborum sententia sit, non video. Verti, quasi esset τὰς βουλήσεις. IDEM.

Τῶν δὲ τοῖς θεοῖς ἀποδεδειγμένων] Utcunque verba sint, significat, ὅτι αἱ χάριτες ἀπεθεώθησαν. IDEM.

Μέχρι τῆς παρόδου] *Usque ad progressum in concionem*, id est, in concionibus, simulabat ac præ se ferebat populi studium. IDEM.

Ξενίας] *Peregrinitatis*: quod non esset

ἄλλων, νῦν αὐτὸς πράττει, εὐποροῦντα μὲν οὕτως, ὥστε
δύ᾽ ἔχειν ἑταίρας, αἳ μέχρι φθόης καλῶς ποιοῦσαι προπε-
πόμφασιν αὐτόν· πέντε τάλαντα δ᾽ ὄφλοντα, ῥᾷον ἐκτί-
σαι, ἢ πέντε δραχμὰς [1] ἀνέξεσθαι πρότερον· πρὸς δὲ τού-
τοις παρ᾽ ὑμῶν τοῦ δήμου οὐ μόνον τῆς πολιτείας μετειλη-
φότα, ὃ κοινὸν ὄνειδός ἐστιν ἅπασιν, ἀλλὰ καὶ θύοντα
ὑπὲρ ὑμῶν τὰς πατρῴους θυσίας ἐν Δελφοῖς; ὅταν οὖν
τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα πᾶσιν ἰδεῖν ᾖ παραδείγματα, ἀφ᾽
1482 ὧν ἀλυσιτελὲς προελέσθαι τὰ τοῦ δήμου πᾶς τις ἂν κρίναι,
φοβοῦμαι μήποτ᾽ ἔρημοι τῶν ὑπὲρ ὑμῶν ἐρούντων γένησθε,
ἄλλως τε καὶ ὅταν τῶν δημοτικῶν τοὺς μὲν ἡ καθήκουσα
μοῖρα καὶ ἡ τύχη καὶ ὁ χρόνος παραιρῆται, οἷον Ναυσι-
κλέα καὶ Χάρητα καὶ Διότιμον καὶ Μενεσθέα καὶ Εὔδο-
ξον, ἔτι δ᾽ Εὔδημον καὶ Ἐφιάλτην καὶ Λυκοῦργον, τοὺς δ᾽
ὑμεῖς πρόησθε, ὥσπερ Χαρίδημον καὶ Φιλοκλέα καὶ ἐμὲ, ὧν
ἑτέρους εὐνουστέρους οὐδ᾽ αὐτοὶ νομίζετε· εἰ δ᾽ ὁμοίως τι-
νὰς, οὐ φθονῶ. βουλοίμην δ᾽ ἂν, εἴπερ ὑμεῖς δικαίως αὐ-
τοῖς προσοίσεσθε, καὶ μὴ ταὐτὰ ἅπερ ἡμεῖς πείσονται,
ὡς πλείστους αὐτοὺς γενήσεσθαι. ἀλλ᾽ ὅταν γε τοιαῦτα,
οἷα τὰ νῦν, παραδείγματα ἐκφέρητε, τίς ἔστιν, ὅστις εἰς
ταύτην τὴν τάξιν ἑαυτὸν γνησίως ὑμῖν ἐθελήσει δοῦναι;
ἀλλὰ μὴν τῶν γε προσποιησομένων οὐκ ἀπορήσετε· οὐδὲ
γὰρ πρότερον. μὴ γένοιτο δὲ ἰδεῖν ἐξελεγχθέντας αὐτοὺς
ὁμοίως ἐκείνοις, οἳ φανερῶς, ἃ τότε ἠρνοῦντο, νῦν πολιτευό-
μενοι οὐδένα ὑμῶν οὔτε δεδοίκασιν οὔτε αἰσχύνονται. ἃ
χρὴ λογιζομένους, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μήτε τῶν εὔνων ὀλι-
γωρεῖν, μήτε τοῖς προάγουσιν εἰς πικρίαν καὶ ὠμότητα
τὴν πόλιν πείθεσθαι. πολὺ γὰρ μᾶλλον εὐνοίας καὶ φι-
λανθρωπίας τὰ παρόντα πράγματα δεῖται ἢ ταραχῆς
καὶ δυσμενείας, ὧν ὑπερβολῇ χρώμενοί τινες ἐργολαβοῦσι
καθ᾽ ὑμῶν εἰς ὑποδοχὴν πραγμάτων, ὧν διαψεύσειεν αὐ-

1 * ἀνέχεσθαι

civis germanus. IDEM.

Μέχρι φθόης] Hoc est, libidine sic exhauserunt et macerarunt, ut contabuerit. Caveant macilenti et effœti philosophi exemplum infelicis oratoris, vel potius amatoris. IDEM.

Ἀνέξεσθαι] Malim ἀνείχετο: et v. 7. τὰς πατρίους θυσίας. et p. 514. v. 4. ὑπ᾽ ἀνθρώπων ἐγκαθέτων, τουτέστι, δολίων, κατασκόπων. et v. 17. ἀλλ᾽ ἀπὸ τῆς αὐτῆς σπουδῆς καὶ προαιρέσεως. et p. 515. v. 4. ὅσονπερ χρόνον εἰς τὴν ἔκτισιν. et v. 10. ὅτε ἐπείσθην ὑπογράψασθαι τὰς καταβολάς. *Cum persuaderi mihi passus sum, ut solutionem subscriberem*, id est, ut me illorum nomine satisfacturum reipublicæ sponderem, ut fide-

τοὺς ὁ λογισμός. εἰ δέ τις ὑμῶν διασύρει ταῦτα, πολλῆς
ἐστὶν εὐηθείας μεστός. εἰ γὰρ, ἃ μηδεὶς ἂν ἤλπισεν, ὁρῶν
γεγενημένα, ἃ καὶ πρότερον γέγονε τοῦ δήμου πρὸς τοὺς
ὑπὲρ αὐτοῦ λέγοντας ὑπ᾽ ἀνθρώπων ἐγκαθετων διαβλη- 1483
θέντος, νῦν μὴ ἂν οἴεται γενέσθαι, πῶς οὐ τετύφωται;
ταῦτα δὲ εἰ μὲν παρῆν, λέγων ἂν ὑμᾶς ἐδίδασκον· ἐπειδὴ δ᾽
ἐν τοῖς τοιούτοις εἰμὶ, ἐν οἷς, εἴ τις ἐμοῦ κατέψευσται ἐφ᾽
οἷς ἀπόλωλα, γένοιτο, γράψας ἐπέσταλκα, πρῶτον μὲν
καὶ πλεῖστον λόγον ποιούμενος τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ συμφέ-
ροντος ὑμῖν, δεύτερον δ᾽ ὅτι τὴν αὐτὴν εὔνοιαν, ἣν πρὸς
ζῶντα Λυκοῦργον εἶχον, δίκαιον εἶναι νομίζω καὶ πρὸς
τοὺς παῖδας αὐτοῦ φαίνεσθαι ἔχων. εἰ δέ τῳ παρέστηκεν,
ὡς πολύ μοι περίεστι τῶν ἐμαυτοῦ πραγμάτων, οὐκ ἂν
ὀκνήσαιμι πρὸς τοῦτον εἰπεῖν, ὅτι τῶν συμφερόντων ὑμῖν
καὶ τοῦ μηδένα τῶν φίλων ἐγκαταλιπεῖν, ὁμοίως ὥςπερ
τῆς ἐμαυτοῦ σωτηρίας, φροντίζω. οὔκουν ἐκ τοῦ περιόντος
ταῦτα ποιῶ, ἀλλ᾽ ἀπὸ τῆς αὐτῆς σπουδῆς καὶ προαιρέσεως
καὶ ταῦτα κἀκεῖνα μιᾷ γνώμῃ πραγματεύομαι. περίεστι
δέ μοι ταῦτα, οἷα τοῖς κακόν τι νοοῦσιν ὑμῖν περιγένοιτο.
καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανά. ἡδέως δ᾽ ἂν ὑμῖν τὴν ἐπ᾽ εὐνοίᾳ
καὶ φιλίᾳ μέμψιν ποιησαίμην νῦν μὲν ἐν κεφαλαίῳ, μικρῷ
δ᾽ ὕστερον δι᾽ ἐπιστολῆς μακρᾶς, ἣν, ἐάν περ ἐγὼ ζῶ, προσ-
δοκᾶτε, ἂν μὴ τὰ δίκαια γίγνηταί μοι παρ᾽ ὑμῶν πρότε-
ρον. οἵ τινες, ὦ — τί ἂν εἰπὼν μήθ᾽ ἁμαρτεῖν δοκοίην
μήτε ψευσαίμην; — λίαν ὀλίγωροι, οὔτε τοὺς ἄλλους οὔθ᾽
ὑμᾶς αὐτοὺς αἰσχύνεσθε, ἐφ᾽ οἷς Ἀριστογείτονα ἀφείκατε,
ἐπὶ τούτοις Δημοσθένην ἐκβεβληκότες· καὶ, ἃ τοῖς τολμῶ-
σι μηδὲν ὑμῶν φροντίζειν, μὴ λαβοῦσι παρ᾽ ὑμῶν ἔξεστιν
ἔχειν, ταῦτ᾽ οὐ διδόντες ἐμοὶ, [1]ἵνα οἷός τε ὦ, τά τε ὀφει- 1484
λόμενα εἰσπράξας καὶ τοὺς φίλους ἐρανίσας τὰ πρὸς
ὑμᾶς διοικήσω, καὶ μὴ γῆρας καὶ φυγὴν, ἐπίχειρα τῶν
ὑπὲρ ὑμῶν πεπονημένων ἔχων, κοινὸν ὄνειδος τῶν ἀδικη-
σάντων, ἐπὶ ξένης περιϊὼν ὁρῶμαι. βουλομένου δέ μου ἐν

[1] ἵνα, * εἰ οἷόστε,

juberem pro illis. IDEM.

Ἵνα οἷός τε — διοικῆσαι] *Ut passim, cum nomina mea exegero, et ab amicis collationem coegero, publico debito satisfacere,* id est, *judicatum facere.* Verba sunt Demosthenis ob Harpali pecuniam exsulantis et reditus veniam fide publica postulantis. Sic construitur ἐρανίζειν, ut δασμολογεῖν et

μὲν ὑμετέρας χάριτος καὶ μεγαλοψυχίας τάξει τὴν οἴκα-
δέ μοι ἄφιξιν γενέσθαι, ἐμαυτῷ δὲ λύσιν τῆς γεγονυίας οὐ
δικαίως βλασφημίας πορίσασθαι, καὶ μόνον αἰτοῦντος
ἄδειαν ὅσονπερ [1]χρόνον τὴν ἔκτισιν δεδώκατε· ταῦτα μὲν
οὐ συγχωρεῖτε, ἐρωτᾶτε δὲ, ὡς ἀπαγγέλλεται πρὸς ἐμὲ,
τίς οὖν αὐτὸν κωλύει παρεῖναι καὶ ταῦτα πράττειν; τὸ
ἐπίστασθαι αἰσχύνεσθαι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὸ ἀνα-
ξίως τῶν ὑπὲρ ὑμῶν πεπολιτευμένων πράττειν, καὶ τὸ τὰ
ὄντα ἀπολωλεκέναι διὰ [2]τούτους, ἵνα μὴ διπλᾶ κατά-
θωνται, ἃ οὐκ ἠδύναντο ἁπλᾶ. ἐπείσθην ὑπογράψασθαι τὴν
ἀρχὴν τὰς καταβολὰς, παρ᾽ ὧν, μετὰ μὲν τῆς ὑμετέρας
εὐνοίας ἀφικόμενος, μέρος, εἰ καὶ μὴ πάντα, ἴσως ἀνακομι-
σαίμην, ὥςτε μηδὲν ἀσχημονεῖν τολοιπὸν τοῦ βίου, ἂν δ᾽
ὡς οἱ ταῦτα λέγοντες ἀξιοῦσί με ἔλθω, ἅμα ἀδοξίᾳ καὶ
ἀπορίᾳ καὶ φόβῳ συνέξομαι. ὧν οὐδὲν ὑμεῖς συλλογίζεσθε,
ἀλλὰ ῥημάτων μοι καὶ φιλανθρωπίας φθονοῦντες, ἂν οὕτω
τύχῃ, δι᾽ ὑμᾶς περιόψεσθε ἀπολούμενον· οὐ γὰρ ἂν δεη-
θείην ἄλλων, ἢ ὑμῶν. καὶ τότε φήσετε δεινὰ πεπονθέναι
με, ἀκριβῶς οἶδα, ὅτε οὔτ᾽ ἐμοὶ πλέον οὐδὲν οὔθ᾽ ὑμῖν
1485 ἔσται. οὐ γὰρ δὴ χρήματά γ᾽ εἶναί μοι προσδοκᾶτε
ἔξω τῶν φανερῶν, ὧν ἀφίσταμαι. καὶ τὰ λοιπὰ βούλομαι
συναγαγεῖν, ἐάν μοι μὴ φιλονείκως ἀλλ᾽ ἀνθρωπίνως δῶτε
τὸ πρὸς τούτοις ἀσφαλῶς εἶναι. οὐ μὴν οὐδὲ παρ᾽ Ἁρπά-
λου με λαβόντα δείξετε· οὔτε γὰρ ἠλέγχθην, οὔτ᾽ ἔλαβον.
εἰ δὲ τἀφανὲς ἀξίωμα τῆς βουλῆς ἢ τὸν Ἄρειον πάγον
προσβλέπετε, τῆς Ἀριστογείτονος κρίσεως ἀναμνησθέντες
ἐγκαλύψασθε. οὐ γὰρ ἔχω τούτου πρᾳότερον πρόσταγμα
τοῖς τοιαῦτ᾽ ἐξημαρτηκόσιν εἰς ἐμέ. οὐ γὰρ δήπου τοῖς αὐ-
τοῖς γε λόγοις ὑπὸ τῆς αὐτῆς βουλῆς ἀποφανθέντα ἐκεῖνον
μὲν ἀφεῖσθαι δίκαιον εἶναι φήσετε, ἐμὲ δὲ ἀπολωλέναι·
οὐχ οὕτως ὑμεῖς ἀλογίστως ἔχετε. οὔτε γὰρ ἄξιος οὔτε

[1] χρόνον εἰς τὴν

[2] τούτους, * ἐφ᾽ ὧν, ἵνα — ἁπλᾶ,

ἀργυρολογεῖν. BUDÆUS.

Ἔξω τῶν φανερῶν, ὧν ἀφίσταμαι] Sic habet Aldinus codex: (quem hoc anno demum **MDLXIX.** vir doctrina et humanitate singulari, Theobaldus Theodoricus Argentinensis, mihi communicavit) id est, *quibus cedo.* Sed si recte memini, Parisiensis (quem Oporino missum recuperare non potui) habuit, ὧν ἀφῄρημαι: unde verti: *præter eas, quæ notæ ereptæque mihi sunt.* WOLF.

Τὰ πρὸς τούτοις ἀσφαλῶς εἶναι] Locus suspectus: sed nihil occurrit melius. IDEM.

ἐπιτήδειος οὔτε χείρων, ἀτυχὴς μέντοι δι' ὑμᾶς. ὁμο-
λογῶ· πῶς γὰρ οὐκ ἀτυχής, ᾧ πρὸς τοῖς ἄλλοις κα-
κοῖς καὶ πρὸς Ἀριστογείτονα ἐμαυτὸν ἐξετάζειν συμβαίνει,
καὶ ταῦτ' ἀπολωλότι πρὸς σωτηρίας τετυχηκότα; καὶ
μή με ὑπολαμβάνετε ὀργίζεσθαι τοῖς λόγοις τούτοις. οὐ
γὰρ ἂν πάθοιμι τοῦτο πρὸς ὑμᾶς ἐγώ· ἀλλ' ἔχει τινὰ τοῖς
ἀδικουμένοις ῥαστώνην τὸ λέγειν ἃ πάσχουσιν, ὥςπερ τοῖς
ἀλγοῦσι τὸ στένειν, ἐπεὶ τῇ γε εὐνοίᾳ οὕτως ἔχω πρὸς ὑμᾶς,
ὡς ὑμᾶς ἂν εὐξαίμην πρὸς ἐμέ. καὶ τοῦτ' ἐν πᾶσι πεποίη-
κα, καὶ ποιήσω φανερόν· ἔγνωκα γὰρ ἐξαρχῆς παντὶ τῷ
πολιτευομένῳ προσήκειν, ἄνπερ ᾖ δίκαιος πολίτης, ὥςπερ οἱ
παῖδες πρὸς τοὺς γονέας, οὕτω πρὸς ἅπαντας τοὺς πολί- 1486
τας ἔχειν, εὔχεσθαι μὲν ὡς εὐγνωμονεστάτων τυγχάνειν,
φέρειν δὲ τοὺς ὄντας εὐμενῶς. ἡ γὰρ ἐν τοῖς τοιούτοις ἧττα
καλὴ καὶ προσήκουσα νίκη παρὰ τοῖς εὖ φρονοῦσι γίνεται.
Εὐτυχεῖτε.

δ'.

ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΘΗΡΑΜΕΝΟΥΣ ΒΛΑΣΦΗΜΙΑΣ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΗΙ ΒΟΥΛΗΙ ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ΧΑΙΡΕΙΝ.

ΑΚΟΥΩ περὶ ἐμοῦ Θηραμένην ἄλλους τε λόγους βλασ-
φήμους εἰρηκέναι καὶ δυστυχίαν προφέρειν. τὸ μὲν οὖν
τοῦτον ἀγνοεῖν, ὅτι λοιδορίας, ἣ μηδὲ μίαν κακίαν, καθ'
ὅτου λέγεται, δείκνυσιν, οὐδέν ἐστ' ὄφελος παρ' εὖ φρονοῦσιν
ἀνθρώποις, οὐχὶ θαυμάζω. τὸ γὰρ θρασὺν μὲν τῷ βίῳ,
μὴ πολίτην δὲ τὴν φύσιν, ἐν ἐργαστηρίῳ δὲ τεθραμμένον
ἐκ παιδὸς, μὴ αἰσθάνεσθαί τι τῶν τοιούτων, εὐλογώτερον
ἦν ἢ συνιέναι. τούτῳ μὲν οὖν, ἐὰν ἀφίκωμαί ποτε καὶ
σωθῶ, πειράσομαι διαλεχθῆναι περὶ ὧν εἰς ἐμὲ καὶ περὶ
ὧν εἰς ὑμᾶς παροινεῖ, καὶ νομίζω, καίπερ οὐδὲν μετέχοντα
τοῦ αἰσχύνεσθαι, μετριώτερον αὐτὸν ποιήσειν· ὑμῖν δὲ τοῦ
κοινῇ συμφέροντος ἕνεκα βούλομαι δι' ἐπιστολῆς, οὓς περὶ
τούτων ἔχω λόγους, δηλῶσαι. οἷς πάνυ τὸν νοῦν προσέχον-
τες ἀκούσατε· οἴομαι γὰρ αὐτοὺς οὐκ ἀκοῆς μόνον, ἀλλὰ
καὶ μνήμης ἀξίους εἶναι. ἐγὼ τὴν πόλιν τὴν ὑμετέραν εὐ-

δ'. Αἰσθάνεσθαί τι τῶν τοιούτων] Sententiam spectavi magis, quam verba, quæ mendo

τυχεστάτην πασῶν πόλεων ὑπολαμβάνω καὶ θεοφιλεστά-
1487 την· καὶ ταῦτα οἶδα καὶ τὸν Δία τὸν Δωδωναῖον καὶ τὴν
Διώνην καὶ τὸν Ἀπόλλω τὸν Πύθιον ἀεὶ λέγοντας ἐν ταῖς
μαντείαις, καὶ προσεπισφραγιζομένους τὴν ἀγαθὴν τύχην
ἐν τῇ πόλει εἶναι παρ' ὑμῖν. ὅσα τοίνυν περὶ τῶν ἐπιόντων
δηλοῦσιν οἱ θεοὶ, δῆλον ὡς προλέγουσι· τὰς δὲ ἀπὸ τῶν
παρεληλυθότων προσηγορίας ἐπὶ ταῖς γεγονυίαις πράξεσι
τίθενται. ἃ τοίνυν ἐγὼ πεπολίτευμαι παρ' ὑμῖν, τῶν ἤδη
γεγενημένων ἐστὶν, ἀφ' ὧν εὐτυχεῖς ὑμᾶς προσηγορεύκασιν
οἱ θεοί. πῶς οὖν δίκαιον τοὺς μὲν πεισθέντας εὐτυχεῖς ὀνο-
μάζεσθαι, τὸν δὲ πείσαντα τῆς ἐναντίας προσηγορίας τυγ-
χάνειν; πλὴν εἰ τοῦτό τις εἴπῃ, τὴν μὲν κοινὴν εὐτυχίαν,
ἧς ἐγὼ σύμβουλος, θεοὺς τοὺς λέγοντας εἶναι, οἷς οὐ θέμις
ψεύδεσθαι· τὴν δ' ἰδίαν βλασφημίαν, ᾗ κατ' ἐμοῦ κέχρηται
Θηραμένης, θρασὺν καὶ ἀναιδῆ καὶ οὐδὲ νοῦν ἔχοντ' ἄνθρω-
πον εἰρηκέναι. οὐ τοίνυν μόνον ταῖς παρὰ τῶν θεῶν μαντεί-
αις ἀγαθὴν οὖσαν εὑρήσετε ᾗ κέχρησθε τύχῃ, ἀλλὰ καὶ
ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων θεωροῦντες, ἂν ἐξετάζητε ὀρθῶς. ὑμεῖς
γὰρ εἰ μὲν ὡς ἄνθρωποι τὰ πράγματα βούλεσθε θεωρεῖν,
εὐτυχεστάτην εὑρήσετε ἀφ' ὧν ἐγὼ συνεβούλευσα τὴν πόλιν
γεγονυῖαν· εἰ δὲ ἃ τοῖς θεοῖς ἐξαίρεθ' ὑπάρχει μόνοις, τού-
των ἀξιώσετε τυγχάνειν, ἀδυνάτων ἐφίεσθε. τί οὖν ἐστὶ
θεοῖς ἐξαίρετον, ἀνθρώποις δ' οὐ δυνατόν; ἁπάντων τῶν
ἀγαθῶν ἐγκρατεῖς ὄντας κυρίους εἶναι καὶ αὐτοὺς ἔχειν καὶ
δοῦναι τοῖς ἄλλοις, φλαῦρον δὲ μηδὲν μηδέποτ' ἐν παντὶ
1488 τῷ αἰῶνι μήτε παθεῖν μήτε μελλῆσαι. καὶ μὴν ὑποκειμέ-
νων τούτων, ὥσπερ προσήκει, σκοπεῖτε τὰ ὑμέτερα αὐτῶν
πρὸς τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. οὐδεὶς γὰρ οὕτως ἐστὶν
ἀγνώμων, ὅστις ἂν ἢ τὰ Λακεδαιμονίοις συμβεβηκότα, οἷς
οὐκ ἐγὼ συνεβούλευον, ἢ τὰ Πέρσαις, πρὸς οὓς οὐδὲ ἀφικό-
μην πώποτε, αἱρετώτερα φήσειεν εἶναι τῶν ὑμῖν παρόντων.
καὶ ἐῶ Καππάδοκας καὶ Σύρους καὶ τοὺς τὴν Ἰνδικὴν

carere non videntur. Idem.

Τὴν ἀγαθὴν τύχην] Vid. Meurs. Athen. Att. l. I. c. VIII. "Quo certe loco Cl. Meursium falli putaverim. Etenim, nisi plurimum fallor, nihil hic certe de Fortunæ statua Athenis posita intelligi, vel exsculpi poterit: perinde quasi Athenienses ipsi arcanis deorum oraculis doceri debuerint, quod in ipsorum urbe *Bonæ Fortunæ* statua publice consecrata reperiretur; cum in illustri urbis ipsius loco posita hæc omnium oculis obversaretur." *Corsin. Fast. Att.* vol. II. par. I. d. XI. §. III.

χώραν κατοικοῦντας ἀνθρώπους ἐπ᾽ ἐσχάτων γῆς· οἷς ἅπασι συμβέβηκε πολλὰ καὶ δεινὰ πεπονθέναι καὶ χαλεπά. ἀλλὰ νὴ Δία τούτων μὲν ἄμεινον ὑμᾶς πράττειν ἅπαντες ὁμολογήσουσι, Θετταλῶν δὲ καὶ Ἀρκάδων καὶ Ἀργείων χεῖρον, ἢ τινῶν ἄλλων, οἷς ἐν συμμαχίᾳ συνέβη γενέσθαι Φιλίππῳ; ἀλλὰ τούτων καὶ πολὺ βέλτιον ἀπηλλάχατε, οὐ μόνον τῷ μὴ δεδουλευκέναι — καίτοι τί τηλικοῦθ᾽ ἕτερον; —, ἀλλὰ καὶ τῷ τοὺς μὲν πάντας αἰτίους εἶναι δοκεῖν τῶν τοῖς Ἕλλησι κακῶν συμβεβηκότων διὰ Φιλίππου καὶ τῆς δουλείας, ἐξ ὧν εἰκότως μισοῦνται· ὑμᾶς δ᾽ ὁρᾶσθαι ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων καὶ σώμασι καὶ χρήμασι καὶ πόλει καὶ χώρᾳ καὶ πᾶσιν ἠγωνισμένους, ἀνθ᾽ ὧν εὔκλειαν εἰκὸς ὑπάρχειν καὶ χάριν ἀθάνατον παρὰ τῶν τὰ δίκαια βουλομένων ποιεῖν. οὐκοῦν ἀφ᾽ ὧν ἐγὼ συνεβούλευσα, τῶν μὲν ἀντιστάντων ἄριστα πράττειν τῇ πόλει συμβέβηκε, τῶν δὲ συνηγωνισμένων ἐνδοξοτέραν εἶναι περίεστι. τοιγαροῦν ἐπὶ τούτοις οἱ θεοὶ τὰς μὲν μαντείας τὰς ἀγαθὰς ὑμῖν διδόασι, τὴν δ᾽ ἄδικον βλασφημίαν εἰς κεφαλὴν τῷ λέγοντι τρέπουσι. γνοίη δ᾽ ἄν τις, εἰ προέλοιτο ἐξετάσαι 1489
τὰ ἐπιτηδεύματα, ἐν οἷς ζῇ. ἃ γὰρ ἂν καταράσαιτό τις αὐτῷ, ταῦτ᾽ ἐκ προαιρέσεως ποιεῖ. ἐχθρὸς [1] μέν ἐστι τοῖς γονεῦσι, φίλος δὲ Παυσανίᾳ τῷ πόρνῳ· καὶ θρασύνεται μὲν ὡς ἀνήρ, πάσχει δ᾽ ὡς γυνή· καὶ τοῦ μὲν πατρός ἐστι κρείττων, τῶν δ᾽ αἰσχρῶν ἥττων· οἷς δ᾽ ὑπὸ πάντων δυσχεραίνεται, τούτοις τὴν διάνοιαν ἀγάλλεται, αἰσχρορρημοσύνῃ καὶ τῷ διηγεῖσθαι ταῦτ᾽ ἐφ᾽ οἷς ἀλγοῦσιν οἱ ἀκούοντες· ὁ δ᾽, ὡς ἀφελὴς καὶ παρρησίας μεστὸς, οὐ παύεται. καὶ ταῦτα οὐκ ἂν ἔγραψα, εἰ μὴ κινῆσαι τὴν ἐν ὑμῖν μνήμην τῶν προσόντων αὐτῷ κακῶν ἠβουλόμην. ἃ γὰρ ἂν εἰπεῖν ἄν τις ὀκνήσαι καὶ γράψαι φυλάξαιτ᾽ ἄν, [2] οἶμαι δὲ κἂν ἀκούσαντα [3] δυσχερᾶναι ταῦτα, ἀπὸ τούτων μνησθεὶς οἶδεν ἕκαστος ὑμῶν πολλὰ καὶ δεινὰ καὶ αἰσχρὰ τούτῳ προσόντα, ὥστ᾽ ἐμοί τε μηδὲν ἀναιδὲς εἰρῆσθαι, καὶ τοῦτον ὑπόμνημα τῶν ἑαυτοῦ κακῶν ὀφθέντα πᾶσιν εἶναι. Εὐτυχεῖτε.

[1] μὲν * γάρ ἐστι [2] οἴομαι [3] δυσχεράναι, ταῦτα ἀπὸ * τοσούτων, ἃ μνησθεὶς

Δεδουλωκέναι] Δεδουλευκέναι. Nam illud activum est. Wolf.
Βουλευομένων] Malim βουλομένων. quæ duo verba sæpe confusa videas. Idem.
Κἂν ἀκούσαντες δυσχερᾶναι ταῦτα] Puto, κἂν ταῦτα, saltem hæc, conjungi debere.

έ.

ΠΡΟΣ ΗΡΑΚΛΕΟΔΩΡΟΝ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΗΡΑΚΛΕΟΔΩΡΩΙ ΕΥ ΠΡΑΤΤΕΙΝ.

ΟΥΘ᾽ ὅπως χρὴ πιστεύειν, οἷς ἀπήγγειλέ μοι Μενεκράτης, οὔθ᾽ ὅπως ἀπιστεῖν, ἔχω. ἔφη γὰρ Ἐπίτιμον ἐνδεδεῖχθαι
1490 μὲν καὶ ἀπῆχθαι ὑπὸ Ἀράτου, σὲ δὲ ἀγωνίζεσθαι καὶ ἁπάντων αὐτῷ χαλεπώτατον εἶναι. δέομαι δή σου πρὸς Διὸς Ξενίου καὶ πάντων τῶν θεῶν, μή με καταστήσῃς ἀηδεῖ καὶ δεινῷ μηδενὶ περιπετῆ. εὖ γὰρ ἴσθι, χωρὶς τοῦ μέλειν μοι τῆς Ἐπιτίμου σωτηρίας καὶ νομίσαι μεγάλην ἂν συμφορὰν, εἴ τι πάθοι καὶ τούτου σὺ συναίτιος εἴης, αἰσχύνομαι τοὺς συνειδότας μοι τοὺς λόγους, οὓς ἐγὼ περὶ σοῦ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἔλεγον, πεπεικὼς ἐμαυτὸν ἀληθῆ λέγειν, οὐκ ἐκ τοῦ πεπλησιακέναι σοι πεῖραν ἔχων, ἀλλ᾽ ὁρῶν ὅτι δόξης ἐπιτυγχάνων καὶ παιδείαν ἀπεδέχου, καὶ ταῦτα [1] [τῆς] ἀπὸ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς, ἥπερ ἐστὶν ὡς ἀληθῶς τῶν μὲν πλεονεκτημάτων καὶ τῶν περὶ ταῦτα σοφισμάτων ἔξω, τοῦ βελτίστου δὲ καὶ τοῦ [2] δικαιοτάτου πάνθ᾽ ἕνεκα ἐξητασμένη· ἧς μὰ τοὺς θεοὺς τῷ μετασχόντι μὴ οὐχὶ ἀψευδεῖν καὶ πρὸς ἅπαντας ἀγαθῷ εἶναι οὐχ ὅσιον ἡγοῦμαι. γένοιτο δ᾽ ἄν μοι κἀκεῖνο τῶν χαλεπωτάτων· εἰ γὰρ [3] ὡρμηκὼς ἐμαυτὸν εὐνοϊκῶς ἔχειν σοι, τὴν ἐναντίαν γνώμην μεταλαβεῖν [4] ἀναγκασθείην, ἃ δὴ ὑπολαμβάνω παρεωρᾶσθαι καὶ πεφενακίσθαι, κἂν μὴ φῶ, νόμιζε οὕτως ἕξειν. εἰ δὲ ἡμῶν καταπεφρόνηκας, ὅτι τῶν πρώτων οὐκ ἐσμέν πω, λόγισαι, ὅτι καὶ σύ [5] ποτ᾽ ἦσθα νέος καὶ τὴν ἡλικίαν εἶχες ἣν ἡμεῖς νῦν, ἐκ δὲ τοῦ συμβουλεύειν καὶ πράττειν γεγένησαι τηλικοῦτος. καὶ ἡμῖν τοῦτο συμβαίη. τὸ μὲν γὰρ εὖ [6] βουλεύεσθαι πάρεστι, τῆς δὲ τύχης συλλαμβανούσης καὶ τοὔργον γένοιτ᾽ ἄν. καλὸς

[1] [τὴν] [2] δικαιοτάτου * περὶ πάνθ᾽ [3] ὡρμηκὼς κατ᾽ ἐμαυτὸν [4] ἀναγκασθείην, * δι᾽ ἃ [5] τότ᾽ [6] βούλεσθαι

Idem.

έ. Ἀπῆχθαι] His verbis, inquit Pet. Nannius Miscell. l. IX. c. VIII. Thes. Crit. Grut. vol. 1. p. 1362., indicat Demosthenes, Epitimum et delatum esse, et in jus raptum ab Arato, in quem sensum duci usurpant Latini, i. e. *ad judicium rapi*, ut non solum sit, nomen alicujus deferri, et inter reos accipi, sed ad ipsa tribunalia abduci.

Ἐξητασμένη πάντα] Ἀντὶ τοῦ, ἐξετάσασα, ἢ ἐξετάζειν εἰωθυῖα. Wolf.

Καλὸς οὖν ἔρανος —] *Honestum igitur est beneficium gratia jure inita.* Verba sunt Demosthenis pro homine reo deprecantis.

οὖν ἔρανος χάρις δικαία· ἣν καὶ σὺ ποίησαι πρὸς ἐμέ. καὶ 1491
μηδ᾽ ὑφ᾽ ἑνὸς τῶν σοῦ φρονούντων χεῖρον ἄγου μηδὲ ἧττῶ,
ἀλλ᾽ ἐκείνους [1] [μὲν] ἄγε ἐπὶ τὰ σοὶ δοκοῦντα· καὶ πρᾶτ-
τε οὕτως, ὅπως μηδενὸς τῶν ὁμολογηθέντων στερηθῶμεν,
ἀλλ᾽ Ἐπιτίμῳ γένηται σωτηρία τις καὶ ἀπαλλαγὴ τῶν
κινδύνων. παρέσομαι δὲ εἰς τὸν χρόνον κἀγὼ, καθ᾽ ὃν σὺ
φῂς καιρὸν εἶναι. γράψας δέ μοι πέμψον, ἢ καὶ ὡς φίλῳ
ἐπίστελλε. Εὐτύχει.

ϛ'.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΗΙ ΒΟΥΛΗΙ ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ΧΑΙΡΕΙΝ.

ΗΛΘΕΝ ἐπιστολὴ παρ᾽ Ἀντιφίλου πρὸς τοὺς τῶν συμ-
μάχων συνέδρους, τοῖς μὲν βουλομένοις ἀγαθὰ προσδοκᾷν
ἱκανῶς γεγραμμένη, τοῖς δ᾽ ὑπηρετοῦσιν Ἀντιπάτρῳ πολ-
λοὺς καὶ δυσχερεῖς ἀπολείπουσα λόγους, οἳ παραλαβόντες
τὰ παρ᾽ Ἀντιπάτρου γράμματα πρὸς Δείναρχον ἐς Κό-
ρινθον ἐλθόντα ἁπάσας τὰς ἐν Πελοποννήσῳ πόλεις τοιού-
των λόγων ἔπλησαν, οἵων εἰς κεφαλὴν αὐτῶν [2] τρέψειαν οἱ
θεοί. ἀφικομένου δὲ τοῦ νῦν ἥκοντος μετὰ τοῦ παρ᾽ ἐμοῦ
φέροντος γράμματα παρὰ Πολεμαίστου πρὸς τὸν ἀδελφὸν
Ἐπίνικον, ἄνδρα ὑμῖν εὔνουν καὶ ἐμοὶ φίλον, κἀκείνου πρὸς 1492
ἐμὲ ἀγαγόντος, ἀκούσαντί μοι ἃ ἔλεγεν ἐδόκει πρὸς ὑμᾶς
αὐτὸν ἀποστεῖλαι, ὅπως, πάντα σαφῶς ἀκούσαντες τὰ ἐν
τῷ στρατοπέδῳ γεγονότα τοῦ περὶ τὴν μάχην παραγεγενη-
μένου τότε, εἰς τὸ παρὸν θαῤῥῆτε, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν θεῶν
θελόντων, ἃ βούλεσθε, ἔχειν ὑπολαμβάνητε. Εὐτυχεῖτε.

[1] Deest μέν. [2] * ἀποστρέψειαν

Ac si diceret: honestius ab amico, id est, a me, gratiam inire non potes, quam si insonti reo mea causa negotium facessere desieris. BUDÆUS.

ϛ'. Προστρέψειαν] Fortasse προστρέψειαν, vel τρέψειαν. WOLF.

FINIS TOMI QUARTI

ET

OPERUM DEMOSTHENIS.

Londini imprimebat J. F. Dove, in Area quæ est Divi Joannis.

VOLUME 9

ORATORES
ATTICI

ET QUOS SIC VOCANT

SOPHISTÆ

OPERA ET STUDIO

GULIELMI STEPHANI DOBSON A.M.

REGIÆ SOCIETATIS LITERARUM SOCII

TOMUS NONUS

DEMOSTHENES

LONDINI

EXCUDIT J. F. DOVE

(APUD QUEM ETIAM VENEUNT)

A. S. MDCCCXXVIII.

DEMOSTHENIS

QUÆ EXSTANT OMNIA

INDICIBUS LOCUPLETISSIMIS

CONTINUA INTERPRETATIONE LATINA

VARIETATE LECTIONIS

SCHOLIIS TUM ULPIANEIS TUM ANONYMIS

ANNOTATIONIBUS VARIORUM

H. WOLFII OBSOPŒI TAYLORI MARKLANDI JURINI MOUNTENEII STOCKII HARLESII
F. A. WOLFII SPALDINGII AUGERI RÜDIGERI WUNDERLICHII BREMII
ALIORUMQUE ET SUIS

ILLUSTRAVIT

GULIELMUS STEPHANUS DOBSON A.M.

REGIÆ SOCIETATIS LITERARUM SOCIUS

ACCEDUNT ANIMADVERSIONES

REISKII DOUNÆI WEISKII AMERSFOORDTII

ET NUNC PRIMUM PUBLICI JURIS FACTÆ

THOMÆ STANLEII VEL POTIUS JACOBI DUPORTI

NECNON ADVERSARIA

PETRI PAULI DOBREE

GRÆCARUM LITERARUM APUD CANTABRIGIENSES
NUPER PROFESSORIS REGII

TOMUS QUINTUS

ANIMADVERSIONES IN DEMOSTHENEM

LONDINI

PROSTANT APUD J. F. DOVE

A. S. MDCCCXXVIII.

TABULA

EORUM QUÆ CONTINENTUR

IN

TOMO NONO.

	Pag.
Reiskii Præfatio ad sua Demosthenica	3
Reiskii Annotata in Demosthenem	12
Hieronymi Wolfii Prolegomena in Olynthiacam I. .	303
Hieronymi Wolfii Annotationes in Olynthiacam I. .	315
Ἱερωνύμου Βολφίου Σχόλια εἰς τὸν Α. τῶν Ὀλυνθιακῶν	344
Dounæi (Downesii) Prælectiones in Philippicam de Pace	361
Weiskii Dissertatio super Oratione de Halonneso .	423
Weiskii Annotationes in Orationem de Halonneso .	432
Amersfoordtii Introductio ad Orationem de Symmoriis	441
Amersfoordtii Annotationes ad Orationem de Symmoriis	447
Stanleii, vel potius Duporti, Prælectiones in Orationes de Symmoriis et de Rhodiorum Libertate .	467

I. IACOBI REISKE
ANNOTATIONES
AD
DEMOSTHENEM.

IO. IACOBI REISKE

AD

ANNOTATIONES

SUAS DEMOSTHENICAS,

ET AD

SYLVAM VARIANTIUM

IN

LIBRIS DEMOSTHENICIS LECTIONUM,

PRÆFATIO.

Jus et fas utique fuerat, æque lector, his modo absolutis Wolfianis atque Tayloranis a me subjecta protinus, meisque ipsius annotationibus præmissa fuisse hæc duo. 1. Tourrelli ad plerasque Philippicas et ad orationes, alteram Æschinis in Ctesiphontem, seu contra coronam Demostheni decernendam, et alteram adversariam Demosthenis pro Ctesiphonte et pro corona sua (cur Tourrellus orationem de male gesta legatione annotationibus illuminare insuper habuerit, haud constat). 2. Wolfianam reliquiarum Demosthenicarum interpretationem. Verum gravissimæ causæ volenti intercesserunt, hæc primo loco, quod satisfaciendum tandem aliquando esset eorum, quos diutius sustinere, neque æquum, neque honestum, neque excusabile fuisset, nam adhucdum prorsus negatum fuit satisfacere, flagitationibus; quorundam etiam suspicionibus erat occurrendum, si qui fuere, qui cessationem atque dilationem editionis annotationum mearum pro larva jactantiæ et imposturæ habuissent. Æqui omnes ultro fatebuntur, si viam tenere vellem, cui ut adstringerer in programmate Anno 1768. edito, promiseram me cauturum, secundum Demosthenem statim reliquos oratores fori Attici uno tenore fuisse edendos: id quod profecto halitu oris confici non poterat. Cum Demosthene simul annotationes omnium measque dare, textui substratas, non sinebat angustia chartæ; nam sic sæpissime senæ ad octonas paginæ, omni prorsus vacuæ oratione Demosthenica intercessissent revolvendæ; quæ res molestissima fuisset, præsertim Demosthenem legenti, cujus periodi tam extentæ et tam implicatæ uno conspectu perlustrari, et uno spiritu perlegi volunt. Demosthenes in forma tam minuta, cuncto instructus apparatu, statim textui substrato, solus octo ad decem volumina implesset. Alius teneri modus in oratoribus minoribus poterat, quorum esset alia dicendi ratio, minorque ad eos annotatorum, et sæpe plane nulla copia. Præterea, cum Demosthenes et minores excuderentur, sperabam futurum, ut ad eum ornandum novæ, unde unde, copiæ advenirent, mihique otii tanto plus superfuturum mea Demosthenica expoliendi et locupletandi; quod otium mihi præter spem negatum fuit. Citius ergo, quam nunc, huc perveniri non poterat, ad facultatem puta mea Demosthenica in publicum proferendi. Quæ quanti sint facienda, cujusque est existimare, quem iis uti ad lectionem Dem. juvabit. Quam mihi cruda, impolita, illaborata ipsi videantur, in præfatione ad primum volumen hujus apparatus critici jam conquestus sum: quo accedit in cumulum malorum hoc ingens malum, quod, quo tempore annotationes meæ mihi e vetustis schedis expromendæ, excutiendæ, inter

transcribendum locupletandæ, alias decurtandæ atque contrahendæ, denique variis modis digerendæ atque transformandæ et retractandæ essent, incideret hæc opera, virum gnavum et vegetum postulans, in tempus tam iniquum, ut per totam ætatem meam iniquius aliud nunquam attigerim. Jam complures annos molesta et insidiosa (nam pertinax et rebellis erat) tussis vires meas labefactarat. Jam ab ineunte hoc vere ad hoc diei sævit, fibras pulmoneas erodit, evellit, exscreat, radices vitæ meæ convellit, et dilaniat. Qua mali diuturnitate et sævitie tam sum fractus, et exinanitus, et enervatus, ut vix in cubiculo vel lecto (nam sic loquebantur veteres, sed hodierni, hanc Latinitatem haud capientes, in œco usurpant, literulis exercendis consecrato) rectus et constans inambulare possim. Hoc est illud iniquissimum tempus, quod dico, quo oppressus annotationes hoc volumine comprehensas conscripsi, et variantes, dudum ante collectas, auxi. Habebunt in æstimanda mea opera Demosthenica æqui arbitri horum incommodorum et humanæ infirmitatis rationem.

Jam seorsim mihi de Tourrello adhuc nonnihil est admonendum, antequam ulterius procedam. Magna utique sunt meritoque celebrata Tourrelli de Demosthene merita. Sed, ut orator disertus magis, qui erat, quam ut subtilis criticus, Demosthenem tractasse mihi visus est, et in colligenda materia annotationum historicarum majorem industriam, et in extricandis nodis chronologicis atque genealogicis solertiam, quam in perspiciendis sententiis obscuris, aut mendis corrigendis sagacitatem atque felicitatem approbasse. Sæpenumero a sententiis oratoris ita late aberravit, ut constet, eum, cum e conjectura vertisse, tum Græce nescisse. Homo Tayloro in sedulitate oratoris historicos et chronologicos scopulos tollendi simillimus, a reliquis ejus vitiis, putidæ et caliginosæ dictionis affectatione, vanitate et arrogantia scholastica, venatu et venditatu minutiarum liber, humanior atque liberalior, ut Francum decebat. Opera ejus in his nostris terris inventu rarissima multi emtorum mei operis, de quo certissime mihi constat, summas mihi gratias habituri essent, si liceret ipsis per me Tourrelliana hoc in volumine legere; quorum emtorum bona pars magis annotationibus historicis, quam criticis ducitur. Et solas Tourrelli annotationes cum summariis, cuique orationi præmissis, sine Francica orationum versione, si edidissem, id quod jam parabam facere, videntur illæ parum ultra alphabetum impleturæ fuisse: verum, re diligentius pensitata, visum est ab hoc proposito desistere; ne meæ materiæ, cujus tantum suppeteret, in tanta spatiorum angustia, quam Wolfiana atque Taylorana mihi reliquam fecerunt, locum prorsus præcluderem. Deinde noram, jam dudum permultos desiderium mearum annotationum ægerrime ferre, quos diutius suspendere nefas fuisset. Porro noram, homines copiis librariis affluentes queri, si cogantur eadem rursus emere, quæ jam dudum in forulis habent, divites nempe illi atque beati, de aliorum penuria securi. Tum Tourrelli quicquam redditurum nusquam receperam. Alias pari jure etiam Lucchesini commentationes fuissent recudendæ, quæ Tourrellianis nil cedunt, et nescio, an quodammodo quoque præferendæ sint, nihiloque crebriores inventu his in terris sunt. Prævidebam quoque, non posse fieri, quominus cœptum hoc meum deteriorem in partem acciperet Athanasius Augerus, V. C. Professor eloquentiæ Regius in Collegio Rothomagensi, a quo brevi post Demosthenem universum Francice redditum et historice criticeque illuminatum exspectamus. Cui ut totum Tourrellianarum reliquiarum arbitrium salvum et intactum relinquerem, jus et fas postulabat. Sed ad rei caput tandem devenio. Reliquiæ hæ Tourrellianæ ne dignæ quidem sunt recudi. Scatent scoriis, quas eliquari par fuisset: quæ res neque otii, neque stomachi mei est. Vix tertia earum pars ad Demosthenem proprie quicquam facit; reliqua miscellanea, trivialia, nescio quam vera, e Morerio, Baudrando, similibus promtuariis, corrasa, et veluti scopis conversa: quamquam hoc ad invidiam bono viro faciendam dictum nolim, aiens, me hoc non explorata re, neque certa scientia fidentem, sed mera probabili suspicione ductum dicere. Inquirant, quorum interest hac in re certam veritatem deprehendere.

Wolfianam item interpretationem Latinam Demosthenicarum reliquiarum multis de

causis perquam expedisset, atque necessarium fuisset reddi; optavique sæpius me mihi spatia ampliora primitus statim fixisse. Verum ne ipse quidem prævidere poteram, materiam inter manus ita quasi succreturam esse; tum si emtores ad opus XV. voluminum invitassem, ecquem non absterruissem? Porro si recudenda interpretatio Wolfiana fuisset, non sola mera, intemerata, debuisset repræsentari, sed etiam annotationes criticæ ei substerni, quibus lapsus ejus benigne indicarentur, et blande castigarentur; quemadmodum Sylburgius in Dionysio Halicarnass. Lapi atque Gelenii interpretationes recensuit. Quæ opera ut est perutilis et pernecessaria, ita a mea persona abhorret, qua de re pluribus alio loco exposui. Annotationes ad Dem. meas conscribenti mihi si libuisset, aut potius licuisset, Wolfianam interpretationem inspicere, nullum dubium est, quin ea mihi largam materiam disputationum fuisset præbitura; verum neque allubescebat ægrotanti, neque alias jucundum erat præceptorem et censorem agere, otioque non abundabam (nam intra paucas hebdomadas illas, quibus Wolfianarum et Tayloranarum annotationum ea pars, quæ volumine hoc Apparatus secundo exhibetur, sub prelo sudaret, annotationes meæ ad Philippicas, ad or. pro corona et or. de falsa legatione, cum hac præfatione, mihi fuerunt, animoque corporeque misere languenti, conscribendæ, ne operæ feriarentur); denique cavendum erat, ne materiæ alienæ luxurians copia locum domesticis meis copiolis præriperet.

His de omnibus ergo sive addendis, sive excludendis videbit atque pro arbitratu suo videbit is, qui olim aliquando novam Demosthenis et oratorum minorum editionem super hujus meæ fundamentis condet, ubi deficientia supplebit, et disjecta membra colliget atque coaptabit. Meis de annotationibus quod novum hoc loco, præter illa jam passim locorum alibi dicta, dicam, pæne nil habeo. Ab homine conscriptæ sunt, e valetudine torpente et pæne ad omnia nauseante; ab homine, non ventosam multifariæ lectionis gloriam venante, sed quem non puderet, ubi lectorum quorundam videretur e re fore, etiam ad minuta et pædagogicalia descendere; qui contenderet, locorum obscurorum sententias, sine odio, sine obtrectatione cujusquam, simpliciter et sine ambagibus, quibus posset verbis planissimis enucleare et declarare. Quos mutavi locos, quosve correxi, sive mea, sive librorum auctoritate fidens, eos diligenter et religiose indicavi. Auctores ubi nullos prodidi, simpliciter *correxi* dicens, ibi correctionum auctores sunt codices, sive manu scripti, sive dudum typis excusi; quorum nomina in variantibus lectionibus, lector, invenies. Correctiones rursus ab ipso memet profectas, præterquam quod in ipso textu asteriscis insignivi, in annotationibus quoque nominatim quibusque locis cavi admonere, quid meum esset; et causa mutationis ubi minus aperta videretur, eam mutationem paucis verbis purgare atque approbare contendi. Vineta mea memet cædere haud puduit. In Wolfii et Taylori metalla ne inciderem, sedulo cavi, quamquam non ubique locorum effugi imprudens cum his, aut cum Marklando, collisionem invitam. Locos Scholiastarum ad Hermogenem crebrius recitavi, non quo bonarum doctrinarum atque novarum et inauditarum summique faciendarum pleni essent, sed quo collectio hæc Aldina inventu rarissima est, cujus usuram Ernestius, senior, V. C. Theologus et literator nobilis, prædicatione mea major, mihi concessit, si quis forte literatus ad horum Scholiastarum et ad veterum technicorum, seu rhetoricorum, qui secundum Aldum typis nunquam renovati sunt, incitaretur studio recoquendi. Hæc ferme forma est mearum ad Dem. annotationum, quorum pars nunc in hoc secundo Apparatus volumine prodit, reliqua in tertio prodibunt, si per fata licebit, inservitura lectorum usibus, et obnoxia futura censorum æquitati aut malevolentiæ, intelligentiæ aut imperitiæ et temeritati. Jam superest, ut de variantibus lectionibus dicam, quæ meis ad Demosthenicam quamque orationem annotationibus subjectæ sunt.

Negotium spissum et perquam molestum, ob indiligentiam veterum, unde suas lectiones hausissent, dilucide et certis atque indubiis notis et nominibus designandi. Dubitabam itaque initio, num meliores tantum lectiones e farragine mearum sche-

darum deligerem, an totum effunderem. Fuissent, qui illud laudassent, sed erant contra multo plures, qui hoc malebant. Et præstat utique semper in ejusmodi re, atque tutius est, liberalitate donandi, quamvis insint, quibus uti nequeas, quam parcitate peccare; quorum illud fidem tuam testatur, utut lectori operam deligendi relinquat; hoc de diligentia judicioque tuo dubium relinquit, et arrogantiam tuam prodit, quasi lectoribus tuis haud satis multum sagacitatis inesse credidisses, qui delectum ipsis præripuisses. Et profecto ante omnes primo mihi delectus hic durus et anceps fuit, ut sæpe, promerem an premerem aliquam lectionem, ambigerem. Tentabam opus, sed progressus usque ad p. 24. rursus abjiciebam molestum et infructuosum conatum: et præbeo hic quæcunque olim in schedas congesseram undecunque lectionum Demosthenicarum. At hoc nolim tamen, hanc crudam molem, sic ut nunc est, vel auctam etiam, per omnes, quæ postmodum exsistent, editiones Dem. majores, provolutari. Unam ab aliquo viro docto nostrate, aut in Belgio, vel Anglia, condi editionem, in qua mea hæc tota, sed reformata, cum cuncta hac sylva variantium, eaque etiam, cum e libris bonis, tum ex editionibus aliorum veterum auctorum, aucta verbatim reddatur, id tantum abest ut nolim, ut potius in votis habeam. Verum ea ne mera recusio, seu recantatio intra paucos annos esto, antequam mea exemplaria distracta sint, qua re magna calamitas rei meæ familiari, et magna mihi injuria inferretur, sed reformatio et digestio multis annis agitata, industria et felicitate colligendi, acrimonia et veritate judicii perfecta, sic tamen ut a me scriptorum ne syllabam quidem mutet, solummodo errores in annotatiunculis cuique loco addendis demonstret atque corrigat, deficientia addat, et partes operis nunc distractas copulet in melioremque ordinem redigat. Post editam ejusmodi plenam omnibus numeris absolutamque editionem, acquiescent postmodum Demosthenis lectores severo et acerbo lectissimarum lectionum delectu, a viro docto in minore quadam editione faciendo.

In nævis collectionis meæ variantium hunc videntur multi esse numeraturi, quod auctores vulgatæ nusquam ediderim, sed solummodo auctores lectionum a vulgata discedentium. Vulgatam appello ubique Morellianam, ex Aldina expressam, nisi ubi Morello visum fuit ab ea discedere. Fuerat id quidem profecto non inutile, sed infinitum in modum laborem meum et molem operis duplo exaggerasset. Ipse in nævis hunc pono, quod lectionem Wolfianam non indicaverim, cum editionum superiorum nulla consentientem, sed aut Felicianeæ vestigia prementem, (quod vellem ubique factum esse) aut, id quod dolet multo sæpius factum, conjecturas pæne omnes Wolfianas pro verbis Demosthenicis subjicientem. Taylorus hanc lectionem Wolfianam, maculosam et infidam, recudit, neque tamen in annotationibus eam sive examinans, sive explanans, repetit, ut cum mea editio exemplum aliud repræsentet, lector, Wolfiana aut Taylorana carens, ignoret, quid lectionis Taylor seu defendat, seu impugnet. Cui malo citius occurrissem, si prævidissem: sed nunc demum post excusas Taylori annotationes deprehendo, Taylorum observans fatis habere loci cujusque a se in annot. agitati primam quamque vocem ponere, cum addito κ. τ. λ. quæ res lectori operam tomum quemque Dem. revolvendi imponit. Molesta universe res est, in Tayloram annotationes non textui, sed orationis cujusque calci subjectas esse, unde incommodum exsistit, ut necesse tibi sit, ad locum quemque librum revolvendi horsum prorsum. Taylorus nempe typographo primum dabat excudendam orationem quamque seorsim; tum absoluta cujusque impressione, cessandum erat operis ad annos: mittebat orationis cujusque folia a prelo uda ad Marklandum rusticantem; hic remittebat, ubi margines suis annotatiunculis conscripsisset, quæ rus, et defectum librorum, et hominem in Demosthene hospitem produnt, ad gerendam vocatum provinciam, quam prorsus ignoraret: tum Taylor interim ipse suas annotationes elaborabat: quo facto excudebantur: et tum nova rursus oratio, in qua eadem volvebatur rota. Unde mirum non est, illam editionem ad tot annorum diuturnitatem extractam esse. Nobis, qui Carteretis Granvilliis caremus, sumtuum in typos et chartas

largis administris, non licet tam lentis et otiantibus libros nostros edere, sed e paupere peculio nostro sumtus ipsi erogantes necesse habemus accelerare et urgere cujusque voluminis excusionem, et chartas confestim ære mutare. Sed in viam redeo. In tam immani sylva lectionum facile factu fuit, neque debet mirum cuiquam videri, ut a me subinde erraretur in edendis seu nominibus codicum, quos cito, præsertim iis, quos ipse non vidi, ut e. c. Harleyanum, pro Harrisoniano, quam culpam ut alienam non præsto, cum Taylor ipse in schedis non satis diligenter ista distinxisset, aut in numeris codicum, ut quintum pro sexto e. c. appellem; quæ culpa profecto noxa caret: quotus enim est quisque, cui liceat istos codices adire atque evolvere? Non ubique a me annotatum esse, ubi ἅπας, pro πᾶς, aut simile quid, aut vocabula transposita reperissem, spero laudem potius inventurum, quam in vitium incursurum esse. Eccui enim prodesset tam infinita, tam ineluctabilis, tam putida et molesta, et prorsus omni usu cassa diligentia? Eccui enim sunt hodie aures tam teretes, tam subtiles, tam usu multo subactæ et acutæ, ut statim delectum verborum, constructumve hunc minus, illum melius cum Atticismo convenire dignoscat? Et si dignoscat quoque, quid id multum ad felicitatem nostram faciet? eumne ego dignum tanta mea opera judicem, quem universum flocci non facio, commentitium quendam suavem et argenteum tinnitum Atticum?

Vitio hoc quoque mihi haud pauci vertent, quod lectiones auctoritatesque a Tayloro jam relatas rursus retulerim: tum quod conjecturas Wolfii, Marklandi, Taylori. Sic eadem bis ter recocta reponi. Verum lectionum Taylori magna pars e Parisina seu Morellina editione depromta erat, quam totam hic reddere a principio statim decreveram: quod si ergo Tayloro dedecus est lectiones, quæ facile a quovis illinc peti potuissent, haud defugiam reprehensionem operæ incassum in eo navatæ, quod Tayloranas lectiones cum meis conjunxerim, quo sub uno conspectu, velut in brevi tabula, coram oculis haberet lector, quicquid opis ad intelligendum Demosthenis quemque locum, seu librorum fides, seu doctorum virorum ingenia præstarent. Chartulæ jactura quos acrius uret, quam alios studium meum commoditatis suæ delectabit, æquo animo feram hos de me querentes. Permultis in locis meos a Morellina discessus in annotationibus, item in variantibus, judicare seu insuper habui, seu oblitus fui: sed profecto tam minuta ista erant, ut ista annotare tantundem fuisset, atque stultitiam suam ore suo prædicare, testarique, quam parum scias otio sapienter uti, quo vereor ne nimis multis videar vel sic ad ineptias abusus esse. Aliis, si secus fecissem, procul dubio visus fuissem diligentiæ meæ acerbitatem putide jactatum isse.

Disputationi huic meæ nil superest quod addam, præter admonitiones quasdam novas de Codd. mstis, quibus usi sumus, Taylorus et ego, quamquam de iis jam dudum exposuimus. Nam secundum editam præfationem meam ad Demosthenem, misit ad me Askewius V. C. qui nuper in vivis agere desiit, ingentem fascem exemplarium Demosthenis, Aldinæ, Basileensis primæ, Basileensis secundæ, seu Wolfianarum omnium primæ, Morellinæ singula, Francfurtanæ tria, Tayloranæ aliquot, chartis mundis interstincta, quibus aut prorsus nihil esset inscriptum, aut dudum edita: ad Philippicas, et causas privatas adjumentorum parum; de quo jam questus sum dudum publice, superstite et conscio Askewio, et ad hunc ipsum in literis privatis, quem decebat mendacii me coarguere, simulac fraudis conscius mihi fuisset. Ut tamen nuper rem diligentius explorare cœpi, deprehendi, me subitaria inspectione et opinatione verosimili deceptum, a veritate discessisse. Quod nunc reprehendam, religiose hic indicaturus, quid in illorum ad me missorum, quos modo dixi, codicum unoquoque reperi, et in collectione variantium exhibebo lectiones ipsas, quas hi libri Taylorani administrabant. In his igitur erat primo loco Aldina, quam in V. L. libellis appello *Aldinam Taylori*, cujus margines, vetusta, non scita, sed lectu plana et expedita manus variis lectionibus, haud constabit aliquando unde petitis, conscripsit. Nam nusquam vestigium ullum apparet, unde constet, quo e fonte lectionis istæ manarint, ut initio dubitarem, essentne e codice quodam Msto depromtæ, an a viro quo-

dam docto e marginibus Parisinæ, ex Augustani lectionibus a Fabricio collectis, a Wolfio proditis, ex indicibus variantium, qui editionibus Aldi et Feliciani et Pauli Manutii subjecti sunt, et unde farrago Wolfiana conflata est, compilatæ, ut adeo ridiculum esset ejusmodi testem citare. Verum brevi videbam, ibi referri lectiones a nemine usquam locorum ad hoc diei prolatas; quarum cum alias a codicibus meis confirmari cernerem, tum aliarum mentionem nullam fieri. Quo mihi certo constabat, illas quoque e Msto quodam esse depromtas. Jam supererat codicem illum explorare. Et statim videbam, eundem esse, quem Taylor ad or. pro corona et de falsa legatione Venetum appellat, nisi quod testimonio Taylori scripta in marginibus Aldinæ Tayloranæ aut non addicunt, aut contradicunt: nam de περὶ, quod in Veneto esse Taylor ad p. 256, 8. ed. R. ait, Aldina Taylori tacet. Lectiones alias eadem dat, a Tayloro, dubium, an a volente, præteritas. Pluribus in locis ibi legitur λείπει ἐν παλαιῷ. Sed quod fortissimum argumentum est, eadem manus, quæ reliqua omnia uno tenore scripsit, in media serie versus ad clausulam argumenti orationis de Falsa Legat. hæc scripsit: ταῦτά εἰσι ἐν παλαιῷ τοῦ ἁγίου Μάρκου. Jam plus quam credibile est, unde hæc essent petita, reliqua quoque inde petita esse. Quia tamen semel cœperam in Philippicis Aldinam Taylori (pro Veneto) laudare, perrexi porro, per opus quoddam supererogationis, etiam ubi Taylor jam Venetum nominasset, Aldinam Taylori addere, tametsi non nova hæc est auctoritas, sed mera Veneti. Aldina hæc, Taylorana quondam, quæ nunc penes me est, exemplum est, aut ipsius Petri Pithœi, aut ex eo ductum, locupletissimum et fidissimum illorum omnium excerptorum, quæ unquam prodierunt, sive ex editione Francfurtana, sive ex Aldina Lessingiana per me voluminis secundi a p. 191. Appendicis Scholiorum prodita: nisi quod scholiorum nihil in Aldina Taylori, aut perparum inveni. In oratione de fœdere cum Alexandro adscripsit eadem manus ad plerasque lectiones, sed non ad omnes, *Bar.* hoc est Baroccianus: id quod dubium relinquit, num lectiones auctoritate carentes e Veneto depromtæ sint, reliquæ e Barocciano solo, an contra, omnes primitus e Veneto haustæ, quæ autem ipsi cum Barocciano communes essent, ad eas *Bar.* adscriptum sit. Illa copia Pithœana, e codice Veneto derivata, reperitur etiam in duobus aliis libris, qui procul dubio Taylori quoque studiis olim inservierunt, tum, ad Askewium cum transissent, ab hoc ad me missi sunt, qui servo. Basileensis secundæ (sic appello illam vægrandem in folio, quæ anno 1572. cum Latina Wolfii nterpretatione multisque aliis accessionibus, et Wolfianarum omnium postmodum partu typographico editarum mater est) hujus itaque summa in pagina illa, cui incusum est Libanii argumentum orationis primæ Olynthiacæ superscripsit aliquis hæc: [MS. in margine cod. Venetiani orat. Demosthen. edit. 1504. qui in Bodleyana bibliotheca jam servatur, lectiones, quæ sequuntur, variantes manu egregia, forte Petri Pithœi Lugam [sic] cujus nomen in frontispicio apparet, scriptæ reperiuntur. Ita apographum D. Hudsoni, a quo ego.] Sed quis nobis dicet, qui ille *ego* sit. Rursus reperi easdem lectiones in marginibus editionis Francfurtanæ, seu Wechelanæ, cujus in summa p. 1. illa puta, ubi prima Olynthiaca incipit, hæc, pæne eadem cum superioribus, adscripta leguntur ab alia manu. [In margine codicis orat. Dem. Venetianæ editionis MDIV. qui in Bodleyana bibliotheca jam reservatur, lectiones, quæ sequuntur, variantes manu egregia, forte Petri Pithœi, cujus nomen in frontispicio apparet, scriptæ reperiuntur.]

In exemplo alio seu secundo editionis Francfurtanæ reperi 1) Prolegomena ad Demosthenem, alia illis, quæ in volumine oratorum octavo publicavi; hæc ut a seniore jam Tayloro, perfectiora, ista breviora et jejuniora erant, ut a juniore profecta. His in prolegomenis reperi inter alia indicem codicum Demosthenis Anglicanorum, diversum ab illo, quem in Prolegomenis posterioribus l. c. vol. i. p. xcvi. publicavi, nec minus ab illo, quem ipse Taylor superstes adhuc, sub exitum suæ ad universum Demosthenem præfationis publicavit. Juvat eum, ut brevem, hic ponere.

In Bibliotheca Bodleiana. Codd. Barocciani. Num. 45. Demosthenis Olynthia. 1. et 2. cum notis Ulpiani. Num. 73. Demosthenis oratio contra Midiam 1. contra

Aristocratem 48. contra Timocratem 92. contra Aristogeitonem 1. 141. 2. 162. contra Neæram 168. amatoria 198. funebris 210. de fœdere cum Alexandro 218. contra Zenothemin 224. contra Phormionem 231. adversus Lacriti exceptionem 247. Epistola 1. 256. exceptio contra Nausimachum et Xenopithem 258. 6. Num. 96. Ecloga vocum quarundam Rhetoricarum e Philippicis Demosthenis. Num. 139. Demosthenis funebris oratio, fine caret. Num. 159. expositio vocum Rhetoricarum in Philippicis Demosthenis. Τὸ μέλλον 303. Codd. MSS. Laud. Num. 26. Demosthenis orationes aliquot Græce.

Adversaria Langbainii. 8. p. 205. Demosthenis orationum et epistolarum Cat.

Codd. Ashmole. 780. 2. Livies of Cato Uticenis—Demosthenis.

In Colleg. Lincolniensi. N. 15. Oratio Demosthenis ad Alexandrum eum ad clementiam invitantis.

Codd. MSS. Is. Vossii. 47. Demosthenis orationes judiciales. 90. Comparatio Demosthenis et Æschinis. 115. Demosthenis orat. Olynthiacæ, de Pace et contra Philippum. 175. Demosthenis Oratio ἐρωτικός.

Codd. MSS. Edv. Bernardi. 57. Demosthenes.

Codd. MSS. Episc. Norvic. 102. Nicol. Carri versio quarundam Orationum Demosthenis e Græco. 4.

Porro reperi in illa, quam dixi, Francfurtana collationem Philippicarum quarundam cum codicibus Lockerano et Harleyano, et argumentorum ad has orationes e codice Gonvillano; quæ omnia diligenter in variantibus meis retuli.

* * *

In tertio exemplorum editionis Francfurtanæ ab Askewio ad me missorum reperi istæc. in primo volumine varias lectiones ex Harleyano et Lockerano codd. de quibus modo dixi. in secundo et tertio tota farrago lectionum, quam Taylor in sua editione orationum et in causa Æschinea, et in aliis causis publicis versantium exprompsit. tum volumen quartum, causas privatas tenens, quod meam spem imprimis arrexerat, eam turpissime fefellit, plenum chartis, sed inanibus, in quibus ne litera quidem esset exarata, nisi quod ad orat. c. Macartatum lectiones quædam ex Augustano essent annotatæ, haud constat cur, aut quo. Superest in subsidiis Tayloranis Londino ad me missis editio Parisina, in qua hæc reperi. In parte prima, quæ penes me, penesque omnes ad orat. pro corona procedit, pæne nihil egerat Taylorus, quam ut lectiones aut conjecturas, sive Morelli, sive Lambini, Parisinæ in calce subjectas adscriberet, si quid in scholiasta notabile, seu citatum auctorem reperisset, nomen ejus in margine indicaret, sive vocabulum insignius enarratum, item. raro conjecturas suas adspersit, quas hic seorsim referam, quia sic melius spectari, h. e. judicari possunt, quam in turba alienarum annotationum veluti sepultæ.

* * *

In eo volumine Wolfianæ Francfurtanæ, in quam lectiones Harleyani et Lockerani inscripserat, interspersas illis variantibus proprias Tayloro animadversiones et conjecturas reperi, quas in libellis variantium lectionum, loco quamque suo retuli. ut e. c. ad p. 15. v. 26.

Porro tenendum, lectiones has Harl. et Lock. a Tayloro bis esse illatas in exempla Franckfurtanæ, alterum illud, unde Moschopoli scholia protuli; verum ibi vix decimam partem reperi earum lectionum, quas postmodum in altero exemplo reperi multo pleniores. Solebat Taylor, homo, ut videtur, in tractando certe Demosthene, ordine commodissimo non usus, ut mirer, qui potuerit ipse scripta in schedis suis reperire, eadem vel decies in diversis chartis, passim locorum exarare, alia prorsus eadem, alia mutatis formis. ut hic loci, lectiones has in altero exemplo plenas dedit, in altero mutilatas. Quod cur fecerit, equidem non exputo. Mihi vero molestiam hæc ejus indiligentia creavit haud mediocrem: nam cum ex altero decurtato exemplo lectiones illas jam in libellos meos variantium intulissem, paulo post, perquam tempori,

cum schedæ jam typographo tradendæ essent, incidens in alterum plenius exemplum necesse habui jam actum denuo agere.

Hæc habui de subsidiis dicenda, ad Demosthenem illuminandum facientibus, ab Askewio velut ex hæreditate Taylorana, ad me ultra mare missis. De codicibus Mstis librisve vetustis prelo excusis, quibus ego sum usus ad congerendam materiam variantium lectionum, jam dixi alio loco, neque multum est, quod iis nunc addere habeam : verum tamen paucis verbis recensebo copiolas meas, ut quicunque eas cito intuitu brevi in areola expositas oculis collustrare possit. 1. Aldinæ primæ penes me est codex, cui Ulpianus et Harpocration a bibliopego adjunctus est, item ab Aldo editus : volumen, quod magni facio, meique juris et mancipi est. 2. Aldina posterior, sed eundem annum, quem prior, præferens. Exempla ejus olim complura usurpavi, Wei- maranum, Lessingianum, et illud, quod plures per annos penes me habui e biblio- theca senatus Lipsiensis Amplissimi : nunc habeo penes me exemplum illud, quod in libellis variantium *Aldinam Taylori* usurpo.

3. Basileensis primæ, in folio, mere Græcæ, e typographeo Herwagii, quod est Aldinæ, fortasse paullo emendatius, apographum, habeo duo exempla, alterum purum, quod est mei juris, ære meo emtum, alterum ab Askewio Londino ad me missum : quod quia superius loco suo copiosius designare oblitus sum, pauca de eo dicenda hic repetam. In titulo, circa statuam tricipitem, quod symbolum Herwagii est, scriptum adhuc clare legitur Edovardus Ravenus : et perobscure, nam cultello erasum est hoc nomen, ut vix agnosci possit, quod Εὔρικος Μέλανδρος suspicabar legendum esse, verum in extrema calce hujus ipsius exempli rursus circa statuam Herwagii tricipitem Latinis literis hoc idem nomen reperiebam clare et perspicue exaratum, non erasum, sic *AHenry Ailand.* id est, Augustus Henricus Ailand. Qui homines nigri an albi fuerint, mihi non constat. Fortassis Ed. Ravenus annotata illa in marginibus hujus exempli exaravit : hæc enim ductibus literarum, quibus in titulo nomen suum Ravenus exaraverat, sunt simillime exarata. Ipse Taylor in summo margine hujus tituli nigris literis seu atramento hæc adscripserat. *Black. From a Copy Bibl. Bodley. A. 2. 20. artic. Selden.* in imo autem rubris seu rubro liquore. *Red. MS. notes in a Copy of this Edition lent me by Dr. Barnard, Dean of Rochester.* Ubi in variantium lectionum libellis hujus codicis mentionem facio, ibi *Herwagianam Taylori* cito, sed cum distinctione: quæ scripta a vetusta manu recito, sic appello, *vetusta manus in Herwagiana;* maluissem dicere *Edvardus Ravenus in H. T.* si certo mihi constitisset ab eo ista scripta fuisse : quæ autem Taylor atramento adscripserat, ea appello *Selden. in Herwagiana Taylori,* quia dicitur ille liber e legato Seldeni in Bodleyanam bibliothecam pervenisse : quæ autem Taylor rubrica adscripserat, ea appello *Herwagiana Taylori e Barnardina.* Horum librorum ille Seldenianus procul dubio est is, quem Taylorus in Prolegomenis ad Demosthenem, in volumine primo editis p. xcvi. versu 15. designat his verbis *observatiunculæ ad oram exemplaris Herwagiani prioris* [hoc dicit, respectu minoris in tribus voluminibus in octavo, quæ est Herwagiana posterior] *in bibliotheca Bodleyana.* Exemplum autem Herwagianum a Barnardo, Decano Roffensi, cum Tayloro communicatum, esse videtur id, quod ibidem leci, in continenti, sic describitur a Tayloro versu 18. *Bern.* Variæ lectiones.

4. Felicianea, quam Strasburgo ad me misit e lectissima atque instructissima sua bibliotheca Brunkius, Vir illustris. Hac si citius potitus essem, aut ex ea recudendum Dem. textum operis nostris in manus dedissem, aut certe variantes ejus lectiones omnes quam diligentissime inde excerpsissem : quod nunc secus est factum. Interim tamen idem est rursus quoque quodammodo factum : nam antehac illam Venetam, quæ decennio pæne post Felicianeam ex officina Pauli Manutii prodiit, a Io. Frid. Fischero, V. C. bonarum literarum apud nos Lipsienses Professore industrio, mecum communicatam, diligentius excusseram; quod merum est Felicianeæ apographum, nisi quod innumeris mendis typographicis scatet, a cujusmodi fæcibus Felicianea li-

quida et defæcata est. Interim sic satis certus esse poterit lector, ubi aio in Var. Lect. Manutianam sic dare, in Felicianea quoque sic legi, quod exemplum Felicianeæ operæ Paulinæ verbatim recensuerunt. Adminicula hæc omnia (nam de Wolfiana et Taylorana editione cum alibi a me dictum sit, neque eæ sint editiones primariæ, e codd. Mstis expressæ aut correctæ, hic a me non commemorabuntur) adminicula igitur hæc si citius omnia una ad manus habuissem eo tempore, quo uni huic rei, collectioni variantium lectionum e libris Demosthenicis manuscriptis et primis atque vetustissimis excusis, deditus eram, multo diligentius et illas ambas Aldinas inter se contulissem, quod omissum valde doleo, et Felicianea melius essem usus : quod hoc ægrius fero, quia libris tam inventu raris paucis potiri licet. Tempore post, animo ad alia converso, piguit ad molestam illam operam reverti, qua profecto non est alia miserior calamitas, cum vita hominis grammatici, seu, si mavis, critici, copulata, quam variantes colligere, cassas plerumque nuces. Et vel sic tamen illam invisam et exosam operam prorsus devitare nuper non potui, sed necesse habui denuo subire, cum copiæ Tayloranæ ex Anglia ad me perlatæ excutiendæ essent : id quod his ipsis diebus, per quos nauseans et torpens ad nihil non, ab ejusmodi molesta opera magis, quam usquam alias, abhorrebam, faciendum mihi fuit. Universe, si qua alia in parte editio mea Demosthenis defectu et labe quadam laborat, quas ei labes insidere permultas ultro confitebor, in hac parte variantium vel maxime laborat, tametsi cæteroquin hac ipsa in parte reliquas omnes superiores copiis rerum antecellit. Quod ultra hoc loco dicam, non habens, deum rogo, ut intra breve tempus virum fortem, adolescentem navum, excitatum, ardentem, ingenii pollentem viribus, reliquis affluentem commoditatibus atque opportunitatibus, impellat, ut operi a me inchoato feliciter coronidem imponat. Scripsi Lipsiæ d. 20. Julii 1774.

IO. IACOBI REISKII

AD DEMOSTHENEM

ANNOTATA.

*** Notandum, Annotata hæc accommodari paginis et paginarum versibus Editionis Reiskianæ. Illas ad marginem Nostræ interiorem apponi curavimus: hos Nostra, paulo arctius disposita, tantum non exacte refert.

AD OLYNTHIACAM PRIMAM.

9. 1. Ἀντὶ πολλῶν κ. τ. λ.] citat h. l. Scholiastes Thucydidis p. 26, ult. ed. Ducker. Comparatio philippicarum Dem. cum reliquis ejusdem orationibus Plutarch. Opuscul. p. 810. 31. ed. Wechel. Lucianus Jovis Tragœdi cap. 15. T. II. p. 658. scurriliter traducit initium Olynthiacæ primæ. Οὕτω καὶ Δημοσθένης μόνῳ τῷ συμφέροντι τοὺς Ὀλυνθιακοὺς λόγους ἐξετέλεσε. Schol. in Aphthonium p. XIV. 12. ed. Ald. Κρίσιν δὲ δικαστῶν] οἷον, ἀντὶ πολλῶν ἂν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρημάτων ὑμᾶς ἑλέσθαι νομίζω, εἰ φανερὸν γένοιτο τὸ μέλλον συνοίσειν τῇ πόλει. τῷ γὰρ παρ' αὐτοῦ ῥηθήσεσθαι μέλλοντι τὴν τῶν ἀκροατῶν συμπεριέλαβε κρίσιν. Scholiastes ad Hermog. p. 384.

— 3. περὶ ὧν] id est ἐν τούτοις, περὶ ὧν.

— 5. οὐ γὰρ μόνον] citat hunc locum Hermogenes de Ideis p. 287. 1. et pro ἥκει dat ἥκοι in optativo. editionem Crispini cito.

— 9. ὥστ' ἐξ ἁπάντων κ. τ. λ.] Hermogenes p. 302. circa fin. βεβηκὼς γίνεται ῥυθμὸς, εἰ ἅμα τῇ ἐννοίᾳ πληρουμένῃ καὶ μέρος λόγου τι μακρὸν καὶ εἰς μακρὰν τὴν τελευταίαν καταλῆγον συλλαβὴν, οἷον· ὥστ' ἐξ ἁπάντων ῥᾳδίαν τὴν τοῦ συμφέροντος ὑμῖν αἵρεσιν γενέσθαι.

— 10. ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς] κέχρηται δὲ καὶ ὁ Δημοσθένης προσωποποιΐᾳ, πρόσωπον ὑποθεὶς τὸν καιρὸν αὐτὸς ἑαυτῷ. ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐν ἀρχῇ τοῦ πρώτου τῶν ὀλυνθιακῶν τὸν καιρὸν παρεισήγαγεν. καὶ ἐπὶ τέλει δὲ τοῦ λόγου ἥρμοσεν ἂν παρεισαχθεὶς εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῶν εἰρημένων. ὁ γὰρ παρὼν καιρὸς ταύτας ἀφιεὶς ἐφάνη τὰς φωνάς. ὅτι τῶν πραγμάτων ἡμῖν ἐκείνων ἀντιληπτέον ἐστίν. ὅτι ἡ τῆς πόλεως τύχη βελτίων τῆς φιλίππου. ὅτι πολλὰ πρὸς τὸ νικᾶν ὑμῖν ἐστὶ πλεονεκτήματα. ὅτι ἀσθενῆ τὰ φιλίππου παντάπασιν. ὅτι ἀναιρουμένων ὀλυνθίων, ἐν τῇ ὑμῶν αὐτῶν ἀμυνεῖσθε τὸν βάρβαρον. οὕτως ἀνέμνησεν ἂν διὰ τῆς προσωποποιΐας τὰ κεφαλαιωδῶς. Apsines p. 707. cfin. ed. Ald. Ἡ προσωποποιΐα δέ ἐστι προσώπου διάπλασις, ἤτοι τὴν ἀρχὴν μὴ γενομένου πώποτε, ἢ γενομένου μὲν, οὐκ ἔτι δὲ ὄντος. τοῦ μὲν [prioris nempe generis] παράδειγμα τὸ Δημοσθενικόν· ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μονονουχὶ λέγει φωνὴν ἀφιείς. οὐχ ὑφεστηκὸς γὰρ πρόσωπον, τὸν καιρὸν αὐτὸν [f. λέγοντα deest] εἰσάγει. Alexander de figuris ed. Norm. p. 32.

— 12. ἐκείνων] rerum, quæ illic, apud Olynthum puta, geruntur.

— 13. αὐτῶν] correxi αὑτῶν, cum spiritu aspero, id est ὑμῶν αὐτῶν.

— 14. ἡμεῖς δ'] ἐπειδὴ λυπηρόν ἐστι τὸ λέγειν, εἰ δὲ μὴ, ἀπολεῖτε τὰ πράγματα, περιέπλεξεν, εἴπερ ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν φροντίζετε. καὶ πάλιν παρὰ πόδας ἔνεστί γε περιπλοκὴ μετὰ συλλήψεως. ἡμεῖς δί. ὑπακούεται, ἀμελοῦμεν. ἀλλὰ τοῦτο λυπηρόν ἐστι τοῖς Ἀθηναίοις. πῶς οὖν; περιέπλεξεν. οὐκ οἶδ', ὅντινά μοι δοκοῦμεν ἔχειν τρόπον πρὸς αὐτά. Hermogenes π. μ. δ. p. 412. Citat h. l. quoque Thomas M. v. δοκῶ. p, 214.

— ult. πρότερον] conf. p. 29. 20. sq.

— ibid. πρεσβείαν δὲ πέμπειν] ad Olynthios puta.

10. 1. ταῦτ' ἐρεῖ] scil. αὐτοῖς τὰ ἐγνωσμένα παρ' ὑμῶν.

— ibid. παρέσται τοῖς πράγμασιν] quæ ibi apud Olynthum gerantur, et invigilet bello, copiisque vestris et ipsis imperatoribus, atque exsecutioni consiliorum et mandatorum vestrorum intersit, eamque urgeat atque gubernet.

10. 2. μὴ πανοῦργος ὢν] locum hunc cum altero oratoris, qui p. 206. 3. legitur, comparat Hermogenes de Ideis tomo secundo, capite περὶ ἐπιεικείας, his verbis p. 341. δῆλον δ' ἐστὶ τοῦτο ἐκ τῶν κατὰ φιλίππου ῥηθέντων, ἐναντίως τῇ ἰδέᾳ ταύτῃ λέγοντος τοῦ ῥήτορος, οἷον· μὴ πανοῦργος ὢν καὶ δεινὸς ἄνθρωπος. πρῶτον μὲν γὰρ πανοῦργος φησὶν, ἀλλ' οὐχ ἁπλῶς δεινός. σφοδρότερον δὲ τὸ πανοῦργος ὄνομα τοῦ δεινὸς δήπουθεν. ἔπειτα οὐδὲ δοκεῖν αὐτῷ πανοῦργον τὸν φίλιππον εἶναι ἔφη, οὐδ' ἐνεδοίασεν, ὥσπερ ἐκεῖ, [p. 206.] ἀλλ' ἀπεφήνατο. ἔπειτα οὐκ ἐοικέναι πανούργοις, ἢ δεινοῖς, ὥσπερ τοὺς Λακεδαιμονίους, ἔλεγεν, ἀλλ' αὐτὸν εἶναι τὸν φίλιππον καὶ δεινὸν, καὶ πανοῦργον. οὐκοῦν ταῦτα μὲν καὶ σφοδρὰ καὶ τραχέα, ἐκεῖνα δὲ [p. 206.] ἠθικὰ καὶ ἐπιεικῆ, καὶ σαφῶς ὑφιέντος τὴν σφοδρότητα τοῦ ῥήτορος. Ad istum locum Hermogenis Scholiastes ejus p. 408. cfin. istæc annotavit vocab. πανοῦργος declaraturus. ὁ πανοῦργος κυρίως μὲν ὁ πᾶσιν ἔργοις ἐπιβάλλων, ὁ δραστήριος, καὶ ἐνεργός. κατεχρήσαντο δὲ τῇ λέξει οἱ παλαιοὶ ἐπὶ τοῦ ἐν κακοῖς νοήμασι καὶ ἔργοις ἐπιβούλου.

— 6. τρέψηται] sic vulgatæ, sed rectius videtur, aut καταστρέψηται, aut, quod prætuli, δρέψηται per delta, a δρέπεσθαι. Sed oblitus sum, distinctionem vulgarem item emendare, id quod fieri decebat. Scilicet ita distinguendus est locus, τὰ δ' ἡμᾶς διαβάλλων, tum infamando nos, καὶ τὴν ἀπουσίαν τὴν ἡμετέραν δρέψηται, nostramque absentiam veluti defloret, carpat, metat, vindemiet, h. e. nostræ a locis, quibus insidiatur, absentiæ fructus aufferat. Sin autem καταστρέψηται malis, manebit vulgaris distinctio, et hæc exibit sententia, calumniis, falsis criminationibus, ad amicos nostros suspectos nos reddens, malitiosæ desertionis insimulando, quasi gauderemus ipsorum malis, eosque perditos vellemus, data opera cunctantes, non autem necessitate, temporisque adversitatibus et necessitatibus constricti, sociorum nostrorum, aut ditionis nostræ nonnihil sub potestatem suam redigat.

— 7. τῶν ὅλων πραγμάτων] Demosthenes appellat hic loci, similibusque aliis in locis, τὰ πράγματα, id quod nos apellamus *das Interesse des Staates* [*the public weal*], id omne de quo agitur, et super quo certatur, ut conservetur, ut salvum atque sospes populo alicui maneat, aut etiam amplificetur atque increscat, opes atque majestas reip. sive sunt locorum possessiones, sive sociorum, sive numi, sive copiæ militares, sive naves, sive arma, sive commerciorum cum exteris agitationes, sive annonariæ copiæ, et quæcunque bello gerendo inserviunt; quæ salva esse, multum interest. Sic Latini quoque voc. *res* usurpant. ut apud Livium. *Si cœptis successisset, se res afflictas recepturum.* 25. 37.

ibid. ἐπιεικῶς] ferme, plerumque, potissimum, creberrime. Citat h. l. Hermogenes p. 364. ἔννοιαι τῆς τοιαύτης δεινότητος αἱ παράδοξοι καὶ βαθεῖαι, καὶ ὅλως αἱ περινενοημέναι. οἷον· οὐ μὴν ἀλλ' ἐπιεικῶς etc.

— 9. τὸ γὰρ] malim τῷ γὰρ in dativo. nam προέχει manifestum est ad Philippum redire. præstat in eo vobis atque potior multis partibus est, quod — *er hat darinne veil vor euch voraus* [*he is much your superiour*]. durum tamen hoc est, quod ἐναντίως ἔχει non ad Philippum redit, sed subauditur τοῦτο αὐτῷ, *hoc ei contra habet*, seu adversatur.

— 12. πρὸς μὲν τὸ τὰ τοῦ πολέμου — ἐναντίως ἔχει] colon hoc citat Hermogenes p. 296. ut exemplum antistrophæ.

— 14. πρὸς δὲ τὰς καταλλαγὰς] citat h. l. Apsines p. 696. circa finem. ἐνίοτε δὲ καὶ μὴ θέντες ἀντίθεσιν, τὰς λύσεις αὐτοῦ [lege αὐτῆς] τίθεμεν. τοῦτο δὲ γίνεται, ὅταν ἢ πάνυ βαρύνῃ ἡμᾶς ἡ ἀντίθεσις ἐκ προφανοῦς τεθεῖσα, καὶ δεῖ [l. δέῃ] αὐτὴν προανελεῖν λεληθότως. ὡς ἐν τῷ α τῶν φιλιππικῶν πεποίηκεν ὁ Δημοσθένης. τίς γὰρ ἦν ἡ πάνυ βαρύνουσα αὐτὸν ἀντίθεσις; ὅτι ἄπιστοι ἡμῖν οἱ ὀλύνθιοι. τοῦτο τοίνυν μὴ θεὶς ἐκ προφανοῦς, λέλυκεν εἰπών· πρὸς δὲ τὰς καταλλαγὰς, ἃς ἐκεῖνος ποιήσεται ἄσμενος πρὸς ὀλυνθίους, ἐναντίως ἔχει. καὶ γάρ ἐστι τύραννος φίλιππος, καὶ ἐχθρὸς φύσει τοῖς δημοκρατουμένοις. καὶ ὑπὲρ μεγάλων ὀλυνθίοις ὁ κίνδυνος, εἰ πεισθήσονται. καὶ ἐκ παραδείγματος. καὶ ἴσασιν ἅ τ' Ἀμφιπολιτῶν ἐποίησε τοὺς παραδόντας αὐτῷ τὴν πόλιν, καὶ πυδναίων τοὺς ὑποδεξαμένους. ταῦτα τίνος ἐστὶ συστατικά; τοῦ ἀπίστους μὲν αὐτοὺς μένειν φιλίππῳ, ἡμῖν δὲ πιστούς. ὁρᾷς, πῶς μὴ θεὶς τὴν ἀντίθεσιν, τὰς λύσεις τέθεικεν.

— 16. δῆλον γάρ ἐστι κ. τ. λ.] citat h. l. Minucianus ed. Norm. pag. 138. τῶν ἐπιχειρημάτων τὰ μέν ἐστι παραδειγματικὰ, τὰ δ' ἐνθυμηματικά. παραδειγματικὰ μὲν, ὅσα ἐξ ἱστορίας καὶ ὁμοιώσεως τῶν ἤδη πεπραγμένων λαμβάνομεν. οἷον· οὐ πιστεύουσιν Ὀλύνθιοι Φιλίππῳ. οὐ γὰρ περὶ μέρους χώρας, οὐδὲ περὶ δόξης, ἀλλ' ἀναστάσεως καὶ ἀνδραποδισμοῦ τῆς πατρίδος, ὁ κίνδυνός ἐστιν αὐτοῖς. καὶ εἰς τοῦτο παράδειγμα. καὶ ἴσασιν ἅ τ' Ἀμφιπολιτῶν etc. Citat item, sed aliam ob causam, Scholiastes Hermogenis pag. 386. cfin. τινὲς ῥητορικὴν ἔμμετρον τὴν [fort. τινα] κωμῳδίαν ἐκάλεσαν. πολλοὺς γοῦν παρά τε τῷ Ἰσοκράτει καὶ μάλιστα τῷ Δημοσθένει

λανθάνοντας ἰάμβους τε καὶ χωριάμβους ἐστὶν εὑρεῖν διὰ τὴν ἐναρμόνιον συνθήκην τῶν λέξεων. ὡς εὐθὺς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὀλυνθιακῶν. δῆλον γάρ ἐστι τοῖς ὀλυνθίοις, ὅτι [est merus et plenus senarius] νῦν οὐ περὶ δόξης, οὐδ' ὑπὲρ μέρους [habes senarium postremo pede mutilatum] τῆς χώρας κινδυνεύουσιν. οὐχ ὡς ῥητόρων κινδυνευσάντων καὶ ἔμμετρα λεγειν. ἀλλότριον γὰρ τοῦ πολιτικοῦ λογου τὸ τοιοῦτον, ἀλλ' αὐτοφυῶς εἰς μετρον ἀπενεχθείσης τῆς φράσεως.

— 17. ἀναστάσεως] citat h. l. Pollux 3. 91. ad docendum, vocabulum hoc h. l. non emigrationem, sed abductionem e patrio solo in peregrinum, ἀναστάτωσιν, significare. verum hoc vocabulo ἀναστάτωσιν, quod sane ad rem docendam peropportune excogitatum est, nemo utitur.

— 20. ἄπιστον] locum hunc citat Stobæus Gesneri p. 344. 16.

— 21. πολιτείας] ad hunc similemve alium locum respexit Harpocration in v. πολιτεία, his verbis: πολιτεία. ἰδίως εἰώθασιν οἱ ῥήτορες τῷ ὀνόματι χρῆσθαι ἐπὶ τῆς δημοκρατίας, ὥσπερ Ἰσοκράτης τε ἐν τῷ πανηγυρικῷ καὶ Δημοσθένης ἐν τοῖς φιλιππικοῖς.

— ult. ἐκπολεμῶσαι] citat Harpocration in hoc eodem vocabulo, et Minucianus p. 162. fine, ubi pro ἐθρυλλεῖτε dat ἐθρύλλουν.

11. 1. ταῦτ' ἂν] malim ταὐτὰ ἄν. Subaudi ὑμῖν. eadem ipsis fuisset, quæ vobis, sententia, concordes vobis iisdemque studiis dediti fuissent.

— 5. ἐκ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐγκλημάτων] id est ἐκ τῶν προσκρουμάτων Φιλίππου, πρὸς ἑαυτοὺς γεγενημενων. exosi sunt Philippum propter offensiones, quibus ipsi ab eo læsi sunt. aut, quæ ab eo ad se profectæ sunt. ἔγκλημα est facinus, de quo quereris, aut querendi causam tibi esse autumas.

— 10. εἰ γὰρ] citant hunc locum Hermogenes, Aristides et Apsines ille de formis libro 1. p. 287. τὸ κατὰ συστροφὴν σχῆμα σφόδρα ἐμπερίβολόν ἐστι. οἷον· εἰ γὰρ, ὅθ' ἥκομεν Εὐβοεῦσι — Aristides de dictione simplici 2. 13. οὐ μὴν οὐδὲ πολλὰ δεῖ περιλαμβάνειν πράγματα ἐν τῷ ἀφελεῖ λόγῳ, ὡς ὁ Δημοσθένης ἐποίησεν [nimis ille multa uno complexus ambitu] εἰ γὰρ, ὅθ' ἥκομεν Εὐβοεῦσι βεβοηθηκότες· ἀλλ' ἐν ὀλίγοις, ὡς ἂν εὐπαρακολούθητος ᾖ σοι ὁ λόγος. Apsines denique p. 707. 11. dictum hoc ait esse κατὰ συστροφὴν καὶ τόνον. Theophilus Corydaleus item in expositione rhetorica, edita a Fabricio B. G. T. XIII. p. 663. 11. hunc locum proponit in documentum argumentationis ab exemplo, et id quidem secundum primam speciem, qua demonstratur res præsens, a re simili olim gesta. Opusculum hoc Theophili paucis annis ante, una cum typis epistolicis et Aphthonio recusum fuit Halæ Magdeburgicæ, edente familiari quondam nostro Ambrosio Peperis, hieromonacho. in 8. 1768.

11. 11. Ἱέραξ] citat h. l. Harpocrat. v. Ἱέραξ. Legi malim παρῆσαν [subaudi πρὸς ἡμᾶς ἐνταῦθα] παρ' Ἀμφιπολιτῶν.

— 13. τὴν πόλιν] subaudi αὐτῶν. Amphipolin puta.

— ibid. παρειχόμεθα] citat h. l. Ammonius de differentiis vocc. p. 108. ed. Valck. v. παρέχειν.

12. 3. τὸ μεν γὰρ] citat h. l. Hermogen. de ideis t. 1. p. 293. διακόπτει τὰς παρισώσεις κατ' ἐπεμβολὰς οὕτως· τὸ μὲν γὰρ πολλὰ — τὸ δὲ μήτε πάλαι τοῦτο πεπονθέναι, (καὶ ἡ ἐπεμβολὴ) πεφηνέναι τέ τινα ὑμῖν — βουλώμεθα χρῆσθαι· εἶθ' οὕτως ἀπέδωκε τὸ ἴσον κῶλον τῷ ἐξ ἀρχῆς τῆς παρ' ἐκείνων εὐνοίας εὐεργέτημ' ἂν ἔγωγε θείην. ad quem Herm. locum ita commentatur ejus Scholiastes. ἡ μὲν παρίσωσις οὕτως ἂν ἐγένετο. τὸ μὲν γὰρ ἀπολωλεκέναι κατὰ τὸν πόλεμον, τῆς ἡμετέρας ἀμελείας ἄν τις θείη. τὸ δὲ μὴ πάλαι τοῦτο πεπονθέναι, τῆς παρ' ἐκείνων εὐνοίας εὐεργέτημ' ἂν θείη. [Annotari hic velim, Scholiasten in tertia persona θείη efferre, non in prima, ut est in texto, et Demosthenis, et Hermogenis.] πάρισον γὰρ τὸ ἀπολωλεκέναι τῷ πεπονθέναι. τὸ δὲ θείη τῷ θείη. ἡ δ' ἐπεμβολὴ διέκοψε τὴν παρίσωσιν.

— 8. ἀλλ' οἶμαι —] Sopater ad Hermogen. p. 315. ἔστι κἀκεῖνο τῶν τελικῶν κεφαλαίων τὸ ποτὲ μὲν καθολικοὺς ἀφορισμοὺς προθέντα πρὸ τῶν προκειμένων, οὕτως ἐπάγειν τὰς κατὰ μέρος ἀποδείξεις, ποτὲ δὲ ἐπὶ ταῖς μερικαῖς κατασκευαῖς ἐπάγειν τοὺς ἀφορισμούς. καὶ πολλὰ τῶν τοιούτων παρά τε τῷ Θουκυδίδῃ καὶ τῷ Δημοσθένει τὰ παραδείγματα, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ὀλυνθιακῶν, προτάξας τὸν ἀφορισμὸν, ἐπάγει τὰς κατασκευάς. ἀλλ' οἶμαι παρόμοιόν ἐστι καὶ περὶ τῆς τῶν χρ. κτ. etc. ubi has ferme lectionum discrepantias insigniores deprehendi. versu 14. ὡραίως, pro ὀρθῶς. 16. tria istæc vocabula ὡς τὰ πολλὰ desunt exemplo Sopatri Aldino. 18. legitur in eodem ὑμᾶς ἀνθρώπων φροντίσαι.

— 10. ἂν μὲν γὰρ —] citat h. l. Hermogenes p. 296. 10.

— 26. τὸ πρῶτον] citat h. l. Hermogenes p. 309. τὸ κατ' ὄνομα κομματικὸν, οἷον· Ἀμφίπολιν, Πύδναν, Ποτίδαιαν, Παγασὰς, Μεθώνην· καὶ αἱ πυκναὶ καὶ δι' ἐλαχίστου ἐξαλλαγαὶ, οἷον· τὸ πρῶτον Ἀμφίπολιν λαβὼν, etc.

— ult. τρόπον] num τόπον.

13. 2. πάλιν ῥαΐσας] citat h. l. Harpocrat. v. ῥαΐσας.

— 4. τὰς δ' ἐπ' Ἰλλυριοὺς —] citat h. l. Aristides in l. de dictione civili, p. 232. αἱ μὲν κατ' ἀρχὰς γίνονται παραλείψεις, οἷον· Ὄλυνθον μὲν δὴ καὶ Ἀπολλωνίαν. αἱ δ' ἐπὶ

τέλει· τὰς δ' ἐπ' Ἰλλυριοὺς καὶ Παίονας αὐτοῦ, καὶ ὅποι τις ἂν εἴποι, παραλείπω στρατείας. hic Arymbæ nulla facta est mentio.

— 5. citat h. l. Harpocr. v. Ἀρύμβας.

— 9. καὶ τὴν φιλοπραγμοσύνην] subaudi e præmissis ὡς ἔστιν ἡμῖν ἀλυσιτελές τι. valde tamen vereor, ne desit aliquid h. l. ὡς ἀγαθὸν, vel ὡς πολυωφελὲς, quod illi ὡς ἀλυσιτελὲς e contrario respondeat.

— 22. ἐπὶ πολλῷ] subaudi τόκῳ, vel διαφόρῳ. magno fœnore. magno intertrimento. brevis enim voluptas otii magnarum opum et sociorum jactura emitur.

— 26. τὸ μὲν οὖν ἐπιτιμᾷν] Lucianus l. h. laudat Jovis Tragœdi c. 23. p. 668. et Pollux 9. 138.

14. 4. ὑποστείλασθαι περὶ ὧν συμφέρειν ὑμῖν ἡγοῦμαι] latius et plenius ita dixisset: ὑποστείλασθαι λέγοντα περὶ τούτων, ἃ συμφέρειν ὑ. ἡγοῦμαι.

— 10. ὀλιγωρήσετε] citat h. l. Harpocr. in v. Ὀλιγωρήσετε. ἀντὶ τοῦ ἀμελήσετε. Δημοσθένης φιλιππικοῖς.

— 11. κακῶς ποιούντων] ad ποιούντων aut addendum, aut certe subaudiendum est μόνον, id quod in altero opposito membro versu 13. expressum est.

— 18. χρημάτων πόρου] ad πόρου addendum videtur πῶς; subaudi γινώσκω. de adminiculis autem pecuniæ expediendæ, ecqui vel ecquid statuo? tum subjicit responsionem ἐστὶν — vulgatam si tuemur, subaudiendum erit εἰ δεῖ λέγειν, si me disserere oportet.

— 19. ἔστιν, ὦ ἄ. Ἀ. κ. τ. λ.] citat h. l. Hermogenes p. 414. ult. ἐπὶ ἤθους βεβαιώσει· ἔστιν ὑμῖν, ὦ ἄ. Ἀ. χρήματα, ἔστιν ὅσα οὐδενὶ τ. ἄ. ἀ. στρ.

— 26. ταῦτα] scil. ἃ ὑμεῖς λαμβάνετε, [id est ἀναλίσκετε] ὡς βούλεσθε. illas largitiones, quas vos, quoquo vultis, insumitis, esse ἀρχῆθεν καὶ κατὰ τὸ δέον, primitus, origine tenus et prout etiam par est, stipendia militibus debita.

— 27. μίαν σύνταξιν] post μίαν videtur πάντων deesse. unum hunc eundemque censum esse omnium. σύνταξις est census, seu æstimatio, taxatio, quantum sive de suo ad necessitates reip. conferre, sive ex ærario pro mercede operæ reip. navatæ referre oporteat. citat h. l. Harpocr. v. σύνταξις.

15. 1. ἔστι δὲ λοιπὸν κ. τ. λ.] citat h. l. Stobæus Gesneri p. 504. 3. et Scholiasta Hermogenis p. 315. quem apud Scholiastam lectionis hanc reperi discrepantiam πάντως δὲ δεῖ χρημάτων.

— 9. εὐτρεπῶς] hanc lectionem alteri vulgari εὐπρεπῶς prætuli. nescio, an res Philippi præsentes minus sint ad subitum quemque casum ita paratæ atque instructæ, ut ei pares sint sustinendo. ἔχει in indicativo videatur quidem melius convenire. ego tamen conjunctivum tenebo, et sic accipiam, ac si scriptum esset. ὅρα, μὴ ἔχῃ τὰ Φιλίππου πράγματα οὔτ' εὐτρεπῶς, οὔθ' ὡς ἂν ἔχῃ, εἰ κάλλιστα ἔχῃ. neque paratæ, neque ita compositæ, ut habituræ se sint, si optime atque præclarissime se habeant.

— 15. ταῦτα γὰρ κ. τ. λ.] citat Theophilus Corydaleus p. 662. 11.

— 16. ἀεὶ] post ἀεὶ videtur ἔσται deesse. Thessali natura sunt infidi et semper erunt. v. Hemsterhus. ad Aristoph. Plut. p. 153.

— 18. Παγασὰς] Innuit h. l. Harpocrat. v. Παγασαί.

— 19. ἤκουον δ'] citat h. l. Aristides de dictione civili p. 256. ἀξιοπιστίας δὲ καὶ εἰ, ὅσα μὴ ἔχει ἄλλοθεν συστῆσαι, ἐξ ἀκοῆς ταῦτα πιστοῦται. ἤκουον δ' ἔγωγε τινῶν etc. item Scholiastes Hermogenis p. 45. 1. τῆς τῶν ἀορίστων ἐξετάσεως τρεῖς παραδέδωκε μεθόδους. ἢ γὰρ κατασκευαστικοὺς αὐτοῖς παραθήσομεν λογισμούς. ὡς Δημοσθένης ἐν Φιλιππικοῖς· ἤκουον δ' ἔγωγέ τινων ὡς τὰς ἀγορὰς καὶ τοὺς λιμένας οὐκ ἐπιδοῖεν [Sic] αὐτῷ καρποῦσθαι. ὃ καὶ κατασκευάζων [f. ὃ δὴ κατ.] διὰ τῆς τοῦ ἀορίστου σαθρότητος [lege διὰ τὴν τοῦ ἀ. σαθρότητα] λογισμὸν ἐπάγει. τὰ γὰρ κοινὰ τῶν Θετταλῶν etc. ἢ καὶ ἐπικρίσει οἰκείᾳ τὸ ἀόριστον συνίστησιν, ἣν ῥήτωρ μὲν μεθ' ὅρκου πιστώσεται. οἷον· καὶ μὰ τὸν Δία οὐδὲν ἄπιστον ἴσως. ὁ δὲ Πλάτων τῷ οἰκείῳ ἀξιώματι, οἷον· καὶ ἐγὼ πείθομαι. ἢ ἐπαίνῳ τῶν εἰρηκότων, ὡς ὁ Δημοσθένης· ὡς δ' ἐγὼ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ γεγενημένων ἤκουόν τινος, ἀνδρὸς οὐδαμῶς οἵου τε ψεύδεσθαι. οὐδένων εἰσὶ βελτίους. [v. Olynth. 2. p. 23. 5.] ἵνα δείξῃ, ὅτι οὐ τῶν ἀκηκοότων, ἀλλ' αὐτοῖς τοῖς ἔργοις πεπιστευκότων [sententia postulat παραγεγονότων] ὁ ἀπαγγείλας ἐστί.

16. 1. τὸ γὰρ εὖ πράττειν] celebris hæc est sententia, a multis laudata. ut ab Hermogene p. 181. τοῦτο δὲ μάλιστα πάσχουσιν αἱ γνωμικαί. ἔστι δὲ γνωμικὴ περίοδος αὕτη. τὸ γὰρ εὖ πράττειν — τοῖς ἀνοήτοις γίνεται. et Aristide, de dictione civili p. 186. καὶ τὸ γνωμολογεῖν δὲ τῆς σεμνότητός ἐστιν, οἷον· τὸ γὰρ εὖ πρ. — item ibidem p. 310. περίοδος δ' ἐκ μὲν ἑνὸς κώλου συνίσταται, ὡς τό· τὸ γὰρ εὖ πρ. — item p. 392. ubi negat Aristides, huic dictioni, quæ civilem vel maxime deceat, locum in dictione simplici esse. a Stobæo Gesneri p. 566. 20. a Plutarcho Moral. p. 100. 7.

— 4. δεῖ τοίνυν —] citat Theophilus Corydal. p. 728. §. 47.

— 5. ὑμέτερον —] citat vetus Lexicon apud Montfauc. Bibl. Coislin. p. 498.

— ibid. συνάρασθαι τὰ πράγματα] subaudi τοῖς ᾐραμένοις. belli, aut universe

reip. onera portanda capessere una cum iis, qui ea ultro, vel ex necessitate sua, vel jam ante nos, ea susceperunt, h. e. parte oneris eos relevare.

— 8. λογιζομένους ὡς] aut delendum est ὡς, quod uncis inclusi, aut cum οὕτως est commutandum, aut cum ὧδε *sic*.

— 9. τοιοῦτον καιρὸν, καὶ πόλεμος γένοιτο] idem est ac si dixisset: τοιοῦτον καιρὸν, ὥστε πόλεμον γενέσθαι πρὸς τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ.

— 11. εἶτ' οὐκ αἰσχύνεσθε —] citat h. l. Hermogenes p. 179. pen. ἔστι δὲ καὶ ἐπιτιμητικὴ περίοδος τῷ σχήματι, ὅταν λέγωμεν — εἶτ' οὐκ αἰσχύνεσθε etc. item p. 181. 19. Minucianus p. 150. appellat hoc enthymema ἀπὸ τοῦ ἴσου a pari.

— 13. ἔτι τοίνυν] Syrianus ad Hermogenem 316. ult. ἀπορήσειεν ἄν τις, τίνι διαφέρει τὸ ἐκβησόμενον κεφάλαιον τῆς ἐν τῷ συμφέροντι ἐκβάσεως. ἐν ᾗ φαμὲν, ὅτι συμσυμφέροντι ἐκβάσεως. ἐν ᾗ φαμὲν, ὅτι συμμαχησάντων μὲν ἡμῶν τάδε ἀποβήσεται, μὴ συμμαχησάντων δὲ, τάδε. Φαμὲν οὖν, ὅτι ἐν μὲν τῇ τοῦ συμφέροντος ἐκβάσει τὰ προσεχῆ ἐξετάζομεν τέλη, ἐν δὲ τῷ ἐκβησομένῳ τῶν ἐκεῖ τελῶν ἐξετασθέντων τὰ τέλη διασκοποῦμεν. τὴν δὲ διαφορὰν ταύτην ἔδειξεν ἡμῖν ὁ Δημοσθένης ἐν Ὀλυνθιακῶν πρώτῳ; τὸ μὲν συμφέρον ἐξετάζων ἔφη, ὅτι συμφέρει ὀλυνθίοις βοηθῆσαι. εἶτα ἡ ἔκβασις. τοῦτο γὰρ ἡμῶν ποιησάντων, ἐν Μακεδονίᾳ ἔσται ὁ πόλεμος. μὴ συμμαχησάντων δὲ τοῖς ὀλυνθίοις, ἐλθὼν εἰς τὴν ἑλλάδα φίλιππος πολεμήσει τὴν Ἀττικήν. καὶ ταῦτα μὲν τὰ προσεχῆ τῆς ἐκβάσεως τέλη. τὰ δὲ τῶν τελῶν τέλη, ἅπερ εἰς τὸ ἐκβησόμενον ἄγομεν, ἐκεῖνα. ὅτι ἐν Μακεδονίᾳ μὲν πολεμοῦντες πλεῖστα κερδανοῦμεν. ἐν δὲ τῇ Ἀττικῇ τοῦ πολέμου συστάντος, τάδε καὶ τάδε ἡμᾶς περιστήσεται τὰ δεινά. τὴν μὲν οὖν τοῦ συμφέροντος ἔκβασιν ἐξετάζων τάδε φησίν. ἔτι τοινυν, ὦ Ἀθηναῖοι, μηδὲ τοῦθ' ὑμᾶς λανθανέτω, ὅτι νῦν αἵρεσίς τις [Sic] ἐστὶν ὑμῖν — κακῶς ποιήσετε. καὶ ἑξῆς. τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ ἐκβησομένου πάλιν ἐξετάζων τάδε φησίν. ἀλλὰ μὴν ἡλίκα γέ ἐστι τὰ διάφορα [versu 25.] ἐνθάδε ἢ ἐκεῖ πολεμεῖν, οὐ [Sic] λόγου προσδεῖν ἡγοῦμαι — χρωμένους τῶν ἐκ τῆς χώρας λαμβάνεται [Sic] καὶ ἑξῆς. καὶ προτρέψαι δὲ καὶ ἀποτρέψαι ἱκανωτάτη ἐστὶν ἡ τοῦ ἐκβησομένου ἐξέτασις. διόπερ ἐπιμελῶς αὐτῇ χρῆσθαι προσήκει.

— 18. ταύτην] h. l. vi caret, quare αὐτῷ malim. ut sit τὴν ὑπάρχουσαν καὶ οἰκείαν αὐτῷ ἀδεῶς. ditionem, quæ jam in ejus potestate est, et ipsi per majores veluti cognatam atque domesticam.

— 19. τίς αὐτὸν —] Syrianus ad Hermog. p. 308. 22. χρήσιμον δὲ ἡ τοῦ ἀναγκαίου ἐξέτασις καὶ μάλιστα χώραν ἔχει ἐν ταῖς δυσκολίαις τῶν πραγμάτων, ὅταν ἐπὶ πόνους, ἢ δαπάνας, ἢ ἄλλο τι τῶν δυσχερῶν παρακαλῶμεν τοὺς ἀκούοντας. ἔνθα καὶ ἡ τοῦ ἐκβησομένου ἐξέτασις ἀναγκαία, ὡς, εἰ μὴ τάδε πράξομεν, τάδε ἡμᾶς καὶ τάδε περιστήσεται τὰ δεινά. ὅπερ Δημοσθένης ἐν Ὀλυνθιακῷ ποιεῖ κατασκευάζων, οἷα συμβήσεται τοῖς Ἀθηναίοις, εἰ βοηθήσειαν [malim εἰ μὴ βοηθ.] ὀλυνθίοις. καὶ γὰρ εἰπέ μοι, τίς αὐτὸν κωλύσει δεῦρο βαδίζοντα [Sic] — ἢ ἄλλος τις;

— 25. ἀλλὰ μὴν ἡλίκα —] v. Theophil. Corydal. p. 729. 6. Apsines in Arte rhetor. cap. *de utili*, p. 706. τὸ συμφέρον κατασκευάζεται ἀπὸ τῶν ἐκβάσεων, οἷα ἐκβήσεται πεισθεῖσι. τελεία δὲ ἀπόδειξις συμφέροντος, ὅταν ἐπ' ἄμφω ἀποδείξῃς, τί μὲν ἐκβήσεται πεισθεῖσι, τί δ' εἰ μὴ ὑπακούσαιεν. ὡς παρὰ Δημοσθένει ἐν ὀλυνθιακοῖς· ἀλλὰ μὴν ἡλίκα τὰ διάφορα etc.

— 27. εἰ γὰρ —] Minucianus p. 160. n. 30. figuram hanc appellat enthymema ἀπ' ἀναπλασμοῦ a figmento. et pro ἔξω γενέσθαι dat, e memoria recitans, ἔξω τῆς πόλεως στρατοπεδεύσασθαι.

— ult. στρατοπέδῳ] videtur cum χρωμένους esse conjungendum, et στρατοπέδῳ χρῆσθαι idem esse, atque στρατοπεδεύειν, ἐν στρατοπέδῳ εἶναι. ut sententia sit, καὶ λαμβάνειν, στρατοπεδεύοντας, τῶν ἐκ τῆς χώρας γιγνομένων τοσαῦτα, ὅσα ἀνάγκη ἐστὶ λαμβάνειν στρατοπεδεύουσιν.

AD OLYNTHIACAM SECUNDAM.

18. 1. ἐπὶ πολλῶν —] Recitat hunc locum bis Aristides in Arte. p. 166. ἔνδοξά ἐστι πρῶτα μὲν τὰ τῶν θεῶν, οἷον ὅταν εἰς τὰ θεῖα ἐπανάγῃς τὰς ἐννοίας. θεῶν εὔνοιαν. τύχης χρηστότητα. οἷον ἐπὶ πολλῶν ἄν τις ἰδεῖν δοκεῖ μοι — et p. 206. ubi περιβολῆς seu amplificationis genus ait esse, ut ab infinito ad finitum transeatur. καὶ τρίτον παράδειγμα. Ἐπὶ πολλῶν μὲν ἄν τις — γενομένην τῇ πόλει. εἶτα ἡ ἐπὶ τὸ ὡρισμένον ἀπαγωγὴ οὐχ ἥκιστα δ' ἐν τοῖς παροῦσι πράγμασι. Scholiastes anonymus Christianus ad Hermogenis l. de inventione p. 352. ἐν μέντοι τισὶ λόγοις καὶ δυσὶ καὶ τρισὶ προοιμίοις χρησόμεθα. δυσὶ μὲν, ὡς ὁ Δημοσθένης — τρισὶ δὲ, ὡς ὁ αὐτὸς ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ὀλυνθιακῶν· ὧν πρῶτον μέν· ἐπὶ πολλῶν μὲν [18. 1.] δεύτερον δέ· [18. 16.] τὸ μὲν οὖν, ὦ ἄ. Ἀ. τὴν Φιλίππου ῥώμην διεξιέναι· τρίτον δὲ [19. 9.] τὸ μὲν οὖν ἐπίορκον καὶ ἄπιστον καλεῖν etc.

— 13. citat h. l. Hermogenes de formis l. 2. p. 353. ἔτι ἐνδιάθετον σχῆμα καὶ ἡ τοιαύτη ἐπιδιόρθωσις, ἢ αὐξήσεως ἕνεκα παραλαμβανομένη· οἷον· ὀψὲ γάρ ποτε — ὀψὲ λέγω; χθὲς μὲν οὖν καὶ πρώην. καὶ πάλιν· ὡς ἔστι τῶν αἰσχρῶν, μᾶλλον δὲ τῶν αἰσχίστων.

— 15. ὡς ἔστι τῶν αἰσχρῶν —] φαίνεσθαι προϊεμένους] id est προέτας. participium substantivi locum obitnet, more Latino. ut *amans dei*, ita προϊέμενος καιρῶν *omittens opportunitatum*, pro socorde, opportunitates dimittente. nam προΐεσθαι alias accusativum adsciscit. Cæterum citat h. l. Aristides in Arte p. 236. ἀλλὰ καὶ οἱ ἐπιμερισμοὶ particulares distributiones περιβολὴν ἐργάζεσθαι δύνανται· οἷον· οὐ μόνον τόδ' ἐποίησας, ἀλλὰ καὶ τόδε. μὴ μόνον πόλεων καὶ τόπων [editio Aldina dat τόπου] — συμμάχων τε καὶ καιρῶν.

— 17. τὸ μὲν οὖν —] Citat h. l. Hermogenes p. 235. ad docendum, quod sit filum hujus periodi multis interpolationibus distractæ. de eodem admonet p. 284. et idem affert exemplum, addens, id non solum περιβεβλημένον, sed etiam μεστὸν esse. Locos ipsos Hermogenis relegat, quemcunque juvat. Scholiastæ verba ad p. 235, 12. hic referam e p. 389, 6. ἐνταῦθα δι' ὅλου τοῦ χωρίου τῇ καλουμένῃ μεστώσει χρησάμενος ὁ ῥήτωρ, ἐπεμβολάς τε συμπλέξας ἐπεμβολαῖς, εἰκότως ἐδεήθη τοῦ εὐκρινῆσαι τὸν λόγον αὐτῷ [f. διὰ τοῦ τοῦτ' αὐτῷ δυναμένου σχήματος, τῆς ἐπαναλήψεως, καὶ ταύτης οὐ μιᾶς, ἀλλ' ἤδη καὶ δευτέρας, διὰ τὸ μῆκος τῶν ἐπεμβολῶν. εἰρηκὼς γάρ· ταῦτα οὖν παραλείψω, καὶ πάλιν κατασκευάσας, αὖθις ἐπανέλαβεν εἰπών· τοῦτον οὐχὶ νῦν ὁρῶ τὸν καιρὸν τοῦ λέγειν, καὶ οὕτως τὸ ἐπαγόμενον τῇ προτέρᾳ προτάσει ἀπέδωκε. μέστωσις δέ ἐστι λόγος πλειόνων καὶ μακροτέρων ἐννοιῶν ἐπεμβολὰς περιέχων.

— 21. ἡμῖν δ' οὐχὶ] post ἡμῖν δὲ videtur ὄνειδος [aut ὑπόμνησιν, aut ἔλεγχον, aut tale quid] τοῦ οὐχὶ καλῶς — deesse. nobis autem afferunt ea dedecus, vel documentum, res a nobis non esse præclare gestas.

— 22. ὁ μὲν γὰρ —] Citat h. l. Hermogenes p. 183. ἐκείνη δὲ ἡ παρὰ τῷ Δημοσθένει καὶ χιασθῆναι δύναται· ὁ μὲν γὰρ Φίλιππος ὅσῳ πλείονα — αἰσχύνην ὠφλήκατε.

19. 3. ὧν οὖν —] Citat h. l. Hermogenes p. 178. ult. et 182. 1.

— 4. ὑμῖν δὲ δίκην προσήκει λαβεῖν] non satis bene concordat hæc constructio cum superiori. ego equidem post ὑμῖν δὲ δίκην nihil amplius desiderem. vobis autem pœnas debet Philippus. Aut redundant insequentia, aut sic leg. est: ἣν ὑμᾶς νῦν παρ' αὐτοῦ προσήκει λαβεῖν. quarum itaque rerum causa Philippus illis quidem, qui consiliis orationibusque suis causam ejus penes vos ornarunt atque secundarunt, gratiam debet, vobis autem pœnas, quas ab eo pœnas sumere vos nunc decet; eas res commemorandi tempus nunc non video satis opportunum.

— 5. τούτων οὐχ ὁρῶ νῦν τὸν καιρὸν τοῦ λέγειν] videtur recte habere, neque opus esse, ut ὑπὲρ cum Mounteneyo addatur, quamquam auctoritate codicum complurium munitum. idem est ac si dixisset, οὐχ ὁρῶ νῦν καιρὸν τοῦ ταῦτα λέγειν.

— 15. ὅπερ καὶ ἀληθὲς] Hermogenes p. 287. εἴ γε βραχεῖαι εἶεν αἱ ἐπεμβολαὶ, ἀλλὰ μὴ μακραὶ, μᾶλλον γοργὸν, ἢ περιβεβλημένον ποιοῦσι τὸν λόγον. οἷον· τοῦτ' ἐκεῖνον, ὅπερ καὶ ἀληθὲς ὑπάρχει, φαῦλον φαίνεσθαι, ὁρᾷς, πῶς εὐκίνητος καὶ γοργὸς ὁ λόγος ἐστίν. ἐγένετο δὲ διὰ τὴν ἐπεμβολὴν τὴν οὖσαν βραχεῖαν, ὅπερ καὶ ἀληθὲς ὑπάρχει.

— 18. παρακρουόμενος] ad hunc aliumve similem locum respexit Harpocr. v. παρακρούεται.

— 20. ἐγὼ μὲν γὰρ —] locum hunc citat Apsines in Arte p. 691. 38.

— 27. κατασκευάσαι] bene habet. eo quod argutis strophis clandestinisque amicorum, quos Philippus Athenis alebat, molitionibus, effecit hoc, ut fides haberetur illi quondam celebri, vulgi crebris sermonibus jactato arcano. κατασκευάζειν est imposturam quasi compaginare, commachinari, et ut vocabulum Græcum sonat, convasare, h. e. comminisci, consuere.

— pen. φιλίαν] post φιλίαν videtur ἐξαρτώμενον, vel tale quodpiam deesse. dicas, e præmissis tacite repeti oportere προσαγόμενον. Ego vero dubito, num bene Græce dicatur φιλίαν τινὸς προσάγεσθαι, pro πρ. τινα.

20. 1. ἀδικῆσαι] eripuit enim nobis Philippus, sociis, qui tum eramus, suis, civitatem nostræ ditionis, quo jura societatis violavit.

— 2. ἐκείνοις] Olynthiis puta.

— 13. παρέστη] ex Aug. secundo prætuli vulgari πάρεστι. eum ad locum devenerunt res Philippi.

— 20. καὶ λιμένας] malim καὶ τοὺς λιμ. cum articulo, ut modo præcessit τὰ χωρία, et insequitur καὶ τὰ τοιαῦτα.

— 27. ἀνεχαίτισε] Citat h. l. Harpocration hac voce. Significat hoc v. primitus crines vel pilos animantis retro, antrorsum, a tergo ad frontem reagere. hinc, quicquid est, in adversum retorquere.

— pen. οὐκ ἔστιν - - - ἀδικοῦντα —] Marcellinus ad Hermogen. p. 313. cfin. ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν κατὰ ψυχὴν, πρόεισι μέχρι τῶν ἐκτός. οἷον· πῶς ἔχει ψυχῆς Φίλιππος; [declaratur hoc p. 19. Demosth.] ὅτι ἀθυμεῖ, (sic) καὶ ὅτι οὐκ ἔστιν ἀδικοῦντα καὶ ἐπιορκοῦντα καὶ ψευδόμενον δύναμιν δικαίαν κτήσασθαι. πῶς τὰ ἐκτός; ὅτι Θετταλοὶ ἄπιστοι. ὅτι Ἰλλυριοὶ καὶ Παίονες ἐλευθερίας ἐπιθυμοῦσιν. ὅτι τῶν προσόδων ἐστέρηται καὶ στερήσεται. ὅτι εἰς στενὸν κομιδῇ τὰ τῆς τροφῆς τοῖς ξένοις αὐτῷ καταστήσεται. καὶ ὅπως ἔχουσιν οἱ Μακεδόνες. καὶ ἑξῆς. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν κοινῶν [de rebus, non uni propriis, sed quas

multi participant] τὰ ἐκτὸς μάλιστα τὴν χορηγίαν ἡμῖν παρέξεται. ἡνίκα δὲ πρὸς τύραννον, ἢ δυνάστην, ἢ ὅλως ἕνα ἄνδρα ὁ πόλεμος εἴη, χώραν ἡμῖν τὰ ἀπὸ τῆς ψυχῆς παρέξεται. ἐξετάσομεν γὰρ ἐπιβουλὰς, ἀπάτας, ἀδικίας, ὡς Δημοσθένης ἐποίησε. χρησόμεθα δὲ καὶ τοῖς ἔξωθεν. οὐκ ἀποχρήσει δὲ τὰ τῶν πολεμίων μόνον διαβάλλειν, ἀλλὰ δεῖ καὶ τὰ οἰκεῖα συστῆσαι, ὡς ὁ Θουκυδίδης ἐν τῇ Περικλέους δημηγορίᾳ.

21. 1. ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα —] Citat h. l. Hermogenes p. 334. clin. λοιπὸν εἶδος τρίτον ἐστὶν, ᾧ καὶ ὁ ῥήτωρ κέχρηται. γίνεται δὲ, ὅταν τροπῇ τινὶ χρησάμενοι μὴ σφόδρα αὐστηρᾷ, μηδὲ σκληρᾷ, κατ' ἀκολουθίαν ἐκείνης ἑτέραν ἐπενέγκωμεν τροπὴν, σκληροτέραν μὲν, οὐ μὴν δοκοῦσάν γε εἶναι τοιαύτην διὰ τοῦ προειρημένου. οἷον· ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα εἰς μὲν ἅπαξ καὶ βραχὺν χρόνον ἀντέχει, καὶ σφόδρα γε ἤνθησεν ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν, ἂν τύχῃ, τῷ χρόνῳ δὲ φωρᾶται, καὶ περὶ αὐτὰ καταῤῥεῖ. τὸ γὰρ ἤνθησε τροπικὸν μὲν, οὐ μὴν αὐστηρὸν, οὐδὲ σκληρόν. τὸ δὲ καταῤῥεῖ σκληρὸν ἰσχυρῶς. οὐ μὴν τοιοῦτον ἐφάνη διὰ τὸ ἐξ ἀκολουθίας εἰρῆσθαι. ἐπὶ γὰρ τῶν ἀνθέων τῶν μαραινομένων τὸ καταῤῥεῖν σχεδὸν κυρίως λέγεται. ἤδη δὲ αὐτῶν [l. αὐτοῦ] τὴν ἄγαν σκληρότητα καὶ τὸ παρακείμενον αὐτῷ ἀφεῖλε, λέγω, τό· τῷ χρόνῳ δὲ φωρᾶται.

— ibid. εἰς μὲν ἅπαξ] hic deesse videtur προχωρεῖ, vel tale quid. *Semel quidem succedunt.* Pro ἅπαξ exhibet Thomas M. καθάπαξ h. v. p. 479. et Ammon. v. καθάπαξ.

— 4. περὶ αὐτὰ] ipsa a semet ipsis, per semet ipsa destruuntur, et super semet corruunt. Simile ductum a nive in semet contabescente.

— ibid. ὥσπερ γὰρ οἰκίας —] Celebris sententia, sæpius recitata, ut a Minuciano p. 142. 8. Aspine p. 701. 17. παραβολὴ παραδείγματος τούτῳ διαφέρει. ὅτι ἡ μὲν παραβολὴ ἀπ' ἀψύχων, ἢ ζώων ἀλόγων λαμβάνεται. ἀπὸ μὲν ἀλόγων, ὡς παρ' Ὁμήρῳ· ὡς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος. ἀπὸ δὲ ἀψύχων, ὡς παρὰ Δημοσθένει· ὥσπερ γὰρ οἰκίας οἶμαι καὶ πλοίου. τὰ δὲ παραδείγματα ἐκ γεγονότων ἤδη πραγμάτων λαμβάνεται, ἢ προσώπων. Scholiastes ad Hermog. p. 398. [ad locum II. p. 274. 22]. schema hoc appellat ἐπιχείρημα ἀπὸ τοῦ ὁμοίου. conf. Schol. Pindari p. 5. b. ed. Oxon.

— 11. ἀρέσκει] post ἀρέσκει μοι deesse videtur μάλιστα. ita inprimis mihi probatur.

— 13. ταῦτα] quæ modo docui, de fidei et veracitatis præstantia, fraudisque pestifero exitu, item de Philippi moribus.

— 25. τὴν μεταβολὴν] suspicor tollenda esse, ut scholium vocabuli μετάστασιν.

22. 10. πάντ' ὠφελεῖ] malim πάντως ὠφελεῖ. utique, semper, certe prodest. Sigla. circumflexo similis, ως significans, facile fieri potuit ut omitteretur.

— 17. τοῦτο ἐζήλωκε] Sed quidnam? nil præcessit. non certe τὸ ἐπιθυμεῖν δόξης. num ergo καὶ τοὺς ὁμοίους [id est, τοὺς ὁμοίως ἑαυτῷ δόξης ἐπιθυμήσαντας] ἐζήλωκε. Sed jam intelligo, quid rei sit. τοῦτο designat insequens, καὶ παθεῖν τι κινδυνεύων. hoc studet, ad hoc contendit, ut nempe, si necesse sit, et casus sic ferat, vel corporis ipsius artuumve jacturam patienter perferat.

— 19. τὴν τοῦ διαπράξασθαι ταῦτα] Schema hoc appellat Hermogenes, locum hunc recitans, καθ' ὑπέρθεσιν ὑπέρβατον. Scholiastes autem ad Hermog. π. ἰδεῶν hunc eundem locum allegans, appellat ὑπέρβατον κατ' ἀναστροφὴν, auctorem laudens Tiberium.

— 25. ἔργα] sunt arva et sata omnia, vites, horti, quibus colendis vita toleratur, victus quæritur. τὰ ἴδια sunt propria cujusque domicilia, artes manuariæ, quas exercet, et res familiaris.

— 26. πορίσωσιν] πορίζειν h. l. est idem atque πορίζεσθαι. sibi quærere, comparare labore suo, ut frumenta, vina, oleum, et similia. negata copia ea vendendi, quæ, quoquo potuissent modo, sibi peperissent. non sim tamen alienus a lectione ποιήσωσιν. Græci dicunt ποιεῖν σῖτον, ἔλαιον, pro manuum suarum labore parere.

— ult. ἔχουσι] subaudi γνώμης. Φιλίππῳ idem est atque πρὸς Φίλιππον.

23. 2. πεζέταιροι] videtur hæc melior esse lectio, quam altera, vulgari usu item trita, πεζαίτεροι. quæ est penes Harpocrationem, quem v. et Brodæum defensorem nacta est Miscell. V. 34. p. 549. T. II. Lampadis Gruteranæ.

— 4. ὡς δ' ἐγὼ —] citant h. l. Aristides de dictione civili p. 256. 6. Hermogenes p. 432. 13. Schol. Hermog. p. 34. 15. et p. 45. 8. et p. 380. ubi in generibus τοῦ ἐξ ὑποβολῆς λέγειν numerat, his verbis: ἢ [scil. ἐξ ὑποβολῆς λέγειν est] ὅταν ἐάσας ἐξ εὐθείας προενεγκεῖν τὸν λόγον προσώπου τινὸς ὑποβολῇ χρήσηται, κἀκείνῳ περιθῇ τοὺς λόγους. οἷον· ὡς ἐγὼ τῶν ἐν αὐτῇ τ. χ.

— 7. οἷς] videtur vitiose redundare, atque tollendum esse, ut natum ex οἷς posteriore syllaba vocabuli αὐτοῖς, quod modo præcessit.

— 11. εἰ δέ τις σώφρων —] Locum hunc videtur Athenæus p. 614. E. 8. tangere.

— 13. κορδακισμοὺς] Citat h. l. Harpocr. v. κορδακισμός. Inter lectiones, quæ ambæ olim in libris fuerunt, παρεῶσθαι et παρεωρᾶσθαι, ambigo, utram præferam.

— 15. λῃστὰς] nullo modo huic loco convenit, cujus sententia postulat potius δικελιστὰς, id est, θαυματοποιοὺς, mimos, histriones. v. Hesych. h. v. tangit h. l. Athenæus p. 614. E.

— 21. γελοίων] v. Thomam M. v. γελοῖος p. 186.

— 27. συγκρύψαι καὶ συσκιάσαι] Citat h. l. infra p. 155. et 156. iisdem verbis recurrentem, Stobæus p. 566. 22. sic dans: συσκιάσαι τὰς τοιαύτας ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων, et in fine sententiæ τότ' ἀκριβῶς διακαλυφθήσεται ταῦτα πάντα. item Dionys. Halic. T. II. p. 190.

24. 3. τέως] dedi pro ἕως, quod etiam apud Stobæum est h. l. recitantem p. 540. 28.

— 6. κἂν ῥῆγμα —] locum h. citat Plutarchus Opusc. p. 69. 37.

— 12. ταύτῃ φοβερὸν —] Citat Hermogenes p. 435. 7. ubi Herm. Aldinus dat νομίζῃ, et ἀνδρὸς pro ἀνθρώπου.

— 17. ἑλοίμην] ad ἑλοίμην ut μᾶλλον addatur, quod sententia utique postulat, necesse nil est, usu linguæ sic ferente, ut sæpissime ibi subaudiendum omittatur, ubi requiritur.

— 21. αὖ τὸν] contraxi in unum vocabulum αὐτόν. ipsum desidentem, desidia, segnitie torpentem aliquem, nam τινὰ subauditur.

— 23. οὐ δὴ θαυμαστόν —] Locum hunc Hermogenes Crispini (nam in Aldino reperire nequeo) sic exhibet: οὐ δὴ θαυμαστὸν, εἰ στρατευόμενος ἐκεῖνος καὶ παρὼν ἐφ' ἅπασιν, ἡμῶν μελλόντων καὶ ῥαθυμούντων περιγίνεται. verumtamen p. 177. 13. Hermog. rursus recitatur hic idem locus vulgatis convenienter.

— pen. εἰ μηδὲν ποιοῦντες —] Citat Hermog. p. 177. 25.

25. 4. ἀλλ' ἵν' οἱ ἄλλοι —] Citat h. l. Schol. Hermog. p. 315. ubi pro ἐν Ὀλυνθιακῶν οὖν ταῦτά φησι leg. est ἐν Ὀλ. δευτέρῳ ταῦτά φ.

— 9. πάντας] malim καὶ πάντας.

— 23. ῥᾷον] malim ῥᾴω in plurali. πάντα πέφυκε ῥᾴω φυλάττειν τοὺς ἔχοντας, idem est ac si dixisset, πέφυκεν οὕτω φύσει τοὺς ἔχοντας δύνασθαι πολὺ ῥᾷον φυλάττειν — Citat h. l. Stobæus p. 328. 36.

— 25. πρότερον] post τῶν πρότερον videtur ὑπαρξάντων deesse.

26. 10. κἂν] aut κἂν cum ἂν est mutandum, aut sic leg. ὑμέτερα. *præmia belli vestra sunt.* hic desinit sententia. tum incipit nova. οἷον ὑμετέρα Ἀμφίπολις. E. c. *vestra est Amphipolis*, h. e. vos eam jure, ut vestræ civitatem ditionis reposcitis. κἂν ληφθῇ, *atque si recuperetur, statim vos eam aufferetis.*

— 14. Σίγειον] Citat h. l. Harpocr. hac in voce.

— 18. δόντες] δόντος Aug. 3. sed junior vulgatam superscripsit: quæ utique præferenda est, tametsi etiam δόντος ferri et exponi possit, subaudiendo τινός: *cum imperatorum vestrorum aliquis rationem rerum a se gesturum vobis reddiderit.* nam διδόναι λόγον potest tam ille dici, qui repetit rationem ejusque reddendæ facit copiam, quam qui reddit postulatam.

— 18. τὰς ἀναγκὰς] olim sic erat: τὰς ἀνάγκας ἀκούσητε, τούτους ἀφίετε. ego cum distinctione lectionem mutavi. ubi necessitates illas audieritis, dimittitis reos.

— 23. πολιτεύεσθε] Citat h. l. Thomas M. p. 724. v. πολιτεύομαι.

— 25. οἱ δ' ἄλλοι προσνενέμησθε] Citat Pollux VIII. 100.

— ult. τοῖς μὲν] verborum nonnihil insolentius trajectorum hæc est sententia, ac si dixisset: τοῖς μὲν ὑμῶν ἀποδώσετε μόνον τὸ ἐπιτάττειν, ὥσπερ ἔχουσιν ἐξουσίαν τυραννικήν.

AD OLYNTHIACAM TERTIAM.

28. 1. οὐχὶ ταὐτὰ —] Locum hunc recitat Scholiastes Hermogenis in prolegom. ad libr. περὶ εὑρέσεως. p. 352. ἔν τισι λόγοις καὶ δυσὶ καὶ τρισὶ προοιμίοις χρησόμεθα. δυσὶ μὲν Δημοσθένης ἐν τῷ τρίτῳ τῶν Ὀλυνθιακῶν. ὧν πρότερον μέν· οὐχὶ ταὐτὰ παρίσταταί μοι — δεύτερον δέ [p. 29. 5.]· ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρός.

— 4. τοὺς μὲν γὰρ —] Sopater ad Hermogen. p. 313. 6. δεῖ τὸν ἔμφρονα ῥήτορα θαῤῥοῦντάς τε παρὰ τὸ δέον τοὺς συμβουλευομένους καταπλῆξαι, φυλαττόμενον ἐν τούτῳ τὸ εἰς ἀθυμίαν αὐτοὺς ἐμβαλεῖν. ὅπερ καὶ ὁ ῥήτωρ ἐν τρίτῳ τῶν Ὀλυνθιακῶν ἐκ προοιμίων ποιεῖ. [designat h. l. pag. v. 4.] καὶ πάλιν ἀθύμως διακειμένους ἐγεῖραι καὶ φρονήματος ἐμπλῆσαι, φυλάττοντα [sic] κἀνταῦθα, ὅπως μὴ παραχθῶσιν εἰς καταφρόνησιν, καὶ ῥαθυμότεροι γένωνται. τοῦτο δὲ πρῶτος μὲν Ὅμηρος ἐποίησε — Δημοσθένης δὲ καλῶς ἐζήλωσεν· ἔν τε τῷ προειρημένῳ τρίτῳ τῶν Ὀλυνθιακῶν, καὶ ἐναργέστερον ἐν τῷ περὶ τῆς εἰρήνης ἐκ προοιμίων. [p. 57. 1.] ὁρῶ μὲν — τὰ παρόντα πράγματα πολλὴν δ. ἔ. etc.

30. 8. οὐκ ἂν ἄλλως —] videtur ita distinguendum atque leg. esse: οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι νῦν. jam facile non mutentur. νῦν δὲ ἕτερος πολέμου καιρὸς ἥκει. Jam vero alia occurrit belli gerendi opportunitas.

— 10. τί δὴ χρησόμεθα] videtur ita esse distinguendum. τί δή; *quid tum?* quid id nostra refert, quod tu jactas? Respondet. χρησόμεθα — Nempe, utemur — aut si malumus cum aliis legere χρησώμεθα, age scil. utamur —.

— 11. ἐθάῤῥει τούτους] dictio ben Græca est θαῤῥεῖν τινὰ, pro, securus alicujus causa esse, nil mali sibi ab eo metuere.

citat h. l. Lexicon vetus apud Montfauc. Bibl. Coislin. p. 497.

— 16. ἐπράξαμεν ἡμεῖς] subaudi πρὸς αὐτοὺς.

— 18. καὶ δυσχερὲς] id est, καὶ ταῦτα πάνυ τι δυσχερές. impedimentum aliquod, idque inprimis durum et impeditum.

— ibid. ἐφορμεῖν] Citat. h. l. Harpocrat. h. v.

— 26. τῶν] uncis inclusi, ut supervacaneum, quod si tamen servetur, legendum erit: τὸν ἀπὸ τῶν μετὰ ταῦτα.

— ult. πρὸς ταῦτα] ad res Phocenses, et Atticas inprimis.

32. 2. θεῖσιν] scil. non τὴν χάριν, sed τὸν νόμον.

— 4. ζημίαν] id est, αἰτίαν ζημίας.

— 9. ψήφισμα οὐδενὸς] velim οὐδὲν interponi.

— 18. τῇ τάξει] subaudi τοῦ χρόνου.

— 20. ὑπάρχειν] correxi ὑπάρχει in indicativo. reliqua jam præsto sunt, in promtu sunt.

— 23. νῦν] post νῦν suspicor deesse καὶ πράξετέ γε. licebit vobis nunc recte facere; neque licebit solummodo, verum etiam facietis, si quidem recte agatis, aut (si alteram lectionem præfers) recte si sapiatis.

— ult. πολεμήσαιεν] bene si habet, subaudiendum erit αὐτοὶ πρὸς Φίλιππον. Si bello adversus Philippum strenuam dent operam. malim tamen aut πολεμηθεῖεν, scil. ὑπὸ Φιλίππου, si a Philippo armis infestis oppugnentur, aut cum numero codicum non contemnendo πολεμήσειεν ἐκεῖνος [subaudi αὐτοὺς, vel πρὸς αὐτοὺς] si ille, Philippus, eos ultro bello lacessat.

33. 3. ἐάσαντες] scil. γίγνεσθαι, καὶ οὐ κωλύσαντες αὐτά.

— 4. αὐτῷ τότε τοὺς αἰτίους] malim sic distingui et legi: αὐτῷ τότε, nos, qui nostris ipsi manibus Philippo tanta decora et tanta emolumenta tum comparaverimus, τοὺς αἰτίους, οἵτινές εἰσι, τούτων νῦν ζητήσομεν. eorum in causa qui fuerint, et qui Philippum in tantum exaggerarint, nunc requiremus?

— 9. ἥττηνται] malim ἥττηνται δ' ὅμως πάντες διὰ τοὺς φεύγοντας. universi, etiam qui strenue dimicassent, in fugam dati et clade perculsi sunt solorum culpa imbellium, qui in fugam se conjecissent.

— 27. μέγα] subaudi πλεονέκτημα.

34. 4. ἐνδέχεται] post ἐνδέχεται videtur εἰ deesse. num penes vos futurum sit, ut in bellum exeatis.

— 5. οὔ τοι σωφρόνων] num οὐ γάρ τοι σωφρόνων. refert hunc locum Hermogenes p. 250. in exemplis asperarum ἐννοιῶν, seu reprehensionum, a minoribus ad editiores profectarum.

— 6. τῶν τοῦ πολέμου] articulum priorem addidi. redit hoc τῶν non ad χρημάτων, sed cohæret cum τι. τῶν τι τοῦ πολέμου πραγμάτων. rerum aliquid ad bellum facientium. ἐλλείποντας δι' ἔνδειαν χρημάτων.

— 7. τὰ τοιαῦτα ὀνείδη] ut dicamini, propter pecuniarum penuriam bello justo et necessario deesse, atque culpa vestra committere, ut socii vestri pereant.

— 13. οὐδ' ἀτυχής τις εἰμὶ] neque tam sum diis natus iratis, et astris infaustis. pronomen τις addidi.

— 15. κρίνω τὴν τῶν —] Citat h. l. Stobæus p. 147. 26.

— 19. ἔθει] malim ἤθει. v. p. 35. 19.

— 23. προπέποται] Citat h. l. Hermog. p. 197. de inventione libro 4. cap. περὶ τροπῆς de dictione tropica. ἡ ῥητορικὴ πολυπραγμονοῦσα — οὕτω χρῆται τοῖς ἀλλοτρίοις ὀνόμασιν. οἷον· προπέποται τὰ τῆς πόλεως πράγματα, ἀντὶ τοῦ, προδέδοται.

— 27. καίτοι σκέψασθε —] Recitat h. l. Dionysius Hal. Rhetor. p. 175.

35. 1. οὐ γὰρ ἀλλοτρίοις —] Aspines p. 701. λαμβάνεται δὲ [exempla] ἢ ἐξ οἰκείων, ἢ ἐξ ἀλλοτρίων. τὰ μὲν οὖν ἐξ οἰκείων ἀγωνιστικώτερα καὶ προσεχέστερα — ὡς παρὰ Δημοσθένει. οὐ γὰρ ἀλλοτρίοις, ἀλλ' οἰκείοις χρωμένοις παραδείγμασιν εὐδαίμοσιν ὑμῖν ἔξεστι γενέσθαι.

— ibid. ὁ ταύτην τὴν χώραν] num ὁ τοσαύτην χώραν. tantam, tam vastam ditionem, tam spatiosam, quantam scil. ab eo teneri inter omnes constat. Si nempe βασιλεὺς h. l. rex Persarum est. verum Tourellus de rege Macedoniæ accipit.

— 17. ὥστε μηδενὶ — λελεῖφθαι] Minutianus p. 148. in locis enthymematis. ἀπὸ πηλικότητος. οὕτως ἐκόσμησαν οἱ πρόγονοι τὴν πόλιν, ὡς μηδενὶ τῶν ἐπιγιγνομένων μηδεμίαν ὑπερβολὴν λελεῖφθαι.

— 23. εἰς περιουσίαν] ad opulentiam inde colligendum. πρὸς τὸ χρηματίζεσθαι ἐξ αὐτῆς, καὶ πλούσιοι γίγνεσθαι.

— ult. πῶς ὑμῖν — ἔχει] ὅτι δὲ καὶ ἦθος ποιεῖν σφοδρότητα οὐδὲν κωλύει αἱ εἰρωνεῖαι δηλοῦσι πᾶσαι. οἷον· πῶς ὑμῖν ὑπὸ τῶν χρηστῶν τούτων τὰ πράγματα ἔχει. Hermog. p. 265.

36. 1. ὁμοίως] malim ὁμοίως ἢ καὶ παραπλησίως. similiter, aut saltem quodammodo, propemodum. ut hoc minus sit, quam illud.

— ibid. καὶ τὰ μὲν ἄλλα] solet καὶ interdum responsiones exordiri. quomodo *atque* a Cicerone sæpissime hoc pacto usurpatur. v. paulo post hac pagina versu 16. et 38. 2.

— 3. ἐρημίας] non obloquar, si quis contendat, oratorem hic illam designare solitudinem, cum tu ab amicis desertus et desolatus in angustiis hæres. videtur tamen orator potius absentiam æmulorum in animo habuisse. quamquam nemo jam est, qui vobiscum de principatu Græciæ contendat, sed vos eum absque controversia tenere et usurpare possitis, quem tantis laboribus tantoque sanguine majores vestri quæsivere.

— 11. ἐχθρὸν δ' ἐφ' ἡμᾶς —] Citat h. l. Hermogenes p. 198. ubi Aldinus Herm. sic exhibet: ἐφ' ἡμᾶς ἐχθρὸν αὐτοὺς τηλικοῦτον ἠσκήκαμεν. et ἰσχυρὸς, ἢ παρ' ἡμῶν αὐτῶν γέγονε Φίλιππος.

— 25. καὶ νῦν] subaudi ἔχει. quod tacite supplendum est e præmisso εἶχε.

37. 2. ὑμεῖς δ' ἐκνενευρισμένοι] v. Koen. ad Gregor. Corinth. de Dialectis pag. 25. 26. et ibi Valckenaer. Hermog. p. 243. ult. εἰ δ' ὑπερβαῖεν ἐπὶ πλέον αἱ τροπαὶ, σκληρότερον ποιοῦσι τὸν λόγον, ὥσπερ καὶ τὸ ἐκνενευρισμένοι, καὶ τὸ πεπρακὼς ἑαυτὸν, καὶ τὸ λωποδυτεῖν τὴν ἑλλάδα. item p. 250. 14. Aristides de dictione civili p. 264. antep. ubi Ar. Aldinus vocabula καὶ περιῃρημένοι et γεγένησθε omittit. Verba Aristidis hæc sunt: καὶ τὸ διαβάλλειν δὴ πρόσωπα ἔνδοξα, ὡς ἀτόπως ἔχοντα, σφοδρότητα ποιεῖ. ὡς· ὑμεῖς δὲ ὁ δῆμος — præclara est Laur. Normanni ad h. l. annotatio pag. 473.

— 5. ἀγαπῶντες] Hermogenes p. 250. locum hunc e memoria recitans ita dat: ἀγαπῶντες, εἰ θεωρικὰ ἢ βοΐδια πέμψουσιν ὑμῖν εἰς τὰς ἑορτάς.

— 16. γενέσθαι] loco v. γενέσθαι dat Dionysius Hal. ἑκάστῳ. ut hoc amplector, ita rursus illud dimittere nolim, sed arbitror ambobus copulatis primigeniam oratoris manum reddi, ut sit constructio: μείζων βλάβη ἐμοὶ ταῦτα εἰπόντι, ἢ ἑκάστῳ τῶν πεποιηκότων ἐκεῖνα γενέσθαι. quam unicuique eorum, qui in causa fuerunt, ut istæc, quæ dixi, ita ut dixi, evenirent. ἢ pone βλάβη addendum facile potuit in concursu secum elidi.

— 24. λημμάτων] non displicet Lambini λημματίων.

— 25. σιτίοις] constructio paulo implicatior hæc est: ἃ ἔοικε τοῖς σιτίοις τοῖς διδομένοις παρὰ τῶν ἰατρῶν τοῖς ἀσθενοῦσι. imitatus est h. l. Philostratus p. 306. 27.

38. 1. σὺ μισθοφορὰν λέγεις] id est, δεῖν ἡμᾶς, δίκην ξένων, μισθὸν παρὰ τῆς πατρίδος φέρειν.

— 2. τὴν αὐτὴν ἁπάντων σύνταξιν] scil. φημὶ δεῖν εἶναι. et protinus quidem, sine cunctatione, sine ambagibus, planis verbis aio, civium omnium eadem esse debere stipendia; seu aio fas esse cives singulos quosque stipendia ferre eadem.

— 8. τὰ νῦν] scil. συμβαίνει. tempora si qua incidant his similia, εἶ βελτίων, eris vir fortis, civis bonus, ὑπάρχων στρατιώτης αὐτὸς, eo quod miles sis, non demum conscribendus, neque exercendus, sed jam conscriptus dudum et exercitatus, et paratus ad inserviendum patriæ, et quidem αὐτὸς, in corpore tuo, non alieno, quod in tui vicem mittas.

— 11. ἐν ἴσῃ τάξει] respicit ex opposito ad præmissum ἀτάκτως. Nunc accipit quisque, ait, sine certo ordine suum theoricum, alias plus, alias minus; aut alii pensiones spissiores, alii tenuiores; hoc mense cum tulisset parum quid, prætereunt menses rursus complures, quibus prorsus nil auffert. Jam vero secundum eam dispensationem, cujus ego auctor sum, unusquisque mense quoque ratam, et sibi semper parem aufferet pensionem; et omnes pensiones ferent inter se pares, nemo ampliorem, quam alter.

— 12. λαμβανέτω] Dionysius in vita Isæi p. 108. ed. Sylb. (seu nostræ p. 335. T. VII. oratorum Græcorum) ubi totum hunc locum recitat, παραλαμβάνων dat, e memoria, ni fallor, aut alias addendum sit ὠφελήσει. — λαμβάνων Bav. in texto, sed super ὠφελεῖ superscriptum est γρ. λαμβανέτω. Unde colligo, in libris quibusdam ita fuisse exaratum: ὅσα οὗτος νῦν ἀτ. λ. οὐκ ὠφελεῖ, ὠφελείτω ταῦτ' ἐν ἴ. τ. λαμβάνων.

— 14. πλὴν μικρὸν] interponit Dionysius τι.

— 15. τὴν αὐτὴν] cohæret cum τάξιν, non præmisso, sed insequente versu 17. Constructio est: ἤγαγον τὴν πόλιν εἰς τάξιν, ποιήσας [id est, διὰ τοῦ ποιῆσαι] τὴν αὐτὴν τάξιν τοῦ στρατεύεσθαι, τοῦ λαμβάνειν etc.

— 17. ἔχοι.] subaudi ποιεῖν. facere possit.

AD PHILIPPICAM PRIMAM.

40. 1. εἰ μὲν παρὰ —] Citat h. l. Hermogenes p. 177. 1. ubi Aldina sic dat: εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινὸς προὐτίθετο πράγματος λέγειν, ὦ Ἀθηναῖοι. et versu 6. πολλάκις ἤδη πρότερον εἰρήκασιν οὗτοι. item p. 277. ubi sic disputat: τοῦ προοιμίου ἡ μὲν πρότασις, ὅτι δεῖ καὶ νεωτέρου ὄντος, καὶ πρώτου λέγοντος, ἀνέχεσθαι· αἱ δὲ ταύτης κατασκευαὶ, ὅτι μηδὲν οἱ πρεσβύτεροι τῶν δεόντων εἰρήκασιν ἐπὶ πολλῶν ἐκκλησιῶν. καὶ εἴ τινες ἄλλαι. ἃς δὴ κατασκευὰς προὔταξε τῆς προτάσεως. Item Scholiastes ad Hermogenis p. 226. his verbis p. 385. ed. Ald. ὀρθώσας, τουτέστι κατ' ὀρθὴν πτῶσιν προφέρων τὸν λόγον — πλαγιάσας δὲ — μερίσας δέ. οἷον· εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινὸς πράγμ. προὐτίθετο λέγειν. ἢ οὕτω· Κροῖσος ἦν, Λυδὸς μὲν γένος, παῖς δὲ Ἀλυάττεω, τύραννος δὲ ἐθνέων. συμπλέξας δὲ —.

— 3. τῶν εἰωθότων] scil. γνώμην ἀποφήνασθαι.

— 13. ὁ γάρ ἐστι χείριστον] Hermogenes p. 364. in capite περὶ δεινότητος proponit hanc cogitationem in exemplis earum ἐννοιῶν, quas appellat παραδόξους, καὶ βαθείας, καὶ βιαίους, καὶ περινενοημένας.

— 15. τί οὖν ἐστὶ τοῦτο] super artificio

rhetorico hujus loci ita disputat Aristides de dict. civ. p. 182. ubi recitatæ illi celebri sententiæ, τὸ χείριστον ἐν τοῖς παρεληλυθόσι, τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει, subjicit istæc: καὶ ἐνταῦθα τὸ μὲν χωρὶς διαστάσεως ἦν ἂν εὐθὺς ἐπαγαγεῖν· οὐδὲν γὰρ τῶν δεόντων ποιούντων ὑμῶν. ποῦ οὖν ἡ διάστασις; ἐν τῷ διὰ μέσου, ἐν ᾧ διαστήσας λέγει· τί οὖν τοῦτό ἐστιν; ὅτι οὐδὲν τῶν δεόντων —.

41. 4. τῇ τότε ῥώμῃ] malim τῇ τε τότε ῥώμῃ.

— 8. εἰ δέ τις ὑμῶν —] Sopater ad Hermog. p. 313. εἰ δέ τις ἐν τῇ τελείᾳ τοῦ δυνατοῦ ἐργασίᾳ μὴ δύνηται χρῆσθαι τῇ ἀντεξετάσει, ἑτέρως αὐτὸ μεθοδεύσομεν, καὶ διὰ παραδειγμάτων τὸ δυνατὸν κατασκευάσομεν. ὥσπερ ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν κατὰ Φιλίππου· εἰ δέ τις ὑμῶν — Πύδναν, Ποτίδαιαν, Μεθώνην. καὶ ἑξῆς. οἷς ἐπάγει· εἰ τοίνυν ὁ Φίλιππος τότε ταύτην ἔσχε τὴν γνώμην — ἐκτήσατο δύναμιν.

— 25. φύσει δ' ὑπάρχει —] Citat h. l. Stobæus p. 201. 8.

42. 15. μὴ γὰρ ὡς θεῷ —] Sopater ad Hermog. p. 315. εἰ μὲν ἔχοιμεν δεῖξαι, ὅτι δίκαιον ἢ συμφέρον ἐστὶ τὸ προκείμενον, τοῦτο κατασκευάσομεν. εἰ δὲ μὴ, ἐροῦμεν, ὅτι οὐκ ἄδικον, ἢ οὐκ ἀσύμφορον. ἔστι δὲ αὐτοῦ τὸ παράδειγμα καὶ παρὰ τῷ ῥήτορι. μὴ δυνηθεὶς γὰρ κατασκευάσαι, ὅτι δυνατόν ἐστι λυθῆναι τὴν Φιλίππου δύναμιν, ἐπὶ τὴν ἀντίφασιν χωρήσας ἔφη· μὴ γὰρ ὡς θεῷ νομίζετε τὰ παρόντα ἐκείνῳ πεπηγέναι πράγματα ἀθάνατα. οὐκ ἀδύνατον γὰρ λυθῆναι τὴν Φιλίππου δύναμιν ἐν χρόνῳ, τήν γε ἀπό τινος ἀρξαμένην χρόνου.

43. 2. πότ' οὖν, ὦ ἄ. Ἀ. —] Hermogenes p. 255. κῶλα τραχέα τὰ βραχύτερα, καὶ ἃ μηδὲ κῶλα, κόμματα δὲ καλεῖν ἄμεινον. οἷον· πότε οὖν, ὦ ἄ. Ἀθ. πότε ἃ χρὴ πράξετε etc. item p. 415. in capite de interrogatione. ἡ πρὸς τοὺς ἀκούοντας πεῦσις. οἷον· πότε οὖν etc.

— 4. ἡγεῖσθαι] subandi εἰ μὴ ἀνάγκην.

— 7. αὐτοῦ] assumsi ex Aug. 2. pro vulgari αὐτῶν. hic *loci*, hoc ipso in foro. nunc tamen pœnitet facti, quod non potius e Felicianea αὐτῶν restituerim, cum aspero. *percontari e vobismet ipsis.* idem est ac si dixisset ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

— 16. τοῦτο εἴ τι πάθοι] aut τι est delendum, aut τοῦτο cum τούτων, quod Pithœanus dat, est mutandum. *horum quicquam*, scil. adversam valetudinem, mortemve.

— 17. ὑπάρξει, ἥπερ ἀεὶ βέλτιον, ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμεθα, καὶ τοῦτο ἐξεργάσαιτο] correxi marte meo sic ὑπάρξῃ· (ἡ γὰρ — ἐπιμελουμένη etc.) *nam quæ fortuna semper melius nobis prospicit, quam nosmet ipsi nobis prospicere solemus, ea etiam hoc facile efficiat*, ut scil. Philippus sive morbo periculoso et diuturno tenetur, sive rebus humanis prorsus eripiatur.

44. 4. καινὴν] novum appellat apparatum, requirens novos milites atque recentes, novas naves, nova arma, vetusta, diuturno usu detrita, reprobans.

— 6. ταχὺ et τήμερον] accipienda sunt materialiter. qui jugiter vobis hæc verba occentant. *Cito, cito*, et *hodie, hodie*, facite id, quod suadeo.

— 8. ἀλλὰ] subaudi οὗτος ἂν μάλιστα λέγοι εἰς τὸ δέον.

— 9. πόθεν] subaudi πορισθεῖσα.

— 14. ἐπαγγέλλεται] videtur ἄλλο deesse.

— ibid. ὑπόσχεσις] Hermogenes p. 215. ad h. l. alludens. ἡ μὲν οὖν ὑπόσχεσις, κατ' αὐτὸν φάναι τὸν ῥήτορα, οὕτω μεγάλη. ubi H. Aldinus pro ὑπόσχεσις dat ὑπόθεσις.

— 26. ὡς ὑμεῖς] sententia postulat ὡς εἰ ὑμεῖς. nam in ὁρμήσαιτε versu ultimo desinit protasis hujus periodi.

— 27. ὥσπερ εἰς Εὔβοιαν] subaudi ποτὲ ὡρμήσατε.

— ult. ἴσως ἂν ὁρμήσαιτε] f. ἴσως ἂν καὶ ἐπ' αὐτὸν ὁρμήσαιτε. si vos, ut olim in Eubœam invasissetis, — ita in se quoque fortassis, [id est, id quod facile fieri posset] irruatis: rem eam esse haud contemnendam.

— ibid. οὔτοι παντελῶς] Citat h. l. Hermogenes p. 90. 1. ubi Herm. Aldinus a Crispiniano haud parum discrepat. nam Portus ibi vulgatam Demosthenicam exhibuit. Hermogenes Aldi sic refert: οὔ τι παντελῶς οὐδ' εἰ μὴ ποιήσετε νὴ Δία, ὡς ἔγωγε κρίνω, εὐκαταφρόνητον ἔσται. ἵνα ἢ διὰ τὸν φόβον εἰδὼς εὐπρεπεῖς ὑμᾶς ἀπόσχηται, ἢ παριδὼν τ. ἀ. λ.

45. 1. τοῦτο] τὸ ὁρμᾶν ἐπ' αὐτὸν puta. etiam in ditionem ejus armis infestis haud invadatis, (quamquam aio vos id facere oportere) dummodo ad id faciendum parati sitis, haud aspernabitur id Philippus.

— 12. μή μοι μυρίους] Hermogenes p. 187. ἔστι καὶ ἀπαγορευτικὸν σχῆμα, ὃ ἐπιμεῖναν πνεῦμα λέγεται, οἷον ὅταν λέγῃ· μή μοι μυρίους, μηδὲ δισμυρίους etc. facile patet subaudiri λέγε, aut λεγέτω τις. Super dictione, τὰς ἐπιστολιμαίους ταύτας δυνάμεις, mirifica grammaticorum veterumque atque recentiorum dubitatio, nodum in scirpo quærentium; quod equidem miror, et vocis natalibus et orationis serie prodente statim vel paulo attento cuique in mentem venire necesse est, significari copias, quarum spes submittendarum imperatoribus foris agentibus fiat a S. P. Q. A. per literas ad eos missas, quæ copiæ scriptæ quidem sint in membranis, ut paulo post submittendæ, nunquam vero reapse mittantur. In exemplum interpretationum a veteribus super hac dictione traditarum proponam locum Etymologici M. ἐπιστολιμαίους στρατιώτας ἀγελαίους εἶπε Δημοσθένης, παρὰ τὸ στόλος. τὸ στρατός.

— 13. ἀλλ' ἢ] spiritum asperum cum leni, et articulum cum particula mutavi, ἀλλ' ἤ, quod in dictione Demosthenis tantundem est atque ἀλλὰ simplex; aut ἀλλὰ μόνον. *sed solummodo.*

— 18. ἕξει — ποιεῖν] num leg. ἕξει, εἰ καὶ γλίσχρως πως ταῦτ' ἐθελήσετε ποιεῖν. etiamsi tenuiter modo ista facere velitis. an sic: ἕξει, καὶ πῶς· εἰ ταῦτ' ἐθελήσετε ἀκούειν, ἐγὼ φράσω. si vultis audire, dicam.

— 19. ξένους] bene habet. cœperat orator de milite mercenario docere: interim longam parenthesin interponit. tum velut oblitus occœpti sermonis de universo exercitu pedestri conscribendo, cujus pars longe maxima miles mercenarius erat, sententiam dicit.

46. 14. λῃστεύειν] quibusdam in codd. est λῃστευομένην. id quod suspicionem movet, in libris quibusdam olim fuisse λῃστεύειν μόνον. quod equidem haud spreverim.

— 27. παρακύψαντα] παρακύπτειν est aliqua re leviter et tumultuarie defungi, ubi modo attigeris, protinus ab ea rursus refugere, veluti si quis domum prætereiens, non introeat, sed solummodo per fenestram aut januam semiapertam introspiciat. Sententia est: bello delibato, sic, ut nihil, cum peregissent, dictitare tamen possent se partibus suis satisfecisse.

47. 4. ἐπόπτας] Citat h. l. Pollux 2. 58. v. ἐπόπται.

— 5. παρακαταστήσαντας] malim simplicius παραστήσαντας.

— 9. αὐτῶν δέκα] post αὐτῶν deesse videtur ἡμεῖς γε, scil. ἐχειροτονήσαμεν. Dialogismus fictus hic est. colloqui fingitur extraneus aliquis cum Atheniensi, quem extraneus interrogat: bellumne vos, an pacem geritis, Athenienses? Nos enimvero, ait Atheniensis, bellum gerimus. At qui fieri hoc potest, inquit extraneus, qui imperatores e numero vestro nullos delegeritis? Nos vero, occurrit Atheniensis, utique denos prætores copiarum pedestrium delegimus, minoresque majoresque, et pari modo binos equestrium, utriusque ordinis, h. e. minores majoresque.

— 10. φυλάρχους] Citat h. l. Harpocrat. v. φύλαρχος et ἵππαρχος.

— 12. ἐκπέμψητε] ratio dialogi, si continuaretur, postulabat, ut diceret ἐκπέμψωμεν et sic porro in prima persona. verum quia oratio hæc, Atheniensi in os indita, nimis invidiosa atque flagitiosa fuisset futura, abrumpit orator sermocinationem, et ipse per se loquitur. Corrige hinc Etymologicum M. v. ἱεροποιοὶ, locum hunc vitiose recitantem.

— 14. εἰς τὴν ἀγορὰν] vocabula εἰς τὴν ἀγορὰν a lectore tacite iteranda sunt, ac si ad hunc modum esset exaratum. ὥσπερ οἱ πλάττοντες τοὺς πηλίνους στρατηγοὺς, πλάττουσιν εἰς ἀγορὰν, quemadmodum qui sigilla argillacea fingunt, imperatorum figuras mentientia, quo ea in forum deferant, ibique venum proponant, οὕτως ὑμεῖς χειροτονεῖτε τοὺς στρατηγοὺς εἰς ἀγορὰν, sic vos creatis imperatores vestros, non quo in castra exeant, sed solummodo quo in foro versentur, ibique speciem imperatorum mentiantur.

— 16. οὐ γὰρ ἐχρῆν] aut pro οὐ sufficiendum est καὶ, aut servato οὐ sic leg. οὐ γὰρ ἐχρῆν, ὦ ἄ. Ἀ. ταξιάρχους παρ' ἄλλων, ἀλλὰ παρ' ὑμῶν, οὐδὲ ἱππάρχους παρ' ἄλλων, ἀλλὰ παρ' ὑμῶν, ἄρχοντας οἰκείους εἶναι.

— 22. ὑφ' ὑμῶν] malim ἀφ' ὑμῶν. non a vobis delectum oportebat esse, sed civem vestrum, e numero vestro, non peregrinum.

48. 11. συμπλέων] locum hunc citat Hermog. p. 347. in capite περὶ τοῦ ἀληθινοῦ λόγου, his verbis: πεποιθότως δ' ἐρεῖς, ὅταν λέγῃς· κἀγὼ συμπλέων ἐθελοντὴς, πάσχειν ὁτιοῦν ἕτοιμος, ἐὰν μὴ ταῦτα οὕτως ἔχῃ. Aristides de D. C. p. 252. ἀξιόπιστον δὲ [facit oratori fidem] καὶ τὸ τιμᾶσθαι προλαμβάνοντα καὶ ζημίαν ὁρίζειν καθ' ἑαυτοῦ, ἐφ' οἷς ἂν διεξίῃ. οἷον· ἐγὼ πλέων ἐθελοντὴς πάσχειν ὁτιοῦν ἕτοιμος.

— 14. παρ' ὑμῶν] deest aut πορίζεσθαι, aut ὑπάρχειν, quod Wolfio visum est.

— 16. ἃ μὲν ἡμεῖς] Sunt qui novam hinc orationem ordiantur, quos Mounteneyus bene refutat. v. Schott. v. Demosth. p. 81. et Fabricii B. G. T. I. p. 924.

— 18. χειροτονήσατε] quamquam χειροτονήσαντες ex auctoritate codicum consentientium ad χειροτονήσατε reformavi, nullus tamen dubito, dedisse oratorem ποιεῖτε χειροτονήσαντες. ubi ea, quæ vobis arriserint, suffragiis vestris rata jusseritis esse, curate quoque ea factis exsequi.

49. 3. τῇ δυνάμει] hibernis, quibus hic exercitus utatur, Lemno licet uti, — cur expungi par sit hæc duo vocabula, non item mihi liquet, atque Valkenario ad Herodotum p. 673. ult.

— 4. Σκιάθῳ] meminit h. l. Harpocr. v. Σκίαθος.

— 6. τὴν δὲ ὥραν τοῦ ἔτους] cohæret cum insequente ῥᾳδίως ἔσται versu 9. unde constat deesse sive τηρεῖν vel ἐπιτηρεῖν, sive διαγνῶναι. facile factu vobis erit, ut tempestatem anni opportunam exsequendæ huic expeditioni observetis, vel discernatis.

— 8. πρὸς - - - χώρᾳ] f. πρὸς αὐτῇ τε τῇ χώρᾳ.

— 10. τῇ δυνάμει] corrige interpunctionem ad hunc modum. τῇ δυνάμει, quas ad res et quando uti copiis his se deceat, παρὰ τὸν καιρὸν ὁ τούτων — de eo decernet is, quem vos imperatorem iis summa cum potestate præfeceritis.

— 13. πορίσητε] malim πορίσαντες, et versu 17. ταμίαι τε καὶ πορισταί.

— 25. οὐχ] subaudi ex insequentibus sublegenda: οἱ κοίχήσεται αἰχμαλώτους τοὺς ὑμετέρους πολίτας, οὐδ' ἐκλέξει χρήματα, quemadmodum antehac fecit, in posterum non facturus.

50. 9. ὄχλον] videtur ἔχετε deesse.

— 10. ἔχει] videtur ἐπιδείκνυσθαι deesse. fortasse quoque pone ἁπάντων deest Ἑλλήνων.

— 15. φυλῆς, πότε] f. καὶ πότε. nam alias nominativi χορηγὸς et γυμνασίαρχος non possunt constare cum τί δεῖ λαβόντα ποιεῖν, sed debebat dictum esse τί ποιήσει λαβών. Ad χορηγὸς et γυμν. subauditur ἔσται τότε.

— 16. ποιεῖν, οὐδὲν] f. καὶ οὐδὲν ἀνεξέταστον, aut οὐδὲν γὰρ ἀνεξ., aut οὐδὲν δ' ἀνεξ.

— 17. περὶ τοῦ πολέμου] subaudi νόμοις.

— ibid. καὶ τῆς τούτου παρ.] malim καὶ ταῖς τούτου παρασκευαῖς. vulgatum si servamus, item hic subaudiendum erit νόμοις. in legibus de bello latis, item in legibus de apparatu bellorum.

— 22. μετοίκους] Citat h. l. Harpocr. v. μέτοικοι, et τοὺς χωρὶς οἰκοῦντας. multa et varia hoc super loco viri docti disputant. Mihi videntur *seorsim habitantes* appellati fuisse fratres familias, qui suas sibi res familiares separatas a re paterna cæterorumque fratrum haberent, patribus adhuc superstitibus, ab iisque seorsim habitarent. Conf. p. 1149. 23. 1161. 15.

— 10. αἰσχρόν ἐστιν] Citat h. l. Stobæus p. 365. 9.

— 23. οὐδενὸς δ' ἀπολείπεσθε] non intelligo hanc dictionem. Quid enim sibi vult οὐδενός? quid subauditur. videtur Wolf existimasse, subaudiendum esse πολεμίου. nullum non hostem assectamini. ubicunque videtis concurri, illuc accurritis. Mihi videtur Demosthenes, id significare si voluisset, aliter sententiam expressurus fuisse. Num οὐδενὸς δ' οὐ καιροῦ ἀπολείπεσθε. nusquam non sero venitis, opportunitatibus rerum bene gerendarum dudum præterlapsis.

52. 7. ἐγχωρεῖ] scil. ταῦτα ποιεῖν καὶ ἐς ὕστερον.

— pen. πλευσούμεθα] Citat h. l. Hermog. p. 347. et Longinus p. 82. ed. Wetsten.

53. 10. διὰ] vulgo abest, quod visum fuit e duobus codd. adsciscere, quia sic planissima redditur dictio Demosthenis, quæ alias semper tamen dura manet atque scabra, tametsi hyperbaton admittas, quod Demosthenes non repudiat, ut scilicet τοὺς τοιούτους ἀποστόλους copuletur cum οἱ ἐχθροὶ καταγελῶσι, interjectorum vero nulla habeatur ratio. qui est modus interpretandi Wolfianus, isque admodum probabilis. nam alter ille, quem Abreschius ad Æschylum p. 57. et 631. proposuit, ab ingenio Dem. abhorret atque nimis contortus est. citat h. l. Thomas M. v. ἀπόστολος.

— 15. ἡττῆται] videtur exquisita dictio esse, nulloque modo sollicitanda. ἡττᾶσθαι τῶν στρατιωτῶν dicitur imperator ille, qui in potestate militum est, qui militibus negare quicquam nequit, quamvis insolens et indignum, qui facere nequit, quominus omnes eorum injurias toleret, ad omnia scelera et flagitia conniveat. quia non habet, unde aut debita stipendia his solvat, aut meliores conducat.

54. 7. ἕκαστος] alii ἕκαστοι. perinde est. sed videtur post hanc vocem deesse ὡς θέλει, vel ὡς θέλουσι, vel οὓς βούλεται, vel οὓς βούλονται. comminiscentes quos quisque vult rumores.

— 9. μεθύειν] Citat h. l. Hermogenes p. 198. et Thomas M. v. μεθύσῃ.

— 15. ἐκεῖνο] ἐκεῖνα prætuli, quia complura enumerat molesta, diligenter spectanda et ad animum revocanda. sequitur etiam ταῦτα versu 21.

— 19. εὕρηται] post εὕρηται videtur πράξας deesse. ea deprehendatur Philippus adversus nos omnia egisse et machinatus esse.

AD ORATIONEM DE PACE.

Wolf in annot. ad or. de falsa legatione (p. 375. 20.) suspicatur, hanc de pace orationem, quæ Demostheni abjudicatur, esse Æschinis, nil moratus dictionis disparitatem, neque testimonium veterum, præter tres illas, quæ hodie prostant, orationes, ab Æschine literis consignatum quicquam esse, negantium. Sed obstant hæc duo. 1. quod orator p. 59. se legatis reliquis e Macedonia domum reversis oblocutum ait, eos malæ fraudis atque erga patriam malevolentiæ et erga Philippum studii coarguisse. 2. quod orator ibidem sibi quandam arrogat εὐτυχίαν, cujus jactantiæ pœnas Æschini dedit acerbissimas.

57. 3. μηδὲν εἶναι] f. μηδὲν ἔτ' εἶναι.

— 5. κατὰ ταὐτὰ] num μὴ κατὰ ταὐτὰ, ut ista duo μὴ κατὰ ταὐτὰ, *non pari pacto*, et μηδὲ καθ' ἕν, *neque uno tenore*, sint e parallelo dicta, ut vulgo usurpant. Constructio tum erit hæc: μὴ πάντας ἡγεῖσθαι τὸ συμφέρον κατὰ ταὐτὰ [scil. ἐννοήματα], μηδὲ καθ' ἕν [subaudi διάγραμμα].

58. 18. τὰ παρ' ὑμῖν] alias subaudiri possit διάφορα, negotia, vel συμβόλαια. hic vero malim subaudiri κακουργήματα. nequitias. citat h. l. Scholiastes Aristophan. ad Acharn. 60.

— 19. εἶπον] subaudi τοῦτο. indicavi hoc, Neoptolemum esse Philippi emissarium.

— 23. εἰ γὰρ ἐν Διονύσου] Citat h. l. Herodianus in Philetæro pone Piersoni Mœrin. p. 438.

— ult. ὀφειλόμενα] subaudi ἑαυτῷ.

59. 5. ἀφανὴς οὐσία] citat h. l. Harpocration v. ἀφανὴς οὐσία.

— 8. δύο μὲν δὴ ταῦτα —] idem est ac si dixisset ad hunc modum: δύο ταῦτα, ὑπ' ἐμοῦ τοιαῦτα ἀποφανθέντα, οἷάπερ ἦν ἀληθῶς, μαρτυρεῖ τοῖς ἐμοῖς τότε λόγοις, ὅτι ὀρθῶς καὶ δικαίως ἐγένετο.

— 14. κύριος] scil. τῶν πραγμάτων.

— 17. τοιαύτας ἐλπίδας καὶ φενακισμοὺς] videtur hic aliquid deesse. durum enim est huc pertrahere e præmissis ὑπισχνουμένων. nisi si aias, φενακισμὸν ὑπισχνεῖσθαι idem esse, atque promittere rem vanam, mimicam. Num ergo addendum est προτεινόντων, aut ὑποδεικνύντων.

— 19. οὔτε ἴσως, οὔτε καλῶς] hæc lectio si servatur, erit ἴσως non pro *fortassis*, sed pro *ex æquo, juste, salva justitia*, accipiendum. quo significatu interdum reperitur usurpatum. visum tamen fuit etiam h. l. ἴσως vulgari sensu esse accipiendum. quapropter ex οὔτε postremo effeci οὐδὲ *ne quidem*: et nescio, an ne honeste quidem prodidistis Phocenses. non modo cum damno vestro, sed ne salvo quidem pudore vestro, ne salva quidem existimatione vestra.

— 20. οὐδὲν — φανήσομαι] idem est ac si dixisset: οὔτ' αὐτὸς λέγων ἐξηπάτησα, οὔτε λεγόντων ἄλλων ἐσίγησα, καὶ οὕτως εἴασα ὑμᾶς ἐξαπατηθῆναι.

— 27. πλὴν δι' ἃ ἂν] num πλὴν δι' ἃ νῦν ὑμῖν ἐρῶ δύο.

60. 7. εἰς τρυτάνην] id est, ἐν τρυτάνῃ. alterutram in lancem velnti trutinæ.

— ibid. φέρον] subaudi ex insequentibus τὸν λογισμόν. bonam mentem secum auffert.

— 9. ὁ τοῦτο ποιήσας] id est, ὁ προσενέγκας ἀργύριον πρὸς τὸν τῶν πραγμάτων λογισμὸν καὶ διαχειρισμόν.

— antep. citat h. l. Alexander rhetor de figuris sententiæ atque elocutionis p. 6. ed. Norm.

61. 9. βοηθεῖν] videtur, ob præmissum βοηθήσοντας, rectum esse, tametsi συνεπιστρατεύσειν insequatur. dubito enim, num satis Græcum sit, aut exemplis approbari possit, βοηθήσοντας βοηθήσειν. verum de hoc quidem cum nemine contendam.

— 13. ὥστε εἶναι] dedi de meo, σῶς τ' εἶναι, id est, σώους. idem est ac si dixisset: οὐδείς ἐστι τῶν ἡμῖν συμμαχούντων, ὅστις ὑπ' εὐνοίας πρὸς ἡμᾶς, βούλοιτο ἡμᾶς οὐ μόνον σώους εἶναι, καὶ σώους ἀπελθεῖν ἐκ τοῦ πρὸς Θηβαίους πολέμου, ἀλλὰ καὶ κρατεῖν αὐτῶν. καὶ οὕτως αὖ πάλιν οὐδεὶς τῶν Θηβαίοις συμμαχούντων βούλοιτο ἂν αὐτοὺς κρατεῖν ἡμῶν, ὡς βούλεται σώους τοὺς Θηβαίους περιεῖναι. nostri quidem socii nos salvos superesse volunt, at non item victores abire. pari modo socii Thebanorum cum vita fortunisque salvis discedere hos volunt, at non item bello superiores.

— 15. βούλοιντο] subaudi τοὺς ἑαυτῶν φίλους καὶ συμμάχους.

— 23. ἡμῖν] ad ἡμῖν subauditur οὖσαν, vel ὑπάρχουσαν.

— ibid. ἐχθρῶς σχήσουσιν] subaudi ἡμῖν, quod e proximo tacite huc quoque est pertrahendum.

— 24. ἐκδέχεσθαι] citat h. l. Harpocr. v. ἐκδεξάμενος, quærendum aiens esse, quid sibi velit hoc verbum h. l. sive, quæ sit ejus vis atque significatio. ἐπισκεπτέον δὲ, πῶς ἔχει τὸ ἐν πέμπτῳ φιλιππικῶν λεχθὲν ὑπὸ τοῦ ῥήτορος. καὶ τὸ δοκεῖν ἐκδέξασθαί τι τῶν ἐκείναις [lege ἐκείνοις] πεπραγμένων. Idem nempe significat atque τοῖς ἀγαθοῖς ἐφεδρεύειν, ut paulo ante, versu 3. dixerat, sublegere ab altero omissa, aut abjecta, aut si quæ ipsi imprudenti et invito exciderint, sibique vindicare; vel illo defatigato et despondente ex arena excedente, in vices ejus recentem succedere; vel insidiari fructui laborum ab aliis exantlatorum; quem fructum cum perceptum veniat labore defunctus, tum veniat insidiator eumque præripiat, ipse nil operatus.

— 25. ὡς λέγουσιν] malim ὡς αὐτοὶ λέγουσιν. aut ὡς καὶ αὐτοὶ λέγουσιν. ut ipsi adeo palam præ se ferunt.

62. 6. περὶ Φωκέας] scil. γέγονε, vel συνέβη.

— 15. ἐδόκει εἶναι] videtur πλέον esse interponendum.

— 22. ἔμελλεν] correxi ἔμελεν. minus huic rei studuisse Philippum, quam ut Phocidis aditus occuparet.

— 23. τοῦ δοκεῖν —] est expositio dictionis τὴν δόξαν τοῦ πολέμου, ab oratore ipso adjuncta, quasi dixisset: ὥστε δοκεῖν τὸν πόλεμον δι' αὐτὸν κρίσιν εἰληφέναι. gloriam belli, id est, ut nempe bellum hoc videretur per ipsum [Philippum] debellatum et amputatum esse.

— ult. καὶ τῶν ἐν Δελφοῖς πλεονεκτημάτων, δυοῖν κύριοι] malui sic distinguere: καὶ τῶν ἐν Δελφοῖς [subaudi δικαίων], πλεονεκτημάτων δυοῖν [id est, ἅ ἐστι δύο πλεονεκτήματα], κύριοι. Geminum consectabantur emolumentum; alterum, communionem concilii Amphictyonici; alterum jus ludos Pythicos participandi.

63. 3. εἰς τὰ πολλὰ] prima duo vocabula uncis inclusi, non quo prorsus damnem, sed quod absunt a quibusdam codicibus, et constructio sine iis bene sibi constat; quæ hæc est: προηγμένον εὑρήσετε

πρᾶξαι πολλὰ, ἃν οὐδὲν ἐβούλετο [scil. πρᾶξαι. quod tacite potest repeti].

— 8. ἡμῶν αὐτῶν] post ἡμῶν αὐτῶν videtur deesse sive τῇ εἰρήνῃ ἐμμένοντες, sive ἃ κελεύω, ποιοῦντες. scil. perseverantes in pace, neque facile eam nisi gravissimis de causis moventes. Sed ecce. hæc commentans, incido in schedas Taylori, ubi ex Harleyano hæc est lectio annotata: ἡμῶν αὐτῶν εἰ οὐκ οὔτ' ἔσται πόλεμος. tolle οὔτε, et habebis, ni fallor, manum oratoris. videor mihi docuisse, neque rem nos esse facturos nobis indignam, εἰ οὐκ ἔσται πόλεμος, si operam demus, ut bellum sopitum maneat.

— 9. δείξειν] malim δεῖξαι, in aor. 1. hoc videor mihi mea hac oratione docuisse, vel planum fecisse.

— 10. ὑπομένειν] h. l. est non tolerare, sustinere; sed audere, subire, conari, suscipere, aggredi.

— 18. καταλαμβάνειν] annon potius κατέχειν. nam jam dudum ante occupaverat.

AD PHILIPPICAM SECUNDAM.

66. 6. αἴτιον δὲ τούτων] citat h. l. Stobæus p. 270. 30.

— 23. μηδ' ἐπιστήσεται] f. μηδὲ περιστήσεται. sibi circumponat amplitudinem. sese quasi vallet ea opum magnitudine.

67. 26. ὅπερ συνέβη] malim ὅπερ καὶ συνέβη. id quod etiam evenit.

68. 2. ταὐτὰ ὑπειληφὼς] subaudi περὶ αὐτῶν. nam alias leg. sit: ταὐτὰ ποιήσειν, ταὐτὰ γινώσκειν, ὑπειληφώς.

— 14. τούτου] prætuli τούτων. hujus universi generis, puta regum Macedonicorum, Philippi, Alexandri, et reliquorum cognatorum. et sic quoque dat Harpocr. laudans h. l. v. Ἀλέξανδρος, ubi, qui fuerit, docet.

— 21. προγόνους] scil. εὑρίσκει καὶ ἀκούει. id quod e versu 11. huc tacite est pertrahendum. comperit legens in annalibus, et accipit ab hominum fama.

— 23. ἰδίᾳ τὸ λυσιτελοῦν] probarem magis τὸ ἰδίᾳ λυσιτ. transposito articulo.

— pen. καὶ τότε] scil. ᾑρεῖτο.

69. 2. ἐπὶ τῇ θαλάττῃ] malim ἐπὶ τῆς θαλάττης (in genitivo) ob insequens τῶν ἐμπορίων. sed video nunc in appendice Francfurtana hoc jam a nescio quo occupatum.

— 9. νῦν] postquam Lacedæmoniis imperavit, ut Messeniam remittant. Citat hunc locum Hermog. p. 310. τοῦ δ' αὖ κατὰ συστροφὴν σχήματος ἐν τούτῳ τῷ εἴδει παράδειγμα τόδε ὁ γὰρ Μεσσήνην — et Scholiastes Hermog. ad h. l. πολλὰ μὲν πράγματα ἔχει ἐνταῦθα, συνεσφιγμένα δὲ καὶ σύντομα, ὡς μὴ δοκεῖν εἶναι πολλά. rursus Hermog. p. 366. μάλιστα δὲ τῆς ἰδέας ταύτης καὶ τὸ κατὰ συστροφὴν σχῆμα οἰκεῖον. δυνάμει γὰρ μεγάλῃ φύσει τε κέχρηται, καὶ φαίνεται χρώμενον. οἷον· ὁ γὰρ Μεσ.

— 11. νομίζειν] dedi de meo νομίζων. Constructio nempe hæc est: σκήψαιτο πεποιηκέναι νομίζων [id est, διὰ τὸ νομίζειν] ταῦτα εἶναι δίκαια. qui prætendat se ista ideo fecisse, quod arbitratus esset æqua et justa esse.

— 21. ἀλλὰ καὶ] idem est ac si dixisset: ἀλλ' ἤδη καὶ ξένους — non parat facere, non minatur facturum — sed jam facit.

— 26. οὐδ' ἂν ἡγοῦμαι] prætuli οὐκ ἂν ἡγ. Sententia hæc est: Sive coactum et invitum Philippum illud prius ais fecisse, ut scil. Thebanis Orchomenum et Coroneam condonaret, sive nunc de constantia et fide Thebanorum desperare: non potest exputari causa ulla probabilis, cur Thebanorum inimicos, Lacedæmonios atque Phocenses, odiis tam implacabilibus insectetur; id quod facit. Ergo neque olim coactus indulsit Thebanis, quæ indulsit, neque nunc malevolo erga eos est animo, suspectosve habet. Falsa ergo sunt ea, quæ nostrates de Philippi cum Thebanis rationibus suspicantur et jactant.

70. 2. ὅτι] uncis inclusi, quod e postremis literis voc. θεωροίη natum esse, ultro paret. πραγματεύεται idem est atque φωρᾶται πραγματευόμενος, vel δῆλός ἐστι πραγματευόμενος. deprehenditur, aut constat, si quis recte reputet, eum omnia machinari, quæcunque machinatur, in fraudem reip. συντάττειν de callidis, fraudulentis machinationibus usurpatur, simili ducto de opere tessellato, vermiculato, musivo, ubi tessellæ innumeræ et multifariæ multifariam sunt arte mirifica compositæ.

— 6. ὑπείληφεν] de meo dedi ὑπειληφώς. quia sibi persuasit.

— 8. ἔχει χρῆσθαι] num ἔχων χρῆται. aut ἔχει καὶ χρῆται. quas urbes et quos locos, per vim et nefas vobis ereptos, tenet, iisque contra vos utitur.

— 10. πρόειτο] malim πρόοιτο in optativo.

— 14. νομίζοι] correxi νομίζει. nam ἂν neque ad istud, neque ad hoc refertur, sed ad μισεῖν. existimat, vos, se si exosi sitis, meritum odisse.

— 16. διὰ ταῦτ' ἐγρήγορεν] citat h. l. Minucianus περὶ ἐπιχειρημάτων, p. 146. de enthymemate ἀπ' αἰτίας. ubi sic ait: σύνοιδεν ἑαυτῷ Φίλιππος πολλὰ ἠδικηκότι, καὶ διὰ τοῦτο μισοῦντας ὑμᾶς ἑαυτὸν, καὶ, εἰ καιροῦ λάβοισθε, τιμωρησομένους. διὰ ταῦτ'

ἐγρήγορεν, ἐφέστηκεν ἐπὶ τῇ πόλει. Sic ille, ut apparet, l. h. distinguebat. sed rectius in libris nostris distinctus cernitur. in ἐφέστηκεν subauditur τοῖς πράγμασιν, aut τοῖς κατὰ τῆς πόλεως καιροῖς, aut ταῖς κατὰ τῆς πόλεως ἀφορμαῖς, aut simile quid. ἐπὶ τῇ πόλει θεραπεύει. alios colit, ambit, promeretur, officiis sibi obstringit, quo reip. nostræ noceant.

— 27. Ἀνθεμοῦντα] citat h. l. Harpocrat. v. Ἀνθεμοῦς.

71. 1. ὑμᾶς] quamquam alias de hac, quæ est perpetua, pronominum primæ et secundæ personæ in plur. permutatione tacere soleo, quod putidum et tædii plenum foret de eodem tribus quibusque verbis interjectis admonere, hic tamen facere non possum, quin admoneam, a me ἡμᾶς hic prælatum esse. id quod factu erat necessarium. non enim hic alloquitur Athenienses Demosthenes, sed Messenios, referens in Atheniensium concione particulam alicujus orationis, quam ad Messenios a se ait habitam esse. Ad eos itaque de Atheniensibus prædicans, inconsentaneum sit *vos* usurpare; ubi res *nos* requirit.

— 3. ἆρα προσδοκᾶν] subaudi οἴεσθε, e p. 70. 24.

— 9. αὗται λίαν] malim αἱ interponi. duo vocabula λίαν ὁμιλίαι pro uno copulato per signum ὑφ' ἓν dictum accipienda sunt.

— 12. δεκαδαρχίαν] alii δεκαρχίαν dant, et nescio an analogiæ convenientius. citans h. l. Harpocratio reprehendit oratorem de memoriæ lapsu, affirmans τετραρχίαν esse exarandum. Potest fieri, ut criminatio hæc librarios magis percellat. Finge ¯Δαρχίαν exaratum esse. rectissime legatur id τετραρχίαν. neque culpa penes oratorem fuit, si posteri in more veterum numeros scribendi interpretando erraruut. sed rursus pro vulgata dici possunt hæc. Thessaliam jam dudum ante Philippum in quatuor principatus divisam fuisse. Nil ergo Philippus in forma Thessaliæ regundæ novavit vetustam restituens. sed novasse dicitur, et vetusta quidem multo iniquiorem formam commentus.

— 18. ἀπεύχεσθε] aliis in libris est ἀπεύξασθε. num ita dedit orator ἀπεύξαισθ' ἂν, (in optativo) εἰ ἐσωφρονεῖτε. si sapiatis, sitis abominaturi.

— 19. παντοδαπὰ] citat h. l. Stobæus p. 244. 10.

— 22. χειροποίητα] citat Pollux 2. 121. v. χειροποίητος. Imitatus est h. l. Philostratus p. 282. 26.

— 23. ἓν δέ τι] Aristides de D. C. p. 188. σεμνότητα δὲ ἔχει, ὅταν μὴ εὐθὺ ἐπιτρέχῃς τῷ εἰσαγομένῳ, ἀλλὰ προλαμβάνῃς τὰς δυνάμεις αὐτοῦ, καὶ προαναρτᾷς τὸν λόγον. ἓν δέ τι κοινὸν — καὶ οὐκ εὐθὺς ἐπήγαγε καὶ εἶπεν· ἀπιστίαν· ἀλλὰ προλαβὼν τούτου τὰς δυνάμεις, καὶ ἐναρθήσας [num ἐναρθρίσας] ἢ πᾶσι μέν ἐστιν ἀγαθὸν —· καὶ ἄλλη ἐπανάληψις· τί οὖν ἐστὶ τοῦτο; εἶτα τὸ εἰσαγόμενον. ἀπιστία. Harpocration in v. ἀπιστεῖν num ad h. l. respexerit, in dubio relinquam.

— pen. οὐδὲν δεινὸν μὴ πάθητε] Stobæus sic recitat: οὐδὲν μὴ δεινὸν πάθητε. unde suspiceris leg. esse: οὐ δέος, μὴ δεινὸν πάθητε. verendum non est, ne malum accipiatis. verum sic potius videtur emendandum esse: οὐδὲν δεινὸν, (nil est verendum) μή τι πάθητε. facile τι in concursu cum π potuit excidere, id quod sæpissime factum observavi.

72. 1. καὶ τὰς προσηγορίας] idem est ac si dixisset: καὶ αὐτὰς τὰς προσηγορίας. aut sic: οὐ μόνον τὰς γνώμας, ἀλλὰ καὶ τὰς προσηγορίας.

— 6. πολλοὺς ἑτέρους] addi velim τοιούτους. aliasque multas ejusmodi orationes, seu cohortationes.

— 7. πρέσβεων] malim συμπρέσβεων. a collegis hujus meæ in Messeniam legationis. Ad καὶ πάλιν ὕστερον subaudi ἀπόντος ἐμοῦ, me absente, cum rursus illinc discessissem.

— 14. περιτειχίζεσθε] prætuli περιστοιχίζεσθε. v. p. 43. 1. vulgata videtur e gemina lectione, olim in libris Demosthenicis versata, nata esse, ex altera περιστοιχίζεσθε, quam probavi, et altera ἐπιτειχίζεσθε, quam in Aug. secundo solo reperi. quarum illa significat, committitis, ut velut indagine claudamini; hæc patimini vobis arces imponi, quæ vos in officio contineant.

—ibid. πάντα ταῦθ' ὑπομείναντες] id est, πράξαντες παρ' ἃ λογισμῷ βέλτιστα ὁρᾶτε, aut πάντα ὅσα οἱ ἄλλοι δεινὰ ὑπέμειναν ὑπὸ Φιλίππου.

— 22. τοὺς ἐνεγκόντας] significat legatos Atheniensium, prima legatione ad Philippum functos constituendæ pacis ergo.

— 27. ἑτέρους] socios legationis posterioris, cui Demosthenes ipse interfuit, illuc missæ, ut a Philippo jusjurandum de pace servanda exigeret.

73. 13. πρὸς τὰς ἐλπίδας] accipio pro πρὸς τὸ χρηστὰς εἶναι τὰς ἐλπίδας. ad bene sperandum, ut posteris quoque bonæ spei nonnihil superesset. quamquam utique planius foret, si sic dedisset. Ironica est dictio.

— 18. ἐμαυτῷ μὲν ἐξ ἴσου λόγον παρ' ὑμῖν ποιήσω] quid hæc verba significare possint aliud, meditans haud reperio, quam hoc: Nullum aliud inde referam emolumentum, quam ut mihi liceat vobiscum in concione libere agere; in quo nihil amplum atque splendidum adeptus fuero; licet enim hoc civi cuique Atheniensi perinde facere. non meliore loco sic ero, quam infimus quisque vestrorum civium.

— 23. τὰ γὰρ πράγματα ὁρῶ προβαίνον-

τα] prætuli τὸ γὰρ πρᾶγμα ὁρῶ προβαῖνον. nam video rem gliscere, serpere, increbrescere. studium puta nostratium erga Philippum, et contentionem largitiones ejus merendi, patriæque fortunas ei vendendi.

74. 24. μάλιστ'] voc. μάλιστα malim pone ἀκριβῶς poni, ut sit, ὡς δ' ἂν ἐξετασθεῖεν ἀκριβῶς, ut autem ad vivum resecetur, et persentiscatur penitius, μάλιστα μὴ γένοιτο, ὦ θεοί, o dii, ante alia omnia nolite committere, vel, id vero omnium minime fiat.

— ult. τῆς ζημίας] malim τῆς πάντων ζημίας.

AD ORATIONEM DE HALONESO.

76. ult. δεινὸν γὰρ] Citat h. l. Aristides de Dict. simplici p. 422.

77. 4. περὶ ὧν Φίλιππος —] concinnius videtur oratio sic ordinari, si duo vocabula περὶ τούτων in versum quintum deducantur, ad hunc modum: περὶ ὧν Φίλιππος ἐπέσταλκε, διεξελθεῖν. ὕστερον δὲ, περὶ ὧν οἱ πρέσβεις λέγουσι, καὶ ἡμεῖς περὶ τούτων λέξομεν.

— 6. ἄρχεται] Citat h. l. Hermogenes.

— 8. οὔτε τότε λαβεῖν] mediam vocem de meo addidi. cæterum locus ita videtur reformandus esse: ὑμᾶς δ' οὐ φησὶ δικαίως αὐτὴν ἀπαιτεῖν οὐχ ὑμετέραν οὖσαν. vos autem negat recte et ex æquo facere, insulam a se repetentes, quæ vestra nulla sit. οὐ γὰρ τότε λαβεῖν [subaudi δικαίως]. nam neque jure vos eam tum occupasse, cum occuparetis, neque nunc eam tenere, sed ejus possessione excidisse.

— 13. οὐ χαλεπὸν —] idem est ac si dixisset: οὐ χαλεπόν ἐστιν αὐτοῦ ἀφελέσθαι τοῦτον τὸν λόγον, δεικνύντα, ὡς ἐστὶν ἄδικος. non est difficile hanc ipsi causationem eripere, docendo, injustam esse.

— 27. τἀνταῦθα διοικήσειν] subaudi ὑπὲρ αὐτοῦ πράγματα.

— pen. μελλόντων] uncis inclusi, ut molestum et superfluum, orationemque impediens. sublato enim eo nil deest, quia διοικήσειν cohæret cum ὑπεσχημένων, qui receperunt Philippo, se negotiorum et studiorum ejus fore administros atque procuratores; idque etiam reapse agunt.

78. 1. ὅτι δι' ἀμφοτέρων] f. ὅτι νὴ Δί' ἀμφοτέρων.

— 3. ἄν τε λάβητε, ἄν τ' ἀπολάβητε] citat et paraphrasi explanat h. l. (et p. 162. 16.) Eustathius ad Odyss. p. 62. 5. ed. Rom.

— 12. πρῶτον μὲν γὰρ] desideratur, quod insequi atque respondere debebat, colum ἔπειτα δὲ — aut ergo suspicandum est, oratorem oblitum sui supplere deficientia non meminisse, aut adsciscenda est e Felicianea hæc lectio ἔπειτα δὲ, εἴ γε ἡ δύναμις, pro illis, quæ versu 15. leguntur, ὁπότε γὰρ ἡ μὲν δύναμις. Modo, quod de auctoritate hujus lectionis haud constet, quam in librorum meorum nullo repererim.

79. 12. βεβαιώσασθαι] post βεβαιώσασθαι addi malim ὁμολογοῦσιν.

— 13. ἐπεὶ ὅτι γε συμβόλων] citant h. l. Harpocr. et Thomas M. in v. σύμβολα.

80. 1. ὑποδοχὴν] id est, ὑπόληψιν. ad impetrandum, ut homines opinentur vos —.

— 13. τοὺς παρ' ἑαυτοῦ] malim τοὺς παρ' ἑαυτὸν, in accusativo. exsules, qui e Thaso ad se perfugissent. διακεκομικέναι compositum prætuli simplici κεκομικέναι, quod est in vulgatis. verumtamen infinitivum hunc quo referemus? unde aptus erit? non poterit aliunde, quam ex ἀξιῶν versu 5. unde insequentes infinitivi quoque apti sunt. Atqui quæ erit sententia ἀξιῶν διακεκομικέναι? aut, si cum Wolfio, διακεκομικέναι aias ex ἄδειαν versu 9. aptum esse, non convenit infinitivus perfecti, sed præsentis διακομίζειν et οἰκειοῦσθαι. Brevis ut sim, constructio h. l. prorsus est inextricabilis. Suspicor itaque pro infinitivo sufficiendum esse indicativum διακεκόμικε, et versu 14. addendum ad νήσους esse ἐλπίζει. ut hæc sit sententia, neque solum exsules Thasios, qui ad se perfugissent, per imperatores vestros domum reportavit, [h. e. reportandos curavit] sed futurum quoque sperat, ut reliquas quoque insulas suas in partes pertrahat, si nempe suorum amicorum nonnullos classi nostræ imponat, una cum nostris imperatoribus circumnavigare jussos, tanquam socios in tutela maris gerenda futuros.

— 15. συμπέμπων] malim simplex πέμπων.

— 19. κατασκευάζεται] Citat h. l. Thomas M. v. κατασκευάζω pag. 509. et Minucianus p. 156. ubi sub enthymemate ἀπ' ἀφορμῶν cum locum hunc recitasset, hæc addit: ἐκ γὰρ τούτων τὸ ἐπιβουλεύειν τῇ θαλάττῃ τὸν Φίλιππον συνέστηκεν (id est, συνέστησεν). collegit, vel argumentis demonstravit, orator puta.

— pen. οἴκαδε λαμβάνειν] dicitur is dona, qui ab amico, foris vel peregre agente, missa accipit ultro delata, ex insperato, nullo suo promerito, et citra obligationem referendæ gratiæ. Sententia est: illi autumant, Philippum dona ad se Athenas mittentem, mittere dona in Macedonia nata; at ille nihil aliud ipsis mittit, quam exiguam particulam fortunarum patriæ, quas ipsi antea Philippo vendiderunt. Conf. p. 157. 6.

81. 1. πεμφθέντες] post πεμφθέντες aut deest, aut subaudiendum certe est, quod creberrime solet reticeri, λέγοντες. Ad ἐπανορθώσασθαι subauditur Φίλιππον. Recte habet aoristus, neque de futuro sufficiendo cogitandum est. Vis futuri aoristo quoque inest, sed paulum diversa. Futurum destricte certoque futurum indicat; aoristos autem id, quod secundum omnem probabilitatem eventurum videatur. Sententia igitur hæc est. Ad veniam quod attinet, a legatis Philippi nobis datam, in formula pacis aliquam clausulam reformandi, qui legati nobis auctores facti sunt, Philippi sibi videri certius clausulam a nobis immissam admissurum sibique passurum approbari: ut scilicet uterque nostrum nostra habeamus teneamus, nos Athenienses ea, quæ ante bellum habuissemus, et Philippus item, quæ habuisset; quæ est postulatio juris irrefragabilis et apud cunctum genus humanum confessi: negat jam Philippus, neque se veniam hanc legatis suis dedisse, neque legatos suos tale quicquam affirmasse.

— 7. ἐν τῷ δήμῳ] coram tot hominum millibus palam et clare dicta, quorum si qui dictorum sint obliti, tot tamen alios superesse necesse sit eorum adhuc memores. arguit et ridet cum impudentiam adulatorum Philippi, tum absurditatem commentorum, quibus eum ductent.

— 11. παραχρῆμα —] in continenti, e vestigio, statim secum illa a legatis Philippi in concione dicta.

— 13. τὴν καταψευδομένην] plebiscitum, quod ait Philippus de legatis suis falsa comminisci, mendacia perhibere.

— 18. ὅτε ἀπεκρίνασθε αὐτοῖς ἀναγινώσκοντες] id est, ὅτε ἀπεγινώσκετε αὐτοῖς τὴν ὑμετέραν ἀπόκρισιν.

84. 2. σφόδρα] post σφόδρα Morellus, sive Lambinus is est, addi vult ὑμῶν, quod libri si addant, cupidus amplectar. sic autem subaudiri solummodo debet.

— 5. περὶ δὲ τοῦ] apodosis, seu restauratio et completio sententiæ hic cœptæ habetur versu 17. in illis τοῦτο δὲ τὸ ἐπανόρθωμα, ubi fallitur, quisquis fuit, sive Morellus, sive Lambinus, in locum δὲ sufficiens δή. Qua particula sive μὲν, sive δὲ periodos tales exordiuntur, eadem quoque resumunt illas longius circumductas in ordinem revocantes. Cujus moris sive ignoratio, sive oblivio, eundem Lambinum p. 90. ult. eundem in errorem implicuit.

— 14. οὐκ ἐν μέσῳ κεῖσθαι] non in medio jacere, patentes omnium injuriis et insidiis. particulam infitiantem de meo addidi.

— 22. Βούχεταν] locum hunc citat Harpocrat sæpius, v. Βούχετα, quod ait plurale esse. v. etiam Vales. p. 38. allegantem exempla veterum, pro Elatea Ἐλάτρειαν appellantium. item v. Πανδοσία et Ἀλέξανδρος.

85. 3. ἥ ἐστι νῦν] id est, ἥ ἐστιν ἔτι νῦν. quæ adhuc superest.

— 15. εὐεργετήσειν] postremam literam detraxi, non item ausus, etiam οὐκ εἰδέναι addere post τιμωρήσησθε. quo addito hæc exsistet sententia. se nescire, quantis vos beneficiis sit ornaturus.

86. 5. ὅς] constructio hic labat, cui gemino modo succurri possit, sive ὅς hic loci omittendo, et pro φησὶ versu 3. φήσας legendo, sive servando φησὶ, et pro ὅς sic legendo: ψευδόμενος. τὸν γὰρ Καρύστιον.

— 10. ἅ τ' ἐπιστέλλει] possit stare, si sequeretur καὶ ἃ πράττει, sine ἔτι δέ. Hoc autem insequente, videtur potius leg. esse ἃ μὲν ἐπιστέλλει.

— 15. καίτοι Χεῤῥονήσου —] Scholiastes ad Hermog. p. 401. Τιβέριός φησιν, ὅτι ἐνάργεια γίνεται κατὰ μὲν ἔννοιαν, ὅταν μὴ μόνον λέγῃς τόπον, ἀλλὰ καὶ τὰ παρακολουθοῦντα τῷ τόπῳ σημεῖα. οἷον ἐν τῷ τῆς Ἁλονήσου· καίτοι τῆς Χεῤῥονήσου οἱ ὅροι εἰσὶν οὐκ ἀγορὰ, ἀλλὰ βωμὸς Διὸς τοῦ Ὁρίου. καὶ ποῦ ὁ βωμός; ὅς ἐστι μεταξὺ Πτελεοῦ καὶ Λευκῆς ἀκτῆς. εἶτα πάλιν ἄλλο σημαντικόν· οὗ ἡ διωρυχὴ Χεῤῥονήσου ἔμελλε ἔσεσθαι.

— 16. Πτελεοῦ] Eustathius ad Homerum p. 324. antep. μέμνηται δὲ Πτελεοῦ καὶ Δημοσθένης, καὶ ζήτει ποίου.

87. 1. πρὸς Καρδιανοὺς] non cohæret cum ἐπιστέλλει, sed cum διαδικάζεσθαι. Constructio paulo intricatior ita est expedienda: ἐν τῇ νῦν πρὸς ὑμᾶς πεμφθείσῃ ἐπιστολῇ ἐπιστέλλει ὑμῖν, ὅτι δεῖ ὑμᾶς διαδικάζεσθαι πρὸς Καρδιανούς. vobis in jure agendum esse cum Cardianis. tum rursus veluti suspirans et indignans atque fremens, iterat πρὸς Καρδιανοὺς, cum Cardianis! me miserum.

— 20. οὐδ' ἀναγκάσαι Καρδιανοὺς] cohæret οὐδὲ, non cum ἀναγκάσαι, sed cum Καρδιανούς. ne Cardianos quidem, civitatem tam debilem.

88. 1. κροτάφοις] Citat h. l. Hermogenes p. 250. Eustathius ad Iliad. p. 1015. 44.

AD ORATIONEM DE REBUS CHERRHONESI.

90. 1. ἔδει μὲν —] Hermogenes p. 234. locum hunc allegat in exemplum εὐκρινείας seu perspicuitatis orationis. Titulo orationis adjunxi vocabula ἢ ὑπὲρ Διοπείθους.

— 17. ἐπίσχωσι] prætuli ἐπισχοῦσι, subaudi ὑμῖν. aptus est hic dativus ab

ἐγχωρεῖν. existimo licere vobis, sive jam nunc statim punire visum fuerit, sive pœnam paulisper inhibentibus [id est inhibueritis].

— 20. καὶ δυνάμει] non ignoro vim usumque dativi. videtur tamen convenientius καὶ σὺν δυνάμει, vel καὶ ἐν δυνάμει.

91. 1. τοῖς περὶ τῶν ἄλλων] malim τοῖς παρὰ τῶν ἄλλων [id est, τῶν ἀντιλεγόντων ἐμοὶ ἀπαντῶσι] θορύβοις, fremitibus mihi occurrentibus ab aliis, h. e. ab adversariis meis, qui mihi obloquuntur.

— 7. ἔστι δὲ] post ἐστὶ δὲ videtur τἀληθὲς οὕτως, aut tale quid deesse. verum res sic se habet.

— 10. λέγειν] accipi debet pro ἀμφισβητεῖν vel διστάζειν. aut alias sic est legendum: οὐδὲν δεῖ λέγειν ἄλλ' [id est, ἄλλο], nihil aliud dicendum est, quam hoc simplex, pacem esse agendam, tuendam, ἢ ἁπλῶς εἰρήνην ἀκτέον, subaudi εἶναι. Sed præstat nihil hic moveri, et priorem interpretandi rationem præferri. Si δεῖ plane tollas, cohærebunt ista inter se, ἐστὶ δὲ - - - οὐδὲν λέγειν: et tum plana atque integra erit hæc oratio.

— 20. λαμβάνων] malim προλαμβάνων. nisi duo hæc vocabula λαμβάνων καὶ malis induci. Et facile λαμβάνων e proximo βαρβάρων exsistere potuit.

92. 9. ἐξελέγχονται] post ἐξελέγχονται videtur φλυαροῦντες vel tale quid deesse. in his quidem ineptientes vel nugantes arguuntur. verumtamen mercenarii modis infandis insolescunt, id est, verumtamen de hoc certe gravi de causa queruntur, quod mercenarii —.

— 11. κατάγων] Citat h. l. Harpocr. v. κατάγειν τὰ πλοῖα.

— 16. οὕτω τὴν Φ.] malim οὕτω καὶ τὴν Φιλίππου.

— 19. παρελθόντα] neque παρελθόντα, satis placet, quamvis ferri possit, neque παρόντα, quod plane vitiosum est. videtur h. l. vetustis in libris gemina versata lectio, in aliis παρεαθέντα (a παρεᾶν), et profecto inter hoc vocabulum et παρελθόντα quam parum discriminis est in literarum ductibus; in aliis, eodem significatu, παρεθέντα (a παρίεναι) transmissa, neglecta. quam posteriorem lectionem reliquis equidem præferam.

93. 4. τἄλλα] id est, πάντα. vim vocabuli sic ferme sentias, si Latine sic reddas, reapse quod agunt, hoc est, ut Philippum secundent et amplificent. Cæterum, in Diopithem quæ criminantur, eæ meræ sunt offuciæ. fumum vobis vendunt. veram suam designationem atque contentionem his nugis obscuratum eunt atque celatum.

— 12. ἀπὸ Μακεδονίας] vocabula ἀπὸ Μακεδονίας καὶ Θετταλίας ita stant in bivio, ut tam ad μεταπέμπεται sint legenda, quam ad παρόντες. hoc volo. Philippus adhuc plures arcessit copias e Macedonia Thessaliaque, cujus rei auctores nobis sunt, quicunque illinc, e Macedonia Thessaliaque, huc adveniunt.

— 15. ὥσπερ] prætuli ἧσπερ, id est, ἐφ' ἧσπερ νῦν εἰσιν.

— 17. ἐγὼ μὲν οὐκ οἴομαι —] Citat h. l. Thomas M. p. 214. v. διάγω.

— 18. εἰσφρήσεσθαι] Citat h. l. Harpocr. v. εἰσφρήσειν.

— 20. οὐκοῦν ἡμῶν μὲν —] Aristides de D. C. p. 231. τοῦτο μὲν οὖν εἰς πρόσωπα ἐστὶ μερίσαι τὸ νόημα. ἕτερον δὲ μερισθὲν εἰς πρόσωπον καὶ τόπον. οἷον· οὐκοῦν ὑμῶν μὲν μὴ δυναμένων — βοηθείας.

— 23. κακοδαιμονοῦσι] Citat h. l. Hermogenes p. 306. Schol. ejusdem p. 406. 27. hæc habet. τὸ δὲ περὶ Βυζαντίων παράδειγμα, ὃ τέθεικεν ἐν τῷ περὶ μεθόδου γοργότητος [locum designat, modo indicatum] διπλῆν ἔχει τὴν ταχεῖαν ἀπάντησιν. πρὸς μὲν γὰρ τό· κακοδαιμονοῦσι Βυζάντιοι, ὡς παρ' ἑτέρου εἰρημένον, ἀπήντησεν ὀξέως κατ' ἐπίκρισιν εἰπών· σφόδρα γε. πρὸς δὲ τό· ἀλλ' ὅμως δεῖ σῶς αὐτοὺς εἶναι· παρὰ τοῦ ῥήτορος αὐτοῦ τεθὲν, ἄλλη ταχεῖα ἀπάντησις γέγονεν, κατασκευαστικὴ τοῦ λεχθέντος. συμφέρει γὰρ τῇ πόλει. Idem Scholiastes p. 404. 12. v. κακοδαιμονοῦσι interpretatur per ἀχάριστοί εἰσι. quam interpretationem nescio an paucis sit interpretaturus.

94. 6. ἆρ' ὁρᾶτε] Aristides de D. C. p. 260. κατὰ σχῆμα γίνεται ἀξιοπιστία οὕτως· ὅταν τις τοῖς ὁμολογουμένοις ἀντὶ τῶν ζητουμένων σχήμασι χρῆται. ὡς ἐκεῖ· ἆρ' ὁρᾶτε καὶ λογίζεσθε — ὑμῶν ποιῆσαι.

— 19. ταύτην βασκαίνειν] Citat h. l. Thomas M. v. βασκαίνειν. nec non vetus Lexicon apud Montfaucon. Bibl. Coisl. p. 496. nec non locum p. 95. 10.

— ult. εἴθ' ἃ Φίλιππος —] Sopater ad Hermogen. p. 310. 25. καὶ πάλιν ἡμεῖς ἐροῦμεν, ὅτι κἀκείνοις [adversariis] δοκεῖ βέλτιστον εἶναι τοῦτο εἰ ποιήσαιμεν. ὡς Δημοσθένης ἐχρήσατο εἰπών· σκεψώμεθα δὲ, τί ἂν εὔξαιτο Φίλιππος τοῦτο γενέσθαι τὸ στρατόπεδον. ἆρ' οὐ διασπασθῆναι καὶ λυθῆναι; ἔπειτα συναγαγὼν τὸ νόημα φησίν· εἴθ' ἃ ἂν Φίλιππος εὔξαιτο τοῖς θεοῖς. καὶ ἑξῆς.

95. 6. αὐτοῖς] vulgari lectioni αὐτοῖς per lenem, prætuli αὑτοῖς cum aspero. id est ἡμῖν αὐτοῖς. quomodo nos nobismet ipsis utamur, h. e. consiliis, animis, corporibus, copiis et opibus nostris.

— 10. πόθεν] post πόθεν videtur desiderari ἔχει. unde habeat Diopithes illas copias.

— pen. καὶ γὰρ οὐδ' ἂν ἄλλως δ.] Aristides de D. C. p. 176. καὶ ἑτέρωθι δὲ ἐπαγγελίᾳ χρησάμενος· λέξω δὲ μετὰ παῤῥησίας· καὶ γὰρ οὐδ' ἂν ἄλλως δυναίμην. εἶτα ἀποστήσας ἐπάγει· πάντες ὅσοι πώποτε —.

— ult. ἅπαντες ὅσοι πώποτε —] Citat h. l. Hermog. p. 114.

96. 1. ἢ] id est, aut alias, si mendax deprehendar. citat h. l. Thomas M. cum aliquo assumento suo v. τιμῶ.

— 10. τὰ τοιαῦτα] *et cætera*, h. e. ut mittam reliquos, si qui sunt, harum largitionum fines atque prætextus.

— 17. ἀγείρει] Syrianus ad Hermog. p. 211. 13. κατηγοροῦντας μὲν ἢ αὐταῖς ταῖς λέξεσι τῶν ἐγκλημάτων δεῖ χρῆσθαι, οἷον ἱεροσυλίᾳ, καὶ τῷ δημοσίῳ ἀδικήματι, ἢ καὶ πικροτέραις, ἐὰν δυνώμεθα. ἀπολογουμένους δὲ συστέλλειν τὰ ὀνόματα, καὶ κλοπὴν μὲν τὴν ἱεροσυλίαν ὀνομάζειν, ἀδίκημα δὲ [videtur hic ἰδιωτικὸν deesse] τὴν δημοσίαν ὁρίζεσθαι βλάβην. οὕτω καὶ Δημοσθένης τῶν ἐγκλημάτων τὰ μέγιστα μετριωτέροις ὀνόμασι συνεσκίασε περὶ τοῦ Διοπείθους λέγων, ἢ [id est ὀγδόῳ] τῶν φιλιππικῶν. τὸ μὲν λῃστεύειν ἀπείργειν [lege ἀγείρειν] προσειπὼν, τὸ δὲ ἁρπάζειν προσαιτεῖν καὶ δανείζεσθαι.

— 20. δώσοντι — ποιήσαντι — συγκαταπραξαμένῳ] vereor, ne isti tres dativi, qui non possunt alio, quam ad Diopithen, referri, vitiosi sint, et ne in eorum locum sint, aut dativi plurales, aut accusativi plurales, ut nempe dativi referantur ad ἅπασι, accusativi autem sint absoluti. Possit locus diversis modis constitui. sive: ὡς τοῦ μελλῆσαι δώσουσι [daturis] δίκην, μή τι ποιῆσαί [in infinitivo, ob μελλῆσαι] γε, καὶ συγκαταπράξασθαι. sive sic: ὡς τοῦ μελλῆσαι δώσουσι δίκην, μὴ ποιήσασί γε, καὶ συγκαταπραξαμένοις. sive denique: ὡς τοῦ μελλῆσαι δώσοντας δίκην, μὴ ποιήσαντάς γε, καὶ συγκαταπραξαμένους. quasi futurum sit, ut, qui contribuere quicquam Diopithi modo velit, et paret, hujus suæ voluntatis sit pœnas daturus, nedum, [h. e. multo magis] si fecerit, h. e. si stipem Diopithi contulerit, aut operam ei gnavam præstiterit in nescio quo ejus emolumento adipiscendo, aut in facinore quopiam bellico exsequendo.

— 22. τοῦτ' εἰσὶν οἱ λόγοι] id est, ταῦτα λέγουσιν οἱ κατήγοροι. hæc jactant Diopithis inimici. aut ταῦτα δύνανται αὐτοῖς οἱ ἐκείνων λόγοι. hæc sibi volunt, huc spectant et tendunt sermones ab illis jactati ad hunc modum. Verumtamen Diopithes parat hoc vel illud oppidum obsidione premere? Verumtamen Græcos [Asiaticos] prodit [regi Persarum puta]? — Quippe his hominibus, qui ejusmodi sermones jactant, curæ cordique sit Græcorum in Asia salus. [est hæc subsannantis oratoris responsio.] Melius quippe hi homines de alienis, quam de patria, studeant mereri.

— 23. μέλει] quamquam certus sum Demostheni nunquam in mentem venisse tam frigidæ et umbratilis puerilitatis, ut in vocabulis μέλλει et μέλει luderet, Hermogenes tamen docet fuisse in vetustis technicis, qui sibi visi fuissent in hoc commento acrimoniam, δριμύτητα, nescio quam reperisse. Verba sunt p. 333. τὸ καθ' ὁμοιότητα λέξεως ἐμφαίνει τινὰ δριμύτητα. οἷον· μέλλει πολιορκεῖν. τοὺς Ἕλληνας ἐκδίδωσι. μέλει γάρ τινι τούτων τῶν τὴν Ἀσίαν οἰκούντων Ἑλλήνων; ἐγὼ μὲν σφόδρα εὐλαβῶς εἶχον θεῖναι ὡς παράδειγμά τινος δριμύτητος. ἐπεὶ δὲ τῶν σφόδρα εὐδοκιμησάντων τινὲς κατὰ τοὺς πρὸ ἡμῶν ἀνθρώπους, καὶ νῦν δ' εὐδοκιμούντων ἐπὶ θεωρίᾳ λόγων, ἐν οἷς ἀπολελοίπασι βιβλίοις, οὕτως τεθεωρήκασι καὶ τοῦτο, καὶ τεθείκασί γε ὡς παράδειγμα δριμύτητος τοιαύτης, εἰρήσθω καὶ ἡμῖν. καίτοι τάχ' ἴσως οὐδ' ἡ τοιαύτη δριμύτης, εἴπερ οὕτω γένοιτο, ἐκφεύγει τὴν ψυχρότητα.

— 26. τοῦτ' ἐστὶν] hoc volunt, huc tendunt adversariorum criminationes. submoto Diopithe, suffectum eunt alium imperatorem, sive ignavum et imbellem tardumque strenuo et acri, sive eadem cum Diopithe factitaturum, et vestigia ejus pressurum. Hic erit fructus tantorum sumtuum, in novam classem expediendam faciundorum. Nihil hic deest. subaudi modo: Stultus et vanus foret ejusmodi conatus; eodem enim, quo illi tendunt, multo minore contentione pervenire licet.

— 27. δεινὰ ποιεῖ Δ. καὶ κατάγει τὰ πλοῖα] idem est ac si dixisset: δεινὰ ποιεῖ κατάγων [vel ἐν τῷ κατάγειν] τὰ πλοῖα.

— pen. μικρὸν πινάκιον] interpretor de epistola a S. P. Q. A. ad Diopithen missa, qua successori dato decedere de imperio jubeatur, et in urbem redire ad causam capitis dicendum. Aliter accepit Harpocrat. v πινάκιον, scil. de libello accusatorio, quo Diopithes ad populum de majestate appellaretur. verba ejus hæc sunt: ἐν δὲ τοῖς φιλιππικοῖς ὅταν λέγῃ· μικρὸν, ὦ ἄ. Ἀ. μικρὸν πινάκιον πάντα ταῦτα [sic enim leg. et distinguendum est], ἐνταῦθα τυχὸν πινάκιον λέγεται, εἰς ὃ ἐγγράφεται τὰ ἐγκλήματα κατὰ τῶν εἰσαγγελλομένων etc.

97. 1. ταῦτα, τοὺς ἀδικοῦντας] emenda distinctionem ad hunc modum: λέγουσιν οἱ νόμοι, præcipiunt leges, ταῦτα τοὺς ἀδικοῦντας [vocabulis oratorio more transpositis, pro vulgari loquendi more τοὺς ταῦτα ἀδικοῦντας] εἰσαγγέλλειν, deferre horum criminum reos. Verum vidit ex parte Wolfius quoque.

— 20. οὐκ ἔχετε ἀντιλέγειν] idem est ac si dixisset: οὐκ ἔχετε τούτοις ἀντιλέγειν, οὔτε φάσκειν, ὡς οὐκ ἔστιν ἀληθῆ.

— pen. φατὲ] scil. τοῦτον εἶναι τὸν αἴτιον, καὶ βούλεσθε αὐτὸν λαμβάνειν, h. e. κολάζειν. vel φατὲ λήψεσθε, aitis vos eum ad pœnas dandas esse retracturos, καὶ βούλεσθε, et parati estis hoc facere.

98. 3. ἣ νῦν] subaudi γίγνεται.

— 15. εἰ λόγον —] apodosis hujus sententiæ est in illis p. 99. 7. ἂν ταῦτα λέγωσι, τί ἐροῦμεν;

— 17. καὶ ἔροινθ' ὑμᾶς· Ἄνδρες] malui sic exarare atque distinguere: καὶ ἔροινθ'

[id est, ἔροιντο. atque vos interrogent. nam ὑμᾶς facillime omittatur.] Ὑμεῖς, ἄνδρες — Vos, o Athenienses —. Satius enim est, nominativum, cui πέμπετε innitatur, expressum, quam repressum esse, quamquam vis ejus in πέμπετε utique inest.

— 21. καὶ ἅπαντα ad ποιοῦμεν γὰρ ταῦτα] hæc verba signis parentheseos incluseram; sed operarum festinatio prætervidit. Adde itaque tu, quisquis es, lector, ista signa sententiæ necessaria: orator enim hanc sententiolam, vel potius notam atque reprehensionem de suo ingessit in orationem a se confictam Græcorum. Deinde post τὰ τοιαῦτα de meo addidi ἅ. et reliqua talia, quæ necesse est nos fateri vera esse. factitamus enim.

99. 2. ἐπιτειχίσας] audacule dictum, τύραννον ἐπιτειχίζειν. verum, si metonymiam assumens aias tyrannum usurpatum esse, pro potestate tyranni, evanescit omnis illa, quæ videtur, durities dictionis. populo cuidam ad latus apponere, velut arcem quandam, tyrannum, h. e. in mandatis ei dare, ut populum vicinum armorum suorum terrore atque aculeo reprimat, molitiones atque excursiones ejus observet atque coerceat, invitum cogat, rebellantem domet.

— 3. ἀπελύσασθε] malim sic legi: οὐδὲ ταῦτ' ἀπολύσασθαι (in infinitivo aor. 1.), εἰ μηδὲν ἄλλο, ἐβούλεσθε. Sententia hæc est: decebat vos alia plura dedecora eluisse. vos vero noluistis. saltim hæc duo debebatis. at ne hæc quidem juvit vos eluere.

— 6. πρεσβεύετε] prætuli πρεσβεύεσθε in medio. legati, legatione ad exteros fungentes, dicuntur πρεσβεύειν. a quibus autem civitatibus mittuntur, hæ, non ipsæ πρεσβεύουσι, sed πρεσβεύονται, delegant legatos suo nomine, quibus mandata a se committant.

— 8. τί ἐροῦμεν; ἢ τί φήσομεν;] qua oratione utemur? quæ prætexemus?

— 22. εἰ δὲ μή] scil. πιστεύουσιν ἐμοὶ ταῦτα φάσκοντι. vel, εἰ δὲ μὴ φασὶν ἀληθῆ ταῦτ' εἶναι.

100. 3. ἥξει] scil. πρὸς ὑμᾶς. ex insequentibus.

— ibid. δεβιασμένα] prætuli compositum συμβεβ. vi et necessitatis quasi coagulo invita unita, ceu torculari quodam compressa, aut destina ferrea connexa.

— 10. οὐδὲ πολλοῦ δεῖ —] idem est ac si sic struxisset orationem: οὐ κακῶς οὐδ' ἀργῶς ταῦτα λογιζόμενος. οὐ τοῦ πολλοῦ δεῖ πρὸς τὸ ταῦτα ὑπολαμβάνειν, ἀλλὰ τοῦ παντός. non male sic autumans, neque segniter, degeneremque in modum. quod qui de Philippo suspicetur, (cum sc. istas rationes malas ducere, aut motum segnitie et ignavia) næ is non parum, sed toto cœlo sit aberraturus a vero. quare non male feceris sic distinguens: οὐδὲ (πολλοῦ δεῖ) οὐ κακῶς. ubi οὐδὲ possit pro simplici οὐ accipi, et insequens οὐ pro supervacaneo haberi.

— 22. Δρογγίλον] citat h. l. Harpocr. in voce. Δρογγίλον, Καβύλη, Μάστειρα. ubi suspicatur leg. esse Βάστειρα.

— 23. ἐξαιρεῖ] malim in medio ἐξαιρεῖται.

— ult. μελινῶν] citat h. l. Harpocr. v. μελίνη. item Etymol. M. eadem voce p. 577. 49.

101. 1. βαράθρῳ] citat h. l. Harpocr. v. βάραθρον.

— 7. ἀξιοῦν] scil. χρήματα εἰσφέρειν.

— ibid. στράτευμα] Diopithis copias designat.

— 14. καὶ δημοσίους] rursus addidi καί. item p. 137. 9. ubi locus hic iteratur. vulgata copulam omittens. quæstores cum diribitoribus [juvat ita appellare, seu lictoribus, convenientiore appellatione statim non succurrente] miscet, honoratos magistratu fungentes publice demandato cum servis publicis. citat h. l. Harpocr. v. δημόσιος.

— 21. εἰ δέ τῳ δοκεῖ —] Aristides de C. D. p. 262. ἀξιοπιστίας δὲ [scil. ἐργαστικόν ἐστι] καὶ ὅταν τις συνδρομαῖς χρῆται [provocationibus ad consensum auditorum secum, aut concessione argumenti, quo adversus nos premat.] ὡς ἐν τοῖς φιλιππικοῖς. οἷον· εἰ δέ τῳ δοκεῖ ταῦτα καὶ δαπάνης πολλῆς καὶ πραγματείας εἶναι. νῦν ἡ συνδρομὴ [assensus oratoris ipsius]. καὶ μάλα ὀρθῶς δοκεῖ. τὸ γὰρ καθ' ἑαυτοῦ δοκοῦν τὴν πρώτην, συγχωρεῖ, ἵνα τὰ ὑπὲρ αὐτοῦ εἰσάγῃ. Sopater ad Hermog. p. 312. 3. πρῶτον μέν, ἐὰν ἐγχωρῇ, τῷ μὴ χαλεπὸν εἶναι [utendum est argumento], ἔπειτα τῷ, εἰ καὶ χαλεπὸν εἴη, ἀλλ' οὖν ἀναγκαῖον, καὶ ὅτι δεῖ ὑπὲρ τῶν χρημάτων καὶ πόνους καὶ κινδύνους ὑπομένειν, καὶ ὅτι ὑπὲρ τοῦ μὴ περιπεσεῖν χαλεπωτέροις, ἀντιληπτέον τῶν πραγμάτων. ὡς Δημοσθένης ἐν φιλιππικοῖς· εἰ δέ τῳ δοκεῖ ταῦτα — εὑρήσει λυσιτελοῦν τὸ ἑκόντι [sic.] ποιεῖν τὰ δέοντα. καὶ ἑξῆς. et Marcellinus p. 313. ἐδίδαξε δὲ ἡμᾶς Δημοσθένης αὐτίκα τὴν πλατύτητα [id est, τὴν πλάτυνσιν, amplificationem, diductionem argumenti] τοῦ κατὰ ἀντιπαράστασιν, οὕτως αὐτὸ ἐργασάμενος, ὡς εἰ καὶ χαλεπὸν, ἀλλ' ἀναγκαῖον, εἶπε γάρ· εἰ δέ τῳ δοκεῖ —.

102. 5. τεθνάναι —] Aristides de D. C. p. 198. βαρύτης γίνεται καὶ ὅταν ἄτοπόν τι σεαυτῷ ἐπαράσῃ. οἷον· τεθνάναι μᾶλλον, ἢ ταῦτ' εἰρηκέναι βούλομαι.

— 6. ταῦτ' εἰρηκέναι] hujus sententiæ auctor factus esse.

— 8. τοὐναντίον δὲ πρόϊσμεν] suspicatus aliquando sum leg. esse, τοὐναντίον δὲ [scil. δοκεῖ] πᾶσι, contrarium vero ejus ab omnibus probatur, Philippo puto concedendum non esse, ut universam Græciam subjuget, καὶ πρόϊσμεν ἅπαντες, omnesque nos in antecessum hoc tenemus — quæ lectio ut videri possit non inscita, neque oratore indigna, nego tamen ideo ei obtrudendam esse. possint tales multæ sententiæ haud inconcinnæ e parva literularum mutatione excudi, de inventoris subtilitate ingenii testantes, quas non ideo tamen par sit fidem vulgatæ ab antiquitate traditæ labefactare.

— 11. ποῖ ἀναδυόμεθα;] Sopater loco paulo ante recitari cœpto sic pergit: εἶτα, ἐπειδὴ ἀντέπιπτεν αὐτῷ, ὅτι, εἰ καὶ χρήσιμον τὸ πολεμεῖν, ἀλλ' οὐκ ἀναγκαῖον, ἐπήνεγκεν εὐθὺς τὴν τοῦ ἀναγκαίου κατασκευὴν, λέγων· τί οὖν ἀναδυόμεθα; ἢ τί μέλλομεν; ἢ πότε σὺν θεῷ (sic) τὰ δέοντα ποιεῖν ἐθελήσομεν; ὅταν ἤδη ἀνάγκη τις ἦν; [sic] et cætera ad δήπου μὴ γενέσθαι. [sic, sine δεῖ.]

— 23. ἀλλ' ἐπειδὰν] idem est ac si dixisset. ἀλλ' ἓν τοῦτο μόνον ἐρῶ. Sed hoc unum modo dicam. tum incipit nova sententia. ἐπειδὰν —.

— 27. ἀναβάλλουσι] citant h. l. Harpocr. v. ἀναβάλλει. et Pollux 9. 136.

103. 9. διαρπασθήσεσθαι] prætuli διαρπασθήσεται. quod est materialiter accipiendum. clamores nunc obstrepentes, vociferantium: Opes nostræ vobis differentur, dissipabuntur: sistentur, sapienter constituenda custodia —.

— 10. εἰπεῖν] num ἀνειπεῖν. nuncupando, h. e. creando novum magistratum cum potestate ærarii tuendi. an potius præstat εὑρεῖν, quæ est lectio p. 146. 13. ubi locus hic iisdem verbis iteratur.

— 16. ἐφ' ὑμᾶς] quo his universæ Græciæ copiis, quas latro hic deprædatus sibi vindicavit, ad postremum vos obruat atque deleat.

— 19. τούτων] prætuli τοῦτον, quod, cum olim inter inventa mea retulissem, video nunc a Wolfio jam dudum id esse exhibitum. Infra quoque p. 146. 22. in hujus loci iterato exemplo legitur τοῦτον. unde facile nobis ambobus fuit emendare vulgatam, quæ tamen etiam defensione non caret. qui fit, ut nemo aiat ab eo injuriam vobis fieri atque bellum concitari, qui ita palam exercitus conscribat educatque, qui jura et emolumenta decoraque vestra, possessionesque ita perspicuis vexationibus carpat, qui civitates Græcas armorum vi tam aperta occupet.

— 22. αἰτιᾶσθαι] malim πάντας αἰτιᾶσθαι. ut inter se respondeant ex opposito μηδένα versu 19. et hoc πάντας.

104. 7. οὐδὲ Φεραίοις —] Sopater ad Hermog. pag. 312. εἶτα τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ κατεσκεύασεν οὕτως. οὐδὲ γὰρ Φεραίοις πρότερον πρὸς τὰ τείχη προσβάλλων etc. Ad ὥσπερ subaudi ἔφησεν.

— 17. βούλεται Φίλιππος] non de nihilo est, quod Alexander de figuris sententiæ p. 36. 1. admonet, οὐ, tanquam sententiam integram, per se stantem, ad instar insulæ, ad v. Φίλιππος esse addendum. verba ejus hæc sunt: ἐπαναλέγεται [repetuntur] τὰ ὀνόματα, οἷον· ἦν ποτὲ, ἦν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐν τῇ πολλῶν ψυχῇ. κἀκεῖνο· οὐ γὰρ ὑφ' αὑτῷ ποιήσασθαι τὴν πόλιν βούλεται Φίλιππος. οὐ. nequaquam.

— pen. προβόλοις] Citat h. l. Harpocr. v. πρόβολοι, Pollux 5. 134.

105. 23. μὴ συνευπεπονθότων τῶν πολλῶν Ὀλ.] cum vulgus Olynthiorum nondum accepisset beneficium omnibus commune, eoque exæquatum esset cum paucis, seu optimatibus hujus civitatis, qui dudum antea Philippo sua studia vendidissent. illud συν (in συνευπεπ.) redit ad τοὺς ὀλίγους τῶν Ὀλυνθίων, quibus οἱ πολλοὶ opponuntur.

106. 9. πόλεως γὰρ ἔγωγε —] Aristides de D. C. p. 190. καὶ οἱ ἀφορισμοὶ δὲ ἐν τῷ καθόλου σεμνότητα ἔχουσιν· οἷον· πόλεως γὰρ ἔγωγε πλοῦτον ἡγοῦμαι συμμάχους, πίστιν, εὔνοιαν.

— 12. εὐδαίμων καὶ μέγας] Aristides l. c. p. 192. καὶ τὸ κατὰ πλῆθος λέγειν καὶ τὰ ὀνόματα ἐφεξῆς παρατιθέναι, σεμνότητός ἐστιν. οἷον· εὐδαίμων, καὶ μέγας, καὶ φοβερὸς ἅπασιν Ἕλλησι καὶ βαρβάροις.

— 23. μήτε γενοίμην] οὔτε γεν. Harl. id est, *neque fiam*, h. e. *neque verendum est ne fiam*: sed in vulgata inest diversa sententia, detestationis puta, atque voti, ne unquam homo impurus fiat. οὔτε negat factum; μήτε abominatur futurum.

— 27. κρίνει, δημεύει, δίδωσι, κατηγορεῖ,] miratus aliquando sum perturbationem ordinis. nam prima loco est accusatio, tum condemnatio, tum denique confiscatio. visum quoque fuit δίδωσι supervacaneum post δημεύει. sed in hoc falsus fui, et ordinis subtilitatem, quem scholæ tradunt et exigunt, ab oratore ne poscito: umbram ludi rhetorici ad lucem fori ne afferto. Et aliud est δημεύειν, aliud διδόναι. illud est confiscare, bona proscripta ærario addicere, hoc idem est atque καταχαρίζεσθαι, quo noster utitur in loco simili, qui hujus velut interpres est, p. 107. 18. amicis aliena bona condonare, quo eos tibi devincias.

107. 8. τῆς παρ' ἡμέραν χάριτος] pro diaria gratia, quæ, cum hodie floret splendidissima, cras, si fortuna volet, concidet, nulla erit. Ita vis illius gratiæ in unius diei momento et fortuna stat caditve.

— 9. ἀπολωλεκότες] Th. Canterus Nov. Lect. 8. 2. auctor est, ut ἀποδεδωκότες legatur; quasi voc. hoc significet, *qui vendiderunt*. immemor, in eo significatu ἀποδεδομένοι dicendum fuisse. nam vendere est ἀποδίδοσθαι in medio. in activo autem significat ἀποδιδόναι debitum reddere.

— 18. καὶ χαρίζεσθαι] malim καὶ κατα-

χαρίζεσθαι. bona aliena proscripta, eorumve partem, amicorum, quos obstringendos mihi duco, huic illive adjudicare, condonare, dilargiri, connivere rapientibus.

107. 23. μείζους ἂν] post μείζους ἂν videtur ἁπάντων, aut τῶν ἐχθρῶν deesse.

— 24. οὐδέ γ' ἐμοὶ δοκεῖ —] locum h. citat Stobæus p. 246. 18.

108. 14. εἰπέ μοι, βουλεύεσθε] Citat h. l. Hermogenes p. 253. et 346. ad priorem locum Scholiastes p. 395. hæc annotat. τοῦτο οὐκ ἀφ' ἑαυτοῦ φησὶ Δημοσθένης, ἀλλὰ Τιμοθέῳ τῷ στρατηγῷ περιτίθησι τὴν ἐρώτησιν. διὸ καὶ ὡς παράδειγμα ληφθὲν οὐκ ἔστι τραχύ. ἦν δ' ἂν τραχὺ, εἰ ἐν ὑποθέσει τῇ παρούσῃ Δημοσθένης ἤ τις ἄλλος ἀφ' ἑαυτοῦ τοῦτο ἔλεγεν.

— 17. πορεύσεσθε] præferrem utique πορεύεσθε, quod bonæ notæ codices dant, si iidem quoque καθέλκετε in præsenti darent. citat h. l. Thomas M. v. ἕλκω.

109. 1. οἷς] id est, ἐφ' οἷς, vel ἐπὶ τούτοις, ἃ — ob ea, quæ quis incuset —.

— 2. καταλύοντας] aut καταλύειν in infinitivo leg. est, aut, servato participio, deest aliquis infinitivus. nam qui secum constare poterunt συνέχειν τὴν δύναμιν καταλύοντας? qui continet atque tuetur aliquid, qui potest idem ille id ipsum destruere?

AD PHILIPPICAM TERTIAM.

110. 1. Πολλῶν, ὦ ἄ. Ἀ., λόγων] Hermogenes p. 231. ἀλλ' οὖν ὅ γε πλαγιασμὸς πλεῖστον ἔχει περιβολήν. ὥσπερ κἂν τῷδε· πολλῶν, ὦ ἄ. Ἀθ. λόγων γινομένων etc. Idem p. 310. παραδείγματα δ' αὐτῶν θήσομεν ἑκάστου, ἵνα καὶ σαφὴς ὁ λόγος ᾖ. τοῦ μὲν οὖν τέμνοντος τὰ πράγματα λόγου, οὐ μὴν δοκοῦντος τέμνειν, παράδειγμα. οἷον· πολλῶν — τοῦτο μὲν οὖν ἐκ πλαγιασμοῦ τοιοῦτον ἐγένετο. Aristides de D. C. p. 184. item h. l. pro exemplo obliquæ orationis cum proposuisset, pergit: καὶ ἄλλο τι πεπλαγιασμένον ἐπὶ τούτῳ· καὶ πάντων εὖ οἶδ' ὅτι φησάντων γ' ἄν. citat etiam Dionys. Halicarn. h. l. T. II. p. 163. et 167.

— 8. ὑπηγμένα] Citat h. l. Harpocr. v. ὑπάγειν.

— 10. ἤ· εἰ] videtur ὅτι interponendum esse.

112. 24. εἰ δ' ἕτερος τὰ ὅπλα] in v. ἕτερος Aristides de D. C. p. 194. sibi visus est exquisiti quid et venerabilis, σεμνότητα, reperisse. καὶ πάλιν ἑτέρωθι βουλόμενος δεῖξαι, ὅτι Φίλιππός ἐστιν ὁ τὸν πόλεμον ποιῶν, ἀντὶ τοῦ οὕτως εἰπεῖν· εἰ δὲ Φίλιππος τὰ ὅπλα ἐν ταῖς χερσὶν ἔχων, καὶ δύναμιν πολλὴν περὶ αὐτόν· ὁ δὲ ἕτερος εἶπεν.

113. 4. εἰρήνην ἄγειν λέγει] Satius fuerat ἄγειν prorsus tolli, quod procul dubio sive ex oscitantia librarii, cui dictio creberrime hic usurpata εἰρήνην ἄγειν obversaretur, sive e similitudine literarum cum λέγει natum est. Idem est ac si dixisset: Is loquitur [h. e. crepat, jactat] pacem, τὴν ἐκείνῳ παρ' ἡμῶν οὖσαν, a parte nostra, a nobis ad illum proficiscentem, h. e. quam observantes nos, quieti sedemus, cauti eum vexationibus lacessere, οὐχὶ τὴν ἡμῖν παρ' ἐκείνου οὖσαν, non pacem ab ejus parte erga nos. h. e. quamquam ille interim, pacem insuper habens, hostilia plurima, in nos audet.

— 14. ἢ αὐτὸν ἐν Μ.] malim ἢ μηδ' αὐτὸν ἐν Μακεδονίᾳ.

— 17. τοῦτο δ' εἰς Φ.] malim τοῦτο δὲ ὅτ' [id est ὅτε] εἰς Φωκέας. cum ad Phocenses proficisceretur.

— 20. ἤριζον] sponsione certabant.

114. 8. παρ' ἑαυτῷ] prætuli παρ' ἑαυτοῦ. differunt istæc inter se haud parum. οἱ παρ' αὐτῷ μισθοφόροι sunt, aut milites mercenarii in castris ejus merentes, aut parasiti in comitatu ejus agentes. οἱ παρ' αὐτοῦ μισθοφοροῦντες autem sunt, cives Athenienses, rem ejus in Urbe factitantes, mercede conducti.

— 20. τί ἐποίει] subaudi εἰ μὴ ἐπολέμει, aut ἄλλο ἢ ἐπολέμει. quid aliud faciebat, si non bellabat? nam pace quidem posteriora sunt illa eventa, ab ipso jurejurando sancita, qua pace ista facta omnia illegitima, pacique adversa declarantur, et in facinoribus hostilibus numerantur.

— 26. φέρε δὴ νῦν —] Nam si hoc quæreretur, num minuta illa et vilia oppidula sint, et num vos nullam eorum habeatis rationem, agitaretur alia quæstio, diversa ab hac, quæ nunc agitur. Nunc nempe quæritur, justa an injusta sint illa facinora Philippi. de natura disputatur, seu de qualitate, quæ nunc est extra controversiam. Violationem hanc esse jurisjurandi constat; quanta sit, nil ad rem attinet quærere. Religio deorum semper violatur a jus juratum infringente, sive in re minuta, sive in magna faciat.

115. 3. τυραννίδα] malim in plurali τυραννίδας. plures enim numero tyrannos Eubœæ Philippus imposuerat.

— 10. ὃ γὰρ οἷς ἂν ἐγὼ —] celebris sententia a multis celebrata, ut Hermogene p. 178. et 180. item p. 287. ubi ait: τὸ κατὰ συστροφὴν λεγόμενον σχῆμα σφόδρα ἐμπερίβολον. οἷον· ὁ γὰρ οἷς ἂν ἐγὼ —. Minuc. p. 144. οἱ μὲν τὰ συμπεράσματα ἐπάγουσιν, οἱ δὲ τὸ συμπεραινόμενον ἐκ τῶν προτάσεων τῷ δικαστῇ προσενθυμηθῆναι καταλείπουσιν, οἷον· ὁ γὰρ οἷς — ἡ ἐπαγωγὴ λείπει εἰς τὸ τέλειον συλλογισμὸν εἶναι. ἀλλὰ Φίλιππος ταῦτα πράττει ἐξ ὧν ἁλωσόμεθα ἡμεῖς. Φίλιππος ἄρα ἡμῖν πολεμεῖ. item Apsines p. 703. cfin.

— 12. τίσιν οὖν ὑ. κ. ἂν εἴ τι γένοιτο] dedi de meo sensu τ. οὖν ὑ. κ. ἂν εἰ γίγνοιτο, id est, εἰ ταῦτα γίγνοιτο. quænam igitur illa sunt, quorum eventus vos in discrimen conjiciat?

— 16. εἶτα τὸν τοῦτο τὸ μηχάνημα] Citat h. l. Hermogenes p. 334. Aristides p. 192.

— 22. δυνήσεσθε] dedi de meo sensu δυνήσεσθαι in infinitivo, apto e præmisso φημί. aio, negatum vobis tum fore, ut faciatis.

116. 6. τετυφῶσθαι] Citat h. l. Thomas M. v. τετυφωμένος.

— ibid. μήτε νῦν —] Citat h. l. Aristides de D. C. pag. 252.

117. 17. οὐδὲ πολλοστὸν πέμπτον μέρος] expunxi voc. tertium, natum e varia lectione, libris aliis πολλοστὸν, aliis ejus loco πέμπτον exhibentibus. quæ ambæ lectiones postmodum errore coaluerunt. vel debetur scholio nescio cujus sciti et subtilis hominis, dignum habentis, de quo admoneret, tredecim annos nondum esse quintam partem annorum 73. Verum hic non temporum spatia, sed injuriarum modi inter se comparantur. Potest quoque fieri, ut sciolo illi, cui vitiosa lectio h. l. debetur, illa Demostheni crebro usurpata versaretur in memoria dictio: οὐδὲ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων λαβεῖν.

— 19. Ὄλυνθον μὲν δὴ —] Hermogenes p. 342. τῇ μεθόδῳ χρῆται τῇ παραλειπτικῇ, καὶ οὐδὲν ἧττον λέγει τὰ πράγματα. οἷον· — Ὄλυνθον μὲν δὴ etc. Aristides de D. C. περιβολὴν οὖν ποιοῦσιν αἱ τοιαῦται [scil. παραλείψεις] ἐν τῷ ἀορίστῳ. αἱ δὲ κατ' εἶδος παραλείψεις· οἷον· Ὄλυνθον μὲν δὴ καὶ Ἀπ. citat item Dionys. Halic. T. II. p. 195. ult. et Stephanus Byz. p. 119. edit. Berkel. v. Ἀπολλωνία. et Strabo p. 182. 10. ἃς οὕτως ἠφανίσθαι φησὶν, ὥστε μηδ' εἰ πώποτ' ᾠκίσθησαν, γνῶναι ἄν τινα ἐπελθόντα.

— 25. τὰς πόλεις καὶ τὰς πολιτείας] nullus equidem dubito, καὶ tollendum hinc esse. nonne civitatibus Græcis eripuit τὰς πολιτείας civilia cujusque jura formasque gubernationis et convictus, quibus earum quæque solebant antehac uti. nec male Dionysius Halic. T. II. p. 194. 10. hæc tria vocabula τὰς πόλεις καὶ omittit, quo sententia ad solam Thessaliam restringatur.

— 26. αὐτῶν παρῄρηται] Harpocrat. h. l. citans τὰς πολιτείας αὐτῶν ἀφῄρηται exhibet.

— ibid. κατέστησε] prætuli e Dionysio καθέστακε. nam persæpe perfectum quoque verbi καθίστημι reperitur pro transitivo usurpatum, h. e. ut significet: non steti, quæ significatio ei est propria et usitata, sed etiam *collocavi*.

— pen. αἱ δ' ἐν Εὐβοίᾳ —] citat h. l. Aristides p. 174.

118. 4. ἀλλ' ἐφ' Ἑλλήσποντον] Alexander de figuris p. 42. Ἐπιτροχασμὸς — τὰ πολὺ διεστηκότα συνάγει, καὶ ἀξιοπιστίας ἕνεκα λέγεται. ὡς ἔχει τὸ Δημοσθενικόν. ἀλλ' ἐφ' Ἑλλήσπ. — πρᾴην. Aristides de D. C. p. 190. σχῆμα δὲ καὶ τοῦτο τῆς σεμνότητος, καὶ τὸ ἀσύνδετα παρατιθέναι τὰ νοήματα, ἐφεξῆς ἐπιτιθέντα ἀλλήλοις. οἷον· ἐφ' Ἑλλήσπ. — χωρεῖ τοῦ ἀνθρώπου. item p. 270. Schol. Hermog. p. 399. τὸ ἐπιτρέχον [v. Hermog. p. 283. 16.] καλεῖται καὶ κατ' ἐπιδρομὴν, ἀπ' ἐννοίας μεταπηδῶν εἰς ἔννοιαν. οἷον· ἀλλ' ἐφ' Ἑλλήσπ —.

— 13. δυνάμεθα] num ἐδυνάμεθα in imperf.

— 18. σκοπῶν et πράττων] imo vero σκοπεῖν et πράττειν. qui infinitivi apti sunt ex ἐγνωκώς. fixo hoc penes unumquemque sedente, ut neque consulat, neque agat hoc, ut Græcia salva sit.

— 19. περίοδος ἢ καταβολὴ] non inusitata quidem bonis auctoribus est verborum copia, ut vocabula concumulent finitimæ et pæne ejusdem significationis. possit tamen rursus etiam fieri, ut duo illa vocabula περίοδος ἢ non oratori, sed scholiastæ debeantur. citant h. l. Harpocrat. v. καταβολὴ et περίοδος, item Aristides de D. C. p. 186. cujus hæc sunt verba: ἔτι δὲ καὶ τὸ εἰκόσι χρῆσθαι σεμνότητα καὶ ἀξίωμα ἔχοντα τὸν λόγον ἐργάζεται. οἷον· ἐπεὶ ὅτι γε ὥσπερ περίοδος — οὐδεὶς ἀγνοεῖ.

— pen. ἄξιος] dedi de meo sensu ἄξιον in accusativo, qui aptus est ex ὑπέλαβεν. nam alias constructio labat, quæ hæc est: ὥσπερ ἄν τις ὑπέλαβεν — ἄξιον μὲν εἶναι τὸν τοιοῦτον υἱὸν μέμψεως — οὐ μέντοι ἐνεῖναι λέγειν, ὡς οὐκ ἔστι προσήκων. perinde quis hoc de negotio statuat, ac si de filio familias — statuat, eum in hoc quidem esse reprehendendum — verumtamen ideo non licere negare ipsum eorum esse cognatum —.

— ult. προσήκων] subaudi, ὧν εἰς τὰ κτήματα τοιούτως ἠδίκει.

— ibid. τούτων] id est, τούτων τῶν κτημάτων, περὶ ἃ ταῦτα ἐποίει. negare eum cognatum eorum esse, quorum rem familiarem ita laceret, neque hæredem esse ejus patrimonii, in quod ita grassetur. vulgatæ sic l. h. exhibent: τούτων ὢν, ταῦτα ἐποίει. ego aliter distinxi, et e participio ὢν effeci articulum ὧν. quod ob diversas rationes modo masculini generis est, modo neutrius. nam quatenus ad προσήκων refertur, explicari debet per περὶ οὕς. quatenus autem refertur ad κληρονόμος, accipitur pro περὶ ἅ. quia τούτων τῶν χρημάτων subauditur.

— 119. 19. ὅθεν οὐδ' ἀνδράποδον —] Citat h. l. Scholiastes Aphthonii p. XVIII.

14. Scytha, Cappadox, Thrax, Phryx, Ægyptius servus qui esset, is honeste saltim serviebat. nam ex his populis mancipia sua petebant Athenienses. E Macedonia autem nulla exportabantur. Hoc nequius interpretatus Demosthenes, colligit, tam improbos esse natura Macedonas, ut nemo Athenis illinc habere velit servum; et Macedonici generis servos omnium servorum esse nequissimos et teterrimos.

— 10. τῆς ἐσχάτης ὕβρεως] Aristides p. 266. σφοδρότητός ἐστιν, ὅταν τις ὑπεραγανακτῇ. οἷον· τοῦτο μὲν γὰρ οὐκ ἔχον ἐστὶν ὑπερβολὴν ἀκαθαρσίας. καὶ πάλιν ἀλλαχοῦ· τοῦτο γὰρ ἤδη τοὔσχατόν ἐστι. [v. p. 119. ult.] καὶ πάλιν· τῆς ἐσχάτης ὕβρεως οὐδὲν ἐλλείπει.

— 11. πόλεις] addidi Ἑλληνίδας, non quo necesse id esset, nam πόλεις nullæ aliæ sunt, quam Græcæ civitates, legibus constitutæ aliisque humanitatis artibus excultæ. Proprie barbaris πόλεις nullæ sunt. Sed ob consensum librorum.

120. 1. Λευκάδα] Citat h. l. Harpocr. v. Λευκάς. et v. 3. voc. Ἐχῖνος.

— 4. συμμάχους ὄντας] subaudi ἑαυτοῦ. quamvis socii sibi essent. In vulgatis hæc misere confusa leguntur: συμμάχους ὄντας οὐχ ὑμῶν; quasi hoc diceret orator: cum socii essent, nonne vestri? deinde ἐῶ τἄλλα. ἀλλὰ Χεῤῥονήσου —. sed, sepositis tantisper et pro parenthetis habitis, quæ sunt, verbis illis (ἐῶ τἄλλα. ἀλλὰ) constructio hæc est: οὐχὶ Καρδίαν ἔχει, ὑμῶν οὖσαν, id est, ὑμετέραν οὖσαν — nonne Cardiam, vestri juris oppidum, nunc tenet, oppidorum Cherrhonesi amplissimum? nam reliquas injurias, quibus vos affecit, nunc silens præteribo. verum tamen, ut hoc uno mihi liceat exemplo uti, non Cardiam habet, quæ vestra est de jure?

— 7. μαλακιζόμεθα] celebrem hunc in scholis grammaticorum locum citat Harpocr. v. μαλακίζομεν, aiens aliam quoque in libris Dem. versari lectionem, μαλακιόμεν puta. v. Vales. et Gronov. ad locum. citat item Aristides p. 176.

— 9. ἀδικοῦντος] non de nihilo videtur esse, bonos libros in ἀδικοῦντι consentire. quamquam non video, qui locus hic esse possit dativo, nisi statuamus, pone ἀπιστοῦντες deesse πιστεύοντες. diffidentes mutuo, alii aliis; at Philippo fidentes, communi omnium hoste et vexatore.

— ibid. τί οὖν αἴτιον τούτων] Aristides p. 176. εἶτα ἡ αἰτιολογία ἐπὶ πᾶσι. τί οὖν τὸ αἴτιον τούτων; ἐνταῦθα πρόσεχε ἤδη τῷ τῆς ἀποστάσεως σχήματι. σαφηνείας γὰρ εἵνεκά σοι πάντα πρότερον ἐπεξῆλθον. εἰ μὲν συμπλέξας τὸ κατασκευαστικὸν νόημα ἐβούλετο ἐξενεγκεῖν, οὕτως ἂν ἐποίησεν· ὅτι ἐκεῖνοι μὲν τοὺς παρὰ τῶν ἄρχειν βουλομένων, ἢ διαφθείρειν τὴν Ἑλλάδα χρήματα λαμβάνοντας ἅπαντες ἐμίσουν. οὗτος δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ διακόψας τὴν συμπλοκὴν τῶν νοημάτων καὶ ἀποστήσας ἀπὸ τοῦ συνῆφθαι αὐτὸν αὐτῷ, εἰς ἀρχὴν ἀναγαγὼν λέγει· ἦν τι τότε, ἦν, ὦ ἄνδρες Ἀθ. ἐν ταῖς τῶν πολλῶν διανοίαις. τί οὖν ἦν τοῦτο; τοὺς παρὰ τῶν ἄρχειν βουλ. —.

— 12. ἄνευ λόγου] post λόγου videtur γε deesse.

— 16. ὃ καὶ τοῦ Περσῶν] Aristides p. 188. l. h. cum altero, qui est p. 71. circa finem, comparans sic ait: ὅμοιον δὲ τούτῳ κἀκεῖνο· ὃ καὶ τοῦ Περσῶν ἐκράτησε πλούτου — ad πράγματα. καὶ τοσούτων προεκκειμένων οὔπω εἴρηται τὸ τί· ἀλλ' ἐπαναλήψει χρησάμενος νῦν εἰσάξει· τί οὖν ἦν τοῦτο; εἶτα τὸ εἰσαγόμενον καθ' ἑαυτὸ, ὡς ἐκεῖ ἀπιστία, οὕτως ἐνθάδε· τοὺς παρὰ τῶν ἄρχειν βουλομένων — ἅπαντες ἐμίσουν.

121. 20. ἀλλὰ γράμματα] Citat h. l. Aristides p. 190.

122. 2. εἰς Πελοπόννησον ἤγαγεν] tangit h. l. Aristides p. 194. ὁ Δημοσθένης ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ὁ Ἄρθμιος ἐκολάσθη, ἐπειδὴ διέφθειρέ τινας χρήμασιν ἐν Πελοποννήσῳ· ὁ δ' ἐν γένει εἰπὼν, ὅτι χρυσίον ἐκόμισε παρὰ βασιλέως, σεμνότητα εἰργάσατο.

— ibid. οὐκ Ἀθήναζε] non in ipsa stela fuerunt hæc verba exarata, sed ab oratore, interpretationis gratia, et quo rei vim adderet, addita. Arthmium, qui non Athenienses ipsos, sed solummodo Peloponnesios quosdam, hoc est extraneos, largitionibus, tam severa animadversione prosecuti. Quid hos putas in eum fuisse decreturos, aliumve similem, si quis Atheniensium ipsorum quemquam hac fraude aggressus esset? Nam si verba οὐκ Ἀθήναζε partem stelæ facis, exsistet criminatio Atheniensium, qua non alia possit excogitari invidisior, neque atrocior. Dicerent enim sic: Aurum Persicum non Athenas attulit, sed in Peloponnesum. ideo ulciscendus est; quod si nobis detulisset, honoribus eum summis fuissemus prosecuturi. Quæquæ alia possit dici fœdior et impudentior cupiditas!

— 11. φήσειεν ἀτιμίαν] Citat h. l. Harpocr. v. ἄτιμος p. 32. 1. ed. Gronov. Idem est ac si dixisset: αὕτη δὲ, ἡ ἐνταῦθα λεγομένη ἀτιμία, οὐκ ἔστιν ἡ ἁπλῶς καὶ κοινῶς οὑτωσὶ λεγομένη ἀτιμία.

— 14. ἀλλ' οὐ τοῦτο λέγει] id est, ἀλλ' ἡ στήλη οὐ λέγει τὸ δεῖν τὸν Ἄρθμιον μηδενὸς τῶν κοινῶν Ἀθήνησι δικαίων μετέχειν, ἀλλὰ τοδὶ λέγει. hic tacite penes se lector quisque insistet paulisper, et velut a novo exorsus sic tum perget: ἐν τοῖς φονικοῖς νόμοις.

— 15. διδῷ] scil. ὁ νομοθέτης. legislator, Draco. δίκας uncis inclusi, quoniam cum δικάσασθαι constare nequit, sed alterutrum certe tollendum est. videtur in aliis δίκας φόνου fuisse, sine δικάσασθαι, in aliis φόνου δικάσασθαι, sine δίκας. deinde ambæ lectiones colliquatæ esse. iis de homicidis, quorum causa, aut quorum in gratiam legislator actiones cædis nullas dat.

— 16. ἀλλ' εὐαγὲς ᾖ τὸ ἀποκτεῖναι] subaudi τὸν τοιοῦτον φονέα. tum καὶ non est copula, sed pars legis, cum formula legis recitata, tametsi καὶ h. l. in constructione redundat. In contexto legis, cum integram formulam coram oculis habes, καὶ non redundat. at hic, in particula legis excerpta, redundat. Et hoc pacto aliena verba recitare penes nullos non, nusquam non in usu fuit. In vulgatis legitur εὐαγὲς ἦν. ego imperfecto subjunctivum suffeci, ob præmissum διδῷ.

— 21. ὠνεῖται ἢ διαφθείρει] suntne hæc duo diversa, an posterius prioris scholium est? Si differunt, videtur prius rem perfectam indicare, posterius solummodo tentatam et inchoatam. Sed vereor, ne videar quibusdam nimis subtiliter argutari. An ἓν διὰ δυοῖν est et nihil aliud significat, quam largitionibus ad perfidiam patriæque proditionem corrumpere. præferam posterius.

— pen. περὶ πάντων] non admodum placet περὶ, in quo aut περιφανῶς latere videtur, palam, aut παριόντα, progressum ad vos in concionem et agentem vobiscum. h. e. vos aperte in os objurgare.

— ult. παραπλησίως] scil. ὑμῖν ἔχουσιν. pari pacto sese habent reliqui quoque Græci, atque vos habetis.

123. 3. τίνος εἴπω;] malim sic discerni. τίνος; sed ecquod est illud salutare consilium? εἴπω; dicamne?

— 4. ἐκ τοῦ γραμματείου ἀναγίνωσκε] imo vero ἀναγινώσκει, in indicativo. nam hic est titulus. Orator scribæ si hic imperaret formulam recitare, nil uteretur illis ἐκ τοῦ γραμματείου, sed nude, et destricte diceret ἀναγίνωσκε. Manifestum est, illa ἐκ τοῦ γραμματείου esse partem tituli. qui sic est concipiendus. ἐκ τοῦ γραμματείου. de schedio vel pittacio recitantur insequentia. ἀναγινώσκει. Scriba jam recitat. recitata autem formula ipsa, pro more, deest. post hæc vocabula addunt vulgatæ adhuc Ἀνάγνωσις γραμματείου. quasi hic verus titulus esset. verum absunt illa a plurimis et optimis libris. quapropter delevi. Universe mirifice me perturbat hic titulus, qui ab hoc loco est alienissimus. Rationes pecuniariæ, plebiscita, testimonia, leges, et alia talia documenta causæ, solent ab oratoribus recitanda tradi scribis, et ab his recitari. Ecqui autem unquam fuit unus orator omnium, qui, quorum auctor populo fieri vellet, ea non ipse ore suo inculcaret, sed de scripto recitanda scribæ traderet. Ejusmodi auctoritatum ea est natura, ut ore alieno prolatæ, præterquam ejus, a quo proficiscantur, prorsus exspirent, atque irritæ occidant.

— 14. ὑποδεδωκέναι] *decrevisse*. imo vero *increvisse*, ἐπιδεδωκέναι. quod prætuli. artes enim omnes quo diutius et crebrius et diligentius exercentur, hoc propius ad fastigium perfectionis adscendunt. Et adversatura foret oratoris sententiæ vulgata. Hortaturus ad assiduitatem et vigilantiam et contentionem nervorum omnium Athenienses, ipse sese subverteret, atque rideretur, si sic argueret. olim difficile majoribus vestris erat cum Lacedæmoniis bella gerere. quia ratio bellandi, qua Lacedæmonii utebantur, multo erat et callidior, et rebus omnibus formidolosior, quam qua nunc Philippus vos impugnat. Artes bellicæ hodie decreverunt, in desuetudinem venerunt, frigent, jacent. Imo vero: ratio vestusta bellandi ad novam se habet, ut ludicræ puerorum dimicationes ad virorum acria certamina, artes belli ad summam subtilitatis perductæ sunt, quæ olim agrestes et prorsus cascæ, ἀρχαῖαι, erant.

— 16. τὴν ὡραίαν αὐτὴν] ipsam solam æstivam tempestatem, qua cœli clementia sinit homines sub dio versari. ἡ ὡραία, scil. ὥρα τοῦ ἔτους, bellissima et maturrima anni tempestas, quæ profert omnia ad τὴν ὥραν, perfectionem, percocta et maturata. Destituebat h. l. bonum Wolfium memoria.

— 18. ὁπλίταις] sola pedestri militia, quæ, quod gravis et lenta est, late excurrere, incendiaque stragesque late circumferre nequit, ideo minus est metuenda, quam equestris. deinde nil utebantur Lacedæmonii mercenariis militibus, sed solis civibus, quibus diu domo abesse soloque hostili continenter incumbere non liceret. præterea tantus esse numerus civium in castris agentium esse non poterat, quantum mercenariorum contrahere potest, si cui nummorum satis suppetat; præsertim cum parti civium alteri domi remanendum sit, ad patriam tuendam, altera in aciem exeunte.

124. 8. ἐκτραχηλισθῆναι] Citat h. l. Etymolog. M. v. ἐκτραχηλισθῆναι.

— 10. οὐχὶ συμπλακέντας —] idem est ac si plenius dixisset: οὐχὶ δεῖ συμπλακέντας ὑμᾶς Φιλίππῳ, διαγωνίζεσθαι αὐτῷ. cavere oportet, atque hoc machinari, ut domi eum suæ retineatis constrictum, atque prodire impeditum, nequaquam vero cum eo acie congredi, qua salutem vestram in discrimen sitis daturi.

125. 9. τινὲς δὲ τοῦ βελτίστου] subaudi μέρους κοινωνοί. nonnulli parte cum meliore facientes. Felicianea dat τινὲς δὲ ὑπὲρ τοῦ βελτίστου, subaudi μέρους μαχόμενοι. quod nihilo vulgata neque melius, neque deterius est.

126. 6. Εὐφραῖος] Citat h. l. Harpocr. v. Εὐφραῖος. post ἄνθρωπος ad sensum nil deest. Suspicor tamen nihilo minus, μέτριος. vel ἐπιεικὴς, vel tale quid deesse.

— 7. ἐνθάδε οἰκήσας] dicitur enim aliquamdiu Platonem frequentasse.

— 14. πρυτανευόμενοι] Citat h. l. Harpocr. v. πρυτανεύοντα. ubi πρυτανευόμενοι interpretatur per διοικούμενοι καὶ διατρεφόμενοι. nam sic ibi leg. est, non ut vitiose ibi vulgo circumfertur διαστρεφ. alimentis aliisque vitæ quotidianis necessitatibus instructi a Philippo.

— 18. ὠργίζετο] Citat. h. l. Alexander de figuris p. 66. ubi pro verbis τοῖς μὲν οὐκ ὠργίζετο dat editio Aldina καὶ τοῖς μὲν ὅμως ὀργ. unde suspiceris, in libris quibusdam Dem. olim fuisse τοῖς μὲν οὐδαμῶς [vel οὐδ' ὅλως] ὠργίζετο.

127. 25. δυσωποῦμαι] Citat h. l. Harpocr. v. δυσωποῦμαι. interpretans per φοβοῦμαι. atqui sic discriminis nil video inter ὀρρωδῶ et δυσωποῦμαι. sententia est: non metuo quidem illos, verumtamen reverentia et pudore eorum comprimor, conticesco.

— 27. ὑπάγουσι] Citat h. l. Harpocr. v. ὑπάγειν.

— ibid. καίτοι μὴ γένοιτο] Aristides de D. C. p. 200. βαρύτητος δὲ καὶ τὸ ἀπεύχεσθαι τὰ ἄτοπα. καίτοι μὴ γένοιτο — ad πείσαι Φιλίππῳ, subaudi πρὸς χάριν.

128. 2. καλὴν γ' οἱ πολλοὶ —] Aristides de D. C. p. 200. pen. κατὰ δὲ σχῆμα οὕτω βαρύτης γίνεται, ὅταν τις τῷ τῆς διανοίας σχήματι χρῆται. οἷον· ὅμοιός γε, οὐ γὰρ Σόλων νομοθέτης καὶ Τιμοκράτης. καὶ πάλιν· καλήν γε οἱ πολλοὶ ἀπειλήφασιν Ὠρειτῶν χάριν etc.

— 16. νὴ τὸν Δία, ἔδει γὰρ —] Citat h. l. Hermogenes p. 264. et 348. ubi sic ait: καθόλου τὸ χωρὶς καταστάσεως εἰς ἀρχὴν ἀσυνδέτως ἀνάγειν τὸν λόγον, ἐνδιάθετον καὶ ἀληθινόν. οἷον· νὴ τὸν Δία, ἔδει γὰρ τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι, καὶ τὸ μὴ ποιῆσαι. εἶτα ἐξ ἐπεμβολῆς, οὐ καταστήσας, ἐπήγαγεν ἀσυνδέτως καὶ σφόδρα ἐνδιαθέτως· πολλὰ ἂν ἔχοιεν εἰπεῖν Ὀλύνθιοι· — καὶ τὸ ἐφεξῆς δὲ τοιοῦτόν ἐστιν· ἀλλὰ τί τούτων ὄφελος; εἶτ' ἐπήγαγεν ὁμοίως ἐξ ἀσυνδέτου, μὴ καταστήσας, σφόδρα ἐνδιαθέτως· ἕως ἂν σώζηται τὸ σκάφος — ad μάταιος ἡ σπουδή. Citat item Stobæus p. 377. 48.

129. 18. Ἡγήσιππος] Citat. h. l. Harpocrat. v. Ἡγήσιππος.

130. 6. ἀγαπητὸν] imo vero οὐκ ἀγαπητόν. non decet vos hoc satis habere, in eoque gratanter acquiescere, si hi populi ipsi suo Marte salvi sospitesque evadant, nullis alienis opibus adjuti; sed hoc vobis agendum est, hoc vestram personam decet, ut eos periculo eripiatis vestris armis et opibus studiisque.

— 11. οὐδὲ μή ποθ'] prætuli οὐ μή ποθ'. nescio, an nunquam inventurus sit eum, qui vices ejus obire, ejus partibus defungi haud recuset.

AD PHILIPPICAM QUARTAM.

131. 1. καὶ σπουδαῖα —] Hermogenes p. 309. αἱ ταχεῖαι καὶ δι' ἐλαχίστου συμπλοκαί. οἷον· καὶ σπουδαῖα νομίζων — Aristides de D. C. p. 510. ἡ δὲ κατὰ περίοδον [scil. σύνθεσις] ἥτις ἐστὶ συντάξει κώλων καὶ κομμάτων εἰς διάνοιαν ἀπηρτισμένη φράσις. οἷον· καὶ σπουδαῖα νομίζων — Schol. Hermog. p. 384. ποιότητα πράγματος. οἷον ἐν ἐκείνῳ· καὶ σπουδαῖα ν. et paulo post συμπλέξας δέ. οἷον· Καὶ σπ. ν. etc.

132. 4. μετὰ ταῦτα] nescio, qui fit, ut placere nolit. num μέγα φρονῶν. an μεγαλαυχῶν. an μετὰ χαρᾶς. an μετὰ γαυρότητος. an μετὰ τάχους.

— 7. τὰ ἔργα] Philippi facinora.

— ibid. τοὺς λόγους] titulos juris a nobis jactatos.

— 11. οὐδὲν γὰρ δεῖ —] juvat enim atrocitati orationis temperare. quamquam gravius et vehementius vos increpare licebat.

— 12. τοιγάρτοι διεστήκατον] citat h. l. Stobæus p. 244. 10.

— 18. οἱ τῶν τυραννίδων καὶ δυναστειῶν ἐπιθυμοῦντες] sintne hæc verba pro epexegesi seu superenarratione ab ipso oratore addita, an e scholiis in textum irrepserint, in dubio relinquam.

133. 1. ἀλλὰ μανδραγόραν —] citat. h. l. Hermog. p. 250. 9. referens ad τὰς τραχείας ἐννοίας. et Aristides ad τοὺς ἀτόπους εἰκασμοὺς, p. 266. orationem reddentes vehementem et concitatam.

— 11. ἀλλ' ἵν' ὑμῶν ἕκαστος —] citat h. l. Stobæus p. 246. 26.

— 14. τὴν αἴσθησιν] scil. τῆς ἀμελείας, vel potius τῆς ζημίας.

— 16. Δορίσκον] citat h. l. Harpocr. v. Δορίσκος, et versu 26. v. Ἀντρῶνας.

134. 4. ὅτι οὐ στήσεται] non ideo, quod hæc rapiat, a nobis conniventibus prætervisa et dissimulata, insistet, neque modum ponet cupiditati suæ, universum genus humanum vexanti.

— 22. οἷς γὰρ οὖσιν ὑμετέροις —] citat h. l. Hermog. p. 179. 3. de ἔχει χρῆσθαι suspicionem jam supra proposui ad p. 70. 8. Jam succurrit alia planior et mollior explicandi ratio. potest ἔχει χρῆσθαι exponi: licet ei per vos iis uti, ἐᾶτε αὐτὸν ταῦτα ἔχειν, sinitis eum ista tenere.

135. ult. τούτων] id est, τῶν ἐνθάδε, potentiæ et opum reip. Athen. redit ad enumerata versu 22. et 23.

136. 4. ὅτῳ μὴ πολεμήσετε λαβεῖν οὐ βουλομένων] expunxi ambas particulas inhiantes. nam hoc hominum foret quærentium aliquem, in quem arma sua convertant.

— 26. ποιεῖτε] post ποιεῖτε videtur deesse ποιεῖτε δὲ τί; ecquid autem agitis, paratis? qui mores sunt vestri? tum in continenti respondens subjicit: nempe ὑστερίζετε.

— 27. ὑστερίζετε, ἀναλίσκετε] num leg. est ὑστερίζετε ἀναλίσκοντες. tametsi magnos facitis sumtus, in cassum tamen effunduntur et sero venitis, opportunitatibus temporum jam amissis. an transponenda sunt vocabula. ἀναλίσκετε. ὑστερίζετε.

— pen. ζητεῖτε] quod omnino expungendum videtur, uncis inclusi. sententia hæc est: cuicunque remp. vestram commiseritis, is vobis parum satisfacit, de eo querimini.

137. 6. τὸ δ' οὐχ οὕτως ἔχει] prava et perversa hæc est agendi ratio. subauditur τὸ πρᾶγμα. τὸ πρᾶγμα οὐχ οὕτως ἔχει, ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε. res ita non habet, ut vos opinamini.

138. ult. ἀκούειν] nescio, an pone ἀκούειν desint hæc pauca μηδὲ βουλεύεσθαι. ob præmissa in continenti.

139. 5. ποιεῖν τοῦτο] post ποιεῖν τοῦτο videtur ἐπ' αὐτὸν deesse.

— 6. ἐάν τι λέγῃ τις] subaudi ἐπιτήδειον, vel χρήσιμον, vel tale quid.

— 17. διαφέρει] correxi διαφεύγει. ne nunc quidem effugit, h. e. ne nunc quidem fieri negatum, neque serum est.

— 21. οἷς] videtur Thracas designare.

— ult. διοικοῦντος] num διοικήσαντος, ob præmissum πράξαντος.

140. 5. πρότερος] prætuli προτέροις, subaudi ἢ αὐτῷ. prius nobis, quam sibi, regi Persarum.

— 10. καὶ δὴ] prætuli ὁ δὴ, ob consensum librorum. nam illo non obstante maluissem dare ὁ δὲ βάρβαρος. sic loqui solent stomachantes, non ὁ δὴ β. Hæc materialiter accipienda sunt, conviciorum exempla, quæ Athenienses in Philippum jactabant.

— 12. τινα] addidi. ubi video aliquem, regem Persarum reformidantem, cui sedes sunt tam procul a nostris dissitæ.

— 24. παρὰ τοῦτο] nisi hoc obstaret.

141. 4. οὐ] si ad proximum φόβον redit, necesse erit, ut ad οὐδὲν subaudiatur κακόν. quo metu majus aliud malum facile non afferamus ad remp. sin autem, id quod probabilius multo est, οὐ ad universam rem, de qua agitur, refertur, scil. ad τὸ ἀνελεῖν τὰς βλασφημίας καὶ τὸν φόβον, tum ad οὐδὲν subaudietur ἀγαθόν. Et posteriorem interpretandi modum h. l. solum obtinere posse, et de priori cogitare non licere, liquet ex additis, οὐδ' ὅ,τι κοινῇ μᾶλλον ὅλην ἐπιῤῥώσειε τὴν πόλιν.

— 11. τὰ καθήκοντα] Citat h. l. Harpocration v. καθήκοντα, e cujus interpretatione constat, ipsum legisse nobiscum ἀφ' ἑαυτοῦ, ultro, suo marte, sed ἐφ' ἑαυτὸν, in semet, in partem suam venientia.

— 17. προσλαμβανόντων] scil. τῶν τὰς οὐσίας ἐχόντων, quod modo præcessit. postulat tamen solita loquendi ratio ἀλλὰ πάντων καὶ προσλαμβανόντων. et videtur utique πάντων deesse.

— 19. τούτου] scil. τοῦ θεωρικοῦ ἀργυρίου. vel τοῦ περιόντος, vel τοῦ κέρδους, vel τοῦ φθονουμένου καὶ ὀνειδιζομένου κέρματος.

— 24. οὔτ' ἀξιῶ] scil. ἄλλον τινὰ αἰτιᾶσθαι αὐτοὺς καὶ φθονεῖν αὐτοῖς ἐπὶ τῇ γεγονυίᾳ βοηθείᾳ. et nefas arbitror, quemquam esse, qui pauperes ob hoc genus emolumenti incuset, iisve invideat.

— ibid. τὸν ἐν] dedi me meo sensu τῶν ἐν — regitur hic genitivus ab insequente οὐδένα versu 26.

142. 5. τοὺς σύμπαντας] correxi de meo sensu τοὺς πένητας. comparans inter se rem privatam cujusque suam domesticam cum rep. seu civitate, comparat juvenilem ætatem domuum privatarum, ut valentem viribus, vigentem robore, acrem, strenuam, cum opulentis civibus, qui amplissimis facultatibus subnixi res ingentes peragere, et sumtuosis muniis fungi possunt; senilem contra ætatem privatarum domuum, ut marcidam, effœtam, decrepitam, invalidam, ad omnia torpentem, ne minimis quidem efficiendis parem, e re nostra alendam, quiete et otio recreandam, comparat cum pauperibus, quibus quod in fortunis prorsus nihil est, ideo quoque nihil ab iis exigi potest. Ut locupletes universæ civitatis veluti filii familias sunt, ita rursus pauperes civitatis communes quidam habendi sunt quasi patres familias.

— 14. τὸ πρᾶγμα] id est, τὴν διανομὴν τῶν θεωρικῶν. Rursus, ex altera parte, pauperibus auctor ego fiam, ut rem illam de medio tollant, ob quam fortunati jure merito distributionem pecuniarum moleste ferunt, atque reprehendunt.

— 16. ὥσπερ ἄρτι] scil. διῄειν, aut ἐποίουν.

— 23. ὅταν τὸ ἀπὸ τῶν κοινῶν ἔθος] visum fuit vocabula ad hunc modum trajicere: ὅταν ἀπὸ τῶν κοινῶν τὸ ἔθος. cum consuetudinem, pecunias publicas diribendi, et pro communibus atque ad omnes pertinentibus habendi, usurpandique, a publicis ad privatas cujusque suas fortunas transferunt, existimantes, eas perinde juris publici esse, civium nemini non in eas jus esse, dividi eas inter omnes oportere, rapere eas atque discerpere nemini non licere.

— 25. καὶ μέγαν μὲν ὄντα —] aut non intelligo locum hunc, aut sic duco interpretandum, ut Wolfius fecit; ut hæc sit sententia: Paupere causam injustam adversus locupletem in foro agente, cum orator palam divitis causam adjuvat, acclamante tota corona, constat tamen testu-

lis effusis et dinumeratis, divitem, ex invidia opum, a judicibus esse condemnatum, quamvis bona causa nitentem; pauperem contra, utut iniquissima causa gravatum, tamen a judicum iniquitate absolutum, sorti tenuiori contra editiorem faventium. ad φανερῶς subauditur γιγνομένου, vel συμβαίνοντος.

143. 10. διορθώσασθαι δ.] Etiam h. l. non satis intelligo, et suspicor, aut hiare, aut superesse e lituris Demosthenis. Neque enim inter se cohærent. Pro διορθώσασθαι videtur Wolf διορίσασθαι conjectasse. In Latinis saltim id subjecit, reddens: *distinctius est explicandum.*

— 13. ἐξέστητε—] Hermogenes p. 264. καὶ μὴν καὶ σχήματα ἀκμαστικὰ, ὅσα καὶ ἐν λαμπρότητι καὶ σφοδρότητι. κατὰ μὲν γὰρ λαμπρότητος σχῆμα ἀκμὴ γέγονεν, ὡς ἐν τῷ· Ἐξέστητε, ὦ ἄ. Ἀ. τῆς τάξεως — Aristides p. 264. σφοδρότης γίνεται, ὅταν τις προσώποις ἐνδόξοις ἐπιτιμᾷ. οἷον· ἐξέστητε —.

144. 6. ὄντων δ', ὦ ἄ. Ἀθ. —] Citat h. l. Aristides p. 184.

— 17. βούλεται] majoris hic feci festinans auctoritatem Augustani, quam vulgatæ: quod nunc nollem factum. qua de civitate insidiator libertatis Græcæ, quicunque is identidem est, ita opinetur, ut persuasum habeat, eam solam suis machinationibus obstituram esse. Ad ἐναντιωθῆναι subaudi ἑαυτῷ.

— 20. τοῖς ὅπλοις] suspicabar aliquando, leg. esse τοῖς ὅλοις, litera minus. rebus omnibus pollet, reip. nervos contendentibus atque formidandam ad alios reddentibus. nunc vero nil causæ videtur, cur vulgatæ controversia moveatur.

— 21. ὑπὲρ τῆς πόλεως] aut tollendus est articulus, (et mallem nunc me in auctoritate Augustani hic fuisse) aut cum τοιαύτης est mutandus.

— 24. πράγματα] post πράγματα, quo in vocabulo interrogatio desinit, videtur νῦν, quæ est responsio, deesse. quo addito, bene tum convenit γάρ.

145. 6. οἰκείως] imo vero ἀνοικείως, vel potius οὐκ οἰκείως. quo insequens ἥκιστα melius quadret. animus ei non est benevolus erga cunctos Græcos; omnium vero minime est erga vos.

— ibid. ἄν τι μὴ νῦν ἐπανορθωσώμεθα] num leg. est: ἄν τι μὴ τῶν νῦν [scil. γιγνομένων ὑφ' ἡμῶν] ἐπανορθωσώμεθα. nisi nonnulla corrigamus eorum, quæ nunc a nobis factitantur.

— 20. μεταθεῖναι] subaudi εἰ ἓν μόνον ἦν τὸ ἁμάρτημα.

146. 14. κωλύσειν] prætuli κωλύειν in præsenti, e p. 103. 10. unde locus huc translatus est. ad quam paginam a nobis annotatorum huc a lectore quoque transferri poterit, ut ea repeti h. l. necesse nihil sit.

— pen. λέγειν οἰομένοις] id est, οἰομένοις δεῖν ἑαυτοὺς λέγειν. existimantibus se oportere dicere. Aliis in libris fuit λ. εἰθισμένοις. quæ lectio item non est contemnenda.

147. 2. οὐκ ἔσεσθαι] prætuli οὐκέτ' ἔσεσθαι. non amplius in posterum, ut adhuc fuisset, copiam fore.

— 5. τούτων] scil. τῶν οἰομένων, δεῖν ἑαυτοὺς τὰ βέλτιστα λέγειν ὑπὲρ ὑμῶν. v. penult. p. 246. amicos patriæ designat, inimicos Philippi.

— 7. τούτων] scil. τῶν κατηγορούντων. v. versu 5. ab his, qui illos bonos et frugi cives, vestri amantes, accusant et insectantur.

— 10. τῶν αἰτιῶν] τῶν αἰτιωμένων. causantium, incusantium, querentium.

— 17. προσήκει] videri possit ὁμολογεῖν, vel tale quid deesse. et cur hostis ipse id ultro fateatur. Sed licet vulgatam alia quoque ratione vindicare, aiendo, projectam et veluti suspensam esse interrogatione, sine responsione, quo lector vel auditor quisque tacite eam subjiciat. quo nil est factu facilius, re ipsa cuique non tardissimo subjiciente, καὶ αὐτῷ ἀρνεῖσθαι, vel καὶ αὐτὸν ταὐτὸ ποιεῖν.

— 19. οὐ πολεμεῖν] malim οὐ φήσει πολεμεῖν. negabit se bellare. nam ut φήσει subaudiatur, nego licere per naturam loci.

— 20. πρότερον] scil. ἔφη πολεμεῖν.

150. ult. σοὶ μὲν γὰρ ἦν κλέπτης—] Hermogenes p. 194. κύκλος γίνεται, ὅταν ἀφ' οὗ τις ἄρξηται ὀνόματος ἢ ῥήματος, εἰς τὸ αὐτὸ καταλήξῃ πάλιν, μήτε πτῶσιν ἀλλάξας— οἷον· σοὶ μὲν γὰρ ἦν κλέπτης ὁ πατὴρ, εἴπερ ἦν ὅμοιος σοί. ἀπὸ γὰρ οὗ ἤρξατο μορίου, τῆς ἀντωνυμίας, εἰς ταὐτὸ ἔληξεν. p. 255. idem dictionem hanc in exemplis σφοδρότητος enumerat.

AD ORATIONEM ADVERSUS PHILIPPI EPISTOLAM.

152. 9. ὀῤῥωδεῖν] Citat h. l. Harpocr. v. ὀῤῥωδεῖν.

153. 7. καὶ γινώσκεται —] Alexander de figuris p. 64. συνωνυμία ἐστὶν, ὅταν τῷ χαρακτῆρι διαφόροις ὀνόμασι, τῇ δυνάμει δὲ τὸ αὐτὸ δηλοῦσι χρώμεθα πλείοσιν, ἐν μέντοι καὶ ταὐτὸ βουλόμενοι δηλοῦν. ὡς καὶ Δημοσθένης· καὶ γινώσκεται μὲν ὑπὸ τῶν Περινθίων — ὑποπτεύεται δὲ ὑπὸ Θηβαίων.

— 15. ἐκείνων] Peloponnesiorum cum Thebanis, seu quod idem est, Thebanorum cum Peloponnesiis. Construo sic: Ἄγων

δὲ [id est, διὰ τὸ ἄγειν, vel διότι ἄγει] τὰς ἐκ Πελοποννήσου πρεσβείας πρὸς αὐτὸν, ὑποπτεύεται ὑπὸ τῶν Θηβαίων Φίλιππος καὶ τὴν ἐκείνων συμμαχίαν παραιρούμενος [id est, πειρᾶσθαι αὐτοὺς ἀφαιρεῖσθαι]. quod Philippus legatos e Peloponneso invitat, etiam ex hoc suspectus fit Thebanis, quasi hoc agat, ut illam quoque societatem Peloponnesiacam a se abalienet.

— 20. οὐδὲ γὰρ τοῦτ'] in Aldina et Felicianea est οὐ γὰρ τοῦτο. unde equidem effecerim οὐ γὰρ οὐδὲ τοῦτο. neque enim minutum est, ne hoc quidem.

— 22. εἰσπέμψαντες] in Perinthum puta.

— ibid. ἐκπολιορκηθῆναι] a nobis, Atheniensibus, puta.

— 26. τῶν Περσῶν] malim τὸν Περσῶν.

154. 14. πρὸς ὑποψίαν ἥκοντα καὶ δυσμένειαν] quæro, num πρὸς h. l. vices gerat præpositionis μετὰ, eoque idem sit sic dictum, atque si dixisset μεθ' ὑποψίας καὶ δυσμενείας. convenire quidem ad Philippum copias ejus auxiliares, at animo infesto, suspicionumque pleno.

— 26. ταύτης] scil. τῆς δόξης. (non item τῆς ἀσφαλείας.)

155. 25. εἰ δέ τι πταίσει] locum hunc, sed aliter, citat Seneca Controv. 24. teste Schotto Observ. Hum. p. 214.

— 26. ταῦτα] quæ modo de clandestinis adversus Philippum simultatibus sociorum, ipsorumque Macedonum, tam gregariorum militum, quam ducum et amicorum, nec non qui mercenario militi præessent, disputavi. v. p. 23. ult. sqq. ubi locus hic jam præcessit, hic iteratus.

156. 14. τῶν προγόνων] ex hoc aptum est non solum τούτου, versu 15. sed etiam πάντων τῶν ἐν τῇ M. βασιλευσάντων. ab iis, qui majores fuerunt, non hujus Philippi solummodo, sed universe, regum quotquot in Macedonia unquam fuerunt, omnium. Nam paulo durior hæc videtur constructio: οὐ παρὰ τῶν τούτου προγόνων μόνον, ἀλλὰ καὶ παρὰ πάντων τῶν ἐν M. βασιλευσάντων.

157. 11. ξενοτροφεῖν] Citat h. l. Pollux 3. 58. v. ξενοτροφεῖν.

AD EPISTOLAM PHILIPPI.

159. 2. ἁρπασθέντος] num ἀναρπασθέντος?

— 3. δίκην] vocabula ὅτι τὴν δίκην, ut amputanda, uncis inclusi, cum quia plerisque absunt a codicibus, tum quia sententiam interturbant. videtur olim iis in libris, unde tradita nobis sunt, ita fuisse exaratum: ἐπετιμήσατε ὅ,τι ἦν δίκαιον. non increpastis, non animadvertistis, prout jus et fas erat.

— 7. τοὺς βουλομένους] scil. ἐκεῖσε καταφεύγειν. illuc confugientes, illuc receptum habentes.

— 24. φαίνεσθαι] post φαίνεσθαι subaudi ταῦτα, quamquam addi utique præstet.

160. 2. ἔσται καινότερον] id est, γενήσεται vel ὑπάρξει παρ' ὑμῶν καινὸν εἶδος ἀδικίας, οὔπω πρότερον ὑφ' ὑμῶν κατ' ἐμοῦ πεπραγματευμένον. ecquod exsistere possit novum injuriarum genus, bello adversus me palam a vobis declarato, quod a vobis antea nondum fuisset exercitatum, pacem sublestam mala fide agentibus.

— 5. ὡς ἡμᾶς] ad me, Macedonasque meos.

— 8. πείσοντας] mallem cum articulo τοὺς πείσοντας.

— 14. ἐπισυμμαχίας] ἐπισυμμαχία est fœdus, par fœderatorum inter sese obligans ad ferendum in bello mutuum auxilium, ut si e. c. Persæ a Philippo armis appeterentur, necesse Atheniensibus esset succurrere. et rursus, Philippo Athenienses aggrediente, Persæ tenerentur Atheniensibus opem ferre. Lectio Wolfianæ editionis τῆς ἐπ' ἐμὲ συμμαχίας commentum est ipsius Wolfii, auctoritate nullius codicum omnium subnixum. Est utique fœda illius editionis macula, quod Wolfius, sive ipse, sive operæ Basileenses, ejus auctoritate gratiave ducti, conjecturas ejus omnes, tacite, clam, lectoribus ignaris, neque admonitis, in textum immiserunt, vetustis probis primigeniisque lectionibus ejectis et suppressis. Quod est ingens et inexpiabile facinus prorsus furiosæ arrogantiæ atque intemperantiæ.

— 23. ἐν ταῖς στήλαις] quibus insculpta nimirum erat formula pacis Philippo cum Athen. initæ, quæ stelæ, aliæ in confiniis agri Attici, aliæ in finibus Macedoniæ fixæ erant, quo pacis conclusæ conditiones neminem fugerent.

— 26. τοῖς π. ἐ. πρεσβευταῖς] id est, πρὸς τοὺς παρ' ἐμοῦ πρεσβευτὰς ἰδίᾳ, οὐ κοινῇ καὶ πρὸς τοὺς παρ' Ἀθηναίων. privatim erga meos legatos, non item publice, seu communiter, etiam erga legatos Atheniensium.

161. 3. ὑφ' ὑμῶν] præpositionem uncis inclusi, verbum ἀποδείκνυσθαι pro medio accipiens et interpretans, vos eum civem vestrum declarare. vulgatam qui tuebitur, is pro infinitivo passivi habebit. quamquam hoc sit orationem conturbare, si tenens eandem constructionem, infinitivis activæ et mediæ formæ φάσκειν, ποιήσασθαι, ἀναιρεῖσθαι infinit. passivum immisceas, cum consentaneum sit, omnia illa potius media esse.

— 6. πόλεμον αἱρεῖσθαι] deligere, præferre bellum, melius hic conveniat, an ἀναιρεῖσθαι, suscipere, quærant alii.

— 16. εἰ δὲ τοῖς μὲν—] Citat h. l. vetus Lexicon in Montfauc. Bibl. Coisl. p. 496.

162. 8. οὐδὲν] οὐδενὶ (in dativo) malim. nam ἐπισκήπτεσθαί τινι usurpatur, non τι. queri, expostulare aliqua de re, ut de facinore iniquo et injusto, item de testimonio falso, commentitio, exceptionem imposturæ obmovere.

— ibid. τὴν δὲ τιμωρίαν] aut deest hic verbum accusativum adsciscens, e. c. μέμφεσθε, vel προφέρετε, exprobratis, caussamini, profertis per obtrectationem; aut si nihil deest, in locum accusativi suffici debet dativus, τῇ δὲ τιμωρίᾳ, scil. ἐπισκήπτεσθε. questi nil estis, neque succensuistis injuriis, quas a Peparethiis tuli; at multum expostulastis de pœnis, quas ego ab illis repetii. Et pæne consentanea his etiam Wolf in annotationibus et in farragine scripta reliquit.

— ibid. ἀκριβῶς εἰδότες· καίτοι, τὴν νῆσον] distinxi et correxi ad hunc modum, ἀκριβῶς εἰδότες, ὅτι τὴν νῆσον — probe tenentes, insulam neque iis, neque vobis a me ereptam esse.

— 20. γνοὺς ἐγὼ] interpone copulam, sive δὲ, sive οὖν.

163. 2. προβεβήκαμεν] malim προβεβήκατε in secunda persona. nam si crimen hoc secum quoque communicaret, decebat eum non injurias solummodo ab Atheniensibus acceptas commemorare, sed etiam, id quod insuper habuit facere, ut rem sibi parum decoram, injurias a se rursus Atheniensibus oblatas.

— 5. κληρούχων] Citat h. l. Harpocrat. v. κληροῦχοι.

— 15. et 19. διακρίνεσθαι — διακριθῆναι] Citat vetus Lexicon apud Montfauc. B. Coisl. p. 496.

— 20. ἀμφισβητοῦσι] prætuli ἀμφισβητοῦμεν. vocabula τὸν τρόπον τοῦτον, pari pacto, non ad hoc v. ἀμφ. sed ad διαλύσασθαι adstringenda sunt.

164. 6. ἀντιλαμβάνειν] correxi ἀεί τι λαμβ. semper aliquid lucelli ab imperatoribus emungere, sive reis patrocinentur, sive ipsi eos iniquis et ementitis criminationibus urgeant.

— 9. περιποιεῖσθε] correxi περιποιεῖσθαι, qui infinitivus aptus est e φασὶ versu 3. vulgata si probetur, accusativus λοιδορουμένους cum nominativo foret mutandus. atqui sic conversa foret hæc accusatio ad universum populum Athen. ad quem nil pertinet, sed ad solos oratores Philippo infestos. quibuscum Philippus hic non agit, sed de iis ad S. P. Q. A. queritur.

— 13. τὴν πρὸς ὑμᾶς εὔνοιαν] possit sententiam satis commodam ferre, nimirum hanc: Auctoritate meorum ære meo redimens, qua vos ducti credatis ipsis aientibus, me vobis bene velle. Visum tamen fuit, nescio an non satis quidem gravi de causa, at non improbabili tamen, ὑμᾶς cum ἡμᾶς mutare, ut hæc exsisteret sententia: τὴν ὑμετέραν πρὸς ἐμὲ εὔνοιαν. vestram erga me benevolentiam ære meo ab ipsis redimens. Utrum præstet in ejusmodi causis, neque ciccum interest, neque disceptari ab idoneo arbitro potest.

165. 5. τότε μὲν] non insequente νῦν δὲ, prodit defectum, quem Wolfius quoque subodoratus videtur. Suspicor, librarium, e cujus calamo vulgata manavit, oculo a superiori v. πόλιν ad inferius idem vocabulum delapso, interjecta prætervidisse. videantur autem hæc ferme deficere:— ἔχοντος ἐμοῦ τὴν πόλιν, ἐπὶ τῷ [vel, quod idem est, ἐφ' ᾧ] τὰ ἑαυτῶν ἑκάστους ἔχειν. νῦν δὲ καὶ τῇ στήλῃ προσεγγράψαντες τὴν πόλιν. qui non solum tum temporis, me Amphipolim tenente, pacem mecum ea lege contraxeritis, ut, quæ quisque cum maxime teneret, ea sibi haberet atque servaret; sed etiam nunc nomen Amphipoleos insculpseritis tabulis fœderis. ut civitatis mecumque vobiscumque fœderatæ, conditionibus iisdem, quibus reliquas.

— 13. προϋπαρχόντων] subaudi ὑμῶν χειρῶν ἀδίκων. His itaque sumtis, vos inimicitiarum ultro fecisse initium, a me nil provocatos, tum, hanc maxime ob causam impetum in me fecisse, quod ego ultra, quam par esset, cavissem vos lacessere; denique vos nullum injuriarum genus, quod in potestate vestra sit, reliquum vobis faciatis ad me vexandum —.

— 15. κακοποιούντων] ad hæc tria participia, προϋπαρχόντων, et ἐπιτιθεμένων et κακοποιούντων, addet lector attentus tacita cogitatione ὑμῶν. nam alias prædicata hæc subjecto carerent.

I. I. REISKII

ANNOTATA

AD ORATIONES CONSULTORIAS

VEL

SUASORIAS.

AD ORATIONEM DE CONTRIBUTIONE.

Titulus in editione Morellana huic orationi præfixus hic est: Δημοσθένους συμβουλευτικὸς ἤτοι ὁ περὶ συντάξεως λόγος. unde secundum et tertium vocabulum expunxi. non enim unam solummodo consultoriam, vel suasoriam scripsit orator, sed plures. neque hæc de contributione sola ex hoc genere superest, sed quinque insequentes orationes, usque ad illam pro corona, sunt suasoriæ, vetustisque in libris Demosthenis οἱ συμβουλευτικοὶ appellantur. cujus de nominis convenientia nunc non disputabo. σύνταξις universe census omnis est, seu imperatus, seu condictus, sive numarius, sive etiam modus operæ in corpore præstandæ in functione munerum pro salute patriæ obeundorum. Hic loci usurpatur pro pecuniaria contributione, seu censu collatitio, civi cuique pro modo fortunarum indicto, quæ pecunia militi conscripto, aut conscribendo, in manus daretur, unde sibi vestem, arma, commeatum compararet.

166. 1. παρόντος] non improbo. suspicor tamen de περιόντος. de pecunia redundante, quæ cum redisset reip. post detracta necessaria impendia supermanet.

— 15. τὸ δ' ἔθος μέγα] post vocabula τὸ δ' ἔθος μέγα, videntur deesse hæc, διὰ τὸ βλάβος. at consuetudo est res gravis, magni momenti, serio pensitanda, propter noxiam cum ista consuetudine conjunctam.

— ult. ἡ ἑορτὴ] articulum addidi. non enim ludi, seu dies festi, quicunque, sed peculiariter Liberalia, τὰ Διονύσια, designantur.

167. 2. τοὺς λόγους] id est, τὰς παραινέσεις. ne adhortationes quidem, faciendi ea, quæ præterea fieri par est, meris verbis conceptas, neque ultra verba procedentes, nullamque vim, nullam necessitatem admoventes, auribus accipere sustinetis.

— 4. νομίσητε] id est, ὕστερον νομ. postmodum vobis videamini.

— 14. προσαναλίσκετε] prætuli παραναλ. insumitis in res frivolas, in nugas.

— 15. ὑμᾶς] post ὑμᾶς, aut φημὶ, aut χρῆναι, videtur deesse τούτων.

— 16. στρατιωτικὸν] scil. ἀργύριον. velut in mercedem operæ militaris, quam corpore quisque suo in castris præstat.

— 17. ἐξεταστικὸν] proponit hoc nomen, ut, si placeat, non male conveniens pecuniæ illi, quam auctor est dari civibus stipendia emeritis, quibus per ætatem venia est munium castrensium, ὑπὲρ τοῦ ἐξετάζειν, pro opera ab ipsis navanda, ut videant et quærant, num juniores, quorum sors est in castra exeundi, aut in urbe vigilias et stationes obeundi, fungantur muniis competentibus; num vices exeuntium in castra et illinc in urbem redeuntium rite alternent. num, quorum nomina in codicillis scripta sunt, ut actu militantium, omnes reapse militent, an sint, qui gratia, precibus, pecunia subterfugerint molestias laborum castrensium, domi latitantes; num militantes idonei sint arma ferre, num armis, iisque idoneis instructi, aliisque rebus ad agendum sub pellibus necessariis. Hæc enim agebant, hæc curabant, de his ad S. P. Q. referebant sic dicti ἐξετασταὶ, seu exploratores, revisores.

— 20. ἀπὸ τούτων] scil. τῶν χρημάτων. ab hac pecunia collatitia, ab hac contributione, quam ut vobis ipsi imponatis, auctor ego vobis sum.

— 23. κρίνητε] prætuli κρίνετε, in indicativo. videtur olim in libris fuisse ad hunc modum ὥσπερ νυνὶ συμβαίνῃ. τί δὲ συμβαίνει; ecquid autem evenit? Nempe (respondet ipse sibi) τοὺς στρατηγοὺς κρίνετε. imperatores vestros, e castris revocatos, successoribus ante tempus missis, aut expeditione finita, domum reversos, ad judicium vocatis.

— 24. ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνος τὸν δεῖνα] locum hunc citat Thomas M. v. ὁ δεῖνα. p. 644.

168. 6. παρουσίαν] Citat h. l. Harpocration: sed is aut errore oculi memoriæve deceptus παρουσίαν cum περιουσίαν commiscuit, aut alias locum secius interpretatus est. de quo jam Valesius suspicatus est.

— 11. οὗτος] addidi. ἄλλος ἂν ἦν λόγος οὗτος significat hoc: adversariorum oratio, hortantium vos, desidiæ indulgere, nil agere, otiari, esset tum alia futura, quam nunc est. Foret tum haud contemnenda, rebus aliter sese habentibus. jam vero, rebus sic se habentibus, ut reapse habent, oratio istæc levis et explodenda est.

— 13. ἐποπτεύουσαν] prætuli ἐποπτεύσουσαν (in futuro) inspecturam, h. e. gubernaturam. licet quoque ἐφοδεύσουσαν probare. partes veluti circitorum acturas copias, obituras vigilias omnes.

— 15. ἐρημίας] in solitudine, utpote a vobis, qui socii eorum vultis haberi, deserti. Dorville ad Chariton. p. 348. le-

-tionem ἡγεμίας præfert, quæ etiam in libris reperitur. Uti cuique suo sensu licet. Vulgatam equidem cur asperner, causam nullam video.

— 19. τῆς προαιρέσεως] subaudi αὐτῶν. illam ipsam ob metam, ad quam principatus paucorum contendunt.

— 22. τὴν αὐτὴν] post τὴν αὐτὴν videtur πάντων deesse, id est, πάντας δεῖν κατὰ σύνταξιν λαμβάνειν τε τὰ προσήκοντα, καὶ αὖ πάλιν ποιεῖν τὰ προσήκοντα. omnes oportere, pro rata quemque, convenientia pensa et mercedum aufferre, et operarum conferre. ex condicto, seu formula, normave imperata, et publico consensu probata.

— 24. καὶ πρότερον] Philippica prima puta.

— 25. καὶ εὐπορία] pone καὶ videtur colon deesse ad hanc ferme sententiam: καὶ πάντα τὰ δέοντα ἐν καιρῷ καὶ μετὰ ῥᾳστώνης (vel ταχέως καὶ ῥᾳδίως) γενήσεται. tum non solum agenda omnia tempori et per otium (celeriter atque faciliter) agentur, sed etiam communis ad singulos quosque accedet opulentia. Sic membra secum bene respondebunt. nam in ἔξω ἐστὶ desinit protasis. docui, taxari, censeri (vulgo quotisari) si vos patiamini — tum non solum agenda omnia. nam ὡς versu 24. æquipollet τῷ ὅτι, *quod*, et ἂν æquipollet h. l. τῷ ἐὰν, *si*.

168. ult. τούτων ἁπάντων] scil. studium principatus et imperii, τοῦ πρωτεύειν καὶ ὁρίζειν τοῖς ἄλλοις τὰ δίκαια (v. versu 12.) et quæ ex iis apta sunt emolumenta atque decora.

169. 2. τοὺς μὲν] scil. τοὺς δύο ὀβολούς. binos illos obolos, in quos tota civitas furiosa cum contentione fertur, neque nunc sunt plus, neque in æternum fient unquam plus, quam bini oboli. hoc est vile, contemnendum, pudendum lucellum, de quo non nisi mendicissimi quique inter se contendant.

— 3. τὰ δ' ἄλλα —] quæ autem adhuc alia agenda et præstanda et providenda tum aiebam, cum negarem me intercedere, quominus sportulam binorum obolorum ferretis: ex iis emolumenta referetis, magni regis opibus æquiparanda. Quænam illa sunt, quæ orator agi et præstari flagitaret! Ipse in continenti exponit, πάλιν τοσούτους etc. In vulgatis sic circumfertur h. l. τὰ δ' ἄλλα, ἃ μετὰ τούτων, ὧν εἶπον. ego vero, videns postremum articulum, ὧν, orationem perturbare, meo usus arbitrio, expunxi, vel, ut, si non verius, minore certe cum invidia dicam, auctore Wolfio, qui non pauca recte vidit in Demosthene.

— 7. τί οὖν, φαίη τις ἄν, ταῦτα νῦν λέγω; ... φημὶ δεῖν ὑμᾶς;] sic secundum antecessores meos omnes reddidi. Sed Phryx fui, at sæpe sum. cujus me majorem in modum piget pudetque. Vix absoluta prelo plagula erat, cum in mentem veniret, sic distinguendum et corrigendum esse: τί οὖν, φαίη τις ἄν, ταῦτα νῦν; hic desinit hypophora, seu ficta nescio cujus reprehensio, habitu interrogationis convestita. Subauditur λέγεις. Ecquid autem tu nunc hæc crepas? (dicat, vel sic occurrat mihi aliquis). respondet orator: hæc ille dicit pro sensu suo, et per me dicat licet. ἐγὼ δὲ τί; ego vero quid? scil. λέγω, aio, suadeo, inculco. hæc est sententia per se. pergit: φημὶ δεῖν ὑμᾶς — aio nempe vos oportere. Sic fit oratio strenua, acris, contentiosa, ἐναγώνιος. Nempe non satis tempori incideram in locum, qui hujus meæ correctionis fundus est, neque satis ad eum attenderam, qui paginæ proximæ 170. versu 13. legitur.

— 13. ὡς οὕτως ἔχει] idem est ac si dixisset: οὕτω γὰρ ἔχει. nam sic se res habet.

— 14. καιρὸν] ad καιρὸν adde νῦν tacita cogitatione e versu 13. iterandum. nam si nunc obsecundetis, arbitrati, rerum harum, quarum auctor sum, agendarum tempus oportunum cum maxime esse.

— 18. που [enclitice] λέγων] usquam locorum temporumve præ se ferens. h. e. nescio, quo loco, aut quo tempore.

— 23. ἐπαινέσας] prætuli ἐπῄνεσε. nam alias ἐμπλήσας quoque dicendum fuisset atque διασύρας.

170. 6. τὸν ὀπισθόδομον] citat h. l. Harpocr. v. ὀπισθόδομος.

— 15. ὥσπερ ἐκεῖνοι] scil. ἔλεγον. ut illi dicebant, qui hunc hominem flagellis cædendum, torquendum, necandum clamabant. nisi si ἐκεῖνοι referas ad eos, qui Opisthodomum expilarant. quemadmodum illi priores digni erant, qui extremo supplicio tollerentur. subaudi ὥσπερ ἐκεῖνοι θανάτου ἄξια ἐποίουν.

— 20. ἦτε] scil. ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. una sitis in concione. quamquam in dubio relinquam, sitne potius ἥκητε aut συνίητε leg. scil. εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

— 24. ὃ νυνὶ συμβαίνει] videtur sic leg. ὃ νυνὶ θρυλλεῖται, συμβαίνει, id est, τότε συμβαίνει τοῦτο, ὃ νῦν θρυλλεῖται. tum contingit id, quod vulgi sermonibus in triviis conteritur, scil. ὁ δῆμος καταλύεται, libertas plebis, et forma gubernationis popularis, majastas populi, convellitur.

171. 1. ἐστὶ κοινὰ] videtur φυλακτήρια, vel tale quid interponendum esse. novi, hæc judicia jurium civilium vestrorum esse munimenta, propugnacula publica nulli non civium vestrorum communia.

— 3. τοὺς ἐν τοῖς ὅπλοις ποιήσει νικᾶν] prætuli τοῖς ἐν τοῖς ὅπλοις [subaudi ἀναστρεφομένοις] ποιήσει [id est, προσποιήσει, παρασκευάσει] τὸ νικᾶν. versantibus in armis non consciscet suffragium [seu suffragandi potestas, seu quicquid per plebiscita

decretum et jussum fuerit] victoriam. hoc videbatur melius cum insequentibus ὑμῖν παρασκευάσουσι convenire. nam alias vulgata h. l. vitio caret.

— 10. αὐτὸ τοῦτο ὀρθῶς —] num leg. est: καὶ αὐτὸς [subaudi ἐγὼ], etiam ego ipsemet, τοῦτο ὀρθῶς ἔχειν αὐτῷ συνδοκῶ, recte eum in hoc opinari, assentior.

— 12. παντὸς ἑνὸς τοῦ λέγοντος] legi possit πάντως ἑνὸς τοῦ λ. utique, quovis pacto, omnino debet exsuperare videri fortunam et dignitatem oratoris, quippe qui solummodo unus sit homo privatus. Sed causæ nil est, cur a παντὸς discedatur, cujus hæc possit esse sententia: τῶν λεγόντων ἑκάστου, ἅτε ἑνὸς ὄντος. dicentium uniuscujusque sortem. Haud dissimulabo tamen mihi non displicere hanc sententiam: παντὸς ἑνὸς, excedere debere uniuscujusque hominis singularis, quisquis is est, καὶ μάλιστα τοῦ λέγοντος, et inprimis oratoris sortem.

— 15. τιμωμένων ταύτας λέγει τὰς προφάσεις, ἐγὼ διέξειμι] distinxi et correxi ad mentem Wolfii: τιμωμένων λέγει, [scil. ὑμῖν, ἃ ἐγὼ νῦν ὑμῖν εἴρηκα περὶ τοῦ ἀληθινοῦ τρόπου τοῦ καταλύεσθαι τὴν δημοκρατίαν] quod autem hæc nemo vos docet, quæ ego vos modo docui, τὰς προφάσεις [subaudi τούτου] ἐγὼ διέξειμι, causas ejus rei nunc coram vobis exsequar.

— 17. καὶ ταύτην τὴν τάξιν] scil. de qua modo dicebam, τῶν ὑφ' ὑμῶν τιμωμένων, hunc ordinem hominum penes vos honoratorum.

— 18. ἐπὶ τὸ χειροτονεῖσθαι] prætuli de meo sensu, ἐπὶ τῷ χ. in dativo. χάρις ἡ ἐπὶ τῷ χειρ. est ea gratia activa, ea contentio alii gratificandi, studium placendi alii, penes quem sit potestas tibi honorem, quem ambis, suffragio suo addicendi. Servire huic generi gratiæ, est, nihil non venari et observare, nihil non agere, quo tu speres futurum, ut proberis iis, penes quos sit in comitiis te magistratum creare; ut nihil audeas neque dicere, neque agere, quo metuas opifices tuæ fortunæ atque amplitudinis offendere.

— 23. ἀπολαύων] dedi de meo ἀπολαύσειν, ut respondeat insequenti κληρονομήσειν et ἕξειν, quæ tria apta sunt ex ἡγεῖται. sperat futurum, ut gloria urbis præfulgens nominisque vestri terrore formidabilis in hostium solo strages edat, sed per ipsorum absentiam, nemine obstante.

— 25. ὅπερ ἐστὶ] idem est ac si dixisset: ὅπερ καὶ ὡς ἀληθῶς ὑπάρχει vel συμβαίνει.

— 27. αὐτῶν] correxi de meo sensu αὐτόν. quod cohæret cum ἕξειν. *sese habiturum*.

— ibid. οὕτω καὶ τοῖς ἐκ τούτων] in locum tertii vocabuli τοῖς suffeci τῶν. subaudi γιγνομένων ὠφελειῶν. sperat se participaturum cum aliis æqualem portionem, ut laborum, ita emolumentorum quoque iis e laboribus exsistentium.

— pen. οἱ δὲ πολιτευόμενοι] opponuntur hi supra versu 16. dictis honorum et imperiorum candidatis. Alias Demosthenes illos στρατηγοὺς, hos ῥήτορας appellat. ῥήτωρ ἡγεμὼν, καὶ στρατηγὸς ὑπὸ τούτῳ, καὶ οἱ βοησόμενοι τριακόσιοι. illi sunt magistratus, honoribus fungentes, hi syndici et Icti, et consiliarii senatus atque plebis in curia atque in concionibus.

— ult. ὑμῖν] correxi de meo judicio ἡμῖν, h. e. mihi meique similibus, exiguo gregi oratorum vestri studiosorum, suique dissimilibus.

172. 16. τὸν ἡγούμενον ἐν Μαραθῶνι] non improbo. recte dictum fateor, neque sine exemplo. quod non longe hinc occurrit, hac ipsa pagina, versu 23. mori loquendi tamen convenientius præpositio omittitur in hac formula. quare eam sustuli.

— 17. οὐκ ἴσα] non obtrectandi, neque detrahendi studio sic dicit, sed exaggerandi, subaudi ἀλλὰ πολλῷ μείζω. non dicam paria factis nostrorum imperatorum, sed dicam potius multis etiam modis majora.

— 26. τὴν μόραν] Citat h. l. Harpocrat. v. μόρα.

173. 1. τούτων] scil. τῶν ἀνδρῶν.

— 8. Περδίκκᾳ] atqui alias Alexandrum appellat.

— 15. πάσης μείζονα εὐεργεσιάς] quod jus civitatis Atticæ nullum emereri posset quantumvis magnum in remp. collatum beneficium.

— 16. ἀνθρώπους οἰκοτρίβων οἰκότριβας, τιμὴν] distinxi et ordinavi verba sic: ἀνθρώπους οἰκότριβας, homines vernas civitate donatis Attica, οἰκοτρίβων τιμὴν, ὥσπερ ἄλλου του τῶν ὠνίων, λαμβάνοντες, vendentes eam ipsi ac pretio prorsus eodem, quo soletis in foro venales vernas emere, vel vendere. ita vendentes jus civitatis vestræ, quasi esset hoc jus simile ulli alii cuipiam rei in foro vestro venali.

174. 4. συνήγαγον] alibi maluit ἀνήγαγον usurpare. neutrum male, quamquam prius vulgatius, posterius videri possit quodammodo exquisitius et convenientius, quia ἄνω in arcem comportabantur.

— 13. ἀπόρους] non hoc magis intelligo, quam ἀποστόλους, quod est in ed. Feliciani. cur Athenienses egenas civitates Græcas opibus suis sublevarint, non video. nisi si forte rem sic concipias. caritates annonariæ cum sæpius inciderent, Athenienses civitatibus pauperioribus de frumento prospexerunt, aut gratuito donato, aut vilissimi vendito.

— 18. ἀλλὰ τί; βούλεσθε ἐξετάσωμεν] prætuli ἀλλ', ὅ,τι βούλεσθε [scil. ἐξετάζειν], ἐξετάσωμεν. sed age, examinemus, quamcunque partem vultis.

— 19. οἰκοδομήματα] Aristides de D. C. καὶ πάλιν ἐν γένει [præfatus de generalibus.] οἰκοδομήματα μέν γε καὶ κόσμον τῆς πόλεως — ὑπερβολὴν λελεῖφθαι. εἶτα κατ' εἶδος· προπύλαια ταῦτα, ὁ παρθενὼν etc.

— 20. πόλεως] h. l. significat ædificia profana, sive publica, sive privata, cum fanis deorum et navalibus, quæ sunt extra urbem, opponantur.

— 23. προπύλαια] Citat h. l. Harpocr. v. προπύλαια ταῦτα. et Scholiastes Hermog. p. 400. κατὰ δὲ ἄλλους καὶ τὰ δεικτικὰ σχήματα ἐναργῆ. οἷον· προπύλαια ταῦτα.

175. 10. ὑπερηφανωτέρας] Citat h. l. Thomas M. v. ὑπερήφανος.

— 19. αὐτοὶ] ipsi, ultro, sponte sua, pro arbitratu suo. in aliis est οὕτω. quod tantum abest, ut asperner, ut auctor potius sim utrumque copulandi. ut sit οὕτω αὐτοί. Ad μεταδιδῶσι subanditur ὑμῖν.

— 25. τὴν ὀργάδα] Citat h. l. Harpocrat. v. ὀργάς.

— pen. τοὺς βουλομένους] scil. βοηθεῖν, vel μετέχειν τῆς βοηθείας. Decreverant Athenienses plebiscito, Phliasiis urbe patria expulsis succurrere, eosque domum reducere, non permittere sicariis, qui cædibus Phliuntem, patriam suam, desolassent (nam Phliasii ipsi videntur hi fuisse, per cædes civium ad tyrannidem grassantes), ut impune tantam immanitatem diutius exercerent, denique ad expeditionis hujus societatem Peloponnesiorum invitare, quotquot eam participare vellent.

176. 1. τὰ ἔργα δ' ἀπὸ τούτων] prætuli τὰ ἔργα δὲ τὰ ἀπὸ τούτων. Licet, si juvabit, ad τούτων signum interrogandi addere, ut ipse sese interroget orator, sibique respondeat. At effectus horum? ab his profecta? scil. ποῦ ἐστι. ubi sunt? Respondet οὐδαμοῦ. nusquam locorum.

— 10. Κυθνίοις] Citat h. l. Harpocr. v. Κύθνος. Marcellinus ad Hermogenem p. 316. ἰστέον δὲ κἀκεῖνο περὶ τοῦ ἐνδόξου, ὅτι τῆς ποιότητος μάλιστα τῆς τῶν ἀκουόντων ἤρτηται. διὸ καὶ ποτὲ μὲν πλείστην, ποτὲ δ' ἐλαχίστην παρέξεται τῷ λέγοντι χορηγίαν. οὐ γὰρ ὁμοίως ὁ παρ' Ἀθηναίοις τε καὶ Λακεδαιμονίοις λέγων, καὶ παρὰ Μεγαρεῦσι καὶ Σιφνίοις. ἀλλὰ παρ' Ἀθηναίοις μὲν καὶ Λακεδαιμονίοις, ἅτε τῆς ποιότητος τῶν προσώπων στοχαζόμενος, πλείστην τὴν χορηγίαν ἕξει, παρὰ δὲ τοῖς ἄλλοις ὀλίγην. τὸ γὰρ Σιφνίων ἦθος καὶ Μεγαρέων παρειλήφαμεν ἐκ τῆς ἱστορίας, εὐκλείας οὐδένα λόγον ποιούμενον.

— 12. τὸ τὴν δύναμιν] Wolf de suo dedit μείζω τὴν δ. ad sententiam utique recte. sed auctoritati, non malæ illi quidem, neque recusandæ, at minus tamen gravi, deerat pondus. num ab oratore sic profectum est: πρὸς τὸ τῆς πόλεως ὄνομα καὶ τὴν δύναμιν π. copias comparare, pares, consentaneas famæ civitatis.

— 21. οἷς] de meo addidi. quibus non licet, ipsis, h. e. ultro, sponte sua, volentibus de rep. decedere.

AD ORATIONEM DE CLASSIBUS VEL COLLEGIIS.

178. 1. In Bavarico reperi οἱ μὲν οὖν ἐπαινοῦντες. quod nescio an minus sit damnandum. quamquam non ideo vulgatam exterminandam censeo. fieri potest, ut hæc oratio fragmentum, et absolutio seu peroratio alterius cujusdam sit. quamquam οὖν ne integræ quidem orationis principio parum convenit. fingi enim potest orator, assurgens secundum alium aliosve, sic ordiri: *vestros itaque majores qui laudant* — unde colligatur, antecessoris, aut antecessorum orationes in laudibus majorum celebrandis versatas esse. Aristides de D. C. p. 310. locum hunc in exemplum periodi proponit pluribus e colis compositæ. Sed fructuosior est alter ejusdem locus p. 264. σφοδρότητα δὲ ποιεῖς καὶ ὅταν πράγματα ἢ πρόσωπα ἔνδοξα μὴ ὀκνῇς διαβάλλειν. οἷον τὸ μὲν ἐπαινεῖν τοὺς προγόνους πρᾶγμα ἐνδοξότατον· ὁ δὲ Δημοσθένης πῶς εὐθὺς ἐν ἀρχῇ διέβαλεν; οἱ μὲν ἐπαινοῦντες —.

— 6. τοῦ δοκεῖν] miror insolentiam dictionis τοῦ δοκεῖν δόξαν ἐκφέρονται. poterat, ni fallor, alterum, sive δοκεῖν, sive δόξαν sufficere. an hæc est sententia, in Latinis quidem non intolerabilis: Hanc referre gloriam, ut vulgus eos habeat in oratoribus haud contemnendis.

— 11. παραδέξασθαι] correxi παραδείξασθαι. alii nulli exempla domestica vel documenta rerum splendidius atque præclarius gestarum domi suæ nata, proferre, vel edere potuerunt.

— 13. δύνασθαι] uncis inclusi. conveniret ejus loco melius δεόντως vel ὀρθῶς. quomodo mihi videmini recte et qua par est instructi atque parati esse, [subaudi ἂν οὕτω παρασκευασθῆτε, si sic, ut præcipio, instructi fueritis].

— 15. οἱ μέλλοντες] cancellavi. melius conveniret οἱ λέγοντες. nos, qui cum plebe agere in concione solemus, si videamur subtiliter dicere. φανείημεν ὄντες idem est, atque οὐ μόνον φανείημεν εἶναι, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀληθῶς ὦμεν. neque videamur modo eloquentia pollere, sed reapse quoque polleamus. Verum abest aliquid, cujus defectum ægre fero: neque tamen illa eloquentia nostra ad curam reip. et ad satisfaciendum ejus necessitatibus conferatur; nihilo ideo melius resp. vestra habebit.

— 22. πρὸς βασιλέα] Citat h. l. Aristides de D. C. p. 254. ἀξιόπιστον δὲ καὶ ὅ τ' ἂν ἄλλος εἴποι σοι ἐναντιούμενος, σὲ τοῦτο αὐτὸν προλαβόντα εἰπεῖν. οἷον ἐν τῷ περὶ Συμμοριῶν. ὁ μὲν διοικεῖται, ἐστὶν ὅτι δεῖ ἐναντιωθῆναι τοῖς βασιλεῖ πολεμεῖν συμβουλεύουσιν. ἐπεὶ δ' ἐκεῖθεν αὐτῷ ἀντέπιπτεν· μὴ πολεμῶμεν οὖν τῷ κοινῷ ἐχθρῷ καὶ βαρβάρῳ; διὰ τοῦτο ἀξιοπίστως προλαβὼν, ἃ εἶπεν ἄν τις ἐκεῖθεν κατὰ βασιλέως, ταῦτ' αὐτὸς λέγει. ἐγὼ νομίζω κοινὸν ἐχθρὸν ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων βασιλέα. εἶτα ἃ νῦν αὐτὸς εἰσηγεῖται· οὐ μὴν διὰ τοῦτο παραινέσαιμ' ἂν τοῖς ἄλλοις πόλεμον πρὸς αὐτὸν ἄρασθαι.

179. 14. ἐπισχὼν ἄν, ὧν] particulam addidi. lectio bene si habet, ita est interpretanda: ἐπισχὼν ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἐφ' ἃ ὥρμηκε.

— 17. καὶ τοῦτον τὸν νοῦν] num leg. καὶ πρὸς τούτῳ [vel πρὸς τοῦτο, nam perinde est, dummodo neutrum sit,] τὸν νοῦν. mentemque habentes huic rei intentam.

— 21. ἐπ' ἴσης] prætuli ἀπ' ἴσης, scil. γνώμης ὁρμωμένοις, vel σκοπουμένοις. Vobis, cæterisque Græcis proposita cum sit de bello Persico deliberatio, nos ambos video non ab iisdem principiis proficisci, neque easdem ad metas contendere, sed Græcorum singulos quosque privata sua commoda sequi, nos communem omnium salutem spectare.

— 26. ἐᾶσαι] id est, ὥστ' ἐᾶσαι.

— ult. ἐν τῷ πολέμῳ γενησόμεθα οὐκ ἴσοι] prætuli ἐν πολέμῳ γεν. οὐκ ἴσῳ. Bellum æquum, πόλεμος ἴσος, h. l. videtur non tam illud significare, ubi copiæ ambarum partium pares sint, quam, quod justitia fundatum, justis de causis susceptum sit.

180. 5. φαίνηται δὲ δίκαια φρονεῖν ἐπὶ ταύτῃ τῇ προαιρέσει] prætuli φαίνηται δὲ δίκαια ἐπὶ ταύτῃ [scil. τῇ δυνάμει καὶ παρασκευῇ] φρονεῖν αἱρουμένη, scil. ἡ πόλις. et resp. ita se gerat, ut inter omnes constet, in tantis copiis, tantoque apparatu, eam tamen æquare censere, atque postulare. ἐπὶ ταύτῃ τῇ δυνάμει, quamvis jam conscriptas et in parato habeant has copias, tamen iis nihil usuros, si possint æqua impetrare. αἱρουμένη h. l. idem est atque προαιρουμένη.

— 14. τὸν δ' ἀγῶνα τὸν ἐκ τοῦ πολέμου] Bellum est, quicquid fit, paratur, geritur, ad inimicitias cum hoste exercendum. ut cum agri rapinis, igni, ferro desolantur et oppida obsidentur. Sed ἀγὼν est, *certamen* belli, conflictus ille, a quo belli fortuna *certatur*, h. e. decernitur, penes quem victoria sit, quis imposterum sit dominus futurus et leges daturus. momentum Martis, hora pugnæ, qua aut cita mors venit, aut victoria læta.

181. 10. ὦ πρὸς τοῦ Διὸς] id est, ὦ μωροί, ὦ ἀνόητοι ὑμεῖς. cogitabit hoc lectorum quisque secum. orator autem haud audebat plane proloqui.

— 11. οἴεσθε τοῦτο] post οἴεσθε τοῦτο proculdubio deest πείσειν. speratisne vos ea Græcis esse persuasuros?

— ibid. οὐκ οἴομαι] particulam infitiantem de meo addidi. mihi vero non videntur vestri legati hoc effecturi, ut Græcis istæc persuadeant.

— 12. ἀλλ' οὔπω μείζων] comminiscere tibi, oratorem hac brevitate, quæ contentioni debetur, hoc voluisse dicere, quod his ferme verbis dixisset, si voluisset latius et plenius loqui: ἀλλὰ γὰρ πεισάντων γε [id est, πεισάτωσαν] οἱ ὑμέτεροι πρέσβεις ταῦτα τοὺς Ἕλληνας. Sed fac legatos vestros fidem penes Græcos invenire. quid tum? ἀλλ' οὔπω μείζων — at nondum obruit hic a rege Persarum metus vehementiam simultatis, qua et in vos, et in sese mutuo Græci exarserunt, h. e. semper tamen pergunt vos acrius odisse, quam regis Persarum insidias reformidare.

— 15. οἰόμεθα ὑμεῖς πράττητε] prætuli, partim de meo sensu, οἰόμεθ' ἡμεῖς (in prima persona), πράττηται (in passivo). hæc ubi fiant, vel eveniant, quæ nunc suspicamur. posterius hoc, passivum, judicium meum, prius, ἡμεῖς, codices administrabant.

— 17. ἱππέας] post ἱππέας, aut certe hac in regione, deesse videtur ὑπάρχοντας.

— 19. δεήσεται] ad δεήσεται subaudi, vel adde potius, σωθῆναι, scil. ὑφ' ὑμῶν. orabit, ut vos se velitis salvum et sospitem conservare.

— 21. τὸ δεῖσθαι] subaudi ὑμᾶς τῶν Ἑλλήνων. vobis ope Græcorum opus esse, eamque vos implorare.

— 23. δεομένους σώζειν] duo hæc adipiscemini, ut et sospitatores atque vindices fiatis eorum, qui tum ad tutelam vestram perfugient, rogantes a vobis protegi et conservari, et ut certi sitis, hoc eventurum esse, ut Græci omnes, ultro, ipsismet auctoribus atque impulsoribus, ad vos confluant, vobisque adjungi studeant.

— 27. εὑρεῖν] non satis placet. num εὐρύνειν, dilatare, diducere? an ἀρεῖν (in futuro 2. verbi αἴρειν tollere)? sed mallem potius συνείρειν, conserere.

182. 3. οὕτω διακεῖσθαι τὰς γνώμας ὑμᾶς] locum hunc citat Dionys. Halic. T. II. p. 610. ut et paulo superiorem p. 181. 22.

— 12. τοὺς διακοσίους καὶ χιλίους] subaudi στρατιώτας. Negat orator se in numero militum esse quicquam novaturum. revera se illi vetusto numero 1200 capitum acquiescere; sed hoc studere et quærere, ut ille numerus plenus sit, eique nihil desit. Hucusque quidem in classes connumeratos esse millenos ducentenos

homines, arma gesturos, quia vero illum in numerum incurrerint multi, quibus, sive per sexum sive per ætatis teneritudinem, sive per corporis imbecillitatem aut debilitatem (ut cæcitatem, claudicationem, et similia vitia,) sive per fortunarum exiguitatem, sive ob absentiam ab urbe, sive aliis de causis sonticis, negatum esset arma gerere; eo factum esse, ut numerus ille nunquam plenus esset, sed ut vix septingenti, aut octingenti essent. Quo itaque numerus ille MCC. semper certissime plenus esset, auctorem se fert orator, ut, verbotenus, in classem quamque bina millia capitum connumerentur. Nam si ab his MM. deinceps deducantur omnes illi, quibus causæ legitimæ veniam militiæ dent, tamen certo certius, illis deductis, reliquos manere MCC. aut plures etiam.

— 15. τῶν ἐπικλήρων] scil. σωμάτων. (non παρθένων) quia ad insequentia adjectiva omnia subaudiri debet σωμάτων. Sed nescio an tum satius sit etiam hoc nomen reliquis accommodare, h. e. ἐπικληρικῶν legere. pari modo ὀρφανικῶν prætuli vulgatæ ὀρφάνων. celebris in scholis grammaticorum h. l. est. citant eum Harpocr. in κληροῦχοι et κοινωνικά. (v. Vales. p. 111. ed. Gron.) et Pollux 8. 134. et 136. in κοινωνικὰ χρήματα et κληρουχικὰ χρήματα. cur virgines nubiles, cum patrimoniis relictæ, cur orbi nondum puberes facti, cur cives extra urbem in coloniis agentes, fungi in urbe muniis militaribus, et arma gerere corporibus suis nequeant, interprete non eget, per se planum est. at cur exemti sint σώματα κοινωνικὰ, non perinde paret. hoc est fratres, patrimonium relictum inter se commune habentes, et communiter administrantes, hæreditate nondum creta, h. e. in particulas convenientes concerpta. Causa, si satis acutum cerno, hæc fuit. Pater adhuc superstes, universæ rei dominus, si bellica tempora incidissent, sine recusatione militiam obisset. Jam vero duobus tribusve, eandem rem familiarem tuentibus, non auctiorem factam, quam ante fuit, dubitatur, tribusne fratribus una eundum in castra sit, an uni solummodo. Æquum est utique unum militare. Tum vero uter binorum, aut ecquis ternorum fratrum delegetur ad operas castrenses? Sorti, aies, permittatur. Recte ais, verumtamen res molestiis et pæne dixerim iniquitate non caret.

— pen. τῶν πρώτων ἑκατὸν (scil. ναῶν) πέντε (scil. ναῦς)] Wolfius hic semet, lectoresque implicuit. Non præcipitur, ad vetustas trecentas naves, quindecim novas addi, sed solummodo de distributione agitur, et præcipitur, sic naves distribui. De prima centuria navium sumuntur primæ quinque naves, et attribuantur primæ classi navium, quarum unaquæque classis denis quinis navibus constat, tum primæ quinque naves secundæ centuriæ attribuantur secundæ classi, et primæ quinque naves tertiæ centuriæ attribuantur tertiæ classi navium denarum quinarum. tum rursus, reditu ad principium facto, quarta, quinta, et sexta, navis primæ centuriæ navium attribuetur classi quartæ, et sic porro, donec cunctæ naves trecentæ per viginti classes, quarum unaquæque XV. navibus constat, distributæ fuerint.

183. 5. τίμημα] Citat h. l. Harpocr. v. ὅτι ἑξακισχίλια et v. τίμημα.

184. 8. φυλὴ μία] post φυλὴ μία videtur τριήραρχος εἷς deesse.

— 20. μέρους] post μέρους deest ἑκάστου.

— 21. λόγον, ὃν μέλλω λέγειν] prætuli de meo judicio λόγον μέλλων λέγειν. tantundem est, ac si dixisset: οἶδα, ὅτι μέλλω λέγειν λόγον παράδοξον.

— 25. εἶναι γὰρ πόρον] Citat h. l. Hermogenes de methodo, capite περὶ τοῦ κατὰ πεῦσιν σχήματος, in fine, p. 416.

185. 1. ὁρᾶτε —] Aristides de D. C. p. 274. ἔμφασις γίνεται, ὅταν τις δεικτικοῖς χρῆται. οὗτος, ὦ ἄνδρες, καὶ παλαιός ἐσθ' ὁ νόμος, καὶ καλῶς ἔχων. καὶ πάλιν ἐν συμβουλευτικοῖς· ὁρᾶτε ταύτην τὴν πόλιν. ἐν ταύτῃ τηλικαύτη τὸ πλῆθος οὔση.

— 5. ἐνταυθοῖ] prætuli ἐνταυθί. non *huc*, sed *hic loci*.

— 8. χρησμῳδεῖεν] dedi de meo, quamquam ab aliis præitum quodammodo erat, χρησμῳδοί, scil. φοβοῖεν ὑμᾶς. quæ sunt e præmissis tacite iteranda.

— ibid. οὐκ ἂν εἰσενέγκαιεν, ἀλλ' οὐδ' ἂν δείξαιεν, οὐδ' ἂν ὁμολογήσαιεν] opera, quam hic dedi, vereor ne multis supervacanea videatur. Scilicet ἀλλὰ a priore οὐδ' ἂν avulsum, retraxi ad posterius. non videntur collaturi; ne proferent quidem in medium (aut ostendent cuiquam, nemini reserabunt arcam suam nummariam, neminem ad eam adducent), at ne fatebuntur quidem, sibi in penu esse. aut possit ἀλλὰ geminari, ad hunc modum: οὐκ ἂν εἰσενέγκαιεν· ἀλλ' οὐδ' ἂν δείξαιεν. non conferent; ne proferent quidem. ἀλλ' οὐδ' ἂν ὁμολογήσαιεν. quid? quod ne fatebuntur quidem —.

— 18. τοῦ μηδενὸς] id est, ἢ γέλως εἴη (vel ἢ κατεγέλων ἂν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι) quam deridiculo sitis futuri, εἰ καθόλου μηδὲν πορίζεσθε. Si prorsus nihil extunderetis. nam a mendico nihil exigi, risus id argumentum nullum est, sed commiserationis. Minus autem centenis partibus conferens, quam postularetur, aut exspectaretur, risum ciet, quia plus dare potuisse videtur, sed data opera tam parum dedisse, quo exigentem ludificaretur.

— 12. εἰσφέρειν] ad εἰσφέρειν subauditur, quod ad quamplurimos fit infinitivos, δεῖν.

— 24. εἰσοίσειν] post εἰσοίσειν videtur οὐκοῦν deesse. conf. v. 21.

186. 6. ἑκατὸν] Wesseling ad Diodor. Sic. T. I. p. 413. b. auctor fit, ut διακοσίας legatur. cujus lectionis ipse Demosthenes aliis locis factus est. Verum in ejusmodi locis, non fides rerum gestarum severe ad auctoritates memoriarum est exigenda, sed oratorum, quæ sit identidem, spectanda intentio. Intererat oratoris, copias Atheniensium navales, quæ tum fuissent, elevari et imminui, Persarum augeri. Nam sic concludit: Si Atheniensium classis, quam centum modo navibus conclusa tum erat, Xerxis tam numerosam classem vicit; quanto credibilius est futurum esse, ut classis Atheniensium, quæ nunc triplo est auctior, classem Persarum vincat, quæ nunc est duplo minor, quam olim erat.

— 15. τὰς κρήνας] prætuli αἱ κρῆναι. non quo vulgata rationibus linguæ Græcæ adversetur, nam convenit et cum usu, ut πέφυκεν absolute et impersonaliter usurpetur ad significandum, natura rerum ita comparatum est, et tum recte sequetur accusativus cum infinitivo, ut fontes et putei exarescant, vel deficiant — verumtamen altera lectio mihi tum, nescio qui, magis probabatur.

— 18. ἀκούσετε] correxi ἀκούσεται. redit enim ad regem Persarum.

187. 1. ἄλλην] si servatur, accipi debet pro ὅλην, vel πᾶσαν. contra totam reliquam Græciam, excepta patria sua.

— ibid. ἐλθεῖν] scil. sive πολεμήσοντα, sive μισθοφορήσοντα. Aliis in libris est ἐθέλειν. quod si probatur, tacite iterandum est μισθοφορεῖν e p. 186. 27.

— 10. ἂν] de meo addidi, nam habet quidem Felicianea hanc particulam, non tamen hoc loco, sed alieno, et importuno, sic dans: ἡμῶν κρατήσαντες, ἐκείνου γε πάλιν ἂν κρείττους ἦσαν. sententia loci est: Novit se a vobis victum, eoque inferiorem. quod si ergo mercenarii vos vincerent (si modo fieri hoc potest, quamquam non videtur posse) multo potius vereretur, ne mercenarii in se impetum faciant, locupletiorem et infirmiorem, et profecto jamdudum eum essent adorti mercenarii, si tantum valerent. aut ergo Persa ipsos reformidans nil iis utetur, aut nil vobis est cur eos metuatis, qui ne eum quidem vincere possint, quam vos sæpius vicistis.

188. 2. μετὰ αὐτῆς, ὄντας τ. π. κρείττους,] comma prius addidi, quod hic quia vi non caret, ideo duxi de eo admonendum, qui alias ad ejusmodi minutias haud soleam descendere. προδότας appellat Thebanos, qui decus et salutem Græciæ Xerxi olim dicuntur prodidisse. Hos proditores vicerunt, qui tum erant, eorum adversarii, Lacedæmonii, Platæenses, nos Athenienses, quicunque nobiscum et cum justo honestoque faciebant. Qui ergo Græci Persam tum cum Thebanis stantem vicerunt, eundem Persam nunc quoque vincent, quibuscunque tandem sociis fretum. Argumentum haud satis stringens.

— 11. διαφορῶν] correxi διαφόρων. nam est a nominativo, non ἡ διαφορὰ discordia, sed a nom. τὰ διάφορα, *das Interesse* [*the interests*]. de quo agitur, vel contenditur, quæ te sive obtinere, sive amittere, ad lucrum damnumve, tua multum interest.

— ibid. ὅσ' ἂν οὐδὲ καταρώμενος] quæ ne diuturna quidem sedulaque meditatione excogitasset, si quis iis mala imprecari voluisset.

— 18. ἡμᾶς ἔθηκα ἐκεῖνον. ἐπειδὴ] sarsi locum hunc sic: ἡμεῖς ἐκεῖνον, ἀδίκημ' ἂν ἔθηκα. in facinoribus injustis et nefandis equidem haud habeam, ne si vos quidem primi injurias ei offeratis.

— 23. πράττων] prætuli πράττειν. ὕποπτος πράττειν, id est, ὕποπτος τοῦ πράττειν, vel ὅτι πράττει.

— 27. πείσονται] id est, πεισθήσονται. cum non obsecundabunt. prætuli tamen πείσετε.

189. 7. ad 9. εὔχεσθε ad αὐτοῦ] si plena est, dura hæc est dictio, sic accipienda, tanquam si dixisset: εὔχεσθε δὲ πᾶσι τοῖς θεοῖς, ποιεῖν, ὥστε καταλαμβάνεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῆς αὐτῆς παρανοίας, ὑφ' ἧς ἐποίησάν ποτε τοὺς αὐτοῦ προγόνους καταλαμβάνεσθαι. Non enim Persa corripit amentiam, sed amentia corripit Persam.

— 12. σύνοιδε] subaudi σὺν ἅπασι τοῖς ἄλλοις τοῖς τοῦτο εἰδόσι. una cum aliis omnibus hoc novit, qui idem norunt. constat enim inter omnes.

— 16. ἢ ἀκουσίου] prætuli ἢ κἀκουσίου, id est, ἢ καὶ ἀκουσίου. quem Græci ultro volent atque probabunt, aut etiam, si necesse sit, quem inviti et coacti tolerabunt.

— ult. νῦν ἁμαρτόντες] interposui de meo οὐχ. nunc enim si minus erretis, ab his decepti, postmodum iisdem non succensebitis.

— 20. μακρὰ λέγειν λίαν] μακρολογίαν λέγων Aug. primus, ubi S. Fabricius, seu potius H. Wolfius, adscripsit hæc, quæ non intelligo satis, [F. aut διὰ, aut μακρολογῶν]. videtur ille suspicatus esse, e lectione Augustani primi, aut hanc effici posse lectionem μὴ διὰ μακρολογίαν ἐνοχλῶ, aut istam μὴ μακρολογῶν ἐνοχλῶ. sed etiam effici poterat ad vestigia literarum pressius μὴ μακρολογίᾳ λέγων ἐνοχλῶ. quod nescio an a Demosthene sit profectum. non quidem eum dedecet. ν illud in fine vocis μακρολογ. potest e iota natum esse, ut sæpe usu venit; quod iota cum nos puncto subscripto exprimamus, ille, quod sæpe jam commemoro, semper ad latus appictum ostendit.

AD ORATIONEM DE RHODIORUM LIBERTATE.

191. 4. δεῖν] perspicuitatis ergo consultum fuerit, post δεῖν comma poni, et ad δεῖν subaudiri aut γίγνεσθαι, aut ποιεῖν. Eorum, quæ ego arbitror fieri oportere, unum hoc est, χάριν [id est, τὸ χάριν] ut diis gratiam referatis —.

— 5. ὀφείλειν] præmisso δεῖν conveniret utique melius ἀποδιδόναι.

— 14. πρυτανεύσας] Citat h. l. Harpocr. v. πρυτανεύοντα, et Scholiastes Aristophanis ad Acharn. versum 60.

192. 1. μεμερισμένους] id est, μέρος ὄντας τῆς ἐκείνου ἀρχῆς.

— 4. εἰπεῖν] facit id in oratione superiori de collegiis. v. versu 11.

— 12. παρ' αὐτὸν] non pravum est, attamen usitatius est παρ' αὐτῷ.

— 22. ἧττον] subaudi τοσούτῳ. hoc minus. ob insequens ὅσῳ. quamquam additum utique planius foret.

— 27. τῶν συνεννοχότων] articulum tolli velim. non enim diversa sunt τὰ γεγενημένα et τὰ συνεννοχότα, sed eadem. in memoriam vobis unum aliquid eorum revocabo, quæ facta [cum gesta et peracta essent,] vobis profuerunt.

— ult. Ἀριοβαρζάνῃ] Citat h. l. Harpocr. v. Ἀριοβαρζάνης.

193. 4. Κυπροθέμιδος] Citat h. l. Harpocr. v. Κυπρόθεμις.

— 5. τῷ μὲν] Ariobarzani puta.

— 6. καὶ πολεμήσας [subaudi Cyprothemidi] ἠλευθέρωσε] ego vero pro media voce subjeci βοηθήσας. Samiis puta. opitulatus Samiis, eos in libertatem vindicavit.

— 8. σὺ γὰρ ὁμοίως —] Citat h. l. Stobæus p. 364. 27.

— 13. αὐτοῖς] præferam equidem αὐτοὺς in accus. a Stobæo traditum. ut alter accusativus, τοὺς ἐναντιωθέντας, [subaudi ἑαυτοῖς] indicet agentem, h. e. a quo injuria proveniat, alter, scil. αὐτοὺς, patientem, h. e. eum, cui injuria offeratur. quasi si hunc ad modum dixisset: ἡγοῦνται ἑαυτοὺς οὐδὲν ἠδικῆσθαι ὑπὸ τῶν ἐναντιωθέντων.

— 15. Ἀρτεμισία] Citat h. l. Harpocr. v. Ἀρτεμισία.

— ibid. τῆς πόλεως [subaudi τῆς ἡμετέρας] οἴσης ἐπὶ τῶν πραγμάτων] τούτων puta. civitate nostra rebus hisce, Rhodiis nimirum, sese ingerente.

— 18. πάνθ' ὅσ' ὥρμηκε] prætuli ὡς pro media voce. rege Persarum in Ægypto res omnes ex animi sui sententia gerente.

194. 1. βοηθήσειν] regi Persarum Rhodum oppugnanti.

— 3. γε] addidi, ποτε si servatur, cohæret cum ὅ τι quicquid, vel ecquid tandem, Persarum rex sit instituturus, profecto non ausim affirmare, me id scire. Atticisimus hic est, sic in planiorem Græcismum convertendus: οὐκ ἂν τολμῴμι εἰπεῖν, ὡς οἶδα, ὅ τι ποτὲ ποιήσει ὁ βασιλεύς.

— 7. ἂν ἀντιποιῆται] scil. nostra civitas.

— 18. πρόξενος] scil. εἰμὶ, e proximo versu. sed prætuli verbum προξενῶ gero personam Proxeni, seu procuratoris et advocati publici universæ civitatis Rhodiorum, in Urbe, seu Athenis.

— ult. ταῦτα] servitus puta, quam militibus Persicis, vel barbaris, arci suæ incubantibus, serviunt.

195. 10. δίκαιον] prætuli de meo sensu δίκαιοι. (in nominat. plur.) quorum pœnas vos dare negetis par esse.

— 17. δυνηθέντων] scil. ὑμῶν τε καὶ αὐτῶν.

— pen. καὶ ζητοῦντες] scilicet ἄνθρωποι. homines quærentes. recte sic habebit vulgata, quia tamen τοῖς insequitur, pæne suspicor leg. esse καὶ οἱ ζητοῦντες. aut alias τοῖς sit item tollendum. verum vereor, ne nasutiores sæpe nos simus, Græcos indiligentiæ in dicendo notantes, qui melius nossent, quomodo se loqui deceret, quam nobis scire datum est.

196. 4. τι τὴν] interponi velim καὶ. in discrimen venire nostram formam gerendæ reip.

— 6. ἴσασι γὰρ] his subjice tacita cogitatione, τούτου γενημένου, hoc facto, id est, ὑμῶν ἐκ μέσου ἀναιρεθέντων, ἢ καταδουλωθέντων.

— 9. τούτους] alii τοῦτο. nil interest. nam ὅθεν, *unde*, tam ἀφ' ὧν, *a quibus*, significat, quam *a quo*, ἀφ' οὗ.

— 19. τοιοῦτό τι] subaudi καὶ ὑμῖν αὐτοῖς συμβαίη, οἷον τοῖς Ῥοδίοις ἄρτι συμβέβηκεν. ut nempe in dominatum paucorum veniatis.

197. 13. οἱ μὲν] Argivi quidem, si exsules vestros Lacedæmoniis deposcentibus tradidissent, hoc potuissent excusare.

— 21. τήν τε πόλιν Λακεδαιμονίων] debilitavit utique rex Persarum Lacedæmonios assiduitate bellorum in Asia, ut Thebanis succumberent. Sed prætuli lectionem Felicianeæ τήν τε πόλιν, civitatem nostram, Athenas, διὰ Λακεδαιμονίων, per Lacedæmonios debilitavit, et pæne exstirpavit. id quod oratoris ratiocinio melius convenit.

— 27. οἷς ἂν προέληται] subaudi e præmissis ἐχθρὸς εἶναι. Wolf de suo πολεμεῖν addidit, quo nil opus erat.

198. 5. αὐτοὶ] illi extranei puta, a quibus vexamini.

— 7. αὐτὸν οὐ δίκαια ποιοῦντα] bene habet. subauditur τινα, quod millies omittitur.

— 15. Βυζαντίους ὁρίζειν] prætuli Βυζάντιον ὁρ. nemo est, qui Byzantinos dehortetur, ut Selymbrianorum agrum finibus agri Byzantini ne accenseant, in iisque ne comprehendant. ὁρίζειν Βυζάντιον, idem est atque, ὅρους Βυζαντίου προσνέμειν, τοῖς Βυζαντίου ὅροις ἐκπεριμετρεῖν.

— 17. τὰς πόλεις] hæc duo vocabula addidi. civitates Græcas oportere liberas esse.

— 18. οὐδὲ Μαυσώλου ζῶντος] non laudo istam breviloquentiam, tametsi Atticis usitatam, quippe neque sanæ rationi, neque mori loquendi aliorum populorum congruentem. Plenius et planius locutus esset sic: οὐδὲ Μαυσώλου ζῶντος ἦν ὁ τούτων διδάξας.

199. 5. μηδενὸς ἀντιλαμβανομένους] subaudi ἔργου, vel τῶν δεόντων. verbis modo jactare, et præmonstrare, atque inculcare, item postulare, flagitare, rebus ipsis autem nil agendorum ad se putare pertinere. nulli rei earum omnium, quas fieri oportebat, manum operamque admovere.

— 11. ἃς] de meo addidi. quam pacem longo tempore post Lacedæmonii contraxerunt.

— 13. ἀμφοτέρως] correxi ἀμφοτέραις. scil. συνθήκαις. ambobus istis in pactis non eadem jura scripta sunt.

— 18. τὰ δίκαια καὶ ποιεῖν] sustuli copulam. constructio hæc est: ἐπειδὴ ὑπάρχει ὑμῖν τὸ ἐγνωκέναι ποιεῖν τὰ δίκαια. quandoquidem vobis non nunc demum quærendum et comparandum, sed jam paratum et præsto est hoc, ut decreveritis justa facere, h. e. jam penes vos est promta voluntas jus et fas exsequendi.

— 25. ἔσται] addidi, quamquam utique melius sic videtur legi, si libri dent: οὐδὲν ἐμποδὼν αὐτοῖς πρὸς τὸ κυρίους τ. ἀ. ε.

— 27. τοῖς ἄλλοις] subaudi ἐστὶν e præmissis. Suspicabar aliquando, h. l. κοινὸς deesse.

— ibid. πρόσεσθ'] prætuli, quamquam parum interest, πρόσεθ', id est, προσέτι. *adhuc præterea.*

200. 6. ὑμᾶς ἄν τις] ad ὑμᾶς addi αὐτοὺς esset non vi cariturum.

— 15. ἀτίμους τοῦ συμβουλεύειν] id est, τιμῆς καὶ ἐξουσίας τοῦ συμβ. ἐστερημένους.

— 27. καθ' ἓν ἂν βέλτιον] pro tertio vocabulo dedi ἀεί. indies magis magisque.

AD ORATIONEM PRO MEGALOPOLITANIS.

202. 1. ἀμφότεροι] Citat h. l. Aristides de D. C. p. 264. hoc ἀμφότεροι significat Atheniensium eos, quorum alii Arcadibus, alii Lacedæmoniis studebant. alterum vero ἀμφότεροι, paulo post insequens versu 5. redit ad Arcadas ipsos, ipsosque Lacedæmonios.

— 13. ἐγὼ δ' ὁρῶ —] Aristides p. 254. ἀξιοπιστίας καὶ τὸ ἐνδείκνυσθαι, ὡς χαλεπὰ μὲν ὄντα περὶ ὧν ἐγχειρεῖ, διὰ δὲ τὸ λυσιτελεῖν τῇ πόλει, ῥηθῆναι, αὐτὰ λέγειν, κἂν αὐτός τι κινδυνεύσειεν, ὡς ἐπὶ κοινῷ συμφέροντι, ἂν δέῃ τι καὶ παθεῖν, προῃρημένος. παράδειγμα δὲ τούτου ἐν τοῖς συμβουλευτικοῖς. ἐγὼ δὲ ὁρῶ μὲν, ὡς χαλεπὸν τὸ τὰ βέλτιστα λέγειν ἐστὶν - - - ad ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι (versu 20.).

— 17. διαβεβλήσεται] Citat h. l. Thomas M. v. διαβάλλειν.

— 21. βουλομένοις] subaudi ἐμὲ λέγειν ὑμῖν. alias admitti potest sine dubitatione ἀκούειν ex Augustano supplementum.

203. 19. ἐκείνοις] prætuli ἐκείνων. non quo illud improbem, sed quo confusio evitetur cum præmisso τούτοις, et quo clarius appareret horum differentia. τούτοις ad Thebanos refertur, ἐκείνων ad Lacedæmonios.

— 20. καί μοι] prætuli κἀμοὶ, et versu proximo δ' ἔτι, pro vulgari δέ τι. sed non sine hac clausula: alteris officio suo satisfacere studentibus.

— 25. συμπαραταξαμένους] subaudi ἡμῖν τότε. adversus eos, [Lacedæmonios puta,] qui tum temporis nobiscum in acie stabant, apud Mantineam adversus Thebanos et Arcadas.

— ibid. οἱ μὲν] Lacedæmonii.

— 26. οἱ δὲ] Thebani.

204. 12. τοῦ μὴ ἐπιτρέπειν ἡμᾶς ἀδικεῖν Λακεδαιμονίοις] sustuli ἡμᾶς. initium prohibendi Lacedæmonios ab exercitatione injuriarum; universe, non erga nos solum, sed quoscunque tandem.

— 23. βοηθήσοντας] alii dant βοηθήσαντας. perinde est, ob additum ἄν. designat Lacedæmonios, a quibus adjutum se iri sperabant Athenienses in recuperanda a Thebanis Oropo. Morelliana sic locum exhibet: τοὺς βοηθήσοντας ἡμῖν, ἐχθροὺς ἐπ' αὐτὸν νῦν κτησόμεθα. ego vero transposui vocabula ad hunc modum: τοὺς βοηθήσοντας ἂν ἡμῖν ἐπ' αὐτὸν ἐχθροὺς νῦν κτησόμεθα. Græci dicunt βοηθεῖν τινὶ ἐπί τι, alicui adjutor esse, operam navare, ad id, quod quærit, consequendum. Est ergo sententia hæc: si nunc offendamus eos, per quos speremus Oropum recuperare, nobis tum fore eorum societate carendum.

205. 4. τοὺς μὲν] prætuli τούτους μέν. Lacedæmonios puta.

— 20. καὶ ταῦτα πράξομεν] subaudi ἃ ἐγὼ κελεύω. et hæc si agamus, quæ ego fieri volo.

206. 3. δοκοῦσι —] Hermogenes p. 340. ὁ δ' ἐπιεικῶς σφόδρα καὶ ἠθικῶς ἔφη· — τοιοῦτο δ' ἐστὶ καὶ τὸ ἐν συμβουλευτικοῖς. δοκοῦσι δέ μοι Λακεδαιμόνιοι — τό τε γὰρ ἐνδοιάσαι καὶ μὴ ἀποφήνασθαι, ὅτι δεινοὶ Λακεδαιμόνιοι, ἀλλὰ δοκοῦσί μοι εἰπεῖν, τό τε μὴ καθάπαξ δοκεῖν αὐτοὺς εἶναι δεινοὺς εἰπεῖν αὐτὸν, ἀλλὰ μηδὲ δεινοῖς ἐοικότας ἁπλῶς, ἔργον δέ τι δεινῶν ἀνθρώπων διαπράττεσθαι, σφόδρα ὑφιέντος ἦν τὸ ἐπιφορικὸν καὶ σφοδρὸν, ἠθικὸν δὲ καὶ ἐπιεικῆ λόγον παρεχομένου. Alio modo, ad alium finem, usurpavit h. l. Aristides de D. C. pag. 220. περιβολῆς δὲ καὶ τὸ μὴ ψιλὰ τὰ νοήματα εἰσάγειν, τουτέστι τὰ πράγματα, ἀλλὰ προσλαμβάνειν αὐτῶν τὴν γνώμην τῶν ποιούντων, ἢ τὴν ποιότητα τῆς γνώμης. οὕτω περιβολὴν εἰργάσατο. δοκοῦσι δέ μοι Λακεδαιμόνιοι μάλα δεινῶν ἔργον ἀνθρώπων ποιεῖν. εἶτα τὸ γιγνόμενον ὑπ' αὐτῶν. νυνὶ γὰρ φασὶν ἐκεῖνοι ad κομίσασθαι.

— 6. Τρικάρανον] Citat h. l. Harpocrat. v. Τρικάρανον.

— 12. ἐπειδὰν ἴωσιν ἐπὶ Μεσσήνην, καὶ αὐτοὶ συστρατεύωνται] delevi καὶ, et sic interpunxi, ἐπειδὰν ἴωσιν ἐπὶ Μεσσήνην αὐτοὶ, quo, si *ipsi*, Lacedæmonii, adversus Messeniam suscipiant expeditionem, hi omnes ipsis sociam præstent operam. adhuc enumeraverat exempla operæ a Lacedæmoniis præstandæ aliis, ubi servissent, non suæ causæ, sed causis alienis. Jam si tempus veniat, quo ipsi quoque suam propriam causam exsecutum eant, h. e. Messeniæ recuperationem.

— 13. ἢ δοκῶσιν —] resolves hæc in istam planiorem, tametsi pinguiorem, Græcitatem, perspicuitatis gratia: ἢ δοκῶσιν ἀχαριστεῖν ἐν τῷ μὴ ἀποδιδόναι τὴν ὁμοίαν αὐτοῖς χάριν, μετὰ τὸ λαμβάνειν αὐτοὺς [Lacedæmonios puta] συμψήφους ἑαυτοῖς ἐν τούτοις, ἃ ἕκαστοι ἔφασαν εἶναι σφῶν αὐτῶν.

— 18. ἐκείνων] redit ad Lacedæmonios.

— 26. οὐ γὰρ ἂν ἡγοῦμαι —] Citat hunc locum, sed e memoria, nonnihil aberrante, Hermogenes p. 352. cujus hæc sunt verba: καὶ ἡ ἀποσιώπησις δὲ ἐνδιαθέτου λόγου καὶ ὡς ἀληθῶς οἷον ἐμψύχου. παράδειγμα ταύτης. ἀλλ' ἐμοὶ μέν· οὐ βούλομαι δὲ δυσχερὲς οὐδὲν εἰπεῖν ἀρχόμενος τοῦ λέγειν. καὶ ἐν τῷ ὑπὲρ Μεγαλοπολιτῶν. οὐ γὰρ περὶ τούτων· (sic) ἀλλ' ἐάσω τό γ' ἐπελθὸν εἰπεῖν μοι.

207. 10. ταῦτα μέν ἐστι —] verba sic accipienda sunt, ac si structa essent hoc ordine: ταῦτα μέν ἐστιν [scil. ἔργα] ἀνθρώπων, βουλομένων δεύτερον [id est, τὸ δεύτερον] ποιῆσαι τούτους συμμάχους ἑτέρων. hæc esse instituta hominum, conantium iterum, denuo [ut jam antea semel fecerunt], hos Arcadas a societate vestra avertere, eoque cogere, ut alios sibi socios quærant: Thebanos puta.

— 11. εἶδα] addidi. cohæret cum ὅτι versu 13. ὅσα hic loci, non adjectivum, sed adverbiale est, *quatenus*.

— ult. πυθοίμην τῶν λεγόντων καὶ τοὺς Θηβαίους] correxi de meo sensu: πυθοίμην τῶνδ' ἐγὼ τῶν καὶ τ. Θ. libenter hos equidem interrogem, qui par et erga Thebanos et erga Lacedæmonios præ se ferunt. facile e τῶν λεγόντων efficiatur τῶνδ' ἐγὼ τῶν, magna literarum intercedente similitudine.

208. 9. ῥᾷον] imo vero ῥᾴδιον, in positivo.

— 11. μέχρι τούτου γε] prætuli μέχρι τοῦ γε. Saltim quadamtenus, saltim quodammodo, ut του sit encliticum.

— 16. ἁπλῶς] nescio an convenientius situm sit sive post πάνθ' versu 14. sive post ἁπάντων versu 15.

— ibid. τοῦτο] significat τὸ μὴ φάσκειν δεῖν κατοικίζεσθαι etc. Sententia hæc est: quod si negemus, oportere urbes illas Bœotiæ, Thebanis adeo infestas, ab iisque desolatas, rursus restaurari, id quod contendebant Lacedæmonii oportere fieri, erunt statim, qui nos criminentur impedimento esse, quo minus Thebani deprimantur. Criminationem igitur hanc quo tollamus, age, restauranda illa oppida esse, assentiamur nos quoque Athenienses —.

— 17. τὸ] correxi τῷ. nam cohæret cum ἐμποδὼν εἶναι.

— 18. τὰς μὲν Θεσπιὰς —] locum hunc citat Scholiastes Thucydidis p. 72. ult.

— 19. αὐτοῖς] prætuli αὐτοὶ (in nominativo). opponitur enim insequenti καὶ τοὺς ἄλλους. nosmet ipsi quoque corporibus copiisque nostris operam navemus, aliosque ad idem faciendum adhortemur.

— 23. ἐπὶ τῇ προφάσει] ob caussationem, verendum esse, ne oppida hæc Phocica sinantur in ruinis jacere et perire, si Lacedæmoniis obstemus, quominus Megalopolin rapiant.

— pen. πρὸς ἐκεῖνα] ad restaurationem oppidorum Phocidis a Thebanis eversorum.

— ibid. τούτους] hos Arcadas puta.

209. 5. αὐτοὺς] addidi, quod item ad eosdem Arcadas redit.

— 10. ὡδί πως ἔχω] subaudi γνώμης. Si vel maxime, fidem illis habentes, persuadeamus nobis, Arcadas tam simplicis esse naturæ, tam fraudis vacuæ, atque se ferunt, sic tamen arbitror, aioque, sic esse agendum nobis, ut una, Arcadasque rogemus, ut stelam tollant eam, qua perscripta est formula fœderis atque societatis in bellis ab ipsis cum Thebanis contractæ: Lacedæmoniosque rogemus, ut pacatos se atque quietos tenere velint.

— 26. τούτους αὐτοὺς, μηδὲν] malim sic distingui et exarari: τούτους, αὐτοῖς [id est, ἑαυτοῖς] μηδὲν ἡγοῦνται φοβερὸν [subaudi τοῦτ' εἶναι]. hoc metu sibi carere autumant, seu nil esse, cur ipsi propterea metuant, aut hoc sibi non esse formidabile.

210. 8. ἤδη] quæ vis h. l. particulæ ἤδη, non satis percipio. Sententia postulare videtur δοκεῖν. ὑπάρξει δοκεῖν σωθῆναι. videbuntur per vos exitio esse erepti.

— 9. συμβησόμενον καὶ τὸν τ. κ. λ.] pro conjunctione καὶ suffeci de meo sensu præpositionem κατά. id quod exit, exsistit e calculo, si magnitudines discriminum ac calculos et comparationes inter se revocemus.

— 10. μετενεγκόντες] idem est ac si dixisset: μετενεγκόντες ἀπὸ τῶν Ἀρκάδων [in quibus utramvis in partem eventura modo proposuimus] ἐπὶ τοὺς Θηβαίους, καὶ ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους, σκοπῶμεν καὶ τούτων. *etiam in his.*

— 17. τῶνδε, καὶ δι' ἡμᾶς] dedi de meo τῶνδε, τῶν καὶ δι' ἡμᾶς. etiam his fœderi nostro aggregatis, quippe qui per nos servati essent. postremis his inest causa, cur Arcades ad fœdus Atheniensium accessissent.

— 13. ὥστε πανταχῇ συμφέρει —] loci hujus sententiam retulit adumbratam, non verba recitavit, Hermogenes p. 90.

AD ORAT. DE FŒDERE CUM ALEXANDRO.

211. 1. ἄξιον ἀποδέχεσθαι —] Citat h. l. Thomas M. v. ἀποδέχομαι.

212. 7. ἢ προελόμενοι] Sententia videtur potius ἢ μὴ προελόμενοι flagitare, aut, non prætendentes jus et fas rebus omnibus anteferre [sed sæpe quoque emolumentum sequi, eique jus æquum postponere], utimini jam eo, quod expedit, sine cujusquam reprehensione. Ubi enim semel inter omnes constiterit, vos commodum honestati antehabere, nemo jam mirabitur, neque queretur, vos commoda vestra sectantes, jus æquum flocci fecisse.

— 8. ἀνεγκλήτως] aut h. l. aut alium similem, ubi v. ἀνεγκλήτως occurrit, citavit Pollux 8. 69.

— 12. ἔξεστιν ἰδεῖν ἤδη] docebo vos breviter, ut de rebus magnis, h. e. ea brevitate, quæ locum habet in tanta argumenti amplitudine et ubertate, atque gravitate. respective breviter, etsi non per se, neque destricte.

— 15. ἀναγκάζοι] post verba εἴ τις ἀναγκάζοι ἂν deest procul dubio infinitivus παραδέχεσθαι, aut καταδέχεσθαι, recipere, scil. Pisistratidas, qui statim in continenti nominantur.

— 18. ἁρπάσαντας ἂν ὑμᾶς] subaudi e præmissis οἴομαι. *et* [hinc incipit alterum colum hujus periodi], si quis eos per vim et violentiam reducere in urbem conetur, videmini mihi, raptis armis, nullum non discrimen toleraturi.

— 20. καὶ τοσούτῳ μᾶλλον] scilicet spero vos id facturos, seu nullum periculum pro libertate vestra recusaturos esse.

213. 1. οὐ δὴ δεῖ] correxi de meo, οὐ δὴ δεινόν. non igitur est res atrox et indigna —? Si quis audeat vos quidem ad has indignitates perferendas adigere, h. e. invitis vobis tyrannum vestrum exsulem reducat vestrisque cervicibus imponant; tum vos id ægerrime ferre; aliis autem eadem oblata injuria, lente et æquo animo vos id ferre, atque ignoratione dissimulare, — et nonne res gravis et fœda est, esse hic, qui cum nos ad permanendum in fide hortentur, tum aliis veniam pactorum violandorum dent.

— 7. ἐξουσίαν] Ad ταύτην τὴν ἐξουσίαν adde tacita cogitatione τοῦ τοὺς ὅρκους ἀναιρεῖν.

— 22. μηδὲν] videtur tollendum esse. apud Messeniam vero aliam esse rei naturam, existimare, difficultate eadem utrinque rem premente. Nefas si non fuit, tyrannidem in oppido exercere, cur tyranni ex Antissa et Ereso ejecti sunt ab Alexandro? Nefas si est, civitatem Græcam a tyrannis opprimi, cur Philiadæ liberi in Messeniam reducti sunt? At hi ante fœdus conditum ibi regnabant? occurrit —. Num Antissani et Eresii minus? Eadem difficultas utrinque occurrit; quæ documento est iniquitatis, qua Alexander in tuenda pace utitur. vulgatam defendere si juvet, dicendum erit, μηδὲν διαφέρειν significare, rem esse indifferentem, non magni momenti, cujus neque commodum neque damnum sit ingens, sive fiat, sive omittatur, eoque reprehensionis vacuam.

214. 5. ποτ' ἰσχύειν] brevius sic dictum est, quod plenius et planius ad hunc modum dixisset: οὕτως ἰσχύειν, tantum valere, ὥστε βιάζεσθαι ἡμᾶς, ut cogat nos, καὶ ἄνευ τοῦ δικαίου etc.

— 6. νυνὶ δ' ὅτ' εἰς ταὐτὸ] dedi de meo sensu νυνὶ δ' οὐ, nunc autem non — h. e. num putabitis, opportunitatis tantam vim hoc tempore non esse, quo tempore in idem concurrunt jus et fas, et opportunitas, et utilitas nostra.

215. 12. ἀτόπου] non memini Græcum esse ἄτοπος μέγας, pro incredibiliter magnus. quare μεγάλης notandum duxi, veluti tollendum, aut si servetur, legendum arbitror ἀτόπου ὡς μεγάλης. nam, si bene memini, ἄτοπον ὡς μέγα usurpatur. incredibile est, quam magnum hoc sit.

— 15. μὲν] malim abesse.

— 16. μηδὲν] malim μηδένα μηδέν. hactenus aio necessitatem in pactis perseverandi inculcantibus obsecundandum esse, quatenus eam urgentes non captiose loquuntur, hoc est non excludunt a cogitationibus suis eam pactorum clausulam, quæ vetat ulli injuriam ullam offerri.

216. 2. περιορᾶν] subaudi προσιούσας, vel ἐπερχομένας, vel tale quid. redit enim ad calamitates.

— ibid. ἐπέταξεν] prætuli ἐπέταξαν. in plurali. ipsi hi, prædicatores servandæ pacis.

— 23. τὰ δὲ πράττουσιν] poteram τὰ δὲ προστάττουσιν emendare. nam sæpissime in libris πράττειν reperitur, sive perperam, sive per compendium librariis usitatum, pro προστάττειν exaratum. cujus rei exempla complura postmodum nobis occurrent. Visum tamen h. l. fuit ταράττουσιν exhibere, scil. pacem communem.

— 25. οὕτως;] ut ego aio, scil. hos turbatores pacis esse; has violationes pactorum, et armis universæ Græciæ communibus ulciscendas.

— 27. συγχωρήσουσιν] scil. βεβαίαν εἶναι. Hoc prætuli vulgari συγχωροῦσιν. item pro vulgari δοκεῖ δίκαια γίγνεσθαι, dedi δοκεῖ δίκαια ταῦτα γίγν. æquumne videtur esse, ista fieri.

217. 2. πρὸς τοῦτο δὲ διαμαχ.] hoc δὲ item addidi, non quo sine eo hiet sententia; redundat enim, sed eleganter, et mirifice adamatus est Atticis hic pleonasmus, iterans et veluti confirmans præmissum δὲ, et æquipollens quodammodo Latino *inquam. adversus hoc, inquam, dimicantes.*

— 7. μακρὰ] vim hic obtinet vocabuli ὀλίγα. non enim hic de quantitate, sed de numero agitur.

— 10. μηδένα τούτων] num interponendum est μηδενός.

— 26. τηλικοῦτον] subaudi κεφάλαιον.

218. 1. πράττειν] navi, strenui, acres, fortes esse, audere, conari.

— 5. οὐδὲν τῶν] prætuli οὐδὲ τῶν. qui ne jurium quidem urbis debitorum fructum percipere audetis, nedum ut non permissa vobis arrogare audeatis. Ante καὶ in fine versus præposui ὅ. *id quod etiam.*

— 15. τὸ δίκαιον] ut τὸ δίκαιον, pacta conventa, cum Macedonibus tueamur modo οὐ δικαίῳ, non justo, h. e. non eo, qui in formula fœderis præscriptus est, ut nempe transgredientem capita fœderis reliqui fœderati prohibeant; sed alio iniquo, ut nempe illis liceat pacta violare, nobis minus.

— 21. προβολὰς] Citat hunc locum Harpocr. v. προβολάς. nam hac ille lectione utitur, egoque vulgari προσβολὰς eam prætuli. voc. ἰσχυροτέρας addidi. donec nobis liceat maris, vel solius [etiamsi non una continentis quoque], potiri, penes nos erit, præter illas copias, quæ jam præsto nobis sunt, adhuc alia comminisci et comparare munimenta, tuendis nostris possessionibus in terra continente paria.

— 27. τηλικοῦτον παρέβη] placeret magis τηλικοῦτον ὂν παρέβη. articulum, tametsi tam ponderosum.

219. 3. ἀλλ' ὅτι] videtur ἀγανακτητέον, aut simile quid interponendum. non est hæc res parvi facienda, sed vos decet succensere, quod —.

— 5. καὶ ὅτι οὐκ ἐφρόντισαν] Sententia postulat καὶ [est hoc quoque vestra dignum iracundia] ὅτι οὐκ ἐφρόντισαν οὐδὲ τούτου μέρους τῶν κ. δογμάτων. quod ne ad hanc quidem partem pactorum ad omnes communiter pertinentium attenderunt, pari modo, atque supra commemoratas partes neglexerunt.

— 13. ἦν] prætuli ποιεῖ. mallem tamen in imperfecto ἐποίει.

— 21. ναυπηγηθήσεσθαι] correxi ναυπηγήσεσθαι (in fut. 1. medii) se navigia sua hic esse fabricaturos.

— 22. τῷ προειρημένῳ] videntur esse delenda, ut perperam e versu 6. iterata.

— 25. πάντοθεν] Citat h. l. Thomas M. v. πανταχόθεν. nam hac lectione ille utitur.

220. 10. τοὐναντίον] post τοὐναντίον est lacuna, quæ fuit olim eo in codice, unde Demosthenis exemplaria reliqua omnia promanarunt, ad nos delata. Quare stultum sit conjecturam hic exercere velle, qui locus hic sit integrandus, qui relinquendus est sinistræ suæ sorti.

— 13. πλείστων] refertur ad ἀνθρώπων. Hic desinunt οἱ Συμβουλευτικοί. jam incipiunt οἱ Δημόσιοι, quem titulum orationi pro Corona p. 225. præfixi e Bavarico, quamquam hic quidem publicas non ab hac or. pro Cor. auspicabatur, sed ab oratione in Androtionem.

I. I. REISKII
ANNOTATA
AD
ORATIONES PUBLICAS.

AD ORATIONEM PRO CORONA.

ΛΟΓΟΣ] Orationem hanc Aristides T. II. p. 382. ed. Iebb. hoc citat elogio: τὸν ὑπὲρ τῆς ἀναῤῥήσεως [subaudi τοῦ Στεφάνου] λόγον. Photius p. 800. hanc ipsam titulo κατ᾽ Αἰσχίνου laudat, qui titulus alias vulgo orationi de falsa legatione tribui solet. nam p. 801. hanc κατ᾽ Αἰσχίνου orationem ab oratione de F. L. planis verbis discernit. citant hoc prooemium, quod fuit antiquitati celeberrimum, Hermogen. p. 113. 283. et p. 344. ubi sic ait: ἀλλ᾽ ἔστι ταῦτα μὲν ἁπλῶς κατ᾽ ἀφέλειαν ἠθικά. ἕτερα δὲ παρὰ ταῦτά ἐστιν οἶμαι τὰ ποιοῦντα οἷον ἔμψυχον εἶναι δοκεῖν τὸν λόγον. αὐτίκα τό· πρῶτον μὲν — εὔχομαι τοῖς θεοῖς πᾶσι καὶ πάσαις. εὐχή τις ἐστὶ δήπουθεν. ἀλλὰ τι παραπλήσιον ἔχει τῷ· ἀλλὰ γὰρ ἐνταῦθα τῶν φόβων εἴημεν, ἐν Σικελικῷ ὑπ᾽ Ἀριστείδου εἰρημένῳ etc. porro Aristophanis Scholiastes Equit. p. 762. Thomas M. v. βούλομαι. Aristides de D. C. p. 248. ἀξιοπιστίας δὲ αἴτιον καὶ τὸ τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς ἀραῖς χρῆσθαι. οἷον· — καὶ πάλιν· πρῶτον μὲν, ὦ ἄ. Ἀ. τοῖς θεοῖς εὔχομαι — Scholiastæ Hermogenis Aldini p. 72. ἀμέλει ἐν τῷ ὑπὲρ τοῦ Στεφάνου (sic Sopater ait) τὸ μὲν εἶδος δικανικόν ἐστιν, ἡ δ᾽ ἰδέα πανηγυρικὴ, ἐπειδὴ περὶ εὐνοίας ὁ ἀγών. τινὲς δὲ καὶ συμβουλευτικὴν τὴν ἰδέαν φασί· ψεῦδος δέ. p. 74. Syrianus ad locum Hermogenis, qui p. 54. ed. Crisp. versu 18. legitur, hæc affert: ἐπισημαίνονταί [notant cum reprehensionis significatione τινες τῷ χωρίῳ, ὡς οὐκ ὀρθῶς ἔχοντι. οὐ γὰρ πάντως τὸ δικανικὸν εἶδος τοῦ λόγου καὶ δικανικῶς ἐξενεχθήσεται· ὁ γοῦν Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τοῦ Στεφάνου δικανικωτάτῳ τῶν λόγων ὄντι πανηγυρίζει τῇ λαμπρότητι τῶν οἰκείων ἐναβρυνόμενος πολιτευμάτων. et Sopater. δικανικὸς ὁ περὶ Στεφάνου. καὶ γὰρ ζητεῖται καὶ ἀμφισβητεῖται, εἰ ἄξιος Στεφάνου ὁ Δημοσθένης, ἢ μή. Marcellinus p. 173. 1. sic dicit: ὁ μὲν κατήγορος ἐμποιεῖν σπουδάζει τὸ πάθος, ὁ δὲ φεύγων καταστέλλειν. ὡς Δημοσθένης. Αἰσχίνου γὰρ διαβαλόντος ὡς δεινὸν, εὐθὺς ὁ ῥήτωρ ἐκ προοιμίων καταστέλλει τὴν διαβολὴν διὰ τῆς εὐχῆς [designat votum, quod orationem hanc orditur] θραύων τὸ πάθος, καὶ ἐκβάλλειν ἐπειγόμενος. — καὶ ὁ μὲν Αἰσχίνης οὕτως. ὁ δὲ Δημοσθένης εὐθὺς ἐν ἀρχῇ καταστέλλει ὁρῶν φλεγμαίνουσαν τῶν δικαστῶν τὴν ὀργήν. πρῶτον μὲν, ὦ Ἀθηναῖοι — καὶ πᾶσιν ὑμῖν. καὶ τὴν ἑαυτοῦ συστήσας προαίρεσιν ἐν τῷ προοιμίῳ, ἐν τοῖς ἐπιλόγοις καθάπαξ ἀναιρεῖ τὴν ὀργὴν, καὶ τοὐναντίον εἰς εὔνοιαν μεταβάλλει. καὶ τοσοῦτον ἴσχυσεν, ὥστε καὶ ἐκόμπασε περὶ τὴν ἑαυτοῦ πολιτείαν. (sic) λέγει γὰρ [p. 327. 2.] εἰ, οἷος ἐγὼ παρ᾽ ὑμῖν, εἷς ἐν ἑκάστῃ etc. ad παροῦσιν ἐχρήσατο κακοῖς.

226. 5. περὶ τοῦ πῶς —] Hermogenes p. 292. πλεῖον δὲ τὸ τῆς ἐπιμελείας καὶ τοῦ κάλλους ἔχουσιν αἱ μικραὶ τῶν λέξεων καὶ δι᾽ ὀλίγων συγκείμεναι συλλαβῶν. οἷον· περὶ τοῦ πῶς ἀκούειν ὑμᾶς ἐμοῦ δεῖ.

— 8. τοῦτο δ᾽ ἐστὶν —] Minucianus p. 158. locum hunc citans, enthymema ἀπὸ τοῦ καθόλου appellat. Inter προκατεγνωκέναι et μηδὲν v. 9. velim μηδενὸς interponi.

— 11. τῇ τάξει καὶ τῇ ἀπολογίᾳ] non hæc illa exagitata figura hendiadyoῖν, neque æquipollet dictioni τῇ τάξει τῆς ἀπολογίας. sed parum quid deest. desunt ὥσπερ ἐν τῇ κατηγορίᾳ, οὕτω καὶ ἐν τῇ ἀπολογίᾳ. sed etiam, ut in accusatione, ita in defensione quoque litigantium quemque eo sinere rerum ordine causam exsequi, quem pro arbitrio suo delegerit. Nam si defensionis solummodo facta hic esset mentio, qui conveniret deinceps ἕκαστος τῶν ἀγωνιζομένων?

— 13. πολλὰ μὲν οὖν —] Interpretatur rhetorico modo h. l. Aristides de D. C. p. 204. initio capitis περὶ περιβολῆς, seu de amplificatione. πολλὰ μὲν οὖν ἔγωγε ἐλαττοῦμαι κατὰ τουτονὶ τὸν ἀγῶνα Αἰσχίνου. τοῦτο ἀόριστον. νῦν τὸ ὡρισμένον, ἐν ἀθροίσματι προσληφθέν. δύο δὲ, ὦ ἄ. Ἀ. καὶ μεγάλα. εἶτα ταῦτα κατ᾽ εἶδος ἐμέρισεν. ἓν μὲν — ἄχθεσθαι. ἅπαντα γὰρ ταῦτα περιβολῆς ἐστί. ἡ πρόληψις τοῦ ἀορίστου. — τὸ ἐν ἀθροίσματι συλλαβεῖν. — τὸ κατ᾽ εἶδος μερίσαι —.

— 19. ἐκ περιουσίας] Laborasse jam veteres in hujus loci recta perceptione et interpretatione, constat ex Harpocratione, qui in v. Ἐκ περιουσίας prodit interpretationem ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος sibi magis probari, quam eorum, qui v. περιουσίαν de opulentia accipiant. Et profecto haud leve quoque est hanc dictionem ἐκ περιουσίας Latine reddere, si presse quidem et concinne reddere velis, unaque significationes, quæ in ea insunt, adumbræ. Insunt autem ei hæ tres præcipue notiones, quas vernacule mihi liceat primum exprimere, deinde latius Latinis verbis declarabo. 1. *für lieber langer Weile* [*for dear tediousness*], fallendi otii ergo, quia quod agat melius nil est, me vexat. 2. *aus blossem Vebermuthe und Muthwillen* [*out of mere arrogance and wantonness*], ex mero

fastu, insolentia, protervia, petulantia. 3. sed hoc in primis, *weil er allemal nichts dabey verliehrt, der Austrag der Sache sey für ihn, wie er auch immer wolle* [*because he loses at all times nothing by it, the issue of the thing is for him whether he will or not*], quia, quicunque erit causæ exitus, sive secundus sibi, sive adversus, res suæ, Æschinis puta, post causam dictam (etiamsi amissam) nihilo meliore loco erunt, quam fuerunt ante causæ dictionem. Si nihil lucretur, nihil tamen rursus multabitur. *Er wagts verlohrner Weise. gewinnt er, ist es desto besser, verliehrt er, so ist er darum nicht schlimmer dran, als vorhin* [*if he wins, it is the better, if he loses, so is he for that reason not the worse off, as before*]. Ingenio si natus essem eo, ut studio delectarer, quod ego miserum ducens nunquam non refugi, sed alii quamplurimi totas ætates in eo conterunt, neque satiari possunt, ut similes dictiones ex auctoribus in adversaria, aut in commentarios suos comportent, nullus dubito, multo altiorem exstiturum fuisse acervum locorum ex omni ætate et ordine auctorum constructum, ubi dictio ἐκ περιουσίας occurrit. Multo plures mihi loci similes occurrerent Græcos legenti, sed transmisi plerosque, cum adversaria ad manum non essent, pigeretque quærendorum ergo surgere. Annotavi tamen hos paucos, quos hic proponam, unde constabit, hanc dictionem ita esse a vetustis usurpatam, ut illarum trium, quas paulo ante enumerabam, significationum vestigia satis insignia in iis appareant. non tamen omnibus omnino locis illæ tres significationes simul insunt, sed alii loco hæc, alii alia, quarum quæ cuique conveniat, e loci cujusque natura colligendum est. Primus igitur esto locus ille, omnium κορυφαιότατος, fons reliquorum, Thucydidis V. 103. ubi præcipit χρῆσθαι τῇ ἐλπίδι ἐκ περιουσίας. uti quidem spe, verumtamen non ut præsidio palmario, sed *ex supervacaneo, ex abundanti*, velut adminiculo secundario, quod non tu quidem asperneris, attamen illi minimum omnium tribuas. sic ea fidas, ut sine ulla fraude tua prorsus æquissimo animo careas hac anchora, quia multo pluribus multoque firmioribus aliis niteris. ut si prosper exitus spei tuæ respondeat, læteris. sin te fallat, nil ideo deteriore loco sis. Dio Chrysostomus p. 423. 29. queritur, Tarsensium quosdam πολιτεύεσθαι ἐκ περιουσίας. remp. attingere obiter, subsecivis horis, fallendi otii ergo, cujus cum nonnihil supersit a negotiis domesticis peractis, in curiam, in forum provolant, quod melius agant, non habentes. Philostratus p. 520. 22. ἐκ περιουσίας ἐκράτει τὴν πρεσβείαν. obtinebat legationem e superabundantia, h. e. non solummodo causam vincebat, ob quam missus in Urbem fuerat, sed etiam *insuper* multas impetrabat largitiones et gratias, neque rogatas, neque speratas, item p. 534. 19. Julianus in Misopogone (citatus a Valesio ad Harpocr. p. 46.) ὅστις ἄρχοντα ὕβρισεν, οὗτος ἐκ περιουσίας τοὺς νόμους κατεπάτησε. non ipsum solummodo magistratum dehonestat, sed *insuper* quoque leges ipsas proculcat. Libanius T. I. p. 714. 10. οἱ ἐκ περιουσίας τῷ πολέμῳ χρώμενοι sunt, qui bella gerunt mera ex libidine et petulantia, otii fallendi causa, non quo rem suam faciant, sed quia nihil amittunt. Apud Hermogenem p. 110. ed. Crisp. caput est περὶ τῶν ἐκ περιουσίας προοιμίων, de proloquiis accessoriis, quæ veluti mantissæ loco adduntur, tametsi sine iis quoque oratio sibi constet.

— 20. ὃ φύσει] correxi de meo sensu ἃ (in neutro plurali) φ. *quæ* natura (non *quod* natura.) non enim cohæret ὃ cum ἕτερον. *aliud, quod.* nequaquam. Sed ἕτερον aptum est ex ἐλαττοῦμαι. alterum eorum, quibus inferior sum Æschini, hoc est. tum enarrat illud. ἃ in neutro plurali refertur ad insequens τούτων τοίνυν versu 23. quæ natura hominibus omnibus insunt, ut — eorum igitur, alterum quidem — alterum vero —.

— pen. ἐὰν δ' ἐφ' ἃ —] Hermogen. p. 429. ὁ δὲ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ Στεφάνου μέλλων ἑαυτὸν ἐπαινεῖν καὶ τὴν ἑαυτοῦ πολιτείαν, πολλάκις χρῆται τῇ ἀνάγκῃ λέγων· ἐὰν δὲ ἐφ' ἃ καὶ πεποίηκα —.

— 10. τούτων μέγιστόν ἐστι] f. τούτων, ἓν τῶν μεγίστων ἐστίν.

— 12. ὁμοίως] non cohæret cum ἀκοῦσαι, sed cum ὑμῶν. a vobis cunctis pariter, excepto nemine, nobili ignobilive, potente an infirmo, sene an juvene, peto atque contendo.

227. 18. διαβολὰς] Scholiastes Hermogenis: διττὸν τὸ τῆς διαβολῆς ὄνομα. ἐπί τε γὰρ τῆς διαβολῆς αὐτῆς (calumniatione, ut in vulgari sermone accipitur) τάττεται, ὡς παρὰ Μενάνδρῳ· οὐκ ἔστιν οὐδὲ διάβολος γραῦς ἔνδον. καὶ ἐπὶ τῆς κατηγορίας, ὡς Δημ. ἐν τῷ περὶ Στεφάνου φησίν· ὁρῶ γάρ, ὅτι τὰς αἰτίας καὶ τὰς διαβολὰς —.

— 20. παρελθεῖν] Citat h. l. Harpocr. v. παρελθεῖν, interpretans ἀντὶ τοῦ νικῆσαι. Simile ductum a certantibus cursu seu equestri, seu curuli, et contendentibus inter sese prævertere.

— 25. μέλλων —] Hermogenes p. 352. αἱ δ' ἐνδοιαστικαὶ ἐπικρίσεις ἧττον ἔχουσι τὸ ἐνδιάθετον, ἠθικαὶ μέντοι οὐδὲν ἧττον εἰσὶ, καὶ μᾶλλον προσήκουσι τῇ βαρύτητι. οἷον· μέλλων δὲ τοῦτ' ἰδίου βίου παντὸς etc.

228. 5. εἰ μὲν οὖν περὶ —] Syrianus p. 79. ad Hermogen. μάλιστα μὲν οὖν δεῖ περὶ τὸ κρινόμενον ἵστασθαι πᾶσαν τὴν δικαιολογίαν. εἰ δ' ἄρα τι κατεπείγει ἔξωθέν τινα παρεισάγειν, μιᾷ τῶν τριῶν μεθόδων χρησόμεθα τῶν τεχνικῶν, αἷς ὅτε Θουκυδίδης κέχρηται καὶ ὁ Δημοσθένης παρ' αὐτοῦ [hic videtur λαβὼν vel tale quid deesse]. ἢ γὰρ ἐπὶ τὰ πράγματα ἀνοίσομεν τὴν αἰτίαν, ἢ ἐπὶ τὰ πρόσωπα τὰ ἔξωθεν, ἢ τὸ βιαιότερον, εἰς αὐτὸν τὸν ἀντίδικον. ἐπὶ μὲν τὰ πράγματα, ὡς ἐν τῷ περὶ παραπρεσβείας [hic error est memoriæ, nam locus legitur in or. pro corona p. 230. 24.]· ἔστι δ' ἀναγκαῖον, ὦ ἄνδρες, καὶ προσῆκον ἴσως, ὡς κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους εἶχε τὰ πράγματα, ὑμᾶς ἀναμνῆσαι, ἵνα πρὸς τὸν ὑπάρχοντα καιρὸν ἕκαστα θεωρῆτε. ἐπὶ δὲ τὰ ἔξωθεν πρόσωπα, ὡς ἐν τῷ κατ' Ἀριστοκράτους· ἀναγκαῖον δ' ὑπολαμβάνω καὶ δίκαιον ἅμα περὶ τούτων πρῶτον εἰπεῖν [fieri potest, ut hæc verba in oratione in Aristocratem legantur, insequentia certe leguntur in or. pro corona p. 228. 11.] ἵνα μηδεὶς ὑμῶν τοῖς ἔξωθεν λόγοις ἠγμένος, ἀλλοτριώτερον τῶν ὑπὲρ τῆς γραφῆς δικαίων ἀκούῃ μόνου [lege μου]. ἐπὶ δὲ τὸν ἀντίδικον αὐτὸν, ὡς ἐν τῷ περὶ τοῦ Στεφάνου· ἀξιῶ δὲ, ὦ ἄ. Ἀ. [p. 236. 26.] καὶ δέομαι τοῦτο μεμνῆσθαι παρ' ὅλον τὸν ἀγῶνα, ὅτι μὴ κατηγορήσαντος Αἰσχίνου μηδὲν ἔξω τῆς γραφῆς, οὐδ' ἂν ἐγὼ λόγον ἐποιούμην —. καὶ πάλιν· εἰ μὲν οὖν, περὶ ὧν ἐδίωκε μόνον [p. 288. 5.] κατηγόρησεν Αἰσχίνης, κἀγὼ περὶ αὐτοῦ τοῦ προβλήματος [technici menti problemata obversari, nil mirum est. lege προβουλεύματος.] εὐθὺς ἂν ἀπελογούμην. — ἐπισημαίνεσθαι δ' ἄξιον, ὡς οὐκ ἀρκεῖ μόνον μιᾷ χρῆσθαι τῶν τριῶν μεθόδων βουλομένους τὸ παρὰ τὸ κρινόμενον εἰπεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐνδείκνυσθαι, ὅτι διὰ βραχέων λέξει τὰ παρὰ τὸ κρινόμενον, καὶ εὐθὺς ἐπὶ τὸ κρινόμενον ἥξει. πανταχοῦ γοῦν καὶ Δημοσθένης τό γε πρῶτον προστίθησι [malim τόδε πρῶτον προτίθησι], τὸ μικρὰ ἢ βραχέα περὶ τῶν ἐξαγωνίων ἐρεῖν.

— 15. εἰ μὲν ἴστε —] Aristides p. 248. ἀξιοπιστίας δὲ καὶ ὅταν τις τὰς κρίσεις τῶν ταῦτα ἀκουόντων ἐφ' οἷς ἂν λέγῃ, προσλαμβάνῃ, ὡς καὶ παρ' ἐκείνοις ὁμολογουμένων τῶν πραγμάτων. — οἷον· εἰ μὲν ἴστε με τοιοῦτον· οὐ γὰρ ἄλλοθί που βεβίωκα.

— 16. οὐ γὰρ] sentit unusquisque legentium, hiare sententiam, et saltim tacite post ᾐτιᾶτο subjicienda esse hæc (nam ut addantur, necesse non est. neque tam sum hospes in antiquis auctoribus, ut tales hiatus ratiociniorum mirer, ut potius bene mihi constet, in Ciceronis philosophicis et aliis quibusdam talibus, item oratoribus, eos singulis pene paginis occurrere, ubi lectorum solertia defectus sarcire debet): οἷος δ' ἐγώ εἰμι, ῥᾴδιον ὑμῖν γνῶναι, vel δύνασθε δὲ ἐμὲ, ὁποῖος εἰμὶ, εἰδέναι. facile enim vobis est me nosse, quippe qui totam ætatem meam inter vos exigerim.

— 17. ἀνάσχησθε] scil. ἐμοῦ γρύξαντος. Aristides de D. C. p. 194. ὅτε δὲ καθ' ὑπερβολὴν δύνασαι ἀποδεῖξαι μὴ ἀδικοῦντα σεαυτὸν, ἐκεῖ δὲ θρασύτητι χρῆσθαι τοιαύτῃ, ἀφαιρεῖν σεαυτὸν συγγνώμης ἢ φιλανθρωπίας τῆς παρὰ τῶν δικαστῶν. ὡς ὅταν λέγῃς· μηδὲ φωνὴν ἀνέχεσθε ad καταψηφίσασθε.

— 22. δὴ] addidi. quod h. l. idem est atque ἤδη. *a jam nunc.*

229. 7. τοῦ δὲ παρόντος —] refert Hermogenes h. l. ad περιττότητα κατὰ πλῆθος p. 408. ubi sic ait: πλῆθος δέ ἐστι ποικίλων ὀνομάτων ἰσοτίμων ἐπίχυσις, εἰς κίνησιν ἤθους. οἷον· τοῦ δὲ παρόντος ἀγῶνος ἡ προαίρεσις αὐτὴ ἐχθροῦ μὲν ἐπήρειαν ἔχει καὶ ὕβριν καὶ προπηλακισμὸν καὶ λοιδορίαν ὁμοῦ, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. ὅπου καὶ τὸ πλῆθος ἔδειξεν εἰπὼν ὁμοῦ.

— 8. αὕτη] prætuli αὐτή. ipsum consilium propositumque, ad quod actor spectavit et contendit causam capessens, sepositis et secretis criminibus.

— 9. ὁμοῦ] damnat itaque Hermogenes meam, quæ mihi visa fuit, emendationem, ἐμοῦ sufficientis in locum vulgatæ ὁμοῦ, eamque pro corruptela proscribit. refragatorem habeo quoque Augustanum. Servandum si sit ὁμοῦ, convenientius, ad meum quidem sensum, stet pone καὶ ad hunc modum: προπηλακισμὸν, καὶ ὁμοῦ πάντα τὰ τοιαῦτα.

— 14. οὐδ'] malim: ἀλλ' οὐδ' ἐν ἐπηρείας τάξει καὶ φθόνου, id est, μετ' ἐπηρείας καὶ φθόνου, vel, πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς ἑαυτοῦ ἐπηρείας καὶ φθόνου. quamquam utique par est atrocia scelera accusari, neminique via occludenda est ad populum ea delaturo, verumtamen fieri hoc debet honestis de causis, studioque pestem a patria avertendi, non autem solummodo ex mera libidine inimico insultandi et nocendi, atque livori tuo satisfaciendi.

— 19. τἀδικήματα χρῆσθαι] malim τἀδικήματα ἔδει χρῆσθαι.

— 23. οὐ γὰρ δήπου Κ. —] Hermogenes p. 296. ἡ ἐπαναστροφὴ, τὸ σχῆμα, τῶν καλλωπιζόντων· γίνεται δὲ, ὅταν τὸ τέλος τοῦ κώλου ἑτέρου ἀρχήν της ποιήσηται. οἷον· οὐ γὰρ δήπου Κτησιφῶντα μὲν δύναται διώκειν δι' ἐμὲ, ἐμὲ δὲ εἴπερ ἐξελέγχειν ἐνόμιζεν αὐτὸν, οὐκ ἂν ἐγράψατο. Sopater ad Hermogenem p. 128. ὁ Δημοσθένης θείᾳ τινὶ μεθόδῳ κεχρημένος κἀν τούτῳ τὸ ἀξίωμα φυλάττει λαμπρῶς, καὶ — ἐξαίρει τὸ φρόνημα. ὥσπερ ἐν τῷ περὶ Στεφάνου τοὺς μὲν παραγραφικοὺς λόγους τῷ ἀντιδίκῳ συνέπλεξε πρὸς αὐτὸν ἀποτεινόμενος, ὡς διὰ τοῦτο ἐφ' ὅσον βούλεται χώραν παρέχων τῷ παραγραφικῷ· τοὺς δὲ τῆς ἀπολογίας τοῖς παροῦσι τὴν ἑαυτοῦ παῤῥησίαν οὐδὲν ἧττον ἐξαίρων. προὔταξε δὲ τὴν ἀπολογίαν τοῦ παραγραφικοῦ πάνυ τεχνικῶς, τοῦ μὴ δόξαι, ἀσθενῶς ἔχειν περὶ τὴν ἀπολογίαν. ἔπειτα ἐπάγων τὸ παραγραφικὸν οὕτω πως λέγει· ἐστὶ δὲ ταυτὶ πάντα μοι πρὸς ὑμᾶς [p. 293. 22.] ἅμα καὶ τοὺς περιεστηκότας ἔξωθεν καὶ ἀκροωμένους. ἐπεὶ πρός γε τοῦτον αὐτὸν τὸν κατάπτυστον βραχὺς καὶ σαφὴς ἐξήρκει μοι λόγος. εἰ μὲν γὰρ ἦν πρόδηλα τὰ μέλλοντα, καὶ ἑξῆς. καὶ ἡ μὲν τῆς μεταχειρί-

σεως τοῦ παραγραφικοῦ μέθοδος τοιαύτη. περὶ δὲ τῆς τάξεως φαμὲν, ὅτι Δημοσθένης συνιδὼν τὴν τοῦ κεφαλαίου δύναμιν, καὶ πρώτην αὐτῷ καὶ μέσην χώραν ἀπένειμε καὶ τελευταίαν, καὶ πάντα ταῦτα ἐν τῷ περὶ Στεφάνου εὑρήσεις. καὶ κατὰ μὲν τὴν ἀρχὴν, μετὰ τὰς προοιμικὰς ἐννοίας οὕτω· [p. 229. 5.] τὰ μὲν οὖν κατηγορημένα πολλάκις περὶ ὧν ἔνιοι τὰς ἐσχάτας τάττουσι τιμωρίας, καὶ ἑξῆς. κατὰ δὲ μέσον, οἷον· ἔστιν οὖν [p. 232. 21.] ὅπου σὺ παρὼν τοιαύτην πρᾶξιν ἢ συμμαχίαν, ἡλίκην νῦν διεξῄεις, ὁρῶν ἀφαιρούμενον τῆς πόλεως, καὶ ἑξῆς. κατὰ δὲ τὸ τέλος· ἦν μέντοι τοῦ δικαίου πολίτου τότε λέγειν, μὴ νῦν ἐπιτιμᾶν. ὁ γὰρ συμβουλεύων, καὶ ἑξῆς. — περὶ δὲ τῆς ἐργασίας τοῦτο φαμέν. δύο τινὰ περὶ αὐτὸ θεωρεῖται, ῥαστώνη μὲν ἐκ τοῦ παρόντος χρόνου, δυσχέρεια δὲ ἐκ τοῦ παρελθόντος. οἷον, εἰ παρ' αὐτὰ τἀδικήματα ἠλέγχθη [f. 229. 19.] ῥαστώνη εἶχε ἡ κατηγορία [sic], χαλεπότης δε ἐστιν ἐκ τῶν [f. τοῦ] μετὰ χρόνον ῥηθῆναι. ὥσπερ ὁ Δημοσθένης [p. 230. 1.] καὶ ὁπηνίκα ἐφαίνετο ταῦτα ποιῶν καὶ τοῦτον τὸν τρόπον κεχρημένος τοῖς πρὸς ἐμὲ, ὡμολογεῖτο ἂν ἡ κατηγορία τοῖς ἔργοις αὐτοῦ· νῦν δ' ἐκστὰς τῆς ὀρθῆς καὶ δικαίας ὁδοῦ — [p. 230. 3.] καὶ τὰ λοιπά. 129. 1. δεῖ δ' ἐν τούτοις καὶ τὰ ἀντιπίπτοντα λύειν, ὥσπερ ὁ αὐτός. ἵνα γὰρ μή τις λέγῃ, ὅτι ἢ δι' ἐπιείκειαν οὐ κατηγόρησεν, ἢ δι' ἀπραγμοσύνην, ἢ ὅτι οὐκ ἔτυχε παρὼν, ἢ ὅτι περὶ μικρῶν, ἢ ὅτι οὐκ ἐνόησε. λύει πάντα ταῦτα Δημοσθένης, οὕτως εἰπὼν, τὴν μὲν ἐπιείκειαν οὕτως· [p. 229. 23.] οὐ γὰρ δὴ Κτησιφῶντα μὲν δύναται διώκειν, ἐμὲ δ' εἴπερ ἠδύνατο, οὐκ ἂν ἐγράψατο [hic videtur aliquid deesse]. πῶς γὰρ ἀπράγμων ἂν δόξειεν εἶναι, ὃς καὶ δι' ἐμὲ πράγματα παρέχον [l. παρέχει] ἑτέροις. τὰ δὲ λοιπὰ πάντα δι' ἑνὸς οὕτως· [p. 232. 21.] ἐστὶν ὅπου καὶ σὺ παρὼν τηλικαύτην τάξιν [sic] ἡλίκην νῦν ἐτραγῴδεις. διὰ μὲν γὰρ τοῦ παρὼν λύει τὸ οὐ παρῆν. διὰ δὲ τοῦ τηλικαύτην, ὅτι οὐ μικρὰ ἢ φαύλη. διὰ δὲ τοῦ νῦν ἐτραγῴδεις, τὸ ὅτι οὐκ ἐνόησας, ὃ πεποίηκας. adde reliqua ad finem annotationis, quæ nunc piget transcribere.

— peu. καὶ τιμωρίαι] hæc duo vocabula, ad exponendum non profecto hic loci facillima, omittit Hermogenes h. l. citans p. 278. ad hunc modum: εἰσὶ κρίσεις καὶ ἀγῶνες, πικρὰ καὶ μεγάλα ἔχουσαι τὰ ἐπιτίμια. quæ lectio utique est planissima. potest tamen, ni fallor, hoc quoque modo vulgatæ molliri durities, si legatur κρίσεις, καὶ τιμωρίας πικρὰς (in accusativo) καὶ μεγάλα ἔχουσαι τὰ ἐπιτίμια. judicia habent et supplicia acerba, vel pœnas amaras. hoc est sententias judicum in causis pronuntiatis consequuntur acerbi cruciatus a damnatis tolerandi; manent item judicia, seu exitus et finitiones judiciorum mulctæ ingentes a legibus præscriptæ. quæ mulctæ sunt τὰ ἐπιτίμια. Vulgatis in libris vocabula sic inter se trajecta jacent: εἰσὶ νόμοι περὶ πάντων καὶ τιμωρίαι καὶ ἀγῶνες καὶ κρίσεις πικρὰ καὶ μεγάλα ἔχουσαι τὰ ἐπιτίμια. Ego ordinem Augustani assectatus sum.

230. 6. ὑποκρίνεται] histrionem agit, qui quæstus ei olim familiaris erat; h. e. alienam personam induit, non bona fide, sed mala fraude agit. Ctesiphontem accusat, quem lædere nullo modo vult; sed per latus ejus me petit, quamquam videri vult nullas simultates adversus me exercere. Citat h. l. Hermogenes p. 284.

— 8. πως] encliticam, *quodammodo*, ex Aldina addidi.

— 24. ἔστι δ' ἀναγκαῖον —] Hermogenes p. 232. καὶ εἰσὶν ἔννοιαι μὲν εὐκρινεῖς αἱ καταστατικαὶ πᾶσαι καὶ εἰς ἀρχὴν ἀνάγουσαι τὸν λόγον. οἷον· ἐστὶ δ' ἀναγκαῖον, ὦ ἄ. Ἀ. καὶ προσῆκον ἴσως etc. conf. loc. Syriani paulo ante ad p. 228. 5. recitatum.

— 27. τοῦ γὰρ Φωκικοῦ συστάντος πολέμου] nobile exordium in scholis technicorum [nam hic ingreditur Dem. tractationem]. Citant Hermogenes p. 281. et 286. Alexander de figuris p. 54. his verbis: μετάστασίς ἐστιν, ὅταν ἀπ' αὐτῶν [subaudi ἡμῶν] μεθιστῶμεν τὴν αἰτίαν ἐφ' ἕτερον ἔξω τοῦ πράγματος ὄντα. ὡς Δημοσθενης· τοῦ γὰρ Φωκικοῦ συστάντος πολέμου, οὐ δι' ἐμέ· οὐ γὰρ δὴ ἔγωγε ἐπολιτευόμην πω τότε. Schol. anonym. ad Hermog. p. 380. cujus hæc sunt verba: ἐπεμβολή ἐστιν ἡ μεταξυλογία, ὅταν μεταξὺ τῆς ἀκολουθίας ἔξωθέν τι ἐπεμβάλλῃ. οἷον· τοῦ γὰρ Φωκικοῦ συστάντος πολέμου. εἶτα ἡ ἐπεμβολή· οὐ δι' ἐμέ· οὐ γὰρ ἔγωγε ἐπολιτευόμην πω τότε. ἡ γὰρ ἀκολουθία ἦν· πρῶτον μὲν ὑμεῖς οὕτω διέκεισθε. item p. 392. ἡ δὲ ὑποστροφὴ ὑπ' ἐνίων καλεῖται καὶ ἐπεμβολή. οἷον· ἅπας ὁ τῶν ἀνθρώπων βιος [p. 774. 5. Demosth.] καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ τό· τοῦ γὰρ Φωκικοῦ σ. π. τό γε μὴν τῆς ὑποστροφῆς σχῆμα καὶ ὑπέρβατον λέγεται.

231. 5. ἡ Πελοπόννησος ἅπασα] hujus dictionis ergo citat h. l. Alexander de figuris p. 74.

— 16. ἀτυχεῖς] Citat h. l. Phœbammon p. 134. ed. Norm.

232. 5. τινα] num τινων.

— 7. τούτων] addidi. redit sive ad τῶν ἀδικημάτων, sive ad τῶν ἀδικησάντων.

— 14. Εὔβουλος] Citat h. l. Harpocr. v. Εὔβουλος.

— 20. εἶτα ὦ —] celeberrimus est h. l. in scholis technicorum. Hermog. p. 179. τὸ κλητικὸν σχῆμα [oratio per vocativum prolata] πνεύματός ἐστι μέρος, ἀποστροφὴν ἐργαζόμενον καὶ καταφοράν· εἶτα, ὦ τί ἂν εἰπών σε etc.

— 21. ἔστιν ὅπου —] Alexander de figuris p. 54. tertium genus τῆς μεταστάσεως seu translationis facit: ὅταν τὸν ἀντίδικον εἰς αἰτίαν καθιστῶμεν, ἐξ ὧν αὐτὸς ἡμῖν ἐγκαλεῖ. ὡς πάλιν Δημοσθεινης εἶτα, τί ἂν εἰπών σέ τις ὀρθῶς προσειποι, ἐστὶν ὅπου σὺ παρὼν τηλικαύτην —.

— 22. πρᾶξιν] ita verum est, ut aliud nullam voc. ei suffici queat. πρᾶξις, ut alias multas h. v. notiones taceam, has tres habet ab h. l. non alienas, 1) callidam, versutam quamque machinationem, quæ peragitur oratione insidiosa, captiosa, blanda, lenociniorum plena, obtestationibus, promissionibus, minis, omni genere adminiculorum ad persuadendum valentium mista. 2) negotium quodcunque ingens, arduum, ubi ingenio, solertia, usu rerum, industria, celeritate opus est. 3) comparationem amicitiarum, pertractionem civitatis alicujus tuas in partes, cui persuasum esset, ut sponte se dederet. v. a me ad Polybii p. 135. 21. dicta.

— 26. εἰ τὸ κωλῦσαι] Citat Hermogenes p. 281. h. l. hoc pacto, non parum illo a vulgata lectione discrepante: εἰ γὰρ τὸ κωλῦσαι τὴν πόλιν μετὰ τοῦ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην ἐπεπράκειν ἐγὼ Φιλίππῳ. aut ergo locum prorsus alium in mente habuit Hermogenes, aut e memoria recitavit.

233. 5. διαβάλλει] Citat h. l. Hermog. p. 423. ult.

— 13. ἐβουλεύεσθε] Laudatur hoc totum comma ab Hermogene p. 424. ubi vulgata lectio constantissime ubique retinetur.

234. 2. ἐξελύσατε] prætuli ἐξελύσασθε in medio. non belli cujusque, sed belli vestri, a vobis gerendi, apparatum intermisistis, abrupistis.

— 3. τοῦτο] id, de quo dixerat p. 233. 27. ὡς πλεῖστον τὸν μεταξὺ χρόνον ἐγγενέσθαι.

— 18. εἶτα τοῦτο —] locum h. citat Minucianus p. 152. ult. ed. Norm.

— 24. δυοῖν ὀβολοῖν] Citat h. l. Pollux 9. 63.

235. 7. δεδόχθαι] aptus est hic infinitivus, ut in talibus formulis plerumque solet esse, ex εἶπεν versu 4. ille — auctor fuit senatui populoque, ut sciscerect —. Locum hunc vulgata sic exhibet: ἀποστείλας πρέσβεις περὶ τῆς εἰρήνης πρὸς Ἀθηναίους ὁμολογουμένας πεποίηται συνθήκας δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων.

236. 2. κλέμμα] Citat h. l. Hermog. p. 293. et de collocatione verborum subtilia, umbra et otio grammatici digna, argutatur.

237. 11. ὀνομάζων] Citant Harpocr. v. ὀνομάζων. Hermogenes p. 245. τοιοῦτόν τι [durum puta asperumque] καὶ τὸ παρὰ Δημοσθένει ῥηθέν τε ὁμοῦ, καὶ θεωρηθὲν ὑπ' αὐτοῦ. λέγω τό· οὐ γὰρ τὰ ῥήματα τὰς οἰκειότητας ἔφε βεβαιοῦν. εἶτα ἡ θεωρία· μάλα σεμνῶς ὀνομάζων. locum hunc Hermogenis cum jam recitasset Taylor, tamen nil ideo minus recitandum ego quoque duxi, sed integrum et plenum. Taylor enim mutilatum attulerat, ut intelligi nequiret.

238. 12. περὶ δὲ τῶν ἀδυνάτων] militat Taylor pro περὶ δὲ τοῦ ἀδυνάτου. cujus utique auctores sunt multi et boni, et in his Aug. pr.: nolim tamen ideo vulgatam damnare, cujus quæ sit labes, equidem haud intelligo, sive ἀδυνάτων pro masculino, sive pro neutro accipiatur. dixerat modo ἀδύνατόν τι. sunt ergo plura ἀδύνατα, quorum de singulis quibusque judicare, utique est περὶ τῶν ἀδυνάτων indicare. Pari modo p. 262. 23. legitur: πολλὰ δὴ τὰ ἀδύνατα συνέβαινεν. Sunt autem τὰ ἀδύνατα causæ improvisæ, aut humanæ voluntati non obnoxiæ, cœptis suis peragendis, aut muniis obeundis intercedentes. breviter, excusationes legitimæ et honestæ. Possit περὶ τοῦ ἀδυνάτου etiam in genere masculino acceptum sic reddi: de eo, qui invalidus, impar gerendo muneri sit, nec ne sit. Strategus ὁ ἐπὶ τῶν ὅπλων commemoratur, quia alius adhuc strategus erat ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως. prætor ille castrensis erat, in causis militaribus. hic prætor ærarii.

— 14. ὁ γραμματεὺς τῆς βουλῆς] Citat h. l. Harpocr. v. γραμματεύς. Scriba senatus nominatur, quia populo quoque suus erat.

— 21. ἐπηγγείλαθ'] prætuli ἐπηγγέλλεθ' in imperfecto, quia tempus idem modo præcessit. Sed αὖ τὴν ἐπιστολὴν servavi, tametsi Marklandi conjecturam αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν ab Aug. confirmatam reperirem. nam vulgata bene habet. αὖ h. l. est *etiam*, *ex altera parte*, *contra*. ut auctoritatem Callisthenis modo recitasti, scriba, ita jam Philippi *quoque* literas recita. Est etiam αὖ pene idem atque μετὰ ταῦτα. et sæpe ista αὖ μετὰ ταῦτα, ut finitima inter se atque consentanea, copulantur.

239. 4. μὴ πλεῖον] interposui ἐπί. plus, quam par est, vel expedit. nam idem est atque si dixisset: ἐπὶ πλεῖον, ἢ προσήκει, vel ἢ συμφέρει.

— 6. ὁμοίως] ὅμως Marklandi blanditur quidem prima specie, verumtamen vulgata nihilominus bene habet, et eodem tendit. pace mecum contracta, copiis infestis contra me in aciem eductis processitis, et castra mea, quoquo eunt, vestris e regione prosequimini, non secius, atque faciebatis bella aperta mecum gerentes. similis est locus p. 263. 18. ubi miror Marklandum non item ὅμως suasisse.

— 10. ἀκούετε, ὡς σαφῶς —] Marcellinus ad Hermog. p. 212. εἰ δὲ μηδ' αὕτη ἡ ἐξέτασις ἡμῖν συμβάληται, ἡ τῆς διανοίας, ἐπὶ τὴν διαβολὴν τῆς γνώμης, ἐπειδὰν καιρὸν ἔχωμεν, τρεψόμεθα. καθάπερ ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ Στεφάνου, παρεχόμενος Φιλίππου ἐπιστολὴν ἔφη· ἀκούσατε, ὦ ἄνδρες, ὡς σαφῶς δηλοῖ καὶ διορίζεται — Scholiastes anonymus ad Hermog. p. 402. κατὰ λέξιν ποιεῖ ἐνάργειαν τὰ πληκτικὰ τῶν ὀνομάτων καὶ τὰ σημαντικά. οἷον· ὁρᾶτε, ὡς σαφῶς διορίζεται καὶ δηλοῖ.

— 16. ᾤχετο] Dictio ᾤχετο αὐτοὺς λαβὼν tam crebro legitur apud Demosthenem aliosque, ut mirum sit, potuisse viros doctos in ea errare. Sententia ejus hæc est: Progressus est Philippus ulterius. Thebanos Thessalosque, velut turbo omnia coram se agens, propellens, ruens et rotans, egit, quo voluit, obtorto collo, præcipites, occœcatos, dementatos, ut malorum sibi imminentium nil præviderent, v. p. 347. 10. aut est simile ductum de eo, qui subito, per vim correptum, sublatumque in humeros auffert, quo vult, invitum et vociferantem.

— 26. δῆλον γὰρ, ὅτι —] Citat h. l. Alexander de figuris, capite de ironia p. 44.

240. 2. οὓς αὐτίκα μᾶλλον ἁρμόσει λέγειν ἴσως] prætuli hunc ordinem: οὓς αὐτίκα μάλα ἴσως ἁρμόσει λέγειν. mallem tamen nunc μᾶλλον a me non esse repudiatum. poteram sic dare: οὓς αὐτίκα μάλα ἴσως μᾶλλον ἁρμ. λ.

— 10. φίλον, εὐεργέτην, σωτῆρα] Citat h. l. Alexander Rhetor p. 28. in capite περὶ ἐπιμονῆς. et Phœbammon p. 132. qui genus tautologiæ facit: διάφορα ὀνόματα σημαίνοντα τὴν αὐτὴν διάνοιαν, ὑπὸ δὲ τὴν αὐτὴν πτῶσιν, ὡς τό· φίλον, εὐεργέτην, σωτῆρα ἡγοῦντο.

— 27. αἱ δὲ πόλεις ἐνόσουν] Hermogenes p. 243. αἱ μετρίως μὲν οὖν ἔχουσαι τροπαὶ τοιαῦταί εἰσιν· εἰ δ' ὑπερβαίνει τι τοῦ μετρίου, τραχύνουσι τὸν λόγον. οἷον· αἱ δὲ πόλεις ἐνόσουν. διὸ καὶ ἐξηγήσεως αὐτῷ ἐδέησε, τὸ γάρ· τῶν μὲν ἐν τῷ πολιτεύεσθαι καὶ πράττειν, δωροδοκούντων, καὶ τὰ ἑξῆς· τοῦ ἐνόσουν ἐστὶν ἐξηγητικά.

241. 1. τῶν δ' ἰδιωτῶν καὶ πολλῶν] diversi sunt οἱ ἰδιῶται et οἱ πολλοί. Magistratus qui gesserunt, etiam multos, aut gerent, nunc tamen, cum extra functionem, hoc est, privati sunt, et otiantur, ἰδιῶται sunt, tametsi non propterea τοῖς πολλοῖς, plebi, miscellaneæ, inconditæ multitudini, popello accensendi sunt. οἱ πολλοὶ autem numquam sunt ἰδιῶται, neque erunt, neque possunt esse, quia nullos honores gerunt, nullamque partem reip. attingunt, nisi in concione, ferendis suffragiis.

— 20. ἀποδομένων] prætuli ἀποδεδομένων, existimans, ἀποδέδομαι significare *vendidi*. quod rectumne sit, an falsus memoriæ fuerim, haud licet definire. fieri possit, ut Græci aoristum secundum medium ἀπεδόμην et ἀποδόμενος alligarint ad significandum *vendidi*, et is, *qui vendidit*. ἀποδέδομαι autem et ἀποδεδομένος ad significandum *venditus sum*, et *homo venditus*. Retractans nunc longo tempore post illa mea ausa Demosthenica, incipio nonnumquam vereri, ne festinatio me passim locorum præcipitem egerit.

— 24. μέχρι τούτου Λασθ.] Hermogenes p. 266. 3. citat h. l. et p. 295. ubi de discrimine τῆς παρισώσεως et τῆς ἐπαναφορᾶς loquitur, αἵ τε οὖν παρισώσεις καλλωπίζουσιν, ὥσπερ ἐλέγομεν, καὶ αἱ κατὰ κῶλον ἐπαναφοραί. οἷον· μέχρι τούτου Λασθένης — μέχρι τούτου Τιμόλαος —. Ponam hic locum e scholiasta ad Hermogenis librum περὶ ἰδεῶν, non quo lectores ex eo scitu digna discant, sed quo intelligant hoc e specimine, quam miseris et quam difficilibus nugis bonus Hermogenes oneratus sit. quamquam hic anonymus in hunc deformis librum scholiastes sequioris et generis et ætatis est, nulloque modo cum Marcellino cæterisque vetustioribus et melioribus commentatoribus comparandus. p. 397. ergo cum multis, et ultra, quam par esset, subtiliter disputasset, ad rem obscurandam, quam ad illuminandam accommodatius, in illo Demosthenico μέχρι τούτου Λασθένης obtinere ἀκμὴν, compositam ex ἀκμῆς καὶ λαμπρότητος, tandem subjicit hæc: φησὶν οὖν, ὅτι οὐ τοῦτο λέγω, ὅτι λαμπρότης καὶ ἀκμὴ συνελθοῦσαι ποιοῦσιν ἀκμήν· (ἡ γὰρ ἀκμὴ καθ' αὑτὴν οὐ συνέστηκεν.) ἀλλ' ἐκ σφοδρότητος καὶ λαμπρότητος, καὶ τραχύτητος σύγκειται. ὥστε οὐχ ἁπλῶς δεῖ λέγειν, ἐκ λαμπρότητος καὶ ἀκμῆς τὴν ἀκμὴν συνεστᾶναι, ἀλλὰ λαμπρὸν ἐν ταὐτῷ καὶ ἀκμαῖον εἶναι τὸ μέχρι τούτου Λασθένης. λαμπρὸν μὲν διὰ τὴν λαμπρὰν ἔννοιαν, ἀκμαῖον δὲ διὰ τὰς τῆς σφοδρότητος καὶ τραχύτητος ἐννοίας, καὶ τῆς λαμπρότητος τὴν μακροκωλίαν. ἐξ ὧν ἡ ἀκμὴ — εἰ γὰρ ἁπλῆ οὖσα ἡ ἐπαναφορὰ κάλλος ποιεῖ τῷ λόγῳ [pulcritudinem orationi per se conciliat epanaphora, etiamsi aliud nihil ad eam accessisset; est autem epanaphora, particula μέχρι ter iterata], πολλῷ μᾶλλον διπλῆ κατὰ συζυγίαν γενομένη [quanto majorem addet pulcritudinem duplicata per syzygiam, seu conjugationem, hæc epanaphora; hoc est μέχρι toties cum ἕως copulatum]. τὸ γὰρ μέχρι καὶ μέχρι, καὶ ἕως καὶ ἕως κατὰ συζυγίαν τὴν ἐπαναφορὰν ἔχει. ejusmodi disputationes, tenebris seculorum scholasticorum dignæ, captum meum superant. Alexander Rhetor p. 62. πεποίηκε δὲ Δημοσθένης καὶ διπλῆν ἐπαναφορὰν, ἐπί τε τῶν προηγουμένων κώλων τὸ αὐτὸ μόριον λαμβάνων, καὶ ἐπὶ τῶν ἑπομένων· μέχρι τούτου etc. τῶν μὲν γὰρ πρώτων κώλων τὸ ΜΕΧΡΙ ἄρχει μόριον, τῶν δὲ δευτέρων τὸ ΕΩΣ.

— 27. Εὔδικος] Citat h. l. Harpocrat. v. Εὔδικος et Σιμὸς et Περίλλος. (v. p. 242. 2.) nam sic exaratum ibi legitur.

242. 7. τούτων] prætuli τούτους. per, vel propter hos, quos per contemtum τοὺς πολλοὺς, *plebem*, appellitatis, salvi estis, per plebem Atticam, et per nos, oratores, vestris machinationibus obstantes.

— 13. ἑωλοκρασίαν] Citat h. l. Harpocrat. v. ἑωλοκρασία.

— 18. τε] prætuli γε. citat h. l. Alexander Rhetor p. 36. in cap. περὶ ἐπαναλήψεως, his verbis: πολλάκις δὲ καὶ ταὐτὰ [eadem vocabula] καὶ πολλάκις ἐπαναλαμβάνεται. ὡς Δημοσθένης· καίτοι φιλίαν τε καὶ ξενίαν — ad πόθεν λαβόντι;

— 20. ἐγώ σοι ξενίαν] Hermogenes p. 347. θαυμασμοῦ δὲ παράδειγμα. οἷον· ἐγώ σοι ξενίαν Ἀλεξάνδρου καὶ τὰ ἑξῆς.

— 23. εἰ μὴ καὶ τοὺς θεριστὰς] Rursus Hermogenes p. 319. 1. μέθοδός τις αὕτη ἀφελείας τὸ πλεονάζειν τοῖς κατὰ μέρος ἐπεξιόντας. ἐπεὶ καὶ τὸ, εἰ μὴ καὶ τοὺς θεριστὰς καὶ τοὺς ἄλλο τι μισθοῦ πράττοντας, εἰ ἀφέλοι τις τὸ ἀόριστον [aliud quodcunque], ἐπιμεῖναι δὲ τοῖς κατὰ μέρος, ἀφελῆ ποιήσει τὸν λόγον. οἷον, εἰ οὕτω λέγοι· εἰ μὴ καὶ τοὺς θεριστὰς, καὶ τοὺς σκαπανέας, καὶ τοὺς ἀμαλλοδέτας, καὶ τοὺς ποιμένας, καὶ τοὺς νομέας. εἰ γὰρ οὕτως ἐπιμείναι τις τοῖς κατὰ μέρος, πάνυ ἂν ἐργάσαιτο ἀφελῆ τὸν λόγον.

— 26. μισθωτὸν] in Aug. primo vocabulum hoc hic loci accentu prorsus carebat, quod videtur de consilio deliberato factum. versu 1. autem p. 243. superscriptus erat secundæ literæ, τῷ ι, ut reddidi.

— pen. εἰ δ' ἀπιστεῖς] Aristides de C. D. ἔμφασιν δέ σοι καὶ ἐρωτήσεις ποιήσουσιν. ὡς ἐν τῷ περὶ Στεφάνου· εἰ δ' ἀπιστεῖς, ἐρώτησον αὐτοὺς etc. ad ἦ ξένος εἶναι Ἀλεξάνδρου.

243. 6. δίκαιος εἶναι] Construenda sunt vocabula sic, ac si hoc modo starent: δίκαιός εἰμι τυγχάνειν καὶ τούτων τῶν δωρεῶν, τῶν προβεβουλευμένων, καὶ ἄλλων, ἔτι μειζόνων, ἢ αὗται εἰσίν.

— 10. Χαιρώνδου] Charon nomen est notum, minus notum Chæron. at fuit tamen. ergo, ut a Charone Charonides profectum est nomen, quod, syncope Dorica utentes, Charondas pronunciarunt, ita a Chærone quoque Chæronidem, et porro Chærondam effecerunt.

— 17. καινοῖς] subaudi εἰς τὴν σκηνὴν εἰσιοῦσιν.

— 23. ψευδῆ] quæ Ctesiphon de laudibus Demosthenis prædicarat. Syrianus ad Hermogen. p. 79. 29. χρὴ δὲ τοὺς μετὰ τέχνης ἐργάζεσθαι τοὺς λόγους ἐπιχειροῦντας ταῖς ἀποδείξεσι συμπλέκειν τὰς ἐπιφορὰς, ἀλλὰ μὴ ἔξω τοῦ προκειμένου δικάζειν. [num ἀλυσκάζειν, errare, vagari.] εἴπερ μὴ μέλλοιμεν τὸ τοῦ Αἰσχίνου παθεῖν, καθ' ἑαυτῶν, φασὶν [ut est in proverbio], ἀλώμενοι κόνιν. [fort. ἀμώμενοι, congerentes, coacervantes.] καὶ γὰρ Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος, οὐκ ἀρκεσθεὶς παράνομον δεῖξαι τὸ γραφὲν κατὰ [non *adversus*, sed simpliciter *de*] Δημοσθένους ψήφισμα [tametsi utique τὸ γραφὲν ὑπὲρ Δημ. mallem, perspicuitatis saltim gratia, et ne dubium supersit], ἀλλὰ προσθεὶς, ὡς οὐδὲ ἄξιος στεφάνου ὁ Δημοσθένης, πρόφασιν τῷ ἀντιδίκῳ τῆς τῶν οἰκείων πολιτευμάτων διεξόδου κεχορήγηκεν ἄφθονον. εἰ δὲ περὶ μόνου ἔστη τὸ κρινόμενον [id quod fuit hoc, num Ctesiphontis auctoritas juri civili repugnet], θᾶττον ἂν εἷλε Δημοσθένην Τιμάρχου.

— 25. γραφὰς] vocabulum hoc in sensu, minus quidem usitato, verum ad originem et naturam verbi γράφειν propius accedente, accipiendum est, pro scripto quocunque, cujuscunque generis, vel argumenti, non eo sensu, quo pæne solo vocabulum hoc in oratoribus Atticis usurpatum occurrit, quasi alium ullum sensum capere nequiret, scil. pro accusatione.

— ibid. Syrianus ad Hermogen. p. 302. τὸ νόμιμον πλατύνεται τῇ τε γνώμῃ τοῦ νομοθέτου, καὶ τοῖς περιστατικοῖς μορίοις, καὶ ἑτέροις νόμοις. ὥσπερ καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ Στεφάνου τὸ νόμιμον διὰ νόμων ἑτέρων ἐπλάτυνεν. ἔθηκε δὲ τὸ νόμιμον ἐξ ἀρχῆς, [in principio.] οὐ γὰρ, ὡς ἕτεροί φασιν, ἐν μέσῳ τοῦ λόγου. ἀφ' οὗ γὰρ τὴν πολιτείαν τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὴν πρὸς τὸν δῆμον εὔνοιαν ἐξετάζει, οὐδὲν ἄλλο ποιεῖ, ἢ τὸ νόμιμον κατασκευάζει. τοῦ γὰρ Αἰσχίνου τὸ Κτησιφῶντος ψήφισμα παρὰ τρεῖς γεγράφθαι λέγοντος νόμους, πρῶτον μὲν, ὅτι ψευδῆ γέγραφε περὶ Δημοσθένους γράμματα, γράψας, ὅτι εὔνους. νόμος δ' ἐστὶν ὁ κωλύων ψευδῆ εἰσφέρειν γράμματα. δεύτερον δὲ, μὴ ἐξεῖναι στεφανοῦσθαι ἐν θεάτρῳ, ἀλλ' ἐν Πνυκί. τρίτον, τὸν ὑπεύθυνον μὴ στεφανοῦσθαι. πρῶτον ἐξετάζει Δημοσθένης περὶ τοῦ μὴ ψευδῆ γράφειν νόμον, καὶ δείκνυσι διὰ τῆς ἑαυτοῦ πολιτείας, τήν τ' εὔνοιαν, καὶ ὡς οὐ ψευδῆ γέγραφε Κτησιφῶν, ἀλλ' ὅτι μάλιστα ἀληθῆ. ἀφ' οὗ γοῦν τῆς ἑαυτοῦ πολιτείας ἄρχεται τόπου, καὶ τῆς εὐνοίας ἀπ' ἐκείνου τὴν ἐξέτασιν ποιεῖται· ἐπιδείκνυσι γὰρ, ὡς οὐ παράνομον τὸ ψήφισμα τοῦ Κτησιφῶντος, μὴ περιέχον ψευδῆ γράμματα περὶ Δημοσθένους, ὡς εὔνους [scil. ἐστὶ] τῇ πόλει, ἀλλ' ἀληθῆ. ζηλώσωμεν οὖν τὸν Δημοσθένην τὸ νόμιμον πλατύνοντες, καθάπερ ἐκεῖνος ἐν τῷ περὶ Στεφάνου, καὶ ἐν τῷ κατ' Ἀριστοκράτους, καὶ πρὸς Λεπτίνην.

— 26. τειχοποιὸς] Citat h. l. Pollux 1. 161. v. τειχοποιός.

— pen. ἔτι δὲ] adde e præmissis tacita cogitatione οὐκ ἐώντων τῶν νόμων.

244. 1. τραγῳδῶν τῇ καινῇ] scil. ἐπιδείξει, vel ἀγωνίᾳ, aut εἰσόδῳ εἰς τὴν σκηνὴν, aut εἰσαγωγῇ, aut διδασκαλίᾳ. In Aug. pr. est τραγῳδῶν καινῶν. ubi ἐπιδεικνυμένων, aut ἀγωνιζομένων subauditur. alii dant τραγῳδοῖς καινοῖς, quod idem est, atque cum genitivo. nam dativus quoque Græcis in usu perinde, atque Latinis, ablativus, consequentiæ, vel absolutus dictus.

— ibid. ἀλλ', ἐὰν μὲν] id est, ἀλλὰ κελευόντων τῶν νόμων, ἐὰν μὲν —.

— 3. ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ] in concione, plebe congressa. Non possunt hæc tria vocabula omitti. non enim sufficit a lege locum coronationis indicari; necesse quoque erat, ut tempus definiretur. num in foro vacuo hominibus? nequaquam, sed tum,

cum forum refertissimum est, ut res promulganda ad notitiam quam plurimorum perveniat.

— 11. τοῦ μὲν οὖν] constructio hæc cum genitivo plana via et inoffenso pede ad metam periodi decurrit, eoque servanda videtur. qui codices autem τὸ (in nominativo) dant, hi necesse faciunt, ut suspicemur, vetustis in libris pone ἐπὶ τούτοις, adhuc exhibuisse hæc duo vocabula, quibus libri nostri carent, ὁποῖόν ἐστι. *quale sit.*

— 15. εἶναί μοι νομίζω] subaudi περὶ τούτων.

— 20. καὶ τοῦτο] malim καὶ κατὰ τοῦτο. *etiam hactenus.* idem esse mihi comminiscor, ac si dixisset: ἡγοῦμαι καὶ κατὰ τοῦτο κοινωνεῖν τοῖς πεπολιτευμένοις τὴν ἐξέτασιν, εἴτε ἄξιός εἰμι τοῦ στεφάνου, εἴτε καὶ μή. cum discussione vitæ a me in republica gestæ autumo etiam hac ex parte connexam esse inquisitionem, dignus corona sim, nec ne. Planius utique dixisset: Quæstionem, dignus, an indignus corona sim, si exhaurire et penitus definire velimus, necesse autumo esse, ut hac quoque ex parte vita mea publice acta spectetur.

— 22. ἐν τούτοις] *in concione.* οὗτοι Demostheni sæpe sunt plebeii, populares. honore in horum congressu, in Pnyce, plena concione, in me conferendo. magnum erat in oculis universæ civitatis Athen. honorari. Hoc tam parvi faceret Demosthenes, ut præteriret?

— 23. ἔτι μέντοι καὶ —] Hermogenes p. 430. ὅταν δὲ τοὺς νόμους κλέπτῃ [veras, ab adversario oppositas, judicibus et coronæ ereptum it, falsas autem, commentitias subjectum], ἁπλότητα προσποιεῖται, λέγων οὕτως· ἔτι μέντοι καὶ τοὺς νόμους δεικτέον εἶναί μοι δοκεῖ. ὡς παρέργου μνημονεύων τοῦ ἰσχυροῦ τῷ ἀντιδίκῳ.

— 26. βαδιοῦμαι δ' ἐπ' αὐτὰ] Alexander Rhetor p. 20. προδιόρθωσίς ἐστιν, ὅταν μέλλωμέν τι τοιοῦτον λέγειν, ὃ δεῖταί τινος θεραπείας, ὥστε μὴ χαλεπῶς αὐτὸ προσδέξασθαι τὸν ἀκροατὴν, καὶ προθεραπεύομεν αὐτὸν, ὡς ἔχει τὸ Δημοσθενικόν· βαδιοῦμαι δ' ἐπ' αὐτὰ — ad καὶ λόγους ἐμπέσω.

245. 4. τῇ γραφῇ] id est, τῇ ἐξετάσει καὶ ἐξελέγξει τῆς σῆς γραφῆς.

— 5. εἶτα καὶ πολλῶν —] interpretem hujus loci velut aget initium epistolæ tertiæ.

— 8. ἃ μὲν οὖν —] Citat h. l. Dionys. Halic. p. 172. Hermogenes p. 283. ἔτι ἐφέλκονται νοήματα καὶ οἱ μερισμοί. οἷον· ἃ μὲν οὖν πρὸ τοῦ πολιτεύεσθαι — διεκωλύθη, ταῦτα ἐρῶ.

— 13. μέγα ὑπῆρξε] Hermogenes p. 260. τοιοῦτον ἐστι [splendidum quidem, at fracti tamen et interrupti splendoris] καὶ τό· Πλεονέκτημα, ὦ ἄ. Ἀ. μέγα ὑπῆρξε Φιλίππῳ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, οὐ τισὶν, ἀλλὰ πᾶσιν. διέκοψε γὰρ καὶ οὐκ εἴασε φανῆναι τοῦ λόγου τὸ ἄγαν λαμπρὸν, τῇ διακοπῇ καὶ ὑποστροφῇ. Aristides de D. C. p. 190. κατὰ δὲ ἀπαγγελίαν γίνεται σεμνότης, ὅταν τις ὀνοματικαῖς χρῆται ταῖς λέξεσιν ἀντὶ ῥηματικῶν. οἷον· πλεονέκτημα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μέγα ὑπῆρξε Φιλίππῳ. Scholiastes ad Hermogenis superiorem locum: παρὰ γὰρ τοῖς Ἕλλησιν, τὸ οὐ τισὶν, ἐστὶ διακοπὴ, τὸ δὲ ἀλλὰ πᾶσιν ἐστὶν ὑποστροφή. σημείωσαι δὲ, ὅτι πάντα τὰ ἀξίωμα ἔχοντα πράγματα, ἱκανὰ μέντοι ἀνθρώπῳ πραχθῆναι, ἢ κατ' ἀναίρεσιν εἰσαγόμενα, ἢ κατ' ἀποστάσεις, ἢ ἀσυνδέτως, καὶ μὴ διακοπτόμενα, ἀλλὰ καθόλου διὰ μακρῶν προφερόμενα κώλων, τὴν λαμπρότητα μάλιστα ἀπεργάζεται.

246. 1. πότερον ἐχρῆν —] Hermogenes p. 256. διὸ καὶ τὰ τοιαῦτα σχήματα ἐπὶ τῶν οὐκ ἐπιδεχομένων ἀντίῤῥησιν παραλαμβάνεται. οἷον· ἀλλὰ τί ἐχρῆν, Αἰσχίνη, τὴν πόλιν ποιεῖν, ἀρχὴν καὶ τυραννίδα τῶν Ἑλλήνων ὁρῶσαν ἑαυτῷ κατασκευαζόμενον Φίλιππον. πότερον ἐχρῆν αὐτὴν, Αἰσχίνη, τὸ φρόνημα ἀφεῖσαν — Δολόπων τάξει. καὶ τὰ ἑξῆς. Constat, Hermogenem, e memoria recitantem, duos diversos locos consarcinasse. hunc puta, cum eo, qui hujus paginæ in fine legitur. Item p. 267. κατὰ δ' αὖ σφοδρότητα αἱ ἀποστροφαὶ δηλονότι καὶ οἱ ἔλεγχοι ποιοῖεν ἂν τὴν ἀκμήν. οἷον· πότερον ἐχρῆν αὐτὴν, Αἰσχίνη, τὸ φρόνημα ἀφεῖσαν etc.

— 21. κατὰ τῶν οὐκ ἐναντιωθέντων] addidi particulam infitiantem. quamquam non miror, eam a vulgata multisque codicum abesse. Nam e vulgata quoque sententia exsistit, tametsi minus bona, tolerabilis tamen, præsertim si ὅμως omittatur, quod codices nonnulli omittunt, aut si sic distinguatur, ut est in Bavarico distinctum: λυπήσας ὅμως· ἦν ἄν. unde suspicor, quibusdam in libris ὅμως fuisse exaratum, quod sine οὐκ esse nequit, in aliis ὅλως, quo admisso, facile οὐκ abesse potest. Qui codices ὅλως, *prorsus, omnino*, darent, hi videntur sic interpunxisse: λυπήσας ὅλως, ἦν ἄν. unde hæc exit sententia: Si Philippus, semel victor factus, Græcorum prorsus neminem posthac læsisset, justa fuisset eos reprehendendi causa, qui ei adversati essent, eumque armis infestis insectati, virum tam bonum, tam juris æqui pacisque amantem, cujus facinora superiora omnia soli gloriæ atque principatus studio deberentur. Sed facile pareret, hanc sententiam, a qua οὐκ abest, multum cedere alteri, quæ οὐκ habet; et hanc posteriorem ita cum oratoris mente convenire, ut illa prior abhorret. Quanto planior hæc est sententia: Etiamsi Philippus postmodum paci justitiæque servisset, tamen culpa ideo non vacarent, qui ambitioni et cupiditati ejus haud obstitissent.

247. 1. ἔδει] Sopater ad Hermogen. p. 310. τέταρτον [scil. ἐγχείρημα, argumentum ad fortitudinem bellicam adhortandi] ἀφ' ὧν οἱ πολέμιοι ὑπέμειναν, καὶ ἃ θαυμάζουσι, καὶ δι' ἃ πολλοὺς πόνους ὑφίστανται, ὑπὲρ τούτων καὶ ἡμᾶς ἀγωνίζεσθαι συμφέρει. ὡς Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ Στεφάνου· τί ἔδει με τῇ πόλει συμβουλεύειν κινδύνων περιστάντων; καὶ τοῦτο κατασκευάζων, ἐκ τοῦ Φιλίππου τὰς ἀφορμὰς ἔλαβεν, εἰπών· ἑώρων δὲ τὸν Φίλιππον [v. versu 9].

— 3. ἀφ' ἧς] a qua die cœpi in hunc suggestum adscendere. ἐφ' ἧς, quod Taylor præfert, hanc subjiceret notionem: qua die in suggestum adscendi, ad quem nunquam deinceps redii.

— 11. κλεῖν] locus celeberrimus et citationibus contritus. κλεῖν h. l. usurpasse Demosthenem, non κλεῖδα, admonet Herodianus post Phrynichum Pauwii p. 204. et post Mœrin Piersoni p. 467. Plutarch. Moral. p. 739. 12.

— 14. τῷ λοιπῷ] id est, ἐν τῷ λοιπῷ, aut μετὰ τοῦ λοιποῦ σώματος. in corpore, quod reliquum sibi esset ab illorum membrorum jactura.

— 20. τοῦτο] redit ad τὸ ἄρχειν Ἑλλήνων.

— 97. δικαίως] opponit hoc v. ἀδικῶν.

— pen. τοῦτ' ἐποιεῖτε] malim καὶ τοῦτ' ἐποιεῖτε. et hoc faciebatis vos quidem.

248. 3. τὰ ἄλλα ἀφεὶς] bis citat h. l. Alexander Rhetor, semel p. 44. in capite περὶ παραλείψεως, de ficta vel simulata omissione. tum p. 72. in cap. de asyndeto.

— 5. Πεπαρῆθον] Citat h. l. Harpocr. v. Πεπάρηθος.

— 7. εἰς ἔχθραν] Philippi puta, quod nomen ægre videtur posse omitti.

— 8. τουτουσὶ] hos, cives Athenienses, plebem.

— 12. ἀλλ' ὁ τὴν Εὔβοιαν] Hermogenes p. 184. ταῦτα μὲν οὖν κῶλα ἐστίν· ἀλλ' ὁ τὴν Εὔβοιαν ἐκεῖνος σφετεριζόμενος, καὶ κατασκευάζων ἐπιτείχισμα ἐπὶ τὴν Ἀττικήν. εἶτα ἐπιφέρει κόμματα. καὶ καταλαμβάνων Ὠρεὸν, καὶ κατασκάπτων Πορθμόν. εἶτα διαδέχεται κῶλον πάλιν· καὶ καθιστὰς ἐν μὲν Ὠρεῷ Φιλιστίδην τύραννον. εἶτα κόμμα πάλιν· ἐν δ' Ἐρετρίᾳ Κλείταρχον. ἢ κῶλον ἐπῳδῷ ἴσον· καὶ καθόλου τὸ πνεῦμα τούτοις συνέχεται. Idem p. 266. ἀπορήσειε δ' ἄν τις ἐκ τούτων εἰκότως, ποῖόν ἐστι — τό· ἀλλ' ὁ τὴν Εὔβοιαν ἐκεῖνος σφετεριζόμενος — καὶ ὅσα τοιαῦτα, πότερον ἀκμαστικὰ, ἢ λαμπρά ἐστιν, ἢ τὸ συναμφότερον. ὃ καὶ μᾶλλον. Denique p. 309. περιβολὴ δὲ μᾶλλον γενήσεται, ἢ γοργότης. οἷον· ἀλλ' ὁ τὴν Εὔβοιαν — Alexander Rhetor p. 28. συναθροισμός ἐστι συναγωγὴ τῶν πεπραγμένων, ἢ πραχθῆναι δυναμένων, εἰς ἓν κεφάλαιον. ὥς φησι Δημοσθένης· ἀλλ' ὁ τὴν Εὔβοιαν — ad ἔλυε τὴν εἰρήνην, ἢ οὔ; Scholiastes Hermogenis p. 404. ἐνταῦθα γένος μὲν ἡ ἀδικία, εἴδη δὲ ταύτης, ἡ παρασπόνδησις καὶ λύσις τῆς εἰρήνης. καὶ ὅλον μὲν ἡ Εὔβοια, μέρη δὲ ὁ Ὠρεὸς, ὁ Πορθμός. καὶ ἀόριστον μὲν αἱ Ἑλληνίδες πόλεις, ὡρισμένον δὲ Βυζάντιον, Ὠρεὸς, Ἐρετρία. ἐστὶ δὲ καὶ ἄλλα περιβλητικὰ ἑαυτῷ, οἱ δύο μερισμοὶ, καὶ ἡ διὰ μακρῶν ἀπόδοσις.

— 13. ἐπιτείχισμα] Citat h. l. Harpocr. v. Ἐπιτείχισμα.

— 24. ζώντων Ἀθηναίων καὶ ὄντων] tametsi non solum in vivis adhuc supersint Athenienses, sed etiam adhuc ii sint, qui sunt. potest quis adhuc vivere, qui tamen tibi succurrere, aut suas ipsius injurias ulcisci nequeat, seu quod procul abest, seu quod nexus vinculis, aliisve necessitatibus constrictus et impeditus est.

— 25. περιείργασμαι —] Aristides de D. C. p. 196. βαρύτης γίνεται οὕτως, ὅταν ἢ κατηγορεῖν τις προάγηται αὐτὸς ἑαυτοῦ, ἢ τῶν οἰκείων τινὸς, ἢ φίλων (βαρὺ γὰρ τὸ τοιοῦτον ἂν εἴη, ἐξὸν ἐπαινεῖν). ἢ ὅλως τούτων, ὑπὲρ ὧν λέγει, ἢ πρὸς οὓς λέγει. ὡς Δημοσθένης· περιείργασμαι μὲν ἐγὼ —.

249. 4. ταῦτα] scil. τὰ ἡμέτερα κτήματα, καὶ δίκαια, καὶ καυχήματα. hæc nostra bona, copias, possessiones, jura, decora. Ut Demosthenes v. ταῦτα cunctas opes, totam remp., universum imperium Atheniensium, ita Tullius quoque vocabulo *hæc* rem omnem Romanam complectitur.

— 12. συγκλήτου] Citat h. l. Harpocr. v. σύγκλητος ἐκκλησία.

— 13. Κύπριος] sine controversia rectum, et immerita censura conjecturisque supervacaneis vexatur. Apud Isæum Xenocles Cyprius, p. 38. 7. et p. 54. 29. Cleonymus Cretensis commemorantur, qui procul dubio cives Athenienses, Athenis nati et educati, et cives erant, quo quis optimo jure, sed ideo sic vulgo dicti, quod alter in Cypro, alter in Creta, plurimum ætatis egissent.

— 17. εἰς Ἑλλήσποντον] non cum ἀποσταλέντα copulanda sunt, sed cum τὴν τοῦ σίτου παραπομπήν. naves bellicas, cum Leodamante missas, quo naves onerarias, frumenta vehentes, tuto e Ponto per Hellespontum in mare Ægeum deducerent. Classi Atheniensium frumentariæ, quæ quotannis in Pontum mitti solebat, periculi summa erat in trajectu per Propontidem et Hellespontum, h. e. præter Thraciam et Macedoniam. Non in Hellesponto erant emporia frumentaria, sed in Ponto et ad paludem Mæotidem.

— 20. ὅπως ἡ βουλὴ συναχθῶσι] si nullus alius hic subesset scrupulus, momentum non dubitassem συναχθῇ sufficere, non quo nesciam, cum singularibus substantivorum, multitudinem significantibus, et licere, et solere plurales verborum componi; verum deest aliquid. leg. nempe sic videtur: ὅπως ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος συναχθῶσι. prytanes in curiam cogebant senatores, strategi autem plebem in Pnycen, aut in theatrum, in concionem. Cur alias strategi hic

loci commemorarentur. et a quo legendi erant legati? a senatu, an a plebe? a plebe utique. ergo plebs quoque concienda erat. v. p. 250. 10. πρυτάνεις καὶ στρατηγοὶ ἐχρημάτισαν [acta in concione, quibus ipsi interfuissent, ad senatum, qui in curia remansisset, retulerunt] τὰ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀνενεγκόντες, ὅτι ἔδοξε τῷ δήμῳ [populo, non senatui] πρέσβεις ἑλέσθαι πρὸς Φίλιππον. visum fuisse populo, ut legati ad Philippum mittendi deligerentur [a senatu puta, auctoritate ipsi a populo delegata].

— 24. ὅτι] id est, ἐροῦσιν, ὅτι — certiores faciant Philippum, populum Ath. nil esse incusaturum, si errore hæc sint admissa. v. Krebsii V. C. Decreta Flaviana Romanorum pro Judæis.

— 26. εἰ δέ τι πλημμελοῦντα] idem est atque si plene sic dixisset: εἰ δὲ Ἀμύντας ταῦτα πεποίηκε τὸν Λεωδάμαντα λαβὼν πλημμελοῦντά τι etc. ἐροῦσι τῷ Φιλίππῳ, ὅτι ἐπισκεψ. —.

250. 1. καὶ τοῦτο γράψαι λέγειν] plana hæc et sana sunt, modo teneatur, apta esse ex ἔδοξε τῷ δήμῳ, visum fuit plebi, λέγειν, ut aut ipsa, aut ex ipsius delegatione senatus, legatis profecturis inter alia mandata etiam hoc mandaret, καὶ τοῦτο γράψαι, ut legati, quemadmodum aliis de rebus, ita inprimis de hac quoque S. P. Q. A. per literas e Macedonia certiorem facerent.

— 5. Ἀριστοφῶν — εἶτ' Ἀριστοφῶν πάλιν] scil. alter erat Azaniensis, alter Colyttensis. v. ad vs. 18.

— 7. ψήφισμα] multa cum sint, quæ vocabuli ψήφισμα h. l. tueantur auctoritatem, non immorabor iis proferendis, neque enim hoc nunc ago, ut Taylori lapsus notem (erunt post me non pauci, qui invidiam hujus operæ haud reformident, et cum cernant eos, tum reprehendant), aut, ubi fecero, velut pudibundus, tribus verbis, obiter, viri nomen celans, faciam: hoc unúm attingam, βούλευμα nunquam eo sensu in curia Attica fuisse usurpatum, quem sensum Taylor ipsi affingit, scil. ut sit decretum senatus, factum secundum rogatam concionem plebis ejusque collecta suffragia, ad exsequendum id, quod populus voluisset atque jussisset.

— 10. βουλῆς γνώμῃ] id est, σὺν τῇ γνώμῃ τῆς βουλῆς. cum venia et pace senatus, assentiente et volente senatu.

— 12. ἔδοξε τῷ δήμῳ πρέσβεις ἑλέσθαι] id est, ἔδοξε τῷ δήμῳ, ἐπιτρέπειν τῇ βουλῇ τὸ πρέσβεις ἑλέσθαι, καὶ τὸ δοῦναι αὐτοῖς ἐντολάς.

— 14. τὰ ἐκ τῆς ἐκκλ. ψηφίσματα] scil. ἀνενηνεγμένα. sed quorsum addi legatis illa volunt plebiscita, si in illis neque ipsi legati nuncupati erant, neque mandata ad Philippum referenda continebantur. quapropter etiam vices literarum credentialium gerere non poterant. Hunc nodum non resolvo.

— 17. πρυτανείᾳ] id est, ἐπράχθη ταῦτα ἐν τῇ πρυτανείᾳ.

— 18. Ἀριστοφῶν Κολυττεὺς πρόεδρος εἶπεν] non videntur hæc bene inter se convenire. In tribu Hippothoontide, non Colyttus est, sed Azania. Error ergo est in Κολυττεὺς, quod cum Ἀζανιεὺς est mutandum nam profecto prohedro tribus alicujus non licebat e demo esse, ab illa tribu prorsus alieno.

— ibid. εἶπεν] post εἶπεν addit Aug. 1. ψήφισμα pro titulo. recte vero, ni fallor. designatur illud ψήφισμα, quo populus senatui de se potestatem delegabat, seu facultatem dabat, legatos ad Philippum mittendos deligendi mandatisque necessariis instruendi.

251. 4. φαίνεσθε —] malim: φαίνεσθε μεγάλῃ εὐηθείᾳ συνέχεσθαι, aut ἐνέχεσθαι.

— 5. εἶτ' οἴεσθε] correxi εἰ οἴεσθε. quanquam maluissem mihi licere edere εἴ γ' οἴεσθε. Particulam μὲν in fine versus addidi. respondet huic μὲν insequens δὲ versu 8.

— 8. βοηθήσοντα δὲ] post βοηθήσοντα δὲ ægre fero ἔργῳ abesse, conveniens præmisso πρόφασιν μέν.

— 16. συντετάχθαι] prætuli συντετελέσθαι e Bavarico. poteram quoque συντελεῖσθαι e Felicianea præferre. E vulgata lectione συντετάχθαι colligo, in vetustorum librorum quibusdam exaratum fuisse συντετεῦχθαι, a verbo συντεύχειν, condere, construere, commachinari. Similitudo, quæ in Mstis Græcis inter α et ευ est, creberrimos errores hujusmodi peperit.

— ibid. ἢ τοῖς] id est, ἢ τὸ τοῖς Σηλ. βοηθῆσαι, subaudi ἑαυτοὺς, aut ὑμᾶς.

— 17. καὶ ὑπολαμβάνουσιν] cohærens et pari secum filo decurrens oratio postulabat ὑπολαμβανόντων. quare suspicor, γὰρ deesse. καὶ γὰρ ὑπολ. etenim autumant.

— 20. πρὸς ἡμᾶς] correxi πρὸς ὑμᾶς. ad me, Philippum, meosque amicos, et portus etc. erant enim ab Amynta in Macedoniam deducta.

252. 19. ταῦθ' ὑπάρχειν] malim ταῦτά θ' ὑπάρχειν.

— 22. ἐξετάζειν πανταχοῦ, οὐδεὶς ἀγνοεῖ] malim sic exarari atque interpungi: ἐξετάζειν, τῶν πανταχοῦ οὐδεὶς ἀγνοεῖ. hominum, quotquot usquam terrarum sunt, nemo ignorat.

— 24. παρὰ σοὶ κατέλυον] Hermogenes p. 256. σχῆμα σφοδρὸν τὸ κατὰ ἀποστροφήν. οἷον· παρὰ σοὶ κατέλυον, Αἰσχίνη, καὶ σὺ προὐξένεις αὐτῶν. item p. 306. ubi quærit, sitne ἀποστροφὴ methodus, an schema. quodcunque est, ait, τῶν ποιούντων ἐστὶ καὶ αὐτὴ γοργὸν τὸν λόγον, καὶ μάλιστα, εἰ συνεχῶς γένοιτο. ἡ γὰρ μετάβασις, ἡ νῦν μὲν ἐπὶ τοὺς δικαστὰς, νῦν δ' ἐπὶ τὸν ἀντίδικον, ἢ ὅντινοῦν, κινεῖ πως καὶ γοργὸν ποιεῖ τὸν λόγον. Ob vocabulum προξενεῖν citat h. l. Thomas M.

— pen. οὐ τοίνυν —] idem est, ac si dixisset: οὐ τοίνυν τούτων [τῶν τοῖς τυράννοις πεπραγματευμένων] ἐπράχθη οὐδὲν, eorum omnium nihil confiebat, οὐ διὰ σὲ, non quo tu obstitisses, ἀλλὰ δι' ἐμὲ, sed quod ego obstiti, περὶ οὗ σὺ βλασφημῶν λέγεις, ὅτι —.

253. 1. ἀλλ' οὐ σύ γε] scil. σιωπᾶς λαβὼν, βοᾷς δ' ἀναλώσας. quomodo tu me ais facere.

— 3. τήμερον] περὶ τὸ βῆμα [quod negat Taylorus se intelligere], quod codex unus, neque is optimæ notæ, ad τήμερον addit, dubium est, oratoris, an scholiastæ sit. Cujuscunque est, voluit is, qui scripsit, ita dare: τήμερον, περιϋλακτοῦντα τὸ βῆμα. quæ sint verba Demosthene utique non indigna futura. nisi hi judices te, infamia notatum, hodie cogant [id est, cogant a jam nunc imposterum], omittere quæstum, quem adhuc factitasti, scil. suggestum oratorium circumlatrandi.

— 4. ἐπὶ τούτοις] quod ego Clitarchi et Philistidæ fraudes elusissem, irritas fecissem. v. versu 19.

— 7. τούτου] procul dubio ad præconium hoc, de quo nunc certatur, Ctesiphonteum referendum. Quia jam antea semel, auctore Aristonico facto, populus coronam auream mihi decretam in theatro per præconem promulgandam curavit, ex eo fit, ut hæc Ctesiphontea auctoritas mihi præconium alterum, cum altera corona, pepererit.

254. 2. αἰσχύνην] Marcellinus ad Hermog. p. 316. κράτιστον μὲν οὖν καὶ τὸ, δόξαν τινὰ χρηστὴν ἀποδεικνῦναι περιποιεῖν τόδε τὸ πρᾶγμα πραχθέν. εἰ δὲ μὴ τοῦτο δυνάμεθα, ἐπ' ἐκεῖνο τρεπτέον, ὅτι ἀλλ' οὐδ' αἰσχύνην περιποιήσει τῇ πόλει. δριμυτάτη γὰρ ἡ τοιαύτη μέθοδος, ᾗ καὶ Δημοσθένης ἐχρήσατο. ἀναγνοὺς γὰρ ἐν τῷ περὶ Στεφάνου τὸ γραφὲν αὐτῷ κατὰ τοὺς ἔμπροσθεν χρόνους περὶ τοῦ Στεφάνου ψήφισμα, ἐπειδὴ φανερῶς οὐκ εἶχεν ἀποδεῖξαι, ὅτι καὶ δόξαν τινὰ τῇ πόλει περιπεποίηκεν, ἐπὶ τὸ ἕτερον μετῆλθεν. τίς οὖν ὑμῶν οἶδεν γέλωτα ἢ χλευασμὸν διὰ τοῦτο συμβάντα τῇ πόλει.

— 9, 10. χρόνων] licet vocabulum χρόνος, hic bis iteratum, si volumus, gemino modo accipere, ut nempe versu 9. mensuram spatiorum designet, quæ humana ætas, per dies, menses, annos procedens emetitur. versu 10. autem fortunarum vicissitudines, secundarum adversarumque.

— 20. ὁρῶν δὲ] sententia postulat ὁρῶν γάρ. nam interceptio erat alter modus urbem Athen. velut apposito quodam ad latus castello compescendi et in officio continendi.

255. 3. ἀπαλλοτριωθῆναι] scil. τῆς ὑμετέρας τε καὶ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων πολιτείας καὶ κοινωνίας. prætuli hanc lectionem vulgari ἀλλοτριωθῆναι.

— 18. ἐκ τούτων] secundum, post, vel ob hæc ingentia vestra de ipsis merita.

— 19. ΨΗΦΙΣΜΑ ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ] decretum hoc Byzantiorum a tot viris doctis, tanta cum diligentia tractatum est, ut spicilegium exiguum mihi relinquerent; Valesius, Van Dalen, vir doctus Britannus, qui sub siglis T. R. latere voluit in Miscellaneis Amstelodam. Vol. II. a p. 354. ad 357. Dorvillius, et Taylorus. nam Dorvillii nomen, non Burmanni, litera B. indicatur in illis Miscellaneis. Burmannus senior additamenta sua litera A. distinxit. Præterea succurrebant quoque codices Msti Demosth. ut satis facile esset, maculas, quæ in Lutetiana sunt multæ fœdæque, eluere.

— 20. ἐντεαλίᾳ] correxi ἐν τᾷ ἁλίᾳ in concione. ἁλία est congregatio multitudinis, multitudo congregata, et locus atque tempus congregationis. Multa sunt, quæ ab ἁλὴς confertus, densus, derivantur. ἅλις, ἁλίζειν, et alia talia. Error scribarum sic natus est. In illis vetustioribus libris, qui literis exarati erant uncialibus dictis, omnia verba inter se continue scripta erant, ut peritia et usu multo ei opus esset, qui legere vellet. deinde literam iota, quum additur ad indicandum dativum, quam nos hodie in libris nostris non adscribimus, sed subscribimus puncto assimulatam, ad latus illi adscribebant; qui mos usque ad secula recentiora perduravit. In codice Demosthenis Augustano primo, illo bono, semper ι erat adscriptum, ut τῶι ἀνθρώπωι. pro quo nos hodie scribimus τῷ ἀνθρώπῳ. Dativum ergo Doricum expressuri scribebant ταῖ pro τᾷ. Tria ergo illa vocabula ἐν τᾷ ἁλίᾳ *in concione* scribebant sic ΕΝΤΑΙΑΛΙΑΙ. jam qui nescirent, quid hoc vocabuli esset, opinabantur, ΤΑΙ etiam posse scribi ΤΕ. quia αι et ε penes librarios Græcos prorsus promiscue habentur. Scribebant ergo ἐντεαλία. Sic nata est lectio vulgata. Quæ Doribus ἁλία erat, ea erat Atheniensibus ἡ ἡλιαία, non a sale, sed ab ἁλεῖσθαι, ἁλίζεσθαι, *coeundo*, sic dicta. ἐν τᾷ ἁλίᾳ correxit etiam h. l. Scipio Maffeus in Musæo Veronensi p. CCCXXXI. Citat h. l. Harpocration v. Ἱερομνήμονες.

— 21. ἐκ τᾶς βωλᾶς λαβὼν ῥήτραν] posteaquam a senatu veniam hac de re cum populo agendi accepisset. ῥήτραν h. l. est τὴν ἐξουσίαν τοῦ εἰπεῖν. non male interpretatur scholiastes Meermannianus hoc vocabulum per γνώμην ἐνδόσιμον, *sententiam concessivam*.

— 23. καὶ τοῖς συμμάχοις] subaudi αὐτῶν.

256. 5. δεδόχθω] prætuli δεδόχθαι. qui infinitivus aptus erit ex ἔλεξεν initio decreti. Damaget. in concione auctor fa-

ctus est, δεδόχθαι, ut juvaret populum Byz. decernere.

— 7. ἐκ τᾶς γᾶς καὶ οἰκείαν] correxi ἔγκτασιν γᾶς καὶ οἰκιᾶν. jus emendi et possidendi villas et agros domosque in urbe ipsorum, Byzantio puta.

— ibid. περὶ τοῖς παρὰ τὰ ἱερὰ] correxi ad mentem Valesii, item T. R. Britianni, πράτοις [quod Dorice idem est atque πρώτοις] μετὰ τὰ ἱερά. post facta sacra, vel auspicia, in senatu, aut in concione, primis liceto ante omnes alios populos Atheniensibus ad senatum accedere, aut cum populo agere.

— 10. πᾶσαν πρὸς τὰν λειτουργίαν] facile erat difficultatem loci mollire πρὸς omittendo, quod sunt codices, qui omittant: sed videbatur aliquid abstrusius et exquisitius in illo πρὸς τὰν latere, quod meditationem intendens tandem visus sum mihi invenisse. Non invidiosum solummodo ipsis Atheniensibus, neque incivile factum senatus Byzantini erga cives suos, sed etiam plane noxium, et illicitum, omnique pacto negatum, Athenienses, ut Byzantium habitatum commigrent, hac conditione proposita illicere, ut liberi sint ab omni contributione, quo ab onere reliquorum Byzantinorum nullus esset exemtus. Necesse ergo est, novos Byzantii cives, Athenis oriundos, non ab omni genere contributionum civilium, sed ab uno certo quodam solummodo relevatos fuisse; nempe a liturgiis, seu functionibus, vel præstationibus imperatis, h. e. non ordinariis, encycliis, ritu vetusto et patrio dudum sancitis, quæ nulli non dudum essent notæ, sed extraordinariis, quarum si necessitates inciderent, per quæstorem accensumve cuique de eo significandum identidem esset. Erant ergo λειτουργίαι geminæ: aliæ τακταὶ, ratæ statæ, quarum veniam leges civium nulli, quocunque pacto, facerent; aliæ προστακταὶ, aut πρόστακτοι, quæ extra ordinem pro re nata indicerentur.

— 12. Βοσπορίχα] in obscuritate rei et dissensu codicum reliqui nomen hoc, quale inveneram.

— 14. δωρεὰς] conspicitur quidem hodie δωρεὰς in Bavarico, sed erasa vetusta primigenia lectione, cujus cum nihil præter tres primas literas supersit, non constat, quis olim fuerit exitus vocabuli. inepta illa et flagitiosa manus, quæ allinendis calamo perquam pingui et atramento diluto, et ductibus inscitis et inamœnis, Moschopuli absurdis scholiis codicem hunc pulcherrimum inquinavit, ultimas tres literas εὰς adscripsit. Ego de meo judicio θεωρίας suffeci. præterea quoque, ut nomine S. P. Q. Byzantinorum legati sacri, θεωροὶ dicti, mittantur ad ludos sacros, qui —.

— 16. τῷ στεφάνῳ, ᾧ συστεφάνωται] correxi de meo sensu τὼς στεφάνως, ὣς ἐστεφάνωται, id est, τοὺς στεφάνους, οὓς ἐστεφ. nam isti sunt accusativi Dorici. coronas, quibus populus Atheniensis coronatus est.

— 23. Ἀλωπεκόννησον] Citat h. l. Harpocr. v. ἀλωπεκόννησος.

— 26. ὅτι πάντων μέγιστον ἀγαθῶν πράττειν γέγονε] correxi de meo sensu, ὅτι πάντων μεγίστου ἀγαθῶν παραίτιος γέγονε. [quamquam adhuc rectius foret ὅτι τοῦ πάντων cum articulo.] quod Cherrhonesitis bonum, bonorum omnium summum, conscivisset, vel peperisset, libertatem puta. E lectione quorundam codicum, πράττειν αἴτιος γέγονεν, effeci παραίτιος γέγονεν. Hæc est formula titularis, seu in ejusmodi titulis et decretis usitata. Ne longe eamus, inspice modo inscriptionem Agrigentinam, e Gruteri Corpore a Taylori Apparatus critici volumine secundo p. 76. iteratam. ubi hæc leguntur: Δημήτριον πολλὰς καὶ μεγάλας χρείας παρεσχῆσθαι τῷ ἁμῷ [id est, ἡμετέρῳ] δάμῳ καὶ μεγάλων ἀγαθῶν παραίτιος γεγόνειν [id est, γεγονέναι]. item p. 77. aliam e Gruteri p. CCCC. repetitam: ὑπάρχων τοῖς τε δημοσίοις ἡμῶν πράγμασι καὶ ἑνὶ ἑκάστῳ τῶν πολιτῶν παραίτιος ἀγαθοῦ πολλάκι γεγένηται. et infinitum numerum similium locorum aliunde comportet, si quem ea opera delectet.

— pen. ἐκ τῆς Φιλίππου] scil. χειρὸς, quod vocabulum solet omitti. δουλείας et τυραννίδος etiam convenirent. verum hæc ad subaudiendum non solent omitti.

257. 2. ἐλλείψει εὐχαριστῶν καὶ ποιῶν, ὅ τι ἂν δύνηται ἀγαθὸν] cum de δήμῳ τῶν Χεῤῥονησιτῶν nulla mentio præcesserit, necesse foret, hos singulares numeros omnes pluralibus mutare, id quod Lambinus quoque jam ausus est, si hæc verba de Cherrhonesitis essent accipienda. Quod nego. Redeunt ad δῆμον τῶν Ἀθηναίων. idemque est, ac si sic dixisset: et certa quoque fiducia freti sunt incolæ Cherrhonesi, fore, ut populus imposterum quoque mentem hanc erga se servet, memor honoris sibi oblati, neque finem unquam faciat, quoad possit, de Cherrhonesitis bene merendi. Recte igitur habent h. l. numeri singulares.

— 15. τοὺς ἀδικουμένους] malim τοὺς ἀδικοῦντας ἀδικουμένους. vos non prodidisse hosti vestro, a quo læderemini, quamvis a vobis injurias accepissent.

— pen. χρήσασθαι] malim abesse.

258. 4. ὑμεῖς τοίνυν —] Citat h. l. Hermogenes p. 173. 174. et pæne toto illo capite super eo disputat, cur ἁπλώσει maluerit orator, quam στρογγυλώσει uti, et de arte, qua hanc simplificationem occultaverit, et de ordine narrationis, et de immistione enthymematum, quæ ibi legat, si quem ista juvabunt.

— 17. ἀλλ' ὑπὲρ εὐδοξίας —] locum hunc citat Stobæus p. 90. 5.

— 19. πέρας μὲν γὰρ —] celeber locus communis, usurpatus Hermogeni p. 240. pen. et Aristidi de D. C. p. 168. cujus hæc sunt verba: καὶ τὰ τοιαῦτα σεμνότητος μετέχει, ὅταν περὶ βίου καὶ θανάτου διεξέρχῃ. οἷον· πέρας μὲν γὰρ —.

— 23. προβαλλομένους] rursus citat h. l. Harpocrat. v. προβαλλομένους, et Hermog. p. 243. cujus hæc sunt verba: αἱ μὲν γὰρ μετρίως ἔχουσαι [τροπικαὶ λέξεις καὶ διωγκωμέναι] ποιοῦσι τὸν λόγον σεμνόν. οἷον· τὴν ἀγαθὴν προβαλλομένους ἐλπίδα, ἀντὶ τοῦ τὰ ἀγαθὰ ἐλπίζοντας.

— 25. Λακεδαιμονίους] cohæret cum ἀνελεῖν versu penultimo. et constructio hæc est: οἳ διεκωλύσατε Θηβαίους, ἐπιχειροῦντας ἀνελεῖν τοὺς Λακεδαιμονίους. intercessistis Thebanis, funditus exterminare Lacedæmonios conantibus.

— pen. Λεύκτροις] Citat h. l. Harpocrat. v. Λεῦκτρα.

259. 2. πεποιηκότων] subaudi ὑμᾶς. quamquam utique planius erat hoc addi. quibus pro hominibus, quam infesta et quam nefanda in vosmet ausis, caput sitis objecturi periculis.

— 10. Θεμίσωνος] locum h. citat Harpocrat v. Θεμίσων.

— 18. ἐν οἷς ἐπιστεύθητε] quo tempore, aut quamdiu in potestate vestra erant oppida corporaque Eubœensium, fidei tutelæque vestræ credita.

— 20. ναυμαχίας, ἐξόδους, πεζὰς στρατείας] tria ergo sunt, sed scire velim, quam diversa. qui differunt αἱ ἔξοδοι, *egressus*, a præliis navalibus, et a terrestribus expeditionibus? procul dubio male in vulgatis interpunctum est. distinxi sic: ναυμαχίας, bella maritima, ἐξόδους πεζὰς, expeditiones terrestres, denique, ut omnia uno verbo complectar, στρατείας, militias, sive illas antiquas, sive has recentissimas.

— 26. συμβολῆς] correxi συμβουλῆς. ipsius reipublicæ nostræ salus in deliberationem cum veniret.

260. 1. καὶ τίς οὐκ ἂν ἀπέκτεινε —] Citat h. l. Plutarchus in Moral. p. 542. 3.

— 9. ὁρῶν γὰρ, ὦ ἄ. Ἀ. —] Citat h. l. et artificium ejus rhetoricum more suo demonstrat Hermogenes p. 276. 277. Marcellinus ad Hermog. p. 343. ἔστι δὲ καὶ ἕτερος τρόπος [τῆς συγκρίσεως, res inter se comparandi] ἀπὸ τῶν κυρωσάντων [scil. τὸν νόμον] ὡς ὁ Δημοσθένης· ὡς οἱ πρόγονοι ἔθεντο — καὶ ἀπὸ τῆς αἰτίας, δι' ἣν ἐτέθη. ὡς παρὰ τῷ Δημοσθένει εὑρίσκομεν· [p. 644. 24.] λογιζόμενοί τε, ὅτι μητέρα Ὀρέστης ἀπεκτονὼς, θεῶν δικαστῶν τυχὼν, ἀποφυγγάνει. καὶ πάλιν· [p. 260. 9.] ὁρῶν γὰρ ἐγὼ τὸ ναυτικὸν ὑμῶν καταλυόμενον. Horum inter se nexum ego equidem non intelligo.

— 17. ναυτικὰς] addidi. constabat quidem satis per se, quod genus apparatuum hic designaretur. non ideo tamen contemnendum visum fuit additamentum codicis Bavarici.

— 18. εἰς] addidi. reus factus, in hoc quidem certamine, vel pro hoc cert., παρανόμων, seu latæ legis vetustis legibus repugnantis. Quo enim sciretur, cujus generis esset objectum crimen, super quo judicandum esset, adscribi ad formulam accusationis necesse erat, quo titulo reus citaretur, num φόνου, an ἀσεβείας, an παρανόμων etc. Actor in hac causa fuit Patrocles. v. p. 261. 18.

261. 1. τοῦ ἐμοῦ νόμου] subaudi τοῦ λέγοντος, vel τοῦ κελεύοντος. secundum meam vero legem, quæ lex præcipit, unumquemque pro modo facultatum contribuere.

— 2. καὶ δυοῖν] scil. τριήρεων. vel duarum. ad duas haud raro triremes. *ie wohl gar zween Schiffe zu beschicken, nicht nur ein ganztes [yes even to send two ships at a time, not only one]*.

— 4. τριηράρχους ἐπωνόμαζον] prætuli τρ. ἔτ' ὠνόμαζον. non jam se trierarchos, ut olim fecerant, appellitabant, sed contributores. citat h. l. Harpocrat. v. συντελεῖς.

— 6. οὐκ ἐδίδοσαν] Markland ἂν intergerit, quod ferri possit, si certum sit, significare *non dedissent*. sed διδόναι sæpenumero nihilo plus significat, quam *offerre*. nihil ergo causæ est, cur ἂν hic intrudatur. qua in particula Marklandus cornicum oculos configere voluisse videtur. *quantas æris summas non obtulerunt.* Si sic accipias, ἂν locum non habebit.

— 16. καθ' ὃ] correxi καθ' ὃν, et in τριηραρχῶν mutavi accentum. potest utique illud probari, ut a nominativo singulari τριηράρχης, primæ declinationis, ductum; verumtamen quia τριήραρχος, e secunda declinatione, Demostheni multo est usitatius, ideo conformavi accentuationem genitivi pluralis huic modulo secundæ declin. et scripsi τριηράρχων, penacute.

— 19. τὸ μέρος] interposui quidem πέμπτον, ut satis munitum auctoritatibus librorum, inclusi tamen idem uncis, ad indicandum, a libris excusis plerisque id abesse, et abesse salva sententia posse. nam τὸ μέρος sic nude positum tantundem valet, atque τὸ τακτὸν μέρος. Dorvillius quoque ad Chariton. p. 488. πέμπτον pro scholio proscribit.

262. 2. τοὺς τριηράρχους —] Sententia hæc est: Triremi cuique instruendæ atque sustentandæ in unam æstivam expeditionem maritimam decem talenta imputantur. Cui ergo decem talenta in bonis sunt, sic censo in tabulis publicis, illi sua navis instruenda et sustentanda soli est. Viginti talenta si cui sunt, ei par triremium curandum est. Triginta si cui sunt, ei obtingunt

tres triremes. Sed ultra tres non procedit, tametsi quis quinquaginta centumve talenta possideat. Ergo aio, inquit auctor legis, trierarchos ad hunc modum deligi. Verum est alius minus locuples. hic cum alio, aliisve copuletur, ut contribuant, ad eum modum, ut primi et secundi, aut primi cum secundo tertioque bona summam decem talentorum conficiant. Hi bini, ternive singulas triremes habento sibi curandas. Ad αἱρεῖσθαι, uti ad καλεῖσθαι, subauditur δεῖ, vel κελεύω.

— 7. ἔστω] scil. ἡ λειτουργία.

— 10. ὑμῖν] prætuli ὑμῶν. parti vestrum egentiori. flagitiosum enim fuisset, neque ferendum, et judices profecto cuncti consurrexissent, atque in os oratoris inspuissent, si judices suos omnes pauperes, vel mendicos, appellasset. id quod in vulgata facit.

— ibid. τοῦ] id est, χάριν τοῦ, ὑπὲρ τοῦ, ἕνεκα τοῦ. illas particulas eleganter omitti solere ante infinitivos, vel tirones norunt: quanquam, ut verum fatear, si ὑπὲρ τοῦ h. l. reperirem, multo minore cum offensione eum sim lecturus.

— 14. πεῖραν] periculum, documentum, subaudi τούτου. hujus rei, quod ego nempe legem hanc e re vestra publica tulissem. ἔργῳ idem est atque ἐν ἔργῳ, διὰ τῶν ἔργων. πάντα idem est atque παρὰ πάντα, non κατὰ πάντα. quod κατὰ schedæ Scrimgeri importune hic ingerunt.

— 19. καταλειφθεῖσα] prætuli καταληφθεῖσα. deprehensa ab hostibus [quoniam celeritate pari reliquam classem assequi non potuit] periit. diu cum dubitassem, ει relinquerem, an η ei sufficerem, delegi tandem posterius (quamquam difficile in permagna momentorum paritate decernere, utram in partem propendeas), hac potissimum de causa, quod, ni memoria fallit, non καταλείπεσθαι, sed ἀπολ. aut ὑπολ. usurpatur de nave retromanente.

— 22. τὸ λειτουργεῖν] correxi τῷ λ. id est, ἐν τῷ. λ. aut διὰ τὸ λ.

263. 8. συμφερόντων] adde tacita cogitatione, quorum ego mercedem a nemine referebam, sed illa opera gratuita defungebar.

— 18. παρ' ἑκάστου] prætuli παρ' ἑκάστῳ. penes quemcunque sepositam veluti atque reservatam jacere conscientiam ejus a me gestarum in rep. rerum, haud minus certam et usibus futuris paratam, atque penes me jacet; quemque illas perinde nosse, atque me.

— pen. ἐπαγγειλάμενος] Hermogenes hunc locum p. 430. citans, omisso ἐπαγγειλάμενος, dat ἐπέδωκα. amplector hoc ἐπέδωκα, aut ἐπιδέδωκα. nam est in hac re proprium. cum quis sponte sua se offert ad contributionem gratuitam reip. faciendam, hoc non διδόναι, sed ἐπιδιδόναι dicitur. verum ἐπαγγειλάμενος nullo pacto patiar eripi. *sponte mea pollicitus.*

— ult. ἀκούεις, Αἰσχίνη, —] Sententia subjicit, ut potius sic legatur: (ἀκούεις, Αἰσχίνη) οὐδὲ σοὶ, οὐδὲ ἄλλῳ οὐδενὶ — audis, Æschine, harum rerum rationes neque tibi debeo, neque alii cuiquam, quicunque is est, etiamsi unus de numero IX. Archontum sit.

264. 2. τίς γάρ ἐστι νόμος —] Syrianus ad Hermogen. p. 211. ὁ Δημοσθένης ἀπορῶν νόμων, πρὸς τὰς εὐλόγους μεταβαίνει, καὶ φησί· τίς γὰρ νόμος τοσαύτης ἀδικίας καὶ μισανθρωπίας μεστὸς, καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ πάλιν· [p. 267. 5.] τὸ λαβεῖν οὖν τὰ διδόμενα ἔννομον εἶναι ὁμολογῶν, τὸ χάριν τούτων ἀποδοῦναι παρανόμων γράφῃ; Idem Syrianus p. 212. ad illa Hermogenis p. 74. 22. verba ἡ γνώμη etc. καὶ ἅμα τῷ ῥητῷ καὶ τὴν διάνοιαν ἐξετάσει τοῦ νομοθέτου. ἐὰν δὲ μὴ συμβάλληται ἡμῖν τὸ ῥητὸν [*wenn uns der Buchstabe des Gesetzes nicht beystimt—when the letter of the law does not coincide with us*] σιωπήσαντες τὸ ῥητὸν, ταῖς διανοίαις χρησόμεθα. ὡς καὶ Δημοσθένης ἐποίησεν ἐν τῷ περὶ Στεφάνου. νόμου γὰρ ὄντος, τὸν ὑπεύθυνον μὴ στεφανοῦν, καὶ ἑτέρου νόμου, μὴ ἐν τῷ θεάτρῳ στεφανοῦσθαι τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον, ἀλλ' ἐν τῇ Πνυκὶ, ὁ μὲν Αἰσχίνης καὶ τὸ ῥητὸν καὶ τὴν γνώμην [intentionem] καὶ τὴν διάνοιαν [significationem verborum] ἐξήτασεν. ἵνα, φησὶ, μὴ ψευδῆ φιλοτιμίαν κτᾶται ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενος, τούτου χάριν ἐκώλυσεν ἐν τῷ θεάτρῳ, φησὶν, ὁ νομοθέτης τὴν ἀνάῤῥησιν. ὁ μέντοι Δημοσθένης τὴν γνώμην ἔθηκε, λέγων, ὅτι τὸν αὐτὸν ζῆλον ἔχει ὁ στεφανούμενος, ὅπου ἂν ἀναῤῥηθῇ, τοῦ δὲ τῶν στεφανούντων συμφέροντος ἕνεκα ἐν τῷ θεάτρῳ γίνεται τὸ κήρυγμα. περὶ δὲ τοῦ μὴ στεφανοῦσθαι τὸν ὑπεύθυνον, ὁ μὲν Αἰσχίνης τὸ ῥητὸν προσήνεγκεν, ὁ δὲ Δημοσθένης τὸ μὲν ῥητὸν ἐσιώπησε παντελῶς, τῇ δὲ τοῦ ῥητοῦ διανοίᾳ κέχρηται, φάσκων [p. 263. 25.], οὐ περὶ ὧν ἐπέδωκα, ὑπεύθυνος εἰμὶ, ἀλλὰ περὶ ὧν ἦρξα καὶ πεπολίτευμαι, παντα τὸν βίον· περὶ δὲ ὧν ἐπέδωκα, οὐδὲ μίαν. Locum hunc Marcellinus, multo ille, mea quidem sententia, elegantior atque literatior Hermogenis interpres, quam reliqui esse videntur, copiosius atque dilucidius p. 213. tota, et parte magna p. 214. quæ necesse ut cuique legere volenti ipsi permittam.

— 11. ἐπήνεσεν] huc pertinet totum caput XIV. libelli Maximi Sophistæ de insolubilibus objectionibus (apud Fabric. T. IX. Bibl. Græcæ p. 582), cujus capitis initium hic referre satis habebo. ὄνομα δὲ ἀντ' ὀνόματος μεταθεὶς, τὴν ἄλυτον μεθοδεύσεις ἀντίθεσιν. ὡς ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ Στεφάνου πεποίηκεν. οὐ δυνάμενος γὰρ ἀντιστῆναι πρὸς τὸ, ὅτι οὐχ ὑπεύθυνον ὄντα αὐτὸν ὁ Κτησιφῶν ἀνηγόρευσεν, ὅπερ ἄντικρυς καὶ διαῤῥήδην ὁ νόμος ἀπαγορεύει — ὀνόματος μεταθέσει τὴν μέθοδον παρέσχετο, ἀντὶ τοῦ

ἀνηγόρευσεν, ἐπήνεσεν εἰπών· οἱ δὲ νόμοι οὐ κωλύουσιν ἐπαινεῖσθαι, ἀλλ' ἀναγορεύεσθαι. reliqua ipse quisque legito, qui volet, l. c.

— 16. εὐθυνῶν] malim εὐθυντῶν, a nominat. εὐθυντής.

— 19. ὁδὶ] Ctesipho puta.

— 20. οὐ μόνον ἐν τοῖς νόμοις] Marcellinus ad Hermog. p. 213. cfin. πῶς οὖν, καίπερ ἐξετάζοντες τὴν γνώμην τοῦ νομοθέτου τὸ τοιοῦτο διαφευξόμεθα; [ut nempe videamur verbisque legis mentique repugnare.] ὅταν αὐτὴν τὴν ἐξέτασιν [correctionem] ἔθει παραδεδομένην δείξωμεν, καὶ οὐκ οἴκοθεν, οὐδ' ἀπ' ἰδίας κρίσεως, ἀλλ' ἀπὸ παραδείγματος αὐτὴν εἰσάγωμεν. ὡς ἐν τῷ περὶ Στεφάνου ἔδειξεν ἡμῖν τὴν τοιαύτην μέθοδον ὁ Δημοσθένης. μετὰ γὰρ τὸ ἐξετάσαι τὴν γνώμην [sententiam legis correxit, aut interpretatus est] πρὸς τὸ ἑαυτοῦ χρήσιμον, φεύγων τὴν αἰτίαν ταύτην [quasi legis sententiam ad rem suam depravaret, atque detorqueret], ἐκ τῶν παραδειγμάτων εἰσήνεγκεν [scil. τὴν ἐξέτασιν, interpretationem, vel correctionem legis]. ὅτι δὲ οὕτως ταῦτα οὐ μόνον ἐν τοῖς νόμοις — καὶ οὐ μόνον ἐκ τοῦ ἔθους καὶ παραδείγματος συνέστησεν, ἀλλὰ καὶ ἐνθυμήματος, εἰπών· σχέτλιον γὰρ ἂν εἴη τοῦτό γε. Conf. Sopatr. p. 304.

— 21. ἤθεσιν] malim ἔθεσιν. quod, præter Marcellinum et Sopatrum, res ipsa jubet.

— 25. καὶ πάλιν Χαρίδημος] scil. τὰς ἀσπίδας ἐπέδωκε. nam sic versu 24. leg. est, in composito.

— ibid. ἐστεφανοῦτο] prætuli ἐστεφανοῦντο in plurali. nam Diotimus et Charidemus designantur. v. p. 265. circa finem decreti, quo his duobus una, coronæ aureæ decernuntur, ob præclarum meritum una partum.

265. 3. τούτοις] Nausicli, Charidemo, Diotimo. nam decretum, in honorem Neoptolemi conscriptum, hic non comparet.

— 11. Φιάλωνος] correxi Φίλωνος. deinde malim legi τοῦ ἐπὶ τὴν διοίκησιν κεχ. Strategi nuper delecti, sed ad curam ærarii, non militum. duo enim erant στρατηγοὶ Athenis, ὁ ἐπὶ τῶν ὁπλιτῶν, Strategus castrensis, cujus paulo ante facta fuit mentio, et ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως, prætor œconomicus, seu ærarii.

— 13. ἔδωκε] scil. τὸν μισθόν. quod vocabulum latet in v. μισθοδοτῆσαι.

— 14. ἀναγορεῦσαι] aptus est hic infinitivus ἀναγορεῦσαι, a v. δοκεῖ versu 7.

— 17. Καλλίας] Callias auctor factus est sententiæ, fretus auctoritate Prytanum, ipsi confirmantium, senatus hanc esse voluntatem.

— 20. τοῦ ποταμοῦ] Fluvius Salamina, oppidum Cypri, præterfluens, hic designatur. conf. Diodor. Sic. T. II. p. 114. 39. Pugna hæc diversa est ab alia pugna, eodem nomine a Nostro appellata, hac ipsa in oratione pro corona, p. 300. 16. diligenterque sunt ambæ discernendæ. hic dicta in Cypro accidit, ibi, in Bœotia. circa Cephissum. qua de re suo loco subtilius dicetur.

266. 8. ἀλλ' ἀδίκως ἦρξα] Hermogenes p. 140. πολλάκις καὶ χωρὶς προτάσεως καὶ ἀντιπροτάσεως εὑρίσκομεν [scil. τὴν ὑποφορὰν καὶ τὴν λύσιν] παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. οἷον· ἀλλ' ἀδίκως, φησὶν, ἦρξα. ἡ ὑποφορὰ χωρὶς προτάσεως. εἶτα παρὼν, ὅτε με εἰσῆγον οἱ λογισταὶ, διὰ τί οὐ κατηγόρεις; ἡ λύσις χωρὶς προτάσεως.

— 9. οἱ λογισταὶ —] In Parisina sic vulgatum est: οἱ λογισταί· διὰ τί οὐ κατηγόρεις; omnisi διὰ τί. quia rotundius, et fortius, atque Atticismo convenientius videbatur εἶτα — οὐ κατηγόρεις. et nihilominus tamen non accusabas, tametsi coram adesses et interesses actis. διὰ τί videtur scholium esse a nescio quo particulæ εἶτα superscriptum.

— 13. τούτοις] subaudi ἐξελεγχόμενος. quas enim partes proconsulti, hoc est auctoritatis senatus, non accusasti, per eas ipsas constabit, te in reliquis partibus, quas vellicasti et carpsisti, Sycophantam, quadruplatorem egisse.

— 23. τοῖς θεωρικοῖς] utrius generis est, masculini, an neutrius? Masculini si est, non video, qui alii possint esse οἱ θεωρικοὶ, quam præfecti pecuniæ et disciplinæ scenicæ, illius colligendæ atque dispensandæ, hujus tuendæ. nam hi θεωρικοὶ, si qui fuerunt, iidem fuerunt cum τοῖς ἐπὶ τοῦ θεωρικοῦ κατασταθεῖσι, quorum, cum aliis, hæ quoque fuisse partes videntur, ut aliorum populorum legatos, ad ludos suos spectandum missos, θεωροὺς dictos hospitiis et lautiis exciperent. Sin autem θεωρικοῖς h. l. generis neutrius est, quod magis verosimile est, sententia hæc est. ad universam pecuniæ scenicæ summam, ex universis tribubus redactam, adjeci centum minas gratuitas.

267. 3. οὐκοῦν, ἃ μὲν —] Citat h. l. Hermogenes p. 364. fin. in exemplis τῶν περινενοημένως, acute, solerter, subtiliter dictorum, ex alio hinc citato loco subjicit: πάνυ γὰρ περινενοημένως διόλου τῷ λόγῳ κέχρηται. Minucianus p. 144. ait, h. l. a ταῦτ' ἐστὶν ad παρανόμων γράφῃ, a quibusdam ad enthymemata referri, sed dubitans iis accedere. item Apsines p. 703. circa fin. rursus citat Hermogenes p. 294. ταῖς μέντοι καθ' ὅλον κῶλον παρισώσεσι καὶ πάνυ χρῆται ὁ Δημοσθένης. τὰ γὰρ τοιαῦτα τοῦ κάλλους οὐκ ἀπηλλαγμένα, τὸ γοργὸν οὐδὲν ἧττον ἔχει, καὶ ἀληθές. οἷον· τὸ λαβεῖν οὖν τὰ διδόμενα ὁμολογῶν ἔννομον εἶναι, τὸ χάριν τούτων ἀποδοῦναι παρανόμων γράφῃ. τρισὶ γὰρ κώλοις, καὶ δι' ὅλων ἴσοις, κομμάτιον ἓν ἐπήγαγε, τὸ παρανόμων γράφῃ. καὶ πεποίηκε κάλλος δαιμόνιον ὁμοῦ τῷ γοργῷ καὶ σφοδρῷ κατὰ τὴν ἀποστροφήν. citat item Thomas M. v. παρανόμων.

— 9. εἰ] de meo addidi. vulgo sic usurpatus παμπόνηρος modis omnibus nequam æqualis erit, si non talis erit. *wie soll er denn sonst aussehen, wenn er nicht so aussieht, der Erzschelm?* [*how shall he appear, when he does not appear so, that arrant knave?*]

— 10. τὸ μὲν μυριάκις —] Citat h. l. Maximus Sophista de insolubilibus cap. 15. p. 583.

— 24. ἑκάστους] scil. τῶν στεφανούντων, sive τῶν στεφανουμένων. nam perinde est. sive coronant aliqui, sive coronantur, eos operam dare oportere, ut coronantes, qua e tribu sunt, una cum coronando, ea quoque in tribu coronationem hanc renuntient, seu promulgent.

268. 1. ψηφίσηται] citant h. l. Alexander de figuris p. 38. et Hermogenes p. 255. pro στεφανώσηται dedi ψηφίσηται, scil. στεφανοῦν. videtur in quibusdam codd. utrumque fuisse στεφανοῦν ψηφίσηται. Ad ἀναγορευέτω subaudi ἡ βουλὴ, aut ὁ δῆμος. nam ut ὁ κήρυξ etiam hic subaudiatur, ut alias ad ἀναγνώσεται ὑμῖν subauditur ὁ γραμματεὺς, haud convenit.

— 4. λαβεῖν τιμωρίαν] hæc duo vocabulo addidi. bene vidit Simon Fabricius, sed ille potius Wolfius fuit, qui observatiunculas collationi codicis Augustani a Wolfio proditæ interspersit, ab illa accessiuncula tamen orationem haud integrari. quare suppletum ivit σπουδάζων. mihi videtur potius, post ἀδικήματος οὐδενὸς addendum esse οὗ χρὴ, vel οὗ χρῆν. Invidentiæ certamen in forum inducens, non ullius criminis, cujus repetere pœnas jus et fas est. Illa dictio φθόνου δίκην hoc vult dicere; causam in forum inducis, in qua certamen est invidentiæ cum simplicitate et probitate, quo certamine decidendum est, probitas et innocentia vincat invidentiam, an ei succumbat.

— 11. λόγῳ] [f. ὡς λόγῳ. Puto aliquid deesse. I. Toup.] subaudi μόνῳ. aut quasi solis verbis, non autem factis, noscitentur viri civiles. sunt h. l. accusativi absoluti.

— 13. ἁμάξης] Citat h. l. Scholiastes ad Aristophanis Equit. versum 544. Sextus Empiricus p. 229. 6.

— 14. τοῦτο] aut post τοῦτο, aut post Ἀθηναῖοι, deest σκοπεῖτε, aut simile quid.

— 18. κατὰ τὴν αὐτῶν φύσιν] prout cuique naturalis indoles obtigit, seu lenis, mitis, sedata, seu atrox, vehemens, cita, impetuosa, sæva, ita probra sunt, quæ adversario ingerit, sive molliora, remissiora, minus acria, minus virulenta, sive intolerabilem in modum intemperantia, acerba, cruenta.

— 21. εἰς ταῦτα ἀπὸ τῶν ἰδίων, κακῶς τὰ ἀπόρρητα λ.] correxi et distinxi sic, εἰς ταῦτα, ut, posteaquam ad illa tribunalia vos, o judices, contraxissemus (curassemus vos coire, in caussa fuissemus, ut coiretis), ad sedendum et judicandum in causis nostris, tum ἀπὸ τῶν ἰδίων κακῶν τὰ ἀπ. λ. ἀλλ. vobis coram, nos litigantes alternis probra nobismet mutuo ingereremus infanda, sumta e domesticis cujusque malis, publice propalantes occulta cujusque dedecora, quæ inprimis clam manere vellet.

269. 1. [ὑπὲρ τούτων] pro his civibus Atheniensibus, hoc judicium circumstantibus, quo jura eorum salva tuereris.

— 2. ἠδίκουν] scil. αὐτούς. si qua in re eos, hanc coronam, læsissem.

— 4. τῷ χρόνῳ] tollendum videtur, ut scholium vocabuli τῇ προθεσμίᾳ. Sententia hæc est: vexas me ejusmodi causam forensem mihi ciens, cujus omni prorsus ex parte sum insons; verum existimatio, dignitas, fama reip. ab ea in discrimen venit. quia quæritur, rectene factum in eo sit, quod civitas me jusserit coronandum. qua quæstione discussa si patescit, indignum eo honore me fuisse, una civitas ipsa quoque in pudorem datur, et coarguitur judicium præcipitasse, et indignos præferre. Est ergo hæc causa ejusmodi, ut me prorsus non tangat, civitas autem effugere nequeat, quominus existimationem de me vel super me actorum, utramvis in partem plus minusve participet, apud alios benignius, et rursus apud alios iniquius judicantes. Ergo inimicus es civitatis; magis, quam meus.

— 9. ἐμοὶ] correxi ἐμός. sed velim εἶναι quoque adesse, sine quo oratio manca est. ἐμὸς δ' εἶναι προσποιῇ.

— 10. δέδεικται] hic procul dubio deest πρὸς ἐμοῦ οὖσα. planum jam cum factum sit omnibus, sententiam hujus causæ veram et justam a parte mea stare, h. e. posteaquam docui, judices, si veritati atque justitiæ, suæque religioni servire velint, non aliter, quam secundum me, dare sententiam posse.

— 11. δεῖ δέ με] non potest hoc δὲ neque omitti, neque cum καὶ commutari, ob præmissum versu 10. μὲν cui respondet. sed protasis finitur in istis versu 14. εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ, et tum incipit apodosis καὶ δὴ βούλομαι δεῖξαι. nam sic mihi legendum videtur. quia me decet dedecorum ejus vel ipsa sola capitalia, quæ sine nequeam, dicere: fraude mea præterire silentio age ergo, decrevi docere, vel propterea proposui mihi nunc docere, qui cum ipse esset, et e quibus natus — sic nodus resolutus est, quem nexuit Hermogenes pag. 348. et pæne tota 349. et tota ejus disputatio concidit, aientis Demosthenem ab impetu iracundiæ abreptum, in æstu debacchationis, cœptam orationis telam detexere oblitum esse. Locus Hermogenis hic est: ἔστι δὲ παρὰ τὰς προειρημένας ἑτέρα τις μέθοδος ἐνδιαθέτου λόγου, καὶ μάλιστα τοῦ δοκοῦντος σὺν ὀργῇ προϊέναι, τὸ μηδὲ τὰς ἀκολουθίας σώζειν τῶν τοῦ λόγου σχημάτων, ἀλλ' οἷον ἐξίστασθαι δοκεῖν ὑπὸ τοῦ πάθους. οἷόν ἐστι καὶ τό· ἐπειδὴ τοίνυν ἡ μὲν εὐσεβὴς καὶ δικαία ψῆφος ἅ. δ. — οὐδαμοῦ γὰρ ἀποδέδεικται τῷ σχήματι τὸ ἀκόλουθον, ἀλλ' ἐπιπολὺ τὸ οἷον ἀκρόχολον. [lege, aut ἐστὶ πολὺ, aut ἐπὶ πολὺ διατεινει, aut ἐπιπολάζει.] Idem p. 245. verba δεῖ δέ με, ὡς ἔοικεν, etc. ob hoc ὡς ἔοικεν ad orationis genus ἐνδοιαστικὸν retulit.

— 13. ψευδῶν] quæ scil. de me criminatus est.

— 14. καὶ δεῖξαι] dixi modo hoc de loco sententiam meam.

— 15. λόγους] scil. ἐμούς. meæque orationes, quas ille traducit, quales sint, quam sanctæ, quam pudicæ, quam honestæ.

— 17. εἰ γὰρ Αἰακὸς] sententia est: nam si homo frugi, vir bonus et honestus foret Æschines, quem se simulat esse, similem Æaco alicui, aut Minoi, tum a te certe non profecta essent tam immania probra, quæ in me conjecisti. Ergo non es ille sanctus et severus, qui esse vis, sed impurus rabula, qui cum sis, mirum non est te tam impudenter probra jactare.

— 19. σπερμολόγος] Citat h. l. Hermogenes p. 255. Phœbammon p. 100. ubi tropicæ dictionis exempla hæc Demosthenica proponit: ὑποσκελίζειν ἀντὶ τοῦ ἀνατρέπειν, καὶ τὸ σπερμολόγος ἀντὶ τοῦ εὐτελὴς, καὶ τὸ εὐπροσώπους λόγους ἀντὶ τοῦ πιθανούς.

— 21. πορίσασθαι] de suo expromsisse. suspicabar aliquando ποιήσασθαι. Koenius in præf. ad Gregor. Corinth. de dialectis demonstratum dedit, multo sæpissime in Mstis Græcis ρ et ι inter se permutari, unde errores nati sint quamplurimi. et η atque ι promiscue item ab imperitis librariis haberi, notissimum est. sed rem in medio relinquo.

— ult. ἧς τῶν μὲν ὡς ἀληθῶς —] locum hunc citat Stobæus p. 189. 17. sed nonnulla mutans et proposito sua accommodans. Sed deest editioni Trincavelli.

270. 1. τοιοῦτον οὐδὲν] qualia nempe Æschines de se prædicavit ipse ore suo. sed etiam si alius quisquam talia de ipso diceret, offenderetur et erubesceret ob impudentiam adulatoris in os se laudantis.

— 4. ὅταν λέγωσιν] scil. ἑαυτοὺς εὐπαιδεύτους καὶ συνετοὺς εἶναι.

— ibid. τοιούτοις εἶναι] scil. οἵους ἑαυτοὺς λέγουσιν.

— 5. οὐκ ἀπορῶν δ' —] Syrianus ad Hermog. p. 43. τὰ πρὸς σύστασιν ἐροῦμεν, τὰ βλάπτοντα σιωπῶντες. ὡς καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ Στεφάνου πεποίηκε. Γέλωνα μὲν τὸν πρὸς μητρὸς αὐτοῦ πάππον, ὡς φυγάδα, καὶ πρὸς τοῦ δήμου θανάτῳ καταγνωσθέντα, διὰ τὴν προδοσίαν Νυμφαίου τοῦ ἐν Πόντῳ, καὶ τὴν μητέρα, ὡς Σκυθίδα τὸ γένος, ἃ δὴ πάντα Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος παρέθηκε, σιωπήσας ἐπὶ τὴν αὐτοῦ ἀνατροφὴν ὡς χρηστὴν οὖσαν ἐχώρησεν. ἐν μέντοι τοῖς κατ' Αἰσχίνου [in ea parte orationis pro corona, quæ pars peculiariter Æschinem insectatur] πρὸ παντὸς ἄλλου ἐπὶ τοὺς προγόνους [subaudi αὐτοῦ] ἐχώρησεν, ὡς ἀδόξους. φάσκων· οὐκ ἀπορῶν δ', ὅ τι χρὴ περὶ σοῦ καὶ τῶν σῶν εἰπεῖν etc. — εἰ δέ τι χρηστὸν ἐκ τῆς ἀγωγῆς εἶχε, καὶ τῆς περὶ λόγους ἀσκήσεως, παραλέλοιπεν.

— 7. Τρόμης] Marcellinus ad Hermog. p. 141. ὥσπερ δὲ ἐγκωμιάζομεν ἀπὸ γένους, οὕτω καὶ διαβοῦμεν [sic Aldina, sed Fabricius, Hamburgensis, ibi adscripsit διαβάλλομεν. nam Fabricii olim fuit exemplum, quo utor, et postmodum in potestatem Ernestii nostri pervenit, cujus indulgentia mihi usuram ejus concessit]. ὡς Δημοσθένης· πότερα, ὡς ὁ πατήρ σου Τρόμης ἐδούλευσε παρ' Ἐλπίᾳ — κατασκευάζων, ὅτι εἰκὸς τὸν ἐκ τοιούτων γεγονότα προδοῦναι καὶ ἀπὸ ἀγωγῆς [educatione puerili] διέβαλε, τὸ μέλαν τρίβων, καὶ τὰ βάθρα σπογγίζων, καὶ τὸ παιδαγωγεῖον κορῶν. Vere si nomen patri Æschini fuit Τρόμης, non per tau, sed per delta id melius exaretur, quia a δέδρομα et δρόμος repetendum est, non a τρέμειν. a currendo, non a tremendo, vel trepidando.

— 8. Θησείῳ] Citat h. l. Harpocr. v. Θησεῖον.

— 9. ξύλον] est collare ligneum, in medio perforatum, in quod servi nequam puniendi cervices immittebant, ut ne manus ori admoverent. citat h. l. Hermogenes p. 317. μεθημερινοὶ γάμοι sunt coitus, qui de die fiunt. qui sunt inprimis flagitiosi. nam qui pudoris sui non omnem prorsus curam abjecerunt, hi spurcitiem suam noctis tenebris occultare conantur, non radiis solis exponunt. v. Gesneri Thes. L. L. v. *Nonaria.* χρῆσθαι μεθημερινοῖς γάμοις est de die in fornice prostare. v. ad h. l. Wesseling ad Petiti Leges Atticas p. 575. et Pierson. ad Mœrin p. 229.

— 11. ἀνδριάντα] Citat h. l. Hermog. p. 265.

— 12. ἀλλὰ πάντες] malim γὰρ interponi. nam ipse sese objurgat, quod res tam in vulgum notas proferat. Dubitat orator secum, quæ dedecora Æschinis, et quæ primo loco enumeret. Hæccine? at nota sunt omnibus. Num ista —? Ego vero, ita me dii ament —.

— 18. προειρῆσθαι λόγους] hic videtur λέγειν deesse.

— 19. οὐδὲ γὰρ ὧν ἔτυχεν ἦν] id est, οὐκ ἦν εἷς τις τῶν τυχόντων. non enim est Æschines de genere hominum triviali, vulgari, sed unus illorum inventu rarorum hominum, quos populus per præconem publice devovet, h. e. parricida et proditor patriæ, eoque dignus, cujus in mores et cursum universæ vitæ inquiratur. Her-

mogenes p. 438. τούτοις δὲ πᾶσι χρῆται Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ Στεφάνου. ἔνθεν δηλοῦται, ὅτι κωμῳδεῖν ἐπίσταται. τῇ μὲν παρῳδίᾳ οὕτως· τὸν μὲν πατέρα ἀντὶ Τρόμητος ἐποίησεν Ἀτρόμητον. τῷ δὲ παρὰ προσδοκίαν οὕτω περὶ τοῦ Αἰσχίνου λέγων· οὐδὲ γὰρ ὧν ἔτυχεν ἦν, ἀλλ' οἷς ἡ πόλις καταρᾶται. τῇ δ' ἐναντιώσει τῶν εἰκόνων οὕτως· αὐτοτράγικος πίθηκος. ἀρουραῖος Οἰνόμαος.

— 20. ὀψὲ γάρ ποτε —] Hermogenes p. 352. ἔτι ἐνδιάθετον σχῆμα καὶ ἡ τοιαύτη ἐπανόρθωσις, ἡ αὐξήσεως ἕνεκα παραλαμβανομένη. οἷον· ὀψὲ γάρ ποτε — ὀψὲ λέγω; χθὲς μὲν οὖν καὶ πρώην. Alexander Rhetor p. 94. capite περὶ τῆς ἐπιτιμήσεως, ἣν καὶ ὑπαλλαγήν τινες καλοῦσιν. τοῦτο τὸ σχῆμα γίνεται καὶ αὐτὸ κατά τινας· ἡ γὰρ ἐπιτιμήσαντες τῇ πρώτῃ λέξει ἑτέραν ἐλάβομεν. οἷον· ὀψὲ γάρ ποτε — ὀψὲ λέγω; χθὲς μὲν οὖν καὶ πρώην. item Phœbammon p. 132. Aristides de D. C. ἀξιοπιστίας δὲ καὶ τὸ ἐπικαταψεύδεσθαι. οἷον ἐν τῷ ὑπὲρ τοῦ Στεφάνου, ἐν οἷς λέγει τὸν Αἰσχίνην ὀψὲ Ἀθηναῖον γεγενημένον· ὀψὲ γάρ ποτε —. Ego vero aut non intelligo vim vocabuli ὀψὲ, aut non perspicio acumen dictionis. sero factus est Atheniensis, et rhetor. me miserum, qui sero dicam! debebam dicere heri, et nuper admodum. Qui hæc inter se concinunt? Intelligerem, si dixisset dudum ante, olim, multis annis ante. Nequaquam. Nuper admodum.

— 22. καὶ δύο — Τρόμητος] melior utique foret ordo, planiorque dictio, si sic legeretur: καὶ τὸν μὲν πατέρα δύο συλλαβὰς προσθεὶς ἀντὶ Τρόμητος. nam ut nunc jacent verba, colligas ex iis, Æschinem ad nomen patrisque duas syllabas apposuisse, ad matrisque totidem, quod secus est. Matris nomini nihil filius addidit, sed prorsus id cum alio honestiore commutavit. Et nescio profecto, an orator sic dederit.

— pen. ἄλλοθεν] post ἄλλοθεν videtur inserendum esse, quod olim suspicor in libris in hac regione lectum esse, sed critici exterminarunt, Hermogene teste, cujus hæc sunt verba: ἐκεῖνα μέντοι, διὰ τὸ ἄγαν εὐτελὲς καὶ ὀβελίσαντες ὑπεξείλοντο, ἴσως ὀρθῶς ποιοῦντες. λέγω, τὸ κυάμους ἑφθοὺς βοῶσα, καὶ [forte copula hæc tollenda est] κατὰ πᾶν τὸ θέρος ἐπλανᾶτο. καὶ τὰ ἑξῆς. fabas coctas proclamans circitabat per totam urbem tota æstate. id est, vociferans se circumferre ollas plenas fabis coctis; si quem juvet emere, ut is veniat atque sumat.

271. 15. ἄγνοιαν ἐν οὐ δέοντι] inscitiam, ignorantiam nostram, aut, si sic reddere mavis, errorem, lapsum, in loco vel tempore non opportuno factum. potest enim aliquis aliquid ignorare, ἐν δέοντι, vel errare, labi, cum expedit nobis nos id ignorare, aut cum scientes dissimulamus et connivemus, aut cum error noster nobis fortuito casu sit salutaris.

— 25. προείλεσθε] jussu et decreto vestro delegistis hunc senatum eique rem vestro nomine deputastis. quasi dixisset: εἵλεσθε αὐτὴν πρὸ ὑμῶν αὐτῶν. fidem sapientiamque ejus vestromet judicio prætulistis. προαιρεῖσθαί τινα πρός τινα, est, deligere, creare, nuncupare, delegare ad honorem quendam, aut functionem quandam. Est ergo h. l. deputastis eam huic negotio cum plena potestate.

— pen. Ὑπερίδην δὲ λέγειν προσέταξεν] possit accusativus ferri. præstat tamen dativus, quem prætuli. orationis Hyperideæ in hac causa Deliaca fragmenta duo vel tria supersunt adhuc conservata a Scholiastis Hermogenis.

272. 4. ὑπὲρ ἁπάντων] scil. τῶν ἄλλων ἀρχόντων ἐκ τοῦ Ἀρείου πάγου. Ex universo senatu Areopagitico delecti hi quatuor pro se pro suisque collegis reliquis omnibus hæc testati sunt.

— 11. τούτου μέλλοντος λέγειν, ἀπήλασεν αὐτὸν ἡ βουλὴ] cur non brevius et simplicius τοῦτον μέλλοντα λέγειν ἀπήλασεν ἡ βουλὴ dixit? ratio reddi nulla potest, nisi forte numeri gratia, aut fortuito. nam utraque dicendi ratio est probata.

— 12. προδότην εἶναι καὶ κακόνουν ὑμῖν] Sopater ad Hermog. p. 166. ἀλλ' οὐ πάντως ὁ τοιοῦτος [reprobatus et exclusus ab ejusmodi functione] καὶ προδότης. οὐ γὰρ ἀντιστρέφει. [converti propositio nequit. omnis proditor reprobatur. ergo reprobatus omnis proditor est.] οὐ μὴν πᾶς ὁ ἀπελαυνόμενος διὰ προδοσίαν [scil. ἐστιν ἀπελαυνόμενος] ἐστὶ γὰρ καὶ δι' ἄλλην αἰτίαν ἀπελαύνεσθαι.

— 13. ἐν μὲν τοίνυν —] Hermogenes p. 233. καὶ αἱ συμπληρώσεις ταῖς ἐννοίαις καὶ ταῖς μεθόδοις εὐκρινῆ ποιοῦσι τὸν λόγον, τὰ μὲν ἀναπαύουσαι τὰ παρελθόντα, τῶν δὲ ῥηθησομένων πάντως ἔχουσαι παρασκευάς τινας, ἀφ' ὧν εἰς ἀρχὴν ὁ λόγος ἀνάγεται. οἷον· ἓν μὲν τοίνυν πολίτευμα τοῦτο τοιοῦτον τοῦ νεανίου τούτου, ἕτερον δὲ ἀναμιμνήσκεσθε. εἶτα ἀρχὴν ἔλαβεν ὁ λόγος. οἷον· ὅτε γὰρ Πύθωνα etc.

— 24. ὁμολογεῖν] scil. Philippum jus violasse, injuriarum dandarum auctor et princeps factus sit.

273. 16. δεῖξαι] recte vidit Marklandus, neque dubitari de eo potest, ἔτι τούτων δεινότερα δεῖξαι legi oportere. nam sine comparativo tali, δεινότερα, aut αἰσχίω, aut simili, non habes quo ἔτι τούτων referas. verum etiam pro ὧν leg. videtur δι' ὧν.

— 21. ὑποσκελίζειν] Phœbammon p. 100. ad h. l. respicit, verbum ὑποσκελίζειν commemorans in numero tropicorum, pro ἀνατρέπειν.

274. 4. οὐκέτι κἂν ἐν ἀμφισβητησίμῳ] sustuli κἂν. cui si locus sit dandus, mutandum sit cum καὶ, et hoc καὶ ante οὐκέτι collocandum. ut sit ἄνθρωπος, καὶ οὐκέτ' ἐν ἀμφ.

— 7. Ἰαμβειογράφος] prætuli Ἰαμβειοφάγος. quam terminationem φάγος addunt vocabulis, significare volentes eum, qui rem assidue tractat, eaque exsatiari nequit. Hermogenes pag. 350. λέξις δὲ πᾶσα μὲν ἡ τραχεῖα καὶ σφοδρὰ καὶ πεποιημένη, διάθεσιν ἔχει τὴν μετ' ὀργῆς καὶ μάλιστα ἐν ταῖς ἐπιφοραῖς, ἐν αἷς καὶ αἱ μὴ συνήθεις, αὐτόθεν δὲ πεποιημέναι καιρὸν ἔχουσιν, ὥσπερ τὸ Ἰαμβειογράφος, καὶ τὸ γραμματοκύφων, καὶ πᾶσαι αἱ τοιαῦται καιρὸν ἔσχον, αὐτόθεν δόξασαι ἀπό τινας διαθέσεως λέγεσθαι. item p. 256. Scholiastes Hermogen. γραμματοκύφων οἱονεὶ νοτάριος· καὶ γὰρ Αἰσχίνης γραμματεὺς ἦν τοῦ δήμου. τὸ δὲ Ἰαμβιοφάγος ἀντὶ τοῦ ὑβριστής· ἰαμβίζειν γὰρ τὸ σκώπτειν ἐστίν.

— 10. δυοῖν αὐτὸν ἀνάγκη θάτερον] subaudi ποιεῖν.

— 14. ἆρ' οὖν οὐδ' ἔλεγεν] foret utique dictio planior, si sic dixisset: ἆρα οὖν, ὥσπερ οὐδὲν ἔγραφεν, ἡνίκα ἐργάσασθαί τι ὑμᾶς ἔδει καλὸν καὶ συμφέρον, οὕτω καὶ πάλιν οὐδὲν ἔλεγεν, ἀλλ' ἐσιώπησεν, ἡνίκα ἔδει ἐργάσασθαί τι κακὸν καὶ ἀσύμφορον ὑμᾶς. Num, quemadmodum sententiæ nullius scriptæ auctor factus est, tum, cum honestam rem atque salutarem essetis suscepturi; ita rursus quoque tacuit, cum agitarentur turpia et damnosa? Et hæc fuit utique sententia oratoris. verum nimium ejus studium brevitatis atque concinnitatis implicuit et in contrarium plane invertit orationem.

— 24. καλῶ δ' ἐναντίον] Aristides de D. C. p. 246. ἀξιοπιστίας δὲ καὶ τὸ τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς ἀραῖς χρῆσθαι. οἷον· καλῶ δ' ἐναντίον ὑμῶν τοὺς θεοὺς —. Hermogenes p. 319. ἔτι ἀφελές τε καὶ ἠθικὸν κατ' ἔννοιαν, καὶ τὸ δι' ὅρκων πιστοῦσθαι ὁτιοῦν, ἀλλὰ μὴ διὰ τῶν πραγμάτων. οἷον· καλῶ δὲ τοὺς θεοὺς — item p. 345.

275. 14. ὅς] prætuli ὃ καί. nam non bellum Amphissense Græcos pessumdedit; sed hoc, quod Græci Philippum in concilium Amphictyonicum admiserunt, eique belli sacri summum imperium permiserunt.

— 27. πρὸς ἱστορίαν τῶν κακῶν] Alii πρὸς σωτηρίαν τ. κ. dant. ad restaurationem in meliorem statum, retractionem in salvum. Dubitarem, utra lectio sit præferenda, nisi vulgatam fulcirent illa pag. 286. 6. μικρὸν ἀναλώσαντες χρόνον, πολλῷ πρὸς τὰ λοιπὰ τῆς πολιτείας ἔσεσθ' ἐμπειρότεροι.

276. 6. αὐτῷ] ab ἐδεῖτο interjecto commate dispescui, quia pronomen non cum verbo hoc, sed cum ἐξήγετο et εἰσήγετο cohæret. quia ipsi neque exportabatur, neque importabatur quicquam, h. e. ex ejus emporiis nihil exportabatur eorum, quæ in finibus ejus provenissent, neque rursus ad ejus emporia advehebatur eorum quicquam, quibus ipse opus haberet.

— 21. τοῦτον] scil. τὸν Ἀμφικτυονικὸν πόλεμον.

277. 1. προβληθεὶς] Citat h. l. Harpocrat v. προβαλλομένους. qui Harpocr. ex hoc Dem. loco est emendandus.

— 4. ἀφεὶς καὶ παριδὼν] Citat h. l. Hermogenes p. 275.

— 5. καὶ λόγους —] Citat Phœbammon p. 100.

16. ἀπὸ ποίας ἀρχῆς] correxi ἐπὶ π. ἀ. quo Archonte? hoc est, quo anno?

— 23. αὐτῶν] ubi soli et meri essent Amphictyones, nulli intermixti Macedones. ergo tum Philippus aberat.

— 26. ἦγον] ad Philippum ducebant, h. e. ablegabant, clamantes ad eum esse redeundum. ad eum confugerent. eum imperatorem belli sibi deligerent.

278. 18. ἱερέως] pro ἱερέως videtur aut Ἱέρωνος, aut Ἱεροκλέους esse amplectendum.

— 20. καὶ τῷ κοινῷ τῶν Ἀμφικτυόνων] hæc verba addidi. Erant ergo tres ordines. οἱ Πυλαγόραι, magistratus quasi. οἱ σύνεδροι assessores, quasi consiliarii Pylagorarum, aut senatores, nullo munere fungentes. denique τὸ κοινὸν plebs. Neutri soli per se sine alteris quicquam valebant, neque optimates sine plebe, neque plebs sine illis.

— 23. τοὺς ὅρκους] correxi τοὺς ὅρους. videtur olim in libris h. l. gemina esse versata lectio, ὅρους et ὄρχους. quæ quamquam et ipsa vitiosa, vitiosiorem ex se peperit. Sunt ὄρχοι series satorum, arborum, vitium.

279. 3. βοσκήματα νέμουσι] possit ferri subaudiendo ἐν αὐτῇ. Satius tamen visum est conformare h. l. superiori p. 278. 22.

— 6. καὶ τὸν στρατηγὸν] verum hic viderat Wolfius, indignus iniqua et temeraria reprehensione, quæ facile possit in objurgatorem retorqueri. modo locum tam diligenter, atque Wolf fecerat, inspexisset, sententiamque Wolfii melius percipere studuisset, non erat dubitaturus, quid Wolfio in mentem venisset, cui vera et recta hæc in mentem venerant; καὶ si servetur, sententiam loci esse hanc: Cottyphum ipsum in vulneratis fuisse. sin autem deleatur, istam: Cottypho mandatam esse legationem ad Philippum. Prius si malumus, tum legatorum nullus erit nominatim appellatus, sed universe declaratum, esse decretum, ut legati ad Phil. mittantur, sine nomine cujusquam sigillatim. Quid si sic legatur? τετραυματίκασι καὶ κατηκοντίκασι, nonnullos vulnerarunt, alios plane jaculis peremerunt, Κόττυφον — ideo decretum est, ut Cottyphus legationem ad Philippum obeat.

— 10. ὅπως] non bene convenit ὅπως cum ἵνα. planius utique fuisset sic dictu-

rus: ἵνα βοηθήσῃ τῷ τε Ἀπόλλωνι καὶ τοῖς Ἀμφικτυόσι παντὶ τρόπῳ, καὶ μὴ περιίδῃ—.

280. 14. τοῖς δὲ μὴ συναντήσασι — ad ἐπιζημίοις] locum hunc prorsus desperatum, quem sanare cum non possem, reliqui, qualem inveni.

281. 19. ταύτην τὴν φιλίαν] Atheniensium cum Thebanis.

— pen. τὴν] malim διὰ τήν. nescio quoque, an ἡμετέραν addendum sit, ut sit διὰ τὴν ἡμετέραν πρὸς τοὺς Θηβαίους ἔχθραν. nam alias pendent hi accusativi, quoniam συμπεραναμένων ad πόλεμον refertur.

— ult. συνέβη τὸν Φ.] f. συνέβη ἂν τὸν Φίλιππον. evenisset, vel videtur eventurum fuisse, ut Philippus, ob nostrum erga Thebanos odium, in agrum nostrum invaderet.

282. 4. τὸ πρᾶγμα] omittunt aliqui. sed tum προάγειν h. l. non significabit producere, promovere, sed procedere, progredi.

— 10. βουλῆς καὶ στρατηγῶν γνώμῃ] subaud. ἀνηνέχθη πρὸς τὸν δῆμον. durum aliquando mihi visum fuit et abhorrens, sic dici: ex auctoritate senatus — relatum est ad plebem, aut rogatio facta est — ut placeret senatui atque populo jubere —. quapropter suspicabar, duo vocabula βουλῆς καὶ delenda esse, ut esset solummodo ex *auctoritate strategorum*. verumtamen re melius pensitata censeo, non incommodam hanc esse sententiam: auctoritate senatus et strategorum rogationem esse latam ad populum qua populus rogaretur, ut vellet atque juberet, exarari plebiscitum in hanc formulam: Placuisse senatui atque populo—.

283. 6. οὐ κέκρικε βοηθεῖν ἐν οὐδενὶ τῶν μετρίων] ad verbum sonat. P. A. decrevit non succurrere, in re id quidem nulla de tolerabilibus. βοηθεῖν est Demostheni, copias aliquo mittere hosti obstituras. Est ergo sententia: decrevisse P. A. adhuc quidem, quicquid agat instituatque Philippus, quod quidem tolerabile sit, in eo non adversari, neque id, missis copiis, disturbare. vel potest quoque sic accipi: decrevisse P. A. nullum capere consilium, quo suæ saluti tutelæque finium suorum provideat, dummodo tolerabiles sint, quas Philippus ferat, conditiones.

— 9. ἐκ τοῦ δήμου] Solus a parte plebis pro legato missus fuit præco. qui, senatorii ordinis cum non esset, necessario plebeii erat.

— 10. ἀποκρίσεις] sic vulgata dat hic, et versu 26. in titulo. sed utroque loco correxi ἀπόκρισις in singulari. Sunt enim ambo responsa regis, alterum legatis Atheniensium additum, alterum Thebanorum.

— 19. κήρυκας] detraxi postremam literam. nam unus tantum præco missus fuerat. v. p. 282. 17. et 283. 3.

284. 17. οὐδ' ἂν εἴ τι γένοιτο] nunquam, nullo tempore, nullo pacto, quicquid tamen novum et insperatum incideret, fore, ut vos rursus cum Thebanis conspiretis, et causam communem faciatis. Certus ergo fidei Thebanorum erga se securus ibat ad Elateam occupandum, bene gnarus, nullum fore casum fortunæ, nullam superbiam et injuriam erga Thebanos suam, quamvis duriter et serviliter eos tractaret, quæ posset eorum animos a se abalienare, atque ad Athenienses reflectere. *es möchte nun kommen, wie es auch immer wollte* [*it may come just as it will*].

— 24. τὰ γέρρα] tabernæ erant in foro sitæ, in quibus sedentes opifices sellularii scruta et supellectilem domesticam a se domi fabricatam vendebant. hæ σκηναὶ appellabantur. constructæ hæ erant, seu tribus e lateribus et desuper tectæ cratibus vimineis, quæ γέρρα appellantur. quoniam igitur illæ tabernæ cum suis quæque craticulis tam cito aufferri non poterat, necesse tamen erat, ut protinus populus in foro conveniret, utpote illa nocte ibi in armis excubaturus, imperarunt prytanes, ut tabernis ignes injicerentur, qui tabernas momento citius absumerent, et laborem crates aufferendi bajulis compendifacerent.

285. 3. εἰσῆλθεν] alii simpliciter ἦλθεν. perinde est. subauditur e curia in concionem.

— 9. καλούσης δὲ τῆς κοινῆς τῆς πατρίδος φωνῆς] prætuli κ. δ. τῇ κοινῇ τ. π. φ.: καλούσης cohæret cum τῆς πατρίδος. patria vocante dicturum. idem est ac si dixisset: καλούσης τὸν ἐροῦντα τῆς πατρίδος τῇ κοινῇ ἑαυτῆς φωνῆς. per eam vocem, quæ patriæ communis est.

— 10. ὑπὲρ σωτηρίας] malim ὑπὲρ τῆς σωτ. citat h. l. Alexander Rhetor p. 60.

— 13. παρελθεῖν] scil. εἰς τὸ μέσον πρὸς τὸ εἰπεῖν.

— 20. ἐκεῖνος ὁ καιρὸς] Citat h. l. Hermogenes p. 422.

286. 13. ἵν'] malim ἤν, *si*, vel *ubi*.

— 21. θρασεῖς ποιῆσαι καὶ ἐπᾶραι] inverti sic: ἐπᾶραι καὶ θρ. π. quia ἐπαίρειν debilius, alterum fortius est, et infirmiora præmitti, robustiora submitti solent.

287. 1. αὐτῷ] malim αὐτόν. quia προσδεξαμένων magis αὐτὸν additum flagitat, quam ἀνθεστηκότων flagitat αὐτῷ.

— 3. σκοπεῖν] adde tacite ex insequentibus, περὶ ὧν ἂν λέγω. a me disputata consideretis.

— 21. βαδίζειν] quando legatos illuc oporteat proficisci.

— 22. ἐξόδου] de tempore modoque expeditionis, quando, et quantas numero copias exire oporteat in castra versus Thebas. Moschopulus etiam reddidit ἐκστρατείας.

— 23. χρήσεσθε] correxi χρήσασθαι. quomodo tractare negotium præcipio?

— 24. τούτῳ πάνυ μοι προσέχετε τὸν νοῦν] non redundat μοι, neque solummodo, ut alias sæpe, *velim*, *quæso*, significat, sed hoc: τούτῳ τῷ μέρει τοῦ ἐμοῦ λόγου. huic parti meæ disputationis attendite.

288. 2. κατατυχεῖν] est speratis et quæsitis potiri. videtur tamen lectio κατὰ τύχην, *nescio quo casu fortuito*, præstare.

— 7. οὐκ εἶπον μὲν —] celebrem h. l. citat Alexander Rhetor, p. 68. Phœbammon p. 132.

— 17. σὲ δὲ μηδ' ἥρω] Citat h. l. Hermogen. p. 339.

— 21. κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν] hæc verba, tanquam scholium adverbii τότε, citans h. l. omittit Hermogenes p. 356.

— 24. προσῆκε] ad προσῆκε adde πράττειν, ob insequentem accusativum, quod insequente dativo necesse non foret.

— ult. ἐπειδὴ —] Est anacoluthum. Apodosis incipit p. 289. 25. a verbis διὸ δέδοκται.

289. 19. καὶ ἰδίας] quid sibi velint oppida *propria*, non intelligo. cui propria? non certe Philippo. cur enim raperet ipse sua? suspicatus aliquando fui, leg. esse καὶ οὐ φιλίας. oppida barbarorum populorum, nobiscum societate nulla copulata, aut καὶ οὐκ ἰδίας. neque proprias Atheniensium, in jure atque potestate eorum sit. *die nicht ihre Unterthanen sind* [*they which are not your subjects*].

— 20. ἔλαττον] subaudi τοῦ ἐγκαλεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι.

290. 21. συγγενείᾳ] bene habet. neque quoad cognationem, neque quatenus ejusdem nationis ambo populi sunt. Germani omnes, quatenus Germani sunt, ὁμόφυλοι sunt, consortes ejusdem nationis, at non item συγγενεῖς, inter se cognati. Verum Thebani dicuntur h. l. cum Atheniensibus non modo ὁμόφυλοι, id quod inter omnes constat, ambo enim Græcæ stirpis erant, sed etiam sanguine inter se cognati esse; de quo mihi non constat; fortasse mythologicis in labyrinthis versati certiora nos de Thebanorum cum Atheniensibus per heroas mythicos cognatione docebunt.

— 25. κατήγαγον] malim κατηγάγομεν, ob insequens ὑπεδεξάμεθα.

— 27. Οἰδίπουν] Œdipum Athenienses tanti fecerunt, ut pæne in numero numinum, certe heroum, vel Semonum haberent. et Thebani, ossa ejus ab Atheniensibus repetentes, testati sunt, non tam parvi Œdipum a se fieri, neque tam abhorreri, atque Wolf voluit persuadere.

291. 14. ἦ μὲν τοίνυν —] Marcellinus ad Hermog. p. 205. ἐδίδαξε δὲ καὶ ὁ ῥήτωρ τὸν τοῦ ὁρίζεσθαι τρόπον. καθόλου γὰρ οὐκ ἐν ὅρῳ μόνον, ἀλλ' ἐν πᾶσι τοῖς ἀμφισβητησίμοις ἐξ ἑκατέρων ὁρίζεται πρός τε τὸ ἑαυτὸν συστῆσαι καὶ τὸν ἀντίδικον διαβαλεῖν. ὡς ἐν τῷ περὶ Στεφάνου. ὁριζόμενος γὰρ, τίς τε ὁ σύμβουλος καὶ τίς ὁ συκοφάντης, καὶ τίνι διαφέρουσιν ἀλλήλων, τὰς εἰς ἑκάτερον παρασκευὰς ἐκ τῶν πεπραγμένων ἐπήγαγεν, ἀποδεικνὺς ἐξ αὐτῶν, ἑαυτὸν μὲν εἶναι τὸν ἄριστον σύμβουλον, Αἰσχίνην δὲ συκοφάντην, ἐν οἷς φησίν· ἦν μὲν οὖν τοῦτο τοῦ δικαίου πολίτου —.

— 22. ἦν μὲν οὖν, ὅπερ εἶπον —] idem Marcell. p. 265. τούτῳ μάλιστα Δημοσθένης ἐκράτησεν Αἰσχίνου, ἐξ οὗ καὶ εἰς ἀξίωμα μέγιστον ὁ λόγος [pro corona puta] προῆλθε, τῷ λέγειν μὴ παρελθεῖν τι αὐτὸν τῶν ὀφειλόντων πραχθῆναι, καὶ οὐ τότε μόνον, ἀλλ' οὐδὲ νῦν εἰπεῖν ἐστί τι τῶν συμβουλευθέντων ἂν ἄμεινον. ἦν μὲν οὖν, ὅπερ εἶπον, ἐκεῖνος ὁ καιρὸς — ad ἣ καιρὸς συμφέρων παρ' ἐμοῦ παρελείφθη τῇ πόλει. παραλαμβάνομεν δὲ τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἐν ταῖς συμβουλαῖς, οὐ πάντοτε ἁπλῶς, ἀλλὰ τότε χρησόμεθα, ὅταν ἀκριβῶς πεπιστευκότες ὦμεν μηδένα ἕτερον δύνασθαι παραλελειμμένον τι δεῖξαι τῶν δεόντων πραχθῆναι. ὥσπερ ὁ ῥήτωρ πεποίηκε.

292. 7. ἐπειδὴ δ' οὐ τότε] subaudi ἔδειξας.

— 8. λόγος] h. l. est ratio, via, modus agendi, institutum, acri et subtili meditatione excogitatum.

— 27. καὶ τότ' ἤδη κατηγόρει μου] et tum demum me accusa. posteaquam scil. ea demonstraveris, quæ abs te mihi postulo demonstrari.

— pen. ὁ συμβὰς σκηπτὸς, ἢ χειμὼν] duo postrema vocabula videntur aut scholium v. σκηπτὸς, aut ejus varians lectio esse.

293. 15. πλησίον] addidi. potest tamen etiam vulgata defendi et bene reddi: usquam locorum in hac nostra regione.

— 16. ἄρ' οἴεσθε ὅτι νῦν μὲν στῆναι] correxi de meo, ἆρ' οἴεσθε ἔτι νῦν ἂν στῆναι. quamquam nunc mallem συστῆναι a me prælatum fuisse. Sed tum nondum noram, Marcellinum hujus lectionis auctorem esse. putatisne adhuc futurum, aut licitum vel datum vobis a diis esse, ut unis locis consistatis, quomodo nunc adhuc facitis.

— 19. τότε δὲ οὐκ ἄξιον] prætuli de meo, τότε δέ. interrogatio hæc est mirabundi et suspensi. tunc autem —! scil. dic mihi, quid futurum fuisset, quid evenisset. Est aposiopesis. Ipse orator se comprimit, dicens ἀλλ' οὐκ ἄξιον, verum piget pudetque ea commemorare, quorum ne gustu quidem nos imbuit numinis benevolentia. Nam pro ἅ γε μηδὲ πεῖραν dedi rursus de meo ἅ γε μηδ' εἰς πεῖραν. ne periculi vel experimenti quidem ergo, ne gustandi quidem atque delibandi. Poterat item μηδ' ἐπὶ πείρᾳ (in dativo) corrigi, et facile est intellectu, ἐπὶ potuisse elidi in medio situm inter μηδὲ et πείρᾳ. quippe cujus prima litera ε cum postrema in μηδὲ et reliquæ duæ πὶ cum initio v. πείρᾳ essent eædem. Potest quoque cum Aug. quarto legi: ὧν γε μηδὲ πεῖραν.

— 22. ἔστι δὲ ταυτὶ —] Citat h. l. Sopater ad Hermog. p. 128. ubi τὰ πολλὰ omittit, ut e memoria recitans, sed vi sua non caret. idem est ac si dixisset: ταῦτα πάντα, καίτοι πολλὰ ὄντα, πρὸς ὑμᾶς ἐστί μοι εἰρημένα. hæc omnia, tam verbosa, ad vos pertinent. hæc tota, quamvis tam copiosa, oratio ad vos directa est.

— ult. ταῦτα] scil. τὸ ἀγνοῆσαι τὰ μέλλοντα καὶ διὰ τοῦτο τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ ἀφαμαρτῆσαι ἐν τῷ συμβουλεύειν.

294. 6. τούτοις] id est, ταῖς ἐμαῖς συμβουλίαις.

— 10. καὶ ἅμα Ἀρίστρατος] Minutianus p. 156. ἀπὸ τοῦ ἅμα. argumentum ab eo, quod simul est. καὶ ἅμα Ἀρίστρατος ἐν Νάξῳ — κατηγορεῖ. τεκμήριον γάρ ἐστι τοῦ καὶ τοῦτον ἐχθρὸν [scil. Atheniensium] εἶναι, τὸ ἐν τῷ αὐτῷ καιρῷ τὰ αὐτὰ τοῖς ὡμολογημένοις ἐχθροῖς πράττειν [subaudi etiam hunc Æschinem].

— 19. πράττεταί τι —] Citat h. l. Hermogen. p. 296. et Alexander de figuris p. 64. ubi affert pro exemplo ἀντιστροφῆς.

— 26. εἰ γὰρ ἦν ἅπασι —] Marcellinus p. 316. ἔτι δὲ καὶ κατὰ βίαν εἰσήγαγε τὸ ἔνδοξον ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ· εἰ γὰρ ἦν ἅπασι πρόδηλα τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι —.

295. 1. τούτων] quorum ego tum patriæ sum auctor factus. ἢ δόξης ἢ προγόνων bene si habet, accipi sic debet: sive gloriam patriæ, quæ nunc est (civium, qui nunc sunt), sive gloriam majorum — ullo in loco habebas.

— 7. ὀντινοῦν οὐχ] prætuli ὅντιν' οὐχ. nullum est discrimen, quod majores non libenter subissent.

— 20. παρὰ τοῦ Περσῶν βασιλέως] prætuli παρ' αὐτοῦ τοῦ Π. β. gradatim procedit a Thebanis vi pollentibus, ad Lacedæmonios multo potentiores. ab his ad ipsum regem Persarum multo potentissimum atque ferocissimum.

— 21. ἐδόθη τῇ πόλει] dura utique et inconsentanea est sententia: datum hoc citaviti fuisset in gratiæ et beneficii loco, ut regi Persarum, aut cuicunque alii serviret. Serviendi necessitas profecto nulla est gratia, neque indulgetur roganti. nemo enim eam rogat. Sed sic debuisset dictum esse: Civitas si voluisset imperata facere, aliique principatum Græciæ permittere, licuisset ei, datumque et concessum fuisset, ut non modo sua pristina bona salva retineret, sed insuper etiam nova, quæcunque modo vellet, ad delectum suum, adipisceretur. Verum illa participiorum consectatio Græcos haud raro in manifestas et ridiculas absurditates implicat imprudentes.

— 27. πράττουσι] malim προστάττουσι.

296. 5. τῶν ἀνδρῶν — τῆς ἀρετῆς] vix videtur hæc dictio Græca esse. nam aut τοὺς ἄνδρας ἐκείνους τῆς ἀρετῆς leg. est (subaudi χάριν vel ἕνεκα), aut τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τὴν ἀρετὴν, aut τὰς ἀρετάς.

— 7. ταῦτα] emigrationem puta e solo patrio, exsilium ultroneum.

— 10. οὐ μόνον αὐτὸν] Sententia postulat, ut οὐ μόνον αὐτοὶ [scil. ὑμεῖς] αὐτὸν legatur. non vos ipsi solum eum, sed etiam mulieres vestræ uxorem ejus lapidibus obrutam confecerunt.

— 17. διαφέρει δὲ τί; ὅτι ὁ μὲν] omisi ὅτι. videbatur oratio ita fortior atque nervosior futura.

— 18. τὸν τῆς εἱμαρμ.] malim τὸν ἀπὸ τῆς εἱμαρμένης. mortem cuique e fatali quadam necessitate, ut vulnere, morbo, submersione in undis, a fulminis ictu, et quæcunque alia fatalia sunt, obvenientem. καὶ τὸν αὐτόματον. et mortem eam, quæ sponte sua, necessario tandem aliquando senio exinanitis venit, per leges naturæ, tametsi neque morbus, neque ulla alia vis externa accedat.

— 23. τοῦ θανάτου] duo hæc vocabula addidi. ipsa morte horribiliores.

— pen. τῆς μέντοι διακονίας —] Hermogen. p. 338. μέθοδος δ' ἐπιεικείας — τὸ ἑκόντα ἐλαττοῦν τὰ ἑαυτοῦ χρηστὰ, ἢ ὅσα ἔχει κατὰ τοῦ ἐχθροῦ σφοδρὰ, ταῦτα ἑκόντα μειοῦν, καὶ μὴ λέγειν σφοδρῶς. καὶ τὰ μὲν ἑαυτοῦ ἐλαττοῖ ὁ Δημοσθένης κατὰ μέθοδον οὕτως, εἰ, παρὸν αὐτῷ λέγειν ἀξιωματικῶς, οἷον· μετὰ ταῦτα δὲ τοὺς ἀποστόλους ἀπέστειλα ἅπαντας, καθ' οὓς Χεῤῥόνησος ἐσώθη, καὶ τὸ Βυζάντιον καὶ πάντες οἱ σύμμαχοι· ὁ δὲ εἶπεν ὡς ἑτέρως. οἷον· τῆς μέντοι διακονίας τῆς ἐφ' ἑκάστῳ τῶν πεπραγμένων καὶ ἐμαυτῷ μετεῖναι φημί. ὁρᾷς, ὡς ἐν ἀμφοτέροις μὲν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα δηλούμενόν ἐστιν· ὅτι ἐγὼ συνεβούλευσα καὶ ἐγὼ ἔγραψα. ὅσον δὲ τοῦτο ἐκείνου ἐπιεικέστερον εἴρηται καὶ ταπεινότερον. ἀλλ' οὗτος μὲν εἰς δέον ἑκατέρῳ χρῆται.

297. 5. εἰ γὰρ, ὡς οὐ τὰ βέλτιστα] dedi auctius de meo sensu: εἰ γὰρ οὐχ, ὡς οὐ τὰ β. nam si hunc condemnare omittetis, ideo quod consilia mea non videantur vobis fuisse auspicatissima.

— 7. ἡμαρτηκ. δόξετε] post ἡμαρτηκέναι δόξετε. videtur deesse τῇ γνώμῃ, voluntate, intelligentia, prudentia, aut inferenda sententia quasi judiciali, in decernendo et deligendo.

— 11. οὐ μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι —] celeberrimum h. l. citat Hermogen. p. 260. ἔτι μεθόδου λαμπρᾶς καὶ τὸ τὰ ἔνδοξα ἐνδοξοτέρως λέγειν. ὥσπερ ἐκεῖνος τό· οὐ μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι. τοῦτο γὰρ παράδειγμα μὲν ἔνδοξον. οἷον· ὀρθῶς οὖν ἐβούλευσα [lege συνεβούλευσα] ὑπὲρ ἐλευθερίας κινδυνεύειν. οὕτω γὰρ ἐποίουν καὶ οἱ ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντες. ὁ δὲ εἰς ὅρκον αὐτὸ ἀναγαγὼν, ἐνδοξότερον αὐτὸ ἐποίησε καὶ λαμπρόν. οὐχ ἥμαρτον ταῦτα συμβουλεύσας, οὐ μὰ τοὺς ἐν Μαρ. Eadem hoc de loco Aristides quoque p. 170. observat. citat item Clemens Alex. p. 748. ed. Potteri.

Plutarchus Moral. p. 350. et rursus Hermog. p. 424. Schol. Apollonii Rhodii p. 169. edit. Hoelzlin.

— 14. Ἀρτεμισίῳ] Citat Harpocr. v. Ἀρτεμίσιον.

— 16. οὓς ἅπαντας —] Scholiastes Hermog. p. 392. ἀποστροφή ἐστιν, ὅταν ἀπὸ τῶν δικαστῶν πρὸς τὸν ἀντίδικον ἀποστρέφῃ τις τὸν λόγον. οἷον· μηδὲν οὖν φιλονείκει, Λεπτίνη. καὶ πάλιν· οὓς ἅπαντας ἡ πόλις τῆς αὐτῆς τιμῆς ἀξιώσασα ἔθαψεν, Αἰσχίνη· κινήσας γὰρ τῇ δόξῃ τῶν παραδειγμάτων τοὺς ἀκούοντας, τότε καὶ τὸν ἀντίδικον κέκληκε. [num κεκίνηκε.]

— 22. γραμματοκύφων] Schol. Hermog. p. 395. γραμματοκύφων, οἱονεὶ νοτάριος. καὶ γὰρ Αἰσχίνης γραμματεὺς ἦν τοῦ δημοσίου.

— 26. ἐμὲ δ', ὦ τριταγωνιστὰ —] Alexander de figuris p. 50. πύσμα ἐστὶ, πρὸς ὃ διεξοδικῶς ἀπαντῆσαι δεῖ καὶ διὰ πλειόνων· ὡς ἔχει τὸ τοιοῦτον· ἐμὲ δὲ, ὦ τριταγωνιστὰ — τούτοις συμβουλεύειν ἔδει; ἐνταῦθα γὰρ οὐκ ἔστιν ἀποκρίνασθαι ναὶ ἢ οὔ, ἀλλὰ διὰ πλειόνων ἀνάγκη ἀπαντᾶν τῷ τοιαῦτα ἐρωτῶντι.

— ult. ἔπειτ' οὐδ' ὑμᾶς] malim aut cum Marklando ἐπεὶ οὐδ' ὑμᾶς, aut ἐπεί γε οὐδ' ὑμᾶς. me non decebat, remp. gerentem, abjecte de ea sentire. nam ne vos quidem pari cum animo causas privatas atque publicas dijudicatis: illas quidem civiliter, has autem cum sensu nobilis et excelsi animi, quem fama majestasque majorum haud fugiat.

298. 3. τὰ μὲν τοῦ — σκοποῦντας] negotia vitæ civilis quotidianæ spectatis ad normam privati juris vestri civilis, et ex ratione cœptorum, morum, actorum actoris cujusque; ut aiatis negetisve factum aliquod cum jure vestro civili consentire, aut actorem defensoremve videri virum bonum et honestum esse.

— 14. καταλαμβάνομεν] in præsenti. probarem, si etiam ἀφικνούμεθα præcessisset. sed præmisso ἀφικόμεθα, videbatur melius imperfectum κατελαμβ. convenire. quare hoc prætuli.

299. 3. ἐκείνους] Thebani primos adducebant ad concionem, cum eaque agendi veniam primis dabant, Philippi legatis, sociorumque.

— 9. αὐτοῖς] prætuli αὐτούς. nam ad ἀποδοῦναι facile e nexu sententiæ subauditur αὐτῷ. æquum censebant, eos, Thebanos puta, gratiam [Philippo] reddere.

— 10. αὐτοὺς] ipsos, Macedonas puta, Thessalos, cæterosque Philippi satellites. Minucianus p. 164. ὁ δὲ ὕστερος τοῦ πράγματος τόπος. locus ab iis rebus, quæ postea evenerunt, aut eventura sunt. ὡς ὁ Δημοσθένης· [rem refert, non verba remetitur] ἐκ μὲν ὧν οἱ παρὰ Φιλίππου πρέσβεις ἔλεγον, ἐδήλων τὰ ἐκ τῆς Ἀττικῆς εἰς τὴν Βοιωτίαν κομισθησόμενα. ἐκ δὲ ὧν ἡμᾶς ἐρεῖν ἔφασαν, τὰ ἐκ τῆς Βοιωτίας διαρπασθησόμενα. δηλοῦται γὰρ ἐκ τῶν ἐπιγενησομένων, ὅτι οἱ παρὰ Φιλίππου πρέσβεις ἀπεδείκνυσαν συμφορώτερον εἶναι Θηβαίοις, Φιλίππῳ βοηθεῖν, ἢ Ἀθηναίοις.

— pen. οὕτως οἰκείως ὑμᾶς ἐδέχοντο] sententia hæc est: ut Thebani locum vobis facerent, hospitioque liberali vos exciperent, ablegabant copias suas cunctas, pedestresque atque equestres, extra mœnia, in castra, ubi ipsis sub dio metandum erat, cum vos interim in tectis requiesceretis, in commoditate et otio, lautia et hilaria agentes. Thebani vos suis civibus præhabebant.

300. 8. καὶ τὰ παρ' αὐτοῖς, καὶ τὰ παρὰ πᾶσι δὲ ἐν πλ. φ.] fortasse præstiterat hunc ordinem relinquere, quem transponendo δὲ turbavi. sed posterius τὰ necessario delendum est. Illud δὲ, in παρὰ πᾶσι δὲ, significat *quid? quod* apud omnes. *imo potius, ut rectius dicam*, apud omnes. ad φυλακῇ subauditur ὄντα, vel εἰωθότα εἶναι.

— 12. κατά γε ὑμᾶς] correxi de meo sensu κατά γε ὑμῶν. de vobis judicarunt. κατὰ cum genitivo non semper est *adversus*, in fraudem alicujus. sed etiam universe, *de* aliquo, etiam ad laudem, ut h. l.

— 13. τοῦ στρατοπέδου] subaudi τοῦ ὑμετέρου, copiarum vestrarum, quas Thebanis auxilio miseratis.

— 14. οὐδὲ ἀδίκως] ne per nefas quidem, ne falsa quidem criminatione, nedum vera.

— 16. τὴν ἐπὶ] interposui τ'. Pugna ad Potamum (nam sic est reddendum, quia nomen tractus est proprium, non ad fluvium) accidit apud Cephissum. unde etiam totus ille tractus circa Elateam et Chæroneam appellata fuit ἡ παραποταμία, teste Strabone p. 649. cujus hæc sunt verba expositioni de Elatea protinus subjecta: παραποτάμιοι δέ εἰσι κατοικία τις ἐπὶ Κηφισσῷ ἱδρυμένη πλησίον Φανοτεῦσι, καὶ Χαιρωνεῦσι καὶ Ἐλατείᾳ. v. ibi annot. Holsten. Altera pugna cur hyberna, vel procellosa potius appellata fuerit, tanti non est quærere. Quod sciri nequit, de eo ne quærendum quidem est. Multa sunt in vetustis auctoribus obscura, quæ nulla vis ingenii, nulla investigandi industria, nullus casus, nulla dies unquam aperiet. In his ingenioque tuo quiescendo, lectorisque patientiæ tacendo recte feceris otium. Et cur tandem e longinquo arcessemus in pedibus posita? Quid naturæ rerum convenientius, quam pugnam eam χειμερινὴν, procellosam, tempestuosam appellare, quæ a procella esset interpellata et diremta?

— 22. ἐπράττετο] prætuli ἐπράττετε. hæc cum gereretis, his in rebus cum versaremini. tam secundis successibus cum gauderetis.

— 23. ζήλου —] Citat h. l. Thomas M. v. ζηλῶ.

— ult. ταῦθ' ὡς οὐκ ἄριστα νῦν ὑμᾶς ἀξιοῖ ψηφίσασθαι] Pro ἄριστα malui ἄξια (subaudi λόγου) dare, quia luculentior est oppositio inter τὰ ἄριστα et τὰ οὐκ ἄξια λόγου. Dictio ψηφίζεσθαί τι si bene Græca est, significabit, pronunciare esse sic vel aliter. postulat nunc vos de iis rebus gestis pronunciare, flocci non esse faciendas. Alias consueta loquendi ratio ferebat, ut sic diceret: τούτων ὡς οὐκ ἀξίων νῦν ὑμᾶς ἀξιοῖ καταψηφίσασθαι. Denique νῦν movet suspicionem, τότε in superiori colo desse. ὧν ὡς ἀρίστων ὄντων αὐτὸς τότε τοὺς θεοὺς ἐ. μ.

301. 9. οὗτοι] missi a vobis ad ferendum Thebanis auxilium.

— 18. Καλλίστρατος] Alexander de figuris p. 72. Καλλίστρατος ἐκεῖνος. τὸ γὰρ ἐκεῖνος προσκείμενον ἔμφασίν τινα μεγέθους περὶ τὸν ἄνδρα δηλοῖ.

— pen. πρόνοιαν] prætuli de meo sensu προνοίας, in genitivo. idem est ac si dixisset: οὐδὲ τῇ προνοίᾳ τῆς ἰδίας ἀσφαλείας διδόναι χώραν. ne providentiæ quidem salutis propriæ locum dare; nedum salutis ipsius. tempus ejusmodi erat, ut privato nemini concederet, non modo tuto et securo esse, sed ne saluti quidem suæ prospicere.

302. 17. τούτου οὐδὲ] δὲ addidi. ab hoc, Æschine vero, ne incusata quidem, nedum ut me reum peregerit.

— 27. ἢ τόνδε] Ctesiphontem puta.

303. 5. προλαβεῖν] idem est atque φθάνειν. evenire, quod deinceps in fraudem tuam interpretetur alter.

— 11. ἐπ' αὐτῆς ἀληθείας ἐγγὺς οὔσης, τῶν ἔργων ἔτι μεμνημένων ὑμῶν] Addidi τῆς et detraxi οὔσης, et locum sic discrevi: ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας, coram veritate ipsa, ἐγγὺς τῶν ἔργων, prope eventa, ἔτι μεμνημένων ὑμῶν [scil. αὐτῶν] vobis ea adhuc recenti memoria continentibus.

304. 1. τῆς ὑπαρχούσης] subaudi ὑμῖν, aut παρ' ὑμῖν.

— 2. περὶ ἑκατέρου] scil. ἡμῶν.

— 5. πραγμάτων] tuebor. rerum gestarum rationes ita subduci non solent. οὗτος λογισμὸς, hic modus calculandi, qui fit per dispositionem calculorum, de quo nunc agitur.

— 10. μεθ' ἡμῶν παραταξαμένους] correxi μεθ' ὑμῶν συμπαραταξ. in causa fuit, ut Thebani, vobiscum in acie stantes, eum prohiberetis, id nempe facere, quod eum facturum nemo non opinabatur, ut scil. in fines vestros irrumperet.

— 18. ἐποίησεν] addidi, non quo necessarium esset id verbi, quod sufficere poterat semel jam versu 11. positum, sed perspicuitatis ergo.

— 19. ἀντανελεῖν] proprie locum in calculis habet, cum rationes accepti et expensi inter se constant. tum usurpatur, cum damna et clades quæstibus et victoriis, delicta benefactis compensantur. Est itaque sententia: Existimasne, res has præclare a me gestas ex hominum memoriis tolli debere, propter ingentes clades, quas passi sumus, mea nempe, id quod tu ais, culpa, quia decora, si quæ Græciæ opera mea parta sunt, cladibus compensentur et obruantur, imperitia et infelicitate mea contractis.

— 22. ἐν οἷς] idem est atque ἔνθα, vel ὅπου. ubi. quam ibi cernere est, ubi quorundam potitus est Philippus. h. e. quam Ph. exercuit tum, quum potitus est quorundam. vel quam, ut cernere est, in eorum quibusdam exercuit, quos in potestatem suam redegit.

— 24. τὰ λοιπὰ τ. πε. περιβαλλόμενος] reliqua, seu Thraciæ, seu Græciæ, nondum a se subacta, conans ad se rapere, sibique veluti amiculum circumjicere. Melius Harpocrationem percepit Valesius, quam Taylorus, et sedem interpretationis melius noscitavit.

— 27. κεκόμισθε] ad κεκόμισθε addendum videtur δι' ἐμέ. mihi debetis, quod fructus humanitatis Philippi percepistis, in quo laudandi estis, egoque vobis id congratulor.

305. 2. πάνυ γὰρ κατὰ —] Alexander Rhetor p. 54. in capite περὶ διασυρμοῦ. καὶ ὡς Δημοσθένης πρὸς αὐτὰ ταῦτα· πάνυ γὰρ κατὰ τοῦτο χείρω γέγονε τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα, εἰ τουτὶ τὸ ῥῆμα, ἀλλὰ μὴ τουτὶ, διεξῆλθον ἐγὼ, εἰ δευρὶ τὴν χεῖρα, ἀλλὰ μὴ δευρὶ μετήγαγον. Posterius εἰ Normannus addidit, haud constat unde. in Aldina non est, sed ejus loco vacuum spatiolum. Pro παρὰ τοῦτο dat ille, e memoria recitans, κατὰ τοῦτο, quod ad sententiam perinde est. nam παρὰ τοῦτο est ob hoc, vel hactenus. Si hoc fuisset, evenisset etiam alterum. verum quia prius desideratum est, παρὰ τοῦτο ideo eventus quoque speratus insecutus non est. οὐχ ὁρᾷς non vides? est formula excitandi ad attentionem, et ad se vultum adversarii contorquendi. en. vides. huc specta.

— 8. εἰσῄοι] correxi εἰσῄειν. cum ingrederer in res, h. e. cum ad rempublicam tractandam accederem.

— 11. ἐδείκνυες et ἐσυκοφάντεις] correxi ἐδείκνυεν et ἐσυκοφάντει in tertia persona. redit enim ad ὁ βουλόμενος ἐξετάζειν τὸν ῥήτορα, versu penult. p. 304.

— 18. προεξηλεγμένα] correxi προεξειλεγμ. non enim est a προεξελέγχειν, sed a προεκλέγειν. jamdudum ante exacta et collecta, antequam bellum cum Philippo susciperemus, aut ego ad remp. accederem.

306. 13. συμμάχους μὲν ὑμῖν ἐποίησα] Schol. Hermog. p. 139. οὕτω καὶ Δημοσθένης, ζητουμένου, εἰ εὔνους ἐστὶ τῇ πόλει, ἀπὸ τῶν πράξεων συνέστησε τὴν ἑαυτοῦ εὔνοιαν οὕτως εἰπών· ὅπου [leg. οὕτως εἰπών που, nescio ubi locorum] Βυζαντίους, Περινθίους, Εὐβοέας, Ἀχαιοὺς συμμάχους ἐποίησα τῇ πόλει. fortasse hunc locum designans.

— ult. κενὰς — χάριτας] κεναὶ χάριτες sunt officia, studia vana, incassum navata, sive illo, cui navantur, haud desiderante, et vel aspernante etiam, sive quod sero veniunt, sive quod rem malam et corruptam haud corrigunt.

307. 2. ὢν ἐν τῇ πόλει] agens, habens in urbe, non peregrinans.

— ibid. παρὼν] scil. τοῖς γιγνομένοις. præsens rebus illis, cum gererentur, in iis mediis versans.

— 4. οὐχ ὅσα ἂν βουλώμεθα] prætuli οὐχ ὅσα ἐβουλόμεθα. præterea verba ἐξῆν αἱρεῖσθαι, aut similia, addenda videntur. non ea licebat optare, quæ vellemus, sed ea necesse erat acceptare, quæ res et tempora darent.

— 8. τοῖς πεπραγμένοις] malim οὕτω aut οὕτως εὖ interponi.

— 9. τί ἂν οἴεσθε] Citat h. l. aliosque e vicinia Apsines p. 699.

— 21. πονηρὸν, ὦ ἄ. Ἀ. —] Sopater ad Hermog. p. 37. δεῖ δὲ τὸν μελετῶντα τὰ πρός τι, ἢ διαβεβλημένα, καθολικοῖς χρῆσθαι ἐπιχειρήμασιν, ὡς καὶ ὁ Δημοσθένης· πονηρὸν, ὦ Ἀθ. πονηρὸν ὁ συκοφάντης. v. etiam Schol. Aristoph. ad Nubes versu 447.

— 25. αὐτοτραγικὸς πίθηκος] *ein leibhafter tragischer Affe* [*a downright tragick ape*]. hæc inest notio huic compositioni cum αὐτο. placuit tamen magis ad augendum vocabuli ridiculum, et portentosum, duo istæc in unum contrahere, ad Aristophaneam formulam procusum αὐτοτραγικοπίθηκος. purus putus tragicus simia. ἀρουραῖος Œnomaus appellatur, quoniam non in urbe, sed ruri, hanc fabulam agebat, et Œnomaus, διὰ τὸ ὑποκρίνεσθαι τὸν Οἰνόμαον καὶ πεσεῖν ἀπὸ τοῦ ἅρματος, ut vult Schol. Hermog. p. 410.

308. 3. εἰ τὸ καὶ τὸ —] Alexander de figuris p. 72. cap. περὶ ἐλλείψεως citat h. l.

— 6. αὐτὴν] addidi. non supervacaneum est hoc vocab. *cladem ipsam*. vult dicere: delicta imperatorum et militum, quæ cladem hanc consciverunt, in semet spectata et a meis politicis institutis secreta, mihi par non est imputari.

— ult. ἃ πολιτικὰ] correxi de meo ἃ συνήλικα. quæ vitia civitatibus omnibus cognata sunt, cum ipsis nata, durantque, donec ipsæ permanent.

309. 3. φιλίαν] malit Taylor ad φιλίαν addi ἀγαγεῖν, non animadvertens, eo facto etiam insequentia sic debere corrigi: καὶ εἰς τὴν τοῦ τὰ δ.

— 9. καὶ τῷ διαφθείρειν] delevi articulum. non enim nisi duæ sunt machinæ, quibus Philippus omnia percutit. 1. Excercitus, et 2. τὸ διδόναι καὶ διαφθείρειν, id est, διὰ τῶν δωρεῶν διαφθείρειν. corruptelæ largitionibus effectæ.

— 17. ἃ μὲν τοίνυν —] Aristides de D. C. p. 240. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι συμπληρώσεις — ἅμα τε τὸ προειρημένον συμπληροῦσαι καὶ ἀπαρτίζουσαι, καὶ μετάβασιν ἐπὶ τὸ ἑξῆς εἰσαγόμενον παρέχουσαι, ὡς ἐν τῷ ὑπὲρ τοῦ Στεφάνου· ἃ μὲν τοίνυν ἐγὼ παρεσχόμην —.

— 19. τουτονὶ] hunc Ctesiphontem.

— 21. ἴστε] ergo illa superiora non perinde norant, eoque demonstranda ipsis fuerant.

— 24. ἐμβεβηκὼς] dubium est, quo referatur, num ad δῆμος, an ad ἐγώ. Insequentia tamen sic satis certo definiunt, atque restringunt ad δῆμος. mirum non fuisset, si populus, utpote in ipsos ingressus deterrimos turbarum bellicarum horrores, iisque septus et pæne dementatus, inclementius aliquid in me statuisset.

310. 10. Μελάνου] nomen Græcum nullum est Μέλανος, Μελάνου. In libris est Μελάντου. Sed Μέλαντος quoque perinde extra usum est, quare ex eo effeci Μελανίου, a nom. Μελανίας.

— 16. εἰσηγγελλόμην] erant actiones εἰσαγγελίας in eos, si qui cum hostibus patriæ consilia perniciosa contulissent, eorum legatos vel emissarios clam domi suæ accepissent, aut tenuissent occultos, belli instrumenta copiasque exportari vetitas clam ipsis submisissent, aliisque quibusque modis in remp. armassent.

— 19. τὰ ἄριστά με πράττειν] instituta mea esse omnium optima et saluberrima, et quæ agerem, ea me agere fide integerrima sanctissimaque erga remp. pietate.

— ibid. γραφὰς] actiones, quibus reus incusatur, leges rogasse noxias patriæ, ejusque vetustæ constitutioni et juri civili adversantes.

— pen. Κεφάλου] Citat h. l. Hermog. p. 306. Syrianus p. 237. ὡς ἐπὶ τοῦ Κεφάλου καὶ Ἀριστοφῶντος τῶν ἀμφισβητούντων περὶ τοῦ καλοῦ βίου. — τοῦ κατὰ τὸν Κέφαλον μέρους, τῷ μηδεμίαν γραφὴν φυγεῖν, — τοῦ κατ' Ἀριστοφῶντα, τῷ πολλὰς φυγεῖν γραφὰς καὶ μηδεμίαν ἁλῶναι. item p. 404.

— ult. καὶ νὴ Δία γε] non id modo concedo, quod tu postulas, præclarum esse, sed insuper hoc quoque largior, beatum esse.

311. 5. οὐδεὶς ἐγράψατο] videntur hæ duæ dictiones, οὐδεὶς ἐγράψατό με πώποτε, et οὐδεὶς ἐδίωξε γραφὴν, nil inter se differre, sed idem significare. differunt tamen. Deferebant multi alios criminum, sed litem cœptam haud prosequebantur. Demosthenes hic ab Æschine dicamque sibi scriptam negat unquam fuisse, neque semel in forum delatam ab eodem esse constanter peractam. Nunquam me accusavit Æschines, ait, nunquam litem indictam persecutus est.

— 7. πολλαχόθεν μὲν —] Citat h. l. Aristides p. 204. ubi sententiam hanc in exemplum περιβολῆς proponit.

— 11. παντελῶς] V. Stobæi Serm. cxi. p. 583.

— 13. μέχρι καὶ τῆς ἑσπέρας] addidi καὶ, cujus est non exigua vis. non tantum usque ad finem anni, sed vel ad finem præsentis diei modo.

— 18. τούτου] h. l. idem est atque ἢ οὗτος. multo verius, æquius et humanius de forte fortuna disseram, quam hic fecit.

312. 16. εἴ τις] malim εἴ τινί τις.

— pen. ἐπειδὴ δὲ πρὸς τὰ κοινὰ προσῆλθον, ἔδοξέ μοι τοιαῦτα πολιτεύματα ἑλέσθαι] malim sic exarare atque distinguere: ἐπειδὴ δὲ πρὸς τὰ κοινὰ προσελθεῖν ἔδοξέ μοι, ut autem visum mihi fuit ad remp. accedere, τοιαῦτα πολιτεύματα ἑλέσθαι, scil. ὑπῆρχέ μοι. quod e præmissis tacite est repetendum. licuit mihi vias eas inire, et instituta sequi ea —.

313. 3. τοὺς ἐχθροὺς ὑμᾶς] te, Æschinem, cum tuis sodalibus, qui omnes mei estis inimici. suspicatus tamen aliquando sum, orationem non ad globum Æschinis, sed ad judices coronamque circumstantem esse directum. quod si est, leg. erit: τοὺς ἐχθροὺς πρὸς ὑμᾶς. neque hostes vestros, o cives, unquam vobis objectasse, instituta mea turpia fuisse.

— 8. διαπτύων —] Citat h. l. Alexander Rhetor p. 16.

— 17. ἀπομάττων] scil. τοὺς τελουμένους. detergens initiatos argilla. Loti fricabantur creta, ochra, argilla, et furfuribus, quæ sunt res abstergendis sordibus oleosis, sudori, squalori, seu squamis cutis, perquam accommodatæ. Saponem illi veteres ignorabant, aut rarius eo utebantur.

— 18. ἀναστὰς] correxi ἀνιστάς. perfecta lustratione, jubebas lustratos surgere, humo sellave. Quæ modo enumeravit orator, omnia sunt σκευωρήματα Æschini cum matre communia, in quibus eam adjuvit. ut τὸ νεβρίζειν, quod est initiandos pelle maculosa hinnuli induere: nam deponendæ ipsis erant suæ vestes, quo nudi baptizarentur. τὸ κρατηρίζειν fuit aut immersio initiandi in labrum aqua plenum, aut effusio labri super caput ejus stantis, aut in genubus sedentis. Ritus hic aliquem per ejusmodi immersionem in aquam, perfusionemve in collegium suum adsciscendi, penes multos adhuc obtinet opifices, qui hoc ritu tirones, tirocinio posito, jam cœtui suo adscribi declarant. Superiori seculo albo academico adscribendi quoque hujusmodi ineptiis a Depositoribus sic dictis vexabantur. Perquam vetustus hic mos fuit, novos advenas scholarum publicarum baptizandi, id quod e Libanii Vita paret, hac de vexa, etiam sibi Athenis oblata, querentis. Mitto reliqua σκευωρήματα persequi, quod vocabulum significat minutas et laboriosas, cum sedulitate, trepidatione atque discursatione conjunctas, sed contemnendas, vanas, aniles et ridiculas molitiones.

— 20. καὶ ἔγωγε νομίζω] nullus dubito leg. esse: καὶ δικαίως, ὡς ἔγωγε νομίζω. et id recte quidem, ut ego equidem opinor, facit, se jactans scilicet hoc inprimis, quod tam clarum, acutum et sonorum ὀλολύζειν, non ululare, sed jubilare potius, valeat. Quid sit ὀλολύζειν, dixi ad Callimachum, quamquam res nota est.

— pen. κιττοφόρος καὶ λικνοφόρος] sic correxi pro vulgari vitioso κιττοφόρος καὶ λιχνοφόρος. Veritas emendationis confirmatur a MStis, tametsi nullis Demosthenicis. e. c. Photii lexico rhetorico inedito, item a consensu virorum doctorum, ut Valesii, et Spanhemius ad Callimach. Hymn. in Cererem versu 127. provocat ad codices vetustos Demosthenicos. Quos autem ille codices viderit, me fugit. nam neque Taylorus in ullo suorum κιστοφ. reperit, neque ego in ullo meorum reperi. Confirmatur item a Scholiasta codicis Bavarici, qui, quamquam in texto exaratum est κιττοφ. tamen eam vocem sic exponit ὁ φέρων τὰς κοίτας. Atqui κοίτη et κίστη idem significat. In texto Meermanniani codicis tametsi κλινοφόρος est pro λικνοφόρος, tamen scholiastes ejus hoc posterius interpretatur his verbis: κόσκινον λίκνον λέγεται. Photius in lexico sic ait: λίκνον κόσκινον, ἤτοι πτύον. Λικνοφόρος ὁ φέρων τὸν λίκνον (sic). καὶ γὰρ μυστικόν τι σημεῖον τῆς Δημητρίου τροφῆς ἐπετίθετο ἐπὶ τῶν λίκνων. et tum addit verba Harpocrationis. Quod ænigma Taylor ex Ulpiano h. l. refert, requirens et quasi provocans interpretem, facile est Œdipum hic agere. Nodum enodavit mihi codex Bavaricus, in quo verba portentosa ὁ παρὰ φύλαξι τιμώμενος ad v. Ἄττης adscripta sunt. unde paret, pro φύλαξι leg. esse Φρυξὶ. apud Phrygas. Vulgata apud Aristidem est p. 442.

314. 1. ἔνθρυπτα —] imitatus est h. l. Julianus Aug. epist. 24. p. 393. 11.

— 2. εὐδαιμονήσειε] correxi εὐδαιμονίσειε. nam non est ab εὐδαιμονεῖν, beatus esse, sed ab εὐδαιμονίζειν, beatum prædicare.

— 11. ἀλλὰ μισθώσας —] Harpocrat. h. l. v. Σιμύλος citans omittit v. ἐπικαλουμένοις, me quidem non ægre ferente.

— 12. ὀπωρώνης] Citat Athenæus p. 653. E. et Phrynichus p. 88. v. ὀπωρώνης. Pro vulgari ἐλαίας dedi ἐλάας. nam ἐλάα est fructus oleæ, oliva. ἐλαία vero est olea, arbor, fructum ferens. ad ὀπωρώνης addidi ἐκεῖνος. ille, proverbio, aut e fabula scenica vulgo notus.

— 15. ὑμεῖς] vos, judices, et circumstans corona.

— 17. πρὸς τοὺς θεατὰς] articulum addidi. contra a proximo ἐφ' ὧν τὰ πολλὰ

articulum amovi. non enim videbatur τὰ hic magnam vim habere. *illa* multa vulnera, quæ nemo non novit.

— 26. οἱ ἄλλοι] præter Æschinem, reliqui omnes cives Athenienses. iidemque sunt, qui versu proximo ἅπαντες appellantur.

315. 7. ἐδίδασκες γράμματα] locum hunc ad ἐπαναφορὰν refert Alexander Rhetor. p. 62. et p. 84. ad ἀντίθεσιν.

— 23. κακ' ἀγγελεῖν] contraxi sponte mea in unum vocabulum, κακαγγελεῖν, a κακαγγελέω. quod formatur a substantivo κακάγγελος. quod est idem atque κακὸς ἄγγελος. ad formam εὐάγγελος.

— 24. κακὸν —] ridiculum in modum comminiscitur par senariorum. parum enim e metro discedunt:

κακὸν κακῶς σε μάλιστα μὲν οἱ θεοὶ,
ἔπειτα δ' οὗτοι πάντες ἀπολέσειαν.

quorum versuum prior perfectus et vitio carens est senarius, posteriori autem ad plenitudinem nihil deest, præterquam in calce unica syllaba.

316. 5. οὐδὲν] scil. εἴποιμι e versu 2.

— 8. αὐτῶν] addidi. quod redit aut ad subaudiendum τῶν γεγενημένων, obliviscitur id, quod evenit, quod actum est, aut τῶν εὐεργεσιῶν, quod possit in εὖ παθόντα et εὖ ποιήσαντα videri latere. Sed satius fuerat pro αὐτῶν exhibere αὐτόν. ipse benefactor debet oblivisci, non item beneficio ornatus.

— 14. ἀρκεῖ μοι] scil. ἡ ἐμὴ ὑπόληψις. statuat quisque hoc de meo sensu, prout vult. probet eum damnetve per me licet. Sinat modo me sensu meo frui. Sufficit mihi me sic sentire, cujus me non pœnitet, neque pœnitebit. Satis ex eo fructuum ad tranquillitatem et oblectationem animi mei percepi.

— 21. πάντων] scil. τούτων τῶν κακῶν.

— pen. παρὰ τουτουσὶ πολιτευόμενον] correxi παρὰ τουτοισὶ πεπολιτευμένον. qui totam meam ætatem in tractatione reip. peractam, apud hos, inter hos, coram his, nusquam alibi peregerim. designat, pro more, judices civesque Athen.

317. 16. ὀργὴ] scil. ἐστὶ τεταγμένη.

— 22. οὐ μόνον] post οὐ μόνον videtur ὁ λόγος deesse, *ratio*, ne desit, quod τῇ φύσει opponatur.

— 23. νομίμοις] prætuli νόμοις. non enim ἄγραφα νόμιμα usurpatur. Sed οἱ ἄγραφοι νόμοι, qui sunt τὰ νόμιμα, instituta civilia sine legum præcepto sancita tacito omnium consensu. deinde pro ἤθεσι, hoc versu malim ἔθεσι.

— 24. διώρικεν] dedi de meo διωρικέναι. facile potuit αι, postrema litera, in concursu cum Αἰσχίνης elidi. aptus est hic infinitivus a φανήσεται. Si quæretur, constabit, non rationem solum, sed naturam quoque — sic distinxisse res atque disterminasse.

318. 4. οὕτως ἔχοντα] dedecora puta, quæ ipso in accusante insunt, esse penes accusatum, cui ille ea attribuit, vel affingit potius.

— 14. πάντες] num πάντως. omnino, plane.

— 16. οὐ μόνον] scil. εὑρήσετε ἐξεταζομένην. præpositionem ἐν de meo addidi. quam fateor non prorsus esse necessariam, sed subaudiri potuisse. verum tamen addita planiorem reddebat orationem.

— 17. εἴ τις ἐλύπησε] Sententia est: In causis privatis, si læsus a quopiam fuit, aut mulcta ictus, iracundiam suam et malevolentiam in hos, cives, coronam circumstantem, effundit.

— 18. αὐτῇ] scil. τῇ δεινότητι, vel τῇ τοῦ λέγειν ἐμπειρίᾳ.

— 22. ὑπὲρ τούτων] hujus rei causa, quo ipse id consequatur, h. e. ut ipsius ambitioni, cupiditati, simultati, libidini satisfiat. ut judices privatis suis erga inimicos odiis exsequendis inserviant.

— 23. ταῦτα] hos animi morbos.

— 24. διακείμενον] correxi διακείμενα, id est, ἔχοντα. Sin autem tamen prorsus necesse sit, ut tu ista vitia in tua indole habeas, si fatale tibi sit istis gravari, convenit tamen, ut habeas lenta, remissa, placida, mediocria, non immania, non atrocia.

— 27. ἔστι τι] scil. πρᾶγμα, vel ἔγκλημα. et si qua est populo causa, vel querela, expostulatio cum adversariis suis.

319. 5. ἰδίας ἔχθρας, καὶ φθόνου] correxi de meo ἰδίας ἔχθρας ἕνεκα. meram ob privatam simultatem, non studio, neque amore reip. φθόνου — ea vero nota est invidentiæ, minutique animi.

— 7. τόνδε] hunc Ctesiphontem, aggredi. καὶ πᾶσαν, id vero prorsus omnem improbitatem in se complectitur. καὶ hoc, quod vulgatis deest, addidi. ante πᾶς aut redundat, aut, ut hic, intendit et confirmat dictionem.

— 19. ἀλλ' ὁρᾷς ἐγὼ] vocem mediam signis parenthesoos inclusi. at ego, scil. eadem nitor ancora cum patria. Spes mihi cum reliquis civibus communes sunt eædem. me vide. aut num vides, Æschine, quam fidente cum vultu et voce secura hæc pronuntiem?

— 21. ἴδιον] subaudi συμφέρον.

— 23. τῶν] subaudi συμβασῶν.

320. 5. ἔχειν] id est, κατέχειν. putasne, tantum veternum, tantam rerum oblivionem omnium omnes constrictos tenere.

— 22. πολλὰ] hic videtur oratio hiare. transitus nimis abruptus est, vinculum laxius. quare vereor, ne quid desit.

321. 3. ἄμεινον] luculentius, studiosius, certius.

— 5. αὐτοὶ] prætuli οὗτοι. hi, cives Athen.

— 7. ἡμετέραν] correxi ὑμετ. alloquitur Æschinem ejusque sodales. multitudo librorum vel optimæ notæ, εὐθενούντων, per ε in secunda syllaba, exhibentium, et obscuritas etymologiæ, grammaticis de origine verbi incerta omnia tradentibus, deduxit me a persuasione, qua olim tenebar, in secunda syllaba η obtinere. quapropter reliqui ε h. l. immotum, tametsi Taylor id expulisset. v. Alberti ad Hesych. v. εὐθηνεῖν.

— 10. ὧν ἐφρόνουν] brevius utique, quam par erat, et imperfectius expressit cogitata. ἄδεια ὧν φρονεῖ τις, est, facultas internos animi sensus libere et sine metu verbis factisve aperiendi. verum satis non est, te cepisse ejusmodi facultatem, hoc agitur, quomodo ea utaris. num ergo deest ταύτῃ ἀποχρησαμένους. eos, qui oblata opportunitate libere dicendi agendique, quæ vellent, abusi essent.

— 15. γεγεννημένον εἶναι] rarior dictio. existimabant, oratorem oportere esse, non eum, qui factus aliquando esset, h. e. qui aliquando fuisset cum hostibus defunctorum sub eodem tecto versatus; neque eum, qui cum iisdem hostibus aliquando ex eadem patera libasset.

— 16. παιανίζειν] num per α, an per ω exarandum sit, quærit Alberti ad Hesych. παίων et παιωνισμός.

— 18. τιμᾶσθαι, καὶ μηδὲ] delevi copulam. non enim hæc est sententia: et ne voce quidem tenus simulare plorantem. sed hæc: neque oportere dicturum solummodo voce ploratus simulare.

— 24. τότε αἱρεθέντες] delevi adverbium. contra malim articulum οἱ præponi. οἱ αἱρεθέντες. qui ad funera curanda delecti fuissent.

322. 3. αὐτῷ] Æschini puta, ne nesciat, sed ut argumentum ejus ipsum angat et cruciet.

— 10. μαρνάμενοι δ' ἀρετῆς καὶ δείματος] subaudi ἕνεκα.

— 17. ἔπορεν] correxi de meo sensu ἕτερον. Constructio hæc est: οὐκ ἔστι, id est, οὐκ ἔξεστι, οὐκ ἐνδέχεται, non licet, datum non est, ἕτερόν τι φυγεῖν τὴν μοῖραν. ut aliud quid effugiat fatalem necessitatem.

323. 1. λαρυγγίζων] meminit hujus loci Pollux 2, 207. v. λαρυγγίζειν.

— 13. τοσαῦτα] post τοσαῦτα videtur ἔτη deesse, tot annos.

— 27. ἀνατετροφότες] adumbravit h. l. Aristides de D. C. p. 166. pen.

325. 4. εἶτά μ' ἐρωτᾷς] Marcellinus p. 105. 1. — ἡ κατ' ἐρώτησιν, ἣν καὶ δαιμονίαν ὁ ῥήτωρ παρέσχετο ἐν τῷ ὑπὲρ Στεφάνου. βουληθεὶς γὰρ πάντα ἐν κεφαλαίῳ διεξελθεῖν τὰ ἑαυτοῦ ἐγκώμια, ἐπειδὴ ἐπαχθὲς ἦν τοῦτο τοῖς ἀκούουσι, τὴν τῆς ἐρωτήσεως ἐξεῦρε μέθοδον, καθ' ἣν πομπικῶς ἅμα καὶ μετ' ἐργασίας, ἄνευ τοῦ ἐπαχθοῦς, ἔμελλε τὴν ἑαυτῷ προσοῦσαν ἀρετὴν διεξιέναι, καὶ κατ' ἀνάγκην λέγων φαίνεσθαι. ὡς ἐρωτῶντα γὰρ πεποίηκε τὸν Αἰσχίνην εἰσάγων οὕτως· εἶτά μ' ἐρωτᾷς, ἀντὶ ποίας ἀρετῆς — ἐμὲ οὔτε καιρὸς, οὔτ' ἀλλοτριοῦν ἔπεισεν.

— 15. τὰ πάντα] articulum addidi. verba hæc τὰ πάντα μοι πέπρακται cum haud diffiteár facile et sine damno sententiæ abesse posse, tum cur damnem, causæ nil video.

— 20. ἄξια μὲν — κρίνω] malim ἄξια μὲν χάριτος καὶ ἐπαίνου καὶ αὐτὰ κρίνω. hæc ipsa quoque digna judico gratiarum actione et præconio, quemadmodum reliqua mea de rep. merita.

— 22. οὐ γὰρ λίθοις —] nobilis sententia, multorum laudibus, quas meretur, celebrata. Hermog. p. 258. ὅλως τε ἐπὶ τοῖς διαπρεπέσι τῶν ἔργων, καὶ ἐφ' οἷς ἐστὶ λαμπρύνεσθαι ὡς ἀληθῶς — ἐπὶ τούτοις ἐστὶν ἡ λαμπρότης. οἷον· οὐ λίθοις ἐτείχισα τὴν πόλιν. item p. 430. 1. pertinet huc annotatio Scholiastæ ad Hermog. p. 396. ἐντεῦθεν δῆλον, ὅτι ὁ περὶ τοῦ Στεφάνου λόγος, εἰ καὶ τοῦ δικανικοῦ εἴδους ἐστὶν, ἀλλ' οὖν πολὺ μετέχει τὸ πανηγυρικόν. ἴδιον δὲ τοῦ ἐγκωμίου τὸ ἀξίωμα καὶ ἡ λαμπρότης. Aristides de D. C. p. 186. καὶ τὸ τὰ ἧττον ἐκτετιμημένα προβάλλοντα καὶ ἀναιροῦντα, ἀντεισάγειν τὰ μᾶλλον προτετιμημένα τῆς σεμνότητός ἐστιν. οὐ λίθοις ἐτείχισα τὴν πόλιν, οὔτε πλίνθοις ἐγώ. ἀλλ' ἐὰν τὸν ἐμὸν τειχισμὸν θέλῃς μαθεῖν· νῦν τὰ μᾶλλον προτετιμημένα· εὑρήσεις ὅπλα, καὶ πόλεις etc.

— 27. ἀμυνομένους] correxi ἀμυνουμένους in futuro. τούτων procul dubio h. l. generis neutrius est, non masculini. Ego certe cum Wolfio hic malo stare, quam cum Tayloro et Marklando.

326. 17. Εὔβοιαν] est prava scriptio v. Ἄβυδον. quod facile perspiciet is, qui recogitet, α et ευ in Græcis MStis ita cerni inter se similiter scripta, ut persæpe negatum prorsus sit ea discernere. tum οι et υ a librariis Græcis promiscue haberi, denique Α et Δ pariter prono errore secum permutari.

— 22. βεβουλευμένα] cohæret cum ὀρθῶς in versu proximo.

— 27. [ἢ τύχης τινὸς]] tolle uncos, perperam a me festinante ingestos. diversa sunt *numen* et *sors*. verum ad δαίμονός τινος addendum videtur φθόνος, aut δυσμένεια.

327. 2. εἰ δ', οἷος ἦν —] Citat h. l. Alexander Rh. p. 24. Marcellinus ad Hermog. p. 173.

— 6. οὔτε τῶν εἴσω] locum h. citat Thomas M. v. εἴσω.

— 13. λαβὼν] malunt alii λάβε, hic et p. 363. 10. credo, quia λέγε καὶ ἀνάγνωθι, *dic et recita*, concoquere nequeunt. Utique recitatio sine pronunciatione fieri nequit. verum non omne, quod pronunciatur, id idem quoque recitatur, sed multa possunt memoriter dici. quare bene inter se constare possunt λέγε καὶ ἀνάγνωθι, dummodo sic accipias atque interpreteris: pronuncia istæc de scripto recitanda.

— 18. ὦ γῆ καὶ θεοὶ] exclamatio non supervacanea, quæ visa fuit Obsopœo esse, sed imprimis gravis et affectuosa. Sic exclamat dolens et quiritans et indignans, tam egregia cœpta tam sinistrum exitum sortita esse, optansque, aliter evenisse, atque evenit.

— 25. τῶν τῆς πατρίδος] cum aut versu superiori 24. ὑπὲρ esset delendum, aut idem hic loci addendum, prætuli posterius, codicibus ita præcipientibus, tametsi utroque loco præpositio recte abesse possit.

328. 10. ἐφάνη] correxi ἀνεφάνη. Toup quoque Emendat. ad Suidam T. III. p. 105. sic corrigit.

— 24. ἐν οἷς] scil. ἀνδράσι καλοῖς κἀγαθοῖς. id quod e proximo ἀνδρὶ καλῷ τε κἀγαθῷ tacite excipiendum.

— 26. οὔκουν ἐπεί γε καὶ ἡ πατρὶς ηὐξάνετο] correxi οὔκουν ἐπί γε οἷς ἡ π. ηὐξ. Saltim non illis in rebus, ubi salus et decus patriæ amplificabatur. quamquam ubi res agebantur, unde potentia hostium patriæ cresceret, ibi primus semper et in primis visus es negotiosus et clamosus. citat h. l. Thomas M. v. αὔξειν.

— 27. τίς γὰρ συμμαχία] citans h. l. Alexander Rhetor p. 78. 16. lectionem hanc, non malam profecto, dat, et quam quod prius non compererim, et in textum receperim, me nunc piget tædetque: τίς δὲ βοήθεια ἐκ τῆς σῆς εὐνοίας καὶ δόξης; eoquæ copiæ sociorum civitati succurrerunt, ductæ tua sive gratia, sive gloria? idem p. 329. 1. ἐνδοξοτέρα, et τί τῶν Ἑλληνικῶν, ἢ τῶν οἰκείων, ἁπλῶς ἐπηνώρθωται διά σε. versu 4. τειχῶν. ἢ ποῖον ἱππικόν. ἢ τῶν ἁπάντων τί χρήσιμον. ἢ τοῖς ἀπόροις πολιτικὴ βοήθεια, ἢ χρημάτων εὐπορία. Sic Aldina. nam Normannus, hanc lectionem e vulgata interpolans, neutram exhibuit, neque Aldinam, neque vulgatam, sed mixtam nescio quam de suo commentus. quemadmodum Portus quoque sæpe locorum in Hermogene fecit, malo et metuendo exemplo.

329. 6. τίς τοῖς ἀπόροις] lege imposterum ex Alexandro, pudetque me nunc, non jam dudum sensisse, verba τοῖς εὐπόροις ἢ meram esse vitiosam scriptionem veræ lectionis τοῖς ἀπόροις. Extermina ergo imposterum illa importuna.

— 13. οὐδὲ τότε οὔτε παρῆλθες] delevi posterius οὔτε, ne tot negativæ tædium crearent. Sed nollem nunc factum, non ea erat sat gravis causa. *ne tum quidem*, neque prodisti, neque largitus es quicquam.

— 15. πλειόνων ἢ πέντε ταλάντων] vitiosam hanc esse lectionem paret. aut πλεῖον ἢ πέντε ταλάντων leg. est, plus quam 5. talentorum, aut duo vocabula πέντε ταλάντων in unum sunt contrahenda πεντεταλάντων. quod tum erit adjectivum. χρήματα πεντετάλαντα sunt facultates, valore quinque talentis æquiparandæ. ut statim in continenti legitur διτάλαντον ἔρανον.

— 23. ἐν τίσιν οὖν σὺ —] locum hunc citat Herodianus p. 438. in calce Mœridis a Piersono editi.

— 25. λαμπροφωνότατος] Citat Pollux 3, 111. v. λαμπροφωνότατος.

— ult. προσλαβόντα] detraxi σ, abusum callide in rem suam, vestro quodam velut præjudicio.

330. 4. τοὺς δὲ τεθνεῶτας —] Citat h. l. Stobæus p. 603. 32. cujus vitiosa lectio οὐδεὶς ἀτιμήσει e nostris libris Demosth. est corrigenda.

— 7. κρίνομαι καὶ θεωροῦμαι] prætuli in conjunctivo κρίνωμαι καὶ θεωρῶμαι. egone committam, ut explorer, ut specter?

— 15. μετ' εὐνοίας] Citat h. l. Aristides Opp. T. II. p. 267. 14.

— 22. οἳ διασύροντες τοὺς ὄντας τότε, τοὺς δὲ πρότερον γεγενημένους ἐπῄνουν] possit hæc lectio ferri, dummodo δὲ tollatur. verum prætuli lectionem Augustani.

— 25. σὺ δ' ὅμοιος] Citat h. l. referens inter σφοδρᾶς dicta Hermogenes p. 265. et p. 351.

— ult. ὥσπερ τἄλλα πάντα] scil. εἰώθαμεν ἐξετάζειν.

331. 1. ἀγωνισταὶ] Citat h. l. Pollux 3, 141. v. ἀγωνισταὶ, et Harpocr. v. Φιλάμμων.

— 8. οὐδενὶ ἐξίσταμαι] fortius utique et nervosius est sine γὰρ, asyndetos. molliorem tamen reddas orationem legens: οὐδενὶ γὰρ ἐξίσταμαι.

— 24. τοῦ γενναίου] id est, τῆς γενναιότητος.

— 25. διαφυλάττειν] malim δεῖ διαφυλάττειν. nam si δεῖ omittatur, hoc est, si sententia ἐν μὲν ταῖς ἐξουσίαις cum præmissis ἔχειν δεῖ copuletur, neque ab ἐν μὲν nova sententia inchoetur, supervacaneum quoque erit atque tollendum διαφυλάττειν, cum ἔχειν sufficere possit.

— 27. ἑτέρα] prætuli ἕτερα, in neutro plurali. alia sunt, quæ potentiam et vim tribuant. ταύτην redit ad προαίρεσιν.

332. 1. ἀπαγγελλομένων] correxi ἐπαγγ. me ad supplicium deposcentibus.

— 6. αὔξειν] Citat Thomas M. v. αὔξειν.

AD ORATIONEM DE FALSA LEGATIONE.

341. 1. ὅση μὲν—] Citat hoc initium Clemens Alexandrinus p. 748. 24. Quod ad titulum Taylor admonet, in Augustano sic exaratum esse, περὶ παραπρεσβείας κατ' Αἰσχίνου, id sic se habet. Tituli orationum in illo codice et præscripti sunt orationibus ordientibus et subscripti exeuntibus. Est itaque huic orationi præscriptum aliud nihil, præterquam περὶ τῆς παραπρεσβείας λόγος ις'. In fine autem hoc est schema: primum, ipso illo in versu postremo, ubi Ἕλλησιν exit, ab eadem manu adscriptum est ΚΑΤΑΙΣΧΙΝΟΥ: tum interjecto versu uno, obsito nugis ornamentorum, quas membranis suis illinere solent librarii, legitur, ut initio, παρὰ τῆς παραπρεσβείας. Est autem παραπρεσβεία, cum legationem suam legatus mala fide peragit, ut prosit hostibus, obsit amicis. v. Harpocr. v. παραφρυκτωρεῖν. Taylor hanc orationem scholiis et quisquiliis (ut ejus vocabulum referam) scatere contendit, ultra modum et præter rem ei infestus.

— 9. ἐνθυμούμενος] correxi ἐνθυμουμένους, scil. ὑμᾶς. aptus est hic accusativus ex infinitivo ποιεῖσθαι versu 7.

— 15. τὴν ἀειλογίαν] locum h. citat Apsines p. 704. 34.

— 16. τούτων] post τούτων ægre desidero ποιοῦντα.

— 18. τὸν μὲν ἀνῄρηκε—] Aristides de D. C. p. 256. ἀξιοπιστίας δὲ καὶ ἐπιψεύδεσθαι. οἷον — ἐν τῷ κατ' Αἰσχίνου, τὸ μὲν ἀληθές· καὶ τὸν μὲν ἀνῄρηκε τῶν ἐπὶ τὰς εὐθύνας ἐλθόντων. τὸ δὲ ἑξῆς κατεψεύσατο· τοῖς δ' ἀπειλεῖ. Scholiastes Hermogenis p. 114. 32. ὅτι μὲν Τίμαρχος κατηγόρησεν [Æschinem puta], παντί τῳ δῆλον ἔκ τε τῶν ἱστορικῶν, καὶ ἐξ ὧν Δημοσθένης φησί· τὸν μὲν ἀνῄρηκε τῶν ἐλθόντων ἐπὶ τὰς εὐθύνας.

— 20. ἀσυμφορώτατον] spernendum in se non sit vocab. βαρυσυμφορώτατον, sed est tragico, quam oratore, dignius.

342. 2. τὸ μὲν οὖν ἐλέγχειν] Citat Aristides p. 250.

— 8. τῶν καιρῶν, ἢ τῶν πραγμάτων εἶναι] scil. ἐν κράτει εἶναι. vel sic: ἀγωνίζονται παρ' ὑμῖν, οὐ μόνον τὰ πράγματα, ἀλλὰ καὶ οἱ καιροί. vos non hoc spectatis modo, quæ sit causa, quæ natura, et quæ rationes rei gestæ, sed non minus quoque tempora, quando quidque actum sit.

— 11. δοκοῖτ'] correxi δοκεῖτ' in indicativo. imposuit librariis et editoribus additum ἄν. sed hoc non ad δοκεῖτε pertinet, sed ad γνῶναι et δικάσαι. dictio ἐκ τούτων significat in tanta iniquitate loci vestri, causæque tam a parte mea, accusatoris, quam a parte rei, et circumstantiarum, quo pertinet diuturnitas temporis inter rem gestam et accusationem elapsi. Nunc aperiam vobis, quomodo mihi videamini, rebus sic se habentibus [h. e. tametsi soletis vetustate obliterata oblivisci, aut a crebritate et assuetudine flagitiorum ad torporem quendam remitti], nihilominus tamen et veritatem hujus causæ perspecturi esse, et æquam veramque dicturi sententiam.

— 13. τίνων προσήκει—] locum h. citat Hermog. p. 132. et 230. ibi in capite περὶ προκατασκευῆς, hic in cap. περὶ εὐκρινείας. item Aristides p. 228. cujus hæc sunt verba: περιβολῆς δὲ σχῆμα καὶ τὸ κατ' ἀπαρίθμησιν, παράδειγμα δὲ τούτου ἐν τῷ τῆς παραπρεσβείας, ὅπου λέγει· τίνα οὖν χρὴ παρὰ πρεσβευτοῦ λόγον λαβεῖν etc.

— 15. πρῶτον μὲν—] forte sit, cui elegantius videatur dictum in genitivo plurali, πρώτων et δευτέρων et τρίτων. ego vero vulgatam haud reprehendo. Scholiastes Hermog. p. 388. 6. ad ista Herm. καὶ ἀναστρέφει τὴν τάξιν hæc habet: ἔδει γὰρ εἰπεῖν, πρῶτον μὲν ὧν προσετάξατε, εἶτα ὧν ἔπεισεν, εἶτα ὧν ἀπήγγειλεν. ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο μέγιστον ποιεῖται τοῦ ἐγκλήματος σημεῖον, τὸ τὰ ψευδῆ ἀπαγγεῖλαι τοῖς Ἀθηναίοις, ὅτι σωθήσονται Φωκεῖς, ἀπολοῦνται δὲ Θηβαῖοι, διὰ τοῦτο, τοῦ χρησίμου ἕνεκεν, προέταξεν αὐτὸ, καὶ τῇ ἀταξίᾳ τάξει ἐχρήσατο.

— 19. ἑκάστου addidi. subaudi προσήκει λόγον ὑμᾶς λαβεῖν.

— 24. ἐπέμφθησαν] correxi ἐξεπέμφθ. malim tamen, id quod sententia postulat, ὡς ἀκριβέστερον [vel σαφέστερον] εἰδότων [subaudi τούτους] πρὸς οὓς ἐξεπέμφθησαν. auditis disputantes, rati, melius eos habere perspectos populos istos, ad quos essent ablegati. cæterum haud placet in hoc loco nimis argutari. nam alias nimis multa essent supplenda, de causis, cur necesse sit, horum capitum uniuscujusque seorsim rationem a legato repetere. non constat, num voluerit Demosthenes ista subtilitate academica disputare. et orator aliter dividit, aliterque demonstrat, quam philosophus, populari quodam modo. nam plebi subtilitas et morosa diligentia in accommodandis scito cuique suis demonstrationibus, non placet, neque ad captum ejus est. præterea tradunt veteres, hanc orationem ab oratore illaboratam et affectam esse relictam. quo minus est mirandum, multa inesse hiulca et male tornata. si insunt, quod equidem affirmare haud ausim.

— 26. συμβεβουλευκὼς] civibusne, an hostibus?

— pen. ἐψηφίσασθε] in mandatis vestris legato facienda disertis verbis injunxeratis. deinde legi velim, sententia id postulante, ὅτι ἐποίησε, προσήκει δεικνύναι. oportet docere, ista omnia se esse exsecutum.

343. 5. ὑπέρ γε τοῦ προῖκα ἢ μὴ] ad verbum, de gratuito, aut mercenario. h. e. quod attinet ad caput hoc—. Plene dixisset: ὑπέρ γε τοῦ προῖκα πρεσβεῦσαι τὸν πρεσβευτὴν, ἢ μὴ, εἰ δεῖ λέγειν — si quæritur, si agitur hoc, num par sit legatum operam gratuitam navare, an vendere, nemo non novit—.

— 13. ἐξελέγξω] Citat h. l. Hermogenes p. 418. in cap. περὶ τῶν ἴσων σχημάτων.

— 22. ἂν δὲ μὴ δείξω ταῦτα ἢ μὴ πάντα] ubi non hæc omnia demonstrata dedero, aut saltim non omnia. quæro, num ταῦτα non idem sit cum πάντα. mera hæc est infantia loquendi. Homo humane loqui doctus sic diceret: εἰ μὴ ταῦτα δείξω, ἢ, εἰ μὴ πάντα, τά γε πλεῖστα καὶ κεφαλαιότατα. nisi hæc omnia plana reddidero, aut, si minus omnia liceat, pleraque certe et palmaria — quæ ἢ μὴ uncis inclusi.

— 27. τοὺς πολλοὺς] detraxi articulum. nam alias τοὺς πλείστους dicendum fuisset. *Vestrum plerosque.*

344. 4. ἔστι τοίνυν οὗτος—] Citat h. l. Hermog. p. 287. et Minucianus p. 164.

— 7. καὶ ἔχων Ἴσχανδρον—] Aristides de D. C. p. 242. καὶ τὸ πλαγιάζειν τὰ νοήματα μάλιστα περιβολῆς ἐστίν. ὥστε καὶ ἐν ταῖς ἀφηγήσεσιν εἰ πλαγιασθείη τὰ νοήματα, θαυμαστὴν περιβολὴν ἐργάζεται. ὡς καὶ ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ κατ' Αἰσχίνου· καὶ ἔχων Ἴσχανδρον τὸν Νεοπτολέμου δευτεραγωνιστὴν, οὐκ ὤρθωσεν εἰπών· προσῄει τῇ βουλῇ· ἀλλὰ πάλιν ἐπλαγίασε· καὶ προσιὼν μὲν τῇ βουλῇ, προσιὼν δὲ τῷ δήμῳ περὶ τούτων· καὶ ἄλλο πεπλαγιασμένον· καὶ πείσας ὑμᾶς πανταχοῦ πρέσβεις ἐπὶ τούτων πέμπειν, etc. ubi Normann. nulla de causa correctum it περὶ τούτων quod pro scholio possit haberi.

— 11. καὶ] quod uncis inclusi, delendum videtur, id quod patet e constructione: οὗτός ἐστιν ὁ πρῶτος αἰσθόμενος — καὶ [οὗτός ἐστιν ὁ] πείσας ὑμᾶς πρέσβεις πέμπειν, διὰ τοῦ προσιέναι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ μετὰ τοῦ Ἰσχάνδρου. hic est ille, qui primus Philippum Græcis insidiari sensit — hic est, qui auctor vobis legationum quacunque mittendarum factus, eo quod, una cum Ischandro, hac de re cum senatuque et cum plebe egit. postmodum, ex Arcadia reversus, orationes renunciavit, a se in Decem mille viris habitas—.

— 15. ἔφη] nemo enim nostrum omnium interfuit auditor; ut facillimum ei sit nobis imponere.

— 19. δεῖγμα] non movebo controversiam dictioni δεῖγμα περὶ ἑαυτοῦ ἐκφέρειν, cum δεῖγμα ἑαυτοῦ sufficere possit, aliasque, ni fallor, soleat. Interim cum περὶ statim recurrat, auctor sim, hoc prius περὶ cum παρὰ mutandi, atque legendi δεῖγμα ἐξενηνοχότος παρ' ἑαυτοῦ.

— 24. τῶν ἀποδωσομένων] Hermog. p. 286. τό τε οὖν κατ' ἄρσιν καὶ θέσιν περιβάλλει, τέλειον ποιοῦν τὸν λόγον. οἷον· οὐχ ὡς τῶν ἀποδωσομένων τὰ ὑμέτερα. εἶτα ἡ θέσις. ἀλλ' ὡς τῶν φυλαξόντων τοὺς ἄλλους. Aristides de D. C. p. 216. περιβολὴν δὲ ποιεῖ καὶ ὅταν τις μὴ τἀκόλουθα ἐξετάζῃ μόνον, ἀλλὰ καὶ τἀναντία προσλαμβάνῃ. ὡς ἐν τῷ τῆς παραπρεσβείας. τὸ μὲν ἁπλοῦν ἦν καὶ τὸ ἀκόλουθον οὕτως· ἐπεὶ γὰρ ἐχειροτονήσατε τοῦτον πρεσβευτὴν, ὡς φυλάξοντα τοὺς ἄλλους. ἐνταῦθα τὸ ἐναντίον προλαβὼν, οὕτως ἐπάγει τὸ ἀκόλουθον· ἐχειροτονήσατε τοῦτον, πρότερον τὸ τί μὴ ποιήσοντα, εἶτα τὸ τί ποιήσοντα (sic locus hic emendatius legetur). οὐχ ὡς τῶν ἀποδωσομένων τὰ ὑμέτερα, οὐδ' ὡς τῶν πεπιστευκότων τῷ Φιλίππῳ. εἶτα νῦν τὸ ἀκόλουθον. ἀλλὰ ὡς φυλάξοντα τοὺς ἄλλους. In editione Upsaliensi operæ verba τὸ τί μὴ ποιήσοντα omiserant, quæ sunt quodammodo in Aldina, et illinc restitui. Quodammodo dico, quia μὴ exemplo Aldino deest. Sed sententia docet eo careri non posse. Ex illo errore, cum Aldinarum operarum, tum Upsaliensium, nata labes, quæ Latinæ Normanni interpretationi adhæsit. Sententia hæc est: hunc Æschinem legatum creastis — secundum hæc verba universalia, εἶπε, significavit orator, quid facturum, quid non. et primum quidem, quid non facturum. non quo venderet bona vestra mercede Philippo. non quo videretur vobis Philippo fidere. jam subjicit, quid facturum. Sed quo reliquos legatos, fraudulentiæ et proditionis suspectos, observaret.

345. 5. πεπρακὼς ἑαυτὸν] Hermogenes p. 243. ult. dictionem πεπρακὼς ἑαυτὸν in duris et asperis numerat. est nempe grave probrum. repetit idem p. 291.

— 11. ἐσκόπει Φιλοκράτης] locus hic bene habet, planus et apertus est, Jurinus veram ejus vidit sententiam, quæ hæc est: Philocrates si dudum meditatus esset, quonam pacto hanc pacem, cujus ipse auctor vobis est, impediret atque repelleret, non videtur mihi aliter citius atque certius hoc fuisse consecuturus, quam si eas scriberet pacis conditiones, quas scripsit. tam enim duræ sunt atque iniquæ conditiones, et denique inhonestæ, hæ conditiones ab eo scriptæ, ut nullo modo vos ad eas sitis descensuri.

— 17. τῇ προτεραίᾳ] supra τῇ προτέρᾳ dixerat. utrumque recte fecit. ἡ προτέρα ἐκκλησία et ἡ ὑστέρα sunt concio prior et posterior; quas duas conciones complures dies potuerunt intercedere. verum ἡ προτεραία ἡμέρα proxime contingit et præcedit τὴν ὑστεραίαν ἡμέραν, ut nullus alius dies intercedat.

346. 10. ἀλλ' ἐπειδὴ πάλιν —] Hermo-

genes p. 275. Μέθοδοι δὲ περιβολὴν ποιοῦσιν αἵδε. τὸ ἀναστρέφειν τὰ πράγματα καὶ τὰ δεύτερα πρῶτα λέγειν, εἶτα ἀναγκάζεσθαι ἐπιβάλλειν τὰ πρῶτα, καὶ τῷ σχήματι χρῆσθαι τῷ κατ' ἐπεμβολήν. οἷον· ἀλλ' ἐπειδὴ πάλιν ἥκομεν ἐκ τῆς πρεσβείας ταύτης τῆς ἐπὶ τοὺς ὅρκους, ἥσπερ εἰσὶν αἱ νῦν εὐθῦναι. εἶτ' ἐπενέβαλε τὰ πρῶτα· οὔτε μικρὸν, οὔτε μέγα οὐδοτιοῦν εὑρημένοι τῶν ὑπὸ τούτου, ὅτε τὴν εἰρήνην ἐποιεῖσθε, λεχθέντων καὶ προσδοκηθέντων. καὶ τὰ ἑξῆς. μέχρι τοῦ· προσῆμεν τῇ βουλῇ.

— 15. καὶ τούτων ἕ. α. αὖ π. καὶ παρ' —] καὶ prius videtur prorsus tollendum, et posterius aliam in sedem, convenientiorem illam quidem transferendum, ut sic legatur locus: ἐξηπατημένοι, τούτων ἕτερ' αὖθις αὖ πεπραχότων παρ' αὐτὸ τὸ ψήφισμα [adversus diserta et clara verba decreti legatis additi, in legationem proficiscentibus, cujus præscriptum sequerentur] καὶ πεπρεσβευκότων. Sed nescio, quomodo καὶ πεπρεσβευκότων post πεπραχότων non placet. ut pæne suspicer etiam hæc duo vocabula esse tollenda, quorum posterius πεπρεσβευκότων facile potuit varians lectio in quibusdam codicibus fuisse. pro πεπραχότων, aut ut in aliis est, πεπρακότων.

— 25. περὶ τῶν ὑπολοίπων] subaudi λέγων.

— 26. μὴ προέσθαι] ταῦτα subaudi. hæc loca, Phocenses et Pylas.

— ibid. ταῦτα] prætuli ταὐτά. sed tum deest ἃ πρότερον, scil. ἐπάθετε. neque rursus in idem malum incidere, in quod antea incideratis, ut scil. sineretis Philippum multos socios vestros, multaque loca vobis amica, aut vestræ ditionis, rapere.

— 27. καὶ ὑποσχέσεσιν] nescio, an ἐξ ὑποσχέσεων addendum sit. aliis ex aliis promissis.

— ult. ἐπειδὴ δὲ ἧκεν] Aristides de D. C. pag. 218. καὶ πάλιν ἐν τῷ τῆς παραπρεσβείας. ἐπειδὴ δὲ ἧκεν ἡ ἐκκλησία, παρελθὼν Αἰσχίνης πρῶτος ἡμῶν ἁπάντων. καὶ οὐκ εὐθὺς τὸ ἀκόλουθον ἐπήνεγκεν. τάδε ἀπήγγειλεν. ἀλλὰ πρότερον κατὰ ἐναντίον τοῦ ἀκολούθως· ἃ δέον ἀπαγγέλλειν, οὐκ ἀπήγγειλε. τίνα δ' ἦν ταῦτα; πρῶτον τοῦ μὲν ἀπαγγέλλειν τι περὶ τῶν πεπρεσβευμένων, ἢ, περὶ τῶν ἐν τῇ βουλῇ ῥηθέντων, εἰ ἄρα ἠμφισβήτει μὴ τἀληθῆ λέγειν ἐμὲ, μνησθῆναι, πάμπληθες ἀπέσχεν. εἶτα νῦν κατὰ τὸ ἀκόλουθον ἃ ἐποίει καὶ ἐδημηγόρει. καὶ τοιούτους εἶπε λόγους.

347. 3. τὰ] posterius addidi. τὰ prius est nominativus, posterius accusativus. In Aldina legitur τὰ γὰρ πράγματα πάντα. quæ lectio etiam non mala est. ubi τὰ cohæret cum λυμηνάμενα, qui sunt nominativi. πράγματα πάντα autem sunt accusativi.

— 5. ταῦτ' ἐστὶν ἤδη] scil. ἃ νῦν ἐρῶ.

— 10. ὑμᾶς λαβὼν ᾤχετο] vos, id est mentes vestras, delusas a se atque occæcatas, secum abstulit, quasi vobis ereptas, et secum illuc rapuit, quo voluit.

— 15. ἀπελογίζετο] calculum subducebat, enumerabat e digitis, futurum, ex iis certe, quæ sibi cum Philippo convenissent, ut intra biduum triduumve. Necesse est, dicebat, ex iis, quæ cum Philippo mihi constituta sunt, ut Philippus, si mentem non mutavit, sed verbis fidem rebus fecit, jam hodie Thebas oppugnare cœperit. Jam cum bidui triduive itinere Thebæ Athenis absint, intra breve tempus istæc audietis.

— 17. μένοντας οἴκοι] sine ullo vestro labore. videtur esse proverbialis locutio.

348. 5. που] *quodammodo*, aut *procul omni dubio*. ὑπηνίττετο perinde atque παρεδήλου pertinet ad Ὠρωπόν. orator si dicere voluisset, verbis longe circumductis et obscuris eminus me subindicabat, non μου dixisset, quod linguæ Græcæ ratio non fert, sed με in accusativo.

— 10. οὐκ ἔφην εἰδέναι] bene Græcum est, negabam me scire. solœcismum foret committere atque με addere.

— 15. καὶ οὐδ' ἀκούειν] ne audire quidem vocem meam volebatis, nedum assentiri.

— 17. ἔμοιγ' ἐδοκεῖτε] malui ἔμοιγε δοκεῖτε. rem memoria et mente repetenti mihi videmini nunc, consentanee tunc et more humano egisse, prout ab hominibus in ejusmodi loco constitutis exspectari poterat.

— 22. ὑποκειμένων] prorsus idem est, atque προκειμ. propositarum. quæ profertur lectio, ὑποκρινομένων, tametsi aperte prava est, sententia tamen tolerabili non caret, scil. assimulatarum, ementitarum.

— 23. ὄχλος ἄλλως καὶ βασκανία κατεφαίνετο] nodus perquam durus. Sunt qui κατεφαίνοντο in plurali subjiciant. Sed Dorvillius ad Charitonem p. 595. vulgatam tuetur, negans causam esse, cur ab ea discedatur, et afferens exempla verbi in singulari positi, cum pluralis exspectaretur, secundum pluralem substantivi. ut illud Herodoteum αἱ Θῆβαι Αἴγυπτος ἐκαλέετο, pro ἐκαλοῦντο. Ego vero admodum vereor, ne Demosthenes ejusmodi archaismos, ut suo nitore indignos, diligenter devitarit. Equidem nullus dubito ad ὄχλος ἄλλως non debere κατεφαίνετο referri, sed illud per se stare, et subaudiri a callido lectore debere ἦσαν, quod hic idem valet atque ἐδόκουν, vel ἐλέγοντο. et cæteroquin erant, h. e. audiebant, appellabantur, declarabantur obloquentes esse, popellus, et præterea quoque ipsorum invidentia atque simultas apparebat, h. e. plebs clamabat, et præterea quoque ipsorum invidentiam elucescere. Hoc si admittas, quod dare facillimum sit, quoties enim verbum substantivum subaudiendum

omittitur, et porro si detur, quod item facillime dari potest, articulum præfigendum esse vocabulo βασκανία, ut sit καὶ ἡ βασκανία κατεφαίνετο, plana et expedita sunt h. l. omnia. Sententia atque hæc erit: explodebat eos obloqui conantes concio, dictitans audientia nos indignos esse, cum quod cæteroquin vilis et contemnendus popellus essemus, tum quod, quæ opponeremus omnia, merus essent livor, quem nimis quam perspicuum esse.

— 24. ταῦτα δὲ] ab Æschine cum consortibus acta et relata.

— 25. τοῦ χάριν δὴ —] Hermogenes p. 235. καὶ μὴν καὶ αἱ ἐπαναλήψεις μάλα χρήσιμοι πρὸς εὐκρίνειαν καὶ σαφήνειαν. ἐπειδὰν γάρ τι προσθῇς σχῆμα τῶν ἐφελκομένων ἕτερον νόημα, εἶτ' ἀναγκασθῇς ἐπεμβαλεῖν ἄλλα τινὰ νοήματα, πρὶν ἀποδοῦναι τὸ ἀκόλουθον, ἀνάγκη ἐπαναλαβεῖν καὶ διευκρινῆσαι, ἵνα μή σοι ἀσαφὴς καὶ συγκεχυμένος γένηται ὁ λόγος. ὥσπερ εἴωθε ποιεῖν ὁ Δημοσθένης, οἷον· — καὶ πάλιν ἐν τῷ κατ' Αἰσχίνου· τοῦ χάριν δὴ ταῦθ' ὑπέμνησα πρῶτα νῦν ὑμᾶς — λέγοντος ἀκούῃ μου, θαυμάζει. εἶτα πολλὰ ἐπεμβαλὼν καὶ μεστώσας τὸν λόγον, ἀναγκαίως τῇ ἐπαναλήψει κέχρηται, ἵνα διευκρινήσῃ. πρώτου μὲν οὖν τούτου [p. 349. 11.], καὶ μάλιστα, οὗπερ εἶπον, εἵνεκα ταῦτα διεξῆλθον. δευτέρου δὲ τίνος; item p. 280. et Aristides de D. C. p. 228.

— 26. πρῶτα νῦν] eorum, quæ ad vos nunc commemorabo, prima hæc ordine feci, et enumerandi initium illinc feci.

349. 1. δεινὸν et ὑπερβάλλον] scil. τὸ πρᾶγμα, ὃ ἀκούει παρ' ἐμοῦ. vel τὸ πεπρᾶχθαι ταῦτα, ὧν ἐγὼ κατηγορῶ. vel significat τὸ ἐμὲ νῦν κατηγορεῖν τότε σιωπήσαντα.

— 2. εἶτα —] hæc est oratio assimulata judicis aut auditoris de corona, stomachantis his verbis: εἶτα —. Et tu tamen (vel Itane vero tamen), scelerate, rem tam flagitiosam, tam exitiosam, tam immanem ausus es silentio dissimulare? Constructio hæc est: ἵνα μηδεὶς ὑμῶν — θαυμάζῃ (subaudi λέγων) εἶτα τότε οὐκ ἔλεγες. Verbum θαυμάζειν h. l. significat, cum admiratione, stomachabundum exclamare.

— 5. ἐξέκλειον λόγου τυγχάνειν] malim ἐξέκλειον τοῦ λόγου τυγχ. sed hac cautione, ut τοῦ ne ad λόγου referatur, sed cum τυγχάνειν copuletur. ἐξέκλειον τοὺς ἄλλους excludebant alios τοῦ τυγχάνειν ab adipiscendo λόγου facultatem dicendi.

— 6. ἐπαγγελίαν] correxi ἀπαγγελίαν, renuntiationem ejus, id est, quæ de successu legationis suæ ad vos renuntiavit. ἐπαγγελίαν huc non convenit, primum, quod de promissionibus jam præcessit, eademque vitiose orator esset iteraturus. tum, quod numerus pluralis requireretur, non una sola re promissa, sed compluribus. Accusativus hic aptus est, non ex εἰδῆτε (nam Atticismo hic non est locus, et εἰδῆτε cohæret cum ὅτι, *teneatis hoc, quod* —), sed aptus est e μεμνημένοι præmisso, tenentes in memoria renuntiationem ejus.

— 11. οὗπερ εἶπον] propter illam præcipue causam, quam dixi, bene habet, vitioque caret; aliudque nihil si cogitarunt atque voluerunt, quam ut hoc significaret ὅπερ, quod suggerunt in locum οὗπερ, Ignotus, qui codicem Italicum in Wolfii gratiam contulit, ejusque suffragator Taylor, utique errarunt. Sin autem significare voluerunt alteram sententiam, quæ etiam in ὅπερ εἶπον inesse potest, hanc puta, *id quod modo dicebam*, sententia hæc bona est, neque admodum sunt reprehendendi, tametsi nil ideo nos movebit, ut a vulgata discedamus.

— 12. δευτέρου δέ τινος καὶ οὐδὲν ἐλάττονος] distinxi sic, ut dialogismus melius appareat: δευτέρου δὲ τίνος; ecquodnam vero est alterum illud, ob quod hæc vobis ad animum revoco? respondet καὶ οὐδὲν ἐλάττονος. est hoc nempe, et id quidem nulla in re minus aut levius, quam fuit prius. Nescio, an ad elegantiam accedat, si ad ἐλάττονος addatur γε, *profecto, certe*.

— 15. προβαλλομένους] recte locum hunc interpretatur Harpocrat. v. προβαλλομένους, cujus hæc sunt verba: Δημοσθένης ἐν τῷ κατ' Αἰσχίνου τὴν προαίρεσιν τῆς πολιτείας προβεβλημένην καὶ ἄπιστον εἶπεν, ἀντὶ τοῦ εὐλαβῶς ἔχουσαν καὶ φυλαττομένην. nam ita leg. est, ita dat non modo codex Mediceus, sed etiam editio Aldina. a qua ut hic discederet Maussacus, profecto nihil eum impulit, quam subitanea quædam et fortuita vertigo, atque momentanea cœcitas mentis, a qua labe nostrum nemo satis tutus est. Gronovius, qui vitiosam lectionem ἐλαφρῶς in texto servavit, in annotatione pœnitentiam contestatur, quod veterem probam lectionem εὐλαβῶς non revocasset. Est ergo προβεβλημένην cautam et circumspectam; ex effectu, vel consequentia. nam proprie προβεβλημένος non est cautus, sed is, qui sese undique munit et vallat, projecta ante se habet propugnacula, scutum, hastam, aggeres, mœnia, alia instrumenta hostis arcendi. Sed hoc non facit nisi cautus et providus. Ergo per consequens significat προβεβλημένος cautum quoque. ἄπιστος h. l. est active sumendum, *qui non fidit*, non autem passive, quo sensu frequentius solet usurpari, *infidus, cui non fiditur*. Sin autem pro ἄπιστος malis ἄσπειστος *implacabilis*, quod mihi visum aliquando fuit præstare (nunc enim diffidens ipse mihimet in medio ponam), tum vocabulo προβεβλημένην aliam tribuere potes significationem, hanc nempe, *odio flagrans*. quasi furiosa et desperata cum audacia et pertinacia ultro

ruens in hostem, protensa et porrecta adversus Philippum, procurrens extra aciem quasi, atque solum se ei objiciens, ut antesignanus, aut ut anteres parieti objectus, aut ut moles ponti objecta, ad undarum vim frangendam.

— 19. εἶχε] cum alii darent ἔχει, cœpi de ἔχειν suspicari, idque de meo sensu prætuli. Constructio hæc est: Quæ Æschines ad vos renunciavit, si omnia ab eventu confirmata sunt, νομίσητε, arbitramini, aut velim vos pro certis habere hæc duo, καὶ ἔχειν καλῶς τὰ πεπραγμένα, et res gestas bene habere [id est acta ab eo in legatione, et postmodum ad vos renuntiata] quia a veritate eventus comprobata sunt, καὶ τὸ συμφ., et in his actis atque eventis reip. commoda et decora aucta esse.

350. 2. τὰς αἰτίας] majora, atrociora, enormiora crimina, quam ut eorum suspicionem capiat vir (vel quam quæ cadant in virum, quam quæ sperentur proficisci potuisse ab eo viro,) qui tam sit, atque Æsch. est, ignobilis atque contemtus. Marcellinus ad Hermog. p. 140. 37. δεῖ δ' ἀεὶ σκοπεῖν, μὴ μεῖζόν ἐστι τοῦ προσώπου τὸ ἐπιφερόμενον ἔγκλημα, ἵνα μὴ ἀπίθανος ὁ λόγος γένηται. διὰ τοῦτο καὶ Δημοσθένης συνεωρακὼς, ὅτι τὸ κατὰ τοὺς Φωκέας ἔγκλημα μεῖζον ἦν Αἰσχίνου, προσέθηκεν [350. 16.] οὐχ ὡς ὅδε Φωκέας ἀπώλεσεν ἂν καθ' ἑαυτόν. φοβηθεὶς γὰρ τοῦ ἐγκλήματος τὸ ἀπίθανον, συνέζευξε τὸ ἀξίωμα τῆς πόλεως. Sic correxi de meo sensu postrema hujus loci, quæ in Aldina mendosa leguntur.

— 5. εἶθ' οὗτος εἴπερ] Haud equidem repugnem contendentibus εἴπερ tollendum esse. fecerit, qui volet, per me licebit. Sat gravem tamen causam nullam cerno. caussantur εἰ præcessisse. Sic hoc supervacaneum fieri, quasi non Tullius quoque pari modo *si* iteraret. *Eodem in gradu si quem vos collocaveritis — is animum si induxerit* —. Ecquis est, qui hanc Latinitatem culpet? cujus exempla sexcentena penes Tullium prostant; quamquam planius utique sic dicatur: Eodem in gradu a vobis collocatus — si quis animum induxerit. οὗτος primum ad illum commentitium, hypotheticum hominem refertur, posterius ad Æschinem. Verumtamen ne quid dissimulem, durum utique, ut auribus insuave sonans εἴπερ οὗτος, ὥσπερ οὗτος, ita menti accidit hoc ambiguum et fallax, ut οὗτος in tanta propinquitate de aliis atque aliis usurpetur. Suavius utique sonaret, molliusque procederet oratio sic: εἶθ' οὗτος ἐβουλήθη. omissis illis tribus supervacaneis vocabulis εἴπερ, ὥσπερ οὗτος.

— 8. οὐ γὰρ, εἰ φαύλοις —] Eustath. ad Homer. p. 1356. τὸ φαῦλον οὐ μόνον τὸ κακόηθες, ὡς παρὰ Δημοσθένῃ· οὐ γὰρ, εἰ φαύλοις ὑμεῖς χρῆσθε τοῖς συμμάχοις· [sic] ἀλλὰ καὶ τὸ ἀγαθὸν, ὡς Εὐριπίδης. Locus hic ex Hermogene, si bene memini, sed sine judicio, transcriptus est. Apud Demosthenem non συμμάχοις, sed συμβούλοις legitur, p. 350. 8. ad quem locum procul dubio respexit quicunque hujus observationis auctor est, neque verissimæ, neque sapientissimæ.

— 11. οὐδὲ πολλοῦ δεῖ] subaudi ἀλλὰ τοῦ παντός.

— 14. εἰ, ὅσα —] pro εἰ initio hujus versus malim ὡς, ut respondeat insequenti οὐχ ὡς versu 16. deinde si Philippus, horum usus opera, Phocenses perdidit, oportet hoc spectare, corrupta et abjecta ab his ea omnia esse, quæ ad Phocensium salutem conferre legati, qua legati, potuissent, sed istud, hunc Æschinem Phocenses perdidisse. Qui enim is faceret hoc?

— 17. προβούλευμα] Citat h. l. Harpocrat. v. προβούλευμα.

— 18. ἐπαγγελίαν] correxi rursus ἀπαγγελίαν. renuntiationem meam de legatione.

— 20. ἐγὼ μὲν οὐδὲ τότε σιγήσας, οὐδὲ νῦν ἀφίσταμαι] restitui lectionem Augustani. Jurini conjectura menti oratoris repugnat. quæ hæc est: me, qui tum tacuissem, nunc caput e laqueo extrahere, atque negare, mihi cum istis rebus commune quicquam esse (vel negare, res illas ad me pertinere). vel non me, tum quidem tacuisse, cum loqui debuissem, utpote versus in mediis rebus gerendis, jam vero dedicere et ejurare omnem rei hujus participationem, cum videam nequitiam proditam, et rem secius evenisse, quam sperassem. Jurinus autem hanc ei imputat sententiam alienissimam: me neque tunc tacuisse, neque nunc renunciare huic negotio.

351. 1. μαρτυρία] testium puta confirmantium, Demosthenem in curia de legatione renunciantem placide et cum assensu auditum atque laudatum esse, quod visus esset vera retulisse, diversa Æschini cæterisque legatis referens.

— 7. πᾶσιν] post πᾶσιν addendum videtur ἂν ἦν. nam omnes pariter nefanda perpetrassent.

— 17. τῷ δὲ μηδὲν αὑτῷ —] vulgaris lectio hujus loci hæc est: τῷ δὲ μηδὲν αὑτῷ συνειδότι δεινὸν, εἰ σιγῴη, πονηρῶν καὶ δεινῶν ἔργων δόξα κοινωνεῖν τῷ σιωπῆσαι. quæ poterat probari, dummodo exigua mutatione δόξα in δόξαι infinitivum aor. primi mutaretur. mihi placuit aliam viam ire. E σιγῴη optativo effeci σιγῶν participium, et e δόξα effeci δόξει. viro autem bono et honesto, qui nullius mali sibi sit conscius, utique grave sit et acerbum, si tacendo sibi suspicionem communionis contraxerit fœdorum atque scelestorum facinorum. Hoc unum, fateor, meam premit rationem, quamquam et vulgatam perinde premit,

quod post σιγῶν (vel si mavis εἰ σιγῴη), semper redundabit τῷ σιωπῆσαι ut vitiosa tautologia. δεινὸν non cohæret cum συνειδότι, quamquam illud vocabulum utique ad hoc subaudiri potest (vel etiam κακὸν), sed stat per se, δεινὸν, scil. ἐστί. viro, nullius facinoris sibi conscio, est grave.

— 24. τούτοις, καὶ δέον] correxi de meo sensu τούτους) δέον. cohæret τούτους cum ἐπιστῆσαι. hos, Æschinem reliquosque proditores, duxisse Philippum velut in rem præsentem, monstrasse ei prædam paratam ejusque copiam ei fecisse, eum in capite rerum constituisse. Ab ἦν ad τούτους signis parentheseos inclusi.

— 26. ἅμα ἀκούειν] συνέβη addidi. ad ἀκούειν subaudi e præmissis περὶ Φιλίππου παρόντος ἤδη ἐν Πύλαις. eveniebat una, et vos audire famam de adventu Philippi ad Pylas jam facto, et illum reapse adesse. nam interdum rumores falsi sparguntur.

352. 8. πρᾳοτέρους γενέσθαι τινὸς] deserunt nos h. l. cum codicibus conjecturæ virorum doctorum. neque ego comminiscor conveniens, quod in locum τινὸς sufficiam. Num ἀρνὸς, *agno placidiores.* An non satis intelligo popularem Atticismum, cujus color necesse est ut insit in τινὸς, si recte habeat. pæne ut nos usurpamus vulgo, *geschmeidiger, als was, als irgend etwas, das sich zur Vergleichung schickte* [*mild beyond the bounds of comparison*].

— 19. ἁμαρτήματά ἐστιν] num οὗτος interponendum est, hic, non Æschines, sed Philippus.

— 21. μικρὸν] subaudi γράμμα ἔνεστι γεγραμμένον.

— 25. ἐνδέχεται] correxi ἐκδέχεται e libris, sine quibus ἀναδέχεται maluissem.

353. 2. τοῖς παρ' ἐκείνου τούτων ὄντων] correxi τῶν παρ' ἐκείνου τούτων ἐνόντων. utpote quæ nusquam insint scripta, neque in ulla quadam Philippi epistola scriptove alio, dictove per ejus legatos. τούτων redit ad τὰ ἀπηγγελμένα ψευδῶς ὑπ' Αἰσχίνου. τῶν autem aptum est e μηδαμοῦ, et subauditur γραφέντων, ἢ λεχθέντων. aut si τοῖς servatur, subauditur παρ' ἐκείνου γραφεῖσιν, ἢ λεχθεῖσιν. Nam locum utique tueri potest τοῖς ob insequens ἐνόντων.

— 27. ὁ αὐτὸς] correxi ἃ αὐτός. Ante ὑπέσχετο deest procul dubio γράψειν. ne illa ipsa quidem, quæ se vobis per literas significaturum recipiebat. Post ὑπέσχετο subaudiendum videtur esse ψευδόμενος.

— ult. ἀλλὰ μὴν] adde tacite ἵνα εἰδῆτε.

— ibid. οὗτος] correxi οὕτως. sic nempe, ut ego refero, testorque eum ita scripsisse.

354. 2. αὐτὸ τοῦτο] scil. τὸ μέρος. hanc ipsam solam epistolæ particulam, nil aliud. Hinc incipe recitare. præmonstrat orator scribæ, quid eum prælegere oporteat, et unde ordiri.

— 8. παύσειν] scil. φησίν.

— 9. εἰς ταύτας τὰς προφάσεις καταφεύγων, ἵνα — ἀναχώρησιν ἑαυτῷ καταλείπῃ] ad ejusmodi prætextus confugiens, quo — sibi receptum relinquat. Foret utique planius: εἰς τοιαύτας προφάσεις καταφεύγων, καὶ τοιαύτας ἀναχωρήσεις ἑαυτῷ καταλείπων. ad ejusmodi prætextus perfugiens, et ejusmodi receptus sibi relinquens. Aut sic — φέρει, εἰς τοιαύτας προφάσεις καταφυγὴν, κἂν ἄρα — ἀναχώρησιν ἑαυτῷ καταλείπων. Bene habent verba κἂν ἄρα εἴπητέ τι. et tum, si quid vos cives, nominatim indicetis, quod cupiatis, atque ab ejusmodi illecebris verborum impellamini ad postulandum aliquid.

— 11. ἐπαγγείλασθαι] locum hunc citat Harpocr. v. ἐπαγγελία.

— 13. ἐνῆν] scil. ἐμοὶ, licebat mihi.

— 15. ἐᾷν] subaudi ὑμᾶς. neque committere, ut vos hoc tantum negotium, in quo tota vestra salus libraretur, perire sineretis. quibus codicibus εἰ proximum deest, hi pro ἐᾷν procul dubio dabant ἐὰν, et καὶ post διδάσκειν ὑμᾶς omittebant. quos non probo.

— ibid. εἰ μὴ Θεσπιαὶ] Citat h. l. Aristides T. p. 192.

— 20. εἰ μὲν γαρ —] Hermogenes p. 280. ἐφέλκεται ἐννοίας καὶ τὰ καθ' ὑπόθεσιν σχήματα, καὶ μάλιστα εἰ μετὰ μερισμοῦ ὑποτιθοῖτο. οἷον· εἰ μὲν γὰρ ἐνταῦθ' ἦν ἤδη τὰ πράγματα, Αἰσχίνη, ὥστε μηδ' αἰσθανομένοις τοῖς Θηβαίοις πλέον εἶναι μηδὲν, τί οὐ γέγονεν. εἶτ' ἐξ ἀνάγκης ἐπηκολούθησε τό· εἰ δὲ παρὰ τὸ προαισθέσθαι κεκώλυται, τίς ὁ ἐκλαλήσας; οὐχ οὗτος.

— 23. ἔμελλεν] prætuli ἔμελλον in plurali, scil. οἱ Θηβαῖοι παρὰ τὸ προαισθέσθαι ταῦτα κωλύειν. neque futurum erat, ut Thebani malum imminens, præsensu ejus incitati, averterent. mallem tamen nunc vulgatam a me servatam esse: ἔμελλε ταῦτα κωλυθῆναι παρὰ τὸ προαισθέσθαι. futurum non erat, ut malum hoc, si revera Thebanis tam prope incubuisset, ab iis averteretur et repelleretur, propterea quod id tempori adhuc præsensissent; hoc unum me male habebat, quod ἔμελλεν, in singulari, ad ταῦτα τὰ πράγματα rediret, ἠβουλήθη autem et ἤλπισεν ad Æschinem, neque volebat Æschines id evenire, neque sperabat eventurum.

— 26. λόγοις τούτοις] interponunt codices aliquot bonæ notæ καί. qui sitne calami lapsus, an defectus indicium, dubito. Si quid deest, suspiceris λήροις deesse: τοῖς λόγοις καὶ λήροις τούτοις.

— ult. ἐσπαθᾶτο] effutiebantur hæc temere, sine reputatione metuque rerum futurarum. quicquid præcipitanter, cum socordia, pingui, ut aiunt, Minerva, laxe, crude, ruditer, sine arte, sine metu fraudis postmodum detegendæ, ad brevis tempo-

ris usuram contexeretur, aut confieret, id σπαθᾶσθαι dicebatur. facile sit hæc ad commentum quodque leve, tenue, rarum, per quod lux veritatis undique dilucescat, ad præsentis modo temporis procusum, diuturnitatem et severitatem examinis haud ferens, accommodare.

355. 1. ἀκούων] cohæret cum ἐπειρώμην versu 11.

— 3. καὶ ὅθεν] scil. τοῦτ' οἶδα.

— 6. ὃ] malim οὕς. quos Phocenses plane præterire tacitos.

— 14. ταῦτα] quæ nempe Æschines blaterat.

— 16 καὶ ὅπως] id est, καὶ ὁρᾶτε, ὅπως— etiam, videte quæso, inquam, cives, et operam date, ut —.

— 19. τι τῶν ἐναντίων] scil. γίγνηται.

— 21. μὴ νῦν ἀφίστασο] Sententia est: haud equidem veto, te Demosthene nunc dedicere et ejurare communionem et conscientiam harum rerum. Sed rursus nolim tunc te tibi earum participationem arrogare, cum exitum sortita erunt. quasi si sic dixisset: μὴ, νῦν μὲν ἀφίστασο, τότε δὲ προσποιοῦ. quod idem est, atque: νῦν μὲν ἀφίστασο, τότε δ' αὖ μὴ προσποιοῦ.

— 24. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ ταῦτα ἐμοὶ καὶ Δημοσθένει δοκεῖν] Ut ταῦτα cum ταὐτὰ mutaretur, prorsus necessarium factu erat. ut bona et proba constructio accusativi cum infinitivo mutaretur, nulla gravior mihi fuit causa, quam auctoritas probati codicis, unde dedi εἰ μὴ et δοκεῖ.

— 27. δίδωσι] scil. τῷ γραμματεῖ πρὸς τὸ δημοσίᾳ ἀναγινώσκειν. scribæ in manus dat, ad recitandum in concione, rogationem a se conscriptam.

356. 7. ἐπαίνων] quibus nempe Philippus a nobis extollitur.

— ib. καὶ τὴν εἰρήνην] id est, ὁρᾶτε ὅτι τὸ ψήφισμα λέγει τὴν εἰρήνην — videtis, cives, etiam hoc, Philocratis rogationem sancire, ut quam pacem Philippus vobiscum contraxerit, eadem nepotibus quoque, cum vestris, tum ipsius, rata stabilisque sit. Rursus ad proximum ἐπαινέσαι subaudiendum est hoc λέγει, vel φησὶ τὸ ψήφισμα. etiam istud videtis, præcipi ab illa rogatione, ut vos Philippum laudetis.

— 21. καὶ προῃσθημένων] hoc est, sive, *quamvis præsensissent*, sive, *quoniam præsensissent*. sed sunt in libris qui dent, καὶ οὐ προῃσθημ. neutra lectio specie caret. verumtamen orator ipse priori, particulam infitiantem omittenti, calculum addit ipse suum infra p. 365. 12. ubi disertis verbis ait: ἐπειδὴ δὲ ἧκεν εἰς Πύλας, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, αἰσθόμενοι τὴν ἐνέδραν, ὑπεχώρησαν.

— 23. εὐφημότατ' ἀνθρώπων] bene habet. sententia est: tam honesta, tam præclara, tam fucata et ad fallendum scite probabiliterque composita, ut alius hominum omnium nullus comminisci possit orationem magis omni ex parte reprehensionis vacuam, magis comitatis et honestatis plenam; quamquam reapse mera fuit impostura, nitore verborum scelus occultans deterrimum.

— 26. ἔδει] addidi. Philocratis rogatio nullam imponebat necessitatem convocandi Amphictyonas, vel potius, interdicebat ea providentia, vetabat illam cautionem. ut οὐκ ἔδει idem sit atque οὐκ ἐξῆν. qui ἔδει omittunt, hi e præmissis γέγραφε repetunt. Philocrates in rogatione sua nullam fecit mentionem convocationis Amphictyonum.

— ult. καίτοι καὶ — ad καλοῦσας ὑμᾶς] Est hypophora, ficta oppositio. Atqui vos tamen Philippus binis literis evocavit? occurrit orator οὐχ ἵν' ἐξέλθητε — atqui non eo profecto scriptis, quo vos exiretis. Nequaquam. non enim vos hoc temporis articulo vocasset, nisi jam dudum ante vobis præripuisset opportunitates exeundi. h. e. nisi nosset, in potestate vestra non esse, in castra exire, cum ipse vobis potestatem ejus rei tum eripuisset, cum pestiferas illas fraudes cum legatis vestris composuisset. opponit inter se τότε et τηνικαῦτα, *tum temporis*, cum vobis adhuc liceret exire, et *nunc*, cum negatum id vobis est.

357. 2. οὐ γὰρ ἄν ποτε τοὺς χρόνους ἀνελὼν] relinxi ad mentem meam: οὐ γὰρ ἂν τότε τ. χ. οὐκ ἀνελών. particulam infitiantem addi necessarium erat, quia alia sententia exsisteret inconsentanea et sibi repugnans.

— 6. προσέταττεν] subaudi, si bona fide vos ad se invitasset, aut expeditionem castrensem hortatus esset. Sed merus hic erat mimus, meræ præstigiæ, subsannatio vestri.

— 7. ἀλλ' ἵνα] id est, imo vero binas illas mimicas literas Philippus eo ad vos misit, quo —.

— 9. τι] de meo addidi. ἐπί τι, subaudi μέρος vel μῆκος τοῦ χρόνου. aliquatenus, aliquantisper. ἐπανέχειν ἐλπίσιν. commorari in spe sua, nec ab ea discedere, sed in ea velut æstuare, fluctuare, ut navis intra breve spatium loci iisdem in undis discursitans, neque multum proficiens, aut ad ancoram stans et secundum ventum, aliudve aliquid exspectans.

— 11. ἅπαντες] confirmatur p. 360. 11.

— 15. τούτοις] Æschini, Philocrati, et consortibus.

— ibid. τούτων] scil. scriptorum his in literis.

— 16. ἐπεξέλθοιτε] primam syllabam detraxi. exiretis in castra. nam ἐπεξέρχεσθαι est injuriam oblatam, scelus ulcisci, persequi.

— 18. γράφειν] decebat eos rogationem a se conscriptam ad vos ferre, qua Proxenus juberetur Phocensibus succurrere.

— 23. καὶ τὸ ψήφισμα] interposui τε.

— pen. οὗτοι] stat in bivio, ut antrorsum retrorsumque vergat. tu finge tibi, lector, sic esse exaratum: καὶ νοῦν ἔχοντες οὗτοι, et hi quidem sapientes, οὗτοι πιστεύειν ὑπήχθησαν, hi ad credendum adducebantur. non ideo tamen auctor sim literis expressis idem vocabulum exarandi.

358. 4. ὄλεθρον] malim cum articulo τὸν ὄλεθρον.

— 7. ὑπάρχειν αὐτοῖς] subaudi εὔνουν vel φίλον, ne adde. sufficit enim merum verbum. reddidit hoc eos molles et torpidos, quod persuasum ipsis esset, Philippum ipsis amicum et propitium esse.

— 10. ἀλλὰ] est objectio, quæ in continenti removetur in istis: τούτοις ὅτι — atqui tamen erant penes Phocenses, quibus videretur futurum, ut pœnitentia vestræ imprudentiæ vos aliquando incesseret. malim itaque μεταμελήσειν in futuro.

— 13. ἐπέδειξαν] alii, quicunque id fecerunt, quod istis essent sapientiores. non nominatur qui fecerit.

— 16. τὸ γὰρ πρὸς ἄνδρα —] Aristides de D. C. p. 214. ἵνα δ' ἔτι σαφέστερόν σοι γένηται, ὁποῖόν τί ἐστι τὸ διὰ μέσου ἐμβαλεῖν πλείω νοήματα, ἐκεῖνο σαφέστατον παράδειγμα ἐν τῷ τῆς παραπρεσβείας. τὸ γὰρ πρὸς ἄνδρα θνητόν· ἓν νόημα ἐκ προσώπου. καὶ διὰ καιρούς τινας ἰσχύοντα, γράφοντα εἰρήνην ἀθάνατον, συνθέσθαι τὴν κατὰ τῆς πόλεως αἰσχύνην· τὸ πρᾶγμα τὸ γινόμενον. τὸ δ' ἐπ' αὐτῷ, καὶ οὔπω ἀπήρτισται, ἀλλ' ἐπεμβάλλει πάλιν· πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρὸν — sed hic rursus locus aliunde petitus est, sc. e p. 381. 23. quare suspicor, post ἐπεμβάλλει deesse νῦν τὸ πέρας. πῶς οὐχὶ πάνδεινον. tum sequitur novum exemplum: καὶ πάλιν —.

— 17. γράφοντας] suspicatus aliquando sum leg. esse γράφοντας εἰρήνην ἀθάνατον, condentes pacem æternam, nunquam desituram, ἀθάνατον συνθέσθαι immortale civitati dedecus condere.

— 19. τῶν παρὰ τῶν ἄλλων] beneficiis et ornamentis, ab aliis, diis hominibusque, in eam collatis. sic dant vulgatæ. prætuli tum τῶν ἄλλων. omissis duobus vocabulis intermediis, nunc non facturus. nam vulgata vitio carebat. in hac nova lectione subaudiri debet γερῶν vel κλεῶν. laudibus, decoribus.

— 25. ὕστερον] postmodum, temporibus insecutis; post eos Phocidis cæteræque Græciæ casus, qui post conditam et signatam a Philocrate pacem evenerunt.

359. 5. τούτων] designat Æschinis sodalitium.

— 12. ἐπηγγέλλετο] num ἀπηγγέλλετο. nunciabantur.

— 27. τῇ τετράδι φθίνοντος ἐκκλησιάζετε μὲν ὑμεῖς τότ' ἐν Πειραιεῖ] Sic distinctus prostat hic locus in vulgatis. quam distinctionem qui sequuntur, ii utique recte τότε omittunt. ego vero post φθίνοντος punctum posui. subaudi τοῦτο δῆλον. e die XXVII. mensis nempe hoc constat. tum τότε servavi, sed γὰρ de meo addidi. tunc enim concionem habebatis in Piræeo.

360. 5. αὐτὸ] malim τοῦτ' αὐτό. id ipsum, quod aio. συμβαίνει congruit cum dicto Proxeni, diem hunc XXVIII. esse quintum ab — Attica dictio. τοῦτ' αὐτὸ, scil. ἐστὶ τὸ πρᾶγμα, ὅπερ ἔλεγες. *Iust so. recht so. vollkommen so. da haben wir es. Es fällt, es trift pünctlich auf den fünften Tag* [*just so. rightly so. precisely so. there we have it. it falls, it happens punctually on the fifth day*].

— 6. οἷς] utrumque non est masculini generis, neque cohæret cum χρόνοις, sed neutrius, idemque valet atque τούτοις, ἃ —.

— 19. συμμαχία Ἀθηναίων καὶ Φωκέων] duo media vocabula, ut non admodum necessaria, uncis inclusi. Satis enim e superioribus constat, societatem belli designari Phocensibus cum Atheniensibus initam. Verum Taylor omissionem horum verborum Ἀθηναίων καὶ *inhonestum factum* appellat, homo non raro subcerebrosus et præter rationem calidus. Ergo factum id quoque inhonestum est, cum orator ipse paulo ante, versu 15, τὴν συμμαχίαν τῶν Φωκέων dixit. Ergo perinde inhonestum erit factum versu 16. τὰ δόγματα sic nude appellari, sine τῶν Ἀμφικτυόνων. verbum καθεῖλεν redit ad Philippum. decreta Amphictyonum, per quæ, vel vi quorum, Philippus mœnia dejecit.

— ult. φησὶ] scil. ἡ ὁμολογία, illa formula pacti conventi.

361. 3. πάντ' ἐπίστευον] prætuli πάντες ἐπ. crebro Demosthenes hoc urget, Phocenses *omnes* pessum isse, ad conflandam crimini hoc majorem invidiam. Constabat nempe resp. Phocensium compluribus minutis civitatibus, quas complectens orator *omnes* appellat.

— 4. καὶ πρὸς τοῦτον πάντ' ἐσκόπουν, πρὸς τοῦτον ἐποιοῦντο] pleraque horum uncis inclusi, ut amputanda, cum manifesto constet ἐσκόπουν ex ἐποίουν perperam esse effictum. Arbitror itaque locum sic esse continuo tractu legendum: πάντες ἐπίστευον καὶ πρὸς τοῦτον πάντες ἐποιοῦντο τὴν εἰρήνην.

— 6. σκοπεῖτε τί πιστεύσαντες] prætuli σκοπ. οἷα πιστ. spectate, secundum quantam fiduciam [id est, e quanta fiducia] Phocenses quanta in mala inciderint. h. e. quantas in clades eos conjecerit nimia ipsorum et incauta fiducia. οἷα melius, quam τί, cum ὅμοια et παραπλήσια concordat.

— 19. θέαμα δεινὸν] Hermogenes p. 129. ἐνδιάσκευον δ' ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς διηγήσεως ἐν

τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας παρὰ τῷ Δημοσθένει. θέαμα δεινὸν, ὦ ἄ. Ἀ. καὶ ἐλεεινόν. et p. 457. τὰ σμικρὰ καὶ φαῦλα τῇ περιβολῇ τῶν λόγων μέγεθος προσλαμβάνει. ταῦτα ποιεῖ Δημοσθένης καὶ οὕτω τραγῳδεῖ τὴν Φωκέων ἅλωσιν, ἔθνους ὅλου ἐν ὀλίγοις ῥήμασι λέγων. ἦν ἰδεῖν οἰκίας κατεσκαμμένας — μονονουχὶ παρέφρασε τὸ Ὁμηρικόν. (Iliad. 1.) Citat item h. l. Alexander Rhetor p. 50. et Aristides de D. C. p. 274. cujus hæc sunt verba: ἔμφασιν δὲ ποιεῖ καὶ τὸ ἐπισημαίνεσθαι ταῖς ποιότησιν. Si qualitates rerum nota quadam, præsertim displicentiæ atque reprehensionis, insignias. ὅπου λέγει· θέαμα δεινόν. καὶ πάλιν· νόσημα δεινὸν καὶ χαλεπὸν, καὶ φυλακῆς πολλῆς — δεόμενον. citat item Scholiastes ad Aristotelis Rhetorica, edita Parisiis apud Conradum Neobarium, Parisiis 1539. in folio minori, p. 14. a. 38. Apsines p. 726. πάθος ποιοῦσι καὶ οἱ ἀναδιπλασιασμοί· Θῆβαι δὲ, Θῆβαι. καὶ αἱ δεινώσεις· θέαμα δεινόν. πάθος ποιεῖ καὶ τὰ ἀνακλητικά· θέαμα δεινὸν, ὦ γῆ καὶ θεοί. ἐν τοῖς πάθεσιν οὐ πολὺν δὲ εἶναι δεῖ τὸν κόσμον, οὐδ' ἐπεμβάλλεσθαι τὰς ἐννοίας, ἀλλὰ κομματικὰ τὰ πλείω. ἐὰν μὲν βουληθῇς συνέχειαν ποιῆσαι ἐν τῷ πάθει, κατὰ τὸ ἀσύνδετον εἰσάξεις· οἰκίας κατεσκαμμένας, τείχη περιῃρημένα, etc.

— 20. νῦν] id est, ἔναγχος. nuper in novissima legatione nostra ad Delphos, cum dignitate theororum a vobis illuc publice missorum.

— ult. τίνα ἂν οὖν οἴεσθε —] Aristides de D. C. p. 200. καὶ ὅταν εἰς κρίσιν ἀνάγῃς [scil. τὸ πρᾶγμα] τεθνηκότων ἐνδόξων, βαρὺ δοκεῖ τὸ τοιοῦτον εἶναι. οἷον· καίτοι πηλίκον ἂν στενάξειαν οἱ πρόγονοι. καὶ πάλιν· καίτοι τίνα ποτ' οἴεσθε, etc.

362. 1. ψῆφον ἢ γνώμην θέσθαι] Aristides T. p. 200. sic recitat: ὀργὴν ἢ ψῆφον θέσθαι κατὰ τῶν αἰτίων τούτων τοῦ ὀλέθρου. f. τούτοις voluit, aut τοῦ τούτων ὀλέθρου.

— 4. καθαροὺς] subaudi ἑαυτούς. se (majores nostros miraculo divinitus in vitam revocatos), esse a scelere homicidii puros et intactos, etiamsi suis ipsimet manibus imbre saxeo ejusmodi proditores contumulassent.

— 5. μᾶλλον δὲ, εἴ τις ἐστὶν ὑπερβολὴ τούτου] subaudi τοῦτο λεκτέον. ecquid sit turpius, aut si quod vocabulum adhuc gravius et atrocius sit, quam v. *turpe*, (scil. hoc graviori vocabulo rem appellabimus). formula hæc est Demosthenica.

— 12. τοῦτο] correxi de meo sensu τούτου. subaudi ἕνεκα. Constructio hæc est: ἑνὸς τούτου χάριν μάλιστα ἐξ ἁπάντων εὐδαιμονίσειεν ἄν τις Φίλιππον. nam non res εὐδαιμονίζεται, sed homo re gaudens. hanc unam omnium imprimis ob causam beatum quis Philippum prædicet.

— 15. τὸ μὲν γὰρ πόλεις —] locum hunc, hinc ad versum 22. refert, verum non verbatim, sed e memoria, et per compendium, atque more suo, Minucianus p. 148.

— 19. ἐκεῖνό γ'] addidi γε. verum pœnitet nunc, quod non eadem opera ἐκείνῳ (in dativo) restituerim, pro vulgari ἐκεῖνο. illi vero, Philippo puta, propria est felicitas, quæ cui contigerit alii quoque, dictu facile non est. non modo res ipsa illuc ducebat, sed etiam Minucianus. verum tum temporis, quum oratio Demosthenica typis Lipsiensibus recuderetur, technicum hunc nondum tractaveram. præterea in tanta festinatione, qua tunc ferebar incitatus, in haud paucis hallucinatus sum, temerans sana, et intacta prætermittens vitiosa; quorum de utroque genere nonnulla mihi nunc, secundis curis editionem meam retractanti, sponte se ingerunt.

— 23. εἴγε] alii libri dant οἵγε, postmodum versu 27. οὗτοι omittentes. non mala est ista lectio.

— ibid. ἃ ὑπὲρ ὧν αὐτὸς Φίλιππος] correxi: ἃ ὑπὲρ αὑτοῦ Φιλ. quæ mentiri Philippus emolumenti sui causa non audebat, tametsi tantum ejus interesset. h. e. propositis tot et tantis emolumentis, quæ parere sibi mendacio potuisset — ad ea vobis fraudulenter persuadenda cum illi mercede suam operam elocassent, vos circumvenerunt.

— 25. ψεύσασθαι, οὔτ' εἰς ἐπιστολὴν γράψαι οὐδεμίαν] lectio hæc vulgata probabilis est. Verumtamen Augustanus dubitationis nonnihil injiciebat, in quo sic legitur: οὔτε γράψαι, οὔτ' εἰς ἐπιστ. unde posterius οὔτε in αὐτὸς mutavi de meo sensu. non inconcinna utique antithesis inter *ipsum* dominum, et legatum ejus. verum ipsi mihi nunc displicet iste pruritus ubique scitas, argutas, subtiles sententias ingerendi. possunt utique auctores ab acumine conjecturæ haud paulo concinniores atque comtiores fieri, quam sunt. Verumtamen sic facile inducimur, ut inscii et nolentes longius procedamus, quam par est, et ut sive aliena, quæ illis nunquam in mentem venerunt, subjiciamus, sive etiam palam ipsorum sententiis repugnantia.

363. 10. λέγε] [prætulerim λάβε codd. præstantiorum, propter ἀνάγνωθι, quod est tantundem. Sed sequitur etiam λαβών. Quis hæc expediet? TAYLOR.] Facile nemo non faciat, qui discrimen inter λέγειν et ἀναγινώσκειν teneat, illud est *pronuntiare*, hoc *de scripto recitare*. multa pronuntientur, quæ de scripto non ideo recitentur.

— 11. τὴν ἐκ τοῦ νόμου] scil. τεταγμένην.

364. 5. τοῦ Ἡγησίππου, ἢ ὡς πρ. οὐχ ὑπεδ. ἢ ὡς ἀσεβεῖς εἰσὶν, ἢ ὡς ὅ,τι ἂν —] illud ter iteratum ἢ sustuli, ut spiritum orationis reprimens et sufflaminans.

— 6. ὡς] conveniret huic particulæ adjungi illam virgulam transversam, quam nostrates *einen Gedankenstrich* [*a mark of*

suspension] appellant, indicantem aposiopesin, seu auctorem plura cogitasse, quam prolocutum esse, eosque suos sensus lectori vestigandos atque supplendos reliquisse. In usum hujus virgulæ Britanni, gens acris, ætate nostra ita furiose exarsit, ut loco verborum excusorum totas sæpe paginas in eorum libris videas his virgulis obsitas. quibus profunditatem et ubertatem cogitationum ementientes, jejunitatem et paupertatem ingenii produnt.

— 9. ὥς τις φησὶν Αἰσχίνης αὐτὸς] sic distinctum est in vulgatis h. l.; ego jacentem sententiam erexi interponendo signo interrogationis. ὡς τίς φησίν; ut dicit — ecquisnam? respondet ipse sibi. Æschines ipse. verum haud diffitebor figuram hanc, alias fortem et efficacem, hic loco alieno mihi videri usurpatam esse, cum affectatione quadam puerili. ut suspicer oratorem dedisse: ὥς που φησὶν Αἰσχίνης — ut loco nescio quo, usquam, dicit ipse Æschines.

— 10. εἰ μὴ διὰ Λακεδαιμονίους] Construes orationem hanc hoc modo, atque deficientia tacitus addes: οὐ γὰρ ἀπήγγειλεν οὕτω τότε, scil. Æschines, ὡς ἐσώθησαν ἂν οἱ Φωκεῖς, εἰ μὴ διὰ Λακεδαιμονίους τοῦτο ἀδύνατον ἦν, aut ἐκωλύθησαν σώζεσθαι, aut τοῦτο οὐκ ἐγένετο. non enim tum renunciavit, futurum fuisse, ut Phocenses servarentur, nisi ob Lacedæmonios hoc negatum, aut arduum factu fuisset, aut nisi Lacedæmonii rem morati essent. et sic in reliquis quoque.

— 11. οὐχ ὑπεδέξαντο] id est, ἀπέπεμψαν ἄπρακτον. nisi Proxenum rejecissent, ipsum sese iis offerentem.

— 16. τὰ πράγματα] id est, τὰ ἐκεῖ πράγμ. statum omnem Bœotiæ vestram ad amicitiam adducere. aut universe principatum Græciæ designat.

— 22. οὐδὲ γὰρ τοὺς Λακ. —] Maximus de insolubilibus p. 574. συνδραμὼν δὲ πάλιν οἷς ὁ ἀντίδικος λέγει δικαίοις οὖσι, τὸ συμφέρον ἀντιτίθησιν οὕτως, ὡς ὁ Δημοσθένης πάλιν ἐν τῷ κατ' Αἰσχίνου. λέγοντος γὰρ Αἰσχίνου, ὅτι πονηροὶ Φωκεῖς ἦσαν καὶ ἐχρῆν αὐτοὺς ἀπολωλέναι, οὐκ ἀντέστη μὲν, συνδραμὼν δ' ἔφη· ἀλλὰ συνέφερεν αὐτοὺς σώους εἶναι τῇ πόλει. οὐδὲ γὰρ τοὺς Λακεδαιμονίους διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν ποτὲ ἐσώσατε, οὐδὲ τοὺς καταράτους Εὐβοέας, ἀλλ' ὅτι συνέφερε τοῦτο τῇ πόλει.

365. 6. τοῦ] imo vero ὑπὲρ τοῦ. quo pestis Phocensibus consciscеretur.

— 9. πάντα τὰ πράγματα ἐκείνοις ὑποσχόμενος πράξειν] subaudi sive κατὰ νοῦν, sive οἰκεῖα καὶ ὑπήκοα. dictio πράττειν τινὶ πράγματα significat, efficere, ut cuicunque res tecum sint communes, is tibi sit propitius atque deditus. v. versu 14.

— 21. ἂν τοίνυν ἀντὶ Φωκέων —] Hermogenes p. 151. in aliis modis, τῆς τῶν κεφαλαίων λύσεως κατὰ βίαιον ὅρον etiam hunc refert. ἢ ὅταν ἐναντία δείξῃ (orator) ποιοῦντα τὸν ἀντίδικον ὧν φησὶν εἰργάσθαι, ὡς ἐπ' ἐκείνης τῆς ὑποφορᾶς. ἂν τοίνυν, ἀντὶ Πυλῶν καὶ Φωκέων, ὡς Χεῤῥόνησος τῇ πόλει περίεστι, λέγῃ, μὴ ἀποδέξησθε — καὶ γὰρ ἐκεῖ κεχρημένος τῇ ἐνστάσει φανερῶς, ὅτι μὴ διὰ Φωκέας Χεῤῥόνησος σώζεται ἡ πρὸ τεσσάρων μηνῶν σωζομένη, μέτεισιν ἐπὶ τὸ βίαιον, δεικνὺς τὸ ἐναντίον, οὗ φησὶν ὁ ἀντίδικος. ὅτι μὴ μόνον αὐτὴν οὐκ ἔσωσε διὰ Φωκέας, ἀλλ' ὅτι καὶ κινδυνεύειν αὐτὴν ἐποίησε διὰ Φωκέας ἀπολωλότας. εἶτα καὶ νῦν ἐν μείζονι κινδύνῳ τὴν Χεῤῥόνησον εὑρήσετε ἢ τότε, etc. Tractat h. l. Maximus Sophista quoque de insolubilibus p. 575. sqq. §. 7.

— 22. Χεῤῥόνησος] in nominativo. quid in hac lectione culparem nil habens, tamen prætuli accusativum, ut magis Atticum.

— 27. ὑπεξαιρούμενοι] depeciscentes vobis et reservantes in conditionibus pacis cum Philippo, excipientes id, ut salvum vobis atque intactum relinquat.

366. 2. ὕστερον] iterat ὕστερον, quod supervacaneum videri queat, consulto, sedulo inculcaturus, qua pace Cherrhonesus Atheniensibus a Philippo, velut peculium ipsorum, remissa atque reservata, eam pacem exitio Phocensium aliquot mensibus esse vetustiorem. verum, si quid cerno, argumentum hoc, cui tantum tribuit Demosthenes, parum aut nil valet. ecquis enim non videt in arcanis Philippo cum Atheniensibus condictis, quæ non fuerunt publicata, hoc fuisse, ut Athenienses pro Cherrhoneso Phocidem Philippo permitterent. Et renuntiatio legationis falsa ab Æschine ad populum Ath. potuerunt esse meræ præstigiæ, ad oculos Græciæ occœcandos, et invidiam ab Atheniensibus avertendam commissæ erga socios proditionis. tales mimi aguntur inter optimates. quæ intra siparium fiunt, multum ab iis diversa sunt, quæ foris.

— 6. τούτων] Pylas et Phocenses designat. antequam Philippus horum quicquam præriperet, quæ sunt vicina nobis, et velut in Græciæ visceribus.

— 8. τίς οὖν ἡ ταύτης περιουσία] id est, τί ὠφελεῖ ἡμᾶς, quid prodest nobis, τὸ περιεῖναι τὴν Χεῤῥόνησον ἡμῖν, Cherrhonesum nobis superesse?

— 9. τῶν] posterius uncis inclusi, ut tollendum. constructio enim hæc est: τῶν φόβων καὶ τῶν κινδύνων ἀφαιρεθέντων ἀπὸ τοῦ βουληθέντος ἂν αὐτὴν ἀδικῆσαι. metu atque periculis ab eo detractis, si quis esset, quem juvaret illam insulam vexare.

— 12. Φωκέων δ' οὐδεὶς] Sopater ad Hermog. p. 133. τοὺς δὲ πολίτας πάλιν ἐξεταστέον [in æstimatione testium]. ἢ γὰρ πένητές εἰσιν, ἢ πλούσιοι. τοὺς μὲν οὖν πένητας ἐκβαλοῦμεν, φάσκοντες, ὡς ῥᾳδίως ἐπὶ τῷ λήμματι μαρτυροῦσιν. ὥσπερ καὶ Δημοσθένης. τοῦ γὰρ Αἰσχίνου παρενεγκόντος μάρτυρας

τοὺς Φωκεῖς, ὡς οὐκ αὐτὸς εἴη ὁ τὴν πόλιν αὐτῶν ἀπολωλεκὼς, φησὶν, ὅτι εἰσὶν ἐν αὐτοῖς τινὲς ἐπὶ χρήμασι πάντα ποιοῦντες. εἰ δὲ πλούσιοι, πάλιν οὗτοι ἢ πονηροὶ, ἢ ἐπιεικεῖς. Marcellinus ibidem, μέγιστον γὰρ ἐν τοῖς τοιούτοις ἡ ἀντεξέτασις δύναται. — ὁ κατήγορος ἀποδείξει τὸν διὰ τῶν πραγμάτων ἔλεγχον ἀκριβέστερον τοῦ διὰ τῶν προσώπων. ὃ καὶ Δημοσθένης ἐποίησεν ἐν τῷ κατ' Αἰσχίνου. ἀπορίᾳ γὰρ μαρτύρων τεχνικῶς ἐπὶ τὰ πράγματα κατέφυγεν. — ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ τὴν ἀπὸ τῶν πεπονθότων μαρτυρίαν ζητοῦντα ποιεῖ τὸν Αἰσχίνην, διὰ τί μὴ καταμαρτυροῦσι. τῶν ἐκπεπτωκότων οἱ μὲν, οἶμαι, βέλτιστοι καὶ δικαιότατοι —. Sed omnium planissime locum hunc exposuit, et artificium ejus oratorium enucleavit Maxim. quem locum, tametsi paulo longiorem, haud pigebit adscribere, qui promiserim, demonstrationum me rationem esse habiturum earum, quibus veteres technici oratorum vetustorum ansas veluti palæstricas, nexusque atque conversiones tradidissent. quamquam spissum id est negotium. juvit tamen insecuturis exemplum ejus rei proponere. Sunt igitur hæc Maximi verba p. 581. §. 13. μὴ τιθεὶς δὲ τὴν ἀντίθεσιν, λήσεις προσρίπτων τὴν λύσιν, καὶ σπουδὴν ἕξεις, ἵνα μὴ περὶ τοῦτο, ὡς κρινόμενον, ἵστηται ὁ δικαστής. ὡς ἐν τῷ κατ' Αἰσχίνου ὁ ῥήτωρ ἐποίησεν. οὐ δυνάμενος γὰρ ἐξαρνηθῆναι, ὅτι οὐκ ἔδωκε χρήματα Ὀλυνθίοις καὶ Φωκεῦσι, ἵνα Αἰσχίνου καταμαρτυρήσωσιν. ἐλέγχει γὰρ ταῦτα Αἰσχίνης, αὐτῶν Ὀλυνθίων παρεχόμενος μαρτυρίας, οἷς περὶ τούτου διαλεχθεὶς ἐφαίνετο Δημοσθένης. μὴ θεὶς τὴν ἀντίθεσιν ταύτην προηγουμένως ὁ ῥήτωρ, πειρᾶται λύειν, προσρίπτων τὴν λύσιν, καὶ λέγων· Φωκέων τῶν ἐκπεπτωκότων οἱ μὲν οἶμαι βέλτιστοι καὶ μετριώτατοι, φυγάδες γεγενημένοι, καὶ τοιαῦτα πεπονθότες, ἡσυχίαν ἄγουσιν. οἱ δὲ μηδοτιοῦν ἄνευ ἀργυρίου ποιησοντες, τὸν δώσοντα οὐκ ἔχουσιν αὐτοῖς. οὐ γὰρ ἔγωγε ἔδωκα ἂν οὐδενὶ οὐδὲν, ὥστε μοι παραστάντας ἐνταυθοῖ βοᾷν οἷα πεπόνθασιν. ἡ γὰρ ἀλήθεια καὶ τὰ πεπραγμένα αὐτὰ βοᾷ. οὔτε γὰρ ἔθηκεν αὐτῷ τὴν ἀνθυποφορὰν, αὐτὸς γὰρ ἦγε Φωκέων αὐτῶν καταμαρτυρούντων αὐτοῦ. καὶ δόξας παρέχεσθαι τὴν λύσιν, ἣν προσέῤῥιψεν, οὐκ ἐποίησε περὶ αὐτὸ ἵστασθαι τὸν δικαστὴν, εἰπὼν αὐτὸ ἐν ἀφηγήσεως τρόπῳ.

— 13. βέλτιον προακοῦσαι] scil. ὑμᾶς.

— 18. οἱ δὲ μηδοτιοῦν ἄνευ ἀργυρίου ποιήσοντες] prætuli οἱ δ' ὁτιοῦν ἂν ἀργυρίου ποιήσαντες. leves autem atque impuri, ad scelera quæcunque venales. ἀργυρίου tantundem valet atque ἀντὶ ἀργυρίου.

— 21. πεπόνθασιν] ad πεπόνθασιν subaudi οὐδὲ γὰρ ἐχρῆν, vel οὐδὲ γὰρ ἀνάγκη ἦν. nam ne oportebat quidem. nam ne necesse quidem erat. nil erat, quod eo me impelleret.

— 22. αὐτοῖς] codicibus inter αὐτοῖς et αὐτὰ ambigentibus, utrumque copulandum duxi ad hunc modum: τὰ πεπραγμένα αὐτοῖς, res adversæ quibus sunt usi, αὐτὰ βοᾷ, ipsæ per se clamant.

— 24. ὥστε μὴ περὶ τοῦ κατηγορεῖν ἑκάστῳ τὰς Ἀθήνησιν εὐθύνας εἶναι τὸν λόγον] ad vocab. ἑκάστῳ subaudi τῶν Φωκέων. unicuique Phocensium non est ratio — hoc est, Phocensium nemo cogitat (in mentem sibi venire non patitur), accusatorem agere εἰς τὰς Ἀθ. εὐθ. in judiciis peculatus, aut repetundarum, quæ Athenis habentur; sed hoc animum ejus (vel cujusque) sollicitat, quod serviendum sibi sit, et præ formidine emoriendum. *das geht ihm im Kopfe herum* [*that broods on his mind*].

— 26. καὶ τοὺς Θηβαίους καὶ τοὺς Φιλίππου ξένους] muta hos accusativos dativis. serviendum Thebanis atque Philippi mercenariis, quos alere coguntur. hi dativi cohærent cum δουλεύειν: et verba καὶ τεθνᾶναι τῷ φόβῳ per parenthesin interjecta sunt ad indicandam superbiam et immanitatem imperiorum, et duritiem servitutis.

— 27. οὓς] detrahe rursus uncos, quibus οὓς inclusi. quod vocabulum non modo non superfluum, sed vel imprimis necessarium est, ut sine eo neque oratio, neque sententia constet. Error hic me circumvenerat, non recogitantem, tametsi recte dicantur Phocenses cogi Philippi mercenarios alere, tamen non item recte dici posse, Phocensibus necesse esse Thebanos quoque alere. Et hoc ipso quoque transmisso, tamen oratio non satis bene secum constat: ὥστε τὸν λόγον ἑκάστῳ εἶναι περὶ τοῦ — ἀλλὰ ἀναγκάζονται [saltim ἀναγκάζεσθαι dixisset, ut cum ὥστε congrueret] δουλεύειν, καὶ τεθνᾶναι φόβῳ καὶ τρέφειν Θηβαίους καὶ τοὺς ξένους.

367. 1. δεικνύναι] ad δεικνύναι addendum est κελεύετε. nam quæ sententia? ἀλλὰ ἐᾶτε αὐτὸν δεικνύναι. non *sinite*, sed *jubete*, illum docere.

— ibid. ἢ ὡς οὐχ ὑπέσχετο] velim οὐχ detrahi, jubete eum planum facere, Philippum promisisse, Phocenses a se servatum iri.

— 10. τίς γὰρ οὐκ —] Aristides de D. S. p. 324. καὶ διὰ τῶν αὐτῶν ὀνομάτων ἐπιπλέξαι [vocabula eadem mox repeti] δοκεῖ μὲν τοῦ ἀφελοῦς εἶναι λόγου, ἐκλύει δὲ τὸν τόνον τοῦ πολιτικοῦ λόγου. ὡς καὶ ἐν τῷ τῆς παραπρ. ὁ Δημοσθένης. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν, ὅτι τῷ τῶν Φωκέων πολέμῳ καὶ τῷ κυρίους εἶναι Πυλῶν Φωκέας. hactenus simplicitas orationis tenuis. jam redit contentio nervorum orationis civilis. ταύτην μέντοι τὴν ἀπὸ τοῦ τόπου καὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν ἀσφάλειαν. hic addit Aristides judicium suum. ἐπιφορικῶς ὡς ἐν συμπληρώσει ἐπήνεγκε. quod posterius acriore quadam vi, velut in clausula sententiæ, orator adjecit.

— 18. τετειχισμένην] regio πολέμῳ συνεχεῖ τετειχισμένη videtur esse, ab insultu hostium tuta et munita per exercitationem armorum assiduam contractam bello diuturno, quo illa regio exercita fuit.

— 19. συμμάχων ἀνδρῶν, καὶ χώρᾳ πολλῇ] correxi de meo sensu συμ. ἀνδρῶν χώραν πολλήν. ingentem, amplissimam regionem virorum societate belli vobis conjunctorum, munitam armis, id est juventute armata, et assiduitate armorum tractandorum perita, et oppidis multis. vel si mavis ἀνδρῶν συμμάχων ad πόλεσι referre, nil interest. — hanc devastari passi estis æquo animo.

— ult. προῄρητο] correxi de meo προῄρηντο. quæcunque Thebani voluissent, appetissent.

368. 2. οὐχὶ βουλομένους] imo vero τουτὶ vel ταυτὶ βουλομ. vel οὕτω βουλομ. cum, renunciando contraria omnia, effecisset, ut vos palam declararetis vos hæc velle, aut vos sic velle fieri.

— 14. λέγ. τὰ ψήφισμα] malim λέγε τὰ ψηφίσματα. nam sunt duo numero. primum a Diophanto, alterum a Callisthene, scriptum de Heracliis in urbe agendis.

— 15. ΨΗΦΙΣΜΑ] est lætum illud atque gloriosum urbi, Diophanteum. sed 18. est Callisthenicum, triste, luctuosum et ignominiosum.

— 22. αὐτὴν] correxi αὐτῇ, scil. τῇ εἰρήνῃ.

— 26. ὡς] addidi. idem est ac si dixisset: ἐπίστασθε, ὡς ἐθορυβεῖσθε, καὶ ὁσάκις ἐθορυβεῖσθε, ἀκούοντες.

369. 2. οἶδα τοίνυν —] locum h. citat et explicat Maximus Sophista de insolubilibus p. 576.

— 3. αὐτῷ] correxi αὐτοῦ. non male id quidem; at præstabat tamen, et subjicerem, si liceret, αὐτῶν. Æschines defugiet purgationem criminum *ipsorum*. hic *ipsa* crimina opponuntur alienis, ad quæ Æschines evagabitur.

— 5. πραγμάτων] prætuli πεπραγμένων. diversa enim sunt istæc. πράγματα sunt res, quorum, si ita fert, tu partem nullam habes communem, quæ te inscio et absente sunt vel fiunt. πεπραγμένα sunt res a te gestæ, quæ tu participas.

— 8. ἔστι δὲ καὶ ταῦτα πάντα κατηγ.] mihi magis arridet lectio Maximi: ἔστι δὲ καὶ αὐτὰ ταῦτα κατηγορήματα.

— 11. εἶναι] dicere, indicare, significare, prodere.

— 15. καὶ περιέσται] hæc duo vocabula, ab oratore Æschinis orationi, boni ominis gratia interjecta, parentheseos signis separavi. et velim quoque, diique annuant ea bona vobis semper superesse, semper esse perpetua, speroque ita futurum.

— 16. ἐκεῖνο] non malum, et plurimorum codicum auctoritate munitum. quare non debebat unius incerta fides, in quo mendosum ἐκεῖνος erat, me movere, ut ἐκείνως pro eo reponerem. ne hoc ipsum quidem male, at præter necessitatem tamen.

— 21. πραγμάτων κατασκευὴ] apparatus, copiæ rerum ad principatum obtinendum idonearum. nam πράγματα sunt Demostheni facultates, potentia, principatus, imperium.

— ult. ταῦτα] vectigalia, prosperitatem negotiationis per mare, affluentiam rerum in foro venalium.

— ibid. ὧν] pro iis, quæ hi Philippo vendiderunt, scil. sociis nostris.

370. 1. ταῦτα] copiæ annonariæ et similes opes atque fortunæ. item accessio Cherrhonesi.

— ibid. ἀντ' ἐκείνων] pro istis, sociis puta, quibus mulctati sumus atque denudati.

— 3. εἰ μὴ διὰ τούτους] scil. ἐκωλύθη προσεῖναι. v. p. 364. 10.

— 8. σῶσαι τουτονὶ] subaudi αἴτιον ὄντα.

— 10. τοιαῦτα] scil. ὀργῆς ἄξια. sed proxima haud parum impedita sunt. offendit Marklandum quoque insolentia et durities dictionum ποιεῖσθαι χάριν, ποιεῖσθαι ὀργήν. etiam codices dissentiunt, alii πεποιηκὼς omittentes, alii pro ποιεῖσθε in imperativo ποιεῖσθαι dantes in infinitivo. qui modus etiam profecto requiritur, si referimus ad præmissum οὐ δὴ δίκαιον. Sin autem ποιεῖσθαι assumas, necesse quoque erit, ut σκεψαμένους in accusativo, scil. ὑμᾶς, legatur. ut brevis sim, dicam paucis, qua mihi videatur optima ratione locus hic reformari posse. hac nimirum, si legatur: σκεψαμένους, καὶ χάριν, ἂν ταύτης ἄξιος ᾖ, ἀποδιδόναι, καὶ τοὐναντίον δι' ὀργῆς, ἂν τοιαῦτα φαίνηται πεποιηκὼς, ποιεῖσθαι, subaudi αὐτόν. dictio ποιεῖσθαί τινα δι' ὀργῆς est nota, et crebro usitata. gratiam retribuere, si meruerit, et rursus eum punire, si constiterit eum talia patrasse.

— 24. μετὰ ταῦτα εἰρήνην] Citat h. l. Aristides p. 424. in exemplum orationis simplicis.

— 27. φήσει] correxi φησὶ de meo sensu. præcedunt enim mera præsentia. ἐγκαλεῖ τις Αἰσχίνῃ; βούλεταί τις τούτου κατηγορεῖν; — μέμφεταί τις Αἰσχίνην;

371. 4. ὅθεν] id est, ἐντεῦθεν, ὅπου, illinc, ubi —.

— 8. ἐπὶ τοὺς ὅρκους] id est, ἐπὶ τὴν πρεσβείαν τὴν ἐπὶ τοὺς ὅρκους.

— 15. τὴν ἀρχὴν τὴν πρώτην] est bona et usu contrita dictio, similis alteri contrariæ τὸ ἔσχατον τέλος. *primum exordium*, et *extremus finis*, quis neget Latinum esse? et aliæ quoque nullæ non linguæ talia ferunt. quare incassum in talibus laboratur.

— 17. ἧκε] correxi ἧκον. Ctesiphon puta et Aristodemus. non enim τὰ πράγματα sunt nominativi, sed accusativi.

non, *ut venerunt res ad exsecutionem*, sed, *ut hi homines*, quos dicebam, *ad exsecutionem fraudum suarum deveniebant.*

372. 1. ἐπὶ πολλῷ] scil. τόκῳ. Veteres Scholiastæ ad h. l. admonebant oportere κακῷ subaudiri. ad sententiam non male. In Augustani primi margine adscriptum legitur λείπει κακῷ. id quod falsum est. non id posuit orator, et ne voluit quidem quemquam id subaudire. Hodie tamen nemini vetitum est in mente sua pro metaphorica voce τόκῳ hanc simpliciorem et planiorem κακῷ subjicere.

— 11. εἴργετ' οὖν —] Aristides de D. C. p. 268. καὶ σχῆμα δὲ οὕτω γίνεται σφοδρότης, ὅταν τις ἐπιφορικοῖς χρῆται τοῖς σχήμασιν. οἷον· εἴργετε οὖν, εἴργετε αὐτὸν τῶν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης λόγων.

— 15. ἀλλ' ἡ εἰρήνη, δι' Αἰσχίνην ἡ διαβέβληται] sustuli ἡ posterius, ad exemplum aliarum editionum. Sed vera hæc non erat emendandi ratio. debueram sic corrigere: ἀλλ' ἡ εἰρήνη δι' Αἰσχίνην εἰ διαβέβληται. hoc agitur, hoc certatur, istam pacem num Æschinis flagitium in invidiam adduxerit.

— 21. πολλῶν ἄλλων] aut καὶ est interponendum, aut sic legendum: νῦν δ', οἶμαι, καὶ ἄλλων πολλῶν ἐστὶ κ.

— 26. ἢ ὑμᾶς ἀξιοῦν] scil. προσάγειν, vel τοῦτο ποιεῖν.

373. 5. ἀνθρώπων] uncis inclusi, non quo vitiosum sit, sed quod nescio quid absurdiusculum sonet ἀνθρώπων — φιλανθρώπων.

— 6. φθονερῶς] suspicabar aliquando post φθονερῶς deesse verbum ἀπελαύνετε, abigitis, repellitis modo invidentiam prodente. id quod nunc in medio positum relinquo.

— 7. τὰ ὑμέτερα αὐτῶν] est bona dictio et oratoribus adamata. verumtamen pœnitet nunc a me tum non esse prælatum αὐτῷ in dativo singulari, quo nullo modo hic careri potest. res vestras ei datis in manus, ejusque fidei committitis.

— 23. μεθ' ὑμῶν] rarior, et nescio an minus probanda dictio, pro vulgatiore ἐφ' ὑμῶν αὐτῶν, *vobiscum*, plane ut Latini, penes vos, tacite, secreto.

— 26. δυοῖν θάτερον] id est, δι' ἕτερον ἐκ δυοῖν.

374. 2. χωρὶς] subaudi εἰπεῖν. non licet Æschini horum unum, utrumvis, seorsim affirmare. Ante οὐκ ἔνεστι deesse suspicor ἀλλά. ut: ἀλλ' οὐκ ἔνεστι τούτων —. Sed ratiocinium oratoris mihi non satis est perspicuum. Philippus si aperto mendacio Æschini imposuit, gravissima utique huic erat causa illum acerbissimo odio prosequendi. Sin autem Philippus tale quicquam ad Æschinem prædicavit, odium debebat in Æschinem solum recidere. hunc decebat simplicitatem atque tarditatem suam odisse atque incusare, non Philippum, culpa hac quidem in causa vacantem.

— 4. προσήκει] malim προσῆκε, decebat, vel decuisset.

— 6. δικαίως] potest utique vulgata defendi et explicari: existimatur jure merito perire, si pereat. nam subauditur ἐὰν ἀπόληται. Sed præfero Wolfii præclaram conjecturam δίκαιος ἀπ. κρ. nisi si suspicabimur oratorem sic dedisse: ἀδοξεῖ δικαίως, merita laborat infamia; δίκαιος ἀπολωλέναι κρίνεται, dignus exitio censetur.

— 12. τοῦτον] necesse est ut h. l. non ad Æschinem, sed ad Philippum referatur. ecquis unquam vidit audivitve Æschinem, cum argueret mendacii et imposturæ Philippum, aut probrorum quicquam in eum conjiceret? εἰπεῖν τι εἴς τινα est obtrectare alicui, probris eum insectari. subauditur κακὸν, vel ἐπονείδιστον, vel tale quid.

— 21. τούτων οὐδένα ἀκούω] Scholiastæ Hermogenis p. 148. 8. ὁ μέντοι Δημοσθένης καὶ τὰ ἐν λόγοις κατὰ τὰς ἀντιθετικὰς ἔλυσεν, ὡς ἐν τῷ κατ' Αἰσχίνου λέγων· ὅτι Φωκεῖς αἴτιοι τοῦ ἀπολέσθαι. ὅπερ ἐστὶν ἀντεγκληματικόν. καὶ Λακεδαιμόνιοι. ὅπερ ἐστὶ μεταστατικόν. καὶ Χερρόνησος σώζεται. ὅπερ ἐστὶν ἀντιστατικόν. καὶ ἐξηπατηθην. ὅπερ ἐστὶ συγγνωμονικόν. et p. 163. 11. Porphyrius. Δημοσθένης ἐν τῷ παραπρεσβείας, λέγοντος Αἰσχίνου περὶ Φωκέων, ὅτι ἠπατήθην. ὅρα, πῶς ἐκβολὴν ἐποιήσατο τοῦ χρώματος. ἔδει τοίνυν μισεῖν τὸν ἀπατήσαντα. ἀλλὰ μὴν οὐ μισεῖς. οὐκ ἄρα ἠπατήθης. — καὶ ὁ Δημοσθένης ἐξ ἀναιρέσεως· τούτων οὐδένα ἀκούω τῶν λόγων, οὐδὲ ὑμεῖς.

— 27. καὶ τρὶς] copula h. l. non est καὶ, sed respondet Latino *vel. vel ter*, si fieri possit.

— ult. ἀλλ' ἧκον] est affectatio brevitatis in dicendo nescio an parum probanda. bene si habet, est pro eo, quod plene sic dictum foret: ἀλλὰ καὶ ἐν τωνδὶ, non ex illis solum, sed etiam ex his, ἧκον etc. Venerat idem Lambino jam dudum in mentem; neque merebatur bonus Lambinus ideo sannam Taylori.

375. 5. τὰ ἐναντία] num in superlativo τὰ ἐναντιώτατα.

— 8. ὑμῖν] ferri potest. vestram in gratiam, quo vobis gratificetur. sed vereor, ne redundet, et tollendum sit, ut e proximo assito ὑμῖν natum.

— 15. καὶ οὐχὶ τοῦτό πω δεινὸν, τηλικοῦτον ὄν] præter hanc lectionem adhuc alia versata fuit olim in libris, καὶ οὐχὶ τοῦτό πω δεινὸν, καίπερ ὂν δεινόν. non placet, id quod Wolfio placuit, ambas lectiones copulari, sed alterutra sola obtineto.

— 26. μηδὲ ἦν ὥστε ἰδεῖν ἅπαντας] ferri potest, et debet, ut omnia dura et coacta. verumtamen videtur omnino aliquid parum deesse. e. c. μηδ' ἦν ἡ μισθαρνία οὕτω φανερὰ, ὥστε ἰδεῖν ἅπαντας. vel sic: μηδ' ἦν ὁ ἐκ Μακεδονίας χρυσὸς οὕτω φανερὸς, ὥστε ἰδεῖν ἅπαντας.

— pen. ὡμολόγει] se aurum Macedonicum habere.

— ult. ἐδείκνυεν] hoc aurum ostentavit.

376. 1. πυροπωλῶν] Minucianus p. 164. εἰ Φιλοκράτης πέφηνε πυρπολῶν, ξυλλέγων (sic), τὸ χρυσίον ἐπὶ τῶν τραπεζῶν καταλλαττόμενος, καὶ τούτων κοινωνῶν τῶν πραγμάτων Αἰσχίνης, εὔδηλον, ὅτι καὶ οὗτος δεδωροδόκηκεν. ἀπὸ τοῦ μέρους ἐπὶ τὸ ὅλον. Constat, technicum e memoria recitantem, rem referre, non verba.

— 3. καταλλαττόμενος] Toup. ad Suidam T. I. p. 45. nulla de causa malit ἀντικαταλλαττόμενος.

— 4. τοῦτον] redit ad Philocratem.

— 22. μηδαμοῦ γὰρ ἂν φανῆναι] nusquam conspici, nusquam sui copiam dare, est otiari, nil agere, domi sedere, a rep. abstinere, ab actu rerum se continere. Sententia est: Philocrates si a consortibus prorsus desertus fuisset, pedem manumve non fuisse moturum, non ausurum tanto scelere committendo se luci publicæ famæque exponere, sed in tenebris ignobilis otii latitaturum.

377. 6. ἐκεῖ] ibi, in Macedonia puta. ἐκεῖνος, quod certatim probant, ego nullo modo probo. at recte Taylor de Phrynone, socero Philippi, interpretatur. virulentum hoc est in ambos scomma.

— 10. μηδὲ ῥῆμα] ne verbum quidem. nihil hic deest. idem est ac si dixisset: μηδὲ μέχρι ῥήματος.

— 18. ὡμολόγει, τοῦτό γ' αὐτὸ φυγεῖν] correxi et lectionem et interpunctionem sic: ὁμολογεῖ τοῦτό γ' αὐτός. quemadmodum fatetur ipse, hanc certe partem suorum criminum.

— pen. πεπεισμένα, ἢ χαριζόμενά τῳ (enclitice) ἐστὶ τοιαῦτα] statum Græciæ talem esse, qualis nunc est, sive ideo, quod populorum Græcorum aliis oratione blanda aut idoneis argumentis esset persuasum, ut vetustam sententiam suam mutarent, et pro libertate Philippi susciperent imperium, sive quod alii hoc gratuito, nescio cujus ducti gratia fecissent, sed eo sunt in loco, in quem tua proditio ea perduxit.

378. 4. ἀπειρίαν] infantiam, infacundiam, imperitiam in foro dicendi et agendi.

— 5. οὐ φήσεις ἔχειν] Atticum est, pro φήσεις οὐκ ἔχειν. negabis tibi esse, quæ dicas.

— 20. ἐκεχειροτόνητο] delectus jam fuerat, vel passus fuerat se deligi, nil recusaverat, quominus deligeretur. Senior enim Æschines erat oratore nostro.

— 24. σύλλογοι καὶ λόγοι] σύλλογοι πολλοὶ καὶ λόγοι citat Alexander p. 82. (quæ verborum structura meis quidem auribus accidit suavior. Sed bene tenendum, ita legi in Ald. non in Upsal. quam Normann. ad vulgatam composuit) in exemplum παρονομασίας, ob alliterationem, eamque tam in vicino positam, inter σύλλογοι et λόγοι.

— 27. ψηφίσησθε] prætuli ἐπιψηφίσαισθε, optativo præcedente et insequente. eodem ducit quoque ψηφίσεσθε, quod est in Aug. ἐπὶ in hac compositione significat *insuper*. ad priora illius ejusdem concionis decreta novum adhuc aliud addatis.

379. 3. ὑμῶν] ὑμῶν an αὐτῶν præstet, ipsemet ambigo.

— ibid. μεῖναί τι Φιλίππῳ] potest hæc lectio ferri. manere quicquam certum et firmum τῶν πεπραγμένων, gestorum, peractorum, vel τῶν συντεταγμένων, compositorum cum Æschine. sed prætuli ἔτι. negatum erat Philippo, diutius in Phocide manere. nam Φιλίππῳ cohæret non cum μεῖναι, sed cum ἐνῆν.

— 6. ἐκεῖ] circa Macedoniam et Thraciam, aut in sinu Pylaico.

— 8. μὴ οὐ χρόνῳ] non beneficio temporis. h. e. alia quadam via conanti, non diuturnitate temporis, neque obsidione.

— 16. ἀδελφὸς] Eunomus. qui etiam in continenti versu 18. v. αὐτὸς designatur. v. Schott. Vit. compar. p. 82.

— pen. ἐπειδὴ τοιαύτη ἦν] prætuli ἐπ. ταῦτ' ἦν. hæc ubi evenerant, quæ modo indicavi.

380. 14. λήμματι καὶ τῷ δωροδοκήματι] delevi tria posteriora vocabula, quæ sunt Scholium primi. pro ὥστε πάντα τὰ ἄλλα ἀνελὼν, dedi ὥσθ' ἅπαντα ταῦτα ἀνελών. *hæc*, modo dicta puta.

— 22. εἱστιᾶτο] Scholiastæ Hermogenis p. 144. οὕτω καὶ Δημοσθένης ἐχρήσατο ἐν τῷ παραπρεσβείας. τίς ὁ ἀδικήσας; Αἰσχίνης. πρεσβευτὴς ὢν τὰ πράγματα προδέδωκεν. εἶτα ὁ τόπος. ποῦ; ἐν Μακεδονίᾳ. ὁ τρόπος. ὅπως; ἀπαγγείλας τὰ ψευδῆ. εἶτα ὁ χρόνος. πότε; ὅτε ἐστράτευσεν [Philippus puta] ἐπὶ Φωκέας. ὥστε ἅμα ἀκούειν ἐκεῖνον πλησίον ὄντα Πυλῶν, καὶ μηδ' ἔχειν ὑμᾶς τί δεῖ πρᾶξαι. καὶ πάλιν ἀπὸ χρόνου. τό· εἱστιᾶτο ἐλθών. οὐ γὰρ ἄτοπον πρεσβευτὴν ὄντα ἑστιᾶσθαι παρ' ᾧ πρεσβεύει. ἀλλ' ἡ προσθήκη πεποίηκεν ἔγκλημα, ὅτι μετὰ Φωκέων ἅλωσιν συνειστιᾶτο τῷ ταῦτα ποιήσαντι. ἔχει δὲ καὶ τὸν τρόπον [f. deest ἐγκαλεῖν] ὅτι καὶ συνηύχετο καὶ συνεπαιάνιζε Φιλίππῳ.

381. 3. ἄντικρυς] h. l. significat sigillatim, peculiariter hoc uno de titulo, scil. ejurationis. de probabilitate ejurationum, quæ sint legitimæ, quæ reprobandæ, et de pœnis in delinquentes. et hoc plebiscitum rursus versu 7. designatur.

— 9. γράμματα] literæ a sociorum legationis quibusdam huc, sive ad Demosthenem, sive ad alios amicos, e castris Philippi ad Thebas scriptæ, de intemperantia et insolentia gaudii, quo Æschines

casui Phocensium insultavit.

— ibid. μάρτυρες] alii ex iisdem sociis, istorum scriptas relationes ore confirmantes. vel etiam iidem socii legationis, jam illinc in urbem reversi, et a se tum literis consignata verbis suis pro testimonio confirmantes.

—17. τούτων] hujus ausi, hujus facinoris. sæpe ταῦτα usurpatur pro τοῦτο. vel subauditur τῶν ἔργων, vel τῶν ἐπιχειρημάτων.

— 20. ὑπὲρ τούτων] dubium est, ad quos referatur, Philippumne et Thebanos, *pro his*. an ad Athenienses, *horum nomine*.

— 23. πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρὸν] Aristides p. 216. in exemplis τῆς ἐπεμβολῆς h. l. citans, sic recitat, omittens nonnulla: πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρὸν, δημοσίᾳ μὲν πάντας ὑμᾶς — εἰς δὲ τὸ δικαστήριον συνελθόντας· νῦν πρόσεχε τοῖς ἐπεμβεβλημένοις· τὰς ὑπὲρ τούτων εὐθύνας δικάσοντας· ἄλλο νόημα· ὅρκον ὑπὲρ τῆς πόλεως ὀμωμοκότας· ὃν εἰλήφατε ἐπ' αὐτοφώρῳ τοιαῦτα πεποιηκότα· νῦν τὸ συμπληροῦν· τοῦτον ἀφεῖναι.

382. 9. ὃς ἐκ τοῦ πολέμου] citat h. l. Minucianus p. 154.

— 21. τυχεῖν] post τυχεῖν addunt quidam αὐτῆς. quod ut non improbo, ita necessarium haud duco addi. Constructio sibi vel sic bene constat, quæ hæc est: ὁ γὰρ χρήματα ἀναλώσας, ὥστε τυχεῖν τῆς εἰρήνης.

383. 5. ὡς ὁ μὲν δῆμος —] Scholiast. Hermog. p. 5. σκοπήσας δὲ [Corax puta, inventor artis oratoriæ] ὡς ὁ δῆμος ἀστάθμητον καὶ ἄτακτον πέφυκε πρᾶγμα, καὶ ἐννοήσας, ὅτι λόγος ἐστὶν, ᾧ ῥυθμίζεται ἀνθρώπου βίος, ἐσκόπησε διὰ λόγου τὸν δῆμον ἐπὶ τὰ πρόσφορα καὶ προτρέπειν καὶ ἀποτρέπειν.

— 6. ἀσυνετώτατον] prætuli ἀσυνθετώτατον. et sic citat Valkenaerius, V. C. ad Herodotum p. 239. ubi veterum quosdam nominat, qui l. h. imitatione expresserunt. Etiam κῦμα idem præfert, et ἀκατάστατον omittit. quorum neutrum probo. nam si vulgatæ πνεῦμα hoc licet opponere, quod ventus in continenti non minus, quam in æquore spiret, eoque ais supervacaneum esse ἐν θαλάττῃ: multo magis idem ἐν θαλάττῃ erit supervacaneum, si optetur. ubi enim κῦμα est alias, quam in mari?

— 7. ὥσπερ ἐν θαλάττῃ] Aristides de D. C. p. 186. ἔτι τὸ εἰκόσι χρῆσθαι, σεμνότητα καὶ ἀξίωμα ἔχοντα τὸν λόγον ἐργάζεται. ὥσπερ ἐν θαλάττῃ πνεῦμα ἀκατάστατον, ὡς ἂν τύχῃ κινούμενον.

— 9. ἀλλ' οὐδὲ μέμνηται] locum hunc citans Alexander p. 72. observat hic deesse οὐδεὶς, quod sit subaudiendum.

— 11. ὡς ἂν αὐτῷ δοκῇ] videtur quidem illi αὐτῷ ter intra brevissimum spatium iterato aliquid insuavitatis inesse. verum nullum est illorum trium αὐτῷ, quo carere possit oratio. πράττειν τινὶ est penes Demosthenem, alicui studere, factum velle, studiis et commodis ejus inservire. post δοκῇ videtur τρόπον deesse.

— 19. παρ' ὑμῖν] non solummodo cum ad vos e legatione redisset, sed etiam, die dicta, in judicio vestro, jussu et sententia vestra, morti esse datum. v. p. 396. 20. ἐπιορκοῦντας ἐξελέγξω παρ' ὑμῖν φανερῶς. perjurii manifesti coram vobis (in judicio vestro) eos convincam. et 397. ult. ὅσοι ἀπολώλασι παρ' ὑμῖν, qui judicio vestro condemnati mortis supplicium tolerarunt. Conf. p. 410. pen.

— 20. τοῦ ζῆν ὄντα κύριον ἑαυτῷ βεβαιῶσαι] pro τοῦ in libris est τό. copulavi utrumque, τοῦ τὸ ζῆν. ut hæc sit constructio: οὐκ ὄντα κύριον τοῦ βεβαιῶσαι τὸ ζῆν ἑαυτῷ, id est, οὐ δυνάμενον οὐδὲ τὴν ζωὴν ἑαυτῷ βεβαιῶσαι.

— 24. δούλην] scil. ἑαυτῷ. subjugavit, sibi arrogavit, præsidiis suis occupavit, urbem Græcam, et paulo ante ab semetipso liberam declaratam vobisque addictam, in pace cum Antalcida factam.

— pen. λέγοντας, εὐδοκιμοῦντας] sustuli comma. λέγοντας εὐδοκιμοῦντας, idem est atque, εὐδοκιμοῦντας ἐν τῷ λέγειν.

— ult. τί καὶ ποιῆσαι ζητοίη. πολλὰ ἀναλίσκειν] distinxi aliter. τί καὶ ποιήσαι; in optativo. quid faceret? ζητοίη πολλὰ ἀναλίσκειν. num contenderet multa impendere? et ideo quoque p. 384. 2. pro βουλήσεται dedi βούλοιτο. præsertim insequente μαίνοιτο.

384. 3. εἵλετο] subaudi αὐτὸς, ipse sponte sua, ultro.

— 9. πολλὰ. οὐκ ἐδέξαντο] interposui de meo ὡς δ' — quod autem discrimen sit inter δέχεσθαι et λαμβάνειν, haud dixerim.

— 11. καὶ δείπνῳ] si feremus, erit reddendum in convivio, sacrificium publicum insecuto. Omnia sacrificia exibant in convivium et compotationem: non autem omnia convivia præcedebat sacrificium.

— 12. αἰχμάλωτα] scil. σώματα, quamquam utique præstet hoc voc. addi, quia dubito, num usquam locorum αἰχμάλωτον, sic nude, pro αἰχμ. σῶμα reperiatur.

— 17. λόγον, ὃν οὐχ] delevi articulum, ut ἄξιον, non neutrius, sed masculini generis sit.

— 18. ὁρῶν] non improbo. quia tamen Philo, non suo solius, sed collegarum quoque nomine loquitur, malim ὁρῶντες in plurali.

— 26. ἡμῖν] addidi. quod addi oportuisse, docet p. 385. 12. ἀντιθῶμεν δὴ —.

385. 12. οὗτοι] Æschines puta, cum sodalibus.

— 25. καὶ καλέσαι] nisi infitiatione rectum est. cum vobis persuasissem, ut jam velletis Philippi quoque legatos in concionem invitare, quo ipsis declararetis, vos decrevisse socios quoque vestros hac

pacis formula complecti, neque passuros esse, ut ab ea arceantur.

— 26. ἐκκρούσας] scil. aut ὑμᾶς, aut τὸ πρᾶγμα.

386. 3. ὅσα ἑωράκατε ὑμεῖς] scil. ἐνταῦθα, παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, προσγενόμενα. hic, in urbe.

— 4. ἀλλ' ἃ ἐν τῇ] expunxi articulum. subauditur τί συμβέβηκεν, aut προσγέγονεν αὐτοῖς.

— 22. ἂν δὴ ταῦτα —] Maximus de insolubilibus c. I. p. 572. ἐν μὲν οὖν προσχήματι τοῦ δοκεῖν λύειν ἄλυτον οὖσαν τὴν ἀντίθεσιν, ἀντικατηγορεῖ ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ κατ' Αἰσχίνου. κακῶς οἱ στρατηγοὶ ἐχρῶντο τῷ πολέμῳ, καὶ διὰ τοῦτο εἰρήνην ἐπράξαμεν. οὐ δυνάμενος λύειν ταύτην ὁ ῥήτωρ ἀντικατηγορῶν φάσκει· ἂν δὴ ταῦτα λέγῃ, πρὸς θεῶν, ἀντερωτήσατε αὐτὸν — ἐπὶ τούτοις οὗτος δῶρα προσλαβὼν φαίνεται. ἀδυνατῶν γὰρ δεῖξαι, ὡς οὐ κακῶς οἱ στρατηγοὶ ἐπολέμησαν, διὰ τοῦτο οὖν φησὶν ἀντικατηγορῶν, δῶρα εἴληφας.

— 25. τε] addidi. a qua et Philippum aiat bello devictum esse, et cui esse bonos imperatores aiat.

387. 10. αὐτῶν] mutavi spiritum, lenem cum aspero. potest lenis quoque probari, sed prout v. ἀπειλήφεσαν accipitur. Sententia nimirum si hæc est: Phocenses partem copiarum Thebanarum (ut αὐτῶν ad Thebanos redeat) apud Neonas interceperant, absciderant, circumvallaverant: recte habet lenis. Sin autem hæc obtinet sententia, quæ h. l. videtur obtinere debere: Phocenses juvenes suos recuperaverant, quos Thebani apud Neonas interceperant: præstat asper. quod porro ait, ducentos septuaginta viros a Phocensibus cæsos esse, sponte sua paret viros Thebanos intelligi.

— 11. τρόπαιον εἱστήκει] subaudi αὐτοῖς κατὰ τῶν Θηβαίων. Tropæum a Phocensibus erectum de Thebanis, stabat adhucdum salvum, neque conciderat, neque a Thebanis revulsum fuerat.

— 13. μήτε γένοιτο] suffeci in locum vulgatæ οὔτε γένοιτο. nam conveniebat illud h. l. melius. cum in modo indicativo loquuntur Græci, infitiantes aliquid, negantes factum esse, tum οὔτε usurpant. volentes autem aliquid vetare, votis avertere, deprecari, detestari, tum μήτε usurpant, ut imperativo ita proprium et consecratum, quemadmodum οὔτε indicativo est.

— 17. ἔτι] tametsi perquam probabile est, τι correctius esse, tamen vel ipsum quoque specie non caret. tum temporis adhuc ἄδειαν ἤγετε, licebat vobis.

— 18. τοσούτῳ] non cohæret cum πολέμῳ, sed stat per se, velut adverbiale, pro κατὰ τοσοῦτον, adeo, tantopere.

— 22. ἀπολωλεκέναι] malim ἀπόλωλεν. nam profecto ἐγγέγονεν, datum fuit, licuit, quod fere non nisi de re læta et fausta et optabili dici potest, non convenit cum ἀπολωλεκέναι. quæ sententia! licuit reip. bona sua amittere. quasi ea magna sit felicitas. nequaquam. imo vero sententia hæc est: Atheniensibus autem per pacem vel ea quoque bona perierunt, quæ in ipso bello salva conservaverant.

— 24. ἀλλὰ νὴ Δία τοὺς συμμάχους ἀπειρηκέναι φήσει τῷ πολέμῳ] non mala sententia, objectio satis valida. nam objectionem Æschinis hanc esse, præter ipsam rem, etiam formula νὴ Δία indicat. cohæret quoque apte cum præmissis. Ego vero nego, aiet, me socios ab Atheniensibus abalienasse. ipsi sponte sua desciverunt, quia belli molestiis et sumtibus exinaniti, diutius societatem sustinere non poterant. ideo ei renunciarunt. hactenus recte omnia. verum non refutatur hæc objectio. insequentia non ad eam respiciunt. aut ergo ipse orator locum hunc inchoatum in lituris reliquit, aut refutatio hujus occursionis e libris nostris nescio quo casu excidit; aut si usquam exstat, avulsa est hypophora ab ejus responsione. Interim ut lectorem saltim de labe commonefacerem, hæc verba uncis inclusi. Etiam in margine Meerm. adscriptum hic reperi λείπει:

— 26. πέπρακται] tuebor et servabo. hæc ita, ut aio, acta esse, vel evenisse — id est, socios vestros ab Æschine et Philocrate cum reliquis conspiratis Philippo proditos et venditos esse, id, præter jam dicta, melius adhuc e mox dicendis discetis.

— 27. ἡ εἰρήνη τέλος εἶχε] negotium condendæ pacis Athenis cum legatis Philippi illuc missis, et conscribendarum conditionum, et, brevis ut sim, quæcunque Athenis condici et peragi hoc in negotio poterant, omnia peracta et finita cum essent, ut nihil restaret, præter ipsius Philippi testificationem sui assensus, seu ratihabitionem, et legati Philippi cum ab urbe jam profecti essent, cum exemplo formulæ pacis, a nobis juratis fide atque religione nostra confirmato. τοὺς ὅρκους λαβόντες. scil. παρ' ἡμῶν.

388. 5. ὑμᾶς] prætuli ἡμᾶς. prodebam ad vos verbis, me æquum censere, ut nos, legati, quam primum per mare proficisceremur in Macedoniam, et hos quoque, Æschinem, cæterosque conscios, hortabar, ut id amputata omni mora facerent. cohærent inter se, non ἠξίουν ἡμᾶς, sed ἡμᾶς πλεῖν. id est, ἔλεγον ἐγὼ, φαίνεσθαι ἐμοὶ ἄξιον, ἡμᾶς (τοὺς ᾑρημένους πρέσβεις) πλεῖν —.

— 8. τι] non redundat, sed cohæret cum μηδέν. creberrime usurpatur hæc dictio μηδέν τι, pro ἁπλῶς μηδέν. per tmesin solummodo ista h. l. a se avulsa sunt.

— 10. τοῖς ἀμελήσασιν] prætuli τοῖς μελλήσασι. iis si qui cunctati essent, neque

satis festinassent tabulas fœderis obsignandas et religione jurisjurandi confirmandas curare.

— 12. ἐγκαταλειφθέντων] correxi ἐγκαταληφθ. quæ, interea dum de pace agitur, et pax coalescit, occupantur ab altera parte contrahentium.

— 17. ἀποδώσειν] subaudi αὐτὸν, Philippum.

— 18. τούτου] prætuli ἐκείνου. quod idem ad Philippum redit.

— 23. προήσεσθαι] h. l. accipi debet pro ἀμελήσειν. subauditur aut τοὺς καιροὺς, aut τὰ ὑμέτερα συμφέροντα.

— pen. εἰ γὰρ ἦσαν] malim εἰ γὰρ νῦν ἦσαν. nam oppositum adverbium insequens τότε postulat.

389. 4. ὑμεῖς δὲ] scil. ἐμέλλετε, quod e proximo ἔμελλεν est tacite iterandum.

— 6. ἐν πολιορκίᾳ] mirifica dictio, et nescio an alii nemini usurpata, verumtamen nil ideo minus elegantiæ, ni fallor, exquisitæ. dicitur ille in obsidionem rerum suarum adductus, eaque septus esse, cui neque foras prodire, neque emittere quicquam, neque ad se admittere licet; ut e. c. imperator ab hoste ita circumsessus, ut neque progredi, neque se in priorem sedem tutam recipere, neque novas contrahere copias, neque submissa auxilia castris recipere, neque paratas copias suas explicare, neque hostiles perrumpere et dissipare possit. Sed necesse habeat deses et mortuus jacere, repentinumque fortunæ cujusdam insperatæ interventum, quæ se angustiis illis extrahat, opperiri. quæ sors eadem est civitatis obsidione cinctæ.

— 13. προκατακεχρῆσθαι] bene si habet, neutram enim in partem decernam, re non liquida, significabit: propterea quod omnia huc facientia peracta et absoluta essent. quæ si est verbi sententia, et si scriptura menda caret, tantundem valebit, atque προκατακεχρηματίσθαι. Hermogenes p. 283. ἐφέλκεται νοήματα καὶ τὸ ἐπιτρέχον σχῆμα ἐκ τοῦ προσυναπτικοῦ. οἷον· ἐπειδὴ γὰρ ἐκκλησία μὲν οὐκέτ' ἦν ὑπόλοιπος οὐδεμία —.

— 23. οὕτως] hoc pacto, hoc agendi modo, per hoc decretum, invitos illos hinc, ex urbe, extraxi, coegi exire. quod autem invitissimi se in iter dederint, id perspicue ex iis, quæ postmodum instituerunt, intelligetis. hæc est sententia loci planissimi.

390. 3. Θράκην, τὰ ἐπὶ τῶν τειχῶν] suspicari si licet in re perobscura et nobis ignorata, malim legi Θράκης τὰ ἐπὶ τῶν τ. (in genitivo et commate sublato). Thraciæ partem eam, quæ τὰ ἐπὶ τῶν τειχῶν, regio versus castella, appellatur. fuisse tractum Thraciæ τὰ τείχη dictum (ut in Belgio sunt *les Barrieres*), e p. 297. pen. constat.

— 6. τὸ μὲν πρῶτον —] initio quidem, ut si quis locum communem sic projiciat, in medium proferat, ut qui velit, eum arripiat, sibi accommodet, sibi dictum putet, si cui ad se pertinere videatur.

— 15. ἀναγκασθέντι] sententia est: nos hodie stare coram eo judicio, quod eorum neminem bonum et honestum habeat ideo, quod coactus probum se gesserit; sed eum, qui ultro, ab animo suo impulsus, honeste se gesserit, et flagitiorum atque nequitiarum exsortem se conservarit.

— 24. ἄλλης] addidi, sed et adhuc addendum aliquid, quo deficiente hiat oratio. scil. plena hæc erit: ὅσα οὐδένες ἄλλοι πρέσβεις παρ' οὐδεμιᾶς ἄλλης πόλεως ἔλαβον. tam luculentum viaticum, quam alia nulla civitas suis legatis addidit. Æstimare hinc licet divitias, quæ tum fuere, Græciæ, et pretia rerum, et magnitudinem sumtuum in victum quotidianum faciendorum. Tam splendidum fuit viaticum, ut exemplo careret, atque liberale viaticum ab Athen. legatis suis additum; quibus, numero decem viris, ipsorumque comitatui, in itum reditumque, et absentiam trimestrem, universe mille drachmas dederant; ad æris nostri rationem circiter 150. thaleros, et ne hos quidem totos.

— 26. ἀλλ' ἐν τῷ πανδοκείῳ] Citat h. l. Hermogenes p. 276. et Theodoretus curat. Græc. affect. p. 115. 10. ed. Sylburg.

— pen. ὅτε δεῦρ' ἤδη —] Schol. Hermog. p. 384. ποιότητα δὲ πράγματος, ὡς ἐπ' ἐκείνῳ· καὶ σπουδαῖα νομίζων, ὦ ἄνδρες Ἀθ. [v. p. 131. 1. Dem.] καὶ ἀναγκαῖα τῇ πόλει, περὶ ὧν βουλεύεσθε. ἢ ὡς ἐν τῷ περὶ παραπρ. ὅτε δεῦρο ἤδη τὸ στράτευμα ἄγων ἐβάδιζεν ὁ Φίλιππος. εἶτα ἡ ποιότης. αἰσχρῶς, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ ἀναξίως ὑμῶν.

391. 17. αὐτοὺς] prætuli τούτους. hos legatos vestros.

— 18. ἐνδεικνύμενοι] ostentantes sese jactantesque Philippo, venditantes ei, ut Tullius loquitur, sua studia, h. e. vernili quadam atque adulatoria sedulitate non solum gratificantes ei, sed etiam officia hæc sua ipsi velut imputantes, et ingerentes, ut qui in oculos eorum, a quibus spectari, et quibus placere volunt, sese ingerunt.

— 25. τούτοις] bene habet, cohærens cum πῶς ἔνεστι versu 23.

— 27. ὑμῖν] correxi ἡμῖν. decretum, quo præscriptus nobis legatis modus esset, secundum quem Philippum jurejurando adigeremus.

— pen. τὸ τοῦ Φιλοκράτους] in quo legebatur formula: πλὴν τῶν Ἀλέων καὶ Φωκέων. v. supra versu 5.

— ult. τὸ τοῦ δήμου] in quo correctum sic erat, Ἀθηναίους καὶ τοὺς Ἀθηναίων συμμάχους. v. versu 7.

392. 5. τοὺς ἐκεῖ παρόντας] homines de comitatu nostro, qui nobiscum illuc ierunt, atque redierunt. vel etiam mercatores, qui tum temporis in Macedonia agebant.

— 14. τὴν προτέραν] imo vero ἐπὶ τὴν πρ.

— 16. ὑμῖν] correxi ἡμῖν. qui nobis, legatis vestris, ad Philippum proficiscentibus, itineris securitatem adeundique veniam ab eo depecisceretur.

— 18. οὐδ' ἐποίησαν τὸν χρόνον] sustuli articulum. Ergo non contemnenda, neque tam novi commatis est dictio, ποιεῖν χρόνον, commorari, conterere tempus, tametsi in N. T. et scriptoribus sequioris Græcitatis occurrit.

— 19. εἰς τοῦτον] scil. τὸν Ἅλον. ergo patebat urbs a Parmenione obsessa, a parte maris.

— 27. ἐπῄει] Ald. ἐποίει. Videtur in aliis libris h. l. fuisse ἐπῄει, in aliis ἐξεποίει. *consultum fuit visum*. unde supersunt istæ corruptæ reliquiæ.

393. 8. οὐ βαδίζειν] prætuli οὐδὲ βαδίζειν. ne lento quidem et composito gradu incedere, nedum currere; sed plane desidere et quiescere.

— 13. ξενίων] Citat h. l. Pollux 3. 59. ob voc. ξένια.

— 14. τούτους] malim τούτων in genitivo, *pro his xeniis. für diese Auslösung* [*for these redemptions*]. nam accusativus per se intelligitur. λύσασθαι significat, rogabam Philippum veniam redimendi ære meo captivos.

— ibid. αὐτὸς] correxi οὗτος. hic Æschines.

— 16. διδόναι] pone διδόναι videtur ἐσπούδαζε, vel ἠξίου, vel tale quid deesse. quidnam vero id erat, quod Æschines agere non desiit? scilicet contendebat, vel rogabat Philippum, ut xenia, non viritim, sed universo collegio nostro in una massa, ut vulgo usurpant, daret.

— 17. ἅπαντας, ἑκάστῳ τρόπον τινὰ προσπέμπων] struxi verba sic: ἅπαντας τρόπον τινὰ, ἑκάστῳ προσπ. nos omnes tintinnabuli pulsatu quasi, ut ita dicam [hoc enim, ni fallor, vult dictio τρόπον τινὰ], exploravit. verbo utens διακωδωνίζειν, quod in ejusmodi re atque oratione insolentius, judicavit addendo τρόπον τινὰ, duritiem, novitatem et molestiam certe dictionis molliendam esse. veluti, quasi, quodammodo, si fas est ita loqui.

— 26. προσδιενείμαντο] malim πρὸς ἑαυτοὺς διενείμαντο. inter sese clanculum diribebant.

— ult. οὐδ' εἰπεῖν] erratum utique hic fuit. servanda fuerat vetusta bona lectio οὔτ' εἰπεῖν.

— ibid. ἔχουσι] scil. τὸ σὸν μέρος.

394. 21. καὶ τὰς μαρτυρίας ταύτας] struxi verba sic, καὶ ταύτας τὰς μαρτυρίας. protulerat enim jam alia testimonia.

— 26. τί δήποτε] referam huc locum Aristidis, ubi totius hujus loci Demosthenici artificium oratorium velut enucleat, p. 280. et seqq. δεινότης δ' ἐστὶ καὶ τὸ πρὶν θεῖναι, ἀνελεῖν τι πόῤῥωθεν ἀντιπίπτον αὐτῷ. πῶς οὖν, ἐκ τοῦ συνειπεῖν με Φιλοκράτει, ᾐσθημένος με δῶρα εἰληφότα, ἐπὶ τὴν ἡμετέραν πρεσβείαν κεχειροτονημένος, σὺν ἡμῖν ὑπέμεινας πρεσβεύειν, καὶ οὐκ ἐξωμόσω; πρὸς τοῦτο ἀντιθεὶς ἄνευ προτάσεως τὴν ἀντίθεσιν, ταύτην τότε τὴν λύσιν ἐπήνεγκεν. ὡμολογήκειν γὰρ τοῖς αἰχμαλώτοις λύτρα κομιεῖν. καὶ διὰ τοῦτο τὸ δεύτερον ἐπρέσβευσα, ἵνα αὐτοὺς λύσωμαι καὶ σώσω εἰς δύναμιν. δεινὸν οὖν ψεύσασθαι καὶ προέσθαι ἀνθρώπους ἀτυχοῦντας πολίτας. πρόφασις ἂν ἔδοξεν εἶναι, καὶ πλάττεσθαι πρὸς τὸ συμβὰν μετατεθειμένος. νῦν δὲ πρὶν θεῖναι τὴν πρότασιν, προλαβὼν ἔθηκε τὸ κατὰ τοὺς αἰχμαλώτους τῇ ἀντεξετάσει τῶν χρόνων, ἐν ᾧ διετρίβομεν ἐν Μακεδονίᾳ, τί ἑκάτερος προείλετο πράττειν; ἐγὼ μὲν τοίνυν τοὺς αἰχμαλώτους ἀνασώζειν καὶ ἀναζητεῖν καὶ παρ' ἐμοῦ χρήματα ἀναλίσκειν. οὗτος δὲ αὐτίκα ἀκούσεσθε τί ποιῶν διετέλεσε. τοῦτον τὸν τρόπον προδιοικησάμενος τὰ περὶ τοὺς αἰχμαλώτους, νῦν προάγει καὶ αὐτὴν τὴν πρότασιν ἐπὶ προδιῳκημένῃ τῇ λύσει. ὅταν δὲ οὗτος αὐτίκα δὴ λέγῃ πρὸς ὑμᾶς· τί δήποτε, ὡς φῄς, ὦ Δημόσθενες, ἀπὸ τοῦ συνειπεῖν με Φιλοκράτει, γνοὺς οὐδὲν ὑγιὲς πράττοντας ἡμᾶς, τὴν μετὰ ταῦτα πρεσβείαν, τὴν ἐπὶ τοὺς ὅρκους, συνεπρέσβευσας πάλιν καὶ οὐκ ἐξωμόσω; ταῦτα μέμνησθε, ὅτι τούτοις ὡμολογήκειν, οὓς αὐτὸς ἐλυσάμην, ἥξειν καὶ κομιεῖν λύτρα καὶ σώσειν εἰς δύναμιν. δεινὸν οὖν ἦν ψεύσασθαι καὶ προέσθαι δυστυχοῦντας ἀνθρώπους πολίτας.

395. 4. ἰδίᾳ] non cohæret cum ἐξομοσάμενον, sed cum ἐκεῖσε πλανᾶσθαι, illuc evagari, ad incertum exitum, velut homo privatus, nulla dignitate publica munitus.

— 6. εἰ μὴ] subaudi ἐπείσθην μετὰ τούτων πρεσβεύειν. nisi hoc me impulisset, ut legationem una cum his collegis meis obirem, quod vellem hos, miseros captivos, de quibus prædico, redimere, nunquam id fecissem. citat h. l. Hermog. p. 345.

— 11. καὶ παρὰ ταύτην τὴν ἀποδημίαν] num καὶ παρ' αὐτὴν ταύτην τὴν ἀποδημίαν. et per hanc ipsam quoque totam peregrinationem. significat eam, quæ suscepta fuit secundæ legationis ergo obeundæ, qua Philippus ad pacem jurejurando sanciendam adactus est.

— 15. ἀκολούθως ἂν τούτοις] scil. οἷς ἐγὼ ἔλεγον καὶ ἔπραττον.

— 21. ταῦτ' οὐκ ἠβουλόμην γίγνεσθαι] ista egone noluissem fieri? mirabundus et stomachans ita loquitur. Sed deflexit a recta dicendi ratione, quæ postulabat οὐ βούλεσθαι. quia ex ὥστε versu 17. aptum est. verum contentiosam orationem ejusmodi subitæ conversiones ad commutatam dicendi formam decent. Et præterea bene

jam convenit καὶ σφόδρα γε, scil. ἠβουλόμην.

— 23. παρὰ ταῦτα] cohæret cum θεάσασθε, spectate atque comparate meis hisce cum moribus mores Æschinis atque Philocratis.

— 24. παράλληλα γὰρ] scil. τεθεαμένα τά τ' ἐμοὶ καὶ τὰ τούτοις πεπραγμένα.

— 26. καὶ παρὰ τὸ ψήφισμα καὶ παρὰ τὰ πρὸς ὑμᾶς εἰρημένα] prius καὶ et posterius παρὰ detraxi. quamquam utrumque sine necessitate, et nollem nunc factum. ψήφισμα significatur illud, quo P. A. sciverat, hac pace socios quoque suos omnes, nullo excepto, esse complectendos. v. initium p. 391. ad παρὰ τὰ πρὸς ὑμᾶς εἰρημένα subauditur, παρὰ τῶν τοῦ Φιλίππου πρέσβεων. ea contra, quæ legati Philippi, cum penes vos Athenis essent, nomine regis, receperant præstanda, vobis auctores cum fierent, etiam socios vestros pacem esse participaturos, nemine excluso.

— ult. ἀνέγραψαν] prætuli ἐνέγραψαν. inscripserunt in tabulas pacis.

396. 8. οὐδοτιοῦν] scil. μερος τοῦ χρόνου, est h. l. adverbiale. nunquam non cum Philippo erat.

— 12. ἐπαγγέλλειν] correxi ἀπαγγέλλειν. mihi renunciare.

— ibid. αὐτὸν] redit ad τὸν παῖδα. mandabat puero meo, non solum ut nunc mihi factum hoc referret, sed ipse quoque, puer, meminisset, quo testari de eo posset, si fiat aliquando, ut testimonium ipsi hac de re dicendum sit.

— 26. συλλογίσασθαι —] Citant h. l. Hermogenes p. 68. et 417. Syrianus ad Hermogenem p. 169. 13. παράδειγμα δὲ τοῦ προτέρου [scil. τὴν δευτερολογίαν interdum esse brevem antedictorum recapitulationem] Δημοσθένης ἐν τῷ π. παραπρ. ἐν ᾧ φησί· συλλογίσασθαι δὴ βούλομαι τὰ κατηγορημένα ἐξ ἀρχῆς. ἐπέδειξα οὐδὲν ἀληθὲς ἀπηγγελκότα, ἀλλὰ φενακίσαντα ὑμᾶς. ἕως οὐκοῦν ταῦτα ὑπεσχόμην ἐν ἀρχῇ [397. 12.] ταῦτα ἀπέδειξα. Marcellinus p. 174. διάφοροι δὲ αἱ τῶν ἀνακεφαλαιώσεων μέθοδοι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. καὶ γὰρ ἡ ἀπὸ πλάσματος κέχρηνται, ὡς Ὑπερίδης — ἡ ἀπὸ τῆς αἰτίας, ὡς παρὰ Πλάτωνι ἐν Φαίδρῳ — ἡ ἀπὸ τῆς ἐπαγγελίας, ὡς πρότερον ἐπαγγειλάμενοι ἐν κεφαλαίῳ τὰ ἐπαγγελθέντα πληροῦν ἐθέλομεν, ὡς ἔχομεν ἐν τῷ παραπρεσβείας· συλλογίσασθαι δὲ βούλομαι τὰ κατηγορηθέντα ἐξ ἀρχῆς· ἵνα ὅσα ὑπεσχόμην ἀρχόμενος τοῦ λόγου, δείξω πεποιηκὼς, etc. Scholiastes ad Aristotelis Rhetorica p. 3. a versu 32. Apsines p. 706. fin. ζητεῖται δὲ, εἰ ἐπὶ τέλους τῇ ἀνακεφαλαιώσει δεῖ χρῆσθαι τῶν λόγων, ἢ χώραν οὐκ ἔχει μίαν, ἀλλὰ πολλαχῶς ἡ χρῆσις αὐτῆς γίνεται· ἔνιοι μὲν οὖν εἰσὶν ἐπὶ τέλους αὐτῇ κεχρημένοι, ὡς καὶ ἐν τῇ κατηγορίᾳ τῇ Δημάδου Ὑπερίδης, καὶ Δημοσθένης, ὡς ἐν τῷ κατ' Ἀριστοκράτους καὶ Τιμοκράτους. ἔνιοι δὲ καὶ κατὰ μέσον που τοῦ λόγου ἐχρήσαντο τῇ ἐπαναμνήσει, τουτέστι τῇ ἐπανακεφαλαιώσει. ὡς ἀμέλει καὶ αὐτὸς Δημοσθένης ἐν τῷ παραπρ. etc.

397. pen. μυρία] correxi μωρία de meo sensu. Supervacaneum sit eoque majorem in modum stultum, contendere in eo verbis operose docendo, quod nemo omnium ignorat, et quod nemo in dubium vocat.

— ult. καὶ] cohæret, non cum μωρία ἂν εἴη λέγειν, sed cum insequentibus οὐ χαλεπὸν δεῖξαι, præterea quoque difficile non est docere, quot legatorum vestrorum ob similia crimina aut capite aut ære luerint.

398. 9. δὲ] ter iteratum magnam habet et vim et elegantiam. verba hæc, ut loci e psephismatibus excerpti, materialiter accipienda sunt, h. e. non ut oratoris ipsius oratio, sed tamquam ab ipso assimulatione repetita ex ore plebis ita stomachantis, atque frementis. ἀποδοῦναι δὲ — μὴ μετέχειν δὲ — ἐπανορθώσασθαι δὲ — vos vero, legati (vobis dicimus, attendite), ut Philippus Kersoblepten rursus societati nostræ adscribat, et ad jurisjurandi communionem admittat. vos vero cavete, ut Philippus a rebus Amphictyonicis excludatur. vos vero cavete, ut formula pacis corrigatur. mirifice locum hunc et usum particulæ δὲ illustrat alter adhuc clarior, atque festivior adeo p. 582. 1. οὐκ ἂν εὐθέως εἴποιεν; τὸν δὲ βάσκανον! τὸν δὲ ὄλεθρον! τοῦτον δὲ ὑβρίζειν; ἀναπνεῖν δέ;

— 14. νῦν δ' ἃ μὲν ἦν πλεύσασι —] Hermogenes p. 180. γίνεται δὲ [ἡ περίοδος] καὶ ἐκ συμπλοκῆς δύο ἀδικημάτων. οἷον· νῦν δὲ, ἃ μὲν πλεύσασιν ἦν σώζειν, βαδίζειν κελεύων ἀπολώλεκεν οὗτος. ἃ δ' εἰποῦσι τἀληθῆ, ψευδόμενος.

— 16. ἀγανακτήσει τοίνυν —] idem p. 139. λείπει δὲ πολλάκις ἡ πρότασις οὐδὲν βλάπτουσα τὴν ὑποφοράν. κόσμος γάρ ἐστι τοῦ λόγου, καὶ πλέον οὐδὲν, πολλάκις. ἔσθ' ὅτε γὰρ καὶ θεωρίας ἐνδείγματα καλλίστης ἐμφανίζουσιν ἥ τε πρότασις καὶ ἡ ἀντιπρότασις, εἰ τῆς ἑρμηνείας τοῖς ὀνόμασι προσέχοιμεν, ἐξ ὧν τὸ εἶδος τῆς ὑποφορᾶς ὅπως διασύρεται καὶ δείκνυται θεωροῦμεν. οἷον· ἀγανακτήσει τοίνυν αὐτίκα δὴ μάλα, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, εἰ μόνος τῶν ἐν τῷ δήμῳ λεγόντων [in Aldina legitur τῶν ἐνταῦθα πολιτευομένων] λόγων εὐθύνας ὑφέξει. εἰ μὲν γὰρ ἔλεγε· πυνθάνομαι τοίνυν αὐτὸν, περιάγοντα κατὰ τὴν ἀγορὰν, λέγειν ἃ καὶ νῦν ἴσως πρὸς ὑμᾶς ἐρεῖ ἀγανακτῶν, εἰ μόνος τῶν ἐν τῷ δήμῳ λεγόντων λόγων εὐθύνας ὑφέξει, μετὰ προτάσεως ἔκειτο. ἐν οἷς γὰρ λόγοις ἐλπίζεται ἡ ὑποφορὰ, τοῦτό ἐστιν ἡ πρότασις. τὸ δὲ λέγειν, ὅτι ἀγανακτήσει νῦν, εἰ μόνος τῶν ἐν τῷ δήμῳ λεγόντων λόγων εὐθύνας ὑφέξει, τοῦτό ἐστιν ἡ ὑποφορά.

— 18. ἐγὼ δ' ὅτι —] Scholiastes Hermogenis p. 154. 39. τεχνικὸν δὲ τὸ συμπλέκειν καὶ συνεισάγειν τὸ ἔγκλημα τῇ μεταλήψει. ὡς καὶ ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ παραπρεσβείας πεποίηκε. τοῦ γὰρ Αἰσχίνου λέγοντος·

ἔξεστι λέγειν, ἃ βούλεταί τις, καὶ ὡς οὐ δεῖ λόγων εὐθύνας ὑπέχειν· ἐπάγει τὴν μετάληψιν ὁ ῥήτωρ· ἐγὼ δὲ, ὅτι πάντες ἂν εἰκότως, ὧν λέγουσιν, ὑπέχοιεν εὐθύνας, εἴπερ ἐπ' ἀργυρίῳ τι λέγοιεν, ἐάσω.

— 21. ἀκριβολογήσησθε] bonum et probum duco, alterum, ἀκριβῶς λογίσασθε, scholium istius. Sæpissime oratores Attici conjunctivum pro imperativo usurpant, ambosque modos inter se alternis usurpant.

— 24. μηδ' ἀνάσχησθε] non addendum, sed solummodo subaudiendum est λέγοντος. v. indicem.

399. 5. οἷς γάρ ἐστιν ἐν λόγοις] Hermogenes p. 144. καὶ γὰρ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ παραπρεσβείας· ἀνεύθυνός ἐστιν ὁ πρεσβευτὴς, φησὶν [recitavi verba, ut emendanda mihi videntur], ἐπὶ λόγοις, ἀλλ' οὐκ ἀνεύθυνος. καὶ πρῶτον [scil. ἐγχείρημα, argumentum] ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ πράγματος. οὐδὲν γὰρ πρᾶγμα ἀνεύθυνον, ᾧ πρόσεστιν ἀδίκημα. εἶτα ἀπὸ τοῦ προσώπου· ὅτι καὶ ῥήτωρ ἀνεύθυνος ἐπὶ λόγοις οὐκ ἂν εἴη. ἕκαστος γὰρ ὧν ἐστὶ κύριος, τούτων τὰς εὐθύνας δίδωσιν. εἶτα ἀπὸ τοῦ τόπου· ὅτι καὶ ἐν δημοκρατίᾳ οὐδεὶς ἀνεύθυνος ἐν λόγοις. οἷς γάρ ἐστιν ἐν λόγοις ἡ πολιτεία, πῶς, ἂν οὗτοι μὴ ὦσιν ἀληθεῖς, ἀσφαλῶς ἐστὶ πολιτεύεσθαι; καὶ καθάπαξ, ὡς ἔφημεν, πάντα τὰ κεφάλαια οὕτω καὶ ἀνασκευασθήσεται καὶ κατασκευασθήσεται.

— 8. κινδυνεύσετε] prætuli κινδυνεύσεται. scil. ἡ πολιτεία, quod præcessit. non in discrimen adducetur? non in periculo versabitur?

— 12. ὑμῖν] sic nudum et merum ferri utique atque defendi potest. malim tamen παρ' ὑμῖν δὲ, *apud vos vero*.

— 14. ὅταν ἢ κήρυξι —] sententia est: tum demum, cum tabula publice fixa ante denunciatum fuerit, eam concionem esse habendam in gratiam sive fecialium, sive legatorum, ad vos aliunde de pace concilianda aut de rebus repetundis missorum.

— 23. τῆς οἵας παρ' ἡμῖν ἐστὶ πολιτείας] correxi τῆς, οἵα (in nominativo) παρ' ὑμῖν ἐστὶ, πολιτείας. articulus τῆς non cohæret cum χρόνους, sed cum ἀναιρῶν. qui ejusmodi reip., qualis nostra est, tempora eripit opportuna. κύκλος [quid κύκλος sibi velit (inquit Taylorus), nescio. Tantundem intelligo, cum Wolfius annotavit, id esse scholium.] quod in quibusdam codicibus repertum est, non admodum arduum est explanatu. Supersunt codices Demosthenici, cujusmodi est Bavaricus, quorum margines conscripti sunt notulis rhetoricis figuram vel argumentum cujusque loci indicantibus. ut σημείωσαι, ὡραῖον, ἐπίκρισις, κατασκευὴ, τὸ σχῆμα ὑποσιώπησις, μετάβασις ἐπὶ τὸ ἀναγκαῖον, τὸ σχῆμα κατὰ παράληψιν, τὸ πρῶτον vel δεύτερον μέλος τοῦ δυνατοῦ, ἀντιστροφὴ, τὸ δυνατὸν κεφάλαιον, παραβολὴ, ἐντεῦθεν ὁ ἐπίλογος, τὸ δυνατὸν, τὸ συμφέρον, τὸ δίκαιον, μετάληψις—et alia ejusmodi centena. Ut neque dubito, in Paris. pr. quoque sæpius idem fuisse in margine annotatam. ut mirer, cur hic demum id censuerit Lambinus annotandum. Ejusmodi notula est quoque κύκλος. *hic est circulus.*

— 26. οἱ ταράττοντες — οἱ διακωλύοντες] hæc materialiter sunt accipienda; sunt enim verba ipsa adversariorum et malevolorum, sic vociferantium, relata.

400. 1. τὸ ψυχρὸν τοῦτο ὄνομα] Evergetæ puta, benefactoris, quo aut Æschines Philippum, aut Philippus ipse semet in suis ad S. P. Q. A. epistolis ornaverat multoties.

— 2. παρελήλυθεν] *præteriit*, de auriga, aut de telo, ultra metam evectis. id est, debilitavit, eo aut Æschines Philippum, aut Philippus sese, reddidit indignum. prout nempe v. ἐκεῖνος ad hunc illumve trahis. v. p. 401. 3. et ibi ad versum 7. a nobis scripta.

— 4. οὕτω τοίνυν αἰσχρὰ] Sententia loci hæc est: Quamquam itaque Æschines legatione sua res peregit, 1. turpes, easque tam turpes, atque demonstravi, 2. numero permultas, 3. earumque nullam, quæ e re vestra esset, sed cunctas in fraudem vestram; tamen dictitat. citat h. l. Apsines p. 700. ad finem. ἐνίοτε καὶ συνεισάγονται ταῖς ἀντιθέσεσιν αἱ λύσεις. οἷον ἐν τῷ τῆς παραπρεσβ. οὕτω τοίνυν πολλὰ καὶ δεινὰ [nota ordinem verborum] καὶ πάντα καθ' ὑμῶν πεπρεσβευκὼς, περιιὼν λέγει· τί δ' ἂν εἴποις περὶ Δημοσθένους, ὃς τῶν συμπρέσβεων κατηγορεῖς τῶν συμπρέσβεων. ναί. πολλὰ γὰρ καὶ δεινὰ ἐπρέσβευσαν. Sic edidit Aldus. Sine dubio aut invenit Apsines in suo Demosthenis codice hanc lectionem, aut e memoria recitans, ei de suo largitus est, non inficetam illam quidem, neque cujus Demosthenem pudere debeat. ὃς τῶν συμπρέσβεων κατηγορεῖ; hic desinit hypophora seu objectio adversarii. de Demosthene autem, quid statuas, amice, qui collegas legationis accusat? Jam κατηγορεῖς τῶν συμπρέσβεων; hæc est prosopopœia ejus, ad quem ista interrogatio, respondentis, sed orationem dirigentis, non ad Æschinem, aliumve Demosthenis inimicum, sed ad Demosthenem ipsum. Quid audio? quid ais, Demosthene? tune tuos collegas accusas. ναί. accuso enimvero, respondet Demosthenes, et id merito quidem. multis enim et gravibus criminibus legationem suam corruperunt.

— 11. ἐγὼ δ' οὐδὲ συμπεπρεσβευκέναι] Hermogenes: καὶ πάλιν, ὃ δὴ καὶ βίαιόν ἐστι διαφερόντως ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβ. οἷον· ἐγὼ δὲ οὐδὲ συμπεπρεσβευκέναι φημί σοι. πρεσβεύειν μέντοι, σὲ μὲν πολλὰ καὶ δεινὰ, ἐμαυτὸν δὲ ὑπὲρ τούτων τὰ βέλτιστα. quod si par censebimus esse, ut cola inter se paria sint, et sententiæ utrinque plenæ atque

secum congruentes, post πολλὰ καὶ δεινὰ inseri debent aut ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν, aut κατὰ τούτων. contra hos Athenienses.

— 18. τούτων] salis puta communis mensæque convivalis, h. e. jurium convictus mutui.

— 24. τὰ αὐτὰ ταῦτα] subaudi εἴωθε ποιεῖν.

— 25. συνειστιάθη, σπονδῶν ἱερῶν ἐκοινώνησαν] in plurali. distinxi post σπονδῶν commate ponendo, et ἐκοινώνησεν in singulari dedi. redit enim ad βουλή. σπονδῶν, ἱερῶν est asyndetum, pro σπονδῶν καὶ ἱερῶν.

— 26. οἱ στρατηγοὶ — ἀρχαὶ πᾶσαι] ad hos nominativos subaudienda sunt præmissa omnia. συνθύουσι. συνδειπνοῦσι. συνεστιῶνται. κοινωνοῦσι σπονδῶν καὶ ἱερῶν.

401. 7. σπονδὰς] subaudi παραβαίνουσι. migrant sacra, h. e. vim et validitatem eorum frangunt, eorum communione semetipsi excludunt, jure fructum eorum percipiendi se defraudant. v. 400. 2. παρελήλυθεν.

— 10. καὶ πάντων] idem est atque ἅπαξ ἁπάντων. omnino omnium, qui unquam ad Philippum venere, sive publice, sive privatim.

— 13. Ὀλύμπια] non sunt h. l. illi celeberrimi Pisæ in Elide in honorem Jovis Olympii agitati ludi, sed alii Macedonici apud Pellam.

402. 3. οἵαν μοι δώσεις δωρεὰν] quam mihi caram futuram, et quanti a me faciendam, et quem ad usum conversuro. conjectabam aliquando οἵαν οἵῳ μοι δ. δ. mihi quanto viro, quam probo, et pio et sancto, non sordido, non illiberali, non scelerato, qui non eas in lupanari prostituet, sed honeste dotatas dignis matrimoniis.

— 4. ἀφ' ἧς] in aliis libris est ἐφ' ἧς. unde colligo, præter vulgatam in libris vetustis olim fuisse hanc quoque lectionem ἐφ' ᾗ (in dativo).

— 13. τούτου συμπόσιον] malui τοῦτο σ. nam opponitur *hoc* convivium alii ab Æschine agitato.

— ibid. τὸ τούτων ἐν Μακεδ. γ.] pro secunda voce malim τούτῳ, huic Æschini, aut τούτοις his, Æschini et ejus fraterculis.

— 21. μοι δοκεῖν] post μοι δοκεῖν videtur deesse ἔτι σωφρονοῦντες, vel tale quid. 1. quo sit, quod insequenti, ὡς δὲ διεθερμαίνοντο opponatur. 2. quia alias, sine tali supplemento, illa dictio μοι δοκεῖν, ut mihi videbatur, frigida et sensu cassa sit futura, ut nescias, quid illuc, in medium projecta, sibi velit.

— 27. ἐχθρῶν τε καὶ ἀλιτηρίων] prætuli ἐχθρῶν, τῶν ἀλιτηρ. tanquam fortius et ardentius atque cum istorum iracundia et stomacho convenientius.

— pen. κάλει παῖδα· καί· ἱμάντα τις φερέτω] scil. hæ voces tum resonabant. voca tu tortorem, clamabat alius, alius, scuticam afferto quis. μιμητικῶς hæc pronunciantur.

403. 1. εἰπούσης τι —] Sententia est: cum mulier hæc fortasse nonnulla liberius dixisset, quam ferre possent, quos, ut temulentos, minima quæque res, vel innocentissima, tamen exacerbaret, servumque a se repulisset, qui vim afferret, vestem destringeret, flagra expediret —.

— 2. δακρυσάσης] prætuli διακρουσάσης. nisi quod hoc uno offendor, quod Græci, quoad memini, malunt hujus verbi medium, quam activum usurpare. placeret utique magis διακρουσαμένης.

— 5. ὑπὸ τοῦ πράγματος] correxi ὑπὸ τοῦ τραύματος. e vulneratione, sauciatione, cruentatione sui corporis.

— 7. ἀφείλετο, ἀπώλετ' ἂν] prætuli ἀφείλετο αὐτὴν, καὶ ἀπώλετ' ἄν. addidi αὐτὴν, non quo sine eo non constaret oratio, quod facile subaudiatur, sed quod sic plenior atque planior fit. καὶ autem e Feliciana addidi, non quo copula esset, quæ esset importuna, sed quo significet *vel, adeo,* et significationem intenderet. Nisi eam Iatrocles eripuisset, vel perisset, aut, perisset utique. h. e. non solum contumelias illas corpore tolerasset, verum etiam animam ipsam quoque emisisset.

— 13. καὶ τοιαῦτα συνειδὼς —] Citat h. l. Hermog. p. 346.

— 17. οὐκ ἴσασιν —] Citat Minucianus p. 162.

— 18. τὰς βίβλους] in quibus formulæ perscriptæ essent initiationum, incantationum, exorcismorum, quibus valetudines e corporibus ægrorum expellerentur.

— 25. ἀλλὰ δὴ τὰ τῆς ἐξουσίας] subauditur ὁρᾶτε. et τὰ τῆς ἐξουσίας (scil. ἔργα) idem est atque τὴν ἐξουσίαν. idem est atque si dixisset: ἀλλὰ γὰρ ὁρᾶτε καὶ θαυμάζετε τὴν ἐξουσίαν τἀνθρώπου. sed spectate atque miramini mecum arrogantiam et confidentiam hominis, Timarchum pro impuro et flagitioso accusantis, quasi fiduciam hanc conscientia vitæ honeste sancteque actæ meruisset.

404. 4. ἔνι; δωροδόκος] nimis abrupta et hiulca hæc mihi videtur oratio. num sic leg. est: ἔνι, εἰ δωροδόκος — a quibus ecquod unum malum, vel probrum inest, si insunt istæc, munerum helluo, adulator etc.

— 5. πάντα ἔνεστι τὰ λεγόμενα] postremo vocabulo, in mendo cubanti, suffeci v. δεινότατα. Interim e prava scriptione colligo, loci hujus geminam lectionem olim in libris circumambulasse, alteram τὰ δεινότατα, alteram τὰ ψεγόμενα, *quæcunque vitio dantur.*

— 16. οὔτε δικαία, οὔτε —] Sententia est: æqua et legitima defensio ista non est; verum tamen est artificium, judicos

aliquantisper ludendi atque morandi, cum reus actoris personam sibi induit, h. e. crimina in se intorta in accusatorem retorquet.

— 18. τὰ δὲ πράγματα] scil. τὰ ὑπὸ τούτου διεφθαρμένα. nisi malis legere, τὰ δὲ τούτου πράγματα, aut τὰ σὰ δὲ πράγματα. tua vero causa nil eo fit melior.

— 21. ἀπολογία] nullus cum dubitarem post ἀπολογία e præmissis tacite repeti, seu subaudiri debere ἐπιδεῖξαι, ideo φεύξεται uncis inclusi. idem est ac si dixisset: ἐπιδεῖξαι, ἥτις ἐστὶν ἡ δικαία ὁδὸς τῆς ἀπολογίας. et docere, quæ sit vera atque legitima sui purgandi ratio.

— 25. ποιῆσαι] id est, δεῖξαι. gemina fuit olim in libris h. l. lectio, altera ποιῆσαι, altera εἰπεῖν.

405. 10. ἐφ' ὑμῖν] recte habet. in fraudem, in pestem vestram. vide indicem.

— 14. ὑμῶν] arcte cohæret cum ἄλλον. idem est, ac si dixisset: οὐδένα ἄλλον ἐκ τοῦ ὑμετέρου πλήθους. nemo alium quempiam vestrum, id est, e vestro numero, appellet, quam Philocratem, ne si erret quidem, aliud agens, aliud cogitans, lingua mentem præcurrente hunc appellet, volens alium appellare. h. e. nemo unquam alium præter Philocratem edet, neque volet edere.

— 18. δειλὸν πρὸς τοὺς ὄχλους] id est, δειλὸν προσιέναι πρὸς τοὺς ὄχλους. timidum adire ad conciones plebis miscellaneæ, eosque expostulationibus, convicio, jurgio obtundere. servandum esse ὄχλους docent insequentia, οὐδὲν γὰρ πώποτε —; alias per se bona est dictio, δειλὸς πρὸς τοὺς ὅρκους. nisi quod ab hoc loco est aliena, significans pudentem et religiosum, sanctumque virum, qui ad jurandum raro, et cunctabundus, et invitus, neque nisi a summa necessitate coactus, accedat, metu ne vel imprudens pejeret. Improbi autem et audaces, ad jurandum, vel mercede ducti, vel levitate impulsi, temere procurrunt, pensi non facientes, etiamsi caput suum atrocissimis diris innectant.

— 21. περὶ τούτων] sive his de rebus, sive potius, his de hominibus.

— 26. ἀλλὰ] de meo addidi, vel potius ex Harleyano adscitum, ad vulgatam applicui. non os modo non diduxit, sed ne prodiit quidem in conspectum, ne obtulit quidem se vobis.

406. 6. δήπου καὶ πρώην] aut delendum est καὶ, quod plurimi codices omittunt, aut addendum est αὐτοὶ, vosmet ipsi nostis, perinde ut ego.

— 9. μακρῶν καὶ πολλῶν ἀγώνων] οἱ μακροὶ καὶ πολλοὶ ἀγῶνες καὶ λόγοι respiciunt ad oppositum ei atque contrarium, tria verba, quæ heri emtum de catasta mancipium Thracicum, Græce loqui nondum doctum, facile pronunciet.

— 15. ἢ μετειληφὼς] duo vocabula ἢ μετειληφὼς ut tollenda uncis inclusi. ἢ statim indicat sive Variam Lectionem, sive scholium. Varie scriptum olim fuit in vetustis libris, in aliis simplex εἰληφὼς, in aliis μετειληφώς. alii significabunt, solum Demosthenem largitione corruptum esse, de Æschine tacentes. alii cum illo hunc quoque corruptelæ communionem fatentem inducebant. illi, Demosthenes accepit munera, non ego. hi, accepi ego equidem munera, at non solus, sed iste quoque mecum una.

— 16. εἶπεν] non prædicabat de se planis disertis verbis. ἐφθέγξατο, neque mussabat.

— 18. δοῦλος ἦν τῶν ῥημάτων τούτων] servus erat horum verborum, vel probrorum et criminum. χρήματα εἴληφας. προδότης εἶ. hæc verba ei, velut dominus imperitabant, sævus et immitis, cui obloqui non licet. His verbis occurrere, audacter responsare, confutare, conscius sui flagitii Æschines reformidabat, ut servus asperum herum devitat, quem a se læsum novit.

— 20. αὐτῆς] scil. τῆς διανοίας. reprehendebat, castigabat, compescebat animum obloqui gestientem, neque hiscere sinebat conscientia culpæ contractæ.

— 24. τὰ δίκαια] potest h. l. adverbialiter accipi, pro δικαίως vel κατὰ τὰ δίκαια. prout jus et fas est. quamquam enim recte dicitur, τὰ δίκαια πρεσβεύειν, pro legatione recte sancteque defungi, tamen non item dici potest, λόγον τῆς πρεσβείας διδόναι τὰ δίκαια. sed dicendum est δικαίως. me gestiente, ut bis legationem obieram optima cum fide, ita bis quoque legationum istarum rationem, qua par erat, reddere.

407. 13. μάρτυρες] subaudi non εἰσέρχονται, neque μαρτυροῦσι, quod paulo post fiet, hujus pag. versu postremo; sed solummodo εἰσκαλοῦνται. citantur. interea dum arcessuntur et conveniunt, orator pro more suo quædam interfatur, a re non aliena. Solebant enim illi oratores, interea dum lex recitanda quæreretur, testesve citarentur, ne oratio insisteret neque ipse conticesceret, et nil ageret, pauca quædam interfari, quæ viderentur a re præsente non aliena esse, quamquam interdum deprehenduntur cum reliquis non optime cohærere.

— 17. μετὰ ταῦτα] postea quam Æschines causam suam dixerit.

408. 9. ὁμολογῶν ἀδικεῖν] Sopater ad Hermogen. 91. fin. ἐπιπλήξειέ τις ἂν τῷ Ἑρμογένει, ὅτι τὸν ἠδικηκότα ὁμολογεῖν λέγει ἀδικεῖν [refert locum Hermogenis, qui p. 57. 2. edit. Crisp. legitur]. οὐδεὶς γὰρ πώποτε, ὥς φησὶ Δημοσθένης, ὁμολογῶν ἀδικεῖν ἑάλω, ἀλλ' ἀναισχυντοῦσιν, ἀρνοῦνται — δῆλον γάρ, ὡς, ἐὰν ὁμολογῇ ὁ φεύγων ἠδικηκέναι,

λέγεται [imo vero λήγει] ἡ ἀμφισβήτησις, καὶ ἕπεται τῇ ὁμολογίᾳ ἡ τιμωρία.

— 15. προσέχειν] malim προσέχοντας, quod participium aptum erit e κρίναι versu 14.

— 21. ὑπὲρ] h. l. accipio pro ἀπό. nam constructio hæc est: ἀπώσασθαι τὴν αἰσχύνην τὴν ὑπάρχουσαν ὑπὲρ [propter, id est, ἀπὸ] τῶν πραγμάτων.

409. 9. προσκτήσησθε] videtur olim aliis in libris vulgata προσκτήσησθε, in aliis προσήσησθε fuisse. ad vos admittatis. si per grammaticos licet προσησάμην probare, quod alias non est nisi προσηκάμην.

— ult. Αἰσχίνῃ] detrahendo iota subscripto, e dativo vocativum effeci, in constructione collocandum pone φής. tum ista τί οὖν ἐφοβοῦ usque ad σωτηρίαν, sunt assimulata Æschinis ad Demosthenem increpatio. cur itaque, o Demosthene, metuebas eoque metu impulsus ad hanc velut aram salutis confugiebas, ut alios accusares? cum nihil subesset formidabile, quamquam tu quidem, Æschine, id ais. Obscuritatis nonnihil offundit mixtura personarum loquentium, modo Æsch. modo Demosth.

410. 1. μηδενὸς ὄντος δεινοῦ, μηδὲ ἀδικήματος, ὡς σὺ φὴς] scil. εἶναι δεινὸν καὶ ἀδίκημα.

— 2. εἰ ἐφ' οἷς ὁ μηδοτιοῦν —] difficultas omnis evanescit, si comminiscaris ita scriptum esse: εἰ ἐφοβούμην ἐγὼ, μὴ ἀπόλωμαι διὰ τούτους, ἐπὶ τούτοις, ὧν μηδὲν ἠδίκουν. si ego metuebam, ne per hos perirem, ob ea, quorum nihil cum his communiter peccaveram.

— 5. οὐ διὰ ταῦτα] scil. accuso ego te tuosque consortes, Æschine.

— 14. ἐκ τῶν ἰδίων] subaudi κτημάτων. ex ipsius meis propriis bonis, pro tanta æris summa.

— 20. καὶ πλέον ἕξειν τῶν πολλῶν κατὰ τοῦτο] verba hæc, quæ multis libris desunt, desint an absint, ad sententiam parum interest, et videri possint a p. 373. 8. repetita esse.

411. 2. τότε] subaudi ὅτε κολάσετε τούτους, καὶ ἐπισπάσεσθε πρὸς τιμωρίαν.

— 5. παθεῖν ἀναμένειν τὰ δεινὰ] id est, ἀναμένειν τὸ παθεῖν, vel τὴν τοῦ τὰ δεινὰ παθεῖν ἀνάγκην. opperiri tolerationem malorum ipsam, vel necessitatem mala tolerandi.

— 6. οὐ φυλάττεσθε, οὐδὲ φροντίζετε] prætuli οὐ φυλάττεσθαι, οὐδὲ φροντίζειν. qui infinitivi apti sunt e δοκεῖτε versu 4. vel potius οὐκ οἴεσθε δεινὸν εἶναι versu 8. prius si volumus, figendum erit pone ἀδικουμένης versu 7. punctum et ad insequentia οὐκ οἴεσθε δεινὸν εἶναι subaudiendum τοῦτο, ὃ νῦν ἐρῶ, de Pythocle nempe. non hoc, quod nunc statim dicam de Pythocle, grave vobis infandumque videtur?

— 19. οὕτως ἀκριβῆ —] subobscurior dictio, τούτοις ὑπάρχει ἀκριβὴς παρ' ἐκείνου αἴσθησις πρὸς ἑκάτερα, illis, amicis Philippi puta, inest sensus ab eo, Philippo, tam acer et subtilis, ad utrumque, odium et amicitiam, videtur hoc significare: injecit illis (ut e. c. Æschini) sensum tam acrem affectuum cujusque civium Atheniensium, ut e. c. Philoclis, ut statim a cœcis quibusdam notis, quas in fronte quasi cujusque scriptas legunt, dignoscant, qui Philippo infestus, qui ejus studiosus sit. quo aut illum vitent, aut hunc consectentur. aut hoc: ita reverentur Philippum, ut persuasum sibi habeant, eum, absentem quamvis, perinde atque in urbe præsentem, coram cernere, si quis sibi clam malevolus, sive bona fide sibi deditus sit, animorumque cujusque sensus veluti rimari.

412. 1. μηδὲν] prætuli μηδέν' cum apostropho, pro μηδένα. quamquam vulgata quoque vitio caret. aut potest utrumque copulari μηδένα [scil. ὑμῶν] μηδὲν ἄχθ.

— 5. πρῶτον μὲν] non insequitur, quod exspectabas, ἔπειτα, vel δεύτερον δέ. quare uncis ista inclusi, saltim admonendi lectoris ergo de vitio vulgatæ. aut oblitus sui orator complere sententiam intermisit, aut illud colon nescio quo casu intercidit, quod isti πρῶτον μὲν olim respondebat. videtur autem deficiens illud colon post κακῶς posterius versu 7. inserendum esse, sententiaque ejus hæc ferme fuisse: ἔπειτα οὐ τὸ δίκαιον σκοπεῖ, καὶ τἀληθὲς καὶ τὸ τῇ πόλει συμφέρον. deinde non justum spectat, neque verum, neque id, quod e rep. est, sed sunt alia —.

— 11. τοιοῦτον] probum et cordatum civem, qualis ego sum, et qualem modo descripsi, amantem, non sui, non amicorum, sed patriam, eamque rebus omnibus præhabentem, existimantem prospera et adversa patriæ ad se quoque pertinere, spectantem verum et justum, et patriæ decus atque salutem, non privatas affectiones. Sententia universa hæc est: Etiamsi tu omnes reliquas in rep., quæ multæ atque multifariæ sunt, offensiones superes, devitesve, non tamen effugies malevolum, insidiosum, pestilens hominum, vel viperarum potius genus, quos ægre habet esse homines sui dissimiles, patriæ amantes.

— 17. Ἀθήνηθεν] est faceta colloquii inter par peregrinorum assimulatio. quorum alter, quem Chremetem appellare juvat, hinc infit Ἀθήνηθεν. alter, Simon is esto, τί οὖν versu 19. Chremes versu 20. ὁ μὲν respondet. Simon pag. 413. versu 5. interrogat τί οὖν μετὰ ταῦτα; scil. γέγονε. Chremes respondet eodem ver. Ἀθηναῖοι λαβόντες (ᾔδεσαν γὰρ —). interpellat Simon versu 6. τί δαί; cui Chremes satisfacit eodem ver. τοὺς μὲν χρήματα λαβόντας. rursus interrogat Chremes versu 10. τὸν

δὲ κατηγοροῦντα τί; cui Chremes stomachans occurrit ἐμβεβροντῆσθαι. quomodo Latine reddendum sit, docere hujus loci non est. res per se haud ardua. Hunc locum adumbravit Sopater ad Hermogenem p. 170. (aut si alium quempiam locum retulit, ejus loci mihi nunc in mentem non venit) τῷ δ' ἐνδόξῳ argumento a fama et gloria et opinione publica desumta utitur Demosthenes, οὕτως, ὡς ἐν τῷ παραπρεσβείας εἰσῆξεν ἠθοποιίαν, ἐν ᾗ πεποίηκε λογιζομένους τοὺς Ἕλληνας, Φιλοκράτην, Αἰσχίνην, καὶ ἑαυτόν. τί μὲν Αἰσχίνης καὶ Φιλοκράτης; ἐπρέσβευσαν. τί δὲ Δημοσθένης; καὶ τὴν πόλιν τὴν Ἀθηναίων ἐπὶ τούτοις κρίνουσαν. Sic omnia. Egregium documentum, qua arte et intelligentia, qua fide atque diligentia Scholiastæ veterum auctorum, ut e. c. Lyricorum fragmenta referant, et quam miserandi sint illi critici, qui in illis tam dilaniatis, tam imperite, tam supine, tam corrupte relatis fragmentis, veluti ossium quorundam, restaurandis ingenium rumpant incassum, nullaque cum gratia.

— 27. ταῦτα] designat ista, quæ statim nominat. λύεσθαι et περιορᾶν.

— pen. μηδένα] hic est asyndeton.

413. 1. αἰχμάλωτον] prætuli αἰχμαλώτων. quo admisso, exterminandum erit ὑπαρχόντων. quod si servetur, legendus sit locus sic: δεῖ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων τινὰ τῶν αἰχμαλώτων. nam vocabulum hoc articulo carere nequit. ὑπαρχόντων potest perperam e versu proximo 3. a supino iteratum esse.

— 9. εὐθηνεῖσθαι] videtur hic ποιεῖν vel πεποιηκέναι deesse. Athenienses opinabantur, Philocratem, Æschinemque cum consortibus sapere, urbemque opulentam et beatam reddidisse, aurum Macedonicum Athenas transferendo.

— 10. τὸν δὲ κατηγοροῦντα [scil. τούτων] τί;] subaudi λέγουσιν. de istorum accusatore vero [Demosthene Athenienses] quid prædicant? respondet ἐμβεβροντῆσθαι [scil. λέγουσιν αὐτὸν] cœlitus objecta menti cœcitate obstupefactum, dementatum esse, non nosse mores civium degeneres, inimicos suos ornantium, bene de se meritos abjicientium.

414. 1. περὶ τῆς ἑστιάσεως] de illo argumento, quo Æschines me oppugnabit, clamans, se una cum Philocrate, legatisque Philippi publicis epulis in Prytaneo esse acceptum, item in decreto, quod de legatorum Philippi hospitio scripsissem, se, Æschinem, sodalesque laudatos esse.

— 3. με δεῖ] correxi μ' ἔδει. παρῆλθον, non est tertia persona pluralis, sed prima singularis. pæne præterissem id, quod primo loco ad vos efferre me decuisset. omnia reliqua hujus loci recta et vera cum sint, sunt planissima, ut mirer Wolfium tam portentose hic omnia susque deque vertere. Aristides de D. C. p. 258. ἀξιοπιστίας δὲ καὶ τὸ ὡς ἀναμνησθέντα τι εἰπεῖν. οἷον· μικροῦ γε, ὃ μάλιστα μέλλει [l. μ' ἔδει] πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, παρῆλθον.

— 5. ταῖς ἐκκλησίαις] idem est, nihiloque deterius, quam quod in aliis est, ἐν ταῖς ἐκκλ.

— 7. οὔτε λόγου —] idem est ac si dixisset: οὔτε λόγου ἀδίκου, οὔτε ἔργου.

— 8. τὸν νόμον ἔθος ποιῶν] quid ex his efficiam, haud reperio, præterquam hoc, quod ipsi mihi haud satisfacit, τὸ ἔθος νόμον ποιῶν. morem communem usurpans pro lege, legis vim et potentiam ei tribuens eo, quod istum morem, veluti legitimum et ab omnibus probatum exercerem. vult dicere: tametsi lege præceptum non est, ut eorum, quibuscum agimus, nisi aperti inimici sint, auribus aliquid demus, laudemus eos, quatenus per veritatem licet, loco atque tempore ita suadente; tamen ita Philippi legatos ea comitate accepi, utpote qui pacis conciliandæ ergo venissent, ut si ista comitas et officiositas, non a more modo, quæ tacita est, non scripta lex naturæ, sed lex civilis, literis consignata. Simultates itaque quod mihi cum Æschine et factione tum nullæ essent, quippe quos nondum apertos patriæ inimicos noscitassem, ideo secutus communem civilitatis morem, tanquam ab omnibus agnitam atque probatam, in decreto meo honorificam eorum mentionem feci. Lectionem, seu conjecturam mavis, τὸ κοινὸν ἔθος ποιῶν, sequens morem communem, ideo non audeo probare, quia ἔθος ποιεῖν hoc significatu minus Græcum esse videtur. Græci tum usurpare malunt, τῷ ἔθει ἀκολουθεῖν, τοῦ ἔθους ἔχεσθαι. Locum hunc, aliumne Demosthenis in mente habuerit Scholiastes Hermogenis p. 28. 22. haud liquet, his verbis utens: πολλάκις οἱ ῥήτορες τὸ ἔθος ἀντὶ νομίμου παραλαμβάνουσιν, ὡς Δημοσθένης.

— 14. πρῶτος] malim utique πρώταις. in his ipsis primis, hoc est, in nulla alia re citius, quam in hac, lautitia epularum puta, deliciis et raritate et prodigalitate dapum atque vinorum.

— 15. παρέξεται] non improbo, quod bonam reddit sententiam, neque loco incongruam. proponet in medio, proferet. est tamen non nihil languidum. quare malim ταράξει. quo ducit etiam lectio multorum librorum πράξει. Hæc igitur [incondita et indigesta puta] certo certius commiscebit. aut si malis, ταῦτα δὴ ἂν ταράξῃ νῦν οὗτος, (perinde est, sive ταῦτα cum ταράξει, vel ταράξῃ, in constructione copules, sive cum λέγων.) et profecto miscebat Æschines tempora, τὸ πότε, ut mox orator ait, οὐ προσδιορίζων. Addi ἂν et ταράξῃ in conjunctivo præferri malim ideo, quod diductior hæc periodus per ambages,

versu 23. demum in vestigia sua se recipiat istis verbis ἂν δὴ ταῦτα λέγῃ. Æschines hæc si blaterans misceat — tum post plura interjecta restauratur oratio isto exordio: hæc igitur si dicat Æschines.

— 16. αὐτὸς] iteratum αὐτὸς redit ad Demosthenem.

— ibid. ἡμᾶς] nos sodales, me, Æschinem, et Philocratem, cæterosque. vitium typographicum, quibus vitiis pars Lutetianæ editionis a Lambino curata scatet, ἐπῄνεσαν, in plurali, correxi per ἐπῄνεσεν, in singulari. Demosthenes puta.

— 17. αὐτοὺς] correxi αὐτός. num etiam εἱστίασε leg. ut cum ἐπῄνεσεν ἡμᾶς concinat? an ista conformitas necessaria non est?

415. 2. ὑποκρινόμενον] malim equidem ὑποκρινομένους, scil. ὑμᾶς. nam non ἐμὲ subauditur, sed vos, judices. vos decet, procul habita dissimulatione, cum Æschine ejusque necessariis libere agere ad hunc modum: Novimus vos fratres, et te quidem, — sed vide meliora in annotatione proxima.

— 4. ἴσμεν] procul omni dubio tollendum est. nam σὲ μὲν cum reliquis accusativis reguntur, non ab ἴσμεν, sed ab ἠξιώσαμεν, versu 8.

— ibid. σὲ μὲν] redit σὲ ad Φιλοχάρην. alterum vero, τούτους δὲ, v. 5. ad Æschinem et Aphobetum.

— 6. οὐδεμιᾶς κακίας ταῦτα] hoc est, non ideo meretur improbitatis nota inuri. tanti non est, ut ideo quis κακὸς appelletur, aut habeatur.

— 16. συγγνώμην] prætuli συγγνώμη, in nominativo, scil. ὀφείλεται, vel δίδοται. veniam debetur fratri, alteri fratri succurrenti. est dictio vel argumentum in foro ita tritum, ut in proverbium excesserit.

— 20. αὐτοὶ] num αὐτοῦ, *hic loci*. ut sit adverbium loci.

— 21. τινῶν] subaudi ordinis vestri, τοῦ ὑμετέρου τέλους.

— 22. πότερα] subaudi δεδέηνται ὑμῶν σώζειν αὐτόν.

— 23. κἂν ἀδικῶν] placebat aliquando κἂν ὁτιοῦν ἀδικῶν, scil. φαίνηται. verum necessarium certe nullo pacto est.

— ibid. εἰ μὲν γὰρ μὴ ἀδικῶν] correxi, partim de meo, εἰ μὲν γὰρ [subaudi δεδέηνται ὑμῶν σώζειν αὐτὸν] ἂν μηδὲν ἀδικῶν [subaudi φαίνηται] κἀγὼ φημὶ δεῖν [scil. σώζειν αὐτόν].

— 25. κρύβδην] Citat h. l. Thomas M. v. κρύφα.

— 26. ἀλλὰ καὶ τοῦτο καὶ πάντων ἄριστα] primum καὶ sustuli. Sed hoc hominum omnium vel optime novit is, qui legem tabellariam tulit. Sed ecquid is novit? hoc nempe, judices in ferenda per tabellas sententia mala fraude abutentes ad absolvendum sontes deprehensos et confessos, haud fallere deos.

— pen. διά τι] dele ista inepta, orationem conturbantia, et suspicionem defectus, sed illam inanem, moventia. videtur aliis in libris fuisse — ψηφίζεσθαι· διότι τούτων μὲν — in aliis ψηφ. ὅτι (syllaba minus) τούτων μὲν — quibus duabus lectionibus in unam conflatis, vulgatæ monstrum exstitit. Alterutram ergo, utram vis, illarum meliorum lectionum restitue.

— ibid. τούτων] quos, tametsi sontes, præter jus et fas, saucia conscientia, scientes absolveritis. ad hos eosdem nequiter absolutos etiam τούτοις versu 4. p. 416. redit.

416. 2. ἑκάστῳ] subaudi ὑμῶν, aut τῶν δικαστῶν.

— 13. τοῦτο] accusatio Timarchi.

— 15. τῶν πεπρεσβευμένων] videtur κακῶς vel αἰσχρῶς σοι interponendum.

— 16. κατηγορῶν, ἐκείνους τοὺς λόγους] correxi de meo, κατηγορῶν ἐκείνου, in accusatione ejus, Timarchi puta, sententias illas projecit, quæ nunc in eum insurgent, et tanquam arma inversa aut retorta ipsum ient.

— 18. δίκαια] scil. κατὰ Τιμάρχου.

— 24. πῶς, τί, τοὺς δικαστὰς] commata signis interrogandi mutavi. πῶς; quomodo existimatis? πῶς οἴεσθε; τί, scil. ἐποίησα; quid feci? hoc est, nostisne, quid egerim? aut sic: τί, scil. νεώτερον γέγονε; quid novi evenit? tenetisne hoc? dicam vobis. judices circumveni.

— 25. ὑφελόμενος] in ὑφελόμενος desinit assimulata oratio Demosthenis ad suos sodales. jam rursus orditur Æschinis ad Dem. oratio, ex ejus oratione, nescio qua, huc translata.

— 26. μὴ σύγε] scil. ὑφελοῦ τῶν δικαστῶν τὸ πρᾶγμα eripe et extorque judicibus occæcatis verum.

— 27. τότε δ', ἡνίκα —] non video, quæ tolerabilis sententia vulgatæ tribui possit, ut percipiendo sit. Comminiscamur interim oratorem sic reliquisse: τότε δὲ, ἡνίκα ἐμὲ κρινεῖς, ἐξέσται σοι κατηγορεῖν καὶ λέγειν ὅτι βούλῃ. tum temporis vero, ubi me in judicium vocabis, tum licebit tibi quascunque voles criminationes in me conferre.

— ult. ἔχων] cohæret cum παρασχέσθαι versu 1. p. 417. idem est atque si dixisset: οὐδένα μάρτυρα τούτων, ἐφ' οἷς ἔκρινε τὸν ἄνθρωπον, δυνάμενος παρασχέσθαι.

417. 8. θεώρησον, ὡς ἔχει τὸ πρᾶγμα] satius utique fuisset oratorem sic plene locutum esse: θεώρησον, ὡς τοσούτῳ σοι τὸ σὸν πρᾶγμα (vel ἔγκλημα) κάκιον καὶ ἐπισφαλέστερον ἔχει.

— 12. ὡς, εἴπερ] correxi ὥστ' εἴπερ. quapropter si alias semper vera est fama, nunquam fallit, etiam in vobis vera est.

— 14. δεῖ] post δεῖ videtur ὑπολαμβάνειν vel simile quid deesse. quam fidam et veracem videri vobis oportere —.

— 15. ὁ ταῦτα ποιήσας] consulto hæc vocabula orator ipse addidit, metuens, ne omittens ea, auditorum lectorumve quispiam, non de Hesiodo, qui nunquam sic destricte ὁ ποιητὴς audit, sed de Homero acciperet, cui proprium hoc est elogium.

— 16. δήπου] potest fieri, ut vim particulæ minus percipiam. verumtamen abest a multis bonæ notæ libris. quare aut prorsus sublatum, aut in hujus versus initium regestum malim, atque ante διορίσω collocatum. Adscriptum hic erat in margine Bav. γνώμη Εὐριπίδου ἐκ Φοινίσσης. Volebat aut debebat certe dare Φοίνικος. v. Valcken. V. C. Diatrib. in Eurip. Fragg. p. 270. ubi exempla ejusdem erroris e Theodoreto et Stobæo affert.

— 20. τοιοῦτός ἐστιν οἷσπερ ἥδεται ξυνὼν] quam dictionem merito damnes, ea tamen nullo pacto est sollicitanda. est profecto saxea, neque in auctore prosaico ferenda. Verum tragicæ scenæ multa cruda sunt condonanda, quæ dudum jus ultro arrogatum saxa spargendi usurpavit. quid minus dura est altera illa hujus ipsius gnomæ dictio, οὐ πώποτ' ἠρώτησα, γινώσκων ὅτι — id est, οὐ πώποτ' ἠρώτησα, ὁποῖός τις ἐστὶ τὸν τρόπον, διότι ἔγνων —. Ita istæc quoque, de qua nunc agitur, sic est explicanda, τοιοῦτός ἐστιν, οἷοι οὗτοί εἰσιν, οἷς ἥδεται συνών. vocabulum ἕκαστος ad versum explendum addidi, quamquam alias parum necessarium.

— 26. οὐ πώποτ' ἠρώτησα —] Citat h. l. Hermogenes in exemplum parodiæ p. 434. in οὐ πώποτ' ἠρώτησα subaudi, εἰ ἀργύριον εἴληφεν. pro καὶ ταὐτὰ initio hujus versus, quod in vulgatis est, dedi καὶ ταῦτα, *et id quidem*.

418. 1. τούτοις] scil. τοῖς σκώμμασι, vel ὀνείδεσι. his ipsis probris, scil. τῷ εἶναι λογογράφος καὶ σοφιστής. colligit sic: solet Æschines alios subsannare, si qui oratores, id quod ego facio, locos auctorum lectiores, salesque ex antiquitate erudita, inprimis poetica, suis orationibus adspergant; ludimagistros eos appellitans, jejunosque atque famelicos, mercedula victitantes, ex orationibus collecta, quas alienis in causis a se conscriptas rogantibus vendunt; immemor nempe, culpæ hujus, si qua est, ipsummet se consortem esse. Ludimagistrorum enim si est, auctorum classicorum, quos pueris interpretantur, locos suis commentationibus intexere, ludimagister est ipse quoque Æschines, qui ex Euripidis Phœnice locum judicibus recitarit, fabula ita parum populari, ut vix doctissimo cuique nominetenus nota sit. quem locum cum e scenica quadam auditione non hauserit, necesse est, ut e lectione fabulæ illius, vetustate obsoletæ, et ex hominum memoria sublatæ, venatus sit. v. p. 420. 2.

— 10. παρέλιπεν] scholiumne sit hujus lectionis altera lectio ὑπερέβη, an solummodo varians lectio, haud dixerim; neque tanti est.

— 13. τὸ τοὺς τυράννους — εἰσιέναι] videtur dictio scenica fuisse, εἰσιέναι τύραννον, ἔμπορον, μαστροπὸν etc. pro in scenam prodire, personam gerens tyranni, mercatoris, lenonis. alias ita dura sit futura, ut ferri nequeat, sed ut necesse sit ad ἔχοντας addi ὑποκρινομένους. ut constructio hæc sit: τὸ εἰσιέναι ὑποκρινομένους τοὺς τυράννους καὶ τοὺς τὰ σκῆπτρα ἔχοντας. verum recte habere vulgatam, eamque sibi probari, testatus est Libanius eo, quod aliquoties imitatus est, ut in oratione pro templis p. 18. 7. ed. Gothofr. et in or. pro saltatoribus adversus Aristidem, T. II. p. 497. 30. ed. Morell.

— 14. ταῦτα] sunt iambi Sophoclei mox recitandi. Idem est ac si dixisset: σκέψασθε τοίνυν οἷα ἐστὶ ταῦτα. cogitate quæ sit hæc sententia, quæ a poeta Creontem repræsentanti Æschini in os inditur.

419. 5. χθονὸς] subaudi τῆσδε. at Attici solum Atticum, patriam, sic nude τὴν χώραν appellant.

— 13. σοφῷ Σοφοκλεῖ] Hermogenes p. 418. pen. h. l. citat ad exemplum τῶν παρίσων. Sunt enim πάρισα ista, σοφῷ et Σοφοκλεῖ. addens: Ὅμηρος δὲ καὶ Δημοσθένης καὶ τὰ τοιαῦτα ἐποίησαν ἀγωνιστικά.

— 14. ὁμοῦ] scil. ἑαυτῷ. ut Æschines, e Macedonia in Urbem rediens procedebat, ita Philippus cum copiis ad Phocidem succedebat, Æschine probe conscio.

— 15. προεξήγγειλεν] προεξαγγέλλειν dicitur is, qui sive missu alieno, sive sponte sua, e castris nuntium in urbem perfert, de adventu hostis e. c. priusquam hostis veniat, ut civitas sibi cavere possit.

— 20. τοσούτους] quo major est liberorum numerus, hoc difficilius atque ægrius a parentibus pauperibus aluntur. quatuor mares, cum filiabus aliquot, necesse erat ut gravarent parentes quæstus genere tam vili, tam parum lucroso, victitantes, atque Atrometus cum uxore, præsertim ad ætatem adultam nutriendi, et docendi, et elocandi.

— 22. Ἥρωος] Heros medicus est Toxaris. id quod e loco Luciani constat, allegato a Corsinio in Fast. Attic. II. p. 372. in v. Τοξαρίδεια. qui festus erat dies Athenis celebrari solitus quotannis in honorem Herois medici peregrini.

— 23. ἐν ταύτῃ γε] scil. τῇ πόλει, vel τῇ πατρίδι.

— 27. ἐκ ταύτης αὐτῆς] scil. τῆς θόλου.

420. 3. λογογράφος] qui ad calamum dictata calamo excipit, non video, cur ei appellatio λογογράφου denegetur. quod si

tamen vitium ei vocabulo insit, ut ad correctionem confugere necesse sit, auctor sim, ut λογοστρόφος legatur. quia ejusmodi scribæ multa partim errore, partim mala fraude atque consulto, falsa subjicere veris solebant. Simile ductum de restionibus funem contorquentibus, eique quisquilias nescio quas intexentibus, ut oculos effugiant.

— ibid. καὶ θεοῖς ἐχθρὸς] malim καὶ θεοῖς γ' ἐχθρὸς, vel καὶ θεοῖς ἐχθρός γε. ut modo præcessit καὶ πονηρός γε.

— 10. ἀναβεβλημένον] id est, ἠμφιεσμένον τῇ ἀναβολῇ. qui est amictus corporis exterior, qui reliquis vestimentis superinjicitur. est igitur hæc sententia: amictus hoc habitu, manus intus habet sub pallio. verum.

— 14. τετταράκοντα] Corsinius 14. malit. verum diligentissimi in tradenda numerorum veritate non sunt veteres, sed rotundos edere numeros, tametsi paulo largius atque liberalius amant, prætereaque oratores tam arcti atque pusilli animis non sint, quo minus religioni sibi ducant, si quid expediat exaggerari, id scientes dataque opera exaggerare.

— 18. τοῦτο] hoc itaque, forsitan ignotum judicibus, de statua Solonis, enarravit habitum, manus sub pallio absconditæ, gestu demonstravit.

— 21. ταύτην οὐκ ἐμιμήσατο] malim ταύτην οὐκ εἶδεν, οὐδ' ἐμιμήσατο. quia modo dixerat, τὴν Σόλωνος ψυχὴν ἰδεῖν.

— ult. ἐξέδωκε] simile ductum de filia, aut sorore, consobrinave, si quam pater impius, aut frater sceleratus, mercede illectus, aut quo bonis ejus ipse potiatur, homini malo peregrino, pro pellice habituro, lenonive in lupanari expositnro, elocet, ea lege, ut procul a patria abductam in servitute habent, ut adhuc hodie ex Anglia multa libera corpora plagio surrepta in Americam transportantur, ibique vitam miseram in mancipatu finiunt.

421. 3. ἐκεῖσε] in Macedoniam.

— 4. ἐπρέσβευσε] prætuli imperfectum ἐπρέσβευε. Regio, pro qua mandatum ei fuerat ut verba faceret, atque deprecaretur, est Amphipolis.

— 6. ὅτι] redundat h. l. ut ubique locorum, ubi tu alterius orationem referre ordiris. Æschinis oratio proprie incipit a περὶ δ' Ἀμφιπόλεως.

— 8. παρελθὼν] progressus ad concionem hanc vestram, cum a legatione domum redissemus.

— 9. τούτων] correxi τοῦτον. negabam hunc, Æschinem, ad exsequendum oratione mihi reliquisse quicquam eorum, de quibus ipse cum Philippo agere constituisset.

— 11. μεταδοῦναί τινι] scil. ἔφην αὐτῷ.

— 15. ὅτι καὶ ὁ Σόλων] detraxi articulum. Significat, etiam Solon oderat, non ego solus odi.

— 16. οὐ λέγειν εἴσω] Citat h. l. Hermogenes p. 265.

— 18. προτείνας] προτεῖναι τὴν χεῖρα dicitur is, qui manum suam planam et explosam versus largitorem porrigit, eoque gestu munus quasi provocat atque proritat. ὑποσχεῖν autem dicitur, qui manui datoris sibi occurrenti suam manum supponit, quo dandum munus excipiat.

— 22. κἂν] *etiamsi*. correxi ἂν, *si*. Obscuri loci sententiam si satis percipio, videtur hæc esse: nullas te pœnas daturum speras, si circulos et cœtus *operto capite* perreptans me calumnieris, quo, quæ sic in me probra in vulgum spargis, ea auctore careant, ad primumque eorum auctorem nullo pacto perveniri possit. πιλίδιον est tale quid, atque *ein Pohlnischer Iudenhut mit herabgelassenen Krempen. oder eine Wintermütze mit Klappen rundherum, die herabhengen, dass man einen nicht erkennen kann. als wenn ein ehrbarer Mann zur Hure, oder ins Brandeweinboutikgen ginge* [*a Polish Jew's hat with the flaps let down. or, a winter-cap with the flaps hanging down, so as to prevent a person from being recognized. just as when a man of character goes to a whore, or the brandy-bottle*]. v. interpretes Petronii, ad illud, *operto capite*, in ejusmodi minutiis operosos.

— ult. μεγάλην] malim μεγάλῃς (in dativo plur.) pro μεγάλαις, ut ad ἀφραδίῃσιν referatur.

422. 6. χρήματα δ'—] versus χρήματα — ad πεπ. multis a libris abest, rectene an secus, haud disceptabo. ego equidem ista omissione nil offendar. neque probo, quod multi tales lacunas areis vacuis relinquendis designarunt. quæ opera erat supervacanea. quapropter laudo factum Taylori, qui vacua illa spatia complendo, hiatus obliteravit, hoc est, hexametros hexametris, pentametros pentametris copulavit, ut ad obtutum nihil deesse appareat. Solebant enim veteres non solum versus inchoatos, et ad dimidium perductos, destituere, sed etiam, hexametros, pentametrosve geminare, insuper habita alternatione, aut, pro re nata, syllabas contra naturam usumve, producere aut corripere. id quod ipsis vitio non dabatur. Exempla talis licentiæ ab illis usurpatæ complura apud Stobæum, Diogenemque Laertium prostant. Huc pertinent illa apud Julianum Aug. p. 199. et 213. ubi in Cratetis elegiaco carmine bini pentametri sese protinus insequentes leguntur.

— 13. ταῦτ' ἤδη] idem est atque si dixisset: διὰ ταῦτα δή. ob hæc ipsa igitur.

— 18. τρύχεται —] male interpunctum esse si cui minus videatur, is, per me li-

cet, comma retrahat ad τρύχεται. metri causa necesse habuit constructionem, seu casum mutare. nam rectam rationem tenere si voluisset, dicendum fuerat: τῶν ἀδικούντων τοὺς φίλους ἐν ταῖς συνόδοις. qui genitivus cohæreret cum ἐκ δυσμενέων. Jam vero, coactus a metro, dixit τοῖς ἀδικοῦσι, qui dativus tantundem valet, atque ὑπὸ τῶν ἀδικούντων. Injurias multifarias dare cives civibus in familiaribus congressibus possunt, inprimis vero rixas, verberationes, cædes. quæ sunt injuriarum atrocissimæ.

— 23. δέ τ' ἔχειν] in Wolfii ad h. l. annotationem si tempori inspexissem, conjecturam δ' ἔτ' ἔχειν in textum recepissem. Interpretatio ejus bona et proba est. ἔχειν h. l. tantundem valet, atque κατέχειν. continere, retinere. Sed sæpe mihi hoc evenit, ut Wolfium consulere aut oblíviscerer, aut tæderet, ob molestum pondus editionis Basileensis, et minutissimos typos, quibus annotationes Wolfianæ excusæ sunt. id quod mihi haud raro fraudi fuit.

— 24. πάντων] prætuli πάντως. omni modo, certo certius.

423. 17. ὑπακούσαντά τινα αὐτοῦ] aliquem, qui aure ad seras admota auscultasset ignoratus, quid Æschines cum legatis Philippi clam ageret.

— ibid. κατήγορον] correxi κατηγορῶν de meo. per accusationem suam hoc effecit, ut is infamia notaretur.

— 19. ἀλλὰ καὶ] *quid? quod*, vel non solum autem hoc ausus est, sed etiam istud —.

— 25. διακρουόμενος] malim διακρουσάμενος.

424. 3. νόσημα γὰρ —] celeberrimus et a multis citatus locus, ut a Demetrio Phalereo p. 161. §. 296. Hermogene p. 263. Aristide de D. C. p. 192.

— 11. καὶ τὰ κύρια] subaudi τέλη. ordines, penes quos summa rerum est.

— 12. οὓς] quos reliquos cives, et magistratus oportebat in hos proditores patriæ animadvertere.

— 19. τὴν ἡγεμονίαν] Sententia est: hactenus quidem principatu solummodo privati fuerant Thessali, libertate tamen adhucdum gaudebant. Jam vero etiam hac spoliati sunt.

425. 4. Ἀργεῖοι] malim καὶ Ἀργεῖοι. etiam Argivi, scil. agitant.

— 5. ὡς] tantumdem valet h. l. atque γὰρ, vel ὅτι. *nam*, vel *quoniam*.

— 6. εἰσελήλυθεν] in urbem nostram quoque. modus verbi recte habet, et indicativus præstat participio, si ὡς eo sensu, quo dixi, et quo creberrime usurpatur, accipias.

— 10. οὐχ ὁρᾶτε —] Citat h. l. Hermogenes p. 253.

426. 7. ἐπειδὴ ταῦθ'] interposui δέ. num præstet in continenti προῆγε legi in activo, pro vulgari προήγετο, in medio relinquam.

— 11. τῶν πολιτῶν] subaudi τῶν ἡμετέρων. civium nostrorum Atheniensium.

— 15. Φίλιππος οὐκ ἔτ' εἶχεν] Sententia est: non jam sufficiebat Philippus proditoribus, tam dense crebriterque sese ingerentibus atque eum ad se vocantibus, ut, cui primo satisfaceret, nesciret, neque tam cito accurrere atque occupare oblata posset, atque illi offerrent.

427. 10. ταῦτα διαφθείρει] subaudi μόνα. nihil quidem aliud corrumpit, h. e. hosti prodit, præter illam copiarum et opum particulam, cui præfectus est. verum tamen nil ideo minus odio et abominatione dignus est, quam si totam remp. prodidisset. nam quem prodere partem haud pudet, is totum certo certius prodet, si possit.

— 21. ἐν ἴσῳ χρόνῳ] quo quis temporis spatio male consulendo remp. perdat, eodem recte suadendo servet. bonis et salutaribus inveniendis consiliis nihilo plus temporis operæve opus est, quam pestiferis excogitandis.

428. 1. γράμματα ἐκλογῆς] in locum hujus tituli suffeci istum στήλη. videntur hic variæ in libris versatæ fuisse lectiones. e. c. λέγε ταῦτα τὰ γράμματα. recita has tabulas. jam titulus. ἐκ στήλης. aut istæc: λέγε ταῦτα τὰ γράμματα ἐκ στήλης. Στήλη.

— 8. μηδ' ἄλλος] id est, qui civis vester, qui Græcus non sit.

— 12. νὴ Δί', ἀλλ' ὅπως ἔτυχε —] Citant h. l. Hermogen. p. 272. Minucianus p. 150.

— ibid. ἕστηκεν] post ἕστηκεν addit ed. Lutetianæ margo οὐ μὰ Δία. supplementum non inutile, neque necessarium tamen. Sine illo nervosior est oratio, cum illo mollior atque planior.

— 17. τὰ χρήματα ταῦτα] æs, quanti vænibant æs, unde statua Minervæ facta, aurum, argentum, ebur, gemmæ, reliquus mundus, opera artificis.

— 21. τιμωρίαι] id est, tabula tenens literis consignatas minas pœnarumque denuntiationes adversus sceleratorum hoc genus.

— ibid. νῦν δὲ γέλως, ἄδεια, αἰσχύνη, εἰ μὴ] sic vulgatæ. correxi de meo sic: νῦν δὲ γέλως, jam vero res risu digna est, ὅση ἄδεια Αἰσχίνῃ, quantam licentiam largitiones accipiendi et corradendi bonaque vestra vendendi et intervertendi vos Æschini dederitis. id est, vos deridendi estis ob hanc tantam, tam turpem socordiam.

— 27. ταύτην] malim τὸν ταύτην.

429. 19. κτησαμένην] idem est ac si

dixisset: ἤλπισαν κτήσασθαι, διδοῦσαν, παρασκευάζουσαν.

430. 15. ἐπειδὴ παρὰ τὰ γράμματα —] Marcellinus ad Hermogenem p. 175. 34. εὗρε δὲ καὶ ἄλλην καινοτέραν Δημοσθένης ἀνακεφαλαίωσιν, τοῖς πρέσβεσιν [illis vetustissimis] ἀντιτάξας τοὺς πρέσβεις [hos novissimos], καὶ γράμμασι γράμματα [formulam Calliæ cum formula pacis ab Æschine et Philocrate Philippo mercede condonatæ]. ἐπειδὴ παρὰ τὰ γράμματα, φησὶν, ἐπρέσβευσαν. οὗτοι δὲ οὐ παρὰ τὰ γράμματα [scil. πεπρεσβεύκασι];

— ibid. φησὶν] formula condemnationis adversus Epicratem et complices pronuntiatæ, quam ad formulam etiam φησὶ p. 431. 1. redit.

— 16. καὶ τὸ ψήφισμα] prorsus delenda sunt. nam τὸ ψήφισμα et τὰ γράμματα, ni fallor, eandem rem designant, mandata legatis ab urbe discedentibus addita, quid eos in legatione peragere atque exsequi oporteret. nisi malis affirmare τὰ γράμματα esse *die Verhaltungsbefehle* [*secret instructions*], id quod modo dixi, τὸ ψήφισμα vero tabulas patentes publice exhibendas, quibus S.P.Q.A. testaretur, se hos, nominatos, legatos suos ad Philippum nuncupasse, iisque negotia hæc vel illa exsequenda suo nomine delegasse. verum hanc interpretationem palam evertunt insequentia, quæ docent γράμματα et ψήφισμα prorsus idem esse.

— 25. καὶ ἠλέγχθησαν τίνες αὐτῶν οὐ τἀληθῆ ἐν τῇ βουλῇ ἀπαγγέλλοντες] hæc verba materialiter sunt, ut sumta e formula illa, qua mortis sententia dicta fuit in Epicratem ejusque consortes.

431. 8. ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ὄντες] scil. υἱοί. filii qui estis illorum virorum, qui Epicratem, a quo e Piræeo rursus in urbem essent reducti, condemnarunt.

— 12. Θρασύβουλον ἐκεῖνον, τὸν Θρασυβούλου] prætuli de meo Θρασύβουλον, Thrasybulum juniorem atque ignobiliorem, ἐκείνου τοῦ Θρασυβούλου, illius senioris atque nobilioris Thrasybuli filium. nam ἐκεῖνος ferme soli celebratiori convenit.

— 15. τῶν ἀφ' Ἁρμοδίου] correxi τὸν ἀφ' Ἁ. nam designat certum aliquem, a Thrasybulo diversum, cujus nomen seu reverentia reticet, seu quod nemini non vel sic notum esset.

— 22. ἔλεον] post ἔλεον videtur εὑρέσθαι, *invenisse*, deesse. nam μήτε συγγνώμην μήτ' ἔλεον μηδὲν αὐτοὺς ὠφεληκέναι, videtur durum et inconcinnum, et pæne sententia vacuum esse.

— 26. λαβόντες] ad λαβόντες subauditur ἐπ' αὐτοφώρῳ.

— ult. ποῖος γὰρ ἵππος] scil. ἐτράφη πώποτε παρὰ τούτων. ecquis unquam equus bellator et certator, palmas merere doctus, ab his unquam altus fuit.

— ibid. ποία τριήρης] scil. παρεσκευάσθη καὶ ἐχορηγήθη ὑπὸ τούτων.

— ibid. ποία στρατεία] scil. ἐστράτευται.

432. 1. ποία χορηγία] scil. γέγονε. non idem est χορὸς et χορηγία. Chorus est solummodo puerorum saltantium atque canentium in Liberalibus. χορηγεῖν vero potest aliquis etiam in gymnasia, item in classem. ad τίς χορὸς subauditur εἰσήχθη, inductus fuit in scenam.

— ibid. τίς λειτουργία] scil. λελειτούργηται.

— 2. τίς εἰσφορὰ] scil. εἰσενήνεκται.

— ibid. τίς εὔνοια] scil. ἐπεδείχθη.

— ibid. ποῖος κίνδυνος] scil. ἀνέρριπται.

— ibid. τί τούτων ἁπάντων] correxi τί τῶν ἀπ. ecquid omnium, quicunque sunt modi, quibus cives patriam ornare possunt. τούτων sola contineret ea genera officiorum, quæ orator modo commemoraverat. τῶν adhuc alia plura præterea complectitur.

— 11. παραγγελία] advocatio, h. e. multitudo advocatorum undique corrogatorum, qui in judicium adducti precibus et gratia judices flectant, potentia minisque terreant, reum quibuscunque modis eripiant.

— 17. ἀδικοῦντα] miserat enim Æschines arma ad Philippum, idque deprehenderat Timarchus. v. p. 433. 4.

— 23. τοὺς ὀμωμοκότας καὶ δικάζοντας] tolle hoc inutile καὶ, ut sententia sit: quæ esse debet, qui non prius, quam dicto jurejurando, ad ferendam sententiam proceditis.

— 27. ἵνα δὴ] apodosis sententiæ est in istis p. 433. 11. λέγε δή.

433. 1. καὶ νῦν σώφρονες] subaudi ὥσπερ καὶ πρὸ τοῦ ἦσαν.

— 4. ἔγραψεν] Timarchus puta.

— 21. ὃς ἐν ταῖς πομπαῖς —] citant h. l. Hermogenes p. 317. Athenæus 242. D. 8.

— 22. ἄνευ τοῦ προσωπείου] correxi ἄ. τ. προσώπου, non ideo solum, quod ita scriptum in Aug. invenirem, sed etiam ob additam in margine ejusdem codicis annotationem, juniores προσωπεῖον usurpare maluisse, veteres πρόσωπον, et hoc in vetustis Demosthenis libris h. l. sic repertum esse.

— 23. τί ταῦτα] scil. λέγω. quid ego hæc minuta commemoro, cui ad graviora properandum sit?

— ibid. ὁρῶν] scil. κατηγόρει Τιμάρχου Αἰσχίνης καὶ ἔλεγε ταῦτα. at enimvero fidenter poterat Æschines Timarchum accusare, ad fratrem suum Aphobetum, hominem castissimum atque sanctissimum respiciens. est peramara subsannatio fratrum. tune Timarchum audebas accusare impuritatis, immemor fratris, tanta famosi

impuritate, ut præ Aphobeti flagitiis Timarchea evanescant?

— 25. πάντες ὅσοι οἱ περὶ π.] aliis a libris ὅσοι abest, ab aliis οἱ. neutrum cum damno sententiæ. ὅσοι si servas, subaudiendum est a communi ἐρρύησαν. quasi sic dixisset: πάντες οἱ λόγοι περὶ πορνείας, ὅσοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ Τίμαρχος ἐκρίνετο, ἐρρύησαν, ἄνω τῶν ποταμῶν ἐρρύησαν. id est, dicebantur invita et repugnante veritate atque natura rerum, et erat ista oratio prorsus portentosa.

— 26. τούτου] prætuli τούτων horum, de quibus modo locutus fuerat, Æschinis puta fratrumque.

— ult. τί παρ' ὑμῖν] τί non inusitatum est pro ὅ,τι. num vero Demosthenes quoque sic eo sit usus, in dubio relinquam. equidem malim ὅ τι παρ' ὑμῖν ἐψήφιστο, decretum esset, in plusquam perfecto. aut ἐψηφίσεται, in paulo post futuro, a vobis decernendum sit.

434. 7. οὐδὲ φοβεῖ με] hic videtur deesse ὑγιαίνων vel ἐρρωμένος.

— 24. δεξάμενος] correxi δεδιξάμενος. terrore his Æschini et complicibus injecto. hi nominativi δεδιξάμενος et φήσας cohærent cum διήλλαξαι p. 435. 1. ubi est apodosis hujus distractæ periodi.

— ult. ἐπειδὴ] sunt qui omittant. nil refert. si servatur, est iteratio præmissi versu 23. et resumtio quasi fili sepositi, in commodum lectoris.

435. 3. βούλησθε] correxi βούλεσθαι. te vellê, ut Philippus, si fieri possit, pereat.

— 6. Μυροκλέα] correxi Μοιροκλέα. nam ejusmodi nomina in κλῆς exeuntia pæne solummodo formantur a nominibus deorum, ut Διοκλῆς, Ἡρακλῆς, sic quoque Μοιροκλῆς, a deabus Μοίραις, Parcis.

— 9. τρισὶν] triduo post illum diem, quo persolvere ex scripto vel condicto debuerant. non diutius triduo procrastinaverant perluitionem, sed tertio die post diem peremtorium deposuerant in mensa argentaria, h. e. dependerant.

— 10. τοὺς δὲ ἔχοντας —] idem est ac si dixisset: τοὺς δ' ἔχοντας τὸν μισθὸν τῆς προδοσίας, καὶ οὐ μόνον αὐτοὺς ὁμολογοῦντας ἔχειν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτῳ ἐξελεγχομένους.

— 12. τούτους οὐ κρίνεις —] idem est ac si dixisset: τούτους οὐ μόνον οὐ κρίνεις, ἀλλὰ καὶ σώζειν κελεύεις.

— 17. τούτων] cohæret cum ὅστις. unus quisquam horum furum.

— 24. οὐδὲ εἷς] scil. τούτων τῶν κοινὰ παρεκλεγόντων.

— 25. ἀδικοῦντες] subaudi οἷα νῦν ἐκεῖ ἀδικεῖται.

436. 2. Πτοιόδωρος] rectius per α, quam per υ, exaratur, quia ductum est a nomine Apollinis Πτοίου vel Πτώου, terrifici, terrorem injicientis.

— 5. ὁ δ' ἔνδον] Ptoiodorus intus in urbe clam, tecte conturbatis in negotiis rerum suarum satagebat, ad lubitum suum omnia conformabat. veluti si quis lac pinsendo butyrum inde efficiat. est utique comica et trivialis locutio, foro tamen non ideo indigna.

— ibid. τοιαῦτα] et quæ sunt alia talia exempla complura.

— 10. τούτῳ] non redit ad Æschinem, sed ad illum infinite adumbratum in ὃν versu 9. quicunque is est — hunc afficite pœna conveniente.

— 18. ἐάσητε] scil. præpollere legibus et sanctitati atque severitati et majestati judiciorum et religioni jurisjurandi.

— 20. μαντείαν] recte habet, quamquam e versu 22, 23. leg. videatur μαντείας. non sunt istæ μαντεῖαι v. 23. dictæ nisi unum oraculum.

— 25. εἰ μὲν τοίνυν —] Schol. Hermogenis p. 110. 12. τούτοις δὲ παραπλήσιον καὶ τὸ παρὰ Δημοσθένει ἐν τῷ περὶ παραπρ. ἐν οἷς, τοῦ θεοῦ χρήσαντος τοὺς ἡγεμόνας φυλάττεσθαι, κατασκευάζει ὁ ῥήτωρ ἀπὸ τοῦ καιροῦ, ὅτι τοὺς ῥήτορας λέγει [scil. ὁ θεὸς, Apollo Pythius]. ἐν εἰρήνῃ γὰρ ἔχρησεν, οὐκ ἐν καιρῷ πολέμου.

— ult. οὗτοι γὰρ ἡγοῦνται] Hermogen. p. 299. κατὰ μέντοι κόμμα εἰ γένοιτο, πλέον ἔχει τὸ γοργὸν, οὐ μὴν οὐδ' οὕτως ἀπήλλακται τοῦ κάλλους. οἷον· οὗτοι γὰρ ἡγοῦνται. τούτοις πείθεσθε. ὑπὸ τούτων δέος ἐστὶ μὴ παρακρουσθῆτε. citat quoque Alexander Rhetor l. 2. cap. περὶ πολυπτώτου.

437. 2. δεῖν] abest a multis libris, et potest abesse sine damno sententiæ. si omittatur, saltim duæ primæ ejus literæ servandæ erunt. vel potius servandum δεῖν, sed primæ duæ ejus literæ sunt iterandæ ad hunc modum: καὶ τὴν πόλιν δὲ δεῖν συνέχειν φησὶν ἡ μαντεία.

— 7. ἀεὶ δεῖν] manifestum cum sit ἀεὶ pravam esse scriptionem insequentis v. δεῖν, tolli velim hoc vitium.

— 10. Διώνη] omnia h. l. recte habent. ne litera quidem est temeranda. Canterusque Lambinusque frustra conati sunt. ἔξωθεν οἱ ἐπιβουλεύοντες, ἔνδοθεν δὲ οἱ συμπράττοντες, sunt particula oraculi. Particulas ejusmodi oraculorum intexere suæ orationi solet orator, atque suis interpretationibus prosequi.

— 14. ἐκσώζειν] e discriminibus judiciorum eripere. κἂν ἀπ' ἀνθρωπίνου λογισμοῦ recte habet. vel mera meditatione atque contentione humanæ rationis, etiamsi divinitus id haud docearis.

— 22. ἐπαίρειν τούτους] correxi de meo sensu. ἐπαίρειν. hic finitur prior sententia. jam init nova, uno vocabulo τούτοις circumscripta. *his*. his, inquam, rebus Philippus dominatum adeptus est.

438. 3. μεθ' ὧν ἡ καλῶς] malim μεθ' ὧν,

ἢ ἄνευ ὧν [vel ἢ χωρὶς ὧν] καλῶς ἢ κακῶς. quibus suffultus quisque bene rem gerat, destitutus autem male.

— 13. συσκευάζεσθαι] convasare, compilare, in manticam infercire, tanquam fures solent, furta raptim aufferre festinantes. Sententia est: alia Peloponnesi oppida ex aliis sibi devincire, et in servitutem pertrahere.

— 15. τοὺς πολλοὺς] tolle rursus uncos, quibus vocabula καὶ πολλοὺς circumsepsi, existimans πολλοὺς aut scholium, aut Variantem Lectionem v. μακροὺς esse. in quo erravi. vehementer ista inter se differunt. πολλοὶ λόγοι sunt orationes sæpe, crebro habitæ, μακροὶ longæ, copiosæ. illud multitudinem universarum, hoc longitudinem cujusque indicat.

439. 20. ἆρά γε ὅμοια] scil. ἐδημηγόρει, quod a communi e versu 17. tacite et hic est iterandum, et ad ἀλλὰ versu 21.

440. 1. ἔστιν οὖν ὅπως —] idem est ac si dixisset: ἐγχωρεῖ τὸν ἐκεῖνα προειρηκότα, νῦν, τὸν αὐτὸν τοῦτον, ταῦτα εἰπεῖν μὴ διεφθαρμένον. possitne fieri, ut qui ista superius relata, dudum ante dixerit, nunc istæc, illis prorsus contraria, dicat, nisi corruptus largitionibus interim fuisset.

— 25. καὶ τῶν ἐλπίδων] scil. recuperandæ aliquando libertatis.

— 27. ἔχετε] repete tacite e versu 18. ἐνθυμεῖσθε. Ad ἔχετε subaudi ὑποχείριον. cogitate vos nunc in potestate vestra habere hominem impurum, consceleratum, sed versipellem, cujus orationi credere, ab ejusque lacrymis, crocodilinis nempe illis, ad misericordiam flecti, nefas sit.

441. 6. ἐν ἀρχῇ] designat locum p. 438. 16. sqq.

— 14. οὕτω σκαιὸς ἢ ἀνήκοος] prætuli οὕτω σφόδρα σκαιὸς καὶ ἀνήκοος. ecquis tam scævus, tardus, crudus, stipes est, omnisque liberalis disciplinæ expers. nam ad ἀνήκοος subaudiendum est, τῆς καλῆς παιδείας, aut τῆς δόξης τῆς ἡμετέρας πόλεως.

— 16. ὅστις] adde necessario φήσειεν ἄν, sine quo sententia ruet. qui id, quod interrogetur, affirmet, assensuque suo verum id esse aiat.

422. 5. συλήσας καὶ διασύρας τῷ λόγῳ] transposui vocabula de meo sensu sic: διασύρας καὶ συλήσας τῷ λογῳ. quia, 1. διασύρειν simpliciter dicitur, sine τῷ λόγῳ. quod per se ad διασύρειν subauditur ab audiente quoque. verum 2. συλᾶν τὰ τῶν προγόνων ἔργα, est dura, audax, inusitata, inaudita dictio, ubi necesse esset modum quoque spoliationis declarari, non *manibus* spoliare, sed *verbis*.

— 6. εἶτα] ideoque oratores. quare nil mirandum est te late arare.

— 7. καὶ γὰρ αὖ τοῦτο] scil. τὸ καινὸν ἔγκλημα σκοπεῖτε.

— 10. χειροτονηθῆναι] scil. γραμματεὺς ἐν τῇ θόλῳ.

— 15. ἴσα βαίνων] Citat h. l. Minucianus p. 152.

— 19. ἔτι] tolle rursus uncos.

— 20. ἐπελθεῖν] correxi ἐπανελθεῖν, repetere, recapitulare. recapessere a principio.

433. 6. ἦν δ' οὐδὲν —] constructio verborum hæc est: ἦν δ' οὐδ' οὕτως, οὐδὲν διὰ τοῦτο μᾶλλον, αὐτῷ δυνατὸν, ἔργον τι μέγα καθ' ὑμῶν πρᾶξαι. erat autem ei, Philippo, ne sic quidem, etiam hoc effecto, et nil ideo magis, datum atque licitum, contra vos magnum quid patrare, h. e. gravi et insigni clade vos debilitare. οὐδ' οὕτως post οὐδὲν μᾶλλον non est supervacaneum. nam idem est atque διὰ τοῦτο. jam comminiscere, sine οὐδ' οὕτως, sic scriptum esse: οὐδὲν διὰ τοῦτο μᾶλλον. *nil ideo magis*. et exsistet eadem prorsus sententia.

— 11. εἶναι] hoc posterius immerito accusatur, et eliminatur, ideo quod idem vocabulum modo præcessisset. quasi sat gravis hæc causa foret. ferrem, si εἶναι utroque loco idem significaret, sed prorsus aliud isto, aliud hoc loco significat; illo, datum esse, licere sibi, ἐγχωρεῖν. hoc autem simpliciter *esse*. nil aliud ἀνάγκην εἶναι, necesse esse.

— 18. συγκαταστήσειν] communi et conjuncta cum Thessalis opera efficere, ut his, Thessalis, locus inter Amphictyonas, quo adhuc caruerant, in locum exterminatorum Phocensium, daretur.

— 26. ἡγούμενον καὶ στρατηγοῦντα] duo hæc idem non significant. prius principem domi, seu in rebus civilibus, posterius principem foris, hoc est in castris, imperatorem rei bellicæ præfectum.

444. 7. οὐδὲ ἂν ἐπιχειρῇ τοῖς ὅπλοις, δυνήσεται εἰ μή τις τέχνη] distinxi et correxi, partim marte meo, sed ad ductum codicum, sic: οὐδ', ἂν ἐπιχειρῇ, τοῖς ὅπλοις δυνήσεται γε αἱρήσειν, εἰ μή τις τ. etiamsi conetur, tamen ne sic quidem licitum sibi fore, non armis quidem profecto, capere et subjugare. nam γ' αἱρήσειν videbantur codices dare voluisse, alii χαιρήσειν, alii χ' αἱρήσειν dantes.

— 23. εὕροντο] correxi εὕρετο. Philippus puta inveniebat, impetrabat.

— 26. πορεύοιτο] subaudi περαιτέρω.

— pen. περὶ ταύτης] scil. τῆς βοηθείας. deinde nil deest. nam vulgata idem dicit, atque si orator dixisset: ἡ τέχνη τοῦ τοὺς χρόνους —.

— ult. ἀναγόντας] est aut idem, quod ἐπαγαγόντας τὸ στράτευμα, aut eo modo usurpatum etiam hic est, quo sæpe occurrit usurpatum, ut videatur, et dicatur quoque a grammaticis, eleganter redundare, verum profecto non redundat, sed vehementiam impetus, incitationem in

cursus, contentionem, festinationem designat.

445. 5. κατεκωλύθην] prætuli κατακωλυθεὶς, qui nominativus aptus est e φαίνομαι versu 2. constat me fuisse impeditum, prohibitum cum navigio discedere. vulgata si servetur, etiam οὐχὶ δυνηθεὶς stare non possit, sed cum οὐκ ἐδυνήθην sit permutandum.

— 6. ἐκδοῦναι] prætuli ἐνδοῦναι. Philippo sese sponte sua dedere.

— 10. ἀπαγγελθήσεται] scil. αὐτοῖς, Phocensibus.

— 11. τούτοις πιστεύσας] malim γε interponi. his saltim, his quidem, his certe, procul dubio. legatis Atheniensium.

— 16. κινηθήσονται] scil. Athenienses.

— ult. προκατεσκευάζετο] correxi προσκατασκευάζεται. præter illa, quæ jam ibi sunt, adhuc alia nova comparat, condit.

446. 5. ἐν τῷ ἱερῷ] Apollinis Delphici puta. quod numen etiam versu 6. v. τῷ θεῷ designatur. jura ritusque patrios in templo Apollinis Delphici recte peragi et conservari in suo statu atque conditione primigenia. possit quoque eodem sensu καταστῆναι legi.

— 20. δεδωροδόκηται] prætuli δεδωροδόκηνται in plurali. quia, si vulgata, h. e. singularis numerus, servetur, simplex δεδωροδόκηται stare non possit, sed leg. sit καταδεδωροδόκηνται. pro largitionibus hæc omnia prodita, vendita, projecta esse, decora et præsidia reip.; lectionis autem a me subjectæ sententia hæc est: hos furciferos ista omnia mercede prodegisse. rursus tamen, recte pensiculateque si rem meditor, ne Græcum quidem videtur esse δωροδοκεῖν τι, in eo, quem dixi, sensu, pro largitionibus aliquid prodere, vendere, sed dicendum etiam tum erit, καταδωροδοκεῖν. ergo quoquo te vertas, verbum compositum hic videtur requiri, loco simplicis.

— 24. σφόδρα] subaudi δηλονότι, σφόδρα — nam hæc expositio ejus, si quid ambigui possit in v. ποιήσω. ne contra quam volo efficiam, hoc est, ne vobis incommodem. ista, jamdudum scientibus, nimia diligentia demonstrare atque enucleare contendens.

447. 1. διὰ τί] post διὰ τί adde tacita cogitatione (id quod item in aliis infinitis numero locis similibus a lectore quoque non tardissimo fieri debet, ut aptos atque molles transitus, veluti pontes intersternat) hujusmodi quandam copulam: οὔτε δι' ἀχαριστίαν, οὔτε δι' ἀδικίαν, οὔτε διὰ κακίαν. et tum bene cohærebit, velut conglutinatum, οὔτε γὰρ ἀχάριστοι.

— 10. πρέσβεις] subaudi, id quod res ipsa subjicit, ἀληθῶς καὶ ἐλευθέρως καὶ δικαίως ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς αὐτὸν πρεσβεύσαντας.

— ibid. ὅπως] subaudi ἀπηνῶς καὶ ὠμῶς.

— 14. τοῦτον τὸν τρόπον] quo Xenoclidem, quo Hegesippum ejusque socios accepit.

— pen. ἐγὼ γὰρ Αἰσχίνην —] Marcellinus ad Hermogenem p. 175. 12. αὐτοὶ δὲ ὁριζόμεθα ἐφ' οἷς τὴν κατηγορίαν ποιούμεθα. ὡς ἐν τῷ κατ' Αἰσχίνου Δημοσθένης. Αἰσχίνου γὰρ ἄγοντος ἐπὶ τὸν Χάρητα τὴν αἰτίαν τῶν ἐγκλημάτων, ὡς στρατηγὸν, περὶ μὲν τούτου οὐδὲν ἔφη (Demosthenes) ἰσχυρίζεσθαι, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα λεληθότως ἀπολογεῖται ὑπὲρ Χάρητος, ὡς πάντα ὑπὲρ τῆς πόλεως πράξαντος. ὡρίσατο δ' ἐφ' οἷς Αἰσχίνου κατηγορεῖ, εἰπών· ἐγὼ γὰρ Αἰσχίνην οὐδὲν αἰτιῶμαι τούτων τῶν ἐν τῷ πολέμῳ πραχθέντων. τούτων γάρ εἰσιν οἱ στρατηγοὶ ὑπεύθυνοι. οὐδ' ὑπὲρ τοῦ τὴν πόλιν ποιήσασθαι εἰρήνην. ἀλλ' ἄχρι τούτου πάντ' ἀφίημι. εἶτα διορισμός· τί οὖν λέγω; καὶ πόθεν ἄρχομαι κατηγορεῖν; καὶ τὰ ἑξῆς.

448. 12. ἠδικηκότα] videtur Philocratem designare.

— 26. οὐδὲν τῇ εἰρήνῃ συγχωρηθὲν, οὐδὲ πεισθέντων ὑμῶν ἔχει Φίλιππος] correxi locum partim e libris, partim marte meo, sic: οὐδ' ἐν τῇ εἰρήνῃ (sic est in libris) συγχωρηθὲν οὐδὲν (hoc meum est) πεισθ. ὑ. ἔ. φ. neque habet Philippus quicquam a volentibus vobis in pace concessum.

— ult. φεύγῃ] φεύγειν est a loco quodam tractando, ut captioso, et discriminoso, a crimine purgando, quod ægre scias dilui posse, refugere. ad πάντα subauditur ἄλλα, sive ἢ ταῦτα, *quam hæc*.

449. 3. ὡς οὐ σὺ συναίτιος εἶ] detraxi de voce penultima primam syllabam, h. e. pro composito συναίτιος suffeci simplex αἴτιος. non enim quærebatur, essetne aliis culpæ consors, sed hoc, essetne culpæ reus. Convenientius utique legeretur totus locus sic: μὴ λέγε, εἴ τις συναίτιός ἐστι καὶ ἄλλος τοῦ φωκέων ὀλέθρου, ἀλλ', ὡς οὐ σὺ αἴτιος εἶ, δεῖξον. Transponenda modo fuerant ista vocabula. Et nunc demum video idem Marklando quoque dudum ante me in mentem venisse.

— 4. τί οὖν, εἴ τι —] quæ de transpositione versus hujus Taylor comminiscitur, nemo facile probet. Sunt enim non validiora, quam quæ Wolf attingit, unde colligo, fuisse, quibus in mentem veniret, in locum Demosthenis nomen Charetis esse sufficiendum. id quod res statim refutat. Chares enim, legatione non functus, nullam quoque legationis rationem reddidit, sed Demosthenes suæ reddidit. Locus recte habet. tenendum modo, non hanc Demosthenis ipsius esse orationem, sed judicum, Æschinem objurgantium, eique occurrentium. Formulas orator hic judicibus administrat, tanquam tela, quibus Æschinem confodiant; aut subsidia, quibus perfugia ejus, frigidarumque excusationum latebras intercipiant et præcludant. Hæ formulæ procedunt usque ad ἐπαινεῖς hujus paginæ versu 12.

— 9. ἐπονείδιστον] suffeci fœmininum ἐπονείδιστος. redit enim ad εἰρήνη. pax pudenda, probrosa, ignominiosa.

— 10. πάντα] post πάντα deesse videtur διὰ σέ.

— 11. καὶ] subaudi καὶ τοῦτο λέγετε πρὸς αὐτὸν, ὦ δικασταί. etiam hoc ipsi occurrite. Eccur autem tantorum malorum, tantarumque injuriarum auctorem pergis laudare? Philippum puta.

— 12. φυλάττητε] acribus oculis motus et conversiones ejus omnes observetis, flexusque palæstricos, quibus conetur nodos vestros eludere atque effugere.

— 14. ἔσται] post ἔσται deest φανερός. constabit, aut plano et indubitato documento testatum dederit Æschines, se non hoc egisse, ut bona fide se purgaret, sed hoc solummodo, ut declamando specimen sonoræ vocis ederet.

— 16. καθυποκρινούμενον ὑμᾶς] se histrionica voce atque gesticulatione sua vos circumventurum, et tanquam præstigiis quibusdam occœcaturum atque dementaturum.

— 18. τῶν ἐπὶ Τροίᾳ] scil. πολεμησάντων, aut πεσόντων. alii dant ἐπὶ Τροίαν. ut οἱ ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας. ubi στρατευσάντων vel simile quid subauditur.

— pen. δίκαιον] non jam σκοπεῖν, quærere, noscitare, circumspicere, sed δοκιμάζειν, deligere, probare. alias utique malim cum Augustano legi εὔφωνον, in accusativo, et sine εἰ. nam si dicere licet σκοπεῖν πρεσβευτὴν δίκαιον, explorare, num quis justi et recti tenax sit legatus; nil video, cur minus liceat dicere, σκοπεῖν κήρυκα εὔφωνον, num præco quis vocalis sit.

450. 1. θαυμάσας] quod magni vos facere, in salute vestra magnum esse situm momentum, ideo vos redemi atque servavi, qui Philippum nihili facerem. Respondet ex opposito versu 3. ὑμῶν δὲ ὑπερεώρα.

— 14. ἐπιεικῶς εἰσὶν αὐτάρκεις] *sic satis*, aut *sæpissime*, *plerumque*, ipsæ sibi sufficiunt ad usum fructumque sui, ut alieno suffragio nil indigeant.

— 20. εἰς ἀνάγκην τῶν —] malim εἰς ἀνάγκην τοῦ τῶν δικαίων τι ποιεῖν.

— 24. τὰ λοιπὰ ποιεῖν] reliqua facere. quæ reliqua? sententia hæc cassa sunt. legi malim: τοῦ λοιποῦ τὰ δίκαια ποιεῖν βουλήσεται. volet Philippus in posterum jus et fas sequi.

451. 4. ἀφορμὴν] titulum juris hospitalis cum Philippo contracti, fundum quæstus esse, sortem lucrosam, matricam divitiarum.

AD ORATIONEM ADVERSUS LEPTINEM.

Hoc loco humanissime monendi sunt Lectores, huc usque curam b. Reiskii in examinandis et recognoscendis animadversionibus suis progressam esse. Quicquid enim notarum hactenus impressum est, eas omnes limavit ipse, et retractatos passim diligentissime prelo paravit. Sed quæ sequuntur, eæ manserunt integræ, quales fuerant a. 1769. scriptæ, cum morbus, qui medium hunc cursum interrupit, vires b. Viri ita debilitaverit, ut retractando impar esset. Quare ut in schedis ejus singula reperta sunt, ita nunc bona fide Lectoribus exhibentur.

ΠΡΟΣ ΛΕΠΤΙΝΗΝ] De ætate hujus orationis aliisque v. Photii Bibl. p. 802. Limatam hujus orationis dictionem laudat Hermog. p. 301. initio. De gallica hujus orationis interpretatione per Le Cointe judicium Valckenarii v. ad Herodot. p. 398.

ΠΡΟΣ ΛΕΠΤΙΝΗΝ] Sopater ad Hermogenem p. 74. 29. Δικανικὸς ὁ περὶ Στεφάνου. καὶ γὰρ ζητεῖται καὶ ἀμφισβητεῖται, εἰ ἄξιος Στεφάνου ὁ Δημοσθένης, ἢ μή. ἀλλὰ καὶ οἱ Φιλιππικοὶ, συμβουλευτικοὶ ὄντες, εἰ χρὴ Φίλιππον Ἀμφικτύονα ποιῆσαι πανηγυρικῶς μελετᾶται [sic]. καὶ γὰρ πολὺς ἐστιν ἐνταῦθα Δημοσθένης κατὰ Φιλίππου δημηγορῶν. ἀλλὰ καὶ ὁ πρὸς Λεπτίνην, δικανικὸς ὢν τῷ εἴδει, μικτῶς μελετᾶται. συμβουλευτικῶς φημὶ καὶ πανηγυρικῶς.

457. 1. ἄνδρες δικασταὶ —] Initium orationis citat Hermog. p. 105. it. p. 280.

— 12. εἴρηται] scil. hæc est oratoris secunda actio hujus causæ. Phormio eam jam ante Ctesippum egerat. ut e p. 472. 12. constat.

— 18. ἐξεῖναι δοῦναι ὑμᾶς, τὸ δοῦναι ὑμῖν ἐξεῖναι] correxi distinctionem, comma collocando post primum ἐξεῖναι, et delevi primum δοῦναι. nam constructio hæc est: ἀφείλετο ὑμᾶς, τὸ ἐξεῖναι ὑμῖν δοῦναι. *abstulit vobis potestatem largiendi.* manifeste inter se opponuntur, τοὺς μὲν ἔχοντας ἀφείλετο — — ὑμᾶς δὲ ἀφείλετο —. Ad primum ἐξεῖναι subaudiendum est e superioribus ἀτελῆ εἶναι. Sententia igitur hæc est: *eo autem quod adscripsit* μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι (neque in posterum liceto cuiquam immuni esse), *abstulit vobis facultatem largiendi*, sc. *hanc immunitatem.*

— ibid. ὑμῖν] verum est. ἡμῖν, quod Aug. dat, tametsi blanditur, est tamen παραδιόρθωσις.

— 20. νομίζων] in aliis est ἐνόμιζεν. unde suspicor quibusdam libris olim ἀφείλετο plane abfuisse; eamque lectionem probo, sic ut sic legatur: ὥνπερ τοὺς ἔχοντας ἔχειν τὴν δωρεὰν ἀναξίους ἐνόμιζεν, οὕτω καὶ τ. δ. quemadmodum immunitate gaudentes indignos judicavit, qui ea gauderent, ita vos quoque indignos judicarit, qui eam daretis.

— pen. omittunt aliqui τὰ ἑαυτῶν. hi τὴν ἀτέλειαν relinquunt subaudiendum.

459. 7. τούτου] *Leptinis* puta. alii dant τούτων. quod perinde est. *Leptinis* et *sociorum* ejus.

— 14. ἧς] scil. ἀτελείας vel δωρεᾶς.

— 16. αὐτοῖς] correxi αὐτοὶ, *nos ipsimet.* Sive id ad προστεθείκαμεν referatur, sive ad ἀφελούμεθα.

— 19. ἀψευδῆ] potest quodammodo defendi, scil. μέτρα καὶ νομίσματα καὶ βάρη δεῖ ἔχειν προχειρῆ, vel tale quid subaudiendo. verumtamen præfero ἀψευδεῖν, scil. δεῖ. Constructio est: νόμον [hoc est, ἐν τοῖς νόμοις] γεγράφθαι τὸ ἀψευδεῖν. *abstinentiam a mendacio et fraude in legibus esse atque imperatam.* et sic quoque Valesius ad Harpocr. p. 105. Possit quoque ἀψεύδει, in imperativo verbi ἀψευδεῖν legi. abstine te a fraude et mendacio, in foro, h. e. in rebus ad emotiones atque venditiones, contractus et sponsiones, pertinentibus.

— 25. ἀπόλλυται] correxi ἀπόλλυτε. ob sequentem accusativum δόξαν χρηστήν. qui nominativo esset mutandus, si χρήματα haberetur pro nominativo, et ἀπόλλυται servaretur.

460. 1. οὐδένα] aut deest οὐ μόνον ante hoc vocabulum, aut certe subaudiendum est. omitti οὐ μόνον solere, alio quodam loco exemplis demonstravi. *non solum discrimen nullum defugerunt, sed etiam facultates ipsi suas impenderunt.*

— 7. ὅτι τοίνυν οὐδ' ἐστὶν ὅλως] locum hunc e memoria sic recitat Aristides p. 358. ἵνα τοίνυν γνῶτε, ὡς οὐδέ ἐστι τοῦ τῆς πόλεως ἤθους κύριον ποιῆσαι τοιοῦτον νόμον.

— 11. λέγονται] Citat h. l. Aristides τεχν. p. 184. et p. 121.

— 18. τοῦτο] id nempe quod statim versu 19. commemoratur, pecuniam in commune conferre, quo nomen contractum diluatur.

— 19. χρήματα] sustuli comma post χρήματα et post ἑλέσθαι distinxi, addidique καὶ, ut hæc sit sententia: *eos decrevisse pecunia collatitia debitum æs diluere, et contulisse quoque re vera.*

461. 2. ἀλλά τι] correxi mutato tantum accentu ἀλλὰ [σκοποῦν scilicet] τὶ [id est, ὅ,τι]. *sed hoc quoque considerans, quidnam sit actu gestuque honestum.* πρᾶξαι est idem atque ὥστε πρᾶξαι, *ad agendum.* Est idem ac si dixisset: ἀλλὰ καὶ τοῦτο σκοποῦν, εἴ τι, vel ὅ,τι καλὸν πρὸς τὸ πρᾶξαι.

— 3. οἶδα — οὐδὲ σύνοιδα] prius ad famam, posterius ad conscientiam pertinet. multa quis οἶδεν ἂν de aliquo, fama ad se perlata, de quibus dubitet, aut non audeat pronunciare, certa sint et vera, an falsa, quæ ipse quidem illi haud σύνοιδεν. Verum ille σύνοιδεν alicui, conscius ei est, eorum, quæ certo novit, et testis oculatus sit, eum ista perpetrasse, tametsi eorum nihil per famam compererit. οἶδε qui audivit. σύνοιδε qui vidit.

— 5. σκοπῶν] scil. τὸ ἦθος τοῦ Λεπτίνου.

— ibid. τούτου] scilicet τοῦ ἤθους τῆς πόλεως.

— 7. θέσθαι, καὶ] correxi θέσθαι δοκεῖν, καὶ — contra versu 10. sustuli δοκεῖν post γενέσθαι, secutus auctoritatem Augustani, et hoc maxime, quod τὸ δοκεῖν melius cum κάλλιον, quam cum λυσιτελέστερον conveniat. decus et honestas continetur τῷ δοκεῖν, opinione hominum. verum τὸ λυσιτελὲς, emolumentum hominum, magis re, quam opinione. Sententia est hæc. *Præclarius aio esse, ad famam, si* (vel *ut*) *videatur Leptines vobis potius in lege abroganda obsecutus esse, quam ut vos videamini ei in roganda et accipienda obsecuti esse; vobisque pariter atque illi magis aio conducere, ut civitas Leptinem adducat, ad mores civitatis imitandum, quam ut Leptines mores civitatis ad suos transformet.*

— 19. τιμᾷν] Markland vult νικᾷν. ego vero vulgatam servo. Sententia est: nemo potest magis aliquem ornare, quam tyranni et optimates, usum solum et fructum si spectes, quem percipiunt hi, qui ab iis ornantur. τιμᾷν, est, aliquem ornare quocunque honoris, beneficii, muneris, officii genere. Affirmat orator penes regulos plura esse et splendidiora munera, quibus eos, quos velint, ornent, quam penes liberas civitates. cujusmodi sunt pecuniæ, et quicquid pecuniarum affatim et repente affert, prædia, munera in rep. fructuosa; quos autem civitates conferant honores, cujusmodi sunt statuæ, et hæ pæne solæ, honorificos quidem ait illos esse, sed steriles, speciem gloriæ habentes, sine veritate emolumentorum.

— 21. τιμῇ] significationem grati animi memorisque si spectes, qui, quem honoris signo aliquo externo afficiat, eum velit a se ornari, et inter omnes constare de suo erga eum studio.

— 27. ἐκείνοις] intellige apud capientes munera a tyrannis; vel et apud tyrannos ipsos.

462. 6. αὐτῶν] redit ad v. 5. τῶν καθεστώτων. *non mediocrem illi detrahit custodiam atque præsidium*, præsenti puta constitutioni reip.

— 21. ἐκείνας] eas puta contributiones, quibus inquilini civesque tenentur imperatis, in orbem redeuntibus, præter illas, quibus reip. salus continetur, quarum venia prorsus nemini datur.

— 22. ἀφήσει] scil. ἀτελεῖς.

— 25. τὴν ἀναγκαίαν ἀτελείαν] *necessa-*

riam immunitatem appellat eam, qua fruuntur pauperes, qui cum nihil habeant, nihil possunt ad onera reip. sublevanda conferre. neque potest quicquam ab iis vel vi redigi. quare connivetur iis necessario. Marklandius temere hic argutatur.

463. 2. ἢ τοσούτους] malim ἢ δὶς τοσούτους. *bis quinque* sunt *decem*. et hoc recepi de meo arbitrio.

— 5. σκεψώμεθα —] Citat h. l. Aristides τεχν. p. 252.

— ibid. τί τοῦτ' ἔσται τῇ πόλει] scil. μέγα κέρδος.

— 7. δεῖ] malim δεῖν. Plena sententia hæc foret: φανήσεται γὰρ τὸ κέρδος οὐκ ἄξιον τῆς γενησομένης αἰσχύνης, οὐδὲ πολλοῦ δεῖν [id est, οὐχ ὥστε πολλοῦ δεῖν], ἀλλὰ τοῦ παντός. Constabit enim sic, lucrum inde proventurum cum turpitudine inde ad nos reditura non esse comparandum, non, aliqua, quamvis parva, ratione, sed plane nulla. Nos dicturi simus pro nostra, quæ hodie dominatur in scholis, Latinitate. emolumentum cum dedecore prorsus nullam proportionem habet. illud cum hoc plane comparari nequit. contentioni inter hæc duo locus plane nullus est.

— 16. τριάκοντα ἄνθρωποι, ἢ πλείους] malim et comma et ἢ tolli; ut hæc exsistat sententia: *ut itaque in posterum semper homines triginta conferant numero plures, quam nunc conferunt.* sic scripseram, antequam membranas Augustanas inspicerem, a quibus et distinctio (punctum puta, nam comma illis membranis ignotum est) et ἢ abest, quare sustuli utrumque.

— 18. ἡμῖν] malim ἢ νῦν, scil. λειτουργοῦσιν.

— pen. λειτουργῇ] necessariam puto emendationem in margine propositam, cujuscunque aut undecunque depromta est, οὐ λειτουργῇ. *non conferat.* ea nempe lege, ut τούτων et αὐτοῖς ad eosdem redeat. δίδωσι redit ad legem Leptinis. *Solummodo id tempus cuique liberum relinquit lex Leptinis, quo vacat a collatione, vel functione oneris.* potest tamen vulgata, a qua negatio abest, defendi, si τούτων et αὐτοῖς non ad eosdem, sed ad diversos referas, et τούτων quidem, ad eos, qui, cum antea immunes a contributione per aliquod privilegium essent, nunc a lege Leptinea coguntur contribuere; αὐτοῖς autem ad eos, qui nunquam immunitate gavisi sunt, sed semper necesse habuerunt contribuere. Hæc olim. Bene habet vulgata. ἀνάπαυσιν redit ad τῶν τριηραρχιῶν. quo quisque anno λειτουργεῖ, eo liber est a trierarchia. Sed anno τῆς λειτουργίας peracto, redit ad solennia munia τῆς τριηραρχίας.

464. 12. κεκτῆσθαι] qui codices omittunt, illi subaudiendum e superioribus relinquunt, ἔχειν πολλά. Sed planior est vulgata.

— 20. πλούτου] non repugnat hic locus illi superiori, neganti pecuniam in ærario esse, nam tametsi fiscus pauper est, possunt tamen privati homines opibus abundare.

— 23. ἔχειν] idem est atque δεῖν ἔχειν, *oportere habere.*

— 27. ἀναπαυομένους] subaudi ἀπὸ τῆς ἀτελείας.

— pen. εἰς μέσον γιγνομένας] est, in commune pari et quæri conferrique. Sententia est: Emolumenta, quæ hi osores immunitatis aiunt ex aliquorum ab oneribus contributionis relevatione ad rem eorum familiarem accessura, bono publico cedere, omnium salutem confirmare, omnium opes augere.

— ult. δήπου, ὅτι] correxi δήπου τοῦθ', ὅτι. v. p. 466. 21.

465. 7. τοῖς θεωμένοις ἡμῶν] nam non omnes spectatum ibant.

— 9. ἐνθάδε] scil. ἐν ταῖς χορηγίαις.

— 10. ἐκεῖ] scil. ἐν ταῖς τριηραρχίαις. quod æs necesse non habent divites choris impendere, idem æs conferent ad remp. in obeundis trierarchatibus.

— 16. τοῦτον] dedi de meo τοῦτο, scil. τὸ μέρος τοῦ νόμου. hanc particulam legis, quam orator scribæ digito demonstrabat prælegendam.

— 22. ἔχειν] post ἔχειν suspicor desiderari δοκεῖν. *quam ut videantur, censeantur, possidere tantum, ut trierarchatus gerere debeant.*

— 26. τίνα οὖν ῥαστώνην —] videtur hæc esse sententia: *Non video*, quomodo tua lex, Leptine, τοὺς πολλούς, multitudinem popelli, sublevet, augendo numero ludos facientium, accessione perquam exigua. nam ab ista tua severitate non plures quotannis, quam quini, summum deni, contributione ad ludos facienda relevantur, quibus nunc illud onus incumbit, illorum loco, quibus resp. immunitatem concessit.

466. 3. παρὰ τοῖσδε] in hoc judicio, vel conventu, coram his judicibus, et ab illis.

— 7. διειρῆσθαι] correxi διηρῆσθαι a verbo διαιρέω. *quod non esset distinctum, definitum.*

— 20. καὶ ταῦτα ὧν] potest exponi, καὶ ταῦτα ἐκ [vel ἀπὸ] τούτων, ὧν. sed quia hoc paulo durius est, malim καὶ ταῦτ' ἀφ' ὧν, id est, ἀπὸ τούτων, ὧν — idque eo genere rerum, quo nostra civitas inprimis indiget.

— ult. τὴν ἀτέλειαν, ἅπασι δέδωκεν ὑμῖν] desidero hic aliquid. planius utique dicturus erat sic: ἔχων γὰρ ἐκεῖνος καὶ τοῖς παισὶ τὴν ἀτέλειαν τὴν παρ' ὑμῖν, καὶ αὐτὸς τὴν παρ' ἑαυτῷ ἀτέλειαν ἅπασι δέδωκεν ὑμῖν. *nam cum a vobis immunitatem vestram adeptus esset sibique liberisque, et ipse rursus vobis omnibus suam largitus est immunitatem.*

467. 7. τρισχιλίους] ter mille et quod excurrit. ergo universe decies et ter mille medimnos, cum excessu.

— 9. προκατασκευάσας — Θευδασίαν] secutus hic Tayl. correxi προσκατασκ. — Θευδοσίαν. Quod Phil. Melanchthon fertur hoc de nomine in sermone familiari, aut in scholis ad coronam tironum ejecisse, lusus ille est ingenii. θευδ. potest cum *Teud*, h. e. Theotisco, et ος cum *Haus* conferri; sed per jocum. neque dignum id erat, quod in dedecus summi viri ad posteros traderetur. Sententia est: cum Leuco, præter Bosporum, antiquum emporium, quod et jam dudum in faucibus Ponti fuisset, novum aliquod apud Theodosiam condidisset.

— 16. ἀλλὰ τοσοῦτον] f. ἀλλὰ καὶ τοσοῦτον. et sic conjectavit quoque Markl. *copiam frumenti misit vobis, non modo sufficientem, sed tantam quoque, ut ex eo, quod post expletas vestras necessitates redundaret, vendito redigerentur XV. talenta.*

— 19. γεγενημένον] post γεγενημένον aut subaudiendum est, aut potius addendum ποιήσειν. *quid eum existimatis facturum.*

— 21. καὶ μηδ' ἂν] idem est, ac si dixisset: καὶ ψηφισαμένους μὴ ἐξεῖναι δοῦναι, μηδ' ἂν μεταδόξῃ ποτέ.

468. 17. ἔσεσθε] omittunt aliqui codices, illi puta, qui φανήσεσθε e superiori φανεῖται v. 15. subaudiendum relinquunt.

— 22. ἀφήρησθε] malim ἀφῃρήμεθα ob sequens ἐροῦμεν.

— 23. ποτε] *quid tandem.* malim tamen τότε. *tunc temporis*, si id fiat. ψήφισμα hic loci est responsum Leuconi daudum. ὑπὲρ ἡμῶν, *loco et nomine nostro.*

469. 4. ἀντιδώσει] non video, quomodo quis defugiat, si Leuco jure ἀντιδόσεως uti velit, quo minus facultates cum Leucone permutet.

— 9. ἐστὶ δὲ τοῦτο οὐ τῆς δαπάνης] correxi ἐστὶ δ' οὐ τὸ τῆς δαπάνης. *non impendio maxime angitur*, non dolet atque irascitur maxime ob sumtus, qui ei tum erunt faciendi.

— 11. οὐ τοίνυν, ὦ —] Citat h. l. Aristides τέχν. p. 208.

— 15. λαβεῖν τότε] Argutatur hic, ut alias quoque haud raro, Marklandus præter rem. Sententia est: *cui nunc peropportunum accidat, se olim impetrasse immunitatem.* quo quid esse potest planius.

— 16. Κερκυραῖος] alii Κυρηναῖος. Sed vulgatam præfero. frequentior enim usus Atheniensibus erat cum Corcyræis, quam cum Cyrenæis, utpote qui Spartanæ essent originis.

— 24. τοιαύτῃ] tanta calamitate, quantam scil. et vos nostis, et nemo est qui ignoret.

— 27. ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸ τῶν τριάκοντα μικρὸν] videtur posterius τῷ delendum esse. *in bello, paullo ante XXXtyrannos.* ὁ πόλεμος, *bellum*, κατ' ἐξοχὴν, per eminentiam, videri queat tum dictum esse bellum Peloponnesiacum.

470. 7. καὶ παρ' οἷς ἦν] erat enim Epikerdes tum in Sicilia.

— 9. σώσοι] correxi σώσει. non quo vulgata male habeat, sed quod ἕξει sequatur.

— 10. μηδὲν] mavult Marklandus μηδείς. Sed vulgata bene habet: *ne qua pars vestri, quod in se quidem esset, defectu quodam premeretur.*

— 16. ὑμῖν. οὖ] post ὑμῖν videtur excidisse ὑμᾶς. Sed ipsimet vobis detrahetis fidem erga vos aliorum, fiduciam publicam, in fide et constantia vestra nitentem.

— 23. ψηφίσματα] correxi ψήφισμα. est enim unum tantummodo decretum, de danda Epikerdi immunitate. de altero beneficio, quo Epikerdes populum promeruit, largiendo talento, nil decretum fuit. nullus ei alius honos habitus est, præterquam immunitatis. Ille vero honos ei jam ob illas centum minas fuerat datus. Aut si ψηφίσματα servamus, cui quantum sit in sequentibus ἐκ τῶν ψηφισμάτων præsidium, me non fugit, legendum sit paulo ante: τὰ τοίνυν ψηφίσματα αὐτὰ ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰ τότε ψηφισθέντα τῷ ἀνδρί. Optet quod quisque volet. Pluralem si præferimus, altero decreto data fuit Epikerdi immunitas, altero gratiæ ei de talento donato actæ.

471. 3. τῷ ποιεῖν ὑμᾶς εὖ] delevi vocem penultimam. Sententia enim est ad universos pertinens homines, non ad solos Athenienses. quicunque bene de aliquo merentur, hoc suo beneficio id merentur, ut ornati illo beneficio rursus ei gratiam reddant.

— 11. ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο καὶ τὸ δεινόν ἐστι] bene habet. *hoc vel ipsum est inprimis grave et atrox.* Si quid aliud in hac re est grave et atrox, hoc est omnium pessimum, quod nos, qui auferamus honores datos, differamus ab iis, qui dederunt.

— 12. εἰδόντες] correxi εἰδότες. (sine ν) *qui norunt*, Epikerden puta. παθόντες quoque servo, subauditur εὖ.

— ibid. τούτων] redit ad immunitatem, et si qui fuerunt alii honores Epikerdi a populo Atheniensi collati. et in πάσχειν subauditur ἑαυτούς. Sententia est: *Quod si illi, qui nossent Epikerden, et fructum beneficiorum percepissent, quibus ab Epikerde essent ornati, existimarunt, honores, quos ipsi compensationis ergo Epikerdi deferrent, merita ejus haud excedere.* Sed suspicor adhuc aliam in libris versatam esse lectionem, scil. τοῦτον. quam reperi

in libro Weimar. neque illam contemnendam. Quod si illi, qui τοῦτον, hunc Epikerden, *nossent et ejus liberalitate essent ornati, existimarunt, eum non nisi meritis quæsita suis ferre præmia a se, qui eum rursus ornarent honoribus.*

— 15. αὐτὸς] bene habet, idemque est atque ὁ αὐτός. Sic Attici sæpissime.

— 22. εὐχέσθαι] post εὐχέσθαι videtur deesse βέβαια μένειν.

472. 1. ὑπέῤῥει] hic loci est active accipiendum. Sæpe ῥέω, ut Latinum *fluere* et *ruere*, idem est atque *effundere, pervertere*. Sententia est: nisi rerum harum omnium contemtus atque neglectus florentissimas respublicas clam et sine sensu carpendis et labefactandis eorum fundamentis subruerent.

— 9. οὐ τοίνυν μόνον —] Citat h. l. Aristides τεχν. p. 236.

— 21. ἃ παρ' ὑμῶν —] Citat h. l. Arist. T. p. 256.

— 26. τοὺς στρατιώτας] suos scil. Corinthios vestrosque.

473. 13. πρῶτον] cum ἔπειτα non insequatur, videtur aliquid deesse, aut πρῶτον non *primum* hic loci significat, sed *statim, confestim*.

— 21. ἰδὼν] correxi εἰδώς. *Si quis, ista qui nosset tempora, sive eo quod ipse interfuisset rebus tum gestis, sive quod audisset ex alio earum gnaro, cum is eas enarraret.*

— 22. ἀκούσας, ἀκοῦσαι] displicet ista iteratio, et recte abest ab Aug. posterius vocabulum. quapropter etiam uncis inclusi, mutata solummodo interpunctione.

474. 11. ἑκάστου] id est, ἑαυτοῦ. quomodo legendum esse, fui aliquando opinatus; nunc tamen ab illa opinione discessi.

— 14. σώζῃ] post σώζῃ subauditur εἰ ἄξιόν ἐστι τοῦτον ἀντιτιμᾶν καὶ ἀντευποιεῖν. et vereor profecto, ne tale quid desideretur. privati considerant, num quis dignus sit, gener, ut hoc utar, aut suus, aut alius cujusquam, aut ejusmodi quid fieri. Civitas autem, dignus num quis sit, spectans, hoc spectat, num quis, a quo sit ornata et e periculo servata, dignus sit, quem honoribus et præmiis remuneretur. vel subauditur potius. τοῦτον ἄξιον ἑαυτῆς κρίνει. hunc se dignum censet; h. e. dignum, qui suus Evergeta, sospitator appelletur.

— 15. κρινόμενον] inclusi uncis. satius fuisset plane tolli. dictio ἰδεῖν τι ἔργῳ, οὐ νόμοις καὶ δόξῃ, significat, *spectare quid*, h. e. dijudicare, æstimare, *ex ipsa re et facto, non e legibus, neque ex opinione hominum.*

— 20. ποιοῦμαι τὸν λόγον] correxi τοσοῦτον λόγον. Pronomen οὗτοι redit ad supra dictos, Leuconem, Epikerden, Corinthios exsules, vel ad hos, quos modo dixi postremos, tantum.

475. 10. εὐεργεσίαν] margo Lutet. sine auctore dat ἐπιγαμίαν. quam lectionem neque ego in meorum librorum ullo reperi, neque Taylorus in suorum. quapropter ea lectio mihi valde est suspecta. ἐπιγαμία non solebat singularibus hominibus, sed tantummodo totis populis tribui. Singulares si qui cives fierent Athenienses, cum civitatis jure jus quoque cives Atticas in matrimonium ducendi impetrabant, ut nil opus esset illis hoc jus disertis verbis impertire. Toti autem populi si jure civitatis Atticæ donarentur, de jure ultro citroque communicandorum matrimoniorum disertis verbis commemorabatur in decreto; et id merito quidem. Servamus itaque, invito quamvis Tayloro, εὐεργεσίαν, vulgatam lectionem, quæ significat, Archebio et Heraclidæ, Byzantinis, una cum aliis honoribus, hunc quoque decretum esse, ut εὐεργέται, benefactores populi Atheniensis, appellarentur. qui honor olim non mediocris erat, neque mediocri contentione et ambitione quærebatur.

— 12. τὰ δοθέντα] cum pro verbis τὰ δοθέντα liber Augustanus exhibeat ταῦτα, veni in suspicionem aliquando, in libris quibusdam antiquis fuisse: ἀφαιρεθῆναι τὰ δοθέντα, καὶ ταῦτα μηδὲν — quod in medio relinquo.

— ult. ἀκούσεσθε] malim ἀκούσαισθε.

476. 17. ἐᾷν] post ἐᾷν aut χρόνον deesse videtur εἶναι.

— 19. τοῦ τῆς πόλεως ἤθους] locum hunc citat Thomas Mag. v. ἦθος.

— 27. καὶ δὴ] *jam dudum, jam pridem.* lectio vulgata præstat illi, quam margo dat.

477. 6. ὅτι πολλοὺς εὐεργέτας] correxi ὅτι πολλοὺς ξένους εὐεργέτας. tertia vox incuria operarum Parisiensium exciderat. verumtamen etiam ab ed. P. Manutii abest. paulo ante, hoc ipso versu, pro δίκαιον malim δικαίως. *ægerrime sim laturus, si hoc solum legis Leptineæ possim jure merito reprehendere, quod multos peregrinos bene de rep. meritos immunitate privet.*

— 8. ἄξιον] subaudi ταύτης τῆς τιμῆς.

— ult. πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς] id est, solos. opponuntur hi soli Athenienses toti Græcorum populorum universitati.

478. 4. ὥσπερ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος ἔστησαν πρώτου] alii μετὰ Ἁρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα ἔστησαν πρώτου. forte ambæ lectiones in hunc modum sunt copulandæ, ὥσπερ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος ἔστησαν μετὰ τούτους πρώτῳ. ut referatur ad præcedens αὐτῷ. erexerunt ei statuam, primo post Harmodium et Aristogitonem, ad exemplum eorum. h. e. quasi paribus ille factis pares quoque honores meritus esset. Sed nil opus est mutatione, modo interpungatur, ut feci, Ἀριστογείτονος, ἔστησαν πρώτου [subaudi αὐτοῦ, vel τοῦ Κόνωνος].

— 11. οὐ τοίνυν ἐφ' ὑμῶν —] Citat h. l. Aristides p. 258.

— 16. τοῦτο] partem illam designat decreti, qua concessa Cononi fuisset immunitas a contributionibus. Nam reliquos honores intactos relinquebat lex Cononis. V. v. 23. p. 479. 11. ult. 482. 16.

479. 15. ὑμᾶς] quod ab Aug. abest, facile patiar abesse. tangit hunc locum Athenæus p. 166. observante Casaubono.

— 21. ἴστε μὲν οὖν] Citat h. l. Aristides T. p. 260.

— 24. ὑμᾶς ἔχων] quomodo vos habentes, quomodo comparatos, in quanta rerum omnium inopia, quanta infirmitate, et animorum dejectione.

480. 7. τούτων] bene habet. harum, de quibus commemoro, et quas vos omnes nostis, insularum. Nominaverat paulo ante Æginam et Cyprum.

— pen. καὶ τριήρεις] malim καὶ τοσαύτας τριήρεις.

481. 4. ἄλογον εἴη· μίαν] videtur hic aliquid deesse; et sic statuit Marklandus. sed contra est. nil deest. Similes locos haud paucos ad Lysiam annotavi. v. etiam infra ad p. 742. 12.

— 10. τηνικαῦτα δὲ] volunt δή. noli audire. verum est δέ. mos ille est Homeri, Herodoti, optimi cujusque scriptoris, post δὲ præmissum, idem δὲ repetere, cum respondet Latino *itaque. posteaquam vero* — ἐπειδὴ δὲ — *tunc ergo* — τηνικαῦτα δέ.

— 23. κοινῶν] correxi καινῶν. opponuntur enim inter se *veteres*que *novæ*que gratiæ.

482. 7. τούτῳ] scil. τῷ ἔθει. hoc more suo, caute agendi, utebatur, aut τῷ ἀσφαλεῖ. quod idem est.

— 8. τὸ καθ' αὐτὸν] subaudi ἴδιον μέρος.

— pen. αὐτὸς] ipse solus, nullo cum socio. pro μόνος.

483. 8. οὐδὲ γὰρ ὑμῖν ἁρμόττει] citat Aristides p. 272.

— 12. αὐτοῖς] vestris Evergetis, benefactoribus, non ipsorum amicis.

— 14. ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ] videtur ψήφισμα τῶν Χαβρίου τιμῶν leg. esse, quo ducit lectio Augustani ψηφίσματα Χαβρίου. in terminatione τα latet sine dubio τῶν. et sic conjecit quoque Markland, atque confirmatur a Bav. quare sic correxi. v. p. 482. 21.

— ibid. οἷς ἀκηκόατε] imo vero οἷς οὐκ ἀκηκόατε. *præter alios multos, de quibus me nil audivistis commemorantem.* aut alias amplectenda lectio codicis Augustani: πρὸς πολλοῖς ἄλλοις, οὓς ἀκηκόατε, εἰσίν. *præter alios multos* [a me tacitos præteritos] *sunt illi, quos audivistis.* spernit hanc lectionem Taylor, sed immerito.

484. 13. αὐτὸν] malim αὐτός. et hoc recepi meo periculo, ob sequens λύων, quod videtur huc potius, quam ad τιθῇ, referendum esse.

— ibid. ὃν ἂν τιθῇ] F. ὃν ἀντιτιθῇ. *quam opponat ei legi, cui obroget.*

— 23. ἐνομοθέτουν] malim ἐνομοθετοῦντο. *donec operam dabant, ut ad hunc modum leges sibi ferrentur.* verum tunc etiam v. 24. ἐτίθεντο sit leg.

485. 2. ψηφισμάτων δ' οὐδοτιοῦν —] Sententia est: tam crebras ferri leges, rogari et rursus abrogari, aliasque aliis debilitari, ut earum legum non major sit, quam plebiscitorum, auctoritas. valebant autem plebiscita ad annum ferme, nisi inter leges reciperentur; leges autem vim perpetuam habebant. non video, cur optima sententia juguletur.

— 7. οἱ πρότερον νομοθέται] malim αἱ πρότερον νομοθεσίαι. *rationes antiquæ legum ferendarum.* aut καθ' ὃν ἐνομοθέτησαν οἱ πρότερον νομοθέται. et hoc recepi de meo.

— 16. ταῦτ' ἀναγνῶναι] malim ταὐτὰ ἀναγνῶναι. *eadem legere.* præsertim cum in Aug. pr. sit ταῦτα integre sine apostropho. et sic correxi.

— 27. τούτου νόμον] malim τοῦ τούτου *quam lex est hujus Leptinis.* et recepi τοῦ meo periculo. et sic quoque p. 486. 1.

486. 18. ἣ] scil. *nova lex.*

— 23. ἔδωκε] scil. τὸ εἶναι ἀτελεῖς.

— 24. ὅδε] Ctesippus, ni fallor, actor hujus causæ contra Leptinem, aut aliquis ejus advocatus, aut Aphepsion. v. p. 501. Non idem, sed multi eandem, præsertim si qua esset paulo longior, orationem recitabant. alio decedente, respirandi ergo, alius succedebat, dicendi partes suscipiens, donec hoc defatigato, vel, qui prior dixisset, ad dicendum rediret, vel alius aliquis ejusdem causæ socius, actionem continuaret. Sententia est: in hac autem lege, qua Ctesippus, vel alius, quisquis est, Leptinis legi obrogat, nihil inest vetustis legibus contrarium.

487. 9. ὑμᾶς] f. καὶ ὑμᾶς. *vos quoque,* eadem ad vos quoque commemorans.

— 10. παραγεγράφθαι] promulgatam, publico in loco propositam, et fixam, et in tabula perscriptam esse, ut ad cognitionem omnium veniret.

— 11. τοῦτον] hanc nostram legem, qua legi Leptinis obrogamus. At versu 16. τούτου redit ad legem Leptinis.

— 15. ὑμῖν παρέγρ.] ὑμῖν an ἡμῖν legatur, perinde est. illud est, *vobis, in vestram gratiam,* ut videretis atque judicaretis. hoc, *nostram in gratiam, nostro rogatu.* παραγράφειν est, ut modo dixi, publico in loco, in tabula publice proposita, aliquid scribere, ut possint omnes legere. Sententia est: cujus legis ex præscripto Thesmothetæ novam nostram legem ad Eponymos fixerunt, et spectandam omnibus judicandamque proposuerunt.

— ibid. ἵνα μὴ —] videntur hæc inter se pugnare. dixerat modo claris et disertis

verbis legem hoc pronunciare. jam, ego vero hoc, ait, omittam, ne quis super eo mecum contendat. qui poterat contendere, si lex claris verbis pronuncians controversiam omnem amputaret.

— 19. πῶς] sententia postulat εἰ, vel πότερον. *futurumne sit, ut ea lex rogetur.*

— 21. ἂν μὴ βούληται] scil. θεῖναι τὸν νόμον. codex Augustanus omittit μή. potest et hoc probari, sed hactenus, ut ἀναγκάζειν subaudiatur. sed præstat vulgata.

— 22. ἐγὼ Φορμίων] haud constat, quis ille ἐγὼ fuerit. nec multum id ad nos ignoremus nec ne. Augustanus distinctione hic caret. erit ergo Phormio is idem, qui se ἐγὼ appellat. *ego Phormio.*

— 23. ἄλλον] quotquot vidi libros, etiam editio Wolfiana, quam Taylor recudi curavit, sic dant omnes. quare mirer, qui Anglicana det ἄλλων. bene habet vulgata. est idem ac si dixisset : καὶ ἄλλος, εἰ ἄλλον τινὰ βούλεσθε ἐγγυᾶσθαι, τὸν νόμον θήσειν.

— 26. ἐγγυώμεθα, ὑπισχνούμεθα] scil. ἡμᾶς τοῦτον.

488. 19. ποιοῦσιν] post ποιοῦσιν videtur αὐτὸν deesse.

— 22. ἀκούῃ] subaudi κακῶς.

— 24. φάσκων] post φάσκων deesse videtur κατηγορῶν, aut ejusmodi quod participium. *vitio ipsis dans ea*, vel *incusans eos eorum, quorum nihil in ipsos cadit.* κατηγορῶν ὧν, est idem atque, κατηγορῶν ταῦτα, ὧν —.

489. 6. οὐ γὰρ ἀγνοῶ] sententia postulat οὐ γὰρ ἀγνοεῖτε, *non enim ignoratis*, aut οὐδεὶς γὰρ ἀγνοεῖ, *nemo enim ignorat.*

— 11. ἢ ἐπαινεῖν] ἢ delendum esse, ut natum e proximo ν. dudum ante fueram suspicatus, quam ab Augustano id abesse reperirem. hujus itaque codicis auctoritate fretus, et re ipsa sic exigente, delevi. Sententia est: apud Lacedæmonios id facere non licet, quod hi facient, cum hac oratione utentur. scil. non licet Atheniensium instituta apud Lacedæmonios laudare, aut quorumcumque tandem. Marklandus hic, ut sæpe alias, nimium argutatur.

— 12. ἀλλ' ἃ] suspicor Demosthenem sic reliquisse : ἀλλὰ τῇ παρ' ἐκείνοις πολιτείᾳ συμφέρει ταῦτ' ἐπαινεῖν, ἃ ἀνάγκη καὶ ποιεῖν. *sed receptæ apud eos formæ gubernationis civilis convenit, ut ea laudentur, quæ ut fiant prorsus necesse est, atque inevitabile.*

— 14. τοιούτων ἐθῶν] quibus nos scil. utimur in ornandis viris bene de rep. meritis. A codice Aug. abest ἐθῶν. neque hoc male. Subauditur tum τιμῶν e proximo.

— 16. ἅπαξ] bene habet. *ne semel quidem. nullo unquam tempore.*

— 23. ἀρχαὶ] correxi ἀραὶ, nil territus ab illis veluti diris, quibus Simon Fabricius (aut Wolfius) et Taylorus hanc lectionem quasi devoverunt ; quorum hic *inscite*, ille *apage* inscripsit. ego vero *Bene veneris* adscribam. Demosthenes ἀραὶ, *diræ*, dedit. ἀρχαὶ inepti et tardi grammaticastri, mentem oratoris non assequentes. Quavis in concione diris devovebantur insidiatores libertatis popularis.

— ibid. καὶ φυλακαὶ] id est, magistratus, quibus injunctum esset, ut videant, ne quid detrimenti libertas civilis caperet.

490. 23. παρὰ πάντα] aut potest esse, tacitis, præteritis, omissis his omnibus, etiamsi illa omnia taceantur. aut, ad hæc omnia, in his omnibus. ut sit sententia : *Si me oportet, quid his in rebus omnibus justum et æquum esse censeam, proloqui.* malim tamen παραλιπόντα ταῦτα. in quam conjecturam Wolfii me ad h. l. non contemnenda induxit annotatio.

— 27. μεγάλοι τῆς ὀλιγαρχίας καὶ δεσποτείας] bene habet, tametsi a Lambino et Tayloro improbatum. idem est atque κατὰ τὴν ὀλιγαρχίαν καὶ δυναστείαν. Subauditur aliqua seu præpositio, seu alia vox, genitivum regens, e. c. ἐπὶ, *magni in principatu suo.* vel λόγῳ, vel κατὰ λόγον, *per quæ magni illi sunt ratione oligarchiæ* — id est, quas per artes illorum potentia crescit atque confirmatur. Latini pariter *magnus dominationis.* Sententia hæc est: *neque item hoc æquum censeo, ut, cum vos, ex hac parte, vel occidere eum nil sitis dubitaturi, si quis apud vos eorum quid paret atque moliatur, per quæ illorum potentia, atque imperium paucorum in multos, tam attollitur atque invalescit, tum ex altera rursus parte, nil recusetis aures dare vestras illis, si qui auctores vobis sint, ut ea tollatis, per quæ libertas populi vestri efflorescit.*

491. 3. τοιούτου] qualia nempe virtutis præmia hodie usurpantur, ut immunitates, statuæ, etc.

— 5. ἐπίγραμμα] non dubito inscriptionem designari illam, quam Æschines p. 80. attulit, qui locus nostri hujus velut interpres est. ἀναγνώσεται redit ad Leptinem. Marklandi ad h. l. conjecturam haud probo.

— 8. κἀκείνους] scil. τοὺς ἐπὶ τῶν προγόνων. illos fortes viros, qui majorum memoria bene de rep. meriti sunt.

— 10. μηδεὶς] scil. ἄξιός ἐστι. demonstrare vult mentiri Leptinem, eos affirmantem nullo dignos honore a rep. habitos esse. Concludit sic: aut digni honore fuerunt illi veteres viri fortes, aut indigni. Si indigni, nemo unquam penes nos fuit honore dignus. negas enim tu diserte, illos quidem honore fuisse dignos, qui nuper essent honorati. sed infelix et misera est resp. quæ caret viris honore di-

gnis. nostra autem resp. est, ipso te teste, beata. necesse igitur est, ut ea viris honore dignis haud caruerit. Sed negas honorem, qui meritis eorum deberetur, a rep. habitum esse. fuit ergo resp. immemor et ingrata. Sed nefas est tanta contumelia remp. adspergere. fuit ergo memor et grata, et gratiam retulit bene de se meritis, parem quidem illam ad mores illorum temporum, tametsi mediocrem ad nostros.

— 14. μηδενὸς] scil. ἀγαθοῦ καὶ καλοῦ, καὶ τιμὴν προσήκουσαν ἐπιφέροντος.

— 16. κακουργῶν] oratione nequam, captiosa et insidiosa utens.

— 17. τοὺς λόγους] si quis literas suas, subtilitatem suam dicendi, facultatemque ad flagitia fraudesque conferat, necesse est ut conclusiunculæ ejus abnormes sint, a quibus auresque et mentes refugiant.

— ult. καὶ τούτων] probo Wolfii conjecturam καὶ περὶ τούτων. tametsi in vulgata libri mei omnes consentiant.

492. 16. οὐδὲν] adsit, absit, nil refert. Sententia, utrumvis optabis, manet eadem. Si servatur, redundabit Attice, post negationem, et reddendum erit per τι. *nil enim quicquam peccant, qui negant ea, quæ danda haud putant.*

— 20. τό γ' αἰσχρὸν] id est, ἡ αἰσχύνη καὶ τὸ ὄνειδος, subaudi ἀμφοτέροις πάρεστιν. tametsi turpitudo utique exemplo adhæresoit, tam vestro, quam majorum, quod imitaremini. tametsi haud infitier, orationem paulo fore luculentiorem, si vocabulum αἰσχρὸν iteretur, ad hunc modum, τό γε αἰσχρὸν αἰσχρὸν ὁμοίως. *quod natura sua turpe est, id ubique locorum pariter turpe est.*

— pen. ἔλαβον τὰς ἀτελείας] subaudi οὗτοι, vel ἐκεῖνοι.

— ibid. τῷ νόμῳ] subaudi τῷ ἑαυτοῦ.

— ult. καὶ] subaudi repetitum a communi e v. 24. ὀμωμοκότες. et vos huc convenisse juratos in hanc formulam : Περὶ ὧν ἂν νόμοι μὴ ὦσι, γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ κρίνειν. *vos oportet meminisse, religione jurisjurandi vosmet vos obligasse, in hanc formulam, vos mente æqui studiosissima rem esse judicaturos, ubi leges taceant.* erat enim hæc jurisjurandi formula, qua adstringebantur judices, antequam ad judicandum admitterentur.

493. 1. κρίνειν] prætuli κρινεῖν ob præmissum δικάσειν. sed post hunc infinitivum, sive præsentis, sive futuri temporis, punctum erat ponendum, quod feci, ad exemplum editionis P. Manutii. Est enim hæc oratoris ἐπίχειρσις. Recte quidem id a vobis factum. recte enimvero vos in hanc formulam jurastis. v. p. 496. et 506.

— 2. ἆρ' οὖν δίκαιον] pro οὖν dat Augustanus οὐ. non male, non sic tamen, ut ideo vulgatam mutari necesse sit. Sententia erit illa lectione admissa : *negatisne vos æquum esse, ut benefactores nostros honoremus? Nos vero æquum et justum aimus esse.* miror tamen, cur non idem codex ante δίκαιον v. 4. hanc inficiandi particulam pariter iterarit; quod utique consentaneum erat fieri. Sed vulgata bene habet.

— 7. παραδείγματα] scil. τοῦ διδάσκειν vel tale quid. *exempla, argumenta, unde constet.*

— 18. πλὴν τούτου] scil. τοῦ διδόναι τὴν ἀτέλειαν.

— 19. ὧν ἐδώκατε] non culpabo vulgatam. hoc tantum monebo, ὧν, quod ab Aldina abest, si omittatur, necesse fore, ut post τι v. 20. addatur εἰ vel εἶτα.

— 22. ἢ τῆς σιτήσεως, ἢ] ἢ bis hoc versu iteratum non idem videtur significare, sed primo quidem loco *aut*, altero vero *quam.* propterea etiam τὸ primum, auctore codice Augustano, delevi, tametsi ipsemet ultro suspicatus ante essem, delendum. Statuæ honos, aut, si mavultis, ille, qui jus epulandi in prytaneo impertit, videturne is vobis certior, atque stabilior, quam honos immunitatis? existimatisne vos illi magis, quam huic, posse confidere? Si (nam pro ἣν legi malim ἂν, id est, ἐὰν) Si itaque constiterit, vos immunitatem, quam antea dedissetis, deinde rursus eripuisse? Post δόντες v. 23. subaudiendum erit αὐτὴν, si scil. ἣν pro ἂν admittatur.

— 25. ἐκεῖνο] post ἐκεῖνο addi velim γε. vel potius totum locum ita malim conceptum : εἰ μηδὲν ἔμελλεν ἐκ [vel ἀπὸ] τούτων ἔσεσθαι δυσχερὲς, ἀλλ' οὐδ' ἐκεῖνό γε καλῶς —.

494. 1. ῥᾴδιον αἰτίῳ] malim ῥᾴδιον οὐδενὶ πολλάκις αἰτίῳ, *neque facile cuiquam est, sæpe magnis meritis remp. promereri.* non tamen ideo vulgatam culpabo, in quo τινι debet tacite addi, et πολλάκις e superioribus repeti.

— 5. τὰς τιμὰς] post τὰς videtur deesse καθηκούσας vel tale quid.

— ibid. καὶ] etiam honores et præmia dividi, et alia aliis dari, pro magnitudine meritorum debent, prout merita alia aliis pariter majora et minora sunt.

— 8. ὑπὲρ ὧν γε] id est, εἰ χρὴ λέγειν ὑπὲρ τούτου, ὅταν φήσει. *quod ad illum locum attinet, eique si occurrendum est, cum dicet* —.

— 10. τῶν αὐτῶν] Sententia est : fac aliquem magno quodam beneficio patriam ornasse ; præmiumque illius triplex abstulisse, tametsi unum modo et simplex esset beneficium. Ille jam negabit æquum esse partem aliquam detrahi illi triplici præmio, quod velut æquale et par simplici beneficio redhostimentum a rep. abstulis-

[illegible] minuique præmium, beneficio nil minuto, sed eodem manente.

495. 1. γυμνασιαρχίαι] Immunes qui essent, triplici illi onere erant relevati, conferendarum scilicet pecuniarum ad choros publicos, tum ad gymnasia, denique ad epulas solennes. videtur itaque post voc. γυμνασιαρχίαι deesse αἱ ἑστιατορίαι, vel tale quid. Duo tantum genera contributionum non videntur satis implere amplitudinem vocabuli ἅπαντα ταῦτα. quare tertium adhuc accedat velim.

— 3. εἶναι τούτων] malim καὶ τούτων, *etiam horum*, sacrorum puta.

— 13. ἐπὶ τὸ τῶν ἱερῶν] videtur hic τέλος deesse. traducunt λειτουργιῶν nomen ad pensiones vel contributiones, quæ sacrorum causa fiunt. v. 496. 5.

— 15. γράφων γὰρ ἀρχὴν τοῦ νόμου] videtur articulus τὴν deesse. γράφων γὰρ τὴν ἀρχὴν τ. ν. v. v. 23. et ult. quare ausus sum eum sponte mea addere.

— 19. τί τοῦτο μαθὼν] pro τί μαθὼν, τοῦτο προσέγραψε. qua motus re hanc adscripsit clausulam, qua mente, quo consilio. vitiosa hæc est trajectio.

496. 5. τέλος ἐστὶ] post τέλος videtur τελεῖν deesse. *Si pensionem sacris consecratam pendere, tantundem est atque* λειτουργεῖν. τέλος est præstatio æris debiti, præscripta et sancita, qua præstatione redimitur jus et fas rei alicujus aut tenendæ et possidendæ, aut faciendæ, aut fruendæ atque participandæ. Est itaque τὸ τῶν ἱερῶν τέλος illa pensio æris, qua acquiritur jus et potestas cum aliis consortibus sacra participandi. Sed locus hic mihi, ut verum fatear, obscurus et vexatus est.

— 8. ἔγωγε ἐροίμην Λεπτίνην] cum Wolfius suo jure usus vocativum hic substituisset accusativo, quod factum laudo, necesse judicavi, me ulterius procedere, atque perficere, quod ille inchoatum reliquisset. Itaque ἔγωγέ σ' ἐροίμην, Λεπτίνη. *libenter equidem te, Leptine, interrogem.*

— 13. ἔχουσιν] post ἔχουσιν videtur ἀτέλειαν deesse.

— 20. ἀπ' ἐκείνων] ἀπ' ἐκείνου dat Augustanus, qui etiam sæpe ab illa formula τῶν ἀφ' Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος postremum nomen arcet. ideo fortasse quia Aristogiton improles decessit. ideoque ἀπ' ἐκείνου dedit, ab Harmodio puta, qui solus posteros reliquit.

— 21. οἷς] cohæret cum ἐναντία, post quod vocabulum additum malim οὗτος.

— 23. ἐπισύροντες] bene habet. ἐπισύρειν, est, festinanter, temere, tumultuarie aliquid agere aut dicere, sive præ ignoratione veri, sive dissimulatione, quo auditores urgendo excludas a sedata rei consideratione. Qui sic loquitur, et ipse super re proposita, non incedit, sed quasi volutatur, et coronam circumstantem insistere disputationi non patitur, sed agit ruitque, quo errorem injiciat.

— 24. εἶναι φάσκοντες] subaudi αὐτοί. *ipsi affirmantes*, neque inficiantes, *se Megarenses et Messenios esse.* exspectabam tamen Μεσσήνιοί τινες ὄντες, πολῖται ὑμέτεροι εἶναι φάσκοντες. *quidam, qui, cum sint Megarenses et Messenii, tamen se pro civibus Atheniensibus ferant.*

— 27. ἐξειλεγμένοι] si ἐξειλεγμένοι ab ἐκλέγω repetitur, tum necesse erit Λυκίδας pro accusativo plurali accipere, ideoque etiam Διονυσίους in eodem casu legere, quo pacto erit sententia : *posteaquam assertionis suæ comprobandæ ergo delegerint Lycidas quosdam et Dionysios et alios ejusdem farinæ.* Nam potest utique participium hoc perfecti passivi vim activi obtinere, quod frustra negatur. Quod si autem repetatur ab ἐξελέγχειν, tum erunt *Lycidas* et *Dionysius* nominativi singulares, et præterea τοιοῦτοί τινες leg. hac sententia : *et alii quidam servi, iique mastigiæ, ut Lycidas, et Dionysius, et alii quidam, qui essent convicti ex eodem genere, ex eadem fæce plebis, esse.* ἐξεληλεγμένοι ὅτι εἰσὶ τοιοῦτοι, δοῦλοι δηλονότι καὶ μαστιγίαι.

— ult. ἐν οἷς ἀτελεῖς εἰσὶν οὗτοι] scil. ἐψηφισμένοι vel γεγενημένοι vel γεγραμμένοι. sed malim hoc additum.

497. 8. γράφοντας, ἑτοίμως πρόξενοι] distinxi aliter. comma a prima voce ablatum pone secundam posui. *propter eos, qui promte alacriterque talia decreta pro mercede scribunt.*

— 10. πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίους] malim πολλῶν ἀγαθῶν ὑμῖν αἰτίους.

— 14. ἐξαρκέσειε] *Si licuerit, si datum ipsis fuerit, si potuerint perficere.* ἐξαρκεῖν non solum significat *sufficere*, sed etiam satis magnum valere ad consequendum, perficiendum aliquid. quare Wolfio utique vitio dandum est, quod μόνον eliminavit.

— 19. ἀτελὴς] post ἀτελὴς videntur hæc pauca verba excidisse : οὐδεὶς γὰρ ἀτελής.

— 21. οὐχὶ καλῶς ποιήσουσι] est formula creberrimi usus apud oratores, ideoque non damnanda, neque frigoris alicujus accusanda. lenis et civilis est increpatio, in qua vis inest eadem atque in illa acerbiore, *factum, improbe, flagitium teterrimum!*

— 26. οὐδ' ἂν εἴ τι γένοιτο] recte sententiam hujus dictionis exponit Markland. quod autem emendare conatur, in eo operam ludit.

— ult. ποιήσαντας] post ποιήσαντας addi velim ὑμᾶς.

498. 12. τὸ μὴ ταῦτα ποιεῖν] id est, περὶ τὸ μὴ δεῖν ταῦτα ποιεῖν. *super eo, quod non deceat ea facere.*

— 21. εὕρετο, ἔχειν] malim εὕρετο ἐκείνην, scil. τὴν δωρεάν.

— 24. θέντων αὐτῶν] alii codices dant θέντας αὐτούς. perinde est. accusativi redibunt ad κελεύετε γράφεσθαι αὐτοὺς, v. 22.

— 25. γένωνται] quinam? Leptinesne et socii ejus? an alii quidam? Dubitavit hoc ipsum jam dudum Wolfius. totus hic mihi locus obscurus est ideo, quod rationem creandorum legislatorum haud teneo. non poterat, quo quisque tempore vellet, eo legem ferre? exspectandus erat aliquis ordo temporis, ad locum in legislatoribus obtinendum? eratne perpetuus magistratus τῶν νομοθετῶν, penes quem promulgatio atque explicatio, item emendatio legum esset? quo a collegio qui abesset, eine legem ferre non licebat?

— 26. Διόφαντος] Ergo Diophantus et Eubulus repererant immunitatem?

499. 6. διὰ τούτων] per hos, Leptinen ejusque socios.

— 8. ταῦτα] hos puta mores, quorum auctor est Leptines, aufferentes honores semel datos.

— 9. σκοπῶ δὲ καὶ τοῦτο] quodnam? hoc enimvero reticetur. apparet hic loci lacunam subesse. deest momentum id, quod sibi orator ait in mentem venisse, et par esse, cujus ratio habeatur. cujus culpa perierit, si periit, haud constat. an ipse orator oblitus est addere, loco in commentariis vacuo relicto, quem per otium, vacuus aliis curis, suppleret. Sic solemus commentantes cum festinatione. Aut denique delenda est utravis formula, aut ista σκοπῶ δὲ καὶ τοῦτο, aut hæc καὶ μὴν οὐδ' ἐκείνου γε ἀποστατέον τοῦ λόγου. nam utraque idem dicit. Postremo venit in mentem, sitne sic legendum : σκοπῶ δ' εἰ καὶ τούτου, scil. τοῦ Λεπτίνου ἀξίως ἔχει. *dubito quoque sintne hi mores ipso Leptine digni?* quæ forte sit emendandi mollissima ratio.

— 14. τοῦτο] vos puta malum ab his, quos decretis honoribus privatum eunt, accepisse, posteaquam præmiis a vobis ornati fuissent.

— 15. δεῖ] præferam e margine Lutet. ἔδει. Sententia est : quod si autem hoc asseverabunt [consulto sic dico, asseverabunt, non autem, planum facient; nam hoc quidem non poterunt], respondebo sic : Oportebat hos criminosos statim, recente adhuc crimine, castigari.

— 21. παντάπασι πονηρᾶς φύσεως] e discrepantia lectionum, quæ hic loci magna est, colligo fuisse olim in libris has tres hujus loci lectiones versatas. primam, παντάπασι φύσει κακίας σημεῖον. dicitur illa mentis pravitas, quæ homini scelerato veluti cognata insidet, φύσει κακία. secundam, παντάπασι φύσεως κακῆς σημεῖον. tertiam denique hanc, παντάπασι πονηρᾶς φύσεως καὶ κακίας συγγενοῦς σημεῖον. optet quisque, quam ipse velit.

— pen. magna quidem probabilitatis species Lambini conjecturam, desiderari hic ἐν τῷ πολέμῳ, commendat. Verum tamen existimem facile vulgatam defendi posse. ita nimirum, ut δημοσίᾳ, ceu positum in bivio, tam ad τελευτήσασι referatur, quam ad ταφὰς ποιεῖσθε. Tametsi non meminerim uspiam legisse dictionem τελευτᾶν δημοσίᾳ, pro *mori pro patria*, nil tamen video, cur ea nequeat id significare. δημοσίᾳ est *publice*, h. e. jussu et auctoritate, auspiciisque reipubl. : *mori* ergo *publice*, est mortem obire in causa honesta hortatu et missu patriæ. nam de more solummodo honesta hic agi, tota loci series monstrat, et insequens ἀγαθῶν ἀνδρῶν. Sæpenumero ejusmodi vocabula semel posita, sed a lectore tacite iteranda, et tam ad proxima superiora, quam ad inferiora referenda occurrunt.

— ult. ποιεῖσθε] alii ποιεῖτε. male. nam tametsi ferri possit ταφὰς ποιεῖτε in activo, tamen non item λόγους ποιεῖν potest populus dici, sed ποιεῖσθαι, hoc est *curare habendas.* ipse orator, orationis auctor, λόγον ποιεῖν fortassean dicatur; tametsi haud scio, an ne hoc quidem satis Græcum sit. Græci, quod sciam, ποιεῖσθαι λόγον solummodo in medio usurpant, nunquam in activo. is autem, qui mercede oratorem conducit, dici nullo pacto potest λόγον ποιεῖν, sed solummodo ποιεῖσθαι.

— ibid. κοσμεῖτε] quia orator nomine et jussu populi defunctos pro patria oratione ornabat, ideo dicitur h. l. populus ipse eos ornare. possit alias quoque κοσμεῖται in passivo legi. *ornantur præclara facinora.*

500. 21. μεθιστάναι] correxi μεθεστάναι, ex Augustano. Subit hic mirari, quod idem sæpe ad alios quoque locos mirari subit, cur Hieron. Wolfius, cui semper pateret ad membranas Augustanas aditus, eas tanta segnitie atque socordia tractaret, ut nil curaret eas in locis dubiis inspicere. Incidit ipse quoque in veram h. l. emendandi rationem, sed dubitans. a quo dubio eum liberare suæ membranæ poterant, si diligentius hoc oraculum consuluisset. Sed urgebatur nempe multitudine laborum, et hujus operis spissitudine, quod cito profligare festinabat; homo alioquin non severissimæ atque religiosissimæ Criticæ litare solitus.

501. 9. ὃς] redit ad Bathippum. pro αὐτὸν malim σαυτὸν, *temet*, o Leptine.

— 12. τούτῳ] Leptini puta. dicuntur enim hæc ad judices, docendi causa.

— 17. εἰρηκέναι] subaudi σε.

— 22. ἤρηνται —] Citat h. l. Aristides τέχνῃ p. 210.

— pen. δωρεὰν] h. l. est decretum, quo Chabriæ delati sunt honores. Locus hic vitio caret, recteque a Wolfio est exposi-

tus. Ne umbram quidem causæ video, cur Taylor tot verba ejectum eat.

502. 17. Ἱελάρχῳ] nomen suspectum. *Telarchum* novi, et *Agelarchum*.

— 19. τοῖς ἐν Πειραιεῖ τοῦ δήμου] recte addit τοῦ δήμου. multi enim in Piræeo poterant habitare, qui non essent τοῦ δήμου, h. e. factioni non addicti illi, quæ pro libertate civili certaret. quare non video, cur Taylorus illa duo verba expunctum eat. Accipe de civibus illis Atheniensibus, qui, sæviente in urbe XXXvirorum tyrannide, aut confugerant ad Piræeum, aut illuc a Thrasybulo reducti ab exsilio fuerant. multi alii in isto Athenarum portu habitabant, qui non essent cives, ut inquilini, aut peregrini, aut etiam cives, sed tyrannidis studiosi. quos par erat his vocabulis τοῦ δήμου ab aliis discerni.

503. 14. τισὶ πράγμασι σύνδικος] variant hic libri. alii dant τι πράγμασι. alii τισὶ παραδείγμασι. neutra lectio satisfacit. videtur aliud aliquid abstrusius latere. num τισὶ παρανομοῦσι leg. est?

— 15. ἐστὶ δὲ καὶ μάλα] videtur e re ipsa, et e v. 25. leg. ἐστὶ δὲ παλαιὸς καὶ μάλ᾽.

— 18. χειροτονηθέντα] sine negatione bene habet. Sententia est: nemini liceto, bis advocatum sese legis ferendæ gerere, tametsi a populo ei rei delegatur. Sed vel ejusmodi studio populari repugnandum est.

— 25. ἐγὼ δ᾽ ἔτι μικρὰ —] locum hunc citat Arist. τέχν. p. 274.

504. 14. παρανοίας] prætuli lectionem marginis παρανομίας, *violationis legum*. Insequentia hoc postulant demonstrantia injuriam hanc esse leges de pœnis criminum latas violantem. tametsi lectionem hanc in nullo meorum reperi.

— 17. λέγει ὡς χρὴ μηδὲν τίμημα ὑπάρχειν] neque auctoritate codicum nititur hæc lectio, neque loci vulnus sanat. videntur hæc verba legis fuisse: Μηδ᾽, ὡς ἄρ᾽ ᾖ, τίμημα ὑπάρχειν, scil. δεῖ. neque oportet a judicibus pœnam irrogari, utcunque res est. quæcunque natura est rei, de qua pronunciandum sit.

— 19. ὁπότερον] accipi potest pro πότερον. *utrum patiendi corpore, an ære luendi sententiam judices pronunciaverint*. malim tamen ὁποτέρου, *utrius* horum duum. pœnæ corpore tolerandæ, an mulctæ ærariæ. Dicitur enim τιμᾶν τινὶ τινὸς, scil. ποινήν. æstimare alicui litem ἀξίαν τινὸς. dignam aut supplicio, aut mulcta.

— 25. ἐάν τις ὀφείλων] videtur in lege fuisse: ἐὰν δ᾽ ὀφείλων, et illud τις e scholio irrepsisse.

505. 4. τοιούτοις δέ τισι προσέοικεν ὁ γράφων χρῆσθαι] sententia horum verborum esse nequit alia, quam hæc: Hujusmodi quibusdam vitiis obnoxius esse videtur legis auctor. Sed conveniret melius: Hujusmodi vitia deceant personam Leptinis. quæ sententia possitne e verbis Græcis, ut jacent, erui, dubito.

— 18. ἐξεῖναι] scil. ἐβούλετο, vel διώρισεν, e versu sequente.

— pen. Διοφάντου] Δημοφάντου e codd. Mstis præfert Valkenaer. ad Herodot. p. 398.

506. 2. Ἀριστογείτονι] post Ἀριστογείτονι deesse videtur δεδώκατε.

— 9. τοιοῦτοί τινες] quales nempe fuerunt Harmodius et Aristogiton.

— ibid. εἰ τὰ πρὸ τοῦ κατεμέμφου, τί; μὴ καὶ τὰ μέλλοντα ᾔδεις;] patet vitium loci, quod tolli triplici modo potest, aut omittendo τι, cum Augustano, aut sic legendo: εἰ τῶν πρὸ τοῦ κατεμέμφου τι, μὴ καὶ τὰ μ. ᾔ. *quod si vetustiorum illorum quidquam incusabas, num futura tenebas?* aut denique, transponendo τι post μὴ, ut sit: εἰ τὰ πρὸ τοῦ κατεμέμφου, μή τι καὶ τὰ μέλλ. ᾔδ. *priorum si te pœnitebat, num quid etiam futura prævidebas?* ubi τι, plane ut in Latinis *quid*, redundat.

— 10. ὅτι νὴ Δία πόῤῥω —] Sententia est: *procul ais nos abesse ab illa luctuosa spe, fore ut exsistant aliqui Harmodio similes, qui nos a tyrannis liberent. Simus enimvero* —.

— 14. νεμεσῆσαι] Citat h. l. lexicon apud Montfaucon. Bibl. Coislin. p. 497.

— 15. πάντα δ᾽ ἀνθρώπινα ἡγεῖσθαι] Sententia est: *sortem quamcunque non alienam ab eo, qui homo sit, existimare.* Potest resp. nostra in ejusmodi tempora incidere, ubi opus sit viris egregie de se merentibus, eoque munera eximia postulantibus.

— 17. τοιαῦτα πράγματα] subaudi, quibus nunc hærent impliciti.

— 21. ὃς ὑπηρέτης ἦν] verba ὃς ὑπηρέτης ἦν videntur e scholio irrepsisse, eoque delenda esse. voluerat lector aliquis significare, quam contemti olim scribæ fuissent; ideo adscripserat, scribas in numero servorum publicorum fuisse. Nam ὑπηρέτης est *servus publicus* h. l. Nemo eorum, qui Demosthenem orantem audirent, hoc ignorabat; sed ignorabant multi eorum, qui multis sæculis post eum legerent; qui docendi videbantur ei, quisquis id scripsit. Quare nullus dubitavi hæc verba uncis includere.

507. 15. ἀδικήσονται] correxi ἀδικηθήσονται. quod melius, tametsi haud ignorem illud quoque defendi posse multis similibus exemplis mediorum pro passivis usurpatorum.

— 25. Λεπτίνης πρὸς ὑμᾶς ἀγωνίζεται] non putem πρὸς ὑμᾶς, sed πρὸς ἡμᾶς. reo certamen est, non cum judicibus, sed cum actore, et rursus actori cum reo.

— pen. πρὸς τὰ πονηρὰ] correxi πρὸς τὰ πονηρότατα. nam alias scribendum esset saltim πρὸς πάντα τὰ πονηρά.

AD ORATIONEM IN MIDIAM.

Fuere, qui negantes hanc orationem a Demosthene perfectam, affirmarent in adversariis relictam esse. v. Photii Bibl. p. 800.

515. 8. νὴ τοὺς θεοὺς] ante νὴ τοὺς θεοὺς deesse videtur αἰσχρὰ, aut simile quoddam grave vocabulum.

— 10. ὧν] resolvendum sic videtur esse: τούτων, ἐν οἷς αὐτὸν ἐτεθέαντο θρασὺν ὄντα ἐπὶ ἄλλων. *eorum facinorum, quibus alios vidissent ab eo, pro ipsius audacia et impuritate atque immanitate violatos.*

— 12. οὖν] omittunt quidam codices. recte vero, vitiosum enim est, et delevissem, nisi crederem in eo voc. ὑμῖν latere, quod hic loci prorsus est necessarium. uncis inclusi.

— 18. ὑπόλοιπα. ὅσῳ γὰρ πλείοσιν —] locum hunc sanavi meliori interpunctione (punctum scil. commate mutavi) et delendo conjunctione γάρ. nam alias deest aliquid. et fuit, cum sic leg. esse existimarem: ὑπόλοιπα θαῤῥῶν. ὅσῳ γὰρ πλείοσιν — verum nil opus est illo supplemento. nihil deest, et constructio hæc est: ἃ δὲ ἐν ὑμῖν ἐμοὶ μετὰ ταῦτά ἐστιν ὑπόλοιπα, *quod autem ad spes illas attinet, quæ mihi adhuc supersunt in vobis repositæ* — ὅσῳ — *quanto plures sunt, quos ille vexavit, atque sollicitationibus ad partes suas pertrahere conatus est*, — *tanto magis spero me jus meum apud vos esse obtenturum.*

516. 2. καὶ παραιτεῖσθαι] id est, οὐ μόνον ἐξελέγχειν τὸν κατήγορον, ἀλλὰ καὶ παραιτεῖσθαι. non solum refutare accusatorem, sed etiam judices veniam rogare.

— 3. τότε] tum temporis, cum choregum agerem, istamque tantam ab eo injuriam acciperem.

— 8. ταύτην] post ταύτην deest βεβαιωσόμενος, vel tale quid. *quandoquidem in judicium ideo veni, quo consequerer hoc, ut, quo populus Midiam perculisset præjudicio, id effectui daretur, ratumque fieret.*

— 16. ἐμοὶ] post καὶ ἐμοὶ videtur deesse καὶ τοῖς νόμοις. V. v. 14.

— ibid. καὶ γὰρ οὕτω πως ἔχει] Citat h. l. Aristides T. p. 182.

— 17. ὕβρισμαι μὲν ἐγὼ] locum hunc citat Ammonius v. αἰκία.

— 25. τοῦτο] correxi τοιοῦτόν τι, quod enim veritus est Fabricius, ea admissa lectione deleri oportere μηδὲν, id vero nihili est. Ecquis enim offenderetur verborum hac constructione, μηδέν τι τοιοῦτο.

— ibid. ὡς ὑπὲρ κοινοῦ] malim, ὡς ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ. non enim ad insequens τοῦ πράγματος referendum est κοινοῦ, sed stat per se. τὸ κοινὸν est *resp.* ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ est *pro rep.* Sententia itaque est: *utpote cum hæc causa ad remp. pertineat*, eique aut prosit, aut obsit, prout recte minusve judicetur.

517. 3. τῇ ὑστεραίᾳ ἐν Πανδίονι] locus ipsa rei obscuritate et lectionis varietate vexatus. Si ea vera sit lectio, quam ex Aldina reddiderunt Parisinæ operæ, et quam reperi etiam in Bav. facile sit ἐν Πανδίονι reformare ad ἐκ Πανδίων Ι, id est, δεκάτῃ ἐκ τῶν Πανδίων, quod idem est atque, δεκάτῃ μετὰ τὰ Πάνδια. ad τῇ ὑστεραίᾳ subaudiri existimo ἐκκλησίᾳ. *altera concione, post Pandia decimo die.* viderint Atticarum antiquitatum peritiores, quid hac de conjectura sit statuendum.

— 27. πομπῇ] correxi πομπὴ, ut sit nominativus pro dativo. Sed adhuc desunt articuli. articulum de meo addidi. ut sit ἡ πομπὴ, καὶ τοῖς ἐπὶ Ληναίῳ ἡ πομπὴ, scil. ὅταν ᾖ e superioribus. cum est pompa in Dionysiis ἐπὶ Ληναίῳ. Num ἐπὶ Ληναίων. *in Lenæis?*

518. 1. ἑτέρου] post ἑτέρου videtur μηδὲν deesse, quod facile potuit excidere ob insequens μηδέ. *ut nemo quicquam a quoquam, neque pignoris loco, neque vi, auferat, per illos dies, ne ab illis quidem, qui ad diem non solverint.*

— 4. αὐτοῦ] non displicet conjectura Wolfii κατ᾽ αὐτοῦ. V. v. 7.

— 5. περὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀδικούντων] malim, περὶ τῶν ἄλλο τι ἀδικούντων. *de illis, qui aliis quibuscunque in rebus delinquunt.*

— 8. οὔσης] si bene habet, usurpatum est pro ταχθείσης.

— 11. ὅπως] h. l. usurpatum est pro μόνον.

519. 14. ὅσα μὲν οὖν —] Citat h. l. Aristides τέχν. p. 230.

— ibid. ἐναντιούμενος ἡμῖν ἀφεθῆναι τῆς χορείας] e magna codicum, quæ hic loci est, discrepantia, colligo in aliis olim pro postrema voce fuisse στρατείας. ut alii sic darent: ἐναντιούμενος ἡμῖν ἀξιοῦσιν ἀφεθῆναι τῆς στρατείας. *nobis adversans, postulantibus*, ut æquum atque debitum, *eos a militiæ muniis per id tempus liberos haberi*, vel *absolvi*. alii sic: ἐναντιούμενος ἡμῖν ἀξιοῦσι μὴ ἀφεθῆναι τῆς χορείας. *adversans nobis, urgentibus atque flagitantibus, ne a functione saltationis solennis absolveretur*, ipse Midias puta. Hermogenes Aldi (p. 410. ult. ed. Crispini) sic recitat hunc locum: (Nam Portus lectionem Aldinam ad vulgatam refinxit) τοὺς χορευτὰς κωλύων ἀφεθῆναι τῆς στρατείας. quæ vera est lectio, et debebat a me repræsentari, fecissemque, si citius ea mihi innotuisset. vel etiam: ἐναντιούμενος ἡμῖν, ἕνεκα τοῦ ἀφεθῆναι τῆς στρατείας. *quo militiæ vacationem impetraret.*

— 20. ἀλλ' ὁτιοῦν] Sententia postulat: ἄλλῳ ὁτιοῦν. *eandem commovisse indignationem, quam alii cuipiam injuria quæcunque, etiamsi gravissima, commovisset.*

— 24. ὑπερβολὴ] Sententia hæc est: τῶν μετὰ ταῦτα συμβάντα ἐκεῖνα, ἃ νῦν μέλλω λεγειν, ὑπερβάλλει πάντα λόγον. post factorum ea, quæ nunc commemorabo, superant omnem modum, aut orationis, aut insolentiæ.

520. 3. μου] potest utique, quamvis duriter et coacte, referri ad τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα καὶ τοὺς στεφάνους. malim tamen aut μοι, aut λάθρα μου. pari modo v. 8. præferam μοι dativum.

— 5. καίτοι τοιοῦτον οὐδεὶς] correxi καίτοι τοῦτό γ' οὐδείς. nam alias deesset τι aut οὐδὲν ad τοιοῦτο, si id servetur.

— 9. Τηλεφάνης] Citat h. l. Harpocr. v. Τηλεφάνης.

— 15. αὐτῷ περιῆν] scil. τῆς ὕβρεως. *tantum insolentiæ supererat*, tam exuberabat ei modumque excedebat petulantia.

— 18. τὰ παρασκήνια φράττων] Citat h. l. Harpocrat. v. παρασκήνια.

— 26. προσδιαφθείρας] nullus dubitavi Wolfii conjecturam, quæ mihi quoque in mentem venerat, adsciscere, scil. προδιαφθείρας, omisso sibilo initio vocis. *cum judices prius corrupisset, quam ad dicendam irent sententiam.* ut πρὸ hic loci præferatur alteri præpositioni πρὸς, necesse etiam est ob insequens ἐπέθηκεν v. pen. τοὺς κριτὰς τῷ ἀγῶνι τῶν ἀνδρῶν, est brevius dictum, pro integro, τοὺς κριτὰς τοὺς τῷ ἀγῶνι τῶν ἀνδρῶν ἐπιτεταγμένους, vel προστεταγμένους, *judices certamini virorum præpositos*, h. e. constitutos, ut de victoria in certamine virorum pronuncient.

521. 27. ἔχων] malim ἔχω, *habeo*, in indicativo. et sic dudum correxit Wolf. quem secutus sum. In nomine ἔπαρχος adhuc hæreo. nomen tribus videtur in eo latere. In codice Bav. erat quidem idem vocabulum, verumtamen nova quædam manus super ρ siglam illam appinxerat, quæ ερ solet indicare ϡ. cogitent acutiores. Suspicatus aliquando sum Περγασεὺς, a tribu Πέργασαι.

522. 19. κωλύσας] teneo tueorque, tametsi Tayl. κωλύσαν malit.

523. 5. προβάλλεσθαι] nil causæ video, cur Taylorus hic aoristum præsenti præferat, et προβαλέσθαι malit.

— 10. ἐκ τοῦ νόμου] significat τὸν ἱερὸν νόμον. legem de Dionysiis in specie latam. v. p. 526.

— 13. παρόντα] malim ὄντα. differre ista duo inter se videntur. παρόντα est, qui ad manus est, unus aliquis e multis. Sed ὄντα, qui solus est, præter quem nullus alius est, necessarius, a lege præscriptus. Sic statim τὸν οὐκ ὄντα.

— ibid. τοῦ μὴ δοῦναι] delevi μή. quod videtur natum e lectione vetusti cujusdam libri, in quo suspicor fuisse: τρόπον τοῦ λαβεῖν ἢ δοῦναι δίκην.

— 20. τοῦτο] si bene habet, est pro διὰ τοῦτο. malim tamen hoc, aut τούτου, id est, ἕνεκα τούτου. tametsi non ignorem illud quoque loco hujus usurpari. aut possit quoque pro αὐτὸν legi, in genitivo, αὐτοῦ.

524. 1. ἐμοὶ] invidiosum enim, h. e. ignominiosum erat Demostheni, eumque in odium populi adducebat, si diceretur in causa fuisse, ut insons Midias damnaretur. videntur tamen insequentia magis suadere, ut ὑμῖν legatur. *invidiam vobis conflare.*

— 4. οὐδὲ γὰρ, ἐπειδὰν] verum ut fatear, tota hæc posterior sententia plane idem dicit atque superior, et posteriora sunt explicatio priorum.

— 14. Δημοσθένης -- ὕβρισται] oratio est Midiæ, rem extenuantis et ad contemptum traducentis. quid magnum deliqui, Demosthene contumeliose tractando? homine tam vili et contemnendo.

— 27. ταὐτὸ τοῦτο] id est, κατὰ τὸ αὐτὸ τοῦτο. *prorsus simili et eodem plane modo.* constructio est hæc: καὶ πάλιν γε τὸ αὐτὸ τοῦτο, ἐάν τις τὸν ἄρχοντα πατάξῃ, ἐστεφανωμένον μὲν ἐὰν πατάξῃ — v. Markl. ad p. 526. penult. nihil igitur hic opus est supplemento Lamb.

525. 1. ταῦτα] statuta puta, legesque de pœnis grassatorum.

— ibid. περὶ τούτων] Circa thesmothetas, et archontas.

— 6. πάνθ' ὅσα] id est, κατὰ πάντα vel παρὰ πάντα. tametsi παρὰ malim additum.

— 9. καίτοι ταύταις] malim καὶ ταῦτ' αὐταῖς. *et id quidem illis ipsis diebus.*

526. 3. ὑπὲρ] videtur delendum esse, et inclusi uncis ὑπὲρ, ut ex εἴπερ proximo male iteratum. δεῖ μέλειν est idem atque μελήσει. aut potest sic reddi: *si quidem tueri vultis famam hanc, ut dicamini salutem publicam curare.*

— 10. δι' ἐκεῖνα] quæ Midias dicet alios in alios contumeliosa patrasse. Decet vos Midiam, non modo propter sua crimina, sed etiam propter illa aliena, punire.

— ibid. ἢ] scil. ταῦτα τὰ τῶν ἄλλων, ἀδικήματα. quanto plura sint numero illa flagitia ab aliis commissa, quibus allegandis Midias sua dedecora velare et excusare conabitur.

— 18. ἔφησεν] correxi ἔπαισεν. Sententia est: verberavit Polyzelus prohedrum, ἁμαρτὼν per errorem, non agnoscens dignitatem ejus, sed alium aliquem existimans esse, φθάσας τὸν λογισμὸν, *præveniens meditationem*, h. e. facto deliberationem prævertente. φθάνει τὸν λογισμὸν, qui prius facit, antequam secum deliberet, quid agat, et sitne satis consultum agere, an satius omittere. tametsi malim φθασάσῃ

legi, ut ad προπετείᾳ referatur. quomodo etiam Wolfium conjecisse nunc video.

— 26. ἰδίᾳ, πεισθεὶς, ὁπόσῳ δή ποτε, ἀργυρίῳ, καθυφεὶς τὸν ἀγῶνα] Sic distinguendo locum planum feci. constructio hæc: φανήσεται καθυφεὶς τὸν ἀγῶνα, constabit eum causam fecisse missam, et ab actione destitisse, πεισθεὶς ἀργυρίῳ, ideo quod esset lucro ad id adductus, ὁπόσῳ δήποτε, quantocunque tandem.

527. 2. ἐκείνων] significat illos, qui, cum honorem gerentes verbera aliasque contumelias accepissent, inultas eas transmiserunt.

— 29. τοῦ μὴ μετ' ὀργῆς] Wolf μὴ tolli suadet, non improbabiliter. Placet tamen alia ratio magis. Scilicet τοῦ, ut natum e fine vocabuli δήπου, et ἀπέχει uncis inclusi, quibus duobus vocabulis omissis plana exsistit sententia. Vel servato verbo ἀπέχει potest locus sic concinnari. οὐ μόνον δήπου μὴ μετ' ὀργῆς, ἧς ἀπέχει, ἀλλὰ καὶ β. constat ejusmodi hominem non modo per iracundiam, a qua multum abest, sed etiam dolo malo, multum diuque agitato et præmeditato, contumelias intulisse.

528. 12. οὐκ ἐποίησεν] correxi οὐκέτ' ἐποίησεν. *in ejusmodi causis non jam amplius lex copiam facit*, ut in aliis causis, *reum actione unde vi prosequendi, quæ actio privata est.*

— 13. προστιμᾶν ἐπέταξε τῷ δημοσίῳ] e natura rei et e v. 18. colligo deesse hic τὸ ἴσον, scil. τίμημα, τῷ δημοσίῳ τιμήματι. Est autem δημόσιον τίμημα, mulcta ærario dependenda.

— 17. τις] malim τι.

— 19. ὅσον περ ἂν τῷ ἰδιώτῃ] addidi ἄν. Sed totam hanc sententiam haud intelligo, quæ plena esset, si hæc quinque verba abessent. Suspicor hic aliquid desiderari.

529. 3. ὑπερβολῇ] æquitatis puta et humanitatis.

— 7. μήτε πρὸς δοῦλον] malim μηδὲ πρὸς δοῦλον. *cum reperiret hanc rem haud convenientem, ne erga servum quidem, jussit, ut plane ne cuiquam liceret ita se gerere.* μηδόλως per delta, non μηθ' ὅλως, neque, ut in Augustano est. μήτε ὅλως.

— 15. ἢ τῶν δούλων] malim ἢ καὶ τῶν δούλων.

— 19. ἀφ' ἧς ἂν ἡ γραφὴ] scil. ἐπιδοθῇ aut ἀπενεχθῇ. videtur tamen potius alterutrum, aut omnino simile quid desiderari.

— 20. εἰ δὲ μὴ] scil. τοῦτο γίγνηται. sin autem id minus contingat, ut scilicet nil intercedat; hoc est, si quid interveniat. v. Markl. ad h. l.

— ibid. ὅτου δ' ἂν καταγνῶτε, ἡ Ἡλιαία τιμάτω] facio cum iis, qui, commate demto, legunt καταγνῷ in tertia persona singularis. *si quem autem Heliæa condemnet, statim ei pœnam definiat.*

— 23. γραφὰς ἰδίας] forte leg. γραφὰς ἢ δίκας ἰδίας. *actiones publicas privatasve.*

— 26. τιμηθῇ τῆς ὕβρεως] id est, ἕνεκα vel ἀντὶ τῆς ὕβρεως. *Si quis ob insolentiam mulctæ pecuniariæ sit condemnatus.* malim tamen ἡ τῆς ὕβρεως, scil. δίκη vel γραφή. *Si crimini insolentiæ irrogata fuerit mulcta pecuniaria.* malim igitur τιμηθῇ ἡ τῆς ὕβρεως, scil. δίκη vel potius γραφή. erat enim ea causa publica. facile potuit articulus ἡ excidere ob præcedens ῃ in τιμηθῇ. Sine causa æstuant h. l. viri docti. locus aut vacat vitio, aut si quid ejus est, quod parum est, potest id eo quo dixi modo, ἡ addendo, sanari.

— 27. δεδέσθω] scil. condemnatus, si nempe hominem liberum contumeliose tractaverit, donec dependerit mulctam; quo significatur, carceris pœnam tum esse remissam, si servus fuisset injuriose habitus. locus hic bene habet, cave aurem corruptoribus præbeas.

531. 11. καὶ πάσαις ἰδίας δεξιὰς] facile patiar ἰδίας aut cum Tayl. deleri, aut cum Wolfio in ὁσίας mutari. possit tamen, me judice, si necesse sit, vulgata paulum emendata servari, sic scilicet ut legatur: καὶ πάσαισι, δίας δεξιάς. ubi δίας idem erit atque ὁσίας, vel ἁγνάς. Possit quoque legi καὶ πάσαις, κοινῇ καὶ ἰδίᾳ δεξιάς. tam omnibus diis deabusque simul cum tota concione, quam quibusque sigillatim et privatim pro se. Et hoc quidem, pro sensu meo, præferrem.

— 12. ἀνίσχοντες] ἀνίσχοντας malunt. non video cur. nominativus cum infinitivo, vim imperativi habente, bene constat, et ex more Græco. subauditur enim μεμνήσθωσαν.

— 14. ἑτέρα] abest a multis et potest abesse. nam versus totus 15. videtur esse titulus oraculi insequentis. unde colligitur, collato p. 530. 27. oraculum superius e Delphis fuisse redditum, duo insequentia e Dodona. malim quoque sic distingui et legi: ἕτεραι ἐκ Δωδώνης μαντεῖαι. ut hic sit titulus. tum orditur ipsum oraculum, τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων ὁ τοῦ Διὸς σημαίνει. uncis inclusi vocabulum ἑτέρα.

— 16. ὁ τοῦ Διὸς] scil. προφήτης. Sacerdos Jovis hæc significat. quoniam tempus statutum sacrificii offerendi et legationis sacræ mittendæ sivistis præterlabi, ideo κελεύει, præcipit [Jupiter puta], mitti legatos delectos.

— 18. καὶ τούτους τοὺς διὰ ταχέων] delevi τούς. *et illos quidem celeriter.* Sed tum deest verbum, προσοίσοντας, *oblaturos*, aut simile quoddam. Δωδωνείῳ, quod abest a quibusdam codd. facile patiar abesse. neque videtur genuinum. nam cum præcessisset ἐκ Δωδώνης μαντεῖαι, facile intellectu erat, quis Jupiter hic designaretur, etiamsi nomen loci reticeretur, præsertim cum ὁ

τοῦ Διὸς sine Δωδωνείου præcessisset. Bav. idem deest, sed pro τῷ secundo est τῶν. latet utique vitium. desidero numerum taurorum offerendorum. *novemne?* quot erant legati. quam in suspicionem jam ante me dudum Wolfius incidit, natura rei ultro quemque illuc ducente, ut sit hæc loci lectio : τῷ Διῒ ἐννέα ἀροτρεῖς βοῦς. *oblaturos Jovi novem tauros aratores.*

— 19. δύο βοήσεις] in Bav. est δύο βοιήσεις. in aliis alia. mihi videtur leg. δύο βόϊς ἴσας. *binas vaccas æqualis tauris ætatis atque roboris*, vel *decoras Jovi atque convenientes.* vel βόϊς ἐΐσας dictione Homerica. sæpe δαῖτες ἐΐσαι occurrunt pro opiparæ dapes, lautæ, splendidæ. sic vaccæ ἐΐσαι sunt bene pastæ, succi plenæ, vegetæ.

— 21. χαλκῆν, καὶ πρὸς, τὸ ἀνάθημα —] malim καὶ et comma deleri, ut sit sententia : tabulamque æneam [scil. oblaturos] pertinentem ad illud donarium, quod jam dudum dedicasset populus Atheniensis. τράπεζα est tabula, cui inscribitur inscriptio declarans, cujus sit illud donarium et qua de causa datum.

— 24. ὁ τοῦ Διὸς σήμαιν' [vel ut in aliis est σημαίν'] ἐν Δωδώνῃ Διονύσῳ δημοτελεῖ] pro voce postrema voluit Lambinus, cui Taylor assentitur, δημοτελεῖν. ego vero vulgatam h. l. tueor. non enim δημοτελέω usurpatur ita ut δημοτελὴς, quod erat cognomen Bacchi. In σημαιν' ἐν facile consentiunt omnes leg. esse σημαίνει. pro Δωδώνῃ malim δόμεν. ut totius loci hæc sit lectio : ὁ τοῦ Διὸς σημαίνει. δόμεν Διονύσῳ Δημοτελεῖ ἱέρειον τέλειον. *Sacerdos Jovis jubet, Dionysio Demoteli offerri victimam integræ et florentis ætatis.* aut alias post ἱερεῖον τέλειον deest θῦσαι. Δημοτελὴς videtur ille Bacchus esse appellatus, cui non privatim a quoque, sed publice ab omnibus sacra fierent.

— 27. ἐλεεῖν. θύειν μίαν ἡμέραν Διῒ Κτησίῳ βοῦν λευκὸν] Post ἡμέραν posui punctum, et duo prima verba, interjecto puncto sublato, in unum verbum contraxi ἐλινύειν, auctore codice Bavarico, cujus in corpore cum sit vulgata, margo dat γρ. ἐλινύειν. Sententia itaque est hæc : *coronas ab ingenuis servisque esse gestandas, ut per unum diem ab opere feriandum. Porro sacrificandum esse taurum candidum Jovi Ctesio.* In Διῒ facile e proximo superiori versu subauditur θῦσαι.

532. 1. ἐν τῇ πόλει] malim præpositionem abesse. *Sunt* (non *in civitate*, sed) *civitati multa præclara oracula.* et jam video ab Augustano ἐν abesse. ideoque delevi.

— 5. ἁπάσαις ταῖς ἀφικνουμέναις] correxi ἁπάσαις ἀεὶ ταῖς ἀφικν. quod idem est ac si dixisset : ἁπάσαις ταῖς ἀεὶ ἀφικνουμ.

— 6. οἱ τοίνυν χοροὶ πάντες οἱ γιγνόμενοι — δῆλον ὅτι τὰς μὲν ἡμέρας] apparet locum esse corruptum. vult enim conficere, choregos esse inviolabiles, quia sint sacri. sacros autem esse, quia sint principes chororum, qui sacri item sint. nam a diis eos præcipi. quod si ergo choregum quis violet, eum sacra violare. Sed in vulgata labat argumentatio. quam facile confirmes et planam facias sic legendo : εἰ τοίνυν ἱεροὶ χοροὶ πάντες οἱ γιγνόμενοι, *quod si ergo sacri sunt chori omnes, quotquot instituuntur,* καὶ οἱ χορηγοὶ δηλονότι, *sponte sua paret, etiam choregos sacros esse.* τὰς μὲν οὖν ἡμέρας — *jam per dies quidem illos, quibus* —.

— 9. περὶ αὐτῶν] περὶ an ὑπὲρ legas, nil interest. etiam ἡμῶν addas, an omittas cum vulgata, nil refert. nam αὐτῶν idem potest significare, atque ἡμῶν αὐτῶν. Per illos quidem dies, quibus ad ludos celebrandos coimus, quicunque nostrum coronam gerit, is eam suimet ipsius causa gerit, — postremo autem die, quo præmia dantur victoribus, soli victores coronas gerunt, et victor quisque suimet causa et suæ victoriæ suæ significandæ ergo, gerit suam coronam. Concludit sic : Chori agendi et coronæ gestandæ in omnibus oraculis præcipiuntur. Sunt ergo res sacra. Sanctimonia igitur illis quoque inest, qui choris præsunt, ideoque coronas gerunt, donec defuncti sint suo munere. Sed præfui choro, et gessi coronam, ideo sacrosanctus fui, donec, victoriæ adjudicatione, ludi finirentur.

— 24. οὐδ' ὁ προσκαλέσας] imo vero ὁ χορηγὸς προσκαλέσας, non modo alius quicunque pœnæ reus est, sed ipse choregus quoque, tametsi vel maxime jus illi competere deberet hoc faciendi. Concludit sic : Si choregus ipse mulctatur, saltatorem ad se, spectandi modo causa, advocans, quanto magis illum par est privatum mulctari, qui choregum ipsum in muneris editione pulsat. Opponit inter se comparandi ergo choregum saltatori, vocationem, quæ inspiciendi ergo fiat, verberibus, saltationi denique muneris editionem, personam privatam publicæ, multo majora minoribus.

— 25. κατὰ τὸν νόμον] κατὰ an παρὰ legatur nil refert, nisi hoc, quod κατὰ τὸν νόμον cohærebit cum ἔσται ἀζήμιος, παρὰ τὸν νόμον autem cum προσκαλέσας. Sententia erit altero modo : *Vi legis* κατὰ τὸν νόμον, *ne ille quidem a pœna liber, si quis, cum choregus sit, saltatorem ad se vocet.* altero hæc : *Si quis choregus facit hoc, quod per leges haud licet,* παρὰ τὸν νόμον, *ut aliquem saltatorem ad se vocet, immunis mulctæ ne is quidem est.*

533. 18. ἴδοι συγκεχωρηκὸς] correxi ἴδοι τὸ συγκεχ. Constructio hæc est : ἴδοι τις ἂν τὸ τῆς ἐν ἑκάστῳ ὑμῶν οὔσης εὐσεβείας συγκεχωρηκὸς τοσοῦτον ὄν. videat quis facilitatem et indulgentiam pietatis, quæ vestrum unicuique inest, tantam. τὸ συγκεχωρηκὸς, est ea animi placabilitas, et lenitas, quæ sopita ira, aut crudelitate, ferocitate, acerbitate, concessit alteri, de sævitie sua remisit, atque relaxata est.

— 20. τοσοῦτ' ἀπέχει τῶν χορηγῶν τινὸς ἅψασθαι] variant hic codices. alii τοσοῦτ' ἀπέχει τοῦ χορηγῶν τινὸς ἅψ. Augustanus plane sic, nisi quod χορηγὸν in accusativo singulari dat. Sententiam reddit utraque lectio per se bonam, sed ab hoc loco abhorrentem; cui unice convenit, ut pro τινος legatur τις in nominativo. Et sic correxi meo judicio. Sannio choros docet, et ne privatorum quidem inimicorum quisquam eum in ea re impedit, nedum ut choregus quisquam eum vi et manu infesta tangat, h. e. violet. subauditur αὐτοῦ.

534. 6. ταὐτὸν] parum abfuit, quin delerem, ad exemplum multorum codicum, a quibus abest, inutile sane et noxium additamentum, uncis tamen inclusi. verumtamen repressit me hæc suspicio, latere in isto vocabulo τὸν αὐτῶν χορόν. eorum choregorum, qui sperent, chorum suum cum victoria esse discessurum, nisi ille, vel ille adversarius obstet, qui de medio prius sit tollendus. Pari modo Jurinus suspicatus est in ταὐτὸν latere ἑαυτούς. quod eodem redit. dictionis παρὰ τοῦτο hæc vis est : Si hoc vel illud feceris, victor abibis, sin omiseris, victus. potest illud τοῦτο, pro re nata, multa et perquam varia significare. ut, e. c. nisi choregus mihi inimicus hoc esset chori magistro usus, vicissem. aut : si ego illum chori magistrum summovero, aut ad chorum meum transtulero, tum ego vincam. et similia.

— 14. ὅτι τῷ] posterius vocabulum feci encliticum, demto circumflexo. sed restat gravius vitium. pro ὅτι τῳ ὅτῳ leg. videtur, aut εἴ τῳ *cui*, aut *si cui* (sic).

535. 8. ταύτην] correxi ταύτῃ. dignum sua persona censebat, se pati, ut civitas talia faceret; scil. τὸ στεφανοῦν τοὺς ἑαυτοῦ ἐχθροὺς ὄντας, inimicos sibi (Iphicrati) homines ornaret coronis aliisque honoribus. in τὰ τοιαῦτα subauditur δρώσῃ, vel ἐπιτηδευούσῃ, vel φιλοτιμουμένῃ, vel δωρουμένῃ, vel tale quid.

— 9. Κολωνῆθεν] videtur Harpocrat. h. l. citare v. Κολωνίτας.

— 11. κρίσιν] vox hæc mihi vehementer de scholio suspecta est. nil tamen ausim pronunciare.

— 12. καὶ] uncis inclusi. delendum enim videtur, item v. 13. καὶ secundum. tum erit hæc sententia, ac si scripsisset sic : ἴσμεν γὰρ, ὅτι Φιλόστρατος, ὃς, κατηγορῶν Χαβρίου, πικρότατος τῶν αὐτοῦ κατηγόρων καὶ πάντων [id est, ἁπάντων] ἐγένετο, οὔτε ἔτυψεν, οὔτε ἀφήρπαζε τὸν στέφανον Χαβρίαν μετὰ ταῦτα χορηγοῦντα καὶ νικῶντα.

— 20. οἶδα] si bene habet, usurpatum est pro εὖ οἶδα, *certus sum.*

— ibid. πρότερον, τῶν] malim transpositis vocabulis τῶν πρότερον. Constructio hæc est : οἶδα, vel εὖ οἶδα, ὅτι οὐδεὶς ὑμῶν ἐκεῖνο τῶν πρότερον μνημονεύει. certus sum vestrum neminem hoc meminisse facinus cujusquam veterum : quodnam? hoc scil. quemquam veterum, qui inter se simultates exercuissent, adstitisse judicibus.

— 23. ἐξορκοῦντα] hic est, verba, in quæ jurarent, præeuntem. vel etiam potest accipi pro resecrantem, protestationibus et oblocutionibus suis jusjurandum ab altero præstitum pro irrito, haud dicto, nil vinciente declarantem.

536. 3. θρασὺς] malim οὕτω θρασύς. *ita audax, ut Midias.*

— 24. οὐδὲ τότε] *ne tunc quidem*, licuisset ei tanta importunitate in me sævire, etiamsi honesta illa civilique ratione mecum contendisset, quam devitavit.

— pen. μανίαν — φιλοτιμίαν] in Augustano est μανίᾳ, φιλοτιμίᾳ. perinde est, utro modo legas. ad accusativum subauditur τοῦτο. ad dativum, ὑποστῆναι ἐμὲ χορηγόν. prætuli tamen lectionem Augustani. Totum hunc locum a versu 25. νῦν δὲ ad p. 537. 3. citat Dionys. Halic. T. II. p. 168.

537. 5. ἢ ὡς οὐ δέον αὐτὸν τεθνάναι] potest hic locus gemino modo tractari, ita ut οὐ aut servetur, aut omittatur, prout nempe ἢ accipis aut pro *quam*, aut pro *sive*. Si omittitur οὐ, tum erit hæc sententia : *quod si vestrum quis aliter expeditam paratamque in Midiam habet animadversionem, quam ut æquum censeat, eum morte mulctari.* hoc est, si quis vestrum, o judices, Midiam leniori pœna, quam extremo supplicio, censet afficiendum. inclusi tamen uncis οὐ. Sin autem servatur οὐ, erit ἄλλως πως accipiendum pro ἄλλως ἢ προσήκει, ἠπιώτερον ἢ προσήκει, *aliter quam oportet, lenius quam par est. quod si quis vestrum secius de pœna Midiæ statuit, sive*, ut aliis verbis eloquar, *si Midiam statuit mortis pœnam haud meruisse.* v. p. 582. 4. ubi ἄλλως πως est idem atque μαλακώτερον τοῦ δέοντος. Sed et adhuc deest aliquid sententiæ, nam alias insequentia cum superioribus male cohærent, et laxum fluxumque est ratiocinium. deest nempe, δι' ὅτι αὐτὸν οὐκ εὐθὺς ἠμυνάμην. *Si quis vestrum ideo Midiam leniore, quam mortis, pœna putat afficiendum, quod ego statim ultus non sim* [unde colligi queat, ipsummet me injuriam illam leviuscule accepisse, et pro summa non habuisse], *vehementer is errat.*

— 10. ἐπὶ τοῦ βοηθεῖν] idem est atque ἐν τῷ βοηθεῖν, vel ἐν τῇ βοηθείᾳ. Per χάριν significatur illa Demosthenis erga remp. officiositas, qua noluit, præcipienda vindicta, jus civitatis in turbatores pacis pu-

blicæ animadvertendi minuere. Sententia est: Convenit vos in pœna a Midia repetenda, et in ope mihi ferenda, gratiam mihi referre pro mea illa erga vos voluntate atque reverentia vestræ majestatis, qui integrum de hoste meo judicium, plenamque ejus ulciscendi potestatem vobis fecerim atque reservaverim, neque privata, sed publica eum actione sim insectatus.

— 14. Εὔθυνον] nomen Græcum non est, sed Εὔθυμον. Euthymum, quem hic nominat orator, non magis novi, quam Sophilum. sed hoc novi Euthymum esse, non Euthynum. tametsi ab errore Meursii, quem Taylor meritum castigavit, multum absum.

— 15. καὶ] sustuli de meo judicio. nam alias obscura est oratio et hiulca, ut nescias, quis quem occiderit, Euthymus Sophilum, an hic illum. Sed Euthymus Sophilum peremit.

— 18. οὕτως ἰδίᾳ] bene habet οὕτως, de quo sine causa fuit dubitatum. *in cœtu*, vel *conventu quodam mere privato*, cujusmodi multos a multis haberi solere inter notos et familiares, nemo nescit. mirifica est vis leposque particulæ οὕτως apud Atticos, pro *sic plane, mere, prorsus, omnino, nihil aliud, quam*—. Concludit sic: Errant, qui contumeliam in loco publico per meram proterviam alicui adspersam, ut mihi fuit, pro re levi et inulto transmittenda habent. potest enimvero ea magnas perturbationes et diras calamitates consciscere. Injuria in cœtu amicorum accepta, cui cœtui, præter amicos familiares, nemo intersit, videri poterat tolerabilis, et venia atque oblivione digna. Sophilum tamen ea sic commovit, ut cæde aggressoris eam ulcisceretur. Quanto itaque majora mala par est consequi injuriam in loco publico et in cœtu frequentissimo datam acceptamque.

— 21. Βοιωτὸν] non videtur h. l. nomen proprium esse (nam ex ipso Demosthene constat, Athenienses nonnullos Bœotos, nomine proprio esse appellatos), sed commune gentis. hominem aliquem, gente Bœotum. sed possit tamen res contra esse.

538. 14. καὶ ταῦτ' εἰς οἰκίαν ἐλθὼν] addit Augustanus ἔσωθεν post vocem secundam. quod equidem haud putem necessarium. Conf. p. 545. 20. Multo gravior est injuria domi suæ aliquem violare, quam alio in loco. quo majus erat Bœoto jus, Evæonem verberandi, qui ad se domi suæ sedentem et cum amicis potantem irrupisset haud vocatus, pacemque suam turbasset. Midiæ autem jus nullum erat Demosthenem verberandi. Demosthenes enim eum non violaverat, neque foris, neque domi.

— 23. καὶ πᾶσιν, εἴ τις αὐτῷ βεβοήθηκεν] idem est ac si dixisset: καὶ πᾶσιν, οἵτινες ἑαυτοῖς βεβοηθήκασιν, εἴ τινες τοιοῦτοι γεγόνασι. perinde est ἀτιμαζομένῳ legatur, an ἀτιμαζόμενος. præfero tamen dativum.

— 24. δοκοῦσι δέ μοι — πολλοὶ] scilicet veniam Evæoni dedisse.

539. 4. τῷ γε τὸ σῶμα] non improbo. bene sic Græce dicitur. malim tamen τῷ γ' ἐς τὸ σῶμα. v. p. 572. 21. ubi Wolf vulgatam emendat, Taylor defendit.

— 10. οὐκ αὐτὸν] Marklandus vult οὐχ αὑτὸν, quod Græcum non est.

— 11. μετὰ τῆς ὀργῆς] malim pro μετὰ, μεστὸν, *plenum iracundiæ*.

— 15. πρὸς ἀλλήλους] post πρὸς ἀλλήλους suspicor deesse πόθεν ἐγένετο, *unde exstiterit*.

— 16. νομίζειν γὰρ] subaudi e præmissis ὑμᾶς οἶμαι. *videmini enim mihi vos ita existimare.*

— 26. ὡς περὶ τετάρτην] correxi ὥσπερεὶ τετάρτην, nil curans Taylorum obloquentem. exempla enim affert alienissima.

— ult. ἐκεῖνος] Thrasylochus puta; quod nomen statim ipse addit orator, erroris præcavendi ergo. frustra Taylor huic vocabulo h. l. movet controversiam. Midias non est ἐκεῖνος, sed οὗτος.

540. 1. ὑπὸ τούτου] facile patiar ὑπὸ omitti, quod suasit Wolfius.

— 2. κατέσχισαν τὰς θύρας] videtur hoc dicere: detrahebant signa a foribus, quibus signis veteres loco serarum utebantur.

— 9. κακὰ ἐξεῖπον] corrupta sunt, tametsi non video, quomodo emendanda. consueta dicendi ratio ferebat ῥητὰ καὶ ἄῤῥητα ἔλεγον (sine κακά). bene notavit Wolf dictionis insolentiam.

— 11. ἠφίεσαν] minabantur sese remissuros.

— 12. ὅμως δέ τινας] malim ὅμως δ' ἔτι τινάς.

— 16. τῶν παρὰ τοῖς ἐπιτρόποις] scil. ὄντων μοι χρημάτων.

— ibid. οὐχ ὅσα ἐδυνήθην] fort. οὐχ, ὅσων ἐμαυτῷ συνῄδειν ἀπεστερημένῳ, ἀλλ' ὅσα ἠδυνήθην ἀνακομίσασθαι, προσδοκῶν εἰσπράξειν, δίδωμι.

— 21. τῆς κακηγορίας] malim articulum abesse, ut statim post v. 24. λαχὼν ἐξούλης.

— 23. πώποτε] dedi πω simplex. *nondum*, tum temporis non tangebam, tametsi jus mihi esset. non *nunquam*, sed *tum nondum*.

— 26. εὐλαβῶς] post εὐλαβῶς videtur ἀκολούθως excidisse. ut sic procedat oratio: εὐλαβῶς, ἀκολούθως τοῖς νόμοις, τῇ δίκῃ ἅπαντα πρ. ἀ. Ego tam caute et circumspecte, convenienter legibus, omnia mihi agenda per jus et fas censeo.

— pen. ἀσελγῶς, οὐ μόνον] sic distinguendum et leg. videtur: ἀσελγῶς (scil. ἅπαντα πράττειν ἀξιοῖ). οὐ γὰρ μόνον —.

541. 6. Σφήτιος] correxi Σφήττιος. Θεωρίσκος cum Θορίκιος aut Θορικεὺς mutandum esse, præter Wolfium Palmeriumque et Valesium, a Tayloro laudatos, vidit etiam Berkelius ad Stephan. Byzant. v. Θορικός.

— 13. κακὸν] omittit Augustanus κακόν. quo confirmor in suspicione mea, pro περὶ leg. esse πέρας. ut redeat πέρας ad ὅ. *quem finem fecerit Midias litis hujus.*

— 25. ἐδεῖτο] redit ad Stratonem.

542. 4. τὴν ἐρήμην δεδωκότα] in dubium vocatur hæc dictio a Tayloro, sine causa. nam vulgata bene habet. Latini quoque *dare judicium, condemnationem*, usurpant. διδόναι κατά τινος τὴν ἐρήμην, scil. κρίσιν, est dare in aliquem sententiam seu judicium desertum, cui nullus adversarius obloquatur, quod nullus adsit. v. p. 544. 25.

— 6. οἷός τ' ἦν] Midias.

— ibid. αὐτὸν] Stratonem.

— 7. ἀποφαίνειν] pro ἀποφαίνειν codd. quidam dant ἀποφέρειν. non male. scil. πρὸς τοὺς ἄρχοντας. et prætuli hoc. v. insequentia.

— 12. ἀντιλαχὼν] post ἀντιλαχὼν videtur aut deesse, aut saltim subaudiendum esse μὴ οὖσαν. v. p. 543. 14.

— 16. Σκιροφοριῶνος] videntur verba ἢ τοῦ Σκιροφοριῶνος e scholio in textum immigrasse. Etiam quid γιγνομένην v. 17. sibi velit haud intelligo.

— 20. κατηγόρων ἔρημον] imo vero συνηγόρων, *nudum et desertum ab advocatis*, Stratonem puta. Eorum, quæ aut Wolf aut Taylor ad h. l. attulere, nil probo. οὐδενὸς παρόντος neque scholium, neque supervacanea sunt, sed idem et aliquanto plus, atque proximum, dicunt. modo dixerat Stratoni advocatum affuisse nullum. jam dicit, prorsus neminem eorum affuisse omnium, quos adesse par fuerat, non subscriptores actori, non advocatos reo.

— 21. τὸν διαιτητὴν] invidiose dictum. crudele est et impium, lectum a se arbitrum infamia notare, quod non multo minus facinorosum est, ac si patrem perdas et interimas.

— 25. ἀδικηθέντα] si ἀδικηθέντα ad Stratonem redit, ut credibile est, et specie prima videtur, tum necesse est, ut Μειδίᾳ vel τῷ Μειδίᾳ transponatur post οὐδ' ὅλως. ut sententia hæc sit: tutum haud est Stratoni, litem ei intendere, si quis injuria se lacessiverit, neque arbitrium dicere, neque, ut videtur, eandem cum Midia viam ire. mihi tamen probabilius videtur ad ἀδικηθέντα subaudire τινὰ ὑπὸ Μειδίου, ut hæc sit sententia: *Nemini jam videtur tutum esse, neque a Midia jure pœnas repetere acceptarum injuriarum, neque arbitrum ei sedere, neque prorsus eandem viam ire.* quæ commodior est sententia.

— ult. ὠμὸν] malim ὠμῶς. ut referatur ad ἐπεβούλευσε λαβεῖν δίκην. *tantas pœnas tanta cum crudelitate sumere per insidias machinatus est.* Videtur in aliis libris fuisse hæc lectio οὕτως ὠμὴν ἐπεβούλευσε (sine τηλικαύτην), in aliis fuisse τηλικαύτην sine οὕτως ὠμήν. tum ambas illas lectiones in unam confusas vulgarem vitiosam peperisse. alterutrum tollendum est me judice. scio tamen fore, qui verba οὕτως ὠμὸν referent ad præmissa τί ἐστὶν, et nihil aliud aiunt, quam, more Attico trajecta esse vocabula. qui judicio suo per me licet fruantur.

543. 6. μεγάλην νὴ Δί'] Est hic prosopopœia mimica et ironica amici excusantis Midiam cum inimico eum accusante loquentis. Amicus Midiæ sic: μεγάλην νὴ Δί' ὦφλε δίκην. occurrit inimicus Midiæ: ἀλλὰ χιλίων. rursus amicus: πάνυ γε. ἀλλὰ δάκνει καὶ τοῦτο —. respondet inimicus v. 10. ἀλλ' αὐθήμερον.

— 9. συνέβη δὲ ὑπερημέρῳ] vulgata bene habet. idem est ac si dixisset: οὐκ ᾔσθετο γεγενημένος ὑπερήμερος, non sensit debitum a se stato tempore non solutum, διότι σύνοιδεν αὑτῷ οὐκ ἀδικήσαντι, ἀλλὰ μᾶλλον ἀδικηθέντι. quia conscius sibi erat, se nemini injuriam fecisse, sed potius accepisse.

— 12. τὸν ἄνθρωπον] Stratonem puta. v. v. 26.

— 13. ἀλλὰ μήπω τοῦτο] recte Wolf hanc dictionem interpretatus est, quem immerito notat Marklandus, ipse deceptus. *sed nondum de hoc*, scil. *dicam*. paullo post pluribus exsequar. id quod facit v. 22.

— 19. δεῖ] f. ἔδει.

544. 3. ἣν ἀπρόσκλητον] Sententia est hæc: Midias artibus callidis suis effecit, ut judices Stratonem condemnarent in jus non citatum.

— 15. Φανίας] Citat h. l. Harpocr. v. Φανίας.

— 19. ἡ κυρία τοῦ νόμου] bene habet. potest ἐκ subaudiri, addi nil opus est. *dies a legibus præscripta, præfinita arbitris.*

— 24. αὐτῷ] est *in ejus gratiam*, ut dudum admonuit Markland.

545. 7. ἐπειδὰν βούλωνται] imo vero ἐπειδὰν δ' ἕλωνται. *posteaquam vero delegerint de communi consilio arbitrum quempiam.*

— 18. ἢ ὀδύρασθαι] loco ἢ dat Aug. καὶ, quod recepi. Sed forte leg. sit φθέγξασθαί τι καὶ ὀδύρασθαι.

546. 6. νόμου] si bene habet, redit ad legem de Liberalibus. alii dant νόμων. dubito, utri melius.

— 7. πρόνοιαν ποιούμενον] subaudi ὅπως μὴ περὶ αὐτὰ πλημμελῇ, vel tale quid. accusativus hic redit ad λαβόντες ἀφήσετε. quapropter signum interrogandi ei adjunxi. nam καταψηφίζεσθαι genitivum adsciscit.

— 14. σχεδὸν αἴτιον] est idem, atque σχεδὸν μόνον αἴτιον, aut σχεδὸν αἰτιώτατον.

— 16. ἢ σῶσαι διὰ ταύτην] post σῶσαι aut subaudi, aut adde τοῦτον.

— 25. ταῦτα] scil. τὰ Μειδίου παιδία.

— ibid. τὰ τοῦδε] liberos puta Stratonis.

— 26. ὑπὸ τούτου] a Midia.

— ibid. πατρὸς] Stratonis.

547. 2. ταῦτα ποιεῖ] h. e. ὑβρίζει.

— 9. φερειν ἀξιοῦν] subaudi πάντας. Constructio hæc est: ἡγοῦμαι ὅτι πάντες ἄνθρωποι ἀξιοῦσι, τοὺς ἄλλους πάντας φερειν αὐτοῖς εἰς τὸν βίον ἔρανον παρ' αὐτῶν, etc. *existimo homines omnes postulare, ceu rem æquam et sibi debitam, ut collatio quædam ad vitam communem agendam sibi conferatur a reliquis omnibus hominibus.* vel potest ad ἀξιοῦν subaudiri ἐμὲ vel ἐμαυτόν. ut hæc sit sententia: videor enim mihi recte et jure merito postulare, ut omnes homines sibimet ipsi de suo penu collationem ad vitam conferant. Sed inclusi ἀξιοῦν uncis, quoniam p. 574. 11. abest, ubi locus hic idem iisdem verbis recurrit.

— 18. τοιούτου] qualem puta modo exposui. Sed τοῦ delevi. ejusmodi, qualem omnes de te norunt.

— 26. ὅτι μὲν δὴ λειποταξίου] Citat h. l. Aristides τεχν. p. 230.

— 27. τὸν τοῦτο ποιήσοντα] aperta quidem sententia, durius tamen dictum. *illud facturum.* quidnam? scil. τὸ γράψασθαί ἐμὲ λειποταξίου.

— ult. τὸν κονιορτὸν] Casaubonus ad Athenæi p. 421. arbitratur hunc hominem ideo hoc nomine contumelioso notatum esse, quod esset sordidus et squalidus, ita enim dictos olim fuisse illuvie tetros. Conf. cum his Tayl. ad h. l.

548. 1. ἀνεκρίνετο] subibat τὴν ἀνάκρισιν, quod examen erat, quo prætor jus dicturus accusatorem seorsim, et tum reum, audiebat, totamque causam cognoscebat ante, quam ejus in forum deferendæ veniam daret; quo certior fiebat, quibus quæque pars præsidiis causæ suæ niteretur. v. p. 548. 9. et Vales. ad Harpocr. p. 10.

— 10. κοινὸν] subaudi κατὰ πάντων ὑμῶν. Insequens ἔμοιγε cohæret cum δοκεῖ, ut τούτῳ cohæret cum πεπρᾶχθαι.

— 11. ἀσέβημα] v. p. 553. 24.

— 12. τῷ γὰρ ἀθλίῳ —] Citat h. l. Arist. τεχν. p. 252.

— 18. ἐκεῖνον] Aristarchum.

— 19. τοῦ τετελευτηκότος] Nicodemi. v. p. 549. 23.

— 26. ὡς δέον, εἴ τις —] Citat h. l. Aristides T. p. 220.

549. 8. νῦν δὲ τούτοις οἷς ἐποίει] vitiosa trajectio, pro τούτοις δὲ, οἷς [vel ἃ] νῦν ἐποίει. nisi potius leg. est: νῦν δὲ τούτοις, οἷς μετὰ ταῦτ' ἐποίει. v. p. 414.

— 10. ἐλπίδας] post ἐλπίδας deesse videtur ἀφῃρῆσθαι, qui infinitivus pendebit e νομίζω v. 5. aut ἐπιβουλεῦσαι, e proximo εἰ γὰρ, ὧν ἐπεβούλευσε.

— 13. διὰ τί; εἰ γὰρ] videtur hic aliquid deesse. ratiocinium enim labat, neque superiora insequentibus satis bene respondent. quid enim sibi vult illa interrogatio διὰ τί; *cur?* nil præcessit, ad quod illud *cur* referatur. neque magis habet γὰρ, quo referatur. Num deest διὰ τί πολιτευόμεθα, aut μένομεν ἐν τῇ πόλει. *ecquid manemus in urbe?*

— 24. ἐπεξῇμεν] correxi ἐπεξῄειμεν de meo. cæterum bene habet τὸν Ἀρίσταρχον. ἐπεξιέναι τινὰ perinde atque τινὶ usurpatur. quasi sit ἐξιέναι ἐπί τινα.

550. 10. τούτοις] malim ἐπὶ τούτοις. v. v. 8.

— 12. ἢ καὶ τίνα] fuit olim in libris aliis ἢ τίνα, in aliis καὶ τίνα. ambæ deinde in unam vulgatam coaluere. Sed delevi ἤ. post τίνα subaudiendum ἄλλην μείζονα. quem alium majorem excessum vel excellentiam.

— 19. αὐτὸς εὐδαιμονείη] correxi αὑτὸν εὐδαιμονιεῖ, a verbo εὐδαιμονίζω. *ipse semet beatum prædicet*, ipse sibimet placeat plaudatque de suis divitiis.

551. 4. προσῆκεν] προσῆκε δίκην dat codex Par. α. non male. quicquid est, debet δίκην, si non additur, subaudiri.

— 11. τοῖς πολλοῖς ἡμῶν] illi parti populi nostri, quæ nomine τῶν πολλῶν, *multitudinis*, venit. v. p. 561. et Taylor ad p. 485.

— 20. ὥσπερ ηὐξάμην] scil. αὐτὸν λέγειν.

— 24. διὰ] correxi ἰδίᾳ de mea conjectura, quam postmodum a codice quodam Italico, teste Tayloro, vidi confirmatam. *in damnum populi universi*, ἢ καὶ ἰδίᾳ τινὸς τῶν πολιτῶν, *aut etiam privatim civis alicujus.*

— ult. ἢ τὰ τοιαῦτα] primam vocem correxi ᾖ, ut sit a verbo εἰμί. *verum sit, an mendacium, in amicum, an in inimicum (mitto reliqua, quæ sunt hujusmodi), pensi non faciens.* Jam alibi admonui, formulam τὰ τοιαῦτα Demostheni idem significare, atque nobis *et cetera.*

552. 14. δι' ἐμὲ] sola vera est lectio. *propter me.* quia mihi infestus erat.

— 20. οὐκ ἀποκτενεῖτε] erat quidem ordo naturalis, ut hæc verba starent post συλλήψεσθε. Sed quis in affectu loquendi ordinem severum observat? nisi malumus ἀποκτενεῖτε reddere, non *cur non datis eum morti*, sed, *cur dubitatis ei mortis sententiam dicere.*

— 21. ταῦτ' ἔλεγεν ἡ μιαρὰ καὶ ἀναιδὴς κεφαλὴ] Scholiastes Aristophanis ad Acharn. 284. citat ταῦτ' ἔλεγες, μιαρὰ κεφαλή.

— 24. πρὸ τούτου] num πρὸ τοῦ. Sic certe solent Attici. *antehac, tempore superiori.*

— 25. ἐκείνου] Aristarcho puta. τοῦτον ad Midiam redjt.

— ult. χρῆν μὲν οὐδ' οὕτω] scil. ποιεῖν.

553. 4. τούτῳ γε] bene habet. homini saltim, tam immani, tam omnis humanitatis experti, atque est Midias, huic uni saltim Midiæ venia detur, si alii nulli dari potest.

— 5. λαλῶν] in Aug. est αλῶν sine accentu. in quo ἁλῶν noscito. ergone dedit orator ἁλῶν [id est, τραπέζης] μὲν κοινωνὸς, καὶ ὁμωρόφιος. v. p. 554. et sic ausus sum de meo sensu corrigere.

— 9. τῇ προτεραίᾳ] interposui μὲν inter ambas voces. ante ὅτε nullus dubito ἢ excidisse, quod Taylor quoque animadvertit. *die ante, quam hæc in senatu diceret.* pridie ejus diei, quo verba illa in senatu fecisset.

— 10. εἰσεληλύθει] scil. ad Aristarchum.

— 13. ἐφεξῆς οὑτωσὶ] tam prope, ut vulgo solent maxime familiares sibi assidere.

— 20. αὐτῷ] sibi, Midiæ. δι' ἐκείνου, per illum, Aristarchum.

— 22. Μάρτυρες] deletum velim voc. Μάρτυρες. uncis quidem inclusi. nam hi testes demum 554. 6. producuntur. vidit hoc idem jam dudum Taylor.

— 25. ὀνειδίζειν] subaudi τινί.

— 26. τούτῳ] id est, τῷ αὐτῷ, tametsi hoc malim.

554. 22. ὡς ἐμβεβληκότα] aut delendum est ὡς, aut deest aliquid. e. c. ὡς εἰώθει, *ut consuevit, pro more suo.* aut ὡς φίλτατον, *quasi amicissimum.*

— pen. ἐῶ γὰρ εἰ φίλον] correxi ἐῶ γὰρ εἰπεῖν φίλον. tametsi vulgata possit defendi quodammodo et exponi sic: ἐῶ γὰρ ζητεῖν εἰ φίλον ἠδίκηκεν. sed hoc perdurum est, et vel sic tamen addi deberet ζητεῖν.

555. 4. τὸ] visum mihi quoque aliquando fuit, quod Marklando, τοῦ esse legendum. Sed bene habet τό. et est hæc explicatio superiorum τὸ ἦθος καὶ τὸ κατασκεύασμα.

— 18. ἐγὼ μὲν γὰρ ἴσως —] locum hunc tangit Mœris Atticista p. 350.

— 23. ἐπ' αὐτὸν] subaudi τινά, scil. τὸν δόντα λόγον. nil opus est ἐφ' αὐτὸν legi, sed perinde est, utrum quis malit.

— 24. ὁρᾷ τις] post ὁρᾷ [vel φωρᾷ] τις deest aliquis infinitivus, e. c. εἰσαγγέλλειν, vel γράφεσθαι, vel τιμωρεῖσθαι, vel tale quid. προαναρπάζειν significat, si quis potentem a se in flagitio deprehensum accusare minetur, eum prius funditus perdere, quam divitem criminosum ad judicii severitatem pertrahat.

556. 9. ὅ,τιδήποτ' — δαιμόνιον] verba ὅ, τι δήποτ' ἐστὶ τὸ σεμνὸν καὶ τὸ δαιμόνιον, non videntur loco suo posita, quæ si omittantur, tamen locus erit integer. miror præ cæteris illud ὅ, τι δήποτε, quod usurpant, aut qui rem ignorant, aut in dubium adducunt, aut elevant et extenuant. quorum nihil huic loco convenit. nisi si Demosthenes, extenuatione sui muneris invidiam minuere et avertere voluit, quam ipsi contrahere poterat vocabulum paulo arrogantius ὁσίας et σεμνόν. venerabile illud sanctimoniæ, quæcunque tandem illa fuit, quæ mihi tum inhærebat, choregus qui essem, cujus persona e legibus sacrosancta est.

557. 1. τί οὖν; σὺ δεινότερα] correxi periculo et marte meo τί οὖν; οὐ δεινότερα — *ergone, cum* [hoc est, *licet*] *acerbiora, quam reliquorum civium unusquisque a Midia passus non sis, tamen indignaris?* leniorem hanc duxi medicinam illa, qua Taylorus est usus, qui post σὺ auctoritate sua μὴ addidit. Pronomen σὺ si servatur, possit etiam sic legi: τί οὖν; οὐδὲν σὺ δεινότερα.

— 6. πρὸς τὸ λοιπὸν πᾶν] subaudi τοῦ λόγου. Constructio verborum trajectorum hæc est: εἰ τὸ παρ' ἀμφοτέρων ἡμῶν ὕδωρ, τό τ' ἐμὸν λέγω, καὶ τὸ τούτου ὑπάρξειε προστεθὲν πρὸς τὸ λοιπὸν πᾶν τοῦ λόγου. *Si aqua nobis ambobus definita, mihique puta illique, in unam confusa massam, illi, quæ adhuc reliqua superest, orationis meæ parti addatur, tamen haud suffecerit.*

— 13. ἔστι δὲ ταῦτα παντοδαπὰ] videtur orator dedisse: ἔστι δὲ ταῦτ' ἀδικήματα παντοδαπά.

— 20. καὶ πολλὰ ἕτερα παραλέλοιπα] malim καὶ πολλὰ δ' ἕτερα παραλ. v. p. 556. 2.

558. 12. ἣν προσῆκε] malim ἣν ἔχειν προσῆκε.

— 22. ἤλαυνες] post ἤλαυνες subaudienda ad superiorem interrogationem responsio ab oratore suppressa, sed ab audiente aut legente quoque facile supplenda. ἀλλ' οὐ δικαίως γε τοῦτο. *non tu id jure, quidem.* Interrogatio est mirantis, infitiationem quoque complectens. Et nihilominus tu tamen eos agitabas — et in eo recte facere tibi videbare? Nullo modo.

— 26. κατεσκεύαζον] bene habet. usurpatur, ut aliquoties in hac ipsa Midiana factum est, de iis, qui insidias fraudesque clandestinas parant, consilia inter se conferunt, et mendacia comminiscuntur, atque velut tela quædam procudunt, quibus inimicos innocentes configant, eaque per subornaturos emissarios clam per circulos spargunt.

559. 15. τὰ τοιαῦτα] hæc verba, quæ significant, *et cætera, mitto reliqua hoc de genere*, a prioribus commate interjecto diremi. ad exemplum Wolfii et Taylori.

— 22. ὁρῶντας] tametsi ferri potest, neque enim a more loquendi Demosthenico, neque a loci abhorret sententia, minus tamen hic placet ideo, quod modo v. 21. præcesserit ὁρῶ. quare cum in

Augustano sit δεδιότας, suspicor olim in libris fuisse ὀῤῥωδοῦντας, in cujus locum scholium δεδιότας, et vitiosa lectio ὁρῶντας successit. Video nunc Tayloro quoque eadem in mentem venisse. Reliqui tamen vulgatam.

560. 14. τῶν ἄλλων τινὶ τούτων, συλλεχθέντες] distinctione mutanda locum sanavi et illuminavi. comma scilicet ad vocem tertiam revocavi. Constructio est: γίγνησθε κρείττους ἑκάστου τούτων. *horum [conspiratorum in vestram pestem] unumquemque superetis atque dometis.*

561. 13. ὃ] malim ἃ, ut omnia præmissa, γένος, πλοῦτος, δύναμις, complectatur.

— ibid. ἂν ὕβρις ᾖ] malim aut ἂν ὑβρίσῃ (uno vocabulo) aut ἂν ὕβρις προσῇ, quorum hoc a libris confirmatur, et maluit quoque Taylorus, aut ἂν ὕβρει συνῇ.

— 17. στασιάζοντας] restitui pro vulgato στασιάσαντας. ideo appellebantur Alcmæonidæ a Pisistratidis, quod ἐστασίαζον, adhuc dum factionem agitarent atque tumultuarentur, non quod ἐστασίασαν, olim aliquando id fecissent.

— 20. καὶ ταύτης δὴ τῆς οἰκίας, ἧς ὑπάρχουσι] addidi δὴ, quod deest vulgatæ. Sed nondum sic locus est complanatus. nam adhuc deest δὲ, et delendum est ἧς. ut sic habeat: καὶ ταύτης δὲ δὴ τῆς οἰκίας ὑπάρχουσι. *atqui hujus quoque domus*, aut, *sed vel hujus quoque domus.* non possum dissimulare lectionem, quam in margine codicis Bavarici reperi, quæ videri possit vera, et elegans adeo, nisi elegantior esset, quam pro spiritu Demosthenico. accedit enim ad tragicam audentiloquentiam. Est hæc: καὶ ταύτης τῆς οἰκίας συγγενεῖς ὑπάρχουσι. laudarem et tollerem in poeta dictionem: *huic genti cognata sunt multa et magna beneficia, quibus ea gens populum ornavit.* volunt Demosthenem hic in geminum impegisse scopulum; alterum, quod paternum ejus genus ab Alcmæonidis repetierit, alterum, quod maternum ab Hipponico. Possit utcunque altera certe liberari reprehensione. Clinias enim, pater Alcibiadis, per matrem erat ab Alcmæonidis oriundus.

— 23. θέμενος τὰ ὅπλα] Citat h. l. Harpocr. hac voce.

— ult. τὸν χρόνον] hæc duo verba uncis inclusi. οἱ κατ' ἐκεῖνον [scilicet γεγονότες] ἡμέτεροι πρόγονοι. nostri majores, istius æquales.

562. 1. οὐδενὸς τούτων] subaudi ἀντὶ, vel χάριν. nihil hic deest. perquam usitata hæc est ellipsis. v. p. 566. 20.

— 8. Ταυρέαν] Citat h. l. Harpocr. v. Ταυρέας, et ἐπὶ κόῤῥης.

— 12. Ἀγάθαρχον] Citat Harpocr. v. Ἀγάθαρχος. In Augustano est Ἀγάθαργον (per γ) nescio an recte. ut bonorum operum auctorem significet hoc nomen proprium. αργον pro ἔργον veteres in compositis usurpasse, colligo e vocabulo ἐναργής.

— 13. λαβὼν δέ τι πλημμελοῦντα] Concludit sic: Etiamsi concederem piaculum Midiæ minus esse Alcibiadeo, tamen eadem ille pœna esset afficiendus, qua fuit Alcibiades affectus, exsilio puta. quia scelera, quibus majestas deorum violatur, omnia pari pœna digna habentur. Verum nec minus est. qui enim minus ille peccare queat, qui totam vestem sacram corrumpat, quam qui signum aliquod parte quadam mutilet!

— 18. τοῦτο ποιῶν] scil. ἀφανίζων ἱερὰν ἐσθῆτα.

— 19. τίσι ταῦτ' ἐνδεικνύμενος] Sententia est: colligamus et spectemus e comparatione, quis ipse sit, qui talia in vos ausus est, et quinam sitis vos, ad quos ille suam jactat superbiam, potentiam, petulantiamque. ἐνδείκνυται τίς τινι, qui ad alterum sese seu verbis contumeliosis et arrogantibus, seu factis insolentiæ atque impotentiæ plenis jactat, insultandi ergo, et quo magnitudinem nobilitatis generis, opum suarum cæteræque suæ excellentiæ ei ostendat. Patet hinc verbum hoc a Lambino immerito esse notatum. Quis est ad vos? qui vos estis ad eum. Vos orti estis a majoribus, qui animis essent præditi tam excelsis, ut injuriam accipere nollent ab homine nobilissimo, ditissimo, facundissimo, fortissimo, de rep. insigniter merito. Hic e sterquilinio exstitit, spurius, supposititius, barbarus, natu servus, qui patremque matremque veram nesciat nominare, dicendi infans, nullis rebus gestis clarus, omni dedecore coopertus, omni flagitio nobilitatus.

— ibid. μὴ τοίνυν ὑμῖν πρὸς τὸ μὴ καλὸν] transposui ὑμῖν post καλὸν, et pro τὸ suffeci τῷ. Vos itaque non hoc solum cogitate, haud decere vos, sed etiam hoc, tametsi ignominiam ferre nil recusetis, tamen nefas quidem esse, ut Midiæ veniam faciatis. εἶναι post καλὸν ὑμῖν ægre desidero; sed bonum Wolfium, qui non nisi bona, vera, recta, sed idonea quamquam paucis verbis notasset, tam indignis modis a Tayloro acceptum, pæne dixeram tam furiose laceratum, ægrius fero.

— 26. οὗτός γε οὐδενὸς] mediam vocem addidi. γε ne ad οὗτος, sed ad στρατιώτης refer. *non imperator, sed* οὐδὲ στρατιώτης γε, *ne miles quidem gregarius. cum quoquam comparandus.*

— 27. ἐν οἷς κοινῇ μὲν οὐδὲν] sententia insequentium ἰδίᾳ πάντας ἀνθρώπους, postulat, ut hic legatur, ἐν οἷς κοινῇ μὲν οὐδένα οὐδέν. *de nemine quicquam boni prædicat, omnes autem infamat.* opponit inter se *neminem* et *omnes.* Vulgatam si tueris, erit hæc sententia: nullius unquam consilii publice salutaris auctor fuit.

563. 3. εἶναι] non redundat. *cui adsunt, ferente ita fortuna, duæ res natura inter se ita pugnantes, ut nil magis.* Sunt nempe ei uni duæ matres, altera, quæ vera est, sapientissima, altera, quæ eum sibi supposuit, omnium stultissima.

— 8. διὰ τοῦτο] hæc verba cohærent non tam cum γεγονὼς κύριος, tametsi illuc quoque referri possunt, quam potius cum οὐδένα τρόπον δύναται φέρειν.

— 12. τὸ τῆς φύσεως] dubium, sitne nominativus, an accusativus. Si nominativus est, sic accipi debet: barbarica re vera et dis invitis nata indoles Midiæ, trahit, agit, rapit eum invitum, obtorto collo, et ostendit eum sic utentem præsentibus opibus, ut alienæ, quæ etiam sunt. Sin est accusativus, mutandus est spiritus lenis in v. αὐτὸν v. 15. aspero, et subaudiendum αὐτός. αὐτὸς ἕλκει τὸ τῆς φύσεως [id est, τὴν ἑαυτοῦ φύσιν] καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν ποιεῖ φανερὸν χρώμενον [id est, φανεροῖ, ὅτι χρῆται], ipse suæ naturæ feritatem et dis inimicis natam indolem raptat [h. e. e tenebris, quibus ipsa latitare vult, protrahit invitam] et vim ei reluctanti infert, ipseque se prodit, et monstrat sese utentem suis pro alienis.

— 23. ἀπήντων] post ἀπήντων deesse videtur τίθει δὴ, *fac, finge, Midiam esse judicio convictum et condemnatum.*

564. 2. οὑτοσὶ] correxi οὑτωσὶ, quod recte defendit et exponit Taylor. *Sic demum aliquando, tum demum, quia non prius, et ea de causa, quia non potuit alia effici, desinet insolescere.*

— 9. ἐσμὲν] abesse malim.

565. 5. αὐληταῖς ἀνδράσι] distingui hæc malim interjecto commate. *tibicinibus in certamine virorum saltando inter se contendentium.*

— 10. εἰστίακα] tangit h. l. Harpocrat. v. ἑστιάτωρ.

— 14. οὐκ ἀπὸ ὑπαρχούσης οὐσίας] bene sic, male qui τῆς addunt, et addi volunt. *non e peculio jam præsente atque parato, antequam ego ad ejus administrationem venirem.*

— ult. ῥυτὰ] meminit hujus loci Harpocr. hac voce.

566. 9. ἀλλ', ὃς ἂν] id est, ἀλλὰ δεῖ ὑμᾶς τιμᾷν καὶ θαυμάζειν τοῦτον, e versu 6.

— 11. ἀλλὰ νὴ Δία τριήρη, ἣν ἐπέδωκε] delevi ἣν — sine dubio fuit in libris olim gemina hujus loci versata lectio. altera, quam e codice Augustano restitui. altera, quam in margine Bav. inveni: ἀλλὰ μὴν διὰ τριήρη, ἣν ἐπέδωκε. *atqui tamen propter triremem* [scil. *debetis eum magni facere*], *quam ultro donavit.* Potest etiam tertia, aut fuisse olim, aut nunc confingi: ἀλλὰ, νὴ Δία, διὰ τριήρη [scil. δεῖ ὑμᾶς τιμᾷν καὶ θαυμάζειν αὐτὸν], ἣν ἐπέδωκε. ego vero lectionem Augustani præfero.

— 13. οὑτωσὶ δὴ ποιήσατε] videntur hæc nimis abrupta. planius et mollius sic procederet oratio: ταῦτα δὲ ἐὰν λέξει, οὑτωσὶ δὴ ποιήσατε. *quæ cum dicet, sic facite.*

— 23. πρῶται] malim αἱ πρῶται cum articulo, et v. pen. αἱ ἐπιδόσεις.

— ibid. τούτων] scil. κοινωνὸς, vel tale quid.

567. 1. οὐκ ἐπεδίδου τότε] scil. ὅτε ἐγίγνοντο αἱ ἐπιδόσεις. malim tamen οὐκ ἐπεδίδου οὐδὲ τότε. *nil dabat, ne tunc quidem.*

— 19. κατείληπτο σοφιζόμενος] Sententia hæc videtur esse: Midias reformidabat bellum. quo factum, ut modis omnibus studeret necessitatem in castris agendi eludere. Verumtamen, tametsi callide rem commentus esset, nihil tamen ei proderat ista versutia, sed potius ea, tanquam decipula quadam, captus tenebatur. hoc est imponebatur ei inevitabilis necessitas in castra eundi. videtur Midias præfectus alæ equestris fuisse, quæ, quod olim aliquando Arguræ præsedisset, ex eo postmodum nomen invenit, ut οἱ ἐξ Ἀργούρας ἱππεῖς appellarentur. Fuerant hi equites a Phocione in urbem remissi, ut otio recrearentur. nunc iidem ab eodem imperatore rursus in Eubœam revocabantur, ut vices susciperent alius alæ, in urbem redeuntis, quo a molestiis castrensibus requiesceret.

— 25. ἄπαις] ambigo inter παῖς et ἄπαις. habet utrumque, quo commendetur.

568. 7. τελωνείαν] correxi τελωνίαν. Sententia est: navem, quam reip. dedit, habuit pro pecunia, qua publicanus aliquis aliquod vectigal redimit; qua pecunia soluta jus accipit censum aliquem statutum ab invehentibus e. c. merces quasdam, aut exportantibus exigendi. Sic Midias existimabat post navem a se reip. donatam, immunem jam se a legibus esse, et licere sibi ita grassari in quemque, ut publicani solent in obvios quosque. vel licere sibi ex illa navi quæstum facere ingentem, ut publicani triplam, vel decuplam rursus exigunt a civibus eam pecuniam, qua vectigal redemerunt. citat h. l. Harpocrat. v. πεντηκοστή.

— 12. ἱππικῆς τινὰ πεντηκοστὴν] censum, ut ita dicam, aliquem, quo solvendo redimeret otium vel vacationem militiæ equestris. nam, ut qui quinquagesimam dependunt, eo licentiam consequuntur, eo, quod important, seu quicquid id est, cujus causa quinquagesimam dependunt, utendi, fruendi libere, sic Midias sibi persuadebat danda navi, veluti quadam quinquagesima, se vacationem a militia equestri impetravisse. Aut appellat sic tribunatus equestris novum quendam reditum, quia cum navi sua, qua ipse vehebatur, tametsi ea militiæ esset consecrata, mercaturam velut exercebat, et ligna con-

vectabat, quibus uteretur domi; quamquam ipsi, ut præfecto alæ equestris, militia esset fungendum pedestri, neque liceret trierarchum agere.

— 14. ἀπεπλεῖτε] verum est, et servo. cum reveheremini, cum rediretis domum cum classe. ἐπιπλεῖν de hoste potest dici, ad urbem cum armis infestis adnavigante. sed ἀποπλεῖ, qui aliunde domum renavigat. v. v. 25.

— 16. χάρακας] Citat Harpocrat. v. χάραξ.

— ibid. θυρώματα ὡς αὐτὸν] asseres ad contabulationes domi suæ.

— 17. ξύλα] tigna, sublicas ingentes, quibus uteretur in argentifodinis suis, ad effulciendam humum in cuniculis, ne humus perfossa sublabatur.

— 23. Πάμφιλος] aut post Πάμφιλος deest nomen tribus, unde ille Pamphilus esset oriundus, aut nominativus Νικήρατος cum genitivo Νικηράτου est mutandus.

569. 8. ἅπερ] malim οἷά περ. ob insequens τοιαῦτα v. 10. et 11. et sic correxi de meo arbitrio. quamquam me non fugit post τοιοῦτος interdum sequi ὃς pro οἷος, ut p. 570.

— 10. καὶ τὰ λελειτ.] καὶ est h. l. *etiam*, vel *quoque*. si, prout dicit, revera *quoque* essent.

— 12. ὧν ἐμὲ ὕβρικεν] mediam vocem uncis inclusi. non enim solas Midiæ injurias in se, Demosthenem, commissas significare vult orator, sed universe in omnes.

— 15. οὐ κατὰ τὰς Μειδίου λειτουργίας] subaudi ἀλλὰ πολὺ λαμπροτέρως. confer quæ supra diximus ad dictionem, οὐδὲ πολλοῦ γε δεῖ, subaudi ἀλλὰ τοῦ παντός.

— 17. καλὰ ὑπὲρ τῆς πόλεως] in aliis codd. fuit καλὰ τῇ πόλει, *decora et honorifica civitati*. quod non est scholium, sed ipsa lectio codicis Augustani. imposuit, ut sæpe factum est, Simon Fabricius Tayloro. nil interest inter ambas lectiones.

— 22. τούτοις γὰρ] refertur hoc γὰρ ad subaudiendam sententiam. merito hos duos exempli causa nominavi. Nam his—.

— 25. τὰς ἄλλας] præter statuam illam puta, inscriptione insignitam.

— pen. οὐ μόνον ὢν] malim οὐχ ὢν pro verbis οὐ μόνον ὢν.

— ult. τις ἦν] malim addi ἂν ad τις. μικρὰ γὰρ αὕτη γέ τις ἂν ἦν. et tum καὶ deleri.

570. 5. ὀρχεῖσθαι] correxi ὀχεῖσθαι. *vehi*, scil. equo.

— 7. βοιώνην] correxi βοώνην, non quo alterum damnem, quod idem est cum vulgata, sed constantiæ ergo, quia in reliquis Demosthenis locis, ubi hoc vocabulum occurrit, iota abest; deinde quia plerique et optimi codices in βοώνην consentiunt.

— 18. σύμβολα] literas, tabulas publicas, acta publica, ut Verres fecit in Sicilia, vel et contractus, pacta inter ambas civitates, Atheniensem et Cyzicenam, inita.

— ibid. τὴν πόλιν] urbem nostram, Athenas.

— ibid. τῇ πόλει] incolis Cyzici.

— 24. δώδεκα τῆς πόλεως] post primam vocem aliquid deesse, dubio penes me vacat. e. c. ἐκ τῶν τῆς πόλεως, *ex ærario publico*, aut *e bonis reip.*, aut ὑπὸ τῆς πόλεως, *jussus a civitate*, ut illud ὑπὸ cum ταχθεὶς jungatur, aut ἀντὶ, vel, ut Wolf voluit, ὑπὲρ τῆς πόλεως.

— pen. μιᾶς] malim πλὴν μιᾶς. *præter unam*. h. e. penultimus cum navi sua veniebat; cæteræ naves omnes navem ejus præveniebant. multo majus hoc est dedecus, quam quod vulgata Midiæ exprobrat, quæ eum cum navi sua secundum a primo venisse ait.

571. 1. ἀλλ' ἵππον οὐκ ἐτόλμησεν] vocabulum secundum cum in Augustano viderem iteratum quidem, sed a recentiore manu linea transversa gemina, altera super voce, altera infra ducta, expunctum, facile egomet quoque pro lapsu aberrantis calami habebam. sed postea inspiciens Bavaricum, in eoque videns pariter idem vocabulum iteratum, cœpi suspicari non de nihilo, neque casu fortuito id factum esse. quare etiam ego vocabulum ἵππον iteravi. *equum, equum inquam, haud sustinuit, qui sibi proprius esset, emere.*

— 3. τὰς πομπὰς] non memini Græcis usurpari ἡγεῖσθαί τι in accusativo, sed aut τινὸς, aut τινὶ, quare aut ταῖς πομπαῖς malim, aut cum Wolfio τῆς πομπῆς.

— 9. ἤδη] Sententia est: eos omnes commemorare, si quos vos, o judices, condemnassetis, posteaquam populus eos jam antea suo perculisset præjudicio, fraudem ab iis circa ludos esse commissam.

— 18. κἀκεῖνος] scil. lex de violatoribus sacrorum Eleusiniorum. τούτου (vel τοῦδε, ut est in Aug.) significat legem de violatoribus Liberalium. v. v. 17. Sæpe in hac oratione οὗτος ὁ νόμος aut simpliciter ὁ νόμος, est lex modo dicta de Liberalibus.

572. 2. ἄνθρωπος] distinguunt alii ante ἄνθρωπος. sed Aug. Bav. aliique bonæ notæ libri sic, ut in Parisina factum est, distinguunt. Taylorus autem fallitur articulum addens. simplex ἄνθρωπος idem est atque ὁ ἄνθρωπος. deesse quidem aliquid hic suspicor, non autem articulum, sed Κάρ. ut sit πρὸς ὑμᾶς ἄνθρωπος Κάρ. exaggerationis ergo addit hoc de peregrinitate. homo peregrinus, neque peregrinus solum, sed etiam de gente ea, quæ peregrinarum omnium gentium Athenis una esset vilissima atque contemtissima.

— 15. καὶ εἰ μὴ] omittunt quidam καί. malim εἰ abesse.

— 16. τοῖς κηρύγμασιν] quibus peregrini

vetabantur sedes civium in theatro occupare.

— 21. τὸ σῶμα ἕκαστον] tametsi scio vulgatam defendi posse, Taylorumque Wolfium nugarum h. l. reum agere, nihilominus tamen audeo cum Wolfio facere, et aut εἰς τὸ σῶμα præferre, aut certe ἑκάστου, vel ἑκάστων. v. p. 539. 4.

573. 1. τὴν ἐπὶ τῆς πομπῆς καὶ τοῦ μεθύειν πρόφασιν λαβὼν] potest accipi pro ἐν τῇ πομπῇ καὶ τῇ μέθῃ. sed quid est ἡ ἐν τῇ πομπῇ πρόφασις? tolerabilior hic loci foret dativus. ἐπὶ τῇ πομπῇ καὶ τῷ μεθύειν. ego vero nullus dubito oratorem dedisse: τὴν ἐκ τῆς πομπῆς καὶ τοῦ μεθύειν. *causationem a ludis et a crapula repetitam.*

— 3. ἁπάντων — τούτων] plana et recta dicendi ratio ferebat, ut diceret: τῶν τοίνυν ἅπασι τούτοις πεπραγμένων.

— ibid. ὧν ὁ μὲν, εἷλεν] correxi ὧν ὁ μὲν, ὧν εἷλεν. *quorum alterum constat ab illo jure destitisse, quod a reo sibi debitum priori judicio evicerat.*

— 18. Σκίτωνι] nomen hoc Græcum hominis esse, haud memini. num Σκίρτωνι. In Anthologia Constantini Cephalæ epigr. 778. (in Iensiana collectione est n. 127.) est Scirtus aliquis histrio.

— 26. δεῖγμα] specimen morum vestrorum, e quo universus animorum vestrorum habitus colligi queat.

574. 15. δίκαιον ὑπάρχειν εἰκὸς παρὰ πάντων] addidi v. εἰκός. quæ poterat, fatebor enim, abesse. Sententia est: *dignum est ipsi licere ab omnibus idem jus, ut sibi debitum, repetere.* δίκαιον est, ut, qui bene fecerit alteri, jus ei sit, ab eo, quem ornarit, studium et benevolentiam et memorem animum exigendi, ubi opus habeat. ταὐτὸ δίκαιον est postulatio, ut ego tibi benefeci, sic tu vicissim stude me demereri. Pro ἐλεῶν πολλοὺς malim ἐλεῶν τοὺς πολλούς. commiserationis plenus erga inopem, desertum, injuriis et oppressioni obnoxium popellum. tametsi scio, ut hic vulgatum est, sic supra quoque p. 547. sed ibi paulo aliter est, non ἐλεῶν, sed εὖ ποιῶν πολλούς.

575. 6. διακρούσηται] scil. τὸν παρόντα κίνδυνον.

— 7. προσέχειν] scilicet αὐτῷ ἢ ταῖς αὐτοῦ δεήσεσι καὶ δακρύοις.

— 8. διαπλάττεται] præfero compositum h. l. simplici. Significat toto causæ illius pendentis tempore Midiam simulasse modestum, atque supplicem.

576. 14. αὐτὸν] malim αὐτῶν. *per hos ipsos viros*, rhetoras puta.

— 16. τάχα τοίνυν οὕτως —] locum hunc citat Aristides τεχν. p. 258. et 260. ad hunc modum: τάχα τοίνυν καὶ τοιαῦτα ἐρεῖ ὡς ἐσκεμμένα πάντα λέγω νῦν ἐγώ. ἐγὼ δέ γ' ἐσκέφθαι. unde correxi λέγω νῦν ἐγώ. ἐγὼ δέ γ' ἐσκέφθαι.

— 24. ποιῶν] correxi ποιῶ. non, quod me fugiat vis dictionis ὁμολογῶ ποιῶν. bene novi eam significare, ὁμολογῶ ὅτι ποιῶ. sed, quod, participio servato, καὶ esset tollendum.

— 27. ἐπῆν] correxi ἐπῄει, *in mentem venisset.*

577. 2. ἐρεῖ] correxi ἐρεῖν ex Augustano, prout conjecerat Taylor. Sententia est: nullus dubito, eum, quæ tunc dixisset, eadem nunc quoque nil verecundaturum esse dicere, scil. concionem illam, quæ præjudicium contra se tulisset, constitisse solummodo e fæce plebis, ex illis, qui cum debuissent in castra exire, domi mansissent, aut præsidia vacua reliquissent, in quibus patriæ præsidere debuissent. quapropter illi præjudicio concionis tam abjectæ et flagitiosæ nullam esse auctoritatem.

— 9. βλέπων] ante βλέπων deesse videtur ὀξὺ vel δριμύ.

— 22. μεγάλην μέντ' ἂν ἀρχὴν, μᾶλλον δὲ τέχνην] Taylor vocabula duo ἀρχὴν et τέχνην transponi vult. non sine quadam veri specie. quod si tamen diligentius rem pensites, vetustum reperies ordinem haud movendum. proverbiali locutione dicebatur ille, qui magnum et spissum insperatumque bonum reperisset, μεγάλην ἀρχὴν εὑρηκέναι, imperium ingens, h. e. provinciam opimam, magistratum cum amplissima et quæstuosissima potestate, reperisse. Quo proverbio Demosthenes cum utitur, tum statim ipse sentit, rei præsenti haud satis id convenire. quare ipse semet reprehendit quasi et revocat, hunc ad modum: *magnum reperisses imperium. imo vero, magnam quandam artem.* quod enim tu efficeres, si posses, hoc minus vi et imperio et potestate est impetrabile, quam arte, ingenio, calliditate.

— 25. φθόνον ἐξ ὧν —] Sententia est: si in illa tuorum importunitate morum, qua invidiam et odia omnium tibi consciscis, hoc consequi possis imposturis et præstigiis tuis, ut tamen tibi judices ignoscant; quæ duæ res, odium et commiseratio, inter se natura quam maxime pugnant.

— 26. ἐξαπατᾷς] etiam ex hoc verbo patet, oratorem v. 22. primo loco ἀρχὴν, posteriore τέχνην posuisse, quia vis et imperium cogit, ars machinis et fraudibus rem gerit.

578. 4. ἐλθὼν] cum ab Olyntho huc Athenas rediisset, accusabat ignaviæ equites, qui secum interfuissent illi expeditioni, adversus eos cives, qui ab illa expeditione abfuissent et interea domi mansissent. Opponit huic ἐλθὼν statim τὸ μείνας. cum mansisset Midias domi, accusavit et infamavit eam populi partem quæ secum domi mansisset, neque in cam-

pum exisset, ad eos, qui ab expeditione in Eubœam modo redissent.

— 6. δήμου] Augustanus post δήμου puncto, pro more suo, hoc est commate pro more nostro distinguit. falso. τοῦ δήμου non cohæret cum ἐξεληλυθότας, sed cum κατηγορήσει. δῆμος est illa pars populi, quæ ab urbe non discedit, sed in ea manet, eam obtinet. quod si placeat τοὺς ἐξεληλυθότας cum τοῦ δήμου copulare, tum necesse sit ὑμῶν addere. ὑμῶν κατηγορήσει πρὸς τοὺς ἐξεληλυθότας τοῦ δήμου. *vos accusabit ad partem populi, quæ in castra exiit.* quod minus probo, existimans vulgatam h. l. bene habere.

— 23. ἔτι τούτῳ] delevi. Videntur hæc verba nata esse a varia lectione ad v. 26. referenda, ubi leguntur hæc ἐπ' αὐτῷ τούτῳ. quorum loco in aliis codicibus fuisse suspicor ἐπὶ τούτῳ simplicius, quod nescio an huc e margine per errorem irrepserit.

— 24. καταχειροτονηθέντος] correxi καταχειροτονηθέν. est hic nominativus absolutus, ut δέον, ἐξὸν, παρὸν, et talia. *posteaquam populus eum sublatis in concione manibus damnaverit, et quidem impietatis erga deos.*

— 25. ἐπῆν] post hoc verbum addi vult Lambinus illa duo verba ἔτι τούτῳ e versu 24. exturbata. non absurde ille quidem. Verumtamen non valde illis opus est, et pæne dixerim supervacanea esse. alii codices post ἐπῆν solummodo ἔτι addunt. quod tolerabile est.

— pen. εἰ καὶ μὴ πάντα] malim articulum inseri, εἰ καὶ μὴ τὸν πάντα.

579. 1. χειροτονεῖταί τις] enclitice, an interrogantis modo legatur, perinde est. *Si quis deligitur suffragiis populi ad honorem aliquem gerendum.* sive *quisnam deligitur?* Statim audias hoc responderi. Midias προβέβληται. Sed quid hoc sibi vult? triplex inest verbo vis. Sive enim significare potest, Midias cooptatur, eligitur, designatur. aut sese opponit, alterius puta cujusque denominationi, nisi ipse denominetur. aut denique Midias ultro se offert, ingerit, ambit honorem. v. p. 519. postremam rationem omnium maxime probem. Hæc olim. Postmodum placuit sic interpungi: χειροτονεῖται. τίς; Μειδίας Ἀναγυράσιος. προβέβληται Πλουτάρχου. προξενεῖ. est ficta collocutio. incipit alter narrare χειροτονεῖται — interpellat alter interrogando τίς, quisnam? respondet iste: Midias. tuetur Plutarchum. proxenus est (et istius Plutarchi et aliorum multorum). Verbum προβέβληται h. l. accipio pro ὑπερασπίζει. Sed primam harum trium rationum veriorem esse, judicio est Aristidis lectio p. 190. 15. ubi verba illa Πλουτάρχου προξενεῖ desunt exemplo Aldi. cujus utique potior esse debet auctoritas, quam exempli a Normanno interpolati, qui ex editis libris ista duo vocabula interposuit. Veteres itaque ista duo Μειδίας et προβέβληται inter se copulabant. Et ad illum modum Normannus quoque recte, aut saltim sic satis tolerabiliter vertit: *in campo petitor volitat Midias, Plutarchi procurator est.*

— 3. προξενεῖ] Citat h. l. Aristides τ. p. 190.

— 6. οὐδὲ δέδοικα] correxi οὐ δέδοικα. verba sunt assimulata Midiæ.

— 10. προσήκει] post προσήκει addidi verba ἐγὼ μὲν ἡγοῦμαι, convenienter mori Demosthenis, præmissis interrogationibus hujusmodi pronunciata responsionum loco subjiciendi.

— 11. μεγαλόφρων] Citat Aristides τ. p. 270.

— 15. καὶ ἐν τοῖς καιροῖς] apparet vitium, præsertim cum in aliis libris sit καὶ ἐν οἷς καιροῖς. mihi videtur leg. esse: ἐν τοῖς μεγίστοις καιροῖς. *idque temporibus gravissimis atque acerbissimis, summeque momentosis.*

— ult. τοιαῦθ'] *alia hujus generis, quæ omitto, convicia spargens.* pendet ὑβρίζων et καθιστὰς ex ἀνέστηκεν et δημηγορεῖ v. 21.

580. 2. κατὰ τῶν πολλῶν ὑμῶν] idem est atque, κατὰ τῶν πολλῶν ἐξ ὑμῶν, vel τοῦ ὑμετέρου πλήθους. in multitudinem, seu plebem vestram, partem populi vestri contemtiorem atque egentiorem, sed numero superantem. ἔχων, a Tayloro temere sollicitatum, bene habet, cohærens cum περιέρχεται. *quam occultam in plebem vestram habens gerensque circumit per urbem, per forum, opportunitate oblata proferens in medium.*

— 11. σὲ δὲ οὐ παύσεσθαι] correxi σὺ δὲ οὐδὲ οὕτω παύσεσθαι. *te autem ne sic quidem ad meliorem frugem rediturum, et ab audacia tua destiturum esse.*

— ibid. καὶ βοηθήσουσιν] transitus paulo abruptior et intemperantior ad illum locum, quo jam aget cum advocatis Midiæ. visus mihi hoc sum in Græcis oratoribus observasse, paulo insolentius et minus probabile, vetustamque simplicitatem, au cruditatem referens, ut ab aliis argumentis ad alia, non pedetentim et commode, non via, sed saltu, eoque sæpe præcipiti, transferantur.

— 12. οἱ λέγοντες] sunt Eubulus ejusque similes et sodales, ut e sequentibus patet.

— 14. οὗτος] Est idem Eubulus.

— 15. βιάζεται τοῦτο οὐκ ὀρθῶς] aut omittendum est prænomen, ex auctoritate Augustani, aut ei addendum est γ'. *per vim obtinere conatur et contendit, in hoc quidem minus ille recte agens.*

— 18. πεπονθὼς κακῶς] subaudi ὑπ' αὐτοῦ, *ab eo*, Eubulo puta.

581. 11. ἐκείνως] scil. λαμβάνων παρ' ἐμοῦ δίκην κατὰ τοὺς νόμους.

— 13. ἔχεις] malim ἔχῃς.

— 16. ἐξαιτήσεσθαι καὶ λιπαρήσειν παρ' ὑμῶν αὐτὸν, αὐτοῖς ἀξιοῦντας] correxi ἐξαιτήσεσθαι τοῦτον, καὶ λιπαρήσειν παρ' ὑμῶν αὐτοῖς ἀξ. *deprecando eum vobis esse erepturos, neque finem importunæ flagitationi facturos, ut vos hanc sibi gratiam indulgeatis.* λιπαρήσειν non potest ante ἐξαιτήσεσθαι poni. cohæret enim cum ἀξιοῦντας, et est idem atque λιπαρήσειν ἐν τῷ ἀξιοῦν, *constantes, infatigabiles fore in orando*, vel μετὰ λιπαρήσεως ἀξιώσειν.

— pen. χαρίσαιντο. οὐδὲ γὰρ δεηθέντι] χαρίσαιντο. οὐ γάρ; ἢ δεηθέντι. *videnturne illi cuiquam gratiam facturi? (aut in gratiam alicujus de severitate quicquam remissuri?) quidni faciant? aut deprecanti cuiquam de popello mentem adversuri?*

582. 2. ὑβρίζειν] subaudi ἐάσομεν, aut ὑπομενοῦμεν, aut δεήσει, aut tale quid. in ἀναπνεῖν idem subauditur. differt hoc paulum a ζῆν. ζῇ servus, non ἀναπνεῖ. quod solummodo libero convenit. *libere respirare*, est in sermone oratorum, *libere loqui quæ velis.*

— 4. ἄλλως πως ἔχετε] subaudi ἢ ὅπως προσδοκῶ παρ' ὑμῶν, καὶ ὑμᾶς προσήκει ἔχειν. v. p. 537. 6. vel etiam ἢ αὐτὸς ὁ Μειδίας ἔχει πρὸς ὑμᾶς.

— 16. τι] malim οὗτοι. v. p. 581. 20. *Si hi orabunt*, quos p. 581. 14. et 15. nominavit.

583. 2. σπουδάσεται] non memini σπουδάζεσθαι in medio dici, sed in activo, ut statim versu 4. σπουδάσατε. quare malim σπουδάσει. et sic dedi de meo ad hunc modum: σπουδάσει, οὕτω καὶ ὑμεῖς.

— 8. γεγενῆσθαι] nullos dubito post γεγενῆσθαι deesse ὕβριν aut ὕβρει. *injuriam quæ mihi esset illata, non esse contumeliæ ergo et ex petulantia, atque protervitate illatam.* v. v. 25.

— 16. μὴ ἀφεῖναι] Midiam puta. *remittere aliquem inimicum*, est, ei simultatem suam remittere, cum eo in gratiam redire.

— 18. ὡς τοῦτ' ἐκεῖνο] bene habet, et est in elegantiis Atticis. Subaudi, ὡς τοῦτ' ἐκεῖνο ποιήσοντος ἐμοῦ, ὃ ὑμεῖς ἐφοβεῖσθε καὶ οὐκ ἐβούλεσθε, τουτέστι, ληψομένου ἀργύριον. *quasi illud ipsum, quod vos metueretis atque nolletis, sim facturus, hoc est, pecuniam accepturus.* Usurpatur dictio τοῦτ' αὐτὸ, cum volunt significare, illud ipsum, de quo agitur, de quo quis aut loquitur, aut suspicatur, aut exspectat, aut metuit.

— 21. φεύγοντα ἐκεῖνον ἕλκοντά με] accipi sic debet ac si dixisset orator: ἐν τῷ φεύγειν ἐμὲ ἀπ' ἐκείνου ἕλκοντος ἐμὲ ἐκ τοῦ ἱματίου. *cum fugere vellem eum, qui me retraheret ex veste apprehensum.*

— 23. ἐπέξῃ] correxi ἐπέξει. est secunda persona singularis præsentis activi a verbo ἐπέξειμι, *persequor in jure.* præsens tempus verbi εἶμι et ab eo ductorum usurpant Attici pro futuro. v. Kuster ad Aristophan.

— 24. τοιαῦτα] *et alia in hunc modum.* καὶ addi nil opus est. omitti potius in ejusmodi locis solet.

584. 14. Ἀριστοφῶν] post Ἀριστοφῶν videtur ὃς desiderari. Constructio enim hæc est: οὐ γὰρ Μειδίας κρίνεται ἐκ πολιτικῆς αἰτίας, οὐδὲ, ὥσπερ Ἀριστοφῶν ἐκρίνετο, ὃς ἔλυσε τὴν προβολὴν διὰ τοῦ ἀποδιδόναι τοὺς στεφάνους. Videtur hic Aristophon alicui tribui per fraudulentas machinationes coronam et victoriam ludorum eripuisse. Cujus fraudis cum reus ageretur postmodum a tribu sic læsa, satisfecit ei, restituenda corona, unaque victoriæ laude, cujus victoriæ signum est corona. Sublata sic fuit atque composita tribus illius in Aristophontem suscepta actio. Non sic Midias cum Demosthene, aut cum tribu Pandionide.

— 18. εὐθὺς] correxi αὖθις, *in posterum, olim aliquando.* tametsi Simoni Fabricio, an Hieronymo Wolfio, lectio hæc Augustani displicuit. quod hic αὖθις, id p. 585. 21. τότε appellat.

— 19. πάντ'] malim ταῦτ'.

585. 3. μισεῖ Μειδίας ἴσως ἐμὲ] Citat h. l. Aristides τεχν. p. 180.

— 5. ἕκαστος] malim ἕκαστον, in accusativo. et sic dedi de meo. idem est ac si dixisset: ὅστις ἐστὶν ὁ μισῶν ἕκαστον ὑμῶν. *quisquis ille est, qui vestrum quemque odit.*

— 16. ἐφ' ἣν ἄδειαν] aut ἐφ' ἧς ἀδείας est leg. aut ἐφ' ᾗ ἀδείᾳ, quomodo de meo dedi, *in qua securitate*, aut *sub pacto cujus securitatis.*

— 18. περιεῖναι —] discrepant in hoc versu codices. quod suspicionem vitii mihi movit. brevibus dicam, quid de eo mihi videatur. f. leg. est: περιεῖναι ταῦτα παθόντα, ζῆν εἰ περιόψεσθε τοῦτον νῦν ὑμεῖς ἀτιμώρητον. *qua jam mente potero his, quas perpessus sum, injuriis supervivere, si vos hunc sinetis inultum in vivis manere.*

— 21. ἐὰν δὲ] scil. ὑβρισθῶ. *quod si tamen injuria contumeliosa afficiar? vosne tunc animadvertetis, posteaquam nunc absolveritis?*

— 23. τοῖς νόμοις] correxi τοὺς νόμους. tametsi auctorem hujus emendationis habeo neminem præter marginem Lutetianæ, qui tamen ne ipse quidem auctorem suum edidit, ut nesciam, sitne ea Morelli Lambinive conjectura, an lectio in antiquo libro quodam reperta.

586. 6. δύναιτ' ἂν] correxi δύναιντ' ἄν. redit enim, non ad γράμματα, sed ad νόμοι.

— 11. τὰ τῶν νόμων ἀδικήματα] idem est, atque τὰ κατὰ τῶν νόμων ἀδ. *injuriæ legum, quæ in leges committuntur, quibus leges violantur.*

— 13. μηδεμίαν] post μηδεμίαν videtur ἐᾷν deesse. *neque permittere, ut inveniatur.*

— 23. προεξέτασται] προσεξήτασται, an προσεξήτασται præstet, dubito. habet utraque lectio, quo se commendet. prætuli tamen posterius.

AD ORATIONEM CONTRA ANDROTIONEM.

Stat hæc oratio in Bavarico primo loco inter τοὺς δημοσίους, ante or. pro corona. cujus ordinis causam dicit Dionys. Halicarn. apud Fabric. B. G. p. 919.

593. 8. γε] sæpe idem significat, quod γάρ. quare nil h. l. mutavi. nil refert, utram lectionem optes. παρ' ὑμῶν an παρ' ὑμῖν legatur v. 11. recurrit h. l. p. 702. 3. citat quoque Aristides τεχν. p. 250.

— 15. τὸν θεῖον] Euctemonem puta.

594. 1. λαβεῖν] correxi μεταλαβεῖν. τούτοις, quod est in Aug. defendi possit, modo τοῦτον ne omittatur. ut hic his [suis accusationibus mei nominis] ne quintam quidem partem suffragiorum posset adipisci. τούτοις redibit sic ad ταῦτα p. 593. pen. Ego vero nullus dubitavi lectionem Ald. τούτους revocare, Androtionem puta cum ejus subscriptoribus et patronis. Opponuntur enim quodammodo sibi τούτους et proximum τουτονὶ, quod ad solum Androtionem refertur.

— 10. περὶ αὐτῆς] malim περὶ αὐτῶν. et sic dedi de meo. redit enim ad περὶ ὧν φεύγει. *de illis, quorum accusatus est.*

— 13. καὶ παράγων] possunt hæc verba pro insertis per parenthesin accipi, ut sit constructio hæc: πλάττων πρὸς ἕκαστα τούτων κακούργους λόγους, καὶ τούτοις παράγων ὑμᾶς. *comminiscens ad singula horum quæque causationes nequam, iisque vos decipiens et a recta via deducens.* aut si durior hæc videatur trajectio, cui tamen exempla reperisse apud Demosthenem similia memini, possit παράγων accipi pro *in medium proferens.*

— 16. ἐσχόλακεν ἐν τούτῳ] malim ἐσχόλακεν ἑνὶ τούτῳ. *huic uni rei vacavit.* scil. τῷ λέγειν ἐντέχνως vel τεχνικῶς. et sic dedi de meo.

— 25. ταῦτα] scilicet, eane senatus egerit, quæ digna sint corona.

595. 2. μὴ κεῖνται] Sententia postulat ἀπαγορεύουσιν aut οὐκ ἔξεστιν οἱ νόμοι. *quæ per leges vetita, interdicta sunt.* Concludit sic: Senatus consulta fiunt solummodo de iis rebus, quas leges permittunt; de iis minus, quæ per leges sunt vetitæ. Sed senatum defunctum coronari, qui triremes perfectas dare neglexerit, leges vetant. nullum itaque senatus consultum de coronando hoc senatu, qui partibus in hac re suis defuit, fieri potuit.

— 25. δοῦναι δὲ οὐδαμοῦ φησὶ κωλύειν] correxi δοῦναι δέ γε οὐδαμοῦ, φησὶ, κωλύει [scil. ὁ νόμος] τὸν δῆμον. *nusquam autem, sic ait Androtion, vetat lex populum donare.*

— 26. ἐγὼ δ', εἰ μὲν ἔδωκ'—] Sententia: si auctor vobis fui in meo scito, ut senatui donum roganti daretis, fateor me scivisse rem legibus adversantem.

596. 4. ἐπιψηφίζων] Citat hunc locum Harpocr. v. διαχειροτονία, item v. ἐπιψηφίζων, ubi tamen male interpretatur.

— 8. Μειδίου κατηγοροῦντος] idem videtur esse, ac si dixisset: τοῦ τε Μειδίου καὶ ἄλλων τινῶν μετ' αὐτοῦ κατηγορούντων τῆς βουλῆς. cum Midias, aliique una cum eo, senatum accusaret. nam possit etiam aliter accipi, hoc nempe modo, quum Midias senatum aliosque præterea accusaret. quæ prava foret interpretatio.

— 15. μὴ ποιησαμένοις] correxi μὴ ποιησαμένῃ, scil. τῇ βουλῇ.

— 20. γένοιτο ἐπὶ τῷ δήμῳ] bene habet. *ne populus, etiamsi velit,* possit, neque lenociniis persuasionum impelli, *neque imposturis eo induci.*

— 22. εὑρεῖν] imo vero αἰτεῖν. *Sed quod rogari æquum, idemque salutare reip. esset, id lege concludi, et definiri existimavit oportere.* nam *impetrare,* si bene memini, non εὑρεῖν, sed εὑρίσκεσθαι dicitur.

597. 1. τοῦτο τὸ ἰσχυρὸν] subaudi ἀπόρρημα, vel simile quid. hoc validum, tenax et minax, ingentibus pœnis præmunitum, inexpugnabile interdictum, e rep. vel ad reip. commodum sic esse latum.

— ult. παρέστησαν] subaudi οἱ τότε Ἀθηναῖοι. qui tum erant Athenienses prius ad ordinem redacti non sunt, prius cogi non potuerunt, ut parerent. παριστάναι est inter alia equum domare et invitum cogere, ut adstet ad latus domini, vel ibi, ubi jubeatur consistere, neque de loco suo pedem promoveat.

598. 1. αὐτῶν] codex Venet. dat αὐτῆς. quod haud asperner. Eo admisso legi queat παρέστη, scil, ἡ πόλις. neque mala ea est lectio.

— 4. ὀρόβους ὠνίους] ciceres venales videntur symbolum fuisse summæ caritatis annonarum, et civitatis ad extremam miseriam redactæ. nam in abundantia et vilitate aliarum specierum annonariarum nemo honestior facile ciceres requirat.

— 10. τότ' ἐξαρχῆς] malim τότε τ' ἐξαρχῆς. *et tunc statim a principio.* et sic dedi quoque de meo arbitrio.

— pen. ἔπειτα] ad ἔπειτα addit Aug.

codex δὲ, quod probat Taylorus. ego vero observavi δὲ post ἔπειτα omitti solere. v. dicta ad Aristidem.

599. 20. οὐδεὶς ἀνθρώπων] subaudi, πλὴν τῆς βουλῆς αὐτῆς. *neminem alium, præter ipsum senatum, in causa fuisse, cur* — v. 598. 21.

— 22. ἀνελοῦσα γὰρ ἡ βουλὴ τὸν νόμον, τοῦτον ἐχειροτόνησεν αὐτῇ] secutus sum in hoc loco exhibendo, qui locus vel ipsis veteribus desperatus et vexatissimus visus est, auctoritatem codicis Augustani, qui sic dedit: ἀνελοῦσα γὰρ ἡ βουλὴ τὸν νόμον τοῦτον, *senatus enim cum legem hanc* [vetustam] *sustulisset,* ἐχειροτόνησεν αὐτὴν, *ipsi sibi suffragium* de aufferendo præmio bene gestæ administrationis *tulit,* ipse semet præmio illo dignum declaravit. Fui ipsemet quoque, vel antequam Tayloro idem in mentem venisse cognossem, in ea opinione, ut suspicarer locum hunc esse ex illis, quos Demosthenes inchoatos modo reliquerit et impolitos. Quæ suspicio tametsi ne nunc quidem displicet, possit tamen locus, ad eum modum, quo a me constitutus et expositus est, sic satis bene ferri.

600. 2. τοῖς] correxi τούτων. vobis, qui non sitis horum criminum judices.

— 8. ὁμοῦ] Scio ὁμοῦ posse ad οἷς v. 7. referri, ut sententia sit: ὅταν τις δείξῃ καὶ τὸ ἀληθὲς ὁμοῦ τούτοις [id est, ὁμοῦ σὺν τούτοις] ἃ λέγῃ. malim tamen προσὸν addi. ὁμοῦ δείξῃ προσόν. locum hunc a Demosthene mutuo sumtum tractavit etiam Cicero in orat. pro Cœlio.

— 15. ταῦτα] aut delendum est ταῦτα, aut, quod malim, verba ταῦτ' ἐπιδείκνυμεν transferenda sunt in versum superiorem proximum et collocanda post v. τεκμηρίων. nisi volumus lectionem sequi Barocc. codicis, in quo videtur fuisse ἀνδρὸς (non ἄνδρας, ut vitiose dedit Taylorus) παρεσχηκότες. eo, quod exhibuimus tabulas exaratas manu viri, qui se ipse obnoxium judicio pœnæque præstitit. Aut si ἄνδρα παρεσχηκότα servamus, deerit παράγοντες. ἄνδρα παράγοντες παρεσχηκότα.

— 16. δίκην] bene habet. a quo vel maxime pœnas injuriarum repetere queat; quod facere nequit ab indiciis, aut a probabilibus argumentationibus.

— 20. ἃ δ' οὗτος ποιεῖ] cum nos scilicet mendacii et falsæ criminationis arguit, nil nisi verissima incusantes.

— 21. ὅταν δὲ] subaudi φῇ e v. 19.

— 24. περὶ τοῦ νόμου] illa de lege, quæ vetat senatui defuncto coronam dare, nisi naves novas fieri curaverit.

601. 3. περὶ τούτου τοῦ νόμου] illa de lege, quæ vetat homines concionari vitæ flagitiose actæ turpitudine infames.

— 5. τοὺς νόμους τούτους] has ambas, quas modo commemoravi, leges.

— 6. οὐδὲν ὅμοιος] subaudi, sed omni modo major atque excellentior.

— 18. οἷον τῆς κλοπῆς] malim οἷον τὸ τῆς κλοπῆς. vel ἐπὶ, aut περὶ, vel tale quid deest. genitivus enim non habet, quo nitatur. vetat enim interjectum ἔρρωσαι καὶ σαυτῷ πιστεύεις, quominus cum ἄπαγε cohæreat. An sic legendum est: οἷον, τῆς κλοπῆς, εἰ ἔρρωσαι καὶ σαυτῷ πιστεύεις, ἄπαγε. e. c. *furti* (subaudi *in crimine*), *si corpore vales, et ipse temet fidis, abduc* furem ad undecimviros.

— 20. ἐφηγοῦ. τοῦτο ποιήσουσιν] omitti malim mediam vocem, ut perperam e fine prioris et initio posterioris vocabuli coalitam, et legi: ἐφηγοῦ. τὸ σὸν ποιήσουσιν ἐκεῖνοι. illi partibus tuis defungentur. vices tuas suscipient.

— 25. γράφου — ἐφηγοῦ] Incidimus in locum salebrosum, unde me expedire nequeo. Fui quondam in eadem cum Tayloro sententia, vel antequam de hujus consensu mihi constaret, totum hunc locum e superioribus perperam esse iteratum, eoque delendum. deinde probabilius videbatur aliquid excidisse, de novo aliquo crimine, in quo arguendo suaserit orator τῇ γραφῇ et τῇ ἐφηγήσει uti. æstus hic postmodum ad alia detulit, in quibus non magis acquievi. quare dubium hoc diei aut ingenio feliciori permissum esto. nam apud τοὺς διαιτητὰς locum habuisse τὴν γραφὴν et τὴν ἐφήγησιν, id quod plane abhorret, res esset plana atque confecta.

602. 4. πρὸς διαιτητὴν] mavult Taylor πρὸς διαιτητῇ. Sed sic deberet etiam pari ratione p. 601. 23. ita legi, et 27. πρὸς Εὐμολπίδαις. recepi tamen πρὸς διαιτητῇ in dativo, quia videtur λαχεῖν quidem cum πρὸς et accusativo posse componi, non autem φεύγειν, sed debere φεύγειν πρός τινι in dativo dici.

— ibid. φεύγοι] post φεύγοι videtur λέγοι excidisse, quod facile fieri potuit, ob soni similitudinem in utroque vocabulo.

— 6. περὶ τὸν τρόπον ὅντινα χρὴ] dictio a Græcitate bona abhorrens. lege: περὶ τοῦ, τρόπον ὅντινα χρή. *de eo, quanam ratione* —.

— 15. ὧν παραλείπομεν ἐκείνων] idem est ac si dixisset: τούτων τῶν τρόπων, οὓς παραλείπομεν ἐκ τοῦ ἐκείνων τῶν τρόπων ἀριθμοῦ.

— 20. περὶ τούτου] potest exponi περὶ τοῦ προνοεῖσθαι τῆς πολιτείας. ego vero malim περὶ ταύτης, ut ad πολιτείας redeat.

— 25. τοῦτό γε] scil. τὸ μὴ λέγειν.

— 26. κολάζειν ἐβούλετο τούτους, χαλεπώτερα θεῖναι] correxi, mutata distinctione, κολάζειν ἐβούλετο, τούτου (in genitivo singulari) χαλεπώτερα θεῖναι. *multas habebat in promtu pœnas, hac pœna graviores, quas poterat sancire, si punire voluisset.*

— pen. ταῦτα ἀπεῖπεν] his interdixit

frequentatione fori et concionis, et venia verba ad populum faciendi, aut leges ferendi.

603. 20. ἔχοι] correxi ἔχοιτε *habeatis.* nam, quæ sequuntur, verba sunt, quæ Demosthenes populo præscribit et velut in os dat, quibus occurrat Androtioni. Hanc a se causam depellere si volet Androtio, et vos jubere, actione potius ἐνδείξεως contra se ut agatis, tum vos ita ei occurrite. Nos vero postmodum hoc, quod tu vis, faciemus.

— 21. τοῦτο] uncis inclusi. possit quoque ejus loco τότε iterari. *mox enim, mox faciemus.*

— 24. καὶ νῦν δέ σε] correxi καὶ νῦν δέ γε, ex conjectura mea. *nunc autem plenum facimus, legem tibi facultatem eripere atque denegare, vel eas ipsas rogationes ferendi, quas ferre aliis liceat.*

604. 13. μυρίους] malim δισμυρίους. viginti enim millibus hominum censebatur civitas Atheniensis.

— 21. ἀλλὰ τοῦ γράφοντος] offendit, et me, et legentem, ni fallor, quemque, eum certe, qui margini conjecturam suam adscripsit (nam ea vix videtur lectio codicis esse), quod orator haud sibi constat, sed ad genitivum a dativo transsilit. rarus, fateor, dicendi modus, et a constantia abhorrens. ecquis autem ei vitio id vertat, quod licebat. forsitan illi sic suavius sonabat et concinnius. ὄνειδος perinde potest cum genitivo atque cum dativo construi. præterea quis novit, integer an mutilatus hic sit locus. fieri potest, ut perierit verbum genitivum regens.

— 23. διὰ γὰρ τούτους] imo vero τοῦτον. redit enim ad solum Androtionem. nisi socios ejus una designari volumus.

— pen. ἰδιῶται] sunt privati, nullo magistratu nunc fungentes, tametsi alias gesserint honores, aut iis pares sint, aut facundia, potentiave excellant.

605. 3. ἐθάδων] bene habet. ἐθάδες sunt familiares inter se, longa consuetudine, communione negotiorum, et paritate studiorum conjuncti. συνεστηκότες sunt satellitium, sodalitium conspirantium et velut cœtu facto consistentium uno loco, pro causaque communi contendentium et unita opera nitentium.

— 9. ἀντιγραφεὺς] tangit h. l. Harpocrat. v. ἀντιγραφεύς.

— 10. ἐκεῖ] h. l. pro τότε. tunc temporis, anno superiori puta, cum Androtion in curia regnaret, et senatus ille obtineret, cui coronam dandam esse hac oratione negatur.

— ult. κατηγόρηται] correxi κατηγορεῖται. nam præsens passivi habet vim, quod hic loci convenit, perfectum activi.

606. 5. ὑπὲρ τῆς τὰ βέλτιστα] malim sic: ὑπὲρ τῆς τότε τὰ βέλτιστα.

— 10. αὐτὸν] scil. Androtionem.

— pen. ἀπὸ Ναυσινίκου] mihi ἐπὶ quoque post Taylorum in mentem venit.

607. 24. καὶ πρῶτον] locus hic ad p. 610. totus infra p. 750. 2. ad 752. verbum iisdem iteratur.

608. 4. τὰ πομπεῖα] Citat h. l. Harpocrat. v. πομπείας. p. 150. 2.

— 22. τῶν ἄλλων ἕνεκα] id est, τῶν ἐμὲ ὀφειλόντων, ut equidem interpretor. nam dictio paulo est obscurior.

609. 2. πότε πώποτε] nescio, cur dictioni bonæ πότε πώποτε controversia moveatur. *quandonam unquam*, ullo tempore? Si quid sit mutandum, suaserim πότε τῶν πώποτε — quod idem esset, ac si dixisset: πότε γέγονε τὰ δεινότατα τῶν πώποτε ἐν τῇ πόλει δεινῶν γεγονότων. quandonam acciderunt in urbe ea, quæ rerum omnium, quotquot unquam in urbe atroces evenerunt, sunt atrocissimæ.

— 8. τοσαύτην ὑπερβολὴν ἐποιήσατο ἐκείνων τῆς ἑαυτοῦ βδελυρίας] confirmat hanc lectionem p. 751. 18. ego tamen non eo magis possum duritiem et insolentiam hujus dictionis concoquere. Sententia plana; sed verba insolito et intolerabili modo constructa. Exspectabam: τοσαύτην ὑπερβολὴν τῆς ἐκείνων βδελυρίας τῇ ἑαυτοῦ (scil. βδελυρίᾳ) ἐποιήσατο.

— 23. καίτοιγε] addidi γε. et sic quoque 610. 19.

610 1. τοῖς αὐτοῦ κέχρηται] correxi τοῖς σαυτοῦ κέχρησαι. tametsi non nesciam, subitum transitum a secunda persona ad tertiam, et a reo, quem modo allocuti essent, ad judices conversiones repentinas oratoribus in usu esse.

— 3. τί δοῦλον —] locum hunc Thomas M. v. τί διαφέρει citat, sed e Phrynichi p. 174. sumsit.

— 13. μήτε κριθέντα] apparet ex hoc loco, patrem Androtionis, ex actione quadam, quæcunque fuit, ἐνδείξεως, an ἀπαγωγῆς (v. p. 746. 1.) ærario reum factum, ab undecimviris, vel a senatu, vel a thesmothetis, tantisper custodiæ mandatum esse, donec ejus causa ad populum referretur, ab eoque judicaretur.

— 17. Σινώπην] citavit h. l. Harpocrat. v. Σινώπη. et v. Φανοστράτη.

611. 20. καθ' ἕκαστον] non damno. malim tamen καθεκάστων, uno vocabulo, in genitivo plurali.

— 25. τελεστοῦ] ergo est nomen, non proprium, sed appellativum, *initiatoris.* in Augustano est τελέστου, a nominativo τελέστης, tanquam nomen proprium sit. ego prius malim. nam τελέστης mihi pro proprio nomine notum non est; sed solummodo τελεσίας. possis ergo Τελεσίου legere. Sed puto τελεστοῦ bene habere. fieri potest, ut oratori nomen patrisque filiique latuerit, ut necesse haberet, hunc ab ætate,

illum ab arte, quam exerceret, indicare. Initiatorum ars vel quæstus erat Athenis sat creber, ut colligitur ex adversariis Demosthenis et Æsch. cujus Æschinis mater erat initiatrix, τελέστρια, item ex oratione contra Neæram. Profitebantur hi homines facultatem morbos incantationibus expellendi. sed tum τὸν τοῦ τελεστοῦ erit leg.

612. 5. τὸν δὲ τὸν πατέρα] correxi τοῦ δὲ τὸν πατ. fateor quidem planiorem fuisse sibique constantiorem dicendi rationem hanc: τὸν δὲ [scil. μισεῖν τὸν Ἀνδροτίωνα] ὅτι παῖδας αὐτῷ ἐκ πόρνης ἔφη εἶναι, τὸν δὲ, ὅτι τὸν πατέρα ἡταιρηκεναι, τὸν δὲ, ὅτι τὴν μητέρα πεπορνεῦσθαι, τὸν δὲ, ὅτι ἀπογράφειν ἐκελευσεν ὅσα ὑφείλετο ἐξ ἀρχῆς. Verum tamen sic scripsisse oratorem, quomodo debuerat, si ordinem sequi, quo cepisset, voluisset, haud ausim affirmare. amat enim commutatam dicendi rationem. Citat hunc locum Thomas M. v. ἑταίρα, tanquam ex oratione pro Corona. quem memoriæ lapsum viri docti ibi jam annotarunt.

— 6. ἀπογράφειν] malim ἀπογράψειν in futuro. et sic dedi de meo. est idem ac si dixisset: ἀπογράψειν δὲ ὅσα ὁ δεῖνα ὑφείλετο.

— 7. ἐξ ἀρχῆς] subaudi τινος, *ex honore gesto nescio quo.*

— ibid. τὸν δὲ τόδ' εἶναι] correxi τὸν δὲ τὸ δεῖνα. *alium alio nescio quo turpi proscidit dicterio.* aliquem εἰπεῖν τὸ δεῖνα est, dicere tu es *ille*, vel *ille*, fur, scortator, mœchus, cinædus, etc.

— ibid. τὸν δὲ] malim τὸν δὲ τὸ, *alium aliud*, brevibus ut dicam, *omnes omnino*, nemine excepto, *insectatus est probris quotquot sunt omnibus, fandisque nefandisque.*

— 17. κατεσκεύαζες] bene habet. *commentus es, confinxisti.* nescio quæ vertigo Tayl. hic circumegerit.

613. 19. τὰ τῶν ἐθελησάντων] bene habet. et sic quoque est p. 753. 23. Lambinus addi vult negantem particulam. Sed fallitur. Sententia est: hos fures ærarii publici compilasse et exinaniisse viscera reip. quæ constent e contributionibus sociorum, et ex iis pecuniis, quas cives ultro, non exspectata vi cogente, conferant. nam qui potuere ex eorum opibus crescere, qui noluerint conferre, aut non contulerint.

— ult. ἐξητάσθης] Citat h. l. Harpocrat. v. ἐξητάσθης et ἐξετάζεσθαι.

614. 4. τούτων] potest masculinum esse. *horum quidam*, sodalium puta Androtionis. malim tamen neutrum esse, ut cohæreat cum ὧν [id est, ἃ] ἀδικοῦσιν ὑμᾶς. *harum pecuniarum, quas vobis suffurantur quidam.* fallitur Jurinus, neque nominativus hic deest, qui est τινες, neque redundat τούτων.

— 12. ὃ ἐγὼ] dedi οὗ 'γὼ [οὗ 'γὼ, mi Reiski], quod est idem, sed Attice.

— 15. ὡμολογεῖτο] correxi ὡμολογεῖτε. in quod olim cum conjectura me detulisset, video id nunc ab Augustano confirmatum. *etiamsi vos ipsimet fateremini, vos esse civitatem mancipiorum, non autem eorum, qui soliti essent aliis imperare.*

— 20. βελτιόνων] post βελτιόνων videtur ὄντας deesse.

— 24. ἄλλα δὲ, ὅσα] f. ἀλλὰ γὰρ, ὅσα.

615. 14. ἀντιγραφεὺς] Citat h. l. Harpocr. v. ἀντιγραφεύς. nihil hic vitiosum est. modo teneatur, ὧν ad εἰσφορὰς redire. *quarum contributionum notator*, vel *consignator, ipse collator quisque est.*

— 24. περὶ] correxi ἐπί. Idem est ac si dixisset: νῦν δὲ, ὁπότε φαίνῃ σὺ, ὅστις ὥρισας — (aut μετὰ τὸ ὁρίσαι —) ἐν ἄλλῃ τινὶ πράξει — μὴ προσγραψάμενος τὴν αὐτὴν φυλακὴν, ἥνπερ ἐπὶ τῶν εἰσφορῶν προσγραψάμενος φαίνῃ, οὐκ εὔδηλον — *nunc autem, cum constat, te, qui legem ipse tibi sanxisses hanc, ut resp. in contributionum exactione tibi ne fideret, in administratione alius alicujus rei, in vasis sacris puta mutandis — eandem cautionem illi decreto, quo tibi vasorum sacrorum restauratio demandata est, adscribi nil curasse, quam adscribi illi decreto tamen curasti, quo tibi exactio reliquarum contributionum demandata est: nonne planum est.*

— 27. σκέψεσθε] correxi σκέψασθε. Verba καὶ κατὰ παντὸς τοῦ χρόνου, non solum ob reliqua, sed etiam ratione habita reliqui totius temporis, quo resp. nostra ad omnem posterorum memoriam perstabit.

616. 1. ὁρᾶν] et vidisse nuper in sublatis, et adhuc videre in superstitibus.

— 4. ἢ κατὰ πόλεις] *aut eundo per civitates singulas.*

— 18. et 26. αὐτοῖς] Androtioni et Timocrati, et sociis eorum.

— 21. ὄντες] *donec adhuc supererant.*

— 27. ὁ μὲν] Androtio.

— ibid. δι' ἐκεῖνον] Timocratem. id quod Jurinus quoque e Timocratea observavit.

— ibid. ὁ δὲ] Timocrates.

617. 4. πλήθει] addi velim καὶ μεγέθει.

— ibid. προσετρίψατο] Citat h. l. Thomas M. v. προστρίβομαι.

— 5. μικροῖς] addi velim καὶ ὀλίγοις.

— 18. Προπύλαια ταῦτα] Citat Harpocr. v. Προπύλαια ταῦτα.

— 20. χρυσίδες] locum h. citat Harpocr. h. v.

— 25. οἵοις περ] correxi οἷόσπερ, præeunte codice Bodleyano. Constructio est: οὐδὲ χρώμενοι συμβούλοις οἷόσπερ εἶ σύ. *neque utentes ejusmodi consiliariis, cujusmodi tu es unus aliquis.* nam alias e vulgata exsistit hæc absurda sententia: *neque utentes consiliariis, qualibus tu uteris.*

— 27. εὔξαιτο] post εὔξαιτο videtur deesse ποιοῦντες vel πράττοντες. et utentes prospera quacunque fortuna, quam quis modo sibi optet recte sapiens.

618. 5. ἔλαττόν τινος ἡγεῖσθε] correxi de meo ἔλαττον τίνος ἡγεῖσθε cum interrogatione. quonam alio scelere minus existimatis hoc scelus? estne aliquod aliud, dignum, quod hoc scelere minus habeatur?

— 7. χερνίβων] locum hunc citat Scholiastes Aristophanis ad Aves v. 851. et Harpocrat. v. χερνίβων.

— 9. προειρημένων] dedi προειρημένον de meo judicio. v. ad p. 758. 19.

AD ORATIONEM IN ARISTOCRATEM.

621. 5. ἐπὶ τούτῳ] præpositio videtur redundare. nam *posthac, post id factum*, hic loci languet, et supervacaneum est; sed hoc vel maxime desideratur, cujus sibi simultatem consciscat. *memet ipsum offerre, oggerere ejus* (Aristocratis puta) *simultati*. ἐπὶ uncis inclusi. F. dedit orator οὑτωσὶ τούτῳ.

622. 2. τῶν ἀδικημάτων] malim τῶν περὶ ταῦτα ἀδικ. *injuriarum, quæ vobis hoc in genere fiunt*. aut τῶν μεγίστων ἀδικημάτων.

— 4. ὑπίδοισθέ τι] malim ὑπίδοισθ' ἔτι. *non jam amplius suspicemini.*

— 8. δικαίαν] cur suspectum habeat Taylorus, non video. potius proximum correxisset vitium: φυλακὴν, Χεῤῥόνησον, τῆς πόλεως. sublatis commatibus accusativum genitivo mutavi. *vere justam et æquam stabilemque rationem servandi atque custodiendi Cherrhonesum reip. eripuit.*

— 9. εἰκότως δ' ἂν —] Citat h. l. Aristides τέχν. p. 210.

— 14. πεπραγμένον] accipio hic pro πεπραγματευμένον, μεμηχανημένον.

— 15. τοῦτό τε σώσετε] redit τοῦτο ad præmissum τηλικοῦτον πρᾶγμα. rem tantam, tam periculosam. Sententia est: non modo negotium hoc, ab Aristocrate jam inchoatum et velut in præcipitium datum, inhibebitis atque reprehendetis, salutemque vestram labantem confirmabitis, atque in integrum restituetis, ut Wolf recte reddidit.

— 23. τὴν γραφὴν] post τὴν γραφὴν addunt Aug. et Aristides ταύτην, quod necessarium factu tametsi judicet Taylorus, ego non video. v. p. 621. 11. quamvis haud infitiar, additum non obesse. verum pro ἐπενεγκεῖν correxi ἀπενεγκεῖν, iisdem auctoribus, improbante nequicquam Tayloro.

— 26. πρότερον δ', ὅτ' ἔπλευσα] pæne colligas ex h. l. actorem esse Apollodorum Pasionis.

— pen. ἡγούμην] post ἡγούμην sententia monstrat deesse πολὺ ἐλάττω κακουργούντων, vel tale quid. *qui tamen multo minora et leviora peccarent.*

623. 4 πολὺ] malim πάντα.

— 5. ὑπειλημμένον] ἄνθρωπον περὶ οὗ ὑπολαμβάνεται πᾶν τοὐναντίον, ἢ ὡς ἀληθῶς ἐστί. de quo vulgaris obtinet opinio, contraria modis omnibus rei veritati.

— 10. ταῦτα] bene habet. *ea, quæ* scil. *nunc dicturus sum*, aut *expositum eo.*

— 11. πολλοῦ δεῖν ἄξιον ὄντα τυχεῖν] idem est ac si dixisset: πολὺ ἐνδεῖν τοῦ ἄξιον εἶναι τυχεῖν. *multum abesse ab eo, ut sit dignus, qui nanciscatur.*

— 14. ἀνάγκη δ' ἐστὶ —] locum hunc citat Aristides τεχν. p. 278.

— 19. Κότυος] locum hunc citat Harpocrat. v. Κερσοβλέπτης et Κότυς.

— 27. κεχωρισμένον] tametsi libenter servassem, necesse tamen habui corrigere et mutare cum κεχωρισμένοι. quod ni fecissem, fuisset περαίνοντες cum περαῖνον mutandum. illius autem erant auctores codices quidam, hujus nulli.

624. 5. 'Αθηνόδωρος] Citat h. l. Harpocr. v. 'Αθηνόδωρος.

— 6. ὁ μὲν] Athenodorus.

— ibid. οἱ δὲ] Simon et Bianor.

— 9. οὗτοι] hi tres modo dicti.

— ibid. ἐκείνων] liberis puta Berisadi.

— 11. καταστρέψαιτο] post καταστρέψαιτο deesse aliquid, dubio vacat. Sed, quod margo Lutet. dat τρόπος δὲ ἦν pro supplemento, haud placet. quod si a bonis libris sit acceptum, amplexandum est utique. sin minus, malim οὗτος δὲ [scil. ὁ τρόπος] ἦν. præcessit: *circumspiciebant rationem*. sequitur: *illa vero erat ratio.* Possit quoque suppleri: τοῦτο δὲ γενήσεσθαι προσεδόκων. *hoc autem sperabant futurum, si* — vel πῶ, δὲ τοῦτο;

— 16. ἐσπουδακότες] margo Lutet. dualem dat ἐσπουδακότε, quem si amplexamur, erit etiam γεγενημένω præferendum.

— 18. οὐδὲ βουλεύσεσθαι, οὐδὲ τὴν —] corruptum habet hunc locum Tayl. et deletum mallet οὐδὲ posterius, una cum commate. non sine ulla veri specie. ut sententia sit: *ne in mentem quidem sibi venire passurum esse, ut criminationi e violato plebiscito exstituræ sese reddat obnoxium.* ego tamen re diligentius pensitata arbitror vulgatam bene h. l. habere, modo ad βουλεύσεσθαι tacite e præmissis repetatur τὰ ὅπλα ἐναντία τῷ ὑμετέρῳ στρατηγῷ θήσεσθαι. *ne in mentem quidem sibi unquam venire passurum, ut armis cum infestis vestro imperatori occurrant.*

— 19. ἐκείνους] omnes illos supra nominatos, Simonem, Bianorem, Athenodorum: tametsi, boni si qui codices ἐκεῖνον dent, quod Taylor mavult, haud sim repudiaturus.

— 21. βοηθῶν] pro scholio habet Taylorus, unius codicis Vindobonensis, qui omisit, auctoritate fretus. fateor abesse posse id vocabulum. Sed auctoribus non licebit modo ἐλλειπτικῶς, modo plene eandem dictionem efferre?

— 23. ᾤοντο] post ᾤοντο videtur ἔσεσθαι, vel γενήσεσθαι, vel συμβήσεσθαι, vel tale quid deesse.

625. 2. χαρίσασθαι] correxi κομίσασθαι. *recuperare, restituere.*

— 10. οἱ μὲν ἐκπεσοῦνται τῶν βασιλέων] Jurinus malebat τῶν βασιλειῶν. haud absurde, venerat idem mihi quoque in mentem. Sed vulgata bene habet, neque mutari eam fas est. obstat enim insequens εἷς, *unus*, quod perspicue ad βασιλέων redit. Ad ἐκπεσοῦνται subaudiendum esse τῆς ἀρχῆς nemo facile est tam tardus quin ipse ultro intelligat; ut ad ἐκβαλεῖν p. 624. 22.

— 13. φόβον συκοφαντίας καὶ εὐλάβειαν] correxi φόβον καὶ συκοφαντίας εὐλάβειαν, nulla alia de causa, quam ut de ἣν tanto minus esset cur dubitetur, quo sit referendum. scil. non ad εὐλάβειαν, sed ad συκοφαντίας.

— 16. τῷ δ' ἑνὶ πράττοντι τὴν ἀρχὴν] cohæret τῷ cum πράττοντι, non cum ἑνί. est idem ac si dixisset: τούτῳ δὲ, ὃς τῷ ἑνὶ πράττει τὴν ἀρχὴν, vel ὃς πράττει ὅπως περιποιῇ τὴν ἀρχὴν τῷ ἑνί. *illi vero*, scil. Charidemo, *qui imperium uni*, Kersoblepti puta, *comparare conatur*. non video, cur Tayloro diligentia Wolfii, laudabilis et bene collocata, atque fructuosa, vapulet. Wolfius quidem bene locum hunc exposuit, planeque, et per eum non stetit, quo minus Taylorus intelligeret.

— 25. εὐθὺς] post εὐθὺς videtur γεγραφὼς abesse.

626. 7. τὸ πράττειν] Constructio hæc est: τὸ ἐπισχεῖν ἐκεῖνον ἐγχειροῦντα πράττειν ὑπεναντία ὑμῖν.

— 9. ἵνα κυρώσειεν] subaudi αὐτά. item ad βουλόμενοι κωλῦσαι v. 11.

— 16. ὧν γέγραπται] correxi ᾧ γέγραπται, id est, οὗτος, ᾧ γέγραπται. *indignum esse eum, cujus honoris ergo ista scripta sunt*. v. p. 627. 2. malim tamen, ut verum fatear, τούτου, scil. τοῦ ψηφίσματος, ut p. 623. 11.

— ult. σκοπείσθω] imo vero σκοπεῖσθε. alloquitur per parenthesin judices. quapropter hæc verba καὶ σκοπεῖσθε ὡς δίκαια ἃ ἐρῶ parentheseos signis inclusi. (*considerate modo, judices, æquitatem eorum, quæ dicam.*)

527. 13. συνήσετε] Augustanus συνίετε. quod præfero. videtur enim, quod in verbis ab εἶμι, *eo*, compositis usu venit, ut præsens pro futuro usurpetur, id idem etiam verbis ab ἵημι compositis, quibusdam saltem, obtinere. ut συνίετε sit idem atque συνήσετε, *intelligetis*. Dubito, num futurum hujus verbi ab Atticis hoc quidem significatu usurpetur in activo. nam de medio nullum est dubium.

— 18. τούτων] Aristocratis, Charidemi, et qui cum illis faciunt. alias legi possit τούτῳ, *Aristocrati*. prima hæc orationis pars, quæ de legibus agit, procedit usque ad p. 653. 25.

— 24. τοῦ ψηφίσματος] Aristocrateum designat, quod hac oratione tota impugnatur et in ipso orationis exordio fuerat a scriba pro more recitatum. id quod jam Taylorus observavit.

628. 10. γέγραπται γὰρ ἐν μὲν τῷ νόμῳ] Immerito μὲν a Marklando sollicitatur. Insequitur δὲ ei respondens, tametsi longiuscule, p. 629. 5.

— 13. προσειπὼν] correxi προειπὼν, omisso sigmate. προειπεῖν et προαγορεύειν est legislatoris aliquid denuntiantis, sive jubentis, sive vetantis, cum interminatione. v. Harpocr. v. ἐπενεγκεῖν, et locus Isæi, quem e Polluce citat Valesius ad Harpocr. p. 66. item v. ἐφορία, ubi προαγόρευσις est promulgatio, denuntiatio; it. infra p. 1068. pen.

— 14. πεποίηκεν ὅμως] malim hæc duo in unum contrahi vocabulum, resectis inutilibus, πεποιηκώς. ut sit hæc constructio: εἴρηκε τί χρὴ πάσχειν τὸν δεδρακότα, ἐπειδὴ πεποίηκε κρίσιν, προειπὼν (vel μετὰ τὸ προειπεῖν) ἐὰν ἀποκτείνῃ.

629. 13. φανερὸν] post φανερὸν videtur γενόμενον deesse.

— 16. ὁ κάτωθεν νόμος] significat idem atque mox ὁ μετὰ ταῦτα νόμος v. 18. *recita legem huic proximam inferiorem*, in illo fasciculo legum, e codice universo excerptarum, quo leges huic causæ servientes complexus sum, isti superiori jam recitatæ et enarratæ suppositam, quæ istam priorem, nulla alia intercedente, excipit. mirum dictu, quantos motus excitarit, quæ dubia crearit dictio tam plana, quam ipse orator, veluti prævidens et metuens bella grammaticorum ob eam oritura, interpretatus esset. quæ bella Taylorus enarravit, a ratione mea interpretandi hunc locum, si bene mentem ejus percipio, haud alienus.

— 21. Ἄξονι] Citat h. l. Harpocr. v. Ἄξονες. nisi quod ibi dat εἴρηται pro ἀγορεύει.

— ibid. ἀγορεύει] scil. legislator.

— 23. ὅσον] aut ὅσου in genitivo malim, aut ἢ ὅσον.

— ibid. εἰσφέρειν] scil. τὴν τοῦ ἀπαχθέντος δίκην. ut Thesmothetæ homicidæ ejus-

modi, ad se adducti, causam ad Heliæam adducant, in eam inferant.

— 24. ὧν ἕκαστοι] scil. δικῶν φονικῶν. prout causa quæque homicidii ad hoc vel illud tribunal pertinet. nam alias cædes alii judicabant; voluntarias et insidiosas Thesmothetæ, involuntarias et fortuitas Ephetæ. v. p. 632. 3.

— ibid. τῷ βουλομένῳ] scil. τὴν ἑαυτοῦ δίκην φονικὴν ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν Ἡλιαίαν εἰσφέρεσθαι.

630. 15. τὸν] videtur hoc esse reliquum e nomine hominis proprio, quod periit, Νικόστρατον, aut Φιλόστρατον, aut tale quodpiam.

— 16. ὑπ' ἐκείνων ἀπαχθέντα] a thesmothetis e concione abductum, quo traderent undecim viris. alii malunt ἐπ' ἐκείνους. Sed videtur locus bene habere.

— 25. γνώριμον οἶδ' ὅτι πᾶσι, μὴ μαστιγοῦν] manifestum est vitium hujus loci. aut enim λέγει in fine sententiæ est delendum, aut ὅτι post πᾶσιν est iterandum, quod valde durum est, et aures offendit, aut denique, quod equidem præferam, sic leg. γνώριμον οἶμαι πᾶσιν ὅτι μὴ μαστιγοῦν — λέγει. dedi de meo: γνώριμον οἶδα πᾶσιν (subaudi εἶναι) ὅτι μή.

— pen. τὰ γὰρ ἄποινα χρήματα ὠνόμαζον οἱ παλαιοί] imo vero inverso verborum ordine: τὰ γὰρ χρήματα ἄποινα ὠνόμαζον οἱ παλαιοί. veteres enim, quæ nos hodie χρήματα usurpamus, ἄποινα usurpabant. Sic dudum ante e conjectura mea correxeram, quam e Tayloro intelligerem apud Theonem sic exstare.

631. 1. διώρισεν] imo vero διορίσας. alias constructio sibi non constat. nam καὶ posterius v. 3. non per *et*, sed per *etiam* est reddendum. *lex enim cum sic definiat, quomodo puniendus sit* ὁ ἀνδροφόνος, id est, *reus convictus sceleris commissi atque condemnatus, et ubi sit puniendus, eo, quod patriam peremti appellavit: simul quoque disertis verbis pronunciavit reum talem non alio, quam isto a se præscripto, modo, neque alibi, quam ibi, esse puniendum.* cætera sanus videtur hic locus, nisi quod τὸν, quod abest a codice regio *a*, facile passurus sim omitti.

— 2. τὴν τοῦ πεπονθότος] dedi de meo sic: τὴν γὰρ τοῦ πεπονθότος. Eo enim, quod patriam injuria læsi, præfatus est, diserte quoque pronunciavit, neque alio modo, quam hoc, neque alibi, quam hic, (scilicet puniendum esse violatorem.)

— 3. περὶ τοῦ] post περὶ τοῦ videtur desiderari τρόπου.

— 5. δεῖ] de ratione dictionis πολλοῦ γε καὶ δεῖ διώρισεν, cujus hanc vim esse constat, multum abest, ut definierit Wolfius, mihi satis nondum liquet, benene habeat, an secus. quod si quid corrigendum sit, malim h. l. infinitivum δεῖν. ut sit idem atque ὥστε πολλοῦ δεῖν. sed tutius est in re dubia vulgatam loco suo relinquere. nullæ sunt dicendi rationes Atticis propriæ, a more loquendi vulgari mirum quantum dissidentes. Possit quoque διωρικνα, in infinitivo perfecti, legi; quæ est ratio usitata.

— 11. οὐδ' ἐν τῇ ἡμεδαπῇ] atqui leges id fieri permittebant. v. p. 635. 1. num ergo leg. οὐδ' ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. *ne in aliena quidem ditione*, ubi tamen legibus nostris nulla est auctoritas.

— 15. κακοῦν] videtur aut varietas lectionis pro λυμαίνεσθαι, aut potius scholium esse ejusdem verbi. nisi volumus κακοῦν de maceratione corporis in carcere diuturno accipere.

— 17. ἢ τοῦτον] malim ἢ σὺ τοῦτον τὸν τρόπον, scil. ἠλέγχθης. *quam tu convictus es hoc modo.* ob sequens ὃς — ἔλαβες.

— 21. προσηγορίᾳ] in ea parte legis tuæ, qua illum appellas et definis, quem a tua lege puniri vis.

— pen. ἢ αἴτιος ᾖ φόνου] id est, τοῦ φονεύεσθαι αὐτόν. *si quis homicidam aut ipse manu sua peremerit, aut ejus perimendi alii fuerit auctor, qui homicida se abstinuerit* — Sine causa tricantur hic loci. ἀγορὰ est in uno quodam loco mercium, quas secum quique attulere, vendendarum ergo, aut permutandarum. ἐφορία est tractus duabus finitimis regionibus interjectus et eas interventu suo velut copulans. potest pro adjectivo haberi. malim tamen ego quidem pro substantivo haberi. quia adjectivum duarum modo terminationum, ὁ et ἡ ἐφόριος, solet usurpari. adeoque recte puto comma inter ἀγορᾶς et ἐφορίας interseri, et infra p. 632. 7. et 26. hæc duo vocabula per καὶ copulari. tametsi contra p. 633. 2. nec ἐφορίαν ἀγορὰν improbem pro *forum limitaneum.*

632. 1. ὥσπερ] bene habet. οἷσπερ si voluisset orator, debuisset ἐν οἷσπερ dicere. τὸν cohæret cum κτείναντα, non cum proximo Ἀθηναῖον. est idem ac si dixisset: τοῦτον ὅστις ἔκτεινεν Ἀθηναῖόν τινα. *ut si quis occidisset aliquem Atheniensem.*

— 3. τοὺς ἐφέτας] Citat h. l. Harpocr. v. ἐφέται.

— 15. τοὺς ἑτέρωσε] subaudi a communi πεφευγότας.

— 17. μόνη καὶ λοιπὴ] inclusi uncis vocem mediam, ab aliquibus codicibus exclusam, sine dubio hic loci importunam et vitiose redundantem, tametsi a multis bonæ notæ codd. sustentetur. Si servari debeat, transponatur, ad hunc modum: ἡ καὶ μόνη λοιπή. ante μόνος et πᾶς solet καὶ eleganter redundare.

— 19. μεταστάντα] correxi μεταστάντας. quia præcessit τοῖς ἀτυχοῦσι πᾶσι. et sic dudum conjeceram ante, quam nossem in Barocc. sic legi. vulgatam si qui tueatur, ei necesse sit τινα subaudire.

— 21. τῶν ἀτυχημάτων] non sollicitassem, nisi auctoritas meliorum codicum imperasset, ut ἀδικημάτων corrigerem. hoc *cædes voluntarias*, illud *involuntarias* designat.

— 23. τί τοῦτο λέγων] idem est ac si dixisset: τί λέγων τοῦτο λέγων, vel τί λέγων ἐν τῷ τοῦτο λέγειν.

633. 10. ἢ ἄλλοθί που] verba ἢ ἄλλοθί που delenda videntur, ut scholium v. ἔξω τούτων. nisi volumus legere ἢ ἄλλο τι δρᾷ. *si quis*—*occidit*, aut *alio quo modo tractat.*

— 11. τὸν γὰρ φυγάδα] Sententia est: *exsulem* [expulsum e. c. Athenis, aut qui illinc discessit, sive condemnatus, sive metu condemnationis] *lex non appellat ex nomine civitatis* [h. e. non appellat Atheniensem], *sed ex eo facinore, cujus ipse se reum fecit*, h. e. *homicidam.* Markl. existimavit τὸν φυγάδα idem esse ac si dixisset κατὰ τὸν φυγάδα. quod opinatur posse significare, *quod attinet ad exsulem.* sed bene habet. Græca dictio προσειπεῖν τινά τι significat *aliquem aliqua appellatione afficere, aliquo modo appellare.* Sed movet Aug. pr. mendæ huic loco insidentis suspicionem, qui προσειπεῖν dat. quo admisso leg. erit: τῷ γὰρ φυγάδα — προσειπεῖν — et tum verba καὶ διὰ τοῦτο v. 14. erunt omittenda.

— 14. ἄν τις —] est pentameter fortuito effusus.

— 26. ἀπόκειται] aut ante ἀπόκειται, aut pone hoc verbum, deesse videtur ἀτυχεῖν. *cui fatale sit, ut infortunio utatur.* (homicidio puta non voluntario).

634. 2. ἔνοχος δὲ σὺ] f. ἔνοχος δὲ καὶ σύ. *sed et tu quoque reus es.* et sic dedi mea sponte.

— 22. τῶν γὰρ ἐκ προνοίας] scil. ἀνδροφόνων.

— 23. περὶ μὲν δὴ τῶν ἑκουσίων] imo vero ἀκουσίων, sic ipsa rei natura jubente, et auctoritate Augustani, suadentibus etiam Lambino et Tayloro, præter edd. ab eo laudatas, nobiscum facientes.

635. 12. προσῆκε γράψαι] correxi προσῆκε προσγράψαι. Constructionem verborum et sententiam loci bene monstravit Marklandus. quæ hæc est: *tu cum scriberes*, ἐάν τις ἀποκτείνῃ, SI QUIS OCCIDERIT CHARIDEMUM: *oportebat te quoque hæc adscribere, num deliberato consilio, an præter voluntatem.*

— 17. τῷ γράμματι] imo vero τῷ πράγματι. *rei huic*, negotio huic, nempe cædium. Sic conjeceram, antequam in Bav. margine hanc ipsam lectionem reperirem annotatam. quare nil dubitavi eam recipere.

— 23. βίᾳ] cohæret cum ἄξει. ægre tamen fero tam longe illud ab hoc distractum.

636. 1. οὐ ταὐτὸν] scil. ὄν. tametsi malim hoc addi.

— 3. βεβαιοῦσαν] *inveniemus in omni re gesta, causam consiliumque rei, ut certum de ea judicium ferri possit, efficere.*

— 21. πόλεώς που. καὶ —] distinctionem hic emendavi ad hunc modum. post πόλεως posui punctum. perfecta enim est sententia. deinde ποῦ, καὶ σφόδρα σαφῶς, τοῦτο δηλοῖ; *ubinam hoc declarat lex, et quidem plane atque perspicue?*

— pen. οὐδεὶς καὶ κωλύει νόμος. λέγε τὸν νόμον] correxi οὐδεὶς κωλύει νόμος. λέγε ἄλλον νόμον. antequam nossem e libris Mstis, ita leg. esse, incideram in easdem plane conjecturas, in quas Marklandus. id quod nil est mirandum, rei natura illuc ducente.

637. 2. ἐν ὁδῷ καθελὼν] verbum hoc καθελὼν utrique commune est, tam ἐν ὁδῷ, quam ἐν πολέμῳ, ut ἀγνοήσας item est. ut hæc sit sententia: Si qui dejecit quem, h. e. peremit, nescius qui esset, seu per errorem ignorantiæ, sive in via publica, sive in dimicatione pugnæ. Pro nugis habeo, quæ grammatici de rariori nescio qua significatione v. ὁδὸς hic obtinente comminiscuntur, quasi *insidias* significet, λόχον. et hanc vim hic loci requiri, quia alias latrones in via publica cædes rapinasque exercentes hac lege licentiam scelerum acciperent. Sed licet hanc argutiam in ipsos auctores retorquere. Latrones ergo, insidiis qui prætereuntes excipiunt, ab hac lege absolventur? Ergone media in via publica, sive in urbe, sive rure, nulla potest oriri inter duos contentio, et inde pugna cædesque; sive ea ampla et lata est via, sive calles angustus, sive aliis de causis, sive eo de ipso, ut alter alterum sibi decedere postulet de via, alter recuset; Œdipi Laiique exemplum quem fugit. Ista vis insolentior si vocabulo ὁδὸς h. l. inesset, censesne Demosth. fuisse silentio præteriturum, illum in enucleandis veteribus glossis adeo diligentem?

— 5. παλλακῇ, ἢ ἦν] delevi et hic et v. 25. mediam vocem. exponit legislator, quam mulierem vocabulo παλλακὴ designet; eam nimirum, quam quis habeat secum domi, ἐπὶ παίδων ἐλευθέρων θεραπείᾳ καὶ παιδείᾳ, quo liberos, quos jam habet ex uxore legitima susceptos, seu matre orbatos, seu matre adhuc superstite, educet atque erudiat. non hic de suscipienda vel quærenda prole e pellice, sed de liberis jam ex uxore susceptis agitur, a pellice educandis.

— 10. ἐφ' οἷς ἐξεῖναι κτεῖναι] tametsi codices nil variant, et infra quoque p. 639. 7. et 644. ult. eadem formula recurrit, ego tamen nihilominus existimo leg. esse: ἔξεστι. alias leg. esset: ἐφ' οἷς ἐξεῖναι θέλει [scil. ὁ νομοθέτης] κτεῖναι. *quibus in causis velit licitam esse cædem.*

— 21. καὶ τοῦτον εἶναι] subaudi aut

ἡγήσατο e v. 19. aut potius ὥρισεν e versu 14.

— 26. τινὰ] correxi τινὶ, *propter horum aliquid*

638. 2. ἔδωκεν] pro ἔδωκεν melius conveniat ἠξίου vel δίκαιον ἐνόμιζεν.

— 3. ἐπειδὴ γὰρ —] Citat h. l. Aristides τεχν. p. 168. sed pro φίλον dans φιλίων, quod recepi.

— 13. ταῦτ' ἐπιχειρῇ] correxi ταῦτ' ἐπιχειρῶν. redit illud ταῦτα ad modo præmissum τὰ ἀπειρημένα ὑπὸ τῶν νόμων.

— 14. αὐτὸν] redit ad omissum, taciteque subaudiendum τινά. *quam ut aliquis sinat Charidemum sibi illudere.*

— 17. τουτουὶ] scil. Timocratis.

— 23. ἔσεσθαι] post ἔσεσθαι videtur ἄδηλον abesse. *obscuritas et incertitudo futuri eventus.*

— ibid. πρὸς δὲ τούτῳ] correxi e conjectura mea, quam postmodum ab Augustano confirmatam vidi πρὸς δὲ τοῦτο. *et ad hoc* [incertum futuri temporis] seu *convenienter itaque huic futurorum eventuum incertitudini, supponamus more humano spes, seu exspectationes.*

639. 15. κἂν δικαίως, κἂν ὡς οἱ νόμοι διδόασιν] Taylor pro secunda voce malit ἀδίκως, ideo quod *juste*, et *ad præscriptum legum* vel *ex concessione legum* sit idem. in quo fallitur. leges scriptæ a non scriptis differunt, etiam ubi cum illis conveniunt; sed sæpe illæ cum his discrepant. paulo post v. 22. leges civiles a jure naturæ distinguit. Secundum hoc sæpe *justum* est, quod lege civili hujus vel illius civitatis est vetitum. quare vulgata h. l. bene habet.

— 21. αἰτοῦντες] malim μηδ' αἰτοῦντες. ne rogantes quidem, sed vel ingratiis, ab invitis aufferunt.

640. 4. καὶ τὰ ἐκείνου] mirum videri queat, bona proscripti, fisco addicta, appellari ἄτιμα. Sed id moris Athenis fuisse cum ex hoc loco apparet, tum ex alio colligitur, p. 634. 13. ubi bona homicidæ, qui ob cædem involuntariam perpetratam urbe excesserit, appellantur ἐπίτιμα, eo, quod non essent publicata. τῶν γὰρ ἐκ προνοίας ἀνδροφόνων, addit, τὰ χρήματα δεδήμευται.

— 22. ἢ μαρτυρεῖν] videtur hic deesse τοὺς μάρτυρας. non enim testantur litigantes; sed καλοῦνται omnes, tam testes, quam actor cum reo. μαρτυροῦσιν οἱ μάρτυρες, aut οἱ συνειδότες, ut v. 23. ait, et διόμνυνται οἱ ἀγωνιζόμενοι.

— 25. οὐ κλῆσις, οὐ κρίσις] postremæ duæ voces mihi videntur delendæ, ut perperam e prioribus iteratæ. quapropter eas uncis inclusi. nullæ literæ magis a librariis Græcis inter se permutantur, quam λ et ρ, item κ et ι. patet ex eo, quod ἡ κρίσις sequatur τὴν μαρτυρίαν, non præcedat; tum ex eo, quod paulo ante nulla facta sit mentio τοῦ κρίνεσθαι v. 22. sed statim a καλεῖσθαι ad μαρτυρεῖν transitus fiat.

— 641. 2. εὑρημένα] verbum in hac re proprium v. p. 642. 3.

— 5. τούτων] non cohæret cum proximo τῶν πάντων, sed idem est ac si dixisset: πάντων τῶν δικαστηρίων ὅσα ἐστὶν, οὐδὲν φανήσεται σεμνότερον τούτων τῶν Ἀθήνησιν.

— 18. καλὰ παραδεδομένα] bene habet, idemque est, atque si dixisset: καλὰ, τὰ μὲν παραδεδομένα καὶ μυθώδη, τὰ δὲ ὧν ἡμεῖς αὐτοὶ μάρτυρες ἐσμέν. facit duo genera decorum, alia fabularia et a majoribus ad posteros tradita, alia, quorum ipsi essent testes.

— 22. τὰ παλαιὰ] id est, κατὰ τὰ παλαιὰ, *temporibus antiquis.*

642. 5. οὐδεὶς πώποτε] negavit hoc postremis suis temporibus ipse Demosthenes, cum ab Areopagitico senatu acceptæ ab Harpalo pecuniæ damnaretur.

— 16. τὸν τυχὸν τά τιν' ὅρκον τοῦτο ποιήσει] correxi τὸν τυχόντα τιν' ὅρκον τοῦτον ποιήσει. cætera e libris editis et Mstis, τοῦτον ex conjectura mea, quam postmodum a Bav. vidi confirmatam. ὅρκον ποιεῖν est idem atque ὀμνύναι. Est idem ac si dixisset: ἐὰν ὀμόσει τοῦτον τὸν ὅρκον, οὐκ ὀμόσει· ὅρκον τινὰ τὸν τυχόντα, ἀλλὰ τὸν φοβερώτατον καὶ δεινότατον.

— 24. ἐπενεγκάμενος] Taylor mavult ἀπενεγκάμ. non video, qua de causa. utraque lectio loco huic convenit; illa significat *superinducens*, hæc *secum domum e judicio referens.*

643. 10. οὐκ ἐπέθεντο τοῖς ἀτυχήμασιν] *non insidiabantur infortuniis*, non acribus oculis venabantur cædes, si quæ aut committerentur a volentibus, aut acciderent ab invitis (quod utrumque genus semper in infortuniis numeratur), quo suam suppliciorum atque sanguinum sitim satiarent.

— 17. παρὰ τοὺς γεγραμμένους τούτου νόμους] addidi τούτου de meo penu, rei natura id postulante, et simili loco, 645. 13. comprobante. *præter* vel *contra* leges scriptas Areopagitico senatui usitatas. Ex Augustani codicis lectione videtur hæc posse effici: πρῶτον μὲν παρ' ἑνὸς τούτου τοῦ δικαστηρίου τοὺς γεγραμμένους νόμους. præterea ad ἄγραφα v. 18. malim articulum τὰ addi, ut sit aut καὶ τὰ ἄγραφα, aut καὶ τἄγραφα. scripsi quoque τἄγραφα.

— 20. Παλλαδίῳ] locum hunc citat Harpocr. v. ἐπὶ Παλλαδίῳ.

— 21. παρὰ τούτων νόμους] triplex patebat corrigendi via, aut περὶ τούτων νόμους, quæ mea mihi conjectura præ cæteris placebat, non quod mea esset, sed quod rei natura huc demonstraret (scil. περὶ τῶν ἀκουσίων. et περὶ atque παρὰ inter se a li-

brariis permutari ex Aldina Demosthenis et e Lexico Græco Bibliothecæ Bavaricæ innumeris exemplis mihi constitit), aut παρὰ τούτου, quod dat Demosthenes Bavaricus, scil. τοῦ δικαστηρίου νενομισμένους, aut denique παρὰ τούτῳ, ubi rursus νενομισμένους debet subaudiri. delegi postremam rationem, ab Augustano subministratam, et a vestigiis vulgatæ minimum recedentem, in quam ipse quoque olim conjectura incideram.

— pen. τὸν ἁλόντα] Citat h. l. Harpocr. v. ὅτι οἱ ἁλόντες ἐπ' ἀκουσίῳ φόνῳ.

644. 1. αἰδέσηταί τινα] bene habet τινα, αἰδεῖσθαί τινα dicebant Attici, in sermone forensi, pro placare aliquem, ut de actione sua, aut jure suo aliquem persequendi aut patria arcendi, desisteret.

— 2. ἔστιν ὃν τρόπον, οὐχ ὃν ἂν τύχῃ, ἀλλὰ] videtur sic leg. esse: ἔστιν ὃν ἂν τύχῃ τρόπον; *modone quocunque tandem? οὐκ. neutiquam.* ἀλλὰ — aut sic: ἔστιν οὖν τρόπον, ὃν ἂν τύχῃ; οὐκ, ἀλλὰ — aut sic denique: ἔστιν ὃν ἂν τύχῃ τρόπον; respons. οὐχ ὃν ἂν τύχῃ τρόπον, ἀλλὰ —.

— 7. παρασχόντ'] id est, παρασχόντα. nam vitiose dat August. παρασχόντι. dativo locus hic nullus est; sed accusativus requiritur. *posteaquam lex dederit abeundi e patria securitatem, sic tandem*, vel *tum demum imperare exsilium.*

— 9. ὁσιοῦν καὶ καθαίρεσθαι] vulgata cum esset vitiosa, et duplex pateret emendandi ratio, aut ὁσιοῦσθαι καὶ καθαίρεσθαι, aut ὁσιοῦν καὶ καθαίρειν, prætuli priorem, quod aliqua saltim munita esset auctoritate marginis Lutet. quæcunque illa est auctoritas. quo enim e codice ductum sit ὁσιοῦσθαι me fugit.

— 17. ἁγιώτατα τούτων] malim περὶ τούτων. *his de rebus.* causis puta cædis.

— 20. Δελφινίῳ] Citat h. l. Harpocr. v. ἐπὶ Δελφινίῳ.

— 24. λογιζόμενοι δ' —] Citat h. l. Aristides τέχν. p. 172. Norm. sed pro ὁμολογῶν, v. 25. dat εὐμενῶν. nescio an melius. aut possit utrumque copulari ad hunc modum: ἀπεκτονὼς, ὁμολογῶν, εὐμενῶν θεῶν δικαστῶν —.

— ult. ἀλλ οὐχ οὗτος, οὐδὲν ἀφεῖλεν] deest hic aliquid, aut ὃς ante οὐδὲν, aut γὰρ post eandem vocem.

645. 1. φησὶ] uncis inclusi, quo facile careas, et carent optimi codices, non tamen plane otiosum. potest enim hic idem significare, quod alias sæpe significat, *ut ipsis ejus verbis utar*, vel *ipsa ejus verba reddo.*

— 7. αἰτίαν] deletum volunt, non video qua sat gravi de causa. αἰτία est *appellatio*, prædicatio, cum aliquid aliqua de re affirmamus, bonum an malum, honestum an turpe, perinde est. Convenientius dicitur ἡ ἄδικος, ἡ δικαία αἰτία, quam προσθήκη.

— 10. προσέθηκας, τοῦτον ἄν τις ἀποκτείνῃ] mutavi distinctionem et correxi sic: προσέθηκας τούτων, scil. τῶν αἰτιῶν, vel, si mavis, τῶν προσθηκῶν, *neutram harum appellationum, seu conditionum adjunxisti, eo quod simpliciter scripsisti: si quis occiderit.*

— 14. Πρυτανείῳ] Citat h. l. Harpocr. v. ἐπὶ Πρυτανείῳ.

— 17. εἰδῇ] *sciat.* alii ἴδῃ, *videat.* ambigo, utrum præferam.

— 18. λαγχάνεται] *datur judicium.* alii λαγχάνει, *dat*, scil. lex, aut legislator. perinde est, utro modo legas. Possit quoque λαγχάνετε legi. *vos*, Athenienses, *datis judices sorte ductos.*

— 23. τῇ τύχῃ] volunt expungere, quoniam ἐὰν τύχῃ præcessit. Sed bene constare illa duo secum, si quid video, possunt. multo magis erit impium atque scelestum, indicta causa, tamen rapiendi facultatem rei dare, qui fortassean, si ita fors ferat, insons sit, aut fac sontem esse, homo tamen certe est, communique nobiscum humanæ naturæ sorte usus est *per fortunam.* Potest hoc *per fortunam* τῇ τύχῃ significare, aut nascendi sorte, aut per illud facinus, infortuniumve. Humanum enim est hominem occidere, hominesque alios ab aliis tolli, seu fraude, seu fortuito, videmus quotidie.

— 26. Φρεαττοῖ] Citat h. l. Harpocr. v. ἐν Φρεαττοῖ.

646. 2. ὁ ταῦτα ἕκαστα δήπου τάξας] vocem δήπου uncis inclusi. quæ si servanda sit, ita fere possit legi: ὁ ταῦτα ἕκαστα ὡδί που διατάξας.

— 14. φυγὴν] sic Harpocr. quoque dat. alii dant δίκην.

— 16. ἐᾶν] aut deest, aut subaudiri debet ἀτιμώρητον.

— 17. ἀναίτιον] malunt alii ἐναίτιον, eum, qui est ἐν τῇ αἰτίᾳ, qui accusatione premitur, insimulatum sceleris. non male illi quidem. veruntamen posse videtur etiam vulgata teneri et defendi. perspicua enim est oppositio inter τὸν ἀδικοῦντα *sontem*, et τὸν ἀναίτιον *insontem*. Sententia est: ut scelus est, sceleratum abire sinere salvum, indicta causa, quæ si cognita fuisset, meritas ille pœnas supplicio luisset; ita rursus non minus est scelus, insontem ad pœnam tradere, causa non cognita, quæ si discussa fuisset, abisset ille absolutus.

— 17. περὶ τῶν ἀνδροφόνων τῶν ἤδη κεκριμένων] delevi secundum articulum. est idem ac si dixisset: περὶ τούτων περὶ ὧν ἤδη κέκριται ὅτι εἰσὶν ἀνδροφόνοι.

647. 11. ὅλη ἡ πόλις] delevi articulum e conjectura mea et codd. civitas quæcunque Græca præter Athenas designatur, quæ urbs per excellentiam ἡ πόλις usurpatur.

— 20. δεῖξον οὑτοσὶ] distinxi hæc inter-

jecto puncto. Interrogat orator scribam, sitne adhuc lex quædam superstes nondum recitata ex illo legum fasciculo, quem e legum universo codice se collegisse supra significaverat. Si qua est superstes, *monstra*. δεῖξον. respondet scriba. οὑτοσί. *superest hæc*. Ergo, pergit orator, recita hanc ipsam. nisi malumus οὗτοι in plurali legi. Sequuntur enim leges tres. Ex his itaque tribus legibus recita primam *hanc*, quam demonstrat. v. p. 649. 1. Dedi ergo οὗτοι de meo.

— 24. τὰς ἀνδρολη↓ίας] citat h. l. Harpocr. v. ἀνδρολη↓ία.

— 25. ὑπόσχωσιν] subaudi παρ' οἷς ἂν τὸ πάθος γένηται, ut p. 648. 17. illi, apud quos cædes erit perpetrata, et a quibus tres cives abducentur pignoris loco futuri, donec pœnæ peremti dentur.

648. 3. τούτῳ] correxi τοῦτο e conjectura mea et codd. primum eo, quod adscripsit legislator vocabulum βιαίῳ, *si morte violenta* planum fecit, idem se velle dicere, atque, si dixisset ἀδίκως, *si morte immerita et per injuriam illata.*

— 21. τοὺς δὲ] in August. et Ald. est οὗτος δὲ, et tum iidem libri dant v. 24. τοὺς ὑποδεξαμένους cum articulo. quæ lectio, si paulum corrigatur, αὐτὸς puta pro οὗτος subjiciendo, nescio an præferenda vulgatæ sit. αὐτὸς est sponte sua, jure suo, ultro sumto et arrogato. poterat quoque dari αὐτούς. Solos illos, qui recepissent. et hoc illi alteri prætuli nunc.

649. 7. εἴπερ καὶ ἄλλος τις] probo Wolfii emendationem ἥπερ καὶ — possit quoque utraque lectio conjungi hunc ad modum ἢ εἴπερ —.

— 18. νόμον, ἢ] distinxi et correxi sic: νόμον. ἦ πάντες οὗτοι εἰσίν? *an sunt hæ leges omnes?* an nullæ recitandæ supersunt? vidit quoque Taylor sententiam loci, et vitium Wolfianæ interpretationis.

— 22. κατάθου —] Citat h. l. Aristides τεχν. p. 246.

650. 5. μεταδοῦναι] adderem αὐτῷ e margine Lutet. si satis munitum esset gravi auctoritate. sed videtur ea Lambini aut Wolfii conjectura esse.

— 9. περὶ οὗ τούτου] id est, τὸ λέγον περὶ τούτου, ὑπὲρ οὗ (vel χάριν οὗ) κατηγορῶ τουτουῒ τοῦ Ἀριστοκράτους.

— 13. φησὶν] scil. ἕκαστος τῶν γρα↓άντων. *unusquisque eorum, qui ejusmodi plebiscita scripsere, ait, ut ipsis verbis utar.* Paulo ante hunc verbi φησὶν usum attigi. respondet Latino *ait*, cum *aliquis* subaudiendum omittitur.

— 19. καθ' ὃν δύναιτο τρόπον] malim καθ' ὅσον δύναται, sine τρόπον. Consentit Augustanus hactenus, ut tamen τρόπον retineat. Dedi me meo καθ' ὃν ἂν δύναιτο.

— ibid. τούτους] τοὺς νόμους puta.

— 23. ὡς ἀγαπώντων τοῦθ' ὑμᾶς] postremam vocem correxi, ut sit ὑμῶν. quod faciendum fuisse nemo dubitavit. Sed superest adhuc vitium. ad ἀγαπώντων addendam esse negativam οὐκ, Wolfius, Marklandus, Jurinus, Taylorus, magno consensu affirmant. quod mihi non persuadent, qui existimem leg. esse: ὡς ἀγαπώντων παραδεξαμένου τοῦθ' ὑμῶν. *quasi vos in magna vestræ felicitatis parte sitis posituri, vobisque congratulaturi, si Charidemus jus vestræ civitatis oblatum haud fastidiat accipere, eique sitis eo nomine gratias debituri.*

— 24. γέγραφε καὶ προσέτι φυλάττειν ὑμᾶς ἐκεῖνο] nihil hic correxi, præter postremam vocem, pro qua ἐκεῖνον reposui. cætera sana sunt. Sententia hæc est: præterea vobis auctor fuit, ut eum quasi satellites quidam custodiretis, quo, quæcunque velit Charidemus, ea libere et impune agat.

651. 19. κατὰ] malim παρὰ, *per, propter.* loquendi quidem mos id postulat, in scriptore quidem terso, cujusmodi est Demosthenes. nam in alio minus emendato tantam diligentiam haud requisivero.

652. 4. ἧττον ἦν] addi volunt τοῦτο. quod non putem valdo necessarium.

— 9. ὁρᾷν] inclusi uncis, non quo damnem, bene enim et recte habet, servandumque arbitror, sed quod codices plerique omittant.

— 24. οἱ δικάσαντες αὐτῷ] correxi οἱ δ. αὐτὸ, scil. τὸ παράνομον ↓ήφισμα.

— pen. εὐσεβοῦσι] malim εὐσέβουν in imperfecto, quia ἔθεντο præcessit.

653. 2. εἰ γὰρ ἠγνόησέ τι διδασκόμενος] deesse h. l. aliquid, patet. Sed dubitatur, quid desit. addi volunt οὐ, ut sit οὐ διδασκόμενος. mihi potius videtur sic leg. esse: εἰ γὰρ ἠγνόησε παράνομόν [vel ἄδικόν] τι διδασκόμενος. *nam si non sensit, sibi commendari et obtrudi res legibus aut æquitati repugnantes, non tenetur pœnas dare suæ tarditatis, per quam non sensit fraudem sibi paratam.*

— 3. εἰδὼς] scil. τὸ δίκαιον καὶ τὸ καθῆκον καὶ τὸ ἔννομον.

— ult. λόγον] subaudi a communi e v. 27. λέγειν ἐπιχειροῦντα.

655. 20. ὃ μᾶλλον εἰκὸς αὐτὸν ἐλπίσαντα, ἢ μὴ δυνηθέντα ποιῆσαι] vexatum hunc jam dudum fuisse locum, docet incredibilis lectionis varietas, quam videre est apud Taylorum. mihi planissima emendandi ratio visa est hæc: ὃ μᾶλλον εἰκὸς αὐτὸν ἐλπίσαι, ἢ μὴ, δυνηθέντα, ποιῆσαι. *id quod eum verosimilius est sperasse, quam, cum posset facere, tamen omisisse.* δυνηθέντα distinxi utrinque, duobus interceptum commatibus a μὴ, quocum cave copules. nam μὴ, non cum eo, sed cum ποιῆσαι cohæret, *non fecisse*, seu *omisisse facere*, δυνηθέντα *tum, cum posset facere*, seu, *quamquam in ejus*

potestate esset.

656. 6. μηδὲν εἴχετε τῶν ἄλλων λογίσασθαι] videatur ex insequente opposito, μηδ' ἐφ' ὑμῶν αὐτῶν οἷοί τε ἦτε ταῦτα συνιέναι, sententiam hujus membri esse oportere hanc: *quod si neque in aliis, seu ab aliorum exemplis admoniti, colligere verum et rectum possetis, neque vestro marte reperire atque perspicere.* quod si ita esset, deberet legi: μηδὲν εἴχετ' ἐπὶ τῶν ἄλλων λογίσασθαι. verumtamen insequentia: *poteratis saltim ab Olynthiis exemplum petere*: non patiuntur hanc sententiam a nobis huic loco tribui, sed volunt potius eum ita accipi, ut dicat: *si neque plus aliis saperetis, neque vestro marte hæc reperire possetis.* quo posito, necesse est legi: εἰ γὰρ μηδὲν εἴχετε πλέον vel ἄμεινον τῶν ἄλλων λογίσασθαι. *populis si reliquis nihil præstaretis*, quibus multum præstatis, *ad intelligentiam et facultatem ratione colligendi.*

— 13. ἑλὼν] capta Potidæa puta.

— 15. ἐπεχείρησαν] correxi ἐπεχείρησεν. Philippus ne conatus quidem est aliter agere, ne in mentem quidem sibi venire passus est propositum aliis modis Olynthiis utendi. frustra queritur Wolf de obscuritate hujus dictionis.

— 17. πιστὸς] dedi καὶ πιστὸς *etiam fidus et certus.*

— 27. ἀλλ' οὐκ αἰσχρὸν] inclusi mediam vocem uncis, tametsi servanda an tollenda sit, mecum certo constituere nequeam. Habet enim utraque ratio, quo se tueatur.

657. 8. εἰ πολεμήσετε] correxi εἰ πολεμήσεται, quod idem est atque πολεμηθήσεται, e conjectura mea, postmodum ab Augustano confirmata. respondet hoc melius præmisso πολεμουμένης μέν.

— 10. διακόσια] correxi τριακόσια. Sic evidentius est discrimen atque pugna inter *triginta* et *trecenta*, quam inter *triginta* et *ducenta.*

— 12. τὰ πλείω] subaudi λαμβάνων.

— 23. γὰρ] malim δέ.

— 25. οὐδένα πώποθ' ὅντιν' οὐ] est idem ac si dixisset: οὐδένα πώποτε φίλον εἶχον, ὃν οὐ προὔδωκαν.

— 27. φίλους] post φίλους deesse videtur ἔχειν. deinde malim τὸ hoc versu deleri. aptius videtur sic dicturus fuisse: λαμβάνειν πολεμῶν — et τὰ πλείω, (scil. λαμβάνειν) φίλος ὤν.

658. 15. κατελάμβανε τὰς πόλεις, ἠδίκει μεθύων, ἐπαρῴνει] nihil h. l. plus ausus sum, quam ut distinctionem mutarem ad hunc modum, ἠδίκει, μεθύων ἐπαρῴνει. et sic quoque distinctum h. l. in Augustano reperi. et possit quodammodo sic ferri. ego vere nihilominus tamen locum sic persanatum non existimo. In Augustano aliisque non est τὰς πόλεις, sed τὴν πόλιν. videntur ambæ lectiones copulandæ et locus sic constituendus: κατελάμβανε τὰς πόλεις, *occupabat urbes Græciæ in Cherrhoneso* (vel potius in Asia) *sitas*, (v. p. 671. 8. ubi urbes illas nominat) τὴν πόλιν ἠδίκει, *urbem*, nostram puta, Athenas, *injuriis vexabat*, μεθύων ἐπαρῴνει, *per temulentiam insolescebat, modisque stultis et indignis importunum atque protervum sese gerebat.*

— pen. καὶ ἣν ὅτε πᾶσαν] delevi ὅτε jure meo. nam codices hic adversantur. Constructio est hæc: καὶ ταύτην, ἣν πέμ↓ας — ἐξεῖλε τὰ χωρία ὑμῶν. *recitari jubebo vobis et illam Cotyis epistolam, quam ad vos tum misit, quum Miltocydes a se defecisset, et istam alteram, quam, toto Cotys potitus imperio, ad Timomachum misit; quo facto vestræ ditionis loca vobis eripuit alia ex aliis.* Binæ itaque literæ Cotyis commemorantur. unde constat p. 659. 1. ἐπιστολαὶ in numero plurali esse legendum.

659. 3. ἂν ἐμοὶ πεισθῆτε] vel, quod alii codices dant, ἂν ἐμοὶ πείθησθε, loco stant non suo, rectius versu 6. post ἐκείνην τὴν πίστιν stationem tueantur, ut sit ἐκείνην τὴν πίστιν, ἂν ἐμοὶ πείθησθε, βουλήσεσθε ἔχειν. cautionem illam (si meæ quidem auctoritati hoc deferetis) *exigetis.* Illuc quidem, si transferenda non sint, nolim enim equidem hujus violentiæ auctor fieri, tacite tamen a legentis cujusque mente referentur.

— 6. βουλήσεσθε ἔχειν] probabile fit e v. 15. oratorem dedisse βουλήσεσθε πρὸς τὸν Θρᾷκα ἔχειν. Profecto nisi addantur ista verba, tacita saltim cogitatione adjungi consultum sit.

— 27. Αἰνίους] Citat h. l. Harpocr. v. Αἰνείους, ubi per memoriæ lapsum or. contra Timocratem allegat, pro Aristocratea, id quod jam Valesius annotavit.

660. 3. Ἀλέξανδρον] Citat h. l. Harpocrat. v. Ἀλέξανδρος. ubi pauca solummodo quædam hinc affert, cætera de suo addit.

— 10. ἀσφαλὲς ἂν ἦν τὸ] correxi ἀσφαλὲς ἦν τῳ [enclitice], *tutum fuisset alicui.*

— 13. Ἀργαῖον] Citat h. l. Harpocr. v. Ἀργαῖος.

— 15. αὐτοῖς] redit ad ἀπέδωκε πάντα. *omnia ipsis reddidit, quæ amisissent.*

— 18. τούτων] quæ Aristocrates puta Charidemo nunc a vobis impetrare vult. sic quoque p. 661. 2.

— pen. τὸ ποιεῖν ἐξεῖναι ταῦτα κωλῦσαι] paulo intricatior verborum collocatio, quæ sic debent construi: ὥστε αὐτοὺς κωλῦσαι ἑαυτοῖς τὸ ἐξεῖναι ποιεῖν ταῦτα. *ut ipsi semet impediant, quominus sibi liceat hæc facere*, h. e. ut ipsi sibi eripiant facultatem hæc faciendi.

— ibid. ἀλλ' ἄχρι τούτου] postremam vocem minui prima syllaba, mea sponte. *sed quadamtenus. sed aliquo usque.* του hic est encliticum.

— ult. μηδέτερον τῶν καιρῶν] correxi μηδετέρου τὸν καιρόν. *neutrius rei*, neque amoris

et studii, neque odii, *veram opportunitatem legitimumque modum migrando.*

661. 4. δώσετε] scil. ταῦτα.

— 8. τοῖς μὲν] scil. ψηφιούμεθα ταῦτα, e. v. 6.

— 20. τῷ μηδὲν ἠδ.] malim τῷ μηδένα μηδὲν ἠδικηκότι.

— 21. ἔπειθ' ὡς ἀληθῶς ὅστις] transposui meo periculo verba sic: ἔπειθ' ὅστις ὡς ἀληθῶς ἅπασιν ἀνθρώποις. *quem homines omnes vere perspicueque cernent, ideo esse hoc privilegium adeptum, quo ne quid mali patiatur.*

662. 10. Πύθων] apparet ex hoc loco, Pythonem illum Byzantium, cujus vim eloquentiæ Demosthenes ipse videtur haud infitiari, Atheniensibus approbatam, cum Philippi ad eos legatum ageret, eundem cum hoc Ænio Pythone fuisse. Byzantius est dictus ideo, quod extremam ætatem Byzantii degeret.

— 18. τοῦτον] correxi τούτων. quod cohæret cum περιεῖναι et cum κατηγορεῖν. *quisquis recte sapit, hos homines cavendo vincere debet, non fraudis eos accusare, posteaquam damno suo cognoverit a se fidem ipsis habitam temere, nondum usu probatis.*

663 1. αὐτὸν] hic loci est pro τοῦτον. Constructio est hæc: λογιζόμενος εὑρίσκω τοῦτον οὐκ ἀξιόπιστον, — ὑπὲρ οὗ — ἀξιόπιστον et αὐτὸν ad Kersoblepten, ἐκείνῳ ad Charidemum, redeunt. v. p. 664. 7.

— 3. σκοπῶ Κότυν ὅτι κηδεστὴς ἦν Ἰφικράτει τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ Χαρίδημος Κερσοβλέπτῃ] Constat Iphicraten filiam Cotyis, Tarsen, in matrimonio habuisse. Consequitur ex his, si vera Demosthenes perhibet, neque causa est, cur mentiri existimetur, Kersoblepten Charidemi generum fuisse. id quod etiam ætas satis indicat. major enim natu Charidemus erat, quam Kersobleptes, ut magis sit consentaneum, Charidemum Kersobleptis socerum, quam hunc illius fuisse. quare vulgatam tueor, tametsi ab aliis impugnetur, et ipsi mihi olim visum sit leg. esse Χαριδήμῳ Κερσοβλέπτης, quomodo etiam in Herwagiana exstare suspicor, in Feliciana, Paulina est et Bav. quid si autem κηδεστὴς non *gener*, sed *maritus sororis* sit? Habuerit tum Iphicrates in matrimonio sororem Cotyis, et Charidemus sororem Kersobleptis. Possit sic priorum librorum vulgata stare.

— 21. καὶ] malim οὐδέ.

— 26. λαβὼν] addidi αὐτὸς post λαβών. Quod si minus est necessarium, inutile tamen non est respectu Charidemi, de quo statim post commemorat v. pen.

664. 2. Ἄντισσαν] Citat Harpocr. v. Ἄντισσα.

— ibjd. Δρῦν] Citat Harpocr. v. Δρῦς.

— 6. ἑαυτοῦ] *suæ*, Iphicratis puta. v. p. 665. 4.

— 9. καὶ κινῇ] malim καὶ κοινῇ. *etiam contra vos cunctos*, vel *universos*. componit simultates Kersobleptis cum Charidemo, cum ejusdem simultatibus erga cunctam Atheniensium remp. privatum odium cum publico.

— 10. ἐξάρκει τοῦθ'—] Sententia est; *prodestne vobis, posteaquam Charidemus deceptus fuerit, vosmet ipsos Thracem in vos armasse atque roborasse?*

— 11. αὐτοὺς] non cohæret cum ἐφ' ὑμᾶς proximo, sed idem est ac si dixisset: ὑμᾶς αὐτούς, vosmet ipsos, ultro, manibus vestris, κατεσκευακέναι τὸν Κερσοβλέπτην ἰσχυρὸν ἐφ' ὑμᾶς.

— 18. ὑπὲρ αὐτοῦ] spiritum asperum posteriori voci appinxi. redit ad eum, qui providet, atque impedit, quominus consilia capiantur, sibique, et alteri, cujus causa capiantur, noxia futura. nam ἐξαρκεῖ idem sæpe significat, atque ὠφελεῖ, *expedit, prodest.*

— 20. κἀκείνοις] tam illis, qui amantur. καὶ σφίσιν αὐτοῖς, quam illis ipsis, qui istos amant.

665. 5. οὐκ ἐπεστράφη] *nil curabat.* ut paulo ante 664. ult. οὐδὲν ἐφρόντισε. alii codices dant οὐκ ἀπεστράφη, *passus non est a consilio suo per ea se deduci.* perinde est, utram lectionem optes. utraque bona est.

— 6. τίνος ἂν καὶ λόγον σχοίη μή τινος Χαρίδημον ἀποστερήσῃ] manifestum est, neque fugit Taylorum, posterius τινος, encliticum illud, redundare et amputandum est, in quo ipsemet ei assentior hactenus, ut ejus loco τούτου suffectum velim. *cujusnam rei rationem habeat Kersobleptes, ne ea re Charidemum privet?*

— 13. ἁπλῶς] est, nude, absolute, sine restrictione et exceptione. quod huic loco non convenit. quare malim ἁπλοϊκῶς. more hominum simplicium, imperitorum, imprudentium, stultorum. Verumtamen altero, etiam hoc sensu Noster sæpe usurpat, ut p. 725. 25. οὐδὲ ταῦτα ἁπλῶς, οὐδ' ἀδόλως φανήσεται γεγραφώς.

— 17. οὐδὲν] hic est pro τι, accommodatur enim præmisso οὐδὲ, et noto Atticismo plane redundat.

— 23. Θρᾳκὶ δ' ἀνθρώπῳ βασιλεῖ] omnia hæc ad Kersoblepten redeunt. Charidemus dicitur imperatoris operam præstare *homini Thraci, eidemque regi.*

666. 2. ἐπιβουλεύσοντος] correxi ἐπιβουλεύσαντος. quod est tempus infinitum. *qui, si ita contingat, sit insidiaturus.*

— 3. ἐψηφισμένους] bene habet, tametsi etiam ἐψηφισμένοις, quomodo Taylorus vult legi, non spernendum sit, si codices consentiant.

— 9. ἐκδοῦναι καὶ] καὶ deletum malim; ut vitiose redundans. nisi si volumus hanc esse sententiam, Europæos *quoque* Græcos. ut Lacedæmonii Græcos Asiaticos regi

Persarum prodiderunt, ita Athenienses Kersoblepti Græcos quoque Europæos. ut ambo Græci, tam Asiatici, quam etiam Europæi, barbaris sint traditi pro mancipiis.

— 24. ἀδικῶν] aut ἀδίκως est leg. aut plane delendum est ἀδικῶν. nam ὑβρίζων tam ad παῖδας, quam ad γυναῖκας pertinet. tametsi non video, quomodo possit aliquis ἀδίκως ὑβρίζων dici, quasi sit etiam δικαίως ὑβρίζειν. quare satius erit plane tolli.

— pen. Ἐξήκεστος] Citat h. l. Harpocr. v. Ἐξήκεστος.

667. 17. κατεψηφίζεσθε] Codices quidam dant ἐψηφισμένοι. quam varietatem lectionis cum non improbem, non video tamen, cur alteri vulgatæ præferatur.

— ibid. ἐπ' ἐκείνου] *in eo*, Philisco puta. Marklandus ἐπ' ἐκείνων malebat, ad Harmodium et Aristogitonem referens. in quo humanum quid passus est. ego equidem, quid sibi velit, haud capio. Sed non satis ad sententiam oratoris attendebat, neque eam percipiebat; et universe, doctissimi et acutissimi critici notulæ ad Demosthenem adspersæ non satis sunt maturatæ.

— 19. ἐπὶ τούτου] *in hoc*, Charidemo.

— 22. βούλομαι τοίνυν—] absoluta parte orationis media, qua demonstratum dedit, Aristocrateam rogationem reip. pestiferam esse, transit nunc orator ad postremam, qua planum faciet, honoribus tantis indignum esse Charidemum.

— 25. ἓν] sic nude positum paulo, mihi quidem, est obscurius. intelligerem aliquanto melius, si aut pro isto spiritu aspero lenis esset exaratus, aut μέγα additum. Si illud prius, foret idem ac si dixisset: ἐν δὲ τούτοις, *in his autem*, vel *inter hæc*, quæ vos docebo, alia, *etiam hoc vos docebo*. hoc autem posteriore pacto legendum sit: ἓν δὲ ὑμῖν ἐκεῖνο μέγα ὑπισχνοῦμαι. et sic accipiendum: quæcunque est sors hujus meæ, quam nunc ingredior, demonstrationis, illud quidem semper, licet unum modo, sed magnum idem atque splendidum, vobis dabo demonstratum. Suspicatus quoque sum Demosthenem reliquisse, οὐχ ἕν. non unum modo simplex demonstrabo hoc, quod promisi, Charidemum puta indignum esse, cui tantus honor satellitii habeatur, sed illud quoque addam, eum pœnas scelerum gravissimas meruisse. Judicent periti his de conjecturis, quod ipsi volent.

668. 12. τοὺς ἐκ τῶν ἀργυρείων] subaudi χρηματιζομένους.

— 13. οὐδὲν] volunt οὐδένα. propter auctoritatem marginis Lutetiani. quæ auctoritas dubia, eoque haud gravis est. auctore enim tacito, certo non constat, sitne ea lectio codicis probati, an Lambini conjectura. teneamus ergo vulgatam et ad ἔθνος (v. 11.) referamus.

— 20. ὅπερ πεποιήκασι] malim ὅπερ καὶ πεπ.

669. 2. ὅθεν ἀρξάμενος — κακῶς ὑμᾶς ἐποίει] idem est ac si dixisset: ὅθεν ἤρξατο ὑμᾶς κακῶς ποιεῖν.

— 21. ἐκεῖ] in Thracia, apud Cotyn.

— 27. οὐκ ἀποδεδώκει] vobis puta, quibus debuerat obsides tradere.

670. 10. τὴν ἐπιστολήν. Ἐπιστολή.] malim τὰς ἐπιστολάς. vel potius illa duo vocabula τὴν ἐπιστολὴν deleri. quare uncis inclusi. Ἐπιστολαί. Sunt enim duæ epistolæ, altera Iphicratis, altera Timothei. et sic dedi arbitrio meo, transposui quoque vocabula sic: Ψήφισμα. Ἐπιστολαί. Μαρτυρία.

— 18. ἐκ τῆς ἐπιστολῆς] Timothei puta ad S. P. Q. Athen. is enim bellum ad Amphipolin gesserat. v. 669. 7.

— 24. ὑπ' αὐτοῦ] malim ὑφ' αὑτοῦ. *a semet*, Charidemo. nam αὐτοῦ rediret ad Cephisodotum.

671. 1. ἀπόμισθος] Citat h. l. Harpocr. v. ἀπόμισθος.

— 6. κηδεσταῖς] Artabazi generis, Memnoni et Mentori. v. 672. 5.

— 9. Σκῆψιν] laudat h. l. Harpocr. v. Κέβρηνα et Σκῆψις.

— 11. ἠγνόησε] peccasset, prætervidisset, lapsus esset errore, per imprudentiam in fraudem incidisset. v. p. 1463. 12. 1473. pen. et alibi.

672. 20. Κριθωτὴν] Citat h. l. Harpocr. v. Κριθωτή.

— 22. τἀναντία] deletum vult Taylor, cui cave obsecundes, fallitur enim. vocabulum est sententiæ prorsus necessarium. Constructio hæc est: ὅτι ταῦτα ἐφενάκιζεν ὑμᾶς, ἐγνωκὼς τἀναντία ποιεῖν τούτοις, καὶ ἡνίκα ἔτι ἦν ἐν Ἀσίᾳ, καὶ τὴν ἐπιστολὴν πρὸς ὑμᾶς ἔπεμπε. E transitu ejus cognoscetis, illum, hæc jactantem, vel his ineptiis, vobis imposuisse, et verba vobis dedisse, tametsi jam tum, quum adhuc in Asia esset, illasque ad vos literas daret, secum decrevisset, alia omnia facere, quam quæ vobis recepisset facturum.

673. 9. ἐπιστολαὶ] His epistolis non continetur epistola Charidemi ad S. P. Q. A. vel potius ad Cephisodotum, quippe quæ v. demum 18. recitatur, sed epistolæ hæc sunt archontum Atticorum, qui tum urbibus Cherrhonesi, si quæ Atheniensibus superstites mansissent, cum imperio præessent. v. p. 672. 20. et hac ipsa pagina, v. 27.

— 16. ἐπαινῶν καὶ τὰ] malim ἐπαίνων, τὰ (sine copula), ut sit genitivus pluralis ab ἔπαινος.

— 24. μαρτυρία ἔργων] pro his verbis in codd. aliis est ἐπιστολὴ, quod præferam. epistola significatur præfecti Crithotæ. e qua ipsa ejus verba v. 27. afferuntur.

— ult. ἐπιδείξας] bene habet. Sententia est: recita tu, o scriba, aliarum particulas

epistolarum. Sed prius eas mihi monstra, ut videam, quæ sint, tibique locos a te recitandos demonstrem. [In Var. Lect. e contra voc. ἐπιδείξας deletum ivit; et lect. Cod. Bavar. suspicatus est natam ex hoc: ἐπιδείξαντος ἐπιστολὴν λέγει ἐξ ἑτέρας. *cum scriba ostendisset epistolam, jubet orator ex alia recitari.*]

674. 10. τὰ λοιπὰ] ea Cherrhonesi oppida locaque, quæ vobis adhuc ejus supersunt.

— 13. οὐχ ὑπεδέξατο] malim οὐκ ἀπεδέξατο, scil. αὐτὸν, vel τὸν Ἀλέξανδρον, id est, τὰ ὑπὸ τῶν Ἀλεξάνδρου πρεσβευτῶν δεδομένα. se repudiasse conditiones ab Alexandri legatis oblatas. In aliis codd. est οὐ προσεδέξατο, quam lectionem Taylor præfert vulgatæ. videtur in vetustis libris duplex fuisse lectio, hæc modo allata, et ista e conjectura nostra prolata. nam in vulgata vitium utique videtur inesse; nam ὑποδέχεσθαί τινα est, aliquem hospitio excipere, quæ sententia ab hoc loco est aliena; ἀποδέχεσθαι autem est, accedere alterius sententiæ, eamque comprobare.

— 16. οὐ τοίνυν etc.] alii aliter hoc de loco statuere, quorum scita referre nil juvat. mihi sic videtur leg. esse: οὐ τοίνυν ἐκ τούτων μόνον [vel μόνων] δῆλον ἐστ᾽, οὕτω σαφῶς δήλων ὄντων, ὡς οὐδὲν —.

675. 2. οὐχ ὃν ἐκεῖνος ἔφησεν αὐτῷ φθονεῖν] correxi οὐχ ὧν ἐκεῖνος ἔφησεν ἂν αὐτῷ φθ. quod idem est ac si dixisset: παρόντος οὐδενὸς ἐκ τούτων τῶν στρατηγῶν, οὓς ἑαυτῷ φθονεῖν ἐκεῖνος ἂν ἔφησεν. *agente ibi locorum imperatore quidem nostro, at non eo ex imperatorum numero, quos ille sibi invidos atque infestos esse causatus esset.*

— 12. ἡμᾶς πολεμῶν] haud me fugit hoc verbum cum accusativo solere componi; malim tamen, ut usitatius, quod margo Lut. cum aliis libris dat, ἡμῖν. Verum nunc video, ἡμᾶς non cum πολεμῶν, sed cum διήγαγεν cohærere, *ductitavit, extraxit nos bellando.* quare bene habet h. l.

— 19. κατέῤῥαξε] melius credunt κατήῤῥαξε. Sed falluntur. nihilo est. perinde est, sive a κατ — ἀράσσω repetas, sive a καταῤῥάσσω (h. e. a κατὰ et ῥάσσω).

— 22. τοῦτ᾽ ἂν εἴποι τις;] dedi τοῦτό γ᾽ ἂν εἴποι τις. νὴ Δί᾽, ἀμυνόμενος — ficta hæc objectio adversarii, Charidemum tuentis, incipiens a verbis νὴ Δία et sic desinens in v. κακὸν, v. 24. sanavi locum bona distinctione.

676. 6. ὑπὸ τούτου] a Cephisodoto.

— 7. πράξειν] correxi πρᾶξαι. cohæret enim cum ἐπείσθη. Sententia hæc est: Charidemus Cephisodotum, a se obsessum, hac admota necessitate, prius coegit, non optime reip. vestræ consulere, quam pateretur a Cephisodoto sibi persuaderi, ut earum conditionum, quibus subscripsisset, et satisfacturum recepisset, vel uni satisfaceret.

— 11. πέντε ταλάντοις δ᾽ ἐζημιώσατε] malim πέντε ταλάντοις ζημιώσαντες. nisi pro πέντε malumus πεντήκοντα. Quinquaginta enim talenta erant solennis mulcta, qua eos mulctabant, si quos a rep. administranda plane submovere vellent. v. p. 668. pen.

— ibid. μόνοι ψῆφοι διηνέγκαντο μὴ θ. τ.] correxi μόναι (et sic dedi de meo in genere fœminino) ψῆφοι διήνεγκαν (in activo) τὸ μὴ θ. τ. *tria sola suffragia distulerunt* [h. e. impediverunt] *hoc, ut vos ne morte eum mulctaretis.* intercesserunt pœnæ capitali.

— pen. Σμικυθίωνος] Citat h. l. Harpocr. v. Σμικυθίων.

677. 10. πρὸς τούτους] facto fœdere cum illis, scil. Berisade et Amadoco.

— Ibid. πολεμεῖν] scil. cum Kersoblepte et Charidemo.

— 22. ἔξαρνος] ante ἔξαρνος subaudiendum est ταύτας, tametsi additum malim. formula γίγνεσθαι ἔξαρνός τι tantundem valet atque γίγνεσθαι ὅ τι ἐξαρνούμενος. fieri is, qui aliquid neget.

678. 10. τὰ πράγματα ἤδη, τριβόντων τούτων] sic distinxi. cum hi, Kersobleptes et Charidemus, tempora rei bene gerendæ omitterent, aut absolutionem legationis protraherent.

— 12. ἧκεν] scil. Athenas ex Asia, ubi Artabazo adversus regem Persarum operam navaverat. v. Simson Chronic. A. M. 3649. p. 883. ἔχων an ἄγων legatur, interesse nil puto.

— 14. γράφει] Charidemus puta.

— 17. καιροφυλακεῖ] analogiæ magis convenire videtur καιροφυλακτεῖ.

— 19. ἐκ προσαγωγῆς] correxi ἐκ προαγωγῆς, auctore Harpocratione. eleganter dicitur h. l. Charidemus Atheniensium amicus ἐκ προαγωγῆς *e lenocinio*, phrasi, ni fallor, Socratica. amorem erga aliquem qui simulat ad tempus, necessitatis ergo, nullo ductus amore, sæpe quoque odio ejus ardens, sed dissimulato, ille dicitur eum ἐκ προαγωγῆς, ut meretrix, per lenocinium conciliata, amare. Meretrices enim erga eos, ad quos a lenis atque lenonibus adducuntur, amorem simulant, non verum, sed temporarium; cum sæpe fiat, ut eos, quibus substernuntur, ante turpem illam consuetudinem, ne oculis quidem unquam viderint, neque rursus visuræ sint. Leno προαγωγεὺς dicitur, non προσαγωγεύς. v. tamen ad p. 750. 21.

679. 14. Συνθῆκαι.] designat illud fœdus, de quo p. 677. 12.

— 15. γράψας] Charidemus puta. Tribuit Charidemo fœdus, quod modo iniisse dixerat Kersoblepten. recte vero. ambo enim eandem causam agebant, et Charidemus erat Kersobleptis imperator, et legatus.

— 22. Συνθῆκαι.] designat illud fœdus, de quo p. 677. 24. commemoraverat.

— 24. ἠξίου] sc. Kersobleptes in tabulis hujus cum Chabria pacti fœderis.

— pen. πρὸς τὸν Ἀθηνόδωρον] jungendum non cum insequente παραδώσειν, sed cum præcedente ὤμοσε. *juraverat* Kersobleptes *in manus Athenodori*: vel *ei fidem jurejurando fecerat, sese velle filium Iphiadæ tradere.*

— ult. οὐδ᾽ ὑπισχνεῖται] non modo non tradit, sed ne recipit quidem traditurum.

680. 3. Ψήφισμα.] significat illud decretum Glauconis, de quo p. 678. 2. commemorat.

— 8. Ἐπιστολή.] epistola Kersobleptis. v. v. 74. p. 678.

— 9. βασιλέων] sunt Amadocus, et Berisades.

— 10. ὑμῖν] cohæret cum δοκοῦσιν, non cum ἐγκαλεῖν. *num vobis videantur nil queri*, de Kersoblepte puta et Charidemo.

— 13. ὡς ἄνω καὶ κάτω] puncto interjecto a reliquis discrevi. *quam sursum deorsum* — scil. στρέφεται αὕτη ἡ πονηρία, *hæc nequitia agitetur atque volutetur.*

681. 11. αὐτοῖς] non cum προσῆκεν, sed cum καταλιπεῖν cohæret.

— 20. ἣν] potest, aut cum εἶδεν, aut cum μὴ λαβεῖν construi v. 22. *quam qui novit, quem teneat locum* vel *situm* est notus Atticismus, pro, *qui novit, quo loco ea sita sit urbs.* tenendum enim est τόπον. neque ineptum Lambini τρόπον admittendum. vel etiam quam ne vos capiatis.

— 22. ὃν] scil. καιρόν.

— 23. κωλῦσαι] subaudi e proximo ὅπως μὴ γενήσεται. *quæ opportunitas ne contingat, vos oportet pro virili vestra impedire.*

— 25. παρίῃ] ferri nequit. aut enim ponendum est, esse conjunctivum; quo posito, necesse est, ut παριῇ exaretur. formatur enim, quasi a παριέω. aut si optativum malumus, exarandum est παριείη, qui est optativus temporis præsentis, aut παρείη, qui est optativus aoristi secundi. dant hoc codices, ego vero παριείη malim.

682. 1. ὑμᾶς] alii dant ὑμῖν. quod qui præferunt, illis transponendum est hoc vocabulum, ut sit: ἐν μέσῳ ὑμῖν πολεμεῖν πρὸς Καδρ.

683. 17. ἐφαίνετο] correxi εὑρίσκετο. *inveniebat*, h. e. *adipiscebatur, impetrabat.*

— 20 προκαλεῖσθ᾽] dedi de meo προὐκαλεῖσθ᾽ ἔτι τι τοῦ λοιποῦ. nam ἀφίετε perinde potest imperfectum esse, atque est præsens; tametsi ἠφίετε usitatius est.

— ult. τοὺς δύο τοὺς βασιλέας] tertius enim, Kersobleptes, inimicus erat Atheniensibus.

684. 2. καὶ νομίζω] malim νομίζων omissa copula, *eo quod existimem.*

— 6. ἐφ᾽ οἷς] idem est ac si dixisset: ἐπὶ τούτοις, ἐν οἷς, vel ἐκεῖ, ὅπου. *tum cum* —.

— 21. ταύτην] bene habet, servarique debet. *illud*, auxilium puta. ταῦτα constructio non fert. quomodo enim consistent secum τοῦτον τὸν λόγον versu 18. et nunc rursus ταῦτα, cum eodem verbo ἔλεγον composita? quis eum ferat, qui, cum orsus esset: *hanc orationem*, — tum pergat: *hæc si dicerent.*

— Ibid. εἰ δὲ] scil. ἔλεγον, quod modo præcessit. *quod si autem dicerent.* potest hoc modo vulgata defendi. non intercedam tamen, quominus, si qui velint versu 24. post στρατηγοὺς verbum ἐροῦσι addere, per me liceat. addidi ἐροῦσι.

— 23. μείζω] scil. ἐκεῖνον, Kersoblepten puta.

685. 4. καὶ et δεῖ] deletum eunt. posterius tolli haud iniquus patiar. prius eripi mihi haud patiar. quod tantum abest, ut langueat, ut potius vis in eo insit.

— 14. θεάσασθε, ὡς ἔχω] id est, θεάσασθε, ὡς γνώμης ἔχω. *videte, quomodo sim animatus.*

— 18. προσήκειν] correxi προσήκει. poterat quoque προσῆκεν admitti.

— 19. εἶναι] volunt eliminare; cur velint, causæ nil video.

686. 3. χρωμένους] plane abest a Bavar. verum non modo non otiosum est, sed etiam vel eo servato tamen deesse adhuc aliquid videtur. ego quidem τῷ πράγματι deesse arbitror. Si nil desit, subaudiri debet ταῖς τιμαῖς καὶ ταῖς δωρεαῖς e superioribus.

— 4. ἐφ᾽ ὑμῖν ἔσται τὸ πράττειν] etiam hic aliquid desidero. forte sic dedit: ἐφ᾽ ὑμῖν ἔσται κατὰ τὸ δοκοῦν πράττειν.

— Ibid. πρῶτον μὲν] locum hunc his ipsis pæne verbis jam p. 172. 14. sqq. tractavit orator.

— 16. πρώτους] correxi πρῶτον, vulgatam ideo non damnans. Sed hoc est elegantius. Subauditur ἕκαστόν τινα.

— ult. ἐκεῖνοι Μένωνι] malim ἐκεῖνοι μὲν Μένωνι. p. 687. 15. insequitur δὲ, huic μὲν respondens.

687. 1. Ἠϊόνι] Citat h. l. Harpocr. v. Ἠϊών.

— 16. πλείω οὐ κακὰ] delevi negationem, quæ videtur ex eo nata, quod in quibusdam codicibus esset πλείω μόνον οὐ κακά. *tantum non plura mala.* pæne plura et majora mala.

— 25. ἀπὸ τῶν αὐτῶν λημμάτων] modo quis ipsis det constitutum semel fixumque pretium (*taxam* vulgo appellant) vendunt emtori cuique, quicquid vult.

— 26. τῶν τελευταίων] videatur orator sibi contraria loqui; insequitur enim p. 688. 7. τὸ τελευταῖον. Sed bene sibi constat, modo teneatur, vocabulum hoc priori loco vim obtinere paulo ampliorem, posteriori

restrictiorem. illo *nuper acta*, hoc *novissime*, vel *nuperrime*, utroque, ea, quæ Demosthenis ætate evenissent, et in recenti adhuc judicum memoria essent.

— pen. τρεῖς ὄντας] dubium est, num Ariobarzanes illo trium numero sit conclusus, an exclusus; hoc est liberi ejus duo, an tres fuerint. utrumque fert loci ratio.

688. 3. πρὸς τὸ] correxi πρὸς τῷ. *præterquam quod* —.

— ibid. πάνθ' ἃ μέγιστα ἦν] ad h. l. referendum est scholium, sed futile illud, imperitiam auctoris arguens, quod in Weimar. legitur: εἰκόνας, στεφάνους, πολιτείαν. Timotheus enim non poterat civitate donari, qui civis natus est.

— 8. περὶ τούτων] *circa hæc*, quæ Kersoblepti essent contribuenda. num περὶ τοῦτον? Kersoblepten puta. et sic correxi, et sic reperio quoque nunc Taylorum in codd. suorum nonnullis reperisse.

— 20. τοῦτο] scil. τὸ ἐθέλειν δίκην λαμβάνειν.

— 22. ἑαυτοὺς] præter rem sollicitat Taylorus.

— 26. ἐφ' ἑαυτοῦ] idem est atque ἀφ' ἑαυτοῦ, *sua sponte, suopte arbitratu.*

689. 25. ἀλλ' ἔχετ' εἰπεῖν] tam planam et apertam sententiam negat tamen Taylorus a se intelligi. Jurinus præfert lectionem marginis. ego vero vulgatam teneo, cujus hæc est sententia; oratio enim est cavillatoria: Sed fortassis habetis dicere, si his rebus vestris concedatis majoribus, vos tamen non minus, atque illi fecerunt, imperii Attici pomœria protulisse, patrimoniumque vetustum novis accessionibus locupletasse et amplificasse. fortassis licet vobis hæc de vobis prædicare, vos posteris vestris multas provincias relinquere vestris armis parta cum magna gloria rerum a vobis gestarum. Debebat jam refutatio hujus prædicationis insequi. Verum, quod ea non posset ignominia civium carere, ideo eam silentio transmittit, civium suoque pudori parcens. Satis tamen ex illo silentio vis infitiationis elucescit.

— ult. εἰκότως] merito suo majores vestri tot amplissimas provincias armis suis partas et tantam rerum gestarum gloriam reliquerunt, cum artes exercerent tam honestas, atque videre est in Aristide.

690. 4. ὁπόσου χρόνου] refer huc e proximo, in communi et medio positum, ἔχοντες μισθόν. *quanti temporis mercedem habentes in castra exire decreto imperassetis, tanti temporis mercedem habentes quoque reapse exiretis.*

— 6. εἰσὶν] uncis inclusi. nam alterutro loco redundat, aut hoc versu, aut proximo inferiore. Sed illo codices omittunt.

— 8. οὐδεμιᾶς] in duo vocabula οὐδὲ μιᾶς dispescui. *ne unius quidem diei.*

— 10. ἔχετε] post ἔχετε si non addendum, saltim subaudiendum est εἰκότως.

— 13. ἀνθρώπους] post ἀνθρώπους videtur μιαροὺς, vel αἰσχροὺς, vel tale quod vocabulum ignominiosum deesse.

— 16. τῶν ἑτέρων ἀγαθῶν] id est, τῶν ἑτέροις ὄντων ἀγαθῶν.

— 23. ἀλλ' οὐ τοῦτ' ἐστὶ τὸ δεινὸν] Citat h. l. Aristides T. p. 202.

— 25. ἀλλ' ὅτι] suspectum ὅτι post præmissum εἰ. malim itaque ἀλλ' εἰ καὶ πάντων.

691. 12. οἰκούντων] correxi οἰκοῦντας. apti sunt hi accusativi, Ὠρείτας ἐκείνους — οἰκοῦντας ex illo αἰσχρὸν p. 690. 26. *qui turpe non sit — hos Oritas, habitantes* — jam sequi debebat ἠξιωκέναι, *Charidemum dignatos non esse* — verum de hoc statim ad versum 17. plura dicemus.

— 15. τὸ ἥμισυ τοῦ γένους et τοῦ ἡμίσεως] idem est ac si dixisset: τὸ ἕτερον ἥμισυ et τοῦ ἑτέρου ἡμίσεως.

— 16. αὐτῷ συμβαλλομένου] ferri hæc nequeunt. oratio sibi haud constat. Constructio postulat αὐτὸν συμβαλλόμενον, *ipsum conferentem*. h. e. tametsi ipse conferret dimidiam generis partem, parte tamen altera condonanda dignatos non esse. dedi de meo συμβαλόμενοι. tametsi ipsi conferant dimidiam partem generis. (in aoristo secundo).

— 17. οὐκ ἠξιώκασιν] imo vero οὐκ ἠξιωκέναι. ut Marklandus conjecit. vulgatum ἠξιώκασιν si tueri volumus, necesse est, ut v. 11. post Ὠρείτας ἐκείνους suppleatur ὁρᾶτε, vel θεάσασθε, vel tale quid. nisi volumus anacoluthum hoc esse, oratore per tot ambages circumvagato a recta orationis semita aberrante. quam suspicionem etiam insequens ἐκεῖ συντελεῖ confirmat. nam alias, si pergere orator in suscepta constructione voluisset, decebat eum sic dicere: ἀλλ' εἰς τοὺς νόθους ἐᾷν συντελεῖν. aut debebat orationem sic conformare: καὶ Ὠρεῖται ἐκεῖνοι μέρος τέταρτον Εὐβοίας οἰκοῦντες — οὐκ ἠξιώκασιν, ἀλλ' εἰς τοὺς νόθους ἐκεῖ συντελεῖ. mei quidem juris si esset, orationem ad hunc modum refingerem. Sed parendum est codicibus.

— 18. Κυνόσαργες] Citat h. l. Harpocrat. v. Κυνόσαργες et v. νόθοι.

— 21. ὅτι τί] *ideo quod quid — ?* subaudi ἐποίησε, vel εἰργάσατο; — *fecit?* quamnam ob rem præclaram ab eo peractam? quod est magnum ejus facinus, cujus causa tantos ei honores habeatis? aut ob quod metuendum ei sit, ne a vestris hostibus interimatur.

— 25. τίνας ἐχθροὺς τοὺς αὐτοὺς ὑμῖν ᾕρηται] quinam sunt hostes, quos vobiscum eosdem habuerit? suscepitne simultates cum quoquam, qui vobis inimicus

esset, et ideo, quod is vobis infestus esset?

692. 2. ἀποκτείνῃ] post ἀποκτείνῃ videtur γράψας deesse.

— 13. ἐνεγκόντι] correxi ἐπενεγκόντι. nam ὁ ἐνεγκὼν τὴν αἰτίαν est, reus criminis, qui facinoris insimulatur, arguitur. id quod a loci hujus sententia est alienum. Sed ὁ ἐπενεγκὼν est, accusator.

— 15. οὐδὲν ὑπειπὼν] nulla usus exceptione.

— 19. ὧν αὐτὸς ἀξίοι] αὐτὸς delevi. Sententia verborum, οὔτ' αὐτὸς εἰπὼν, οὔτε παρ' ὧν ἀξιοῖ λαβεῖν αἰτήσας, plana est et perspicua, hæc puta: tametsi neque mentionem habendi judicii fecisset in lege sua, neque eos nominasset, a quibus dignum censeat reum primum repeti, et sic demum impetrari vel aufferri.

— 20. κἄν τις ἀφαιρῆται] scil. τὸν ἄγοντα τὸν ἀπαχθέντα. *etiam si quis conetur abducenti abducendum eripere.*

— 24. τὸν ἄγοντα] subaudi τὸν ἀπαχθέντα, ut modo dixi ad v. 20. ut, quod Taylor vult, τὸν ἄγοντα expellatur, ejusque in locum sufficiatur τὸν ἀχθέντα, opus nil est. nam ἀφαιρεῖσθαί τινά τι usurpatur. *alicui aliquid eripere.* Hic ille solummodo, cui eripitur, nominatur, iste alter, qui rapitur, reticetur, quia facile paret, quis designetur, e præmisso ὁ δράσας. Integrum foret: ἐὰν δέ τις ἀφέληται τὸν ἄγοντα τὸν δράσαντα. Si quis ei, qui peremtorem Charidemi abducat vi, peremtorem eripiat.

— ult. κύριον — ἀναιρῶν] malim aut κυριώτερον, aut ἀναιροῦν. dedi de meo ἀναιροῦν, ut ad ψήφισμα redeat.

693. 3. αὐτοῖς] Aristocrati puta ejusque advocatis.

— 4. γέγραφε] scil. Aristocrates.

— 8. πεποίηκε] scil. τὸν φόνον. *si sanxisset in lege sua de eo habendum judicium, perpetraritne reus cædem, nec ne.*

— 10. ὄνομα αὐτὸ γράψας] pro postrema voce dedi ὑπογράψας. *cum præscripsisset*, vel *præmisisset*. qui codices hoc exhibent, ii mediam vocem fere omittunt, quam servandam existimo. *merum, nudum facinoris* nomen, nulla addita restrictione, aut conditione.

— 15. ὑπερβὰς] videtur aut hic, aut v. 11. delendum, nisi volumus vim quandam et orationis contentionem in hoc verbo iterato inesse. quod equidem facile patiar, si sint qui affirment.

AD ORATIONEM IN TIMOCRATEM.

Scripta est ejusdem Diodori nomine, cujus est Androtiana. v. p. 721. 10.

700. 11. οὐκ ἀποτρέψομαι] scil. τοῦ λέγειν. haud patiar me abduci, vel absterreri, quominus id eloquar. alii codices dant οὐκ ἀποκρύψομαι. quam lectionem tametsi præfert Taylor, et usitatior quidem est, haud enim infitiabor, nihilo tamen est vulgata, neque deterior, neque melior.

— 13. ποιεῖ] ποιεῖται mavult Jurinus. non video cur. ποιεῖται est *habet* pro contemnenda. sed ποιεῖ est *reddit* contemnendam. id quod vult orator.

— pen. οὐ πρότερον] scil. ἢ παρ' αὐτῶν εἴληφε τὸ ἀργύριον. non prius, quam ab illis pecuniam impetravit.

701. 23. πράγματος] Citat h. l. Harpocr. v. ἀπὸ τοῦ πράγματος. sed errore memoriæ, quo sæpe lapsi sunt veteres grammatici, Androtianam pro Timocratea laudans.

— Ibid. ἐγὼ γὰρ] nihil hic deest, quod Wolfius suspicatus est, non attendens ille ad usum particulæ γὰρ, qui hic obtinet. *nempe, scilicet, nimirum.*

702. 3. αἰτιασάμενος γάρ με —] v. p. 593. 11. ubi locus hic legitur pæne iisdem verbis.

— 15. καὶ] uncis inclusi. v. p. 703. 12. utræque enim illæ pecuniæ publicæ, seu urbis, erant. Sententia est: multas habentem pecunias, tam Minervæ, quam Eponymis sacras, quæ ambæ sunt urbis, eoque ærarii publici propriæ.

— 23. ἐπὶ τούτοις αὐτοῖς] non otiosa est postrema vox. *super his ipsis rebus*, h. e. unis, solis.

703. 3. τοῦ δικαστηρίου] bene habere puto, tametsi paulo ante p. 702. 24. dixisset δυοῖν δικαστηρίοιν. quamvis enim Heliæa, e viris uno et mille coacta, e duobus judiciis coaluisset, quorum unumquodque e quingentis constaret, unum tamen erat judicium. et sic quoque si e mille quingentis coiret Heliæa, hoc est e tribus judiciis, pro uno tamen judicio habebatur.

— 13. πρὸς τούτους] hos puta ζητητὰς, quæsitores furtorum. videtur Wolf *hos* exarasse, non *vos*, quod Jurinus taxat, operis id potius typographicis tribuendum. Scilicet digna hæc erant, neque alia digniora, quæ annotarentur.

— 14. Ἀρχέβιον] Villoisonus ad Apollonii Lexicon Homericum p. 2. Prolegomenorum contendit, vitiosam hanc esse scriptionem, meliorem Ἀρχίβιον.

— 23. ἄνθρωποι] videtur addendum esse Αἰγύπτιοι.

— 24. ἐπεχειροτονήσατε] correxi ἀπεχ. sermo enim est de *condemnatione*. Est autem ἀποχειροτονεῖν *sententiam contra aliquem dare.*

— 25. τότ' ἀνέμνησεν ὑμᾶς τοὺς νόμους,

οὓς ἀπεγνώκατε] correxi *τότ' ἀνέμνησεν ὑμᾶς, τοὺς νόμους ἀνέγνω*. tametsi vel sic corruptam adhuc primam vocem judico, et leg. *ταῦτ' ἀνέμνησεν*. *hæc omnia vobis ad mentem, vel memoriam revocavit, recitavit leges, quarum ex auctoritate, rebus ita gestis, confiscantur opes.* nam in *πραχθέντων* subauditur *τῶν πραγμάτων*.

— 27. ἐδόκει] redit ad Euctemonem.

704. 3. ἔχειν - - ἠξίουν] distinxi sic [nil minus]: ἔχειν ὡμολόγουν, παρ' ἑαυτοῖς ζητεῖν ἠξίουν. *fatebantur se pecunias habere, postulabant ut vos eas penes se requireretis.*

— 26. ἐκεῖνοι] nominati v. 2.

— 27. οὐδὲ παρεσκευασμένοι] post οὐδὲ videtur aliquid deesse, e. c. ὄναρ, aut καθ' ἕν, aut μικρὸν, vel tale quid.

— ult. εἰσὶν] inclusi uncis. Solet verbum εἰμὶ post ἕτοιμος omitti.

705. 6. πλείους τοὺς ὑπάρχοντας] post πλείους videtur ὄντας deesse. *unaque sua lege leges veteres, quæ dudum ante eam in usu fuerunt, tametsi sunt numero plures, debilitarunt.* Significat autem leges περὶ τῶν παρανόμων, vel περὶ τῆς νομοθεσίας. malim quoque καὶ πλείους, *complures.* καὶ solet eleganter addi redundans.

706. 9. ἐπιχειροτονίαν ποιεῖν] subaudi δεῖ τοὺς πρυτάνεις. *danto prytanes concioni facultatem leges veteres suffragio suo confirmandi.*

— 14. εἶτα τῶν κοινῶν] hic necessarium puto περὶ addi, v. 12. minus. idem est ac si dixisset: εἶτα περὶ τῶν κοινῶν ἔστω ἡ ἐπιχειροτονία ἡ προτέρα ὅτῳ δοκοῦσιν ἀρκεῖν etc.

— 18. ἡ ἐπιχειροτονία] mavult Tayl. ἡ ἀποχειροτονία, cujus lectionis profecto sunt auctores haud contemnendi. sed vulgata bene habet. Sententia est: qui prytanes concionem super legibus confirmandis in suffragia mittunt, iidem legibus, si quæ sint abrogandæ, diem constituunto, concionem illius prytaniæ postremam. Adhuc dum sermo est de prima anni cujusque ineuntis concione stata, in qua duo hæc agebantur: ut veteres confirmarentur leges; tum ut, si visum esset quibusdam, velut leges, ut parum sufficientes, novis quibusdam augere, aut veterum quasdam tollere, dies certa ei mutationi suscipiendæ indiceretur.

— 21. ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ] postrema scilicet primæ prytaniæ.

— 23. καθότι καθεδοῦνται] *quum in formulam*, h. e. quo tempore, et ad quantum usque tempus, quo loco, quibus super causis, *sessuri sint*, h. e. judicaturi.

707. 1. τετταράκοντα δραχμὰς] nescio an τετταράκοντα μνᾶς. quæ enim proportio inter 40. drachmas et 10. minas. prytanum si unusquisque mulctandus dicitur mille drachmis, qui multo plures erant numero, et dignitate inferiores, quanto est convenientius existimare, prohedris, qui pauci essent, et gradu eminerent multo majorem mulctam, quadruplam istius, esse imperatam?

— 7. ὁ βουλόμενος Ἀθηναίων νομοθετεῖν] postremam vocem uncis inclusi. subauditur τοῦτο ποιεῖν.

— 25. διαχειροτονίαν] Citat h. l. Harpocrat. v. διαχειροτονία.

708. 1. καθεδεῖτε] improbat hanc lectionem Tayl. et solam καθιεῖτε probat, ut devenientem a futuro 1. verbi καθίζω, quod huic loco unice conveniat. non cogitans ille καθεδῶ perinde futurum esse posse a verbo καθέζω, quod idem significat, atque καθίζω. quare nil opus esse judicavi hic quicquam mutari. habet utraque lectio suos auctores, eosque idoneos.

— 2. τούτῳ] malim τούτων. *interea dum ista fiunt.*

— 22. πρώτης] scil. ἐν τούτῳ τῷ ἔτει (vel τότε) πρυτανευούσης. in prytania tribus Pandionidis, quæ tribus tum temporis, vel isto anno prima prytaneatum agebat, et quidem undecimo die, numerando ab initio istius prytaniæ. Videntur tribus quotannis sortitæ fuisse, quo ordine prytaneatum agerent.

— 23. Τιμοκράτης] correxi Ἐπικράτης. Epicrates ergo scripsit decretum, quod legi Timocratis (altero die post latæ) aditum munivit. v. p. 712. 18.

— ibid. θύηται] h. l. est, non medium, sed passivum. *quomodo sacra diis fiant.*

— pen. ἐνθυμήθητε] malim ἐνεθυμήθητε observastis. animadvertistis interea dum psephisma hoc recitaretur. nam alias imperativus non quadraret. qui possit attentio judicibus imperari ad legem, non adhuc recitandam, sed jam recitatam. itaque sic de meo dedi. Præterea quoque insinuatio hæc est in gratiam auditorum, qua præoccupatos eorum animos nobis conciliamus, cum eorum attentionem et sollertiam, in momentis causæ ultro observandi, etiamsi a nobis admoniti minus sint, laudamus.

709. 3. αὐτὸς] *ultro, sponte sua, jure suo,* a nulla alia re, quam a libidine sua, ductus.

— 7. αὐτοῖς] sibi cæterisque sodalibus flagitii, quorum intererat hanc legem ratam fieri.

— 10. καὶ] uncis inclusi. cujus loco malim aut τῆς legi, aut utrumque omitti.

— 23. οὐκ ἐῶνθ' ἕτερον νόμον] postremam vocem addidi, non quasi omnino necessariam, poterat enim facile a lectore paulo attentiore e superioribus tacite repeti, sed quo planior et apertior esset oratio, et quo facilius error caveretur. idem est atque si dixisset: tametsi sciret Timocrates, ὅτι νόμος ἐστὶν ἕτερος, οὐκ ἐῶν ψήφισμα κυριώτερον εἶναι νόμου. *legem esse aliam adhuc, vetantem, ne quod decretum esset validius lege.* nam vocem hanc νόμου addendam esse v. 24. Tayloro assentior, tametsi libri repugnant.

— pen. τοῦ μή τι] mediam vocem uncis inclusi. *securitatem quidquam molestum patiendi*, h. e. fidem fore, ut nil quicquam molesti patiatur.

— ult. ποιήσασαν] recte habet, tametsi Tayloro displicet. Sententia est: indignum est, remp. unicuique hoc tempore securitatem injuriarum spopondisse, quippe quæ resp. fecerit ἱερομηνίαν. Est autem ἱερομηνία justitium, seu publica cessatio ab exercitio armorum et simultatum; tempus, quo μένομεν τὰ ἱερὰ, sacra manemus, iis solis vacamus, omissis tantisper et sopitis rebus aliis omnibus, a religione festi diei alienis. quo tempore severe interdictum erat odiorum quacunque exercitatione. mavult Taylorus ποιήσασιν. exclamans præ gaudio super inventi sui præstantia, *vide, quantum præstet!* ego vero nil video. quid quod deterior est hæc lectio vulgata, et plane nequit, neque intelligi, neque cum constructione conciliari. quorsum enim referas hunc dativum pluralem? deinde ποιεῖν ἱερομηνίαν longe est aliud, atque ἄγειν. utentes justitio, dicuntur id ἄγειν, *agere, obire, eo fungi*; respubl. vero id sanciens, indicens, imperans, dicitur ἱερομηνίαν ποιεῖν.

710. 4. αὐτῆς] scil. τῆς πόλεως.

— 11. νόμοις] pro νόμοις malim νόμον ex Ald. aut utrumque copulari τοῖς οὖσι νόμοις νόμον.

— 14. ἐναντίον] subauditur e v. 11. τοῖς οὖσι νόμοις.

— 19. ἕτερόν τι τιθέντι] mediam vocem delevi, ut perperam e proximi vocabuli initio enatum. ἕτερον non est h. l. neutrum, sed masculinum, scil. νόμον.

— pen. κειμένων τῳ] post τῳ encliticum videtur deesse μὴ λύσας τοῦτον. Duæ hic proponuntur conditiones, quæ potestatem dant litis in aliquem instituendæ ex titulo τῶν παρανόμων. altera, si quis novam legem ferat, sed eam noxiam, tametsi vetustiorem legem ei contrariam sustulerit. altera, si quis legem ferat, utilem quidem illam reipubl.; verumtamen præterhabita cautione, legem vetustiorem novæ legi repugnantem tollendi. Utrum horum quis peccarit, in eum dat hæc lex actionem ex titulo illius legis, quæ punit eos, si qui legem tulerint civitati haud accommodatam.

711. 10. ἀξιοῖ] neque hoc damnem, sponte mea quidem. Sed codices consentiunt in ἀξιοίη, ut magis Atticum. quapropter hoc dedi.

— 12. ψηφιζομένους] scil. ὑμᾶς. alii dant ψηφιζομένοις, scil. ὑμῖν. nil interest, utram lectionem optes.

— 14. ἡ γνῶσις] post ἡ γνῶσις deesse videtur ἄδικος [vel ἀσεβὴς] οὖσα. *per alteram enim legem fit, ut sententia vestra sit iniqua et perjurio affinis.*

— 15. πρὸς τούτοις] correxi πρὸς τούτῳ. præcessit enim v. 14. τοῦτό τ' οὖν — de una re, non de pluribus.

— 18. διακρούσασθαι] post διακρούσασθαι videtur οἷον, vel simile quid, in hoc loco deesse; ut, post τοὺς, γάρ.

— 20. ὡς τάχ' ἂν —] locus perquam difficilis et perobscurus. quod vel ipsa discrepantia codicum in v. ἀναγνοῖεν indicat, pro quo multi codices dant ἀγνοοῖεν. utram lectionem optes, et quoquo te verses, sententiam tamen ne probabilem quidem expedias. hoc video quidem satis clare, ex illis, εἰ μὴ προαίσθοιντο, negationem esse tollendam; ut hæc sententia exsistat: Legislator jussit, ut novæ ferendæ leges in publico legendæ omnibus proponerentur, quia, sin minus id fiat, facile contingat, ut, quid rei agatur, eos fugiat, qui, si præsensissent, oblocuturi fuissent. Sed alterum membrum, οἱ δ' οὐδὲν προσέχοντες ἀναγνοῖεν [vel ἀγνοοῖεν] ἂν, non extrico. quid si μὴ illud e sede, quam importunam occupavit, huc transferamus, ut sit: οἱ δ' οὐδὲν προσέχοντες ἂν, μὴ ἀγνοοῖεν ἄν. *contra vero*, qui nil curent, *feratur illa lex, nec ne, saltim ne nesciant, quid agatur.* Sed viderint alii acutiores. Possit quoque v. 23. vulgata ἀναγνοῖεν sic accipi: Alii autem, tametsi nil sint curaturi, utrum feratur lex quæpiam, nec ne, tamen eam in tabula publice proposita legant, et ut fit in populo, per causam sermonis familiaris, ea de lege ad illos superiores, acutiores illos, patriæque amantiores, referant; quo futurum, ut hi, cordatiores, ab illis, segnioribus, admoniti, celeriter accurrant, pestemque irrumpentem depellant. Quicquid hujus rei est, oratio est vitiose concisa et abrupta, quæ ectorem meditando torqueat. Post hæc scripta, venerunt mihi rem diligentius pensitanti alia in mentem, quæ illis ipse præferam, ut menti oratoris convenientiora. Vult enim orator demonstrare, per hanc unam legem, de lege nulla ferenda alii vetustiori legi repugnante, cautum esse securitati legum omnium. nam tametsi lex nova proponatur publice, fieri tamen vel sic posse, ut lex noxia feratur. facile enim posse evenire, ut prudentiores de ea nil præsciant, et ut ea lex solummodo legatur a tardis et incuriis salutis publicæ. Verum sic non quadrat ὡς, sed ejus in locum ἀλλὰ erit sufficiendum. quo admisso erit vulgata in reliquis sic satis tolerabilis, et hæc sententia: ἀλλὰ τάχ' ἂν—*atqui facile, si sic fors ferat, eos, si qui obrogaturi sint, fugiat, hanc legem ferri, si nempe nihil ejus præsenserint; alii autem supini legant quidem illam legem, verumtamen ei haud intercedant.* At vel sic tamen, hac admissa

interpretatione, post λάθοι deerit κυρωθείς. quod facile agnoscent Græce callentes. Verum sic deerit huic objectioni conveniens depulsio. Quicquid est, quoquo me verto, exitum nullum reperio. Penes me tamen certum est, oratorem sic ferme reliquisse: τοὺς μὲν ἀντειπόντας ἂν, εἰ προαίσθοιντο, εἰσφερόμενος, εἰ μὴ προαίσθοιντο, λάθοι· οἱ δ' οὐδὲν προσέχοντες, οὐδ' ἀναγνοῖεν ἄν. quia facile fiat, si fortuna adversa sic velit, ut iis, qui, si præscissent, fuissent oblocuturi, nesciis et non sentientibus lex noxia perferatur. nam qui talia non curant, ne legant quidem ejusmodi leges, tametsi publico in loco propositas ad legendum.

— 24. κἀνταῦθ'] post κἀνταῦθ' addidi ἂν, quod accipiendum est pro ἐὰν, si. sin minus, h. e. si ἂν solito modo pro potentiali accipitur, legendum erit mox: ἡ δὲ πόλις παρακίνῃ. Ego dedi sic de meo: ἀλλὰ κἀνταῦθα, ἂν ἀπαλλάξαι — cætera bene habent. Constructio hæc est: ἀλλὰ κἀνταῦθα παρακινδυνεύσεται ἡ πόλις, ἐὰν ἀπαλλάξῃ τις τὸν ἐπιστάντα [id est, τὸν ἐπιστάτην. tametsi nescio, an illud pro hoc usitatum fuerit]. *verum et hic quoque circumvenitur resp., si quis Epistatam a cura reip. in hoc negotio fraude averterit.*

— 25. ἡ πόλις] sententia postulat ἡ δὲ πόλις. Ante κἂν si non plane necessarium est ἀλλὰ præponi, erit tamen satius. ἀλλὰ κἂν ἐνταῦθα. illud ἀλλὰ, ut objectiones, ita refutationes illarum objectionum orditur. τὸν ἐνστάντα appellat inimicum et exagitatorem novæ legis, qui ejus rogatori acriter insistat, eum graviter premat atque urgeat, neque sinat quiescere.

712. 1. διαφθείρας] subandi πάντας ὑμᾶς.

— 6. ἠφάνισεν, ἐξήλειψεν, ὅσον —] dat Ald. eleganter, ni fallor, copiose, fortiter, ut oratorem decebat. et restitui.

— 8. ἅπασιν] loco hujus voc. est in Aug. ἀπαίσιον. portentosa lectio, quam excogitare facile non sit, quomodo huc pedem intulerit. elegantem dicerem et a captu vulgi librariorum remotiorem, si insequentia locum ei darent. Sed loci series ratioque demonstrat vulgatam probam et tenendam esse. aut utramque copulandam hoc modo ἀπαίσιον, ἅπασιν ἐναντίον. quomodo feci.

— 9. παραγγοὺς] correxi παραναγνούς. v. dicta ad Polybium p. 258.

— 17. ἐπὶ τῆς Πανδιονίδος —] v. p. 723. 9. ubi formula hæc iteratur, sed exemplo nonnihil ab hoc discrepante.

— 26. τῷ δὲ καταστήσαντι] alii dant τὸν δὲ καταστήσαντα. nil interesse arbitror, utram lectionem optes. in utraque subauditur ἔστω, vel ἐξέστω, vel etiam εἶναι e v. 22. ut sit hæc constructio: Τιμοκράτης εἶπεν, εἶναι τῷ καταστήσαντι — τὸ ἀφεῖσθαι δεσμοῦ. satis quidem plana igitur est oratio, sed stultitiam ejus satis mirari non possum. patet enim per se, et ultro intelligitur, ærarium, præsertim qui nexus non fuisset, depenso ære debito e custodia liberum esse. Planius et concinnius si loqui scisset, sic erat dicturus, et usque ad nonam prytaniam manento et ipse debitor et ejus vades, a vinculis immunes. quod si autem tunc temporis nomen expunctum non fuerit, tum debitor in carcerem migret, vadum bona confiscantor.

— 27. ἐφ' οἷς] correxi ἐφ' ᾧ, scil. ἀργυρίῳ.

713. 1. ἐξεγγυηθέντα] Citat h. l. Harpocr. v. ἐξεγγύησις, sed ille per memoriæ errorem Aristocrateam laudans, quem errorem Valesius notavit.

— 4. μισθώματα] obsecutus quidem Tayloro sum, existimanti μισθώσιμα præstare. verumtamen nil pejorem arbitror vulgatam, ab Harpocratione v. ἀπὸ μισθωμάτων confirmatam.

— 7. ἐὰν δὲ] totam hanc clausulam Taylor putat inducendam. scire velim, qua de causa. quid æquius, quam, qui anno exeunte ærarii facti essent, seu cœpissent reip. debere, quo tempore debita exigi, et dependi, et rationes confici, atque recognitoribus ad examinandum et probandum exhiberi solebant, ut iis pecuniæ cogendæ otium annuum concederetur. Quod Petitus hanc clausulam præteriit, quid id ad nos? quid ad rem præsentem? quæ in eo auctoritas? an clausula minus in usu fuit, quam tota lex, quæ nunquam valuit?

— 14. ὅλως] correxi ὅλος. *tota lex.*

— 16. ταῦτα γνώσεσθε ἀκούοντες] malim ταῦτα. *tota quidem lex adversatur legibus omnibus, sed imprimis hæc*, quæ modo dixi puta. Γνώσεσθε δ' ἀκούοντες. *Intelligetis autem, cum audietis leges ipsas.* significat leges, non cunctas, sed tantum de ærariis et de debitorum exactione scriptas. et sic correxi ex auctoritate Aug. pr. meam conjecturam confirmantis.

— 25. ὃν] id est, καθ' ὃν. v. p. 714. 4. alii dant ἀφ' οὗ. perinde est. ἄρχειν sine dubio hic significat *incipere, ordiri*, initium auctoritatis seu validitatis capessere.

— ibid. ἐπιγράψαι] scil. eas jam ratas et usu receptas esse. Sententia clausulæ hujus est: oportere scribam, intra diem a lata hac Dioclis lege trigesimum, adscribere legi cuique jam validæ, eam legem jam obtinere, sive ea esset Euclide vetustior, sive recentior.

714. 2. διώρισε] *distinxit*, h. e. singulas quasque leges suis terminis temporum circumscripsit, et aliam ab alia dissepsit. fuit cum διηώνισε conjicerem, *reddidit æternas.* quod nunc nolim cuiquam venditare.

— 5. τούτῳ] h. e. τούτῳ δὲ τῷ τοιούτῳ νόμῳ, *legi sic habenti*, in qua cautio hæc sit adhibita.

— ibid. τὸν γεγραμμένον] scil. χρόνον, auspicium valoris et auctoritatis facere tempus in ipsa lege scriptum.

— 7. τὸν δὲ νόμον] bene habent hæc verba. Formula hæc ipsa legis est. Orator id si voluisset significare, quod Jurinus ei affingit, sic erat dicturus: τὸν μὲν τῶν νόμων εὐθὺς εἶναι κύριον, τὸν δὲ ἀπὸ τοῦ. Sed vulgatæ hæc est sententia: *quoniam Diocles legum antiquarum permultis hanc adjectam repererat clausulam: legem vero hanc* [scil. vult legislator] *inire* [seu exerceri] *ab Archonte, qui proximus esset futurus successor hujus Archontis*, sub quo lex lata.

— ibid. ἀπὸ τοῦ] scil. ἐσομένου.

— 8. ὕστερον δὲ γράφων ἐπὶ τούτοις] idem est ac si dixisset: μετὰ τούτους δὲ τοὺς εἰρημένους, τοὺς ὑπάρχοντας νόμους. qui legem hanc ferebat, Diocles puta, ferens legem hanc suam modo recitatam, post illas modo commemoratas p. 713. 19.

— 10. τοὺς αὐτοὺς τῶν νόμων ἀναγεγραμμένους, ὕστερον, ἢ ἐτέθησαν, κυρίους εἶναι] sententia est: eas leges, quibus adscribi clausulam hanc, ut tempore aliquanto tardiore, quam latæ essent, inciperent demum valere atque effectui dari, latores ipsi curassent. quasi si sic dixisset: τῶν νόμων ὅσοι αὐτοὶ περὶ ἑαυτῶν προγράφουσι καὶ προαγορεύουσιν, ὅτι κύριοι ἄρχουσιν εἶναι ὕστερον, ἢ ἐτέθησαν. quæ leges hanc ipsæ sibi quasi legem præscripsissent et indixissent initium suæ auctoritatis se velle serius aliquanto capere, quam, quo die latæ essent.

— 12. καὶ μὴ πρότερον] recte abest μὴ ab editione nostra. Sententia est: Diocles æquum haud judicavit esse, legibus illis antiquius initium auctoritatis a se constitui, quam ipsi voluissent earum latores.

— 16. ἀφ' ἧς] idem est atque ἐν ᾗ.

— 18. τοῦτο ὥρισεν] potest defendi, subaudiendo τὸ πρᾶγμα. *et ne hanc quidem rem definivit certis terminis.* malim tamen ταῦθ' ὥρισεν, ut ad τὰ παρεληλυθότα redeat.

— 20. ἀπὸ] bene vidit notavitque Tayl. absurditatem hujus lectionis. correxi πρό. et vel sic tamen nondum satis plene perspicueque locutus est orator, nisi, mente saltim tacita, addas ἐπ' ἐνιαυτούς τινας ἄνω. *ad annos aliquot retro.* hoc certe voluit orator subjicere, tametsi omisit, confidens lectoris cujusque solertiæ et sagacitati. nam alias, si vulgatam sic nude accipis, et cavillari vis, absurda et inconsentanea locutus est. tempus enim, quod legem Timocratis antecessit, sine dubio amplius est illo tempore, quod judicum cujusque natalem antecessit. Sed orator, id quod ex toto hujus loci habitu constat, brevius vult illud tempus hoc tempore facere. quare necesse est id, quod dixi, subaudiri.

— pen. μηδὲ περὶ τῶν ἀτίμων] subandi ἐξέστω λέγειν ἢ γράφειν. *nemini liceto, seu oratione, seu lege populo suadere, ut iis, si qui sint infamia notati, jura honoresque restituat.*

715. 2. τάξεως] æstuatur in constituenda hujus vocabuli significatione. certum est, Wolfium male reddidisse, qui pro *militia* habuit. Sed et de Taylori nova interpretatione, mihi quidem, nondum certo liquet; qui genus illud decisionis, vel pactionis, vel, ut ipse appellat cum vulgo, compositionis autumat esse, quo creditori cum debitore hac lege convenit, ut creditori, debiti partem quotam remittenti, debitor spondeat certis diebus certas debiti portiones depensurum. Verum, cum constet, hic loci, non de ære alieno privato, sed de publico agi, tum non constat, fueritne populus Atheniensis ita cum debitoribus suis decidere. quare, donec hac de re certo constet, liceto mihi vocabulum τάξις h. l. vulgari significatione accipere, atque tributum interpretari, quod civibus universis a rep. imperatur, et quod civium quisque dudum ante novit, certo die a se dependendum. Vetat itaque hæc lex cum populo agi de remittenda cuiquam seu mulcta, seu tributo. τάξις est, quod debetur ærario nomine tributi, reip. sustentandæ ergo. ὄφλημα est debitum e mulcta non persoluta contractum.

— 3. τὴν ἄδειαν] sc. τοῦ λέγειν, hac de re cum populo agendi. v. v. 9. et 14.

— 8. ἢ τάξεως] si τάξις id est, quod opinatus est Tayl. recte abest articulus a voc. τάξεως. sin autem id est, quod dixi mihi placere, necesse est, ut τῆς addatur.

— 25. πρόσοδον γράψασθαι] impetrare, ut ad Senatum adeundi et cum eo agendi venia, scripto consignata, et nomine senatus a scriba publico tibi exhibita, impertiatur; postquam senatui brevi libello, qua de re cum agere velles, exposuisses. Quo facto Senatus, si causam dignam haberet, de qua ad populum referretur, veniam dabat petenti, cum populo agendi, delegabatque prohedros, qui eam causam populo proponerent.

716. 6. θεῖναι] bene habet. Sententia est: eo quod legem tuam non modis honestis legitimisque palam tulisti, sed subjecisti, h. e. in veteres probas leges tuam spuriam, ementitam, illegitimam ingessisse, intrusisse, furtim immisisse. Jurinus malebat ἐκθεῖναι. cui nemo facile accedet.

— 24. ἀνέγνω] scil. scriba publicus. malim tamen ἀνέγνων. quod cum more loquendi Demosthenis magis convenit.

717. 8. οἶδ'] pro εὖ οἶδ'. sic sæpe Noster.

— 15. περὶ τούτων] abest ab Aug. possit defendi loco simili, qui est hac ipsa

pagina v. 26. ubi περὶ τούτων, quod abest, tamen subaudiri debet. ego vero hoc 15. v. vulgatam probo tueorque.

718. 13. ἡ δίκη] id est, ἡ ὁπόση δίκη. deinde ἰδία et δημοσία pro nominativis habeo.

719. 5. ψηφισαμένων] Petitus LL. Attic. p. 188. ἐὰν μὴ ψηφ. suadet. obloquuntur Wesselingius et Taylorus. ego tamen nihilominus arbitror Petitum ad sententiæ quidem veritatem accessisse, tametsi leniori motu res peragi potest, scil. præponendo ἡ, ut sit τιθῇ, ἡ ψηφισ. patet, qui potuerit ea vocula hic excidere. Sententia legis hæc est: Ne liceto in gratiam privati legem ferre, a cujus fructu reliqui cives excludantur; aut liceto quidem, sed hac conditione, si sex millia civium in ejus legis lationem consenserint. cur enim alias adderet illam de sex millibus clausulam, quæ supervacua et importuna est, si negas exceptionem hic fieri. ad ἡ subauditur ἐξέστω. tametsi ferretur lex, non ideo statim perlata erat. Sed hac exceptione solummodo copia datur legis novæ ferendæ, h. e. populo proponendæ, penes quem tamen semper adhuc erat, eam legem, si vellet, improbare.

— 6. δόξῃ] servo et tueor, scil. ἐξεῖναι θεῖναι τὸν νόμον. *quibus videatur copia novæ legis ad populum ferendæ auctori legis neganda non esse.*

— 10. ἴσου] correxi ἴσον, fide Bav. idem et in edit. Taylori reperio, nescio qua auctoritate. incideram in easdem cum Wolfio conjecturas. ἴσον hic loci est adverbiale, pro ἐξ ἴσου, aut κατὰ τὸ ἴσον.

— 14. πλὴν περὶ τῶν τελωνῶν] idem est atque, πλὴν ἐπὶ τοῖς τελώναις.

— 15. χρῆσθαι] subaudi ἐπὶ τοῖς ἄλλοις. *in causis aliorum omnium legis hujus usus esto; duntaxat in causis publicanorum ne esto.*

720. 4. ἐξωσθήσομαι] malim ἐξωσθήσομαι τοῦ περὶ τοῦ μηδ' — ut primum τοῦ referatur ad εἰπεῖν, secundum ad εἶναι.

— 5. ὁμοίως] perinde ac si omnibus adversaretur.

— 6. τῇ γραφῇ] puta τῇ ἐμῇ τῶν παρανόμων.

— 23. τοῖς θεσμοθέταις] commendant Heraldus et Taylor τοὺς θεσμοθέτας. ego vulgatam teneo, cujus hæc est sententia: Solebat Athenis fieri, ut quidam ad Senatum denunciati de sceleribus, quorum insimularentur, a Senatu tantisper custodiæ, hoc est curæ undecimvirorum, committerentur, donec de iis concio rogaretur quid statueret. Sed rursus fieri solebat, ut hi custodiæ mandati menses multos in carcere hærerent, antequam eorum causa ad populum referretur, atque ab eo cognosceretur. Suadet itaque hæc lex Timocratea, ut placeat Thesmothetis, undecimviros in Heliæam inducere, in ejusmodi causis, si qui jussu Senatus in carcerem dati, neque ad judicium vocaretur eorum causa, neque sententia veniret, quæ illos morti condemnaret, idque ni fieret intra trigesimum diem, ex quo missi essent in carcerem. Conditiones itaque, sub quibus Timocrates hæc Thesmothetis suadet, sunt tres. 1. Si nexus ex auctoritate Senatus ultra mensem in vinculis hæreat. 2. Si interea temporis ejus causa a senatu ad populum non refertur. 3. Si condemnatoria sententia, ex auctoritate populi perscripta, Thesmothetis intra mensem a captura inde non exhibetur a scriba prytaniæ. Tum auctor est Timocrates Thesmothetis, ut undecimviros in Heliæam inducant, una cum reis, quippe qui sine undecimviris nunquam in publicum prodibant, donec aut absolverentur, aut morte mulctarentur. h. e. ut quæstio super nexis agitaretur, neque diuturnitate carceris macerarentur.

721. 9. δεῖν] h. l. idem est atque κελεύειν δεθῆναι, *jubere ut vinciantur.* quemadmodum modo dixerat καθιστάναι pro κελεύειν vel ἐᾷν καθιστάναι, *jubere* vel *potestatem facere constituendi.*

— 14. οὐδὲ τοῖς ἄλλοις] id est, οὐδὲ τοῖς τῶν ἄλλων νόμοις.

— 15. ἕνεκ' ἀναιδείας] præ audacia quidem, si satis sit ad eam rem, audacem esse; si omnia sita sint in audacia, nequu præterea potentia, gratia, aliis rebus opus sit, tum tanta est hujus hominis audacia, ut ad nihil non quamvis atrox mihi videatur paratus esse.

— 19. τοῦτον] correxi τούτου. cohæret enim cum καταψηφίσασθαι. Si τοῦτον servamus, quod fieri potest, subaudiendo κολάζειν e præmissis, tum addendum erit καὶ post verb. εἴληπται.

— 23. θατέρῳ] correxi θάτερον. Sed eo admisso, quod dant codices plerique et optimi, necesse est, ut nonnulla hic loci desint, ad hanc sententiam: θάτερον, *confitetur alterum e duobus,* ἢ τῷ προτέρῳ νόμῳ ἐναντίον τόνδε τιθεὶς, ἢ τῷδε τὸν πρότερον, ἀδικεῖν, *aut in eo se injuste egisse,* vel injuriam reip. fecisse, *quod hanc legem tulisset, illi priori legi suæ adversantem, aut in eo, quod priorem huic posteriori adversam.*

— 24. τούτους τοὺς νόμους] aut leg. est τοῦτον τὸν νόμον, nam de una Timocratis lege sermo est, aut hanc legem appellat νόμους, quia constitutiones numero plures complectitur, aut possit etiam legi τὸν τούτου νόμον. v. p. 724. 3. 725. 17. Sed satius est vulgatam servare. pari modo p. 734. 28. τοὺς νόμους appellat, tametsi unica modo lex esset.

— pen. περὶ τούτων] de his, ad hæc, quæ ipsi exprobravi, et quorum complexum statim subjicit.

— ult. ἰδιώτην αὐτὸν ὄντα τοῦτ' ἔλαθε] vocabulum secundum et quartum uncis inclusi. τοῦτο redit eo, scil. ὅτι ὁ νόμος αὐτοῦ ἐναντίος ἐστὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις.

722. 2. καὶ γράφων καὶ νόμους εἰσφέρων ὦπται] videntur verba transponenda esse: καὶ γράφων νόμους, καὶ εἰσφέρων. aut sic: καὶ γράφων καὶ εἰσφέρων νόμους. nisi malis γράφων habere pro nude sic, per se, posito, et cum νόμους haud cohærente, ita ut δίκας subaudiatur. qui dudum se gesserit eum, qui pro mercede aliis orationes scribat, quas conducentes in judiciis recitent; item qui pro mercede leges in concionem inferat, quas alii inferre metuant.

— 7. οὐδὲ — οὐδ' — οὐδ'] multo fortius stringunt hæc ἀσύνδετα, quam per μὲν et δὲ aut καὶ dissoluta et fracta.

— 22. τίσι τούτοις προσεξεταζέτω] si bene habet τούτοις, erit non cum τίσι, sed cum προσεξεταζέτω copulandum. *præter ista etiam hoc consideret, quibusnam velit leges esse mites.* possit quoque τούτους legi, et ad νόμους referri.

— 26. τοῖς δὲ οὐδὲ λόγοις] ante τοῖς δὲ sententiam deesse dudum videram, antequam mihi liceret codices Demosthenicos manu exaratos inspicere; et sic supplebam locum: τοῖς μὲν γὰρ ὑπάρχει ἀμφισβήτησις, ὁποῖοί τινες φανήσονται ὄντες. Sed postmodum reperi in libris hæc, quæ sunt incuria Parisinarum operarum, vel potius Aldinarum, omissa. nam exemplar Aldinum hic loci secutus est editor Parisinus. ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἄδηλον εἴ τις ἔστ' ἀδίκως διαβεβλημένος.

723. 5. ταύτην] causæ nil video, cur ταύτην h. l. posthabeatur alteri lectioni αὐτήν.

— 11. τῶν προέδρων] videtur γνώμῃ deesse. *cum venia et consensu prohedrorum.*

724. 4. προστετιμημένου] correxi προστετιμημένον, in nominativo absoluto, *cum esset iis lis carcere æstimata,* aut *cum essent custodia mulctati.* est enim in Augustano προστετιμημένων. Sæpe ο et ω in codicibus inter se permutantur.

— 6. τὴν διεγγύησιν] Citat hunc locum Harpocr. v. διεγγύησις.

— 17. τὸ θεῖναι] correxi τῷ θεῖναι. *quam atrox facinus commiserit,* aut, *quam atrocem tulerit legem, lege ea ferenda, quæ res etiam præteritas dudum complecteretur.* perinde enim est, δεινὸν v. 16. pro neutro habeas, subaudiens ἔργον, aut pro masculino, et cum νόμον copules. ποιεῖν τὸν νόμον δεινὸν est reddere suam legem sævam, efficere ut lex a se lata sæva sit.

— 18. νόμος] non displicet Wolfii conjectura δῆμος. designavit quidem orator hoc. defendi tamen satis bene potest vulgata, si *lex* per metonymiam aut synecdochen accipiatur pro *civitate legibus utente,* opposita oligarchiæ et monarchiæ legibus nil utenti, quod voluntas prævalentis summa lex et pro lege sit. eoque magis servanda est vulgata, quod ipsi veteres existimarunt, insolentiam hujus usurpationis sibi annotandam esse, id quod ex Aristidis Scholiasta, quem Taylor citavit, constat. Possit tamen etiam fieri, ut orator reliquerit ᾧ πολιτεία ἔννομος. Locus ille, quem Taylor ex Aristidis Scholiasta inedito ad Panethenaicam citat, non est in Scholiis ad eam orationem, sed in Sopatri prolegomenorum hiatu magno, quem e Bavarico codice sarsi, p. V. ed. Jebbianæ.

725. 9. διατεθέντα] imo vero διαθέντα in part. aor. 2. activi. ut προλαβόντα. *non tum demum dare jus vadium sistendorum, postquam damnatum reddidisset inimicum vobis.* Verumtamen bene potest vulgata defendi. non tum demum imperare constitutionem prædum, postquam præcepisset hinc vos, sententiam carceris in condemnatum effatos, *illinc* damnatum inimicum vobis redditum. Sic ad Græca adstricte. quæ Latine sic efferas ferme: decebat eum sic sancire, ut fas sit ærario prædes edere, nulla præmissa carceris pœna, qua necesse est ut damnati erga vos animus infestus fiat.

— 15. τὰς ὑπὸ τῶν] præpositionem uncis inclusi. Si servatur, subauditur γενομένας aut γεγονυίας.

726. 7. παραδώσει] scil. undecimviris.

— 8. παραλήψεται] scil. a thesmotheta.

— 24. ὁπόσων] recte habet. idem est atque τοσούτων, ὁπόσα. Wolfii ὁπόσον ne Græcum quidem est. non omnes mulctæ publicæ duplicabantur. recte ergo dicit, *earum omnium mulctarum, quæ geminæ irrogantur.* irrogantur autem geminæ, quæ a reis damni simplicis duplum ejus, quod injuria esset ablatum, exigunt.

727. 1. δεκαπλᾶ, τὰ δὲ καὶ διπλᾶ] aut καὶ delendum est, aut transponenda sunt vocabula, καθ' οὓς τὰ μὲν διπλᾶ, τὰ δὲ καὶ δεκαπλᾶ γίγνεται τῶν ὀφλημάτων. *vi quarum legum aliæ mulctæ duplæ, aliæv ero etiam decuplæ irrogantur.*

— 3. τὸ γεγραμμένον] æs, cujus essent rei facti. v. v. 6. ubi λῆξιν et γράμματα appellat.

— 12. παρὰ πάντα τὸν νόμον] verum existimo et alteri lectioni παρὰ πάντας τοὺς νόμους præferendum. *per totam legem suam.*

— 17. ἀπαλλάξονται] correxi ἀπαλλάξεται. ut ad reum redeat. *liber erit atque discedet absolutus.*

728. 10. λαβεῖν] uncis inclusi, et plane delevissem, nisi in mentem venisset, ut dicitur *umbram pœnæ captare,* sic etiam recte dici posse, *nomen pœnæ,* quod ejus est umbra, *captare. reliquit vobis, pro pœna, pœnæ nomen cupere.* præterea etiam λαβεῖν potest et pæne debet ad ἀφείλετο repeti:

eripuit vobis rem pœnæ sumere. h. e. ipsam pœnam sumere. eripuit vobis facultatem ipsam pœnam repetendi. quare satius esse duxi verbum hoc relinquere, sed cum admonitione, a multis id omitti.

— 18. ἐγγυητὰς] post ἐγγυητὰς deesse videtur εἰπὼν vel λέγων. *eo, quod dictione* τῷ καταστήσαντι τοὺς ἐγγυητὰς *usus est*, vel *utitur, significat omnes.* nam ἅπαντας in numero plurali præstat alteri lectioni, ἅπαντα, in singulari, quam Wolf ex Augustano adscivit.

— 22. χρόνον] post χρόνον videtur σκοπεῖτε vel ὁρᾶτε vel tale quid deesse. Universe hic locus asper et hiulcus mihi videtur, ut suspicer aut ab auctore minus elaboratum esse relictum, aut aliud quid labis hic loci libris Demosthenicis insedisse, a sinistra fortuna illatum.

— 23. τῷ καταστήσαντι τοὺς ἐγγυητὰς λέγει] subaudi καὶ μόνῳ τούτῳ, ἀλλὰ μὴ τῷ μηδένα καταστήσαντι ἐγγυητήν.

— ult. ἀνάγκην] scil. τοῦ καθιστάναι ἐγγυητὰς, ἢ δεδέσθαι. *necessitatem aut constituendi vades, aut in carcerem migrandi.*

729. 4. ἐφ' ὑμῶν] correxi ὑφ' ὑμῶν. *a vobis*, aut a decessoribus vestris. oratores enim Græci de conventu judicum ut de corpore quodam immortali loqui solent. Si quid superiores judicarint, id idem etiam præsentes censere et ratum habere existimantur.

— 7. ἄκυρα τὰ προστιμήματα ποιεῖ] eludendo exsecutionem sententiarum, quas judices tulerint, earumque vim suis exceptionibus et clausulis frangens.

— 10. τιμῶντας] h. l. idem est atque προστιμῶντας. *mulctam irrogantes.*

730. 14. θήσετε] malim θήσεσθε in medio, *si patiemini leges vobis ferri, easque ratas habebitis.* Populus enim, non ipse leges ἐτίθει, sed solummodo ἐτίθετο. et video nunc Wolfium sic edidisse, ut suspicatus sum esse edendum.

— 15. δυνήσεσθαι] aptum est ex οἴεσθε v. 11.

— 18. ταῖς ὀξύτησι —] potest vulgata defendi, aut sic, ut trajecto statuatur, pro vulgari plana verborum constructione hac: ταῖς ὀξύτησι καὶ τοῖς καιροῖς τοῦ πολέμου, ut τοῦ πολέμου perinde ad ταῖς ὀξύτησι referatur, atque ad τοῖς καιροῖς refertur; aut sic, ut ἓν διὰ δυοῖν statuatur, pro ταῖς ὀξύτησι τῶν τοῦ πολέμου καιρῶν. malim tamen legi: ταῖς τῶν πραγμάτων ὀξύτησι.

— ult. διοικεῖται τὰ κοινὰ] postrema hæc duo verba absunt a codd. quibusdam. quæ verba si omittuntur, necesse est legi διοικεῖσθε. nisi malumus ἡ διοίκησις subaudire.

731. 3. προσευπορεῖσθαι] correxi προευπορεῖσθαι, *prius comparari*, quam scilicet eorum usus sit, e conjectura, quam postmodum ab Augustano confirmatam vidi.

— 9. ἐνδεεῖς πολλῶν] sine dubio præstat ἐνδεεῖς πολλῷ. et sic dedi de meo. illud ν natum esse potest e iota olim adscribi solito. Sic dudum censui, antequam Taylori ad h. l. animadversionem inspicerem, qui idem censuit. possit quoque legi ἐνδεῇ πολλῷ, vel πολλά. quo ducit lectio Bav. ἐνδεῇ πολλῶν.

— ib. ἀλλ' ἢ] malim ἄλλως ἤ. *et ne hæc quidem aliter, quam* —.

— 11. τοὺς μὴ τιθέντας κυρία ᾖ ἡ βουλὴ, μηδὲ τὰ δικαστήρια δῆσαι] non culpo hanc lectionem, quæ sexcentis possit exemplis approbari. Solent Græci, prorsus ut nostri Gallofranci, primum μηδὲ omittere, insequente uno alterove μηδέ. et hospes in Græcis sit is, quem hoc fugiat, necesse est. quoniam tamen codices h. l. dissentiunt, visum est lectionem Augustani adsciscere, quæ hæc est: τοὺς μὴ τιθέντας μὴ ᾖ κυρία δεῖν ἡ βουλὴ, μηδὲ τὰ δικαστήρια (sine δῆσαι).

— 22. χρῆν γὰρ —] constructio h. l. impeditior hæc: χρῆν γὰρ προσγράψαι σε εἶναι καὶ κατὰ τούτων τὰς πράξεις [h. e. εἰσπράξεις] κατὰ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους, ὅπερ ἐποίεις [id est, ὥσπερ προσέγραψας] κατὰ τῶν τελωνῶν. oportebat enim te, quam clausulam contra publicanos adscripseras tuæ legi, eandem adscribere etiam contra hos (Androtionem, Glaucetam, Melanopum, iisque similes), scil. exactiones debitorum ab iis legibus jam obtinentibus accommodatas esse.

— 24. καὶ τῶν ἐγγυητῶν] malim καὶ τῶν τούτων ἐγγυητῶν, id est, κατὰ τῶν ἐγγυητῶν, οὓς ἂν οὗτοι καταστήσωσι. et contra vades, si quos hi publicani exhibuerint. Recte porro, meo judicio, suadet Wolf ad πράξεις addi εἶναι. quod mihi quoque in mentem venit.

— 27. ὡς περὶ] malim hæc duo vocabula in unum ὥσπερ contrahi. aut ὡς παρά. nam παρά τινος εἰσπράττειν usurpatur. ab aliquo redigere.

732. 19. δεσμὸν] Taylor vult δεσμοῦ. Sed bene habet vulgata. Dubito, satisne tuto colligi possit, ex eo, quod ὅτῳ προστετίμηται δεσμοῦ dicitur, dici etiam recte posse, aut dictum esse προστιμᾶν αὐτῷ δεσμοῦ. nam in illa ipsa dictione προστετίμηται αὐτῷ δεσμοῦ tamen subauditur τιμή. et, recte si dicatur προστιμᾶν τινὶ δεσμοῦ, tamen subaudiendum sit τιμήν.

— 21. ὄφλῃ] scil. ζημίαν, vel καταδίκην, vel τιμωρίαν, vel tale quid. in aliis est ἁλῷ. nil refert. est varians lectio.

733. 4. ὅ,τι ἐὰν] idem est atque ὅ,τι ἄν. *quodcunque tandem.*

— ibid. αὐτὸ λάβῃ] scil. τὸ κλέμμα ὁ ἀπολωλεκώς. si, qui perdidit aliquid furto, ipsam illam rem furto ablatam reperit apud furem.

— 5. τὴν διπλασίαν καταδικάζειν] scil. δεῖ τοὺς δικαστὰς τοῦ φωρὸς ζημία. duplum

pretii irroganto judices furi pro mulcta. Sin minus, h. e. si non repererit, tum judices decuplum irroganto πρὸς τοῖς ἐπαιτίοις, præter illam rem, de qua contenditur. ut si Davus Simmiæ ovem averterit, tum Davus Simmiæ aut duplum ovis pretium cum ipsa ove, aut, si ovis ipsa jam mactata et devorata aut alio vendita sit, decuplum ovis pretium et aliam præterea ovem aversæ similem luito.

— 7. ἐὰν προστιμήσῃ ἡ Ἡλιαία] Si nempe Heliæa dignum judicaverit reum, cui, præter restitutionem aut compensationem modo dictam, quæ est pœna rata, constans, a legibus dicta, nulli remittenda, adhuc pœnam carceris arbitrariam irroget.

— 8. προστιμᾶσθαι] προστιμᾶσθαι dicitur ille, qui judices rogat, ut reum pœna quadam, aut supplicio, pro ipsorum arbitrio afficiant. quod rogare poterat seu actor, seu quicunque alius, cui per leges liceret. προστιμᾷ autem judex.

— 9. ὅταν περὶ τοῦ τιμήματος ᾖ] scil. ἡ ζήτησις. tum scil. cum de æstimatione litis agetur, in causa ejusmodi, ubi locum habet mulcta in ære, non pœna capitalis.

— ibid. ἀπαχθῇ] scil. πρὸς τὴν Ἡλιαίαν, aut πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, ex actione τῆς ἀπαγωγῆς.

— 10. προειρημένων] correxi προειρημένον. quod idem est atque ὄντος προειρημένου καὶ ἀπηγορευμένου. *cum esset ipsi interdictum.*

— 11. τῶν νόμων] correxi ὑπὸ τῶν νόμων. auctore fretus solo margine Lutet. editionis, cujus auctor qui fuerit, præter Wolfium alius, nescio. nam præpositionem in nullo meorum librorum, neque manu scripto, neque typis exarato, reperi. Sed in loco aperte mendoso, cum esset inter Wolfii conjecturam, et Salmasii, qui τῶν νομίμων, sine ὑπὸ, suadet, optandum, malui cum Wolfio facere, cujus conjectura planior, simplicior, et probabilior est. Recepi ὑπό. in illo εἴργεσθαι subauditur τῶν τόπων, οὗ μὴ χρὴ εἰσιέναι, e proximo. Idem est ac si dixisset: εἴ τις ἀπαχθῇ διὰ τοῦτο, ὅτι εἰσῆλθεν, ὅποι μὴ χρὴ εἰσέρχεσθαι (καίτοι προειρημένον ἦν αὐτῷ ὑπὸ τῶν νόμων, εἴργεσθαι τούτων τῶν τόπων) διότι ἥλωκε κακώσεως γονέων, ἢ ἀστρατείας.

— 16. ὅμοιός γε —] Citat h. l. Aristides p. 202.

— 18. τοὺς ὄντας βελτίους ποιεῖ] malim τοὺς ὄντας πονηροὺς βελτίους π.

— 25. ὃς τὰ μὲν ἄλλα ἐῶ] malim τὰ γὰρ ἄλλα ἐῶ. aut τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ἐῶ. nam μὲν sæpe redundat.

— 26. βοηθοὺς] νόμους addi vult Taylor post βοηθούς. non intercedam, tametsi nescio, an pari jure pro scholio id haberi queat. potius videtur epithetum ad τοὺς conveniens desiderari, ut ἀρίστους aut βεβαιοτάτους. ut sit τοὺς ἀρίστους καὶ βεβαιοτάτους τῷ γήρᾳ βοηθούς. qui sunt leges.

734. 6. ἀπολογήσασθαι] magna veri specie commendatur ἀπολογήσασθαι, inventum, ni fallor, Wolfii, tum Lambini, nisi hic ab illo mutuo sumsit. a verbo ἀπολογίζομαι, *enumero, recenseo, rationem reddo.*

— 20. ποιῆσαι] post ποιῆσαι videtur deesse γράψαι, vel scr. esse: τούτου ἄδειαν ποιῆσαι.

— 22. ἀδικεῖν] correxi ἀδικεῖ in indicativo, tametsi Wolfii ἀδικῶν haud displicet.

— pen. τὸ, ἡνίκα] præter rem improbat Wolf. τὸ, quod bonum probumque est. *in vel ex ejus audacia* hoc maxime miror, τὸ — pari modo importunus est Lambin. p. 735. 1. ubi dictionem bene Atticam ἀπειρηκότι εἰσφέροντι [id est, ἐν τῷ εἰσφέρειν, vel διὰ τοῦ εἰσφέρειν] Wolf bene enucleavit.

735. 6. οὕτω] sic nude positum ferri queat. malim tamen aut οὕτω σκαιῶς, aut οὕτω ὠμῶς, aut tale quid aliud.

— 11. κατὰ νόμους] correxi κατὰ δήμους, quam lectionem Valckenaerius quoque prætulit ad Ammon. p. 139. et ad Herodotum p. 210. Nescio quoque, an probari possit hæc suspicio τοὺς δήμους opponi τῷ δήμῳ v. 16. concludit enim orator a minori ad majus. si judices per *demos* singulos a *sorte* constituti severe puniuntur, quanto minus ferri potest eos pœna liberari, si qui peccent, qui *populi universi voluntate* functioni cuidam præficiantur. magistratus per sortem obtingentes erant iis, qui delectu et optione deferrentur, multo ignobiliores, in causis versabantur levioribus, et emolumenta afferebant multo minora.

— 12. πολλῶν] post πολλῶν videtur πραγμάτων abesse.

— 14. εἶναι] post εἶναι videtur κυρίαν, *ratam*, deesse.

— 25. ἀξίαν] post ἀξίαν videtur punctum esse ponendum, et post καὶ addendum γάρ.

736. 3. εἰ βούλοιτο] scil. ὁ λαβὼν ἐπ' αὐτοφώρῳ καὶ δικαζόμενος.

— ibid. τῷ δ' ἁλόντι —] eorum convicto, ob quæ data et concessa est a legibus abductio. locum hunc legis, a Solone latæ, Demosthenes interpolationibus quibusdam suis variavit.

— 12. αὐτῷ] αὐτὸ malim cum Bav.

— ult. ᾤμην δεῖν —] constructio hæc est: ᾤμην τὸν νομοθετοῦντα περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι δεῖν νομοθετεῖν περὶ τούτων, scil. οἷα δεῖ etc.

737. 20. μέγα] scil. εἴ τις ἠδίκηκεν, ἐχρῶντο ὀργῇ μεγάλῃ. et rursus μικρὸν εἴ τις ἥμαρτέ τι, καὶ μικρᾷ τῇ ὀργῇ ἐχρῶντο. Minucianus p. 148. cum locum hunc recitasset, interpretandi gratia subjicit: εἴρηται δὲ ὁ λόγος περὶ τῆς ἐπὶ τοῖς ἀδικήμασιν ὀργῆς. *significat hac dictione, modum pœnæ cujusque modo delicti cujusque respondisse.*

— 21. ὅταν γὰρ ᾖ ὅτι χρὴ —] correxi ὅταν γὰρ ᾖ τὸ τί χρὴ, subaudi γεγραμμένον ἐν τοῖς νόμοις. ubi enim in legibus occurrit hæc formula, τί χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτίσαι, ibi leges pœnæ mulctæve irrogandæ facultatem judicibus facit.

738. 1. ἐρεῖ] Timocrates puta. quamquam nescio an melius sit ἐρεῖς in secunda persona.

— 8. αὐτῶν] istorum, Androtionis puta sociorumque.

— 9. τῶν ἄλλων] malim τῆς τῶν ἄλλων, scil. ἱεροσυλίας. tanto atrocius est horum hominum sacrilegium, quam sacrilegia aliorum. quamquam me non fugit posse ἱεροσυλιῶν subaudiri.

— 15. αὐτοὶ αὐτοῖς] qui codices αὐτοὶ ἐν αὐτοῖς dant, videntur illi voluisse αὐτοὶ ἑαυτοῖς dare.

— 27. ἀφεῖλε] offendit Wolfium copulatio verbi ἀφαιρεῖν cum dativo. negans Græcum esse ἀφαιρεῖν τινὶ τὸν δεσμὸν, vult Latinum morem imitari. ego, cum haud desperem eam defendi posse similibus locis auctorum probatorum, quod in medio relinquam, tum, si constet indignam nitore Demosthenico esse, molliorem iniri posse viam hujus loci sanandi, autumo, legendo ἀφεῖκε.

— pen. τούτους] Androtionem cum sociis.

— ibid. ἐκείνων] quam publicani delinquunt.

739. 1. ἐκεῖνα τἀδικήματα] Androtionis puta, sociorumque. ad quos etiam τούτοις v. 3.

— 8. κωλύετε] correxi λύετε, detracta prima syllaba. subaudi τοὺς κειμένους νόμους. non abrogatis ideo leges dudum latas, a quibus pœnæ irrogantur, si qui ejusmodi quid patrent.

— 11. αὐτοῖς] uncis inclusi, non nescius vulgatam sic posse defendi, ut dicatur, tametsi singularis præcesserit ὁ τούτων τι ποιῶν. recte tamen pluralem numerum potuisse subjici, quia plures sint ejusmodi facinora audentes, et rem ad τὸ νοούμενον referri.

— 12. οὗτοι δὲ] scil. τιθέασι (non τίθενται) νόμους. *hi autem leges ferunt, ut* —.

— 23. ἕκαστος] correxi ἑκάστοις. *quod populus norit, quæ dedecora unusquisque eorum* [viatorum puta] *tum patrarit, quum adhuc pauper esset atque miserabilis et contemnendus.* videtur enim pro δεινότητι leg. esse ἐλεεινότητι, *in ista eorum egestate atque vilitate.* et sic dedi de meo. boni aliquot codices dant καὶ τῇ νεότητι. quam lectionem vulgatæ saltim præferam, si vera minus sit. qua de re haud decernam. adolescentes, rerum rudes, levitate ingenii, imprudentia et temeritate ducti, multa stulta, atrocia, nefanda audent, quorum veniam ætatis vitium impetrat. Confirmat etiam p. 740. 4. hanc lectionem τὰ ἐν τῇ ἡλικίᾳ. Acquiescam tamen in vulgata δεινότητι, cum dubium adhuc sit, annon orator vocem δεινότης hic usurpaverit sensu, parum quidem illo usitato, quem tamen ratio linguæ Græcæ toleret, pro miseria, vita molesta et ærumnosa, ubi cum inopia rerum omnium sit conflictandum. Demonstrari quidem certis et evidentibus argumentis nequit, vocabulum illud hoc sensu a Græcis Demostheni æqualibus non fuisse usurpatum. Silentium enim scriptorum, qui nobis hodie supersunt, non satis valde arguit.

740. 3. ἀλλὰ] subaudi e præmissis οὐ προσήκει Ἀνδροτίωνα δεδέσθαι.

— 8. ἀλλὰ καὶ Μ.] καὶ delevi, cujus loco malim γε, ut sit ἀλλὰ Μελανωπός γε δεινὸν — aut γὰρ, ut sit ἀλλὰ γὰρ Μελανωπὸς δ.

— 9. ἔμελλεν] post ἔμελλεν deesse videtur τὸν τοιούτου πατρὸς ἐκγεγονότα. vel simile quid. quod ni addendum est, tacite quidem esse subaudiendum insequentia docent.

— 17. δεκαπλάσιον] correxi δεκαπλασίαν, scil. ζημίαν.

— 20. ἦν] malunt aliqui ἐστίν. haud respicientes illi ad initium periodi hujus, neque ad ἔδει proximum.

741. 5. ἔλαβεν] scil. ἡ πόλις.

— 9. ἀλλὰ τἄλλα οὐ βίαιος ὡς οὐδεὶς ἀνθρώπων;] distingue sic: ἀλλὰ τἄλλα οὐ βίαιος; est objectio, hypophora, quam ipse orator sibi opponit, sed, ut statim amoveat. *atqui tamen*, aiet aliquis, *in cæteris certe violentus et injuriosus non est Glaucetes?* respondet orator. *Est enimvero, ut nemo alius magis.* ὡς οὐδείς γ' ἀνθρώπων.

— 13. τιμωρήσασθαι] correxi addita negatione, μὴ τιμωρήσασθαι. nisi insequentia particulam infitiantem hic exigerent, posset vulgata ferri, et sic accipi: *an potius decet eum punire, qui conetur hos servare.*

— 15. διὰ ταῦτα] scil. τὰ αὐτῶν πονηρεύματα. planius tamen foret διὰ τοῦτο, scil. διὰ τὸ πονηροὺς εἶναι.

— 16. διδάσκετε] scil. τὸ πονηροὺς εἶναι.

— 20. τούτῳ] erat ergo, quod videtur ex h. l. colligi posse, carcer in foro, ut velut digito demonstrari posset. v. p. 742. 21. et 743. 3.

— 23. διακρουσθῆναι τῆς τιμωρίας] argutis strophis avocari, arceri et depelli a sumenda pœna.

742. 12. Κολυττέα] Hemsterhusius ad Aristophanis Plutonem p. 166. de scriptione hujus nominis disputat, et Κολλητεὺς, quod in manuscriptis codicibus et saxis Sponianis reperiatur, ait probum esse.

— 23. δυνάμενος] subaudi μέγα ἐν τῇ πόλει. *cum plurimum in rep. valeret.* pari modo in φρονεῖν subauditur sæpenumero μέγα, cum abest.

743. 17. Κυδαθηναῖα] correxi Κυδαθηναιέα. poterat quoque Κυδαθηναιᾶ (quod ex illo contractum est) e margine adscisci.

— 21. ἀντιτιμωμένου] subaudi ἀντὶ τοῦ θανάτου. pro mortis pœna, qua multis videbatur dignus esse. cum ipse sibi magni æris mulctam irrogasset, qua pœnam mortis redimeret, capite [h. e. jure civili, et potestate in foro versandi] minuistis, παρ' ὀλίγας ψήφους intercedentibus perpaucis suffragiis, infamiam ei sancientibus, et numero, sed exiguo, vincentibus ea suffragia, quæ mortem ipsi decernerent.

— 24. ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, εἰ οὗτος —] idem est ac si dixisset: ὑπὸ τούτου, εἰ ὁ αὐτὸς — quid passuri fuissetis ab hoc homine, Timocrate, si idem, qui tam nefandas leges tulit, præterea quoque in numero legatorum vestrorum fuisset. dedi tamen ὑπὸ τούτου αὐτοῦ.

744. 4. τὰς βουλήσεις] vereor, ne h. l. aliquid desit. quare suspicor, τὰς τῶν ῥητόρων, aut τὰς τῶν πονηρῶν βουλήσεις leg. esse. *pro libidine oratorum*, aut *sceleratorum.*

— 5. διαλύσεις] correxi διαδύσεις, *latebras et subterfugia.*

— 14. παρασχεῖν] subaudi τοῦτον τὸν ἐκκόψαντα.

— ibid. καὶ οὐ χρημάτων τιμήσεως οὐδεμιᾶς] potest ferri et subaudiri οὔσης ex ὄντος versu superiori. malim tamen καὶ οὔσης χρημ. τ. οὐδ. *cum nulla penes eos in usu esset*, aut in legibus scripta, *æstimatio* aut luitio injuriæ *in ære.*

— 25. νομοθετεῖν τὰ ἑαυτῶν συμφέροντα] *sua emolumenta legibus sancire.* ferri queat. nullus tamen dubito Demosthenem dedisse: νομοθετεῖν πρὸς τὰ ἑ. σ. *leges ferre, prout ipsis expediat, ad suas utilitates.*

— pen. τὸ αὐτὸ δίκαιον] jus idem, ut ipsi quoque patiantur in custodiam se dari.

745. 4. οὐκ ἂν φθάνοι] non facile præveniat, h. e. effugiat multitudo, quo minus his bestiis serviat.

— 27. ἐξῆν ὑμῖν] si legis ea esset sententia, quam Timocrates ei imputat. Concludit sic: Timocrates negat vobis licere ex hac lege, quemquam custodiæ dare. Quod verum minus est. Nam si esset, pari modo quoque vobis haud liceret ullam pœnam cuiquam irrogare. Sed licet hoc vobis. ergo etiam pœna carceris in potestate vestra est.

— ult. τιμῆσαι] post τιμῆσαι punctum posui, et ἢ cum ᾖ mutavi. Sententia est. si vera essent, quæ Timocrates ait, in legibus illis adscripta non esset hæc formula, τὸν δ' ἐνδειχθέντα ἢ ἀπαχθέντα δησάντων οἱ ἕνδεκα, quæ leges contra reos τὴν ἔνδειξιν aut τὴν ἀπαγωγὴν permittunt. aut, quos in reos actionem ex his titulis leges dant, non esset iis legibus ista, quam dixi, formula adscripta.

746. 7. ἦν] si scil. Timocratis interpretatio valeret.

— 22. λέγῃ] scil. καταλύειν τὸν δῆμον, auctor sit oratione, ut gubernatio civilis cum tyrannica mutetur. vel ex insequentibus huc trahendum παρὰ ταῦτα.

747. 3. ὅσοι] correxi ὅσαι. scil. ἀρχαί.

— 4. ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ] id est, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ. idem est ac si dixisset: ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ κυαμεύονται οἱ ἐννέα ἄρχοντες.

— ibid. καὶ κήρυκος] scil. ἀρχὴν οὐ καταστήσω. etiam ad Cerycis aut præconis honorem neminem — admovebo, sive ille sit præco legationis, sive præco Synhedrorum. præcones alias erant homines viles; nedum ut magistratu aut honore aliquo fungerentur. Illi autem præcones honorati erant, et quodammodo magistratu fungebantur; primum, qui legatis adderentur nomine reip. si qui aut Athenis alio emitterentur, aut, si qui aliunde missi legati Athenas venirent, ut cum S. P. Q. A. agerent. quod posterius genus hic significari vocabulo πρεσβείας mihi videtur. deinde illi legati, qui publice, h. e. nomine reip. mitterentur in consessum seu collegium τῶν συνέδρων. quomodo appellabantur legati populorum Græcorum, qui socii Atheniensium essent. Hi populi legatos quique suos habebant Athenis perpetuo residentes, quorum unusquisque negotia et commoda populi sui ageret, de rebus singulis, quæ Athenis gererentur, ad suos referret, et mandata suorum rursus ad Athenienses. Id quod ex Æschine satis notum est.

— 8. οὔτ' ἄλλοι] correxi de meo οὔτ' ἄλλη, *neque alia.* non uxor mea, non filia, non soror, non mater, non cognata, non pellex, non ancilla, loco meo, et in utilitatem meam. nam alias esset oratio tautologa. nam in οὔτ' ἄλλος insunt hæc omnia, non filius, non frater, non pater, non cognatus, non servus, non amicus.

— ibid. ἐπαρᾶται] aliis ἐπαρᾶσθαι, scil. δεῖ. debet qui hæc ait, post hæc dicta diras in semet ipse dicere. correxi tamen ἐπαρῶμαι, propterea quod boni codices in παραβαίνοιμι consentirent, quod prætuli pro παραβαίνοι v. 14. Censuit quoque sic scribendum Dorville ad Charitonem p. 483.

748. 2. καὶ περὶ τῶν φευγ.] malim καὶ περὶ τῆς τῶν φευγόντων καθόδου.

— 3. δεινοτάτων] post δεινοτάτων videtur νομοθετεῖν desiderari, aut κακουργεῖν, aut simile quid. *viam aperit ferendi leges,* aut *ad scelus committendum.*

— 8. παρανόμων πρῶτον γραφῶν καταλυθεισῶν] id est, διὰ τοῦ καταλυθῆναι πρῶτον τὰς παρανόμων γραφάς. tollendo primum actiones ex titulo παρανόμων.

— ibid. παρανόμων] malim τῶν παρανό-

μων — sed sic, ut articulus non ad proximum παρανόμων, sed ad remotius γραφῶν referatur.

— 14. μήπω] bene habere videtur. *nondum*, non tum statim, cum lex primum fertur.

— 22. τοῦτο ποιῶν] scil. καταλύων τοὺς νόμους καὶ τὴν δημοκρατίαν.

— 23. ποιῶν] omittunt nonnulli. locus mihi est dubius, et vitii suspectus.

— pen. ταύτην] malim πάντων.

749. 7. καὶ τοῦτ' αὐτὸ πράττοντες] hoc ipsum studentes, agentes, contendentes, quo vos lædant et fraudent.

— 21. τούτου κἀκείνου] ille est Timocrates, hic Androtion. dedi τούτου τε κἀκείνου.

— 24. τούτο] correxi τούτων. Androtionis puta, Melanopi et Glaucetæ.

— ibid. ἐτίθει] Timocrates.

— 26. ἐκείνῳ] Androtioni.

— ult. μισοῖτο] correxi μισοῖτε. *et ob quæ Timocratem non minus, quam Androtionem, jure merito exosum vobis habeatis atque detestemini.*

750. 2. πρῶτον] pertinet hæc tractatio ad p. 754. 10. ubi locum alterum de fraudulento hujus rogationis consilio ingreditur. jam adfuit hic locus iisdem pæne verbis p. 607. 24. ut ibi jam admonuimus.

— 4. αὐτοῦ] Androtionis puta.

— ibid. τούτου] Timocrates est.

— 10. καὶ — μοι] verba καὶ τοῦτον ad συνδιοικῇ μοι desunt supra l. c.

— 11. δημηγορίας] supra δημηγορίαν.

— 21. προσαγωγεῖ] *lenone, conciliatore* pecuniarum. eleganter dictum. Sed, si bene memini, προαγαγεὺς ille dicitur, sine σ in prima syllaba, qua de re jam supra ad p. 678. 19. diximus.

— 24. καὶ — ὑπηρέτας] verba καὶ τοὺς ἀποδέκτας καὶ τοὺς ὑπηρέτας desunt supra.

751. 2. τῶν ἄλλων ἕνεκα] potest hoc aut a masculino ἄλλοι, aut a neutro ἄλλα repeti. si prius, tum erit hæc sententia: propter seu reliquos Græcos, seu reliquos cives vestros, non ærarios, qui offenduntur et adversus remp. magistratusque exacerbantur hac exactionum, qua isti usi sunt, severitate vel crudelitate potius. Sin posterius, accipi possit sic: propter incommoda breve hoc et mediocre emolumentum olim consecutura.

— 4. πέντε ταλάντων] supra τοσούτων χρημάτων. ubi etiam alia aliter prostant, quæ diligenter congerere et inter se comparare neque juvat, neque vacat. Fecit etiam ex parte jam Taylor.

— 16. κατηγοροῦμεν] correxi κατηγοροῦσι. narrat enim hæc, ut audita et accepta a majoribus. *incusant*, scil. illi, qui nobis hæc retulerunt.

— 23. πόλλ' ἀνηλωκὼς] correxi πολλὰ δ' ἀνηλωκώς. ut supra, ubi hæc multo aliter leguntur et exquisitius dicta, et accommodatius ad commiserationem movendam.

— pen. τὰ πεπραγμένα] v. p. 580. 17. τὰ πεπραγμένα sunt, aut res ab eo gestæ, aut fortunæ ejus, res, quæ ipsi, nulla ejus culpa, acciderunt, ut fuga patris, adhucdum ærarii, cujus non depensa mulcta non licebat filio in forum venire. τὰ βεβιωμένα sunt mores ejus consilio suscepti, vita turpis et probrosa.

752. 19. ἐπὶ χρήμασιν] subaudi κοινοῖς. propter æs publicum reip. debitum, sive ex mulcta litis cujusdam, qua cecidisset, sive ex peculatu. opponit æs publicum privato. multo est gravius aliena nolle reddere, quam nolle de suis privatis æs debitum reddere. multo turpius ob peculatum necti, quam propter nomen privatim contractum duci, quod per angustias rei familiaris diluere nequeas.

753. 15. μὴ θελήσαντες] correxi μηδὲ θελήσαντες. *ne audientia quidem dignati.*

— 17. ἀφίεισαν] correxi ἀφίεσαν. poterat quoque ἀφιείησαν corrigi, aut, quod Wolf dedit, ἀφείησαν.

— 23. τῶν ἐθελησάντων] male inserunt μὴ post τῶν. vulgata bene habet. fiscus enim constat pecuniis ultro collatis. qui nihildum contulerint, sed adhuc sint in reliquiis, eorum nihil est in ærario. quo fit, ut nihil, quod eorum sit, illinc aufferri possit.

— 24. τὰ παρὰ τῶν συμμάχων] scil. προσγενόμενα, aut ἐξειλεγμένα. pecunias e sociis collectas, redactas.

— 25. ἀπολλύντες] disperdentes, dilapidantes luxuria, gula et ventre.

754. 8. ἐφάνηθ' ἡμῖν] in Aug. est ἐφάνητε ὑμῖν. unde possit etiam hæc lectio exsculpi: ἐφάνητον (in duali) ὑμῖν. ut subito a Timocrate et Androtione ad judices convertatur oratio.

— 14. καὶ κατὰ μικρὰ] correxi καὶ τὰ μικρὰ, et v. 15. καὶ τὰ μεγάλα. e p. 614. 8. nam κατὰ μικρὰ est, minutatim, per parvas particulas, sed τὰ μικρὰ, parvis in rebus. possit quoque legi καὶ μικρὰ, et καὶ μεγάλα. modo κατὰ absit. malim quoque v. 14. τοῖς πολλοῖς cum articulo. item v. 9. præferam lectionem marginis, quæ nescio sitne Wolfii, an Lambini conjectura.

— 20. ἀπ' ἐκείνου] subaudi τοῦ χρόνου, ὅτε ἥμαρτε, vel ἠδίκει ὑμᾶς.

— 21. ταῦτα] scil. ἃ λέγω, aut ἃ κατηγοροῦσιν ἄλλοι αὐτῶν.

— ibid. νῦν] in hac causa Timocratis, in qua agitur, lex ab eo lata sitne perferenda, an repudianda.

— 22. τότε] in causa Euctemonis, in qua Androtio sacrilegii, peculatusque seu interversarum sacrarum publicarumque pecuniarum condemnatus est. Illa condemnatio est ὀργὴ a nostro hic commemorata. idem ad v. 24. tenendum.

— ibid. κατεγνωκέναι τὰ χρήματα τούτων] sententia lata pronunciasse, penes eos videri pecunias sacrasque et publicas esse, et ipsos restitutionis earum teneri.

755. 1. μήτε τούτων, μήτ' ἐκείνων] correxi μήτε τούτου, Timocratis puta, μήτ' ἐκείνου, Androtionis.

— 11. ἀσεβείᾳ] quæ quibus in rebus cernatur, exponit ipse p. 756. pen.

— 19. τὸ δημόσιον] correxi τὸν δημόσιον, scil. δοῦλον, vel γραμματέα.

— 25. σαυτῷ πιστεύειν] malim aut σαυτῷ μὴ πιστεύειν, *tibi non credere, te non fidere*, aut ὁμοίως e sede sua transferri et ante πιστεύειν collocari. si jussisses, flagitasses, æquum censuisses, ut resp. tibi in omnibus rebus, quas tu ei præstares atque perageres, eandem fidem haberet, quam tibi hac in causa voluisti ab ea haberi, [h. e. nullam] —.

— 26. ἐφωρᾶ] nunquam esses, ut nunc es, in furto deprehensus, quia caruisses occasione furandi.

756. 2. προγραψάμενος] correxi προσγραψ. constructio paulo perplexior sic explicabitur: νῦν δὲ ὁπότε φαίνῃ μὴ προσγραψάμενος, ἄλλο τι πράττων καὶ κινῶν [h. e. ἐν τῷ πράττειν ἄλλο τι καὶ ἐν τῷ κινεῖν] ὁρίσας [id est, μετὰ τὸ ὁρίσαι], jam insequitur apodosis οὐκ ἤδη δῆλον. *Jam vero, cum te ita gesseris, ut constet inter omnes, te nil curasse tuæ auctoritati adscribi clausulam hanc eandem — in alio quopiam reip. versans negotio, in quo sacras opes commovebas — tu idem, qui antea, in redigendis debitis tamen id, quod par erat, cautionis ipse tibi statuisses — nonne liquet* — vocabulo *auctoritas* hic designo decretum magistratus populive, quo mandatur aliquid alicui publice curandum, functio quædam defertur, committitur, et omnes, ad quos ea res pertinet, ei parere jubentur. nos vulgo *Commissionem* appellamus.

— 5. καὶ κατὰ παντὸς —] verba καὶ κατὰ παντὸς τοῦ χρόνου Tayl. vult in v. 6. transferri et post ζηλωτὰ poni. elegans profecto ea est et ingeniosa conjectura. videtur tamen vulgatus ordo verborum servari posse, si verba καὶ κατὰ παντὸς τοῦ χρόνου σκέψασθε signis parentheseos includantur. ut hæc sit sententia: ego vero, Athenienses (sed velim a vobis, non hujus præsentis solummodo temporis, sed etiam cuncti postmodum futuri rationem haberi)—.

— 14. τὸν δῆμον. ἐπεγέγραπτό που πάλιν,] malim sic distingui: τὸν δῆμον, ἐπεγέγραπτό που. quod cohæret cum ἢ κατὰ πόλεις — *aut oppidatim*, (pro numero civitatum, si volumus donaria civitatum singularum spectare et recensere), *inscripta erant uspiam*: HI . . . . . . POPULUM CORONARUNT: πάλιν *rursus* (h. e. alii cuipiam donario erat inscriptum), CONON etc.

757. 3. τῷ δοκεῖν] correxi τὸ δοκεῖν. *iis, qui ea donaverant, dedicaverant, eripuerunt existimationem eam, qua viderentur aliis memores beneficiorum in ipsos collatorum; quæ existimatio non parum est gloriosa.*

— 6. ὁ μὲν] Timocrates.

— 7. δι' ἐκεῖνον] Androtionem, ad quem ipsum etiam ὁ δὲ redit.

— 8. τοῖς] malim ἐπὶ τοῖς.

— 10. ἐστὶν] Androtio puta.

758. 16. καὶ ἔλαττόν τινος] correxi deleta copula, ἔλαττον τίνος. cum addito signo interrogationis. quodnam id est sacrilegium, quo hoc sacrilegium Androtionis minus et levius putetis? idem est ac si dixisset: τί ἐστιν ἀσέβημα, οὗ ἔλαττον ἡγεῖσθε εἶναι τουτὶ τὸ ἀσέβημα.

— 19. προειρημένων τακτὸν ἡμερῶν ἀριθμὸν] etiam supra p. 618. 9. est προειρημένων (cum ω) ego vero nihilominus utroque loco arbitror leg. esse προειρημένον (in accusativo singulari) ut ad ἀριθμὸν referatur. et sic dedi ex Paul. τακτὸν uncis inclusi, ut scholium vocabuli προειρημένον.

— 21. ἐπιτηδευμετὰ] vitium est typographicum, quod mutavi cum ἐπιτηδευμάτων.

— ibid. βεβίωται] in hoc verbo desinit locus ille ex Androtiana in hanc Timocrateam translatus, unaque ipsa illa tota oratio.

— 22. ἃ δὲ Τιμοκράτει συνερεῖ, πολλὰ λέγειν ἔχων ἔτι πρὸς τούτοις παύσομαι] malim ἃ δὲ Τιμοκράτης Ἀνδροτίωνι συνερεῖ, πολλὰ λέγειν ἔχων ἔτι, πρὸς ταῦτα εἰπὼν παύσομαι. *tametsi multa, quæ dicam, supersunt, tamen, posteaquam adversus ea, quæ Timocrates pro Androtione*, ejus purgandi et tuendi causa, *proferet, disputavero, dicendi finem faciam.* Paret enim ex αὐτὸν v. 27. ex αὐτὸς v. ult. ex τούτῳ p. 759. 3. item φήσεις et ὁμολογεῖς v. 4. et 5. quæ omnia ad Timocratem redeunt, et ex toto hujus loci habitu, Demosthenem hic pugnare adversus Timocratem, Androtioni patrocinantem, non adversus Androtionem causam Timocratis tuentem.

759. 25. δὲ] malim δή.

— 27. ὅταν μὲν γὰρ λέγῃ] deest hic aliquid, et videtur locus ad hunc ferme modum integrari posse: ὅταν μὲν γὰρ τὸν νόμον τεθεικέναι λέγῃ, aut προνοηθῆναι λέγῃ. *quod si enim jactet, se legem ideo tulisse* (aut *se providisse*), *quo* — sed potius verba τὸν νόμον τεθεικέναι, quam προνοηθῆναι, deesse, patet e verbis v. ult. τοῦτ' ἔθηκεν. quæ verba pariter corrupta et sic legenda videntur: οὐ γὰρ τούτου ἕνεκα τοῦτον [τὸν νόμον puta] ἔθηκεν. *non enim hujus rei causa legem hanc tulit.*

760. 3. ἄδικον] correxi ἀνάδικον. *irritam, nullam, quæ denuo judicari, in jus vocari queat.*

— ibid. καθίστησι] aut καθιστῇ leg. vi-

detur, aut *καταστήσῃ*.

— 4. *τῶν ἐκ τοῦ νόμου ῥημάτων*] idem est ac si dixisset: *ἐκ τῶν τοῦ νόμου ῥημάτων*.

761. 1. *μνημονεύετε*] correxi *μνημονεύσετε*. nam indicativus plane huc non quadrat. et imperativus foret quoque paulo durior in hac constructione, tametsi sententia eum facile ferret. Nil offenderer, si verba sic essent structa: *κεφάλαιον δ' ὑμῖν ἐρῶ, ὃ μνημονεύετε*. *summam vobis dicam; quam memoria tenete.*

— 5. *ποιεῖν*] malim abesse, aut cum *ὁποιονοῦν* mutari. *quæ finem, qualemcunque tandem, sortita sunt.* aut cum *ὃ ποιεῖ*. *id quod profecto facit.* aut si *πρότερον* servatur, leg. erit: *καὶ πρότερον τέλος ἐσχηκότων, ἢ σε τοῦτο ποιεῖν*. *et quæ prius exitum sortita sunt, quam tu hoc faceres.* ut scil. de his lege constitueres.

— 14. *οὐδ' ὀλίγου δεῖ, τοῦτον*] correxi *οὐδ' ὀλίγου δὲ τοῦτον*. *non gratis (qui enim id fiat?), neque pro vili mercede legem hanc tulisti.* *ὀλίγου* idem est atque *ἀντὶ ὀλίγου μισθοῦ* vel *ἀργυρίου*.

— 20. *τὰ τούτων*] *χρήματα* puta. opes, quæ horum sunt, judicum puta, coram quibus hæc causa agitur, unaque totius populi, quorum personam judices in Heliæam congressi repræsentabant. Androtion enim cum sociis peculatus reus agebatur.

— 21. *πολλοστῷ χρόνῳ*] longissimo tempore post, quam cœperunt debere, et mulctæ condemnati sunt. *πολλοστὸς* hic non minuit, sed auget. tempore multis modis majore, quam id est, quo eos oportebat pecuniam dependere, ut si intra duodecimum mensem qui debuissent, ii vix duodecimo anno post dependerent. vid. p. 1304. 9.

— 26. *τῶν ἄλλων διάφορος ὢν*] melius quidem editio Wolfii dat *διαφόρως*, quod idem etiam margo Lutet. voluit dare. possitque id pro *διαφερόντως* accipi, et *μᾶλλον* pro *vehementer, majorem in modum*. haud dissimulabo tamen mihi videri, sublato vocabulo *διάφορος*, seu *διαφόρως*, ut nato, seu e scholio, seu e varia lectione, leg. esse: *τῶν ἄλλων ὢν μᾶλλον, ἐλεεῖς αὐτούς*. ut *πρᾶος καὶ φιλάνθρωπος* cum *μᾶλλον* sint jungenda, idemque sit ac si dixisset: *μᾶλλον πρᾶος καὶ μᾶλλον φιλάνθρωπος ὤν, ἐλεεῖς αὐτούς*. Interim dedi *διαφόρως*.

— ult. *τουτωνὶ δὲ τοσούτων ὄντων*] horum judicum, et tantæ judicium circumstantis multitudinis, et reliquorum civium, qui domi manserunt.

762. 4. *εἴ τις ἐχρῆτο*] videtur *μόνῃ* deesse. quod tametsi inest in numero singulari, fortius tamen est additum. *ancillam, si quis forsitan unica uteretur* (vel, quamvis non ei esset alia, præter illam unam, qua carere non posset), tamen vel *illam pro pignore abducere.*

— 6. *σχετλιώτερον ἐπάσχεθ' ὑμεῖς*] primum offendit in hac dictione singularis pro plurali, qui numerus melius hic conveniret. quem etiam suffeci e Bavarico. deinde subitus ille transsultus a judicibus et plebe judicium circumstante ad Timocratem. quare malim sic legi: *πολλῷ γὰρ δήπου ταῦτα σχετλιώτερα, ὧν ἐπάσχεθ' ὑμεῖς*. nam multo hæc sunt acerbiora et miserabiliora, quam ea sunt, quæ vobis, tibi, Timocrate, tuisque amicis evenerunt. Hæc olim, quæ nunc ipsi mihi displicere incipiunt, reputanti mirifice varios repentinosque oratoris a personis aliis ad alias transitus.

— 8. *οὐδ' ὁτιοῦν εἰσφέροντες παύονται*] scil. *εἰσφέροντες*, vel *τοῦ εἰσφέρειν*. quantumvis etiam contribuant, tamen finem conferendi faciunt nullum; seu qui perpetuis contributionibus exinaniuntur.

— 13. *ὄντων*] nescio an redundet e clausula proximi vocabuli male iteratum.

— 15. *προῖκα γὰρ* —] acerba hæc est ironia, qua Timocratem ridet, desinens in v. *λανθάνειν*.

— 17. *ὃν*] correxi *ὅ*. *id quod ne vos quidem fugere* arbitror, scil. Timocratem leges duas tulisse inter se pugnantes.

— pen. *τοῦτο τὸ κέρδος*] malim, nisi plura desint, *τοιοῦτον κέρδος*. *qui dignum sua persona censet lucrari* ejusmodi, h. e. *tam infame lucrum, tempus puta illud totum, quo pater adhuc sibi in vivis superest.*

— ibid. *τίνος*] scil. *πονηρεύματος*.

763. 7. *κατὰ τοῦτο ἄξιος*] malim *κατά γε τοῦτο καὶ μόνον ἄξιος*.

— 9. *τὴν πόλιν*] h. e. summam rerum apud Corcyræos potestatem.

— 12. *ἐστὶν*] soror Timocratis puta.

— 15. *κολακεύει δὲ*] post *κολακεύει δὲ* videtur *'Ανδροτίωνα* vel tale quod nomen deesse.

— 24. *πρῶτον μὲν ὡς ἀληθῶς*] malim *πρῶτον μὲν μόνον ὡς ἀληθῶς*. nam in illo *μόνον* tota vis argumentationis continetur, illud *ὡς ἀληθῶς* labat, et redundat. *Solum illum, si verum volumus, injuria afficit, in quem forte fortuna incidit.* opponit orator duo diversa genera patientium injurias, privatos quosdam et publice omnes. Latro et manticularius *singulos* lædit; lex improba, *omnes*. ille privatum hunc vel illum, in quem mala fors eum defert, hæc totam civitatem. Voce *μόνον* si hic carere possumus, poterimus item v. 27. ea carere. inutilis ea si hic est, erit etiam ibi. Sed si ibi orator eam necessariam judicavit, videtur non commissurus fuisse, ut hic desideraretur.

764. 11. *πρῶτον ἁπάντων, ἔλυσαν τοὺς νόμους πρότερον νόμῳ — ταύτην ὑπέχοντες τὴν δίκην*] correxi *ἔλυσαν εἱρκτῆς* [quod vocabulum de meo addidi] *τοὺς πρότερον νόμῳ — ταύτην ὑπέχοντας* [in accusativo] *τὴν δίκην*. videtur hic in libris vetustis aliquid turbatum esse. alii voc. *νόμους* omittunt, alii pro eo dant *ὅρκους*. unde suspicor variam hic fuisse in libris vetustissimis lectionem, aliis *δεσμοῦ*, aliis *εἱρκτῆς* exhibentibus.

— 14. *μέλλων*] qui neque is sit, qui suis viribus opibusque propriis solis fretus remp. evertat, neque facile cuiquam is videatur esse.

— 23. *οὐδεὶς οὔτε νέος οὔτε γέρων οὔτ' ὀλίγωρος οὕτως*] delevi postremum *οὔτε*. videtur in codicibus vetustis etiam hic duplex fuisse lectio, altera hæc, quæ superest in Augustano: *οὐδεὶς οὔτε γέρων, οὔτ' ὀλίγωρος οὕτως*. altera, cujus auctor est codex Bavaricus, quem secutus sum: *οὐδεὶς οὔτε νέος, οὔτε γέρων, ὀλίγωρος οὕτως*. utraque lectio dat sensum commodum.

— ult. *νόμον τέθεικε*] malim *νόμον τεθεικώς*. *habetis eum, qui hoc perpetravit — eo quod — legem tulit.*

765. 10. *τῆς πόλεως*] h. l. non est Athenarum, sed civitatis cujusque.

766. 1. *ἐπειδὴ*] subaudi *λέγεται* e superioribus.

— 10. *καὶ φανερῶς*] malim *καὶ μάλα φανερῶν*. *multæ civitates, eæque nobiles.*

— 25. *ἢ κακόν τι* —] verba *ἢ κακόν τι πράττ.* abesse malim, ut scholium voc. *κακουργεῖν*. et ideo uncis inclusi.

767. 10. *εἰσὶν*] Taylor [Jurinus, mi Reiski] malit *ἄκυροι εἰσίν*. quo fit oratio tolerabilior. Possit etiam pro *ἄκυροι* substitui *φροῦδαι*. Sed nescio, an potius sic sit scribendum: *ἐπιχειροῦσιν ὑμᾶς ποιεῖν, τούτους ἀνελών, δι' ὧν τοῖς ἀδικεῖν ἐπιχειροῦσιν εἰσὶν αἱ τιμωρίαι*. *Hic Timocrates in hac sua lege ita se gessit, ut constet omnibus, eum conatum esse fraude quadam vos circumvenire, eo, quod sustulit leges illas, per quas pœnæ constitutæ sunt illis, si qui conentur vos lædere.*

AD ORATIONEM PRIMAM CONTRA ARISTOGITONEM.

Demostheni tribuendam judicat Photius Biblioth. p. 800. edens rationes judicii sui. Orationem hanc non Demosthenis, sed Hyperidis esse auctores sunt Harpocration, et Ulpianus ad Olynthiacam secundam, item Suidas v. *ἀπεψηφίσατο* (sed ille quidem, Harpocrationis compilator cum sit, auctoritate caret), et præterea *ἦθος* quoque, quale Dio Chr. orat. 19. Hyperidis fuisse prædicat, luculenter hac in oratione expressum est, ut pæne magis hac de re, quam grammatici veteres, testetur. Fieri potest, ut Demosthenis contra Aristogitonem oratio olim superfuerit, sed ea quidem hodie periit.

770. 11. *ἀκροάσεως*] videtur hoc voc. h. l. illam significare oblectationem, quæ nascitur ex audientia dicentis, et spectaculo agentis; unde ductus quoque est usus Latinis vocis *acroama*, quo spectaculum omne designat, unde animis oblectatio seu per oculos, seu per aures quæritur. locum hunc citat Aristides *τεχν.* pag. 250.

771. 3. *τὰ τῶν νόμων δίκαια ἰσχυρὰ*] postremam vocem uncis inclusi. quæ videtur e varia lectione irrepsisse, cum aliis in libris esset, *τὰ τῶν νόμων δίκαια*, in aliis *τὰ τῶν νόμων ἰσχυρά*. utrumque bene, sed seorsim quodque.

— 4. *τὰ δὲ τουτουὶ* —] locum citat Aristides l. laudato.

— 7. *καὶ*] abesse malim. Constructio hæc est: *εἰδότες τοῦτον λέγειν (οὐκ ἐξὸν αὐτῷ) καὶ ὀφείλοντα τῷ δημοσίῳ καὶ ἐγγεγραμμένον ἐν τῇ ἀκροπόλει*. gnari, Aristogitonem hunc oratorem agere, quem agere haud ipsi liceat, quippe qui et ærario debeat, et inter ærarios in arce pendeat.

— 9. *καὶ τὸ πρᾶγμα*] scil. *εἰδέναι*.

— 14. *ἀδικῶν*] subaudi *τὴν πόλιν*. ob quæ quis etiam nullo de crimine publico accusatus tamen metuat, ne in judicium vocatus damnetur. bene locum hunc exposuit Taylor.

— 26. *βουλόμενον*] scil. *παιδοτριβεῖσθαι*, vel *παιδεύεσθαι*.

772. 5. *προῆγε*] correxi *προῆχε*. in præterito. quam formam Demosthenes amat.

— 7. *ὧν τὰ μὲν ἄλλα ἐάσω*] pro prima voce dedi *καί*, non quo damnarem vulgatam, sed offendebat *ὧν* in brevissimo intervallo bis iteratum.

— 18. *ὁδῷ βαδίζειν, καὶ ἐᾶν δεῖ*] videtur comma una cum *καὶ* tollendum esse. et uncis inclusi *καί*. *oportet vos sinere ista suam viam ire.* h. e. nil impedire, quominus istæc improbitas in itinere suo inoffenso pede procedat.

— 19. *προειρημένα*] correxi *προειμένα*. a verbo *ἱέναι*. *quæ vos nimis late serpere et nimis diu inulta invalescere sivistis.*

— 21. *πάντα τὰ τοιαῦτα ἔθη παριδόντας*] hæc verba ab ordine suo aberrasse existimans Jurinus, in versum 17. translatum ivit, pone *ποιοῦσιν*. sed bene habet, neque in delectu verborum, neque in collocatione peccatum hic est. Sententia est hæc: *necesse est, ut præterhabitis* (vel *postpositis*) *malis illis consuetudinibus* [h. e. eas non imitantes] *recte et severe judicetis.* notat illam quorundam importunam et vitiosam

lenitatem connivendi et dissimulandi, si quis ærarius, ante persolutum reip. æs debitum, in foro versaretur et causas ageret, id quod per leges non licebat, sed Aristogiton hujus criminis reus agitur.

— 22. δεῖ] uncis inclusi. potest enim facile e v. 18. memoria tacite repeti.

— 26. καταδείξας] verbum in hac re proprium, ut ad Aristidem meum, non ἐπιδεῖξαι, prout e memoria locum hunc recitans dat Theodoretus in curatione Græcarum affectionum, p. 7. 18. ed. Sylburgii.

— ult. νομίσαντα ἂν βλέπειν, οὕτω δὴ ψηφίζεσθαι] duas particulas ἂν et δὴ addidi. malim tamen pro ἂν βλέπειν, uno verbo ἐμβλέπειν. post δὴ de meo δεῖ addidi.

773. 4. φυλάττων] mirifice hic, sed præter rem, æstuant. ne litera quidem hic male habet. Sententia est: E cujus deæ Δίκης seu Justitiæ nomine appellatur, quicunque forte ductus judicat, φυλάττων, custodiens, h. e. si modo custodiat, dum servet, hac lege si servet, decora, et jura et emolumenta hujus civitatis, εἰληφὼς, quippe quæ servanda atque tuenda acceperit, pro deposito, vel fideicommisso, sub religione jurisjurandi. Præterea paulo ante ταύτῃ uncis inclusi. citat h. l. Phrynichus p. 138. ed. Pauw. Ego tamen de meo dedi οὐ φυλάττων. ne fœdet et dedecoret, — eo, quod non custodiat jura, quæ eo die accepit —.

— 12. μηδὲν μᾶλλον ὑμεῖς] mediam vocem addidi. neque supervacanea est, tametsi jam præcessisset. Sententia est: *Si, quo magis nos demonstraverimus improbitatem rei, vos nil eo magis pensi habeatis.*

— 14. τούτων ἱκανὰ] malim τούτων ταῦτα [vel τοσαῦτα] ἱκανά.

— 19. οὐκ ἐβουλόμην] scil. ὑμᾶς ἐμὲ κατατάττειν καὶ προχειρίζεσθαι. vel brevius τοῦτο.

— 20. ποιήσας τι τοιοῦτον παρ' ἡμῖν] qui apud nos sæpe hoc actitat, ut accuset puta. notum e Ciceronis Bruto accusatore, quam odiosum olim fuerit accusatorem agere.

— 21. καὶ παθὼν] subaudi a communi τι. ille etiam abit cum damno aliquo.

— 23. γνωθήσεται] scil. παθών τι. statim intelligent omnes, eum damna molestiasque sibi contraxisse. Sic satis bene potest vulgata exponi. non displicet tamen lectio marginis Lutet. γνώσεται, *paulo post ipse intelliget.* et prætuli hanc.

— 25. καὶ τῶν νόμων δίκαια] malim καὶ τὰ τῶν ν. δ. nam τὰ περὶ τῆς ἐνδείξεως, scil. γενόμενα, sunt res ad τὴν ἔνδειξιν pertinentes. at paulo durius τὰ περὶ τῶν νόμων δίκαια. nemo sic loquitur, sed τὰ τῶν νόμων δίκαια. jura legum, ea, quæ leges sanciunt et imponunt.

— 27. τούτου] redit ad Aristogitonem. τοῦτον autem ad Lycurgum.

— ult. καὶ νόμων] malim καὶ τῶν νόμων.

774. 10. κοινὸν] scil. τι χρῆμα.

— 12. βουλεύεται] bene habet. respondet Latinum *designat.*

— 28. ἀμφοτέροις τούτοις] et patrationi scelerum, puta, et punitioni.

775. 1. τούτους] correxi τούτοις, mutata insuper prava distinctione ad hunc modum: ἐπὶ δ' οἷς οὐκ ἐμμένει τούτοις. νῦν — ideo vero quod non manet in his mulctis, nunc ad vestram punitionem adducitur. h. e. quod non paret legum pœnæ, eique non satisfacit, neque patitur eam in se validam et ratam fieri, atque effectui dari; ideo ad vestrum pertrahitur judicium, quo eum de pervicacia et audacia ejus puniatis.

— 5. ἀπόλλυται] correxi ἀπολεῖται. præterea recte vidit Wolf, ἐγὼ cum ἐάσω v. 16. cohærere. quod tenere, neque ab eo discedere debuerat. ratio enim ejus posterior perversa est.

— 14. ἀφίετε] scil. τὰ ὀφλήματα. bene habet h. l.

— 25. πληροῦσθαι] dat bonam sententiam, fateor, malim tamen κληροῦσθαι, *sortito committi.*

776. 7. πληρωταὶ] Citat h. l. Harpocr. v. πληρωτής. qui ἐρανάρχην seu magistrum erani appellat.

— 17. κιγκλίδος] citat Harpocr. v. κιγκλίς. idem hunc locum in mente habuit ad v. ἀπόρρητα.

— 24. μετάστητε ἔξω] scil. οἱ μὴ λαχόντες.

— ibid. τῶν νόμων κρατεῖν] bene habet. compotes sunt legum, hoc est, penes eos est vis et majestas legum, vis imperandi, et vetandi ex præscripto legum, et edicta legum exercendi, atque in effectum ducendi, criminosos puniendi, refractarios cogendi.

— ibid. ἐφ' οἷς] quarum legum tuendarum et exercendarum causa, et sub ea lege, conditione et stipulatione, ut eas exerceretis.

774. 4. τολμηρὸν] memorabilis est, et nescio an vera lectio codicis Augustani τομόν. et sic dedi. digna certe est hæc dictio et hoc loco, et ingenio Hyperidis, cujus hæc oratio, quod jam Taylor annotavit, dictionibus masculis et efficacibus, et ab usu communi abhorrentibus, quas, ut diversi sunt sensus hominum, alii damnarunt vitii, alii, cum quibus ipsemet facio, in luminibus orationis habuerunt. τομὸν, est, acre, sævum, penetrans et perrumpens omnia obstacula, cum vi quadam, et fervore atque rapiditate.

— τοὺς νόμους οὖν δεῖ τηρεῖν] idem est ac si dixisset: προσήκει τοῖς δικάζουσι τηρεῖν τοὺς νόμους καὶ ἰσχυροὺς αὐτοὺς ποιεῖν.

— 9. ἀνέῳκται] aperiuntur, et profanantur ea, quæ clausa, sacra, augusta esse oportebat.

— 11. εἰ] dedi εἰ εἷς ἕκαστος. hæc conjunctio resumitur, absolvendi et restaurandi sermonis ergo, v. 17. εἰ ταῦτα, item v. 23.

— 25. τοὺς — εἶναι] Taylor tolli vult verba τοὺς νόμους κυρίους εἶναι. sed frustra. utitur hoc argumento, probabili illo quidem, quid conclusione conficiatur, id a propositione atque ab assumtione excludi oportere. recte vero. Sed male concludit, existimans oratorem sic ratiocinari: leges dominari par est. ergo leges dominari par est. multum aberat Hyperides ab ista inscitia. Sic colligit: civitas bene constituta legibus carere nequit. sed civitas, in qua hujusmodi mores dominantur, constare nequit. ergo neque leges in ea valere, quas tamen nemo est qui dubitet necessarias esse. vel sic: legum edicta exsequenda sunt. sed leges pœnas illis indicunt, qui sunt Aristogitoni similes, et eos a foro excludunt. ergo Aristogitoni quoque actione causarum interdicendum est.

778. 3. δικάζεσθ' ἡμῖν] correxi δικάζεθ' ἡμῖν in activo. *vos nobis jus dicitis.* δικάζει judex, jus æquum pronuntiat. δικάζονται partes litigantes, jus petunt, jure experiuntur.

— 4. ἀπεκληρώθητε] verbum ἀποκληροῦσθαι respondet Latino *subsortiri.* v. p. 779. 5.

— 8. οὐδεὶς ὑμῶν χολὴν οὐδὲ ὀργὴν ἔχων φανήσεται] citat h. l. Aristides τέχν. p. 102. cave, quod mihi aliquando accidit, verba οὐδὲ ὀργὴν pro scholio vocabuli χολὴν habeas, quem in errorem facile est incidere. sed χολὴ est celer, subitus iræ æstus, in ipso sensu injuriæ, tum cum vis infertur, effervescens. sed ὀργὴ est recordatio illatæ injuriæ, et animadversio, punitio, quæ est lenta, et tempori opportuno reservatur, et ipsa punitio atque ultio.

— 18. τῇ γραφῇ] correxi ἐγγραφῇ, omisso articulo. Constrictus teneris, ait, o Aristogiton, inscriptione thesmothetarum tum exactorum. themosthetæ nimirum in tabulas inferebant nomen hominis ærarii, quod scil. judices eum mulctæ damnassent. Tum exactores, nisi mulctam ab homine ærario tulissent exigentes, iisdem tabulis inscribebant, eum, cum a se postularetur, recusasse dependere.

— 19. τῇ τῆς βουλήσεως — γραφῇ] correxi τῇ τῆς βουλεύσεως — γραφῇ. Erat nempe γραφὴ βουλεύσεως actionis id genus, cum homo, pro ærario tabulis inscriptus, se injuria inscriptum quereretur, ab eo, qui bene nosset, se reip. nil debere. Constringeris, ait, illa ipsa actione βουλεύσεως, qua adversus Aristonem adhucdum tu ipse agis, a quo contendis nomen tuum injuria inscriptum esse.

— 25. αὐτίκα δὴ μάλα] ne longe abeam, ut exemplo utar obvio, omnibus noto, quod statim memoriæ succurrit.

— 27. τινὸς μερῶν] servo τινός. constructio est: ἐκ μέρους τινὸς τῶν τοιούτων μερῶν. neque tamen damno τι, quod est in libris quibusdam.

779. 1. ὅ, τι] scil. μέρος.

— 8. πρόσεστι] dubito sitne servandum, an cum πρόσετι mutandum, quæ mea est conjectura. sed recepi hanc.

— 18. ποιήσασθαι] bene habet ποιήσασθαι. ut civitas rerum præclararum quicquam sibi peragi et comparari ab Aristogitone velit, eique id curandum et efficiendum mandet.

780. 9. αὐτῷ] correxi αὐτῇ et ἂν rursus addidi, ut sit: μηδ' ἂν ἄκων αὐτῇ ποτὲ περιπέσῃ.

— 15. πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἔθη] imo vero τὰ πάντων ἀνθρώπων ἔθη. *inspicite in mores hominum omnium.*

— 25. κοινοὶ] non culpabo. malim tamen κοινῇ. *aræ publicæ eo constitutæ, quo ab omnibus colerentur.*

781. 4. τί γὰρ — πάντων] malim τί γὰρ οὐκ ἐξελήλεγκται τούτῳ [Aristogitoni puta] τῶν πάντων. viarum enim omnium evadendi et eludendi judicium ecquæ una via illi relicta est non tentata nullo cum successu?

— ibid. ἐπὶ πάντων] *in conspectu omnium.*

— 8. ἀδράστειαν] versum hunc citat Harpocr. v. ἀδράστεια.

— 14. περί του] correxi περὶ τοῦ; *quanam de re.*

— 17. τοιούτοις] correxi τούτοις. *in his duobus annis.*

782. 7. τί] correxi τίς. Sed ut verum fatear, non satis bene inter se cohærent omnia. malim sic: τί οὖν; οὐχ οὗτός ἐστι κύων νὴ Δία (φασί τινες) τοῦ δήμου. *quid tum? interrogant quidam. nonne hic est canis populi. At qualis? ego contra interrogo.*

— 18. οὗτος] malim οὕτως. dedi de meo ἀλλ' οὑτωσὶ πρᾶγμ'. *sed deditus est studio* (vel *negotio*) *tam spurco, atque tam infami.* bene habet ἑώρακε v. 19. quod mavult Taylorus εὕρηκε, ne Græcum quidem esse videtur. potius εὕρηται dixisset. εὑρίσκει quis, quæ in via reperit. εὑρίσκεται quæ sibi excogitat, vel arte, studio, contentione parit. Sed ὁρᾶν τι Græcis significat, operam rei navare, deditus ei esse. Latini pariter *spectare* usurpant hoc modo.

— 21. ὧν] est pro ἃ, ob sequens τούτων δίκην. satisfactionem, talionem sumit, pro eo, si quid [si quapiam in re] vos offenderit his suis moribus, ut vos eum mulctaretis. παρακρούσηται ὑμᾶς necesse est ut significet, si bene habet, si quo dicto vel facto suo vos ibi (in concione puta) exacerbaverit. Sed dubito, num παρα-

κρούεσθαι ita usurpetur. num προσκρούσηται. verum non magis προσκρούεσθαί τινα dicitur sed προσκρούειν τινί.

— 22. καταβὰς] domum reversus e concione. Athenienses enim in forum, vel theatrum, ubi concio habebatur, ἀνέβαινον, illinc domum redeuntes κατέβαινον.

— ibid. παρ' ἑκάστου] hæc duo verba uncis inclusi, quæ videntur scholium esse dictionis καθ' ἕνα. 24. post λέγοντας addidi εὖ. quæ una syllaba sententiam per se absolvit.

— 25. συνδιαβαπτίζεσθαι] præpositionem συν addidi. Significat hoc verbum, e balneis ductum, maledicum, conviciatorem, durum litigatorem, pari probrorum virulentia atque turpitudine ulcisci. nota est balneorum petulantia atque licentia, qua alii alios cadis aqua seu frigida, seu calida etiam, plenis perfundere certant, risus ciendi ergo. Cum ejusmodi hydria aqua plena, quæ alteri aut in os ingeritur, aut super capite effunditur, conviciorum atque contumeliarum, quibus quis adspergitur, fœditas comparatur. Utrumque enim qui patiuntur, illi de se risum faciunt, pudefiunt, et dolore cruciantur.

— pen. κρίνειν] id est, πρὸς τὸ κρίνειν. ad accusandum et litibus implicandum.

783. 6. γέγονεν] correxi γεγονὼς, scil. εἶδεν a communi.

— 12. διὰ ταῦτα] h. e. διὰ τὸ φιλολοίδορον αὐτοῦ καὶ συκοφαντῶδες.

— 23. οὐδ' ὡς] correxi οὐχ ὡς. tangit h. l. Mœris p. 285. ed. Piersoni.

— ibid. κατηγορεῖν] offendor dictione ἐπὶ τινὸς κατηγορεῖν. Solet in hac formula ἐπὶ omitti. Sed satis habeo scrupulum indicasse.

— pen. ἀνάγκη] scil. ἐστίν. possit tamen etiam lectio Augustani ἀνάγκῃ (in dativo) τὴν φύσιν εἶναι δεῖ τὴν ἀρ —.

784. 6. οὐδὲν ἂν] subaudi κακὸν ἢ φαῦλον. mali nihil reip. videtur exstiturum, quod tu Philocratem servare contendas.

— 7. εἰ δὲ κάπηλος] celeber locus, ut multi alii hujus orationis sunt, in scholis grammaticorum citatus ab Aristide τεχν. p. 272.

— 10. ἀκονᾷς] armas, subornas, instigas in tuos inimicos, iisque immittis, velut securim, quam eorum cruribus impingas. id est, cur operam perdis in hoc homine tuis nequam artibus imbuendo et adversus hostes tuos armando, qui homo, tanquam ensis male cusus ad primum statim ictum retunditur et incurvatur atque mucrone hebetatur; non quod hebes et tardus, sed quod nequam est et prævaricator, teque perinde atque alios decipit. Grave verbum et exquisitum, cujusmodi multa sunt hujus orationis, ad quæ nauseant magistelli illi belluli et delicatuli, plus quam par est sapientes. melius sapiebant veteres.

— 18. τὸν ἐλαιοπώλην] sic distinguo: τὸν ἐλαιοπώλην Ἀγάθωνα (ταυτὶ γὰρ πρῴην) [subaudi γέγονε vel συνέβη] vel potius sic est construendum: βοῶν ὡς δέον [scil. ἦ] στρεβλοῦν τὸν Ἀγάθωνα — ὡς ἠφίετε. cohæret ille accusativus Ἀγάθωνα cum ἠφίετε. Sententia est: obmutescebat Aristogiton tum, cum vos Agathonem absolveretis (commemorabo enim rem recentem). ille idem Aristogiton, qui clamitabat, insaniens, et omnia susque deque versans, oportere Agathonem tormentis subjici. obmutuit autem ideo, quod lucelli nescio quid acceptisset.

— 22. ἀνασείσας] Citat h. l. Harpocr. v. ἀνασείειν. male tamen ille interpretans ἀπειλησάμενος. imo vero cum illam causam succussisset, h. e. movisset. Simile ductum de stragulis, quæ succutiuntur, agitantur.

— 25. σώζων] correxi σώσων. cætera hujus loci bene habent. Sententia est: ecquis jam erit, qui hunc talem servatum velit, sive ille malus est civis, sive frugi. nam utrique perinde inutilis et noxius est. Aut cur servatum eat?

— 26. ἢ διὰ τί] post ἢ διὰ τί tacita mente a lectore addi debet οὐδεὶς, quamquam ipsum verbum addi nil necesse sit. Obtinet hoc in omnibus linguis, ut interrogatio carens responsione relinquatur.

— ult. ὥσπερ] correxi ὡσπερανεί. Sed γεωργὸς reliqui, tametsi γεωργοῖς malim. Integra dictio hæc foret: ὡσπερανεί τις οἴηται δεῖν τοῖς γεωργοῖς ὑπάρχειν σπέρμα καὶ ῥίζαν. ut si quis necessarium existimet superesse rusticis, e superiori anno, et antequam proximi anni culturam capessant, semen et radicem rei cujuscunque seu serendæ, seu plantandæ.

785. 6. δὲ] malim γάρ.

— 7. εἶναι] non redundat, sed idem significat ac si dixisset: ἐπὶ τοιούτοις ἀδικήμασιν, ἃ ὁμολογεῖται ὅτι ἐστὶν ἀδικήματα.

— 18. σπαράττων] præstat alteri, quod a Tayl. commendatur ταράττων. ductum id a canicula, carunculam vellicante, et ejus aliquid morsu revellere conante, egregie convenit sycophantæ esurienti et rabioso, in obvios quosque temere incurrenti. quemadmodum Verres quoque suos comites, Siciliæ illos prædones, *canes* appellitabat, tribunal suum lambentes.

— 23. ὁμοῦ δισμύριοι πάντες] malim ὁμοῦ τι δισμύριοι οἱ πάντες. quod discrimen inter ὁμοῦ et μάλιστα statuit Taylorus, id nullum est.

— 25. ἦτοι] malim ἤ τι una litera minus.

— 27. τὸν βίον] correxi meo marte τῶν βίων. cuinam vitæ generi sit deditus. nam tametsi vitæ genus eum aliquod sectari haud infitier, genus tamen illud vitæ,

quod is sectatur, neque tolerabile est, neque honestum.

— ult. διατρίβει] *conterit mentem*. ut Plinius sæpe h. v. *conteror* usurpat.

786. 4. ἠρκὼς τὸ κέντρον] admirabilis elegantiæ comparatio sycophantæ ira et odio universi generis humani et sæva bile turgentis, a qua cum uratur, anxius et trepidus circumcursitat, quærens, in quem aut venenatum dentem imprimat, aut virulentam caudam conjiciat. Nobilis enimvero et exquisita imago. Næ, orationem hanc qui contemnunt, et pro ebria ludimagistri alicujus, obscuritati suæ lumen clari nominis fraude literaria circumfundere laborantis, traducunt, quod factum a viris doctis indignor et ægerrime fero, aut immemores illi sunt sui, cœcoque impetu iudicii aufferuntur, mox, ubi resipuerit, se revocaturi, aut eloquentia, Græca inprimis, quæ sit produnt se ignorare. Sed e Dinarcho p. 106. 31. patet has orationes Lycurgi esse. Insunt huic gravissimæ orationi Hyperidis (est enim Hyperidis, de quo nullus dubito, gratulorque ejus memoriæ, ad nos monumentum unum hujus tanti ingenii, magnique id faciendum, injurias temporum evicisse) insunt igitur illi nervi fortes, insunt animi nobiles, insunt acres igniculi, inest color virilis roboris, unde Hyperidea agnosci testatur Dio Chrysostomus, hunc oratorem præ ipso Demosthene homini civili impensius commendans. in quo ille recte et ex animi mei sententia judicat. Erat profecto Hyperides, si totus hodie prostaret, cæteraque ejus his reliquiis germana fuerint, haud parum luminibus Demosthenis obstructurus. Nam ut subtilior sit Demosthenes, atque limatior, argumentorumque spicula fortioribus lacertis intorqueat, eaque crebiora et spissiora spargat; sæpe tamen illi ipsi mucrones, in acumen plus quam par est tenue extracti retundunt, et obscurantur illi ignes, exspirantque in sycophantica quadam vanitate et livore perspicuo. unde argumenta ejus quoque sæpenumero molesta, odiosa, importuna fiunt. Dictio illi minus est morata, et minus ad mores emendandos composita; nimis contra est exasciata, ut eo sæpe unicolor et infirma fiat, nimio studio sordes popularitatis vitandi. Hyperidis autem oratio mascula quadam viget eloquentia, cujus cum sunt argumenta valida et evidentia, tum sunt popularia et subpinguiora. gravitate sententiarum e penu philosophiæ repetitarum et opportune interpositarum mirifice delectat, sed et popularitate atque varietate imaginum et dictionum capit; quo de genere est aculeum exserens scorpius et sublatum cum minis circumferens; item συνδιαβαπτίζεσθαι et μοσχεύειν et τεταριχευμένος, aliaque his similia, quæ qui φορτικὰ aiunt, parum abest, quin ego eos aiam desipere, et eloquentiæ naturam ignorare, pastos in umbra grammaticorum, qui cum per omnem ætatem nihil non minutum neque jejunum cogitarint, flagitare audent, ut nostrum et de oratione et de dictione judicium sordibus eorum accommodemus. Sed hæc hactenus, et obiter. Citat h. l. Harpocr. v. ἀργᾶς.

— 10. ἀνίδρυτος] Citat idem v. ἀνίδρυτος, sed male exponit. Est, cui nullæ sunt certæ fortunarum sedes.

— 19. ὡς] correxi ὥσπερ. Sed vel sic tamen affectus adhuc manet locus. Sententia postulat, ἢ ὅσωνπερ τοὺς εὐεργέτας. *majoribus etiam affectum honoribus, quam quibus dignos habuistis vestros benefactores.*

— 26. ἐχόντων] imo vero οὐκ ἐχόντων. *atrocia cum sint ejus facinora, imo vero, ut rectius dicam, tanta, ut atrociora excogitari nequeant.*

787. 14. Βωξίαν] correxi Ζωβίαν, quod tametsi aliquo modo, minus tamen, atque illud, a forma Græcorum nominum abhorret. et sic infra quoque p. 788. 5. appellatur. Cæteroquin nil moverem nomen barbaricum, quod originem mulierculæ videri possit indicare.

— 27. ἐξ μετοικίου] vitium hoc est typographicum, quod correxi τοῦ μετοικίου. de voce πωλητήριον dubito, quid significet, num locum, ubi venibant servi omnes, catasta, an locus, ubi inquilini venibant, qui æs neglexissent dependere, qua venia Athenis habitandi ab iis, qui cives non essent, redimebatur. an denique, quod nescio an sit verissimum, locus, ubi vectigal inquilinatus plus licentibus addicebatur. ad κείμενον subauditur παρὰ τῷ γραφεῖ, vel ἀποδέκτῃ, *ab exactore in tabulas accepti relatum.*

788. 1. τὴν γραφὴν] correxi τὴν ταφὴν, *mercedem sepulturæ.*

— 22. νεάλης] Citat h. l. Harpocr. v. νεάλης.

— 26. περὶ τὴν γεγονυῖαν] subaudi ἑαυτῷ.

— pen. ἐρευνᾷν ἢ ζητεῖν] verba duo postrema abesse malim, quæ scholium verbi ἐρευνᾷν esse videntur. et uncis inclusi.

789. 3. ποτοῦ] Citat h. l. Ammonius v. ποτὸς tanquam ex orat. in Androtionem.

— 6. ἐσθίων] malim ἀπεσθίων. v. p. 788. 25. et sic dedi de meo.

— 10. ἐκ τοῦ — στόματος] non cohæret τοῦ cum στόματος, sed idem est ac si dixisset: ἐκ στόματος τοῦ πεποιηκότος τοιαῦτα. *ex ore hominis, qui talia patravit.*

— 19. καταστήσετε] possit ferri ob præmissum καταστῆσαι v. 17. sed prætuli καταμίξετε.

— 22. καίτοι οὗτος ὢν] correxi καὶ τοιοῦτος ὤν.

— 27. ὡς ἀληθῶς] post ὡς ἀληθῶς videtur φίλτρου desiderari. nam alias illa verba

sunt supervacanea. postulatur vocabulum insigne et grave, quod rem animo altius infigat. a quonam philtro, hoc est, a quanam seu potione, seu alia quapiam machina mentem pervertente, et amorem non eliciente, sed extorquente, illa ejus erga vos voluntas exstiterit. nam profecto vim aliquam in hac tam incredibili et subitanea animi propensione versari solitum naturæ modum excedente, par est existimari.

790. 2. ἀποστασίου] non sat graves causas video, cur ἀπροστασίου præferamus, auctoribus Valckenaerio ad Ammon. p. 19. et Wesseling. ad Petiti Leges Atticas p. 263.

— 11. ἣν] malim ᾗ in dativo, ut hæc sit constructio: ἡδέως ἂν εἰδείην, τίς ἐστιν ὁ πιστεύων ταύτῃ τῇ εὐνοίᾳ, ἣν ὑπισχνεῖται — nam ᾗ ὑπισχνεῖται idem est more Attico dictum atque ταύτῃ, ἣν — aut si ἣν servatur, tum erit v. 12. ταύτῃ πιστεύων legendum.

— 21. ἐπὶ τῷ πονηρότατον] malim ἐπὶ τῷ τὸν πονηρότατον.

— 22. τῶν ὑπαρχόντων] idem est ac si dixisset: τῶν ὑπαρχόντων νόμων μενόντων, καὶ τῆς ὑπαρχούσης πολιτείας μενούσης.

— 23. ἀπαλλαγὴ] correxi ἀπαλλαγῆναι. nam si substantivum hic voluisset usurpare, fuisset ei ἐστὶ dicendum, non ἔνι.

— 25. φησὶν] *ut ipsis ejus verbis utar.* male sollicitatur h. l. hoc verbum.

— ibid. ἐστὶν] uncis inclusi. non enim ἐστὶ subauditur, sed εἰμί. propterea quod ego sum impudens.

791. 11. ἡ σανὶς] ærariorum nomina antiquitus lignea, postmodum ænea in tabula insculpebantur, in æde Minervæ tantisper, donec luissent, deponenda.

— 14. μένῃ] correxi μενεῖ. Sed adhuc in ἔσται hæreo. videtur ejus loco leg. esse ἔστε vel ἕς τε, *donec.* et ejus scholium esse ἕως περ. et totus locus ab oratore sic conceptus esse: εἰ δ' ἔτι ἐστὶ, καὶ, ἕς τε ἂν ἐκτίσῃ, καὶ μενεῖ. ubi postremum καὶ est *etiam.* et sic dedi de meo.

— 17. ἡ κρίσις, οὐδ' ὁ λόγος] istud est judicum, hoc oratorum.

— 24. ἐν ἀπογραφῇ] Citat h. l. Harpocr. v. ἀπογραφή.

792. 12. αὐτῷ ποιεῖ] correxi meo arbitratu αὐτὴν ποιεῖ. ut αὐτὴν ad τὴν πόλιν referatur. quæ [scil. mala] Aristogiton ei [reip. puta] affert, quæ vulnera ipsi imponit.

— 19. τούτων γιγνομένων] scabra hæc est oratio. nisi quædam desunt, quæ videntur, suspicor hæc duo verba e varia lectione reliqua mansisse nostris in libris. Fuit nempe, ni fallor, in aliis libris ταῦθ' ὁρῶν, in aliis τούτων γιγνομένων. coaluerunt tum ambæ lectiones, et altera locum invasit minus opportunum. quicquid est, satius sit hæc duo τούτων γιγνομένων deleri.

— 23. μὴ ἔξεστιν] post μὴ ἔξεστιν desse videtur λέγειν, aut δημηγορεῖν, aut πολιτεύεσθαι, vel talis quispiam infinitivus.

— 24. ἔξεστιν, ἐκ] τούτοις, quod margo Lutet. dat, adderem, si idoneus esset auctor. verum vel absque eo tamen oratio sibi facile constet atque sit integra.

— ibid. ἐξῇ] post ἐξῇ videtur aliquis infinitivus desiderari, γράφειν v. c. leges et plebiscita ferre, vel ferendis adesse, aut λέγειν, pro concione dicere, aut ἐπιτίμοις εἶναι, salvo jure civili et integro frui, vel πολιτεύεσθαι, vel tale quid.

793. 16. φάσεις] malim ἀλλὰ φάσεις.

— 21. ἀδελφός τις οὗτος αὐτῷ ὁ παρὼν, καὶ λαχὼν] malim verba sic distingui et strui: ἀδελφός. *est ipsi frater.* τίς οὗτος; *quis* vel *cujus ille?* responsio ὁ παρὼν αὐτῷ, *qui nunc ei advocatus præsto est,* ὁ καὶ λαχὼν [nam ni articulum addis, etiam καὶ erit inutile atque delendum], *idem ille, qui etiam olim aliquando diem ei dixit.*

794. 12. καὶ] delevi. Lambinus, qui accusativos hos mutatos nominativis mallet, non animadvertit præcessisse ἔχων.

— 22. ταῦτα γεωργεῖ] malim καὶ γὰρ ταῦτα γεωργεῖ. aut ταῦτα γὰρ γεωργεῖ. *hic enim ei est fundus, quem excolit, hæc negotiatio, qua exercenda quæstum facit.*

— 23. παμπόνηρος] bene habet hic locus, tametsi acriter oppugnatus. Sententia hæc est: homo, qui vulgo ὁ παμπόνηρος appellatur, modis omnibus nequam, ὁ τρισκατάρατος, ter diris devotus, dignusque qui diris ter devoveatur, hostis, vulgo sic dictus, publicus, cui est animus erga omnes malevolus, acerbus, infestus; cui omnes nolunt terram, neque fructus et annonas superstiti proferre, neque locum sepulturæ defuncto dare; qualem illum esse, hoc est, quibus moribus præditum, vobis, Athenienses, par esse videtur, quo nomina ista tam præclara jure mereat? Nonne vobis videtur ille hæc nomina merere, qui huic moribus sit similis.

795. 3. τούτους ὑμῶν] Sententia postulat post τούτους addi μέν. nescio, an etiam post ἐφ' οἷς. v. 2. addi debeat τοίνυν.

— 8. παρῆν] scil. τοῖς δικαστηρίοις, versabatur in judiciis, spectandamque se dabat.

— 21. παντὶ] malim τῷ παντί.

— 27. ἐστὶ] non damno. melius tamen conveniat ἐστέ. *neque enim vos estis ærarii, (absit) neque mihi vos esse videmini.* et hoc dedi de meo.

— ult. ἐν τούτοις] in hac judicium circumstante turba. ore manuque orator eos demonstrabat hæc verba pronuncians, vel potius inter hos, nulla sua culpa, sed ex mera humanitate et benevolentia, ærarios factos.

— ibid. ὑπὲρ τούτου] hujus sui amici, aut necessarii causa, vel gratia.

— ibid. τοῦτον] hunc Aristogitonem. ὡς hic loci idem atque ὅτι significat.

797. 4. ὥσπερ] correxi ὥστε, τὸ τῆς παροιμίας. ut, *quomodo vulgari proverbio dicitur, videntes nil videant, et audientes nil audiant.*

— 6. ὥστ' εἶναι φανεροὶ καὶ φυλαττόμενοι, καὶ αἰσχυνόμενοι] primum καὶ addidi. *ut moribus suis prodant, se cum cavere, tum pudere.* cavere, ne deprehendantur in aliqua re, quæ vitio ipsis vertatur; pudere, cum deprehensi fuerint.

— 14. οὐ πρύτανις, οὐ κήρυξ] videntur hæc membra transponenda, οὐ κήρυξ, οὐ πρύτανις. ascendit enim ab inferioribus dignitate ad superiores. a præcone transit ad senatorem, ab hoc ad principem senatus, postremo loco cunctum collegium senatorium complectitur.

— 17. τουτονὶ δὲ ταῦτα ποιεῖν εἴπῃ] secundam vocem addidi. verba illa τουτονὶ δὲ ταῦτα ποιεῖν sunt materialiter accipienda, pro fictitia oratione civis alicujus Atheniensis antiquis moribus, indignantis, Aristogitonem ita in remp. grassari, et sic stomachantis: *Itane vero? istumne istæc designare?* subaudi ἐάσομεν, *sinemus?* aut ἀνεκτόν ἐστι, *tolerandum est?* aut ἐξέσται, *licebit?* aut οὐκ ἀνάξιόν ἐστι, *non indignum est?* aut tale quid. cui alius aliquis, homo paulo improbior, flagitiis Aristogitoni similis, et culpa cognatus, occurrit. *quid tu tibi vis, mi homo? non iste et iste item ærarius est?* quibus cum verbis una nominat hunc vel illum, inimicum sibi, studio, sed illo paulo incautiore, de amicis et necessariis bene merendi ærarium factum.

— 19. φησιν, ὀφείλει] recte habet φησὶν, in constructione cum ἕκαστος copulandum. Taylorus loci hujus sententiam non est consecutus, et tamen in bonum Wolfium invehitur. quod eum profecto non decebat, qui nihilo meliora, quam is, quem reprehendit, et vel pejora etiam afferret. Mihi quidem Wolfii memoria sancta est, et esse debet omnibus, quotquot amant Demosthenem, de quo ille est immortaliter meritus. tametsi cæteroquin Taylori merita de nostro, nescio an Wolfianis multo inferiora, cum agnosco, qua par est, tum gratus iis utor. Reddam hujus loci sententiam paulo liberius: si contingat, ut vestrum aliquis ab insolentia et audacia Aristogitonis commotus in ejusmodi orationem stomachi plenam erumpat: Itane vero, nos patiemur hunc tanta facinora perpetrare? tum occurret alius atque alius ei sic: Non item iste et iste debet ærario? et tum nominat unusquisque eorum, qui hac oratione utuntur, aliquem sibi inimicum.

— ibid. εἰπὼν] correxi ὑπειπὼν, quod hic loci significat, *addens jam dictis.*

— 24. παράδειγμα] bene habet. *exemplum, documentum,* unde cognoscatur, quomodo in causa quaque dubia et controversa decernendum, pronunciandum, agendum sit, et quod pœnarum genus in sontes statuendum.

— 25. ἐκ τῶν νόμων] scil. *repetitum.*

798. 7. τάς τε συμφορὰς] correxi τάς γε συμφοράς. quod γε foret necessarium tamen, etiamsi verba καὶ τὰς τιμωρίας e margine addantur.

— 13. αἰτιᾶσθαι, λέγειν, διαβάλλειν, ἄγειν, βλασφημεῖν] minus sana hæc videntur. quid enim sibi volunt λέγειν et ἄγειν in hoc flagitiorum consortio? Suspicor ἄγειν natum e λέγειν, et fuisse in codd. quibusdam, non αἰτιᾶσθαι, quod est in nostris, sed αἰτίας λέγειν. deleantur itaque ista duo vocabulo per me licet. et ἄγειν quidem jam uncis inclusi.

— 21. ἀνίατον, ὦ ἄνδρες] correxi ἀνίατον, ἀνίατον, ἄνδρες — acrem et vehementem gravemque reddit orationem, cum iteratio ejusdem verbi gravissimi, tum omisso exclamationis ὦ.

— 24. ἀπέκαυσαν] malim ἐπέκαυσαν. nam de ambustione artuum, quæ fit a medicis, non ἀποκαίειν usurpatur, quod meminerim, sed ἐπικαίειν.

799. 23. ποίοις προσώποις, ἢ τίσιν ὀφθαλμοῖς] tria postrema verba videntur, aut e varia lectione, aut e scholio irrepsisse.

800. 1. εὔξεται] malim εὔξεσθε. nam id postulat præmissum ἀναβαίνοντες.

— 9. ἀλλ' οὐκ αὐτὸς καταψηφίσασθαι] correxi postremam vocem, et pro ea ἀποψηφίσασθαι substitui. vulgata si servetur, necesse foret legi: ἀλλ' οὐκ αὐτὸς φήσων καταψηφίσασθαι. ecquis non multo magis esset affirmaturus, Aristogitonem a se esse condemnatum. Sed præstat id, quod reposui; *sed* [scil. φήσετε, id quod e superioribus tacite debet repeti] *dicetis singuli quique vos,* a vobis eum non esse absolutum. unusquisque vestrum seorsim et viritim interrogatus negabit Aristogitonem a se esse absolutum. Possit quoque varians lectio e margine codicis Bav. adscisci γρ. ἕκαστος φήσει ἀποψηφίσασθαι.

— 10. καταρᾶσθαι] hoc si servetur, necesse sit ἀνάγκη addi. οὐκοῦν ἀνάγκη καταρᾶσθαι. *ergo necesse vobis erit diras in eos pronunciare, si qui Aristogitonem absolverint.* Sed correxi καταράσεσθε, quod ad sententiam idem est.

— 12. οὗτος] scil. ὁ ἀποψηφισάμενος. *se non esse eum, qui Aristogitonem absolverit.*

AD ORATIONEM SECUNDAM CONTRA ARISTOGITONEM.

801. 4. καὶ βλάπτεσθαι] Tayl. malit καὶ μάλιστα βλάπτεσθαι. quod facile ferrem, et reciperem etiam, si codices darent; omnino tamen necessarium non putem esse.

— 7. ὑπὲρ] malim abesse.

— 9. ὑπὲρ τῶν κοινῶν] subaud. συμφερόντων.

— 10. τῆς τούτων κακίας] verba hæc absunt a multis codicibus, et facile possunt. Sed subaudiendum tum sit τούτου. *fructus hujus rei* [noxiæ puta indulgentiæ] *necessario ferant omnes hac civitate fruentes.*

— 14. ἤνεγκεν] perinde est, sive τοῦτο subaudiatur, redeunte ad præmissum τι oratione, sive οὗτος subaudiatur, ὁ ναύτης.

— 22. τοῖς μὲν —] immerito locus hic nescio cujus ἀκυρολογίας fuit accusatus, et pro mendoso traductus et exagitatus. Sententia hæc est: Existimabat enim Solon temporis moram nil officere, quo minus judices, etiam aliquanto tempore post, factas privatis injurias exsequerentur, et vim passis jus æquum redderent. nullo autem modo fieri posse, ut judices otium facerent illis, si qui majestatem populi læsissent. λαμβάνει τῷ ἀδικουμένῳ τὸ δίκαιον judex injuriam vindicans.

— 24. τοῖς δ'] correxi meo periculo τοὺς δ' — in accusativo. quod idem est ac si dixisset: οὐκ εἶναι δὲ τὸ περιμένειν τούτους. non esse, vel negatum esse, ut judices hos opperiantur. Dicunt Græci de judicibus, eos περιμένειν τοὺς ἀδικοῦντας, subaudi ἕως δίκην δῶσι, cum criminosis moram indulgent, neque cita animadversione eos insectantur.

— ibid. τὸ ἐκδικούμενον] uncis inclusi. videtur in libris quibusdam Demosth. fuisse sic: — περιμεῖναι. τὸ γὰρ ἐκδικούμενον οὐχ ὑπέσται — in aliis: — περιμεῖναι. τὸ γὰρ τιμωρησόμενον οὐχ ὑπέσται. Bene habet οὐχ ὑπέσται. Sæpe solent oratores ab obliqua oratione ad rectam transire, præsertim in ejusmodi structura, atque hæc est. οὐχ ὑπέσται pro οὐχ ὑπέσεσθαι. ubi subauditur. *Sic cogitabat Solon secum.* alii codices aliter, sed non melius, dant, e varia, ni fallor, lectione.

802. 2. τούτοις] idem est atque τούτῳ. *huic rei*, scil. τῇ ὑμετέρᾳ καταγνώσει, *vestræ condemnationi immanentes.* τούτοις, quod pæne oblitus eram admonere, correctius dedi, pro vulgato vitioso τούτους.

— 8. ἐμμένοντες] uncis inclusi. bene Græce dicitur στέργειν τινὶ, *in aliqua re acquiescere*, eam boni et æqui habere.

— 16. μετατεθέντα] correxi μεταστα-θέντα. quod etiam Valkenaer. ad Herodot. p. 637. vulgatæ præfert.

— 20. ὃ] id est, δι' ὅ, *quapropter.* Sic passim occurrit ὃ usurpatum. Verumtamen non video, quæ sit ejus vis hic loci. melius conveniret ᾗ vel ᾗ.

— 22. δωρεᾶς] v. p. 801. 7. et 806. 11.

803. 7. τὸ δύνασθαι] reperio in libris meis. malim tamen aut τῷ δ. quod Wolf dedit, sua, ni fallor, auctoritate, aut ἐς τὸ δύνασθαι. tametsi non ignoro in vulgata posse κατὰ vel ἐς subaudiri, et vulgatam optimo jure et facillimo modo defendi.

— 12. αὐτῶν] malim αὐτὴν, *semetipsam.*

— 14. ἐφ' οἷς] illis in causis, in quibus lex statuit, ut ei, qui causa ceciderit, ne quintam quidem suffragiorum partem adeptus, in posterum ne liceat actione publica aliquem insectari.

805. 5. ὑπὲρ] abesse malim.

804. 15. τούτων] alii dant τοῦτον. nil referre arbitror. αἱρεῖν τινὰ τινὸς, subaudi ἕνεκα, vel δίκῃ, vel γραφῇ, est, actione criminis aliquem capere, id est condemnare, in causa esse judicibus, ut eum condemnent. *ecquem enim, a se accusatum, peregit, in judicium productum*, h. e. *coram judicibus, eorum criminum, quorum ipsum incusabat?*

— 17. καὶ γὰρ ταῦθ' οὕτω σκαιὸς —] in aliis est καὶ γὰρ παρὰ ταῦθ' οὕτω σκ. sine dubio leg. καὶ γὰρ περὶ ταῦθ' οὕτω σκ. sæpissime παρὰ et περὶ in libris inter se permutantur; id quod ex eo fit, quod ambæ præpositiones eadem sigla exarantur. quod admonere necesse nobis iterum jam atque iterum fuit.

— 21. τοῖς καιροῖς ἐναντιοῦται] subaudi τοῖς τῇ πόλει συμφέρουσιν, ἑτοίμοις ὑπάρχουσιν. *præsentibus opportunitatibus bene de vobis merendi.*

— 25. ἀκολουθεῖν] minus probo codices illos, qui ἀκολουθεῖν omittunt. differre videntur ἀκολουθεῖν et ἐπακολουθεῖν. hoc est servi, illud amici. servus pone insequitur e vestigio, ἐπακολουθεῖ, nil agit, nisi quod cernit herum velle, inservit ejus libidini. sed amicus ἀκολουθεῖ, euntem amicum prosequitur, consilio regit.

— ult. ταῦτα] correxi ταὐτὰ, *eadem.* Sed ante ποιεῖν p. 806. 1. deesse videtur ὑμᾶς. dictio ἐλέγχει τὰ ἀπόῤῥητα τῆς πολιτείας significat, nudum reip. latus aperit, denudat ejus vulnera, cogitque eam, morbos clandestinos, quos illa adhucdum decenter sapienterque celaverat, prodere. Est autem in morbis reip. vel gravissimis inconstantia decretorum.

806. 2. διασπᾶσθαι] alii dant διαβοᾶσθαι. quid si ex his duabus lectionibus unam

conflemus, διασπᾶσθαι βοῶντα. *rumpi clamando.* dictio τὰ λεγόμενα v. 3. potest gemino modo accipi, aut, *ut vulgari proverbio dici solet*, quamquam, hoc si voluisset orator, dicturus potius videtur fuisse τὸ λεγόμενον, in singulari) aut, quod malim, *si vera de Aristogitonis maledicentia narrant.*

— 7. εἰ δ' οὖν τις ὑμῶν] correxi εἰ δ' οὖν ταῦτά τισιν ὑμῶν — *quod si autem hæc vestrum quibusdam tamen arrident. hæc*, quæ agit Aristogiton, furiosa ejus libido calumniandi omnes et in omnes debacchandi.

807. 5. φασὶν ἔνιοί τινες] poterat alterutrum sufficere. neque solet orator ambo conjungere. et inclusi τινες uncis.

— 9. τούτων] dedi τούτους. tametsi vulgari quoque probari possit, hoc sensu: *ex horum numero illos, qui vos a se amari aiunt.* Sed præstat nostra lectio.

— 12. πολλῶν] malim πολλά. et sic dedi de meo. præsertim eorum nemini, qui videri volunt, multum in rep. scribendis decretis et habendis concionibus valere. qui speciem magnam ingentis in rep. auctoritatis et exquisitæ prudentiæ civilis præ se ferant. τῶν bene habet, quod Lamb. ejiciendum videbatur. aptum quippe e v. μηδενὶ v. 11.

808. 1. τοὺς δὲ ὄντας εἰς] correxi τοὺς δὲ τοὺς ὄντας νόμους εἰς — primum τοὺς referendum est ad ἄγοντας, posterius ad νόμους.

— 6. διὰ τῆς παρανομίας] videtur aut διὰ τὴν παρανομίαν, aut ἐκ τῆς παρανομίας leg..esse.

I. I. REISKII

ANNOTATA

AD

ORATIONES TUTELARES.

AD ORATIONEM PRIMAM CONTRA APHOBUM.

813. 3. ἐπιτρέπειν] Citat h. l. Harpocrat. v. ἐπιτροπή.

— 12. παρασκευάσασθαι] sine causa displicuit Lambino. (Demosthenem scil. et Græcos oratores ille non triverat) verbum hoc huic loco, si quod maxime, convenit, et eo significatu, quo hic loci, ab oratoribus Atticis imprimis, frequentatur. dicitur nimirum ille παρεσκευάσθαι, qui pecunia, precibus, gratia præsidium et opes adversus jura civilia, amicis, advocatis conscribendis, judicibus corrumpendis, comparavit, quibus munitus et fretus ad causam suam dicendam fidens atque securus accedat.

— 17. παρ' ὑμῖν] *apud vos*, in judicio vestro. alii dant παρ' ὑμῶν, *a vobis*. nil referre existimo.

814. 1. διενεγκεῖν] volunt ἐνεγκεῖν simplex præstare, mihi secus videtur. omnes omnium judiciorum judices διήνεγκον τὰς ψήφους, differebant suffragia, alii in alias partes, hi in absolventem capsam conjicientes, alii in condemnantem.

— 18. κἀκείνῳ] redit ad proximum, Therippidem.

— 23. αὐτῷ δὲ τούτῳ] huic Aphobo, in quem actio tota invehitur. ad τὴν μητέρα addidi τὴν ἡμετέραν. e qua nos nati sumus, ego et soror.

— 24. τὴν οἰκίαν] correxi meo arbitratu τῇ οἰκίᾳ, scil. χρῆσθαι, quod statim sequitur. *dedit ei hoc, ut domo mea et supellectili domestica tantisper uteretur.* aliud est διδόναι τινὶ οἰκίαν, *domum alicui donare*, in quo jus proprietatis ad alium transfertur, aliud διδόναι τινὶ χρῆσθαι οἰκίᾳ, *alicui usum domus solummodo concedere.* nunquam Demosthenes pater Aphobo domum donavit, sed indulsit tantummodo usum fructum, et paulo post dicitur quoque Aphobus domum Demostheni filio, puberi facto, reddidisse.

815. 3. τὴν οἰκίαν δὲ καὶ ἀνδράποδα τέτταρα καὶ δέκα] domum et 14 mancipia non esse nisi 40 minis æstimata, per est incredibile. Ipse Demosthenes p. 819. 6. domum triginta minis æstimat, et servile quodque caput, tametsi vilissimum, ternis minis. p. 820. 24. unde summa 42. minarum exsistit. adde triginta minas parati æris, et alias triginta minas, pretium domus. Sunt minæ centum et duæ. non capio has rationes. quamquam novi Demosthenem solere causam et pretia rerum, prout expedit, et causæ inservit, aut attollere, aut deprimere.

— 7. τοῦτ' ἐστὶν] quod scilicet hæreditatem 14 talentorum, quæ decennio, rite administrata, et fœnori collocata, potuerat duplo augeri, interverterint, neque de tantis opibus reddiderint, nisi unum talentum, cum decem minis.

— 10. συμμορίαν] Citat h. l. Harpocr. v. συμμορία.

— 13. τιμητὰ] correxi τιμήματα. vulgatum enim usitatum non est, tametsi cæteroquin facile locum hic tueatur et conveniat. Sunt enim τὰ τιμητὰ, ea, quæ censentur, quorum causa certus quidam census dependitur, ut agri, villæ, domus. Sed idem quoque significat voc. τίμημα. tametsi etiam censum seu pecuniam significat eam, quæ pro illis rebus ærario dependitur.

— 17. οὐδένες] ad οὐδένες malim τὰ οὐδένων addi. *neminem fuisse omnium, quotquot unquam tutores quorumcunque tandem fuere, qui ejus bona, cui esset tutor datus, turpius diripuerit, quam hi homines nostra bona diripuerunt.*

— pen. καὶ ἐκ τούτων] subaudi καὶ μόνων. *ex his vel solis.* etiamsi alia argumenta deficerent.

816. 1. τίμημα] Citat h. l. Harpocr. v. τίμημα. in vicenas quinas quasque minas dabant opulentissimi quique (pauperiores enim videntur minoris æstimati fuisse) drachmas quingentenas; seu, quod idem est, de drachmis quibusque 2500 dependebant drachmas 500. seu quintum nummum, ut nos usurpamus, de quinis quibusque talentis talenta singula.

— 6. τρεῖς, ἀνὰ] correxi τρεῖς, τοὺς μὲν ἀνὰ — Sententia est: officinæ, in qua gladii cuderentur, operas omnino fuisse triginta duos aut tres; et horum alios quinis senisve minis veniisse, alios ternis. Sed neminem minus, quam ternis.

— 12. δεδανεισμένου] correxi δεδανεισμένον. duo vocabula εἰς τάλαντον, *ferme talentum*, pro uno quasi vocabulo habentur. Sententia est: reliquit pater paratæ pecuniæ talentum, propemodum (vel circiter), sed id fœnori elocatum ita, ut de singulis minis drachmæ singulæ in mensem dependerentur. mirifice locum hunc exposuit Palmerius Exercitat. p. 636.

— 16. πεντακισχίλια] correxi πεντακισχίλιαι, scil. δραχμαί. hoc est talentum minus decem minis.

— 18. ὧν] correxi ὅν. *quod* (ebur puta) *consumebant in elaborando.* nostri *verarbeiten [to manufacture]* dicunt.

— ibid. κνηίδα] Citat h. l. Harp. v.

κῆκας. circumflexum enim in penultima editiones hujus Lexici exhibent.

— 24. μυρίας] Lalamantius, teste Wolf. suspicabatur leg. esse χιλίας. Sed bene habet vulgata. Cui credibile sit, tam copiosam supellectilem, vestem, mundum, vasa tricliniaria, domus perlocupletis, non fuisse majoris, quam sexta talenti parte æstimata. Sola vestis mulieris, cui fortunæ perquam modicæ essent, decem minis, seu mille drachmis, æstimatur in oratione in Spudiam. Præterea si mille drachmas pro decies mille, seu minas decem, pro centum minis, poneres, summa quindecim talentorum non coalesceret, quorum censum Demosthenes ait tria talenta dependisse, seu quintam totius summæ partem. Ponamus summas singulas et computemus.

4 talenta,	50 minæ ἀρχαίου κεφαλαίου. (v. 15.)
	50 minæ annui reditus. Ibid.
1 talent.	20 minæ ebur, ferrum, ligna in lectos.
1 talent.	10 minæ galla et æs.
	30 minæ domus.
1 talent.	40 minæ supellex domestica, vasa, vestis, mundus muliebris.
1 talent.	20 minæ argenti præsentis.
1 talent.	10 minæ argenti fœnore nautico crediti.
	24 minæ in mensa Pasionis.
	6 minæ in mensa Pyladis.
	16 minæ apud Demomelem.
1 talentum	conflatum e summis minutis diversis mutuo datis.

Summa conficit 14 talenta cum 36 minis. Ecquis probet denique, solam gallam et æs septem drachmarum millibus æstimari, tantam copiam vestis, supellectilis, vasa tot aurea et argentea, mundum denique matronæ divitis, non nisi mille drachmis? Abhorret hoc. Ipse Demosthenes p. 817. 23. vasa argentea sola cum mundo matris æstimat 5000 drachmis. ergo reliqua tantidem fuisse minus credemus?

— 26. ἔκδοσιν] Citat h. l. Harpocr. v. ἔκδοσις.

817. 2. διακεχρημένον] Citat h. l. Harpocrat. v. διακεχρημενον.

— 3. ὀκτὼ τάλαντα] octo talenta cum dimidio. calculus non bene subductus. Confiunt enim e superioribus summis 8 talenta et 56 minæ, h. e. novem talenta, minus quatuor minis, demtis scil. duobus articulis, qui primi sunt in tabula superius posita. ergone pro τριάκοντα leg. est πεντήκοντα?

— 4. συμπάντων] subaudi τὸ κεφάλαιον, e præmissis.

— 14. καὶ ἐγὼ οἶδα] Augustanus dat καὶ ἔγωγ' οἶδα. melius conveniret καὶ ἐγὼ δ' οἶδα. dedi tamen illud, quia codicis boni auctoritate nititur.

— 18. καὶ περὶ τῶν ἄλλων] subaudi a communi ἐπιδείξω. Sed an etiam bene Græce dicitur ἐπιδεικνύναι περί τινος? an deest potius διέξειμι? videtur hoc probabilius. nisi volumus ποιήσομαι τοὺς λόγους e v. 15. repetere, sed hoc longiuscule arcessitum.

818. 19. ἀπογράψας] paulo ante p. 817. pen. ἀπεγράψατο dixerat. ego vero nil interesse h. l. quidem existimo. v. p. 828. 15.

819. 2. τὸ ἀρχαῖον] appellat dotem matris, 80 minas.

— ibid. τὸ τῶν δώδεκα ἐτῶν] correxi τὸ ἔργον τῶν δώδεκα ἐτῶν. codex Aug. dat δέκα, sed vitiose, id quod ex computo apparet. octoginta minæ dant in mensem, si usura est drachmalis, 80 drachmas. Demosthenes enim drachmalem solummodo ponit. Hæc octoginta drachmæ duodecies iteratæ dant in annum 960 drachmas. Hæc 960 drachmæ rursus duodecies iteratæ efficiunt usuram duodecennem, 11520 drachmarum, hoc est unum talentum, 55 minas, cum 20 drachmis. quæ addes summæ superiori, uni talento cum 20 minis. habebis 3 talenta, cum 15 minis, et 20 drachmis. Sed decenni usura non conficeret nisi 2 talenta, 40 minas, 35 drachmas. Attamen Aphobus non plus, quam decennio, tutelam gessit, et p. 820. 6. duo tantum, et v. 20. octo annos numerat. qui conficiunt decem. Biennio, postquam defuncti tutores tutela essent, dixit iis orator diem. Sed illius quoque biennii usuras ei debebant, quod nihil ei reddidissent eorum omnium, quæ ipsorum fidei commissa fuerant.

— 6. τοῦ ἐργαστηρίου] fabrorum puta gladios cudentium. v. p. 816. 5.

— 9. ἁπάντων] correxi ἀπ' αὐτῶν. exspectes ἀπ' αὐτοῦ. nam de una tantum officina loquitur. Sed accommodavit orator orationem πρὸς τὸ νοούμενον, rei, quam mente agitabat, scil. τῶν ἀνδραπόδων τῶν ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ ἐργαζομένων. v. ad v. 6.

— ibid. τούτων] redit ad tutores Demosthenis.

— 18. τούτων] cum præmisisset ἐργαστήριον, tamen τούτων subjicit. Scilicet ἐργαστήριον est grex operarum in officina quadam rei cuidam parandæ operantium. ergo recte τούτων usurpat, scil. τῶν ἐργατῶν.

— 19. αὐτὰ] scil. τὰ ἀνδράποδα καὶ τὰ αὐτῶν ἔργα.

— 22. ἀργὸν φῇ γενέσθαι] scil. τὸ ἐργαστήριον.

— ult. ἐκείνῳ] Therippidi puta.

820. 3. ἔργα] hoc versu, item v. 7. sunt res ab illis operis elaboratæ, ut cultri, gladii.

— 11. ἐκεῖνος] Milyas.

— 15. οὗτος] Aphobus.

— 17. αὐτὰς] correxi αὐτοῖς, illis, judicibus puta.

— 21. ἄλλας ὁμοῦ τριάκοντα μνᾶς] triginta minarum usura drachmalis annua conficit 360 drachmas. Hæc octies iterata conficit 3040 drachmas, seu triginta minas cum excessu 40 drachmarum. unde constat ὁμοῦ significare *circiter*, *præterpropter*, cum pauculo quodam aut defectu, aut excessu. non semper exacte summam positam æquat, neque semper infra eam subsidit, quod sunt qui opinati sint, sed etiam ultra summam datam assurgit.

— 23. τέτταρα τάλαντα] imo vero 4 talenta, cum 16 minis. Ponamus calculos.

Summa superius computata. 3 talenta, 15 minæ, 20 drachm. annuus reditus officinæ per biennium perceptus, 30 minæ, 40 dr. usura octennis harum triginta minarum 30 minæ, 40 drachm.

Confiunt 4 talenta, 16 minæ.

— 24. σὺν τοῖς ἀρχαίοις] vult dicere, usuras cum capite; ut dotem matris cum usuris; item triginta minas reditus annui ex officina percepti, cum usuris per octennium.

821. 6. ἕνδεκα ἔτεσιν] correxi ἐν δέκα ἔτεσιν. tribus vocabulis. planius tamen dixisset ἐν τοῖς δέκα ἔτεσιν, ut p. 824. ult.

— 11. καινότατον] correxi κενώτατον, *vanissimum*.

— 12. ὁ ὑποθεὶς] Mœriades est. v. p. 822. 2.

— 13. ἐράνους] collationes multas omisit dependere, ex eo genere collationum, quæ publico ærario conferebantur necessario a civibus singulis ad sublevanda onera reip. ut e. c. ad alendos exercitus.

— 17. ἢ πρός τινα δίκην ἧττ. π. αὐτῶν] *aut adversus quem causa ceciderint super his*, operis puta, seu mancipiis.

— 20. οἷς οὐδὲν προσήκει φροντίζειν] correxi ἧς οὐδὲν προσῆκε φρ. prius quidem, ἧς puta, e libris, hoc vero, προσῆκε, ex ingenio meo. cujus [nequitiæ puta, πονηρίας] rationem nullam, seu quam improbitatem hominis flocci non facere eos oportebat. Sed et vulgata sensum dat haud absurdum. elevat auctoritatem testium, quos negat quicquam curasse, quid testati fuerint, verum an falsum, quia tam viles et pauperes et leves fuissent, ut pœnarum nihil ipsis esset de falso testimonio perhibito timendum.

— 22. αὐτῶν] si bene habet, significat: nihil erant prætermissuri eorum omnium, quæ in ejusmodi causis a tutoribus fidis et cordatis fieri solent. Sed vereor, ne hæc sententia verbis minus inesse queat. num leg. οὐδὲν ἂν τῶν δεόντων παρέλειπον. nisi volumus οὐδέν' cum apostropho exarare. eorum, qui servos abduxissent, aut abducere voluissent, neminem reliquissent, quem non essent jure persecuti. Venit id in mentem Wolfio quoque.

823. 2. τοῦτο] correxi τοῦτον meo marte. redit enim ad σίδηρον et ἐλέφαντα, quæ sunt masculina. poterat quoque e libris adscisci ταῦτα.

— 11. τὸ δέ μαχαιροποιῶν] correxi τὸ δὲ μαχαιροποιεῖον. nam vulgata si servetur, saltim esset τὸ δὲ τῶν μαχαιροποιῶν.

— 21. ἀπεδίδοτο] correxi ἀπεδίδοντο, in plurali. pater meus, dum adhuc superesset, harum mercium haud parum vendebat, Demophon item, et hic Aphobus, post patris excessum.

824. 3. ἔργον] dubium est, quid hic significet, quæstummne usurarium, an opera ex ebore elaborata.

— 8. ἐκ τῶν ἐμῶν ἔχοντας] novum init computum, quæstus illius, quem tres tutores ex officinis et nummis præsentibus Demostheni a patre relictis per decennium fecerant, non, ut superior computus, ex calculo Demosthenis, sed ex ipsorum tutorum laterculo, quem judicibus exhibuerant, confectum.

— 10. χωρὶς τούτων] hoc τούτων non cum proximo insequente πλείω, sed cum proximo superiori χωρὶς est copulandum. Sententia est: Aio ex ipsorum tutorum rationibus constare, illos mihi plus, quam octo talenta, debere, etiam post deductos, quos in me alendum fecerunt, sumtus, quos sumtus ego majoris etiam, atque illi ipsi, æstimo, et deductis item illis, quæ mihi reddiderunt.

— 18. τοῦτο] correxi τούτου, scil. τοῦ ἀργυρίου.

— 22. ὀκτὼ τάλαντα — καὶ χιλίας] non congruunt rationes meæ Demosthenicis. ponit tutores tulisse

talenta quinque cum duodecim minis, tum

quatuor talenta cum pauco defectu,

detrahamus duodecim illas minas, quo quatuor hæc talenta integrentur. erunt ergo novem integra talenta. Adde horum quatuor talentorum usuras decennes. Quatuor talenta usuram ferunt annuam 28 minas, cum 80 drachmis. per decennium 288 minas, et 800 drachmas. hoc est 4 talenta, 56 minas. erit ergo summa 13 talentorum et 56 minarum.

— ibid. πρόσθηται] correxi προσθῆτε. *si apponatis.*

— 24. τροφὴν] alimenta Demostheni, et sorori, et matri præbita.

— 27. εἰς ταῦτα] hoc titulo, hoc nomine.

— pen. τοῦτο] scil. τὸ ἀργύριον.

825. 2. τούτῳ] scil. τῷ ἀργυρίῳ. hoc ære, hac summa, plus largior illis, quam ipsi in rationes intulerunt. septem minis puta.

— 5. προστεθέντος] correxi προσόντος. et excessu decem minarum.

— 10. ἀφέληται] correxi ἀφέλητε, in activo. v. p. 824. 22.

— 26. τρία τάλαντα καὶ χιλίας] usura hæc est sesquidrachmalis. sed vel sic quoque non satis constat ratio. Nam 108 minæ faciunt ad usuram novenorum obolorum, 162 drachmas per mensem, et 1944 per annum. ergo per decennium 19440. hoc est talenta tria, 14 minas, et 40 drachmas. Ergo quatuor minas, cum 40 drachmis plus, quam Demosthenes posuit. Sed videtur orator sæpenumero excessuum et defectuum non diligentissimam habuisse rationem, sed summas rotundas posuisse.

826. 5. κλέπτουσι] κλέπτει aliquis, quæ ipsi sibi servat; κακουργεῖ, quæ sinit alium furari.

— 11. μισθώσαιντο] correxi meo arbitratu, μισθώσουσι, elocarent. v. v. 27. poteram τὸ ad insequens νῦν referre, ut esset τὸ νῦν δέ. malui tamen τὸ plane tollere, quia Demosthenes mavult in ejusmodi locis νῦν simplex, quam τὸ νῦν, usurpare.

— 17. ὥσπερ οὐκ ἐξ αὐτοῦ τ. π.] particulam infitiantem addidi e libris, quos antequam inspicerem, ratiocinii nexus me docuerat eam ipsam addendam esse, sed non sine ἂν, ut sit ὥσπερ οὐκ ἂν αὐτοῦ τ. π.

— 18. μαρτυρίας ὡς ἀπεκρίναντο] correxi μαρτυρίας [subaudi τούτων], ὧν ἐναντίον ἀπεκρίναντο. testimonia eorum, coram quibus hi [tutores] interrogati responderunt.

— 21. οὗτος] Therippides puta.

— ult. μαρτυρίαν] correxi ἀπόκρισιν. Quamquam enim hæc ἀπόκρισις æquivalebat testimonio, et statim quoque μαρτυρία appellatur, tamen erat, si verum volumus, responsio ad interrogata a Demosthene coram testibus.

827. 2. οὗτος] Aphobus puta.

— 4. ἐκεῖνος] Therippides.

— 6. οὐχ ὁμολογῆσαι δ' αὐτὸς] bene videtur habere, et hæc esse sententia: scripta quidem illa in tabulis esse fatetur Aphobus, se autem negat illis assensum esse. h. e. non recepisse hæreditatem aditurum illis scriptis conditionibus. v. p. 840. 3.

— 9. τὸ μισθοῦν] id est, τὴν πρόσταξιν τοῦ μισθοῦν. recusat declarare, aut in lucem proferre, scriptum in tabulis testamentum mandatum de domo elocanda.

— 12. ἐκ τῶν διαθηκῶν] Sententia est: ex iis testimoniis, quæ tutorum ipsorum alii de aliis perhibent, satis constat ejus, quod aio, veritas, mihi scil. tantam a patre relictam esse hæreditatem.

828. 4. τὰ αὑτοῦ πράττειν] se ait rerum suarum sategisse, neque otium sibi fuisse res alienas, h. e. meas, curandi.

— 5. καὶ] post διδασκ. expunxi. ne magistris quidem debitam doctrinæ mercedem dependit.

— 14. ἐπιτρόπους] malim συνεπιτρόπους.

— 15. ἀπογράψαντα] post ἀπογράψαντα vereor ne desit τὴν δὲ μητέρα οὔτε γήμαντα, οὔτε σῖτον δόντα, vel tale quid.

— 19. παρὰ τὸν λόγον] *per illam ipsam rationem*, vel *per illum computum, quem Aphobus ipse judicibus exhibuit.*

829. 1. ἀπέφηνεν] dedi de meo ἀναπέφηνεν. constitit e tabulis, cujusmodi tabulas negotiatores omnes habent, diligenter conscriptas, ubi sunt rationes acceptorum et expensorum, seu creditorum et debitorum.

— 3. τὸν ἀριθμὸν] aut τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν, aut τοσοῦτον ἀριθμὸν malim.

— 4. αὐτὸς] *ipse solus* tulisset.

— 9. οὗτος] correxi οὕτως. ad hunc modum, ut tutor pupilli rem familiarem non e vectigalibus tueretur, sed ipsa sorte absumenda.

— ibid. τοῦτον τὸν λόγον] scil. quo utebatur Aphobus, præ se ferens consumta a se esse opum capita, τὰ ἀρχαῖα. malim tamen τοιοῦτον λόγον, *ejusmodi rationem gestæ se tutelæ*, qualem exhibuisset Aphobus.

— 17. κατεδιῄτησε] scil. ὁ διαιτητής. *id enim si fecisset Aphobus, arbiter contra eum non dedisset arbitrium.*

— 19. ἔχειν με] me habere a se tradita illa decem talenta.

— 23. διπλασίοις] subaudi μέρεσιν. alii dant διπλασίως. perinde est.

830. 4. ψεύσασθαι] videtur ante aut post h. v. deesse ψεῦδος.

— 6. κατορωρυγμένα] *clausa sub seris, in arca defossa*, ut etiam Latini usurpant.

— 14. ὑπ' ἐκείνων] in aliis est ὑπ' ἐκείνου. ut ad λόγου referatur, quemadmodum ἐκείνων ad ταῦτα referri possit. Sed in pronomine quidem difficultatis nihil est. verum ὑπὸ est vitiosum, et ei sufficiendum ἀπὸ, sive ἀπ' ἐκείνων, sive ἀπ' ἐκείνου legas, sive denique ἐπ' ἐκείνῳ. scil. τῷ λόγῳ.

— 17. ὅταν δὲ βούληται, πλούσιον] si bene habet vulgata, sic est accipienda, ac si dixisset: ὅταν δὲ βούληται πλούσιον ἐμὲ ποιεῖν, ποιεῖ πλούσιον. Sed videtur potius aliquid deesse. e. c. ὅταν δὲ ἀποφεύγειν βούληται. *sin autem judicio absolvi velit.* aut ὅταν δὲ λαθεῖν κλέπτων βούληται. *sin autem sua latere velit furta.* aut ὅταν δ' ἐμὲ οὐκ ἐλεηθῆναι βούληται. *sin autem vobis mei miserationem eripere velit, tum me locupletem vult oratione reddere.*

— 23. καταλιπὼν] malim καταλείπων in præsenti, *sic relinquens*, ita numeratam et paratam in arca jacentem tantam pecuniam, ita obviam et facilem atque patentem cuique involare volenti.

831. 8. ἔγημε] post ἔγημε videtur hæc sententia deesse, καὶ ταύτην μὲν [filiam Philonidis] ἐπ' ὀγδοήκοντα μναῖς ἔγημεν. et hanc quidem cum dote 80 minarum domum duxit, illam vero noluit [matrem meam], cujus dotem, item minarum totidem, in manibus jam haberet, et penes quam præterea essent quatuor talenta, ter tantundem.

— 10. καὶ ἐπιδραμεῖν] correxi κἂν ἐπιδρ. non videtur vobis ille cursu involaturus, velis et equis, ut ait Cicero, concitatis accursurus ad hanc prædam aufferendam fuisse.

— 11. αὐτὸν κύριον] correxi αὐτῶν κύριον meo arbitratu. redit ad illa quatuor commentitia talenta in arca defossa.

— 23. ἀπολογίας] malim ἀλογίας.

— pen. Ἀντιδώρῳ] fort. Αἰαντιδώρῳ. nomina enim propria in δωρος exeuntia, a nominibus deorum aut heroum ducta sunt. hoc ab Ajace, unde etiam tribui fuit Athenis nomen datum.

832. 18. αὐτῇ] correxi αὐτῆς. Constructio est: καὶ τῆς οὐσίας φερούσης πεντήκοντα μνᾶς, πρόσοδον τρίτου μέρους αὐτῆς. et cum substantia ferret quinquaginta minas, quæ erant reditus annuus tertiæ partis hujus substantiæ.

— 19. τούτοις τοῖς ἀπληστοτάτοις] delevi articulum, ut male e proximo iteratum, meo arbitratu. *illis, etiamsi essent quantumvis insatiabiles.*

— 21. ἐῶντας] subaudi τὸν οἶκον.

833. 3. λαβόντες] malim διαλαβόντες. cum discerpsissent, alius aliam partem sibi sumsisset. et sic dedi de meo.

— 9. τὰ δὲ κεφάλαια φανερὰ ἀποδεικνύντες] Sententia videtur hæc esse: facultates quidem meas indicarunt ærario, et pro iis collationem dependerunt; ut domum, et ambas officinas. nullos autem reditus ex iis mihi redegerunt. φανερὰν ἀποδεικνύναι τὴν οὐσίαν est *censum edere apud quæstores ærarii.*

— 16. πῶς οὐκ ἄξιον ἀγανακτεῖν] sententia postulat: πῶς οὐκ ἄξιον ἅπαντα προσδοκᾷν (vel δεδιέναι) *qui non sit conveniens* (vel *necesse*) *nihil non* miseriæ *metuisse*, vel *exspectasse. Id quod nemini non est planum et perspicuum.* εἰ γὰρ κατελείφθην — *nam si, quo tempore pater vivis excessit, annum ætatis primum implevissem* —.

— 22. ἀπολόμενον] correxi ἀπολλύμενον. *contemsissent illi me, fame* (non *perditum*, sed) *pereuntem.* h. e. Latine, *passi essent me fame perire.*

834. 1. ὡς λήσοντες] subaudi ταύτην ἀφανίζοντες, aut τὴν οὐσίαν κλέπτοντες καὶ διαρπάζοντες. quasi nemo animadversurus sit, aut observaturus, eos intervertisse testamentum cum fortunis.

— 2. ἐκ τῶν ἐπικαρπιῶν] e vectigalibus meæ substantiæ.

— 8. ἀφείλεσθε] *soletis adimere.* et sic quoque ὑπελείπετε, *soletis relinquere.*

— 12. εἰ μὴ ᾔδεισαν, οὐδ' ἐλέησαν] verbum tertium et quartum expunxi. manifesto enim apparet, ᾔδεισαν, aut, ut in aliis est, ἤδησαν, item ἔδεισαν et ἔδησαν, corruptam esse lectionem verbi ἠλέησαν, aut ἐλέησαν. Si servandæ sint hæ reliquiæ, necesse sic legi: εἰ μὴ ᾐδέσαντο [ab αἰδεῖσθαι] οὐδ' ἠλέησαν. *quod neque reveriti, neque miserati sint.*

— 24. ἐπωβελίαν ὀφλήσω μνᾶς ἑκατὸν] postulabat nempe Demosthenem decem talentorum. quæ æquivalent sexcentis minis. harum sexta pars sunt centum minæ.

— 26. τιμητὸν, καὶ οὐκ] copulam addidi. In τιμητὸν subauditur ἐστὶ, scil. τὸ τῆς καταψηφίσεως. *res condemnationis ei est æstimabilis.* h. e. condemnatio constat ei solummodo æstimatione litis, seu judices ei mulctam arbitrariam irrogant; qua in re, perquam incerta, potest reus aut premi, aut sublevari, prout gratia judicum valet, aut minus. Quod si ergo Aphobus gratiosus est, et multos habet sui studiosos in numero judicum, potest mulcta quadam tralatitia et facile ferenda mulctatus, ad speciem solummodo, dicis causa irrogata, auffugere. *mihi vero hæc res est* ἀτίμητον, h. e. mulcta mihi luenda non est arbitrio et gratiæ odiove judicum permissa, sed a legibus constituta, quam ut non augere, ita neque minuere licet judicibus. Integre dixisset sic: καὶ τούτῳ μέν ἐστι τὸ πρᾶγμα τιμητὸν, ἐὰν καταψηφίσησθε αὐτοῦ.

— 27. ποιήσετε] correxi ποιήσεται. altera ratio, cur Aphobus condemnationem æquiore possit animo ferre, quam Demosthenes. quia scil. Aphobus mulctam, quæcunque irrogabitur, non de suis, sed de meis facultatibus luet.

835. 4. ἡμῖν] mihi et sorori matrique. potest tamen, more Latino, numero plurali solum semet designare. Ergone matres quoque et sorores pro filiis et sororibus debebant? Patris certe infamia ad filias quoque, et per eas ad generos transibat, ut constat e p. 836. 18.

— 14. ἔδωκεν] post ἔδωκεν videtur ὑπὲρ τοῦ καλῶς ἐμοῦ προστῆναι, vel similis sententia deesse. *quo melius rem meam tuerentur.*

AD ORATIONEM SECUNDAM IN APHOBUM.

835. 4. ὤφειλε τῷ δημοσίῳ] qui debebant ærario, illorum bona fisco addicta erant; propria ipsorum itaque illa bona non erant; quapropter etiam illa φανερὰ καταστῆσαι non poterant, h. e. eorum valorem apud quæstorem ærarii edere, et sic censum

convenientem dependere.

836. 3. ἐκεῖνος] pater Demosthenis, oratoris.

— 4. ὦφλεν, ἀνεβάλετο] correxi ὤφειλεν, ἀνεβ. scil. μαρτυρίαν. differunt ὀφείλειν et ὀφλεῖν. illud de debitis numariis usurpatur, quæ solvenda sunt; hoc de rebus acerbis, quæ tolerandæ; quamquam illa ipsa tolerantia pœnarum est quædam quasi luitio debitorum, quæ quis contraxit suis moribus.

— 7. ἐξ αὐτῆς] visum aliquando fuit, aut ἐξ ἀρχῆς leg. esse, aut ἐξαῦτις. eadem sententia, *rursus, denuo.* Sed nunc arbitror tenendam esse vulgatam, et αὐτῆς ad μαρτυρίαν referendum. *ex illo testimonio:* v. similem locum p. 857. 6. ubi v. dicta.

— 11. ὃ καὶ ἡμεῖς ἀμφισβητοῦμεν] locus hic mihi suspectus. ego equidem haud intelligo. videntur nonnulla deesse.

— ibid. τότε] in prima actione.

— 12. ἐξεγένετο] *si nobis licuisset*, scil. testes producere, neque fuissemus ab angustiis temporis exclusi per insidiosam calliditatem Aphobi, qui hanc partem accusationis ad extremum diem reservaverat, quo nobis otium ne superesset producendis testibus hanc calumniam refutandi.

— 14. αὐτῷ] patri meo.

— 15. ὤφειλεν] pater meus, tum, cum diem suum supremum obiret.

— 16. φανερὰ — τὰ ὄντα] ἡ φανερὰ οὐσία est, quam nemo non cernat oculis, ut prædia, domus, metalli fodinæ, et bona fere illa, quæ immobilia vulgo appellantur. et quæ in censum publicum relata, vectigalia stata ærario dependit. ἡ κρύφιος, vel ἀφανὴς, quæ non patet cujusque adspectui, ut pecunia in arca defossa, aut mutuo data, aut in vasis pretiosis mundove collocata.

— 18. ἀδελφὴν —] apparet ex hoc loco, generos hæreditate quasi accepisse socerorum infamiam, si capite minuti decessissent.

837. 25. τῇ πόλει] post τῇ πόλει videtur ἀλλ' οὐ δῆτα τῇ πόλει, aut ἐμοὶ μέντοι, ἀλλ' οὐχὶ τῇ πόλει deesse. Est hæc oratoris reprehensio et revocatio suimet. primum dubitat, mihine, an urbi, fecistis bona mea inconspicua? h. e. eripuistis, e medio sustulistis, ut oculis cerni nusquam possint. Tum, reprehendens ipse semet, negat se dubitare, sed certo scire ait, tutores operam dedisse, ut ipse quidem, pupillus, nesciret, quo abiissent sibi sua bona, urbs autem, ut bene nossent, quæ et quanta ipsi bona essent.

— pen. μιμησάμενοι] correxi τιμησάμενοι. ne illa quidem ipsa traditis mihi in manus, quorum cum æstimationem curassetis a censoribus, quæstoribusve fieri, tum censum eorum, meo nomine, reip. dependistis, et in ærarium intulistis.

838. . . παραδίδοται] dedi παρέδοτε. *tradideritis.*

— 14. ἀναφέρετε] culpam male gestæ administrationis alii in alios confertis, dicentes quique, non ego, sed ille vel ille hanc partem curavit.

839. 7. τὴν μίσθωσιν] curam elocandi, et locaria redigendi.

— 11. ὡς αὐτὸς] correxi ὡς αὐτὸν, *ad semet.* cum traducta in domum suam illa mancipia pro suis propriis haberet.

— 22. χωρὶς —] videtur locus sic esse constituendus: χωρὶς τῶν ἄλλων, ὧν τοῦ μὲν ἀρχαίου πέντε τάλαντα οὗτος εἴληφε. Sine ἃ, quod e proximo videtur adhæsisse.

840. 2. ὁμολογῆσαι] bene habet. v. dicta ad p. 825. ult. subaudi a communi πρὸς τὸν μεταπεμψάμενον. venisse quidem in Demosthenis patris moribundi domum aiebat Aphobus, sed negabat ad eum accessisse, negabat item de præscriptis tutelæ gerendæ conditionibus ad eum quicquam condixisse.

— 4. ἐκεῖνος] pater meus. post διέθετο videtur aliquid desiderari, ad hanc ferme sententiam: ἐξ ὧν δ' ἐγὼ ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐπιδείξω, φανήσεται οὗτος καὶ παρὼν τῷ πατρὶ διατιθεμένῳ, καὶ προεισεληλυθώς. *ex iis autem, quæ ego vobis, judices, demonstrabo, constabit, hunc Aphobum et interfuisse, cum pater ultimum testaretur, et ad eum introisse prius,* quam Demophon et Therippides intervenirent. Alii codices dant προσεισεληλυθώς. quod etiam ferri potest. Sed tum exsistet hæc sententia: postremum venisse Aphobum, et reliquis jam congressis accessisse.

— 8. ἀποφευξόμενος] correxi ἀποφευξούμενος. Sic enim usurpant Attici v. φεύγειν in futuro. Colligitur ex h. l. Demonem, fratrem Demosthenis senioris, jam affuisse, antequam illi tres tutores advenirent vocati.

— 10. ἡμῶν] me puta, sororem et matrem.

— 20. λόγον ἑαυτῷ δέδωκε] verbum medium de meo addidi. dicitur is λόγον ἑαυτῷ διδόναι, *rationem ipse sibi dare*, qui rem ad animum suum revocat, eamque agitat, et veluti calculos subducit, rectene an secus agat, vel egerit.

— 25. τούτοις] machinabatur, ut vel hoc pauxillum, quod ne septuaginta minas quidem valeret, interverteret, et mihi eriperet.

841. 3. Θρασύλοχος] Thrasylochus hic erat frater Midiæ. quorum de fratrum nequitia hac in re demonstrata multis noster questus est in oratione contra Midiam.

— 5. ἀπέκλεισα δὲ, ὡς διαδικασίας τευξόμενος] Sententia est: excepi et reservavi mihi jus agendi in tutores titulo pecuniarum defraudatarum (διαδικασία enim erat actio de pecuniis controversis), nil desperans, fore, ut Thrasylochus hoc jus ne denegaret.

— 9. ἐνθεῖναι] correxi εἰσελθεῖν. videtur vulgata e duabus variantibus coaluisse, cum esset in aliis libris vetustis εἰσελθεῖν, vel et ἐλθεῖν simplex, in aliis εἰσιέναι. Nescio etiam, an fuerit in quibusdam ἀνεῖναι, non a verbo εἶμι, sed a verbo ἵημι.

— ibid. οὖν] correxi οὐ. num videor vobis injurias accepisse non magnas, leves, contemnendas.

— 11. νῦν] referendum est ad βλάπτομαι, non ad ζητῶ. propterea transposui ex auctoritate Augustani, et post λαβεῖν collocavi, mutata quoque distinctione ad hunc modum: ζητῶ λαβεῖν, νῦν ὑπ' αὐτῶν βλάπτομαι. opponit enim τὰ ἐξ ἀρχῆς ἀδικήματα ταῖς νῦν βλάβαις.

— 13. πρὸς τῇ οὐσίᾳ τῇ παραδοθείσῃ, πλεῖον ἢ δέκα ταλάντων τὴν ἐμὴν τοσαύτην οὖσαν προσγεγενημένην] videtur orator sic reliquisse: πρὸς τῇ οὐσίᾳ τῇ παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῷ παραδοθείσῃ, πλεῖον ἢ δεκαταλάντῳ (in dativo, et uno vocabulo), τὴν ἐμὴν, etc. *qui videat ad hujus Aphobi patrimonium, a patre adhuc superstite ipsi traditum, quod majus est decem talentis, hanc meam substantiam, quæ tanta est, accessisse.*

— 18. εἴ τι ἂν ἄλλο] addidi ἄν. In ἄλλο, quod respondet Latino *secius*, subauditur ἢ προσήκει, aut ἢ ἡμεῖς ἐθέλομεν καὶ ἐλπίζομεν.

842. 5. σώσατέ με, ἐλεήσατέ με] pronomen με utrumque delevi. quo fortior et miserabilior fit oratio.

AD ORATIONEM CONTRA APHOBUM TERTIAM.

In titulo hujus orationis addidi verba ὑπὲρ Φάνου. Phanus enim est ille, cujus causam orator hac oratione agit. Causa hæc est. Phanus erat testatus, Aphobum verbis declarasse, Milyam esse hominem liberum. Hujus testimonii causa Phanum Aphobus falsi dicti testimonii reum egerat. Defendit ergo Phanum Demosthenes hac oratione. v. p. 851. 21. et 861. 26. Fueritne nomen Atticum Phanus, an nullum, in medio relinquam. Facile quidem est suspicari, pro Φάνου leg. esse Στεφάνου. Sed hoc admisso cavendum, ne Stephanus hic, quem Demosthenes hac oratione defendit, pro eodem Stephano habeatur, cujus nequitias orationibus duabus p. 1100. seqq. et in oratione contra Neæram exagitat. Ego vero putem Φάνου bene habere. Nam si Φανὼ nomen fœmininum fuit, quidni Φάνος sit masculinum?

844. 2. συνῄδη] est Attice dictum, pro συνῄδειν quo de idiotismo admonuit Scholiastes Aristophanis ad Plutum. συνῄδειν ἐξελέγξας idem est atque συνῄδειν ἐμαυτῷ, ὅτι ἐξήλεγξα. nisi conscius mihi essem, me jam antehac Aphobum convicisse mendaciorum.

— 3. τούτου] correxi τούτων. multo majorum et atrociorum mendaciorum, quam sunt hæc, quæ nunc jactat.

— 6. πῇ παρακρούσεταί ποθ' ἕκαστα ὑμῶν αὐτῶν] Locus corruptus, quem neque Simonis Fabricii, aut Hieronymi Wolfii, divinatio videtur persuasisse, neque nostra nobis satisfacit. Fabricius e vestigiis lectionis, quam in codice Augustano profitetur a se repertam (quamquam parum fideliter eam repræsentavit), colligebat legendum esse ἑκάστοθ' ὑμᾶς ἀπατῶν. cur enim παρακρούεσθαι et ἀπατᾷν copularet? nobis aliquando in mentem venit, δεῖξαι, εἴπῃ παρακρούσεται, ἐφ' ἕκαστα ὑμᾶς ἄγων. videtur dictio, si ea Græca est, quamquam non memini alibi legere, ἄγειν τινὰ ἐπί τι, significare pæne idem atque Latina, *in rem præsentem ducere.* Sed meliora et certiora requiro. Venit alio tempore in mentem suspicari, leg. esse: πρὸς ἕκαστα ὑπαντῶν, aut εὐθὺς ἀπαντῶν. *ad singula quæque occurrens.* quod præferam, donec meliora et certiora reperta sint. aut ἑκάστους ὑμῶν παράγων.

— 14. περὶ ἡμῶν] Sine dubio præstat lectio marginis Lutet. περὶ ἡμᾶς. Sed quia de illius auctoritate mihi nondum constat, ideo non ausus sum eam recipere.

— 17. οὐχὶ τῷ] idem est ac si dixisset paulo inornatius, sed planius: οὐχὶ πιστεύων τῷ ἐξελέγξειν τινὰ, ὅτι τὰ ψευδῆ αὐτοῦ καταμεμαρτύρηκεν.

845. 14. οἰκίαν] alii συνοικίαν. ambigo, utrum præstet. dubitatur etiam de nomine proprio Ἀφόβῳ, quod probumne sit, an pravum, parum mihi liquet. Aphobi certe hujus, contra quem actio est, filius non videtur fuisse; tametsi non extra morem esset Athenis, ut filius patris nomen gereret; quod in ipso Demosthene constat. Nam infra p. 860. 3. Demosthenes ait jusjurandum a se esse Aphobo delatum κατὰ τῆς θυγατρός. cur filia sola commemoraretur, si filius ei fuisset? videtur itaque hic alter Aphobus (si hoc ei nomen fuit) Aphobi, fraudibus tutelæ nobilitati, fuisse ex fratre nepos. Onetor fuit filius Philonidis Melitensis, et affinis Aphobi. Nam soror Onetoris erat uxor Aphobi. v. p. 831. 8. Num Αἰσίῳ leg. v. p. 849. 2.

— 15. ἐκείνου] correxi ἐκείνους. significat Aphobum illum obscurum et Onetorem.

— 19. Μεγάραδ' ἐξῴκηκε] Aphobum Megaram habitatum concessisse, nil miror. Sed hoc miror, qui potuerit is contra Phanum et simul contra Demosthenem in foro Attico jure agere, qui voluntarium ipse sibi exsilium indixisset, eoque foro

Attico excessisset.

— 22. ἂν ἐπιείκειαν] contraxi in unum vocabulum ἀνεπιείκειαν, *incivilitatem, inclementiam.*

846. 20. τοῖς δικάζουσιν] id est, τοῖς τότε δικάζουσιν.

— 24. πλέον ἢ πάνυ πολλῶν] verba duo prima a libris quibusdam abesse, annotatum est in margine Lutet. cujus si sat magna penes me esset auctoritas (non enim constat, unde illæ lectiones sumtæ sint, quæ in parte a Lamb. curatæ margini sunt illitæ, dubiumque superest, sintne conjecturæ aut Wolfii, aut Lambini, an e codice bonæ notæ repetitæ) delevissem.

— 25. ἀναγνωσθεισῶν, τῶν μὲν —] non damno hanc lectionem, verum tamen ex Aug. dedi auctius quid, ἀναγνωσθεισῶν ἐπὶ τῇ δίκῃ, καὶ τούτων, τῶν μέν.

— pen. παρά του] correxi παρὰ τούτου, ab hoc Aphobo.

847. 1. ἀλλὰ ταύτην] correxi ἀλλ' ἢ ταύτην, quod est magis Atticum.

— 4. ἐλογιζόμην τοσοῦτον. οὐ γὰρ —] videtur δεῖ deesse, ut sit: — ἐλογιζόμην. τοσοῦτον δεῖ. οὐ γὰρ — *tantum abest.* h. e. ne in mentem quidem mihi venit hoc facere.

— 6. ἀκούσαντες] malim ἀκούοντες in præsenti. Sic enim loquuntur. ut οἱ τότε δικάζοντες, non δικάσαντες.

— 7. τῶν ἐπιγεγραμμένων ἐτίμησαν] mulctam illi irrogarunt eandem, quam ego in libello meo accusatorio ei inscripseram.

— 13. περὶ ἑκάστου] id est, περὶ τοῦ ἐν ἑκάστῃ τῶν μαρτυριῶν μεμαρτυρημένου.

— 17. ἀποκρίσει δ' ἐπισκηψάμενος] h. e. si uterereiur exceptione, quæ pro sua responsione coram arbitro edita venditaretur a me meisque advocatis, eam non suam responsionem, sed fictitiam et falsam esse. Aphobus nempe, id quod ex prima harum contra eum dictarum orationum constat, coram arbitro a Demosthene de nonnullis gravissimis controversiæ capitibus seu articulis interrogatus, responderat, puero Demosthenis scribæ partes agente, et ab Aphobo dicta quæque calamo excipiente. Sed Aphobus hanc responsionem infirmatum ibat hac excusatione, scribam neque recte audivisse a se dicta, neque fideliter in literas retulisse.

— 26. γραμματείῳ] tabella publice proposita, ut a judicibus, et quotquot judicio interessent, spectari posset, in qua scripta esset summa controversiæ, de qua judicibus esset decernendum.

— 27. περὶ τούτου] imo vero περὶ ταύτης. redit enim ad μαρτυρίαν. nisi si post ἀγῶνα addas ὅτι ἀληθής ἐστι, vel tale quid. similis est p. 848. 19. locus: περὶ οὗ μάλιστα προσῆκεν αὐτῷ τὸν λόγον ποιεῖσθαι. cum tamen μαρτυρία et βάσανος præcesserint, ambo fœminina. Subauditur ibi πρᾶγμα. περὶ οὗ πράγματος.

848. 3. ὁμολόγει ταῦθ' οὗτος] scil. Milyam hominem liberum esse, cum aliis, quæ Aphobus tum confitebatur.

— ibid. τὴν μαρτυρίαν] Phani puta, qui hac oratione defenditur, et reliquorum, qui testabantur, se interfuisse, cum Aphobus ista Demostheni interroganti responderet, vereque illa esse atque fideliter a commentariensi excepta et literis consignata.

— 6. ἀλλ' ἁπλῶς] scil. γράφειν, ἃ ἤκουε. sed videtur verbum παρῆν desiderari. ut sit ἀλλ' ἁπλῶς παρῆν, sed ea de causa sola, vel ideo solummodo, commentariensis ille aderat, vel intererat isti actui, quo —.

— ibid. ὑπὲρ τοῦ] suspectum. malim prorsus abesse. aut aliud quid latet.

— 12. ὑπὸ μάλης] Citat h. l. Suidas v. ὑπὸ μάλης.

— 25. ὁμολογούμενον ὡς δοῦλον] correxi ὁμολογουμένως δοῦλον. nata est vulgata e colliquatione duarum variantium, quæ fuere in libris, in aliis ὁμολογούμενον δοῦλον, in aliis ὁμολογουμένως δοῦλον.

— 26. ἐμαρτύρησαν, ἐκδιδόντας] in Aug. pr. est ἐμαρτύρησεν ἐκδιδόντος. potest utrumque probari. ἐμαρτύρησεν, scil. Aphobus, aut ὁ Μιλύας, ὁ ἐλεύθερος. ἐκδιδόντος, scil. ἐμοῦ. Sed et vulgata potest constare. Prætuli tamen lectionem Augustani. v. p. 850. 19. et 21. Leg. censeo: ἐκδιδόντος ἐμοῦ, οὐκ ἐθέλειν τοῦτον παραλαβεῖν.

— pen. ὡς αὐτὸς] correxi ὧν αὐτός. de illis solummodo rebus certo per tormenta constare, de quibus constare, et quæ certa atque rata esse, ille ipse vult, et ejus interest.

— ult. περὶ δὲ αὖ τινῶν οὐ σαφὴς] de quibus nil constare, et quæ dubia atque controversa manere ille vult, et quæ ejus interest supprimi, de his certum quid non constare.

849. 1. ταύτην τὴν μαρτυρίαν] quod Phanus edidit, et Aphobus falsi arguit atque oppugnat, idem testimonium Aphobi frater, Æsius, edidit.

— 7. ἔγραψα] correxi ἐνέγραψα. non scripsissem nomen ejus in numero reliquorum testium, quorum nomina subscripta sunt tabulis illis, quibus consignatæ erant responsiones Aphobi ad interrogationes Demosthenis. v. v. 12.

— 10. ἑαυτοῦ] ipsum semet designat orator. Repugnat enim, ait, quemquam [h. e. me] scribere suum [h. e. meum] adversarium, et hujus [Aphobi, mei adversarii] fratrem, in testibus illis, qui testarentur, vera esse illa, quæ Aphobum gravarent; si vere dicta et scripta illa, de quibus quis testaretur, non fuissent.

— 11. καὶ τούτου ἀδελφὸν] pro καὶ τούτου ἀδελφὸν malim καὶ τοῦ τοιούτου ἀδελφὸν, et fratrem hominis talis, sc. ἐμοὶ διαφόρου, fratrem alius itidem mihi adversantis.

— 16. ἀλλὰ τότ' εὐθὺς] scil. ἔξαρνος ἦν. sed tunc statim negasset, se testem esse eorum, quorum testis scriptus esset.

— 18. ὠφέλει] scil. τὸ ἐξαρνεῖσθαι.

— 20. ἐποίουν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ] correxi ἐποίουν κατ' ἀδελφοῦ. actionem damni illati mihi intentasset, si in causa fuissem, ut Aphobus in se, Æsium, ut falsum testem, contra se, qui frater esset, ageret.

— 21. περὶ ἀτιμίας] Lambinus mavult ἐπιτιμίας. sed bene habet vulgata. Nam cum agitur περὶ ἀτιμίας, certatur, utrum ea subeunda sit, an jus civile et status in foro, quod Latini *caput* appellant, retineatur. Lambinum sequi si malimus, saltim περὶ τῆς ἐπιτιμίας, *de capite*, servando puta, sit legendum, non sine articulo.

— 27. ἔξαρνος ἐγένεθ'] dubium esse possit, ad Aphobum an ad Æsium redeat; quamquam ad hunc potius. sed οὗτος ad Aphobum certe redit.

— pen. ὁμοίως φαίνονται] *ambo* fratres, Aphobus et Æsius, *pariter*.

— ibid. καὶ περὶ τούτων] *etiam de his.* non solum negabant Aphobus et Æsius hoc, quod Demosthenes aiebat, Æsium interfuisse illi Aphobi ἀνακρίσει, et testatum esse, vera illa esse, quæ puer Demosthenis pro responsis Aphobi consignasset; sed illud quoque negabant, Demosthenem obtulisse illum ipsum puerum explorationi per tormenta, et ipsos noluisse puerum ad tormenta admittere.

850. 2. τοῦτον] correxi τούτῳ. *cum ad latus huic* [Aphobo, fratri] *adstaret.* vulgata si probatur, necesse est εἰρηκέναι aut ἀποκεκρίσθαι deesse. *hunc* Aphobum ista [in acta relata] *dixisse*, aut *respondisse.*

— 5. ἠθέλησαν] correxi ἠθέλησε, scil. Aphobus.

— 12. ἃ μεμαρτύρηται] scil. ὡμολογηκέναι. vocabulum τὸν ἄνθρωπον v. 11. redit ad Milyam, quem cum Aphobus in τῇ ἀνακρίσει professus esset, a se liberum haberi atque agnosci, postmodum idem negabat liberum esse, ideoque ad tormenta sibi tradi poscebat; Demosthenes autem recusabat, quod liber esset, neque fas esset liberum corpus tormentis subjici.

— 13. προσκαλοῦμαι κατὰ Δήμωνος εἰς μαρτυρίαν] voco Aphobum ad arbitrum, quo ibi contra Demonem testaretur. sed quid? ni fallor, hoc, Demonem mentitum esse, qui confirmasset, se scire, Milyam esse servum. patet hoc e p. 861. 4.

— 21. τί παθὼν] correxi τί μαθὼν, quod est magis Atticum. *quo motus? quanam a re impulsus?*

— 27. ἀπορῶν —] F. ἀπορῶν. ἦσαν γάρ. ἦσαν. ἀλλ' —.

851. 4. ἐν ὑμῖν] emendata distinctione, quæ vitiosa est in vulgata, nam comma transferendum est et pone ἐν ὑμῖν collocandum, admoneo, in τούτων subaudiri ἃ ἐμαρτύρησαν.

— 7. τηλικαῦτα τοίνυν ὡς δίκαια] delevi ὡς, forte natum e compendio, quo in libris Demosthenicis manu exaratis indicari solent hæ voces, aut ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, aut ὦ ἄνδρες δικασταί.

— 14. ἐπαιρομένους] Citat h. l. Harpocr. v. ἐπαιρόμενος.

— ibid. ἢ καὶ δι' ἑταιρείαν] delevi καί. *propter amicitiam*, ejus puta, cui testimonium præstant.

— ibid. ἢ καὶ δι' ἔχθραν] ejus puta, adversus quem testantur.

— 17. μεμαρτυρηκότες] subaudi οἱ ἐμοὶ μεμαρτυρηκότες. Sed nescio tamen, an οὗτοι, vel simile quid, post εἶεν interierit.

— ibid. ἑταιρεῖαι] correxi ἑταιρείᾳ, meo arbitratu. vulgata ex antiquo more scribendi nata est. veteres enim dativum singularem in hujusmodi vocabulis pari modo atque nominativum pluralem scribebant, hoc est, iota ad latus ponebant, quod nos hodie supponimus. οὔτε γὰρ ἑταιρείᾳ [id est, δι' ἑταιρείαν], subaudi ἐμοὶ μεμαρτυρήκασι. neque enim ideo testati mihi sunt, quod essent mei sodales. possit quoque lectio codicis Aug. ἑταιρεία (in nominativo) probari. *neque enim* hi mei testes sunt *sodalitium*, caterva conspiratorum. cui lectioni inprimis favent insequentia.

— 20. ἔχθραι] rursus correxi meo judicio ἔχθρᾳ, id est, δι' ἔχθραν. Sed et Aug. ἐχθροὶ non est contemnenda lectio.

— 21. Φάνος] olim legebatur hic Στέφανος. quem Taylorus in Schedis p. 745. habuit pro illo Stephano, poeta comico, quem a Demosthene civitate donatum esse, aiat Auctor anonymus vitæ Aristophanis. Locus a Tayloro designatus p. XII. b. ed. Kusteri prostat. quem si diligentius inspicias, videbis, quæ Taylorus de Stephano perperam accepit, de Antiphane esse accipienda. Multum hic a vero abest bonus Britannus.

— 24. δι' ἀπορίαν ἄν τις φήσειε] scil. τούτους ἐμοὶ μεμαρτυρηκέναι κατὰ τούτου.

— pen. μέτριοι δ' ὄντες ἄνθρωποι] idem est ac si dixisset: ἀλλὰ γινωσκόμενοι ὡς ὄντες μέτρ. ἄ. vel ὅτι εἰσὶ μ. ἄ.

852. 6. εἰπεῖν] subaudi ἑαυτόν. non modo negat se ista dixisse, quæ testes me eum dixisse aiunt.

— 7. εἰρηκότα] subaudi ἢ οὕτως, ὡς ἐγὼ ἤλεγξα τοῦτον εἰρηκότα.

— 13. τότε] cohæret cum ἀφεθέντα, *quem meminerunt tunc emissum in libertatem.* quia variæ Athenis erant ἀφέσεις (e. c. creditor aut actor dicebatur debitorem, aut reum, ἀφιέναι καὶ ἀπαλλάττειν, cum profiteretur, sibi nihil ab eo nummorum, jurisve postulati debere), propterea ad ἀφεθέντα addit ἐλεύθερον εἶναι.

— 26. τοῦ μάρτυρος] Phanus designatur.

Sententia est hæc: Aphobus, calumniando me, et judicium superius contra se datum, illoque criminando, et iniquitatis insimulando, movendaque mihi ex eo invidia, videtur sibi vos adducturus, ut testem meum, Phanum, falsi dicti testimonii condemnetis.

853. 8. τὴν δίκην] scil. illam, quæ super gesta tutela agitata fuit.

— 9. οἱ δὲ μάρτυρες οἵδε ἐμαρτύρησαν] et hi testes [Phanus, Æsius, alii] testati essent, Aphobum in quæsitione [τῇ ἀνακρίσει] fassum esse, Milyam esse liberum hominem, et pro eo a se haberi.

— 20. ἕκαστον] scil. χρέος.

— ibid. λαβὼν] videtur hic aliquid deesse. pendet enim hic nominativus. forsitan οὗτος ἐνοσφίσατο, vel ἀπεστέρησε. *cum in indice mearum postulationum singula quæque nomina posuissem seorsim, et unde illa sumta interverteret hic Aphobus, et quantum numero, et a quo.*

— 25. ἐχόμενα] vocabulum suspectum, obscurum certe. Si significat, *insequentia, infra scripta,* saltim debebat τὰ ἐχόμενα cum articulo dictum esse.

— ibid. ἣν δ' ἔλαβε προῖκα] delevi adversativam. idem est ac si dixisset: προῖκα, ἣν ἔλαβε. *octoginta minas, dotis nomine, quam dotem tulit.*

854. 7. τῆς ἐμῆς] correxi τῆς ἑαυτοῦ. redit hoc ad τινα ἀνθρώπων. *num quis hominum ex his verbis planum facere possit, suæ matris dotem esse penes Aphobum.* deinde mutavi distinctionem, et punctum post καὶ τί λέγων posui. *et quibus tandem argumentis hoc planum faciat?* Tum nova incipit sententia. ὦ πρὸς Διὸς —(sic enim sine articulo τοῦ malui dare) *rogo per Jovem O. M. fac te confiteri, fingam id tantisper, Milyam esse hominem liberum, ideone magis habeo dotem?*

— 9. οὐδὲν] subaudi μᾶλλον. sed offendit δόξειν. Sententia postulat δόξαιμι. *nihilo magis propterea* [propter istam confessionem] *habere dotem videar.* possit quoque οὐδενὶ legi, *nemini videar.* Dices forsitan illud δόξειν ad illa superiora v. 3. redire εἴ τις ἂν ὑμῖν ἢ ῥήτωρ — δοκεῖ. sed tum collocanda hæc verba, οὐδὲν ἂν δήπου διὰ τοῦτό γε δόξειν, essent pone καὶ τί λέγων v. 7. et vel sic tamen esset οὐδενὶ legendum. *nemini vestrum quisquam videatur tam callidus præstigiator orationis esse, qui ex illis verbis istæc extorqueat.* Veni aliquando in suspicionem fuisse in libris quibusdam locum hunc sic conceptum: καίτοι λέγω πρὸς Διὸς, οὐχ ὡμολόγησεν εἶναι Μιλύαν ἐλεύθερον, καὶ τί μᾶλλον οὐκ ἔχει τὴν προῖκα; οὐδενὶ ἂν δήπου διὰ τοῦτό γε δόξειεν. Sed dicam tantisper, ita me Deus amet, nunquam fassus est Aphobus Milyam esse liberum. ideone minus habet Aphobus dotem? [aut potestne ex eo effici et evinci, Aphobum dotem non habere?] nemo profecto est, qui ex isto quidem argumento hoc colligat. Et profecto nescio, an hæc lectio vulgatæ sit præferenda. Possit quoque sic: καὶ τί μᾶλλον ἔχων τὴν προῖκα δόξει. *ideone videbitur Aphobus habere et promere dotem? Nil profecto ideo magis videatur.*

— 19. ταύτας] post ταύτας videtur οὖν, vel ἤδη, vel νῦν, vel tale quid deesse.

— 21. ὄφλειν] scil. τὴν καταδίκην.

— 24. τετολμηκὼς] *et a se impetrare cum non potuerit, etiam post condemnationem, ut ablata restitueret; tamen —.*

855. 5. τί τῷ νόμῳ καὶ τῇ βασάνῳ] subaudi κοινόν. *quid opus est quemquam ad tormenta deposcere, ubi lex planis verbis criminis convicti pœnas sancit?*

— 11. τουτουσὶ] hos judices.

— 14. ὧν] correxi ὅν. poteram quoque ᾧ. nam perinde est. nata est vulgata e duplicitate lectionis, quæ h. l. in libris Demosthenicis fuit; aliis exhibentibus ᾧ, aliis ὅν.

— 15. τί σοὶ ποιήσουσιν οἱ μάρτυρες] *quid tibi hac in causa proderunt, aut oberunt testes?* tu ipse te condemnasti.

— 18. ἐν τῷ λόγῳ] *in rationibus gestæ a te tutelæ,* qua tu judicibus exhibuisti.

— ibid. γέγραφας σὺ, κατεμαρτύρησαν —] correxi γέγραφας σὺ, συγκατεμαρτύρησαν. Aphobus enim per illa, quæ in ista ratione de se scripserat, ipse contra se fuerat testatus. reliqui ergo testes contra eum producti, non simpliciter κατεμαρτύρουν αὐτοῦ, contra ipsum testabantur, sed συγκατεμαρτύρουν. una cum Aphobo contra Aphobum testabantur.

— 24. δοῦναι] correxi ἐκδοῦναι. ausus sum semel, quod rarissime et perinvitus facio, marginem Lutet. a reliquis codicibus destitutum, sequi. quod ejus fides penes me sublesta est. Sed firmant insequentia nostram emendationem. Sententia est: quum ergo dicet Aphobus, me recusasse servum illum (Milyam designat), qui omnia nosset, ad tormenta tradere, reliquos autem servos, qui nil nossent, tradere haud defugisse: tum constabit multo magis eum decuisse, servos a me tormentis oblatos accipere.

856. 25. ὃς] non redit ad proximum τὸν ἄνθρωπον, sed ad remotius σὺ v. 23.

857. 4. μισθώσουσι] dedi h. l. μισθώσωσι, quod hic melius convenire videbatur. nam alias ὅπως perinde cum indicativo, atque cum conjunctivo construitur.

— 6. ἐξ ἀρχῆς. ὁμολογεῖ] correxi ἐξ αὐτῆς [scil. τῆς διαθήκης]. ὡμολόγει.

858. 8. περὶ δὲ τοῦ καταλειφθῆναι] melius hoc, quam quod Aug. dat περὶ δὲ τοῦ μὴ καταλειφθῆναι. quamquam et hoc defendi quodammodo potest.

— 9. ψευδόμενον] post ψευδόμενον deesse videtur αὐτὸν, aut τοῦτον. quod facile interire potuit ex concursu cum eadem voce proxime insequente.

— 10. πολλὰ ἃ πέφηνεν] delevi articulum. melius convenire videbatur hæc Bav. lectio, quam πολλὰ ἀπέφηνεν Aug. quamquam reduxissem, si illa caruissem.

— 12. προσῆκον ἡμῖν] utrum sit ἡμῖν servandum, an ὑμῖν præferendum, dubium esse possit. nam utrumque cum sententia convenit.

— 19. ἑνὶ τῶν ἐπιτρόπων τούτων] correxi postremam vocem τούτῳ, id quod est expositio verborum ἑνὶ τῶν ἐπιτρόπων, *uni tutorum, huic,* Aphobo puta.

— 22. κἀκεῖνον] correxi κἀκείνων, scil. τῶν χρημάτων. v. p. 831. 3. ubi locus hic ipse totidem verbis legitur.

— pen. παρ' ἐκείνου] a Philonide puta.

859. 2. αὐτὸν] correxi αὐτῶν de meo, scil. quatuor talentorum.

— 14. τῷ μάρτυρι] Phano puta.

— 27. περὶ μὲν —] constructio hæc est: παραδώσω σοι τὸν ἔχοντα τὰ ἀντίγραφα, ὡς σύ με προὐκαλέσω περὶ τούτου.

860. 2. κατὰ τῆς θυγατρὸς] ergo filius Aphobo nullus erat.

— 17. κἀκεῖνοι] testes mei.

— 19. κατ' ἐκείνων] liberos testium designat.

— ibid. οὔτ' αὐτοῖς] neque testibus meis, qui liberos suos offerebant ad dejerandum super eorum capite.

— ibid. οὔτ' ἐκείνοις] neque liberis patrum pro Demosthene testantium. videtur tamen οὔτ' αὐτοῖς redundare. abest quidem ab Aug. quapropter uncis inclusi. Possit quoque videri Demosthenes dedisse οὔτ' αὐτὸς ἀπομόσαι, *neque ipse ejurare.*

— 26. καὶ καταμεμαρτυρημένον τἀληθῆ] vitium loci prodit et sententia ipsa, et discrepantia codicum. ut brevis sim, videtur leg. esse: καὶ καταμεμαρτυρημένον τοῦτον τἀληθῆ. ut est in margine Lutet. *et hunc* Aphobum *testimoniis testium, vera testantium, victum.*

861. 9. οὐδὲν αὐτῶν· πάντ' εἰδότων] correxi οὐδένα, τῶν πάντ' εἰδότων. *hunc Aphobum noluisse ad tormenta traditum a me accipere quemquam servorum omnium reliquorum, quamquam hi servi melius omnia nossent, quam Milyas.*

— 10. ἢ Μιλύας] Aug. dat ἢ Μιλύαν. perinde est, hoc tamen elegantius.

— 14. πίστιν ἐπιθεῖναι] subaudi κατὰ τῆς θυγατρός. v. p. 860. 2.

— 23. προεγνωσμένος] malim προκατεγνωσμένος.

862. 7. πέντε καὶ δέκα ταλάντων] malim uno vocabulo πεντεκαιδεκαταλάντου.

— 11. πέντε μνᾶς] subaudi κατὰ τὰς εἴκοσι πέντε μνᾶς.

AD ORATIONEM CONTRA ONETOREM PRIMAM.

864. 4. κηδεστὴν] Soror enim Onetoris penes Aphobum erat.

— 7. τὸν μὲν γὰρ] redit ad Aphobum. ut insequens τοῦτον v. 10. ad Onetorem.

— 13. ἣν] alii ἧς. perinde est, hoc tamen ad Atticismum magis accedit.

— 16. ἀποστερεῖται] correxi συναποστερεῖ τε duobus vocabulis. hausi ex parte ex Augustano, in quo vitiose est συναποστερεῖταί με. mutavi ται in τε, quod a συναποστερεῖ separavi, et præterea distinctionem, quæ in vulgata depravata est, sic mutavi, ut hæc exsisteret sententia; quoniam igitur Onetor, una cum suæ sororis marito Aphobo, me facultatibus meis privat, fretusque suo apparatu ad vos, judices, prodiit, periculum vestri judicii subiturus. παρασκευαὶ actoris, aut rei, sunt advocati amici, testes emti aut subornati, pecunia, gratia, quibus judicum suffragia obligantur, et emuntur, acute sollerterque excogitatæ causationes, versutiæ et cavillationes fori.

— 18. ὑπόλοιπόν ἐστιν ἡμῖν] correxi ὑπόλοιπόν ἐστιν ἐν ὑμῖν. *in judicio vestro.* aut apud vos judices sedentes.

865. 15. τοῦτον] Onetorem puta.

— 25. Τιμοκράτης] Timocrates habuit prior sororem Onetoris secum, antequam ea ad Aphobum transiret.

866. 2. χρημάτων ἀπότιμα] correxi χρήματα ἀποτίμημα. *existimans bona tutorum pupillis quasi oppignerata esse.*

— 5. ὀφειλήσειν] puta Aphobo, non Onetori. v. v. 18. 19.

— 25. ὀφείλειν εἵλοντο] volebat Timocrates ipse debere Aphobo, et volebat Onetor, ut Timocrates eidem deberet dotem, vel, sive dotem ferret Aphobus a Timocrate, sive ab Onetore, malebant ambo, non dotem, sed usuram ei dari.

867. 12. μηδὲ ἀποδοῦναι] idem est ac si dixisset: καὶ οὐκ ἀποδοῦναι.

— 14. εἴτε μὴ] malim εἴτε καὶ μή.

— 22. ἐλέγχων, ὡς δ' ὕστερον] correxi ἐλέγχων, ὡς οὐδ' ὕστερον. posteaquam, id quod modo feci, istæc ita plana feci, ut inter omnes constet, et dubium nullum supersit, dotem Aphobo statim a nuptiis datam non fuisse, facile item hoc demonstrabo, non magis illam postmodum ei datam esse.

— 24. κἂν εἰ μὴ ἐπὶ τούτας] etiamsi dotem retinuissent, non ob eum, quem

dixi (v. p. 866. 1. et 24.), metum, sed ea sola de causa, quod certo decrevissent dotem Aphobo paulo post nuptias contractas dare, tamen non fuissent unquam daturi.

— 27. εἶχον] id est, κατεῖχον παρ' ἑαυτοῖς. *retinuisse penes se.*

868. 4. ἐνεκάλουν] querebar privatim inter amicos, et jus æquum poscebam Aphobum, antequam causam in forum deferrem.

— 12. τοῦτ'] correxi τότ'. *qui jam tum diffidit*, quum uxor Aphobo danda esset.

— 20. τοῦτον τὸν ἄρχοντα] in testimonio nominatum, Polyzelum puta. de rationibus chronologicis hujus loci v. Palmer. l. c. et Corsin. Fast. Att. T. IV. p. 12—14. Olymp. 103.

869. 26. ὑπὲρ ὧν τὰς ἀσφαλείας μ. σκοποῦμεν] Lambinus maluit ὑπὲρ ὧν τῆς ἀσφ. non cogitans, non dici, ὑπέρ τινος σκοπεῖν, sed τι σκοπεῖν. mallem utique (nam vulgata non satis placet) ὧν τὴν ἀσφάλειαν μ. σκ.

870. 4. κατοφείλοντος] distinxi in duo vocabula κατ' ὀφείλοντος. idem est ac si dixisset: καθ' ἑαυτοῦ ὡς ὀφείλοντος.

— 17. ἁπλοῖ] simplicis enim et candidi est sine teste et cautione pecuniam credere, aliaque magni momenti.

— 19. ὑπὲρ τῶν διαφερόντων] qui, in causis, ubi agitur de lucro faciendo, aut damno accipiendo, ne minimum quidem quicquam candide, et simpliciter, antiquo more, agunt.

— pen. μάρτυρας δὲ τῶν μὲν ὑμῖν παρέξομαι] est idem ac si dixisset: ἐγὼ δὲ τῶν μὲν μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

871. 19. περὶ αὐτῶν] sententia flagitat περὶ αὐτὸ, scil. τὸ χωρίον. quia tamen sequitur ὡς ἐμῶν ἐσομένων, videtur utique servandus pluralis, verumtamen accusativum malim, περὶ αὐτὰ, ubi subauditur τὰ τῷ Ἀφόβῳ ἐν τῷ χωρίῳ ὑπάρχοντα.

— 24. τούτῳ] Onetori.

872. 16. ἐποιήσατο] dubium, ad mulierem, an ad fratrem ejus referatur. Si posterius est, reddi debet, *finxerit*, aut *curaverit ad archontem deferri, et ab eo ratum haberi.*

873. 1. τούτων] correxi τούτου. redit enim ad ταλάντου. v. p. 878. 22.

— 8. συνῴκει] scil. αὕτη ἡ γυνὴ, quod statim sequitur.

— 18. αὕτη τε] correxi αὐτή τε. in ταύτην subauditur, quam vos ipsi nostis, aut videtis.

— 19. ἀλήθειαν πιστὴν] alii dant ἀληθινὴν πίστιν. perinde est. potest et *veritas* et *fides* esse gemina. veritas vera, et falsa, vel simulata, ficta, verbis modo prodita. fides item potest esse vera, et alia falsa, erronea, decepta. ἀλήθεια πιστὴ est veritas certa, qua fidi possit. πίστις ἀληθινὴ, fides certa, veritate nixa. Lambinus malebat οὐδὲ πίστιν.

— 23. ἐπὶ τούτου τοῦ ἄρχοντος] Nicephemum designat, aut Molonem.

874. 1. αὐτῷ] non Onetori, sed Aphobo.

— 3. συνοικοῦσάν τε] subaudi αὐτῷ. quod addi necesse non est, tametsi Lambino secus videtur.

— 12. περὶ τοῦ συνοικεῖν] alii dant περὶ τοῦ μὴ συνοικεῖν. quod est reddendum: quo constaret, mulierem penes maritum non esse, non habere cum eo rem communem. perinde est, utram lectionem optes.

— 14. αὐτῷ] dedi αὑτῷ. *secum* (h. e. cum Onetore) *colloqui.*

— 20. πασῶν] scil. βασάνων. vocabulum *βάσανος* primum universe omne genus explorationis veri significat, tum peculiariter illud genus explorandi veri, quum per tormenta confessio veri exprimitur. Sententia igitur hæc est: Vos et privatim et publice modum illum extorquendæ confessionis et inveniendæ veritatis, qui tormentis peragitur, pro certissimo reliquorum omnium modorum habetis.

— 24. ζητεῖτε τὴν ἀλήθειαν εὑρεῖν] studetis, conamini, veritatem invenire. alias possit εὑρεῖν redundans et amputandum videri.

875. 3. τὸν μὲν] Timocratem.

— ibid. τὸν δὲ] Aphobum.

— 7. ἀληθείᾳ] correxi ἀληθείαις. Onetor enim cum de multis rebus affirmaret, volebat unumquodque suæ affirmationis caput pro re vera haberi. multæ ergo erant, quas illæ venditabat, ἀλήθειαι, quas negat orator *veritatibus* similes esse, nedum ut *veritates ipsæ* sint; vel, quæ neque vera, neque vero similia orator ait esse.

AD ORATIONEM CONTRA ONETOREM SECUNDAM.

876. 3. τούτους] Timocratem et Onetorem.

— 8. κατατίθησιν ὅρους, ἀλλ' ἐπὶ] correxi καὶ τίθησιν ὅρους ἐπὶ — sed neque hæc sincera est lectio, tametsi tolerabilior est, quam vulgata, sed videtur orator sic reliquisse: καὶ οὐ τοὺς αὐτοὺς ἐτίθη, οἷς νῦν τίθησιν, ὅρους, ἀλλ' ἐπὶ — *neque ponebat eosdem, quos nunc ponit,* ὅρους, *sed* — appellabant, id quod notum est, Attici ὅρους ea tigna cum affixis elogiis, eas domos, eosve fundos oppigneratos esse. Mos hic apud nos quoque si obtineret, quem optandum erat obtinere, quam multos

ejusmodi ὅρους esset videre!

— 11. αὐτῷ] Aphobo puta.

— 12. αὐτὸν] redit ad eundem.

— ibid. ἰδὼν] aut, ut alii, εἰδὼς, quod nescio an sit melius, redit ad Onetorem.

— 20. ἀποτετιμῆσθαι] scil. φησί.

— pen. ἐκείνους] τοὺς ὅρους puta domui Aphobi affixos.

— ult. καὶ τούτους] affixos prædio Aphobi.

877. 5. καὶ νῦν] operam se dedisse, ut sibi oppigneratum in tabulis publicis prædium Aphobi, et ante fuisset, et nunc adhucdum esset, pro talento.

— 7. προωρίσατο] correxi προσωρίσατο. Sententia est: se curasse, ut auctoritate publica, præter illos ὅρους, qui essent prædio Aphobi affixi, alii quoque ὅροι ejus domui affigerentur, quibus sibi, Onetori, de pecunia sua Aphobo data, recuperanda publice caveretur.

— 9. τὴν μαρτυρίαν] subaudi ταυτηνὶ, vel τὴν περὶ τούτων.

— 15. τοῖς ἐξ ἀρχῆς] scil. λεγομένοις.

— ult. τοῦ δὲ χωρίου τὸ περιὸν] Sententia et constructio postulat: τὸ δὲ χωρίον τοῦ περιόντος. idem est ac si dixisset: ἡ μὲν οἰκία ταλάντου ἔσται ἀξία — τὸ δὲ χωρίον ἄξιον ἔσται τοῦ περιόντος, τουτέστι τῶν δισχιλίων δραχμῶν. domus valebit talentum, prædium autem excessum talenti, viginti minas puta.

878. 12. ὅτι ὡμολόγησέ τι. καὶ γὰρ λέγων —] correxi ὅτι ὤμοσε. τί γὰρ καὶ λέγων. *constat eum fuisse juraturum. Nam quo quæso tandem prætextu negabit se tum fuisse juraturum —?*

— 27. ὅς] correxi ὡς. propter insequentem infinitivum προσεγγυήσασθαι. nam alias per se bonum est ὅς. Sed deberet sequi optativus προσεγγυῷτο. v. p. 903. 18.

879. 4. τοῦτον] post τοῦτον videtur deesse ὑπὲρ ἐκείνου. *hunc* (Onetorem) *alii* (judicibus. v. p. 878. 23. ubi ὑμῖν correxi) *pro illo* (Aphobo) *velle dependere.*

— 13. νῦν, εἴγε ἀληθῆ λέγεις] correxi transponendis primis vocabulis, εἴ γε νῦν ἀληθῆ λ. Sententia est: tu, Onetor, negas ὅρους fixisse prius, quam Aphobus esset condemnatus. Recte ais, sed hæc condemnatio, non de condemnatione illa, quæ a judicibus in Aphobum, sed de ea, quæ a te in eundem profecta est, accipi debet, si verum est id, quod tu nunc ais, cum negas a te fixos esse ante condemnationem Aphobi ὅρους. Planius hæc sic dicerentur: Si verum est, quod tu ais, necesse est Aphobum a te prius esse condemnatum, quam a judicibus.

— 21. πῶς ἐστὶ δίκαιον etc.] constat affectum hunc esse mutilatumque locum. testatur satis et sententia hians, et codicum discrepantia. unde colligitur, veteres Demosthenis editiones hic mirifice inter se discordasse. E lectione vulgata colligo, sic fuisse in libris quibusdam: ἐὰν μὲν πλείονος ὑπῇ κέρδους ἐλπὶς, τότ' αἰτεῖν σε πλεῖον, ἐὰν δ' ἐλάττονος [scil. κέρδους ἐλπὶς ὑπῇ] ἔλαττον [scil. σε αἰτεῖν]. *Si majoris lucri spes affulgeat, tum te plus petere, sin minoris, minus.*

— 25. τούτου] malim τούτῳ σοῦ. *cum tu*, Onetor, *huic*, Aphobo, *dotem non dederis.* et hoc propterea, quod σὺ στῆσαι sequitur (duobus vocabulis, non, ut vulgo legitur, συστῆσαι, uno, quod vitium correxi), item σὸν εἶναι τὸ χωρίον.

880. 4. ἐπεὶ τἀμὰ ἔδοτε] caret hoc sensu. Sententia postulat: ἐπεὶ εἰς τἀμὰ ἔδοτε. *quoniam in mea dabatis.* h. e. quoniam, cum Aphobo daretis dotem, curabatis, ab eo vobis oppignerari ea bona, quæ non ejus essent, sed mea.

I. I. REISKII
ANNOTATA
AD
EXCEPTIONES.

AD ORATIONEM ADVERSUS ZENOTHEMIN.

Oratio hæc scripta est nomine Demonis, qui patruus erat Demosthenis, ut constat e fine orationis, p. 890. 27.

882. pen. προσέχετε] non damno. conveniret tamen melius προσείχετε, vel προσέσχετε. *animum si unquam ulli causæ advertistis.*

883. 1. πολλάκις] suspectum est, et videtur locum in alienum invasisse.

— 13. εἰκότως] εἰκότως ἐς ἃ malim, id est, εἰς ταῦτα, ἃ ἔλεγον.

884. 18. ὁ ναύκληρος] Hegestratus, nisi ille potius Hegesistratus est.

885. 5. πρεσβευτὴν ἐκ βουλῆς τινὰ] locus mihi obscurus. in Augustano est πρεσβύτην. verba ἐκ βουλῆς τινὰ Lambin. deprehendit a quibusdam suorum codicum abesse. credibile non est, hominem senatorium eo contemtus decidisse, ut a mercatoribus se pateretur pro procuratore aut actore negotiorum suorum in insulam ablegaretur. Nisi additum esset τινὰ, possit ἐκ βουλῆς aliquo modo accipi pro *communicatis inter se consiliis.* Sed et hoc ipsum foret languidum et redundans. Alias πρεσβευτὴς est *agens in rebus*, ut si collegium mercatorum e. c. aut mercatores quidam privatim aliquem causidicum aliquo mittant componendorum causa suorum negotiorum, qualis etiam hic designatur. v. p. 1121. 1.

— ibid. οὑτωσὶ] *sic*, qualicunque tralatitia notitia, ut solent homines inter se noti esse, non familiaritate, neque necessitudine conjuncti.

— 6. τοιοῦτος] improbus, nequam, veterator, qualis est, et qualem usu et damno nostro cognovimus.

— ibid. οὐδὲν ἔλαττον] amplector οὐδενὸς ex Aug. pr. quo admisso sic erit leg. οὐδενὸς ἔλαττον, εἰ οἷόν τ' εἰπεῖν, ἀτυχήσαντες, Εἴ τό γε ἐξ ἀρχῆς πονηροῖς ἀνθρώποις συμμίξαι ἀτύχημα. *Si quidem infortunium est in improbos incidere, cum iisque rem communem habere.*

— 7. ἣ] subaudi ἐστι. quam est infortunium, statim a principio in malos homines incidere. h. e. cum hominibus rem habere, qui nunquam de se speciem probitatis dederint, sed statim a principio, primo statim experimento sui, se improbe gesserint, ut Zenothemis et Hegesistratus, qui professi sunt se scelerosos.

— 10. ταῦτα μὲν οὖν ἠκούομεν ἠργολαβηκέναι αὐτὸν καὶ κατεπηγγέλθαι τουτῳῒ] prima quatuor verba parentheseos signis inclusi, et sic totum locum exhibui: (ταῦτα γὰρ νῦν ἀκούομεν) ἠργολάβηκεν ἑαυτὸν, καὶ κατεπήγγελται (in 3. pers. sing. perf. pass.) τουτῳΐ. nata est vitiosa lectio ἠργολαβηκέναι αὐτὸν ex ἠργολάβηκεν ἑαυτὸν. librarii enim Græci αι et ε promiscue habent. κατεπήγγελται dedi ex ingenio meo, cætera e codicibus. ἐργολαβεῖν ἑαυτὸν est quæstum semet facere, merere seu corpore, ut bajuli et meretrices, seu lingua, ut rabulæ, seu calamo, ut Journalistæ. κατεπαγγέλλεσθαι ἑαυτόν τινι est alicui operam suam addicere, condicere, dedere atque consecrare semet. ταῦτα redit ad negotium Aristophontis cum Mycalione, quo de negotio nobis hodie nil constat. Sententia itaque hæc est: *Aristophon linguam suam in quæstum contulit, et huic Zenothemidi sese addixit atque vendidit.*

— 19. ἐξ ἀρχῆς] dedi τὸ ἐξ ἀρχῆς. Fœneratores, οἱ δανεισταὶ, sunt homines Syracusani, qui Zenothemidi æs fœnebre dederant.

— 20. ἀλλ' οὐδ' ἐλπίδα ἔχοντες] correxi ἄλλο δ' οὐδὲν, ἐλπίδας ἔχοντες. fœneratores, cum viderent, se aliud nihil habere, quam malum debitorem, *quicum agerent, freti spe, fore, ut, si vos, judices, pateremini ab hoc veteratore vos circumveniri, suos nummos e nostris bonis recuperarent,* —

886. 3. ὅθεν — καταπλεῖν] hæc est formula judicii a Cephalensibus judicibus lati.

— 5. ὁ ἠγοραχὼς] Protus, de quo statim plura.

— 14. καὶ σοὶ πολλάκις λέγοντα] correxi partim ex ingenio meo καίτοι πολλάκις λέγοντας. *quamquam, a quibus Hegestratus, aut tu pro eo pecuniam mutuam corrogares, sæpe auditi sint, cum affirmarent, quicunque Hegestrato credidissent, eos omnes ab eo emunctum iri, et pecunias suas esse amissuros.*

— 15. σὺ οὖν] tu ergo, o Zenothemi.

— 16. ἔφη] inquit Protus.

— 24. βιβλίον] Citat h. l. Harpocr. Mœris Atticista v. βυβλίον. p. 95. ed. Piersoni, quem ibi vide. post βιβλίον videtur ἔχον deesse.

— 26. ἂν] malim αὖ. opposita enim sibi sunt πίστις et τὰ βέβαια. qui credit, cautiones ille nullas requirit.

— pen. λέγῃ] dedi λέγοι. *quid opus est multis.*

887. 1. αὐτὸν] non τὸν σῖτον, sed τὸν Ζηνόθεμιν. conabatur Protus Zenothemin e navi, h. e. e possessione frumenti, expel-

lere, Zenothemis autem recusabat expelli.

— 7. ἐκεῖνος] Protus.

— 8. τιμὰς] mercedes naucleri et nautarum, vecturam.

— ibid. τοῦτον] Zenothemin.

— 9. τὰ διάφορα] intertrimentum. h. e. reluitionem impensarum, quæ Zenothemidi fuissent faciendæ, et damnorum, quæ mora aliisve de causis passus esset. Magna enim damna fuissent Zenothemidi accipienda, si oblatam voluisset recipere conditionem, h. e. cum navi et frumento, et Proto adversario, Syracusas renavigare, et ibi jure experiri.

— 10. καὶ τάλαντον προσλαβεῖν] verba hæc absunt ab Augustano, nescio, an recte. nam talentum pro dono gratuito videtur modum æquitatis excedere. Verumtamen solet impetus animi homines et pertinacia, et fiducia causæ obtinendæ ultra terminos modestiæ abripere et ad vanitatem aliquam impellere.

— 11. ἐκείνου] Protus designatur. deinde malim v. 12. καὶ λεγόντων καὶ ἡμῖν, scil. ταὐτά.

— 15. ἐξάγειν βεβαιοῦν] pro posteriori vocabulo videtur sententia βεβαιούντων ἡμῶν postulare. Si nos sibi sponsores fiamus, nos velle Zenothemin educere. quod cum fiebat, tum actio litis adversus Zenothemin a Proto, primo actore, ad Demonem ejusque socios transferebatur. possit quoque οὐκ ἐώμενος legi.

— 16. εἰ δ' αὖ θέλοντος] correxi εἰ δὲ ταῦτ' ἐθέλοντος. *Sin autem, tametsi ipse* (Protus puta) *sese ad hæc offerret, nos tamen Zenothemidi frumentum permitteremus.*

— 19. ἃ προὐκαλεῖτο] valde vereor, ne προκαλεῖσθαι in passivo non usurpetur, sed solummodo in medio. quod si sic est, necesse est ὁ πρῶτος deesse. *ad quæ Protus eum invitabat.* Sin autem vulgata bene habet, debet passive accipi, *ad quæ invitabatur.*

— 22. ἤθελον] correxi ἤθελεν. in singulari. Zenothemis puta.

— 24. προειδὼς] norat Zenothemis, Hegestratum velle navem ponto mergere, priusquam hic id institueret.

888. 8. ἔμελλον] malim ἐμέλλομεν. nam paulo ante dixerat οὐδεὶς ἡμῶν ὑπελάμβανεν.

— 26. συντεταχότος] alii συντεθεικότος.

nescio, utrum melius.

889. 4. ἐλθόντα] scil. Ἀθήναζε.

— ibid. ποιήσειν] scil. ἑαυτῷ.

— 14. τῆς ἐπὶ τὸν σῖτον] præpositionem tametsi vitiosam reliqui, quia meliorem non reperi. Wolf dedit περί. Saltim παρὰ dedisset, quod melius conveniret.

— 20. ὄφλειν δὲ] subaudi τὸν Ζηνόθεμιν τὴν δίκην.

— 21. ἐκεῖνος] Protus.

— 22. ποιῶσιν] Zenothemis et Aristophon.

— ibid. ὡμολογήκασιν] subaudi εὖ ἔχῃ, vel tale quid.

— 24. εἰς τὸ ἔγκλημα] libellum accusationis, quem Zenothemis adversus Protum judicibus exhibuerat.

— pen. ὑπανέῳγεν] Thomas Magister v. ἀνέῳγεν h. l. citat.

— ult. αὐτοὶ πρὸς ἑαυτοὺς] primam vocem addidi. alloquitur Zenothemin, et Protum, sed hunc absentem. Protus enim auffugerat.

890. 1. πρόσαγε] tu, Zenothemi.

— 3. δίκην] Protus enim contumaciæ fuerat damnatus, et lis contra eum Zenothemidi adjudicata.

— 5. νὴ Δία] est objectio, desinens in v. ἄνθρωπος hoc versu. cui occurritur verbis διά γε ὑμᾶς. *attamen*, aitis, *homo*, Protus, *abiit, evasit. Recte vero*, inquam, *at non nostra, sed vestra culpa.*

— 8. δι' ὑμῶν] malim δι' ὑμᾶς.

— 14. ἔνδειαν] correxi ἔκδειαν. *partim debiti nondum depensam.*

— 22. γνώριμον] scil. ἐμοί. ἐκεῖνον redit ad Demosthenem.

— pen. δεινὸν εἴη] subaudi εἰ μὴ ποιήσαιμι.

— ult. ἐμοὶ συμβέβηκεν] malim ἐμοὶ γὰρ συμβ.

891. 3. τὰ τοιαῦτα] non intelligo, quid sibi velit. non potuit causas publicas ad privatos homines pertinentes designasse, ut majestatis, peculatus, legum vitiosarum, etc. quibus detractis, ecquid quæso remanet causis publicis. Ipse Demosthenes, non suo quidem, sed alieno nomine scripsit ejusmodi orationes, scripsit tamen; ut mentiretur, si ab iis se abfuisse affirmaret. Sed erat hic locus, ni fallor, apertior futurus, si totus exstaret, sed apparet clausulam deesse.

AD ORATIONEM ADVERSUS APATURIUM.

893. 1. αὐτοῖς] *solis.*

— 7. ὁ μὲν οὖν] designat Aristoclem.

— 8. μετὰ τούτων] correxi τούτου. cum hoc Apaturio.

— 27. τούτοις] correxi meo periculo τούτων. *in his, inter hos.*

894. 7. ἀδικοῦντες] dedi ἀπαιτοῦντες. volgata videtur notas alius cujusdam vetustæ lectionis, quæ etiam in libris versata fuerit, referre, quam suspicor fuisse ἐκδικοῦντες. Lambinus volebat ἀντιδικοῦντες. profecto jam supra p. 840. pen. exem-

plum occurrit verbi ἀδικεῖν cum ἀντιδικεῖν permutati. verum ab hoc quidem loco verbum ἀντιδικεῖν est alienum. nam creditores Apaturii non ἠντιδίκουν αὐτῷ, sed ἐξεδίκουν αὐτόν. non cum eo, ut reî cum actore agebant, sed ut creditores cum debitore lento. illorum est ἀντιδικεῖν, causam suam defendere coram judicio, horum ἐκδικεῖν, in foro res suas repetere, et ope judicis exigere atque extorquere invito.

— 26. ἀνθομολογησάμενος πρὸς τοῦτον] cum ita comparassem, ut Apaturius illas quadraginta minas profiteretur sibi a me mutuo datas esse, reciperetque mihi redditurum; et cum ego rursus illi spopondissem, me navem illi restituturum, si quadraginta illas minas mihi redderet. nos appellamus *einen Wiederkauff* [*a redemption*].

895. 5. ἀνασκευασθείσης] Citat h. l. Harpocrat. v. ἀνεσκευάσατο.

— 22. ἔνδεια] Valesius ad Harpocr. p. 54. mavult ἔκδεια. Verum neque codices consentiunt, et vocabulum alienum h. l. est. nam ἔκδεια est reliqua pars debiti nondum depensa. Verum Apaturius nihil plane dependerat; et de reliquiis luendis hic plane non agitur. Sed si navis minoris venderetur, quam quadraginta minis, unde reliqua luitio fieret? id, quod deesset summæ isti integrandæ. hæc est ἔνδεια, non ἔκδεια.

897. 3. αὐτῶν] fuit igitur Apaturius quoque Byzantius, perinde ut Parmeno.

— 9. οὗτος μὲν (Apaturius) ἐκείνῳ (Parmenonti).

— 25. ἦλθεν ἐπὶ τῷ ἀμφισβητεῖν] correxi ἦλθεν ἐπὶ τὸ διαμφισβητεῖν. Fuit etiam aliquando, cum suspicarer duo vocabula αὐτῷ διαιτητὴς v. 26. in unum αὐτοδιαιτητὴς esse contrahendum. *Solus arbiter.* quod in medio relinquo.

898. 12. ἀπολωλεκέναι] post ἀπολωλεκέναι, vel potius ἀπολωλέναι, ut est in Augustano, periisse τὸ γραμματεῖον, vel tale quid, haud improbabiliter suspicatus est Lambinus.

— 18. ἀξιῶν] post ἀξιῶν, aut in hac regione, deesse videtur aliquid, e. c. ἕνα μόνον αὐτῷ διαιτητὴν εἶναι. v. p. 902. 15. aut ἀποφαίνεσθαι τὴν δίαιταν.

899. 1. Ὀφρυνίῳ] Citat h. l. Harpocr. v. ὀφρύνιον.

— 7. καθ' αὑτοῦ] foret hoc *contra se*, Parmenontem. Verum sententia postulat καθ' αὑτόν. *per se, pro se*, suamet ipsius auctoritate, et redit ad Aristoclem. v. p. 902. 21. 903. 15.

— 9. ἀπεφήναντο] correxi ἀπεφήνατο. in singulari. Solus Aristocles sententiam pronunciavit in Parmenontem.

— 23. ὥσπερ] ante ὥσπερ, aut in hac regione, deesse videtur βουλόμενος, aut θέλων, aut ἀξιῶν, aut tale quid.

900. 4. ἔμμηνοι] malim ἔκμηνοι, *semestres.* causæ nauticæ seu mercatoriæ aguntur in foro Attico per sex menses hibernos. Sententia exsisteret e vulgata hæc: illas quocunque mense agitatas esse, et non ultra mensem protractas, sed intra mensem absolutas. id quod a vero abhorret.

— 7. μὲν] huic respondet δὲ v. 21. in illis εἰ δ' ἄρα ἐμποδών τι—.

— 14. ἐπὶ τὴν τράπεζαν] subaudi ὀφειλόμενον.

— 27. εἰ μὴ προπέρυσιν—] fort. εἰ μὴ προπέρυσιν, ἀλλ' ἐν τῷ ἐξελθόντι ἐνιαυτῷ (id est, πέρυσιν). v. p. 901. 3. ἢ πέρυσιν, ἢ προπέρυσιν.

901. 10. ἀλλὰ μαρτύρομαι τὸν νόμον εἶναι] lectio hæc si servatur, tolli debet εἶναι. Sed recepi e libris bonæ notæ μάρτυρά μοί φημι τὸν νόμον εἶναι.

— 16. συνέβαινεν] correxi συνέβαλλεν. quæ Parmeno cum Apaturio contraxerat. ad quem ipsum Parmenontem etiam ἀπολεῖ redit, item ἐκείνῳ v. 20.

— 21. τὴν εἰς τὴν τράπεζαν] subaudi γεγενημένην.

— 26. τὴν ἐγγύην] post τὴν ἐγγύην videtur καὶ κελεύοντι deesse.

902. 7. ὑπὸ τούτων] Apaturio et Aristocle.

903. 21. τούτῳ] correxi τούτου. *quam Apaturius.* possit quoque τούτων convenire. *quam Apaturius atque Aristocles.*

AD ORATIONEM ADVERSUS PHORMIONEM.

Scripta hæc est oratio nomine Chrysippi. v. 911. 18. quo fit, ut in Augustano aliisque codicibus inscripta sit ὑπὲρ Χρυσίππου πρὸς τὴν Φορμίωνος παραγραφήν. quo titulo eam Harpocr. quoque laudat v. ἐπιθέτους ἑορτάς. alter, qui p. 918. pen. loquendi vices suscipit, videtur Chrysippi frater esse.

907. 5. συμβάλλοντες] correxi συμβαλόντες. qui causam hanc agunt, videri possint, non cives Athenienses esse, sed mercatores peregrini, quippe qui se aiant sæpius in portum Atticum venire. Verumtamen non videtur hoc argumentum rem conficere. potest enim hæc dictio, *frequentare portum Atticum*, etiam de civibus Atheniensibus usurpari, navicelariam Athenis exercentibus, tametsi alibi locorum sedes fortunarum certas habeant fixas. Vel etiam potest illa dictio hoc significare, jam a longo tempore fratres illos, Chrysippum puta, alterumque fratrem, cujus no-

men ignoratur, consuevisse ex urbe in Piræeum descendere. miror tamen nihilominus insolentiam dictionis, quæ vix alias soleat, nisi de peregrinis, usurpari. v. p. 924. 5.

— 9. ὑπὸ τῆς νεὼς] ὑπὸ serves, an ἐπὶ sufficias, multum interesse vix putem.

— 13. τῶν ἐμπόρων τῶν ἐπιδημησάντων ἅμα Φορμίωνι] correxi τῶν ἐν Βοσπόρῳ ἐπιδημ. — *maxime illi, qui tum in Bosporo versati essent, quum Phormio ibidem versaretur.*

— 15. τὰ χρήματα ἐν τῇ νηΐ] aut delenda est præpositio ἐν, id quod malim, aut iterandus est articulus, ut sit τὰ χρήματα τὰ ἐν τῇ νηΐ, aut denique transponenda sunt vocabula, τὰ ἐν τῇ νηΐ χρήματα.

908. 1. οἱ μὲν οὖν νόμοι] correxi οἱ μέντοι νόμοι. *leges autem.* Potest tamen vulgata bene defendi, si dicas huic μὲν respondere οὐ μὴν ἀλλὰ v. 8. quod vices gerere potest τοῦ δέ.

— 4. παραγράψασθαι] dedi παραγράφεσθαι. *in causis natis super contractibus iis, qui neque Athenis sint initi, neque caveant, ut merces Athenas convectentur, concedunt leges exceptione fori uti.*

— 14. φησί] correxi φασί. comprehenduntur numero plurali, cum Phormione, reo, ejus advocati et testes, quibuscum causa communicatur.

— 17. ἀλλ' ὡς] malim ἀλλὰ καὶ, ὡς —.

— 21. ἐπὶ ἑτέρᾳ γ' ὑποθήκῃ] particulam γε addidi. magna inest difficultas v. ἑτέρᾳ, quam dudum sensit Valesius Emend. p. 4, 3. Sed satis perspicue non explicavit. Suspicor tamen hanc esse vocabuli vim: Chrysippum Phormioni fœnebrem pecuniam elocasse ἐπὶ ἑτέρᾳ τοσαύτῃ ὑποθήκῃ, apposito pignore, quod esset valore par et æquale pecuniæ mutuo creditæ. non enim solebant fœneratores mercatori credere, nisi contra pignus. Ambæ illæ sortes, altera creditoris, altera debitoris propria collocari debebant in mercibus mercaturæ periculo committendis, et hæ merces illa duarum sortium commissione comparatæ erant in jure creditoris, ut aut nummis ex earum venditione redactis æs debitum a mercatore domum reverso dilueretur; aut alias in potestate creditoris merces a debitore advectæ essent. interdum quoque debitores fundos immobiles, ἐγγείους ὑποθήκας, opponebant pignori. Olim hæc scripseram. postmodum cœpi suspicari, vocabulo ἑτέρᾳ tantundem significari, atque si dixisset: ὁποίᾳ δή τινι οὖν, ἣν νῦν οὐκ ἐθέλω ὀνομάζειν. pignore nescio quo. nil enim nunc neque juvat, neque refert a me id commemorari. Induxit me in hanc suspicionem p. 1236. 23. ubi leguntur hæc verba: ἐφ' ἑτέρᾳ ἀποδημῶν ἐμπορίᾳ. *peregre agens,* extra Atticam puta, *nescio quo in itinere.*

— pen. χιλίας δραχμὰς] delevi postremam vocem. prior enim per se rei designandæ sufficit, et modo præcesserat δραχμὰς, ut errare lector nullo modo posset.

909. 1. τοῖς δανεισταῖς ποιεῖν] dedi τοῖς δανεισταῖς πᾶσι ποιήσειν. Sed cur dicat, Phormionem debuisse pro 75 minis, quas mutuo sumserat, merces exportare e portu Attico, valentes 115 minas, si voluisset pactis satisfacere, id vero non satis intelligo, si vera sunt ea, quæ paulo ante de pignoratitiis bonis disputabam. debuisset enim tum merces navi imponere, valentes 150 minas. Sed fieri potest, ut aliis cum creditoribus aliter, non cum omnibus eadem formula pepigerit, nonnullis de jure severo parum quid remittentibus. vel ortus est error lectionis ex errore librarii, qui ΔΠ, id est, δέκα πέντε, dedit, pro |Δ| πεντάκις δέκα, id est, πεντήκοντα. præterea dici non solet δέκα πέντε, sed πέντε καὶ δέκα, vel uno vocabulo πεντεκαίδεκα.

— 4. ἑβδομήκοντα] 55 minæ et 75 minæ non conficiunt, nisi 130 minas. est igitur error in numeris manifestus, et leg. ἐνενήκοντα καὶ πέντε, 95.

— 18. ἐπακολουθεῖν] dedi παρακολουθεῖν. tametsi parum refert. Sententia est, in utraque lectione, hæc: qui scrutarentur et vestigarent, venderetne Phormio merces in Pontum importatas, ubi, cui, quanti? et num alias merces emeret nummis ex illarum priorum mercium venditione redactis, quas illinc Athenas referret, ut cautum erat in tabulis, fideliterne et probe administraret pecunias a Chrysippo creditas, verbo, qui cœpta et gesta ejus acriter specularentur. v. p. 915. 18.

— 25. ἑτερόπλοια] consentit hic quidem Augustanus vulgatæ, verumtamen, quod ille plerumque vocabula hæc adjectiva ἀμφοτερόπλους et ἑτερόπλους, exhibeat sine ι, eaque formandi ratio magis convenire videatur analogiæ, ideo etiam hic ἑτερόπλοα, sine iota, dedi, et in similibus aliis locis.

910. 1. ἄπρατον γὰρ εἶναι τὸν ἄνθρωπον] dedi pro postrema voce ῥῶπον, obsecutus Valesio, qui p. 4. Emendat. mendosum hunc locum felici solertia sanavit. Causa ipsa salva est; sed argumentum, quo vir doctissimus utitur, vereor ne parum firmum sit. Grammaticos ait testari, Demosthenicum esse vocabulum ῥῶπος. Jam in toto Demosthene, qui ad nos pervenerit, nullum memini esse alium locum, præter hunc, cui vocabulum conveniat. Potest fieri. Sed quota pars Demosthenis reliqua nobis facta est, et grammatici sæpe locos e deperditis libris afferunt. cæterum vocabulum fastidii et contemtus atque contumeliæ plenum sic satis decet stomachum mercatoris, a frigore mercium

suarum offensi. v. Phot. Lex. v. ἐῤῥωπίζομεν. et Morus V. C. ad Longini sect. 3. commate 4. p. 19. ubi necessario ῥωπικὸν est leg. pro ῥοπικὸν vulgato.

— 8. τοῦ ἐμπορίου] subaudi ἐξ οὗ ἀνήχθη, illo Pontico, unde fuerat evectus.

— 13. πλέον ἢ τριακόσια σώματα ἐλεύθερα χωρὶς τῶν ἄλλων] addidi ἐλεύθερα. quod si probatur, referetur τῶν ἄλλων ad σωμάτων, tacite subaudiendum, sin minus, necesse erit, non σωμάτων, sed φορτίων subaudiri. etiam in numero corporum variatur. alii διακόσια dant, alii τριάκοντα. cum quibus facio. nam incredibile est, tercentos, vel et ducentos modo, liberos homines, in una nave mercatoria conclusos fuisse. Qui si tot fuere, consentaneum, duplo aut triplo plura fuisse mancipia. Ecquæ autem navis mercatoria tot homines capiat; cum maximæ quæque naves bellicæ non legantur ultra centum viginti homines cepisse. Mancipia e Ponto magno numero quotannis exportata et quaqua versum divendita olim fuisse, quod idem hodie quoque fit, notum et pervulgatum est.

— 22. φασὶν] correxi φησίν. Phormio solus designatur.

— 25. ὑπὲρ τούτου] de hoc Phormione, de rebus ejus. malui tamen cum Augustano dare ὑπὲρ τούτων.

— 27. ἐν τῷ Βοσπόρῳ τότε] articulum addidi, sed τότε uncis inclusi, quod hoc loco alienum est, et aut locum habere nullum potest, aut, si quem, ante ναυαγίας v. 24. habere debet; aut v. ult. inter τῶν et παραγενομένων.

911. 19. ἀλλὰ μὴν] dedi ἀλλὰ μὴ —. idem est ac si dixisset: οὐ μόνον οὐκ ἐφθέγξατο.

912. 2. ἔλαχον] sic etiam Aug. hic loci. nam paulo post v. 5. discedit a vulgata. Quæ si bene habet, accipi debet pro καθ' ὃ ἔλαχον δίκην. Sed malim, si codices auctores fiant, ἔγραφον.

— 3. οὐδεπώποτ'] malim οὐδέπω τότ' *tum temporis nondum* — nam postmodum asseveravit.

— 15. παραγραφὴν διδόντες πέρυσιν] correxi παραγραφὴν δόντες τῆς δίκης πέρυσιν. Chrysippus nempe de viginti illis minis, quas Phormioni credidisset, hunc judicio postulaverat. Phormio contra exceptione erat usus, nescio qua. nondum enim tum aiebat nomen id esse dilutum.

— 27. ἐδέοντο ἡμῶν] rogabant nos, me, Chrysippum puta, et fratrem meum, et hujus causæ, quotquot essemus, socios, Phormio, Lampis, aliique istius advocati.

913. 17. τοῦτον] Chrysippum puta. nunc enim socius, et frater forsitan Chrysippi, loquitur. ad hunc eundem p. 914. 4. quoque οὗτος, et v. pen. τούτῳ referenda sunt.

— 18. οὐκ ἐντὸς ὢν αὑτοῦ εἰπεῖν] est dicere id, quod dicas, per oblivionem, quid dicas, cum alia dicas, quam quæ velis dicere, supinitate quadam et alienatione mentis, quæ impediat, quominus ad ea, quæ agas, aut dicas, non satis attendas.

— pen. οὗτος] est Phormio.

914. 5. ἐδάνεισεν —] fœnus itaque se habebat ad caput, ut 6. ad 20. viginti enim minas dederat Chrysippus solventi e portu Phormioni, pro quibus a Phormione domum ex itinere reverso easdem viginti minas, cum usura sex minarum recuperabat. Erant autem ejusmodi itinera maritima mercatorum plerumque semestria, aut breviora etiam; nulla sex mensibus diuturniora.

— 10. ἔφεκτοι] citat hunc locum Phrynichus p. 130. et Harp. v. ἔφεκτοι. conf. item Interpp. ad Thomam M. v. ἔγγιον. δανεισάμενος ἐγγείων τόκων. idem est ac si dixisset, δ. ἀντὶ ἐγγείων τόκων. cum æs mutuum sumsisset sub pacto dependendi fœnoris terrestris, h. e. quod de fundis in terra continente sitis dependi solet. Illi τόκοι sunt ἔφεκτοι, cum de talento sexta pars, h. e. de 60. minis denæ penduntur in fœnus. Verum non concordat hoc cum superioribus, ubi dicebat Phormionem pro viginti minis debuisse 6. minas. ergo pro 60. minis debuisset 18 minas. crederem tantum fuisse fœnus nauticum. Sed plane hic dicit Phormionem sumsisse nummos mutuos fœnore terrestri. quod miror. mercatores enim mutuo sumebant pecuniam fœnore nautico, non terrestri.

— 13. τῶν μὲν γὰρ ἑκατὸν —] Neque hic rursus conveniunt meæ rationes cum Demosthenicis. Demosthenes ait 120 stateras Cyzicenos æquivalere 3360. drachmis Atticis. nam staterem illum æquivaluisse 28 drachmis Atticis. Sed sic efficitur summa 3362. drachmarum, seu 33. minarum et 62. drachmarum.

— 17. τὸ δὲ ξύμπαν κεφάλαιον] tota summa, quam Phormio Athenas reversus debuisset Chrysippo. erat 2660. dr. seu 26. minarum et 60 drachmarum.

— 21. τριακοσίας] post τριακοσίας addidi καὶ ἑξήκοντα. Sed rursus rationes non conveniunt. supra dixerat Phormionem Lampidi dedisse in Ponto 120. stateras Cyzicenos, qui faciunt 33 minas et 62 drachmas. Jam dicit eum Lampidi dedisse 39 minas cum 20 drachmis.

915. 1. ἐπιτίμια] videntur esse pœnæ, aut mulctæ in tabulis contractis scriptæ iis, qui leges et pacta fœderis violassent.

— ibid. οὐδεμιᾶς ἀνάγκης] nondum enim violaverat pacta, si vera dicebat, ideoque pœnis nullis tenebatur.

— 4. ὡς φασὶν] videntur hæc verba redundare, ideoque uncis inclusi. quæ si bene habent, referenda erunt ad Chrysip-

pum et ejus consortes, qui Phormioni etiam pecunias crediderant.

— 14. συνδικοῦντι] possit ferri. testis enim nemo in causa ipse sua probatur. Sed Lampis cum Phormione causam communicaverat. malui tamen συναδικοῦντι dare. v. p. 920. 25.

— 17. ἀπεδώκαμεν] correxi ἐπεθήκαμεν. v. Harpocr. v. ἀντεπιτίθησιν. et v. ἐπιθέτους. ubi locum hunc ipsum allegat probandi ergo, veteres usurpasse ἐπιτιθέναι ἐπιστολὴν pro παραδιδόναι. aliis præterea exemplis hanc formulam confirmavi in animadversionibus ad Herodotum.

— 18. οἷς] pro ἐν τούτοις, ἅ.

— pen. ἀποδίδωσι] correxi ἀποδιδῶσι. in Bavar. est ἀπολύσωσι. quæ lectio habet, nescio quid exquisiti et elegantis, ἀπολύειν et διαλύειν debitor dicitur, cum nomen factum diluit. v. p. 919, 10.

916. 11. οὐδ' ἐμοὶ] correxi οὐκ ἐμοί. videtur hic Chrysippus iterum loqui.

— 19. παρακαλεῖν] dedi παραλαβεῖν. quamquam vulgatæ satis præsidii sit in v. 25. præc. paginæ.

— 20. οἵδε] quinam hi sunt? si verum est, quod ad v. 11. dixi me suspicari, Chrysippum rursus incepisse agere, nequit hic hoc loco significari. Sin secus sit, hoc est, si alius hæc pronuntiet, significatur Chrysippus, cum reliquis creditoribus Phormionis.

— 24. λέγει δὲ ὡς ἡ συγγραφὴ σωθείσης] distinxi et correxi hæc meo periculo sic: λέγει δὲ πῶς ἡ συγγραφή; *at quomodo edicunt tabulæ contractus?* respondet. *sic nempe.* σωθείσης —.

— pen. οὐ λαμβάνεις] correxi οὐ παραλαμβάνεις, *non assumis, non adhibes ad mentem.* non revocas ad animum tuum.

— ult. εὐθὺς καὶ τὰ χρήματα ἐξ ἀρχῆς] ordinavi sic: εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, καὶ τὰ χρήματα.

917. 7. ταύτην τὴν σκῆψιν] subaudi e proximo ὅτι μετέσχηκε τοῦ κινδύνου. *confugiebat ad has excusationis præstigias, causans, se periculum participasse, quippe qui mercibus suis istam navem onerari curasset.*

— 11. ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ἐμπορίῳ] vocem tertiam et quartam addidi. τὸ ἐμπόριον cum sic simpliciter nominatur, est Piræeus.

— 15. κελεύειν] subaudi αὐτὸ, scil. τὸ ἀποδοῦναι τῷ Λάμπιδι τὸ χρυσίον.

— 24. κήρυγμα] dedi κηρύγματα. non enim uno solummodo in loco præconia hæc promulgabat Parisades.

918. 5. προστεθεικότων] correxi προτεθεικότων. ut est in edit. Wolfiana sola, nescio unde. nam cæteri libri mei in vulgata consentiunt. προτιθέασιν οἱ νόμοι, proponunt, denunciant, pœnas leges violantibus, sed judices et magistratus, qui pœnas exsequuntur a legibus denunciatas. προστιθέασιν.

— 24. τῆς καθεστηκυίας τιμῆς] pro solito pretio frumenti, quanti venire solet frumentum, quum est vilissimum, scil. quinque drachmis, seu mediocri et æquo, stante medio inter vilissimum et enorme.

919. 18. ἐδείκνυε] post ἐδείκνυε, aut post Φορμίων, deesse videtur τἀναντία, aut simile quid.

— 23. καὶ οὐ μόνον] pro καὶ postulare videtur sententia τουτέστι. nam insequentia nil aliud sunt, quantum equidem cerno, quam interpretatio verborum legis.

920. 14. εἰς τὴν παραγραφὴν] satis quidem mihi videor sententiam percipere, sed offendor vocabulo παραγραφήν. Sententia hæc est: si Theodotus sententiam pronunciasset decretoriam et peremtoriam, contra Phormionem, secundum me, miror, quid tunc facturus fuisset Phormio. Nempe appellasset vos, provocasset a judice pedaneo ad vestrum superius judicium. Quo facto, ultro agnovisset causam suam esse εἰσαγώγιμον, et posse optimo jure ad vos deferri. Sed provocatio non est παραγραφὴ, sed ἔφεσις.

921. 14. τὸ χρυσίον] post verba τὸ χρυσίον, addidi hæc verba νῦν τὰ ἐναντία μαρτυρεῖ. Sententia hæc esse videtur: Phormio nititur uno teste, Lampide, sed eo tam inconstante, ut modo aiat, modo neget idem, quamquam ille unus omnium optime novit rei veritatem. Vos autem si pronunciaveritis Lampin a Phormione pecuniam tulisse, facietis quidem opus testium, tametsi rei gestæ sitis omnium ignorantissimi, testium tamen personam non item geretis. non enim potero in vos ex titulo falsi testimonii dicti agere. malim tamen pro γνόντες, γνοίητε, et pro ἐστὲ, ὄντες. vos autem pronuncietis Lampin accepisse pecuniam, cum tamen vos testes rei gestæ haud sitis, vel, cum tamen vos rei, dum gereretur, haud interessetis.

— 18. ἐν τεκμηρίῳ] delevi præpositionem. nam ea servata dicendum esset ἐν τεκμηρίου τάξει.

922. 10. αἱ ἐμπορίαι] v. Vales. Emendat. p. 106. ἐμπορίαι servandum, an cum Augustano leg. sit εὐπορίαι, mihi quidem haud liquet. potest utraque lectio probari.

AD ORATIONEM ADVERSUS LACRITUM.

Scripta est nomine Androclis Sphettii et Nausicratis Carystii. v. p. 925. 27. et pen. et alibi.

924. 1. ἀποδεδωκέναι] correxi ἀπολωλεκέναι. potest quis ἐκ τῶν ἰδίων τι ἀπολλύναι, de suis aliquid perdere, non autem de suo ἀποδιδόναι, reddere. qui suum dat, non ἀποδίδωσι, *reddit*, sed δίδωσι, *dat.* quicunque autem ἀποδίδωσι, debitum reddit, ille non suum reddit, sed alienum mutuo datum.

— 10. τούτου] Lacriti puta.

— 17. καὶ κληρονόμῳ] καὶ uncis inclusi. ut sit sententia: *qui possidet omnia ab Artemone relicta, utpote ejus hæres.*

925. 2. ἐπιτήδειοι] post ἐπιτήδειοι videtur γὰρ deesse, et hæc verba usque ad οὗτοι v. 4. parenthesi esse includenda.

— 5. δήπουθεν] correxi δήποθεν. Inter ἐγνωρισμένοι et ἐγνωσμένοι ambigo. quamquam hoc malim. priori tamen favet p. 924. ult. 7. Apollodorus erat item frater Lacriti et Artemonis.

— 12. ὑπισχνεῖτο] correxi ὑπισχνοῦντο. scil. Artemon et Apollodorus.

— 16. τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ] Melanopus est.

— 18. μετὰ ξένου τινὸς ἡμ. Καρυστίου] designat Naucratem, aut Nausicratem.

— pen. Ναυκράτης] dedi Ναυσικράτης. nam Naucratis est nomen oppidi in Ægypto.

926. 1. Μένδην] citat h. l. Harpocr. v. Μένδη.

— 2. τῆς ἐπ' ἀριστερὰ] subaudi πλευρᾶς τοῦ Πόντου. *si volent sinistrum Ponti litus legere, liceto ipsis usque ad Borysthenem procedere.* Sinistrum litus est id, quod ingressis Pontum e Bosporo ad sinistram est.

— 4. μετ' Ἀρκτοῦρον] scil. δυόμενον, vel δύντα. post occasum Arcturi.

— 5. ἐφ' ἱερὸν] est postmodum dicta Chalcedon.

— 6. τὰς τρισχιλίας] correxi τὰς χιλίας. millenæ drachmæ paulo ante depactæ erant fœnore 225 drachmæ. jam vero, si appellerent ad Chalcedonem post Arcturi occasum, cavebatur in usuram, tercentenæ drachmæ in millenas. ergo periculosa erat illa navigatio. Sed nullo non anni tempore importuosum erat litus Chalcedonense, multo autem magis sub autumni initia.

— ibid. κεραμίοις] colligitur ex hoc loco, vini Mendæi testam valuisse binas drachmas. fœneratores enim pecuniam credere solebant, in hypothecam, quæ duplum valeret nummorum creditorum.

— 26. κατὰ] in altero exemplo p. 936. 23. est παρά. ambigo, utrum præferam. fortasse tamen παρὰ præstare quibusdam videatur.

— 27. καὶ ἐκ τῶν] καὶ deletum malim.

927. 2. εἰσβάλωσι] scil. εἰς τὸν Πόντον.

— 3. μείναντες] scil. ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ.

— ibid. ἐπὶ νηὶ] correxi τὴν ἐπὶ κυνὶ, scil. δυομένῳ ὥραν. quod si autem non invehantur in Pontum, sed maneant in Hellesponto, etiam decem dies ibi maneant, post occasum caniculæ, tamen plus ne danto fœnoris, quam scriptum est in tabulis anno superiori exaratis. h. e. ducentenas vicenas quinas drachmas, in minas denas. annus enim Atheniensium inibat mense Julio. Tabulæ ergo contractus ineunte navigatione, h. e. mense Aprili, scriptæ, revertente mercatore e navigatione domum sub initium Octobris, erant scriptæ anno superiori.

— 8. σωτηρία ἔστω] salva sunto debitoribus bona, quæ debitoribus oppigneraverint, et eorum sunto, neque creditores eorum quicquam attingunto. quæ autem e naufragio reliqua facta sint, ea creditorum sunto communia.

— 13. Βοιώτιος] suspectum vocabulum. non enim memini Athenis tribum Bœotiam fuisse. num Βοιωτοῦ. *Bœotus* erat nomen virile Atheniensibus haud ignotum, ex ipso notum Demosthene. veruntamen recurrit v. 23.

— 15. μαρτυρίαι] imo vero μαρτυρία. hic enim non nisi unus Archenomides testatur.

928. 3. σημηναμένου] correxi συσσημηναμένου. non solus Lacritus obsignaverat eas tabulas, sed una cum ambobus fratribus, Artemone et Apollodoro.

— 10. Ἀθήναζε] correxi Ἀθήνησι. *sese moraturum esse Athenis.*

929. 1. ἐν τῇ εἰκοσόρῳ] prima duo vocabula addidi.

— 6. ὅσον προσήκει] correxi ὅσον προσῆκε.

— 7. ὅσον ἐδόκει] correxi ὅ,τι ἐδόκει. ut p. 928. 16. legitur, videtur ὅσον e varia lectione ἐς ὃ ἂν ἐδόκει natum esse.

— 8. ἐμέλησαν] correxi ἐμέλλησαν. a v. μέλλω, non a μέλει. *nunquam futurum fuit, neque ab ipsis sperandum, ut tot cados vini navigio imponerent, neque in mentem ejus rei ipsis venit.*

— 25. Ἱστιαιόθεν] tuetur hanc lectionem Corsinus Fast. Attic. dissert. 5. p. 215. sqq. Valesius ad Harpocr. p. 98. vult Ἰτεαιόθεν. mihi non liquet, neque amo nodos ejusmodi enodare.

930. 9. νεανίσκου] vocabulo νεανίσκου designatur Aratus Halicarnassensis. v. v. 19.

— 16. ἐδανείσαντο τὰ χρήματα] articulum uncis inclusi. qui si servatur, idem erit ac si dixisset: τὰ τοῦ Ἀράτου χρήματα.

— 20. ἀργυρίου] additur hoc, ut significetur, non in mercibus, sed in præsentibus nummis id creditum fuisse.

931. 7. ἐνταῦθα καὶ ἀπεδείξαντο μάλιστα] duo postrema vocabula transposui de meo consilio, pro tertio dedi auctoribus codicibus, ἐπεδείξαντο. ut sit ἐνταῦθα καὶ μάλιστα ἐπεδείξαντο, *hic inprimis aperuerunt, denudarunt, ostentarunt et jactarunt suam superbiam, et insolentiam, impudentiamque.*

— 23. σύλων] Citat h. l. Harpocr. v. σῦλαι.

932. 5. προσήκει] malim προσήκειν. *putant omnes homines oportere uti* —.

— 26. πεντηκοστεύονται] citat h. l. Harpocr. v. πεντηκοστή.

933. 17. αὐτὰ] pro αὐτὰ dedi de meo αὐτοὶ, *ipsi.* fratres puta Lacriti.

— 22. δεδανεικὼς] Hyblesio puta. v. p. 934. 9. et nescio, an nomen hoc hic sit addendum.

— 26. γεωργίαν] correxi γεωργῷ. poterat quoque εἰς γεωργίαν corrigi. *ad usum villaticum.*

— ult. οὐδὲν γὰρ] subaudi τούτων, ἃ προφασίζονται, προσήκει τῷ ἡμετέρῳ πράγματι.

934. 4. τοῦ Ἱππίου] correxi καὶ τὴν Ἱππίου. non enim est Erasicles filius Hippiæ, sed duo producuntur testimonia, unum Erasiclis, alterum Hippiæ. illius testimonium incipit p. 934. 15. hujus ibid. 21.

— 6. μαρτυρία] correxi μαρτυρίαι. sunt enim tria testimonia, Apollonidæ, Erasiclis, Hippiæ.

— 15. κυβερνῶντι] correxi κυβερνῶν. Hyblesius enim erat nauclerus duas una agens naves in Pontum, Erasicles erat gubernator alterius navis, viginti remorum (v. p. 926.), in qua merces Artemonis et Apollodori erant, quæ navis salva e Ponto Athenas rediit. in altera Hyblesius ipse vehebatur, cum mercibus tam alienis, quam suis, in quas ei Antipater æs fœnebre crediderat, et cum mercibus Apollonidæ hic testantis. hæc navis in Ponto periit. hæ duæ naves συνέπλεον, una iter agebant.

— ult. Θυμαιτάδης] videtur Θυμοιτάδης leg. esse. Thymœtas nomen Græcum novi, per οι, non Thymætas, per αι.

937. 26. ἀνθρώπους καταφρονοῦντας] aut leg. videtur ἀνθρώπων καταφρονοῦντας, homines aliorum contemnentes, superbos, superciliosos, (vel, quod eodem redit, ἀνθρώπους ἄλλων, vel πάντων καταφρονοῦντας) aut, quod equidem malim, ἀνθρώπους κακὰ φρονοῦντας. *homines malitiosos, nequam, consilia perniciosa agitantes.*

938. 3. ἑαυτοῖς] sibi, suisque fratribus.

— 7. ἐπαγγέλλεται καὶ δεινὸς] aut delendum est καὶ, aut transponendum ante verbum ἐπαγγ. *num harum quoque rerum peritiam et artem profitetur.*

— 15. τούτων] uncis inclusi. possit alias sic legi: ἢ αὐτῶν τῶν τὰ τοιαῦτα παιδευομένων.

— 25. τοὺς περὶ τῶν συμβολαίων τῶν ἐμπορικῶν δικάζοντας] Thesmothetas eos fuisse patet e p. 920. 20. alias suspicarer curatores portus esse. v. p. 894. 6.

939. 2. τῷ τούτῳ] correxi τῷ τούτου. hujus fratri, scil. Artemoni.

— 3. ἆρ' ἂν οἴεσθε] mediam vocem addidi. ἂν cohæret cum λέγειν v. 5.

940. 9. τοὺς ἐπὶ θανάτῳ] subaudi δεθέντας.

— 15. οὐκοῦν ὑπόλοιπόν ἐστιν οἱ στρατηγοὶ] Lamb. vult οὐκοῦν ὑπόλοιποί εἰσιν οἱ στρατηγοί. est quidem ea ratio planissima. malim tamen sic: οὐκοῦν ὑπόλοιπόν ἐστι — est hæc species quædam aposiopeseos. orator enim hæc pronuncians vocem paramper sustinet. tum subjicit brevem interrogationem τί, *quidnam?* cui statim respondet ipse subjiciens, οἱ στρατηγοί.

— 17. οὗτοι εἰσάγοντες εἰς τὸ δικαστήριον] uncis inclusi. videtur natum esse e variante insequentium lectione, οὔ τοι εἰσάγουσιν εἰς τὸ δικ.

— 19. ἑνὸς τῶν ἐμπόρων, καὶ τοῦ λαβόντος] non alienus sim a lectione eorum codicum, qui, omisso ἑνὸς, sic dant τοῦ ἐμπόρου τοῦ λαβόντος. vulgata si servatur, malim καὶ post τοῦ collocari, ut sit ἑνὸς τῶν ἐμπόρων, τοῦ καὶ λαβόντος.

941. 1. ἡ πρὸς τούτους] scil. ἐμοὶ γραφεῖσα, ἢ κειμένη.

— 11. μηδενὶ, μηδὲ ὧν οὗτοι] secundam vocem addidi. *neque cuiquam, qui in istorum potestate sit.* ut servo, vel agenti in rebus, aut filio familias, aut pupillo.

— 12. καὶ τἆλλα τὰ γεγραμμένα περὶ ἑκάστου αὐτῶν] non videntur ipsa legis verba, sed oratoris brevitati studentis, et longum indicem mercium in lege enumeratarum compendifacientis. tum rursus pergit lex ἐὰν δέ τις ἐκδῷ.

— 16. κατὰ ταῦτα] malim κατὰ ταὐτά.

942. 10. τὰ χρήματα] post τὰ χρήματα deesse videtur πειράσομαι δεικνύναι, vel simile quid.

— 15. εἰς Χίον ἢ διαπεσταλκὼς] in aliis est ἀπεσταλκὼς simplex. placuit ex ingenio dare εἰς Χίον νὴ Δία φαίνηται ἀπεσταλκώς. *in Chium, per deum immortalem, deprehendatur ablegasse.* illud νὴ Δία est admirantis cum indignatione atque miseratione. bona, quæ Athenis debebant mitti, Chium ablegantur. res indigna, res acerba.

AD ORATIONEM PRO PHORMIONE.

944. 1. Phormio hic diversus est illi, contra quem oratio pro Chrysippo p. 907. sqq. agebat.

945. 1. πεποιηκὼς] August. dat πεποίηκε. quo vulnus hujus loci non sanatur. paret aliquid deesse. οὑτοσὶ enim cum insequentibus redeunt ad Phormionem, verbum autem συκοφαντεῖ ad Apollodorum. quæ sibi non constant.

— 6. τοῦτον] Phormionem.

— ibid. οἷός τε ἐστὶν] Apollodorus, ad quem ipsum etiam τούτου v. 11. redit.

946. 9. προϊέμενος] malim προειμένος. in præterito. *quibus nummos credidisset.*

— 22. ἐπετρόπευεν] dedi ἐπετρόπευσεν. τὸν παῖδα designat Pasiclem, quem Demosthenes alibi filium ipsius Phormionis appellat, furtivo concubitu cum hera, Pasionis uxore, procreatum.

— pen. ἐξελόντας ἀντιμορεῖ] correxi ἐξελόντας τὰς ἀντιμοιρίας. Appellant Græci ἀντιμοιρίας partes hæreditatis pares valore aliis contra positis partibus. Sententia itaque est: si oporteret ipsos, tutores Pasiclis, seponere detractas toti hæreditati totidem partes æquales aliis totidem partibus, quas Apollodorus sibi arrogaret, atque postularet, eoque facto tum demum hæreditatem partiri, nil fore reliquum.

947. 5. μισθώσεως] subaudi ἔγκλημα, aut ἕνεκα. malim τῆς μισθώσεως.

— 7. ἐπιγιγνομένας] correxi ἐπιγενομένας. *locaria posteriora.*

— 10. ἀφήκατε] alloquitur Apollodorum et ejus advocatos, ut Diniam socerum, et alios. aut potest ad fratres referri. tu, Apollodore, et frater tuus, Pasicles.

— 12. προσώφειλεν] scil. ὅδε, hic Phormio.

— 13. οὗτος] Apollodorus.

— 14. ἀφῆκαν] Apollodorus et Pasicles.

— 26. ἴδιον] correxi ἥδιον, quod Simon Fabricius, seu Hieron. Wolfius, e lectione Augustani ἥδειον feliciter eruit. subauditur ἦν, aut εἵλετο. neque enim τὸ κτῆμα peculium, (sic appellat officinam scutariam) erat gratius, acceptius, quam mensa usuraria. aut — neque enim optasset libentius officinam, quam mensam. mensa fœneratoria non erat κτῆμα. quia, quicquid κτῆμα, id juris nostri est. Sed alienæ pecuniæ, quæ a mensa fœneratoria exercentur, juris nostri non sunt, sed credentium. ergo neque κτῆμα. Sapienter itaque malebat Apollodorus officinam, quam mensam; quia cum illa, non cum hac, ei licebat pro arbitrio agere, et quia mensa multis casibus adversis est obnoxia.

— 27. εἰ προσῆν] bene habet. Lambinus εἰ μὴ προσῆν. infeliciter. Sic enim evertit totam sententiam, et contraria cogit auctorem sibi loqui, et cum re haud consistentia.

948. 2. ἐργασία] post ἐργασία videtur οὐ deesse. mensa autem fœneratoria non est res a periculis libera, quippe quæ accessiones habeat discriminosas. aut deest ἐπικίνδυνος.

— 14. ἀποστεροῖτο] correxi ἀπεστερεῖτο. subaudi ταύτην. Si Apollodorus a Phormione spoliatus esset eo capite pecuniarum, quam ipsi pater reliquisset, necesse esset existimare, Apollodorum tantundem de suo unde unde expedivisse, quod novis conductoribus elocaret. Sed hoc factum non esse constat. Ergo Pasio proprios nummos in mensa nullos habuit.

— ibid. προσῆκεν ἐκείνοις ἄλλοθεν] mediam vocem addidi. In hoc loco male id me habet, quod Apollodorus dicatur mensam pro eadem mercede Euphræo cæterisque sociis ejus elocasse, qua Phormio eam tenuisset. cui contradicit pag. 956. 5.

— 22. μαρτυρία] malim μαρτυρίαι. nam sunt duo de duabus rebus diversis testimonia.

— 23. ἐμίσθωσαν — παρέδωκαν] Apollodorus et amici ejus, vel potius frater, Pasicles.

949. 6. πατρὶ] Diniæ, socero Apollodori.

— ibid. συγκηδεστῇ] Niciæ, qui alteram Diniæ filiam in matrimonio habebat. v. v. 22.

— 9. ἐχθρὸν] addit post ἐχθρὸν Aug. pr. αὐτόν. amplector. sed deest adhuc aliud quid. videtur orator dedisse ἐχθρὸν αὐτὸν ἑαυτῷ ἀναγκάζειν εἶναι. *quam eum cogere, ut sibi sit inimicus.*

— 11. ἐγκλημάτων] deleo comma post ἐγκλημάτων et pono post τὸ δεύτερον. *cum eum secundo absolvisset,* vel *iterum, denuo, absolvisset.* Secundus hic Apollodori cum Phormione reditus in gratiam (nam de primo p. 947. ult. commemoraverat) aggeratur a loco, ubi conciliatus ille fuit, sanctimonia perjurio violata. nam in æde Minervæ in arce Apollodorus Phormionem absolvit.

— 13. ἐγκλήματα] post ἐγκλήματα, aut in hac regione, videtur συλλέξας deesse, tametsi haud ignorem posse huc quoque revocari συμπλάσας.

950. 16. τούτῳ et v. 17. διὰ τούτου] redeunt ad Pasiclem.

951. 6. τουτονὶ] scil. Apollodorum.

idem est ac si dixisset: ὅτι Φορμίων οὐδὲν ἀδικεῖ Ἀπολλόδωρον τουτονί.

— 12. σὲ δὲ] subaudi a communi ἠδίκει.

— 16. τούτου] Pasiclis.

952. 5. τά τε ἄλλα καὶ ὧν ἂν γένηται δίκη τούτων μὴ εἶναι δίκας] amputatis inutilibus sic dedi: τά τε ἄλλα, ὧν μὴ εἶναι δεῖ δίκας. in quo secutus sum exemplar Augustanum, nisi quod δεῖ de meo admensus sum. quod idem versu 15. quoque feci. Sententia hæc est: Auditis verba legis et alias conditiones indicantis, sub quibus jure experiri haud licet, et inter illas hæc quoque excipientis: ὅσα τις ἀφῆκεν, ἢ ἀπήλλαξεν, quoties quis alterum absolvit, seu jus omne sibi competens in eum agendi ipsi remisit, et sibi cum eo nil commune affirmavit esse.

— 15. ὧν μὴ εἶναι δίκας καὶ ὅσα τις] correxi ὧν μὴ εἶναι δεῖ δίκας, ὅσα τις. copulam omittens, ex auctoritate codicum, δεῖ addens de meo. v. p. 986, 2. Sententia est: propterea, qui legem hanc tulit, inter ea, quæ a judiciorum disceptatione removet, primo loco posuit causarum illud genus, cum actor reum ipse absolvit et liberum pronunciavit. Citat h. l. aut similem ex hac regione Harpocr. v. ἀφεὶς καὶ ἀπαλλάξας.

— 17. μεμαρτύρηται] post μεμαρτύρηται velim μὲν addi.

— 19. προθεσμίας] Citat h. l. Harpocr. v. προθεσμίας νόμος.

— 21. τὸν χρόνον] subaudi ἐν ᾧ δεῖ δικάζεσθαι. *quo jus petere licet.*

— pen. ὑμᾶς] id est, populum Atheniensem. judices enim de plebe sumebantur.

953. 2. τὸν χρόνον] subaudi τὸν πενταετῆ. Sententia loci subobscurioris hæc videtur esse: judicavit legislator, spatium quinquennii satis longum esse ad mendaces perspicui mendacii arguendum. qui si quid comminiscantur, quo suos inimicos innocentes vexent, de ementita nescio qua injuria, quam sibi ante quinquennium illatam mentiantur, possit iis ita occurri: tu nunc demum quereris? post quinquennium, rebus jam oblivione obliteratis? toto illo interjecto tempore tacuisti? non te commosti? credibile non est te id commissurum fuisse, si vere tibi fuisset ea, de qua quereris, injuria oblata. mentiris ergo et calumniaris.

— 4. τὸν νόμον ἀντὶ τούτων] legem τῆς προθεσμίας dictam posuit in loco testium, ut illa lex reis loco testium testaretur, eosque absolveret. cautum enim erat illa lege, ut, quarum injuriarum actiones intra quinquennium non essent susceptæ, neque pœnæ repetitæ, eæ actiones plene negarentur, et memoria omnis injuriarum, tanquam nullarum, aboleretur.

— 5. τοῖς εἰρημένοις] correxi τοῖς ἐρήμοις. *illis, qui testibus carerent, desertis et nudis ab omni præsidio.*

— 13. ἀπαλλαγεὶς] nam servus non poterat contubernalem suam, in quam ipsi jus nullum esset, sed hero, alii nuptum collocare.

— 26. ἐξ ἀρχῆς] vocabula ἐξ ἀρχῆς cohærent cum ἀξιωθεῖσι.

— 27. χρηματίζεσθαι] dedi χρηματίσασθαι. Sententia est: qui hoc beneficium, jus civitatis puta, seu a vobis, seu ab aliis quibuscunque [in alia quapiam civitate], gratuito adepti sunt. et secundæ fortunæ suæ hoc debent, ut, quod facultates sibi comparassent, et majores eas, quam alii, digni haberentur, quibus sui generis primis hoc honoris deferretur, illis necessario servandæ sunt pecuniæ artesque per fœnerationes eas augendi, quas artes cives Athenienses nati dedignabantur. nam ταῦτα versu pen. ad χρήματα redit, ut αὐτῶν τούτων redit ad honorem et jus civitatis, quo quis donatur.

954. 7. ἀναίνῃ] Citat h. l. Harpocr. v. ἀναίνεσθαι.

— ibid. κηδεστὴν] vocabulum est amplissimæ significationis, et necessarium pæne quemcunque designat. alias socerum, alias generum, alias maritum sororis, seu tuæ, seu uxoris tuæ. hic loci raro modo vitricum significat.

— 12. ὅτι τοῦτον] subaudi e superioribus φήσειας ἄν.

— 25. μεμαρτύρηται τὸ τέταρτον μέρος λαβεῖν] locus dubius, quem ideo reliqui, qualem inveni, quod cum codices mei nihil opis afferrent, tum utram sequerer emendandi rationem ambigerem. nam aut dedit orator sic: μεμαρτύρηκε τῷ τὸ τέταρτον μέρος λαβεῖν. *testatus est Apollodorus, eo, quod partem quartam sumsit.* aut: μεμαρτύρηται τῷ τοῦτον τὸ τέταρτον μέρος λαβεῖν. *testatum factum est eo, quod hic quartam partem sumsit.* sed dedi de meo μεμαρτύρηκας τῷ τὸ τέτ. μ. poterat quoque dari μεμαρτύρηταί σοι τῷ τὸ τ. μ.

955. 18. τούτοις] Apollodoro et Pasicli.

— 19. ἐμίσθωσε τούτοις, τῷ δ' εἰπεῖν] correxi ἐμίσθωσεν ἐκείνοις [Xenoni puta, Euphræo, et reliquis mensæ sociis]. τῷδ' ἐγκαλεῖν.

956. 7. ταῦτα] id est, ἡ ὅλη μίσθωσις. habuit ergo Apollodorus pro parte sua 5 talenta, 20 minas. nam altera 5 talenta, 20 minæ cedebant fratri ejus.

— 9. ἐμισθώσατο] correxi ἐμίσθωσαν. Apollodorus puta et Pasicles.

— 11. ἐκ τῶν οἴκων τῆς ἐξ ἀρχῆς κ.] correxi ἐτῶν ἴσως εἴκοσι τῆς ἐξ ἀρχῆς κ. reditus portionis hæreditariæ statim a principio, quum primum hæreditas cerneretur, ipsi contributæ, per viginti præterpropter annos percepti.

957. 3. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.] initio hujus versus adscriptum velim Βιβλίον. Schedula, qua consignata erant emolumenta omnia, quæ Apollodorus, aut e paterna hæreditate accepisset, aut per viginti annos propemodum in usu et fructu habuisset.

— 9. καὶ τοσαῦτ' ἀνηλωκὼς] Constructio postulat sic: καὶ τοσούτων ἀνηλωκὼς, ὅσων ὑμεῖς ἀκηκόατε.

— 13. οἶμαι μὲν τοίνυν] correxi οἶμαι μέντοι. *puto tamen.*

— 15. τόνδε μὲν] Phormionem.

— ibid. τούτῳ] Apollodoro.

— 16. δόντας] subaudi ὑμᾶς.

— ibid. τὰ τούτου] imo vero τὰ τοῦδε. Phormionis. nam ὅδε hic loci est Phormio, οὗτος Apollodorus. Sententia hæc est: honestius est et æquius, vos jubere atque pati, ut hic Phormio e suis propriis bonis onera vestræ reip. sublevet, quam ut Apollodoro condonetis suffragio vestro Phormionis bona, quorum perquam minutam partem ab Apollodoro feratis mercedis nomine, quo fiat, ut necesse habeatis Phormionem quidem ad incitas redactum videre, qui sobrius et pudens est, Apollodorum autem insolescentem et bona sua modis sibi solitis prodigentem.

— 27. χρήμασιν] id est, διὰ χρημάτων. *inter homines nummis in fœnore collocandis quæstum facientes.*

— ibid. φιλεργὸν] malim τὸ φιλεργόν.

958. 4. πᾶν] malim τὸ πᾶν, cum articulo.

— 13. καὶ τὴν μὲν λέλυσαι, τὴν δ' ἔδωκας ἑταίρᾳ] locus perdifficilis, et multifariis dubiis atque interpretandi rationibus expositus, variisque modis in libris repræsentatus. alii enim ἔδωκας dant. alii ἐκδέδωκας, quod prætuli. alii ἑτέρᾳ, alii ἑτέραν, alii ἑταίρᾳ, alii ἑταίραν. quod adscivi e Bav. quum videretur sententiam reddere planissimam: quæ hæc est: τὴν μὲν λέλυσαι, (non χλανίδα, sed ἑταίραν) aliam meretricem a lenone redimis, et tibi habes, τὴν δ' ἐκδέδωκας, aliam, qua jam abusus et satiatus es, alii nuptum elocas addita honesta dote. tum, quo dubium ne sit, quo referatur τὴν μὲν et τὴν δὲ, addit, explicationis ergo, ἑταίραν, ne quis forsitan errore id ad χλανίδα referat. Conf. cl. Stoeberum ad Thomam Mag. p. 375.

— 16. αἰσθάνεσθαι] fuit, cum αἰσχύνεσθαι suspicarer leg. esse. Sed potest vulgata ferri. ipsi peregrini, qui te prorsus ignorant, videntes comitatus incessusque tui morumque insolentiam et turpitudinem, obstupefacti media in via insistunt, statimque sentiunt te nepotem esse. prætuli tamen αἰσχύνεσθαι.

— 18. ἐκεῖνος οὐχ ὁρᾷ] infitiantem particulam addidi. *neque ille* (Antimachus puta) *non videt Phormionem.* h. e. atqui tamen ille Phormionem bene novit.

— 20. ἐκείνων] Archestrati et Antimachi, qui filius illius erat.

— ibid. ἐκείνῳ προσήκει] post ἐκείνῳ deesse videtur τῶν σῶν, aut τὰ σά. *illi,* Antimacho, *potius est jus in bona tua, quam tibi.*

— 24. αὐτὸς ποιεῖς ἀνάγκην εἶναι καὶ λέγειν] correxi αὐτὸς ποιεῖς σε ἀνάγκην εἶναι λέγειν — addito σε et omisso καί. quod si servetur, necesse sit πᾶσι addi. καὶ πᾶσι, *omnibus omnino.*

— 26. προπηλακίζεις δὲ τὴν πόλιν] malim cum copula, προπηλακίζεις δὲ καὶ τὴν πόλιν.

— 27. τούτων] *horum,* civium puta Atheniensium, quorum personam gerunt hi sedentes judices.

959. 4. Ἀθηναῖον] potest ferri. sed prætuli ex Augustano Ἀθηναῖοι. *quod hi, qui sint Athenienses,* h. e. omnium hominum nobilissimi, *te, qui talis,* h. e. tam turpis et improbus, *sis, suum fecerint,* pro cive, et pæne filio suo adoptarint. nam hoc est ποιεῖσθαι.

— 6. ἀπηλλάγη] scil. τῆς παρὰ τῷ σῷ πατρὶ δουλείας. posteaquam manu emissus est a tuo patre, suique juris factus.

— 13. ἀπηλλάγη] subaudi ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ κυρίων.

— 22. εἰς μὲν γὰρ τὰ ὄντα —] Sententia hæc videtur: Fortunas tuas, quæ nunc sunt splendidæ, si diligenter inspicies, non tuas eas esse, sed alienas, deprehendes, fide Phormionis nixas. quem si tibi licentiam spoliandi dabunt judices ex eo titulo, quod Phormio servus tui patris aliquando fuerit, dabunt iidem aliis quoque licentiam te spoliandi, ex eodem titulo, quod pater tuus aliquando servus eorum fuisset. Sunt opes cujusque ejus, penes quem tempore quoque sunt; non ejus, penes quem aliquando fuerunt.

960. 2. πρὸς ἅπαντα] id est, ἐν ἅπασι, *rebus in omnibus multo, quam tu, melius sapiens.*

— 5. τῶν ἡμίσεων] correxi τῶν μισθώσεων, quomodo leg. esse insequentia docent.

— 7. ζῶντα αὐτὸν ἐτίμα] correxi ζῶν αὐτὸν ἐτίμα. videtur illud ζῶντα natum e varia lectione, quæ nescio an in libris quibusdam olim fuerit, ζῶν τὰ μάλιστα αὐτὸν ἐτίμα.

— 12. ποιεῖς] correxi ποιεῖ, quod est Attice dictum idem, atque ποιῇ, sec. pers. sing. præs. indic. medii.

— 14. ὑπὸ τοῦ πατρὸς] malim ὑπὸ τοῦ σοῦ πατρός.

961. 1. οὐκ Αὐτοκλέους] forte bene habet, potuitque in orationibus Demosthenis deperditis una fuisse in Autoclem pro Apollodoro scripta, pro quo scriptæ permultæ supersunt. Sed fieri rursus quoque potest, ut aut οὐ Πολυκλέους, aut οὐ Καλλικλέους dederit orator. v. p. 1206. et 1272.

— 2. *σὲ Ἀπολλόδωρον ὄντα*] aculeatum et amarum dictum. *te, qui sis Apollodorus.* h. e. homo dissolutus et stolidus, reip. neque deditus, neque studiosus, neque peritus rerum civilium, belluo turpis et cupidus, tuarum fortunarum prodigus, alienarum appetens, turpissimis quibusque modis quærens, non quod serves, et bene colloces, sed quod ventri des gulæque.

— 6. *οὐκ ἠδικοῦ*] post *οὐκ ἠδικοῦ* suspicor excidisse *τότε*, ob sequens oppositum *νῦν*. *non tunc patiebaris injuriam*, cum tu decideres cum Phormione, eumque absolveres ; *sed nunc calumniaris.*

— 9. *τὸν γὰρ συκοφαντοῦντα ἀεί τι, νομίζειν χρὴ ποιεῖν νυνὶ*] bene quidem vidit Lambinus sententiam. nihil tamen præter spiritus et distinctionem hic loci videtur esse mutandum ; quomodo feci. sustuli enim comma, et pro *ἀεί τι* dedi *ἀεὶ τί*. *quid enim* [subaudi *ἄλλο*, *aliud*, quam hoc ipsum] *oportet existimare illum agere nunc, qui semper quæstum e calumniis exercuit?* facile subaudiatur *ἢ τοῦτο*, aut *εἰ μὴ τοῦτο*.

— 19. *τρόπον*] post v. *τρόπον* videtur *λέγε* deesse.

— 20. *μαρτυρίαι*] non video, quare hi testes producantur, qua de re testaturi. non enim de Apollodori testantur improbitate. nam de ea testantur testimonia, quæ v. 22. jubentur recitari. neque de probitate Phormionis, cujus demonstrandæ ergo v. 23. testimonia proferuntur. Atqui præter hæc duo nil aliud promiserat orator testimoniis patefacturum.

— ibid. *ἴσθι δὴ*] correxi *ἴθι δὴ*, ab *εἶμι*, non ab *ἵστημι*.

962. 18. *τούτῳ*] Apollodoro.

— ibid. *τούτῳ*] Phormioni.

— 22. *λόγον καὶ συκοφαντίας*] aut cum Augustano tollendum est *καὶ*, aut leg. *λόγους καὶ συκοφαντίας*. id quod malim.

— 26. *ἁπάντων*] post *ἁπάντων* videtur deesse *ἢ ὡς οὐκ ἐνέμεινε Φορμίων ἅπασιν*. *aut te non absolvisse Phormionem ab omnibus criminibus seu incusationibus, aut Phormionem recessisse a pactis, quæ socer Apollodori censuit æqua esse, et ipse Apollodorus rata habuit.*

— 28. *τῶν*] id est, *ὑπὲρ τῶν*, aut *περὶ τῶν*. sed vereor, ne quid horum exciderit.

AD ORATIONEM ADVERSUS PANTÆNETUM.

966. 4. *μοι*] Scripta hæc est oratio nomine Nicobuli. v. p. 973.

— 6. *ἀφεῖσθαι*] desistere ab hoc jure, jus hoc omittere, neque usurpare.

— 8. *ἀπηλλαγμένον*] malim *ἀπηλλαχότα*.

— 13. *τὸν νόμον*] legem illam designat, ad quem versu 1. et 2. statim provocavit.

— 17. *ἐμμήνων*] Citat h. l. Harpocr. v. *ἔμμηνος*.

— 18. *ἡμῶν*] me, Nicobulo puta, et socio meo, Evergo.

967. 2. *κατορθῶσαι*] mulctatus enim Evergus fuerat duobus talentis. v. p. 968. 23. et 980. 6.

— 17. *Μαρωνείᾳ*] Citat h. l. Harpocr. v. *Μαρώνεια*.

— 24. *τούτῳ*] *huic*, Pantæneto puta.

— pen. *λύσις*] ad *λύσις* addidi *τούτῳ*. *λύσις* est cautio facultatis oppignerata intra certum tempus redimendi reddito ære alieno.

968. 6. *οὗτός γε*] Pantænetus.

— 10. *ἐκεῖνος*] Evergus.

— 12. *ἐλθὼν*] potest haberi pro vocula, more Attico eleganter redundante, cum vi tamen aliqua occulta. *libenter, cupide.* malim tamen ejus loco legi *ἑκὼν παρ' ἑκόντος*. *ambabus partibus in hanc rem consentientibus.*

— 15. *οὐκ ἐπεξελθεῖν*] illis creditoribus Pantæneti, qui sibi jus esse in res a Pantæneto oppigneratas dicerent, sese, Evergum, non occurrisse, neque adversatum esse.

— 20. *ἧς ἐτιμήσατο*] correxi *οἷς ἐτιμήσατο*. quod idem est ac si dixisset : *ἐν τούτοις, ἃ ἐτιμήσατο*. Satisfactum sibi habet per eam mulctam, quam Evergo a judicibus scribi et irrogari curavit ipse, Pantænetus puta.

— 21. *τῶν αὐτῶν*] scil. *ἐγκλημάτων*.

— 24. *ἐκεῖνος*] Evergus.

969. 4. *ἀπεδήμουν*] correxi *ἐπεδήμουν*.

— 5. *ἡμῖν*] si bene habet, de solo Nicobulo accipi debet. malim tamen *ἐμοὶ*, ne error interveniat, qui facile possit, de ambobus, Nicobulo et Evergo, hic agi.

— 8. *τοῦτον μὲν ἀφεστηκότα*] Pantænetum destitisse ab exercenda officina metallica.

— 10. *θαυμαστῶς ὡς ἐλυπήθην*] correxi *θαυμαστὸν ὡς ἐλ.* quod sic in edit. Manut. et Felic. reperirem. poterat alias *ὡς* omitti, aut cum *πως* enclitico mutari.

— 20. *κατεγέλα*] explodebat eos risu, negabatque mihi ab illis molestiæ quidquam exstiturum esse.

— ult. *βεβαιοῦντος ἡμῖν*] scil. *τὴν ὠνήν*. *evictionem nobis præstante.*

970. 2. *παρ' αὐτῶν*] Sententia est : *ut aut nos*, Nicobulus et Evergus, *ab ipsis*, simulatis illis et subornatis creditoribus, qui se nummos in officinam metallicam Pantæneto credidisse mentirentur, quo

Nicobulum emungerent, aufferremus omnem pecuniam, quam Pantænetus nobis deberet, eoque facto *abiremus*, et missos seque, Pantænetumque faceremus, *aut ipsis relueremus pecuniam*, quam ipsi Pantæneto credidissent.

— 4. *ἔχειν*] post *ἔχειν* aut deest, aut certe subaudiri debet *ἀπαιτεῖν*. se habere, quæ a Pantæneto reposcant, multo majoris valoris.

— 23. *ὡς*] correxi *ᾧ φίλος ἦν τὰ μάλιστα, τῷ Εὐέργῳ*. addito articulo *τῷ*. *Evergo, quem summi faciebat.*

— 27. *ἐμοὶ πάλιν δυσκολαίνοντα*] particulam addidi. *rursus, in contrarium partem.*

971. 1. *ὑπὲρ τῶν τούτου γινόμενος*] in Augustano *τινῶν* additum est post *τούτου*, contra abest ab eodem *τῶν*. conjunxi utrumque, ut sit *ὑπὲρ τῶν τούτου τινῶν γιν.* *super quibusdam rebus de substantia Pantæneti.* non enim totam ejus substantiam, sed tantummodo servos, seu operas in metallifodinis laborantes vendebant, ut e p. 972. 21. apparet.

— 26. *παρόντων*] tollo comma post *παρόντων*, quod sententiam turbat. (quamquam hæc tam minuta alias non soleo annotare.) ut sit sententia hæc : nam si ambos pariter nos, me et Evergum, eosque ambos in urbe præsentes et coram versantes, accusasset iisdem de criminibus, non utique unum arripuisset, omittens alterum, sed ambos fuisset jure persecutus, ad *παρόντων* subauditur *ἡμῶν ἐν τῇ πόλει*, adeoque idem est, atque *ἐπιδημούντων*. vis argumenti in hoc verbo inest. infirma enim esset argumentatio, si quo tempore Pantænetus Evergum insectatus esset, Nicobulus urbe abfuisset.

— ult. *πάλιν*] post *πάλιν* addi vult Lambin. *δίκην*. addi necesse nil est, sed est subaudiri. v. p. 972. 19.

972. 8. *οὐχ ἥκιστα*] Augustanus *ἥκιστα* omittit. quod haud placet. nam *ἥκιστα* sine *οὐχ* non solet sic nude usurpari. deinde non convenit sententiæ. præcessit enim *οὐ προσήκει*. quod non posset repeti, sed deberet *οὐ* omitti. vulgata bene habet. idem est ac si dixisset: *μάλιστα δὲ οὐ προσήκει δικάζεσθαι τούτων*. nam *οὐχ ἥκιστα* æquipollet *τῷ μάλιστα*.

— 12. *καὶ περὶ τῶν ἄλλων*] locum hunc communem attigerat jam supra p. 952. 25.

— 17. *τῶν ἄλλων*] complectitur causationes omnes, ob quas quis litem instituit, et quas orator modo commemoraverat, illa una excepta, cum actor denuo litem restaurat, postquam reo remisisset.

— ibid. *τῶν ἄλλων τούτων*] vitiosum hoc videns esse, non reperio, quomodo sanetur. num *παρά τι τῶν ἄλλων τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ*.

— 26. *ἀναλισκόμενον*] divisi in duo vocabula *ἂν ἀλισκόμενον*. me, qui sine dubio fuissem causæ casurus, si solummodo ipsius causæ natura spectaretur, et ei jus æquum redderetur. Sed pro *τοῖς περὶ τῶν πραγμάτων* v. 25. leg. videtur *τοῖς παρὰ τῶν πρ.* *juribus ex ipsa rerum natura existentibus.*

973. 19. *ἀτιμῶσαι*] ad *ἀτιμῶσαι*, et pariter ad *πρᾶξαι* v. 20. subauditur *αὐτόν*.

— 22. *τί οὖν ἐστὶ τοῦτο*] quid hoc itaque sibi vult facinus? quid eo quæritur? quid designatur?

— pen. *τὸ ἐπὶ Θρασίλλου*] correxi *τὸ ἐπὶ Θρασύλλου*. citat h. l. Harpocr. v. *ἐπὶ Θρασύλλῳ*. nam sic ille non modo exhibuit, sed etiam ita exarandum præcepit, affirmans eum Atticorum esse morem, ut *ἐπὶ Θρασύλλῳ* in dativo dicant, pro *ἐπὶ τῷ Θρασύλλου μνήματι*. quod loco suo positum relinquam. mihi vulgata bene videtur habere, et *τὸ ἐπὶ Θρασύλλου* idem esse brevius dictum, atque plenius *τὸ ἐργαστήριον τὸ ἐπὶ Θρασύλλου ὄρει*. Solent ejusmodi montes metallis fœti e nomine primi cujusque possessoris, aut si quis primus exercuit, appellari. ut *Clausthal*, vallis Nicolai, et *Iochimsthal*, et alia talia.

974. 10. *ὡς αὐτὸν*] idem est ac si dixisset : *ὡς εἰ αὐτὸν κατέστησε φυλάττειν*, aut : *ὡς εἰ αὐτὸς ἐφύλαττεν*. *ac si ipse custodiret.*

— 16. *Κεγχρεῶνα*] Citat h. l. Harpocr. v. *Κεγχρεῶνα*.

— 18. *προκαλεῖσθαι τούτους*] ex eo, quod invitassem Pantænetum, ut servos illos ad quæsitionem per tormenta traderet, invitavi, sed ille noluit tradere.

— 20. *ἔπειθον*] scil. *καθέζεσθαι εἰς τὸν Κεγχρεῶνα*.

— 22. *ἢ κτήσασθαι*] uncis inclusi. Sunt enim aut scholium, aut varians lectio verborum *ἢ ἔχειν*.

— 23. *εἰλόμην κομίσασθαι*] subaudi e proximo *τὰ ἐμαυτοῦ*. recuperare nummos, quos Pantæneto credidissem. nil opus est ista verba addi, quod fieri Lambinus præcepit.

— 24. *ὁμοίως*] l. *ὅμως*. dixerat paullo ante, constare ex omnibus causæ adjunctis, Pantænetum mentiri ; eoque nil opus esse, ut formula provocationis de servis tradendis recitetur. At nihilominus tamen tu, ait, scriba, recita istam formulam.

— 28. *ἀργυρῖτιν*] Citat h. l. Harpocr. v. *ἀργυρῖτις*. videntur dictiones *ἐργάζεσθαι ἀργυρῖτιν* [aut *ἀργύριον*, aut *μέταλλον*, similia] et *κατεργάζεσθαι* nonnihil inter se differre, sic nempe, ut simplex *ἐργάζεσθαι* sit glebam argenteam, vel metallicam quamque e terræ visceribus eruere, a sordibus terrestribus et saxeis purgare, in minuta fragmina contundere, conflare, verbo crassius elaborare. *κατεργάζεσθαι* autem liquare, diligentius repurgare, et ex-

tremam manum imponere, cumque ad locum perducere, ut aurifabro aliisque artificibus ad signa, vasa conficienda, aut ad nummos cudendos tradi possit.

975. 3. τὸ ἔγκλημα ἐφεξῆς] Bavaricus dat simplex ἑξῆς pro postrema voce, quod melius puto. Significat enim hæc lectio id, quod sententia secum fert: recita judicibus insequentia de libello accusationis. vulgata autem, ni fallor, sententiam fert alienam, hanc puta: recita totum libellum accusationis a capite ad calcem. verum id non vult Nicobulus, sed istud, quod modo dicebam, ut scriba recitando pergeret, et quæ adhuc recitanda superessent, exsequeretur.

— 11. καὶ ἄλλο οὐδὲν] scil. ἐποιήσαμεν τότε. locabamus tibi officinam metallicam, quæ nostra erat (emeramus enim a Mnesicle), eo pacto, ut tu nobis locar dares, quod mos et leges ferunt. aliud nihil tecum depeciscebamur.

— 15. ἔτι] te non jam solum jubente, ut ante feceras, sed etiam, quod ante non feceras, supplicante, ut faceremus.

— 17. ἐνταῦθα] quid hic loci, hoc tempore, sibi volunt illæ pacti tabulæ? quid ad eas provocas? cur eas commemoras?

— ibid. τοῦτο] scil. τὸ περὶ τῶν συνθηκῶν.

— 22. ἐωνήμεθα] Augustanus pro hac voce dat ἀπεδόμεθα. videtur utrumque sententiæ necessarium esse. quare sic malim legi: ἃ γὰρ ἡμεῖς ἑκατὸν καὶ πέντε μνῶν ἐωνήμεθα καὶ ἀπεδόμεθα, ταῦθ' ὕστερον — *nam quæ centum et quinque minis et emeramus, et rursus vendideramus tantidem, ea postmodum tu —.*

— 24. πρατῆρας ἔχων] correxi periculo meo (sed Wolfium occupavit), πρατῆρά σ' [id est, σε] ἔχων. Sententia hæc est: maximi vendidisti officinam nobis auctoribus et sponsoribus venditionis. quam officinam si tu ipse vendidisses, auctorem et sponsorem præter te habens neminem, ne teruncio quidem eam extudisses. tua enim nulla est auctoritas, neque fides.

— pen. ἔχων — τιμὴν] verba hæc mihi obscura esse fateor.

976. 7. βιαίων] valde suspectum. possit quidem quodammodo excusari et defendi, sic interpretando, καὶ τὰ βιαίων ἀδικήματα. ut voc. ἀδικήματα e proximo huc quoque referatur. incusat me injuriarum, quæ solent ab hominibus audacibus, violentis, latronibus, sicariis, peragi. Sed ea ratio mihi coacta et a Græcitate abhorrens videtur. quare malim βίαν. versu autem 10. βιαίων bene habet.

— 9. τῶν αὐτῶν] subaudi ἀγωνίζονται. reos horum omnium criminum non eædem manent pœnæ, neque certant rei super eo, ut easdem a se pœnas depellant.

— 10. καὶ τὰ περὶ τῶν βιαίων] præpositionem addidi. ad τὰ subauditur ἐγκλήματα. ad τῶν βιαίων autem, ἀδικημάτων. ἀδικήματα βίαια appellabantur eæ injuriæ, quæ alicui cum aperta vi et oppressione imponerentur.

— ibid. πρὸς τοὺς τετταράκοντα] scil. δικαστὰς εἰσάγονται. citat h. l. Harpocr. v. κατὰ δήμους. Conf. Vales. ad Harpocr. p. 104.

— 16. τοῦτο] *hoc excusavi*, quod hæc lex præcipit. malim tamen τοῦτον. ut ad νόμον referatur. obtendi hanc legem, quæ me liberaret necessitate, super hoc crimine me defendendi.

— 23. δυνήσεται] scil. τοῦτο, hoc, quod articulus hic ab accusationis libello abest, vobis non poterit eripere facultatem cognoscendi, et intelligendi jus et æquum. aut, Pantænetus non poterit vobis eripere.

977. 7. ἂν ὑφάψῃ τις] in August. est ἂν τυφῇ τις. forte voluit τύψῃ dare. aut in aliis libris fuit ἂν ὑποτύφῃ τις. quæ lectio vulgatæ præstare videtur. *Si quis suffumiget*, h. e. si quis in cuniculis fumum excitet, qui vicinos operantes expellat, aut suffocet. quod ipsum debet etiam vulgata significare.

— 9. πλὴν εἰ μὴ τοὺς κομιζομένους] particulam μὴ addidi. h. e. solo excepto hoc. sub hac sola conditione et restrictione, si tu non putas.

— 19. ἂν ὅλως ἄλλο τι] subaudi ἀδικηθῇ, ἐν ταῖς μεταλλικαῖς δίκαις δικάσεται. *Si quam aliam injuriam accipiat, num ideo jure metallico experietur?*

— 21. τοῖς ἕτερον συντρήσασιν εἰς τὰ τῶν πλησίον] postrema verba εἰς τὰ τῶν πλησίον videntur scholium esse vocabuli ἕτερον. dictio metallica ἕτερον συντιτραίνειν significat τὸ ἑαυτοῦ ἔργον, vel μέταλλον συντιτραίνειν [id est, δι' ὀπῆς μεμηχανημένης προάγειν] εἰς τὰ τοῦ πλησίον ἔργα, vel μέταλλα. cuniculos suos facto foramine perducere in cuniculos alienos.

— 23. τοῖς τῶν ἐν τῷ νόμῳ τι ποιοῦσιν] videtur post τι vocabulum ἀπηγορευμένων desiderari. per v. νόμῳ designatur lex metallica, seu jus metallicum.

— 25. περὶ] correxi παρά. In εἶναι subauditur οἶμαι e v. 20. existimo, ad eum, qui Pantæneto pecuniam credidisset, eamque ab illo lente, per minutas particulas, et vix tandem recuperasset, vocabulo juris metallici ne minimum quidem utendum esse.

978. 2. δικαζόμενος] post δικαζόμενος videtur ἐκ τῶνδε φανήσεται, vel simile quid deesse. *Constabit ex iis, quæ jam dicam, non modo nil æquum et legitimum super criminibus, quorum me incusat, habere Pantænetum, quod proferat, sed etiam super iis, quæ ipse mihi remisit, jus poscere.*

— 5. ἐπικεκυρωμένων] correxi ἐπικεκληρωμένων. *cum jam judices tribunali cuique sui sortito essent ducti.*

— 9. ταῦτα] subaudi ἃ αὐτός φησι.

— 10. αὐτὸ] correxi αὐτῷ. *Si e servi tormentis subjecti responsione constiterit vera esse, quæ ipse, Pantænetus, aiat, tum me debere ipsi mulctam a legibus constitutam, quam lenire judicibus non liceat.*

— 18. καὶ μετὰ ταῦτα] καὶ more ad Hebræam locutionem accedente hic redundat. nam illa omnia οὐχ ὡς δίκαιον ὂν v. 14. ad συνεχώρουν per parenthesin interjecta sunt. pari modo verba v. 24. διὰ γὰρ τὸν θόρυβον ad ἐποιησάμην τοιοῦτον v. pen. signis parentheseos sunt includenda.

— ibid. προκαλεῖταί με τὴν δίκην] correxi προσκαλεῖται μέν με τὴν δίκην. Sed ne sic quidem persanatus est locus. addi adhuc debet πρὸς, ut sit προσκαλεῖται μέν με πρὸς τὴν δίκην. *advocat quidem me ad judicium.* huic μὲν respondet δὲ v. 21.

— 20. παρακαταβολὰς] Citat hunc locum Harpocrat. hac voce.

— 24. δόξαι] scil. nobis, mihi puta, et ipsi Pantæneto, et imprimis magistro quæsitionis, Mnesicli.

— 25. ἦν] hujus loco malim μέν.

— ibid. τοιοῦτον ἦν] sic leg. arbitror. οὐδὲν τοιοῦτον ἦν. et statim post v. 27. οὐδὲ οὔτ' ἀντίγραφον. tale quicquam nihil tum fiebat, quæ ex ritu juris in ejusmodi tempore soliti fieri fas est, non audiebantur illæ solennes formulæ προκαλοῦμαί σε etc. etiam pro ἐποιησάμην malim ἐποιήσαμεν.

— ult. οὕτως, ὥσπερ λέγω] scil. v. 26. dixerat.

979. 4. πλεονέκτημα καταπεπλῆχθαι] addidi τὸ ex Augustano ante postremam vocem. Sed satis hoc non est. debet adhuc, id quod etiam Wolf sensit, οὐ aut μὴ addi, ut sit πλεονέκτημα τὸ μὴ καταπεπλῆχθαι. *quanta sit prærogativa*, aut *quantum præstet, quam expediat, non perculsum te esse.* hoc est, non exercere quæstum pudendum, infamem et invidiosum, (fœneratores enim, cujusmodi videtur hic Nicobulus fuisse, genus erant Athenis contemti, exosi, exsecrabiles) non prodere in moribus timiditatem et pudorem intempestivum notam conscientiæ interioris de vitio aliquo aut macula sibi adhærescente. quemadmodum homines obscuro loco nati, aut humilem quandam artem exercentes, aut alicujus dedecoris sibi conscii solent esse animi dejecti, pudibundi, meticulosi.

— 5. τὸν βίον] malim διὰ τὸν βίον. *propter vitæ, quod sequaris, genus.* et sic dedi de meo.

— 10. παρεδίδουν] imo vero οὐ παρεδίδουν.

— ibid. λέγε τὴν πρόκλησιν] malim λέγε τὴν ἀντιπρόκλησιν. Ἀντιπρόκλησις. *Quo constet, me coactum ab iis, quæ juri contraria putabam esse, provocationi Pantæneti aliam provocationem meam opponere, et servum meum me recusasse tormentis tradere, eaque me omnia vera affirmare, recita tu, scriba, contraprovocationem, seu contrasponsionem. Contrasponsio.* Nicobulus videns, Pantænetum sese ingerere et obtrudere quæsitioni servi per tormenta, contra quam pactum antea fuisset, ut nempe Mnesicles quæsitioni præesset, manum puero injiciebat, eumque a tormentis vindicabat.

— 12. ταῦτα] conditiones, quas ego in mea contrasponsione obtulissem.

— 15. φησὶ καὶ τὰ δεινὰ] aut delendum est καὶ, aut eo servato, necesse est post φησὶ aliquid deesse. e. c. προπεπηλακίσθαι.

— 18. ἐγκαλεῖ] post ἐγκαλεῖ videtur ἐμοὶ τοῦτό γε, aut saltim ἐμοὶ deesse.

— 23. τὰς αὐτὰς ἀπολογίας οὔσας] mihi hac in mea causa easdem esse excusationes, quas Evergus tum in sua causa pro se potuit allegare.

— ult. πρὸς τὸ δικαστήριον] subaudi τουτὶ τὸ μεταλλικὸν, coram quo nunc hæc causa agitur. et sic quoque p. 980. 6. ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ, scil. τῷ μεταλλικῷ.

980. 8. προειδότα] subaudi τὸν Εὐεργόν.

— 11. οὐδὲν ἤλπιζεν] correxi οὐδ' ἂν ἤλπισεν. idem est ac si dixisset: χαλεπὸν ἦν παραχρῆμα ἀπολύσασθαι τὴν διαβολὴν περὶ τούτων, ἃ οὐδὲ ἤλπισε κατηγορηθήσεσθαι ἂν αὐτοῦ. *difficile erat statim e vestigio purgare et diluere atque a se depellere calumniam super crimine, cujus se insimulatum iri, aut fore quemquam, qui se ejus reum ageret, ne suspicatus quidem fuerat.*

— 15. τὴν ψῆφον εἶχον] potest ferri, si hæc sit sententia: ira et indignatio judicum ab hujus calumniis deceptorum condemnabat Evergum in ea causa, in qua pronunciandi jus et auctoritas penes eos erat, tametsi peccasset ille, non in illo genere rerum, super quibus pronunciare jussi et constituti essent, sed in alio quopiam genere, super quo cognoscendi nullum ipsis jus esset. malim tamen omnino, τὴν ψῆφον οὐκ εἶχον. idem est ac si dixisset: οἱ δὲ δικασταὶ κατεψηφίσαντο αὐτοῦ, ὀργισθέντες ἐπὶ πράγματι, ἐφ' ᾧ τὴν ψῆφον οὐκ εἶχον. et sic dedi de meo. judices Evergum condemnabant, propterea quod indignarentur et ægerrime ferrent audientes ab Evergo facinus commissum, grave quidem illud et atrox, super quo tamen judicandi potestate ipsi carerent.

— ibid. κατεψηφίσαντο] correxi κατεψηφίσατο in singulari, e conjectura mea, postmodum ab Aug. confirmata. redit hic singularis ad ἡ δὲ ὀργὴ v. 13.

— 19. τοῖς συνεστῶσι μεθ' ἑαυτοῦ μάρτυσι] Augustanus dat τοῖς συνεστῶσι τούτοις μάρτυσι. quam lectionem ita probat Simon Fabricius, seu Hier. Wolfius, ut utrumque copuletur et legatur τοῖς συνεστῶσι τούτοις μεθ' ἑαυτοῦ μάρτυσι. mihi contra visum est. recepi τούτοις, sed μεθ' ἑαυτοῦ uncis inclusi. potest τούτοις planissima ratione accipi, pro, his conspiratis,

quos vos, judices, bene nostis, qui sibi testentur. vel etiam ratione paulo compli-catiore, ut sit pro οἳ συνεστήκασι, vel συνίστανται τούτοις, testibus, qui assistunt his, Pantæneto ejusque similibus. verum prior ratio magis mihi probatur.

981. 3. ὁ συμβεβληκὼς] est is Evergus.

— 10. τάλαντα ὑπό του. καὶ ταῦτα ὑπὸ —] distinctionum correxi et καὶ delevi ad hunc modum. τάλαντα. ὑπὸ τοῦ ταῦτα; *quatuor ais defraudatus esse talenta. A quonam ista?*

— 12. πολίτης] post πολίτης videtur ὢν dessse. *ecquis, qui civis sit, sibi patiatur bona sua a servo alieno eripi aut retineri?* tune, Pantænete, qui civis es Atheniensis, paterere bona tua tibi a servo meo negari, aut vi extorqueri?

— 13. εἴρηκεν αὐτὸς] correxi ἥρηκεν οὗτος. *quorum hic* [Pantænetus] *Evergum, causa ad judices delata, condemnavit,* ut Latini dicunt, h. e. impetravit, ut a judicibus condemnaretur.

— 15. αὐτὸν] dedi αὐτὸν cum spiritu leni. redit enim, ut αὐτὸς οὗτος ad Pantænetum, sic αὐτὸν, *eum,* ad servum Nicobuli.

— 16. λέγειν] quæ servus meus deliquerit.

— ult. μὲν οὐδένα] post μὲν videtur ὑμᾶς deesse. *non videmini mihi, judices, fœnerantium quemquam lædere; quosdam eorum tamen merito suo odisse.*

982. 3. μηδ' ἄλλου μηδενός εἰσιν, ἀλλ' ἢ τοῦ πλείονος] id est, μηδενὸς ἄλλου ἐπιτηδευταὶ καὶ δοῦλοι, ἢ τοῦ πλεονεκτεῖν. noli Lambinum hic audire.

— 9. καὶ χαρίσασθαι —] duas allegat causas, cur nummulos duro labore collectos fœnore exerceret, unam, ut rogantibus gratificaretur, alteram, ne pecuniola, ægre collecta, nullo cum fructu et sine sensu sibi per minutas expensas dilaberetur, et veluti nix tabescens deliquesceret, nummatim eam carpenti, et in rem domesticam, in frivola et nugas impendenti.

— 22. ἐμαυτῷ] sententia postulat ἑαυτοῖς. et sic dedi de meo. *non sum unus eorum, quorum mores ipsis expediunt et quæstum faciunt.* quo in numero sunt blandi, gratiosi, adulatores, scurræ.

— 25. ἂν τῷ δεῖνι δανείσω] voc. δεῖνι uncis inclusi, existimans cum Aug. leg. esse ἄν τῳ τι δανείσω. ubi τῳ (sine accentu) encliticum est. *si cui quid pecuniæ in usuram dem.*

— ibid. προσόφλειν] subaudi δίκην. sed melius videtur προσοφείλειν, omisso δίκην. *ideone me oportebit, non solum creditam pecuniam non recuperare, sed etiam præterea debitori pecuniam debere.*

— pen. ταῦτ'] in reliquis autem rebus, *his puta,* de quibus nunc agitur, incessu, voce, vultu.

983. 1. ἔχοντα] id est, τοιαύτῃ, οἷαν ἅπαξ ἔχει.

— ibid. εὔπορόν] Post οὐκ εὔπορόν ἐστιν videtur deesse οὐδ' ἴσως συμφέρον. vel similis sententia. nam alias hiat ratiocinium. quod hoc esse videtur: naturam, vel indolem, qua quisque præditus sit, expellere et abjicere, facile non est, neque scio, an minus expediat. nam alias nemo nostrum unus ab altero differret, neque præstaret alteri, sed essent inter se similes omnes. id quod obstaret vitæ civilis usui, (facile enim tum non foret alterum ab altero dignoscere, unde essent plurimi errores et plurima dubia profectura) et officeret luminibus virtutis, quæ in similitudine morum, ingeniorum et studiorum per omnes homines pervagata proferre sese non posset.

— 2. γνῶναι] mihi vel maxime suspectum est hoc verbum vitii, aut certe defectus alicujus. mei quidem codices hic silent.

— 3. ἀλλὰ τί τούτων ἐμοὶ πρὸς σὲ, Πανταίνετε] Etiam hæc vereor ne minus sana sint. ego equidem haud intelligo. videtur sententia hæc fere postulare: ἀλλὰ τί ταῦτα πρὸς τὰ νῦν ἐμοὶ [scil. ὄντα] πρὸς σὲ, Πανταίνετε. *quid autem hæc faciunt ad ista, quæ mihi nunc tecum controversa sunt, Pantænete?* hæc, vox puta mea, incessus, status, habitus meus.

— 5. δίκην.] post δίκην posui punctum. est enim hæc altercatio ficta Nicobuli cum Pantæneto. Tu te quereris, Pantænete, gravia et infanda passum. Esto. Satisfactum tibi est. Sed negas tibi a me satisfactum esse. Recte vero. neque enim ego te injuria affeci. nam si te læsissem, tu profecto non eras commissurus, ut me inultum transmitteres, nomenque meum ad judices deferre nil curares, cum Evergum accusares.

— 15. ἀκούσιοι] bene habet. non enim solummodo p. 990. pen. ubi locus hic iteratur, ita legitur, sed etiam res ipsa id exigit. nemo facile, nisi levis et impurus, homicidæ voluntario, victus precibus, aut lucello, ignoscat. cædi autem fortuitæ, a qua consilium abfuerit, quanto quisque est humanior, tanto facilius ignoscit, cum aliis de causis, tum commiseratione sortis humanæ.

— 19. ἀκουσίου] pæne malim ἑκουσίου. Sic enim fortius stringet argumentum. Si quis, qui alium cædis, non modo involuntariæ, sed vel voluntariæ adeo, peregerit, tamen ei postmodum ignoverit, tum jam non potest actor reum expellere. Et profecto p. 991. 3. perspicue exaratum lego in Bavarico ἑκουσίου. ubi etiam id restitui.

— 23. ἐκπίπτειν καὶ φεύγειν ἂν ἁλίσκωνται, καὶ τεθνάναι] non ita verbosus esse solet Demosthenes, ut ἐκπίπτειν καὶ φεύγειν pro copia orationis habeam. quod si tamen est, ea erit differentia horum verborum pæne synonymorum, ut ἐκπίπτειν significet, e patria emigrare, φεύγειν autem versari in solo peregrino, procul patria. possit tamen φεύγειν etiam significare, causam, ut reus, coram judicio agere. quæ vis si huic loco inest, tum erit leg. ἐκπίπτειν, καὶ φεύγειν, ἂν δ' ἁλίσκωνται, καὶ τεθνάναι. et interposui δ' de meo. *quos leges jubent solum vertere patrium, item, causam capitis dicere, et, convicti si fuerint, extremum pati supplicium.*

984. 1. πρᾶγμα] morem puta, ab ipso actore semel remissas nunquam postea rursus in forum revocandi.

— 2. καταλυθήσεται] dedi καταλύσετε. alias ignoraretur, quinam abolerent hunc laudabilem morem. Sed valet hoc ad causam, et grave in hoc momentum, si judices ipsi dicantur eum abolere. id quod est pudendum dedecus. aut leg. esset: καταλυθήσεται ὑφ' ὑμῶν ἐφ' ἡμῶν. id quod insuavius sonaret, præsertim in fine orationis. præstat itaque καταλύσετε.

AD ORATIONEM ADVERSUS NAUSIMACHUM, &c.

Causa hac oratione agitata hæc est: Nausimachus et Xenopithes (junior), fratres, filii Nausicratis, a filiis Aristæchmi vita dudum defuncti, qui tutor ipsis olim fuisset, actione hæreditatis imminutæ, aut æris alieni, pupillis debiti, a debitoribus quidem redacti, a tutoribus autem pupillis non persoluti, repetebant ab unoquoque filiorum Aristæchmi, qui quatuor erant, quaterna talenta, et præterea singula totidem, h. e. quatuor, semitalenta. Petebant itaque filii Nausicratis a filiis Aristæchmi universe octodecim talenta. Nam quatuor talenta sibi aiebant deberi, ut æs interceptum. Sed singulares hoc eodem de ære alieno actiones in singulos illos quatuor fratres instituebant, et litem unicuique præterea semitalento æstimabant.

985. 10. δίκας ἡμῖν τῶν αὐτῶν χρημάτων, ἁπάσας τρισχιλίων ἑκάστην βλάβης] interpunctionem, ut sæpissime alias, h. l. correxi ad hunc modum: ἡμῖν, τῶν αὐτῶν χρημάτων ἁπάσας, [id est, ὑπὲρ τῶν αὐτ. χ. ἁ.] omnes illas quatuor actiones super eodem ære alieno, quatuor puta talentis, τρισχιλίων ἑκάστην, [id est, ἑκάστην ἐπὶ τιμήματι τρισχιλίων δραχμῶν, unamquamque harum quatuor actionum sub æstimatione litis ad 30. minas, quas, quicunque causa caderet, judicibus dependeret,] βλάβης [scil. ὀνόματι.] ex titulo accepti a nobis damni.

— 11. πρὸς τριάκοντα μνῶν ἐπίγραμμα ὑπὲρ τοσούτων χρημάτων εἰς ἀγῶνα καθέσταμεν] Sententia est: conjecti sumus in discrimen non modo tantam æris summam amittendi, 16. talenta puta, sed etiam præterea duo talenta, titulo impensorum et sportularum forensium, cum actores periculum non adeant majus, quam si causa ceciderint, ad summum duo talenta amittendi.

986. 3. ὧν ἔνεστιν] correxi ὧν ἕν ἐστιν. *quorum unum est, non minus, atque reliqua sunt, firmum et ratum, usuque fori vigens.*

— 10. γεγραμμένοι] scil. τὸν πατέρα ἡμῶν ὑπὲρ τῆς ἐπιτροπῆς. ex quo patrem male gestæ tutelæ detulerunt ad judicem reumque egerunt.

— 12. καὶ τῶν ἐπιτρόπων] subaudi τετελευτηκότων.

— 15. καὶ μαρτύρων καὶ πάντων τῶν πλείστων, ὡς εἰπεῖν] videntur verba trajecta esse in hunc modum restituenda: μαρτύρων τῶν πλείστων, ἢ καὶ πάντων, ὡς εἰπεῖν. *cum vivis excessissent testium plurimi, aut etiam, si fas est dicere, cum testium nemo adhuc superesset.* et sic Wolf quoque. Contentus tamen fui, tantummodo interpunctione mutanda sententiam clariorem reddere, ad hunc modum: καὶ πάντων, τῶν πλείστων — ut sententia sit: *mortuis omnibus, nostram rerum, ut ita dicam, plerarumque ignorantiam.* Erit itaque constructio hæc: τὴν ἡμετέραν τῶν πλείστων ἀπειρίαν. Est tamen, neque enim infitiabor, hæc ratio coactior atque contortior.

— 24. Ξενοπείθης] Xenopithes hic est senior, patruus actorum, frater Nausicratis, qui pater actorum erat.

— pen. οἱ ἐπίτροποι] dubium, qui tutores designentur, Nausimachine et Xenopithis, actorum, an reorum, filiorum Aristæchmi. Sed actorum tutores designari, et solum Aristæchmum eorum tutorem non fuisse, credibilius est.

987. 2. ὅλην τὴν ἐπιτροπὴν] subaudi τῷ ἐμῷ πατρί.

— 4. ταῦτα πάντα] scil. τὰ ἐγκλήματα, ἃ νῦν ἐγκαλοῦσιν ἡμῖν.

— ibid. οὗτοι] Nausimachus et Xenopithes.

— 6. ἐκεῖνοι] Aristæchmus, pater noster, et reliqui consortes tutelæ. Sententia est: illi tutores pecuniis istis, quas pupillis suis persolverunt, redimebant, non nomen tutelæ, sed criminationes. h. e. dabant suis pupillis illas pecunias, quo liberarentur, non nomine tutelæ, sed litibus, et accusationibus ex administratione tutelæ exsistentibus.

— 14. *τοῦτο γὰρ πλάττουσιν οὗτοι καὶ παράγουσιν*] idem est ac si dixisset: *τοῦτο γὰρ πλάττοντες οὗτοι βούλονται ὑμᾶς παράγειν. hoc enim commento volunt vos judices decipere et a recta juris æqui via deducere.* Est autem illud *τοῦτο commentum*, hoc, patrem nostrum ipsis, pupillis, non persolvisse æra a debitoribus ipsorum redacta. In *κομιδὴν* v. 13. subauditur *τῶν χρεῶν παρὰ τῶν ὀφειλόντων ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου πατρός.*

— 19. *λαβεῖν*] illud *χρέος*, æs alienum pupillis debitum, ab aliquo Hermonacte, in Bosporo degente, centum staterum. v. v. 26.

988. 5. *οὐ γὰρ τίς γε ταῦτα κατετίθει*] correxi: *οὐ γὰρ δίς γε ταὐτὰ κατετίθει. non enim profecto idem æs alienum bis solvisset,* aut *existimandus est solvisse.*

— 7. *ἃ τοὺς κυρίους* —] vim hujus argumentationis non perspicio. poterat utique aliquis debitor, qui pupillos (nam hi sunt h. l. *οἱ κύριοι*) diu contemsisset, h. e. pecuniam ipsis debitam retinuisset, illis virilem ætatem ingressis, a literis commonitoriis tutoris *τοῦ μὴ κυρίου*, ut noster hic loci ait, ita percelli et perterrefieri, ut nil cunctaretur nomen lentum diluere. non hoc modo probabile est, sed fit quoque quotidie. Consequeretur ex argumentatione oratoris hoc, pupillos, dum adhuc minores annis essent, sæpius Hermonactem de diluendo nomine, sed frustra, appellasse. quod factum esse credibile non est. et, fac quoque eos id fecisse, semper non ipsi fecissent, sed tutor pupillorum nomine. Sunt Demosthenis argumentationes paulo nonnunquam subtiliores et impeditiores, et sophisticæ calliditati atque rixositati confines.

— 13. *ἐκεῖνος*] Demaretus.

— 18. *οὔτ' ἂν ἔπλευσεν*] non videtur navigationem illuc suscepturus fuisse. malim tamen legi: *οὔτ' αὖ ἔπλευσεν.*

— ibid. *οὔτ' ἂν ἀφίκετο*] subaudi *εἰ καὶ ἐβούλετο ἐκεῖσε πλεῖν.*

989. 2. *καὶ τοῦτ' ἐγκαλοῦντες*] dedi *καὶ τοῦτό γ' ἐγκαλ.* Sed vel sic quoque nondum persanatus videtur hic locus, sed sic integrandus: *ὡς γὰρ οὐκ ἀποδόντα λόγον γεγραμμένοι*, [aut *ὡς οὐκ ἀποδόντι λόγον λαγχάνοντες*] *καὶ τοῦτό γ' ἐγκαλοῦντες φαίνονται.* constat enim eos diem patri nostro ideo dixisse, quod rationem gestæ tutelæ nullam ipsis exhiberet, et hoc nominatim ipsi incusasse.

— 6. *ὡς παρέδωκεν*] subaudi, *ὡς ὀφειλόμενον ὑμῖν τὸ τοῦ Ἑρμώνακτος χρέος.*

— 8. *παραδόντος*] subaudi *ἐν τῷ τῆς ἐπιτροπῆς λόγῳ τὰ ὑμῖν ὀφειλόμενα χρέα.*

— 11. *τρίτον*] nescio, quodnam hoc sit tertium, neque comminisci possum.

— 18. *πέντε ἔτη παρελθῇ*] scil. ex eo tempore, quo pupilli ad pubertatem suamque ipsorum tutelam pervenerint.

— *τῶν μὲν ἐξαρχῆς ἀδικημάτων*] *ἀδικήματα ἐξ ἀρχῆς* h. l. sunt injuriæ, aut querelæ super injuriis acceptis, quæ primum, prima vice, in jus vocantur, et ad judicum disceptationem revocantur: eoque opponuntur illis causis, quæ, cum jam semel discussæ fuissent, denuo ad forum retrahuntur.

— pen. *οὐδὲ κατὰ τῶν*] primam vocem addidi. *ne contra illos quidem tutores, quia pupillis non fuissent pro liberis ab omni accusatione declarati.*

— ult. *τοὺς ἐξ ἐκείνων*] scil. *φύντας*, vel *γεγονότας*. *Si contra nos, qui sumus ex illis, vestris puta tutoribus, nati, litem institueretis, anno vigesimo post, quam patrem nostrum liberum ab omni forensi persecutione declaravissetis, et litem quidem super iisdem criminationibus, a quibus vosmet ipsi patrem nostrum absolvissetis.* Sed rationes temporum non conveniunt. Hic *viginti* annos ait effluxisse a tempore absolutionis inde, paulo ante autem p. 986. 8. *quatuordecim* tantummodo dixerat. Sed oratores minus veritatem rei, quam amplificationem, spectant.

990. 6. *τούτῳ*] correxi *τούτου.* ex Augustano. alias licuisset etiam *τούτων* corrigere, quod maluissem.

— 11. *λεχθεισῶν*] correxi *ληχθεισῶν*, a v. *λαγχάνω*. de sententia Wolf. et Lambin. poterat quoque corrigi *τῶν τότε τελεσθεισῶν.* v. v. 2. et 999. 25. et 1006. 8.

— 22. *οὐδὲ*] correxi *οὐδέν. vos recte agere, si eos plane non audiatis, neque feratis, de gesta tutela commemorantes, spero me planum vobis facturum. οὐδὲν* est idem atque *κατ' οὐδὲν, οὐδαμῶς, nullo modo feratis.* Sed post *περὶ τῆς ἐπιτροπῆς* videtur *λεγόντων*, vel tale quid deesse.

— 23. *οἴονται*] correxi *οἷόν τε. etiam si quis largiatur, eos modis, quam fieri potest, maximis esse læsos.*

— 25. *ἐκεῖνό γ' — καταλυθήσεται*] locus hic usque ad p. 991. 11. iisdem pæne verbis legitur in exitu orationis superioris adversus Pantænetum.

991. 3. *ἀκουσίου φόνου*] dedi h. l. *ἑκουσίου φ.* ex auctoritate Bav. codicis. v. ad p. 983. 19. dicta.

— 4. *αἰδέσηται*] locum hunc citat Harpocr. v. *αἰδέσασθαι.*

— 10. *τοῦτ' ἔστι δεινότατον*] malim cum Bavarico *δεινὸν*, aut saltim non sine articulo, *τὸ δεινότατον.* et idem statuo de p. 984. 1. ubi hoc annotare oblitus sum.

— 13. *φήναντος*] cum Nicidas patruum vestrum, Xenopithem, seniorem puta, eo nomine apud judicem detulisset, quod domum vestram elocare nil curaret.

— 15. *πολλὰ διήρπασαν ὑμῶν*] correxi: *πολλὰ δ' ἥρπασαν ἡμῶν.* nam hæc est ficta querela pupillorum ipsorum.

— 16. *ἣν ἐπείσθητέ γε*] scil. *ἔχειν*, vel *ἀγαπᾶν.*

— 18. *εἶναί τι ταῦτα*] scil. *ἃ ὑμεῖς ποιεῖτε.* esse non de nihilo ea, quæ vos nunc agitis. actionem hujus causæ vestram non esse plane contemnendam, neque vanam, aut de nihilo natam.

— 19. *πρὸς τοὺς πράξαντας*] sc. *τὰ πρὸς ὑμᾶς ἀδικήματα. posteaquam transegeritis et decideritis cum auctoribus injuriarum earum, quas aitis vos accepisse, de illis queri, qui rerum gestarum prorsus sint ignari.*

— 22. *τὰ δικαια ταῦτα*] quibus vos nimirum tantopere fiditis.

— 24. *περαίνετε*] scil. *τὴν λῆξιν*, aut *τὴν δίκην καθ' ἡμῶν*, aut *τὸ προκείμενον.*

— ibid. *ὧν δὲ τοῦ μὴ κατηγορῆσαι*] idem est ac si dixisset: *ἕνεκα τοῦ μὴ κατηγορῆσαι ἃ* — *quæ autem quo minus accusaretis, tantas pecunias exegistis, ea tacere vos par est, donec illas pecunias reddideritis; neutiquam vero par est, vos et accusare ea, quæ ut taceretis, vos redimi passi estis, et simul tamen mercedem silentii retinere.*

— 26. *καὶ μὴ κατηγορεῖν*] transposui de meo sensu, *μὴ καὶ κατηγ.* vos decet tacere, non autem eosdem et accusare nos, et tria illa tamen talenta quoque retinere.

992. 1. *τὰ πολλὰ*] post *τὰ πολλὰ* videtur *αἰσχρῶς* deesse. forte quoque pro *ἀπολωλεκότες* leg. *ἀπεδηδοκότες. cum abligurissent.*

— 7. *τοῦ πράγματος*] sc. *τοῦ λειτουργεῖν.*

— 11. *τὴν βλασφημίαν*] invidiam et exprobrationem, quod opes suas in adjuvanda et sustentanda rep. collationibus civitati præstandis exhausissent.

— ibid. *ἀντὶ τῆς χρείας*] jam enim non possunt amplius, de suis facultatibus reip. conferre, sed sunt cives inutiles.

993. 2. *δικαίως τὸ λαγχάνειν ἔτι δίκαιον*] correxi: *δίκαι, ἢ ὡς εἰκοστῷ λαγχάνειν ἔτει δίκαιον. aut esse jus, causam in forum denuo deferendi, super quibus jam dudum reos absolveritis, aut æquum esse vigesimo anno post acceptas injurias queri.* e lectione Augustani *ἔτ' εἰ* feci *ἔτει.* e p. 990. 1.

— 8. *τρεῖς*] ante v. *τρεῖς* videtur *τοῖς* deesse.

— 11. *Αἰσίου*] post nomen proprium *Αἰσίου* videtur nomen actionis, e. c. *αἰκίας*, aut *ὕβρεως*, aut *βλάβης*, aut tale quid deesse.

— 13. *ἐν ὠφελείᾳ*] dedi *ἐπ' ὠφελείᾳ. quæ vestræ quoque facultates sunt, cum sint sub* vel *cum spe majoris emolumenti, si penes nos vobis serventur.*

I. I. REISKII
ANNOTATA
AD
ORATIONES PRIVATAS.

AD ORATIONEM CONTRA BŒOTUM SUPER NOMINE.

Causam hanc non vicisse Mantitheum actorem, sed Bœotum, ut scil. ipse quoque Mantitheus appellaretur, apparet e p. 1013. ult. Alii hanc orationem Lysiæ tribuunt. v. Maussac. ad Harpocr. p. 40.

995. 10. Νῖνον] Ninus sacerdos, Meneclis uxor, damnata fuit. Corsinus Fast. Att. IV. p. 31. Expendantur hæc verba. Dionysius Halicar. t. II. p. 117. 7. ὁ κρινόμενός ἐστι Μενεκλῆς ὁ τὴν ἱέρειαν Νίνου (sic) ἔχων [in matrimonio habens, non ἑλὼν], ὁ δὲ κατηγορῶν, υἱὸς τῆς Νίνου. sed ubi ibi Νῖνον in accusativo est leg. ita non ἔχων, sed ἑλὼν, ut apud Demosthenem.

— 15. οἷα ὑπὸ πολιτευομένου] dedi οἷον εἰκὸς, ὑπὸ πολ. quamquam nil interest. *utpote, quemadmodum facile est judicatu*, a patre meo, ut in rep. versante, læsus in aliis quibusdam causis, diversis ab hac causa. malim nempe sic locum interpretari, quam sic: *ut ab eo, qui vitam egerit alibi.* quamquam e p. 1019. 11. sqq. colligi possit, Mantiam vitæ magnam partem Mitylenis peregisse.

— 20. μηδὲν ἔτι ἔσεσθαι αὐτοῖς] *sibi*, Plangoni, atque Mantiæ, *nil jam fore commune in posterum.* nam κοινὸν subauditur.

— 28. Τοῖς Ἀπατουρίοις] Citat h. l. v. Ἀπατούρια Harpocr.

996. 9. ἐμμένειν τοῖς δικαίοις, καὶ ἀναγκαίως] correxi ἐμμένειν τοισδὶ, [id est τούτοις, vel τοῖσδε] δικαίως καὶ ἀναγκ. partim ex Augustano, partim e conjectura mea. nam e τοῖς δικαίοις feci τοισδὶ, δικαίως. videbatur enim syllaba δι ob concursum cum eadem syllaba initio vocabuli proximi intercidisse. quamquam etiam τοῖς plane poterat expungi, sententia nil imminuta. nam ἐμμένειν sic nude poterat dici, pro ἐμμένειν τούτοις, tametsi hoc utique planius est. Poterat locus etiam sic constitui: ἐμμένειν τοῖς δικαίοις, δικαίως καὶ ἀναγκαίως.

— 16. μεταθέσθαι] scil. τὰ ὀνόματα. ut ego, qui nunc audio Mantitheus, imposterum appellarer Bœotus, ipse vero, qui nunc Bœotus audit, imposterum Mantitheus appellaretur.

— 19. τὰ κοινὰ] primum recenset incommoda in rep. ex hac nominum paritate exsistentia. deinde p. 998. 9. transit ad molestias ab eadem paritate ad rem privatam suam proficiscentes.

— 21. φυλέται] post φυλέται aut in hac regione deesse videtur ἡμᾶς.

— 24. ἑστιάτορα] Citat h. l. Harpocr. v. ἑστιάτωρ.

— ibid. τῶν ἄλλων] id est, τῶν πάντων. nam alias mirifica esset et abhorrens dictio ἤ τι ἄλλο τῶν ἄλλων. ferrem magis ἤ τι τῶν ἄλλων. et nescio, an hæc lectio conflata sit e duabus variantibus, cum aliis in libris esset ἤ τι ἄλλο (sine τῶν ἄλλων) in aliis ἤ τι τῶν ἄλλων (sine ἄλλο).

— 25. σὺ μὲν γὰρ φήσεις ἐμὲ, ἐγὼ δὲ σὲ] erant enim illa munia onerosa et sumtuosa.

997. 4. τί δὲ ἂν ἄλλη τις ἀρχὴ καθιστῇ] subaudi ἡμᾶς, aut τὸν ἕτερον ἡμῶν. Sed tota hæc sententia utque ad πότερον καθιστᾶσι videtur redundare. nam idem dicit, atque p. 996. 25. quamquam paulo uberius. nisi malumus voc. ἄρχων expungere.

— 5. οἱ ἀθλοθέται] quinam hic sit magistratus, adhucdum quæro. mirorque eos post Archontem et Basileum nominari. videtur eorum fuisse, in Liberalibus judicare, quinam chorus, ut qui artifex scenicus vicisset, victoribusque præmia distribuere.

— 14. κέκληκεν] scil. ὁ κήρυξ.

— 18. χαλκείῳ] malim χαλκίῳ per iota simplex. nam χαλκεῖον per diphthongum est officina æraria. χαλκίον h. l. est tabella ænea cum inscripto nomine, aut signo tribunalis, ad quod judicum quisque, qui tabellam istam acciperet, ablegaretur ad ibi sedendum atque judicandum.

— 27. κοινὰς] correxi καινὰς, *novas*, meo judicio, cum in Bav. reperirem κενάς. quamquam καινὰς leg. esse dudum ante videram, quam codicis Bav. copia mihi fieret. nam ipsa res monstrat. nonne, ait, melius atque sapientius agamus, et probiores honestioresque habeamur, si deponamus *veteres*, quas nunc exercemus, inimicitias, quam si *novas*, quas nondum quidem exercemus, non tamen poterimus evitare, ex hac nominum paritate exstituras, suscipiamus.

998. 4. τί ἄλλο ἐστὶν] subaudi ἢ τοῦτο, vel εἰ μὴ τοῦτο. Sententia hæc est; fac casu quodam fortuito evenire, ut nos duo, tu, Bœote, et ego, Mantitheus, a sorte vocemur ad judicandum in eodem tribunali. fac porro inter nos convenisse in ejusmodi evento, ut aut ego tibi testulam meam dem, aut tu mihi des tuam. Possit sic fieri, ut unus idemque homo eadem in causa duo suffragia in cadum immittat. atqui capitali pœna sancitum hoc est; et nequit alio, quam hoc, quem dixi, modo

fieri. nam singulis judicibus singulæ modo testulæ dabantur.

— 6. *πάνυ γε*] *recte mones.* sic loquitur, qui, cum alterius argumentationem haud inficietur, eam tamen causæ suæ negat quicquam derogare. deinde subauditur, *ἀλλ' οὐδὲν δέος, μὴ τοῦτο γίγνηται. sed verendum nil est, ne id fiat. nos enim id non faciemus.*

— 13. ἔζη] Menecles puta. et sane Μενεκλῆς dant libri Dionysii Halic. t. II. p. 117. 11. ed. Sylb. ubi locus hic, sed vitiose, citatur.

— 15. τοιαῦτα] subaudi οἷα ἐκεῖνος ἐζήλου.

— 26. ἐγγεγραμμένοι] h. e. debitores. non enim ipsa nomina liberorum, quorum pater decessisset, in tabulas ærariorum inscribebantur, sed manebat nomen patris non expunctum, pro quo luere liberi tenebantur, aut a jure civili excludebantur. nam si inscripta fuissent nomina liberorum Bœoti, pro patris nomine, ut debentium, nullum poterat nasci dubium, nisi fingimus, id quod prorsus abhorret, totidem filios Bœto, quot Mantitheo, fuisse, et omnibus eadem nomina. ut, si e. c. filius Mantithei natu major appelletur Mantias, Bœoti quoque filius natu major idem Mantiæ nomen gesserit.

999. 1. ἐγγεγράφθαι] dedi de meo ἐγγεγράφῃ in conjunctivo perfecti activi. locus perdifficilis. consentiunt cum vulgata, quæ vitiosa est, reliqui mei libri. Augustanus hic me deserit, hic loci deficiens. optarem lectionem marginis, si de auctore mihi constaret. optime enim cum sententia loci convenit ἐγγράψαι, qui est optativus, non infinitivus. Sententia cæteroquin satis plana est, hæc nempe: fac esse aliquem, qui contra hunc Bœotum actionem ἐξούλης instituat. neget ille quidem initio, sibi mecum esse negotium. verum tamen impedire nil poterit idem, quominus ego pro Bœoto plectar. Impetraverit enim a judicibus, ut actionem suam legitimam, causamque probam pronuncient. Bœotus nil curet mulctam dependere. Inscribatur itaque. sed qui? non Bœotus, sed Mantitheus. affectat enim nomen meum. Postulabor itaque ego de debito. Nunc aperiam suspicionem meam, unde natum sit, quod hodie libri circumferunt, ἐγγεγράφθαι. videtur h. l. duplex fuisse in libris antiquis Demosthenicis lectio. altera ποιησάμενος ἐγγράψαι, altera ποιησάμενος ἐᾶ ἐγγεγράφθαι. dictio ποιεῖσθαι κυρίαν est efficere et impetrare a judicibus, ut actionem aliquam declarent justam et legitimam, reoque mulctam dictent. Meliora nunc non succurrunt; det, qui norit. Actio ἐξούλης erat, cum actor queritur, se a reo ad possessionem et usum bonorum suorum non admitti, aut ab iis vi et manu dejectum esse; aut denique judicatum non solvi. postrema significatio h. l. videtur obtinere.

— 3. περὶ] malim *παρὰ, ob nomen.*

— ibid. ἢ λῆξις] absunt ad editione Felic. et Pauli Manutii, et ad ejus exemplum, ab editione Wolfii quoque, nescio, casune, an consilio. sed poterat pari, et haud scio, an etiam majori jure, ἢ δίκη abesse, et hoc pro scholio illius haberi. nam omnes δίκαι sunt etiam λήξεις. quamquam non item contra, omnes λήξεις sunt δίκαι, sensu strictiore sic dictæ. causæ privatæ sunt δίκαι, publicæ γραφαὶ, ambæ nomine communi λήξεων comprehenduntur. possit ad hunc modum lectio vulgata defendi, ut λῆξις dicatur usurpatum pro γραφή.

— 9. τοὺς Χόας] Citat h. l. Harpocr. v. Χόες. loco huic est in Midiana similis alius.

— 13. πατρόθεν] contra eum, qui mecum nomen idem eundemque patrem habere sese ferret. alias multi nomina gerebant eadem, sed patrum nomina differebant.

— 17. προκληθείη] correxi προσκληθείη, subaudi πρὸς τὸν πολέμαρχον. cujus in jure erant causæ peregrinitatis.

— 22. γεγονὼς] scil. υἱὸς τοῦ ἐμοῦ πατρός.

— 23. λέγειν] subaudi οὐ φάσκων ἑαυτοῦ υἱὸν εἶναι.

— 24. ἐρανίζει] citat h. l. Harpocr. v. ἐρανίζοντες. qui hic designatur ἔρανος, est opera in falso testimonio pro amico dicendo navata. Contributio hæc est, quam Mantitheus ait Bœotum sodalibus suorum scelerum conferre solitum esse.

1000. 9. ἦν] pro ἦν malim εἶναι. ut sit constructio: εἰ συνέβαινεν ἡμῖν μηδὲν ἀηδὲς ἐκ τούτων, μηδὲ ἀδύνατον εἶναι.

— 17. τὴν ἐγγραφὴν] malim τὴν ἐμὴν ἐγγραφὴν. *patrem curasse, ut sub eo, quod testes ediderunt, nomine,* Mantithei puta, *albo phratorum inscriberer.*

— 27. τούτου] id est, ὑπὲρ, vel ἕνεκα τούτου. hujus rei causa, quod is, quem Bœotus pro patre suo nolentem et negantem venditaret, Bœotum pro filio agnoscere, atque sic in demotas inferre recusaret.

1001. 1. ὦ γῆ] quasi homines terrarum et gentium omnium convocaret ad contestandum hujus impudentiæ enormitatem.

— 5. τοὔνομα τοῦτο] hoc, super quo contenditur, Mantithei puta.

— 6. μάρτυρας] nominat hos testes p. 1017. 1.

— 19. εἰς Ἱπποθοωντίδα ἐφοίτα φυλὴν] *itabat ad ludimagistrum tribus Hippothoontidis.*

— 25. ὁμοίως] subaudi ἐμοί. *perinde atque ego ludimagistrum tribus Acamantidis frequentabam.* minus enim commode videtur subaudiri, *perinde atque tu ludimagistrum tribus Hippothoontidis frequentasti.*

— 26. τῇ θέσει τοῦ ὀνόματος] ergo nomen Mantitheus erat proprium tribui Acamantidi, seu in ea tribu solummodo usurpabatur; et rursus Bœoti nomen ad solam tribum Hippothoontida erat adstrictum.

1002. 3. εὐήθειαν πατρὸς, τετυχηκὼς ἀντὶ Ἱπποθ.] correxi vitiosam interpunctionem, e qua natæ sunt lectiones marginis, quæ mihi quidem non probantur; addidi quoque καὶ ad hunc modum. εὐήθειαν, πατρὸς τετυχηκὼς, καὶ ἀντὶ Ἱππ. *nactus patrem* (v. p. 1004. 24.), *et locum in tribu Acamantide, postquam antea in Hippothoontide census esset.* videtur ex h. l. posse colligi, tribui Hippothoontidi minorem fuisse dignitatem, atque Acamantidi. Sed cur? qui id factum?

— 6. ἀργυρίου] id est, ὑπὲρ ἀργυρίου. causas, quibus me pecuniam petebat, quam sibi a me deberi ex hæreditate paterna aiebat. v. p. 1009. 1.

— 8. τίς] Si bene habet, idem valet, atque ὁποῖός τις. quam attentus ad rem augendam, quam peritus artium amplificandæ rei domesticæ pater fuerit; quam parum ergo existimandus sit opes suas in scorto prodegisse.

— 22. οὑτωσὶ] comma ante οὑτωσὶ transfero pone eandem vocem. cohæret enim cum ὁρῶν. ὁρᾶν τινὰ οὑτωσὶ est intueri aliquem simpliciter, obiter, animo æquo, quem nil referat, videas, necne, lente et supine, ut eos intuemur, quos nosse, aut meminisse nil curamus.

— 23. συχνῶς] correxi συχνῷ, scil. μέτρῳ, vel χρόνῳ, vel μέρει τοῦ χρόνου. vidi eum me juniorem, et multo quidem, quantum ex adspectu solo licebat æstimare.

— 24. καὶ γὰρ εὔηθες] est enim stultum meam me conjecturam pro certo argumento proponere. miror in ætate Bœoti definienda ita esse laboratum. hodie quidem illa multis modis cognosci potest.

1003. 1. τῆς ἐμῆς] post τῆς ἐμῆς videtur οὐδὲν deesse.

— 2. τὸν μὲν τῶν ἐτῶν ἀριθμὸν] subaudi τῶν ἡμετέρων. nisi potius id addendum est.

— εἰς τοὺς δημότας] prius in album phratorum liberi inscribebantur, quam in demotarum. et erat hæc posterior inscriptio veluti confirmatio et obsignatio prioris, et prior posteriore carens parum valebat.

— 9. οὐ τῷ χρόνῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ δικαίῳ] suspicatus est Wolfius, ordinem verborum χρόνῳ et δικαίῳ esse invertendum. Sed bene habet vulgata. Demonstrat Mantitheus se causam vincere, cum tempore, tum jure. pater enim me, ait, multo ante in demotas intulit, quam te, Bœote, in phratoras. vinco itaque tempore. sed vinco quoque jure. pater enim te solummodo in phratoras intulit, me vero et in hos primum, et deinde in demotas. quos inter deferre, est demum adoptationem confirmare. deinde pater me volens pro suo habuit, te invitus, coactus, circumventus.

— 11. εἰ δέ σ' ἔροιτο] Citat h. l. Aristides τεχν. p. 274.

— 12. Ἀκαμαντίδι] Citat hunc locum (aut p. 1002. 4.) Harpocr. v. Ἀκαμαντίς.

1004. 7. Πάμφιλον] post Πάμφιλον videtur εἰκότως deesse. nam alias ἐπεὶ non satis fortiter concludit.

— 9. δυοῖν] post δυοῖν addi malim ὄντοιν e p. 1007. 2. quamquam et ibi abest a quibusdam libris.

— 13. τὸν προσήκοντα] videtur leg. esse: τὸν ποιοῦντα τὰ προσήκοντα, *non fuisti is, quem esse oporteat illum, qui, quæ erga parentes observanda sint, observet.* tametsi haud ignoro, τὸν προσήκοντα reddi posse *eum, qui aliquem necessitudine sanguinis contingat.* v. v. ult.

— 15. οὐκ ἐπηρεάζου δικαίως ἂν, ἀλλ' ἀπολώλεις] est idem ac si dixisset: οὐ μόνον δικαίως ἂν ἐπηρεάζου, ἀλλὰ καὶ δικαίως ἂν ἀπολώλεις.

1005. 1. ὄντα σαυτοῦ] correxi ὄντα σε αὐτοῦ. e Bavarico et Augustano. nam si mei res arbitrii fuisset, dedissem: εἰ τὰ μάλιστα ὁ πατὴρ ὑμᾶς, ὄντας αὐτοῦ, μὴ ἐποιεῖτο. *etiamsi pater vos vel maxime, cum essetis ex eo nati, tamen non adoptasset.* ob insequentes plurales τίνες εἰσὶν υἱεῖς ἐκείνου, et τίνας — ἀδελφούς.

— 17. λέγειν μᾶλλον ἀξιῶ] correxi: λέγω μᾶλλον, ἀξιῶν. *multo magis pro te verba facio, quam pro me ipso, cum æquum censeo et aio esse, ut idem nomen nos ambo ne habeamus.*

— 19. πότερον] scil. λέγεις Μαντίθεον.

1006. 5. καταδιαιτήσασθαι] videtur hoc natum et conflatum e gemina lectione librorum, quorum in aliis fuerit, quod etiam reperi in Augustano et margine Lutet. καταδιαιτῆσαι (subaudi τὸν διαιτητὴν), in aliis καταδιαιτᾶσθαι in passivo. vel etiam σασθαι natum est e σκέψασθε, quod iidem, quos dixi, libri, Augustanus meus, et ille, unde desumta est lectio marginis Lutet. dant post καταδιαιτῆσαι. neque dubitavi sic emendare.

— 10. τε] correxi meo judicio δέ. *non autem postmodum.*

— 16. ἀντίληξις] Bœoti adversus Mantithei ἔγκλημα, seu λῆξις. nam perinde est. v. v. 1. invertit ergo temporum ordinem. prior est accusatio Mantithei adversus Bœotum. posterior ἀντίληξις Bœoti adversus Mantitheum, quo negabat hic accusationem Mantithei ad se quicquam pertinere.

— 26. ὧν γ' ἂν μὴ νόμῳ, ἀλλὰ γνώμῃ] correxi ὧν γ' ἂν μὴ ὦσι νόμοι, [ἀλλὰ] γνώμῃ — conjunctione ἀλλὰ uncis inclusa. quamquam nescio, an satius sit eam plane induci.

— 27. δικάσειν] subaudi περὶ τούτων.

AD ORATIONEM ADVERSUS BŒOTUM SUPER DOTE MATRIS.

1009. 5. ἐν ἕνδεκα ἔτεσιν] lectionem codicis Bav. ἐν δέκα ἔτεσιν, *toto decennio*, redarguit p. 1013. ult. 1021. 11.

— 6. ἀλλὰ νῦν] post ἀλλὰ νῦν videtur τεύξομαι deesse. *verum nunc tandem jus æquum mihi dudum debitum cousequar, posteaquam ad vos confugi.*

1010. 26. μεθ' ὧν] turbat hoc et labefactat constructionem, ut necesse sit, aut aliquid deesse, quamquam non video, neque conjectura consequor, quid deesse possit, aut vitium in hoc μεθ' ὧν et in δὲ v. pen. insit. quibus sanatis omnia bene inter se constant. Et Augustanus quidem δὲ illud recte omittit, cujus auctoritate fretus id ejeci. μεθ' ὧν autem conabitur ingenium qualecunque nostrum emendare. videbatur quidem haud improbabile, μεθ' ὧν natum esse e prostrema litera v. Νῖνον et ex ἐλών. videbatur quoque οὗτος supervacaneum, quia jam præcessit v. 23. verumtamen rursus videbatur orator, prævidens dubitationem atque errorem nasci posse, si οὗτος omitteret, cavisse voluisse illo iterando, quod mentem lectoris ad Bœotum revocaret et velut adstringeret, ne quis ἐδικάζετο ad Meneclem referret. quapropter οὗτος sapienter repetitum, servandum videbatur, sed ei addendum verbum conveniens, epitheton Bœoti ferocitatem et furorem exprimens, ne oratio nimis esset abrupta, si statim post ἐλὼν, quodad Meneclem redit, sequeretur οὗτος, quod pertinet ad Bœotum. quid ergo? μεθ' ὧν mutavi meo periculo cum μεθύων. *lites cum patre meo forenses suscipiebat hic Bœotus, qua est temeritate et mentis impotentia, veluti temulentus furore.* amat Demosthenes hoc verbum μεθύειν pro *insanire, temere, furiose, audacter, superbe agere.*

1011. 13. συγχωρηθέντων δὲ τούτων, τί ἂν ὑμῖν μακρολογοίην; ὡς γὰρ πρὸς τὸν διαιτητὴν] videtur hic locus ita esse constituendus: συγχωρηθέντων δὲ τούτων, (τί γὰρ ἂν ἐν ὑμῖν μακρολογοίην;) ὡς πρὸς τὸν δ. *his autem concessis et condictis (cur enim ego coram vobis longa oratione minutias omnes altercationum et — quæ tum temporis litigantes intercesserunt, exsequar?), ut ventum est ad arbitrum.* possit quoque brevius et minori motu sic constitui: συγχωρηθέντων δὲ τούτων — hic est aposiopesis. videbatur enim orator in spatiosum campum narrationum de litigantium sponsionibus et responsionibus excursurus. Sed repente sese reprimit. τί δ' ἂν ἐν ὑμῖν μακρολογοίην; *ego vero cur tandem apud vos longa oratione utar?* ὡς γὰρ πρὸς τὸν δ. *ut itaque Plango apud arbitrum convenit.*

— 17. Δελφινίῳ] Citat h. l. Harpocr. v. Δελφίνιον.

— 19. ἡ πρᾶξις] articulum addidi. πρᾶξις potest esse factum, vel facinus quodcunque, sed h. l. imprimis est callidum, vafrum, nequam facinus, dolosa machinatio.

1012. 1. καὶ οὗτοι] copulam addidi. *non solum ante has litium molestias, sed etiam ex quo, præter alias senii molestias, etiam hi homines, Plango et filii ejus, eum vexabant.*

1013. 16. ἀφῆκεν] correxi ἐφῆκεν. malim quoque οὔτε τότ' ἐφῆκεν. quia mox sequitur οὔτε νῦν —.

— 18. λύσιν] Aug. λύσειν. ambigo, utram præferam. est quidem lectio Augustani planior, possit tamen vulgata rursus elegantior et exquisitior videri. Si servatur, erit εἶναι subaudiendum.

— 21. κατεδιῄτησεν] subaudi ὁ διαιτητής. minus enim placet hoc verbum ad Bœotum referri. Sic enim leg. esset: αὐτὸς αὐτοῦ. deinde potius dixisset: κατεδιῃτήσατο αὐτὸς αὐτοῦ. nam καταδιαιτᾷ arbiter, pronuncians contra aliquem. καταδιαιτᾶται autem, qui in causa est, cur aut ipse, aut aliquis alius ob ipsum, condemnetur ab arbitro.

1014. 8. ἀπέφυγον αὐτοὺς τὰς δίκας] ad hoc substantivum subaudi κατά. aut idem erit ac si dixisset: ἀπέφυγον αὐτοὺς, ἀποφυγὼν τὰς δίκας. Eadem phrasis, seu constructio, recurrit p. 1021. 2.

— 18. ἰδίᾳ] privatis in congressibus. pro τὰς αὐτοῦ συμφορὰς v. 17. correxi τὰς αὐτῶν συμφ. *clades domus suæ*, necessariorum a parte matris. avi materni puta, et avunculorum et matris ipsius.

— 20. ἐκ τοῦ βουλευτηρίου] cl. Valckenaer (teste Piersono ad Mœrin p. 314) perquam probabiliter emendat παλητηρίου.

— 25. συμβεβλημένος] correxi ἐμβεβλ. subaudi εἰς τὸν ἐχῖνον.

1016. 1. τῷ Χαβρίου κηδεστῇ] cujus Eryximachi soror erat uxor Chabriæ.

— 11. προσθέντας] idem est ac si dixisset, quod voluit dicere, quamquam melius fuerat plenius et planius dicere: προσθέντας ἂν ἐκ τῶν ἰδίων, εἰ μὴ αὐτὴ εἶχεν.

1017. 6. οὗτοι] Timocrates et Promachus.

— ibid. ὥσπερ κλητῆρες] nam duo erant solummodo testes. Verum in ejusmodi causis plures corrogari solebant testes. actori autem reum citanti *duo* solummodo κλητῆρες, subscriptores aderant. Hos igitur duos testes ait potius subscriptores quasi esse, adversus Mantiam, quam ei testes adfuisse.

— 11. πολὺ γὰρ] locum hunc communem jam supra p. 1001. 13. verbis iisdem tractavit.

— 12. ὧν ἂν ἑαυτοῖς] dedi ὧν ἂν ἐν ἑαυτοῖς. tametsi altera quoque lectio ferri queat, et a p. 1001. 13. confirmetur.

— ibid. ἀποδιαιτηθεὶς] imo vero καταδιαιτηθείς. Sæpissime ἀπὸ et κατὰ in libris calamo exaratis inter se permutantur, quod eo fit, quia hæ duæ voculæ simillimis compendiis exarantur. hoc solo discrimine, quod sigla κατὰ exprimit, initio cornu arrectum habeat, velut malum.

1019. 14. τῶν φίλων τῆς πόλεως] designat partem illam civium Mitylenensium, qui partibus Atheniensium studerent. v. v. 23.

— ult. εἶναι] Lamb. mavult περιεῖναι. nulla causa.

1023. 14. οὐκ ἴσα] subaudi ἀλλὰ πολὺ πλείω. non tantum absumebat Plango ex patris mei substantia (id quod facile est judicatu), quantum ego absumebam, non e bonis patris, sed ex usuris dotis maternæ.

— 17. ὑπὸ τούτων πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὃς εἴκοσι μὲν μνᾶς. videtur in aliis libris sic fuisse, ut correxi; in aliis sic: ὑπὸ τούτων, ὃς πρὸς τοῖς ἄλλοις εἴκοσι —.

— ult. καὶ τὴν προῖκα] copulam addidi. *etiam dotem.*

1025. pen. πολλῶν] malim abesse.

1026. 24. ὅτι πολὺ καὶ δικαιότερον] copulam addidi. *multo etiam esse æquius.*

AD ORATIONEM CONTRA SPUDIAM.

1028. 12. κινδυνεύω μὲν] codicesquidam dant uno vocabulo κινδυνεύομεν. haud improbabiliter. Sed hoc admisso, necesse est τούτῳ post ὁμοίως omitti. *videmur nos ambo*, ego et Spudias, *non pari modo ad hoc certamen esse comparati.*

— 14. ἐνταῦθα] videtur redundare, aut παριέναι est e codd. adsciscendum.

1029. 13. κομισάμενος] notabile anacoluthum. debebat sequi εἶχον τὸ συμβόλαιον. Sed sequitur ἦν μοι τὸ συμβ. quasi præcessisset κομισαμένῳ, aut κομισαμένου ἐμοῦ.

— 17. ἐξεκεχωρήκει] scil. ἐκ τῆς οὐσίας. excessisset e substantia Polyeucti, quæ Leocrati, ut filio adoptato, a patre, eodemque socero, Polyeucto, fuerat addicta.

— 27. ὅρους] citat h. l. Harpocr. v. ὅρος. Sententia est: morientem Polyeuctum testamento cavisse, ut pittacia palis infixa collocarentur ad ostium domus, quibus pittaciis testatum fieret, mille drachmas a se mihi, actori, deberi, earumque causa domum a se vivo adhuc mihi esse oppigneratam.

1030. 4. εἰς ἃ τις ἀπετίμησεν] quia τις est quasi nomen multitudinis, complectens omnes eos, ad quos prædicatum pertinet, ideo subjungit αὐτοῖς, subaudi τοῖς ἀποτιμήσασι. Sententia est; lex diserte edicit hæc: Si quis alteri fundum domumve jure hypothecario obstringat, ita ut curet in tabulas publicas referri, se debere illi pecuniam, et pro securitate illius pecuniæ recuperandæ domum vel fundum istum oppignerasse, ut, antequam satisfactum huic debito sit, nemini alii quocunque titulo jus in oppigneratam rem esse ullum possit; tum non licere, neque ipsis illis, qui palos illos cum pittaciis fixerint, neque hæredibus illorum litem super re oppignerata esse, neque judicium dari.

— 7. ἕτερον δ'] scil. ἐστὶν ὧν ἐγκαλῶ τούτῳ.

— 8. μὲν] cum hoc μὲν cohæret, eique respondet δὲ v. 13.

— 13. ὀκτακοσίας δὲ καὶ χιλίας] scil. ἐμαρτύρησεν Ἀριστογένης ἐγκαλεῖν ἀποθνήσκοντα Πολύευκτον cum reliquis, quæ v. 9. leguntur.

1031. 10. σκηνὴν δὲ ἣν ἔχουσι] constructio hæc paulo est conturbatior. possit ἐγκαλῶ e v. 6. subaudiri. quamquam hoc durius est. aut possit γὰρ proximum omitti. vel potius dicamus, hoc γὰρ eleganter redundare. citat h. l. Harpocr. v. σκηνή.

— 13. Νεμέσια] Ego nullus dubito leg. esse Νεκύσια. Conf. Lexic. Rhetor. citatum a Ruhnkenio in auctario emend. ad Hesych. ad v. Γενέσια. videntur inferiæ fuisse, Nemesi factæ, ne manes defuncti succenserent superstitibus, si forte per imprudentiam aliquid justorum omisissent, aut a testamenti sententia descissent. προαναλίσκειν est nummos pro alio erogare, qui nunc aut nolit, aut non possit sumtum facere, quos nummos hic eroganti suo tempore, cum commodum fuerit, reddat. nos *vorschiessen* appellamus, Gallofranci *avancer.* convenit cum προεισφέρειν quodammodo, nisi quod hoc solummodo de tributis a rep. imperatis usurpatur. nostrum autem verbum de impendiis in re privata.

— 15. ἃ] hic accipe pro τά. et sunt quoque codices, qui ἀλλὰ τὰ μὲν ἔχει dent. perinde est.

— 16. φανερῶς] ad φανερῶς aut addendum, aut certe subaudiendum est ὀφείλων.

— 23. ἕτερα πολλὰ] cum in Augustano reperirem ἕτερ' ἄλλα πολλὰ, effeci, meo periculo, ἕτερ' ἄττα πολλὰ, *alia multa, nescio quæ.*

— ult. φανερῶς ἐξελέγχηται] scil. ἀδικῶν.

1032. 8. οὐχ οἷός τ' ἦν ἐμμένειν] *a se impetrare non poterat, ut maneret in decretis.*

— 12. τῶν κοινῶν ἀμφοτέροις καὶ φίλων ὄντων] copulam addidi. quam illi, qui non solummodo communes ambobus essent, ita, ut neutri magis, quam alteri, studerent, animis in utramque partem æquis, sed etiam ambobus amici essent.

— 18. τότε δ' ὀμόσαντας] F. τότε δ' οὐδ' ὀμόσαντας. tunc autem aliud quid fuisse pronunciaturos, ubi ne jurisjurandi quidem religione fuissent obstringendi. et sic dedi de meo.

— 19. ἡμῖν] malim ὑμῖν, quia alias ὑμῖν esset post χαλεπὸν addendum. subauditur προεγνωσμένα. etiamsi vos his de rebus non essetis ante a me facti certiores, et præmoniti, (antequam silicet ad sententiam ferendam accederetis, aut, antequam ea dicerem, quæ nunc sum dicturus) tamen ne sic quidem difficile vobis esset futurum, intelligere atque decernere, penes quam partem jus et verum sit.

— 26. τοὺς ἀκούοντας ὁμολογοῦντος ὀφείλειν ἐμοὶ, συστήσαντος] Wolf. editio post ἐμοὶ addit καί. ego vero non solum hoc exclusi, ut Græcæ constructioni minus consentaneum, (qui enim post ὁμολογοῦντος poterat συστήσαντος subjici) sed etiam comma sustuli, quia ἐμοὶ tam ad συστήσαντος, quam ad ὀφείλειν referendum est, et ita stat in bivio, ut ad utrumque æqualiter pertineat, aut ad ἀποδοῦναι. συνιστάνειν hic loci est mandare, injungere, præcipere alicui, ut alteri, qui coram ostenditur, aliquid faciat, præstet, æs debitum v. c. solvat. Sententia hæc est: qui audiverunt Polyeuctum præcipientem, ut mihi æs debitum redderetur, quo tempore ipse fateretur, se mihi æs illud debere.

1033. 1. τὴν ψευδομαρτυρίαν] malim τὴν ψευδομαρτυριῶν, scil. δίκην.

— Ibid. μηδὲν τῶν γενομένων μαρτυροῖεν] id est, εἰ τὰ μὴ γενόμενα μαρτ. vel εἴ τι τῶν μηδέποτε γεγενημένων μαρτυροῖεν.

— 3. ἀκριβῶς γὰρ ὅπως τουτουσὶ διδάξῃς] margo Lutet. dat ἀκριβῶς γὰρ ἐμελέτησας ὅπως — quisquis auctor est hujus seu lectionis, seu conjecturæ, existimabat sine dubio aliquid deesse. Sed nil deest. bene habet locus. subauditur modo ὅρα, vel μέμνησο. *nam vide quæso,* vel *memento, ut hæc satis diligenter doceas hos judices.*

— 7. ἀπήγγειλεν] vel, ut in aliis libris est, ἀπήγγ. scil. πρὸς τὸν ἄνδρα. renuntiavit ad maritum, Spudiam.

— Ibid. ἄλλως τ' εἰ καὶ μηδὲν] idem est ac si consueto modo dixisset: ἄλλως τε καὶ εἰ μηδέν. *præsertim cum non æquæ portiones ipsi cum sorore constituerentur.* in Bavarico est εἶχον et ἠλαττοῦντο, scil. filia junior Polyeucti, et maritus ejus, Spudias. eodem redit.

— 13. ἀπαγγείλαντος δ' Ἀριστογένους] delevi adversativam. *quid superest?* momentorum puta a me commemorandorum. hoc nempe. *Cum Aristogenes renunciasset* —.

— 17. οὔτ' ἀντεῖπεν οὐδὲν, οὐδ' ἡ] particulæ οὔτε et οὐδὲ videntur inter se permutandæ esse sic: οὔτ' ἠγανάκτησεν εἰσελθὼν οὐδ' (per delta) ἀντεῖπεν οὐδέν· οὔθ' (per theta, pro οὔτε) ἡ γυνὴ — opponuntur inter se *vir* et *mulier. neque* vir succensuit, aut oblocutus est, *neque* uxor. ergo οὔτε, quod in impresso secundum est loco, cum οὐδὲ mutandum est, et quod ibi est οὐδὲ, cum οὔτε. requirit hoc ratio particularum istarum. et sic dedi de meo.

— 19. ὑμεῖς αὐτοὶ] tu, Spudia, et uxor tua.

— pen. ὡς δικαίως καὶ προσοφειλομένων] videtur leg. esse: ὡς δικαίως καὶ προσηκόντως ὀφειλομένων.

1034. 5. ἀπετιμήθη] scil. ἡ οἰκία ἐμοί. Si jure mihi assignata est domum, tum vobis non licet, judices, hac saltim de causa Spudiam absolvere, si quidem legum sitis memores atque tenaces.

— 11. οὐδὲν τεκμήριον] dubius locus. Cogitavi aliquando leg. esse: οὐδὲν μέγα τεκμήριον, *non est magnum argumentum,* adversarium actoris *causam sola oratione adjuvare.* Tum suspicatus sum leg. esse: οὐδὲν ἢ τεκμήριον, *nihil aliud est, præterquam probabile argumentum,* non autem evidens demonstratio. Venit quoque in mentem οὐδὲ τεκμήριον, *ne argumentum quidem hoc est,* aut οὐδ' ἐν τεκμηρίοις, *ne in argumentorum quidem numero habetur.* quamquam hoc rei veritati videtur repugnare. deinde dubito quoque, quæ sit verborum sententia ὥσπερ νῦν ἀντιδικῶν. num hæc: quemadmodum nunc est adversarius meus, non rebus, nam his quidem vincitur, sed verbis solummodo. Sed tum dicturus erat ἀντίδικος, non ἀντιδικῶν. an potius hæc: *quemadmodum nunc est mihi testis, tametsi contra me agat.* ut μάρτυς μοι ἔσται repetatur, et ἀντιδικῶν accipiatur pro καίτοι ἀντιδικῶν ἐμοί. Sed tunc verba sententia carent. non enim deprehenditur Spudias testis actoris in verbis solummodo fuisse.

— 23. καὶ οὐ τοῦτο μόνον ὁ Πολύευκτος αὐτὰ ἀποθνήσκων ἐγκεκλήκει] postrema sic correxi: αὐτῷ ἀποθνήσκων ἐγκέκληκεν. perfectum plusquamperfecto substitui ex auctoritate codicum, αὐτῷ de meo dedi. satis declarat lectionum discrepantia, locum hunc jam vetustis criticis de vitio suspectum fuisse. τοῦτο bene habet. subauditur τὸ χρέος. *non hoc solummodo debitum postulavit a Spudia Polyeuctus.*

— 25. ἐνῆσαν δ' αἱ] malim ἐνῆσαν δὲ καὶ αἱ χ.

— 27. τί δή ποτ' οὐδὲν οὐκ εὐθὺς] delevi οὐδὲν, in quo si quid inest veri, latet οὖν.

— ult. ἔχοντα] dant alii ὄντα. dubium, utrum verius.

1035. 4. ὑπ' αὐτῶν τούτων] a Spudia et ejus uxore.

7. εἰώθαμεν] malim εἰώθασιν. quia sequitur ἀντιδικῶσιν et δοκοῦσιν.

— 14. συνειδότες] subaudi τινί.

— 17. ὡμολόγει τότε τὰ σημεῖα] correxi ὡμολογεῖτό τε τότε τὰ σημεῖα. In Augustano erat ὡμολογεῖτό τε. ut dudum ante correxeram, quam illum codicem viderem. Sed et τότε servandum duxi ob insequens νῦν.

— ult. πάντα ταῦτα] quæ Spudias ait, ait se decem minis minus in dote accepisse, quam me.

1036. 8. ἐξέδοτο] Spudias puta. quibus sub pactis Spudias passus sit filiam Polyeucti a patre sibi in matrimonium elocari. pro τούτων libri quidam dant τούτῳ. quod si probatur, necesse est ἐξεδίδοτο legi, in imperf. passiv. *quibus sub conditionibus Spudiæ fuerit uxor ejus elocata.*

10. ἔχειν] correxi ἔχει, scil. Spudias. *qui ergo, dicet aliquis, Spudias non minus tulit, quam tu?*

— 12. ἐπετιμᾶτο] correxi ἐνετιμᾶτο. Sic enim exhibet Harpocr. h. v. sic legi jubet Valesius ad Harpocr. et sic est in Augustano v. 22. item in margine Lutet. *Si Spudias siverit sibi in acceptis imputari vasa aurea, pro valore decem minarum, ut dotis partem.*

— 17. προσαπέτισε] variant in h. v. codices. ego vulgatam servo, cujus hæc est sententia: pro quibus vasis aureis et mundo reliquo muliebri Polyeuctus Leocrati persolvit decem minas, *præter alia,* quæ tum ei solvebat, damni luendi nomine, cum filiam suam a Leocrate aufferret, quo Spudiæ eandem daret.

— 18. ἐγὼ δὲ —] verba paulo insolentius trajecta ad hunc modum in constructione ordinentur: ἐὰν δέ τις τιθῇ, ὅσα ἐγὼ ἔχω, πέμψαντος Πολυεύκτου, χωρὶς τῆς προικὸς, πρὸς τὰ τούτῳ δοθέντα χωρὶς τῆς προικὸς, εὑρήσει ἐκεῖνα μόνον παραπλήσια τούτοις. ubi μόνον illud subjicit hanc sententiam: μόνον παραπλήσια, ἀλλ' οὐ πολὺ πλείω, ὥσπερ φησὶ Σπουδίας. eorum, quæ habeo a Polyeucto mihi præter dotem missa, quicquid est, si quis id cum rebus Spudiæ præter dotem a socero donatis comparet, inveniat illis his solummodo similia, non autem ampliora, quamquam Spudias contra esse contendit.

— 20. χωρὶς τῶν εἰς τὰς χιλίας ἀποτιμηθέντων] exclusis ab utraque illis, quæ denis minis æstimata et utrique in expensis imputata fuerant, actori puta domus decem minas valens, et Spudiæ mundus muliebris tantidem.

— 27. εἰδῶσιν] judices puta.

— ibid. ἔχει] Spudias.

AD ORATIONEM ADVERSUS PHÆNIPPUM.

1039. 2. ἀπόφασιν] dedi ἀπόφανσιν. tametsi non ignoro, hæc duo vocabula sæpissime inter se permutari, ut dubium sit, utrum præferri debeat. illud est a v. φημὶ, hoc a v. φαίνω. verumtamen a verbo φαίνω etiam v. φάσις derivatum est. et utrumque, tam φαίνω, quam φημὶ, venit a communi fonte φάω.

— 5. μηνὸς] post μηνὸς videtur φθίνοντος deesse. v. p. 1042. 14. nemo enim sic nude dicit ἕκτη μηνὸς, sed aut ἱσταμένου addit, aut φθίνοντος. quod hic fieri oportet. nam sexta dies mensis ineuntis multum distat a sexto die mensis exspirantis.

— 13. καὶ τἄλλα] subaudi ἐποίησεν.

— 18. τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐργαζομένοις ἐν τοῖς ἔργοις] subaudi τοῖς μεταλλικοῖς. verba τοῖς ἐργαζομένοις sunt expositio præmissi τοῖς ἄλλοις. alias potuerat quoque dicere τῶν ἐργαζομένων.

— 19. τὰ δίκαια μεγάλαις] correxi τὰ δ' ἴδια μεγάλαις. poterat quoque τὰ δ' ἴδια μεγ. corrigi. nam τὰ μὲν præmissum flagitare videbatur, ut non τά τε, quod est in Augustano, sed τὰ δὲ sequatur, ut meo periculo restitui. fuit cum suspicarer in τὰ δίκαια latere τοῖς Δεκελεικοῖς. notæ sunt vel e bello Peloponnesiaco Decelicæ officinæ. Probabile quidem est nomen proprium hic desiderari.

1040. 5. διαμένειν] malim παραμένειν, quia vulgatum cum διευτυχεῖν non satis bene convenire videtur.

— 13. ἐσχατιὰν] Citat h. l. Harpocr. v. ἐσχατιά.

— 14. αὐτοῦ] uncis inclusi, quia ab Augustano aberat; correxi tamen αὐτοὺς meo periculo, quomodo si legatur, servari poterit. *cum circumduxissem illos,* necessarios puta meos amicosque.

— 23. ἄλως] videtur leg. esse ἅλῳ in nominativo plurali. quo etiam lectio marginis Lutet. ἅλοι ducit, qui est nominat. plur. secundæ declinat. vulgaris, ἅλῳ autem idem est, sed formationis Atticæ. et ἅλῳ dedi de meo.

— 24. μικροῦ] *pæne.* subauditur δεῖ, vel δέον.

— 27. ἀπειπὼν κωλύσας] correxi ἀπειπὼν καὶ κωλύσας, ex Augustano. cum non verbis solummodo vetuissem, sed etiam rebus ipsis impedivissem, ne quid lignorum ab agasonibus asinorum exportaretur. illa enim verba μὴ ἐξάγειν τὴν ὕλην communiter

ad ἀπειπὼν et ad κωλύσας pertinent. antequam de lectione Augustani mihi constaret, suspicabar leg. esse: ἐπειπὼν κωλῦσαι. *quum illi custodi, quem constituissem, insuper etiam verbis injunxissem, ut impediret, ne quid lignorum* — et nescio, an sic in libris quibusdam fuerit. Suspicabar item duas diversas lectiones in unam conflatas esse, alteram ἀπειπὼν τοῖς ὀνηλάταις, alteram κωλύσας τοὺς ὀνηλάτας.

1041. 3. πλέον δραχμὰς] correxi πλέον ἢ δώδεκα δραχμάς. merebant ergo asini singuli drachmas binas diarias.

— 5. ἐπὶ τὰ ἱερὰ] jurisjurandi ergo, quo tradens alteri sua bona affirmaret, a se bona ei omnia fideliter tradi. v. p. 1042. 2.

— 9. πάσας τὰς ἀληθείας] Lambinus vult πάσης τῆς ἀληθείας. Sed bene habet vulgata. etiam alibi Demosthenes pluralem hujus vocabuli ἀλήθεια usurpat.

— 13. δεδωκότος] scil. ἐξουσίαν τοῦ ποιεῖν τοῦτο.

—16. ἀφαιροῦντος] subauditur τινός. *quasi quis alia quapiam de causa signa ostiis detraheret, quam aperiendi.* possit quoque legi ἀφαιρούντων, scil. τῶν ἀνθρώπων. Sed dedi de meo in accus. plur. ἀφαιροῦντας, subaudi ἀνθρώπους. qui est accusativus absolutus. quasi homines solerent signa detrahere.

— 19. ὠφείλετο ἐπὶ τῇ ἐσχατιᾷ] ob sequens νῦν malim τότε addi, sic: ὠφείλετο τότε [vel τότ'] ἐπὶ τῇ ἐσχ.

1042. 2. ἀποφαίνειν] malim in futuro ἀποφανεῖν. Citat h. l. Harpocr. v. ἀπόφασις.

— 5. Κριωέως] Citat h. l. Harpocr. v. Κριωεύς.

— 6. καὶ Τερεντίου] Romanum hoc nomen est, non Atticum. quare correxi καὶ ἑτέρων τινῶν.

— 10. τὰ πράγματα] haud enim sibi latere meas res eo esse in loco, ut longam moram non ferant.

— 12. ἐπείσθην] cohæret cum ὁμολογῆσαι v. 15. *patiebar mihi persuaderi, ut profiterer me illi, Phænippo, roganti hoc dare atque indulgere, ut congressus hic super decisione constitueretur* in diem Boedromionis exeuntis octavum.

1043. 13. βιβλίον] post βιβλίον videtur κατασεσημασμένον deesse.

— ibid. οὐδὲν ἄλλ' ἢ βουλόμενος] id est, δι' οὐδὲν ἄλλο, ἢ διὰ τὸ βούλεσθαι. vel οὐδὲν ἄλλ' ἢ æquipollet vocabulo μόνον. *solummodo volens.* lectio August. οὐδὲν ἄλλο βουλόμενος, ἢ δοκεῖν, planior est illa quidem, verumtamen sapit grammaticum, aut scholiastam.

— 15. ἐν αὐτῷ] Augustanus dat ἐν αὐτῇ. potest utrumque verum esse, et αὐτῷ ad βιβλίον, αὐτῇ autem ad ἀπόφανσις referri.

— 21. καὶ τὴν ἡμετέραν ταύτην τὴν εἰς τὸ δικαστήριον] pro tertia voce dat Aug. ὑμετέραν, recte, ni fallor, et sic correxi. Sed tum deest σύνοδον. *et hunc vestrum ad tribunal congressum,* vel *conventum.*

— pen. ἀπογραφὴν] Citat h. l. Harpocr. v. ἀπόφασις. ubi ait, ἀπογραφὴν idem esse atque ἀπόφασιν.

1044. 18. Νόμος] titulum Νόμος delevi, et insequentia cum præmissis copulavi. nunc enim lex ipsa nondum recitatur, sed hoc fit demum p. 1046. 6. interea præfatur, vel interfatur actor quædam dictu necessaria.

—19. ἐπίσχες] scil. σαυτὸν, *te,* vel τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου, *recitationem legis paulisper inhibe, suspende.*

— 20. προσεκαλεσάμην] correxi προεκαλεσάμην. *detuli ipsi sponsionem,* scil. eam, quæ statim declaratur, et paulo post p. 1046. 3. quoque commemoratur.

— 21. δωρεὰν] *ultro, sponte mea,* nulla lege cogente.

1045. 3. τὰς κριθὰς] medimnum frumenti.

— 4. τὸν οἶνον] metretam vini. Phænippo itaque si annus eveniret prosper et ferax, fuerunt annui reditus, in frumento quidem 1800 drachm. in vino autem 9600. hoc est quatuor talenta, cum 36 minis. adde reditum e lignis (12 drachm. in diem, h. e. post detractos dies festos, quibus exportare et vendere ligna non licebat) ferme 4000 drachmas, seu 40. minas. universe 5 talenta, 16 minas.

— 16. τουτοισὶ] his judicibus et circumstanti multitudini civium Atheniensium.

— ibid. πεποίηκας] scil. χρηστόν τι καὶ προσφιλές.

— 20. πατέρες] erant enim Phænippo duo patres, verus, et adoptivus.

1046. 3. τὴν πρόκλησιν] v. p. 1044. 20.

— 12. ἀπὸ τῶν ἵππων] alludit ad proverbium, *ex equo in asinum transiit.* facete et false ridet Phænippum de mollitie et ignavia.

— 23. ἀπολαύειν] correxi ἀπολλύειν. *qui sibi videntur amittere, perdere; si quid in remp. erogent.*

— 25. μαρτυρίαν] de lepida Phænippi ἱπποτροφίᾳ.

— 27. ἔα ταῦτα] interpellat actor scribam recitantem Phænippi ἀπογραφὴν, vel ἀπόφανσιν, et jubet nonnullos ejus locos prætermitti.

1047. 3. λέγε ἐντεῦθεν εἰ ἐστὶ τούτοις τάδε ὀφείλω] distinxi et correxi sic: ἀλλ' ἐντευθενί [scil. ἄρχου ἀναγινώσκειν]· *sed ab illis indicis verbis incipe tu, scriba, recitare, quæ sic sonant:* ΕΠΙ ΤΟΥΤΟΙΣ ΤΑΔΕ ΟΦΕΙΛΩ. SUPER HIS CAPITIBUS MEÆ SUBSTANTIÆ DEBEO, ego Phænippus, HÆC.

— 8. ἧς οἱ νόμοι κύριον τοῦτον ποιοῦσι] h. e. cum mater tua degat adhuc ætatem in domo tua, vidua, neque transierit in manum domumque alterius viri. quo fit, ut dos ejus in potestate tua sit.

— 9. δικαίᾳ] dedi δικαίως. *non vero atque debito modo versans in hoc negotio exhibendi indicis bonorum suorum.* Est enim pars formulæ ὀρθῶς καὶ δικαίως ἀποφαίνειν.

— pen. πλέον ἢ τριῶν ταλάντων] sed *minus* reperietur, non *plus.* matri talentum. Pamphilo et Philoleo talentum. Acantidæ 40 minas. Aristomeni 14 minas. Faciunt duo talenta cum 54 minis. hoc est tria talenta, minus 6 minis.

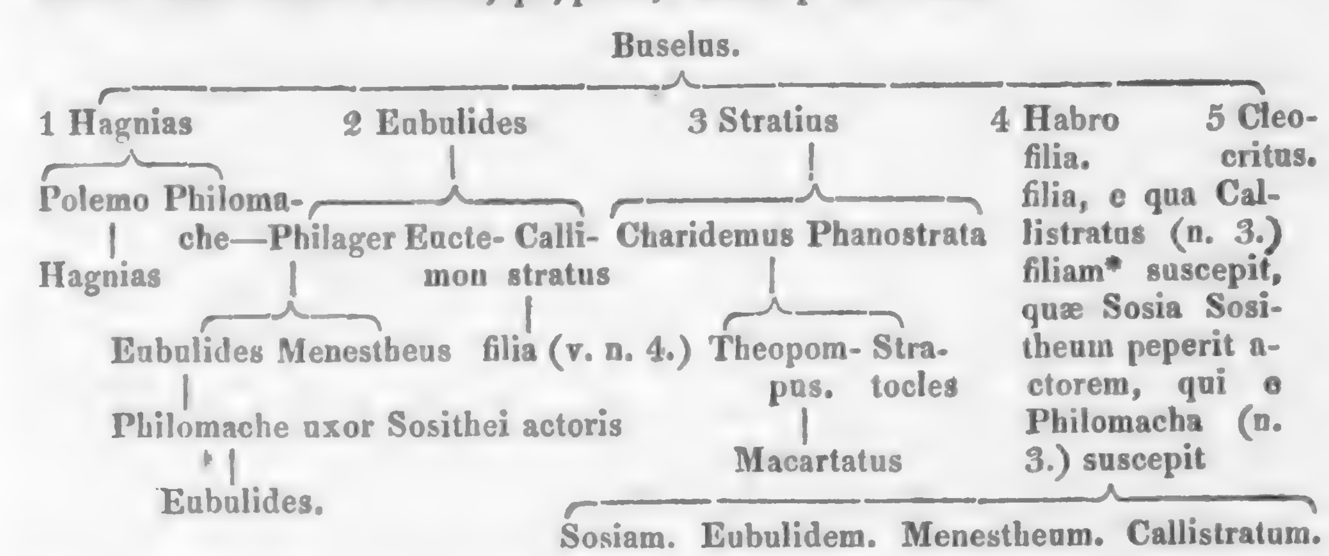
1049. 3. δραπετεύοντα] scil. τὸ λειτουργεῖν.

— 4. καὶ νῦν] bene habet. *etiam nunc,* rebus sic se habentibus, ut nunc habent, cum sim, non servus, sed civis vester.

— 5. τὰ τρία τάλανθ' ὑμῖν, ἃ ὦφλον] pronomen ὑμῖν addidi. *posteaquam vobis illa tria talenta dependero, ad quæ condemnatus sum.*

AD ORATIONEM ADVERSUS MACARTATUM.

Videtur in hac causa versari Isæi quoque oratio, eorum ultima, quæ ejus adhuc hodie supersunt. Sed nescio, an ea causam hanc non multum illuminet. Scripta hæc est oratio nomine Sosithei, qui, pater, pro filio Eubulide causam agit. Cujus ergo tanto melius cognoscendæ, tabulam generis proponam, nescio, diversamne, an eandem cum ea, quam Palmerii Exercitationes p. 641. dant.

1051. 4. τουτουῒ γὰρ τοῦ παιδὸς] Eubulidis.

— ibid. ἡ μήτηρ] Philomache secunda, filia Eubulidis senioris.

— 19. ἀπηλλάττοντο] est paulo quid aliud, quam ἀπήλλαττον. hoc esset, *discedebant,* illud est *ablegabantur, dimittebantur, amandabantur.*

— 21. ἀμφισβητεῖν] Citat h. l. Harpocr. v. ἀμφισβητεῖν καὶ παρακαταβάλλειν.

1052. 6. παρὰ μηδείῳ] in Aug. est παρα ειλέῳ. num παρὰ ἠλείῳ. ut nomen hominis fuerit *Eleus,* ab *Elide.* ut Λάκων, Θεσσαλὸς, Βοιωτὸς, Σμυρναῖος, et alia talia nomina Athenis tum erant crebra. Sed magni non refert, quomodo fuerit appellatus.

— 11. προεκαλέσαντο] correxi προσεκαλέσαντο. προκαλεῖσθαι est *sponsionem offerre,* προσκαλεῖσθαι *ad judicium vocare.*

— 12. εἰς διαδικασίαν περὶ τοῦ κλήρου] præpositionem secundam, περὶ puta, addidi, quamquam nullus dubito, fore multos, qui servandam fuisse vulgatam. et hoc scholium arcendum existiment. videbitur enim, certe scio, multis scholium esse. ego vero dedi, quod codex bonæ notæ dabat, et sententiam reddebat planiorem, et confirmatur a p. 1060. 14.

— 19. τετραπλάσιον] nam una tantum quinta pars reo, Sositheo, aut ejus uxori, infundebatur, quatuor quintæ partes actoribus totidem. Singuli illorum quinque litigantium accipiebant singulas amphoras pro prima actione, et ternos choas, pro posteriore.

1053. 2. ἐπιβουλευσάντων] malim συνεπιβ. ob sequens συναγωνιζομένων.

— 3. καὶ δίσκων] contraxi in unum vocabulum καδίσκων. et sic quoque v. 8. pro δίσκῳ correxi καδίσκῳ. τεττάρων reliqui, quia codices servabant, quamquam delendum arbitror. non enim nisi duo cadisci ponebantur, alter, pro Theopompo, petitore, alter pro muliere, unde petebatur. nisi sic volumus vulgatam interpretando tueri, ut aiamus, in priore actione duos esse positos cadiscos, et rursus totidem in posteriore. Petitus ad Leges Atticas p. 423. et Valesius l. c. volunt καδίσκων

* Sed huic genealogiæ adversatur p. 1063. 12.

πέντε τεθέντων. sed nullo modo sunt audiendi.

— 26. ἑαυτὸν] editio Wolfii dat ἑαυτοῦ. paulo id quidem melius, quam quod vulgata dat. præstat tamen, quod e melioribus libris dedi, ἑαυτῶν, *suam*, Eubulidis, *domum et Hagniæ*.

1054. 7. βωμοῦ] post βωμοῦ deest aliquid, e. c. ὃ ἔδει ποιεῖν, *quod oportebat eum facere* (h. e. oportuisset autem Theopompum ab ara abducere victimam), aut οὐκ ἂν ποιήσοντα, *quod ille non erat facturus* (h. e. verum ille non recusasset victimam abducere) *si certo novisset hunc puerum præter fas in phratoras induci.*

— 17. κύριον ἐπιγραψάμενος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἑαυτοῦ] hæc non intelligo. Exierat Eubulides junior e potestate patris in potestatem avi materni, Eubulidis senioris, qui tum adhuc in vivis supererat. Quare itaque non avum, seu patrem adoptivum, sibi curatorem adsciscebat? cur fratrem Sosiam sibi curatorem adscivit, nescio an adhuc minorem annis, et in alia domo relictum, et cui præterea nihil potestatis in fratrem minorem esset, utroque patre adhuc superstite.

— 27. ἐπιδεδικασμένου] subaudi τινός.

— ibid. ἀμφισβητῇ] subaudi τις.

— ibid. τοῦ κλήρου] subaudi περὶ τοῦ κλ. *si cui adjudicata fuerit* [hæreditas, seu virgo nubilis hæres], *et alius aliquis experiri cum illo velit jure super illa seu hæreditate, seu virgine, hæreditatis domina, hic illum in jus ad archontem vocato.*

— ult. εἶναι] subaudi δεῖ. *debet contendens deponere sacramentum.*

1055. 4. τὴν δ' ἀμφισβήτησιν εἶναι τῷ ἄρχοντι καθότι ἐπεδικάσατο οὗ ἂν ἔχῃ τὰ χρήματα] posui totum locum, qui cum universe subobscurus est, tum laborare quoque vitio uno et altero videtur. Primum παρὰ τῷ ἄρχοντι leg. esse suspicor, quam in suspicionem venisse Wolf. quoque, postmodum reperi. deinde assentior Petito, ὅς corrigenti pro οὗ. Possit tamen οὗ defendi, si in ἐπεδικάσατο subaudiatur τις, et οὗ ἂν ἔχῃ, τὰ χρήματα cum interjecto commate scribatur. i. e. καθότι ἐπεδικάσατό τις τὰ χρήματα τούτου, οὗ τὰ χρήματα ἂν ἔχῃ. *quo titulo juris aliquis sibi curaverit adjudicari bona ejus, cujus bona sibi adjudicari impetraverit.* Sed quid est καθ' ὅτι? num, ut interpretantur, *eadem formula juris*, qua, qui adhuc habuit et habet bona, effecit, ut ea sibi adjudicarentur. an, *quo titulo juris.*

— 19. ἀπολείπεσθαι] scil. τοῦ ὁρᾶν.

— 21. πειρασόμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς] hæc non jam actor, sed ejus advocati pronunciant, vel interpellant.

1056. 15. οὐδενὸς τῶν Ἁγνίου] e p. 1065. 25. suspicor post οὐδενὸς τῶν Ἁγνίου deesse κληρονομεῖν. item e pag. 1066. 27.

— 19. ἐστὶ] malim ἔσται.

1057. 4. οἰκειότατον] correxi οἰκειότερον. præterea malim post ἡμῶν addi καὶ προσήκειν e p. 1056. ult. videtur tamen v. pen. huic conjecturæ repugnare.

— 18. Πολέμωνος] post Πολέμωνος addunt quidam libri aliqua, quæ, tanquam iteratio et diligentior inculcatio jam dictorum, ferri possunt, nil tamen illis est valde opus.

1058. 7. Εὐβουλίδου] post Εὐβουλίδου subauditur e præmissis ἐγένετο. quod si fiat, nihil est, quod in vulgata h. l. culpes. alii codices idem dicunt, sed verbis paulo aliter collocatis.

— 9. τῷ υἱεῖ τῷ Θεοπόμπου] in Aug. est τοῦ Θεοπ. in Bav. τῷ τρίτῳ υἱεῖ τῷ Θεοπόμπου. exhibui lectionem Augustani. videtur tamen in lectione Bavarici nescio quid abstrusius latere, et in libris quibusdam fuisse τῷ τρίτῳ υἱεῖ τῶν [subaudi υἱέων] Θεοπόμπου, *tertio filio in liberis Theopompi.*

— 11. τῷ μὲν παιδὶ —] Sententia est: Puero huic, Eubulidi tertio, convenit aliquod nomen, illorum nominum, quæ commemorantur ab illa lege, quæ sancit, quinam jure in hæreditatem aliquam vacuatam et controversam succedant. Est enim ἀνεψιοῦ παῖς ad illum Hagniam, super cujus hæreditate controversia nunc agitatur. Atqui παῖδες ἀνεψιῶν a lege numerantur in legitimis hæredibus. Est ergo hic Eubulides hæres Hagniæ. Macartatus enim non est Hagniæ ἀνεψιοῦ παῖς.

— 24. ᾧ] id est, ὁ λέγων. Hoc enim obtentu, quod scil. asseveraret, quamquam falso, Theopompus, meum filium ab Hagnia longius distare, et non in eadem domo esse cum Hagnia —.

— 26.* οἱ] articulus hic vitiose redundare videtur, ut natus e fine proximi vocabuli λοιποί.

1059. 1. οὐκ ὢν τοῦ οἴκου] malim οὐκ ὢν ἐκ τοῦ οἴκου. vid. p. 1058. 2. nam sæpissime occurrit illa dictio ἐξ οἴκου τινὸς et ἐξ οἴκου ἑτέρου εἶναι. repugnat tamen v. 7.

— 11. καὶ δι' ἅπαντα] correxi καὶ δὴ ἅπαντα, *ideoque omnia.*

1061. pen. τὴν ἑαυτοῦ] malim τὴν ἑαυτῶν. Suam matrem sibi cum fratribus et sororibus suis communem. τὴν αὐτῶν quidem v. ult. e libris reposui pro vulgato τὴν αὐτήν.

1062. 1. πρὸς αὐτοὺς] ad se, testem, et ad fratres sororesque, item ad maritum.

— 8. περὶ τῶν ὁμολογουμένων] nemo enim testes producit super rebus haud controversis, de quibus nemo dubitat.

— 14. κατεχρῶντο] hoc abutebantur, hoc dictitabant et jactabant mendacium, et tertio quoque verbo ingerebant atque inculcabant. subauditur τούτῳ τῷ λόγῳ.

1063. 11. ἀδελφοὶ — υἱὸς] Versus 16,

17, 18, et 19. in ed. Lutet. plane expunxi. neque ab ipso Demosthene profectum est hoc stemma genealogicum, neque scitissime est confectum, sed parum illustrat obscuritatem rei, et abest ab optimis codicibus, et alieno loco est positum.

— 17. Σωσιθέου] videtur leg. Σωσίου. Pater enim Sosithei Sosias appellabatur. v. p. 1075. pen. Cæterum video, locum hunc adversari stemmati superius a nobis proposito, ut conciliari cum eo nequeat.

1064. 1. προσκλαίουσα] e vestigiis literarum colligas leg. esse πρὸς Κλέωνα. de causa vero hac Eubulidis adversus Cleonem nihil mihi constat.

1065. 4. ἀμφισβητήσαντος δὲ τοῦ Ἁγνίου] Sententia postulat: ἀμφισβητήσαντος δὲ Εὐβουλίδου τοῦ κλήρου τοῦ Ἁγνίου.

1066. pen. οἷς] lectio vulgata v. ult. τούτους si manet, necesse est, ut ad οἷς subaudiatur νόμοις. ut sit sententia: *quibus legibus legislator jus et nomen* ἀγχιστείας *et cum eo hæreditatem tribuit*, cuicunque illa tribuit, *eas leges scriba vobis præleget.* malim tamen ad οἷς subaudiri ἀνθρώποις, et v. ult. pro τούτους legi περὶ τούτων. ut sit sententia: *quibus hominibus legislator proximum cognationis locum et jus hæreditatis adeundæ dat, super illis ipsa legis verba scriba vobis recitabit.*

1067. 1. μὴ διαθέμενος] *ab intestato*, qui potuisset tamen testamentum condere propterea, quod prole mascula careret. pater enim nullus, cui filii essent, testamentum condebat. inutile enim id fuisset, filiis vel sine testamento, ipso jure civili, in paternam hæreditatem succedentibus. filiabus autem nulla erat pars hæreditatis paternæ, quippe dotem adeptis pro portione sua, nisi si fratribus carerent. et pater testamento sua bona non donasset alii cuipiam. nam id licebat facere.

— 2. σὺν ταυτησὶ] scil. δεῖ κληρονομεῖν τοὺς κληρονομοῦντας. *una cum illis debent hæredes hæreditatem adire.* h. e. si nemo potest alicujus hæreditatem adire, sine prole mascula et sine testamento defuncti, nisi aut filiam filiasve ejus in matrimonio jam habeat, habeantve, aut eam easve matrimonio ducat ducantve. filiæ enim solæ per se hæreditatem neque adire, neque tenere poterant, sed mariti eorum adibant nomine uxorum tenebantque, tanquam earum κύριοι, h. e. tutores et præsides.

— 3. τούσδε] quos statim deinde nominat lex.

— 4. ἐὰν δ' ἀδελφοὶ] malim adversativam deleri. Sed ejus loco posui μὲν de meo.

— ibid. ὦσιν ὁμοπάτορες] nescio, an desit καὶ ὁμομήτορες. verum esto hoc quidem, utcunque vult, subauditur, δεῖ αὐτοὺς τὴν ἀδελφοῦ μοῖραν λαγχάνειν. Si defuncto sine liberis et ab intestato sunt fratres, hi cernunt partem fratris. h. e. si unus est frater, is adit totam hæreditatem. Si plures sunt, pro rata quisque eorum.

— 5. τὴν τοῦ πατρὸς μοῖραν λαγχάνειν] universi hi filii ejus, qui defuncti ab intestato patruus fuerit, accipiunt tantum, quantum tulisset eorum pater pro parte sua, si tum adhuc superfuisset.

— 6. ἢ ἀδελφῶν παῖδες ἐξ αὐτῶν, κατὰ ταῦτα λαγχάνειν] correxi de meo sensu, ἢ ἀδελφῶν παῖδες, οἱ ἐξ αὐτῶν κατὰ ταὐτὰ λαγχ. ut sit hæc sententia: fratres si nulli supersint, aut filii fratrum, tum ex his fratrum filiis nati pari modo hæreditatem cernunto; ut scil. omnes illi fratris nepotes ratam portionem ferant, tantam, quantam avus eorum esset laturus, si adhuc superesset. in λαγχάνειν subauditur προσήκουσι. οἱ ἐξ αὐτῶν γεγονότες προσήκουσι λαγχάνειν. idem est ac si dixisset: προσήκει τοὺς ἐξ αὐτῶν γεγονότας λαγχάνειν.

— 8. ἐὰν ἐκ τῶν αὐτῶν ὦσι] h. e. si sint ex eodem patre et ex eadem matre. quo excluduntur fratres e diversis matribus.

— 6. γένει ἀπωτέρω] appellat γένος articulum seu gradum generis in linea descendente. ut, in causa hac nostra Eubulides tertius ratione γένους, seu ordine nascendi duobus distabat gradibus ab Hagnia, Macartatus autem uno tantum gradu. quo fiebat, ut Macartatus γένει esset ἐγγυτέρω, Eubulides autem ἀπωτέρω.

— 10, παίδων] uncis inclusi, meo judicio, quod videtur e varia lectione natum, aliis libris dantibus μέχρις ἀνεψιάδων, aliis, quod idem est, μέχρις ἀνεψιῶν παίδων (quomodo etiam Wesseling. ad Petit. L. L. Attic. p. 584. vult corrigi). μέχρι includit, non excludit.

— 11. ἀνδρὸς] defuncti puta, ab intestato, super cujus hæreditate contenditur.

— 13. μὴ ἀγχιστείαν εἶναι μήτε ἱερῶν, μήθ' ὁσίων, ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος] recte animadvertit Petitus, postrema verba ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος partem legis non esse, sed a scriba post exactos triginta tyrannos addita esse, quo constaret, ex quo tempore lex illa valida inciperet esse. v. p. 713, 19. 742, 11. quapropter hanc temporis notam ab ipsa lege interjecto puncto discrevi. Sitne hæc lex Solonis, quod voluit Petitus, an recentior, possit ex hac appendice chronologica dubitari. præterea suspicatur idem Petitus, verba μήτε ἱερῶν μήθ' ὁσίων ab ipso Solone non esse profecta, sed serius addita. Si lex ipsa a Solone est, de quo non constat, nil impedit, quominus ipse Solon etiam hæc adscripserit. Sed hoc est apertius, vocabulum κοινωνίαν deesse. *neque spurio, neque spuriæ, convenit* ἀγχιστεία, *neque communio sacrorum civiliumve jurium.*

— 11. ἀλλὰ τίνι καὶ δίδωσι] addidi καί. quod hic loci respondet Latino *tandem*, vel

nam. at quibusnam tandem dat lex, si illis negat?

— 20. τῷ Ἁγνίου ἐκείνου] abest vox media a libris quibusdam. videtur ab aliis postrema abfuisse, et sic ex utraque varietate hæc nostra lectio conflata esse. nam utramvis vocem omittas, sententiæ nil decedet.

— 23. πολλὰ πάνυ ἐν τῷ νόμῳ ἃ δεῖ ποιεῖν τοὺς προσήκοντας ἐπάναγκες] delevi, ut inutilia. Sequitur enim sententia plane eadem iisdem pæne verbis: ἀλλὰ πάνυ πολλὰ —. Fac etiam illa a me meo judicio deleta partem esse hypophoræ, seu fictæ objectionis. verumtamen vel sic legendum esset: προσέταξε καὶ οὐ πολλὰ πάνυ — et esset oratio præterea puerilis et affectata.

— 27. Θητικὸν] Citat h. l. Harpocr. v. Θῆτες.

— pen. ἔχειν] subaudi τινά.

— ibid. ἐκδιδότω] subaudi αὐτήν.

1068. 2. πρὸς οἷς αὐτοῖς] correxi πρὸς οἷς αὐτῆς, id est, πρὸς τούτοις ἃ αὐτῆς ἐστί. *ad*, vel *præter ea, quæ ea fœmina jam per se habet.*

— ibid. ἐὰν δὲ μὴ] bene habet μή, neque debebat expelli, ad exemplum Basileensium, qui auctore Wolfio id omiserunt. Patet e proximo opposito, ἐὰν δὲ πλείους ὦσι. Sententia legis hæc est: Si plures una ἐπικλήρῳ non sint in una familia Θητικῇ, tum oportet singulos quosque illi familiæ adscriptos partem suam conferre ad hujus puellæ elocationem; et tum non tenetur proximus genere eam aut elocare de suo, aut ipse matrimonio ducere. verum si plures sint ejusmodi puellæ, tum contra res habet. qui proximus est genere, ducito ipse, aut de suo elocato; ut conferant gentiles, nil opus est, nisi ad unius virginis elocationem.

— 7. μὴ ἔχῃ] scil. γυναῖκα. *si matrimonio ducere nolit.*

— 17. γένει ὢν ἐγγυτάτω] non video, qui Sositheus genere fuerit Hagniæ propior, quam Macartatus, nisi forte, quia erat a patre matris oriundus ab Eubulide primo, qui erat Hagniæ primi frater proximus, seu fratrum quinque nascendi ordine secundus, cum Stratius, a quo deveniebat Macartatus, esset frater tertius. præterea Callistratus, avus Sosithei, frater erat Polemonis, penes quem Philomache, amita Hagniæ ab intestato defuncti, erat.

— 18. προσῆλθε] scil. τῇ Φιλομάχῃ, aut τῇ ἐπιδικασίᾳ περὶ αὐτῆς.

— 20. τῇ αὐτῇ] subaudi ἐν ᾗ ἐγὼ τότε ἦν.

— 27. ἑτέρους νόμους] correxi ἑτέρων νόμους, e Bav. videbatur hæc lectio exquisitior esse, quam vulgata, quæ si voluisset hoc indicare, *alias*, vel *reliquas leges*, dicendum fuerat, aut τοὺς ἄλλους νόμους, aut ἑτέρους νόμους simpliciter sine articulo. sed est *aliorum quoque* (scil. legislatorum) *leges*, non ab eo profectas, unde sunt superiores. quarum si auctor fuit Solon, non profecto proximam insequentem legem idem tulit, sed Draco. Est enim illa ἐκ τῶν φονικῶν, quas fuisse Draconis constat.

— pen. προσειπεῖν τῷ κτείναντι] correxi προειπεῖν. subaudi δίκην δεῖ. *oportet*, vel *convenit diem denunciare peremtori, quo in judicio compareat.* Auctor hujus correctionis est Hier. Wolf. subscripsit ei Valkenaerius ad Herodot. p. 227. a.

— ibid. ἐντὸς ἀνεψιότητος] *qui proprius attingunt occisum, quam sobrini* [ut pater, frater, filius, patruus].

— ult. καὶ ἀνεψιοῦ] verba hæc delenda videntur. nam ἐντὸς figit extremum terminum, quousque aliquid pertingat. Ergo ἀνεψιὸς inest etiam τῇ ἀνεψιότητι. Sententia legis est: qui proprius attingunt peremtum, quam sobrini, liceto illis diem peremtori dicere. qui autem longius distant, ut soceri, mariti sororum, sobrini et sobrinorum liberi, fas illis esto causæ subscribere et accusationem participare.

1069. 2. καὶ ἀνεψιαδοῦς] etiam hoc redundare videtur. non enim video, qui παῖδες ἀνεψιῶν ab ἀνεψιαδοῖς differant. Nisi volumus hanc legi sententiam tribuere: Peremtori diem dicunto, qui sunt citra consobrinitatem, et consobrini ipsi. (Sed tum erit p. 1068. ult. leg. non ἀνεψιοῦ, sed in accusativo plurali, ἀνεψιούς.) Participanto autem causam etiam liberi consobrinorum, et mariti sororum, vel mariti filiarum occisi, et eorum consobrini, item soceri occisi, et eorum consobrini nepotes, et phratores occisi. Quicquid est, locus est obscurus et dubius, quem peritiores illuminent.

— 3. πάντας] sc. δεῖ αἰδέσασθαι. *omnes illos oportet consentire in gratiæ cum homicida reconciliationem.*

— 4. μηδεὶς ᾖ] subaudi ἐν τοῖς ζῶσιν, ἢ παροῦσι, παρῇ, ὑπάρχῃ. Si nemo horum adsit, vel supersit.

— 5. καὶ εἴσῃ, οἱ ἐφέται] correxi meo judicio: καὶ εἷς, ἢ οἱ ἐφέται. Sunt enim iidem οἱ πεντήκοντα καὶ εἷς, et οἱ ἐφέται. Posteriora hæc addita sunt interpretationis ergo legi, sive ab ipso Demosthene, sive a scholiasta quodam. nam in lege ipsa verba hæc scholium redolentia ἢ οἱ ἐφέται primitus non fuerunt.

— 6. ἐσέσθων] correxi meo periculo αἰδεσάσθων. Si quinquaginta et unus viri, hoc est, Ephetæ, pronuntiaverint, homicidam cædem peregisse involuntariam, tum, si nemo cognatorum supersit, ignoscunto homicidæ, veniamque cædis ei faciunto, si volent, phratores [peremti puta], numero decem.

— 7. τούτοις] correxi, rursus de meo

judicio, τούτους in accusativo. hos vero decem phratoras eligunto illi LI. viri, ex optimatibus phratriæ. vidit h. l. etiam H. Wolf. aliquid.

— 8. πρότερον] subaudi ἢ τόνδε τὸν νόμον τεθῆναι. *ante hanc legem latam.* nam alias solent leges in tempora futura, non in præterita ferri.

— 10. ἀπογινομένους] non peremtos modo, sed etiam morte repentina exstinctos, in via publica jacentes. existimabant enim veteres a cadavere projecto semitas et vias publicas pollui. Locum hunc interpretatur Valkenaer. ad Herodot. p. 270. et Petiti errorem castigat.

— 17. τοῖς προσήκουσι τοῦ ἀποθανόντος ἐπαγγέλλειν] scil. δεῖ οὐδὲν ἧττον. *nihilominus tamen debet imperare.*

— 21. δύνανται] si bene habet, subauditur μισθοῦσθαι οἱ μισθωσάμενοι, vel οἱ ποιοῦνται. *demarchus conducito quosdam, qui hoc faciant, sed tam parvi, quam facere poterunt.* conveniret tamen, mea quidem sententia, melius δύνηται, ut ad demarchum redeat, *conducito tam parvi, quam conducere possit.* et sic quoque Wolf. reddidit. in ὀλιγίστου subauditur μισθοῦ.

— 26. μισθώσεις] post μισθώσεις deesse videtur ταύτας καὶ τάς. nam alias non video, quid illa de locatione fanorum Minervæ deorumque reliquorum et heroum eponymorum hic loci sibi velint.

— pen. καὶ αὐτοὺς] addidi καὶ γένος.

1070. 23. τοίνυν] dedi simplex νῦν. videtur in aliis libris fuisse περὶ τούτου τονῦν. unde vitiosum τοίνυν est natum.

— 25. καὶ ἐκ τοῦδε τοῦ νόμου] etiam ex hac lege, quam statim recitabo.

1071. 2. βούληται] subaudi τις, aut ἕκαστος. et quia hæc sunt nomina multitudinis, ideo statim subjicit προθῶνται.

— 3. ἢ] correxi ᾗ. idem est ac si dixisset: τῇ ὑστεραίᾳ ταύτης τῆς ἡμέρας, ἐν ᾗ ἂν προθῶνται. *postridie, quam spectandum mortuum proposuerint.* Verum Taylor ad Lysiam, Lect. Lys. cap. 1. p. 224. ed. meæ vult ἢ ᾗ ἂν πρ. et exemplis confirmat ita leg. esse.

— 22. οὐ τὴν Μακαρτάτου μητέρα, οὐδὲ τὴν Θεοπόμπου γυναῖκα] verba sic composita subjiciunt menti, diversas esse has duas mulieres. Sed eadem est fœmina, Theopompi uxor et mater Macartati. Verum sententia hæc: jus illi fœminæ nullum est, neque quatenus est mater Macartati.

1072. 19. Ἀμφιόνεσσι] *mittere ad oraculum Amphionum consulendi ergo.* vel *mittere Amphionibus portionem extorum.* Amphiones appellabantur Amphion et Zethus.

— 25. ἐστὲ] vos Athenienses, κατὰ φυλήν. unaquæque tribus ex heroe, auctore et principe suo, appellabatur.

— ibid. δωροτελεῖν, καὶ τὰ πάτρια τοῖς ἀποφθιμένοις ἐνιχνούμενα ἀμεραιτελεῖν τοὺς ποθήκοντας κατὰ τὰ ἀγημένα] posui totum locum, ut vitiose circumfertur in libris. reliqua emendavi, præter postrema, quæ nondum expedire potui. δωροτελεῖν καττὰ πάτρια τοῖς ἀποφθιμένοις ἐν ἱκνουμένᾳ ἀμέρᾳ. hactenus bene procedit emendatio e libris, et ingenio cum nostro, tum aliorum virorum doctorum; quamquam in his, quæ posui, nihil est e libris non ductum. *sacrificare et munera vota persolvere Manibus defunctis in die cuique competente.* deinde velim: τελεῖν δὲ τοὺς ποθήκοντας, *munera illa vero debent persolvere cognati*, κατὰ τὰ ἀγημένα —Valkenaer. ad Herodotum p. 467. conjicit: τελεῖν τοὺς ποθήκοντας καττὰ τεταγμένα. qua de conjectura statuat, quod quisque volet. mihi videtur aliud aliquid e vetusta lingua latere. Vulgata si bene habet, erit ἀγημένα idem atque ἡγημένα, id est, νενομισμένα δίκαια καὶ ὅσια, ἃ οἱ ἄνθρωποι ἡγοῦνται δίκαια καὶ νόμιμά σφισιν εἶναι. videtur tamen ἡγμένα melius convenire, ab ἄγειν. secundum publicam ἀγωγὴν, institutionem morum, disciplinam (ut nos loquimur) ecclesiasticam.

1073. 1. τοῖς κατοιχομένοις] post τοῖς κατοιχομένοις, aut post ποιεῖν, deesse videtur τὰ νενομισμένα.

— 8. πλείω] id est, πάνυ πολὺν, vel pro πλείω, ἢ προσῆκεν.

— 9. μὴ ἡμῖν] nam si per nos stetisset, istam hæreditatem nunquam adisset, sed statim ab adjudicatione eam ipsi rursus eripuissemus.

— 11. νυνὶ] *nunc demum.*

— ibid. ἀγωνίζεσθαι] subaudi δεῖν, vel ἀναγκάζεσθαι.

— 18. ἐνδεικνύμενοι] malim ἐνδεικνύμενον, in accus. sing. gen. neutrius. *unum quid peregerunt turpissimum, et legibus in primis repugnans, maximeque ostendens, nulli alii rei, quam cupiditati, eos esse deditos atque intentos.*

— 27. πλέον] dedi πλεῖον. citat h. l. Harpocr. v. ἐξεπρέμνιζον.

1074. 20. δημόσιον ἢ δημοτικὸν ᾖ, ἑαυτῷ χρῆσθαι] correxi distinctionem, et ᾗ cum ἢ mutavi, ad hunc modum: δημόσιον, ἢ δημοτικὸν, ἢ ἑαυτῷ χρῆσθαι. fanum δημόσιον est publicum totius populi. δημοτικὸν, est peculiare δήμῳ alicui. Sententia est: nisi si oleæ cædantur ad usum templi alicujus seu publici, seu vicani, seu denique ad usum privati cujusque cædentis domesticum. ἢ ἑαυτῷ χρῆσθαι est idem dictum, atque ἢ πρὸς τὸ χρῆσθαι ἑαυτῷ. observandum hoc constructionis ergo, quæ hæc est: ἐὰν μὴ δέῃ χρήσασθαι, a) εἰς ἱερὸν Ἀθηναίων δημόσιον, b) ἢ εἰς ἱερὸν δημοτικὸν, c) ἢ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ χρῆσιν ἑκάστου (καὶ ταύτας μὲν μέχρι δυοῖν ἐλαίαιν μόνον τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου), d) ἢ ἐπὶ ἀποθανόντα. Est igitur sententia hæc: si quis oleas exscin-

dat, luat pro singulis quibusque oleis centenas drachmas, nisi si adhibeat ad condenda templa, a) omnium Atheniensium publica, b) ad templa demis propria, c) ad usum cujusque domesticum, sed has quidem nonnisi binas annuas, d) ad mortuum cremandum.

— 23. τῆς ἐλαίας] id est, ἀντὶ τῆς ἐλ.

— 24. τούτου] subaudi τοῦ ἀργυρίου, aut τοῦ ὀφλήματος.

— 27. πρὸς τοὺς ἄρχοντας, ὧν ἕκαστοί εἰσι δικασταὶ] ut si quis eradicasset oleam, qui non civis, sed inquilinus esset, causam ejus judicabat Polemarchus. Si quis oleam eradicasset ex agro controverso, pertinebat ea causa ad Archontem Eponymum. Si quis e luco, alicui deo consecrato, deferenda erat ea causa ad Basileum, seu regem sacrorum.

— pen. τοῦ αὐτοῦ μέρους] id est, ὑπὲρ ἑαυτοῦ, vel ὑπὲρ τοῦ μέρους τοῦ εἰς αὐτὸν καθήκοντος.

1075. 2. γίνεται] post γίνεται paret aliquid abesse, quod etiam Wolf. vidit. e. c. ὃ δὲ τῇ θεῷ γίνεται. aut simile quid. *quæ autem multæ nomine Deæ Minervæ debentur, ea archontes inscribunto quæstoribus deæ, exigendi ergo.*

— 25. τούτου] hujus filii mei, Eubulidis minoris, cujus nomine ego hanc causam ago. v. p. 1076. 2.

— pen. ἀπέδωκα] velut debitum aliquod. majori enim natu filio debebatur, ut generis conservatori et propagatori, nomen avi.

1076. 7. ἀδελφιδῷ] Augustanus ἀδελφῷ. utrum melius?

— 18. ὑβρίζειν] post ὑβρίζειν addidi hæc verba: περὶ τούτους. ἐὰν δέ τις ὑβρίζῃ, ἢ ποιῇ [sic correxi] τι παράνομον, κύριος ἔστω ἐπιβάλλειν [scil. ζημίαν] κατὰ τὸ τέλος. dubium est, quid sibi velit κατὰ τὸ τέλος. mihi videtur hoc velle. Erant magistratibus et judicibus minoribus permissæ pœnæ arbitrariæ et mulctæ, ultra quas non licebat iis adscendere. Si majorem pœnam mulctamve rei meruisse viderentur, debebat res ad concionem, aut ad majus judicium referri. Sed has mulctas arbitrarias infligebant archontes κατὰ τέλος, ut maxima eorum esset mulcta, qui ex ordine τῶν πεντακοσιομεδίμνων essent, media τῶν ἱππέων, minima τῶν ζυγιτῶν. Aliter accepit Petitus p. 594.

— 20. προκαλεσάμενος] correxi προσκαλ. citat h. l. Harpocr. v. πρόπεμπτα, male quidem ille vocabulum interpretans. Significat enim πρὸ πέντε ἡμερῶν, aut πρὸ τῆς πέμπτης ἡμέρας. *die quinto ante quam habetur ipsum judicium.*

1077. 13. Προσπαλτίου] correxi Προσπαλτίους. tota enim hæc gens appellabantur Προσπάλτιοι, et qui inde esset, dicebatur προσπαλτόθεν esse.

— 19. πῶς ἂν γένοιντο] malim πῶς ἂν οὖν γένοιντο, ut p. 1076. 24.

— 21. οὐ ταῦτα μόνον] subaudi πεποιήκασιν, aut ἠδικήκασιν, aut ἠλλοτριώκασιν ἑαυτοῦ ἀπὸ τοῦ γενους τοῦ Ἁγνίου.

1078. 4. δοκοῦσιν] ante δοκοῦσιν videntur hæc pauca deesse: τί οὖν; *quid itaque? videnturne vobis*—. dedi de meo ἆρα δοκοῦσιν.

— 11. ταῖς τούτου] correxi ταῖς τούτων. Macartati, et amicorum ejus, et dudum ante Theopompi, patris Macartati.

— 21. ἀπαγαγεῖν — ποιήσας] malim ἀπαγαγὼν — ποιῆσαι.

— pen. αὐτοὺς] Hagniam, Eubulidem, reliquos cognatos dudum defunctos.

AD ORATIONEM ADVERSUS LEOCHAREM.

Tabula generis.

Lysippus Crioensis — Euthymachus Otrynensis.

1 Mnesimache-Midylides (filia Lysippi)
2 Archippus. Pallenensis.
3 Archiades. super cujus hæreditate certatur.
4 Archidice-Leostratus Eleusinius

Mnesimache-Midylides: Clitomache-Aristoteles
Clitomache-Aristoteles: Aristodemus. Habronychus, Midylides
Aristodemus: Aristoteles, actor in Leocharem.

Archidice-Leostratus Eleusinius: filiam — Leocrates — Leostratus
Leostratus: Leochares Leocrates.

1081. 12. καὶ καταστασιασθέντα] καὶ delevi. *nolite pati, nos homines pauperes et inopes* [h. e. præsidiis amicorum potentium denudatos], *a factione improba inimicorum potentium opprimi.* περιϊδεῖν τινὰ καταστασιασθέντα, est, ἀμελεῖν καὶ ἐᾶν καταστασιάζεσθαι αὐτόν.

— 15. τῶν νόμων τυγχάνειν] id est, τῶν δικαίων τῶν ἐκ τῶν νόμων προσγιγνομένων. *si quis nos sinat ea adipisci, quæ nobis jure debentur per leges.* recurrit hæc eadem dictio p. 1089. 12.

— 21. ὡς] recepi ἧς de meo. *quam paupertatem vos omnes nostis.*

— 24. ἀνθρωπίνης] quæ res, humana cum sit, et accidere vel honestissimo cuique possit, dedecori esse meo patri non debet.

— 25. ἀνάγκη γὰρ ἡμερεύειν] in Augustano est ἀνάγκη γὰρ καὶ ἡμερεύειν. unde possit effici ἀνάγκη γὰρ καθημερεύειν. aut διημερεύειν. quod posterius etiam Simoni Fabricio in mentem venit. Sed differunt hæc duo verba. διημερεύειν est *totum diem peragere*, in foro e.c.; καθημερεύειν autem omnes dies, quotquot sunt, agere, καθ' ἡμέραν.

1082, 1. τῶν τοιούτων] cujusmodi sunt Leochares hic, et ejus pater et gentiles amicique. καὶ insequens cohæret cum σαφέστερον. *magis etiam dilucide, adhuc planius.*

— 4. τῆς μαρτυρίας] correxi τῆς διαμαρτυρίας. Causa enim, quæ hac oratione agitur, est super διαμαρτυρίᾳ Leocharis, qui Leochares, per exhibitam archonti διαμαρτυρίαν, seu per interpositionem testimonii sui, quo confirmabat se verum et solum hæredem bonorum Archiadis esse, impeditum ibat, ne Aristodemus illa bona possessum iret, atque sibi adjudicari curaret.

— 8. τὰ διαμεμαρτυρημένα] ea, quæ Leochares in sua διαμαρτυρίᾳ, seu in suo libello intercessionis, affirmavit, non conveniunt cum his, quæ nunc in judicio dicunt.

— 14. οὐ μὴ παρακρουσθῆτε] id est, οὐδὲν δέος, vel οὐδὲν φοβοῦμαι, μὴ παρακρ.

— 24. καὶ ὅμως] id est, καὶ οὕτως. *etiam sic concedimus*, tametsi lege et jure stricto cogi non possemus ad id faciendum. Palmerius Exercit. p. 643. aliena h. l. comminiscitur.

— 26. τούτῳ] scil. τῷ εἶναι ἐγγύτατα κατὰ τὸ γένος.

1083. 8. ἐκδιδόασι] scil. fratres modo nominati. v. p. 1085. pen.

— 14. τῷ ἀδελφῷ] scil. Archiadi.

— 20. ἐξ αὐτοῦ] abest ἐξ ab Augustano. quod si omittis, necesse est αὐτῷ legi, si servatur, necesse est ἐξ αὐτῶν legi. ex his duobus, Aristotele et Clitomacha. et sic dedi de meo.

1084. 1. ποιήσει] idem est atque εἰσποιήσει.

— 5. τοῦτο] post τοῦτο videtur νῦν, aut πρῶτον, deesse, aut πρότερον, aut νῦν ἤδη.

— 6. κληρονόμων] nil video cur deterius sit, quam, quod Lambinus commendat, κληρονομιῶν, tametsi hoc etiam in August. est. vulgatam si servas, significat κρατεῖν, *obtinere causam, vincere jure.* Sin alteram lectionem præfers, significat *possidere, tenere hæreditates.* prætuli tamen lectionem Augustani.

— 12. οἱ αὐτοὶ οὗτοι] id est, καὶ ἡμεῖς οἱ αὐτοὶ ἐσμὲν ἐγγυτάτω.

— 21. Λεωκράτου] scio sic formari, eoque defendi posse. Verumtamen correxi Λεωκράτους constantiæ ergo, quia sic alibi semper exaratum reperio.

— 27. γένεσι] iis, qui genus ab aliquo cœptum recta progeniei masculæ linea continuant.

1085. 10. νομίμων] videtur melius h. l. convenire νόμων.

— 11. ἣν] reciperem e margine Lut. ταύτην, si satis probata esset illius marginis auctoritas. ἣν quidem vitiosum est, et in eo aut ταύτην latet, aut νῦν. quod subjeci.

— 12. παιδὸς] id est, *adhuc puero, nondum adulto.* idem quod βούπαιδος. id quod subjicit eum improlem decessisse. alias posset ἄπαιδος conjici. v. p. 1088. 1.

— 19. αὐτῆς] malim ταύτης.

1086. 7. τουτουὶ] Aristodemi, patris mei. nam filius, Aristoteles dictus, ni fallor, pro patre, dicendi haud sueto, causam agit.

1087. 4. τοῖς γὰρ μετὰ ταῦτα ad δικασταὶ] sunt in parenthesi posita. quapropter γὰρ versu 5. malim abesse. Sed erunt, quibus id ibi eleganter redundare videatur.

— 10. τῶν πραγμάτων περὶ τ. κλ.] malim τῶν πραγμάτων τῶν περὶ τὸν κλῆρον. addidi τῶν de meo, subaudi γεγενημένων, aut πεπραγμένων.

— 15. γνήσιον] addidi εἰσποιητόν. quoniam in Augustano reperiebam, cui contra γνήσιον deerat. Censebam utrumque copulari commode posse, tametsi alterum sufficeret.

— 22. ἐμπεδοτροφούμενοι] correxi ἐμπαιδοτρ. Seniores in hac domo et ex ea quæstum facientes, juniores autem in ea alti et ad pubertatem educati.

— 24. κἀκείνην] redit ad proximum, loco posterius, paternam domum, ταύτην autem ad remotius, Archiadis hæreditatem. paullo quidem alienius a more vulgari, neque tamen sine exemplis alibi prostantibus.

1088. 4. υἱὸν εἰσποιεῖν] sc. Leocharem.

— 7. γένει] malim γόνῳ. diversa enim sunt, in sermone fori Attici quidem, γένος et γόνος. v. p. 1090. 25. aliisque innumeris in locis.

— 22. τῆς γὰρ οὐσίας ἕνεκα τὴν οἰκειότητα τῶν ἀνδρῶν] dedi ex Augustano τῆς γὰρ οὐσίας τὴν οἰκειότητα, οὐ τῶν ἀνδρῶν — quæ lectio quin sit elegans et exquisita, et acuminis plena, nemo erit, qui infitietur. *conservasti necessitudinem substantiæ, non ipsorum hominum.*

1089. 2. τί σοὶ ἐλαττοῖ] mediam vocem correxi σύ. *quid tu decurtaris?* quid tibi

decedit? quod detrimentum accipis? nam ἐλαττοῖ h. l. non est tertia persona singul. præs. indicativi activi, sed secunda passivi, non ab ἐλαττόω, sed ab ἐλαττοῦμαι. Lamb. h. l. nihil vidit, Wolfius verum vidit.

— 8. διοικεῖται] versutis strophis machinatur perficere, calliditate, corruptionibus, gratia, aliisque nequam actibus rem gerit. v. p. 1091. 8. p. 1092. 5. et 22.

— 10. οἶμαι καὶ ἡμᾶς] correxi οἶμαι ὑμᾶς. *existimo, vos —.*

1090. 11. ἐκώλυσεν] Augustanus dat ὡς ἐκώλυσεν, et contra ὡς versu 12. omittit. lectio non contemnanda, si ὡς accipiatur pro ὅτι positum. *quod Leostratus intercessit, quominus nos ejus filio justorum quicquam faceremus, non caret id quidem ratione.* verum etiam vulgata bene habet, in qua si quid est mutandum, malim pro ὡς v. 12. legi, ὅμως. *nihilominus tamen consentaneum est, et ratione factum.* vel potius ὡς· καὶ ἔχει λ. ut dedi de meo.

1091. 6. οἷός τ' ἦν] omittit Augustanus, et pro ἐγγράφειν dat ἐγγράφει. potest ferri, si ἐγγράφει pro mero conatu sine effectu accipitur. Frequentissime Græci rem narrant actam, cum volunt indicare, solummodo tentatam et susceptam fuisse. Verum hoc si h. l. admittitur, etiam v. 9. pro μετέχειν est leg. μετέχει, *studuit participare.* Sed bene habet vulgata. οἷός τ' ἦν ἐγγράφειν — et μετέχειν significat, ea ejus erat audacia, ut se non duceret indignum, semetipsum inscribere in codicem concionalem, — atque partem ferre ratam pecuniarum largitionalium — sed id conaretur utrumque efficere. Codex concionalis suus cuique demo proprius erat, in quo scripta erant nomina tribulium seu demotarum omnium, quorum ea esset aut ætas, aut dignitas, ut iis liceret per leges concionibus interesse. Pari modo demo cuique suum erat γραμματεῖον ληξιαρχικὸν, in quo scripta nomina demotarum omnium idoneorum λαγχάνειν ἀρχὴν, magistratum sortiendi, seu sortito capessendi. Apparet ex hoc loco, prius illatos fuisse in codicem concionalem, tum etiam in alterum, unde magistratus sortirentur.

— 9. μετέχειν τῶν κοινῶν] distributionum nummariarum, aut si quæ aliæ essent largitiones, ut carnium, olei, vini. vel etiam munium, aut functionum, si quæ essent publico nomine fungendæ.

— 16. πρὸς τῷ πίνακι καὶ ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων ἀγορᾷ] Si verum h. l. video, significat tam e codice concionali, ἐκ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πίνακος, quam e Lexiarchico. ἡ τῶν ἀρχόντων ἀγορὰ videntur esse comitia deligendis novis magistratibus.

1092. 10. καὶ ἡμᾶς ἀντεγράψατο Ὀτρυνεὺς εἶναι] non intelligo, quid hæc dictio sibi velit. de qua donec melius mihi constiterit, suspicabor interim leg. esse: καὶ πρὸς ἡμᾶς. *actionem contra nos, a quibus accusatus esset, instituebat, et accusationem in nos retorquebat, asseverans, se Otrynensem esse.*

— 12. ἐπὶ τούτων πάντων ἀπετύγχανεν] ferri potest. *in his omnibus irritum laborabat.* quia tamen ἐπὶ ab Aug. abest, et facile eo careatur, delevi.

— 14. οὗτος] correxi οὕτως. *sic*, vel *tum demum*, posteaquam scil. copias amicorum sibi comparasset.

— 21. ὃ δὲ] correxi ὃ δέ. *quod autem.* articulus est postpositivus generis neutrius.

— 27. ἐνεγράφη] scil. εἰς τοὺς φράτορας. v. p. 1093. 20.

1093. 7. ὡς] uncis inclusi. διαμεμαρτύρηκεν υἱὸς ὢν idem est atque διαμεμαρτύρηκεν ὅτι υἱός ἐστιν.

— 12. ἡμῖν] Augustanus ὑμᾶς. probarem ἡμᾶς ἡμῖν εἰσποιεῖν, *nos nobismet ipsos arrogare et adoptare filium Archiadi, pro arbitrio nostro.*

— 16. καταλιπὼν] malim ἐγκαταλιπών. nam sic constanter in hac formula loquitur.

1094. 11. παίδων γνησίων καὶ κυρίως] copulam addidi. v. p. 1095. 2. differunt enim παῖς γνήσιος et παῖς κυρίως. ille est filius a natura, hic per leges factus.

1095. 3. ἀλλὰ μὴν γνησίων —] colligit sic: Liberi cui sunt γνήσιοι, is eos ex uxore sua suscepit natos. Sed Archiadi nulli fuerunt ex ipso nati, nunquam enim uxore usus est. falsum igitur ait contestatio, affirmans Archiadem liberos γνησίους reliquisse. Sed et hoc alterum non minus falsum est, quod ibidem affirmatur, Archiadem liberos reliquisse κυρίως κατὰ θεσμόν. qui enim filius est κυρίως, is est per adoptionem. Sed adoptatus, seu κυρίως factus, filius esse γνήσιος, seu ab ipso natus patre, nequit. Ergo tota illa διαμαρτυρία ementita est.

— 5. ὅταν ᾖ] subaudi τις. Si quis, de quo vocabulum γνήσιος usurpatur, sit γεγονὼς γόνῳ.

— 10. ἄπαις καὶ κύριος] copulam addidi. *si quis, qui decederet improles, et esset dominus rerum suarum,* penes quem sit de iis pro lubitu statuere.

— 12. διαμεμαρτύρηται δὲ γνησίων ὄντων] postrema duo verba materialiter sunt accipienda. *curavit in sua διαμαρτυρίᾳ poni illa verba* γνησίων ὄντων. nisi volumus διαμεμαρτύρηκε in activo legi. ipse posuit in sua contestatione hæc duo verba γν. ὄντων.

— 13. τῷ πράγματι] *rei gestæ veritati.* nam qui potest ille liberos γνησίους ex se legitime natos relinquere, qui semper in cœlibatu vixit?

— 14. ποιητὸς δ' —] nam ille demum

appellabatur κυρίως ποιητὸς υἱὸς, qui ab illo, cujus se filium ferret, ipso adhuc superstite, et libere agente, esset filius adoptatus.

— 19. οὐ δὴ δίκαιον] malim ἀλλ' οὐχὶ δίκαιον.

— 21. ἐπὶ μὲν τοῦ λόγου —] fuit olim adhuc alia lectio in libris cujus vestigia quædam servavit Augustanus, scil. hæc: εἰ ἐπὶ μὲν τοῦ λόγου [id est, τῇ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀπολογίᾳ] αὐτίκα δὴ μάλα φήσει ποιητὸν εἶναι, ἐν δὲ τῇ διαμαρτυρίᾳ τοῦτο μὴ ἐτόλμησε [non τολμήσει, ut retulit Aug.] γράψαι. et tunc v. 24. quoque initio pro εἶναι erit ἐστὶν leg.

— 26. πῶς οὐχὶ ἢ τὸν λόγον] hanc lectionem conflari e varietate lectionum, quam codices dabant. *qui potest fieri, ut necesse non sit, aut ea, quæ ipsi in sua defensione verbis pro se proferent sui purgandi causa, aut ea, quæ in contestatione scripserunt, falsa esse.*

— ult. προσενεγράψατο] correxi προσέγραψαν. pater puta, Leostratus, et filius, Leochares.

1096. 7. ἕτερον] Leocharem.

— 9. ἡμῶν] correxi meo judicio ὑμᾶς. cum in Augustano ὑμῶν, et in Bav. hoc idem reperirem, sed super ω scriptum α. quo librarius indicare voluit, in aliis codd. esse ὑμᾶς. quod verum est. alloquitur enim judices. tametsi possit etiam ὑμῶν ferri. Sæpissime enim orator noster a judicibus orationem ad adversarios, et ab his rursus ad illos repente convertit. quod si ergo ὑμῶν præferatur, erit sententia: *ad utrius vestrum, o tu, Leostrate, et tu, Leochares, orationem oportebit hos judices attendere?* Sed præstat, quod posui: *ad utrum horum duorum,* ad patremne, an ad filium, magis, *oportet vos animum auresque vestras, o judices, accommodare? et utri magis credere, ut vera aienti?*

— 12. περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος μὴ τὸν αὐτὸν περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀμφισβητεῖν] apparet, posterius περὶ τοῦ αὐτοῦ manifeste vitiosum esse. præcessit enim modo. aut ergo delendum est, aut corrigendum, quomodo feci: περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος μὴ τὸν αὐτὸν πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἀμφισβ. *non eundem super eadem causa adversus eosdem adversarios contendere.*

— 13. ὅ, τι γὰρ οἶμαι —] quoquo me vertam, locum hunc non extrico. Satis apparet ex ipsa lectionum discrepantia, mendosum et hiulcum hunc locum in vetustis libris circumambulasse. quare in eo corrigendo operam perdere haud juvat. sed jaceto, ut jacet, et jacuit adhuc in mendo, quia medicina idonea præsto nulla est.

— 23. λέγοντος] correxi τοῦ λέγοντος. cum articulo. ut hæc sit sententia: *nihilominus tamen dixisset de eo, qui fuisset in eadem ætate, qua est dicens.* Subauditur enim γεγονότος, et designatur Archiades. malim tamen: ὑπὲρ τῶν κατὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ λέγοντος [scil. γεγονότων]. *dixisset de rebus, quæ evenissent ætate dicentis.*

1097. 2. ὁ δέ γε νόμος] agitat, vel vexat potius, pro more suo Petitus h. l. in Legibus Atticis p. 446. Sed merito ab eo dissentit Wesselingius. bene habent omnia hæc, quorum hæc est sententia: ὁ νόμος κωλύει σε, ζῶντος ἔτι τοῦ πατρὸς, διαμαρτυρεῖν τὰ ὑπ' ἐκείνου πραχθέντα, ὡς εἴ τις διαμαρτυρήσειεν ἀκοὴν τετελευτηκότων. tu testaris te ex patre tuo audivisse, qui adhuc in vivis superest, et in urbe adest. atqui lex vetat, de patris adhuc superstitis rebus gestis testari ἀκοὴν, hoc est modo auditionis oblatæ et acceptæ, quæ ratio testandi solummodo admittitur et probatur in mortuis, qui ipsi coram in judicio adesse et de se testari nequeunt. Qui vero supersunt adhuc, et coram adsunt, et adesse in foro possunt, ex eorum ore relata narratio repudiatur, et in testimoniis legitimis non habetur.

— 4. κἀκεῖνο] subaudi σκοπεῖτε, vel ἴδετε, τί ἐστι, aut βουλοίμην εἰδέναι, vel tale quid.

— 5. τοῦτον] Leocharem.

— 6. ἐνεγράψατο] correxi ἐπεγράψατο. præscribi curavit libello διαμαρτυρίας, seu contestationis, non suum, Leostrati, sed hujus, filii sui, Leocharis, nomen. v. v. 13. ubi Lambinus male ἐνεγράψω sufficit. post τῇ διαμαρτυρίᾳ subauditur, ὃ ἔδει αὐτὸν ποιῆσαι. *id quod tamen eum oportebat facere.*

— 8. γὰρ] uncis inclusi, quia cum ὅτι non bene constat. Duplex videtur hujus loci vetustis in libris fuisse lectio, altera cum ὅτι, sine γὰρ. altera cum γὰρ, sine ὅτι. hæ duæ deinde in vulgata coaluerunt.

— 16. μὴ] cohæret cum ἀκούειν. æquum est vos rejicere *ab auribus vestris et excludere orationem Leostrati, cum, id quod statim faciet, de rebus iis disputabit, quæ ausus non fuit libello suæ contestationis committere.*

— 25. διαμαρτυρεῖν] post διαμαρτυρεῖν videtur ἦν deesse, ut et paulo ante eodem versu post ἴσως, ἄν. ut sit: ἴσως ἂν ἀναγκαῖον τὸ διαμαρτυρεῖν ἦν.

1098, 4. ἐπὶ] inclusi ἐπὶ uncis. non male conveniret κατὰ, quod est in margine Lutet. sed, quod sæpe queror, marginis illius auctoritas est dubia. conveniret quoque ἐς. et profecto p. 1100. 13. quoque ἐς est in August. ubi vulgatur ἐπί. Sed vulgata bene posse defendi videtur, si accipitur pro ὅσον ἥκει ἐπὶ τὸ μέρος.

— 6. ἕκαστα] uncis inclusi. servandum si quodammodo sit, melius, cum ἑκάστου mutatum, collocetur, aut pone κατά γε τὴν, aut pone διαμαρτυροῦντος.

— 14. γεγραμμένων] num πεπραγμένων.

— 18. καὶ ἐν τοῖς ἐν ἀρχῇ εἰρημένοις] malim καὶ ἐκ τῶν ἐν ἀρχῇ εἰρημένων.

— 21. ὄντες] ad ὄντες subaudiri debet ἡμεῖς ex ἀξιοῦμεν v. 25. malim tamen addi.

— 22. ποιήσεως] aut post ποιήσεως, aut potius post ἣν [vel ἧς, ut Aug. dat] ἐκεῖνος ἐποιήσατο, deesse videtur ἀφανισθείσης, aut ἐκλελοιπυίας, aut tale quippiam.

— 23. ἐκεῖνος] Archiades puta.

— 25. τούτων δ' οὕτως ἐχόντων] illud δὲ h. l. non est adversativum, sed æquipollet τῷ *igitur, itaque. rebus itaque sic se habentibus postulamus.* malim tamen aut plane abesse, aut cum δὴ mutari.

— pen. ἡμετέρας] post ἡμετέρας videtur ἐξεληλύθασιν, aut οὐδὲν μετέχουσιν, aut tale quid deesse. *ex hæreditate autem, quæ ab Archiade relicta, nunc per leges ad nos transiit, excesserunt*, aut *nil ejus participunt*, aut ἠλλοτρίωνται, *ab ea sunt abalienati et exclusi.*

1099. 5. τοῦτ' ἐπιλίπῃ] scil. τὸ ἐγκαταλείπειν υἱοὺς γιγνομένους. τὸ *relinquere in aliqua hæreditate filios ex se natos, ubi desierit.*

— 7. ὑμῶν] Lambini ἡμῶν haud placet. multo major inest vis argumento, si judices ipsi magnitudine periculi etiam ipsis imminentis terrentur, et metus cum ipsis quoque communicatur. Vulgatam confirmat quoque insequens ὁρᾶτε γάρ.

— 14. δοθήσονται] malim ἀποδοθήσονται.

— 15. ποιητὸν υἱὸν μὴ ποιεῖσθαι] nescio, an primum vocabulum sit ejiciendum. non enim vetat lex, ut ne quis, qui ipse esset adoptatus, alium, item adoptatum, adoptet, sed ut adoptatus plane neminem adoptet, sed filios quidem ex se natos in hæreditate relinquat, illis autem deficientibus hæreditatem necessariis reddat.

1100. 5. τῶν μὴ πεποιημένων] malim τῷ μὴ πεποιημένῳ. et sic dedi de meo. *a nobis repetendum esse, non ab his, filium ei subrogandum, qui decessit prius, quam ipse sibi filium adoptaret.*

— 7. ἀτυχίας] bene habet, et cohæret, non cum ποιεῖσθαι, sed cum προσέταττε, potest tamen etiam lectio marginis, κομιδὰς, si auctore nitatur idoneo, probari. κομιδὰς τῶν οἰκείων ποιεῖσθαι, est, necessarios calamitate quadam oppressos curare, ornare, relevare, necessitatibus eorum prospicere aut succurrere.

— 12. ὅταν] malim ὅτῳ ἄν. *in quamcunque domum adoptatus*, vel *adrogatus fuerit.*

— 18. ἐξὸν] malim e margine ἐξεῖναι. potest tamen vulgata ferri, si sic interpreteris: ὁ Σόλων οὔ φησιν εἶναί τι ἐξὸν [id est, ἀνειμένον καὶ ἐλεύθερον]. *contra vero negat Solon adoptatis esse rem licitam et liberam, ut pro lubitu suo de hæreditate, per adoptionem acquisita, testamento disponant.*

— pen. τελευτήσαντος] scil. τοῦ εἰσπεποιημένου ἢ ἐγκαταλειφθέντος. post excessum filii adoptati aut arrogati, aut in aliena hæreditate derelicti.

AD ORATIONEM PRIMAM CONTRA STEPHANUM.

Scriptæ sunt ambæ nomine Apollodori, filii Pasionis, cujus Apollodori nomine permultæ aliæ insequentium orationum scriptæ sunt. In his duabus orationibus Augustanus, quod ægre fero, nos destituit, sapiens plerumque consultor et suasor. Natandum itaque nobis erit nostro cortice. nam in Bav. parum præsidii.

1102. 10. ἀποδημοῦντος] sic distinguo: ἀποδημοῦντος ἐμοῦ δημοσίᾳ, *cum publice*, in causa publica, *abessem peregre*, τριηραρχοῦντος — *quippe qui jussu vestro et pro re vestra trierarchum agerem.*

— 11. ὃν δὲ τρόπον] scil. γήμαντος. hic simulat Apollodorus humanitatem, matrisque reverentiam et pietatem. aliis vero in locis indicat satis planis verbis, matrem, superstite adhuc patre, a Phormione fuisse corruptam, et ex eo peperisse Pasiclem, qui habitus quidem fuisset Pasionis filius, revera autem a Phormione procreatus.

— 15. οὐ γὰρ ἦσαν —] ergone bello durante cessabant causæ privatæ? Satis quidem bene video, bellum exercitationi juris omni frigoris nonnihil adspergere; sed et publicis item, ut privatis. cur ergo solæ privatæ tum fuerunt sepositæ, publicæ contra agitatæ? et quodnam erat id bellum? Eubœense, ni fallor. Sed illud breve fuit. Hic autem de bello satis diuturno commemoratur.

— 27. τότε] cum mihi supplicaret.

1103. 2. περὶ ὑμᾶς] correxi de meo sensu περὶ ἡμᾶς. ingratus erga patrem, ut, qui vivo uxorem corrupisset, mortuo duxisset in ejus dedecus, me, filium sui quondam domini et benefactoris, bonis ex hæreditate mihi debitis fraudaret, liberos meos ad incitas redigeret. nam hi omnes voc. ἡμᾶς comprehenduntur.

— 11. εὐθυδικίᾳ] εὐθυδικία est, cum accusator prior loquitur, reus respondet.

— 12. ὡς] malim ὅσ' [id est, ὅσα].

— 25. πρὸς ἐκείνους] scil. τοὺς ταῦτα μεμαρτυρηκότας κατ' ἐμοῦ.

— 28. ἐπιδεικνύω] id puta, quod volo demonstrare, Stephanum nempe falsum in me testimonium dixisse. conf. 1108. 25.

1104. 4. ἦ μὴν φησιν] correxi meo periculo εἰ μή φησιν — et hic et p. 1109. 5. et 11. *cum Phormio sponsionem Apollodoro deferret, hanc si neget Apollodorus, quem codicillum Phormio curasset echino includi, eum tenere exemplum testamenti a Pasione relicti, ut tum Apollodorus aperiret testamentum ipsum.* cohærent inter se προὐκαλεῖτο et ἀνοίγειν. Confirmatur hæc mea conjectura a codice Bav. non hoc quidem loco, at p. 1109. 5. tamen, ubi vide.

— 7. παρείχετο] non damno. est tamen activum in ejusmodi re usitatius. Dedi παρεῖχε de meo. v. p. 1105. 3. et 8. et alibi.

— 8. Ἀμφίων] In nomine proprio ambigitur. *Amphias* appellatur v. 21. et 1106. 18. rursus *Amphion* p. 1130. 12. ut hic loci.

— 10. ἀντίγραφα] v. ἀντίγραφα a lectore tacite est iterandum. *esse autem exemplum illud*, echino inclusum, *exemplum testamenti.*

— 14. τὴν μὲν ἀρχὴν —] initium testimonii confirmare de veritate modoque sponsionis, finem autem de veritate testamenti.

— 16. τῶν μεμαρτυρημένων ὥσπερεὶ κεφάλαιον] posteaquam ostendero, ejusmodi sponsionem nullam unquam fuisse, neque mihi oblatam, multo minus e me recusatam; id quod hac in causa est primarium.

— 22. ἃς αὐτοὶ μεμαρτυρήκασι διαθήκας] illud exemplum testamenti, quod esse a Phormione echino inclusum et ad arbitrum Tisiam allatum, ipsi, Stephanus puta et Skythes, testentur.

— 23. ἀντιγράφους ἐκείνων] scil. τῶν διαθηκῶν, ἃς ὁ πατὴρ ὄντως κατέλιπεν.

— ibid. εἶθ' ἡ διαθήκη γέγραπται] ergo testamentum a patre Pasione, conditum est aliquod, et quidem illud, quod esset penes Amphiam. Ego vero, inquit Apollodorus, nego a patre meo testamentum ullum unquam fuisse conditum.

— 25. οὐδέν πω λέγω] negabat enim Apollodorus hæc duo præcipua. 1. sponsionem sibi fuisse talem oblatam. 2. patrem testamentum reliquisse.

1105. 2. εἰ μὲν τοίνυν —] *quod si ergo tum, quum testarentur de facta sponsione, non item testati essent de facto testamento, et testamenti illius primigenium atque authenticum exemplum oblatum esse ad inspiciendum—.*

— 5. ἀκουσαμένων] subaudi ἄν. *et cum judices tamen audituri essent recitari testamentum, vellem, an nollem*, neque impedire possem, quominus illi audirent—.

— 8. λόγῳ —] *Si solummodo obiter per modum sermonis mentionem testamenti fecissent.*

— 9. τις αὐτοῖς] imo vero τις αὐτῶν. *si quis eorum exhibuisset testamentum* [mihi puta].

— 14. ὡς κατασκευάζουσι] id est, ὅτι κατασκευάζουσιν αὐτά. etiam de reliquis, quod scil. ea versutiis commachinentur. malim tamen ἃν κατασκ.

— ibid. ταῦτ' ἐνῆν] correxi de meo ταὐτὰ ἐνῆν. *sin autem eadem ipsa reperirentur in testamento scripta, quæ illi ibi scripta esse asseverarent.*

— 15. τὸν παρασχόντα] scil. τὴν διαθήκην.

— ibid. αὐτὸν μαρτυρεῖν] ipsum solum, suo nomine suoque periculo jussissem testari, verum hoc et genuinum esse Pasionis testamentum.

— 16. ἐθελήσαντος] pro ἐθελήσαντα. noto schemate. *si quidem ille nil recusasset.*

— 18. ἐκείνως] *illo priore modo.* si nempe is, qui exhiberet testamentum, affirmaret atque testaretur, id Pasionis testamentum esse.

— 19. ἕνα] est enim multo facilius atque expeditius cum uno aliquo causam agitare, quam cum multis.

— 21. ταῦθ' εἵλετο] *hoc*, contendere scil. cum multis, *maluisset, quam illud*, contendere cum uno?

— 24. τῶν πραττομένων] cohæret τῶν πραττομένων non cum ὀργὴ, sed cum ὅσοις. *quibuscunque negotiis intervenit iracundia.*

1106. 8. πρόκλησιν] Citat h. l. Harpocr. v. πρόκλησις.

— 10. ἔξω που τῆς χώρας] exemplum hujus rei dat ipse Demosthenes oratione adv. Zenothemin p. 887. 4.

— 12. καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων] scil. ὅσα μὴ δυνατόν ἐστι πρὸς ὑμᾶς ἀγαγεῖν, προκλήσεις εὑρέθησαν. e. v. 8.

— 23. ἐπὶ τούτων εἶα] correxi meo judicio ἐπὶ τοῦτον ᾖα. *in eum issem*, h. e. me convertissem, cum eo cœpissem jure experiri. ᾖα est prima persona perfecti medii a v. ἰέναι. Wolf idem conjecit in notis, quamquam in Latina interpretatione aliud expressit.

— ult. οἱ δὲ τῇ προκλήσει] frustra hic laborat Lambinus. nihil h. l. corruptum, est, solummodo translocandum comma, ut factum est in ed. Wolfii. *provocatione usi pro prætextu.*

1107. 3. τοῦ λόγου τυχεῖν] τοῦ cohæret, non cum λόγου, sed cum τυχεῖν.

— 4. οὗτοι δὲ φωραθεῖεν] margo dat οὗτοι δὲ οὐ φωραθεῖεν. probabiliter ad primam quidem speciem, et probarem ipse, nisi insequentia intercederent. Sed hæc non patiuntur: καίτοι τό γ' ἐναντίον ᾤοντο τούτου, scil. γενήσεσθαι. *illi testati sunt de testamento, — quo falsitas testimonii ab ipsis perhibiti detegeretur, tametsi futurum illi sperabant, ut lateret.* fatebor itaque, hunc locum mihi invium esse. videtur utique particula infitians hic esse necessaria, sed verba καίτοι τό γ' ἐναντίον ᾤοντο τούτου ex

alieno loco huc irrepsisse.

— 19. ἐπὶ τῆς διαθήκης] post ἐπὶ τῆς διαθήκης videtur vocabulum διαθήκη desiderari.

— 26. πατρὸς] post πατρὸς videtur ὡς deesse.

1108. 3. πρὸς ἐκεῖνόν ἐστιν] subaudi ὁ λόγος. malim tamen aut hoc addi, aut, quod affert Wolfius, οὐδέν.

— 10. ἐξαρχῆς ὡς παρῆσαν] est idem ac si dixisset: ὡς παρῆσαν ἐξ ἀρχῆς γραφομένῃ τῇ διαθήκῃ — *hi vero neque affirmare facile habeant se interfuisse, cum tabulæ testamenti conderentur, neque* —.

— 13. ταῦτα] exemplum testamenti a Phormione exhibitum.

— ibid. ἐκείνων] illius exempli, quod apud Amphionem, Cephisophontis generum, depositum, pro genuino venditabatur.

— 16. ἀνεξετάσας] in duo vocabula divídi, ἂν ἐξετάσας. Constructio hæc est: γνοίη ἄν τις, ἐξετάσας, ὅπως γέγραπται ἡ μαρτυρία.

— pen. ἐκεῖνος] correxi ἐκείνως, re ita exigente, tametsi auctores habeo nescio an non satis idoneos, editionem Wolfii, marginem Lutet. et indicem Lambini. qui omnes tres testes fieri facile possit, ut reapse non sint nisi unus Hier. Wolfius. Significat ἐκείνως illum testandi modum, qui, hic promissus, p. 1109. 12. demum demonstratur, ut justus et legitimus, non, ut isti testati fuerant, τῶν Πασίωνος διαθηκῶν, sed διαθηκῶν, ἃς φησι Φορμίων Πασίωνα καταλιπεῖν.

1109. 24. κυρίῳ] assentior Lambino κύριον emendanti.

1110. 1. ἣν οὗτοι πρὸ τῆς κλήσεως] f. leg. ἣν οὗτοι μετὰ [aut διὰ] τῆς προκλήσεως μεμ. v. p. 1111. 4.

— 3. ἃ λέγω] scil. ejusmodi testamentum non potuisse a patre profectum esse saluti fortunisque liberorum prospiciente, sed necesse esse, ut subjectum sit a servo rationes excogitante, quibus furta sua tegat, eorumque pœnas effugiat.

— 6. τὸ ἐκ Πεπαρήθου] assignatum in villam, quæ Pasioni in insula Peparetho erat.

— 7. τὸ αὐτόθεν] talentum assignatum in villam Pasionis aliquam in ipso Attico solo sitam, haud procul Athenis.

— 15. δεῖξαι] correxi δείξω e Bavarico. Sed et καὶ addi malim, ut sit: δείξω καὶ τὴν μίσθωσιν.

— 18. ὅτι πλάσμα ὅλον ἐστὶν ἡ διαθήκη] idem est ac si dixisset: ὅτι ἡ ὅλη διαθήκη πλάσμα ἐστίν.

— 20. οὐκ ἄλλην τινὰ] non satis capio vim verborum οὐκ ἄλλην τινά, quæ semper videri possunt supervacanea, *ostendam vobis locationem hanc, non aliam, in qua* — quis in his *non aliam* desideret? — nam ἐν ᾗ redit ad ταύτην, non ad ἄλλην. tolle ista οὐκ ἄλλην τινά, et semper integra erit oratio. videtur sententia esse: illam ipsam, non aliam, non fictam, sed eam ipsam, in qua —. Sed dedi de meo sensu οὐ καλήν τινα.

— 22. ἔστι δὲ ταῦτα τοιαῦτα] istæc hoc sibi volunt. istorum omnium hæc ratio, hoc est consilium. Spectant et machinantur illi per istas artes hæc.

— 25. λαθεῖν] subaudi κλέπτοντα, aut ὑφαιρούμενον. post οὐκ ἦν subaudi a communi, τούτων κύριον ἑαυτὸν ἐποίησε. pecuniarum autem in mensa positarum, quas omnes norant, et facile non erat clam furari, dominum et compotem eo se fecit Phormio, quod patrem meum scriberet eas sibi debere.

— 27. κεκομίσθαι] nomine dotis, et nomine debiti.

1111. 1. βάρβαρος οὗτος] malim βάρβαρος μὲν οὗτος.

— 3. οὐδενὸς λείπεται] subaudi τῶν τὰ μάλιστα ἀστείων καὶ πεπαιδευμένων.

— 4. διὰ προκλήσεως] h. e. ἐπὶ προφάσει προκλήσεως. *quam pari modo* [atque tabulas testamenti commentitii] *obtinuerunt per speciem sponsionis et sub ejus prætextu, volumini illi inseri, in quod documenta causæ recitanda et judicibus ostendenda conjiciebantur.*

— 10. διοικήσεως] quæ hic commemoretur διοίκησις, ambigo. eane, quæ rem familiarem, in Archippen, in Pasiclem esset eroganda? an, quod verosimilius est, sumtus in tabernam fœnebrem faciendi, qui multi sunt atque multiplices; ut, locarium annuum reip. dependendum pro venia mensæ usurariæ exercendæ, et pro sede ejus in foro, deinde merces servorum tabernæ inservientium, item causidicorum, qui contractibus inter credentes æra debentesque condendis intersunt, aut causas gerunt adversus duros et lentos debitores, a quibus æs alienum non potest nisi minis et vi juris extorqueri.

— pen. καθήμενον καὶ διοικοῦντα ἐπὶ τῇ τραπέζῃ] novi καθῆσθαι ἐπὶ τῇ τραπέζῃ quid sit. Sed διοικεῖν ἐπὶ τῇ τρ. minus videtur omnino leg. καθήμενον καὶ διοικοῦντα τὰ ἐπὶ τῇ τρ. quare addidi τὰ de meo.

1112. 17. παρ' ἡμῶν] παρ' ὑμῶν. donum ab Atheniensibus Phormioni datum, est jus civitatis.

— 18. τοὐναντίον] post τοὐναντίον videtur deesse ἥπερ ἐδίδου ἄν, *quomodo daturus esse, si unquam daret.*

— 10. αὐτὸ τοῦτο] hoc solum, (accipere puta in matrimonium viduam civis Attici, vel sine ulla dote) fuisset pro magna et insperata felicitate amplexandum.

— 21. ἀξιωθῆναι] subaudi καὶ ἄνευ προικός.

— ult. ἐκείνους] Nicoclem et Pasiclem.

1113. 1. τούσδε] Stephanum et ejus socios causæ.

— 2. καθ' ὁποίας] scil. διαθήκας ἐπετρόπευσεν.

— 3. εἰδείη] post εἰδείη addidi e Bav. sententiam necessariam: καὶ ὁ ἐπιτροπευθῆναι κατὰ διαθήκας μαρτυρῶν, δηλονότι καθ' ὁποίας ἂν εἰδείη. *et qui testatur, tutorem suum tutelam ex præscripto testamenti gessisse, liquet eum nosse, cujusnam testamenti ex præscripto tutelam ille gesserit.*

— 6. φήσουσιν] Nicocles et Pasicles.

— 9. οἱ μὲν ἐκεῖνα] iidem, Nicocles et Pasicles, ista testati sunt, quæ sunt testati.

— ibid. οἱ δὲ ταῦτα] hi vero, Stephanus et ejus consortes, hæc testati sunt, quæ scil. edixerunt pro testimonio.

— 12. οὐδ' ἐπιτροπευθῆναι κατὰ διαθήκην] scil. ἡγεῖτο δεινὸν μαρτυρεῖν, ὁ τοῦτο μαρτυρῶν.

— 13. ἀφαιρῶν ἑκάτερος τῷ μαρτυρεῖν] videtur leg. ἀφαιρῶν ἑκάτερος τὸ μαρτυρεῖν. *uterque subtrahens et supervacaneam reddens dictionem testimonii de veritate scriptorum in testamento.* Etiam Wolf. ἑκάτερος conjecit. ego τὸ de meo dedi.

— 14. οὐδὲ καταλιπεῖν] h. e. οὐδὲ δεινὸν ἡγεῖτο τὸ μαρτυρεῖν ὁ μαρτυρῶν καταλιπεῖν —.

— 16. οὐδὲ τὰ τοιαῦτα] scil. δεινὰ ἡγοῦντο μαρτυρεῖν οἱ μαρτυροῦντες.

— 25. ἐκείνῳ] *Phormioni.* quamquam malim ἐκείνοις, Phormioni et Stephano.

1114. 3. τούτῳ δὲ] Stephano puta.

— πιστεύετε] in Bav. est πιστεύσετε. unde constat leg. esse πιστεύσαιτε in optativo aor. 1. act. *etiamsi crederetis.* et sic correxi. Sæpissime in libris vetustis ε et αι promiscue habentur.

— 16. ἐκ δὲ τούτου τοῦ τρόπου] correxi ex mente mea: ἐκ δὲ τοῦ τούτου τρόπου. *ex hujus Phormionis moribus.*

— 25. αὐτὸ] correxi αὐτός. postulat hoc oppositio, quæ est inter αὐτὸς, quod ad Stephanum redit, et inter ἐκεῖνον, quod ad Phormionem.

— pen. βέλτιστον] Lambinus vult βέλτιον. usitatius quidem hoc Demostheni, vulgata tamen videtur ferri posse.

1115. 12. ὃν βούλεται] correxi ὧν βούλεται, id est, λόγον τούτων δώσει, ὧν λόγον διδόναι βούλεται.

— 22. Στέφανος Μενεκλεὺς] Palmerius Exercit. p. 643. vult Στεφάνῳ Μενεκλέους. de secundo consentio, de primo minus. quid enim fiet, si Στεφάνῳ legatur, verbis τἀληθῆ ἐμαρτύρησα cum seqq. v. 23. sed bene habet vulgata, et ex ea apparet, cur hoc genus libelli forensis appellatum sit ἀντιγραφή. duæ γραφαὶ seu scriptiones inter se contrariæ, altera e regione alterius scribebantur. quasi columnatim ad hunc modum:

Ἀπολλόδωρος Πασίωνος Ἀχαρνεὺς Στεφάνῳ Μενεκλέους Ἀχαρνεῖ ψευδομαρτυριῶν [scil. δίκην ἐγκαλεῖ] τίμημα τάλαντον. τὰ ψευδῆ μου κατεμαρτύρησε Στέφανος μαρτυρήσας τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα.	Στέφανος Μενεκλέους Ἀχαρνεὺς, τἀληθῆ ἐμαρτύρησα μαρτυρήσας τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ γεγραμμένα.

1116. 2. τοὺς ἐξ ἀπάτης νῦν λόγους] correxi τοὺς ἐπ' ἐξαπάτῃ νῦν λόγους, scil. λεγομένους. Effeci hanc lectionem e lectione Bavarici, in quo reperi τοὺς ἐξαπάτη.

— 15. κατηγόρηται] subaudi Stephanus.

— 17. ἀλλ' ὃ] id est, ἀλλὰ τοῦτο μᾶλλον φήσαιε δίκαιον εἶναι, ὃ ἐγὼ νῦν προκαλοῦμαι [id est, ἀξιῶ] ποιεῖν.

— 21. ὡς εἰσὶν] ante ὡς videtur ταύτας deesse. aut certe subaudiendum id est.

— 22. δίκην] designat eandem actionem damni illati contra Phormionem, quam v. 6. jam commemoraverat.

1117. 2. ἀναισχυντῇ] h. e. nihilominus tamen aliena hoc loco et tempore proferat.

— 4. παραγραφὴν] id est, διὰ vel κατὰ παραγραφήν. est hæc illa ipsa pro Phormione oratio exceptoria, quæ supra legitur p. 944. sqq.

1118. 1. τοὺς ἐκείνης καὶ τοὺς ἐμοὺς] secundam vocem meo judicio cum ἐκείνου mutavi, ut ad Stephanum redeat oratio. Et video nunc, Wolfium quoque in eadem fuisse sententia. potest quidem vulgata ferri, quia ἐκείνης ad uxorem Appollodori potest referri. Sed premunt hanc lectionem nonnullæ difficultates. primum sic adstrictior erit oratio, si vulgatam serves, quæ de solis Apollodori liberis loquitur. est tamen par, ni fallor, ut Stephani quoque liberi in censum veniant, qui cum liberis Apollodori erant consobrinorum liberi. deinde vulgatum ἐκείνης si serves, inutile erit tollendumque secundum τοὺς, et leg. τοὺς ἐκείνης καὶ ἐμούς. nam secundum τοὺς mentem legentis necessario ab aliis ad alios transfert. aut sic strui deberet oratio: τοὺς ἐκείνης, τοὺς καὶ ἐμούς. *liberos ejus*, uxoris meæ puta, *qui iidem mei quoque sunt.* Ecquis autem sic loquitur? Nam per se intelligitur, neque opus est admoneri suos cujusque liberos esse, quos ei uxor pepererit.

— 3. ποιούσας] Significat, si contingat, ut filiæ suæ a paupertate cogantur ancillari, aut quæstum corpore meretricum more facere.

— ibid. ὅπερ] redit, non ad præmissum, sed ad insequens. h. e. non subauditur

τὸ ποιεῖν αἰσχρόν τι δι' ἔνδειαν, nam sic leg. esset, non πολλοὶ, sed πολλαὶ in genere fœminino; sed redit ad τὸ ἐκδοῦναι τὰς συγγενεῖς ἐπιδιδόντα προῖκα παρ' ἑαυτοῦ.

— 10. Δεινίου] Dinias hic erat socer Apollodori.

— 11. Θεομνήτου] suspicabar aliquando Θεομνήστου leg. esse. Verum quia in Bavarico Θεοδμήτου reperiebam, satius duxi hoc recipere.

— 18. διὰ τὴν συγγένειαν] cum Stephano puta, quia Stephanus esset sororis suæ filius.

— ibid. οὐδὲ τἀληθῆ] id nempe, quod Apollodorus affirmabat, Stephanum falsum dixisse testimonium, asseverantem inter Apollodorum et Phormionem intercessisse ἄφεσιν τῶν ἐγκλημάτων καὶ ἀπάλλαξιν, remissionem et absolutionem omnium querelarum.

— 20. Στέφανος] post Στέφανος videtur ὃς desiderari. *non autem hic Stephanus*, scil. recusat propter consanguinitatem vera testari. Concludit sic: Etiamsi verum fuisset, quod ait Phormio, h. e. ipsum esse a me absolutum, et me cum ipso decidisse atque transegisse, tamen oportebat Stephanum hoc non testari, quia mihi damnosum erat, qui essem ejus affinis, in eoque Diniæ humanitatem imitari. Verum non sic Stephanus, *qui nil cunctatus est in damnum nostrum*, non dicam vera, sed vel *falsa* adeo *testari*.

— 21. οὐδ' εἰς] correxi οὐδ' εἰ μηδένα. videtur εἰς natum esse ex εἰ καί. nam καὶ sæpissime in libris mstis exaratur sigla ϛ referente. eaque lectio mihi visa fuit præstare. quare sic dedi meo periculo. neque dubitavit aliquod facinus committere, cujus fœditas non pateretur ipsum matris oculos ferre. Fieri quod consequens est, id feci v. 22. ut γε post τὴν αὐτοῦ adderem meo item periculo.

— 22. τοῖς ἀπ' ἐκείνης οἰκείοις] scil. ἑαυτοῦ. illis, qui per matrem sibi facti essent consanguinei. alias legi possit: τοῖς ἐκείνης οἰκείοις (sine ἀπό).

1119. 4. τὴν ἀρχὴν] nil dubitavi meo periculo corrigere τὴν Ἀρχίππην. matrem meam Archippen, mulierem mihi inimicam, me exosam, et Phormioni suo deditissimam. multo hoc et probabilius, et causæ convenientius, minusque audax et temerarium, minusque invidiosum, quam culpam furti in totum judicum consessum, aut in judicii præsidem conferre, quod facit vulgata. muliebri dignum est ingenio furtum ejusmodi, si unquam commissum est, neque potius est sycophantia Apollodori. deinde verosimile est mulierem corruptori suo deditam, quæ in multis aliis filium gravissime læsisset, nil dubitasse hac fraude suam rem facere, filium perdere. denique mortua nil poterat obloqui. Sed judices, aut prætor, quibus vulgata hanc invidiam adspergit, poterant contradicere, invidiam a se avertere, et jure in Apollodorum ut calumniatorem agere.

— 13. ὁμοίως] *nihilominus, pariter*, atque si testes jurati affirmassent, Stephanum furem esse.

— 15. κακῶν ἀλλοτρίων κλέπτης] mirificam hujus dictionis elegantiam si Lambinus percepisset, non temerasset. Sententia hæc est: qui se ab alio ad patrandas nequitias subornari patitur, eique se præbet instrumentum scelerum, quæ ille designat, exsequendorum, sed clam exsequendorum, ut nemo animadvertat; ecquid enim putatis, o judices, in causis ipsum suis patraturum? *Fur alienorum malorum* est Græcis ille, qui mala, fraudes, scelera, clam, in occulto exsequitur et perficit, non sponte sua, sed jussu alieno, ad quæ ab alio instigatus, impulsus, instructus et subornatus fuit.

— 16. τοῦτον ἄλλο του] correxi e Bavarico: τοῦτον ὑπὲρ αὑτοῦ. *quid eum existimatis esse facturum sponte sua, suimet ipsius causa?* videtur ἄλλο του reliquum esse ex alia lectione, quam credibile est in aliis libris vetustis olim esse versatam, hanc puta: τοῦτον ὑπὲρ αὑτοῦ; ἀλλὰ σὺ λέγε τὴν μαρτυρίαν.

— 21. ὅτε ἦν ἀπόφανσις τῆς διαίτης Ἀπολλοδώρῳ πρὸς Φορμίωνα] *illo die et in illo conventu, quo arbiter delectus in causa Apollodori adversus Phormionem erat sententiam pronuntiaturus.*

— 24. ἢ μαρτυρεῖτε, ἢ ἐξομόσασθε] separanda sunt interjecto puncto a reliqua formula præscripti testimonii, quod Apollodorus evocatis testibus, sed illis testari recusantibus, præibat per scribam.

1120. 21. ἴσα βαίνων ἐβάδιζεν ὑποπεπτωκὼς ἐκείνῳ] pugnant hæc secum. qui ἴσα τινὶ βαίνει, *pari passu cum aliquo ambulat*, nequit is dici eidem βαδίζειν ὑποπεπτωκὼς, *ambulare passu uno pone illum.* quare nullus dubitavi post βαίνων de meo judicio ὑμῖν addere. idem Stephanus, qui nil vereretur vobiscum, qui estis judices, pari passu ambulare, eoque se parem vobis ferre, tamen, quoties Aristolocho comes iret, pone illum, ut inferior dignitate, ibat, uno passu minor. Opponit inter se *judices* et *fœneratorem.* Judices omnium, quotquot in rep. versarentur, erant principes. Erant hi caput reip., summa penes eos erat majestas, quippe qui personam populi, penes quem solum majestas esset, gererent. Contra nullum erat Athenis genus hominum contemtius atque detestabilius fœneratoribus. citat h. l. Harpocr. v. ἴσα βαίνων. v. Herald. ad Arnobium p. 20.

— 27. Ἀπόληξις] εἷς τῶν ἓ συγγραφέων, ὧν κωμῳδεῖ ὁ Πλάτων. Harpocr. h. l. citans, ubi v. Valesius, qui etiam hoc de Solone quædam affert.

1121. 1. πρεσβευτὴς] *agens in rebus.* v. dicta ad p. 885. 5.

— 15. ἐπὶ τῷ τὴν πόλιν φεύγειν] quo ne trahatur ad necessitatem pecunias ad reip. necessitudines sublevandas, contribuendi honoresque onerosos gerendi. Simulat se pauperem, et pro eo publice vult haberi, ne necesse habeat aliquam peculii partem in usus reip. erogare. Interpretantur statim insequentia καὶ τὰ ὄντα ἀποκρύπτεσθαι.

— 17. ἐργασίας] quæstus pecuniarios.

— 24. ἐξετάζεσθαι] Citat h. l. Harpocr. v. ἐξετάζεσθαι.

1122. 2. λογιζομένοις] videtur hic aliquid deesse, e. c. τὰ πράγματα, vel τὰ παρόντα, aut τὴν ἔνδειαν. quamquam me non fugit, e proximis superioribus tacite repeti a legente quoque posse τὴν τῆς χρείας ἀνάγκην. *egestatis necessitatem, vel invitos cogentem.*

— 7. ἀλλὰ τὸν] interposui τὸ de meo.

— 9. κολάζηται] correxi κολάζητε, *si punitis.*

— 15. τῶν ἀναγκαίων] scil. πρὸς τὸν βίον χρημάτων.

— 19. δεηθείη] scil. αὐτῶν.

— ibid. ἀπαγγείλειεν] scil. αὐτοῖς. *nuntiet illis aliquid.* non displicet tamen Wolfii ἐπαγγείλειεν. *imperet ipsis aliquid.* jure velut suo, ut homo familiaris ab altero familiari, pro sua cum eo consuetudine, brevibus verbis, libere, aperte, cum fiducia postulet. præsertim cum οὐδὲν ὀκνῶν additum sit. quare nullus dubitavi sic rescribere.

— 21. πρῶτον] hic est pro τὴν ἀρχὴν, *unquam.*

— ibid. πρόβλημα] velum, tutamen, defensaculum, quicquid servit celando, muniendo, defendendo, ne res, cui prætenditur, deprehendatur, aut impugnetur.

— ult. θεῖον] videtur idem esse cum illo Nicia, qui p. 949. 22. gener Diniæ esse dicitur. Erant ergo Diniæ duæ filiæ, quarum altera erat penes Apollodorum, altera penes Niciam. Sed hic Nicias, si idem fuit gener Diniæ et θεῖος Stephani, fuit frater uxoris Diniæ. erit itaque θεῖος hic loci reddendum, non *patruus*, sed *avunculus.*

1123. 2. ἀοίκητον] vehementer mihi quidem est suspectum.

— 3. παῖδα] si bene habet, reddi debet voc. ἀοίκητον, *carentem domicilio.* Sed si vulgari notione h. l. quoque usurpatum sit illud vocabulum ἀοίκητον, ut scil. significet *non habitatum*, aut *non habitabilem*, substitui pro παῖδα debet οἶκον.

— 4. οὐδ' ὑπερήμερον] post οὐδ' videtur ὠμῶς, aut simile quod adverbium deesse.

— 13. τοῦτον] sic recte dat Bav. vitiose τοῦτο dant edd. Ald. Paul. Manut. et Herwag. minor. unde sumsit, quisquis fuit, τούτῳ, qui margine Lutet. id allevit. quod tametsi paulo est isto correctius, sanum tamen non est. Constructio sic est facienda: εἰ συνέβη ὥστε μάγειρον — πρίασθαι τοῦτον. *si evenisset casu fortuito, ut lanius, aut alius alicujus artis sellulariæ artifex, hunc Phormionem emisset.*

— 19. κύριον] non *dominum*, sed *administratorem, dispensatorem multarum pecuniarum*, cui magnæ pecuniæ essent commissæ, quas administraret.

— 24. ἡγεμόνα] correxi, meo periculo, ἡγεμόνας. Pasion enim, cui etiam Apollodorus se, utpote filius, adjungit et in gloriæ communionem ingerit, fuerunt Phormioni ἡγεμόνες duces felicitatis ejus, ad quam Phormio postmodum, industria usus, pervenit, eoque viam illi monstrarant, et in eam viam illum induxerant. Subauditur αὐτῷ γεγονότας.

— ult. καταχύσματα] Citant h. l. Harpocrat. v. καταχύσματα, et Ammonius p. 78. in eadem voce.

1124. 4. τί γὰρ —] Scaber est et hiulcus hic locus. neque dubito nonnihil deesse. Sententia quidem hæc postulat, quæ dedi de meo: τί γάρ; μάτην αὐτὸν οἴεσθε — ETIAM RELIQUA, QUÆ INTUS [h. e. in domo mea] SUNT, ARCHIPPÆ DONO.

— 6. ὅσα ἐστὶν] correxi meo periculo: ὅσα ἔνδον ἐστί. res certa est e. p. 1110. 9. et 13.

— 8. περιορᾷ] bene habet. aptum enim est e δεινὸν, εἰ p. 1123. 21.

— 18. οὐδέπω καὶ τήμερον —] concludit sic: Rationem eorum, quæ mihi debet, ut mihi reddat, ad hunc diem adduci se nondum passus est; et idem tamen me quasi ad rationem opum mearum, quas nemini debeo, vocat, et sibi arrogat rationem, quomodo eas administrem, a me repetere. quæ perversitas!

— 24. ἐκ τούτων] id est, ἐκ τοῦ ἐξετάσαι ἐμὲ, vel ἐκ τῶν λόγων, οὓς ποιεῖται περὶ τῆς ἐμῆς ἀσωτίας.

1125. 2. ὅσα] videtur delendum, et in eo latere vestigia vocis δημοσίᾳ, ut olim sic fuerit in quibusdam libris: τὰ δ' εἰς τὴν πόλιν δημοσίᾳ, καὶ εἰς ὑμᾶς, ὡς δύναμαι λαμπρότατα (ὡς καὶ ὑμεῖς σύνιστε), ποιῶ. non καὶ ὡς ὑμεῖς σύνιστε, ut vulgatum est. correxi hoc posterius de meo ingenio.

— 11. ἠξιώθης] correxi item sponte mea ἠξιώθην. in prima persona. *quo ipsemet dignus essem habitus.*

— 14. οὗτος] Phormio. ne quis de Stephano cogitet. creberrime enim orator noster a secunda persona ad tertiam se jactu quasi repentino transfert, et cum allocutus esset modo reum, subito se ad judices, et rursus ab his ad illum confert.

— 15. πλησίον τοῦ τῆς δεσποίνης] imo vero πλησίον τοῦ τοῦ δεσπότου. cui (Ar-

chippæ) *monumentum hic* [Phormio] *condidit prope monumentum heri* [Pasionis].

— 18. ἧς] dedi de meo ᾗ καὶ — *qua virum quoque*, non me, filium, solummodo.

— 24. Ἀνακείου] Citat h. l. Harpocrat. v. Ἀνάκειον et Ἀναγκεῖον. unde colligo Atticos utrumque vocabulum usurpasse pro ergastulo castigandis servis mali moris. vid. concertationes Maussaci et Valesii super isto Harp. loco.

1126. 6. βάρβαρος γὰρ ἐωνήθης] cum alia Phormionis flagitia designat, tum imprimis illud, quod p. 1125. 9. attigerat. capitale enim erat servo, qui civem Atheniensem stuprasset. Læsio enim hæc erat majestatis populo. Verumtamen non satis intelligo, quænam ista sint scelera, per quæ quis spiritus veniam impetret, cum meruisset pœnam mortis publicæ.

— 16. οἶμαι] scil. προσήκειν ἐμοὶ φρονεῖν.

— 21. τῶν αὐτῶν] subaudi ἃ ἐγὼ τούτῳ ἐγκαλῶ.

— 24. εἰς τοῦτο] *quippe*, vel *utpote*. post κατασχεῖν v. 24. ponendum est comma. inextricabilis est constructio, ni hæc facias. quæ sic habet: περὶ Πασικλέους ἐρῶ καὶ οὐ σιωπήσομαι ταῦτα, ἃ τέως ἐδόκουν οὐδὲ τῶν ἄλλων λεγόντων ἀκούειν δεῖν, παραιτησάμενος καὶ δεηθεὶς ὑμῶν συγγνώμην ἔχειν, εἰ οὐ δύναμαι κατασχεῖν ταῦτα [aut potius ἐμαυτὸν] προεληλυθὼς εἰς τοῦτον, ὥστε ὑπὸ τῶν ἐμαυτοῦ δούλων ὑβρισθείς. Vulgatam servare si velis, quod fieri posse haud infitiabor, erit τοῦτο accipi pro, delatus in hunc locum, seu orationis, seu necessitatis, ut me nequeam continere, aut, ut hæc nequeam supprimere.

1127. 2. παραπεπτωκὼς] id est, παραφρονῶν. *pro ea, qua est stultitia atque insania.* malim tamen ὑποπεπτωκώς. *Phormioni sese submittens et subjiciens, moremque illi rebus in omnibus gerens.* Recentiores quidem Græci παραπίπτειν sic usurpant, sed alias Attici hoc sensu παραπταίειν dicunt. num ergo dedit orator παραπεπταικώς. tametsi in perfecto potius ἔπταικα dicere amant, quam πέπταικα. An ὑποπεπτωκώς?

— 13. ἀσπίδας] solenne erat hoc munus, sed tanto dignius Pasione, quod is officinam habebat, in qua scuta fabrefiebant.

— ibid. καὶ πολλὰ] malim καὶ ἄλλα πολλά.

— 15. ἐτριηράρχησε τριηραρχίας] videtur hic numerus trierarchatuum, quos gessit Pasio, deesse. quid si legimus ε̄ ἐτριηράρχησε [id est, πέντε] τριηραρχίας. nam suæ quisque navis erat trierarchus, h. e. ejus, quam suis sumtibus condidisset atque instruxisset. Quinque triremes autem hic dicitur Pasio reip. contulisse. fuit ergo quinquies trierarchus. quot enim quisque triremes, seu jussus, seu sponte sua, armaret, toties fiebat trierarchus; non uno anno, sed aliis atque aliis consequentibus.

— 25. ἤ τις] malim ἢ ὅστις ἕκαστος ἐκείνων [scil. ὀνομάζεται]. Sententia est hæc: nihil enim ad rem facit, alicui vestrum esse servum, qui Syrus, alii esse servum, qui Manes, aliis alios, qui aliter quocunque tandem nomine appellantur; nostro autem servo nomen esse Phormioni. Facinus idem semper est, quodcunque sit ei nomen, qui perpetrarit. Unde patet, post verba, οὗτος δὲ Φορμίων, deesse διαφέρει.

1128. 1. τὸν ἀφῃρημένον] scil. ἐμὲ τὸ λαβεῖν δίκην παρὰ τούτου. *punite eum, qui mihi eripuit facultatem hunc Phormionem castigandi.* significat Stephanum.

— 7. τί οὖν] h. l. accipio non pro *quid igitur?* sed pro *cur igitur — Cur igitur scriptum est in formula tui testimonii id, de quo tu testari recusas?*

— 8. ἀπειλήφου] correxi ἀπηλείφου. a verbo ἀπαλείφειν. *cur itaque locum illum expungi et obliterari nil curasti?*

— ibid. τίς οὖν —] subaudi ἐστί. hoc est, τί λέγει; *quid itaque sibi vult —? quid ait —?*

— 9. ἐὰν μεμαρτυρηκέναι] addidi δὲ de meo, ut sit ἐὰν δὲ μεμαρτυρηκέναι — scil. φήσουσιν — *sin autem dicent.* v. v. 6.

— 10. ἐπιτροπεύσειν] correxi ἐπιτροπεῦσαι. Pasicles enim jam pervenerat ad tutelam suam. v. p. 1099. 2.

— 11. τὸν δ' ἔχειν] scil. τὰς διαθήκας — *si dicent illum* [Amphionem] *habere penes se testamenti tabulas* — τότε ἀπαντᾶτε αὐτοῖς, *tum occurrite ipsis his verbis: Quasnam tabulas.*

— 12. οὗτοι] Pasicles, Nicocles, ejus tutor, et Phormio.

— 13. ἐκείνων] Stephanus ejusque consortes, Cephisophon, Amphion.

AD ORATIONEM SECUNDAM IN STEPHANUM.

Est hic ὁ δεύτερος vel ὁ ὕστερος λόγος in eadem causa, et occurrunt in hac oratione argumenta non pauca, multo graviora iis, quæ ὁ πρότερος λόγος attulerat.

1129. 9. εὐθέως] statim a primo principio machinationis.

1130. pen. ἐκμαρτυρίαν] Citat h. l. Harpocr. v. ἐκμαρτυρία.

— ult. ἐπισκέψεως] correxi ἐπισκήψεως. pari jure licere excipere contra extestimonium (ἐκμαρτυρίαν) atque ipsum testimonium, et convictum falsæ ἐκμαρτυρίας

teneri pœnis perinde atque convictum falsæ μαρτυρίας.

1131. 4. οἱ ἐκμαρτυρήσαντες] correxi οἱ μαρτυρήσαντες (sine præpositione, verbum simplex) de meo sensu. nam præsentes μαρτυροῦσι, absentes ἐκμαρτυροῦσι. Sententia est hæc: ὁ ἐκμαρτυρήσας, absens ille, cujus nomine judicibus exhibitum fuit aliquod testimonium, si pro suo agnoscit hoc testimonium, tum lis ψευδομαρτυριῶν adversus eum intendetur. Sin autem ille negat hoc testimonium suum esse, tum obnoxii liti ψευδομαρτυριῶν erunt illi, qui præsentes in judicio testati sunt, illum absentem misisse hoc testimonium, atque suo id nomine jussisse exhiberi.

— 8. ἀκοὴν] ad voc. ἀκοὴν meo judicio addidi ζῶντος. gemini criminis incusatur Stephanus; quorum unum est, quod ἀκοὴν ζῶντος ἐμαρτύρησε, quod est contra leges. vetant enim leges quemquam in judicio testari, se audivisse aliquid ex aliquo, qui adhuc in vivis supersit. alterum est, quod falsa testatus est Stephanus ea ipsa, quæ testatus est se audivisse ab illo superstite; qui est Phormio.

1132. 2. μαρτυρεῖ] bene habet. subauditur enim τις.

— 5. ὁ προβαλλόμενος κατὰ ταῦτα] correxi προβαλόμενος (in aor. 2.) κατὰ ταὐτὰ, meo judicio. quia præcessit ὁ μαρτυρύσας, non ὁ μαρτυρῶν. In κατὰ ταὐτὰ subauditur ὅτι προὐβάλετο παρὰ τὸν νόμον. v. p. 1139. 10. ubi expono, qui sit ὁ προβαλόμενος.

— 10. οἴκοθεν] post οἴκοθεν videtur ἐπιφερομένους, *secum afferentes*, deesse.

— 12. καὶ ἐν μάλθῃ γεγραμμένους] correxi ἐν μάλθῃ γεγραμμένην, sine καί. utrumque meo judicio. Sed γεγραμμένην etiam Bav. confirmat. subaudi μαρτυρεῖν προσήκει. citat h. l. Harpocr. v. μάλθη.

— 25. ἄλλους] correxi ἄλλοις in dativo. forte utraque lectio copulanda est, ut sit: καὶ οὐκ ἄλλους ἄλλοις, *et non alios legibus aliis uti.*

1133. 4. ἢ ἀποθανόντα —] malim: ἢ ἀποθανόντι διὰ διαθηκῶν, ἃς καταλιπεῖν οὐ κύριος ἦν.

— 7. ὥστε μήτε ἀπειπεῖν, μήτε ἐπιδικάσασθαι] videntur, non in lege fuisse, sed ab ipso addita oratore, interpretationis ergo. Sententia est: Quicunque adoptati non sunt [seu a patre familias in familiam, seu a populo, patre communi, in cives, magnam illam civium omnium familiam] qua adoptatione, vel arrogatione amiserunt jus excludendi, quos velint, sua hæreditate, aut hæreditatem virginemve hæredem jure petendi; illorum cuique liceto de bonis suis pro arbitrio testamento constituere. In ὥστε μήτε ἀπειπεῖν, μήτε ἐπιδικάσασθαι subauditur, aut ἐξεῖναι, aut δύνασθαι. Apparet ex hoc loco, τοὺς ποιητοὺς, vel εἰσποιητοὺς, h. e. seu cives, non natos, sed factos, seu filios adoptatos, caruisse jure primum τοῦ ἀπειπεῖν, excludendi aliquem hæreditate sua, deinde τοῦ ἐπιδικάζεσθαι.

— 9. τὰ ἑαυτοῦ] cum præcessisset ὅσοι μὴ ἐπεποίηντο, tamen subjungit τὰ ἑαυτοῦ, quia subauditur τούτων ἑκάστῳ ἔξεστι τὰ ἑαυτοῦ διαθέσθαι.

— 10. μανιῶν] dubium, sitne nominativus singularis participii præs. a verbo μανιᾶν, an, quod malim, genitivus pluralis a μανία. dicuntur μανίαι insultus temporarii, per certa intervalla redeuntes, furoris, aut morbi comitialis, a vi quadam occulta lunæ corpora corrumpentis, prout veteres rebantur. Et huic posteriori interpretationi vim addit v. 27. ubi est ὑπὸ μανιῶν.

— ibid. γήρως] num fuit verbum in usu γηρώσσειν? *delirare præ senio.* videtur. Ergone γηρώσσων legendum? Haud liquet.

— 11. ἢ φαρμάκων ἢ νόσου ἕνεκεν] subaudi κωλυθῇ διαθέσθαι. possit tamen quoque φαρμακῶν, legi, ut sit particip. a verbo φαρμακᾶν, *furere e philtro.* citat h. l. Harpocr. v. φάρμακος. Sed adhæresco adhuc ad v. φαρμάκων. probabile fit ex insequentibus, Solonem dedisse, non φαρμάκων, quod esset genitivus plural. a φάρμακον substantivo; sed φαρμακῶν, quod erit nominativus singularis participii præsentis a verbo φαρμακᾶν. quod si verum esse censemus, erunt verba sic ordinanda: ἢ γήρως, ἢ νόσου ἕνεκεν, ἢ φαρμακῶν. *nisi si quis a condendo testamento impediatur, et excludatur, sive ideo, quod sit lunaticus, sive præ senio, sive per morbi impotentiam, sive quod per herbas et carmina a statu mentis dejectus sit, sive quod sit in potestate uxoris, sive ab ulla alia quapiam re legibus adversa constrictus teneatur.* Sed de hoc quidem postremo articulo vide quæ statim dicentur.

— ibid. ἢ γυναικὶ πειθόμενος ὑπὸ τούτων τοῦ παρανόμων] correxi: ἢ γυναικὶ πειθόμενος, ἢ ὑπὸ τῶν του (enclitice) παρανόμων, ex ingenio meo. quamquam, si satis tutum et licitum existimassem, pro postrema voce παρανόμων fuissem παρὰ γνώμην daturus. ut hæc esset sententia: *Sive quacunque alia constrictus teneatur causa, quominus sibi ex animi sui sententia constituere liceat.* Sed esto de παρανόμων, an παρὰ γνώμην, ut cuique verum videbitur. de reliquis videamus. ἢ addendum esse ante ὑπὸ, nemini, opinor, dubium accidet. Sed in ὑπὸ τούτων τοῦ optanda erat alterutra ex duabus lectionibus, aut ὑπό του τῶν παρανόμων, aut ὑπὸ τῶν του παραν. optavi posteriorem lectionem, quia solent Græci in ejusmodi constructione encliticum του [id est τινος] articulo postponere. Cæterum ambæ lectiones ad sententiam idem valent.

— 16. παρεγίνετο] tametsi omnes mei libri in hanc lectionem consentiant, nullus tamen dubitavi ex editione H. Wolfii recipere παρεγένοντο re ita exigente. Si adesset ἕκαστος αὐτῶν, recte haberet vulgata.

1134. 1. διαθήκας] reliqui, quia repperiebam in omnibus meis libris, et constructio fert, quæ sic est facienda: σκοπεῖτε τὰς διαθήκας, ἅς φασιν οὗτοι διαθέσθαι τὸν πατέρα, εἰ δοκοῦσιν αὗται εἶναι ἀνδρὸς φρονοῦντος. Erat tamen planius διαθῆκαι in nominativo, quod margo Lutet. dat nescio quo auctore.

— 3. ἀκόλουθον] id est, εἰκὸς, ἀνάλογον, συμβαῖνον. *videaturne vobis esse consentaneum, ut is uxorem suam ei det, cui negaverit veniam quæstus fœnebris una nobiscum eodem loco atque tempore exercendi.*

— 10. οὐδὲν ἐδόκουν] correxi e Bavarico οὐδὲ ἐδόκουν, quod utique vulgato præstat, quamquam adhuc melius esse puto οὐδ' ἂν ἐδόκουν.

— 13. τὰς ἐγγύας] mulierum puta matrimonio despondendarum. quinam illi sint, a quibus adolescens uxorem ambiens legitime sibi curet amatam puellam desponderi atque in manus dari.

— 16. ἐπὶ δικαίοις] subaudi τοῖς νενομισμένοις. *quamcumque mulierem viro desponderit atque in manum dederit, ea lege, ut illa mulier justis honoribusque et juribus omnibus fruatur, quibus frui uxores legitime desponsas et matres familias, δάμαρτας Attice dictas, in Attico jure sancitum et usu receptum est, sive pater —.*

— 20. τὸν κύριον ἔχειν] id est, δεῖ τὸν κύριον τῆς ἐπικλήρου ἔχειν αὐτὴν γυναῖκα. Si qua mulier (seu virgo, seu vidua) est ἐπίκληρος hæres bonorum (seu a patre, seu a priore marito relictorum), tum habeto eam uxorem is, qui est κύριος, h. e. sanguine proximus a defuncto, qui esset per leges futurus bonorum hæres, si nulla esset ἐπίκληρος. ἐὰν δὲ μὴ ᾖ, pergit lex (non ἐπίκληρος, sed κύριος). Sin autem nullus sit κύριος, a legibus constitutus bonorum hæres, tum is esto κύριος mulieris, seu mulier esto in ejus manu atque potestate, cui illa sese ipsa permiserit. Hæc esse mihi videtur legis hujus sententia, quam, meo quidem judicio, multo melius perspexit Petitus LL. AA. p. 534. seqq. quam Salmasius, qui toto cœlo a mente legislatoris aberravit, quantum quidem colligere est ex iis, quæ Wesselingius ad illum Petiti locum e Salmasio attulit.

— 27. ἕνεκα χρημάτων] Sententia est: Si quis posset largitionibus adduci et corrumpi, ut se patrem, aut avum, aut fratrem alicujus fœminæ ferret, atque judicibus venditaret, putatisne, judices, Phormionem, et Archippen, cæterosque fraudum et machinationum, quibus illi usi sunt, auctores et administros, ullis fuisse parsuros pecuniariis largitionibus, quibus aliquem ejusmodi commentitium patrem fratremve Archippes sibi compararent atque subornarent? Sed nemo est tam audax, qui vel maximis largitionibus adduci se patiatur, ut tantum judicii discrimen adeat.

1135. 4. καὶ ἅμα] transposui de meo. *simulac.* ἅμα καὶ ἡβήσῃ.

— ibid. ἐπὶ διετες] Citat h. l. Harpocr. v. ἐπὶ διετες.

— 16. ὅτι ἠξίου] aut ὅτι cum καὶ est mutandum, aut ista duo verba ὅτι ἠξίου plane sunt tollenda, ut varia lectio verborum ὅτι προὐκαλεῖτο. item Ἀπολλόδωρος Φορμίωνα v. 17. etiam παραδοῦναι leg. existimo loco verbi ἀποδοῦναι. v. v. 22. et 1151. 11. et alibi. ut brevis sim, videtur totus locus, amputatis inutilibus, ita esse continuandus: ὅτι προὐκαλεῖτο Ἀπολλόδωρος Φορμίωνα παραδοῦναι τὰς θεραπαίνας εἰς βάσανον.

— 19. πρὶν οὗ] id est, πρὶν [seu πρὸ] τούτου τοῦ χρόνου, ἐν ᾧ.

— 25. πολιτῶν] malim πολιτίδων. a nominativo πολῖτις, πολίτιδος. aut τῶν ἐκ πολιτῶν, et τῶν ἐκ μετοίκων.

1136. 1. κληροῦν δὲ τὸν κλῆρον καὶ ἐπικλήρων] correxi meo judicio, κληροῦν δὲ τῶν κλήρων καὶ ἐπικλήρων. *Judices oportet judicia de hæreditatibus, et de mulieribus hæredibus, sortiri quotquot menses.* Integra dictio τοὺς δικαστὰς, aut τοὺς ἄρχοντας, δεῖ δίκας κληροῦν περὶ τῶν κλήρων καὶ περὶ τῶν ἐπικλήρων.

— 3. ἐπίδικον] correxi de meo rursus ἀνεπίδικον. in quo Petitum p. 540. et Wolfium habeo mihi consentientes. *nefas esto hæreditatem controversam teneri ab eo, cui sententia prætoris eam non adjudicaverit, aut qui super ea jure non contenderit.*

— 6. ὑπὲρ αὐτῆς] correxi ὑπὲρ ἀστῆς ex edit. Wolfii. non alienus etiam sum a Lambini conjectura εἰ δὲ ὡς ὑπὲρ ξένης.

— 26. συνιστάμενος] id est, συνιστὰς σὺν σοὶ καὶ περιϊστὰς περὶ σὲ σύστασιν καὶ ἐργαστήριον συκοφαντῶν καὶ πονηρῶν. concilians tibi sodalitium calumniatorum et sceleratorum, qui tecum stent, te circumstent, in judiciis, te comitentur et assectentur atque protegant, tuaque jussa exsequantur.

1137. 1. συνίστηται] sibi amicisque suis conscribat atque corroget gratia, precibus, donis, promissionibus, minis, cogat manum improborum in Heliæam congredientium.

— 3. διδοῦσαν δεχόμενος] correxi διδοὺς ἢ δεχόμενος. e libris, Bav. et Ald. editione, in quibus ambobus est διδούσῃ δεχόμενος. unde facile exsculpsit, quisquis margini Lutet. adscripsit id, quod dedi. Vulgata videtur e varia lectione nata, quæ nescio an in libris quibusdam vetustis hic fuerit, διδοὺς ἢ ἀναδεχόμενος. hac sententia: Si quis senatum quingentorum, aut Heliæam corrumpat nummis, quos, aut ipse suo nomine præsentes det atque didat, aut alius nomine recipiat post rem judicatam ab eo certe persolvendos, si secundum eum lis data fuerit. quæ lectio nescio an isti, quam ex auctoritate librorum reposuimus, et quam Petitus quoque l. c. exhibuit, etiam sit præhabenda.

— 5. λαμβάνει] correxi λαμβάνῃ. Recte porro τὰ χρήματα cum articulo, ait, non χρήματα simplex. *illas pecunias*, destinatas judicibus corrumpendis, quo eas inter illos diribat.

— 10. νομοθετεῖ] post νομοθετεῖ videtur deesse κατὰ τοὺς τῆς πόλεως ἐρεῖτε. vel simile quid.

— ibid. τούτους] cohæret cum ἀμφοτέρους et redit ad Phormionem et Stephanum. αὐτοὺς autem v. 11. refero ad τοὺς νόμους.

— 15. τοῦ ἐργαστηρίου] significat officinam scutis fabrificandis, τὸ ἀσπιδοπήγιον. cujus crebra sit mentio in oratione pro Phormione.

— 18. διαθήκας] correxi διαθηκῶν e margine Lutet. quamquam de auctore lectionis hujus mihi non constat. Verumtamen ipse Demosthenes satis idoneus ei auctor est, v. 20.

— 19. ἵνα εἰδῶσι] scil. οἱ συμβαλόμενοι τὰς συνθήκας, vel τὰς συγγραφάς.

— 21. ἕνεκα καταλείπουσιν] post ἕνεκα videtur deesse κατασεσημασμένας, scil. τὰς διαθήκας. *ideo enim testamentorum conditores ea relinquunt obsignata, quo eorum argumentum ignoretur.*

— 22. ὑμεῖς] tu, Phormio, et tu, Stephane.

AD ORATIONEM IN EVERGUM ET MNESIBULUM.

Harpocration v. ἐκαλίστρουν auctor est, fuisse, qui orationem hanc Demostheni abjudicarent, et ipsi sibi videri ait eam potius Dinarchi esse.

1139. 3. τῶν ψευδομαρτυριῶν] malim τὸν ψευδ. redit enim ad ἀγῶνα. quod causis forensibus reliquum, veluti subsessorem quendam, jusserunt esse certamen de falso testimonio. Seu quod formidinem hujus judicii subeundi injecerunt iis, qui falso testimonio dicendo malam causam sublevant.

— 10. τὸν προβαλόμενον] eum, qui falsos testes redemerit, subornarit, instruxerit, et ad judices produxerit, per eosque judicibus imposuerit. v. p. 1132. 5.

1140. 1. ἀκροάσασθαι] aut post v. ἀκροάσασθαι aut post v. ἅπαντα deesse videtur διηγουμένου, aut διεξιόντος.

— 7. εἰ μὴ] malim cum margine Lutet. εἶ μὴ, quod etiam Wolf. in editione sua exhibuit.

— 16. προκαλέσασθαι — παραδιδόναι ἕτοιμον εἶναι] si bene habet hæc lectio, necesse est, ut idem significet atque si dixisset: Θεόφημον ἐν προκλήσει φῆσαι, ὅτι ἕτοιμός ἐστι παραδιδόναι — *Theophemum in sponsione affirmasse, se paratum esse ancillam tradere.* fuit tamen cum suspicarer leg. esse προκαλεσάμενον. de quo judicent peritiores. vel etiam καὶ ἕτοιμον εἶναι, ut p. 1144. 9.

1141. 1. παρὸν] dedi de meo παρών. nam σῶμα cohæret cum insequente παραδιδόμενον.

— 9. τούτους τοὺς μάρτυρας] malim aut τοιούτους μάρτυρας, aut τοὺς τοιούτους μάρτ. *ejusmodi testes.*

— 13. καὶ τὴν μὲν μαρτυρίαν ἔργῳ] malim καίτοι τὴν μὲν μαρτυρίαν ἔδει ἔργῳ.

— 15. παραδόντος] possit defendi, et ad Theophemum referri. malim tamen cum Wolfio παραδόντας.

1142. 2. τὸν ἀδελφὸν] Evergum.

— ibid. καὶ τὸν κηδεστὴν] sororis suæ maritum, Mnesibulum.

— 9. ἐξέτεινον] sic veteres exarabant, etiam tum, cum vellent id dare, quod nos hodie ἐξέτινον. verumtamen hoc prætuli, ne confunderetur cum ἐκτείνειν, *extendere.*

— 20. δηλώσω ὑμῖν] subaudi ταῦτα τὰ τεκμήρια.

— 22. καὶ παραδιδόναι] aut delendum est καί. v. p. 1149. 27. et alibi. aut deest ἐβουλήθησαν, vel ἠθέλησαν, aut post παραδιδόναι, aut post τῆς ἀνθρώπου.

— 26. Οἰνηΐδα καὶ Ἐρεχθηΐδα] ad alteram harum tribuum referendi videntur actor, cujus nomen latet (nescio tamen, an sit Apollodorus, Pasionis filius), et Theophemus. Pythodorus certe, arbiter ab illis delectus, fuit ἐκ Κηδῶν. v. p. 1140. 17. Κηδαὶ autem erat demus Erechtheidis. et videntur hi adversarii arbitrum e sua tribu delegisse.

— pen. προΐστανται] Palmerius Exerc. p. 644. mavult παρίστανται. est id quidem sententiæ h. l. convenientius, item προσίστανται. Sed obstat utrique conjecturæ genitivus præmissus, τῶν τοιούτων προκλήσεων, qui constare cum παρίστανται, aut προσίστανται nequit. quare vulgata videtur

servanda esse.

1143. 4. κελεύοι] scil. ἀναβάλλεσθαι.

— 16. περὶ τοῦ δικαίου] malim περὶ αἰκίας. et sic dedi de meo. aut περὶ τῆς αἰκίας. *præsertim in causa aikías.*

1144. 17. κατεδικάσατο τοὺς δικαστὰς, ἀλλὰ καὶ ἐξαπατήσας τῆς βουλῆς ἅμα] multo sagacius hic verum vidit Wolfius, quam Palmerius. sunt aliquot hujus orationis loci luxati, et a trajectione verborum corrupti. ut ex insequentibus constabit. In quibus et hic est. Wolfii emendationem planissime confirmat codex Bav. Correxi itaque sic: κατεδικάσατο, τοὺς δικαστὰς ἐξαπατήσας. ἀλλὰ καὶ τῆς βουλῆς ἅμα — quod idem est ac si dixisset: οὐ μόνον ἐμοῦ κατεδικάσατο Θεόφημος διὰ δικαστῶν, οὓς αὐτὸς ἐξηπάτησεν, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν πεντακοσίων βουλῆς ἅμα κατεδικάσατο. Theophemus eo, quod circumvenit judices suis mendaciis, non solummodo hoc perfecit, ut judices illi ab ipso decepti me condemnarent, sed etiam hoc, ut una mecum iidem condemnarent etiam senatum, h. e. quingentos viros.

— pen. ψηφισμάτων δὲ ὑμετέρων δήμου καὶ βουλῆς] idem est ac si dixisset: ἐπιταξάντων δὲ τῶν τε τοῦ ὑμετέρου δήμου ψηφισμάτων, καὶ τῶν τῆς ὑμετέρας βουλῆς.

1145. 3. καὶ βοήθεια] καὶ et universe totus hic versus bene habet. Sententia hæc est: contigit forte fortuna, ut necesse esset reip. βοήθειαν quoque, nescio quo, mittere, eo tempore, quo classis domo aberat. βοήθεια est Demostheni pars copiarum militarium, quæ seu sociis, seu ipsi exercitui Attico, ob subitam quandam, ex improviso obortam necessitudinem, mittitur, seu submittitur. Significatur hic auxilium, non terrestre, sed navale.

— 4. ταῖς ναυσὶν] navibus onerariis, seu mercatoriis, quæ in portu Atheniensi tum aderant, triremibus, seu navibus bellicis, absentibus. necesse enim erat, absente classe, navibus mercatoriis, quæ ad manum essent, imponi subitarium illud auxilium, aut sociis mittendum, aut classi submittendum.

— 12. ἐπεκλήρωσε] scil. τοῖς εἰσπράξουσι τοὺς ὀφείλοντας. eorum, quos magistratus constituisset exactores armamentorum, unicuique per sortem attribuit magistratus eos debitores, a quibus exactorum quisque debita armamenta exigeret.

— ibid. καὶ παρέδωκε] exactori cuique tradita in schedula scripta eorum nomina, a quibus cuique ea exigenda essent.

— 14. τοῖς ἐκπλέουσι] imo vero τοῖς οὐκ ἐκπλέουσι. et sic dedi de meo. *trierarchorum illis, qui non abessent ab urbe cum classe*, sed domi mansissent.

— 16. ὁ δὲ νόμος —] videtur et hic locus in luxatis hujus orationis locis esse. Foret utique multo ad intelligentiam planior, si verba sic essent structa: ὁ δὲ νόμος ὁ τοῦ Περιάνδρου, καθ' ὃν συνετάχθησαν αἱ συμμορίαι, ἠνάγκαζε καὶ προσέταττε τοὺς ὀφείλοντας τὰ σκεύη παραλαβεῖν. Lex autem Periandri, secundum quam constitutæ sunt αἱ συμμορίαι sic dictæ, seu classes, præcipiebat, cogebatque adeo exactorum quemque, ut armamenta a debentibus repeteret, vel invitus. erat enim illa armamentorum publicorum a debentibus exactio molestissima functio, odii atque invidiæ plenissima, quam nemo sponte sua capesseret, sed omnes defugerent.

— 19. ἠναγκάζετο] distinxi in duo vocabula ἠνάγκαζε τὸ — aliud decretum populi cogebat senatum, ut nobis [trierarchis] traderet, exigendi ergo, nomina debentium armamenta, unicuique nostrum partem quandam ratam debentium.

— ult. παραλαμβάνειν] non τοὺς ὀφείλοντας, sed τὰ σκεύη αὐτά. quod patet ex insequentibus ἐπεὶ — et sic quoque p. 1146. 6.

1146. 3. παρεσκεύασται] correxi παρεσκεύασμαι, quia Bav. sic præscribebat, quamquam maluissem παρεσκευάσμην in plusquamperfecto. etiam verba ὁπότε δέοι malim post ἵνα v. 4. poni.

— 9. παραδοῦσαν] scil. τοὺς ὀφείλοντας.

— pen. Ἑρμῆς] Citat h. l. Harpocr. v. Ἑρμῆς πρὸς τῇ Πυλίδι.

1147. 19. ἢ] dedi εἰ meo judicio. aliam viam monstrat margo Lutet. Sententia est: *quod oportebat eum facere, si alium aliquem affirmaret habere armamenta.*

— 23. ἐκποδὼν] scil. τοῦ δικαστηρίου καὶ τῶν ἐκεῖ πραγμάτων. vel etiam, idque potius, ἐκποδὼν ἐμοὶ γενόμενος. *a me liberatus et occursum meum quoquo modo devitans.*

— ibid. μὲν] respondet δὲ p. 1148. 1. peccat Lamb. hoc δὲ post ἕως v. 24. ingerens.

— 25. σκεύη] post σκεύη malim ταῦτα addi, quod agnosco quidem non esse prorsus necessarium, postulat tamen id mos Demosthenicus loquendi.

1148. 2. ἔμελλέ, φησιν, ἀποδεδωκέναι] correxi ἔμελλε φήσειν ἀποδ. *fuisset affirmaturus, sese reddidisse —.*

— 4. ὡς οὐκ ἠλίθιος] ante ὡς videtur καὶ deesse, et addidi καὶ de meo. *item hoc, me neque stultum, neque etiam ipsi amicum esse*, aut unquam fuisse, ulla causa conciliatum, *cujus amicitiæ ergo ipsi moram concessissem.*

— 6. τί ἂν] malim τί γὰρ ἄν ποτε καὶ βουλόμενος. *quanam enim tandem de causa.* et sic dedi de meo.

— 19. εἰς δικαστήριον] malim cum articulo εἰς τὸ δικαστήριον, et v. 20. cum ἂν, ἐξήλεγχεν ἂν αὐτόν. coarguisset, convicisset eum, Aphareus Theophemum, quod Theophemus sibi, Aphareo, pro ipsis armamentis pretium eorum imputasset, et a se exegisset, et tulisset quoque a se, Aphareo.

1149, 2. καὶ ἀκούων —] idem est ac si dixisset: καὶ ἀκούων παρὰ τῶν πεπλησιακότων τῷ Θεοφήμῳ, οἷος εἴη περὶ τὰ διάφορα. *et audiens ex iis, qui Theophemo unquam usi essent, quo is animo esset in causis, unde aut lucrum faciendum, aut damnum accipiendum esset.*

— 27. ὑπακούσασαν] quæ nobis fores pulsantibus aperuerat.

1150. 5. ἀναγωγῆς] mos loquendi postulat ἀναγωγὴν, in accusat., quod margo quoque Lutet. annotavit, et sic nullus dubitavi corrigere. v. p. 1186. 12. quid sit διάγραμμα τῶν σκευῶν v. 4. non satis intelligo. Estne schedula manu scripta magistri alicujus rei navalis, qua is testaretur, sibi esse a Theophemo repræsentata armamenta reip. ab eo debita. nos *Quittung*, aut *Empfangschein* appellamus. aut estne potius *index*, *elogium*, quo consignatæ sunt res, ut h. l. debitæ, et exhibendæ. Estne itaque ἀποδιδόναι τὸ διάγραμμα exhibere cum indice rerum res ipsas debitas.

— 13. τοὺς παραδιδόντας, καὶ ὀφείλοντας] sustuli comma et καὶ, ejusque loco τοὺς secundum substitui ex editione Wolfii. qui, senatores, traderent exactoribus nomina debentium.

— ult. οὗτοι οἱ μάρτυρες] malim οἱ τούτου μάρτυρες. *hi testes Theophemi.*

1151. 1. μαρτυρίᾳ] post μαρτυρίᾳ deest πιστεύων, vel ἰσχυριζόμενος.

1152. 6. ἰδίᾳ ψηφισαμένων] malim uno vocabulo διαψηφισ. illa præpositio δια in hac compositione significat diversitatem sententiarum, in quas discedunt judices suffragia ferentes.

— 10. ὅσου] scil. ἀργυρίου, vel ζημιώματος.

1153. 21. οὔτε ὅτε πρὸς τῷ διαιτητῇ] secundam vocem cum τότε mutavi meo judicio, et postmodum in ed. Wolf. quoque reperi. Præfero hanc viam illi, quam Lambinus monstravit, qui post διαιτητῇ addit ἦμεν.

1154. 9. αὐτοὺς] potest ferri, ut, non ad ἐδεήθην, sed ad ἐπισχεῖν referatur. *rogabam, ut illi moram mihi concederent.* præstat tamen utique αὐτοῦ in genitivo singulari, quod etiam margo Lut. dat. Conf. v. 16. et recepi.

— 13. δὴ] correxi δεῖ.

— 15. τῷ Θεοφήμῳ] malim σοὶ, Θεόφημε. sed dedi de meo ἐπὶ τῷ — qui articulus cohæret, non cum Θεοφήμῳ, sed cum ἀποδοῦναι.

1155, 7. ἠτημένην] Citat h. l. Harpocr. v. ἠτημένην.

— 20. τὴν παροῦσάν μοι τότε] correxi: τὴν γὰρ οὖσάν μοί ποτε. *sperabant enim fore, ut supellectilem domi meæ deprehenderent, quæ mihi olim fuit.* nam in καταλήψεσθαι tacite repetendum est a communi ᾤοντο.

1156. 3. αὐτὴ] *rediit ultro, sponte sua.*

— 4. ἐνδεεῖς ὄντας] possit ferri, nisi sequentia obstarent. *ipsam liberosque ejus ad egestatem redactos.* Sed vix patitur hoc constructio. quare malim cum Wolfio ἐνδεῆ οὖσαν, vel ἐνδείᾳ συνοῦσαν. post μηδὲ videtur infinitivus aliquis deesse, e. c. ἀνάξια ἐμοῦ πάσχουσαν. *necesse itaque mihi fuit non committere, ut ea careret necessariis, mihique ipsi sua egestate dedecus consisceret, quæ mea nutrix et ductrix meæ pueritiæ fuisset.* accipio enim παιδαγωγὸν pro fœminino. Sin autem id masculinum est, tum ἐνδεεῖς ὄντας bene habebit, at nihilominus tamen post μηδὲ addendum erit μηδὲ ἀνάξια ἐμοῦ πάσχοντας. et tum erit sententia: necesse mihi erat cavere, ne ea mulier, quæ mihi lac præbuisset infanti, et is, qui pueritiæ meæ gressus moresque rexisset, ab egestate premerentur, et indigna me paterentur.

— 10. ἦσαν] pro hoc verbo substituendum suspicatur Valesius ad Harpocr. p. 54. ἐκαλίστρουν, quia Harpocr. h. v. ex hac oratione laudet. Sed Harpocratio memoria lapsus est, volens aliam quandam orationem laudare.

— 12. εἰσῆλθον] Theophemus et Evergus.

— 20. περιμείνητε] scil. αὐτὸν ἐπανιόντα. *si voletis manere, donec maritus meus domum redeat.*

— 21. αὐτῶν] correxi αὐτὸν, scil. τὸν ἐμὸν ἄνδρα.

1157. 13. Ἁγνόφιλον] Hagnophilus hic videtur istius vici magister fuisse, cujusmodi magistratus vicanus posteriori ævo fuit Irenarcha dictus. ἑτέραν v. 12. h. l. est proximam semitam finitimam illi semitæ, in qua sitæ erant ædes actoris.

— 25. Μαρτυρία.] malim μαρτυρίαι in plurali.

1158. 11. εὐθὺς] id est, ἕωθεν, statim oriente die. aut, quamprimum ego ad Theophemum adissem.

— 12. τὰ ὑπόλοιπα] aut ante τὰ ὑπόλοιπα deest ἐπὶ, aut verba τὰ σκεύη v. 17. redundabant, nescio vitiose, an eleganter. addidi ἐπὶ de meo. posterius si statuimus, revocat orator iteratione ejusdem vocabuli mentem lectoris ad rem præsentem.

— 19. τὴν δίκην] id est, τὴν καταδίκην. v. p. 1159. 3. 5. et 17. et alibi.

— 21. καὶ τρεῖς] scil. drachmas.

1159. 9. τὸ πλησίον] malim ἐν τῷ πλησίον.

— 13. εἰλήφεσαν —] videtur et hic locus rursus transpositione laborare, et verba sic esse ordinanda: εἰλήφεσάν μου τὰ ἐνέχυρα, τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκομίσαντο τὸ ἀργύριον παρ' ἐμοῦ. καὶ πάλιν εἰσεληλύθεισαν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐκτίνοντος τὴν δίκην. καίτοι πᾶς

ἂν — et transposui meo arbitratu, sed paulo aliter.

— 15. ἐπηγγέλκειν αὐτοῖς] scil. κομίσασθαι, aut ἀπολαβεῖν τὸ ἀργύριον παρ' ἐμοῦ.

— 22. αὐτὸς] aut αὐτοῖς leg. ob sequens ἐφρόντιζον, aut ἐφρόντιζεν in singulari. prætuli hoc de meo.

— pen. τούτοις] Theophemo et Evergo.

1160. 4. ἐξηγητὰς] Citat h. l. Harpocr. v. ἐξηγηταί.

— 12. ἀμφότερα] malim ὅτι ἀμφότερα, scil. βούλομαι αὐτούς μοι ποιεῖν.

— 14. ἐπενεγκεῖν] Citat h. l. Harpocr. v. ἐπενεγκεῖν δόρυ. quid προαγορεύειν sit, dicit Pollux apud Valesium ad illum Harp. locum. sc. *interdicere cædis auctori, ne ad tumulum accedat. idque oportet eum facere, qui necessitudine quadam peremtum attingat.*

— 17. τάδε συμβουλεύομεν] malim τὰ [pro ταῦτα] δὲ συμβ.

— 22. οὐ γάρ ἐστιν —] Idem est ac si dixisset: αὕτη ἡ γυνὴ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ ἀριθμῷ τούτων, ὧν σε κύριον ὁ νόμος πεποίηκεν, ὥστε ὑπὲρ αὐτῶν δικάζεσθαι.

— 24. τούτων] subaudi ἕνεκα, vel ὑπὲρ, vel περί. horum causa licere domino, vel tutori, contra quem litem capessere.

— 26. αὐτοῖς] malim αὑτοῖς cum spiritu aspero, id est, ἑαυτοῖς, vel ὑμῖν αὐτοῖς καὶ τῇ ὑμετέρᾳ οἰκίᾳ.

— pen. ἀποφύγῃς] correxi de meo sensu ἀποφύγῃ σ' [id est, σε]. si adversarius tuus te effugiat, h. e. si judicio eum vincere et condemnare minus possis. nam alias ἀποφύγῃς, *si tu effugias*, et ἕλῃς, *si tu judicio vincas*, non esset inter se opposita, quæ debent esse, sed ad idem reciderent, idemque dicerent.

1161. 6. οἰκίας] v. p. 1160. ult.

— 8. ἡσυχίαν εἶχον] subaudi ἐπὶ τούτοις, vel ἀπὸ τούτων.

— 10. ἐν τῷ ὅρκῳ] videtur eam jurisjurandi formulam designare, qua judices Areopagitici aliique de cædibus cognoscentes obstringebantur.

— ibid. ὅτι] correxi ὅ,τι duobus vocabulis de meo sensu. Disputationes virorum doctorum super h. l. v. apud Petit. LL. AA. p. 624. et Interpr. Pollucis VIII. 118. Sententia: judex de cæde cognoscere jussus, in jurejurando, quod, antequam ad judicandum admittitur, præstat, conceptis verbis testatur, sese ad causam, testimoniumve dicendum admissurum esse, quicunque occiso sit προσῆκον, etiamsi servus sit. Bene habet προσῆκον in genere neutro. ὅ,τι προσῆκον idem est atque πάντες ὁπόσοι οὖν προσήκοντες. Cædis actiones in peremtorem a necessariis peremti gestæ dicebantur ἐπισκήψεις, id est, mandata, ideo, ni fallor, quia plerumque actores ejusmodi se aiebant interfuisse cædi, et audivisse ex exspirante, cum is occisorem suum nominaret, amicisque præsentibus mandaret atque injungeret, ut sanguinem suum ulciscerentur.

— 17. γυναῖκα] post γυναῖκα, aut in hac regione, videtur παραστησάμενος deesse. quod solum υἱὸν appellat, cum p. 1155. 26. μετὰ τῶν παίδων dixisset, videtur indicare, unum actori filium solummodo fuisse, reliquam prolem fœmellam. Quod si est, nequit Apollodorus Pasionis actor fuisse hujus fabulæ, quod supra suspicabar. nam ei proles mascula nulla fuit.

— 18. αἱρήσομαι] hoc sensu non memini usurpari, sed activum αἱρήσω. num ergo hoc præferendum, aut in optativo αἱρήσαιμι.

— 25. ἐμὲ] malim abesse. Insequitur enim statim v. 26. nisi malis ibi tollere. quod perinde est. alterutro certe loco redundat. et posterius inclusi uncis.

1162. 8. λήψεσθαι] post λήψεσθαι subaudi μόνα, vel μόνον. v. p. 1155. 19.

— 9. ὡς οὐ διὰ ταχέων] addidi negationem. *ac si non tam cito nummos ipsi essem expediturus.* aut, quasi nequirem intra breve tempus pecuniam conficere. v. v. 19. et 1159. 15.

— 14. ἀπολαβεῖν] subaudi τὴν δίκην (v. v. 13.) quod h. l. idem est atque τὴν καταδίκην, *mulctam, cui damnatus eram.*

— 24. κύρια] Lamb. vult κύριον. planius id quidem est et vulgari loquendi modo convenientius. nego tamen vulgatum vitiosum esse. ὅ,τι cum multa complectatur, tametsi singulare est, ideo facile potest cum plurali componi. v. ad p. 1179. 8. et 1183. 13. 24.

— ult. καὶ ὡς ἡ ναῦς] cur hoc de navi imperatoria afferatur, haud cerno. Forte sic cohæret ratiocinium: Alcimachi imperatoris navem, quod rimas egisset, inhabilem esse factam navigationi. quæ dum repararetur, Alcimachus mea navi usus est. quo factum, ut ego in Urbe esse, et ad diem præsto esse ad satisfaciendum Theophemo de mulcta non potuerim.

1163. 3. ἐκτίνειν] videtur hic deesse ἕτοιμος ἦν, aut ἐβουλόμην. Nam ἐκτίνων, quod Bav. dat, tametsi vulgato præstat, minus tamen genuinum videtur.

— 7. ὡς οὐκ ἤθελε] delevi οὐκ. quamquam in eo videntur vestigia vocabuli οὗτος latere, quo Theophemus designatur. et sic ausus sum rescribere. Sed sic jam Wolfius conjecerat, ut nunc demum video, quare laudem hujus inventi illi transcribamus. Conf. p. 1181. 26.

1164. 6. δὲ — δὲ] indicat hiulca constructio, circa hunc locum aliquid deesse.

— 8. καὶ εἰσελθόντες] καὶ malim abesse et inclusi uncis. Si servetur, ὅμως erit addendum.

AD ORATIONEM IN OLYMPIODORUM.

1165. 21. πλείονας ἔχειν] Fort. πλεῖον ἴσως ἔχειν.

1168. 18. ἁπάντων] non cum ἡμῶν cohæret, sed cum insequente ὧν προσῆκε, scil. ἐπιμελεῖσθαι.

1169. 7. ἀπηλάγημεν] sc. ταύτης τῆς ἐπιμελείας τῆς περὶ τὴν τοῦ Κόνωνος ταφήν.

— 22. τῶν ἐμῶν παίδων] constat e p. 1182. 13. actori non fuisse nisi filiam unicam. mos nempe oratorum Atticorum est, ut causam dicentibus plures liberos tribuant, tametsi modo singularis proles iis sit, exaggerandæ rei ergo, aut movendæ tanto magis commiserationis. vel etiam futuram prolem, quæ adhuc speraretur, cum præsente complectebantur.

1170. 4. ὁ ἐμὸς ἀδελφὸς] scil. εἰ ἐβούλετο ἀμφισβητεῖν. ex insequentibus.

— 6. κωλύειν] subaudi τούτους.

1171. 7. οἰκίαν] Paulus Leopardus Emendat. 2, 3. t. III. Lamp. Criticæ Gruter. p. 25. annotat. ad Pollucem οἰκίσκην. inde forsitan repetiit margo Lutet. subaudi ἐν ᾗ ᾤκουν vel διέτριβον αἱ φαρμακοτρίβαι. Possit alias legi: καὶ τὴν τούτων οἰκίαν, aut καὶ τὴν μίαν οἰκίαν. quia sequitur καὶ τὴν οἰκίαν τὴν ἑτέραν. Sed videtur vulgata bene habere.

— 17. τὸ ἀργύριον] malim τοῦ ἀργυρίου. et sic dedi de meo. non enim omnem pecuniam Cononi Moschion surripuerat, sed partem solummodo.

1172. 17. εἰληφέναι, Κόνωνος ὑφελόμενος] correxi εἰληφέναι ὑπὸ Κόνωνος, ὑφελόμενος. confitebatur se septuaginta minas dono accepisse a Conone, quod mentiebatur. nam furto clam ei surripuerat.

— 22. ἀποδέδωκε] malim ἀπεδεδώκει in plusquamperfecto.

— 24. αὐτὸν τοῦτο γνώσεσθαι] Olympiodorum ipsum sponte sua sensurum et sibi legem hanc æquam laturum, par esse, ut mihi argentum hoc reddant.

1173. 7. πρόφασις καὶ αὕτη ἐγένετο] addidi καί. etiam hæres accedebat ad reliquas ejus causationes.

— 16. τοῦ κλήρου ὅλου] postremam vocem uncis inclusi. nam per se intelligitur, cum duorum hominum dicatur unus de hæreditate experiri velle, alter de dimidiata, istum de tota hæreditate contendere. verumtamen confirmat vulgatam p. 1175. 12.

— 20. αἱ ἀμφισβητήσεις] causæ et tituli juris, quibus niteretur contendentium quisque.

1174. 8. ὑπομοθέντος δὲ τούτου] dubium est, sitne masculinum, an neutrum τούτου. Si prius, est hæc sententia: *cum Olympiodori nomine exhibita esset prætori hæc excusatio jurejurando confirmata.* Sin posterius, est sententia: *cum hæc essent, interposito jurejurando, excusata.* citat h. l. Harpocr. v. ἀνθυπωμοσία.

— 13. Πυθόδωρος] Corsinus Fast. Attic. t. IV. p. 34. Πυθόδοτος scrib. esse statuit, cui etiam Bavaricus codex suffragatur.

— 17. ἐπεδίκασεν] Citat h. l. Harpocr. v. ἐπεδίκασεν et ἐπεδικάσατο.

1175. 28. ἀνέκρινε] scil. περὶ τῶν ἑκάστου δικαίων.

1176. 5. ἠβουλήθημεν] malim ἠβουλήθη. Olympiodorus puta.

1178. 5. ταῦτα δὲ πάνθ' ὑπόνοια] hoc δὲ, quod addidi, eleganter redundat, et est iteratio præmissi δὲ v. 4.

— 27. βέλτιστον] malim βέλτιον.

1179. 7. κατεχρήσατο πρὸς τοὺς δικαστας] subaudi τούτῳ τῷ λόγῳ.

1183. 22. πείσατε] non offenderer, nisi insequentia cogerent πεῖσαι corrigere, quomodo correxi de meo sensu. nam alias constructio labat, et deberet χρὴ v. 23. ante ὑμᾶς inseri. Admisso autem πεῖσαι, omnia bene secum constant, et constructio est hæc: ἱκετεύομεν ὑμᾶς μάλιστα μὲν πεῖσαι — ἐὰν δ' ἄρα μὴ — μεμνημένους — ψηφίζεσθαι.

AD ORATIONEM ADVERSUS TIMOTHEUM.

Fueruntne duæ Demosthenicæ in Timotheum? Fuisse necesse est, si bene habet locus Athenæi p. 486. C. ubi, postquam commemorasset orationem πρὸς Τιμόθεον ὕβρεως, paulo post, velut aliam, laudat, simpliciter πρὸς Τιμόθεον appellans, quæ est hodie superstes. Item in oratione pro corona ait dictionem φιάλαι λυκιουργεῖς legi; quod secus est. Dalecampius primam hujus orationis mentionem in Latinis præteriit. Procul dubio conturbavit hic Athenæus, a memoria deceptus.

Titulum hujus orationis Harpocr. v. κακοτεχνιῶν ita refert ἐν τῷ κατὰ Τιμοθέου τίσεως. forte voluit ὑπὲρ χρέως (ut est in Augustano) pro χρέους. aut potius ἀπαιτήσεως. quæ erat postulatio æris mutuo dati sine syngrapha, aut pacto literis consignato. aut ἀποτίσεως, de postulata debiti luitione. aut αἰτήσεως simpliciter, super

aliqua re mutuum rogata. nam αἴτησις est res mutuo rogata et accepta. v. p. 1191. 1. ubi αἰτήσασθαι, mutuo sumere, quod ipsum reddas, sine fœnore, opponitur τῷ δανείσασθαι, pecuniam fœnebrem sumere. nisi potius ἐκτίσεως leg. est. subaudi δίκη ὑπέρ. addit ibidem: εἰ γνήσιος. nullam video causam, cur Demostheni abjudicetur hæc oratio, nisi volumus ei omnes illas eripere orationes, quas numero multas pro Apollodoro Pasionis exaravit, in quarum hæc numero, et facile princeps est.

1185. 17. ἢ Τιμοθέῳ] interposui οὐ. de quo v. dicenda ad p. 1198. 14.

— 23. πρὸς Τιμόθεον] idem est atque παρὰ vel διὰ Τιμοθέου. videtur tamen potius πρᾶξαι vitiosa lectio esse ex altera vetustiore, olim in libris quibusdam versata, ὑπάρξαι, relicta. videntur enim, cum alii libri darent κομιεῖσθαι et ὑπάρξειν, alii dedisse κομίσασθαι et ὑπάρξαι. quare hoc v. πρᾶξαι uncis inclusi.

1186. 4. κατεχρήσατο] dedi ἐχρήσατο. *mutuo accepit, rogavit sibi mutuo dari.* alia ratio est loci p. 1197. 14.

— 8. καὶ εἰς ὅ,τι] Hinc emendari potest locus Hyperidis apud Alexandrum de figuris sententiæ p. 52. ed. Normanni, ubi pro vulgato καὶ εἰ ἐχρήσω leg. est καὶ εἰς τὶ ἐχρήσω. *quo impenderis, insumseris illud aurum.*

— 9. τά τε ληφθέντα καὶ τὰ τεθέντα] alii codices pro tertia voce dant ἀναλωθέντα. utrumque bene, sed diverso modo. τὰ ληφθέντα sunt illi nummi, quos debitores auferunt a credentibus. et τὰ τεθέντα cum illo compositum significat pignora pro cautione opposita. Verum ἀναλωθέντα sunt nummi e mensa argentaria erogati, expensi, tum autem τὰ τεθέντα sunt nummi ab aliis mensæ crediti, fœnoris exercendi ergo. λαμβάνειν est tollere pecuniam, et usurpatur de eo, qui æs alienum mutuum accipit atque debet. v. v. pen. et 1196. 7. 25.

— 10. πρὸς τοὺς λογισμοὺς] rationum ergo, ut rationes bene habeant, et inter se constent, usurarum puta, et pecuniarum, cum a debitoribus redduntur.

— ibid. Σωκρατίδου] v. Corsini Fast. Att. t. IV. p. 2. Olymp. CI. anno $\frac{2}{3}$.

— 11. τὸν ὕστερον ἔκπλουν] respicit hoc ad priorem ejus ἔκπλουν, qui incidit in annum Olymp. CI. $\frac{4}{1}$ quo Timotheus Lacedæmonios ad Leucada prœlio navali vicit. v. Simson ad A. M. 3629.

— 14. αὐτὸν] ut is, Pasio puta. malim tamen αὐτῷ, *sibi*, Timotheo puta. ut etiam in margine Lut. est annotatum.

— 20. καὶ κελεύσας] malim ὁ καὶ κελ. *quippe qui etiam mandavit.*

— 24. ἐγράψατο] Pater meus Pasio curavit in commentarios suos inscribi nomen Timothei.

— ult. καὶ πεντήκοντα καὶ μίαν] malim posterius καὶ abesse, ut v. 15. v. ad p. 1197. 15. var. lect.

1187. 17. ὧν] cohæret hoc ὧν cum δανείζεται p. 1188. 18. cætera omnia sunt interjecta.

— 20. ἐν Πεδίῳ] videtur Πεδίον appellata fuisse regio quædam agri Attici.

— 21. τῷ παιδὶ τῷ Εὐμηλίδου] secundum articulum addidi. utra autem lectio præstet, hæc, an quæ in Augustano aliisque libris est, τῷ πατρὶ τῷ Εὐβουλίδου, quis nostrum hodie disceptet.

1188. 7. ἐν Καλαυρίᾳ] Calauria hæc illa insula prope Trœzenem est, morte Demosthenis nobilitata.

— 21. περιμένωσιν] correxi de meo, παραμένωσιν. v. v. 26. et pen. περιμένειν τινὰ est *aliquem opperiri.* παραμένειν τινὶ est *apud aliquem manere, perseverare.*

1190. 1. με ἐμβαλέσθαι] correxi μὴ ἐμβ. idem est ac si dixisset: παρεκρούσατό με, ὥστε μὴ ἐμβαλέσθαι. *decepit me, quo factum est, ut nil curarem inseri —.*

— 3. προκληθεὶς] correxi προσκληθείς. *cum arcesseretur* [scil. ad arbitrum] *domo, non enim prodibat in publicum, neque sui in publico conveniendi dabat copiam.*

— 18. δανεῖσαι] scil. patrem meum Pasionem.

— 19. αὐτὸν] quisnam? Timotheus, an navarchus Bœotius? putem equidem Timotheus.

1191. 17. στρώματα] scil. ᾐτήσατο.

— 20. βασιλέα] Artaxerxem Mnemonem.

— ibid. διαπραξάμενος ἐκπλεῦσαι] idem est ac si dixisset: διαπραξάμενος παρὰ τῶν ἑαυτοῦ πολιτῶν τὸ ἐξεῖναι αὐτῷ ἐκπλεῦσαι.

— 24. ἐνθάδε] uncis inclusi. quamvis enim commode dici potuerit ἡ ἐνθάδε στρατηγία, qua distingueretur ab illa ἐν τῇ Αἰγύπτῳ στρατηγίᾳ, quam Timotheus auspiciis regis Persarum gerebat, displicet tamen hoc idem vocabulum ἐνθάδε bis brevissimo intervallo iteratum, quare tollendum arbitror posteriori loco, quia codices sic præscribunt, tametsi, si mei res sit arbitrii, malim priori tolli, posteriori relinqui.

— 25. τὸ παράλιον] si bene habet, videtur fuisse statio τῆς παράλου, triremis imperatoriæ sic dictæ.

— 26. ἐδεῖτο αὐτοῦ] cohæret hoc cum τὸ ναῦλον τῶν ξύλων παρασχεῖν. 1192. 3.

1192. 4. καὶ ἐᾶσαι —] et ut pateretur meus pater fieri, ut Philondas, aut servi Timothei, illa tigna asportarent in suam, Timothei puta, domum.

— 5. αὐτοῦ] sua enim illa esse tigna, Timothei puta.

— 15. ᾧ] cohæret non cum συνέστησεν proximo, sed cum παρασχεῖν v. 17. cave aurem præbeas lectioni in margine Lut.

annotatæ. συνιστάνειν aliud nihil hic est, quam rogare, injungere, demandare alicui aliquid agendum. Constructio itaque hæc est: ᾧ παρασχεῖν τὸ ναῦλον τὸν ἐμὸν πατέρα, οὗτος συνέστησεν, id est, ἐκέλευσεν. *cui tradere et numerare mercedem vecturæ meum patrem, ipse Timotheus rogaverat.*

— 22. καὶ προσελθόντος] addidi copulam, quæ necessaria est. nam si omittatur, rediret oratio ad Timotheum, ad quem ἀποδημοῦντος τούτου redit. verum hoc non patitur sententia, quæ liquido demonstrat, προσελθόντος ad Φιλώνδου redire. Sententia hæc est: Philondas cum e Macedonia, unde ligna afferebat, redisset per Timothei absentiam, ad patremque meum accessisset.

— 25. τὸν Φιλώνδαν] correxi πρὸς Φιλ. *erga Philondam*, h. e. coram Philonda. vel constituit, condixit cum Philonda. Vulgatam si qui tuentur, illis necesse est, ut comma transferant a Φιλώνδαν ad συνέστησεν, h. e. ut sic interpungant: καὶ συνέστησε, τὸν Φιλώνδαν προσαγαγών. ut accusativus hic, non cum συνέστησε, sed cum προσαγαγὼν construendus sit. *quemadmodum Timotheus cum classe discedens patrem rogaverat, tum pater, Philondam a se ad mensam argentariam cum adduxisset, imperavit Phormioni.*

1193. 2. καὶ τούτου ἦν —] distinxi et correxi sic: καὶ τούτου ἦν· (*et hujus quoque*, Timothei puta, *tigna erant*) ὑπόμνημα δ' ἀπεγράψατο τήν τε χρείαν, *notitiæ vero loco adscribi curavit, tum, cujus rei causa, seu quem in usum, istud æs a mensa mutuum esset sumtum, tum nomen ejus, qui sumsisset.* ὑπόμνημα est id, quod ad articulum principalem, ut in tabulis mensariorum, aut, ut in grammatica, ad regulam, admonitionis, vel exceptionis ergo, minusculis literis adscribitur. pro ἀπεγράψατο malim ὑπεγρ.

— 5. Ἀλκισθένους ἄρχοντος] dedi ex Augustano Ἀλκισθένης ἄρχων. nam sic præscribebatur in capite paginæ cujus tabularum mensariarum: in nominativo, non in genitivo.

— 7. Αἰγιαλεὺς] sic, an Αἰγιαλιεὺς exarandum sit, quærit Vales. ad Harpocr. p. 4.

— 8. ἀποδημῶν] ambigo inter vulgatam, et ἐπιδημῶν.

— 9. καὶ κοινωνὸς] memorabilis est lectio Augustani καὶ Κόνωνι. quæ nescio an vera sit. Fortassis Conon erat trapezita, et idem ille, cujus crebra mentio fit in oratione proxima superiori in Olympiodorum. v. p. 1168. 12. Nisi duo diversi homines hic fuissent appellati, aut, si solus Phormio fuisset appellatus, cur repetisset nomen Phormionis, et non satis habuisset αὐτῷ dicere versu 10?

— 11. λυκουργεῖς] correxi λυκιουργεῖς. celeber hic locus est in scriptis grammaticorum veterum et recentiorum. v. Athenæum p. 486. c. Harpocr. v. λυκιουργεῖς. Leopard. Emend. II, 18. p. 228. t. III. Lamp. Crit. Gruter. Valkenaer. ad Herodot. p. 543.

— 21. ὅσον] scil. ἀργύριον.

— 25. ὃ] redit ad ὀφείλοντα. curabat Timotheum inscribi in tabulis, ut debentem id æris, quod esset Timostheni pro phialis repensum. v. p. 1203. 6.

1195. 20. τολμήσει] post τολμήσει videtur deesse λέγειν.

— ult. κατέλιπεν — ἑαυτοῦ — φησὶ] dedi κατέλιπες — σαυτοῦ — φὴς in secunda persona. Si negas Philondam a te ad patrem esse adductum, eique monstratum atque commendatum.

1196. 24. τοῦ ἀδελφοῦ] sed Pasicles vix quadrimus erat, cum Pasio moreretur.

— 27. καὶ γίνεται ἐμὸν τὸ μέρος] addidi τό. idem est ac si dixisset: καὶ γίνεται τοῦτο τὸ ἀργύριον ἐμὸν, et quod factum illud æs meum, seu mihi obvenerit, κατὰ τὸ ἐμὸν μέρος, propterea quod in portionem hæreditatis meam collatum esset.

1197. 4. τῷδε Φρασικρίδῃ] correxi ἐγὼ δὲ Φρασ. hoc δὲ non est quidem necessarium, et facile poterat eo carere oratio, neque tamen est tollendum, sed redundat cum elegantia, et est iteratio et quasi echo præmissi δὲ v. 1. sententiæ series hæc est *— et quod, cum Timotheus mihi sponsionem apud arbitrum deferret — ego Phrasicridæ codices rationum prolatos in manus dederim, quærendi ergo — harum rerum omnium tu scriba recita hoc testimonium.* Cæterum utra lectio sit emendatior Φρασικρίδης, an Φρασικλείδης, in medio relinquam.

— 13. καὶ εἰς ὅ,τι ἔλαβε τὸ ἀργύριον] uncis inclusi, nam ab Augustano absunt, et præterea idem dicunt cum insequentibus καὶ εἰς ἃ κατεχρήσατο.

1198. 10. ἐπιτηδείου ὄντος αὐτῷ Καλλιστράτου] pendent hi genitivi et natant, ut liquido constet aliquid deesse. neque enim invenio facile in superioribus, quod hic tacite repetatur. quare nullus dubitavi lectionem marginis Lutet. ἐπιτήδειον ὄντα αὐτῷ Καλλίστρατον adoptare, tametsi de auctore hujus lectionis mihi non constat. Sic plana est oratio, quæ ad ἴστε refertur v. 7.

— 11. ὥστε μηδ' ἐναντιοῦσθαι] pro media voce dedi μηδὲν e libris. Sed vel sic nondum sanatus videtur locus esse, sed sic leg. ὥστε μηδ' ἐκεῖνον μηδὲν ἐναντιοῦσθαι. *adeo, ut ne ille quidem*, Callistratus puta, *quicquam ei fuisset adversaturus.*

— 14. μᾶλλον ἢ οὐκ] οὐκ videtur delendum. nisi volumus hunc Atticismum esse, et accipimus dictionem μᾶλλον ἢ οὐ pro καὶ οὐ μᾶλλον. *qua de causa voluisset pater Timotheum nobis creditorem incertum relin-*

quere, et cur non potius voluisset æs debitum ex Antimachi substantia confiscata ferre? Facit hanc suspicionem probabilem locus similis p. 1200. 12. ubi item μᾶλλον ἢ οὐ reddendum est, *et non potius æs illud oppignerare Philippo.* Unde incipio suspicari non spernendam esse lectionem codicis Bavarici initio orationis hujus in Timotheum p. 1185. 17. μᾶλλον ἢ οὐ Τιμοθέῳ ὑπηρετῆσαι. *quamvis magnus opes tanti non fecisset, ut non potius voluisset Timotheo inservire atque gratificari roganti.* item p. 1226. 23.

— 15. ἐπισκηψάμενος] Citat h. l. aut v. 5. similemve ex hac vicinia Harpocr. v. ἐνεπίσκημμα.

1199. 6. αὐτὸν] correxi αὐτῶν e libris, sed v. 16. de judicio meo. ὑποθέσθαι αὐτῶν χαλκὸν, ibi est, *patrem meum esse passum, ut pro illis mille drachmis sibi oppigneraretur æs.*

— 24. ἀποστησάμενον] Citat h. l. Harpocr. v. ἀποστησάμενος.

— 26. ἔμελλεν οὐθ' ὁ ὑποτιθεὶς τὸν χαλκὸν παραδώσειν] apparet alterum membrum deesse, quod ex parte dant codices, οὐθ' ὁ ὑποτιθέμενος. verum non plus illi dant, quam hoc, quod satis non est. deest adhuc παραλήψεσθαι. quod de meo addidi, ut locus ita sese totus habeat: οὐ γὰρ δήπου ἄνευ γε σταθμοῦ ἔμελλεν οὐθ' ὁ ὑποτιθέμενος παραλήψεσθαι, οὐθ' ὁ ὑποτιθεὶς παραδώσειν. non enim est credibile commissurum unquam fuisse, aut eum, qui pignus caperet, ut æs acciperet sibi non appensum libra, aut eum, qui pignus daret, ut sic traderet.

1201. 5. αὐτῷ] scil. Αἰσχρίωνι.

— 7. κακοτεχνιῶν] Citat h. l. Harpocrat. v. κακοτεχνιῶν. ἐπὶ τόνδε v. 6. redit ad Timotheum.

— 9. εἰ τῶν ἄλλων —] idem est ac si dixisset: εἰ περὶ τῶν ἄλλων λημμάτων οὐκ εἶχε μάρτυρας παρασχέσθαι τοὺς μαρτυρήσοντας, ὅτι Τιμόθεος αὐτὰ οὐκ εἴληφε.

— 27. ἦν γεγραμμένος] dedi ἦν ἐγγεγραμμ. potest tamen vulgata defendi e p. 1202. pen.

1202. 3. τὰ ἀπὸ τῆς τραπέζης] dedi τὰ ἐπὶ τῆς τρ. scil. κείμενα, vel τετηρημένα. quamquam etiam vulgata probari queat, sic, ut subaudiatur λαμβανόμενα, *repetita, profecta.* Sæpe ἀπὸ in hujusmodi phrasibus redundat, et τὰ ἀπὸ τῆς τραπέζης γράμματα sunt idem atque τὰ τῆς τραπέζης. ut etiam in vulgari Latinitate *homo de curia*, pro *homo curiæ.*

1203. 1. τέως] si τέως accipitur pro *quoad, quatenus*, deest post ὁ πατὴρ aliquid, e. c. ἐπέσχεν, aut ἡσύχασεν. donec sperabat pater — *cohibuit se*, aut *quievit.*

— 13. ὃ] subaudi ἀργύριον, ὃ — Lambinus mallet ἣ, quia τιμὴν præcessit. Sed bene habet vulgata. v. ad p. 1193. 24.

AD ORATIONEM ADVERSUS POLYCLEM.

1206. Idem est hujus causæ actor, qui superioris, Apollodorus, Pasionis.

— 1. καὶ] aut καὶ est delendum, aut lectio marginis Lutet. optanda, aut denique leg. ὑμᾶς καὶ πάντας τοὺς διαγνωσομένους. *vos oportet, o judices, et quicunque post vos sunt cognituri.*

— 9. ἐμός γ' ἂν ἦν] addidi γ', tametsi τ' mallem.

— 17. ὡς] h. l. est, *nam, quoniam, quippe.*

1207. 6. αὐτοῦ] hic, Athenis, in Urbe.

— ibid. ἀκοῦσαι] quamquam discrepat hoc a superioribus, ἀναμνήσθητε et φράζετε, quibus si convenienter dicere voluisset orator, dixisset ἀκούσατε, quomodo in margine Lutet. annotatum est, nescio unde. Sed bene habet vulgata. placuit oratori constructionem variare. δέομαι, ut potest cum imperativo copulari, sic item potest, et solet etiam magis, cum infinitivo copulari. δέομαι ὑμῶν ἀκοῦσαί μου. vel si nolumus huc δέομαι revocare, licet infinitivum absolute positum pro imperativo habere; qui mos loquendi, ut scil. infinitivus pro imperativo usurpetur, Græcis est perquam familiaris. et tum subauditur δεῖ, χρὴ, μέμνησθε, vel simile quid pro re nata.

— 8. οἷς ἂν] bene habet. Constructio hæc: καὶ ἐπὶ τούτων ἑκάστῳ παρεχομένου ἐμοῦ τούτοις, ἃ ἂν λέγω, τοὺς νόμους. *et in unoquoque harum rerum puncto vel articulo, confirmante me, quæcunque aio, legibus afferendis.*

— 19. ἐπεπόμφει] sc. πρὸς ὑμᾶς.

— 25. τῶν ἐμπόρων] scil. τῶν ὑμετέρων.

— pen. καὶ ὁρῶντες —] verba hæc: καὶ ὁρῶντες — ἄφθονον ὠνεῖσθαι: videntur a sede sua aberrasse et ad p. 1208. 1. deducenda atque pone αὐτοῖς esse collocanda. et sic feci.

— ult. αὐτῶν καὶ συναγορευόντων] correxi: αὐτῶν τε λεγόντων, καὶ τῶν συναγορευόντων αὐτοῖς λεγόντων. quæ cum audiretis vos, tam e Proconnesiis, et Miltokydis legatis, ista in concione orantibus, quam ex eorum advocatis, civibus vestris, istorum orationem suo testiminio confirmantibus.

1208. 18. κόσμῳ] in Augustano est κόσμον. unde effici possit κἀκόσμουν [id est, καὶ ἐκόσμουν], *et ornabam.* Sed primum κἀκόσμησα [pro καὶ ἐκόσμησα] potius dixisset in aor. 1. quia præcessit κατεσκεύασα. deinde placet κόσμῳ. Sed eo servato, ut servandum puto, leg. est: καλλίστῳ καὶ διαπρεπεστάτῳ, scil. κατεσκεύασα τὴν ναῦν. *et ornatu navem instruxi pulcherrimo atque decentissimo.*

— 20. ὑπηρεσίαν] Sunt coqui, pistores, fabri, famuli trierarchorum, aliique opifices, navi necessarii in mari agenti, qui ei necessaria suppeditent. ut ἐπιβάται (v. p. 1209. 11.) sunt *milites classiarii.* in navibus mercatoriis sunt ἐπιβάται, agentes in rebus, commissarii mercatorum. v. p. 1286. 6.

1209. 2. οὐδὲ] malim οὔτε. et sic dedi de meo, quia id jam præcessit. aut alias etiam οὔτε v. 1. cum οὐδὲ erit mutandum.

— ibid. τοῖς ἐπιβάταις] Citat h. l. Harpocr. v. ἐπίβατης et σιτηρέσιον.

— 25. μεταξὺ] tenente adhuc trierarchatu, eo nondum finito, et expeditione classica adhuc durante.

1210. 3. ὀκτὼ μηνῶν] subaudi ἔνδον. intra mensem octavum, posteaquam classis e Piræeo solvisset.

— 20. ὧν προσετάξατε κατ' ἐμὲ] correxi ὧν προσέταξε τὸ κατ' ἐμέ. *quæ populus mihi pro mea virili parte injunxerat.*

— 26. ἤλθομεν] ego cum Menone Stratego meisque militibus et nautis.

1211. 13. πλείστη] melius conveniret meo judicio πλείων, quia præcessit ἄμεινον. *quanto melius — tanto major* — Si præcessissit κάλλιστα, recte se haberet πλείστη — *ut pulcherrime omnium navem instruxeram meam, ita omnium maxima fiebat a me desertio.*

— 25. ἐφ' Ἱερὸν] Citat h. l. Harpocr. v. ἐφ' Ἱερόν.

1212. 1. ἐπὶ τόκον] malim ἐγγείου τόκου, aut ἐγγείων τόκων, seu drachmam de mina in mensem.

— ibid. ὃς ἔτυχεν ὢν ἐν Σηστῷ ἐπόγδοον] retracta in versum superiorem posui pone v. ἐπὶ τόκον. redit enim ὃς non ad Nicippum, sed ad v. τόκος. Solebant Naxii, non ἔφεκτον, ut Athenis, sed multo graviori fœnore, ἐπόγδοον, pecunias fœnebres elocare.

— 2. ἐπ' ὄγδοον] rursus in unum vocab. ἐπόγδοον contraxi. citat h. l. Harpocr. v. ἐπόγδοον. est autem illud fœnus, quum de mina quaque in mensem octoni oboli, seu drachma, cum una tertia drachmæ parte dantur. v. p. 1250. 20.

— 4. αὐτῷ] correxi αὐτό. *ipsum argentum cum fœnore.*

— 8. αὐτὸν] malim αὐτοῦ, *ibi*, apud Lamps. v. p. 1214. 25.

— 11. ἐπειδὴ] quantum habebam, dabam, sed parum id erat, quia tempus mei trierarchatus exibat; ut copiolas quoque meas necesse esset minui. aut potius, quod mos esset decedentibus de trierarchatu suis classiariis congiarium aliquod dare, ut e p. 1214. pen. colligitur.

— ult. Μαρωνειτῶν] meminit hujus loci Harpocr. v. Μαρώνεια. miror, qui potuerint Maronitæ, inimici Atheniensium, a Timomacho tantum beneficium petere.

1213. 6. αὐτὸς] id est, ὑπὲρ ἐμαυτοῦ. *meo ipsius nomine.*

— 12. ἀφικόμενος] videtur delendum. dicit enim idem atque præmissum μετὰ τὴν ἄφιξιν. ideo uncis inclusi.

— 14. Στρύμην] Citat h. l. Harpocrat. v. Στρύμη.

— 15. αὐτὸς] num αὐτοῖς, *pro illis*, Thasiis puta, eorum nomine et causa. aut *cum illis*, per illos, peltastas puta.

— 16. ταῖς ναυσὶν] idem est atque quod Bavaricus dat ἐν ταῖς ναυσὶν, quod videtur e scholio esse. *navibus*, id est, per naves, classe navali.

— 26. ἐπεὶ δὲ] quamquam me non fugit, ἐπεὶ interdum pro ἔπειτα usurpari, subscribo tamen hic Wolfio emendanti ἔτι δέ.

— 27. ὥρᾳ ἔτους] non hic, quod alias, significat *æstate*, sed anno jam provecto et vergente ad exitum, autumno jam adulto.

1214. 6. οὔτε τὴν ἐφ' ἡμέραν] correxi οὐδὲ τὸ ἐφ' ἡμέραν. *imperator enim ipsis ne diaria quidem dabat.* τροφὴ τὸ ἐφ' ἡμέραν est *cibus in diem.* τὸ ἐφ' ἡμέραν adverbialiter ponitur.

— 18. ἐν τῷ Δείγματι] Citat h. l. Harpocr. v. Δεῖγμα.

1215. 1. πεντηκονταρχοῦντος] Citat. h. l. Harpocr. v. πεντηκόνταρχος.

— 10. ἄρτι μῦς—] Sententia est: voluit Apollodorus et contendit omni studio jus Atticæ civitatis adipisci. adeptus est. habet. jam intelligit, quantis cum tædiis et molestiis conjunctum sit hoc tantum bonum. mansisset inquilinus, liber a tot acerbitatibus et jacturis atque damnis rei familiaris. hoc ipse sibi suo jumento malum arcessivit.

— 20. ἵνα μὴ] correxi ἵνα μοι. ante quæ verba subaudiendum est ἃ ἔλεγον, vel καὶ ταῦτα ἔλεγον.

1216. 17. ὅ,τι ποιούντων] quid eorum quisque, quos ære meo conduxissem, ageret, essetne remex et nauta, an τῆς ὑπηρεσίας, an denique miles classiarius, ἐπιβάτης.

— ibid. καὶ ἡ τιμὴ, καὶ ὁπόσου τις ἦν] sustuli comma et duo ista vocabula καὶ ὁπόσου. videtur in aliis libris fuisse: καὶ ἡ τιμὴ τίς ἦν. *quanti quisque conductus esset*, ut dedi. in aliis: καὶ ἡ τιμὴ δὲ ὁπόσου [scil. ἀργυρίου] τις ἦν. in illa lectione τις habet accentum, et significat *quænam.* in hac est encliticum et significat *aliqua.*

— 18. ποδαπὸν] dedi ὁποδαπόν. vocabulum nescio an nusquam, præter hunc locum, in libris editis occurrens, sed idem cum vulgato significans.

— ibid. ἐκ πόσου ἡ καταλλαγὴ] dubito,

quid hoc sibi velit. num: ἐκ πόσου διαφόρου εἴη ἡ καταλλαγὴ τοῦ Ἀττικοῦ νομίσματος ἀντὶ τοῦ Θασίου ἢ ἄλλου του. quanto intertrimento pecunia Attica cum Thasia, aut alius cujuscunque loci esset permutata. an potius: ἐκ πόσου τόκου εἴη τὸ συμβόλαιον. quantum fœnus esset de unaquaque summa æris alieni mihi dependendum. ἐκ πόσου, *quanti*, est, ut ἐξ ἐλαχίστου, *vilissimo pretio*, p. 1230. 5. an est ἐκ πόσου χρόνου. ex quonam tempore cœperim æs quodque alienum debere.

— pen. ἐκέλευεν] scil. Timomachus. Augustanus dat ἐκέλευον. quod possit ferri, *imperabant* illi duo, Timomochus puta et Polycles. Sed præstat vulgata.

1217. 17. ὥστε αὐτὴ μὴ παρέχειν] videtur μὴ delendum esse. an nesciret resp. esse quosdam civium, qui possent armamenta de suo dare; qua ex ignoratione fieret, ut ipsa daret? h. e. ideone resp. daret armamenta, quod nesciret esse in civibus suis aliquos, qui possent ipsi dare?

— 22. διεφθαρμένον] ante διεφθαρμένον deest aut παρεχομένου, aut saltim καί. post idem vocab. διεφθαρμένον addidi μὲν, cui respondet δὲ v. 25.

1218. 7. αὐτὸς] correxi αὐτούς. *quod autem ad nautas et milites — attinet, si tu eos ais a me corruptos esse.* περὶ respondet Latino *de*, quod etiam hoc modo usurpatur.

1219. 19. Πραξικλεῖ] num Πραξιτέλει. notius quidem hoc nomen est, quam illud.

1220. 12. τριηραρχήματι] scil. τῷ ἐμῷ, et sic quoque τοῖς ἐπιβάταις, militibus, quibus ego essem usus. Est autem τριηράρχημα, supellex triremis, armamenta omne genus. citat h. l. Harpocr. v. τριηράρχημα. nihilominus tamen antiquum hoc esse vitium suspicor, et leg. esse πληρώματι, *nautis*. v. p. 1217. 20. et pen.

1222. 4. τὸν ὑποδεχόμενον τοὺς φεύγοντας] subaudi οἷς ἐνέχεσθαι τοὺς φεύγοντας αὐτοὺς κελεύουσιν οἱ νόμοι.

— 26. Καλλίππῳ] post Καλλίππῳ, aut post μισθῶσαι, nullus dubito deesse παραδόντα, aut simile quid.

— 27. περιάγοι] *circumduceret* per oppida Græcæ illius oræ. Sed videtur potius e superioribus leg. esse παράγοι, *adduceret*, e Macedonia ad se in Thasum.

1223. 8. λήψεται] non mutassem, nisi codices λήψεσθαι præscripsissent. sic p. 1220. 14. οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ παραμένει, pro οὐδένα γὰρ αὐτῷ παραμενεῖν.

— pen. ἀκαρῆ] citat h. l. Harpocr. v. ἀκαρεὶ, ubi vulgatæ ed. trajectione laborant. Leg. enim est: ἀκαρεὶ ἀντὶ τοῦ μικρὸν ἢ οὐδέν. παρ' Ἀντιφῶντι καὶ Δημοσθένει ἐν τῷ πρὸς Πολυκλέα. [non Κάλλιππον.] † Ἄκη. πόλις αὕτη ἐν Φοινικίᾳ, ἣν Νικάνωρ.

1224. 9. ἀνέγνωμεν] correxi ἀνέγνωκεν, scil. scriba.

1225. 16. ὧν ἀκούοντά με καὶ παρὰ τῶν —] malim ὧν ἀκούοντα τὰ μὲν παρὰ τῶν — nam με statim post loco suo insequitur.

1226. 13. τὸν νόμον] eandem legem, de qua jam p. 1224. 11. commemoraverat.

— 16. ὅπου] dedi de meo ὅποι. *quorsum auffugerit.*

— 17. χρόνῳ] post χρόνῳ videtur titulus νόμος deesse, et titulus ἀναλώματα.

— 23. ἢ ὑπὲρ] dedi ἢ οὐχ ὑπέρ. v. dicta ad p. 1198. 14.

— pen. ἀπιέναι] scil. ἀπροφασίστους, nil cunctantes.

AD ORATIONEM PRO CORONA TRIERARCHALI.

Videtur in gratiam ejusdem Apollodori, Pasionis filii, esse scripta, pro quo agunt duæ superiores.

1228. 1. εἰ μὲν οὖν ὅτῳ] dat Augustani alterum exemplum; quod si verum est, necesse est nonnulla præcessisse, quibus hodie careamus.

— 9. παρεσκεύασαν] subaudi ἑαυτοῖς. alias præstaret in medio παρεσκευάσαντο.

1229. 2. τοῦτο] ad remotius, ἐκεῖνο ad propius redit (v. p. 1233. 17.), contra morem consuetum.

— ibid. τοῦτο] scil. τὸ ἐπιδεικνύναι ἑαυτοὺς ἀξίους τοῦ στεφάνου.

— 3. ἐκεῖνο] scil. τὸ ἐμὲ κακῶς λέγειν.

— 8. περιορμήσῃ] correxi περιορμίσῃ [ab ὁρμίζειν], tametsi malim παρορμίσῃ. et sic quoque deinceps. ut v. 9.

— 10. οὐ καθείλκυσαν] correxi οὐδὲ καθείλκυσαν. ne de tabulato quidem, ubi fabricata est, detraxerunt, nedum, ut ad stationem in portu condictam adduxerint.

— 16. ἀνήλωσα] subaudi εἰς ταῦτα τὰ σκεύη.

— 19. ἂν ἐπειρῶντο] contraxi in unum vocabulum ἀνεπειρῶντο. v. v. 22. est a verbo ἀναπειρᾶσθαι, quod est, præludium exercitiorum facere, seu in nave agenda, seu in fidibus pulsandis, seu in quacunque re, cujus fit periculum, et specimen expetitur.

1230. 2. τούτοις περὶ τοῦ στεφάνου λόγος] malim τούτοις τῶν περὶ τοῦ στεφάνου λόγων.

— 10. καλῶς] post καλῶς videtur ἐμοὶ, aut ὑπ' ἐμοῦ deesse. *quæ autem ego vobis decenter præclareque inservii atque ministravi, eorum gratiam postulare sibi a vobis haberi.*

— 15. Ἀλέξανδρον] Alexandrum Pheræum designat.

1231. 7. πικρὸν εἶναι νομίσας] poterat enim insolens, acerbum et arrogans videri, hominem privatum, qui coronam a populo peteret, cum vehementia orationis ludimagistrum decente populum in ipsum invehi, ejusque mores reprehendere.

— 8. αὐτὸ] malim αὐτοῦ, ut ad τὸν πικρὸν λόγον redeat. Est autem ἔργον (subjectum, ut vulgo usurpant) acerbæ orationis, facinus illud, in quo notando versatur vehemens et acerba oratio.

— 9. τοῦτ' ἔστι] hoc exsistit, quod scil. oratio mea sæva et amara videatur. Sin autem τοιοῦτός ἐστι præfertur ex Augustano, redit ad λόγος. ὁ ἐμὸς λόγος ἐστὶ τοιοῦτος.

— 11. ἔχει] scil. πρόδοσιν. manupretium, militi, cum conscribitur, in manus datum, quo non modo fiat alacrior, partiumque suarum studiosior, sed etiam necessaria quædam ad cultum victumque et ad commoditates militiæ sibi comparet.

— 13. εἰς ἐπίπλουν] malim εἰς ἔκπλουν. ad enavigandum e portu.

— 21. τὸ τρίτον μέρος] v. Petit. LL. AA. p. 469. Tertia pars corporis infamia notabatur tum, cum lingua, h. e. facultas in foro et in concione dicendi, interdicebatur.

— 26. προδικάζειν] correxi προδιδάσκειν. Vulgata videtur nata e varia lectione, quæ aliis in libris, ni fallor, versata quondam fuit, προδεκάζειν, *donis et gratia corrumpere*, ut flagitiosum aliquid agat.

— 27. ἐπειδήπερ παρῆλθον] dedi auctius ἐπειδήπερ εἰς τούτους τοὺς λόγους παρῆλθον. *quandoquidem in hanc disputationem incidi.*

1232. 5. σύλας] Citat h. l. Harpocr. v. σῦλαι. Literas commentitias, ab ipsis subjectas, quibus illi muniti, tanquam a rep. sibi additis, piraticam, in quoscunque volunt, exercent. *falsche Freybriefe* [*forged licenses*]. vel potius, propterea quod hi facinoribus suis efficiunt, ut ubique locorum in Athenienses exerceantur ἀνδρολήψιαι et σῦλαι. *Arreste auf Menschen und Waaren* [*seizures of men and wares*].

— 12. τὰ τῶν αὐτῶν τρόπων ἁμαρτήματα] non displicet H. Wolfii conjectura τὰ παρὰ τὸν αὐτῶν τρόπον ἁμαρτ. — et recepi. errores enim labesque rei suæ, quæ cuique est, familiares, ex ipsorum enatas moribus culpaque sua contractas, emendant cladibus reip. Mihi venit aliquando in mentem: τὰ τῶν τοιουτοτρόπων ἁμαρτημ. *peccata enim hominum his et similibus moribus præditorum.*

— 17. γέγονε] post γέγονε videtur aliquid in hanc sententiam deesse: ὑμῖν δ' αἰσχρόν ἐστι κακοδοξεῖν. aut: ὑμῖν δ' οὐ πρέπει τῆς ὑμετέρας δόξης ἀμελεῖν.

— 21. περὶ τῶν συνειρηκότων] subaudi τοῖς ἡμετέροις ἀνταγωνισταῖς. v. p. 1218. 4.

— 24. ποτε] correxi τότε. *nuper* in causa simili. v. v. pen.

1233. 4. προσῆκον] in Aug. est προσῆκεν. Suspicor sic, aut propemodum reliquisse Demosthenem: ἀλλ' οὐ, νὴ Δία, τῶν βελτιόνων τοῖς ὑπηρετοῦσιν ἃ δεῖ [scil. ὑπηρετεῖν], χαρίζεσθαι βουλομένων [vel κελευόντων] ἃ προσῆκεν [scil. χαρίζεσθαι ὑμᾶς, aut αὐτοὺς κελεύειν ὑμᾶς χαρίζεσθαι]. quasi per ejusmodi sermones relatum irent gratiam iis, qui secordia sua rem vestram publicam pessumdant, non autem, ita me deus amet, vellent gratificari, qua par est, illi parti civium vestrorum meliori, qui morem vestris imperiis gerentes, quæ oportet, vobis administrant, vestrisque studiis inserviunt.

— 14. ἡμᾶς] bene habet. meque, illosque una meos adversarios, corona quadam nobis ambobus communi.

— 17. τοῦθ' — ἐκεῖν'] rursus τοῦτο redit ad remotius, ἐκεῖνο ad propius, ut p. 1229. 2. neque enim *istud* unquam a me impetrabo, ut fieri patiar, quod illi postulant [ut scil. meum in coronæ communionem veniant], neque *hoc* feci, ut scil. meum trierarchatum alii elocaverim.

— 20. ποιῆσαι προσῆκον] locum hunc item non intelligo. dedi de meo sic: ὥσπερ οὐκ, ἄξια — ἀλλὰ γνώμην (subaudi μόνον) ἀποφήνασθαι. *quasi deceat eos, non ea facere, quæ digna sint mercede, sed solummodo pro auctoritate sua pronuntiare.*

— 24. ταύτην] quasi partes has in concione dicendi et auctores sententiæ populo se ferendi, velut aliquod sacerdotium tenerent jure hæreditario.

— 25. δεινὰ πάσχουσιν] id est, δεινοπαθοῦσιν, vociferantur, miserantur, lamentantur, velut insignem et enormem passi injuriam.

— 26. τῶν ἅπαξ εἰρηκότων] correxi τὸν ἅπαξ εἰρηκότα. videtur vulgata e varia lectione in libris quibusdam versata exstitisse: τῶν τιν' ἅπαξ εἰρηκότων.

1234. 1. οὐ πάντ' ἀπόλωλε] negativam addidi. *non omnia prorsus pereunt.* resp. non prorsus tota concidit.

— 7. αὐτοῖς] post αὐτοῖς videtur aliquid deesse, ut e. c. ἀπιέναι, ἀπαλλάττεσθαι, vel simile quid, tametsi largior, vulgatam ferri posse.

AD ORATIONEM IN CALLIPPUM.

Videtur hic Callippus idem esse Callippus Pæaniensis orator, cujus meminit p. 87. 9. a quo se victum fatetur in causa παρανόμων. Actor rursus est idem Apollodorus.

1235. 2. ἄνθρωπος] significatur Callippus.

1236. 12. οὗτος ὃν καὶ αὐτὸς] transposui meo periculo primum vocabulum sic: ὃν καὶ οὗτος αὐτός. non tamen video, quæ vis insit in eo, ut Callippus eodem de Lycone agat, de quo actor.

— 14. Δεκελλεῖ] detraxi unum λ. erat quidem forma hujus ethnici regularis Δεκελλειεύς. Sed usitatum fuit Δεκελεύς. v. interpr. ad Herodot. 9. 73.

— 15. Λαμπρεῖ] Citat h. l. Harpocr. v. Λαμπτρεύς. nam sic ibi est exaratum, et sunt, qui hanc scriptionem præferant.

— pen. ἰδιώτης] bene habet, significatque hominem ignobilem, obscurum, v. p. 1243. 22. ubi ab ἰδιωτείᾳ, obscuritate Cephisiadis ad claritatem et potentiam Callippi argumentatur.

1237. 9. ἐκπλέοντα αὐτὸν] anacoluthon. recta oratio postulabat ἐκπλεόντος αὐτοῦ.

— 14. τουτουί] erat enim Phormio præsto Apollodoro in judicio.

— 13. ἀποκριναμένου κ. τ. λ.] distinguo personas sic: Phormio respondet Callippo, se cæterosque mensæ socios Lyconem bene nosse. interrogat ad hæc Callippus, ἆρα καὶ ἐχρῆτο ὑμῖν. an mensa vestra utebatur Lyco, h. e. an pecunias suas per vos exercebat? ἔφη, aiebat, h. e. affirmabat, Phormio. Sed, addebat idem, cur tu, Callippe, hoc interrogas? quare ego interrogem? inquit Callippus, si scire vis, tibi dicam.

— 21. εὐθέως παραχρῆμα] bene habet. copia dicendi est. Solent hæc duo sæpissime inter se conjungi, cum summa celeritas indicanda est. Statim in illo ipso negotio, h. e. inter illam ipsam sermocinationem.

— 23. Λύκων Ἡρακλεώτης] bene habet. v. v. 12.

1238. 12. ἐπιγεγραμμένον] malim γεγραμμ. simplex.

— 16. οἶσθά τοι, ἔφη] malim οἶσθα τοίνυν, ἔφη.

1239. 7. πρόξενον] videtur horum verborum hæc sententia esse: Si quid Cephisiades mihi velit eripere, sciat, me proxenum esse Heracleotarum, cui difficile sit aliquid vi extorqueri.

— 10. εἰ μὴ] scil. βουλοίμην σοι χαρίζεσθαι.

— 18. οὗτος] est Callippus, ἐκεῖνος est Pasio, pater actoris.

— 21. εἴ τις] correxi ἥτις. Sed et ταύτην videtur post πίστις esse collocandum.

— 22. ἐγὼ] malim ἐμέ.

— 27. οὐδ' ἐν οἷς λέγει] corruptus locus. manifesto quædam desunt. e varietate lectionis nil colligitur, quo vitium sanetur. Est in ea οὐδὲν αὐτοῖς λεγει. et hoc recepi.

1240. 4. παρ' αὐτῷ] apud eum, Pasionem.

— ibid. ἄνευ αὐτοῦ] sine se, Callippo.

— 5. λαχὼν δὲ —] Sententia est: Cum Callippus jam exhibuisset arbitro libellum accusationis contra patrem actoris, Pasionem, pœnituisse ipsum, Callippum, facti, ideoque repetiisse illum libellum ab arbitro, et totam litem sustulisse, contra conditionem Pasioni proposuisse, si vellet, ut negotium amico communi permitteretur.

— 18. θέλων] malim θέλοντος. et hoc de meo dedi, ut sit sententia: sperant se vobis persuasuros, ut credatis, Lysithiden non fuisse commissurum, ut damnaret patrem, cum [vel, si] pater nollet ipse sibi judex fieri, h. e. ultro desistere ab injusta lite, et satis Callippo facere.

— 22. ἐξούλης] propter detentam et denegatam Callippo pecuniam, quæ ipsi judicio arbitri esset adjudicata.

— 23 ἀργυρίου] non autem æris debiti, de quo nondum cognovit arbiter, aut judex, debeaturne, nec ne.

— 27. ὅτι μὲν οὖν προκαλεσαμένου] dedi de meo judicio: ὅτι μὲν οὖν οὐ προκαλεσάμενος. Quod itaque Callippus, nunc, patre vivis exemto, in dedecus ejus mentiatur, a se delatum ipsi jusjurandum fuisse, quod non fuit.

1241. 8. ὑπὸ τοῦ Λύκωνος καὶ Φορμίωνος] post Λύκωνος adjeci comma, et postremæ voci duas postremas literas detraxi. redit hic nominativus, Φορμίων, ad id, quod e superioribus tacite repetendum est, καὶ ὅτι Φορμίων ἠθέλησε τούτῳ πίστιν δοῦναι. item, *quod Phormio sese obtulerit ad jusjurandum in hanc formulam* ἦ μὴν —.

— 10. et 11. αὐτῷ] utrumque redit ad Phormionem.

— 14. ἤ τι] correxi εἴ τι. *si quid*, aut *num quid*.

— 20. ἀμφοτέρας] tam eorum, qui mihi, actori, testantur, quam Phormionis.

— ibid. τὸν νόμον] significat legem illam, quæ p. hujus v. 4. fuit commemorata.

— 26. Θράκην] Valesius ad Harpocr. p. 211. emendat Ἄκην, quoniam Harpocr. ex hac oratione in Callippum citat Ἄκη, neque in tota hac oratione locus reperiatur, cui nomen hoc urbis Phœnissæ conveniat, præter hunc. Sed forsitan deceptus ille fuit vitiosis, quibus utebatur, libris.

1242. 9. οὑτωσὶ μὲν] pro μὲν malim φαίνεται, sententia id postulante. nam alias locus est mutilus. *Constat jam, Lyconem Callippo tam familiariter esse usum.*

— 13. μονονοὺ] distraxi in duo vocabula μόνον οὐ. *hoc unum solum ausi non sunt Callippi familiares testimonio suo confirmare.*

— 15. ἤδη] si bene habet, est pro εὐθὺς, *statim*. malim tamen ῥᾴδιος. *facilis.*

— 20. οἰκείως] subaudi αὐτῷ, vel πρὸς αὐτόν.

1243. 15. οὐδὲν ἂν ψευσαμένῳ] *qui non facile sit mentiturus.* addidi ἂν de meo.

— 16. ἀπαλείφοντος] bene habet, usurpantur ἀπαλείφειν et ἀπαρύτειν [scil. ἀπὸ χρημάτων τινῶν] de lucellis furtivis, cum de magno acervo clam parum quid avertunt, veluti detergentes, aut deradentes. aut, ut si quis jusculum carnis adipe, aut lac cremore denudet.

— 19. ὠφλήκει] scil. δίκην. non debuisset statim mulctam Callippo? non condemnatus statim fuisset a judicibus mulctæ Callippo luendæ?

— 20. Ἀρχεβιάδης] post nomen Archebiadis videtur δὲ deesse.

1244. 11. προσκαλεσάμενος] correxi προκαλεσάμενος. Sed superest aliud adhuc altius et pertinacius ulcus. pendent enim isti nominativi λαχὼν et προκαλεσάμενος, ut dubium nullum sit, quin verbum aliquod, a quo illi nominativi fulciantur, desideretur. non enim possum in animum inducere, hos nominativos positos esse loco genitivorum λαχόντος et προκαλεσαμένου, scil. τούτου. redit enim oratio ad Callippum.

— 17. αὐτῷ] redit ad Callippum.

— 24. ἴδιον] subaudi συμφέρον.

— pen. διαπράττεσθαι] subaudi ὅ,τι βούλεται.

1245. 1. δέομαι δὲ ὑμῶν] Illud δέομαι hoc versu, demum v. 9. repetitur post multa interjecta, et oratio interpellata restauratur atque absolvitur.

— 4. τούτῳ] cohæret cum ἐξὸν v. 5. idem est ac si dixisset: καὶ ἐπιδείκνυμι, ὅτι ἐξὸν τούτῳ, εἴπερ τι.

— 7. καὶ ταῦτα] malim καὶ τούτων.

— 8. λαβόντα] redit ad Cephisiadem. *et qui a nobis abstulerit certa documenta hujus rei fidem facientia.* μηδὲν ἧττον hoc sibi vult. quamquam pecuniam a nobis abstulit, tamen nihilominus ei fidem literis consignatam, et testibus confirmatam ipsi dedimus, ipsi legatam eam fuisse a Lycone pecuniam, et nos hoc contra litigatorem quemcunque testari paratos esse.

AD ORATIONEM ADVERSUS NICOSTRATUM.

Actor est rursus Apollodorus, Pasionis filius.

1246. 3. τὴν ἀπογραφὴν ἐποιησάμην] actionem institui titulo injustæ detentionis earum rerum, quæ reip. essent, non ejus, qui eas præter jus et fas detineret.

— 4. τὸ μέγεθος τῆς ἀπογραφῆς] magnitudo mulctæ mihi luendæ, si causa cadam. certabat enim actor periculo decem minarum ipsi, si vinceretur, luendarum, cum ipsa res, de qua certabat, quartam solummodo mulctæ partem valeret, duas scil. minas cum dimidia.

— 5. ἀπεγραψάμην] dedi ἀπέγραψα, ut est in marg. Lut. et sic quoque versu 7. malim ἀπέγραψα μὲν ἄν.

— 12. ἀπογράψοντα] Citat h. l. Harpocr. v. ἀπογραφή.

— 15. τοῦτο] abest ab Augustano male. mutabat Lambinus cum τούτου. haud prorsus absurde. ego vero servo; sed sic, ut aut τι tollatur, aut ei præponatur μέγα, ut sit μέγα τι τοῦτο τεκμήριον, *et ut hoc sit his hominibus* [Nicostrato, et ejus fratri, Arethusio] *magnum aliquod documentum*, unde nempe intelligatur, me ipsis inimicum non esse. nam si essem, ipse detulissem eos titulo detentarum et usurpatarum rerum, quæ sint in potestate reip. non autem alius id fecisset.

— 16. πρὸς ὑμᾶς] cohæret non cum τὴν ἔχθραν, sed cum λέγοιμι. *si ego ad vos commemorarem de mea cum his hominibus simultate.*

1247. 1. τὰ τρία μέρη] subaudi ἐκ τῶν τεττάρων. tres partes, e quatuor partibus, seu novem de duodecim. nam quarta mulctæ pars semper in ejusmodi causis reip. fisco adjudicabatur. v. ad p. 1379. 19. dicenda.

— 9. τούτου] id est, τοῦ ἐγχεομένου.

— 26. πρὸς] delevi. *oportebat me legatos vestros in Siciliam proficisci jussos illuc nave mea transportare.*

1248. 5. παρὰ τούτου] *e familia*, non mea, sed *hujus*, Nicostrati. subit hic mirari, cur veteres, servorum fugitivorum causa, e fuga retrahendorum, quorum singuli singulis fere minis venibant, tam longinqua, tam diuturna, tam molesta, tam sumtuosa itinera peragerent, tam denique periculosa, cum tanto rei suæ familiaris dispendio, qui possent alios servos ubique locorum vel decima parte illius æris

emere, quod illis in itinera ista insumendum esset.

— 18. ὡς ἐμὲ, πρῶτον μὲν ἠσπάζετο] sustuli μὲν et sic interpunxi : ὡς ἐμὲ πρῶτον, ἠσπάζετο. *cum rediisset Nicostratus domum, omniumque amicorum me primum convenisset, amplectebatur me.*

— 19. καὶ ὠδύρετο] dedi καὶ διωδύρετο. verbum compositum, sed inventu rarius. paulo quid plus valet, quam simplex.

1249. 8. αὐτῷ Φορμίωνι] correxi τῷ Φορμ. in ἔχειν subauditur ἐμέ. *quia mihi tum male cum Phormione conveniebat.*

— 12. ὄντα] malim περιόντα. *reliqua facta*, reliquis, quæ a patre relicta habuissem, in remp. insumtis.

— 19. τὸ ἐκ γειτόνων] correxi τὸ ἐν γειτόνων. quod exsculpsi e lectione codicum τὸ ἐγγειτόνων, quod tametsi probo, verebar tamen, ne insolentia offenderet quosdam. ἐν cum genitivo componi, tam insolens non est, atque multis primo adspectu videbitur ; ut in Commentariis ad Constantini Ceremoniale compluribus exemplis demonstratum dedi.

— 26. ὧ τε] correxi ὅ, τε. *et id argentum, quod jam dependi.*

— 27. ἀπολῆται] dedi ἀπόλωνται. redit enim ad τὰς χιλίας δραχμάς. dura est, fateor, constructio, sed Attica est, et vulgata non minus dura.

1250. 11. χρημάτων] dedi κτημάτων. opponebat enim Apollodorus pignori pro Nicostrato non τῶν χρημάτων aliquid, sed τῶν κτημάτων. domum, quod est κτῆμα. supellectilia autem domestica sunt χρήματα.

— 12. ὅσον ἐνδεῖ] deerant sedecim minæ. nam viginti sex minis redemtus e servitute fuerat Nicostratus, eique pecuniæ conficiendæ ergo decem minas ei Apollodorus jam donaverat.

— 15. φῄς] sc. σε ποιήσειν.

— 19. Παμβωτάδη] Citat h. l. Harpocr. v. Παμβωτάδης.

— 25. τοῖς πράγμασι] cohæret cum ὅ,τι χρησαίμην. *quod ego quid agerem in hac re tam ardua dubius, et perplexus, utpote qui essem juvenis.* malim tamen verba νέος ὢν pone ἄπειρος πραγμάτων v. 26. collocari. vel potius pone ἐγὼ collocavi de meo sensu.

— ult. μετὰ τῶν ἀντιδίκων] significat Phormionem ejusque advocatos.

1251. 3. ἀπόκληρον] correxi ἀπρόσκλητον, et paulo post in fine versus ἐπιβολὴν [pro ἐπιβουλήν]. Sententia loci perobscuri videtur hæc esse : Nicostratus inscribit me debitorem ærario, h. e. perficit atque impetrat, ut ærarius scriberer a quæstore, vel scriba publico, nomine mulctæ [ἐπιβολὴν] sex minarum et decem drachmarum, cui mulctæ essem condemnatus in lite ἀπροσκλήτῳ, ad quam obeundam ab actore ejusque subscriptoribus non fuissem citatus, agentibus contra me ex eo titulo, ἐξ ἐμφανῶν καταστάσεως, quod celarem res alienas, aut reip. aut etiam pupillis debitas ; quas deberem coram sistere atque exhibere.

— 5. τὴν δίκην] id est, τὴν καταδίκην. cum per Lycidam, cognomine Molitorem dictum, effecisset, ut illa mihi mulcta irrogaretur. videtur hic Lycidas arbiter, seu judex pedaneus, illius causæ fuisse.

— 9. τῶν οἰκείων] sunt iidem, atque paulo ante commemorati, Phormio, Pasicles, et eorum consortes.

— 10. ἐνδεικνύναι] ἔνδειξις enim erat in eos, qui causas agerent, cum nondum ærario satisfecissent ; qui si convincerentur hujus criminis rei, custodiæ dabantur.

— 12. δέκα δραχμῶν] nimis minuta videtur hæc esse summa, et vix digna, ob quam quis condemnetur ut ærarius. quare malim δέκα μνῶν. præsertim cum statim post dicat, ea supellectilia, quæ Arethusius e domo sua, Apollodori puta, vi exportasset, plus viginti minis valuisse, h. e. duplo plus. nam inter decem drachmas et viginti minas abnormis, et plane nulla est proportio.

— 14. κλητῆρας] post κλητῆρας deesse videtur ψευδεῖς.

— 19. τὸν ὁμολογοῦντα] videtur enim alter subscriptorum τὴν κλῆσιν infitiatus esse, seu negasse, adfuisse, cum Arethusius Apollodorum in jus vocaret, id quod factum esse Apollodorus negabat.

— 20. τόνδ' Ἀρεθούσιον] sententia postulat τῷδ' [*huic*, aut, si mavis, articulum τῷ] Ἀρεθουσίῳ. aut, si bene habet vulgata, deest προσεκαλούμην. Apollodorum autem Arethusio ipsi τὴν τῆς ψευδοκλητείας δίκην intentasse. patet e p. 1252. 5. Num ergo leg. καὶ αὐτὸν δ' Ἀρεθούσιον. ibam adversus subscriptorem, et ipsum adeo Arethusium, h. e. jure eos prosequebar.

— ibid. τῆς ψευδοκλητείας] subaudi ἕνεκα. accusans eum falsæ subscriptionis, eique propterea litem denuncians. erat autem ψευδοκλητεία, cum quis libello accusationis suum nomen subscripsisset, professusque esset, reum, qui in jus vocatus non esset, a se una cum actore vocatum fuisse. Quo fiebat, ut reus, cum in judicio non compareret ad diem dictam, quippe qui nesciret, diem sibi dictam fuisse, contumaciæ damnaretur.

— 21. ἐλθὼν] scil. Arethusius.

— ibid. εἰς τὸ χωρίον] *in prædium*, meum puta. v. p. 1247. 16.

— 22. γενναῖα] correxi γενναίων. citat h. l. Harpocr. v. ἐμβεβλημένα, et Eustath. ad Hom. Odyss. A. p. 1405.

— 23. περιστοίχων] Citat h. l. Harpocr. v. περίστοιχοι. oleæ περίστοιχοι, vel circa quas στοῖχος, murus, esset ductus, vel

sepes. hic videntur ideo sic dictæ fuisse, quod essent aut in orbem horti, aut ad oram arearum consitæ, quibus in areis olera, floresve, aliæve arbores frugiferæ exstarent ; ita ut extremus earum arearum ambitus esset oleis consitus.

— 27. ῥωδονιὰν] Citat Harp. v. ῥοδωνιά.

1252. 5. τὴν τῆς ψευδοκλητείας γρ.] idem est ac si dixisset : τὴν τῆς ψευδοκλητείας γραφὴν, τὴν ὑπ' ἐμοῦ κατ' αὐτοῦ ληχθεῖσαν.

— 7. ἀπιόντα] correxi ἀνιόντα. nam e Piræeo in Urbem euntes ἀνέβαινον, *adscendebant*, ex Urbe in Piræeum, κατέβαινον, *descendebant.*

— 13. διαμεμετρημένην] Citat h. l. Harpocr. v. διαμεμετρημένη ἡμέρα. Significat, ni fallor, hoc Apollodorus, sibi non licuisse multis verbis causam suam agere, quia dies illa judicialis, qua ista acta fuisset causa, per multas alias causas, etiam eadem die disceptandas, fuisset divisa et descripta. Brevi igitur illa oratione sua cum tamen Arethusium reum peregisset, tacite insinuat, ita perspicuam fuisse causæ suæ bonitatem, ut judices sine cunctatione secundum se, adversus Arethusium litem dedissent.

— 17. δι' ἐμοῦ] dedi δι' ἐμὲ de meo. *propter me*, meam in gratiam.

— 18. αὐτοὶ] Nicostratus et Arethusius.

1253. 5. εἰδότας] recte arbitror ab Aug. 1. abesse. quo admisso τοὺς mutandum erit in τούτους. *hos ipsos producam ad vos, testes, penes quos opera corpore danda æra meruit, Cerdo, et quibus satis dedit Arethusius, aut quos jure persecutus est, pro Cerdone.*

— 6. τὸν δὲ Μάνην] sunt absoluti accusativi, cujusmodi accusativos usurpare Demosthenem exemplis aliquot jam supra constitit. *quod autem ad Manem attinet.* alias deesset ὅπως ἐκτήσατο, ἐρῶ. *Manetem autem quomodo nactus sit, nunc dicam.*

— 8. αὐτὸ] correxi αὐτῷ. *ei*, Arethusio puta.

— 9. ἀρχαῖον] post ἀρχαῖον pono comma. totum illud, tam caput vel sortem, quam usuras, reddiderit in hoc puero, tantidem æstimato, atque utrumque efficiebat, sors cum usuris computata.

— 15. ἢ θέρος μισθοῖντο ἐκθερίσαι] idem est ac si dixisset : ἢ εἰ μισθοῖντο τὸ ἐκθερίσαι θέρος τι. aut si veniam metendæ alicujus segetis certa pacta mercede redemissent. solebant nempe hi rustici servi a fundorum dominis notas segetes aut fructus hortorum, vinearum, olivetorumve certa mercede redimere, ea lege, ut fructus demessi ipsorum essent, ipsisque liceret pro arbitrio suo vendere.

— 25. ἀνάγνωσις] reliqui vulgatam, existimans inter utramque lectionem nil interesse. Colligitur ex hoc loco, plures consuevisse interrogationes partium litigantium institui, antequam dies forensis ipsis constitueretur.

1254. 6. οὔτε γὰρ] correxi οὐδὲ γὰρ mea sponte. *etenim dominus et arbiter quæsitionis per tormenta non eram.* et verba hæc οὐδὲ τῆς βασάνου κύριος ἦν parentheseos signis inclusi.

— 7. οὔτε καλῶς ἔχειν] subaudi a communi ἡγούμην.

— ibid. τὸ λεγόμενον] dedi τὰ λεγόμενα. post ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων v. 8. addidi ἐμὲ κρίνειν.

— 8. ἡγούμην μὴ οὐ τὴν ἄλλην] correxi ἡγούμην δὲ δεῖν τὴν ἀρχήν. *sed existimabam, illum archontem, ad cujus tribunal hæc causa pertineret, aut delectos a senatu.*

— 9. γράφεσθαι] *literis a scriba publico consignari et in acta publica referri curare debere.*

— pen. τῶν ὑμετέρων] mancipia enim Arethusii erant confiscata. sed judices populi personam gerebant.

1255. 9. ἡ ἀδελφὴ] alii οἱ ἀδελφοί. dubium, utrum rectius.

— 11. τὰ τούτων αὐτῶν] *ea bona, quæ ipsorum propria*, non Arethusii, *essent.* videntur ex hoc loco fratres Arethusii, Nicostratus et Dinon, advocati Arethusii fuisse, eos, contra quos hic Apollodorus pugnat.

AD ORATIONEM IN CONONEM.

Actor hujus causæ est Aristo. v. p. 1266. 24. Cum hac oratione incipiunt in Codice Augustano Demosthenis orationes de causis privatis. Superscriptum enim ibi sic erat : ἰδιωτικοί. κατὰ Κόνωνος. Præterea, cum privatæ Demosthenis causæ rarissime a veteribus rhetoribus laudentur, hæc, ut in cæteris, seu, comparative, ut vulgo usurpant, laudatur creberrime.

1256. 1. ὑβρισθεὶς —] Citat h. l. Aristides τεχν. p. 126.

— 9. τῆς ὕβρεως γραφαῖς] Citat h. l. Harpocr. v. γραφή. necesse quoque est, ut idem h. l. in mente habuerit in v. ἄπαγε, nisi memoria eum fefellerit, ut hanc orationem pro alia citaret.

— 11. ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν, ἣν ἔχων ἐπεπόνθειν] probo lectionem Augustani, qui sic exhibet : ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν [subaudi τὴν ἐμὴν, aut τὴν νῦν ἐμοὶ παροῦσαν] ὢν [id est,

ὑπὲρ τούτων, ἃ] ἐπεπόνθειν. nolui tamen vulgatam movere, quod suspicarer in aliis olim libris fuisse hanc lectionem: ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν, ἣν ἔχω, ὧν ἐπεπόνθειν. et sic dedi de meo.

— 13. ἰδίαν ἔλαχον δίκην] Citat h. l. Harpocr. v. δίκη.

— 17. ἡ μετὰ ταῦτ' ἀσέλγεια] v. p. 1265. 2.

1257. 4. Πάνακτον] Citat h. l. Harpocr. hac voce.

— 7. προσκρούματα] dedi προσκρούσματα. *offensæ*. nam κροῦμα non fere aliter, quam de modis musicis usurpatur.

— 8. συνέβη, ἐξ ὧν ἀκούσεσθε] distinxi et correxi sic: συνέβη. hic absoluta est istæc sententia. tum incipit nova. ἐξ ὧν δ', ἀκούσεσθε. *hinc* [id est, ab illa expeditione] *simultas nobis exstitit. Quibus autem e rebus ea exstiterit, jam ex me audietis.*

— 18. προσεούρουν] Citat h. l. Eustathius ad Homerum, cujus verba refert Casaubonus ad Athen. p. 42. conf. ad Mœrin Atticistam Pierson. p. 217.

— 20. ἀπεπεμψάμεθα] malim ἐπεμεμψάμεθα, ab ἐπιμέμφομαι. *leniter eos reprehendebamus, amice cum iis querebamur.* Wolfius vulgatam interpretatur *transmisimus, dissimulavimus.* verum, primum quidem, non hoc est ἀποπέμπεσθαι, sed παραπέμπειν. deinde, non transmisisse silentio atque dissimulatione actorem ejusque amicos istas injurias, sed vel maxime questos esse, constat ex addito ὡς δ' ἐχλεύαζον ἡμᾶς — *ut vero nos subsannabant, et ne sic quidem finem faciebant injuriarum.* Subsannabat nempe Conon cum filiis Aristonem cum amicis, modeste querentes; et quamvis clementer objurgati, tamen ne sic quidem abstinebant.

— 21. καὶ οὐκ ἐπαύοντο] dedi ex Aug. καὶ οὐδ' ἐπαύσαντο. verumtamen ne sic quidem persanatus est locus. nullus enim dubito leg. esse: καὶ οὐδ' ὡς ἐπαύσαντο. quod modo sum interpretatus.

— ult. ταύτῃ τῇ ἑσπέρᾳ] qua scil. Imperator eos increpaverat.

1258. 1. τελευτῶντες δὲ —] Citat h. l. Aristides τέχν. p. 126. et 128.

— 17. πρότερος] dubitavi, utrum in locum v. πρότερος sufficerem πρὸς τούτοις, quod Dionysius dat. *præter illa priora.* sed potest vulgata locum tueri. *primus et princeps, auctor exempli.*

— 25. Λεωκόριον] Citat h. l. Harpocr. v. Λεωκόριον.

— 27. μὴ μαθεῖν] subaudi δύνασθαι ἡμᾶς, aut τινά.

— pen. Μελίτην] Citat h. l. Harpocr. v. Μελίτη.

— ibid. ἔπινον δ' ἄρ' ἐνταῦθα] pro δ' ἄρ' dedi γάρ. nam si dubie locutus esset, ut probabilitatem solam secutus, non addidisset ταῦτα γὰρ ὕστερον ἐπυθόμεθα.

1259. 12. οὕτω διέθηκαν —] Citat h. l. Aristides τεχν. p. 128.

— 13. συγκλεῖσαι] tantum enim cœni ejus oculis ingesserunt, et pugnis os ita contuderunt, ut tumor vultus non pateretur oculos aperiri.

— 19. σημεῖον] post σημεῖον videtur μέγιστον deesse.

— 24. γυμνὸς] pallio enim spoliatus fuerat. v. v. 11.

— 27. βαλανεῖον] non domesticum, sed publicum.

1260. 3. τούτου] redit ad Euxitheum. Sed si hoc μετὰ τούτου servatur, necesse est ἀπιόντας cum ἀπιόντα mutari, pluralem cum singulari, alias omittendum esset μετὰ τούτου. vel potius ordo verborum optandus est, qui est in Aug. et sic feci.

— 4. τῆς οἰκίας] subaudi τῆς τοῦ Μειδίου. ut colligitur ex insequentibus. v. v. 8.

— 6. ἄγουσι] dativus est h. l. pluralis particip. præs. *affuisse*, vel *interfuisse, cum adducerent ii medicum, qui arcessivissent.*

— pen. ὡς οὖν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ] addidi καί. refertur ad v. pen. p. 1259.

1261. 2. τούτου] dedi τούτων. Conone, Ctesia ejus filio, et Theogene, Andromenis filio. v. p. 1259. 10.

— 4. οὐ μετρίας] post οὐ μετρίας addidi τινάς. Etiam Toup. Emend. ad Suid. t. III. p. 277. fin. τινὰς e Suida addendum censet. citat h. l. Aristides τεχν. p. 238. et Suidas v. φαῦλον.

— 5. εἰς πᾶν] addunt quidam libri κακόν. non male illi quidem, sed potest etiam sine illo integra esse oratio. v. si placet, quæ ad Dionem Cassium scripsimus, p. 90. 32. item, quibus addi possunt hi loci Aristidis t. I. p. 246. 4. t. II. p. 155. 12. ubi ad τῶν subauditur φόβου καὶ ἀπονοίας. it. p. 297. 9. item p. 64. 8. ubi subauditur ἄχαρι, aut βλαβερόν. ut autem τὰ κακόφημα omittuntur, ita rursus quoque τὰ εὔφημα. sic ab Aristide t. II. p. 196. ult. omissum est ἀγαθὸν, vel ὄφελος. Sed hæc non sunt hujus loci.

— 17. ἰθυφάλλους] Ithyphallos illi sese appellitabant de impudentia et audacia ætatem, sexum, ordinem violante. αὐτοληκύθους autem de simplicitate vitæ et frugalitate, quæ pedissequos nullos desideraret, oleariam gestantes ampullam, neque splendorem in victu et cultu affectaret, sed ipsamet sibi serviret necessariaque administraret, cujusmodi est gestatio ampullæ oleariæ ad balneum, aut in itinere, seu quia servo quis caret, seu quia molestias et fastidia vitæ pompaticæ abhorret. citat h. l. Harpocr. v. ἰθύφαλλοι et αὐτολήκυθοι.

— 22. κατεσκευάκασιν] correxi κατασκευάσει. et nescio, an pari modo etiam v. 13. πειράσεται legendum sit, pro πειράσεσθαι, tametsi non nesciam, illum infinitivum referri ad præmissum πέπυσμαι et sic vulgatam defendi posse. et addidi οὐ de meo ad κατασκευάσει. nos autem, quotquot sumus fratres, Conon oratione faciet, h. e. proponet, prædicabit, finget, mentietur, non lascivientes quidem et petulantes per temulentiam, et contumeliosos, cujusmodi sunt ipsius liberi, verumtamen stultos, morosos, sævos et acerbos.

— 27. ἐστὶν] non damno. videri tamen possit præmissum δόξει potius ἔσται postulare.

1262. 14. παρ' ὑμῖν] cohæret cum δίκην οὐ δώσει v. 15.

— 19. τοῦτον] est in Aug. pr. unde colligo Demosthenem dedisse: τοῦτον τὸν τρόπον γέγονεν. Ego de meo dedi: διὰ τί οὕτω γέγονεν.

1263. 10. ἡνίκα εἱλκόμην —] Citat h. l. Aristides τεχν. p. 270.

— 11. ὑγιὴς] bene habet. *cum domo exissem sanus et bene valens, eo reportarer sublimis inter manus gestantium.* nugatur ad h. l. Palmerius p. 647. Exerc.

— ult. ἀλλ' εἰ] subaudi μόνον.

1264. 1. ἅπερ νυνὶ] scil. φαίνεται πεποιηκώς. sed addidi οὗτος ex Augustano. *quæ fecisse hic,* Conon puta, *nunc deprehenditur.*

— 9. τούτοις] correxi τούτους. idem est ac si dixisset: καὶ αὐτὸς ἠξίου τούτους τιμᾶν καὶ δεδιέναι ἑαυτόν. *postulasset, ut hi quoque se, patrem, in honore et reverentia haberent.*

— 22. αὐτὸν] uncis inclusi. quod si servatur, necesse erit, ut τὸν — πατέρα v. 20. accipiatur pro accusativo absoluto, *quod attinet ad patrem.* v. p. 1253. 6.

1265. 5. τῶν τε παρόντων] malim τῶν δὲ παρόντων.

— ibid. οὑτοσὶ] correxi οὑτωσὶ in adverbio. *sic temere, insubide, in cassum.*

— 6. πρὸς τὸν βωμὸν] Harpocration et, qui ex eo pro more suo exscripsit, Suidas, v. λίθος, dant πρὸς τὸν λίθον. quod viri docti, Meursius, Valesius et Kusterus præferunt. iidem hoc versu pro ἐξορκίζοντες probant ἐξορκοῦντες. Sententia est: eos rixando, jocando, præstigiis et nugis a causa alienis rem usque ultra mediam noctem extraxisse.

— 14. τοὺς ἐχίνους] distinxi commate figendo post ἐχίνους, quod comma post ἐθέλειν expunxi. Sponsionem offerebant, sese velle tradere servos ad tormenta. cohæret enim ἐθέλειν cum προὐκαλοῦντο.

— 22. μὲν] respondet δὲ p. 1266. 1.

— ult. παρ' ἐκείνοις ἂν ἦν ἡ δίκη] fuissent mei necessarii eos apud Areopagitas de cæde accusaturi.

1266. 2. τοῦτο τὸ δίκαιον ἔχων] *sin autem ignoravit, auctorem vulnerum se a me dictitari, et hac ignorantia sese purgare atque excusare contendet, causabiturque, ut statim faciet, se, propterea quod ignorasset, culpam mali a me in se conferri, defensionem haud præparasse.*

— 3. ἀνεστηκὼς ἤδη] cum jam lecto resurrexissem, morbo liberatus et pristinæ bonæ valetudini redditus.

— 4. προσεκαλεσάμην] bene habet. cave Lambino hic ne credas. Subauditur πρὸς τὸν ἄρχοντα. non enim actor, in hac quidem causa, sponsione προκλήσει, certabat, sed reus; actor autem reum προσεκαλεῖτο, ad judicem adesse jubebat.

— 10. ὧν ἕνεκ'] ante ὧν expunxi καὶ, quod si servetur, tum etiam sit καὶ τοὺς χρόνους legendum. Tria commendat actor judicibus puncta, quæ illos volt memori mente habere. 1. tempus oblatæ sponsionis, mediam puta noctem. 2. causam oblatæ sponsionis, scil. ludificandi ergo, et rem extrahendi. 3. temporis præteriti acta, quod Conon multa omiserit, quæ dudum illi fuissent agenda, si causam suam voluisset in tuto collocare. Sunt hæc tria ἀσύνδετα. aut si καὶ in capite secundi puncti ferimus, non poterimus facere, quin καὶ etiam tertio puncto, quod a verbis τοὺς χρόνους incipit, præfigatur.

— 12. αὐτὸ] correxi αὐτῷ. tempora superiora, quibus nunquam ita se gessit, ut constare possit eum voluisse justo hoc excusationis et defensionis titulo, τῇ προκλήσει, potiri. Magnum enim alias dabat pondus causæ rei, si posset probare, se sponsionem actori obtulisse de servis suis quæstioni per tormenta dedendis. Quem titulum excusationis, quo utebatur Conon, modis omnibus laborat actor infringere atque debilitare.

— 14. ἀξιώσας] scil. αὐτῷ γενέσθαι, quod præcessit.

— 15. ἅπερ παρ' ὑμῖν] scil. ἐλέγχεται νῦν ὑπ' ἐμοῦ. quoniam apud arbitrum perinde arguebatur, atque nunc a me apud vos, judices, arguitur, in his omnibus rebus deliquisse. dedi ἅπερ καὶ νῦν παρ' ὑμῖν.

— 16. πᾶσιν] subaudi ἀνθρώποις. non enim cohæret cum τοῖς ἐγκεκλημένοις.

— 20. Χαιρήτιος] videtur natum e lectione quorundam librorum Χαίριππος. correxi tamen Χαιρέτιμος et hic, et p. 1267. 20. quia meliores libri id exhibebant.

— 24. Κόνωνα, καὶ 'Αρίστωνα] sustuli comma et καί. *Cononem verbera Aristoni haud inflixisse.*

1267. 6. εἰσιέναι] subaudi εἰς τὸ δικαστήριον.

— ibid. τί γὰρ ἂν ἢ διὰ τί] scil. maluissem judicio contendere. Sed quid interest inter τί et διὰ τί. nihil, quod sciam, inter utrumque interest.

— 7. πρῶτον] dedi πρώτου. causæ cardo in eo vertebatur, quis primus verberasset,

quis cædendi fecisset initium.

— 17. ὄφελος] scil. ἔσται. mallem sic enunciatum fuisse: τοιοῦτον, ὥστ' ἐὰν ἅπαξ — οὐδὲν εἶναι τῆς ἀληθείας ὄφελος.

— 23. ἁπλᾶς] Citat h. l. Harpocr. v. ἁπλᾶς.

— pen. τυπτόμενον] scil. τινὰ ὑπό σου.

1268. 2. ἐῤῥάφθαι] bene habet. Lambinum hic ne audi. *opus fuisse, ut labium mihi acu medica consueretur.* v. p. 1270. 2.

— 6. ὅσα γὰρ μὴ δι' αὐτῶν] subaudi γέγονε. *nulla enim in re poterunt testes exhibere, quæ non per ipsos solos, sed etiam per alios, gesta fuit, et in qua gerenda præter ipsos alii quoque interveniunt.*

— ibid. οὐδενὸς] id est, τούτων οὐδενός. Sententia hæc est: ὅσα μὴ δύνανται βεβαιοῦν δι' ἑαυτῶν μόνων, φάσκοντες ἢ ὀφθῆναι, ἢ ἀκουσθῆναι, ἢ γεγονέναι. ἀλλ' ἃ καὶ προσδεῖ τῆς ἔξωθεν πίστεως, τούτων μηδενὸς μάρτυρα παρέξουσι καθ' ἡμῶν.

1269. 2. ἀποβλέποντας] subaudi τινὰς, aut τοὺς ἀνθρώπους. in August. est ἀποβλέποντα in singulari, nempe τινά. perinde est.

— ibid. πιστεύειν] id est, τότε πιστεύειν. tum demum, neque citius, credere, si res et mores cum verbis congruant. possit tamen quoque legi οὐ πιστεύειν. oportet diffidere, si scil. orationi mores et facta minus respondeant. et hanc rationem videtur Wolf quoque secutus esse in Latinis.

— 5. παρ' ὑμῖν] idem est atque quod margo dat, παρ' ὑμῶν. *auctoritate vestra,* jussu vestro, judicio a vobis morte damnatus.

— 8. μειράκια] ante μειρ. malim καὶ addi, et pro ἔχειν legi ἔχοντας. *et* [*audio, puta*] *hos, cum adhuc essent adolescentes, et cognomen Triballorum gererent* [*a semet sibi inditum*], *Hecatæa devorasse.*

— 10. κατακαίειν] vitiosum esse liquet, non item, quomodo emendandum. codices aliqui dant κατεσθίειν, ad sententiam bene. quod recepi. videtur tamen Demosthenes potius καταπίνειν dedisse. aut, quod præfero, κατ' ἀγυιὰς, *per semitas,* aut *per compita.* Locum hunc egregie exposuit Hemsterhusius ad Luciani t. I. p. 330. Lectionem, quæ mihi inprimis probatur, κατ' ἀγυιὰς, si sequimur, cohærebit ea cum συλλέγοντας συνδειπνεῖν. *eos solitos fuisse, cum per compita collegissent Hecatæa, et testiculos porcellorum, — ex ejusmodi dapibus collectitiis epulas parare.*

— ibid. καὶ τοὺς ὄρχεις —] feliciter hunc locum sanavit laudatus modo Hemsterhusius ibidem loci, ad hunc modum: καὶ τοὺς ὄρχεις τοὺς ἐκ τῶν χοίρων, οἷς καθαίρουσιν [scil. οἱ πρυτάνεις]. *testiculos porcellorum, quibus Prytanes concionem purgant,* vel *februant, in publicum projectos.* et correxi ad mentem V. C. h. l. nemo honestus et paulo religiosior ejusmodi dapes attingebat, quippe quæ piaculares essent, sed solummodo aut pauperes eas tollebant, aut cynici, aut nemo.

— 13. ἢ ὁτιοῦν] scil. τούτων ποιεῖν, ἃ ποιοῦσιν οἱ ἄνθρωποι ῥᾷστα καὶ εὐχερέστατα.

— 16. μηδὲν μελλήσας] correxi μηδ' ἂν μελλήσας. Sed ille vir est fide dignus, qui ne sanctum quidem et legitimum quoddam jusjurandum unquam dixerit, per capita liberorum autem ut dejeraret, ne per somnium quidem in animum induxerit, quod jurisjurandi genus moribus et institutis vestris interdictum est, sed omnia prius tolerarit, quam id fecerit: aut, si prorsus facere nequeat, quin, cogente necessitate, juret, ita juret, ut jus et fas est [quibus verbis ipse semet designat]; ille semper dignior est, cui fides habeatur a vobis, quam is, qui —.

— 17. πρότερον] scil. quam, ut eo modo juret. Wolfius in hoc loco interpretando humani quid passus est, existimans subaudiri ἢ πιστὸς εἶναι. quæ ratio sensum supplendi prorsus abhorret. unde nil mirum, quod ipse, incommoditatem hujus interpretationis sentiens, admonitionem subjecerit, locum hunc suspicione mendæ non vacare.

— 22. καὶ ὁτιοῦν] καὶ significat h. l. non copulam, sed *quodcunque tandem.*

— 24. ὡς οὐ κατεπιορκησόμενος] suspectum mihi quidem hoc est. duplex mihi conjectura occurrit. aut: οὐχ ὡς σὺ [scil. ἠθέλησας ὀμνύναι] κατεπιορκησόμενος τὸ πρᾶγμα. *non, ut tu, spe atque contentione hanc causam perjurio vincendi.* quomodo etiam Wolf conjecit. aut: προσυβρισθῆναι παρὰ τῶν, ὡς σὺ, κατεπιορκησομένων τὸ πρᾶγμα. *et præterea quoque pati, ut injurias et contumelias ab iis accipiamus, qui, sicut tu, causam vincere vel perjurii adminiculo nil dubitabunt.* et hoc dedi de meo.

— pen. ἕνεκα] malim ἐναντίον. *coram vobis.*

1270. 3. καὶ εἰ μὲν εὐορκῶ —] Citat h. l. Aristides τέχν. p. 248.

— 27. χρήσιμοι] post v. χρήσιμοι addidi καὶ αὐτὸς, scil. ἐγώ. *et ipsemet ego, et pater meus.*

1271. 1. οὐδὲν οὐδ' οὗτος] mediam vocem addidi, scil. χρήσιμοι ὑμῖν γεγόνασι.

AD ORATIONEM IN CALLICLEM.

1272. 17. ὁ πατὴρ] Tisias, ut patet e p. 1273. 7.

— 19. ᾔδει] scil. τὸ ἀληθὲς τῶν πάλαι γεγονότων καὶ δεόντων περὶ τὸ χωρίον.

1273. 1. ἡμέτερον] vis videtur in hoc voc. inesse, prædium nostrum, quod juris nostri cum sit, nemini licet nos impedire, pro lubitu nostro in eo molientes quid et struentes.

— 8. ἀποικοδομεῖς] Citat h. l. Harpocr. v. ἀποικοδομεῖς.

— 12. εἶχες] malim εἴχετε. tu et pater tuus.

— 17. ὥσπερ ἐμοῦ νυνὶ] malim transponi vocabula, ὥσπερ νυνὶ, ἐμοῦ, aut ἐμοῦ, ὥσπερ νυνί.

— 19. ἐκεῖνος] scil. ὁ διαιτητής.

— 21. ῥᾳδίως] pro ῥᾳδίως alii dant εὐχερῶς, alii μισθοῦ. posterius facile admiserim, sed non sine altero, seu ῥᾳδίως, seu εὐχερῶς. τούτοις redit ad Calliclem et Callicratem et socios eorum.

1274. 10. ἀλλ' οὐχ οὗτοι] scil. voluerunt arbitris æquis rem permittere, quamquam nunc quidem dicent se voluisse.

— 16. τοῖς χωρίοις] non cum περιέχοντος cohæret, nam id accusativum sibi jungi postulat, sed cum συμβαίνει. Aut cohærebit hic dativus cum καταῤῥέον, ut ὕδωρ τοῖς χωρίοις καταῤῥέον idem sit, atque ὕδωρ εἰς τὰ χωρία καταῤῥέον.

— 20. τηνικαῦτα τοῦτ'] scil. τὸ ὕδωρ. Suspicatus tamen aliquando sum leg. esse τότ' loco pronominis. τηνικαῦτα τότε est pleonasmus Atticus.

1275. 13. συμβέβηκε] subaudi τῷ ἡμετέρῳ χωρίῳ. quod nescio an addendum sit.

1276. 9. ἀλλ' οὐκ ἂν τοὐναντίον] correxi ἀλλ' οὐκ αὐτὸ τοὐναντίον. *et annon potius, prorsus contrario modo, solemus nos omnes?*

1277. 2. ὥσπερ ἂν θάτερ'] pro media voce correxi ἀνά. *per reliqua quoque prædia,* in reliquis quoque prædiis, *quæcunque.*

— 10. ὃ] id est, διὸ, *quapropter.* ego tamen sic malim legi: ὃ δὲ καὶ πάντων ἐστὶ δεινότατον, Καλλικλῆς μέν (sine εἰ).

— 13. τοῦ χωρίου] scil. τοῦ ἡμετέρου, aut τοῦ ἑαυτοῦ ἰδίου.

— 24. γὰρ] correxi δέ. respondet enim præmisso μὲν v. 22. οὗτοι sunt Callicles, et Callicrates, et reliqui eorum socii. ἐκεῖνοι sunt vicini actoris. *tametsi,* ait, non desint, quibus vicini mei me offendant, et causam mihi præbeant cum ipsis querendi, hac tamen in parte nil peccant, neque me incusant ideo, quod ego in ipsorum fundos aquam e prædio meo immittam. εἰ καὶ κατὰ μηδὲν ἄλλο περὶ αὐτῶν ἐστὶ λέγειν, ὅτι μηδεμίαν αἰτίαν ἔχουσι.

1278. 1. ὃν] alii dant ὅς. utrumque recte. ὃς cohærebit cum ἥμαρτε, ὃν autem cum εἴσεσθε v. 7. Constructio est: ὃν εἴσεσθε σαφέστερον ὅτι ἥμαρτε, noto Atticismo, pro εἴσεσθε, ὅτι αὐτὸς ἥμαρτε.

— 4. χλίδον] Citat h. l. Harpocr. v. χλίδος.

— 16. ἐκείνης] redit ad matrem Calliclis.

— 27. τειχίον] est id, quod nos Germani appellamus *einen Schuppen,* aut *Schoppen* [*a shed, cart-house*], unde nomen *scabinorum* exstitit. est in villis area vacua, tecto superne munita, carrhis ibi reponendis. *porticum* dixeris.

— ibid. παλαιὸν] ruinosum, male fultum, tignis cariosis et exilibus.

— pen. ἐπῳκοδόμησεν] maceriæ villæ suæ viam publicam contingentis.

1279. 11. βεβλαμμένων] subaudi τούτων.

— 22. τὸ παράπαν ἅπαντα] alterutrum horum redundare videtur.

1280. 7. ἀποικοδομηθέντος] scil. τοῦ ὕδατος. *aqua ædificiis,* vel *mœnibus oppositis exclusa.* aut etiam τοῦ χωρίου. *villa hujus Calliclis adversus impetum aquæ communita.*

— 20. τοιαύτην ἑτέραν δίκην] qualis scil. prior illa fuit, aut etiam, qualis hæc est, quæ nunc agitatur.

— ibid. ἐπιγραψάμενος] ita machinatus, ut in libelli accusatorii a se in ista causa prætori exhibiti fronte, non meum, sed Callari nomen, servi mei, scriberetur a scriba publico. Sed quæ de causa Callari narrat, minus intelligo.

— 21. τῶν ἐμῶν δούλων] correxi τὸν ἐμὸν δοῦλον ex ingenio meo. non tamen me fugit, posse vulgatam defendi, si τινὰ subaudiatur.

1281. 20. χαλεπὸν ὂν] id est, καίτοι χαλεπόν ἐστι ζημιοῦσθαι.

AD ORATIONEM IN DIONYSODORUM.

1282. 1. κοινωνός εἰμι] intelligitur hoc e p. 1284. 26.

1283. 4. γραμματιδίῳ] γραμματίδιον et βιβλίδιον quomodo differunt? videtur alterum ipsa membrana fuisse, in qua tabulæ contractus exararentur, alterum involucrum.

— 8. τὸ βέβαιον] si τὸ βέβαιον cohæret cum προϊέμεθα, et pecuniam significat, quam quis in manibus habet, tum stare quidem potest vulgata distinctio, sed pro λαβόντες leg. erit μαθόντες. qua de causa,

quo moti e manibus certum dimittimus pro incerto? nummos præsentes pro spe dubia. sin autem προϊέμεθα per se stat, et sic nude usurpatum est pro προϊέμεθα τὸ ἡμέτερον ἀργύριον, tum mutanda erit distinctio ad hunc modum: τί λαβόντες τὸ βέβαιον, quodnam genus securitatis vel cautionis adepti, προϊέμεθα, dimittimus nostros nummos?

— 20. ὥρα] bene habet. Appellant sic Græci eam anni partem, qua fruges et poma uvæque maturescunt et colliguntur.

1284. 1. ζημιώσων] mulctandus enim procul dubio secundum leges erat actor, si Dionysodorus potuisset evincere, actorem contra sententiam contractus egisse, qui contractus creditori jus adimebat debitorem de solutione pecuniarum creditarum postulandi, si navis perisset. sed aiebat Dionysodorus navim perisse, negabat actor.

— 10. ἡμῖν] mihi et socio meo Pamphilo.

— ibid. Μεταγειτνιῶνος] Ergo Metagitnion erat mensis vernus, quia contractus mercatorum vel naviculariorum plerumque semestres erant a mari aperto ad mare clausum.

— 11. ἐπὶ τῇ νηὶ] subaudi τῇ ἑαυτῶν.

— 19. ἀμφοτερόπλουν] Citat h. l. Harpocr. v. ἀμφοτερόπλουν.

1285. 3. ἄρξοντος] correxi ἄρξαντος. Hoc de Cleomene nihil comperi. constat tamen ex hoc loco, magnam ejus in Ægypto potestatem Alexandro M. superstite fuisse.

— 6. συνιστὰς] imperans, edicens, statuens, pro arbitrio suo, et mandans suis procuratoribus per literas, quanti identidem velit frumenta sua vendi.

— 9. ταῖς ἐμπορίαις] correxi ταῖς ἐμπορείαις. Kuster ad Suid. v. συνετιμήθη t. III. p. 403. qui locum hunc ibi, sed longe aliter, affert, vult τοῖς ἐμπορίοις, *naves ad emporia appellebant.* pronuncians, tam lectionem vulgatam ταῖς ἐμπορίαις, quam lectionem a Suida prolatam τοῖς ἐμπόροις perinde vitiosam esse. Ego vero ut in hoc Kustero assentior, ita conjecturam ejus probare nequeo. Sententia est: *alii* itinera maritima faciebant, iisdem in navibus, in quas impositæ essent merces a Cleomene ex Ægypto quaquaversum dimissæ, iisque mercibus ut custodes præerant, videntes, ut tuto in portus quæque suos deveherentur, in manusque eorum traderentur, quos Cleomenes in portu quoque constituisset, qui merces eas venderent.

— 21. ὁ Σικελικὸς κατάπλους] cum Athenas venisset classis frumentaria cum frumentis e Sicilia advectis.

— 23. οὗτος] Dionysodorus.

— 26. πέρας οὖν λαβὼν ὁ Παρμενίσκος] dedi πέρας δ' οὖν, λαβὼν γὰρ ὁ Παρμενίσκος. *ut breviter dicam, cum Parmeniscus accepisset literas.*

1286. 1. ἀποδίδοται] Ego de meo dedi ἀποδίδονται, quo in plurali omnis difficultas tollitur. vendunt, Parmeniscus puta ejusque socii.

— 2. καταφρονήσαντες] desitne hic loci aliquid, nec ne, in dubio relinquam. pluralis certe numerus est tuendus. redit enim ad utrumque, Dionysodorum et Parmeniscum. si quid deest, videtur ὥστε φαίνονται deesse. *quo constat eos contempsisse.*

— 14. δανεισάντων] subaudi ἡμῶν.

— 17. αὐτοὶ δὲ οὐδὲν μᾶλλον —] Sententia est: illos nihilo propterea magis huc cum nave sua appellere, tametsi discrimen videant, in quod nos fraude sua conjecissent.

— 21. ἀλλὰ] hic non est adversativa, sed significat, *saltim, minimum,* si nihil aliud, hoc tamen.

— ibid. τοὺς τόκους — τοὺς ἐξ ἀρχῆς ὁμολογηθέντας] poterat enim actor, si stricto jure vellet uti, duplum postulare, quia conditionibus contractus non fuerat satisfactum.

— 26. τὸ πρὸς μέρος] omittunt aliqui præpositionem. ego vero teneo, existimans idem esse, atque si dictum esset: τὸ συμβαῖνον μέρος τοῦ τόκου πρὸς τὸ ἀνάλογον μέρος τοῦ πλοῦ.

1287, 6. οὐδὲν μᾶλλον] non ideo magis, quod sic præ se ferret, in animo habens oblatam pecuniam dare. æque parum in animo habebat id facere, quod aiebat, quam si nil dixisset.

— 15. τὸ ἐκ τῆς συγγραφῆς δίκαιον] quo poteramus duplum postulare.

— 19. ἀναιρούμεθα] correxi ἀναιρώμεθα. facetus est dialogismus actoris cum Dionysodoro. Tollite, ait Dionysodorus, tabulas contractus. Nos tollamus? respondet actor. tune serio vis, ut tollamus? id nunquam fiet.

— 20. οὐδέν γε μᾶλλον] scil. τοῦτο ποιήσομεν, ἢ ὁτιοῦν, scil. ἄλλο τῶν ἀδυνάτων, aut τῶν αἰσχρῶν καὶ δεινῶν. non magis hoc faciemus, quam aliud quicquam eorum, quæ fieri nequeunt, aut sunt turpia et infanda.

— 24. ἢ τί τὸ ἰσχυρὸν] possit hic articulus videri supervacaneus. verum tamen locus similis, qui est initio hujus orationis p. 1283. 8. possit ei succurrere. malim tamen ἢ τί ποτ' ἰσχυρόν.

1288. 4. κριθῆναι] ita positum est in bivio, ut a legente debeat tacite iterari. idem est ac si dixisset: ἀξιούντων ἡμῶν Διονυσόδωρον κριθῆναι [id est, ἐᾶν κριθῆναι], ὡς ἑτοίμων ἡμῶν ὄντων κριθῆναι.

1289, 21. συγκεχωρηκέναι] id est, ἀφεικέναι, remisisse usuram argenti, quæ ipsis

ex præscripto contractus Rhodo Athenas erat solvenda. Nomen enim erat Alexandriæ contractum ea lege, ut Athenis persolveretur. Verum fœneratores illi cum Rhodum venissent, satis habebant, pecuniam recuperare cum ea usuræ parte, quæ esset ab Alexandria inde ad Rhodum solvenda; alteram partem usuræ, quæ fuisset Rhodo Athenas solvenda, remittebant.

— ibid. τοὺς εἰς Ῥόδον] via scil. æstimata, non ab Alexandria ad Rhodum, sed ab Athenis ad Rhodum.

1290. 8. πλόϊμον] vocabulum hoc, quod aliquoties per hanc orationem recurrit, ubique per ω exaravi.

— 14. ἂν μέντοι αὐτοὶ ἦσαν κύριοι αὐτοὶ δὲ οὐ ταῦτ' ἀπέστελλον] correxi: ὧν μέντοι αὐτοὶ ἦσαν κύριοι οὗτοι, οὐδὲ ταῦτ' ἀπέστελλον. *verum ne ea quidem omnia hi,* Dionysodorus et Parmeniscus, *quæ in potestate sua habebant, huc mittebant.* codices primum αὐτοὶ omittunt, ego servavi, sed contra secundum cum οὗτοι mutavi, meo arbitratu.

— 16. ἐκλεγόμενοι τίνων] idem est ac si dixisset: ἐκλεγόμενοι ἔνια, ὧν τιμαί.

— 25. ἀλλὰ τοῦ συμφέροντος ὑμῖν] fero vulgatam, si sententia est: ἀλλὰ τοῦ ἔχεσθαι ὑμᾶς τοῦ συμφέροντος ὑμῖν. *sed documento est, vos lucro vestro servire.* sed nescio, an orator sic reliquerit.

1291. 1. οὐδὲν ἀδικεῖται ὁ πεισθεὶς, ἢ ὁ πείσας] correxi: οὐδὲν ἀδικεῖται οὔθ' ὁ δοὺς, οὔθ' ὁ πεισθείς. vid. vulg. nata esse e varia lectione quorundam librorum, quæ fuit hæc, ni fallor: οὐδὲν ἀδικεῖται ὁ πεισθεὶς, οὐδ' ἀδικεῖ ὁ πείσας.

— 4. ποῦ] correxi ποῖ, *quo? quorsum.*

— 21. καὶ τὸ παρὰ τὴν ἄφεσιν] τὸ abest ab Aug. pr. quod si admittatur, quamquam ego equidem haud auctor sim, significabit περὶ τὴν ἄφεσιν, *quod attinet ad remissionem.*

1292. 13. τοῦτο] scil. τὸ περὶ τὴν συγγραφὴν καὶ τὰ ταύτης δίκαια.

1293. 16. ταῦτα] malim ταὐτὰ, aut καὶ ταὐτὰ, propter sequens ἡ αὐτὴ πρᾶξις. unde facile patiar abesse κοινὰ, quod a Bav. abest.

1294. 21. καὶ γὰρ τοῦτο — θεάσασθε τὴν ὑπερβολὴν] aut τούτου leg. videtur, aut καὶ τὴν ὑπερβολήν.

1295. 9. ὑπὸ τῶν δικαστῶν] tuo enim consilio id factum est. tu noluisti eam huc dirigere. cujus malitiæ si dignes dares pœnas, morte dares ab his judicibus condemnatus.

— 21. σύμπτωμα] Phrynichus p. 104. v. σύμπτωμα hoc uno loco ait a Demosthene usurpatum.

— 26. καὶ τοὺς τόκους] non autem duplum, ut in tabulis cautum erat.

1296. 26. ἔπεισαν ἡμᾶς] scil. λαμβάνειν.

1297. 10. κρίνετε] malim κρινεῖτε.

AD APPELLATIONEM IN EUBULIDEM.

Genus actoris. Nescio quis generis pater.

Theocritides. Lysarete. Charisius. Lysanias.

Theocritus. Theocritides. Charisiades. Niciades.
Euxitheus, actor. Nicostratus.

1299. 11. πάσης] correxi πλείονος. vulgata si servatur, μᾶλλον erit ante ἢ τούτου addendum.

— 17. παροξύνεσθαι] correxi παρωξύνθαι. citat h. l. Harpocr. v. ἀποψήφισις.

— 21. τὸ καθ' αὑτὸν] scil. πρᾶγμα, vel πάθος, vel ὄνειδος, vel ἔγκλημα.

— ult. ἃ νομίζω — πρῶτον — δίκαια] f. ὃ νόμιζω — πρῶτον — δίκαιον.

1300. 10. τὴν τοῦ πράγματος ὀργὴν] id est, τὴν ὑπὲρ, vel κατὰ τοῦ πρ. indignationem vestram ob illud facinus, et animadversionem in ejus reos. Significat clandestinam violentamque multorum in jura civitatis invasionem.

1301. 4. ἔφεσιν] Citat h. l. Harpocr. v. ἔφεσις.

— 21. ἐνεκάλει] correxi ἀνεκάλει. *solebat* (aut Eubulides, aut potius scriba publicus) *nomina popularium recitare, si qui essent evocandi.*

1302. 27. παρὰ τούτων] dedi παρὰ τούτου. ab Eubulide. potest tamen vulgata ferri, si ad Eubulidis complices nequitiæ refertur.

1303. 3. ἐν ἅπασι] delevi præpositionem. vulgata si servatur, erit exponenda, in toto conventu popularium omnium.

— 15. ἡμῖν] correxi ὑμῖν ex mente Wolfii. jusserat enim senatus in peregrinos jura civitatis præter jus usurpantes inquiri.

— ibid. πλείους ἢ εἴκοσιν] non convenit cum superioribus p. 1301. 27. ubi ait in demotarum, qui cuncti erant 73, numero se fuisse ferme sexagesimum. Supererant ergo tredecim, non plus viginti. sed oratores causæ serviunt, eandem rem, prout expedit, modo amplificantes, modo extenuantes.

1304. 7. Δεκελικὸν] correxi Δεκελεικόν. conf. Valckenaer ad Ammon. p. 100. v. ξενίζειν.

1305. 10. καὶ] post εἶναι delevi, quod servari potest, si lectionem marginis Lutet. sequaris.

1306. 1. καὶ νῦν ἐγὼ λέγω] bene habet hæc lectio, solummodo a me erat distinctione adjuvanda et illuminanda. posui comma post ἐγὼ, ubi ζῶ subauditur. λέγω hic loci, ut sæpissime apud Demosthenem, et ejus imitatorem Aristidem, valet idem atque δηλονότι, *scilicet.*

— 3. ἢ πῶς δυνατὸν] videtur speciem scholii, aut variantis lectionis habere. idem enim est cum ἔνεστι.

— 7. ὑποψίαν τιν' ἔχειν] hoc τινὰ non cum ὑποψίαν cohæret, sed per se stat, et est masculinum, non fœmininum. et subauditur ἄνθρωπον. *hominem aliquem habere hanc suspicionem*, i. e. suspicari.

— 8. παρέσχετο] post παρέσχετο videtur deesse φάσκοντας εἶναι, aut ὁμολογοῦντας εἶναι. *si præstitit et in medium produxit cognatos, qui, cum affirmarent, aut faterentur, se cognatos ejus esse, tum iidem quoque bonorum suorum participem eum redderent.*

— 17. ἐκεῖνον τὸν ξένον] addidi articulum ex Aug. sine quo si esset, probarem Wolfii sententiam, ad ξένον addentis ὄντα.

1307. 4. κατ' ἐκεῖνον] a parte patris.

— 12. τοὺς μηδὲν ἐν γένει τιθέντας ἐάσαι] potest hæc lectio ferri, hactenus, ut ad ἐάσαι, qui est optativus, subaudiatur τοῦτο ποιεῖν, et ad τιθέντας subaudiatur τινάς. qui sinat quosdam, neque prohibeat, cum corpora hominum non cognatorum in monumentis gentilium tumulant. prætuli tamen e codicibus τοὺς μηδὲν ἐν γένει προσήκοντας τιθέναι ἐάσαι. Præpositionem ἐν si quis delere malit, haud intercedam.

— 24. εἰ καὶ κατὰ θάτερα] scil. μέρη τοῦ γένους. etiamsi a parte patris solummodo, aut a parte matris, civis fuisset, genitus a patre, qui esset civis, et matre, quæ non esset, aut a matre natus cive, a patre peregrino, tamen fuisset inter cives habendus, quippe qui natus esset ante archontem Euclidem, sub quo lex lata, ut postmodum, hoc est post illum annum, quo archon esset Euclides, quicunque liberos suscepisset e fœmina non cive, ut illi liberi nothi essent.

1308. 1. περὶ τὴν ἀγορὰν] dedi de meo περὶ τῆς ἀγορᾶς. *præter decreta, quæ agunt de foro et negotiis*, quæ in foro exercentur, ut mercatus est rerum venalium.

— 13. τοῦτον] scil. τὸν νόμον.

— ibid. ἐκεῖνος] Solon puta.

— 14. ὥστε ψηφίσασθαι πάλιν ἀνανεώσασθαι] correxi ὥστ' ἐψηφίσασθε πάλιν τὸν αὐτὸν [scil. νόμον] ἀνανεώσασθαι. *ut decerneretis, ut novus aliquis hujus legis lator*, vel *restaurator existeret*. qui fuit Aristopho. Sed quid opus erat legis a Solone latæ restauratione, cujus leges nunquam non in rep. viguerunt?

1309. 3. αὐτοὺς] correxi αὐτήν. Est idem atque si paulo latius dixisset: προσῆκε μαρτυρεῖν [aut ἥκειν] ἐπιδεικνύντας, ὅτι ξένη ἦν, τελοῦσα τὰ ἐν τῇ ἀγορᾷ τελούμενα ξενικὰ τέλη, καὶ ὅτι ἐκ ταύτης ἢ ἐκείνης χώρας ἦν, Λυδία, ἢ Θρῇσσα, μετὰ τὸ ἐξετάσαι, ποδαπὴ ἦν, καὶ εἰ τὰ ξενικὰ τέλη ἐτέλει.

— 11. οὐδέν τι] correxi οὐδὲν ὅ,τι οὐ. *nihil non*, quicquid in buccam venit.

1310. 1. ἐὰν] correxi ἃ οὗτος. *si demonstro vobis, et in conspectum vestrum produco, matris cognatos, homines liberos, quales oportet esse, negantes, interposito jurejurando, ea vera esse, quæ Eubulides de ea calumniose affirmat.* ταύτας τὰς διαβολὰς per appositionem dictum est, et exponit superiora, ἃ καταιτιᾶται.

— 4. καὶ] post εἶναι delevi. possit καὶ servari, si ὁσίαν, vel ἀληθῆ addatur, *sanctum*, vel *verum* et *justum suffragium.*

— ibid. θέσθε] cohæret cum ἀκούσαντες v. pen. p. 1309. Juvat hic genus actoris a parte matris proponere, quo res magis declaretur.

Demostratus Melitensis suscepit

ex uxore prima: 1 Amytheonem; 2 filiam, quæ e Diodoro Alæensi peperit Ctesibium.

Amytheonis filii: Demostratus. Callistratus. Dexitheus.

ex uxore altera Chærestrata dicta: 1 Timocratem Euxitheus; 2 Nicaretam, quæ e Theocrito Halimusio peperit Euxitheum actorem.

Timocratis filii: N. N. N.

— 16. μαρτυρήσεται] idem est atque μαρτυρήσει. et hæc monumenta publica hac de re testabuntur. nam in illis publicis monumentis stabant stelæ, vel cippi, nominibus ibi sepultorum inscripti.

— 17. Ἁλαιεῖ] videtur h. l. in animo habuisse Harpocr. v. Ἁλαιεύς.

— 22. Πλωθεὺς] Citat h. l. Harpocr. v. Πλωθεύς. utra sit verior scriptio, hæc, an Πλωθειεὺς, an utraque bona et usu comprobata, quærant alii. v. Vales. ad dictum Harpocr. locum.

1311. 8. ἀστὴν] ante ἀστὴν videtur αὐτὴν deesse.

— 13. συνῴκησε] *convenerit in manus, et in thorum concesserit.*

— 14. αἰτιᾶται] scil. Eubulides.

— 16. διηγήσομαι] scil. *paulo post.* placat sic et suspendit impatientiam judicum audiendi de causis, cur mater actoris nutricem egisset; ut paterentur antea aliud quid magis necessarium exponi.

— 22. τῶν τε θείων] copulativam addidi. ambo Theocriti patrui erant, Lysanias et Charisius.

— 26. Θρασυβούλου] de hac Thrasybuli in Lesbum expeditione v. Simson Chron. ad A. M. 3613. et 3615.

— 27. αὕτη] correxi αὐτή.

— pen. Κλιδίκου] correxi Κλειδίκου, id est, Κλεοδίκου.

1312. 7. παῖδας] bene habet, tametsi blandiri possit lectio Augustani παῖδα, cum Protomachus e Nicareta non nisi unam filiam susceperit. nam παῖδας ποιεῖσθαι nihil aliud est, quam παιδοποιεῖσθαι, et de omni prole usurpatur, sive ea singularis est, sive pluralis. ut etiam Latini voc. *liberi* usurpant, etiam de uno tantum infante. Forte voluit Aug. παιδοποιησάμενος uno vocabulo. Sed quid opus est, aies, his argutationibus? p. 1312. 10. filii Protomachi testes producuntur. Respondeo: non e Nicareta eos suscepit Protomachus, sed ex altera uxore, quam domum duxit post dimissam Nicaretam, quæ est illa ἐπίκληρος, si verum est, quod p. 1311. 11. dixit, Nicaretam Protomacho nil præter filiam peperisse.

— 8. ὃς] qui Protomachus.

— 9. ἀστὴν ταύτην καὶ πολῖτιν] qui differunt ἀστὸς et πολίτης?

— 15. παρὰ τοῦ Πρωτομάχου] nam e domo Protomachi adhuc superstitis in domum Theocriti concesserat Nicareta. Protomachus autem aliam duxerat uxorem, τὴν ἐπίκληρον. et ea liberos illos, qui v. 10. testes producuntur, sustulerat. Postmodum filiam, e Nicareta susceptam, vivus adhuc despondebat adultam Eunico Cholargensi.

— 21. ψηφίσαιντο] correxi ψηφίσαιτο in singulari. redit enim ad εἰ μηδείς. quorum illud in fine v. 18. hoc v. 20. legitur. *Si quis peregrinum me censeat esse, quamvis, in tanto numero testium me secundantium, nemini eorum controversiam de statu civili moveat.*

— ult. εἰ μὴ πολῖται] subaudi ὄντες, ἡμᾶς αὐτοὺς πολίτας ἀπεφαινόμεθα. *si nos, qui cives non essemus, tamen pro civibus nos gessissemus.*

1313. 18. ἐπιδείξω] post ἐπιδείξω videtur πεποιηκὼς, aut ποιῶν deesse, quod idem

est ac si dixisset, ἐπιδείξω, ὅτι ποιῶ, vel πεποίηκα. *planum faciam, me facere, aut fecisse omnia, quæ me facere par erat, quippe qui producam testes.*

— 24. προεκρίθην] scil. κληροῦσθαι.

— 25. τούτων] pro Eubulide, et ejus sodalibus.

— ibid. τοῦτον] ipsum Eubulidem, qui, ut demarchus, necessario, de more, sacris omnibus demoticis intererat.

1314. 6. τὸν καιρὸν — ὃν οὐδεὶς] cum civitas decerneret inquisitionem in inquilinos jura civitatis falso usurpantes; quod tempus nemo tum norat unquam venturum.

— 12. ἐκεῖνος μὲν ὁ καιρὸς] illud prius tempus, quum demotæ me dignum haberent, quem admitterent ad sortiendum super sacro Herculano faciendo.

— 17. εἰ] post ἀχθεσθῇ delevi. cohærent verba inter se sic: ἐγὼ ὑπείληφα ἐμαυτὸν Ἀθηναῖον. cætera καί μοι usque ad ἀχθεσθῇ parenthesis includenda sunt signis.

— 21. ἐξελεγχομένοις — ἀποκρυπτομένοις — προσποιουμένοις] idem est ac si dixisset: ἐξελεγχομένοις, ὅτι τούτους μὲν ἀποκρύπτονται, ὧν εἰσὶ, προσποιοῦνται δὲ τούτων εἶναι, ὧν οὐκ εἰσί.

— 27. ἀλλ' εἰ τοιοῦτον συνῄδειν] scil. αὐτοῖς, δηλονότι, αὐτοὺς εἶναι ξένους.

— ibid. ἐζήτησα] dedi ἐζήτησ' [cum apostropho] ἄν. *quæsivissem parentes alios, quibus ipse memet oratione arrogarem, si conscius meis parentibus fuissem, eos esse peregrinos.* seu de meis si mihi certo constitisset, eos esse peregrinos, aut conditionis servilis.

1315. 2. ὀφελουμένους] correxi ὠφελ. *a me auditos, ornatos, beneficiis cumulatos.* et sic quoque sine dubio Wolfius exaraverat.

— 16. Ἀπόλλωνος] Citat h. l. Harpocr. v. Ἀπόλλων πατρῷος.

— 25. ποῦ τί ποιήσας] videtur hic addendum esse φαίνομαι. *ubinam deprehendor fecisse aliquid, et quodnam est illud, quod deprehendor fecisse, eorum, quæ —.*

— 27. ὁ ἐμὸς πατὴρ] malim ante vocem postremam addito commate et articulo sic legi, ὁ ἐμὸς [subaudi πάππος], ὁ πατὴρ. *ubi patris mei avus, ubi patris pater, ubi pater ipse.* ut tres sint, non duo, quemadmodum in vulgata, commemorati actoris majores. et sic nullus dubitavi meo periculo emendare.

1316. 4. μαρτυροῦντας, ὀμνύοντας] sustuli comma, et ο posterius e voce secunda. *si testentur jurati se esse cognatos.*

— 8. Ἁλιμουσίων] Citat h. l. Harpocr. v. Ἁλιμούσιοι.

— 10. παρ' ὑμῶν] dedi παρ' ὑμῖν.

— 12. οὐδὲν] exaravi cum apostropho οὐδέν', ut esset pro οὐδένα. *neminem a vobis fuisse privatum exclusumve, ab accusando, aut a defendendo.*

— 17. ὃ] correxi, ᾧ. *qua re, quo instituto.*

— 18. βουλεύοντας ἐξελέγχετε] correxi ἐπιβουλεύοντας ἐξηλέγχετε, in imperfecto, ob præmissum ἀπεστερεῖτε, ex auctoritate Augustani. aut si ἐξελέγχετε bene habet, tum ἀποστερεῖτε item, in præsenti, erit ex Aug. adsciscendum.

— 22. παρ' ἡμῖν] id est, ἐν τῷ ἡμετέρῳ δήμῳ, τῷ τῶν Ἁλιμουσίων.

— 25. ἀνθρώπων] scil. εἰσὶν ἀπεψηφισμένοι. *expulerunt e demo suo nonnullos grandes natu.*

1317. 6. δραχμὰς] imo vero μνᾶς. quinque drachmæ summa sunt æris nimis minuta. decem drachmas, si inter 73. demotas dividas, singuli vix obolos singulos accipiant.

— pen. τῷ τοῦτο δῆλον; ὅτι] forte sic est distinguendum: τῷ τοῦτο; [id est, ἐπὶ τίνι τοῦτο ἐποίησε] *cur sic? quid ita?* respondet: δῆλον, ὅτι — *ideo nempe, ut constat, quod —.*

— ibid. ἁπάσαις] subaudi ψήφοις. *calculis omnium demotarum.*

— ult. πατέρων] de meo patre, et de patre Eubulidis.

1318. 6. τούτων] redit ad Eubulidem ejusque socios. et cohæret cum ὅστις.

— 10. ὅτι] correxi ὅτε. *cum.*

— ibid. διστάσεως] *sine discordia.* malim tamen συστάσεως, *sine factione, collusione, conspiratione,* ut est in Bavarico, ut rei præsenti convenientius.

— 13. δοκιμασθέντας] hunc, aut similem hujus orationis locum in mente habuit Harpocr. v. δοκιμασθείς.

— 27. τὰ ὅπλα] *scuta,* non *arma.*

1319. 6. ἕνεκεν] vel, ut Aug. dat, ἕνεκα, non placet. Sententia postulat ὄντων, aut εὐποροῦντα, aut simile quid. *cum sint tot argumenta,* aut *cum abundem tot argumentis causæ hujus meæ defendendæ.*

— 8. ἀφανίζειν] in Aug. est ἀφανίσειν. malim ἀφανίσαι. ob præmissum διαπράξασθαι.

— 10. ἡ ἀτυχία] expunctio mei nominis ex albo demotarum.

— 15. καλοῦμεν] scil. μάρτυρας.

— ibid. ἔχων καὶ ἄλλα] addidi καί. citat h. l. Aristides τέχν. p. 132.

— 22. ὑμῖν] dedi de meo ἐν ὑμῖν. *ut vos audiatis,* vel loco vestro, aut ἐν ὑμῖν, *coram vobis.*

— 24. τέτταρες ἀνεψιοὶ] Theocritides, Charisiades, Niciades. quartum adhuc quæro.

— 25. ἀνεψιαδοῦς] Nicostratus.

— 26. αὐτῶν] scil. τῶν οἰκείων, v. 23. *tum illos, qui in matrimonium duxerunt mulieres, quæ sunt in eorum* [necessariorum patris mei puta] *numero.* in Augustano est αὐτῷ. potest etiam hoc explicari et defendi. τὰς ἀνεψιὰς τὰς οὔσας αὐτῷ, scil. τῷ ἐμῷ πατρί.

— 27. δημόται] post δημόται videntur hæc deesse: παρ' οἷς συνέβη, *demotæ, apud quos contigit patri sæpius probari.*

— pen. καὶ αὐτοὶ διεψηφισμένοι φαίνονται] malim: καὶ αὐτοὶ δὲ οὗτοι ἐψηφισμένοι φαίνονται, scil. ὅτι ὁ ἐμὸς πατὴρ πολίτης ἦν. *et paret nunc, hos ipsos Eubulidem ejusque socios sententiis suis confirmasse, meum patrem civem esse.*

1320. 4. οἰκεῖοι] post οἰκεῖοι videtur εἶναι deesse. v. p. 1319. 23.

— 5. πρῶτον μὲν ἀδελφοῦ δύο υἱοὶ, εἶτα τοῦ ἑτέρου ἀδελφιδοῦ δύο υἱοὶ] Sic integravi hunc locum ex Augustano. quamquam ne in hac quidem lectione acquiesco. nam ἑτέρου additum demonstrat, aut ἀδελφοῦ pro ἀδελφιδοῦ leg. esse, aut pro hoc illud. Si utroque loco ἀδελφοῦ adoptamus, alterius fratris liberi erunt liberi Amytheonis, e quibus solus Demostratus supererat. alterius, liberi Timocratis. Verum Timocrati non fuit nisi unus Euxitheus. Ergone utroque loco ἀδελφιδοῦ est leg. Sed tum Demostrati, ex Amytheone nati, nulli liberi in superioribus sunt commemorati. Quare nescio, an satius sit lectionem marginis Lutetiani adoptare. Num est leg. πρῶτον μὲν ἀδελφιδοῦς [is est Euxitheus], εἶτα τοῦ ἑτέρου ἀδελφοῦ [is est Amytheon] υἱοὶ δύο. verum p. 1310. dixerat, filiorum Amytheonis solum Demostratum superesse. Quicquid ago, non expedio h. l.

— 20. διὰ τοῦτον τὸν ἀγῶνα] malim: διὰ τούτου τοῦ ἀγῶνος.

AD DELATIONEM IN THEOCRINEM.

1322. 1. ἡμῶν] erat enim actori frater, Aristocrates, cujus facit mentionem p. 1343. 4.

— 2. πρὸς τὴν πόλιν] h. e. in causa publica. tulerat enim pater actoris, qui actor est Epichares, legem, vetustis legibus adversantem, quo facto majestas populi violabatur. v. p. 1326. 2.

— 3. διπλοῦ] quia mulcta illa non fuerat stato tempore soluta.

— 6. ὑπολογισάμενος] Tayl. vult ὑπολογισάμενον. Sed vulgata bene habet. Infinitivus etiam cum nominativo amat copulari. vel referri potest nominativus ad ἡγησάμην.

1323. 4. ταῦτα] malim ταύτας. ut ad ἐνδείξεις redeat.

— 5. καινότατον] *novissimum, recentissimum*. nam alias vocabulum hoc solet orator aliter usurpare.

— 14. Νόμος. Φάσις.] Φάσις expunxi. recte enim p. 1324. 7. demum suo loco legitur. nondum illa Φάσις recitatur (nam id p. 1324. demum fit), sed lex solummodo.

— 18. ἔστι δὲ] correxi ἔτι δὲ judicio meo. *præterea quoque lex hæc ista denuntiat.* subauditur enim προλέγει ὁ νόμος e v. 16.

— 20. ὦ Θεοκρίνη] hæc tibi dicta velim et scripta existimes.

— 22. τὰ τῆς πόλεως] scil. δίκαια, ἢ συμφέροντα.

— 23. κατὰ ταύτην τὴν ἔνδειξιν] secundum hanc, quam jussu patris contra te exhibui prætori, accusationem, titulo ἐνδείξεως.

— 24. φήναντι] correxi φήναντα ex editione et conjectura Wolfii. Constructio hæc est: *aio Theocrinem teneri* τῷ [*culpa* τοῦ] μὴ ἐπεξελθεῖν, *quod non persecutus est litem*, φήναντα, *posteaquam*, φάσιν *exhibuisset contra Micionem*. φήναντα non cohæret cum Μικίωνα ita, ut ad eum referatur, sed refertur ad Θεοκρίνην. et est idem ac si dixisset: ἐπειδὴ ἔφηνεν ὁ Θεοκρίνης τὸν Μικίωνα.

1324. 4. καὶ μηδὲ ἐᾶτε λόγους λέγειν, εὑρεθήσεται τἀληθὲς] correxi: καὶ μὴ ἐᾶτε λόγους αὐτοὺς λέγειν [h. e. μὴ ἐπιτρέπητε αὐτοῖς λόγους λέγειν], εὑρήσετε τἀληθές. *invenietis verum, si non sinetis eos nugas agere, et mendaciis vos circumvenire.*

1325. 4. μήτε τοὺς ἄλλους] id est, τοὺς μὴ ἀδικοῦντας τῶν ἐμπόρων. dissimiles illis mercatoribus, improbis, h. e. probos et honestos.

— 8. τῶν συκοφαντούντων] malim συκοφαντῶν in nominativo singulari, et sine articulo, tametsi sequitur αὐτῶν. nam τις complectitur multitudinem, et αὐτῶν idem est, atque τῶν τοιούτων. Sed potius dedi de meo sensu ποιῇ τὰ τῶν συκοφαντούντων.

— 13. εἰ μέν τι πεποιηκότα] malim εἰ μέν τι εἰδὼς πεποιηκότα. nam sine dubio deest h. l. aut εἰδὼς, aut simile quid, tametsi Dorville ad Chariton. p. 642. Tayloro subscribit, existimanti πεποιηκότα esse accusativum absolutum. Non me fugit, a Græcis ejusmodi accusativos absolutos usurpari. Sed hic locus illis nullus est, et poterant ei rei exempla accommodatiora proferri. Constructio est: εἰ καθυφῆκε Θεοκρίνης τὸ πρᾶγμα, εἰδὼς (*cum sciret, quamquam nosset*) τὸν Μικίωνα πεποιηκότα τι τούτων, ἃ πεποιηκέναι τὸν Μικίωνα ἔγραψεν ὁ Θεοκρίνης.

— 21. καὶ τὸν νόμον οὐ μόνον τὸν πρότερον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀρτίως] sensit Jurinus loci vitium, et quodammodo indicavit, sed non persanavit. Solummodo καὶ sustulit. Sed tum οὐ μόνον stare nequit. videtur orator dedisse: οὐ μὲν τὸν πρότερον, ἀλλά γε τὸν ἀρτίως — *non superiorem quidem illam legem violavit, verum tamen hanc certe posteriorem violavit*. dedi de meo: εἰ καὶ μὴ τὸν πρότερον, ἀλλά γε τὸν ἀρτίως.

— 25. πράττοντα] subaudi ἑαυτόν. nil erat, cur Wolfius hic obhæresceret, quamquam ejus πράττων, si libri dent, non sim repudiaturus. utrumque perinde bonum est. Sententia est: justis e[illegible]s agendi modis indipisci partem [illegible]rum ratam, h. e. dimidiam, ut e versu pen. constat.

1326. 7. φανήσεται] ante φανήσεται videtur deesse καὶ γὰρ κατὰ τοῦτον. *nam et ex hac lege constabit eum ærarium esse.* nisi brevius malumus ᾧ [scil. νόμῳ] φανήσεται, quo ducit Bavar. dans ὃ φανήσεται. facile potuit ω excidere in confinio cum eadem litera in fine vocis proximæ. et dedi ᾧ de meo.

— 15. ὀλίγον] correxi ὀλίγων. nam ea vera est lectio veterum editionum, præ qua neque Lambinus, ab inepto scholiasta deceptus, intrudere vitiosam, neque defendere factum hoc Taylorus, debuerat. opponuntur hic inter se *pauci homines*, qui sunt mercatores et navicularii, cum *multis*, qui sunt tota tribus Attica, decima pars populi; tum homines *plerumque*, per maximam vitæ partem, *domo absentes*, cum iis, qui *nunquam domo absunt*.

— 16. ὥσπερ ὁ Μικίων] scil. πλεῖ, vel ποιεῖ. ὅστις non ad Micionem redit, sed ad Theocrinem.

— 20. εἰδὼς — βιαζόμενος] *cum sciret*, vel *quamvis teneret leges — tamen per vim et violentiam sese in forum ingerens.*

— 21. βιαζόμενος] nil opus est, addi τούτους, scil. τοὺς νόμους. quamvis Taylor contendat id fieri oportere.

— 26. ὡς ἐκεῖνός (avus puta) ἐστιν] scil. ὁ ἐγγεγραμμένος, ærarius, in tabulis publicis ærariorum scriptus.

1327. 2. ἐγγράφεται] dedi simplex γράφεται. videtur, cum in aliis libris hoc simplex esse, tum in aliis fuisse εἶτα γράφεται. *nihilominus tamen publicas agitat accusationes.* indeque nata esse vulgata lectio vitiosa.

— 4. οὖν] Sententiæ melius conveniat μέντοι, *verumtamen*.

— 5. τοῦτ' εἶναι] correxi τούτου εἶναι. *verumtamen ipsum confiteri Theocrinem, illud æs debitum*, non avi, sed *suum, ipsius Theocrinis hujus, esse*. nam τούτου redit ad reum, contra quem actor agit causam.

— ibid. κατετάξατο] deciderit cum tribulibus, de summa æris a se luendi, et certam sibi diem præfiniri curaverit, intra quam lueret.

— 8. ψήφισμα] cujus auctor fuit Scironides, aut, ut Augustanus perhibet, Critonides, cujus hæc fuisse videtur sententia: ut, si qui tribules ærarii essent, magistro tribus jus et potestas esset eos de reddendo ære debito admonere, et a recusantibus vel vi exigere.

— 15. ψήφισμα] videtur potius μαρτυρία, vel ὁμολογία τῶν φυλετῶν convenire.

— 17. ἢ τοῦτον] quam hunc Theocrinem luere debitum recusantem. nihil hic deest, quod visum fuit Tayloro. si quid tamen desit, videntur hæc desiderari: προσμείναντα τὴν ἀνάγκην. *quod luitionem extraxerit, donec vis sibi admoveretur.*

— 21. προσῶφλεν] non Theocrines, sed ejus pater.

— 23. δικασαμένου] correxi διοικησαμένου. qui genitivus aptus est e v. ἐκτετικότος τοῦ πατρός. cum Pater Theocrinis decidisset cum Ctesicle, qui patronus erat causæ adversariorum, qui Ctesicles hic prævaricationis insimulatur. διοικεῖσθαι πρός τινα est, cum aliquo colludere, secreto depecisci, decidere, constituere, ut res amice aut tolerabilibus conditionibus transigatur. v. p. 1828. 4.

— οὐδὲν μὲν ἧττον] aut tollendum est μὲν, aut cum μέντοι mutandum. *quas tamen Theocrines nihilominus debet*, etiamsi pater ejus cum Ctesicle causam hanc transegit.

1328. 19. ὀφείλειν ὑμῖν] transposui verba, ut sententia sit: *non enim est exspectandum, Theocrinem vobis*, hoc est, *ad vos, esse confessurum, se ærario debere.*

— 22. οἴσειν] si bene habet, accipi debet pro εἰσοίσειν, vel προσοίσειν, *prolaturum esse*.

— 24. τοῖς ἐν αὐτοῖς τοῖς πράγμασι] servanda hic est præpositio ἐν. bene Græcum est ἐλέγχεσθαι ἐν τοῖς πράγμασι pro διὰ τῶν πραγμάτων, et solitum Demostheni sic loqui, quod index noster docebit, et præterea conveniebat, parietem quasi quendam intergerinum esse, qui primum τοῖς ab altero dispesceret.

1329. 4. ὑπὸ λόγον] contraxi in unum vocabulum ὑπόλογον, id est, λόγου τινὸς καὶ μνήμης ἀξιωθεῖσαν, ἢ ὑπὸ τὸν λόγον ἠγμένην.

— 5. προσέχειν —] distinxi sic: προσέχειν [subaudi ὑμᾶς], νῦν πρῶτον ἀκούσαντας. *ut par sit vos ejusmodi cuidam causationi animum advertere, utpote qui nunc primum eam audiatis.*

— 21. ἐρωτῶντας] non plane defendi nequit. referri enim potest ad δίκαιον v. 18. prætuli tamen, quod meliores codices dabant, ἐρωτῶντες in nominativo, quod redit ad δόξετε.

— 25. ἡμῖν] non culpo, malim tamen ἐν ἡμῖν, *coram nobis*. facile potuit ἐν excidere propter proximum μέν.

— 27. τούτοις] actori et ejus advocatis.

— ult. παρὰ τούτου] a Theocrine.

— ibid. πεποιηκυίας τῆς μαρτυρίας] correxi: πεποιηκότος καὶ τούτου διὰ τῆς μαρτυρίας. redit τούτου ad scribam Euthyphemum, et revocatur auditor atque lector ad p. 1324. 15.

1330. 7. ἀλλ' οὐ δίκαιον] scil. ὑμᾶς παρὰ τοὺς νόμους διὰ τοὺς τούτων λόγους ψηφίζεσθαι, v. p. 1329. 24.

— 14. μὲν] huic particulæ respondet δὲ p. 1331. 15. et v. præc. 14. μὲν iteratur in gratiam lectoris ad superiora revocandi.

— 18. ἐποίησε] videri queat subaudiri posse ἀποχειροτονηθῆναι. Sed multo est probabilius post v. ἅπασαν deesse ἀστεφάνωτον. *in causa fuit, ut senatus*, vel collegium Thesmothetarum, *corona privaretur.*

— 19. αὐτῶν] scil. τῶν ἀρχόντων.

1331. 6. ἐκεῖνος] post ἐκεῖνος addidi οὗτος. quorum illud ad fratrem Theocrinis, hoc ad ipsum Theocrinem redit.

— 8. προκαλεῖσθαι] correxi προσκαλεῖσθαι. *in jus vocare.*

— 9. ἐστὶ, καὶ κρείτ.] post ἐστὶ addidi duo vocabula καὶ πιστός. pro *infido* enim fratre habebatur is, qui fratris cædem non in peremtore judicio aut manu armata exsequeretur, sed cum homicida depecisceretur. *fidus* contra, qui pretium sanguinis omne recusaret, sed homicidam aut exsilio mulctaret, aut manu sua talionis ergo interficeret.

— 10. τοσούτων] scil. ὅσων δεῖται Θεοκρίνης.

— 12. πάντων] significat gulam, ventrem, vestem, familiam, domicilium, gestationes, balnea, ædificia, alia, in quibus luxus cernitur.

— 13. δι' ὧν] per ventrem et gulam.

malim tamen δι' ἅ.

— 18. πατρὸς] scil. τοῦ ἡμετέρου.

— 23. λέγων] et v. 26. ψευδόμενος, quod est dictum ἓν διὰ δυοῖν, pro ψευδῶς λέγων, ad Theocrinem redit. Causa hæc Charidemi plane nobis est obscura.

1332. 13. δίδωσι πρὸ τὴν λῆξιν] Wolfius edidit δίδωσι πρώτην λῆξιν. quod cum damnaret Taylorus, tamen in editione sua reddidit. in Ald. et Bavar. est πρός. dubius eram, num plane delerem, auctoritate fretus Augustani, a quo plane abest, an servarem πρός. placuit tandem servari, sed sic, ut uncis includerem. videtur duplex in libris antiquis olim versata esse h. l. lectio. altera hæc: δίδωσι προσιὼν τὴν λῆξιν. altera, quæ voce ista προσιὼν careret.

1333. 6. τοὺς παράνομα] mos loquendi postulat τοὺς τὰ παράνομα.

— 14. μαρτυρίαι] malim μαρτυρία in singulari. nam unius Aristomachi testimonium recitatur. et sic reperio quoque nunc in Aug. exaratum. quare sic restitui.

— 17. λαβεῖν] *a quibus nemo velit pecuniam accipere*, et ne in mentem quidem sibi venire spem ferendi ab iis alicujus emolumenti, quod inter omnes constet, eos non dare pecuniam, sed exigere.

— 22. Θουκυδίδῃ] adde tacite, in mente, cum legis, μὴ πιστεύετε. *nolite credere.*

1334. 1. πρόφασίς ἐστι τῆς ἐνδείξεως ἡ γραφὴ] Sententia videtur esse hæc: Theocrinem non alia de causa majestatis accusasse Demosthenem, quam ut hoc obtentu suæ adversus eum simultatis, et jactanda ad populum sua vigilantia et acerbitate erga omnes, qui majestatem populi deminutum irent, averteret a se discrimen hoc τῆς ἐνδείξεως.

— 3. ψήφισμα] correxi ψηφίσματα meo judicio. sunt enim duo psephismata, Thucydidis unum, alterum Demosthenis. v. p. 1333. 20. et v. 3. et totidem quoque Theocrinis erant γραφαὶ, una contra Thucydidem, altera contra Demosthenem.

— 7. οὔτε] aut οὐδὲν est leg. aut illo servato, statim post pro τοῦτο δὲ hoc ipso versu leg. est τοῦτό τε. sed prius malo. Pro ἐνίους maluit Wolf Τενεδίους, Taylor autem cum majori probabilitate Αἰνίους, *Ænios*, incolas Æni, urbis in Thracia. Etiam hic locus, ut alii quidam loci hujus orationis, est perobscurus, propter ignorationem causæ. Nescimus enim, quid Thucydides suo psephismate, quid Demosthenes suo decreverit, quid Theocrines contra accusaverit. Haud scio, an hæc loquendi obscuritas ponderis aliquid eorum sententiæ addat, qui orationem hanc Demosthenis esse negant.

— 8. συκοφαντούμενοι] et πυθανόμενοι v. 10. scil. Ænii, et τοῦτο ἔπραξαν, ὅπερ ἀναγκαῖον ἦν αὐτοῖς, v. 17. inter se cohærent.

— 16. παραδεξάμενον] id est, ὑποσχόμενον, ut Latinum *recepisse*, h. e. spopondisse. rarior hæc verbi significatio.

— 17. ταῦτα] malim ταὐτά. v. p. 1335. 4. partes tueri, studia eadem agitare.

1335. 7. ἐνδεκάζοντας] difficile cum sit de scriptione et significatione hujus vocabuli pronunciare, acquiescendum est grammaticorum de eo traditis. videtur ἐνδεκάζειν idem esse atque συνδεκάζειν. istæ duæ præpositiones ἐν et σὺν sæpe in compositis verbis inter se alternant. erit ergo significatio hujus verbi, una cum alio eandem decuriam, h. e. societatem, sodalitium, collegium, frequentare. in istiusmodi verbis et dictis proverbialibus non solet analogia grammatica strictissime observari; secundum quam utique συνδεκατίζειν melius conveniebat.

— 10. τούτους] correxi ταύταις, scil. ταῖς προφάσεσι.

— 17. τοὺς αὐτοὺς ὑμῖν τούτους παράσχηται] dedi. *easdem ipsas leges.*

— 18. τῶν ὅπως ἔτυχε λεγόντων] idem est ac si dixisset: ἢ ὅταν τινὲς λέγωσιν ὅπως ἔτυχε.

— ibid. ἀλλὰ τοὺς αὐτοὺς] id est, ἀλλὰ δεῖ νομίζειν ὑμᾶς. τοὺς νόμους εἶναι τοὺς αὐτοὺς, ἐάν τέ τις αὐτοὺς ὑμῖν παράσχηται εὖ τοῖς ὀνόμασι συμπλέξας, ἐάν τε λέγῃ ὅπως ἔτυχε.

— 21. τοὐναντίον ἐστὶ] *contrarium ejus verum est, quod hic affirmat.* affirmat autem Theocrines, se a sodalitio quodam inimicorum superari, sed contra est. non ille, sed ego ab istiusmodi collegio inimicorum contra me conspiratorum afflictus sum.

— 23. ἐκεῖνος δ' οὐ, δῆλος] correxi ἐκείνως, δῆλον, cæteris omissis. *hoc modo, et hac narratione, constabit vobis.*

1336. 4. τοῦτον] Demosthenem.

— 12. ἀνθυπωμόσατο] Citat h. l. Harpocr. v. ἀνθυπωμόσατο.

— ibid. ἐπήγγελκεν] num εἰσήγγελκεν. nisi si ἐπαγγέλλειν est, *diem dicere, in judicium vocare.*

— 12. αὐτῷ] Demostheni.

— 22. οὗτοι] advocati Theocrinis, simultates cum Demosthene simulantes.

1337. 12. κωλύειν τὸ πρᾶγμα] aut plane delenda sunt hæc verba, aut si locus ipsis suus relinquendus tamen est, malim τοὺς κωλύοντας τὸ πρᾶγμα. *tam instituenda actione ex eo genere, cui nomen est* γραφὴ, *quam adscribendis et proferendis verbis ipsis earum legum, quæ rem ejusmodi vetant.*

— 20. οὐδεὶς] post οὐδεὶς deest τί φήσομεν, vel simile quid. nam alias labat constructio. pendent isti infinitivi φροντίζειν et ἀξιοῦν.

— 27. ἀγνοήσαντας] correxi ἀγνοήσοντας in futuro. *quasi vos ignoretis*, aut *sitis ignoraturi.*

— ult. ὀφείλῃ] correxi et hic, et p. 1338. 6. et 14. ὄφλῃ. differunt hæc duo verba inter se. ὀφείλειν est *debere*, ut æs alienum, quocunque modo, quod nondum sit persolutum. ὄφλειν est *condemnari mulctæ*, incipere æs debitum reip. vel ærario debere.

1338. 3. τοῦ νόμου δῆλον] malim τοῦ νόμου οὐ δῆλον. *quasi hoc ex ipsa lege non constaret.* est cavillantis.

— pen. οὓς ἔξεστι] correxi οἷς ἔξεστι. quod est planius, tametsi me haud fugit, posse vulgatam ferri, si οὓς accipiamus pro καθ' οὓς.

— ult. καθ' ὧν] correxi καθ' ὃν, scil. τρόπον.

— ibid. εἰσελήλυθα] correxi εἰσελήλυθας, secundam personam primæ sufficiens. quamquam, si recte rem supputas, non videtur inter primam et secundam personam differentia hic loci esse posse. cum εἰσέρχεσθαι tam de accusatore, quam de reo, usurpetur.

— ibid. ἀπολογήσασθαι] correxi ἀπολογῇ. nata videtur vulgata e varietate, quæ nescio an in vetustis libris fuerit ad hunc modum: ἀλλ' οὐ τολμᾷς καθ' ὃν εἰσελήλυθα [aut εἰσελήλυθας] τρόπον ἀπολογήσασθαι.

1339. 12. διαφυγόντες] post διαφυγόντες addidi πλοῖον, e Wolfii conjectura, quod convenientius videbatur, quam πλοῦν, quod plurimi libri dant. vix bene dici potest διαφεύγειν πλοῦν, *longam navigationem effugere*, sed bene dicitur μακρὸν πλοῖον, *longum navigium*, h. e. *piraticum, effugere.* Non διαφεύγομεν, nisi ea, quæ nos persequuntur. sed navis piratica quidem persequitur mercatoriam, non autem longa navigatio. ἢ διαφέρον τι bene habet; idem est ac si dixisset: ἢ ὥσπερ εἰ διαφέροι τι. aut quasi differat, vel intersit quidquam [ad studium puta, quæstumve, aut ad salutem mercatorum], posteaquam navem piraticam effugissent, tandem tamen in Theocrinem, tanquam in scopulum aliquem cæcum in portu latentem, incurrere, eoque sic in ipso portu naufragium facere. sub hac forma considerata oratio lectionem πλοῦν reddit paulo tamen probabilem.

— pen. ὑμᾶς] correxi ὑμεῖς. alloquitur Mœroclem, cæterosque Theocrinis advocatos.

— ult. τουτουσὶ] hos judices, coram quibus nunc stamus. Ego vero arbitratu meo transposui vocabula sic: κατὰ τουτουσὶ τοὺς νόμους. *secundum has leges.*

1340. 1. ἐᾶσαι] correxi ἐάσετε. vos ne aufugere sinetis et intactos illæsos transmittetis hos sceleratos, a quibus ut dignæ repetantur pœnæ, nil aliud requiritur, quam ut hi judices e suis subselliis sententiam condemnatoriam pronuncient. vulgata ἐᾶσαι videtur nata ex alia librorum Demosthenicorum lectione ἀξιοῦτε ἐᾶσαι.

— ibid. οὐκ ἄν γ' ἐσωφρονεῖτε] correxi: οὐκ ἄν γε σωφρονῆτε. *non profecto facietis hoc, si sapiatis.*

— 17. ὄν, τοῦτ' εἶναι] sic malim distingui atque legi: ὃν ταὐτὸ, εἶναι π. *faciendum mihi esse id, quod pater jusserit, præsertim cum idem quoque sit justum.* sed bene habet vulgata.

— 19. μετέχων δ' αὐτὸς τυγχάνω] malim negationem addi, aut in istum modum: μὴ μετέχων δ' αὐτὸς τυγχάνω. aut in hunc: μετέχων δ' αὐτὸς οὐ τυγχ. donec enim pater ἀτιμίᾳ notatus in vivis supererat, filius istius ignominiæ et calamitatis erat exsors, defunctoque patre demum incipiebat eam participare.

— 26. τῶν εἰπόντων] eorum, qui operam advocationis condixerant.

— pen. τῆς παῤῥησίας] suspicabar aliquando τῆς ἀπαῤῥησίας. *tantopere vincitur jus et fas a timiditate, libertatem loquendi suffocante.* Sententia est: tacent, quia nolunt loquendo discrimen adire causæ ejusmodi perdendæ, qua si cadant, simul etiam jus cum populo agendi, aut coram judicio standi amittant. Habuit Wolfium quoque hæc dictio male, quod ex ejus conjecturis apparet. Nunc tamen videtur vulgata stare posse, et ejus hæc sententia esse: Facultas cum aliis libere congrediendi et colloquendi [quæ libertas salva est et conservatur cavendo, ne cum iis, cum quibus libere agere velis, simultates suscipias, neve eos accuses], majoris a quibusdam fit, quam studium æquum et justum tuendi.

1341. 1. ἐν οὐκ ὀλίγῳ χρόνῳ] non incommodam reddit, fateor, hæc lectio sententiam. blandiebatur tamen magis sententia e lectione Augustani exsistens, a quo οὐκ abest. quare id uncis inclusi. magnam vim habet, actorem queri, multas sibi a reo factas esse per longum tempus injurias. sed non minus, opinor, valet, actorem queri, multis se modis a reo intra tempus brevissimum esse læsum.

— 8. οὗτος] meus pater.

— 16. σαφῶς] *clara, sonora voce.* malim tamen σοφῶς. *argute, scite, docte, subtiliter.*

— 19. διὰ τοῦτο] scil. τὸ ἐπιλείπειν ὑμᾶς τοὺς τοιούτους ῥήτορας, etiamsi quoque oratores hujusmodi vos destituant, iisque carendum sit vobis.

— 24. οὐδὲν] distraxi, meo judicio, in duo vocabula οὐδ' ἐν. *atqui ne pro concione quidem verba faciunt.* poterat tamen etiam lectio quorundam librorum οὐδὲν ἐν τῷ δήμῳ λ. probari. *nihil pro concione dicunt.*

— ibid. τοὺς ἐκεῖθεν] homines plebeios, ἐκ τοῦ δήμου.

— 25. ὃ] id est, δι' ὅ.

1342. 10. ἐκεῖνοι] scil. οἱ ἀδικοῦντες τὴν πόλιν.

— 16. τοὺς μὲν τῶν οἴκοι] post τοὺς μὲν videtur deesse ἐξιόντας, *domo discedentes*, aut ἀποδημοῦντας, *peregre proficiscentes.*

— 17. σώζειν] paulo dictum insolentius σώζειν τοὺς κακούργους, potest tamen utrumque defendi; prorsus ut Latinum *defendere* non modo est, *tueri*, sed etiam *arcere.* σώζειν h. l. est, ut v. 19. διασώσασθαι, *arcere, abigere, depellere.*

— 19. διασώσασθαι] accipio h. l. pro διώσασθαι, *a sese depellere.* Sententia hæc est: bona sua ab insidiis sceleratorum tutari et conservare salva licet. si cui domo de die sit exeundum, aut peregre proficiscendum, constituat custodes interim bonorum domi relictorum. Domi manere si cui licet per noctem, mali nil patietur, quia ipse adest. Quocunque modo, aliquo certe, datum est insidias improborum profligare, et salvum ex iis evadere. Haud infitiabor tamen, locum hunc non esse in tornatissimis. fuit aliquando, cum διώσασθαι in mentem veniret. et hoc prætuli.

— 21. ποῖ χρὴ πορευθέντας] videtur etiam hic aliquid deesse. non me fugit posse accusativos illos τοὺς δὲ τοιούτους συκοφαντοῦντας pro accusativis absolutis haberi. *quod attinet ad hos homines.* planior tamen utique foret oratio, si sic legeremus. ποῖ χρὴ πορευθέντας διαφεύγειν καὶ τῆς παρὰ τούτων ἀδείας τυχεῖν. *quo abeundum erit, ut hos Sycophantas effugiamus, ut tuti ab iis simus?*

— 27. ἀναμνησθέντες] inchoata hic oratio, per multas ambages posteaquam est circumducta, et per mæandros quasi irremeabiles distracta, tandem tamen p. 1343. 22. in v. βοηθήσατε renovatur atque absolvitur.

1343. 11. τοιούτους κινδύνους] discrimina, qualia nunc adimus.

— 13. δι' ὃν] correxi δι' οὓς. redit enim ad plures, ad Epicharem et ad Aristocratem.

— 25. τῶν λεγομένων] scil. ὑφ' ἡμῶν ἐν τῇ κατηγορίᾳ, καὶ ὑπὸ τούτου ἐν τῇ ἀπολογίᾳ.

AD ORATIONEM IN NEÆRAM.

De Neæra v. Athenæum p. 593, 594.

Nihil video causæ, cur hæc oratio Demostheni abjudicetur, neque reperio in tota hac oratione quicquam oratore nostro indignum, cui eam omni modo ereptum it Taylorus, sed meras ille nugas agens. Actor causæ usque ad p. 1350. 9. est Theomnestus, Diniæ filius, gener Apollodori, inde autem Apollodorus ipse.

1345. 5. κηδεστὴς] scil. ὁ ἐμός. qui est Apollodorus, filius Pasionis.

— 13. περί τε τῆς πατρίδος] scil. ὅπως μὴ ἐκπέσωμεν αὐτῆς.

— ibid. καὶ περὶ ἀτιμίας] scil. ὅπως μὴ περιπέσωμεν αὐτῇ.

— 17. πατὴρ] scil. ὁ ἐμός. qui fuit Dinias.

— pen. ὄντας] malim τοὺς ὄντας.

1346. 3. δοκιμασθεὶς et ὀμόσας] cohærent hi nominativi cum ἔγραψε v. 14.

— 24. Ἀθηναίων] post Ἀθηναίων videtur ἐποίησεν, aut tale quid deesse. *ut jurato confirmavit, se optima consilia reip. daturum, ita re quoque verbis suis fidem fecit.*

— 23. ἀντέχει] Wolfius lectionem marginis Lutet. adeo probavit, ut editioni suæ quoque inferret. mihi nihil mutandum videtur præter id verbum, quod modo proposui, pro quo suspicor aut ἀντέλεγεν, aut ἀντεῖπεν esse leg. Colligas ferme ex h. l. orationem περὶ συντάξεων, quæ suadet pecunias theatrales in milites erogari, non ab ipso Demosthene, sed ab hoc Apollodoro esse recitatam, cujus nomine Demosthenes alias quoque multas orationes scripsit, eamque suasionem a populo non probatam, sed repudiatam, auctoremque talento mulctatum esse.

1347. 1. ἐξαπατήσαντι] Stephanus is est, qui hac tota oratione impugnatur.

— 27. ἡμῖν πᾶσιν] post ἡμῖν πᾶσιν videtur οὗτος deesse. *hic Stephanus.*

1348. 1. αὐτὸν] Apollodorum.

— 3. τὸν αὐτὸν ἔρανον] subaudi ὅνπερ εἰσέφερεν ἡμῖν. quare instituimus æquissima lege suis petere artibus iisdemque modis ulcisci, quibus nos perditum ivit. v. p. 1349. 10. Proprius pæne dixerim, Demostheni, in deliciis certe est usus v. ἔρανος, ut ad alia majoris momenti argumenta, quibus conficiatur orationem hanc a Demosthene profectam esse, etiam hic locus accedat.

— 6. ὡς ὦφλε τῷ δημοσίῳ] Jurini suspicio verba ὡς ὦφλε τῷ δημοσίῳ delenda esse, ut sententiam interturbantia, et ex alio loco huc, in locum alienissimum importune translata, mihi videtur perquam probabilis.

— 8. ἀφικόμενος] redit ad Apollodorum, παρακελευσάμενος autem v. 10. ad Stephanum.

— 10. παρακελευσάμενος] cum gratia et illecebris verborum adduxisset nescio quos, servilis conditionis homines, ut mercatores sese Cyrenæos ferrent.

— 11. προεῖπεν αὐτῷ τὸν Παλλάδιον φόνον] correxi: προεῖπεν αὐτῷ ἐπὶ Παλλαδίῳ φόνου [scil. ἕνεκα]. usus est Stephanus erga Apollodorum ea juris actione, quæ προειπεῖν, vel προαγορεύειν appellabatur, in illo judicio, quod ἐπὶ Παλλαδίῳ usurpatur, titulo cædis. Est autem προειπεῖν, cum actor reo, ut homicidæ, denuntiat, ut foro et civilibus omnibus causis sese abstineat, item sacris communibus, et ad causam cædis dicendam certa die in foro adsit.

— 12. ἔλεγε] Taylori ἔλαχε non displicet quidem, quia tamen sequitur, ἃ οὔτε ἐγένετο — quæ manifesto probant, Demosthenem hic ἔλεγε, non ἔλαχε usurpasse, ideo, servans ἔλεγε, malim τὴν δίκην deleri, aut sic legi: ἔλεγε λαχὼν τὴν δίκην, vel ἔλεγε παρὰ τὴν δίκην.

— 14. ἀρώμενος] videtur hoc delendum, sequitur enim statim ἐπαρασάμενος. quod sufficit. dedi de meo ἐπαρώμενος.

— 22. ἀνδρῶν] alii δραχμῶν. manifeste hoc quidem vitiosum, sed et vulgatum videtur redundare atque delendum, ut e scholio natum.

— ibid. ἐκ πεντακοσίων] scil. ψήφων.

— 25. καὶ τῇ ἀδελφῇ] scil. τῆς ἐμῆς γυναικός.

— 27. προτέρῳ] illo περὶ συντάξεως.

— pen. τῷ ὑστέρῳ] illo de muliere Aphidnis interemta.

— ult. παρακαλούντων —] malim sic distingui et legi: παρακαλούντων δή με ἁπάντων, ἰδίᾳ προσιόντων ἐμοί, ἐπὶ τιμωρίαν — *cum itaque me omnes, in privatis et singularibus congressibus hortarentur, animum ad ultionem advertere.*

. 1349. 4. κηδεστῶν] possit bene habere videri, nisi præcessit ἀδελφῆς. nam κηδεσταὶ sunt socer et socrus. Sed socrus actor erat ipsius soror. et hæc soror modo commemorata fuit sigillatim. quare malim κηδεστοῦ, ut ad solum Apollodorum redeat.

— 10. καὶ ὥσπερ] leg. esse: καὶ δὴ, ὥσπερ — et sic dedi de meo. hic incipit apodosis — cum multi me hortati sint — καὶ δὴ — *tum ego itaque ad vos venio* —.

— 15. τὰς τῶν ἑτέρων θυγατέρας] aut tollendum erit τῶν. aliorum hominum fi-

lias, non ex se natas. aut, quod malim, cum Wolfio leg. τὰς τῶν ἑταιρῶν θ. *meretricum filias.*

— 17. τῶν αὐτοῦ] sc. ἀγαθῶν, vel δώρων, vel δικαίων.

— pen. κελεῦσαι] videtur delendum, ut vitiosa lectio proximi καλέσαι.

— ibid. τῷ καλέσαι ἀγῶνι] verba errore operarum transposita in ordinem verum reduxi καλέσαι τῷ ἀγῶνι.

1350. 19. Ἀθηναῖον] correxi Ἀθηναίων. jus enim civitatis erat munus P. A. quod illi jus ereptum ibat fraus Stephani.

1351. 4. Νικαρέτη —] offendor hic eo, quod et Nicareta nomen ancillæ sit, et Hippias servi, cum utrumque nomen sit hominum liberæ conditionis.

— 5. ἐκείνου] Charisii Elei puta, cujus coquus erat Hippias.

— 6. καὶ δυναμένη] possint hæc verba pro superfluis, et e scholio natis haberi. Sublatis quidem illis, neque sententiæ decedit quicquam, et elegantiæ accedit.

— ibid. φύσιν συνιδεῖν εὐπρεπῆ] potest, si necesse est, ferri. malim tamen: φύσιν συνιδεῖν, εἴ τινα εὐπρεπῆ, scil. παιδία ἦν, vel ἴδοι.

— 12. ἐκαρπώσατο] scil. Nicareta.

— 14. Στρατόλαν] nomen virile est Στρατολᾶς, pro Στρατόλαος, si modo nomen est, non certe fœmininum. quare suspicor leg. esse Στρατόκλειαν.

— 16. ἣν μὲν οὖν ἕκαστος αὐτῶν] imo vero ὅστις μὲν οὖν ἑκάστην αὐτῶν.

— 20. εἰργάζετο —] nescio, quæ mens Lambino esset spurcam et flagitiosam sententiam in locum sanum ingerenti, et nescio an pro invento suo venditanti, cum ab Hermogene mutuo sumsisset, quem cavit nominatim appellare.

— 23. ἐπανελθεῖν] est oratione exsequi ad principium rei redeunte: si dictio bene habet.

— 26. μνῆσαι] correxi μυῆσαι. et sic quoque p. 1352. 2. μυηθῇ correxi pro μνηθῇ. Cæterum quæ de Lysia sophista hic traduntur, quamquam Taylorus in vita Lysiæ negat ad oratorem illum celebrem pertinere, non video tamen, qui magnus error in vulgari sit sententia, et quæ magna vis ejus insit argumentis.

1352. 12. τὴν ἡλικίαν] ἡλικία videtur h. l. justam corporis staturam et proceritatem significare.

— 25. αὕτη] aut αὐτὴ leg. est in nominat. ab αὐτός. *ipsa quoque Nicareta comitabatur.* aut in dativo αὐτῇ, *comes ei* [Neæræ puta] *ibat Nicareta quoque.* et hoc dedi de meo.

1353. 15. Ἵππαρχος] Citat h. l. Harpocr. v. Ἵππαρχος.

— ibid. μεμισθωμένοι] bene habet, idemque est atque μισθωσάμενοι. *cum eam* [Neæram] *ære suo, ut sibi pateret, conduxissent.*

— 19. ὅτε γὰρ Λακεδαιμονίους —] v. Simson Chron. Cathol. ad A. M. 3636.

— 23. καὶ οὔσης] Taylorus suspicatur leg. esse καὶ οὐκ οὔσης. Sed fallitur, quamquam ipsemet fatetur, locum hunc sibi esse obscurum. Bene habet locus et tam planus est, ut velim alios quosdam Demosthenicos pariter planos esse. Commemorantur hic tres causæ, sat graves probabilesque, cur Xenoclides existimarit ab hac expeditione sibi cessandum esse. 1) quod illi expeditioni, cum adhuc deliberatione agitaretur, adversatus esset, eamque dissuasisset. 2) quod per muneris sui negotia ne mensem quidem Urbe abesse posset; quippe qui vectigal frumenti redemisset, quod frumentum e Ponto, Sicilia et Ægypto in portum Atticum invehebatur. debebat autem hoc vectigal menstruis ferme portionibus per prytanias, h. e. nova quaque prytania ineunte, dependi. 3) quod leges redemtori hujus vectigalis vacationem a militia darent. Propter has tres causas itaque Xenoclides domi manserat; et nihilominus tamen, a Stephano accusatus, mulctatus est.

1354. 3. αὐτὸν] solum, sine Xenoclide.

— 11. Τιμανορίδην] dedi Τιμανορίδας. et sic quoque p. 1355. 7. et 25. Τιμανορίδᾳ. nam ea terminatio Dorica hominem Corinthium, origine Dorem, magis decet.

— 13. πολυτελὴς —] meretrix ea πολυτελὴς τοῖς ἐπιτάγμασιν appellatur, quæ amatoribus multa et sumtuosa imperat, eosque cogit ingentes sumtus in se facere assiduitate flagitationum.

— 16. αὐτοῖς] correxi αὐτῆς. est idem ac si dixisset: κατατιθέασι τριάκοντα μνᾶς τιμὴν τοῦ σώματος αὐτῆς. dependunt lenæ, Nicaretæ, triginta minas pretium corporis ipsius, Neæræ. quo ipsi soli eam haberent. vel potest τοῦ σώματος haberi pro seorsim posito, quod idem significet, atque ὑπὲρ τοῦ σώματος.

1355. 2. Φρυνίωνα] Phrynion hic cognatus erat Demosthenis. unde tanto fit probabilius, a Demosthene conscriptam esse, præsertim cum Apollodorus idem et idem Stephanus partes hic suas agunt, quorum pro illo tot aliæ exstant Demosthenis orationes, et contra hunc duæ, quas orationes nemo unquam in dubium vocavit, quin sint nostri oratoris.

— 12. αὐτῆς] id est, ὑπὲρ αὐτῆς. v. v. 14. et 16.

— 20. τὸν παραγενόμενον] malim τῶν παραγενομένων. unum illum e magno numero aliorum, qui isti negotio interfuerunt.

1356. 10. οἱ διάκονοι] Sententia est: Chabriæ servos, et reliquorum convivarum, cum domini cubitum issent, incepisse etiam ipsos epulari, jussisse mensas et

fercula inferri, et reliquias dapum devorasse, et inter eos Neæram volutatam esse.

— 13. Ξυπεταιῶνα] aut ἐκ Ξυπετέων videtur leg. aut Ξυπεταιωνέα a nominativo in εὺς exeunte. quod idem ad v. 15. etiam accommodabitur.

— 25. καὶ οὐχ ὡς ᾤετο] malim: καὶ οὐχ, ὡς ἄξιον [vel δεῖν] ᾤετο, ἠγαπᾶτο. *neque ita, ut oportere existimabat, amaretur.* quamquam vulgata quoque defendi potest, si μέλλον subaudiatur. *ut futurum autumaverat.*

1357. 4. τὸν ὕστερον πολέμον] posterius bellum dicit respectu prioris, illius magni atque diuturni Peloponnesiaci. v. Simson Chron. ad A. M. 3631. et Corsini Fast. Att. ad Olymp. CI. p. 4. Tomi IV.

— 8. πολυτελὴς δ' ἦν] potest hic δὲ accipi, sive in consueto significatu, *autem*, sive pro γὰρ, *enim*, ut sæpe, quamquam tamen hoc malim h. l.

— 14. Τιμανονίδου] correxi Τιμανορίδου.

— 17. ἡ μάχη ἡ ἐν Λεύκτροις] v. Simson ad A. M. 3634.

— 21. ἐπιδοῦσα] non ab ἰδεῖν, sed ab ἐπιδοῦναι, vel ἐπιδιδόναι est repetendum. *cum obtulisset Neæra Stephano bona sua fidei et tutelæ ejus committenda.* conveniret tamen sententiæ melius ἐπιδεικνῦσα, *ostendens, demonstrans.*

— 27. φυσήσας] non abhorret a sententia, alioque in loco ipse amplecterer. malim tamen h. l. φήσας. *cum asseverasset.*

1358. 22. Ἀήτην] Αἰήτην novi, et id præterea quoque nomen poeticum. quare de Ἀήτην, ut nomine proprio virili Attico vehementer dubito.

1359. 12. μεμαθηκυῖα] si servatur, aptum est ab ἔχουσα ἦλθεν. v. 10. alias non displicet conjectura Lamb. μεμαθηκυῖαν, quod referetur ad δέοι αὐτὴν v. 9.

— 15. οὐ γάρ πω ἦν ῥήτωρ] colligas ex hoc loco, rhetoras seu oratores a rep. conductos certa mercede fuisse. Sed cui rei? quid acturos? quo tempore, quibus in causis pro concione dicturos?

— 17. μισθοῦ] designat eos, qui se paterentur, pro mercedula, legis aut sciti alicujus, quod alius auctor latum vellet, auctores scribi, et præscribi: erant enim, qui, cum suadere populo aliquid vellent, discrimen tamen mulctæ aut infamiæ subeundum, si lex sua improbaretur, reformidarent; quapropter alios, quibus opesque nullæ, et famæ suæ nulla cura esset, obscuros et pauperes quosdam homines subornabant, qui paterentur se in ejusmodi legis, aut sciti fronte pro auctoribus scribi.

— 23. οὐκ ἐλάττω] id est, οὐ μόνον οὐκ ἐλάττω.

— ult. τοῦτον] redit ad Theomnestum actorem, cujus advocatus (συνήγορος) solummodo erat Apollodorus. effecit, ut hic Theomnestus et ipsum (Stephanum puta) et hanc Neæram in judicium vocaret.

1360. 7. αὐτοῖς] scil. τοῖς ἐπιτηδείοις. *sibi, amicis.*

— 12. ἐν τῷ ἱερῷ] Metroo forsitan, id est, æde Matris Deum, ubi arbitri sedebant, quia prope Curiam erat.

— ibid. ἀμφοτέρων] Phrynion et Stephanus designantur.

1361. 5. διήλλαξαν] post hoc verbum addunt aliqui αὐτοὺς non male, neque tamen necessario.

— 11. ἐπὶ τῇ διαίτῃ καὶ τοῖς πράγμασιν] cum discessissent ii, qui utrique, tam Stephano, quam Phrynioni, advocati in arbitratu, et in toto illo contentioso negotio fuissent. Fuit tamen aliquando, cum suspicarer leg. esse: καὶ τοῖς πράγμασι κατέστησαν. scil. Stephanus et Phrynio, cum contentiones eorum conquievissent, et ad liquidum rediissent.

— 14. ὁπότε] malim ὁπότερος. *uter tandem eorum*, sive Stephanus, sive Phrynion, *haberet secum Neæram.*

1362. 6. Στρυβήλην] malim Στροβήλην, quod etiam p. 1386. 11. margo Lutet. dat, aut Στροβύλην, a στρέφεσθαι. *Strobilus* et *Strobila* sunt nomina servilia, ut *Dromo*. servorum est et ancillarum, ut sint εὐστρεφεῖς, agiles, versatiles.

— 8. Αἰγιλιεῖ] v. Vales. ad Harpocr. p. 4.

— 10. ἀκριβῶς τὸν βίον συνειλεγμένον] qui substantiolæ quicquid esset, misera cum diligentia et parsimonia collegisset, quod vix tuendæ vitæ sufficiat, ut recreationi et elegantiæ deliciisque nihil supersit.

— 12. ἐξήτει] correxi ἐζήτει, *quærebat, desiderabat, sectabatur.*

— 17. τὸ μὲν πρῶτον ἐξηπατήθη] sine dubio parum quid hic deest sententiæ. e. c. τὸ μὲν πρῶτον ἑαυτῷ ἐμέμφετο, ὅτι ἐξηπατήθη. *primum quidem ipse sibimet indignabatur*, vel *succensebat, quod passus esset sese tum decipi*, ὅτ' ἠγγυᾶτο [sic enim e Bav. correxi, id est, ὅτε], *cum in fidem suam accepisset uxorem sibi traditam.*

— 19. τῆς προικὸς] hæc duo verba delevi, ex mente Salmasii. Præter auctores ad h. l. citatos a Tayloro, v. Leopard. Emendat. XI. 17. t. III. Lampadis Criticæ Gruter. p. 227.

1363. 12. καὶ ταῖς ἐσχάταις ζημίαις περιπεσεῖν] aut καὶ est delendum, aut περιπεσεῖ in tertia persona sing. futuri indicativi, legendum. prius malim.

1364. 14. ἔπειτ' ἤδη] correxi de meo sensu ἐπείθετ' [id est, ἐπείθετο] ἤδη. poterat quoque ἐπείσθη δὴ dari.

— 18. πάλιν λαβεῖν] nihil aliud hic loci πάλιν significat, atque ἀνὰ in ἀναλαβεῖν. v. 23. Phrastor puerum secum habuerat antea nunquam. non poterat ergo proprie dici πάλιν λαμβάνειν. sed πάλιν non semper reversionem ad locum priorem significat,

sed etiam interdum, ut hic, translationem a parte hac in partem aliam. Fuerat puer ante id tempus penes matrem, jam pater eum πάλιν ad se, h. e. in partem aliam, transferebat, et adsciscebat.

— 22. τετελευτηκέναι] post τετελευτηκέναι deesse aliquid is, quicunque fuit, qui lectionem in margine Lutet. annotatam commentus est, bene vidit.

1365. 7. ὡς τὸν ἐκ —] post ὡς videtur ἑαυτοῦ ὄντα deesse. *tanquam ex se natum*. et addidi ἑαυτοῦ de meo. alias pro ὡς sufficiendum est ἂν, quod dant aliqui codices a Tayloro laudati.

1366. 13. γήμαντά γε] bene habet. *tametsi ritibus legitimis eam matrimonio duxisset.*

— 14. ἐπειδή τε ἐπείσθη] particulam copulantem τε e Bav. addidi. alias maluissem ἐπεὶ δὲ ἐπείσθη.

1367. 27. ἀποπεφασμένως] Citat h. l. Harpocr. h. v. Sententia est: Epænetus disertis, districtis verbis aiebat Stephani domum lupanar esse.

— ult. αὐτοὺς] Stephanum, Neæram, Phanonem.

1368. 2. καὶ τὴν γραφὴν] malim: τοῦ καὶ τὴν γραφήν. facile potuit τοῦ in collisione cum Ἐπαινέτου interire.

— 6. αὐτὸν ἀφεῖσθαι] non Epænetus absolvendus erat a vadimonio, sed prædes, Aristomachus et Nausiphilus; quare autumo leg. esse: αὐτοὺς ἀφεῖσθαι.

— 24. ἐγγυητὰς] post ἐγγυητὰς malim τοὺς addi, *prædes, qui etiam iidem reconciliatores gratiæ fuerunt.*

— ult. αὐτοῦ] post αὐτοῦ videtur αὐτὸν deesse. quod est ad Epænetum referendum. nam alias, illo omisso, exsisteret per leges constructionis hæc absurdissima sententia, Nausiphilum et Aristomachum γραφὴν contra Stephanum ad judicem detulisse. Sed hæc est sententia: αὐτὸν, eum, Epænetum puta, id fecisse.

1369. 12. οὗτος οὐκ ἐτόλμησε] negativam auctoritate mea addidi. non enim audebat Stephanus coram judice contendere, et jure evincere, Epænetum esse mœchum. Vulgata si servetur, non possit orator id efficere, quod vult. Vult autem efficere, Phanonem civem Atticam non esse, sed peregrinam. et ipsum Stephanum hoc fateri. Sed in civibus solummodo locum habet τὸ λαβεῖν μοιχόν. Duobus argumentis conficit Apollodorus Phanonem peregrinam esse. 1. omnes homines norunt eam esse, et constitit id inter omnes ex indiciis notissimis, et haud dubiis. 2. ipse Stephanus fatetur. qui? non audebat in Epænetum jure agere titulo μοιχείας, stupri filiæ suæ illati.

— 15. αὐτὴν] redundat, sed non vitiose, positum in gratiam lectoris et auditoris, ut ad filum orationis revocetur. Constructio periodi trajectæ hæc est: εἰς τοσοῦτον ἀναιδείας ἦλθε Στέφανος — ὥστε μὴ ἀγαπᾶν, εἰ μόνον ἔφασκον ἀστὴν εἶναι τὴν περιφανῶς ἐγνωσμένην ξένην εἶναι.

— ibid. κατιδόντες] est nominativus absolutus, per sese stans, *cum vidissent*, vel *animadvertissent* Stephanus et Neæra et Phano.

— 19. εἰσῄει] non Stephanus, sed Theogenes.

— 20. καὶ τὴν ἀρχὴν] non τὴν τοῦ βασιλέως τῶν ἱερῶν, nam ea Theogenis erat, sed τῆς παρεδρίας, dignitatem assessoris in concilio, vel collegio regis sacrorum. v. p. 1372. 24.

1370. 3. ἀκοῦσαι] post ἀκοῦσαι addidi πᾶσιν. quamquam melius adhuc existimo sic legi: ἃ δὲ μηδ' ἐπακοῦσαι πᾶσιν ὑμῖν οἷόν τ' ἐστιν.

— 20. ἔθετο] dedi ἔθεντο, scil. οἱ τότε Ἀθηναῖοι.

— ult. ἣν] malim ταύτην. non pendent sine fulcro hi nominativi ποιούμενος ὁ δῆμος, sed redeunt ad γράψαντες ἔστησαν. cum δημος sit nomen multitudinis, æquipollet plurali. aut alias deest post ποιούμενος, voc. ἔχει, aut παρέχεται, aut τηρεῖ, aut simile quid.

1371. 2. τήν γέ σοι δοθησομένην] sine dubio fuit olim, ut Tayl. conjecit, τῷ γε Διονύσῳ δοθ. videtur ultima syllaba v. Διονύσῳ in σοι superesse. aut alias leg. τὴν τῷ βασιλεῖ δοθησομ. et recepi Taylori conjecturam Διονύσῳ.

— 5. ἵνα μὴ πολλοὶ] mirum videatur, quod ab omnibus sanctissime atque religiosissime observandum statuatur, id diligentissime celari. Sed veteres, quo quid vulgatius esset, tanto id profanius habebant; quapropter quo quid augustius et sanctius vellent haberi, tanto curiosius id occultabant. unde sacra arcana.

— 12. ἄξιον τιμωρήσασθαι] cum modo præcesserit ἄξιον, malim ἀξίως τιμ. *dignis modis animadvertere.* vel potius ᾗ ἄξιον, *qua par est*. ut dedi de meo.

— 18. ἐν κανοῖς] *apud*, vel *ante canistra*. κανᾶ sunt illæ scaphæ, in quibus erat mola salsa, quæ capiti victimæ inspergebatur una cum cultro.

— 19. τῶν λεγομένων] malim τῶν γιγνομένων. *eorum, quæ inter ista sacra fiant.*

— 24. Θεόγνια] sic etiam est in Bav. sed Θεοίνια contendit leg. esse Taylorus. non tamen, penes me quidem, caret omni probabilitate vulgata, nam Θεόγνια possunt esse quasi Θεογόνια. *natales Dei.* Conf. Ruhnken. in Auct. emend. ad Hesych. t. I. p. 999.

1372. 1. καὶ ὅτι οὐδ' αὐταῖς] f. καὶ ὅτι οἶδεν, ἃ οὐδ' αὐταῖς. *et eam scire ea, quæ ne ipsis quidem licet illis.*

— 2. ταῖς ὁρώσαις] malim ταῖς δρώσαις. *peragentibus ista sacra fœminis.* a δρᾶν.

— 5. ἐπιδείξω] dedi de meo ἐπιδείξουσαν, ut ad μαρτυρίαν redeat. testimonium, quod semetipsum demonstret per res gestas ipsas palam factum et publice prostans.

— 6. καὶ οὐκ ἀληθῆ] delevi negativam. quam expungi oportere margo Lutet. quoque annotavit, et Wolf ab edit. sua quoque arcuit: Servari si debet, leg. erit: καὶ οὐχ ἥκιστα ἀληθῆ.

— 10. περὶ] malim πρός.

— 12. ἐζημίου] dictabat ei mulctam, quam tamen, ut ex insequentibus constat, damnato postmodum remisit.

1374. 2. εἰς ὃ] fero, malim tamen εἰς ἅ. *in quæ*, fana puta.

— 6. ἐφ' ᾗ] margo Lut. dat ἐφ' αἷς. non malum id quidem, si codices dent. bene tamen defendi potest vulgata, si accipias materialiter (verba enim legis ipsa sunt) et subaudiatur πᾶσαν ταύτην.

— 9. ὑπὲρ αὐτῶν] redit non ad mulieres, sed ad τὰ γιγνόμενα ὑπὸ τῶν τοιούτων γυναικῶν, ut si qua infamis in templum publicum ingressa fuerit.

— 11. αὐτὴν] correxi meo judicio αὐτάς. vel potius servato αὐτὴν leg. ὑβρισθεῖσαν. v. 10. et sic dedi de meo. subauditur τινα.

— 14. διδάσκων] correxi rursus meo judicio διδάσκαλον. ut redeat ad φόβον, qui *metus* appelletur *magister* τοῦ σωφρονεῖν, καὶ μηδὲν ἁμαρτάνειν, ἀλλὰ δικαίως οἰκουρεῖν.

— 15. ἄν τι ἁμάρτῃ] subaudi γυνή τις.

— 24. ἐὰν δ' εἴη] correxi e Bav. ἐὰν δ' εἴσεισι. alias probassem magis ἐὰν δ' εἰσίῃ, aut simpliciter ἐὰν δὲ μὴ — *sin minus*, h. e. sin autem hoc minus fiat, quod hac lege præcipitur. sin autem in hanc legem peccatur.

1375. 5. βούλωνται] id est, βούληται. nam δῆμος est collectivum. Constructio est: καθ' οὓς ποιεῖσθαι δεῖ πολίτην, ἐάν τινα βούλωνται [scil. οἱ Ἀθηναῖοι] ποιεῖσθαι πολίτην. *quarum legum e formula* vel *præscripto civem oportet creare, si quem creare velint.* citat h. l. Harpocr. v. δημοποίητος.

— 7. ὅμως] malim ὑμεῖς. si bene habet vulgatum, significat aliquid deesse. E. c. οὓς [scil. νόμους] ἴστε μὲν καὶ αὐτοὶ ὁμοίως ἐμοί. *quas leges vos quoque nostis, perinde atque ego.*

— 8. ὁ δῆμος] hic loci est Heliæa, populum repræsentans.

— 19. τὰ γέρα ἀναιρεῖν] mediam vocem correxi γέῤῥα, cum geminato rho. et dedi de meo ἀναίρειν, barytone, a verbo non contracto αἴρω, *tollo. in altum attollere*, h. e. *exstruere tabernas.* Solebant nundinatores scrutorum Athenis in foro rerum venalium tabernas e cratibus compactiles, quotidie construendas et rursus demoliendas atque asportandas, exstruere, sub quibus sedentes tuti ab imbribus merces suas venderent. has tabernas Græci γέῤῥα appellabant, nos *Buden* appellamus.

1376. 3. πολλοὺς καὶ παλαιοὺς] prima duo vocabula uncis inclusi, quæ mihi videntur e varia lectione, sed ea vitiosa, irrepsisse.

— 8. ὥστε ἀγνοεῖν ὑμᾶς] potuisset quoque ὥστε οὐκ ἀγνοεῖν ὑμᾶς, utrumque pariter bene, sed diversa ratione. vulgata hoc dicit: *exempla hæc ita vetusta non sunt, ut necesse sit ea a vobis ignorari.* addita autem negativa hæc exsistit sententia: *exempla hæc vetusta non sunt, quo fit, ut vos ea nequeatis ignorare.*

— 24. καὶ πρὸς οὓς — ὄντας] idem est ac si dixisset: καὶ ὡς ἀγαθοὶ ἄνδρες ἐγένοντο οὗτοι, πρὸς οὓς διωρίσθη. *et quam fortes viri fuerint hi, quorum in gratiam peculiariter hæc lex sancita est.*

1377. 6. χώραν] subaudi ταύτην τὴν Ἀττικήν.

— 10. τὰς κύνας] correxi τὰς κυνᾶς, id est, κυνέας. hæc sunt tegmina capitum pellicea, sic dicta, quod primitus fierent e canum pellibus. *Mützen* nos appellamus. medio ævo *camelaucia* appellabant, quod vocabulum est e Latino *capillicia* detortum.

— 13. ἡμετέρας] malim ὑμετέρας. et sic quoque v. 17. non enim decet novitium civem Atheniensem tam arroganter ad judices loqui.

— 19. τελευταίαν] post τελευταίαν malim δὲ addi.

— 26. καὶ ἡ πόλις] καὶ videtur delendum.

— ult. φθονηθῶσιν] pro φθονηθῇ. præcessit enim ἡ πόλις ἡγεῖτο. verum quia ἡ πόλις h. l. cives Athenienses significat, ideo pluralem hic usurpat.

1378. 4. ναυμαχήσαντες] malim συνναυμαχ.

— 8. τοῦ ἔργου] dedi de meo τοῦ τε ἔργου. significatur victoria de Persis reportata. et sic quoque v. 14.

— 12. ἐκκόψαντας] alii ἐκκολάψαντας. nullo ad sententiam discrimine, sed forsitan hoc est exquisitius.

— 15. καὶ ἐκ τοῦ γένους] malim καὶ τῶν ἐκ τοῦ γένους. *eorumque, qui regii generis essent Spartæ.*

— 27. καὶ αὐτοὶ] post καὶ αὐτοὶ deesse videtur καὶ αἱ γυναῖκες.

— ult. ἀλλὰ] post ἀλλὰ aut deest, aut subaudiendum est μόνον, vel μόνους.

1379. 2. μέγα] correxi μέγας. v. Dorvill. ad Chariton. p. 637.

— 11. οἱ Ἀθηναῖοι] personam hoc decebat historici, non oratoris ad Athenienses loquentis. quare malim οἱ τότε Ἀθηναῖοι.

— 19. τὰ δύο μέρη] *duas partes*, sed quotas? de tribus? an de quatuor? aut de quot tandem? incommoda ratio loquendi, nil definiens, et dubitationem re-

linquens. Sed sic solent Græci; et videor e loco superiori p. 1247. 1. ubi actor dicitur, qui reum ἀπογραφῆς peregerit, τὰ τρία μέρη proscriptorum rei bonorum accepisse, colligere, semper in talibus totum illi numero, qui indicatus est, proximum designari. ut a binario numerus est proximus ternarius, et ternario proximus est quaternarius. cum ergo τὰ δύο μέρη appellantur, subauditur de tribus, et cum τὰ τρία μέρη, subauditur de quatuor.

1380. 1. δέκα ἔτη] imo vero δύο ἔτη. biennium solummodo. res nota est e Thucydide. et error hic Demosthenis, si ejus est, et non potius librariorum, jam a viris doctis notatus est. Si Demosthenis hæc oratio non est, cui eum magno consensu omnes abjudicant, quamquam nullam plane causam video, cur faciant, ego equidem nullus dubito ejus esse, cujus in operibus circumfertur; verumtamen si ejus non est, possit ex hac tam prolixa de sorte Platæensium enarratione, tametsi cum causa præsenti vel maxime est conjuncta, Lycurgum videri auctorem prodere, quem digredi in vetustas historias amasse docet ejus una adhuc superstes in Leocratem oratio.

— 6. νύκτα] videtur ἀσέληνον deesse. *noctem illunem.*

— 19. ὁ νόμος] Solonis puta, de cautionibus et pactis observandis in adoptatione novi civis. Sententia est: constabit e decreto, statim recitando, quod Hippocrate auctore ratum habuistis, quanta vos ipsi religione Solonis illam legem soleatis observare. v. p. 1381. 17.

— 27. ἐκ γένους] subaudi τούτων μὴ μετεῖναι αὐτοῖς.

— ibid. μηδὲ τῶν ἐννέα ἀρχόντων] subaudi τῆς ἀρχῆς. sed videtur potius deesse γενέσθαι (v. p. 1376. 17.) aut λαχεῖν (v. p. 1381. 20.).

1381. 6. πρῶτον μὲν δοκιμασθῆναι —] videtur hic locus arguere p. 1380. pen. post verba τοὺς δ' ἐκ τούτων aliqua desiderari. nam quæ hic ex illo decreto repetuntur, ea ibi non leguntur.

— 17. τὸν νόμον διωρίσατο ἐν τῷ ψηφίσματι πρὸς αὐτοὺς εὐθέως] statim in ipso jam adhuc illo psephismate accommodavit ad eos, Platæenses puta, exceptionem et circumscriptionem (vel definitionem) legis a Solone latæ, paulo ante commemoratæ, de ratione novos cives adoptandi inter cives. disertis verbis etiam in causa Platæensium iteravit cautionem illam vetustæ legis, quæ cautio vetat cives factitios ad ullum magistratum sacerdotiumve admitti, et liberis eorum solummodo jus honores petendi tribuit. Cum Platæensibus illis in ipso statim suo psephismate sic decidit, et pactus est, eamque conditionem ab ipsis exegit, ut illa præcipua ne auderent unquam petere.

— 23. ὁμολογουμένους ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων γεγενημένους] idem est ac si dixisset: τοὺς ὁμολογουμένους [vel περὶ ὧν ὁμολογεῖται], ὅτι ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων γεγόνασι. vide similem constructionem p. 1382. 13. ἐγνωσμένην — εἰργασμένην] id est, περὶ ἧς πάντες γινώσκουσιν, ὅτι εἰργάσατο γῆς περίοδον. quam dictionem cur viri docti, nodum in scirpo quærentes, et nescio quæ ἀσύστατα comminiscentes, reprehendant, non video.

— 24. καλῶς] h. l. accipio pro σαφῶς.

— 25. διορίσασθαι] si bene hoc habet, necesse est, ut v. ult. legatur ἐάσαι. sin autem ibi servatur ἐάσετε. necesse est, ut v. 25. διωρίσασθε legatur. posterius si probamus, tum semicolon erit post οὐκοῦν δεινὸν v. 22. figendum, et tum nova incipit sententia. *Grave foret: adversus civitatem quidem finitimam, de qua constet inter omnes, eam omnium Græcorum optime de vobis fuisse meritam, curassetis tanta æquitate, et prudentia atque circumspectione agi, ut de singulis quibusque definiretur atque exciperetur, quæ ipsis concessa aut negata voluissetis: hanc vero sinetis impune civitati vestræ toti illudere fœminam, quæ tam palam, tam certe et liquide, ut dubitationi locus nullus supersit, per totam Græciam quæstum corpore fecerit.* v. ad p. 481. 4. dicta.

— 26. καὶ ἀκριβῶς] verba καὶ ἀκριβῶς, quæ ut perperam o superiori versu iterata volunt esse, ideoque expungi, quapropter etiam, ut dubia, uncis inclusi, si volumus servari, accipi debent, pro *certe, plane, sine controversia.* quasi posita sint pone ἐν ἁπάσῃ, *per totam profecto Græciam, ut constat, ita ut negari nequeat.* Alias melius conveniret φανερῶς καὶ ἀπαρακαλύπτως.

1383. 2. οὐ γὰρ] verba hæc duo signis parentheseos inclusi. *non enim? annon sic dicetis?* sic perit quicquid visum fuit doctis viris obscuritatis, quæ nulla unquam in h. l. fuit.

— 13. ἐπιδείκνυνται] dedi ἐπιδείκνυτε ταύταις ποιεῖν. exemplum ipsis demonstratis faciendi, quicquid ipsis modo allubescat. Si ἐπιδείκνυνται servetur, sensu, *jactant, efferunt se, exsultant,* non possit ποιεῖν sequi, sed requiratur ποιοῦσαι. ἐπιδείκνυτε sumsi e Bav. ταύταις quodammodo de meo dedi, partim vero etiam e Bav. repetii, in quo est ταύτας.

— 18. γενόμενον] non me fugit, recte posse dici ἀγῶνα ἀποψηφίζεσθαι, pro causam aliquam absolvere, h. e. ut a foro suo alienam repudiare, ad tribunal suum non admittere, item secundum reum in ea causa jus dare. verumtamen hic melius convenire videtur γενομένου. in genitivo. *posteaquam semel illa causa in forum delata fuit, ream absolvere.*

— 27. ἀποδῷ] *tribuat,* tanquam debitum. malim tamen ἐπιδῷ, *addat, dotis loco.* pater enim filiam ἐκδοὺς, elocans in matrimonium, ἐπιδίδωσιν, addit ei dotem.

— pen. ἀποφυγούσης ταύτης] idem est ac si dixisset: ὃ γενήσεται, ἐὰν αὕτη δι' ὑμᾶς [aut παρ' ὑμῖν] ἀποφύγῃ.

1384. 1. πολιτίδων] malim πολιτῶν. cur enim *matres* solummodo, non item *patres* commemorentur, quorum majus in ejusmodi re momentum est?

— 4. ἐξεῖναι αὐταῖς] videri possint redundare.

— 9. τοῦ μὴ] subaudi ὑπὲρ, vel χάριν. videtur tamen potius ἀντεχόμενος, vel tale quid deesse.

— 14. μετὰ πολλῶν] qui sint οἱ πολλοὶ τρόποι haud intelligens, dubito, sitne legendum potius μετὰ πολλῶν καὶ ἀσελγῶν ἀνθρώπων, in turba hominum et multorum et petulantium, an potius μετ' ἀκολάστων, aut μετὰ φαύλων, καὶ ἀσελγῶν τρόπων. an denique voc. τρόπων non mores hic loci, sed σχήματα πορνικὰ, posituras et gesticulationes turpes atque infames meretricum, significet. quod postremum si probetur, stare possit vulgata.

— 22. καὶ τί παραβεβήκασιν] videtur orator dedisse: καὶ τί ἀπειλοῦσι τοῖς παραβεβηκόσι. *et quid pœnarum leges comminentur iis, si qui præcepta legum violaverint.*

— 25. τήν τε ὄψιν] malim τὴν δὲ ὄψιν.

— ult. ἐκολάσατε] scil. mortis pœna.

1385. 1. καὶ ἄλλα] malim καὶ γὰρ ἄλλα τε.

— 2. αὐτῇ] correxi αὐλῇ. quod super foco, qui esset in aula domus illius, ubi Neæra Eleusine habitasset, Archias victimam immolasset, cum fas non esset, ea die victimam animantem, sed fruges solummodo, immolare; et præterea fas quoque non esset, ut sacerdos mas illa die sacra faceret, sed ut sacerdos fœmina.

— 4. ἐκείνης] correxi ἐκείνου. redit enim ad Archiam.

— 13. τοῦτο] correxi τοῦτον. Significatur Bacchus, cujus numen Archias pariter atque Neæra offenderant. hæc quidem eo, quod filiam regi sacrorum nuptum dedisset, quo factum, ut illa filia Baccho desponderetur pro uxore; ille vero, quod sacra præter fas ea die fecisset, quæ Baccho communiter cum Cerere sacra esset.

— 19. αὐτοῦ] Stephani puta.

— 27. ὡς οὐ γυναῖκα ἔχει αὐτὴν, ἀλλ' ἑταίραν] objectio hæc est diversa illi superiori v. 19. cum qua convenire videtur. nam ibi Stephanus fingitur hac utens excusatione, se Neæram non pro *uxore,* sed pro *pellice,* παλλακῇ, habere. hic autem inducitur Stephanus in hanc latebram se recipiens, Neæram sibi non pro *uxore,* sed pro ἑταίρᾳ, *socia,* esse. Demonstratur itaque discrimen, quod inter uxorem legitimam, et sic dictam παλλακὴν, et tandem inter ἑταίραν seu meretricem, intercedit.

1386. 1. αὐτοῦ τοῦ λόγου] id est, *excusationis, qua ipse,* Stephanus puta, *utitur.* potest itaque ferri. malim tamen τούτου τοῦ λόγου, pro τὴν αὐτοῦ ἀναίδειαν τοῦ λόγου, id est, ἐν τῷ λόγῳ.

— 2. ἀπολογίας] post ἀπολογίας videtur τούτου τε deesse.

— 11. Στρυβήλην] vid. ad p. 1362. 6. dicta.

— 16. καὶ μὴ εἰσιέναι τὴν γραφὴν ταύτην] videtur leg. esse: καὶ μὴ ἐᾶν εἰσιέναι τὴν γρ. τ. aut: καὶ μὴ εἰσιέναι [scil. αὐτὸς ἐγὼ εἰς τὸ δικαστήριον] γραψάμενος τὴν γρ. τ. aut tandem: καὶ μὴ εἰσάγειν τὴν γρ. τ.

1387. 5. Αἰγιαλεὺς] libri mei in hac lectione consentiunt, sed leg. est Αἰγιλιεύς. v. Taylor.

— 18. παρὰ Στεφάνῳ] superior locus p. 1386. 8. addebat οὖσα. potest abesse. mallem tamen etiam hic adesse.

— 20. ὅτι ἐκ Στεφάνου εἰσὶ] negativam μὴ addit in editione sua Wolfius, præcipitantia consilii actus. bene habet vulgata. non enim negabat Apollodorus illos Stephani liberos esse, sed negabat eos Stephanum e fœmina, quæ civis Atheniensis esset, suscepisse; verum aiebat eos e Neæra quæsitos esse, et Neæram illos jam peperisse tum, cum Stephanus eam Athenas traduceret.

— ult. ἀποτίνειν ὅτι βλαβείησαν] malim ἀποτίνειν καθ' ὅ, τι βλαβ.

1388. 2. ἠθέλησαν] potest ferri. Stephanus puta, et Neæra, et consortes discriminis. præferam tamen ἠθέλησε, quod margo Lutet. dat. v. p. 1387. 8.

AD ORATIONEM FUNEBREM.

Conf. Taylori Lectiones Lysiacas c. 3. p. 234. editionis Lips.

1389. 3. ὃν] subaudi τοῦτο, scil. τὸ εἰπεῖν ἀξίως τῶν τετελευτηκότων.

— 8. ὅμως μέντοι] aut adsciscendum est e margine ὁμοίως, aut servato ὅμως, addendum post μέντοι erit ἐξ ἴσου, vel simile quid, sed recepi ὁμοίως.

— 9. εἶναι] [Anne hoc tolerandum: δοκεῖ μοι εἶναι διαλεχθῆναι? F. ἐνθάδε δεῖν ἐμοὶ δοκεῖ. TAYLOR.] id est, ἐνεῖναι, *datum esse, in potestate mea esse.*

— 18. λόγων] vocabuli hujus h. l. eadem est vis, atque Latini *artium.* ᾠήθησαν defendi potest. collectivum enim est πόλις. et possunt οἱ πολῖται subaudiri. malim tamen ᾠήθη cum Wolfio.

— 22. ἀπηλλαττόμην] post ἀπηλλαττόμην videtur μόνην desiderari.

— 27. ἀρχῆς] suspicabar aliquando ἀρετῆς. Sed bene habet vulgata. *a stirpe,* seu *origine generis.*

1390. 6. εἰς τὰς ἐπήλυδας] [Anne hoc antiquitatem sapiat. Vid. Hesych. in ἐπήλυδας. TAYLOR.] videtur hic aliquid deesse. fortasse leg. εἰς τὰς ἄλλων ἐπήλυδας. *posteaquam aliorum in civitates venissent tanquam adventitii, inquilini.*

— 22. ἔχει] num ἐκείνοις. sed malui καὶ proximum insequens uncis includere.

1391. 2. ἐλθόντα] ἐλθόντες Aug. pr. R. quod nescio an melius vulgata sit. *primo statim impetu,* vel *aggressu.* vulgata significat, *qui subito ingruisset.*

— 17. τοὺς ἐμμέτρους] ἔμμετροι ποιηταὶ sunt οἱ ἐν μέτρῳ, τουτέστιν ἔπει, γράψαντες, qui carmina versibus justæ magnitudinis condiderunt, verbo epici, qui opponuntur τοῖς τῶν ᾀδομένων (scil. μελῶν) ποιηταῖς, hoc est, lyricis.

1392. 15. ταῦτα τὰ πραχθέντα] videtur hic aliquid deesse. f. πάλαι, aut ἑτέροις. *hæc olim,* aut *ab aliis gesta.*

— 18. δίδωσιν] addidi αὐτὴ, *ipsa sola per se.*

— ibid. ῥᾴδιον μὲν] aut tollendum est μὲν, aut cum μοι mutandum, aut cum οὐκ. *quæ facile non sit oratione exsequi.*

— 25. ἀμφοτέροις] post ἀμφοτέροις videtur ἁρμόττοντα deesse.

1393. 1. συμβουλομένους] [Quid? Anne *consentientes?* Hæreo de Hellenismo. TAYLOR.]

— 15. ἐνέγκαι] dedi ἤνεγκε et προσποιεῖ. *solet afferre gloriam.*

— 16. κἂν ὑπερβάλῃ] subaudi τις, aut ὁ λέγων.

— 19. ἔργοις] h. e. in aditu sum ipsius operis, quod mihi nunc agendum est.

— ibid. προϊστάμενα] defendi possit. *Coram me stantia.* possint et alia subjici haud aliena, ut προσιστάμενα, *ad latus mihi stantia,* item παριστάμενα, *in mentem mihi venientia,* et περιϊστάμενα, *me circumstantia.* quorum quodnam ab oratoris manu sit profectum, ecquis dixerit.

1394. 6. τῇ δὲ σώζεται] f. leg. τῇ δὲ τὰ ὄντα σώζεται. *altera autem fortunæ cuique suæ conservantur.*

— ibid. ἐν τούτοις] post ἐν τούτοις non video quid magnopere necesse sit, ut copula addatur. quod si tamen necesse sit, cum non omnino improbem οὖν marginis Lutet. præferam tamen δ'. ἐν τούτοις δ' ἀμφοτέροις.

— 9. εἰς σωτηρίαν] malim εἰς τὴν σωτηρίαν.

— 12. ταῦτα] scil. τὰ νῦν παρόντα πράγματα φαύλως διακείμενα.

— 13. προορώσης] redit ad ἀγνοίας. εἰρωνευομένης autem ad κακίας. hæc enim εἰρωνεύεται, simulat stupiditatem, aut ignorantiam, non autem ignorantia ipsa. quare malim προορῶσιν et εἰρωνευομένοις, utrumque in dativo plurali, ut referatur ad præmissum Ἕλλησι.

— ibid. ὑπήκουσαν] Græci, stupiditatem seu simulantes, seu veram rebus prodentes.

— 14. ἐμνησικάκησαν] Athenienses hoc bello defuncti, quorum laudes hac oratione prædicantur.

— 22. ἀμφοτέροις] dedi ἀμφότεροι. videtur aliis in libris hoc, in aliis παρ' ἀμφοτέροις fuisse. unde nata illa scriptionis aberratio.

— 26. ἔσχε —] Recte distinguunt Wolf et Lambinus sic: ἔσχε, τῇ τύχῃ πέπονθε —.

— ult. μὴ ἐπιβῆναι] satis ex his arbitror constare, orationem hanc, si unquam dicta fuit, in cæsos in pugna ad Chæroneam esse dictam, sed ab homine metu et desperatione perculso, cui spiritus essent dejecti, et plane exstincti.

1395. 3. ἐκεῖ] ibi ad Chæroneam, in illa, quam dixi, pugna.

— 16. χαλεπῇ τύχῃ] possit χαλεπὴ τύχη accipi pro difficili, sæva, mutabili, et ambos alternis premente atque extollente. videtur tamen aliquid deesse, e. c. προϊδεῖν, προορᾶν, σταθμᾶσθαι, vel simile quid. fortuna dubia, ancipiti, quæ utram in partem sit inclinatura, facile non sit providere. videntur etiam verba melius ita atque ordinatius collocari, ut arbitratu

meo collocavi: ταῖς αὐτῶν ἀρεταῖς καὶ τῇ τοῦ προεστηκότος αὐτῶν ἐμπειρίᾳ καὶ τόλμῃ, ἢ τῇ παραδόξῳ καὶ χαλεπῇ τύχῃ κατωρθωκέναι οὐδένα, οὔτ' ἀναίσχυντον —.

— 23. ἐπὶ τούτῳ] h. l. est idem atque καθ' ἑαυτοῦ, *contra se.* in castris sibi oppositis. pari modo accipitur v. 26.

— 24. ἐκείνων] eorum puta, qui in castris Philippi militarunt.

1396. 3. ἐστὶ τούτων] malim ἐστὶ περὶ τούτων. *de reliquo licet cuique his de rebus pro sensu suo arbitrari.*

— 5. φανερὸν] subauditur τοῦτό ἐστι.

— 26. ἀσχημονήσῃ —] malim ἀσχημονήσῃ, εἰς οὐδὲν ἢ μικρὸν ὄνειδος. *aut nulli, aut exiguæ ignominiæ id sibi cessurum esse.*

1397. 2. τἀληθὲς δηλοῦν] si bene habet, idem est atque τοῦ τἀληθὴς δ. sed addidi τοῦ de meo. *et alia multa præclara jura habent civitates, et in his hoc, quod nihil est, quod dicendi licentiam veritate nixam avertat atque prohibeat a veri pronuntiatione.*

— 16. τὸν ἐπώνυμον] hæc e casibus heroum eponymorum ducta ad virtutem acuendam momenta, sophisticum et Lycurgeum sapiunt ingenium. Demosthenes fortibus et virilibus utitur armis, non his umbraticis.

— 18. Ὑακινθίδας] [Valesius ad Harpocr. v. Ὑακινθίδες. TAYLOR.]

— 27. παρὰ τοῖς Ἕλλησι] sententia postulat παρὰ τὴν ἑαυτῶν δειλίαν, *propter suam ignaviam.*

1398. 3. ὑφ' οἷς] dedi ἐφ' οἷς — id est, ἐπὶ τούτοις, ἐν οἷς, vel δι' ὧν, *super illis contumeliis, quibus fœdari Græciam viderent.*

— 11. στεῖλαι] subaudi, aut ἑαυτὸν, quod vocabulum sæpissime omittitur subaudiendum, aut τὸν στόλον. ut idem hic significet atque στείλασθαι. alias supplementum Lessingiani Θησέα post Ὅμηρος addentis sit adsciscendum. Locus Homeri mihi neque succurrit, neque investiganti occurrit. nescio, an Atheniensium libri hoc in loco Homeri ad Athenas pertinente a lectione librorum, quibus nos hodie utimur, haud parum discrepaverint.

— 13. τοὺς οἴκοι σύμπαντας] dedi. Lectio codd. al. si optetur, tum leg. erit: τοὺς οἴκοι σύμπαντας οἰκείους καὶ γονέας.

— 16. υἱὸν ὄντα] malim abesse, ut e scholio nata. in Σεμέλη et τῆς δὲ subauditur a communi, ut aiunt, e proximis insequentibus vocabulum γέγονεν, et ἐκεῖνος. *Semelem esse natam e Cadmo, e Semele autem natum esse illum, quem fas non est —.*

— 23. αὐτοῦ] dedi αὐτὸν de meo pro vulgato αὐτοῦ, quod nihilominus tamen subaudiri debet ad σύνεσιν et ἀλκήν. *ipsius sapientia eum homini similem reddiderit, fortitudo autem draconi.*

— pen. ὧν] cohæret, non cum proximo τὸ πρέπον, sed cum remotiori τὸ σαφές.

1399. 6. αὐτῶν] semet ipsis, ut a tanto heroe prognatis, *indignum.* fuit, cum suspicarer αὐτοῦ leg. esse. *eo,* Ajace puta, suo eponymo.

— 8. τῶν ὑπαρχόντων] dubito utrum a τὰ ὑπάρχοντα repetam, an ab οἱ ὑπάρχοντες. si illud, dignæ fortunis illis, quæ sibi aut nascentibus ab ipsa generis nobilitate additæ, aut majorum virtute et gloria partæ fuissent. Sin hoc, dignæ conditoribus sui generis. ὑπάρχειν τὸ γένος est *ordiri stirpem, condere genus.*

— 12. πλήρη] post πλήρη videtur ὁρῶντες deesse.

— 14. καὶ τὸν ἅπαντα] malim καὶ μᾶλλον τὸν ἅπαντα. *longum per tempus, vel potius per omnem ætatem.*

1400. 2. οὐδὲ περὶ ἐκείνων] post οὐδὲ videtur aliquid excidisse. e. c. ἀφικόμενος ἐκεῖθεν. ut sic distinctus et sartus legatur et reddatur Latine totus hic locus: οὐ γὰρ ἰδών τις, οὐδὲ ἀφικόμενος ἐκεῖθεν, περὶ ἐκείνων ταῦτ' ἀπήγγελκεν. *de iis enim hæc nemo retulit, qui ibi vidisset, aut qui illinc missus ad nos huc venisset.*

— 3. τῶν ἄνω] malim: τῶν προσηκουσῶν τοῖς ἄνω τιμῶν. *quos dignos honoribus, diis superis convenientibus, judicamus nos, qui supersumus.*

— 4. τούτοις] τούτους dedi. *hos opinione atque prædicatione nostra divinantes* [h. e. non certo cognita atque explorata affirmantes, sed conjectantes solummodo], *censemus eosdem adipisci honores etiam ibi,* in beatorum insulis, quos illi vetusti heroes dicuntur et existimantur adepti esse. καταμαντεύεσθαί τινος est, aliquid de aliquo prædicare, non ex certa scientia, sed ex opinione e probabili conjectura ducta. cohæret hoc τούτους cum τυγχάνειν.

— 5. αὐτοὺς] dedi αὐτοῖς, quod redit ad modo dictos τοὺς ἄνω, deos superos. *eosdem honores, qui habentur illis,* diis puta superis. αἱ αὐταὶ αὐτοῖς τιμαὶ sunt αἱ αὐταὶ τιμαὶ, ὧν τυγχάνουσιν αὐτοὶ, οἱ ἄνω δηλονότι.

— 8. ὡς τοὺς τοιούτους — ἑτέρων] Esset utique convenientior orationis structura hæc: ὡς τοὺς αὐτούς τε τοιούτους γεγονότας, καὶ πεφυκότας ἐκ τοιούτων ἑτέρων. *eos, qui et ipsi sint tales, et nati sint e talibus aliis.* Aut, nisi hoc admitti velis, adsciscenda lectio marginis γεγεννηκότας. *eos, qui et genuissent tales viros, et ex aliis talibus ipsi quoque nati sint.* sed transposui de meo sensu vocabula sic: γεγονότας αὐτοὺς, καὶ πεφυκότας ἐκ.

— 20. πᾶσιν] dedi παισίν. *grave est liberis infantibus.*

AD AMATORIUM.

Wesseling ad Herodotum p. 13. a pen. auctorem facit Androtionem, ductus caussis, quas apud ipsum vide.

1401. 13. ὁ μὲν οὖν] ὃ dedi, in neutro articuli postpositivi, pro masculino præpositivi. quod habeas maxime amatorium hujus opusculi (id est, id, quod habeas præcipue pro natura et extremo hujus amatoriæ disputationis), hoc est, τὸ ἐρωτικὸν est id, quo et amantis erga amatum amor maxime declaratur, et amati res, decus, salus maxime ornatur atque stabilitur.

— 18. ὅς τις] dedi ὅν τις. Videtur auctor, quisquis fuit, ita dedisse: πάντα δὲ τοῦτον γέγραπται τὸν τρόπον, ὅν τις — *omnia autem ad hunc scripta sunt modum.*

— 19. βιβλίῳ] est libellus pugillaris, in quem subitarias cogitationes conjicimus, verbis sponte succurrentibus, non meditatis. et in quo lucubrationum rudimenta delineamus. v. p. 1283. 4. οἱ λεκτικοὶ τῶν λόγων sunt commentationes simplici, illaborata, facili, populari dictione conscriptæ, qua solemus ἐν τῷ λέγειν ἐκ τοῦ παραχρῆμα, in fortuitis aut familiaribus congressibus, uti.

— 20. ὁμοίως οἷς —] idem est ac si dixisset: ὁμοίως τούτοις τοῖς λόγοις, οὓς ἂν εἴποι τις ἐκ τοῦ παραχρῆμα.

— 23. τοὺς μὲν] illos prioris generis, τοὺς λεκτικούς. τοὺς δὲ, hosce posterioris, in longius tempus duraturos.

— pen. ἀποδεικτικοὺς] dedi ἐπιδεικτικούς. *ostensionales*, e genere orationum *demonstrativo* vulgo sic dicto; quod nomen cur illi generi sit impositum, dixi pluribus ad Anthologiam Constantini Cephalæ. Vim ejus non videtur percepisse ille, quisquis fuit, qui in margine Lutet. apposuit τοῦ βίου.

1402. 10. δυσκόλως] aut adsciscenda est lectio marginis, aut leg. διακεῖσθαι, quod equidem malim. aut φαίνεσθαι vel ὁρᾶσθαι διακειμένους. quod de meo prætuli.

— 14. ἀπονοίᾳ] possit ferri. haud displicet tamen ἀπηνείᾳ marginis. *truculentiæ, sævitati.*

— 21. ὃ μόνον ἴδιον ἔθος] fort. leg. ὃ μόνον νὴ Δί' ἓν ἔθνος οὐχ ἅπασι. *quæ una, per Jovem, sola natio* (amantium puta) *non omnibus* — saltim ἔθνος de meo sensu dedi.

— ult. νὶξήθησαν] *cumulate ornateque sint peractæ.* v. p. 1406. 6.

1403. 11. καὶ τὴν σὴν] καὶ videtur defectum prodere. malim abesse, aut aliud quid addi cum χαλεπὸν ad sententiam conveniens. fort. ἐπικίνδυνον.

— 12. ἐπικινδυνότερον] post ἐπικινδυνότερον addi velim τῷ. τῷ τὸν συμβουλεύειν μέλλοντα. *propterea quod ille, qui consilium dare vult.*

— 13. ὑπεύθυνον] non modo eventus dati consilii a consultore præstandus est, sed etiam vitæ ratio, moresque, ne præceptis repugnent.

1404. 9. ταῦτα δηλώσω] malim ταῦτα νῦν δηλῶσαι. *nunc*, propter oppositum, modo præmissum, ὕστερον.

— 12. καὶ τούτου τὸ χρῶμα] malim καὶ τοῦτο τὸ χρῶμα.

— 13. σῶμα] post σῶμα videtur καλὸν deesse.

— 20. φύσιν] dedi φύσεως. videtur in libris olim h. l. duplex versata esse lectio, ἐπ' ἀνθρώπου φύσεως ἔχει, altera ἐπ' ἀνθρώπου φύσιν ἕλκει. *pertrahit divinam majestatem ad humanam naturam.*

— 22. ἀνυπονόητον] nemo suspicatur, illum colorem pigmentis quæsitum esse, seu factitium.

1405. 5. τῶν ὀμμάτων] subaudi ὄντων ἐπιφανεστάτων a communi.

— 18. τοσαύτας ὑπεναντιώσεις] fort. leg. τὰ τοσαύτας ἔχοντα ὑπεναντιώσεις πρὸς ἄλληλα. *fortuna res has nacta, tot inter se habentes adversitates*, vel *repugnantias.*

— 20. εὐχὴν] quasi signum aliquod perficiens e voto dedicandum. aut, ac si signum aliquod perfecisset, quod ille sibi a fortuna perfici et elaborari votis conceptis flagitasset.

— 22. ἱστᾶσα] Wolfii συνιστᾶσα cum probem, ausus tamen non sum recipere.

— 25. ἐπαινοῦντες] post ἐπαινοῦντες, aut circa, deesse videtur τι, aut τοῦτο μόνον. *hunc solam tuarum laudum.*

— ult. ὑποβάλοι] non caret specie ὑπερβάλοι marginis, ob insequens ὑπερτεῖναι. retineo tamen vulgatam.

1406. 1. ἧς μηδ'] malim ἥν. nam cum accusativo construitur, si bene commemini, verbum ὑπερτείνειν in sensu *superandi*, non cum genitivo.

— 7. τοσαῦτα ἐπαινέσαι ἔχω] malim τοσαῦτα ἐπαινέσας ἐῶ. *istis commemoratis laudibus, hoc argumentum depono*, ad aliud transiturus.

— 10. σοι] id est, ἐν σοὶ, vel ἐπί σοι. vel τὴν σὴν, scil. ἡλικίαν, vel ἡ σή.

— 11. ἐξαμαρτάνει] et v. 13. προῄρηται, tueor et servo. redit enim ad *tua ætas.*

— ult. τοσοῦτο τούτων] malim τοσοῦτον ἐν τούτῳ.

1407. 2. περιγεγενῆσθαι] subaudi τῆς μέμψεως καὶ ἐπιπλήξεως. *ut sævorum et morosorum omnium criminationes atque reprehensiones eluseris atque viceris, eo quod*—.

— 7. τῶν πλείστων] scil. ἐραστῶν.

— ibid. ὃν] scil. ἐρώμενον.

— 9. ἀρέσκειν] subaudi σε. Constructio hæc est: συμβέβηκέ σοι τὸ ἀρέσκειν σε πᾶσι. *evenit tibi, ut omnibus arrideres.*

— 10. καλὸν] post καλὸν videtur τυγχάνειν deesse.

— 25. ἐρῶντι] ἔρωτι dedi, cum e Bav. tum conjectura mea. dudum enim ante, quam mihi liceret hunc codicem usurpare, in hanc emendationem incideram; cujus rei mihi testis esto mea interpretatio germanica, ante perfecta et ad librarium Lemgoam missa, quam codex Bav. ad me Monachio deferretur. elegantissima sententia, quamquam paulo floridior, et poeticæ magniloquentiæ similior. *cujusmodi ferme filius Cupidini deo e Virtute dea nasceretur*, si nasceretur unquam, laudibus utriusque parentis omnibus ornatus et cumulatus. o quam amabile corpus exsistere necesse est e congressione tot laudum et decorum, quot sunt Cupidini et Virtuti propria. fingi animo vix queat aliquid perfectius atque amabilius.

— 25. τὴν τοίνυν ἀνδρίαν] inchoata hic sententia non directe absolvitur, sed interrupta ab interjectis quibusdam, quæ signis parentheseos secrevi, rursus p. 1408. 3. resumitur in istis σοῦ δ' ἐπὶ πολλῶν.

1408. 4. ἀσκήσεως] designat exercitationem campestrem, seu eam, quæ fiebat in campo, ubi juventus docebatur arma tractare, rotare, jaculari, pyrrhichias agere, et quæ sunt alia hujus generis.

— 12. ἀποβαίνειν] Wolf. conjecturam ad h. l. refutat, vulgatamque tuetur Harpocr. v. ἀποβάτης.

— pen. τιθεμένοις] post τιθεμένοις addi velim αὐτό. *præter enim præmia victoribus proposita, ipsa exercitatio, a magistris adhibita* (hoc est, τὸ γυμνασθῆναι), *et a tironibus percepta multo studio diuturnaque contentione* (hoc est, τὸ μελετῆσαι). Lambini supplemento nil opus est. τὰ τιθέμενα, scil. ἆθλα, sunt præmia victoribus ab athlothetis proposita. Subauditur ὑπὸ τῶν ἀθλοθετῶν. ut addatur, necesse nil est.

1409. 3. τοσαύτης] malim utramque lectionem conjungi: μετὰ τοιαύτης καὶ τοσαύτης παρασκευῆς.

— 8. νομίζων] dedi e Wolfii conjectura, punctum v. 12. commate mutavi, et οὖν delevi, cujus si vestigia sint relinquenda, malim σὴν, cujus sunt satis perspicuæ notæ in οὖν. verum σὺν tametsi non est supervacaneum, latet tamen in participio verbi medii ἐπιδειξάμενος. nam ἐπιδειξάμενος φιλοπονίαν tantundem est, atque ἐπιδείξας τὴν σὴν φιλοπονίαν.

— 21. ταῦτα] dedi πάντας, nempe ἀγῶνας, e conjectura Wolfii, quo ducit lectio Paulinæ πάντα.

— 23. ἀφαιρεθέντων] dedi ἀφεθέντων. Significat, Epicratis currum neque inter primos, neque inter postremos, sed in media isse turba, et vel sic tamen palmam abstulisse.

1410. 3. ὁρῶν αὐτῶν] ὁρώντων malim, ut ad ἁπάντων redeat, αὐτῶν autem, quod redit ad ἵππων, servatum velim. *quippe qui viderent, horum equorum nonnullos* —.

— 5. τῇ τοῦ ζ. ὁρμῇ κρείττων] fors. καὶ τῆς τοῦ ζεύγους ὁρμῆς κρείττων. *ipsam vim et impetum bigarum illarum* (de quibus modo commemoraverat) *vicisti.* Loquitur de bigis adversarii, non de Epicratis. nam de his si loqueretur, videtur potius ῥώμῃ dicturus fuisse.

— 7. διευτυχηκότας] eos, qui a principio certaminis secunda fortuna usi fuissent, et certam jam manibus tenere victoriam sperarent, quam tu eis extorsisti.

1411. 2. σαυτὸν] dedi σαυτοῦ. quod non cum προκρίνας, sed cum ἀξίους cohærebit. προκρίνας idem est atque κρίνας πρὸ ἄλλων. *quos cum tu præ aliis te dignos judicasses, amicos tibi deligis.*

— 5. προσυνέστησεν] dedi προσσυνέστησεν. *præter illos*, tibi a fortuna conciliatos amicos, necessarios, *adhuc tibi commendavit.*

— 6. μόνους ὀρθῶς γιγν.] f. μόνους σ' ὀρθῶς γιγνώσκοντας. *an eos appellem, qui soli te recte cognitum atque perspectum habeant.*

— 11. εὐδαιμονίσαι] ambigo inter εὐδαιμονίσαι et εὐδαιμονῆσαι. habet utraque lectio rationem suam. vulgata sic possit reddi: Sed ad virtutem, cujus ea sit ratio, ut possit mereaturque beatus prædicari, qui ea gaudet. altera sic: virtutem accommodatam vitæ beatæ perfruendæ. non displicet lectio ἐνευδαιμονῆσαι. verumtamen vulgata idem quoque valet. Sed prætuli ἐνεξαπατηθῆναι (de meo) v. 10. et ἐνευδαιμονῆσαι.

— 17. τούτων] scil. τῶν λόγων. malim tamen διὰ τούτων. laudibus, *quæ per hos* (τοὺς λόγους puta) *fiunt.*

1412. 6. οἱ δὲ τῆς τῶν ἐπιτηδευμάτων—] Sententia est: qui aliis quidem in partibus doctrinarum, aut a vero aberrarunt, aut justum modum consecuti non sunt, sive sua, sive magistrorum culpa.

— 14. ἐφ' ἑκατέρων] malim ἐφ' ἑκάτερον, scil. μέρος. *in utramque partem.*

— 21. ἐπιπολῆς] subaudi πραττόμενα, aut ἐπιτηδευόμενα.

— 27. εἴωθε] dedi de meo οὐκ εἴωθε. fortuita enim menti et proposito haud parent.

1413. ult. μάλιστα] subaudi a communi βελτίους γίγνονται αὗται αἱ φύσεις παρὰ τὴν παιδείαν.

1414. 6. ἔχουσαν] scil. si quis ἐν τῇ πείρᾳ διασφαλῇ.

— 8. δι' εὐτυχίαν πραγμάτων] vulgata bene habeat, an leg. sit: δι' εὐτυχίαν φύσεως ἐν μεταχειρίσει πραγμάτων, in medio relinquam.

1415. 1. ὑπεραρκάτως] prætuli ὑπεράκρως. *in rebus, quas susciperet ageretque, omnibus modum excedens.*

— 11. καταστήσαντα] dedi καταστάντα. Sed et καὶ sec. v. 10. abesse malim. *qui, posteaquam civitate Tarentinorum potitus est, ita præclare humaniterque eam administravit.* Si καὶ servetur, etiam καταστήσαντα servandum sit, eique addendum ἑαυτόν.

1416. 14. ἧττον] post ἧττον videtur ἂν desiderari.

— 15. ἐγὼ μὲν οὖν οὔτ' αὐτὸς —] sententia est: non aliter sentio, quam verbis præ me fero. Philosophiam non tacite mecum contemno, quam oratione extollo, sed, ut eam tibi commendo, velut instrumentum omnibus remp. gestoris necessarium, ita memet ipse quoque ea indigere mihi inculco.

— 20. ἐὰν] videtur hic aliquid deesse.

— 24. ἡγοῦ κράτιστον —] videtur sententia postulare: ἡγοῦ καλὸν μὲν εἶναι τὸ πρωτεύειν ἐν ἅπασι, κράτιστον δὲ τὸ ἐν ἀρετῇ.

1418. 8. ἀλλ' οὓς] idem est ac si dixisset: ἀλλὰ τοιούτων, οἵους ἄν τις.

— 9. τις ἕλοιτο] post τις videtur deesse ἄριστα βεβουλευμένος. *optimo et sapientissimo usus consilio.*

— ibid. τῶν ἡλικιωτῶν] post τῶν ἡλικιωτῶν videtur τοὺς βελτίστους deesse.

Cujus ævi hoc sit opusculum, cujusve auctoris, haud constat. Nam Demosthenis non esse, propemodum liquet. Sæpe animus ad suspicionem propendit, deprimendum id esse ad ætatem Sophistarum, hoc est, ad sæcula, quibus Aristides, Dio Chrysostomus, Philostrati, Lucianus, et similes exstitere, qui adumbrare imitatione vetustiorum auctorum ingenia et scripta laborabant. Sin autem genuinus est sæculi Demosthenici fœtus, malim id Lycurgo, aut Hyperidi, aut Theophrasto Eresio tribuere. Sæpe factum est, ut, cum e vetusto quodam codice auctoris alicujus opera exscriberentur, quem in codicem alia quoque aliorum opuscula compacta essent, omnia, etiamsi aliena, eidem primario auctori adscriberentur. Quod, ut demonstravi nuper in Theocrito evenisse, idem etiam Demostheni nostro videtur in epitaphio, et erotico, et nescio, an in aliis quoque, evenisse. Erotici quidem et argumentum, et totus habitus orationis ab ingenio Demosthenico abhorret, Sophistam magis decens, quam oratorem. Haud scio, an commendatio Sophistices p. 1414. haud parum in hac re valeat. Cæterum oratio hujus libelli composita, gravis, morata, sapiens, virtutem spirans atque commendans, haud tamen pro more Demosthenis. Verum nimis est lubricum et fallax argumentum a dissimilitudine styli ductum. dicendi genus in eodem homine miris modis discrepare potest pro ætatum, et fortunarum, studiorumque diversitate. Iidem enim non semper iisdem delectamur, non iidem manemus. nimis denique multa Demosthenis perierunt, quam ut speremus, nos omnem Demosthenicæ orationis colorem tenere, possimusve tuto ei hoc opusculum abjudicare. quare causa hæc in medio relinquenda est.

I. I. REISKII

ANNOTATA

AD

PROŒMIA.

Quo tempore hæc literis mando, dies est 17. Junii 1769. ad primum legenda accedo hæc procœmia, quæ nescio, qua ductus præjudicata aversatione antea contemseram. quapropter non ausim meditati quicquam et maturi ad hæc gymnasmatia promittere allaturum, sed ea solummodo, quæ prima lectio, cum contentione non acerrima suggerat.

1420. 17. μεταλαμβάνειν] non intelligo. Estne idem atque μεταγινώσκειν, mentem mutare, aliam inire viam consiliorum et rerum gerendarum? videtur.

1421. ult. ἣ] malim οἷον, scil. πάθοιτε. vel ὅ. v. v. 24.

1423. 16. δύναιτό τις] aut τις delendum, aut cum τῷ mutandum videtur. Sed dedi de meo ὁστισοῦν δύναιτο, ὅ,τι διδάξαι (in optativo). oratione ad id quoque adducere, quod demonstrarit.

1424. 11. ἥπερ ἃ] dedi de meo ἢ παρ' ἃ, secus atque ego sentio saluberrimum esse.

1425. 4 οἱ παραχρῆμα λόγοι χ.] malim: οἱ λόγοι τὴν παραχρῆμα χάριν.

— 12. εἰ δὲ σκοπεῖτε —] f. εἰ δὲ σκοπεῖν δεῖ, τί καὶ βούλεσθε, ὡς ἐκ τῶν ῥ. εὐδοκιμῆσαι, οὐ δέον, οὐκ ὀρθῶς. Sin autem explorare oportet, quid velitis dici, ut orator ex oratione sua laudem consequatur (id quod haud decet, recte non habet).

1427. 15. ὥσπερ ἐκ γένους] f. ὥσπερ ἱερωσύνην ἐκ γένους.

— 27. τῶν ἄλλων] post τῶν ἄλλων videtur ἁμαρτήματα deesse.

— pen. οὐ χαρισεῖται] f. οὐχ ὁρᾶται, aut ποιεῖν — οὐχ αἱρεῖται.

1429. 17. τὰ] non cohæret cum proximo πράγματα, sed cum remotiori λελυμασμένα.

1430. 9. τοῦ] dedi de meo ἢ τοῦ. non minus vestrum est, quam ejus, qui auctor fuerit.

1434. 5. καὶ—μέχρι] lacuna hic loci est.

— 22. ὑπαρχόντων] post ὑπαρχόντων, aut in hac regione, deesse videtur δηλοῦν, aut simile quid. addidi ex indice Lambini λέγειν.

1436. pen. τούτων] post τούτων addidi τῶν. illos ipsos, in res gestas invehentes easque reprehendentes.

— ult. καὶ ὑμᾶς] scil. εἰδέναι. aut leg. est ὑμεῖς, scil. οἴδατε.

1437. 10. δυνηθῶσιν] scil. οἱ ἀντιλέγοντες. eodem etiam redit ἕξουσιν.

1438. 22. οἱ μὲν] scil. ἐροῦσι ex insequente ἐρεῖ.

1440. 6. τῆς ἀμελείας] articulum de meo addidi. pendet hic genitivus e superiori v. ὑπερβολὴν v. 3.

1441. 11. τοῦ λόγου] malim aut τοῦ λέγειν, aut τῶν λόγων.

— 22. ἀποκεκώλυκεν] malim ἀποκεκώλυκεν.

— pen. ὁρῶν ἡγουμένους] dedi de meo ὁρῶν ἰπουμένους. v. Hesych. v. ἰπουμένους.

1442. pen. τὸν χρόνον] malim τοσοῦτον χρόνον.

1443. 2. παρουσία] non damnabo. sed insolentior est h. l. dictio. melius conveniret μετουσία, aut περιουσία.

— 4. ἰδεῖν] primum uncis inclusi. prorsus delevisse præstiterat.

— 12. ὅτι οἱ τότε] hoc ὅτι iteratum est epexegeseos gratia, ut præmissum ὅτι per hoc alterum ei subjectum declararetur. perinde nobis erit, ac si Orator dixisset: τουτέστιν ὅτι οἱ τότε.

— 13. ποιήσητε] subaudi καὶ νῦν.

— 14. τοῖς τότε δόξασιν] quæ nunc improbatis et exagitatis. unde patet, proximum συνειπεῖν bene habere, immerito a Wolfio vexatum.

— 15. ταῦτα] post ταῦτα videtur λαβὴν, vel simile quid, deesse.

— 16. τούτων] ea scil. quæ vos hac in concione decernetis.

— 19. μήτε] dedi de meo μηδέ. *ne ipsa quidem a vobis decreta.*

— 21. εἴητε δ' ὥσπερ] hic desunt quædam. nisi hæc sit sententia: quo fiat, ut sitis in potestate eorum, qui primi dixerint, perinde atque sedilia in theatro eorum sunt, qui primi occupavere.

1444. 9. εἰδότας] post εἰδότας aut deest ὑμᾶς, aut certe subaudiendum est.

— 21. βεβουλευμένων] si sic manet sine articulo τῶν, erit masculinum, et subaudietur ὑμῶν. accusare vos, qui consilia ceperitis atque decreveritis. sin autem τῶν præponatur, tum erit neutrius generis, et significat *ob decreta.*

1446. 2. ἔχειν] post ἔχειν videtur εἰπεῖν deesse.

— 7. ἀκούοντας] post ἀκούοντας videtur δελεάσῃ, vel simile quid, deesse.

— 10. ἐγνωκὼς] id est, ἑαυτὸν πρῶτον πεπεικὼς περὶ ὧν λέγει, ὡς ἀληθῆ καὶ δίκαια καὶ συμφέροντα ὑμῖν λέγει. *bona fide, serio, ex certa persuasione.*

— 21. ἐκ πλείονος] bene habet hic locus, a Lambino minus intellectus.

1447. 23. ὄντας] subaudi τοιούτους.

1449. 13. μηδένα] cohæret cum τῶν συμβουλευόντων.

— 21. ὑπ' ἄλλου τινὸς —] verba, more oratorum paulo durius trajecta, in constructione sic sunt ordinanda, ac si sic starent: ὑπ' ἄλλου τινὸς ἐλέγχου — μετὰ τοῦ τῇ πόλει λυσιτελοῦντος.

1450. 1. ἅμα κρίνετε] est *interea dum judicatis.*

— 21. ἀναμένειν] post ἀναμένειν videntur hæc verba excidisse: ὅσα βλάβη φέρει οὐδέ. ut sit hæc verborum constructio: δοκεῖτέ μοι οὐδὲ παθόντες αἰσθέσθαι, ὅσα βλάβη φέρει τὸ ἀναμένειν ταῦτα δημοσίᾳ.

— pen. πλησίον ὄντας τῶν ἁμ.] *recente adhuc memoria lapsuum suorum.* post ἁμαρτημάτων deesse videntur hæc: τὸ μεμνῆσθαι ἀφ' ὅτων (sic enim leg. videtur pro ὅταν).

1451. 6. οὔτε ὀλιγωροῦσιν ἀπροσδόκητον παθεῖν] οὔτε ὀλιγωροῦσιν οὕτως ἀπροσδόκητον, ὥστε μηδὲν ἀπ' αὐτοῦ παθεῖν. ut caventibus nihil accidit ita grave atque formidolosum, ut ei non jam dudum ante obviam ierint et præstruxerint, ita rursus socordibus nihil accidit ex improviso quamvis leve, unde non damnum, saltim aliquod, sentiant.

— 12. σωφρονεῖν] f. φρονεῖν.

— 19. οὔτ' ἂν] post προαιρεῖσθαι delevi meo arbitratu, interturbans sententiam. correctio est pravi ὅταν in v. 20.

— 20. ὅταν ᾖ] dedi de meo οὔτ', ἂν ἦν, id est, οὔτε παρῆλθον, ἂν (id est, ἐὰν) ἦν τοὐναντίον. *neque prodissem ad dicendum, si contrarium esset,* h. e. si omnes eadem quidem, sed prava et noxia sisceretis. ἦν imperfectum hic requirebatur.

— 25. τούτων] redit ad remotius: cum illis, qui mecum consentiunt.

— ult. ἄν τι δοκῶμεν λέγειν] malim: ἄν τι δοκῶ ὑμῖν λέγειν.

1452. 2. ἐπὶ οἷς] ἐπὶ delevi. οἷς idem est atque ταῦτα, δι' ἅ, vel ἐφ' οἷς. si causæ, vel argumenta, momenta, quibus ducti censemus vos labi, nullius esse ponderis arguantur.

1453. 25. οὕτως] post οὕτως deesse videtur ἐλαφρῶς, aut κούφως, aut ἀνεξικάκως, aut tale quid.

— ibid. οἶμαι] post οἶμαι delevi μή. dedecora ab objurgantibus admonitionis ergo objecta, cum ipsis insunt, ita ferre æquo animo audientes.

1454. 8. προσῆχθαι] si bene habet, idem est atque εἰθίσθαι, προδεδιδάχθαι, *perductos, pellectos, doctos et assuefactos vos esse.* sed tum τῷ proximum, quod nunc ante hoc verbum legitur, pone illud erit locandum, ut cohæreat cum φιλονεικεῖν. φιλονεικεῖν ἐπαινέσαι est idem atque φιλονεικία ἐν τῷ (vel περὶ τὸ) ἐπαινεῖν, *certare in laudando.* Meliusne sic legatur: καὶ μὴ προεισῆχθαι. *neque prius inductum, invectum esse in concionem morem* τὸ τοὺς λόγους — ubi ille articulus τὸ cohærebit cum φιλονεικεῖν, *certandi in laudando.*

— 18. ταὐτὰ] subaudi ἐμοί. *eadem mecum sciscit.*

— 25. κοινότερον] f. ἐς κοινότερον. vulgaris dictio εἰς κοινὸν βουλεύεσθαι. et ἐς facile potuit a fine proximi vocabuli absorberi.

1457. 15. πολέμου] malim πολεμῶν.

— pen. αὐτὰ] post αὐτὰ videtur τοσούτῳ μᾶλλον deesse.

1458. 1. αὐτοὶ φανερὸν] f. αὐτοὶ ἑαυτοὺς φανερούς.

— 6. αὐτοὺς] non cum ἡμᾶς cohæret, sed cum τούς. idem est ac si dixisset: αὐτοὺς τοὺς ἐξηπατηκότας ἡμᾶς. *illos ipsos, qui nos deceperunt.*

1459. 4. λοιδορίαι] post λοιδορίαι videntur quædam deesse, e. c. οὐκ ἐπὶ τούτῳ γίγνονται ὅπως, aut tale quid.

— 5. ἐξελέγξωσιν] post ἐξελέγξωσιν deest ἀλλ'. non eo pertinere, ut dedecora sua mutua denudent, sed vos faciant mulctam dependere.

— 25. οὐδὲν ἂν βούλοιντο] malim aut οὐδ' ἂν βούλοιντο, aut οὐδὲν οὐδ' ἂν βούλ.

1460. 26. αὐτοῦ] aut ὁμοῦ malim, aut ταὐτό. idem et præclarum, et conducens reip. aut, quod eodem redit, ἐν ταὐτῷ.

— ult. συνεχεῖς] bene habet, sed post οἶδε videtur ἔφερεν deesse. proxima insequentia non intelligo.

1461. 8. πολλὰ] scil. ἀρχάς. honores mirifice fructuosos.

— ibid. περιῆτε] dedi περιίητε, *circumeatis.*

— 13. ὄντας] subaudi a communi, ἐπὶ τῶν πράξεων ἐᾶν.

— 15. τετελεσμένῃ] dedi τετελεσμένοι μωρίᾳ. *cum ipsi sint initiati sacris Deæ Stultitiæ.* tum desunt quædam.

1462. 12. τίς ἂν αὐτοὺς εἰπεῖν ἔχοι] f. τίς ἂν αὐτὸς τοὺς αἰτοὺς εἰπεῖν ἐθέλοι.

I. I. REISKII

ANNOTATA

AD

EPISTOLAS.

462. Titulum epistolæ primæ præscriptum ab initio ad p. 1463. 5. deduxi, et pone verbum ἐπιστέλλω collocavi.

— 3. δὲ] dedi δή.

1463. 4. ἐπινοίας] ambigo inter ἐπινοίας vulgatum, et ἐπιπνοίας, *inspirationis.*

— 15. ἔργον] subaudi ὑμῖν. difficile vobis est acquiescere consilio vobis per epistolam dato, illudque sequi.

— 21. καὶ — εἰρῆσθαι] bene habent verba καὶ σὺν θεοῖς εἰρῆσθαι, subaudi μοι ταῦτα βούλομαι, pro volo, quod sunt, interjecta. *volo hoc, quod dicam, diis propitiis mihi dictum esse.* præferrem tamen utique εἰρήσθω, si codices id darent.

1464. 10. μηδὲν μηδ'] dedi μηδὲ ἓν μηδ'. *nam non idem omnes agere, neque, si quid agitis, id bona fide, sine dolo malo, agere.*

— 17. μήτε τῶν τῶν —] aut probanda est Wolfii conjectura: μήτε τῶν ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων συνηγωνισμένων τοῖς καθεστηκόσι μηδενί. aut minore motu pro τῶν priore leg. est τῳ enclitice, h. e. τινὶ, alicui, et ἐν ἑκάστῃ cum Wolfio, et tum συνηγωνισμένῳ in dativo, cum illo altero dativo τῳ cohærente. Pro καθεστηκόσι malim συνεστηκόσι. in genere masculino. *neque cuiquam, qui in sua quaque civitate præsentem rerum statum tuitus sit —.*

— 20. τοὺς συνειδότας —] videtur vulgata lectio, aut bona esse, aut saltim defendi posse, ad hanc sententiam: *illos, qui conscii sibi sunt, quod manifestum habeant periculum, ut necessarii conspiratorum.* Sic ad verbum: τοὺς συνειδότας αὐτοῖς ἔχουσι κίνδυνον (ubi ἔχουσι est dativus pluralis participii præsentis) idem est atque τοὺς συνειδότας αὑτοῖς, ὅτι ἔχουσι κίνδυνον (ubi ἔχουσι est tertia pluralis indicativi præsentis) ὡς ἀναγκαῖοι τῶν συνεστηκότων. Appellat autem τὰ καθεστήκοτα statum Græciæ, qui tum erat, sub Alexandri M. et Antipatri Macedonumque reliquorum dominatu, libertatem Græciæ servitute oppressam tenentium. Jam exstincto Alexandro, aut sub extrema ejus tempora, Græci libertatem rursus affectabant. quibus auctor et Demosthenes, ut in neminem, qui Macedonum studiosus fuisset, ideo animo sint infesto. Hos amicos Macedonum appellat τοὺς συνεστηκότας. et οἱ ἀναγκαῖοι τῶν συνεστηκότων sunt ii, qui cum amicis Macedonum causam fecissent communem, cum illisque juncti fuissent vinculis necessitudinis indissolubilibus. Sententia igitur erit hæc: auctor vobis sim, ut animo erga neminem sitis acerbo eorum, si qui cum Macedonibus fecerint. Qui enim conscii sibi sint, se, ut necessarios et familiares scelerati sodalitii, manifestum in discrimen incursuros, eos metus ille ad conjunctionem animorum adiget tanto arctiorem, studiumque illis addet atque contentionem tanto alacriorem partes suas modis omnibus tuendi.

1465. 6. νομίζειν] post νομίζειν videtur ὅτι deesse.

— 15. αἰτίους] addidi quidem τοὺς e Bav. ante αἰτίους, verum ne sic quidem persanatus est hic locus, quem sic videtur Demosthenes reliquisse: ἢ κομιδῇ ὀλίγους τινὰς ἂν αὐτοὺς τοὺς αἰτίους καταλειφθῆναι. *aut oppido paucos quosdam relictum iri criminationi obnoxios.*

— 17. καὶ τῶν ἰδίων μέμνησθε] malim: καὶ τῶν ἰδίων οὐ (vel μὴ) μέμνησθε. *et privatæ si quæ suæ cuique oblatæ fuerint injuriæ, eas oblivioni date.*

— 25. πρῶτον] dedi πρῶτος. videtur in libris duplex fuisse lectio, in aliis hæc, πρῶτος puta, in nominativo, in aliis ἐμὲ πρῶτον, in accusativo, unde istæc nobis est reliqua facta, dum perisset ἐμὲ necessarium.

1466. 11. ἐκείνου] post ἐκείνου videtur ὅτι, vel simile quid, deesse. *Nunc igitur, eo sublato, cum fortuna quærat, quibuscum in posterum stet (quos vos esse oportet), ducesque constituite.*

1467. 6. καταψηφιζομένους] distinxi melius sic, ut post καταψηφιζομένους comma ponerem, positum post ἁπάντων delerem, ubi in illo priore subauditur ἐμοῦ, in hoc posteriore τῶν ὑμετέρων καλῶν καὶ δικαίων. *vos vestris juribus atque decoribus vosmet ipsos exsuere, eaque rapientibus concedere,*

non minus, quam me illis denudari simul, omnibusque meis reliquis fortunis.

— 14. κρίνετε] sitne κρίνετε servandum (fingi enim potest, illa judicia de furti Harpalici sociis adhucdum, quum Demosthenes has literas mitteret, agitata esse), an ἐκρίνετε, vel ἐκρίνατε legendum propter circumstantia præterita, in dubio id relinquam.

1468. 13. προσδοκᾶσθαι] dura dictio et insolens ἐλπίδα προσδοκᾶσθαι. alius dixisset παρίστασθαι, aut προδείκνυσθαι.

1469. 12. ἐγὼ πολιτευόμενον] post ἐγὼ videtur δικαίως, vel ὡς χρὴ, vel tale quid, deesse.

1470. 21. τῶν τε γραφέντων] sunt genitivi plurales generis masculini, non neutrius. idem est ac si dixisset: καὶ ἐκ πάντων, ὅσοι ἐγράφησαν τῶν Ἁρπάλου χρημάτων μετεσχηκέναι, μόνος ἐγὼ διὰ τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων ἐποίησα τὴν πόλιν ἀνέγκλητον.

— ult. εἰπεῖν] hic loci valet ἐγκαλεῖν, αἰτιᾶσθαι. *criminari.*

1471. 11. ἀνεγκλήτου] ἀνελέγκτου dedi e Bav. malim tamen ἀνεξελέγκτου. vulgatam si tueri velimus, erit ἀνέγκλητος αἰτία, criminatio, quam fas non sit ad judicem in forum deferri, illegitima causa, incompetens.

1472. 4. τῇ] id est, ἐπὶ τῇ, *ob errorem circa me*, vel *in me commissum*. v. ep. 3. p. 1374. 8.

— 16. ἐμαυτῷ] subaudi παροῦσαν.

— 22. ἐπεὶ] redit ad superiora μήτε ἀνάξιον ὑμῶν μηδέν μοι συμβῇ. necesse enim erat, si Demosthenes violentas ipse sibi manus inferret, inde ad Athenienses invidiam redire.

— 25. αὖ] malim ἐς.

1473. 1. τούτῳ] dedi τοῦτο, id est, τοῦτον τὸν τρόπον, aut πρὸς τοῦτο, χρήσησθε, scil. ἐμοί.

— 18. ἀλλ' ἃ] dedi uno vocabulo ἀλλά. non tamen ideo satis hoc arbitror ad emendandum hunc locum. videtur orator dedisse: ἀλλὰ γὰρ τοῖς παροῦσιν. *verum delectatur quisque fruiturque crebra commemoratione rerum earum, quibus identidem utitur.*

1474. 2. ἐῶσι] subaudi ἐμέ. idem est ac si dixisset: ἐὰν ἐμὲ ἐῶσιν ἐν εἰρήνῃ, ὥσπερ ἐπὶ τοις ἄλλοις ποιοῦσιν, οὓς ἀφήκατε ὑμεῖς. si, ut reliquos omittunt, a vobis absolutos, ita me quoque sinunt tranquillum, neque pergunt exagitare, sed patiuntur in urbe esse.

— Epistola tertia. v. 5. μὴ παριδεῖν] subaudi ταῦτα.

— 10. ἐκείνῳ ζῶντι] respondet καὶ ὑμῖν p. 1175. 17. ubi cœpta hic oratio, post longiorem interpellationem resumitur.

1476. 1. οὐ γὰρ ἂν —] idem est ac si dixisset: οὐ γὰρ ἂν ἐποιεῖτε τοῦτο, εἰ μὴ καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἐδόκει τὸ πρᾶγμα τοιοῦτον εἶναι, οἷον ἀπεφαίνετο Λυκοῦργος. dictio δοκοῦν similis est illi ἐξὸν, παρὸν, ἐνὸν etc. videtur tamen sententia potius hæc convenire loco atque requiri. οὐ γὰρ ἂν [scil. ἐποιεῖτε] εἰ μὴ καὶ Λυκοῦργος ὑμῖν τοιοῦτος [οἷον ἔφην], ἐδόκει εἶναι.

— 13. οὐδενὸς γὰρ] γὰρ est *nempe, scilicet.*

— 25. εἰς τοὺς παῖδας] id est, εἰς τοὺς αὐτοῦ παῖδας, καὶ τὴν ὑμετέραν αὐτῶν εὐδοξίαν.

1477. 5. εἶναι· ὃ] integravi locum e Bav. paululum a me emendatum — εἶναι. τίμημα δ' ὁρῶν ὀκνοῦντας ἀφεῖναι. in quibus δ' ὁρῶν effeci e vitioso, quod ibi est δῶρον. *mulctam autem remittere vos cunctantes atque recusantes ego videns, quæ mulcta illis per calumniam solummodo et per invidiam est irrogata, non habeo, quod statuam.* τίμημα λόγῳ γεγονὸς est, mulcta non criminibus merita, sed ex criminationibus adversariorum contracta.

— 16. πράττειν] post πράττων videtur μάλιστα deesse.

— 18. δηλῶσαι — ἐξετάσας] possit bene habere, idemque esse, atque δηλῶσαι ἑαυτὸν ὅτι ἐξήτασε. *ausus non est prodere, semet indagavisse, cujates et unde orti sunt.* quia tamen hæc sententia ab hoc loco aliena est, malim σκυλεῦσαι. jacentes spoliare ausus non est, posteaquam cognovit, cujates essent.

1478. 23. προσήκει] dedi de meo προσῆκεν. *ne concionari quidem ipsi* (ut ærario) *licebat, secundum leges quidem*, quæ vetant debitorem fisci cum populo agere.

1479. 5. ἥνπερ ζῶντος] probo Wolfii conjecturam ἣ περὶ ζῶντος, id est, ταύτῃ, ἣν περὶ ζ. possit quoque ἢ ἣν περὶ ζ. legi. post ἔχειν videtur νῦν deesse. aut certe subaudiri debet.

— 6. παρόντων] si bene habet, loco est vocabuli in hac re usitatioris περιόντων.

— 10. τῶν ἄλλων —] videtur sententia, hic loci mutilata, hæc ferme postulare et secum ferre, ut post τῶν ἄλλων addatur ἰδὼν, et post ἑτέρων ἀπομνημονεύσαντας ἐκγόνοις. nam ἀπόγονος vix usurpatur. ego qui viderim, quot liberis patrum bene de vobis meritorum gratias paternorum meritorum retulistis. velim aliorum quoque nepotibus vos pares referre gratias.

— 13. τοιαῦτα] scil. τὸ ἀπομνημονεύειν τοῖς παισὶ τὰς πατρικὰς εὐεργεσίας.

— 14. τούτων] (ut et ταῦτα v. 11.) redit ad exempla grati memorisque animi a P. A. erga liberos patrum bene de se meritorum demonstrati.

— 19. χρήσιμοι] scil. τῇ πόλει.

— 21. ὑπολαμβάνεται] quæ non certo scimus, ut ea, quæ videmus ipsi præsentes, cum coram geruntur, sed ea, quæ fide aliena novimus.

— ibid. ἑωράκετε] post ἑωράκατε deesse videtur χάριν ὑμᾶς ὀφείλειν.

1480. 8. τοῦθ' οὕτω γίγνεται] non præter morem vestrum hoc, quod vos rogo, fieri, ut scil. Lycurgi liberis mulctæ paternæ dependendæ necessitatem remittatis.

— 22. φήσαιμεν] malim φήσαιμι, *ut nullus dubitem affirmare.*

— 25. θεμένων] malim τῶν τοῖς νόμοις πειθομένων.

1481. 4. ταῦτα] dedi ταὐτά. *eadem cum populo sentiat, populi studiosus sit.*

— 12. τῶν δὲ τοῖς θεοῖς ἀποδ.] malim: τῶν δ' ἐν τοῖς θεοῖς ἀποδεδειγμένων. *illæ autem*, Gratiæ puta, *inter deos sint relatæ.*

14. μέχρι τῆς παρόδου] donec accedat ad remp., donec nancisceretur facultatem remp. gerendi.

— 27. θυσίας] πατρῷαι θυσίαι videntur h. l. illæ esse, quas Athenienses quotannis Apollini Patroo, numini suo, Delphis per legationem offerebant.

1482. 9. ὁμοίους] id est, ὁμοίως ἡμῖν εὔνους πρὸς ὑμᾶς. *sin autem existimatis esse vobis adhuc aliquos, vestri pariter, atque nos fuimus, studiosos, haud invidebo illorum felicitati.* dedi ὁμοίως.

1483. 4. ἐν οἷς, εἴ τις —] idem est ac si dixisset: ἐν οἷς βουλοίμην ἂν ἐκεῖνον γενέσθαι, ὅστις ἐμοῦ κατέψευσται τοιαῦτα, δι' ἃ ἀπόλωλα. *quandoquidem ibi loci sunt meæ res nunc, ut ibidem esse velim omnes, si qui commenti in me sunt ementitas criminationes, propter quas perii.*

1484. 1. ἵνα οἷός τε ὦ] dedi de meo ἵνα, εἰ οἷός τε ὦ. *ut, si possim.*

— 10. χρόνον τὴν ἐκτ.] Wolfii editio dat εἰς τὴν ἔκτισιν. planior sic quidem facta est oratio. verum ne vulgata quidem est intolerabilis. τὴν ἔκτισιν διδόναι est, *alicui moram luendi debiti facere.* ὅσονπερ χρόνον idem est atque εἰς ὅσονπερ χρόνον.

— 16. τούτους ἵνα μὴ —] micamus hic in tenebris. verumtamen, qui certæ nihil opis possimus promittere, projiciamus temere conjecturam, a qua causa nihilo fiet deterior. post τούτους hoc versu addendum esse ὑφ' ὧν suspicor. cætera omnia immota servo, nisi quod punctum commate muto. quo admisso erit hæc sententia: τούτους, ὑφ' ὧν, ἵνα μὴ δ. propter hos, a quibus, ut, quæ scripta non poterant dependere, ne dupla ea dependerent, persuaderi mihi passus sum, ut apud senatum [forte Areopagiticum] subscriptione meæ manus caverem sponderemque de certis quibusdam pensionibus præstandis.

— 20. ἀνακομισαίμην] nescio, an præstet ἂν κομισαίμην.

— 23. συνέξομαι] potest accipi pro συσχεθήσομαι. Continebor velut carcere. nescio tamen, an præstet συνέσομαι. est hoc quidem usitatius.

1485. 4. πρὸς τούτοις] id est, περὶ ταῦτα. ἐν τῇ τούτων παρασκευῇ. locus hic bene habet. in hac re comparanda, et peragenda, collectione mulctæ puta.

— 6. τἀφανὲς] malim τἀδρανὲς, id est, τὸ ἀδρανές. marcidam, languidam, exoletam, imbecillem majestatem senatus.

— 7. ἢ τὸν Ἄρειον πάγον] videntur scholium, ideoque delenda esse. vulgatum τἀφανὲς v. 6. tueri si velis, interpretandum erit judicium in occulto habitum, clandestinum, causa indicta peractum, tabellarium.

— 14. ἄξιος] scil. εἰμὶ ἐγὼ ἀπολωλέναι. post χείρων v. 15. aut addendum, aut subintelligendum est, aut Ἀριστογείτονος, aut οὐδενὸς, aut denique ἐμοῦ. deterior nunc non sum, quam olim fui.

— 18. πρὸς σ. τ.] Aristogitonem puta. τετυχηκότα est accus. in singulari.

1486. 2. ἡ γὰρ ἐν τοῖς τοιούτοις ἧττα] locum hunc, laudato Demosthenis nomine, recitat Aristides t. I. p. 536. 3.

Ad epistolam quartam. 8. τῶν τοιούτων] præcepta sapientiæ designat, cujusmodi est sententia v. 6. proposita.

1487. 15. βλασφημίαν] id est, δυστυχίαν, ἣν ἐμοὶ βλασφημῶν ὁ Θηραμένης προφέρει.

1488. 17. ἕτερον] subaudi κακὸν, οἷον τὸ δουλεύειν, ὃ συνέβη τοῖς Ἀρκάσι.

1489, 5. τοῦ πατρός ἐστι κρείττων] non patitur se a pietate erga patrem vinci, neque ab ejus miseria se commoveri ad ipsi succurrendum.

— 6. οἷς] id est, ἐφ' οἷς, vel δι' ἃ, *ob quæ.*

— 15. δυσχερᾶναι ταῦτα —] malim sic distingui et emendari: δυσχεράναι. ταῦτα [scil. ἐμοὶ νῦν ἀρκείτω εἰρημένα] ἀπὸ τοσούτων, *hæc mihi nunc dicta satis sunto de tanto numero criminum atque dedecorum*, ὧν μνησθεὶς, *quæ, quicunque sibi ad animum revocat, is novit Therameni insidere, et multa numero, et fœda atque nefanda.*

— Ad epistolam quintam. 2. ἔχω] scil. διαγινώσκειν, *discernere*, aut ἀποφήνασθαι, *pronunciare.*

— 4. ἀγωνίζεσθαι] fort. ἀνταγωνίζεσθαι.

1490. 12. τῆς ἀπὸ τῆς Πλ.] τῆς pr. loco, quod uncis inclusi, dedi τὴν adoptatum ex edit. Wolfii. videtur in aliis libris fuisse, καὶ ταῦτα ἀπὸ τῆς Πλ. δ. id quod etiam margo Lutet. subjicit, in aliis καὶ ταύτην ἀπὸ τῆς Πλ. δ. vestigia utriusque lectionis cum remansissent, corrupta sunt conglutinata.

— 19. ὡρμηκὼς ἐμαυτὸν] dedi e margine Lutet. ὡρμηκὼς κατ' ἐμαυτόν. *qui ultro, sponte mea, ferar in caritatem tui.* possit tamen vulgata defendi. *qui ipse me impulerim atque incitaverim, auctorque mihimet fuerim tui amandi.*

— 20. ἃ δὴ ὑπολαμβ.] dedi de meo δι' ἃ δὴ ὑπολαμβάνω. *propter ea, in quibus*

mihi videor abs te contemtus atque delusus esse.

— 22. *οὕτως ἕξειν*] scil. *ὡς ἐγώ φημι.* ita rem eventuram, ut aio, scil. animum abs te meum abalienatum iri, etiamsi haud id præ me feram.

— 26. *τὸ μὲν γὰρ εὖ βούλεσθαι*] malim: *τὸ μὲν γὰρ εὐδοκιμεῖν βούλεσθαι. non enim nobis deest voluntas gloriam adipiscendi.* aut alias *εὖ* plane est delendum. *haud enim deest voluntas similis tui evadendi.*

1491. 2. *τῶν εὖ φρονούντων χεῖρον*] dedi *τῶν σοῦ φρονούντων χεῖρον. deterius, quam tu, sentientium.*

— pen. *ἐπίστελλε*] *ἐπιστέλλειν* hic loci significat mandare verbis, nuntio, quod is verbis item ei reddat, ad quem mittitur, sine epistola. In *γράψας* subauditur *τοῦτον τὸν χρόνον.* Sententia est: hoc tempus tu mihi aut per literas significa, aut etiam, si mavis familiarius, ut cum homine amico, agere, solummodo per nuntium, mandata verbis referentem.

— Ad epistolam sextam. 1. *ἦλθεν*] scil. e Thessalia e castris nostrorum ad Lamiam.

— 3. *συνέδρους*] qui videntur Delphis, aut ad Pylas, in conventu Amphictyonico sedisse. unde has quoque literas Demosthenes videtur dedisse.

— ibid. *ἀγαθὰ*] nobis puta, parti nostræ, Macedonibus adversanti, et libertati Græcorum asserendæ studenti.

— 5. *ἀπολείπουσα*] id est, *παρέχουσα.*

— 7. *πρὸς Δείναρχον*] Dinarchus enim, Macedonibus addictus, tum Corinthi, unde erat oriundus, exsulabat.

— 9. *οἵαν* —] quales rumores in caput eorum detorqueant dii, i. e. faciant dii, ut tam dira, atque illi de nobis rumore differunt, de ipsis prædicentur invicem.

— 10. *ἀφικομένου*] reverso e castris ad Lamiam, huc ad nos, in Pylis agentes.

— ibid. *ἥκοντος*] scil. *πρὸς ὑμᾶς μετὰ τοῦ ταύτην τὴν παρ' ἐμοῦ ἐπιστολὴν φέροντος.* Juvat perspicuitatis gratia illum, qui Demosthenis literas ad S. P. Q. A. pertulit Athenas, Apollodorum, comitem ejus Diodorum, appellare. Diodorum itaque e castris ad Lamiam cum Polemæstus (aut Ptolemæus potius) ad fratrem Elpinicum, in Pylis agentem, ubi Demosthenes item tum agebat, misisset, Elpinicus Diodorum ad Demosthenem adduxit, eique literas fratris ostendit, in quibus cum spes daretur Atheniensibus sic satis probabilis victoriæ, judicavit Demosthenes e re esse, illum Diodorum una cum Apollodoro Athenas a se mitti, quorum hic quidem has Demosthenis literas ad S. P. Q. A. perferret, ille vero de prœlio Lamiaco memoriter in concione exponeret, testis oculatus.

1492. 1. *κἀκείνου*] redit ad Elpinicum.

— 2. *ἀγαγόντος*] scil. *τοῦτον τὸν πεμφθέντα πρὸς ἑαυτὸν παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ μετὰ γραμμάτων.*

— ibid. *ἃ ἔλεγεν*] ille a Ptolemæo ad fratrem Elpinicum missus.

— 4. *στρατοπέδῳ*] scil. *τῷ πρὸς Λαμίαν.*

— pen. *τῶν θεῶν θελόντων* —] malim: *τῶν θεῶν θελόντων, ᾗ βούλεσθε, ἕξειν. persuadete vobis, cætera quoque, diis propitiis, ita habitura in posterum, ut ipsi vultis.*

REISKII

ANNOTATORUM AD DEMOSTHENEM

FINIS.

HIERONYMI WOLFII

IN I. OLYNTHIACAM

ANNOTATIONES.

HIERONYMI WOLFII
AD ANNOTATIONES
IN I. OLYNTHIACAM
PROLEGOMENA.

ΛΟΓΟΣ] verbale nomen, *orationem* significat, et fontem orationis *rationem:* cujus verbi significatio latissime patet, usumque apud Ciceronem et alios Latinos habet multiplicem, ut illud apud Græcos: *definitionem* item et *causam,* aliaque plura, quæ persequi nostri instituti non est. Illud tamen studiosos tenere velim, ut, si compendio ad Græcæ linguæ cognitionem pervenire cupiunt, primas origines verborum studiose inquirant: primitivis derivata (libet enim artis vocabulis uti) composita simplicibus subjiciant, et ab his ad illa respiciant. Omnino enim statuendum est, vocabulorum alia esse prima, nec aliunde oriri. Alia vero a primis illis quasi fontibus derivari: ut a *vi,* primitivo, fieri videtur *vigeo, vita,* et *vir,* eo quod viribus præstet mulieri, quam quasi mollem aerem dici volunt. Quamobrem etiam majore cum venia mulieres voluptati et nugis operam dare possunt. Quod si verum est (ut per me quidem verum erit, nec enim his de rebus magnopere laboro) Græcis eodem modo erit *ἀνὴρ, ὁ ἄνω ἀὴρ,* id est, *superior aer,* non aquæ terræque, ut muliebris, sed igni et cælo vicinus. Est igitur viri, despectis rebus terrenis, alte spectare, et originis suæ meminisse: ut sit revera *ἄνθρωπος,* hoc est, *ἄνω τρέπων ὦπα.* quam Platonis etymologiam et disputationem de usu oculorum, Ovidius eleganter exposuit his versibus:

> "Pronaque cum spectent animalia cætera terram,
> Os homini sublime dedit, cœlumque videre
> Jussit, et erectos ad sidera tollere vultus."

Altera nominis *ἀνθρώπου,* ratio, quam affert Plato, *ὅτι ἀναθρεῖ ἃ ὄπωπε,* philosophandum esse monet, et ea consideranda quæ videris. A *viro* descendit *virtus,* tum quod in viro potissimum reperiatur, tum quod virum maxime deceat: id quod et Virg. innuere videtur, his verbis:

> "Multa viri virtus animo, multusque recursat
> Gentis honos.—"

Sic *παῖς* primitivum esto (neque enim, tametsi pueri, mali præsertim, verberibus cum primis egeant, vel a *παίω* formari crediderim, vel a *παίζω,* etsi ludis et nugis gaudent pueri: magis placet *παῖδα* dicit quasi *ϛαιόν*: neque Græci et Latini, sive recte, sive arroganter, linguam suam Hebræis acceptam referunt). Ab eo derivatur verbum *παιδεύω,* a quo *παιδεία, παίδευμα, παίδευσις, παιδευτὴς, παιδευτήριον, παιδευτὸς, παιδευτικός*: item *παιδίον, παιδάριον, παιδαριώδης, παιδίσκη, παιδιὰ, παιδικὸν, παίζω*: atque alia composita et derivata complura, quæ recensere nihil attinet. Equidem superstitionem non probo, et de multis dubitari, primane sint an derivata: in multis, etsi derivata esse appareat, eorum tamen originem non ostendi posse video: quid tamen vetat intueri verba, et scrutari naturam eorum subtilius et accuratius? præsertim quum diligenti, nec prorsus hebeti, et Græcæ linguæ non ignaro grammatico, tales etymologiæ ultro sese offerant. Nam derivata pleraque primas saltem syllabas primorum retinent, et ipsa cum terminatione tum multitudine syllabarum sese fere produnt. *Sylva, sus, fagus, mus,* a Græcis, *ὕλη, ὗς, φηγὸς, μῦς,* veniunt: *milito* a *milite*: *miles* autem fortassis a *mille.* nec enim pauci constituunt justum exercitum. *Lepus,* quasi *levipes*: *cura,* eo quod *cor urat. Jupiter, juvans pater. Luna,* a *lucendo. Sol,* a *solitudine* (alii audacius, quod super omnia luceat, dictum volunt). *Mavors,* quod *magna vortat. Gradivus,* quasi *grassator divus. Deus* a *δέος,* unde Statii Dapaneus: Primus, inquit, in orbe deos fecit timor. Neque sane dii veterum, benefaciendo magis quam nocendo vim suam declarabant: quod utinam hominum nemo imi-

tetur, nisi quis a θεὸς formari putet, quod vel ἀπὸ τοῦ θεᾶσθαι, vel ἀπὸ τοῦ θεῖν: ut et αἰθέρα, non παρὰ τὸ αἴθειν, sed παρὰ τὸ ἀεὶ θεῖν, dici putant. Hæc et hujus generis alia, si quis supervacaneæ diligentiæ esse putat, cum eo ego non magnopere contendam: sed idem tamen meminerit velim, Platonem et Aristotelem, philosophorum principes: Euripidem et Sophoclem, sapientissimos poetas: Varronem et Ciceronem Romanorum alterum doctissimum, alterum eloquentissimum (ne alios commemorem): ab hac ratione adeo non abhorruisse, ut eam laudi sibi ducerent, et in gravibus operibus ostentarent. Nam Hebræi quidem, quorum vetustissima esse lingua creditur, nullum pene verbum habent, cujus rationem reddere non soleant. Quod si cui tanti viri alicubi frigere videntur: is primum videat, ne suam opinionem illorum judicio arroganter anteponat. Deinde, aut calidius ipse aliquid proferat, aut nos lusu hoc nec inamœno, nec inutili, frui patiatur. Denique perstare putet, invitari pueros ad meditationis diligentiam, quam ad socordiæ licentiam, ad quam alioqui sumus propensiores. Illæ certe grammaticorum perceptiones de speciebus et figuris, nequaquam sine reprehensione possunt negligi. Nemo, qui periculum non fecit, credit, quantum hæc res, in speciem levis ac puerilis, et intelligentiam veram, et memoriam, et copiam verborum juvet. Quæ tametsi tironi initio paulo difficilior videbitur: ipso tamen usu facillima fiet: præsertim si grammatica præcepta perdidicerit: quæ cum alii complures, tum vero Nicolaus Clenardus (cum quo Ioannis Varennii syntaxin conjungi velim), magno ingenio breviter accurateque tradiderunt. Subsidio item sunt Græco-Latina Lexica, et tota Græca, ut Hesychii, Suidæ, Phavorini, Etymologicon magnum, aliaque commentaria Græcorum: quæ utinam ab homine docto et diligenti in unum Opus ordine alphabetico (qui, etsi non eruditissimus, expeditissimus tamen est) conflarentur, ut et tenuitati et commodis studiosorum consuleretur. Quod si non singula verba duntaxat, sed loquendi etiam modi peculiares, aut obscuriores, propriis atque elegantibus verbis Latine (quantum ullo modo fieri posset) redderentur, atque ita unum volumen, quod quatuor fortasse justis partibus constaret (quum nunc Lexicorum et dictionariorum, et observationum tanta moles fit, ut plaustro vix vehi queant) totam et Latinam et Græcam linguam complecteretur: is demum verus esset utriusque linguæ Thesaurus, hoc Cornucopiæ suo nomini respondens: et tale Opus, quo nihil unquam videretur editum vel perfectius, vel utilius, vel posteritatis memoria dignius, in hoc grammatico genere studiorum, a quo cætera pendent, ac oriuntur omnia: quamvis parenti ac nutrici suæ grammaticæ, reliquarum artium magistri et doctores, vulgo parum æqui aut grati sint. Tale opus si quisquam his temporibus ingeniose, fideliter, erudite, addam etiam celeriter, conficere posset, Ioannes Oporinus posset: atque idem vellet, nisi ei rei familiaris tuendæ necessitas, otium et tempus, quibus in primis ad tantum negotium opus est, invideret. Ac principum profecto esset, ac rerumpublicarum, tales viros, qui ornandæ rei literariæ, et barbariei (pestis omnium deterrimæ) propulsandæ, tam voluntatem, quam etiam facultatem habent, liberalitate sua juvare: in quos non modo sine detrimento Reipublicæ, sed magna etiam et immortali cum gloria pecuniæ nonnihil conferre possent, quæ in res supervacaneas longe sæpe deterius profunditur. Sed ut ad institutum redeam: studiosus adolescens cognitione grammaticarum præceptionum instructus, et cum eorum quos dixi, Lexicis, tum vero Pollucis etiam et Budæi commentariis, et optimi cujusque auctoris fideli conversione adjutus, Græcæ linguæ cognitionem, sine qua manca est omnis eruditio, facile assequetur: si præsertim eam, de qua diximus, compositionis et derivationis rationem observarit. quam cujusmodi esse velim, quo rectius intelligatur, adscribam nonnulla propter rudiores, quæ ipse olim in meum usum annotavi. Verba igitur, ut dixi, alia prima sunt, alia derivata: quædam simplicia, composita quædam. Cum autem simplicia et primitiva non ita multa sint: facile possunt mandari memoriæ: et iis probe intellectis, infinita pene multitudo derivatorum et compositorum cognosci. Itaque Lexici tam copiosi vix decima pars necessaria erit homini studioso, et hanc rationem observanti. Sed tamen illud in primis præstandum est, ut primarum vocum πολυσημίαι percognitæ sint: quæ plerumque etiam in derivatis et compositis remanent, ut γράφω et *scribo* et *pingo* significat: ἐπιγράφω vel *inscribo* vel *appingo*: μετεπιγράφω vel *muto inscriptionem*, vel *renovo picturam*. Et quidem in his, quæ ex pluribus vocibus constant, sæpe vera significatio verbi est ex contextu orationis indaganda. Interdum etiam derivata, propter licentiam loquendi, longiuscule a significatione originis suæ recedunt, ut ῥυτὴρ, quod fit a ῥύομαι, id est *libero*, non significat *liberatorem*, sed *lorum* aut *flagellum*. στέμμα a στέφομαι, non *coronam* tantum, sed etiam *seriem generis* apud Latinos: unde Germanicum, Stammen. In talibus igitur, quæ non

adeo multa sunt, ut et in loquendi modis minus pervulgatis, ad Lexica recurrere necesse est: καίτοι συκίνην πολλάκις ἐπικουρίαν ὄντα. Derivatorum autem species (quanquam vel plures vel pauciores possent) septem a Grammaticis plerisque numerantur: comparativa, superlativa, patronymica, diminutiva, possessiva, denominativa, verbalis: in quarum postrema, cum maxima sit utilitas, de ea, omissis cæteris (quanquam earum quoque terminationes, formationes et significationes diligentius collectas et indicatas esse vellem a Græcis Grammaticis) ubi pauca dixerimus, et compositionis rationem breviter attigerimus, ad institutas Annotationes revertemur. Verbalia igitur pleraque formantur, ut apud Latinos a supinis, sic apud Græcos a passivis præteritis, iis quos παρακειμένους χρόνους vocant (nam παρῳχημένος generale est, et sub se complectitur παρατατικὸν, παρακείμενον, ὑπερσυντελικὸν, ἀόριστον πρῶτον καὶ δεύτερον, qui non significatione variant, sed terminatione). Atque in his a singularis numeri persona prima, secunda et tertia. Deinde a παρακειμένοις mediis. Sed priusquam ad formationem accedimus: observationes quasdam tradamus.

ANNOTATIO I.

1. Etsi præterita passiva et media omnia fœcundissima sunt, diligentissimeque excutienda: tamen etiam a reliquis temporibus quædam deduci videntur, ut a verbis in εύω verbalia in εία penacuta, ut παιδεύω, παιδεία, στρατεύω, στρατεία. A verbis in έω adjectiva in ὸς et ὸν et substantiva in ία per ι, ut ποιέω, τειχοποιείω, hinc fit ὁ καὶ ἡ τειχοποιὸς καὶ τὸ τειχοποιὸν, et ἡ τειχοποιία: a λέχομαι λεχὼ, a δόξω fit δόξα, ab αὔξω, αὔξη, ab ἔθηκα, θήκη, unde συνθήκη, διαθήκη, προσθήκη: a μνάω ἢ μνέω τὸ ὑπομιμνήσκω, ἡ μνεία, unde μνείαν ποιεῖσθαί τινος: a δώσω, δώσων, cognomentum Antigoni vana pollicentis: a δύναμαι, δύναμις, unde ἀδυναμία, ἐνδυναμόω, et alia fortasse, quæ suapte quisque industria observabit.

2. Non omnia verba gignunt de se tot verbalia, quæ quidem a bonis auctoribus usurpentur, quot analogia terminationes suppeditat: in causa est usus: "Quem penes arbitrium est, et jus et norma loquendi."

3. Verbalia quædam exstant, quorum verba non usurpentur, ut ἀνδραγάθημα: cum ἠνδραγάθημαι non dicatur. Sunt etiam, de quibus dubites, ipsane a verbis, an ab eis verba fiant: ut φωνὴ, φωνέω, βουλὴ, βούλομαι: in quibus fortasse dialecticorum ἡ κύκλῳ δεῖξις locum habent. Sed parum refert: et Priscianum libro hac de re octavo consulas licet. Participia et ipsa verbalia nomina sunt, cum significatione temporis.

4. Derivata, ut modo attigi, interdum a significatione primitivorum degenerant, ut ῥυτὴρ, a ῥύομαι: nisi quis παρὰ τὸ ἐρύομαι τὸ ἕλκομαι factum velit: quod et probabilius est.

5. In exercitatione grammatica perlustrandæ sunt omnes verbalium terminationes, atque una videndum, quæ receptæ in unoquoque verbo, quæ repudiatæ sint: etsi in hoc genere Græci multo liberiores sint, quam Latini: et analogiam in plerisque audacter sequuntur.

6. Derivata ipsa gignunt sæpe de se alia derivata, ut τύπτω τύπος, τυπικὸς, τυπώδης, τυπόω, τύπωμα, τύπωσις, τυπωτὴς, τυπωτὸς, τυπωτικὸς, τυπωτέον, τυπωτέος: ut σώζω σέσωσαι, σωτὴρ, σωτήριος, σωτηριώδης, σωτηριακὸν, τουτέστι, τὸ εἰς ἐκφορὰν νεκροῦ διδόμενον, Hesychio auctore.

7. Interdum simplicium verborum derivata non usurpantur, sed compositorum, ut στῆμα, non dicitur, ut opinor, sed κατάστημα, σύστημα, παράστημα. Sic ab ἕσταται fit στατὸς et στάτης, unde στατέω ἄχρηστον, sed ἀποστατέω, προστατέω [προστάττω aliud est], item προστάτης, πρωτοστάτης, ἐπιστάτης, εὔχρηστα sunt. A τέθειται fit θετὸς et θετικός. Sed θέτης et θετέω ἄχρηστα· νομοθέτης, ἀγωνοθέτης, νομοθετέω, ἀθετέω, εὔχρηστα. A βέβαται fit βατὸς, βατικὸς, βατέον. Sed βάτης, βατήριος, βατεύω, βατέω ἄχρηστα· ἐπιβάτης, ἐπιβατήριος, ἐμβατεύω, ἀμφισβητέω, εὔχρηστα.

8. E contrario etiam composita quædam repudiantur, quorum simplicia usitata sunt: ut στήμων dicitur, sed καταστήμων aut παραστήμων non item.

9. In derivationibus et compositionibus fiunt [id quod exempla ostendent] crebræ detractiones, additiones, immutationes et transpositiones literarum, syncopæ item et ἐπενθέσεις.

10. Verba composita si usitata sunt, suos accentus et terminationes retinent etiam in verbalibus, ut καταπλήττω, καταπληκτὸς, καταπληκτικὸς, ἐκπλήττω, ἔκπληξις facit, unde ἀνεκπληξία, εὐκατάπληκτος, ἀκατάπληκτος, παροξυτόνως, quia ἀνεκπλήττω, εὐκαταπλήττω, ἀκαταπλήττω non dicitur. et sic de similibus.

ANNOTATIO II.

Fœminina verbalia in ίς acutum, itemque denominativa quædam in άς et ίς, et masculinis et fœmininis substantivis jungi solent, ut προφητίδες παρθένοι, στρατηγίδες πύλαι, porta prætoria, Ἑλληνίδες πόλεις, λη-

στρίδες ναῦς, Ἑλλάδα γῆν, Τρῳάδες γυναῖκες. Hæc igitur et id genus alia, in exercitatione Grammatica nihil habent periculi. Nam et plurimi casus nominum, et tempora certa verborum complurium, quæ Grammatici non excipiunt, in nullo videas esse usu. Equidem παρακείμενον imperativi activi, cum omnes Græcos codices, quos nancisci licuit, evoluerim, nullum unquam me legisse memini extra grammaticos libellos. Quare is cui Græce loqui et scribere propositum est, non nimis fretus esse debebit analogia, Lexicis item et collectaneis Grammaticis, absque optimorum scriptorum auctoritate. Ut autem ad id, de quo cœpi, redeam: λόγος fit a verbi λέγω, præterito medio, λέλογα, syllabico incremento λε abjecto, et α in ος converso. Sed omnium personarum terminationes, et quasi propagines ordine videamus.

1. Prima persona præteriti perfecti passivi in μαι desinens, gignit terminationem μή acutam, ut στιγμή ab ἔστιγμαι.

2. μη penacutam, ut γνώμη, φήμη, μνήμη, ab ἔγνωσμαι, πέφημαι ἢ πέφαμαι, μέμνημαι. Hinc etiam fiunt βαρύτονα in ημος, ut φῆμος, unde εὔφημος, δύσφημος, πολύφημος. Unde εὐφημία, εὐφημέω, εὐφημέομαι. Item φημίζω.

3. In μα βαρύτονον, ut τὸ στίγμα, φάσμα, μίασμα, ab ἔστιγμαι, πέφασμαι, μεμίασμαι. Ab hac terminatione fiunt alia, ut, a στίγμα, στιγματίας, στιγματικὸς, στιγματίζω, &c. a φρόνημα, φρονηματώδης, φρονηματίας, unde φρονηματίζομαι: ab οἴημα, οἰηματίας, ab ἔσπαρμαι, σπερματίας, σπερματίζω, σπερματικός: a πρᾶγμα, πραγματεὺς, πραγματώδης, πραγματεύομαι, πραγματεία, πραγματικός. Hæc terminatio et diminutiva in ιον gignit, ut σπέρμα, σπερμάτιον, ποίημα, ποιημάτιον, δρᾶμα, δραμάτιον, γράμμα, γραμμάτιον. Ab hac voce fiunt etiam γραμματεὺς, γραμματεῖον, γραμματικὸς, γραμματιστής.

4. μός acutam, ut ὁρισμός, βαπτισμός: et quidem hujus generis multa et in μα et in μὸς desinunt. Dicitur enim et σχισμὸς et σχίσμα, et βάπτισμα: et ut μιασμὸς, ita et μίασμα. A βέβαμαι ἢ βέβημαι fit non modo βῆμα, βηματίζω, unde βηματιστὴς, sed et βαθμὸς et βαθμίς. ab ἔῤῥυσμαι, ῥυθμὸς, εὔρυθμος, εὐρυθμία, ἄῤῥυθμος, ῥυθμίζω, ῥυθμικός. ab ἔσταμαι, ἢ ἔστημαι, ἢ ἔστασμαι [fingenda enim sunt quædam inusitata nunc themata, sed olim, ut probabile est, usitata: id quod derivata indicant] fit στῆμα, σύστημα, παράστημα, στήμων, στήμη, unde ἐπιστήμων, ἐπιστήμη, ἐπιστημονικὸς, πανεπιστήμων, πανεπιστημοσύνη. στασμὸς et κατ' ἀντιστοιχίαν σταθμὸς, ἐπίσταθμος, σταθμὴ, σταθμέω, σταθμίζω, ἀστάθμητος.

5. μων penacutam, quæ quidem adjectiva sunt, et in compositione maxime usitata, ut a πέπραγμαι fit præter ea, quæ paulo ante recensui, etiam πράγμων. cujus composita sunt, ἀπράγμων, φιλοπράγμων, πολυπράγμων. Sic ab ἐρέω, sive ῥέω, ut aliis placet, fit ῥῆμα, ῥηματικὸς, ῥηματίζομαι, unde ἐπιῤῥηματίζεσθαι, Grammaticorum verbum, quasi dicas adverbiascere, id est, in adverbium degenerare, et ῥήμων: unde μεγαλοῤῥήμων, εὐθυῤῥήμων. Ab his fiunt substantiva in σύνη desinentia, ut ἀπραγμοσύνη, et in υνον, ut μνημόσυνον, et adjectiva in κὸς, ut πολυπραγμονικὸς, γνωμονικὸς, μνημονικὸς, et verba in έω, ut πολυπραγμονέω, μεγαλοῤῥημονέω, εὐγνωμονέω, et in εύω, ut ἡγεμονεύω.

1. Secunda persona in ξαι et σαι desinens, gignit terminationem ξις et σις, ut λέξις, στάσις, a λέλεξαι, ἔστασαι. a στάσις fit στάσιμος, et compositum ἰσοστάσιος et στασιώδης, στασιάζω, unde alia plura eodem ordine, ut στασιασμὸς, στασιαστὴς, ἀστασίαστος, &c. A φρόνησις, δόκησις, ὠφέλησις, fiunt φρονήσιμος, δοκήσιμος, ὠφελήσιμος, et κατὰ συγκοπὴν, φρόνιμος, δόκιμος, ὠφέλιμος. A βρῶσις, πόσις, βρώσιμος, πόσιμος, pro quo πότιμος, κατ' ἀντιστοιχίαν dicitur. ἀμφισβήτησις, ἀμφισβητήσιμος. γνῶσις, γνώριμος et γνωρίζω. βάσις, βάσιμος. a πέφασαι ἢ πέφησαι fit φάσις. hinc πρόφασις et προφασίζομαι. Ab ἔστασαι ἢ ἔστησαι, fit στάσις et στῆσις. unde στηρίζω, κατ' ἀντιστοιχίαν, et στήριγμα, ἀστήρικτος. δόκιμος composita habet εὐδόκιμος, εὐδοκιμέω, παρευδοκιμέω, ἀδόκιμος, et derivatum δοκιμάζω, unde ἀποδοκιμάζω. Sed pro ἀφρόνιμος, ἀνωφέλιμος, dicitur ἄφρων, ἀνωφελὴς, sicut nec ἀδοκιμέω, sed ἀδοξέω dicitur.

2. Secunda terminatio est ία, in compositis frequentior. Sed tamen et simplicia quædam in ία desinunt, ut δεδοκίμασαι, δοκιμασία, γεγύμνασαι, γυμνασία, et γυμνάσιον neutro genere, diminuendi forma, ut πόσις, πόσιον, συμπόσιον. Complura utramque terminationem habent, ut θέρμανσις, θερμασία, ἴσχνανσις, ἰσχνασία, ὕγρανσις, ὑγρασία, φλέγμανσις, φλεγμασία: quorum terminatio in α, τὸ ν abjicit. Composita, ut dixi, plerumque in ία desinunt, ut στάσις, κατάστασις, ἀκαταστασία, λύσις, εὐλυσία, ὅρασις, ἀορασία, πρᾶξις, εὐπραξία, δυσπραξία, ἀπραξία, πλῆξις, ἀποπληξία: tametsi et ἀπόπληξις, quia et ἀποπλήττω dicitur.

3. Fiunt a verbalibus in ις desinentibus propria masculina in ας, ut λυσίας, σωσίας, κτησίας. a σέσωσαι σῶσις, κέκτηται κτῆσις, λέλυσαι λύσις, et adjectiva in ιος, ut κάθαρσις καθάρσιος, κτῆσις κτήσιος, λύσις λύσιος. Sic ἄροσις et ἀρόσιμος et ἀρόσιος. unde compositum apud Suidam προηροσία, τὰ πρὸ τῆς ἀρόσεως θύματα, καὶ προηρόσιαι θυσίαι. a δόσις, ἐνδόσιμον.

4. Fiunt ab eadem terminatione diminutiva in ιον, ut κεκώμασαι, κώμασις, κωμάσιον. unde φιλοκωμάσιον, πόσις συμπόσιον, φρόνησις φρονήσιον, στάσις στάσιον, et κατ' ἀντιστοιχίαν, στάδιον, unde σταδιεὺς, σταδιαῖος, σταδιοδρόμος, στάδην. unde ἡ συστάδην μάχη, et παραστάδόν. Sic multa fiunt adverbia in δην desinentia, ut συλλήβδην, κρύβδην, βάδην, ἀνέδην, a συλλαμβάνω, κρύπτω, βαίνω, ἀνίημι.

1. A tertia persona verbalia fiunt in της penacutum, ut ὀνηλάτης, ἀποστάτης, ὑφάντης, συκοφάντης, συμπότης, ἀφέτης, ἀναιρέτης: in τής acutum, ut καθαρτής, ἐξηγητής: in τήρ acutum, ut σωτήρ, χαρακτήρ, κρατήρ, ἐλατήρ: in τωρ penacutum, ut ῥήτωρ, κτήτωρ, ἀντιλήπτωρ, πανδαμάτωρ, ἐπικρατήτωρ: in τρον, ut δίδακτρον, μήνυτρον, φίλτρον, pro φίλητρον κατὰ συγκοπήν: in τρα penacutum, ut φλογίστρα et εὔστρα et σφαιρίστρα: in ήριος et ήριον antepenacutum, ut σωτήριος, καθαρτήριος, ἀλιτήριος, ἐλατήριον, ποτήριον, δεσμωτήριον, ἐργαστήριον: a δεσμώτης et ἐργάτης quod τὸ σ abjecit. In ύς per ύ acutum, quæ fœmininorum Ionica formatio est, ut κιθαριστύς, ὀρχηστύς. Sed ὁ κιθαριστὴς et ἡ κιθαριστρὶς ἢ κιθαρίστρια, et ὁ ὀρχηστὴς et ἡ ὀρχηστρὶς communia sunt, id est, non pertinent ad Ionicam dialectum. ἡ ὀρχήστρα autem non saltatricem, sed locum, in quo saltatur, et scenam significat.

2. τὸς, τὴ, τὸν, est adjectivorum, passive significantium, ut αἱρετὸς, αἱρετὴ, αἱρετὸν, πρακτὸς, πρακτὴ, πρακτὸν, τμητὸς, ὴ, ὸν, σχιστὸς, ὴ, όν. Hæc aliquando per verbalia in *ilis* vertuntur, ut τμητὸς *sectilis*, σχιστὸς *fissilis*, ἀνεκδιήγητος (quod ob compositionem accentum mutat) *inenarrabilis*, *inexplicabilis*. Horum nominum ea vis est, ut aliquid posse fieri et confici ostendant: et alias per participium δυνάμενος ἢ οἷός τε ὢν, et infinitivum activæ vocis, etsi rarius, explicantur, ut παθητὸς, ὁ δυνάμενος ἢ οἷός τε ὢν πάσχειν. Sic et θνητός. passiva voce sæpius, et quidem plerumque, ut διδακτὸς, εὑρετὸς, ὁ δυνάμενος διδάσκεσθαι, εὑρίσκεσθαι, τὸ γνωστὸν τοῦ θεοῦ, τὸ γιγνώσκεσθαι δυνάμενον περὶ τοῦ θεοῦ. *Annotatio* 1. Interdum hæc usurpantur pro participiis passivis, ut in Evangelio, ἐν τοῖς γεννητοῖς τῶν γυναικῶν, pro, ἐν τοῖς γεγεννημένοις ἐκ γυναικῶν. Et apud D. Paulum, τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις ἔχοντες, pro γεγραμμένον. 2. Hæc admittunt in compositione particulas α, ευ, δυς, frequenter. sicut et terminatio in ις, ut κρατὸς, ἄκρατος, εὔκρατος, δύσκρατος: sic et κρᾶσις, ἀκρασία, εὐκρασία, δυσκρασία, ἑωλοκρασία.

3. ικός acutum, ut ποιητικός, συστατικός, ἀναιρετικός, ή, όν. hæc active significant, et explicantur participio δυνάμενος, οἷός τ' ὢν, πεφυκὼς, εἰωθὼς, et similibus, cum infinitivo activæ vocis; ut ποιητικός, ὁ δυνάμενος ποιεῖν. Veteres hæc verterunt per adjectiva in *ivus* aut *orius*, ut ἐπιδεικτικὸν εἶδος, *genus demonstrativum*, παρακλητικὸς λόγος, *hortatoria oratio*, ῥητορικαὶ λέξεις, *oratoria verba*. Sed Cicero his terminationibus raro utitur, ac potius aut in participia in *ns*, aut verbalia in *tor* et *trix* mutat, ut τὸ ποιητικὸν αἴτιον, *causa conficiens* vel *effectrix*. ἀπόφανσις καταφατικὴ ἢ ἀποφατικὴ, *propositio aiens* vel *negans*. ἡ φιλοσοφία ἐξοριστικὴ κακίας, *philosophia expultrix vitiorum*. ἀνὴρ ῥητορικὸς, *homo orator*. Παπύριος ὁ δρομικὸς, *Papyrius cursor*: aut circuitione aliqua exprimit, ut ἀθλητικοὶ, *qui viribus ad luctandum*, δρομικοὶ, *qui velocitate ad cursum*, *valent*. *Annotatio* 1. Sive imperitia recentium scriptorum, sive librariorum culpa, terminationes τὸς et κὸς sæpe confunduntur, ut προαιρετὸς, προαιρετικὸς, et similia, cum plurimum intersit, ut ἡ δικαιοσύνη προαιρετή ἐστι, *justitia potest eligi*, *est in potestate hominis*. ὁ δίκαιος προαιρετικός ἐστι τῶν δικαίων, *vir bonus amplectitur res justas*, vel, *est justitiæ studiosus*. 2. Fiunt et denominativa in ικὸς eadem cum verbalibus significatione, ut δρομικὸς, *qui celeritate ad cursum valet*. νομικὸς, *legumperitus*.

4. έον penacutum, quæ adverbia θετικὰ Grammatici vocant, respondentia Gerundiis in *dum*, et verborum suorum casus adsciscentia, secus quam apud Latinos fit, ut, γραπτέον μοὶ ἐπιστολήν. quo modo et veteres locuti fuerunt, *scribendum mihi est epistolam*.

5. έος, έα, έον, ut ποιητέος, έα, έον. Hæc respondent participiis in *dus*, *faciendus*, *da*, *dum*, ut γραπτέα μοί ἐστιν ἐπιστολή. Sed tamen adverbia in έον frequentius a veteribus Græcis usurpantur.

6. A masculinis tertiæ personæ fiunt fœminina vel in α vel in ις, ut σωτὴρ, σώτειρα, δοτὴρ, δότειρα, ποιητὴς, ποιήτρια, κιθαριστὴς, κιθαριστρὶς ἢ κιθαρίστρια, λῃστὴς, λῃστρίς. unde λῃστρικὸς adjectivum, λῃστήριον, λῃστεύω, λῃστεία.

7. Interdum idem verbum, diversæ terminationis verbalia gignit, ut a δέδοται fit δώτης, κατ' ἀντιστοιχίαν ἢ ἔκτασιν. Hesiodus: δώτῃ μέν τις ἔδωκεν, ἀδώτῃ δ' οὔ τις ἔδωκεν. et δότης, unde πλουτοδόται apud eundem. Apud Homerum: θεοὶ δωτῆρες ἐάων. et δοτὴρ, Hesiodus: δὼς ἀγαθὴ ἅρπαξ δὲ κακὴ, θανάτοιο δότειρα. δώτωρ apud Homerum: Ἑρμεία, Διὸς υἱὲ, διάκτορε, δῶτορ ἐάων. a δώτης fit etiam δωτίνη, idem quod δῶσις, δόσις, δὼς, quod a δώω ἢ δόω fit. a πέπρακται, πρακτὴρ et Ionice πρηκτὴρ, εἰσπράκτωρ. Ab ἔσταται fit et στάτης ut ἀποστάτης, et στατέω ut προστατέω, et στατεύω, *torreo a sistendo succo*, ut opinor, quod et per θ scribitur, et στατὸς, et στατικὸς, et σταθερὸς, et εὐσταθὴς, εὐστά-

θεια, εὐσταθέω, mutato τ in θ: et ἄστατος, ἀστατέω, ἀστατία, ubi τ retinetur. Unde ἀκατάστατος, ἀκαταστασία.

De Terminationibus Verbalium, quæ fiunt a verbo Medio.

ή acutum, ut βολή, συμβολή.

αιον antepenacutum, ut συμβόλαιον, τρόπαιον, quod et τροπαῖον dicitur.

αῖος penanflexum, ut πυγμαῖος, παρὰ τὴν πυγμήν.

αιος antepenacutum, ut προστρόπαιος, ἀποτρόπαιος.

ος antepenacutum, ut παράβολος, ὑπέρβολος.

ος penacutum, ut καλλιγράφος, ταχυγράφος, ζωγράφος. Hinc fiunt fœminina in ία penacutum, ut ὀρθογραφία, et verba in έω, ut ζωγραφέω, ὀρθοτομέω: et alia adjectiva in ικὸς, ut ὀρθογραφικός. Neutra in ον vel penacutum vel antepenacutum, ut σύμβολον, unde συμβολικός. in ιον, ut συμβούλιον, παρὰ τὴν συμβουλὴν καὶ τὸ βέβουλα.

Substantiva in εύς acutum, ut γραφεύς, ὁ ζωγράφος, συγγραφεύς. εῖον penanflexum, ut γραφεῖον. et diminutiva in ίδιον antepenacutum, ut γραφίδιον. Et hæ terminationes verbalium nunc occurrerunt, quamvis multo plures esse putem, sed rariores, quas studiosi privata industria observabunt oblatas: iidemque exempla tredecim conjugationum ordine persequentur ad hunc modum: ut si sumant verba γράφω, λέγω, φράζω, πράττω, σπείρω, ἀκούω, ῥέω, ἀγαπάω, ἀργυρόω, ἵημι, ἵστημι, δίδωμι. Quarta in μι, cum tempora mutuetur a primitivis, nulla de se gignit verbalia: nam ζεύγνυμι a ζεύγω, facit ζεῦγμα, ζεῦξις, ζευκτὸς, ζευκτικὸς, ζευκτέον, ζευκτέος. item ζεῦγος, ζεύγλη, ζυγὸς, ζυγὴ, ζὺξ, ζύγιος, &c. Atque etiam uberior fuerit hæc exercitatio, et fructuosior, si omnes omnium conjugationum terminationes excutiantur, ut in prima λείβω, γράφω, πέμπω, ῥάπτω, et sic in reliquis. Sed quia in optatissimis discendi occasionibus detestanda est ignavia plurimorum: et nonnulli discendi cupidi, occasiones discendi non magnas habent: et hanc viam imperitis quasi digito demonstremus. Neque vero profiteor, me complecti omnia (id enim haud facile fuerit, nisi pellectis omnibus Lexicis, tantam varietatem diligentissime et quidem acri judicio adhibito observaris) sed quæ memoria minus firma et ampla quam vellem, diligenter cogitanti suggessit, bono studio, quocunque eventu, in studiosorum gratiam annotavi: eo præsertim, quod grammatici (quos ego quidem viderim) in hac parte videntur non satis fuisse accurati.

Primæ Conjugationis terminationes. βω. πω, πτω, φω.

α. λείβω, *libo, stillo, sacrifico*, λεῖμμα, λεῖψις, λειπτὴς, λειπτὸς, λειπτικὸς, λειπτέον, λειπτέος, ἄχρηστα ὡς οἶμαι.

ϐ. λείπω, *linquo*, λεῖμμα, *reliquiæ*, ut et λείψανον, λεῖψις, unde ἔκλειψις, ἔλλειψις, λειπτὴς, λειπτὸς [unde ἄλειπτος et ἀδιάλειπτος], ἄχρηστα ὡς οἶμαι, λειπτικὸς, unde ἐκλειπτικὸς, λειπτέον, λειπτέος.

γ. τύπτω, τύμμα, *flagrum, ictus*, τύψις, τυπτὴς, τυπτὸς, τυπτικὸς, ἄχρηστα ὡς οἶμαι. sed a τυπτὸς, τυπτέω, idem quod τύπτω.

δ. ἀλείφω, ἄλειμμα, ἄλειψις, ἀλείπτης, ἀλείπτρια, ἄλειπτρον, ἄλειπτος, ἀλειπτικὸς, ἀλειπτήριον, ἀλειπτέον, ἀλειπτέος, έα, έον.

α. Ab ἀορ. ϐ. ἔλιβον, fortasse fit λιβὰς, unde ἀλίβας, τὸ ὄξος. a παρ. medio λοιβὴ, λοιβᾶσθαι, λοιβάσιον.

β. A futuro 1. λείψω, λείψανον. παρακ. medio λοιπὸς, ἡ, ὸν, ἐπίλοιπος, περίλοιπος.

γ. παρακ. medio, τύπος, τυπικὸς, τυπώδης, τυπόω, τύπωμα, τύπωσις, τυπωτὴς, τυπωτικὸς, τυπωτέον, τυπωτέος. Hinc ὑποτυπόω, ὑποτύπωσις: quæ propter ordinem doctrinæ hujus puerilis repeto.

δ. Ab ἀλείφω fit ἄλειφα ἢ ἄλειφαρ. unde ἀλειφατίτης ἄρτος, et ἀλειφόω: unde ἀλείφωσις. a παρακ. medio ἀλοιφή.

II. λέγω, πλέκω, βρέχω, λέχω, τίκτω.

α. λέλεγμαι, λέγμα, λεγμὴ, λεγμὸς, λέγμων, λεγμονικὸς, λεγμοσύνη, λεγμονέω, ἄχρηστα, λέξις, unde αὐτολεξεὶ *totidem vel iisdem verbis*, λέκτης, λέκτωρ, ἄχρηστα ὡς οἶμαι, λεκτὸς, λεκτικὸς, λεκτέον, λεκτέος, έα, έον. λέλογα, λόγος, λογάριον, λογίδιον ἢ λογύδριον, λογὴ, λογὰς, λογάδην, καταλογάδην, λογίον, λογία, λογεὺς, λογίζομαι, λογιεὺς, λογικὸς, λόγιμος, ἐλλόγιμος, λόγιος, λογιότης, λογιστέον, λογιστεύω, λογιστήριον, λογιστὴς, λογέω, ἀλογέω, εὐλογέω, μακρολογέω, εὔλογος, ἄλογος, μακρολογία.

β. πέπλεγμαι, πλέγμα, πλεγμάτιον, πλέξης, πλεκτὴς ἄχρηστα ἴσως, πλεκτὸς, πλεκτικὸς, πλεκτέον, πλεκτέος. πέπλοκα, πλοκὴ, πλόκος πολύπλοκος.

γ. βέβρεγμαι, βρέγμα, βρέξις, βρεκτὴς, βρεκτὸς, βρεκτικὸς, βρεκτέον, βρεκτέος. βέβροχα, βροχὴ, βρόχος, nomen primitivum idem quod ἀγχόνη, sed verbale βρόχος, compositum habet διάβροχος.

δ. λέχω, λέλεγμαι (coincidit enim formatio cum verbo λέγω), nihil fit, nisi forte λέκτρον, λέκτωρ, unde ἀλέκτωρ, *gallus gallinaceus*, sine lecto et exigui somni: qui et ἀλεκτρυὼν, unde ἀλεκτορὶς, et, quod ridet ut novum et affectatum Aristophanes, ἀλεκτρύαινα, λέκτριος, σύλλεκτρος. A λέλοχα, λεχὼ, et λέχαι γυναῖκες αἱ λέχους ὀρεγόμεναι, et λέχος, λεχαῖος, λεχεποιὸς, λόχος, λοχαῖος, λόχιος, λοχεύω, λοχεία, λοχεύτρια, καὶ τὰ λοιπά.

ε. τίκτω nihil de se gignit, sed a τέκω fortasse fit τέκνον, τέκνιον, ἄτεκνος, δύστεκνος, εὔτεκνος, φιλότεκνος, τεκνόω τὸ τεκνοποιοῦμαι, unde τέκνωσις ἡ παιδοποιΐα. A τέτεγμαι, τέγμα, τέξις, τεκτὴς, τεκτὸς, τεκτικὸς, τεκτέον, τεκτέος, ἄχρηστα ἴσως. A τέτοκα, τόκος, τοκετὸς, τοκεὺς, τοκὰς, τοκίζω, τοκισμὸς, τοκιστὴς, καὶ τὰ λοιπά.

III. ᾄδω, πλήθω, ἀνύτω.

α. Ab ᾖσμαι, ᾆσμα, ᾀσμάτιον· ᾆσις, ᾀστὴς, ᾀστὸς, ᾀστικὸς, ἄχρηστα ὡς οἶμαι. ᾀστέον, ᾀστέος. Ab ᾖδα fit κατ' ἀντιστοιχίαν, non ᾀδὸς, sed ᾠδὸς, ᾠδὴ, ᾠδεῖον, ᾠδικός. ἀοιδὸς vero, ἀοιδὴ, ἀοίδιμος, ab ἀείδω.

β. A πλήθω fit πλῆθος, unde παμπληθὴς, et ἡ πληθὺς ἰαστὶ, unde πληθύω καὶ πληθύνω. A πέπλησμαι, πλῆσμα, πλήσμη, πλησμόνη, πλῆσις, πλησίγναθος, πλησιφαής· unde videtur et πλήρης κατ' ἀντιστοιχίαν fieri, unde πληρόω, πλήρωμα, καὶ τὰ λοιπά· πληστὴς, ἄχρηστον, πληστὸς, unde ἄπληστος, ἀπληστία, ἀπληστεύομαι, πληστικὸς, πληστέον, πληστέος.

γ. Ab ἤνυσμαι, ἄνυσμα ἴσως ἄχρηστον, ἄνυσις, ἀνύσιμος, (ἀνυστὴς,) ἀνυστὸς καὶ ἀνυτὸς, ὅθεν ἀνήνυτος, ἀνυστικὸς καὶ ἀνυτικὸς, ἀνυστέον, ἀνυστέος.

IV. φράζω, στηρίζω, φράσσω ἢ φράττω, πράσσω ἢ πράττω.

α. A φράζω, πέφρασμαι, (φράσμα, φρασμὸς,) φράσμων, sed κατ' ἀντιστοιχίαν, φράδμων dicitur: unde συμφράδμων, φραδμοσύνη· φράσις, ἡ φραστὺς, ὁ φραστὴς ἢ φραστὴρ, φράστωρ, φραστὸς, φραστικὸς, φραστέον, φραστέος. πέφραδα, φράδη, φραδὴς, εὐφραδὴς, ἀφραδὴς, ἀφραδέω, &c.

β. στηρίζω, ἐστήριγμαι, στήριγμα, (στηριγμὸς, στήριξις, στηρικτὴς,) στηρικτὸς, ἀστήρικτος, (στηρικτικὸς,) στηρικτέον, στηρικτέος.

γ. φράσσω ἢ φράττω, πέφραγμαι, φράγμα, φραγμὸς, φραγμίτης, (φράξις, φρακτὴς,) φρακτὴρ, φρακτὸς, εὔφρακτος, κατάφρακτος, φρακτικὸς, φρακτέον, φρακτέος.

δ. πράσσω ἢ πράττω, τὸ πωλῶ (etsi πιπράσκω, ἐπίπρασκον, in hac significatione potius usurpantur), πέπραμαι, (πρᾶμα,) πρᾶσις, ἀπρασία, πρατὴρ, πράτης, πρατίας, πράτρια, πρατὸς, ἄπρατος, [πρατικὸς,] πρατήριον, πρατέον, πρατέος.

V. σφάλλω, νέμω, κρίνω, σπείρω, τέμνω.

α. σφάλλω, ἔσφαλμαι, σφάλμα, [σφάλσις, σφάλτης, σφαλτὸς, σφαλτικὸς,] ἔσφαλα, σφαλὴς, ἀσφαλὴς, ἀσφάλεια, ἀσφαλίζω, σφαλερός.

β. νέμω, νέμος, νενέμημαι, [νέμημα,] νέμησις: unde νέμεσις, νεμέσιος, νεμεσάω, νεμεσίζω, &c. [νεμητὴς, νεμητὸς,] νεμητικὸς, νεμητέον, νεμητέος. νένομα, νομὴ, νομαῖος, νόμος, ἄνομος, ἀνομέω, ἀνομία, παράνομος, παρανομέω, ἔννομος, εὔνομος, εὐνομία, εὐνομέομαι, νομὸς, νόμιμος, νομίζω.

γ. κρίνω, κέκριμαι, κρίμα, κρίσις, ἀκρισία, κρίσιμος, κριτὴς, κριτὸς, κριτικὸς, κριτήριον, κριτέον, κριτέος. κέκρινα, εὐκρινὴς, εὐκρίνεια.

δ. σπείρω, σπεῖρα, ἔσπαρμαι, σπέρμα, σπερμάτιον, σπερματώδης, σπερμαίνω, σπερμόω, σπερματίας, σπερματικὸς, σπερματίζω. ἔσπορα, σπόρος, σπόριος, σπορὰ, σπορὰς, σπορεὺς, σποραδικὸς, σπορητὸς, σπόριμος, σποράδην.

ε. τέμνω, τέτμημαι, τμῆμα, τμῆσις, τμητὴρ, τμητὸς, τμητικὸς, τμήδην, τμητέον, τμητέος. τέτομα, τομὴ, τόμα, τομαῖος, τομάω, τομαῖον, τομικὸς, τομίας, τομὸς, τόμος, σύντομος, συντομία, ἀπότομος, ἀποτομία.

VI. τίω, δύω, ῥώω, παίω, ψαύω, σείω, ἱππεύω, οἴω, κρούω, ὀπυίω.

α. Τίω [τίμα,] τιμάω, τιμὴ, τίσις, τισίας, [τιτὴς] τιτὸς, ἄτιτος, παλίντιτος, ἀτιτέω, τιτικὸς, τιτέον, τιτέος.

β. δύω, δύη, δέδυμαι, δῦμα, ἔνδυμα, δύσις, δύτης, δυτὸς, δυτρὸς, δυτικὸς, δυτέον, δυτέος.

γ. ῥώω [pro quo ῥωννύω καὶ ῥώννυμι], ἔῤῥωμαι, ῥώμη, ῥωμαλέος, ῥωμαῖος, ῥωμαϊκὸς, ῥωμαϊστὶ, ῥῶσις, ῥωστὴρ, ῥωστήριον, ῥωστὸς, εὔρωστος, ἄῤῥωστος, ἀῤῥωστέω, ἀῤῥώστημα, ῥωστικὸς, ῥωστέον, ῥωστέος.

δ. παίω. Quod hinc formetur, nihil occurrit [A παίζω quidem fit παῖγμα, παίγμων, unde φιλοπαίγμων, παιγνία, παίγνιον, παιγνιώδης, ὁ παιγνίων], nisi forte παιὰν καὶ παίων ἐθνικὸν, καὶ παιήων inde formetur.

ε. ψαύω, ἔψαυμαι [ψαῦμα,] ψαῦσις, [ψαυστὴρ,] ψαυστὸς, ἄψαυστος, ψαυστικὸς, ψαυστέον, ψαυστέος.

ϛ. σείω, σέσεισμαι, σεισμὸς, [σεῖσις, σειστὴς,] σειστὸς, ἄσειστος [σειστικὸς] σειστέον, σειστέος.

ζ. ἱππεύω, ἱππεὺς, ἱππεία, ἵππευμαι, ἵππευμα, ἵππευσις, [ἱππευτὴς, ἱππευτὸς, ἱππευτικὸς,] ἱππευτέον, ἱππευτέος.

η. οἴω τὸ φέρω, ᾦμαι, ῳσαι, ᾦσται, οἰστὸς, ἀπρόσοιστος, ἀνύποιστος, οἰστέον, κἀλπιστέον.

θ. κρούω, κέκρουμαι, κροῦμα, κρουματικὸς, κροῦσις, κρουστὸς, κρουστικὸς, κρουστέον, κρουστέος.

ι. ὀπυίω, quod hinc fiat, nihil scio. ἄγονον γὰρ τὸ ῥῆμα παρ' ἡμῖν γε τοῖς ἀγάμοις.

γελάω, τελέω, ποιέω, ὁμόω, χρυσόω.

α. γελάω, γεγέλασμαι, [γέλασμα,] γέλα-

σις, γελάσιος, γελασῖνος, γελασινὸς, γελαστὴς, γελαστὸς, καταγέλαστος, γελαστικὸς, γελαστέον, γελαστέος.

β. τελέω, τετέλεσμαι, τέλεσμα, ἀποτέλεσμα, ἀποτελεσματικὸς, τέλεσις, τελεσιουργὸς, τελεστὴς, τελεστὸς, ἀτέλεστος, τελετὴ, τελεστέον, τελεστέος.

γ. ποιέω, ποιὸς, ποιία, ὀψοποιὸς, ὀψοποιία· πεποίημαι, ποίημα, ποιημάτιον, ποίησις, ποιητὴς, ποιήτρια, ποιητὸς, ἀποίητος, ποιητικὸς, ποιητέον.

δ. ὀμόω [pro quo ὀμνύω καὶ ὄμνυμι in usu est]. ὀμώμοσμαι, [ὄμοσμα.] ὄμοσις, ἀντωμοσία, διωμοσία, συνωμοσία, ὠμότης, συνωμότης, ὠμοτὸς, ἀπώμοτος, [ὠμοτικὸς,] ὀμοτέον.

ε. χρυσόω, κεχρύσωμαι, χρύσωμα, χρύσωσις. [χρυσωτὴς, χρυσωτὸς, χρυσωτικὸς,] χρυσωτέον, χρυσωτέος.

ἵημι, ἵστημι, γνῶμι, κορέννυμι.

α. ἵημι, εἷμαι, ἕμα, ἔνεμα, ἕσις, ἄφεσις, σύνεσις, ἕτης, ἀφέτης, ἑτὸς, ἄφετος, ἀφετηρία, ἑτικὸς, ἀφετικὸς, ἑτέον, ἀφετέον, ἀφετέος.

β. ἵστημι. hujus derivata supra exposita sunt.

γ. γνῶμι (pro quo γινώσκω dicitur), ἔγνωσμαι, γνώμη, γνωμικὸς, γνώμων, γνωμονικὸς, ἀγνώμων, ἀγνωμοσύνη, ἀγνωμονέω, γνῶσις, γνωρίζω, γνώριμος, γνωστὴς, γνωστὸς, ἄγνωστος, γνωστικὸς, γνωστέον, γνωστέος.

δ. κορέννυμι, κεκόρεσμαι, [κόρεσμα, κόρεσις, κορεστὴς,] κορεστὸς, ἀκόρεστος, [κορεστικὸς,] κορεστέον, κορεστέος.

Sed quia πλησμονὴ ἁπάντων, ipsum hoc satiandi verbum nos admonet, manum de tabula: ne iis, quorum studiis consultum volumus, molesti simus. Studiosos autem rogatos volo, τὸ τοῦ Ἀριστοτέλους, ἀντὶ μὲν τῶν ἀναγεγραμμένων χάριν· ἀντὶ δὲ τῶν παραλελειμμένων, συγγνώμην. Otium enim et diligentius colligendi, et accuratius digerendi, mihi defuit. Interpretationem autem Latinam de industria prætermisi, cum vitandæ prolixitatis causa, tum ne ignavis omnia in os ingererentur. Qui enim paratissima Lexica consulere gravabitur: ne nostra quidem annotata magnifaciet. Sed tamen propter studiosos addamus unius verbi progeniem, in speciem parum fœcundi: ut videant, quantam hæc investigatio et observatio, verborum copiam gignat: quantoque compendio ad Græcæ linguæ cognitionem perducat. μνάω ἢ μνέω, τὸ ὑπομιμνήσκω, *in memoriam redigo, commonefacio*, ut A. Ἰλ. τῶν νῦν μὲν μνησασα, παρέζεο, *his in memoriam ei revocatis, assideto*. μνάομαι, *ambio*, μέμνημαι, *memini*, μνήμη, μνῆμα, ὑπόμνημα, μνημεῖον, μνήμων, μνημοσύνη, μνημόσυνον, μνημόνια Θεοδέκτου τὰ συμποτικὰ, μνημονικὸς, μνημονεύω, μνημόνευμα, ἀπομνημόνευμα, μνημόνευσις, μνημονευτὴς, μνημονευτὸς, μνημονευτικὸς, μνημονευτέον, μνημονευτέος, έα, έον, ἱερομνήμων, ἀμνήμων, ἀμνημονέω, ὑπομιμνήσκω, ὑπομνηματίζω, ὑπομνηματισμὸς, ἀναμιμνήσκω, μνῆσις, ἀνάμνησις, ὑπόμνησις, μνησίκακος, μνησικακία, μνησικακέω, μνῆστις, ἀμνηστία, μνηστὴρ, μνηστὴς, μνήστων, μνῆστρον, ἡ μνηστὴς, προμνήστρια ἢ προμνηστρὶς, *pronuba*, μνηστὸς, ἀείμνηστος, μνηστεύω, μνηστεία, μνηστευτὸς, μνήστευμα, μνήστευσις, μνηστεόν, μνηστέος.

Veniamus ad figuras, in quibus consideratur, utrum vocabulum seipso contentum sit ἵππος, ἄγω: an aliud, sive unum sive plura adsciscat, ut φίλιππος. ἀντεισάγω. Crebras autem fieri, ut in speciebus, sic in figuris etiam, literarum mutationes, additiones, detractiones: item multa esse composita, quorum simplicia non utraque sint in usu: et a simplicibus adjectivis, sæpe composita substantiva, et contra e substantivis adjectiva nasci, et quæ sunt ejus generis alia, facile docebit observationis diligentia. Nos quia Grammatici in ea re minus accurati, et pueri [quorum hic rationem potissimum habemus] nisi admoneantur et excitentur, negligentiores plerumque sunt: videamus quæ partes orationis inter se jungi soleant.

1. Reperiemus igitur, nomen componi cum nomine, ut ἀκριβοδίκαιον. Atque hic observanda sunt adjectiva compositionibus apta: ut πολὺς, ὀλίγος, μέγας, μικρὸς, ὑψηλὸς, ταπεινὸς, μακρὸς, βραχὺς, ταχὺς, βραδὺς, καλὸς, κακὸς, φίλος, ἄξιος, ἕτερος, ὀξὺς, ἀμβλὺς, παχὺς, λεπτὸς, ἄριστος, ῥάδιος, μόνος, πρῶτος, ὕστερος. et substantiva: ut εἶδος, κλέος, πάθος, μῖσος, σθένος, κράτος, ὕψος, κάλλος, πλῆθος, δὶς, νῆσος, θεὸς, &c.

2. Nomen cum verbo, aut nomine verbali: ut ταχυπειθὴς, μεγαλοῤῥημονῶ, μενέλαος, ἑτεροθαλὴς ἀδελφός.

3. Cum adverbiis ἐρι, βου, ἀρι, νη, νε, ῥα, ζα, δὺς, εὖ, ἀ, ἀν vel ἀμ, pro ἄνευ, ἄνω, κάτω: quanquam hæc tria postrema inter præpositiones numerati possunt: ut ἐριγάσταρ, βουκέφαλος, ἀρίζηλος, νήριθμος, νέποδες, ῥᾴθυμος, δάφοινος, ζάπλουτος, δυσδαίμων, εὐδαίμων, ἀτυχὴς, ἀναίτιος ἀμβροσία, καταχθόνιος ἀνάθημα.

4. Cum participio: ut διομέδων.

5. Cum articulis, et prominine: ut ἅτερος, id est, ὁ ἕτερος, θάτερον, id est, τὸ ἕτερον, αὐτοδίδακτος, αὐτοκράτωρ, φίλαυτος.

6. Cum conjunctionibus: ut καλοσκἀγαθὸς, et καλοκἀγαθία.

7. Sed latissimum campum præpositiones obtinent, tam in nominum et verborum, quam in reliquarum partium, compositionibus: ut ἐνδύω, ἔμψυχος, ἐμβαίνω, εἴσοδος, εἰσέρχομαι, ἐκλίβω, ἐξαίρω, ἔκτασις, ἔξοδος, προβαίνω, προτροπὴ, προσεύχομαι, πρόσοδος, συντρέχω, συγγράφω, σύμβασις. ἀναγράφω, καταγράφω, ἐπιγράφω, ἀντεπιγράφω, περιγράφω, διαγράφω, ἀμφιλαβὴς, μεταγράφω, ἀπογράφω, παραγράφω, ὑπογράφω, ἀντιγράφω, ὑπεργράφω. Sed præstat in his ordinem alphabeticum sequi: ut ἀμφίβολος, ἀναφέρω, ἀντιπράττω, ἀποχωρῶ, διαστέλλω, εἰσβάλλω, ἐκθλίβω, ἐξαίρω, ἐνδιαιτάω, ἐμπεριέχω, ἐπισπεύδω, καταβάλλω, μεταπρέπω, ξυμπαίζω, παραλαμβάνω, περιέρχομαι, προσημαίνω, προσαναγκάζω, συνευωχῶ, συμπήγνυμι, ὑπολογίζομαι, ὑπεραπολογοῦμαι. Hæ præpositiones, si vis earum diligenter sit cognita, et sua singulis compositis derivata subjiciantur, immensam vocabulorum copiam sine ullo negotio suppeditant. Neque tamen omnes cum omnibus aut verbis aut nominibus componi possunt: ut, in nostro themate λεγω, dicere licet προλέγω, ἐκλέγω, συλλέγω, ἀναλέγω, ἐπιλέγω, καταλέγω, διαλέγομαι, ἀπολέγω, ἀντιλέγω· ἐλλέγω autem, et παραλέγω [unde tamen extant ἐλλόγιμος et παράλογος], προσλέγω, περιλέγω, ἀμφιλέγω [unde ἀμφίλεκτος ἔρις, nisi malis nomen esse compositum], ὑπολέγω, ὑπερλέγω, aut in nullo, aut minus frequenti usu sunt. Jam ut a λέγω simplici nomina derivantur, sic etiam a compositis: ut, a συλλέγω fit σύλλεξις, συλλεκτὸς, συλλεκτικὸς, συλλεκτέος, συλλογὴ, σύλλογος, συλλογίζομαι, συλλογισμὸς, συλλογιστικὸς, et sic in cæteris, quæ quisque, Grammaticæ non imperitus, ipse per se facile et intelliget, et colliget: atque uno mentis obtutu, post non longam exercitationem, oblato primitivo et simplici vocabulo, derivata et composita percurret, atque ab his ad primam statim originem recurret. Quod utinam quam ego fructuosum esse expertus sum, tam multis imitari libeat. Sed hac de re satis ac nimium potius. Sunt enim hæc adolescentibus in exercitatione grammatica et demonstranda et inculcanda, ut et phraseologia: de qua pauca ex annotationibus in Evagoram Isocratis [quando earum differtur editio] adscribamus.

Grammatica verborum et rerum explicatio, facit ad intelligendam sententiam et dictionem auctoris. Restat, ut eadem ad loquendi scribendique usum accommodentur. Quæ res partim in iis ipsis quoque posita est, quæ modo annotavimus: sed maxime pendet a phraseologia, et colligendis loquendi formis. Ejus porro collectionis ratio maxime triplex est: una, ut omnem varietatem constructionis et significationis ejusdem verbi conquiras, cujusmodi est: τιμᾶν τινὰ, *honorare aliquem*; τἀληθὲς, id est, ἀληθεύειν, *non dissimulare veritatem*; θεοῖς, id est, καθιερῶσαι, *consecrare*; τινὶ τοσούτου, *tanti æstimare aliquem*; τὶ ἢ τινὰ πλείστου, *maximi facere aliquid vel aliquem*; τῆς ἀξίας, *tanti quanti est*; ἀντὶ πάντων, *anteponere omnibus*; πρὸ πολλῶν χρημάτων, *magnæ pecuniæ anteferre*, quod Demosthenes dixit, ἀντὶ πολλῶν χρημάτων ἑλέσθαι τὸ μέλλον συνοίσειν τῇ πόλει. τιμᾶν πρὸ παντὸς χειρώσασθαί τινα, *nihil malle rerum omnium, quam subigere aliquem*. Apud Homerum est, τίω δέ μιν ἐν Καρὸς αἴσῃ, id est, *non pluris eum facio quam mercenarium militem*, τιμὴ enim, unde τιμάω, fit a τίω, quod et *ulcisci* et aliquando idem significat quod τιμᾶν. Τιμᾶν ἢ τιμᾶσθαί τινι ἐλάττονος, *minorem alicui mulctam irrogare, minoris æstimare litem*. τιμᾶν ὅ,τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτῖσαί τινα, *pronunciare quid alicui vel corpore luendum, vel quanta pecunia solvenda sit*. Hæc ab homine studioso e Lexicis colligere, non est difficile modo illis ubique tuto fidere liceret.

II. Altera ratio est eruditior et difficilior, cum loquendi modi ad certa quædam rerum capita ita revocantur, ut eadem de re dicendi varietas et copia maxima suppetat, optimi cujusque scriptoris auctoritate comprobata: sine qua, qui copiam affectant, sæpe fluunt [ut Horatii verbis utar] lutulenti. Latissime patet hæc ratio, et non modo acre judicium, sed et variam lectionem et singularem observationis diligentiam postulat. Conatus eam sequi bono quidem studio quidam est: sed defuit illi et judicium in colligendo, et eruditio in intelligendo, et facultas in convertendo. Nos unum locum sumamus, qui studium, curam, diligentiam significat, Græce σπουδάζειν, φροντίζειν, ἐπιμελεῖσθαι. σπουδάζειν μᾶλλον περὶ τῆς δόξης ἢ τοῦ βίου, *pluris facere gloriam, quam vitam*; περὶ τὴν πολιτείαν οὐχ ἧττον ἢ περὶ τὴν σωτηρίαν ὅλης τῆς πόλεως· περί τινα ἄνθρωπον, *studiosum esse alicujus*; ὑπέρ τινος, *alicui rei* aut *homini studere*; ποιήσασθαι σπουδὴν μεγάλην περί τι, *magno studio incumbere in aliquam rem*; τὶ μάλιστα σπουδῆς ἄξιον εἶναί τινι, *aliquid alicujus multum interesse, permagnam rem alicujus agi*: ποιήσασθαι σπουδὴν περί τι δοκοῦν ὠφέλιμον εἶναί τινι, vel πᾶσαν ποιεῖσθαι τὴν σπουδὴν περὶ, &c. *omni studio in id incumbere, quod e re alicujus fore videatur*. ἔχειν σπουδὴν ἐκλέξασθαι κριτὴν τὸν ἄριστον, *singulari diligentia judicem deligere quam optimum*. Eodem pertinet φροντίζειν μηδὲν, ἢ ὀλίγον τινὸς ἀνθρώπου ἢ πράγματος, οἷον τῶν σωμάτων τῆς σωτηρίας, &c. μέλειν τῷ βασιλεῖ τοῦ πλήθους. μέλειν τινὶ οὐδὲν τῆς ἀληθείας. ἀπορῶ πότερον ὑπολάβω μηδὲν μέλειν ἡμῖν τῶν κοινῶν πραγμάτων· ἢ, φροντίζειν μὲν αὐτῶν, scilicet, ἡμᾶς. Notentur hic verba diversæ constructionis duriuscule conjuncta. τοῖς αὐτοῦ προσέχειν τὸν νοῦν· δεδιέναι καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τοῖς πράγμασι. τὸν βασιλέα κήδεσθαι τῶν οἴκων τῶν ἰδιωτῶν· τοὺς πενεστέρους κήδεσθαι τῶν οἴκων τῶν μεγάλων, ὥσπερ τῶν σφετέρων αὐτῶν. πρόνοιαν

ἔχειν ὑπὲρ τινος· πολλὴν ποιεῖσθαι πρόνοιαν περί τινος· ποιεῖσθαί τινα πρόνοιαν καὶ μὴ παραμελῆσαι τῆς περὶ τοὺς προγόνους εὐσεβείας. μελετᾶν τὰ περὶ τὸν πόλεμον, *exercere se in re militari*: μεμελετηκότα εἶναι φείδεσθαι καὶ ἐργάζεσθαι· ἐμμένειν τοῖς ἤθεσιν, οἷς παῖδες ὄντες ἐμελέτησαν ἀντὶ τοῦ, τούτοις ἃ ἐμελέτησαν· διαφυλάττειν τι ταῖς μελέταις. ποιεῖσθαι λόγον τινὸς ἀνθρώπου ἢ πράγματος, *rationem habere.* εὑρίσκειν τέχνας περὶ τὰ θηρία. περὶ παντὸς ποιεῖσθαι κεχαρισμένως ἄρχειν τοῖς ὑποτεταγμένοις. τοὺς νέους τυγχάνειν ἐπιμελείας πολλῆς, *adolescentium diligenter curari.* διατρίβειν περὶ τὴν τῶν ἰδίων ἐπιμέλειαν· ἐπιμεληθῆναι περί τινος· τὶ πολλῆς ἐπιμελείας δεῖσθαι· τοὺς θεοὺς ἔχειν ἐπιμέλειαν τῆς τῶν τέκνων ἀρετῆς· ἐπιμελεῖσθαι τῆς σωτηρίας· ἐπιμελεῖσθαι τῶν κοινῶν ὥσπερ τῶν οἰκειοτάτων· τῆς ὑγιείας πλείστην ἐπιμέλειαν ἔχειν, *diligentissime curare valetudinem*: ἐπιμελεῖσθαι τῶν περὶ τὸν βίον ἁπάντων, *curam suscipere rerum quæ ad vitam degendam pertinent omnium*: ποιεῖσθαί τινος τὴν ἐπιμέλειαν· ποιεῖσθαι ἐπιμέλειαν περὶ πράγματός τινος. Hæ formæ ex uno Isocrate sunt depromptæ, quibus ex aliis bonis auctoribus complures aliæ possunt adjungi.

Observatio 1. Casus personam designantes non ubique necesse est præponere verbis, nisi vel historiam aliquam, vel præceptum vitæ contineant: historiam, ut, ὁ Ἀρταξέρξης ἀπέκτεινε τὸν Εὐαγόραν: munus atque officium, aut contra, ut, ὁ βασιλεὺς ἐπιμελεῖται τῆς σωτηρίας τοῦ πλήθους: contrarium, οἱ ῥήτορες λοιδοροῦνται περὶ μεσεγγυημάτων σφίσιν αὐτοῖς, καὶ διχόθεν καρποῦνται τὴν πόλιν. Nam ad hunc modum et historiæ, et utilia præcepta, et exempla tam sequenda, quam fugienda, memoriæ mandantur. Stultitiæ autem fuerit, simplicem laboris tui capere fructum, cum multiplicem possis. In aliis vero, ubi nulla talis causa subest, satis fuerit, particulas τὶς et τὶ adhibere, ut τινὰ φροντίζειν τινὸς, *aliquem curare aliquid* vel *aliquem*. Etsi τὸ τινὰ personam significans, cum antecedit verbum, nihil attinet adjungere. Nominativi autem aut accusativi rem significantes, nunquam sunt omittendi, quod plerunque peculiarem observationem postulant, neque sunt æque liberi, ac casus personam significantes, ut ὁ πλοῦτος ἀδίκως εἰς τὴν πόλιν εἰσελθὼν, προσαπώλεσε καὶ τὸν δικαίως ὑπάρξαντα.

Observatio 2. Nihil vetat, alicubi cognata vocabula et contraria (ubi scilicet locus aliquis minus late patet) conjungere, eodemque capite complecti: ne observatio hæc in infinitum vagata, grande volumen desideret. exempli gratia: primum hujus orationis verbum est, ὁρᾶν, huic licet adjungere synonyma, βλέπειν, ἰδεῖν, δέρκειν (etsi poeticum hoc est), et si qua sunt alia. Et quia τὸ ὁρᾶν sensum significat, licet adjungere cætera quoque verba sensuum, ut, ἀκούειν, ὀσφραίνεσθαι, γεύεσθαι, ἅπτεσθαι. Et quia sensus corporis ad animum, animi sensus ad corpus transferuntur, nihil vetat his adjungere, τὸ κατανοεῖν, τὸ καταλαμβάνειν, τὸ αἰσθάνεσθαι, τὸ μεμνῆσθαι. Sed tamen, si qua ex his fœcundiora sunt, magnamque formularum varietatem suppeditant, peculiaris eis locus est assignandus; quo sit intentio expeditior.

Observatio 3. Non tantum casus puri verbis jungendi sunt, sed et substantivis adjectiva sua, et præpositiones cum suis casibus, et adverbia cohærentia verbo συγκατηγορήματα, denique omnia, quæ ad sententiæ perspicuitatem, et formulæ integritatem requiruntur.

III. Tertia ratio est tam ad inveniendum, quam ad utendum expeditior, cum insigni alicui nomini substantivo et adjectiva, et certa verba cum suis casibus et adverbiis et præpositionibus, subjiciuntur, cujus rei exemplum sit hoc: χάρις πολλὴ, πλείων, πλείστη, μεγάλη, μείζων, μεγίστη, τοσαύτη, ἀξία.

χάριν { ὁμολογεῖν
ὀφείλειν
ἔχειν
ἀπαιτεῖν τινὰ
ἀποδοῦναι } τινὶ, τινὸς, ὑπέρ τινος, ἀντί τινος.

Hæc ratio facilius incurrit in oculos, et magis excitat memoriam, quam cum nomen in magna turba quærendum est. Quis enim non facilius reperiat, gratiam habere, quam habere gratiam, cum ei verbo nomina pene sexcenta junguntur? Etsi ejus quoque incommodi remedium hoc fuerit, ut casus ordine alphabetico et majusculis scripti literis, subjiciantur verbis. Harum trium rationum deliget eam quisque quam sibi aptissimam putaverit. Ego omnes conjungendas existimo ei, qui puritati et copiæ Græci Latinique sermonis studet. Potest et quarta his adjici, omnia quidem illa facillima, et rudibus accommodatissima: sed ita demum utilis, si annotationes aut memoriæ mandentur, aut ordine alphabetico digerantur, aut indice adjuventur, aut tandem ad aliquam trium superiorum rationem revocentur. Sumamus exempli causa, primam Evagoræ periodum: ὁρᾶν τινὰ τιμῶντά τι. Licet et generale verbum subjicere, ὁρᾶν τινὰ ποιοῦντά ἢ πράττοντά τι. Est enim hæc Grammatica constructio ejusmodi, ut peculiarem observationem, quæ periphraseon maxime propria est, non desideret. Si libet τὸ εἰδικὸν, quod est in auctore, ponere, nihil vetat. ut ὁ Ἰσοκράτης ἑώρακε τὸν

Νικοκλέα τιμῶντα τὸν τάφον τοῦ πατρὸς (hic casus specialis est, τὸ τὶ vero generale). Adhærent participio τιμῶντα non tantum accusativus τάφον, sed etiam dativi complures, modum gerendæ rei significantes, quorum nonnulli adjunctos habent genitivos, ut, τῷ πλήθει καὶ τῷ κάλλει τῶν ἐπιφερομένων, καὶ χοροῖς, καὶ μουσικῇ, καὶ γυμνικοῖς ἀγῶσιν, ἵππων τε καὶ τριηρῶν ἁμίλλαις. Prolixa hæc sunt, sed γενικῶς paucis comprehendi possunt: τινὰ τιμᾶν τι, ἢ τινά τινι, *aliquem aliquid, vel aliquem aliqua re honorare.* Tertium verbum est ἐπιφέρω hic ἐλλειπτικῶς positum, ut supra diximus. Quartum γυμνικοὶ ἀγῶνες: nam substantivis quoque non quævis adjectiva recte junguntur, nihilo magis quam omnes accusativi verbis activis aut quævis adverbia quibusvis verbis. 5. ἵππων τε καὶ τριηρῶν ἅμιλλαι. Nam et genitivi jungendi substantivis, aliquando postulant observationem et delectum. 6. τινὰ λείπειν τινὸς πράγματος οὐδεμίαν ὑπερβολὴν, *aliquem in utramque partem eum se præbere, ut ab aliis nihil addi possit*: ut ad magnitudinem et amplitudinem facti aut rei alicujus nihil possit accedere. 7. τινὰ ἡγεῖσθαι. 8. τινὰ ἀποδέχεσθαί τι. et conjunctim, τινὰ ἡγεῖσθαι, τινὰ ἀποδέχεσθαί τι. 9. τινὰ ἀποδέχεσθαί τι εὐμενῶς. 10. τινὰ χαίρειν ὁρῶντά τι. 11. ἡ ἐπιμέλειά τινος περί τινα ἄνθρωπον. 12. τινὰ πολὺ ἔτι πλείω χάριν ἔχειν τινὶ ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν. 13. τινὰ δυνηθῆναι διελθεῖν. 14. τινὰ διελθεῖν περί τινος πράγματος ἀξίως τῶν πεπραγμένων τινί. 15. τὰ ἐπιτηδεύματά τινος καὶ οἱ κίνδυνοι. Videndum enim est, quæ nomina et quæ verba conjungi soleant. Sic paulo ante tria cohærent, ἀποδέχεσθαι, χάριν ἔχειν, quæ omnia ad eandem personam et rem pertinent. 16. εἶναί τινι αἴσθησίν τινα περί τινος πράγματος, ἀντὶ τοῦ, τινὰ αἰσθάνεσθαί τινος. 17. τὶ γίγνεσθαι ἐνθάδε, ἢ, ἔν τινι τόπῳ. 18. Observetur et particula, εἰ, εἴ τίς ἐστιν αἴσθησις, εἴ τις δυνηθείη. 19. οἱ τετελευτηκότες, δηλονότι τὸν βίον, qui et νεκροὶ et κεκμηκότες et θανόντες dicuntur.

Admonitio de Grammatica repetitione cum disserendi et dicendi arte conjungenda: ex annotationibus Wolfii in Græcam Clenardi Grammaticam.

I. Ut natura, ita et ars, naturæ imitatrix ab imis et minimis ad summa et maxima quæque progreditur. Ea igitur ratione in arte Grammatica, primum Orthographia, inde Prosodia, post hanc Etymologia, perfecte explicanda esset, ac ita demum ad Syntaxin perveniendum.

II. Sed captus auditorum, ipsiusque doctrinæ ratio, hunc ordinem mutat utiliter, ut Etymologia, et in hac ipsa, inflexiones nominum et verborum, in primis tradantur, summoque studio inculcentur, quod reliquæ tres Grammaticæ partes, quamvis ab artis præceptis non abhorreant: usu tamen atque exercitatione et imitatione facilius propemodum discantur et certius.

III. Sed tamen Etymologia cognita, et exercitatione percepta, justus artis ordo prosequendus, nec Antesignani tantum scholia percurrenda sunt: sed et alia, quæ in utriusque linguæ Grammatica minus accurate tradita videntur, conquirere et addere profuerit. Exercitatio Grammatica complectitur Orthographiam, Prosodiam, Etymologiam, Syntaxin: quæ quatuor partes in uno quolibet vocabulo considerandæ sunt, si cum aliis junctum perfectam sententiam declarat.

Hujus exercitationis exemplum hoc esto: σοφία μόνη τῶν κτημάτων ἀθάνατον. Hic Orthographia me docet, scribendum esse σο non σω, φι non βη, (sic) α non η. Deinde Prosodia me docet, σο esse breve, φι eodem modo, α esse longum, et accentum et acutum in syllaba φί collocandum. Etymologia sequitur, quæ vim vocabuli declarans, σοφίαν interpretatur *sapientiam, doctrinam, solertiam.* Ostendit nomen esse appellativum, substantivum, ergo neque moveri neque comparari, generis esse fœminini, numeri singularis, figuræ simplicis, speciei derivativæ. Fieri enim a σοφὸς, quod a σαφὴς deducunt. Adjectiva autem in ος substantiva seu abstracta gignunt in ία, ότης, σύνη, ut σοφία, δεινότης, δικαιοσύνη. Derivatio hæc nihil obstat, quo minus alia inde deriventur, ut, σοφῶς, σοφίζω, σοφιστεύω. Sic, quia ante dixi, figuræ simplicis esse nomen, addere licet ἄσοφος, πάνσοφος, χειρίσοφος, δοξόσοφος. Casus esse nominativi, declinationis secundæ simplicium, et hoc inflecti modo, σοφία, σοφίας, &c. Cur vero non σοφίης, ut μούσης? Hic canones in promptu ubique esse oportet, cum non una et simplex alicujus accidentis est ratio. Hactenus Orthographiæ, Prosodiæ, Etymologiæ satisfactum, cujus postremæ proprium munus est, omnia cujusque partis orationis vocabula singulatim explicare atque inflectere. Transeamus ad Syntaxin, quæ in una voce spectari non potest, sed minimum duabus pluribusve inter se junctis. Cohærent autem in hac sententia inter sese, σοφία μόνη· μόνη κτημάτων· τῶν κτημάτων· κτημάτων, scilicet ἀνθρωπίνων· σοφία scilicet ἐστὶν ἀθάνατον· σοφία ἀθάνατον· ἀθάνατον, scilicet πρᾶγμα vel χρῆμα. Hæc regulis defendenda sunt. Neque enim τὸ ὅτι satis est, sed etiam τὸ διότι accedere oportet. Nulla enim ars, quæ præceptis et regulis constat, in Pythagoreo isto αὐτὸς ἔφα, acquiescit, sed αἰτιο-

λογίας postulat, quæ scientem ab ignorante distinguunt. Jam Grammaticæ satisfactum est, omnibus ejus legibus observatis. Transeatur ergo proxime ad Dialecticam: et quia in verbis error nullus est, sed summa potius elegantia: consideretur jam res ipsa, et sententiæ veritas, cujus indagatio, inventio, explicatio, confirmatio, cum mendacii refutatione, proposita est Dialecticæ. Quærendum igitur imprimis σοφία, quæ κατηγορία est, id est, quod summum genus habet σοφία; Respondeo, qualitas est. Quæ vox seu prædicabile? species seu forma ὑπάλληλος. Quod est ejus propinquum genus? Notitia, cognitio, scientia. Quæ species infima? σοφία Θεοῦ (loquor enim nunc profano more, non Christiano), ἀγγέλων, δαιμόνων, ἀνθρώπων; ζώων, si tamen sapientia animalibus tribui potest: in quo sermonis usus observandus est. Neque enim, dum sermonis genus controversum fuerit, de reipsa unquam constabit. Quæ individua: σοφία τοῦ Ἀπόλλωνος, Θάλητος, Σωκράτους. Quæ differentia est σοφίας; Differt ab opinione, quia certa notitia est: a prudentia, quia in contemplatione rerum æternarum versatur (sunt enim hic definitiones necessariæ): differt a demonstratione, ut effectus a causa, &c. Quod proprium? Si credimus Isocrati, esse immortalem. Quæ accidentia! esse perpaucorum, anteferri opibus et voluptatibus, iisdemve postponi, ornari præmiis aut negligi, aut etiam male tractari. Unde sapiens queritur, ὅτι ἡ σοφία τοῦ πένητος ἐστὶν ἐξουθενωμένη, et vulgare est, plerisque audaciam esse pro sapientia.

Observatio 1. Iterum hoc loco repetendum est, non satis esse τὸ ὅτι attulisse, nisi quæstiones singulæ ex artis præceptis confirmatæ fuerint. δεῖ γὰρ τὸν λίθον τῇ σταθμῇ προσάγειν.

Observatio 2. Pleraque hactenus ex prædicabilibus et prædicamentis allata, in methodo simplicium quæstionum repetuntur. Itaque illa omitti potuissent, nisi monendi fuissent tyrones de usu simplicium illarum vocum.

Quæstionum simplicium methodus.

Estne aliqua sapientia? Hoc constat inter omnes, qui seu stulti seu sapientes habentur. Hoc enim nomine nihil magis tritum, apud utrosque: quod his quidem magnum est et venerabile; illis vero contemptum et deridiculum. Quod si quis hoc ceu dubium ponat, quod et Socrates et Pyrrhonii fecisse videntur: rationes excogitandæ erunt, quibus sapientiam aut esse, aut non esse demonstres. Unde autem eas rationes sumes? Loci quidem Dialectici te monebunt, quid quærendum sit, et qua via, quoque ordine. Ipsa autem argumenta, aut ex fonte ingenii tui, aut aliorum rivulis, hoc est, scriptis eruditorum haurientur: quod ita deprehendes, si duobus pari Dialecticæ cognitione instructis, quorum alter neque ingenio, neque doctrina valeat, alter utraque excellat, aliquod thema tractandum proponas. Quid ibi fiet? hebes ille et inops dialecticus, aut obmutescet, aut per pauca quædam et mutilata afferet. Ille vero alter e divite penu præstantis ingenii reconditæque doctrinæ, magnam copiam argumentorum depromet, eaque optimo ordine et forma conveniente, ex artis Dialecticæ præceptis disponet, atque communiet. Sunt sapientes ergo et sapientia. Est stultitia ergo et sapientia. Est cognitio rerum humanarum et divinarum, ergo et sapientia.

II. Etymologia, hæc in Grammatica examinatione tractata est, ut supervacua futura sit repetitio. Illud tamen hoc loco denuo inculcandum, nunquam fore probum dialecticum, qui non fuerit Grammaticus, hoc est, nisi vim omnem et multiplicem eorum verborum usum, quæ in quæstione versantur, ex optimis auctoribus perceperit. Hi igitur consulendi erunt, videndumque quot et quibus rebus, et quomodo vox quæque tribui soleat. Unde colligi potest, disputaturo de rebus, aut multa lectione, firmissimaque memoria, aut accuratis probatisque lexicis fore opus. Nam et verborum et rerum vis atque explicatio non a cujusvis libidine, distortove ingenio, sed a prudentia atque auctoritate veterum magna ex parte pendet. De verbi quidem germano et legitimo usu nisi constiterit: de re ipsa nunquam constabit. A sapio, ut palatum inter amara et dulcia, et subjectas his qualitates discernit: sic sapientia inter mala et bona. weisen instruere et demonstrare viam rerum gerendarum.

III. Sapientiæ definitionem tradit Cicero 2. de Officiis his verbis: "Sapientia (inquit) ut a veteribus definitur, rerum est divinarum et humanarum, causarumque quibus hæ res continentur, scientia. Informatrix recti judicii de iis rebus, quæ et quatenus in hominum notitiam veniunt." *Annotatio.* Ipsæ definitiones sæpe vocantur in controversiam, unde Rhetores τοῖς ὁρισμοῖς ἀντιτιθέασιν ἀνθορισμοὺς, ut judici etiam atque etiam videndum sit, Reusne an accusator, rem verius circumscripserit? Judicium autem hoc tantam ingenii vim, tantam doctrinæ copiam postulat atque flagitat, præter Dialecticorum formulas: ut, qui unam rei obscuræ et controversæ veram perspicuamque definitionem suo Marte protulerit, itaque defenderit, ut nihil contra dici possit: is in doctissimo-

rum numero recenseri posse videatur. Facile quidem est in definiendo afferre aliquid, quod generis et differentiæ loco esse velis. Illud vero difficillimum, verum genus, legitimamque differentiam attulisse. Idem hoc de cæteris quæstionibus etiam intelligatur.

IV. Causæ humanæ sapientiæ (nam de hac loquitur Isocrates) numerari possunt, εὐμοιρία φύσεως, liberalis institutio, magnus rerum usus, et consuetudo sapientum, continentia et temperantia in victu, diligens et assidua meditatio: ac potius (ut propiores et magis proprias causas attingamus) ut demonstratio in rebus humanis, sic patefactio in divinis vera sapientiæ causa statuetur. Felix siderum positus in hominis ortu. parentum εὐκρασία σώματος καὶ ψυχῆς. παιδομαθία, consuetudo sapientum. Cognitio Theologiæ et Philosophiæ, μελέτη, παρατήρησις, μακροβιότης, θεία ἐπίπνοια ἐξ ἐπικλήσεως. Sapientia est in mente humana, totius mundi machinam contemplante. αἱ περιστάσεις. Quis? instructus expositis vocibus. Ubi? inter eruditos et sapientes, in aere salubri et tenui, ut Athenis. ∞ Bœotia. Quando? vel in senectute.

V. Formæ seu species seu partes sunt (neque enim hæc, Cicerone auctore freti, accurate distinguimus) sapientia divina, diabolica, humana, et (si videbitur) etiam bestiarum. Possunt et ab objectis variæ sumi species, ut sit alia militaris, alia politica: alia in doctrinæ studiis, alia in aliarum artium operibus versetur. Nam bis etiam, etsi fortasse minus exquisite, sapientiam communis loquendi usus tribuit, ut est ab Aristotele observatum.

VI. Officia sapientiæ esse statuo, contemplari veritatem, constantem atque perpetuam: mentem illustrare, hominem a terris ad cœlum revocare, et ad qualemcunque Dei similitudinem perducere: quæ in hac vita, utcunque inchoata, in altera, ipsius Dei consuetudine perficiatur.

VII. Cognata sunt, recta opinio, prudentia, ingenium, doctrina, philosophia, cujus finis est sapientia forma illa excellens in Deo: tenuis et obscura in homine. Contemplatio naturæ, doctrina morum, expolitio sermonis, vitæ necessitas et commoditas, omnes bonæ artes, in primis εὐβουλία.

VIII. Contraria. Stultitia, falsa opinio, inscitia, inertia, fraus.

IX. Exempla. Perfecta sapientia est in Deo, Dei filio, beatis geniis. Celebrantur tamen septem illi, Pythagoras, Anaxagoras, Socrates, Aristoteles, Cato, Lælius, Cicero, Seneca, &c. Sapientia Thaletis, Platonis, D. Pauli, &c. Hæc omnia (ut dictum est) quanquam variis agitari quæstionibus et controversiis implicari possunt, aliis alia reprehendentibus sive ut falsa, sive ut methodo male accommodata: nos tamen ea fingamus esse certa, recteque exposita, jamque a simplici voce ad quæstionem compositam, seu propositionem transeamus.

Quæ est propositio ista?

Categorica. Quanta? Indefinita.
Qualis? Verane an falsa?

Dubitari potest de veritate. Primum sitne κτῆμα, cum sub adspectum oculorum non cadat? sitne immortalis, cum et homines moriantur, et ex sapientibus nonnulli stulti fiant? Sitne sola immortalis? ac non potius immortalitatem, sive natura ejus, sive fama et memoria posteritatis spectetur, id bonum cum virtute, imo etiam cum stultitia, et vitio commune habeat? Celebratur enim non minus stultitia Corœbi, quam sapientia Salomonis. Plura discrimina propositionis persequi, non est instituti nostri, quod monendi causa tantum suscepimus.

Observatio. Hujusmodi θέσεις, θέματα, προβλήματα, ζητήματα, διαπορήσεις, seu quocunque alio nomine appellare libet, gignunt ἀνθυποφορὰς καὶ προκαταλήψεις, hoc est, ἀντιθέσεις καὶ λύσεις, sive ἀνασκευάς τε καὶ κατασκευάς. Re jam probata, firmaque materia comparata: Rhetorica, dissimulatis et Grammaticæ et Dialecticæ muneribus, sibique vendicatis tanquam propriis, ornandam suscipit sapientiam ex suis locis, partes orationis oratoriæ, et verborum sententiarumque figuris adhibendo. Hinc apparet, Grammaticam optimorum verborum sylvam congerere: eandem a Dialectica in suas classes digeri: Rhetoricam elegantem inde domum et variis signis picturisque illustrem exstruere. Id quod fieri nullo modo potest (sæpius enim tam necessaria admonitio repetenda est), nisi et copia verborum a Grammatica, et solida cognitio rerum a multiplici doctrina, judicium et censura veri a Dialectica suppeditetur. Sed hæc hactenus (πλείω γὰρ σχεδὸν τὰ πάρεργα τῶν ἔργων), quæ bono studio in medium attuli. Nunc ad institutum est redeundum.

ANNOTATIONES IN LIBANII ARGUMENTUM.

P. 7. 1. ΛΙΒΑΝΙΟΥ] ὁ λιβανωτὸς, vel τὸ λιβανωτὸν (utroque enim genere dicitur), *thus.* λίβανος, *arbor thuris* est, et Arabiæ mons, qui cum Antilibano κοίλην Συρίαν, id est, *cavam Syriam* includit. Hinc Λιβάνιος, sive a monte Libano, sive a thure nomen

habet: quem Latine fortasse (quod tamen in propriis nominibus, quæ suæ linguæ relinquenda sunt, fieri non debet) *Thurinum* appellare possis. Fuit autem Antiochenus patria, sophistes celeberrimus: floruit temporibus Juliani imperatoris. Ejus orationes, declamationes, et ecphrases perelegantes exstant: quas aliquando Germanis etiam communicabit, ut spero, noster Oporinus: eoque magis, quod Augustana respublica anno 1564. manuscriptum codicem triplo majorem illo qui editus est, comparavit, haud gravatim typographo diligenti ejus usum communicatura. Vitam suam copiose et ornate, ut omnia, ipse descripsit. Quare nos hic non erimus longiores.

— ibid. ΥΠΟΘΕΣΙΣ] Alias θέσει, hoc est, *consultationi, proposito*, seu *infinitæ quæstioni* opponitur, ac Ciceroni *causa* et *controversia* dicitur: alias *fundamentum*, et *quoddam quasi fulcrum*: alias *principium, institutum*. hic περιοχὴν, id est, *materiam, argumentum, summam brevemque negotii expositionem* significat. Hoc loco monitos studiosos velim: primum, varias eorundem vocabulorum significationes, diligenter esse colligendas, et exemplis probatissimorum auctorum illustrandas. Deinde, vix posse fieri, ut vocabula pleraque per se, quid proprie significent, intelligantur, nisi et phrasis et tota sententia consideretur. Tradunt igitur verba et sententiæ mutuas operas: et ut ex verbis sententiæ, sic e sententiis verba sæpe sunt intelligenda. Postremo, in conjunctis verbis ad Latini sermonis consuetudinem esse respiciendum, qui Græcum non per omnia sequitur, sed quædam mutat et invertit, quædam detrahit, quædam adjicit, ut alibi commodius ostendemus.

— ibid. ΤΟΥ] De usu et collocatione articulorum, iis magis laborandum est, ut et de ratione accentuum, qui scribere ipsi, quam qui legere Græca instituerunt: et in promptu sunt præcepta grammaticorum, quanquam in hac parte usus tam est varius, ut haud sciam an se certis adstringi legibus patiatur.

— ibid. ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΥ] Undecim Demosthenis orationes in Philippum, Macedonum regem, Græcorum libertatem oppressurum, una in ejus filium et successorem Alexandrum, exstant: quanquam una atque altera falso tribui Demostheni putantur. Hæ igitur appellationibus distinguuntur: ac nonnullæ indicant, non in quem, sed qua de re sint habitæ: ut Olynthiacæ, pro defensione Olynthiorum: Chersonesitana de tuenda Chersoneso, et Diopithis exercitu retinendo: alia de Halonneso, alia de servanda pace, alia de Philippi literis, alia de Alexandreo fœdere violato. Quare non miraberis, quum quatuor duntaxat orationes, vulgo Philippicæ inscribantur, ab Ulpiano mentionem aliquando fieri Philippicæ sextæ, aut nonæ.

— ibid. ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΥ] Ab Olyntho fiunt Ὀλυνθιακὸς et Ὀλύνθιος, adjectiva: sed illud fere rebus, hoc personis accommodatur: ut, Εὐθυκράτης καὶ Λασθένης Ὀλύνθιοι, τῆς πατρίδος προδόται· λόγος, ἢ πόλεμος Ὀλυνθιακός. Observandum igitur, quæ adjectiva personis, quæ rebus adjungi soleant, quæ utrisque.

— ibid. ΠΡΩΤΟΥ.] Tres esse Olynthiacas, nemo ignorat: an vero hæc prima sit Demosthenica concio, nostra vel nihil, vel parum interesse censeo.

— ibid. ΠΡΩΤΟΥ.] πρὸ, πρότερος, πρότατος, elisa τ litera, πρόατος, et per κρᾶσιν o et α vocabulum, πρῶτος. Ac superlativa de pluribus, de binis usitatius comparativa dici, notum est.

— ibid. ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΛΟΓΟΥ] Nihil vetat binos genitivos hoc modo conjungi, ut apud Ciceronem: "L. Syllæ, et C. Cæsaris translatio pecuniarum a justis dominis ad alienos." Significat enim prior auctorem, hoc est, personam, seu rem agentem: posterior personam, seu rem patientem. Quod ita deprehendes, si nomen verbo commutes, hoc modo: 'L. Sylla transtulit pecunias a justis dominis ad alienos.' Vel, 'a L. Sylla pecuniæ translatæ sunt a justis dominis ad alienos.' Posset etiam tertius accedere, Λιβανίου ὑπόθεσις Δημοσθένους λόγου: sed apud Latinos durius videretur, *Libanii argumentum Demosthenis Olynthiacæ orationis primæ*. Quare Δημοσθένους in adjectivum convertas licet, Δημοσθενείου, Demosthenicæ, hoc modo: *Libanii argumentum Demosthenicæ primæ orationis Olynthiacæ*. Sed quia hic quoque tria concurrunt adjectiva, non magna cum suavitate, genitivus λόγου mutari potest in accusativum, εἰς λόγον, sic fiet oratio dilucidior: *Argumentum Libanii in primam Demosthenis Olynthiacam orationem*. Possunt enim sæpe jungi nominibus in utraque lingua præpositiones, sive κατ' ἔλλειψιν, sive alia quapiam ratione, quæ verbis eorundem nominum jungi non possunt. ut apud Latinos, *amor in te meus* recte, dicitur: *amo in te*, pro *amo te*, non dicitur. sic apud Græcos, τὸ τῶν Ἑλλήνων εἰς τοὺς βαρβάρους μῖσος, dicere licet. οἱ Ἕλληνες μισοῦσιν εἰς τοὺς βαρβάρους, non item, sed μισοῦσι τοὺς βαρβάρους dicendum est. Similia per se quisque observabit, quæ multa sane sunt, in quibus a curiosis alioqui Grammaticis majorem diligentiam requiras.

— 2. Ὄλυνθος] *Grossi* sunt Latinis, ficus, ut alii volunt, immaturæ: ut alii, non maturescentes. Pausanias, qui præclara monimenta et historias totius Græciæ descripsit, eaque continet plurima

quæ apud nullum alium scriptorem reperiantur—is igitur Pausanias in Messeniacis sic scribit: τὸ δὲ δένδρον τὸν ἐρινεὸν πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων ὄλυνθον, αὐτοὶ δὲ οἱ Μεσσήνιοι τράγον καλοῦσι: hoc est, *Caprificum arborem multi Græcorum olynthum, ipsi autem Messenii tragum*, hoc est, *caprum, vocant*.

— ibid. ἦν] Observandum, una voce tria tempora comprehendi: imperfectum, perfectum, plusquamperfectum, ne semper interpreteris, *eram*: sed aliquando etiam, *fui*, et *fuerum*: ut hic ἦν, *fuit*. Est enim Olynthus (ut Diodorus lib. 12. tradit) condita Olympiade 86. Περδίκκας, inquit, Μακεδὼν πείθει Χαλκιδέας Ὄλυνθον συνοικίζειν: ab Euthycrate et Lasthene civibus, prodita, capta a Philippo, et æquata solo: quam ejus victoriam cum quidam celebraret, quod præclaram urbem uno die evertisset, alius respondit, 'Atqui talem urbem nondum condidit,' significans, exstruere præclarius esse, quam destruere. Recte sane.

— ibid. ἐπὶ Θράκης] id est, ἐν τῇ Θράκῃ, *in Thracia*. non est exponendum, *ad Thraciam*: tum enim Græcum esset, πρὸς τῇ Θράκῃ. sed hic nihil vetat dicere, *Olynthus fuit urbs Thraciæ*. Amplior enim et frequentior est Græcis præpositionum usus, quam Latinis. Diligenter igitur observandum, quando in genitivos aut ablativos, quando in adjectiva nomina, quando in alios casus, sint convertendæ.

— ibid. Θράκης] Θρᾷξ pro Θράϊξ, Ionice Θρήϊξ. Θρᾷσσα vel Θρᾷττα et Θρήϊσσα, Thracia mulier. Θράκη, Thracia regio. Θράκιος et Θρηΐκιος, adjectivum. Horatius: "Otium bello furiosa Thrace," pro Thracia, Græca terminatione dixit. Est autem Europæ regio amplissima, finitima Macedoniæ. Descriptiones petendæ sunt e Strabone, Mela, Plinio, Ptolemæo: situs, e tabulis Geographicis. Supervacaneum enim est, in singulis locis auctorum totas artes et historias explicare, quæ rectius e suis quæque scriptoribus sumuntur. Breviter admonere lectorem, est satis. Quare nos in hoc genere, nisi postulare necessitas videatur, nusquam erimus longiores.

ibid. Ἑλληνικὸν] Ἕλληνα quidam Deucalionis, alii Phthii Thessali, Jovis alii filium faciunt, atque ab eo Ἕλληνας et Ἑλλάδα nomen accepisse dicunt: quum prius singuli populi suis quibusdam appellationibus, ut Bœoti, Thessali, Attici, Argivi, &c. vel Γραικοὶ (quod vocabulum et Latini retinuerunt) nominarentur. Ab Ἕλλην fit adjectivum Ἑλληνικὸς, ἡ, όν. Sed τὸ Ἑλληνικὸν, et τὰ Ἑλληνικὰ, (quod et in aliis plerisque fit adjectivis) substantive ἀντὶ τοῦ Ἑλλήνων, pro ipsis Græcis, aut rebus Græcorum gestis ponuntur.

— ibid. δὲ] *Vero, autem, sed, ac, at, atque*. Quæ particula quum Græcis frequentissima sit, et toties sine molestia repeti non possit: alias omittenda, alias plures clausulæ uno ambitu comprehendendæ videntur. Sed de hac plura diximus in parænesi Isocratica.

— ibid. ταύτῃ τῶν ἐνοικούντων] Pro τῶν οἰκούντων ἐν ταύτῃ. Verbo composito resoluto, et præpositione suo casui juncta. Sic propter concinniorem sonum naturalis ordo constructionis, sæpe nonnihil immutatur: quæ res minus in bonis scriptoribus versatos aliquando perturbat. ταύτῃ dativus ab οὗτος, αὕτη, τοῦτο, sæpe adverbiascit, et significat, hoc loco, *hac de causa, in hac parte*.

— ibid. γένος] *Genus, gens*, ab inusitato verbo γένω. Sed Græci sæpe dicunt εἶδος, ubi Latini *genus*: ut, πολλὰ εἴδη τῶν συναλλαγμάτων, *multa genera contractuum*.

— ibid. ἀπὸ Χαλκίδος] *A Chalcide*, scilicet ἐληλυθὸς, ὡρμημένον, *Chalcidicum, Chalcide profectum*. χαλκὸς, *æs*. χαλκίδες igitur plures urbes dictæ sunt, a fodinis metallicis, quæ apud Germanos a montibus aut vallibus plerunque nomen habent, addito divi alicujus nomine: ut D. Annæ mons, Joachimi vallis. Sic nostra lingua dicuntur Halæ (quod a Græco ἃλς fit) oppida salinarum: ut Hala Suevica, Saxonica, in Œni vallibus.

— 3. τῆς ἐν Εὐβοίᾳ] Scilicet οὔσης, vel γενομένης, *ejus quæ est*, vel *fuit*, *in Eubœa, Euboicæ*. Εὐβοΐδος (quod et Εὐβοΐδος, ut apud Sophoclem, Εὐβοΐδα χώραν), Εὐβοϊκῆς. Εὔβοια dici videtur a *bonitate boum*, ut et Italiam volunt (habet et Βοιωτία nomen ἀπὸ τῆς βοὸς), Insulam eam esse maris Ægæi, Atticæ, Bœotiæque vicinam, notum est: hodie Nigropontum vocant: cum olim Μακρὶς diceretur, quod porrecta esset in longitudinem.

— ibid. Ἀθηναίων] Ἀθήνη et Ἀθηνάα, contracte Ἀθηνᾶ, quæ alio nomine Παλλὰς, a *vibranda hasta*, ut Latine *Minerva* a *minando*, in contentione cum Neptuno victrix, urbi olim et belli et sapientiæ gloria florentissimæ a Mahumete Turcico tyranno ante annos fere centum funditus deletæ, nomen fecisse perhibetur. Unde Plato 1. de Legibus: ὦ ξένε Ἀθηναῖε· οὐ γάρ σε Ἀττικὸν ἐθέλοιμ' ἂν προσαγορεύειν· δοκεῖς γάρ μοι τῆς θεοῦ ἐπωνυμίας ἄξιος εἶναι μᾶλλον ἐπονομάζεσθαι. hoc est: *O hospes Atheniensis: neque vero te Atticum appellare velim, quum deæ* (id est, Minervæ) *sis cognomento dignior*. Vere igitur poeta:

"Conveniunt (inquit) fatis nomina sæpe suis."

— ibid. ἄποικος] *Colona*: adjective, ὁ καὶ ἡ ἄποικος, καὶ τὸ ἄποικον. Item substantive, οἱ ἄποικοι, *coloni*. Unde verbum

ἀποικίζειν, *mittere in colonias*: ἀποικεῖν, *ire in colonias*: ἀποικία, *colonia*. cui ἡ μητρόπολις opponitur.

— ibid. καὶ ἔνδοξοι] Scilicet εἰσὶ, vel γεγόνασι. *Multa vero bella Olynthi, et celebria sunt*, vel *fuerunt*. Verbum εἰμὶ sæpissime a Græcis omittitur.

— ibid. τῆς Ὀλύνθου] *Olynthi*, τῶν Ὀλυνθίων κατὰ συνεκδοχὴν, id quod continet, pro eo quod continetur, est positum. Accommodata captui rudiorum docendi ratio est, Græca totidem verbis, iisdemque casibus et temporibus (tametsi nec sententia, nec constructio sibi constet) exprimere. Sed si id solum fiat, nihil esse queat ineptius. Progrediendum igitur paulatim est, ac primum constructio, post etiam phrasis corrigenda, denique etiam elegantiæ et concinnitatis habenda ratio. Hic igitur iterum in convertendo, compendio sum usus, ne bellum gerere, sæpius esset repetendum: et rei loco personam posui, quo planior, et minus molesta esset oratio. Nam hoc licere debet interpreti, si sententiæ nec accedat nec decedat quicquam, ut suo arbitratu verba quædam omittat, quædam addat, alia mutet, alia transponat. Magis tamen (si fieri nequeat, quin in alteram partem peccetur) probanda est superstitio, quam licentia, quæ raro caret erroribus, id quod multis exemplis non obscurorum interpretum possem planum facere.

— 4. Ἀθηναίοις τε] Hæc αἰτιολογία refertur ad ἔνδοξοι. Nam Atheniensium et Lacedæmoniorum semper summa fuit inter Græcos auctoritas, usque ad Alexandri Magni tempora. Possunt etiam ἔνδοξοι πόλεμοι intelligi de victoriis. πολλοὶ autem, quia plura fortasse gesserunt bella, quæ nos, amissis veteribus historicis, ignoramus. Quanquam fieri potest, ut sæpius cum iisdem Atheniensibus et Lacedæmoniis sit belligeratum, ut post annotabimus. Diodorus lib. 12. προσβοηθησάντων τοῖς Βοττιαίοις Ὀλυνθίων, ἡττήθησαν ὑπὸ τούτων μάχῃ οἱ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοί. et: Ὀλύνθιοι στρατεύσαντες ἐπὶ πόλιν Μικύβερναν, φρουρουμένην ὑπ᾽ Ἀθηναίων, τὴν μὲν φρουρὰν ἐξέβαλον, αὐτοὶ δὲ τὴν πόλιν κατέσχον. Isocrates Panegyrico: Λακεδαιμόνιοι Ὀλυνθίοις καὶ Φλιασίοις νῦν πολεμοῦσι.

— ibid. ἄρχουσι] ὁ ἄρχων substantive, *princeps*. sed hic accipio pro participio, οἵτινες ἦρχον, *qui imperarunt*: vel ὅτε ἦρχον, *cum imperarent*.

— ibid. τὸ παλαιὸν] κατὰ τὸ παλαιὸν, hoc est, πάλαι. refertur hoc adjectivum, adverbii vice positum, mea quidem sententia, rectius ad ἄρχουσι participium, quam ad verbum ἐπολέμησε. Nam ætate Libanii parebant tum Athenæ, tum reliqua Græcia, ut et Africæ, et Europæ, et Asiæ magnæ partes, Romanis: qui nunc præter imperii nomen, nihil fere habent imperii, nisi quod civili administrationi regnorum successit religionis auctoritas: quæ nec Europam totam amplectitur, et ab Asianis jam olim est repudiata. Meminit hujus belli Demosthenes Olynthiaca secunda.

— ibid. καὶ αὖθις Λακεδαιμονίοις] Scilicet ἄρχουσι τῶν Ἑλλήνων ἐπολέμησε. ζεῦγμα enim esse puto. Nam post devictum Xerxem imperarunt Lacedæmonii: a quibus propter Pausaniæ Spartanorum ducis libidines et violentiam, dominatus ad Athenienses translatus, tandem iisdem fere de causis Lacedæmoniis restitutus est: quos cum Thebani ad Leuctra superassent, imperium Græciæ Philippo Macedoni et Alexandro, atque successoribus eorum cessit, donec, Perseo devicto, ad Romanos fatorum serie devolutum est. Belli a Lacedæmoniis dum Græcis imperarent, illati Olynthiis, meminit Isocrates in Panegyrico. Locum hunc declarant Demosthenes atque Ulpianus, in oratione περὶ παραπρεσβείας, quorum verba supervacaneum esse duxi huc adscribere. Velim enim studiosos in legendis bonis auctoribus ipsos sibi conficere commentarios, eodem auctore a capite usque ad calcem diligenter evolvendo, et cum verbis, tum sententiis inter se conferendis. Quam rationem qui fugit, indignus est cui scribantur commentarii. Quod de iis etiam intelligendum est, qui easdem voces, sententias, historias, in prioribus orationibus expositas, quoties recurrunt, iterum de integro explicari sibi volunt. Sed et horum pigritiæ succurrunt indices alphabetici.

— 5. χρόνῳ] σὺν τῷ χρόνῳ, *cum tempore, progressu temporis, tandem*. Dativi sæpe degenerant in adverbia.

— ibid. εἰς δύναμιν προῆλθε μεγάλην] Loquendi modos quisque per se facile observabit: ut, προελθεῖν εἰς δύναμιν, πολεμεῖν τινί. facile item videbit, a Latinorum consuetudine quomodo differant. nec enim nos dicimus, *belligero tibi*, sed *bellum gero tecum, bellum gero contra te*. Sic, *urbs in potentiam progressa est magnam*, nolim ego dicere: sed, *pervenire ad potentiam, crescere, augeri potentiam alicujus, adipisci potentiam*. Neque vero perinde facile est, quæ intelligas, commode interpretari. Summopere igitur necessarium est, magnam Latini sermonis copiam in promptu esse Græcæ linguæ interpreti, quæ sine assidua optimi cujusque auctoris lectione neque parari, neque retineri potest. Quare hoc negotium non tantum eruditionem et diligentiam, sed legendi etiam otium requirit. Quod quia mihi defuit, sæpe minus expolita dictione uti sum coactus. Sed si vita superfuerit, operam dabo, ut in hac quoque re lectoribus æquis satis-

faciam.

— ibid. ὑπερεῖχεν] *Eminuit, excelluit*, sicut Virgilius de Roma,

> "Verum hæc tantum alias inter caput extulit urbes,
> Quantum lenta solent inter viburna cupressi."

— 6. πολύ τι γένος] *Multum quoddam genus*, hoc est, non parva multitudo, magnus numerus. Ulpianus docet 32. Græcas urbes Chalcidici generis fuisse in Thracia.

— ibid. Φιλίππῳ δὲ] Quia δὲ toties apud Latinos sine molestia repeti non potest, ego pro *autem*, posui *post*. Philippus autem notior est, quam ut quicquam de eo sit scribendum. Atque hic Lectorem Demosthenis monitum velim, Justinum, Diodorum Siculum, Æmylium Probum, Plutarchum, Pausaniam, sæpe esse consulendos. Quod si Theopompum et Ephorum haberemus, multa loca Græcorum scriptorum nobis essent planiora. Sed quum testimoniis historicorum destituimur, ipsis auctoribus credamus licet (quod idem et in Ciceronis lectione faciendum est) aut boni consulamus nostram ignorantiam, præsertim cum res capitis non agatur.

— ibid. συμμαχίαν] Ab *una pugnando* fit nomen, et tam inferendi quam propulsandi belli societatem complectitur. ἐπιμαχία, propulsandi duntaxat, ut apparet, ex Thucydide.

— 7. ποιησάμενοι Φιλίππῳ] Pro πρὸς Φίλιππον, eo nimirum, ne Macedonem hostem habere cogerentur, et ut cæteris hostibus facilius resisterent. Sunt enim coactæ sæpe magis, quam voluntariæ, societates et amicitiæ.

— ibid. πολεμοῦντες μετ᾽ αὐτοῦ] συμμαχοῦντες αὐτῷ, id est, *conjunctis cum eo viribus, adjuvantes eum in bello*. Nam *gerere cum aliquo bellum*, est πολεμεῖν τινὶ, vel πρός τινα.

— ibid. πρὸς Ἀθηναίους] *Contra*. ut Cicero: "Unus furiosus gladiator, cum teterrimorum latronum manu contra patriam, &c. gerit bellum."

— ibid. τὸ κατ᾽ ἀρχὰς] Capitur adverbialiter, pro ἐν τῇ ἀρχῇ, πρῶτον. Articulus τὸ, elegantiæ causa ex supervacaneo accedit. Quædam exemplaria uno verbo et accentu, τοκαταρχάς: id quod in multis accidit, ut vel ὑφὲν vel διαιρέτως legantur.

— ibid. καὶ τοῦτο μὲν — τοῦτο δὲ] *Partim, tum, alias, modo, nunc, et*, atque aliæ particulæ geminari solitæ, quas suspensivas Grammatici vocant, his articulis respondent.

— 8. Ἀνθεμοῦντα] Ἀνθεμόεις, ὀπόεις, ἀμαθόεις, τραπεζόεις, (όεις in ους contrahitur) masculina terminatio est. Ovidius tamen fœminino genere dixit.

> "— Gravidamque Amathunta metallis."

Strabo lib. 14. Samum insulam Ἀνθεμοῦντα fuisse dictam ait: sed hoc, de quo nunc agitur, oppidum, sicut et Potidæam, in Macedonia recenset Plinius lib. 4. cap. 10.

— ibid. εἰληφότες] *Accepta, cum accepissent*: vel, τῷ εἰληφέναι, διὰ τὸ εἰληφέναι, *ob acceptam, eo quod acceperant*. Nam sæpe causam significant participia.

— ibid. ἀμφισβητήσιμον] ἧς ἑκάτεροι ἀντεποιοῦντο. *de qua inter eos contentio erat, controversam, quam utrique sibi vendicabant*. Socrates philosophiam suam ἀμφισβητήσιμον ὄναρ nominabat: hoc est, *ambiguum somnium*.

— 9. Ποτίδαιαν] Vide Olynthiacam secundam.

— ibid. ἐχόντων] ὅτε εἶχον.

— ibid. Ὀλυνθίοις παρέδωκεν] Sic legendum est, non Ἀθηναίοις. παρέδωκεν autem, ἀντὶ τοῦ, ἐδωρήσατο. In prima Olynthiaca παραδοῦναι *deditionem* significat, ut ex Philippi epistola colligitur.

— 10. ὑποπτεύειν] ὑπόπτως πρὸς αὐτὸν ἔχειν.

— ibid. πολλὴν τὴν αὔξησιν] Nos non *multum incrementum*, sed vel *multum incrementi*, vel *magna incrementa* dicimus.

— 11. οὐ πιστὴν δὲ νῦν γνώμην] Perfidia Philippi exagitatur secunda Olynthiaca. Secutus est Philippus (id quod usitatum est hominibus bellicosis) Eteoclis Euripidei sententiam: εἴπερ γὰρ ἀδικεῖν χρὴ, τυραννίδος πέρι κάλλιστον ἀδικεῖν, τἄλλα δ᾽ εὐσεβεῖν χρεών. Quos versus Officiorum 1. convertit Cicero. "Nam si violandum est jus, regnandi gratia violandum est, aliis rebus pietatem colas." Cæterum observandum est diligenter, quæ adjectiva quibus substantivis jungi soleant: ut γνώμη ἀγαθὴ, κακὴ, πιστή. et forma loquendi, κατὰ γνώμην, παρὰ γνώμην.

— ibid. ἀποδημοῦντα] *Cum observassent absentem, peregre profectum*; id est, observata ejus absentia, dilato consilio suo donec peregre abiisset. Cogitare debebant, eum qui abesset, redire posse: longas item esse regum manus, et multos oculos, atque aures.

— ibid. πέμψαντες πρέσβεις] Recte Pausanias: οὐδεὶς πόρος ἐστὶν ἀνθρώπῳ, παραβῆναι τὸ καθῆκον ἐκ τοῦ θεοῦ. Frustra igitur suspicantur, frustra fidem frangunt, frustra bellum parant infelices Olynthii, quum venisset, ut Virgilius ait,

> "—Summa dies et ineluctabile fatum."

Sic Herodotus de Candaule: ἔδει ἄρα κα-

κῶς γενέσθαι τῷ Λυδῷ.

— 12. ποιοῦντες] Pro ἐποίουν δέ.

— ibid. τὰς πρὸς Φίλιππον] Scilicet πεποιημένας. Nam articuli juncti præpositionibus, participia sæpe includunt: sicut paulo ante, τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον. ubi γενόμενον, aut tale quippiam subintelligitur.

— 13. συνετέθειντο] *Pepigerant.* Possit etiam legi συνετέθειτο impersonaliter, *convenerat inter eos.*

— 14. σπείσασθαι, ἐσπεισμένοις, λαβὼν, ἐπήνεγκεν, πεπόμφασι, παραβεβηκόσιν] A verbis σπένδω, λαμβάνω, ἐπιφέρω, πέμπω, παραβαίνω.

— ibid. δεόμενος] προφάσεως δέεται μόνον ἡ πονηρία. Quæ sententia copiosius in oratione Megalopolitana declaratur. Significat autem πρόφασις, **Ein fürwort,** *prætextum,* interdum *causam, occasionem,* unde verbum προφασίζεσθαι. δεῖσθαι autem hic idem est quod ζητεῖν, εὔχεσθαι.

— pen. τοὺς ἑαυτοῦ] Scilicet αὐτοῦ τοῦ Φιλίππου. In Latino, si dicas, *suis,* ambiguum est: sed sententia tamen docet, ad Philippum, non ad Olynthios esse referendum.

— ult. ἐπήνεγκε] Recte igitur divinarunt Olynthii, sed non recte consuluerunt: primum, qui cum tyranno belli societatem coierint (quanquam ignoscendum est vel necessitate coactis, vel fraude circumventis). Deinde, qui nimio rerum futurarum metu pacta et conventa violarint. Pœnas igitur dederunt et stultitiæ et perfidiæ suæ, non modo victi, sed et deleti a Philippo: ut in oratione περὶ παραπρεσβείας etiam Demosthenes indicat.

— ibid. οἱ δὲ πεπόμφασι] Obiter etiam hic observabis, hujus narrationis seriem. Orditur a situ Olynthi, et primis conditoribus. Deinde res gestas, incrementa, periculum, defectionem, legationem, ac denique causam, et summam orationis explicat, inserta etiam theatralis pecuniæ ratione.

— ibid. περὶ βοηθείας] Id est, βοήθειαν αἰτήσοντας. Sciebant enim Olynthii, Philippum sibi non magis esse formidabilem, quam Atheniensibus.

P. 8. 1. βοηθεῖν κελεύων] Hæc est propositio: Defendendos esse Olynthios, olim hostes Atheniensium, nunc lubricæ fidei socios Philippi, μᾶλλον δὲ ἀποστάτας. Quare adversarii Demosthenis plausibiliorem causam defendisse videntur.

— ibid. καί φησι τὴν] Confirmatio ab utili: quod unum a Græcis civitatibus spectari, non sine insigni criminatione suæ gentis, in Philippica testatur Isocrates: nec multo aliter Demosthenes in Megalopolitana et Rhodiaca.

— 3. ποιεῖσθαι τὸν πόλεμον] Id est, τοῦ πολεμεῖν. *Facere bellum,* Latinis aliud est.

— 4. ὑπὸ Φιλίππῳ γένηται] ἐὰν ὁ Φίλιππος καταστρέψηται τὴν Ὄλυνθον, καὶ αὐτῆς ἐγκρατὴς γένηται.

— ibid. ἀνεῖσθαι] παρακ. infinitus, ab ἀνίημι, ἀνίεμαι: *remissam, laxatam, apertam esse viam,* pro ἀνεῷχθαι. Utilitas contrario illustratur.

— 5. φησὶ δὲ] Occupatio, pertinens ad locum facultatis, qui copiosius in secunda quam in prima Olynthiaca tractatur.

— ibid. οὐχ ὡς ὑπείληπται] Sic legendum, non οὕτως. Sed in exemplari quodam, sive Romano, sive Florentino (est enim ἀνώνυμον), paucarum Demosthenis orationum, legitur: φησὶ δὲ μὴ δυσμάχητον εἶναι τὸν Φίλιππον οὕτως, ὡς ὑπείληπται. Quibus in verbis, tametsi οὕτως abesse potest, ferri tamen idem etiam potest, ut sententia sit: *Esse quidem potentem Philippum, sed non invictum.*

— ibid. ὑπείληπται] Scilicet ὁ Φίλιππος, *quam existimetur:* ab ὑπολαμβάνομαι. ut in Busiride Isocratis: οἱ μειζόνως ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν ὑπολαμβανόμενοι, *quorum major est existimatio, quam merentur.* Potest etiam ὑπείληπται capi impersonaliter, ut λέγεται, &c.

— ibid. θαρσύνων] ἵνα θαρσύνῃ, τοῦ θαρσῦναι.

— 7. διείλεκται] A διαλέγομαι, *observandum,* παρακειμένοις et ἀορίστοις sæpe uti Græcos, ubi Latini præsentibus magis delectantur. Hæc pars in tertia Olynthiaca tractatur maxime. Sic vides hanc hypothesin non ad primam duntaxat, sed in universum ad omnes pertinere Olynthiacas.

— ibid. στρατιωτικὰ ἀντὶ θεωρικῶν] *Militares pro theatralibus,* id est, quum nunc sint theatrales, efficiendum ut sint militares. θεωρία *spectaculum* est, in festis deorum potissimum (alias *contemplatio,* quæ τῇ πράξει opponitur), unde θεωροὶ, et τὸ θεωρικὸν πλοῖον apud Platonem. *Spectaculares* dicere non licet: abutamur igitur *theatralibus,* quo verbo et Cicero est usus.

— 8. καὶ τὸ ἔθος] Verba sic ordines licet: καὶ ἀνάγκη σαφηνίσαι τὸ ἔθος, ᾧ ἐχρῶντο, οὐ πρόδηλον ὄν: *morem, qui non ita notus est.* Potest etiam οὐ πρόδηλον ὂν, pro οὐ προδήλου ὄντος τοῦ ἔθους, capi. οὐ πρόδηλον, *subobscurum.*

— 9. λιθίνου] ἐκ λίθων κατεσκευασμένου.

— 10. καί που] ἀντὶ τοῦ, ἐστὶν ὅπου, ἢ ἐστὶν ὅτε, hic poni videtur.

— 11. οἱ προεστῶτες] κατὰ συγκοπήν τε καὶ κρᾶσιν, οἱ προεστηκότες, a verbo προΐστημι, *præsum.*

— 12. καταβαλόντα] καταβάλλειν, non tamen *dejicere* et *prosternere,* sed etiam *numerare et solvere debitam pecuniam:* sicut nostra lingua dicimus, **Das Gelt erlegen.** Unde ἡ πρώτη, δευτέρα, τρίτη καταβολὴ, *prima, secunda, tertia pensio* (quem vulgo *terminum* vocant), **frist, zalung.**

— ibid. θέαν ἔχειν] *Spectaculum habere,* pro, τοῦ θεᾶσθαι τόπον καὶ ἐξουσίαν, *spectandi locum et facultatem.*

— 13. ὀβολοὺς] Hoc nomine nostrate lingua abutimur, pro vilissimo nummulo: cum obulus Atticis fuerit sexta drachmæ pars, quarum octonæ aureum Rhenensem conficiunt, denæ Gallicum coronatum.

— 14. οὐκ εἰς τοῦτο] Alia exemplaria habent εἰς τόπους, sed nihil refert.

— pen. περὶ τὰς] *Circa expeditiones, in expeditionibus,* vel *ad expeditiones obeundas.* quanquam dubito, an pro περὶ, legendum sit ἐπὶ, vel πρός.

— ult. κατέστησαν] κατέστην et καταστῆναι, καταστὰς, ἀόρ. β. verbi activi καθίστημι, passive pro κατεστάθην, κατασταθῆναι, κατασταθεὶς, crebro usurpantur. Sed enumeremus tam activa quam absoluta seu passiva. Activa igitur fere sunt ἵστημι, ἵστην, ἕστακα, ἑστάκειν, ἔστησα, στήσω. Absoluta seu passiva: ἕστηκα, εἱστήκειν, ἔστην. Eadem est et participiorum, quæ hinc descendunt, ratio.

— ibid. στρατευόμενοι] ὅτε ἐστρατεύοντο, vel διὰ τὸ στρατεύεσθαι: addito articulo, οἱ στρατευόμενοι, interpretari opporteret, *ii qui militant,* vel *militabunt.* Raro enim participia præsentia eo modo usurpant Latini, quo Græci. Activis quidem præteritis Græcorum respondent deponentia præterita Latinorum: ut ἀποδημήσας, ἐπανελθὼν, δειπνήσας, ἀριστήσας, *profectus, reversus, cœnatus, pransus.* Quod si deponentia defuerint, circuitionibus est utendum: ut, εἰληφὼς μισθὸν συνεμάχησε, *stipendium accepit, eumque in bello juvit,* vel *quum accepisset stipendium,* vel *accepto stipendio.* Sed hic persona agens non exprimitur: ut si dicas, *tyrannus hospitem male mulctatum interfecit,* ambiguum est, ipsene tyrannus hospitem male mulctarit, an alius. sed in Græco est certum, τὸν ξένον ὁ τύραννος ἀφειδῶς χρησάμενος ἀπέκτεινεν.

— ibid. μισθὸν] *Mercedem,* id est, stipendium, pecuniam quæ numerabatur militibus. nam cibaria etiam data esse militibus, quæ σιτηρέσιον appellarentur, e Philippicis, et oratione πρὸς Πολυκλέα videtur posse colligi, ut alio loco indicabimus. Est et apud Cæsarem frequens, *metiri frumentum militibus.*

p. 9. 1. μένοντες] οὐ στρατευόμενοι. Potest participium hoc omitti, aut in verbum mutari: *manebant domi, et partiebantur.*

— ibid. διενέμοντο] διεδίδουν, διεμέριζον: formatio media est, significatio hoc loco activa. Differunt tamen (non semper, sed aliquando) sic ab activis media, ut illa, *eum qui ipse facit aliquid;* hæc, *eum qui faciendum curat,* significent. ut, ἡ βουλὴ ἐποιήσατο τὰς τριήρεις, *senatus curavit faciendas triremes;* ὁ τέκτων ἐποίησε, *faber fecit;* ὁ καταψευδομαρτυρήσας, *qui falso testimonio oppressit;* ὁ καταψευδομαρτυρησάμενος, *qui falsos testes subornavit;* καταδικάσαι, judicis, καταδικάσασθαι, accusatoris, est. Germani pro ποιήσασθαι, **machen lassen:** interdum simpliciter **machen** καταχρηστικῶς dicunt: curatori id tribuentes, quod fit ab artifice.

— 2. ἐξιέναι] ἔξω τῆς χώρας ἢ πόλεως στρατεύεσθαι.

— ibid. νόμον ἔθεντο] θεῖναι νόμον, est *legem ferre, rogare,* θέσθαι νόμον, *jubere, sancire, comprobare.* hoc populus fecit, illud legislator Eubulus. τῷ θέσθαι, contrarium est τὸ λῦσαι καὶ καταψηφίσασθαι, *abrogare, improbare, repudiare,* legem.

— 3. θάνατον ἀπειλοῦντα] Brevius dicere licuisset: *capite sanxerunt, ne quis,* &c. sed cum Græca phrasis retineri potuerit, nulla mutandi causa fuit.

— ibid. τάξιν] τοῦ στρατευομένους λαμβάνειν μισθόν.

— ibid. καὶ γενέσθαι] ἐπεξήγησις.

— 5. ὅτι σὺ γράφεις] ὅτι et ὡς et γὰρ sæpe abundant in Latino sermone. Nec enim, *quod tu,* sed, *Tune? tu igitur?* dicendum est.

— ibid. ἐπιφέρει] *Infert, subjicit:* cujusmodi figura est subjectio.

— 6. τοσαῦτα μὲν] Alia exemplaria, ταῦτα μὲν, subintelligitur εἰρήσθω: *atque hæc de theatrali pecunia scilicet dicta sint.*

— 7. πολιτικῆς] πολιτικὴ δύναμις opponitur τοῖς ξένοις, aut ξενικοῖς στρατεύμασι.

— 8. εἰώθεσαν] Pro εἰώθεισαν, ab ἔθω, εἴωθα, εἰώθειν.

— ibid. τοῦτο γὰρ] τὸ μὴ αὐτοὺς στρατεύεσθαι.

— ibid. τὰ πράγματα] Scilicet τὴν ἡγεμονίαν. Apud Xenophontem, ἔῤῥει τὰ καλὰ, *perierunt bona,* id est, res nostræ sunt afflictæ, mutata est fortuna reipublicæ.

ANNOTATIONES IN PRIMAM OLYNTHIACAM.

Πολιορκητικαὶ παρατηρήσεις εἰς τὸν ά τῶν Ὀλυνθιακῶν.

α'. Argumentum, status, propositio.

β'. Capita et loci argumentorum, honestum, utile, facile, necessarium.

γ'. Suasionis partes, exordium, confirmatio, peroratio.

δ'. ὁ χαρακτὴρ μέσος.

Argumentum ab Ulpiano et Libanio copiose est expositum. Causæ genus esse

suasorium, nemo non intelligit. Propositio est: opem esse ferendam Olynthiis. Confirmatio sumitur ab utilitate Atheniensium: illustratur contrariis, similitudinibus, exemplis: aspersas habet adhortationes et reprehensiones. Quæ omnia pertinent ad voluntatem excitandam: id quod fieri non potest, nisi etiam facultas adesse demonstretur: in qua sunt et hostium, et nostræ vires considerandæ. Demosthenes igitur Philippi potentiam extenuat, pecuniam non deesse Atheniensibus (nam de ea potissimum laboratur) et quanto præsidio futuri sint Olynthii, ostendit. Hæc autem capita utilitatis et facultatis varie implicantur, et sæpe repetuntur: quo magis ipsa res infigatur auditorum animis. Exordium ad benevolentiæ captationem minus, magis ad attentionem est accommodatum. Nam auditor jam antea docilis est, quum quæ res agatur, non ignoret; eam tamen (ut socors est vulgi ingenium) minus curet. Propositionem confirmatio sequitur, in qua sunt et narratiunculæ, et occupationes, et confutationes nonnullæ. Peroratio non enumeratione argumentorum, aut affectuum commotione, sed distributione, constat, qua officii sui tria genera civium, adolescentes, divites, oratores admonet, ac voto brevi orationem concludit. Etsi enim Ulpianus in præfatione ab his verbis, δεῖ τοίνυν ὑμᾶς, ὦ ἄ. Ἀ. τὴν ἀκαιρίαν τὴν ἐκείνου, &c. Demosthenem ἅπτεσθαι τῶν ἐπιλόγων ait, ego tamen eidem magis assentior (si tamen idem auctor est) cum in enarratione dicit, eum πληρώσαντα τὴν ἐξέτασιν τοῦ δυνατοῦ εἰς προτροπὴν μετελθεῖν. Illum igitur μέσους μόνου, hunc πάντα δὴ ταῦτα δεῖ συνιδόντας, ὅλου τοῦ λόγου ἐπίλογον esse censeo. Sed de hoc, suo quisque arbitratu statuat. Nam in hoc artificii genere οἱ λόγοι καταπαλαίουσι τοὺς λόγους. Genus item dicendi quod sit, difficile est judicium. Fere nullam puto esse orationem, quæ tota vel gravi, vel attenuata, vel intermedia constet figura: sed sunt aliæ partes aliis tenuiores, aut grandiores. In hac tamen servari videtur maxima ex parte mediocritas; sic tamen, ut (id quod causæ magnitudo postulabat) nonnunquam assurgat altius. Cætera suis quæque locis brevius et commodius explicabuntur.

p. 9. 1. ἀντὶ πολλῶν] περίοδος τρίκωλος, μέρουσος, ἰσοσκελὴς, ἐπεμβολὴν ἔχουσα.

— ibid. οὐδὲν τῶν δεόντων ἐλλείποντες. Ἀμφιπολιτῶν] Fit partitio inter Pydnæos et Amphipolitas, non inter Pydnæos et Pydnæos. [Quid sibi velit V. D. in hac et tribus subsequentibus notis, parum intelligo.]

— ibid. ὑστάτους, τοὺς μάλισθ' ὑπὸ χεῖρα, προσεδρεύσει] *In res gerendas incumbet.* σύνταξις, *ratio accipiendi.*

— ibid. ἄνευ πραγμάτων] χωρὶς τοῦ πασεῖν τὰ δέοντα. ἀδοξίαν] Notam infamiæ, maculam turpitudinis eluamus. κάλλιστα, optimo statu, ἐπιὼν, actis cuniculis, per insidias subiens. ἀντέχει, si respub. Olynthiorum Philippum sustinuerit, τὴν ὑπάρχουσαν ditionem illius, quam in potestate sua nunc habet. ἀλλ' ὦ τὰν, At, bone vir, nolet hoc facere Philippus Olynthiis excidium minatus postulata sua repudiantibus.

— ibid. πεισθέντες] Hinc oratorum πιθανὰ, argumenta ad persuadendum accommodata. ἐκφέρειν, ostendere. Commotio, ἀνακεφαλαίωσις, πάθος. quia metum periculi cum spe victoriæ permiscet, quæ maxime in hac parte augentur. Rhetores ingenium ad conjuncta referunt: in quibus latent attributa personarum, Cicero. præclara sunt, in quibus utilitatis species prius honestate contemnitur. Vicinis plerunque male convenit. κατὰ σύγκρισιν ostendit, quod καθ' αὑτὸ demonstrare non potuit. Estne objurgatio verborum magis an rerum? Accedendo ad singula, frangentur universa. πραγματικὸν, ad causam accommodatum.

p. 9. 1. ἀντὶ πολλῶν] Verbum verbo, *Pro multarum, o viri Athenienses, pecuniarum, vos elegisse existimo, si perspicuum factum sit futurum profore urbi, de quibus nunc speculamini.* Quis hæc non derideat? sunt enim manifeste absurda. Sed sæpe occurrunt non multo aptiora. quæ mediocriter literati, boni consulunt. cujusmodi sit, si πολλὰ χρήματα *multas pecunias* interpreteris, aut *multum pecuniæ.* Quæ tametsi non reprehendo, malo tamen dicere, *magnam pecuniam.* Talia linguarum discrimina diligenter consideranda sunt interpreti, ne modos, numeros, personas, tempora, partes orationis, vocabula, loquendi modos, collocationem verborum, et si qua sunt hujus generis alia, ubique superstitiose consectanda sibi putet: sed ut perpetuo meminerit, quomodo probatissimi quique auctores loqui soleant.

— ibid. ἀντὶ πολλῶν] Sumitur exordium a re, quam innuit esse magnam. Admiscetur et Atheniensium persona, ὑμᾶς, et oratoris, νομίζω: quæ ad benevolentiæ captationem pertinent. Ut enim odii vituperatio, sic amicitiæ laudatio principium est. Argumentum ex adjunctis.

— ibid. ἀντὶ πολλῶν] Hoc exordium enthymemate constat, hoc modo: De re ardua et obscura deliberatis, ergo cupide audiendi sunt suasores. Major propositio: In rebus arduis et obscuris consilia sunt attente audienda: cum per se nota sit satis, dissimulatur. Sed consideranda sunt singulorum verborum pondera. Neque enim quicquam est in Demosthene otiosum.

— ibid. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι] *o viri Athenienses.* Has particulas non esse otiosas, in Gnomologia ostendimus. Sed tamen, quum Cicero ubique fere dicat, Quirites, Judices, C. Aquili, Patres conscripti, Pontifices: et ego particulas, *o viri*, omitto, ut aut Latinis minus usitatas, aut Græcæ linguæ peculiares. Quanquam in antiquis exemplaribus, ὦ Ἀθηναῖοι tantum reperiri, affirmat Obsopœus. Nomen ἄνδρες etiam Æschines fere omittit.

— ibid. χρημάτων] χρήματα, *pecunia, pecuniæ.* Singulari numero χρῆμα *rem* significat, ut μεγα χρῆμα, *magna res.* μέγα τι χρῆμα θηρίου, pro μέγα θηρίον, elegans eloquendi modus, quæ Cicero penultima ad Appium epistola his verbis videtur imitatus: "Non horum (inquit) temporum, non horum hominum atque morum negotium." οὐ τούτων τῶν καιρῶν χρῆμα, ὅπέρ ἐστιν, οὗτοι οἱ καιροί.

— ibid. χρημάτων] Athenienses in hac re utile consilium magnæ pecuniæ anteferrent, ergo ardua est deliberatio.

— ibid. πολλῶν ἂν, ὦ ἄν. Ἀ. χρημάτων] Inter adjectivum et substantivum hic verba quatuor interponuntur. Sic post, inter articulum et nomen: τὴν τοῦ συμφέροντος ὑμῖν αἵρεσιν. Elegantes hæ trajectiones verborum, sonoræ item circumductionum clausulæ, ut συμβουλεύειν, γενέσθαι, sunt observandæ, atque in loco imitandæ.

— 2. ὑμᾶς] ἐμφατικῶς accipiendum esse, docet Ulpianus.

— ibid. ἂν ἑλέσθαι] ἂν, quam δυνητικὸν μόριον appellant Græci, potentialem, seu potentativum, ut vocant, complecti modum (imperativo duntaxat excepto) modis et participiis etiam jungi, notum est. Significat autem, *posse, velle, debere*, prout sententia postulat: ut hic, ἂν ἑλέσθαι, pro ἐθέλειν ἑλέσθαι. Latini per omnia subjunctivi tempora hoc genus locutionis pronuntiant, Linacro auctore. ἂν etiam pro ἐὰν ponitur, ut ἂν θεὸς ἐθέλοι. κἂν, κἂν, *sive, sive,* κἂν, *tametsi, saltem,* interdum et κἂν pro ἐάν. κἂν, καὶ ἐν. ἑλέσθαι, a verbo αἱροῦμαι.

— ibid. ἑλέσθαι] Noema: Publica utilitas anteponenda est magnis privatis opibus.

— ibid. νομίζω] Cur? quia estis magnanimi, quia reipub. amantes. Sic Atheniensibus id tribuit, quod etsi in eis non erat fortasse, tamen debebat esse, majus publicæ quam privatæ rei studium.

— ibid. νομίζω] Temeritatis est, affirmare tibi perspectum esse auditoris animum.. Interdum tamen id callide fingunt oratores.

— ibid. εἰ φανερὸν γένοιτο] Ergo dubitant et ignorant auditores, quid sit e republica.

— ibid. γένοιτο τὸ] Vides Demosthenem menti servire magis quam auribus? mox, σκοπεῖτε ὅτε. Item, προσήκει προθύμως. paulo post, ἐθέλειν ἀκούειν. atque iterum, ἐπελθεῖν, εἰπεῖν. Item, εἴπερ ὑπέρ. Atque adeo non multo post, quasi gustata Hesiodi lauru, poeta repente nobis exsistit, τἀγαθὰ (si δὴ interponas, versus erit integer) τοῦ κτήσασθαι χαλεπώτερον εἶναι. Hujus generis apud Demosthenem et Ciceronem permulta reperiuntur. Æquum igitur fuerit, eos etiam nobis interdum ignoscere, aut putare nos quoque dissimulandi artificii causa fecisse, quorum tantum est aurium fastidium.

— ibid. ἑλέσθαι νομίζω, εἰ φανερὸν γένοιτο] *Prælaturos arbitror, si perspicuum fiat,* ἑλέσθαι ἀντὶ τοῦ αἱρήσεσθαι· κατ' ἐναλλαγὴν χρόνου. Deinde ἑλέσθαι εἰ γένοιτο: particula εἰ cum optativo, sæpe loco accusativi, aut alterius casus quem verbum exigit, ponitur: quod et in Isocrate notavimus. Nam τὸ ἑλέσθαι certe accusativum, aut, qui idem valeat, infinitivum postulat, ut hic: ὑμᾶς ἑλέσθαι τὸ μέλλον συνοίσειν τῇ πόλει, φανερὸν γενόμενον, hoc est, τὸ συνοῖσον, τὴν ὠφέλειαν τῆς πόλεως. Quoniam igitur verba auctoris Græca, totidem Latinis reddita, duriuscule cohærent, ego interpretatus sum: *rationem, qua perspicuum fiat:* aut (quod tantundem est) *declaretur, explicetur.* Nam, ut nihil facilius, sic nec puerilius quicquam est, et ineptius, quam verbum verbo annumerare: si quam ea res vel dictionis absurditatem, vel sententiarum obscuritatem pariat. Alioquin optarim me omnia totidem syllabis, atque adeo literis posse reddere. Modos loquendi insigniores per se quisque observabit: quod genus et hic est, τὶ ἀντὶ πολλῶν ἑλέσθαι χρημάτων, *aliquid magnæ pecuniæ anteferre.* In eodem sensu interdum et προαιροῦμαι ponitur, ut Clem. pædag. 3. τὴν ἀνθρώπειον κακοτεχνίαν πρὸ τῆς θείας αἱρεῖσθαι δημιουργίας.

— ibid. τὸ μέλλον] Ergo non præsentis duntaxat temporis habenda ratio, sed in longitudinem consulendum, neglectis illis binis obolis.

— ibid. τὸ μέλλον συνοίσειν] Nota circuitio futuri per verbum μέλλω, cum infinitivis, non abhorrens a pleonasmo: pro, τὸ συνοῖσον, a verbo συμφέρει. Similis est et Germanorum loquendi ratio, μέλλω τοῦτο ποιεῖν, ich werdt es thun. οὐ μέλλω ὑποίσειν, ich werdt es nicht leiden werden.

— ibid. συνοίσειν τῇ πόλει] Vide quam callide præ se ferat, Reipub. causam agi potius, quam Olynthiorum, quibus patrocinatur.

— 3. περὶ ὧν] Ergo recta est, repudiatis aliis cogitationibus, in bonum publicum intuendum.

— ibid. περὶ ὧν] Utrum ἀνθρώπων, ἢ πρα-

γμάτων; Item considerandum ὧν plurale, an pro οὗ singulari sit positum, καθ' ἑτέρωσιν numeri, usitatam Græcis.

— ibid. περὶ ὧν] περὶ ἐκείνων ἃ, vel, περὶ ἐκείνων, περὶ ὧν. Dicitur enim utrumque σκοπῶ τοῦτο, et σκοπῶ περὶ τούτου. Est aut ἑτέρωσις numeri, aut ἔλλειψις antecedentis, ἐν τούτοις περὶ ὧν. Sed si legas περὶ οὗ, scilicet τοῦ συνιστάντος τῇ πόλει, nihil opus est argutias quærere. Sententia est: deliberari nunc quid sit futurum e republica; cui privata lucella sint postponenda. Ad constructionem quod attinet: antecedens in hujusmodi loquendi modis omittitur; et in ejus casu, qui casus ad antecedens verbum pertinet, relativum ponitur, etiamsi verbum sequens alium casum postulet: ut χρῶμαι οἷς ἐκτησάμην βιβλίοις, pro χρῶμαι τούτοις βιβλίοις ἃ ἐκτησάμην. Nam χρῶμαι dativum, κτῶμαι accusativum, postulat.

— ibid. περὶ ὧν νυνὶ σκοπεῖτε] *De quibus nunc deliberatis.* Est et hoc propter brevitatem obscurius. Ego igitur converti: *In hoc negotio, de quo deliberatis.* Ejus enim superstitionis legibus, ut Latina Græcis commatibus et colis verborum, atque adeo syllabarum numero et mensura respondeant, me solutum esse volo. Neque enim Ciceroni probatur, nimis magnum studium multamque operam in res obscuras atque difficiles conferre, easdemque non necessarias. Reprehendit et Dionysius Halicarnasseus in Isocrate, ὅτι δουλεύει ἡ διάνοια πολλάκις τῷ ῥυθμῷ τῆς λέξεως, καὶ τοῦ κομψοῦ λείπεται τὸ ἀληθινόν. Quare nos dimensiones istas syllabarum iis relinquemus, qui abundant otio: sententias bona fide appendisse atque annumerasse contenti.

— ibid. ὅτε] Adverbium temporis, *quum, quando:* cui nonnunquam respondet τότε, *tum.* Hic, pro ἐπειδὴ, ut etiam Latina illa sæpe videtur capi. Sequitur enim τοῦθ', quod sententiam non generalem aut ὑποθετικὴν esse sinit, sed affirmativam facit, et ad præsens negotium adstringit.

— ibid. ὅτε οὕτως ἔχει] Supra dubitanter proposuit, verbo νομίζω: nunc asseveranter concludit, et arduam esse deliberationem, et attente consilia esse audienda. Sic in progressu fit animosior oratio.

— 4. προσήκει] Officii vestri est, ergo faciendum.

— ibid. προθύμως] Ergo non adversandum suasori, non oscitanter audiendum.

— ibid. ἐθέλειν] Ex animo igitur, non defungendi gratia faciendum.

— ibid. ἀκούειν τῶν βουλομένων] Verba sensuum jungi genitivis, notum est, interdum etiam accusativis Ἀττικῶς.

— ibid. τῶν βουλομένων] Ergo etiam voluntas boni consulenda est, et nemo excludendus.

— ult. συμβουλεύειν] Sacra res est consilium, et cum religione quadam tum dandum, tum accipiendum.

— ibid. συμβουλεύειν] Absolute hic ponitur. alias jungitur dativo, accusativo, infinitivo: ut συμβουλεύω σοὶ τοῦτο, vel συμβουλεύω σοὶ ποιῆσαι τοῦτο.

— ibid. οὐ γὰρ μόνον] αἰτιολογία, Cur omnes audiendi sint. Argumentum ex fine, quod tractatur distributione partium. Sed in oratoribus non tam spectandum est quid, quam cur quicque dicant.

— ibid. οὐ μόνον — ἀλλὰ καὶ] Distributio bipertita consiliorum, immeditata et subita.

— ibid. τι χρήσιμον ἐσκεμμένος] Semetipsum innuit, qui diligentior quam ingeniosior habebatur. et verecunde ostendit, se utile consilium afferre, magna diligentia quæsitum. sed judicium non suum, sed populi esse profitetur: et aliis etiam dicendi potestatem dat. Sic neque alios oratores alienat, et populum simul et conciliat, et attentum facit. Notabis hic obiter, meditationis finem esse utile consilium: quod, tametsi non semper assequimur (multis enim sæpe rebus honesti conatus impediuntur) plus tamen est constantiæ rationis tribuendum, quam fortunæ temeritati.

— ibid. ἐσκεμμένος] a σκέπτομαι. Academicorum, qui σκεπτικοὶ dicebantur, verbum, ἐπέχω περὶ τούτου, καὶ διασκέπτομαι: id est, *nondum hac de re pronuntio, sed amplius deliberandum esse censeo.*

— ibid. ἥκει] Dubitari potest, an legendum sit ἥκοι. per οι, aut ἥκῃ, per ῃ. Quanquam enim sæpe indicativis utuntur Græci subjunctivorum loco, aut optativorum, ea res tamen non raro librariis accepta referri potest. Quid enim facilius (indoctis præsertim, aut parum attentis, atque petulantibus) quam vocales, diphthongos, accentus, distinctiones inter se permiscere, crucemque figere (ut Virgilius dicere solebat) grammaticis?

p. 10. 1. τοῦτο ἂν] Fortasse. τοῦτ' ἄν. Sæpe enim oscitantes aut scioli librarii, vocales pro apostrophis, et contra, scribunt: id quod in carminibus facile deprehenditur.

— ibid. τοῦτ' ἂν ἀκούσαντες λάβοιτε] λάβοιτε ἂν τοῦτο, ἀκούσαντες. Nam participium hic, pro ἐπειδὰν ἀκούσητε, scilicet τοῦ ἐσκεμμένου χρήσιμόν τι ἥκοντος, *id accipere licebit, ubi eum audieritis:* absolute ponitur, aut ἐλλειπτικῶς. Potest et τοῦτο ad utrumque referri verbum, λάβοιτε τοῦτο, ἀκούσαντες τοῦτο: quam figuram Græci Grammatici ἀπὸ κοινοῦ vocant, Latini ζεῦγμα, Græco verbo et ipsi.

— ibid. ἀκούσαντες λάβοιτε] ἀκούσοιτε καὶ λάβοιτε, *audiaris et amplectamini:* vel,

audita te accipiatis, auditum sequamini.

— ibid. ἀκούσαντες λάβοιτε] Quasi dicat: Nullus est audiendi labor, quum magna esse possit utilitas.

— ibid. τῆς ὑμετέρας τύχης] Fortunati sunt Athenienses, ergo neque supplices deserere, neque hostem metuere, et cum spe optima esse debent. Sic miscet affectus inter se contrarios, injicit solicitudinem, et postea consolatur.

— ibid. τῆς ὑμετέρας τύχης] Scilicet ἔργον ἢ ἔθος εἶναι, id est, τὴν ὑμετέραν τύχην εἶναι τοιαύτην, ὑμᾶς οὕτως εὐτυχεῖν. Demosthenes sæpe testatur, in Philippicis præsertim, et oratione de Corona, fortunatos esse Athenienses: multisque in locis eorum et ignaviam et temeritatem haud obscure reprehendit. ἡ τῶν Ἀθηναίων δυσβουλία olim proverbio exagitata, contraque ἡ εὐτυχία, celebrata fuit, noctuæ Palladiæ beneficio. Potuit igitur et illa respublica dicere: θέλω τύχης σταλαγμὸν, ἢ πίθον φρενῶν, ἧς μὴ παρούσης δυστυχοῦσιν αἱ φρένες.

— 2. ὑπολαμβάνω] Iterum fugit affirmandi temeritatem.

— ibid. πολλὰ τῶν δεόντων] Vide ut non plus tribuat ingeniis oratorum, quam urbis felicitati.

— ibid. πολλὰ τῶν δεόντων] Pro, πολλὰ τὰ δέοντα. participium δέον fit ab impersonali δεῖ, *decet, debet, oportet, opus est, opportunum est, requiritur, ad rem facit.* Unde etiam participii significatio nota est, quod tamen sæpe absolute capitur, pro *quum oporteat, oporteret:* ut, δέον σπουδάζειν, τὰ παιδάρια παίζει, *cum seriæ res agendæ essent, pueri ludunt.* Pericles quum in bello Peloponnesiaco magistratus Lacedæmoniorum corrupisset, πεντήκοντα τάλαντα εἰς δέον ἀνηλωκέναι ἔφη, hoc est, *se quinquaginta impendisse talenta dixit, quo fuisset opus.*

— 3. ἐνίοις] Ut Demadi, qui excellentissimo et promptissimo fuisse ingenio perhibetur.

— ibid. ἐκ τοῦ παραχρῆμα] Scilicet χρόνου, *ex eo tempore, quod juxta rem est,* id est, extempore, subito, impræmeditato.

— ibid. ἐπελθεῖν] *subiisse, succurrisse,* id est, ἐπὶ νοῦν ἐλθεῖν, *in mentem venisse, venire, venturum esse.* Licet enim non raro præterita Græcorum, præsentibus, aut etiam futuris reddere: et contra, præsentia præteritis aut futuris: prout sententia postulat, cui perpetuo serviendum est, et a nimia servitute verborum recedendum.

— ibid. ἐπελθεῖν, εἰπεῖν] *Succurrisse, dixisse,* id est, *dicturis in mentem venisse,* vel, *quæ dicant.* Ego *dictu opportuna* converti, non quod δέοντα εἰπεῖν cohærere necessario putarem: sed quia sic opportunius verba collocari, et sententiæ nihil decedere videbatur. Quanquam me non fugit, Ciceronem in Academicis eodem modo locutum esse: "Illud autem (inquit) mihi ante hoc tempus nunquam in mentem venit a te requirere," id est, ἐκεῖνο δ' οὐ πώποτ' ἐμοὶ πρότερον ἐπῆλθε παρά σου ἀπαιτεῖν ἢ ἐκζητεῖν.

— ibid. ἐξ ἁπάντων] Scilicet, τῶν λεχθέντων, τῶν συμβεβουλευμένων.

— ibid. ὥστ' ἐξ] Enthymema est inversum, antecedens posteriore loco positum habens, quod sic recto proferas ordine licet: Ex multorum sententiis facilis est optimi consilii delectus. Ergo sunt omnes audiendi.

— ibid. ὥστ' ἐξ ἁπάντων] Tum iis quæ præmeditati, tum iis quæ ingeniosi ex tempore afferunt.

— ibid. ῥᾳδίαν] ῥᾴδιος, ῥᾴων, unde ῥαίζω, ῥᾷστος, Ionice ῥηΐδιος, ῥᾳθυμεῖν, ῥᾳδιουργεῖν, ῥᾳστώνη.

— ibid. ῥᾳδίαν] Pertinet et hoc ad consolandum simul, et excitandum auditorem.

— 4. τοῦ συμφέροντος] *conferentis, utilis, utilitatis, ejus quod expedit.*

— ibid. ὑμῖν] ἐμφατικῶς, Græcorum prudentissimis. Nam Pausanias Democratiam Atheniensium ideo diutissime durasse dicit, quod et prudentia et observantia legum reliquis præstiterint.

— ibid. αἵρεσιν] Est igitur oratoris ἡ εὕρεσις, auditoris ἡ αἵρεσις. sed utraque requirit ingenium, fortunam, animi attentionem.

— ibid. αἵρεσιν] Sicut dicimus, αἱροῦμαι ἐξ ἁπάντων τὸ συμφέρον: sic, αἵρεσις τοῦ συμφέροντος ἐξ ἁπάντων. Postea conjunges, γενέσθαι ὑμῖν ῥᾳδίαν non, τοῦ συμφέροντος ὑμῖν. quanquam hoc quoque tam sententia quam constructio patitur.

— 5. ὁ μὲν οὖν παρὼν] Exordio apte annectit propositionem, neque eam nudam, sed ornatam et instructam, ac poetica ferme licentia tractatam, sic tamen, ut oratoria verecundia servetur. Est autem propositio generalis: Græciæ principatus est recuperandus vestra industria. additur circumstantia temporis opportunissimi: ut non Demosthenes, aut quisquam alius orator, sed ipsa occasio consilium dare videatur. hanc si quis προκατάστασιν appellare mavult, non impedio. Sequitur enim hujus argumenti propria, his verbis: ἔστι δὴ τάγ' ἐμοὶ δοκοῦντα.

— ibid. ὁ μὲν οὖν] Sequitur in redditione, ἡμεῖς δέ.

— ibid. ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς] χρόνος, *tempus et mora:* καιρὸς, *pars et qualitas* est τοῦ χρόνου, ac sæpe pro *temporibus et qualitate negotiorum,* seu *circumstantiis,* interdum etiam pro *modo et mensura* capitur: ut καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος, *modus est pulcherrima virtus.* Item μηδὲν ἄγαν, και-

ρῷ πάντα πρόσεστι καλά. Suidas καιρὸν definit, τὸ ἐφ᾽ ἑκάστου πράγματος καίριον καὶ χρησιμώτατον, id est, *opportunitatem, et commodissimum cujusque rei gerendæ tempus:* quod non aliud est quam εὐκαιρία, *occasio*, sed et τὴν ἀκαιρίαν complectitur, τῇ εὐκαιρίᾳ contrariam. ac simpliciter sic usurpatur varie, ut Latinis *tempus*. Quare quam Cicero in Officiis nominat *inscitiam temporis*, Græce fuerit ἄγνοια τοῦ καιροῦ: quanquam et ἀπειροκαλία dici queat: Potest igitur ὁ παρὼν καιρὸς exponi, *hæc occasio*, ut referatur ad Olynthiorum auxilii petitionem. Potest etiam intelligi de conditione præsentium rerum omnium, ut respiciat non modo Atheniensem rempub. sed ad totius Græciæ statum, et ad Philippi grassationes atque insidias: id quod mihi magis placet. Neque tamen eum qui *occasionem* interpretetur, reprehendendum puto. Nam quum nec in sensu quicquam absurditatis est, et natura vocabuli multiplicem explicationem patitur: liberum suum cuique judicium esse debet. Is tamen maxime probandus erit, qui et Græci scriptoris sententiam acutissime perspiciet, et verbis maxime propriis atque ornatis eloquetur. In quo tanta est difficultas, ut a paucissimis (ne nullis dicam) utrumque videam præstari: et me cum venia, et citra notam ignominiosam, inter cæteros posse interpretes tolerari existimem.

— ibid. μονονουχὶ] Hoc additur, ne poetam potius quam oratorem agere videatur. Cicero 10. Epist. "Et postquam de meo cursu Reipublicæ sum voce revocatus, nunquam per M. Antonium quietus fui."

— 6. οὐχὶ] Dicimus, οὐ, οὐκ, οὐχ, οὐχὶ, prout consonans, aut vocalis, eaque vel tenuis, vel aspirata sequitur. Nam in hujusmodi vocabulis, quæ pluribus scribuntur modis, non tam discrimen significationis, quam compositionis elegantia consideratur.

— ibid. λέγει φωνὴν ἀφιεὶς] Occasione ipsa clamante, quis cunctetur? quis oratorum perplexis disputationibus potius moveatur?

— ibid. ἀφιεὶς] præsens, ἀφεὶς, ἀόρ. β. ab ἀφίημι.

— ibid. ὅτι] *quod, quia, eo quod:* sed plerumque Latine per infinitivum redditur. Apud philosophos, τὸ ὅτι, nuda præcepta, τὸ διότι causas præceptorum, significat: et si dubito an pro eo dicendum sit, διὰ τί, quod nec Petro Cortomeo, viro doctissimo, et principi poetarum, qui nostra ætate versus Græcos scripserunt, displicet.

— ibid. τῶν πραγμάτων ὑμῖν ἐκείνων] Quarum? τῆς τῶν Ὀλυνθίων συμμαχίας, ἢ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀρχῆς. Si ἐκείνων ad Olynthios refertur, respicit non ad præsentem deliberationem, sed ad situm urbis: alioqui τούτων dicendum fuisset.

— ibid. ὑμῖν αὐτοῖς] Quasi dicat: Non sunt istæ occasiones negligendæ; nec sperandum cætera ultro recte habitura.

— ibid. ἡμῖν ἐκείνων αὐτοῖς] Quasi dicat: Non est quod speretis deos dormientibus vobis omnia confecturos.

— 7. ἀντιληπτέον] Ab ἀντιλαμβάνεσθαι, *defendere, suspicere, juvare*, **die sachen angreiffen.**

— ibid. εἴπερ ὑπὲρ] Gravissima appendix, sive ut Ulpianus, κατασκευὴ καὶ εἰσβολὴ τοῦ συμφέροντος. Non igitur, ut video, res Olynthiorum sed salus Atheniensium agitur. quis hic non vigilet? quis in se quicquam desiderari patiatur? Propositio: Res strenue gerenda. Ratio: quia non poteritis alioqui esse incolumes.

— ibid. ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν] αὐτῶν, si tenui spiritu legatur, subintelligi potest πραγμάτων, ut referatur sive ad conservationem principatus Græciæ, sive ad defensionem Olynthiorum, ut sit sententia: *Si rei bene gerendæ occasionem non vultis amittere.* sed malo αὑτῶν, cum aspiratione, ut de ipsis Atheniensibus intelligatur, ac pro ὑμῶν αὐτῶν accipiatur.

— 8. ἡμεῖς δ᾽ οὐκ οἶδ᾽] Modesta socordiæ reprehensio, mitigata primum suæ personæ admistione: deinde dubitatione, seu dissimulatione, quam ὑποσιώπησιν vocat Ulpianus. Germanus orator fortasse dixisset: Sed flagitiosa est vestra socordia. Sententia certe est: Et salus nostra et præsens negotium parum nobis curæ est: securi sumus, et negligentes: non exaudimus vocem excitantis nos occasionis.

— ibid. οὐκ οἶδ᾽] Vos autem scitis melius: vos non ignoratis, otium et privata lucella vobis esse majori curæ, quam reipub. dignitatem et salutem. Observa ordinem, primum exponit, quid oporteat fieri. Deinde reprehendit officii neglectum. Vulgo inter verba et res multum interesse dicitur: idque verum est. Plerique enim aliud præ se ferunt verbis, quam animo clausum gerunt. Ita etiam, si per omnes humanæ vitæ actiones vageris, ea minime fieri deprehendes, quæ fieri maxime oportebat: et contra.

— ibid. ὅν τινα τρόπον ἔχειν] ἐλλειπτικῶς pro καθ᾽ ὅν τινα τρόπον, pro πῶς, *quo pacto, quomodo*, aut active, ἔχειν τρόπον, *præbere se. Nescio quales nos præbeamus, quomodo simus animati, affecti erga negotia hæc.* Ex his verbis apparet, causam Olynthiorum Atheniensibus non admodum fuisse cordi. Quod hic tecte ac dissimulanter, id in 4. Philippica libere eloquitur, his verbis: οὐδέν ἐστι, ὦ ἄ. Ἀ., τῶν πάντων δυσκολώτατον εἰς τὸ παρὸν, ἢ ὅτι ταῖς γνώμαις ὑμεῖς ἀφεστήκατε τῶν πραγμάτων, &c.

— ibid. ἔχειν] *habere*, scilicet nos. Sæpe idem valet quod εἶναι. τοῦθ᾽ οὕτως ἔχει, *hoc ita habet*, id est, res ita est. προθύμως ἔχω, *prompte habeo*, id est, sum promptus. Sententia est: Nescio qui fiat, ut simus negligentiores quam par est.

— 9. ἐστὶ δὴ] Propositio, quam Ulp. γνώμης ἀπόφανσιν vocat.

— ibid. τάγ᾽ ἐμοὶ δοκοῦντα] Magna verecundia orationis. quasi dicat: Si quis aliquid habet melius, facile patior.

— ibid. τὰ δοκοῦντα] τὰ ἀρέσκοντά μοι. αὕτη ἡ γνώμη μού ἐστι, sic censeo.

— ibid. ψηφίσασθαι] Pro, ψηφιστέον εἶναι, ὅτι δεῖ ψηφίσασθαι.

— ibid. ψηφίσασθαι] Quatuor partes propositio complectitur: decretum, instructionemque celerem, et civium expeditionem (est autem in paucis verbis magna vis, ἤδη τὴν ταχίστην, ἐνθένδε ι quibus αἰτιολογίαν subjicit, ab ipsorum Atheniensium exemplo) denique legationem, eamque et disertam et strenuam. Admirabilis est oratio Demosthenica, et paucissimis verbis ingentem vim sententiarum complectitur.

— 10. ἤδη] ἐν ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ μηδὲν ἀναβαλλομένους, ἢ προφασιζομένους.

— ibid. καὶ παρεσκευάσθαι] Scilicet τὴν βοήθειαν, *comparanda esse auxilia*, vel ἡμᾶς, *nos instrui oportere ad bellum*, ut sit, παρασκευασθῆναι εἰς πόλεμον. Sententia plana est: sed ego hæc inquiro et tracto scrupulosius, tum ut appareat me in conversione præstantissimi auctoris non obiter nec temere versatum esse, sed singula pene verba ad libellam aurificum expendisse: tum ut studiosos ad similem diligentiam incitem. Etsi enim justum mihi tempus defuit ad Demosthenem convertendum: tamen ipsa assiduitas, et perpetuæ lucubrationes, idem mihi præstiterunt, quod aliis præstare solet otium, meditandi videlicet, et expendendi singula facultatem. Genus ipsum quidem orationis limare simul haud licuit: sed licebit, ut spero, aliquando, et quidem brevi.

— ibid. τὴν ταχίστην] κατὰ τὴν ταχίστην ὁδόν. Quasi dicat, *celerrima via*, sic enim exponunt Grammatici. Utcunque sit, idem est quod ὡς τάχιστα, *quam primum, primo quoque tempore.* Observabis etiam hic particulas, ἤδη, et τὴν ταχίστην: quarum prior ad decretum, posterior ad apparatum belli refertur. prudenter omnino. Rebus enim ab omni parte satis cognitis, decernere proclive est: sed in Atheniensi republica multæ moræ intercedebant, quo minus ea quæ decreta erant (ut ex oratione περὶ Στεφάνου καὶ κατ᾽ Ἀνδροτίωνος intelligitur, atque ex aliis pluribus) mature absolverentur. Quare ait, παρασκευάσασθαι τὴν ταχίστην, non ἤδη.

— 11. ἐνθένδε] ἐξ αὐτῆς τῆς πόλεως: hinc mittendis civibus, non alibi mercenario milite conscribendo.

— ibid. βοηθήσητε] βοήθειαν πέμψητε, ἤγουν πολιτικὴν δύναμιν, ἀλλ᾽ οὐ ξένους. Miserunt tandem Athenienses Olynthiis auxilio, ut in oratione Falsæ legationis auctor est Demosthenes, decies mille conductitios, quater mille cives, quinquaginta triremes: quæ tamen eis omnia, proditorum scelere, nihil profuerunt.

— ibid. καὶ μὴ πάθητε] *et non patiamini*, id est, admittatis, vobis accidat, eveniat.

— ibid. καὶ μὴ πάθητε] Vaticinatur Demosthenes. Accidit enim, ut exclusis hyeme Atheniensium navibus, Olynthus caperetur: quæ si venissent maturius, servari potuisset. Usque adeo nihil proficiunt optimi et prudentissimi viri apud degenerem populum. est αἰτιολογία, sumpta ab exemplo superiorum temporum.

— 12. ὅπερ καὶ πρότερον] Infra verbum repetit: ὅπερ ἤδη πολλάκις πεπόνθατε.

— ibid. πρότερον] Fortasse quum amissa est Amphipolis, Pydna, Potidæa, Methone, Pagasæ: quæ loca paulo post ipse recensebit.

— ibid. πρεσβείαν δὲ πέμπειν] *et legationem mittendam.* Nihil vetat, pro *legatione* dicere *legatos*. Licet nomina rerum et personarum sæpe inter se commutare.

— ibid. ἥ τις ταῦτ᾽ ἐρεῖ] Scilicet, decreta esse auxilia, delectus haberi Athenis, apparari bellum.

— pen. καὶ παρέσται τοῖς πράγμασι] Quibus? deliberationibus Olynthiorum de propulsando Philippo, ut consilio juvent Olynthios.

— ibid. ὡς ἔστι μάλιστα] Declarat id quod supra dixit brevius, καὶ μὴ πάθητε: remque eo deducit, ut innuat, societatem Olynthiorum magis ambiendam esse Atheniensibus, quam Olynthiis Atheniensium: qui, si non juventur, facilem receptum habeant in Philippi gratiam et societatem. Callida enim ratio est excitandi cunctantes et tergiversantes, apponere æmulum, ut si ipsi cessent, alium prærepturum esse intelligant.

— ibid. τοῦτο δέος] Pro τοῦτο φοβητέον: *hic metus*, pro, *hoc maxime tuendum.*

— ult. πανοῦργος] ὁ πᾶν ἔργον τολμῶν τε καὶ μηχανώμενος, *qui nihil non audet atque experitur, callidus, improbus, veterator.*

— ibid. μὴ πανοῦργος ὢν] Non Olynthiorum levitatem, sed Philippi calliditatem adducit. Argumentum ab ingenio et moribus sumptum, referri potest ad causam efficientem, aut ad conjuncta, in quibus latent attributa personarum.

— ibid. ὢν] ἐπειδή ἐστι, *quum sit. exsistere* non est εἶναι, sed ἀνατέλλειν, φαίνεσθαι,

ἄρχεσθαι. Quare ὢν inepte redditur, *existens*, est et *ens* nihilo melius. sed hoc participium, ut et alia, Latini sæpe dissimulant: aliquando circuitu verborum exprimunt. ut, ἐμοῦ ὑπατεύοντος, *quum ego essem consul, in consulatu meo*: ἐμοῦ ὑπάτου ὄντος, *me consule*.

— ibid. δεινὸς πράγμασι χρῆσθαι] *Peritus utendi rebus*, qui scit uti foro, qui nullas amittit occasiones. Verba sonant: *peritus utendi rebus*.

P. 11. 1. εἴκων] τῷ εἴκειν, *cedens*, id est, cedendo. Nam participia Græcis etiam gerundi, ut vocant, modum continent: sæpe etiam per verba conjunctionibus, aut relativis, qui, quæ, quod, additis, redduntur commodius. quod quando et quomodo fieri debeat, usu discetur melius quam præceptis.

— ibid. τὰ μὲν εἴκων] Distributio, tres rei gerendæ modos significans.

— ibid. ἡνίκα ἂν τύχῃ] *quando acciderit, alicubi fortasse, ubi res ita tulerit.* Videtur impersonaliter capi, pro ἡνίκα ἂν συμβῇ. In oratione Rhodia: ἔργῳ, inquit, πειραθέντες καὶ διδαχθέντες, ὅτι πολλῶν κακῶν ἡ ἄνοια πολλοῖς αἰτία γίγνεται τάχ' ἂν εἰ τύχοιεν (scilicet οἱ Ῥόδιοι personaliter) σωφρονέστεροι πρὸς τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου γένοιντο. Potest et hoc personaliter exponi: ὁ Φίλιππος εἴκων, ἡνίκα ἂν τύχῃ, *cedendo ubi et quando ei visum fuerit; ubi putarit, se id sine suo detrimento facturum*. est ἀόρ. β. subjunctivi, a τυγχάνω.

— 2. ἀξιόπιστος] Valet hæc parenthesis ad conflandum Philippo odium, et incutiendum terrorem Atheniensibus.

— ibid. ἀξιόπιστος] Scilicet ἀπειλῶν, *minitanti ei fides haberi potest*. quasi dicat: satis perspecta est Philippi in malefaciendo benignitas.

— ibid. εἰκότως] ἐκ τῶν εἰκότων, *neque mirum, merito, haud injuria, non ab re, probabile est*. A Demosthene sæpe in fine circumductionis collocatur, εἰκότως absolute, et significat, *neque id injuria, idque merito*.

— ibid. ἡμᾶς διαβάλλων] *nos criminando*, non quidem ut insidiantes aliorum libertati (nam id crimen in ipso Philippo hærebat magis), sed aut ut parum potentes, aut (quod magis probo) ut ignavos, negligentes, parum fidos et acres societatis atque amicitiæ cultores.

— ibid. ἡμᾶς — καὶ τὴν ἀπουσίαν] Declarat τὸ, διαβάλλων ἡμᾶς, atque adeo vaticinatur. Nam ἡ τῶν Ἀθηναίων ἀπουσία nonnulla ex parte et ipsa in causa fuit, ut Olynthus exscinderetur: quum eorum quadraginta triremes venissent serius, et cætera auxilia parum firma essent, ut in Midiana refert Ulpianus.

— 3. τρέψηται] In Ulpiano legitur τρέψῃ, activa, non media voce. quod si rectum esset, legendum putarem, τρέψῃ τε καὶ παρασπάσῃ τί. Sed parum refert, et παρασπάσητε sonum habet ampliorem.

— ibid. τρέψηται] Scilicet, τὶ, vel τὰς γνώμας τῶν Ὀλυνθίων: *vertat ac mutet aliquid, avertat animos Olynthiorum a nostra societate.*

— 4. παρασπάσηται] *revellat, convellat, surripiat.*

— ibid. τι τῶν ὅλων πραγμάτων] τὰ ὅλα πράγματα, *totæ res, summa rerum.* Fortasse Græciæ principatum innuit, aut alioqui rem maximi momenti. Sententia est: Ne Olynthios a nobis alienatos ad suam pelliciat amicitiam, atque ad nos oppugnandos firmior veniat. Maxima subtilitas est hujus orationis, et nonnulla etiam ex brevitate obscuritas. Sed Atheniensibus rerum illarum gnaris omnia declarare copiosius opus non fuit.

— 5. οὐ μὴν ἀλλ'] Terrori consolationem miscet, ac Philippi calliditati prudentiam Olynthiorum opponit, atque illas rationes eis affingit, quas fortasse non considerarunt, sed considerare debuerunt.

— ibid. ἐπιεικῶς] Alioquin est, *æque, valde, commode*: hic *tantundem* valet, ac si dicas, *bene cecidit, bene habet.*

— 6. δυσμαχώτατον] *expugnatu difficillimum, in gerendis cum eo bellis nobis incommodissimum, id quo tutissimus est, quo maxime nititur.* Sic ejus potentiam callidissime extenuat.

— ibid. δυσμαχώτατον — καὶ βέλτιστον] Παραδόξου, sive ἀπροσδοκήτου speciem habet: sed nihil vetat, eandem rem diversa ratione et commodare et incommodare. Sic ingravescens ætas et prudentiam affert, et corporis debilitatem. Adolescentia, cum vigore animorum et corporum alacritate valeat: affectibus rapitur, non ratione ducitur. Unde Poeta, id est:

ἄφρονες αἱ ξανθαὶ, αἱ πολι' ἀδρανέες.
Pauca juventa sapit, pauca senecta valet.

Et Horatius:

"Omnis commoditas sua fert incommoda secum."

Item:

"Multa ferunt anni venientes commoda secum:
Multa recedentes adimunt —."

Id est, οἱ ἐπερχόμενοι, οἱ ἀπερχόμενοι. non, ὅτε ἐπέρχονται. ut hic obiter videas, majorem esse Græcorum proprietatem propter articulum, vel adjectum, vel omissum.

— ibid. δυσμαχώτατον] Extenuatio potentiæ Philippi, quasi dicat: Hoc uno potens est Philippus, quod unus rerum potitur. Quanquam hic respondere Philippus possit illo versiculo: πόλλ' οἶδ'

ἀλώπηξ, ἀλλ' ἐχῖνος ἓν μέγα. Recte enim Pindarus: ἄλλοι ἐπ' ἄλλοις μεγάλοι τόδ' ἔσχατον κορυφοῦνται βασιλεῦσιν. Et apud Æsopum, cani de fœcunditate glorianti, leæna se unum inquit parere, sed leonem.

— ibid. τῶν Φιλίππου πραγμάτων] Quasi dicat: quod ad cætera attinet, pertenues sunt ejus opes.

— ibid. καὶ βέλτιστον] Scilicet ἐστὶν, *etiam optimum est nobis*. τοῦτο καὶ idem est. Nota καὶ sæpe redundare, sæpe per *etiam* aut *vel* interpretandum.

— 7. τὸ μὲν γὰρ] Prioris partis αἰτιολογία, distributione sive enumeratione constans. Nam quum duarum partium propositio sit, duplici etiam ratione, seu potius expositione declaratur. Monarchiam enim bellis gerendis opportunam esse, pro confesso sumit.

— ibid. ἐκεῖνον, ἕνα ὄντα] *illum, qui est unus: eum unum, quod is unus.* Sententia est: Unius imperium ad res gerendas opportunum, liberis civitatibus suspectum esse. Plato Theæteto: Μέλισσον μὲν οὖν καὶ τοὺς ἄλλους, οἳ ἓν ἑστὸς λέγουσι τὸ πᾶν, αἰσχυνόμενος μὴ φορτικῶς σκόπτωμεν, ἧττον αἰσχύνομαι, ἢ ἕνα ὄντα Παρμενίδην.

— pen. καὶ ῥητῶν] ῥητὰ καὶ ἀπόῤῥητα, sunt *dicenda et tacenda, aperta et arcana.* Neque reprehendendum putem: si quis *fas et nefas, fanda et nefanda*, interpretetur. Quia honesta vulgari, flagitiosa celari solent.

— ibid. καὶ ἀποῤῥήτων] Facilius tacentur et latent ea quæ unus novit, quam quæ plures. Quanti autem intersit, imperatorum ignorari consilia, declaravit Cæcilius Metellus, cum diceret, Se tunicam in ignem conjecturum, si sciret arcanorum esse consciam.

— ibid. στρατηγὸν καὶ δεσπότην] Atheniensium duces non erant δεσπόται καὶ αὐτοκράτορες, non licebat eis suo arbitratu quidvis agere, ut dictatoribus: sed metuere iram populi cogebantur, qui decem aliquando duces, ut et ante illos virum de republica præclare meritum Miltiadem Cimonis patrem, refragante Socrate, capitis condemnavit. Sic fiebat, ut aliquando facerent, non quæ esse optima, sed quæ facillime probari posse populo credebant.

— ult. ταμίαν] *quæstorem*, qui ipse claves habet ærarii, nec exspectare cogitur, dum tributa extorqueantur, ut vestri duces. vel, ταμίαν appellat *administratorem*, eum qui negotiis præest, ut Homerus:

Ζεὺς ὅστ' ἀνθρώποις ταμίης πολέμοιο τέτυκται.
Jupiter et belli et pacis mortalibus auctor.

Quam sententiam etsi Plutarchus suo quodam consilio reprehendit: tamen poeta sapientissimus, bella non exsistere tantum consilio numinis, mortalium scelera punientis, sed eorum eventus etiam regi divinitus significat. Sic Philippus excitatus est ad punienda flagitia, socordiam et arrogantiam Græcorum, ac in primis Atheniensium, qui oracula Socratis, Platonis, Isocratis, Demosthenis, et aliorum (omnes enim viri sapientes vaticinari multa, non minus quam Delphicus Apollo quondam, et possunt et solent) contempserunt. nec ætati nostræ exempla desunt. Sed hæc ἔξω τῆς ὑποθέσεως.

P. 12. 1. ταχὺ καὶ κατὰ καιρὸν] Uno jubente, omnes in officio sunt, non intercedunt prolixæ disputationes: non exspectanda est aliorum, eorumque non raro dissentientium, et malorum civium auctoritas. Monarchiæ commoda, Democratiæ incommoda, vide copiosius in Isocratis συμβουλευτικῷ, et in oratione περὶ Στεφάνου, ubi Demosthenes acta sua et copias, cum actis et copiis Philippi, eleganti contentione comparat.

— ibid. καὶ κατὰ καιρὸν] *In tempore, mature.* Nam celeritas in bellis plurimum valet. unde Lucani Cæsar:

"Tolle moras semper nocuit differre paratis."

Demosthenes autem sæpe queritur, Athenienses apparandi tempus in deliberando consumere, atque actum agere.

— 2. πολλῷ προέχει] *Multum excellit*: sicut dicunt μικρῷ μείζων, *paulo major*. τῇ κεφαλῇ μακρότερος, *capite longior*, **dess kopffs, oder umbden kopff lenger.**

— ibid. πρὸς δὲ τὰς] Alterius partis declaratio.

— ibid. τὰς καταλλαγὰς] διαλλαγὰς, quod magis est proprium, sed illud sonantius: καί τοι οὐ τὰ νομίσματα μόνον, ἀλλὰ καὶ αἱ φιλίαι καὶ αἱ ἔχθραι καταλλάττονται. *reconciliationem, pacificationem.* Nam Philippum Olynthiis intulisse bellum, docet Libanius.

— 3. ἃς ἂν ἐκεῖνος] Videtur παρ' ἱστορίαν εἶναι, confictum ad terrendos Athenienses: si ipsi repudient Olynthios, præsto eis fore Philippum, intercipiendæ societatis cupidum.

— ibid. ἃς ἂν — ἄσμενος] *Cupidus, libens*: nomen ex participio videtur a verbo ἅδω, *placeo*, venire. unde ἡσμένος, et spiritu accentuque mutato, ἄσμενος, ἀσμένως, ἀσμενέστερον, ἀσμενέστατα, ἀσμενίζω ἐσθίων, ἀντὶ τοῦ, ἄσμενος ἐσθίω.

— ibid. ποιήσεται] Philippica tertia, Ὀλυνθίοις τετταράκοντ' ἀπέχων τῆς πόλεως στάδια εἶπεν, ὅτι δεῖ δυοῖν θάτερον, ἢ ἐκείνους ἐν Ὀλύνθῳ μὴ οἰκεῖν, ἢ αὐτὸν ἐν Μακεδονίᾳ, Videtur igitur hic Demosthenes non historiæ veritati, sed causæ servire: nisi fortasse post hanc orationem habitam, demum ea dixerit, cum illi postulata ejus repudiassent.

— 4. ἐναντίας ἔχει] οὐ μόνον οὐ πολλῷ προέχει, ἀλλὰ καὶ ἐμποδὼν ἐστι. Quia tyrannis cum liberis civitatibus diu convenire non potest; cum illi dominari omnibus, hæ servire nemini velint. In tanta autem diversitate studiorum et voluntatum, constans esse societas nulla potest, et simulatio pacis atque amicitiæ multis exitio fuit.

— ibid. δῆλον γὰρ] ἐπαγωγὴ τῆς αἰτίας. Confirmatio alterius partis, Philippum esse monarcham vobis prodest. Cur? Quia Olynthii cum eo non redibunt in gratiam. Quamobrem? Quod nec deditionem, nec reconciliationem sibi bene cessuram prævident, partim exemplis edocti, partim diversa imperii popularis et regni ratione admoniti. Sunt autem infirmi per se, et in summo discrimine versantur. Ex his concluditur, fore ut constanter societatem colant Atheniensium, et Philippum prohibeant, quo minus invadat Atticam: id quod vehementer sit expetendum Atheniensibus.

— ibid. ὅτι νῦν οὐ] Exaggeratio periculi per negationem, seu collationem.

— pen. ἀναστάσεως] Alias *resurrectio*, hic *excidium*: unde πόλις ἀνάστατος γενομένη, *urbis eversa, e qua cives pelluntur.*

— ibid. ἀνδραποδισμοῦ] Quum cives sub corona veneunt, atque in servitutem abducuntur. In oratione Chersonesitana utrumque uno verbo complectitur: ὡς οὖν, inquit, ὑπὲρ τῶν ἐσχάτων ὄντος τοῦ ἀγῶνος, οὕτω προσήκει γινώσκειν. Illud etiam hic monendum est, nihil interesse, tametsi pro excidio et servitute salutem et libertatem dicas, nisi quod illa vocabula quodammodo ad terrorem augendum atrociora sunt.

— ibid. καὶ ἴσασιν] Unde? Ex Philippi minis, et ejus ingenii crudelitate, in aliis declarata.

— ult. Ἀμφιπολιτῶν τοὺς παραδόντας] Pro, Ἀμφιπολίτας τοὺς παραδόντας. ut postea, Πυδναίων τοὺς ὑποδεξαμένους, pro, Πυδναίους: ut Plinius, "Nigræ lanarum," "canum degeneres," pro, nigræ lanæ, canes degeneres. Non enim puto certos aliquos deditionis et receptionis auctores, sed totam civitatem significari: ut partitio fiat, non inter ipsos Amphipolitas et ipsos Pydnæos, quasi per seditionem aut proditionem res actæ sint: sed inter Amphipolitas et Pydnæos, et inter τὸ παραδοῦναι καὶ τὸ ὑποδέξασθαι. Quomodo Pydnæos tractarit, ex historia mihi non constat: sed oppidum vel direptum esse, vel in servitutem redactum, facile hinc colligitur. Amphipolitanos clementer a Philippo habitos, ejectis tamen adversariis scribit Diodorus.

— ibid. τοὺς παραδόντας] παραδοῦναι τὴν πόλιν, *dedere urbem, deditionem facere.* Nam Philippus in suis ad Athenienses literis scribit, ἐκπολιορκήσας ἔλαβον τὸ χωρίον. Post, Amphipolitas in fidem et clientelam Atheniensium committere se voluisse dicit: κελεύοντες ὑμᾶς ἐκπλεῖν, καὶ παραλαμβάνειν τὴν πόλιν.

P. 13. 1. τοὺς ὑποδεξαμένους] *Qui oppido tanquam amicum receperunt.* Historia de Pydna, quod ego sciam, non exstat: sed satis apparet, Philippum hospitem pro hoste se gessisse. sicut apud Ovidium Tarquinius: "Hospes ut hostis init penetralia Collatini." Et patrum memoria magnus quidam princeps urbis non parvæ proceres monuit, ne in posterum quenquam cum exercitu ipsis fortiore intra mœnia, quamvis amicum, reciperent.

— ibid. καὶ ὅλως] *denique, ad summam, in universum.*

— ibid. καὶ ὅλως] Hæc sententia proprie ad illud, πρὸς τὰς καταλλαγὰς ἐναντίως ἔχει, confirmandum pertinet. sed interseruit periculi magnitudinem, eamque exemplis approbavit, quo firmior esset illa propositio.

— ibid. ἄπιστον] Scilicet χρῆμα. ut Virgilius: "Varium et mutabile semper Fœmina." et, "Dulce satis humor." Item, "Triste lupus stabulis."—

ibid. ἄπιστον] Id est, οἱ τύραννοι ἄπιστοί εἰσιν ταῖς πολιτείαις, id est, *tyranni non sunt fideles, non servant fidem rebuspublicis.* Sed malo passive interpretari: *Respublicæ tyrannis fidem habere non debent, non tutæ sunt.* Hæc sententia secunda Philippica declaratur his verbis: οὐκ ἀσφαλεῖς ταῖς πολιτείαις αἱ πρὸς τοὺς τυράννους αὗται λίαν ὁμιλίαι.

— 2. κἂν — ἔχωσι] *Si etiam habeant,* ἐὰν ἔχωσι καὶ.

— ibid. ὅμορον] Sic Plutarchus de Thebanis et Atheniensibus loquens: καὶ μάλιστα, inquit, ταῖς διὰ τὴν γειτνίασιν ἀψιμαχίαις, ἀναξαινομένων ἑκάστοτε τῶν πολεμικῶν πρὸς ἀλλήλας διαφορῶν ταῖς πόλεσι. et Ulpianus: αὐτὸ, inquit, τὸ πλησιάζον τοῦ τόπου, ὥσπερ εἴωθεν τὰ ἐγκλήματα τίκτειν. Interpretationem eo non adscribo, quod utrumque locum rudis Lector ex mea conversione potest petere.

— 3. ἔχωσιν] Scilicet αἱ πολιτεῖαι. Nam ἡ τυραννὶς singularis numeri est: sed sententia eodem recidit. Nam si ager Olynthiorum vicinus est Philippi, ergo et Philippi ager Olynthiis. τὸ γὰρ ὅμορον τῶν πρός τι ἐστί.

— 4. ταῦτ᾽ οὖν ἐγνωκότας] Conclusio propositionis, ipsorum auditorum assensu firmata, atque amplificata copia verborum, et repetitione.

— ibid. ἐγνωκότας] Quasi dicat: Ipsi intelligitis vera esse quæ dico.

— ibid. ταῦτ᾽ ἐγνωκότας ὑμᾶς φημὶ δεῖν] Id est, ἐπειδὴ ἐγνώκατε ταῦτα, φημὶ δεῖν ὑμᾶς: si Latine conversum velis.

— 5. τἄλλ᾽ ἃ προσήκει] Scilicet ὑμῖν. Quæ nam illa sunt? Gloria majorum, Græciæ principatus, oppressis opitulandi consuetudo, grassationes et injuriæ Philippi, periculi magnitudo, nisi ei resistatur.

— ibid. ἐνθυμουμένους] Tribuit eis prudentiam, quod est εὐνοίας παρασκευαστικόν. Recte enim Cicero benevolentiam, attentionem, docilitatem, etsi maxime in exordiis, non in solis tamen illis, sed per totam orationem, captandam esse monet.

— ibid. φημὶ] *dico, affirmo, censeo.*

— ibid. ἐθελῆσαι] Scilicet, αὐτοὺς ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν Ὀλυνθιακῶν πραγμάτων, καὶ βοηθεῖν τοῖς Ὀλυνθίοις.

— ibid. ἐθελῆσαι καὶ παροξυνθῆναι] Incrementum.

— 6. παροξυνθῆναι] Scilicet κατὰ Φιλίππου, *exacui, excitari contra Philippum,* sive ad iracundiam, sive ad rem strenue gerendam. Nam utroque modo verbum hoc exponi potest.

— ibid. τῷ πολέμῳ προσέχειν] Scilicet τὸν νοῦν, *bello intendere animum, toto animo incumbere in bellum:* sic et Latini dicunt, vel *advertere,* vel *animum advertere.*

— ibid. εἴπερ ποτε] Quasi dicat: Nullum unquam fuit magis necessarium gerendi belli tempus.

— ibid. εἴπερ ποτε καὶ νῦν] *si unquam, et nunc,* id est, si ullum unquam fuit necessarium gerendi belli tempus, nunc certe est. Sic enim rectius distingui puto, quam si, εἴπερ ποτε καὶ νῦν χρήματα εἰσφέροντας, conjungatur.

— 7. χρήματα εἰσφέροντας] Pecuniæ sunt nervi bellorum, non minus quam diffidentia sapientiæ: quam ægre autem, et minime προθύμως Athenienses tributa contulerint, ex multis nostri auctoris orationibus apparet, Androtioniana præsertim.

— ibid. εἰσφέροντας] *conferendo, exeundo, omittendo.*

— ibid. εἰσφέροντας] Distributio, modum gerendæ rei declarans.

— 8. καὶ μηδὲν ἐλλείποντας] Sic complectitur etiam ea quæ non enumerat. Hæc igitur, ut dixi, est propositionis repetitio, specie conclusionis.

— ibid. οὐδὲ γὰρ] Ratio a turpi, seu necessario. Nam et turpe est, ea quæ exoptaris negligere: et cavere turpitudinem, necessarium.

— ibid. οὐδὲ γὰρ λόγος] Videtur λόγος *veram causam, rationem, defensionem, excusationem,* σκῆψις, *prætextum, commentitiam atque inanem et simulatam,* significare. Quod discrimen, si cui displicet, συνωνυμίαν et verba idem significantia esse dicat.

— 9. ἔθ᾽ ὑμῖν] ἔτι ὑμῖν, κατ᾽ ἀπόστροφον.

— 10. ἐκπολεμῶσαι] πολεμίους ποιῆσαι, *hostes reddendos, ad bellum Philippo inferendum concitandos.* ἐκπολεμέω per ε, *expugno:* ἐκπολεμόω per ο aliud est. Hæc eo annoto, quod compertum habeo, magnos, ut habentur, doctores, in hujusmodi minutis rebus, ex fiducia ingeniorum, doctrinæque persuasione minus diligentes, hallucinari. Ego vero censeo, ei qui docere velit, accurate intuenda esse omnia, nec suo duntaxat fidendum ingenio, sed consulendos omnes omnium eorum qui haberi possunt commentarios atque interpretationes. Alioqui se modo turpiter dabit, modo minus præclare suo fungetur officio. Scio quid, et cur dicam, εἷς ἀνὴρ οὐ πάνθ᾽ ὁρᾷ.

— 11. αὐτόματον] ὁ καὶ ἡ αὐτόματος, καὶ τὸ αὐτόματον, *id quod ultro et sponte fit.* ἡ τύχη, καὶ τὸ αὐτόματον, quorum hoc *casum,* illud *fortunam* interpretantur, prolixas in Physicis Aristoteli disputationes pepererunt.

— ibid. καὶ ταῦτα ὡς ἂν] Amplificatio a modo.

— ibid. καὶ ταῦτα] ἄλλως τε, *præsertim, idque,* amplificandi particula ex aliqua circumstantia. ut Cicero: "Quanquam te M. F. annum jam audientem Cratippum, idque Athenis, &c."

— pen. εἰ μὲν γὰρ] Declaratio amplificationis, illustrata contrario.

— ibid. ὑφ᾽ ὑμῶν] Ratiocinatur a causa efficiente, seu impellente. Persuasio infirma, odium et metus, constans causa est inimicitiarum. Id igitur quod supra dixit, de constantia Olynthiorum, hic repetit. Nam ad tria illa incommoda, quæ in præfatione recenset Ulpianus, bellum esse alienum, deesse pecuniam, potentem esse Philippum: quartum etiam hoc, suspicio de inconstantia Olynthiorum, videtur adjungi posse (neque enim alioqui et primo loco posuisset, et repetiisset) nisi quis pertinere malit ad tacite amplificandum Olynthiorum periculum, quibus eversis, in metu futuri sint Athenienses.

— ibid. πεισθέντες] A πείθομαι, *persuasi* (quod participium in Rhetoricis ad Herennium sæpius usurpatur), *adducti, impulsi, consilio et impulsu nostro.* Hinc oratorum argumenta dicuntur πιθανὰ, id est, *ad persuadendum accommodata.*

— ibid. ἀνείλοντο] Ab ἀναιρεῖσθαι. Sed observandum, quæ tempora verborum, in qua notione sint usitatiora. Deinde considerandum, an ἐπενεγκεῖν (ut Libanius) et ἐξενεγκεῖν (ut Demosthenes postea) τὸν πόλεμον, idem sit quod ἀνελέσθαι. an vero hoc, *propulsare bellum, nec reformidare:* illa, *inferre* significent? An vero inter ἐκφέρειν καὶ ἐπιφέρειν tale discrimen sit, quale illud Livianum est: "Nec ostenderunt (inquit) bellum prius quam intulerunt." In secunda quidem Philippica, τὴν μὲν ἔχθραν τὴν πρὸς ὑμᾶς αὐτὸς ἀνῄρητο. quum ait, ἔχθραν ἀναιρεῖσθαι πρός τινα, est *suscipere alicujus,* vel *cum aliquo* (nam utrumque dicitur) *inimicitias.* Dubitationes hujusmodi nulla ratione melius explicari possent, quam si omnes ejusdem verbi

loquendi modi ex optimis quibusque auctoribus congererentur. Quale opus a me annos abhinc duodecim institutum atque inchoatum, crebræ migrationes et occupationes interruperunt.

— ult. καὶ μέχρι του] Pro, μέχρι τινὸς χρόνου, *ad tempus*, οὐ βεβαίως, *non constanter*. Sub finem hujus orationis, εἰς ἅπαντα τὸν πρὸ τοῦ πόλεμον. ibi τοῦ non pro τινὸς, sed pro τούτου ponitur. Quanquam dubitari potest, an πρὸ τούτου πρότερον, vel πρῶτον πόλεμον potius sit legendum. Nam ἡ κακογραφία καὶ ἀγνωσία, multas nobis parit (si diis placet) elegantias, et observationes.

P. 14. 1. ταῦτ' ἂν ἐγνωκότες] *hæc sentirent, in hac sententia manerent*. ταῦτα, *hæc*: ταὐτὰ, pro τὰ αὐτὰ, *eadem*, et ταὐτ'.

— ibid. ἐκ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐγκλημάτων] *ob crimina illata sibi a Philippo*, qui eos ut perfidos et fœdifragos criminatur, ob pacem nobiscum factam. Si non πρὸς αὐτοὺς, sed πρὸς αὐτὸν legeretur, sententia esset, *propter injurias, quibus se ab eo affectos esse queruntur*.

— 2. μισοῦσι (τὸν Φίλιππον) ἔχειν] ἀντὶ τοῦ, ἕξειν.

— 3. ὑπὲρ ὧν] ἐκείνων ἅ. quæ sunt illa? ἡ ἀνάστασις καὶ ἀνδραποδισμὸς τῆς πατρίδος. Ecce iterum vaticinatus est Demosthenes. Evenerunt enim ea, quæ timere dixit Olynthios.

— ibid. καὶ πεπόνθασιν] A πάσχω, vel antiquo verbo πένθω. Colligitur ex hoc loco, non inani suspicione impulsos Olynthios, pacem fecisse cum Atheniensibus: sed ex aliquibus sibi factis injuriis perspexisse Philippi mentem, graviora cogitantis.

— ibid. οὐ δεῖ δὴ] Conclusio, cui statim subjicit ætiologiam, a perniciosæ cessationis, et salutaris industriæ exemplis.

— 4. παραπεπτωκότα] A παραπίπτω, *casu oblatam*.

— 5. ταὐτὸν ὅπερ] Cicero, "Non eadem est collatio accusatoris et rei."

— 6. εἰ γὰρ ὅθ'] Collatio contrariorum, quid fieri debuisset.

— ibid. ὅθ'] ὅτε, *quando*: non, ὅτι, *quod*.

— ibid. ἥκομεν βεβοηθηκότες] *veniremus auxiliati*, scilicet, pulsis Thebanis. Vide in oratione Chersonesitana concionem Timothei. Nisi forte intelligendum est de Macedonibus, auctore Demosthene, pulsis. cujus rei Plutarchus meminit in vita nostri auctoris.

— 7. παρῆσαν] *aderant*. Possit etiam legi παρῄεσαν, *prodiissent*. Est enim παριέναι verbum de iis usurpari solitum, qui surgunt, ac in medium prodeunt, ad habendam concionem, τουτὶ pro τοῦτο, ut supra ταὐτὸν pro ταὐτό. Non ignorari puto, illud esse Atticum: in hoc ν ἐφελκυστικὸν, ut vocant, accedere, ad vitandam τὴν παράλληλον τῶν φωνέντων θέσιν, ut Dionysius Halicarnasseus loquitur.

— ibid. Ἀμφιπολιτῶν] Scilicet πρέσβεις.

— ult. εἰ — παρειχόμεθα] *Si exhibebamus*, pro, *exhibuissemus*, ἐναλλαγὴ Græcis et necessaria et frequens. et mox sequitur, εἴχετ' ἂν, *haberetis, habuissetis*. Carent enim optativi et subjunctivi imperfectis et plusquamperfectis: eaque supplent imperfectis indicativi, alias addito ἂν, alias omisso. Sic etiam παρακειμένοις καὶ ὑπερσυντελίκοις καὶ ἀορίστοις utuntur: οὐκ ἂν πεποίηκεν, ἐπεποιήκει, ἐποίησε.

P. 15. 2. τότε] Quasi dicat, *statim*: sine ullo sumptu et labore, misso tantum instructo adhuc et victore exercitu.

— ibid. τῶν μετὰ ταῦτα] Scilicet, γενομένων, ἠκολουθηκότων.

— 3. ἀπηλλαγμένοι] Ab ἀπαλλάττομαι.

— ibid. πραγμάτων] ἀσχολιῶν, λυπῶν, δαπανῶν, πολέμων. Amphipolitanum bellum constitisse Atheniensibus mille ducentis talentis, docet Ulpianus, plus sexta parte æstimationis agri Attici, quæ fuit, ut in oratione περὶ Συμμοριῶν legimus, ἑξάκις χιλίων ταλάντων. Illud igitur vere fuit hamo aureo piscari, quod et nostra ætate factum meminimus. Demosthenes Olynthiaca secunda 1500. ταλάντων meminit, τῶν μάτην ἀνηλωμένων. Bellum autem illud fuisse tam Philippo quam Atheniensibus grave, tum ex Demosthene constat, tum ex Isocratis etiam nostri Philippica.

— ibid. ἡνίκα — εἰ τότε] Observandæ sunt tales particulæ.

ibid. Πύδνα] Amphipolis inter Macedoniam et Thraciam: Pydna Macedoniæ, Potidæa Thraciæ, Methone Achaiæ, Pagasæ Thessaliæ oppidum, sicut et Pheræ, et Magnesia.

— 4. καθέκαστα] κατὰ ἕκαστα, *per singula, singulatim*.

— 5. πολιορκούμενα ἀπηγγέλλετο] Atticum, pro ἀπηγγέλλοντο. ἑτέρωσις numeri, quanquam optimus quisque scriptor perpetuo sic loqui solet, ac neutris pluralibus verba jungere singularia.

ibid. τούτων ἑνὶ] Scilicet τῶν χωρίων, τῶν πόλεων.

— 6. ὡς προσῆκεν] Mature, ac justis copiis, nisi quis ita malit intelligere, ὡς προσῆκεν βοηθεῖν, ut significet, ex officio debuisse Athenienses illis ferre opem.

— 7. αὐτοὶ] διὰ πολιτῶν, καὶ μὴ διὰ ξένων ποιούμενοι τὰς βοηθείας.

ibid. ῥᾴονι] Effectus, sive eventus industriæ.

— 8. νῦν δὲ] Quid non fieri debuisse.

— 9. αὐτόματα] αὐτομάτως, ἀργούντων ἡμῶν, καὶ διονυσιαζόντων, ἐν κραιπαλίαις καταζώντων, καὶ χοροῖς ἐῤῥιμμένων πρὸς τὴν δραχμὴν, καὶ τὸ τριώβολον, ut Lucianus ait.

ibid. ηὐξήσαμεν] Effectus, sive eventus cessationis.

— ult. νυνὶ δὲ καιρὸς] Consolatio. Iterum inculcat occasionem, atque amplificat felicitatem Atheniensium, quæ eo pertinet, ut ostendat vires eis non deesse, si voluntas non desit: neque præsentia solum, sed superiora etiam tempora laudat.

— ibid. νυνὶ δὲ καιρὸς ἥκει, τίς; οὗτος ὁ] Alii sic distinguunt, ἥκει, τὶς οὗτος, ὁ. Alii, ἥκει τὶς, οὗτος ὁ. quæ haud scio an rectissima sit. Nescio enim quomodo hic interrogatio mihi asperior videtur. τὸ τὶς idem quod οὐκ εὐκαταφρόνητος.

P. 16. 1. αὐτόματος] Quasi dicat: Quanquam stultum atque improbum est votum vestrum, tamen idipsum factum est quod exspectastis. αὐτόματα σχήσειν καλῶς, et, καιρὸς ἥκει αὐτόματος, se mutuo respiciunt.

— ibid. τῶν πρότερον] Etiam supra monui, articulos cum adverbiis degenerare in nomina adjectiva. Est igitur ὁ ἡ τὸ πρότερον, idem quod ὁ προτέρος, ἡ προτέρα, τὸ πρότερον. Ac τῶν πρότερον, Ἑλληνικώτερον μέν· τῶν προτέρων δὲ, συμφανότερον.

— 3. καὶ ἔμοιγε δοκεῖ] Verecunde proponit, deorum benignitati habendam esse gratiam.

— ibid. ἔμοιγε δοκεῖ] Sequitur verbum ἔχειν, non subintelligitur ὡς.

— ibid. δίκαιος] Ergo iniqui sunt, qui divina beneficia non agnoscunt, qui fortunam accusant.

— 4. λογιστὴς] Ergo non vivendum more pecudum: non minus accurate, vel magis potius ineunda ratio divinorum erga nos beneficiorum, quam pecuniæ.

— ibid. ὑπηργμένων] Ab ὑπάρχω, cujus multi sunt et elegantes loquendi modi. καταστὰς, pro κατασταθεὶς, γενόμενος.

— 5. καίπερ ἐχόντων] Προκατάληψις. Occurri enim ei potuisset: Quid? Tu diis haberi gratiam jubes? tu urbis felicitatem prædicas, post tot acceptas clades? in tanta perturbatione reipublicæ?

— 6. ἂν ἔχειν αὐτοῖς χάριν, εἰκότως] ἔχειν εἰκότως conjungi possunt. Sed si ante εἰκότως interpungatur, eaque vox absolute capiatur, Δημοσθενικώτερον ἂν εἶναι δόξειε.

— ibid. τὸ μὲν γὰρ] Ætiologia, constans translatione. removet enim culpam a diis, et confert in Atheniensium negligentiam.

— ibid. τὸ — ἀπολωλεκέναι] *Perdidisse*, id est, quod perdidimus. Sic commutata fere est Græcis et Latinis infinitivi ratio. Nam quod hi per infinitivum efferunt, illi per ὅτι, et contra, non semper, sed sæpe. Ab ἀπόλλυμι, vel ἀπολέω, ἀπολολέναι, *periisse*: hoc passivæ, illud activæ significationis.

— ibid. πολλὰ] Ut Amphipolim, Potidæam, Halonnesum, Pæparethum, Cardiam (cujus quidem jactura gravissima est: τῆς γὰρ καρδίας ἀπολωλυίας οὐδέν ἐστιν ὄφελος, καὶ τὰ ῥώμης), atque alia.

— 7. τῆς ἡμετέρας ἀμελείας θείη] νομίσειεν εἶναι. Verbum θεῖναι respicit nomen λογιστής. quasi dicat, in hac ratione ineunda calculos ponet ad socordiam nostram, ad divinam beneficentiam, &c.

— 8. μήτε πάλαι] Ergo incommodorum dilatio est in bonis numeranda. Sic pius ille Hierosolymorum rex Ezechias, quum e vate cognovisset posteritatis excidium, quo haud dubie graviter angebatur: Sit pax, inquit, in diebus nostris: de cætero fiat, quod æquum et bonum Domino videbitur.

— ibid. πεφηνέναι] A φαίνομαι, præteritum medium. formandi rationem pete a Grammaticis.

— 9. τούτων] Scilicet, ὧν ἀπολωλέκαμεν καὶ πεπόνθαμεν.

— ibid. ἀντίῤῥοπον] *depultricem horum, exæquantem hæc, quæ sit paris ponderis et momenti*, translatio a trutinis sumta.

— 10. τῆς παρ' ἐκείνων] Id est, ἐκείνων. supra παρὰ τῶν θεῶν, id est, θεόθεν, *divinitus*.

— 11. ἀλλ' οἶμαι] Iterum, postquam dixit quid fieri debeat, subjicit collationem, quid non fiat, aut non recte fiat. Omnino amplissimus hic est locus, et nunquam non dicendi copiam suppeditat. Nam et semper officium facere debebamus, et nunquam fere facimus.

— ibid. οἶμαι] Hoc verbum, ut et δοκεῖ, φαίνεται, ὡς εἰκὸς, apud Græcos suum habet usum et elegantiam: ut et γε, δὲ δὴ, τοι, alia hujus generis. sed apud Latinos aliquando sine sententiæ detrimento, ut Ἑλληνικοὶ ἰδιωτισμοὶ, negligi, aliquando alia forma orationis posse insceri videntur.

— ibid. παρόμοιόν ἐστι] Apta similitudo. Nam et pecunia facillime consumitur, et rei bene gerendæ occasio paulo momento elabitur. Vide ut non sit simplex et quotidiana Demosthenis oratio, sed suis ornamentis in magna etiam brevitate et specie simplicitatis constet: ut collationibus contrariorum, occupationibus, similitudinibus, sententiis, exemplis illustretur. Potuisset enim sic dicere: Nos, cum agendæ essent Deo gratiæ, beneficiorum ejus sumus immemores.

— ibid. παρόμοιον ὅπερ, καὶ περὶ τῶν πραγμάτων οὕτως] Observanda est hæc ἀπόδοσις. post τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ.

— 12. κτήσεως] Non tam *possessionem* significat, quam *acquisitionem*.

— ibid. ὅσα λάβῃ καὶ σώσῃ] καὶ, *etiam*. *Si quam acceperit, eam etiam conservarit.*

— 13. ἀναλώσας λάθῃ] Ab ἀναλίσκω, vel ἀναλόω, et λανθάνω. λανθάνω ἀναλίσκων, vel ἀναλίσκω λανθάνων, *imprudens consumo non animadverto me consumere*. id quod

philosophis facillime accidit, tum quod pecuniæ non multum eis dari solet: tum quod idipsum quod datur, minus curant: tum quod fortunam non tam propitiam habent, quam animum liberalem. Sic λαθὲ βιώσας, vel βίωθι λάνθάνων.

— 14. συνανάλωσε] *Una absumpsit*, pro absumit, ut in Isocrate annotavimus.

— ibid. τὸ μεμνῆσθαι τῇ τύχῃ τὴν χάριν] *memoriam accepti a fortuna beneficii.*

— 15. μὴ χρησάμενοι ὀρθῶς] Id quod fit vel socordia, vel stultitia. Unde etiam Germani dicunt, Multos a Deo salutari qui eum resalutare nesciant: id quod non aliud est, quam τοῖς καιροῖς καὶ τοῖς παρὰ τῶν θεῶν ὑπηργμένοις μὴ χρῆσθαι ὀρθῶς.

— ult. πρὸς γὰρ τὸ] Γνώμη: quæ non quid debeat fieri, sed quid vulgo fiat, indicat. ἔστι γὰρ τῆς γνώμης, τὸ μὲν ἐκ προλήψεως, τὸ δὲ ἐκ παρατηρήσεως. Sic Cicero: "Vulgus ex veritate pauca, ex opinione multa, judicat."

— ibid. τὸ ἐκβὰν] Ab ἐκβαίνει *evenit.* Sic Cicero: "Id consilium ita nobis probabatur, ut de eo homines ex eventu judicaturos videremus."

— ibid. ἕκαστον τῶν] Pro ἕκαστα τὰ προϋπάρξαντα, id est, καιροὶ, εὐκαιρίαι.

P. 17. 1. ὡς τὰ πολλὰ] *plerumque, fere*, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τὸ πλεῖστον.

— ibid. κρίνεται] Scilicet, a vulgo. Nam eruditi in causas rerum intuentur.

— ibid. διὸ καὶ σφόδρα] Conclusio in hanc sententiam: Quo superiori tempore negligentiores fuimus, eo nos nunc alacriores esse convenit.

— ibid. διὸ καὶ σφόδρα] καὶ hic est ἐπιτάσεως, ut cum dicunt καὶ μάλα.

— 2. ἵνα ταῦτ'] Ætiologia: Tum ut rem in integrum restituamus, tum ut infamiam aboleamus.

— ibid. ταῦτ'] τὰ ἠμελημένα, *correctis iis quæ neglexìmus.* nisi quis malit ταῦτα referre ad τὰ λοιπὰ, et ἐπανορθώσασθαι interpretari pro κατορθοῦν, *rite administrare*: in quo et ipso nihil sane est incommodi.

— 3. τὴν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις ἀδοξίαν] Scilicet γενομένην. apud Latinos certe, nisi dicas, *susceptum ob rem male gestam dedecus*, horridius fuerit.

— 4. εἰ δὲ προησόμεθα] Iterum confert officii cultum et neglectum, atque utriusque eventus: et in ipsam causæ arcem (ut Cicero loquitur) invadit: ostendendo, non tam Olynthiorum quam Atheniensium salutem agi.

— ibid. προησόμεθα] *projiciemus* (nam hoc verbo et Cæsar utitur), *deseremus, amittemus, destituemus, negligemus*, a προΐεμαι.

— ibid. προησόμεθα — καταστρέψεται] Non improbo hanc lectionem, sed malim subjunctivo per ω et η, προησώμεθα, καταστρέψηται. Suspecta enim mihi est inscitia et oscitantia librariorum, qui τὰ χαρακτηριστικὰ γράμματα modorum non observant, ο ε ει ου indicativi, οι αι optativi, ω η subjunctivi: qui certe modus hic requiritur, ὑποθετικῶς λεγομένων τούτων, ἀλλὰ μὴ ἀποφαντικῶς. Neque necesse est ad χρόνων ἐναλλαγὴν confugere.

— 6. τί τὸ κωλῦον ἔσται] Ἐμφατικώτερον, quam si dixisset, τί κωλύσει; τὸ κωλῦον βαδίζειν, *prohibens, quod prohibeat ire, quo minus eat.*

— 7. ὅποι βούλεται] *quo vult.* κατ' εὐφημισμὸν, ne male ominetur, si dicat, eum etiam in Atticam ire et velle et posse.

— 8. ἆρά γε λογίζεταί τις] Narratio historica rerum Philippi gestarum, qua credibile facere studet, venturum esse Philippum in Atticam. id quod socordes Athenienses non prius credere potuerunt, quam ad Chæroneam victi sunt. non tamen id aperte dicit, sed ad diligentiam et negligentiam eam accommodat: quia non tam perterrefacere, quam expergefacere cives suos conatur, eorumque offensionem cavet.

— ibid. τίς ὑμῶν] Quasi dicat: Ita securi estis, ut nemo vestrum id considerare videatur; alioqui futuri essetis diligentiores et cautiores.

— 10. τὸ κατ' ἀρχάς] Διαιρέτως. Alii ὑφὲν scribunt τὸκαταρχὰς, ut et ὁπωσδήποτε, παραγνώμην, ὁντινοῦν, δηλονότι, τουτέστι, παραχρῆμα, τοπρῶτον, ἐξυπαρχῆς. Alii singulis voculis suos spiritus atque accentus tribuunt.

— ibid. λαβὼν, &c. εἶτα ἐπέβη] *cum cœpisset*, &c. *demum ingressus est in Thessaliam.*

— 12. Θετταλίας] Quasi dicat: Oppidis captis potentissimam nationem est aggressus, ut Isocrates in oratione de Pace his verbis declarat: Θετταλοὶ μεγίστους πλούτους παραλαβόντες, καὶ δύναμιν μεγίστην καὶ πλείστην ἔχοντες. Et paulo post: ὄντων, inquit, αὐτοῖς πλέον ἢ τρισχιλίων ἱππέων, καὶ πελταστῶν ἀναριθμήτων.

— pen. πάνθ'] Scilicet, τἆλλα, vel, ταῦτα πάντα.

— ult. ἐκβαλὼν] Ut Terem et Cersobleptem, ut apparet ex Philippi literis.

— ibid. καταστήσας] Fuerunt etiam alii duo, ut ex Aristocratea oratione appare, Ἀμάδοκος καὶ Βηρισάδης: quibus, an vero aliis, regna confirmarit, ego affirmare, propter historiæ ignorationem, non possum. Sitalci tamen regnum confirmasse videtur.

P. 18. 1. ἠσθένησε] ἐνόσησε. Meminit et in Philippicis: τέθνηκεν ὁ Φίλιππος; οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ἀσθενεῖ. τί δ' ὑμῖν διαφέρει; τὸ ἀσθενεῖν, ἀντὶ τοῦ, ἡττηθῆναι τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Ὀνόμαρχον: videtur et verbo et sententiæ alienum. Est et ῥαΐσαι aliud, quam ἅπασαν τὴν δύναμιν ἀναλαβεῖν, id est, *omnes suas copias educere.*

— ibid. ῥαΐσας] *ubi cœpit habere melius, levato morbo*, ῥαΐζω trisyllabum fit a ῥᾷον. ῥαίζω dissyllabum, *lacero.* λυκοῤῥαισταὶ κύνες, in Euripidis epitaphio.

— 2. ῥαθυμεῖν] ῥαθυμία, quasi ῥᾴδιος θυμὸς, *facilitas animi, omissior animus*, non satis acer et intentus, atque ad voluptatem pronior.

— ibid. ἐπεχείρησε] *manus attulit, aggressus est.*

— ult. Ἰλλυριοὺς] Illyris Italiam, Germaniam, et Macedoniam attingit.

— ibid. Παίονας] Pæonia: Justino Macedoniæ pars est. non multum abludit a Pannoniæ nomine. Zonaras, οἱ Παννόνιοι, inquit, νέμονται μὲν πρὸς τῇ Δαλματίᾳ, παρ' αὐτὸν δὲ τὸν Ἴστρον, ἀπὸ Νωρίκου μέχρι τῆς ἐν Εὐρώπῃ Μυσίας, etc. πρὸς δὲ τῇ Ῥοδόπῃ καὶ πρὸς αὐτῇ τῇ Μακεδονίᾳ τὸ τῶν Γαιόνων ἔθνος ἐστί.

— ibid. Ἀρύμβαν] Alii Ἀρύββαν, ut Pausanias, non per μ, sed per duo ββ. Scribunt nonnulli u, ut parum a μ distet. fuit patruus, θεῖος πρὸς πατρὸς Olympiadis, uxoris Philippi, Epiri princeps. Plutarchus Ἀρύβαν uno β scribit, eique tribuit filium Æaciden, nepotem Pyrrhum, Frater Arymbæ fuit Neoptolemus Olympiadis pater.

P. 19. 1. ὅπῃ τίς ἂν εἴπῃ] *Quo quis dicat*, id est, Et quo non?

— ibid. τί οὖν τις ἂν εἴποι] Ἀνθυποφορά. Conciliat autem hæc interrogatio, et orationi varietatem, quæ ad cavendum auditoris fastidium aptissima est, et ætiologiæ aditum præbet commodiorem.

— 2. γνῶτε — ὡς ἀλυσιτελὲς, καὶ τὴν φιλοπραγμοσύνην] Ejusdem verbi diversa constructio. φιλοπραγμοσύνη, *animus alacer, inquietus, strenuus, qui delectatur gerendis rebus.* πολυπραγμοσύνη, tametsi multas occupationes significare videatur, tamen in vitio plerumque ponitur, ut Latinis *curiositas* et *importunitas.*

— 5. ᾗ συζῇ] *Cum qua vivit*, id est, quæ individua ejus comes est, in qua omne suum studium et ætatem consumpsit. συμβιῶναι idem valet quod συζῆν, ut in oratione de Corona: ἐγὼ μὲν δὴ τοιαύτῃ συμβεβίωκα τύχῃ.

— ibid. ὑφ' ἧς] Argumentum a natura Philippi, naturam autem ejus ex actionibus conjicit: ac statim e natura et actionibus tam Philippi quam Atheniensium, colligit eventum: ac vaticinatur id, quod, quanquam sero, tandem tamen accidit sub Antipatro, Alexandri Magni successore.

— ibid. ὑφ' ἧς —] *Præ qua non est, ut contentus rebus gestis, otium agat*, id est, quæ eum quiescere non patietur, ἀγαπᾶν καὶ στέργειν cum dativo, *acquiescere, æqui bonique facere*: alias *amare* significant.

— 7. σχήσει] Ab ἔχω, vel σχέω.

— ibid. τῶν ὑπαρχόντων] τῶν ἤδη πεπραγμένων, τῆς δόξης τε καὶ δυνάμεως.

— ult. ἐῤῥωμένως] Ut ἀνειμένως, ἐντεταμένως, adverbium e participio: quod comparatur, ἐῤῥωμένος, ἐῤῥωμενέστερος, ἐῤῥωμενέστατος. unde formatio adverbii non obscura est.

— ibid. σκοπεῖτε] Ἐπιτροπή. Primum auditoribus judicium permittit: post ipse pronunciat aperte, id quod hactenus recte dixit.

— ibid. σκοπεῖσθε εἰς τί ποτ' ἐλπὶς (scilicet ἐστὶ, vel εἴη) ταῦτα τελευτῆσαι] *in quid tandem hæc finitura esse, spes sit.* Verbum τελευτῶ absolute ponitur, ut et apud Plutarchum in Conviviis, διαγωγή ἐστιν ἐν οἴνῳ τὸ συμπόσιον, εἰς φιλίαν ὑπὸ χάριτος τελευτῶσα. Idem in Theseo: τῆς μὲν Ἑλένης ἁρπαγὴν, πολέμου μὲν ἐπιμελῆσαι τὴν Ἀττικὴν, αὐτῷ δ' εἰς φυγὴν καὶ ὄλεθρον τελευτῆσαι.

P. 20. 2. τὸν ἐκεῖθεν] *bellum illic gestum.* ἐκεῖθεν, *illinc*, ὁ ἐκεῖθεν πόλεμος. Nos nullum tale adjectivum possumus fingere. ἥξοντα, pro ἥξειν. Sæpe Græci accusativis participiorum utuntur, ubi Latini infinitivis: in iis maxime verbis, quæ Moschopulus, τὰ γνωριστικὰ, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς ὄψεως appellat, ut, οἶδα, εὑρίσκω, ὁρῶ, etc.

— 3. ἀλλὰ μὲν εἰ τοῦτο] Ostendit, Philippum Olyntho capta invasurum Atticam: nunc eam calamitatem, verecunde tamen, cauteque amplificat.

— 4. μὴ τὸν αὐτόν] Similitudo.

— ibid. τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ] Possit etiam legi ὅνπερ.

— ibid. οἱ δανειζόμενοι] *qui mutuum sumunt*: οἱ δανείζοντες, *qui dant mutuum.*

— pen. ἐπὶ τόκοις μεγάλοις] Varia fuisse usurarum genera, ex forensibus Demosthenis orationibus apparet, de quibus ibi agetur commodius.

— ult. τῶν ἀρχαίων ἀπέστησαν] *domo profugiunt.* Suidas, ἀρχαῖα τὰ κεφάλαια τῶν τόκων, interpretatur. Sed Ulpianus τῶν ἀρχαίων exponit τῶν ἐνεχύρων, *pignoribus cedunt.* quod genus sunt ædes, prædia, vestes, etc. pro ἀπέστησαν alibi usurpat, ἐξέστησαν. οἱ δ', inquit, ἐπειδὰν διαλύειν ἐδέησαν οἷς ὤφειλον, ἐξέστησαν ἁπάντων τῶν ὄντων. Item Aristophanes νεφέλαις. ἰὼ κλαίετ' ὦ 'βολοστάται αὐτοί τε καὶ τἀρχαῖα καὶ τόκοι τόκων· οὐδὲν γὰρ ἄν με φλαῦρον ἐργάσαισθ' ἔτι. Budæus τἀρχαῖα τὰ πατρῷα exponit.

P. 21. 1. ἐπὶ πολλῷ] Scilicet, τόκῳ, βλάβει.

— ibid. καὶ ἅπαντα] Elegans antitheton.

— 2. πολλὰ καὶ χαλεπὰ] *Multa difficilia.* τὸ *et* non incommode omittitur. Quæ autem sunt illa? tributum conferre, opem ferre periclitantibus, ipsos militare, excubias agere, stare in acie, vel vincere vel occumbere, in perpetuo esse metu de pa-

triæ servitute et excidio.

— ibid. ἃν οὐκ ἠβουλόμεθα] ἐκείνων ἃ. genitivus partitive positus. ἠβουλόμεθα pro ἐβουλόμεθα, Ἀττικῶς. Verba sic ordinanda sunt: δέδοικα, etc. μὴ ἔλθωμεν ὕστερον εἰς ἀνάγκην ποιεῖν πολλὰ καὶ χαλεπὰ ἃν οὐκ ἠβουλόμεθα.

— ibid. ἠβουλόμεθα] Scilicet, μέχρι τοῦδε, *quæ hactenus facere noluimus.* non est, ἃν οὐκ ἂν βουλοίμεθα, *quæ nollemus.* quanquam eodem fere sententia recidit.

— 4. ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ] Id est, τῇ Ἀττικῇ, τῶν, scilicet, ὄντων, vel κτημάτων, est ἐπεξήγησις. Quasi dicat, de aris et focis.

— 4. τὸ μὲν οὖν] Προκατάληψις, sumpta a discrimine reprehensionis, et proprio consilii.

— 7. ἐγὼ δὲ] Novo quasi exordio captat benevolentiam auditorum, cum modesta reprehensione iniquitatis eorum, seu conquestione potius, et sui ergo rempublicam studii commendatione.

— 9. αἰτίους — ὑστάτους] ὑστάτους, in Aldino codice oscitantia librarii omissum puto. Nam sententiæ non incommodat, et in προοιμίοις δημηγορικοῖς eodem modo usurpatur. Cæsar in Catilinaria: "Plerique mortales (inquit) postrema meminere." Vulgus proxima quæque meminit, cætera obliviscitur: cujus ingenium in oratione Falsæ Legationis egregie describitur. In hanc sententiam etiam secunda Philippica: ὁρῶ γὰρ, inquit, ὡς τὰ πολλὰ ἐνίους, οὐκ εἰς τοὺς αἰτίους, ἀλλ' εἰς τοὺς ὑπὸ χεῖρα μάλιστα τὴν ὀργὴν ἀφιέντας.

— ibid. εἰπόντας ἐν ὀργῇ ποιεῖσθε] Id est, τοῖς εἰποῦσιν ὀργίζεσθε.

— 10. κατὰ γνώμην] *ex sententia, ita ut volebatis.* subintelligitur, τὴν ὑμετέραν. contrarium hujus, παρὰ γνώμην.

— 11. ἰδίαν] *proprium*, id est, suam, vel meam potius, τὴν ἐμαυτοῦ. Sequitur enim primæ personæ verbum ἡγοῦμαι: *privatam, privatæ securitatis ratione habita, privati periculi metu.* Sic etiam οἰκεῖος sæpe usurpatur.

— ibid. ὑποστείλασθαι] *dissimulare.* μηδὲν ὑποστειλάμενον εἰπεῖν, *aperte dicere*, ab ὑποστέλλομαι.

— 12. φημὶ δὴ διχῇ] Repetitio propositionis, et declaratio. Supra enim in hoc loco, ἔστι δὴ τάγ' ἐμοὶ δοκοῦντα, censuit opem ferendam esse Olynthiis: nunc, quo pacto id fieri debeat, ostendit, καὶ τὸν τρόπον τῆς βοηθείας εἰσηγεῖται, ἔστι δ' οὗτος τοῦ δυνατοῦ κεφαλαίου.

— ibid. διχῇ] Ulpianus putat, Demosthenem iniquum postulare, ut æquum ferat. et fortasse accommodat se ambitioni Atheniensium, τῶν ἐν τοῖς ψηφίσμασι τὰ μέγιστα αἱρουμένων, ut in Philip. ait. Sed nostra nihil interest divinare, nec incerta pro certis habenda sunt.

— ibid. διχῇ βοηθητέον εἶναι τοῖς πράγμασιν ὑμῖν] Gemini dativi eidem additi adverbio, βοηθητέον ὑμῖν τοῖς πράγμασιν, id est, ὑμᾶς δεῖν βοηθεῖν τοῖς πράγμασι.

— ibid. διχῇ] ἐν δυοῖν τόποιν.

— 13. τὰς πόλεις] δύω καὶ τριάκοντα τοῦ Χαλκιδικοῦ γένους.

— 15. κακῶς ποιεῖν τὴν χώραν] *malefacere regioni, infestare, vastari, populari.*

— antep. ὑπομείνας τοῦτο] Quis vero rex ita sit immanis, ut alienæ ditionis cupiditate, vastari suam pateretur? Pericle tamen auctore hoc fecerunt Athenienses, ut Atticam ab Archidamo vastari paterentur, et ipsi interim classe missa Peloponnesum infestarent, itaque Lacedæmonios domum revocarent. Thucydides lib. 2.

— pen. παραστήσεται] *coget ad deditionem.*

— ibid. οἰκείαν] Scilicet, χώραν, id est, Μακεδονίαν.

P. 22. 1. προκαθεδεῖται] Futurum secundum medium, a προσκαθέζομαι, *in res gerendas incumbet.*

— 2. τοῖς πράγμασι] τῇ πολιορκίᾳ καὶ τῷ πολέμῳ, ducet bellum. De his enim rebus loquitur.

— ibid. τῶν πολιορκουμένων] Ἐμφατικῶς. obsidionis mora intolerabilis. Troja decimo, Numantia tertio demum et decimo anno, expugnata est. Sed rara hæc sunt exempla, nostro præsertim seculo, quo mœnia magis ad ostentationem, quam ad defensionem comparata esse videri possunt.

— 3. δεῖ δὴ] Conclusio.

— ibid. πολλὴν καὶ διχῇ] *Bifariam*, id est, διπλῆν, vel διττὴν, *gemina esse auxilia.*

— 4. καὶ περὶ μὲν] Hactenus tractata est voluntas, cur Athenienses strenue juvare debeant Olynthios: nunc transit ad alteram partem, facultatem.

— 5. περὶ δὲ χρημάτων πόρου] *De pecuniæ autem commeatu.* Sic etiam Cicero sæpe loquitur, id est, quod attinet ad parandæ pecuniæ rationem.

— ibid. ἔστιν ὦ ἄνδρες] Cum asseveratione et amplificatione proponit, Satis esse pecuniæ.

— ibid. ἔστιν — ἔστιν] Ἐμφατικὴ repetitio.

— 6. οὐδενὶ τῶν ἄλλων] Ὑπερβολή. Non plus quam Philippo, non plus quam regi Persarum. Sed respexit ad Græcos quorum opes fuerunt tenues.

— 7. οὕτως ὡς βούλεσθε] Ὑποσιώπησις. Noluit enim dicere, ἐν ταῖς θεωρίαις καὶ ταῖς ἑορταῖς.

— ibid. εἰ μὲν οὖν] Ὑποθετικὸν δίκωλον.

— 8. ταῦτ' ἀποδώσετε] τὰ θεωρικά, ὥσπερ χρέος ὀφειλόμενον.

— ibid. ἀποδώσετε] Pecunia reddenda est, ergo non est vestra.

— 9. οὐδενὸς — προσδεῖ] Id est, δεῖ πρὸς τοῖς θεωρικοῖς· αὐτάρκη ἐστὶ τὰ προσοδευόμενα τῇ πόλει χρήματα.

— ibid. μᾶλλον δὲ παντὸς] Correctio et παρονομασία. Malo autem δὲ παντὸς legere, quam δ' ἅπαντος: ut et supra, ἀποδώσετε, quam ἀνταποδώσετε.

— pen. τί οὖν, ἄν τις εἴποι] Ἀνθυποφορὰ, cui respondet distinctione verborum, γράφω et ἡγοῦμαι δεῖν.

— ibid. τί οὖν] Sic ordina verba: εἴποι τις ἂν, τί οὖν; σὺ γράφεις ταῦτ' εἶναι στρατιωτικά; Sicut dicit Cicero, "Quid? Quid ergo?"

— ibid. σὺ γράφεις] γράφειν, *scribere, decernere, decretum facere, ferre legem.*

— ult. οὐκ ἔγωγε] Scilicet γράφω, ἀλλ' ἡγοῦμαι. Argutia sententiæ sita est in verbis γράφειν, quod capitale erat: et ἡγεῖσθαι. quod etsi odiosum, periculi tamen expers. Nec enim cogitationis pœna cuiquam, ut jurisconsulti dicunt, patienda est.

P. 23. 1. ταῦτ' εἶναι] Si igitur jam ante sunt militantium, quid opus est novo decreto? sed hoc negabat plebs Atheniensis. Potest etiam repeti verbum δεῖν, ut sit sententia: ἡγοῦμαι δεῖν ταῦτ' εἶναι στρατιωτικά.

— 2. καὶ μίαν — εἶναι]. Hæc sententia in tertia Olynthiaca repetitur, et clarius explicatur: τὴν αὐτὴν τοῦ λαβεῖν, τοῦ στρατεύεσθαι, etc. τάξιν ποιήσας. Exstat hujus argumenti tota oratio περὶ συντάξεως, ubi de hoc vocabulo plura dicturi sumus.

— ibid. σύνταξιν εἶναι, etc. ὑμεῖς δὲ] Iterum confert, τὸ δέον καὶ τὸ γινόμενον.

— 3. οὕτω πως ἄνευ πραγμάτων] ἄνευ τοῦ ποιεῖν τὰ δέοντα. μηδὲν ποιοῦντες τῶν δεόντων. *otiosi, nihil administrantes et gerentes.* Quis istuc nollet? sic certe ἐν ταῖς μακάρων νήσοις vivitur.

— 4. ἔστι δὴ λοιπὸν] Eventum ignaviæ ostendit: et tacite monet, ut alienam pecuniam non accipere, quam suam amittere, malint.

— 5. πολλῶν] Scilicet χρημάτων. Recenset Plutarchus Crobyli dictum: ὅτι ὁ πόλεμος τεταγμένα οὐ σιτεῖται. *bellum demenso non pasci.* et Thucydides: ὅτι ὁ πόλεμος ἥκιστα ἐπὶ ῥητοῖς προχωρεῖ, id est, incertos esse bellorum eventus, vel, ut Livius loquitur, "eventus nusquam minus respondere quam in bellis."

— 6. δεῖ δὴ χρημάτων] Γνώμη ἀποφαντικὴ, cui qui fidem non habet, is abeat in forum rerum vænalium sine pecunia: imo in curiam etiam, et ecclesiam.

— ibid. δεῖ δὴ χρημάτων] Scilicet, εἰς τὸν πόλεμον. quanquam in pace etiam. Eget autem pecunia frugalissimus quisque minime, luxuriosissimus maxime. Ita enim fit, ut canit Ovidius:

"Quærere ut absumant, absumpta requirere certant,
Sic ipsæ vitiis sunt alimenta vices."

Nemo tamen, ut nunc vivitur, sine pecunia commode potest vivere.

— 7. τῶν δεόντων] Scilicet, τῷ πολέμῳ. Referendæ sunt enim pleræque sententiæ ad id negotium, cui adhibentur.

— ibid. λέγουσι δὲ καὶ ἄλλους] His verbis et arrogantiam vitat, et Atheniensium facultatem auget.

— 8. καὶ ἕως ἐστὶ] Iterum admonet occasionis.

— 10. ἄξιον δὲ ἐνθυμηθῆναι] Ostendit, pecuniam non deesse Atheniensibus. Sed id nondum satis est ad animos eorum confirmandos, quos potentia Macedonis sollicitat. Eam igitur et ipsam nunc convellere et labefactare conatur: idque iis rationibus, quas ordine videbimus.

— ibid. ἄξιον] *dignum*, id est, operæ pretium. ἐνθυμητέον, ἐνθυμεῖσθαι χρή.

— ibid. ἐνθυμηθῆναι] *cogitationem suscipere.*

— ibid. τὰ πράγματα] Sic ordinabis: ἐν ᾧ (scilicet τόπῳ) τὰ πράγματα τὰ Φιλίππου, καθέστηκε νυνί. *quo in loco sint res Philippi, qui sit status ejus.*

— pen. οὔτε γὰρ ὡς δοκεῖ] Primum inficiatione proponit, Philippum non esse revera potentem, aut hoc tempore fortunatum, sed falso putari talem ab imperitis. Deinde remotione partium idipsum comprobat.

— ibid. οὐδὲ γὰρ] Verba sic ordinabis: τὰ πράγματα αὐτοῦ οὐκ εὐπρεπῶς (scilicet ἔχει) (ὡς δοκεῖ, καὶ φήσειέ τις ἄν, μὴ σκοπῶν ἀκριβῶς) οὐδὲ (οὕτως, scilicet ἔχει) ὡς ἂν ἔχοι κάλλιστα. *res ejus non decenter (ut videtur, et dicere queat is qui non accurate inspexerit) neque ita se habent, ut haberent, si essent præclarissimæ.* Potuisset brevius dicere: τὰ πράγματα αὐτοῦ οὔτ' εὐπρεπῶς, οὔτε κάλλιστ' ἔχει, ὡς δοκεῖ, etc. *status rerum ejus non est pulcherrimus:* ut Cicero dicit, "In senatu pulcherrime cum staremus."

P. 24. 1. οὔτ' ἂν ἐξήνεγκεν] I. Olynthiorum rebellio inopinata.

— ibid. ἐξένεγκεν] ab ἐκφέρω.

— 2. τοῦτον] τὸν Ὀλυνθιακόν.

— ibid. πολεμεῖν αὐτὸν] Scilicet τὸν πόλεμον. notus Atticismus.

— ibid. ᾠήθη] ab οἴομαι.

— 3. ὡς ἐπιὼν] *tanquam vel statim aggressus*, id est, Tum cum bellum susciperet, sperabat se primo impetu confecturum esse omnia: quæ spes eum fefellit. Hoc igitur quia præter spem evenit, etc. Possunt etiam (quanquam aliquanto coactius) verba sic ordinari: ἀλλ' ἤλπιζεν ἀναιρήσεσθαι πάντα τὰ πράγματα, ὡς τότε, ἐπιών. *sperabat omnia se negotia confecturum esse, ut tunc* (scilicet, quum Amphipolim, Pydnam, Potidæam, etc. cepit), *primo impetu: vel, quum primum invasisset, speravit fore ut Olynthii statim*

sese dederent. Quod Lucianus in laudatione Demosthenis sub Antipatri persona dicit, κόλεμά τι καὶ πρόβολος ἡμῖν ὁ ἄνθρωπός ἐστι, μὴ πάντ' ἔχειν ἐξ ἐπιδρομῆς: idem est.

— 4. κᾆτα] καὶ εἶτα. διέψευσται, a διαψεύδομαι.

— 5. παρὰ γνώμην] *præter exspectationem, aliter quam voluit.* Supra κατὰ γνώμην, est hujus contrarium.

— 6. εἶτα τὰ τῶν Θετταλῶν] II. Perfidia Thessalorum. Diodorus lib. 11. fol. 283. de pugna ad Tanagram, τῶν μὲν Θετταλῶν μεταβαλόντων ἐν τῇ μάχῃ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους.

— ibid. τὰ τῶν Θετταλῶν] Ulpianus hic argutias quærit. sed ut dicimus, τὰ τῆς δικαιοσύνης, pro *justitia*: sic etiam τὰ τῶν Θεσσαλῶν, dici puto pro *Thessalis.*

— ibid. ταῦτα γὰρ] Id est, οὗτοι οἱ Θεσσαλοί.

— 9. εἰσὶν ἐψηφισμένοι] Id est, ἐψηφίσαντο.

— 10. τειχίζειν] ὀχυρῶσαι, φρούριον ἐνοικοδομεῖν.

— ibid. τοὺς λιμένας] τὰς προσόδους τῶν λιμένων.

— pen. τας ἀγορὰς] τὰ τέλη τῶν ἐμπορίων.

— ibid. τὰ κοινὰ] τὸ κοινὸν, *Respublica*, quanquam et Cicero *commune* hoc modo dixit, ut et τὸ κωμικὸν καὶ τὸ τραγικὸν, Comicum et Tragicum, dure satis.

— ult. δέοι] Latinis hic utendum esset infinitivo δεῖν.

— ibid. διοικεῖν] *administrare, sustentare.*

P. 25. 2. εἰς στενὸν κομιδῇ καταστήσεται αὐτῷ] *in admodum arctum redigentur.* Sicut Comicus: "Nunc meæ in arctum coguntur copiæ."

— ibid. τὰ τῆς τροφῆς τῶν ξένων] Id est, ἡ τροφὴ τῶν ξένων.

— 4. τούτους ἅπαντας] Scilicet τοὺς ὑπὸ Φίλιππον ὄντας καὶ δεδουλωμένους.

— ibid. αὐτονόμους] Sic ordina: ἥδιον ἂν εἶναι αὐτονόμους καὶ ἐλευθέρους. Neque enim puto multum inter αὐτονομίαν καὶ ἐλευθερίαν interesse. Pæonibus imperabat Philippus. Non igitur ii suis, sed regis legibus vivebant. Erant enim ejus mandata leges, sicut vere dicit Isocrates: pag. 11. v. 50. ἰσχυρότατον εἶναι νόμον τὸν τρόπον τῶν βασιλέων. Jam si ab alienis mandatis pendebant, non erant liberi (habebant enim dominum) si non liberi, ergo servi: quod verbum statim sequitur. Sic ὁ μὴ αὐτόνομος ὢν, οὐκ ἔστιν ἐλεύθερος· ὁ μὴ ἐλεύθερος δοῦλος. quod de iis duntaxat intelligendum est, qui non legi, sed regi sive tyranno parent. Alioqui veniemus in Euripideam disputationem, et Stoice concludemus, neminem prorsus esse liberum, cui ullus vel homo vel affectus dominetur. Quod equidem purum abest quin verum esse confitear.

— 6. ἀήθεις] Ut homines bellicosi, et hostes vincere soliti. Magis autem dolent insueta mala: et, ut Virgilius ait, "Quondam etiam victis redit in præcordia virtus." Sed ii qui virtute carent, rectissime faciunt, si æquis animis ferant servitutem. Sic quoniam leve fit, quod bene fertur onus.

— ibid. καταλεύειν] Ἐμφατικῶς. quasi dicat, πάνθ' ὑπηρετεῖν καὶ τὰ δίκαια, καὶ τὰ ἐναντία. *morem ei gerere in rebus omnibus, sive justis, sive injustis.* Id quod Creon apud Sophoclem τυραννικῶς a civibus postulat.

— ibid. ἄνθρωπος] Id est, ὁ Φίλιππος ἐστὶν ὑβριστής. sic malo, quam ὁ Φίλιππός ἐστιν ἄνθρωπος ὑβριστος. articulus ὁ et verbum ἐστὶν omissa, turbant rudiores.

— ibid. ὑβριστὴς] ὑπερήφανος, ἄδικος, τύραννος. cujus cantilena est:

"Sic volo sic jubeo, sit pro ratione voluntas."

— 7. ὥς φασι] Cautus est Demosthenes, ac vanitatis opinionem cavet, in vituperando Philippo: cui laus humanitatis, sive veræ, sive pro re nata simulatæ, tribuebatur.

— ibid. καὶ μὰ Δί'] Προκατάληψις.

— ibid. οὐδὲν] Pro οὐκ. sed illud majorem habet ἔμφασιν.

— ibid. τὸ γὰρ εὖ πράττειν] Refutatio ejus quod objici poterat, Philippum esse humanum, et justum: sumitur ab adjunctis. Comitatur enim felicitatem inusitatam plerumque insolentia, insolentiam odium, odium defectio novarumque rerum studium sequitur.

— ibid. τὸ εὖ πράττειν] ἡ εὐπραξία, ἡ εὐτυχία.

— 8. παρὰ τὴν ἀξίαν] Ἄξιος, α, ον, *dignus, a, um.* ἡ ἀξία, substantive, *dignitas, pretium, meritum.* κατ' ἀξίαν, id est, ἀξίως, *pro dignitate*, ὑπὲρ τὴν ἀξίαν, *supra dignitatem*, παρ' ἀξίαν, *contra dignitatem.* Significat igitur, Philippum ob improbitatem indignum esse tantis successibus. In β. Ὀλυνθ. οἱ παρὰ τὴν ἀξίαν αὐτῶν δεδουλωμένοι Θεσσαλοί. Quos, cum hic perfidos vocet, ibi tamen Philippo anteponit. Atque hæc vulgaris expositio vocabuli est: sed mihi nescio quomodo interdum non tam *dignitatem*, quam aliquid, quod modum et consuetudinem excedit, significare videtur. ut, τὸ εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν, sit *immodica et inusitata felicitas*, παράλογος εὐτυχία, quam ipse etiam Philippus apud Lucianum sibi tribuit, his verbis: τῇ παραδόξῳ ῥοπῇ τῆς τύχης τῇ πολλὰ πολλάκις ἡμῖν συνειργασμένῃ κεκρατήκαμεν. Pausanias item in Messeniacis: διὰ δὲ τὴν κουφότητα οὐ χαλεπῶς ἀποφευγόντων τῶν Μεσσηνίων, ἀπορία τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἤδη

καὶ ὀργὴ γίνεται, πεφύκασι δέ πως οἱ ἄνθρωποι μάλιστ' ἔχειν ἀκρατῶς πρὸς τὰ παρ' ἀξίαν. hoc est (ut ego quidem interpretor: qui volet, transferat aliter), *cum autem Messenii, ut homines expediti, haud difficulter refugerent: æstuare Lacedæmonii, atque ex eo jam etiam irasci cœperunt. Natura enim ita fert, ut ea maxime commoveant homines, quæ ab usitata ratione recedunt.* Indignum scilicet facinus judicabant Lacones, se a fugitivis Messeniis ita vexari, ut Antonius a Parthis: quos in stataria pugna facile confecissent.

— ibid. ἀφορμὴ] *occasio, initium, ansa.* μεταφορικῶς. interdum ἐνθήκη, id est, *sors mensæ argentariorum.*

— ibid. τοῦ κακῶς φρονεῖν] *desipiendi.* τὸ εὖ φρονεῖν, *supere.* Nam φρονεῖν verbum est mediæ significationis, declarans quamcunque mentis et voluntatis affectionem. unde μέγα φρονεῖν, *superbire, fretum esse aliqua re.*

— ibid. τοῖς ἀνοήτοις] *incogitantibus, minus attentis.* Nam οἱ μωροὶ perpetuo κακῶς φρονοῦσι. Potest autem interdum etiam vir prudens vel ex incogitantia, vel perturbatione animi aliqua præpeditus, κακῶς φρονεῖν, præsertim in rebus secundis. Unde poeta: "Difficile est (inquit) æqua commoda mente pati." Declaratur autem hæc sententia in Areopagitici Isocratis exordio: et Cicero primo de officiis sapienter præcipit, prospera fortuna quo pacto sit ferenda. Eusebius ἐν τῷ συλλογῳ· ὁ ἄφθονος πλοῦτος ἐμπόδιον πρὸς τὸ καλῶς φρονεῖν ὑπάρχει. et Æschylus: ἦ βαρὺ φόρημ' ἄνθρωπος εὐτυχῶν ἄφρων.

— 9. διόπερ πολλάκις] Conclusio. Ergo verisimile est, Philippum non tam facile retenturum esse potentiam, quam paravit: sed aut deceptus est, aut decepit Demosthenes. Aut enim manserunt hi omnes, aut vi certe retenti sunt in fide, atque in officio.

— ibid. διόπερ πολλάκις] His verbis innuit, Philippum socios amissurum esse. τὸ φυλάξαι τοῦ κτήσασθαι, pro τὸ φυλάττειν τοῦ κτᾶσθαι. ἀόριστοι loco ἐνεστώτων. In oratione περὶ συμμοριῶν· τὸν ἀγῶνα τὸν ἐκ τοῦ πολέμου ῥᾴδιον ἂν συμβάντα, pro συμβησόμενον ponit, ut infra ζημιωθῆναι pro ζημιωθήσεσθαι.

— 10. δεῖ τοίνυν ὑμᾶς] Loco facultatis absoluto, in quo et Atheniensibus belli nervos pecuniam non deesse, et Philippi res non in optimo esse loco, probare contendit: ad exhortationem accedit, id quod usitate fit. Ut enim in ædificando, fundamenta primum jaciuntur, ac tum demum parietes, tectum et ornatus adduntur: sic etiam in suadendo primum docenda res, et confirmanda est, post ad exhortationem veniendum.

— pen. τὴν ἀκαιρίαν, τὴν ἐκείνου] τοῦ Φιλίππου. Quæ autem est illa ἀκαιρία? Bellum Olynthiorum, Thessalorum perfidia, Barbari studentes novis rebus, quorum fidem lubricam etiam Alexander initio regni est expertus. Vide Arrianum libro 1.

— ibid. καιρὸν ὑμέτερον νομίσαντας] Sic Plancus ad Ciceronem: "interim maximam hic solicitudinem curamque sustineo: ne, inter aliena vitia, hæ gentes (Gallia citerior et ulterior) nostra mala suam putent occasionem."

— ult. συνάρασθαι] Iterum distributione utitur.

— ibid. συνάρασθαι] A συναίρομαι, *adjuto.* Proposito σὺν fere perpetuo etiam in compositione dativum postulat, cui sæpe accedit accusativus: ut συμβουλεύω σοὶ τὰ δέοντα. Potest igitur hic etiam dativus τῷ καιρῷ, vel τῇ τύχῃ (ut Ulpianus monet), vel τοῖς Ὀλυνθίοις, subintelligi.

P. 26. 1. πρεσβευομένους] τῷ πρεσβεύεσθαι.

— ibid. ἐφ' ἃ] Scilicet χωρία, pro, ἐφ' οὓς τῶν Ἑλλήνων δεῖ.

— 2. καὶ παροξύνοντας] τῷ παροξύνειν.

— ibid. λογιζομένους] καὶ λογίζεσθαι.

— ibid. λογιζομένους] Ab exemplo hostis Philippi, quo et terrorem eis incutit, et odium in eum atque indignationem inflammat.

— 4. τῇ χώρᾳ] τῇ Ἀττικῇ, τῇ ὑμετέρᾳ, *si vester ager bello infestaretur.* Est declaratio ejus quod præcessit. Quæ optatior Philippo dari contra Athenienses possit occasio? Si, ut ille nunc in Macedoniæ vicina Thracia Olynthiaco bello vexabitur: sic in Atticæ finibus hostilis esset exercitus.

— ibid. λογιζομένους — πῶς ἂν οἴεσθε] Hæc male cohærent. Dicendum enim fuisset, λογιζομένους πῶς ἂν ἑτοίμως ἐφ' ἡμᾶς ἔλθοι. sed Demosthenes αὐτὸν οἴεσθε ex affectu interposuit. Affectus autem leges grammaticæ non minus negligunt, quam reipub.

— 5. εἶτα] *postea, deinde, demum.* sæpe *et* ut Virgil: "Et dubitamus adhuc factis acquirere famam? εἶτ' ὀκνοῦμεν ἔτι διὰ καλῶν ἔργων δόξαν κτήσασθαι;

— ibid. ἃ πάθοιτε ταῦτα] Usitate apud Græcos, nec apud Ciceronem raro, prius relativum antecedente ponitur, ut in Epistola ad Curionem: "Exspectationem tu una re facillime vinces, si hoc statueris, quarum laudum gloriam adamaris, quibus artibus eæ laudes comparantur, in iis esse elaborandum." Naturalis enim ordo talis esset: In iis artibus esse elaborandum, quibus eæ laudes parantur, quarum gloriam adamaris.

— 6. τολμήσετε] Quia præcessit αἰσχύνεσθαι, utrumque indicativi modi. Sed quia πάθατε supra scriptum est possit

et hic τολμήσαιτε καὶ αἰσχύνησθε legi.

— 8. ἔτι τοίνυν] Amplificatio per collationem. Primum autem affirmat, omnino esse bellum cum Philippo gerendum; idque sic probat, quod Philippus et cupiat impressionem facere in Atticam, et eum nemo, nisi ipsi Athenienses, prohibere aut possit, aut velit. Deinde ostendit, quanto præstabilius sit, foris quam domi bellum gerere.

— 10. ἐὰν τὰ τῶν Ὀλυνθίων ἀντέχῃ] ἐὰν οἱ Ὀλύνθιοι μὴ ἡττηθῶσι, μὴ ἐκπολιορκηθῶσι.

— 11. τὴν ἐκείνου — τὴν ὑπάρχουσαν] Id est, πατρῴαν χώραν, τὴν Μακεδονίαν, ἣν νῦν ἔχει. quasi dicat: Adeo non licebit Philippo Atticam invadere, ut de Macedonia ipsa, regno patrio, sit venturus in periculum. ὑπάρχουσα χώρα Philippi, est Macedonia, cæteræque quas subegerat: μέλλουσαι, Olynthus et Athenæ, si rem bene gessisset.

— 12. καὶ τὴν οἰκείαν καρπούμενοι] *etiam fruentes.* alioqui si καὶ, *et* exponat, constructio postulabit non καρπούμενοι, sed καρπώσεσθαι. Quare si qui τὴν ὑπάρχουσαν καὶ τὴν οἰκείαν ταύτην conjungunt, et ad Athenienses referunt, nihil delinquunt. quanquam prior illa expositio mihi magis placeret, si conjunctio καὶ abesset, ac tota periodus sic distingueretur: καὶ τὴν ἐκείνου κακῶς ποιήσετε τὴν ὑπάρχουσαν καὶ τὴν οἰκείαν ταύτην, etc. Sed hoc si displicet, sic distingue: κακῶς ποιήσετε· τὴν ὑπάρχουσαν καὶ τὴν οἰκείαν ταύτην etc.

— 13. ἂν δ' ἐκεῖνα] Scilicet, τὰ ἐπὶ Θρᾴκης, τὴν Ὄλυνθον.

— ibid. τίς αὐτὸν] Remotione partium probat, nihil Philippo obstare posse.

— pen. δεῦρο] Supra dixit, ὅποι βούλεται, sic audacius et apertius in progressu loquitur.

— ibid. βαδίζειν] Lene verbum est. sequitur declaratio satis gravis, καὶ συνεισβαλοῦσιν. Est enim εἰσβάλλειν, *hostiliter invadere, impressionem facere.*

— ibid. μὴ λίαν] προεπίπληξις, προδιόρθωσις, sive προθεραπεία.

— ibid. μὴ ᾖ] *ne sit, ne videatur.* petit veniam libertati orationis. Qui μὴ ᾖ exponunt, ἐὰν μὴ ᾖ λίαν πικρὸν εἰπεῖν, λέγοιμ' ἂν ὅτι καὶ συνεισβαλοῦσιν: de suo verba Demostheni largiuntur.

— ult. καὶ συνεισβαλοῦσιν] Inversio.

— ibid. ἀλλὰ Φωκεῖς] Scilicet κωλύσουσιν αὐτὸν δεῦρο βαδίζειν. In Phocide fuerunt viginti duæ urbes, et inter cæteras etiam Delphi. Est autem Phocis Bœotiæ finitima.

— ibid. οἱ τὴν οἰκείαν] Argumentum a minori ad majus, et ab absurdo.

— ibid. οἳ τὴν] Brevitate utitur. Sententia clara est, sed verba sic absolvi possunt: πῶς ἂν τὴν Ἀττικὴν φυλάξωσι; *Atticam quo pacto tuebuntur?*

P. 27. 1. τὴν οἰκείαν] Scilicet χώραν, τὴν Φωκίδα.

— ibid. οἷοί τε ὄντες] Id est, δυνάμενοι· οἷος, *qualis,* cum particula τὲ et εἰμὶ significat δύναμαι: et declinatur per omnes casus, numeros, et genera, more aliorum adjectivorum. in secunda Olynthiaca, ἀνδρὸς οὐδαμῶς οἵου τε ψεύδεσθαι, participium ὄντος est omissum: et ipsum οἵου τε, non tam pro δυναμένου quam βουλομένου vel εἰθισμένου videtur poni. Quis enim est, qui mentiri non possit? quum paucissimi sint, qui, commodi præsertim sui causa, mentiri non et velint et soleant. Nam scite mentiri, quod ejus esse dicit Plato, qui rectissime vera possit dicere, aliud est.

— ibid. βοηθήσητε] Scilicet αὐτοῖς.

— 2. ἢ ἄλλος τίς] Thessalos tacuit, quia eos a Philippo esse alienos ostendit. Quare propensiores in Atheniensium amicitiam videri poterant. Hactenus igitur ostendit, Philippo non defore facultatem, Olyntho capta, in Atticam invadendi. Nunc eum etiam velle, probandum est. Voluntas enim et facultas, ut in omni genere actionum humanarum, sic in conjecturis etiam et consiliis dominantur.

— ibid. ἀλλ' ὦ τὰν] Ἀνθυποφορά. Fortasse nolet, etsi possit.

— ibid. ἀλλ' ὦ τὰν] ὦ ἐτὰν, *o bone, o socie, heus tu.* Vocativus irregularis ab ἔτης, *socius, civis, amicus, æqualis, necessarius.* ἀλλ' ὦ τὰν, *at vero, at hercule.*

— 3. τῶν ἀτοπωτάτων] Refutatio sumpta a signo. Ait se facturum: ergo vult. sed multa dicuntur alias vanitate quadam ingenii, alias certo consilio, et terroris causa. Quare hoc argumentum non perpetuo verum est, et in Philippicis certiores conjecturas affert Demosthenes.

— ibid. τῶν ἀτοπωτάτων] Id est, ἀτοπώτατον.

— ibid. μέντ'] μέντοι.

— ibid. ἃ νῦν ἄνοιαν] Argumentum a minori ad majus. Jactat se facturum, quum non potest. Quanto magis faciet, quum poterit? Incidit et absurdum: Jactare te facturum, quæ nolis, non convenit.

— ibid. ἄνοιαν ὀφλισκάνων] *incogitantiam debens:* id est, cum incogitantiæ reprehensione, ob quam jactantiam parum prudens habetur, parum considerate. Pertinet hoc etiam ad consolationem Atheniensium, et eorum potentiæ celebrationem. sic ὀφλισκάνειν γέλωτα, μέμψιν, *esse deridendum, esse reprehendendum,* ὀφλισκάνειν δίκην, οἱ ὀφλόντες et ὠφληκότες, quid sit in Forensibus commodius dicetur.

— 4. δυνηθεὶς] ἐὰν δυνηθῇ.

— ibid. ἀλλὰ μὴν ἡλίκα] Jam tandem explicat discrimen, idque κατὰ παράλειψιν, amplificatum a circumstantiis temporis et personarum, et alia collatione, adjecto argumento a minori ad majus, et a turpi.

— 5. οὐδὲ λόγου προσδεῖν] Sicut alibi, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, scilicet λόγου. quanquam alii aliter exponunt, pro πολλοῦ γε καὶ δεῖ. de quo alibi commodius disputabimus.

— 6. δεήσειεν] a δεῖ.

— 7. ἔξω] Scilicet τῆς πόλεως, οὐχὶ δ' ἐν Μακεδονίᾳ.

— ibid. καὶ ὅσα] Verba sic ordina: καὶ λαμβάνειν τῶν ἐκ τῆς χώρας, ὅσα ἀνάγκη (scilicet ἐστὶ λαμβάνειν) χρωμένους στρατοπέδῳ, id est, τούτους οἳ χρῶνται· ὅπως λαμβάνωσιν οἱ χρώμενοι. Nulla mihi esse causa videtur, cur χρωμένοις dativum per οι scribas pro χρωμένους accusativo pro ου.

— 8. τῶν ἐκ τῆς χώρας] Articulus elegantiæ causa accedit, et genitivus partem significat: Hostes non τῶν, sed τὰ ἐκ τῆς χώρας rapiunt.

— 9. ζημιωθῆναι] ζημιωθήσεσθαι.

— ibid. τοὺς γεωργοῦντας ὑμῶν] τούτους ὑμῶν οἳ γεωργοῦσι, *eos e vobis qui agros colunt, qui prædia foris habent, agricolas vestræ urbis, agricolas vestros.* Etsi enim ὑμῶν hic non possessionem, sed partitionem significat: non tamen video cur sic interpretari non liceat, quum Latini scriptores in iis sententiis, quas a Græcis mutuantur, propter vitandas verborum ambages, alias minus proprie, alias obscurius loqui soleant. Quanquam ea ratio ad dissimulanda eorum furta non parum facit: dum ipsi auctores videri non accepta referre Græcis volunt, quæ conscribunt.

— 10. ὑμῶν] Legitur et ἡμῶν per η. quæ permutatio frequentissima cum sit, ex sententia facile plerumque dijudicari potest.

— ibid. πρὸ τοῦ] πρὸ τούτου, Amphipolitanum, in quod, auctore Ulpiano, 1200 talenta sunt impensa.

— 11. δεδαπάνηται] *impensum est.* impersonale, a δαπανάομαι. vel δεδαπανήκατε.

— ibid. ὅσα] ἀντὶ τοῦ, πόσα, sicut dicunt, μεγάλα, μικρὰ, πολλὰ, ὀλίγα, ὠφελεῖσθαι, βλάπτεσθαι, adverbialiter.

— 12. ζημιωθήσεσθαι] Scilicet τοὺς γεωργοῦντας ὑμῶν. Aut absolute, *quantum damni datum iri.* a ζημιόω.

— ibid. καὶ προσέσται] Aldus πρόσεσθ', sine καὶ legit. ac omitti καὶ, mihi non displicet: malim tamen προσέσται futurum, quam πρόσεστι præsens.

— ibid. ἡ ὕβρις] Scilicet ἡ τῶν πολεμίων, *protervitas et petulantia illa militaris:* quod genus hominum ingluviem suam explesse non contentum (ut de stupris et cædibus taceamus) vinum effundit, frumentum in viam abjicit, instrumentum et supellectilem dissipat, segetes conculcat, arbores frugiferas succidit, villas incendit: omnibus denique modis declarat se pestem et perniciem esse humani generis, rerumque a Deo nostris usibus conditarum; summaque contentione id agit, ut ferocissimarum belluarum superet immanitatem. ὕβριν hic non significare *contumeliam,* aut *dedecus,* quod suscepturi sint Athenienses, vel ex Ulpiani προλεγομένοις intelligitur, cujus (ut nos quidem restituimus) hæc verba sunt: τίνα δὲ ἐργάσονται οἱ πολέμιοι, καὶ ἀναγκαίως, καὶ ὑβρίζοντες, τὴν χώραν. Idem in oratione περὶ παραπρεσβείας, ubi de Phocensium agitur excidio, ἔχει δὲ, inquit, καὶ τῆς ὕβρεως τῶν πολεμίων ἔμφασιν· ἡ γὰρ κατασκαφὴ περιεργότερον εἶδος τῆς συμφορᾶς.

— ibid. καὶ ἔτι] *atque insuper rerum pudor,* id est, rei male gestæ atque ignaviæ et socordiæ dedecus. hoc jam ad Athenienses pertinet, ὕβρις est τῶν ποιούντων, οὐχὶ δὲ τῶν ὑπομενόντων.

— 13. οὐδεμιᾶς] Ut enim inter utilitates laus et gloria, sic vituperatio et ignominia inter damna recensetur. Plato ια' πολιτειῶν. τῷ ἡττηθέντι παρὰ τοῦ νομοθέτου ψόγος καὶ ὄνειδος κείσθω· πολλῶν χρημάτων νοῦν κεκτημένῳ ζημία βαρυτέρα.

— ibid. τοῖς γε σώφροσιν] σώφρων sæpe non tam est *modestus* et *temperans,* quam *cordatus,* ὁ σῶν ἔχων τὴν φρένα. Homines bruti gloria non ducuntur, dedecore non moventur.

— 15. πάντα δὴ ταῦτα] Peroratio, distributione, ut initio dixi, constans trimembri, singulis partibus ratione addita, κατὰ προσαπόδοσιν,

— ibid. συνιδόντας] εἴδω, οἶδα, *novi.* εἶδον, *vidi.* ἰδὼν, συνιδὼν, *qui in conspectu habet omnia.* cujus notionis est et σύνοψις nomen, a συνόπτομαι, vel συνορῶ.

— 16. ἀπωθεῖν] ἀπωθέω, vel ἀπώθω, *amolior.*

— ibid. ἐκεῖσε] εἰς Μακεδονίαν.

— 17. ὑπὲρ τῶν πολλῶν] Scilicet χρημάτων, ὑπαρχόντων, ὄντων. Volunt etiam πλούσιον παρὰ τὴν πολλὴν οὐσίαν, dici, ut *locupletem* a *plenis loculis.*

— ibid. καλῶς ποιοῦντες] *bene facientes.* Ego hic non accipio pro εὐτυχεῖν, quod Latini nonnunquam dicunt *facillime agitare:* sed formulam esse puto, qua exprobrationis et invidentiæ suspicionem deprecetur. quasi dicat: Quas opes equidem eis non invideo. id quod paupercula plebecula facit, divitibus obtrectare solita: sine quorum ope tamen vivere non potest, tranquillo reipublicæ statu. Sic Cicero in Verrinis aliquoties, quum clari viri mentionem facit, hac parenthesi utitur: "Quem, ut ejus virtus meretur, honoris causa nomino." Est interdum approbationis, ut apud Lucianum in laudatione Demosthenis: καὶ καλῶς γε, ἔφη,

ποιοῦσιν Ἀθηναῖοι, Χάρητα μὲν καὶ Διοπείθην καὶ Πρόξενον, καὶ τοιούτους τινὰς ἀποδεικνύντες στρατηγεῖν: *recte faciunt, qui duces creent.* Philippica quarta: μετὰ ταῦτ' ἡ τύχη καλῶς ποιοῦσα, πολλὰ πεποίηκε τὰ κοινά. Qua ratione Livius: "Rempub. (inquit) benignitate deum esse gratiæ referendæ." Ibidem paulo post: ἔρχονται μεθέξοντες τούτου, καὶ καλῶς ποιοῦσιν, hoc est, *in quo nihil delinquunt.*

— pen. τοὺς δ' ἐν ἡλικίᾳ] τοὺς νέους. ἡ γὰρ νεότης κατ' ἐξοχὴν ἡλικία λέγεται, καθάπερ ποιητὴς μὲν Ὅμηρος, ῥήτωρ δ' ὁ Δημοσθένης.

— ult. τὴν τοῦ πολεμεῖν] Hæc una causa excusare posset milites, si non aliud ipsi spectarent, nec illam rei bellicæ peritiam tantis sceleribus emerent.

P. 28. 1. ἀκεραίου] εἰρήνην ἀγούσης, καὶ μὴ πορθουμένης.

— 2. τοὺς δὲ λέγοντας] τοὺς ῥήτορας, καὶ δημαγωγοὺς, qua forma veteres Hebræi τοὺς προφήτας, ὁρῶντας ἐκάλουν.

— ibid. τῶν πεπολιτευμένων] τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ λεχθέντων τε καὶ πραχθέντων αὐτοῖς.

— ibid. εὐθῦναι] ἐν γὰρ τῇ τῶν Ἀθηναίων πολιτείᾳ μηδεὶς τῶν κοινόν τι διῳκηκότων ἦν ἀνεύθυνος, ἀλλ' ἔδει τοὺς δικαίους μὲν γενομένους ἐπαινεῖσθαι, καὶ στέργειν ταύτην τὴν τιμὴν, τοὺς δὲ κακῶς διοικήσαντας μηδεμιᾶς συγγνώμης τυγχάνειν, ἀλλὰ ταῖς μεγίσταις ζημίαις περιπίπτειν, ut in Areopagitico noster ait Isocrates. et Æschines κατὰ Κτησιφῶντος.

— 3. ὁποῖ' ἄττα] Pro ὁποῖά τινα, ἄττα pro ἅτινα, sicut τοῦ, τῷ, pro τινὸς, τινὶ, sæpe usurpatur. ἄττα ἰδιωτισμῷ Ἀττικῷ apud Platonem ad fastidium usque inculcatur.

— ibid. περιστῇ] Sic Virgilius: "Nec quæ circumstent te deinde pericula cernis?" εἶτ' οὐχ ὁρᾷς ὁποῖοί σε κίνδυνοι περιίστανται; Hæc addo, ut pueros moneam, esse eis Græca Latine, Latina Græce reddenda, et interdum proprio marte circumductionem unam atque alteram Græce scribendam. Neque enim sola lectione Græcæ linguæ cognitionem assequentur, nisi etiam styli exercitatio (utinam et loquendi consuetudo) accesserit.

— ult. χρηστὰ] Scilicet τὰ πράγματα.

— ibid. εἴη] εἴθε subintelligitur, *utinam.*

— ibid. παντὸς] Scilicet ἀνθρώπου, τῶν πλουσίων, τῶν ἐν ἡλικίᾳ, τῶν λεγόντων. Utinam divites liberaliter tributa conferant, adolescentes strenue militent, oratores rectissimo consilio me non adversentur. Nam ut in exordio ad dicendum invitavit omnes, sic a contraria sententia dicenda nunc eosdem deterret.

— ibid. παντὸς ἕνεκα] μηδενὸς κωλύοντος καὶ ἐμποδὼν ὄντος, ἀλλὰ πάντων συμπροθυμουμένων. Habet τὸ ἕνεκα perelegantem sæpe usum, de quo alibi dicemus.

— ibid. χρηστὰ δ' εἴη] εὐχή. Ut autem Demosthenes comprecatione claudit orationem: sic mihi etiam vota facienda, vel candidi lectores potius rogandi sunt, ut operam meam, quam in Demosthene interpretando posui, æqui bonique faciant. Merebatur (quod et ipse fateor) ac requirebat præstantissimus auctor, conversionem luculentiorem; ac talem, qualem nemo facile dabit, nisi et ingenio, et doctrina, et eloquentia floreat, otioque abundet. Ego vero, et quam illa tenuia, vel nulla potius in me sint, agnosco, et tali commoditate locorum et temporum sum usus, qualem illis precor, qui me ut alterum Herostratum calumniabuntur, nec ipsi tamen edent meliora. Quo genere hominum nihil est nec arrogantius, nec odiosius. Neque ego ad eos quicquam lucubrationum mearum pertinere volo. Delectentur illi sane otio et fastu suo, et supercilia erigant, nasumque corrugent, quantum volent: ac me sive inservire Demosthenis amatoribus, sive etiam frustra laborare patiantur. Ut enim, quod volui et debui, non sim assecutus, id mihi cum multis commune erit. Conatus tanti Operis, cum paucis, ac nullis potius.

Neque idem hic facere poterunt malevoli homines, atque alienæ laudis obtrectatores, quod in Isocratis mei conversione facere quosdam audio. Qui, quum ego locos (id quod tam æquis animis accipi velim ab omnibus, quam verum esse fatentur multi docti et æqui laborum meorum æstimatores) amplius bis mille (quanquam duplicem, aut majorem etiam numerum vere possem dicere) ab aliis interpretibus, etsi doctissimis viris, sive propter festinationem et occupationes, sive temporum vitio, sive etiam quod nervos suos in opere grammatico, majoribus rebus pares, intendere noluerunt, parum dextre perspicueque conversos, summa diligentia et fide sim interpretatus, atque illustrarim: me tamen ut corniculam Æsopicam, alienis pennis instructum et ornatum, subito in publicum provolasse cavillentur. Nam eos ex animo loqui, persuadere nullo modo mihi possum. Alioqui se et omni carere judicio, et neque Græcum legisse Isocratem, neque conversiones aliorum, et meam vel inter se, vel cum archetypo contulisse faterentur. Quum igitur eorum arrogantia et vanitas obscura non sit: quam boni doctique sint homines, equidem nescio. Neque enim a meis mihi rebus tantum est otii, neque ea ingenii curiositas, ut in alienas aut vacet inquirere, aut libeat. Sed hoc tamen affirmare non dubitem, eos vel temeritatis et inscitiæ, vel malevo-

lentiæ a semetipsis condemnari. Quod si mihi non credunt, sciscitentur doctos: aut ipsi legant alias interpretationes, et conferant: atque intelligere discant, non tam referre quid quisque primus, quam quid optime fecerit. Atque in ea collatione, si me ullam circumductionem ab aliis esse mutuatum deprehendent, si alios fidelius et dilucidius interpretatos esse intelligent, non recuso, quo minus et alienas lucubrationes compilasse et supervacaneum cœpisse laborem dicar. Sin prava multa correxi, multa obscura illustravi, a sententia ne longe recederem, sedulo cavi, et quæ loca mihi non satis essent explorata, lectorem ipse monui: quid habent isti cur de mea existimatione detrahant, meumque laborem aspernentur? Illorum quidem reprehensiones æquiore ferrem animo, qui genus orationis ornatius, et ad imitationem veterum magis elimatum, a me postularent. Sed hac de re quia suo loco egi prolixius, nunc pluribus non est opus. In Demosthene autem, a turpissimo furti crimine et suspicione (quod ego ex animo detestor, et ignotus omnibus esse mallem, quam aut supervacaneo labore perdere tempus, aut alienæ gloriæ falsam quasi hæreditatem cernere) cum res ipsa me, tum illud etiam vindicat, quod etsi nonnullæ orationes ab aliis conversæ sunt, eæque paucæ, nemo tamen (quod ego quidem cognoscere potuerim) jam bis mille annorum spatio Demosthenem totum interpretandum suscepit, aliis alii rebus deterriti: opinione difficultatis, ut mihi persuadeo, plerique. Ego vero, etsi alicubi dubitationem, ignorationem nonnunquam meam ingenue confiteor, et nusquam id scire videri volo, quod ignoro (quo vitio, et suo et aliorum malo, non pauci laborant), in spe tamen optima sum, æquos lectores (in tanto præsertim Opere) veniam et fortunæ meæ (quam cum Isocratem ederem, satis deploravi, et frustra quidem. In eodem enim adhuc luto hæremus, idem saxum etiamnum versamus) et occupationibus, et ingenii tenuitati daturos. Ita enim sum paratus, ut et candide, quæ scio, docere studeam; et quæ ignoro (quæ plurima esse haud nego) verecunde ab aliis, et animo non solum æquissimo, sed etiam gratissimo discere cupiam. Neque facultatem ademptam mihi volo eam, qua plerique tum veterum, tum recentium scriptorum usi sunt, atque utuntur, ut meum hoc Opus per otium aliquando retexam, et accuratius, ornatius, atque uberius omnia pertractem. Cum enim Solonem, virum sapientissimum, profiteri non puduerit, se discendo semper multa senescere: cur ego, si longior ætas, aut major commoditas studiorum, et doctorum consuetudo, aliquanto plus doctrinæ mihi contulerit, dubitem id quoque studiosis impertiri? Cur studiosi, quod nunc pro tempore præstiti, etsi minus absolute et ornate quam vellem, et decebat, id aspernentur, ac non potius boni consulant, se aliquid a nobis habere quod prosit, quam si nullum prorsus ex nostris laboribus fructum cœpissent? Id quod sæpe accidit eruditis: qui dum nihil nisi omnibus numeris absolutum in publicum emittere volunt, aut morte intercepti (id quod Oporinus sæpe mihi occinuit), aut aliis negotiis impediti, nihil omnino emittunt. Denique cum nihil in rebus humanis sit perfectum, et nemo nisi plane impudens, vel Epistolas familiares Cic. se penitus intelligere profiteri audeat: veniam dandam esse censeo nostris quoque scriptis minus expolitis, neque incessendam, si qua nos fugerunt in Demosthene, auctore gravissimo et difficillimo, inscitiam; sed vel boni consulendam, vel emendandam. Hoc enim polliceor omnibus, qui privato aliquo scripto, et sine convitio atque acerbitate, me de erratis aliquibus aut parum exquisito genere dictionis admonuerint, aut ea mihi explicarint quæ ignoro: eos me summo beneficio devinctum sibi habituros. Quæ autem iis a me gratia debeatur, qui me vel pro suggesto aut bene de se meritum, aut saltem per calumniam proscindunt, vel scripta sua Wolfiani nominis suggillatione exornant, ἓν μὲν ἢ δύο ἢ καὶ τρία ἐλαττώματα λυγκέως ὀξυδερκέστεροι κατιδόντες, μυρία δὲ κατορθώματα Τειρεσίου τυφλότεροι παριδόντες, judicent alii, nec ipsi mirentur, εἴ ποτε ἔργα παλίντιτα αὖθις ἔλωνται.

ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ ΒΟΛΦΙΟΥ

Ω ΤΙΓΓΙΕΩΣ ΤΩΝ ΕΚ ΤΗΙ ΣΕΒΕΥΙΑΙ ῾ΡΑΙΤΩΝ ΚΑΙΝΩΝ

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

Εἰς τὰ Σχόλια τὰ εἰς ἅπαντας τοὺς Δημοσθένους λόγους, τὰ περὶ τὴν τῶν λέξεων καὶ φράσεων ἀκριβῆ ἐξήγησιν, τῶν ἀπορίαν τισὶ παρέχειν δοκούντων ἐν τοῖς μάλιστ᾽ ἀσχολούμενα.

ΕΝ τε τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις, πλείστοις ἀγνωμονεστάτοις κριταῖς περιτυχόντες, καὶ νῦν ἔτι πλείους ἔσεσθαι τοὺς συκοφαντήσοντας τοῦτο τὸ ἐγχείρημα, τῶν χάριν εἰσομένων, προειδότες, οὐκ ἀποδειλιᾷν προῃρήμεθα· ἀλλὰ κατὰ δύναμιν, ἅπερ τὸ εἰκοστὸν ἤδη τοῦτ᾽ ἔτος ἐπηγγελμένοι τυγχάνομεν, ἐκτελέσαι φιλοτιμησόμεθα, οὐδενὸς οὔτε κέρδους οὔτε δοξαρίου ὀρεγόμενοι, ἀλλὰ τοῖς φιλέλλησι τῶν μειρακίων χαριούμενοι, ἐφ᾽ ὅσον ἂν ἡμῖν ὁ θεὸς τήν τε ζωὴν καὶ ἰσχὺν συγγραφικὴν χορηγήσειε. καὶ τὰ μὲν τῆς δεινότητος τῆς ἐν τοῖς λόγοις, καὶ τὰ πανοῦργα τῶν ῥητορευμάτων, τὰ τοῖς μὲν οὕτως τοῖς δὲ ἐκείνως τεχνολογούμενα, τοῖς πλείονος σχολῆς εὐποροῦσι, πολυπραγμονεῖν παρεικότες, τὰ περὶ τὰς λέξεις καὶ τὰς φράσεις, τὰς ἀσαφῶς ἔχειν δοκούσας, ἐφ᾽ ὅσον ἂν οἷοιτ᾽ ὦμεν ἀκριβωσόμεθα, τάς τε τῶν πάλαι σοφῶν τὰ τοιαῦτα, καὶ τῶν καθ᾽ ἡμᾶς πεπαιδευμένων ἀνδρῶν μαρτυρίας, ὅπῃ ἂν παρήκῃ παρατιθέντες. ταῦτα τοίνυν διὰ βραχέων προοιμιασάμενοι, ἐπ᾽ αὐτὸ ἤδη τὸ ἔργον τρεψόμεθα, ἐπὶ τῇ θείᾳ χρηστότητι μᾶλλον, ἢ τῇ ἰδίᾳ σοφίᾳ, πεποιθότες.

ΚΑΙΝΑ ΕΙΣ ΤΟΝ Α. ΤΩΝ ΟΛΥΝΘΙΑΚΩΝ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΛΟΓΩΝ ΣΧΟΛΙΑ.

P. 9. 1. Ἀντὶ πολλῶν ἂν χρημάτων ὑμᾶς ἑλέσθαι νομίζω, εἰ φανερὸν γένοιτο] ἂν ἑλέσθαι, ἀντὶ τοῦ, αἱρήσεσθαι, εἰ γένοιτο, ἀντὶ τοῦ, αἱρήσεσθαι τὸ μέλλον συνοίσειν τῇ πόλει, φανερὸν γενόμενον. παρατηρητέον τοῖς φιλέλλησι τὰς τοιαύτας περιφράσεις διὰ τοῦ, εἰ, συνδέσμου, ἀντὶ τῆς πτώσεως, ἥνπερ ἂν τὸ προηγούμενον ῥῆμα ἀπαιτῇ, κειμένου.

— ibid. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι] Ἑλληνισμὸς Δημοσθένει συνήθης, ἡ προσθήκη. ὦ ἄνδρες, ὃν οἱ Ῥωμαῖοι σπανιώτερον μιμοῦνται.

— 2. τὸ μέλλον συνοίσειν] περίφρασις, τὸ συνοῖσον, ἀνθ᾽ οὗ καὶ τὸ μέλλον συμφέρειν διὰ τοῦ ἐνεστῶτος εἰπεῖν σύνηθες.

— 3. περὶ ὧν νυνὶ σκοπεῖτε] ἤγουν τῶν μελλόντων συνοίσειν τῇ πόλει πραγμάτων. ἡ δὲ σύνταξις τῆς διανοίας, μᾶλλον ἢ τῆς λέξεως, στοχάζεται· ἢ ἐλλειπτικῶς τὸ συνοῖσον ἐν τούτοις, περὶ ὧν, ἤγουν τῆς συμμαχίας τοῖς Ὀλυνθίοις, τὸ δὲ εἰ ἀναγνοίη τις ἑνικῶς περὶ οὗ, τοῦ μέλλοντος συνοίσειν τῇ πόλει, οὐχὶ δὲ οὔτε τοῖς Ὀλυνθίοις, οὔτε τοῖς τῶν θεωρικῶν ἐφιεμένοις· προσεκτικὸν γὰρ τὸ ῥητόν.

P. 10. 1. τῆς ἡμετέρας τύχης ὑπολαμβάνων] ἤγουν, ἴδιον εἶναι τὸ ἐπελθεῖν ἐνίοις. τὸ ἐπὶ νοῦν ἐλθεῖν, εἰπεῖν, ὅπως ἂν εἴπωσι.

— 2. ἐκ τοῦ παραχρῆμα] οὐκ ἐσκεμμένοις καθάπερ ἐμοὶ, πολλὰ τῶν δεόντων, πολλὰ τὰ δέοντα, καὶ συνοίσοντα τῇ πόλει.

— 3. ὥστ᾽ ἐξ ἁπάντων] τῶν τε μετὰ σκέψεως, καὶ τῶν χωρὶς ταύτης εἰρημένων, διὰ τὸ σαφὲς τοῦ πράγματος καὶ ἥκιστ᾽ ἀμφισβητήσιμον. ἢ, ἀντὶ τοῦ, δι᾽ ἅπαντα ταῦτα.

— 4. τὴν αἵρεσιν γενέσθαι ὑμῖν] ὥσθ᾽ ὑμᾶς αἱρεῖσθαι δύναται ῥᾳδίως τὸ συμφέρον.

— 5. ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς] τῆς τε συμμαχίας τῆς πρὸς τοὺς Ὀλυνθίους, καὶ καθ᾽ ὃν ὅτε Φίλιππος τοσοῦτον ἰσχύων, τυραννεῖν ἁπάντων ἐπιχειρεῖ, καὶ ὑμεῖς ταπεινὰ πράττετε, πῶς δὲ ἀποροῦσιν οἱ Ἀθηναῖοι, τοῦ καιροῦ οὕτως ἐναργοῦς ὄντος; διὰ τὸ ῥᾳθύμως αὐτοὺς ἔχειν, καὶ ἐκπεπλῆχθαι τὴν Φιλίππου δύναμιν δηλονότι.

— ibid. μονονουχὶ λέγει φωνὴν ἀφιεὶς] σχεδὸν λέγει καὶ φωνεῖ, ἢ βοᾷ, ἐπιτείνας τὴν φωνὴν, καὶ διατεινόμενος διὰ τὴν σπουδὴν τὴν πρὸς ὑμᾶς, φοβούμενος, μὴ κατὰ τὸ εἰωθὸς παραμελήσητε τῶν πραγμάτων, ἀποδειλιῶντες καὶ ἐθελοκακοῦντες.

— 6. τῶν πραγμάτων ὑμῖν ἐκείνων] πότερον τῶν ἐπὶ Θρᾴκης; ἢ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας; ἢ τοῦ πρὸς Φίλιππον πολέμου; καίτοι πάντα ταῦτ᾽ ἔχεταί πως ἀλλήλων.

— ibid. ὑμῖν αὐτοῖς] τοῖς νῦν μὲν ῥᾳθυμοῦσιν, ἐπ᾽ ἄλλοις δέ τισι ἐλπίδας ἔχουσι.

— 7. ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν] πότερον ἑαυτῶν, αἰνιττόμενος ὅτι κινδυνεύουσιν; ἢ αὐτῶν τῶν πραγμάτων, τῶν ἄρτι εἰρημένων;

— 8. ὃν τινα τρόπον] ὅπως ἢ ὁποίως.

— ibid. ἔχειν] διακεῖσθαι πρὸς αὐτὰ ῥᾳθύμως δηλονότι καὶ ἀμελῶς, εἰδὼς σαφῶς γε ὀκνῶν δὲ ἐξειπεῖν. καὶ μέχρι τοῦδε προῆκται τὸ προοίμιον, τῇ μὲν προσεκτικὸν, τῇ δὲ καὶ ἠρέμα ἐπιτιμητικὸν ὑπάρχον. ἐνείη δ᾽ ἂν ἴσως καὶ εὐνοϊκόν τι, διά τε τὸ ἦθος τοῦ λέγοντος, καὶ τὴν ἐπιεικῆ περὶ τῶν ἀκροατῶν ὑπόληψιν.

— 9. ἔστι τὰ δοκοῦντα] ταῦτα δοκεῖ μοι. αὕτη ἡ περιβολὴ τοῦ λόγου, καὶ γνώμης ἀπόφανσις, τριμερὴς οὖσα· ἧς τὸ δεύτερον μόριον αἰτιολογεῖται.

— ibid. τάγ᾽ ἐμοὶ] τὰ γὰρ ἑτέροις δοκοῦντα, εἰ μήπω ἠκούσατε, ἀκούσεσθέ γε μετ᾽ ὀλίγον.

— ibid. ψηφίσασθαι] ἤγουν δεῖν ὑμᾶς.

— 10. ἤδη] ἐν ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ μηδὲν ἀναβαλλομένους.

— ibid. καὶ παρασκευάσασθαι] πότερον τὴν βοήθειαν; ἢ ἑαυτούς; ἢ τὰ πρὸς τὸν πόλεμον; ἢ μᾶλλον ἅπαντα ταῦτα;

— ibid. τὴν ταχίστην] ὡς τάχιστα.

— 11. ὅπως ἐνθένδε] διὰ πολιτικῆς στρατιᾶς, ἀλλὰ μὴ διὰ ξένων καὶ ἐπιστολιμαίων δυνάμεων.

— ibid. βοηθήσητε] τοῖς Ὀλυνθίοις.

— Ibid. καὶ μὴ πάθητε] ἰδιωτισμὸς Ἑλληνικὸς, κατὰ Ῥωμαίους δὲ λεκτέον· ὅπως μὴ συμβῇ ἢ συμπέσῃ ὑμῖν.

— ibid. ταὐτὸν ὅπερ] πεπόνθατε.

— 12. καὶ τὸ πρότερον] ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἔδει τοίνυν ὑμῖν τὰ παθήματα μαθήματα γενέσθαι, εἴ περ ἐσωφρονεῖτε.

— ibid. πρεσβείαν δὲ πέμπειν] πρέσβεις, πρᾶγμα ἀντὶ προσώπου. ἤγουν πρὸς τοὺς Ὀλυνθίους. τὸ δὲ πέμπειν πρεσβείαν, ἀντὶ τοῦ πρεσβεύειν, λόγος ἀντ᾽ ὀνόματος.

— ibid. ἥτις ταῦτ᾽ ἐρεῖ] τὸ ψηφίσασθαι ὑμᾶς τὴν βοήθειαν, καὶ παρασκευάσασθαι. πότερον δὲ ταῦτα ἢ ταὐτά;

— pen. καὶ παρέσται τοῖς πράγμασι] ταῖς τε συμβουλαῖς, καὶ ταῖς παρασκευαῖς τῶν Ὀλυνθίων, ταῖς πρὸς τὸν πόλεμον.

— ibid. ὡς ἔστι μάλιστα τοῦτο δέος] δεῖ μάλιστα τοῦτο φοβεῖσθαι. αὕτη ἡ κατασκευὴ ὅτι βλαβερὸν τὸ προΐεσθαι Ὀλυνθίους, κἀκ τοὐναντίου, ὅτι συμφέρον τὸ προσδέχεσθαι.

— ult. μὴ, πανοῦργος ὢν] ἐκ τῆς Φιλίππου φύσεως καὶ τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου τὸ δυνατὸν τοῦ μεταπεῖσαι τοὺς Ὀλυνθίους παρίστησι. πανοῦργος δὲ ὁ πάντα μηχανώμενος ἐπὶ τῷ ἰδίῳ συμφέροντι, κἂν δίκαια κἂν ἄδικα ᾖ.

— ibid. δεινὸς ἄνθρωπος πράγμασι χρῆσθαι] οὓς νῦν πρακτικοὺς καὶ πολιτικοὺς ὀνομάζουσιν, ὧν ἡ τέχνη εἰρωνεύεσθαι, ὑποκρίνεσθαι, ψεύδεσθαι, καὶ ἐπιορκεῖν δὲ, ἂν χρεία ᾖ, καθάπερ ὁ Λύσανδρος ἔλεγε, δεῖν τοὺς μὲν παῖδας τοῖς ἀστραγάλοις, τοὺς δ᾽ ἄνδρας τοῖς ὅρκοις παίζειν.

11. 1. τὰ μὲν εἴκων] τὰ μέρη τῆς πανουργίας καὶ τῆς δεινότητος.

— ibid. εἴκων] ῥωμαϊστὶ, τῷ εἴκειν, τῷ ἀπειλεῖν, τῷ διαβάλλειν· δηλοῦται γὰρ ὁ τρόπος τῆς πράξεως.

— ibid. ἡνίκα ἂν τύχῃ] ἤγουν ὁ Φίλιππος· ὅταν αὐτῷ καιρὸς ᾖ ἢ δόξειε συμφέρειν. ἡ φράσις, ἡνίκα ἂν ἐγὼ τύχω, σὺ τύχῃς, ὁ δεῖνα τύχῃ, ἡμεῖς τύχωμεν, ὑμεῖς τύχητε, οἱ δεῖνα τύχωσιν. Ἰσοκράτης Ἀρειοπαγιτικῷ· ὁπότε δὲ τύχοιεν, τὰς πατρίους θυσίας ἐξέλιπον.

— 2. ἀξιόπιστος δ᾽ ἂν εἰκότως φαίνοιτο] ἤγουν ἀπειλῶν μᾶλλον, ἢ ἐπαγγελλόμενος, καὶ εἴκων ταῖς ἀξιώσεσι τῶν Ὀλυνθίων. διαβολὴ Φιλίππου εἰς ὠμότητα, ἐκφοβῆσαι δυναμένη καὶ ἀνεγεῖραι καὶ τοὺς Ἀθηναίους.

— ibid. ἀξιόπιστος] οὕτω καὶ Ὅμηρος· Κρείσσων γὰρ βασιλεὺς ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ· Εἴπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ, Ἀλλά γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον, ὄφρα τελέσσῃ, Ἐν στήθεσσιν ἑοῖσι.

— ibid. τὰ δ᾽ ἡμᾶς διαβάλλων] ὡς ῥᾳθύμως ἔχοντας καὶ ὑστεροῦντας τῶν καιρῶν, καὶ προδιδόντας τῇ μελλήσει τοὺς συμμάχους. τί οὖν λοιπὸν τοῖς Ὀλυνθίοις, μήτε καθ᾽ αὐτοὺς ἀξιομάχοις οὖσι πρὸς Φίλιππον, καὶ ὑφ᾽ ἡμῶν ἐγκαταλειπομένοις, ἢ παραδοῦναι σφᾶς αὐτοὺς Φιλίππῳ, χρῆσθαι ὅτι ἂν βούλοιτο, κἀκείνῳ συμμαχεῖν καθ᾽ ὑμῶν;

— 3. τρέψηταί τι καὶ παρασπάσηται τῶν ὅλων πραγμάτων] τίνα δὲ τὰ ὅλα πράγματα; ἆρ᾽ ἡ τῶν Ὀλυνθίων συμμαχία τοῖς Ἀθηναίοις. πῶς δὲ τρέψεται Φίλιππος; οὐχὶ τοὺς Ὀλυνθίους ἑαυτῷ μὲν ὑποχειρίους ποιησάμενος, Ἀθηναίων δ᾽ ἀποστήσας; αἰνίττεται ἐνταῦθα. ὅπερ ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος διαῤῥήδην εἴρηκεν· ὅτι ὁ ἀντωνούμενος, καὶ ταχὺ τοὺς παρ᾽ Ἀθηναίων ἀπελαυνομένους προσδεξόμενος, καὶ χρήματα προσθήσων, ἕτοιμος ὑπάρχει.

— 5. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἐπιεικῶς] μετὰ τὴν ἔκπληξιν παραμυθία· ὅτι οἱ Ὀλυνθίοι οὐκ ἐνδώσουσι τῷ Φιλίππῳ, οὐδ᾽ ἀποστήσονται τῶν Ἀθηναίων· ὅπερ ὑποπτεύσαντάς τινας εἰκὸς ἀπροθύμως σχεῖν πρὸς τὴν βοήθειαν.

— ibid. ἐπιεικῶς] κατ᾽ ἐπιείκειαν τῆς τύχης καὶ τὴν τῶν θεῶν εὐμένειαν. Σουίδας, ἐπιεικῶς, τὸ πάνυ, τὸ παραδόξως καὶ παρ᾽ ἐλπίδα, τὸ μετ᾽ ἐπιεικείας καὶ χρηστότητος, τὸ μετρίως, συμμέτρως, ἱκανῶς.

— ibid. τοῦθ᾽ ὅπερ δυσμαχώτατόν ἐστι] τοῦτο δι᾽ ὅπερ ὁ Φίλιππος χαλεπώτατος προσπολεμῆσαί ἐστι.

— 6. καὶ βέλτιστον] ἤγουν ἐστὶν ὑμῖν· οὐχ ἁπλῶς δὲ, ἀλλ᾽ ὅσον πρὸς τὴν παροῦσαν συμμαχίαν. ὅ,τι δὲ τοῦτ᾽ ἐστὶν, αὐτὸς ἤδη σαφῶς δηλώσει.

— 7. τὸ γὰρ εἶναι πάντων ἐκεῖνον] τὸ αὐτοκράτορα εἶναι τὸν Φίλιππον.

— ibid. τὸ γὰρ εἶναι πάντων ἐκεῖνον] διότι ἐστὶν ἐκεῖνος ἁπάντων κύριος, ἡ κυριότης ἐκείνου, εἰ λέγειν ἐξείη. τὰ γὰρ ἀπαρέμφατα ἀντ᾽ ὀνομαστικῶν ἐνταῦθα κεῖται.

— ibid. ἕνα ὄντα] βασιλέα καὶ μονάρχην. Πλάτων Θεαιτήτῳ Μέλισσον μὲν καὶ τοὺς ἄλ-

λους, οἳ ἓν ἑστὼς λέγουσι τὸ πᾶν. αἰσχυνόμενος μὴ φορτικῶς σκοπῶμεν, ἧττον αἰσχύνομαι, ἢ ἕνα ὄντα Παρμενίδην, ἀντίθες τὴν Ἀθήνησιν ὀχλοκρατίαν, ἐκ τῶν Ξενοφῶντος περὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων πολιτείας, καὶ τὰ ἐξ Ἰσοκράτους Νικοκλέους περὶ μοναρχίας σύγκρινε τούτοις.

— ibid. κύριον καὶ ῥητῶν καὶ ἀποῤῥήτων] ῥητὰ μὲν ὅσα πάντας γνῶναι μηδέν ἐστι τὸ κωλῦον· ἀπόῤῥητα δὲ, ὅσα μόνους εἰδέναι προσήκει τοὺς τοῖς πράγμασιν ἐφεστηκότας. τί δ' ἂν εἴη ἐν δημοκρατίᾳ ἀπόῤῥητον; ἐν τῷ περὶ Στεφάνου φησὶν ὁ ῥήτωρ μόνων τῶν λόγων γενέσθαι κύριος.

— pen. καὶ ἅμα στρατηγόν] οὐχὶ δὲ ξεναγοῖς ἀνατίθεσθαι τὰ ὅλα πράγματα, καθάπερ οἱ Ἀθηναῖοι ποιεῖν φιλοῦσι.

— ibid. καὶ δεσπότην] τὸ ἐξουσίαν ἔχειν διοικεῖν ἅπαντα καθὼς βούλεται.

— ult. καὶ ταμίαν] τὸ ἕτοιμα ἔχειν τὰ χρήματα, μηδ' ἀναγκάζεσθαι εἰσφορὰς ποιεῖσθαι, ὥσπερ ὑμεῖς.

— ibid. καὶ πανταχοῦ αὐτὸν παρεῖναι τῷ στρατεύματι] τοῦτ' ἔδει ἂν καὶ τοὺς Ἀθηναίους μιμεῖσθαι, ἐπειδὴ τὰ λοιπὰ διὰ τὸ δημοκρατεῖσθαι οὐκ ἠδυνήθησαν. παρατήρησον ἐνταῦθα τὴν περίφρασιν τοῦ μονάρχου ἐξ ἀπαριθμήσεως τῶν μερῶν συνεστηκυῖαν· οἷον, εἷς κύριος, στρατηγὸς, δεσπότης, ταμίας ἀεὶ παρών.

12. 1. πρὸς μὲν τὸ πράττεσθαι] ὅπως ἂν πραχθῇ.

— ibid. τὰ τοῦ πολέμου] πράγματα δηλονότι, τὰ πολεμικὰ ἔργα, αὐτὸν τὸν πόλεμον.

— ibid. ταχὺ καὶ κατὰ καιρὸν] δεῖ γὰρ σπεύδειν βραδέως τὸν στρατηγὸν, τουτέστι, μέλλειν μὲν οὐδαμῶς, μὴ φθάνειν μέντοι τὸν καιρόν. ἀντίθες τούτοις τὴν τῶν Ἀθηναίων μέλλησίν τε καὶ ὑστέρησιν.

— 2. πολλῷ προέχει] συνεννόει τῷ διαστήματι τῆς δημοκρατικῆς πολυαρχίας, καὶ ὀλιγωρίας, καὶ ἀκουσίας, καὶ ἀχρηματίας. τὸ πολλῷ καὶ τὸ πολὺ μετὰ τῶν συγκριτικῶν καὶ ὑπερθετικῶν, καὶ τῶν τούτοις ἰσοδυναμούντων συντάσσεται. Ἰσοκράτης· πολὺ καταδεέστερα τῆς δόξης, καὶ πολὺ μεγίστην διαφορὰν εἰλήφασιν.

— ibid. πρὸς δὲ τὰς καταλλαγὰς] τὰς διαλλαγὰς, καὶ τὸ διαλύσασθαι τὸν πόλεμον.

— 3. ἃς ἂν ἐκεῖνος ποιήσηται ἄσμενος] πάλιν ἐκφοβεῖ τὸν ἀκροατὴν, τὸν ἀνταγωνιζόμενον παρατιθεὶς, ἅμα δὲ δηλῶν, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι μᾶλλον χρήζουσι τῆς τῶν Ὀλυνθίων συμμαχίας, ἤπερ οὗτοι τῆς τῶν Ἀθηναίων.

— ibid. ἄσμενος ποιήσηται] προθυμεῖται καὶ ἐφίεται ποιεῖσθαι. ἡ φράσις περιφραστική. τινὰ ἄσμενον ποιήσασθαι τὰς καταλλαγὰς, ἀντὶ τοῦ, διαλλάττεσθαι πρὸς τινὰ ἢ τινί.

— 4. ἐναντίως ἔχει] ἤγουν ἡ μοναρχία· ἐναντία ἐστὶν, ἐναντιοῦται. ἀντίκειται τὸ ῥητὸν, τῷ, πολλῷ προέχει.

— ibid. δῆλον γάρ ἐστι τοῖς Ὀλυνθίοις] εἰ δὲ διαλλάττοιντο πρὸς Φίλιππον· ἀδεῶς ἂν τὴν ἑαυτῶν οἰκοῖεν, φαίη τις ἄν. ἀλλ' ὁ ῥήτωρ εὐθὺς ταύτην θεραπεύει τὴν ὑπόληψιν, τὸ τῆς ἀπιστίας φάρμακον ἐγκαταμιγνύς.

— 5. οὐ περὶ δόξης] τρία τῶν πολέμων εἴδη παρίστησιν, ὧν τὸ μὲν πρῶτον φιλότιμον καὶ κενόδοξον· τὸ δεύτερον δὲ, πλεονεκτικόν· τὸ δὲ τελευταῖον, ἀναγκαῖον καὶ ἄφυκτον.

— ibid. ἀλλ' ἀναστάσεως] ἡ τῶν νεκρῶν ἀνάστασις παρὰ τοῖς θεολόγοις, ἕτερον. ἐνταῦθα δὲ τὸ ἀναστῆσαι ταὐτὸν τῷ ἐξορίσαι καὶ τὸ ἀναστῆναι τῷ ἐξορίζεσθαι, καὶ ἀνάστατον γενέσθαι, καταστρέφεσθαι, πορθεῖσθαι.

— pen. καὶ ἀνδραποδισμοῦ] ἀνδράποδα οἱ δοῦλοι, παρὰ τὸ μὴ δραπετεύειν, ὥσπερ οἱ Σκύθαι παρ' Ἡροδότῳ τοὺς Ἴωνας ἀδρηστότατα ἀνδράποδα ἐκάλουν. Διογένης δὲ παίζων ἐτυμολόγει, διότι ἀνδρῶν πόδας μὲν ἔχουσιν οἱ δοῦλοι, οὐχὶ δὲ καὶ νοῦν. ἀφ' οὗ ἀνδραποδίζειν, τὸ τὰ ἀνδράποδα ἀπάγειν, ἢ καταδουλοῦν· καὶ ἀνδραποδίζεσθαι καὶ ἐξανδραποδίζεσθαι, ὅθεν ἀνδραποδιστὴς, καὶ ἀνδραποδισμὸς, ἡ καταδούλωσις καὶ αἰχμαλωσία. πῶς δὲ πολεμοῦσιν Ὀλύνθιοι ὑπὲρ ἀναστάσεως καὶ ἀνδραποδισμοῦ; μῶν βουλόμενοι ἀνάστατον γενέσθαι καὶ ἐξανδραποδίζεσθαι τὴν πατρίδα; μηδαμῶς, νὴ Δία, οὐχ οὕτω μαίνονται, καίτοι γέγονε τοῦτο, ὥσπερ μαντικῶς τὰ δυσοιώνιστα ταῦτα τεθεικότος ὀνόματα τοῦ ῥήτορος μᾶλλον, ἢ τὰ εὔφημα τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν· ἀλλὰ δεῖ προσεπινοεῖν, εἰ καταπολεμηθείησαν καὶ πολεμοῦσιν, ὑπὲρ τοῦ μὴ ἀνάστατον γενέσθαι καὶ ἐξανδραποδίζεσθαι τὴν πατρίδα, ἀλλὰ σώζεσθαι καὶ αὐτονομεῖσθαι, κινδυνεύουσι δὲ περὶ ἀναστάσεως καὶ ἀνδραποδισμοῦ, εἴ τι αὐτῶν σφάλμα γένοιτο, ὥσπερ καὶ γέγονεν, Εὐθυκράτους μὲν καὶ Λασθένους προδόντων τὴν πόλιν, τῆς δὲ παρ' Ἀθηναίων βοηθείας ὑστερησάσης διὰ τὸν χειμῶνα.

— ibid. καὶ ἴσασιν] ἐπίστανται, ἐγνώκασι.

— ult. ἅτε ἐποίησε] ὅντινα τρόπον προσηνέχθη αὐτοῖς, τυραννικῶς δήπου καὶ πολεμίου δίκην.

— ibid. Ἀμφιπολιτῶν τοὺς παραδόντας] πότερον οὐ πάντας τοὺς Ἀμφιπολίτας, ἀλλ' ἐνίους μόνον αὐτῶν, τοὺς τῆς παραδόσεως αἰτίους γενομένους, οὕσπερ εὐεργέτας ἔδει νομίζειν μᾶλλον τῶν λοιπῶν ἁπάντων· ἢ Ἀμφιπολιτῶν καὶ Πυδναίων τοὺς, ἀντὶ τοῦ, τούς τε Ἀμφιπολίτας καὶ τοὺς Πυδναίους, τοὺς ὑποδεξαμένους καὶ παραδόντας; ἐπιλείπει ἡμᾶς τἀκριβὲς τῆς ἱστορίας, ἐξ ἧσπερ ἂν ἀκριβέστερον ἠδυνήθημεν καὶ περὶ τῆς φράσεως κρίνειν. Σουίδας, Ἀμφίπολις, πόλις τῆς Θρᾴκης· περὶ ἧς πλείω ἐν τοῖς ἡμῶν εἰς Ἰσοκράτην σχολίοις, δι' ἅπερ ἐν τούτοις ἧττον μακρολογήσομεν, ἵνα μὴ δὶς ἡ κράμβη θάνατος. Στέφανος, Πύδνα Μακεδονίας πόλις, ἡ καὶ Κύδνα.

— ibid. τοὺς παραδόντας] βιαζομένους δηλονότι τῷ πολέμῳ, καὶ φοβουμένους, μὴ ἐκπολιορκηθῶσι.

13. 1. τοὺς ὑποδεξαμένους] ὡς ξένον καὶ

φίλον ὁ νοῦς· ὅτι οἱ Ὀλύνθιοι ταῖς τε τῶν Ἀμφιπολιτῶν καὶ Πυδναίων συμφοραῖς σωφρονισθέντες, καὶ τὴν δημοκρατίας καὶ τυραννίδος ἐναντίωσιν ὑπολογισάμενοι, οὔτε πιστεύσουσι Φιλίππῳ, οὔτ' Ἀθηναίων ἀποστήσονται.

— ibid. καὶ ὅλως ἄπιστον οἶμαι] γνώμη καθόλου, ἧς ἡ αἰτιολογία προφανὴς ἐκ τῶν διαφόρων σκοπῶν. αἱ μὲν γὰρ πολιτεῖαι τῆς αὐτονομίας καὶ ἐλευθερίας ἐφίενται· αἱ καὶ τυραννίδες μάλιστα μὲν ἁπάντων· εἰ δὲ μὴ, τῶν γε ὁμόρων ἄρχειν ἐπιθυμοῦσιν.

— ibid. ἄπιστον] οὐχ οἷόν τ' ἐστὶ ταῖς πολιτείαις ἢ τοῖς αὐτονομουμένοις πιστεύειν τῇ τυραννίδι, ἤγουν τοῖς μονάρχαις καὶ βασιλεῦσι.

— 2. οἶμαι] τοῦτο μὲν διαβεβαιωτικόν· τὸ δ' οἴομαι διστακτικὸν εἶναί φασι.

— ibid. ἄλλως τε] καὶ μάλιστα ἐάν.

— ibid. χώραν ὅμορον ἔχωσιν] εἴτε αἱ πολιτεῖαι εἴτε αἱ τυραννίδες. τῶν γὰρ πρός τι τὸ ὅμορον, καὶ ἀντιστρέφον.

— ibid. ὅμορον] Πλούταρχος βίῳ Δημοσθένους καὶ μάλιστα ταῖς διὰ τὴν γειτνίασιν ἀψιμαχίαις, ἀναξαινομένων ἑκάστοτε τῶν πολεμικῶν πρὸς ἀλλήλους διαφορῶν.

— 4. ταῦτ' οὖν ἐγνωκότας] συμπέρασμα τῆς κατασκευῆς. ἡ δὲ τάξις· φημὶ οὖν, ὦ ἄ. Ἀ., δεῖν ὑμᾶς ἐγνωκότας ταῦτα, καὶ ἐνθυμουμένους τἄλλα πάντα ἃ προσήκει, δεῖν ἐθελῆσαι, καὶ τὰ λοιπά.

— ibid. ἐγνωκότας καὶ ἐνθυμουμένους] πότερον ἐπειδὴ ἐγνώκατε καὶ ἐνθυμεῖσθε; ἢ μᾶλλον, δεῖ ὑμᾶς γινώσκειν ταῦτα καὶ ἐνθυμεῖσθαι;

— ibid. ταῦτα] τὰ περὶ τῆς εὐπίστου καὶ βεβαίας συμμαχίας τῶν Ὀλυνθίων.

— 5. τἄλλα ἃ προσήκει πάντα] τίνα δὲ ταῦτα; αἵ τε Φιλίππου ἐπιβουλαὶ, καὶ αἱ τῶν προγόνων ἀρεταὶ, καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς πόλεως καὶ αἱ ἐκ τῆς ὀλιγωρίας ἐσόμεναι βλάβαι καὶ κίνδυνοι.

ibid. δεῖν ἐθελῆσαι] βοηθεῖν Ὀλυνθίοις.

— 6. καὶ παροξυνθῆναι] κατὰ Φιλίππου, ἐφυβρίζοντος τῇ Ἑλλάδι. δοκεῖ δὲ τὸ ῥῆμα ἐνθάδε μᾶλλον σπουδῆς καὶ προθυμίας, ἢ ὀργῆς καὶ θυμοῦ σημαντικὸν εἶναι.

— ibid. καὶ τῷ πολέμῳ] τῷ πρὸς Φίλιππον.

— ibid. προσέχειν] τὸν νοῦν, ἐπιμελεῖσθαι τοῦ πολέμου.

— ibid. εἴ πέρ ποτε] προσείχετε. φιλοπόλεμοι δ' ἄγαν ἐγένοντο οἱ Ἀθηναῖοι ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις, ὡς ἐν τῷ Ἰσοκράτους Εἰρηνικῷ ἐγνώκαμεν.

— 7. χρήματα εἰσφέροντας] τῷ εἰσφέρειν, τῷ ἐξιέναι, τῷ ἐλλείπειν μηδέν.

— ibid. αὐτοὺς ἐξιόντας] οὐχὶ δὲ ξένους μισθωτοὺς πέμποντας.

— ibid. προθύμως] μὴ ἀποκρυπτομένους τὴν οὐσίαν, καὶ ἀπορίαν σκηπτομένους, ἢ ἀτάκτους ὄντας.

— 8. μηδὲν ἐλλείποντας] μήτε γνώμαις, μήτε σώμασι, μήτε χρήμασι, μήτε ταῖς ἄλλαις παρασκευαῖς.

— ibid. οὐδὲ γὰρ λόγος] τῷ συμπεράσματι ἑτέρας ἐπάγει κατασκευὰς, καὶ πρῶτον ἐκ τῆς κρίσεως αὐτῶν τῶν ἀκροατῶν, οἳ καὶ μετὰ πόνων καὶ δαπάνης διαπράττεσθαι ἐσπούδασαν τὸ νῦν αὐτομάτως εὐτυχηθέν.

— ibid. οὐδὲ γὰρ λόγος] ἀληθὴς καὶ εὐπρεπής. πολλοὶ δ' ἀνθρώποισι λόγοι δειλοί τε καὶ ἐσθλοί.

— ibid. οὐδὲ σκῆψις] πρόφασις πιθανή.

— 9. τὰ δέοντα ποιεῖν] τοῖς Ὀλυνθίοις συμμαχεῖν.

— 10. ὃ πάντες ἐθρυλλεῖτε] συχνῶς ἐλέγετε.

— ibid. ὡς δεῖ] ὅτι δεῖ, δεῖν.

— ibid. ἐκπολεμῶσαι] παροξῦναι πολεμεῖν Φιλίππῳ. ἢ πολεμίους ποιῆσαι.

— 11. αὐτόματον] ἀπὸ τύχης, ἀδαπάνως καὶ ἀκονιτί.

— ibid. καὶ ταῦτα] ἔτι δὲ καὶ ἐπιῤῥηματικῶς. αὔξησις ἀπὸ τοῦ τρόπου. ὁ τόπος, ὅτι πιστότερος σύμμαχος, καὶ βεβαιότερος, ὁ αὐθαίρετος, τοῦ πεισθέντος.

— pen. ἀνείλοντο τὸν πόλεμον] ἐπεχείρησαν πολεμεῖν.

— ult. μέχρι του] μέχρι τινὸς χρόνου.

14. 1. ταῦτ' ἂν] ταῦτα ἡμῖν, ἢ, τὸ πολεμεῖν δεῖν. πάλιν ἀνακυκλοῖ, τὸ καὶ πρὸ ὀλίγου ῥηθὲν, ὅτι οὐ δεῖ φοβεῖσθαι τὸ εὐμετάβολον καὶ ἄπιστον τῶν Ὀλυνθίων. ὁ στοχασμός· ὅτι οὐκ εἰκὸς, τοὺς μισοῦντας καὶ φοβουμένους διαλλάττεσθαι.

— ibid. ἐκ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐγκλημάτων] διότι ἐνεκάλεσεν αὐτοῖς ἀπιστίαν, καὶ ἐπιορκίαν, καὶ ἀχαριστίαν, ἀνάλαμβανε τὴν Λιβανίου ὑπόθεσιν.

— 2. εἰκός] ἐστι.

— ibid. τὴν ἔχθραν ἔχειν] καὶ νῦν, καὶ ἔπειτα ἕξειν, ἐχθροὺς ἔσεσθαι Φιλίππῳ, ἀπεχθήσεσθαι.

— 3. ὑπὲρ ὧν φοβοῦνται] ὑπὲρ τούτων ἅ. τὴν ἀνάστασιν δήπου καὶ ἀνδραποδισμὸν τῆς πατρίδος.

— ibid. καὶ πεπόνθασιν] οὐ μόνον ἄρα ἐκ ψιλῆς ὑποψίας, ἀλλὰ καὶ πεπλεονεκτημένοι καὶ ἀδικηθέντες, Φιλίππου ἀπέστησαν. σημείωσαι, ὅτι ἐκ μὲν τῶν ἐγκλημάτων μῖσος, ἐκ δὲ τῶν παθημάτων φόβος, ἐξ ἀμφοῖν δὲ τούτοιν ἔχθρα βεβαία γίγνεται.

— ibid. οὐ δεῖ δὴ τοιοῦτον] συμπέρασμα τοῦ περιστατικοῦ.

— 4. παραπεπτωκότα] αὐτομάτως γενόμενον.

— 5. ἀφεῖναι] παραμελεῖν αὐτοῦ. εἰκάζειν τὸν καιρὸν ὀρνέῳ δοκεῖ, ὑποχειρίῳ μὲν γενομένῳ, εὐπετῶς δ' ἂν, εἰ μὴ κρατηθῇ, πάλιν ἀφιπταμένῳ.

— ibid. οὐδὲ παθεῖν ταὐτὸν ὅπερ] αἰτιολογία παραδειγματώδης, τὴν ἐκ τῆς ὀλιγωρίας βλάβην συνιστῶσα.

— 6. εἰ γὰρ, ὅθ' ἥκομεν Εὐβοεῦσι βεβοηθηκότες] πῇ μὲν ἐγκωμιαστικὰ ταῦτ' ἐστι τῆς τε ἀνδρείας καὶ τῆς φιλανθρωπίας τῶν Ἀθηναίων· πῇ δὲ ἐπιτιμητικὰ, διότι συντεταγμένην ἔτι ἔχοντες καὶ καλλίνικον τὴν δύνα-

μιν, ἠμέλησαν τοῦ καιροῦ, ῥαδίως ἂν σώσαντες τοὺς ἱκέτας, καὶ τὴν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἡγεμονίαν ἀναλαβόντες.

— 7. Ἀμφιπολιτῶν Ἱέραξ] γενικαὶ ἐπὶ μερισμῷ κείμεναι· εἰ μὴ ἄρα συνενοεῖν δεῖ πρέσβεις.

— ibid. παρῆσαν — ἐπὶ τουτὶ τὸ βῆμα] παρὰ τὸ πάρειμι, τὸ παρών εἰμι. ἢ παρήεσαν, παρὰ τὸ παριέναι, τὸ προσελθεῖν. σημείωσαι, ὅτι οἱ πρέσβεις Ἀθήνησιν ἀπὸ τοῦ βήματος ἐδημηγόρουν.

— pen. κελεύοντες] μονονοὺ προστάττοντες ἐπὶ τῷ συμφέροντι ὑμῶν.

15. 1. ὑπὲρ τῆς τῶν Εὐβοέων σωτηρίας] Πλούταρχος, Δημοσθένει· Δημοσθένης εἰς Εὔβοιαν ἐξώρμησε τοὺς Ἀθηναίους, καταδεδουλωμένην ὑπὸ τῶν τυράννων Φιλίππῳ. καὶ τὰ ἑξῆς. ἐγκωμιαστικόν ἐστι τουτὶ τὸ παράδειγμα, καὶ διὰ τοῦτ' εὐνοϊκὸν ἅμα καὶ συστατικὸν τοῦ δυνατοῦ τῶν Ἀθηναίων. σημείωσαι δὲ, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι μᾶλλον ὑπὲρ ἑτέρων ἢ ἑαυτῶν προθυμεῖσθαι λέγονται· οὐχὶ μέντοι τοσοῦτον ἴσως δι' ἐπιείκειαν τοῦ τρόπου, ὅσον διὰ τὰς τῶν δημαγωγῶν δωροδοκίας καὶ παρορμήσεις, ἢ καὶ τῆς ἰδίας ἀσφαλείας καὶ δυναστείας ἕνεκα.

— 2. τῶν μετὰ ταῦτα] γενομένων.

— 3. πραγμάτων] ἀσχολιῶν καὶ πολέμων ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως· περὶ ἧς, Ἰσοκράτους τοῦ πρὸς Φίλιππον προοίμιον ἀναγνωστέον.

— ibid. Ποτίδαια] Στέφανος, πόλις Θρᾴκης. Πλίνιος δὲ, Μακεδονίας εἶναί φησι ταύτην, Κασσάνδρειαν πρώην λεγομένην. ἐξαλλάσσονται δὲ τὰς προσηγορίας αἵ τε χῶραι καὶ αἱ πόλεις κατὰ τὸ δοκοῦν τοῖς κρατοῦσι.

— 4. Μεθώνη] πλείους ταὐτὸν εἶχον τοὔνομα. νοητέον δ' ἐνταῦθα τὴν εἴτ' ἐπὶ Μακεδονίας εἴτ' ἐπὶ Θρᾴκης.

— ibid. Παγασαὶ] Θετταλίας, πλησίον Πηλίου τοῦ ὄρους. ἀφ' ὧν ὁ Παγασίτης κόλπος ὠνόμασται.

— ibid. τἄλλα] χωρία, ἴσως τὰ ἐπὶ Θρᾴκης περὶ ὧν ὕστερον.

— ibid. ἵνα μὴ καθέκαστα λέγων] ἀποδίωξις, μεγάλης καὶ συχνῆς ῥᾳθυμίας ἐλεγκτική.

— 5. εἰ τότε τούτων] τῶν τόπων ἢ χωρίων ἑνί.

— 6. τῷ πρώτῳ] τούτου γὰρ ἀποκρουσθεὶς, οὐκ ἂν ἦλθεν ἐπὶ τὸ δεύτερον.

— ibid. προθύμως] κατὰ καιρὸν, καὶ μετὰ τῆς προσηκούσης παρασκευῆς.

— ibid. ὡς προσῆκεν] αὐτοὺς βοηθεῖν.

— 7. αὐτοὶ] ἀλλ' οὐ διὰ ξένων.

— ibid. ῥᾴονι καὶ πολὺ ταπεινοτέρῳ] ῥᾷον ἂν ἦν προσπολεμεῖν, καὶ πολὺ ταπεινότερος καὶ ἀσθενέστερος.

— ibid. ἐχρώμεθα] πειρώμεθ' ἂν αὐτοῦ κατὰ τὸν πόλεμον.

— 8. νῦν δὲ τὸ μὲν παρὸν] τῷ δέοντι ὑποτάττει τὸ γενόμενον.

— ibid. τὸ παρὸν] τοὺς παραπεπτωκότας καιροὺς, καὶ συμμάχους τοὺς παραγενομένους.

— 9. σχήσειν] ἕξειν. εὐελπιστία ἀνοήτων ἀνδρῶν.

— ibid. καὶ ηὐξήσαμεν καὶ κατεστήσαμεν τηλικοῦτον] μὴ κωλύσαντες δήπου αὐξηθῆναι καὶ μέγαν γενέσθαι.

— pen. ἡλίκος οὐδείς πω] ἀλλ' οὐ πολλῷ ὕστερον μέγιστος ἁπάντων τῶν τῆς Εὐρώπης βασιλέων, τῶν πώποτε γενομένων, Ἀλέξανδρος ἐγένετο· τὴν δύναμιν προπαρασκευάσαντος αὐτῷ Φιλίππου, καθάπερ Δαβίδου τῷ Σολομῶντι τὴν περιουσίαν εἰς τὴν τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ὀνομαστοτάτου ναοῦ κατασκευήν.

— ult. νυνὶ δὲ καιρὸς ἥκει] τοῦ καθελεῖν, καὶ πάλιν μικρὸν καταστῆσαι Φίλιππον, καὶ τοῦ πολὺ ταπεινοτέρῳ χρῆσθαι αὐτῷ. τίς; οὗτος ὁ τῶν Ὀλυνθίων.

— ibid. νυνὶ δὲ καιρὸς] μετὰ τὴν ἐπιτίμησιν τῇ ὀλιγωρίᾳ καὶ τῆς διὰ ταύτην βλάβης διήγησιν, παραμυθία παραθαρρυντικὴ τῶν ἀκροατῶν, ὡς θεοφιλῶν ὄντων καὶ εὐτυχούντων, δὲ προτρεπτικὴ ἐπ' εὐχαριστίαν καὶ προθυμίαν πρακτικήν.

16. 1. αὐτόματος τῇ πόλει] διαφωνεῖται ἡ διάστιξις. ἔνιοι γὰρ συνέζευξαν· τίς οὗτος; ἐπιζεύξαντες· ὁ τῶν Ὀλυνθίων. ἕτεροι δὲ μηδεμίαν δόντες ἐρώτησιν, ἐφεξῆς ἀνέγνωσαν οὕτως· νυνὶ δὲ καιρὸς ἥκει τις, τουτέστιν, οὐκ εὐκαταφρόνητος, οὗτος ὁ τῶν Ὀλυνθίων, αὐτόματος τῇ πόλει. καὶ ὁ μὲν νοῦς ὁ αὐτὸς ὁπωσοῦν ἄν τις ἀναγνοίη· δριμυτέρα δὲ ἡ ἐρώτησις.

— ibid. ὁ καιρὸς τῶν Ὀλυνθίων αὐτόματος ἥκει τῇ πόλει] ἐν τοῖς ἄνω, καιρὸν παραπεπτωκότα ἔλεξεν. ὁ δὲ καιρὸς τῶν Ὀλυνθίων τούτοις μὲν αὐτοῖς ἀκαιρία ἐγένετο (οὐ γὰρ εὐτυχὲς δυνατωτέρῳ πολεμεῖν), τοῖς δ' Ἀθηναίοις εὐκαιρίαν ἔδοξε παρασχεῖν τοῦ καταγωνίσασθαι Φίλιππον, καὶ τοῦ τὴν ἐν τοῖς Ἕλλησι δυναστείαν ἀναλαβεῖν. ἀλλὰ καὶ οὗτοι ἐψεύσθησαν τῶν ἐλπίδων, ἐναντιωθείσης δήπουθεν τῆς φορᾶς τῶν καιρῶν.

— ibid. τῶν προτέρων ἐκείνων] γράφεται καὶ, τῶν πρότερον, τοῦ δήπου τῶν Ἀμφιπολιτῶν, καὶ τοῦ τῶν Πυδναίων, καὶ τῶν λοιπῶν.

— 3. καὶ ἔμοιγε δοκεῖ] ἡ τάξις· καὶ λογιστής τις δίκαιος τῶν ὑπηργμένων παρὰ τῶν θεῶν ἡμῖν, ἂν καταστὰς, δοκεῖ μοι ἔχειν ἂν εἰκότως αὐτοῖς χάριν μεγάλην ὅμως καίπερ πολλῶν οὐκ ἐχόντων ὡς δεῖ.

— ibid. ἂν — καταστὰς] ἀντὶ τοῦ, εἰ κατασταθείη τις. σημείωσαι, ὅτι τὸ ἵστημι, ἵστην, ἕστακα, ἑστάκειν, ἔστησα, στήσω, ἅμα πᾶσι τοῖς συνθέτοις, ἐνεργητικῶς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λαμβάνονται. τὸ δὲ ἕστηκα, ἑστήκειν, ἔστην, νῦν μὲν οὐδετέρως, νῦν δὲ παθητικῶς.

— ibid. ἔμοιγε δοκεῖ] ἠθικῶς, καὶ οὐκ αὐθάδως, ἀλλὰ προκαταληπτικῶς.

— ibid. δίκαιος λογιστὴς] ὁ οὐ μόνον τὰ δεδαπανημένα καὶ ἀτυχηθέντα, ἀλλὰ καὶ τὰ εὐπορηθέντα καὶ κατορθωθέντα λογιζόμενος. προφητικῇ τινὶ καὶ ἀποστολικῇ ἔοικε νουθεσίᾳ τὸ ῥητὸν, τῇ τῶν ἀνθρώπων μεμψιμοιρίᾳ καὶ ἀγνωμοσύνῃ καὶ ἀχαριστίᾳ τῇ εἰς τὸ θεῖον, δικαιότατ' ἐπιτιμώσῃ. οἱ πολλοὶ γὰρ τὸν καιρὸν οὐχ ὁρῶμεν, ἢ ὁρῶντες ἀφίεμεν, ἢ

λαβόντες οὐθ' ὁσίως οὔτε σωφρόνως αὐτῷ χρώμεθα. εἶτα οὐ τῇ ἑαυτῶν ἀφροσύνῃ καὶ ῥᾳθυμίᾳ καὶ ἀβελτηρίᾳ ὀργιζόμεθα, ἀλλὰ τῇ θείᾳ προνοίᾳ καὶ διοικήσει τῶν ἀνθρωπίνων ἐγκαλοῦμεν ἀτυχήσαντες, ἢ μὴ πάνθ' ὅσα ἠβουλήθημεν κατορθώσαντες, ἀδικώτατοι λογισταὶ καὶ ἄγαν φίλαυτοι καὶ μεμψίμοιροι ὑπάρχοντες.

— 4. τῶν ὑπηργμένων παρὰ τῶν θεῶν ἡμῖν] τῶν θείων εὐεργεσιῶν, τῶν παραπεπτωκότων καιρῶν, καὶ αὐτομάτων ἡκόντων τῇ πόλει. ἡ φράσις, τινὰ ὑπάρχειν τί τινι, μᾶλλον δὲ, τινί τι ὑπῆρχθαι παρά τινος, καίτοι καὶ τοῦτο σπανιώτερον, κοινότερον δὲ, τὸ ὑπάρχειν τί τινι παρά τινος. ἐν ἑτέροις, τὸ ὑπάρχειν πρότερον, τῷ ἀμύνεσθαι, ἀντίκειται.

— 6. τὸ μὲν γὰρ] λύσις ἀντιθέσεως μεταστατική. ὁ νοῦς, ὅτι ἕτερόν ἐστι τὸ ἀμελεῖν τοῦ ἀτυχεῖν, καὶ ὅτι ἔνιοι κακῶς πράττουσιν οὐ παρὰ τὴν τύχην, ἀλλὰ παρὰ τὴν ἰδίαν ὀλιγωρίαν· ἕτερον γὰρ καὶ τὸ ἐπιμελεῖσθαι τοῦ εὐτυχεῖν.

— ibid. τὸ ἀπολωλεκέναι] ἡμᾶς, ἢ, τὸ πολλὰ ἀπολωλέναι ἡμῖν. τοῦ ἀπολωλεκέναι πολλὰ ἐν τῷ πολέμῳ ἡ αἰτία ἀμέλεια ἡ ἡμετέρα.

— ibid. πολλὰ] καὶ χρήματα καὶ χωρία, ἔτι δὲ στρατιώτας καὶ δόξαν.

— 7. τῆς ἡμετέρας ἀμελείας] ἔργον ἢ ἴδιον εἶναι.

— ibid. θείη τις ἂν] νομίσειε τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν αἰτίαν εἶναι, καὶ αἰτιάσαιτο ταύτην τῆς ἀποβολῆς, οὐχὶ δὲ τὴν τύχην.

— 8. τὸ δὲ μήτε πάλαι τοῦτο πεπονθέναι] καὶ πρὸ τοῦ Φιλιππικοῦ πολέμου, καὶ ἐν αὐτῷ τούτῳ χρονιώτερον· ἰδοὺ, ὅπως καὶ ἡ ἀναβολὴ τῶν κακῶν ἐν ἀγαθοῦ μοίρᾳ τίθεται. πόσῳ δὲ εὐχαριστότερον δέχεσθαι δεῖ τὴν τοῦ θεοῦ εἰς ἡμᾶς μακροθυμίαν, χώραν ἡμῖν τοῦ μετανοῆσαι διδόντος;

— ibid. τὸ μὴ πεπονθέναι] ὅτι οὐκ ἐπάθομεν, ὅτι πέφηνεν, παρακείμενος μέσος τοῦ φαίνομαι. δεῖ δὲ τοὺς σχηματισμοὺς τῶν ῥημάτων, καὶ τἆλλα τὰ γενικὰ, ἐκ τῶν γραμματικῶν προμαθόντα κανόνων, εἶθ' οὕτως ἐπιχειρεῖν τῇ Δημοσθένους ἀναγνώσει· ἀλλὰ μὴ παρ' ἡμῶν τὰ τοιαῦτα προσδοκᾶν. ὁ γὰρ τὰ τῆς γραμματικῆς τέχνης οὐκ ἀπηκριβωμένος, οὐδέποτ' ἂν ῥήτωρ ἀγαθὸς γένοιτο.

— 9. τούτων ἀντίῤῥοπον] ἐξισάζειν δυναμένην καὶ ἀντισηκοῦν τὰ ἀπολωλότα, καὶ τὴν ἡμῶν πλάστιγγα ἐξίσου καταστῆσαι τῇ Φιλίππου, καὶ ἰσόσταθμον καὶ ἰσόῤῥυπον ἀπεργάζεσθαι.

— 10. ἂν χρῆσθαι] αὐτῇ τῇ συμμαχίᾳ.

— ibid. τῆς παρ' ἐκείνων] οὔσης ἢ ὑπαρχούσης ἡμῖν· τῆς τῶν θεῶν, ἢ, τῆς θείας εὐνοίας εἰς ἡμᾶς.

— ibid. εὐεργέτημα] εἶναι.

— ibid. ἔγωγε θείην] ψηφισαίμην ἂν, θείμην ἂν τὴν ψῆφον μὴ πρὸς τὴν ἀτυχίαν ἡμῶν, ἀλλὰ πρὸς τὴν τῶν θεῶν εὔνοιαν.

— 11. ἀλλ' οἶμαι παρόμοιόν ἐστιν ὅπερ καὶ περὶ] δι' ὁμοιώσεως παρίστησι τὴν ἀνθρωπίνην ἀμέλειάν τε καὶ ἀχαριστίαν, ἐπικοσμῶν καὶ ἐναργέστερον ποιῶν τὸν λόγον.

— ibid. παρόμοιόν ἐστιν ὥσπερ καὶ] παρατήρει τὰ ἀποδοτικὰ μόρια· οἷς ἐν τῇ ἑξῆς περιόδῳ ὑπέζευξε· καὶ περὶ τῶν πραγμάτων οὕτως.

— 12. κτήσεως] πορισμοῦ, ὅταν τις, ἅπερ ἐπορίσατο, ταῦτ' ἔσωσε καὶ διεφύλαξε.

— ibid. λάβῃ καὶ σώσῃ] πρὸς τῷ λαβεῖν σώσῃ καὶ περιποιήσηται.

— 13. τῇ τύχῃ] τῇ παρὰ τῶν θεῶν εὐνοίᾳ. ἡμῖν μὲν γὰρ τύχη ἐστὶ καὶ αὐτόματον· τῇ δὲ αἰτίᾳ, τῷ θεῷ φημὶ, τῷ δικαιότατα οὐ παραιτίῳ, ἀλλὰ παναιτίῳ λεγομένῳ, καὶ πρὸ πάντων αἰώνων πάντα τά τε μέγιστα καὶ τὰ ἐλάχιστα προεωρακότι τε καὶ διατάξαντι, μήτε τύχη μήτε αὐτόματον οὐδὲν, ἀλλὰ σοφία καὶ πρόνοια τὸ πᾶν.

— ibid. ἂν δ' ἀναλώσας λάθῃ] ἐὰν κατ' ὀλίγον καὶ μὴ αἰσθανόμενος ἀναλώσῃ, ἀεὶ μὲν ἀφαιρῶν, μηδὲν δὲ προστιθείς.

— 14. συνανάλωσε] ἀνάλωσε σὺν τοῖς χρήμασι.

— ibid. καὶ τὸ μεμνῆσθαι τὴν χάριν] τὴν μνήμην τῆς εὐεργεσίας.

— ibid. καὶ περὶ τῶν πραγμάτων οὕτως] ἠδυνήθη ἂν διὰ μιᾶς περιόδου ἀπαρτίσαι τὴν ἔννοιαν, οὑτωσίπως· ὥσπερ ἐπὶ τῆς τῶν χρημάτων κτήσεως, ἂν μὲν ὅσα ἄν τις λάβῃ, ταῦτα καὶ σώσῃ, μεγάλην ἔχει τῇ τύχῃ τὴν χάριν· ἂν δὲ ἀναλώσας λάθῃ, συνανάλωσε καὶ τὸ μεμνῆσθαι τῇ τύχῃ ἐπὶ χάριν· οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, οἱ μὴ χρησάμενοι τοῖς καιροῖς ὀρθῶς, οὐδ' εἰ συνέβη τι παρὰ τῶν θεῶν χρηστὸν, μνημονεύουσι. δοκεῖ δὲ διακόψαι καὶ μερίσαι τὴν περίοδον διὰ τὸ πολύκωλον.

— ult. πρὸς γὰρ τὸ τελευταῖον ἐκβὰν] πρὸς τὸ ἐκβὰν τελευταῖον, ἐπιῤῥηματικῶς οἶμαι. κατὰ τὸ τελευταῖον.

— ibid. ἕκαστον τῶν προϋπαρξάντων] ἔνιοι τῶν πρὶν ὑπαρξάντων.

17. 1. ὡς τὰ πολλὰ] ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, σχεδὸν ἀεί.

— ibid. κρίνεται] ὑπὸ τῶν ἀδίκων λογιστῶν. τῆς μὲν γὰρ τελευτῆς χρηστῆς οὔσης, χρηστὰ καὶ τὰ προηγησάμενα φαῦλα κρίνεται· φαύλης δὲ, φαῦλα καὶ ταῦτα, καίτοι κάλλιστα γενόμενα. ἐν ἅπασι γὰρ τοῖς ἔργοις (καθά φησιν Ἰσοκράτης) οὐχ οὕτω τῆς ἀρχῆς μνημονεύομεν, ὡς τῆς τελευτῆς αἴσθησιν λαμβάνομεν.

— ibid. διὸ καὶ σφόδρα δεῖ] ἐπειδὴ πολλῶν, φησὶν, αἰσχρῶς κατημελήσαμεν, δεῖ σωφρόνως ἐπιμελεῖσθαι τῶν τε παρόντων καὶ τῶν μελλόντων.

— 2. ἵνα ταῦτα] πότερον τὰ λοιπὰ, ἢ τὰ κατημελημένα πρότερον; ὃ καὶ μᾶλλον ἀρέσκει. τὸ μὲν γὰρ ἐπανορθώσασθαι, τοῖς ἐπταισμένοις· τὸ δὲ κατορθῶσαι, τοῖς ἐν χερσὶ μᾶλλον οἰκειότερον εἶναι δοκεῖ.

— 3. τὴν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις] γενομένην ἡμῖν.

— ibid. πεπραγμένοις] αἰσχρῶς δηλονότι, μᾶλλον δὲ κατημελημένοις.

— ibid. ἀδοξίαν] τὴν μᾶλλον ἀνιῶσαν Ἀθηναίους τῆς βλάβης, οὐχὶ τοσοῦτον φιλοχρημάτως ἔχοντας, ὅσον φιλοτίμως, καὶ φιλεγκωμίους ὄντας. ἡ μὲν πρώτη πίστις ἐκ τοῦ συμφέροντος, ἡ δευτέρα δὲ αὕτη ἐκ τοῦ ἐνδόξου, ἡ δὲ τρίτη ἐκ τοῦ ἐπικινδύνου, ἡ νῦν τεθεισομένη.

— 4. εἰ δὲ προησόμεθα] ἀπελάσομεν, ἀβοηθήθους ἀποπέμψομεν, οὐ προσδεξόμεθα συμμάχους.

— ibid. καὶ τούτους τοὺς ἀνθρώπους] τοὺς Ὀλυνθίους, τοὺς τηλικαύτην δύναμιν ἔχοντας, πόλεις μὲν λϐ', ἱππεῖς δὲ αφ', τοὺς βεβαίους ἡμῖν συμμαχήσαντας ἄν.

— 5. ἐκεῖνος] Φίλιππος, ὁ κοινὸς ἐχθρός.

— ibid. καταστρέψηται] ἐκπολιορκήσῃ Ὄλυνθον, δυνατώτερός γε ὢν πολλῷ.

— 6. φρασάτω τις ἐμοὶ] ἀνακοίνωσις διαβεβαιωτική.

— ibid. τί τὸ κωλῦον ἔσται] τί κωλύσει.

— ibid. ἔτι] μετὰ τὸ χειρώσασθαι Ὀλυνθίους, τοὺς, ἄλλοσέ πῃ τρεπομένου Φιλίππου, τὴν Μακεδονίαν πορθήσαντας ἄν.

— ibid. βαδίζειν] ἢ μετὰ στρατεύματος δηλονότι.

— 7. ὅποι βούλεται] εἴτε ἐπ' ἄλλας Ἑλληνίδας πόλεις, εἴτε καὶ ἐπ' αὐτὰς τὰς Ἀθήνας. ἡ πρόθεσις τοῦδε τοῦ τόπου· ὅτι Φίλιππος Ὀλυνθίους καταστρεψάμενος, οἷός τ' ἔσται ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν Ἀττικήν.

— 8. ἆρά γε λογίζεταί τις ὑμῶν] νῦν ἠρέμα κατασκευάζει ἐκ τῆς φύσεως τῆς Φιλίππου, τῆς ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐγνωσμένης, ὅτι καὶ βουλήσεται βαδίζειν ἐπ' Ἀθηναίους.

— ibid. λογίζεται] ὅπερ τῆς διανοίας ἐστί.

— ibid. τις ὑμῶν] εἰ πάντες οὐ δύνασθε.

— 9. καὶ θεωρεῖ] ὅπερ τῆς αἰσθήσεώς ἐστι. τὰ μὲν γὰρ βουλεύματα Φιλίππου, τοὺς γείτονας πρῶτον καταδουλώσασθαι βουλομένου, ἀδηλότερα τοῖς πολλοῖς· τὰ δὲ πεπραγμένα, φανερὰ καὶ τοῖς ἀνοήτως καὶ ῥαθύμως ἔχουσιν, ὥσπερ τὰ ἐν τοῖς θεάτροις γιγνόμενα. ὁ δὲ Δημοσθένης πρὸ πολλοῦ τῆς Φιλίππου προαιρέσεως αἰσθόμενος, καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς τυραννίδος, τῆς τοῦ Μακεδόνος, τῇ Ἑλλάδι ὑποφυομένης, ἰᾶσθαι σπουδάσας, ἀδίκως τὸ τῆς πολυπραγμοσύνης ἔχειν ἔγκλημα δοκεῖ, εἰς τὸ προνοητικὸν καὶ φιλόπατρι δικαιότερος ἂν ἐπαινεῖσθαι.

— ibid. τὸν τρόπον δι' ὃν] ὅντινα τρόπον.

— ibid. μέγας] δυνατός. ἀντίκειται γὰρ τῷ ἀσθενεῖ, τῷ ἀδυνάτῳ.

— ibid. ἀσθενὴς ὢν] οὐ ναὶ μὰ Δία οὔτε τὸ σῶμα, οὔτε τὴν ψυχὴν, ὥσπερ ὁ Δημοσθένης (ἔῤῥωτο γὰρ ἄμφω ταῦτ' οὐχ ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' ἐναμίλλως τοῖς μάλιστα περὶ ἑκάτερον τούτων ηὐτυχηκόσιν) ἀλλ' ὀλίγην δύναμιν ἔχων, παραλαβὼν, ὅτ' εἰς τὴν ἀρχὴν καθίστατο, τὰ μὲν βασίλεια χρημάτων κενὰ καὶ πάντα κατηναλωμένα, τὰ πράγματα δὲ ταραχῆς μεστὰ, καὶ πολλῆς ἐπιμελείας δεόμενα, καὶ φυλακῆς καὶ δαπάνης.

— 10. τὸ καταρχὰς] ἐπιῤῥηματικῶς, ἐν τῇ ἀρχῇ :τῆς ἀρχῆς. Ἀλέξανδρος ἐν τῇ Ἀῤῥιανοῦ ζ' Φίλιππος παραλαβὼν ὑμᾶς (τοὺς Μακεδόνας) πλάνητας καὶ ἀπόρους ἐν διφθέραις τοὺς πολλοὺς νέμοντας ἀνὰ τὰ ὄρη πρόβατα ὀλίγα, καὶ ὑπὲρ τούτων κακῶς μαχομένους Ἰλλυριοῖς τε καὶ Τριβαλλοῖς καὶ τοῖς ὁμόροις Θρᾳξὶ, χλαμύδας μὲν ὑμῖν ἀντὶ τῶν διφθερῶν φορεῖν ἔδωκε. καὶ τὰ λοιπά.

— ibid. τὸ πρῶτον Ἀμφίπολιν λαβὼν] τὰ ἱστορικὰ ταῦτα ἐκ τῶν συγγραφέων, τῶν πᾶσι προκειμένων, συζητείτωσαν οἱ σπουδαῖοι, Διοδώρου φημὶ τοῦ Σικελιώτου, Πλουτάρχου, Ἰουστίνου, Γεμίστου, καὶ εἴ τινες ἕτεροι. τοὺς γὰρ παλαιοὺς, Θεόπομπον καὶ Ἔφορον, καὶ ἄλλους, εἴτε ὁ χρόνος, εἴτε ὁ τοῦ Κρόνου φθόνος, ἡμᾶς ἀπεστέρησεν· ἔτι δὲ, ἐκ τῶν Λιβανίου ὑποθέσεων, καὶ τῶν Οὐλπιανοῦ ἐξηγήσεων, καίτοι οὐ πανταχοῦ εὐδοκιμουσῶν. ὁ δὲ τῶν βιβλίων ἀπορῶν, ἄμεινον βουλεύσεται, τὰς Δημοσθένους διηγήσεις ἀποδεχόμενος, ἢ τὸν σχολιαστὴν, τὸν τὰ μηδὲν ὠφελοῦντα μὴ ποιήσαντα μάτην, αἰτιώμενος. οἱ μὲν γὰρ ἱστοριογράφοι καὶ ῥήτορες παραχαράττουσιν ἔσθ' ὅπου, ἐπὶ νίκῃ τοῦ προκειμένου, τὴν ἀλήθειαν ἐξεπίτηδες. τὸ δὲ παρατιθέναι τὰ βιβλία τῶν συγγραφέων, τοῖς μὲν ἀμελοῦσι τούτοις ἐντυχεῖν εὔηθες, τοῖς δὲ προειδόσι περιττόν· τὸ δὲ κατὰ διεξοδον ἀπομνημονεύειν, ἀπέραιτον ὁμοῦ καὶ διὰ τὴν μακρολογίαν ἀηδέστατον. ὑπομνήσομεν δ' ὅμως τὸν ἀναγνώστην, ὅπου ἂν καιρὸς εἶναι δόξειεν.

— ibid. λαβὼν] κατὰ κράτος ἑλὼν, κατὰ Διόδωρον, οὐχὶ δὲ παραδόντων τῶν πολιτῶν.

— 11. Πύδναν] ἣν χειρωσάμενος καὶ ἐξανδραποδισάμενος παρέδωκε τοῖς Ὀλυνθίοις.

— ibid. Ποτίδαιαν] ἣν ὡμολόγησε μὲν περιποιήσειν Ὀλυνθίοις, παραδεδωκέναι δ' αὐτὴν ταύτην, οὐ διαῤῥήδην λέγει Διόδωρος.

— ibid. Μεθώνην] τὴν Θρᾳκίαν, ἣν κατέσκαψε Φίλιππος. οὐχὶ δὲ τὴν ἐν τῷ Ἑρμιονικῷ κόλπῳ τῆς Πελοποννήσου. Στράβων τῇ θ', οἷς προσέθηκε Διόδωρος· Παγὰς δὲ χειρωσάμενος, ἠνάγκασεν ὑποταγῆναι.

— 12. εἶτα Θετταλίας ἐπέβη] ὑπὸ τῶν Ἀλευαδῶν παρακαλούμενος κατὰ Λυκόφρονος καὶ Τισιφόνου, τῶν Ἀλέξανδρον τὸν Φεῤῥαῖον ἀποκτεινάντων. Διόδωρος τῇ ις. σελίδι φ ι ζ. συγγραφεὺς πλείστου μὲν ἄξιος διὰ τὸ σωματοποιῆσαι τὰς ἱστορίας, ἃς εἴτε ὁ χρόνος εἴτε ὁ φθόνος ἀνάπαλιν διεμέλισεν· οὐ πανταχῇ δὲ, διὰ τὸ μεγαλεπίβολον καὶ παντοδαπὸν, εὐκαιρήσας ἀκριβώσασθαι, καὶ διαρθρῶσαι τοῖς τε καιροῖς καὶ τοῖς τόποις, τὰς κατὰ μέρος ἱστορίας.

— ibid. Φερὰς, Παγασὰς, Μαγνησίαν] Θετταλικαὶ πόλεις· ἑτέρα δὲ Μαγνησία, ἡ τῆς Μυγδονίας ἢ Μαιονίας, ἡ πρὸς Μαιάνδρῳ ποταμῷ.

— pen. πάνθ' ὃν] τὰ λοιπὰ τῆς Θετταλίας χωρία.

— ibid. ὃν ἐβούλετ' εὐτρεπίσας τρόπον] κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ διοικήσας.

— ult. ᾤχετ' εἰς Θρᾴκην] Διόδωρος τῇ φ κ. β', σελίδι κατὰ τὴν Μακεδονίαν γ' βασιλεῖς συνέστησαν ἐπὶ τὸν Φίλιππον, ὅ τε τῶν Θρᾳκῶν, καὶ Παιόνων, καὶ Ἰλλυριῶν. ἀλλ' οὐ περὶ τούτων ἔοικε λέγοντι νῦν ὁ ῥήτωρ, ἀλλὰ περὶ Τήρου, καὶ Κερσοβλέπτου, καὶ Σιτάλκου. ὧν αὐτὸς ὁ Φίλιππος ἐν τῇ ἐπιστολῇ μέμνηται.

— ibid. τοὺς μὲν ἐκβαλὼν] Τήρην καὶ Κερσοβλέπτην.

— ibid. τοὺς δὲ καταστήσας] Σιτάλκην οἶμαι.

18. 1. ἠσθένησε] ἐνόσησε, ἠῤῥώστησε. τῷ Γ Ὀλ. ἠγγέλθη Φίλιππος ἀσθενῶν καὶ τεθνεώς. καὶ ἐν τῷ Α τῶν Φιλιππικῶν· τέθνηκε Φίλιππος, οὐ μὰ Δί', ἀλλὰ ζῇ. τί δ' ὑμῖν διαφέρει: ταχὺ γὰρ ἕτερον Φίλιππον ποιήσετε.

— ibid. πάλιν ῥᾴσας] ῥᾴονος γενομένου τοῦ νοσήματος.

— ibid. οὐκ ἐπὶ τὸ ῥᾳθυμεῖν] τὴν ῥαθυμίαν, τὴν ἄνεσιν τῆς ψυχῆς, τὴν ἀπραξίαν καὶ φιληδονίαν.

— 2. ἀπέκλινεν] ἀπὸ τῆς πρώην φιλοπραγμοσύνης ἑαυτὸν κἂν ὀλίγον ἔτρεψε.

— ibid. Ὀλυνθίοις ἐπεχείρησε] πολεμεῖν, ἢ ἀπολύτως, ἐπιχειρεῖν τινὶ, τὸ ἔρχεσθαι ἐπ' αὐτὸν, καταγωνισόμενον. ἐγκωμιαστικός ἐστιν οὗτος ὁ τόπος, οἷόσπερ καὶ παρ' Ἰσοκράτει, τῶν Φιλίππου κατορθωμάτων· οὐ μὰ Δία κατ' εὔνοιαν τὴν πρὸς ἐκεῖνον παρεισφρηθεὶς, ἀλλ' ἅμα μὲν πρὸς ἔκπληξιν, ἅμα δὲ πρὸς ζῆλον τῶν Ἀθηναίων εἰσαχθείς.

— ult. τὰς δ' ἐπ' Ἰλλυριοὺς] παραλειπτικὴ προσθήκη πλειόνων στρατειῶν.

— ibid. Ἀρύμβαν] ἔνιοι Ἀρύβαν, ἔνιοι Ἀρίββαν διπλασιαζομένου τοῦ β, γράφουσι. Σουίδας· Ἀρύβας, Ἀλκέτου μὲν ἦν παῖς, Μολοσσῶν δὲ βασιλεύς. Παυσανίας ἐν Ἀττικοῖς· Πύῤῥος μὲν ἐξ Αἰακίδου τοῦ Ἀρύββου, Ἀλέξανδρος δ' ἐξ Ὀλυμπιάδος τῆς Νεοπτολέμου θυγατρὸς, ἐγεννήθη. Νεοπτολέμου δὲ καὶ Ἀρύββου πατὴρ ἦν Ἀλκέτας ὁ Θαρύπου.

19. 1. τί οὖν τις ἂν εἴποι] κατὰ προκατάληψιν ἢ ἐπιδιόρθωσιν αἰτιολογία, καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ διηγήματος τῇ ὑποθέσει.

— 2. νῦν] ὅτε τὸ γενόμενον οὐκ ἂν ἀγέννητον γένοιτο, καὶ μηδὲν ἔσται πλέον ἀκούσασιν ἡμῖν.

— ibid. ἵνα γνῶτε] τῇ διανοίᾳ.

— 3. καὶ αἴσθησθε] ταῖς αἰσθήσεσι καταλάβητε, οὐκ ἀκούοντες μόνον, ἀλλὰ σχεδὸν ὁρῶντες καὶ ἁπτόμενοι. ἐν τοῖς ἄνω· ἆρά γε λογίζεταί τις ὑμῶν καὶ θεωρεῖ. Σουίδας· αἴσθομαί σου, δι' αἰσθήσεως ἐπιλαμβάνομαι· αἰσθόμενοι, νοήσαντες.

— ibid. ἀμφότερα, καὶ τὸ, καὶ τὴν] ῥήματι ὀνοματικῷ ἐπιζευχθὲν ὄνομα.

— ibid. προΐεσθαι] ἡ πρόεσις ὅτι σφόδρα ἐστὶ βλαβερά.

— ibid. καθέκαστον αἰεί τι τῶν πραγμάτων] ἡ ἑκάστων καὶ συνεχὴς ἀμέλεια, ἀθρόα γίγνεται βλάβη.

— 4. αἰεί τι τῶν πραγμάτων] τῶν ὅλων δήπου μέρος τι, ἕως ἂν τὸ σύνολον διαφθαρῇ.

— 5. τὴν φιλοπραγμοσύνην] ἡ μὲν πολυπραγμοσύνη ἐπὶ κακῷ λαμβάνεται· ἡ δὲ φιλοπραγμοσύνη ἐπαινετὴ ἂν εἴη, δικαία γε οὖσα. ἀλλ' αὕτη ἡ τοῦ Φιλίππου γέγονε πλεονεκτικὴ, εὐσχημόνων μέντοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀναγκαίων λαβομένη προφάσεων, καὶ νῦν μὲν ἀμυνομένη τοὺς προϋπάρξαντας, νῦν δὲ βοηθοῦσα τοῖς δεομένοις, νῦν δὲ ἐπεξεργαζομένη οἷς ἐνεστήσατο.

— ibid. πρὸς ἅπαντας] Ἕλληνάς τε καὶ βαρβάρους.

— ibid. ᾗ χρῆται] ἐπὶ τῷ ἰδίῳ συμφέροντι.

— ibid. καὶ συζῇ Φίλιππος] χρήματα ὡς ψυχὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσι· ὧδε, ὦ Φίλιππε, βίος σοὶ φιλοπραγμοσύνη.

— ibid. ὑφ' ἧς οὐκ ἔστιν ὅπως ἡσυχίαν σχήσει] ἡ φιλοπραγμοσύνη οὐκ ἐπιτρέψει αὐτῷ ἡσυχάζειν.

— 6. ἀγαπήσας] ἀρκεσθεὶς, ἄπληστος ὤν. μαντεία ἐκ τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου (τῆς φύσεώς φημι) τῶν ἀποβησομένων.

— 7. εἰ δ' ὁ μὲν ὡς] αἰτίθεσις φιλοπραγμοσύνης καὶ ἀμελείας, στοχαστικὴ τῶν ἑκατέρας ἀποτελεσμάτων.

— ibid. μεῖζον τῶν ὑπαρχόντων] τῶν προειργασμένων.

— ibid. ὡς δεῖ πράττειν] πρακτέον εἶναι.

— pen. ἐγνωκὸς ἔσται] ἀξιώσει, καὶ βεβαίως ἐμμενεῖ ταύτῃ τῇ γνώμῃ.

— ibid. ὑμεῖς δὲ] γράφεται καὶ, ἡμεῖς, ἐγνωκότες ἐσόμεθα, ἢ ἔσεσθε.

— ibid. ἀντιληπτέον] δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι.

— ult. ἐῤῥωμένως] μετὰ σπουδῆς καὶ προθυμίας ἐπιχειρεῖν τοῖς πράγμασι.

— ibid. ἐλπὶς] ἐλπίζειν δεῖ.

20. 1. τελευτῆσαι] τελευτήσειν. ἡ φράσις· τόδε τελευτᾷ εἰς τόδε, ἀντί τοῦ, τοῦδε αὕτη ἐστὶν ἡ τελευτή. ἡ μὲν Φιλίππου φιλοπραγμοσύνη τελευτήσει εἰς καταδούλωσιν ὅλης τῆς Ἑλλάδος· ἡ δὲ τῶν Ἀθηναίων ῥᾳθυμία εἰς ἀποβολὴν ἅμα τῇ ἀρχῇ καὶ τῆς ἐλευθερίας. Πλούταρχος· διαγωγή ἐστιν ἐν οἴνῳ τὸ συμπόσιον, εἰς φιλίαν ὑπὸ χάριτος τελευτῶσα. ὁ αὐτὸς ἐν τῷ Θησεῖ· τὴν Ἑλένης ἁρπαγὴν, πολέμου μὲν ἐμπλῆσαι τὴν Ἀττικὴν, αὐτῷ δὲ εἰς φυγὴν καὶ ὄλεθρον τελευτῆσαι.

— ibid. πρὸς θεῶν] ἐπόμοσις καὶ ἐπιμαρτυρία δεινή.

— ibid. τίς οὕτως εὐήθης] ἁπλοϊκὸς, καὶ ἀπρονόητος, καὶ ἀλόγιστος, εὐήθεις (φησὶν ὁ τῶν Ἀριστοτέλους Ῥητορικῶν σχολιαστὴς) εἰσὶν, ὧν τὸ ἦθος εὐπεριάγωγον.

— 2. ὅστις ἀγνοεῖ] οὐ πρόοιδεν. ἐμφατικὴ ἡ λέξις.

— ibid. τὸν ἐκεῖθεν] τὸν ἐξ Ὀλύνθου, τὸν Ὀλυνθιακόν.

— ibid. δεῦρο] εἰς τὴν Ἀττικήν.

— ibid. ἥξοντα] ἥξειν, Ἑλληνικὴ χρῆσις μετοχικῆς αἰτιατικῆς ἀντ' ἀπαρεμφάτων τῶν παρὰ Λατίνοις. οὕτω γὰρ (φησὶν ὁ Μοσχόπουλος) τὰ γνωριστικὰ ῥήματα, καὶ τὰ τοῦ ὁρᾶν σημαντικὰ, συντάσσεται πρὸς τὰς τῶν μετοχῶν αἰτιατικάς.

— ibid. ἂν ἀμελήσωμεν] τῆς τῶν Ὀλυν-

θίων σωτηρίας.

— 3. ἀλλὰ μὴν εἰ τοῦτο γενήσεται] εἰ Φίλιππος ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἔλθῃ. τὰ ἐκβησόμενα δι' ὁμοιώσεως παρίστησι.

—4. μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον— ὥσπερ — οὕτω καὶ ἡμεῖς] παρατήρει τὰ ὁμοιωτικὰ μόρια.

— ibid. δανειζόμενοι] δανείζει ὁ διδοὺς, δανείζεται ὁ λαμβάνων, ἐπὶ τόκῳ χρήματα.

— pen. εὐπορήσαντες] ἐκ τῶν ἀλλοτρίων χρημάτων.

— ibid. μικρὸν χρόνον] διότι οἱ μεγάλοι τόκοι ταχέως ὅλην τὴν οὐσίαν ὑφείλοντο, καθάπερ τὸ πῦρ τὰ οἰκήματα, εἰ μὴ φθάσας τις σβέσῃ, κατηνάλωσεν. σημεῖον δὲ, οἱ μεγάλοι μὲν καὶ ἀνέλπιστοι πλοῦτοι τῶν δανειστῶν, αἱ δὲ ἀθρόαι τῶν δανειζομένων ἀπώλειαι. τοὺς Ἰουδαϊκοὺς τόκους τῶν ἀριθμητικῶν τῶν παρ' ἡμῖν τις νεωστὶ συλλογισάμενος ἐξ ὀλίγων δραχμῶν οὐ πολλοῦ χρόνου εἰς παμπόλλας μυριάδας προελθεῖν εἰθισμένους ἀπέδειξεν.

— ult. ὕστερον] μετὰ χρόνον, τελευτῶντες.

— ibid. καὶ τῶν ἀρχαίων] τῶν ὄντων ἐξ ἀρχῆς αὐτοῖς κτημάτων, τῆς πατρικῆς οὐσίας. Δημοσθένης· οἱ δ', ἐπειδὴ διαλύειν ἐδέησεν οἷς ὤφειλον, ἐξέστησαν ἁπάντων τῶν ὄντων. Σουίδας· ἀρχαῖα τὰ κεφάλαια τῶν χρεῶν· ἀνθ' οὗ Ἡσύχιος, τῶν δανείων· καὶ, ἐχρήσαντο οἱ ῥήτορες τῷ ἀρχαίῳ ἐπὶ τοῦ δανειζομένου τὸ ἀργύριον. ἐπιφέρει δὲ μαρτυρίαν Δημοσθένους ἐκ τοῦ πρὸς Νικόστρατον, τῷ δανείζοντι προσήκουσαν· δανείσας ἀργύριον Ἀρχίππῳ, οὐχ οἷός τε ἦν αὐτὸ ἀπολαβεῖν οὔτε τόκον οὔτε ἀρχαῖον. Ἰσοκράτης Τραπεζιτικῷ· καὶ ὡμολόγησεν οὗτος αὐτῷ καὶ τὸ ἀρχαῖον καὶ τοὺς τόκους τοὺς γιγνομένους ἀποδώσειν. Ἡσύχιος, ἀρχαίοις, τοῖς ἐξ ἀρχῆς παραδεδομένοις, περὶ τῶν παλαιῶν παραδόσεων λέγειν δοκεῖ. Δημοσθενης κατ' Ἀφόβου· ἐρωτηθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ διαιτητοῦ, τὴν οὐσίαν τὴν αὐτοῦ, πότερον ἐκ τῶν ἐπικαρπιῶν, ἢ τἀρχαῖα ἀναλίσκων, διῴκηκεν; τοῦτο τὸ παράδειγμα δεῦρο ἁρμόττει, τὰ πατρῷα δήπου καὶ προϋπάρξαντα κτήματα δηλοῦν, τὰ ἠνεχυρασμένα δήπου τοῖς δανεισταῖς. βιαιότερον γὰρ τὸ ἐκλαβεῖν, ὅτι οἱ δανείζοντες πρὸς τοῖς τόκοις καὶ τὸ κεφάλαιον ἀπώλεσαν (καίτοι καὶ τοῦτο ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς καιρῷ πολλοῖς συμβὰν τῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἐπὶ μεγάλοις τόκοις δανεισάντων), τοῦ τῶν ἀρχαίων ὀνόματος, οὐχ ἧττον τὴν πατρῴαν οὐσίαν, ἢ τὸ κεφάλαιον σημαίνοντος. ἡ μὲν γὰρ ἀεὶ τῶν Ἀθηναίων ῥᾳθυμία τόκοις μεγάλοις, τὸ δὲ τῶν ἀρχαίων ἀποστῆναι τῇ πανολεθρίᾳ, παρόμοιον. Ἀριστοφάνης Νεφέλαις· ἰὼ κλαίετ', ὦ βολοστάται, αὐτοί τε καὶ τἀρχαῖα, καὶ τόκοι τόκων· οὐδὲν γὰρ ἄν με φλαῦρον ἐργάσαισθ' ἔτι.

21. 1. ἐπὶ πολλῷ] τόκῳ· μεγάλα διὰ ταύτην τὴν ῥᾳθυμίαν ζημιωθησόμενοι.

— ibid. φανῶμεν ἐρρᾳθυμηκότες] Λατινιστὶ, φανερόν· γένοιτο ἡμᾶς ἐρρᾳθυμηκέναι.

— ibid. ἅπαντα πρὸς ἡδονὴν ζητοῦντες] ἴσως, ἅπαντα τὰ πρὸς ἡδονὴν, ἤγουν ἀνήκοντα, τουτέστι, μόνα τὰ ἡδέα ζητοῦντες, φιλήδονοι μᾶλλον ὄντες ἢ φίλαρχοι καὶ φιλοπόλεμοι.

— 2. πολλὰ καὶ χαλεπὰ] ἡ τάξις· μὴ ἔλθωμεν εἰς ἀνάγκην ποιεῖν (τοῦ ποιεῖν) πολλὰ καὶ χαλεπὰ (ἤγουν τούτων), ὧν, ἀντὶ τοῦ, ἃ, οὐκ ἠβουλήθημεν, ἤγουν, ποιεῖν μέχρι τοῦδε.

— 3. εἰς ἀνάγκην ἔλθωμεν] ἀναγκασθῶμεν.

— ibid. κινδυνεύσωμεν] εἰς κίνδυνον καταστῶμεν τοῦ ἀπολέσαι τὴν Ἀττικήν· ἢ, μὴ μάχεσθαι δέῃ ὑπὲρ αὐτῆς. τὸ γὰρ κινδυνεύειν κατ' ἐπίτασιν πολλάκις ταὐτὸν τῷ ἀγωνίζεσθαι καὶ μάχεσθαι.

— 4. περὶ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ] ὄντων, τῶν δήμων καὶ πολιχνίων, καὶ λιμένων, καὶ προσόδων, καὶ ἀργυρείων μετάλλων, καὶ τῶν λοιπῶν ἁπάντων.

— 5. τὸ μὲν οὖν ἐπιτιμᾶν] μέχρι τοῦδε μὲν ἔπειθεν, ὅτι καὶ συμφέρον καὶ ἀναγκαῖόν ἐστι τὸ βοηθεῖν Ὀλυνθίοις, τάς τε συμφορὰς τὰς γεγενημένας παραμυθησάμενος, καὶ εὐτυχίαν αὐτοῖς μαρτυρήσας, καὶ τῇ ῥᾳθυμίᾳ ἐπιτιμήσας. νῦν δὲ τὸν τρόπον τῆς βοηθείας ἐξηγεῖται, καινῷ προοιμίῳ μεταβατικῶς καὶ προκαταληπτικῶς εὔνοιαν λαμβάνων καὶ δεικνὺς, ἑαυτὸν φιλόπολιν μᾶλλον ἢ φίλαυτον ὄντα, καὶ τῆς παραυτίκα χάριτος τὸ μέλλον συνοίσειν τῇ πόλει προτιμῶντα· ἅμα δὲ καὶ τοῦτ' αἰνιττόμενος, ὅτι οὐ δίκαιον τῶν ἐν ταῖς πράξεσι πταισμάτων, ὧν ἡ τύχη κυρία, τὰς αἰτίας τῷ πιστῷ συμβούλῳ ἀνατιθεναι, μάντις κἀνταῦθα γενόμενος κακῶν, καὶ οὐ τὸ κρήγυον εἴπας· αἰεί οἱ φίλα φρεσσὶν ἐὸν κακὰ μαντεύεσθαι. μᾶλλον δέ γε εἰκὸς, τοὺς πάλαι ῥήτορας διαφόρως ποιήσασθαι καὶ συγγράψαι τοὺς λόγους, ἐκ τῶν συμβάντων πολλὰ καὶ προσθέντας καὶ ἀφελόντας καὶ ἐναλλαξάντας, προμηθεῖς γενομένους μετὰ τὰ πράγματα.

— ibid. τὸ μὲν οὖν ἐπιτιμᾶν] ἡ ὑποφορὰ, παύου ἐπιτιμῶν (παροξυντικὸν γὰρ), ἄρξαι δὲ συμβουλεύειν.

— ibid. καὶ παντὸς εἶναι] οὕτω καὶ τὸ οὐ παντὸς ἀνδρὸς εἰς Κόρινθον ἔσθ' ὁ πλοῦς. πάντας δύνασθαι ἐπιτιμᾶν, εἰκῇ μέντοι ἄνευ ἐλέγχων. τὸ δὲ ὀρθῶς τοῦ ποιεῖν, οὐχ ἧττον τῶν εὖ φρονούντων ἔργον, τοῦ τὰ δέοντα συμβουλεῦσαι.

— 6. τὸ δ' ἀποφαίνεσθαι, τοῦτ'] πλεονασμὸς ἐμφατικὸς, ὁ νοῦς· μετὰ τὸ ἐπιτιμῆσαι καὶ συμβουλεύσω καίπερ ἐπικίνδυνον καὶ εὐδιάβλητον ὑπάρχον.

— 7. ἐγὼ δὲ οὐκ ἀγνοῶ μὲν] ἀπόκρισις συγκαταθετικὴ, τὸ μὲν μῖσος παραιτουμένη, εὔνοιαν δὲ μνηστεύουσα.

— 8. πολλάκις] οὐκ ἀεί.

— ibid. οὐ τοὺς αἰτίους] τῶν συμφορῶν, τοὺς στρατηγοὺς δηλονότι, καὶ τῶν πολιτῶν τοὺς ἐλλείποντάς τι τῶν δεόντων.

— 9. ἀλλὰ τοὺς ὑστάτους] ταύτην τὴν λέξιν εἰσὶν οἱ παρέλκειν οἰόμενοι. δοκεῖ δὲ κἀμοὶ οὐχ ὕστατος, ἀλλ' ἐν τοῖς πρώτοις μᾶλλον συμβουλεῦσαι βοηθεῖν Ὀλυνθίοις ὁ Δημοσθένης, προτρέπων γε ἐν τῷ προοιμίῳ ἀκούειν καὶ ἑτέρων. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἄλλοθι εὑρίσκεται· κατὰ χώραν μένειν ἐάσωμεν τῶν πολλῶν τὰ τελευταῖα μάλιστα μεμνημένων.

— 10. ἐν ὀργῇ ποιεῖσθε] ὀργίζεσθε τοῖς εἰποῦσι περὶ τῶν πραγμάτων, τοῖς συμβουλεύσασι, μᾶλλον δὲ τοῖς πείσασιν ὑμᾶς. οὗτοι γὰρ ἐν δίκῃ νομίζοιντ' ἂν οἱ ὕστατοι εἰπόντες, μεθ' οὓς τοῖς ἄλλοις μηδὲν ἂν εἰρῆσθαι δόξετε.

— ibid. ἄν τι] ἐάν τι, εἴ τι.

— ibid. οὐ κατὰ γνώμην] τὴν ὑμετέραν· παρὰ γνώμην.

— 11. σκοποῦνθ'] ἐμὲ, μᾶλλον δὲ πάντα ενσυμβουλεύοντα.

— ibid. ὑποστείλασθαι] ἀποσιωπᾶν ταῦτα, ἢ, μὴ παῤῥησίᾳ εἰπεῖν. Ἰσοκράτης· εἰ δὲ δεῖ μηδὲν ὑποστειλάμενον εἰπεῖν, ἀλλὰ παῤῥησίᾳ χρησάμενον, καὶ παντάπασιν ἀνειμένως λέγοντα.

— 12. φημὶ δὴ] ἡ μὲν πρώτη γνώμης ἀπόφανσις ἐγένετο περὶ τοῦ δεῖν βοηθῆσαι· αὕτη δὲ ἡ δευτέρα, περὶ τοῦ πῶς δεῖ τοῦτο ποιεῖν, τὰ τοῦ τρόπου, ὅπερ πλείστης φρονήσεως ἔργον, καὶ προνοίας οὐ τῆς τυχούσης δεόμενόν ἐστιν. ἡ τάξις· φημὶ βοηθητέον εἶναι ὑμῖν, τουτέστιν, ὅτι δεῖ βοηθεῖν ὑμᾶς, διχῇ τοῖς πράγμασι. τίσι καὶ τίνων; τοῖς ἑαυτῶν τε, καὶ τοῖς τῶν Ὀλυνθίων. πῶς δὲ, καὶ τίνα τρόπον; τῷ τε σώζειν, καὶ τῷ κακῶς ποιεῖν. πῶς δὲ κακῶς ποιεῖν; καὶ τριήρεσι καὶ στρατιώταις.

— ibid. διχῇ] τὸ γενικόν.

— 13. τῷ τε σώζειν] τὸ εἰδικὸν ά. πῶς δέ; χρήμασιν ἢ ψηφίσμασιν; οὐκ, ἀλλὰ δυνάμει πολιτικῇ. τοῦτο γὰρ τὸ ἐκπέμπειν δηλοῦν δοκεῖ, τὸ ἐκ τῆς πόλεως πέμπειν, οὐχὶ δὲ ξενολογεῖν ἑτέρωθι.

— ibid. τὰς πόλεις] τὰς λβ'. τὰς ἐπὶ Θρᾴκης, τὰς τοῦ Χαλκιδικοῦ γένους οὔσας.

— 15. καὶ τῷ κακῶς ποιεῖν] τὸ εἰδικὸν β'. πῶς δέ; καὶ τριήρεσι καὶ στρατιώταις.

— ibid. τὴν ἐκείνου] τοῦ νεοπλούτου καὶ πλεονέκτου.

— ibid. τοῦ Φιλίππου χώραν] τὴν Μακεδονίαν.

— 16. καὶ τριήρεσι καὶ στρατιώταις] ναυτικῇ δυνάμει, τῇ λῃστευσούσῃ τὰ παράλια τῆς χώρας. ἴσως δὲ, ταῖς μὲν τριήρεσι τὴν παραλίαν, τοῖς δὲ στρατιώταις καὶ τὰ μεσόγαια. ἀλλὰ περίεργον ἥδε ἡ ἀκριβολογία.

— ibid. εἰ δὲ θατέρου τούτων] αἰτιολογία τῆς γνώμης ἐκ τοῦ ἀναγκαίου, εὐλαβὴς μέντοι διά τε τὸ μέγεθος τῆς παρασκευῆς, καὶ διὰ τὸ ἄδηλον τῆς ἀνάγκης.

— ibid. θατέρου] θάτερον, τὸ ἕτερον κατὰ κρᾶσιν.

— 17. ὀκνῶ μὴ μάταιος] ὥσπερ καὶ γεγένηται. ἰδοὺ καὶ πάλιν τὸν μάντιν τῶν κακῶν. περὶ δὲ τῆς καταστροφῆς τῆς Ὀλύνθου ὅρα τὰ ἐν τῷ περὶ παραπρεσβείας, περὶ τῶν προδοτῶν.

— 18. εἴτε γὰρ ὑμῶν] διασάφησις τοῦ ἀναγκαίου στοχαστικὴ κατὰ διλήμματα.

— ibid. ὑπομείνας τοῦτο] διὰ τὸ σφόδρα ἐπιθυμεῖν κρατῆσαι τῆς Ὀλύνθου, ἐπειδὴ ἀγγέλλειν αὐτοῖς ἐκέλευσεν, πρὸ τῆς ἁλώσεως, ὅτι δυοῖν θάτερον, ἢ ἐκείνους ἐν Ὀλύνθῳ, ἢ αὐτὸν ἐν Μακεδονίᾳ μὴ δεῖ οἰκεῖν.

— pen. Ὄλυνθον παραστήσεται] αἱρήσει καταστρέψεται, παραλήψεται· ὁμολογίᾳ δ' ἴσως μᾶλλον, ἢ κατὰ κράτος.

— ibid. ἐπὶ τὴν οἰκείαν] χώραν.

— ult. ἀμυνεῖται] ἐκδιώξει τοὺς παρ' ἡμῶν στρατιώτας.

— ibid. βοηθησάντων εἰς Ὄλυνθον] τοῖς Ὀλυνθίοις, μᾶλλον δὲ τῇ πόλει αὐτῶν.

22. 1. ἀκινδύνως ἔχοντα] οὐ κινδυνεύοντα, ἐν ἀσφαλεῖ καθεστῶτα.

— ibid. τὰ οἴκοι] τὴν οἰκείαν χώραν, τὰ οἰκεῖα.

— ibid. προσκαθεδεῖται καὶ προσεδρεύσει τοῖς πράγμασι] μηκυνεῖ τὴν πολιορκίαν, ὥσπερ σχολὴν ἄγων· κωλύων μόνον βοηθείας καὶ ἐπισιτισμὸν εἰσελθεῖν, ἢ τοὺς ἐγκεκλεισμένους ἐξελθεῖν.

— 2. περίεσται τῷ χρόνῳ] εἴτε ἐπιλιπόντων αὐτοὺς τῶν ἐπιτηδείων, εἴτε τῶν πολιτῶν καὶ στρατιωτῶν πρὸς ἀλλήλους στασιαζόντων, εἴτε τὰ τῆς πολιορκίας ταλαίπωρα δυσχεραινόντων, εἴτε καὶ λοιμοῦ ἅμα λιμῷ ἐνσκήψαντος. ταῦτα γὰρ ἀναθήματα τῶν πολιορκιῶν.

— ibid. τῷ χρόνῳ] τῷ ἀμβλύνοντι τὰς προθυμίας καὶ τῶν ἀνδρειοτάτων εἶναι δοκούντων, ἄλλωστε μηδεμιᾶς ἀλλαχόθεν ἐλπίδος ὑπολειπομένης, καίτοι ὀχυρᾶς οὔσης καὶ δυσαλώτου τῆς πόλεως.

— 3. δεῖ δὴ] συμπέρασμα τῆς γνώμης.

— ibid. πολλὴν εἶναι τὴν βοήθειαν] τοιαύτη καὶ γέγονεν, μυρίοις μὲν ξένοις καὶ τριήρεσι πεντήκοντα τῶν Ἀθηναίων βοηθησάντων αὐτοῖς, τῶν πολιτῶν δὲ τετρακισχιλίοις.

— ibid. καὶ διχῇ] τοῦτο δὲ πότερον γέγονεν οὐκ ἔχω διϊσχυρίζεσθαι.

— 4. καὶ περὶ μὲν τῆς βοηθείας] μετάβασις ἀπὸ τοῦ δέοντος ἐπὶ τὸ δυνατὸν, οὗπερ οὐ τοὐλάχιστον μέρος, ἡ τῶν χρημάτων εὐπορία, τὰ νεῦρα τοῦ πολέμου τοῦ μεμετρημένα οὐ σιτοῦντος. κατ' ἐκείνους γὰρ τοὺς χρόνους πολυανθρωπότατοι ἦσαν αἱ Ἀθῆναι, καὶ πολύ τι πλῆθος τῶν ξενιτευομένων καὶ πλανωμένων Ἑλλήνων, ὡς ἐν τοῖς Ἰσοκράτους ἔγνωμεν.

— 5. περὶ δὲ χρημάτων πόρου] ὥσπερ πεισθέντων μὲν ἤδη τῶν Ἀθηναίων ὅτι δεῖ βοηθεῖν, ζητούντων δὲ πόθεν θρέψουσι τοὺς στρατιώτας, ταῦτα λέγει.

— ibid. περὶ πόρου] πόθεν δεῖ πορίζεσθαι χρήματα, γιγνώσκω, ὅτι ἐστὶν ὑμῖν ἕτοιμα. ἡ πρόθεσις τοῦδε τοῦ τόπου· ὅτι εὐποροῦσι μὲν στρατιωτικῶν χρημάτων Ἀθηναῖοι, οὐκ εἰς δέον δ' ἀναλίσκουσι ταῦτα.

— ibid. ἔστιν] ἐπανάληψις διαβεβαιωτική· τοσαῦτα ὅσα.

— 6. οὐδενὶ τῶν ἄλλων] οὐδενὶ ἄλλῳ ἀνθρώπῳ, Ἕλληνι δήπου. ὡς ἐν τῷ περὶ συμμοριῶν· ἐν ταύτῃ τῇ πόλει χρήματα ἔνεστιν ὀλίγου δέω πρὸς ἁπάσας τὰς ἄλλας εἰπεῖν πόλεις. χωρὶς γὰρ προσδιορισμοῦ, ὑπερβολικώτατον ἂν εἴη. τί γὰρ τὰ τῶν Ἀθηναίων ἢ πρὸς διακοσίας καὶ χιλίας καμήλους ἃς βασιλεῖ χρήματ' ἄγειν φασὶν οὗτοι;

— 7. στρατιωτικὰ] ἵνα μὴ περὶ τῶν ἰδιωτικῶν λέγειν δοκῇ.

— ibid. οὕτως ὡς βούλεσθε] ἀργοῦντες καὶ πανηγυρίζοντες, ἀντὶ στρατιωτικῶν θεωρικὰ ποιησάμενοι.

— 8. τοῖς στρατευομένοις] εἴτε τῶν πολιτῶν, εἴτε τῶν ξένων.

— ibid. ἀποδώσετε] οὓς ἀφείλεσθε παρὰ τὸ προσῆκον.

— 9. ὑμῖν προσδεῖ] οὐδενὸς δεῖσθε πόρου πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι χρήμασι.

— ibid. μᾶλλον δ' ἅπαντος] ἐπανόρθωσις αὐξητική.

— ibid. ἐνδεῖ] οὐδεῖς πόρος ἐξαρκέσει.

— pen. τί οὖν ἄν τις] ἀντίθεσις, ὅτι σὺ παράνομα γράφεις, περὶ ψυχῆς κινδυνεύων; ἡ τάξις· τὶς εἴποι ἂν, τί οὖν λέγεις;

— ibid. σὺ γράφεις] νομον εἰσφέρεις, κελεύοντα ταῦτα εἶναι στρατιωτικά.

— ult. μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε] γράφω, ἤγουν νομοθετῶ. ἄρνησις τοῦ ὑποφερομένου, κατὰ διαστολήν· ὅτι ἕτερον μὲν τὸ γράφειν, ἕτερον δὲ τὸ ἡγεῖσθαί τί ἐστι.

23. 1. καὶ ταῦτ' εἶναι] τὰ χρήματα ἃ λαμβάνετε.

— 2. καὶ μίαν σύνταξιν εἶναι] ἡγοῦμαι.

— ibid. τὴν αὐτὴν τοῦ τε] ὁ μὲν λαμβάνων χρήματα, στρατευέτω· ὁ δὲ ἀργῶν, ἀπορείτω. τούτου δὲ γενομένου, πολλοὶ ἂν τῶν νῦν εὐπορούντων πτωχεύσειαν, πολλοὶ δὲ τῶν ἀπορούντων, πλουτήσειαν· νῦν δὲ πολλάκις ἄμεινον πράττει ἡ ἀργία τῆς φιλοπονίας.

— 3. ὑμεῖς δὲ] τῷ δέοντι ἀντέθηκε τὸ παρὰ τὸ δέον γιγνόμενον.

— 4. εἰς τὰς ἑορτὰς] τὰς ἐπὶ μὲν τῇ τιμῇ τῇ τῶν θεῶν καθεστώσας, εἰς ἀργίαν δὲ τῶν πολλῶν καὶ μέθην καὶ ἀπόλαυσιν τελευτώσας.

— ibid. ἔστι δὴ λοιπὸν οἶμαι] διδάξας ὅτι πολεμεῖν ἀνάγκη, πρόδηλον δὲ ὂν ὅτι χωρὶς χρημάτων εὐπορίας τοῦτ' ἀδύνατον, αἵρεσις τοῖς ἀκροαταῖς ἐστὶν, ἤτοι ἀποστῆναι τῶν θεωρικῶν, ἢ ἐκ τῶν ἰδίων εἰσφέρειν· ὧν ἑκάτερον μὲν βαρὺ, κουφότερον δὲ, τὸ ἐᾶν τἀλλότρια, ἄλλωστε μικρὰ ὄντα, τοῦ δαπανᾷν πολλὰ τῶν ἑαυτοῦ.

— 5. ἂν πολλῶν] χρημάτων.

— ibid. δέῃ] εἰς τὰς περὶ τὸν πόλεμον δαπάνας.

— ibid. πολλὰ] ὅπερ ἀληθές.

— ibid. ἂν ὀλίγων] πῶς δέ; δυνατοῦ μὲν ὄντος τοῦ Φιλίππου, ἀνάγκης δ' οὔσης πολλὴν καὶ δίχη τὴν βοήθειαν εἶναι, μηκυνομένων δὲ ὡς τὰ πολλὰ τῶν πολέμων. προέταξε δὲ τὴν ἰδίαν γνώμην, ὅτι πολλῶν δεήσει· κατὰ συνδρομὴν δὲ καὶ τὴν τῶν ἀκροατῶν ὑπόληψιν ἐπιεικῶς ὑπέζευξεν, ὥσπερ εὐχόμενος.

— 6, δεῖ δὴ] ἕτεροι, δεῖ δέ. ὁ νοῦς· τὸ δεῖν μὲν χρημάτων, ὁμολογούμενον· τὸ δὲ ὁπόσων, ἀμφισβητούμενον. κρεῖττον δ' ἀεὶ περιεῖναί τι τοῦ ἐνδεῖν· καίτοι τούτου τοῦ λογισμοῦ ἀπληστίας παραιτίου γιγνομένου.

— ibid. καὶ ἄνευ τούτων] γνώμη πρὸς τὸ παρὸν ἁρμόττουσα. ἔστι δ' ὁ λόγος περὶ πολιτικῶν καὶ πολεμικῶν πραγμάτων. οὕτω καὶ Ἀριστοτέλης περὶ τῆς ἐλευθεριότητος διαλεγόμενος· ἀδύνατον δὲ, ἢ μὴ ῥᾴδιον, τὰ καλὰ πράττειν ἀχορήγητον ὄντα.

— 7. λέγουσι δὲ] τῶν λυπούντων, ἀναγκαίως μὲν, εὐλαβῶς δὲ, ἅπτεται, φοβούμενος οἶμαι, μήπως ἀποδειλιάσειαν διὰ ταῦτα τὴν στρατείαν· καὶ παραμυθίας ἐπάγει.

— ibid. καὶ ἄλλους τινὰς ἄλλοι πόρους] οὐ πρὸς ἡμῶν ἐστὶ τὸ, ὁποῖοί τινες οὗτοι ἂν εἶεν πολυπραγμονεῖν, οὐδὲν μὲν διαφέρον ἡμῖν, πολλῶν δὲ τῶν κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς νῦν ἀγνοουμένων· ἀναγκαιότερον δὲ καὶ χρησιμώτερον ἴσως, σκοπεῖν, τίνες ἡμῶν οἱ πόροι καὶ πόθεν, καὶ τινα τρόπον εἰς τὰς καθ' ἡμέραν χρείας ἡμῶν διαρκέσειαν, καὶ εἰς τὸ μέλλον παραμείνειαν ἡμῖν;

— 8. ὧν ἕλεσθε] ἐπιτροπὴ, ὡς περιουσίας πόρων οὔσης.

— 9. ἕως ἐστὶ καιρὸς] τὰ τοῦ τρόπου τῆς βοηθείας ἐκθεὶς, καὶ περὶ πόρου χρημάτων διαλεχθεὶς, ἐπὶ τὴν προτροπὴν ἐπανέρχεται. καὶ τὸ μὲν κεφάλαιον τοῦ λόγου, ὅτι συμφέρει βοηθεῖν Ὀλυνθίοις, τοῖς βεβαίοις συμμάχοις ἐσομένοις καὶ τὸν Μακεδόνα τῆς Ἀττικῆς ἀποσχέσθαι παρασκευάσουσιν. ἐπεὶ δὲ τὸ συμμαχεῖν δαπανηρὸν, ἔδειξεν ὅτι καὶ χρημάτων εὐπορούντων, τούτων δ' οὐκ ἐξαρκούντων, εἰ δυνατώτερος ᾖ ὁ ἀνταγωνιζόμενος, καιρὸν ἔχει τοῦ καὶ τὴν τῶν πολεμίων μειῶσαι δύναμιν, καίπερ οὐκ εὐκαταφρόνητον ὑπάρχουσαν.

— 10. ἄξιον δὲ ἐνθυμηθῆναι] ἐνθύμησιν καὶ λογισμὸν ἀπαιτεῖ, οὐκ ἀρκούμενος τῇ φαντασίᾳ τῇ ἔξωθεν τῆς Φιλίππου δυνάμεως. ὁ δὲ τόπος ἤτοι στοχαστικὸς, καὶ παρακινδυνευτικῶς διϊσχυριζόμενος τὰ μὴ βεβαίως ἐγνωσμένα, ἢ ἐκ τῶν θρυλλουμένων τοῖς πολλοῖς καὶ ἀκοῆς τινὸς εἰλημμένος.

— ibid. τὰ πράγματα ἐν ᾧ] ἢ Ἑλληνισμός ἐστι, λογίσασθαι τὰ πράγματα, ἢ ὑπερβατόν τι κατά γε Λατίνους, ἀντὶ τοῦ, λογίσασθαι τὰ πράγματα τὰ Φιλίππου ἐν ᾧ καθέστηκεν. τὸ τὰ πράγματα γὰρ ἀναφερόμενον μὲν ἐπὶ τὸ λογίσασθαι, αἰτιατική· ἐπὶ δὲ τὸ καθέστηκεν, ὀνομαστικὴ ἂν εἴη.

— pen. οὔτε γὰρ ὡς δοκεῖ] ἀνασκευὴ δόξης λυπούσης τὸν λόγον.

— ult. μὴ σκοπῶν ἀκριβῶς] οἱ δὴ τοιοῦτοι μακαρίζουσι τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς δυνάστας, δι' ἄγνοιαν τῶν ὑπούλων καὶ ἔνδοθεν ἐμφωλευόντων κακῶν.

— ibid. εὐπρεπῶς] εὐσχημόνως καὶ πρὸς τὸ ἔξωθεν φαινόμενον.

24. 1. οὐδ' ὡς ἂν κάλλιστα ἔχοι] ἤγουν καθέστηκεν ἀπὸ κοινοῦ ἐκ τῆς ἔμπροσθεν περιόδου. σκληρὸν γὰρ, τὸ, οὐδ' ἔχει οὕτως, ὡς ἂν ἔχοι κάλλιστα. αὕτη ἡ πρόθεσις· ὁ Φίλιππος οὐ μάλα εὐτυχεῖ νῦν. προκατάληψις ἀνασκευαστικὴ διὰ ψιλῆς ἀποφάνσεως· καίτοι τοῦτ' οἰομένων τῶν ἀνοήτων.

— ibid. οὔτ' ἂν ἐξήνεγκε τὸν πόλεμόν ποτε] τὸ συντεταγμένον καὶ συνακολουθοῦν τῇ ἀτυχίᾳ, τὸ ἡσυχάζειν, ἢ πολυπραγμονήσαντα ἀπερισκέπτως, μετανοεῖν.

— 2. εἰ πολεμεῖν αὐτὸν] ἐκφέρειν πόλεμον, τὸ δηλοῦν ὅτι πολεμήσει τις, ὅπερ ἐν νῷ τέως εἶχεν. ἐπιφέρειν δὲ, τὸ αὐτῷ τῷ ἔργῳ πολεμεῖν, τὸ δὲ πολεμεῖν πόλεμον, Ἀττικισμός.

— 3. ἀλλ' ὡς ἐπιὼν] τῇ Ὀλύνθῳ· τῇ πρώτῃ προσβολῇ καταπληξάμενος τοὺς ἀφεστῶτας, καὶ ἐξ ἐφόδου κατὰ κράτος λήψεσθαι τὴν πόλιν, προσδοκήσας.

— ibid. τότε ἤλπιζε] ὅτε ἐξέφερε τὸν πόλεμον.

— 4. ἀναιρήσεσθαι ἅπαντα τὰ πράγματα] παραχρῆμα καταπολεμήσας τοὺς Ὀλυνθίους, ἀπαλλαγήσεσθαι πάντων τῶν πραγμάτων.

— ibid. κᾆτα διέψευσται] καὶ εἶτα, μετὰ τὸ ἐξενεγκεῖν τὸν πόλεμον, διέψευσται ταύτης τῆς ἐλπίδος, ἀνταράντων αὐτῷ τῶν Ὀλυνθίων, καὶ οὐκ ἐνδιδόντων ἑαυτοὺς, ἀλλ' ἀμυνομένων τὸν ἐπιόντα.

— ibid. τοῦτο δὴ γεγονὸς παρὰ γνώμην] παρὰ προσδοκίαν καὶ ἐλπίδα συμβάν.

— 5. ταράττει αὐτὸν] τὴν ἡσυχίαν τῆς ψυχῆς ἀφαιρεῖται.

— ibid. καὶ πολλὴν ἀθυμίαν] ἀναλογιζομένῳ τό τε μέγεθος τῆς δαπάνης, καὶ τὸ μῆκος τοῦ χρόνου, καὶ τὴν δύναμιν τὴν ὑμετέραν.

— 6. εἶτα τὰ τῶν Θετταλῶν] πράγματα ταράττει αὐτὸν, τουτέστιν αὐτοὶ οἱ Θετταλοὶ μὴ ἐμμένοντες τοῖς ὡμολογουμένοις. τοῦτο δὲ ἄπιστον δοκοῦν, διὰ τὸ νεωστὶ εὐεργετηθῆναι αὐτοὺς, κατασκευάζει ἐκ τῆς φύσεως καὶ συνηθείας αὐτῶν τὴν ἀπιστίαν.

— ibid. ταῦτα γὰρ ἄπιστα] οἱ κατηγορικῶς ἐντυγχάνοντες, τὸ κἂν ἅπαξ γενόμενον ἀεὶ γενέσθαι λέγουσι. Διόδωρος τῇ ια. περὶ τῆς πρὸς Τανάγρᾳ μάχης γράφων, τοὺς Θετταλούς φησιν ἀποστάντας Ἀθηναίων ἐν αὐτῇ τῇ μάχῃ μεταβαλέσθαι πρὸς Λακεδαιμονίους, εἰ δέ τῳ μᾶλλον ἀρέσκει τὸ περὶ Ἰάσονος Μήδειαν τὰ μέγιστ' εὐεργετήσασαν ἀπολιπόντος, περὶ Ἀράτου τοῦ Θετταλοῦ τὸ σόφισμα, παροιμιῶδες γενόμενον, ἐμοῦγε ἕνεκα κεχρήσθω τούτοις.

— 7. φύσει καὶ ἀεὶ πᾶσιν ἀνθρώποις] συντομία δεινοτάτη καὶ αὐξητικωτάτη.

— ibid. φύσει] ἀμεταβόλῳ εἶναι δοκούσῃ.

— ibid. καὶ ἀεὶ] μηδέποτε ἐπιλιπούσῃ.

— ibid. πᾶσιν ἀνθρώποις] οὐ μόνον ἡμῖν, οὐδ' ἄλλοις εὐεργέταις.

— 8. κομιδῇ δ'] ὥσπερ δὲ ἦν ἀεὶ τὰ τῶν Θετταλῶν, ἄπιστα δηλονότι καὶ εὐμετάβολα, τοιαῦτα κομιδῇ ἐστὶ καὶ νῦν Φιλίππῳ. Ἰσοκράτης ἐν τῇ πρὸς τοὺς Ἰάσονος παῖδας ἐπιστολῇ, ὁρῶ, φησὶν, τὰς συμμαχίας (τῶν Θετταλῶν δήπου) τὰς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους γιγνομένας, ταχέως διαλυομένας.

— ibid. καὶ γὰρ Παγασὰς] πόλις Θετταλίας ἐπὶ θαλάττης, ὅθεν ὁ Παγασίτης κόλπος.

— 9. ἀπαιτεῖν] ἀφαιρησόμενοι ἣν ἔδοσαν.

— ibid. εἰσὶν ἐψηφισμένοι] ἐψηφίσαντο.

— ibid. καὶ Μαγνησίαν] τῆς Θετταλίας.

— 10. τειχίζειν] ὀχυροῦν, ἵνα μὴ ἐπιτείχισμα σφίσιν αὐτοῖς γένοιτο μᾶλλον, ἢ ἀσφάλεια Φιλίππῳ· καὶ ταῦτα μὲν ἀποφαντικῶς ἔλεξεν. τὰ δ' ἑξῆς ἐξ ἀκοῆς, ἴσως γε πεπλασμένης ἐπ' αὐξήσει τῆς ἀτυχίας.

— pen. ὡς δώσοιεν ἔτι καρποῦσθαι] ὅτι οὐκέτι ἐπιτρέψουσιν αὐτῷ τὰς ἐκ τῶν λιμένων καὶ ἀγορῶν ἢ ἐμπορίων προσόδους καὶ τὰ τελώνια λαμβάνειν, ἃ ἔδοσαν ὑπὲρ τῆς πρὸς τοὺς τυράννους Λυκόφρονα καὶ Τισίφονον συμμαχίας, περὶ ὧν Διόδωρος τῆς ις τῇ φιζ σελίδι.

— ibid. τὰ γὰρ κοινὰ] αἰτιολογία τοῦ ψηφίσματος καὶ τῶν λεγομένων.

— ibid. τὰ κοινὰ] πράγματα, τὰς πολιτείας.

— ult. τῶν Θετταλῶν] ἔνιοι, τὰ Θετταλῶν, ὅπερ μᾶλλον ἀρέσκει μοι.

— ibid. ἀπὸ τούτων] τῶν λιμένων καὶ προσόδων.

— ibid. δέοι] ὡς, ἢ, ὅτι δέοι, ἀντὶ τοῦ, δεῖν.

— ibid. διοικεῖν] ταῦτα τὰ χρήματα ἀναλωτέα εἶναι εἰς τὰς χρείας τῶν ἐν Θετταλίᾳ πόλεων. οἱ ἐπὶ τῆς διοικήσεως Ἀθήνησιν ἐλέγοντο, οἱ ἐπιμελούμενοι τῶν δημοσίων προσόδων.

— ibid. οὐ Φίλιππον λαμβάνειν] Μακεδόνα ὄντα, καὶ μηδὲν προσήκοντα Θετταλοῖς.

25. 1. ἂν δὲ τούτων] τὸ συμβησόμενον Φιλίππῳ κακὸν ἐκ τῆς τῶν Θετταλῶν ἀπιστίας.

— ibid. τῶν χρημάτων] τῶν ἐκ Παγασῶν, Μαγνησίας, λιμένων καὶ ἀγορῶν, προσόδων.

— 2. εἰς στενὸν] ἡ τάξις· τὰ τῆς τροφῆς τοῖς ξένοις, τουτέστιν, ἡ τροφὴ τῶν ξένων, καταστήσεται αὐτῷ εἰς κομιδῇ στενὸν, ἀντὶ τοῦ, στενὴ ἔσται καὶ οὐκ εὔπορος, οὐκ εὐπορήσει χρημάτων εἰς τροφὴν ξένων. ἀδύνατον δὲ ἄρχειν ἀμίσθων. οὐ δὲ Μακεδονικὴ δύναμις καθ' αὑτὴν ἀσθενὴς, καὶ ἐν προσθήκης μέρει, ὡς ὕστερον ἐρεῖ. ὁμοία ταύτῃ φράσις, παρ' Ἀρριανῷ τῇ ς'. πολλοῖς γὰρ δὴ ἐν ἴσῳ τὰ τῆς ἀξιώσεως ἐδόκει πρός τε αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ πρὸς Μακεδόνων καθεστηκέναι, ἀντὶ τοῦ, ἡ ἀξίωσις πολλῶν ἴση ἦν παρ' Ἀλεξάνδρῳ καὶ Μακεδόσι.

— 3. ἀλλὰ μὴν τόν γε Παίονα] ἑτέρωσις ἀριθμοῦ. εἰ μὴ τάχα περὶ τοῖν βασιλέοιν τῶν Παιόνων τε καὶ Ἰλλυριῶν λέγει.

— 4. καὶ ἁπλῶς] ὅλως δέ.

— ibid. τούτους ἅπαντας] τούς τε Παίονας καὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς, μᾶλλον δὲ, τοὺς ὑπὸ Φιλίππου καταδουλωθέντας, Ἀμφιπολίτας, Πυδναίους, Παγασαίους, Ποτιδαιάτας, Μεθωναίους, Θετταλοὺς, καὶ τοὺς λοιπούς.

— ibid. ἡγεῖσθαι χρὴ] ἡ τάξις· χρὴ ἡγεῖσθαι τούτους ἅπαντας εἶναι ἂν ἥδιον, ἀντὶ τοῦ, μᾶλλον βούλεσθαι εἶναι αὐτονόμους καὶ ἐλευθέρους, ἢ δούλους. δουλείαν δὲ λέγει καὶ τὴν συμμαχίαν, κατηναγκασμένην μᾶλλον ἢ αὐθαίρετον γενομένην. καίτοι ἔνιοι τούτων καὶ φόρων ὑποτελεῖς ἦσαν, καὶ οἱ δημοκρατούμενοι δουλεύειν ἡγοῦνται τοὺς βασιλευομένους, οὐ μάλα διαμαρτάνοντες τῆς ἀληθείας.

— 5. καὶ γὰρ ἀήθεις] πάντες μὲν φιλελεύθεροι, μᾶλλον δὲ, οἱ μὴ εἰθισμένοι δουλεύειν.

— 6. τοῦ κατακούειν] καὶ τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα ἀκούειν, καὶ πείθεσθαι πάντα.

— ibid. τινὸς] οὐδὲ τῶν ἐγχωρίων βασιλέων.

— ibid. καὶ ἄνθρωπος ὑβριστὴς] δι' ἀπαριθμήσεως ἔδειξεν ἀσθενῆ ὄντα Φίλιππον, διά τε τὸν παρ' Ὀλυνθίων πόλεμον, καὶ διὰ τὴν τῶν ἐκ Θετταλίας προσόδων ἀποστέρησιν, καὶ διὰ τὸ ἀποστατικῶς ἔχειν τοὺς βαρβάρους καὶ καταδουλωθέντας. νῦν δὲ καιροῦ λαβόμενος, τὸν Φιλίππου τρόπον ψέγει, ὡς ἀξιομισῆ ὄντα, διὰ τὴν ὕβριν καὶ ὑπερηφανίαν.

— ibid. ὑβριστὴς] ὕβρις ἡ μετὰ προπηλακισμοῦ καὶ ἐπηρείας· αἰκία δὲ, αἱ πληγαὶ μόνον. ὕβρις φυτεύει τύραννον. ὑβριστὴς, θρασὺς καὶ λοίδορος. Σουίδας· ὁ καὶ ἐτυμολογῶν ὡς ὕπουσαν βάρος ἢ ὑπὸ βάρος οὖσαν. Ἡσύχιος· ὑβριστὴς, ὑπερήφανος, ἀγνώμων. δηλοῖ δὲ ὅτι οὐδὲ μετρίας δουλείας τυχεῖν ἐστὶ παρὰ Φιλίππῳ.

— 7. ὥς φασι] δηλονότι οἱ συκοφαντοῦντες. ὁμιλητικώτατος γὰρ ὁ Φίλιππος γέγονε, καὶ μετρίως ἤνεγκε τὰς εὐτυχίας. μάρτυρα δὲ τὴν φήμην παρέχεται, τοῦ μὴ ψευδόμενος ἐλέγχεσθαι.

— ibid. καὶ μὰ Δί' οὐδὲν ἄπιστον ἴσως] τὸ λεγόμενον δήπου περὶ αὐτοῦ.

— ibid. τὸ γὰρ εὐπράττειν] διὰ ταύτης τῆς γνώμης παρίστησιν, ὅτι εἰ καὶ φύσει μέτριος ὑπῆρξεν, ὅμως ὑπὸ τῆς τύχης διέφθαρται.

— 8. παρὰ τὴν ἀξίαν] ἀνάξιον ὄντα εὐπραγίας, ἢ, ὑπερβαλλόντως εὐπράττειν καὶ παραλόγως.

— ibid. τοῦ κακῶς φρονεῖν] τοῦ ἐξυβρίζειν, καὶ ἀφαιρεθῆναι τὴν γνῶσιν τῆς φύσεως, καθά φησιν Ἰσοκράτης.

— 9. διόπερ πολλάκις] ἀκόλουθον τῇ μὲν εὐτυχίᾳ τὸ κακῶς φρονεῖν, τῇ δὲ ἀφροσύνῃ τὸ ἀποβάλλειν τὰ διὰ τὴν τύχην ὑπάρξαντα.

— ibid. πολλάκις δοκεῖ] οὐκ ἀεὶ εὐλαβῶς λέγει.

— ibid. τὸ φυλάξαι] χαλεπὸν μὲν καὶ τοῦτο, ἄλλως τε τυραννουμένης ἢ πολεμουμένης τῆς πατρίδος, καθ' αὑτό· χαλεπὸν δὲ καὶ δι' ἀφροσύνην καὶ ἀμέλειαν. χαλεπώτερον μέντοι τὸ κτήσασθαι, ὅπερ καὶ αὐτὸς ὁ ῥήτωρ ὕστερον ἐρεῖ.

— 10. τοῦ κτήσασθαι] τὸ μὲν πατρῴαν οὐσίαν ἢ κληρονομίαν, ἢ δωρεὰν βασιλικὴν παραλαμβάνειν, ῥᾴδιον· τὸ δὲ ἐξ ἀπόρου καὶ ἀσθενοῦς πλούσιον γενέσθαι καὶ δυνατὸν, ἄλλως τ' οὐ διὰ τύχην τινὰ, ἀλλὰ διὰ τῆς ἰδίας ἐπιμελείας, παγχάλεπον.

— ibid. δεῖ τοίνυν ὑμᾶς] συμπέρασμα προτρεπτικὸν, ἐκ τῶν περὶ Φίλιππον δυσχερῶν. ἅπερ εἰς τὸ τῶν Ἀθηναίων δυνατὸν ἀναφέρεται, οὐχ ἧττον ἢ καὶ ἡ τῶν Ὀλυνθίων συμμαχία, καὶ ἡ τῶν χρημάτων εὐπορία.

— ult. ἑτοίμως συνάρασθαι] σὺν τῇ τύχῃ καὶ τῷ καιρῷ ἄρασθαι.

26. 1. καὶ πρεσβευομένους] πάλιν ὁ τρόπος τῆς μεταχειρίσεως.

— ibid. ἐφ' ἃ] χωρία, ἀντὶ τοῦ, ἐφ' οὓς ἀνθρώπους.

— 2. παροξύνοντας] εἰς τὸν κατὰ Φιλίππου πόλεμον.

— ibid. τοὺς ἄλλους] Ἕλληνας.

— ibid. λογιζομένους] ἐκ παραδείγματος τοῦ πολεμίου παραζηλοῖ τοὺς ἀκροατάς.

— ibid. λογιζομένους] δεῖ ὑμᾶς νομίσαντας, συνάρασθαι, καὶ πρεσβευομένους, τῷ πρεσβεύεσθαι καὶ τῷ στρατεύεσθαι, καὶ τῷ παροξύνει· λογιζομένους, καὶ λογίζεσθαι. παρατηρητέον τὴν διάφορον χρῆσιν τῶν μετοχῶν, ἥνπερ οἱ Λατῖνοι ὀλιγάκις μιμοῦνται.

— 4. πρὸς τῇ χώρᾳ] τῇ Ἀττικῇ, τῇ ὑμετέρᾳ· καθάπερ νυνὶ πρὸς τῇ Φιλίππου χώρᾳ ἔσται ὁ πόλεμος. ἐγγὺς γὰρ Μακεδονίας ἡ Θρᾴκη.

— ibid. πῶς ἂν αὐτὸν οἴεσθε] ὑπερβατόν. τὸ γὰρ ἁπλοῦν οὑτωσί πως ἂν προαχθείη· ὡς, εἰ Φίλιππος λάβοι, καὶ τὰ λοιπὰ, ἑτοιμότατ' ἂν ἐφ' ὑμᾶς ἔλθοι.

— 5. εἶτ' οὐκ αἰσχύνεσθε] ἴσως γραπτέον αἰσχύναισθε, καὶ, οὐ τολμήσαιτε, τῷ ἀορίστῳ τῶν εὐκτικῶν διὰ τῆς αι. προτροπὴ δὲ τὸ ῥητὸν ἐκ τοῦ αἰσχροῦ, δριμυτέρα τῇ ἐρωτήσει γενομένη. ἡ τάξις· εἶτ' οὐκ αἰσχύναισθ' ἂν, εἰ καιρὸν ἔχοντες μηδ' οὐ τολμήσαιτε ποιεῖν ταῦτα, ἃ πάθοιτ' ἂν, ὑπὸ Φιλίππου δηλονότι, εἰ δύναιτ' ἐκεῖνος ποιῆσαι ὑμᾶς, τὸ ἀξίωμα· ὅτι αἰσχρὸν τὸ νικᾶσθαι ταῖς τῶν ἐχθρῶν κακοποιΐαις· πολιτικὸν μὲν, καὶ πᾶσιν ἔμφυτόν τε καὶ σπουδαζόμενον, ἥκιστα δὲ τῷ εὐαγγελικῷ παραγγέλματι συμφωνοῦν. παρεμπλέκει δὲ τῇ Ἀθηναίων δυνάμει, καὶ δίκαιᾳ ἀμύνῃ, τὴν Φιλίππου ἐπιβουλήν τε καὶ ἀδυναμίαν μάλα τεχνικῶς.

— 8. ἔτι τοίνυν, ὦ ἄ. Ἀ.] ἐπιμονὴ ταῖς ἐπιβουλαῖς ταῖς Φιλίππου, ὡς ἀναμφισβητήτοις, οὖσιν, ὅπερ ἴσως οἱ πολλοὶ οὐκ ἐπίστευον, σύγκρισιν ἔχουσα πολέμου ὁμόρου καὶ ὑπερορίου ὁμολογουμένην καὶ ἐναργῆ. οἱ γὰρ τοῦ πολέμου πλεῖστον ἀπέχοντες (τῶν γε λοιπῶν ἴσων ὑπαρχόντων) ἀσφαλέστατοι καὶ ἀζημιώτατοι.

— ibid. μηδὲ τοῦθ' ὑμᾶς λανθανέτω] εὖ εἰδέναι ὑμᾶς χρὴ, καὶ μὴ κεναῖς ἐλπίσιν ἐπανέχοντας, ἐν ἀσφαλεῖ εἶναι πάντα ὑπολαμβάνειν. ἡ πρόθεσις αὕτη.

— 10. ἐὰν μὲν γὰρ] ἡ αἰτιολογία διασαφητικὴ τῆς προθέσεως.

— 11. τὴν ἐκείνου] χώραν.

— 12. τὴν ὑπάρχουσαν] ἐκείνῳ, την Μακεδονίαν, πατρῴαν ἀρχὴν οὖσαν. ἔστι δὲ καὶ κατὰ παράλληλον συζεῦξαι, τὸ, ἀδεῶς καρπούμενοι ταύτην τὴν ὑπάρχουσαν καὶ τὴν οἰκείαν, ἤγουν τὴν Ἀττικήν.

— 13. ἂν δ' ἐκεῖνα] τὰ τῶν Ὀλυνθίων. ἡ πρόθεσις· ὅτι λαβὼν Ὄλυνθον Φίλιππος, εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐμβαλεῖ.

— ibid. τίς αὐτὸν ἔτι] αἰτιολογία ἐκ τοῦ δυνατοῦ ἀνασκευαστικὴ κατ' ἀπαρίθμησιν τῶν δοκούντων κωλυμάτων, καὶ οἱονεὶ προβόλων εἶναι Φιλίππῳ.

— pen. Θηβαῖοι;] οἱ ἀεί πως τοῖς Ἀθηναίοις πολεμίους ἔχοντες.

— ibid. μὴ λίαν πικρὸν] μὴ νομίζετε

μίσει τῷ ἐκείνων, εὐνοϊκῶς ὑμῖν ἐχόντων, ταῦτά με λέγειν.

— ult. καὶ συνεισβαλοῦσιν] τῷ Φιλίππῳ εἰς τὴν Ἀττικήν.

— ibid. ἑτοίμως] οὐκ ἀναβαλλόμενοι, διὰ τὸ ἐμφωλεῦον εἰς ὑμᾶς μῖσος καιροῦ μόνον δεόμενοι καὶ προφάσεως.

— ibid. ἀλλὰ Φωκεῖς;] οἱ κατὰ τὸν ἱερὸν καλούμενον πόλεμον κακῶς φερόμενοι καὶ τελευτῶντες πανολεθρίᾳ σχεδὸν περιπεσόντες.

— ibid. οἱ τὴν οἰκείαν] χώραν, τὴν Φωκίδα.

27. 1. οὐχ οἷοί τε ὄντες] οὐ δυνάμενοι, ἀδυνατοῦντες.

— ibid. φυλάττειν] ἀμύνεσθαι τὰς εἰσβολὰς τῶν Θηβαίων, τῶν τῷ ἱερῷ τῷ ἐν Δελφοῖς βοηθούντων, ὑπὸ Φωκέων κατειλημμένῳ διὰ την ὑπὸ τῶν Ἀμφικτυόνων αὐτοῖς ἐπαγομένην ζημίαν. ἀλλὰ ταῦτα μαθεῖν δεῖ ἐκ τῆς ιϛ Διοδώρου, καὶ ἑτέρων τῶν περὶ ἐκείνου τοῦ πολέμου γραψάντων.

— ibid. ἐὰν μὴ βοηθήσητε ὑμεῖς] αὐτοῖς. ὅπερ καὶ ἐποίησαν ὕστερον, μ' ναῦς κατὰ Φιλίππου, καὶ Πρόξενον ναύαρχον, ἀλλ' ὑστερήσαντα τοῦ καιροῦ διὰ τὸν χειμῶνα, πέμψαντες, ὡς ἐκ τοῦ περὶ τῆς παραπρεσβείας γνωσόμεθα.

— 2. ἀλλ' ὦ τὰν οὐχὶ βουλήσεται;] μέχρι τοῦδε, ὅτι δυνήσεται Φίλιππος ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν, διδάξας, νῦν κατ' ἀνθυποφορὰν, ὅτι καὶ βουλήσεται, διὰ βραχέων δείκνυσιν, αὐτὸν Φίλιππον μάρτυρα παρεχόμενος.

— 3. τῶν ἀτοπωτάτων] ἓν ἀπὸ τῶν ἀτοπωτάτων τουτέστιν ἀτοπώτατον.

— ibid. μέντ' ἂν εἴη] μέντοι ἂν εἴη.

— ibid. εἰ ἃ] ἡ τάξις· εἰ δυνηθεὶς (ἐὰν δυνηθείη, ὑποθετικῶς) μὴ πράξει ταῦτα, ἃ νῦν, καίπερ ἄνοιαν ὀφλισκάνων, ὅμως ἐκλαλεῖ.

— ibid. ἄνοιαν ὀφλισκάνων] ἄνους εἶναι δοκῶν διὰ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως καὶ τῆς δυνάμεως τῆς ὑμετέρας. δικαιότερον δ' ἂν οἱ Ἀθηναῖοι, οὓς δυσὶ τούτοις λεξιδίοις θωπεύει ὁ ῥήτωρ, ἄνοιαν ὤφλισκανον, ἀδύνατον οἰόμενοι τοῦτ' εἶναι τῷ Μακεδόνι, οὗπερ ὀλίγου δεήσαντες κατὰ τὰ περὶ Χαιρώνειαν ἐπειράθησαν.

— 4. ἐκλαλεῖ] κρατεῖν τῆς γλώττης, διὰ τὸ σφόδρα ὀρέγεσθαι καὶ ὀνειροπολεῖν τὴν τῆς Ἀττικῆς κατάληψιν, οὐ δυνάμενος. ἴσως δ' ἔπλασε τοῦθ' ὁ ῥήτωρ εἰς ἔκπληξιν τῶν ἀκροατῶν.

— ibid. ἀλλὰ μὴν ἡλίκα ἐστὶ τὰ διάφορα] σύγκρισις τοῖν πολέμοιν, καὶ ἀπόδειξις, ὅτι ὁ ὑπερόριος πλείστῳ ἀζημιώτερος τοῦ ἐγχωρίου.

— 5. οὐδὲ λόγου προσδεῖν] τοῦ ἀποδείξοντος τόδε· αὐτόπιστον καὶ φανερὸν εἶναι πᾶσι.

— 6. εἰ γὰρ ὑμᾶς] παραλειπτικῶς μὲν προέθετο. νῦν δὲ αὐτὸ τὸ παραλελεῖφθαι δοκοῦν ἐξηγεῖται κατὰ μείωσιν καὶ αὔξησιν.

— ibid. ὑμᾶς αὐτοὺς] τοὺς εἰς δύναμιν φεισομένους τῶν ἰδίων κτημάτων.

— ibid. τριάκοντα ἡμέρας μόνας] ὀλίγοι δὲ πόλεμοι ἑνὶ μηνὶ ἢ καὶ δυσὶν ἢ τρισὶν εἰλήφασι τὸ τέλος.

— 7. ἔξω γενέσθαι] ἔξω τῆς πόλεως στρατοπεδεύεσθαι.

— ibid. καὶ ὅσα] καὶ λαμβάνειν ὑμᾶς τῶν ἐκ τῆς χώρας ὄντων τοσαῦτα ὅσα λαμβάνειν ἀναγκαῖόν ἐστι τοὺς στρατοπεδευομένους.

— ibid. ὅσα ἀνάγκη] οἷον ξύλα, σῖτον, οἶνον, ἔλαιον, χυλὸν τοῖς ὑποζυγίοις, καὶ τὰ λοιπά.

— 8. μηδενὸς ὄντος ἐν αὐτῇ] τῇ χώρᾳ. γράφεται δὲ καὶ, ἐν αὐτοῖς, δηλονότι τοῖς ἀγροῖς. ἀλλ' ἡμαρτῆσθαι δοκεῖ ἡ γραφή.

— 9. πλέον ἂν ζημιωθῆναι] ἀόριστος ἀντὶ μέλλοντος, μετὰ τοῦ δυνητικοῦ μορίου ζημιωθήσεσθαι, τουτέστι βλαβήσεσθαι.

— ibid. τοὺς γεωργοῦντας ὑμῶν] πολλοστημόριον ὄντας τῆς πόλεως.

— 10. ὑμῶν] τούτους ὑμῶν ὅσοι γεωργοί ἐστε.

— ibid. πλέον ἢ ὅσα] πλείω τούτων ἅ.

— ibid. τὸν πρὸ τοῦ] πρὸ τούτου, τὸν πρότερον, εἴτε τὸν ὑπὲρ τῆς Ἀργαίου καταγωγῆς, εἴτε τὸν περὶ Ἀμφιπόλεως γενόμενον.

— 11. δεδαπάνηται] ὑφ' ὑμῶν τῶν γεωργούντων, ἢ καὶ συμπάσης τῆς πόλεως. τῶν δ' ἀναλωμάτων τὸν ἀριθμὸν, Οὐλπιανὸς ἀνέγραψεν· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ Γ τῶν Ὀλ. πλείω δ' ἢ χίλια καὶ πεντακόσια τάλαντα ἀνηλώκαμεν εἰς οὐδὲν δέον· καὶ Ἰσοκράτης δὲ ἐν τῷ Ἀρειοπαγιτικῷ, πλείω δ' ἢ χίλια τάλαντα μάτην εἰς τοὺς ξένους ἀπανηλωκότες.

— ibid. εἰ δὲ δὴ πόλεμός τις ἥξει] τῶν πολεμίων ἀντιστρατοπεδευομένων ὑμῖν.

— ibid. πόσα] αὗται αἱ αἰτιατικαὶ, πόσα, ὅσα, ἡλίκα, πηλίκα, τοσαῦτα, τηλικαῦτα, μεγάλα, μικρὰ, ὀλίγα, πολλὰ, καὶ ἕτεραι τοιουτότροποι, ἐπιῤῥηματιζόμεναί πως, τοῖς ῥήμασι πρόσκεινται.

— ibid. χρὴ νομίσαι] νομιστέον, Λατινιστί.

— 12. ζημιωθήσεσθαι] ὑμᾶς.

— ibid. προσέσται ἡ ὕβρις] τοῖς ἀναγκαίοις οὐκ ἀρκουμένη, ἀλλὰ θηριωδῶς τὰ περιόντα διαφθείρουσα, καὶ λυμαινομένη πάντα οἷς ἂν ἐντύχῃ. οὕτω πως τὴν ὕβριν καὶ Οὐλπιανὸς ἐξέλαβεν, ἐν τοῖς προλεγομένοις εἰπών· τίνα δὲ ἐργάσονται οἱ πολέμιοι, καὶ ἀναγκαίως καὶ ὑβρίζοντες, τὴν χώραν. καὶ εἰς τὸν περὶ παραπρεσβείας· ἔχει δὲ καὶ τῆς ὕβρεως τῶν πολεμίων τὴν ἔμφασιν, ἡ γὰρ κατασκαφὴ περιεργότερον εἶδος τῆς συμφορᾶς.

— 13. ἡ τῶν πραγμάτων αἰσχύνη] ἤγουν προσέσται τῷ πολέμῳ τῷ ἐγχωρίῳ. πῶς δέ; διότι ῥᾳθυμοῦντες, καὶ ἀμελοῦντες, καὶ πάντας τοὺς καιροὺς τοὺς παραπεπτωκότας ἀφέντες, περιείδομεν ἑαυτοὺς εἰς τοιοῦτον πόλεμον καταστάντας, ἐγγενόμενον πόῤῥωθεν ἀμύνεσθαι τὸν Μακεδόνα, ἡ αἰσχύνη τῶν πραγμάτων. ἡ αἰσχύνη ὑμῶν ἐπὶ τῷ κακῶς χρήσασθαι τοῖς πράγμασιν, ἡ τῶν πολεμίων ὕβρις μὴ ὅτι μεγάλα βλάψει, ἀλλὰ καὶ καταισχυνεῖ ἡμᾶς.

— ibid. οὐδεμιᾶς ἐλάττων] τὸ ποιῆσαν την βλαβὴν αἴτιον, φαῦλον ὑπάρξαν αὐτῇ τῇ βλάβῃ ἰσοστάσιον, μᾶλλον δὲ καὶ βαρύτερον. Πλάτων ια πολιτειῶν· τῷ ἡττηθέντι, παρὰ τοῦ νομοθέτου, ψόγος καὶ ὄνειδος κείσθω, πολλῶν χρημάτων νοῦν κεκτημένῳ ζημία βαρυτέρα.

— ibid. τοῖσγε σώφροσι] τοῖς σῶς τὰς φρένας ἔχουσι, καὶ δόξης καλῆς ὀρεγομένοις, ἧς ἀμελοῦσιν οἱ μεθύοντες καὶ ἀκόλαστοι, καὶ μηδὲν τῶν μελλόντων ἔσεσθαι ὑπολογιζόμενοι. τὸ ἐνθύμημα ἐκ τοῦ αἰσχροῦ καὶ τοῦ βλαβεροῦ.

— 15. πάντα δὴ ταῦτα δεῖ] ἐπίλογος προτρεπτικὸς ἐπὶ τὰ δέοντα κατὰ μερισμὸν τῶν ἀκροατῶν.

— ibid. πάντα ταῦτα] τὰ εἰρημένα, ἅπερ οὐκ ἀνακεφαλαιοῖ, ἐπεὶ εὐμνημόνευτος διὰ τὸ σύντομον ὁ λόγος. ἦν δὲ τὰ μάλιστα κατεπείγοντα, ὅ τε καιρὸς ἰσχυρᾶς καὶ βεβαίας συμμαχίας, καὶ ἡ δύναμις τῆς πόλεως, καὶ ἡ ἐλπὶς τοῦ ἀναλαβεῖν τὴν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἡγεμονίαν, καὶ ὁ φόβος ὁ παρὰ τοῦ Μακεδόνος, καὶ τῆς παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀδοξίας.

— ibid. δεῖ συνιδόντας βοηθεῖν] δεῖ συνιδεῖν καὶ βοηθεῖν.

— 16. καὶ ἀπωθεῖν] ὥσπερ ἤδη ἐπικείμενον ὑμῖν.

— ibid. ἐκεῖσε] εἰς Ὄλυνθον, μᾶλλον δὲ εἰς Μακεδονίαν.

— ibid. ἵν' ὑπὲρ] τὰ τελικὰ αἴτια προτρεπτικὰ ὄντα.

— 17. τῶν πολλῶν] κτημάτων καὶ χρημάτων.

— ibid. ὧν ἔχουσι] τὸ ὑποτακτικὸν ἄρθρον οὐχὶ τῶν ἑπομένων, ἀλλὰ τῶν προηγουμένων τῆς πτώσεως στοχάζεται· Λατινιστὶ δ' εἰπεῖν ἔδει, ἃ ἔχουσι. πάνυ τεχνικῶς δὲ μικραῖς δαπάναις, ἀσφαλῆ κτῆσιν τῶν πολλῶν προξενούσας, ἀντέθηκεν, τήν τε φιλοτιμίαν καὶ αἰδῶ ἐπεγείρων, καὶ τὸν κίνδυνον μείζω τῶν ἀναλωμάτων ἐσόμενον, εἰ μὴ προεῖντο τὰ χρήματα, αἰνιττόμενος· θαυμαστὸς ὢν ὁ ῥήτωρ, νοῦν πλεῖστον ἐν ὀλίγοις ῥήμασιν ἐκφέρων.

— ibid. καλῶς ποιοῦντες] οὐχὶ σημαίνει τὸ, εὖ πράττοντες, ἀλλὰ φράσις ἐστὶν ἐπ' εὐφημισμῷ λεγομένη καὶ ἀποδοχῇ, ἅμα δὲ καὶ τοῦ φθόνου ἀποσκευάζουσα τὴν ὑπόνοιαν.

— pen. τοὺς δ' ἐν ἡλικίᾳ] ὄντας τῇ νεανικῇ, τοὺς νεωτέρους, τοὺς ἤδη ἀνδρωθέντας.

28. 1. φοβεροὶ] τοῖς πολεμίοις, διὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν ἐμπειρίαν· ὅπως ἂν φοβῶνται τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιχειρεῖν, συγκεκροτημένοις τὰ πολεμικά.

— ibid. τῆς οἰκείας] χώρας ἀκεραίου οὔσης, καὶ ἀπορθήτου ὑπὸ τῶν πολεμίων.

— 2. τοὺς δὲ λέγοντας] τοὺς ῥήτορας, τοὺς ἐπὶ τὸ βῆμα παριόντας, καὶ συμβουλεύοντας τῇ πόλει.

— ibid. ἵν' αἱ τῶν πεπολιτευμένων] τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ συμβουλευθέντων καὶ πραχθέντων.

— ibid. εὐθῦναι] οὐδεὶς γὰρ οὔτε τῶν λεγόντων οὔτε τῶν πραττόντων ἀνυπεύθυνος ἦν Ἀθήνησι. δηλοῦσι δὲ τοῦθ' αἱ παρὰ τοῖς ῥήτορσι κατηγορίαι.

— 3. ὡς ὁποῖ' ἄτ'] αἰτιολογία κίνδυνον ἀπειλοῦσα τοῖς ἐναντιουμένοις τῷ λόγῳ, καὶ θάρσος αὐτοῦ ὑπεμφαίνουσα ὑπὲρ τῶν συμβεβουλευμένων.

— ibid. ὁποῖάττα] ὁποῖά τινα. ἄττα ἀντὶ τοῦ ἅτινα Ἀττικιστί. εἴτε πονηρὰ εἴτε χρηστά.

— ibid. ὑμᾶς περιστῇ] ὑμῖν συμπέσῃ. ὁ νοῦς· ὅτι εὖ πραττούσης μὲν τῆς πόλεως, ὃ γένοιτ' ἂν, βοηθούσης αὐτῆς τοῖς Ὀλυνθίοις, εὐδοκιμήσουσι· δυστυχούσης δὲ καὶ πολεμουμένης, ζημιωθήσονται.

— pen. τοιοῦτοι κριταὶ] οὐκ ἄρ' ἀσφαλὲς συμβουλεύειν, εἴγε δεῖ καὶ τῆς τύχης δοῦναι λόγον, ἀσταθμητοτάτου πράγματος.

— ult. ἔσεσθε] διηγεῖται μὲν τὸ γιγνόμενον ὡς τὰ πολλά· ὁμοῦ δὲ καὶ προτρέπει ποιεῖν τοῦτο τὸν δῆμον τοῦ καταπλῆξαι ἕνεκα τοὺς ἐναντιουμένους.

— ibid. χρηστὰ δ' εἴη] τὰ πράγματα· εἴθε εὐτυχοῖ ἡ πόλις.

— ibid. παντὸς ἕνεκα] μηδενὸς μὲν ἐμποδὼν γενομένου τῇ εὐπραγίᾳ τῆς πόλεως· πάντων δὲ συμπροθυμουμένων, τῶν τε πλουσίων καὶ τῶν νεωτέρων καὶ τῶν ῥητόρων τὰ δέοντα ποιούντων. περὶ δὲ τῶν θεωρικῶν οὐδεὶς λόγος, ἐπειδὴ πλεόνων ὄντων τῶν ἀπόρων, οὐ συνέφερεν εἰς τὸ πεῖσαι τὸ ἐνδιατρίβειν τῇ μνείᾳ τούτων. κἄμοιγε δοκεῖ μεμνῆσθαι τούτων, ὅπως ἂν καιρὸν σχῇ τοῦ ἀνεπαχθῶς περὶ τῆς εἰσφορᾶς εἰπεῖν, τῆς οὐχ ἧττον τοὺς εὐπόρους λυπούσης, ἢ τῆς τῶν θεωρικῶν ἀφαιρέσεως τοὺς πένητας.

ANDREÆ DOUNÆI

PRÆLECTIONES

IN PHILIPPICAM DE PACE.

IN ARGUMENTUM.

[P. 5. ed. Doun.] p. 135. 1. Περὶ Ἀμφιπόλεως] Amphipolis civitas est Thraciæ, vetus Atheniensium colonia. Bellum ex eo de illa cum Philippo, quod eam majores ejus aliquando tenuissent. Thucydides [lib. 4. c. 102.] Βρασίδας ἔχων τοὺς ἐπὶ Θρᾴκης ξυμμάχους, ἐστράτευσεν ἐς Ἀμφίπολιν τὴν ἐπὶ Στρυμόνι ποταμῷ, Ἀθηναίων ἀποικίαν. οἱ Ἀθηναῖοι Ἅγνωνος τοῦ Νικίου οἰκιστοῦ ἐκπεμφθέντος Ἠδωνας ἐξελάσαντες ἔκτισαν τὸ χωρίον, ὅπερ πρότερον Ἐννέα Ὁδοὶ ἐκαλεῖτο. Ἀμφίπολιν δ' Ἅγνων ὠνόμασεν ὅτι ἐπ' ἀμφότερα περιῤῥέοντος τοῦ Στρυμόνος, τείχει μακρῷ ἀπολαβὼν ἐκ ποταμοῦ ἐς ποταμὸν, περιφανῆ ἐς θάλασσάν τε καὶ ἤπειρον ᾤκισεν. *Et quod muro longiore interseptam, tam in mare quam continentem versus conspicuam posuit.* Eadem fere lib. 1. [c. 100.] legas.

— 4. τὸν Φωκικὸν καταλύσειν πόλεμον] ὃς δεκαέτης ἦν, decenne erat hoc bellum, sicuti Trojanum, sacrumque est appellatum, eo quod pro rebus repetitis Apollinis Delphici gestum est. Cum enim Amphictyones multassent grandi pecunia Phocenses, quam non possent exsolvere, quod coluissent agrum Apollini consecratum, auctor erat Philomelus, homo audacissimus, templum Apollinis caperent, belloque se defenderent. Consule Æschinem contra Ctesiphontem, [t. III. p. 537. Reisk. Orr. Grr.]. Diodorus autem sic [l. 16. c. 23. p. 99. ed. Wess.] ἐπὶ τούτων ὁ κληθεὶς ἱερὸς πόλεμος συνέστη, [p. 6. ed. D.] καὶ διέμεινεν ἔτη ἐννέα. Φιλόμηλος γὰρ ὁ Φωκεὺς, ἀνὴρ θράσει καὶ παρανομίᾳ διαφέρων, κατελάβετο μὲν τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερόν· ἐξέκαυσε δὲ τὸν ἱερὸν πόλεμον διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. οἱ Φωκεῖς ἐπεργασάμενοι πολλὴν τῆς ἱερᾶς χώρας, τῆς ὀνομαζομένης Κιῤῥαίας, δίκας ὑπέσχον ἐν Ἀμφικτύοσι, καὶ πολλοῖς ταλάντοις κατεκρίθησαν. οὐκ ἐκτινόντων δ' αὐτῶν τὰ ὀφλήματα, οἱ ἱερομνήμονες ἐν Ἀμφικτύοσι κατηγόρουν τῶν Φωκέων, καὶ τὸ συνέδριον ἠξίουν καθιερῶσαι τὴν χώραν τῶν ἀποστερούντων τὸν θεόν. Hieromnemones sunt, qui causas civitatum agebant apud Amphictyones, ex eo nominati, quod illis memorabant, quæ corrigenda videbantur. Quales sunt apud nos (nam et Amphictyones tractabant res ad religionem Apollinis Delphici pertinentes) quos sacræ Convocationis Clericos appellamus. Suidas, [t. II. p. 101. ed. Kust.] ἱερομνήμονες, οἱ πεμπόμενοι εἰς τὸ τῶν Ἀμφικτυόνων συνέδριον ἐξ ἑκάστης πόλεως τῶν τε συνεδρίου μετεχουσῶν. Melius Hesychius [t. II. p. 26. Alb. add. Harpocr.]: οἱ πεμπόμενοι εἰς Πυλαίαν ἱερογραμματεῖς. Mittebant enim eo civitates, ni fallor, quæ jus non habebant τῆς Ἀμφικτυονίας, aut iidem erunt ἱερομνήμονες καὶ πυλαγόραι, quod non videtur. πυλαγόραι γὰρ οἱ προεστῶτες τῆς Πυλαίας, qui præsunt conventui, Hesychius. Hi sunt Amphictyones ipsi. Porro dicti sunt ἱερομνήμονες, ut dixi, quod eo deferebant querelas, μνήμων enim *monitor*, non solum *memor*. Ut quidam Achilli comes a matre est additus, qui illum moneret, ne quem filiorum Apollinis occideret. Is μνήμων Lycophroni [Cass. v. 241.] dicitur. Sic et Epicharmus, μισῶ μνάμονα συμπόταν. non qui meminisset eorum, quæ dicta sunt in convivio, sed qui memorasset aliis, [p. 7. ed. D.] et foras eliminasset. aut quod literis, quæ cum Amphictyonibus agerent vel egissent, consignata habebant: ideoque ἱερογραμματεῖς etiam dicti. Cum in eo res esset, ut ager Phocensium consecraretur, Philomelus, cujus summa erat inter suos auctoritas, egit cum eis διδάσκων, ὡς ἐκτῖσαι μὲν οὐ δύνανται τὰ χρήματα, διὰ τὸ μέγεθος τῆς καταδίκης· περιορᾷν δὲ καθιερωμένην τὴν χώραν, ἀνάνδρων ὑπάρχειν. [Diod. S. l. l.] Itaque ad arma itum est ejus impulsu.

— 6. τῶν Ἀθηναίων περιπλευσάντων εἰς τὰς καλουμένας Πύλας, ἀπεκρούσθη τῆς εἰσόδου] Historia est apud Demosthenem περὶ τῆς παραπ. [p. 443. ed. Reisk. t. I.] ὅτε γὰρ τὸ πρῶτον Φωκέας ἐκράτησεν ὁ Φίλιππος, καὶ διέφθειρε τοὺς ξένους αὐτῶν, καὶ τὸν ἡγούμενον καὶ στρατηγοῦντα Ὀνόμαρχον, τότε τῶν ὄντων ἁπάντων ἀνθρώπων οὐδενὸς οὔτε Ἕλληνος οὔτε βαρβάρου Φωκεῦσι βοηθήσαντος, πλὴν ὑμῶν, οὐχ ὅπως παρῆλθεν, ἢ διεπράξατο, ὧν ἠβουλήθη τι παρελθὼν, ἀλλ' οὐδὲ προσελθεῖν ἐγγὺς ἠδυνήθη. *Non dico penetravit, aut quicquam eorum, quæ cogitavit, effecit, sed ne prope quidem potuit accedere.* Refert hoc idem Justinus [lib. 8. c. 2. p. 218. ed. A. Gron.] his verbis: "Sed Athenienses audito belli eventu, ne in Græciam Philippus transiret, angustias Thermopylarum, pari ratione sicuti antea advenientibus Persis, occupavere. Sed non simili virtute aut causa." At non Athenienses occupavere, sed Lacedæmonii, quum dux eorum Leonidas cæsus est, cum ccc Spartianis, qua clade insignis est hic locus. Sed fuere cum illis ex aliis civitatibus ad mille omnes. Cæterum clarius hoc alibi

noster explicat Demosthenes [pro Corona. p. 236. ed. Reisk.] ἵνα μὴ δεῦρο ἀπαγγειλάντων αὐτῶν, ὅτι μέλλει καὶ παρασκευάζεται πορεύεσθαι, ἐξέλθοιτε ὑμεῖς, καὶ περιπλεύσαντες ταῖς τριήρεσιν εἰς Πύλας ὥσπερ πρότερον, [p. 8. ed. D.] κλείσαιτε τὸν πορθμόν. i. τὴν δίοδον, *transitum.* Sic apud Strabonem Κασκίας, et Κιλικίας Πύλας, quæ sunt locorum angustiæ [l. XIV. p. 994. Alm. I. p. 103.] Sed de Thermopylis in oratione dicetur. Livius [l. X. c. 2.]: "Circumvectus inde Brundusii promontorium," περιπλεύσας τὸ ἀκρωτήριον.

— 8. τὸ τῶν Φωκέων ἔθνος ἀνάστατον πεποίηκε] *sedibus expulit.* Herodotus [lib. 1. 15. p. 8. ed. Wess.] ἐπὶ τούτου τυραννεύοντος Σαρδίων, Κιμμέριοι ἐξ ἠθέων ὑπὸ Σκυθέων τῶν νομάδων ἐξαναστάντες, ἀπικέατο ἐς Ἀσίην, καὶ Σάρδις πλὴν ἀκροπόλιος εἷλον. *Cimmerii sedibus pulsi a Scythis nomadibus, venere in Asiam.* Thucydides [lib. 4. c. 54.] ἀνέστησαν γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι Κυθηρίους. Schol. μετῴκισαν [Ita jam correctum est in ed. Baver. p. 599. t. I. Beck.] non μετῴκησαν, ut editum est. Hoc enim ἀνέστησαν aorist. primus, illud secundus, ἀπὸ τοῦ ἀνέστη ἀνέστησαν. Hinc ἡ μετοικεσία Βαβυλῶνος [Matth. i. 11.] est ἀνάστασις, *migratio.* Virg. [Ecl. ix. 4.] "Hæc mea sunt, veteres migrate coloni." At quod Dem. [Olynth. II. p. 18. Reisk.] εἶτα τῆς ἑαυτῶν πατρίδος νομίζων ἀνάστασιν εἶναι, significatione activa *subversionem* accipimus ἐκ τοῦ ἀναστῆσαι. Quemadmodum Æschylus Agamemnonem vocat ἀναστατῆρ' Ἰλίου. [Agam. 1236. ubi tamen ἀναστάτης.] Idem [Agam. 598.] φράζων ἅλωσιν Ἰλίου τ' ἀνάστασιν. Cic. [ad Attic. i. lib. 16. p. 700. t. II. Græv.] "Dymæos agro pulsos, mare infestum habere, nil mirum." ἀνασταθέντας τῆς χώρας. Quod ad nomen verbale attinet, Strabo [lib. XII. p. 813. Alm.] Τιγράνης ἅπαντας ἀναστάτους ἐποίησεν εἰς Μεσοποταμίαν, *omnes transtulit.* Sed in eo, quod Dem. [περὶ παραπ. p. 446. Reisk.] ait, est metonymia, καὶ ἀνάστατος αὐτῶν ἡ χώρα γέγονε, regio pro incolis, ut Flaccus. [Epp. II, I, 156.] "Græcia capta ferum victorem cepit, et artes Intulit agresti Latio." Sophocles [Trachiniis. v. 39. s.] ἡμεῖς μὲν ἐν Τραχῖνι τῇδ' ἀνάστατοι ξένῳ παρ' ἀνδρὶ ναίομεν. Herculis cum conjuge ob cædem Iphiti Calydone pulsi Trachina cesserunt. Hinc novum verbum, [p. 9. ed. D.] οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαντες [Act. 17. v. 7.] i. ἀνάστατον ποιήσαντες. Paulus [Gal. 5. v. 12.] ὄφελον καὶ ἀποκόψονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς. Beza: "utinam abscinderentur, qui vos inquietant." Vetus: "qui vos conturbant." Exponit autem ille, *qui vos sedibus vestris pellunt.* Ego, *qui vos de statu vestro dejiciunt.* Nam pseudoapostoli legem prædicantes, dejicere eos nitebantur de fide, quam Evangelium induxit. Illud Actorum Beza vertit: "qui orbis terrarum statum subverterunt." Harpocration [p. 41. Blancard.] ἀνασκευάσασθαι, τὸ λεγόμενον ἐν τῷ βίῳ ἀναστατωθῆναι. Est enim apud Dem. [p. 895. et 1204. t. II. Reisk.] de trapezitis et argentariis, ἀνασκευάζειν τὴν τράπεζαν, *to break,* quos vocamus, *bankrupts.* Chrysostomus, τοῦτο τὴν οἰκουμένην ἀνάστατον ἐποίησε, τοῦτο πάντα συνέχεε. Quod Lucas uno verbo. Postremo quid sit hic ἀνάστασις, illud prophetæ docet, ἀνάστα καὶ πορεύου, ὅτι οὐκ ἔστι σοι ἀνάπαυσις, [Mich. cap. 2. v. 10.] cum captivitatem populo denuntiaret. Surgunt enim, suis sedibus relictis, qui migrant.

— 9. καὶ τὴν τῶν Φωκέων ἐν Ἀμφικτύοσι χώραν] Qui locus præcipuus fuit; habebant enim Phocenses prærogativam oraculi, τὴν προμαντείαν, et bina in Amphictyonum conventu suffragia. Quapropter non dubitabant, inquit idem Diodorus, [XVI. 23.] illud in se decretum Amphictyonum rescindere: αὐτοὺς γὰρ τὸ παλαιὸν τοῦ μαντείου τὴν ἐξουσίαν καὶ προστασίαν ἐσχηκέναι. Quod Homeri testimonio firmabant in Catalogo navium [Iliad. II. 517. 519.]:

Αὐτὰρ Φωκήων Σχέδιος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
Οἳ Κυπάρισσον ἔχον, Πυθῶνά τε πετρήεσσαν.

Pytho civitas est, Delphi cives. Ut Messenæ in Sicilia cives non Messenii dicebantur, sed Mamertini. χώρα non est hic *regio,* sed *locus.* ut κατὰ χώραν μένειν, [p. 10. ed. D.] et ἐᾶν κατὰ χώραν. *suo loco manere,* et *loco non movere.* Themistius, ἀεὶ δ' ἐν χώρᾳ δευτέρᾳ τῆς τιμῆς ἱστάμενος, εἰ ἄρα σοι καὶ μᾶλλον ἡ πρώτη προσήκει. Sic etiam Latini loquuntur. Livius [lib. 9. c. 30.] "Tribuni militum a populo seni deni crearentur, quæ antea perquam paucis suffragio populi relictis locis, dictatorum et consulum ferme erant beneficia." Est igitur χώρα, locus dignitatis, et gradus.

— 11. οὐ τῷ πράγματι συνιστάμενος] Cui contrarium est in fine, πρὸς τὴν τοιαύτην ὑπόνοιαν ἱστάμενος. Nam alioqui τὸ συνίστασθαι significat *coitionem facere,* ut καὶ συνέστη ὁ λαὸς ἐπὶ Ἀαρών. [Exod. 32. v. 1.] σύστασις, *coitio, conspiratio.* Nonnunquam *congressio,* ut quod ait Comicus [Ter. Phormione, II. 2. 32.] "prima coitio est acerrima." Unde ἡ συστάδην μάχη.

— 12. μετέχειν τοῦ Ἑλληνικοῦ συνεδρίου τὸν Μακεδόνα] Contemptui fuerunt Macedones, quibus ante Alexandrum et Philippum nulla gens humilior. οὐδ' ἐτέλουν εἰς τοὺς Ἕλληνας, sed in barbaris habebantur. Hanc indignitatem non hac quidem oratione Demosthenes (hic enim pugnat pro

Philippo), sed alia profert [περὶ παραπ. p. 446. ed. Reisk.] οἱ μὲν ὄντες Ἀμφικτύονες φεύγουσι καὶ ἐξελήλανται, nempe Phocenses. Hi enim inter eos principatum obtinebant, ut diximus: οἱ δὲ οὐδεπώποτε ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ γενόμενοι, Μακεδόνες καὶ βάρβαροι, νῦν Ἀμφικτύονες εἶναι βιάζονται. συνέδριον, *consilium,* παρὰ τὴν ἕδραν, *sedem,* ἀπὸ τοῦ ἕζομαι. Servius [ad Virg. Æneid. 9, 4.] "Nam et ipsa consilia a sedendo, quasi considia dicta sunt. Sedentium enim animi tranquilliores fiunt." Ut Ὀδυσσεὺς, Ulysses, δάκρυον, lacryma. Plautus [Mostellaria, Fragm. p. 1492, s. Taubm.] "sine juxta aram sedeam, et dabo meliora consilia," ἐτυμολογικῶς. Varronis est, [p. 11. ed. D.] opinor, "Sedendo vincunt Romani" [Satyra Menippea]. Nam bello Punico II. Senatus rempub. restituebat post Cannensem acceptam calamitatem. Parvi sunt foris arma, nisi est consilium domi. Itaque τὸ συνέδριον *consilium* vertimus, ne cui mirum esse videatur, non *concilium.* Cic. [de Oratore 3. c. 1. §. 2.] "Videndum sibi esse aliud consilium, illo senatu se rempub. regere non posse." Certe senatus est συνέδριον. Idem [Philip. 5. c. 5.] "O consessum judicum præclarum: O dignitatem consilii admirandam: avet animus apud consilium illud pro reo dicere."

— 13. προσκεκρουκέναι γὰρ λέγει τοῖς Ἀθηναίοις] *offendisse apud Athenienses.* προσκρούειν, *offensionem alicujus incurrere.* M. Tullius [pro P. Sextio, c. 49.] "Temporibus illis, qui populares erant, offendebant illi quidem apud graves et honestos homines: sed populi judiciis atque omni significatione florebant." Significationem vocat τὴν ἐπισημασίαν, sequitur enim, "his in theatro plaudebatur." Dem. [contra Timocratem p. 711. ed. Reisk.] ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, προσέκρουσα ἀνθρώπῳ πονηρῷ, καὶ φιλαπεχθήμονι, καὶ θεοῖς ἐχθρῷ, ᾧ τελευτῶσα προσέκρουσεν ἡ πόλις ὅλη. *Ego offensus sum homini improbo, atque inimicitiarum appetenti.* προσκρούειν, *in hominem offendere,* προσκόπτειν, *in lapidem.*

P. 136. 1. οὗτος δὲ ὁ λόγος παρεσκευάσθη μὲν, οὐκ εἰρῆσθαι δέ μοι δοκεῖ] Non assentior Libanio, neque credo, Demosthenem scripsisse orationes, quas absconderet, aut scrinio contineret: neque ejusmodi sunt ejus scripta, quæ lucem reformident. Ex Cicerone apud Hieronymum [adv. Ruffinum init. t. III. p. 89. b. ed. Basil. Acad. 1. c. 1.] legimus: "Intemperantis esse arbitror, scribere quicquam, quod occultari velis." Et causa, quam affert Libanius, nulla est. Cum accusaret, inquit, Æschinem, [p. 12. ed. D.] hoc ei inter cetera objecit, suasisse eum, ut Philippus Amphictyon fieret: quod ne Philocrates quidem ausus est promulgare, quamvis esset audacia singulari. Non igitur hoc in alio culparet, quod ipse fecisset. Sed ego nego Demosthenem fecisse idem quod Æschines. Nam si princeps, ut ille fortasse, hoc suasisset, si primus auctor exstitisset hujus sententiæ, aut aliis id suadentibus suffragatus fuisset: merito forsitan reprehendendus videretur. Nunc cum rex jam cooptatus esset in collegium, idque omnes fere Græciæ civitates assensu suo comprobarent, unus commune decretum rescindere non debuit, neque id, quod actum erat, infringere: præsertim quum patriæ magnum ex ea re periculum creari videret. Aliud est enim ferre, siquid ferendum est, et probare, quod probandum non est. Multa enim ferenda, quæ non probanda, ut etiam in sua rep. Cicero docet, [Familiar. epp. l. 6. ep. 4. et al.] non propter se, sed ne gravius suscipiatur incommodum. Illi vero neque pax unquam cum Philippo placuit admodum, neque certe scitum hoc Amphictyonicum de Philippo factum voluit. Sed quum utrumque firmatum esset, neutrum improbare rectum putavit. Neque erat, cur eum hujus orationis vel habitæ, vel editæ pœniteret. Et Libanius ipse Demosthenem omni culpa liberat, quum ait, καὶ Δημοσθένης παραινεῖ συγχωρεῖν. Aliud est autem aliquid concedere propter aliquam necessitatem, ac primo decernere. At suspicionem acceptæ mercedis veritus est, καὶ δόξαν τοῦ φιλιππίζειν. Quid? hoc illi igitur, [p. 13. ed. D.] cum orationem scripsisset, et dicturus esset, in mentem venit: antequam inciperet scribere, non venit? aut palam suasisse, famam ejus læderet: compositam persuasionem edidisse, non læderet? Quanquam neque illa nostri defensio prætermittenda est, etiamsi verum esset, quod Libanius suspicatur. Non idem semper oratori sentiendum est: aut siquid nunc secus atque olim dixerit, inconstantiæ fama metuenda: sed temporibus, ut res et causa postulat, serviendum. Nam et Cicero [pro Cluentio, c. 50, 51.] quum sibi audiret objectum, id quod aliquando diceret, superioribus suis orationibus haud consentire, non negat, nec culpam aliquam reformidat, sed ingenue fatetur, et clarissimi oratoris exempla L. Crassi illam infamiam depellit. Postremo si scriptionem hanc celatam voluit, quæ ratio fuit supprimendi? res erat scriptione non magnopere digna? at gravissimam fuisse constat, in qua magna utilitas reip. magnum periculum ageretur. an ipsi, quod scripserat, displicebat? at nihil nisi elaboratum industria, perfectum ingenio molitus est unquam. Neque hic sui dissimilis est, quod res ipsa indicat. Denique si tacuit, quod meditatus est, cur in lucem edidit? in quo non minor erat, aut etiam major

jactura opinionis.

— 5. καὶ μὴ δόξῃ φιλιππίζειν] Demosthenem φιλιππίζειν? quis hoc credat? ante medius fidius ipse Apollo Pythius ἐφιλίππισεν ἄν: de quo Cicero [de divinat. II. c. 57.] "Demosthenes quidem, qui abhinc annos prope CCC. fuit, jam φιλιππίζειν Pythiam dicebat, id est, quasi cum Philippo facere" (hinc *factiones* dicimus). Sic μηδίζειν, ἀττικίζειν, λακωνίζειν, [p. 14. ed. D.] Persico et Peloponnesiaco bellis. Plutarchus in vita dixit δημοσθενίζειν pro eo quod Demostheni studere.

— pen. πρὸς τοιαύτην τινὰ ὑπόνοιαν ἱστάμενος] Sic loquutus est etiam in alio quodam argumento Libanius [περὶ τῶν ἐν Χεῤῥονήσῳ. p. 89. ed. Reisk.] καὶ οἱ φιλιππίζοντες τῶν ῥητόρων, κατατρέχουσι τοῦ Διοπείθους, καὶ κολάζειν ἀξιοῦσιν αὐτόν. πρὸς οὓς ὁ Δημοσθένης διχῇ ὑπὲρ Διοπείθους ἵσταται. Chrysostomus in Iohannem: εἰ μὴ πρὸς τὴν ὑπόνοιαν ταύτην ἱστάμενος ἐπανέλαβε. *Suspicionem* vocat tacitam objectionem in mente auditoris hærentem. ἵστασθαι πρὸς, *resistere*, προσίστασθαι, *ad scopulum* sive *obicem adhærescere*. Euripides [Iphigenia Aul. 23.] τὸ δὲ φιλότιμον γλυκὺ μὲν, λυπεῖ δὲ προσιστάμενον. Decursus enim honorum crux est homini ambitioso, si inhibetur. Et sunt ἰσοδύναμα multa, quæ colligit Eustathius [in 4. Odyss.], ἀντιστρόφως λεγόμενα. Ut κηριμύντης apud Lycophronem [Cass. 663.] et ἀλεξίκακος. Idem enim κὴρ καὶ κακὸν, ἀμύνειν καὶ ἀλέξειν. Sic φερένικος et νικηφόρος, ἀελλόπους καὶ ποδήνεμος. Quippe idem ἄελλα καὶ ἄνεμος.

— ult. συνιστὰς ἑαυτὸν] συστῆσαι non solum *commendare, et per literas ignotum laudare alteri*, sed proprie *coram adducere in notitiam, et præsentem sistere*. Dem. [ad Timotheum, p. 1190. ed. Reisk.] καὶ ἐδεῖτο αὐτοῦ συστήσας Φιλώνδαν, ἐπειδὰν ἀφίκηται ἐκ Μακεδονίας ὁ Φιλώνδας, ὃν συνίστη οὗτος τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ, ἄγων ξύλα τὰ δοθέντα τούτῳ ὑπὸ Ἀμύντου, τὸ ναῦλον τῶν ξύλων παρασχεῖν. Amyntas rex Macedoniæ Timotheo dederat ligna, quæ deportaturus inde erat Athenas Philondas quidam navicularius. Hunc Timotheus Pasioni trapezitæ, cui magnam pecuniam debebat, præsentem exhibuit, ut nosceret, et Philondæ jussit, [p. 15. ed. D.] si ligna deportasset, naulum solvere. Quod filius Pasionis Apollodorus a Timotheo cum reliqua pecunia repetit. Plato [Charmide. p. 110. t. V. ed. Bip.] παῖ, ἔφη, κάλει Χαρμίδην, εἰπὼν, ὅτι βούλομαι αὐτὸν ἰατρῷ συστῆσαι περὶ τῆς ἀσθενείας, ἧς πρώην πρός με ἔλεγεν, ὅτι ἀσθενεῖ. Medicus iste erat Socrates, cui tradendus fuit Charmides. Cic. [pro Cœlio, c. 17.] "Ob hanc causam parens tibi hunc puerum commendavit et tradidit, ut in amoribus atque in voluptatibus adolescentiam suam collocaret?" Cæsar [Bell. Gall. lib. 7. cap. 38.] "Et una Viridomarus, pari ætate et gratia, sed genere dispari, quem Cæsar sibi ab Divitiaco traditum, ad summam dignitatem ex humili loco perduxerat." Lego *produxerat*, quod verum esse alio loco demonstrabimus. Curtius [de reb. Alex. VII. 1, 28. "Ab illo traditi ad hunc gradum amicitiæ tuæ ascendimus." Horatius ad Claudium Neronem [lib. i. ep. 9. 1. ss.]:

"Septimius, Claudi, nimirum intelligit unus.
Quanti me facias. Nam cum rogat et prece cogit,
Scilicet ut tibi se laudare et tradere coner,
Dignum mente domoque legentis honesta Neronis."

Postremo concludit epistolam hac συστάσει [epist. 9. lib. 1. v. 13.]:

"Scribe tui gregis hunc, et fortem crede bonumque."

Et quoniam ejusmodi commendatio sive traditio non fit sine laudatione aliqua, bene copulavit laudare et tradere. Sed τὸ συστῆσαι κυρίως est id, quod diximus ex Demosthene, coram sistere ignotum pro bono viro. Non ut Paulus et receptior usus [2 Cor. 3, 1.] ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν; ἢ μὴ χρῄζομεν ὥς τινες συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν. Sic enim legendum, non εἰ μὴ χρῄζομεν. Beza: "aut num indigemus?" Epictetus de Socrate [Enchir. c. 46. ed. Schweigh.] ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν βουλόμενοι φιλοσόφοις ὑπ' αὐτοῦ συσταθῆναι [p. 16. ed. D.], κἀκεῖνος ἀπῆγεν αὐτούς. Ille coram adducebat eos, non per literas commendabat. ἀπάγειν interdum *adducere*, ut ἀπελθεῖν, *adire*, ἀποβλέπειν, *adspicere*.

— ibid. καὶ ἀδωροδόκητον] δωροδοκεῖν, *munera accipere*, δῶρα δέχεσθαι. Sed χ in κ mutatur Ἰωνικῶς. Ut καπνοδόκη, ἱστοδόκη, ἰοδόκη, *pharetra*. πανδοκεῖον, πανδοκεὺς, *stabulum, stabularius*. Sic δωροδόκος, *qui munera accipit*, ἀδωροδόκητος, *integer, nulla largitione corruptus*, δωροδοκία, nonnunquam non *munerum acceptio*, sed *ipsa largitio*, seu *corruptela*. Diodorus [lib. 16. c. 33. t. II. 107. ed. Wessel.] καὶ γὰρ τοὺς Θετταλοὺς, μέγιστον ἔχοντας τῶν συμμάχων ἀξίωμα, δωροδοκήσας ἔπεισε τὴν ἡσυχίαν ἔχειν. Et est quasi conjugatio τῶν Ἑβραίων Hiphil, aut δωροδοκεῖν, *accipere quod des*: quomodo dixit Paulus [Eph. iv. 8.] "et dedit dona hominibus:" secundum Hebræam veritatem, accepit quæ daret scilicet.

IN ORATIONEM.

[P. 21. ed. Doun.] p. 136. 1. ὁρῶ μὲν] Solent Oratores initio dicendi, quo majorem sibi favorem concilient, duras partes suas prædicare, et causæ, quam agunt, demonstrare difficultatem. Favent enim omnes atque succurrunt laborantibus, gravi defatigatos onere sublevant. Tale est exordium Ciceronis pro P. Quinctio [c. 1.] "Quæ res in civitate duæ plurimum possunt, hæ contra nos ambæ faciunt in hoc tempore, summa gratia et eloquentia; quarum alteram, C. Aquilli, vereor, alterum metuo. eloquentia Q. Hortensii ne me dicendo impediat, nonnihil commoveor. Gratia Sexti Nævii ne P. Quinctio noceat, id vero non mediocriter pertimesco. Neque hoc tantopere quærendum videretur, hæc summa in illis esse, si in nobis essent saltem mediocria. Verum ita se res habet, ut ego, qui neque usu satis, et ingenio parum possum, cum patrono disertissimo comparer: P. Quinctius, cui tenues opes, nullæ facultates, exiguæ sunt amicorum copiæ, cum adversario gratiosissimo contendat. Illud quoque nobis accedit incommodum, quod M. Junius, qui hanc causam, Aquilli, aliquoties apud te egit, homo et in aliis causis exercitatus, et in hac multum et sæpe versatus, hoc tempore abest nova legatione impeditus: et ad me ventum est, qui ut summa haberem cetera, temporis quidem certe vix satis habui, ut rem tantam tot controversiis implicatam possem cognoscere." Tale est et pro Corona [p. 226. ed. Reisk.] Demosthenis prooemium: πολλὰ μὲν οὖν ἔγωγ' ἐλαττοῦμαι κατὰ τουτονὶ τὸν ἀγῶνα Αἰσχίνου. δύο δὲ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μεγάλα· ἓν μὲν, ὅτι οὐ περὶ τῶν ἴσων ἀγωνίζομαι. οὐ γάρ ἐστιν ἴσον νῦν ἐμοὶ τῆς παρ' ὑμῶν εὐνοίας διαμαρτεῖν, καὶ τούτῳ μὴ ἑλεῖν τὴν γραφήν. ἀλλ' ἐμοὶ μὲν, οὐ βούλομαι δὲ δυσχερὲς εἰπεῖν οὐδὲν ἀρχόμενος τοῦ λόγου. οὗτος δὲ ἐκ περιουσίας ἐμοῦ κατηγορεῖ, ἕτερον δ', ὃ φύσει πᾶσιν ἀνθρώποις ὑπάρχει, τῶν μὲν λοιδοριῶν καὶ τῶν κατηγοριῶν ἀκούειν ἡδέως, τοῖς ἐπαινοῦσι δ' αὐτοὺς ἄχθεσθαι. τούτων τοίνυν ὃ μέν ἐστι πρὸς ἡδονὴν, τούτῳ δέδοται· ὃ δὲ πᾶσιν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἐνοχλεῖ, λοιπὸν ἐμοί. κἂν μὲν εὐλαβούμενος τοῦτο μὴ λέγω τὰ πεπραγμένα ἐμαυτῷ, οὐκ ἔχειν ἀπολύσασθαι τὰ κατηγορημένα δόξω, οὐδ' ἐφ' οἷς ἀξιῶ τιμᾶσθαι, δεικνύναι. ἂν δὲ ἐφ' ἃ καὶ πεποίηκα καὶ πεπολίτευμαι βαδίζω, πολλάκις λέγειν ἀναγκασθήσομαι περὶ ἐμαυτοῦ. Sic visum est primam Ciceronis, neque eam optimam, cum postrema fere Demosthenis, quam habuit, sed præstantissima comparare. Hæc incommodorum commemoratio, καὶ ἐλαττωμάτων ἀπαρίθμησις, mirifice studium in nos auditorum excitat. Nec non Isocrates idem fecit in sua quoque περὶ τῆς εἰρήνης [t. II. p. 170. Auger.] ἅπασι γάρ ἐστι φανερὸν, ὅτι μᾶλλον ἥδεσθε τοῖς παρακαλοῦσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὸν πόλεμον, [p. 23. ed. D.] ἢ τοῖς περὶ τῆς εἰρήνης συμβουλεύουσιν. His enim meliore conditione adversarios suos esse ostendit. Neque hoc solum summi rhetores faciunt, sed Lysias quoque in principio de bonis Aristophanis [p. 192. ed. Alter.] αἰτήσομαι οὖν ὑμᾶς δίκαια καὶ ῥᾴδια χαρίσασθαι, ἄνευ ὀργῆς, καὶ ἡμῶν ἀκοῦσαι, ὥσπερ τῶν κατηγόρων. ἀνάγκη γὰρ τὸν ἀπολογούμενον, κἂν ἐξ ἴσου ἀκροᾶσθε, ἔλαττον ἔχειν. οἱ μὲν γὰρ ἐκ πολλοῦ χρόνου ἐπιβουλεύοντες, αὐτοὶ ἄνευ κινδύνου ὄντες, τὴν κατηγορίαν ἐποιήσαντο, ἡμεῖς δὲ ἀγωνιζόμεθα μετα δέους, καὶ διαβολῆς, καὶ κινδύνου μεγίστου. εἰκὸς οὖν ὑμᾶς εὔνοιαν πλείω ἔχειν τοῖς ἀπολογουμένοις. *Nos causam dicimus cum timore et criminatione, et magno periculo. Quare æquum est majorem nobis impartire vos benevolentiam.* Sic Sallustius quoque exorsus est ad Cæsarem [de constituenda rep. epist. ii.] "Scio ego, quam difficile atque asperum factu sit, consilium dare regi, aut imperatori, postremo cuiquam mortali, cujus opes in excelso sunt. Quippe cum et illis consultorum copiæ adsint, neque de futuro quisquam satis callidus satisque prudens sit. Quinetiam sæpe prava magis, quam bona, consilia prospere eveniunt, quia plerasque res fortuna ex libidine sua agitat." Et Cato [auctore Gellio], quum legem sumptuariam suadebat, sic exorsus est: "Scio, mihi negotium esse cum ventre, qui non habet aureis."

— ibid. ὁρῶ] Justi cujusque exordii partes sunt quatuor, ut docet Hermogenes [ἐν τῷ περὶ εὑρέσεων. lib. i. p. 28. Sturm.] πρότασις, κατασκευὴ, ἀξίωσις, βάσις, quas hic ordine omnes reperiemus. ὁρῶ τὰ παρόντα πράγματα πολλὴν δυσκολίαν ἔχοντα καὶ ταραχὴν) ἡ πρώτη πρότασις, cui vice τῆς κατασκευῆς adjuncta est duplex αἰτιολογία, (quam Aristoteles ἐπίλογον vocat, et ἐπιλέγειν τὴν αἰτίαν [Rhetor. ii. 21.]) οὐ μόνον τῷ, ἀλλὰ καὶ τῷ. δυσκόλου δ' ὄντος φύσει καὶ χαλεποῦ) [p. 24. ed. D.] δευτέρα πρότασις. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι) κατασκευή. ἂν ἐθελήσητε τοῦ θορυβεῖν καὶ φιλονεικεῖν ἀποστάντες, ἀκούειν) ἀξίωσις, quum, quid velimus ac fieri postulemus, ostenditur. Ut Ciceronis illa postulatio pro Quinctio [c. 1.] "Quæ quo plura sunt, C. Aquilli, eo te, et hos, qui tibi in consilio adsunt, meliori mente nostra verba audire oportebit, ut multis incommodis veritas debilitata, tandem æquitate talium virorum recreetur." οἶμαι ἕξειν καὶ λέγειν καὶ συμβου-

λεύειν, δι' ὧν καὶ τὰ παρόντα ἔσται βελτίω, καὶ τὰ προειμένα σωθήσεται) βάσις, quasi pes exordii, aut gradus atque aditus ad reliquam orationem. Πολλῷ χαλεπώτερον ὑμεῖς αὐτὸ πεποιήκατε, παῤῥησία, quam Hermogenes [περὶ ἰδ. p. 82.] τραχύτητα, Cornificius [ad Herennium, IV. 36.] *licentiam* appellat. "Licentia est (inquit), quum apud eos, quos aut vereri, aut metuere debemus, tamen aliquid pro jure nostro dicimus, quod eos minime offendat, aut quos ii diligunt, cum in aliquo errato vere reprehendi posse videantur." Ut nunc justa et libera est hæc reprehensio Demosthenis, sed non nimis acerba. At hujus propositionis confirmatio plus habet acerbitatis. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι) Sed ea quoque modificatione quadam mitigata est. Nam si ita dixisset: Vos deliberandi rationem vestra pravitate fecistis impeditiorem, aut: Cæteri mortales antequam agunt, deliberant, vos post factum, tam estis præposteri, nimis fuisset aspere dictum, ne dicam ὑβριστικῶς: nunc et modicæ sunt ejus reprehensiones et breves. Non ut in sua de pace Isocrates, λίαν καταφορικῶς per totum fere exordium pravam consuetudinem [p. 25. ed. D.] Atheniensium atque iniquitatem in audiendis concionatoribus insectatur, qui compositos adulationi libenter audirent, eos autem aversarentur, qui saluberrima monebant. At Demosthenes, nunquam ille quidem perniciosus assentator populi fuit, quem δημαγωγὸν et δημοκόπον vocant: contraque acris objurgator sæpenumero: quod gravitatis est, magnaque eum auctoritate apud suos fuisse declarat. Non est enim personæ levis populum universum objurgare. Mirum fortasse videatur, hoc illum fecisse in exordio, quod alliciendis voluntatibus destinatum est. Sed sensum suorum civium pulcre calluit. Novit, quid illis placeret, vel offenderet, et quatenus. Porro τὸ τραχέως τι λέγειν, Chrysostomus ad Paulinas epistolas, ἐντρεπτικῶς dicit, ut quum Apostolus ait πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. Omnis enim gravis reprehensio pudorem incutit.

P. 136. 2. δυσκολίαν] Athenæus [lib. vi. p. 262. A. ed. Casaub.] Φιλιππίδης ἐν ἀνανεώσει, ψωμοκολακεύων καὶ παρεισιὼν ἀεί. κυρίως δὲ ὁ κόλαξ ἐπὶ τούτου κεῖται. κόλον γὰρ ἡ τροφή. ὅθεν ὁ βουκόλος, *armentarius*, καὶ ὁ δύσκολος, ὅς ἐστι δυσάρεστος καὶ σικχός. Quo nomine ægrum nos dicimus, eo quod ægris difficile est placere, præsertim in cibis. ψωμὸς, *buccea*. εὔκολος, *facilis*. Suetonius [Cæs. c. 53.] "indifferens circa cibos" ἐτυμολογικῶς. εὐκολία, *facilitas, æquanimitas*. δυσκολία, *morositas*. Tertullianus [de præscriptionibus adversus hæreticos, c. 40.] "Nonne manifeste diabolus morositatem Judaicæ legis imitatus est." Sic vocat accuratam illam descriptionem instrumenti veteris atque anxias observationes Legis. Lex enim posita est populo duræ cervicis, inquit Augustinus: et jugum fuit, teste Petro, quod neque ipsi, [p. 26. ed. D.] neque patres eorum ferre potuerunt [Act. xiv. 10.]. Atque in his, quæ nunc scribimus, forsitan multa morositas inest. Sane quidem ad grammaticas minutias sic descendere, dum studemus prodesse studiosis, πολλὴν ἔχει δυσκολίαν. M. Tullius [de senectute, c. 14.] "At sunt morosi, et anxii, et iracundi, et difficiles senes, si quærimus, etiam avari. Sed hæc morum vitia sunt, non senectutis." Idem [de Offic. i. c. 25.] "In liberis vero populis, et in juris æquabilitate exercenda est facilitas, et altitudo animi quæ dicitur, ne, si irascamur aut intempestive accedentibus, aut impudenter rogantibus, in morositatem inutilem et odiosam incidamus." *Morositas*, δυσκολία, *facilitas*, εὐκολία. Terentius [Adelphis, III. 3. 36.] "Inepta lenitas patris, et facilitas prava." Livius [lib. VIII. c. 34.] "Nunc patres comes, et senes faciles de alieno imperio spreto, tanquam rei parvæ, disciplinæ militaris eversæ juventuti gratiam facere." Aristophanes de Sophocle [in Ranis, v. 82.] ὁ δ' εὔκολος μὲν ἐνθάδ', εὔκολος δ' ἐκεῖ. *Hic et apud inferos*. Cic. [Acad. IV. c. 31.] "Faciliorque erit, ut albam esse nivem probet, quam erat Anaxagoras, qui id non modo ita esse negabat, sed sibi, quia sciret aquam nigram esse, unde illa concreta esset, albam ipsam esse ne videri quidem." εὐκολώτερος ἔσται. apud Petrum [1 Petr. ii. v. 18.] vetus interpr. "Famuli subditi estote in omni timore dominis, non solum bonis et modestis, sed etiam dyscolis." Nunc habemus in Græco, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς. Videtur legisse δυσκόλοις. Nam et parva mutatio est: et morositas vitium est dominorum non minus quam senum: præterea Græca verba aut Hebræa retinere, quum satis commode non possunt exprimi, solemne est interpretibus. Sed Græcum pro Græco reddere, opinor, novum. [p. 27. ed. D.] Dem. ὡς ἐγὼ μὲν ὕδωρ πίνων εἰκότως δύσκολος καὶ δύστροπός εἰμί τις ἄνθρωπος [Philipp. II. p. 73. R.] Hic ad verbum *morosus* est. Plato [de Legg.] ἄνθρωπος δύσκολον θρέμμα, καὶ χαλεπὸν κτῆμα. Cic. [de Oratore II. c. 4.] "Magis adeo id facilitate, quam alia ulla culpa mea contigit." εὐκολία.

— ibid. οὐ μόνον τῷ πολλὰ προεῖσθαι] προίημι, ἥσω, προεῖκα, pass. προεῖμαι. infinit. προεῖσθαι παρακείμενος. προέσθαι καὶ προίεσθαι declarant vel *negligentia* vel *proditione amittere*. Cæsar [lib. VI. c. 8.] "Cohortati inter se, ne speratam prædam e manibus dimitterent." παρακελευσάμενοι ἀλλήλοις τὴν ἐλπιζομένην ὠφέλειαν μὴ προίεσθαι. quanquam hoc sæpius Latini dicunt *de manibus amittere*. Terentius [in Phormione I. 2. 91.] "Nunc amitte quæso hunc." Donatus: "Hoc, quod nos dicimus dimitte, antiqui etiam dicebant amitte." Sallustius: "pactione amisso publico legato," pro *dimisso*. B. Hieronymus [contra Ruffinum], "Melius est amittere, quod, velimus nolimus, aliquando periturum est. Melius est sponte dimittere, quam id amittere, pro quo omnia dimittenda sunt." Dionysius Hal. [lib. v. c. 66. p. 1005. ed. Reisk.] εἰς ἅπαντα γὰρ ταῦτα τοῖς δεομένοις ἀφορμῆς, οὐδένα τῶν εὐπόρων τὰ ἑαυτοῦ χρήματα προήσεσθαι. Pollux [III. 113. Onomast.], ὁ ψυχὴν ἂν ἀργυρίου προέμενος. *Qui vel animam pecunia addiceret*. ὁ δεόμενος ἀφορμῆς est, *qui nihil habet a patre relictum, unde rem faciat*. Et hi coguntur pecuniam, quæ est ἀφορμὴ, fœnore alicunde accipere, quam augeant. Hoc igitur verbum et de iis dicitur, qui facile credunt pecuniam. credere enim est committere. Cui contrarium περιέχεσθαι, *complexu tenere*. M. Tullius [pro P. Sulla, c. 20.] "Illud erat genus hominum horribile et pertimescendum, qui tanto amore suas possessiones complexi tenebant, ut ab his membra divelli citius ac distrahi posse diceres." [p. 28. ed. D.] Sic ad Atticum [II. 6.] "Ita sum complexus otium, ut ab eo divelli non queam." Eupolis apud Pollucem [Onom. III. 115.] ἤδη χορηγὸν πώποτε ῥυπαρώτερον τοῦδ' εἶδες; θᾶττον ἂν τοῦ αἵματος, ἢ χρημάτων μεταδῴη τινί. Scribit Philosophus [Ethicorum IV. c. 2.] liberalem προετικὸν εἶναι χρημάτων. ῥυπαρὸς est *sordidus*. Pro avaro non sæpe apud Græcos positum invenies, ut hic. Greg. Naz. δεῖ μὴ προίεσθαι τὸν καιρὸν, οὗ πάλιν τυχεῖν ἀμήχανον. Ex hoc et Latinum verbum *promitto*. Nam qui promisit aliquid, non potest revocare promissum. Nescit vox missa reverti.

— pen. καὶ μηδὲν εἶναι προὔργου περὶ αὐτῶν εὖ λέγειν] Cic. [de Off. I. 31.] "Neque enim attinet repugnare naturæ." οὐδέν ἐστι προὔργου μάχεσθαι τῇ φύσει. Sic hunc locum interpretati sumus. Dem. in epistola quadam [II. p. 1468. R.] τὸν φθόνον δεδιὼς, πρὸς ὃν οὐδέν ἐστι προὔργου τἀληθῆ λέγειν. Hoc verissimum esse, utinam non nemo, ne dicam me ipsum, non esset expertus. ut recte φθόνον ἄμαχον Euripides [Rhes. 456.] dixisse videatur. Legant, qui volunt, Ciceronis pro Cluentio. Nam et Cluentium non verum aliquod crimen, sed inveterata invidia atque infamia premebat, quam Cicero sic deprecatur [c. 2.] "Etenim sicut aliis in locis parum firmamenti, et parum virium veritas habet: sic in hoc loco falsa invidia imbecilla esse debet. Dominetur in concionibus, jaceat in judiciis. Valeat in opinionibus et sermonibus imperitorum: ab ingeniis prudentium repudietur. Vehementes habeat repentinos impetus: spatio interposito, et causa cognita consenescat. Denique illa definitio judiciorum æquorum, quæ nobis a majoribus tradita est, retineatur, ut in judiciis et sine invidia culpa plectatur, et sine culpa invidia ponatur." Hanc homines innocentissimi vitare non potuerunt. [p. 29. ed. D.] Nam nostrum quoque Demosthenem invidia falsa auri, quod attulit Athenas Harpalus quæstor Alexandri, judiciumque iniquum Areopagitarum pertulit, in quæstione, "Quo illud aurum pervenerat," ut Cluentium invidia judicii Juniani. Hic autem φθόνος atque invidia est μέμψις, ut quodam in loco Scholiastes Thucydidis exponit. Hanc Homerus νέμεσιν, quam Eustathius δικαίαν μέμψιν interpretatur. Sophocles [Trachiniis, v. 250. s.] τοῦ λόγου δ' οὐ χρὴ φθόνον, γύναι, προσεῖναι, Ζεὺς ὅτου πράκτωρ φανῇ. Schol. μέμψιν. Arist. [Elench. Sophist. Tract. I. c. 2. §. 6.] ἐπεὶ δέ ἐστί τισι μᾶλλον πρὸ ἔργου, τὸ δοκεῖν εἶναι σοφοῖς, ἢ εἶναι καὶ μὴ δοκεῖν. Lucianus [Gall. c. 1. t. II. p. 704. Reitz.] προοδοῦ ἔσῃ τοῦτο εἰς τὰ ἄλφιτα πεπονηκώς. ἀλφίτοις i. polenta Græci victitabant, ut pulte Romani. πρὸ ἔργου sic dicitur, ut πρὸ ὁδοῦ. τουτέστιν ὑπὲρ ἔργου, καὶ ὑπὲρ ὁδοῦ. vel πρὸς ἔργον. *quod pro re vel in rem facit*. Hesiodus [Opp. et D. 577.]:

Ἠὼς δὲ προφέρει μὲν ὁδοῦ, προφέρει δὲ καὶ ἔργου.

Aurora confert ad iter, confert ad opus faciundum. Nam hic πρὸ poni videtur ἀντὶ τοῦ ὑπὲρ, ut προέχειν apud Oratores per metalepsin est ὑπερέχειν, ὑπὲρ enim tam πρὸ significat, quod nos dicimus, *for*, quam *super*. τὸ γὰρ προμαχεῖν est ὑπερμαχεῖν, et προκινδυνεύειν, ὑπερκινδυνεύειν. At ὑπερέχειν est *excellere*. Idem ergo τὸ προέχειν. Hæc est μετάληψις. Apud Herodotum [lib. 9. p. 704. ed. Wess.] legimus: οὐ γάρ τι προὔχει τουτέων μεμνῆσθαι. i. *horum meminisse* οὐκ ἔχει τι πρὸ ἔργου. Hic προέχειν est προφέρειν. Nam sæpe apud eundem ἔχειν καὶ φέρειν usurpantur pro eo quod est aliquo *pertinere*, ut τὸ μὲν ἐς τοὺς Ἀργείους φέρον. Et mox: τὸ μὲν ἐς τοὺς Ἀργείους ἔχον. Sic necesse habemus, more nutricum minima mansa in os inserere parvulis, [p. 30. ed. D.] ut avis Homerica [Iliados IX. 324.] κακῶς δέ τέ οἱ πέλει αὐτῇ. Arist. [Rhet. III. cap. 15.] percallidum genus est criminationis, inquit: πολλὰ ἀγαθὰ προθέντα, ὃ εἰς τὸ πρᾶγμα προφέρει, ἓν ψέξαι. *Pluribus præpositis laudabilibus, unum vituperare, quod potius est, aut quod plus rei fert* (id est enim *refert* Verrio, ut Festus). τοιοῦτοι δὲ τεχνικώτατοι καὶ ἀδικώτατοι. Cic. [in somnio, c. 1. in Fragm.] "Cum in Africam

venissem, nihil mihi potius fuit, quam ut Massanissam convenirem." Gaza vertit: οὐδὲν ἦν μοι προὐργιαίτερον. Thucydides [lib. I. c. 123.] εἰ ἄρα πλούτῳ τε καὶ ἐξουσίᾳ ὀλίγον προφέρετε. Scholiastes, ὑπερφέρετε, quod est ὑπερέχετε καὶ προέχετε. Ælianus [Var. Hist. I. 3. 1.] καὶ τῶν ἄλλων ὑπερφέρουσι κατὰ πολύ. Theocritus [Idyll. XII. 5.]

"Οσσον παρθενικὴ προφέρει τριγάμοιο γυναικός.

Quantum virgo præcellit ter nuptæ mulieri.

P. 137. 1. μηδὲ καθ' ἓν τὸ συμφέρον πάντας ἡγεῖσθαι] Reddere solemus hoc verbi, *ducere*, sed modo significat, *suadere*. Proprie, *præire*. Qui suadet enim, quasi præit sua sententia cæteris. Euripides: Λύχνος βίου τοῦ παντὸς ἡγεῖται λόγος. Hic quartum regit casum alio sensu. Dionysius Hal. [Arch. Rom. V. 65.] παρέσχετο τὴν 'Αθηναίων πόλιν — ἄφεσιν χρεῶν τοῖς ἀπόροις ψηφισαμένην, Σόλωνος προκαθηγησαμένου, καὶ οὐδένα τῇ πόλει τοῦ πολιτεύματος τοῦδε ἐπιτιμᾶν, οὐδὲ τὸν ἡγησάμενον [in Huds. et Reisk. εἰσηγησάμενον] αὐτὸ δημοκόπον καὶ πονηρὸν καλεῖν [ἀποκαλεῖν Huds. e Vat.]. *Exhibuit civitatem Atheniensium, quæ novas tabulas egentibus Solone auctore decrevit. Neque quisquam inventus est, qui consilium hoc in rep. vitio civitati verteret, aut qui id suaderet, improbe popularem vocaret.* At sæpius cum genitivo, ut idem hic auctor paulo ante [c. 64.] ἦν δὲ ταύτης ἡγούμενος τῆς γνώμης Μάρκος Οὐαλέριος. Sed usitatius dicunt εἰσηγεῖσθαι νόμον ἢ γνώμην. [p. 31. ed. D.] Plato [Critone, c. 8.] πρῶτον μὲν ταύτῃ οὐκ ὀρθῶς εἰσηγῇ, εἰσηγούμενος τῆς τῶν πολλῶν δόξης δεῖν ὑμᾶς φροντίζειν, περὶ τῶν δικαίων καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν, καὶ τῶν ἐναντίων. τὸ εἰσηγεῖσθαι, Cicero quodam in loco dicit, in rem quamque honestam atque utilem inducere. Chrysostomus [in Genesin Ser. IV. p. 34. t. II. ed. Francof.] καὶ πρῶτον μὲν παιδεύσωμεν ἑαυτοὺς, νικᾶν τὸν πλησίον τῇ ἀγάπῃ, καὶ κατὰ τὸν μακάριον Παῦλον, τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι, ὑπερέχοντας ἑαυτῶν τοὺς πέλας ἡγεῖσθαι, duos conjungit locos Apostoli, quorum alter explicat alterum, Phil. ii. v. 3. et Rom. xii. v. 11. Hic enim προηγεῖσθαι non est *præire*, ut vulgo redditur, sed *suo judicio anteferre alios, atque honore priores putare*: illic ἡγεῖσθαι, *ducere*, *æstimare*, ejusdem utrumque sententiæ: et est posterius interpretatio prioris, id quod etiam casus docet. τὸ γὰρ προηγεῖσθαι præcedere gignendi vel dandi casum postulat.

— 3. ἔτι πολλῷ χαλεπώτερον ὑμεῖς αὐτὸ πεποιήκατε] Scholiastes [recentior] ad Electram Sophoclis [v. 559.] λέγεται τὸ ἔτι παρὰ τοῖς κοινοῖς ἀντὶ τοῦ ἀκμὴν, οἷον ἔτι νέος ἐστί. (*He is yet young*: nostrum enim a Græco est reciproce.) καὶ, ἔτι ποιῶ τόδε. λέγεται δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ, ἐπὶ τούτῳ. vel potius ἀντὶ τοῦ, πρὸς τούτῳ. sic enim dicunt, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις, quæ significatio est hujus loci. Quod ait ἀντὶ τοῦ ἀκμὴν παρὰ τοῖς κοινοῖς, i. *vulgaribus*, videtur confirmare illorum opinionem, qui negant Isocratis esse Atheniensis illam παραίνεσιν ad Demonicum, sed nescio cujus Apolloniatæ rhetoris, quia videlicet in ea scriptum est [t. I. p. 6. Aug.] καὶ σὺ μὲν ἀκμὴν φιλοσοφεῖς, *et tu quidem cum maxime philosopharis*, ut et illud Evangelii [Matthæi xv. 16.] καὶ ὑμεῖς ἀκμὴν ἀσύνετοί ἐστε; *Vos etiam adhuc insipientes estis?* quod est ἔτι, *yet*, ex Græco per anagrammatismum. [p. 32. ed. D.] Hoc frequens est apud Polybium, quod Casaubonus ex Seneca *cum maxime* vertit. Sed falsum est, quod hic Scholiastes ait, hunc usum esse tantum παρὰ τοῖς κοινοῖς, nisi si Xenophon est habendus ἐν τοῖς κοινοῖς, cujus hoc est ['Αναβάσεως IV. 3. 19.] τὰ μὲν σκευοφόρα τῶν 'Ελλήνων, καὶ ὁ ὄχλος ἀκμὴν διέβαινεν [Eum Xenoph. locum laudant Mœris p. 79. Phrynich. p. 48. Tho. Mag. p. 378. ubi vidd. Intpp. BECK.] *impedimenta Græcorum, et turba adhuc erat in trajiciendo.* Quamobrem usus est verbo τοῦ παρατατικοῦ χρόνου. Quod tempus durantem adhuc actionem notat. παρατείνειν enim *extendere et continuare*. Valeant igitur, qui illam luculentam orationem abjudicant Isocrate, ducti tam tenui conjectura, quæ etiam falsa est. Etiamnum, ἔτι καὶ νῦν. quod hoc Ciceronis docet [ad Attic. II. ep. 7.] "Illud quid sit, scire cupio, quod jacit obscure jam etiam;" et est II. significationis. Donatus [in Hecyram Ter. Act. v. sc. 3. v. 13.] "Etiam adverbium est vel consentientis, vel reminiscentis. Sed magis reminiscentis modo." Sic Cic. "Etiam quod pene præterii etc." Est igitur vocula hæc ὁμώνυμος. Cic. "De geographia etiam atque etiam deliberabimus," ἔτι καὶ ἔτι. [ad Atticum II. ep. 7. init.] Pollicitus fuerat Attico suo se scripturum aliquid de situ terrarum. Sed quia res erat; quæ non posset ἀνθηρογραφεῖσθαι, diu cunctatus est, et tandem omisit, ut ipse ait.

— 4. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι πρὸ τῶν πραγμάτων εἰώθασι χρῆσθαι τῷ βουλεύεσθαι] Hæc eadem habentur totidem verbis Philippica iv. [p. 139. ed. Reisk.] Sallustius [cont. Cat. procem.] "Sed diu magnum inter mortales certamen fuit, vine corporis an virtute animi res militaris magis procederet. Nam et prius quam incipias consulto, et ubi consulueris mature facto opus est." Hinc nos vertimus πρὸ τῶν πραγμάτων, *ante quam incipiunt*.

ὑμῖν δὲ μετὰ τὰ πράγματα. [p. 33. ed. D.] si facta consiliis posteriora sunt ordine, absurdum est post facta consilium capere. Quod enim factum est, infectum fieri non potest. Et ne agendi quidem hoc tempus est, nedum consulendi. Bene enim apud Platonem Crito [in Crit. c. 5. extr. Fisch.] ἀλλὰ βουλεύου. μᾶλλον δὲ οὐδὲ βουλεύεσθαι ἔτι ὥρα ἀλλὰ βεβουλεῦσθαι. Hic τὸ ἔτι significat ἀκμήν. Thucydides [lib. i. c. 78.] ἰόντες τε οἱ ἄνθρωποι εἰς τοὺς πολέμους, τῶν ἔργων πρότερον ἔχονται, ἃ χρῆν ὕστερον δρᾶν· κακοπαθοῦντες δὲ ἤδη, τῶν λόγων ἅπτονται. Hæc Thucydides, quæ videtur Demosthenes, ut multa hujus auctoris, imitatus.

— 6. ἐκ δὲ τούτου συμβαίνει] Bene τὰ συμβάντα τῆς ἀβουλίας addit, ut moneat errorum, et diligentiores faciat ad melius postea consulendum.

— 7. τὸν μὲν οἷς ἂν ἁμάρτητε, ἐπιτιμῶντα] Ulpianus in Olynth. I. [p. 20. ed. Colon.] τὸ μὲν ὑβρίζειν καὶ λοιδορεῖν παντὶ ῥᾴδιον. τὸ δὲ ἐπιτιμᾶν, ὅπερ ἐστὶ νουθετοῦντος, καὶ τὸ συμφέρον ἐπὶ τιμῇ τῶν ἀκουόντων λέγοντος, οὐ παντός ἐστι. docet hic verbi notationem, ἡ γὰρ ἐπιτίμησις οὐκ ἐφ' ὕβρει γίγνεται τῶν ἀκουόντων, ἀλλὰ ἐπὶ τῇ τιμῇ. Itaque eam Paulus appellat ἐπιτιμίαν, [2 Cor. II. 6.] cui contraria est ἡ ἀτιμία. ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων. *Sufficit ejusmodi objurgatio hæc a pluribus.* sed *pœnam* hic potius notat. Hermogenes [περὶ στάσεων, ultimo cap.] certe pro *pœna* posuit: εἰ καὶ ἑταῖρα, ἀλλὰ ἰδίαν ἔχουσά γε τῆς προαιρέσεως ταύτης ἐπιτιμίαν, μὴ ὁμοίαν εἶναι ταῖς ἐλευθέραις, μηδὲ τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσθαι. Sapientiæ III. [v. 10.] οἱ δὲ ἀσεβεῖς καθὰ ἐλογίσαντο, ἕξουσιν ἐπιτιμίαν. Est et *objurgatio* pœna quædam. pro quo Dem. τὰ ἐπιτίμια, καὶ τὸ ἐπιτίμιον. τὴν ἐπιτιμίαν, *statum incolumem dignitatis.*

— 8. εὐδοκιμεῖν] *bene audire, plausum referre post disertam orationem habitam*, [p. 34. ed. D.] aut *rem bene gestam*, quod etiam εὐημερεῖν dicitur. Plato, [de rep. 1. p. 151. s. t. VI. Bip.] ἀλλὰ τὸ τοῦ Θεμιστοκλέους εὖ ἔχει, ὃς τῷ Σεριφίῳ λοιδορουμένῳ καὶ λέγοντι, ὅτι οὐ δι' αὐτὸν, ἀλλὰ διὰ τὴν πόλιν εὐδοκιμοῖ, ἀπεκρίνατο, ὅτι οὔτ' ἂν αὐτὸς Σερίφιος ὢν ὀνομαστὸς ἐγένετο, οὔτ' ἐκεῖνος 'Αθηναῖος. Cic. vertit, [de senectute, c. 3.] "Ut Themistocles fertur Seriphio cuidam in jurgio respondisse, cum ille dixisset, non eum sua, sed patriæ gloria splendorem assequutum, Nec hercule, inquit, si ego Seriphius essem, nobilis, nec tu si Atheniensis esses, clarus unquam fuisses." Vertit διὰ τὴν πόλιν εὐδοκιμεῖν, *patriæ gloria splendorem assequi.* Inest etiam gloria in significatione verbi. ἀπὸ τοῦ δοκεῖν, unde δόξα, δόκιμος, εὐδόκιμος, *probus*, *bene probatus*. Itaque addit noster ἐξηγητικῶς, καὶ δοκεῖν εὖ λέγειν. Præterea Cicero vertit ὀνομαστὸς, *nobilis*, *clarus* autem est εὐδόκιμος. Porro legisse apud Platonem videtur, τῷ Σεριφίῳ. Sed potius dicendum fuit Σεριφίῳ τῷ, *Seriphio cuipiam*.

— 10. οὐ μὴν καίπερ τούτων οὕτως ἐχόντων, οἶμαι καὶ πεπεικὼς ἐμαυτὸν ἀνέστηκα] Se ipsum conclusit in angustias, ut, si inde se posset expedire, et exitum invenire, admirabilior videretur, quod hic pollicetur. Talis est clausula exordii pro Corona, [p. 227. Reisk.] πειράσομαι μὲν οὖν ὡς μετριώτατα τοῦτο ποιεῖν. Sic et Isocrates in illa de pace, quam memoravimus, [p. 176. s. t. II. Aug.] ἐγὼ δὲ οἶδα μὲν, ὅτι πρόσαντές ἐστιν ἐναντιοῦσθαι ταῖς ὑμετέραις ἐπιθυμίαις — ὅμως δὲ καὶ τούτων ὑπαρχόντων οὐκ ἂν ἀποσταίην ὧν διενοήθην. *Equidem scio, quam sit arduum vestris adversari cupiditatibus. Sed quamvis ita sit, a proposito non desistam.*

— ibid. οἶμαι] Moratum. τὸ γὰρ ἐνδοιαστῶς λέγειν, ἠθικὸν ποιεῖ τὸν λόγον, [p. 35. ed. D.] inquit Hermogenes, [de Id. lib. 1. p. 64.] τὸ δὲ ἀποφαντικῶς, σεμνόν. *Dubitanter dicere et hæsitanter moratam orationem facit, asseveranter gravem.* Non dicit φημὶ, quod asseverationis est, sed οἶμαι, *puto*. Sed quia hoc verbum nonnihil diffidentiæ præ se fert, bonam spem, quæ sequuntur, ostendunt, καὶ πεπεικὼς ἐμαυτὸν ἀνέστηκα. Non temere enim, tali prudentia cognitus, quicquam sibi persuaserit.

— 12. ὡς ὑπὲρ πόλεως βουλευομένοις προσήκει] *ut pro patria consultantes decet.* Sic Cicero supra, διὰ τὴν πόλιν εὐδοκιμεῖν, *patriæ gloria splendorem assequi.* Euripides, [Ione 261.] πατρὶς γῆ δ' 'Αθηναίων πόλις. Chrysostomus [Ser. 11. in Evang. Io.] de Ioanne Evangelista: ποίας οὖν ἦν πατρίδος; πατρίδος μὲν οὐδεμιᾶς, κώμης δὲ εὐτελοῦς, καὶ χώρας φαυλοτέρας καὶ οὐδὲν φερούσης ἀγαθόν. Nihil enim ex Galilæa boni. Erat autem Ioannes de Bethsaida Galilææ. Xenophon de Corinthiis, quorum Argivi civitatem occupaverant: αἰσθόμενοι δὲ ἀφανιζομένην τὴν πόλιν, διὰ τὸ καὶ ὅρους ἀνασπᾶσθαι, καὶ "Αργος ἀντὶ Κορίνθου τὴν πατρίδα αὐτῶν ὀνομάζεσθαι. [Rerum Græcarum IV. c. 4. §. 6.] Idem ibidem mox, [§. 6. p. 207. Schneid.] πειρωμένους δὲ τὴν πατρίδα, ὥσπερ ἦν ἐξ ἀρχῆς, Κόρινθον ποιῆσαι. M. Tullius, [de legibus II. c. 2.] "Sed illud tamen quale est, quod paulo ante dixisti, hunc locum (idem ego te accipio dicere Arpinum) germanam patriam esse vestram? numquid vos duas habetis patrias? anne est illa una patria communis? nisi forte sapienti illi Catoni fuit patria, non Roma, sed Tusculum. M. Ego mehercule et illi et omnibus municipibus duas esse censeo patrias, unam naturæ, alteram civitatis. Ut ille Cato, cum esset

Tusculi natus, in populi Ro. civitatem susceptus est. Itaque quum ortu Tusculanus esset, [p. 36. ed. D.] civitate Romanus, habuit alteram loci patriam, alteram civitatis." Hinc Euripides Ione, [294.] Εὔβοι' Ἀθήναις ἐστί τις γείτων πόλις. πολίτης est ἐπιχώριος, ut Strabo, quem *conterraneum* dicimus. Lucas, [Evang. XV. 15.] πορευθεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης. Non dicit τῆς πόλεως. χώρα producit χωρίον, quod et *oppidum* est et *rus*. A quo χωρίτης apud Xenophontem, [Hell. III. 2. 22.] *rusticus, agrestis.* ἀπὸ τοῦ χωρίον κατὰ μετάθεσιν καὶ ἐπένθεσιν τοῦ τ, *country, countryman.* sic *rusticum* et *civem* dicimus. χωρίτην καὶ πολίτην. Cic. ad Atticum, [lib. II. ep. i. p. 167. ed. Græv.] "quod in eis orationibus, quæ Philippicæ nominantur, enituerat civis ille tuus Demosthenes." Erat enim Atticus Atheniensium civitate donatus, et inde cognomen hoc deportavit. Proximum in lege Græci nonnunquam vertunt πολίτην.

— 13. ἐξεῖν καὶ λέγειν καὶ συμβουλεύειν] His verbis erigit auditorum animos, et spe meliore permulcet. Nam illa anceps atque difficilis consilii capiendi ratio, quam proposuit, abjicere et debilitare potuit.

— 15. τὰ προειμένα σωθήσεται] *amissa recuperentur.* Dem. [de ementita Legatione, p. 348. ed. Reisk.] πολλάκις συμβαίνει πολλῶν πραγμάτων καὶ μεγάλων καιρὸν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ γίγνεσθαι, ὃν ἐάν τις καθυφῇ τοῖς ἐναντίοις καὶ προδῷ, οὐδ' ἂν ὁτιοῦν ποιῇ, πάλιν οἷός τ' ἔσται σῶσαι. *Occasionem* (quæ velox est, ut inquit Hippocrates [Prædict. II. 29, 117. Aph. I. 1.]) *siquis oblatum dimiserit hostibus et prodiderit, ne si quidvis quidem fecerit, rursus poterit reciperare.* Idem ille medicorum Princeps: χρόνος ἐστὶν, ἐν ᾧ καιρός. καὶ καιρὸς, ἐν ᾧ χρόνος οὐ πολύς. ἄκεσις χρόνῳ, ἔστι δ' ἡνίκα καὶ καιρῷ. Quædam enim curationes diuturnæ sunt: nonnunquam medicinam adjuvat ipsa opportunitas et occasio. Sed hoc frequentius dicunt ἀνασώζειν καὶ ἀνακτᾶσθαι. [p. 37. ed. D.] M. Tullius, [pro Milone, c. 37.] "me non potuisse Milonis salutem tueri per eosdem, per quos nostram ille servasset?" at in exilium pulsus est, et per Milonem inter ceteros restitutus. Idem, [pro Rabirio Postumo, c. 10.] "Nam ut ventum est Alexandriam ad Auletem, hæc una ratio a Rege proposita Postumo est servandæ pecuniæ, si curationem et quasi dispensationem regiam suscepisset." Grandem pecuniam regi crediderat Postumus. Hinc σωτὴρ, Dominus, qui servavit nos, cum eramus perditi. Itaque hujus vim vocabuli contra Verrem [II. 63.] negat Latine posse exprimi Cicero. Virg. Ecloga 9. [v. 7—10.]

"Certe equidem audieram, qua se subducere colles
Incipiunt, mollique jugum demittere clivo,
Usque ad aquam et veteris jam fracta cacumina fagi,
Omnia carminibus vestrum servasse Menalcam."

id est, *recuperasse*, inquit Servius. Nam omnes possessiones suas bello civili Virgilius amiserat, qui Menalcæ nomine est intelligendus teste Fabio. [lib. VIII. Inst. Or. c. 6. §. 46.] Sic enim ille agens de allegoria sive translatione: "Ut (inquit), in Bucolicis, Certe equidem audieram, et quæ sequuntur usque ad finem quarti versus. Hoc enim loco præter nomen, cetera propriis decisa sunt verbis. Verum non pastor Menalcas, sed Virgilius est intelligendus." Hæc Fabius.

— ibid. προειμένα] *neglecta et prodita.* De priore acceptione jam diximus. De proditione unum aut alterum addamus exemplum. Dem. [Philip. II. p. 68. ed. Reisk.] κέκρισθε γὰρ ἐκ τούτων τῶν ἔργων μόνοι τῶν πάντων, οὐδενὸς ἂν κέρδους τὰ κοινὰ δίκαια τῶν Ἑλλήνων προέσθαι. Isocrates, [Panegyrico, c. 43. ed. Mor.] ἐκεῖνοι γὰρ ὑστερήσαντες τῶν βαρβάρων, [p. 38. ed. D.] καὶ προέμενοί τινας τῶν συμμάχων, ἠναγκάσθησαν ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς κινδυνεύειν. Plutarchus [in Phocione, c. 26.] post victoriam Antipatri non magnam, αἴσχιστα προήκαντο τὴν ἐλευθερίαν, postquam, inquit, ἡττήθησαν οἱ Ἕλληνες οὔτε μεγάλην ἧτταν, οὔτε πολλῶν πεσόντων. id quod Otho fecit magna cum laude, uno prælio victus ab æmulo. [v. Tacitus, Hist. II. 47. s.]

— 16. [p. 39. ed. Doun.] ἀκριβῶς δὲ εἰδὼς] Προθεράπεια. Cum enim dicturus esset, quæ ipse aliquando dixisset in concionibus apud populum, quæ recte quidem erant et verissime dicta, sed a populo repudiata: ea autem ipsum commemorare, et laudes suas prædicare, invidiosum et molestum auditoribus: ante illius orationis, quam habiturus est, invidiam mitigat. Quæ quidem oratio nec ipsa ad causam pertinet, quamvis sit necessaria: sed extrinsecus assumpta est, ut προκατασκευὴ suasionis illius, quam parat. Est igitur hæc, quam nunc tractamus, quasi præmunitio præmunitionis: ne, dum fidem et auctoritatem sibi conciliare meditatur, odium atque invidiam quærat.

— 17. περὶ ὧν αὐτὸς εἶπέ τις] Repetiturus est aliquot suasiones suas, in quibus non est auditus: et tamen in iis ab ipso rectum et verum stetit, quo nunc facilius audientiam consequatur. Cum autem omnis jactatio molesta et odiosa est, tum ingenii maxime. πάντες γὰρ ἀμωσγέπως ἀντιποιοῦνται τῆς ἀρετῆς, inquit Plato [Pro-

tagora]. Sed non omnes possunt esse sapientes neque diserti. Itaque in his major videtur esse excellentia, [p. 40. ed. D.] eo quod rara sunt, nec multis communia. Qui justitiam et integritatem sibi non asserit, fatuus est. Qui sapientiam aut eloquentiam, arrogans.

— ibid. καὶ περὶ αὐτοῦ] Hinc περιαυτολογία. Plutarchus, [Quomodo se quis sine invidia laudaverit, p. 133. t. VIII. Reisk.] ἀλλὰ καὶ τοὺς στεφανουμένους ἐν τοῖς ἀγῶσιν, ἕτεροι νικῶντας ἀναγορεύουσι, τὴν ἀηδίαν τῆς περιαυτολογίας ἀφαιροῦντες. Absurdum est enim quemquam esse præconem suæ laudis.

— ibid. παρ' ὑμῖν τῶν πάνυ λυσιτελούντων τοῖς τολμῶσιν ὂν] Hic et impudentiam eorum notat, qui caudam popello jactarent: et levitatem Atheniensium, qui talibus præberent aures. Estque in his quædam τραχύτης, sed lenior, quum dicit παρ' ὑμῖν.

— 18. τῶν πάνυ λυσιτελούντων] Si illi faciunt hoc cum aliquo suo compendio, dabitis veniam mihi, si id ego faciam nullo meo, sed vestro commodo. Nihil est enim, quod sperem a vobis propter hoc ipsum amplius. τὸ λυσιτελοῦν autem est, gratia quam inibant apud populum, et beneficia ex gratia. Porro λυσιτελεῖν aliquid dicitur proprie, cum fructus æquat, aut etiam superat sumptum, et commodum pensat impensam: aut ubi compendium majus est impendio. τέλος enim δαπάνη, *sumptus*, et τελεῖν, δαπανᾶν, *sumptum facere.* Unde est πολυτελὴς, *sumptuosus*, et εὐτελὴς, *nullius pretii.* λύειν, *luere, solvere.* Thucydides, [lib. IV. c. 60.] κακῶς ἡμᾶς αὐτοὺς ποιούντων τέλεσι τοῖς οἰκείοις. Scholiastes, τέλεσι, ταῖς δαπάναις, ὅθεν καὶ εὐτελὲς καὶ πολυτελές. Dem. [Philip. III. p. 73. ed. Reisk.] Χεῤῥόνησον δὲ τοῖς αὐτοῦ τέλεσι διορύξειν. Philippus pollicitus est Atheniensibus, se peninsulam hanc, quæ ditionis eorum erat, *suis sumptibus perfossurum*, atque effecturum insulam, [p. 41. ed. D.] ut multi conati sunt Isthmum Corinthiacum perfodere. Xenophon, [Rerum Græcarum V. c. 3. §. 21.] τοσοῦτον γὰρ ἐγκράτεια γαστρὸς διαφέρει, ὥστε οἱ Φλιάσιοι τὸν ἥμισυν συμψηφισάμενοι σῖτον τελεῖν ἢ πρόσθεν, καὶ τοῦτο ποιοῦντες, τὸν διπλάσιον τοῦ εἰκότος χρόνον πολιορκούμενοι διήρκεσαν. *Tantum continentia ventris præstat, ut Phliasii, cum decrevissent, dimidium ejus, quod solebant ante, frumenti consumere, idque fecissent, duplo diutius, quam posse viderentur, obsessi durarent.* διαρκεῖν est ἀντέχειν aliis, pro quo Thucydides ἀνταρκεῖν. hic igitur τελεῖν est δαπανᾶν, ut, quod Horatius dicit, "fruges consumere nati," σῖτον τελεῖν καὶ ἀναλίσκειν πεφυκότες. Varro primo de re rustica, [c. 8.] "Vineam sunt qui putent sumptu fructum devorare." Catullus, [Carm. 114, 2. s.] Formianus saltus dives

"Fertur, qui quot res in se habet egregias?
Aucupia omne genus, pisces, prata, arva, ferasque.
Nequicquam. fructus sumptibus exsuperat."

Plato, [de rep. II. p. 219. s. t. VI. ed. Bip.] λυσιτελέστερα δὲ τῶν δικαίων τὰ ἄδικα, ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος λέγουσι, et ὡς λυσιτελεῖ τὸ ἀδικεῖν, ἐὰν λανθάνῃ. Strabo [lib. III. p. 221. ed. Almel.] scribit, nasci in quadam Hispaniæ parte plumbum, cui aliquid argenti sit admistum, non tantum tamen, ut expediat repurgare: παραμέμικται μέν τι καὶ ἀργυρίου μικρὸν, οὐχ ὥστε δὲ καὶ λυσιτελεῖν ἀποκαθαίρειν. Xenophon, [ἐν τῷ περὶ προσόδων, c. 4. §. 6.] καὶ ὅταν γε πολὺς σῖτός τε καὶ οἶνος γένηται, ἀξίων ὄντων τῶν καρπῶν, ἀλυσιτελεῖς αἱ γεωργίαι γίγνονται. Aristophanes, [Eqq. 642.] Nunquam vidimus ἀφύας ἀξιωτέρους, viliores pisciculos, minoris venire, quod enim bene emptum est, valet pecuniam. [p. 42. ed. D.] Apud Plinium legimus, [lib. XVIII. Hist. Nat. sect. 7. §. 4.] nihil minus expedire, quam optime colere agrum: "bene colere necessarium est, optime damnosum. Domino aliquas messes colligere non expedit, si computetur impendium operæ." M. Tullius, [actione in Verrem II. lib. i. c. 3.] "Ut ego hunc unum ejusmodi reum post hominum memoriam fuisse arbitrer, cui damnari expediret." Sallustius, [b. Jug. c. 77.] "Ita Jugurtha ratus, aut capta urbe operæ pretium fore," ἢ πόλεως ἁλούσης λυσιτελήσειν. Arist. [Politicorum II. cap. 5. p. 90. s. ed. Conring.] ostendens, quantis opibus et copiis civitatem esse oportet, quam abundantem divitiis et refertam, inquit: ἴσως οὖν ἄριστος ὅρος, τὸ μὴ λυσιτελεῖν τοῖς κρείττοσι διὰ τὴν ὑπερβολὴν πολεμεῖν — οἷον Εὔβουλος Αὐτοφραδάτου μέλλοντος Ἀταρνέα πολιορκεῖν, ἐκέλευσεν αὐτὸν σκεψάμενον, ἐν πόσῳ χρόνῳ λήψεται τὸ χωρίον, λογίσασθαι τοῦ χρόνου τούτου τὴν δαπάνην. ἐθέλειν γὰρ ἔλαττον τούτου λαβὼν ἐκλιπεῖν ἤδη τὸν Ἀταρνέα. Suetonius, [Augusto, c. 25.] "Prœlium quidem aut bellum suscipiendum omnino negabat Augustus, nisi quum major emolumenti spes, quam damni metus ostenderetur. Nam minima commoda non minimo sectantes discrimine, similes aiebat esse aureo hamo piscantibus: cujus abrupti damnum nulla captura pensari posset." Simile est huic apud Thucydidem [lib. V. c. 16.] Laconicum illud proverbium, quod illis oraculo quodam editum fuit: Διὸς υἱοῦ ἡμιθέου τὸ σπέρμα ἐκ τῆς ἀλλοτρίας ἐς τὴν ἑαυτῶν ἀναφέρειν, εἰ δὲ μὴ, ἀργυρέᾳ εὐλάκᾳ εὐλάξειν. Jovis filius semideus est Hercules, cujus

Πλειστοάναξ, rex eorum, ἀπόγονος. Reges enim Lacedæmoniorum erant Hercule oriundi. Hunc reducendum in patriam Apollo monebat, aut famem exspectandam. ἀναφέρειν γὰρ τὸ κατάγειν. εὐλάκαν δὲ τὴν ὕνιν Lacedæmonii dicunt, id est, *vomerem*. [p. 43. ed. D.] εὐλάξειν, ἀρόσειν. hoc igitur voluit oraculum: οὐ λυσιτελήσειν αὐτοῖς τὴν γῆν γεωργεῖν, ὥσπερ εἰ ἀργυροῖς ἐργαλείοις ἐχρῶντο, ait Scholiastes, [p. 713. t. I. ed. Gottleb.] ut igitur οὐ λυσιτελεῖ, si quis aureo piscaretur hamo, sic οὐ λύει τὰ τέλη, si vel aureo vel argenteo vomere fruges quæreret, sed plus detrimenti quam emolumenti caperet. Sic enim Sophocles dixit, [Œdipo Tyranno, v. 316. s.] διαλελυμένως, φρονεῖν ὡς δεινὸν, ἔνθα μὴ τέλη λύει φρονοῦντι. ubi Triclinius: ἔνθα τὸ φρονεῖν οὐ λυσιτελεῖ, *non operæ pretium est, non expedit, non est tanti*. Juvenalis [IX. Sat. v. 27. s.]

"Utile et hoc multis vitæ genus, at mihi nullum
Inde operæ pretium."

Cic. [ad Atticum II. ep. 13. extr.] "quare mihi crede, φιλοσοφῶμεν. Juratus tibi possum dicere, nihil esse tanti," id est, οὐδὲν εἶναι λυσιτελέστερον τοῦ φιλοσοφεῖν. Plinius junior ad Trajanum, [Panegyrico, c. 6. §. 2.] "Si tamen hæc sola erat ratio, quæ te publicæ salutis gubernaculis admoveret, prope est ut exclamem, tanti fuisse." λυσιτελῆσαι. Simile illud Lucani, [lib. I. v. 33. s. 37. s.]

"Quod si non aliam venturo fata Neroni
Invenere viam, etc.
Jam nihil, o Superi, querimur. scelera ista nefasque
Hac mercede placent."

quasi diceret, est tanti defunctos esse tot bellis civilibus. Euripides [in Alcestide, v. 630. s.] simplici verbo:

φημὶ τοιούτους γάμους
λύειν βροτοῖσιν, ἢ γαμεῖν οὐκ ἄξιον.

aut uxorem ducere non expedit. quanquam aliter Scholiastes ille exponit locum Sophoclis: εἴρηται, φησὶν, ἐκ μεταφορᾶς τῶν φόροις ὑποκειμένων, οὓς εἴ τις τῶν φόρων ἐξέλοι, λυσιτελεῖ. [p. 44. ed. D.] Nam τὸ τέλος est etiam φόρος, *vectigal, tributum. prodest hic quidem, et valde commodus est, si quis tributorum onera demat*. Sed prior significatio τοῦ τέλους huic verbo mihi videtur aptior. Sophocles [in Electra, vs. 1005.]

λύει γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν, οὐδ' ἐπωφελεῖ.

quod utri sit interpretationi propius, Lector judicet. Athenæus [lib. VI. p. 227. F. ed. Casaub.] κἂν μὲν οὐσίαν ἔχῃ, ἧς αἱ πρόσοδοι λύουσι τἀναλώματα. *si rem habet, cujus reditus pensant impensas*. Postremo tanquam Colophonem illud Juvenalis quoque addamus, [Sat. III. v. 21. s.]

"Hic tunc Umbritius, quando artibus, inquit, honestis
Nullus in urbe locus, nulla emolumenta laborum,"

migremus ex urbe, id est, quando compendia atque emolumenta non compensant labores, quos studiis impendimus.

— ibid. τοῖς τολμῶσιν ὃν] Quasi non omnes id auderent, ac ne multi quidem: nullus denique non audacia singulari præditus. καὶ τοῦτό μοι δοκεῖ λέγειν ἀποτεινόμενος πρὸς Αἰσχίνην· ὃς ἐκ Μακεδονίας ἐπανελθὼν ἀπὸ τῆς πρεσβείας, μακροὺς διεξῆλθεν ἐν τῷ δήμῳ πρὸς τὸν Φίλιππον εἰρημένους αὐτῷ ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως λόγους, ut ipse jactat φιλοτιμούμενος ἐν τῇ ἀπολογίᾳ τῆς παραπρεσβείας, sæpe hac arte promeritus populum.

— ibid. οὕτως ἡγοῦμαι φορτικὸν καὶ ἐπαχθὲς] Hæc duo nomina, quæ sæpe ut συνώνυμα copulantur, Seneca ad verbum expressit, [de beneficiis II. c. 2.] "Molestum verbum est, onerosum, et demisso vultu dicendum, Rogo." φορτίον enim *onus*, ἐπαχθὲς, *molestum*. ἄχθομαι, *moleste fero*. Dem. [pro Corona, p. 226.] τοῖς ἐπαινοῦσι δ' ἑαυτοὺς ἄχθεσθαι. Laertius, [Vit. Philos. VII. 112.] ἄχθος λύπη βαρύνουσα. Cic. "ægritudo premens," vel potius gravans. [p. 45. ed. D.] ἄχθος etiam est *onus*, ut ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης, *telluris inutile pondus*. Sophocles de Diis, [Ajace Lorario, vs. 951.] καὶ μὴν ἄγαν ὑπερβριθὲς τόδ' ἄχθος ἤνυσαν· qui interemerant Ajacem, et Minervam innuit. Est etiam ἄχος, λύπη, *molestia*, unde ἄχθος, ut μαλακὸς μαλθακὸς addita litera. Cic. [pro Rabirio Post. c. 10.] "odiosum negotium Postumo videbatur." φορτικὸν πρᾶγμα. "molestum etiam nomen ipsum." ἐπαχθὲς καὶ τοὔνομα. Terentius, [Heautont. III. 3, 6.] 'vel heri in convivio quam immodestus fuisti? quam molestus?' φορτικὸν enim fuit καὶ ἄκοσμον, 'manum non abstinere, amicam amici subagitare in convivio,' [vel *subigitare*, ut ed. Bentlei. qui et in loco antea laudato dedit: vel heri in vino —. *Beck.*] ut Comicus loquitur. Jam si molestum et grave est ab alio laudari nimis, ut inquit Euripides, [Orest. 1162.] βάρος τι κἀν τῷδ' ἔστιν αἰνεῖσθαι λίαν, quanto magis, si te ipsum importune laudaveris. "Antonius mihi, inquit Cicero, [ad Atticum X. ep. 8.] præmisit odiosas literas," in quibus erat, "Quia te nimio plus diligo, non possum dissimulare, mihi famam quoque, quamvis sit falsa, magni esse." φορτικὰ γράμματα. Veruntamen Pindarus affirmans, [Olymp. IX. 59.] τὸ καυχᾶσθαι παρὰ καιρὸν μανίαισιν ὑποκρέκειν, id est, συνᾴδειν, *concinere insaniis*, tempus esse indicat, cum id ἐμμελῶς fiat. nam et Plutarchi libellus est περὶ τοῦ ἀνεπιφθόνως ἐπαινεῖν ἑαυτόν. Xe-

nophontis est, [Mem. II. 1, 31.] cuique laudem ex ore alieno τῶν ἀκουσμάτων ἥδιστον εἶναι, sed ex suo de se τοῖς ἑτέροις λυπηρότατον. quod est etiam in proverbiis Salomonis. Suarum laudum præconibus ait Demosthenes, [de Corona, p. 270.] τὸ τοὺς ἀκούοντας ἀλγεῖν ποιεῖν, ὅταν λέγωσιν, οὐ δοκεῖν τοιούτους εἶναι περίεστι. Plutarchus [t. VIII. p. 132. s. Reisk.] τὸ περὶ ἑαυτοῦ λέγειν, ὥς τι ὄντος ἢ δυναμένου, λόγῳ μὲν ἐπαχθὲς ἀποφαίνουσι πάντες, καὶ ἀνελεύθερον· ἔργῳ δὲ οὐ πολλοὶ τὴν ἀηδίαν αὐτοῦ διαπεφεύγασιν. [p. 46. ed. D.] et mox, φορτικωτάτη κέχρηται μεγαλαυχίᾳ. Philosophus [Aristot. Eth. I. c. IV.] οἱ μὲν πολλοὶ καὶ φορτικώτατοι τὴν ἡδονὴν summum bonum ponunt: οἱ δὲ χαρίεντες καὶ πρακτικοὶ τιμήν. Notanda est antithesis. χαρίεντες, homines sunt elegantes et urbani, ut ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης. Sed interdum tamen est φορτικὸς, ut Chrysostomus dixit τὴν φορτικὴν κωμῳδίαν. Cæterum omnia sic ad tenue elimare, μήποτε φορτικὸν ᾖ. Sed hoc a principio videndum fuit. Nunc, quoniam cœpimus, danda nimirum vela sunt ventis.

— 19. ὥστε ἀνάγκην οὖσαν ὁρῶν ὅμως ἀποκνῶ] Venia danda est necessitati, quæ nulla tenetur lege: et tamen hoc se refugere dicit, tantum superest illi modestiæ. Pro Corona autem et hanc causam complectitur, et quicquid est in re vitii vel odii, mirifice transfert in adversarium: ὅ, τι δ' ἂν τὸ πρᾶγμα αὐτὸ ἀναγκάζῃ, τούτου τὴν αἰτίαν οὗτός ἐστι δίκαιος ἔχειν, ὁ τοιοῦτον ἀγῶνα ἐνστησάμενος. Hoc imitatur Tullius in Sallustium [c. 1.] εἰ γνήσιος ὁ λόγος: "Id vos, si forte offendimini, justius huic, quam mihi succensere debetis, qui initium introduxit." Hermog. [Methodo δεινότητος, p. 60.] Demosthenes, inquit, pro Corona, quum se laudaturus esset: καὶ τὴν ἑαυτοῦ πολιτείαν, πολλάκις χρῆται τῇ ἀνάγκῃ λέγων, ἐὰν δὲ ἐφ' ἃ πεποίηκα καὶ πεπολίτευμαι βαδίζω, πολλάκις λέγειν ἀναγκασθήσομαι περὶ ἐμαυτοῦ. Tres autem sunt methodi, inquit, quum hoc ἀνεπαχθῶς facere possumus, κοινότης λόγου, ἀνάγκης προσποίησις, προσώπου ὑπαλλαγή. De necessitatis simulatione jam diximus. τῆς κοινότητος exemplum præbet Isocratis ad Demonicum παραίνεσις. Hoc enim voluit dicere: Ego sum vir optimus, mi Demonice, et solus amicus fidelis tui patris mortui, tibique ipsi benevolus. [p. 47. ed. D.] Sed si palam ita dixisset, nimis ἐπαχθὲς esset καὶ εὐμίσητον. πῶς οὖν ἀνεπαχθῶς ἐμεθόδευσε τὸν λόγον; inde a principio statim: κοινῷ τῷ λόγῳ χρῆται, περί τε σπουδαίων ἀνδρῶν καὶ φαύλων λέγων, καὶ διακρίνων τὰ ἤθη τῶν ἀγαθῶν καὶ πονηρῶν φίλων. οὕτως δὲ αὐτὸς ὢν φαίνεται τῶν ἀγαθῶν. Hæc Hermogenes. Vide principium orationis. Idem mox: ἐπεὶ δὲ τῇ ἀνάγκῃ πολλάκις χρώμενος Δημοσθένης ὕποπτος ἦν, καὶ τῇ τοῦ προσώπου ὑπαλλαγῇ χρῆται, *commutatione personæ*. Hoc autem est: ὅταν τι μέτριον λέγῃ, τότε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους λέγει. ὅταν δὲ ὑπερήφανον καὶ ἐπαχθὲς, πρὸς Αἰσχίνην. ut [de Corona, p. 325.] οὐ λίθοις ἐτείχισα τὴν πόλιν, οὐδὲ πλίνθοις ἐγὼ, ἀλλὰ τὸν ἐμὸν τειχισμὸν εἰ βούλει σκοπεῖν, εὑρήσεις ὅπλα, καὶ πόλεις, καὶ συμμάχους. Hæc enim habita ad Athenienses oratio ferenda non erat: conversa ad Æschinem nullam habet invidiam. Rursus, inquit, quæ de suo largitus est populo, si dixisset ad populum, gravis fuisset oratio: λέγει δὲ πῶς; ὧν μέντοι ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας ἐπέδωκα, οὐδεμίαν ἡμέραν ὑπεύθυνος εἶναί φημι. ἀκούεις, Αἰσχίνη; κατ' ἀποστροφὴν, ad Æschinem avertit orationem, ἵνα δοκοίη τὸν ἐχθρὸν λυπεῖν, καὶ μὴ τοὺς Ἀθηναίους ὀνειδίζειν [de Corona, p. 263. ed. R.]. Dicit, audin' Æschine? quasi aurem vellicans.

— 20. νομίζω δ' ἄμεινον ἂν ὑμᾶς περὶ ὧν νῦν ἐρῶ, κρῖναι] Est igitur hoc concedendum, in loco si feceris, et quum est necessarium atque utile audientibus. Nam inanis gloriæ causa facere ineptum est, et non ferendum. Non ergo sui gratia nunc sua prædicat, sed illorum, quo melius de re præsente judicent. Plutarchus [t. VIII. p. 135. Reisk.] ἔστιν ἡ παρακινδυνεύσειεν ἂν ὁ πολιτικὸς ἀνὴρ, ἅψασθαι τῆς καλουμένης περιαυτολογίας, πρὸς οὐδεμίαν αὐτοῦ δόξαν καὶ χάριν, ἀλλὰ καιροῦ καὶ πράξεως ἀπαιτούσης. Ut Pericles apud Thucydidem, [Lib. II. de b. Pelop. c. 60.] καίτοι ἐμοὶ τοιούτῳ ἀνδρὶ ὀργίζεσθε, [p. 48. ed. D.] ὃς οὐδενὸς ἥσσων οἴομαι εἶναι, γνῶναί τε τὰ δέοντα, καὶ ἑρμηνεῦσαι ταῦτα, φιλόπολίς τε καὶ χρημάτων κρείσσων. Quæ omnia fuere in nostro Demosthene. Nam et populus illi fortasse succensuit, quod, cum Philippo semper adversatus esset, nunc pro Philippo diceret: et quis illo vel intelligendo vel eloquendo promptior? quis amantior patriæ, aut qui minus pecunia capi posset? contra salutem reip. duntaxat. Nam si privatim minime sprevit, non fuit vituperandus. Confer cum his, quæ supra retulimus e procemio pro Corona de excusatione τῆς περιαυτολογίας. Ideo namque integrum locum adscripsimus.

[P. 49. ed. Doun.] — ult. πρῶτον μὲν ἡνίκ' ἔπειθόν τινες ὑμᾶς] Προκατασκευὴ, qua fidem præstruit iis, quæ dicenda sunt, ex ante dictis in concione Atheniensium, in quibus sagacitatem suam eventus comprobavit. Itaque hanc Tertullianus præstructionem, alii præmunitionem vocant. [p. 50. ed. D.] Ulpianus: εἰδὼς τὸ χαλεπὸν τῆς ὑποθέσεως, καὶ ὅτι δυσχερῶς προσήσονται, σύστασιν ποιεῖται τῶν οἰκείων λόγων, ὡς μὴ ἁμαρτόντων μηδέποτε, μηδὲ διαπιπτόντων περὶ τὰς ὑποθέσεις: ut errata sua pristina agnoscentes, cum illi bene monenti non obtemperarent, nunc in idem peccatum non incidant. Notandum in Ulpiano ver-

bum προσήσονται, contrarium fere τῷ προέσθαι, de quo diximus. προσίεσθαι, admittere, ad se recipere. Nonnunquam admittere in se facinus. Xenophon [Κυρ. παιδ. VII. 1. 13.] ἐγὼ γὰρ κακὸν οὐδὲν οὐδ' αἰσχρὸν ἑκὼν εἶναι προσήσομαι. Horatius:

"Tu nihil admittis in te formidine pœnæ."

P. 138. 1. τῶν ἐν Εὐβοίᾳ πραγμάτων ταραττομένων] Tacitus [lib. II. Ann. c. 1.] "Sisenna Statilio Tauro, L. Libone Coss. motæ orientis res, provinciæque Romanæ." Res et πράγματα Græcis Latinisque eodem modo πληθυντικῶς usurpantur. Virg. [Æneid. III. vs. 1. 2.]

"Postquam res Asiæ Priamique evertere gentem
Immeritam visum superis."

Servius: "Res quamvis multa, prout locus exegerit, significet, modo tamen imperium: aut res hic pro universo statu Asiæ." nam Priami regnum comprehendebat totam minorem Asiam, ut Eustathius docet. hinc Romanos rerum dominos dixit. item, rerumque reliquit habenas. Idem de apibus [Georg. IV. vs. 449.]

"Venimus huc lapsis quæsitum oracula rebus."

Est enim apis civile animal, ut docet Aristoteles [Polit. I. c. 2. p. 6. Conring.] Regem habent et πολιτείαν. διότι δὲ πολιτικὸν ὁ ἄνθρωπος ζῶον, πάσης μελίττης καὶ παντὸς ἀγελαίου ζώου μᾶλλον, δῆλον. Ovidius [IX. Metam. v. 19. s.] [p. 51. ed. D.]

"Nec gener externis hospes tibi missus ab oris,
Sed popularis ero, rerum pars una tuarum."

Hinc dicimus *rerum potitus*, ἐγκρατὴς τῶν πραγμάτων. interdum singulariter. Ennius [Fragm. p. 127. ed. Hessel.] "Moribus antiqueis res stat Romana vireisque." Dem. [Philipp. IV. p. 142. ed. R.] τὸ τῶν ἀναγκαίων τινὰς ἀποστερεῖν, κοινῇ κακόνους ἐστὶ ποιεῖν πολλοὺς ἀνθρώπους τοῖς πράγμασιν. *illwillers to the state.* M. Tullius, [pro lege Manil. c. 7.] "Erit igitur humanitatis vestræ, magnum eorum civium numerum calamitate prohibere: sapientiæ, videre multorum civium calamitatem a repub. sejunctam esse non posse."

— ibid. ταραττομένων] Proprie dicitur hoc verbum de aqua limo turbida. Ioannes [Evang. V. 4.] ἄγγελος ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ, καὶ ὁ πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ὑγιὴς ἐγίνετο. Mox, ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ. Aristophanes [Equitibus, v. 860. ss.]

ὅπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι, πέπονθας.
ὅταν μὲν ἡ λίμνη καταστῇ, λαμβάνουσιν οὐδέν,
ὅταν δ' ἄνω τε καὶ κάτω τὸν βόρβορον κυκῶσιν,
αἱροῦσι, καὶ σὺ λαμβάνεις, ἢν τὴν πόλιν ταράττῃς.

Quod iis, qui capiunt anguillas, hoc tibi usu venit etc. Vides opponi ταράττειν καὶ καταστῆναι. τὸ κυκᾷν καὶ ταράττειν, *miscere, turbare*, verba sunt συνώνυμα. Plutarchus, [in Pyrrho, c. 7. p. 728. t. II. R.] τῷ δ' Ἀλεξάνδρῳ τῶν πραγμάτων ἤδη κατάστασιν ἐχόντων. Cui contrarium hic ταραττομένων τῶν πραγμάτων. Dem. [contra Leptinem. p. 460. ed. R. (p. 17. ed. Wolf.)] ἐπειδὴ δὲ ἡ πόλις εἰς ἓν ἦλθε, καὶ τὰ πράγματα κατέστη. καταστῆναι, *sidere*, καταστῆσαι, *sedare.* Paulus [1 Cor. XIV. 33.] οὐ γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας ὁ Θεὸς, ἀλλ' εἰρήνης. Chrysostomus ἀκαταστασίαν exponit σύγχυσιν, ταραχήν. κατάστασις, *status*, ἀπὸ τοῦ καταστῆναι. Sed a significatione τοῦ καταστῆσαι, *constitutio, sedatio.* Comicus [Terent. Adelph. V. 1. 12. ss.]: [p. 52. ed. D.]

"In ipsa turba, atque in peccato maximo,
Quod vix sedatum satis est, potasti, scelus,
Quasi re bene gesta."

ἐν αὐτῇ τῇ ταραχῇ, ὦ μιαρὲ, ἣ μόλις ἤδη κατέστη, πεπώκατε. Sic μετάστασις τῆς αἰτίας, *translatio criminis*, et μετάστασις, *cessio.*

— ibid. βοηθεῖν Πλουτάρχῳ] Historia est apud Plutarchum in Phocione [c. 12. p. 313. t. IV. R.] nusquam, opinor, clarius exposita. παραδυομένου δὲ εἰς Εὔβοιαν Φιλίππου, καὶ δύναμιν ἐκ Μακεδονίας διαβιβάζοντος, καὶ τὰς πόλεις οἰκειουμένου διὰ τυράννων, Πλουτάρχου δὲ τοῦ Ἐρετριέως καλοῦντος τοὺς Ἀθηναίους, καὶ δεομένου τὴν νῆσον ἐξελέσθαι καταλαμβανομένην ὑπὸ τοῦ Μακεδόνος, ἀπεστάλη στρατηγὸς Φωκίων, ἔχων δύναμιν οὐ πολλὴν, ὡς τῶν ἐκεῖ συστησομένων ἑτοίμως πρὸς αὐτόν. *Cum penetrasset in Eubœam Philippus, copiisque e Macedonia trajectis civitates sibi per tyrannos adjungeret: Plutarchus autem Eretriensis advocaret Athenienses, atque oraret insulam a Macedone occupatam liberarent, parvo cum exercitu dux missus est Phocion, quasi qui illic erant cito se ei conjungerent.* Meminit hujus expeditionis Æschines quoque contra Ctesiphontem p. 480. t. III. ed. Reisk.] ἀλλ' ἐπειδὴ τάχιστα διέβητε εἰς Εὔβοιαν Πλουτάρχῳ βοηθήσοντες, τοὺς μὲν πρώτους χρόνους ἀλλ' οὖν προσεποιοῦνθ' ὑμῖν εἶναι φίλοι, *primis temporibus saltem simulabant, se vobis esse amicos*, nempe Chalcidenses. βοηθεῖν, *succurrere* ad verbum. Qui laborant

enim et in periculo sunt, invocant et inclamant opem implorantes, quibus confestim ab auxiliantibus subvenitur. παρὰ τὴν βοὴν καὶ θεῖν. Dem. [contra Midiam. p. 586.] ἡ δὲ τῶν νόμων ἰσχὺς, τίς ἐστιν; ἆρ' ἄν τις ὑμῶν ἀδικούμενος ἀνακράγῃ, προσδραμοῦνται καὶ παρέσονται βοηθοῦντες; [p. 53. ed. D.] οὔ. γράμματα γὰρ γεγραμμένα ἐστὶ, καὶ οὐχὶ δύναιτ' ἂν τοῦτο ποιῆσαι. Sic, opinor, Paulus ait: "legem sine spiritu non esse vitalem, sed literam occidentem." [2 Cor. III. 6.] Et hinc Augustini liber de spiritu et litera. Pergit orator: τίς οὖν αὐτῶν δύναμίς ἐστιν; ὑμεῖς, ἐὰν βεβαιῶτε αὐτοὺς, καὶ παρέχητε κυρίους ἀεὶ τῷ δεομένῳ. Ut igitur legum vis Atheniensium in ipsis Atheniensibus erat, qui illas sibi firmarent: sic Dei lex vitalis est illis, qui in se habent legem spiritus vitæ: cæteris omnibus lethalis. Scholiastes Thucydides [I. 107.] βοηδρομεῖν, quod idem est, μετὰ βοῆς δραμεῖν, ut qui latrones persequuntur, *with hue and cry.* βοηθοῦσι γὰρ τοῖς νόμοις.

— 2. καὶ πόλεμον ἄδοξον καὶ δαπανηρὸν ἄρασθαι] Dissuasit hanc expeditionem Demosthenes, quia videbat et sumptus non parvi futuram, et præter dignitatem esse Atheniensium tyrannum tueri. Tyrannum enim fuisse Plutarchum, docent hæc Dem. [Philipp. III. p. 125.] ἀλλ' ἐν Ἐρετρίᾳ, ἐπειδή γ' ἀπαλλαγέντος τοῦ Πλουτάρχου, καὶ τῶν ξένων, ὁ δῆμος εἶχε τὴν πόλιν, οἱ μὲν ἐφ' ἡμᾶς ἦγον τὰ πράγματα, οἱ δ' ἐπὶ Φίλιππον. Tyrannorum erat peregrinos milites contra cives alere. Porro ignominiosum bellum vocat, quia inde discessum est magno cum periculo exercitus, ut Æschines testatur, et simul quid turpius esse potuit, quam populum Atheniensem, qui semper Græcorum omnium libertatis assertor et vindex erat, νῦν ἀναφαίνεσθαι τοὺς τυράννους δορυφοροῦντα? Nam si vellent hoc bellum suscipere, debebant sibi Eubœam asserere, quam majores eorum habuissent, non sic inde expellere Philippum, ut sordidum tyrannum in maxima civitate illius insulæ relinquerent. [p. 54. ed. D.] Nulla autem hic Phocionis mentio, cujus auspiciis res illa gesta est, quia non admodum amicus fertur fuisse Demostheni. ἄδοξον ἀντὶ τοῦ κακόδοξον, *infame*, ut Lycophron [Cass. 102.] Helenam ἄνυμφον nuncupat, τουτέστι κακόνυμφον, *male nuptam*, aut *infelicem sponsam.* Apud Virg. [Æn. II. 23. IV. 8.] contra *male sanus, male fidus* pro eo quod est insanus, infidus. Sic Isocrates [περὶ τῆς εἰρήνης, p. 190. t. II. Aug.] dixit κακῶς εἰδότες ἀντὶ τοῦ ἀγνοοῦντες. Cicero vertit δόξαν, *bonam famam*, ἀδοξίαν, *infamiam.*

— ibid. δαπανηρὸν] Ulpianus, ἀναλωτικὸν χρημάτων πολλῶν. δαπανᾷν, *nimis omnia profundere, effusos sumptus facere, prodigere.*

— ibid. πόλεμον ἄρασθαι] *bellum suscipere.* Dem. [ad Philippi epistolam. p. 156.] ὃ νῦν εἰκὸς παθεῖν ἐκεῖνον, μεῖζον φορτίον ἢ καθ' αὑτὸν ἀράμενον. *qui gravius suis humeris onus sustulit.* αἴρομαι, *tollo*, vel *tollor.* ἀροῦμαι, ἠράμην, ἄρασθαι. Xenophon [Anab. V. 7, 16.] dixit, πόλεμον ἀναιρεῖσθαι. Cic. [Tuscul. I. 35.] "Non imparatus arma sumpsisset." Sallustius [Bell. Jug. c. 79.] "Omne bellum sumi facile: cæterum ægerrime desinere: non in ejusdem potestate initium ejus et finem esse. Incipere cuivis etiam ignavo licere (malim suscipere), deponi non nisi cum victores velint." In eandem sententiam Thucydides [lib. VI. c. 18.] οὐκ ἔστιν, inquit, ταμιεύεσθαι (τὸν πόλεμον), tantum ejus promere, quantum volumus, quasi in cella conditum haberemus.

— 3. πρῶτος καὶ μόνος] Huic dissimile est, quod convertit Demonax apud Lucianum [c. 29. t. II. p. 386. ed. Reitz.] Ἀγαθοκλέους δὲ τοῦ περιπατητικοῦ μέγα φρονοῦντος, ὅτι μόνος αὐτός ἐστι καὶ πρῶτος τῶν διαλεκτικῶν, ἔφη, καὶ μὴν, ὦ Ἀγαθόκλεις, εἰ μὲν πρῶτος, οὐ μόνος· εἰ δὲ μόνος, οὐ πρῶτος. B Hieronymus de Cicerone et Demosthene, ad Ciceronem dirigens [p. 55. ed. D.] sermonem: "Tibi ille præripuit, ne primus orator esses, tu illi, ne solus." [ad Nepotianum.] Quasi, si Cicero post Demosthenem non exstitisset, solus orator fuisset Demosthenes: si Demosthenes non antegressus esset, Cicero primus. Reliqui rhetores nullo in numero. An potuit quisquam duos summos oratores æquiore judicio suspendere? Sed de comparatione illorum dicam alio loco, si Deus voluerit. Isocrates [Or. contra Euthyn. p. 340. t. III. Aug.] οὐ μόνος οὐδὲ πρῶτος Εὐθύνους τοιαῦτα πεποίηκε. Dem. [de falsa legatione, p. 438.] ὃς γὰρ ἑαυτὸν τάξας τῶν ἀπιστούντων εἶναι Φιλίππῳ, καὶ μόνος καὶ πρῶτος ἰδὼν, ὅτι κοινὸς ἐχθρὸς ἐκεῖνός ἐστιν ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων, ηὐτομόλησε καὶ προὔδωκε καὶ γέγονεν ἐξαίφνης ὑπὲρ Φιλίππου, πῶς οὐχὶ πολλάκις ἔσθ' οὗτος ἄξιος ἀπολωλέναι; Objicit illi τὴν ἐμπληξίαν πολιτείας. Hoc enim verbo utitur Æschines, et præclare respondet huic crimini. [in defensione falsæ legationis p. 327. t. III. R.] τοῖς γὰρ καιροῖς συμπεριφέρεσθαι ἀνάγκη καὶ ἄνδρα καὶ πόλιν πρὸς τὸ κράτιστον. "Nunquam præstantibus in rep. gubernanda viris laudata est in una sententia perpetua permansio." Vide totam illam Ciceronis ad Lentulum epistolam. [lib. I. ep. 9. ad Famm.] Quod Æschines ait, πρὸς τὸ κράτιστον, significat Philippi magnitudinem fuisse tantam, cui non posset obsisti. Lucas, [Act. I. 1.] ὦ κράτιστε Θεόφιλε. Videtur, inquit Theophylactus, hic Theophilus tum magistratum habuisse: sic enim Paulus, ὦ κράτιστε Φῆστε. κράτος, im-

perium. Cic. "Quod me, ut scribam aliquid, hortaris, crescit mihi quidem materies, sed tota res etiam nunc fluctuat: quæ si desederit, magis erunt judicata, quæ scribam. Quæ si statim a me ferre non potueris, primus habebis tamen, et aliquandiu solus. [ad Attic. II. ep. 12. p. 235. Græv.] *Quæ si desederint*, ἃ ἐὰν καταστῇ. De quo verbo paulo ante dictum est. Opponuntur *desidere* et *fluctuare.*

[P. 56. ed. D.] — ibid. παρελθὼν ἀντεῖπον] Plutarchus hoc plene, παρελθὼν εἰς μέσον Σόλων ἔλεγεν. Livius [lib. III. c. 67.] "Etsi mihi nullius noxæ conscius, Quirites, sum, tamen cum pudore summo in concionem vestram processi." παρελήλυθα. quo verbo noster post pauca utitur. Hæc T. Quintius Capitolinus. παρελθεῖν dicuntur oratores, quum rostra conscendunt, quum ad dicendum accedunt. Isocrates [de Pace, p. 168. t. II. Aug.] ἅπαντες μὲν εἰώθασιν οἱ παριόντες ἐνθάδε, ταῦτα μέγιστα φάσκειν εἶναι καὶ μάλιστα σπουδῆς ἄξια τῇ πόλει, περὶ ὧν ἂν αὐτοὶ μέλλωσι συμβουλεύειν. Dem. [Olynth. III. p. 29.] πέπεισμαι γὰρ ἐξ ὧν παρὼν καὶ ἀκούων σύνοιδα, τὰ πλείω τῶν πραγμάτων ὑμᾶς ἐκπεφευγέναι, τῷ μὴ βούλεσθαι τὰ δέοντα ποιεῖν, οὐ τῷ μὴ συνιέναι. Videtur legendum παριών. Non enim Demosthenes semper auditor tantum, sed suas quoque dicendi vices habuit: hoc igitur dicit, sibi compertum esse ex iis, quæ vel ipse in concionibus dixerat, vel alios audiverat, plura negotia vos fugisse, eo quod nolitis facere, non quod, quæ facto opus sunt, non intelligatis. Non semper aderat mutus. Idem Isocrates in eadem [p. 178.] παρελήλυθα γὰρ οὐ χαριούμενος, οὐδὲ χειροτονίαν μνηστεύσων, ἀλλ' ἀποφανούμενος ἃ τυγχάνω γιγνώσκων. *Ad dicendum surrexi, non ut, quæ grata vobis sint, dicerem, aut vestra suffragia ambiendi studio, sed ut, quæ sentiam, ederem.* Notabis τὸ μνηστεύειν sic dictum, ut Latini dicunt *ambire*, unde *ambitus*, injusta petitio magistratus. Synesius: νόμος ἀνατείνεται πολλὰ καὶ χαλεπὰ τοῖς μνηστεύουσι τὴν τῆς ἐνεγκούσης ἀρχήν. *Lex minatur multa atque acerba ambientibus imperium patriæ.* ἡ θρεψαμένη, *patria, quæ nos aluit.* ἡ ἐνεγκοῦσα, *quæ tulit.* Thucydides [lib. IV. c. 86.] αὐτός τε οὐκ ἐπὶ τῷ κακῷ, ἐπ' ἐλευθερώσει δὲ τῶν Ἑλλήνων παρελήλυθα. Dicit Brasidas, [p. 57. ed. D.] se venisse in Thraciam, ut liberaret Græcos, non ut eis aliquid mali crearet. Hic παρὰ significat *ad.* Julianus, ἥξεις φίλος παρὰ φίλον.

— ibid. καὶ μονονοὺ διεσπάσθην] l. *nisi quod non sum discerptus ab eis, cætera passus sum omnia*: nihil aliud in me prætermiserunt ad summam injuriam. Sic apud Thucydidem ὅσονού, ὅσονούπω. mox, αὐτίκα δὴ μάλα. Athenæus [lib. VI. p. 224. med. Casaub.] μονονουχὶ γὰρ καὶ τὰς Νηρηΐδας ὀψωνήκει. De lautis obsonatoribus dici solitum, ipsas Nereides obsonati sunt. Dem. [Olynth. I. p. 13.] ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς λέγει, μονονουχὶ φωνὴν ἀφιείς, ὅτι τῶν πραγμάτων ὑμῖν ἐκείνων αὐτοῖς ἀντιληπτέον ἐστί. γλυκύτης est Hermogeni [in methodo δεινότητος], quum rebus inanimis sermo vel sensus tribuitur. Et est προσωποποιΐα τις. Porro τὸ μονονουχὶ φωνὴν ἀφιείς, est apud eundem βραχεῖα προσθήκη, quæ mollit τὴν αὐθάδειαν τοῦ διανοήματος. Præsens, inquit, occasio clamat, tantum non voce missa, res illas vobis esse ipsis capessendas. Xenocrates [Axiocho, qui Æschini Socr. fere tribuitur, c. 3. §. 3. Fisch.] ὅτι δεῖ ἐπιεικῶς διαγαγόντας, εὐθύμως μονονουχὶ παιανίζοντας, εἰς τὸ χρεὼν ἀπιέναι. Non enim Platonis est dialogus ille, sed nothus habetur. Est autem de contemptione mortis. τὸ χρεὼν, *fatum.* Pausanias, [I. 11. 4. Descr. Gr.] τὸ χρεὼν ἐπέλαβε, *supremus dies corripuit.* Oportet, inquit, quum moderate vixeris, hilariter tantum non canentem io pæan, ad naturæ necessitatem abire, ut cygni cum cantu et voluptate moriuntur. Erat autem duplex pæan, quem Marti canebant ante prœlium, et quem Apollini post victoriam. Suetonius, [Tiberio, c. 11.] "Sed increbrescente rumore, quasi ad occasionem majoris spei commoraretur, tantum non adversis tempestatibus Rhodum enavigavit, amœnitate et salubritate insulæ [p. 58. ed. D.] *jam* inde captus, quum ad eam ab Armenia rediens appulisset." Dem. [Philipp. IV. p. 136. ed. R.] μὴ τοίνυν ζητεῖτε ὅν τινα, ἀνθ' ὧν Φίλιππος ἐξαμαρτάνει, μισήσετε, καὶ τοῖς παρ' ἐκείνου μισθαρνοῦσι διασπάσεσθαι παραβαλεῖτε. et tanquam canibus, *mercenariis ejus dilacerandum objiciatis.* διασπᾶσθαι, proprie *divelli, distrahi*: σπᾶν, *trahere, vellere.*

— 4. ἐπὶ μικροῖς λήμμασι] *parva mercede* vel *lucro*: λῆμμα, *a bribe*, or *fee.* παρὰ τὸ λαμβάνειν, quod est κατ' ἐξοχὴν καὶ ἰδίως, δωροδοκεῖν. Paulus [2 Cor. XI. 20.] ἀνέχεσθε γὰρ, εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει· fuerunt enim prædicatores, qui non solum pretium a Corinthiis prædicationis acciperent, sed etiam παραδόντες εἰς οἰκείας, ipsos exederent, ipse autem gratis prædicavit, ἀδάπανον θέμενος τὸ εὐαγγέλιον, ut gloriatur. Dem. [περὶ παραπρ. p. 380.] οὕτως ὅλος ἦν πρὸς τῷ λήμματι. *tam penitus lucro fuit intentus.* Varro, [lib. IV. de L. L. p. 29. ed. Gothofr.] "lucrum a luendo, si amplius exsolveris, quam quanti esset ceptum," a mancipe scilicet. Mancipes enim et redemptores conducebant opera publica atque etiam privata faciunda, quos Græci vocant ἐργολάβους. quod si censor qui locaverat, plus pacto daret, in lucro putabatur. Sic emendamus et interpre-

tamur, una vocula trajecta, Varronis locum a Scaligero prætermissum [lib. IV. extr.] "Lucrum est amplius solutum, quam quanti esset ceptum," id est, *conductum.* Nam et *manceps* a capiendo dicitur, quod est ἐργολαβεῖν. Augustinus [de sermone Domini in monte] "Mammona apud Hebræos divitiæ appellari dicuntur. Congruit et Punicum nomen. Nam lucrum Punice mammon dicitur." Porri Pœni sunt Phœnices de terra Canaan, et Augustino Punica lingua erat vernacula. [p. 59. ed. D.] *Lucellum* vocabatur, id est, λημμάτιον, quod in provincia milites capiebant beneficio Prætoris, maxime qui erant de cohorte Prætoria, quod Josephus Scaliger ex Cicerone nos docuit. Liberalis, inquit Philosophus, [Ethic. IV.] versatur περὶ δόσιν χρημάτων καὶ λῆψιν· μᾶλλον δ' ἐν τῇ δόσει cernitur. Sed ut illiberale est aliquando non dare: sic sordidum interdum accipere. Eidem Aristoteli λήμματα sunt, major et minor propositiones syllogismi.

— 6. μετὰ τοῦ προσόφλειν αἰσχύνην] *cum eo quod ignominiæ nota vobis inusta est, supra damnum quod accepistis, præter labores et pericula*: dixit enim illos bellum suscepisse ἄδοξον καὶ δαπανηρόν. Ultra pecuniæ jacturam et sanguinis, ingens etiam dedecus suscepistis. Dem. [περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ. p. 95.] ὑστερίζοντας δὲ τῶν ἔργων αἰσχύνην προσοφλισκάνειν ὑμῖν συμβαίνει. Dionysius Hal. [lib. V. c. 64.] φθάσαι τε τῇ πολιτείᾳ ταύτῃ τὸν δῆμον προσοικειωσαμένους παρῄνει, οὔτε πρώτους τὸ πολίτευμα τοῦτο καθισταμένους, οὔτε αἰσχύνην δι' αὐτὸ μεγάλην ὀφλήσοντας. Auctor fuit patribus consul Valerius subvenire egentibus τῇ τῶν χρεῶν ἀποκοπῇ, *novis tabulis.* nam neque novum hoc institutum esse, nec ipsis dedecori fore. quippe idem fecisse civitates nobilissimas. ὄφλοντες sunt *judicio damnati.* pœnam enim debent sive sit capitis, seu pecuniæ tantisper dum exsolverint. ὄφλημα γὰρ ἐπὶ τῶν καταδίκων λέγεται, inquit Julius Pollux, ὀφείλημα de pecunia credita. Quanquam apud Platonem in Legibus, μετὰ τὴν ὄφλησιν, *post damnationem*, est æstimatio pœnæ, ὅ τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι, sed ante æstimationem pœna debetur, licet incerta. Cic. "quæ est igitur ejus oratio, qua facit eum Plato [p. 60. ed. D.] usum apud judices jam morte mulctatum?" θάνατον ὠφληκότα. non enim potuit morte affectus loqui judicibus. Jam si laus et gloria virtutis justissimum est præmium, vitiorum et peccatorum ignominia et dedecus pœna est, et quidem gravissima ingenuis hominibus. quare bene dicuntur αἰσχύνην ὀφλισκάνειν, *probrum debere* aut *luere.* Sic etiam ὀφλίσκειν μωρίαν ἢ ἀμαθίαν. grave est enim καταγνωσθῆναι μωρίας, *stultitiæ damnari.* dicunt etiam καταγιγνώσκω σου πολλὴν εὐήθειαν. καταγιγνώσκειν est *condemnare.* Item ὄφλειν γέλωτα. nam derideri turpissimum est. Horatius de navi sua [Od. I. 14, 15.] "tu nisi ventis debes ludibrium cave." Tertullianus [Apologetico c. 2. p. 9. t. V. ed. Seml.] "Debito pœnæ nocens expungendus est, non eximendus." translatum a creditoribus, qui nomina expungunt de tabulis, pecunia soluta. Plautus [Milite Glor.] "ut nomen expungatur, nequid debeam." vel ab iis, qui capitali supplicio afficiuntur, et de his magnus ille auctor. vel, ut quibusdam placet, a militibus, qui de catalogo delentur. Danielis [1. v. 10.] וחיבתם ראשי למלך Theodotion, καὶ καταδικάσητε τὴν κεφαλήν μου τῷ βασιλεῖ. apud Rabbinos מחיבים ὄφλοντες, nam Chaldæis חוב *peccatum.* ad verbum ὀφείλημα, *debitum*, quia peccato pœna debetur. ὀφείλω, contractum ὄφλω, ὀφλίσκω, ὀφλισκάνω. προσόφλειν sic dicitur, ut μισθὸν ἐντελῆ σοι τελέσω, καὶ χάριν προσείσομαι. *I will pay well, and thank you too.* Chrys. [de Sacerdotio IV. p. 212. ed. Bengel.] ἐξὸν γὰρ αὐτῷ σώζεσθαι καθ' ἑαυτὸν, καὶ ἑτέρους προσαπόλλυσι μεθ' ἑαυτοῦ, si sit indoctus sacerdos vel indignus. Dem. [Olynth. III. p. 37.] καὶ τὸ πάντων ἀνανδρότατον, τῶν ὑμετέρων αὐτῶν χάριν προσοφείλετε. *vestra accipitis, et quod ignavissimum est*, [p. 61. ed. D.] *gratiam insuper habetis.* hic πρὸς est *ultro.* Livius [lib. V. c. 37.] "Interim Galli, postquam accepere, ultro honorem habitum violatoribus juris humani." id est, præterquam quod pœnas non dederunt, insuper honorem habitum. His addatur cumulus. Euripides [in Oreste 1245.] ἢ ζῆν ἅπασιν ἢ θανεῖν ὀφείλεται. Scholiastes ἀπόκειται. Heb. IX. [v. 27.] καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἀποθανεῖν. sumptum a debitoribus, qui ubi nomen expungunt, ἀναιροῦνται τὰς συγγραφὰς, ut est in Dem. [ad Phormion. p. 916.] privatis orationibus: quod dum debetur, ἡ συγγραφὴ κεῖται [Demosth. pag. laud.] παρὰ τῷ δανείζοντι. vel ἀπὸ τῶν κειμένων νόμων, ut vet. *omnibus statutum est mori*, pœna enim legibus constituta est sontibus. et *mors* ὄφλημα, ἐκ τῆς παλαιᾶς καταδίκης: *morte morieris.* Idem Scholiastes, χρὴ, ἀπόκειται, unde τὸ χρεὼν, *mors.* Æschines [contra Ctesiphontem, p. 395.] κλοπῆς ἕνεκα τὰς εὐθύνας ὠφληκότας. *peculatus in reddenda ratione damnati.*

— 8. πάντες ὑμεῖς ἔγνωτε] Hoc illud est pervulgatum Hesiodi, παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω, præcessit enim μετὰ τοῦ προσόφλειν καὶ παθεῖν οἷα τῶν ὄντων ἀνθρώπων οὐδένες πεπόνθασι. Sic alibi παραφράζει πῆμα κακὸς γείτων ejusdem. οὐκ ἦν ἄρα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χαλεπώτερον οὐδὲν, ἢ γείτονος πονηροῦ καὶ πλεονέκτου τυχεῖν, ὅπερ ἐμοὶ νυνὶ

συμβέβηκεν [ad Calliclem, p. 1272.] Hinc Herodotus, παθήματα, μαθήματα: et Livius, "stultorum usus magister." Adagia sunt, 'Ictus piscator sapit,' et, 'Sero sapiunt Phryges.' Festus: "Proverbium est natum a Trojanis, qui decimo demum anno velle cœperunt Helenam quæque cum ea rapta erant reddere Achivis," ut est apud Homerum. Alii censent ab equo, quem temere intra muros receperant.

[P. 62. ed. D.] Ibid. τήν τε τῶν ταῦτα πεισάντων κακίαν, καὶ τὸν τὰ βέλτιστα εἰρηκότα ἐμὲ] ἑαυτὸν ἀντεξετάζει πρὸς τοὺς ἄλλους ῥήτορας, a quibus pæne discerptus est, cum illis contradiceret solus: et culpam omnem in eos transfert. Populum hic quidem non accusat. Itaque οἶος πέπνυται, τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσι, quod Homerus de Tiresia apud inferos [Odyss. Κ. 495.] κακίαν *vitiositatem* Cicero vertit [Tusc. IV. 15.] *Malitia* enim est πανουργία. Sed illud proverbiale [Matth. VI. 34.] ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς, aliud est, κάκωσις, *vexatio*.

[P. 64. ed. D.] — pen. κατιδὼν Νεοπτόλεμον τὸν ὑποκριτὴν] Historia est in argumento τοῦ περὶ τῆς παραπρεσβείας Demosthenis, non Libanii, sed alterius cujusdam ἀνωνύμου [p. 335. t. I. Reisk.] Quum enim, inquit, diu belligerassent Athenienses et Philippus περὶ τῆς Ἀμφιπόλεως, et uterque pacem cuperet, sed neuter præ pudore vellet petere, forte evenit tale quid. Aristodemus et Neoptolemus tragœdiarum actores erant. Hi propter artificium licentiam atque impunitatem habebant eundi quo vellent, vel ipsos ad hostes. Et quum in Macedoniam pervenissent, ἐπεδείξαντο τὴν οἰκείαν τέχνην. Quos tam comiter excepit rex, ut præter artificii quæstum, magnam insuper a se pecuniam adderet. Hac occasione arrepta Philippus, cum eos domum dimitteret, dixit, ὅτι φίλος εἰμὶ τοῖς Ἀθηναίοις. Quod quum illi ad suos renuntiassent uberius, et multa, ut fit, addidissent præterea, Philippum esse φιλέλληνα καὶ φιλαθηναῖον, humanissimum τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον, beneficentissimum, expetere amicitiam populi, velle, si detur occasio, civitati benefacere, et plura hujuscemodi, οὕτω διέθηκαν τὸν δῆμον, ut nihil magis quam pacem atque amicitiam regis cuperent. Tum Demosthenes, cui Philippus merito semper suspectus esset, [p. 65. ed. D.] et qui belli tuba, non pacis auctor omni tempore fuisset, ac fraudem aliquam subesse suspicaretur, monuit populum, ne levissimis auctoribus crederent, neu quid temere de re tanta statuerent: sed non est auditus. Quod illi magno dolori fuit, histriones audiri, se despici, cum saluberrimum consilium dedisset, ut ipse mox dicit. Æschines [περὶ παραπρ. p. 200. t. III. Reisk. Oratt.] πέμπουσι πρεσβευτὴν Ἀριστόδημον τὸν ὑποκριτὴν πρὸς Φίλιππον διὰ τὴν γνῶσιν καὶ φιλανθρωπίαν τῆς τέχνης. *ob notitiam et artis gratiam*, sic Hieronymus Wolfius: grata enim plerisque est histrionum ars. Æschines φιλανθρωπίαν, quod Demosthenes πρόσχημα. Nam quod humanitatem præ se fert, honestam habet speciem. Etsi nunc non valde honestum est, hanc artem factitare.

— ult. τὸν ὑποκριτὴν] *histrionem, ludium, ludionem*. His enim nominibus appellat Livius [lib. VII. c. 2.] sic scribens: "Ceterum parva quoque (ut ferme principia omnia) et ea ipsa peregrina res fuit. Sine carmine ullo, sine imitandorum carminum actu, ludiones ex Hetruria acciti, ad tibicinis modos saltantes, haud indecoros motus more Tusco dabant. Imitari deinde eos juventus, simul inconditis inter se jocularia fundentes versibus cœpere. Nec absoni a voce motus erant. Vernaculis artificibus, quia hister Tusco verbo ludius vocabatur, nomen histrionibus inditum." ἀγωνίζεσθαι, *certare, agere*: idem κρίνεσθαι verbum medium. Ælianus [de animalibus, lib. XVII. cap. XXXIV.] κάμηλοι δ' ἀριθμοῦνται πλείους· αἱ μέγισται κατὰ τοὺς ἵππους τοὺς μεγίστους, εὔτριχες ἄγαν· ἁπαλαὶ γὰρ σφόδρα εἰσὶν αἱ τούτων τρίχες, ὡς καὶ τοῖς Μιλησίοις ἐρίοις ἀντικρίνεσθαι· *ut lanis Milesiis certent*. non, ut interpretes, *comparentur*. Virg. [Georg. II. 136.] [p. 66. ed. D.]

"Nec pulcher Ganges, atque auro turbidus Hermus
Laudibus Italiæ certent."

Addit μελίγλωσσος, οὐκοῦν ἐκ τούτων οἱ ἱερεῖς ἐσθῆτα ἀμφιέννυνται, καὶ οἱ τῶν Κασπίων πλουσιώτατοι καὶ δυνατώτατοι. Quo minus mirum, his amictum fuisse Baptistam. Nam Dominus, quum dixit [Matth. XI. 8.] quid visum exiistis in desertum? ἄνθρωπον μαλακοῖς ἠμφιεσμένον; non negat Ioannem mollibus vestitum fuisse, affirmat potius: sed si talia vos delectant, visuntur, inquit, in regiis molliores. Neque hæc mea solius sententia est, sed aliis idem video videri compluribus. De locustis etiam, quibus vescebatur vir sanctus, habeo quod dicam contra communem opinionem, sed hoc alias, nunc quod agimus, si prius unum illud ejusdem Æliani protulero [lib. VI. c. LXI.] quod evidentius, hoc quod docemus, ostendit: ποῦ δὲ ὁ γενναῖος ὁ τοῦ Εὐνόμου δύναιτο τοῖς τῆς φύσεως νόμοις ἁμιλλᾶσθαί τε καὶ ἀντικρίνεσθαι. *ubi ille potest egregius Lycurgus cum naturæ legibus certare et contendere?* Irrisio Lycurgi, quasi suis legibus naturæ leges æquare contendisset. Hor. [Epp. I. 18. 29.] "meæ (contendere noli) stultitiam patiuntur opes." ac si

diceret: Tu pauper es, ego dives, noli mecum certare victu cultuque, aut reliquo vitæ splendore. ἅμιλλα, *certamen*, ἐφάμιλλος, *æmulus et pene par*, atque inde ductus. Itaque illud hujus auctoris loco superiore dici potuit: ἁπαλαὶ σφόδρα αἱ τούτων τρίχες, ὥστε τοῖς Μιλησίοις ἐρίοις ἐφαμίλλους γενέσθαι. Nunc ad propositum revertamur. Idem κρίνεσθαι plane quod ἀγωνίζεσθαι sive in scena, sive in foro, sive in acie. Lysias: οὐ γὰρ μόνον περὶ τῆς οὐσίας ἀγωνιζόμεθα, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς πολιτείας. [p. 67. ed. D.] *non solum de fortunis omnibus, verum etiam de civitate certamus.* Idem esset, si dixisset κρινόμεθα. Certabant poetæ, certabant histriones, quis meliorem dedisset, aut melius egisset fabulam: et qui vicisset (judices enim erant certaminis, ut ex Demosthenis contra Midiam novimus) aliquid præmii capiebat. Horatius [in Arte poet. v. 220.]

"Carmine qui tragico vilem certavit ob hircum."

Cernere et *certare* a Græco κρίνεσθαι. Hinc ὑποκριτὴς idem quod ἀγωνιστὴς, *actor*. ὑποκρίνεσθαι, *agere partem in fabula*, sed sub persona. Ex quo illud: "Fletus hæredis sub persona risus est." Dem. de Æschine [de Corona, p. 288.] Οἰνόμαον κακῶς ὑποκρινόμενος ἐπέτριψας. Actitavit enim Æschines tragœdias, antequam orator evasit. Themistius: πρόσωπον Ἀγαμέμνονος ὑποκρίνεται, Μύθακός τις ὢν ἢ Θεαρίων. Hinc in sacris ὑποκριτὴς, *simulator*, quæ significatio recentioris est usus, sed Themistio [Or. XXI. p. 251. Hard.] quoque cognita. Ait enim, ὃ καλεῖται ὑπὸ τῶν νῦν ἀνθρώπων ὑπόκρισις, nempe *simulatio*. Appianus: δεινὸς δὲ ὢν ὁ Καῖσαρ ὑποκρίνεσθαι, *simulare et dissimulare*, quod Attici dicunt εἰρωνεύεσθαι. Arist. [Rhet. III. cap. XII. p. 461. t. II. Col.] *oratoriam actionem* ὑπόκρισιν vocat, cujus est: ἔστι δὲ λέξις, γραφικὴ μὲν ἡ ἀκριβεστάτη, ἀγωνιστικὴ δὲ ἡ ὑποκριτικωτάτη. λέξιν dicit *oratoriam dictionem sive elocutionem*. Lucian. [Pseudol. 7. t. III. p. 169. Reitz.] ἀλλοτρίων λόγων ὑποκριτής. Jam quod ait Ulpianus veteres appellasse ὑποκριτὰς ipsos poetas (fabulas enim agebant ipsi), τοὺς δὲ νῦν ὑποκριτὰς, τὸν μὲν δευτεραγωνιστὴν, τὸν δὲ τριταγωνιστὴν, primum confirmat id quod diximus, ὑποκριτὴν dici παρὰ τὸ κρίνεσθαι, quod est *certare*, non κρίνειν: [p. 68. ed. D.] deinde idem in usu fuit veteri more Romanis teste Livio. scribit enim loco supra citato: "Livius (cognomine Andronicus) post aliquot annos idem (scilicet id quod tum omnes erant) suorum carminum actor." sic semel explicanda erat hujus vocabuli ratio, quam pauci intelligebant.

Ibid. τῷ μὲν προσχήματι τῆς τέχνης] Tacitus [Annal. IV. 3.] "Sumitur in conscientiam Eudemus, amicus ac medicus Liviæ, specie artis frequens secretis." Plutarchus [in Lycurgo, c. 4. §. 1. ed. Leop.] ἀπέστειλεν εἰς τὴν Σπάρτην Θάλητα, ποιητὴν μὲν δοκοῦντα εἶναι λυρικῶν μελῶν, καὶ πρόσχημα τὴν τέχνην ταύτην πεποιημένον. Et nos hic *artificii speciem* interpretamur, vide si recte. Sophocles [Electra. vs. 681. s.]

Κεῖνος γὰρ ἐλθὼν εἰς τὸ κλεινὸν Ἑλλάδος
Πρόσχημ' ἀγῶνος.

Triclinius, εἶδος, καλλώπισμα, λέγει δὲ τοὺς Δελφοὺς, καὶ τὰ Πύθια. Si desunt oratori, quæ sunt in specie posita, utpote vox, gestus, os decorum, non potest excellere [Cic. de Oratore]. hæc sunt enim τὸ πρόσχημα τοῦ ῥήτορος. καλλώπισμα, *speciosus ornatus*. Persius [Sat. III. 30.] "Ad populum phaleras, ego te intus et in cute novi." Phaleræ μεταφορικῶς καλλώπισμα. Clemens Alex. [προτρεπτικῷ p. 23. ed. Potter.] ἐθέλω δ' ὑμῖν ἐν χρῷ τοὺς θεοὺς αὐτοὺς ἐπιδεῖξαι, ὁποῖοί τινες καὶ οἵτινες, ἵνα ἤδη ποτὲ τῆς πλάνης λήξητε. M. Tullius [de claris oratoribus, c. 91.] "Nunc quoniam totum hic non nævo aliquo aut crepundiis, sed corpore omni videris velle cognoscere, complectar nonnulla, etiam quæ fortasse videantur minus necessaria." In fabulis agnitiones, id est, ἀναγνωρίσεις, fere fiunt per nævos corporis aut crepundia, quæ cum infantibus exponi solebant. Glossarium: *crepundia*, γνωρίσματα. Cicero dicit *corpore omni*, pro eo quod Clemens ἐν χρῷ, Persius *in cute*. unde apud Lucianum ἐν χρῷ κείρεσθαι. [p. 69. ed. D.] Lucretius *summum corpus* appellat [lib. IV. 46. s.]

"Dico igitur rerum effigies, tenuesque figuras
Mittier ab rebus summo de corpore earum."

Sophocles, ut et Strabo, sic dixit Delphos πρόσχημα τῆς Ἑλλάδος, quemadmodum Aristides Athenas [Panathenaico, p. 170. ed. Canter. t. I.] τὸ τῆς Ἑλλάδος πρόσχημα καθαρῶς ἀνῄρηται. quomodo Athenæus eandem urbem Ἑλλάδα τῆς Ἑλλάδος nuncupat, ut Romam ἐπιτομὴν τῆς οἰκουμένης. [Dipnos. VI. p. 254. I. p. 20.] Plutarchus [Camillo, c. 2. t. I. p. 504. Reisk.] de Veiis urbe Tuscorum, ἦν δὲ πρόσχημα τῆς Τυῤῥηνίας ἡ πόλις. Euripides epistola quadam ad Archelaum. [Epist. I. 6.] Alii calumniabantur: ὡς ἐπίδειξιν οὖσαν τὸ πρᾶγμα, καὶ πρόσχημα μᾶλλον εἰς τοὺς πολλούς. Dem. [pro Corona, p. 287. sq.] ἵνα ἐὰν μὲν δέξωνται ταῦτα, καὶ πεισθῶσιν ἡμῖν, καὶ ἃ βουλόμεθα ὦμεν διῳκημένοι, καὶ μετὰ προσχήματος ἀξίου τῆς πόλεως ταῦτα πράξωμεν. *cum ho-*

nesta specie, nempe ne supplices illis fuisse videamur, aut illorum eguisse auxilio plus quam illi nostro. Aristides [Siciliensi I. p. 11. t. II. ed. Cant.] οἷς οὐκ εἴ τι πειθόμεθα εἰς πλείω λόγον ἥκει σκοπεῖν, ἀλλὰ τί πράξαντες ἐν καλῷ τοῦ σχήματος εἴημεν ἄν. Clemens Alexandrinus [προτρεπτικῷ, p. 3. s. Pott.] ἄνδρες τινὲς οὐκ ἄνδρες, ἀπατηλοὶ, προσχήματι μουσικῆς λυμηνάμενοι τὸν βίον. βίος est, quod nos *mundum*. Paulus [1 Cor. VII. v. 31.] παράγει τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου. *præterit mundi hujus species*, non *figura*, ut Vetus. *Speciem* vero nominat, quam Lucas in Actis φαντασίαν, Ioannes Apostolus ἀλαζόνειαν τοῦ βίου. Tacitus [Hist. I. c. 13.] "mox suspectum Othonem in eadem Poppæa, in provinciam Lusitaniam specie legationis seposuit," προσχήματι πρεσβείας, quod sæpius est πρόφασις. Herodotus [lib. VII. 157. p. 577. Wess.] πρόσχημα μὲν ποιεύμενος ὡς ἐπ' Ἀθήνας ἐλαύνων, ἐν νόῳ δ' ἔχων πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ὑπ' ἑωϋτῷ ποιήσασθαι. nos dicimus *countenance* or *semblance*. [p. 70. ed. D.] Sophocles [Electra vs. 525.]

Πατὴρ γὰρ, οὐδὲν ἄλλο, σοὶ πρόσχημ' ἀεὶ,
ὡς ἐξ ἐμοῦ τέθνηκεν.

Tacitus [Histor. I. c. 19.] "Censuerant patres, mittendos ad Germanicum exercitum legatos. agitatum secreto, num et Piso proficisceretur, majore prætextu." ἐπὶ μείζονι προσχήματι. sequitur enim: "illi auctoritatem Senatus, hic dignationem Cæsaris laturus." Erat enim Piso Cæsar jam adoptione factus a Galba, hoc legationi dignationem addidit, ἀξίωσιν καὶ πρόσχημα, quod *prætextum* vocat, qui vulgatius πρόφασις. neque erat, quod Lipsius suspectum haberet hunc locum, quem ego præstabo sanum. Sed nemo melius explicat vim hujus vocabuli, quam Plato [de Republ. II. p. 365. t. II. ed. Steph. s. t. VI. p. 222. Bip.] πρόθυρα μὲν καὶ σχῆμα κύκλῳ περὶ ἐμαυτὸν, σκιαγραφίαν ἀρετῆς περιγραπτέον, τὴν δὲ τοῦ σοφωτάτου Ἀρχιλόχου ἀλώπεκα ἑλκτέον ἐξόπισθεν κερδαλέαν καὶ ποικίλην. πρόθυρον est πρόσχημα τῆς οἰκίας, *frontispicium* vocant. Seneca de rebus externis [ad Helviam, c. 5.] "Intra nihil habentia fronti simile." ἐντὸς οὐδὲν ὅμοιον ἔχοντα τῷ προσχήματι. Æschines [Epist. XI. p. 78. ed. Sammet.] τὴν ὑπὸ πρόσχημα παῤῥησίας ὁδὸν τοῦ κολακεύειν ἑλόμενοι. quod callidissimum genus est adulationis. Plutarchus [in Cæsare, c. 30.] Cæsaris, inquit, postulatio, τὸ πρόσχημα τῆς δικαιολογίας λαμπρὸν εἶχε. Chrysost. πρόσχημα τὴν εὐσέβειαν ποιούμενοι χρηματισμοῦ. quod non magis olim quam hodie factitatum est.

Ibid. τυγχάνοντα ἀδείας] Nos *salvum conductum* dicimus. M. Tullius [in Cat. III. c. 4.] "Introduxi Vulturcium sine Gallis. fidem ei publicam jussu senatus dedi. hortatus sum, ut ea, quæ sciret, sine timore indicaret." id est, ἀδεῶς. δέος enim *timor*, a quo περιδεὴς, ψοφοδεὴς, quod Cicero [p. 71. ed. D.] exprimens, "quicquid increpuerit, timeri Catilinam." [in Cat. I. 7.] *Fides publica* est ἄδεια. Dem. quid est quod domum e foro secure reditis? ὅτι τῇ ψυχῇ τοῦθ' ἕκαστος οἶδε καὶ θαῤῥεῖ καὶ πεπίστευκε τῇ πολιτείᾳ, μηδένα αὐτὸν ἕλξειν, μηδ' ὑβριεῖν, μήτε τυπτήσειν. εἶτ' ἐφ' ἣν ἄδειαν αὐτοὶ πορεύεσθε, ταύτην οὐ βεβαιώσαντες ἐμοὶ βαδιεῖσθε. [contra Midiam. p. 585.] Seneca [Hercule furente, v. 651. s.] "vix adhuc tuta est fides vitalis auræ, cum ab inferis in lucem rediit." Appianus [Bell. Civ. I. c. 77. p. 108. t. II. ed. Schweigh.] Senatus legatos misit ad Sullam, qui illum reconciliarent inimicis ac dicerent, εἴ τινος ἀσφαλείας δέοιτο, τῇ βουλῇ τάχιστα ἐπιστεῖλαι. *si sibi timeret, ac securitatem aliquam requireret, quam primum faceret senatum certiorem.* quibus Sulla respondet: ἀσφάλειαν αὐτὸς μᾶλλον αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἐς αὐτον καταφυγοῦσιν ἐς ἀεὶ παρέξειν, στρατὸν ἔχων εὔνουν. [l. I. c. 79.] *vos mihi securitatem? ego vobis potius, omnibusque ad me confugientibus in sempiternum præstabo, qui mihi fidelem atque amicum habeam exercitum.* quo verbo non obscure significabat, inquit auctor, se militum, quam habebat, manum non dimissurum, sed in animo habere regnum. Vides, *publicam fidem* dici etiam ἀσφάλειαν. Euripides [Phœnissis, v. 274. s.]

ὡπλισμένος δὲ χεῖρα τῷδε φασγάνῳ,
τὰ πίστ' ἐμαυτῷ τοῦ θράσους παρέξομαι.

id est, τὴν πίστιν, *fidem publicam*, τὴν ἄδειαν. Venit quidem Polynices in urbem ὑπόσπονδος καὶ ξιφήρης, sed dextra armata plus ei securitatis dedit, quam fides matris. Thucydides [lib. IV. c. 92.] νικήσαντες αὐτοὺς ἐν Κορωνείᾳ, πολλὴν ἄδειαν μέχρι τοῦδε τῇ Βοιωτίᾳ κατεστήσαμεν. Lysias [Epitaphio, p. 75. t. V. ed. Reisk.] καὶ τῶν παίδων τὰ μὲν σώματα εἰς ἄδειαν κατέστησαν, ἀπαλλάξαντες δὲ τοῦ δέους καὶ τὰς ψυχὰς ἠλευθέρωσαν. [p. 72. ed. D.] *Licentiam* quoque *poeticam* vocat Eustathius ἄδειαν. Sed hæc potius est ἐξουσία. Dem. [περὶ τῆς παραπρ.] ἐπὶ τῇ τῆς εἰρήνης ἐξουσίᾳ βαδίζοντες ἐκεῖσε διεφθείροντο. Nonnunquam *impunitatem* vertimus. Hor. [lib. I. Od. 17. 5.] "Impune tutum per nemus arbutos quærunt latentes." De capellis suis.

P. 159. 2. καὶ διοικοῦντα Φιλίππῳ τὰ παρ' ὑμῖν] Hoc est πράττοντα. Sic enim Thucydides: idem τὸ πρυτανεύειν· nisi quod hoc translatum a rep. Atheniensium. Tribus Athenis erant decem. οἱ πεντακόσιοι

(οἵτινες ἦσαν βουλὴ ἐνιαύσιος ἔξω τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆς, quæ perpetua erat) lecti quinquaginta de singulis tribubus, sic annuum imperium inter se dividebant, ut singuli quinquaginta in dies quinque et triginta remp. administrarent. Hæc enim est decima pars anni, qui apud Athenienses erat dierum quatuor et quadraginta supra trecentos, quoniam menses suos totumque annum ad cursum lunæ, non solis, sicut Ægyptii, metiebantur: a quibus Plato et Eudoxus rationem anni solaris magno labore didicerunt, ut Strabo scribit. Porro numerus hic dierum annum apud eos efficit lunarem: qui ut esset solari congruus, menses habebant ἐμβολιμαίους, ut Romani quoque eadem ratione menses intercalabant, anteaquam Julius Cæsar omnia in hunc ordinem redegisset, quem nos retinemus etiamnum. Jam illi quinquaginta, qui per mensem et paulo plus imperium obtinebant, dicti sunt πρυτάνεις, et tribus ex qua erant, πρυτανεύουσα. Æschines [contra Ctesiphontem, p. 387. ed. Reisk.] οὐδ' ἡ προεδρεύουσα (πρυτανεύουσα) φυλὴ, τὸ δέκατον μέρος τῆς πόλεως. Vide plura ad illam κατ' Ἀνδροτίωνος, quæ scripsimus. [Hæc, quantum scimus, non sunt in lucem edita. *Beck.*] Harpocration, τὸ δέκατον μέρος τῆς βουλῆς τῶν πεντακοσίων [p. 73. ed. D.] πρυτάνεις ἐλέγοντο, πεντήκοντα ἄνδρες ἀπὸ μιᾶς φυλῆς, οἱ διοικοῦντες ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῆς βουλῆς ταττόμενα. Idem hunc ipsum locum designans: πρυτανεύοντα, κυρίως μὲν ἀντὶ τοῦ πρυτανέα ὄντα· ἀντὶ δὲ τοῦ διοικοῦντα, Δημοσθένης ἐν Φιλιππικοῖς. Ulpianus: εἰσὶ δὲ ἄρχοντες τῆς βουλῆς οἱ πρυτάνεις. Hinc πρυτανεύειν μεταφορικῶς, *regere atque administrare quovis modo.* Nam et Græci theologi Deum τὸν πρύτανιν τοῦ κόσμου καὶ τῶν ὅλων memorant. Sophocles Trachiniis, [vs. 26.] τέλος δ' ἔθηκε Ζεὺς ἀγώνιος καλῶς. Scholiastes, ὁ πρύτανις τοῦ ἀγῶνος.

— ibid. διοικοῦντα Φιλίππῳ καὶ πρυτανεύοντα] *ad Philippi commodum omnia regentem et moderantem.* Ut hodieque reges habent suos agentes, quos vocant, apud exteras nationes. Dem. [περὶ τῆς τῶν Ῥοδίων ἐλευθερίας, p. 191. ed. Reisk.] φανήσεται δὲ ὁ πρυτανεύσας ταῦτα καὶ πείσας Μαύσωλος, φίλος εἶναι φάσκων Ῥοδίων, τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν ἀφῃρημένος. Basilius: πάντως που τοῦ ἐν σοφίᾳ τὰ ἡμέτερα διοικοῦντος Θεοῦ, κατὰ τὰ ἀξεύρητα τῆς αὐτοῦ δικαιοσύνης κρίματα, πλείονι χρόνῳ παραταθῆναι ἡμᾶς ἐν τοῖς πειρασμοῖς τούτοις οἰκονομήσαντος. Idem, διοικεῖν καὶ οἰκονομεῖν. παρατείνεσθαι, *torqueri.* Gregorius [in epist. contra Julian.] τυχὸν κἀκεῖνον ἐπισχεθῆναι τῆς ἀσεβείας διὰ τούτων ἐπρυτανεύετο, *per hæc agebatur.* Synesius: ἐῤῥωμένως διαβιώης φιλοσοφίας εὐθυμίαν πρυτανευούσης ἀκύμονα. *Strenue totum vitæ cursum conficias philosophia securitatem animi procurante tranquillam.*

— 3. οὔτε τῆς συκοφαντίας ἰδίας] Athenæus [lib. III. c. 2. p. 74. Casaub.] Ἴστρος ἐν τοῖς Ἀττικοῖς, οὐδ' ἐξάγεσθαί φησι τῆς Ἀττικῆς, τὰς ἀπ' αὐτῶν γινομένας ἰσχάδας, ἵνα μόνοι ἀπολαύοιεν οἱ κατοικοῦντες· καὶ ἐπεὶ πολλοὶ ἐνεφανίζοντο διακλέπτοντες, οἱ τούτους μηνύοντες τοῖς δικασταῖς [p. 74. ed. D.] ἐκλήθησαν τότε πρῶτον συκοφάνται. σῦκον enim *ficus.* φαίνειν, μηνύειν, *indicare, deferre.* συκοφάντης, *delator, quadruplator,* qui quartam partem præmii loco capiebat: tres in fiscum redactæ sunt. Festus aliter [p. 459. Gothofr. Auct. l. I.] "Sycophantas quidam ex hac causa dictos putant. Atticos quondam juvenes solitos aiunt in hortos quorundam irrumpere, ficosque deligere. Quam ob causam legem factam, qui id fecisset, capitale esset ei, quam pœnam qui persequerentur ob parvula detrimenta, sycophantas appellatos." Magna in his diversitas. Sed res eodem redit. Cur autem Scaliger hic Festum Istro, Latinos Græcis anteferret, non video. Mihi quidem probabilius est quod Ister tradit. Nam et apud nos pœna est exportantibus frumentum in annonæ caritate: nec verisimile est capitalem pœnam constitutam tam levem ob noxam. Comicus Alexis more comœdiæ ludit in hoc vocabulo [Athen. III. c. 3. p. 74.]

Ὁ συκοφάντης οὐ δικαίως τοὔνομα
ἐν τοῖσι μοχθηροῖσίν ἐστι κείμενον.
ἔδει γὰρ ὅστις χρηστὸς ἦν ἡδύς τ' ἀνὴρ,
τὰ σῦκα προστεθέντα δηλοῦν τὸν τρόπον.
νυνὶ δὲ πρὸς μοχθηρὸν ἡδὺ προστεθὲν
ἀπορεῖν πεποίηκε, διὰ τί τοῦθ' οὕτως ἔχει.

— 6. εἰ γὰρ ἐν Διονύσου τραγῳδοὺς ἐθεάσασθε] τραχύτης, sed non nimis aspera, ut illa, εἴπερ ὑμεῖς τὸν ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κροτάφοις, καὶ μὴ ἐν ταῖς πτέρναις καταπεπατημένον φορεῖτε. [περὶ τῆς Ἀλοννήσου, p. 83.] *si quidem vos cerebrum in capite, non in calcibus conculcatum geritis.* Quis hoc diceret ad populum, penes quem erat imperii majestas et summa rerum? Certe non Demosthenes. [p. 75. ed. D.] Itaque opinantur illam orationem non esse Demosthenis, sed vel Hegesippi, sicut Libanius sentit, vel alterius cujuspiam. Novimus in δημοκρατίᾳ παῤῥησίαν libertatemque concedi (itaque hanc formam Cornificius [ad Herenn. IV. 36. s.] *licentiam* appellat), qua sæpe Demosthenes utitur, et multa perquam aspere dicit objurgans populum. Sed hæc est immodica: ὕβρις καὶ λοιδορία, εὐτέλειά τε δεινὴ πρόσεστι περὶ τὴν ἑρμηνείαν, inquit Libanius. Denique stilus et elocutio nostri non esse arguunt. Hermog. δυσχερὲς παρὰ Δημοσθένει καθαρὰν εὑρεῖν τραχύτητα. Fere enim semper acerbitatem ejus suavitate aliqua temperat. Sed si usquam ulla

est, hæc certe est καθαρὰ, qua nunc utitur. Nec est quod quisquam reprehendat. Suam enim ulciscitur perquam gravem injuriam. Inclementius dictum et persimile est hoc ejusdem, sed non ἀπαραμύθητον: εἰ γὰρ ἀνδραπόδων πόλις, ἀλλὰ μὴ τῶν ἄρχειν ἑτέρων ἀξιούντων, ὁμολογεῖται εἶναι, οὐκ ἂν οὕτως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰς ὕβρεις ἠνέσχεσθε τὰς τούτου. [κατ' Ἀνδροτίωνος. p. 614.] Acerbum est, mancipiorum civitas, sed παραμυθία, quod sequitur, non eorum, qui se dignos censent aliis imperare. Alibi [Phil. IV. p. 133.] segnitiem eorum, et gravem quasi veternum ac soporem increpans, ait similes esse hominibus μανδραγόραν πεπωκόσι. De cujus vi soporifera vide Dioscoridem. [Mat. Med. IV. 76.] Quid asperius dici potuit?

— 7. ἐν Διονύσου τραγῳδοῖς] Hoc dicit propter Neoptolemum ὑποκριτήν. Nam nisi ejus mentionem ante fecisset, frigidum esset hoc dicere. Nunc est δριμύτης πρὸς τῇ τραχύτητι διὰ τὴν ἀναφορὰν, καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῶν προρρηθέντων, inquit Hermogenes [ἐν τῷ περὶ δριμύτητος].

[p. 76. ed. D.] — ibid. ἐν Διονύσου] ἐλλειπτικῶς, subaudiendum theatro, ut, ' ventum erat ad Vestæ,' ' ubi ad Dianæ veneris,' ' Hectoris Andromache.' Sic apud Homerum [Iliad. ζ. 47.]

πολλὰ δ' ἐν ἀφνειοῦ πατρὸς κειμήλια κεῖται.

Subaudis οἴκῳ. Et opportune Διονύσου meminit. Histriones enim, quod erat Neoptolemus, appellatos Athenæus affirmat, τοὺς περὶ Διόνυσον τεχνίτας, maxime tragœdos. Διόνυσος dictus est ἀπὸ τοῦ Διὸς καὶ Νύσης, monte Indiæ, ubi versatus est. Jovis est enim et Semeles filius. Lucanus [lib. I. 63. ss.]

" ——— nec si te pectore vates
Accipiam, Cirrhæa velim secreta moventem
Sollicitare Deum, Bacchumque avertere Nysa.
Tu satis ad vires Romana in carmina dandas."

Invocat nescio quem, vice Apollinis et Liberi, quod unum numen est, si Macrobio credimus. Cirrha civitas Phocensis prope Delphos. Porro Baccho tragœdias actitabant, et victori dabatur hircus, qui τράγος. nomen inde, ut ex Horatio jam diximus. Caper autem immolabatur Baccho, quod vites roderet, ut Cereri porca, quæ pando rostro segetes eruit. Unde Epigramma [Eveni Parii] τῆς ἀμπέλου πρὸς τράγον [Schol. in Plutum Arist. 1130. Anthol. Brunck. t. I. p. 165. Jacobs. I. p. 97.]

Κἤν με φάγῃς ἐπὶ ῥίζαν, ὅμως δέ τε καρποφορήσω,
ὅσσον ἐπισπεῖσαί σοι, τράγε, θυομένῳ.

Festus; " Capræ dictæ, quod omne virgultum carpant, et maxime vitem." Virg. [Georg. II. 375. ss.]

" Frigora nec tantum cana concreta pruina,
Aut gravis incumbens scopulis arentibus æstas,
Quantum illi nocuere greges, durique venenum
Dentis, et admorso signata in stirpe cicatrix.
Non aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris
Cæditur, et veteres ineunt proscenia ludi."

[p. 77. ed. D.] Hinc τραγῳδός. ἀοιδὴ, ᾠδὴ, *cantio*. Sed ἀείδειν veteribus est φράζειν, inquit Strabo [Geogr. I. p. 34. Almel.] Contra *dicere* Latinis *canere*, ut, ' Quantum sat erit tua dicere facta '

— 8. οὐκ ἂν οὕτως οὔτ' ἐκείνου πρὸς χάριν οὔτ' ἐμοῦ πρὸς ἀπέχθειαν ἠκούετε] Dolenter hoc dicit suam illis exprobrans injuriam. Et est hic βαρύτης πρὸς τῇ τραχύτητι καὶ δριμύτητι. Sic enim solet noster συμπλέκειν τὰς ἰδέας. Hermogenes [ἐν τῷ περὶ βαρύτητ.] ἡ βαρύτης ἐννοίας μὲν ἔχει τὰς ὀνειδιστικὰς ἁπάσας, ὅταν τὰς εὐεργεσίας τις ἑαυτοῦ λέγων, τὸ μηδενὸς, ἢ ἐλαττόνων ἠξιῶσθαι, ἢ καὶ τοὐναντίον, ὅτι καὶ τιμωρίας ἀντὶ τιμῆς ἠξίωται, ὀνειδίζῃ. οὕτω γὰρ καὶ μάλιστα βαρὺς ὁ λόγος γίνεται, εἰ παρατιθείη τις τοὺς οὐδὲν ἢ μικρὰ εὐεργετήσαντας, ἢ καὶ τοὐναντίον ἠδικηκότας, εἶτα τυχόντας ὧν αὐτὸς οὐκ ἠξιώθη. Nonne hoc nunc evidenter conqueritur Demosthenes, se talem virum, tam bene de rep. meritum, non potuisse apud suos cives λόγου τυχεῖν, præsertim quum de eorum commodis diceret: histriones et levissimos homines, qui multum nocuerant, potuisse. Itaque addit Hermog. ταὐτὸν δὲ συμβαίνει, κἂν εἰ λέγοι τις, ὅτι τὸν δεῖνα μὲν φαῦλον ὄντα τούτων ἠξιώσατε, ἐμὲ δὲ ὡς ἑτέρως προαιρούμενον τῶν ἐναντίων. " Spernitur orator bonus, horridus miles amatur," magna cum indignatione Ennius dixit. quid? audiri ludionem, amari: oratorem optimum sperni, nonne multo est indignius? Pharnabazus satrapa regis Persarum, quum apud Xenophontem exprobrasset Agesilao πάνυ βαρέως sua in Græcos merita, ad ultimum, quo magis illos oneraret, [p. 78. ed. D.] hæc addit: εἰ οὖν ἐγὼ μὴ γιγνώσκω μήτε τὰ δίκαια, μήτε τὰ ὅσια, ὑμεῖς διδάξατέ με, ὅπως ταῦτ' ἔστιν ἀνδρῶν ἐπισταμένων χάριτας ἀποδιδόναι. [Rerum Græcarum, IV. 1. 14.] sibi detrahit, quod illis tribuat admodum onerose. D. Paulus ταύτῃ βαρύτητι multum utitur, præsertim ad Corinthios, ut χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε. [1 Cor. IV. 8.] Chrysostomus: πολλῆς γέμει βαρύτητος ὁ λόγος. quare? διὰ τὴν εἰρωνείαν videlicet,

quam Hermog. μέθοδον εἶναι λέγει τῆς βαρύτητος. tale est et illud. [1 Cor. IV. 10.] ἡμεῖς μὲν μωροὶ διὰ Χριστόν· ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ. Herm. γίγνονται μέντοι βαρύτητες κἀκ τῶν ἐπιεικῶν πως εἶναι δοκουσῶν ἐννοιῶν μεθοδευθεῖσαί πως. quæ sit autem methodus illa, his quæ sequuntur, docet: ὅταν μειονεκτῇ τις ἑκὼν, ἢ συγχωρῇ πλεονεκτεῖν τῷ ἐχθρῷ. (quod nunc Paulus facit.) sic Pharnabazus supra λίαν εἰρωνικῶς. ἢ καὶ τῶν ἐναντίων φαίνηται ἢ ἑαυτὸν ἢ τὸν ἐχθρὸν ἀξιῶν καὶ ὀνομάτων καὶ πραγμάτων. cujus exemplum ponit illud Dem. [pro Corona, p. 288. ed. Reisk.] τότε ὁ Παιανιεὺς ἐγὼ βάταλος, Οἰνομάου τοῦ Κοθωκίδου σου πλείονος ἄξιος ὢν ἐφάνην τῇ πόλει. Chrysostomus tamen ad hunc Pauli locum, πάλιν καὶ τοῦτο ἐντρεπτικῶς εἴρηκε, quod magis est τῆς τραχύτητος, ut diximus. Sed qui ista olim in scholis rhetorum didicisset, neque perfecte post longum tempus meminisset, confundit interdum vel parum explicat. Nam et illud [2 Cor. XI. 19.] ἡδέως ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων φρόνιμοι ὄντες, quis non videt gravissimam esse εἰρωνείαν καὶ πολλῆς γέμειν βαρύτητος; magis quam superior locus prioris Epistolæ, quem citavimus. tamen hoc ibi Chrys. notavit, hic non observat. Est autem tale prorsus, quale illud Dem. [contra Midiam p. 536.] εἴτε τις βούλεται νομίσαι μανίαν· μανία γὰρ ἴσως ἐστὶ τὸ ὑπὲρ δύναμίν τι ποιεῖν. [p. 79. ed. D.] Herm. πάνυ γὰρ βαρέως ἐνταῦθα τὴν φιλοτιμίαν ἑαυτοῦ, μανίαν ὠνόμασε, quum sua sponte, non jussus choragi munus subiit. sicuti Paulus: ἀφροσύνην τὴν ἑαυτοῦ καύχησιν· τὸ καυχᾶσθαι γὰρ ἐστὶ φιλοτιμεῖσθαι. Velut: ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστι μοι καύχημα. Quid igitur? ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον, *gratis prædicans.* [1 Cor. IX. 18.] ἐπὶ τούτῳ γὰρ Παῦλος ἐφιλοτιμεῖτο. " Et mori me satius," inquit, " quam ut quis mihi auferat hanc φιλοτιμίαν." ἀλλὰ κέντει τὸν πῶλον περὶ τὴν νύσσαν, φαίη τις ἄν. καὶ δὴ ποιήσω. [Proverbium.] Paulus a Corinthiis nihil ceperat. κατενάρκησα γὰρ οὐδενὸς, inquit. Ejus æmuli multum ceperant: et quidem nonnullos eorum compilaverant. Et tamen illos audiebant πρὸς χάριν: Paulum non illi quidem πρὸς ἀπέχθειαν, ut Athenienses Dem. sed tamen non ita libenter. Cum igitur ait [2 Cor. XI. 20.] ἀνέχεσθε γὰρ, εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις κατεσθίει, εἴ τις ἐπαίρεται, εἴ τις ὑμᾶς ἐπὶ πρόσωπον δέρει, nonne id ipsum est quod Herm. τεθεώρηκε scribens: μάλιστα μὲν βαρὺς ὁ λόγος γίνεται, εἰ παρατιθείη τις τοὺς οὐδὲν ἢ μικρὰ εὐεργετήσαντας, ἢ καὶ τοὐναντίον ἠδικηκότας, εἶτα τυχόντας ὧν αὐτὸς οὐκ ἠξιώθη. Ad quem Pauli locum Chrysostomus: ὁρᾷς ὅτι οὐ δείκνυσιν αὐτοὺς λαμβάνοντας, ἀλλὰ καὶ μεθ' ὑπερβολῆς. τὸ γὰρ κατεσθίειν τοῦτο δηλοῖ. Quod notandum ad eum locum, ubi λῆμμα quid esset diximus. Postremo quod ait Apostolus: " Quid est enim quod minus habuistis præ cæteris ecclesiis? nisi quod ego ipse non gravavi vos. donate mihi hanc injuriam:" [2 Cor. XII. 13.] ἄντικρύς ἐστι δεινὴ βαρύτης. Jam hæc ut placitura sint, vereor. Certe meliora sunt τῶν ἀναλύσεων, quæ scribi solent in epistolas Pauli, si quis omnia exsequi posset, quod experiundum est. [p. 80. ed. D.] Nam aureum illud os majoribus intentum, oscitanter atque alucinans hoc facit ἐκ περιουσίας. At hæc parvi momenti sunt, inquis. Si inutilia sunt, prorsus relinquenda erant. Sin fructum aliquem afferunt, ἀκριβέστερον tractanda. Hæc quidem vetus disciplina est, quæ tot egregios peperit: non ἡ ἀναλυτικὴ nuper exorta. πρὸς χάριν valet κεχαρισμένως: πρὸς ἀπέχθειαν idem quod ἀπεχθῶς. Ut πρὸς βίαν, βιαίως, πρὸς ὀργὴν, ὀργίλως, πρὸς ἡδονὴν, ἡδέως. Chrysost. [de sacerdotio IV. p. 214. ed. Beng.] non oportet, inquit, ἐγκρίνειν τοὺς ἐπισκόπους πρὸς χάριν ἢ πρὸς ἀπέχθειαν. *legere episcopos vel gratia vel odio.*

— 11. ὑπὲρ τοῦ τὰ ἐκεῖ χρήματα ὀφειλόμενα, ὡς ἔφη, κομίσας δεῦρο λειτουργεῖν] χρῶμα, quo suam profectionem honesta specie defendit. Potuit argui suspiciose profectum esse in Macedoniam οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πόλεως, non bono patriæ. Hic igitur est color honestus, quem obtendit suæ profectioni. Ulpianus [ad illam περὶ τῆς παραπρ.] ἐπισημήνασθαι δὲ ἄξιον, ὃ περὶ τῶν ἐμπιπτόντων στοχασμῶν εἰώθασιν αἱ τέχναι λέγειν· λέγουσι γὰρ, ὅτι τὸ χρῶμα ποιεῖ τὸ δεύτερον ζήτημα. Velut in accusatione Æschinis, prima quæstio conjecturalis est, ceperitne Æschines a Philippo pecuniam ἐπὶ προδοσίᾳ τῆς πατρίδος. Quod probatur τοῖς ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, falsa enim ad populum renuntiasse, facturum esse omnia Philippum, supra quam postularent, et æqua esse censerent. et cum missus esset iterum legatus ad constringendum Philippum, postquam pax composita est, jure jurando, moram in itinere traxisse, quo regi locum daret occupandi quæ cuperet. " Dic aliquem nobis, dic Quintiliane colorem." [p. 81. ed. D.] At ego deceptus sum a Philippo [p. 373. ed. Reisk.] γοητευθεὶς καὶ φενακισθεὶς τῇ περὶ τὰ ἄλλα αὐτοῦ φιλανθρωπίᾳ. Hinc oritur nova quæstio, quam χρῶμα dicunt, an verisimile sit potuisse eum tam facile a rege circumveniri. Similiter nunc, si reus esset Neoptolemus profectionis in Macedoniam, et multis suspicionibus argueretur, diceret eo se profectum esse, ut pecuniam illic sibi debitam reciperet, qui color secundam questionem pareret.

— 12. κομίσας δεῦρο λειτουργεῖν] Hoc est, τὸ χρῶμα πάντων πλουσίων, quo suam

avaritiam defendunt, tantas opes se accumulare et coacervare, ut sit, quo subveniatur publicis necessitatibus. Quid si forte regi opus sit pecunia? nonne ad divites reditur? onera denique inclinantur in divites. Cic. [pro Sextio, c. 48.] "Cum locupletes possessionibus diuturnis moverentur, spoliari remp. propugnatoribus arbitrabantur." Hesychius, λειτουργεῖν quasi ληϊτουργεῖν. λήϊτον γὰρ τὸ δημόσιον. Ulpianus: λεῖτον δὲ ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ τὸ δημόσιον, ὅθεν λειτουργεῖν, τὸ εἰς τὸ δημόσιον ἐργάζεσθαι, ὅθεν καὶ λεία λέγεται, ἡ παρὰ τῶν πολεμίων εἰς τὸ κοινὸν τῶν διαρπαζόντων ὠφέλεια. *præda.* Plutarchus [in Romulo, c. 25. extr.] εἰκὸς δὲ λικτώρεις ἐντιθεμένου τοῦ κ νῦν ὀνομάζεσθαι. πρότερον γὰρ λιτώρεις, Ἑλληνιστὶ λειτουργοὺς ὄντας. λήϊτον γὰρ τὸν δῆμον ἔτι καὶ νῦν Ἕλληνες, καὶ λαὸν τὸ πλῆθος ὀνομάζουσι. Sic αὐτὸς, *auctor*, *auctoritas*, ἀπὸ τοῦ αὐτὸς ἔφα. Nam αὐκτωριτὰς apud Dionem expresse legimus. Sic Quinctius, Quinctilianus. Sed melior suæ linguæ scilicet auctor est Festus: "Lictores dicuntur, inquit, quod fasces virgarum ligatos ferunt. Hi parentes magistratibus, delinquentibus plagas ingerunt." Unde etiam apparitores dicti, sed et ab hoc officio dici potuerunt eadem notatione. [p. 82. ed. D.] Unde illud apud Cic. et Livium: "I lictor, colliga manus, caput obnubito, arbore infelici suspendito." est igitur λειτουργεῖν, *publico munere fungi.* λειτουργία, *munus, ministerium.* Sane sciendum est, species quinque τῆς λειτουργίας fuisse Atheniensibus, τριηραρχίαν, χορηγίαν, γυμνασιαρχίαν, ἑστιατορίαν, εἰσφοράν. quæ munera pro suis facultatibus obibant, sed in classes divisi pro suo cujusque censu, quas illi συμμορίας. Dem. [Olynth. II. p. 26.] πρότερον μὲν γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰσεφέρετε κατὰ συμμορίας· νυνὶ δὲ πολιτεύεσθε κατὰ συμμορίας. Ulpianus: cum decem tribus essent Athenis, necesse habebant ἀφ' ἑκάστης προβάλλεσθαι τοὺς πλουσιωτέρους αὐτῆς, ἑκατὸν εἴκοσι ἄνδρας τοὺς λειτουργήσοντας ὑπὲρ τῆς πόλεως. εἶτα οἱ ἑκατὸν εἴκοσι οὗτοι ἐμέριζον ἑαυτοὺς εἰς δύο μερίδας, ἵνα ἑξήκοντα αὐτῶν ἔσονται οἱ πάνυ πλούσιοι, οἱ δὲ ἄλλοι ἑξήκοντα ἧττον πλούσιοι. ἐλέγετο δὲ τὸ σύστημα αὐτῶν τῶν ἑξήκοντα, συμμορία, οἱονεὶ παρὰ τὸ μέρος εἶναι τῆς πόλεως. Cum igitur decem essent tribus, et quæque ederet centum viginti viros, συνέβη τοὺς πάντας εἶναι λειτουργοὺς mille ducentos. Sed hi graviora munia subibant. Hoc institutum imitatus est Servius Tullius [Livius lib. I. c. 24.] "Censum enim instituit rem saluberrimam tanto futuro imperio: ex quo belli pacisque munia non viritim, ut ante, sed pro habitu pecuniarum fierent. Tum classes centuriasque et hunc ordinem ex censu descripsit, vel paci decorum, vel bello." Sallustius [Bell. Jug. c. 82.] "Ipse interea milites scribere, non more majorum, neque ex classibus, sed uti cujusque libido erat, capite censos plerosque." hi rem non habebant. itaque immunes erant. Nam ut dici solet, ubi non est quod exigas, rex quoque ipse jus suum amittit. Festus: "Munem significare certum est officiosum, unde e contrario immunis dicitur, qui nullo fungitur officio. [p. 83. ed. D.] Plautus [Trinummo. Act. I, sc. 1. v. 1. s.] "Amicum castigare ob meritam noxiam, Immune est facinus, verum in ætate utile et conducibile." quod dicunt ἐν τῷ βίῳ. Sed ad quinque illas λειτουργίας redeamus. Dem. πόσοι δήποτ' εἰσὶν οἱ κατ' ἐνιαυτὸν τὰς ἐγκυκλίους λειτουργίας λειτουργοῦντες ὑμῖν, χορηγοὶ, καὶ γυμνασίαρχαι, καὶ ἑστιάτορες. [ad Leptinem p. 463. ed. Reisk. p. 26. ed. Wolf.] Ergo τριηραρχία non erat ἐγκύκλιος λειτουργία, sed major et ampliorem censum requirebat. et nulla erat τῆς τριηραρχίας immunitas, ut Dem. ibidem testatur: οἱ πλουσιώτατοι τριηραρχοῦντες ἀεὶ, τῶν χορηγιῶν ἀτελεῖς ὑπάρχουσι. Porro τριήραρχοι sunt (Athenienses enim re nautica plurimum utebantur), qui sua pecunia triremem instruebant armamentis et nautis, quos πληρώματα vocabant, nihil admodum de publico accipientes, ut ditiores apud nos equum cataphractum exhibent. Choragus et gymnasiarchus ludos, ille scenicos, ut Romanus ædilis, hic gymnicos, edebat: oleum atque alias res necessarias palæstræ præbuit. ἑστιάτωρ, epulum populo dabat, quem nos epulonem dicimus. Dem. [contra Midiam p. 565.] εἱστίακα τὴν φυλὴν ἐγὼ, καὶ Παναθηναίοις κεχορήγηκα. Quod etiam in more Romanis erat. Cic. [de offic. II. 17. 3.] "Oresti nuper prandia in semitis decumæ nomine magno honori fuerunt." decumas autem Herculi consecrabant. εἰσφορὰ, *tributum*, quod nos *subsidium.* προεισφορὰ δὲ, *a privy seal.* Ulpianus [in Olynth. II.] ἵνα μὴ ἐξαίφνης ὁ πόλεμος αὐτοὺς ἐπείξῃ, καὶ τύχῃ πρὸς τὸ παρὸν μὴ ἔχειν χρήματα τοὺς ἧττον πλουσίους, εἰσέφερον οἱ πλουσιώτεροι ὑπὲρ αὐτῶν. καὶ προετέλουν, καὶ ἐδέχοντο ταῦτα ὕστερον κατὰ σχολήν. ἐπίδοσις, *a benevolence.* Sed cur noster appellat tria hæc munera τὰς ἐγκυκλίους λειτουργίας? nempe ut Philosophus ἐγκυκλίους τινὰς διακονίας. [p. 84. ed. D.] Arist. ἐπιστήμη δ' ἂν εἴη καὶ δεσποτικὴ καὶ δουλική. δουλικὴ μὲν οἵανπερ ὁ ἐν Συρακούσαις ἐπαίδευεν. ἐκεῖ γὰρ λαμβάνων τις μισθὸν, ἐδίδασκε τὰ ἐγκύκλια διακονήματα τοὺς παῖδας. [Polit. I. cap. IV.] cujusmodi sunt stare ad mensam, et ministrare: equitare cum domino, si peregre proficiscitur. εἴη δ' ἂν καὶ ἐπὶ πλεῖον τῶν τοιούτων μάθησις, οἷον ὀψοποιῆσαι, καὶ τἆλλα τὰ τοιαῦτα γένη τῆς διακονίας. ut enim leviora sunt hæc ministeria, sic

illa, munera. Ulpianus, ἐγκύκλια καὶ κοινά. quemadmodum leviores disciplinas appellamus ἐγκύκλια μαθήματα, quas omnes liberaliter instituti tenebant, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς φιλοσοφίας καὶ τῶν μαθηματικῶν, quæ κατ' ἐξοχὴν dicebantur μαθήματα. Strabo de Tarso civitate Ciliciæ loquens, in qua d. Paulus est natus [lib. XIV. p. 991. ed. Almel.] τοσαύτη δὲ τοῖς ἐνθάδε ἀνθρώποις σπουδὴ, πρός τε φιλοσοφίαν, καὶ τὴν ἄλλην ἐγκύκλιον ἅπασαν παιδείαν γέγονεν, ὥστε ὑπερβέβληνται καὶ Ἀθήνας καὶ Ἀλεξάνδρειαν, καὶ εἴ τινα ἄλλον τόπον δυνατὸν εἰπεῖν, ἐν ᾧ σχολαὶ καὶ διατριβαὶ τῶν φιλοσόφων καὶ τῶν λόγων γεγόνασι. quibus eruditum fuisse ab ineunte ætate in sua patria Paulum, antequam Hierosolymis ad pedes Gamalielis sedit, pro certo habendum est. Sed ex hoc loco probabis, *philosophiam* esse παιδείαν, non ἐγκύκλιον παιδείαν, ut τὴν τριηραρχίαν, λειτουργίαν, non ἐγκύκλιον λειτουργίαν. Clemens Alexandrinus [στρωματέων II.]: consequenter autem καὶ περὶ τῆς ἐγκυκλίου καλουμένης παιδείας, εἰς ὅσα εὔχρηστος (sic lego, non ἄχρηστος), περί τε ἀστρολογικῆς καὶ μαθηματικῆς καὶ μαγικῆς γοητείας ἐπιδραμητέον. Vides eum separare astrologiam et mathematicas artes ἀπὸ τῆς ἐγκυκλίου παιδείας. nisi forte hæ solum, quas enumerat, sunt ἐγκύκλιοι, aut magica pars earundem. nam de philosophia seorsim egit. [p. 85. ed. D.] Quinctilianus [A. dial. de caus. corr. eloq. c. 2.] "Aper communi eruditione imbutus, contemnebat potius literas, quam nesciebat." *Communem eruditionem* vocat τὴν ἐγκύκλιον. Cic. *communes literas*, politiorem humanitatem. Hoc eo dico, ne quis putet, quam ἐγκυκλοπαιδείαν vocant, omnes scientias complecti. In quo video quosdam vehementer errare. Certe si scirent, quid esset κύκλος Græcis, non philosophiam in suum orbem includerent, nedum theologiam: de quo Synesius [in Dionem] καὶ οὕτω μειονεκτεῖν ἀνάγκη τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον, ὃς οὐ προετελέσθη τῷ κύκλῳ, καὶ τὰ τῶν Μουσῶν οὐκ ὠργίακε. *Qui non prius*, inquit, *initiatus fuerit circulo*, quo verbo significat τὸν κύκλον εἶναι προπαιδείαν τινὰ, non ἐντελῆ παιδείαν. Horatius [in arte poet.]

"Nec sic incipias, ut scriptor cyclicus olim."

Is est Stasimus auctor τῆς μικρᾶς Ἰλιάδος, qui recto ordine ab initio ad finem contexuit suum opus. Item:

"Nec circa vilem patulumque morabitur orbem." (τὸν κύκλον.)

Didymus, quum narrasset, ut Achilles occultatus fuit inter virgines apud Lycomedem, addit, ἡ δ' ἱστορία παρὰ τοῖς κυκλικοῖς. Hæc enim fabula incredibilis non est apud Homerum. Cic. de eo, qui futurus sit orator [de Oratore II. 20. 85.] "Sit mihi literis tinctus (inquit), audierit aliquid, legerit" etc. Hic est ὁ προτετελεσμένος τῷ κύκλῳ. Multa perdocte Casaubonus de epico κύκλῳ ad Athenæum, quem multum Sophoclem secutum ait: a quo nos nihil hic mutuati sumus. Æschines contra Ctesiph. [p. 637. ed. R.] εὖ γὰρ ἴστε ὅτι οὐχ αἱ παλαῖστραι, οὐδὲ τὰ διδασκαλεῖα, οὐδ' ἡ μουσικὴ μόνον παιδεύει τοὺς νεωτέρους, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τὰ δημόσια κηρύγματα. [p. 86. ed. D.] Terentius [Eunucho, III. 2. 23. s.] "Fac periculum in literis, fac in palæstra, in musicis. Quæ liberum scire æquum est adolescentem, solertem dabo." Hæ sunt αἱ ἐγκύκλιοι μαθήσεις, γραμματικὴ δηλονότι, γυμναστικὴ, μουσικὴ, queis imbuebantur omnes, ut nunc fere, ingenui: quibus et Plato vult institui suos cives. Diog. Laertius [Zenone], εὐχρηστεῖν δὲ καὶ τὰ ἐγκύκλια μαθήματά φησιν ὁ Χρύσιππος. An philosophia sit utilis, nulla erat apud eos quæstio. Arist. [Meteor. cap. I. lib. I.] ἔτι δὲ περὶ κεραυνῶν πτώσεως, καὶ πρηστήρων, καὶ τυφώνων, καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐγκυκλίων, ὅσα διὰ τὴν πῆξιν συμβαίνει πάθη τῶν αὐτῶν τούτων σωμάτων, quæ scilicet quotidie cernimus in usuque communi sunt. Apud Æschinem [contra Timarchum, p. 35. ed. Reisk.] legimus χοροὺς ἐγκυκλίους. ἀλλ' ἵνα μὴ πλείω γένηται τὰ πάρεργα τῶν ἔργων, ad inceptum. Glossarium: *defunctus*, ἀπολειτουργήσας, τελευτήσας. Act. XIII. [v. 36.] Δαβὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας τῇ θεοῦ βουλῇ, ἐκοιμήθη καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ. ὑπηρετεῖν est λειτουργεῖν. Reges enim sunt διάκονοι καὶ λειτουργοὶ τοῦ θεοῦ. [Rom. XIII. 1.] Plato: χρὴ δὲ τῆς ἀειγενοῦς φύσεως ἀντέχεσθαι, τῷ παῖδας παίδων καταλιπόντα, ἀεὶ τῷ θεῷ ὑπηρέτας ἀνθ' αὑτοῦ παραδιδόναι. [Legum VI.] *Oportet perennem naturam asserere, et filios filiorum relinquentem, Deo ministros pro se tradere.* ἀντέχεσθαι τῆς ἀειγενοῦς φύσεως, est, quod Phocylides præcipit:

Δός τι φύσει καὐτὸς, τέκε δ' ἔμπαλιν, ὡς ἐλοχεύθης.

"Quin et vita cujusque nostrum militia est super terram." [Job. VII. 1.] *Militia* autem λειτουργία τις, *servitium* nos vocamus. Unde in Ecclesiis λειτουργία, *divine service.* M. Tullius [de senectute, c. 21.] "Dum sumus in his inclusi compagibus corporis, munere quodam necessitatis, et gravi opere perfungimur. Est enim animus cœlestis, ex altissimo domicilio depressus et quasi demersus in terram, locum divinæ naturæ æternitatique contrarium." [p. 87. ed. D.] Synesius [de provident.] καταπέμπεται γὰρ, ἐφ' ᾧ κοσμῆσαι τὴν περίγειον λῆξιν. Nempe anima. Platonicum dogma, fuisse animos et viguisse ante corpus in cœlo, non haustos e

mente divina, ut Pythagoras censuit, ἀλλὰ καθ' ἑαυτὰς ὑφεστῶτας. Mox Cicero: "Sed credo, deos immortales sparsisse animos in corpora humana, ut essent, qui terras tuerentur." Hoc est, quod Synesius ait: ἐπὶ τῷ κοσμῆσαι τὴν περίγειον λῆξιν. Quæ pars infima est rerum naturæ, quam sortiti sunt homines. "Terram dedit filiis hominum." Plinius [lib. XVII. H. N. cap. XIII. (XXI. ed. Hard.)] "Rubi repleturi omnia, ni resistat cultura: prorsus ut videri possint homines terræ causa geniti." ἀτέλεια vacatio est τῆς λειτουργίας, *immunitas*: ἀτελεῖς, *immunes*, παρὰ τὸ μὴ τελεῖν τι, *quod nihil impendant*. Hanc dabant civibus: ἰσοτέλειαν μετοίκοις, *incolis, ut non plus quam cives reip. penderent.* Harpocration: ἰσοτέλεια, τιμή τις πολλάκις διδομένη τοῖς ἀξίοις φανεῖσι τῶν μετοίκων, καθ' ἣν καὶ ἡ τοῦ μετοικίου ἄφεσις αὐτοῖς ἐγίγνετο. μετοίκιον est, quod qui in civitate habitabant, sed jus civium non habebant, ærario pendebant. Ulpianus aliter explicat, sed sensus est unus utriusque: ἰσοτελεῖς λέγει τοὺς τετυχηκότας τῆς ἴσης τιμῆς τοῖς πολίταις· τέλος γὰρ καὶ τὴν τῶν ἀρχόντων τιμὴν ὀνομάζουσιν [ad Or. contra Leptinem, p. 35. ed. Wolf.] Ut Thucydides [IV. 88.] τῶν Λακεδαιμονίων τὰ τέλη τοὺς ἄρχοντας λέγει. Tales erat *municipes* Romanis, quos Appianus ἰσοπολίτας nominat. Quamobrem sic dicti sunt a muneribus seu muniis capiundis, i. honoribus.

P. 140. 1. ἣν ἐκέκτητο φανερὰν οὐσίαν] Quicquid in fundis, pecore, aut mobilibus possederat. Quantum enim quisque nummorum servet in arca, nemo scit. [p. 88. ed. D.] Dem. [πρὸς Πολυκλέα p. 1208.] καὶ προσαπηνέχθη τοὔνομά μου ἐν τρισὶ δήμοις, διὰ τὸ φανερὰν εἶναί μοι τὴν οὐσίαν. *delatum est nomen meum tribus in municipiis, eo quod, quam rem haberem, in oculis erat omnium.*

— 2. ταύτην ἐξαργυρίσας] διαπράσας. Thucydides alia conjugatione [VIII. 81.] οὐδ' ἢν τελευτῶντα τὴν ἑαυτοῦ στρωμνὴν ἐξαργυρῶσαι. *neque licet morienti suam vestem stragulam vendere.* Vel potius: *neque erat postremo vestem illam auctionari.* Isæus [de Dicæog. hered. p. 116. t. VII. Oratt. Gr. Reisk.] τὸν οἶκον σὺ τούτου παραλαβὼν, κακῶς καὶ αἰσχρῶς διολώλεκας, καὶ ἐξαργυρισάμενος πενίαν ὀδύρῃ. *cum hæres tu domum istius acceperas, flagitiose disperdidisti, et cum argento permutasses, deploras egestatem.*

— ibid. πρὸς αὐτὸν ἀπάγων ᾤχετο] Sic plerumque hoc verbum alicui participio connectitur. Quod enim Cicero dixit in Catilinam [II. 1.] "abiit, excessit, evasit, erupit," Græce brevius diceretur, ᾤχετο ἀπιών. Lucianus [Somn. 6. p. 711. t. II. Reitz.] οὕτω μοι πολὺ τὸ μέλι ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁ ὄνειρος καταλιπὼν ᾤχετο, ὡς μόγις ἀνοίγειν τὰ βλέφαρα ὑπ' αὐτοῦ εἰς ὕπνον αὖθις κατασπώμενα. Sæpe etiam de morientibus usurpatur. θεὸς γὰρ ἐκσώζει με. τῇδε δ' οἴχομαι. [Soph. in Ajac. vs. 1128.] *huic perii.* Idem: πῶς εἶπας; ἀλλ' ἦ χ' οὗτος οἴχεται θανών; [in Philoctete, vs. 415.] Discamus hinc, quid sit, quod Dominus ait [Lucæ XIII. 32.] ἰδοὺ ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι. πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι. Beza: "Veruntamen oportet me hodie et cras et perendie iter facere." At Syrus, abire, ex hac vita videlicet, quod verissimum est, ut sit id ipsum, quod priore versu τελειοῦσθαι, quod verbum de mortuis dici solet. Quasi diceret, quid dico, me triduo consummatum iri? Imo vero id hodie et cras et perendie fit. [p. 89. ed. D.] Ut Paulus [1 Cor. XV. 31.] καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, νὴ τὴν ὑμετέραν καύχησιν, id est, *in quotidianis vitæ periculis versamur.* Sic accipiendum esse hoc verbum, evincit illud ejusdem Evangelistæ [cap. XXII. 22.] ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πορεύεται κατὰ τὸ ὡρισμένον. pro quo Matthæus ὑπάγει, i. οἴχεται. Sed οἴχεσθαι quum *perire* vel *interire* reddi solet, Christo non conveniebat. Tale est et illud, ἰδοὺ ἐγὼ πορεύομαι τελευτᾷν. [Gen. XXV. v. 32.] De morte autem sua loqui Dominum, quæ continuo sequuntur, ostendunt [cap. XIII. Luc. v. 33.] "Quia non capit prophetam perire extra Jerusalem." Nam qui iter facere vertunt, aut ambulare, his aptare non possunt. Et est hic sermo non Græcorum proprius, sed communis quoque Hebræis, ut ἐγὼ δ' ἀπολύομαι ἄτεκνος אנכי הולך ערירי [Gen. XV. 2.] Hier. "Ego vadam absque liberis," non, ut Junius, "Cum ego incedam liberis carens," i. inquit, vitam transigam. atqui verbum tam Heb. quam G. non de cursu vitæ, sed de exitu dicitur. Et est præsens pro futuro. νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα [Luc. II. 29.] καὶ, ἀπόλυσον τὸν ὄχλον [id. IX. 12.] *fac populo discedendi copiam.* ἀπολύεσθαι, *discedere.* Ecclesiastæ, i. γενεὰ πορεύεται, καὶ γενεὰ ἔρχεται. [cap. I. 4.] Verbum hic idem Heb. דור הלך ודור בא

[p. 91. ed. D.] — 3. δύο μὲν δὴ ταῦτα, ὧν προεῖπον ἐγὼ, μαρτυρεῖ τοῖς τότε γεγενημένοις λόγοις] Semper Dem. his transitionibus utitur. Hermogenes autem ait, τὰς τοιαύτας συμπληρωτικὰς ἐννοίας ποιεῖν εὐκρίνειαν, *efficere dilucidam orationem.*

— 5. ἀποφανθέντα] Hinc ἀπόφανσις pronuntiatum Aristoteli, quod *effatum* Cicero.

— ibid. τρίτον δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μόνον τοῦτ' εἰπὼν ἔτι] Figuram hanc Hermogenes ὑποστροφὴν, nos *regressionem*. Herm. ἐξαιρεῖται τοίνυν ὑπτιότητα λόγου σχῆμα τὸ καθ' ὑποστροφήν. Ut [de Corona. p. 230.] τοῦ γὰρ Φωκικοῦ συστάντος πολέμου, οὐ δι' ἐμέ· οὐ γὰρ ἐπολιτευόμην τότ' ἐγώ. καὶ ἔστιν, inquit, σφόδρα χρήσιμον τοῦτο ἐν ταῖς ἀφηγήσεσιν, *in narrationibus*, ut hic. narrationes enim sua natura, si rerum ordinem sequimur, supinæ sunt. Greg. Nazianz. [in Apologet.] πρὸς δὲ τούτοις πρᾶγμα ἔπαθον (ἐκλαλήσω γὰρ πρὸς ὑμᾶς πᾶν τὸ ἀπόῤῥητον) εἴτε ἄγροικον, εἴτε ἐλεύθερον, ἔπαθον δ' οὖν. Si sic incepisset, ἐκλαλήσω πρὸς ὑμᾶς πᾶν τὸ ἀπόῤῥητον, πρᾶγμα ἔπαθον, rectum quidem ordinem servasset, sed supina esset ac languida oratio. Nunc de tarditate incitata est, [p. 92. ed. D.] κατὰ τὴν ἰδέαν τῆς γοργότητος, quam efficit ἡ ἐπεμβολὴ διακόπτουσα τὸν λόγον. Talia sunt illa Dem. [adv. Leptinem, p. 488. ed. Reisk.] εἰρήσεται γὰρ πρὸς ὑμᾶς ἡ ἀλήθεια. καὶ πρὸς θεῶν μηδὲν ὀργισθῇς. οὐδὲν γὰρ ἐρῶ σε φλαῦρον. Vocatur autem regressio, quia post inceptum sermonem redditur ad id, quod prius dicendum fuit: vel quod post interjectam ἐπεμβολὴν repetit abruptam orationem. Interdum ἡ διακοπὴ plura habet membra. Idem Greg. [eodem Apol.] ὃ δὲ τελευταῖον καὶ μεῖζον τῶν εἰρημένων· εἶμι γὰρ ἐπ' αὐτὸν ἤδη τὸν κολοφῶνα τοῦ λόγου, καὶ οὐ ψεύσομαι· οὐ γὰρ θέμις τοῖς περὶ τηλικούτων ποιουμένοις τὸν λόγον· οὐκ ᾤμην ἴσον εἶναι, καὶ τὰ ἑξῆς. Virg. [Æneid. I. 198. sq.]

"O socii (neque enim ignari sumus ante malorum)
O passi graviora."

Item [ib. 65. ss.]

"Æole (namque tibi divum pater atque hominum rex
Et mulcere dedit fluctus, et tollere ventos)
Gens inimica mihi Tyrrhenum navigat æquor."

Quamquam hoc Hermogenes ἐν τῇ μεθόδῳ δεινότητος [p. 32.] ὑπέρβατον vocat. Quod est, inquit, non solum honesta figura, verum etiam necessaria. γίνεται δὲ, ὅταν τὴν αἰτίαν τοῦ λεγομένου, ἣν μέλλει ποθεῖν ὁ ἀκροατὴς, μέσην ὁ λέγων τάξῃ. Et hoc Homeri ponit exemplum [Od. κ. 190. ss.]:

Ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν, ὅπη ζόφος, οὐδ' ὅπη ἠώς,
Οὐδ' ὅπη ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν,
Οὐδ' ὅπη ἀννεῖται, ἀλλὰ φραζώμεθα θᾶσσον.

Hujus generis innumera sunt apud Herodotum, ut illud in primis [lib. I. c. 4. p. 5.] χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος (χρῆν γὰρ Κανδαύλῃ γενέσθαι κακῶς) ἔλεγε πρὸς τὸν Γύγην τοιάδε, ὦ Γύγη, οὐ γάρ σε δοκέω πείθεσθαί μοι λέγοντι περὶ τοῦ εἴδεος τῆς γυναικός. ὦτα γὰρ τυγχάνει ἀνθρώποισι ἐόντα ἀπιστότερα τῶν ὀφθαλμῶν· ποίεε ὅκως ἐκείνην θεήσεαι γυμνήν. [p. 93. ed. D.] Hæc figura historicis admodum utilis est. Tollit enim, inquit Herm. τὴν ὑπτιότητα τῶν ἀφηγήσεων. Itaque permulta ejusmodi quoque apud Thucydidem reperies. Synesius non in medio posuit causam, sed præposuit. Sic enim epistolam orditur: Σὺ γὰρ δὴ καὶ φιλόσοφος εἶ καὶ φιλάνθρωπος. σοί με δεῖ προσανακλαύσασθαι τὰς τῆς ἐνεγκούσης συμφοράς. *patriæ calamitates.* Hoc est apud Hermogenem [περὶ περιβολῆς] ἀναστρέφειν τὰ πράγματα, καὶ τὰ δεύτερα πρῶτα λέγειν. εἶτα ἀναγκάζεσθαι ἐπεμβάλλειν τὰ πρῶτα, καὶ τῷ σχήματι τῷ κατ' ἐπεμβολὴν χρῆσθαι. Horatius [Carm. III. 28. 1. ss,]

"Festo quid potius die
Neptuni faciam? prome reconditum
Lyde strenua cæcubum,
Munitæque adhibe vim sapientiæ."

Fabius inter tropos ὑπέρβατον numerat. Sed aliud est ejus atque Hermogenis. "Fit sæpe," inquit [lib. VIII. c. 6. §. 62. p. 750. ed. Burm.] "aspera et dura et dissoluta et hians oratio, si ad necessitatem ordinis sui verba redigantur. Differenda igitur quædam et præsumenda: atque ut in structuris lapidum impolitiorum, loco quo convenit quicque ponendum. at quum decoris gratia longius distrahitur verbum, proprie hyperbati tenet nomen, ut [Cic. pro Cluentio, c. 1.] Animadverti, judices, omnem accusatoris orationem in duas divisam esse partes."

— 6. καὶ δὴ καὶ περὶ ὧν παρελήλυθα, ἐρῶ] Budæus, καὶ δὴ significat *protinus, continuo, mox, ideo.* Dem. [de Corona. p. 318. Reisk.] δεινὸν καὶ γόητα καὶ σοφιστὴν ὀνομάζων ἐμέ· ὡς, ἐὰν πρότερός τις εἴπῃ τὰ προσόνθ' ἑαυτῷ περὶ ἄλλου, καὶ δὴ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα. *Quasi vero, si quis de altero dicere occupaverit, quæ sibi inesse vitia novit, continuo verum sit.* [p. 94. ed. D.] Greg. Naz. [in Basilium magnum]: ἓν ἢ δύο τῶν ἐξαρχῆς ὑπαρχόντων αὐτῷ εἰπὼν, ἐπ' αὐτὸν καὶ δὴ τρέψομαι. *Continuo ad ipsum me convertam.* Aristides [παναθηναϊκῷ]: ἀλλ' ἵνα μὴ πολλὰ τοιαῦτα λέγων, πόῤῥω τοῦ καιροῦ γένωμαι, παρεὶς ἅπαν τὸ μέσον, καὶ δὴ πρὸς αὐτὰ τὰ κύρια τοῦ λόγου τρέψομαι. *Jamjam veniam ad ea, quæ capita sunt orationis.* Lucianus: ἐπεὶ δὲ σὺ προθυμῇ, καὶ δὴ λέγω. Arist. [Mag. Mor. lib. I. cap. XI.] οὐ γὰρ, ἄν τις βούληται ἐπιμελεῖσθαι τοῦ σώματος, καὶ δὴ πάντων ἄριστον ἕξει σῶμα. *Continuo præstantissimum habebit corpus.* Tale est et illud Maronis [Georg. lib. I. vs. 202—204.]

"Non aliter quam qui adverso vix flumine lembum
Remigiis subigit, si brachia forte remisit,
Atque illum in præceps prono rapit alveus amni."

"Hæc particula," inquit Gellius [Noct. Att. X. 29.] "quasdam potestates habet, non satis notas, nisi in veterum literarum tractatione curaque exercitis. Nam et pro adverbio quam valet, quum dicimus, aliter ego feci atque tu. Significat enim aliter quam tu. Et præterea pro alio quoque adverbio dicitur, id est, statim." Quod ut probet, affert integrum hunc poetæ locum. Utitur autem hac præfatiuncula Dem. ad vitandam satietatem atque odium, eo quod nimium suis laudibus immorari videtur.

— ibid. *περὶ ὧν παρελήλυθα*] Supra in Olynthiacis *παριὼν καὶ ἀκούων* emendavimus pro *παρών*. Nunc secunda cogitatione, ut solida sit illa emendatio, vereor. Quare, si cui displicet, non repugno. Illud quidem Æschinis certum est [*περὶ τῆς παραπρ.* p. 199. ed. Reisk.] *παρελθὼν δ' ὁ μισοφίλιππος Δημοσθένης κατέτριψεν ὅλην τὴν ἡμέραν ἀπολογούμενος.* *Totum diem exemit orando.* [p. 95. ed. D.] Hoc Isocratis an huc pertineat, docti judicent: *ὑμεῖς μὲν οὖν οἶδ' ὅτι τούτῳ χρώμενοι τῷ λογισμῷ, τῆς ἐμῆς προσόδου καταφρονεῖτε, ἣν περὶ σωτηρίας πεποίημαι.* [Areopagitica, p. 98. t. II. Aug.] Dein paulo post: *ὑπὲρ ἧς ἐγὼ καὶ τὸν λόγον μέλλω ποιεῖσθαι, καὶ τὴν πρόσοδον ἀπεγραψάμην.* *accessionem hanc ad dicendum professus sum.* *τὸ παρὰ γὰρ καὶ τὸ πρὸς* hic idem valent, ut diximus. sic dicunt, *adire ad populum*, *προσελθεῖν τῷ δήμῳ, καὶ λόγου τυχεῖν.* Xenophon [Cyrop. I. 2. 2.] *ἢ βίᾳ εἰς οἰκίας παριέναι.* *aut vi in ædes irrumpere.* Plenius est illud Æschinis: *παρελθὼν, Δημόσθενες, ἐπὶ τὸ βῆμα, ἐν τῷ ἐμῷ λόγῳ εἰπέ.* *Hoc conscenso suggesto.*

— 8. *τότε Θεσπιάς τινων καὶ Πλαταιὰς ὑπισχνουμένων οἰκισθήσεσθαι*] Hic erat Æschines, sed de uno sic loqui solemus plurali numero. quod cognovimus ex illa Dem. *περὶ τῆς παραπρεσβείας*, ubi cum hæc historia, tum aliæ, quas hic refert, exprimuntur plenius.

— ult. *τὴν δὲ Θηβαίων πόλιν διοικιεῖν*] Dem. de Æschine in eadem [*περὶ παραπρ.* p. 347. ed. R.] *καὶ διεξῆλθε λόγον μακρὸν ὑμῖν, ὃν κατὰ Θηβαίων εἰπεῖν πρὸς Φίλιππον ἔφη, δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν ὑμᾶς μένοντας οἴκοι καὶ οὐ στρατευομένους, οὐδ' ἐνοχλουμένους, Θήβας μὲν πολιορκουμένας αὐτὰς χωρὶς τῆς ἄλλης Βοιωτίας ἀκούσεσθαι, Θεσπιὰς δὲ καὶ Πλαταιὰς οἰκιζομένας.* Quæ dirutæ fuerant, quia nolebant *συντελεῖν αὐτοῖς* cum reliqua Bœotia, sed *δημοκρατεῖσθαι*. Quamobrem erant Atheniensibus amici, quod apud Isocratem *ἐν τῷ Πλαταϊκῷ* legimus.

— ibid. *διοικιεῖν*] *διοικίζειν* contrarium *τῷ συνοικίζειν*. illud *dispergere incolas*, hoc *in unum congregare*. M. Tullius [pro Sextio, c. 42.] "Tum res ad communem utilitatem, quas publicas appellamus, tum conventicula hominum, quæ postea civitates nominatæ sunt, [p. 96. ed. D.] tum domicilia conjuncta, quas urbes dicimus, invento et divino et humano jure mœnibus sepserunt." *Domicilia conjuncta*, *συνοικισμός*. Dem. in ea quam memoravimus [p. 445.] *τὰ τῶν συμμάχων τῶν ὑμετέρων τείχη κατεσκάπτετο. Θηβαῖοι δὲ ἦσαν οἱ κατασκάψαντες, οἱ διοικισθέντες ὑπ' Αἰσχίνου τῷ λόγῳ.* Isocrates [de pace t. II. p. 236. Auger.] *οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς Μαντινέας διῴκισαν.* *Mantinenses distrahebant.*

P. 141. 1. *καὶ τὴν Εὔβοιαν ἀντ' Ἀμφιπόλεως ἀποδοθήσεσθαι*] In eadem illa Dem. *οὐκ ἀγνοοῦμεν, ὅτι ὑμεῖς μὲν Ἀμφίπολιν δεδώκατε ἐκείνῳ, Φίλιππος δ' ὑμῖν Εὔβοιαν ὡμολόγηκε παραδώσειν.* Ex quibus apparet, Æschinem his omnibus designari. *καὶ τὸν Ὠρωπὸν ὑμῖν ὑπάρξειν*] Oppidum est *ἐν τοῖς μεθορίοις Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας*, i. *confiniis*, inquit Strabo. De quo diu certatum est inter Thebanos et Athenienses. Sed tum in ditione erat Thebanorum. Missi sunt ab Atheniensibus Romam ad Senatum legati, Carneades ex Academia, Diogenes Stoicus, Critolaus Peripateticus. Causa mittendi fuit, ut mulctam irrogatam (tum enim Græcia Romanis paruit) ob vastationem Oropi deprecarentur. Grata autem erat Senatui legatio, venisse tres trium disciplinarum principes, summa eloquentia, qui per celeberrima Urbis loca de rebus gravissimis disserentes, ingentem multitudinem excitabant *εἰς τὴν ἀκρόασιν*. auctor Macrobius [Saturn. I. cap. v.] Causa vastationis videtur fuisse, quod, cum ambigui juris esset, subinde ad Thebanos deficerent.

— 2. *καὶ φενακισμοὺς*] *fucos ac fallacias.* Cic. [I. ad Atticum epist. 1.] "Petitionis nostræ, quam tibi summæ curæ esse scio, hujusmodi ratio est, quod adhuc conjectura provideri possit. Prensat unus P. Galba, [p. 97. ed. D.] sine fuco ac fallaciis more majorum. negatur. *φενακὴ*, *fucatus capillus*, vel *apposititius*, *πρόσθετος κόμη*, Schol. Arist. *φενακίζειν*, *fucum facere*, *ἀπὸ τοῦ φαίνομαι.* De quo verbo, quod frequens est apud nostrum, plura dicemus in alteram orationem, quam huic adjunctam voluimus. [Non tamen alia ei adjuncta fuit. Beck.]

— 3. *οἷς ὑπαχθέντες ὑμεῖς*] *ὑπάγειν*, *in fraudem illicere.* Terentius [Andria IV. 1, 20. ubi tamen in optt. edd. *ducere*] "Etiam nunc me subducere istis dictis postulas?" Fortasse hoc verbum apud Menandrum invenerat. Nam Latinis simplex hoc sensu magis in usu est. Nonius Marcellus, "Ducere, illicere, inducere," deinde hæc adducit exempla. M. Tullius I. Offic. "postremo pretio aut mercede ducuntur." Idem de senectute: "Sic adolescentes senum præceptis ad

virtutis studia ducuntur." Quibus addi potest illud ejusdem [de Oratore III. 4.] "Quod si quis est, qui inductus opinione vulgi, aut Antonium jejuniorem, aut Crassum pleniorem fuisse putet, vehementer errat." *τῇ δόξῃ τῶν πολλῶν ὑπαχθείς.* Cornificius [ad Herenn. IV. 17.] "Qui fortunis alicujus inducti, amicitiam ejus secuti sunt, hi, simul ac fortuna delapsa est, devolant." Cæsar: "Is regni cupiditate inductus, conjurationem nobilitatis fecit," *ὑπαχθείς.* Cic. [in Catil. IV. c. 1. extr.] "Si P. Lentulus suum nomen inductus a vatibus, fatale ad perniciem reipub. fore putavit." Tibullus [I. 6. 1. s.]:

"Semper ut inducas, blandos offers mihi vultus.
Post tamen es misero tristis et asper amor."

Cyprianus [de vanitate idolorum p. 450. ed. Baluz.] "Horum omnium ratio est illa, quæ fallit et decipit, et præstigiis cæcantibus veritatem, stultum et credulum vulgus inducit." Est et *ἐνάγειν*, *incitare*, *persuadere*, *ἐρεθίζειν*. Synesius: *ταῦτα ἐνῆγεν αὐτοὺς πρὸς τὸ καταδικάσαι μου.* Herodotus [IV. 145.]: *μάλιστα δ' ἐνῆγε σφέας ὥστε ποιέειν ταῦτα τῶν Τυνδαριδέων ἡ ναυτιλίη ἐν Ἀργοῖ.* [p. 98. ed. D.] Dem. [pro Phorm. p. 955.] *ὅταν δὲ ὑπὸ τῶν τούτου ὑποσχέσεων ὑπάγεσθαι φῇ.* Idem [Philipp. II. p. 73.] *οὕτω τελέως ὑπήχθητε.* *ita prorsus ducti fuistis.* Herodianus active [libr. II. c. 14. §. 8.] *τοιαῦτά τινα λέγων, ὑπηγάγετο τοὺς πλείστους εἰς εὔνοιαν καὶ πίστιν ὧν ὑπισχνεῖτο.* Idem [lib. II. 9. 17.] *μεγάλαις δὲ πάντας ὑποσχέσεσι καὶ ἐλπίσιν ἀναπείθων ὑπηγάγετο.* Politianus, *magnis illexit præmiis.* Josephus de filiis Eli, *τὰς γυναῖκας διέφθειραν, ταῖς μὲν βίαν προσφέροντες, τὰς δὲ δώροις ὑπαγόμενοι.* Appianus [*τῶν ἐμφυλίων α.* c. 22. p. 31. t. II. ed. Schweighäus.] *ὑπήγετο δὲ τοὺς καλουμένους ἱππέας διὰ τοιοῦδε πολιτεύματος.* *perducebat ad se C. Gracchus equestrem ordinem.* Sed hoc potius est *προσήγετο*. Xenophon [Agesilao, c. 1. §. 20.] *ἐπεμέλετο δὲ οὐ μόνον τοῦ βίᾳ χειροῦσθαι τοὺς ἐναντίους, ἀλλὰ καὶ τοῦ πραότητι προσάγεσθαι.* *Studuit non solum vi subigere hostes, sed etiam mansuetudine allicere.* Verbum enim superius est *illicere*, id est, in fraudem inducere. Æschines, *ὑπερθεραπεύσας αὐτὸν καὶ προσαγόμενος.* Plutarchus [in Sulla, c. 5. §. 1.] *ἐνιαυτῷ γὰρ κατόπιν ἔτυχε τῆς στρατηγίας, τὸν δῆμον, τὸ μὲν θεραπείαις, τὸ δὲ χρήμασι προσαγόμενος.* *anno post præturam adeptus est, populum partim obsequiis, partim largitione promeritus.* Isocrates [Nicocle, p. 116. t. I. Aug.] *καὶ τοὺς μὲν πεῖσαι, τοὺς δὲ βιάσασθαι, τοὺς δ' ἐκπρίασθαι, τοὺς δὲ ταῖς ἄλλαις θεραπείαις προσάγεσθαι.* Sallustius [Jugurth. b. c. 76.] "Regis Bocchi proximos magnis muneribus et promissis ad studium sui perduxit." Cæsar [Bell. Gall. VI. c. 12.] "Sequani Germanos atque Ariovistum sibi adjunxerant, eosque ad se magnis jacturis pollicitationibusque perduxerant." Seneca [ad Lucilium Epp.] "Difficile est animum ad contemptum animæ perducere." Horatius de Penelopa [Serm. II. 5. 77.] "Putasne, perduci poterit tam frugi tamque pudica." Suetonius [in Caligula, c. 25.] "Lolliam Paullinam Memmii perductam a marito sibi conjunxit." Terentius [Andria I. 1. 54.] "Qui tum illam amabant, [p. 99. ed. D.] forte ita ut fit, filium perduxere illuc secum, ut una esset, meum." Dem. *ἦσαν ἀπιστοῦντές τινες Φιλίππῳ, καὶ νοῦν ἔχοντες. οὗτοι πιστεύειν ὑπήχθησαν.* Quorsum hæc tam multa? Quia in hoc verbo fraus occulta inest, ut præpositio declarat: in illo bona fides. Itaque illud vertimus, *allicere*, *perducere in partes*, ubi nihil dolo malo fit, hoc *illicere*. Sed illud in Terent. Phormione [I. 2. 18.] "is senem per epistolas pellexit," est *ἐπηγάγετο*. Sic Tacitus [Ann. IV. c. 3.] "Hanc, ut amore incensus, adulterio pellexit." Pro eo quod est in adulterium octavus casus, *εἰς μοιχείαν ἐπηγάγετο.* Lucianus [in vit. auct. to. I. p. 540. ed. Reitz.] *ἀλλὰ κόσμησον πρότερον, ὡς εὐπρόσωποι φανοῦνται, καὶ ὅτι πλείστους ἐπάξονται.* Quum enim objecta est species formosa, aut res jucunda, nos commoveri necesse est. Hinc *ἐπαγωγὸς*, *πιθανὸς*, *blandus*, *pellax*, *illecebrosus*. *ἐπαγωγὴ*, *lenocinium*, *pellacia*. Plato [de repub. II. vol. VI. p. 220. ed. Bip.] de circulatoribus loquens et maleficis: *ἐπαγωγαῖς τισὶ καὶ καταδέσμοις τοὺς θεοὺς, ὥς φασι, πείθοντες σφίσιν ὑπηρετεῖν.* At Synesius [de divinat.] *ὅσον ἔξω τοῦ κόσμου θεῖόν ἐστιν, ἅπαν ἐστὶν ἀγοήτευτον.* eoque adducit illud poetæ de Jove: *ὁ δ' ἀφήμενος οὐκ ἀλεγίζει οὐδ' ὄθεται. ἡ γὰρ νοῦ φύσις ἀμείλικτος. τὸ δὲ παθητικόν ἐστι τὸ θελγόμενον·* cujusmodi sunt dæmones, qui mundo continentur, ut docet Augustinus [de civitate dei VIII.] Et hi, si forte, capiuntur illis, quas Plato memorat, allectationibus. Nam "vana spe lactare amantem" est apud Terentium, Budæo teste, *ἐπάγεσθαι καὶ διαβουκολεῖν.* Festus: "Lacit, inducit fraudem, unde lactat, illectat, delectat, oblectat." Hinc *ἐπαγωγὴ* [itaque *inductio* Latine dicitur. Beck.] forma argumentationis, cum sensim et pedetentim interrogando de singulis eo ducimus adversarium, ut universale concedat invitus. [p. 100. ed. D.] Quod aperte Philosophus ostendit his verbis [Aristot. *τῶν ὑστέρων ἀναλ.* I. cap. XIV.] *ἐπαχθῆναι δὲ μὴ ἔχοντας αἴσθησιν ἀδύνατον.* Sensus enim est, quo percipi-

mus res singulas. Itaque est ἀπὸ τοῦ ἐπάγεσθαι, non ἐπάγειν. Cic. [Phil. II. c. 32.] "Nihil queror de Dolabella, qui tum est impulsus, elusus, inductus." Festus: "Inlex producta sequenti syllaba significat, qui legi non paret. Inlex correpta syllaba sequenti significat inductorem ab inliciendo." Plautus [Asin. I. 3. 68.] "Esca est meretrix, lectus inlex," ἐπαγωγός. Euripides Andromacha [225.]

καὶ ταῦτα δρῶσα τῇ 'ρετῇ προσηγόμην πόσιν.

Hic vides nullam fraudem subesse, aut lenocinium, sed bonam mentem. Dem. usus est simplici verbo [de Corona p. 228. ed. R.] ἵνα μηδεὶς ὑμῶν τοῖς ἔξωθεν λόγοις ἠγμένος, ἀλλοτριώτερον τῶν ὑπὲρ τῆς γραφῆς λόγων ἀκούῃ μου. *Ne quis vestrum ductus orationibus extra causam habitis, alieniore animo me audiat de causa perorantem.* Hæc tam multa annotavimus, ne quis putet usum horum verborum esse promiscuum, et non proprium. Ante omnia enim, si volumus proficere, quam diligentissime proprietates verborum observare debemus. Sed longius imprudenter elati sumus, χαίρειν εἰπόντες τῷ Δημοσθένει. Domum redeamus.

— 6. ὅτι ταῦτα οὔτε οἶδα, οὔτε προσδοκῶ, νομίζω δὲ τὸν λέγοντα ληρεῖν] Doctissimus Camerarius ad illud Sophoclis in Ajace Lorario, ἔγνων, 'Οδυσσεῦ: Sic loqui solemus ἐν ἤθει, confirmantes aut approbantes dictum. Et hoc igitur nunc dicit orator, improbans vel refutans Æschinis dictum. Hic certe manifestum est ἦθος, multoque evidentius eadem de re [Dem. ἐν τῷ περὶ παραπρ. p. 355.] ἀναστὰς καὶ παρελθὼν ἐπειρώμην ἀντιλέγειν· ὡς δὲ ἀκούειν οὐκ ἠθέλετε, ἡσυχίαν ἔσχον, τοσοῦτον μόνον διαμαρτυράμενος, [p. 101. ed. D.] ὅτι ταῦτα οὔτε οἶδα, οὔτε κοινωνῶ, προσέθηκα δ' ὅτι οὐδὲ προσδοκῶ. hoc enim tertium tempus fuit, quo de nunc agit, cum non est auditus malo civitatis. Thucydides [I. 86.] τοὺς μὲν λόγους τοὺς πολλοὺς τῶν 'Αθηναίων οὐ γιγνώσκω. Æschines [contra Ctesiphontem, p. 461. R.] οὐδὲ γιγνώσκειν ἔφη τὴν εἰρήνην ἀπούσης συμμαχίας. eodem sensu Paulus [Rom. VII. 15.] ὃ γὰρ κατεργάζομαι, οὐ γιγνώσκω. Augustinus: "ignoro, non approbo, non consentio." B. Hieronymus [ad Ageruchiam de monogamia] "obsecro te, religiosa in Christo filia, ut testimonia ista non noveris, quibus incontinentibus et miseris subvenitur, sed illa potius lectites, quibus pudicitia coronatur."

[p. 102. ed. D.] — 7. ταῦτα τοίνυν πάντα, ὅσα φαίνομαι βέλτιον τῶν ἄλλων προορῶν] λύσις ἀντιπίπτοντος, ad arrogantiæ crimen suspicionemque vitandam. Qualis est illa Ciceronis [pro Roscio Amerino. c. 1.] "Quid ergo? audacissimus ego ex omnibus? minime. at tanto officiosior quam cæteri. ne istius quidem laudis ita sum cupidus, ut eam aliis præreptam velim." [p. 103. ed. D.] nisi quod hic aperte ponitur ἡ ἀντίθεσις κατ' ἀνθυποφορὰν καὶ ὑποφοράν. apud nostrum occupatur objectio, non objicientis nomine infertur. Sic enim distinguunt λύσιν ἀντιπίπτοντος, ἀντίθεσιν, ἀνθυποφορὰν καὶ ὑποφοράν. Nam et hic dici potuit, Quid igitur? tu prudentissimus omnium? nemo præter te quicquam intelligit? minime. tum fuisset ἀντίθεσις κατ' ἀνθυποφορὰν καὶ ὑποφοράν. nunc occurritur objectioni tacitæ, quod λύσιν ἀντιπίπτοντος appellant, quum, quod nobis adversum erat, præoccupamus. Dicit ergo se prædixisse hæc nulla dexteritate ingenii, aut quia plus aliis viderit: sed partim felicitate quadam, partim integritate. Sic enim summisse de te ipso loqui prodest admodum, in quo est ἦθος καὶ ἐπιείκεια, atque hic rursus, inquit Ulpianus, ποιεῖται τοῦ ἰδίου προσώπου σύστασιν, ut prius τῶν οἰκείων λέγων ἐποιήσατο. Estque hæc secunda pars τῆς προκατασκευῆς, γενναίως ἐπιφερομένη τῷ προτέρῳ μέρει.

— 8. εἰς οὐδεμίαν οὔτε δεινότητα, οὔτε ἀλαζόνειαν ἐπανοίσω] M. Tullius [in divinatione in Verrem, c. 11.] "Cum omnis arrogantia odiosa est, tum illa ingenii atque eloquentiæ multo molestissima. quamobrem nihil dico de meo ingenio: neque est quod possim dicere: neque, si esset, dicerem. aut enim id mihi satis est, quod est de me opinionis: aut si id parum est, ego majus id commemorando facere non possum."

— 9. οὔτε δεινότητα] *dexteritatem ingenii vel solertiam.* Dem. [pro Corona] καὶ ὅση δεινότης ἦν ἐν τῷ Φιλίππῳ, θεάσασθε. Idem [Olynth. 1. p. 10.] δεινὸς ἦν Φίλιππος πράγμασι χρῆσθαι. quam Aristoteles definit: ἔστι δέ τις δύναμις, ἣν καλοῦσι δεινότητα. αὕτη δέ ἐστι τοιαύτη, ὥστε τὰ πρὸς τὸν ὑποτεθέντα σκοπὸν συντείνοντα, [p. 104. ed. D.] δύνασθαι ταῦτα πράττειν, καὶ τυγχάνειν αὐτοῦ. [Ethic. VI. cap. 13. p. 62. B. ed. Colon. t. II.] sic lego, non αὐτῶν. posse hæc agere ac consequi finem illum. non enim quis dicitur media consequi, sed dirigere atque invenire. Pergit Philosophus: ἂν μὲν οὖν ὁ σκοπὸς ᾖ καλὸς, ἐπαινετή ἐστιν· ἂν δὲ φαῦλος, πανουργία. διὸ καὶ τοὺς φρονίμους, δεινοὺς καὶ οὐ πανούργους φαμὲν εἶναι. Cic. [Offic. III. 17.] "malitia autem vult illa quidem videri se esse prudentiam, sed distat ab ea plurimum." malitiam τὴν πανουργίαν interpretatur. Idem [Offic. I. 19.] "Præclarum igitur illud Platonis: "Non solum, inquit, scientia, quæ est remota a justitia, calliditas potius, quam sapientia est appellanda: verum etiam animus paratus ad periculum,

si sua cupiditate, non utilitate communi impellitur, audaciæ potius nomen habeat, quam fortitudinis." Apud Platonem [Menexeno, vol. V. p. 300. ed. Bipont.] est: οὐ μόνον ἐπιστήμη χωριζομένη δικαιοσύνης, πανουργία νομίζεται. Ante hæc Tullius: "Quocirca nemo, qui fortitudinis gloriam consecutus est, insidiis et malitia laudem est adeptus." Eadem est igitur malitia et calliditas. Sed alia est δεινότης Demosthenis, videre quæ facienda sunt, aut providere futura: alia ad extremum exsequi, quæ fuit in Philippo, et quam Aristoteles definit. δεινότης sæpe est eloquentia, quæ significatio non aliena est hujus loci. Plutarchus [in vita Ciceronis, c. 26. p. 796. t. IV. Reisk.] ὁ Κικέρων τοῦ Μετέλλου πρὸς αὐτὸν εἰπόντος, ὅτι πλείονας καταμαρτυρῶν ἀνῄρηκε, ἢ συνηγορῶν σέσωκε, ὁμολογῶ γὰρ, ἔφη, πίστεως ἐν ἐμοὶ πλέον ἢ δεινότητος εἶναι. Æschines in quadam epistola [12. p. 90. Sammet.] καὶ οὐδὲν θαυμαστὸς, εἰ καὶ τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων, καὶ τῶν ἐμῶν λόγων ἡ τοῦ Δημοσθένους δεινότης κρείσσων ἐγένετο. amara inimici laudatio. Dem. [contra Aristocratem, p. 622.] οὐ δεινοὶ μὲν ὄντες λέγειν, ἄνδρες δὲ βελτίονες τῶν δεινῶν.

[p. 105. ed. D.] — ibid. οὔτε ἀλαζόνειαν] ἀλαζὼν, ὡς ὁ γεώγραφος φησὶ, πᾶς ὁ πλάνην ἑαυτοῦ ἀφηγούμενος. ἄλη γὰρ πλάνη, καὶ ἀλήτης πλανήτης. Illis enim licet, qui multas regiones peragrarunt, impune mentiri, et mirabilia narrare se multa vidisse. ἀλαζόνειαν Aristoteles [Ethic. IV. c. 13.] et Theophrastus definiunt προσποίησιν μὴ προσόντων ἀγαθῶν. Bene igitur noster, οὐδὲ προσποιήσομαι, neque assimulabo. Thucydides [lib. II. 62.] autem cum scriberet, οὐδ' ἂν νῦν ἐχρησάμην αὐτῷ κομπωδεστέραν ἔχοντι προσποίησιν, usus est genere pro specie. vel est λόγος ἀντ' ὀνόματος.

— 11. πλὴν δι' ἃ ἂν ὑμῖν εἴπω δύο] Figuram hanc Hermogenes appellat τὸ κατ' ἄθροισιν ὡρισμένον. [ἐν τῷ περὶ περιβολῆς.] Definiens enim in primis duo, dilucidam facit orationem, καὶ προδιευκρινεῖ τὸν λόγον. Nam neque plura poscit auditor duobus, et secundum ante cognovit mox subsecuturum. Sic Dem. alibi [de Corona, p. 226.] πολλὰ μὲν οὖν ἔγωγ' ἐλαττοῦμαι κατὰ τουτονὶ τὸν ἀγῶνα Αἰσχίνου. δύο δὲ καὶ μεγάλα. ἓν μὲν καὶ τὸ ἑξῆς. ἕτερον δὲ, καὶ τὸ ἑξῆς, ut hic: ubi distributio quoque, quam μερισμὸν vocat, lucem addit orationi. καὶ ποιοῦσι τὰ ξυναμφότερα σχήματα majorem εἰλικρίνειαν· quæ mixta τῇ περιβολῇ tollunt ejus obscuritatem, naturale et necessarium longioris ambitus vitium. Hic autem atque ibi pro corona longior est circumductio, quam περιβολὴν vocat. Et hoc est Ciceroni "distincte dicere" [de Oratore III. 14.] τὸ διευκρινεῖν τὸν λόγον. Idem ad Atticum, [lib. VII. ep. 9. p. 692. Græv.] et simul hoc διευκρινήσεις πρόβλημα sane πολιτικόν. *edisseres, explicabis liquido.* Item [ad Att. VII. 8.] sed id φιλοσοφώτερον διευκρινήσομεν, "cum sciemus, quantum quasi sit in trientis triente," δι' εὐτυχίαν] Modeste fortuitum videri vult, quod ipsius sapientia invenit.

P. 142. 1. ὅτι προῖκα τὰ πράγματα κρίνω] προῖξ, *dos.* προῖκα, δωρεὰν, *gratis*, adverbium. [p. 106. ed. D.] Sed nonne arrogans est hæc gloriatio? nequaquam. ἄκουσμα μὲν γὰρ οὐδὲν οὕτω φορτικὸν καὶ ἐπαχθὲς, ὡς ὁ καθ' ἑαυτοῦ ἔπαινος, inquit Themistius. Sed non in omnibus, ἀλλ' ἐπὶ παιδείᾳ καὶ σοφίᾳ, ἐφ' οἷς καὶ ἄλλων ἐπαινούντων, ἐρυθριᾶν χρεὼν τοὺς ἀληθινῶς αὐτῶν ἐπιβόλους. *De quibus etiam aliis laudantibus erubescere oportet, qui vere sunt eruditionis ac sapientiæ compotes.* Æschines, πολὺς δ' ἦν τοῖς ἐπαίνοις καὶ ἐπαχθής. Sed integritatem nostram atque innocentiam tueri debemus contra calumniatores, in eoque nulla est arrogantiæ culpa. Nam et Pericles ille apud Thucyd. quem noster imitatus est, magna fiducia se prædicat, καθαρὸν παντὸς λήμματος καὶ ἀδωροδόκητον δημηγορεῖν. Itaque majore utitur libertate dicendi, spectans utilitatem patriæ solum, atque integritate subnixus. Sum, inquit [lib. II. 60.] φιλόπολίς τε καὶ χρημάτων κρείσσων. χρήμασι γὰρ νικωμένου τοῦ λέγοντος, τὰ ξύμπαντα τούτου ἑνὸς ἂν πωλοῖτο. *Ego sum, inquit, amans patriæ, pecunia major: qua si victus sit, qui suadet aliquid, omnia hac una re veneunt, et pessum eunt.*

— 2. καὶ οὐδὲν λῆμμα οὐδεὶς ἂν ἔχοι] Quid hoc sit, jam diximus, improbum lucrum et pretium. Sed est etiam legitimum, et quicquid præmii loco capitur. Dem. de Theorica pecunia, quam populus accipiebat vice congiarii aut sportulæ [Olynth. III. p. 37. Reisk.] ἴσως ἂν ἴσως τέλειόν τι καὶ μέγα κτήσαισθε ἀγαθὸν, καὶ τῶν τοιούτων λημμάτων ἀπαλλαγείητε, ἃ τοῖς ἀσθενοῦσι παρὰ τῶν ἰατρῶν διδομένοις σιτίοις ἔοικε. καὶ γὰρ οὔτε ἰσχὺν ἐκεῖνα ἐντίθησιν, οὔτ' ἀποθνήσκειν ἐᾷ. καὶ ταῦτα, ἃ νέμεσθε νῦν ὑμεῖς, οὔτε τοσαῦτά ἐστιν, ὥστε ὠφέλειαν ἔχειν τινὰ διαρκῆ, οὔτ' ἀπογνόντας ἄλλο τι πράττειν ἐᾷ. [p. 107. ed. D.] *Fortassis singularem aliquam et magnam utilitatem consequi poteritis, his largitionibus liberati, quæ cibis, quos medici dant ægris, sunt similes, qui neque vires redintegrant, neque emori sinunt.* Similis fuit Eubuli vel Rericlis legi περὶ τῶν θεωρικῶν frumentaria lex apud Romanos, quam C. Gracchus tulit. Cic. [Tusc. III. c. 20.] "Piso ille Frugi semper contra legem frumentariam dixerat. is, lege lata, consularis ad frumentum accipiendum venerat. (hoc erat λῆμμα λαμβάνειν.) animadvertit Gracchus Pisonem in concione stantem. Quærit audiente populo Ro. qui

sibi constet, quum ea lege frumentum petat, quam dissuaserat. Nolim, inquit, mea bona, Gracche, tibi viritim dividere libeat. sed si facias, partem petam." οὐκ ἂν ἠβουλόμην, φησὶν, ἐξεῖναί σοι νέμειν τἀμὰ κατ' ἄνδρα. ἐὰν δὲ σὺ νέμῃς, ἐγὼ νεμοῦμαι. νέμειν, *tribuere, dividere*. νέμεσθαι, *partem accipere*, ut Dem. ἃ νέμεσθε νῦν ὑμεῖς. Præterea notandum, divites accepisse partes suas cum tenuioribus. Ait enim, "is lege lata consularis ad accipiendum venerat." Quod etiam in more erat Atheniensibus. Dem. [Phil. IV. p. 141. Reisk.] οὐδενὸς οὐδὲν ζημιουμένου τῶν τὰς οὐσίας ἐχόντων, ἀλλὰ καὶ προσλαμβανόντων. οἱ γὰρ εὔποροι πάντες ἔρχονται μεθέξοντες τούτου, καὶ καλῶς ποιοῦσι. Sic enitimur, quantum possumus, Demosthenem et Ciceronem ἐκ παραλλήλου componere.

— 3. δεῖξαι προσηρτημένον] *appensum* vel *adjunctum*. Greg. Naz. [in Ecclesiast.] οὐδὲ γὰρ ἔχει τις εἰπεῖν ὄφελός τι τούτοις προσηρτημένον. Nempe hic secularibus commodis. Et bene ὄφελος. Sunt enim in his quidem λήμματα ἄττα, sed non ὠφέλεια διαρκὴς, ut Dem. dixit de suorum civium lucellis. [p. 108. ed. D.] Dem. [Phil. I. p. 43. R.] ἴσθ' ὅτι πλησίον μὲν ὄντες, ἅπασιν ἂν τοῖς πράγμασι τεταραγμένοις ἐπιστάντες, ὅπως βούλεσθε, διοικήσαισθε. ὡς δὲ νῦν ἔχετε, οὐδὲ διδόντων ὑμῖν τῶν καιρῶν Ἀμφίπολιν, δέξασθαι δύναισθ' ἂν, ἀπηρτημένοι καὶ ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς γνώμαις. Vides hic ἀντίθεσιν τοῦ πλησίον ὄντες, καὶ τοῦ ἀπηρτημένοι. Quod Ulpianus κεχωρισμένοι, κρεμάμενοι: quo significat, ambiguum esse hoc verbum. Nam et sic posse intelligi, suspensos esse eorum animos: dubios et incertos apparatus atque sententias. κεχωρισμένοι, *disjuncti*, quod huic quidem loco melius congruit. Chrys. πάλιν καὶ τοῦτο δοκεῖ ἀπηρτῆσθαι τῶν ἔμπροσθεν, πολλὴν δὲ καὶ αὐτὸ τὴν συνάφειαν ἔχει. Arist. [de partibus lib. II. cap. XI.] τὰ μὲν γὰρ τετράποδα ἀπηρτημένα ἔχει τὰ ὦτα, καὶ ἄνωθεν τῶν ὀμμάτων, ὡς δόξειεν ἄν. οὐκ ἔχει δὲ, ἀλλὰ φαίνεται, διὰ τὸ μὴ ὀρθὰ εἶναι τὰ ζῶα, ἀλλὰ κύπτειν. erectis enim essent, ut hominibus, ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιφανείᾳ τοῖς ὀφθαλμοῖς. Ubi Gaza *suspensas auriculas*. Sed potest etiam reddi, *remotas* et *abjunctas*. Dem. [pro Corona. p. 244.] καί με μηδεὶς ὑπολάβῃ ἀπαρτᾶν τὸν λόγον τῆς γραφῆς, ἐὰν εἰς Ἑλληνικὰς πράξεις καὶ λόγους ἐμπέσω. *nemo me putet orationem sejungere a causa*. Lucianus ait esse amuleta quædam, quæ soleant ἐνεργεῖν καὶ ἴασιν ἐπιπέμπειν προσαρτώμενα. [ἐν τῷ Φιλοψευδεῖ c. 8. t. III. p. 37.] Quæ etiam appellat προσαρτήματα. Sed hæc in mendaciis ponit. Arist. ἐκ τοιαύτης ἄρα ἀρχῆς ἤρτηται ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ φύσις. [Metaph. XII. cap. VII. p. 742. t. II. Colon.] Nihil tam pie dictum est unquam ab hoc philosopho, qui dicit, cælum ipsamque adeo naturam pendere ex uno principio, quod est Deus. Melius quam Seneca, qui vult Deum esse naturam teste Lactantio. [lib. II. Inst. div. c. 8. p. 122. ed. Bipont.] ἀρτᾷν *péndere*, ἀρτᾶσθαι *pendére*.

— ibid. ὀρθὸν οὖν τὸ συμφέρον φαίνεταί μοι] παρὰ τὸ Θουκυδίδειον τόδε, Καὶ τὸν ἐμὸν λόγον ἐν τῷ ὑμετέρῳ ἀσθενεῖ τῆς γνώμης μὴ ὀρθὸν φαίνεσθαι. [II. 61.] [p. 109. ed. D.] translatum ab oculis perverse tuentibus. ut remus ceteroqui rectus, sub aqua videtur inflexus, aut etiam infractus, ut est apud Ciceronem in Academicis. Sic avaritia et munera obcæcant aciem mentis atque distorquent, ne possit, quæ recta sunt, cernere. Sed notandum, τὸ ὀρθὸν, non hoc loco sic accipi, ut in illo superiore Aristotelis. hic enim est εὐθύ. supra, quod Ovidius dixit, "erectos ad sidera tollere vultus." παρὰ τὸ ὄρω, ὄρσαι, quod est *excito*.

— 5. ὅταν δ' ἐπὶ θάτερα, ὥσπερ εἰς τρυτάνην ἀργύριον προσενέγκῃς] Sacoma Vitruvio [de Archit. IX. præf.] quod lanci impositum facit æquilibrium, vel inclinat trutinam. σήκωμα Pollux. Euripides [Hecuba 57. s.]:

> ἀντισηκώσας δέ σε
> φθείρει θεῶν τις τῆς πάροιθ' εὐπραξίας.

σήκος est σταθμὸς, *pondus*. superius illud λῆμμα προσηρτημένον evocavit hanc imaginem, quæ est ἐξήγησις superioris, de quo diximus. nemo potest dicere meis dictis aut factis appensum vel appositum fuisse turpe aliquod lucrum, quod mentem ut lancem impelleret. nam illud quoque translatum fuit a lancibus.

— ibid. ὥσπερ ἐν τρυτάνῃ] εἰκὼν, *imago*. Arist. [Rhet. III. cap. IV.] ἔστι δὲ καὶ ἡ εἰκὼν μεταφορά. διαφέρει δὲ μικρόν. ὅταν μὲν γὰρ εἴπῃ τὸν Ἀχιλλέα,

> ὡς δὲ λέων ἐπόρουσεν,

εἰκών ἐστιν. ὅταν δὲ, λέων ἐπόρουσε, μεταφορά. sic cum dixit λῆμμα προσηρτημένον, translatio fuit, quæ peperit hanc imaginem, ὅταν ὡς ἐν τρυτάνῃ ἀργύριον προσενέγκῃς. προσενεγκεῖν proprium, προσαρτῆσαι metaphoricum. λῆμμα, ἀργύριον. Lycophron [Cass. 270. s.]

> λαβὼν δὲ ταύρου τοῦ πεφασμένου δάνος,
> σκεθρῷ ταλάντῳ τρυτάνης ἠρτημένον.

[p. 110. ed. D.] σκεθρὸν τάλαντον Isidoro Campana est trutina. quæ constat scapo punctis discrimina librarum notantibus distincto, quam Aristoteles ἡμιζύγιον; eo quod unicam lancem habet: qualem in σιδηρουργείοις vidimus, qua ponderibus massarum fusilium utuntur examinandis, sues nostri vocant. hinc illud Persii [Satyr. V. 101. s.]

> "Diluis elleborum certo compescere puncto
> Nescius examen."

Lycophron igitur notat avaritiam herois et sordidam μικρολογίαν, qui in Hectoris corpore pendendo usus est exactissima trutina, *Troy weights*. Nam aurificum stateram idem Hispalensis momentanam appellat trutinam, quod quovis momento facile impellitur. Taurus interfectus est apud Lycophronem Hector. δάνος *donum, pretium*. σκεθρῷ ταλάντῳ, ἀκριβεῖ, σκεθρῶς, ἀκριβῶς apud Æschylum. σκεθρὰ δίαιτα, ἀκριβὴς medicis. Jam ἠρτημένος verbum est Demosthenis, *suspensus*. Juvenalis [Sat. VI. 435. s.]

> "Committit vates, et comparat; inde Maronem,
> Atque alia parte in trutina suspendit Homerum."

Denique hic τάλαντον Lycophroni non est pondus, sed jugum. itaque additur τρυτάνης. sic apud poetam [Iliados XXII. 209. s.]

> καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα·
> ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε.

Duo fata, Hectoris atque Achillis nimirum, uter in prælio caderet. Atque eandem utraque vox habet notationem. Eustathius: γίνεται τὸ τάλαντον ὁ σταθμὸς, παρὰ τὸ τάλας, ὃ δηλοῖ τὸν καρτερικόν. τοιοῦτον γὰρ ὁ σταθμὸς, ὡς φορτιζόμενος καὶ διὰ τὰ βάρη ἐπινοηθείς. σταθμὸς γὰρ καὶ τάλαντον, *utrumque pondus et jugum*, [p. 111. ed. D.] τὸ μετροῦν καὶ τὸ μετρούμενον, ut *libra* Latinis. Hom. δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα. Jam de altera voce idem Eustathius: τρυτάνη λέγεται, διότι τοῖς ὄγκοις τρύεται, ἤγουν καταπονεῖται. Æschylus [Prometheo, 26.] ἀεί σε τοῦ παρόντος ἀχθηδὼν κακοῦ τρύσει, τουτέστι καταπονήσει. nullum aptius verbum addi potuit. ἄχθος enim *onus*. Dem. [de Corona, p. 325.] ὥσπερ ἐν τρυτάνῃ ῥέπων ἐπὶ τὸ λῆμμα. qui locus huic gemellus. sic Hom. ῥέπε δ' Ἕκτορος αἴσιμον ἦμαρ, cum duæ sortes conjectæ sunt in trutinam, de quo diximus. M. Tullius [de Oratore II. c. 38.] "Sed hæc nostra oratio multitudinis est auribus accommodanda, ad oblectandos animos, ad impellendos, ad ea probanda, quæ non aurificis statera, sed quadam populari trutina sunt examinanda." Persius [Sat. I. 5. ss.]

> —— "non siquid turbida Roma
> Elevet, accedas, examenve improbum in illa
> Castiges trutina."

Aristophanes [in Ranis, 797.] οὐ γὰρ ταλάντῳ μουσικὴ σταθμᾶται, musicæ non est examen τάλαντον, quod trutina est illa popularis, et verbum Ciceronis aptissime positum vides. vetat enim poeta judicio populi acquiescere, quæ Lesbia est regula καὶ οὐκ ἀσφαλὴς ὁ κανών, inquit Philosophus. Porro locus Persii declarat, judicia rerum atque æstimationes trutinarum examinationibus comparari: ut nihil posset accommodatius excogitari hac imagine Demosthenis. Vetus Scholiastes ad Persium, "Examen est lingua, vel lignum, quod mediam hastam (Hastam alii scapum vocant, quod Lycophronis est, ut videtur, τάλαντον.) ad pondera adæquanda tenet. Castigare autem est digito libram percutere, ut temperetur, et præ agitatione post æquum conquiescat. Trutina vero est foramen, intra quod est lingula, de qua examinatio est." [p. 112. ed. D.] Quæ si vera sunt, Eustathii ἐτυμολογία labat. Est enim ἀπὸ τοῦ τρυπᾷν, *forare*, et τρύπανον, *terebrum*, ἡ τρυτάνη. Sed et hæc verba derivari possunt ἀπὸ τοῦ τρύειν. Multa ad hunc locum Persii Casaubonus, quem vide, si placet. Nos enim nimis hic multa ὑπὸ μίαν Μύκονον, quod aiunt. De quo proverbio vide Stephanum.

— 6. ὅταν — ἀργύριον προσενέγκῃς] Figura honesta, inquit Servius, σχῆμα εὐειδὲς ἀντὶ τοῦ προσενέγκῃ τις. Sed hoc rarius apud Græcos, Latinis frequens. (Argentum facit, ne simus æqui rerum æstimatores.)

— ibid. οἴχεται φέρον] Sæpius participio cohæret hoc verbum, ut ante ἀπάγων ᾤχετο. Plato: ποίαν αὐτῷ παιδείαν ἰδιωτικὴν ἀνθέξειν νομίζεις, μὴ οὐ κατακλυσθεῖσαν ὑπὸ τοιούτου ψόγου ἢ ἐπαίνου, οἰχήσεσθαι φερομένην κατὰ ῥοῦν, ᾗ ἂν αὐτὸς φέρῃ; [de repub. VI.] Non enim minus sæpe declarat, *perire, interire*. Basilius, οἴχεται ἡ σεμνότης ἱερατική. *Periit dignitas* vel *gravitas sacerdotalis*. Plautus [Trinummo] "ratio constat, argentum οἴχεται." Cic. [ad Atticum VI. epist. I. init.] "Quare non οἴχεται tua industria, quod vereris, sed præclare ponitur: si quidem id egisti, ut ego delectarer. Nam nulla re sum delectatus magis."

— ibid. καὶ καθείλκυσε τὸν λογισμὸν] Perseverat in eadem translatione. ἕλκειν γὰρ καὶ ἄγειν ἐπὶ τῶν σταθμῶν λέγονται, *de libramentis ponderum*. Aristoteles [Rhet. III. c. IV.] ait, laudatissimas illas esse εἰκόνας, quæ ducuntur ἐκ τοῦ ἀναλόγου, quod hic videmus. λογισμὸς est trutina, quæ rerum momenta perpendit. Quod est igitur in trutina momentum, hoc in animo lucrum. Utrumque enim inclinat. Sallustius [in conjurat. Catil.] "Omneis homines, qui de rebus dubiis consultant, ab odio, amicitia, ira, atque misericordia vacuos esse decet. [p. 113. ed. D.] Haud facile animus verum providet, ubi illa officiunt." Potuisset Cæsar his addere in primis avaritiam, sed ad negotium non

pertinebat, quod tum agebatur. verum *providere* est λογίζεσθαι, *officere* ἐπισκοτεῖν. Chrysostomus [Ὁμιλίᾳ ιγʹ. εἰς Ἰωάνν.] οὕτω γὰρ καὶ τῶν προκειμένων ἡμῖν λόγων εἰς αὐτὸ τὸ βάθος καταθεῖναι δυνήσεσθε τὰ νοήματα, ἂν μηδεμία πονηρίας λήμη τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐπισκοτῇ τῆς διανοίας, καὶ τὸ διορατικὸν αὐτῆς καὶ ὀξὺ συνταράσσῃ. Hic ego censeo legendum καθεῖναι. *demittere potestis intelligentias in profundos sensus.* Nam τὸ καταθεῖναι τὰ νοήματα, quod est *deponere*, non magis convenit, quam κατορύξαι, *defodere*. Hoc boni correctores, quorum hic usus est opera D. Henricus Savilius, non viderunt. Et ego si addubitavi, possetne αὐτοπαθῶς accipi τὸ καθιέναι propter insolentiam sermonis, id omnibus in locis exagitatum est: si idem καθεῖναι pro καταθεῖναι non semel reposui, nulla commemoratione dignum fuit. καίτοι τί τοῦτ' ἄπεστι τῆς ἐσχάτης βασκανίας καὶ κακοηθείας; Sed ad Ioannem regredior. e cujus verbis aliam imaginem elicere possumus ἐκ τοῦ ἀνάλογον, ὅπερ λήμη τῷ ὄμματι, τοῦτο καὶ λῆμμα τῇ διανοίᾳ. Utrumque enim officit et præstringit aciem oculorum atque animi. Unde illud: "Non accipies munera, quæ etiam excæcant prudentes, et subvertunt verba justorum." [Exodi XX. III. 8.] λήμη, *lippitudo, humor in oculo concretus.* λημᾶν, *lippire.* λῆμα, *generosa indoles, præsens et præstans animus*, παράστημα τῆς ψυχῆς. λῆμμα, *lucrum, quæstus.*

— ibid. οἴχεται φέρον, καὶ καθείλκυσε τὸν λογισμὸν] Præterita pro præsentibus, ut Servius, ad significandam actionis celeritatem. [Georg. II. 80.]

— "Nec longum tempus, et ingens
Exiit ad cœlum ramis felicibus arbor.

quasi non gerenda, sed jam gesta res sit. [p. 114. ed. D.] "Terram, mihi crede, ea lanx et maria deprimet." καθελκύσει. [de finibus III.] Videlicet cui virtus imposita expenditur contra bona externa et corporis. Videtur fuisse dicendum, non *deprimet*, sed *attollet*. Sed quod gravius est, per se prægravat: quod levius, per accidens elevatur. Hoc igitur vult dicere, plus valet quæstus, plus habet ponderis, quam recta ratio.

[P. 115. ed. D.] — 9. ἓν μὲν οὖν ἔγωγε —] Hactenus ἡ προκατασκευή, qua fidem atque auctoritatem sibi præstruxit orator, integritatis ac prudentiæ nomine. M. Tullius [Offic. II. c. 9.] "Fides autem ut habeatur, duabus rebus effici potest; si existimabimur adepti conjunctam cum justitia prudentiam. Nam et iis fidem habemus, quos plus intelligere quam nos arbitramur, quosque et futura prospicere credimus, et cum res agatur, in discrimenque ventum sit, expedire rem, et consilium ex tempore capere posse. Hanc enim utilem omnes existimant veramque prudentiam. Justis autem et fidis hominibus, id est, viris bonis, ita fides habetur, ut nulla sit in his fraudis injuriæve suspicio. Itaque his salutem nostram, his fortunas, his liberos rectissime committi arbitramur." Recte igitur in præmunitione commendavit, primum prudentiam suam, quod iterum ac tertio plus ceteris intellexit, et melius futura prospexit, [p. 116. ed. D.] tametsi id modestiæ causa, non tam ingenio suo tribuit, quam felicitati cuidam vel suæ vel reipub.; deinde integritatem, hoc est justitiam, quod sincere semper sine ulla corruptela versatus est in rep., quam causam etiam fuisse ait, cur perspicacius cerneret, quid in re quaque verum esset, quia nihil erat, quod aciem mentis cæca cupiditate præstringeret. Atque etiam alia de causa suam innocentiam probare contendit, quod semper solitus contra Philippum dicere, nunc pro Philippo dicturus ex subita mutatione suspectus esse potuit.

— ibid. ἓν μὲν οὖν ἔγωγε πρῶτον ὑπάρχειν φημὶ δεῖν] πρότασις sive ὑπόθεσις, καὶ τὸ κρινόμενον totius deliberationis. et hoc quasi fundamentum substernit, quo super cetera exstruat, pacem hanc, qualiscunque sit, omni ratione retinendam esse, nec committendum, ut ipsorum culpa violata et abrupta videatur.

— 10. εἴτε συντάξεις, εἴτε συμμάχους] Ulpianus: συντάξεις, φόρους, τέλη. Thucydides [lib. I. c. 96.] παραλαβόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἡγεμονίαν τούτῳ τῷ τρόπῳ, ἑκόντων τῶν συμμάχων διὰ τὸ Παυσανίου μῖσος, ἔταξαν ἅς τε ἔδει παρέχειν τῶν πόλεων χρήματα πρὸς τὸν βάρβαρον, καὶ ἅς, ναῦς. πρόσχημα γὰρ ἦν ἀμύνεσθαι, ὧν ἔπαθον, δῃοῦντας τὴν βασιλέως χώραν. καὶ ἑλληνοταμίαι τότε πρῶτον Ἀθηναίοις κατέστη ἀρχὴ, οἳ ἐδέχοντο τὸν φόρον. οὕτω γὰρ ὠνομάσθη τῶν χρημάτων ἡ φορά. ἦν δὲ ὁ πρῶτος φόρος ταχθεὶς, τετρακόσια τάλαντα καὶ ἑξήκοντα, ταμιεῖόν τε Δῆλος ἦν αὐτοῖς, καὶ αἱ σύνοδοι εἰς τὸ ἱερὸν ἐγίγνοντο. ταμιεῖον, *ærarium*, ταμίας, *quæstor*. πρόσχημα Schol. πρόφασις, ut supra docuimus. Jam vides, hæc vocabula σύνταξιν καὶ φόρον esse affinia, [p. 117. ed. D.] ait enim, ἦν δὲ ὁ πρῶτος φόρος ταχθείς. Neque solum constitutum erat, quantam quique pecuniam penderent, sed etiam quot naves aut milites exhiberent. ἔταξαν ἅς τε ἔδει παρέχειν τῶν πόλεων χρήματα, καὶ ἅς, ναῦς. hinc nos negotium hoc opinor *taxationem* vocamus. Æschines [contra Ctesiphontem, p. 486. t. III. Reisk.] εἶπε γὰρ, ὡς ἥκοι ἐκ Πελοποννήσου νεωστὶ, σύνταγμα συντάξας εἰς ἑκατὸν ταλάντων πρόσοδον ἐπὶ Φίλιππον, καὶ διελογίζετο, ὅσον ἑκάστους ἔδει συντελεῖν. idem [ib. p. 484.] ὥστε μὴ τελεῖν τὰς συντάξεις. Isocrates

[Areopagit.] ἔτι δὲ συμμάχους ἐχούσης, πολλοὺς μὲν τοὺς ἑτοίμως ἡμῖν, ἤν τι δέῃ, βοηθήσοντας, πολὺ δὲ πλείους τοὺς τὰς συντάξεις ὑποτελοῦντας. hæc de civitate Atheniensium, cum floreret. τελεῖν, *pendere*. et φόροι sunt etiam τέλη, aut parum est discriminis. Plutarchus [in Solone, c. 15. p. 344. t. I. R.] ἃ δ' οὖν οἱ νεώτεροι τοὺς Ἀθηναίους λέγουσι, τὰς τῶν πραγμάτων δυσχερείας ὀνόμασι χρηστοῖς καὶ φιλανθρώποις ἐπικαλύπτοντας, ἀστείως ὑποκορίζεσθαι, τὰς μὲν πόρνας ἑταίρας, τοὺς δὲ φόρους συντάξεις, φυλακὰς δὲ τὰς φρουρὰς τῶν πόλεων, οἴκημα δὲ τὸ δεσμωτήριον καλοῦντας, πρῶτον Σόλωνος ἦν, ὡς ἔοικε, τὸ σόφισμα, τὴν τῶν χρεῶν ἀποκοπὴν σεισάχθειαν ὀνομάσαντος, *qui novas tabulas levationem oneris nominavit*, ad verbum *excussionem*. Dem. οἱ δυστυχεῖς αὐθαιρετὸν αὐτοῖς ἐπάγονται δουλείαν, Φιλίππου ξενίαν, καὶ φιλίαν, καὶ ἑταιρίαν, καὶ τὰ τοιαῦθ' ὑποκοριζόμενοι. [de ementita legatione. p. 424.] Ulpianus: τὸ ὑποκορίζεσθαι. ἔστι κυρίως, τὸ τοῖς παισὶ πρὸς ψυχαγωγίαν λέγειν τινὰ ὀνόματα, οἷον, ὡς Διόνυσός ἐστιν, ὡς βασιλεὺς, καὶ τὰ τοιαῦτα. καταχρηστικῶς δὲ καὶ τὸ τοῖς εὐφήμοις ὀνόμασι κλέπτειν τὴν ἀτοπίαν, ut in hoc Dem. (quod puerum blande Διόνυσον appellabant, confirmat illud, quod ex Macrobio retuli, Bacchum atque Apollinem unum numen esse. Orpheus [Fragm. IV. 1. Gesn.]

ἥλιος, ὃν Διόνυσον ἐπίκλησιν καλέουσι.

quare Phaethon, [p 118. ed. D.] cujus forma erat insignior, Solis est filius.) propriæ significationis exemplum est illud Persii [Satyra II. 37. s.]

"Hunc generum exoptent rex et regina: puellæ
Hunc rapiant: quicquid calcaverit hic, rosa fiat."

Sic alloqui solent κόρας καὶ κούρους, unde nomen (ὑποκορισμός). abusivæ hoc Ciceronis [Offic. I. c. 12.] "Equidem illud animadverto, quod, qui proprio nomine perduellis esset, is hostis vocaretur, lenitate verbi tristitiam rei mitigante." (hoc est, εὐφήμοις ὀνόμασι κλέπτειν τὴν ἀτοπίαν.) "hostis enim apud majores nostros is dicebatur, quem nunc peregrinum dicimus." Arist. [Rhet. III. 2.] ἔστι δὲ ὁ ὑποκορισμὸς, ὃς ἔλαττον ποιεῖ καὶ τὸ κακὸν καὶ τὸ ἀγαθόν. ὥσπερ καὶ Ἀριστοφάνης σκώπτει ἐν τοῖς Βαβυλωνίοις, ἀντὶ μὲν χρυσίου, χρυσιδάριον, ἀντὶ δὲ ἱματίου, ἱματιδάριον, ἀντὶ δὲ λοιδορίας, λοιδορημάτιον, καὶ νοσημάτιον. hoc Grammaticis nostris est deminutivum. Est oratio Dem. περὶ συντάξεως inscripta, in qua sunt hæc: φημὶ δεῖν ὑμᾶς συντετάχθαι, καὶ τὴν αὐτὴν τοῦ τε λαβεῖν, καὶ τοῦ ποιεῖν ἃ προσήκει, σύνταξιν εἶναι. quibus αἰνίττεται τὰ θεωρικὰ, quam pecuniam e publico qui capiebant, militiam et cetera non obibant munera. Æschines [περὶ τῆς παραπρ. p. 250. Reisk.] καὶ τοὺς μὲν ταλαιπώρους νησιώτας καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἑξήκοντα τάλαντα εἰσέπραττον σύνταξιν. Harpocration: ἔλεγον δὲ τοὺς φόρους, συντάξεις, ἐπειδὴ χαλεπῶς ἔφερον οἱ Ἕλληνες τὸ τῶν φόρων ὄνομα. denique hæc addo colophonis loco: διὰ τί οὐ συνετελέσατε τὰς συντάξεις ὑμῶν τῆς πλινθείας. [Exodi V. 14.] Illis enim injunctum fuit, exhibere eandem quotidie summan laterum. item: οὐ γὰρ ἀφαιρεῖται ἀπὸ τῆς συντάξεως ὑμῶν οὐθέν.

— 11. εἰρήνην] Quoniam inscribitur oratio περὶ τῆς εἰρήνης, non debemus prætermittere notationem nominis. [p. 119. ed. D.] Sic igitur Plutarchus [in Numa, c. 12. §. 3.] οἱ μὲν γὰρ φιτιάλιοι, εἰρηνοφύλακές τινες ὄντες, ὡς δ' ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ τοὔνομα λαβόντες ἀπὸ τῆς πράξεως, λόγῳ τὰ νείκη κατέπαυον, οὐκ ἐῶντες στρατεύειν πρότερον ἢ πᾶσαν ἐλπίδα δίκης ἀποκοπῆναι. Quod ait feciales ab actione nomen accepisse, et tamen lites sermone sedare, ne cui mirum forte videatur, *agere* apud Latinos est διαλέγεσθαι. Cic. [in Epist. fam. ad Lucceium V. 12.] "Eadem hæc coram me tecum agere sæpe cupientem deterruit pudor quidam pene subrusticus." addit Plut. καὶ γὰρ εἰρήνην Ἕλληνες, καλοῦσιν, ὅταν λόγῳ καὶ μὴ βίᾳ πρὸς ἀλλήλους χρώμενοι, λύσωσι τὰς διαφοράς. ἀπὸ τοῦ εἴρω videlicet, quod est apud Homerum λέγειν. et inde Ἶρις καὶ Ἑρμῆς nuntii Deorum atque interpretes, ut vult Eustathius. Est etiam, εἴρω, *necto*, quæ prior est significatio. Virg. [Æn. VI. 160.] ut sæpe ἐτυμολογικῶς:

"Illi hæc inter se longo sermone serebant."

præfixa litera sibilante, ut in multis, unde et manus conserere. Nec multum diversa Varro [de L. L. IV. 16. Gothofr.] "feciales, quod fidei publicæ inter populos præerant. Nam per hos fiebat, ut justum conciperetur bellum (ut Plutarchus a faciendo dictos censet) et ut fœdere fides pacis constitueretur." a fide et fœdere dictos autumat feciales. Cic. [Offic. I. 7.] "fides nominata est, quia fit quod dicitur."

— 12. οὐχ ὡς θαυμαστὴν] λύσις ἀντιπίπτοντος. Quid igitur? tu probas hanc pacem? ego vero, inquit, minime. ἀλλ' ὁποία ποτ' ἐστὶ] *qualis qualis est*, honesta an turpis, commoda an incommoda. Hinc discimus interpretari locum Pauli melius quam vulgo solet. [Gal. II. 5, 6.] ὁποῖοί ποτ' ἦσαν, οὐδὲν ἐμοὶ διαφέρει. [p. 120. ed. D.] Beza: "quales olim fuerint, nihil mea refert." Vetus: "quales aliquando fuerint, nihil mea interest." at neque aliquando neque olim hic locum habet. Vertendum, *Qualescunque erant*. nec obstat verbum præteriti temporis. Apostolus enim de re præterita loquitur, de congressu suo cum

insignioribus apostolorum Hierosolymis ante aliquot annos habito. Basilius [in epist.] πλὴν ὁποῖά ποτ' ἂν ᾖ, οὐκ ἐξουδενωτέον ἡμῖν. *nisi quod qualiacunque sint, non sunt contemnenda nobis.*

— ult. μᾶλλον εἶχε τοῖς πράγμασι καιρὸν] *utilius fuit* vel *magis opportunum reip.*: *opportunitatem* enim Cicero τὴν εὐκαιρίαν interpretatur. Idem [de natura deum I. c. 33.] "ne hoc quidem vos movet considerantes, quæ sit utilitas, quæque opportunitas in homine membrorum, ut judicetis membris humanis deos non egere." Idem [in Lælio, c. 6.] "Tales igitur inter viros amicitia tantas opportunitates habet, quantas vix queo dicere." Et mox: "Denique cæteræ res, quæ expetuntur, opportunæ sunt singulæ rebus fere singulis: divitiæ, ut utare, opes, ut colare — Amicitia res plurimas continet. Quoque te verteris, præsto est. Nullo loco excluditur, nunquam intempestiva, nunquam molesta est. Itaque non aqua, non igni, ut aiunt, pluribus locis utimur, quam amicitia." Problema Plutarchi est [Opp. t. IX. p. 761. Reisk.] πότερον τῶν στοιχείων χρησιμώτερον, ὕδωρ ἢ πῦρ. Quod eruditissime dissertavit. Idem de Philippo [Apophth. p. 678. t. VI. Reisk.] Cum castra positurus esset, commodo quidem loco, sed qui jumentis pabulum non haberet, Qualis est, inquit, hæc vita nostra, εἰ καὶ πρὸς τὸν τῶν ὄνων καιρὸν ὀφείλομεν ζῆν; Pindarus [Olymp. II. 98.] τὸ πλουτεῖν φέρει τῶν τε καὶ τῶν καιρόν. Pericles apud Thucydidem in Epitaphio [lib. II. 40.] πλούτῳ τε ἔργου μᾶλλον ἐν καιρῷ, ἢ λόγου κόμπῳ χρώμεθα. *divitiis utimur magis ad opportunitatem operum, quam verborum jactantiam.*

[P. 121. ed. D.] p. 143. 1. πολλὰ γὰρ προείμεθα] κατασκευὴ τῆς προτέρας προτάσεως, sed brevissima ex comparatione. Non ii sumus, qui fuimus, inquit. Multa amisimus, quibus salvis atque integris, bellum non timeremus. Nunc ex commutatione rerum metuenda sunt omnia.

— 2. δεύτερον δ' ὁρᾶν] ἡ δευτέρα πρότασις, cui sua mox subjicitur κατασκευὴ, non esse irritandos Amphictyones, neque præbendam illis occasionem aut belli faciendi necessitatem.

— 3. ὅπως μὴ προαξόμεθα εἰς ἀνάγκην] Theognis [v. 377. s. Brunk. Poet. Gnom.]

> μητέρ' ἀμηχανίην ἔλαβον τὰ δίκαια φιλεῦντες,
> ἥ τ' ἀνδρῶν προάγει θυμὸν ἐς ἀμπλακίην.

Qui justitiam colunt, matrem habent inopiam tam rei quam consilii, quæ mentes hominum ad peccandum prolicit vel *invitat.* Aristot. [Politic. II. c. 7. p. 109. ed. Conring.] βουλόμενος ὁ νομοθέτης ὡς πλείστους εἶναι τοὺς Σπαρτιάτας, προάγεται τοὺς πολίτας ὅτι πλείστους ποιῆσαι παῖδας. Xenophon [de Off. Mag. Equ. c. 5. §. 15.] τοῦτο γὰρ τοὺς πολεμίους προάγεται ἀφυλακτοῦντας μᾶλλον ἁμαρτάνειν. *hæc enim res hostes elicit per indiligentiam custodiendi magis peccare.* Æschines [in defensione τῆς παραπρ.] τελευτῶντες εἰς τοῦτο τὴν πόλιν προήγαγον. *huc denique remp. provexerunt.* Dem. [κατ' Ἀνδροτίωνος. p. 618.] ὑμεῖς δ' εἰς τοῦτο προήχθητε εὐηθείας καὶ ῥαθυμίας. *eo provecti estis stultitiæ et socordiæ.* Idem: ἐπειδήπερ εἰς τούτους προήχθην τοὺς λόγους. Item: οὔτε ποιήσω τοιοῦτον οὐδὲν οὔτε προαχθήσομαι. Athenæus [lib. V. p. 188. D. Casaub.] τίς τῶν νέων ἐντυχὼν τούτοις, οὐκ ἐπιτριβήσεται μᾶλλον, ἤπερ εἰς ἀρετὴν προαχθείη; *qui adolescens hæc legens, non perdetur citius, quam ad virtutem gradum promoverit?* Nempe Xenophontis et Platonis Convivia. [p. 122. ed. D.] De quibus idem Athenæus [l. I. p. 187.] οὔτε ἐκ θύμβρας λόγχη, οὔτ' ἐκ τῶν τοιούτων λόγων ἀνὴρ ἀγαθός. Aristoteles [de mundo c. 6. §. 3. p. 203. ed. Kapp.] διὸ καὶ τῶν παλαιῶν εἰπεῖν τινὲς προήχθησαν. Idem [Phys. II. c. 2. p. 264. E.] διὸ καὶ ὁ ποιητὴς γελοίως προήχθη εἰπεῖν. Cornificius [ad Herenn. IV. 58.] "In his igitur generibus expositio versatur, de qua producti sumus, ut plura diceremus." Hinc et nos ausi sumus interpretari τὸ ὅπως μὴ προαξώμεθα, *ne produxerimus.*

— 4. τοὺς συνεληλυθότας τούτους, καὶ φάσκοντας Ἀμφικτύονας εἶναι] Erat enim hoc totius Græciæ concilium, et quasi Parliamentum. Plato [de repub. VI. p. 80. t. VII. Bip.] πολὺ δὲ μεγίστη καὶ ἰσχυροτάτη διαβολὴ γίνεται φιλοσοφίας, διὰ τοὺς τοιαῦτα φάσκοντας ἐπιτηδεύειν. Paulus [Rom. I. 22.] φάσκοντες εἶναι σοφοὶ, ἐμωράνθησαν. Multi multa de Amphictyonibus, sed in primis hæc Strabo [lib. IX. p. 643. Almel.] τοιαύτης δὲ τῆς εὐκαιρίας οὔσης τῆς περὶ τοὺς Δελφοὺς, συνῄεσάν τε ῥᾳδίως ἐκεῖσε, μάλιστα δὲ οἱ ἐγγύθεν. καὶ δὴ καὶ τὸ Ἀμφικτυονικὸν σύστημα ἐκ τούτων συνετάχθη, περί τε τῶν κοινῶν βουλευσόμενον, καὶ τοῦ ἱεροῦ τὴν ἐπιμέλειαν ἕξον κοινοτέραν, ἅτε καὶ χρημάτων ἀποκειμένων πολλῶν, καὶ ἀναθημάτων, φυλακῆς καὶ ἁγιστείας δεομένου μεγάλης. Sed nihil est tam sanctum atque munitum, quod non hominum avaritia atque audacia expugnet et violet. Hoc ipsum enim templum Apollinis Delphici quoties expilatum fuit? Primum ab Euboensi nescio quo latrone, ut refert Pausanias. [in rebus Phocensium, X. 7.] deinde a gente Phlegyarum, tum a Neoptolemo Achillis filio, qui propterea a Delphis occisus est. Hoc enim probabilius, quam quod Euripides [Andromacha, v. 51. ss.] tradidit, quia pœnas ab Apolline expetitum venerat ob cædem patris. Longo post tempore Persæ, qui Xerxem

secuti sunt, cum cætera Græciæ delubra incendisset, hoc quoque fanum spoliaverunt. [p. 123. ed. D.] Tum Philomelus, ducesque Phocensium penitus compilarunt. Postremo Brennus cum Gallis post Romam captam et auro redemtam, se contulit in Græciam, et huic fano vim attulit. ἔμελλε δὲ ἄρα οὐδὲ τῆς Νέρωνος ἐς πάντα ὀλιγωρίας ἀπειράτως ἔχειν, inquit Pausanias, qui quingentas Apollini Deum atque hominum imagines æneas abstulit. Bene igitur Geographus: ἐπίφθονος ὢν ὁ πλοῦτος δυσφύλακτός ἐστι, κἂν ἱερὸς ᾖ. νῦν γέ τοι πενέστατόν ἐστι τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερόν. πρότερον δὲ πολυχρήματον ἦν. [lib. IX. p. 644. Alm.] Vixit autem Strabo sub Augusto et Tiberio. Non igitur Amphictyonum collegio, qui bis in anno fortasse eo conveniebant, sed militum præsidio tutandi erant Apollinis thesauri. Et illa erat dæmonum religio. Qui sancta Ecclesia? quondam et ipsa erat ubique opulenta: nunc inops et misera est πολλαχῆ. De qua dici solitum: "Ecclesia copias peperit: filia exitio fuit matri." Jus et potestatem Amphictyonum Strabo satis his verbis indicat. Conveniebat, inquit, hoc collegium de rebus communibus consulturum. Sed Tacitus clarius [Annalium IV. 14.] "Samii decreto Amphictyonum nitebantur, queis præcipuum fuit rerum omnium judicium, qua tempestate Græci, conditis per Asiam urbibus, ora maris potiebantur." Samus autem una erat ex illis civitatibus. Tum autem a Cæsare petebant, ut vetustum asyli jus sibi firmaretur, quod olim Amphictyones decreverant. Origo diverse traditur. Strabo [loc. laud.] Ἀκρίσιος (Acrisius est Danaes pater) δὲ τῶν μνημονευομένων πρῶτος διατάξαι δοκεῖ τὰ περὶ τοὺς Ἀμφικτύονας, καὶ πόλεις ἀφορίσαι τὰς μετασχούσας τοῦ συνεδρίου· ἀποδεῖξαι δὲ καὶ τὰς Ἀμφικτυονικὰς δίκας, ὅσαι πόλεσι πρὸς πόλεις εἰσί. Lites enim civitatum et controversias componebant, [p. 124. ed. D.] injurias corrigebant. at Pausanias [de rebus Phocensium, X. 8.] καταστήσασθαι δὲ συνέδριον ἐνταῦθα Ἑλλήνων, οἱ μὲν Ἀμφικτύονα τὸν Δευκαλίωνος νομίζουσι, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῖς συνελθοῦσιν ἐπίκλησιν Ἀμφικτύονας γενέσθαι· Ἀνδροτίων δὲ, ὡς τοεξαρχῆς ἀφίκοντο εἰς Δελφοὺς παρὰ τῶν προσοικούντων συνεδρεύσοντες. et inde cognominatos; quod sane verisimilius. nam post diluvium ad longum tempus Græcia non potuit non esse deserta. Unde igitur Deucalionis filius potuit hunc instituisse conventum. at vicinos et finitimos περικτίονας vocat Homerus [Od. II. 65. etc.] quos Eustathius interpretatur, τοὺς πέριξ κτίσαντας οἰκήσεις· et περικτῖται sunt, inquit, περίοικοι. consentit Geographus: συνῄεσάν τε ῥᾳδίως ἐκεῖσε· μάλιστα δὲ οἱ ἐγγύθεν. et collegium hoc ex his institutum, finitimis scilicet, inde Ἀμφικτύονας appellabant, tanquam περικτίονας. nam ι et υ vocales sunt commutabiles. Itaque apud Herodotum nomen est appellativum [lib. VIII. 104. p. 667. ed. Wess.] ἐπεὰν τοῖσι ἀμφικτύοσι πᾶσι τοῖσι ἀμφὶ ταύτης οἰκέουσι πόλιος μέλλῃ τι ἐντὸς χρόνου ἔσεσθαι χαλεπὸν τότε ἡ ἱρείη αὐτόθι τῆς Ἀθηναίης φύει πώγωνα μέγαν. hoc videtur unum esse e splendidioribus Herodoti mendaciis. sed Pedasus, de qua loquitur, est civitas in Asia procul a Delphis et Thermopylis. Euripides [Oreste, 1621.]

> ὦ γαῖα Δαναῶν, ἱππίου τ' Ἄργους κτίται.

Scholiastes, οἰκήτορες. unde apud Homerum ἐϋκτίμενον πτολίεθρον, *oppidum bene repletum incolis.* ταῦτ' ἐπισφραγίζεται Harpocration, priore enim sententia repudiata, quam ex Theopompo retulerat, addit auctorem adumbrans meliorem [p. 125. ed. D.] ἢ ἀπὸ τοῦ περιοίκους εἶναι τῶν Δελφῶν τοὺς συναχθέντας, ὡς Ἀναξιμένης ἐν πρώτῃ τῶν Ἑλληνικῶν, dicti sunt scilicet Amphictyones.

[P. 127. ed. D.] — 6. Ἐγὼ γὰρ, εἰ γένοιθ' —] Summa hæc est hujus orationis. Non esse cujusquam unius populi, neque ipsius Philippi vim per se metuendam. Illud horribile esse et pertimescendum, si in nos universi, inquit, infesti velut agmine facto cooriantur. id eventurum, si decreto Amphictyonum intercedimus. ut hic opportunum sit exclamare id, quod Noster alicubi [pro Corona p. 275.] πόλεμον εἰσάγεις εἰς Ἀττικὴν, Αἰσχίνη, πόλεμον Ἀμφικτυονικόν. Neque esse, ut socios atque amicos hostium formidemus. Illas enim societates valere, et firmissimas esse, quas συμμαχίας dicimus: quæ τοῖς ἀδικουμένοις adsunt. ad bellum aliis inferendum nulli sunt socii neque amici fideles.

— 7. ἢ τι τοιοῦτον ἔγκλημα ἴδιον] Non debemus hic *crimen* vertere. sed id est, quod nos dicimus *a private quarrel.* Cic. [contra Vatinium, c. 5.] "Teneasne memoria, tibi in conventu Puteolis manus esse allatas? ad me consulem Puteolanorum querelas esse delatas?" τὰ ἐγκλήματα. Martialis [lib. VI. 19.]

> "Non de vi, neque cæde, nec veneno,
> Sed lis est mihi de tribus capellis.
> Vicini queror has abesse furto." (ἐγκαλῶ.)

Quod verbum significat non solum crimen inferre, verum etiam pecuniam aut rem aliam judicio petere, unde et calumniam dici Festo placet. [p. 128. ed. D.] Dem. τί ἔχοντες ἔγκλημα, καὶ τί μεμφόμενοι. ἐγκαλῶν non *accusator*, sed *petitor.*

— 9. καί μοι μὴ θορυβήσῃ μηδεὶς, πρὶν ἂν ἀκούσῃ] ὑποστροφὴ, qualem jam ante

observavimus. Cicero deprecationem vocat. Aristides: ἀλλ' ἔγωγε, καὶ μηδεὶς δυσχεράνῃ τὴν ἀτοπίαν. hic videmus, oratoribus obstrepi solitum in concionibus, si quid dicerent, quod minus placeret. Cic. [pro C. Rabirio Perd. reo, c. 6.] "Utinam hanc mihi facultatem causa concederet, ut possem hoc prædicare, C. Rabirii manu L. Saturninum hostem populi Romani interfectum. Nihil me clamor iste commovet, sed consolatur, quum indicat, esse quosdam cives imperitos, sed non multos. Nunquam, mihi credite, populus Rom. hic, qui silet, consulem me fecisset, si vestro clamore perturbatum iri arbitraretur. quanto jam levior est acclamatio? quin continetis vocem, indicem stultitiæ vestræ, testem paucitatis." *perturbatum iri*, θορυβηθήσεσθαι. Sed Ciceroni reclamatum est in hoc judicio, quum id dixisset, quod nefas videbatur. Demosthenes dicturus, quod aures audientium respuerent, antevertit et supprimit strepitum concionis. Basilius: πολὺν ὄχλον ἐν ἑαυτῷ θηρίων ἔχεις καὶ μὴ ὕβριν νομίσῃς εἶναι τὸ λεγόμενον. hæc eadem oratio sic intercisa multo fuisset acrior: πολὺν ὄχλον, καὶ μὴ ὕβριν νομίσῃς εἶναι τὸ λεγόμενον, ἐν ἑαυτῷ θηρίων ἔχεις. porro θηρία dicit τὰ πάθη τῆς ψυχῆς. utitur autem deprecatione propter invidiam nominis.

— 10. οὐχ ὡς ἡδέως ἔχουσιν ἡμῖν] Id est, ἐπιτηδείως. Etymologus: ἐπιτήδειος, φίλος καὶ συνήθης, ἀπὸ τοῦ ἥδω, ἡδὴς, ἐπιτηδὴς καὶ ἐπιτήδειος, πλεονασμῷ τοῦ τ. amicus enim amico carus est atque jucundus. unde hoc apud Plutarchum:

εἰς ὄμματ' εὔνου φωτὸς ἐμβλέψαι γλυκύ.

[P. 129. ed. D.] Dem. [c. Leptin. p. 500. ed. Reisk.] ἵνα Λεπτίνης ἰδίᾳ τισὶν, οἷς ἀηδῶς ἔχει, ἐπηρεάσῃ. Cic. [pro Sext.] "qui imperitæ et concitatæ multitudini jucundi esse voluerunt." Idem: "carus utrisque est atque jucundus." Item: "Erat temporibus illis jucundus Metello illi Numidico, et Pio ejus filio." Dem. [in procemiis p. 1438.] ἔστι μὲν οὖν τὸ κοινὸν ἔθος τῶν πλείστων, τοὺς μὲν συνεπαινοῦντας ἑαυτοῖς ὅ τι ἂν πράττωσι, φιλεῖν, πρὸς δὲ τοὺς ἐπιτιμῶντας ἀηδῶς ἔχειν. hinc ἀηδίαν dicimus offensionem et simultatem inter amicos ortam. Dem. [de ementita legatione, p. 411.] ἴστε δήπου Πυθοκλέα τουτονὶ τὸν Πυθοδώρου. τούτῳ πάνυ φιλανθρώπως ἐκεχρήμην ἐγώ. καὶ ἀηδὲς ἐμοὶ καὶ τούτῳ γέγονεν εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην οὐδέν. οὗτος ἐκτρέπεταί με νῦν ἀπαντῶν, ἀφ' οὗ πρὸς Φίλιππον ἀφῖκται. Pausanias [in rebus Phocensium, X. 2.] λέγων καὶ ἄλλα ἐπαγωγὰ καὶ ὡς τὰ Ἀθηναίων καὶ ἐκ Λακεδαίμονος ἐπιτήδεια ἐξαρχῆς ἐστὶν αὐτοῖς, id est, ὡς ἡδέως ἔχουσιν αὐτοῖς tam Lacedæmonii quam Athenienses.

— 12. εἰ καὶ πάνυ φήσειέ τις αὐτοὺς ἀναισθήτους εἶναι] Bœotii semper habiti sunt tardiores. Aristides [Leuctric.] Οἶμαι δὲ καὶ Θηβαίους μὴ εἰς τοσοῦτον ἀναισθήτους εἶναι, μηδὲ φαύλους, καίπερ ὄντας Θηβαίους, ὥστε πλείω μέμψιν ποιεῖσθαι νῦν ἡμῖν, ἐὰν, καὶ τὰ ἑξῆς. Dem. [pro Ctesiphonte, p. 237.] συμφέρει δὲ Φιλίππῳ καὶ Φωκεῦσι καὶ ὑμῖν ὁμοίως ἅπασι, τῆς ἀναλγησίας καὶ τῆς βαρύτητος ἀπαλλαγῆναι τῆς τῶν Θηβαίων. quamquam fortasse hæc ἀναλγησία Thebanorum non est ἀναισθησία, sed major stupiditas, de qua Pausanias: ἀντὶ τούτου μὲν ἅπαντα τὰ ἀνάλγητα βουλεύματα, ἀπόνοια ὑπὸ Ἑλλήνων ὀνομάζεται Φωκική. ἀνάλγητα βουλεύματα sunt *perdita consilia et sine remorsu conscientiæ*, ἀπόνοια, *perdita audacia*. M. Tullius [Tusc. III. c. 6. §. 12.] "Nec absurde Crantor ille, qui in nostra Academia vel in primis fuit nobilis. Minime, inquit, assentior iis, qui istam nescio quam indolentiam magnopere laudant: [p. 130. ed. D.] quæ nec potest esse ulla, nec debet. Ne ægrotus sim, inquit: sed si fuerim, sensus adsit, sive secetur quid, sive avellatur a corpore. nam istud nihil dolere, non sine magna mercede contingit, immanitatis in animo, stuporis in corpore." ἡ βαρύτης Thebanorum non est illa idea, de qua diximus, Hermogenis: sed arrogantiam potius atque fastidium declarat. tales enim graves sunt omnibus. Isocrates quibus bene institutos vereque eruditos laudat, hæc addit [Panathenaico p. 444. t. II. ed. Aug.] ἔπειτα τοὺς πρεπόντως καὶ δικαίως ὁμιλοῦντας τοῖς ἀεὶ πλησιάζουσι, καὶ τὰς μὲν τῶν ἄλλων ἀηδίας καὶ βαρύτητας εὐκόλως καὶ ῥᾳδίως φέροντας, σφᾶς δ' αὐτοὺς ὡς δυνατὸν ἐλαφροτέρους καὶ μετριωτάτους τοῖς συνοῦσι παρέχοντας. hic ἀηδία καὶ βαρύτης est acerbitas naturæ atque importunitas, vel potius superbia atque elatio. Arist. [Rhet. II.] ἔστι δὲ ἡ σεμνότης, μαλακὴ καὶ εὐσχήμων βαρύτης. sic Theophrastus magistrum imitans, αὐστηρότητα definit στρυφνότητά τινα ἠρεμαίαν καὶ μαλακήν. Notum illud Horatii [lib. II. Epist. 1. v. 244.]

"Bœotum in crasso jurares aere natum.'

M. Tullius [de fato, c. 4.] "Multaque sunt alia, quæ inter locum et locum plurimum differunt. Athenis tenue cœlum, ex quo acutiores putantur Attici: crassum Thebis. Itaque pingues Thebani et valentes." pingues ait ingenio, non corpore, ni fallor. "Ingenia hominum," inquit Curtius, "ubique locorum situs format." sed insignissimus est Polybii locus super hac re. Contemplantes, inquit [lib. IV. 21. 1. s.] τὴν τῶν ἠθῶν αὐστηρίαν, ἥτις αὐτοῖς παρέπεται διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος ψυχρότητα, καὶ στυγνότητα τὴν κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν τοῖς τόποις ὑπάρχουσαν, ᾧ συνεξομοιοῦσθαι πεφύκαμεν πάντες ἄνθρωποι κατ' ἀνάγκην. οὐ γὰρ δι' ἄλλην, [p. 131. ed. D.] διὰ ταύτην δὲ τὴν αἰτίαν, κατὰ τὰς ἐθνικὰς καὶ τὰς ὁλοσχερεῖς διαστάσεις, πλεῖστον ἀλλήλων διαφέρομεν, ἤθεσί τε καὶ μορφαῖς καὶ χρώμασιν, ἔτι δὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων τοῖς πλείστοις. hæc de suis Arcadicus auctor, quorum duritiem indolis propter regionis situm atque naturam et montium altitudinem asperitatemque, sapientes viri bonis legibus institutisque, et in primis musica, temperabant. M. Tullius [Agraria II. c. 35.] "Non ingenerantur hominibus mores tam a stirpe generis ac seminis, quam ex iis rebus, quæ ab ipsa natura loci, et a vitæ consuetudine suppeditantur, quibus alimur et vivimus. Carthaginenses fraudulenti et mendaces, non genere, sed natura loci, quod propter portus suos multis et variis mercatorum et advenarum sermonibus, ad studium fallendi studio quæstus vocabantur. Ligures montani, duri atque agrestes. docuit ipse ager, nihil ferendo nisi multa cultura et magno labore quæsitum. Campani semper superbi bonitate agrorum et fructuum magnitudine, urbis salubritate, descriptione, pulcritudine. Ex hac copia atque omnium rerum affluentia primum illa nata sunt, arrogantia, quæ a majoribus nostris alterum consulem postulavit: deinde ea luxuries, quæ ipsum Annibalem armis etiam tum invictum, voluptate vicit." Sic ληκυθίζειν τὰς θέσεις, locos tractare communes, interdum juvat.

— 14. τοῖς δ' ἀγαθοῖς ἐφεδρεύων ἕτερος καθεδεῖται] Nempe Philippus. Polybius [lib. III. c. 90. §. 2.] de Fabio Maximo cunctatore: ἀθρόους δ' ἀεὶ στρατιώτας καὶ συνεστραμμένους τηρῶν, ἐφήδρευσε τοῖς τόποις καὶ τοῖς καιροῖς. *assidue milites in unum continens, captabat occasiones ex locis et temporibus.* [p. 132. ed. D.] Idem [III. 12. 6.] ἵνα τοὺς μὲν ἐφέδρους εἶναι νομίζοντες τῶν καιρῶν, ἀεὶ φυλάττωνται. Idem de regibus Ægypti [V. 34. 8.] ἐφήδρευον δὲ τοῖς ἐν Θράκῃ καὶ τοῖς ἐν Μακεδονίᾳ πράγμασιν. *imminebant ex insidiis.* Philotas apud Curtium [lib. V.] "Sic ego imperio, quod dedignor, immineo?" Idem ἐφορμεῖν, nisi quod hoc translatum a navibus. ὅρμος enim *navium statio*. Dem. [Olynth. III. p. 30.] ἦν τοῦτο ὥσπερ ἐμπόδισμά τι καὶ δυσχερὲς, πόλιν μεγάλην ἐφορμεῖν τοῖς ἑαυτοῦ καιροῖς, διηλλαγμένην πρὸς ἡμᾶς. Dem. [π. τ. ἐν Χεῤῥον. πρ. p. 100. et Philipp. IV. p. 135.] οὐκοῦν βούλεται τοῖς αὐτοῦ καιροῖς τὴν παρ' ὑμῶν ἐλευθερίαν ἐφεδρεύειν. Bonus interpres: *non vult vestram libertatem sibi in rebus adversis esse formidini.* Quos Paulus χαλεποὺς καιροὺς vocat: ut Tullius ad Lentulum sua tempora appellat, quibus in exsilio fuit, et quum vexatus est ab inimicis ante exsilium. Est ἐφεδρεύειν, inquit Budæus, *imminere in occasionem, et calamitatem, et res afflictas alterius.* Arist. [Polit. II.] ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς Λάκωσιν οἱ Εἵλωτες, ὥσπερ ἐφεδρεύοντες τοῖς ἀτυχήμασι διατελοῦσιν, ut scilicet, si quod prœlium adversum fecerint, in libertatem se vindicent: et post terræ motum, quæ magna erat calamitas (magnam enim urbis partem deleverat) defecerunt. Ovidius [Met. I. 146.] "Imminet exitio vir conjugis, illa mariti." Euripides [Oreste 1627.]

σύ θ', ὃς ξιφήρης τῇδ' ἐφεδρεύεις κόρῃ.

Orestes gladium tenebat furibundus, intentum Hermiones Menelai filiæ jugulo. Triclinius in Lorarium Sophoclis [Ajac. 610.] ἔφεδρος κυρίως ὁ παρεσκευασμένος, ὅταν δύο τινὲς παλαίσωσι, παλαίειν τῷ νικήσαντι. Pindarus [Nem. IV. 156.] τραχὺς δὲ παλιγκότοις ἔφεδρος. Schol. προκεκληρωμένοις καὶ προκεκμηκόσι τοῖς προηγουμένοις πρὸς ἀλλήλους, ἀκοπίατος ἐφέστηκε. Translatum est igitur a certaminibus gymnicis. Cui non obvenerat par, quiescebat aliis certantibus, [p. 133. ed. D.] cum depugnassent, victorem adorturus. Sophocles apud Aristophanem ἔμελλεν ἔφεδρος καθεδεῖσθαι, si vicisset Æschylus in certamine musico, quieturus: sin Euripides, περὶ τῆς τέχνης

Διαγωνιεῖσθ' ἔφασκε πρός γ' Εὐριπίδην.
[in Ranis, 793. s.]

Sic bene ab oratore junguntur hæc verba. ἔφεδροι, *milites in subsidiis collocati*. ἐφεδρεῖαι, *subsidia*. Diodorus [l. XVI.] ὁ δὲ βασιλεὺς τοὺς μὲν προμάχους τῶν Μακεδόνων πρώτους ἔστησε, τοὺς δὲ ἐφέδρους ἔταξε, τοὺς ἐπιλέκτους. Ut Romani triarios, qui fortissimi fuerant, in postrema acie locabant. Unde proverbium: Res ad triarios rediit. Idem Diodorus [XVII. 12.] προσέταξε τοὺς ἐπὶ τῆς ἐφεδρείας τεταγμένους, διαδέξασθαι τὸν ἀγῶνα, *prælium excipere. l'arriere garde, subsidium.* Virgilius [lib. XI. Æn. 266. s.]

"Ipse Mycenæus magnorum ductor Achivum
Conjugis infandæ prima intra limina dextra
Oppetiit: devictam Asiam subsedit adulter."

Ægisthus ex insidiis obtruncavit Agamemnonem. Verbum hoc Latinum comprehendit utrumque Græcum ὑφορμεῖν καὶ ἐφεδρεύειν. καθεδεῖται futurum II. medium. καθέζομαι, infinitum II. ἐκαθεδόμην, fut. II. καθεδοῦμαι.

P. 144. 2. τοὺς βοηθήσοντας ἂν οἴομαι, εἰς τὴν οἰκείαν εἴ τις ἐμβάλῃ, βοηθεῖν] Hæc enim humanitas semper fuit in omnibus Græcis, maxime Atheniensibus, ut, si qui

laborarent aut periclitarentur, illis succurrerent, nullam opem ferrent alios lacessentibus. Certe testimonium Athenis Aristides perhibet, quod verissimum est. [Leuctrica I. pro Lacedæmoniis, p. 408. t. I. Jebb.] οὕτως ὁ παλαιὸς λόγος ἔστ' ἀληθὴς, ὅτι τοῖς καθεκάστους ἀτυχοῦσι κοινὴ πᾶσιν ὕπεστιν εὐτυχία, τὸ τῆς πόλεως ταύτης ἦθος, ὑφ' οὗ σώζονται. Nam et Thebanos de se non optime meritos [p. 134. ed. D.] juverunt contra Lacedæmonios, a quibus Thebani magnam injuriam acceperant, cum arcem Cadmeam Phobidas occupasset. Et rursus Leuctrica calamitate fractis opibus Lacedæmoniorum, illos vicissim, quamvis ab illis debellati fuissent, contra vim Thebanorum tuebantur, non veriti δόξαν ἐμπληξίας ὀφλισκάνειν παρὰ τοῖς πολλοῖς, inquit idem auctor, id est, *opinionem levitatis et inconstantiæ*, quod essent modo harum, modo illarum partium. Homerus [Odyss. Υ. 131. ss.]

> τοιαύτη γὰρ ἐμοὶ μήτηρ πινυτή περ ἐοῦσα,
> ἐμπλήγδην ἕτερόν γε τίει μερόπων ἀνθρώπων
> χείρονα, τὸν δέ τ' ἀρείον' ἀτιμήσασ' ἀποπέμπει.

Eust. ἐμπλήγδην παρὰ τὸ ἐμπλήσσειν, ἤτοι ἐμπίπτειν, ὅπως ἂν τύχοι τοῖς πράγμασι. Nec vituperat matrem Telemachus, sed studium atque amorem ejus ingentem erga virum demonstrat, quod recentissimum quemque, quamvis vanum, in honore haberet nuntium. Objicit Æschini Demosthenes τὴν ἐμπληξίαν τῆς πολιτείας, de quo jam supra diximus. Cic. "non sentire idem semper de rep. sed idem spectare debemus."

— ibid. εἰς τὴν οἰκείαν] Subaudis γῆν ἢ χώραν, *terram* aut *agrum suum*. ἐμβάλλειν est *invadere, et fines aliorum ingredi*. Idem εἰσβάλλειν, et ἐσβολὴ Thucyd.

— 3. οὐ συνεπιστρατεύσειν οὐδετέροις] I. *nutris adjutores fore ad inferendam injuriam*. Denique ἐπιμαχίαν οὐ ποιήσονται πρὸς οὐδετέρους, ἀλλ' εἴπερ, συμμαχίαν. Hoc est enim οὐ συνεπιστρατεύειν. Sed explicemus hunc locum ex Thucydide, eademque opera Thucydidem emendemus. Sic enim editum est [lib. I. c. 44.] Postridie mutarunt sententiam Athenienses [p. 135. ed. D.] Κερκυραίοις συμμαχίαν μὲν μὴ ποιήσασθαι, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν, (εἰ γὰρ ἐπὶ Κόρινθον ἐκέλευον σφίσιν οἱ Κερκυραῖοι ξυμπλεῖν, ἐλύοντ' ἂν αὐτοῖς αἱ πρὸς τοὺς Πελοποννησίους σπονδαὶ) ἐπιμαχίαν δ' ἐποιήσαντο, τῇ ἀλλήλων βοηθεῖν, ἐάν τις ἐπὶ Κέρκυραν ἴῃ, ἢ Ἀθήνας, ἢ τοὺς τούτων ξυμμάχους. Illum Thucydidis locum ut intelligerem, fecit hic Demosthenis. Nam etsi Scholiastes hanc probat lectionem, neque ullum in ea scrupulum invenit, mihi tamen nunquam satisfecit. Non dubito, permutatam esse sedem duum vocabulorum, atque ita legendum: Κερκυραίοις ἐπιμαχίαν μὲν μὴ ποιήσασθαι. Et mox: συμμαχίαν δ' ἐποιήσαντο, τῇ ἀλλήλων βοηθεῖν. [Adversantur Dounæo Abresch. Dilucidd. Thucc. p. 49. et Gottleber. ad Thuc. t. I. p. 95. Beck.] Quod perspicuum est ex verbis ipsius auctoris, primum his: εἰ γὰρ ἐπὶ Κόρινθον ἐκέλευον σφίσιν οἱ Κερκυραῖοι ξυμπλεῖν. Hæc enim certe est ἐπιμαχία. Deinde ex eo, quod sequitur: ἐπιμαχίαν δ' ἐποιήσαντο, τῇ ἀλλήλων βοηθεῖν. quæ profecto est ξυμμαχία, quum bellum defenditur, ut, cum infertur, ἐπιμαχία, quod confirmat hoc ipsum, quod nunc tractamus Demosthenis: καὶ γὰρ αἱ συμμαχίαι τοῦτον ἔχουσι τὸν τρόπον. quo modo? εἰς τὴν οἰκείαν εἴ τις ἐμβάλοι, βοηθεῖν, οὐ συνεπιστρατεύειν: quæ est ἐπιμαχία. Præterea testimonio est, quod adjicitur, ὧν καὶ φροτίσειεν ἄν τις. Illæ enim societates fidæ sunt et firmæ, quibus se invicem defendunt; leves, quibus adjutores fiunt ad bellum aliis inferendum, et cito deseruntur. Postremo Thucydides ipse post pauca [c. 53.] rem ponit extra controversiam. Cum enim Corinthii dixissent: ἀδικεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολέμου ἄρχοντες, καὶ σπονδὰς λύοντες· respondent: οὔτε ἄρχομεν πολέμου, ὦ ἄνδρες Πελοποννήσιοι, οὔτε σπονδὰς λύομεν, [p. 136. ed. D.] Κερκυραίοις δὲ τοῖσδε ξυμμάχοις οὖσι βοηθοὶ ἤλθομεν. Ecce, quos in tutelam receperant, ξυμμάχους appellat. At loco superiore scriptum est: ἐπιμαχίαν δ' ἐποιήσαντο, τῇ ἀλλήλων βοηθεῖν. Itaque hic Scholiastes coactus est dicere, τὴν ἐπιμαχίαν, συμμαχίαν λέγει. Sed cur commutaret hæc nomina? imo supra commutata sunt vitio librariorum, ut jam luce ipsa clarius ducere existimo. Unus adhuc restat scrupulus, quod ait magnus hic auctor, ξυμμαχίαν μὲν μὴ ποιήσασθαι, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν, quod fœdus offensivum et defensivum vocatur. Hoc igitur geminum fœdus est ἐπιμαχία, non, ut vulgo creditur, συμμαχία. Qui enim amicorum oppugnat inimicos, hic amicos facilius defendet lacessitos. Æschines [contra Ctesiphontem, p. 482. ed. Reisk.] ἀπορῶν δ' ὅ,τι χρήσαιτο αὐτῷ (Καλλίας ὁ Χαλκιδεὺς), καὶ παραγγελλομένης ἐπ' αὐτὸν ἤδη στρατείας, μίαν ἐλπίδα λοιπὴν κατεῖδε τῆς σωτηρίας, ἔνορκον λαβεῖν τὸν Ἀθηναίων δῆμον, σύμμαχον ὀνομασθέντα, βοηθήσειν, ἐάν τις ἐπ' αὐτὸν ἴῃ. Postrema verba declarant, συμμαχίαν fœdus esse solummodo defensivum. Erant Athenienses Lacedæmoniorum socii atque amici: erant Arcadum inimici: quibuscum hactenus fœdus inierunt, ne Lacedæmonios offenderent. Hæc est συμμαχία. De qua Xenophontem audiamus [rerum Græcarum VII. 4. 6.] τοῖς μέντοι

Ἀρκάσιν ἠναγκάζοντο πέμπειν τοὺς ἱππέας ἐπικούρους διὰ τὴν ξυμμαχίαν, εἴ τις στρατεύοιτο ἐπὶ τὴν Ἀρκαδίαν· τῆς δὲ Λακωνικῆς οὐκ ἐπέβαινον ἐπὶ πολέμῳ.

— 6. οὐκ ἄχρι τῆς ἴσης] Ulpianus subaudit ψήφου: ego μοίρα potius, ut ἐπίσης ὑφ' ἕν, *ex æquo*. Comicus [Ter. Eunucho, I. 2. 11. ss.] "O Thais, Thais, utinam esset mihi pars æqua amoris tecum," ὤφελον ἐπίσης φιλεῖν καὶ φιλεῖσθαι. Herodotus: ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίῃ. *pari conditione*.

[P. 137. ed. D.] — 7. ὥστε εἶναι καὶ κρατεῖν τῶν ἄλλων] M. Tullius hunc locum adumbravit. [Offic. I. 12.] "Sed ea bella, quibus imperii gloria proposita est, minus acerbe gerenda sunt. Ut enim quum civiliter contendimus, aliter [Hanc antiquam lectionem etiam Heusing. prætulit. Nam post Lamb. editum: *cum civi aliter* contend. si est etc. Beck.] si est inimicus, aliter, si competitor: cum altero certamen honoris et dignitatis est, cum altero capitis et famæ: sic cum Celtiberis, cum Cimbris bellum ut cum inimicis gerebatur, uter esset, non uter imperaret: cum Latinis, Sabinis, Samnitibus, Pœnis, Pyrrho de imperio dimicabatur." Hæc ille. De Pœnis dubitari potest. Videntur enim Punica bella, præsertim secundum, internecinum fuisse. Sed hoc etiam confirmat alio loco. [pro Sextio, c. 68.] "Quis Carthageniensium pluris fuit Annibale consilio, virtute, rebus gestis? qui unus cum tot imperatoribus nostris tot annos de imperio et gloria decertavit." Atque hoc sic fieri solet et debet in rep. non minus in privatis hominibus atque injuriis observandum. Themistocles, cum falsæ proditionis accusatus patriam fugeret, urgentibus a tergo qui persequebantur, coactus est ad Admetum regem Molossorum, hominem non amicum, confugere, utpote cui restitisset aliquando, cum nescio quid ab Atheniensibus, peteret. [ad finem I. Thucyd. c. 136.] Ad regem igitur cum supplex accederet, quem læserat, ingenue confessus est, se de eo non optime meritum esse: sed tamen æquum censere et postulare, si contra rem illius quodam tempore venisset, non id tum in tanta sua calamitate meminisse. Non enim hoc esse par pari referre, cum salus agitur, ultum ire eum in caput, a quo læsus es, cum mediocre commodum quæreretur. γενναῖον γὰρ εἶναι τοὺς ὁμοίους ἀπὸ τοῦ [p. 138. ed. D.] ἴσου τιμωρεῖσθαι, ait Thucydides. ἀλλ' αὐτὸς μὲν ἐκείνῳ χρείας τινὸς, καὶ οὐκ εἰς τὸ σῶμα σώζεσθαι, ἐναντιωθῆναι. ἐκεῖνον δ' ἂν, εἰ ἐκδοίη αὐτὸν, (εἰπὼν ὑφ' ὧν καὶ ἐφ' ᾧ διώκεται) σωτηρίας ἂν τῆς ψυχῆς ἀποστερῆσαι. Hac oratione victus rex veniam dedit, et clam emisit summum virum, quo tendebat, ad Persas. Similis moderatio Græcorum fuit erga Lacedæmonios, quum insolescere imperium adepti cœperant. Id enim agebant, ut insolentia eorum comprimeretur adempto imperio, non ut perirent et funditus tollerentur. Aristides [Leuctrica III. p. 450. t. I. ed. Jebb.] καὶ νὴ Δί' ἴσως εἰσὶν οἱ πλείους διὰ τοὺς ἁρμοστὰς καὶ τὴν ἀπὸ Λυσάνδρου τότ' ἐπήρειαν, μέχρι μὲν τοῦ μὴ τὴν τοῦ ταῦτα ποιεῖν ἔχειν δύναμιν, μισοῦσιν ἴσως αὐτοὺς τῆς αὐτῶν ἕνεκ' ἀσφαλείας ἕκαστοι. ὡς δὲ καὶ ἀπολωλότας καθάπαξ ἰδεῖν, οὔ μοι δοκοῦσιν κ. τ. λ. Harmostæ sunt, quos Lacedæmonii bello Peloponnesiaco devictis Atheniensibus, cum ab armis discessum est, civitatibus imposuerunt, qui res ubique ad morem et disciplinam Spartæ componerent, καὶ πρὸς τὸν κόσμον τῆς αὐτῶν πολιτείας. Denique erant, quales apud Romanos constituendæ reip. Triumviri teste Budæo. ἄρη, βλάβη. πλεονασμῷ τοῦ ει ἀρείη. Inde ἐπήρεια, quod hic quidem *insolentiam* significat. Eustathius ἀπειλὴν exponens illud [Iliados Ρ. 431.] πολλὰ δὲ μειλιχίοισι προσηύδα, πολλὰ δ' ἀρειῇ. Eust. ἀντίκεινται δὲ τῇ ἀρειῇ πάντως μειλίχιοι λόγοι. Talis erat Lysander minax, superbus, insolens.

[P. 140. ed. D.] — 10. τί οὖν ἡγοῦμαι φοβερὸν] Hermogenes: κατὰ σχῆμα εὐκρινὴς γίνεται ὁ λόγος, ὅταν ὁ λέγων οἷον ἑαυτὸν ἐρωτῶν, εἶτα ἀποκρίνηται, ut quum dicit orator, τίνος οὖν ἕνεκα τοῦτο λέγω; quorsum hæc? ista enim figura dilucidam orationem liquidamque reddit, frequens apud Rhetorem. Jam autem proprius accedit ad causam, atque auditoribus, quid illis maxime metuendum sit, ostendit ex comparatione.

P. 145. 2. ὅσοι γε τὰ αὐτὰ τούτοις φρονοῦσι] Tum duæ factiones erant in Peloponneso: pars cum Lacedæmoniis sentiebant, plerique contra. factio est inter malos, [p. 141. ed. D.] quod inter bonos amicitia, inquit Sallustius. [Bell. Cat. 16.] "Idem velle et idem nolle, ea demum habetur vera amicitia." hoc est, τὸ αὐτὸ φρονεῖν. Æschines [περὶ παραπρ. p. 212. R.] οὐχ ὁμονοούντων ἀλλὰ τῶν πλείστων τὰ Παυσανίου φρονούντων. et apud Paulum τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς [Rom. VIII. 6.], quod vult caro, quod concupiscit. *Sensus carnis* optime redditur. Nam, qui *sapientiam* aut *prudentiam* vertunt, ut Augustinus, errant. illud Aristotelis est [Ethic. cap. VIII.] ἀπὸ τοῦ μέγα φρονεῖν, χρὴ δὲ οὐ κατὰ τοὺς παραινοῦντας, ἀνθρώπινα φρονεῖν ἄνθρωπον ὄντα, θνητὰ τὸν θνητόν· ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἐνδέχεται ἀπαθανατίζειν. quid hoc verbi est? sequitur ἐξηγητικῶς, καὶ ἅπαντα ποιεῖν πρὸς τὸ ζῆν κατὰ τὸ κράτιστον τῶν ἐν αὐτῷ, id est, *secundum mentem atque intelligentiam*: quod Cicero dicit, 'immortalitatem meditari' vel 'æterna moliri.'

[Tusc. I. c. 15.] "Licuit esse otioso Themistocli, licuit Epaminondæ, licuit, ne et vetera et externa quæram, mihi: sed nescio quo modo inhæret in mentibus quasi seculorum quoddam augurium futurorum: idque in maximis ingeniis altissimisque animis et exsistit maxime, et apparet facillime." Idem [de senect. c. 23.] "quod ni ita haberet, ut animi immortales essent, haud optimi cujusque animus maxime ad immortalitatis gloriam niteretur." Plato [Charmide, p. 113. t. V. ed. Bip.] ἔμαθον δὲ τὴν ἐπῳδὴν ἐγὼ ἐκεῖ ἐπὶ στρατιᾶς παρά τινος τῶν Θρᾳκῶν τῶν Ζαμόλξιδος ἰατρῶν, οἳ λέγονται καὶ ἀπαθανατίζειν. forte ἑταίρων. sed et ἰατρῶν ferri potest. agitur enim de remedio quodam. Herodotus de Dario [lib. IV. c. 93. p. 323. Wess.] πρώτους αἱρέει Γέτας τοὺς ἀθανατίζοντας. ἀθανατίζουσι δὲ τόνδε τὸν τρόπον. οὔτε ἀποθνήσκειν ἑωϋτοὺς νομίζουσιν, ἰέναι τε τὸν ἀπολλύμενον παρὰ Ζάμολξιν. erant igitur philosophi τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς φρονοῦντες. [p. 142. ed. D.] Zamolxis enim auctor hujus disciplinæ, fuit, ut Herodotus tradit, Pythagoræ Samii servulus, a quo quum quædam accepisset de immortalitate animorum, et simul cum libertate magnam in Græcia atque Ionia pecuniam invenisset, domum ad suos homo magnificus rediit, et quæ didicisset docere instituens sectam in Getis condidit. persuadere enim perseveravit, qui se ei dedidissent, neque ipsos esse morituros, neque ex ipsis genitos: sed in locum perventuros, ubi sempiternis bonis generis cujusque fruerentur. Sed et Druidas nostros, qui immortalitatem animæ pariter asserebant [vide Cæsarem de b. Gall. VI. 14.] Pythagoreos fuisse ego non dubito, sed disciplinam eorum manasse a Pythagora [Non facile assentietur, qui Britanniæ nomen alias habere origines, et Pythagora probabiliter antiquiores esse Druidas, meminerit. BECK.] quippe qui permutationem quoque animorum in alia atque alia corpora cum Pythagora tenebant. præterea nihil disciplinæ suæ literis mandabant, quod in primis Pythagoricum fuit et Platonicum. "Id mihi duabus de causis instituisse videntur," inquit Cæsar [lib. VI. c. 14.] "quod neque in vulgus disciplinam efferri velint, neque eos, qui discant, literis confisos, minus memoriæ studere: quod fere plerisque accidit, ut præsidio literarum diligentiam in perdiscendo, ac memoriam remittant." Suntque hæc mihi quidem μεγάλα τεκμήρια, venisse eos ex ea parte Italiæ, ubi Pythagoras fuit, et multis seculis Pythagoreorum nomen viguit. quam tum appellabant magnam Græciam, nunc regnum est Neopolitanum. neque in totum repudianda est, ut plerosque video facere, illa de Bruto fabula. Nam et in illa regione Italiæ sunt Brutii, quos Græci Βρεττίους vocant, [p. 143. ed. D.] et Diodorus Sic. [XVI. 15.] significare illorum sermone λῃστὰς [imo δραπέτας] ait, id est, *prædones*: quo facilius huc longius mare tentando pervenire potuerunt: et nos iidem Græci Βρεττανοὺς, patriam nostram Βρεττανίαν appellant. Multa fabulosa in nostris originibus reperiri, non nego. sed meminerimus, omnibus fere fabulis subesse aliquid veritatis, ut Strabo docet. [lib. I. p. 37. X. p. 726. Almel.] Huc accedit, quod linguæ veterum Britannorum, qui remanent hodieque, affinis est Brutiorum, qui fuerunt. quod ex Stephano probamus citante hunc Aristophanis:

μέλαινα δεινὴ γλῶσσα Βρεττία παρῆν.

μέλαιναν δεινὴν γλῶσσαν appellat, quam difficile est pronuntiare aut omnino literarum notis comprehendere. Ἀντίοχος δέ φησι τὴν Ἰταλίαν κληθῆναι Βρεττίαν, εἶτα Οἰνωτρίαν. quicquid sit, ex Pythagorea disciplina Druidas exstitisse dubitandum non est. Sed ἅλις δρυός.

— 3. διὰ τὴν πρὸς Λακεδαιμονίους ἡμῖν ἐπικηρυκείαν ἐχθρῶς σχήσουσιν] Ordo est ἡμῖν ἐχθρῶς. Harpocration: ἐπικηρυκεία, τὸ περὶ φιλίας καὶ διαλλαγῶν κήρυκας πέμπειν, Δημοσθένης Φιλιππικῷ πέμπτῳ. quæ est hæc ipsa oratio. Dem. [ad Leptinem p. 472. ed. Reisk. p. 55. ed. Wolf.] τῶν ἐν τῇ πόλει βουλευσαμένων μετὰ τὴν μάχην μὴ δέχεσθαι τῷ τείχει τοὺς στρατιώτας, ἀλλὰ πρὸς Λακεδαιμονίους ἐπικηρυκεύεσθαι. Pausanias: προϊούσης τῆς ἡμέρας ὑπὲρ ἀναιρέσεως τῶν νεκρῶν ἐπεκηρυκεύοντο. Post pugnam victores solebant cum victis aliquandiu facere inducias, ut interfectos ad sepulturam tollerent. hinc πόλεμος ἄσπονδος καὶ ἀκήρυκτος, *bellum inexpiabile, quod nulla pace aut induciis dirimi potest vel ad tempus.* et κηρύκειον, *caduceus.* [p. 144. ed. D.] ut Chaldæum קורם Latinis est *Coram.* Thucydides [I. 53.] ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς ἄνδρας ἐς κελήτιον ἐμβιβάσαντας, ἄνευ κηρυκίου προπέμψαι τοῖς Ἀθηναίοις. ad quem locum Scholiastes insigniter: κηρύκιόν ἐστι ξύλον ὀρθὸν, ἔχον ἑκατέρωθεν δύο ὄφεις περιπεπλεγμένους καὶ ἀντιπροσώπους, ὅπερ εἰώθασι φέρειν οἱ κήρυκες, καὶ οὐκ ἐξῆν ἀδικεῖν αὐτοὺς, παρ' οὓς ἀπέρχονται. σύμβολον δὲ ἦν τὸ μὲν ὀρθὸν ξύλον τοῦ ὀρθοῦ λόγου, τὸ δὲ τῶν ὄφεων εἶδος, τὰ ἀντιτασσόμενα στρατόπεδα. ὁ γὰρ ὀρθὸς λόγος δι' ἀμφοτέρων χωρεῖ. unde εἰρήνη dicta est, ut supra docuimus. hoc symbolum videre est in codicibus, quos Frobenius excudit. Itaque hic caduceus Mercurio tribuitur. hæc hujus hieroglyphici ratio sane probabilis est: quam Macrobius [Sat. I. cap. XIX.] tradidit, plane futilis. M. Tullius [De Orat.]

"deinde qui possit non tam caduceo, quam nomine oratoris ornatus, incolumis vel inter hostium tela versari." hic locus explicat Scholiastem Thucyd. Orator enim est ὀρθὸς λόγος, qui inter duos exercitus intercedit, quem non fas erat violare, hoc est ἀδικεῖν. oratores erant κήρυκες, quos *caduceatores* vocant. Virg. [lib. XI. Æn.]

"Jamque oratores aderant ex urbe Latina,
Velati ramis oleæ, veniamque rogantes."

post victoriam Æneæ scilicet ὑπὲρ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναιρέσεως, ut apud Pausaniam supra. Livius [lib. XXXVI. 27.] "Ætoli paucos post dies quam ad bellum renovandum, acciendumque regem in Asiam legatos miserant, abjectis belli consiliis, pacis petendæ oratores ad consulem miserunt." Cum his Festus facit, qui vult oratores ex Græco dictos, tanquam ἀρητῆρας, quod missi ad reges et gentes, deos solerent ἀρᾶσθαι, id est, *testari.* "hi modo (inquit) appellantur legati." Postremo notandum, quod Ulpianus scribit ad illam [p. 145. ed. D.] contra Timocratem [p. 265. ed. Aurel.] ἰστέον δὲ, ὅτι ἄλλος ἦν ὁ κῆρυξ τοῦ δήμου, καὶ ἄλλος ὁ τοῦ πολέμου, ὁ προηγούμενος τῶν πρέσβεων, πρὸς τὸ αὐτοῖς σπείσασθαι εἰρήνην πρὸς τοὺς πολεμίους, βαστάζων καὶ σύμβολον τὸ κηρύκιον. hi sunt *caduceatores,* Romanis *feciales.* κῆρυξ τοῦ δήμου quis sit, Æschines his verbis docet [contra Ctesiphontem, p. 386. s. Reisk.] σεσίγηται δὲ τὸ κάλλιστον καὶ σωφρονέστατον κήρυγμα τῶν ἐν τῇ πόλει, τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν ὑπὲρ πεντήκοντα ἔτη γεγονότων, καὶ πάλιν ἐν μέρει τῶν ἄλλων Ἀθηναίων. Jam huic verbo vocis similitudine finitimum est, sed longe significatione diversum, τὸ ἐπικηρύττειν. Dem. [de perperam obita legatione p. 347.] καὶ διὰ ταῦτα, χρήματα αὐτῷ Θηβαίους ἐπικεκηρυχέναι. quod est *proscribere,* ut Triumviri Romæ magna præmia proponebant iis voce præconis, qui proscriptorum capita attulissent. sic Æschines Thebanos aiebat pronuntiasse ei magnam mercedem, qui se interfecisset.

— 4. καὶ τὸ δοκεῖν ἐκδέχεσθαί τι τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων] Hic ἀντὶ τοῦ ἀποδέχεσθαι, quod est *approbare,* ut Ulpianus quoque observat. proprie enim *excipere, exspectare.* Themistius: ἐγὼ δὲ καὶ τοῦτο μὲν τὸ ἔπος, ὡς πάνυ κομψὸν ἐκδέχομαι. Thucydides [lib. IV. 122.] καὶ ἐδέξαντο πάντες οἱ ἐπὶ Θρᾴκης ξύμμαχοι Λακεδαιμονίων τὰ πεπραγμένα. *omnes in Thracia socii Lacedæmoniorum acta probabant. excipere bellum,* ἐκδέχεσθαι τὸν πόλεμον. ἐκφέρειν τὸν πόλεμον, *inferre bellum.*

— 9. ὅτι κωλύομεν αὐτὸν κοινωνεῖν τῆς Ἀμφικτυονίας] Ἀμφικτυονία, *commune Amphictyonum.* de quibus multa jam attulimus ex Strabone et Pausania: quibus hæc addenda a Dionysio Hal. [Arch. Rom. IV. 25.] πάντων μάλιστα τῶν τοιούτων ἔργων, τὴν Ἀμφικτύονος τοῦ Ἕλληνος ἐπίνοιαν ἠγάσθε, (Servius Tullius scilicet, rex Romanorum) [p. 146. ed. D.] ὃς ἀσθενὲς ὁρῶν καὶ ῥᾴδιον ὑπὸ τῶν περιοικούντων βαρβάρων ἐξαναλωθῆναι τὸ Ἑλληνικὸν γένος, εἰς τὴν ἀπ' [Huds. et R. ἐπ'] ἐκείνου κληθεῖσαν Ἀμφικτυονικὴν σύνοδον καὶ πανήγυριν αὐτοὺς συνήγαγε (sic lego, non αὐτὸς [in Huds. et Reisk. αὐτὸ]) νόμους καταστησάμενος, ἔξω τῶν ἰδίων, οὓς ἑκάστη πόλις εἶχε τοὺς κοινοὺς ἅπασιν, οὓς καλοῦσιν Ἀμφικτυονικοὺς, ἐξ ὧν φίλοι μὲν ὄντες ἀλλήλοις διετέλουν, καὶ τὸ συγγενὲς φυλάττοντες ἔργοις μᾶλλον ἢ λόγοις, λυπηροὶ δὲ τοῖς βαρβάροις καὶ φοβεροί. Quibus consentit cum Pausania Dionysius, institutorem hujusce conventus affirmans Amphictyonem quendam, nisi quod ille Deucalionis filium facit hunc Amphictyonem, hic nepotem. Hellen enim, a quo Græci Ἕλληνες, ejusdem fuit filius. sed illam traditionem jam satis refutavimus. Illius exemplum, inquit Dionysius, quisquis institutor fuit, Iones secuti, qui in oram maritimam Asiæ colonias deduxerant, nec non Æoles, qui in eadem Asia consederant ad Hellespontum et Troadem, templa struxerunt, illi in Epheso Dianæ, hi alio quodam in loco, quem delegerant, Apollini. Quo cum conjugibus et liberis convenientes statis temporibus res divinas faciebant, festivitatesque celebrabant in honorem deorum. Quibus rite procuratis, quum se comiter invicem invitassent, si quid controversiæ vel offensiunculæ civitati cum civitate intercederet, erant judices, qui lites deciderent: et simul de bello cum Barbaris, et mutua inter se concordia consilia agitabant. Præterea Panionium fuit duodecim Ioniæ civitatibus, instar hujus in Græcia Amphictyonici conventus, [p. 147. ed. D.] ut refert Herodotus: Ἴωνες δὲ πυνθανόμενοι ταῦτα, ἔπεμπον προβούλους σφέων αὐτέων ἐς Πανιώνιον. [lib. VI. c. 7. p. 441. Wess.] Horum instituta porro quum Servius rex Romanus imitari vellet, studuit in primis et ipse civitates Latinorum benevolentia atque amicitia conjungere, ac in unum ut conspirarent efficere. id quod ejus virtute perfectum est, cum docuisset, æquum esse, ut Latini finitimis imperarent, et jura barbaris darent, quum se prognatos origine Græca scirent: Romani principatum inter Latinos tenerent, ut qui magnitudine urbis et rerum gestarum gloria præcellerent: ad hæc Dis magis propitiis uterentur, unde ad dignitatem et decus pervenerant: pertulisset denique, ut in urbe Roma Dianæ commune

delubrum, instar illius apud Ephesum, communi pecunia ponerent: ubi frequentes cum convenissent, controversias et ipsi inter se componerent: et aliis civitatibus compromitterent. hæc fere Dionysius, cui consentiens Livius [lib. I. c. 45.] "Aucta civitate magnitudine urbis, formatis omnibus domi et ad belli et ad pacis usus, ne semper armis opes acquirerentur, consilio augere imperium conatus est, simul et aliquod addere urbi decus. Jam tum erat inclytum Dianæ Ephesiæ fanum. id communiter a civitatibus Asiæ factum fama ferebat. Cum consensum deosque consociatos laudaret mire Servius inter proceres Latinorum, cum quibus publice privatimque hospitia amicitiasque de industria junxerat, sæpe iterando eadem perpulit tandem, ut Romæ fanum Dianæ populi Latini cum populo Romano facerent." Hinc tantus Ephesi tumultus est excitatus, quum Dianæ numen et religio Pauli prædicatione [p. 148. ed. D.] in discrimen adducta est, "magnæ Dianæ templum in nihilum reputabitur, et destrui incipiet majestas ejus, quam tota Asia et orbis colit." [Act. XIX. 27.] Hoc salubre institutum, ut inventum atque servatum Græcis ac Romanis saluti, sic veteribus Britannis neglectum exitio fuit. de quibus hæc Tacitus [in vita Agricolæ, c. 12.] "Olim regibus parebant, nunc per principes factionibus et studiis trahuntur. Nec aliud adversus validissimas gentes nobis utilius, quam quod in commune non consulunt. Rarus duabus tribusve civitatibus ad propulsandum commune periculum conventus. ita dum singuli pugnant, universi vincuntur." *conventus* est *συνέδριον*, quod aliud quoque Græcis fuit, præter antiquum illud Amphictyonicum, de quo jam diximus. Æschines [*περὶ παραπρ.* p. 247. ed. Reisk.] *συνέβαινε δ' ἡμῶν τὸν στρατηγὸν ἐν τῷ πολέμῳ ἑβδομήκοντα μὲν καὶ πέντε πόλεις συμμαχίδας ἀποβεβληκέναι, ἃς ἐκτήσατο Τιμόθεος ὁ Κόνωνος, καὶ κατέστησεν εἰς τὸ συνέδριον.* ex hoc apparet, commune Atheniensibus concilium fuisse cum sociis omnibus ex illo Demosthenis cum Græcis omnibus [Philipp. IV. p. 133.] *οὕτω διαβεβλήμεθα καὶ καταπεφρονήμεθα ἐκ τούτων, ὥστε τῶν ἐν αὐτῷ τῷ κινδυνεύειν ὄντων, οἱ μὲν, ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας ἡμῖν ἀντιλέγουσιν, οἱ δ' ὑπὲρ τοῦ ποῦ συνεδρεύσουσι.* sæpius enim Athenas, aliquando Corinthum aut Sicyonem conveniebant, ubi de communibus negotiis agerent. Sed hoc non videtur perpetuum fuisse, ac tantummodo necessariis reip. temporibus, cum bellum aliquod grave impenderet, ut quondam a Medis, nunc cum Philippo. Hæc nos et plura collegimus *ἐν τῇ Συμπολιτείᾳ*, quam composui, quum de Unione agebatur.

[P. 149. ed. D.] — 11. *τὰ τῶν Ἀμφικτυόνων δόγματα προστησάμενοι*] Bellum grave et pium videretur horum auctoritate susceptum. [pro Ctesiphonte.]

— 12. *προστησάμενοι*] *præferentes*: quasi dicerent, nos magnis auctoribus hoc bellum suscepimus. eorum auctoritas, quorum decretis paruimus, nos tutabitur. Dem. [contra Timocratem, p. 708. seq.] *ἐνθυμήθητε ἀναγιγνωσκομένου τοῦ ψηφίσματος, ὡς τεχνικῶς ὁ γράφων αὐτὸ, τὴν διοίκησιν, καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς προστησάμενος κατεπεῖγον, ἀνελὼν τὸν ἐκ τῶν νόμων χρόνον, αὐτὸς ἔγραψεν αὔριον νομοθετεῖν.* Paulo ante, *ἐπὶ τῇ τῶν Παναθηναίων προφάσει.* Quinquatrus enim instabant, ob eamque causam festinabat Timocrates legem suam perferre, etiam sine promulgatione ante festivitatem. ut enim Romani tribus nundinis leges suas ante proponebant, quam ferebantur ad populum, ut omnibus foret cognoscendi potestas, essentne idoneæ, quas acciperent, necne: sic Athenienses in suis legibus ferendis certum tempus præfinitum habebant, quo proponerentur in scripto *πρόσθεν τῶν ἐπωνύμων*, i. ante effigies et statuas Heroum, a quibus cognominatæ sunt decem tribus, quod Timocrates præpropera festinatione præcidit. Macrobius [Sat. I. cap. XVI. p. 201. ed. Zeun.] "Rutilius scribit, Romanos instituisse nundinas, ut octo quidem diebus in agris rustici opus facerent: nono autem die intermisso rure, ad mercatum legesque accipiendas Romam venirent: et ut scita atque consulta frequentiore populo referrentur, quæ trinundino die proposita, a singulis, atque universis facile noscebantur." [Hinc lex, quod in scripto legebatur, antequam lata est. *Doun.*] Vides, *τῷ προστήσασθαι* significari *πρόφασιν. ἡ γὰρ τῶν Παναθηναίων πρόφασις*, demonstrat quid sit, *τὸ τῆς ἑορτῆς προστησάμενος κατεπεῖγον.* [p. 150. ed. D.] *κατεπείγειν*, est *urgere, instare.* et *τὸ κατεπεῖγον*, *urgens necessitas, negotium quod nullam dilationem patitur. διοίκησις, festis diebus procuratio religionis, impensa quæ publice fiebat ad festi temporis celebritatem.*

— ibid. *εἶτα ἐπισπασθῶσιν ἕκαστοι πέρα τοῦ συμφέροντος ἑαυτοῖς, ἡμῖν πολεμῆσαι*] *Ἐφελκυσθῶσιν, attrahantur.* Hom. [Odyss. XVIII. 72.] *ἦ τάχει Ἶρος ἄϊρος ἐπίσπαστον κακὸν ἕξει.* concitabimus in nos, inquit, unumquemque eorum, quos enumeravi.

— pen. *ἑαυτοῖς ἡμῖν*] Ulp. *ἀντὶ τοῦ ἡμῖν ἁπλῶς.* Sed disjunctim legitur. Alioquin Attici *ὑμᾶς ἑαυτοὺς* et *ἡμᾶς ἑαυτοὺς* dicunt pro *αὐτοὺς*, ut Budæus docet. Arist. [Problematum sect. XXX.] *ὅτι ὁ θεὸς ὄργανα ἐν ἡμῖν ἑαυτοῖς δέδωκε δύο, ἐν οἷς χρησόμεθα τοῖς ἐκτὸς ὀργάνοις. χεῖρα καὶ νοῦν* scilicet. *ἔστι γὰρ ἡ χεὶρ ὄργανον πρὸ ὀργάνων*, ut Galenus ait. Xenophon [rerum Græcarum VII. 3. 6.] *ὥστε παρ' αὐτάς τε τὰς ἀρχὰς, καὶ παρ' ἑαυτοὺς ὑμᾶς, τοὺς κυρίους, οὕς τινας δεῖ ἀποθνήσκειν, καὶ οὕς τινας μὴ, αὐτογνωμονήσαντες ἀπέκτειναν τὸν ἄνδρα. præter magistratuum vestrasque sententias, qui vitæ necisque potestatem habetis, interfecerunt virum suo judicio.* ita *τὸ ἑαυτοῖς καὶ τὸ ἡμῖν*, utrumque de Atheniensibus, quamvis disjungantur, accipienda sunt. nihil enim attinet quærere utilitates aliorum. quid quod *ἑαυτοῖς* est trium personarum, quod passim observari licet. Sed et reciprocrum pro relativo poni solet. Dem. *ὡς ὁτιοῦν ἐξὸν ἑαυτῷ ποιεῖν, quasi sibi quidvis liceat facere*, pro *αὐτῷ, ipsi* vel *ei.* Lucanus [V. 805. s.]

"—— quæ nox sibi proxima venit
Insomnis, viduo tum primum frigida lecto," &c.

[p. 151. ed. D.] Sic Græci dicunt *οἷ* pro *αὐτῷ.* Gregorius contra, relativum pro reciproco posuit: *ὁρῶν οὖν τὴν τοῦ δήμου κίνησιν ἐπ' αὐτὸν, δρασμὸν βουλεύεται, cum videret in se motum populi, fugam meditatur, ἀντὶ τοῦ ἐφ' ἑαυτόν.* Arist. [Ethic. X.] *διὸ προτρέπονται τοὺς ξυνιέντας ζῆν κατ' αὐτοὺς*, pro *καθ' ἑαυτοὺς, solos.* quare monent prudentes cœlibes vivere. Dem. [*πρὸς Λεωχάρην* p. 1083.] Archiades negans, se velle uxorem ducere, *ᾤκει κατ' αὐτὸν ἐν τῇ Σαλαμῖνι*, cœlebs *καὶ μονότροπος.* Cic. [Philipp. II.] "Non igitur a te emit, sed priusquam tu suum sibi venderes, ipse possedit." pro *ei.* Sic locutus est imitatione Græcorum: nec causa erat, cur eum Quintilianus [VII. 9. 12.] et Laurentius Valla propter talia notarent. potest igitur hic *ἑαυτοῖς* poni pro *αὐτοῖς*, et ad Thebanos, Thessalos, ac Philippum referri, per *ἀντωνομασίαν κατ' εὐφημισμὸν*, quia noluit male ominari suis civibus dicendo, Plus quam nobis ducibile est. sic idem noster alibi [pro Corona, p. 295.] *εἰ ταῦτα πρόειτο ἀκονιτὶ, τίς οὐχὶ κατέπτυσεν ἂν σου; μὴ γὰρ τῆς πόλεως, μηδ' ἐμοῦ.* Hanc Hebræi quoque noverunt *εὐφημίαν* loco ponere, ut [1 Sam. cap. XXV. 22.] "Hæc faciat Deus inimicis David, et hæc addat." ubi Cimchi Grammaticorum optimus, inimicis David, בנוי לדוד i. *ἀντωνομασία*, pro eo quod est, לדוד. sic LXX. *τάδε ποιήσαι ὁ θεὸς τῷ Δαυὶδ, καὶ τάδε προσθείη.* solent enim illi interpretes in rectam sæpe mutare orationem figuratam, ut observavimus. imprecamur enim inimicis. Nicander [in Theriacis v. 186.]

ἐχθρῶν που τέρα κεῖνα καρήασιν ἐμπελάσειεν.

et Virg. [Georg. III. 513.]

"Dii meliora piis, erroremque hostibus illum."

— ult. *ὥσπερ καὶ περὶ Φωκέας*] Hoc et luxatum est, suo loco motum, et præterea corruptum. [p. 152. ed. D.] Legendum igitur, *ὥσπερ καὶ ἐπὶ Φωκέας* (hæ enim præpositiones propter abbreviationem sæpissime permutantur) et suo loco restituendum. nam hic quidem locum nullum habet. Legendum, inquam: *κοινὸν ἐφ' ἡμᾶς ἀγάγωσι τὸν πόλεμον, ὥσπερ καὶ ἐπὶ Φωκέας, τὰ τῶν Ἀμφικτυόνων δόγματα προστησάμενοι.* [Transpositio paullo audacior, imprimis cum ne sic quidem ellipsi careamus, qua admissa vulgata se tueri potest lectio. Beck.] nam et bellum Phocense auctoritate Amphictyonum, ut diximus, conflatum est. de permutatione autem præpositionum hoc unum exemplum habetote. Dem. [*περὶ τῆς παραπρ.* p. 444.] *καὶ ἐπιστῆσαι τὰ πράγματα ἀγαγόντας ἄφνω, ἵνα, μηδ' ἂν βούλησθε, δυνήσεσθε ἐξελθεῖν.* lego *καὶ περιστῆσαι.* ut *εἰς τοῦτο περιέστη τὸ πρᾶγμα, res eo rediit.* atque in eadem illa: *ὁρᾶτε ἀφ' ὧν οὗτος εὐδοκιμεῖ, πηλίκα τῇ πόλει περιέστηκε τὰ πράγματα. videtis hujus gloriam et claritudinem nominis, quanta negotia civitati confecerit.*

[P. 153. ed. D.] — ibid. *Ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι Θηβαῖοι, καὶ Φίλιππος, καὶ Θετταλοὶ*] Probatio est superiorum, ut particula causalis ostendit. Hoc vult igitur dicere, quemadmodum vidimus præterito tempore Thebanos, [p. 154. ed. D.] Philippum, Thessalos idem egisse omnes, sed non eadem de causa, neque eodem consilio, sed suum quemque destinatum finem sibi propositum habuisse: sic metuendum est de futuro, ne isti cum rege infesti in nos omnes alius aliam ob causam insurgant. Illos enim omnes læsimus, nec possumus dicere, nolle eos *μνησικακῆσαι*, aut occasionem ulciscendi non avide arrepturos. Argumentum a causis ducitur per similitudinem, nisi quod illic causa finalis, hic efficiens attenditur.

P. 146. 1. *οὐχὶ τὰ αὐτὰ μάλιστα ἕκαστοι ἐσπουδακότες, τὰ αὐτὰ ἔπραξαν*] Sic homines non in repub. solum, sed etiam privatos, communis utilitas devincit alienos quoque, ut sibi invicem inserviant, quo suum quisque commodum consequantur. Et hoc faciunt in primis, quos politicos appellamus, odia dissimulant, inimicitias pro tempore remittunt, amice consentiunt, ut votorum compotes fiant. Cæsar, Pompeius, et Crassus, quos facete Varro *τρικάρηνον* nominavit, non omnes idem, cum coirent, agebant: sed suum quisque finem sibi peculiarem habuit. De quibus Appianus [Civilium II. c. 9.] *καὶ τρεῖς οἵδε τὸ μέγιστον ἐπὶ πᾶσι*

κράτος ἔχοντες, τὰς χρείας ἀλλήλοις συνηράνιζον. *mutuas operas tradebant*, sua singuli gratia, non amicorum. συνερανίζειν est *contribuere, ut sodales solent.* ἔρανος, *quod in amicum egentem subsidii confertur*, ἀπὸ τοῦ ἐρᾶν. Athenæus.

— 3. τὸν μὲν Φίλιππον παρελθεῖν, καὶ λαβεῖν τὰς παρόδους] Ὕστερον, πρότερον. Ante enim necesse erat occupare angustias, quam posset evadere. aut hic παρελθεῖν est *accedere*, ut pariter in nomine ac verbo præpositio significet, [p. 155. ed. D.] ut sæpius, *ad*. Hesiodus [Ἔργ. κ. Ἡμ. 216. s.]

> ὁδὸς δ' ἑτέρηφι παρελθεῖν
> κρείσσων ἐς τὰ δίκαια· δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριος ἴσχει.

Via est alia commodior omnibus perveniendi ad jus suum. Sed et oratores, quum ad dicendum accedunt, ut supra demonstravimus, dicuntur παρελθεῖν. Thucydides [lib. I. 67.] παρελθόντες δὲ τελευταῖοι Κορίνθιοι, καὶ τοὺς ἄλλους ἐάσαντες πρῶτον παροξύναι τοὺς Λακεδαιμονίους, ἐπεῖπον τοιάδε. Idem ibidem [I. 72.] ἔδοξεν αὐτοῖς παριτητέα εἶναι. Et de Themistocle, cum legatus ad Lacedæmonios venisset [I. 90.] καὶ ὁπότε τις αὐτὸν ἔροιτο τῶν ἐν τέλει ὄντων, ὅτι οὐκ ἐπέρχεται ἐπὶ τὸ κοινὸν, ἔφη τοὺς ξυμπρέσβεις ἀναμένειν. Schol. ἐπέρχεται ὁ ξένος, παρέρχεται ὁ πολίτης. τέλη Spartani vocant omnes *magistratus*, quos Athenienses ἀρχάς. supra τέλος, *vectigal.*

— ibid. καὶ λαβεῖν τὰς παρόδους] Ulpianus, πάροδος, ἡ ἄφιξις, ἡ εἴσοδος. παροδεία δὲ, ἡ παρέλευσις, *præteritio*. sic μέθοδος καὶ μεθοδεία. ἔφοδος καὶ ἐφοδεία. Polyb. Strabo [lib. IX. p. 655. Alm.] τὴν μὲν οὖν πάροδον Πύλας καλοῦσι, καὶ στενὰ, καὶ Θερμοπύλας. ἔστι γὰρ καὶ θερμὰ πλησίον ὕδατα, τιμώμενα ὡς Ἡρακλέους ἱερά. Herodotus [lib. VII. 201. p. 599.] καλέεται δὲ ὁ χῶρος οὗτος ὑπὸ μὲν τῶν πλεόνων Ἑλλήνων, Θερμοπύλαι, ὑπὸ δὲ τῶν ἐπιχωρίων καὶ περιοίκων Πύλαι. Ubi cæsus est Leonidas cum trecentis Laconibus, qui laterum objectu Persarum aditum intercludebant. Harpocration: ἐκλήθησαν Πύλαι, διὰ τὸ στενὴν εἶναι ταύτην τὴν εἴσοδον ἀπὸ Θετταλίας εἰς Φωκίδα πορευομένοις. Cic. [Agraria II. c. 32. §. 87.] "Corinthi vestigium vix relictum. erat enim in angustiis atque in faucibus Græciæ." Idem [in Catilinam I. c. 2.] "Castra sunt in Italia contra rempub. in Etruriæ faucibus collocata. crescit in dies singulos hostium numerus." *fauces*, εἰσβολή. [p. 156. ed. D.] Thucydides [lib. IV. c. 127.] καὶ τὴν εἰσβολὴν, ἥ ἐστι μεταξὺ δυοῖν λόφοιν στενὴ εἰς τὴν Ἀῤῥιβαίου, φθάσαντες προκατέλαβον. Herodotus [lib. VIII. c. 15. p. 626.] ἦν δὲ πᾶς ὁ ἀγὼν τοῖσι κατὰ θάλασσαν περὶ τοῦ Εὐρίπου, ὥσπερ τοῖσι ἀμφὶ Λεωνίδεα τὴν εἰσβολὴν φυλάσσειν. qui Thermopylarum aditus est. Livius [lib. XXVIII. 7.] "Dejecto præsidio, fusisque Ætolis, qui saltum Thermopylarum insidebant." Apud quem vide, si placet, situm et descriptionem hujus loci pleniorem. Cogat extremum agmen Dem. [Phil. III. p. 113.] καὶ παρ' ὑμῖν ἠρίζον πολλοὶ, Θεβαίοις οὐ λυσιτελήσειν τὴν ἐκείνου πάροδον. quorum Æschines princeps erat, qui contendebat, si Philippus penetrasset angustias, id Thebanis non profuturum, ut fusius explicatur ἐν τῷ περὶ παραπρ.

— 4. οὐδέ γε τῶν — δόξαν ἔχειν] Thebani gravissimam partem belli Phocensis, quod et sacrum appellatum, sustinuerant: bellum affecerant, hostem profligaverant, cum Philippus imperator accedens, delectus ab Amphictyonibus, belli confecti tulit honorem et gloriam: ut Pompeius bello Mithrid. τῶν Λευκούλλῳ πεπονημένων ὕστατος ἐλθὼν (nam et plures imperatores jam ante cum rege conflixerant) ἐκαρπώσατο τὴν δόξαν. Sic idem in Hispania Metello succedens contra Sertorium. id ægre ferre Thebanos necesse erat.

— 6. καὶ κεκομίσθαι] *recepisse et recuperasse.* M. Tullius [in Catone. c. 4.] "Ego Qu. Maximum, eum qui Tarentum recepit, senem adolescens ita dilexi ut æqualem." Idem de eodem: "Tarentum vero qua vigilantia, quo consilio recepit? (Τάραντα ἐκομίσατο) quum quidem me audiente Salinatori, qui amisso oppido fugerat in arcem, glorianti atque dicenti, mea opera, Q. Fabi, Tarentum recepisti: [p. 157. ed. D.] certe, inquit ridens. nam nisi tu amisisses, nunquam recepissem." Princeps Apostolorum [1 Epist. Petr. I. v. 9.] κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν.

— ibid. κάλλιστα] Adverbium, ut mox αἴσχιστα.

— 8. οὐδὲν ἂν αὐτοῖς ἐδόκει εἶναι] Ἂν εἶναι, non ἂν ἐδόκει. *si non transisset Philippus, nihil illis fore videbatur*, id est, nihil erant habituri. ἂν εἶναι, *fore*. particula enim mutat præsens in futurum. non enim erat regis transitus Thebanis ἀδιάφορος. sic dicimus: ἐὰν τοῦτο ποιήσω, τί μοι γενήσεται ἢ ἔσται; *what shall I have for my pains?* Dem. [c. Olympiod. p. 1169.] διελεγόμεθα ἡμῖν αὐτοῖς περὶ ὧν οὗτος ἠξίου ἑαυτῷ εἶναι. docti judicent, an hoc observatione dignum fuerit.

— ibid. ταῦτα δὲ οὐκ ἐβούλοντο] Lego ταὐτά. *non eadem volebant*, quod supra dixit, οὐ τὰ αὐτὰ ἐσπουδακότες. quod ita esse, quæ sequuntur, evincunt. nam de transitu si accipias, τοῦτο δ' οὐκ ἐβούλοντο, dicendum fuit. sic ἀσαφὲς χωρίον illustravimus breviter: nec minus, ut arbitramur, recte.

— 9. τῷ τὸν Ὀρχόμενον καὶ Κορώνειαν λαβεῖν ἐπιθυμεῖν] Oppida Bœotiæ sunt, quæ Thebani bello Phocensi amiserant. Est et Orchomenus Arcadiæ: nec non alius in Thessalia. Appollonius [lib. III. 265. s.] τί δέ κεν πόλιν Ὀρχομένοιο, ὅς τις ὅδ' Ὀρχόμενος; hæc Medeæ quidam, quæ capta amore Iasonis illum in Thessaliam sequebatur.

[P. 159. ed. D.] — 11. Φίλιππον τοίνυν τινὲς μὲν τολμῶσι λέγειν] Occupatio, πρόληψις. at enim Thebani non sunt amici Philippo. non enim libens illis concessit Orchomenum et Coroneam, sed invitus. itaque ei nullam opem contra nos ferent, si postulet. hanc ἀντίθεσιν Ulpianus ait esse ἀπὸ τοῦ δυνατοῦ. posse enim Philippo resisti tanto facilius, si illum Thebani non juverint. Sed fere tota oratio nititur τῷ συμφέροντι, quod præcipuum caput est in suasoriis. non expedit bellum suscipere cum Philippo tam levem ob causam. periculosum est, ut dici solet, σφηκίαν ἐρεθίζειν, *irritare crabrones.* sed admiscetur etiam τὸ δυνατόν. non possumus illi resistere, et tot civitatibus conjunctis, quarum offensionem contrahemus.

— ibid. Φίλιππόν τινες τολμῶσι λέγειν, ὡς οὐκ ἐβούλετο] Frequens ἐναλλαγὴ poetis et oratoribus: multoque est elegantius, quam si dixisset: τινὲς τολμῶσι λέγειν, ὡς οὐκ ἐβούλετο Φίλιππος. [p. 160. ed. D.] Sophocles [Ajace Lorario vs. 838.] καλῶ δ' ἀρωγοὺς τὰς σεμνὰς Ἐριννῦς — μαθεῖν ἐμὲ,

> πρὸς τῶν Ἀτρειδῶν ὡς διόλλυμαι τάλας.

invoco opitulatrices diras ultrices me videre, ab Atridis ut disperii miser. Ajax hæc moriens. sic comici loquuntur. Terentius [Eun. V. 9. 5.] "scin' me, in quibus sim gaudiis?" et, "fac me, ut sciam." Plautus [in Pœnulo, Act. II. v. 5. s.]

> "Sex agnos immolavi, nec potui tamen
> Propitiam Venerem facere, uti esset mihi."

et post pauca [v. 41. s.]

> "Si Hercle istuc unquam factum est, tum me Juppiter
> Faciat, ut semper sacruficem et nunquam litem."

litare est, quod Xenophon dicit καλλιερεῖν, ἀπὸ τῶν λιτῶν, *a precibus, quæ sacrificiis adhibentur*, ut Festus docet.

— pen. τούτοις μὲν ἐῤῥῶσθαι λέγω] Ἀστεϊσμός. τινὲς τολμῶσι λεγειν. quid ego? τούτοις μὲν ἐῤῥῶσθαι. λέγω, ἀντανάκλασις. Esaias [cap. LXVI. 3. s.] καὶ αὐτοὶ ἐξελέξαντο τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἠθέλησε, καὶ ἐγὼ ἐκλέξομαι τὰ ἐμπαίγματα αὐτῶν. λύει δὲ τὴν ἀντίθεσιν, inquit Ulpianus, κατ' ἀγανάκτησιν, ὡς εὐήθει ἐπιτιμήσας. *per indignationem, ut futilem increpans;* non enim omnia refellere debemus, sed quædam eludere, si levia sunt. et simul ipsa ἀντίθεσις continet in se solutionem, quod miratur illorum audaciam, qui dicere hoc non verebantur. Dem. [de mala legatione, p. 419.] ἐῤῥῶσθαι πολλὰ φράσας τῷ σοφῷ Σοφοκλεῖ. Egerat Æschines, quum esset τριταγωνιστὴς, Creontem in Antigona Sophoclis, in qua ῥῆσις est egregia Creontis de patriæ caritate. [p. 161. ed. D.] quam Demosthenes integram recitari jussit in illa accusatione, quod vix unquam alias fecit: nec Cicero sæpe: Æschines ἀπειροκάλως multum utitur hac ostentatione eruditionis, præsertim contra Timarchum. Sic autem Demosthenes post recitationem illam [p. 419.] τούτων Αἰσχίνης οὐδὲν εἶπε πρὸς αὐτὸν, ἐν τῇ πρεσβείᾳ, quamvis sæpe actitasset Creontem: sed patria Philippi hospitium atque amicitiam antiquiorem sibi ducebat et magis compendiosam, quæ Sophocles scripsit et ipse actitavit oblitus, ac longum valere dicens Sophocli, in quo alia est urbanitas, ut, cur Fabius affirmaret, Demostheni facetias defuisse, equidem non intelligam, quo nihil Ciceroni videtur facetius. sed facete dicta si quærimus, Lucianum audiamus, qui multo sale nos defricat. Sic igitur ille false ridens Homerum [in Gallo gallinaceo c. 2. t. II. p. 704.] ὁ τοῦ Ἀχιλλέως ἵππος ὁ ξανθὸς, μακρὰ χαίρειν φράσας τῷ χρεμετίζειν, ἕστηκεν ἐν μέσῳ τῷ πολέμῳ διαλεγόμενος, ἔπη ὅλα ῥαψῳδῶν. *equus Achillis valedicens hinnitibus stat in media acie sermocinans, integra contexens carmina.* Sic enim ausus est Homerus poetica licentia facere. ἔῤῥωσο, *vale*, quod in fine epistolarum adscribitur. sed verbum hoc robustam atque athleticam declarat valetudinem.

P. 147. 1. καὶ τὴν δόξαν τοῦ πολέμου, τοῦ δοκεῖν δι' αὐτὸν κρίσιν εἰληφέναι] Non improbanda est hæc lectio, si suppleas, quæ usitata est ἔλλειψις, ἕνεκα τοῦ δοκεῖν. sed elegantius est, si legas: τὴν δόξαν τοῦ τὸν πόλεμον δοκεῖν δ. α. κ. εἰ. κρίσις πολέμου γίνεται. *cum debellatum est*, aut *quum facile cernitur, qui victores futuri sint.* nos *finem* reddidimus. Tacitus: [Hist. III.] "Ceteri duces, dum peractum bellum putant, finem ejus insignivere," [p. 162. ed. D.] id est, insigniorem reddidere. Thucyd. καὶ ὁ πόλεμος ταχεῖαν ἔλαβε κρίσιν. [add. I. 23.] Dem. [Epistola de reditu suo, p. 1163. t. II. Reisk.] τῆς δ' ἀναγκαίας μὲν, ἀγνώμονος δὲ τύχης, οὐχ ὡς δίκαιον ἦν, ἀλλ' ὡς ἐβούλετο, κρινάσης τὸν ὑπὲρ τῆς Ἑλλήνων ἐλευθερίας ἀγῶνα, ὃν ὑμεῖς ἠγωνίσασθε, οὐδ' ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις ἀπέστην τῆς εἰς ὑμᾶς εὐνοίας. Pugna enim Chæronensis, in qua certatum est de Græciæ libertate, finem fecit certaminis. tum enim victi

succubuere Græci Philippo. Sophocles [Ajac. Lorario, vs. 485. s.]

τῆς ἀναγκαίας τύχης
οὐκ ἔστιν οὐδὲν μεῖζον ἀνθρώποις κακόν.

est autem ἀναγκαία τύχη, necessitas eventuum vel casuum, quibus hominum vita obnoxia est. Euripides [Helena, vs. 521.] δεινῆς ἀνάγκης οὐδὲν ἰσχύει πλέον. Hanc significat Paulus [1 Cor. VII. 26.] νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, id est, διὰ τὸ τοῦ καιροῦ χαλεπόν. ut mox se ipsum explicans, τοῦτο δὲ φημὶ, ὁ καιρὸς συνεσταλμένος ἐστί. non enim de seculi brevitate intelligendum est, sed, ut Cicero dixit, "necessariis reipub. temporibus." ἀνάγκη γὰρ καὶ συστολὴ, vox utraque *angustiam* significat, ut apud Horatium "contracta paupertas." male interpretes, *Tempus in collecto est*, ut Cyprianus. Arist. [Metaph. IV.] καὶ γὰρ τὸ βίαιον, ἀναγκαῖον λέγεται. Sed hæc ὁδοῦ πάρεργον. Livius [lib. III.] "Quin congrederentur acie, inclinandamque semel fortunæ rem darent." *inclinare rem*, κρίσιν ποιεῖν. Summus vates [Il. X. 173. s.]

νῦν γὰρ δὴ πάντεσσιν ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς
ἢ μάλα λυγρὸς ὄλεθρος Ἀχαιοῖς, ἠὲ βιῶναι.

in acie novaculæ, pro eo quod est in summo vitæ discrimine. Hector pridie sic Græcos afflixerat, ut postridie κρίσις futura belli videretur. hanc enim his versibus poeta innuit. [p. 163. ed. D.] et hoc est, quod Plautus ait [Casin. Adr. III. Sc. I. v. 2.] "Nunc specimen specitur, nunc certamen cernitur," ἡ κρίσις κρίνεται. Sophocles, [Trachiniis, vs. 265. seq.]

λέγων, χεροῖν μὲν ὡς ἄφυκτ' ἔχων βέλη
τῶν ὧν τέκνων λείποιτο πρὸς τόξου κρίσιν.

Hæc Eurytus Herculi, cujus sagittæ videbantur esse inevitabiles. Ennius "Ferro, non auro, vitam cernamus utrique." [p. 61. ed. Hess.] ἐξήγησις sequitur, "Vosne velit, an me regnare hera." hæc enim est κρίσις. hera, fortuna est domina rerum. Homerus [Iliados II. 385.]

στυγερῷ κρινώμεθ' ἄρηϊ.

Theocritus [Dioscuris, s. Idyll. XXII. 175.]

νῶϊ δ' ἐγὼ Κάστωρ τε διακρινώμεθ' ἄρηϊ.

ἄρης utroque versu *ferrum* est, ut docet Eustathius. Sed hæc verba quid valeant, mox dicemus. Virg. [lib. XI. Æn. v. 218.]

"Ipsum armis, ipsumque jubent decernere ferro."

Decernere est cernendi finem facere: ut *deflere*, fletum absolvere, *debellare*, *defungi*. Idem ibidem [XI. 59.]

"Hæc ubi deflevit, tolli miserabile corpus
Imperat."

Horatius: [I. Od. 18. v. 7. s.]

"At ne quis modici transiliat munera Liberi
Centaurea monet cum Lapithis rixa super mero
Debellata."

Interpres, *armis dijudicata*. Livius [lib. XVIII.] "Si jam satis est animi, decernique placet." κρίνω, *cerno*, factum a Græco, κατὰ μετάθεσιν et mutationem vocalis. Themistius: νῦν δὲ γυναικὸς ὡραίας ἤδη τινὲς ἐπιθυμοῦντες, αἵματι τὸν ἔρωτα ἔκριναν. Hinc apud medicos κρίσις τῶν νοσημάτων, et ἡμέραι κρίσιμοι. Natura enim cum morbo dimicat. sed certis diebus medici norunt, quis superior futurus sit. Tametsi Galenus a forensibus judiciis translatum vult, quod mihi quidem non videtur. [p. 164. ed. D.] Nam pugna Cannensis belli Punici κρίσιν fecerat, si in animo fuisset Annibali victoriam persequi, vel potius uti victoria. Hoc igitur est τὸ κρίνειν, *finire certamen* at τὸ κρίνεσθαι, *certare*. Virg. [Æn. lib. II. v. 30.]

"Classibus hic locus, hic acies certare solebant."

Quod Thomas Pharus vir doctus sic Anglice: *Heere stood the shippes, and heere to trie were wont the armies stout.* Hinc forense judicium dicimus, quo res cernitur, *a trial*, κρίσις. Sed ἀντικρίνεσθαι quid esset apud Ælianum, diximus, ubi scribit, pilos camelorum quorundam mollitie velleribus certare Milesiis. Hor. [II. Od. 6, 15. s.]

"Viridisque certat Bacca Venafro."

Matthæus [cap. V. vs. 40.] καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι, *qui vult tecum judicio contendere*. Hebr. להשפט לך in Niphal. sic enim in hac conjugatione utuntur hoc verbo. Sic accipiendum illud fuit [Psal. L. 4.] ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε, non ut interpretes ἀντὶ τοῦ κρίνειν, quia sic videtur esse in Hebræo. sed sensus est: cum causam tuam quasi apud judicem dicis. Hæc enim humanitus de Deo, ut multa dicuntur: et cum populo suo sæpe æqua disceptatione contendit: ut loco Michææ, quem post pauca subdemus. nam ut τὸ δικαιωθῇς καὶ τὸ νικήσῃς idem valent, (hic enim νικᾶν est *causam obtinere in judicio*, quod etiam dicunt ἑλεῖν τὴν δίκην) sic paria sint oportet, ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ ἐν τῷ κρίνεσθαί σε, *in disceptando te*. eandem

enim rem Hebræorum more diversis sermonibus dicit, et pro νικᾶν verbum Chaldæum הוכח ponitur, significans idem quod justificari. [p. 165. ed. D.] Quid quod Harpocration hoc verbo sic utitur? εἰ γὰρ ἀρνοῖτο μὴ ἔχειν ὁ ἀπογραφεὶς, ἐκρίνετο ὡς οὐκ ὀρθῶς γεγενημένης τῆς ἀπογραφῆς. [p. 52. ed. Blanc.] *si inficiabatur, qui delatus esset, se nihil habere de publico, contendebat, non recte factam esse delationem.* Tale est et illud [2 Reg. XIX. 9.] καὶ ἦν πᾶς ὁ λαὸς κρινόμενος ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραὴλ, λέγοντες, ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐῤῥύσατο ἡμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν. "Omnis populus certabat in cunctis tribubus Israel." Sic B. Hieron. Tremelius "disceptabat." "Duo genera sunt decertandi," inquit Cicero [de Off. I. 11. 34.] "unum per disceptationem, alterum per vim." Philippus rex [in epist. ad Athenienses, p. 163. t. I. Reisk.] καίτοι σκοπεῖσθε, πότερον κάλλιόν ἐστιν ὅπλοις ἢ λόγοις διακρίνεσθαι. *armis an verbis decertare.* Hinc discamus interpretari locum Scripturæ non satis adhuc cognitum [Epist. Jud. vs. 7.] ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος, διελέγετο περὶ τοῦ Μωϋσέως σώματος, οὐκ ἐτόλμησε κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας. Cujus vera interpretatio petenda erat ex participio διακρινόμενος, *non est ausus altercationem* vel *disceptationem inferre blasphemiæ*. ἐκ τοῦ κρίνομαι κρίσις, *concertatio* vel *disceptatio*, ut vel hoc evidenter ostendit [Job. XIII. 6.] ἀκούσατε δὲ ἔλεγχον τοῦ στόματός μου, κρίσιν δὲ χειλέων μου προσέχετε. Similis error atque inscitia in hoc [Act. XVIII. 28.] εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο δημοσίᾳ. Beza: "magna contentione Judæos magis ac magis redarguebat publice." Vetus: "Vehementer Judæos revincebat." quæ si vera essent, dicendum fuit τοὺς Ἰουδαίους. sed vertendum erat, *cum Judæis disputabat bonis lateribus*, sic ut convinceret. [Quod altera præpositio declarat, ut ἐν τῷ καταγωνίζεσθαι. *Doun.*] est enim hic διακατελέγχεσθαι, *refellere* et *refelli*. Aristophanes, ἔλεγχ' ἐλέγχου. quod confirmat cum σύνταξις, tum præpositio prima, et verbum medium, affine est enim τῷ διαλέγεσθαι, [p. 166. ed. D.] et est simile Judæ loco, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο. id ipsum præterea cum locus Job arguit supra citatus, tum hic Michæ clarius luce convincit [cap. VI. 1. s.] κύριος κύριος εἶπεν, ἀνάστηθι, κρίθητι πρὸς τὰ ὄρη, καὶ, ἀκουσάτωσαν βουνοὶ τὴν φωνήν σου. ἀκούσατε ὄρη τὴν κρίσιν τοῦ κυρίου, καὶ αἱ φάραγγες, θεμέλια τῆς γῆς, ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦ Ἰσραὴλ διελεγχθήσεται. Idem esset dicere, πρὸς τὸν Ἰσραὴλ, vel τῷ Ἰσραήλ. Verbum Heb. est hithpael יתוכח in hiphil הוכיח ἐλέγχειν. Esaias [cap. I. 18.] δεῦτε διελεγχθῶμεν, λέγει κύριος. *venite, disceptemus, dicit dominus*, arguamus. hic quoque verbum est idem Hebræum. Ecquam gratiam apud eos inibit, hæc qui flagitant, horum tam accurata enucleatio? ecquid erit pretii? Sed unum hoc additum Judæ locum faciet certiorem. Æschines [contra Ctesiphontem, p. 392.] οἱ μὲν πάρεισι καὶ ἐπακούουσι τῆσδε τῆς κρίσεως. *adsunt et auscultant hanc disceptationem* rhetorum inter se velitantium. pro quo Dem. εἰς τουτονὶ τὸν ἀγῶνα, *ad hoc judicium*. hic enim κρίσις est ἀγὼν, *contentio*. quare vetus interpres illud Judæ vertit non male: "judicium blasphemiæ." Macrobius [Sat. I. cap. XVI. p. 290. Zeun.] "Trebatius in lib. 1. Religionum ait nundinis magistratum posse manumittere, judiciaque addicere," id est, causas litesque, quod prætoris fuit. πολλαὶ δ' οἶμαι κατὰ τὸν ἀγῶνα ἐκεῖνον Δημοσθένει καὶ Αἰσχίνῃ πρὸς ἀλλήλους ἐγίγνοντο βλασφημίαι. Jam, opinor, intelligimus, quid sit ἐπενεγκεῖν βλάσφημον κρίσιν. solent litigantes ἐν τοῖς δικαστηρίοις πλύνειν ἀλλήλους, id est, διαλοιδορεῖν. hoc non fecit Archangelus ne Satanæ quidem, cum in contentione de sepultura Mosis multa ἀλάστωρ in virum sanctissimum maledicta jecisset, ut harum rerum peritissimus [p. 167. ed. D.] Hugo Brochtonus e Talmudistis profert. tum Michael diabolo non reddidit λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας. Sed ἅλις τούτων. illic, unde exorsus sum, redeo. κρίνειν τὸν πόλεμον, *dijudicare* etiam Latini dicunt. Cic. [ad Attic. X. 8. p. 144. Græv.] "hoc vide, non esse judicium de tota contentione in Hispaniis." κρίσιν belli civilis. Tacitus [Hist. III. c. 70.] "Dum inter Vespasianum ac Vitellium præliis legionum, captivitatibus urbium, deditionibus cohortium judicatur," id est, κρίνεται, *cernitur*. apud Cæsarem sic in concione ad milites Curio, vir eloquentissimus, cum eum erant relicturi [II. Belli civilis c. 32.] "An qui incolumes resistere non potuerunt, perditi resistant? vos autem incerta victoria Cæsarem secuti, dijudicata jam belli fortuna, victum sequamini?" κεκριμένης ἤδη τῆς τοῦ πολέμου τύχης. duo insignia enthymemata, unum de adversariis, de ipsis alterum. Cic. [in Cat. III. c. 10.] "Atque illæ tamen omnes dissensiones, quarum nulla exitium reip. quæsivit, ejusmodi fuerunt, ut non reconciliatione concordiæ, sed internecione civium dijudicatæ sint." Velleius Paterculus [lib. II. c. 2. §. 3.] "Discordiæ civium ante conditionibus sanari solitæ, ferro dijudicatæ." Pindarus [Nem. IV. 1. s.] ἄριστος εὐφροσύνη πόνων κεκριμένων ἰατρός. *finito certamine*. κέκριταί μοι, *mihi certum est*. cerno, crevi, cretum, cretus, certus. Dem. [pro Ctesiphonte, p. 231.] ἀλλά τις ἦν ἄκριτος καὶ παρὰ τούτοις καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπα-

σιν Ἕλλησιν ἔρις καὶ ταραχή. *acris contentio, quæ dijudicari nequiret*, id est, κρίσιν λαβεῖν, *infinita*. Xenophon [rerum Græcarum VII. 5. 27.] ἀκρισία δὲ καὶ ταραχὴ πλείων μετὰ τὴν μάχην ἐγένετο, ἢ πρόσθεν ἐν τῇ Ἑλλάδι. post Mantineusem pugnam, ubi cæsus est Epaminondas, quæ bellum non dijudicavit. Sic enim auctor [§. 26.] ἀμφότεροι μὲν ὡς νενικηκότες τροπαῖον ἐστήσαντο, τοὺς δὲ ἱσταμένους οὐδέτεροι ἐκώλυον. [p. 168. ed. D.] νεκροὺς δὲ ἀμφότεροι μὲν ὡς νενικηκότες ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν, ἀμφότεροι δὲ ὡς ἡττημένοι ὑποσπόνδους ἀπελάμβανον. adeo incerta erat victoria. Arist. [II. Meteor. IV.] ἄκριτος καὶ χαλεπὸς Ὠρίων περὶ τὰς δυσμὰς καὶ τὰς ἀνατολάς. *acer et sævus* est. ἄκριτος, *acris*. Sic Thersites apud Homerum est ἀκριτόμυθος, *futilis*, καὶ πολύλογος.

— 2. καὶ τὰ Πύθια θεῖναι δι' ἑαυτοῦ] *Pythios ludos per se facere*. hic alter Philippi finis est. primus erat belli confecti gloria. Dem. [Philipp. III. p. 119.] καίτοι τί τῆς ἐσχάτης ὕβρεως ἀπολείπει; οὐ πρὸς τῷ πόλεις Ἑλληνίδας ἀνῃρηκέναι, τίθησι μὲν τὰ Πύθια τὸν κοινὸν τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνα; κἂν αὐτὸς μὴ παρῇ, τοὺς δούλους ἀγωνοθετήσοντας πέμπει; κύριος δὲ Πυλῶν καὶ τῶν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας παρόδων ἐστί; Notandum, quod Antipatrum et Parmenionem servos appellat regios, quo magis suam libertatem ament sui cives. θεῖναι τοὺς ἀγῶνας, *ludos facere*. θεῖναι γὰρ τὸ ποιῆσαι.

> Τέσσαρές εἰσιν ἀγῶνες ἀν' Ἑλλάδα, τέσσαρες ἱροί·
> οἱ δύο μὲν θνητῶν, οἱ δύο δ' ἀθανάτων.

hi sunt Olympia, Pythia, Nemea, Isthmia. Prima indignitas erat et ὕβρις, quod ipse natione barbarus, sacros Græcorum ludos facere vellet: altera, quod, quum adesse ipse non posset, illud negotium servis suis daret. victis autem Phocensibus jura eorum Philippo cessere: qui Pythia parabant, ut Olymyia Elei. Greg. Naz. de martyribus [Apologetico] οὐ μετὰ τῆς αὐτῆς ἐλπίδος, ὑπὸ τῷ αὐτῷ βραβευτῇ καὶ ἀγωνοθέτῃ, πρὸς τὸν αὐτὸν παρατραττόμεθα τὸν τύραννον τὸν πικρὸν, καὶ τότε καὶ νῦν τῶν ψυχῶν διώκτην, τὸν ἀόρατον ἐχθρὸν καὶ πολέμιον. Idem βραβευτὴς καὶ ἀγωνοθέτης, *ludorum moderator*. Sophocles [in Ajace vs. 572.] ἀγωνάρχας vocat. [p. 169. ed. D.] Ovidius [Met. I. 447.]

> "Pythia de domitæ serpentis nomine dictos."

vel potius ab urbe, quæ Πυθὼ nominatur, aut ab Apolline Pythio.

— 3. καὶ ταῦτ' ἦν ὧν μάλιστα ἐγλίχετο] *quæ misere cupiebat*. Arist. [Polit. II. cap. III.] δῆλον δ' ὡς καρτεροῦσι πολλὴν κακοπάθειαν οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων γλιχόμενοι τοῦ ζῆν, ὡς ἐνούσης τινὸς εὐημερίας αὐτῷ καὶ γλυκύτητος φυσικῆς. Putabam aliquando, dicta hæc esse ἐτυμολογικῶς. dulcia enim appetuntur. Sed ut multis aliis in locis, sic in hoc optimus Aristotelis interpres est Plato, cujus hæc sunt de Socrate, quum condemnatus esset, atque in carcere detentus ultimum supplicium exspectans. [Critone, c. 15. p. 212. Fisch.] ὅτι δὲ γέρων ἀνὴρ μικροῦ χρόνου τῷ βίῳ λοιποῦ ὄντος, ὡς τὸ εἰκὸς, ἐτόλμησας οὕτω γλίσχρως ἐπιθυμεῖν τοῦ ζῆν, νόμους τοὺς μεγίστους παραβὰς, οὐδεὶς ὃς ἐρεῖ; est igitur γλίχεσθαι τοῦ ζῆν vera notatione verbi γλίσχρως ἐπιθυμεῖν τοῦ ζῆν. Alter testis accedat, in ore enim duum aut trium testium omne verbum stabilietur. Aristophanes [Pac. 193.] ὦ δειλακρίων, πῶς ἦλθες, ὦ γλίσχρων; Scholiastes, δειλακρίων, ἄκρως δειλὲ, γλίσχρων, ἐπιθυμητὰ ἀπὸ τοῦ γλίχεσθαι. γλίσχρωνας δὲ τοὺς ἀτυχεῖς εἰώθαμεν λέγειν, καὶ γλισχρίαν τὴν ἀτυχίαν. νῦν δὲ ἐπίπονε. recte igitur interpretamur τὸ γλίχεσθαι, *misere cupere*, sed non ab hoc verbo γλίσχρων et γλίσχρος. verbum potius a nomine. γλίσχρος enim *parcus* et *tenax*, quos miseros dicimus, qui cupere nunquam desinunt. γλίχομαι, *misere cupio, discupio, gestio*. Dem. [de Corona, p. 297. R.] τῆς μὲν εἰς τὸ παρὸν τιμῆς ἐμὲ ἀποστερῆσαι γλίχεται. *me quidem in præsens omni honore spoliare Æschines gestit*. Cic. [in Antonium IV. c. 6.] "Senatum, id est, orbis terræ consilium delere gestit." ἀνελεῖν γλίχεται.

[P. 170. ed. D.] —4. Θετταλοὶ δὲ οὐδέτερα τούτων ἐβούλοντο] Nunc docet, quid Thessali voluerint et concupiverint. quod tertium est ex iis, quæ proposuit.

— 6. τῆς δὲ Πυλαίας ἐπεθύμουν] Non enim Thessali tum erant in communi τῶν Ἀμφικτυόνων. Strabo [lib. IX.] αἱ μὲν οὖν πρῶται, δώδεκα συνελθεῖν λέγονται πόλεις. ἑκάστη δ' ἔπεμπε πυλαγόραν, δὶς κατ' ἔτος οὔσης συνόδου, ἔαρός τε καὶ μετοπώρου. *bis quotannis conventus habebantur, vere et autumno*. ὕστερον δὲ καὶ πόλεις συνῆλθον πλείονες. τὴν δὲ σύνοδον Πυλαίαν ἐκάλουν, τὴν μὲν ἐαρινὴν, τὴν δὲ μετοπωρινὴν, ἐπειδὴ ἐν Πύλαις συνήγοντο, ἃς καὶ Θερμοπύλας ἐκάλουν. Æschines [contra Ctesiphontem p. 517.] κωλύει γὰρ εἰς τὸν σύλλογον τὸν ἐν Πύλαις ἀπαντᾶν. Pergit Geographus: τὸ μὲν οὖν ἐξαρχῆς τοῖς ἐγγὺς μετῆν καὶ τῶν συλλόγων καὶ τοῦ μαντείου (unde Amphictyones dicti sunt, ut diximus), ὕστερον δὲ καὶ οἱ πόῤῥωθεν ἀφικνοῦντο. Sed idem nomen evicit in omnes, scilicet τὸ κοινὸν τῶν Ἀμφικτυόνων. Harpocration: Πυλαία δ' ἐκαλεῖτο ἡ εἰς τὰς Πύλας σύνοδος τῶν Ἀμφικτυόνων. Ulpianus: ἱερομνήμων δὲ ἐλέγετο ὁ πεμπόμενος σύνεδρος εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας ὑπὲρ τῆς πόλεως. at Geographus: ἑκάστη δ' ἔπεμπε πυλαγόραν. ex quo videtur Athenienses suos appellasse ἱερομνήμονας, quos alii πυλαγόρας. nam ὑπὲρ τῆς πόλεως aliter

intelligere non possumus, quam *pro civitate Atheniensium* propter articulum additum. id quod Æschines confirmat [contra Ctesiph. p. 517.] τὸν δὲ ἱερομνήμονα τῶν Ἀθηναίων, καὶ τοὺς πυλαγόρους τοὺς εἰσαεὶ πυλαγοροῦντας πορεύεσθαι εἰς Πύλας καὶ εἰς Δελφοὺς ἐν τοῖς τεταγμένοις χρόνοις. quod si verum est, male Suidas confundit hæc nomina, ut initio retulimus. at Harpocration: οἱ πεμπόμενοι εἰς τὸ τῶν Ἀμφικτυόνων συνέδριον ἀφ' ἑκάστης πόλεως, ἱερομνήμονες ἐκαλοῦντο. Sed ab Atticis solum, ni fallor, [p.171. ed. D.] qui res multas aliter atque alii nominant. Jam Πυλαία καὶ ὀχλαγωγία Πυλαϊκὴ pro *triviali loquacitate* ponitur, quod apud hunc locum colluvies hominum confluceret, quos Suidas πυλαιαστάς. Plutarchus [in Pyrrho, c. 29. p. 788. t. II. R.] ταῦτα μέν ἐστι πυλαϊκῆς ὀχλαγωγίας. *hæc futilia sunt*. Idem: Κτησίας μύθων ἀπιθάνων καὶ παραφόρων ἐμβέβληκεν εἰς τὰ βιβλία παντοδαπὴν Πυλαίαν. [in Artaxerxe, c. 1. p. 447. t. V. R.] Hic enim fabulosus et futilis est auctor, atque omnia pene de Persarum imperio, contra quam Herodotus, scripsit.

—7. καὶ τῶν ἐν Δελφοῖς πλεονεκτημάτων, δυοῖν κύριοι γενέσθαι] Subaudi ψήφων, *duum suffragiorum* inter Amphictyones. Æschines duodecim enumerat nationes Ἀμφικτυονίδας, in quibus primos omnium Thessalos. [ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρ. p. 285. t. III. Reisk.] δύο δὲ ψήφους ἕκαστον φέρει ἔθνος, inquit. Sed, quomodo Thessali jus hoc amiserant, quod recuperarent, quærant alii: mihi enim hic tenebræ. Wolfius hæc duo suffragia prætermisit, quod hic illi fortasse, ut nobis, aqua hærebat. Illud etiam non minus in obscuro latet quærendum, si singuli binis erant suffragiis, quæ prærogativa esset duum suffragiorum. Nam Geographus, Acrisius, inquit, primus videtur ἀφορίσαι πόλεις τὰς μετασχούσας τοῦ συνεδρίου, καὶ ψῆφον ἑκάστῃ δοῦναι, τῇ μὲν καθ' αὑτὴν, τῇ δὲ μεθ' ἑτέρας, ἢ μετὰ πλειόνων. nulli duas. At Libanius in argumento: τὴν τῶν Φωκέων ἐν Ἀμφικτύοσι χώραν, καὶ τὰς ἐκείνων ἐν τῷ συνεδρίῳ ψήφους, Φίλιππος παρὰ τῶν Ἑλλήνων εἴληφε. Phocenses enim propter sacrilegium jus suum amiserant, et locum eorum Amphictyonum consensu Philippus tenuit, quia bellum confecerat, et Deo res suas vindicasset. [p. 172. ed. D.] Sed hoc etiam Thessali sibi petebant, eo quod potentissima gens erant, et operam in bello strenuam navaverant. at hos habuisse Æschines ait bina suffragia. hic mihi nodus insolubilis: nisi quod certum est, multas circa concilium factas esse mutationes. Phocenses tamen paulo post suam pristinam dignitatem et locum recuperabant, ἄλλοις ἐν ἐσθλοῖς τόνδ' ἀπωθοῦντες ψόγον. Pausanias [in rebus Phocensium, X. c. 8. §. 2.] Βρέννου δὲ τὸν Γαλατῶν στρατὸν ἀγαγόντος ἐς Δελφοὺς, προθυμίαν ἐς τὸν πόλεμον οἱ Φωκεῖς πλείστην τοῦ Ἑλληνικοῦ παρέσχοντο. καὶ ἀπὸ τοῦ ἔργου τούτου μετασχεῖν Ἀμφικτυονίας αὖθις, καὶ ἐς τὰ ἄλλα ἐγένετο ἀξίωμα αὐτοῖς ἀνασώσασθαι τὸ ἀρχαῖον. At quando factum est hoc? aut quo tempore Brennus exercitum in Græciam trajecit? Gellius auctor est [lib. XVII. cap. XXI. p. 412. t. II. ed. Conrad.] "Romam præter Capitolium a Senonibus captam, non longo post tempore, quam Socrates capitis damnatus est, et in carcere veneno necatus, qua tempestate nondum Philippus Amyntæ filius regnum Macedoniæ adeptus est." Qui bello Phocensi confecto, non ita multo post supremum diem obiit. regnavit autem annos viginti sex. Hoc igitur accidisse Gallis necesse est regnante Alexandro. nam longius non possumus suspicari. et tum quoque Brennum natu grandem fuisse oportet, cum pulsus est Delphis. Itaque quod vero proximum sit, ut Phocenses duobus suis privati sunt suffragiis, hæc primum Thessalis, deinde Philippo cesserunt. quæ Thessali suis in regem obsequiis studuerunt nunc recuperare. ob eamque causam permittebant ei penetrare angustias. Atque hoc modo, ut potui, loco valde perplexo lucem aliquem attuli. [Quæ Doun. de Thessalis, quibus a prima concilii origine fuit jus suffragii inter Amphictyones, et de Brenno disputat, castigavit Wesseling. ad Diod. S. t. II. p. 129. 25. *Beck*.]

[P. 173. ed. D.] — 8. τῶν τοίνυν ἰδίων ἕνεκα ἕκαστον εὑρήσετε προηγμένον] *productum*, ut Cornificius ad verbum interpretatur, sicuti diximus. Est autem hæc hujus loci conclusio, qua propositio repetitur, illa nimirum, οὐ τὰ αὐτὰ ἕκαστοι ἐσπουδακότες, τὰ αὐτὰ πάντες ἔπραξαν. Eadem enim apud oratores propositio est atque conclusio. proponunt enim primo quod probent, deinde idem ad extremum colligunt, atque hoc modo quasi in orbem redit oratio κυκλικῶς. Lucianus [ἐν Φιλοψεύδει, init. p. 29. t. III. Reiz.] ἔχεις μοι, ὦ Φιλόκλεις, εἰπεῖν, τί ποτε ἄρα τοῦτό ἐστιν, ὃ τοὺς πολλοὺς εἰς ἐπιθυμίαν τοῦ ψεύδεσθαι προάγεται, ὡς αὐτούς τε χαίρειν μηδὲν ὑγιὲς λέγοντας, καὶ τοῖς τὰ τοιαῦτα διεξιοῦσι μάλιστα προσέχειν τὸν νοῦν. Sed de hac significatione hujus verbi satis jam supra dictum. aliam nunc observemus. M. Tullius [de finibus III. c. 15. et. 16.] "Itemque hinc esse illud exortum, quod Zeno προηγμένον, contraque quod ἀποπροηγμένον nominavit, quum uteretur in lingua copiosa factis tamen nominibus et novis: quod nobis in hac inopi lingua non conceditur. quanquam tu hanc copiosiorem etiam dicere soles. Sed non alienum est, quo facilius vis verbi intelligatur, ra-

tionem hujus verbi Zenonis exponere. Ut enim, inquit, nemo dicit in regia regem ipsum quasi productum esse ad dignitatem, (id enim est προηγμένον) sed eos, qui in aliquo sunt honore, quorum ordo proxime accedit, ut secundus sit ad regium principatum: sic in vita non ea, quæ primario sunt loco, sed quæ secundum locum obtinent, προηγμένα, id est, producta nominentur. quæ vel ita appellemus licet (id erit verbum e verbo) vel promota [hinc provectionem ad honores nos *promotionem* dicimus] [p. 174. ed. D.] velut illa remota, nempe ἀποπροηγμένα. vel, ut dudum diximus, præposita, vel præcipua: et illa rejecta. re enim intellecta in verborum usu faciles esse debemus." hæc altera est hujus verbi significatio, digna observatione in utraque lingua, quamvis non sit hujus loci. Cic. [pro domo, c. 9.] "quem tu non pro illius dignitate produxeras, sed pro tuo scelere subduxeras." de Catone hoc dicitur, quem Clodius in Cyprum per speciem honoris summoverat, et Ptolemæi regis Cypri pecuniæ deportandæ præfecerat, qui P. R. hæredem fecerat. Juvenalis de fortuna [Sat. I.] "atque suos ridens producit alumnos." interpres, *exaltat*. Arist. Philippo [Epist. I.] οὐχ ὑπὸ τῆς τύχης, ἀλλ' οὐδ' ἀπὸ τῆς φύσεως προηγμένοι. exstat epigramma quoddam εἰς ἄρχοντα ἀνάξιον τῆς τοιαύτης προαγωγῆς [t. III. p. 168. Anal. Brunk. t. IV. p. 135. n. 88. Anthol. Jacobs.]

Οὐκ ἐθέλουσα τύχη σε προήγαγεν, ἀλλ'
ἵνα δείξῃ,
ὡς ὅτι καὶ μέχρι σοῦ πάντα ποιεῖν δύναται.

hoc Gallis *avancer*. Curtius [lib. VII. c. 1.] "Omnium Philotæ amicorum hi carissimi fuerant, ad magna et honorata ministeria ejus suffragatione producti." hinc emendamus Cæsaris locum initio positum [Belli Gall. VII. c. 39.] "Quem Cæsar ab Divitiaco traditum, ex humili loco ad summam dignitatem produxerat." non, ut legitur, *perduxerat*. Athenæus [lib. XI. p. 506.] κακολογεῖ πάντας τοὺς ποιητὰς, ἔπειτα τοὺς ὑπὸ τοῦ δήμου προαγομένους. hæc de Platone. Plutarchus in Mario [c. 3. ubi tamen vulg. προσήγετο.] διὸ ταῖς τε ἄλλαις προήγετο τιμαῖς ὑπ' αὐτοῦ, καί ποτε. Idem in Pompeio [c. 9. p. 721. t. III. R.] ὁ Σύλλας (δικτάτωρ ἀναγορευθεὶς) τοὺς ἡγεμόνας καὶ στρατηγοὺς ἠμείβετο, πλουσίους ποιῶν καὶ προάγων ἐπ' ἀρχάς. Siracides [cap. XX.] σοφὸς ἐν λόγοις προάξει ἑαυτόν. "Sapiens in sermonibus se ipsum producet." sic Lat. int. Seneca: "Alit livorem infelix inertia, [Livor iners vitium. Ovid. III. ex Ponto ep. 3. 101. *Doun.*] et omnes destrui capiunt, [p. 175. ed. D.] quia se non potuerunt provehere: et ex hac deinde aversatione alienorum processuum, et suorum desperatione, obirascens fortunæ animus, et de seculo querens. [de tranquillitat. c. 2. §. 9.] Juvenalis mordacius [Sat. I. 38. s.]

"Optima summi
Nunc via processus vetulæ vesica
beatæ."

Has duas significationes habemus hujus verbi, quæ maxime sunt in usu. tertia est Aristotelis: legumlatores quidam, inquit, censent δεῖν μὲν παρακαλεῖν ἐπὶ τὴν ἀρετὴν, καὶ προτρέπεσθαι τοῦ καλοῦ χάριν, ὡς ὑπακουσομένων τῶν ἐπιεικῶν τοῖς ἔθεσι προηγουμένως. [Ethic. X. cap. 10. p. 105. t. II. ed. Genev. s. p. 342. ed. Rachel.] quod Plato facit diligenter in suis legum prooemiis. sed hic locus mendi manifestus est. lego τοῖς ἔθεσι προηγμένων. firmabit, sic legendum esse, idem Philosophus ejusdem operis libro primo [cap. IV. p. 7. ed. Rachel. s. c. 2. p. 4. ed. Genev.] διὸ δεῖ τοῖς ἔθεσιν ἦχθαι καλῶς, τὸν περὶ τῶν καλῶν καὶ δικαίων καὶ ὅλως πολιτικῶν ἀκουσόμενον ἱκανῶς. ἦχθαι, *probe educatum esse*. inde ἀγωγή. illic igitur reponendum est Demosthenis verbum τὸ προηγμένους, quod significabit *antea bene educatos*, et τὸ προηγουμένως, quod manifeste mendosum est apud Aristotelem, lege ἀντιδόσεως huc majoris evidentiæ gratia transferendum, ἂν οὐδὲν ἐβούλοντο πρᾶξαι προηγουμένως, si quid præcipue quisque vellet, liceret.

[P. 177. ed. D.] — pen. τὰ κελευόμενα ἡμᾶς ἄρα δεῖ ποιεῖν; καὶ σὺ ταῦτα κελεύεις;] Occupatio, quam Orator anticipans sibi opponit. ideo vocant etiam ἀντίθεσιν καὶ πρόληψιν, qualis est illa Ciceronis, atque huic prorsus similis [pro Cœlio, c. 17.] "Hæc igitur tua est disciplina? sic tu instituis adolescentes?" [p. 178. ed. D.] Cum omnibus autem liberis populis jussa accipere et facere miserum est et indignum, tum maxime Atheniensibus, quorum ingentes erant spiritus atque animi, quod φρόνημα perhibetur.

— ult. πολλοῦ γε καὶ δέω] Λύσις per negationem. Æschylus [Prometheo, 969. 1014.] πολλοῦ γε καὶ τοῦ παντὸς ἐλλείπω. post alteram paginam, τοῦ παντὸς δέω. sed frequentius est πολλοῦ γε καὶ δεῖ, impersonaliter.

P. 143. 1. ἀλλ' ὡς οὔτε πράξομεν οὐδὲν ἀνάξιον ἡμῶν αὐτῶν] Sic agendum est, ut et dignitas conservetur, neque ullo modo existimatio nostra minuatur, quod facietis, inquit, si mihi obtemperabitis. nihil autem indignitatis habuit parere Amphictyonum decreto.

— ibid. οὔτ' ἔσται πόλεμος] Hoc illud est, quo nihil optabilius aut beatius, cum dignitate otium. existimatio posita est in sapientia justitiaque, ut videamur, inquit,

νοῦν τε ἔχειν, καὶ τὰ δίκαια λέγειν. at neque justum erat acta Amphictyonum rescindere: et omnium in se concitare odia, bellum denique movere tam levi de causa minime certe sapientum.

— 3. πρὸς δὲ τοὺς θρασέως ὁτιοῦν οἰομένους ὑπομένειν δεῖν] Hinc jam est peroratio sive epilogus, quo comprimit ferocitatem atque audaciam quorundam πολεμοποιῶν, qui bellum non prævidentes, neque ullum ex eo periculum, præcipites et cæci ruebant.

— 5. ἐκεῖνα βούλομαι λογίσασθαι] Κατάστασις, quæ erigit exspectationem atque attentos facit.

— ibid. ἡμεῖς Θηβαίους εἴαμεν ἔχειν Ὠρωπὸν] Ἀπόστασις, quum sermo est ἀσύνδετος, nulla convinctione cohærens cum antecedentibus, atque, ut Hermogenes, ὅτε ὁ λόγος εἰς ἀρχὴν ἀνάγεται. [p. 179. ed. D.] Convinctiones sunt ἀλλὰ, καὶ, μὲν, δὲ, et ejusmodi. Utraque autem est σχῆμα τῆς εὐκρινείας, frequens Dem. frequentius Herodoto, qui maxime perspicuitati studet. apud nostrum multæ sunt ἀποστάσεις ἄνευ καταστάσεως, quæ non perinde dilucidæ sunt.

— 3. πρὸς δὲ τοὺς θρασέως ὁτιοῦν οἰομένους ὑπομένειν δεῖν — βούλομαι λογίσασθαι] Notandum, quod opponit λογισμὸν τῇ θρασύτητι, ὡς ἐναντίον. Inscitia confidentes facit, ratio bene subducta cunctantes. Thucyd. [lib. II. c. 40.] θράσος ἀμαθία, λογισμὸς δ' ὄκνον φέρει. θάρσος, *fidentia*, in laudem, θράσος, *confidentia*, in vitio ponitur, ut Cicero distinguit [Tusc. III. 7.] et Greg. Naz. primo στηλιτευτικῷ contra Julianum. oratores tam confidentes λίαν εἰρωνικῶς καὶ βαρέως Demosthenes perstringit, epist. 1. [p. 1463. R.] οὐχ ὡς ἀπορούντων δὲ ὑμῶν ῥητόρων, οὐδὲ τῶν ἄνευ λογισμοῦ ῥᾳδίως ὅ, τι ἂν τύχωσιν ἐρούντων, ἔδοξέ μοι τὴν ἐπιστολὴν πέμπειν. Tales enim libentius audiebant, et illorum ἀμαθίαν magis e repub. fuisse Atheniensium, quod mirum est, Xenophon docet [in rep. Athen. c. 1. §. 7.] εἴποι τις ἄν, τί ἂν οὖν γνοίη ἀγαθὸν ἢ αὐτῷ ἢ τῷ δήμῳ τοιοῦτος ἄνθρωπος; οἱ δὲ γιγνώσκουσιν, ὅτι ἡ τούτου ἀμαθία καὶ πονηρία καὶ εὔνοια μᾶλλον λυσιτελεῖ, ἢ ἡ τοῦ χρηστοῦ ἀρετὴ καὶ σοφία καὶ κακόνοια. Illorum enim notasse remp. videtur philosophus, quum diceret: τὰ δὲ ὄντα, οὐ βούλεται πολιτεύεσθαι κακῶς. οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, εἷς κοίρανος. [Metaph. XII. ad finem.] quo significat, unum esse, quo mundus regitur, Deum, πρὸς ἓν τὰ πάντα συντέτακται, *ad unum omnia ordinata sunt*, ut idem eodem libro.

— 5. βούλομαι λογίσασθαι] *volo putare rationem* vertimus. Terentius [Adelphis, V. 3. 10.] "Rem ipsam putemus," αὐτὸ τὸ πρᾶγμα λογιζώμεθα. Donatus: *tractemus, purgemus*. [p. 180. ed. D.] "Nam et hinc putamina, purgamenta dicta sunt:" ut Plautus ait [Captivis, Act. III. sc. 4. v. 123.] "Nucleum amisi, reliquit pigneri putamina." et Virg. [Æn. VI. 332.] "Multa putans," πολλὰ λογιζόμενος. "Putare est falsa et cassa a veris et utilibus resecare. Unde arborum purgatores putatores dicuntur." Apud Mosem legimus [Levit. XIX. 23.] ὅταν δὲ εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν, καὶ καταφυτεύσητε πᾶν ξύλον βρώσιμον, περικαθαριεῖτε τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτοῦ. ὁ καρπὸς αὐτοῦ τρία ἔτη ἔσται ὑμῖν ἀπερικάθαρτος. B. Hieronymus Hebræam retinens metaphoram: "Auferetis præputia eorum." sic reliqui Græcorum interpretes, ἀκροβυστιεῖτε. quod enim supervacuum est et resecandum, Hebræi *præputium* appellant noto sibi nomine. Festus [p. 388. Gothofr.] "Putus antiqui dicebant pro puro: unde putatæ vites et arbores, quod decisis impedimentis remanerent puræ. aurum quoque putatum dici solet, id est purgatum (quod illis χρυσὸς ἄπεφθος), et ratio putata, id est, pura facta." Dem. [pro Corona, p. 303.] εἶτα σοφίζεται, καί φησι προσήκειν, ἧς μὲν οἴκοθεν ἥκετ' ἔχοντες δόξης περὶ ἡμῶν, ἀμελῆσαι· ὥσπερ δ' ὅταν οἰόμενοι περιεῖναι χρήματά τῳ λογίζησθε, κἂν καθαραὶ ὦσιν αἱ ψῆφοι, καὶ μηδὲν περιῇ, συγχωρεῖτε, οὕτω καὶ νῦν τοῖς ἐκ τοῦ λόγου φαινομένοις προσθέσθαι. καθαραὶ ψῆφοι, *puri calculi*, i. puti, ex quo λογίζεσθαι, *putare rationem*. locum illustrem Demosthenis apposuimus, non fraudando Josephum Scaligerum debita primæ observationis gloria. In fœdere antiquo scriptum fuit, ut Carthaginienses quotannis populo Rom. darent certum pondus argenti puri puti. quæ duo verba purgare putare pepererunt. Gellius [lib. VI. cap. V. Noct. Att.] "Veteres putare dixerunt, vacantia ex quaque re, ac non necessaria, aut [p. 181. ed. D.] etiam obstantia et aliena auferre et excidere: et quod esse utile ac sine vitio videretur, relinquere." Sic namque *arbores* et *vites*, et sic etiam *rationem putare* dictum. Est in Evangelio S. Ioannes [cap. XV. 2.] πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, αἴρει αὐτό· καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτό. Hæc omnia apte cohærent, et digna erant, opinor, animadversione.

— 7. καὶ Φιλίππῳ νῦν Ἀμφιπόλεως παρακεχωρήκαμεν] Verbum significat *cedere de jure*, unde vult intelligi, juris fuisse Atheniensium. quo autem jure Amphipolim vendicavit Philippus, ipse declarat his verbis [ep. ad Athen. p. 164.] εἴτε γὰρ τῶν ἐξαρχῆς κρατησάντων γίγνεται, πῶς οὐ δικαίως ἡμεῖς αὐτὴν ἔχομεν, Ἀλεξάνδρου τοῦ προγόνου πρώτου κατασχόντος τὸν τόπον; εἴτε τούτων μὲν ἀμφισβητήσειέ τις, ἀξιοῖ δὲ γίγνεσθαι τῶν ὕστερον γενομένων κυρίων, ὑπάρχει μοι καὶ τοῦτο τὸ δίκαιον. ἐκπολιορκήσας

γὰρ τοὺς ὑμᾶς μὲν ἐκβαλόντας, ὑπὸ Λακεδαιμονίων δὲ κατοικισθέντας, ἔλαβον τὸ χωρίον. de jure Atheniensium initio diximus. Æschines: ἢ οὕτω ποιητέον ἢ παραχωρητέον τῆς πολιτείας. *aut sic faciendum aut cedendum repub.* Cic. [epist. ad Oct. inter epp. ad Brut. ep. 8.] "Cedam tibi in præsentia foro, curia, et sanctissimis deorum immortalium templis." Idem [pro Milone, c. 27. extr.] "Quid enim de muliercula Scantia? quid de adolescente Apronio dicam? quorum utrique mortem est minitatus, nisi sibi hortorum possessione cessisset." Hor. II. lib. II. Od. v. 17. ss.]

"Cedes coemptis saltibus, et domo,
Villaque, flavus quam Tiberis lavit,
Cedes."

— pen. καὶ τοὺς Καρδιανοὺς ἐῶμεν ἔξω τῶν Χεῤῥονησιτῶν τῶν ἄλλων τετάχθαι] Diodorus Sic. [lib. XVI. c. 34.] Κερσοβλέπτου δὲ τοῦ Κότυος, διά τε τὴν πρὸς Φίλιππον ἀλλοτριότητα, καὶ τὴν πρὸς Ἀθηναίους φιλίαν, ἐγχειρίσαντος τοῖς Ἀθηναίοις τὰς ἐν Χεῤῥονήσῳ πόλεις, πλὴν Καρδίας, ἀπέστειλεν ὁ δῆμος κληρούχους εἰς τὰς πόλεις. [p. 182. ed. D,] Ex hac donatione Cersobleptæ postea tenuerunt Athenienses hanc peninsulam, eisque ad multa utilis fuit propter vicinitatem, excepta Cardia, quæ libera in medio relicta est. inde enim nomen, ut videtur, quod erat regionis illius meditullium: quam cum sæpe tentassent Athenienses in suam ditionem cogere, nunc, ut pax esset, illud inceptum omiserunt. Est autem hæc Cherronesus Thraciæ pars extrema, in mare Ægæum prominens. Strabo: καὶ ἡ Θρακία Χεῤῥόνησος ἀπολαμβάνει πρὸς τὸ Σούνιον τόν τε μέλανα κόλπον, καὶ τοὺς ἐφεξῆς τοὺς Μακεδονικούς. [lib. II. p. 148. ed. Alm.] Est igitur promontorium ut Sunium, et κατ' ἐξοχὴν absolute dicitur, ut Cherronesus Taurica ad Pontum. χέρσος autem pro *terra* ponitur *continente*, sed proprie est *inculta terra*. "per agrum hominis pigri transivi," inquit Salomon, καὶ ἰδοὺ ὅλος ἐχερσοῦτο. [Prov. XXIV. 31.] hinc χερσαῖα ζῶα, *terrestria animalia*. Civis Χεῤῥονησίτης. at Xenophon habet Χεῤῥονησιώτας, ut νησιώτας, pleonasmo magnæ vocalis. sic dicimus: πρὸς ὄγκον καὶ μέγεθος, ἡλικιώτης, στρατιώτης, Σικελιώτης, Ἰταλιώτης, non ἡλικίτης, στρατίτης, Σικελίτης, ἀπὸ τοῦ ἡλικία, στρατιὰ, Σικελία. nimis enim exiliter hæc sonant.

ult. καὶ τὸν Κᾶρα τὰς νήσους καταλαμβάνειν] Αὔξησις ab indignitate personæ. nihil enim Caribus vilius, qui mercenarii milites erant, et venales animas habebant. Hom. [Iliad. IX. v. 378.] τίω δέ μιν ἐν Καρὸς αἴσῃ. Achilles hoc de Agamemnone, quem sprevit cum muneribus. M. Tullius [pro Flacco, c. 27.] "utrum igitur nostrum est, an vestrum hoc vetus proverbium, Phrygem plagis fieri solere meliorem? quid de tota Caria? nonne hoc vestra voce vulgatum est, [p. 183. ed. D.] si quid cum periculo experiri velis, in Care id potissimum esse faciundum." ἐν Καρὶ ὁ κίνδυνος. *Carem* autem non pro gente dixit, ut Livius *Pœnum*, *Romanum*, sed vult intelligi Mausolum, ut quum Philippum nuncupat τὸν Μακεδόνα, et Livius Annibalem, *Pœnum*. et per contemptum, gentis, non suo nomine appellat. Diodorus Sic. [lib. XVI. c. 36.] ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς, Μαύσωλος ὁ τῆς Καρίας δυνάστης ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη εἰκοσιτέσσαρα. τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξαμένη Ἀρτεμισία, ἡ ἀδελφὴ καὶ γυνὴ, ἐδυνάστευσεν ἔτη δύο. quæ magnificum exstruxit monumentum marito, quod appellatum est ab eo Mausoleum, numeratumque inter septem orbis terrarum miracula. Martialis [lib. de Spectac. carm. 1.]

"Barbara Pyramidum sileat miracula
Memphis,
Assiduus jactet nec Babylona labor.—
Aere nec vacuo pendentia Mausolea
Laudibus immodicis Cares in astra
ferant.
Omnis Cæsareo cedat labor Amphitheatro.
Unum pro cunctis fama loquatur
opus."

Hinc magnæ moles sepulcrorum Mausolea dictæ. Suetonius [Caligula, c. 15.] "Germanici cineres Mausoleo Cæsarum illati." nec non quodvis monimentum. Idem [in Vitellio, c. 10.] "Lapidem memoriæ Othonis inscriptum intuens, dignum eo Mausoleo ait." νήσους intellige τὰς Κυκλάδας καὶ Σποράδας, sparsas in Ægæo mari.

P. 149. 1. καὶ Βυζαντίους κατάγειν τὰ πλοῖα] Athenienses plurimo Græcorum omnium utebantur importato frumento propter soli sterilitatem. deportabant autem e Ponto, atque de Taurica Cherroneso, quæ fertilissima erat frugum. [Dem. ad Leptinem, c. 27. s. p. 38. ss. Wolf.] quo sæpe fiebat, ut Byzantii, [p. 184. ed. D.] quorum urbs scita est ad Bosporum Thracium, quod fretum perangustum est, interciperent naves. πλοῖον enim *mercatoria navis* est sive *oneraria*. nec solum erat piratarum κατάγειν τὰ πλοῖα, sed pacati quoque solebant cogere in medio cursu naves frumento onustas ad se appellere, frumentum vendere. Dem. [πρὸς Πολυκλέα, p. 1207.] ἔτι δὲ τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν ναυκλήρων περὶ τὸν ἔκπλουν ὄντων ἐκ τοῦ Πόντου, καὶ Βυζαντίων καὶ Κυζικηνῶν καταγόντων τὰ πλοῖα τῆς ἰδίας ἕνεκα χρείας σίτου. mercatores intelligere debemus eos, qui frumentum advehebant Athenas. Idem in eadem [p. 1217. s.] εἰσαγγελθέντων δὲ, ὅτι

Βυζάντιοι καὶ Χαλκηδόνιοι πάλιν κατάγουσι τὰ πλοῖα, καὶ ἀναγκάζουσι τὸν σῖτον ἐξαιρεῖσθαι. quod est *exonerare*, sed frequentius κατάγειν τὰ πλοῖα prædonum est, aut eorum, quibus datur licentia impunitasque prædandi. Dem. [περὶ τῶν ἐν Χεῤῥονήσῳ, p. 96.] εἰ γὰρ δεινὰ ποιεῖ Διοπείθης, καὶ κατάγει τὰ πλοῖα, μικρὸν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μικρὸν πινάκιον ταῦτα πάντα κολύσαι δύναιτ' ἄν. edictum scilicet tabella propositum, aut literæ ad Diopithem datæ. Est apud eundem in epistola quadam Philippi [pro Corona, p. 251.] διόπερ τὰ νῦν καταχθέντα πλοῖα πρὸς ἡμᾶς ἀφίημι ὑμῖν. Dem. ἐξελόμενοι ὅπου ἂν μὴ σύλα ὦσιν Ἀθηναίοις. *mercimonia eximentes* vel *exponentes*, *ubi non est prædandi licentia Atheniensibus*, id est, τοῦ τὰ πλοῖα κατάγειν ἐξουσία. id est, in pacato, non hostico. atque in eadem: σεσυλήμεθα τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ὑπὸ τούτων Φασηλιτῶν ὄντων, ὥσπερ δεδομένων σύλων Φασηλιώταις κατὰ Ἀθηναίων. [ἐν τῷ πρὸς τὴν Λακρίτου παραγραφὴν, p. 927.] τὰ σύλα, *letters of mark*. Quæ fuit impunitas nobili Francisco Draco, Reginæ temporibus felicis memoriæ, concessa, cum Hispanis fuimus non amici. Est in lexico Crispini, ἡ σύλα, ης: quod falsum esse hæc arguunt. [p. 185. ed. D.] hinc illud Apostoli: βλέπετε, μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης. [ad Col. II. v. 8.] non, ut interpretes, verbum est militare, quod significet *prædam abigere*. hoc est enim λεηλατεῖν. nec λαφυραγωγεῖν. id enim est *spolia detrahere post prælium*. sed, ut ex his manifestum est, a prædonibus sumptum. Dem. καὶ φανερῶς ἤδη τὰ πλοῖα ἐσεσύλητο. Æschines [περὶ τῆς παραπρ. p. 250.] κατῆγον δὲ τὰ πλοῖα καὶ τοὺς Ἕλληνας ἐκ τῆς κοινῆς θαλάττης. *Prædones exceptabant*, at quos homines? Græcos. unde? e mari, quod commune est omnibus. duæ indignitates.

— 4. οὐκοῦν εὔηθες καὶ σχέτλιον] Neque hic a solita libertate discessit, quam alii παῤῥησίαν, auctor ad Herennium *licentiam* appellat, ut dixi. Polybius [IV. 17. 1.] εὔηθες καὶ παιδικὸν πρᾶγμα ποιεῖν. Plato [de repub. III. p. 290. s. t. VI. ed. Bip.] εὐλογία ἄρα, καὶ εὐαρμοστία, καὶ εὐσχημοσύνη, καὶ εὐρυθμία, εὐηθείᾳ ἀκολουθεῖ, οὐχ ἣν ἄνοιαν οὖσαν ὑποκοριζόμενοι καλοῦμεν ὡς εὐήθειαν, ἀλλὰ τὴν ὡς ἀληθῶς εὖ τε καὶ καλῶς τὸ ἦθος κατεσκευασμένην διάνοιαν. atque hoc illud est, quod Persius cecinit [Sat. II. 73. s.]

"Compositum jus fasque animi, sanctosque recessus
Mentis, et incoctum generoso pectus
honesto."

Quanquam hoc alium quoque Platonis librum respicit: qui in IV. de repub. τοῦτον τῆς δικαιοσύνης ὅρον [p. 355. 378. s. t. V. Bip.] esse ait, quum quæque pars animi, sicut et civitatis, τὰ ἑαυτοῦ πράττει, *suas res agit*, nec, quod alterius est, appetit: quum ratio imperat, appetitus obtemperat. hoc namque est, *compositum jus fasque animi*, atque illa εὐαρμοστία καὶ εὐρυθμία, quam Philosophus vult esse εὐήθειαν, id est, τὴν εὖ καὶ καλῶς τὸ ἦθος κατεσκευασμένην διάνοιαν: [p. 186. ed. D.] neque enim fas est appetitum non parere rationi, nec sine nefario scelere jus hoc violari potest: in quo Plato summam justitiæ ponit. idem [in Legibus], ut hæc quoque accommodet civitati, τὰ πάθη τὸ πλῆθος εἶναι τῆς ψυχῆς ait, *affectus plebem animi dicit esse*, τὸ δ' ἡγεμονικὸν, *regis instar*, qui regat et coerceat affectus. quod equidem miror doctissimum virum, qui tam diligenter et pererudite scripsit in Persium, non animadvertisse. vult enim Plato [de rep. V.] τὴν ἀδικίαν ἐπανάστασιν εἶναι μέρους τινὸς τῷ ὅλῳ τῆς ψυχῆς. constituit enim ἐν τῇ ψυχῇ πολιτείαν partium inter se, quæ sunt tres. constat autem, Persium in multis imitari Platonem. Sed τὴν ἄνοιαν, εὐήθειαν discimus, inquit, ὑποκοριζόμενοι, hoc est, ut diximus ex Ulpiano, τοῖς εὐφήμοις ὀνόμασι κλέπτοντες τὴν ἀτοπίαν. M. Tullius [ad Atticum lib. IX. ep. 10. p. 56. Græv.] "Et nunc ita video, bellum infinitum junctum miserrima fuga, quam tu peregrinationem ὑποκορίζῃ." bellum infinitum est πόλεμος ἄκριτος καὶ μὴ δυνάμενος κρίσιν λαβεῖν, de quo satis dictum est. ambiguitas ex diversa significatione τοῦ εὖ, quod *et facile* et *bene* accipimus. inde εὐήθης, *bene moratus*: et εὐήθης, *simplex, apertus*, ὑπάφρων, ἄκακος, *minime malus, half a fool*, qui in Sacris *parvulus*, Hesiodo νήπιος, *facilis*, εὐεξαπάτητος, *qui facile circumvenitur*. Tacitus [Annal. III. c. 8.] "hæc palam et vitato omni secreto: neque dubitabantur præscripta ei a Tiberio, quum incallidus alioqui et facilis inventa, similibus tum artibus uteretur." de Druso Tiberii F. εὐήθης ὢν τῇ νεότητι, γεροντικαῖς κακοηθείαις ἐχρήσατο. *incallidus et facilis*, εὐήθης. εὐήθειαν *facilitatem* reddimus, [p. 187. ed. D.] quæ est etiam εὐκολίαν sed diversa significatione, ut initio diximus. Cic. [in Lælio, c. 3.] "quid dicam de moribus facillimis?" cui contrarius δύσκολος, *morosus*. Aristoteles [II. Rhetorices cap. XII. §. 14. ed. Schrad.] ait, omnes adolescentes esse εὐήθεις, καὶ εὐεξαπατήτους, διὰ τὸ μήπω τεθεωρηκέναι πολλὰς πονηρίας, *quia nondum experti sunt multas improbitates*. Unde illud Thucydidis [lib. V. c. 105.] μακαρίσαντες ὑμῶν τὸ ἀπειρόκακον, οὐ ζηλοῦμεν τὸ ἄφρον. "ut quisque est vir optimus, ita difficillime alios esse improbos suspicatur." Scitum hoc Ciceronis ad Brutum [in epist.] Divinus Plato [de rep. III.] διὸ δὴ καὶ εὐή-

θεις, νέοι ὄντες οἱ ἐπιεικεῖς φαίνονται, καὶ εὐεξαπάτητοι ὑπὸ τῶν ἀδίκων, ἅτε μὴ ἔχοντες ἐν αὑτοῖς παραδείγματα ὁμοιοπαθῆ τοῖς πονηροῖς. Contra senes κακύποπτοι καὶ κακοήθεις, *vafri, veteratores.* ἔστι γὰρ κακοήθεια, τὸ ἐπὶ τὸ χεῖρον ὑπολαμβάνειν ἕκαστα. quod quid sit, manifestius docet Rhet. et philosophus libro III. [Rhet. c. 15.] ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ ἐνδέχεται πλειόνων ἕνεκα πραχθῆναι, τῷ μὲν διαβάλλοντι κακοηθιστέον, ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐκλαμβάνοντι, τῷ δὲ ἀπολυομένῳ ἐπὶ τὸ βέλτιον. ut Diomedes dicit se elegisse Ulyssem potissimum rei gerendæ socium, quia fortissimum judicavit. [Iliad. X. v. 243. s.] alius dicet, ut ignavum et non æmulum gloriæ. Dem. [de Corona, p. 228.] κακοήθης δὲ ὤν, Αἰσχίνη, τοῦτο παντελῶς εὔηθες ᾠήθης, si me credidisti tuum ordinem in dicendo, quem tu præscribis, secuturum.

— ibid. σχέτλιον] Eustathius παρὰ τὸ σχέσθαι καὶ τλῆναι κατ' ἀντίφρασιν. Dem. σχέτλιον γὰρ ἂν εἴη τοῦτό γε. τουτέστι δεινόν. Unde σχετλιασμὸς καὶ δείνωσις in perorationibus potissimum. Idem: σχέτλιος, ὁ ὀξὺς, καὶ ἰταμὸς, καὶ σφοδρός. *vehemens, acer, impiger* per contrarium. καὶ ἀκατάσχετος καὶ τολμητίας, ὁ μὴ εἰδὼς ἀνασχέσθαι καὶ τλῆναι. *perferre et pati.* [p. 188. ed. D.] recta autem significatione ὁ καρτερικὸς καὶ ἀνένδοτος, ἤγουν ὁ μὴ εἴκων, ἀλλ' ἐπιμένων τλημόνως πράξει τινὶ δυσκόλῳ. ut σχέτλιος εἶ, Ὀδυσεῦ, et πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς. Hor. [Epp. 1.7.40.] "proles patientis Ulyssi," Telemachus. multa enim significat hoc vocabulum, sed omnia ex eadem origine, inquit, egregius ille artifex, quæ singula invenies apud Homerum.

— 5. οὑτωσὶ ἤδη προσενηνεγμένους] Dem. [Philipp. IV. p. 149.] τί ποτ' οὖν ἐκεῖνος τοῖς ἄλλοις καὶ ὑμῖν οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον προσφέρεται; Hebr. XII. [v. 7.] εἰ παιδείαν ὑπομένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ θεός. *ut cum filiis, vobiscum agit Deus:* vel *ut filiis, se vobis Deus offert.* Plato [Charmide, p. 131. t. V. ed. Bip.] σὺ μὲν ὡς φάσκοντος ἐμοῦ εἰδέναι περὶ ὧν ἐρωτῶ, προσφέρῃ πρὸς ἐμέ. *tu mecum agis, quasi ego profiterer, me scire ea omnia, de quibus quæro.* Secunda tabula regis divinæ docet, πῶς δεῖ προσφέρεσθαι τῷ πλησίον. *quomodo sit agendum cum proximo.*

— ibid. περὶ τῶν οἰκείων] Αἰνίττεται τὴν Ἀμφίπολιν καὶ τὸν Ὠρωπόν. hæc enim oppida Athenienses sibi asserebant, et sæpe vindiciis amissa repetebant: nec non insulas, quæ, postquam maris imperio potiti sunt, in illorum erant ditione.

— pen. καὶ ἀναγκαιοτάτων] Quid enim tam necessarium, quam victus quotidianus? frumentum autem navigia deportabant, ut diximus: quæ Byzantii, quum pacati non erant, exceptabant. Plinius [lib. VII. cap. XXX. s. XXXI. Hard.] "Sed quo te, M. Tulli, piaculo taceam? te dicente, legem agrariam, hoc est alimenta sua abdicaverunt tribus." sic pop. Atheniensis, quo pacem conservaret, alimentum abdicavit quodammodo.

—Ibid. πρὸς ἅπαντας] Σύμπαντας, ἀσυναθροιστικόν.

[P. 189. ed. D.] — ibid. περὶ τῆς ἐν Δελφοῖς σκιᾶς] Proverbium est περὶ τῆς ὄνου σκιᾶς. sed sic solet Dem. nonnunquam μεταποιεῖν τὰς παροιμίας ἐπὶ τὸ σεμνότερον, ut diximus. per se enim sæpe sunt triviales et εὐτελεῖς. hic autem locus exponendus est ex superiori, τῆς Πυλαίας δὲ ἐπεθύμουν, καὶ τῶν ἐν Δελφοῖς πλεονεκτημάτων, δυοῖν κύριοι γενέσθαι. quæ duo suffragia Philippo concessa erant Amphictyonum consensu. sed Thessali reddi sibi volebant, eoque multa indulgebant regi, quorum fuerant post sacrilegium Phocensium. Dem. [Philipp. IV. p. 149.] οὐκ ἦν ἀσφαλὲς λέγειν ἐν Θετταλίᾳ τὰ Φιλίππου, μὴ συνευπεπονθότος τοῦ πλήθους τῶν Θετταλῶν, τῷ τοὺς τυράννους ἐκβαλεῖν Φίλιππον αὐτοῖς, καὶ τὴν Πυλαίαν ἀποδοῦναι. reddi non potuit, quod non ante habuerant. [Imo Thessali veteri possessione fuerant a Phocensibus dejecti eamque recuperare nunc studebant. v. Auctor argum. π. παραπρ. et Wesseling. ad Diod. S. t. II. p. 129. *Beck.*] Diodorus Sic. [lib. XVI. c. 60. ubi omnino vid. Wessel.] ἔδοξεν οὖν τοῖς συνέδροις μεταδοῦναι Φιλίππῳ καὶ τοῖς ἀπογόνοις αὐτοῦ τῆς Ἀμφικτυονίας, καὶ δύο ψήφους ἔχειν, ἃς πρότερον οἱ καταπολεμηθέντες Φωκεῖς εἶχον. et deinceps Thessali. Hoc impedire aut velle rescindere, perinde esse ait, ac si de umbra contenderent. nullius enim ad pacem atque concordiam esse momenti. τὴν Ἀμφικτυονίαν *commune Amphictyonum* interpretatus sum. Dem. [pro Corona, p. 278.] ἐπὶ ἱερέως Κλειναγόρου, ἐαρινῆς Πυλαίας, ἔδοξε τοῖς πυλαγόραις, καὶ τοῖς συνέδροις τῶν Ἀμφικτυόνων, καὶ τῷ κοινῷ τῶν Ἀμφικτυόνων. Etymologus: ἐκαλεῖτο δὲ πυλαγόρας, παρὰ τὸ ἐν τῇ Πυλαίᾳ ἀγορεύειν. idem ἱερομνήμων. ἀγορεύειν enim *dicere*, μνημονεύειν, *memorare, mentionem facere.* De asini umbra nota est fabula. Sed nos referemus etiam ex Scholiaste Aristophanis [ad Vesp.] Demosthenes noster, quum causam aliquando capitalem ageret, judices autem dormitarent, [p. 190. ed. D.] neque attente satis audirent, Quin vos, inquit, attenditis, o viri, rem vobis narrabo lepidam. Juvenis quidam asinum Athenis Megara conduxerat. sed æstu magno dempta sarcina, jumenti sub umbra latebat. Exturbatus autem ab agasone, cum diceret se asinum locasse, non umbram, ego vero, inquit, utrumque conduxi. Umbra enim sequitur corpus, ejusque individua est comes. quid multa? ex hac altercatione in jus itum est. Hæc

cum dixisset orator, arrectis judicum auribus descendit. judices autem hujus narratiunculæ lepore capti, revocabant eum et causam perorare jusserunt. Tum ille rursus adscendens: ὑπὲρ μὲν ὄνου σκιᾶς ἀκούειν, ὦ ἄνδρες, ἐπιθυμεῖτε, ἀνθρώπου δὲ κινδυνεύοντος περὶ ψυχῆς, οὐδὲ τῆς φωνῆς ἀνέχεσθε. sic suo more ἐνθυμηματικῶς. his addit Schol. ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι Ἀθήνηθεν εἰς Δελφοὺς τὸν ὄνον ἐμισθώσατο. ὅθεν, φασὶ, καὶ αὐτὸς ὁ Δημοσθένης περὶ τῆς ἐν Δελφοῖς σκιᾶς φησίν. Sed nos allusum esse censemus ad proverbium, non ipsum directe positum. Hæc divinatio nostra erat, quam ab Harpocratione firmatam postea vidimus, cujus hæc sunt: Δίδυμός φησι τὴν περὶ τῆς ὄνου σκιᾶς παροιμίαν παραπεποιῆσθαι ὑπὸ τοῦ ῥήτορος λέγοντος, περὶ τῆς ἐν Δελφοῖς σκιᾶς. quod sane verissimum est.

P. 149. 4. πρὸς ἑκάστους καθ' ἕνα] Ne quid ornatus huic oratiunculæ deesset, mirifice concludit eam enthymemate insigni: cujus quæ vis et ratio sit, quæ gratia, exponam pluribus: ut ante oculos habeant adolescentes, quod observent in hoc oratore atque aliis cum maximo fructu. Dem. [c. Mid. p. 532. R. s. cap. 16. ed. Spalding.] εἶτα τὸν μὲν χορευτὴν οὐδ' ὁ προσκαλέσας κατὰ τὸν νόμον ἀζήμιος ἔσται, [p. 191. ed. D.] τὸν δὲ χορηγὸν αὐτὸν οὐδ' ὁ συγκόψας παρὰ πάντας τοὺς νόμους οὕτω φανερῶς, οὐ δώσει δίκην; προσκαλεῖν, *in jus vocare.* Est et hoc non minus insigne enthymema rhetoricum, cui consimile est, neque egregium minus illud Pauli [Act. XXIII. 3.] καὶ σὺ κάθῃ κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν κελεύεις με τύπτεσθαι; καὶ ponitur ἀντὶ τοῦ εἶτα. Latina enim a Græca ducitur conjunctio. Virg. [Georg. II. vs. 433.]

> "Et dubitant homines serere atque impendere curam?"

εἶτα ἀμφιβάλλομεν; Hæc enthymemata conficiuntur ex contrariis. in Demosthenis autem plura sunt contraria. majora enim et minora atque etiam relata præsertim apud rhetores pro contrariis habentur. contraria sunt κατὰ τὸν νόμον καὶ παρὰ πάντας τοὺς νόμους, relata χορευτὴς καὶ χορηγὸς, minora et majora ὁ προσκαλέσας καὶ ὁ συγκόψας. Sic vides in hoc, quod habemus præ manibus, συχνὰ τὰ ἐναντία, videlicet τὸ πρὸς ἑκάστους καθ' ἕνα, καὶ τὸ πρὸς ἅπαντας, τὸ περὶ τῶν οἰκείων καὶ ἀναγκαιοτάτων, καὶ τὸ περὶ τῆς ἐν Δελφοῖς σκιᾶς. item τὸ ἤδη καὶ τὸ νῦν. illud enim præteriti temporis est, ut grammatici docent. postremo τὸ οὑτωσὶ προσενηνέχθαι, id est, *tam pacifice*, καὶ πολεμῆσαι. Quintilianus [lib. VIII. cap. V. p. 721. s. ed. Burm.] "Enthymema quoque est omne quod mente concipitur: proprie tamen dicitur quæ est sententia ex contrariis, propterea quod eminere videtur inter cætera, ut Homerus poeta, urbs Roma. pro Ligario, Quorum igitur impunitas, Cæsar, clementiæ tuæ laus est, eorum te ipsorum ad crudelitatem acuet oratio?" hæc Fabius. Atque eadem fere M. Tullius [in Topicis, c. 13.] "Ex hoc illa rhetorum sunt ex contrariis conclusa, quæ illi enthymemata appellant. non, quod non omnis sententia proprio nomine enthymema dicatur: [p. 192. ed. D.] sed ut Homerus propter excellentiam commune poetarum nomen efficit apud Græcos suum; sic quum omnis sententia enthymema dicatur, quia videtur ea, quæ ex contrariis conficiatur, acutissima, sola proprie nomen commune possidet." Bene acutissima. his enim, quum loco ponuntur, nihil festivius, nihil acutius. Hermog. [Invent. lib. III. cap. I. p. 68. ed. Sturm.] καὶ μὴν καὶ τῶν ἐπὶ τούτοις ἐνθυμημάτων ἐμοὶ παρευρεθέντων, ἐφ' ὧν τὸ ἀκρότατον τῆς δριμύτητος παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις εὑρίσκεται. sic lego, non ἀφ' ὧν. δριμύτης, *acumen, acrimonia.* Sed quum Cicero et Fabius ante eum hæc notarunt, quos constat antiquiores fuisse, quomodo gloriatur suum esse hoc παρεύρεμα? Non ipsa enthymemata Hermogenes apud oratores primus animadvertit. nam neque Aristoteles ea nesciebat, ut mox docebimus. sed hoc Tarsensis ille princeps omnium vidit, non esse hæc ἐνθυμήματα, ἐπιχειρήματα (sic enim appellant argumenta) sed ἐπεξεργασίας τῶν ἐπιχειρημάτων, quæ ducuntur vel ab exemplo, vel a majore, vel minore, vel pari, vel simili, vel contrario. Quod verum esse, locus ille contra Midiam evidenter ostendit. τῷ γὰρ ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος ἐπιχειρήματι illud enthymema subjunxit. Sed Hermog. τὰ ἐπιχειρήματα sumi vult ἐκ τῶν περιστάσεων, quæ sunt hæ, τίς, τί, ἕνεκα τίνος, πῶς, πότε, ποῦ. ἐργάζεσθαι δὲ ex illis locis, quos enumeravi. tum inferri τὰ ἐνθυμήματα. Sic enim ille artifex [III. de inv. p. 114. ed. Sturm.] ἐργάζεται δὲ πᾶν ἐπιχείρημα ἀπὸ τούτων, ἃ δοκοῦσί τινες εἶναι ἐπιχειρήματα, οἷον ἀπὸ παραβολῆς, ἀπὸ παραδείγματος, ἀπὸ μικροτέρου, ἀπὸ μείζονος, ἀπὸ ἴσου, ἀπὸ ἐναντίου. Sed sive hæc argumenta dicenda sint, sive exornationes argumentorum, in re nihil interest, de nomine omnis controversia exsistit. [p. 193. ed. D.] In illo quidem contra Midiam loco, si placet inquirere, nullum ex aliqua circumstantia præcessisse argumentum reperies, cujus ἐργασία sit ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος, sed ex eo, quod minus erat, principale argumentum trahi. deinde subnecti, tanquam ἐπεξεργασίαν, τὸ ἐνθύμημα, quod retulimus. Novisse autem Aristotelem hoc quoque enthymema, non solum illud, quod

Fabius ex illo rhetoricum syllogismum vocat, ex his lib. II. Rhetorices [c. 23. §. 69. ed. Schrader.] manifestum est: οἷον τόδε τὸ ἐνθύμημα, εἰ φεύγοντες μὲν μαχόμεθα, ὅπως κατέλθωμεν, κατελθόντες φευξούμεθα, ὅπως μὴ μαχώμεθα; nihil hoc fingi potest δριμύτερον. κατελθεῖν est exsulum, qui in patriam redeunt. κάθοδος, *reditus*. Neque hic philosophus hoc in præceptis modo notavit, sed ipse etiam, ut est omnium elegantiarum magister, concinnum et rotundum enthymema confecit, loquens de iis, qui pretio magistratum emunt [Polit. II. cap. X.] ἐθίζεσθαι δὲ εὔλογον κερδαίνειν τοὺς ὠνουμένους, ὅταν δαπανήσαντες ἄρχωσιν. ἄτοπον γὰρ, εἰ πένης μὲν, ἐπιεικὴς δὲ, βουλήσεται κερδαίνειν, φαυλότερος δ᾽ ἂν οὐ βουλήσεται δαπανήσας. hic primum est ἐπιχείρημα ἀπὸ τῶν ἐναντίων. τὸ γὰρ κερδαίνειν καὶ τὸ δαπανᾶν ἐναντία. Deinde ἐνθύμημα καὶ ἐξεργασία. Et hoc suum inventum esse Hermogenes merito gloriatur. hanc enim τεχνολογίαν ante eum nemo vidit, ne Cicero quidem. Fabius certe τὰ ἐνθυμήματα inter figuras et ornamenta dicendi retulit: et sane nullum est ornamentum orationis insignius. Sed hoc sciendum est, non omnia enthymemata esse ἐπεξεργασίας τῶν ἐπιχειρημάτων, sed quædam absoluta sunt, ut ita dicam, quæ per se constant, [p. 194. ed. D.] neque ullam habent ad antecedentia relationem: cujusmodi sunt illa exempla Ciceronis in Topicis [c. 13. extr.] "Hunc metuere: alterum in metu non ponere. Eam quam nihil accusas, damnas: bene quam meritam esse autumas, dicis male mereri: hoc quod scis, prodest nihil: id quod nescis, obest." et hæc Pauli, quæ, qui vir his quoque in literis fuerit apostolus, declarant [Rom. VI. 2.] οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ; et [Gal. II. 14.] εἰ σὺ Ἰουδαῖος ὑπάρχων, ἐθνικῶς ζῇς καὶ οὐκ Ἰουδαϊκῶς, πῶς τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις ἰουδαΐζειν; Sed agedum (hunc enim locum perpolire ad unguem statuimus) hoc genus Cicero dicit tertium esse dialecticorum concludendi modum secundum Stoicos. ait enim [c. 13. §. 54.] "Cum autem aliqua conjuncta negaveris, et his alia negatio rursus adjungatur, et ex his primum sumpseris, ut quod relinquitur, tollendum sit: is tertius appellatur conclusionis modus. Ex hoc illa rhetorum sunt ex contrariis conclusa, quæ illi enthymemata appellant." Hæc perobscura sunt: sed appositione exemplorum fient illustriora. Utemur autem primum ipsius Ciceronis exemplis. "Cum aliqua conjuncta negaveris," ut, Hunc metuis, alterum in metu non ponis. "et his alia negatio rursus adjungatur," ut, Non et hunc metuis, et alterum in metu non ponis. "et ex his primum sumpseris," At hunc metuis. "ut quod relinquitur, tollendum sit:" Ergo et alterum in metu ponis. per affirmationem enim negatio tollitur. Non id quod scis, prodest, et quod nescis, non obest. at quod scis prodest. ergo quod nescis, simul obest. vel sic, Non quod et nescis obest, et quod scis nihil prodest. at obest quod nescis. ergo quod scis juvat. contra Sophocleum illud [in Ajace, vs. 554.] τὸ μηδὲν φρονεῖν ἥδιστος βίος. [p. 195. ed. D.] Tale est illud Demosthenis [pro Corona, p. 229.] οὐ γὰρ δήπου Κτησιφῶντα μὲν δύναται διώκειν δι᾽ ἐμὲ, ἐμὲ δ᾽, εἴπερ ἐξελέγχειν ἐνόμιζεν αὐτὸν, οὐκ ἂν ἐγράψατο. primo fuit ex contrariis enthymema, Κτησιφῶντα μὲν διώκει δι᾽ ἐμὲ, ἐμὲ δ᾽ αὐτὸν οὐκ ἐγράψατο. τὸ γὰρ διώκειν καὶ τὸ γράφεσθαι sunt idem, *accusare et persequi*. quare τὸ οὐκ ἐγράψατο, ἀντίφρασις est τοῦ διώκει. erant igitur repugnantia et non consentanea, neque ejusdem hominis, quæ fecit Æschines. Sic autem hoc enthymema fit syllogismus tertio concludendi modo. ut Cicero docuit. non Ctesiphontem potest persequi propter me: me ipsum autem si convincere se posse speraret, non accusasset. at Ctesiphontem mei causa persequitur. ergo me quoque accusasset, si reum peragere se posse confideret. Sic enim Cicero [in Topicis, c. 13. §. 53.] "Non et legatum argentum est, et non est legata numerata pecunia. legatum autem argentum est. legata igitur numerata pecunia." Hæc, ut locum Ciceronis involutum explicaremus. nunc redeamus ad id, quod agitur. Hermogenes argumenta sumi docet ἀπὸ τῆς παραβολῆς, ἀπὸ παραδείγματος, etc. tum addi enthymemata. noster monet, pacem esse retinendam propter dulcedinem ejus et commoda, exemplis Thebanorum, quibuscum de Oropo bellaverant, Philippi, quicum de Amphipoli contenderant, Cardianorum, Byzantiorum, Mausoli, quorum omnium injurias, ne pacem violarent, patienter tulerunt. tum infert: Nonne igitur stultum et miserum est, πρὸς ἑκάστους οὑτωσὶ προσενηνεγμένους περὶ τῶν οἰκείων καὶ ἀναγκαιοτάτων, πρὸς ἅπαντας περὶ τῆς ἐν Δελφοῖς σκιᾶς πολεμῆσαι. [p. 198. ed. D.] Vides in hoc enthymemate ἐξεργασίαν communem post quinque argumenta ἀπὸ παραδείγματος. Dominus quum a Judæis reprehensus esset, quod ægrum curando sabbatum polluisset, primum a re simili facinus purgat. Vos, inquit [Ioann. VII. 22. s.] ex lege hominem sabbato circumciditis. tum addit ἐνθυμηματικῶς: εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωσέως, ἐμοὶ χολᾶτε, ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ;

Vides τὴν ἀντίθεσιν. Circumcisio vulnerat partem corporis: Christus totum hominem sanavit, atque integrum reddidit. Similiter post iniqui judicis viduæque importunæ parabolam, qua docet, semper instandum esse orationibus, subinfert [Luc. XVIII. 6. s.] ἀκούσατε, τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει; ὁ δὲ Θεὸς οὐ μὴ ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ βοώντων πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτός; Injustus judex vindicavit viduam propter ejus importunitatem. Deus, qui ipsa est justitia, non vindicabit suos ad se clamantes assidue. Multa ejusmodi reperiuntur in Christi sermonibus. Dem. [pro Corona, p. 267.] τὸ λαβεῖν οὖν τὰ διδόμενα ὁμολογῶν ἔννομον εἶναι, τὸ χάριν τούτων ἀποδοῦναι παρανόμων γράφῃ; M. Tullius [pro Milone, c. 16.] "Quem igitur cum omnium gratia noluit, hunc voluit cum aliquorum querela? quem jure, quem loco, quem tempore, quem impune non est ausus, nunc injuria, iniquo loco, alieno tempore, periculo capitis non dubitavit occidere?" Idem in eadem [c. 29.] "Fingite cogitatione imaginem hujus conditionis meæ: si possim efficere, ut Milonem absolvatis, sed ita, si P. Clodius revixerit. Quid vultu extimuistis? quonam modo ille vos vivus afficeret, qui mortuus inani cogitatione percussit?" [p. 197. ed. D.] Sed in primis hunc locum Ciceronis attende [pro A. Cæcina, c. 15.] "Quod si vi pulsos dicimus exercitus esse eos, qui metu ac tenui sæpe suspicione periculi fugerunt: et si non solum impulsu scutorum, neque conflictu corporum, neque ictu comminus, neque conjectione telorum eminus, sed sæpe clamore ipso militum, aut instructione aspectuque signorum magnas copias pulsas esse et vidimus et audivimus: quæ vis in bello appellatur, ea in otio non appellabitur? et quod vehemens in re militari putatur, id leve in jure civili judicabitur? et quod exercitus armatos movet, id advocationem togatorum non videbitur movisse? et vulnus corporis magis istam vim, quam terror animi declarabit? et sauciatio quæretur, quum fugam factam esse constabit?" Habes hic primo argumentum ἀπὸ παραβολῆς: deinde exornationem crebris enthymematibus: superiora enim videntur esse absoluta. nec Hermogenes videtur sensisse, omnia enthymemata esse ἐπεξεργασίας προλαβόντων ἐπιχειρημάτων, quum ait, καὶ μὴν καὶ τῶν ἐπὶ τούτοις ἐνθυμημάτων ἐμοὶ παρευρεθέντων. *super his*, inquit: scilicet argumentis, quasi sint alia, quæ non sequantur argumenta, quorum primam animadversionem sibi non tribuit. Dem. [ad Pantænet. p. 983.] καὶ τοῦθ᾽ οὕτω τὸ δίκαιον ἐν πᾶσιν ἰσχύει, ὥστ᾽ ἂν ἑλών τις τοῦ ἀκουσίου φόνου, καὶ φανερῶς ἐπιδείξας μὴ καθαρὸν, μετὰ ταῦτα αἰδέσηται καὶ ἀφῇ, οὐκέτ᾽ ἐκβαλεῖν κύριος τὸν αὐτόν ἐστι. hactenus argumentum a similitudine. deinde hæc sequuntur: εἶθ᾽ ὑπὲρ μὲν ψυχῆς καὶ τῶν μεγίστων, οὕτως ἰσχύει καὶ μένει τὸ ἀφεῖναι· ὑπὲρ δὲ χρημάτων καὶ ἐλαττόνων ἐγκλημάτων ἄκυρον ἔσται; μηδαμῶς. Sed quia priora verba obscura sunt, ex jure Atheniensium deprompta, egent interpretatione. [p. 198. ed. D.] Budæus: et usque adeo hoc jus in omnes valet, ut, si quis ob cædem non voluntariam alium arcesserit, atque adeo reum peregerit, manifestoque convicerit, deinde a reo placatus quoquo modo, culpam crimenque condonarit, ultra finibus patriæ expellere eum non possit. quia injuria remissa abolitaque exsuscitari denuo nequit. hæc postrema addidit a se, quæ verba sunt juris. Idem: αἴδεσις est *venia et misericordia*, et *personæ periclitantis respectus ac tuitio, ultionis animadversionisque remissio*, contra Ctesiphontem absoluta sunt illa Æschinis [p. 469. s. R.] ὁ γὰρ μισότεκνος καὶ πατὴρ πονηρὸς, οὐκ ἄν ποτε γένοιτο δημαγωγὸς χρηστός. οὐδ᾽ ὁ τὰ φίλτατα καὶ οἰκειότατα σώματα μὴ στέργων, οὐδέποτε ὑμᾶς περὶ πλείονος ποιήσεται τοὺς ἀλλοτρίους. οὐδέ γε ὁ ἰδίᾳ πονηρὸς, οὐκ ἄν ποτε γένοιτο δημοσίᾳ χρηστός. οὐδ᾽ ὅστις ἐστὶν οἴκοι φαῦλος, οὐδέποτ᾽ ἦν ἐν Μακεδονίᾳ κατὰ τὴν πρεσβείαν καλὸς κἀγαθός. Hæc de Demosthene, quum lugere unicam filiam post diem septimum ab interitu desierat: cujus tamen in hoc animi constantiam Cicero laudat. [Tusc. III. 26. §. 63.] Atque hæc hactenus. πρὸς μὲν τοῦ Λακωνικοῦ τρόπου, τὸ τὰ βραχύτερα ἀεὶ προτιμᾶν, inquit Plato. [Legum IV. p. 721. t. II. Steph. p. 197. t. VIII. Bip.] ἔστι μέντοι καὶ ὅπου τὰ μακρότερ᾽ ἂν ἕλοιτό τις. quod nos nunc necessario fecimus, quia semel voluimus hunc locum perpurgare, et studiosis hanc doctrinam ostendere ac reserare sane quam utilem ac fructuosam. atque haud scio an quicquam sit in Rhetoricis præclarius. hæc enim sunt illa Demosthenis fulmina, de quibus accepimus. *hastas* Tullius [de orat. I. 57.] *amentatas* vocat. hasta est ἐπιχείρημα. [p. 199. ed. D.] amentum, quo torquetur fortius, ἐνθύμημα. Est quidem hæc Ciceronis doctrina subtilis [in Topicis, c. 13. s.] quam videtur hausisse a Stoicis, qui conclusionis formam atque rationem faciunt omnia enthymemata, id est, syllogismum. Sed hac duntaxat in parte. πολλῷ καλλίων ἡ τοῦ Ἑρμογένους τεχνολογία.

B. G. WEISKII

ET

G. H. SCHAEFERI

ANNOTATIONES

AD ORATIONEM DE HALONESO.

BENIAM. GOTTHOLD WEISKII

DISSERTATIO

SUPER ORATIONE DE HALONESO.

Sicut aliqua vel ei medico habetur gratia, qui morbum leviorem justa medela persanarit; magna vero et insignis ei, qui aut præclaram corporis partem, quam alii scindere atque urere cupiunt, aut vitam hominis a ceteris desperatam potuerit conservare: ita profecto in his, quibus nos delectamur, studiis nonnulla quidem et ejus erit laus, qui particulam scriptoris antiqui, nævo laborantem, commode curarit; major autem et præstantior ejus, qui opus aliquod universum, ab egregii auctoris arte profectum, a criticorum levitate vexatum et condemnatum, salvum præstiterit. Quo studio vel impugnandi veterum opera vel tuendi nostrum maxime inflammatum videtur tempus. Namque ut in hoc totius orbis terrarum conflictu non urbium quarundam civitatumque exiguarum, sed imperiorum salus maximorum agitur, quum, quæ hodie florent, dejiciantur, quæ dudum perierunt, majora exsurgant, ita philologis nostris cupido videtur invassisse, jam non de rebus exiguis, sed de maximis, non de vi ac sensu verborum quorundam, sed de scriptorum optimorum, librorumque laudatissimorum auctoritate, nomine, salute inter se digladiandi.

Sed quemadmodum nuper Ciceronis, sic dudum Demosthenis aliquæ orationes in dubium sunt vocatæ, ita ut inter viros doctos non constaret, hicne an alius earum sit auctor. Quamobrem cum Demosthenem et eum, sine quo ille intelligi non potest, Æschinem delegerim, in quibus præ ceteris opera mea versaretur, illinc hujusce quoque libelli argumentum petere decrevi. Neque enim mirari satis possum, videns, illos oratorum veterum duumviros nunc fere ab omnibus negligi, orationes autem Ciceronis, qui ad illorum se exemplum conformavit, dominari in scholis et in manibus omnium versari. Quare si adolescentes, id quod sæpe animadverti, oratorem Romanum summis studiis amplectuntur, propterea quod in hoc genere oratorio juveniles animi vel orationis vi trahuntur, vel varietate rerum delectantur, vel argumentorum gravitate aluntur: qui illud minus futurum est in Demosthene atque Æschine? Nam nihil denique his deesse video, nisi aliquem, qui nonnullas eorum orationes, lectu præ cæteris jucundas et utiles, in unum redigat corpus, et argumentorum descriptione, tabella historica, brevi annotatione illustratas adolescentium usui commendet ac tradat. Quam laudem tanto fore intelligo majorem, quo pluribus et gravioribus rem implicari video impedimentis.

At ego nunc quidem de oratione ea, quæ *de Haloneso* inscribitur, disputare quædam decrevi, eamque orationem Demostheni, cui a compluribus abjudicatur, pro parte virili vindicare. Cujus controversiæ ut ratio, et qui dicitur, status causæ appareat, pauca sunt præfanda.

Philippus, Macedoniæ rex, Olymp. CIX. an. 2. archonte Pythodoto, ante Christ. nat. an. 343. legatos Athenas miserat epistolam ferentes, in qua primum de Haloneso insula loquitur, eamque profitetur se Atheniensibus *redditurum* quidem, si postulent, non esse, sed *daturum*, si orent; expulsis enim a se latronibus, qui Atheniensibus eam eripuissent, suam esse factam. Deinde alia quædam scribit, de quibus tum cum Atheniensibus contendebat: de judiciis mercatorum constituendis; de mari contra piratas tuendo; de primaria pacis conditione mutanda; de captivis reddendis; de Amphipoli denique et Cardia, quas urbes suas esse Athenienses, negante Philippo, affirmabant. Quarum rerum rationem nunc persequi nolo: ad nostram enim causam non magnopere pertinent; sed tamen nonnulla horum deinde, occasione oblata, explicabuntur.—Legati autem illi, qui has litteras ferebant, simul alia quædam, nobis ignota, Philippi nomine nunciabant. Quare oratores Atheniensium et ad literas illas et ad legatorum sermonem, priusquam decretum populi fieret, orationibus pro concione habitis responderunt.

Jam *primum* non potest dubium esse, *Demosthenem tum publice habuisse orationem hujusce fere, cujus hæc de Haloneso est, argumenti.* — Nam Demosthenes et nusquam non acerrime contra Philippum, illo quidem tempore, concionabatur, et his ipsis de rebus, quæ ista epistola atque hac, quam legimus, oratione continentur, aliis quoque in orationibus sæpe eum incusat; ut de capta Amphipoli et Potidæa, de Cardianis in tutelam a Philippo receptis, de turpi Philocratis pace auro Macedonico empta, de captivis non redditis: quarum querelarum plenæ sunt Demosthenis orationes. Denique, id quod familiam ducit, ab Æschine aliisque scriptoribus antiquis diserte traditur, Demosthenem maxime fuisse, qui non dandam, sed reddendam a Philippo flagitaret Halonesum.[1]

Deinde ne illud quidem in controversiam veniat, *hæc, quam nos legimus, de Haloneso oratio fueritne tum habita nec ne.* — Nemo enim id unquam dubitavit neque recentiorum neque veterum. Immo rhetores et grammatici veteres, ut deinde ostendam, sæpe hanc orationem ut genuinam commemorant. Nec vero in ea quidquam est, quod aut a sermonis Attici, qui tum erat, elegantia, aut ab historiæ veritate abhorreat. Immo ipsa illa orationis simplicitas, quam nonnulli Demosthene indignam ausi sunt dicere, atque hæc ab alia re ad aliam transeundi celeritas ostendit habitam esse in re præsenti orationem, non vani rhetoris esse declamationem multo post excogitatam. Huc accedit, id quod miror non animadvertisse interpretes, mancum quodammodo et imperfectum esse opus. Præfatur enim orator (p. 165. 6.) se primum ad epistolam Philippi, deinde ad ea, quæ legati dixerint, responsurum esse. Jam de epistola per totam loquitur orationem, legatos obliviscitur.[2] At hoc quidem declamatori accidere certe non potuit; Demostheni cur potuerit, paulo post videbimus.

Quare quum et hæc, quam legimus, oratio illa occasione fuerit composita, et similem Demosthenes necessario habuerit, restat ut probemus, *hanc, quæ exstet, esse illam Demosthenis orationem.*

Opponuntur mihi primum *auctoritates* virorum quorundam doctorum vel veterum vel recentiorum; deinde argumenta nonnulla, quæ dicuntur, interna.—Et hominum quidem istorum, qui mihi adversari videntur, duo esse animadverto genera. Namque aut 'aperte profitentur, hanc orationem sibi non videri Demosthenis, sed Hegesippi vel alius cujusdam,' aut 'ab aliis de auctore dubitari dicunt, suum judicium cohibent.'

E priori genere pauci sunt, et commemoratu vere dignus nonnisi unus, Libanius. Is enim 'periisse videri' dicit 'Demosthenis de Haloneso orationem; hanc quidem non Demosthenis, sed Hegesippi se censere;' neque id dicit modo, sed comprobare studet argumentis, de quibus deinde videbimus.[3] Idem tamen Libanius fatetur, se ea in re *criticorum antiquiorum* sententiam sequi; ceterum, qui isti fuerint, Callimachusne aliquis, an Zosimus, an Zeno, et qui alii feruntur de Demosthene olim esse commentati, id vero non dicit. Quam facile igitur fieri potuit, ut alicui veterum istorum aliquando aliquid de dubio nostræ orationis auctore excideret, ceteri autem, ut fit, vel verba ejus repeterent vel judicium quoque suum illius auctoritate falli paterentur! Hoc igitur et Libanio potuit accidere, si præoccupata mentis opinione ad judicium de hac oratione ferendum accederet.—At reliqui e veteribus duo, qui eam Demostheni abjudicant, Suidas et Etymologici Magni auctor, nec rationes addunt, nec suum judicium, sed aliorum verba sequuntur.[4] Idem et iis accidit, qui recentiori tempore opinionem illam sunt amplexi, sive cum dubitatione aliqua, ut Hier. Wolfius et Valesius, sive confidenter atque audacter, ut Faber: quorum nemo quidquam attulit, quo sententiam suam comprobaret.[5]

Alii complures controversiam hanc commemorant, ipsi nihil affirmant. Ita inter veteres Harpocration,[6] qui tamen alias hanc orationem simpliciter Demosthenis nomine laudat;[7] deinde Photius, qui, tametsi in neutram partem quidquam se dicit audere statuere, tamen multis verbis docet, hanc orationem, si vel maxime a ceteris Demosthenicis paululum discrepet, nihilo minus a Demosthene posse esse profectam.[8]

Et ejusmodi quidem lexicographus aut grammaticus si nihil de suo addit, nihil pro certo affirmat, minus equidem miror. At viri recentiorum temporum κριτικώτατοι, et nostro in oratore versatissimi, si, de hac re quum loquuntur, suum judicium reticent, qui aliud videntur, nisi auctoritatem Libanii aut nescio cujus metuere, ceterum, si quis Demostheni suum vindicet, non obstare? Ita Meursius, Kusterus, Gesnerus, Ruhnkenius, Morus, Taylorus, Reiskius certatim dicunt: 'controversa res est' vel 'dicitur Hegesippi;' nihil amplius.[9]

Hic auctoritatibus, quæ causæ meæ aut plane non adversantur, aut non graviter videntur adversari, alias opponam eorum, qui aut 'diserte Demostheni hanc oratio-

[1] v. Orat. de Hal. p. 165. 1—6. (ed. Nostr.) cf. Æschinis Orat. in Ctesiph. p. 475. Ἁλόννησον ἐδίδου (ὁ Φίλιππος)· ὁ δὲ (Δημοσθένης) ἀπηγόρευε μὴ λαμβάνειν, εἰ δίδωσιν, ἀλλὰ μὴ ἀποδίδωσιν. Athenæus tom. II. p. 359. (ed. Schweigh.) ἡμεῖς, ὦ Τιμόκρατες, ἀποδίδομέν σοι τὰ τῶν δειπνοσοφιστῶν λείψανα καὶ οὐ δίδομεν, ὡς ὁ Κωθωκίδης φησὶ ῥήτωρ Δημοσθένην χλευάζων, ὃς Φιλίππου Ἀθηναίοις Ἁλόννησον διδόντος συνεβούλευε μὴ λαμβάνειν, εἰ δίδωσιν, ἀλλὰ μὴ ἀποδίδωσιν, ὅπερ Ἀντιφάνης ἐν Νεοττίδι παιδιὰν θέμενος ἐρεσχελεῖ τόνδε τὸν τρόπον·

ὁ δεσπότης δὲ πάντα τὰ παρὰ τοῦ πατρὸς
ἀπέλαβεν ὥσπερ ἔλαβεν· ἠγάπησεν ἂν
τὸ ῥῆμα τοῦτο παραλαβὼν Δημοσθένης.

Deinde aliorum verba comicorum laudat, Alexis, Anaxilæ, Timoclis eadem de re Demosthenem irridentium. Illum autem Antiphanis locum et Plutarchus, in vita Demosthenis, commemorat, ita pergens: πρὸς τὸν ὑπὲρ Ἁλοννήσου λόγον ὁ Ἀντιφάνης τουτὶ πέπαιχεν, ἣν Ἀθηναίοις Δημοσθένης συνεβούλευε μὴ λαμβάνειν, ἀλλ' ἀπολαμβάνειν παρὰ Φιλίππου.

Hinc patet Philippum, in epistola ad Athenienses Olymp. CIX. 3. data, Demosthenem maxime significare, quum dicit (v. Demosth. ed. Reisk. p. 162. l. 16.) διδόντος (ἐμοῦ) τὴν νῆσον, οἱ ῥήτορες λαμβάνειν μὲν οὐκ εἴων, ἀπολαβεῖν δὲ συνεβούλευον.

[2] Namque orator locum *de Cardianis*, qui orationis ultimus est, his incipit verbis p. 174. 13. περὶ δὲ Χερρονήσου ἃ ἐπιστέλλει πρὸς ἡμᾶς etc. i. e. *quæ in epistola scribit.* Hac enim significatione jam p. 165. 7. ἃ Φίλιππος ἐπέσταλκε, opposita erant illis, ἃ οἱ πρέσβεις λέγουσι. Unde patet ad finem orationis usque verba fieri de epistola illa, non de legatorum dictis.

[3] Libanius, argument. or. de Halon. ὁ δὲ λόγος οὐ δοκεῖ μοι Δημοσθένους εἶναι etc. et paulo post: ὑπώπτευσαν δὲ καὶ οἱ πρεσβύτεροι τὸν λόγον ὡς οὐ τοῦ ῥήτορος, καὶ πεφωράκασί γέ τινες ὄντα Ἡγησίππου etc. v. infra not. 19. not. 21. et not. 29.

[4] Suidas: Ἡγήσιππος. οὗτός ἐστιν ὁ Κρώβυλος ἐπικαλούμενος, οὗ δοκεῖ εἶναι ὁ ζ' Φιλιππικὸς, Δημοσθένει ἐπιγραφόμενος.—*Etymologicum Magn.* sub verbo Ἡγήσιππος eadem habet. Utrique, uno verbulo neglecto, *Harpocrationem* exscripserunt, de quo vid. not. 6.

[5] Hier. Wolfius ad Or. de Hal. p. 174. 13. "ἅ τε ἐπιστέλλει. F. ἅ γε, nisi forte sit Hegessippi idiotismus inculcare τὸ τέ!"—Valesius ad Harpocrat. sub. v. ἔμμηνοι δίκαι: "Demosthenes, seu potius Hegessipus, ἐν τῷ περὶ Ἁλοννήσου."—Faber ad Longin. p. 202. (ed. Toll.) "præstat uno verbo dixisse, orationem illam Demosthenis non esse; Hegesippi est. Id vidit ante me Wolfius, ego alias probabo." At non probavit.

[6] Harpocration: Ἡγήσιππος. οὗτός ἐστιν etc. ut apud Suidam, nisi quod Harpocr. dicit: οὗ δοκεῖ τισὶν εἶναι etc.—Idem sub v. Ἀλέξανδρος: οὗ Δημοσθ. μνημονεύει ἐν ζ' Φιλιππικῶν, (p. 173. 2.) εἰ γνήσιος ὁ λόγος, —. et sub v. Ἐλάτεια: τοῦ δὲ ῥήτορος πάλιν ἐν ἑβδόμῳ Φιλιππικῶν, (p. 172. ult.) εἰ γνήσιος.

[7] Harpocrat. v. Βούχετα: Δημοσθένης ἐν Φιλιππικῶν ἑβδόμῳ (p. 172. ult.) — v. Πανδοσία: Δημοσθένης Φιλιππικοῖς (ibid.) — v. Σύμβολα: πολλάκις ἐν τῷ ζ' Φιλιππικῶν Δημοσθένης. (p. 167. 7. 12.)

[8] Photius in Biblioth. p. 1465. ed. Hoeschel.: τινὲς μὲν οὖν τὸν περὶ Ἁλοννήσου λόγον, ὃς καὶ κατὰ Φιλίππου ἐπιγράφεται δεύτερος· (lege ἕβδομος; facile enim notæ II et IIII potuerunt confundi) καὶ γὰρ πρὸς τὴν ἐπιστολὴν ὁ ῥήτωρ ἀνταγωνίζεται τοῦ (lege τὴν) Φιλίππου· τοῦτον οὔ φασιν εἶναι γνήσιον Δημοσθένους, καὶ τεκμηριοῦσθαι τὴν δόξαν αὐτῶν ἐπιχειροῦσι τοῖς ῥήμασί τε καὶ ὀνόμασι καὶ τῇ τῆς συνθέσεως ἁρμονίᾳ· πολὺ γὰρ ταῦτα λείπεσθαι τοῦ Δημοσθενικοῦ τύπου· ἀνειμένην τε γὰρ ταύτην εἶναι καὶ λελυμένην καὶ τῆς τοῦ ῥήτορος περὶ ταῦτα δυνάμεως ἐλαττουμένην τὴν φράσιν. (Libanium igitur ante oculos habuit, cujus ipsa verba refert. v. not. 21.) καὶ οἵ γε αὐτὸν ἀφαιρούμενοι τοῦ Δημοσθένους εἰς Ἡγήσιππον ἀναφέρουσι. ἐγὼ δὲ εἰδὼς πολλάκις καὶ λόγους διαφόρων γεννητόρων πολλὴν ἔχοντας τὴν ὁμοιότητα καὶ διάφορον ἐργασίαν λόγων τὸν αὐτὸν ἐγνωκότων γεννήτορα· οὐ γὰρ ἀεὶ καθέστηκεν ἄτρεπτος καὶ ἀναλλοίωτος κατὰ πάντα, ὥσπερ οὐδ' ἐν τοῖς ἄλλοις, οὕτως οὐδὲ κατὰ τούτους (adde τοὺς) λόγους ἡ ἀνθρωπίνη δύναμις, ἄλλως τε δὲ οὐδ' ἐν τοῖς καιριωτάτοις (lege κυριωτ.) τῶν ἰδιωμάτων τοῦ ῥήτορος· ἀλλὰ καὶ ταύτην ὁρῶν ἐπ' ὀλίγον τὴν διαφορὰν, οὐκ ἔχω θαῤῥεῖν ἀποφήνασθαι, εἴτε Ἡγησίππου πόνος ὁ περὶ Ἁλοννήσου λόγος, εἴτε τῆς Δημοσθενικῆς ἐλάττωμα καθέστηκε φύσεως.

[9] Meursius Lectt. Att. III. 6. — Kusterus ad Suidam sub. v. Ἡγήσιππος — Gesnerus ad Quintilianum III. 8. 5. — Ruhnkenius Hist. Crit. oratorum Græcorum (ap. Reiskium vol. VIII. p. 156.) — Morus ad Longinum p. 210. — Reiskius in indice Demosth., sub verbis: Halonesus, Hegesippus, Callippus, Pax. — Tædet eorum verba describere, qui nihil novi afferunt.

nem tribuunt,' aut 'occasione data Demosthenicam appellant.'

Primo loco Dionysium Halicarnasseum nomino, qui quanquam fatetur hanc orationem e subtili genere esse ac tenui, Lysiacumque ingenium referre, tamen neque illo loco, ubi plerasque orationes enumerat Demostheni perperam adscriptas, nostram commemorat,[10] et clarissimis verbis dicit, Demosthenem hanc orationem, his, quæ et nunc leguntur, incipientem verbis, Pythodoto archonte, contra Philippi legatos habuisse.[11] Quod testimonium viri gravissimi nostroque in oratore versatissimi vel solum sufficit ad nostram opinionem fulciendam.

Sed qui passim orationem nostram addito Demosthenis nomine commemorant, (plerumque enim auctoris nomen, immo et orationis, omittitur,[12] ut fiebat in claris veterum operibus) illi sane magis ea re voluerunt declarare, quam intelligi jubeant orationem, quam a quo putent eam auctore profectam. Sed tamen et hic alia est aliorum ratio. Nam si homines docti ac subtiles et in scribendo cauti maximeque in oratoribus antiquis triti, si Quintilianus, inquam, si Aristides, si Harpocration, hanc Demosthenis vocant orationem, non temere, sed consulto ita vocare videntur.[13] Ceteri autem si idem faciunt, ut Eustathius, ut Thomas Magister, hoc certe ostendunt, vulgo eam illius nomine tum temporis venisse, nec se omnino contra statuere: alioquin suppressuri nomen fuissent.[14]

Ad *alterum* venio genus argumentorum, quod jam non in aliorum auctoritate, sed in nostro est positum judicio, quodque ab ipsius orationis vel *sententiis et rebus* vel *dictione* repetitur. At hic antequam cetera commemoro, illud proponam, quo mirifice arbitror meam stabiliri causam.

Solet Demosthenes locos olim a se expositos, quum in simile argumentum defertur, vel servatis iisdem verbis vel paucis mutatis retractare, ita ut non modo versiculos paucos, sed plagellas aliquot continuas repetat, epicam ea in re, ut in multis, gravitatem simplicitatemque imitatus. Erat enim constantiæ oratoris nostri, ea, quibus nihil verius, nihil gravius dici posse intelligebat, quæque olim, quum a se dicerentur, magnam vim ad commovendos auditorum animos habuisse animadverterat, iterum proferre et sua quasi tueri. Facilius autem id magno conceditur oratori, variandæque orationis, si vellet, imprimis perito, quam alii cuivis. Quare neque Homero irascimur, qui tot sæpe versus continuos, paullo ante decantatos, iterum recitat, nec Xenophonti, qui multa ex Agesilao suo in Hellenica retulit, nec Ciceroni, si defendatur, hujus esse duas illas post reditum orationes, quarum ex altera tot res in alteram sunt translatæ. — Apud nostrum quidem, ut præteream sententiarum repetitiones breviorum, in quibus placuisse sibi Demosthenes videtur,[15] duo luculentissima sunt exempla, orationis de rebus Chersonesi, quæ fere omnis iterum legitur in Philippica quarta, et Olynthiacæ secundæ, cujus major pars recurrit in Oratione contra Philippi epistolam.[16] Quid multa? Hujusce rei specimen et in nostra oratione occurrit, cujus non modo leviora quædam similiter in aliis leguntur orationibus, v. c. p. 172. 8. ὃς τὴν χώραν, ἣν οἱ Ἕλληνες καὶ ὁ βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἐψηφίσαντο ὑμετέραν εἶναι etc. cujus simile habes Philipp. III. p. 114. 26. ed. Reisk. Χεῤῥόνησον, ἣν βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ Ἕλληνες ὑμετέραν ἐγνώκασιν εἶναι: — sed etiam locus gravitate sententiæ atque acumine illustris, nec verborum numero brevis, iterum legitur in ea oratione, quam nemo unquam dubitavit esse Demosthenis, hic, inquam, orat. de Haloneso p. 169. 14. οἳ οὐκ αἰσχύνονται Φιλίππῳ ζῶντες καὶ οὐ τῇ ἑαυτῶν πατρίδι, καὶ τὰς παρ' ἐκείνου δωρεὰς λαμβάνοντες οἴονται οἴκαδε λαμβάνειν, τὰ οἴκοι πωλοῦντες: quæ eadem paucis additis occurrunt in oratione contra Philippi Epistolam p. 157. 7. ed. Reisk. οἳ τὰς παρ' ἐκείνου δωρεὰς οἴκαδε λαμβάνειν νομίζοντες, οὐκ αἰσχύνονται Φιλίππῳ ζῶντες, οὐδ' αἰσθάνονται πάντα καὶ τὰ τῆς πόλεως καὶ τὰ σφῶν αὐτῶν μικροῦ λήμματος πωλοῦντες.[17] Quid igitur? dicesne hoc casu factum esse? an Demosthenem aliena contra morem suum compilasse, et quæ Hegesippus aut nescio quis *multo ante* dixisset, ea in suam inculcasse orationem?[18] Quodsi dicas, grammaticum aut librarium illa potuisse alteri orationi affingere ex altera, primum hæc per se parum probabilis est suspicio, quæ si valeret, omnia fere possemus e medio avulsa contextu veteribus eripere, tribuere recentioribus: deinde istiusmodi homo si locum transscripsisset, accuratius etiam atque ita, ut ad unguem responderent, omnia repetiisset, non ut ea nunc leguntur, mutatis paucis atque additis. Quare hoc relinquitur, Demostheni arrisisse ea, quæ olim dixisset, dignaque esse repetitu visa.

Restat, quæ adversarii contra monent, ea ut refellere studeamus. Et de argumentis quidem ex *historia* petitis utinam non iterum nobis ambigua hominum ætatis mediæ auctoritas objiciatur! Nam quum auctor orationis de Haloneso pro-

[10] Dionysius περὶ τ. Δημοσθ. δεινότητος ed. Sylburg. p. 197. εἰ μέντοι ἔνιοι ψευδεπίγραφοί εἰσι λόγοι, ἀηδεῖς καὶ φορτικαὶ καὶ ἄγροικοι κατασκευαὶ, ὡς ἐν τῇ κατ' Ἀριστογείτονος β' etc.

[11] Dionysius ad Ammæum §. ι'. μετὰ Λυκίσκον ἐστὶν ἄρχων Πυθόδοτος, ἐφ' οὗ τὴν ὀγδόην τῶν Φιλιππικῶν δημηγοριῶν διέθετο πρὸς τοὺς Φιλίππου πρέσβεις, ἧς ἐστὶν ἀρχή. Ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐκ ἔστιν ὅπως αἱ αἰτίαι etc. — et ibid. p. 171. ὁ δὲ περὶ τὴν ἐπιστολὴν καὶ τοὺς πρέσβεις τοὺς παρὰ Φιλίππου ῥηθεὶς λόγος, ὃν ἐπιγράφει Καλλίμαχος ὑπὲρ Ἁλοννήσου, ὁ τὴν ἀρχὴν ἔχων τήνδε· Ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐκ ἔστιν ὅπως αἱ αἰτίαι, ἃς Φίλ. αἰτιᾶται, ὅλος ἐστὶν ἀκριβὴς καὶ λεπτὸς καὶ τὸν Λυσιακὸν χαρακτῆρα ἐκμέμακται. ubi e contextu vides hanc orationem inter Demosthenicas referri.

[12] Ita v. c. Longinus et Hermogenes. vid. infra nott. 30. et 31.

[13] Quintilianus III. 8. 5. "Estne finitio apud Demosthenem: det Halonesum Philippus an reddat?" — Quæ Quintiliani verba ita sunt comparata, ut ille non Æschinis modo aliorumque de Demosthenis dicto sequi narrationem (v. not. 1.), sed ipsam orationem Demosthenis ante oculos videatur habuisse; quæ alia, nisi hæc de Haloneso, quam legimus, esse non potuit. Quintiliani enim tempore dudum eædem, quæ et hodie, non plures, exstabant Demosthenis orationes. — Aristides de dictione simplici p. 422. οὐ γὰρ εἶπε σχετλιάσας, ὥσπερ ὁ Δημοσθένης· δεινὸν γὰρ ἂν εἴη, εἰ αἱ παρὰ Φιλίππου πεμπόμεναι ἐπιστολαὶ —. v. nostr. or. p. 165. 5. — Harpocration sub vv. Βούχετα, Πανδοσία, σύμβολα. cf. not. 7.

[14] Eustathius ad Iliad. p. 324. lin. penult. (ed. Rom.) μέμνηται δὲ Πτελεοῦ καὶ ὁ Δημοσθένης, καὶ ζήτει ποίου. v. orat. de Hal. p. 174. 19. — idem p. 1015. l. 44. Δημοσθένους δὲ πρὸς πτέρναις Ἀθηναίοις τὸν ἐγκέφαλον ῥίψαντος etc. v. or. de Hal. p. 176. 7. cf. not. 33. — idem p. 62. l. 4. καὶ Δημοσθένης οὖν λέγει που περὶ Φιλίππου, ὡς, εἰ μὲν ἀποδίδωσι τὸν δεῖνα τόπον ὡς ἡμέτερον, ληψόμεθα, εἰ δὲ δίδωσιν ὡς χαριζόμενος ἑκουσίως οἰκεῖόν τι, οὐ ληψόμεθα· de quo Eustathii loco valet, quod modo ad Quintiliani verba monui. — Thomas Mag. sub v. σύμβολον: Δημοσθένης· συμβόλων οὐδὲν δέονται Μακεδόνες πρὸς Ἀθηναίους (v. or. de Hal. p. 168. 3.) καὶ πάλιν· ὁμολογούμενον ἐν τοῖς συμβόλοις καταστῆσαι. (v. ibid. p. 167. 12.)

[15] Ita Demosthenes quasdam imagines iterum iterumque adhibet verbis non mutatis, ut Olynth. II. p. 24. 6. ed. Reisk. ἐπὰν δὲ ἀῤῥώστημά τι συμβῇ, πάντα κινεῖται, κἂν ῥῆγμα, κἂν στρέμμα, κἂν ἄλλο τι τῶν ὑπαρχόντων σαθρὸν ᾖ, quæ ad verbum repetuntur in Orat. contra Phil. ep. p. 156. 1. et in orat. de Cor. p. 294. 21. — similem comparationem Olynth. III. p. 37. 24. ἃ τοῖς ἀσθενοῦσι παρὰ τῶν ἰατρῶν σιτίοις διδομένοις ἔοικε· καὶ γὰρ οὔτ' ἰσχὺν ἐκεῖνα ἐντίθησι, οὔτ' ἀποθνήσκειν ἐᾷ, iterum habes in Procemiis p. 1460. 2. — Aliarum ejusmodi repetitionum exempla hæc sunt: Olynth. III. p. 37. 2. ὑμεῖς δ' ὁ δῆμος . . . ἐν ὑπηρέτου καὶ προσθήκης μέρει γεγένησθε, ἀγαπῶντες, ἐὰν μεταδιδῶσιν θεωρικῶν οὗτοι etc. cf. orat. περὶ συντάξ. p. 175. 18. — tum Olynth. III. p. 37. 10. ἔστι δ' οὐδέποτ', οἶμαι, μέγα καὶ νεανικὸν φρόνημα λαβεῖν, μικρὰ καὶ φαῦλα πράττοντας· ὁποῖ' ἄττα γὰρ etc. cf. orat. π. συντάξ. p. 173. 22. sqq.; — denique Philipp. I. p. 43. 6. ἢ βούλεσθε, εἰπέ μοι, περιϊόντες πυνθάνεσθαι κατὰ τὴν ἀγοράν· λέγεταί τι καινόν; γένοιτο γὰρ ἄν τι καινότερον ἢ Μακεδὼν ἀνὴρ etc. quæ verbo non mutato iterantur or. in Phil. epist. p. 156. ult. cf. et Phil. IV. p. 137. 19. ὑμεῖς νῦν πυνθάνεσθε, τί ποιεῖ Φίλ.; ποῖ πορεύεται; et Olynth. II. p. 28. 26. ἡμῶν μελλόντων, καὶ ψηφιζομένων, καὶ πυνθανομένων. — Nec non huc ii pertinent loci, in quibus, licet non verba legantur eadem, at dicendi tamen et argumentandi ratio est simillima, ut orat. de Cor. p. 328. 27. τίς γὰρ συμμαχία σοῦ πράξαντος γέγονε τῇ πόλει; τίς δὲ βοήθεια . . .; ποῖαι τριήρεις; ποῖα βέλη; ποῖοι νεώσοικοι; τίς ἐπισκευὴ τειχῶν; ποῖον ἱππικόν; τί τῶν ἁπάντων σὺ χρήσιμος γέγονας; quibuscum compara orat. παραπρεσβ. p. 431. 29. ποῖος γὰρ ἵππος, ποία τριήρης, ποία στρατεία, ποία χορηγία; τίς χορός; τίς λειτουργία; τίς εἰσφορά; τίς εὔνοια; ποῖος κίνδυνος; τί τῶν ἁπάντων . . . γέγονε παρὰ τούτου τῇ πόλει;

[16] Orationis Philipp. IV. tria loca repetuntur ex illa de rebus Chersonesi, hæc: Phil. p. 134. 5. — 136. 7. ed. Reisk. ex or. de r. Chers. 99. 9. — 101. 3. deinde Phil. IV. p. 137. 6. — 138. 23. ex orat. de r. Chers. 101. 11. — 102. 21. denique Phil. IV. p. 147. 11. — 150. 5. ex or. de r. Chers. 104. 1. — 106. 20. — Olynthiacæ II. autem tres plagellæ integræ (p. 22. 2. — p. 25. 22.) ita sunt in orationem contra Phil. ep. (p. 154. 16. — 157. 27.) translatæ, ut in sententiarum ordine et nexu fere nihil, in verbis pauca discrepent.

[17] Sententiam si spectes, conferri potest Or. de Cor. 241. 8. ed. Reisk. συμβέβηκε . . . τοῖς τἄλλα πλὴν ἑαυτοὺς οἰομένοις πωλεῖν πρώτους ἑαυτοὺς πεπρακόσιν ᾐσθῆσθαι. Nec dissimile est ibid. 332. 13. τὴν μὲν πόλιν διασύρουσιν ὥσπερ οὐχ ἑαυτοὺς διασύροντες, ὅταν τοῦτο ποιῶσιν.

[18] Oratio enim contra Phil. epist. habita est Ol. CX. 1. Theophrasto archonte, ante Christ. nat. an. 340. hæc autem de Haloneso, ut ante diximus, Ol. CIX. 2. hoc est, *tribus annis ante*. v. Taylor. in Schedis vol. I. p. cxxxii. cf. Corsini Fast. Att. tom. IV. p. 34. et 37.

fiteatur (p. 175. 17.), se Callippum παρανόμων accusasse, quod tulisset, Chersonesi quandam partem esse Cardianorum, non Atheniensium: Libanius narrat, non Demosthenem, sed Hegesippum accusationem illam instituisse; quo patere, hujus, non illius nostram esse orationem.[19] Sed quibus id narret fretus argumentis, quibus testibus, non dicit; decipi igitur potuit. Qui error quo facilius excusetur, age concedamus, Callippum ab Hegesippo fuisse accusatum: at potuit alia in causa ab eo accusari; potuit et in eadem illa, sed ita, ut Demosthenes libello exhibito causam institueret, Hegesippus autem oratione habita partes accusatoris perageret.[20] Sed nolo halucinari in explicando Libanii errore; satis est patere, quot modis gigni error iste potuerit.

Duæ sunt præterea res, quæ, si apparerent, nihil essent dubii relicturæ: nimirum si constaret Demosthenem aut legis de pacis formula mutanda, aut responsi ad Philippi epistolam hac oratione commemoratam fuisse auctorem. Noster enim orator et illam legem se dicit tulisse (p. 171. 10, 18. cf. p. 170. 2.) et de hoc responso jam se ad populum esse laturum profitetur (p. 176. 9.). Sed neutra de re, in tanto veterum silentio, quidquam pro certo potest constitui.

Quare, quoniam historiæ documenta nos deficiunt, age de orationis *indole* et *dictione* videamus: quæ anceps et lubrica est disputatio; nam ad sensum fere cuncta referuntur. Itaque Libanius omnino quidem affirmat, dicendi genus omnemque orationis conformationem languidam quandam sibi videri ac dissolutam, et a Demosthenis ingenio abhorrentem;[21] sed singula, quæ maxime displiceant, non commemorat, nisi unum, de quo deinde videbimus. Atque, ut verum fatear, mihi quoque, universam si spectes orationem, simplicioris illa et sedatioris ingenii videtur, nec tamen Demosthene indigna. Namque, ut Photius recte monet (v. not. 8.), cuncti fere scriptores aliquando paululum a semet discrepant, seu casus seu rei ratio ita tulerit. Maxime autem hoc fit in oratoribus, ubi permultum interest, quo tempore, quibus audientibus, qua de re dicant. Mirum igitur non est, si Demosthenes, quum tot de rebus tamque inter se diversis intra mediocre sine dubio temporis spatium dicendum esset, non tam concinna potuit uti orationis descriptione, nec tam libero sententiarum illustrium verborumque gravium devolvi flumine.

Huc accedit, quod in his, quæ leguntur a nobis, non audiuntur, orationibus multo plus interest, quomodo eæ conscriptæ sint, quam quomodo habitæ. Nam non modo in iis orationibus, quæ a scriba potius exceptæ, quam ab ipso oratore consignatæ videntur, multa facile potuerunt corrumpi, sed ipsi etiam oratores vel negligentius sua literis mandarunt vel diligentius poliverunt atque exornaverunt. Quare, sicut de Cicerone constat, eum orationes publice habitas deinde a foro regressum domi suæ esse commentatum, idem de Demosthene dubium non est. Nam et multa leguntur apud Demosthenem aliter scripta, quam habita fuerunt,[22] et quæ leguntur, pro commentandi diligentia sunt inter se diversa.[23] Potuit igitur fieri, ut Demosthenes hæc, quæ de Haloneso et de ceteris rebus ista occasione ad populum erat locutus, minus diligenter domi notaret, in eoque res magis quam dictionem spectaret. Quo posito nos neque ornamenta cuncta dicendi hac in oratione desiderabimus, et illud vitium, quod paullo ante commemoravi, excusabimus. Namque orator, quum professus esset, se primum ad epistolam Philippi, tum ad legatorum sermones responsurum (p. 165. 8.), tamen, de epistola illa postquam peroravit, statim transit ad legem ferendam de responso ad literas illas legatorumque sermones dando (v. not. 2.): sive quod Demosthenes refutata Philippi epistola simul etiam legatos quodammodo refutasse sibi videretur, sive scripto illo responso cuncta esset comprehensurus, sive alia denique causa finem imponere orationi juberet. Quod quum in habenda oratione accidisset oratori, necessario et in conscribenda accidit, siquidem omnia sic, ut in concione dixerat, lima non adhibita, exaravit.

Nec vero tamen Demosthenes unquam adeo suam deponere personam, alienam induere potuit, quin semper nativa ejus virtus emineret. Emicat illa vero ex hac ipsa, ni fallor, de Haloneso oratione. Multa insunt egregia, multa ejusmodi, quæ et gravitate atque acumine sententiarum et novitate dicendi non modo apta sint oratorum principi, sed ejus veluti propria. Dignum Demosthene illud est (p. 166. 19.): "irridet vos, nihil aliud, de insulis jubens litigare cum isto, qui navem Pella solvit:[24] vestræ enim opes, liberatrices Græciæ, si maritima loca tueri nequeunt, tum vero continente universa ultro deceditis." Dignum et illud p. 169. 6. "mari aiunt eum nihil egere; at iste, nihil videlicet mari egens, triremes ornat, navalia condit, classes emittere parat, impensasque non parvas in maritima facit pericula, præ quibus cuncta contemnit." Pauloque post p. 169. 14. "quos homines non pudet Philippo, non patriæ suæ, vivere; qui domestica dum vendunt, domum suam Philippi se dona deferre opinantur." Tum p. 172. 24. "Pheras cepit, præsidiumque arci imposuit, ut liberi videlicet Pheræi essent; Cassopiæ tres urbes, Pandosiam, Bucheta, Elatriam exustis agris vexatisque oppidis Alexandro, affini suo, tradidit. Næ ille egregie liberos cupit esse Græcos!" et p. 173. 17. "hisce literis magna se in vos beneficia prædicat collaturum. Beneficia hæc erunt: nec vestra vobis reddet, neque in terrarum orbe, quod donet vobis, invenietur: sed alia quædam regio, alia terra, ut videtur, compareat necesse est, unde nobis aliquid sit daturus." Denique p. 174. 7. "Captivos reddidisse omnes dicitur, is qui Carystium, hospitem reip. nostræ, quem efflagitaturi tres ad istum legationes misimus, talem virum tanto opere cupiit nobis condonare, ut occiderit, et ne sepulturam quidem justam concesserit!" — Sed parco plura congerere: hæc enim ipsa, quæ excerpsi, licet non per se demonstrent, a Demosthene hæc necessario esse profecta (nam et alius acute graviterque potuit scribere), at hoc tamen ostendunt, minime indignam illo auctore hanc esse orationem.

Similis, ut sententiarum, ita *dictionis* et *verborum* est ratio. Multa enim ex hac oratione possum commemorare, quæ verborum vel usu vel collocatione aut propria esse Demosthenis, aut frequentius apud illum, quam apud ceteros, videantur occurrere: cujus generis est v. c. transpositio ista verborum, ubi casus ab adjectivo aut participio pendens, ab eo disjungitur, interposito substantivo;[25] deinde usus pleonasticus pronominis demonstrativi, aliis

19 Liban. in arg. or. de Hal. κατὰ Καλλίππου τοῦ Παιανιέως φησὶν ὁ τὸν λόγον γεγραφὼς ἀπενηνοχέναι γραφὴν παρανόμων. φαίνεται δὲ οὐχ ὁ Δημοσθένης, ἀλλ' ὁ Ἡγήσιππος τὴν κατὰ τοῦ Καλλίππου γραφὴν ἐνστησάμενος.

20 Itaque Hegesippus non γραφὴν ἐνστήσασθαι (ἀπενέγκαι, γράψασθαι), sed διῶξαι (κατηγορῆσαι) dici debebat. Sic, ut exemplo in vulgus noto utamur, Socratem, ut refert Max. Tyr. Diss. 9. Μέλιτος μὲν ἐγράψατο, Ἄνυτος δ' εἰσήγαγε, Λύκων δ' ἐδίωκε.

21 Liban. l. 1. p. 164. 6. ὁ λόγος οὐ δοκεῖ μοι Δημ. εἶναι. δηλοῖ δὲ ἡ φράσις καὶ ἡ τῆς συνθέσεως ἁρμονία, πολὺ τὸν Δημοσθενικὸν πεφευγυῖα τύπον, ἀνειμένη τε καὶ διαλελυμένη παρὰ τὴν ἰδέαν τούτου τοῦ ῥήτορος.

22 Ita Æschines commemorat quædam ex Demosthenis oratione παραπρεσβ., de Dionysii et Æschinis similitudine (Æsch. or. παραπρ. p. 194.), de mulieris Himeræ somnio (Æsch. ibid.), de Satyro, qui captivorum quorundam Atheniensium libertatem a Philippo impetraverat (ibid. p. 321.), quarum rerum nihil legitur in Demosthenis oratione παραπρεσβείας; unde Hier. Wolfius recte conjecit, Demosthenem judicii eventu edoctum quædam mutasse, quum orationem literis consignaret. Idem Demosthenes novas quasdam et inauditas dicendi formulas, quæ monstra et portenta orationis vocat Æschines (orat. in Ctesiph. p. 555. sqq.), magna ex parte ipse videtur ex orationibus suis exsculpsisse; neque erat, quod miraretur Dionysius Hal. (περὶ Δημ. δειν. p. 197. ed. Sylb.) se nihil ejusmodi legere in ulla earum, quæ exstarent, Demosthenis orationum. Quamquam fateor, multas ejusmodi mutationes non ipsi Demostheni, sed criticis veteribus esse tribuendas, qui quum in ceteros tum in nostrum pernicioso furore sunt grassati: de qua re Hermogenes p. 317. ἐκεῖνα, inquit, διὰ τὸ ἄγαν εὐτελὲς ὀβελίσαντές τινες ὑπεξείλοντο, ἴσως ὀρθῶς ποιοῦντες etc.

23 Ita orationes παραπρεσβείας et in Midiam, quæ merito egregia eloquentiæ Demosthenis monumenta censentur, tamen non sunt omnibus numeris absolutæ, neque ea diligentia, qua v. c. orat. de corona, perpolitæ, sed rudes quodammodo ex auctoris videntur commentariis excidisse. Photius p. 1468. (ed. Hoesch.) μάλιστα ὁ κατ' Αἰσχίνου λόγος παρέσχεν αἰτίαν ἐν ὑπομνήμασι καταλελεῖφθαι, οὔπω τὴν ἐργασίαν ἀπειληφὼς τελείαν· διότι. . . . παρέθετο, ὅπερ οὐκ ἂν περιεῖδεν ὁ ῥήτωρ εἰς ἐξέτασιν ἀκριβεστέραν τῶν ἰδίων λόγων καταστάς. Et paulo post ibid. ὁ κατὰ Μειδίου καὶ κατ' Αἰσχίνου λόγος αἰτίαν ἔσχε τοῦ μὴ τὴν αὐτὴν κατὰ πάντα ἀρετὴν τῷ Δημοσθενικῷ συνδιασώσασθαι χαρακτῆρι. καὶ γὰρ ἐν τοῖς δυσὶ τούτοις λόγοις ἐκ διαλειμμάτων τινῶν ταῖς αὐταῖς ἐννοίαις ἐπιβάλλων, ἁμιλλᾶσθαι δοκεῖ πρὸς ἑαυτὸν ὥσπερ ἀσκούμενος ἀλλ' οὐκ ἐπ' αὐτοῖς ἀγωνιζόμενος τοῖς ἔργοις. διὸ καί τινες ἔφησαν, ἑκάτερον λόγον ἐν τύποις καταλειφθῆναι, ἀλλὰ μὴ πρὸς ἔκδοσιν διακεκαθάρθαι.

24 πρὸς τὸν ἐκ Πέλλης ὁρμώμενον, contemtim. Similiter de Philippo Demosthenes in or. de cor. 247. 16. ed. Reisk. ὁ ἐν Πέλλῃ τραφεὶς, χωρίῳ ἀδόξῳ τότε γε ὄντι καὶ μικρῷ, et in or. contra Phil. epist. 158. 5. ὁ ἐκ Μακεδονίας ὁρμώμενος. Idem de Alexandro dicebat: ἀγαπᾷ ἐν Πέλλῃ περιπατῶν, teste Æsch. or. in Ctes. p. 547.

25 v. hac orat. p. 169. ult. τὴν καταψευδομένην γνώμην τῶν πρέσβεων, i. e. populiscitum, quod mentiebatur contra legatos: cf. v. c. Philippicam II. p. 67. 22. ed. Reisk. ἡ προσοῦσα ἀδοξία τῷ πράγματι· de reb. Chers. p. 95. 4. τὰ παρόντα πράγματα τῇ πόλει· de corona 301. 27. ὁ κατειληφὼς κίνδυνος τὴν πόλιν· ibidem 257. 29. τὰ πεπραγμένα καλὰ τῇ πόλει· et ibid. 294. 8. ὅπερ δ' ἂν ὁ φαυλότατος καὶ δυσμενέστατος ἄνθρωπος ποιήσειε τῇ

scriptoribus non ignotus, Demostheni tamen longe frequentissimus;[26] tum vis ironica particulæ γὲ, iis maxime locis, ubi aliquid cum exclamatione et risu antecedentibus subjicitur;[27] denique aliorum quorundam verborum dicendique formularum singularis quædam significatio Demostheni præ ceteris dilecta, ut ἀφαιρεῖσθαί τινος τὸν λόγον (p. 165. 16.) i. e. *refutare, quæ aliquis dicit*;[28] — ut παρακρούεσθαι (p. 166. 5.) i. e. *decipere*, quod verbum noster, sicut et ἐκκρούειν, ab athletarum artibus petitum, ad fraudes atque, ut ita dicam, supplantationes oratorum solet transferre; — ut διοικεῖν τά τινος (p. 166. 6.) i. e. *clam alicujus res tueri*; — ut μηδὲν δεῖσθαί τινος (p. 168. 12. p. 169. 7.) i. e. *nolle, recusare aliquid*; — ut alia multa in hac oratione obvia, quæ Demosthenes ceteris in orationibus tam crebro usurpat, ut in istis tanquam in possessione sua videatur dominari. Sed nolo in his congerendis multus esse. Nam alii quoque oratores ea ipsa, quibus Demosthenes delectabatur, et potuerunt adhibere et nonnunquam adhibuerunt. Verumtamen parvula etiam hæc styli Demosthenici vestigia tanquam in cumulum videntur accedere illis, quæ ante proposui, argumentis.

Quodsi quis objiciat, occurrere etiam in hac oratione, quæ alias apud Demosthenem vel omnino non legantur, vel non hac significatione, ut ἐπιμιξίαι, *commercia hominum* (p. 168. 7.) ut ἐκκόπτειν, *expellere* (p. 166. 2.) næ ego miror istos, qui pro auctoritate pronunciantes, "hoc non est Demosthenis, non Ciceronis," obliviscuntur, primum, quam multa illi in scriptis nunc deperditis usurpasse videantur, deinde, quam multa, si vel nunquam dixerint, potuerint tamen dicere.

Sed unus est locus, qui Libanio quidem adeo displicet, ut vel ob hunc solum Demosthenis nomen detrahendum orationi censeat. Is locus hic est (p. 176. 4.) ὅσοι δ' Ἀθηναῖοι ὄντες μὴ τῇ πατρίδι ἀλλὰ Φιλίππῳ εὔνοιαν ἐνδείκνυνται, προσήκει αὐτοὺς ὑφ' ὑμῶν κακοὺς κακῶς ἀπολωλέναι, εἴπερ ὑμεῖς τὸν ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κροτάφοις καὶ μὴ ἐν ταῖς πτέρναις καταπεπατημένον φορεῖτε.[29] — Quæ si tam stulta, tam humilia, tam contumeliosa essent, quam iste vult, primum non video, cur Hegesippo potius tribuantur, qui tamen minus vehemens orator, quam Demosthenes, et minus in dicendo audax fuit, id quod ipse Libanius significat. Deinde, si ferri illa non possent, quæ possunt ferri, cur non pauca verba expungere, ut aliunde illata, mallemus, quam universam orationem damnare? Sed non ita est. Primum illa verba commemorantur a rhetoribus et grammaticis antiquis, vel sine Demosthenis nomine, ut a Longino,[30] vel adjecto etiam illo, ut ab Eustathio (v. not. 14.) deinde non commemorantur modo, sed

πόλει, τοῦτο πεποιηκὼς ἐξήτασαι: ubi jungendum δυσμεν. τῇ πόλει, ποιήσεις autem, præeunte cod. Aug. 1., delendum.

[26] v. hac orat. p. 169. ult. τὴν καταψ. γνώμην τ. πρέσβ., ταύτην ὑμᾶς χειροτονῆσαι, et p. 174. 8. ὃς τὸν Καρύστιον . . . . τοῦτον τὸν ἄνδρα ἐκεῖνος οὕτω σφόδρα ὑμῖν ἐβούλετο χαρίσασθαι· cf. v. c. orat. in Aristogit. I. p. 775. 10. ed. Reisk. τοὺς ἐπὶ τοῖς ἥκιστα δεινοῖς ὠφληκότας, τούτους ἀφιέναι δεῖ· et orat. de cor. p. 242. 5. ὁ μάλιστα φυλάττων . . . , οὗτος περιπατεῖ etc.; similiter ibid. p. 245. 2. et p. 280. ult., et or. in Midiam 522. 20. et sæpe.

[27] vid. hac orat. p. 173. 2. σφόδρα γε βούλεται τοὺς Ἕλληνας ἐλευθέρους εἶναι· cf. Philipp. III. p. 128. 2. ed. Reisk. καλήν γε οἱ πολλοὶ ἀπειλήφασιν Ὠρειτῶν χάριν· et orat. παραπρεσβ. 421. 1. ἄξιόν γε (οὐ γάρ;) ἦν Σόλωνος αὐτῷ μεμνῆσθαι. Cf. et orat. de corona p. 257. 10. et hac orat. p. 83. 26.

[28] Sic orat. Philipp. III. p. 114. 9. ed. Reisk. καὶ γὰρ ἂν ἀβελτερώτατος εἴη . . . , εἰ τῶν παρ' ἑαυτοῦ μισθοφορούντων τοὺς λόγους ἀφέλοιτο, et or. παραπρ. 447. 15. ταῦτ' οὖν μαρτύρων, ταῦτ' ἐλέγχων ἔτι δεῖται μειζόνων; ταῦτ' ἀφαιρήσεταί τις ὑμῶν; — In ceteris nolo morari. Exemplis si quis eget, vel Reiskii indices copiam eorum suppeditabunt.

[29] Libanius arg. or. de Hal. p. 164. 8. καὶ μὴν καὶ τὸ ἐπὶ τέλει ῥηθὲν οὐ μικρὸν μαρτύριον τοῦ νόθον εἶναι τὸν λόγον· εἴπερ . . . φορεῖτε. ὁ μὲν γὰρ Δημοσθένης εἴωθε παῤῥησίᾳ χρῆσθαι· τοῦτο δὲ ὕβρις ἐστὶ καὶ λοιδορία μέτρον οὐκ ἔχουσα. εὐτέλεια δὲ αὐτῷ δεινὴ πρόσεστι κατὰ τὴν ἑρμηνείαν. πρὸς δὲ τούτοις καὶ εὐηθές τι νομίζεται τὸ ἐν τοῖς κροτάφοις ἔχειν τοὺς ἀνθρώπους τὸν ἐγκέφαλον. (Aliqui codd. habent εὐηθ. τὸ νομίζειν ἐν τοῖς etc.; lege εὐ. τὸ νομίζειν τινὰ, ἐν τοῖς etc., ut pateat, unde istud νομίζεται τὸ sit ortum.)

[30] Longinus περὶ ὕψους ed. Mori p. 210. in capite περὶ ὑπερβολῶν, init. * * στοι καὶ αἱ τοιαῦται· εἰ μὴ τὸν ἐγκέφαλον ἐν ταῖς πτέρναις καταπεπατημένον φορεῖτε, quæ verba Tollius (suæ ed. p. 202.) ita vertit: *Sed et illæ sæpe periculo proximæ sunt* etc. Immo sit supplenda est lacuna: ἄπιστοι καὶ etc. Per totum enim caput hoc docet, πίστιν in hyperbolis esse quærendam, fugiendam ἀπιστίαν. Quanquam igitur Longinus dictum istud non videatur probare, tamen inde neutiquam sequitur, Demosthenis illa esse eum non putasse.

tanquam exemplum audacter et graviter dicti laudantur, ut ab Hermogene.[31] Quid igitur? *Stultitiam*ne dicti Libanius vituperat? Sed non medicum habemus, qui sollicite quærat, sitne cerebrum in temporibus situm, nec ne; quanquam ne medicos quidem omnino id video negaturos; sed legimus oratorem, qui a vulgari ratione loquendi aut consulto interdum recedit, aut vi orationis inscius atque imprudens abripitur. An *insolentiam* igitur iste novitatemque dicti notat? Facile vero est, ut ait Cicero, dictum ardens reprehendere restinctis jam animorum incendiis. Nam Demosthenes quidem miris modis multa in verbis vel pangendis vel conjungendis novavit, ita ut monstra et portenta orationis Æschines ei exprobraret, alii autem passim eum hac de re irriderent.[32] An denique *contumeliam* in Athenienses et audaciam? Ea vero tanta est in Demosthene, ut vel insanos appellare præsentes reipublicæ cives non dubitet, nullamque prætermittat occasionem salse graviterque inertiam eorum ac stultitiam castigandi.[33] Ceterum insolentia dicti etiam eo non parum lenitur, si memineris, similia proverbii loco quum cunctis in linguis tum apud Græcos scriptores sæpe occurrere.[34] — Addam unum, quod certis quidem argumentis nequit comprobari, at fieri tamen potuit. Fortasse Demosthenes hæc non tam suo nomine dicit, quam respiciens alius cujusdam de Atheniensibus dictum, quod nunc ne inertia sua comprobent, jubet cavere. Cui suspicioni videtur hoc aliquo modo suffragari, quod orator subito et inopinato in sermonem sedatiorem hoc acerbioris animi dictum infert. Sed tamen, ne quis putet me huic conjecturæ nimium tribuere, in iis, quæ ante dixi, acquiesco.

Nunc, quoniam Demostheni opus suum studui vindicare, par esse censeo, nævos quosdam illo indignos, ab editoribus ultimis vel relictos vel auctos, pro viribus sanare, maximeque, ubi a Reiskiana vel lectione vel interpunctione recedendum putem, ostendere, paucaque, ubi res feret, interpretandi causa adjicere.

[31] Hermogenes περὶ ἰδεῶν lib. 1. c. 7. (ed. Sturm. p. 82.) ἔννοιαι τοίνυν εἰσὶ τραχεῖαι πᾶσαι αἱ τῶν μειζόνων προσώπων ἐπιτίμησιν ἔχουσαι ἀπαρακαλύπτως, ὥσπερ τό· εἴπερ τὸν ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κροτάφοις, ἀλλὰ μὴ ἐν ταῖς πτέρναις καταπεπατημένον φορεῖτε.

[32] Sic Eratosthenes παράβακχον, comicorum aliquis ῥωποπερπερήθραν eum vocarunt, teste Plutarcho in vita Dem. — Æschin. in Ctes. p. 554. οὐ μέμνησθε αὐτοῦ τὰ μιαρὰ καὶ ἀπίθανα ῥήματα . . . , ἀμπελουργοῦσί τινες τὴν πόλιν, ἀνατετμήκασί τινες τὰ κλήματα τὰ τοῦ δήμου, ὑποτέτμηται τὰ νεῦρα τῶν πραγμάτων, φορμοῤῥαφούμεθα ἐπὶ τὰ στενὰ, τινὲς πρῶτον ὥσπερ τὰς βελόνας διείρουσι; ταῦτα δὲ τί ἐστιν, ὦ κίναδος; ῥήματα ἢ θαύματα; ubi pro πρῶτον corrigere quidam volunt πρωκτὸν, et sensu et constructione refragante; ego malim πραγμάτων, quod verbum abbreviaturis solebat corrumpi, i. e. *certi homines reip. administrationem veluti acubus trajectis constringunt*; deinde τί pro τίνος scripsi, sensu probante, præeunte H. Stephano, ipsoque, ut videtur, Cicerone, qui Græca sic exprimit in Oratore c. 8. *quærit* (Æschines) *ab ipso, cum quidem eum belluam appellat, utrum illa verba, an portenta sint.* — Similiter istam dicendi insolentiam Demostheni Æschines objicit in or. in Ctesiph. p. 461. et or. παραπρεσβ. p. 206. qua de re conqueritur Demosth. de corona p. 269. 15.

[33] v. c. Philipp. III. p. 124. 24. ed. Reisk. εἰς τοῦτο ἀφῖχθε μωρίας ἢ παρανοίας, ἢ οὐκ ἔχω τί λέγω etc. In oratione de reb. Chers. p. 98. 22. inducit Græcas civitates sic Athenienses allocuturas: ὦ πάντων ἀνθρώπων φαυλότατοι etc. eosdemque ibid. p. 106. 14. vocat ταπεινοὺς καὶ τῇ, ὧν προσήκει, παρασκευῇ καταγελάστους. Acerbissime autem eos irridet Olynth. III. p. 37. 3. ὑμεῖς δ' ὁ δῆμος ἐκνενευρισμένοι καὶ περιῃρημένοι χρήματα καὶ συμμάχους ἐν ὑπηρέτου καὶ προσθήκης μέρει γεγένησθε, ἀγαπῶντες, ἐὰν μεταδιδῶσι θεωρικῶν ὑμῖν ἢ Βοΐδια πέμψωσιν οὗτοι· καὶ, τὸ πάντων ἀνανδρότατον, τῶν ὑμετέρων αὐτῶν χάριν προσοφείλετε etc.

[34] Sic Homer. Iliad. XV. v. 280.

τάρβησαν, πᾶσιν δὲ παραὶ ποσὶ κάππεσε θυμός.

ubi Eustathius (p. 1015. l. 44.) ἰστέον δὲ, ὅτι, Ὁμήρου παρὰ ποσὶ ῥίψαντος θυμὸν Ἀχαιοῖς, Δημοσθένους δὲ πρὸς πτέρναις Ἀθηναίοις τὸν ἐγκέφαλον, ἡ κωμῳδία σκώπτουσα τοὺς σχηματιζομένους φιλοσοφίας λόγῳ σεμνοπροσωπεῖν εἰς τὸ μέτωπον αὐτοῖς ἐπιγράφει τὸν νοῦν. — Sic Latine et similiter ceteris in linguis *animi cadere* dicuntur.

WEISKII ET SCHAEFERI ANNOTATIONES AD ARGUMENTUM ORATIONIS DE HALONESO.

P. 164. Περὶ Ἁλονήσου] Fluctuat scriptura inter Ἁλόνησος et Ἁλόννησος, ut omnino in his compositis variatur. Simplex ν̄ prætulit Schweighaeuserus in Athenæo t. II. p. 359. V. eius Animadverss. t. III. p. 279. Duplex placuit Boissonado ad Rufum p. 78. "Apud Æschinem adv. Ctesiphont. p. 475. R." inquit "pro Ἁλόνησον Cod. Coislin. 249. habet Ἁλόννησον. Reiskius curavit, ut ubique Πελοποννήσιοι geminato ν̄ exararetur: cur non simili modo exaravit omnia vocabula cum νῆσος composita?" Cum duplici legitur in Anecd. Bekk. p. 136. 12. et 16. SCHAEFER.

— 3. Ἀθηναίων ἀρχαῖον κτῆμα] P. 177. 2. Chersonesum Thracicam Libanius dicit Ἀθηναίων κτῆμα ἀρχαῖον. Euripides Med. 48. παλαιὸν οἴκων κτῆμα δεσποίνης ἐμῆς. ubi parum intelligo quid Porsonus voluerit, cum hoc notaret: "Nutricem alloquitur tanquam vilissimam supellectilis partem." Nihil enim inest in versu Euripidis, quod contemtum indicet. Conf. Hecub. 607. ἀρχαία λάτρι. Iphig. Aul. 873. Musgr. οἶδά σ' ὄντ' ἐγὼ παλαιὸν δωμάτων ἐμῶν λάτριν. Servum autem dici κτῆμα nemo mirabitur, cum dominus dicatur ὁ κεκτημένος. IDEM.

— 6. ὁ δὲ λόγος — εἶναι] Idem multis aliis placuit. V. Anecd. Bekk. p. 375. 27. Reisk. in Ind. Geogr. p. 609. Valckenar. Diatr. de Phil. Maced. p. 253. 270. Orell. ad Isocrat. π. τ. ἀντιδ. p. 305. qui Hegesippo* tribuit, et Schneider. ad Xenophont. de Vectig. p. 148. b. Mihi quoque hæc oratio capitali Demosthenis ingenio videtur indignissima. IDEM.

— 12. αὐτῷ] αὐτῷ, referendum ad τοῦτο, neutrius est generis. IDEM.

— ibid. καὶ εὐηθές τι — ἔχειν] Mihi placet εὔηθες τὸ νομίζειν ἐν —. Neque opus τινὰ inseri, quod placuit Weiskio Dissertat. p. 430. IDEM.

— 14. ὄντα Ἡγησίππου] V. Etymol. M. c. 418. 47. et Photius c. 50. IDEM.

— 18. λαμβάνειν — ἀπολαμβάνειν] V. p. 162. 16. Athenæus t. II. p. 359. Schw. et Tzetzes Exeg. in Iliad. p. 122. 22. IDEM.

ANNOTATIONES AD ORATIONEM DE HALONESO.

P. 165. 1. Ἄνδρες Ἀθηναῖοι — αἰτιᾶται] Citat Dionysius Halic. t. VI. p. 994. sic ut præponat Ὦ. Pariter sine hac particula legitur Ἄνδρες δικασταὶ initio Leptineæ p. 457. 1. V. Gersdorfium in nota addita Rüdigeri Dissertationi p. 130. SCHAEFER.

— ibid. οὐκ ἔστιν ὅπως — συμφερόντων] Tolle interpunctionem post αἰτιᾶται et post κωλύσουσι, interpunge post λέγοντας. Sensus enim et ordo verborum hic est: *Fieri non potest, ut crimina, quæ Philippus infert in oratores justa coram vobis defendentes, impediant, quo minus consilio vobis adsimus.* Reiskianæ interpunctioni imprimis verbum ἡμᾶς obstat. WEISK. Sic etiam Augerus. Commatis signum in Reiskiana post κωλύσουσι positum delevi. SCHAEFER.

— 12. οὔτε τότε λαβεῖν] Dele τότε, quod Reiskius, qua est audacia, de suo addidit. Conf. observata ad p. 172. 19. Intelligitur istud τότε non modo ex re, sed etiam e verbo opposito νῦν, et e vi temporis præteriti, quæ inest in aoristo. Sic mox p. 167. 15. καὶ λαβεῖν καὶ κεκτῆσθαι, *et cepisse et habere.* — Ceterum [φησὶ] λαβεῖν — ἔχειν i. e. *se cepisse — se tenere;* ne subaudias cum Reiskio ὑμᾶς. WEISK. Posterius verissimum, erravitque Reiskius, cum locum censeret reformandum. Sed prius addubito: cum enim νῦν sequatur, videtur adverbium quod illi respondeat inserendum esse. SCHAEFER.

— 16. τοῦτον δὲ — ἀφελέσθαι] V. Ind. Græc. p. 97. Non minus recte et aliquanto magis e Græcorum consuetudine poterat scribi: τοῦτον δὲ τὸν λόγον μὴ εἶναι δίκαιον οὐ χαλεπόν ἐστιν αὐτοῦ ἀφελέσθαι. V. Heindorf. ad Platon. Sophist. p. 426. Scripsisse autem me μὴ εἶναι, non οὐκ εἶναι, nemo mirabitur, qui didicerit talium

enuntiationum rationem syntacticam, quæ in recta oratione, quali Orator usus est, poscit οὐ, in obliqua μή. V. not. ad p. 125. 1. IDEM.

— 4. Φίλιππος δ' οὐκ ἀγνοεῖ ταῦτ', οὐ δίκαια λέγων] Tolle interpunctionem. Sensus est: *non nescit, se illa non justa dicere.* — ταῦτα pertinet ad verba p. 165. 12. οὐ γὰρ ὑμετέραν οὖσαν οὔτε λαβεῖν οὔτε νῦν ἔχειν. WEISK.

— 6. τἀνταῦθα διοικήσειν] Nec πράγματα subaudiendum, neque ὑπὲρ αὐτοῦ. Non attendit Reiskius quæ continuo sequuntur: ὡς ἂν αὐτὸς ἐκεῖνος βούληται. SCHAEFER.

— ibid. μελλόντων] Verborum παρακρουσθῆναι — πραττόντων ordo non recte procedit. Quare Reiskius μελλόντων jubet ejici: primum hoc audacter; deinde, illud si fiat, ad πραττόντων deesse non possit τοῦτο. Leni medela locum sanabis, si legas: μελλόντων, τῶν, ὅσ' ἂν αὐτὸς etc. i. e. *deceptum iri vos putat ab hominibus res Philippi nostra in urbe acturis, qui cuncta, quæ ille vult, et dudum sunt polliciti, et nunc moliuntur.* Nam et ὅσ' ἂν atque ὡς ἂν facile confunduntur, et articulus ab antecedente syllaba sæpissime absorbetur. Amat autem noster articulum a verbo suo sic disjungere, ut h. l. in verbis τῶν, ὅσ' ἂν βούληται, ὑπεσχημένων factum est. V. c. de reb. Chers. p. 106. 15. ed. Reisk. τῇδ', ἂν προσήκει, παρασκευῇ. de cor. p. 276. 10. τοὺς, ὁποιουσδήποθ' ὑμεῖς ἐξεπέμπετε, στρατηγούς. orat. παραπρ. p. 341. 4. τοὺς, ὅτε ἐκληροῦσθε, ἐνοχλοῦντας. ibid. p. 346. 13. τῶν, ὅτε τὴν εἰρήνην ἐποιεῖσθε, λεχθέντων, ibid. p. 349. 13. τὴν, ὅτ' ἀδωροδόκητος ὑπῆρχε, προαίρεσιν. ibid. p. 399. 22. τῆς, οἵα παρ' ὑμῖν ἐστὶ, πολιτείας. WEISK. Sanissima est vulgata: id quod jam Augero uncos recte amoventi suboluit. Verba καὶ πρὶν — πραττόντων sunt appositio, quam seorsum intellectam sic resolve: οἳ καὶ πρὶν ὑπέσχηνται [subaud. πράξειν], καὶ νῦν δὲ πράττουσι. SCHAEFER.

— 9. ὅτι δι' ἀμφοτέρων] Vulgata ferri possunt. Malim tamen ὅτι δὴ, sublata post ὀνομάτων interpunctione, ita ut ἀμφ. τ. ὀνομ. ab ὁποτ. pendeat. WEISK. In librorum scriptura nihil est quod offendat. Ceterum v. Lennep. ad Phalar. p. 100. b. SCHAEFER.

— 12. δεδωκέναι] δοῦναι Ald. Tayl. Hoc verum, siquidem ἀποδοῦναι recte habet. Sed vide ne hoc mutandum sit in ἀποδεδωκέναι, coll. not. ad p. 170. 4. IDEM.

— 18. διαδικάζεσθαι] Codd. fere omnes recte habent διαδικάσασθαι: nam de uno eoque certo judicio h. l. sermo est. WEISK. Conf. p. 162. 21. ed. Reisk. SCHAEFER.

— 20. τὸν ἐκ Πέλλης ὁρμώμενον] Nihil aliud quam *Pellæum.* Non probo Weiskii interpretationem Diss. p. 429. IDEM.

— 21. εἰσίν. ὁπότε γὰρ] Verbo πρῶτον nullum respondet δεύτερον s. ἔπειτα, et tamen apparet hoc dici: *irridet vos, judicio rem de Haloneso transigi jubens: primum enim de insulis ridiculum foret Athenienses, maris dominos, cum Macedone litigare; deinde terram continentem videremur sic ultro concedere.* Quare pro εἰσίν· ὁπότε γὰρ scribe εἶθ' ὁπότε γ' ἄρα, i. e. *deinde si quidem opes vestræ nequeunt* etc. Post ἐκείνου interpunge; ubi cum esset εἰσὶ supplendum, mirum non est εἶθ' (i. e. εἶτα) corruptum esse: quo facto facile scribebatur γὰρ, ut aliqua certe esset membrorum copula. Notum est, πρῶτον μὲν —, εἶτα —, omisso plerumque δὲ, dici: v. c. orat. in Aristocr. p. 668. 2. in Timocr. p. 702. 23. et 705. 29. ed. Reisk. Sic et ἔπειτα. Conf. Hoogev. in Doctr. Part. Gr. t. I. p. 662. et Schaeferi Meletemm. Critt. Spec. I. p. 61. Verbum ἄρα autem in ὁπότε γ' ἄρα vim suam tenet dubitandi, quin sic se res habeat; ut in εἴπερ ἄρα, ὡς ἄρα etc. WEISK. Tutissimum videtur Augerum [qui dedit εἰσίν. ἔπειτα δὲ, εἴ γε ἡ δύν.] sequi. SCHAEFER.

P. 167. 3. ἐπιδείκνυτε] ἐπιδείκνυτε est correctio Obsopœi elegans, at non necessaria. Restitue e codd. ἐπιδείκνυται. WEISK. ἐπιδείκνυτε etiam Auger. idemque placuit Tayloro. Weiskio ἐπιδείκνυται qui potuerit probari, non intelligio. SCHAEFER.

— 7. συμβόλων] V. Etymol. M. c. 734. 22. Photius c. 405. et Thomas Mag. p. 818. s. IDEM.

— 10. ἐπανενεχθῇ] Fortasse melius e quibusdam codd. scribetur ἐπαναχθῇ. Nam ἐπαναφέρειν non occurrit, opinor, ita ut significet *provocare ad aliquem, causam ad superius tribunal referre* (ἐφιέναι); at ἐπανάγειν et ἀνάγειν ita dicuntur, v. c. Aristot. Polit. I. 4. ἀλλ' ἐπαναγέσθω πάλιν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας. — Quod autem orator dicit, Philippum pacta hæc de mercatorum judiciis ideo velle constitui, ut Potidæa jure a se videatur capta, id quale sit, non patet. Captam enim a Philippo esse Potidæam (Olymp. CV. 3.), et a Diodoro Sic. XVI. 8. et ab oratore nostro narratur (v. Olynth. I. p. 11. l. 17. p. 12. l. 27. Olynth. II. p. 19. l. 29. Phil. II. p. 70. l. 10. Aristocr. p. 659. l. 5. ed. Reisk.): qua causa, quo prætextu, nusquam additur. Quare conjicio, Potidææ aliquid accidisse, cur Athenienses ii, qui eam urbem tenebant, litem intenderent mercatoribus Macedonicis; horum autem fraude factum esse, ut judicium non Potidææ, sicut debebat, (nam illo tempore, ubi querimonia orta erat, ibi judicabatur: v. hanc de Haloneso orat. p. 79. 25. sqq.) sed apud Philippum institueretur; quo Potidæenses damnavit, bonis exsuit, et urbem eo-

rum occupavit. Quod Philippus ut defenderet, hanc nunc voluit legem sanciri, ut in Macedonia in jus vocarentur mercatores Macedonici ab Atheniensibus, Athenis Athenienses a Macedonibus. WEISK.

— 12. ὁμολογούμενον — καταστῆσαι] Citat Thomas M. p. 819. SCHAEFER.

P. 168. 1. βεβαιώσασθαι] Non vidit Reiskius, sublata post βεβαιώσασθαι interpunctione, jungenda esse verba ὅτι οὔτ' ἐγκαλεῖτε αὐτῷ τἀδικήματα. Dicitur enim ἐγκαλεῖν τινί τι, v. c. de male gesta legat. p. 352. 29. in Bœot. de dote mat. p. 1014. 9. ed. Reisk. WEISK. Add. v. 3. Jam Wolfii scholium poterat Reiskium in rectam viam ducere. De discrimine inter medium βεβαιώσασθαι h. l. et activum βεβαιοῦτε p. 167. 15. v. Ind. Græcit. SCHAEFER.

— 8. ἐφ' ἡμῖν γὰρ ἦν ἡ Μακεδονία] Augerus: *Nam nostræ potestati subdita erat Macedonia.* Perperam, neque de tali Atheniensium in Macedoniam imperio cogitandum, si verum est discrimen, quod inter εἶναι ἐπί τινι et εἶναι ὑπό τινι esse vult Orellius ad Isocrat. π. τ. ἀντιδ. p. 300. coll. p. 305. ubi noster locus citatur, post illumque Spohnius ad Isocrat. Panegyr. p. 79. cui assentitur Weiskius de Hyperb. I. p. 21. Mihi quidem res parum liquet, nec fortasse aliis liquebit, qui contulerint Demosthenica p. 35. 7. omninoque meminerint vaniloquentiam illorum oratorum. Hoc satis certum, citeriorem Græcitatem illud discrimen ignorasse. Galenus t. V. p. 836. ed. Lips. ἵνα γὰρ μήτε ἐπὶ τοῖς πολεμίοις ὦμεν, ἢ ὅλως τοῖς πονηροῖς ἀνθρώποις, μήτ' ἐπὶ τοῖς θηρίοις, οἰκίας τε καὶ πόλεις οἰκοδομησάμεθα. IDEM.

— 9. καὶ φόρους ἡμῖν ἔφερε] V. Boeckh. de Œcon. polit. Atheniens. t. I. p. 443. coll. Weisk. de Hyperb. I. p. 20. s. φόρους qui alio quam proprio sensu intelligunt, videntur errare. IDEM.

— 22. ὑφ' ἡμῶν] Lege ex aliquot codd. ὑμῶν. Ea enim persona et in antecedentibus et in sequentibus adhibetur. Sic et p. 169. 5. malim ὑμετέρων, ut erat v. 3. Hæc in libris mss. confunduntur; nec mirum: oratores enim de republica loquentes promiscue alterutra persona utuntur. Quare primum vicina sunt circumspicienda, deinde, in his si nil momenti est, codicum auctoritate standum. Ita p. 172. 20. lege ἡμετέραν ob vicina, et p. 174. 7. ἡμῶν e codd. WEISK. ὑμῶν Auger. Recte. SCHAEFER.

P. 169. 2. ἀφ' ὑμῶν] Lege ἀφιστάναι ὑμῶν, deleta præpositione, quam complures codd. iique optimi omittunt. WEISK.

— ibid. μὴ μόνον — Θάσον] Lectio append. Francof. et Ald. Tayl. ex interpretamento nata est. Pro τὰ αὐτῷ lege ταὐτὰ αὐτῷ. IDEM.

— ibid. τοὺς φυγάδας τοὺς παρ' ἑαυτοῦ] Pro τοὺς παρ' ἑαυτοῦ repone e cod. Harl. τοὺς παρ' αὐτῷ. WEISK. Genitivus bene habet. V. not. ad p. 13. 17. SCHAEFER.

— 3. διακεκομικέναι] Sensus est: *non hoc satis habet, se exsules Thasiorum, qui apud ipsum in Macedonia fuerant, in patriam reduxisse, sed jam cupit ceteras etiam insulas suæ potestati subjicere.* Hinc patet, cur præteritum διακεκομικέναι adhibeatur, quippe in re præterita, non præsens διακομίζειν: id quod adeo vexavit Reiskium, ut mira audacia διακεκόμικε legendum et post νήσους addendum ἐλπίζει suaderet. Jungi autem debet ἀξιῶν — μὴ μόνον — διακεκομικέναι —, ἀλλὰ καὶ — οἰκειώσασθαι, ne putes cum H. Wolfio et Reiskio hos infinitivos posse pendere ab ἄδειαν δοθῆναι. Tum enim scriptum foret vel συμπέμποντι, ut antea περιπλέοντι καὶ ὁρμιζομένῳ, vel συμπέμποντα. Quare ut loci ratio et nexus pateat, colo melius quam commate post ὑμῶν interpunxeris. — κεκομικέναι codd. omnes præter Bavar., qui habet διακεκομικέναι, unde verisimile est præpositionem affuisse. Lege κατακεκομικέναι, ita ut κατάγειν, κατιέναι, κατελθεῖν, κάθοδος, etc. dicuntur de exsulibus in patriam reductis. V. Porson. ad Eurip. Med. v. 1011. Conf. Demosth. de cor. p. 248. 19. et 249. 18. Aristocr. p. 636. 24. et 660. 13. ed. Reisk. WEISK. Constructionem periodi, non intricatæ illius quidem, qualis visa est Reiskio, sed tamen paulo longioris, Weiskius probe intellexit. Sed quod legendum censet κατακεκομικέναι, non assentior. Mireris autem, Oratorem scripsisse διακεκομικέναι, non διακομίσαι, ut scripsit κατασταθῆναι, ὁμολογῆσαι, δοθῆναι, οἰκειώσασθαι. Horum enim infinitivorum omnium eadem est ratio: quippe significant res, non quæ factæ sint, sed quas Philippus fieri cupiat. Quæ ipsa causa est, cur v. 2. μὴ, non οὐ, legatur. SCHAEFER.

— 4. συμπέμπων] Immo vis sententiæ inest in præpositione. WEISK. Augeri vulgatam mutantis in πέμποντι, quod adeo in textum intulit, errorem notare vix attinet. SCHAEFER.

— 10. προτιμᾷ] V. Photius c. 343. IDEM.

— 16. οἴκαδε λαμβάνειν] Simpliciter est *rem familiarem augere.* Id tantum abest ut illi homines consequantur, ut etiam quæ prius possidebant disperdant. Conf. p. 157. 10. ed. Reisk. IDEM.

— 17. περὶ δὲ τῆς ἐπανορθώσεως τῆς εἰρήνης κ. τ. λ.] Ordo verborum hic est: περὶ τῆς ἐπανορθώσεως, ἣν ἐπανορθώσασθαι ἔδοσαν etc. i. e. *De conditionibus pacis quas ut mutaremus, permiserunt* etc. (ut p. 84. 6. περὶ δὲ τοῦ ἑτέρου ἐπανορθώματος, ὃ ἐπηνωρθώσασθε) et deinde: ἀμφισβητεῖ μὴ δεδωκέναι, ὅ τι ἐπηνωρθωσάμεθα, i. e. *negat, se hoc concessisse, quod nos in pace novavimus.* Unde patet, Reiskium toto cœlo aberrare a vero, quum autumet, post πεμφθέντες esse λέγοντες inserendum, ad ἐπανορθώσασθαι supplendum Φίλιππον: id quod nec sensus nec verborum patitur conjunctio. Idem addit, ἐπανορθώσασθαι dici de re probabiliter futura: quasi vero scriptum esset ἐπανορθώσασθαι ἄν, ut p. 77. 26. ed. Reisk. παρακρουσθῆναι ἄν. Optativus enim et infinitivus aoristi, particula ἂν addita, futurum exprimunt, non item sine ἄν. Nec vero ἐπανόρθωσιν recte cum Reiskio *clausulam* appelles. Immo est h. l. *primariæ, qua pax convenerat, conditionis mutatio.* Nam Ol. CVIII. 2. auctore Philocrate hoc tanquam fundamentum pacis erat constitutum: ἑκατέρους ἔχειν ἃ ἔχουσιν p. 83. 12. (*beyde Theile sollten in dem Besitzstand, wie er jetzt, nach dem Kriege, war, bleiben*): unde patet, cur orat. de pace p. 63. 15. dicatur, Amphipolim ex pace Philippo cessisse (conf. h. l. p. 82. 23. p. 83. 10.), Cardiam αὐτόνομον mansisse. Nunc vero, quum Philippus promissis quibusdam non stetisset, multaque in Thracia, in Phocide, alibi novasset, Athenienses, impetrata a Philippo pacis corrigendæ venia, Olympiade, ut videtur, CIX. 1. suasu oratoris nostri (h. l. p. 81. 15. 82. 25.) decreverunt, ἑκατέρους ἔχειν τὰ ἑαυτῶν p. 81. 3. (*es sollten beyde Theile in den Besitzstand vor dem Kriege zurücktreten*); quam conditionem Philippus ratam esse non jussit. WEISK. Jure vir doctissimus Reiskium castigat. Hoc unum in Weiskiana ratione displicet, quod junguntur ἀμφισβητεῖ δεδωκέναι, ὅ τι ἐπηνωρθωσάμεθα. Vere enim Augerus pronomen ὅ τι mutavit in particulam ὅτι. Idem locum sic vertit: *Jam de pacis emendatione, cujus emendationis legati ab eo missi licentiam nobis dederunt, quia id emendavimus, quod apud omnes mortales justum censetur, ut utrique sua teneant, eum se licentiam dedisse et de ea legatos ad vos dixisse negat.* Ad δεδωκέναι subaudias τοῦτο τὸ ἐπανόρθωμα. SCHAEFER.

— ibid. τῆς ἐπανορθώσεως — ἣν ἔδοσαν — ἐπανορθώσασθαι] Hac figura, Demostheni parcius usurpata, noster Orator adeo abusus est, ut Gersdorfius hinc argumentum petierit, quo vinceret, orationem non esse Demosthenicam. IDEM.

— 22. οὐδὲν ἄλλο ἢ πεπεισμένος] Phrasis satis nota, h. l. ideo notabilis, quod particulam sequitur participium. IDEM.

— ult. ἐπαναγιγνωσκομένου] ἐπανεγνωσμένου probandum. IDEM.

P. 170. 1. ταύτην] Probe intellexit, quam vim habeat hic usus pronominis, quem vulgo, sed perperam, dicunt mere pleonasticum. V. not. ad Dionys. Hal. de C. V. p. 106. et Melet. Crit. p. 84. IDEM.

— 4. ἀπεστείλατε] ἀπεστάλκατε. Vide ne ἀπεστάλκατε ipsius sit Oratoris, cui perfecta multo magis, quam aliis scriptoribus aoristos præferentibus, videntur placuisse. V. ad p. 78. 6. 169. 3. 172. 2. 9. 174. 12. 175. 18. ed. Reisk. IDEM.

— 6. ἐπὶ ξενίαν] Lege ἐπὶ ξένια. Sic in Æschin. παραπρεσβ. p. 326. legitur ἐκλήθην ἐπὶ τὰ ξένια μετὰ τῶν συμπρέσβεων, sine ulla librorum variatione aut dubitatione interpretum, et ibid. p. 223. κληθέντων ἡμῶν ἐπὶ ξένια, ut legit Taylor. et Henr. Stephan. in Thesauro. Sollemne erat legatis aliorum populorum abituris ξένια dare. Conf. Demosthen. παραπρεσβ. p. 393. 19. WEISK.

— 12. μνησθήσεσθε] μέμνησθε Auger. Male. Sed nec nostra scriptura videtur vera: Orator enim, opinor, dedit μεμνήσεσθε. SCHAEFER.

— 17. χρήματα ἐκεῖνον αἰτούντων] Hoc habet aliquid difficultatis. Dicitne hoc Philippus, oratores Athenienses criminationibus pecuniam a se velle extorquere, qua data sint tacituri? Sed sic Philippus ipse his verbis suspicionem daret, se corrumpere adversarios solere. Tum etiam vicina duo verba aliud exspectari jubent, ejusmodi aliquid: καὶ κακὰ ῥήματα ἐκεῖνον αἰτιωμένων. WEISK. Infelix conjectura. Oratores Philippo adversantes dicuntur sycophantæ, facile tacituri, si rex eorum silentium pecunia numerata emere vellet. SCHAEFER.

— 20. ἀποδέχεσθε] "Wolfius et Reiskius bene fecerunt (inquit Augerus), quod ex Aldo et Fel. acceperint ἀποδέχεσθε, quidquid contradicant codd. pene universi, apud quos legitur ἀπεδέχεσθε. Sed tunc mutandum erat ἤκουεν in ἀκούει, ut ego feci." Perperam. ἀπεδέχεσθε unice probandum. IDEM.

— 22. ἐκέλευσεν — ἐπιτιμᾶν] Citantur in Anecd. Bekk. p. 136. 12. IDEM. Cui ἐκέλευεν placet.

— 23. εἰρήνην] Immo τὴν εἰρήνην, ut Auger. SCHAEFER.

— ibid. λύειν] κωλύειν Aldina Taylori, append. Francof. Recte, opinor. Conf. v. pen. δι' οὗ ἡ μὲν εἰρήνη ἔσται. IDEM.

P. 171. 11. [τοῦ]] Uncos recte amovit Augerus. V. p. 83. 2. ed. Reisk. IDEM.

— 12. ἐκτήσασθε] ἐκέκτησθε malim. IDEM.

— 18. ἔγραφον καὶ ἐξήλεγχον] Lege ἔγραψα καὶ ἐξήλεγξα, et l. 24. pro ἐψηφίζεσθε lege ἐψηφίσασθε, utrumque ob codd. consensum. Per se utrique erat tempori locus, si quidem aoristus rem simpliciter narrat, imperfectum autem ratione habita temporis certi et earum, quæ simul acci-

derunt, rerum. WEISK. Cum præcedat γράφων, non γράψας, teneo ἔγραφον καὶ ἐξήλεγχον. SCHAEFER.

— 24. ἐψηφίζεσθε] Verum ἐψηφίσασθε. Placuit etiam Weiskio. V. not. ad v. 18. IDEM.

— 29. τῆς δ' ἐπιστολῆς — ἐπιλέλησται] Citantur in Anecd. Bekk. p. 136. 17. IDEM.

P. 172. 3. κἀκεῖνοι μὲν — ἔχει; — κέκτηται;] Post v. ἔχει et κέκτηται dele signa interrogationis. Neque enim Orator interrogat, sed utens ironia Macedonem perstringit. Sic etiam Augerus intellexit. Ironicum orationis colorem arguit ipsum illud ὡς ἔοικεν, quod eodem modo usurpatum legitur infra p. 173. 24. IDEM.

— 5. πεφυλαγμένως — δίκαια εἶναι] Hæc sunt haud dubie ipsius Philippi verba, literis illis perscripta. WEISK. Non puto. SCHAEFER.

— 7. καταπεφρονηκέναι.] Non scil. ὑμῶν, ut vult Reiskius, sed scil. τούτων, i. e. τῶν δικαίων. WEISK. Fallitur. Subaudiendum, non addendum, ὑμῶν, quod etiam Augero placet. Sic hoc verbum passim ponitur absolute. In Prooem. Demosthen. p. 1448. 8. ed. Reisk. ὅσῳ γὰρ ἂν μᾶλλον καταφρονήσωσι, τοσούτῳ θᾶττον ἁμαρτήσονται. Xenophon Cyrop. II. 4. 22. νῦν δ' — καταφρονεῖ. Quanquam vix repugnem, si quis in talibus locis quicquam oportere subaudiri neget: καταφρονεῖν enim ita positum nihil aliud videtur significare quam εἶναι φρονηματίαν, fastu turgere, efferri. SCHAEFER.

— 8. ὁ βασιλεὺς ὁ Περσῶν] ὁ βασιλεὺς Περσῶν Auger. Malim βασιλεὺς ὁ Περσῶν. IDEM.

— 9. ἐψηφίσαντο καὶ ὡμολογήκασιν] Vide quam proclivis sit Orator ad usum perfectorum, posthabitis aoristis, quibus alii utuntur. V. not. ad p. 169. 3. IDEM.

— 16. μὴ μόνον] Non jungenda, sed μὴ solum per se intelligendum, μόνον autem referendum ad sequentia, cum sit i. q. μόνους. Pusilla hæc res non animadversa quantum occæcaverit Wolfium, Reiskium et Augerum, v. in. not. ad v. 19. IDEM.

— 19. οὐκ ἐν μέσῳ κεῖσθαι] Dele οὐκ, Reiskii commentum, quod tantum abest ut verum sit, ut, si vel in omnibus libris legeretur, tamen foret expungendum. Nam negatio, quæ est in particula μὴ, pertinet etiam ad verba τοὺς δὲ — ἀπολλυσθαι, ita ut hic sit loci sensus: *justum putabant, non hoc, vos vestrosque socios pacem agere, ceteros perire, sed illud, omnes communi consilio conservari.* Quare melius ante τοὺς δὲ commate, ante ἀλλὰ colo distingues. Omnino eorum, quæ Reiskius de suo addidit, vicesima pars vera non est, recteque dicit Cl. Wolfius (in præf. ad orat. in Lept. p. VIII.) istum sua labe optimum scriptorem contaminasse. V. ad p. 77. 8. ed. R. Conf. quæ dixi ad p. 79. 11. et p. 80. 11. WEISK. Verissime vir doctissimus. Adde quod Reiskius inserendo οὐκ orationem fœdavit solœcismo: quæ si talem particulam addi posceret, addenda erat, non οὐκ, sed μή. Sed non solus Reiskius hic lapsus est. Wolfius: "ἡγούμενοι καὶ δίκαιον εἶναι — μὴ μόνον — τοὺς δὲ μήτε —. ἀνανταπόδοτον. Sequitur enim ἡ ἀπόδοσις post ἀπόλλυσθαι, quod membrum interjectum est." Falso. Non est oratio ἀνανταπόδοτος, sed omnia ejus membra recte et ordine cohærent. Fefellit autem Wolfium illud μὴ μόνον, quod sensu vulgari intellectum retulit ad ἀλλὰ καὶ v. 20. V. not. ad v. 16. Hæc autem ludus jocusque sunt, præut Augerus quæ sibi licita putavit. Is mirabili audacia, quam a tali homine nemo facile exspectaverit, locum inde a v. 16. sic scriptum edidit: οὐχ ἡγούμενοι δίκαιον εἶναι τοῦτο καὶ φιλάνθρωπον, ἡμᾶς μόνον καὶ τοὺς ξυμμάχους τοὺς ἡμετέρους, καὶ Φίλιππον καὶ τοὺς συμμάχους τοὺς ἐκείνου, ἄγειν τὴν εἰρήνην· τοὺς δὲ μήτε ἡμετέρους ὄντας, μήτε Φιλίππου ξυμμάχους, ἐν μέσῳ κεῖσθαι, καὶ ὑπὸ τῶν κρειττόνων ἀπόλλυσθαι· ἀλλὰ καὶ τούτοις κ. τ. λ. Sensus quidem verus hinc nascitur: sed idem inest in scriptura librorum, quam nunc spero a nemine contrectatum iri. SCHAEFER.

— 20. ὑμετέραν] ἡμετέραν Auger. Recte. Probavit etiam Weiskius in not. ad p. 168. 22. IDEM.

— antep. δὴ] Ironicum. V. Markland. ad Euripid. Supplic. 521. p. 114. ed. Dind. IDEM.

P. 173. 1. εἰς τὰς πόλεις] Dele εἰς cum edd. Ald. et. Felic. βιάζεσθαι εἰς τινὰ hellenisticum videtur. Lucæ Ev. c. 16. 16. πᾶς εἰς αὐτὴν (τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ) βιάζεται. Vitium fortasse ita natum, ut primum, repetita, ut fit, ultima syllaba verbi antecedentis (πόλεις), scriberetur εἰσβιασάμενος, ut est in cod. Paris., deinde corrector aliquis præpositionem transponeret. WEISK. εἰς omisit Augerus. Melius additur: *irruptione facta in urbes*, non, *vi illata urbibus* s. *coactis urbibus*. Nihil in hac locutione hellenistici. Xenophon Cyrop. III. 3. 69. εἰ βιάσαιντο εἴσω. SCHAEFER.

— ibid. βιασάμενος] εἰσβιασάμενος Parisin. quintus. Videndum ne Orator hoc dederit. Passim enim utitur verbis compositis, ubi simplicibus defungi poterat. Sic p. 169. 4. συμπρέπων τοὺς συμπλευσομένους. IDEM.

— 2. Ἀλεξάνδρῳ] V. Anecd. Bekk. p. 375. 25. IDEM.

— 8. ἡμῖν] Præfero ὑμῖν. IDEM.

— 11. τοσαῦτα ἀγαθὰ ἡμᾶς ποιήσειν] Harleianus Oratoris manum videtur servasse. IDEM.

— 12. δῆλον ὡς — γενομένης δὲ τῆς εἰρήνης] Hæc Tiberius p. 42. sic citat: δῆλον γὰρ ὡς προκεχειρισμένων καὶ ἑτοίμων ὄντων τῶν ἀγαθῶν, ἐμέλλομεν ὑπ' ἐκείνου, τῆς εἰρήνης γινομένης· γινομένης δὲ τῆς εἰρήνης. IDEM.

— 14. τῆς εἰρήνης γενομένης] γενομένης Reiskius e duobus codd. captans elegantiam ex repetito γενομένης, invito sensu. Restitue e ceteris codd. τῆς εἰρήνης ἐσομένης· γενομένης δὲ etc. i. e. *multa eramus bona nacturi, quamdiu pax erat futura; nunc, facta pace, illa abierunt, evaserunt, perierunt.* WEISK. ἐσομένης revocavit Augerus. Perperam: unice probandum enim γενομένης, quod tuetur etiam Tiberii scriptura leviter corrupta. Verte: *nimirum quasi in promtu parataque essent bona, quæ percepturi essemus, si pax convenisset.* SCHAEFER.

— 13. ἐκποδὼν] Anecd. Bekk. p. 244. 10. Ἐκποδών: ἀφανής, ἐκ μέσου. IDEM.

— 20. εὐεργετήσει] εὐεργετήσειν præferendum; ὡς auget. Verte: *profitetur se in vos collaturum beneficia quam magna!* Sic Odyss. II. v. 47. πατὴρ δ' ὡς [Recte in Homero editum ὣς, debuitque Weiskius hoc poetæ loco abstinere. Cum Homericis confer Herodotea III. 89. extr. quæ spectavit Schol. Cod. Ambros. SCHAEFER.] ἤπιος ἦεν. Quare Eustathius aliique Scholiastæ et Lexicographi ὡς sæpe per λίαν exponunt. Compara formulas ὡς σαφῶς, ὡς ἀληθῶς etc. WEISK.

— ibid. τὰ μέντοι εὐεργετήματα — αἱ δωρεαὶ ἔσονται] Citat Tiberius p. 34. sic scripta: τὰ μέντοι Φιλίππου εὐεργετήματα τοιαῦτα ἔσται· οὔτε τὰ ὑμέτερα ὑμῖν αὐτοῖς ἀποδώσει, οὔτε ἐν τῇ οἰκουμένῃ αἱ τιμαὶ ἔσονται. ad q. l. Boissonadus: "Vat. non μέντοι. Gal. non αὐτοῖς." SCHAEFER.

— 22. τῇ οἰκουμένῃ] H. l. de tota Græcia intelligendum, quam late patuit. Sic etiam p. 242. 1. Scholiastes ad Aristophan. Equit. 739. p. 586. ed. Dind. λοιμοῦ τὴν πᾶσαν κατασχόντος οἰκουμένην. V. L. Bos. Ellips. p. 431. IDEM.

— 24. ὡς ἔοικε, τόπος] τόπος, ὡς ἔοικε Auger. Qui verborum ordo mihi magis placet. IDEM.

— antep. ἐπιτρέπειν] V. Zonaras c. 847. extr. IDEM.

P. 174. 1. τίνι ἡμέρᾳ] Lege e bonis codd. ποίᾳ ἡμέρᾳ. De industria enim, comparandi gratia, iisdem repetit verbis, quæ modo dixerat: τίνι μηνὶ καὶ ποίᾳ ἡμέρᾳ ἡ εἰρήνη ἐγένετο. Promiscue noster τίς et ποῖος solet jungere. Duo exempla luculenta et inter se simillima in Dissertat. attuli not. 15. extr. WEISK. Utrobique scribendum aut ποίᾳ ἡμέρᾳ aut τίνι ἡμέρᾳ. SCHAEFER.

— 5. πότερος πρότερος] V. de h. l. Commentar. in Aristophan. Comœd. VII. 1. p. 280. IDEM.

— 7. ὑμῶν] ἡμῶν præstat. Præfert etiam Weiskius ad p. 168. 22. IDEM.

— 8. ὃς] Frustra hic Reiskius audaces molitur correctiones. Bene omnia habent. Nam ἐκεῖνος, ut et cetera demonstrativa, post relativum pleonastice, ut aiunt, ponitur, ubi magna vis inest, ut Xenoph. Cyrop. I. 4. 19. οὐχ ὁρᾷς, ὅσον τὸ στῖφος τῶν ἱππέων ἕστηκε συντεταγμένον; οἳ, ἢν ἐπ' ἐκείνους ἡμεῖς ἐλαύνωμεν, ὑποτεμοῦνται πάλιν ἡμᾶς ἐκεῖνοι. WEISK.

— 9. ἔδωκεν] δέδωκεν non spernam. V. not. ad p. 170. 4. SCHAEFER.

— 13. ἅ τ'] Malim ἅ τινα ἐπιστέλλει. Nam, licet possit fortasse hoc, τε — ἔτι δὲ, excusari similibus locis, ut Sophocl. Antigon. 1096. τό τ' εἰκάθειν γὰρ δεινόν· ἀντιστάντα δὲ ἄτῃ πατάξαι θυμὸν ἐν δεινῷ πάρα, tamen vereor, ne tale anacoluthon abhorreat ab oratore nostro. Pro ἔτι δὲ καὶ cod. Harl. habet ἔτι δὲ μή. [fallitur. SCHAEFER.]. Hinc vera fortasse eruetur lectio: ἔτι μὴν ἃ πράττει —. WEISK. Frustra viri doctissimi laborarunt in corrigendo loco, qui est longe sanissimus. V. not. ad Dionys. Halic. de C. V. p. 193. a SCHAEFER.

— ibid. ταῦτ'] Refertur ad ἃ πράττει solum. IDEM.

— 20. τοῦ βωμοῦ] Melius additur articulus. Arrianus Anab. I. 11. 13. ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διὸς τοῦ Ἑρκείου. IDEM.

— antep. τουτὶ] Titulum nostrum omisit Augerus. Annotatio appendicis Francofurtanæ cur Reiskio obscura et suspecta fuerit, non intelligo. Scilicet alius librarius præscripserat titulum Ἐπίγραμμα βωμοῦ. IDEM.

— pen. Τόνδε καθιδρύσαντο κ. τ. λ.] Epigramma exstat etiam in Anthol. Palat. t. II. p. 264. V. Jacobsii not. p. 630. IDEM.

— ult. Λευκῆς] Subaud. ἀκτῆς. Quæ ellipsis notanda. IDEM.

P. 175. 1. ἀμμορίης] Verbum ἀμμορία Reiskius in Ind. explicat *immortalitas*, ut hic, puto, efficiatur sensus: *Ara hæc Jovi sacra signum est confinii; ipse autem immortalis est.* At hæc primum ad sensum non apte junguntur; deinde ἀμμορία non est *immortalitas*, sed i. q. δυστυχία, ut explicat Eustathius ad Hom. Od. XX. v. 76. ὁ γάρ τ' εὖ οἶδεν ἅπαντα, μοῖράν τ' ἀμμορίην τε καταθνητῶν ἀνθρώπων. Nam et ἄμμορος est i. q. ἀμέτοχος, δυστυχής. Unum Etymol. Magn. habet: ἀμμόριον, ἀθάνατον, cujus tamen auctoritas, exemplis destituta, non est quod nos moveat. Denique mirum dictu foret *immortalitatis medium esse*, pro *immortalem esse*. Quare censeo ἁμμορίης legendum esse cum spiritu, ut sit i. q. συνορίης, *confinii*. Henr. Stephanus in Thesauro: "ἁμορία, *confinium, junctos habere terminos*, τὸ ὁμορεῖν s.

ἀμορεῖν: *nam ὅμοροι et ἄμοροι dicuntur contermini, confines.*" Exemplum tamen non affert. At similia quidem non desunt, ut ἀμορβὸς, i. e. ὁ ἅμα τινὶ ὁρμῶν, ut explicat Suidas, unde ἀμορβεύειν et ἀμορμεύειν; tum ἀμαμηλὶς, ἀμάσυκος, ἀματροχία, ἄμιππος, et alia. Huc accedit, quod major ejusmodi epigramma tum, quam justi poematis, est licentia vel in rhythmo vel in verbis pangendis conjungendisque. Quare nec verbi usum rariorem nec productam duplicata litera syllabam mirabimur. Aptus autem nascitur sensus:

Hancce deo posuere insignem ornatibus aram,
Leuces et Ptelei qua media ora foret,
Indigenæ, signum campis; confinia namque
Rex superum medius Juppiter ipse tenet.

Jam patet verbi μέσος apte repetiti concinnitas: *velut ara ista, sic ipse Jupiter* m e d i u s *est in confinio, præsentique numine adest.* WEISK. ἀμμορίης pro ὁμορίης ex hoc loco in Lexic. retulit Schneiderus. JACOBS. Reiskii interpretationem reprehendit etiam Seagerus in Diar. Class. LII. p. 236. "Jovem," inquit, "immortalitatis μέσον esse, quid ad argumentum hujus epigrammatis faciat, me non intelligere fateor. Legendum puto ἀμορίης. ἀμορία est *confinium.* Ara Jovis inter Leucam et Pteleum posita, Jupiter ipse per figuram medium confinium tenere dicitur." Mihi, ut Augero [qui subaudit ἕνεκα, et explicat *discretionis causa*, i. e. ut agri discernantur], vulgata placet. ἀμορία, *disjunctio.* Opp. συμμορία, *conjunctio.* Jam Wolfius sensum vocis perspexit, qui nollem de eo dubitasset. SCHAEFER.

— 8. ἴσω] Hoc loco, sed memoriter, opinor, citato, utitur Lobeckius ad Phrynich. p. 128. IDEM.

— 13. ἐγκτήματα — κτήματα] V. Anecd. Bekk. p. 251. 1. 260. 4. et Valckenar. ad Ammon. p. 84. IDEM.

— ibid. φασὶν] Dele φασὶν, pro quo codd. complures vel λέγουσι vel corrupte λέγων habent: quare patet, meras has esse interpolationes. WEISK. Mihi quidem minus patet; verba dicendi enim passim confunduntur. SCHAEFER.

— 14. κτήμαθ'] Rectius Augerus, ut vulgo, κτήματα: nam sequitur interpunctio. IDEM.

— 18. ὑμῖν] Codd. fere omnes ὑμῶν, recte. Graviter dicit: *vestram ditionem reddidit dubiam.* WEISK. Non damnem ὑμῖν. SCHAEFER.

— 19. τολμήσετε] *sustinebimus, patiemini*: de re indigna et fœda. Augerus non male: *vos non pudebit.* IDEM.

— 20. ὑμετέρ'] Hoc quidem loco hiatus fuga Reiskium egit transversum: neque enim longa vocalis elidi potest. Recte Augerus, ut vulgo, ὑμετέρα. IDEM.

— 24. οὐδ' ἀναγκάσαι Καρδιανοὺς]. Reiskius intelligi jubet: *quasi vos ne Cardianos quidem possitis cogere, homines parum potentes.* Immo οὐδὲ conjungi debet cum proximo, sic: *quasi vos Cardianos, quos causæ vestræ justitia movere non potuit, jam ne* c o g e r e *quidem vi et armis possitis* WEISK. Mihi placet ordo verborum a Wolfio probatus. SCHAEFER.

— ibid. Καρδιανοὺς τὰ δίκαια πρὸς ὑμᾶς ποιῆσαι] In verbis πρὸς ὑμᾶς ποιῆσαι alii codd. habent ὑμῖν, alii πρὸς ὑμᾶς, alii ποιεῖσθαι, alii ποιῆσαι. Quare videntur hæc omnia delenda, ut simpliciter dicatur: ἀναγκάσαι Καρδιανοὺς τὰ δίκαια. Additamentum ποιῆσαι fortasse est ex sqq. natum, lin. pen. ἀναγκάσειν αὐτοὺς ποιῆσαι. Quodsi nostram rationem sequaris, ὁμοιοτέλευτον etiam pessimum evitatur. WEISK. Hanc rationem nemo sequetur, cui perspecta sit hujus Oratoris ἡ φράσις καὶ ἡ τῆς συνθέσεως ἁρμονία, ἀνειμένη τε καὶ διαλελυμένη, ut verissime Libanius. Pro ποιῆσαι perperam revocavit Augerus ποιεῖσθαι. SCHAEFER.

— 22. ἀναγκάσειν] ἀναγκάσει Aug. primus, quod malit Reisk. Ego non item. IDEM.

H. AMERSFOORDTII

ET

G. H. SCHAEFERI

ANNOTATIONES

AD ORATIONEM DE SYMMORIIS.

HENRICI AMERSFOORDTII

INTRODUCTIO

AD ORATIONEM DE SYMMORIIS.

QUO facilius perpetua hujus Orationis interpretatio succederet, visum est quædam universe de ea præfari. Exponemus igitur in hac Introductione primum de tempore, quo Demosthenes habuerit Orationem περὶ Συμμοριῶν, deinde de auctoris consilio atque argumenti tractandi ratione, tandem de Orationis titulo.

A. Orationem περὶ Συμμοριῶν refert Dionysius Halic. Ep. ad Ammæum p. 121. init. ad Olympiadis CVI. a. 3. qui fuit ante Chr. 354. quum Archon Athenis esset Diotimus; eamque fuisse dicit primam Demosthenis δημηγορίαν. Quod indicium si verum est, posteriora ita sunt accipienda, ut Dionysius significaverit, hanc Orationem primam fuisse earum, quas in concione populi Atheniensis habuerit Demosthenes. Nam si causas forenses intelligas, jam sæpius eas egerat ante hæc tempora, cum privatam, tum publicas; illam, Aphobum accusans ejusque socios de tutela male gesta, Olymp. CIII. a. 3. (uti monuerunt S. Petitus in Legg. Att. p. 267. et Ed. Corsinus Fast. Attic. t. II. p. 138.) annos natus 20; has, adversus Androtionem Olymp. CVI. a. 2. eodemque, ut videtur, anno adversus Leptinem. (vid. Harlesius ad Fabric. Bibl. Gr. vol. II. p. 820. sq.) Sed inter δημηγορικοὺς λόγους, quos veteres etiam peculiari nomine συμβουλευτικοὺς dicebant, prima omnium fuit hæc Oratio περὶ Συμμοριῶν. Atque eam in hæc fere tempora incidisse, indicat alius locus ipsius Demosthenis in Orat. de Rhod. libert. p. 192. 1. ed. Reisk. quo hujus a se habitæ Orationis mentionem injecit: οἴομαι δ' ὑμῶν μνημονεύειν ἐνίους, ὅτι, ἡνίκ' ἐβουλεύεσθε περὶ τῶν βασιλικῶν, παρελθὼν ἐγὼ πρῶτος παρῄνεσα· οἶμαι δὲ καὶ μόνος ἢ δεύτερος εἰπεῖν, ὅτι μοι σωφρονεῖν ἂν δοκοῖτε, εἰ [τὴν] πρόφασιν τῆς παρασκευῆς μὴ τὴν πρὸς ἐκεῖνον ἔχθραν ποιοῖσθε, ἀλλὰ παρασκευάζοισθε μὲν πρὸς τοὺς ὑπάρχοντας ἐχθροὺς, ἀμύνοισθε δὲ κἀκεῖνον, ἐὰν ὑμᾶς ἀδικεῖν ἐπιχειρῇ. καὶ οὐκ ἐγὼ μὲν ταῦτα εἶπον, ὑμῖν δ' οὐκ ἐδόκουν ὀρθῶς λέγειν, ἀλλὰ καὶ ὑμῖν ἤρεσκε ταῦτα. Oratio autem pro Rhodiorum libertate habita est Olym. CVII. a. 2. uti monet Fabricius l. l. p. 825. Commode igitur potuit pristinum suum consilium memorare Orator in ejusmodi Oratione, quæ in simili argumento versans triennio postea habita fuit, præcipue quum subinde novæ dissensiones Athenienses inter et Persarum regem iisdem temporibus orirentur, earumque memoria non facile in civium animis periret. Hinc igitur jure allocutus esse suos cives postea censendus est Demosthenis, οἴομαι δ' ὑμῶν μνημονεύειν ἐνίους, quod in re vulgari minorisque momenti et arrogantiæ et temeritatis signum potuisset existimari.

Alius est Demosthenis locus in Orat. p. Cor. p. 230. 27. itidem probans, non multum ante hunc Olymp. CVI. a. 3. hanc Orationem περὶ Συμμοριῶν habitam fuisse. Eo loco vitæ suæ universæ rationem redditurus narrationem sic incipit: τοῦ γὰρ Φωκικοῦ συστάντος πολέμου, οὐ δι' ἐμὲ, οὐ γὰρ δὴ ἔγωγε ἐπολιτευόμην πω τότε, πρῶτον μὲν ὑμεῖς οὕτω διέκεισθε, κ. τ. λ. Phocicum autem bellum s. sacrum susceptum est Olymp. CVI. a. 1. uti narrat Diodorus Sic. XVI. c. 23. Hoc itaque jam flagrante Orationem habuit Demosthenes, indeque etiam intelligitur, quosnam Græcorum sæpius in hac oratione velit illis vocibus, τοὺς ὑπάρχοντας ἐχθροὺς, similibusque, Locrenses scilicet, Bœotios et Thebanos, quibus deinde accesserunt Thessali, Macedones aliique. Cf. Diod. Sic. XVI. c. 29. 35. sqq. Quemadmodum enim hi contra sacrilegos bellum susceperant, ita Phocensibus opitulabantur Athenienses, Lacedæmonii, cæt.

De opportunitate autem, qua habita fuerit hæc Oratio, parum nobis constat. Universe monet Libanii argumentum, dictam eam fuisse φήμης ποτὲ γενομένης, τὸν Περσῶν βασιλέα παρασκευάζεσθαι στρα-

τεύειν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας. Neque accuratius hæc cognosci possunt ex Diodoro, qui quidem l. XVI. c. 22. Persarum apparatus in Græciam mentionem fecit, quo tempore Chares, prætor Atheniensium, ignorante populo, suppetias tulit Artabazo, qui defecerat a rege: verum hæc tempora non satis huic Orationi conveniunt. Chares regis copias viceràt Olymp. CV. a. 4. Quum vero rex hanc injuriam ulturus videretur, Athenienses ejus minis perterriti, pacem composuerunt cum insulanis, quibuscum tres annos continuos bellum gesserant, quod vulgo *sociale* dictum fuit. Neque igitur existimandum videtur, post tantum demum temporis intervallum de his Persicis rebus in concione actum fuisse: sic enim quadriennium fere inter Charetis expeditionem et Atheniensium de bello Persico deliberationem intercessisset. Imo vero, vix accepto regis nuntio, auditisque ejus minis, tantum iis tribuerunt, ut, bello, cui impliciti erant, fine imposito, se paratiores reddere conarentur adversus Persas, neque hæc ad tertium quartumve annum differenda esse existimarent.

Ad alios igitur recentiores Persarum apparatus hæc Oratio referri debet, quorum tamen nulla diserta mentio apud historicos occurrit. Et potuerunt sane facile eos omittere, siquidem eosdem, etsi sæpius repetitos, nullum bellum secutum est. Certe non multo post belli Persici metus iterum cepit Athenienses, quum hi Rhodios ab Artemisiæ dominatione in libertatem vindicare studerent; quæ acciderunt, ut modo monuimus, Olymp. CVII. a. 2. Cf. Demosthenis de ea re Orationem et quæ disseruit I. T. Bergmannus in Annotat. ad Isocratis Areopag. p. 80. 190. Verum, quo facilius hæ simultates sopirentur, fecere cum aliæ causæ, tum imprimis utrique communis metus ingruentis Philippi Macedonis potentiæ, cujus vires brevi non tantum Atheniensibus, verum ipsi etiam Persarum regi suspectæ esse cœperunt. Tempus, quo facta fuerit hæc conciliatio, accurate nobis indicavit Philippus in Epistola ad Athenienses scripta, quæ servata est inter Demosthenica opera, p. 160. 8. καὶ πρὸς τὸν Πέρσην ἀπεστάλκατε πείσοντας αὐτὸν ἐμοὶ πολεμεῖν· ὃ μάλιστα ἄν τις θαυμάσειε. πρὸ μὲν γὰρ τοῦ λαβεῖν αὐτὸν Αἴγυπτον καὶ Φοινίκην ἐψηφίσασθε, ἂν ἐκεῖνός τι νεωτερίζῃ, παρακαλεῖν ὁμοίως ἐμὲ καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἅπαντας εἰς αὐτόν· νῦν δὲ τοσοῦτον ὑμῖν περίεστι τοῦ πρὸς ἐμὲ μίσους, ὥστε πρὸς ἐκεῖνον διαλέγεσθαι περὶ τῆς ἐπισυμμαχίας. Illa autem Ægypti Phœniciæque expugnatio facta est Olymp. CVII. a. 2 — 4. Cf. Diod. Sic. XVI. 40 — 52. Itaque ab eo inde tempore arctiori communis a Philippo formidinis vinculo juncti fuerunt Persæ atque Athenienses, quin etiam apertum bellum contra Philippum suscepit rex, quum hic Perinthum obsidione cingeret, Olymp. CIX. a. 4. Diod. Sic. XVI. 75. Verum jam antea factæ fuisse censendæ sunt Demostheni illæ largitiones a Persarum rege, quibus incensus Philippo in ipsa Græcia bella concitaret, de quibus et alii prodiderunt, imprimis autem Æschines in Orat. c. Ctesiphont. passim et Diodorus Sic. XVII. 4. πολλὰ γὰρ χρήματά φασιν αὐτὸν [h. e. Δημοσθένη] εἰληφέναι παρὰ Περσῶν, ἵνα πολιτεύηται κατὰ Μακεδόνων. Plutarchus in V. Demosth. p. 851. D. λαβὼν δὲ τῆς πολιτείας καλὴν ὑπόθεσιν τὴν πρὸς Φίλιππον ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων δικαιολογίαν — ταχὺ δόξαν ἔσχε — ὥστε — θεραπεύεσθαι ὑπὸ τοῦ μεγάλου βασιλέως. et p. 852. C. Δημοσθένης — τῷ ἄνωθεν ἐκ Σούσων καὶ Ἐκβατάνων ἐπιβατὸς χρυσίῳ γεγονὼς καὶ καταχεκλυσμένος. p. autem 887. E. dicitur διαβληθεὶς μὲν ἐπὶ τοῖς βασιλικοῖς χρήμασιν. Neque tamen Demostheni soli hæc dona tribuebantur, verum etiam reliquis oratoribus, Macedonum factionis adversariis. Cf. Philostratus de V. Sophist. l. I. XVIII. p. 507. ibique Olearius et impr. A. H. L. Heerenus, vir eximius, in egregio opere Germanico de rebus politicis, de commercio et mercatura præcipuarum ex gentibus antiquis (*Ideen über die Politik, den Verkehr und den Handel der Völker de alten Welt*) Vol. III. P. I. p. 411. sqq. Post illam etiam, de qua supra diximus, Ægypti Phœniciæque expugnationem non abstinuit Demosthenes, quo minus palam populo suaderet, ut Persarum opem contra Philippum implorarent. In Orat. Philipp. III. p. 129. 8. ed. Reisk. quæ habita videtur Olymp. CIX. a. 3. hæc sunt ejus verba: ἐκπέμπωμεν πρέσβεις πανταχοῦ, εἰς Πελοπόννησον, εἰς Ῥόδον, εἰς Χίον, ὡς βασιλέα λέγω· οὐδὲ γὰρ τῶν ἐκείνῳ συμφερόντων ἀφέστηκε τὸ μὴ τοῦτον [Philippum] ἐᾶσαι πάντα καταστρέψασθαι. quibus addi posset Philipp. IV. p. 139. 21. ad 140. 1. et p. 145. 5. nisi hujus Orationis auctoritas et antea a multis esset impugnata, et nuper idoneis orationibus rejecta a W. H. Versteegio in Specim. Literar. quo Philippica IV. Demostheni abjudicatur, Gron. 1818. De obsidione Perinthi supra jam dictum est, quæ ut solveretur, Athenienses a Persis adjuti bellum cum Philippo instaurarunt (cf. Diod. Sic. l. I. c. 77), instigante eos eodem Demosthene in Orat. ad Philippi epist. p. 153. 20. sqq.

Neque vero magnam vim habere videtur argumentum, quod Dionysio Halic. hanc Orationem ad Olymp. CVI. a. 3. referenti eamque primam Demosthenis

δημηγορίαν fuisse affirmanti opponi possit ex loco Plutarchi petitum in V. Demosth. p. 848. E. quem locum quia vir doctiss. Taylorus in Schedis post ejus obitum a Reiskio editis adscripserat ei sui commentarii parti, quæ de Oratione περὶ Συμμοριῶν agebat (cf. Oratt. Gr. vol. VIII. p. 753. sqq.), quibusdam forte videatur consulto citavisse, ut inde Dionysii fidem aliquatenus labefactaret. Verba Plutarchi hæc sunt: τὸ πρῶτον ἐντυγχάνων τῷ δήμῳ θορύβοις περιέπιπτε, καὶ κατεγελᾶτο δι' ἀήθειαν τοῦ λόγου, συγκεχύσθαι ταῖς περιόδοις καὶ βεβασανίσθαι τοῖς ἐνθυμήμασιν πικρῶς ἄγαν καὶ κατακόρως δοκοῦντος· ἦν δέ τις (ὡς ἔοικε) καὶ φωνῆς ἀσθένεια, καὶ γλώττης ἀσάφεια, καὶ πνεύματος κολοβότης, ἐπιταράττουσα τὸν νοῦν τῶν λεγομένων τῷ διασπᾶσθαι τὰς περιόδους, quibus alia adduntur ed eandem rem pertinentia. Jam dicas, si vera sint ea, quæ prodidit Plutarchus, eum τὸ πρῶτον ἐντυγχάνοντα τῷ δήμῳ non tantum successu caruisse, verum etiam prorsus confusum atque dejectum causa sua cecidisse, ipse autem Demosthenes in Orat. de Rhod. lib. I. I. hac a se habita Oratione, tanquam re bene gesta, glorietur, καὶ οὐκ ἐγὼ μὲν ταῦτα εἶπον, ὑμῖν δ' οὐκ ἐδόκουν ὀρθῶς λέγειν, ἀλλὰ καὶ ὑμῖν ἤρεσκε ταῦτα, cumque eo consentiat Philippus, in Epist. l. c. manifesto falsam esse Dionysii traditionem, qua hæc prima omnium Demosthenis δημηγορία fuisse statuatur. Sed primo monendum est, non magis laborare hanc Orationem longioribus periodis frequentioribusque enthymematibus, quam reliquas Demosthenicas, tametsi utroque hoc genere rite adhibito semper magnopere delectatus fuerit Orator. Vid. Hermogenes de Invent. l. IV. princ. Immo vero in argumento rhetoricæ artis vix capaci, in exponenda ratione instituendæ rei navalis, ita versatus est, ut prorsus assentiendum videatur H. Wolfio, qui in Commentario ad hanc Orationem, "Opus esse, ait, quadam animi attentione, quam, cum omnes Demosthenis orationes postulent, hæc etiam flagitet." In reliqua autem sermonis parte, quæ in uberiori materia atque adeo in deliberatione de bello Persico ejusque subsidiis versatur, non minorem se præbet, quam in cæteris quæ maxime celebrantur Orationibus: nec facile ego hanc inter eas referam, de quibus Cicero dixit, Plutarcho narrante in V. Cicer. p. 872. F. ἐνιαχοῦ τῶν λόγων ἀπονυστάζειν τὸν Δημοσθένην. Illum autem superiorem locum Plutarchi de Demosthene a populo male accepto non referendum esse ad Orationem περὶ Συμμοριῶν indicant illæ, quas jam antea habuerat contra tutores, itemque contra Androtionem et Leptinem, quæ quidem omnium consensu inter eas recensentur quæ optime sunt elaboratæ: quibus addunt alii Timocrateam: quarum quidem nonnullæ in frequenti judicio Atheniensium, cujus major pars composita esse solebat ex inferioris loci hominibus, recitatæ fuerunt, Demosthene causam vincente. Igitur par est ut credamus, Demosthenem postea, quum ad populum loqui cœpisset, cujus magnam partem eum jam audivisse credibile est, causas publicas agentem se non inferiorem præbuisse. Et sane vix videtur otium Demostheni superfuisse, si hanc Orationem primam ejus δημηγορίαν fuisse statueris, ad difficiles illas diuturnasque exercitationes, quas adhibuisse dicitur, ut corporis habitum vocemque corrigeret, siquidem hanc Orationem sequitur nullo fere temporis spatio interrupta series reliquarum ab eo habitarum: Timocratea, pro Megalopolitanis, περὶ Συντάξεως, in Aristocratem, pro Rhodiis, cæt. Sed si ad tempora priora respexeris, abunde locum habere potuerunt illa cellæ subterraneæ ædificatio, inque ea sæpius repetita commoratio per duos tresve menses continuos, barbaque altera parte abrasa, siquidem inde a suscepta lite adversus tutores ad eam quæ proxime sequitur contra Androtionem novem anni fuisse videntur. Cf. supra dicta init. Existimandus igitur est Plutarchus locutus esse de quadam Demosthenis Oratione, quam etiam ante illam contra Androtionem in concione habuerit, cujus exemplar neque nunc invenitur in reliquiis Demosthenicis, neque unquam forte in publicum fuerit editum propter illa ipsa vitia a Plutarcho recensita. Dionysii igitur testimonium, quod docti viri, historiæ literariæ peritissimi, fere omnes secuti sunt, hac ratione omnino stare poterit, si admiseris, hanc Orationem περὶ Συμμοριῶν primam fuisse, si temporis rationem spectes, omnium δημηγοριῶν, quæ a Demosthene editæ fuerunt, vel certe Dionysii ætate supererant. Ac ne quemquam offendat conjectura de Oratione deperdita, abunde impediet notitia aliarum Demosthenis Orationum hodie deperditarum, quasque ipsa etiam antiquitas jam desiderasse videtur, quales sunt Oratio contra Pythonem habita de laudibus Atheniensium, alia adversus Lamachum Myrinæum in conventu Olympiaco, cæt.[1]

[1] Olivierius in Hist. Philippi Macedonis Gallice scripta vol. I. p. 174. sqq. ubi varias leges de rebus navalibus diversis temporibus latas commiscuit, videtur orationem περὶ Συμμ. referre ad Olymp. CVI. a. 2. Nos quidem in ejus refutatione, quippe qui

B. Pergimus ad alteram Introductionis partem.

Quodnam fuerit Demosthenis consilium hanc Orationem habentis, ipse in Epilogo paucis verbis indicavit. Athenienses voluit monere, ut bellum apparando omnibus Græcis atque barbaris ostenderent, non eos se esse, quos impune aggredi cuiquam liceret: viderent autem, ne superbia copiarum suarum elati injuste quid agerent, majorumque gloriam non verbis suis, sed factis æquarent. Hæc autem quomodo exposuerit, age videamus.

Athenienses, quum incertus, ut videtur, rumor ad eos pervenisset de Persarum rege bellum adversus se meditante, faciles aures præbuerunt vocibus illorum Oratorum, qui, quum vel consiliorum audacia ac temeritate fortudinis laudem sibi vindicare studerent, vel celebrando majorum gloriam populique superbiæ blandiendo ad ampliorem in civitate locum eniterentur, patriam sæpius in magnum salutis discrimen deduxerant. Hos igitur in maximo populi conventu Miltiadis et Themistoclis laudes celebrantes barbarique ignaviam vituperantes quum audirent, facile eo adducebantur, ut vix cogitantes, de quanta re ageretur, Persarum superbiam non ferendam esse pronuntiarent, sed evocandos esse ad commune contra barbaros bellum universæ Græciæ incolas veteresque injurias ulciscendas. Demosthenes autem, cujus ingenium, quamvis nunc primum ad remp. accedebat, multiplici tamen meditatione et studiorum assiduitate jam erat subactum, ab omni temeritate abhorrebat, sive conjiciens, non illud consilium esse Ochi suis rebus satagentis ac perpetuis cum satrapis bellis vexat, (hunc regem Diod. Sic XVI. 40. dicit αὐτὸν μὲν οὐκ ὄντα φιλοπόλεμον,) ut maximum bellum etiam adversus Græcos susciperet, sive præsentius periculum in discidiis cum Thebanis eorumque sociis patriæ instare animadvertens, ita Atheniensium audaciam reprimit coercetque, non ut eos securos esse juberet ab omni Persarum impetu, verum ut eos moneret, si opes copiæque reipublicæ rite paratæ dispositæque essent, nihil periculi vel externi vel intestini patriæ imminere. Itaque pauca præfatus de ejusmodi oratorum malo more majores perpetuo laudantium nec quicquam tamen sani suadentium, ipse quædam se invenisse modeste profitetur, quibus peractis patriæ commodo melius consulatur. Neque tamen in præsenti periculo abs re esse existimat disputationem, qua ostenditur, quo animo erga universos Græcos sit rex Persarum, quoque hi inter se ipsi. Persa quidem universæ Græciæ hostis est, neque adeo ad singulas civitates, verum ad universas bellum cum eo pertinet. Harum vero pleræque, publicam salutem negligentes, privata autem commoda curantes, eo insaniæ processerunt, ut barbaros amiciores sibi ducere cœperint illis ipsis, quibuscum communis originis sermonisque ac morum vinculo essent juncti. Metuendum igitur erat, ne hi, bello cum Persis coorto, in communis patriæ certamine vel auxilia non ferrent, vel etiam Persis ea contra cæteros Græcos locarent. Sic periculum erat, ne ad Athenienses solos totum discrimen perveniret, atque de iis suspicio oriretur, ac si veterem suam in Græcos dominationem instaurari cuperent. Quibus omnibus ne fides adhiberi posset, opus erat copiis reip. recte ordinatis et justitia consiliorum, quibus et auctoritas et fides civitatis cresceret. Ne vero præcipites in manifestum bellum ruant, jubet eos considerare naturam bellorum, quæ cum Persis suscipiantur: facilem quidem esse victoriam, si ad ipsum discrimen acierum perventum sit, sed difficiles præparationes omni bellorum generi communes: quum vero Athenæ has vix sustineant contra jam manifestos hostes, qui tandem prudentis esset consilii, præsenti periculo neglecto, in novum incertumque adhuc suas opes perdere. Neque vero cæteros Græcos, quos major Atheniensium suspicio quam Persarum metus incesserat, prius cum his signa collaturos esse probabile erat, quam sponte intellexissent, ad universos seque adeo ipsos amittendæ libertatis periculum pertinere: tum vero lubentes Atheniensibus se juncturos opibus ad bellum prævalentibus. Illæ autem opes quomodo instruendæ sint, jam dispicere incipit orator, præmissa tamen admonitione, ut ante omnia bono esse animo studeant atque ita parati, ut ipsi rebus suis operam dare non vereantur. Itaque quum Atheniensium potentia præcipue maris imperio atque copiarum navalium abundantia niteretur, legem se laturum indicat, qua harum instituendarum ratio tota absolvatur. (Sic recte G. F. Schömannus de comitiis Atheniensium, Gryphiswald. 1819. p. 291. "Oratio de Symmoriis non ipsam legem ac rogationem continet, sed consilia tantum, quibus tentare civium animos et præparare voluisse Demosthenes videtur ad legem postea fortassis ad se ferendam, sed nunquam latam."

et se et lectores eodem l. pluribus erroribus implicuit, tempus non teremus, quamvis cæteroqnin eum non negligere didicimus a Valckenaerio ad Orat. de Philippi Amynt. indole, cet. p. 228. 244. alibi.

De postremis verbis dubito: multa hodie deperdita sunt legum Atticarum psephismata, ac potuit facile in eorum numero esse lex hoc tempore lata de Symmoriis. Sæpissime fuit in hac re variatum, atque hinc præcipua difficultas in cognoscendo hoc Atheniensium instituto manavit, facilius multo tollenda, si omnes leges etiamnum superessent.) Ejus legis tria præcipua sunt capita, primum de trierarchorum lectione et divisione, alteram de pecunia publice trierarchis solvenda ad sumtuum compensationem, tertium de distribuendis navalibus eorumque cura. Quum vero in omni bello maxime civitatibus opus sit ejusmodi reditibus, quibus bellici sumtus sustineri possint, monet cives suos Demosthenes, ne in præsentia ditioribus, a quibus ejusmodi auxilia imprimis præstanda essent, molesti esse conentur, utpote qui sponte sua, si barbarum vere appropinquare cognovissent, omnes opes pro libertate patriæ servanda conferrent: nunc quidem, si hos vexare cœpissent, omnem regionis Atticæ reditum, quamvis ditissimæ Græciæ civitatis, nullo modo cum Persarum opibus posse comparari: quod si classis bene instructa fuerit, vix dubium futurum, quin rex, memor cladium illarum, quas ipsius proavi a multo minoribus Atheniensium copiis accepissent, mox ultro a bello abstineat, quum magno suo malo Persæ didicerint, quanto inferiores ipsorum milites sint Græcorum exercitibus. Nec metuendum videri, ne reperiantur nonnulli inter Græcos, qui magnis stipendiis adducti cum rege faciant contra suos gentiles; perspicuum enim esse hoc et illis miserrimum fore, qui hæc auxilia præstitissent, neque utile regi, cui ea tantum victoria posset placere, quam per suos milites, non ea, quam per exteros reportasset. Thebanos etiam, in quos maxime ista suspicio convenire videbatur, omnem profecto operam navaturos, ut illam ignominiam, quam in prioribus Medicis bellis susceperant, diluerent: nec esse dubium, quin reliqui Græci, causæ suæ justitia confisi, proditores superaturi essent. Quapropter non metuendum esse regem Persarum, cujus inimicitias maximum lucrum Græciæ afferre sæpius cognoverant, simulatam vero amicitiam ingentes clades: neque tamen singulare bellum cum eo suscipiendum propter metum cæterorum Græcorum: strenue vero omnes reip. copias esse instruendas apparandasque. Sic enim futurum, ut maximus regem timor invadat, eumque ad pacem servandam hortetur: siquidem, conspirantibus ad ejus perniciem universis Græcis, non habebit, quo se adversus eorum impetum sustineat.

Ita cognito Orationis argumento, sponte nobis oritur admiratio Demosthenis, qui vigesimo octavo modo ætatis anno, hoc est, in ea vitæ parte, cujus vigor atque robur audaciora plerumque probat consilia, consilio et prudentia solus[2] cæteros cives superarit, firmissimumque patriæ præsidium illud existimaverit, quod omnis posteritas probavit, ut respublica, copiis opibusque ad bellum necessariis bene instructa, non aliarum auxilio nitatur, earumque spe se decipi patiatur, verum ipsa cuïcunque repentinæ fortunæ sufficere conetur.[3] Quam acute vero facta est tota Orationis inventio et dispositio elocutioque! Modeste quidem incipiens de suo in patriam amore ejusque juvandæ studio, paullatim ad ipsum argumentum progreditur de bello Persico, cujus pericula et damna accurate ostendit contra reliquorum audaciam et temeritatem: tum unicum patriæ præsidium in usu propriarum virium situm esse probans, idoneam earum adhibendarum rationem docet, non tantum his temporibus, verum et sequentibus accommodatam: sed ea sermonis pars, quia in pronunciando parum habebat, quod auditores alliceret, media collocata est inter duo loca splendidiora, in quibus artis præceptis magis obtemperari poterat.[4] Ejus autem partis

[2] Id enim conficimus ex verbis sæpius laud. in Or. de Rhod. libert. οἶμαι δὲ καὶ μόνος ἢ δεύτερος εἰπεῖν: siquidem posteriora verba ἢ δεύτερος addidisse videtur, ne juvenis suis laudibus commemorandis in invidiam civium suorum incideret. Et infr. in hac ipsa Orat. p. 291. 8. diserte dicit: πιστεύω γὰρ μόνος τἀληθῆ καὶ τὰ γενησόμενα εἰρηκὼς φανήσεσθαι.

[3] Egregie Heerenus l. c. (*Ideen* vol. III. p. I. p. 413): "Gleich in der ersten seiner Reden über Staatssachen erblickt man schon den selbstständigen Staatsmann, der, nicht geblendet von einer glänzenden Idee, sich einem unbesonnenen Unternehmen widersetzt." et ibid. in nota; "Schon hier findet man das nachher so oft wiederkehrende Thema seiner Reden, wie es das von *Chatham* war: auf seinen eignen Füssen zu stehen."

[4] Idem est artificium Ciceronis in plerisque causis *legitimis*. Atque in Demosthene imprimis illud animadverterunt in Oratione p. Corona, cujus quum tres essent partes, de reddenda ratione magistratuum, quibus functus erat, de præconio publico in theatro, de vita ante acta, Orator callide a postrema et exordium sumsit et epilogum, ut quæ dicendo maxime posset exornari, τεχνικῶς ποιῶν, ut ait Libanius in argum. p.

expositio quia pluribus capitibus absolvitur, illud ab Oratore caput prudenter in postremum locum relatum est, a quo facilior esset transitus ad ea, quæ dicenda restarent. De sumtibus bellicis loquenti sponte oritur opportunitas conferendi Atheniensium opes cum Persarum divitiis: ex qua comparatione patet, bellum ab Atheniensibus ultro susceptum prosperi eventus spem præbere vix posse, satis autem eosdem esse validos ad omnem Persarum impetum cohibendum, si, cum reliquis Græcis consentientes, ipsi fortitudinem majorum in præliis imitentur.

His autem verbis inductos fuisse Athenienses, ut a suscipiendo bello abstinerent, docet nos cum ipse Demosthenes in Orat. de Rhod. lib. l. sæpius laud. quo forte item pertinet locus ex Philippi Macedonis Epist. supra laud. tum silentium historicorum, qui hoc tempore perpetuam pacem, dubiam quidem sæpius, nunquam tamen prorsus interruptam, Persas inter et Athenienses fuisse affirmant. Legem autem de nova Symmoriarum forma an jusserit populus, paullo incertius videtur. Factum est forte, ut illam continuo sciverit, mox tamen ad solitum languorem et desidiam delapsus eam neglexerit. Certe variæ in reliquis orationibus Demosthenis occurrunt leges, quas et ipse et alii brevi postea suaserunt, unde merito nobis videmur conficere, multos ditiores identidem se molesto huic trierarchatus oneri subduxisse, ad officium, nisi novis legibus latis, vix reducendos.[5]

C. Superest ut dicamus de titulo.

Taylorus in Prolegg. ad Demosth. l. l. huic Orationi titulum περὶ Συμμοριῶν abjudicat. Hæc enim ejus sunt verba: "Rectius inscriberetur περὶ Βασιλικῶν, ut Dionys. Halic. et Dem. de Rhodiorum libert." Et vero sic melius argumentum Orationis, in deliberatione de suscipiendo bello Persico occupatum, cum titulo conveniret, quam si, vulgari illo περὶ Συμμοριῶν assumto, ex aliqua parte orationis, quamvis prolixe tractata, eam totam dictam fuisse statuas. Accedit quod ex Libanii præfatione ad eam idem confici posse videtur, qui, quum, opportunitate narrata, qua ea habita fuisset, paucis ejus argumentum indicasset, hæc addit: καὶ δὴ καὶ διέξεισιν, ὃν τρόπον ἂν συνταχθεῖεν· ὅθεν καὶ περὶ Συμμοριῶν ὁ λόγος ἐπιγράφεται. Videtur igitur Libanius in suo exemplo alterum titulum, περὶ Βασιλικῶν legisse, propter quem adscripserit, hanc orationem diversam non esse ab ea, quæ nonnullis hoc nomine, ὁ περὶ Συμμοριῶν λόγος, innotuerat. Verum, quia parum videtur differre, utro tandem nomine laudetur, dummodo perspicuum sit, quænam Demosthenis oratio significetur, nos vulgare tenebimus, multorum Grammaticorum auctoritate abunde confirmatum.

Locum Suidæ in v. τίμημα, ubi hæc oratio laudatur nomine περὶ τῶν Συμμάχων, recte jam H. Wolfius correxit in comment. ad nostram Orat., etsi fatendum sit, neque hoc prorsus alienum esse ab rebus, de quibus in ea disputatur.

Vocabulum περὶ Συμμοριῶν nonnulli Latine vertere conati sunt *de classibus*, hac civium Atheniensium distributione collata cum classibus Romanis, a Servio Tullio creatis: nobis autem in duobus institutis, quarum diversa omnino forma ac ratio erat, ejusdem vocis usurpatio plus obscuritatis quam explicationis afferre videtur. Neque magis placet alterum, a Reiskio proditum in commentarii ad h. Or. initio, *de collegiis*. Sic certe, ut aliquis generali vocis notioni modus adhiberetur, præferendum esset *de collegiis ditiorum*. Sed præstat in hujusmodi vocibus, quibus res Romanis ignotæ significentur, Græca tenere, ne temere commiscendis variis nominibus confusionis occasio præbeatur. Itaque, quemadmodum auctores castigati sermonis ostracismum, archontes, et Lacedæmoniorum ephoros et moram non vertenda esse censuerunt, ne similitudine Latinorum instituti lectores in errorem ducerentur, ita nobis videmur nostram Orationem Latine laudantes rectius ipsum Græcum vocabulum, *de Symmoriis*, retinere. Cæterum de hujusmodi interpretationibus idem nuper statuisse videtur I. Th. Bergmannus ad Isocrat. Areop. p. 50.

222. 11. δεῖ γὰρ ἄρχεσθαί τε ἀπὸ τῶν ἰσχυροτέρων, καὶ λήγειν εἰς ταῦτα: neque aliter Anonymi argumentum habet in eandem Orat. p. 224. 15. στρατηγικῶς· κακοὺς γὰρ εἰς μέσον ἐλάσας, τῷ δ' ἰσχυροτάτῳ εἰς τὰ ἄκρα προσκέχρηται, τὸ σαθρὸν τῶν ἄλλων ἐξ ἑκατέρου ῥωννύς.

[5] Suspicetur forte quispiam, ad præsens tantum periculum, non ad perpetuum usum civitatis Athenarum latam fuisse hanc legem a Demosthene, ex l. p. 283. 8. τίς παρασκευὴ, καὶ πόση, καὶ πόθεν πορισθεῖσα χρήσιμος ἔσται νῦν τῇ πόλει. — ἐγὼ δὲ τοῦτο — πειράσομαι ποιῆσαι. Mihi tamen hæc conjectura parum arridet.

AMERSFOORDTII ET SCHAEFERI ANNOTATIONES AD ORATIONEM DE SYMMORIIS.

De tempore, quo hæc Oratio habita est, v. F. A. Wolf. Proleg. ad Leptin. vol. ii. p. 360. De ejus consilio v. idem ibid. p. 379. sqq. SCHAEFER.

P. 280. Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΜΟΡΙΩΝ] Locus Dionys. Hal. est in Arte Rhetor. c. 10. t. V. p. 351. R. V. Krüger. ad Dionys. Halic. Historiograph. p. 209. IDEM.

P. 280. 1. Οἱ μὲν ἐπαινοῦντες] Codex Bavaricus habet Οἱ μὲν οὖν ἐπ. unde Reiskio in suspicionem venit, hanc Orationem esse fragmentum vel perorationem alterius Orationis in eodem argumento versantis, quanquam etiam, salvo οὖν, hinc novam ordiri posse existimat. Posteriori sententiæ ejus parti minus repugno, neque tamen assentior. Non videtur nobis admittendum illud οὖν, ortum quippe ex repetitione vocabuli μέν. Hanc vero Orationem esse perorationem alterius Orationis cur Reiskius voluerit, non capio. Certe nihil est in ejus argumento, quod omisisse videatur Orator, in alia deperdita sermonis parte investigandum. Neque in ἐπιλόγῳ s. ἀνακεφαλαιώσει, quæ est p. 189, 20. quicquam memorat Demosthenes, quin idem in ipsa Oratione fusius disputaverit. Accedit, quod non facile quisquam mediocris Orator, nedum Demosthenes in animum sibi inducat perorationem eam habere, quæ cum alia contineat subtiliter disputata, tum copiosam legis suasionem. Diserte etiam hujus Orationis initium refertur inter Exordia Orationum Demosthen. p. 1423. Neque facile inter Orationes Demosthenis superstites ulla reperiatur, cujus in rebus Persicis item versantis hæc fuerit appendix. Accedit, quod hic locus perquam similis est aliarum Orationum exordiis, de quibus mox dicemus. AMERSFOORDT. Non esse fragmentum Orationis, ipse Aristides p. 264. Reiskium docere poterat. οὖν autem illud, quod prorsus nihili est, non dicam ortum ex repetitione vocabuli μὲν, sed Codicis Bavarici librarius eadem oberravit chorda, qua tot alii scribæ, quorum particulas μὲν et μὲν οὖν confundentium errore notavi Melet. Crit. p. 30. SCHAEFER.

— ibid. Οἱ μὲν ἐπαινοῦντες — τοὺς προγόνους ὑμῶν] Communis fuit hic mos Oratoribus Atticis Demosthenis ætate, ut majorum res præclare gestas laudarent, quo sibi plebeculæ benevolentiam conciliarent, quam his panegyricis imprimis delectari solere sæpius indicat Orator. Exemplo sit locus de Rhod. libert. p. 201. 1. ed. Reisk. χαίρετε ἀκούοντες, ὅταν τις ἐπαινῇ τοὺς προγόνους ὑμῶν, καὶ τὰ πεπραγμένα αὐτοῖς διεξίῃ, καὶ τὰ τρόπαια λέγῃ. In hunc morem Orationes habendi πρὸς χάριν τῶν ἀκουόντων sæpe vehementer invehitur Demosthenes. Phil. III. p. 110. 17. Si inquiratis, inquit, qua potissimum causa Atheniensium respubl. labefactata sit, μάλιστα — εὑρήσετε διὰ τοὺς χαρίζεσθαι μᾶλλον ἢ τὰ βέλτιστα λέγειν προαιρουμένους. Olynth. III. p. 34. 15. ἀλλὰ δικαίου πολίτου κρίνω τὴν τῶν πραγμάτων σωτηρίαν ἀντὶ τῆς ἐν τῷ λέγειν χάριτος αἱρεῖσθαι. καὶ γὰρ τοὺς ἐπὶ τῶν προγόνων ἡμῶν λέγοντας ἀκούω — οὓς ἐπαινοῦσι μὲν οἱ παριόντες ἅπαντες, μιμοῦνται δ' οὐ πάνυ. quam reprehensionem iisdem fere verbis in Demosthenem retorsit Demetrius citatus a Plutarcho p. 852. C. ἐπαινέσαι μὲν ἱκανώτατος ἦν τὰ τῶν προγόνων καλὰ, μιμήσασθαι δ' οὐχ ὅμοιος. Sed non solebat Demosthenes importune majorum animas quacunque opportunitate ab inferis excitare, verum ubi sic res ferebat, ubi commemoratio florentis reipubl. Atticæ conditionis desides cives ad diligentiam ac fortitudinem poterat instigare, tum vero frequenter illi erant in ore. Exempla cum alibi prostant in ejus operibus, tum in hac ipsa Oratione. Quin imo gravissime Æschinem insectatur Athenienses a pristinæ gloriæ memoria avocantem de F. L. p. 345. 14. ἐδημηγόρει καὶ συνηγόρει ἐκείνῳ [Philocrati] πολλῶν ἀξίους — θανάτων λόγους, ὡς οὔτε τῶν προγόνων ὑμᾶς μεμνῆσθαι δέοι (respiciens forte ad ejus verba de F. L. p. 109. et 113. ed. Tauchnitz.) quibus addantur ea, quæ in eadem Orat. leguntur p. 441. 8. sqq. Cum loco ex Olynth. III. cit. convenit initium Orat. Isocratis de Pace et ad Demonic. (mihi p. 44.) ubi plebis indoles præclare describitur: ἐκεῖνο δ' οὖν φανερὸν, ὅτι δεῖ τοὺς βουλομένους ἢ ποιεῖν ἢ γράφειν τι κεχαρισμένον τοῖς πολλοῖς μὴ τοὺς ὠφελιμωτάτους τῶν λόγων ζητεῖν, ἀλλὰ τοὺς μυθωδεστάτους· ἀκούοντες μὲν γὰρ τοιούτων χαίρουσι. Sed præstantissimorum fuit semper virorum libertate sua in dicendo (παῤῥησίᾳ) uti, neque propter populi favorem reipublicæ utilitatem negligere: quo nomine imprimis laudatur Demosthenes a Plutarcho in ejus vita p. 852. B. Cf. et Schol. ad Orat. Demosth. de Pace p. 60. 1. quibus ex recentioribus omnino addatur Heerenus in opere laud. vol. III. p. I. p. 416. sqq. Hanc etiam libertatem olim sibi vindicaverat Pericles ap. Thucyd. II. 60. sqq. et Nicias ibid. VI. 9. οὔτε ἐν τῷ πρότερον

χρόνῳ διὰ τὸ προτιμᾶσθαι εἶπον παρὰ γνώμην, οὔτε νῦν, ἀλλὰ, ἃ ἂν γιγνώσκω, βέλτιστα ἐρῶ κ. τ. λ. Et quantopere jam sua ætate mala hæc consuetudo vigeret, nemo melius intellexit eodem Nicia, qui rei male ad Syracusas gestæ quum nuntium Athenas vellet mittere, fidem non habuit legatis suis, sed suas literas populo recitare jussit, quibus vere exercitus clades exponebantur, φοβούμενος — μὴ οἱ πεμπόμενοι ἢ κατὰ τὴν τοῦ λέγειν ἀδυνασίαν —— ἢ τῷ ὄχλῳ πρὸς χάριν τι λέγοντες οὐ τὰ ὄντα ἀπαγγείλωσιν κ. τ. λ. Thucyd. VII. 8. — Non minus regibus perpetuo adesse adulatores quam plebi in regimine populari, cum omnes agnoscunt, tum Isocrates monuit ad Nicocl. R. p. 27. οἱ συνόντες [τοῖς βασιλεῦσι] πρὸς χάριν ὁμιλοῦσι, et ipse de se confitetur ad Philippum Maced. p. 146. οὐ τὰ πρὸς χάριν ἐκλεξάμενος, καίτοι πρὸ πολλοῦ ποιησαίμην ἂν σοι κεχαρισμένως εἰπεῖν. — Cæterum monendum est, hoc exordium forma ac dictione convenire cum Periclis Oratione funebri, quæ est ap. Thucyd. II. 35. et cum initio Isocratis Orationis ad Nicoclem, quæ loca imitatus esse videtur Demosthenes. AMERSFOORDT. Imitationem non agnosco. Usus autem est Demosthenes hoc exordio ad retundendos Oratores, qui cum, antequam ipse ad dicendum surgeret, περὶ τῶν βασιλικῶν orarent, nihil aliud quam mellitos globulos hianti coronæ ingerentes decantando immortalia majorum facinora cives in Persam concitare studuissent. SCHAEFER.

— ult. προαιρεῖσθαι] Quod abest ab Ariside Art. p. 264. et 310. videtur servandum. Exagitat enim Demosthenes consilium ejusmodi Oratorum, qui, dum eloquentia præstare videntur, nihil dicunt, quod patriæ prodesse possit: sin προαιρεῖσθαι ejiciatur, eorundem stultitiam et imprudentiam potius incusare videretur, qui non justo tempore ac temere ea majorum facta commemorarent. Sed vulgaris lectio magis cum sqq. convenit. De infinitivo verbum προαιρεῖσθαι vulgo sequente cf. A. Matthiæ in Grammat. Gr. §. 531. et cf. locus supra cit. ex Phil. III. Sic perpetuo opponit λόγον κεχαρισμένον et συμφέροντα. v. et Olynth. III. l. supra laud. Neque hoc rarum est, ut plures deinceps infinitivi sequantur. De Latinis hujusmodi locutionibus v. D. Wyttenbachius in Bibl. Crit. VIII. p. 72. Græca exempla vel ex hac ipsa Oratione peti possunt. Cf. p. 284. 20. 215. 3. 6. 17. 286. 2. alibi. AMERSFOORDT.

P. 281. ult. ὧν οὐδ' ἂν εἷς — τῷ λόγῳ] Similiter de majoribus Philipp. II. p. 68. 18. ed. Reisk. πράξαντες ταῦθ', ἃ πάντες μὲν ἀεὶ γλίχονται λέγειν, ἀξίως δ' εἰπεῖν οὐδεὶς δεδύνηται· διόπερ κἀγὼ παραλείψω. δικαίως. ἔστι γὰρ μείζω τἀκείνων ἔργα, ἢ ὡς τῷ λόγῳ τις ἂν εἴποι. et Orat. π. Συντ. p. 171. 11. τὸν γὰρ ὑπὲρ τηλικαύτης πόλεως ῥηθησόμενον λόγον καὶ τοιούτων πραγμάτων παντὸς ἑνὸς τοῦ λέγοντος ἀεὶ μείζω φαίνεσθαι δεῖ καὶ τῆς ἀξίας τῆς ὑμετέρας ἐγγὺς εἶναι, μὴ τῆς τοῦ λέγοντος. Ita etiam Isocrates Panegyr. c. 23. eos ait tales fuisse, ὥστε μηδένα πώποτε δυνηθῆναι περὶ αὐτῶν, μήτε τῶν ποιητῶν, μήτε τῶν σοφιστῶν, ἀξίως τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων εἰπεῖν. et c. 51. τότε [h. e. quum dicere hanc Orationem incipiebam] μὲν γὰρ ᾤμην ἀξίως δυνήσεσθαι περὶ τῶν πραγμάτων εἰπεῖν· νῦν δ' οὐκ ἐφικνοῦμαι τοῦ μεγέθους αὐτῶν. Malo etiam sensu [H. e. de re mala, ingrata. SCHAEFER.] usurpatur hoc ἐφικνεῖσθαί τινος a Demosthene de F. L. p. 361. 24. de Phocensium clade: ὅλως δὲ οὐδ' ἂν εἷς ἐφικέσθαι τῷ λόγῳ δύναιτο τῶν ἐκεῖ κακῶν νῦν ὄντων. sed meliore ab eodem Amator. Serm. (Quæ Oratio ab aliis refertur ad Androtionem. Vid. Reiskius ad ejus initium. Nos tamen in hujusmodi Orationibus, de quarum auctoribus lis est, in hac Annotatione vitandi erroris causa ubique Demosthenis nomen usurpabimus.) p. 1405. 22. εἰ μὲν οὖν οἷόν τ' ἦν ἐφικέσθαι τῷ λόγῳ τοῦ κάλλους τοῦ σοῦ. Isocrates Laud. Helenæ p. 358. f. τὰ μὲν μικρὰ ῥᾴδιον τοῖς λόγοις ὑπερβαλέσθαι, τῶν δὲ χαλεπὸν τοῦ μεγέθους ἐφικέσθαι. Eodem sensu dixit Panathen. p.415. τοῖς δὲ ὑπερβάλλουσι τῶν ἔργων καὶ τῷ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει χαλεπὸν ἐξισῶσαι τοὺς ἐπαίνους. Idem Archid. p. 234. de Lacedæmoniis, qui ad Thermopylas pugnaverant: τοιούτους σφᾶς αὐτοὺς παρασχόντες, ὥστε τοὺς μετὰ τέχνης ἐγκωμιάζοντας μὴ δύνασθαι τοὺς ἐπαίνους ἐξισῶσαι ταῖς ἐκείνων ἀρεταῖς. et ibid. τοὺς βουλομένους ἡμᾶς εὐλογεῖν ἀπορεῖν ποιήσομεν, τί τῶν πεπραγμένων ἡμῖν ἀξίως ἐροῦσι. Wyttenbachius autem in Epist. Crit. ad D. Ruhnken. p. 31. f. monuerat, ex hujus Orat. initio expressa videri Juliani verba Cæsar. p. 324. D. ἔργα ἔπραξα τηλικαῦτα, ὥστε τὴν μνήμην, καίπερ οὐκ ἀξίως ὑπὸ τῶν συγγραφέων ὑμνηθέντων (alii ὑπομνηθέντων), ὅμως δὲ συμπαραμένειν τῷ βίῳ. IDEM.

P. 282. 1. τοῦ δοκεῖν — ἐκφέρονται] Mireris, hanc locutionem Reiskio insolitam videri potuisse, δόξα h. l. fere idem quod τιμὴ, cum quo vocabulo passim jungitur. v. p. 1423. 6. SCHAEFER.

— ibid. τοῦ δοκεῖν εὖ λέγειν] Ita Exord. Orat. Demosthen. XXXV. p. 1411. 8. ed. Reisk. ἠβουλόμην ἂν — τὴν ἴσην σπουδὴν ἐνίους τῶν λεγόντων ποιεῖσθαι, ὅπως τὰ βέλτιστ' ἐροῦσιν, ὅσην περ, ὅπως εὖ δόξουσι λέγειν, κ. τ. λ. AMERSFOORDT.

— ult. ἐλάττω τῆς ὑπειλημμένης] Ita Demosthenes Or. in Leptin. p. 480. init. ed. Reisk. res Chabriæ referens, ὅτι, inquit, — οὐδαμοῦ τὸ τῆς πόλεως ὄνομ' οὐδ' αὐτὸν κατῄσχυνεν, οὔτε πάνυ ῥᾴδιον κατὰ τὴν ἀξίαν εἰπεῖν, πολλή τ' αἰσχύνη, λέγοντος ἐμοῦ, ταῦτ' ἐλάττω φανῆναι τῆς ἐν ἑκάστῳ νῦν περὶ αὐτοῦ δόξης ὑπαρχούσης. Olynth. III. p. 35. de majoribus: μόνοι δὲ ἀνθρώπων κρείττω τὴν ἐπὶ τοῖς ἔργοις δόξαν τῶν φθονούντων κατέλιπον. Justinus II. c. 6. init. "Operaque Atheniensium effectu majora quam voto fuere." IDEM.

P. 283. 4. δοκῆτε] δοκεῖτε Bekker. quod unice probari oportere ita nunc constat, ut mirer, Amersfoordtium de vulgatæ solœcismo nihil monuisse. V. not. ad p. 44. 1. 45. 8. ed. Reisk. ubi quod Bremius dicit, ἂν h. l. significare *posse*, non assentior. Est enuntiatio hypothetica. Hypothesin supplet Reiskius in not. sequ. SCHAEFER.

— 5. δύνασθαι] Uncis inclusit Reiskius. Reponendum censet δεόντως vel ὀρθῶς. Sed horum vocabulorum vis jam latet in illo μάλιστα. Itaque vulg. lectio est tenenda. AMERSFOORDT. Accedo. V. p. 1423. 13. SCHAEFER.

— ibid. παρεσκευάσθαι] παρασκευάσασθαι legitur Exord. Orat. VIII. p. 1423. 13. quod, si paucas varias lectiones exceperis, idem est atque hoc nostrum: ideoque videtur præferendum. AMERSFOORDT. Recte. Vulgata non debebat probari Bremio in not. ad p. 45. 8. SCHAEFER.

— 6. εἰ μὲν — βέλτιον σχοίη] Hanc Oratorum dicendi curam cum socordia in agendo conjunctam sæpius graviter increpat Demosthenes. Exemplo sint Exord. Orat. X. totum p. 1424. Phil. II. p. 66. 20. ed. Reisk. εἰ μὲν οὖν καὶ νῦν λέγειν δικαιότερα ὑμῖν ἐξαρκεῖ, ῥᾴδιον, καὶ πόνος οὐδεὶς πρόσεστι τῷ πράγματι· εἰ δὲ κ. τ. λ. Phil. I. p. 51. 6. εἰ μὲν, ὅσα ἄν τις ὑπερβῇ τῷ λόγῳ, ἵνα μὴ λυπήσῃ, καὶ τὰ πράγματα ὑπερβήσεται, δεῖ πρὸς ἡδονὴν δημηγορεῖν· εἰ δ' ἡ τῶν λόγων χάρις, ἂν ᾖ μὴ προσήκουσα, ἔργῳ ζημία γίγνεται, αἰσχρόν ἐστι κ. τ. λ. AMERSFOORDT.

— ibid. [οἱ μέλλοντες]] Cur Reiskium sequar, non video. AMERSFOORDT. Recte uncos removit cum Amersfoordtio Bekker. Conf. p. 1423. 14. SCHAEFER.

— ibid. λέγειν δεινοὶ] Cave jungas λέγειν δεινοί. δεινὸς ipsum per se de facundo dicitur. SCHAEFER.

— ibid. φανείημεν ὄντες] Nihil abesse Reiskius facile vidisset, si attendisset vim oppositionis. Scilicet τοῖς δεινοῖς opponitur v. 8. ὁστισοῦν, i. e. homo vel minime facundus. IDEM.

— 7. εὖ οἶδ' ὅτι] Formula Græcis solemnis atque in quocunque genere scriptorum frequenter obvia, cujus tamen variam potestatem diversamque collocationem, imprimis Demosthenicam, uberius h. l. explicare statuimus. De ea egerunt Vigerus de Idiotism. 1. Gr. c. 5. sect. 8. §. 16. p. 271. et impr. Hoogev. ad eum locum, quem partim sequimur. Idem de Partic. 1. Gr. p. 876. et p. 880. sqq. subaudiendum esse censet τοῦτ' ἀληθές vel σαφές ἐστιν. Videtur tamen potius tacite repetendum esse idem verbum, ad quod in Oratione refertur, ut hic οὐδὲν ἂν βέλτιον σχοίη, sicut in Pauli Apostoli loco Actor. XXVI. 27. hanc repetitionem diserte exstare monuit Hoogeveenius ad Vigeri 1. c. Cf. et A. Matthiæ in Grammat. Gr. §. 613. VI. p. 905. Recte vertitur *sat scio*. Modo autem occurrit, addito adverbio εὖ, modo eodem omisso: nonnunquam etiam pro hoc aliud invenitur, ut σάφα vel ἀκριβῶς. In quacunque sententiarum parte invenitur, tum in initio et medio, tum in earundem fine. Opponitur ei sæpe alia: οὐκ οἶδ' ὅτι, vel et οὐκ οἶδ' ὅ τι: difficile autem est videre, utrum cuique loco conveniat. Videtur tamen, si affirmantis est, εὖ οἶδ' ὅτι, vel simpliciter οἶδ' ὅτι, legendum esse ὅτι, si negantis, in οὐκ οἶδ' ὅ τι separandum. Sic certe ut statuamus faciunt exempla, in quibus supra dictorum fidem, justum ordinem tenentes, tueri conabimur, simul illorum ope probantes, hanc formulam cum omnibus fere verbi modis temporibusque conjungi. — In præsenti indicat. sine εὖ media sententia. Demosthenes in Mid. p. 535. 19. ed. Reisk. οὐδέ γε ἐκεῖνο οὐδεὶς ὑμῶν, οἶδ' ὅτι, μνημονεύοι: c. Arist. I. p. 784. 24. σὺ δ', οἶδ' ὅτι, καὶ τὰ ἀντίγραφα αὐτῶν ἔχεις. Philipp. II. p. 73. 11. ταῦτα γὰρ ἅπαντα — μνημονεύετ', οἶδ' ὅτι, ῥηθέντα, ubi jam Hoogeveen. ad Vigeri I. c. monuerat deesse εὖ. Male igitur et contra Codicum consensum Reiskius illud inseruit, nullo insuper in textu mutatæ lectionis addito signo. Thucydides II. 64. καὶ δι' αὐτὴν, οἶδ' ὅτι, μισοῦμαι. Et cum εὖ Æschines c. Timarch. (ed. Tauchnitz.) p. 32. f. καὶ εὖ οἶδ' ὅτι δοκοῦσιν ὑμῖν καλῶς ἔχειν. ibid. p. 40. περὶ οὗ πάλαι εὖ οἶδ' ὅτι θαυμάζετε. Sic et in initio sententiæ Demosthenes p. Phorm. p. 954. 12. ἐγὼ μὲν γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι τοῦτον, ubi ex præcedentibus supplendum οἴει. et plenius etiam Exord. XXIV. p. 1433. 27. ἐγὼ δ' οἶδα μὲν τοῦθ' ὅτι — προσδέχονται πάντες. quibuscum convenit, item in initio positum, Epist. III. p. 1475. 22. εὖ γὰρ ἴστε, ὅτι — φαύλην δόξαν ἡ πόλις λαμβάνει. Æschines c. Timarch. p. 21. εὖ δ' ἴστε — ὅτι — οἱ νόμοι σώζουσι. In fine periodi occurrit apud Aristophan. Plut. 183. ab Hoogeveenio citatum; Μονώτατος γὰρ εἶ σὺ πάντων αἴτιος Καὶ τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν, εὖ ἴσθ' ὅτι. — Cum imperf. indicat. addito ἄν. Initio sententiæ Demosthenes p. Cor. p. 286. 10. εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι, εἰ — , οὐκ ἂν ἠκούομεν. c. Nicostr. p. 1247. 6. εἰ μὲν οὖν — , εὖ οἶδ' ὅτι

ὑμεῖς τ' ἂν μοι ἔτι μᾶλλον συγγνώμην εἴχετε. adv. Lacrit. p. 939. 12. καὶ εἴγε τις—ἐτόλμησε — , εὖ οἶδ' ὅτι ἠγανάκτει ἂν οὗτος. — Cum perf. indic. initio sententiæ. Æschines c. Timarch. p. 29. init. εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι πάντες ἐκπεπλεύκατε εἰς Σαλαμῖνα. — Cum fut. indic. Demosthenes p. Phorm. p. 945. 10. media sententia: ἐξ ὧν εὖ οἶδ' ὅτι ἥ τε τούτου συκοφαντία φανερὰ γενήσεται. c. Pantæn. p. 967. 1. ὡς καὶ ὑμεῖς εὖ οἶδ' ὅτι φήσετε. c. Macart. p. 1063. 6. ἀλλ' εὖ οἶδ' ὅτι οὐδεὶς ἔσται. c. Conon. p. 1256. 15. καὶ τούτου συγγνώμην ἕξετε εὖ οἶδ' ὅτι πάντες. Aristophanes Plut. 72. Ἀλλ' ἢν πύθησθέ μ' ὅστις εἴμ', εὖ οἶδ' ὅτι Κακόν τί μ' ἐργάσεσθε κοὐκ ἀφήσετε. et v. 216. Ἐγὼ γὰρ, εὖ τοῦτ' ἴσθι, κἂν δεῖ μ' ἀποθανεῖν, Αὐτὸς διαπράξω ταῦτα. et cum ἀκριβῶς Demosthenes Epist. III. p. 1484. 27. καὶ τότε φήσετε δεινὰ πεπονθέναι με, ἀκριβῶς οἶδα, ὅτε κ. τ. λ. Igitur hic occurrit sine ὅτι. — Cum aoristo indic. addito ἂν, media sententia, Demosthenes Phil. II. p. 72. 24. οὔτ' ἂν ὑμεῖς, εὖ οἶδ' ὅτι, ἐπαύσασθε πολεμοῦντες. Lucianus Dial. Mar. II. οὐ γὰρ ἂν, εὖ οἶδ' ὅτι, ἐδυνήθη ἀποκινῆσαι τὴν πέτραν ἀπὸ τῆς θύρας. et cum ἀκριβῶς initio periodi Æschines c. Timarch. p. 47. ἀκριβῶς οἶδ' ὅτι κατέγνωτ' ἂν αὐτοῦ. — Cum præs. optat. initio sententiæ Demosthenes Exc. adv. Lacrit. p. 938. 26. ἀλλ' εὖ οἶδ' ὅτι οὐδὲν ἂν τούτων οἷός τ' εἴη διδάξαι. — Cum ariosto optativi, addito ἂν, media sententia Demosthenes p. Phorm. p. 954. 10, χρηστὸν εὖ οἶδ' ὅτι φήσειας ἄν. Epist. II. p. 1469. 7. τὸ γὰρ ὑμᾶς τῷ τοιούτῳ τοῦτον τὸν τρόπον κεχρῆσθαι ἐμοὶ μὲν ἂν, εὖ οἶδ' ὅτι, φανείη συμφορά. c. Macart. p. 1065. 29. media sententia: εἰ γάρ τις — , εὖ οἶδ' ὅτι ἀποκρίναιτ' ἄν. Ita et in loco, in cujus explicatione versamur. Cum σάφα apud Euripid. Phœniss. v. 1610. Œdipi sunt verba ab Hoogeveenio citata: Τίς ἡγεμών μοι ποδὸς ὁμαρτήσει τυφλοῦ; Ἥδ' ἡ θανοῦσα; ζῶσά γ' ἂν, σάφ' οἶδ' ὅτι. Subaudiendum ὁμαρτήσαι vel indicativus ὡμάρτησεν ἂν, ut Hoogev. Sed rariora hujus formulæ exempla sunt apud Tragicos; apud Comicos vero iis nihil frequentius occurrit. Exempla ex tragicis collegit Io. Lentingius ad Euripidis Medeam p. 165. — Denique jungitur participio aoristi. Demosthenes Phil. III. p. 110. 5. καὶ πάντων εὖ οἶδ' ὅτι φησάντων. — Quod vero attinet ad contrariam formulam, οὐκ οἶδ' ὅτι, eam sæpissime sequitur verbum δεῖ, ut in Orationum clausulis. Demosthenes p. Phorm. p. 963. 7. οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν, uti et in Conon. p. 1271. 6. c. Nausim. et Xenopith. p. 993. 15. c. Callicl. p. 1281. 10. quibus locis duobus posterioribus ὅ τι scribendum est pro vulgato ὅτι, quod item Reiskio ita visum fuit in Indice Græcit. ad v. ὅστις. Ita et c. Theocrin. p. 1340. 3. Serm. Amat. p. 1415. 18. c. Spud. de dote legitur p. 1019. 2. περὶ ἧς οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ λέγειν. Isocrates Paneg. c. 30. πολιτείαν, — ἣν οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ διὰ μακροτέρων ἐπαινεῖν. Cf. et Panath. p. 439. Herodis Orat. π. Πολιτείας Oratt. Græc. vol. VIII. p. 38. καὶ τούτων οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ σημεῖον ἄλλοθεν λαβεῖν. — Paullo diversæ indolis esse videtur apud Demosthen. c. Steph. de f. test. I. p. 1103. 20. αὐτὸς οὐκ ἂν οἶδ' ὅ τι ἄλλο εἶχον ψηφίσασθαι, et cum occurrit sequente ὅπως vel εἴποτε. Demosthenes c. Phorm. p. 919. 19. εἰ οὕτως ἐδείκνυε Φορμίων, οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν ἄλλως — ἀπελογήσατο. Æschines c. Timarch. p. 38. f. μὰ τὸν Διόνυσον, οὐκ οἶδ' ὅπως δυνήσομαι. et Demosthenes de Rhod. libert. p. 195. 1. οὐκ οἶδ', εἴποτ' ἂν εὖ φρονῆσαι ἠθέλησαν. Amersfoordt.

— 8. εἷς ὁστισοῦν δύναιτο διδάξαι] Reiskius Exord. VI. p. 1423. 16. de suo ὅ τι inseruit. Ibidem pro εἷς ὁστισοῦν erat olim τις ὁστισοῦν. Sed τις ejiciendum censebat Wolfius. Nobis quoque εἷς præferendum videtur, ne τις sæpius repetatur. Neque Reiskii placet conjectura. Cum vulgata lectione convenit Exord. XXVII. p. 1437. 7. ἂν μὲν γὰρ διδάξαι δυνηθῶσιν. quod paullo aliter pronunciatum est Exord. XXII. p. 1432. 28. οὐ γὰρ οἱ ταχὺ εἰπόντες μάλιστα εἰς τὸ δέον λέγουσιν, ἀλλ' ὃς ἂν δείξῃ, τίς πορισθεῖσα παρασκευὴ νυνὶ διαμεῖναι δυνήσεται. Amersfoordt. Nostro loco εἷς oppositum est antegresso ἅπαντες. Schaefer.

— ibid. πεῖσαι] Φράσαι duo Codd. Amersfoordtii. Nec displicet: ut hæc quoque sit orationis redundantia, cujus tot exempla in Demosthenicis occurrunt. Sic p. 283. pen. ἐναργές — καὶ σαφές. Vulgata quidem scriptura parum videtur congruere cum sequentibus, τίς et πόση et πόθεν. Idem.

— 10. λελύται] Λελύσεται Bekker. Sive hoc probes, sive λυθήσεται, idem est sensus: ambo enim valent *solutus erit*. Sed λελύσεται est paulo exquisitius. λελύται prætulit Bremius ad p. 45. 8. ed. Reisk. Idem.

—12. πρὸς βασιλέα] Vulg. πρὸς τὸν βασιλέα. τὸν abest a Paris. primo, secundo, quinto, Bavarico, Aug. secundo, appendice Francofurtana. Articulum ejecit Reiskius. Habet tamen quo se tueatur. Infra p. 179. 21. item legitur περὶ τῶν πρὸς τὸν βασιλέα. Sed in re, cujus judicium difficile est, nostrum non est pronuntiare. Simplex βασιλεὺς sæpe de Persarum rege invenitur, quod notissimum est. Apud Demosthenem exempla sunt plurima: in Orat. c. Timoth. p. 1185. 20. p. 1191. 20. s. p. 1192. 22. ed. Reisk. alibi. Philostratus V. Soph. I. XVIII. p. 507. οἱ μὲν βασιλεῖ ἐπιτήδειοι ἦσαν. Ac raro simplex βασιλεὺς de alio quam de Persarum rege dicitur, nec nisi manifesta sententia quis alius indicetur. Sic est apud Diodorum Sic. XVI. 75. τῆς γὰρ τοῦ βασιλέως (Philippi Macedonis) αὐξήσεως διαβεβοημένης κατὰ τὴν Ἀσίαν, ὁ βασιλεὺς (Persarum) ὑφορώμενος τὴν τοῦ Φιλίππου δύναμιν. et XVII. 4. permutantur Ἀλέξανδρος et ὁ βασιλεύς: sed illic narratio ea est, ut perspicuum sit ad eundem virum hæc referri. Cæterum h. l. monemus, regnasse in Perside, quum Oratio περὶ Συμμοριῶν habita est, Ochum, cui cognomen fuit Artaxerxis. Tertius fuit rex ita dictus, unde eum Artaxerxem III. nuncupavit Heerenus in Enchiridio ad discendam Hist. Ant. conscripto (*Handboek der O. G.*) p. 115. quomodo etiam est apud Ælianum V. H. Ἀρταξέρξην τὸν καὶ Ὦχον ἐπικληθέντα. Regnavit hic annos 23. ab Olymp. CIV. 3. ad Olymp. CIX. 1. Vid. Diodor. Sic. XV. 93. XVIII. 5. Supra de eo monuimus in Introduct. p. 723. — Πρὸς hic significat *respectu, quod pertinet ad*, ut sæpe. Cf. Matthiæ l. l. p. 196. V. Diogen. Laert. VI. 42. Amersfoordt.

— 13. κοινὸν ἐχθρὸν] Isocrates Orat. ad Philipp. p. 167. εἰ μέν τις φαίη, τὸν τῆς Ἀσίας βασιλέα τοῖς Ἕλλησιν ἐπιβουλεύειν καὶ παρασκευάζεσθαι στρατεύειν ἐφ' ἡμᾶς, οὐδὲν ἂν λέγοι περὶ αὐτοῦ φαῦλον. et vicissim Panath. p. 438. init. meminit Græcorum κοινῆς τῆς ἔχθρας ὑπαρχούσης τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους καὶ τοὺς βασιλέας αὐτῶν. Idem.

— 14. ταῦτα] Διὰ ταῦτα, *propter hæc, quæ dixi*: ὅτι κοινὸς ἐχθρὸς ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων ἐστίν. Facilior quidem, neque tamen in textum recipienda est lectio unius Cod. Paris. 2. διὰ τοῦτο. Sed abundant exempla pronominis demonstrativi pluralis, quod ad unam rem referatur. Amersfoordt. Amersfoordtio assentitur Boissonadus ad Aristænet. p. 436. V. not. ad p. 18. 21. Schaefer.

— ibid. μόνοις] Recte Wolfius interpretatur μόνοις, i. e. μονωθεῖσι. Rarior hic usus adjectivi μόνος. Sophocles Ajac. 511. σοῦ — μόνος. Schol. κεχωρισμένος. Idem.

— 15. πόλεμον — ἄρασθαι] Hanc phrasin cum similibus contulit Andr. Dunæus ad Orat. Demosthen. de Pace p. 375. ed. Nostr. Amersfoordt.

— 18. δὴ] Vulg. δέ. Recte δὴ, *jam*. Schaefer.

— 19. παρασκευάζεσθαι δ'] Idem consilium dedit Philipp. I. p. 51. 13. δεῖ τοὺς ὀρθῶς πολέμῳ χρωμένους οὐκ ἀκολουθεῖν τοῖς πράγμασιν, ἀλλ' αὐτοὺς ἔμπροσθεν εἶναι τῶν πραγμάτων κ. τ. λ. Amersfoordt.

— 20. τοῦθ' ὑποκεῖσθαι τῇ γνώμῃ] Iterum referendum ad præcedentia: παρασκευάζεσθαι ἃ προσήκει πάντα. Reiskius in Indice Demosth. *præsuppositum et infixum menti esse tanquam scitum certumque*: satis profecto verbose, sed melius, quam Wolfius. Idem.

— ult. συμμαχήσειν] Συμμαχῆσαι et mox ἔχειν probat Bremius ad p. 13. 16. ed. Reisk. me quidem non assentiente. Schaefer.

P. 284. 4. ἐπισχὼν ὧν ὥρμηκεν] Ἂν Bekkerum puto recte delevisse. Locutionem Reiskius satis operose interpretatur. Est enim vulgaris attractio, quam sic resolvas: ἐπισχὼν τούτων, ἃ ὥρμηκεν. Eodem modo resolvendum. p. 1421. 25. ed. Reisk. ἐὰν μὲν ὀρθότερον φανῇ τις λέγων ὧν ὑμεῖς ὡρμήκατε. Frequentius, quam ὁρμᾶν (i. q. ὁρμαίνειν) τι, dicitur ἐπέχειν τινός. Aristophanes Av. 1192. Dind. ἐπίσχες τοῦ δρόμου. Active Demosthenes p. 505. 16. οἷς μάλιστ' ἄν τινας ᾤετο ἐπισχεῖν τοῦ τοιοῦτόν τι ποιεῖν. p. 1128. 16. τούτους τῆς ἄγαν κολακείας ἐπισχήσετε. Add. p. 131. 15. Idem.

— 6. τοὺς ἰδίους πολέμους] Græcorum dementiam in implorando Persarum ope ad intestina bella renovanda conspicuam item castiget Isocrates Paneg. c. 34. οὐκ ἐν τοῖς πολέμοις τοῖς πρὸς ἀλλήλους ἐν ἐκείνῳ (Persarum rege) τὰς ἐλπίδας ἔχομεν τῆς σωτηρίας, ὃς ἀμφοτέρους ἡμᾶς ἡδέως ἂν ἀπολέσειεν. Amersfoordt.

— 7. ἐπανορθώσασθαι] Hinc patet, non ubique veram esse distinctionem, quam dat Herodianus Philet. (additus a Piersono Mœridis editioni) p. 469. κατορθῶσαι ἐπὶ πολέμου καὶ τῶν τοιούτων. — ἐπανορθῶσαι δὲ ἐπὶ λόγων. Alia loca, quæ similiter faciunt contra Herodianum, dabit Index Reisk. Cf. Isocrat. Areop. c. 5. οὐδὲ σκοποῦμεν, ὅπως ἐπανορθώσομεν αὐτήν. Ex præcedd. subaudiendum est τὴν πολιτείαν διεφθαρμένην. Æschines c. Timarch. p. 20. f. αἱ γὰρ ἴδιαι ἔχθραι πολλὰ πάνυ τῶν κακῶν ἐπανορθοῦσι. Demosthenes de Rhod. libert. p. 200. 23. ἐπανορθώσεταί τις, ἃ νῦν οὐκ ὀρθῶς ἔχει. Vid. et Ælian. V. H. III. 17. XIV. 13. Cæterum de vario usu verbi κατορθοῦν cf. Sallierius aliique Interpretes ad Thomam Mag. in v. κατορθῶσαι. Idem.

— ibid. καὶ τοῦτον τὸν νοῦν ἔχοντες] Vulgatam satis defendit quod sequitur p. 185. 4. τοιοῦτον ἔχουσι νοῦν. Schaefer.

— 10. ἀπ' ἴσης] Eadem vis formularum ἀπ' ἴσης, ἐξ ἴσης, ἐπ' ἴσης, nihilque ad eas subaudiendum, quippe omnes adverbialiter dicuntur. Idem.

— 12. ἐνδέχεσθαί] I. q. ἐξεῖναι. Xenophon Hier. 4. 4. τοῖς μὲν γὰρ ἰδιώταις ἔξεστι — , τοῖς δὲ τυράννοις οὐκ ἐνδέχεται. Idem.

— 13. τῶν ἰδίᾳ τι συμφερόντων] Demosthenes de Pace p. 63. 2. ed. Reisk. τῶν τοίνυν ἰδίων ἕνεκα ἕκαστον εὑρήσετε [εἰς τὰ] πολλὰ προηγμένον, ὧν οὐδὲν ἠβούλετο πρᾶξαι.

Loquitur eo loco de Thessalis et Thebanis. De his similiter Phil. II. p. 67. 26. De iisdem et Argivis ibid. p. 68. 23. οἶδεν οὖν [Philippus] ἀμφοτέρους τὸ λυσιτελοῦν ἀγαπήσοντας, οὐχ ὅ τι συνοίσει κοινῇ τοῖς Ἕλλησι σκεψομένους. Contrariam Atheniensium φιλοτιμίαν laudat ibid. p. 67. 18. Ita et Phil. III. p. 129. 3. καὶ γὰρ ἂν ἅπαντες δουλεύειν δήπου συγχωρήσωσιν οἱ ἄλλοι, ὑμῖν γ' ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνιστέον. Hoc libertatis amore incensus Demosthenes in Psephismate, quo Philippo bellum inferre jussit Athenienses, Or. p. Cor. p. 289. δεινὸν ἡγεῖται εἶναι καὶ ἀνάξιον τῆς τῶν προγόνων δόξης τὸ περιορᾶν τοὺς Ἕλληνας καταδουλουμένους. et deinde v. 29. ἐνθυμηθέντας τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς, διότι περὶ πλείονος ἐποιοῦντο τὴν τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίαν διατηρεῖν, ἢ τὴν ἰδίαν πατρίδα. et similiter p. 295. Hæc ex innumeris locis selegimus exempla, quæ apud Oratores Atticos exstant in comparandis Atheniensium cæterorumque Græcorum consiliis de patriæ libertate tuenda versantes. Alia dedit Dunæus l. cit. ad p. 61. 9. AMERSFOORDT.

— 15. ἐᾶσαί] Noli credere [sc. Wolfio Reiskioque]. λαβεῖν ταύτην τὴν δίκην explicatur per epexegesin ἐᾶσαί τινας — γενέσθαι. SCHAEFER.

— 18. ἴσῳ] Verum non illud verebatur Demosthenes, ne Athenienses bello contra Persas suscepto injusti viderentur, verum ne reliquis Græcis suspicionem moverent, illos apparatus non contra Persas, sed contra se ipsos instructos esse. Malim igitur vulgatam lectionem tenere, ita vertendam: *ne temere bello suscepto viribus impares simus.* Sic tota periodus duobus membris constans optime cohærebit. Prioribus illis σκεπτέον — οὐκ ἴσοι respondebunt ἂν ἡ μὲν δύναμις — πᾶσιν ᾖ φανερά: posterioribus autem μήτ' ἐκεῖνος — λήψεται occurritur his verbis, φαίνηται — αἱρουμένη. AMERSFOORDT.

— ibid. μήτ' ἐκεῖνος, ὃν — τοῖς Ἕλλησι] Citant Anecd. Bekk. p. 136. 28. SCHAEFER.

— 20. [δοκεῖν]] Vocem δοκεῖν uncis inclusit Reiskius, ejiciendam illam esse significans e textu. Ut hic occurrit τὴν πίστιν τοῦ δοκεῖν, ita supra p. 282. 2. δόξαν τοῦ δοκεῖν. AMERSFOORDT. Uncos recte amoverunt Amersfoordt. et Bekker. SCHAEFER.

— ult. φρονεῖν] Simpliciter dici de animi elatione, cum alibi docui, tum obiter monui supra ad p. 110. 20. Plutarchus t. VI. p. 17. R. εἴ τις ἐπὶ τῇ τοῦ σώματος ῥώμῃ φρονεῖ. ubi si quis pertendat φρονεῖν hanc vim habere propterea, quia præpositio accesserit, quid sibi velit fateor me ignorare. In Euripideo loco Suppl. 447. quo usus sum in libro Bosiano p. 267. φρονεῖν simpliciter dici de φρονήματι, facile concedet, quisquis loci illius sententiam perviderit: vix enim tyranno metuendi οἱ φρόνιμοι, ut qui non invident miseriis vitæ tyrannorum; vehementer metuendi οἱ φρονηματίαι. Neque alio sensu hoc verbum puto usurpatum in Sophoclis Trachin. 312. Herm. Scilicet Ioles τὸ φρόνημα, non τὴν φρόνησιν, facile arguebant vultus, corporis gestus, incessus, ipsum silentium. IDEM.

— ibid. τοῖς δὲ θρασυνομένοις κ. τ. λ.] Demosthenes de Pace p. 63. 10. ed. Reisk. πρὸς δὲ τοὺς θρασέως ὁτιοῦν οἰομένους ὑπομένειν δεῖν καὶ μὴ προορωμένους τὸν πόλεμον ἐκεῖνο βούλομαι λογίσασθαι. ad quem locum Dunæus disputat de vocibus θάρσος et θράσος, hoc ubique malo sensu accipiendum esse affirmans. Præstaret eum dixisse, id, etsi non ubique, tamen plerumque obtinere. Ita θρασύνεσθαι in laudem dici videtur apud Thucydidem V. 104. f. Cf. tamen, qui cum Dunæo facere videntur, Hesychius in v. θρασυμέμνονα et cognatis et Ammonius p. 71. ibique Valckenaer. De facili depravatione τῆς ἀνδρίας in θρασύτητα loquitur, ut hic, ita in Serm. Amat. p. 1405. 17. τῶν γὰρ — διὰ τὴν ἀνδρίαν θρασυτέρων εἶναι δοκούντων, et Pericles in Orat. funebri apud Thucydidem II. 40. copiose disputavit. Ita etiam sæpius, ut in opinione hominum, sic et librariorum vitio in MSS. confundi ἀνδρίαν et ἀναίδειαν docuit Wyttenbachius Bibl. Crit. P. III. p. 53. Etymologus M. in v. ἀπόνοια dicit duas esse partes dementiæ; τὴν ὑπερηφανίαν καὶ τὴν θρασύτητα· — καὶ γὰρ θρασύτης ἐστὶν ἡ ἄλογος τόλμα. Thucydides III. 82. τόλμα μὲν γὰρ ἀλόγιστος ἀνδρία φιλέταιρος ἐνομίσθη. ad q. l. recte Scholiastes: τὴν μὲν γὰρ ἀλόγιστον τόλμαν, ἣ καὶ θρασύτης καλεῖται, ἀνδρείαν προσηγόρευσαν. Cum toto hoc loco valde convenit Exord. XXXV. p. 1441. 18. quo item modestiam in dicendo cum fortitudine ac vigilantia in agendo commendat: τὸν μέλλοντα πράξειν τὰ δέοντα, οὐκ ἐπὶ τῶν λόγων θρασὺν, ἀλλ' ἐπὶ τῆς παρασκευῆς ἰσχυρὸν εἶναι δεῖ. quocum consentit Artabanus apud Herodotum VII. 49. f. ἀνὴρ δὴ οὕτω ἂν εἴη ἄριστος, εἰ βουλευόμενος μὲν ἀῤῥωδέοι, πᾶν ἐπιλεγόμενος πείσεσθαι χρῆμα, ἐν δὲ τῷ ἔργῳ θρασὺς εἴη. Periculum, quod bellum temere susceptum affert, depinxit Demosthenes Exord. LI. p. 1452. 2. ἀγνοοῦντες — ὅτι αἱ διὰ τῶν λόγων ἀνδρίαι καὶ θρασύτητες, ἐὰν μὴ μεθ' ὑπαρχούσης ὦσι παρασκευῆς καὶ ῥώμης, ἀκοῦσαι μὲν εἰσὶν ἡδεῖαι, πράττειν δ' ἐπικίνδυνοι. quem imitari videtur Livius XXXV. 32. *Consilia calida et audacia prima specie læta, tractatu dura, eventu tristia.* Neque in imperatore ἡ θρασύτης probatur Euripidi Phœn. 602. ἀσφαλὴς γάρ ἐστ' ἀμείνων ἢ θρασὺς στρατηλάτης. Quem versum frequenter recitabat Augu-

stus, Polyæno teste l. VIII. c. 24. §. 4. Suam modestiam in concionibus ad populum ipse prædicat Demosthenes de Cherson. p. 106. 20. AMERSFOORDT.

P 285. 2. ἀνδρίας] Aliæ editt. forte rectius ἀνδρείας et hic et alibi dederunt, ubi in hac Oratione occurrit. Reiskius sæpius diphthongum ει in simplex ι mutavit. IDEM.

— 5. ἐν δὲ τῷ συμβουλεύειν — εἰπεῖν ἔχειν] Sic Pittacus in carmine, quod edi solet cum Anacreonticis: Συνετῶν ἐστὶν ἀνδρῶν, Πρὶν γενέσθαι τὰ δυσχερῆ, Προνοῆσαι, ὅπως μὴ γένηται· Ἀνδρείων δὲ γενόμενα εὖ θέσθαι. Demosthenes de Cherson. p. 108. 7. ed. Reisk. οὐκ εἶναι νομίζω τοῦ συμβουλεύοντος ὑμῖν ἔργον οὐδὲν πλὴν εἰπεῖν τὰ βέλτιστα. p. Cor. p. 308. 24. ἂν γ' ἂν ὁ ῥήτωρ ὑπεύθυνος εἴη. — τίνα οὖν ἐστὶ ταῦτα; ἰδεῖν τὰ πράγματα ἀρχόμενα καὶ προαισθέσθαι καὶ προειπεῖν τοῖς ἄλλοις. Exord. Oratt. XII. p. 1426. 7. τὸ συμβουλεύειν περὶ τῶν παρόντων καὶ γενησομένων προτίθεται. XXXVI. p. 1443. 1. δεῖ δὲ πράξεώς τινος τὸν λέγοντα φανῆναι σύμβουλον, δι' ἣν καὶ μετὰ ταῦτα ἀγαθοῦ τινὸς ἡμῖν ἔσται παρουσία. XXI. p. 1431. 6. ἐξ ὅτου δὲ τρόπου βελτίω δύναιτ' ἂν γενέσθαι [τὰ πράγματα], τοῦτο τοῦ συμβουλεύοντος ἔργον εἰπεῖν. coll. ibid. v. 11. Audaciam in dicendo, nisi cum fortitudine in agendo conjuncta sit, reprehendit Eteocles apud Euripidem in Phœniss. v. 723. ἐγῷδα κείνους τοὺς λόγους ὄντας θρασεῖς. Hunc tamen morem Athenienses sequebantur, si Demosthenem audias Exord. XXII. p. 1432. ὑμεῖς εἰώθατε τῷ βουλεύεσθαι χρῆσθαι ὀξέως. δεῖ δὲ βουλεύεσθαι μὲν ἐφ' ἡσυχίας, ποιεῖν δὲ τὰ δόξαντα μετὰ σπουδῆς. cui iisdem fere verbis præiverat Isocrates ad Demon. p. 16. βουλεύου μὲν βραδέως, ἐπιτέλει δὲ ταχέως τὰ δόξαντα. Hinc notum suum illud præceptum hausit Sallustius, a Dunæo etiam laudatum ad Demosth. Orat. de Pace p. 368. de bello Catil. c. 1. *Priusquam incipias, consulto, et ubi consulueris, mature facto opus est.* ad quem locum alia exempla dedit Cortius. Sed communis fuit hic error Atheniensibus cum reliquis hominibus, quos ad res maximi momenti sæpius temeritate ferri constat, quam consilio. Thucydides I. 78. ἰόντες τε οἱ ἄνθρωποι ἐς τοὺς πολέμους τῶν ἔργων πρότερον ἔχονται ἃ χρῆν ὕστερον δρᾷν, κακοπαθοῦντες δὲ ἤδη τῶν λόγων ἅπτονται. Quapropter non injuria præcesserat eodem loco: βουλεύεσθε οὖν βραδέως, ὡς οὐ περὶ βραδέων [de bello inter Græcos]. Merito igitur prudentis consilii auctorem quovis pretio dignum judicavit Isocrates ad Nicocl. p. 43. τοὺς δὲ νοῦν ἔχοντας καὶ δυναμένους ὁρᾷν πλέον τι τῶν ἄλλων περὶ πολλοῦ ποιοῦ καὶ θεράπευε, γινώσκων ὅτι σύμβουλος ἀγαθὸς χρησιμώτατον καὶ τυραννικώτατον ἁπάντων κτημάτων ἐστίν. AMERSFOORDT.

— 8. χαλεπὸν] Ut hic ipse πόλεμος dicitur χαλεπὸς, ita apud Isocratem Paneg. c. 38. Persarum rex dicitur esse χαλεπὸς πρὸς τὸ πολεμεῖν. IDEM.

— 9. ἂν συμβάντα] Est enuntiatio hypothetica, tacita hypothesi: *si forte cum Persa congrediendum sit.* SCHAEFER.

— 10. τριηρῶν] De accentu hujus genitivi agens Buttmannus nostrum locum citavit Grammat. Gr. major. t. I. in Addend. ad p. 185. V. not. ad p. 100. 26. IDEM.

— 11. τόπων] Suspicio mihi orta est, designari hoc vocabulo *loca munita, munimenta, castella,* quæ si conficienda sint, quanti constare soleant ærario, dicere opus non est. Hoc etiam sensu intelligenda videntur loca in Orat. de F. L. p. 397. 22. ed. Reisk. καίτοι δύο χρησιμωτέρους τόπους τῆς οἰκουμένης οὐδ' ἂν εἷς ἐπιδεῖξαι τῇ πόλει, κατὰ μὲν γῆν Πυλῶν, ἐκ θαλάττης δὲ τοῦ Ἑλλησπόντου. cum quo loco cf. Æschines de F. L. p. 92. αἰτιᾶταί με —, ἀπηλλοτριωκέναι δ' ἀφ' ὑμῶν τὸν ἐπὶ Θρᾴκης τόπον. Demosthenes Philipp. III. p. 119. 14. κύριος δὲ Πυλῶν καὶ τῶν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας παρόδων ἐστὶ, καὶ φρουραῖς καὶ ξένοις τοὺς τόπους τούτους κατέχει. de F. L. p. 398. 26. εἰσὶ γὰρ οἱ πρέσβεις οὐ τριηρῶν οὐδὲ τόπων, οὐδὲ ὁπλιτῶν, οὐδ' ἀκροπόλεων κύριοι. p. Cor. p. 325. 25. ἐὰν τὸν ἐμὸν τειχισμὸν βούλει δικαίως σκοπεῖν, εὑρήσεις ὅπλα, καὶ πόλεις, καὶ τόπους, καὶ λιμένας, καὶ ναῦς, καὶ ἵππους, καὶ τοὺς ὑπὲρ τούτων ἀμυνομένους. ταῦτα ἐγὼ προὐβαλόμην πρὸ τῆς Ἀττικῆς. Huc etiam pertinet Isocrat. Panathen. p. 441. ubi tropice eadem hæc vox occurrit: τοὺς τόπους ἅπαντας προκατειλημμένους. Neque tamen affirmem, in nullo horum locorum aliam etiam significationem convenire. Ac præstaret forte legere πόρων, quos item cum χρήμασι infra conjungit p. 184. 20. Nisi hæc placeant, restitue τειχῶν. Sic certe sæpe dicuntur ἐπιτειχίσματα, cujus vocis, ut et τειχισμάτων, exempla collegit T. Hemsterhusius ad Luciani t. I. p. 63. Mihi tamen, nisi hæc, quam dedimus, admissa fuerit explicatio τῶν τόπων, præferendum videtur πόρων. AMERSFOORDT. Optime habet vulgata. τόποι h. l. sunt, quæ alibi dicuntur ὁρμητήρια. SCHAEFER.

— 19. φανεροὶ — ἀντιταττόμενοι] Ita et scripsit Thucydides I. 42. φανερὰν ἔχθραν καὶ οὐ μέλλουσαν πρὸς Κορινθίους κτήσασθαι. et II. 2. ἔτι ἐν εἰρήνῃ τε καὶ τοῦ πολέμου μήπω φανεροῦ καθεστῶτος. AMERSFOORDT. Sed hæc diversi sunt generis. Nostro loco φανεροὶ — ἀντιταττόμενοι est ex notissimo idiomate i. q. φανερὸν ἐγίγνετο, ὅτι πρὸς ἐκεῖνον ἀντιταττόμεθα. Sic p. 231. 16. φανεροὶ πᾶσιν ἦσαν ἀναγκασθησόμενοι —. SCHAEFER.

— 21. κεφάλαια] *fines,* quasi dicas *capita.* IDEM.

— 22. δύνασθαι] Non requirerem, si ab-

esset. Et fortasse natum est e tribus syllabis antecedentibus. Sed tuetur etiam Dionysius Halic. l. c. ad v. 27. IDEM.

— 23. τί — ἐχθροὺς ἔχοντες;] Eadem fere verba infra occurrunt p. 296. 25. atque citantur in loco sæpius laudato de Rhod. libert. p. 192. 4. sqq. Habet fere similia Isocrates Amart. p. 681. πῶς εἰκὸς Νικίαν — πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν ἐχθροῖς ἑτέρους διαφόρους ποιεῖσθαι; AMERSFOORDT.

— antep. ὁμολογοῦντας] Dionysius Halic. l. c. ad p. 180. 27. ὡμολογημένους. Sed nostra scriptura aliquanto gravior. *qui ipsi fatentur*, scil. se hostes esse. SCHAEFER.

— pen. παρασκευαζόμεθα — ἀμυνόμεθα] Cod. Bekk. παρασκευασώμεθα — ἀμυνούμεθα. Legam: παρασκευασόμεθα — ἀμυνούμεθα. IDEM.

— ibid. παρασκευαζόμεθα — πρὸς τούτου;] Apud Thucydidem II. 20. cum præpositione εἰς jungitur hoc verbum: παρεσκευασμένους ἐς πόλεμον. AMERSFOORDT.

— ult. μέν γε] γε bene delevit Bekker. SCHAEFER.

P. 286. 2. οὐχ ἡδέως — ἐχόντων] V. not. ad p. 283. 11. Bene Græcum ususque frequentis ἡδέως ἔχειν τινί: non Græcum ἡδέως ἔχειν τινὸς, quod Machonis fragmento ap. Athenæum intulit Lennepius ad Phalar. p. 332. a. IDEM.

— 3. ὅτι νὴ Δί' ἀκούσονται κ. τ. λ.] Est hæc ὑποφορά. Itaque Reiskius, quem Amersfoordtius secutus est, post αὐτοῖς perperam posuit signum interrogandi. Mutavi. IDEM.

— 4. αὐτοῖς] Post h. v. Bekkerus plene interpungens sequentia sic continuat: αὐτοὺς δ' οὐ προορᾶν ὦ πρὸς τοῦ Διὸς οἴεσθε τοῦτο; Verissime. Jam apparet, quam vanus fuerit conjector Reiskius, cum et πείσειν post τοῦτο addendum censeret, et οὐκ ante οἴομαι ipse adderet. IDEM.

— 5. ὦ] ὢ malit Boissonadus ad Aristænet. p. 209. IDEM.

— ibid. οὐκ οἴομαι] Negationem Reiskius rectissime de suo addidit. Si omissa fuerit, nullus idoneus sensus verborum reperiri potest. AMERSFOORDT. Negationem Bekkerus rectissime delevit. V. not. ad v. SCHAEFER.

— 6. ἀλλ' οὔπω μείζων κ. τ. λ.] Vide, ut vara vibiam sequatur. Cum enim Reiskius non vidissit, πῶς στικτέον v. 10. commentus est ἄλογον quiddam, quod frustra excusat contentione orandi. Nunc, superioribus a Bekkero recte distinctis, hæc antecedentibus junguntur λογικώτατα. IDEM.

— 7. ἀλλ' ἢ] Legendum est οὐδὲν οὖν ἄλλ' ἢ, *nihil aliud nisi*. Hoc scribitur pro οὐδὲν ἄλλο ἤ. Recte vertitur *nihil plane, prorsus*. Vid. Hoogev. ad Viger. de Idiotism. p. 439. Sæpius confunditur cum οὐδὲν ἀλλ' ἢ, hoc est ἀλλὰ ἢ, *præterquam*, quod monuit jam idem Hoogev. de Partic. L. Gr. p. 4. et fusius p. 32. Cf. etiam Matthiæ Gramm. Gr. p. 903. Manifestius apparet ἄλλο apud Demosthenem c. Macartat. p. 1066. 12. οὐκ ἂν ἔχοι — ἄλλ' οὐδ' ὁτιοῦν ἀποκρίνασθαι ὁ παῖς, ἢ ὅτι —. ubi Reiskius male habet ἀλλ'. et c. Phænipp. p. 1047. v. ult. οὐδὲν ἄλλο κατασκευάζεις ἢ —. Inverso ordine habet Thucydides III. 14. ἄλλο οὐδὲν ἢ ἐκ γῆς ἐναυμάχουν. Hoc item sæpius occurrit, sequente πλήν. Eempla attulit Matthiæ l. c. quibus adde Isocratem Panathen. p. 437. οὐδὲν ἄλλο πράττοντας [Lacedæmonios] οὐδὲ βουλευομένους, πλὴν ὅπως μάλιστα μὲν ἁπάντων ἄρξουσιν· εἰ δὲ μὴ, Πελοποννησίων. et sine ἄλλο ibid. p. 405. οὐδὲν ἔχων ἐγκαλεῖν, πλὴν ὅτι. Hoogeveen. de Partic. L. Gr. p. 1061. monet, οὐδὲν ἄλλο πλὴν usurpari, quum de *multitudine vel plenitudine quid negatur*. De alia formula οὐδὲν ἀλλ' ἢ cf. idem Hoogeveen. ad Viger. p. 438. Legitur ea apud Demosthenem p. Phano c. Aphobum p. 847. init. ex emendatione Reiskii: οὐδὲ τετόλμηκε διώκειν [τινὰ μαρτυρίαν] ἀλλ' ἢ ταύτην. Ita et c. Pantæn. p. 982. 1. μισεῖσθαι μέντοι τινὰς [fœneratores ac numularios] εἰκότως ἂν ὑφ' ὑμῶν, οἳ τέχνην τὸ πρᾶγμα πεποιημένοι μήτε συγγνώμης μήτ' ἄλλου μηδενὸς εἰσὶν ἀλλ' ἢ τοῦ πλείονος. quorum verborum posteriorem partem recte interpretatus est Reiskius ad h. l. et in Ind. v. εἶναι: *qui neque veniam [misericordiam] neque quicquam aliud curant præterquam quæstum*; subaudito δοῦλοι vel ἐπιτηδευταί. cum quo loco quoad sensum convenit alius c. Macart. p. 1073. 18. ἐνδεικνύμενοι, ὅτι οὐδενὸς αὐτοῖς μέλει πλὴν τοῦ πλεονεκτεῖν. Sine negatione occurrit interrogandi significatione. Hesychius: Ἄλλο τι. ἐν ἐρωτήσει Ἀττικοί. Atque est etiam ita, ubi legas ἄλλο τι ἤ; *nonne?* Cf. Matthiæ l. c. p. 675. Vigerus p. 152. qui tamen male vertisse videtur locum Herodoti II. 14. ἄλλο τι ἢ οἱ ταῦτα οἰκέοντες Αἰγυπτίων πεινήσουσι; *numquid Ægyptii — fame laboraturi sunt?* Verte: *nonne Ægyptii — fame laboraturi sunt?* Alia est significatio, si scribatur τί ἄλλο ἤ. Thucydides V. 98. τί ἄλλο ἢ τοὺς ὑπάρχοντας ἐχθροὺς μεγαλύνετε. AMERSFOORDT. Nostro loco similibusque nihil quidquam interest, ἄλλ' scribas an ἀλλ'. Sed aliorum locorum eorumque non paucorum ea est natura, ut aversentur ἄλλ' solum admittant ἀλλ'. Orthographiæ igitur constantia poscit, ut posteriorem rationem ubique sequamur. Scilicet linguæ usus cum profectus esset ab ἄλλ' ἢ, mox ab etymo ita deflexit, ut immemor originis solam formulam ἀλλ' ἢ agnosceret. SCHAEFER.

— ibid. ῥαψῳδήσουσιν] Vertit Reiskius in Ind. *incussum garrire*. Loco autem, quem illuc retulit, c. Aristog. I. p. 770. 14. ed. Reisk. additur μάτην, quod no-

tandum videtur. AMERSFOORDT.

— 9. ἡμεῖς] Recte dedit Reiskius. Vertendum: *si ea, qua nos putamus instare*, [bellum puta cum Persis] *revera fiant, tum* cæt. IDEM.

— ibid. τηλικοῦτον — ὅστις —] V. Melet. Crit. p. 71. SCHAEFER.

— 10. ὑμῖν] F. ὁρῶν χιλίους ὑμῶν ἱππέας. In vulgata et ὑμῖν habet quod displiceat, nec particula suo loco posita est; requiras enim verba sic structa: ἱππέας μὲν χιλίους. IDEM.

— ibid. ἱππέας] V. not. ad ὑμῖν v. 10. IDEM.

— 11. τριακοσίας] Krügerus ad Dionys. Halic. Historiograph. p. 210. " ὑπάρχειν — potest abesse, cum facile ὄντας subaudias." V. not. ad ὑμῖν v. 10. IDEM.

— 12. δεήσεται] Nihil nec subaudiendum neque addendum. Nos quoque simpliciter: *gute Worte geben wird*. Sic δεῖσθαι v. 13. et δεομένους v. 15. IDEM.

— 13. ἐκ μὲν τοῦ καλεῖν — ἀφαμαρτεῖν] Immo hæc quoque cohærent cum verbo ἐστὶν, quod finit periodum. Monuit etiam Krügerus ad Dionys. Halic. Historiograph. p. 210. IDEM.

— ibid. τὸ δεῖσθαι] Posterior *implorandi* notio hic unice vera est, et ipse tenet Reiskius ad v. 23. *rogantes a vobis protegi* — ἐκ μὲν τοῦ καλεῖν ἤδη τὸ δεῖσθαι, κἂν μὴ τύχητε, ἀφαμαρτεῖν. *si Græcorum opem imploratis, nascitur exinde vobis, ut ab aliis auxilium petatis; quod si frustra imploraveritis, accidit vobis, ut hac petitione decidatis frustraque rogetis.* Similis prorsus consilii auctor fuit postea Atheniensibus Demosthenes, uti legatos ad Thebanos mitterent, qui eos contra Philippum suscitarent, Orat. p. Cor. p. 287. 24. ed. Reisk. μὴ δεῖσθε Θηβαίων μηδέν· αἰσχρὸς γὰρ ὁ καιρός· ἀλλ' ἐπαγγέλλεσθε βοηθήσειν, ἐὰν κελεύωσιν· — ἵν' ἐὰν μὲν δέξωνται ταῦτα καὶ πεισθῶσιν ἡμῖν, καὶ ἃ βουλόμεθα ὦμεν διῳκημένοι, καὶ μετὰ προσχήματος ἀξίου τῆς πόλεως ταῦτα πράξωμεν, ἐὰν δ' ἄρα μὴ συμβῇ κατατυχεῖν, ἐκεῖνοι μὲν ἑαυτοῖς ἐγκαλῶσιν. ἄν τι νῦν ἐξαμάρτωσιν, ἡμῖν δὲ μηδὲν αἰσχρὸν μηδὲ ταπεινὸν ᾖ πεπραγμένον κ. τ. λ. Neque aliter Phil. III. p. 129. 5. ταῦτα δὴ πάντα αὐτοὶ παρασκευασάμενοι καὶ ποιήσαντες τοῖς Ἕλλησι φανερὰ τοὺς ἄλλους ἤδη παρακαλῶμεν. AMERSFOORDT. De v. δεῖσθαι v. not. ad δεήσεται v. 12. SCHAEFER.

— 14. ἀφαμαρτεῖν] Ἐφαμαρτεῖν qui potuerit probari Krügero l. Dionys. c. non perspicio. IDEM.

— ibid. ἐκ δὲ τοῦ μετὰ τοῦ κ. τ. λ.] Pervellem Krügerus in not. ad h. l. abstinuisset Thucydideo II. 43. ubi unice probandum ἔν τῳ, quod etiam Bekkerus nuper dedit. IDEM.

— 15. ἐπισχεῖν] Amersfoordtius elegantem dicit conjecturam [sc. ἐπιτυχεῖν] neque tamen huic loco necessariam. Miror Reiskii, multo magis etiam miror Amersfoordtii judicium. ἐπισχεῖν enim tam recte habet, tam unice convenit loco, ut alterum illud sit longe ineptissimum. ἐπισχεῖν, *quiescere, nihil amplius satagere, sed* καραδοκεῖν τὸ μέλλον. IDEM.

— ibid. δεομένους] V. not. ad δεήσεται v. 10. IDEM.

— 19. εὑρεῖν] Non opus videtur hujusmodi [sc. Reiskii] emendatione. Explicari potest: *conatus sum invenire rationem explicandi vobis meam mentem, quæ neque audaciæ speciem præ se ferret, neque vobis longior adeoque ingrata auditu videretur.* Sic optime conveniet εὑρεῖν cum seqq. πολλὰ πράγματα ἔσχον σκοπῶν. Reiskium in errorem duxisse videtur, quod λόγον verteret *hanc quam vobis fero legem, hunc quem vobis habeo sermonem*. AMERSFOORDT. Reiskius in Ind. Græcit. p. 259. vulgatam non solicitans recte vertit *comminisci, meditando extundere*, citatque p. 292. 8. et 494. 26. ed. Reisk. ubi eadem est locutio. SCHAEFER.

— ibid. τὴν μέντοι παρασκευὴν — σκοπῶν] Ordo hic est: πολλὰ πράγματα ἔσχον σκοπῶν τὴν παρασκευὴν, ὅπως —. *multum occupatus fui considerando, quomodo, quantum fieri posset, optime et celerrime belli fieret apparatus.* Sic sæpe Græci pro σκοπῶν, ὅπως ἡ παρασκευὴ —, quod multi pridem docuerunt. AMERSFOORDT.

— 21. οἴομαι] Sic Reiskius fere ubique dedit pro οἶμαι. De permutatione horum vocabulorum v. C. D. Beckius ad Demosthen. Or. de Pace p. 46. 53. ed. Reisk. et ipse Reiskius præfat. ad Demosth. vol. I. p. ccxii. 6. IDEM.

— 22. ψηφίσασθαι] Alii Codd. ψηφίζεσθαι, quod præferendum videtur. Aoristo hic quidem locus idoneus esse non videtur. Cf. Matthiæ Gr. Gr. p. 691. §. 497. et p. 698. §. 501. IDEM. Immo aoristo hic locus maxime idoneus est: nec Matthiæ disputationem Amersfoordtius videtur satis diligenter legisse. SCHAEFER.

— pen. ὁρᾶτε γὰρ — ὑμῖν ἐγένετο] Similia legas in Xenophontis Cyrop. II. 3. 3. quem Demosthenes h. l. secutus videtur Bakio ad Cleomed. p. 425. Non assentior. Talia enim imitabantur umbratici homines temporum citeriorum cadentisque Græcitatis, servum pecus imitatorum, non veteres illi heroes rerum hominumque usu exercitati: ut qui in hujusmodi locis agnoscunt vestigia imitationis, dum ostentant doctrinam, capitalibus ingeniis magnam facere injuriam videantur. IDEM.

P. 287. 4. πράξοντα] Τὰ δέοντα puto a Dionysio additum: simplex enim πράξοντα

melius respondet simplici ποιήσων. Sæpius autem ποιεῖν et πράττειν ut synonyma ponuntur, quo varietur oratio. Sic p. 114. 20. καίτοι ταῦτα πράττων τί ἐποίει; p. 115. 5. καὶ πάνθ' ὅσα πράττει μετὰ τῆς δυνάμεως ποιοῦντα. Quid quod ambo junguntur, non tanquam diversæ verba significationis, sed ut oratoria abundantia aures impleant? Sic p. 245. 27. τί προσῆκον ἦν ἑλέσθαι πράττειν καὶ ποιεῖν τὴν πόλιν. quem locum, Boissonado monente, videtur respexisse Tiberius p. 53. ubi quæ de talibus pleonasmis et a Technico et a Boissonado traduntur, compone cum nota ad p. 99. 8. IDEM.

— 5. παρωξυμμένων] Absolute, ut hic, legitur apud Demosthenem c. Everg. et Mnesib. p. 1124. 37. ed. Reisk. ἢ παροξυνόμενον ὑπὸ ἡδονῆς, *exacerbatum propter aliquid, quod nostrum uterque amat*. Alibi invenitur cum πρός. Isocrates Archid. p. 237. παροξυνθῆναι πρὸς τὸν πόλεμον. Æschines c. Timarch. p. 35. med. παρωξυμμένος δὲ πρὸς τὸ πρᾶγμα. et cum ἐπί. Isocrates ad Philipp. p. 141. οὗτοι μὲν γὰρ παρώξυνον ἐπὶ τὸν πόλεμον. item omisso πρὸς vel ἐπί. Isocrates ad Philipp. p. 175. τίς οὐκ ἂν — παροξυνθείη πολεμεῖν πρὸς αὐτόν. ad Demon. p. 16. οὕτω δ' ἂν μάλιστα βουλεύεσθαι παροξυνθείης. Panathen. p. 415. πολλῶν παροξυνόντων γράφειν. Thucydides I. 67. τοὺς ἄλλους ἐάσαντες πρῶτον παροξύνειν τοὺς Λακεδαιμονίους. Plus notat quam προτρέπειν, uti patet ex Demosthenis Serm. Amat. p. 1415. 21. ἡγούμενος τὰς τοιαύτας παρακλήσεις τοὺς μὲν ἀγνοοῦντας προτρέπειν, τοὺς δ' εἰδότας παροξύνειν. itemque plus quam ἐποτρύνειν. Thucydides I. 84. τῶν τε ξὺν ἐπαίνῳ ἐποτρυνόντων ἡμᾶς ἐπὶ τὰ δεινὰ, παρὰ τὸ δοκοῦν ἡμῖν οὐκ ἐπαιρόμεθα ἡδονῇ, καὶ ἤν τις ἄρα ξὺν κατηγορίᾳ παροξύνῃ, κ. τ. λ. AMERSFOORDT.

— 6. τοὺς διακοσίους καὶ χιλίους] Quo luculentius totius legis ambitus pateret, quam tulit Demosthenes, lubuit hic primum eam universam Latinis verbis exsequi, quo peracto ad singulorum interpretationem accedemus, multa tamen ad partem hujus Disputationis alteram, qua tota symmoriarum ratio apud Athenienses explicabitur, dilaturi. I. Numerus symmoritarum, quia identidem imminutus erat, neque adeo hoc tempore plenus exstabat, assumendo alios ex ditissimis civium redintegrari debebat. Quod quidem hac ratione bene perfectum iri existimandum est, si 800 cives symmoritarum numero adscribantur. Veri enim simile est fore, si ex universo symmoritarum numero (qui, si 800 illi additi essent antiquioribus 1200, qui adesse dicebantur, nec tamen universi præsto erant, efficerent duo millia,) si igitur ex universo illo numero omnes isti exemti fuerint, quibus legum auctoritas illud concesserit vel propter orbitatem, vel quod coloniarum sunt participes, vel quod in unum collatis bonis utantur, ut numerum 1200 symmoritarum non excessuri sint. p. 182. v. 12—18. Hic igitur universus 1200 symmoritarum numerus ex veteri more per 20 symmorias distribuendus est, quarum quæque ex 60 λειτουργοῦσι sit composita. Sed singularum symmoriarum iterum quinque debent esse partes, ex duodenis viris ita compositæ, ut quibusque ditissimis eorum pauperrimi quique addantur, qua ratione ubique justam proportionem constare necesse erit. p. 182. v. 18—23. Et his quidem symmoritarum divisio absolvitur, quæ cur ita facta sit, ex sequentibus patebit. II. Sequitur modus, secundum quem triremes ædificari oportet. Classis, quæ maxima a symmoritis præberi debet, est 300 navium. Neque tamen opus est, ut hic universus numerus exhibeatur, si minor ejus usus affuturus est. Igitur pro varia reip. conditione vel major vel minor numerus earum instruatur, isque sit vel centenarius, vel hujusmodi classis duplum vel triplum.—Verum et alia instituatur 300 illarum navium divisio, ex qua cuique symmoriarum numerus triremium a se ædificandarum indicetur. Secundum numerum 20 symmoriarum item 20 partes universæ classis constituantur, omnes pari numero 15 navium compositæ. Et quia quæque symmoria 5 sectionibus divisa sit, quarum ex 12 viris constent singulæ, ita etiam illæ singulis symmoriis injunctæ 15 naves eadem ratione dividantur, ut fiant 5 partes, singulæ naves 3 habentes. Illæ autem 3 naves a quibusque symmoriarum sectionibus minoribus hoc ordine civitati præbendæ sunt, ut una navis perpetuo parata sit reip: sin majus accesserit periculum, duæ: in summa autem patriæ necessitate trium navium numerus plenus esse debeat. Quo facto, singulæ symmoriæ, collatis singulis, quas minores earum sectiones ædificarunt, triremibus, 5 naves dabunt ad centenarium navium numerum implendum; 10 autem, si 200 navibus opus est; 15 vero, si 300. p. 182. 2. v. 25. ad p. 183. v. 4.

Symmoritæ	1200	naves	ædificant	vel 300,	vel 200,	vel 100.
—	60	—	—	— 15,	— 10,	— 5.
—	12	—	—	— 3,	— 2,	— 1.

III. Sed quia tantæ classi fabricandæ majores sumtus ab symmoritis fieri necesse erat, quam quidem continue possent ferre, cavendum erat, ut ex ærario illis magna

pecuniæ summa suppeditaretur, cujus distribuendæ rationem hic habes. Universus census regionis Atticæ indicatur esse 6000 talentorum: hic igitur dividendus est ita, ut exinde fiant 100 partes inter se pares, singulæ 60 talentorum, qui numerus partium centenarius conveniet cum 100 illis sectionibus minoribus symmoriarum, quarum unaquæque 12 viris composita est.—Singulis jam symmoriis totis ex hac 6000 talentorum summa portio tribuatur æqua 300 talentorum (hæc ita intelligantur, non ut ipsa illa 6000 talenta symmoritis distribuenda essent, verum illi tantum reditus, qui quotannis ex illo censu 600 talentorum in publicum referebantur. Ex parte convenit cum eo, quod nos dicimus *den inkomst der Directe Belastingen*: melius etiam reddetur *de Grondlasten*. quod infra probabimus ad p. 183. 5. In hac tamen legis versione perspicuitatis gratia caput ipsum pecuniarum, ipsum auctorem secuti, perpetuo repetemus, non annuum vectigal, quod propter illud a dominis prædiorum esset solvendum): hæc autem 300 talenta cujusque symmoriæ participes ita inter se dirimant, ut minor quæque sectio 12 virorum accipiat 60 talenta. p. 183. v. 5—11. Qua ratione

universi symmoritæ	1200	accipient	6000	talenta
—	60	—	300	—
—	12	—	60	—

Jam vero monendum est, quomodo hæc 6000 talenta, ea, quæ dicta est, facta distributione, sufficiant ad sumtus compensandos, qui a symmoritis in triremes fieri debent. Quum non amplius 60 talenta cuique symmoriarum minori sectioni publice præberi possint, ut exinde omnem compensationem quærant necesse est. Neque tamen ita committet civitas, ut in minori navium necessitate ei talenta 60 non integra reddat. Immo vero, si 100 tantum navibus opus sit, ut duodeni symmoritæ præbeant unam, possunt omnia 60 talenta ad unius navis ædificationem impendi. Sin 200 triremibus indigeat resp., totidem 60 talenta duplo horum sumtuum sufficiant, et pro 12 symmoritis unam navem præbentibus seni quique idem officium præstent. Quodsi tandem 300 adesse oporteat naves, idem munus navis unius ædificandæ obire debebunt quatuor viri, neque tamen universa 60 virorum symmoria plus quam 300 talenta, h. e. quæque minor symmoriarum sectio 12 virorum plus quam 60 talenta accipiet. p. 188. v. 11—17. Ex hoc igitur computo ratio ædificandæ classis et distribuendæ pecuniæ hæc erit. Symmoritæ 1200 accipiunt 6000 talenta, proque iis ædificant naves vel 100 vel 200 vel 300. Symmoritæ 60 accipiunt 300 talenta, proque iis ædificant naves vel 5 vel 10 vel 15. Symmoritæ 12 accipiunt 60 talenta, proque iis ædificant naves vel 1 vel 2 vel 3. His itaque cautum est, ut reip. justus semper symmoritarum numerus præsto sit eorumque rite distributorum; itemque ut ei paretur facultas idoneæ classis parandæ vel 100, vel 200, vel 300 navium, prout vel majori vel minori earundem numero opus futurum sit; jacturam autem pecuniarum a ditioribus ideo faciendam eadem lex publice, quantum poterat, compenset.—Restant autem alia, quorum recensio jam sequitur. Eadem ratio, qua navium ædificandarum partitio inter symmorias facta est, in comparatione instrumentorum navalium obtineat. Universa illorum copia secundum 20 symmoriarum numerum per 20 partes distribuatur, quæ sua pars vicesima æque divisa ut rite paretur, quæque symmoria minoribus suis 5 sectionibus mandet, ne in reip. necessitate, si navis præsto sit, eadem instrumentorum navalium penuria prematur. p. 183. v. 17—25. Neque vero omittendus est ordo, qui in navilibus servari debet. Itaque prætores [τοὺς στρατηγοὺς] oportet in navalibus loca decem separata habere pro numero tribuum, quæ loca singula contineant 30 navium domos [νεωσοίκους]: quo facto unum navale [νεώριον] 30 navium capax conveniet numero triremium, quem duæ symmoriæ in summa reip. necessitate debebunt. Illæ autem symmoriæ ita sunt copulandæ, ut semper binæ ex eadem tribu [φυλῇ] in eodem sint navali. Tandem ex singulis tribubus unus trierarcha ejus navalis curam habeat, cujus ipse sit particeps. p. 184. v. 1—9. Tribus 10 sive 20 symmoriæ tenent 10 navalia, quæ continent 300 triremes. Tribus 1 sive 2 symmoriæ tenent 1 navale, quod continet 30 triremes. Ultimo loco navalia distinguantur secundum τὰς τριττῦς, quæ tertiam partem tribus, φυλῆς. continebant: ut, quum singula navalia tribubus singulis destinata 30 tenere possint naves, τριττὺς quæque tertiam earum partem, h. e. locum 10 navibus capiendis idoneum, occupet. Ex hac enim divisione, si opus erit, statim apparebit locus, ubi quæque φυλὴ suas construat triremes, deinde ubi quæque τριττὺς, tum quis sit trierarcha cuique navali præpositus, tandem quot quæque τριττὺς naves habeat paratas. p. 184. v. 3—16. Atque his continetur lex, quæ quidem, si simplici ratione ejus interpretatio suscipiatur, non tantis premi videtur difficultatibus, quan-

tis eam refertam esse nonnulli clamarunt. Universæ autem, quam dedimus, explicationi plerumque consentit Scholiastes, in paucis tamen dissentiens. Wolfius etiam ad p. 183. 8. recte hunc locum exhibuit. Errorem tamen ejus in IV. animadvertit jam Reiskius ad v. 28. Male item se habet VI., ubi tamen numerus 9 in his verbis, *trierarchos* 9, typothetæ errore positus esse videtur pro 6. IDEM. Errorem Reiskii subaudientis *στρατιώτας* castigavit Amersfoordtius in nota proxime sequente. Non cogitandum hoc loco de militia obeunda, sed de classe instruenda. Ceterum de tota hac re v. Boeckhius Œcon. Polit. Athen. t. II. p. 105. ss. SCHAEFER.

— ibid. *τοὺς διακοσίους — φημι χρῆναι*] Probanda est explicatio Wolfii censentis, numerum 1200 symmoritarum, variis causis imminutum, hac Demosthenis lege denuo fuisse impletum, novis coactis symmoritis. Hæc quidem melius se habent, quam quæ dat Reiskius hæc omnia non de symmoritis sed de *στρατιώταις* explicans. Quæ si vera sint, haud video, quid faciendum sit sequentibus v. 11. *ἐκ τοίνυν τούτων οἴομαι δεῖν ποιῆσαι συμμορίας εἴκοσιν, ὥσπερ νῦν εἰσὶν, ἑξήκοντα σώματ' ἔχουσαν ἑκάστην.* Sed, ut dicam, quod sentio, (etsi dico verecunde; pudet enim me, parum exercitatum juvenem, virum reprehendere et doctrinæ laude insignem, et multis nominibus de omni literarum genere egregie meritum;) in hujus legis interpretatione sæpius festinantia Reiskium impedivisse videtur, quo minus veræ explicationis indagationem multum curaret. AMERSFOORDT.

— 6. *φημι χρῆναι*] Solennis Oratoribus formula, quum legis mox a se ferendæ faciunt mentionem. Vertitur: *oportere existimo, æquum censeo.* Ita Phil. III. p. 112. 12. ed. Reisk. *εἰ μὲν — φημὶ ἔγωγε ἄγειν ἡμᾶς δεῖν* [*εἰρήνην*]. Sic et infra de Symmor. p. 184. 1. *φημὶ τοὺς στρατηγοὺς δεῖν διανεῖμαι τόπους δέκα.* Olynth. II. p. 21. 9. *φημὶ δὴ δεῖν ὑμᾶς ἅμα τοῖς μὲν Ὀλυνθίοις βοηθεῖν.* De Corona Trierarch. p. 1228. 7. *διὸ φημὶ δεῖν αὐτὸς στεφανοῦσθαι.* Olynth. I. p. 14. 5. est eodem sensu: *φημὶ δὴ διχῇ βοηθητέον εἶναι.* et apud Isocratem de Pace p. 281. *φημὶ δὴ οὖν χρῆναι ποιεῖσθαι τὴν εἰρήνην.* Ita etiam occurrit *οἴομαι*, uti infra p. 286. 21. *οἴομαι δὴ δεῖν — ὑμᾶς — ψηφίσασθαι.* et similiter mox p. 287. 12. et *κελεύω* ibid. v. pen. et p. 288. antep. uti et apud Thucydidem I. 82. *αὐτοὺς κελεύω ἐᾶν βλάπτειν.* Atque horum nonnulla tamen sunt ejusmodi, ut potius consilii quam disertæ legis videantur esse præparatio. Cæterum minus valent hæc omnia, quam *γράφειν*, quo ipsa legis rogatio indicatur. Olynth. I. p. 14. 24. *σὺ γράφεις ταῦτ' εἶναι στρατιωτικά; μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.* quæ tamen ut fiant eodem loco indicat maxime se optare. In ipso autem scriptæ legis capite utebantur verbo *εἰπεῖν*. Vid. ex innumeris exemplis illud, quod est Orat. pro Cor. p. 288. 28. *Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς εἶπεν*: cui psephismati post victoriam ad Chæroneam illudens rex Philippus vocabulum adjecit, ut inde fieret versiculus (Plutarch. V. Demosthen.) *Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς τάδ' εἶπεν.* Cæterum notionem *existimandi, judicandi, censendi* in verbo *φημὶ* insuper probant loca Demosthen. de Symmor. p. 185. 15. *χρήματα μὲν δὴ φημὶ εἶναι τότε.* et c. Theocrin. p. 1323. 23. *φημὶ δὴ — Θεοκρίνην ἔνοχον εἶναι κ. τ. λ.* AMERSFOORDT.

— 8. *ἀποδείξητε τὸ πλῆθος*] *plenum exhibeatis*, ut nihil desit. Verbum hoc illustravit Wyttenbachius ad Selecta. Histor. p. 439. IDEM.

— 9. *τῶν ἐπικλήρων — ἀφαιρεθέντων*] V. Boeckhius Œcon. Polit. Athen. t. II. p. 33. s. cujus interpretationem ad *τῶν ὀρφανικῶν — τῶν κοινωνικῶν* subaudientis *χρημάτων* vereor ut tenor loci admittat, quem facile apparet de *σώμασι*, non de *χρήμασιν*, agere. Malim igitur vulgatum olim *ὀρφανῶν* restituere: quoque melius sequentes genitivi respondeant antecedentibus, suspicor *κληρουχικῶν* et *κοινωνικῶν* mutanda in *κληρούχων* et *κοινωνῶν*. Conf. not. ad Gregor. Corinth. p. 110. Non nego Lexicographos suis in libris habuisse *κληρουχικῶν* et *κοινωνικῶν*: videtur enim vitium esse pervetus: sed vide mihi, quantopere hæc scriptura illos turbaverit; cum enim *κληρουχικῶν* de *χρήμασιν* interpretarentur, rursus *κοινωνικῶν* de *σώμασιν* intellexerunt. SCHAEFER.

— ibid. *τῶν ἐπικλήρων*] Wolfius: *puellæ parentibus et fratribus orbæ:* quibus addit Valesius ad Harpocrat. p. 112. b. edit. Blanc. *et avo paterno.* Sed Reiskius non vult subaudiri *παρθένων*, sed *σωμάτων*, ideoque legi mavult *ἐπικληρικῶν* et mox *ὀρφανικῶν*, ut conveniant cum *κληρουχικῶν* et *κοινωνικῶν*. Reiskio autem hic non videtur obtemperandum. Neque enim in prioribus illis vocabulis opus est subaudito *σωμάτων*, ut quibus singulares indicantur homines, nulla societatis necessitudinisve copula inter se juncti: contrarium vero obtinet in posterioribus, quibus recte *σωμάτων* addi possit. Harpocration, quocum, ut in plerisque, convenit Etymol. M. v. *ἐπίδικος κ. τ. λ.* habet: *ἐπίκληρος μέν ἐστιν ἡ ἐπὶ παντὶ τῷ κλήρῳ ὀρφανὴ καταλελειμμένη, μὴ ὄντος αὐτῇ ἀδελφοῦ. ἡ δὲ αὐτὴ καὶ ἐπικληρῖτις.* ubi v. notas. AMERSFOORDT. Frustra se torsit vir optimus (Reiskius) somnians militiam, de qua Orator non cogitavit. V. not. ad v. 6. SCHAEFER.

— ibid. *ὀρφανικῶν*] Restituendum eadem de causa, quam supra diximus, vetus *ὀρφανῶν*. Sunt liberi parentibus orbi, qui ad pubertatem nondum accesserunt. Nec mirum est, hos e numero symmoritarum exceptos esse lege Demosthenis, cui etiam ante oculos versabantur suorum tutorum injuriæ. Verum de his, uti et aliarum hujus legis partium causa et ratione, uberius agemus in peculiari Dissertatione de universo hoc symmoriarum apud Athenienses instituto mox edenda. AMERSFOORDT.

— ibid. *κληρουχικῶν*] V. Photius c. 125. SCHAEFER.

— 10. *κοινωνικῶν*] Cur hi symmoritis exemti fuerint, docent Grammatici a Wolfio Reiskioque ad h. l. laudati. Reiskius accipit de fratribus, qui patrimonio non diviso utuntur. Neque multum repugno. Quæ deinceps ibid. disputat de sortiendi iniquitate, quo ex complurium fratrum numero unus eximatur, qui *τῆς τριηραρχίας* munus obeat, nostri ævi moribus omnino conveniunt, quo hujusmodi sumtus non a paucis ditioribus, verum, uti par est, ab universa republ. feruntur. Quodsi vero pro *τριηραρχίᾳ* vel *λειτουργίᾳ* rescripseris *militiam terrestrem*, ut in his notis perpetuo errore fecit Reiskius, ejusdem ratio exiguam habet nostro tempore auctoritatem. Sed hujusmodi disceptatio, quia nihil ad Demosthenem pertinet, a nobis non instituetur. Hæc tantum monemus, visum esse Demostheni recte se habere illud argumentum, quod suo Lexico adscripsit Harpocration causas afferens, cur illi vel fratres vel alii cives, qui re familiari utebantur in unum collata, trierarchatus immunes fuerint. AMERSFOORDT. V. Photius. c. 129. SCHAEFER.

— ibid. *εἴ τις ἀδύνατος*] Recte interpretatur Wolfius, nec cum Reiskio in nota ad v. 6. de corporis imbecillitate aut debilitate intelligendum. V. Boeckh. l. c. IDEM.

— 11. *ἐκ τοίνυν τούτων — ἔχουσαν ἑκάστην*] Citat Photius c. 405, scriptura partim diversa partim corrupta. IDEM.

— 12. *συμμορίας*] V. Philemon p. 141. s. Osann. et Zonaras c. 1685. coll. Etymolog. M. c. 734. 35. IDEM.

— pen. *διελεῖν κελεύω πέντε μέρη*] Wolfii conjectura legentis *εἰς πέντε μέρη* exemplis ab ipso allatis satis refutata videtur. AMERSFOORDT. V. Bos. Ellips. p. 683. Nec tamen in talibus locis de ellipsi præpositionis *εἰς* cogitandum. *διελεῖν* valet *dividendo facere*, *διελόντα ποιῆσαι. εἴκοσι ποιῆσαι μέρη* p. 288. 5. Conf. ibid. v. ult. IDEM.

— ult. *ἀνταναπληροῦντας*] Recte Wolfius. Verba Demosthenis sic sunt intelligenda, ut, si ditiores sex senique pauperiores sint in symmoriarum sectionibus, ditiores majorem partem summæ totius solvant, quæ necessaria est ad navium ædificationem, pauperiores vero minorem, ita tamen, ut illis partibus collatis omnis pecunia conficiatur. Sic, si numeris expositum exemplum magis sit perspicuum, ad assem solvendum ditiores conferant dodrantem, pauperiores quadrantem, vel illi bessem, hi vero trientem. AMERSFOORDT.

P. 288. 4. *τὴν*] Recte delevit Bekker. Sic sine articulo, ut oportet in talibus formulis, p. 287. pen. *κατὰ δώδεκα ἄνδρας*, pro quo scribi potuerat *κατὰ δωδεκανδρίαν*, si usus hoc compositum tulisset. Mox p. 289. 1. *καθ' ἑξήκοντα τάλαντα*, i. q. *καθ' ἑξηκονταταλαντίαν*, quod nomen statim sequitur. SCHAEFER.

— ibid. *πεντεκαιδεκαναΐαν*] Anecd. Bekk. p, 295. 30. *Πεντεκαιδεκαναΐα: αἱ δεκαπέντε τριήρεις.* IDEM.

— 5. *τῶν πρώτων ἑκατὸν πέντε κ. τ. λ.*] Palmerius in Exercitt. ad Auct. Gr. p. 624. hæc habet: "Laborat a mala interpretatione hic locus. Sic interpunge: *τῶν πρώτων ἑκατὸν, πέντε· καὶ τῶν δευτέρων ἑκατὸν, πέντε· καὶ τῶν τρίτων ἑκατὸν, πέντε ἐκ. μ. δ.*" Hoc recte. Namque antea sine distinctione lectum fuisse videtur *ἑκατὸν πέντε*, unde Wolfii error ortus videtur, qui de navibus interpretabatur 315. Palmerii interpunctionem habebat etiam editio Benenati. Quod vero deinceps addit Palmerius, sic intelligendum esse hunc locum, ut 300 triremes dividantur in 15 classes, quarum unaquæque habeat 20 triremes, eaque ratione primæ 100 triremes conficiant 5 classes s. partes universæ classis Atheniensium, alteræque et tertiæ s. ultimæ 100 triremes item 5 classes constituant, sicque adeo fiat illa *πεντεκαιδεκαναΐα*, vereor, ne illa explicatio parum sit probanda. Immo vero duplex erat distributio classis Atheniensium, ut supra [ad 287. 6. *τοὺς διακοσίους καὶ χιλίους*] monuimus, quarum altera major, ut essent 3 universæ classis partes, singulæ ex 100 navibus compositæ, vel singulatim vel simul pro varia reipubl. necessitate præbendæ, altera minor, quæ universam classem 300 navium 20 portionibus dividebat pro numero symmoriarum. Hujusmodi autem portio, *πεντεκαιδεκαναΐα*, 15 triremibus constans, non semper præsto esse debebat, sed secundum variam reipubl. fortunam et conditionem vel tertia ejus pars, vel dimidia, vel et tota. Atque hæc sunt illa: *τῶν πρώτων ἑκατὸν — διδόντας.* AMERSFOORDT. Wolfii errorem Reiskius probe perspexit: sed vicissim ipse graviter erravit, cum rationem *τῶν εἴκοσι μερῶν* classis explicare vellet. SCHAEFER.

— 9. *σφῶν αὐτῶν*] Exspectes *ἑαυτῆς*, ut

p. 290. 4. Sed *συμμορία* dicitur collective. IDEM.

— ibid. *ἐπειδὴ τὸ τίμημά ἐστι κ. τ. λ.*] Item Etymolog. M. c. 758. 53. Photius c. 433. et Thomas Mag. p. 854. De Harpocratione (In *λυθέντος* vide ne lateat *αὐτὸς*) v. Siebelis. ad Philochori Fragm. p. 77. s. et Boeckh. Œcon. polit. Athen. t. II. p. 22. IDEM.

— pen. *ἐπειδὴ τὸ τίμημά ἐστι κ. τ. λ.*] Utrumque significat *τίμημα*, *summam ac summæ velut caput*, itemque *id, quod singuli census nomine ex facultatibus contribuunt*. Harpocrationem et Suidam huc jam adhibuerunt Wolfius et Reiskius ad h. l. Nostro tamen loco manifestum est, ipsam *summam* significari; ut sit *τὸ τίμημα τῆς χώρας* pretium, quo solum Atticum, h. e. omnes domus, ædificia, atque agri in Attica æstimantur. Sufficit, ut hanc Demosthenis mentem fuisse credamus, locum repetere, quem ex Polybio II. 62. attulit Valesius ad Harpocrat. in v. *ὅτι ἑξακισχίλια ἦν τάλαντα τὸ τίμημα τῆς Ἀττικῆς*, ad eum locum simul vulgatam lectionem loci Demosthenici, de quo nunc agimus, bene defendens. Polybius igitur narrat, censum actum fuisse Atticæ regionis, quo tempore Athenienses cum Thebanis, h. e. 30 circiter annis ante Orationem habitam, bellum contra Lacedæmonios susceperunt: *ἐτιμήσαντο τήν τε χώραν καὶ τὴν Ἀττικὴν ἅπασαν καὶ τὰς οἰκίας, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν λοιπὴν οὐσίαν, ἀλλ' ὅμως τὸ σύμπαν τίμημα τῆς ἀξίας ἐνέλιπε τῶν ἑξακισχιλίων διακοσίοις καὶ πεντήκοντα ταλάντοις.* Hæc igitur æstimatio agri sive regionis erat, ex cujus annuo reditu compensatio symmoritarum quærenda erat. Quæ compensatio, etsi nobis minor esse videatur, quam pro sumtuum a ditioribus faciendorum magnitudine, parum tamen habet quod nos moveat. Sic enim optime intelligimus rationem quærelarum, quas uno ore ditiores perpetuo moverunt, repetitas deinceps, imprimis a Xenophonte in libro de Atheniensium republ. ab Isocrate passim et ab Æschine c. Ctesiph. p. 163. qui vocat *τοὺς τριηράρχους — οὐ τὰ κοινὰ διαχειρίσαντας, οὐδ' ἀπὸ τῶν ὑμετέρων προσόδων πολλὰ μὲν ὑφαιρουμένους, βραχέα δὲ κατατιθέντας, ἐπιδιδόναι δὲ φάσκοντας, ἀποδιδόντας δὲ ὑμῖν τὰ ὑμέτερα, ἀλλ' ὁμολογουμένως τὰς πατρῴας οὐσίας εἰς τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀνηλωκότας φιλοτιμίαν.* Neque existimandum est, totam summam 6000 talentorum symmoritarum usibus concessam fuisse. Immo vero ex tributo quotannis exinde in ærarium referendo (quod utrum decumis an alia ratione æstimatum fuerit incertius videtur) pecuniarum quædam pars ad navium fabricationem erogatarum publice reddebatur. Causa autem, cur hoc solum tributum trierarchis fuerit datum, hæc fuisse videtur, quod reliqui civitatis reditus in alios usus erogabantur. Erant Athenis præter agrorum censum in usu portoria, inquilinorum tributa atque, ut videtur, pecunia singulis capitibus imposita [*capitationem* dicas], (Heerenus l. l. (Ideen vol. III. p. 305.) "Kopfsteuern waren weniger bei den Bürgern gewöhnlich (wiewohl ich sie keineswegen gänzlich leugnen will), als bei den Inquilinen. v. Harpocrat. über die Einrichtung und den Betrag des *μετοίκιον*." (et p. 309.) "In Athen hatte man die Eintheilung in Classen nach dem Einkommen, wie sie Solons Einrichtungen in Athen gegründet hatten, nach welcher man ging. Sie setzten allerdings eine Schatzung voraus: (*τίμημα* Demosth. in Aphob. Or. I. Op. II. p. 3. etc.) ob aber in den griechischen Städten diese so genau war, wie der Census der Römer, müssen wir unentschieden lassen." Idem tamen p. 304. *τὸ τίμημα τῆς χώρας* fructuum decumis quotannis solvendis constitisse existimat) quibus accedebant proventus argenti ex metallis. Cæterum, ne quis miretur, a Pericle in loco classico, quo reditus civitatis Athenarum recensentur, nullam mentionem hujus census injici, (Thucyd. II. 13.) verum eum, ut minoris momenti, ad ea referri, quæ Pericles significari voluit his verbis, *ἄνευ τῆς ἄλλης προσόδου*, Wyttenbachius ad Selecta Hist. p. 366. jam monuit, consulto illum a Pericle omissum fuisse, ut nemini ignotum nec forte auditu jucundum. Alia etiam omissionis causa addi potest, quod Pericles, qui omnem futuri belli fortunam summo acumine præsagiverat, recte jam mente prævidebat, quod accidit, fore scil. ut magna horum redituum pars propter continuas Lacedæmoniorum in Atticam incursiones civitati periret, eorumque adeo exiguus tantum usus in bello esset futurus. AMERSFOORDT. V. Boeckhius l. c. p. 21. ss. SCHAEFER.

— ult. *ἵν' ὑμῖν — συντεταγμένα*] Nec voluit Orator, (vid. Wolf. Not.) ut tantum haberent præsentis pecuniæ: sed quam suasit *σύνταξιν τῶν χρημάτων*, ejus hic solus finis fuit, ut sumtus in classem faciendi inter symmoritas ex æquo et justo dispertirentur; qua de re statim agitur. IDEM.

P. 289. 2. *ἑκάστην*] Pro *εἰς ἑκάστην* malim *ἑκάστῃ*. V. infra v. 21. IDEM.

— 3. *τῶν*] *τῶν* recte adest. Rite enim articulus repetitur, ubi plura deinceps ponuntur epitheta, quorum suam quodque notionem seorsum intelligendam continet. Sophocles Œd. T. 1481. *ὡς τὰς ἀδελφὰς τάσδε τὰς ἐμὰς χέρας.* Eupolis ap. Longin. XVI. 3. *μὰ τὴν Μαραθῶνι τὴν ἐμὴν μάχην.* IDEM.

— 6. *δὴ*] Recte omisit Bekker. IDEM.

— 7. *τὰ*] Delevit Bekker. Probo. Ita sequitur *τριηραρχοῦντα*, non *τὰ τριηρ.* IDEM.

— 9. *τὰ*] Rursus delevit Bekker. Fortasse suo arbitratu: sed jure delevit. IDEM.

— ult. *τὰ νῦν ὀφειλόμενα τῶν σκευῶν*] Recte accepit Wolfius de illis, qui instrumenta mutuo accepta nondum reddiderunt. Recte tamen ea addas, quæ usu et vetustate putrefacta atque corrupta cum novis sunt permutanda. AMERSFOORDT.

P. 290. 1. *διαγράμματος*] Egregie Harpocration (quem exscripsit Suidas, ut sæpius) in voce, ubi vid. Valesius: *τὸ ταττόμενον ἐν ταῖς συμμορίαις, ὁπόσον ἕκαστον ἄνδρα εἰσφέρειν δεῖ. ἐτάττετο δὲ οὐ τὸ αὐτὸ πᾶσιν, ἀλλὰ πρὸς τὴν τίμησιν τῆς οὐσίας.* Tum paucis interpositis: *διαγραφεὺς μέντοι ἐστὶν ὁ καθεσταμένος ἐν ταῖς συμμορίαις ἐπὶ τῷ διακρῖναι, πόσον ἕκαστος ἀνὴρ εἰσενεγκεῖν ὀφείλει κ. τ. λ.* De hac autem re uberrime exponentem citat Hyperidem in Oratt. deperditis. Nos autem de his et similibus rebus uberius dicemus in peculiari Disputatione de Symmoriis mox in lucem proditura. AMERSFOORDT. H. l. significat *τὸ διάγραμμα τῶν τριηρικῶν σκευῶν*, quæ civitati debentur. V. Anecd. Bekk. p. 236. 10. SCHAEFER.

— 3. *χρηστὸν*] In Bavarici scriptura quis non videt latere *χρήστων*, *debitorum*, quod Bekkerus restituit? V. Anecd. Bekk. p. 1260. med. IDEM.

— 7. *παρέχειν*] Post *παρέχειν* distinctio major ponenda est, ita ut a verbis *τὴν μὲν δαπάνην* nova periodus incipiat. Ita omnia illa, quæ præcedunt, usque ad *παρέχειν* uberius explicant ea, quæ paullo ante dicta fuerant, et rationem continent, qua portio navium earumque instrumentorum a singulis symmoriis pendenda per earum sectiones minores distribuenda sit. In sequentibus vero post brevem repetitionem eorum, quæ jam dixerat [*τὴν μὲν δαπάνην — παρασκευασθῆναι*], pergit ad reliquam legis partem explicandam: *πλήρωσις δὲ κ. τ. λ.* AMERSFOORDT. Post *παρέχειν* in Reiskiana subdistinctione interpungitur. Correxi. SCHAEFER.

— ibid. *τὰ σκάφη*] *alveos navium*. Opponuntur *τὰ σκεύη*, *armamenta*. IDEM.

— 8. *τῶν σκευῶν*] Hæc dici videntur ab Æliano V. H. II. 10. *αἱ ναυτικαὶ χρεῖαι.* Vertendum *instrumenta*: nam quod dant *usus nautici*, vix est admittendum. AMERSFOORDT. In Æliano etiam C. G. Kühnius vertit *arma nautica* Ind. Græcit. s. v. *χρεία*. Sed vide ne scribendum sit *ὑπὲρ ναυτικῶν χρεῶν*: ut *ναυτικὰ χρέα* sint, quæ ab Oratore p. 289. ult. dicuntur *τὰ ὀφειλόμενα τῶν σκευῶν*. SCHAEFER.

— 9. *πλήρωσις*] Remigum ac nautarum militumque delectus eorumque stipendia intelliguntur. Consueta vox in hac re. Thucydides I. 19. habet adjectivum: *ἐπειδὴ πλήρεις αὐτοῖς ἦσαν αἱ νῆες.* Sic et sæpissime verbum *πληροῦσθαι*. Ibid. *αἱ νῆες αὐτοῖς ἐπεπλήρωντο.* c. 35. *εἰ τοῖσδε μὲν ἀπό τε τῶν ἐνσπόνδων ἔσται πληροῦν τὰς ναῦς.* Ita et c. 141. *οὔτε ναῦς πληροῦντες.* ad q. l. Scholiastes supplet *ἀνδρῶν δηλονότι*. III. 16. *ἐπλήρωσαν ναῦς ἑκατὸν ἐσβάντες αὐτοί τε κ. τ. λ.* Cf. et c. 17. f. et Æschines de F. L. p. 101. Vox *πλήρωμα* pro classiariis, h. e. remigibus et militibus, illustratur a Perizonio ad Ælian. V. H. II. 10. Constabat illud *κωπηλάταις* (s. *ἐπικώποις*, ut Attice dicebantur) et *μαχηταῖς* (s. *ἐπιβάταις*). AMERSFOORDT.

— 10. *ὅθεν*] Non displicet *πλήρωσις δὲ τίς, ἣ καὶ σαφὴς ἔσται καὶ ῥᾳδία.* ἣ, non ἢ, Bekkerus e Codd. enotavit. *πλήρωσις σαφὴς*, *tüchtige Bemannung*. SCHAEFER.

— 11. *τοὺς στρατηγοὺς*] Horum enim auctoritati atque imperio obtemperabant trierarchæ, qui et ab iis in jus vocabantur. Demosthenes Exc. adv. Lacrit. p. 940. 15. ed. Reisk. *οὐκοῦν ὑπόλοιπόν ἐστιν οἱ στρατηγοί*; [subaudiatur: *οἳ εἰσάξουσιν ἡμᾶς εἰς τὸ δικαστήριον.*] *ἀλλὰ τοὺς τριηράρχους καθιστᾶσιν.* post quæ eadem tacite sunt repetenda. AMERSFOORDT.

— 12. *τῶν νεωρίων*] Differunt hæc ab *ἐπινείῳ*, quo significatur universa urbs vel vicus, ubi naves struuntur et servantur. Thucydides I. 30. *Κυλλήνην, τὸ Ἠλείων ἐπίνειον, ἐνέπρησαν.* ubi Schol. *ἐπίνειόν ἐστι πόλισμα παραθαλάσσιον, ἔνθα τὰ νεώρια τῶν πόλεων, ὥσπερ ὁ Πειραιεὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ ἡ Νίσαια τῆς Μεγαρίδος. δύναται δὲ ἐπὶ παντὸς ἐμπορίου καὶ παραθαλασσίου* [Videtur excidisse *χωρίου*. SCHAEFER.] *χρήσασθαι τῷ ὀνόματι τούτῳ, ὃ νῦν οἱ πολλοὶ κατάβολον καλοῦσι.* De *νεωρίοις* eorumque *ἐπιμεληταῖς* cf. Harpocration ibique Vales. p. 54. et Etymol. M. Sic et diversa sunt a *ναυστάθμῳ*, qua voce significatur statio, in qua naves tuto possunt manere. Erat illa Athenis magnæ classi peropportuna. Strabo IX. p. 395. *τὸ μὲν οὖν παλαιὸν ἐτετείχιστο — ἡ Μουνυχία προσειληφυῖα τῷ περιβόλῳ τὸν Πειραιᾶ καὶ τοὺς λιμένας πλήρεις νεωρίων· ἄξιόν τε ἦν ναύσταθμον τριακοσίαις ναυσίν.* In plerisque etiam urbibus, quæ mari prævalebant, erant, quod ipsa res indicat, præstantissima *νεώρια*, navalia, ut Syracusis 45 naves ex iis, quæ in minori portu erant, ad pugnam contra Athenienses prodiisse legimus apud Thucydidem VII. 22. De Carthagine item res nota est. AMERSFOORDT.

— 13. *νεώσοικοι*] Minus recte vertit *navalia*, quæ sunt *νεώρια*. SCHAEFER.

— ibid. *νεώσοικοι*] Plerumque distinguuntur a *νεωρίοις*, quod et ipsa vocis forma indicat, etsi nonnunquam cum iisdem apud optimos scriptores permutantur. Significantur *navium domus*, *ædificia singu-*

larum navium capacia. Dubium, utrum lignea fuerint an lapidea. Prius tamen verius videtur ex aliorum locorum comparatione. Vocabulum, cujus rarior forma νεῶν οἶκοι occurrit apud Plutarchum de glor. Athen. p. 439. D. abunde explicuit Bergmannus ad Isocratis Areop. c. 27. p. 173. in cujus diligentia acquiescimus. Hunc igitur locum, qui omnino legi meretur, confer et ad Harpocrationem v. νεώριον Valesium. Tectos superne vulgo fuisse νεωσοίκους, præter Xenophontem Hist. Gr. IV. p. 523. a Bergmanno allatum docent Herodotus et Thucydides hic VII. 25. ille VI. 45. ubi Polycrates proditionem militum metuens uxores et liberos eorum ἐς τοὺς νεωσοίκους συνειλήσας εἶχε ἑτοίμους, ἢν ἄρα προδιδῶσι οὗτοι πρὸς τοὺς κατιόντας, ὑποπρῆσαι αὐτοῖσι νεωσοίκοισι. Syracusis etiam ἐν τῷ λιμένι erant οἱ νεώσοικοι. V. Thucyd. l. c. AMERSFOORDT.

— 16. τὸν δὲ τριήραρχον ἕκαστον] Wolfius conjicit legendum esse τῶν δὲ τριηράρχων ἑκάστους: sed Reiskius ad v. 17. post φυλὴ μία duo deesse vocabula existimat, τριήραρχος εἷς. Wolfius igitur existimavit, cuique triremi instruendæ suum affuisse debere τριήραρχον: Reiskius autem, tribus quibusque navibus sive cuique νεωρίῳ [Sed singula νεώρια tricenas naves tenebant. SCHAEFER.] unum præpositum fuisse τριήραρχον. Probabilior mihi videtur Wolfii conjectura, quæ si admissa fuerit, cuique navis præfecto facultas erit triremem optime et pro lubitu suo instruendi et a collegarum malis artibus, quæ ad impediendam navis adornationem adhiberi possint, cavendi. Malim tamen in cæteris Wolfium secutus pro ἑκάστους legere ἕκαστον, quod et ad vulgatam lectionem propius accedit, et ex libris scriptis confirmatur. AMERSFOORDT. Vulgata prorsus idem valet quod τῶν δὲ τριηράρχων ἑκάστους s. ἕκαστον. Sic dicitur mox v. 20. τοῦ δὲ μέρους ἑκάστου et p. 291. 1. ἡ τριττὺς ἑκάστη. Falsa autem narrat Amersfoordtius de τριηράρχῳ præposito singulis aut ternis navibus: Wolfiusque et Reiskius hac de re οὐδὲ γρύ. V. not. sequ. SCHAEFER.

— 17. φυλὴ μία] Multum errat (sc. Reiskius): ad unam enim φυλὴν pertinent 120 τριήραρχοι, i. e. σώματα τριηραρχοῦντα, cives sumtus facientes in triremes. De his solis cogitandum, non de trierarchis veri nominis, i. e. ducibus s. præfectis, qui singulis triremibus singuli præerant. Sed cum Reiskius semel hanc animo imbibisset opinionem, Demosthenicam symmoriarum descriptionem intelligi oportere de militibus, quis miretur errorem illum viro alias perspicacissimo in totius loci et interpretatione et crisi multimodis imposuisse? IDEM.

— 17. ὃν δ' ἂν] Non vitandæ confusionis causa, sed quia singulæ φυλαὶ tenent ternas τριττῦς. V. Anecd. Bekk. p. 306. 24. IDEM.

— 19. ἐπικληρῶσαι τὰς τριττῦς] Tertiæ tribuum [φυλῶν] partes, tam Solonis ætate, qua quatuor erant populi Atheniensis tribus, quam postea, quum decem factæ sunt φυλαί. Prius patet ex loco Pollucis VIII. §. 111. ναυκραρία δ' ἦν τέως φυλῆς δυοδέκατον μέρος, καὶ δυόδεκα ναυκραρίαι ἦσαν, τέσσαρες κατὰ τριττὺν ἑκάστην. Quænam autem ratio impulerit Schömannum l. l. p. 361. cur τριττῦς h. l. memoratas diversas esse existimaret ab illis τῶν φυλῶν τριττῦσι, nondum perspicio. Sed de his omnibus copiosiorem nostram disquisitionem exspecta in Disputatione edenda de symmoriis ipsis. AMERSFOORDT.

— 20. ἓν ἑκάστης μέρος ᾖ τῶν φυλῶν] Ordo grammaticus hic est: ἓν μέρος [τῶν δέκα νεωρίων, i. e. ἓν νεώριον] ᾖ ἑκάστης τῶν φυλῶν. IDEM.

— ibid. ἑκάστης] ἑκάστῃ, repertum etiam a Bekkero in Cod. satis placet. SCHAEFER.

P. 291. 1. ἔχῃ] Reiskius post πόσαι plene interpunxit: quod mutavi. Mutavit etiam Bekkerus. IDEM.

— 2. εἰς ὁδὸν καταστῇ] Reiskii Index habet: ὁδὸς, *processus.* Totum locum sic interpretatur: *hæc ubi semel fieri cœpta et velut in viam immissa fuerint, in den Gang gebracht oder gekommen.* Videtur tamen εἰς ὁδὸν scriptum esse pro ἐν ὁδῷ. Hunc usum præpositionis εἰς sæpius obvium, imprimis apud Scriptores N. F., vindicatum vide a viris doctis, quos laudavit Schleusnerus in Lex. in N. T. AMERSFOORDT. Fallitur: aliud εἰς ὁδὸν, aliud ἐν ὁδῷ. Mirumque tales enallagas dudum explosas identidem inculcari. SCHAEFER.

— 5. μέρους] Assentitur Reiskio Amersfoordtius: ego non item. IDEM.

— 7. οἶδα λόγον μέλλων λέγειν] Bene Reiskius: quod miror Amersfoordtium addubitasse. IDEM.

— 11. ἐὰν μὲν ἤδη ζητῶμεν] Si jam *nunc* eum πόρον, illam ex contributione pecuniam, cogere studeamus, nondum manifesto bello, non credo, eam *tunc*, h. e. eo tempore, quo ea opus erit, in ipso bello, nobis idoneam affuturam esse. Idcirco longe nunc absumus hoc tempore a pecunia præbenda; vehementer eam nunc dare recusamus. In verbis ὑπάρχειν ἡγησόμεθα est enallage temporis: dicitur enim pro ὑπάρξειν ἡγούμεθα. Sequentia autem οὕτω πολὺ τοῦ πορίσαι melius forte sic constitui possint: οὕτω τοῦ πολὺ πορίσαι: etsi etiam vulgata lectio habeat, quo se defendat. AMERSFOORDT. Horum nihil mihi quidem vir doctus probavit. Primum enim ζητεῖν non est *cogere*, sed *disceptare.* Supra v. 10. λέγειν περὶ χρημάτων. Deinde in verbis ὑπάρχειν ἡγησόμεθα neque est enallage temporis, nec potest esse: quippe tales enallagas, ut sanæ rationi contrarias, nulla lingua patitur. Denique οὕτω πολὺ τοῦ πορίσαι tam sanum est, ut mirer in suspicionem venire potuisse. Orator enim non hoc dicit, cives aversari largam pecuniæ contributionem, sed hoc, quod aliquanto gravius, omnino aversari τὰς εἰσφοράς. SCHAEFER.

— 13. ἀποσχήσομεν] Fortasse latet ἀποχωρησόμεθα. V. Bastii Commentat. Palæogr. p. 749. IDEM.

— ibid. τίς οὖν ἔσθ' οὗτος κ. τ. λ.] Sic Olynth. III. p. 30. 9. ed. Reisk. νῦν δ' ἑτέρου πολέμου καιρὸς ἥκει. τίς οὗτος; δι' ὃν καὶ περὶ τούτων ἐμνήσθην, ἵνα μὴ ταὐτὰ πάθητε. Reiskius et Taylorus monuerunt, Hermogenem hunc locum citare π. μεθ. δειν. p. 416. (Laurent. edit. qua ego usus sum p. 532.) AMERSFOORDT. Reiskius post οὗτος posuit signum interrogandi: ut quæ sequuntur, ὃ νῦν μὲν οὐκ ὤν, κ. τ. λ. interrogationi respondeant. Quod cum probaret Amersfoordtius, locum illum Olynthiacæ ut similem citavit. Sed Reiskius neque illic rem bene gessit et nostri loci sensum perversa interpunctione obscuravit. Nunc, ut ego interpunxi, quid Orator velit, satis apparet. Eodem modo interpunxit Bekkerus. SCHAEFER.

— 16. ταυτηνὶ] Post h. v. Bekkerus posuit, non signum interrogandi, sed punctum, quod præstat. Et sic Aristides l. c. IDEM.

— ibid. ἐν ταύτῃ χρήματ' ἔνεστιν κ. τ. λ.] Χρήματα etsi sæpius dicuntur nummi, pecunia ipsa, nonnunquam tamen vox pro rebus usurpatur, quæ tantum, quantum pecunia ipsa, valent; *opes* Latine dicas. Thucyd. VII. 25. πλοῖα — γέμοντα χρημάτων, ad quem locum Scholiastes hæc adscripsit: καὶ ἐπὶ τῶν τυχόντων πραγμάτων τὰ χρήματα λαμβάνεται, καὶ οὐχ ὥσπερ νῦν ἀδοκίμως ἐπὶ χρυσοῦ καὶ πολυτίμων εἰδῶν. De differentia inter χρῆσις et κτῆσις disseruit Bergmannus l. c. p. 123. et videantur veteres Grammatici in his vocibus. De divitiis Atheniensium sæpius sermo est apud veteres et Demosthenem: uti Olynth. I. p. 14. 19. ed., Reisk. quanquam eo l. non de regionis Atticæ divitiis, sed de στρατιωτικοῖς tantum agit: ἔστι — χρήματα ὑμῖν· ἔστιν ὅσα οὐδενὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων στρατιωτικά. De universa Atheniensium potentia eorumque copiis Phil. I. p. 51. 20. ὑμεῖς δὲ, ὦ ἄ. 'Αθ., πλείστην δύναμιν ἁπάντων ἔχοντες, τριήρεις, ὁπλίτας, ἱππέας, χρημάτων πρόσοδον, τούτων μὲν μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας οὐδενὶ πώποτε ἐν δέοντι κέχρησθε, οὐδενὸς δ' ἀπολείπεσθε. Ultima Reiskius vertit in Indice: *a nemine vincimini solertia, sagacitate.* Idem aliter in nota ad eum l. Præstat forte: *eorum omnium nihil adhuc recte usi estis, etsi nulla eorum parte caretis, nullam desideratis.* Ita et ἀπολείπεσθαι absolute eleganter usurpari monuit Perizonius ad Ælian. I. 32. Cf. apud eundem XII. 41. Æschines etiam apud Demosth. de F. L. p. 369. 13. populum Atheniensium his verbis alloquitur: οὐ τριήρεις τριακόσιαι καὶ σκεύη ταύταις καὶ κτήμαθ' ὑμῖν περίεστι; Cf. et Isocratem in Areop. c. 1. de conditione civitatis Atheniensium sua ætate disserentem et ad eum locum Bergmannum. Idem tamen Isocrates quod ad summam rerum sincerius veriusque pro horum temporum conditione ad Philippum regem verba fecit in Orat. quam ad eum scripsit p. 147. πρὸς δὲ τούτοις [ἑώρων σὲ] καὶ δύναμιν καὶ πλοῦτον κεκτημένον, ὅσον οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων. et p. 188. τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ σὺ μὲν τυγχάνεις τοσαύτην δύναμιν κεκτημένος, ὅσην οὐδεὶς τῶν τὴν Εὐρώπην οἰκησάντων. AMERSFOORDT. V. F. A. Wolfii Proleg. ad Leptin. vol. ii. p. 360. Usus est hoc loco Dorvillius ad Chariton. p. 272. edit. Lips. SCHAEFER.

— 17. πρὸς ἁπάσας] Recte interpretatur (sc. Wolfius). Eadem ratione Reiskius Ind. Græcit. p. 437. *opes pene dixerim æquipollentes aut æquiparabiles cum opibus reliquarum civitatum omnium.* In hoc usu præpositionis πρὸς non latet, ut nonnullis visum est, vis comparativi gradus, qua quid excellere significetur, sed sola indicatur æquiparatio. Herodotus II. 35. ἔργα λόγου μέζω παρέχεται πρὸς πᾶσαν χώρην. Minus recte Interpres: *opera exhibet memorabiliora, quam alia quælibet regio.* Immo: *opera exhibet inenarrabilia, quæ componas cum similibus operibus omnium regionum.* Idem III. 94. φόρον ἀπαγίνεον πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους ἑξήκοντα καὶ τριηκόσια τάλαντα ψήγματος. Gronovius: *par cæteris omnibus.* Bene, si de auro intellexit: Indi enim tantum auri dicuntur pependisse, quantum reliqui omnes. Idem VIII. 44. πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους παρεχόμενοι νῆας ὀγδώκοντα καὶ ἑκατὸν μοῦνοι. Parum recte versum: *præ reliquis omnibus.* Sola hoc quoque loco obtinet æquiparatio: duplicato enim illo numero propemodum confit numerus navium totius classis Græcæ. V. cap. 48. Omnino tales æquiparationes intelligendæ παχυτέρως nec cogitandum de accuratissima exæquatione. SCHAEFER.

— ibid. πόλεις] τῆς Ἑλλάδος. IDEM.

— 19. ἐνταυθὶ] Omisit adverbium Bekker. Malim servatum. Est i. q. ἐπὶ τοῦ βήματος. ἐνταυθοῖ etiam *hic* significare, docui in not. ad Longi Pastoral. p. 422. IDEM.

— ibid. φοβοῖεν, ὡς ἥξει βασιλεὺς] *terrentes jactarent, venturum esse regem.* Similia tetigi in not. ad Euripid. Med. Pors.

p. 39. et 92. ed. tert. Lips. Add. not. ad p. 141. 3. ed. Reisk. Euripideum Orest. 1316. ss. P. ἀλλά με φόβος τις εἰσελήλυθ', ἥντιν' ἐν δόμοις — κλύω βοήν, sic interpreter: ὅτι τινὰ κλύω βοὴν ἐν δόμοις. Conf. Bos. Ellips. p. 252. IDEM.

— 20. οὐχ] οὐδ' Cod. Bekk. Placet ut paulo gravius. IDEM.

— ibid. οὐχ οἷόν τε] Sic Attice dicunt pro οὐ δυνατόν. Vid. Timæi Lex. Rhetor. et ad eum Ruhnkenius. AMERSFOORDT.

— ibid. ταῦτ' ἄλλως ἔχειν] Immo, quin rex venturus sit s. jam adsit. SCHAEFER.

— 21. χρησμῳδοὶ] Recte Bekker. χρησμῳδοῖεν. χρησμῳδεῖεν miror Amersfoordtio potuisse probari: est enim barbarum. Non minus barbarum καλεῖεν Munckerus invexit in Antonin. Liberal. c. 15. ubi etiam Ruhnkenius erravit. Talibus sordibus utilissimum Maittairii de Dialectis librum pervellem expurgatum esse. IDEM.

— 22. οὐκ ἂν εἰσενέγκαιεν — οὐδ' ἂν ὁμολογήσαιεν] Opera (sc. Reiskii) vere supervacanea. Vulgatam olim scripturam Bekkerus jure restituit. IDEM.

— antep. τῶν λόγων — ἔργῳ] Oppositio videatur parum concinna, ac fortasse requiras τοῖς ἔργοις. Sed v. Porson. ad Euripid. Phœniss. 512. ubi quod dicit de Tragicis, de omnibus scriptoribus dici potest. IDEM.

— ult. οὐχ ἑκὼν ἂν δοίη] Reiskii conjecturam Amersfoordtius probavit, Bekkerus adscivit. Sane est de genere felicium facileque compenset centum a viro optimo invita Minerva excogitatas. Sed videndum ne tutius sit cum libris Reiskianis simpliciter scribere οὐκ ἂν δοίη. IDEM.

P. 292. 2. μέρος τῶν ὄντων κ. τ. λ.] Demosthenes Olynth. I. p. 17. 9. ed. Reisk. τοὺς — εὐπόρους, ἵν' ὑπὲρ τῶν πολλῶν, ὧν καλῶς ποιοῦντες ἔχουσι, μικρὰ ἀναλίσκοντες τὰ λοιπὰ καρπῶνται ἀδεῶς. AMERSFOORDT.

— ibid. προεισενεγκεῖν] Præstat εἰσενεγκεῖν. SCHAEFER.

— 5. πορίσαισθ'] πορίσαιτ' præstat, cum sequatur πορίζειν. IDEM.

— ibid. πλείων ἐστὶ γέλως τοῦ μηδενὸς] Recte Wolfius. Intellige πορίσασθαι. Ita et Reiskius in Nota et in Ind. *magis esset ridiculum, quam si nihil daretis.* AMERSFOORDT. Viri docti calamus videtur errasse, cum scriberet: *Intellige* πορίσασθαι. Hoc nullo modo potest intelligi: omninoque nihil subaudiri oportet, Vernacule: *ist lächerlicher, als gar nichts.* γέλως enim h. l. non *risum* significat, ut Wolfius vertit, sed *rem ridiculam.* Euripides Troad. 976. Matth. ταῦτα γὰρ γέλως πολύς. Hesychius t. I. c. 812. Γέλων. — ἢ γελοῖον. ut correxerunt: erratque Schowius ad glossam præcedentem referens. SCHAEFER. Schaeferus porro sic corrigebat Græcitatem Latinitatemque Reiskianam: ἢ γέλως ἂν εἴη (vel ἢ κατεγέλων ἂν ὑμῶν οἱ ἄνθρωποι), εἰ καθόλου μηδὲν πορίζοισθε vel ἐπορίζεσθε. *quam deridiculo essetis futuri, si* etc.

— 6. τὴν ἑκατοστὴν] Articulum recte delevit Bekker. Sic mox sine articulo πεντηκοστήν et δωδεκάτην. Quod autem Wolfius de re familiari interpretatur, ne forte quis erret, monendum est, τὸ τῆς χώρας τίμημα oportere intelligi. SCHAEFER.

— ibid. εἰσφέρειν] Non subauditur (sc. δεῖν): quoties enim infinitivi sic, ut h. l. verbis dicendi junguntur, hæc verba vim jubendi habent. V. not. ad Theocrit. XXV. 47. et ad Sophocl. Ajac. 1047. IDEM.

— 7. τάλ. ἐρεῖ] ἐρεῖ omisit Bekker. Probo. Sic mox sine verbo οὐκοῦν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι. IDEM.

— 9. τὰ χρήματ'] Vix admittendum videtur, ut h. l. voce χρήματα ipsa pecunia significetur, non res pretiosæ, quæ ex regno latissime patente undique ad regiam afferebantur. Herodotus VII. 187. Xerxis in Græciam expeditionem facientis supellectilem describens: οὐδ' ἂν ὑποζυγίων τε καὶ τῶν ἄλλων κτηνέων τῶν ἀχθοφόρων — οὐδεὶς ἂν εἴποι ἀριθμόν. Sed Demosthenes hic de camelis tantum loquitur, cum hi profecto majorem jumentorum [τῶν ὑποζυγίων] partem effecerint. Commeatum autem exercituum Persarum camelis vehi solitum fuisse docent loca allata a B. Brissonio de regno Persarum l. III. c. 46. Regis magni divitiæ in proverbium abierant. Æschines Socrat. qui dicitur Dial. II. 4. προτιμήσειεν ὑγιαίνειν ὀλίγον κεκτημένος ἀργύριον μᾶλλον ἢ τὰ βασιλέως τοῦ μεγάλου χρήματα κεκτημένος νοσεῖν. Cf. et Horatius Carm. III. Od. IX. 4. Magnifice etiam τοῦ Περσῶν πλούτου meminit Isocrates Panath. p 458. et ipse Demosth. Phil. III. p. 120. 16. ed. Reisk. Ita et *Persicum aurum* memoratur a Justino l. XI. c. 5. §. 9. Aristophanes in Pluto v. 170. μέγας δὲ βασιλεὺς οὐχὶ διὰ τοῦτον κομᾷ; τὸν πλοῦτον scilicet. Demosthenes Orat. ad Philippi Epist. p. 153. 26. de Persarum rege: τοσοῦτον μὲν κέκτηται πλοῦτον, ὅσον οὐδ' οἱ λοιποὶ πάντες. Conon Atheniensis ap. Justin. VI. c. 2. §. 14. queritur, *opulentissimi* regis bella *inopia* dilabi, et qui exercitum parem habere hostibus debeat, *pecunia* vinci, quæ præstet, inferioremque eum *ea parte* inveniri, *qua longe superior sit.* Apud Herodotum l. V. 49. Aristagoras Milesius: τὰ Σοῦσα ταῦτα, ἔνθα — τῶν χρημάτων οἱ θησαυροὶ — εἰσί· ἑλόντες δὲ ταύτην τὴν πόλιν, θαρσέοντες ἤδη τῷ Διὶ πλούτου πέρι ἐρίζετε. Atque in ea urbe XL millia talentum inventa esse ab Alexandro M. narrat Justinus l. XI. c. 14. §. 10. cum quo tamen loco alia conferantur a Brissonio laudata de regno Pers. 1. I. c. 182. sqq. Idem etiam auctor de Xerxe l. II. c. 10. "Cæterum, si regem spectes, *divitias,* non ducem, laudes: quarum tanta copia in regno ejus fuit, ut, cum flumina multitudine consumerentur, *opes* tamen regiæ superessent." cum quo conveniunt ipsi Persarum legati ad Philippum de Alexandro, ejus filio, prædicantes: ὁ παῖς οὗτος βασιλεὺς μέγας, ὁ δὲ ἡμέτερος πλούσιος. Vid. Plut. de fort. Alex. v. II. p. 362. Fastum regum Persarum, multis veterum auctorum locis allatis, descripsit Brissonius l. l. l. I. c. 69 —77. et alibi. Eorundem apparatum, quum expeditionem suscepturi essent, recensuit Herodotus I. 188. qui et l. III. 90—97. universam pecuniam enumerat, quæ Dario ex satrapiis redibat. AMERSFOORDT. De sola pecunia intelligendum. Sit hyperbolice dictum: non intercedo. Neque ipse Demosthenes videtur rem pro vera habuisse, cum dixerit φασὶν οὗτοι. SCHAEFER.

— antep. βούλεσθε] Adverte βούλεσθε conjunctivo insolentius postpositum. IDEM.

— pen. εἰσάσειν] Non deest (sc. οὐκοῦν). Supra Demosthenes aliam usurpat figuram orationis: nec continuo sequentia ἀλλ' οὔτ' ἂν ἀνάσχοισθε κ. τ. λ. ab antecedentibus interserto tali κομματίῳ divelli patiuntur. IDEM.

— ult. ἂν] Sine cunctatione delendum. Orator enim confidentissime negat, pecuniam, quantumvis magna videatur, ἀξίαν εἶναι τοῦ πολέμου. Adde quod ad particulam ἂν subaudiri oporteret εἴη: cujus ellipsis certa exempla requiro (Fortasse cites ex Eryxia Platonicis addito c. 29. καταμαθὼν δ' αὐτὸν ἐγὼ ὅτι ἴσον εἴη πεῖσαι, ὅπερ ἂν τὸ λεγόμενον λίθον ἑψῆσαι. ubi ad ὅπερ ἂν subaudiendum εἴη. Sed talia non sunt veræ ellipses, sed quas in libro Bosiano syntacticas dixi). Nam quod Melet. Crit. p. 44. citavi Sophocl. Philoct. 493. laudo Buttmannum, qui e recensione Triclinii restituerit παλαιόν. Conf. not. ad Sophocl. t. II. p. 346. παλαί' ἂν quam ineptum sit, facile senties, si verteris: *diu sit, dürfte lange her seyn.* Sic pius filius non loquitur, qui certo scit, dudum metuerit. IDEM.

— ibid. καταθῆτε] Recte Bekkerus καταθεῖτε. Quam optativi formam si quis forte miretur Reiskium ignorasse, sciat virum summum flocci fecisse τὰ γραμματικὰ, nihilque aliud quam Græcos omnium ætatum scriptores pervolutasse. Hoc usu, non grammatica doctrina, consecutus est diffusissimam Græcarum literarum scientiam, quæ nostrum perpaucis et haud scio an nulli obtigit, sed adeo non accuratam subactamque, ut passim implicaretur erroribus, a quibus tirunculi schemata satis callentes sibi facile caveant. Sic factum est, ut Reiskius haud raro vapularet ab hominibus longe longeque infra se positis, quos deceret assurgere ingenio tam capitali. IDEM.

— ibid. ἄξια τοῦ πολέμου] *tanta, quantam bellum poscit.* IDEM.

P. 293. 1. τἄλλα] Bene τὰ μὲν ἄλλα Bekker. IDEM.

— 2. οὐδαμοῦ γὰρ — ἐν καλλίονι] Aristophanes Thesmophor. 292. Br. ποῦ, ποῦ καθίζωμαι 'ν καλῷ — IDEM.

— ibid. ἐν καλλίονι] Ne subaudias τόπῳ. καλλίονι enim generis est neutrius. V. Bos. Ellips. p. 485. ubi si cui videar dubitantius scripsisse, velim cogitet, quantum mihi fuerit illo in opere laborandum, quantum trepidandum, cum Ellipsium doctrinam plurimarum ætatum tanquam præscriptione sancitam primus convellere auderem. Sed fundamentis jactis facile superstruas. Conf. not. ad Euripid. Orest. Pors. 887. p. 81. edit. tert. Lips. IDEM.

— 8. μέν γε] Prævideo fore, qui μὲν γὰρ scribendum censeant. Ac profecto harum formularum solennis est in libris confusio. Sed cave vulgatam mutes. V. not. ad Dionys. Halic. de C. V. p. 406. Schneiderus ad Xenophont. Hieron. 1. 11. Dobreeus in Comment. ad Aristoph. VII. 1. p. 560. Buttmannus ad Midian. p. 46. et Siebelisius ad Pausan. t. II. p. 198. μέν γε recurrit v. 13. p. 189. 11. 204. 14. ed. Reisk. Add. p. 174. 20. IDEM.

— ibid. τριακοσίαις τριήρεσιν, ὧν ἑκατὸν παρεσχόμεθ' ἡμεῖς] Lubenter excurrunt Oratores Attici in laudes belli Persici, tanquam suorum majorum imprimis proprias: præcipue, cum mentio facienda sit præsentium cum Persarum rege inimicitiarum. Cf. Thucydidis Schol. ad I. 73. Atque hujusmodi rerum a majoribus gestarum mentionem ad σεμνότητος partes refert Hermogenes de Form. Orat. c. 6. p. 281. ed. Laurent. τετάρτην γε μὴν σεμνότητος ἔχουσι δύναμιν ἔννοιαι αἱ περὶ ἀνθρωπίνων μὲν κατὰ μόνας πραγμάτων, μεγάλων δὲ καὶ ἐνδόξων· οἷον τὸ περὶ τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης, καὶ τῆς ἐν Πλαταιαῖσιν, ἢ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας εἴ τις λέγοι: quibus deinde hæc addit de modo, quo ejusmodi commemoratio facienda est: μέθοδοι δὲ σεμναὶ αἱ κατὰ ἀπόφανσιν καὶ χωρὶς ἐνδοιασμοῦ ἐξ ἀφηγήσεως λεγόμεναι· ὡς γὰρ εἰδότας ἀκριβῶς δεῖ λέγειν, καὶ μετ' ἀξιώματος, ἀλλ' οὐκ ἐνδοιάζοντας, κ. τ. λ. De numero navium Græcarum atque Atheniensium, quæ cum Xerxe pugnarunt, non satis constat inter auctores veteres, quamvis non magnum inter eos sit discrimen. Cf. Valckenaer. et Wesseling. ad Herodot. VIII. 1. 2. S. F. N. Morus ad Isocratis Panegyr. 25. et 27. Viri Docti ad Nepotis V. Themist. c. 3. Aliis in locis, ut Or. p. Cor. p. 306. 23. ed. Reisk. solet

Demosthenes augere navium numerum, quas Athenienses præbuerunt, quod quia in hac Oratione suo consilio parum convenire videbat, ad centenarium numerum universam eorum classem reduxit. Itaque probamus Reiskii judicium Wesselingii conjecturam repudiantis, qua pro ἑκατὸν legatur διακοσίας. Præter illos, quos Valckenaerius laudavit l. c. de numero navium Græcarum egit etiam Thucydidis Schol. ad L. I. 74. — Cæterum, quia h. l. sermo incidit de pugna Salaminia, obiter animadvertimus μνημονικὸν ἁμάρτημα Demosthenis vel ejus, qui scripsit Orat. in Neæram p. 1377. 14. qui de Platæensibus loquens, ἐπειδὴ, inquit, αὐτοῖς οἰκεῖα σκάφη οὐχ ὑπῆρχε, συνεναυμάχουν ὑμῖν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ καὶ ἐν Σαλαμῖνι. De pugna ad Artemisium commissa eadem tradidit Herodotus, Platæenses autem Atheniensibus ad Salamina affuisse idem historicus diserte negat l. VIII. 44. AMERSFOORDT.

— ibid. ἑκατὸν] Assentitur Reiskio præter Amersfoordtium not. ad v. 8. Weiskius de Hyperb. II. p. 24. Sed Boeckhius de Œcon. polit. Athen. t. I. p. 276. vulgatam scripturam tam affinem dicit ænigmati, ut lector parum attentus Orationem de Symmoriis, quam tot alia argumenta genuinam esse vincant, ob hanc unam causam pro spuria habere posse videatur. Pervellem vir doctissimus nos docuisset, cur Reiskii rationem assensu suo comprobare dubitaret. Mihi quidem hæc ratio adeo placet, ut vix putem probabiliorem excogitari posse. Ac fortasse Demosthenes, cum ἑκατὸν scriberet, fide dignior fuit quam ipsi historici. Audiamus Schweighäuserum ad Herodot. VIII. 44. non inepte sic disputantem: "Mireris vero, quo pacto tot navibus ad Salaminem pugnare Athenienses potuerint, quandoquidem in pugna ad Artemisium dimidiam partem Atticarum navium vulneratam esse ait Scriptor cap. 18. neque eis reficiendis suppetiisse videatur tempus." SCHAEFER.

— 9. χιλίας ἀπολέσαντας ναῦς] Millenarium numerum dixit Demosthenes, non quidem accuratissime, sed ex more poetarum et oratorum. Eadem illis est loquendi ratio, quum Græcorum classem ad Trojam memorant. Quamvis Thucydidis Scholiastes ad l. I. 10. ὁ μὲν Εὐριπίδης, inquit, καὶ Λυκόφρων χιλίας ναῦς λέγουσι τὸν Ἀγαμέμνονα ἀγαγεῖν, ὁ δὲ Ὅμηρος χιλίας ἑκατὸν ἑξήκοντα ἕξ. Thucydides ipse eo l. dederat χιλίων καὶ διακοσίων. De numero rotundo sic sæpius obvio egerunt Heynius ad Virg. Æneid. II. 198. Is. Grangræus ad Juvenal. Sat. XII. 122. et auctores mox laudandi. Hunc etiam morem sequitur Æschylus in Agamemn. v. 46. de Atridis canens: στόλον Ἀργείων χιλιοναύταν τῆσδ' ἀπὸ χώρας ἦραν. et sæpissime Ovidius: Metam. XII. 6. "Conjurātæque sequuntur Mille rates." ibid. v. 37. "Accipiunt ventos a tergo mille carinæ." Libro autem XIII. 92. Ajax gloriatur: "Nempe ego mille meo protexi pectore puppes." et v. 182. legitur: "Aulidaque Euboicam complerunt mille carinæ." Ita et Laodamia maritum suum monet Heroid. XIII. 97. "Inter mille rates tua sit millesima puppis." De numero navium, quæ Xerxem in Græciam secutæ sunt, iterum cf. Interpretes ad Nepotem Themist. c. 2. et Brissonius de regno Pers. l. III. c. 73. Igitur plerique auctores narrant, naves circiter 1200 ipsi pugnæ Saliminiæ ex ingenti Xerxis classe interfuisse: atque accuratissime hæc narravit Æschylus Pers. v. 342. cujus auctoritas cur hac in re reliquorum omnium testimonio præferenda sit, veram ex Casaubono causam reddidit A. Staverenus ad Nepotis l. l. Ξέρξῃ δὲ, καὶ γὰρ οἶδα, χιλιὰς μὲν ἦν ὧν ἦγε πλῆθος, αἱ δ' ὑπερκομποι τάχει ἑκατὸν δὶς ἦσαν ἑπτά θ'. Cui tamen narrationi vix convenire videtur Herodotus, qui, quod quidem mirum videatur, hunc ipsum numerum navium longarum (1207) cum rege expeditionem in Græciam suscepisse scribit, verum in sequentibus identidem tot naves ejus vel tempestatibus vel pugnis contra Græcos susceptis periise narrat, ut vix idem numerus ad Salaminem penetrasse videatur. Ne autem temeritatis arguamur Herodotum vel erroris vel negligentiæ incusantes, varia ejus de hac re indicia in unum conferamus. Longæ itaque Persarum naves Xerxem initio expeditionis secutæ ab Herodoto narrantur 1207 (l. VII. 89. et 184.), quas onerariarum sequebantur 3000 [ibid. c. 97.], etsi Nepos Themist. c. 2. harum 2000 tantum memorat. Sed onerariarum infinitus numerus fractus est ad Magnesium litus (ibid. c. 191.). Classem autem auxerunt deinde naves 120 ex Thracia profectæ (c. 185.): ex eadem vero ad Magnesiam tempestate submersæ sunt 400 naves (c. 190.). Deinde a Græcis 15 captæ sunt ad sinum Pagasæum (c. 194.) iterumque 30 ad Artemisium (l. VIII. 11.). Atque eodem tempore ad Græcos transfugit Antidorus Lemnius cum sua navi solus. (quod posterius patet ex eodem loco, coll. c. 82.) Nova autem tempestate orta, pars classis, quæ Eubœam superare conabatur 200 navibus composita, omnis ad scopulos fracta est et fluctibus submersa (c. 7.): ἀγγελίη ἐλθοῦσα, ὡς τῶν βαρβάρων οἱ περιπλέοντες τὴν Εὔβοιαν πάντες εἴησαν διεφθαρμένοι ὑπὸ τοῦ γενομένου χειμῶνος. Eodemque fere tempore Ciliciæ naves, quæ quot fuerint, non indicatur, a Græcis captæ sunt (ibid. c.

14.). Triduo post, nova pugna exorta, denuo multas naves Persæ amiserunt (c. 16.) et tandem in ipsa nocte, quæ conflictum ad Salamina præcessit, una navis, cujus prætor erat Panætius Tenius, Persarum aciem reliquit (ibid. c. 82.). Nisi igitur statuas, plures naves ad Xerxis classem accessisse, quam de quibus tradidit Herodotus, minor exsistet numerus eo, quem Æschylus memoravit: etsi vel hac conjectura probata propter hunc numerum 1207 navium (eundem prorsus, cum Xerxes expeditionem susciperet, atque illum, cum pugnam committeret), suspicio oriatur turbatæ in Herodoto narrationis. Neque enim ex l. VIII. 66. colligas plures naves accessisse, etsi tum pedestrium copiarum multitudine nova exercitus creverit. Igitur, nisi, quod nolim, aliquis mea negligentia hic omissus fuerit Herodoti locus, vix video, qui erroris culpa gravissimus historicus vacare possit, siquidem Æschylo in re, cui ipse interfuit, omnem fidem haberi necesse est. Ad faciliorem autem conspectum in fine hujus animadversionis ad calculos sedeamus.

Initio expeditionis erant naves (Auctor Argumenti in Æschyli Persas habet 1207 vel 1214.)	1207	
Accesserunt ex Thracia	120	
	———	1327
Perierunt tempestate ad Magnesiam	400	
Captæ a Græcis ad sinum Pagasæum	15	
——————— Artemisium	30	
Antidorus transfuga	1	
Submersæ, quæ Eubœam superabant	200	
Panætius transfuga	1	
	———	647
Supersunt igitur ante pugnam Salaminiam naves		——— 680

Quo numero continentur etiam naves Ciliciæ aliæque in nova pugna ad Artemisium amissæ, quæ quot fuerint, Herodotus nos non docuit. AMERSFOORDT.

— 10. τριακοσίας — παρεσκευασμένους] Hic vulgo, florente Atheniensium republica, erat numerus triremium. Cf. Bergmannus ad Isocratis Areopagit. c. 1. Triremium copia etiam Æschines gloriabatur l. supr. all. ad p. 291. 16. Demosthenes ipse Phil. III. p. 121. 11. ed. Reisk. καὶ τριήρεις, καὶ σωμάτων πλῆθος, καὶ χρημάτων πρόσοδοι, καὶ τῆς ἄλλης κατασκευῆς ἀφθονία, καὶ τἄλλα οἷς ἄν τις ἰσχύειν τὰς πόλεις κρίνοι, νῦν ἅπαντα καὶ πλείω καὶ μείζω ἐστὶ τῶν τότε [ἐπὶ τῶν προγόνων] πολλῷ. et p. 128. 17. ἡμεῖς — πόλιν μεγίστην ἔχοντες, ἀφορμὰς πλείστας, ἀξίωμα κάλλιστον. IDEM.

— 11. [τριήρεις]] Uncis inclusum servavit Bekkerus. Mallem deletum. SCHAEFER.

— ibid. μὴ] Puto delendum et hæc sic continuanda ἀστίκτως: ὥστε κομιδῇ μηδ' εἰ πάνυ μαίνοιτο νομίσαι ῥᾴδιον —. *ut prorsus ne si sit desipientissimus quidem habiturus sit pro re facili*—. Aliud valet μὴ κομιδῇ. Plutarchus t. I. p. 611. R. ὥστε μὴ κομιδῇ μοναρχίαν εἶναι. Interpres: *ne solus omnino rerum potiretur*. IDEM.

— 15. ἄγει] Cod. Bekk. ἄγει πολὺ, quod non displicet. IDEM.

— 16. δὲ ἂν] Malim δ' ἐάν. IDEM.

— ibid. αἱ κρῆναι] Probo quod dedit Reiskius ob codicum excellentium auctoritatem. IDEM.

— 17. ἐπιλείπειν] Eadem voce utitur in eadem re Ælianus Var. Hist. VIII. 11. ὅπου καὶ τοὺς ποταμοὺς ὁρῶμεν ἐπιλείποντας. AMERSFOORDT.

— ibid. ἀθρόα] ἀθρόα Bekker. V. Etymol. M. c. 655. 21. et Sallier. ad Mœr. p. 19., ad quem locum Piersonum miror talia parum curantem p. 20. Est hæc incuria, ut digna philosopho, ita indigna grammatico. SCHAEFER.

— ibid. καὶ] Recte abest. *multa simul*. Xenophon Anab. V. 2. 1. οἱ δὲ Κόλχοι — πολλοὶ ἦσαν ἀθρόοι, *multi una*. IDEM.

— antep. ἡμῖν — ἀκούσεται] Citant Harpocration p. 134. Gron. et Photius c. 237. hic quidem scriptura vitiosa. De Harpocratione v. Siebelis. ad Philochori Fragm. p. 77. s. IDEM.

— antep. ἀφορμὴν] Facultates, quarum fiducia rem aggredi possimus: inde sæpius pro *pecunia*. Vocem explicuit Bergmannus ad Isocratis Areopag. p. 119. AMERSFOORDT.

— pen. ἑξακισχίλια] ὀκτακισχίλια. Harpocration et Photius ll. cc. qui quomodo hunc numerum hyperbolicum cum vero supra p. 288. pen. posito conciliaverint, lege apud ipsos. Sed tantine fuerit conciliandi laborem suscipere fortasse dubites. Suspicor enim Demosthenem h. l. non dedisse nisi hæc: ἡμῖν δὲ τὸ τῆς χώρας τίμημα ὑπάρχον ἀφορμὴν ἀκούσεται, ὑπὲρ ἧς κ. τ. λ. quibus explicandis alius videtur interpres censum verum, alius falsum ad-

scripsisse. Nimirum non de summis pecuniarum hic agitur, sed de ἀφορμαῖς ad bellum gerendum. Regi ἀφορμὴ sunt αἱ διακόσιαι καὶ χίλιαι κάμηλοι αἱ τὸ χρυσίον ἄγουσαι, Atheniensibus τὸ τῆς χώρας τίμημα. Illa κρήνη comparatur ἐπιλειπούσῃ, hæc ἀενάῳ. Neque absurda hæc comparatio videbitur, si cogitaveris rationem pecuniariam illorum temporum, quæ commoditatibus, quas nostra ætas habet hoc in negotio perscriptionibus utens, prorsus carerent. Sic fieri poterat, ut rex, exhaustis quæ camelis vectæ exercitum comitarentur pecuniis, inextricabilibus difficultatibus impediretur. Schaefer.

— ult. τοὺς ἐπιόντας — ἀμυνούμεθα] Isocrates Orat. ad Phil. p. 184. Græcos ad bellum cum Persis excitans: ἡμεῖς οὐδ' ὑπὲρ ὧν κακῶς ἐπάθομεν ἀμύνασθαι τολμῶμεν αὐτούς. Amersfoordt.

— ibid. οἱ Μαραθῶνι] De Persis victis cæsisque hic dicitur: quod notandum. Schaefer.

— ibid. Μαραθῶνι] Codd. Bekk. Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι, vitiosa, ut puto, abundantia. Etsi enim talibus in formulis etiam Salaminis fit mentio, ut in loco Aristophanico, de quo v. Bos. Ellips. p. 423. tamen multo sæpius et tanquam solenniter Marathonia pugna commemoratur: nimirum quia hujus victoriæ decus ad solos Athenienses, quorum auspiciis Platæenses parebant, pertinuit. Nec licuit Comico aliam citare quam Salaminiam pugnam. Idem.

P. 294. 1. ἕως δ' ἂν κρατῶμεν] Demosthenes hoc non dixit κολακευτικῶς, sed quod speraret cives suos τοὺς ἐπιόντας non minus strenue ἀμυνεῖσθαι, quam οἱ Μαραθωνομάχαι hostes ἠμύναντο. Sic autem victoria satis certa videri poterat: τῷ γὰρ πονοῦντι χὠ θεὸς ξυλλαμβάνει. Idem.

— 2. ἐπιλιπεῖν] Rectius ἐπιλείπειν Bekker. V. p. 293. 17. Idem.

— 3. ξενικὸν] Milites Græci a barbaris conducti. Hoc enim Persis erat in more. Cf. Brisson de r. Pers. III. c. 59. Eodem pertinere videtur Isocratis locus Paneg. c. 37. τῶν τε μετὰ Τιριβάζου στρατευομένων καὶ τοῦ πεζοῦ τὸ χρησιμώτατον ἐκ τῶνδε τῶν τόπων ἤθροισται: vocabula enim τῶνδε τῶν τόπων facile ad Græciam Europæam referri posse existimo, etsi in diversa abeat Morus ad eum l. Qui primi barbarorum mercenariam militiam susceperunt, infames hoc nomine, Cares fuerunt. Vid. Dunæus ad Demosth. de Pace p. 293. Hemsterhus. ad Aristoph Pluti Argum. p. 7. — Quinam vero hac imprimis ætate inter ipsos Græcos abusus fuerint militum conductorum, ubique cum eximia indignatione queruntur plerique oratores. Cf. Bergmannus l. l. p. 84. Athenienses perpetua hujusmodi hominum caterva primum usi videntur in bello Corinthio. Vid. Harpocration in v. ξενικὸν ἐν Κορίνθῳ et locus Aristophanis ibi laud. Sed jam antea multi etiam in reliqua Græcia vagabantur. Cf. Thucyd. I. 27. 35. ubi vid. Schol. Lacedæmoniorum in exercitibus erant ξεναγοὶ, quos idem Thucydides memorat II. 75. ubi Scholiastes habet: οἱ τῶν μισθοφόρων ἄρχοντες· ξένους γὰρ ἐκάλουν τοὺς μισθοφόρους. Sed iidem Lacedæmonii barbaros exime ξένους vel ξείνους dicebant, Herodoto teste IX. 11. Porro οἱ ξένοι conductitii milites, etiam ξενιτευόμενοι dicebantur. Diversa aliquantum ratione Herodes Orat. π. Πολιτείας Oratt. Gr. vol. VIII. p. 36. externum bellum contra patriæ hostes susceptum ξενικὸν πόλεμον dicit, oppositio πολέμῳ πολιτικῷ s. στάσει. — Ξενικὸν ita dicitur, omisso per ellipsin σύστημα, uti sæpe etiam ναυτικόν. Hoc occurrit ex. gr. apud Thucyd. I. 99. III. 16. — I. 4. est Μίνως — τό τε λῃστικὸν — καθῄρει ἐκ τῆς θαλάσσης. ad q. l. Schol. λ. τὸ σύστημα, ἤγουν τοὺς λῃστάς· λῃστρικὸν δὲ τὸ κτῆμα. Amersfoordt.

— 5. ἐπὶ μὲν Αἴγυπτον καὶ Ὀρρόντην] Reiskius in Ind. Hist. p. 586. "Dubium est," inquit, "Orrhontes barbarine sit regis nomen, an fluvii, Syriam pervagantis." Orrhontes vero non fuit rex barbarus, sed præfectus Mysiæ, qui cum aliis satrapis et Tacho, Ægypti rege, ab Artaxerxe defecit Olymp. CIV. a. 3. Res ejus refert Diodorus Sic. XV. 90. sq. ubi videatur Wesseling. Regis expeditio in Ægyptum ab eodem narratur ibid. c. 92. sq. in qua opera Græcorum mercede conductorum usos fuisse Persas Corn. Nepos docet in Datame c. 8. § 2. Orrhontes autem Diodori l. c. diversus videtur ab alio ejusdem nominis Persa, regis genero, cujus mentio est ap. eundem l. XV. 2. Neque facit quicquam discriminis, quod in Demosthenis exemplaribus hoc nomen scriptum sit duplici litera Rho, apud Diodorum autem simplici. Idem.

— 9. τῆς ὑπαρχούσης πενίας] Herodotus VII. 102. τῇ Ἑλλάδι πενίη μὲν αἰεί κοτε σύντροφός ἐστι. Schaefer.

— ibid. ἐπὶ δὲ τὴν [ἄλλην] Ἑλλάδα κ. τ. λ.] Satis probabilis Demosthenis opinatio: ἐπεί γε ἀπεκρίθη ἐκ παλαιτέρου τοῦ βαρβαρικοῦ ἔθνεος τὸ Ἑλληνικόν Herodot. I. 60. Alexandri victoriæ demum perfecerunt, ut ambo coalescerent. Idem.

— ibid. ἄλλην] Recte delevit Bekker. Idem.

— 10. ποῖ γὰρ αὐτὸς τρέψεται κ. τ. λ.] Locum hunc imitatur Gorgias Apol. Palamedis Oratt. Gr. VIII. p. 112. (quem legit Alcidamas, qui scripsit Palamedis Accusationem de Proditione, quæ eodem vol. exstat, ut patet collatis p. 74. sqq. et p. 113. sqq.): ποῖ γὰρ τραπέσθαι μ' ἐχρῆν; πότερον εἰς τὴν Ἑλλάδα et quæ seq. Sed etiam Demosthenes sua hausisse videtur ex Euripidis Medea v. 502. νῦν ποῖ τράπωμαι; πότερα πρὸς πατρὸς δόμους, οὓς σοὶ προδοῦσα καὶ πάτραν ἀφικόμην; ἢ πρὸς ταλαίνας Πελιάδας; quos versus Latini verterunt poetæ laudati a Lentingio. Quæ hunc locum excipiunt, item a multis expressa sunt, ut ab eodem Gorgia l. c. Nostro præiverat Isocrates Plataic. p. 524. τίνες εἰς τοῦτο ἀνοίας ἥκουσιν, ὥστε βούλεσθαι μετὰ τῶν καταδουλουμένων τὴν Ἑλλάδα εἶναι μᾶλλον ἢ μεθ' ὑμῶν τῶν ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν ἐλευθερίας ἀγωνιζομένων. Amersfoordt. Demosthenem sua hausisse ex Euripidis Medea eccui probabile fieri possit? Schaefer.

— 14. δυστυχὴς] Ultima hujus notæ (sc. Wolfianæ) non intelligo. δυστυχὴς eodem sensu usurpatum mox recurrit p. 295. 5. Idem.

— 17. Ἑλληνικῶν] Recte Ἑλλήνων Bekker. Idem.

— 18. ἂν] Particulam Bekkerus jure delevit. Quamquam Wolfius vere monet, hoc dici ὑποθετικῶς. Satis nota orationis figura, qua καταφατικῶς enuntiatur, quod ὑποθετικῶς intelligendum est. Idem.

— ibid. ἐκείνου γε] Attende vim particulæ. *illo, quippe tam imbelli*. Idem.

— 19. ἀλλὰ μάλιστα μὲν — νῦν ἄρχειν] Ordo est: ἀλλὰ βούλεται μὲν μάλ. ἄρχειν π., εἰ δὲ μή γε [δυνατὸν ἐστὶ πάντων ἄρχειν], τῶν ὑπαρχ. δούλων ἑαυτῷ νῦν. In eandem fere sententiam Xerxes verba fecit inter Persarum proceres ad Herodot. l. VII. 8. §. 3. et ejus somnium interpretati sunt magi ibid. c. 19. Isocrates etiam Paneg. c. 37. τοιγαροῦν τὰ μὲν ἔχει [ὁ βασιλεὺς], τὰ δὲ μέλλει, τοῖς δ' ἐπιβουλεύει, δικαίως ἁπάντων ἡμῶν καταπεφρονηκώς. Idemque Rhetor Philippo Macedoni suadet in Orat. ad eum scripta p. 182. καὶ μάλιστα μὲν πειραθῆς ὅλην τὴν βασιλείαν [τῶν Περσῶν] ἑλεῖν, εἰ δὲ μὴ, χώραν ὅτι πλείστην ἀφορίσασθαι. Eandem voluntatem Lacedæmoniorum propriam fuisse, idem sæpius illis opprobrat, ut in Panath. p. 437. 469. quæ loca supra laudavimus ad p. 181. 13. Ex priore sua hic verba commodasse videtur Demosthenes. Athenarum urbem, eodem Isocrate teste Areop. c. 27. peregrini judicabant ἀξίαν εἶναι μὴ μόνον τῶν Ἑλλήνων ἄρχειν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων. ad quem locum adduxit alium huic prorsus similem ex Orat. de Permut. edit. Orell. p. 108. Bergmannus. Verum idem Atheniensibus consilium nonnunquam in vituperium objectum est. Vid. Thucyd. I. 125. f. Laudandum esse hujusmodi excellentiæ studium, sed in rebus honestis, Isocrates monuit Panathen. p. 488. et Demosth. Serm. Anat. p. 1416. 24. ed. Reisk. ἡγοῦ κράτιστον μὲν εἶναι τὸ πρωτεύειν ἐν ἅπασι. Formulam μάλιστα μὲν —, εἰ δὲ μὴ, usurpavit etiam Orator Exord. LVII. p. 1456. 1. sed pro εἰ δὲ μὴ dixit εἰ δ' ἄρα τοῦτ' ἄλλῃ πῃ συμβαίνοι Exord. XXXVI. p. 1442. 13. Habet eam etiam Thucydides I. 35. ἀλλὰ μάλιστα μὲν, εἰ δύνασθε, μηδένα ἄλλον ἐᾶν κεκτῆσθαι ναῦς· εἰ δὲ μὴ, κ. τ. λ. et c. 40. καίτοι δίκαιοί γ' ἐστὲ μ. μ. ἐκποδὼν στῆναι ἀμφοτέροις, εἰ δὲ μὴ, τοὐναντίον ἐπὶ τούτους μεθ' ἡμῶν εἶναι. III. 38. καὶ μάλ. μ. αὐτὸς εἰπεῖν ἕκαστος βουλόμενος δύνασθαι, εἰ δὲ μὴ, —. Ita et IV. 105. f. Isocrat. Panath. p. 488. μ. μ. αὐτὸς τυγχάνειν —, εἰ δὲ μὴ, τοὺς οἰκειοτάτους. Illustravit hanc locutionem Perizonius ad Æliani V. H. XIII. c. 45. Amersfoordt.

— 20. εἰ δὲ μή γε, τῶν ὑπαρχόντων] εἰ δὲ μὴ, τῶν γε ὑπαρχόντων genuinum. Vulgatum vereor ne sapiat Græcitatem Hellenistarum. Schaefer.

— 22. τοίνυν] *porro*. Idem.

— 23. ἔστι μὲν χαλεπὸς — περὶ τούτων λόγος] Communis erat hac ætate Thebanorum invidia omnibus Græcis: sed singularis;etiam odii causæ eos inter et Athenienses intercesserant. Præter memoriam enim veteris istius suffragii, quo in Amphictyonum concilio post finem Peloponnesiaci belli Athenas exscindendas esse suaserant, (cf. Isocrat. Plataic. p. 520. atque alia loca laudata a Bergmanno ad Isocratis Areop. c. 3. quibus adde Demosthen. de F. L. p. 361. 25. ed. Reisk.) alia eorum gravis erat hac ætate offensio, siquidem et cæteros Bœotios et ipsos Athenienses sæpius vexabant, iisque urbes et agros eripiebant, superbia elati propter victorias de Spartanis reportatas. Isocrates de Pace p. 315. de Thebanis loquitur: τοὺς περιοίκους ἀδικοῦσιν, Bœotios nempe, uti liquet ex seqq. et Plataic. p. 512. Θηβαίοις τοῖς ἅπαντα τὸν χρόνον δυσμενῶς πρὸς τὴν πόλιν ὑμῶν διακειμένοις. Orat. ad Philipp. p. 159. τὴν δὲ ἡμετέραν πόλιν μέρος τι τῆς χώρας ἀπεστέρουν. Demosth. p. Cor. p. 231. 2. ὑμεῖς οὕτως διέκεισθε, ὥστε — Θηβαίοις ὁτιοῦν ἂν ἐφησθῆναι παθοῦσιν, οὐκ ἀλόγως οὐδ' ἀδίκως αὐτοῖς ὀργιζόμενοι· οἷς γὰρ εὐτυχήκεσαν ἐν Λεύκτροις, οὐ μετρίως ἐκέχρηντο. cum quo loco alia conveniunt Isocratis: Or. ad Philipp. p. 159. καλλίστην γὰρ μάχην νικήσαντες καὶ μεγίστην δόξαν ἐξ αὐτῆς λαβόντες διὰ τὸ μὴ καλῶς χρήσασθαι ταῖς εὐτυχίαις οὐδὲν βέλτιον πράττουσι τῶν ἡττηθέντων ἢ δυστυχησάντων. Archid. p. 212. τοὺς τὰς εὐτυχίας μὴ μετρίως φέρειν ἐπισταμένους. et Justini VIII. 1. §. 4. "Thebani — qui cum rerum potirentur, secundam fortunam imbecillo animo ferentes cæt." Odium Atheniensium in Thebanos produnt etiam Demosthenis loca: p. Cor. p. 237. 16. ubi meminit τῆς τόθ' ὑπαρχούσης ἀπεχθείας πρὸς τοὺς Θηβαίους. idemque Olynth. I. p. 16. 20. dixit: μὴ λίαν πικρὸν εἰπεῖν ᾖ, καὶ

συνεισβαλοῦσιν ἑτοίμως [cum Philippo in Atticam]. et de F. L. p. 375. 6. [Philippus] ἔφη τὴν Θηβαίων ὕβριν ὑμῖν καταλύσειν. Accedit, quod hoc ipso tempore jam flagrabat bellum istud sacrum, cujus ut præcipui auctores ita et acerrimi vindices Thebani fuerunt. Cf. supra dicta in Introduct. p. 719. Amersfoordt.

P. 295. 3. τὰς προτέρας — ἁμαρτίας] Hic quidem loci dubium non est, quin respexerit Orator ad proditionem Thebanorum in bello gesto cum Xerxe. Ejus etiam meminit Phil. II. p. 68. 21. ed. Reisk. τοὺς δὲ Θηβαίων καὶ Ἀργείων προγόνους, τοὺς μὲν συστρατεύσαντας τῷ βαρβάρῳ, τοὺς δ' οὐκ ἐναντιωθέντας. Hos etiam Isocrates nuncupat Plat. p. 530. τοὺς μὲν δουλεύειν τοῖς βαρβάροις ἀξιώσαντας, et paullo post τοὺς τῶν Ἑλλήνων προδότας. Ibid. p. 519. f. dicuntur τὸ παλαιὸν ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος προδόται καταστάντες. Fusus est Herodotus libr. VII. VIII. passim in enarranda hac Thebanorum proditione, quæ prolixitas non minima videtur exstitisse causa, cur ei tam infensus fuerit Plutarchus. Vid. ejus libellus de Herodoti malign. Apud Justinum vero l. XI. c. 3. §. 9. Alexandro M. in bello cum Thebanis urbis excidium sui socii eadem de causa suaserunt, " studia in Persas non præsentia tantum, verum et vetera adversus Græciæ libertatem increpantes." Quodsi ad injurias universæ Græciæ a Thebanis illatas Platæarum excidium minus accensebant Athenienses, certe ad suas privatas referebant, de quo vid. Thucyd. III. 52 — 68. Isocrat. Panath. p. 244. Demosth. c. Neær. p. 1371. sqq. Huc pertinebant etiam opes antiquitus latæ Pisistrato, ut tyrannidem recuperaret, quem pecunia sublevarunt, cæterosque Græcos ὑπερεβάλοντο τῇ δόσει τῶν χρημάτων. Herodot. I. 61. Thebanorum in Græcos peccata recensuerunt auctores, quos junctos edidit Reiskius in Oratt. Gr. vol. VIII. Lesbonax Orat. de bello Thebano, ad quam v. Reisk. idem Orat. Protr. p. 24. Herodes π. Πολιτείας p. 43. Idem.

— 4. ἀναλύσωνται] Indicativum Bekkerus recte restituit. Xenophon Hellen. VII. 5. 18. λογιζομένῳ, ὅτι — πάντα ταῦτα ἀναλύσοιτο. ad q. l. Morus in Addend. " Sic Demosthenis περὶ συμμορ. dixit τὰς προτέρας ἀναλύεσθαι ἁμαρτίας, *corrigere culpam olim contractam*: ubi variæ lectiones, ἀπολύεσθαι et διαλύεσθαι, ortæ sunt vel ex emendatione, vel ex interpretatione; sed Xenophontis locus lectionem ἀναλύεσθαι firmat." ἀπολύσωνται, quod fugit Morum, est Wolfii conjectura, non scriptura Codicis. Wolfium autem, ut mallet sic scribi, videtur movisse locus p. 99. 2. Schaefer.

— 8. ἡγοῦμαι τοίνυν — πρὸς ἅπαντας] Distinctio minor, quam Reiskius vocabulo ὄντας præposuit, in suum locum, h. e. post ὄντας, restituatur. Ordo est: ἡγοῦμαι τοίνυν ἐγὼ ταύτην τὴν τάξιν τοῦ δικαίου [Atheniensium remp. et qui cum ea contra Persas dimicaturi sunt] καὶ τοὺς μετ' αὐτῆς ὄντας ἔσεσθαι κρείττους τῶν προδοτῶν καὶ πρὸς ἅπαντας τοῦ βαρβάρου [pares futuros omnibus illis, qui cum barbaro facturi sint]. De hoc usu præpositionis πρὸς vid. Reiskii Index p. 437. τάξις proprie significat ordinem, quo miles ab imperatore collocatur, ut eleganter nos docet Demosthenes de Rhod. libert. p. 200. 14. ed. Reisk. ἐχρῆν γὰρ — τὴν αὐτὴν ἔχειν διάνοιαν ὑμᾶς περὶ τῆς ἐν τῇ πολιτείᾳ τάξεως, ἥνπερ περὶ τῆς ἐν τῇ στρατείᾳ [τάξεως] ἔχετε. τίς οὖν ἐστὶν αὕτη; ὑμεῖς τὸν λείποντα τὴν ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ τάξιν ταχθεῖσαν ἄτιμον οἴεσθε προσήκειν εἶναι. et ab Æliano V. H. III. 14. usurpatur pro militis statione in mœnibus urbis obsessæ. Sed sæpe in impropria notione occurrit, metaphora Atticis scriptoribus imprimis frequenti et accepta, pro *proposito, quod quis sequitur*, item pro *conditione et fortuna, in qua collocatus est.* Huc referri potest major pars locorum, quos Reisk. in Ind. attulit, quibus addantur Aristog. I. p. 771. 8. ὥσθ' ἕκαστον ὑμῶν κατηγόρου τάξιν ἔχειν. c. Phænipp. p. 1045. μετάλαβε τῆς τοῦ λειτουργοῦντος τάξεως. Epist. I. p. 1466. 4. χαλεπωτάτην τάξιν ἔχει, τὸ συμβουλεύειν. Isocrates Archid. p. 232. τὴν ἰδίαν τάξιν τοῦ βίου διαφυλάττων. et p. 232. Lacedæmonios adhortatur μὴ περιϊδεῖν αὐτὴν [τὴν Λακεδαίμονα] ἐκλείπουσαν τὴν τάξιν, εἰς ἣν οἱ πατέρες κατέστησαν αὐτήν. Panath. autem p. 414. memorat homines ἐμμένοντας τῇ τάξει τῶν εὖ φρονούντων. Æschines c. Timarch. p. 73. ἵνα ὑμεῖς — κατανείμητε εἰς τὴν προσήκουσαν τάξιν Τίμαρχον: quæ ad verbum fere repetuntur p. 75. Translata etiam significatione occurrunt verba cognata et derivata: uti ipsum τάττειν Demosth. Or. Funebr. p. 1392. 11. loco a Reiskio in Ind. relato, cum hoc nostro maxime conveniente, et c. Theocrin. p. 1326. 28. φησὶν ἐπὶ τῷ κωλύειν τετάχθαι τοὺς τὰ παράνομα γράφοντας. Æschin. de F. L. p. 91. f. ἐν ἅπασι δὲ τούτοις ἐγὼ τέταγμαι [in iis nempe, qui legationem ad Philippum perfide obierant, quorum nomina præcedunt]. Isocrat. Areop. c. 18. juvenes Athenienses ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἔμενον, ἐν οἷς ἐτάχθησαν. Thucyd. II. 63. ἄπραγμον — μὴ μετὰ τοῦ δραστηρίου τεταγμένον. III. 86. εἴπερ καὶ πρὸς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων — ξυμμαχίαν ἐτάχθησαν. Ælian. V. H. III. 18. νόμους αὐτοῖς τετάχθαι. Ita et συντάσσειν. Isocrat. Areop. c. 2. συντέτακται καὶ συνακολουθεῖ τοῖς μὲν πλούτοις — ἄνοια, κ. τ. λ. quem l. Bergmannus p. 72. aliter distinxit, cui tamen vix assentior. Æschin. de F. L. p. 113. ἀνιστάμενοι δὲ οἱ συντεταγμένοι ῥήτορες. et ibid. p. 96. συνετάξαμεν

πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, de hoc ordine dicendi inter nos convenit, hunc inter nos dicendi ordinem constituimus. Ita et ἀντιτάττειν. Thucyd. III. 83. τὸ δὲ ἀντιτετάχθαι ἀλλήλοις τῇ γνώμῃ ἀπίστως. Alias formulas cum hac, ἐν τάξει, permutatas, ut sunt ἐν μοίρᾳ, ἐν αἴσῃ, v. c. ἐν Καρὸς αἴσῃ, h. e. ἐν δούλου τάξει, recensuit Hemsterhusius ad Aristophan. Pluti Argum. p. 7. Eodem etiam sensu occurrunt aliæ locutiones, ut Isocr. Plataic. p. 323. τὸ δίκαιον ἔχοντες σύμμαχον. et paullo post: μετὰ τοῦ δικαίου ποιούμενος τοὺς κινδύνους. Æschines c. Timarch. p. 75. init. οὐκοῦν μὴ καταλιπὼν ἣν εἵλου συμμορίαν αὐτομολήσῃς εἰς τὰς τῶν ἐλευθέρων διατριβάς. Amersfoordt. Erravit Reiskius et participium ὄντας ab antecedentibus interpungendo avulsum sequentibus jungens et de vetere Thebanorum proditione cogitans. τοὺς προδότας enim dicens Orator intelligit Thebanos nunc viventes, si forte partes barbarorum sequantur: quod tamen negat futurum esse. Bekkerus hæc omnia, ἡγοῦμαι — ἅπαντας, recte continuat ἀστίκτως. Schaefer.

— 10. πρὸς ἅπαντας] Malim πρὸς ἅπαντα. Sic p. 960. 1. ed. Reisk. σοῦ πολλῷ βελτίων ὢν καὶ ἄμεινον φρονῶν πρὸς ἅπαντα, quod Reiskius recte interpretatur ἐν ἅπασι, *rebus in omnibus*. Idem.

— 14. τέως] ἕως præfero. V. not. ad p. 24. 4. ed. Reisk. Parum me movet, quod legitur in Anecd. Bekk. p. 309. 23. Τέως: — σημαίνει καὶ τὸ ἕως. Idem.

— ibid. τέως μὲν ἐκεῖνον κ. τ. λ.] Hinc etiam v. 21. ἐχθρὸν συμφέροντα Persam vocat: atque hæc communis est Oratoribus Græcis sententia. Isocrates Paneg. c. 41. τίς ἢ τῶν πολεμησάντων αὐτοῖς [τοῖς Πέρσαις] οὐκ εὐδαιμονήσας ἀπῆλθεν, ἢ κ. τ. λ. c. 2. ὅσοι μὲν διδάσκουσιν, ὡς χρὴ διαλυσαμένους τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἔχθρας ἐπὶ τὸν βάρβαρον τραπέσθαι, καὶ διεξέρχονται — τὰς ὠφελείας τὰς ἐκ τῆς στρατείας τῆς ἐπ' ἐκεῖνον ἐσομένας, ἀληθῆ μὲν λέγουσιν, κ. τ. λ. In eadem Oratione commoda recenset, quæ ex bello cum Persis exspectanda sint. Hæc etiam causa erat, cur idem Orator gloriaretur, se fuisse principem τῶν παρακαλούντων τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ — τὴν στρατείαν τὴν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, Panath. p. 407. quibus verbis assentitur Ælianus V. H. XIII. 11. Amersfoordt.

— 18. ὅσ' ἂν οὐδὲ καταρώμενος κ. τ. λ.] Hæc de bello Peloponnesiaco videntur intelligenda. Wolf. Non solis Græcis tanta malorum seges his temporibus orta est, verum item Persis. Herodotus in reliquis cum Demosthene consentiens l. VI. 98. ἐπὶ Δαρείου καὶ Ξέρξου καὶ Ἀρτοξέρξεω, τριῶν τουτέων ἐπεξῆς γενεῶν, ἐγένετο πλείω κακὰ τῇ Ἑλλάδι, ἢ ἐπὶ εἴκοσι ἄλλας γενεὰς τὰς πρὸ Δαρείου γενομένας, τὰ μὲν ἀπὸ τῶν Περσέων αὐτῇ γενόμενα, τὰ δὲ ἀπ' αὐτέων τῶν κορυφαίων περὶ τῆς ἀρχῆς πολεμεόντων. Similium calamitatum auctores Isocrates Panath. p. 421. scripsit fuisse harmostas Lacedæmoniorum, qui Græcos εἰς τοσαύτας καὶ τοιαύτας συμφορὰς ἐνέβαλον, ὅσας οὐδεὶς πώποτε αὐτοῖς γενήσεσθαι προσεδόκησε. Ibid. p. 471. de Persis, qui ad Marathonem certaverant, dicit: πλείοσι κακοῖς καὶ μείζοσι συμφοραῖς περιπεσόντες ὧν ἤλπισαν τὴν πόλιν ἡμῶν ποιήσειν. Isocrates Areop. 20. παρὰ δὲ τῶν [Περσῶν] δίκην τηλικαύτην εἰληφότες, ὥστε ἀγαπᾶν ἐκείνους, εἰ μηδὲν ἔτι κακὸν πάσχοιεν. Amersfoordt.

— 20. φίλον — ἐχθρὸν] Ministri haud prorsus dissimiles domini sui erant. De satrapis Isocrates Paneg. c. 41. πρὸς μὲν τοὺς φίλους ἀπίστως, πρὸς δὲ τοὺς ἐχθροὺς ἀνάνδρως ἔχοντες. et deinceps: τῶν μὲν συμμάχων καταφρονοῦντες, τοὺς δὲ πολεμίους θεραπεύοντες. Cæterum hunc locum in exemplum μεταβολῆς τῶν πτώσεων citavit Hermogenes de Invent. l. IV. p. 179. [edit. Gasp. Laurentii p. 193.] laudatus jam a Reiskio ad v. 21. Idem.

— 22. ἡμῶν αὐτῶν] Malim αὐτὸν ἡμῶν αὐτῶν cum Aug. primo. Schaefer.

— 25. ἡμᾶς — ἔθηκα] Immo *nos — offeramus*. Idem. Cf. Reiskii notam.

— ibid. τοῦτ'] τούτων Aug. secundus. Longe diversa causa illius scripturæ (sc. ac Reiskius dabat). V. Bastii Commentat. Palæogr. p. 778. Idem.

— antep. φυλάττεσθαί φημι δεῖν, μὴ —] Orat. de Pace p. 61. ed. Reisk. καὶ τί φυλάξασθαί φημι δεῖν ἡμᾶς; ὅπως μὴ κοινὴν πρόφασιν καὶ κοινὸν ἔγκλημα ὁ μέλλων πόλεμος πρὸς ἅπαντας λάβῃ. Amersfoordt.

P. 296. 1. πράττειν] Verum πράττων. Schaefer.

— 3. ἐξελέγξητε] *palam faciatis*. Idem.

— 10. ὥσπερ ἐκείνῳ καλὸν] Phil. IV. p. 144. v. ult. ed. Reisk. βασιλεὺς δὲ καθ' αὑτὸν μὲν ἅπασιν [Ἕλλησιν] ἄπιστος ἦν. et legati Lacedæmoniorum apud Herodotum VIII. 142. βαρβάροισι ἐστὶ οὔτε πιστὸν οὔτε ἀληθὲς οὐδέν. Amersfoordt.

— 11. ἐκεῖνον] αὐτὸν non displicet. Schaefer.

— 12. εὔχεσθε δὲ πᾶσι τοῖς θεοῖς] Frequentes sunt in veterum scriptis preces et obtestationes per deos. Ita Græcis continue in ore sunt formulæ, πρὸς τῶν θεῶν, πρὸς Διὸς καὶ τῶν θεῶν: Latinis, *per deos immortales*, aliæque his similes. Neque vero deest exemplorum copia, in quibus diserta *omnium* deorum mentio est. Cf. Orat. p. Cor. init. πρῶτον μέν, ὦ ἄ. Ἀθ., τοῖς θεοῖς εὔχομαι πᾶσι καὶ πάσαις. ad q. l. vid. Taylorus et Reiskius. Quæ verba item prostant Epist. I. init. p. 1462. et ap. Æschin. c. Timarch. p. 59. f. In Demosthenis Philipp. II. p. 74. 25. legitur:

ὦ Ζεῦ καὶ πάντες θεοί. p. Cor. p. 332. 18. μὴ δῆτ', ὦ πάντες θεοὶ, μηδεὶς ταῦθ' ὑμῶν ἐπινεύσειεν. Herodot. VIII. 64. Græci ad Salaminem εὐξάμενοι πᾶσι τοῖσι θεοῖσι αὐτόθεν ἐκ Σαλαμῖνος Αἴαντά τε καὶ Τελαμῶνα ἐπικαλέοντο. quibus verbis non diversa significantur ab iis, quæ paullo ante brevius expressa præcesserant ibid. εὔξασθαι τοῖσι θεοῖσι. Namque, etsi mentio non semper fiat *omnium* deorum, illi tamen sæpe omnes significantur. Jubet etiam μαντεία quæ legitur in Orat. c. Macartat. p. 1072. 22. θεοῖς Ὀλυμπίοις καὶ Ὀλυμπίαις πάντεσσι καὶ πάσαις μνασιδωρεῖν. Demosth. Ep. I. f. p. 1466. 27. τὸν Δία τὸν Δωδωναῖον καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς ἡγεμόνας ποιησάμενοι καὶ παρακαλέσαντες, καὶ κατὰ τῶν νικητηρίων ἅπασιν αὐτοῖς εὐξάμενοι. Prolixius Æschylus Agamemn. 88. sqq. πάντων δὲ θεῶν τῶν ἀστυνόμων, ὑπάτων, χθονίων, τῶν τ' οὐρανίων, τῶν τ' ἀγοραίων, βωμοὶ δώροισι φλέγονται. quem locum vindicavit Fr. Christ. Petersen in Notis ad hanc Tragœdiam insertis Miscellaneis Hafniensibus vol. II. 1817. Frequenter etiam ita loquitur Ovidius. Metam. VI. 62. " Dique o communiter omnes, Dixerat, (ignarus non omnes esse rogandos) Parcite." Cum quo loco convenit alius Trist. III. 1. 77. "Di precor, atque adeo (neque enim mihi turba roganda est), Cæsar, ades voto, maxime Dive, meo!" Apud eundem Halcyone pro Ceyce marito Metam. XI. 577. "Omnibus illa quidem superis pia tura ferebat: Ante tamen cunctos Junonis templa colebat." Et Athenienses ope Thesei a turpi tributo Minoi pendendo liberati " bellatricemque Minervam Cum Jove disque vocant aliis." Ita et Œneo sacra faciente ibid. v. 276. " Cœptus ab agricolis superos pervenit ad omnes Invidiosus honos." Neque aliter in exsecrationibus et juramentis. Demosth. Aristocr. p. 622. 22. ὀμνύω τοὺς θεοὺς ἅπαντας. et Zenoth. p. 890. 24. c. Conon. p. 1269. 7. καὶ νῦν ὀμνύω τοὺς θεοὺς καὶ τὰς θεὰς ἅπαντας καὶ πάσας. Aristog. I. p. 773. 18. μὰ τὸν Δία καὶ πάντας τοὺς θεούς. et similiter p. 790. 4. Exc. adv. Lacrit. p. 937. 21. μὰ τὸν Δία τὸν ἄνακτα καὶ τοὺς θεοὺς πάντας. p. Phorm. in f. p. 963. νὴ τὸν Δ. καὶ τ. θ. ἅπ. c. Phænipp. p. 1042. 22. νὴ τοὺς θεοὺς καὶ τὰς θεάς. ibib. p. 1044. 4. πρὸς τῶν θεῶν καὶ δαιμόνων. Æschin. c. Timarch. p. 44. med. εἴπατέ μοι πρὸς τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν. Demosth. Ep. V. p. 1490. 2. δέομαι δήπου πρὸς Διὸς ξενίου καὶ π. τ. θ. Ælianus V. H. l. II. c. 9. ὦ Πολιὰς Ἀθηνᾶ, καὶ Ἐλευθέριε Ζεῦ, καὶ οἱ Ἑλλήνων θεοὶ πάντες. l. XII. c. 1. ἀνευφημήσασα δὲ θεοὺς πάντας ἐκάλει Ἑλληνίους καὶ Ἐλευθερίους τοὺς αὐτούς. Ita etiam Cicero p. Lege Manil. c. ult. " Testorque omnes deos et eos maxime, qui huic loco temploque præsident." Diligenter omnium deorum catalogum persequitur Chærea Terentianus Heautont. IV. 6. 6. " Ut te quidem omnes di, deæ, quantum est, Syre, Cum tuo isto invento cumque incepto perduint." Phorm. IV. 4. 6. " Ut te quidem omnes di, deæ, superi, inferi, Malis exemplis perdant." Quæ loca citantur a Bentleio ad Eun. II. 3. 11. Vid. et Phorm. V. 8. 83. et V. 1. 83. item Andr. IV. 2. 12. Ovidius etiam Trist. II. 53. ad Augustum: " Per mare, per terras, per tertia numina juro, Per te, præsentem conspicuumque deum." ubi tertia numina recte interpretatus est Harlesius *cœlestia*, quæ explicatio probari potest ex v. 426. " Explicat ut causas rapidi Lucretius ignis, Casurumque triplex vaticinatur opus." Locus Lucretii, quem significat Ovidius, legitur de Rer. Nat. l. V. 93. " Principio *maria* ac *terras cœlumque* tuere. Horum naturam *triplicem, tria* corpora, Memmi, *Treis* species tam dissimiles, *tria* talia texta Una dies dabit exitio." AMERSFOORDT. Satis sit meminisse formulæ Homericæ: Κέκλυτέ μευ, πάντες τε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι. SCHAEFER.

— ibid. εὔχεσθε δὲ — αὐτοῦ] Dictio et plena nec dura est. V. not. sequ. Recte vertit Reiskius in Ind. Græcitat. IDEM.

— 13. ἥνπερ ποτὲ τοὺς προγόνους αὐτοῦ] Hoc quoque referendum inter exempla attractionis, recteque post ἐκεῖνον Bekkerus hypostigmen delevit. Quod si Orator uti noluisset attractione, scripsisset sic: ἥπερ ποτὲ τοὺς προγόνους αὐτοῦ scilic. ἔλαβεν. Res non animadversa fortasse in causa fuit, cur Reiskio structura hujus loci minus probaretur. IDEM.

— 17. ἣν] ἧς præstat. Dici vix potest, quantopere Græci scriptores schema hoc syntacticum dilexerint: ut, ubicunque libri variant, præferri oporteat. IDEM.

— ibid. πρὸ τούτων] πρὸ τοῦ vide ne verum sit. IDEM.

— 18. οὐδεμιᾶς — ὑπεραίρουσαν] Causam crescentis fortitudinis bellicæ Atheniensium τῇ ἰσηγορίᾳ tribuit Herodotus V. 78. Ἀθηναῖοι τυραννευόμενοι μὲν οὐδαμῶν τῶν σφέας περιοικεόντων ἔσαν τὰ πολέμια ἀμείνους, ἀπαλλαχθέντες δὲ τυράννων μακρῷ πρῶτοι ἐγένοντο. et jam initio Persici belli, eodem teste c. 117. αὕτη — ἡ πόλις τῶν λοιπέων ἐδυνάστευε μέγιστα. Cf. et Isocratis Areopag. c. 3. ibique Bergmannus, ibid. c. 5. et alibi. AMERSFOORDT.

— 19. ὑπεραίρουσαν] Fallitur Wolfius. Saltem conjecisset ὑπερῇρε. Sed unice probandum participium, quod est imperfecti temporis. SCHAEFER.

— 20. ἑκουσίου — διαλλακτοῦ] Vaticinari videtur Demosthenes ea, quæ brevi post acciderunt. Quam primum enim in Græcia qualicumque tandem ratione pax re-

stituta est, Persarum regnum aggredi morati non sunt Philippus et Alexander. Plenæ sunt Isocratis Orationes adhortationum, ut, compositis intestinis dissidiis, Græci arma in barbaros convertant: imprimis ejus Orat. ad Philippum, quem, nec immerito, ducem huic bello imprimis idoneum censebat. Cf. p. 146. f. 147. 155. ed. Reisk. et alibi. Lacedæmoniis quidem, quorum vires magis etiam quam cæterorum fractæ erant, tali pacificatore valde opus esse idem testatur l. c. p. 158. καίτοι πῶς οὐ χρὴ νομίζειν τοὺς οὕτω διακειμένους ἀσμένως ἂν ἰδεῖν ἐπιστατοῦντα τῆς εἰρήνης ἀξιόχρεων ἄνδρα καὶ δυνάμενον διαλῦσαι τοὺς ἐνεστῶτας αὐτοῖς πολέμους: atque similiter postea de Thebanis verba facit, itemque de Argivis et Atheniensibus, populis Græciæ principibus. De Thebanis hæc ait: εἰς τοῦτο δὲ τὰ πράγματα αὐτῶν περιέστηκεν, ὥστε — νῦν ἐν σοὶ τὰς ἐλπίδας ἔχουσι τῆς αὐτῶν σωτηρίας· ὥστ' οἶμαι καὶ τούτους ταχέως ποιήσειν ὅ τι ἂν σὺ κελεύῃς. Eodem spectant ejus tres priores Epistolæ. Et in Panathen. quidem p. 428. Agamemnonis laudes hanc præcipue ob causam prædicat, quod ille rex universos Græcos prudenter ad concordiam redactos adversus barbaros duxerat. Sed jam antea in conventu Olympico Gorgias Leontinus orationem habuerat, qua eadem Græcis suadebat. Vid. Philostrat. de Vit. Soph. l. I. c. 9. et Fabricii Bibl. Gr. vol. I. p. 911. Ut hic ἀκουσίου διαλλακτοῦ Demosthenes meminit, ita apud Thucyd. III. 59. Hermocrates Athenienses vocavit Siculorum διαλλακτὰς πολὺ τῶν ἐμῶν λόγων ἀναγκαιοτέρους. AMERSFOORDT.

— 21. οἶδεν ἂν] αὐτὸν οἶδεν ἂν φανέντ' rarior constructio, sed proba: consuetior αὐτὸς οἶδεν ἂν φανείς. Lucianus t. II. p. 50. Bip. συνεὶς ἐν ἀφύκτῳ ἐχόμενον ἑαυτόν. ubi structura vulgaris orationem erat duriorem redditura. SCHAEFER.

— 24. ἵνα δ' — μὴ μακρὰ λέγων κ. τ. λ.] Isocrates de Permut. p. 544. ἵνα δὲ μὴ λίαν ἐνοχλῶ πολλὰ πρὸ τοῦ πράγματος λέγων, ἀφέμενος περὶ τούτων ἤδη πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς. Æschines c. Timarch. p. 73. in. ἵνα δὲ μὴ μακρολογῶ — ἐρῶ κ. τ. λ. Ita et de F. L. p. 96. AMERSFOORDT.

— 25. τὰ κεφάλαια] Hujusmodi clausulæ atque ante dictorum quasi compendia et indices sæpe inveniuntur apud veteres. Cf. Isocratis Oratt. ad Nicocl., ad Philipp. de Pace et Panath. p. 484—488. Demosthen. c. Pantæn. p. 983. Olynth. I. p. 27. 6. Cicero p. Archia c. ult. alibi: indeque ipsum nomen ortum est Ἐπίλογος, uti monet Scholiastes Hermogenis (cujus Excerptum ex Aldina edit. repetiit Reiskius Orat. Gr. vol. VIII. p. 19. B.), qui Coracis artificium exponens in componendis orationibus narrat, eum fuisse solitum, postquam præcipuam orationis partem absolvisset, ἀνακεφαλαιοῦσθαι καὶ ἀναμιμνήσκειν ἐν συντόμῳ περὶ τῶν φθασάντων καὶ ὑπ' ὄψιν ἄγειν τὰ λεχθέντα τῷ δήμῳ, ἅπερ ἐκάλεσε — ἐπίλογον. Earum etiam mentionem fecit Hermogenes περὶ μεθ. δειν. c. 12. τὴν δὲ ἀνακεφαλαίωσιν καλοῦσιν [οἱ παλαιοὶ] ἐπάνοδον, ὡς Δημοσθένης δηλοῖ, et quæ sequuntur. Immerito autem meo sensu hujusmodi clausulas reprehendit Gorgias Apolog. Palamed. Oratt. Gr. vol. VIII. p. 121. εἴρηται τὰ παρ' ἐμοῦ καὶ παύομαι. τὸ γὰρ ὑπομνῆσαι τὰ διὰ μακρῶν εἰρημένα συντόμως πρὸς μὲν φαύλους δικαστὰς ἔχει λόγον, κ. τ. λ. IDEM.

— ult. ἄρχειν] Sensu *incipiendi* rarius hoc verbum occurrit in genere activo. Quædam tamen exempla ad h. l. dedit Erasmus. Addemus nonnulla ex Thucydide, quem frequenter imitatur Demosthenes, quod sæpius animadverterunt viri docti [V. Valckenarius Diatr. Euripid. p. 217. B. et Annotatt. in Phalar. Lennep. p. XVIII. [XXI. ed. Lips.] SCHAEFER.] l. I. 52. ναυμαχίας οὐ διανοούμενοι ἄρχειν ἑκόντες. 54. πολέμου ἄρχοντες. Ita et IV. 92. l. I. c. 81. εἰ δόξομεν ἄρξαι μᾶλλον τῆς διαφορᾶς. II. c. 12. ἥδε ἡ ἡμέρα τοῖς Ἕλλησι μεγάλων κακῶν ἄρξει. IV. c. 73. μάχης καὶ κινδύνου ἑκόντας ἄρξαι. c. 87. ἀγωνίσασθε τοῖς τε Ἕλλησιν ἄρξαι πρῶτοι ἐλευθερίας. et in pacis formula IV. 118. τὴν ἐκεχειρίαν εἶναι ἐνιαυτὸν, ἄρχειν δὲ τήνδε τὴν ἡμέραν. AMERSFOORDT.

P. 297. 2. σκοπῶμεν] σκοπεῖν verum puto, sic ut post ἀδίκου minor distinctio ponatur. Jam aliquanto concinnius sequitur κἂν ταῦτα ποιῆτε. SCHAEFER.

— pen. ὀργισθήσεσθε] Bene ὀργιεῖσθε Bekker. IDEM.

— ult. οὐχ ἁμ.] Negativa si requireretur, oportebat interponi μὴ, non οὐχ. Sed haudquaquam requiritur. Orator hoc vult: οὐ γὰρ ὀργιεῖσθε αὐτοῖς ὕστερον διὰ τὰ νῦν ἡμαρτημένα. IDEM.

THOMÆ STANLEII

ANNOTATIONES

IN DEMOSTHENIS ORATIONES

ΠΕΡΙ ΣΥΜΜΟΡΙΩΝ

ET

DE RHODIORUM LIBERTATE.

THOMÆ STANLEII

ANNOTATIONES

IN DEMOSTHENIS ORATIONEM

ΠΕΡΙ ΣΥΜΜΟΡΙΩΝ.

*** Hæ Stanleii annotationes, nunc primum, quod sciam, publici juris factæ, hoc temporis Cantabrigiæ servantur in Bibliotheca Publica (Plut. Gg. —3 — 16). Plurima habent sigla plus minus inusitata: lacunæ porro et menda, quæ passim scatent, me in suspicionem adducunt, has notas apographum quoddam esse, quod V. D. revisione fraudatum est. Cf. Taylori Prolegomena ad Demosthenem vol. i. p. xcvi. edit. nostr.

Hæc oratio partim est *ἀποτρεπτικὴ*, *dissuasoria*, partim *παραινετικὴ* seu *διδακτικὴ*, *instructoria* seu *monitoria*. Dupliciter enim omnino hic agit Demosth. Athenienses dehortatur a pugna suadetque ne ipsi soli sine ceterorum Græcorum ope et auxilio bellum contra Regem suscipiant. Deinde rationem ostendit qua optime se ad bellum instruere possint, si omnino belligerandum sit. Atque hæc duo tanquam generalia capita totius orationis breviter hic in exordio proponit, fusius postea prosecuturus. Exordium vero *ἀπὸ τῆς συγκρίσεως*, conferendo se cum aliis Rhetoribus ac Demagogis Athen. quibus sc. id solenne erat, majorum *κατορθώματα* et *ἀνδραγαθήματα* passim in orationibus suis ebuccinare: et vel Miltiadis trophæa, vel Cimonis et Aristidis res gestas, vel Themistoclis victorias, magna verborum pompa describere. Xerxis fuga, Leonidas et Thermopylæ, Marathon et pugna Salaminia, utramque paginam apud eos faciebant. Hæc quidem dictu speciosa et splendida orationis argumenta et auditu jucunda. Sed cui bono? (inquit Dem.) Cui [sic: f. Cum. sed mehercule conturbatior hic contextus.] mortuorum laudes et encomia non prosunt ipsis defunctis, si forte vivis: quanquam ne vivis quidem, saltem non semper: non prosunt defunctis majoribus vel hæc encomia, imo nocent (inquit Orator) et injuriam faciunt, quandoquidem longe infra eorum merita subsidunt. Missis igitur his verborum phaleris et pigmentis et lenociniis, quibus alii Rhetores populo placere student, et favorem captant, et eloquentiæ laudem aucupantur: mihi rationem [sic] et statutum est ea tantum apud vos dicere, quæ cum bono publico vestroque omnium usitatu et præsenti rerum statu maxime sunt conjuncta.

IN ARGUMENTUM.

P. 280. 2. *δῆμος κεκίνηται*] *perturbatur, commovetur, tumultuatur.* Verbum *κινεῖσθαι* proprie de corporibus, sed ad motus et tumultus tum internos animi tum externos Reip. [sic] Act. xxi. 30. *ἐκινήθη* etc. *commota est tota civitas.* Herodian. l. 1. [3. 15. ed. Irm.] *ἐρᾷ γὰρ τὸ βάρβαρον καὶ ἐπὶ ταῖς τυχούσαις ἀφορμαῖς ῥᾷστα κινεῖσθαι.* h. l. Polit. interp. *barbaris mos est quamlibet levibus causis* aut *momentis impelli.* Plut. Fab. [c. 9.] *τοιούτοις λόγοις κινηθέντες οἱ ἄνθρωποι.* *hujusmodi sermonibus commoti homines et conturbati.* Sic *κινεῖν τὸν κόσμον*, *turbare, mutare, ordinem et statum Reip.* et *κινεῖν τοὺς νόμους*, *abrogare leges*, apud Philos. in Polit. non semel.

— ibid. *πόλεμον ἐκφέρειν*] *bellum gerere*, ad v. *efferre.* quod Lat. dicunt "bellum inferre." Polyb. Hist. l. i. non procul ab init. [c. 3.] *πόλεμος ὃν πρῶτον ἐξήνεγκε μετ' Ἀχαιῶν πρὸς Αἰτωλοὺς Φίλιππος.* *bellum quod Philippus adversus Ætolos suscepit.* Isocr. ad Phil. [§. 36.] *δεῖ τὸν ὀρθῶς βουλευόμενον, μὴ πρότερον ἐκφέρειν τὸν πρὸς βασιλέα πόλεμον* etc. *qui recte rebus consultum velit, non prius Regi bellum inferre debet, quam Græcos reconciliarit.* et iterum ibid. [§. 47.] *ὑπέδειξε . . . τοὺς πολέμους ἐκφέρειν.* *demonstravit posteris, quibus sociis adhibitis et contra quos bella gerenda essent.* Lucian. Prometh. [§. 13.] *μὴ — πόλεμον ἐξενέγκωσι πρὸς τοὺς θεοὺς, ὥσπερ οἱ γίγαντες.* *ne bellum diis inferant, sicut gigantes.*

IN ORATIONEM.

P. 280. ult. Λόγον εἰπεῖν . . . κεχαρισμένον] Hyperbaton. Græcis usitata, Latinis ignota, nisi siquando Græcos imitantur. 'Syntaxis implicita et perplexus verborum ordo,' apud Scriptores Atticos, nec infrequens nec inelegans pro δοκοῦσί μοι πρ. λ. ε. κ. etc. Aristot. Eth. vi. 2. Ἔστι δ' ὅπερ ἐν διανοίᾳ κατάφασις etc. pro ὅπερ δ' ἐστὶν etc. cui simile illud Phys. iv. [c. 4.] ἔστι δ' ὥσπερ τὸ ἀγγεῖον etc. pro ὥσπερ δ' ἐστὶ τὸ ἀγγεῖον etc. et l. i. c. 12. ἀργία γὰρ ἐστὶν ὁ πόνος τῆς ψυχῆς etc. pro ἀργία γὰρ τῆς ψ. etc. Noster alicubi: [495. 20. ed. Reisk.] Τί τοῦτο μαθὼν προσέγραψα. ubi participium μαθὼν implicitum est cum duobus dictionibus, quæ natura cohærent, h. m. τί μ. τ. π. et alibi: Οὐκ αὐτὸς σκοπεῖς ὅ,τι μὴ λυπήσεις τοὺς ἄλλους ποιῶν, pro ὅ,τι π. μὴ λ. τ. ἄ. etc. non animadvertis ipse, quod te vitare oporteat ne aliis molestus sis. quodnam faciens molestus aliis non eris. Plut. Demetr. [c. 38.] εἶτα οὐκ ἂν, εἰπεῖν τὸν Σέλευκον, ἐπιδοίης, Ἐρασίστρατε, τῷ ἐμῷ παιδὶ, φίλος ὢν, τὸν γάμον; pro εἰ δὲ τ. Σ. ὦ Ἐρ. τ. . . . . οὐκ ἂν ἐπιδοίης τὸν γάμον. Mosch. sive Porph. π. α. l. iv. οὐδὲν ἐπικομιζόμενοι ἀποδημοῦσιν ἀναλωμάτων ἕνεκα, pro οὐδὲν ἐπ. ἀν. ἕν. ἀποδ. *peregrinantur nihil secum ferentes impensarum gratia*, nihil sc. quo impensas solvant. Similem trajectionem verborum seu hyperbaton volunt esse plerique in illo loco Evang. Luc. xxii. 36. ὁ ἔχων βαλάντιον, ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν· καὶ ὁ μὴ ἔχων, πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἀγορασάτω μάχαιραν. quæ verba posteriora sic vertunt Interpr. etiam nostri: "et qui non habet gladium, vendat tunicam suam et emat." Volunt viz. esse hyperbaton, seu trajectionem in verbis, ac si scripsisset Evang. ὁ μὴ ἔχων μάχαιραν etc. ideoque in versione restituunt verbum μάχαιραν in suum locum, *qui non habet gladium* etc. sed utcunque frequens sit apud Atticos hæc syntaxis implicata, seu trajectio verborum, quam hyperbaton vocant Gr. Gramm.: rarissime tamen (opinor) occurrit in N. F. quod Ἑβραΐζει magis quam Ἀττικίζει. Vulg. et Beza ad verb. *qui non habet vendat pallium, et emat gladium*, obscure et ambigue. Syrus et Arabs ad vitandam trajectionem repetunt vocem *gladium* h. m. *et qui non habet gladium vendat vestem suam et emat gladium.* Arab. "wa man laisa labo' Saiphon, wahabagna shabantio, waliash tirra Saiphon." Et nollem equidem sine magna necessitate hanc figuram admittere: in Gr. textu enim S. Evang. nulla nos cogit necessitas hinc recurrere. Immo potius sensus loci postulat, ut simpliciter interpretemur sumendo verba eo ordine, quo ponuntur in textu: ὁ μὴ ἔχων etc.

— ibid. κεχαρισμένον οὐ συμφέροντα] Communis hic Rhetorum morbus est, voluptatem in dicendo potius quam utilitatem spectare, κεχ. potius quam συμφ. λόγον εἰπεῖν, de quo passim queritur Dem. Hoc Gr. dicunt πρὸς χάριν λέγειν, vel π. χ. δημηγορεῖν etc. et uno vocabulo χαριτογλωσσεῖν. et id quidem optimum esset maximeque optandum, miscere uti [sic] utrumque simul in orationem, connectere τὸ κεχ. καὶ τὸ συμφ., τὸ ἥδυ καὶ τὸ χρήσιμον, quod qui fecit omne tulit punctum. quod si vero utrumque fieri non possit, præstat Veronæ civem esse quam Placentiæ. Parasitica plane vox illa ἢ ἥδιστα ἢ ἥκιστα, sive ad principem sive ad populum verba facias, τὸ χρήσιμον magis quam τὸ ἥδυ spectandum. Et quoad hoc certe poetæ præstant oratoribus. Cum enim prisci Rhet. plerique (uti hic conqueritur Dem.) λόγον εἰπεῖν προῃροῦντο κεχ. potius quam συμφ. Poetarum insigne illud elogium est apud Hor. [Art. Poet. 333.] "Aut prodesse volunt" etc.

P. 281. 1. ἐπαινοῦντες — ἐγκωμιάζουσι] Synonyma. et tamen Philos. Eth. i. 12. distinguit inter ἔπαινον et ἐγκώμια. ὁ μὲν γὰρ ἔπαινος (inquit) τῆς ἀρετῆς, τὰ δὲ ἐγκώμια τῶν ἔργων. ἔπαινος, h. e. laus, proprie est habitus virtutis, ἐγκώμιον autem rerum gestarum. Sic Rhet. i. c. 9. Ἔστι δ' ἔπαινος, λόγος ἐμφανίζων μέγεθος ἀρετῆς· τὸ δ' ἐγκώμιον, τῶν ἔργων ἐστίν. et paulo post: διὸ καὶ ἐγκωμιάζομεν πράξαντας· τὰ δὲ ἔργα σημεῖα τῆς ἕξεώς εἰσιν· ἐπεὶ ἐπαινοῦμεν καὶ μὴ πεπραγότα, εἰ πιστεύομεν εἶναι τοιοῦτον. *encomiis ornamus illos qui præclarum aliquod facinus fecerunt* etc.

— ult. ἐπιχειροῦντες λέγειν] Videtur prima fronte esse catachresis. Sed frequens fig. ἀπὸ κοινῆς χρήσεως, quia manibus ut plurimum res geruntur, suscipiuntur. ἐπιχειρεῖν, *quovis modo aliquid aggredi*, tum dicto tum facto, tum lingua tum manu. Sic ἐπιχειροῦντες λέγειν sunt, qui de re aliqua aggrediuntur dicere, quanquam etiam et manui suum officium est in oratione habenda, nec de nihilo est quod Rhet. palmæ expansæ comparatur. Alioquin hæc phrasis festive torqueri potest vel in inimicos et ineptos Rhetores qui manibus et præter modum gesticulantur: vel in stultos illos χειρονομοῦντας apud Sol., qui manus habent linguares et digitis suis loquuntur. Hi enim κατ' ἀστεϊσμὸν non inscite nec vel inficete dici possunt ἐπιχειροῦντες λέγειν.

P. 282. 2. δόξαν ἐκφέρεσθαι] *gloriam reportare.* eloquentiæ laudem reportant. ἐκφέρομαι est κομίζομαι, ut orat. præc. c. fin. τὴν μὲν ἀπέχθειαν — ἐκφέρεσθαι. *per psephismata vestra et decreta inimicitias vobis conflatis, in aliorum odium incurritis, inimicitiam reportatis.* male ibi Lat. Intp. "inimicitias denunciatis." id enim esset ἐκφέρειν non ἐκφέρεσθαι. ita enim differunt ἐκφέρ-ειν et εσθαι, ut φέρ-ειν et εσθαι, ut κομίζ-ειν et εσθαι, ut jam ante observavi. δόξαν ἐκφέρεσθαι idem omnino est quod Hom. κῦδος ἀρέσθαι. eloquentiæ laudem reportant, vel etiam eloquentiæ et bene dicendi opinionem consequuntur. δόξα enim etsi apud posteriores Atticos *gloriam* significet: tamen apud antiquiores Græcos, et ex sua origine, nihil aliud quam *opinionem* denotat. Et sane *gloria* nihil aliud est quam honesta et honorifica opinio de alicujus virtute ac meritis, et præclara existimatio. Apud Hom. certe δόξα est nuda *opinio* nunquam vero *gloria*, h. e. non τιμὴ sed ὑπόληψις. ut Il. [K. 324.] σοὶ δ' ἐγὼ οὐχ ἅλιος σκοπὸς ἔσσομαι, οὐδ' ἄπο δόξης. *ero tibi non vanus speculator nec citra opinionem.* οὐ πόῤῥω τῆς περὶ ἐμοῦ ὑπολήψεως, inquit Eustath. δόξα igitur apud posteros est τιμὴ, *honor*, *gloria*, apud Hom. ὑπόληψις, ἔννοια κατὰ ψυχὴν, δόκησις, οἴησις, *opinio* seu *existimatio.* Ita κλέος apud Hom. est simpliciter φήμη, *fama*, *rumor*, apud posteros κῦδος, *gloria.* quæ Hom. est ἀγαθὸν κλέος et κλέος ἐσθλόν. δόξα et ὑπόληψις, *opinio* seu *existimatio*, non solum quam de rebus sed et quam de personis concipimus, habemus, uti hoc in loco. Et Lat. 'bona' et 'mala existimatio,' de hominibus sc. Quæ duæ significationes sic distingui possunt, ut prior philosophis, posterior ceteris πεζογράφοις familiariter et magis in usu sit. Apud Aristot. aliosque philosophorum filios δόξαι sunt philosophorum opiniones seu sententiæ super quæstionibus philosophorum, unde κυρίαι δόξαι, et ὑπολήψεις παράδοξοι, παρὰ δόξαν, *sententiæ privatæ, præter* vel *contra communem receptam opinionem.* Jam apud Rhetores et Historicos δόξα est opinio seu existimatio quam de personis habemus. Quemadmodum et *fama* apud Lat. ut viz. "cui fama est integra," etsi aliquando δόξαν ἔχειν idem est quod παρέχειν, viz. *passim reputari, existimari.* Sic Plut. Thes. [c. 2.] δόξαν εἶχον ἐκ θεῶν γεγονέναι. *ex Diis nati fuisse existimabantur.* Ita loquuntur etiam Lat. Cæs. de B. G. l. 7. [59.] "Quæ civitas in Gallia maximam habet opinionem virtutis" — μεγίστην δόξαν τῆς ἀρετῆς ἔχει. Sic ἀγαθὴ ὑπόληψις, *bona existimatio*, ut et *opinio* Lat. Herodian. l. 7. [c. 2. ed. Oxon.] ἔργοις τὴν δόξαν καὶ τὴν τῶν στρατιωτῶν ὑπόληψιν ἐπιστοῦτο. *opinionem militum de se conceptam factis confirmavit.* Hinc ὁ ἐν ὑπολήψει dicitur cujus est recta existimatio, vir sc. probatæ ac spectatæ existimationis. ut Can. 11. Concil. Chalced. quæ sancitur συστατικὰς, i. e. commendatitias, epistolas dandas esse τοῖς οὖσιν ἐν ὑπολήψει μόνοις προσώποις. quod male sic vertunt nonnulli: *iis solis personis quæ in aliquam suspicionem venerunt.* potius e contra: *iis qui in existimatione sunt*, h. e. qui bonæ esse opinionis videntur, qui sunt integræ famæ. Quod utinam hodie apud nos obtineret, ut sc. literæ commendatitiæ concederentur τοῖς οὖσιν ἐν ὑπολήψει μόνοις προσώποις. *personis integræ famæ et spectatæ existimationis.* Chrys. Ep. ad Heb. ὅταν βουληθῇ τις διορύξαι τὴν τοῦ πλησίον ὑπόληψιν. *cum quis voluerit perfodere proximi bonam existimationem* vel *opinionem.*

— 3. ἀρετὴν ἐλάττω — ποιοῦσιν] Hoc est, quod inquit Horat. "laudes culpa deterere ingeni," et rursus "magna modis tenuare parvis." Ita fit quoties Herculem laudamus: nam quis eum vituperatur. E contra sunt nonnulli qui εὐτελῆ καὶ μικρὰ ἔργα λόγων ἀρετῇ δόξῃ παρέδωκαν τῆς ἀληθείας μείζονι, ut præclare Herodian. in procem. suæ Historiæ. [§. 3.]

P. 283. 1. ἐκείνων τὸν ἔπαινον — εἶναι] Pindar. [Olymp. i. 53.] ἐπίλοιποι ἁμέραι μάρτυρες σοφώτατοι. 'Crescit occulto velut arbor ævo, Fama majorum.' Joseph. l. 2. contra Ap. ὁ πολὺς χρόνος πιστεύεται πάντων εἶναι δοκιμαστὴς ἀληθέστατος, cui affine adagiale illud sacrum 1 Cor. iii. 13. ἡ ἡμέρα δηλώσει, *dies indicabit.* Id. Pind. alibi [Olymp. x. 65.] ὅ τ' ἐξελέγχων μόνος Ἀλάθειαν ἐτήτυμον Χρόνος.

— 3. παραδέξασθαι] Proprie est *recipere, excipere, admittere*, idem fere quod ἀποδέχεσθαι: sed hoc in loco παραδ. est *aggredi, suscipere*, ἀναιρεῖσθαι, ἐπιβάλλεσθαι, ἐπιχειρεῖν, cujus significationis exemplum haud memini me uspiam alibi invenisse.

— 10. φόβος λέλυται] Notetur discrimen inter poetas et oratores in usu hujus verbi λέλυται. Apud Poet. φόβῳ τις λέλυται, — λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ, *metu labat, fatiscit, dissolvitur*: at apud Orat. φόβος λύεται, *ipse metus solvitur*, h. e. *evanescit.*

— 11. ὡς ἔχω γνώμης] *quid sentiam*, aut *quænam mea sit sententia.* de hac phrasi antea.

— 15. πόλεμον ἄρασθαι] *bellum gerere* vel *bellum suscipere*, verbum elegans, et hoc sensu apud Atticos scriptores usitatum (ut supra πόλεμον ἐκφέρειν). Demosth. noster alibi: [de Pac. §. β'.] οὐ δεῖ πόλεμον ἄδοξον καὶ δαπανηρὸν ἄρασθαι. *bellum ignobile et sumptuosum non est suscipiendum.* Thucyd. l. i. [c. 80.] πῶς χρὴ πρὸς τούτους ῥᾳδίως πόλεμον ἄρασθαι etc. *quomodo oportet* etc. Discrimen inter ἄρασθαι aor. α. med. et aor. β. ἀρέσθαι. Ἄρασθαι κίνδυνον, πόλεμον, apud πεζογράφους: ἀρέσθαι νίκην, κλέος, κῦδος. In soluta oratione ἄρασθαι tantum, in carmine utrumque et ἄρασθαι et ἀρέσθαι. Ἄσπετον ἤρατο κῦδος. [Il.

Γ. 373.] sed frequentius ἀρέσθαι. κῦδος ἀρέσθαι ap. Hom. sæpe κομίζεσθαι, *gloriam referre, reportare*. At non dicunt Gr. κίνδυνον ἀρέσθαι, vel πόλεμον ἀρέσθαι, sed ἄρασθαι, *bellum suscipere, periculum adire*. Noster π. Στεφ. [§. ξ΄.] τὸν ὑπὲρ τῆς ἁπάντων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας κίνδυνον ἀράμενοι. Pausan. Λακεδαιμονίοις δὲ τότε —— πόλεμον ἠράμην, *bellum suscepi*. Theo. progymn. Multi heroes et semidei præsentes facti sunt, οἱ μὲν καθ' ἡσυχίαν γαμοῦντες, οἱ δὲ πολέμους ὑπὲρ γυναικῶν ἀράμενοι. Thucyd. l. vi. [c. 9.] πόλεμον οὐ προσήκοντα ἄρασθαι. *bellum non necessarium suscepisse, vel bellum quod ad nos non pertinet*. Xen. Cyrop. l. i. circ. fin. πολλοὶ μὲν γὰρ ἤδη πόλεις ἔπεισαν πόλεμον ἄρασθαι etc. Dion. Halic. l. ii. [c. 62.] διὰ τὸ μηδενὸς συνάρασθαι τῷ Ῥωμύλῳ πολέμου. (ubi cum gen.) *quod in nullo bello gerendo socii ac adjutores Romulo fuissent.*

— 18. τὴν ἀρχὴν — γενήσεται] Aurea plane sententia, omniumque principum et magistratuum cordibus inscribi merita. Siquidem in omni bello hoc imprimis obtinere debet, ut justis de causis suscipiatur: quid enim sunt injusta bella nisi sane, et tamen frequentissima, magna latrocinia. "Illa autem bella injusta sunt," inquit Cicero, "quæ sunt sine causa suscepta." Causas belli, ἀρχὰς, vocant Gr. *principia*, et προφάσεις et ὑποθέσεις. Dion. Halic. l. viii. [c. 8.] πρῶτον ὑμῖν παραινῶ σκοπεῖν, ὅπως εὐσεβῆ καὶ δικαίαν ποιήσησθε τοῦ πολέμου πρόφασιν. *id primum vobis curandum arbitror, ut piam et justam accipiatis belli causam.* Noster, Olynth. B. [§. δ΄.] Ὥσπερ οἰκίας ..... τὰ κάτωθεν ἰσχυρότατα εἶναι δεῖ. οὕτω καὶ τῶν πράξεων τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ὑποθέσεις ἀληθεῖς καὶ δικαίας εἶναι προσήκει. et præclare Liv. l. xlv. [c. 22.] "Certe quidem vos estis Romani, qui ideo felicia bella vestra esse, quia justa sint, præ vobis fertis; nec tam exitu eorum, quod vincatis, quam principiis, quod non sine causa suscipiatis, gloriamini." ubi 'principia belli' sunt causæ belli, ἀρχαὶ πολέμου. uti hic apud Dem. Semiramis apud Diod. [ii. 18.] ab Indorum rege accusatur: ὅτι προκατάρχεται τοῦ πολέμου, μηδὲν ἀδικηθεῖσα. Πολεμοῦσι γὰρ πρότερον ἀδικήμασιν, unde inquit Philos. Scythas justissimos barbarorum appellat Curtius, quod armis abstinebant, nisi lacessiti: scite Propert. [iv. 6. 51.] "Frangit et attollit vires in milite causa: Quæ nisi justa subest, excutit arma pudor:" et audacter Eurip. [Erecth. frag. iv.] οὐδεὶς, στρατεύσας ἄδικα, σῶς ἦλθεν πάλιν, quanquam hoc forte nimis rigide. nec enim ab eventu facta notanda, nec bella æstimanda sunt, ἐπεὶ τὰ χείρονα νικᾷ, saltem nonnunquam, etsi plerumque obtinet illud poetæ: "Causa jubet superos melior sperare secundos." Justas belli causas recenset Philos. quodam loco Rhetor. [ad Alex. c. 3.] δεῖ τοὺς ἀδικουμένους ὑπὲρ ἑαυτῶν πολεμεῖν, ἢ ὑπὲρ συγγενῶν, ἢ ὑπὲρ εὐεργετῶν, ἢ συμμάχοις ἀδικουμένοις βοηθεῖν. *oportet injuriam passos pro seipsis bellum suscipere, sive pro cognatis, sive pro benefactoribus, iterumque sociis injuria affectis auxiliari.* Herodian. l. viii. in orat. Crisp. [c. 6. ed. Oxon.] τοῖς ὑπὲρ τῆς πατρίδος μαχομένοις, καὶ παρὰ τῶν θεῶν ἐλπίδες κρείττους· ἐπειδὴ οὐ τὰ ἄλλων λαβεῖν, ἀλλὰ τὰ αὐτῶν σώζειν εὔχονται. [Il. M. 243.] εἷς οἰωνὸς ἄριστος etc.

— pen. ἐναργὲς καὶ σαφὲς] *clarum et manifestum*. ἐναργὴς ὁ λευκὸς καὶ φαεινὸς καὶ ὁ κατ' ὄψιν φανερὸς, ab ἀργὸς, *albus*. Οὐ γὰρ δὴ πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς. Ἦ μοι ἐναργὴς ἦλθε θεοῦ ἐς δαῖτα θάλειαν. [Odyss. Π. 161. Γ. 420.] φανερὸς, ἐμφανής. Ὡς οἱ ἐναργὲς ὄνειρον ἐπέσσυτο νυκτὸς ἀμολγῷ. [Odyss. Δ. 841.] ἐναργὲς ἦλθεν, ἀντὶ τοῦ, κατ' ὄψιν ἐφάνη σωματικῶς, Minerva sc. quæ sub forma humana apparuit, assumpto corpore. Sane Beat. sero ἐναργὴς ἦλθε, cum λόγος σὰρξ ἐγένετο, κατ' ὄψιν ἐφάνη σωματικῶς. Κυνοσαργὲς, locus Athenis sic dictus a cane albo illuc accurrente cum frusto victimæ. Hinc controversia inter Gramm. non de lana caprina, sed de colore canino, an sc. κύνες ἀργοὶ apud poetam sunt κύνες λευκοὶ an ταχεῖς, *canes albi an veloces*. ἀργὸς enim utrumque significat et *album* et *celerem* seu *velocem*, et etiam (quod est plane contrarium) *pigrum, ignavum*, quasi ἀεργός. Unum viz. ex iis vocabulis est in L. Gr. quæ prorsus contrarias habet significationes. Sic ἐρωὴ est et *impetus* et *cessatio ab impetu*, alia sunt hujusmodi ἐναντιόσημα quæ jam non occurrunt.

P. 284. 1. ἐκεῖνον ἀμυνομένοις] *illum repellentibus, ulciscentibus*. Notetur discrimen inter ἀμύν-ειν et εσθαι. ἀμύνειν regit accus. rei; et est *repellere malum* aut *injuriam*, ut πόλεμον, ὕβριν, λοιγὸν ἀμύνειν. ἀμύνεσθαι regit accus. pers. et est *repellere hostem*, aut *ultionem sumere de aliquo qui nos injuria affecit*, ut ἀμύνεσθαι ἐχθροὺς, πολεμίους. Aliter usurpatur hoc verbum ab Hom. aliter a posteris. Hom. ἁπλῶς et sine accus. ἀμύνεσθαι est *propugnare, vim propulsare, dimicare*. ὅς κέ σευ ἄντα ἔλθῃ ἀμυνόμενος. Aliquando genit. cum præp. περὶ, ut ἀμύνεσθαι περὶ νηῶν, πάτρης, *pugnare pro patria, periculum a patria propulsare*, adeoque *succurrere in bello, opitulari*. Jam vero apud post. Attic. semper regit accus. uti hic apud Dem. Et sic opponuntur sæpissime apud Gr. Orat. ἄρχειν et ἀμύνεσθαι. ἄρχειν est *injuriam inferre*, quasi prior et princeps esse in injuria inferenda, ἀμύνεσθαι est *injuriam illatam propulsare vel ulcisci*.

— 6. φιλίαν προτενεῖται] *amicitiam prætendet*. προτείνομαι *prætendo, prætexo*, προΐσχομαι, προφασίζομαι. Lat. Gr. vocabulum προτ. hoc sensu ad verbum exprimunt. προτείνω, ομαι, *prætendo, prætexo*. quam vocem nos etiam in vernaculo nostro sermone retinemus. Duæ autem sunt significationes hujus verbi quas confundere mihi videntur vulgares Lexicogr. est enim προτείνεσθαι, vel προσποιεῖσθαι, *prætendere, simulare, præ se ferre*, vel προΐσχεσθαι, *prætendere*, πρόσχημα *facere, in prætextum et excusationem aliquid afferre*. Plut. Epist. τὴν ἡλικίαν προὐτεινόμην, *obtendebam* (seu *excusabam*) *ætatem, in excusationem afferebam*. Demosth. in Apatur. [Hypoth. vol. iii. p. 481. antep.] ταῦτά τε ὁ τὴν δίκην ἔχων προτείνεται τὰ δίκαια, *hæc igitur argumenta pro se urget, hæc jura pro se obtendit et allegat* (*actor*). At προτείνεσθαι φιλίαν hoc in loco non est *amicitiam allegare*, vel *hoc prætextu se defendere et excusare*, sed *amicitiam prætendere*, h. e. simulare et præ se ferre. atque ita doctissimus interpres φιλίαν προτενεῖται, *amicitiam simulabit*. Hæc nimirum illa 'tuta frequensque via est sub amici fallere nomen.' χαριτογλωσσεῖν. *mel in ore, verba lactis, fel in corde, fraus in factis*. ἔσθλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδομεύων. [Hom. Od. P. 66.] Hoc πρόσχημα τῆς φιλίας, fucum et umbram et larvam amicitiæ, perstringit Lucian. hoc Epigr. [10.]

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι φύσις χαλεπώτερον εὗρεν
'Ανθρώπου καθαρὰν ψευδομένου φιλίην.
Οὐ γὰρ ἔθ' ὡς ἔχθραν προφυλασσόμεθ', ἀλλ' ἀγαπῶντες
Ὡς φίλον ἐν τούτῳ πλείονα βλαπτόμεθα.

ψεύδεσθαι φιλίαν est προτείνεσθαι φιλίαν.

— 10. προκαθεῖναι] *præcipitare*, ad verbum, *prius demittere*, vox decompos. cujus nulla mentio ap. Lexicogr. nec forte opus. Cum enim καθεῖναι sit *demittere*, facile cuivis est, atque etiam integrum addendo πρὸ facere προκαθεῖναι. ut minime sit hoc de singulis verbis moveri. Adeo in hoc (ut et aliis multis) usui et consuetudini standum est, magis quam Lexicographorum placitis. Qui tamen omnino et ubique non sunt excusandi, cum levia et superflua aliquando ponunt, omissis magis frequentibus et necessariis. Quot enim illi notarunt verba decomposita ex hac præpositione πρὸ, quæ minus aut notatu digna, aut usu recepta, quam hoc verbum προκαθεῖναι. Καθίημι est *demitto*. unde ἡ κάθετος sc. γραμμὴ, *linea perpendicularis, perpendiculum*, quasi *linea demissa*, et ὁ κάθετος, *percussor*, quasi *missus, demissus ad patrandam cædem, summissus, clanculum subornatus, speculator, insidiator*, κατάσκοπος. Quam vocem non semel legimus apud Gr. Bibliorum Scriptores. Luc. xx. 20. καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους etc. *summiserunt insidiatores*. Sic Job. xix. 12. ταῖς ὁδοῖς μου ἐκύκλωσάν με ἐγκάθετοι, *dolosi insidiatores circumdiderunt*, et xxxi. 9. εἰ καὶ ἐγκάθετος ἐγενόμην ἐπὶ θύραις αὐτῆς, *si clanculum insidiatus sum ad fores ejus*, in Heb. est *insidiatus sum*. ἐγκάθετοι sunt proprie qui subsidunt in loco aliquo obscuro et operto, in quem se demiserunt ad insidias alicui struendas; et τὸ ἐγκάθετον, quicquid clandestino fit, et quod tectum est et latens et obscurum.

— 15. λαβεῖν δίκην — πίστιν — δόξαν] In uno dimidio pag. has tres phrases habemus. videmus hic varium et multiplicem usum hujus verbi λαμβάνω. δίκην λαβεῖν est *pœnam sumere, vindictam* vel *ultionem sumere*: ubi *sumere* potius quam *accipere* dicunt Lat. non enim dicimus *accipere pœnas*. Cui e contra δίκην δοῦναι, *pœnam* vel *pœnas dare*. Πίστιν λαβεῖν, ad verbum, *fidem accipere, fidem de se facere*. τοῦ φίλος αὐτοῦ δοκεῖν εἶναι πίστιν λαβεῖν, *fidem de se facere ac si amicus esset*, vel, ita se insinuare ut amicus esse videatur. Δόξαν λαβεῖν, est *opinionem obtinere*, sc. ἀρετῆς, ἀνδρείας, etc. Δίκην δοῦναι vel διδόναι frequens est apud auctores: at δίκην λαβεῖν non item. Budæus in Comment. ubi omnes hujusmodi phrases et locutiones forenses corrogat et corrodit, nullam omnino hujus mentionem facit. Legimus ibi δίκας ἀπαιτεῖν, δίκην ἀναδέχεσθαι, δίκην γράψασθαι, διδόναι, ἐγγυᾶσθαι, ἐπάγειν, παρέχειν, ὑπέχειν, etc. sed non δίκην λαβεῖν, et H. Steph. λ. δίκην, *sumere pœnas*, non indicato loco, ubi hæc phrasis occurrit. Jam vero πίστιν λαμβάνειν, vel λαβεῖν, est hoc in loco πιστεύεσθαι, *credi, fidem consequi, obtinere, fidem de se facere*, ita se insinuare ut amicus esse credatur. Dico hoc in loco plerumque: nam alio in sensu hæc phrasis usurpatur apud auctores, viz. pro *fidem datam accipere*, vulgo *to take one's word*, uti nos dicimus, fidem publicam accipere, cui vicissim respondet πίστιν δοῦναι vel διδόναι, *fidem dare, obstringere*. Isocr. πίστεις ἔδοσαν ἀλλήλοις, *fidem sibi mutuo dederunt*. Πίστιν διδόναι καὶ δέχεσθαι, *fidem dare et accipere*, (nam et hic locum habet verbum δέχεσθαι æque ac λαμβάνειν, cum tamen non dicimus δίκην δέχεσθαι pro *pœnas sumere*, sed λαμβάνειν tantum: est enim in hoc ut in aliis observari discrimen, inter δέχεσθαι et λαμβάνειν, quod annotavit Ammon. in vocum differentiis) pro πίστιν δοῦναι καὶ λαβεῖν dicunt Gr. Xen. [Anab. V. 4. 11.] πιστὰ δόντες καὶ λαβόντες, *data et accepta fide*, et de Exped. Cyr. l. i. [6. 7.] πείσας ἐμὲ, πιστὰ πάλιν ἔδωκάς μοι, καὶ ἔλαβες παρ' ἐμοῦ, et alibi. Denique δόξαν λαβεῖν cum genit. seq. est *famam* vel *opinionem consequi* alicujus rei, uti hic [p. 285. 2.] δόξαν ἀνδρείας λαβεῖν, *fortitudinis opinionem consequi*, uti supra δόξαν ἐκφέρεσθαι: vel omnino sunt δόξαν ἐκφέρεσθαι et

δόξαν λαβεῖν τινὸς, sc. *gloriam, laudem reportare alicujus virtutis*, sc. aut victoriæ aut rei gestæ, etc. at δόξαν λαβεῖν absolute est *gloriam* vel *honorem consequi*. Isocr. [Panegyr. §. 42.] οἶμαι τὴν Ὁμήρου ποίησιν μείζω λαβεῖν δόξαν. Sic in N. F. δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω. Sic δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ, et οὐκ ἔδωκε δόξαν τῷ Θεῷ, itidem in N. F. quod puriores Gr. vix dicerent. Δίκην λαμβάνειν et δίκην διδόναι ἀντίστοιχα sunt, et sibi ex adverso respondent; sic et πίστιν λαμβάνειν et πίστιν διδόναι (uti supra vidimus): at δόξαν διδόναι vel δόξαν δοῦναι, vix legitur apud elegantiores Gr., sed φέρειν, vel ἀπονέμειν, etc.

P. 285. 1. οὐκ ἔστι χαλεπὸν — φανῆναι] Insignis sententia: facile est in consiliis militem fortitudinem, et in periculis oratorem eloquentiam, ostendere. At utrumque hoc absonum et intempestivum, ac perinde ac si quis capiti ocream, galeam tibiæ, applicet; aperte ut est in Gr. Proverb. ὥσπερ ἂν εἴ τις κνήμῃ τὸ κράνος ἢ περὶ τῇ κεφαλῇ τὰς κνημῖδας ἐπιδήσαιτο. Cum e contra eloquentia in consilio, fortitudo in bello et periculis, locum habeat, juxta notum illud principis poetarum [Il. Π. 630.] ἐν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου, ἐπέων δ' ἐνὶ βουλῇ. Atque utinam Dem. noster hoc observasset ipse. De quo tritum illud, 'Tam ignavus miles quam orator strenuus,' atque hoc est quod addit orator, ἐπὶ μὲν τῶν κινδύνων, etc. Præclare Thucyd. [l. i. 40.] τοὺς ἀνθρώπους οὐ τῇ αὐτῇ ὀργῇ ἀναπειθομένους τε πολεμεῖν, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ πράσσοντας. *homines non eodem animi ardore bella administrare, quo ad ea suscipienda inducuntur.* 'Facile est pugnare, cum non adsunt hostes.' 'Omnis cursus in deserto exhilarat,' juxta adag. illud Arab.

— 7. πόλεμον — ἀγῶνα] Distinguit hic Demosth. inter hæc duo, ita ut per πόλεμον intelligat totum illud negotium, seu totum apparatum bellicum; per ἀγῶνα ipsum prælium seu conflictum, cum jam ad manus ventum sit: apparatus (inquit) nobis erit difficilis, sed conflictus facilis. Atque ita doct. Wolf. hæc verba interpretatur: Existimo, etc. Vox ἀγὼν diffusæ admodum significationis est apud Gr.: denotat enim quodvis certamen, sive bellicum, sive ludicrum, sive juridicum aut forense, sive rhetoricum, sive sophisticum. ἀγὼν enim in historia sophistica plerumque est ἐπίδειξις sive *declamatio*, et ἀγωνίζεσθαι *declamare*, et sophistæ ἀγωνισταὶ λόγων. (sed hoc obiter.) etiam ipse locus certaminis, sive circus, sive forum, ἀγὼν dicebatur. Eustath. alicubi [p. 1148. 38.] ὁ ἀγὼν πολυσήμαντος λέξις κατὰ τοὺς παλαιούς. ἀγὼν γάρ φασιν, ὅμιλος, κύκλος, μάχη, ἕξις, ἀγορὰ, συναγωγὴ, καὶ ἐπίδειξις. ubi observ. ἀγῶνα etiam κύκλον significare, h. e. ut opinor circum aut locum certaminis, qui orbicularis, vulgo *a ring*; atque hinc lepida illa Etymologia hujus vocis, quam tradunt Eustath. et Etymol. ut ἀγὼν dicebatur ab α et γωνία *angulus*; quod ἀγὼν, h. e. κύκλος, *circulus*, non habet angulos. ἀγὼν λέγεται ὁ κυκλοτερὴς καὶ γωνίαν οὐκ ἔχων τόπος. Sed an hoc verum sit Etymon, seu veriloquium, judicent Gram., cum veritas non quadrat angulos.

— 10. τριήρων] Cum accentu in penult. a nomine τριήρης, εος, ους, *triremis*. adjectivum communiter elliptice positum pro τριήρης ναῦς. Regulariter circumflecti deberet in genit. plur.; est enim contractum τριηρέων — ρῶν. Sed nescio quomodo παροξύνεται, ac si esset a τρίηρος — ρου, vel Atticum τριήρεων — ήρων. Ita et compos. ex ἦθος, ut συνήθης, κακοήθης, εὐήθης, nam et hæc etiam faciunt συνήθων, etc. omnino contra reg.; deberent enim ex analogia circumflecti — θῶν, sive barytone formentur ea nomina, sive contracte, τριήρης, ου, sive τριήρεος, ους. Sylburg. genit. hos plur. primæ contract. τριήρων, εὐήθων, συνήθων, fieri vult a nominativis baryt. τριήρης, etc. At vero hoc non sufficit ad tollendam anomaliam. Nam et Δημοσθένης et cætera ejus terminationis in ης pr. contract. sunt baryt. in nom. sing. et tamen circumflectunt genit. plur. ῶν. prout ex paroxyt. genit. in έων regulariter fiunt circumflexi in ῶν. Igitur βαρυτονία nominativi singulari non sufficit ad tollendam anomaliam, nec ad fundandam hanc βαρυτονίαν genit. plur. Nam ex. gr. λοιμώδης et λιθώδης non faciunt in genit. plur. λοιμώδων et λιθώδων, sed — αδῶν. Quamobrem donec aliquis rei criticæ peritior meliorem sive regulam sive observationem sive rationem attulerit de hac anomalia, nos interim hoc Canone contenti simus: 'Adjectiva in ης composita ex ἦθος, itaque ex ἐρέσσω *remigo*, et desinentia in ηρης, in genit. plur. sunt anomala, nec circumflectunt ultimam.' Horum formam nescio an et alia sequantur, composita ex ἄρω, itidemque desinentia in ηρης, ut μονήρης, τραχήρης, κλινήρης, τριφήρης, quorum exempla in genit. plur. mihi statim non occurrunt.

— 15. πόλεμον — ἀνελέσθαι] Tria hæc synonyma sunt, πόλεμον ἐκφέρειν, ἄρασθαι, ἀνελέσθαι. De duobus prioribus habemus jam antea. Ἀναιρεῖσθαι τὸν πόλεμον, vel ἀνελέσθαι τὸν πόλ. est *bellum suscipere*. ἀνελόμενοι τὸν πόλεμον περὶ τῶν τελευτησάντων. Plat. et Herodot. [V. 36.] Ἑκαταῖος οὐκ ἔα πόλεμον βασιλέϊ τῶν Περσέων ἀναιρέεσθαι, *bellum adversus P. regem suscipere non sinebat.* Sic igitur differunt ἀναιρεῖν et ἀναιρεῖσθαι: ἀναιρεῖν est *interficere*, ἀναιρεῖσθαι *suscipere*; aliquis ἀναιρεῖ τοὺς πολεμίους, sed ἀναιρεῖται τὸν πόλεμον, quam phrasim miror equidem ab Æm. Port. in Lexico suo Ionico annotari tanquam locutionem Herodoteam, cum etiam apud Pl. et Dem. aliosque Att. Scriptores frequens et familiaris sit. Noster Olynth. A. [p. 11. 2. ed. Reisk.] εἰ μὲν γὰρ ὑφ' ὑμῶν πεισθέντες ἀνείλοντο τὸν πόλεμον, *si vestro impulsu bellum suscepissent.*

P. 286. 2. οὐχ ἡδέως (ἀηδῶς) ὑμῖν ἐνίων ἐχόντων] *cum nonnulli non bene (male) erga vos affecti sint*; videtur enim esse λιτότης seu ἀντίφρασις. οὐχ ἡδέως, πικρῶς. qualia passim occurrunt apud auctores, ὅσα κόνις. Notetur etiam illa syntaxis ἡδέως ὑμῖν ἔχειν. ἔχειν cum adverbiis idem est quod διακεῖσθαι, *hoc vel illo modo affectum esse erga aliquem vel aliquid, tali animo erga aliquem esse*, ut κακῶς ἔχειν, χαλεπῶς, φιλικῶς, ἐχθρῶς, εὐνοϊκῶς, ἀλλοτρίως, vel δυσμενέως, etc. Verbum ἔχειν in hoc syntaxi regit modo dat. modo accusat. (et opinor frequentius) cum præpositione πρός. Dicimus enim vel ἀλλοτρίως vel ἡδέως ἔχειν πρός τινα, et τινὶ, uti hic apud Demosth. Isocrat. [Archid. §. 28.] ἀπίστως πρὸς σφᾶς αὐτοὺς καὶ δυσμενῶς ἔχουσιν. iterum: ἀηδῶς ἔχουσι πρὸς αὐτόν. Xen. πρᾴως ἔχω πρός σε. et sic alii passim. πολεμικῶς ἔχει πρὸς Ἀλέξανδρον, *hostili animo erga Alexandrum est.* At Dem. noster fere cum dat. uti hic et alibi. [p. 500. 15. ed. Reisk.] ἰδίᾳ τισὶν, οἷς ἀηδῶς ἔχειν ἐπηρεάσῃ, *privatim nonnullis, quibus, vel in quos, acerbo et infenso animo est, insultat.* [p. 22. ult.] οἱ μὲν οὖν πολλοὶ τῶν Μακεδόνων πῶς ἔχουσι τῷ Φιλίππῳ, *quomodo erga Philippum affecti sunt.* Sic ἔχω σοι πικρῶς, ἡδέως, ἐχθρῶς, τραχέως, etc. Verbum ἔχειν pro διακεῖσθαι hoc modo cum adverbio conjunctum non tantum transit in personas sed etiam in res. Isocrat. [Nicocl. §. 6.] οὐκ αἰσθάνονται τοιούτῳ πράγματι δυσμενῶς ἔχοντες. *non animadvertunt se*, etc.

— 7. οὐδὲν ἀλλ' ἢ ῥαψῳδήσουσιν —] Lat. Int. *nihil aliud quam nescio quam cantilenam passim canent legati nostri.* nescio an recte et commode et ad sensum loci mentemque Demosthenis. Quid sit ῥαψῳδεῖν in propria et nativa significatione norunt qui vel mediocriter in Gr. versati sunt. Docet quippe hoc inter alios Eustath. in limine magni sui operis. Rhapsodi proprie et omnino dicebantur qui fragmenta sparsa Hom. consarcinabant et meatus circumeuntes canebant. οἱ τὰ μέρη τῆς Ὁμηρικῆς ποιήσεως συνείροντες καὶ οἱονεὶ συῤῥάπτοντες καὶ περιᾴδοντες. Qui hoc faciebant ῥαψῳδεῖν dicebantur. Unde opera Hom. postea in tot rhapsodias, quasi tot libros, erant divisa: de quo fuse Eustath. aliique Gram. Pindarus [Nem. ii. 2.] τοὺς ῥαψῳδοὺς, ῥαπτῶν ἐπέων ἀοιδοὺς, appellat, ad vocis Etym. alludens. Dicti enim sunt ἀπὸ τοῦ ῥάψαι τὴν ᾠδὴν, vel ἀπὸ τοῦ ῥαπτὰ ᾄδειν. Nugantur enim suo more Grammatici, qui ῥαψῳδοὺς dici volunt quasi ῥαβδῳδοὺς, quod virgam tenentes carmina canerent. Etsi enim ἐπὶ ῥάβδῳ canebant, non tamen exinde nomen sortiti sunt. Antequam enim mos ille τοῦ ῥαψῳδεῖν aliena carmina obtinuerit, auctores ipsi ac poetæ etiam sua carmina recitare solebant ἐπὶ ῥάβδῳ, virgam sc. lauream in manu tenentes, et tum dicebantur ἐπὶ ῥάβδῳ ᾄδειν. Certe nulla unquam carmina Epica seu Heroica olim cani solita sunt absque virga laurea. ῥάβδος omnium fuit communis, qui carmina publice recitarent, sive sua sive aliena. Ideo autem ex lauru potissimum hæc virga fiat, quia δάφνη habebatur φυτὸν μαντικὸν, unde vates δαφνηφάγοι, uti pluribus jam dixi ad Theophr. cap. περὶ δεισιδαιμ. Igitur ἐπὶ ῥάβδῳ ᾄδειν antiquius erat τοῦ ῥαψῳδεῖν. non ergo ῥαψῳδοὶ dicti sunt, quasi ῥαβδῳδοὶ, quod virgam tenentes canerent; sed παρὰ τὸ ῥάψαι τὴν ᾠδὴν, quod etc. quod Homeri, vel alterius poetæ, carmina consarcinantes in theatro cantabant. Dico alterius poetæ; etsi enim ῥαψῳδία initium et originem sumpsit ab Hom. carminibus (unde Hesych. οἱ τὰ Ὁμήρου ᾄδοντες ποιηταὶ ῥαψῳδοὶ καλοῦνται), postea tamen etiam aliorum carmina, ut Hesiodi, et Archilochi, et Mimnermi, a Rhapsodis cantitari cœperunt. Rhapsodia igitur Hom. et Hesiodo posterior. Nec Hom. ipse Rhapsodus, sed qui ejus carmina consuit ac consarcinat. Non enim ipsi poetæ qui carmina de suo scribebant aut componebant, sed qui aliorum carmina cantabant, ῥαψῳδοὶ dicebantur, quod Hom. puta aut Hesiodi carmina sparsa veluti colligerent et in unum corpus consuerent et consarcinarent. Atque hoc maxime argumento evincitur versus illos spurios esse et commentitios, quos tanquam Hesiodi essent, e veteribus Gram. efferunt nonnulli, ut probent Hom. et Hesiodum συγχρόνους fuisse et coætaneos:

> Ἐν Δήλῳ τότε πρῶτον ἐγὼ καὶ Ὅμηρος ἀοιδὸς
> Μέλπομεν, ἐν νεαροῖς ὕμνοις ῥάψαντες ἀοιδὴν,
> Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορον, ὃν τέκε Λητώ.

illa enim verba ῥάψαντες ἀοιδὴν, ῥαψῳδοὺς apte ἐτυμολογοῦσι atque designant. At vero ῥαψῳδία non solum Homero, sed etiam Hesiodo recentior. Hesiodus autem centum annis ad minimum Homero posterior, ut alibi a nobis observatum ex optimæ fidei auctoribus et chronologis. Ab hoc more recitandi carmina, verbum hoc ῥαψῳδεῖν ad malum sensum transferri et in sequiorem partem usurpari obtinuit apud auctores, ut viz. idem sit quod φλυαρεῖν, ληρεῖν, *nugari, loquaciter aliquid recensere.* unde Suidas: Ῥαψῳδία, φλυαρία, λόγων συναφὴ, ἀδολεσχία· et ῥαψῴδημα, ψεῦσμα. Xen. Cyrop. l. iii. [3. 54.] εἰ — δυνήσεταί τις ἀποῤῥαψῳδήσας παραχρῆμα ἄνδρας πολεμίους ποιῆσαι, πάντων ἂν ῥᾷστον εἴη καὶ μαθεῖν καὶ διδάξαι τὴν μεγίστην τῶν ἐν

ἀνθρώποις ἀρετήν. *verba funditando, inaniter multa perloquendo.*

— 11. ὅσους ἂν ἐθέλῃ τις] *as many as one would wish.* Lingua enim nostra vernacula in hac phrasi, ut aliis non paucis, ἑλληνίζει, ad amussim convenit cum Gr. Vid. alibi plures hujusmodi συνεμπτάσεις seu conformitates linguæ nostræ cum Gr.

— 19. μάταιον μῆκος] *vanam prolixitatem.* et profecto nihil ματαιότερον quam hujusmodi μῆκος, nihil vanius quam inepta et superflua sermonis prolixitas. quod vitium maxime vitavit Demosth. in omnibus suis orationibus; utpote quo nihil pressius, nec densius, nec adstrictius. Atque hæc illa est βραχυλογία et συντομία τοῦ λόγου, quam in oratore nostro deprædicant et admirantur Rhetores Criticique omnes, Dionys. Hal., Longinus, Hermog., Quinctil., etc. Differunt μῆκος et μῆχος: imo opponuntur. μῆκος est *prolixitas*, longitudo sermonis, cujus nullus finis, nullus exitus; μῆχος est *exitus*, via, consilium, remedium, idem quod μηχανή. οὐδέ τι μῆχος Ἦεν ἀνήνασθαι, Agam. [Odyss. E. 238.] μῆχος pro μηχανή. ab ἦδος, ἡδονή. A μῆκος, Dor. μᾶκος, fit μακρός. observetur enim hæc reg.: 'Multa adjectiva oxyt., habentia aliam consonantem, in ρος fiunt a substantivis neutrius generis in ος, assumendo ρ ante ος,' ut ab ἔχθος ἐχθρός, a κῦδος —ρός, ab ἔρευθος —ρός, sic a μῆκος, μᾶκος, μακρός, a στῖφος, *agmen, densa acies,* —ρός, *densus, firmus,* vel *confertus*, a ψῦχος, —ρός.

P. 287. 2. ἐξέφυγεν] *effugit*, horum nihil vobis infeliciter successit. elegans significatio hujus verbi ἐκφυγεῖν, qua delectari videtur Demosth. Ol. Γ. §. β'. πέπεισμαι γὰρ κ. τ. λ. maximam istorum negotiorum partem ex manibus nostris elapsam esse. aliis in plerisque vos frustrari negotiis. Res aliqua dicitur ἐκφυγεῖν ἡμᾶς, cujus spe excidimus, et quæ veluti elabitur nobis ex manibus. Hom. proprie et genuine (ut semper) [Il. A. 407.] ὅττι δή οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός.

— 3. ἀπεβλέψατε πρὸς ἀλλήλους. . . . πράξοντα] Hoc est id quod alibi in Athen. culpat Demosthenes: ut Phil. A. [p. 98. antep. ed. Nostr.] ἣν ὑμῶν αὐτῶν ἐθελήσετε γενέσθαι etc. Ita viz. fieri amat in multitudine hominum atque communitate; alii in alios onus atque opus devolvunt. Hoc argum. impugnat Philos. communionem Platonicam, quia res pluribus communes plerumque a singulis negliguntur. Verba Aristotelis egregia sunt Polit. [ii. 3.] ἥκιστα γὰρ ἐπιμελείας τυγχάνει τὸ πλείστων κοινόν· τῶν γὰρ ἰδίων μάλιστα φροντίζουσι, τῶν δὲ κοινῶν ἧττον ἢ ὅσον ἑκάστῳ ἐπιβάλλει. πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις ὡς ἑτέρου φροντίζοντος ὀλιγωροῦσι μᾶλλον, ὥσπερ ἐν ταῖς οἰκετικαῖς διακονίαις οἱ πολλοὶ θεράποντες ἐνίοτε χεῖρον ὑπηρετοῦσι τῶν ἐλαττόνων. minime enim curatum multorum commune est: privata enim et propria quisque majore studio et cura, communia autem et publica longe minore diligentia, prosequitur, nisi quatenus cujusque interest. negligunt Rempublicam, quasi ea aliis curæ esset nihilque ad se pertineret: ita quod ad omnes spectat, ab omnibus negligitur. In eundem sensum, Eth. ix. 6. μὴ γὰρ τηρούντων τὸ κοινὸν ἀπόλλυται. συμβαίνει οὖν αὐτοῖς στασιάζειν, ἀλλήλους μὲν ἐπαναγκάζοντας, αὐτοὺς δὲ μὴ βουλομένους τὰ δίκαια ποιεῖν.

— ibid. ἀπεβλέψατε πρὸς ἀλλήλους] Verbum ἀποβλέπειν in syntaxi, seq. sc. præpos. πρὸς vel εἰς cum accus. pers., sæpissime in meliorem partem sumitur, *aliquem cum honore et reverentia suspicere et intueri*, adeoque *colere et admirari*. Sic Lat. *suspicere*, de qua significatione hujus verbi vid. alibi. Quod si vocab. ἀλλήλους sequatur, tum in pejorem partem exponitur. Observetur igitur discrimen in vario usu hujus verbi ἀποβλέπειν. ἀποβλ. εἴς τινα denotat honorem et reverentiam; at ἀποβλ. πρὸς vel εἰς ἀλλήλους, consilii inopiam, aut incuriam, et ignaviam et negligentiam, uti in hoc loco Dem. Similis huic phrasis occurrit in Sacra P. Gen. xlii. 1. ubi Jacob increpans filios, fame grassante, quod in Ægyp. non descend. ad emendam annonam. ἱνατί ῥαθυμεῖτε, *quare otiosi estis*, vulg. *quare negligitis*, quare desides cunctamini et alii alios adspicitis, curam et onus familiæ, comparandi frumenti, alii in alios rejicientes. is videtur esse sensus eorum verborum, quanquam alii aliter explicant, ἱνατί ἀποβλέπετε πρὸς ἀλλήλους, sive ex consuetudine apud Athen. sive ex lege. Videmus hic quatuor hominum genera, seu ordines, qui ἀτελεῖς erant, et ἀλειτούργητοι, a muneribus publicis et contributionibus immunes, ἀσύντακτοι, a sytaxibus liberi, nec εἰσφέρειν tenebant. *tax free.* hi erant ἐπίκληροι, ὀρφανοὶ, κληροῦχοι, κοινωνικοὶ, *societates*, hæc ordo ad nos spectat.

— ibid. αὐτὸς ἕκαστος] Ad v. *ipse unusquisque per se et in sua propria persona.* Ex his duobus vocibus componitur αὐθέκαστος, quod aliquando in bonam, sed plerumque in malam, partem sumitur, *contumax, perfidens, severus, rigidus, asper.* Sed de hoc vocabulo dixi (ni fallor) antea. Notetur nunc solummodo hæc reg. Eusth.: Πολλή ἐστι διαφορὰ τοῦ τε διαλελυμένου καὶ τοῦ συνθέτου. 'Multa vocabula in bono sensu usurpantur divisim et separatim, quæ conjunctim et in compositione malam significationem habent; et e contra aliquando etiam vocabula extra compositionem male sonant et in sequiori sensu ponuntur, quæ conjunctim et in compositione in meliorem partem sumuntur.'

e. g. μέγας θυμὸς divisim est τὸ πολὺ τοῦ χόλου, *magna ira*; at μεγάθυμος conjunctim est ὁ μεγαλόφρων, μεγαλόψυχος, *strenuus, magnanimus*: sic θερμὸν ἔργον, διαλελυμένως, ἀναιδὲς καὶ θρασύ· at θερμουργὸς ἀνὴρ in compos. ὁ θαρραλέος, καὶ μὴ ψυχρὸς εἰς ἔργον, *promptus, diligens, fervidus*, in aliquo opere aut negotio. E contra jam in bono sensu δίκην ἔχων ἐν χερσὶ divisim et extra compos. est ὁ δίκαιος (inquit Eusth.), et qui jus præ oculis et præ manibus habet, ἀεὶ πρὸ χειρῶν οἷον φέρων τὸ δίκαιον· at χειροδίκης in compos. in pejorem partem sumitur, ὁ βίαιος, *violentus*, qui jus in manibus et robore corporis, οὐκ ἐν τοῖς νόμοις, ἀλλ' ἐν χερσὶ ταῖς ἑαυτοῦ κείμενον ἔχων τὸ δίκαιον. Sic αὐτὸς ἕκαστος divisim nihil mali sonat, et mediam saltem significationem obtinet; at conjunctim et in compos. αὐθέκαστος, plerumque in deteriorem partem sumitur, αὐθαδής, σκληρός.

— 5. παροξυνομένων] Verbum παροξύνεσθαι videtur hoc in loco in meliorem et molliorem partem sumi, ut sit nihil aliud quam *incitari, instigari ad rem agendam, prono et prompto animo esse ad suscipienda negotia*: est enim μέση λέξις παροξύνειν, *lacessere, provocare, irritare*, sive ad bonum sive ad malum: et utroque modo usurpatur in N. F. In bonam partem sumitur Act. xvii. 16. παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, *irritabatur spiritus ejus*, h. e. honesto quodam ardore et zelo accendebatur, cum videret Athen. idolos: at in malam 1 Cor. xiii. 5. ἡ ἀγάπη οὐ παροξύνεται, *non irritatur, non facile provocatur*, uti nos recte supplemus. Hinc et nomen παροξυσμὸς [Act. xv. 39.] de P. et B., *exacerbatio, gravis dissensio.* Beza: *sic igitur sunt exacerbati*: quæ interpretatio quamobrem doctis displicere debeat, nondum intelligo. Tam acerba, tam acris, aspera, erat contentio, uti nos optime. Ita Eccles. Can. Int. hoc vocabulo utuntur, ubi aiunt episcopos esse debere sub exemplo: παράκλησιν ἅπασι πρὸς ἀρετὴν εἶναι, καὶ ἀρχέτυπον, καὶ παροξυσμὸν πρὸς ἀγαθοεργίαν. *stimulum et calcar et incitamentum ad bona opera.* et rursus: ὑπόδειγμα πρὸς πᾶσαν ἀρετὴν καὶ παροξυσμὸν πρὸς χρηστότητα προκεῖσθαι. *ut exemplo suo ad virtutem alios stimulent et exacuant.*

— 6. τοὺς διακοσίους καὶ χιλίους] *mille et ducentos.* Loquitur tantum de numero satis noto et recepto; quod ut melius intelligatur, in memoriam revocandum est quod in initio diximus de tribuum classiumque distributione apud Athenienses. Populus Att. in 10 tribus erat divisus, ex singulis tribubus 120 eligebantur, qui præ aliis ditissimi erant, qui pecunias in publicum conferrent, liturgias obirent, et publicorum munerum onera sustinerent singuli. Hi 120 deinde in duas partes sexagenum hominum erant dispertiti, quæ Symmoriæ dicebantur. Cum igitur in unaquaque tribu duæ erant Symmoriæ sexagenum hominum singulæ, hinc ex universis decem tribubus consurget numerus 1200. Facta est autem primum hæc distributio tribuum in symmorias seu classes, Nausinico archonte a. 3. Olymp. 100., ut jam antea diximus, h. e. triennio post natum Demosth.: natus est enim Demosth. a. 4. Olymp. 99. Hoc aperte nos docet Ulpian. ad Olynth. B. vol. vi. p. 31. sq. ed. nostr. Atque hic quidem Symmoriarum ordo et ratio erat apud Athenienses, atque hactenus antiqua classium distributio. Quod vero hic sequitur apud Dem., ipse de suo addit, estque proprium ipsius inventum: ut viz. illis mille ducentis, ex quibus viginti classes constabant, adderentur alii octingenti, qui efficerent numerum 2000. Quod eo consilio fecit, ut ex hoc censu exemptis iis, quibus lex vel ratio vel consuetudo immunitatem a tributis liturgiisque concessit, quales erant ἐπίκληροι, ὀρφανοὶ, κληρουχικοὶ, et κοινωνικοὶ, ut, his (inquam) exemptis, numerus 1200 adhuc integer permaneret. Sequitur et alia subdivisio symmoriarum sive classium, quam hic proponit et suadet Demosth. τούτων (inquit) τῶν συμμοριῶν ἑκάστην διελεῖν κελεύω εἰς πέντε μέρη κατὰ δώδεκα ἄνδρας, ita ut unaquæque classis distribueretur in 5 partes, quarum singulæ essent duodenum hominum: quinquies enim 12 faciunt 60, ex quo numero classis constabat.

— 9. ἐπικλήρων] Ἐπίκληροι sunt *hereditariæ virgines* sive *unicæ heredes*, parentibus sc. defunctis. ἐπίκληρος, *virgo orphana, quæ in integrum hereditatem succedit*: atque ita differunt ἐπίκληρος et ἐπίπροικος. ἐπίκληρος est unica heres, hereditaria, a κλῆρος, *sors, hereditas*, quæ hereditario jure pervenit ἐπὶ τὸν κλῆρον. Schol. Aristoph. Avib. [1660.] ἐπίκληρός ἐστιν ἡ μὴ ἔχουσα ἀδελφοὺς ἑταίρους συγκληρονόμους, ἀλλὰ μονοκληρονόμος. at ἐπίπροικος est virgo dotata, quæ ἐπὶ προικὶ, *cum sola dote*, relicta est, fratribus reliquam hereditatem possidentibus. Harpocr. ἐπίκληρος μέν ἐστιν ἡ ἐπὶ παντὶ τῷ κλήρῳ ὀρφανὴ καταλελειμμένη, μὴ ὄντος αὐτῇ ἀδελφοῦ· ἡ δὲ αὐτὴ καὶ ἐπικληρῖτις. ἐπίπροικος δὲ ἡ ἐπὶ μέρει τινὶ τοῦ κλήρου, ὥστε προῖκα ἔχειν, ἀδελφῶν αὐτῇ ὄντων. Nec virgines solum et innuptæ puellæ, sed etiam nuptæ mulieres, quibus universa hereditas obvenit, ἐπίκληροι dicebantur. Suid. ὅταν παῖς ὀρφανὴ πατρὸς καὶ μητρὸς ἀδελφῶν τε οὖσα ἔρημος, καὶ ταύτῃ τύχῃ ὑποκειμένη οὐσία, ταύτην καλοῦσιν ἐπίκληρον· ὁμοίως δὲ καὶ τὴν ἤδη γεγαμημένην, ὅταν ἡ ἐπὶ τῇ οὐσίᾳ ὅλη καταλελειμμένη. Aristot. Ethic. viii. 10. ἐνίοτε δὲ ἄρχουσιν αἱ γυναῖκες, ἐπίκληροι οὖσαι. quem locum non male reddit interpres: *interdum vero fit, ut mulieres imperent, ea sc. quibus amplissimæ vene-*

runt hereditates. Atque hoc est quod sibi cavendum duxit vates Bilbilitanus, [Epigr. l. viii. 12.] "Uxorem quare locupletem ducere nolim, Quæritis? uxori nubere nolo meæ." Plut. Solon. [c. 20.] Ibi sancivit Solon τὴν ἐπίκληρον, ὑπὸ τοῦ ἔγγιστα τοῦ ἄνδρος ὀπυίεσθαι. ut mulier orba vel unica hæres proximo mariti agnato nuberet. Cui similis lex inter Mosaicas. Aristot. Polit. v. 4. καὶ περὶ Μιτυλήνην δὲ ἐξ ἐπικλήρων στάσεως γενομένης πολλῶν ἐγένετο ἀρχὴ κακῶν. *cum propter opulentas quasdam puellas dissensio exstitisset*, sc. propter virgines heredes. Athenis mulieres etiam nuptæ sub tutoribus erant: earum autem κύριοι seu tutores ex lege erant pater, avus, paternus frater ex eodem patre. [Demosth. κ. Στεφ. ψευδομ. B. §. ιά.] ἐὰν δὲ μηδεὶς ᾖ τούτων, ἐὰν μὲν ἐπικληρῖτις ᾖ, τὸν ἄνδρα κύριον ἔχειν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ, ὅτῳ ἂν ἐπιτρέψῃ, τοῦτον κύριον εἶναι. *si nemo horum sit, et sit mulier universorum heres, virum habeat* κύριον, *si modo virum habeat: sin vero maritus fato concesserit, is mulieris* κύριος *sit, cui vir moriens testamento uxorem suam reliquerit ac nuptum dederit.* Vir doctissimus ad Polit. Arist. censet τὰς ἐπικλήρους, h. e. virgines seu filias heredes ex asse paternorum bonorum, alio nomine ἐπιδίκους ab Atticis vocari: quia sc. de earum nuptiis, quod divites essent, lites et controversiæ agitari solebant. At vero omnes ἐπίκληροι non erant perinde ἐπίδικοι: sed eæ tantum quarum nuptiæ ἀμφισβητήσιμαι erant, et sub disceptatione veniebant. Harpocr. ἐπίδικος ἡ ἀμφισβητησίμη ἐπίκληρος, ὅτῳ χρὴ αὐτὴν γαμηθῆναι. Cum controversia erat, cui nuptum esset danda pupilla ἐπίκληρος, tum illa virgo vocabatur ἐπίδικος. Aristoph. Vesp. [583.] κἂν ἀποθνήσκων ὁ πατήρ τῳ δῷ καταλείπων παῖδ' ἐπίκληρον. ubi Schol. ἐπίκληρος λέγεται ἡ νῦν κληρονόμος καλουμένη: et nonnullis interjectis: τινὲς δὲ τὴν ἐπίκληρον καλοῦσιν ἐπιπταματίδα καὶ πατροῦχον. Vocabulum ἐπιπταματίδα crucem fixit Græcarum Noni [sic], qui ἐπιπταματίδα τὸν ἐπίκληρον dictam putaret παρὰ τὸ ἐφίπτασθαι, *involare*, quasi ἐπιπταμένην τῷ κλήρῳ, quod in sortem et hereditatem quasi involaret eamque invaderet. Sed profecto frigidiusculum hoc mihi videtur Etymon, et longiuscule petitum. Mallem igitur pro ἐπιπταματίδα legere ἐπιπαματίδα, ita ut prius illud τ sit omnino spurium et irreptitium. Dicuntur autem αἱ ἐπίκληροι ἐπιπαματίδες, quasi ἐπὶ πάμασι relictæ solæ, sc. bonis et hereditate; ut ἐπίκληροι, ἐπὶ κλήρῳ relictæ. Sunt enim πάματα, vel πάμματα, bona vel possessiones, ἀπὸ τοῦ πεπάσθαι, *a possidendo*, unde πάμματα *pecora* κατ' ἀντονομασίαν, et πολυπάμμων *pecorosus, dives pecoris.* ἐπιπαματὶς igitur ἡ ἐπίκληρος ἐπὶ τοῖς πάμασι καταλελειμμένη. atque hinc emendandus Hesych. Ἐπιματίδα, τὴν ἐπίκληρον. leg. omnino Ἐπιπαματίδα. ita enim postulat tum ratio vocabuli, tum ordo literarum alphabeticus in illo loco Hesychii. Sed et alia significatio hujus vocis, quæ licet non tam, frequens huic loco Dem. magis convenit. Ἐπίκληροι etiam dicebantur puellæ orbæ, egentes, dotemque nullam habentes, de quibus lex erat hæc Athenis: τῶν ἐπικλήρων ὅσαι τὸ θετικὸν τελοῦσιν, ἐὰν μὴ βούληται ἔχειν ὁ ἐγγύτατα γένους, ἐκδιδότω ἐπιδοὺς, ὁ μὲν πεντακοσιομέδιμνος πεντακοσίας δραχμὰς, ὁ δὲ ἱππεὺς τριακοσίας, ὁ δὲ ζευγίτης ἑκατὸν πεντήκοντα. [Demosth. π. Μακαρτ. §. ιγ'.] De distributione populi Attici in πεντακοσιομεδίμνους, ἱππεῖς, et θῆτας ζευγίτας, nota res est; et dixi de ea jam antea ad Demosthenem. Infimus ordo erat τῶν θητῶν. Dicebantur autem θῆτες, quasi mercenarii famuli: nam θὴς, θητὸς, *famulus.* Omnes igitur opifices, cerdones, et proletarii in hoc numero erant, in ultimo censu, qui nihil aliud Reip. pendebant, quam nummulum, qui ab illis τὸ θητικὸν vocabatur; puellæ igitur ἐπίκληροι in hac lege, quæ τὸ θητικὸν pendebant, erant puellæ parentibus orbæ, pauperes et egenæ, quæ in tenui fortuna, adeoque in ultimo censu, erant. Harpocrat., postquam citasset illa verba Demosth. jam laudata, τῶν ἐπικλήρων etc. hæc subjungit: Δημ. ἐν τοῖς προκειμένοις ἐπίκληρον ὠνόμασε τὴν πενιχρὰν κόρην, ἣν Θῆσσαν ὀνομάζουσι οἱ Ἀττικοί. neque aliter sumi videtur hæc vox a Demosth. hoc in loco, quem præ manibus habemus.

— ibid. ὀρφανῶν] Miras nugas agit Etymol. in arcessenda hujus vocis origine. Ὀρφανὸς (inquit) παρὰ τὸ οἶος ὁ μόνος γίνεται, οἰοφανὸς καὶ ὀρφανὸς, ὁ μόνος φαινόμενος καὶ γονεῖς μὴ ἔχων. Quod si oriunda Gr. vox sit ὀρφανὸς, et Gr. solo nata (quod dubito), derivarem potius ab ὄρφνη, *caligo*, ut sit ὀρφανὸς quasi ὀρφναῖος, *in mœrore et luctu et tenebris et caligine relictus, orbus parentibus.* non tamen eo modo ὀρφναῖος, quo *nothus* seu *spurius* dicitur σκότιος, quasi in tenebris et ex clandestino concubitu natus. σκότιον δέ ἑ γείνατο μήτηρ. Hom. [Il. Z. 24.] Parentes sunt φῶς τῶν τέκνων, liberorum, lux et vita et salus, unde merito pupilli et pueri parentibus orbati, ὀρφανοὶ, quasi jam in mœrore et situ et squalore et tenebris relicti. e contra παῖς ἀμφιθαλὴς, *utrimque florens*, ὁ ἀμφοτέρωθεν θάλλων, ἤγουν ᾧ ἄμφω οἱ γονεῖς περίεισιν, *cui ambo parentes sunt superstites.* ut igitur ἀμφιθαλὴς, cui parentes superstites, utpote in prospero statu et florente fortuna positus; ita e contra ὀρφανὸς, cui ambo mortui, utpote in mœrore et lacrymis, in situ et tenebris, constitutus. Si quis meliorem hujus vocis etymologiam noverit, habebit me facile sibi assentientem, interim hac mecum utatur. Jam vero non dissimulo Gr. vocab. ὄρφνην videri mihi non esse αὐτόχθονα, sed deductum ab oriente, viz. ab Heb. unde et Gr. ἔρεβος, vel a (*densa caligo*) per apoc. postremæ radicalis.

— ibid. κληρουχικῶν] Κληροῦχος ad verbum est *sortem habens*, vel *hereditatem possidens*, vel *qui sortito aliquid obtinuit et accepit.* Sed ex usu Gr. obtinuit, ut peculiari sensu κληροῦχοι dicantur coloni, quasi aliqua sorte habitatum missi, vel qui in extero solo fundos et agros sibi sorte divisos habent. Plut. Pericl. [c. 11.] χιλίους ἔστειλεν εἰς Χεῤῥόνησον κληρούχους. *mille colonos misit in Cherronnesum*, illius loci agros sibi divisuros. Herodot. Terpsich. [c. 77.] νικήσαντες δὲ καὶ τούτους τετρακισχιλίους κληρούχους ἐπὶ τῶν ἱπποβοτέων τῇ χώρῃ λείπουσι. 4000 *colonorum in prædiis hipp. relinquunt.* Thucyd. l. iii. [c. 50.] ἐπὶ δὲ τοὺς ἄλλους σφῶν αὐτῶν κληρούχους τοὺς λαχόντας ἀπέπεμψαν — κλήρους δὲ ποιήσαντες τῆς γῆς. *colonos de suis facta sortitione miserunt — et unicuique portionem, quæ ipsi sorte obtigit, assignarunt.* Hinc κληρουχία, divisio quæ fit per sortem, distributio agrorum quæ fit inter colonos qui aliquo ad habitandum migrarunt. et κληρουχεῖν, *sorte dividere*, tam active quam passive. κληρουχεῖν enim Gr. dicitur, tam is qui sorte dividit, tam ii quibus fit distributio; tam præfecti coloniarum, quam coloni ipsi. Max. Tyr. Metaph. dissert. 2. Ὅρα δὴ, μή σοι θεὸς, εἰ τὰ τοιαῦτα δύναται κληρουχεῖν καὶ νέμειν, πολὺ τούτων πρότερον ἀρετὴν νέμειν καὶ δύναιτο καὶ ἐθέλοι. ubi κληρουχεῖν est simpliciter *distribuere*, idem quod νέμειν. Diod. Sic. l. i. ubi de Legg. et Justit. Ægypt. Tertia (inquit) regionis pars militibus cedit: ἵν' οἱ κινδυνεύοντες, εὐνούστατοι τῇ χώρᾳ διὰ τὴν κληρουχίαν ὄντες, προθύμως ἐπιδέχωνται τὰ συμβαίνοντα κατὰ τοὺς πολέμους δεινά. *ut qui periculis pro patria se exponunt, per liberalem hanc agrorum distributionem summa patriæ benevolentia devincti, promptissime bellorum discrimina subeant.* At κληρουχεῖν etiam dicuntur passive, qui sortem obtinent, coloni quibus agrorum portiones sortito divisæ et distributæ sunt. Appian. l. v. Civ. B. [c. 74.] μόνοι δὲ ἤχθοντο, ὅσοι τὰ τῶν ἐλευσομένων σὺν Πομπηΐῳ χωρία κεκληρουχήκεσαν. *ii soli ægre tulerunt, quibus Pompeianorum agri, aut possessiones, sorte fuerant divisæ et distributæ.* Aristot. Eth. iii. 6. πρὸς χρημάτων ἀποβολὴν εὐθαρσῶς ἔχουσιν. *in amittenda pecunia fidenti ac præsenti animo sunt*, h. e. non multum moventur jactura bonorum. Id. l. ii. Rhet. [c. 17.] φιλόθεοί εἰσι, καὶ ἔχουσι πρὸς τὸ θεῖόν πως. ubi notetur illa phrasis Aristotelica, et peculiaris quædam elegantia, quales innumeræ fere sunt in illo philos. principe. *qui in prospera fortuna versantur, Dei sunt amantes, et erga divinum numen quodammodo affecti sunt.* ἔχουσί πως, εὐλαβῶς vel εὐσεβῶς. *erga numen quodammodo magis quam alii sunt affecti idque magis venerantur.* ut doctiss. interpres eum locum παραφράζει. Præclare Plut. l. de laud. suiip. [c. 18.] καθάπερ οἱ πεινῶντες, ἑτέρων ἐσθιόντων ἐν ὄψει, μᾶλλον ἐρεθίζονται καὶ παροξύνονται τὴν ὄρεξιν· οὕτως ὁ τοῦ πλησίον ἔπαινος ἐκκαίει τῇ ζηλοτυπίᾳ τοὺς πρὸς δόξαν ἀκρατῶς ἔχοντας. *sicut esurientium appetitus, aliis coram edentibus, magis acuitur et irritatur: ita laus in alium collata homines intemperanter erga gloriam affectos*, h. e. ambitiosos gloriæque avidos, *zelo quodam et æmulatione accendit.* Κληρουχικοὶ idem quod κληροῦχοι possess. pro prim. κτητικὸν ἀντὶ πρωτοτύπου, Eusth. ut ὀρφανικοὶ idem quod ὀρφανοὶ, παρθενικαὶ idem quod παρθένοι, κοινωνικοὶ idem quod κοινωνοὶ, de qua terminatione notentur hæ duæ reg. (1.) Neutra singularia in ικον paragogice fiunt ab aliis nominibus additione unius syllabæ, et æquipollent pluralibus prim. a quibus derivantur: sic τὸ στρατιωτικὸν sunt οἱ στρατιῶται, τὸ ἱππικὸν, οἱ ἱππεῖς, τὸ λῃστρικὸν, οἱ λῃσταὶ, τὸ Ἑλληνικὸν, οἱ Ἕλληνες, etc. (2.) Masculina in ικος aliquando idem plane sonant et significant quod primitiva in ος, a quibus derivantur, neque possessiva sunt, licet habeant formam possessivorum: sic παρθενικὸς vel potius παρθενικὴ, idem omnino quod παρθένος, de qua voce Eusth. παρθενικὴ ἡ παρθένος, κατὰ τύπον, ὡς κτητικὸν, οὐ μὴν αὐτόχρημα κτητικόν. Sic ὀρφανικοὶ idem quod ὀρφανοὶ, præsertim apud poetas. Sed et ita hoc in loco κληρουχικοὶ sunt κληροῦχοι, et κοινωνικοὶ κοινωνοὶ, nisi forte quis dixerit vocabula hæc esse aptitudinalia, h. e. non actum sed potentiam et aptitudinem denotantia, ut κληροῦχοι non sint coloni, qui jam actu abierunt, sed qui abituri sunt in colonias, et κοινωνικοὶ non ipsi κοινωνοὶ qui actu societatem inierunt, sed qui in societates designantur. Κοινωνικὸς quidem communiter est *communicativus* sive *ad communionem et societatem aptus*, vel *pertinens*: ut cum Aristoteles in Polit. δικαιοσύνην appellat κοινωνικὴν ἀρετὴν, *virtutem ad continendam hominum communionem et societatem aptissimam*; et in Eth. civium et contribulium et connavigalium amicitias, κοινωνικὰς φιλίας, *amicitias quæ in communitate quadam versantur*; et in Rhet. [ii. 24.] κοινωνικὸν τὸν Ἑρμῆ· μόνος γὰρ καλεῖται κοινὸς Ἑρμῆς. quod Philos. pro exemplo affert falsi Enthym. ut si dicas Mercurium omnium Deorum maxime sua cum aliis communicare atque liberalissimum esse: solus enim vocatur *communis* Mercurius. Quid enim hic intelligat Dem. per κοινωνικοὺς, vel non omnino vel non satis clare et perspicue nos docet Interpres

Lat. qui vertit *societates*. Solus Harpocrat. nobis hic facem allucet in re obscura: κοινωνικοὺς ἂν λέγοι. τάχα μὲν τοὺς ἀνέμητον οὐσίαν ἔχοντας ἀδελφούς· ὧν ὁ μὲν πάτηρ ἠδύνατο λειτουργεῖν, οἱ δὲ κληρονόμοι τῶν ἐκείνου καθ' ἕνα τριηραρχεῖν οὐκ ἐξήρκουν. τάχα δὲ καὶ περὶ τῶν ἑκούσιον κοινωνίαν συνθεμένων ἐμπορίας ἢ τινὸς ἄλλου ὧν ἕκαστος οὐκ εἶχε τὸ ὅλον τίμημα τῆς οὐσίας. Per κοινωνικοὺς forte intelligit orator fratres, qui hereditatem et substantiam indivisam habebant in communi, et quorum pater quidem potuit ex facultatibus suis λειτουργεῖν, par et idoneus fuit ferendo oneri munerum publicorum; heredes autem ejus singuli viritim triremi instruendæ non sufficiebant. aut forte κοινωνικοὺς vocat collegia mercatorum qui societatem inter se negotiationis contraxerunt, quorum substantia erat communis adeoque singuli sub censum non veniebant. Sive horum alteros sive neutros hic intelligat Demosthenes, equidem pro certo statuere non possum. Sed hinc videmus communitates seu societates a tributis publicisque oneribus fuisse exemptas et immunes, ut non mirum sit, si dum alii gemunt sub τῶν εἰσφορῶν καὶ συντάξεων, collegia nostra seu societates hodieque his privilegiis et immunitatibus gaudeant. Ringant quantum volent malevoli et rumpantur invidia, dummodo nobis non tantum lex terræ favorque principis et jus gentium hanc nobis ἀτέλειαν et ἀλειτουργησίαν indulserit [sic]: nos vero si adversariis os obstruere velimus, immunitatem hanc nostram et grato animo agnoscere amplectamur ita [sic] et diligentia morum, probitate in studiis, quadamtenus merere studeamus.

— 11. σώματα] *corpora, homines, personas, milites*, atque ita fere οἱ πεζογράφοι. Dem. Phil. Γ. [§. η. fin.] σωμάτων πλῆθος καὶ χρημάτων πρόσοδοι. *militum copia et pecuniarum reditus, proventus*. ita Arist. Rhet. i. felicitatem definit, quod sit εὐσθένεια κτημάτων καὶ σωμάτων (ita enim habent codices impressi), *bonus firmusque status possessionum et corporum*, h. e. hominum, personarum (servos et famulos intell.): mallem tamen ibi legere εὐθένεια, *abundantia, prosperitas*, idem quod εὐθηνία, atque ita communiter apud Histor. aliosque solutæ orationis scriptores σώματα sunt personæ quæ ministerio aliquo defunguntur, in acie puto aut domo seu familia, milites aut ministri. Etsi enim mens cujusque est quisque, et denominatio ut plurimum sumitur a nobiliori parte, unde et ψυχὴ pro toto homine et præsertim apud Heb. [sic] tamen nescio quomodo hæc vox σῶμα apud Gr. per usitatam synecb. dici obtinuit de toto composito (ut loquuntur in Schol.), de integra persona. Cujus denominationis videtur duplex ratio assignari posse, quia licet anima sit hominis pars nobilior, tamen corpus est pars notior, utpote sensibus obvia, ideoque denominatio sumitur a notiori parte. 2. quia hoc vocabulum σῶμα, quoties pro *persona* ponitur, respicit præcipue corpus: σώματα enim Gr. dicuntur plerumque *servi, famuli*, vel *nautæ*, vel etiam *milites*, qui viz. corporis viribus et ministerio rem gerunt. Merito ergo vocantur σώματα, in quibus, non tam ingenium et solertia, consilium et sapientia, quam robur et nervi et vires, requiruntur; atque hæc servorum sors et conditio. σώματα igitur, *servi, personæ*: unde σωματοποιΐα apud Gram. idem quod προσωποποιΐα. Aristot. περὶ θαυμ. ἀκουσμ. Λέγουσιν οὕτω τοὺς οἰκοῦντας [τὰς Γυμνασίας] Ἴβηρας καταγύνους εἶναι, ὥστε ἀντὶ ἑνὸς σώματος θηλυκοῦ διδόναι τοῖς ἐμπόροις τέτταρα καὶ πέντε σώματα ἄρρενα. Polyb. l. i. [c. 61.] οὐ γὰρ πολὺ τῶν μυρίων ἔλειπε σωμάτων τὰ ληφθέντα ζωγρείᾳ κατὰ τὸν κίνδυνον. ubi σώματα sunt *personæ, milites*. Athen. l. v. [c. 10.] Ἀρχιμήδης κατήγαγε [τὸ πλοῖον] δι' ὀλίγων σωμάτων. *navem deduxit paucorum servorum opera*. Harpocr. Νίκανδρος Σόλωνά φησι σώματα ἀγοράσαντα εὐπρεπῆ ἐπὶ στέγης στῆσαι. ubi σώματα εὐπρεπῆ sunt *ancillæ pulcræ*. Hunc usum istius vocabuli observat Epiph. Ancyr. εἴωθεν ἡ ἀνθρωπότης καλεῖν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ὀνόματος, οἷον ὅτι δεσπότης ἐστὶν ὀγδοήκοντα σωμάτων. *solent vulgo hominem de nomine alterius partium ex quibus constat appellare, ut cum dicimus, Est heres 80 corporum.* At longe aliter ab antiquioribus Gr. et nominatim ab Hom. hanc vocem usurpatam inveniemus: tantum quippe abest, ut σῶμα pro *homine vivo* seu *persona* sumatur apud pr. poet. ut non nisi de hominis trunco vel cadavere, vel etiam alterius animalis, dicatur. et sic differt τὸ σῶμα et τὸ δέμας, ut hoc vivum sit, illud mortuum. Suid. σῶμα πᾶν τὸ τεθνηκὸς παρὰ τοῖς παλαιοῖς· δέμας δὲ τοῦ ζῶντος λέγεται διὰ τὸ συνδεδέσθαι τῇ ψυχῇ. Eust. [ed. Romæ, 1550. 61.] ἰστέον δὲ ὅτι σημειοῦνται οἱ παλαιοὶ τὸ δέμας τὸν μὲν ποιητὴν ἐπὶ ἐμψύχου ἀεὶ τιθέναι σώματος, ὡς συνδεδεμένου τῇ ψυχῇ, καὶ δι' αὐτῆς συνεστῶτος. τὸ δέ γε σῶμα, ἐπὶ ἀψύχου, τουτέστιν, ἐστερημένου ψυχῆς. διὰ τὸ σῆμα, καὶ ὡς ἂν τις εἴποι μνῆμα γενέσθαι τοῦ ζῶντός ποτε. Addo ex Plut. lib π. Ὁμήρ. ποιήσ. ubi de Hom. philos. [§. 124.] ὅθεν κἀκεῖνο δοκεῖ τοῖς φιλοσόφοις, τὸ εἶναι τὸ σῶμα τρόπον τινὰ τῆς ψυχῆς δεσμωτήριον· καὶ τοῦτο δὲ Ὅμηρος πρῶτος ἐδήλωσε. τὸ μὲν γὰρ τῶν ζώντων, ἀεὶ δέμας προσαγορεύει, ὡς ἐν τούτοις, Οὐ δέμας οὐδὲ φυὴν, καὶ Δέμας δ' ἤϊκτο γυναικὶ, καὶ Ἦτοι ἐμὴν ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε· τὸ δὲ ἀποβεβληκὸς τὴν ψυχὴν, οὐδὲν ἄλλο ἢ σῶμα καλεῖ, ὡς ἐν τούτοις, Σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν, καὶ Σώματ' ἀκήδεα κεῖται ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος, καὶ Σῶμα γὰρ

ἐν Κίρκης μεγάρῳ κατελείπομεν ἡμεῖς. τὸ γὰρ αὐτὸ, ζῶντος μὲν τοῦ ἀνθρώπου, δεσμὸς ἦν τῆς ψυχῆς· τελευτήσαντος δὲ, ὡσπερεὶ σῆμα καταλείπεται.

— 10. χίλια . . . . . ἑκάστην] Viginti symmoriæ sive classes, quarum singulæ sunt 60 hominum, complectuntur mille ducenta corpora: vicies enim 60 efficiunt 1200. Deinde singulæ hæ classes 60 hominum in 5 partes divisæ, assignabant singulis partibus 12 corpora: siquidem duodecies 5, vel quinquies 12, faciunt sexagenos. Nec ad hanc summam subducendam multum Arithmet. opus est.

P. 288. 4. πεντεκαιδεκαναΐαν] Vox inusitatæ compositionis, a ναῦς, *navis*; cujus nec vola nec vestigium exstat apud Lexicogr., nec ullum alium auctorem, quantum memini. ἡ πεντεκαιδεκαναΐα pro πεντεκαίδεκα ναῦς, 15 vel *quindenæ naves*. Composita a ναῦς, *navis*, terminantur vel in εως, vel in ειον. in ειον, ut ἐπίνειον, *navale, emporium*: in εως (termin. Attic.), ut λειπόνεως, πρίνεως, προπόνεως. Sed nullum alium vocabulum est comp. a ναῦς, *navis*, hujus terminationis in αια, præter hoc unum πεντεκαιδεκαναΐα, quod nec uspiam alibi me legisse memini nisi in hoc loco Demosth. Nec quicquam hic nos juvat vel Harpocration, vel Ulpianus, vel Budæus, nec quisquam alius ex toto Criticorum aut Grammaticorum grege: et certe vox hæc decompos. πεντεκαίδεκα cum nullo alio vocabulo in compos. coalescit, nisi cum his duobus, ἔτος *annus*, unde πεντεκαιδεκαέτης, *quindecim annorum*, et cum ἐρέσσω *remigo*, unde πεντεκαιδεκήρης, *quindeciremis* (ita enim et Lat. audent componere), 15 ordinum remigum, vel 15 remorum, navis, ut τριήρης, πεντήρης, δεκήρης.

— pen. τὸ τίμημα . . . ταλάντων] *census regionis*, vel *agri nostri æstimatio, sit 6 mille talentum.* De censu totius regionis Atticæ luculentus et præclarus hic locus Demosthenis est. Agri (inquit) nostri, h. e. totius Atticæ, census est 6 mille talentum: quod repetit p. 293. antep. quo in loco pro ἑξακισχίλια scriptum fuisse ὀκτακισχίλια auctor est Harpocrat. hisce verbis: ὅτι ἑξακισχίλια ἦν τάλαντα τὸ τίμημα τῆς Ἀττικῆς Δημ. ἐν τῷ περὶ τῶν Συμμοριῶν φησὶν οὕτως· Ἡμῖν δὲ τὸ τῆς χώρας τίμημα ὑπάρχειν ἀφορμὴν ὀκτακισχίλια τάλαντα ἀκούσεται. ἤτοι οὖν γραφικὸν ἁμάρτημά ἐστιν, ἢ ἴσως ὁ ῥήτωρ συναρπάζει, ἵνα δοκῇ πλείω τὴν ἀφορμὴν ἔχειν ἡ πόλις εἰς τὸν πρὸς βασιλέα πόλεμον. ὀκτακισχίλια igitur Harpocrationis ætate scriptum erat pro ἑξακισχίλια in hoc loco Dem. sive ex culpa et injuria librariorum, sive de industria sic locutus fuerit orator ipse ut res et opes Atheniensium amplificaret. Verum utcunque olim exaratum fuerit; at in nostris certe quotquot hodie exstant, saltem quæ vidi, exemplaribus non 8000, sed 6000, habemus, tot nempe millibus talentum quot millia annorum durabit mundus juxta veterem Rabb. traditionem. Institutus autem hic Atticæ regionis census est tempore belli Peloponn. 60 plus minus annis ante habitam hanc orationem. Desiit enim bellum Peloponn. a. 4. Olymp. 93. habita est autem hæc oratio a. 3. vel 4. Olymp. 107. De hoc censu Attices, et de tempore ejus institutionis fidem nobis facit gravissimus et prudentissimus scriptor Polyb. Hist. l. ii. [c. 62.] Cujus verba, quia insignis hic locus est et ad rem nostram apprime spectans, huc adscribere visum est: τίς γὰρ ὑπὲρ Ἀθηναίων οὐχ ἱστόρηκε διότι καθ' οὓς καιροὺς μετὰ Θηβαίων εἰς τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους ἐνέβαινον πόλεμον, καὶ μυρίους μὲν ἐξέπεμπον στρατιώτας, ἑκατὸν δ' ἐπλήρουν τριήρεις, ὅτι τότε κρίναντες ἀπὸ τῆς ἀξίας ποιεῖσθαι τὰς εἰς τὸν πόλεμον εἰσφορὰς, ἐτιμήσαντο τήν τε χώραν τὴν Ἀττικὴν ἅπασαν καὶ τὰς οἰκίας, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν λοιπὴν οὐσίαν· ἀλλ' ὅμως τὸ σύμπαν τίμημα τῆς ἀξίας ἐνέλιπε τῶν ἑξακισχιλίων διακοσίοις καὶ πεντήκοντα ταλάντοις. Igitur, si Polybio credimus, ista talenta 6 mille integra non fuerunt. siquidem de hoc numero deerant 250. Ita ut in hac ratione census Attici ineunda, rotunditatem numeri potius quam exactam veritatem computi respexerit Dem. Nolo jam hic compilare aliorum scrinia de re nummaria et commentaria scribere de talento Attico. Hoc tantum observo de valore talenti Attici, æstimari viz. illud 600 aureis coronatis, monetæ Anglicanæ nostræ vero 250 libris. unde collegimus quam vasta et immanis hæc pecuniæ summa fuerit, qua censebatur regio Attica, quandoquidem τὸ τίμημα τῆς χώρας erat ἑξακισχ. ταλ. *6 mille talentum.* Quod si quis hanc summam subduci velit, et juxta modum modernæ pecuniæ computari, hoc nobis præstitit Bud. l. v. de Asse. "Sex millia (inquit) talentum tricies sexies centies millibus aureorum nostrorum (Gallicorum) æstimare solemus." Cum vero 31 aurei Gall. cum una 3a ad libram nostram concurrant, efficit hæc summa 6000 talentum, circiter duodecies centena millia librarum monetæ nostræ Angl.

P. 289. 1. ποιῆσαι καθ' ἑξήκοντα τάλαντα ἑκατὸν μέρη] Sexagies enim centum faciunt 6 mille.

— 2. εἶτα πέντε ἑξηκονταταλαντίας etc.] Quinquies sexagena talenta singulis viginti magnis classibus assig., ita ut singulæ classes singulis suis subclassibus duodenariis 60 talenta reddant. Hac ratione singuli ex his mille ducentis quinque talenta pendebant, quinquies enim 12 faciunt 60, h. e. monetæ nostræ 1250*l*., siquidem tal. Att. valet 250*l*. Μεγάλας συμμορίας vocat 20 illas classes, in quas

10 tribus erant divisæ: singulæ enim tribus continebant 2 symmorias, seu classes. Has autem 20 appellat magnas classes ad differentiam minorum illarum classium sive subclassium 12 hominum, in quas singulæ illæ majores *συμμορίαι* erant subdivisæ, ut jam antea diximus. Interp. reddit ita ut classes singulæ singulis quinariis 60 talenta reddant. At vero 5 classes duodenum hominum non dicendi sunt (opinor) quinarii sed duodenarii 5 duodenarii [sic]: 5 enim classes minores, sive, ut ita dicam, subclasses, efficiebant unam majorem sive *συμμορίαν μεγάλην*; nam quinquies duodeni efficiunt 60. Et hoc quidem vel exiguo Arithmeticæ lumine clarum et perspicuum fit. Illud vero quod sequitur obscurius certe et difficilius; ut sc. crescente numero triremium, decrescere deberet numerus talentorum, quasi ad plures naves instruendas paucioribus pecuniis opus esset, et ad pauciores pluribus. Ita enim suadet orator v. 4. *ὅπως ἐὰν μὲν ὑμῖν ἑκατὸν* etc. ut si centum triremibus fuerit opus, 60 talenta sumptum absolvant; sin ducentis opus fuerit, triginta sint talenta quæ sumptum coefficiant. Iniqua sane hæc et præpostera esset ratio *τῆς ναυτικῆς συντάξεως*, si hic locus ita sumeretur, prout verba sonare videntur, quasi ad pauciores naves apparandas plures nummi impendendi viderentur, et vice versa. At longe alia Demosthenis mens est. Non enim id vult Orator, viz. ut universa ea 60 talenta in centum triremes impenderentur, et sic deinceps: sed ut singuli duodeni, quorum census est sexagenum talentum, sint trierarchi, h. e. unam triremem instruerent. Atque ita completus foret numerus centum navium: centies enim duodeni erant viz. mille ducenti, qui in censum veniebant, et quibus impendere debebat grande hoc et sumptuosum trierarchiæ munus. Sensus igitur hujus loci est: Quo levius bellum ingruerit, eo pauciores triremes et minores impensæ requirentur; quo gravius, eo pluribus navibus et majoribus impensis opus erit: nam si centum tantum navibus opus fuerit, tum duodecies homines, quorum census 60 talentis æstimatur, unam triremem in commune instruere debebunt; quantum sc. gravius est bellum, illi duodenam conferre debebunt. Sin duplo plures, viz. ducentæ naves, ad hoc bellum requirantur, tum duplicabuntur impensæ, et singuli seniones, quorum census est 30 talentorum, erunt itidem trierarchi, h. e. unam pariter triremem apparabunt. Sin vero adhuc gravius sit bellum, adhuc plures, trecentæ sc. triremes ad bellum instruendæ sint, tum gravius erit adhuc onus; siquidem singuli 4 terniones, quorum census est 20 talentum, idem munus atque onus trierarchatus subibunt, quod duodeni illi vel seni subiissent. Hæc fusius explicare volui, quia a statim fronte perplexa et involuta videntur. Cf. Ulpian. vol. vi. p. 68. Atque hic quidem Symmoriarum ordo et ratio erat apud Athenienses, atque hactenus antiqua classium distributio. Quod vero hic sequitur apud Dem. ipse de suo addit, estque proprium ipsius inventum; ut viz. illis 1200, ex quibus viginti classes constabant, adderent alii octingenti, qui efficerent numerum 2000. Quod eo consilio fecit, ut ex hoc censu exemptis iis, quibus lex vel ratio vel consuetudo immunitatem a tributis liturgiisque concessit, quales erant *ἐπίκληροι, ὀρφανοὶ, κληρουχικοὶ, κοινωνικοὶ*, ut his (inquam) exemptis numerus 1200 adhuc integer permaneret. Sequitur et alia subdivisio symmoriarum sive classium, quam hic proponit et suadet Dem. p. 287. antep. *τούτων* (inquit) *τῶν συμμοριῶν ἑκάστην διελεῖν κελεύω εἰς πέντε μέρη κατὰ δώδεκα ἄνδρας*. ita ut unaquæque classis distribueretur in 5 partes, quarum singulæ essent 12 hominum; quinquies enim 12 faciunt 60, ex quo numero classis constabat: nec enim verisimile est hos 1200 integram suam substantiam, aut reditus suos annuos, in Reip. usus contulisse, sed partem aliquam et portionem bonorum atque facultatum. *Τίμημα* igitur hic non est census, seu æstimatio, seu taxatio, integræ substantiæ aut omnium bonorum, sed partis tantum et (ni fallor) quintæ partis, quod videor mihi colligere ex loco quodam Demosth. Or. c. Aphob. [Α. §. γ′.] *δῆλον μὲν τοίνυν καὶ ἐκ τούτων ἐστὶ τὸ πλῆθος τῆς οὐσίας. πεντεκαιδέκα ταλάντων γὰρ τρία τάλαντα τίμημα· ταύτην ἠξίουν εἰσφέρειν τὴν εἰσφοράν. manifesta est igitur per ea quæ audistis relictarum mihi fortunarum copia, siquidem 15 talentorum censum 3 talenta, collectionem meo nomine faciendam, censuerunt tutores mei*, etc. Cum ergo Dem. facultates suas 15 talentum fuisse ex eo argumentatur, quod tribus talentis census fuerit; hinc omnino sequitur, quinta annua tantum parte bonorum censos fuisse cives Atticos 13. a. 5ta. part. est *τῶν* 15. 1. [sic] qui quinis talentis censi in capita dicuntur. Per *τίμημα τῆς χώρας* intell. *census totius Atticæ regionis*, non urbis tantum Athenarum. Census enim ipsius urbis primum non nisi 130 talentum fuit: quæ tamen postea ita auxit fortuna, ut 400 fierent. Locuples hujus rei testis Dem. in Phil. Δ. p. 237. 15. *Ἦν ποτ᾽ οὐ πάλαι* etc. Aliud igitur *τίμημα τῆς χώρας*, aliud *τίμημα τῆς πόλεως*, quanquam hoc fortasse in illo comprehensum, ut pars in toto: ut enim urbs Athenarum in regione Attica sita (opinor), census reditusque urbis in censu regionis inclusus et contentus; ita ut 4000

hæc urbis talenta non fuerint illis 6000 superaddita, sed in iis inclusa et comprehensa, alioquin ingenue fateor mihi non satis constare sensum hujus census, nec rationem hujus computi. Fuisse autem hunc censum (de quo hic loquitur Dem.) non urbis tantum Athen., sed totius Atticæ regionis, fidem facit tum quod eum non vocat orator *τίμημα τῆς πόλεως*, sed *τῆς χώρας*, tum etiam id aperte colligi videtur ex verbis Polyb. jam citatis, ubi de hac ipsa re agit: *ἐτιμήσαντο τήν τε χώραν καὶ τὴν Ἀττικὴν τὴν ἅπασαν*. nec vero obstat, quod hic suadet Dem. de distributione hujus census classes sive symmorias illorum hominum 1200. Cum enim dicunt auctores populum Athen. in 10 tribus, et 20 symmorias fuisse divisum, id non intelligendum de solis Athen. incolis, et qui intra urbem habitarunt, sed de universo populo Attico, quotquot infra ditionem ambitur [sic] et regionem *τῆς Ἀττικῆς*. fuerunt nam in agro Attico, seu regionem partes Athen. acropolim et metropolim *τῆς χώρας* [sic], alia etiam oppida et urbes fuerunt, ut Marathon, Sunium, Piræeus, et aliæ. Erat igitur hoc *τίμημα τῶν χιλίων καὶ διακοσίων τριηρ.*, mille ducentum, qui publice pendere tenebantur: dicitur tamen *τίμημα τῆς χώρας*, census, quatenus hi mille ducenti per totam regionem erant dispersi, nec in uno loco habitabant; atque ita exp. Ulpian. non de censu omnium civium Athen. sed de censu tantum mille ac ducentorum divitum, ex quibus hæ symmoriæ seu classes constabant: *τὴν δὲ οὐσίαν τὴν τῶν χιλίων καὶ διακοσίων τριηράρχων τετιμῆσθαί φησι ταλάντων ἑξακισχιλίων*. et tamen paulo antea dixerat, describi hic a Dem. *τὴν οὐσίαν πάντων τῶν οἰκουμένων τὴν πόλιν*. quod nullo modo constare potest. nec enim sine tota substantia, nec omnium civium, sed quinta pars substantiæ, sed eorum duntaxat 1200, qui in symmorias seu classes conscribebantur [sic]. Hoc primum insuper annotandum, *τὸ τίμημα τῆς χώρας*, annuum censum seu reditum agri Attici, distinguendum esse a tributo sociorum. Socii autem Athen. qui *ὑποτελεῖς* et vectigales iis fuerunt, et tributum iis pendebant, hi præcipue erant Chii, Lesbii, Platæenses, Messenii, Corcyræi, Zacynthii, Thraces, Melii, aliique, quos accurate enarrat Thucyd. l. ii. [c. 9.] Hoc tributum a sociis pendendum primus instituit Aristides; unde et *ὁ ἐπ᾽ Ἀριστείδου φόρος* dicebatur idem. Thucyd. l. v. [c. 18.] *τὰς δὲ πόλεις, φερούσας τὸν ἐπ᾽ Ἀριστείδου φόρον*, [cf. Plut. Aristid. c. 24.] *εὐποτμίαν τινὰ τῆς Ἑλλάδος ὀνομάζοντες ὕμνουν*. Erat autem primum id tributum ab Aristide institutum talentorum 460. Suid. *τετρακόσια τάλαντα καὶ ἑξήκοντα ἐτάχθη ὁ φόρος ὑπὸ Ἀριστείδου τοῦ δικαίου*. Ad exigendum hoc tributum *Ἑλληνοταμίαι* (magistratus quidam) instituti sunt. Thucyd. l. i. [c. 96.] *Ἑλληνοταμίαι τότε πρῶτον Ἀθηναίοις κατέστη ἀρχὴ, οἳ ἐδέχοντο τὸν φόρον. οὕτω γὰρ ὠνομάσθη τῶν χρημάτων ἡ φορά. ἦν δ᾽ ὁ πρῶτος φόρος ταχθεὶς, τετρακόσια τάλαντα καὶ ἑξήκοντα*. Pericles postea hoc tributum ad 600, alii ultra, et usque ad 1300 talenta auxerunt. Et de Pericle quidem testis Thucyd. l. ii. [c. 13.] *θαρσεῖν τε ἐκέλευε, προσιόντων μὲν ἑξακοσίων ταλάντων ἐπὶ τὸ πολὺ φόρου κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἀπὸ τῶν ξυμμάχων τῇ πόλει ἄνευ τῆς ἄλλου προσόδου*. ubi aperte distinguit *φόρον*, h. e. *tributum*, *ἀπὸ τῆς ἄλλου προσόδου*, *ab alio censu redituque*. Post mortem vero Periclis excrevisse hoc tributum usque ad talenta 1300 auct. Plut. in Aristid. [c. 24.] *Περικλέους δ᾽ ἀποθανόντος, ἐπιτείνοντες οἱ δημαγωγοὶ κατὰ μικρὸν, εἰς χιλίων καὶ τριακοσίων ταλάντων κεφάλαιον ἀνήγαγον*. De hac summa 6000 talentum, quibus annui reditus regionis Atticæ censebantur, duas præterea observationes libet attexere. (1.) Tot erat talentorum census Atticus, quot erant drachmæ in talento Attico. Valebat enim talentum Atticum Atticas drachmas numero 6000. Continebat enim talentum 60 minas, et mina 100 drachmas. Sexagesies autem millicentena [sic] efficiunt 6000. Poll. *τὸ μὲν Ἀττικὸν τάλαντον ἑξακισχιλίας ἐδύνατο δραχμὰς Ἀττικάς*. Tot ergo talenta in censu Att. quot drachmæ in talento Att. (2.) Idem numerus talentorum in censu Attico, qui testularum requirebatur ad Ostracismum Att. utrobique viz. 6000. Nemo siquidem Ostracismo erat mulctatus, nisi sex millibus *τῶν ὀστράκων*, h. e. testularum seu calculorum, damnatus fuisset. Schol. Com. disertis verbis: *ἀριθμηθέντων δὲ τῶν ὀστράκων, ᾧ πλεῖστα γένοιτο καὶ μὴ ἐλάττω ἑξακισχιλίων, τοῦτον ἔδει ἐν δέκα ἡμέραις μεταστῆναι τῆς πόλεως, εἰ δὲ μὴ γένοιτο ἑξακισχ. οὐ μεθίστατο*.

— antep. *τὴν δαπάνην διαλύοντα*] *sumptum solventia*. *διαλύειν* in hac synt. cum voce *χρήματα* aut *δαπάνην*, aut ejusmodi, est *solvere, pendere*, *τίνειν, ἐκτίνειν, καταβάλλειν*. Noster alicub. *διαλύω χρήματα ὑπὲρ τῶν φίλων*, *solvo pecuniam pro amicis*, res alienum pro iis dissolvo: ita 'dissolvere æs alienum' et 'pecuniam dissolvere' apud Cic. aliquoties. Hæc autem significatio hujus verbi Att. fere scriptoribus tantum in usu est; unde suspicor esse *μνημονικὸν ἁμάρτημα* doct. Lex. ubi de hac phrasi Herodotum citat pro Demosthene: affertur enim (inquit) et *διαλύειν τὴν δαπάνην* ex Herodot. pro *sumptum suppeditare*, imo ex Demosth. Et hæc quidem locus est, quam præ manibus habemus, ubi hæc phrasis occurrit, quæ (opinor) non omnino exstat apud Herodotum. Ab hoc significatu formatur elegans illud vocabulum compos. *λυσιτελὴς*

et λυσιτελεῖν, παρὰ τὸ λύειν τὸ τέλος. id enim proprie est λυσιτελ. quod solvit impensam, QUITS THE COST, quod est pretio dignum, commodum, et conducibile.

— ult. τὰ ὀφειλόμενα τῶν σκευῶν] *armamenta debita et requisita.* σκεύη hic sunt armamenta navium, *tackling* vulgo dicimus: alioqui σκεῦος est *vas*, aut *instrumentum quodcunque*, aut *quævis supellex*, cæt. De hac voce σκεῦος, quantumvis sat trita et usitata, liceat tamen mihi quædam observanda proponere. Σκεῦος gen. vox est, et significat quævis organa, seu instrumenta, seu utensilia, et supellectilem quamcunque, sive bellicam, sive nauticam, sive rusticam, sive domesticam, sive aliam quamcunque. hinc σκεύη πολεμικὰ Thuc. σκευαγωγικὰ Poll. σκεύη μαγειρικὰ apud Athen. et σκεύη ναυτικὰ et τριηρικὰ apud Demosth. (2.) Σκεῦος est vox quam οὐκ οἶδεν ὁ ποιητὴς, τοῖς καταλογάδην scriptoribus tantum familiaris, poetis non adeo vel non omnino in usu; non certe Hom. qui pro σκεύη *instrumenta* habet ὅπλα et ἔντεα, pro σκεύη *vasa*, ἄγγεα. (3.) Σκεῦος in sing. frequens quidem est in sacra pagina: sed rarius apud τοὺς ἔξωθεν. Apud Atticos certe et elegantiores Gr. fere tantum in plur. σκεύη ναυτικὰ, πολεμικὰ, etc. est enim vox collectiva, seu comprehensiva, et significat fere numerum, seu aggregationem plurium instrumentorum, quæ ad rem aliquam ideoque non memini me in sing. legisse apud Script. Att. (4.) At τὰ σκεύη in plur. sunt *quævis organa*, seu *instrumenta in agendo*; ita ἡ σκευὴ in sing. est *quivis habitus, apparatus*, aut *ornatus cujuscunque artis* aut *artificii*, sive militaris, sive musicus, sive nauticus, sive alius quicunque. Herodot. de Arion. [i. 24.] τὸν δὲ ἐνδύντα τε πᾶσαν τὴν σκευὴν καὶ λαβόντα τὴν κιθάρην etc. (5.) Σκεῦος in N. F. duas peculiares significationes obtinet: unam qua ponitur pro *malo navis*, Act. xxvii. 17. χαλάσαντες τὸ σκεῦος οὕτως ἐφέροντο. ubi licet alii *vas*, alii *scapham*, alii *velum* interpret. malo tamen pro *malo* sumere, cum duobus illis literarum heroibus, H. et G.; alteram, qua σκεῦος pro *homine*, seu *corpore humano*, myst. et metaph. ponitur; ut ὀστράκινον σκεῦος, *vas testaceum* aut *fictile*, *corpus fragile*, θησαυρὸν etc. [2 Cor. iv. 7.] sic mulier dicitur ἀσθενέστερον σκεῦος [1 Pet. iii. 7.], et possidet unusquisque τὸ σκεῦος ἑαυτοῦ, *vas suum*, *corpus suum*, in sanct. et pur. [1 Thess. iv. 4.] Nec enim *uxor* ibi per σκεῦος intellig. ut vir doctiss. putat. (6. et ultim.) In N. ibidem F. ἡ σκευὴ in sing. idem omnino est quod hic τὰ σκεύη in plur. in loco Act. jam cit. [19.] τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἐῤῥίψαμεν, ubi Beza *armamenta* navis alicujus rectissime, quicquid in contrarium afferat vir magnus, qui *merces* quam *armamenta* intelligi mavult, nec satis capio quid velit, qui dist. inter τῶν σκεύων et τῶν σκευῶν. Primo (inquit) agit de jactu τῶν σκεύων, deinde τῶν σκευῶν. et mox citat locum ex Jon. i. 5. καὶ ἐκβολὴν ἐποιήσαντο τῶν σκεύων τῶν ἐν τῷ πλοίῳ. ita enim legi vult, cum hodie (inquit) τῶν σκευῶν legatur. quod mirum sane mysterium est in re critica, ac si ullum esset in accentu discrimen inter hos duo gen. plur. τὸ σκεῦος et ἡ σκευή. ac si gen. plur. a τὸ σκεῦος non æque circumfl. ult. σκευῶν, ac a fem. σκευὴ, σκευέων, ῶν, et τειχέων, ῶν, et μερέων, ῶν, quod hic statim sequitur. Sed facile profecto fieri potest, ut rationes accentuum et minutiæ hæ Gram. fugerint virum doctissimum, altiora et graviora meditantem.

P. 290. 1. ἐκ τοῦ διαγράμματος νεῖμαι] *ex tabula*, vel *scripto*, *distribuere.* Vox διάγραμμα πολύσημος est. Sed duæ potissimum ejus significationes occurrunt apud auctores, Mathematica et Politica. Et imprimis sensu Mathematico διάγραμμα est vel Geometri vel Musici. Apud Geometras διάγραμμα figura est seu schema quod ex elementis constat, puta triangulus α. β. γ. διαγράμματα sunt descriptæ formæ ex elementis compositæ, quales exstant apud Euclidem. Ita usus est Aristot. de Soph. Elench. ii. 1. συμβαίνει δέ ποτε, καθάπερ ἐν τοῖς διαγράμμασιν, οὕτω καὶ ἐν τοῖς ἐλέγχοις, *ut in descriptionibus Mathematices, ita etiam in elenchis.* Xenoph. Mem. l. iv. [7. 3.] τὸ δὲ μέχρι τῶν δυσξυνέτων διαγραμμάτων γεωμετρίαν μανθάνειν ἀπεδοκίμαζεν. ubi διαγράμματα sunt theoremata Geometrica. Habent et Musici sua διαγράμματα: sunt autem eæ descriptiones ex quibus composita fuerit alicujus cantici harmonia. Constat hujusmodi διάγραμμα ex 5 vel 6 (opinor) lineis, certis quibusdam notis et characteribus signatis et interpunctis: et est hæc quasi scriptura tonorum et soni. Pulcherrimi hujus inventi auctor fuisse perhibetur Stratonicus Athen. Citharœdus. Ita enim de eo nescio quis apud Athen. [viii. 12.] Στρατόνικος ὁ Ἀθηναῖος δοκεῖ τὴν πολυχορδίαν εἰς τὴν ψιλὴν κιθάρισιν πρῶτος εἰσενεγκεῖν, καὶ πρῶτος μαθητὰς τῶν ἁρμονιῶν ἔλαβε, καὶ διάγραμμα συνεστήσατο. ubi διάγραμμα συστήσασθαι est sonorum systemata in tabella describere, et spectanda oculis exhibere. Atque hinc manavit proverbium de eo qui idem sæpius dicit et eadem oberrat chorda. ἀφ' ἑνὸς διαγράμματος ἀεὶ τὸ αὐτὸ ὑποκρέκει. Plut. de discr. adul. et amic. [c. 16.] ὅθεν, ὥσπερ ἁρμονικὸς, ὁ φίλος τῇ πρὸς τὸ καλὸν καὶ συμφέρον μεταβολῇ, τὰ μὲν ἐνδιδοὺς, τὰ δ' ἐπιτείνων, πολλάκις μὲν ἡδὺς, ἀεὶ δ' ὠφέλιμός ἐστιν· ὁ δὲ κόλαξ, ἀφ' ἑνὸς διαγράμματος ἀεὶ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ πρὸς χάριν εἰωθὼς ὑποκρέκειν, οὔτε ἔργον οἶδεν ἀντιτεῖνον, οὔτε ῥῆμα λυποῦν, ἀλλὰ μόνῳ παρέπεται τῷ βουλομένῳ, συνᾴδων ἀεὶ καὶ συμφθεγγόμενος. *adulator quasi unica tantum nervi intentione identidem solitus eandem vocem reddere.* ita vertit Xyland. at διάγραμμα non est *intentio nervi*, ἐπίτασις τῆς χορδῆς, sed id quod diximus, viz. descriptio in tabula. Jam διάγραμμα in sensu politico duobus fere modis a Gr. usurpatur. Aliquando enim διάγραμμα idem est et πρόγραμμα, διάταγμα, *edictum*, seu *decretum*, *principis*, aut *magistratus*, *quod viz. in scripto aliquo* vel *tabella proponitur.* Plut. Lucull. [c. 36.] ἀλλ' ἐκώλυεν ἐκτιθεὶς διαγράμματα. *vetubat publicatis edictis.* Id. Cic. [c. 32.] διάγραμμα προὔθηκεν εἴργειν πυρὸς καὶ ὕδατος τὸν ἄνδρα. *edictum promulgavit interdicere hominem aquæ et igni.* Appian. ἐμφυλ. v. [c. 67.] χρημάτων δὲ ἐς αὐτὸν οὐκ ὄντων, προὐτέθη διάγραμμα, εἰσφέρειν ἐπὶ τοῖς θεράπουσι τοὺς κεκτημένους. *promulgabatur edictum*, etc. Denique διάγραμμα est tabula in qua census civium describuntur, in qua sc. describitur, quantum quisque εἰσφέρειν, *in publicum conferre*, debet, vulgo *a table of rates*; atque ita in hoc loco Demosth. Igitur ἐκ τοῦ διαγράμματος νεῖμαι est ex hujusmodi scripto, seu tabella, seu breviario, census distributiones facere, et unicuique pro suis facultatibus ratam tributi portionem assignare. Suid. et Harpocr. Διάγραμμα, τὸ ταττόμενον ἐν ταῖς συμμορίαις, ὁπόσον ἕκαστον ἄνδρα εἰσφέρειν δεῖ· ἐτάττετο δὲ οὐ τὸ αὐτὸ πᾶσιν, ἀλλὰ πρὸς τὴν τίμησιν τῆς οὐσίας. Διάγραμμα ergo dicebatur non tantum tabula τῶν τιμημάτων, *tributorum*, sed etiam ipsa pecuniæ summa, seu rata portio, quantam quis publico pendere debebat pro ratione facultatum; atque hoc clarius postea indicat Suid. ὅταν εἰσφορᾶς δεήσειεν εἰς τὸ κοινὸν, πολέμου ὄντος, τὸ ἑκάστῳ ἐπιγραφόμενον ἀργύριον διάγραμμα καλεῖται.

— 9. πλήρωσις] Gen. est *impletio*, *repletio*, quæcunque; sed hic specialiter pro repletione navium, triremium: modum enim hic describit Dem. quo triremes navalibus copiis classiariisque militibus instruantur, atque ita πλήρωσις frequenter αὐτονομαστικῶς, ubi de re nautica; sic πλήρωμα, quod gen. est quodvis complementum aut supplementum, speciali ratione a Gr. restringitur ad *complementum navium*, et πληρώματα absolute dicuntur *nautæ*, vel *remiges*, vel *milites classiarii*, quibus πληροῦνται naves, *complementum.* Ita passim apud puriores Gr. ut non opus sit exempla adducere. Πληρώματα in plur. ἁπλῶς et per se positum, semper significat *copias navales*, seu *milites classiarios*, sic apud Thucyd. Xenoph. Polyb. aliosque Gr. Hist. utraque pag.

— 13. νεώσοικοι — νεώρια] De his vocibus vid. alibi. Promiscue poni hæc duo vocabula apud auctores observo: nec de eorum discrimine satis convenit inter Grammat. Eust. [p. 1652.] confundi ait, idque apud Atticos: Ἴωνες μὲν νεῶτας φασίν· Ἀττικοὶ δὲ νεωσοίκους καὶ νεώρια. etiam Hesych. pro eodem sumit: Νεώσοικοι τὰ νεώρια ἔνθα ἡ ναῦς χειμῶνος εἰσφέρεται. Alii sic distinguunt inter νεώρια et νεωσοίκους, ut ambo quidem sint *navalia*, seu loci in litore navium capaces: sed et νεώρια sint *navalia ubi fabricantur naves*; νεώσοικοι autem *navalia ubi naves subducuntur*, quæ et alio nomine νεώλκια Gr. vocantur. Sed profecto hoc discrimen non est magni faciendum, siquidem νεώριον generaliter est ναύσταθμος, locus sive fabricandis sive subducendis navibus idoneus; deinde idem fere locus in litore et fabricandis navibus et subducendis inservire solet, utique hodieque apud nos videmus. Mallem igitur ita hæc duo vocabula distinguere, ut νεώριον in se plures contineat νεωσοίκους. νεώριον idem erit quod ναύσταθμος, *navale*, totus ille ambitus plurium navium tecta et stationes in se continens: at νεώσοικος erit unius tantum navis statio, quasi navis tectum aut domicilium; ita ut in uno νεωρίῳ sint plures νεώσοικοι. Et forte hoc est quod vult Harpocr. hisce verbis dubiis alioquin et subobscuris: Νεώρια καὶ νεώσοικοι. μήποτε νεώρια λέγεται ὁ τόπος ἅπας εἰς ὃν ἀνέλκονται αἱ τριήρεις, καὶ πάλιν ἐξ αὐτοῦ καθέλκονται. et Auctor Etym. loco jam laud. νεώσοικοι καταγώγιά εἰσιν ἐπὶ θαλάσσης ᾠκοδομημένα πρὸς ἀποδοχὴν τῶν νεῶν· νεώρια δὲ ἡ τῶν ὅρων (vel ὅρμων) περιβολή. Huc accedit, quod νεώσοικοι, tantum in plur. legitur, non autem νεώσοικος in sing. ut νεώριον, quia sc. in unoquoque νεωρίῳ sive *navali* plures erant νεώσοικοι, *navium tecta* seu *domicilia*: neque aliter accipi possunt hæ duæ voces in hoc loco Demosth.: juxta cujus sententiam decem fuerint νεώρια pro numero tribuum Atticarum et in singulis τῶν νεωρίων 30 νεώσοικοι, ita ut tertia pars τοῦ νεωρίου, h. e. 10 νεώσοικοι resp. τῇ τριττυῖ, h. e. tertiæ parti tribus, τῆς φυλῆς: seu unaquæque tribus unum νεώριον, et triginta naves, et totidem νεωσοίκους apparare debebant. Cum itaque decem erant tribus, exinde consurget numerus 300 navium, et totidem νεωσοίκων: decies enim 30 faciunt 300. Atque hic (ni fallor) sensus est horum verborum: φημὶ τοὺς στρατηγοὺς δεῖν διανεῖμαι τόπους δέκα τῶν νεωρίων, σκεψαμένους ὅπως ὡς ἐγγύτατα ἀλλήλων κατὰ τριάκοντα ὦσι νεώσοικοι. ita enim sumo hæc voc. τόπους δέκα τῶν νεωρίων pro δέκα νεώριά: nec enim νεώρια idem quod postea νεώσοικοι: nec enim illo modo verisimile est in eadem sententia adeo lascivire et luxuriare copia verborum Demosthenem, quo

nihil purius, pressius, nec castigatius, ut quod prius dixit νεώρια, mox appellet νεωσοίκους. In uno igitur νεωρίῳ plures νεώσοικοι. Aliud quinetiam est τὸ ἐπίνειον, viz. *emporium* seu *oppidum maritimum*, A PORT OF HAVEN TOWN, in quo plura sunt νεώρια, ut Piræeus Atheniensis, celebre illud navale. Schol. Thuc. [i. 30.] ἐπίνειόν ἐστι πόλισμα παραθαλάσσιον, ἔνθα τὰ νεώρια τῶν πόλεων, ὥσπερ ὁ Πειραιεὺς τῶν Ἀθηναίων. Si modo *navale* vocandum sit τὸ ἐπίνειον: nec enim ausim affirmare id Lat. nomen habere: *navalia* enim sunt ea quæ a Græcis νεώρια dicuntur, inquit Bayf. de re navali. ἐπίνειον igitur spatiosius et majus quam νεώριον, et νεώριον quam νεώσοικος. ἐπίνειον ambitu suo continet plures νεώρια, et νεώριον plures νεωσοίκους.

— 18. διελεῖν τρίχα] *dividere trifariam*, vel *in tres partes distribuere*, τριχοτομεῖν. De hoc adverbio τρίχα hæc observo: Quod omnia coincidit cum τρίχα accus. a θρὶξ, *capillus*, tum literatura seu scriptione, tum accentu seu tono; adeo ut διελεῖν τρίχα sit etiam *dividere pilum*, quod proverbialiter dici potest, vel de homine tenaci et sordido, ut κυμινοπρίστης, vel de æquo et exacto rerum distributore, qui rem aliquam exacte et ad amussim dividit, et ad pilum, ut nos vulgo loquimur. Hoc viz. esset διελεῖν τρίχα. Hoc adverbium τρίχα habet accentum in penult. etsi fiat a circumfl. τριχῆ, ut δίχα a διχῆ. unde cum poet. assumit θ, fit oxytonum, ut pro τρίχα τριχθὰ, sic διχθὰ, τετραχθὰ, etc. Hoc adverbium τρίχα est penacutum ex gen. reg.: omnia enim adverbia dissyll. desinentia in α sunt penacuta, ut ἅμα, σάφα, λάθρα, κρύβδα, δίχα, τρίχα, τάχα, etc. Excep. comp. tantum desinentia in θὰ, quæ sunt oxyton. ut δηθὰ, διχθὰ, τριχθὰ, et unum præterea incipiens a θ, θαμά. Sed vereor profecto ne et hoc etiam sit διελεῖν τρίχα, *pilum* (ut aiunt) *dividere*, hos sonorum apices, et tonorum et accentuum minutias tam exacte et subtiliter consectari.

— antep. τριττὺς] Si Gr. et Lat. vocis analogia spectetur, esset tribus, sed est tertia pars tribus, τρίτον μέρος τῆς φυλῆς, quæ alio nomine φράτρα et Ion. φρήτρη. [Il. B. 362.] Κρῖν' ἄνδρας κατὰ φῦλα, etc. ubi Eusth. φρήτρη ἐστὶν ἡ τριττὺς, ἤγουν τρίτον μέρος τῆς φυλῆς. (De subdivisione tribuum Athen. in τριττῦς, vid. in calce libri.) Harpocr. et ex eo Suid. τριττύς ἐστι τὸ τρίτον μέρος τῆς φυλῆς· αὕτη γὰρ διῄρηται εἰς τρία μέρη, τριττὺν, καὶ ἔθνη, καὶ φρατρίας, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ. quæ verba non ita accipienda sunt ut sonare videntur; ac si trium harum partium τῆς φυλῆς una diceretur τριττὺς, altera ἔθνος, et tertia φρατρία: putat enim aliquis ea verba hunc sensum præ se ferre. αὕτη διῄρηται etc. *ea divisa est in tres partes*; imo *tria hæc nomina communia singulis partibus erant*, et τριττὺς, et ἔθνος, et φρατρία, ita ut tria hæc vocab. plane sint synonyma. Hoc aperte docet idem Gramm. qui, ut hic τριττὺν ait esse τρίτον μέρος etc. ita alibi φρατρία (inquit) ἐστὶ τὸ τρίτον μέρος τῆς φυλῆς. Idem ergo τριττὺς καὶ φρατρία. Differunt τριττὺς et τριττύα. Τριττὺς est τριὰς, *ternio*, (eadem forma qua τετρακτὺς, *quaternio*: unde τετρακτὺς Pythag. juxta Hes.) vel *tertia pars*, et peculiariter *tertia pars* τῆς φυλῆς, seu *tribus* Atticæ, uti jam diximus. At τριττύα erat sacrificium quod ex tribus animalibus constabat, sue, ove, et tauro, unde Lat. *Suovetaurilia*. Eustath. οἱ παλαιοὶ τριττύαν ἔλεγον τὴν ἐκ τριῶν ζώων θυσίαν. Variant Gram. tria hæc animalia, quæ τὴν τριττύαν faciebant: alii, duas oves et bovem; alii, bovem et caprum et ovem; alii, suem et arietem et taurum seu bovem; alii, denique, suem et ovem et taurum, unde Suovetaurilia, ut dixi. Sed quæcunque fuerint duæ aliæ animales, semper una ex tribus bos fuit: unde hujusmodi τριττύα, seu 3 victima, βούπρωρος vocabatur, διὰ τὸ προηγεῖσθαι αὐτῆς, οἷα νηὸς πρώραν, τὸν βοῦν (aiunt Gramm.) [Eustath. p. 1676.] *quia reliquis duobus animalibus præivit et primum locum occupavit bos, tanquam prora navis.* Porph. π. ἀπ. l. II. ἢ πόθεν οἱ μὲν τριττύας χρυσόκερως, οἱ δὲ ἑκατόμβας ἔθυον. ubi τριττύας potest esse accus. vel a τριττὺς, vel a τριττύα.

— 291. 6 πόρου] Πόρος et φόρος non multum differunt, nisi quod πόρος generalior est et significat *quemvis reditum*, seu *proventum*, seu *rationem pecuniæ acquirendæ*; at φόρος, *vectigal*, *tributum*, proprie est quod a provinciis penditur, et sic differt a τέλος, quod a civibus: quanquam sæpissime confunduntur hæ voces, et pro synon. habentur. πόρος a πείρω *transeo*, ut a σπείρω σπόρος, a μείρω μόρος, a πείχω ποῖκος, etc. Πόρος igitur proprie et primit. nomine est *transitus*, atque inde transiit hæc vox ad alias etiam res significandas. Tres autem sunt hujus vocis significationes maxime notabiles, quas per eandem vocem sub diversis præpositionibus exprimunt Lat. *transitus*, *exitus*, *reditus*. Harum significationum secunda dependet ex prima, et tertia ex secunda. Πόρος proprie est *transitus*, *trajectus*, et hæc est prima et primæva vocis significatio; et quia qui transit aliquo, viam invenit qua se aliquo transferat, hinc πόρος etiam est μηχανὴ *via*, *modus*, seu *ratio excogitata aliquid faciendi* aut *acquirendi*, et quia tot modi excogitantur acquirendæ pecuniæ (nam παντὶ τρόπῳ καὶ μηχανῇ nummi captari solent) (quærenda pecunia jam quæstus a quærendo) [sic], inde specialiter et κατ' ἀντονομασίαν πόρος est

via seu ratio acquirendæ pecuniæ, idemque fere est quod πόρισμα vel πορισμὸς, *lucrum*, vel πρόσοδος, *reditus*, *vectigal*. Prima notio est Hom. in Catal. [B. 592.] καὶ Θρύον Ἀλφειοῖο πόρον. *Alphei transitum*, *trajectum*, *vadum*, ubi Alpheus sc. transiri, tranari potest. Is enim, ut primus et antiquus est scriptor, ita voces in prima et originali et primitiva sua notione usurpat, uti jam ante observasse memini. Sic igitur ille. Secunda significatio magis obtinet apud alios poetas, et communiores Gr. Æsch. Prom. Vinct. [ver. 59.] δεινὸς εὑρεῖν κἀξ ἀμηχάνων πόρον. *solers rebus ex arduis invenire exitum*, modum quo se extricare queat. Tertia denique significatio est Attica, in qua sc. *de quæstu et re nummaria*, atque ita frequenter apud Histor. aliosque πεζογράφους. Πόρος est πρόσοδος, *proventus*, *reditus*, *ratio* seu *modus quo pecunia advenit et acquiritur*, et aliquando *ipsa pecunia*, *quæstus*. Atque hinc audivi quendam derivantem vocabulum nostrum vernaculum POOR, *pauperem*, quasi ἄπορον per antiphrasin; nam ἄπορος Gr. est *pauper*. Quanquam vero Gr. L. δεινὰ εὔπορος sit, valde frequens et dives et copiosa, vereor tamen, ne ineptum et ridiculum sit tot voces vernaculas aut etiam Latinas ex Gr. fontibus derivare tam frigide et coacte, quam nonnulli faciunt (nec dubito quin nonnulla vocabula etiam in Lingua nostra Gr. habeant originem), præsertim cum manifesto Etymon suum et originem aliunde præ se ferant. ut nostr. POOR a Lat. *pauper*, abjiciendo mediam consonantem, quod solenne et tralatitium est in vocibus a Lat. derivatis. Sed hæc obiter. χρημάτων καὶ πόρου videtur esse Hendiadys pro χρημάτων πόρου, vel πόρου χρημάτων, *de pecuniis et reditu*, pro *reditu pecuniarum*. Lat. Int. *quod ad pecuniam attinet*. Et videtur aliquam parandorum sumptuum rationem modum quod spectat comparandæ pecuniæ [sic]. Observandum igitur hoc vocabulum πόρος hoc in sensu, sc. *de re pecuniaria*, poni, vel ἁπλῶς et per se et absolute pro πόρος χρημάτων (atque ita frequenter occurrit apud Philos. in lib. Polit. Xenoph. et alios), vel ἐντελῶς cum genit. χρημάτων. Et sic fere apud Dem. ut Olynth. A. p. 22. v. 5. quod si πόροι per se ponatur pro *reditibus*, seu *pecuniis acquirendis*, a Demosth. alicubi, plerumque gen. χρημάτων ἀπὸ τοῦ κοινοῦ repetendus est, ex priori aliqua sent.: e. g. p. 23. v. 7. λέγουσι δὲ καὶ ἄλλους τινὰς ἄλλοι πόρους. præcessit enim in proxima sententia δεῖ δὲ χρημάτων etc. Atque hæc de usu et significatione hujus vocabuli semel annotare liceat, quia sæpius occurrit apud nostrum auctorem, ne negotium nobis in posterum facessat.

— 16. ἐν ταύτῃ χρήματα ἔνεστι ὀλίγου δέω πρὸς ἁπάσας τὰς ἄλλας εἰπεῖν πόλεις] *parum abest quin dicam: In hac urbe pecunia est, quæ pæne dixeram cum omnium aliarum urbium pecunia conferri possit.* πρὸς in hac syntaxi inservit comparationi (de quo usu hujus præpos. vid. alibi). Plus fuisse pecuniæ Athenis quam in universis aliis Gr. civitatibus, mirum certe et vix credibile videatur, præsertim cum de Athenarum opulentia non multa nobis tradiderint Gr. auctores, qui de Antiquitatibus Atticis scripserunt; e contra vero inter alias Gr. urbes fuerint nonnullæ opulentia tam insignes et divitiis adeo florentes, ut earum opulentia ad proverbium usque celebretur, et nominatim Corinthus et Mycenæ. De priore nota sunt adagia: εἴη μοι τὰ μεταξὺ Κορίνθου καὶ Σικυῶνος· et οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐς Κόρινθον ἔσθ' ὁ πλοῦς, *non cuivis homini* etc. quod nonnulli ad Laidem referunt, nobile scortum Corinthi, de quo viderit Demosth. noster. Hinc Hom. [Il. B. 570.] locupletem vocat Corinthum: ἀφνειόν τε Κόρινθον, ἐϋκτιμένας τε Κλεωνάς. quo respexit, Strabo Geograph. l. VIII. ὁ δὲ Κόρινθος ἀφνειὸς μὲν λέγεται διὰ τὸ ἐμπόριον ἐπὶ τῷ Ἰσθμῷ κείμενον. et Thucyd. scribens de Corinth. [i. 13.] χρήμασί τε δυνατοὶ ἦσαν, ὡς καὶ τοῖς παλαιοῖς ποιηταῖς δεδήλωται· ἀφνειὸν γὰρ ἐπωνόμασαν τὸ χωρίον. Jam alteram illam quod spectat civitatem, Mycenas, earum itidem opulentia passim a poetis decantata. Hom. certe πολυχρύσου epitheto hanc urbem insignit. [Il. Λ. 46.] τιμῶσαι βασιλῆα πολυχρύσοιο Μυκήνης. et ex eo Sophoc. Electr. v. 9. Μυκήνας τὰς πολυχρύσους dixit: φάσκειν Μυκήνας τὰς πολυχρύσους ὁρᾶν. et post utrumque Horat. in Carm. [i. 7. 9.] *dites Mycenas.* "Aptum (dicit) equis Argos ditesque Mycenas," h. e. filo et stylo Hom. Ἄργος θ' ἱππόβοτόν τε πολυχρύσους τε Μυκήνας. At licet πολύχρυσοι haud fuerint Athenæ Mycenarum instar, nec πολύχαλκοι instar Corinthi (cujus æs præstantissimum fuit et vel auro vel argento æquiparandum, inquit Plin.), tamen fortassean fuerint πολυάργυροι, ut vel sic saltem orator vel a mendacio vel ab hyperbole aliqua excusari possit. Et certe argentifodinæ Atticæ ab auctoribus celebrantur. Meminit inter alios Xenophon, facundissimus orator, qui divite quadam vena orationis patriam suam quasi deargentat. Ita enim ille de venis argenteis seu argentifodinis terræ Atticæ, c. 1. 5. περὶ προσοδ. Καὶ μὴν ὑπάργυρός ἐστι σαφῶς θείᾳ μοίρᾳ (sc. terra Attica). πολλῶν γοῦν πόλεων παροικουσῶν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, εἰς οὐδεμίαν τούτων οὐδὲ μικρὰ φλὲψ ἀργυρίτιδος διήκει. *cum multæ sint urbes tum terra tum mari finitimæ, ne quidem in ullam earum vel exigua terræ argentiferæ vena pertingit.* quod si verum esset, non omnino falsus fuit Demosth.

cum dixit Athenis χρήματα ἐνεῖναι πρὸς ἅπασας τὰς ἄλλας πόλεις. Vixit forte ille in argenteo seculo, cum ejus temporibus tam bene nummata fuerit Athen. civitas, unde et ἀργυράγχην aliquando, h. e. *argentanginam*, passus est. Novit certe ille νεῦρα τοῦ πολέμου εἶναι τὰ χρήματα, *nervos belli et imperii pecuniam esse*: huc igitur orationis etiam nervos intendit. Si igitur fidem saperet hoc dictum Dem. de Athen. suarum opulentia (tantam sc. pecuniæ vim Athenis fuisse, quantam omnibus aliis Græcis civitatibus), sit (per me licet) Hyperbole vel vel quævis aut [sic] et figura Rhetorica. quantum nummorum invenit Athenis, tantum habet et fidei. Credat quisque quantum volet, quod Athenis non erat hic nervus belli, at certe erat tantum Demostheni nervus orationis: etsi iis defuit aut vena aut argenti [sic], at illi non defuit vena Rhetoricæ, qua res parvas et humiles extollere potuit et amplificare. Quanquam ὀλίγου δέω εἰπεῖν, illa phrasis μειωτικὴ seu formula θεραπευτικὴ, sanat hyperbolen, et emollit mitigatque rigorem dicti. *pæne dixerim*, vel *parum abest quin dicam*. Qualiscunque demum fuerit urbis Athen. status hoc tempore quo Demosth. hanc orationem habuit, at sane in initio belli Peloponn. opibus et potentia maxime florebant Athenæ: unde Archid. rex Lacedæm. apud Thucyd. dehortatur cives suos a bello cum Atheniensibus gerendo, quippe quod ea gens esset pecuniis et armis et navibus omnibusque copiis bellicis instructissima [i. 80.] καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἄριστα ἐξήρτυνται, πλούτῳ τε ἰδίῳ καὶ δημοσίῳ, καὶ ναυσὶ, καὶ ἵπποις, καὶ ὅπλοις, καὶ ὄχλῳ, ὅσος οὐκ ἐν ἄλλῳ ἑνί γε χωρίῳ Ἑλληνικῷ ἐστίν. *omnibus rebus ad bellum necessariis optime sunt instructi, et privatis et publicis opibus, et navibus, et equis, et armis, quanta in nulla alia Græciæ parte aut regione est.* Et florentissimus quidem tum fuit populus Athen. in initio belli Peloponn. Post captas autem a Lysandro Athenas (is enim exitus erat illius belli) tum vero multum accisæ et attritæ res Atheniensium fuerunt; paulatim reflorescere et emergere denuo et caput erigere et vires et opes recupare cœperunt postea tamen post ejectos 30 tyrannos, ut legere est apud Xen. ἐν τ. Ἑλλ. virtute sc. Cononis et Timothei, aliorumque ducum præstantissimorum. Postrema pars apparatus, ratio pecuniaria. Hæc enim syntaxis bellica sive apparatus in 7 membra seu partes a Dem. est distributa, de quibus singulis distincte et sigillatim in hac oratione agit. Prima et præcipua pars apparatus bellici erat promptitudo animorum, ne unusquisque prompte et alacriter munere suo fungi velit sine tergiversatione. 2. numerus τῶν λειτου. sive trierarchiæ. 3. multitudo triremium. 4. sumptus navales, sive pecuniæ ad instruendas triremes. 5. armamentaria navium. 6. ordo et ratio navalium, sive stationes navium in Piræeo. De quibus singulis suo ordine disseruit. Restat jam ultima, sed non minima, pars apparatus, quæ est de re pecuniaria. Quoniam vero ingratam fore populo præsensit hanc partem orationis, ideo miro artificio utitur, et insinuat se paulatim in animos audientium, et sensim et cauto pede incedit, progreditur, et quasi obrepit tenaci avaritiæ. Cum ergo videret immani collectione opus esse, et majore facultatum parte, quam tum populus, nondum adventu hostis perterritus, libenter contribueret; ideo in posterum differendam suadet deliberationem de conferendis ad bellum pecuniis, nec inpræsentiarum de ea consultandum: nunc enim dum incerti tantum rumores sparguntur de adventu regis, vix aut ne vix inducetur populus, ut quicquam conferant ἀξιόλογον, quamdiu sc. in tuto sibi esse videantur. quod si non inanis hic metus fuerit, certumque periculum immineat, urgeatque eos ac premat belli necessitas, tum unusquisque ad se et res et fortunas suas redimendas liberaliter prolixeque contribuet, ex malis minimum τις γὰρ αἱρήσεται etc.

— 18. πάντες οἱ ἐνταυθοῖ λέγοντες] *omnes nostri oratores, omnes quotquot in hoc loco verba facere et orationes habere solent.* ἐνταυθοῖ adverb. locale, idem quod ἐνταῦθα ex eo formatum. Doricum adverbium (inquit Eusth. [p. 1839.]), etsi etiam Atticis usitatum. δοκεῖ Δωρικὸν εἶναι, εἰ καὶ παρ' Ἀττικοῖς τέτριπται. Utitur etiam Hom., quanquam Dorismo præ aliis dialectis non admodum assuetus. ἐνταυθοῖ νῦν ἧσο κύνας τε σύας τ' ἀπερύκων. Od. Σ. [104.] et alibi. Ab ἐνταῦθα ἐνταυθοῖ circumfl. ut ab ἔνδον ἐνδοῖ, quod etiam Syracusanæ sive Doricæ dialecti est. De adverbiis igitur in οι desinentibus hæ Reg. observantur. (1) Adverbia desinentia in οι diphthong. omnia sunt vel localia vel temporalia ut ποῖ, *quo, ubi, aliquo, alicubi*; οἴκοι, *domi*; ἀρμοῖ, *nuper, jam*, νεωστί; ἐνθοῖ, *intus*; ἐνταυθοῖ, *hic.* (2) Adverbia desinentia in οι circumflectuntur in ult. (præter οἴκοι, quod est penac.) ut ἀρμοῖ, ἐνδοῖ, ἐνταυθοῖ, ita et ποῖ cum interrog., aliter enim cum indefin. inclinat ex reg. ut πoυ, πω, etc. (3) Adverbia localia in οι circumfl. fiunt ab aliis adverbiis baryt. mutando ultimam vocalem in circumfl., ut ab ἐνταῦθα, ἐνταυθοῖ, ab ἔνδον, ἐνδοῖ, et juxta Eust. ab ἔξω, ἐξοῖ (quanquam hujus adverbii, ἐξοῖ, fateor me exemplum desiderare). Dico adverbia localia, nam illud ἀρμοῖ temporale adverbium peculiare est, nec ab alio adverbio formatum. (4) Adverbia hæc circumfl.

in οῖ Dorica sunt et ex dialect. Syrac: Syrac. enim dial. Dor. membrum est, ut patet ex Theocrito. Nam οι diphth. Dores multum delect. ut ex frequenti ejus usu apud eos videmus. ἀρμοῖ et ἐνδοῖ utrumque in Theocrito legimus, et alibi raro. prius Idyll. Δ. [50.] ἁ γὰρ ἄκανθα Ἀρμοῖ μ' ὧδ' ἐπάταξ' ὑπὸ τὸ σφυρόν. *spina hæc jam modo me percussit, sauciavit, sub malleolo.* Gr. Gr. ἀρμοῖ τὸ νεωστὶ, κατὰ γλῶσσαν Συρακουσίαν. posterius Idyll. ΙΕ. [1.] ἐνδοῖ Πραξινόα; Ευ. Γοργὼ φίλα, ὡς χρόνῳ; ἐνδοῖ. et infra in eodem Idyll. proverb. illo hemist. [77.] ἐνδοῖ πᾶσαι, ὁ τὰν νυὸν εἴπ' ἀποκλάξας.

— ibid. οἱ λέγοντες] sunt *oratores* vel *rhetores*, et sic passim apud Dem. aliosque oratores Atticos. Nec enim aliter commode verti potest Lat. Gr. hoc particip. quam per subst. nomen Lat.: qui enim ad verbum hoc modo redderet πάντες οἱ ἐνταυθοῖ λέγοντες, *omnes hic dicentes*, parum eleganter, imo vix congrue Lat. loqueretur. Græci sunt et πολυμέτοχοι et φιλομέτοχοι quidem; ut abundant participiis, ita et iis multum delectantur. Et de aliis participiorum usibus alia, cum opportunior locus erit, hoc tantum impræsentiarum observo, viz. 'Apud Gr. participia nonnunquam cum articulis eleganter poni pro substantivis, nec aliter Lat. reddi posse quam per substantiva.' quod a Gram. inter regulas suas de syntaxi participiorum miror non esse observatum. Afferam igitur exempla quorundam participiorum, quæ hoc modo pro nominibus ponuntur præsertim apud Scriptores Atticos. ὁ κεκτημένος pro δεσπότης, *herus, dominus*; ἡ ἐνεγκοῦσα pro πατρὶς, *patria*; ἡ τεκοῦσα pro μήτηρ, *parens, mater*; ὁ βασιλεύων pro βασιλεὺς, *rex*; ἡ τρέφουσα pro τροφὸς, *nutrix*; οἱ παρόντες pro συμπόται, *convivæ qui adsunt*; sic οἱ λέγοντες pro ῥήτορες hoc in loco. Plura alia sunt hujusmodi apud elegantiores Gr. quæ usus et observatio melius docebit. Particip. κεκτημένοι habemus quidem hoc in loco sensu proprio et usitato pro *possidentes*, ταῦτα δ' οἱ κεκτημένοι: frequenter tamen apud scr. Att. pro nomine ponitur hoc participium et per nomen exponendum est, ut apud Heliodor. l. ii. [c. 12.] οὕτως οἶμαι πρὸς τοῦ κεκτημένου διατεταγμένον. *sic opinor a domino imperatum erat.* et sic alibi apud eundem suavissimum auctorem, ut ἡ ἐνεγκοῦσα pro *patria* et ejusmodi plura sunt. Et pauca quædam participia plane degenerarunt in nomina, et pro nominibus ἀνενδοιάστως καὶ ἀπροφασιστικῶς ponuntur, etiam apud communiores Gr., qualia sunt, ὁ ἄρχων, *princeps*; ἡ πεπρωμένη et ἡ εἱμαρμένη, sc. μοῖρα, *sors, fatum*; ἡ συνοικοῦσα pro ἡ γυνὴ, *uxor*, quasi cohabitans, et ἡ ἐρωμένη eadem. Eustath. alicub. λαμβάνονται δὲ καὶ μετοχαὶ ἀντὶ ὀνομάτων, ὡς ὅτε τὴν τοῦ δεῖνος φαμὲν ἐρωμένην, ἀντὶ τοῦ γυναικός. Sic in Gr. textu sacri Codicis, ὁ πειράζων, ὁ πειραστὴς, participium pro nomine; qui tamen ibi non tam Atticismus est quam Hebraïsmus. Sunt enim nonnullæ dialectorum et linguarum συνεμπτώσεις. Heb. autem, cum verbalibus destituuntur, vice eorum participia usurpant, itaque ὁ πειράζων est ὁ πειραστής.

— 21. ἴσοι τὸ πλῆθος τούτοις χρησμῳδοῖεν] *si quot oratores, tot essent oracula*, si una cum oratoribus alii totidem vaticinarentur; si tot adessent vates quot rhetores, qui hoc prædicerent, regem scil. venturum; at populus, ne sic quidem crederent, nec in animos inducerent pecunias conferre in publicum. Videtur hæc phrasis proverbii speciem præ se ferre, οὐδ' εἰ πολλοὶ χρησμῳδοῖεν, πιστεύσουσι etc. de hominibus incredulis qui aliquid futurum non credent, etsi mille vates prænoscerent et tanquam ex tripode prædicerent, et oracula funderent. Sic cum multorum hominum linguis et rumoribus mirum quippiam et παράδοξον futurum jactetur, quod nos nulli credimus, nec nisi ad Gr. calendas futurum existimamus; merito usurpari possumus proverbialem hanc sententiam: οὐδ' εἰ ἴσοι τὸ πλῆθος τούτοις χρησμῳδοῖεν, ne sic quidem credam scil., ἀλλ' ὅμως οὐδ' ὡς πιστεύσω, "credat Judæus Apella," ἐγὼ δέ τις οὐ ταχυπειθὴς, at non ego credulus illis. Huic affine dictum illud παροιμιῶδες apud Strab. l. ii. [c. 4. init.] ἣν οὐδ' ἂν τῷ Ἑρμῇ πιστεῦσαί τις λέγοντι, de narratione parum probabili, *quam ne Mercurio quidem credat aliquis narranti.* proprie de peregrinatoribus, qui narrare solent prodigiosa, peregrinationis autem præses Mercurius. Et illud alterum apud Plut. in vit. Caton. Uticens. [c. 19.] τοῦτο μὲν οὐδὲ Κάτωνος λέγοντος πιθανόν ἐστι. *hoc quidem incredibile est, etiamsi dicat Cato.* Catonis enim apud populum summa fides et auctoritas fuit. Duobis hisce adagiis, sive dictis adagialibus, ἐκ τῶν ἔξωθεν desumptis, libet attexere duo alia his finitima, aut certe non prorsus dissimilia, ex sacra pagina. Primum occurrit Luc. xvi. ver. ult. οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ πεισθήσονται. *nec si quis ex mortuis resurrexerit credent* aut *persuadebuntur.* Alterum Galat. i. 8. ἐὰν ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται. *si angelus quidem de cælo tam bonum nuntium afferat.* ita enim generaliter accommodari flectique possunt ea verba ad quodvis bonum nuntium, cui fides vix aut ne vix adhibetur. Ad altiora liceat mihi hæc politica transferre, et certe ad Theol. aptissime mihi videtur accommodari posse hic locus Demosth.: Si concionatores omnes, si vates, si angeli de cælo, hominibus prædixerint, præmonuerint, ὡς ἥξει βασιλεὺς, Christum regem jamjam venturum, jam adesse, aut

mortem regem terrorum jam instare aut adesse, ne sic quidem credent, nec vel pilum dederint de bonis suis, nec in pauperes, publicum illud Christianorum gazophylacium, quicquam contribuerint. Quod si rex iste revera venerit et mortis hora ingruerit, tum pellem pro pelle et omnia quæ quis habuerit pro vita sua.

— ult. ὅςτις οὐχ ἱκανὸν δοίη] *qui non liberaliter daret.* ἱκανὸς, *idoneus, sufficiens,* cum de persona; *amplus, multus, copiosus,* cum de re dicitur. atque ita hoc in loco ἱκανὸν δοῦναι est *largiter et liberaliter dare et conferre pecunias.* At ἱκανὸν δοῦναι apud poster. Gr., et præcipue jurisconsultos, longe aliud est, viz. *satis dare*, h. e. cautionem dare et interponere, *to put in security.* unde vox composita ἱκανοδοσία apud Theoph. Gr. Jurisc. *satisdatio, vadimonium.* et ἱκανοδοσίαν δοῦναι idem quod ἱκανὸν δοῦναι in sensu forensi. Lat. dicunt "vadimonium præstare," h. e. spondere, et "vadem se pro alio constituere," sponsionem pro alio facere judicio sistendi, vulgo *to bail, or put in bail*, pro altero. atque hoc proprie est ἱκανοδοσία, et ἱκανὸν δοῦναι. Huic respondet ἱκανὸν λαβεῖν, *satis accipere, to take bail,* quæ et Rom. juris vox est, qua usus Lucas in Act. xvii. 9. καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν ἀπὸ τοῦ Ἰάσονος, Vulg. *accepta satisfactione*, nos *took security*, data sc. ab eo cautione, vel acceptis fidejussoribus aut sponsoribus. Ita Syrus et Arabs: "Et acceperunt fidejussores" aut "sponsores ab Iasone." Arab. phaachadhu cu pha la an caphylon est sponsor. viz. *Iason hic et amici ejus satis dederunt judicio sisti Paulum et Silam si opus esset*, ut optime hunc locum interpretatur doctissimus Grotius nuperis suis Annotationibus in N. F.: qui et huc refert illud in Evangel. Marc. xv. 15. ἱκανὸν ποιῆσαι. *Pilatus volens populo satisfacere* seu *gratificari.* Cujus tamen phraseos alia ratio est eo in loco: neque enim ibi in significatione forensi (sed communi) usurpatur, uti et hic ἱκανὸν δοῦναι apud Demosth., quod idem valet ac illud in N. F. [2 Cor. ix. 6.] ἐπ' εὐλογίαις σπείρειν, *benigne, liberaliter dare,* αὐτῷ τῷ θυλάκῳ, ut loquuntur Gr.; et illud alterum in Evang. βάλλειν vel καταβάλλειν πολλά. [Mar. xii. 41.] καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά. denique apud Matth. xxviii. 12. eadem omnino phrasis et iisdem fere verbis occurrit, nisi quod add. subst. ἀργύρια. συμβούλιον λαβόντες ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις. *pecuniam copiosam dederunt militibus.* seq. autem ver. 14. ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν αὐτὸν, καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν. *vos securos reddemus, secure you or put in security, cautionem dabimus pro vobis,* h. e. satis dabimus pro vobis, ἱκανὸν δώσομεν vel ἱκανοδοσίαν δώσομεν ὑπὲρ ὑμῶν. ἱκανὸν δοῦναι τοῖς στρατιώταις est *amplas pecunias militibus dare*; ἱκανὸν δοῦναι ὑπὲρ τῶν στρατιωτῶν est *sponsorem esse*, ἱκανοδοσίαν vel *cautionem dare pro militibus*, eosque adeo ἀμερίμνους ποιεῖν. Sed jam a sensu et significatione hujus vocis ad formam ejus et analogiam accedamus. Ἱκανὸς derivatur ab ἵκω, ἱκνέομαι, *venio.* Si de re, illud est τὸ ἱκανὸν, 'quod ad plures pertingere et advenire potest.' Eustath. [p. 394.] ἱκανὸς ὁ ἐπὶ πᾶν ἀπαραποδίστως ἱκάνων ἤτοι ἀφικνούμενος. si de persona, is est ἱκανὸς, 'aptus, sufficiens et idoneus ad quamvis rem, qui prompte et expedite ad eam pervenit.' ἱκανὸν oriri a verbo ἵκειν, ἱκνεῖσθαι, hinc apparet, quia ἱκανὸν et ἱκνούμενον, ἱκανῶς et ἱκνουμένως, idem sunt: nam ἱκνούμενον dicunt Gr. quod est τὸ ἱκανὸν καὶ πρέπον, *debitum, sufficiens, conveniens, æquum, congruum, idoneum.* Aristot. Polit. vii. [c. 14.] ὅταν τύχῃ τῆς ἱκνουμένης ἡλικίας. *cum ad debitam et idoneum ætatem pervenerit.* Herodot. [vi. 84.] ὁμιλέοντα δὲ μᾶλλον τοῦ ἱκνευμένου. *conversantem cum iis plus quam æquum* aut *conveniens esset.* et paulo ante [c. 65.] φὰς, αὐτὸν οὐχ ἱκνευμένως βασιλεύειν τῶν Σπαρτιητέων. *non rite nec debito more regnare Spartanis, regnum in Spart. tenere.* Sic πίνειν μᾶλλον τοῦ ἱκνουμένου. *bibere plus quam decet* aut *convenit* aut *sufficit*, q. d. plus quam ad nos pervenit, pertingit, pertinet, *more than comes to our share.* τὸ ἱκνούμενον μέρος idem quod τὸ ἐπιβάλλον μέρος, *portio nobis debita* aut *conveniens.* Thucyd. l. i. [c. 99.] χρήματα ἐτάξαντο ἀντὶ τῶν νεῶν τὸ ἱκνούμενον ἀνάλωμα φέρειν. *pecunias pro navibus ad sumptus faciendos pro rata quisque portione conferre statuerunt.* Schol. τὸ ἱκνούμενον ἀνάλωμα· τὸ ἀρκοῦν εἰς περιποίησιν τῶν νεῶν. et iterum: τὸ ἐπιβάλλον ἑκάστῳ τιμήματι τῆς νεὼς καταβάλλειν. *sumptus cuique debitos et convenientes facere pro suo cujusque censu.* Ab ἵκω ἱκανὸς, media brevi et accentu in ult.: verbum tamen ἱκάνω ab eodem ἵκω media syll. longa, ut et κιχάνω a κίχω, cum reliqua omnia verba hyperdissyll. in άνω, illud α in pen. corripiunt; ut jam antea me observasse memini, ut α in ἱκάνω semper producitur in carmine sed α in ἱκανὸς brevis. Observentur igitur hæ reg.: (1) Ex forma et analogia et quantitate et accentu hujus adjectivi ἱκανὸς, adjectiva omnia simplicia in νος præced. α sunt oxyt., ut ἠπεδανὸς, ῥιγεδανὸς, πιθανὸς, ἱκανὸς, ἑανὸς, σφεδανὸς, ῥοδανὸς, λιχανὸς, etc. dico simplicia, quia compositio retrahit accentum ex reg. gen. ut ἀπίθανος, et si qua sint similia. (2) Omnia adjectiva hyperdissyll. in νὸς præced. α corripiunt illud α in penult., ut ἑδανὸς, σφεδανὸς, πιθανὸς, ἱκανὸς, ἠπεδανὸς etc. præter unum ἑανὸς, quod producit penult. (ἑανὸς autem *subtilis, tenuis,* vel *subtile et tenue tegumentum.*) [Il. Σ. 352.] ἑανῷ λιτὶ κάλυψαν. cætera omnia hyperdissyll. in ανος habent pen. brevem. dico hyperdissyll. nam dissyll. δανὸς producit α, [Odyss. O. 321.] διά τε ξύλα δανὰ κεάσσαι. forte et μανὸς, *rarus, tenuis,* quanquam hæc vox non occurrit mihi in carmine. (3) Adjectiva trisyll. in ανὸς derivantur a verbis dissyll. breviando primam syll. si prius fuerit longa, et mutando ω in ανὸς, ita ut illud ανος sit mere hermanticum et servile (ut loquuntur Heb.), vel (ut Gr. Gram. magis loqui amant) mera terminatio adjectivorum paragogica. e. g. a πείθω fit πιθανός: ab ἥδω, ἑδανὸς *suavis, jucundus*: ab ἕω *induo*, ἑανὸς tunicæ genus quoddam subtile, *linteum* aut *tegumentum*: a σπεύδω σπεδανὸς, σφεδανὸς, *vehemens, festivus, prosperus*: a λείχω *lingo*, λιχανὸς *medius digitus*, quod tamen substantivi formam induit: a ῥέω *fluo*, ῥοὴ, ῥοανὸς, et assumendo δ ad roborandam et rotundandam vocem, ῥοδανὸς, *mollis, fluidus,* quam vocem in Lexico frustra quæsieris, cum tamen occurrat apud Hom. Il. Σ. [576.] πὰρ ποταμὸν κελάδοντα, περὶ ῥοδανὸν δονακῆα, et apud Hesych. optimum poetæ glossatorem ῥοδανόν· τρυφερόν. Auctor tamen brevium scholiorum, qui Didymus esse creditur, ῥοδανόν· εὐδιάσειστον, εὐκίνητον, διὰ τοὺς ἐν αὐτῷ πεφυκότας καλάμους, quasi ῥοδανὸς diceretur per metathesin ῥαδανὸς, a ῥα partic. intens. et δονέω *quatio*, ob arundines ibi crescentes, quæ viz. facillime vento agitantur et quatiuntur. ῥοδανὸν δονακῆα, *arundinetum tremulum, motabile, facile motabile.* Sed hæc extra oleas παρέργως, etsi vultis περιέργως: nam nos etiam ῥοδανοὶ, ut arundines sumus, et facile fluitamus, et huc illuc agitamur, et quovis vento Gram. movemur, quovis accentu aut spiritu abripimur, et in nullo certo loco constamus. Sed redeamus in gyrum quantum possumus. Ut igitur a πείθω πιθανὸς, ab ἥδω ἑδανὸς, a σπεύδω σφεδανὸς, a λείχω λιχανὸς, sic ab ἵκω ἱκανὸς, ὀξύτονον καὶ βραχυπαράληκτον. Et quidem tum de hac phrasi ἱκανὸν δοῦναι, tum de hac voce ἱκανὸς, ἱκανῶς.

P. 292. 5. πλείων ἐστὶ γέλως τοῦ μηδενὸς] Ad verbum *plus erit risus nullo.* mirifica sane βραχυλογία, et elliptica syntaxis, cui similem vix alibi reperiemus. *major est risus nihilo.* vult dicere *magis ridiculum fuerit, quam si nihil omnino contribueretur.* πλείων ἐστὶ γέλως τοῦ μ.—γελοιότερόν ἐστιν ἢ εἰ μηδὲν μηδόλως πορίσαιτε. Usus est tamen alias Dem. hac loquendi formula, vel certe non dissimili, Phil. Δ. [§. ε.] ἐπεὶ νῦν γε γέλως ἐστὶν, ὡς χρώμεθα τοῖς πράγμασι. *quandoquidem nunc ridiculum est, prout nos res administramus. as we use the matter.* Γέλως igitur in hac syntaxi ponitur pro γελοῖον, abstractum pro concreto, affectus vel actus pro objecto, risus pro ridiculo seu ludibrio, pro eo quod derisui seu ludibrio habetur. Abstractum autem pro concreto auxesim facit in omnibus fere linguis, augetque et intendit significationem: unde verba illa Phil. Δ. jam laudata: ἐπεὶ νῦν γε κ. τ. λ. vir quidam doctissimus, olim hujus loci genius, sic interpretatur in Lat. versione quæ publice exstat: "Nam ut nunc res est, et ut a nobis geritur, nihil potest magis ridiculum excogitari." Et ut res aliqua vel persona, quæ deridetur, dicitur γέλως εἶναι, sic qui rem aliquam aut personam derisui et ludibrio habet, Gr. dicitur eam γέλωτα ποιεῖσθαι et γέλωτα τίθεσθαι. Usus est hac phrasi inter alios Herodotus non semel, ut [iii. 29.] ἀτάρ τοι ὑμεῖς γε οὐ χαίροντες γέλωτα ἐμὲ θήσεσθε. *at vos certe non impune me ludibrio habebitis.* ubi obiter notetur illud οὐ χαίροντες per meiosim dictum pro οἰμώξετε, *magno vestro malo hoc facietis.* οὐ χαίρων τοῦτο ποιήσεις, *non gaudebis hoc te fecisse, magno tuo malo et dolore hoc factum lues.* et οὐ χαιρήσεις, comminationis formula, *non gaudebis,* οἰμώξεις, hæc res tibi lætitiam non afferet, sed futurum est ut te pœniteat. Verum hoc in παρόδῳ et in transitu, redeo ad phrasim eam de qua diximus, γέλωτα ποιεῖσθαι vel γέλωτα τίθεσθαι; cujus aliud exemplum reperio apud eundem histor. etiam eodem lib. [iii. 38.] οὔκων οἰκός ἐστι ἄλλον γε δὴ ἢ μαινόμενον ἄνδρα γέλωτα τὰ τοιαῦτα τίθεσθαι. *nemo nisi insanus res hujusmodi derideret, neque ludibrio haberet.*

— ult. καταθείητε] Elegans usus hujus verbi κατατιθέναι vel καταθεῖναι, *deponere, persolvere, pendere, numerare,* pecuniam sc., quæ significatio non nisi apud Atticos et puriores Gr. in usu est. Aristoph. Ran. [176.] εἰ μὴ καταθήσεις δύο δραχμὰς, μὴ διαλέγου, *nisi persolveris binas drachmas, noli disserere.* Demosth. noster in Neær. [§. ι.] προσθέντα τὸ ἐπίλοιπον, οὗ προσέδει εἰς τὰς εἴκοσι μνᾶς, καταθεῖναι κ. τ. λ. *oravit eum, ut, addito quod deerat ad 20 minas conficiendas, persolveret.* Sed et Herodot. Calliop. [c. 111.] ἑκατὸν τάλαντα καταθεῖναι τῷ θεῷ. 100 *talenta pendere deo.* Synes. Ep. quadam: πάντως ὅτι ἂν ὑπὲρ τῆς τιμῆς καταθῇ κ. τ. λ. *quicquid pro pretio solveris.* Eodem sensu usitatum est verbum καταβάλλειν, et quidem frequentius quam καταθεῖναι, ut in dicto illo proverbiali: αὐτόθεν κατάβαλλε. Aristot. Œcon. ii. [§. 4.] de Byzantin. ὄντος δὲ νόμου αὐτοῖς Μὴ εἶναι πολίτην ὃς ἂν μὴ ἐξ αὐτῶν ἀμφοτέρων ᾖ· χρημάτων δεηθέντες, ἐψηφίσαντο τὸν ἐξ ἑνὸς ὄντα, αὐτοῦ καταβαλόντα μνᾶς λ', εἶναι πολίτην. *cum apud eos lex esset, Non habendum pro cive qui non utroque parente cive natus fuisset: egentes*

pecunia scitum seu decretum fecerunt, ut qui altero tantum parente cive natus esset, si 30 minas persolveret, pro cive haberetur. Lucian. Τοχ. [§. 31.] μέρος μὲν τοῦ μισθοῦ τῷ δεσμοφύλακι καταβαλών. *cum mercedis partem persolvisset carceris custodi.* Idem Vit. auct. [§. 1.] εἰ δέ τις οὐκ ἔχει τοπαραυτίκα τἀργύριον καταβαλέσθαι, εἰς νέωτα ἐκτίσει, καταστήσας ἐγγυήτην. *si quis præsentes pecunias numerare nequeat,* etc. et sic alibi apud eundem et alios. Theophrast. Char. Eth. Characterismo τοῦ ἀπίστου· κατάθου· οὐ γὰρ σχολάζω πέμπειν. *depone nunc jam,* h. e. solve in manum pecuniam quam a me mutuo accepisti, *non enim vacat mihi pro ea mittere.* ubi scrupulam mihi aliquam fuisse injectam fatebor, cum ea verba exponerem: quia sc. neque memineram me legisse id verbum in eo significatu in voce med. κατατίθεσθαι, καταθέσθαι, sed tantum in act. κατατιθέναι, καταθεῖναι. Si igitur is sensus loci fuisset, debuisset esse κατάθες non κατάθου: et permotus eram auctoritate M. Casauboni, cujus hæc verba sunt ad eum locum Theophrast. "Si legeretur κατάθες pro κατάθου, esset id *solve nunc,* quod Gr. dicunt αὐτόθεν κατάβαλλε." Sed jam melius edoctus sum ex eo loco Synes. jam laudato, ubi verbum istud etiam in hac significatione occurrit: ὅτι ἂν ὑπὲρ τῆς τιμῆς κατάθῃ. *quicquid pro pretio solveris.* aor. β. med. subj. med. voc. κατάθωμαι, θῃ, θηται. quanquam revera καταθέσθαι in med. voce dicitur potius de collocatione gratiæ aut beneficii, quam de collocatione aut solutione pecuniæ: et dicunt χάριν καταθέσθαι longe frequentius et usitatius quam ἀργύριον καταθέσθαι. Dem. Noster περὶ Παραπρ. [§. ξή. fin.] τὴν ἀφανῆ καὶ ἄδηλον χάριν τούτοις καταθέσθαι. *ab istis occultam et incertam gratiam inire.* Xen. Κ. Π. [viii. 3. 26.] χάριν δὲ ἀνδρὶ ἀγαθῷ καταθέσθαι δεξαίμην ἄν. *gratiam* aut *beneficium in virum bonum conferre non recusarem.* Sed et S. Lucas, qui inter omnes N. F. Scriptores maxime ἑλληνίζει et purissime loquitur, ut Critici Sacri pridem annotarunt, is igitur Lucas bis hoc verbo utitur. Act. xxiv. 27. θέλων χάριτας καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις. et xxv. 9. τοῖς Ἰουδαίοις θέλων χάριν καταθέσθαι. *volens gratiam inire a Judæis* aut *Judæis gratificari.* χάριν καταθέσθαι locutio est bene Græca, Demosth. quoque usitata et Xenoph. Magno artificio utitur Demosth. in tota hac oratione de bellico apparatu adversus Regem Pers. Cum enim videret se in lubrico loco versari, nec aperte auderet dissuadere nec prohibere ineptum illum fervorem quo Populus Athen. in pugnam ferebatur, adeoque scopum hunc palam pertingere non posset; clanculum et per ambages et cuniculos ad eum tendit et collimat, itaque id agit quod non agere videtur, dumque eos videtur ad bellum, iisque assentire, prohibet interim ac retardat; συντρέχειν δοκῶν τῇ γνώμῃ, κωλύει. Ulp. [vol. vi. p. 65.] πῶς δὴ τοῦτο ποιεῖ; (inquit ille) viz. προστάττει παρασκευάζεσθαι, καὶ ἄνευ τῶν Ἑλλήνων μὴ ἐπιχειρεῖν. τῷ δὲ ἄνευ τῶν Ἑλλήνων μὴ κινεῖσθαι λαμπρῶς ἀποτρέπειν. Eodem artificio procedit de re pecuniaria, belli nervo: atque hæc erat postrema pars τῆς παρασκευῆς [ibid. p. 69.] τοῦτο δέ ἐστιν ἡ εἰσφορὰ καὶ ὁ μισθὸς τῶν στρατευομένων· ἥντινα εἰσφορὰν δεῖ γενέσθαι παρὰ πάντων τῶν κεκτημένων οὐσίας κατὰ τὴν πόλιν. Ait igitur pecunias cum opus fuerit in promptu fore, ut sic videatur bellum promovere; sed τὸν ὑπὲρ τούτου λόγον ὑπερτίθεται νῦν, et sic retardat.

P. 293. 3. ἐν καλλίονι] *melius, commodius.* ἐν καλῷ, eleganter dicunt Græci pro καλῶς vel εὖ, *bene, pulcre, commode,* et ἐν καλλίονι pro κάλλιον, *melius, commodius.* ut τοῦτό σοι οὐκ ἐν καλῷ ἔσται. *hoc tibi non commode succedet.* Soph. [Electr. 384.] νῦν γὰρ ἐν καλῷ φρονεῖν. *nunc enim utile et commodum fuerit sapere.* ἐν καλῷ ἦλθες. *commode et opportune venisti.* Thucyd. V. [c. 59.] ἐν καλῷ ἐδόκει ἡ μάχη ἔσεσθαι. *prælium iis prospere et commode cessurum videbatur.* Xen. Hellen. iv. [3. 5.] οἱ μὲν Θετταλοὶ νομίσαντες οὐκ ἐν καλῷ εἶναι πρὸς τοὺς ὁπλίτας ἱππομαχεῖν. *incommodum esse existimantes.* Idem et σὺν καλῷ et εἰς καλόν. Polyb. i. [81. 9.] σὺν καλῷ τιθέμενοι τὴν τοιαύτην τόλμαν. *honestam existimantes talem audaciam.* Idem [Polyb. ii. 22. 10.] ἐν καλῷ τίθεσθαι, vel ἐν ἐπαίνῳ τίθεσθαι, *honestum ducere, in laude ponere;* cui contrarium ἐν αἰσχρῷ τίθεσθαι, *in vitio ponere, turpe et molestum ducere.* Aristot. Eth. ix. [c. 8.] ὡς ἐν αἰσχρῷ φιλαύτους ἀποκαλοῦσι. *philautia fere in vitio ponitur, homines philautos appellamus probri atque contumeliæ causa,* h. e. iis vitio vertentes. Idem Rhet. I. [c. 3.] ἀλλὰ καὶ ἐν ἐπαίνῳ πολλάκις τιθέασι. *quin et sæpe etiam in laude ponunt.* idem est ἐν καλῷ τιθέναι vel τίθεσθαι, *honestum reputare, laudi ducere, in laude ponere.* alioquin ἐν καλῷ sine verbo τίθεσθαι refertur potius ad bonum utile, quam honestum. Notetur igitur hoc discrimen in diverso usu hujus phraseos ἐν καλῷ. Ἐν καλῷ εἶναι est *commodum esse, utile, conducibile,* (ut οὐκ ἐν καλῷ εἶναι, *incommodum esse*); at ἐν καλῷ τιθέναι vel τίθεσθαι est *honestum putare, in laude ponere.* in priori usu denotat 'bonum utile,' in posteriori 'bonum honestum.' Porphyr. de Abstin. l. iv. τὸ γὰρ αὐχμεῖν ἐν καλῷ τίθενται. *squalorem et illuviem corporis in laude ponunt, honestum reputant.* ridicule, perperam, et pro suo more, ibi interpres vertit ἐν καλῷ τίθενται, *inter pulcritudinis notas referunt.* qui nihil minus intellexit quam Atticismum.

— 6. ἐπιτήδεια ἀπαγγελθῆναι] Nobilis hist. Q. Curt. [v. 13. 14.] "Fama maximum in bello momentum." et iterum [viii. 8. 15.] "Fama bella constant." et sæpe etiam quod creditum est, veri vicem obtinuit.

— 8. τριακοσίαις τριήρεσιν] Celebris hic numerus 300 navium Atticarum, et a multis scriptoribus decantatus. Aristid. [vol. i. 371. ed. Jebb.] ἦν γάρ ποτε χρόνος, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅθ' οἱ μὲν τὴν βασιλέως κακῶς ἡμῶν ἐποίουν τριήρεσι τριακοσίαις etc. 300 meminit etiam Thucyd., Æschin., Strabo, et alii. Quin et ipse Cic. [in Verr. v. 37.] "Hic, te prætore, prædonum naviculæ pervagatæ sunt, quo Atheniensium classis sola post hominum memoriam 300 navibus vi ac multitudine invasit." Solennis itaque et nobilis et in omnium ore erat hæc Atheniensium classis 300 navium. τριακοσίας τριήρεις passim crepant Scriptores Attici, ubi de re navali agunt.

— 11. παρεσκευασμένους τριήρεις] *instruxisse triremes.* particip. præt. pass. active sumptum: quod ut Atticis non inusitatum, ita nec a Gramm. (quod scio) observatum est; quamobrem hanc ansam nactus operæ pretium duxi de peculiari hoc usu præt. pass. apud Att. Scriptores aliquid annotare. Sit igitur hæc sive regula sive observatio: 'Multa præt. pass. apud Atticos eleganter activam significationem obtinent.' quod de neutro aor. pass. dici potest. Aor. enim pass. nec primus nec secundus unquam active significant; sed præt. pass. eleganter et frequenter. Non intelligo autem ejusmodi præt. pass., quæ sunt a verbis (ut vocant) deponentibus quæ activam vocem non habent, et quæ etiam in præsenti activam significationem habent, qualia sunt δεδύνημαι, ᾔρημαι, προῄρημαι, κέκτημαι, ἐψήφισμαι, ἐτεθύμημαι, ἀφῖγμαι, etc.; hæc enim et hujusmodi non mirum si active significent, cum etiam in aliis temporibus ubique activam significationem habeant: sed ejusmodi verborum volo præt. pass. active significantia ex usu dialectus Atticorum. Libet pauca ex multis ex. c. adducere. Et quidem duo sunt quæ præ aliis observavi, et quæ frequentius occurrent: unum πεποίημαι *feci,* πεποίηται *fecit,* πεποίηνται *fecerunt;* parco exempla, quia utraque pag. occurrunt apud Scriptores Atticos: alterum est κατέστραμμαι *subegi* (a καταστρέφω), κατέστραπται *subegit;* cujus exempla apud Dem. non infrequentia, ut Phil. A. [§. δ'. fin.] et alibi passim. Jam et alia etiam annotavi, licet non tam ubique obvia nec usitata. Tale est εὕρηται pro εὕρηκε, Æchin. adv. Ctesiph. [§. να'.] γράμματα πέμψας Δημοσθένης ὡς Ἀλέξανδρον, ἄδειάν τινα εὕρηται, καὶ διαλλαγάς, καὶ πολλὴν κολακείαν πεποίηται. ubi in eadem sententia est et εὕρηται et πεποίηται pro εὕρηκε et πεποίηκε. Sic πεπόρισμαι pro πεπόρικα, a πορίζω *præbeo,* Æschin. ibid. [§. οβ'.] ἐφόδια δὲ πεπόρισαι (pro πεπόρικας) τῇ σαυτοῦ ἀνανδρίᾳ. *viatica aut subsidia suppeditasti.* Ἐνδέδειγμαι active pro ἐνδέδειχα vel ἐνέδειξα, Noster pro Cor. [§. έ.] ἐμοὶ δ' ἣν παρὰ πάντα τὸν χρόνον εὔνοιαν ἐνδέδειχθε. *eam benevolentiam quam omni tempore mihi exhibuistis, vel erga me ostendistis.* Παρέσχημαι, *præbui,* pro παρέσχηκα vel παρεῖχον, Id. ibid. [§. κϛ'.] πολλὰς καὶ μεγάλας χρείας παρέσχηται τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων. *multas et magnas utilitates attulit.* [Id. ibid. §. νδ'.] πάντας ηὐτρέπισται pro ηὐτρέπικε, ab εὐτρεπίζω, *paro, apparo.* Κατεσκεύασμαι pro κατεσκεύακα vel κατεσκεύασα vel κατεσκευασάμην, Olynth. Γ. [§. θ'.] ἔνιοι τὰς ἰδίας οἰκίας τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων σεμνοτέρας εἰσὶ κατεσκευασμένοι. *exstruxerunt* vel *adornarunt.* Προστέτακται pro προστέταχε vel προσέταξε, *mandavit, præcepit,* a προστάσσω. Arrian. l. i. [c. 6. 21.] προστετάκτο μὲν ἀκολουθεῖν τὴν ἄλλην στρατιάν. *jusserat reliquum exercitum sequi.* Βέβλημαι pro βέβληκα vel ἔβαλον, *percussi.* Plut. Jul. Cæs. ἐβεβλήμην σε τῷ κεραυνῷ. *fulmine te percussissem.* Sic hic παρεσκευασμένους pro παρεσκευακότας vel παρασκευασαμένους.

— ibid. μηδ' εἰ πάνυ μαίνοιτο] *nec si valde insaniat.* formula apud Atticos usitata, præsertim apud Plat. qui sic loqui amat: εἰ μὴ μαίνομαι, nunquam hoc vel illud faciam, vel equidem ita faciam, ita sentio, eo animo sum, εἰ μὴ μαίνομαι, *nisi insanus sim* vel *quamdiu sim sanus.* ut in Protag. [p. 167. ed. Bip.] φέρε δή, τὴν ἀρετὴν καλόν τι φῂς εἶναι, καί, ὡς καλοῦ ὄντος αὐτοῦ, σὺ διδάσκαλον σεαυτὸν παρέχεις; resp. alter. εἰ μὴ μαίνομαί γε. q. d. qui enim aliter nisi insanus sim. Aristoph. Thesm. [470.] μισῶ τὸν ἄνδρ' ἐκεῖνον, εἰ μὴ μαίνομαι. Horatius, qui passim ἑλληνίζει, hanc etiam phrasin imitatus videtur, 1 Sat. V. [44.] "Nil ego contulerim jucundo sanus amico." *sanus,* εἰ μὴ μαίνομαι, μὴ μαινόμενος. Aristot. Eth. iii. 2. ubi de ignorantia facti quæ causatur involuntarium. ὁ γὰρ τούτων τι ἀγνοῶν (aliquid ex circumstantiis, sc. activis), ἀκουσίως πράττει. ἴσως οὖν οὐ χεῖρον διορίσαι αὐτά, τίνα, καὶ πόσα ἐστί, τίς τε δή, καὶ τί, καὶ περὶ τί, ἢ ἐν τίνι, πράττει, ἐνίοτε δὲ καὶ τίνι, οἷον ὀργάνῳ, καὶ ἕνεκα τίνος, οἷον σωτηρίας, καὶ πῶς, οἷον ἠρέμα ἢ σφόδρα. ἅπαντα μὲν οὖν ταῦτα οὐδεὶς ἀγνοήσειε μὴ μαινόμενος. *hæc omnia nemo ignorare poterit, si sanus sit, nisi forte insaniat,* σωφρονῶν, Eustrat. Similis enim plane formula apud Thucyd. εἰ σωφρονοῦμεν, *si sapimus,* ut l. iii. [c. 44.] οὐ γὰρ περὶ τῆς ἐκείνων ἀδικίας ἡμῖν ὁ ἀγών, εἰ σωφρονοῦμεν, ἀλλὰ περὶ τῆς ἡμετέρας εὐβουλίας. *non enim*

de illorum facinore nobis est certamen, si sapimus; sed de utilitate nostra, ut nobis recte consulamus. εἰ σωφρονοῦμεν, εἰ μὴ μαινόμεθα. Lucian. [Phal. alt. §. 10.] τούτων γὰρ οὐκ οἶδα εἴ τι μεῖζον, εἰ σωφρονεῖτε, ἣ ἀναγκαιότερον ἡγήσησθε ἄν.

— 14. ἐπέρχεται] Cum infin. seq. imperson. *libet, cupido me incessit, subit mihi in mentem.* ἐπέρχεταί μοι τόδε καὶ τόδε ποιεῖν. ita Lat. *subit mihi hoc facere, incessit,* εἰς νοῦν ἔρχεται, Noster adv. Lept. [§. ιγ.] ὧν ἔνιοι διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς εὔνοιαν στέρονται τῆς πατρίδος, ὧν ἐπέρχεταί μοι πρώτους ἐξετάζειν τοὺς ἐκ Κορίνθου φυγόντας. *incessit mihi, fert mihi animus.* Arrian. Epict. l. 2. [c. 16.] οὐκ ἐπέρχεταί μοι, ὅτι μοι τρεῖς ξέσται ἀρκοῦσιν. *non venit mihi in mentem,* Int. *illud non reputo.* Paulo aliter Herodot. [vi. 107.] καί οἱ ταῦτα διέποντι ἐπῆλθε πταρεῖν. *eique hæc transigenti accidit sternutare.* ubi non est *in mentem venit,* sed *casu accidit.* Aristid. ἐπέρχεταί μοι τοῦτο εἰπεῖν, et ἐπέρχεταί μοι ἀποφαίνειν, *in animum mihi subit ostendere.*

— ibid. ἀφορμὴν] Vid. alibi.

— 15. ὁ μὲν γε χρυσίον, ὥς φασιν, ἄγει] *aurum vehit.* Dixerat supra ducentos et mille camelos regias pecunias vehere. Incredibilis certe pecuniæ vis, si tot cameli nummati fuissent. Sed (opinor) Demosth. hyperbolice et κατ' αὔξησιν et in terrorem ibi amplificat regias opes et pecunias; hic vero elevat et extenuat, viz. diverso animo et scopo; nam in priori illa parte orationis, ubi agit de re pecuniaria, suasit Athen., ut illud caput consultationis περὶ τῶν εἰσφορῶν, de contributionibus ad belli et stipendia impræsentiarum omitterent et in posterum differrent. ἐγώ φημι χρῆναι μὴ λέγειν νυνὶ περὶ χρημάτων. quare? sc. novit quippe et prævidit eos nec libenter nec liberaliter contributuros, donec certius quid constiterit de adventu regis, donec gravius periculum immineret bellique necessitas proprius urgeret. "Quantillum enim est (inquit), Athen., quod vos impræsentiarum confertis, viz. 60 talenta, aut forte 120? at quid hoc est ad ducentos et mille camelos?" καὶ τί τοῦτ' ἔστι πρὸς διακοσίας καὶ χιλίας καμήλους ἃς βασιλεῖα τὰ χρήματα ἄγειν φασὶν οὗτοι, hi sc. qui Regem Persarum expeditionem in nos suscipere dicunt. Eo igitur in loco amplificat regias pecunias ob rationem quam dixi; hic vero cum aliud agit, easdem extenuat aitque potiorem esse Athen. conditionem etiam in re pecuniaria: εἴ γ' ἐπὶ χρημάτων κ. τ. λ. Hic enim ei scopus est erigere et excitare et animare suos Athen., non quidem ad arma nunc statim temere capienda, (quod alii Rhetores suaserunt), sed ne animos in posterum despondeant, nec copiis et potentia Regis terreantur, aut consternentur ad bellandi tempus adven. quippe nihil iis defuturum cum opus fuerit, quin cum necessitas urgeat et omnino belligerandum sit, optime eos instructos et munitos fore et armis et navibus et copiis et militibus et pecuniis et omnibus denique ad bellum necessariis. Atque hæc ἐναντιοφανῆ obiter annotare visum est, ne quis putet Demosthenem nostrum ἑαυτῷ περιπίπτειν et contradicentia loqui, modo extollentem regias opes et pecunias κατ' αὔξησιν, modo deprimentem κατὰ μείωσιν. Sed quorsum tantum auri pondus secum in bellum afferret Rex Persarum? viz. non solum ad tolerandos belli sumptus militesque conducendos, sed etiam ad mercandos corrumpendosque hostes et proditores alliciendos. Nimis notum illud Philippizantis oraculi Ἀργυρέαις λόγχαισι μάχου etc. et cui non auditum ejusdem Philippi apophth. 'Nullam arcem adeo esse munitam, in quam asinus auro onustus non possit intrare.' Quod si asellus auro onustus tam potens sit in bello machina, quid dicemus de 1200 camelis Regis Pers. aurum vehentibus? Certe nonnunquam pecuniæ plus prosunt in bello quam arma, copia quam copiæ; et auro citius quam ferro vincuntur hostes, quicquid dicat Solon apud Herodotum. Philippus profecto non alia machina Olynthum expugnavit aliasque Gr. urbes, nec alio fere ariete eorum muros quassavit quam aureo bove. Non mirum igitur, si et ante eum Rex iste Persarum eadem machina Græcos aggressus est; ideoque magnam attulerit vim, et vere vim, magna enim auri vis in bello est. Dicite pontifices in sacris, dicite vosque duces in castris, quid facit aurum. At valeat aurum inter milites quantum valere potest: non valebit tamen (spero) aurum Persicum ad corrumpendos Gr. Rhetores aut oratores Att., saltem non Demosthenem; utinam saltem ille immunis sit ab hac labe δωροδοκίας, nec nimium ejus oculis affulgeat ὁ χρυσὸς τοῦ βασιλέως. Quid oratori Gr. cum pecuniis Persicis? tractent fabrilia fabri, tractent potius illi ferrum quam aurum Regis: et quam ægre inducor ut secus quid suspicarer de hoc principe oratorum, quicquid scripserit Plutarchus. Atque hactenus habuimus duplicem auri usum in bello, et quare Persarum Rex, si forte, contra Gr. χρυσίον ἄγει. unum apertum et honestum, ad sustentandum exercitum; alterum subdolum et occultum, ad corrumpendum hostem: in priori aurum est nervus belli et cos fortitudinis; in posteriori esca producet proditionis [sic]. Quod si ad pompam et ostentationem aurum etiam in bello gestatur, nihil profecto vanius nec incommodius. Hoc tamen apud barbaros et præcipue apud Persas in more

positum fuisse constat ex fulgido illo et glorioso et splendido Dar. [Quint. Curt. l. iii. 2. 12.] "Nitet purpura auroque, fulget armis et opulentia, quantam qui oculis non subjecere, animis concipere non possunt." "Argentum istud atque aurum ad conducendum militem mitte," inquit ibi Charidemus Atheniensis, immanem illam pompam apud Darium libera et honesta oratione perstringens, qui tamen mox παῤῥησίαν suam capite luebat. Aurum in prælio gestare, auro et gemmis ornari, non fortium virorum et militum, sed mollium et effeminatorum hominum, imo feminarum et puellarum, est: unde Amphimachum quendam Cariæ ducem notat Homerus, tanquam θηλυδρίαν καὶ γυναικίαν καὶ μαλακὸν [Il. B. 872.] Ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πόλεμόνδ' ἴεν, ἠΰτε κούρη, Νήπιος, οὐδέ τί οἱ τό γ' ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον. *in prælium ibat aurum gestans, tanquam puella,* ac si Veneris potius quam Martis castra sequeretur; siquidem χαλκεὺς est Ἄρης, χρυσῆ Ἀφροδίτη. Ejusdem fere farinæ miles fuit Euphorbus ille de quo idem princeps poetarum [Il. P. 51.] Αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι, Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι, Πλοχμοί θ', οἳ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο.

— 16. καὶ γὰρ τὰς κρήνας . . . λαμβάνῃ] Insignis Gnome. Nam et sententias et aphorismos in orationibus suis habet etiam Demosth.; etsi forte non adeo frequentes ac alii auctores, Histor. præsertim Gr. ac Poetæ. Quantumcunque aurum habuerit, quantumcunque pecuniæ secum attulerit Rex iste Persarum, tamen non est ille quidem puteus inexhaustus. Magnam habet auri vim, sed et magnæ impensæ ei faciendæ sunt: multum habet pecuniæ, sed et multos milites partim alendos partim conducendos, qui hanc gazam exhaurirent et camelos ejus suo onere levarent: quantumvis grande id fuerit, multorum manus et ventres illuc accedent. Eccl. v. 10. "Ubi multæ sunt opes, multi etiam sunt qui comedunt eas." Quo spectat egregia illa dissertatio Cyri apud Xen. K. Π. l. viii. [c. 3. 41.] ubi ait se nihilo feliciorem esse, quod multa possideat; sed hoc tantum adeptum, ut plures sumptus faciat, et plures etiam curas pluraque habeat negotia. πολλοὶ μὲν οἰκέται σῖτον αἰτοῦσι, πολλοὶ δὲ πιεῖν, πολλοὶ δὲ ἱμάτια, *etc.* et tandem concludit [§. 44.] ἀνάγκη δέ τοί ἐστι τὸν πολλὰ ἔχοντα πολλὰ καὶ δαπανᾶν καὶ εἰς θεοὺς καὶ εἰς φίλους καὶ εἰς ξένους· ὅστις οὖν ἰσχυρῶς χρήμασιν ἥδεται, εὖ ἴσθι, τοῦτον καὶ δαπανῶντα ἰσχυρῶς ἀνιᾶσθαι. Nulla certe est adeo abyssus opulentiæ humanæ, ad cujus fundum perveniri non liceat; nullus divitiarum fons tam largus aut puteus tam profundus, qui non multis et magnis sumptibus siccari possit et exhauriri. solus divinæ bonitatis fons perennis est et puteus inexhaustus, qui οὐδαμῆ οὐδαμῶς ἐπιλιπεῖν πέφυκε, κἄν τις ἀπ' αὐτοῦ ἀθρόα καὶ πολλὰ λαμβάνῃ. Et tamen Papa nescio quis Angliam vocavit Puteum inexhaustum, quippe quod exinde tantum thesauri quotannis exsugeret. Ut non mirum si bolum tantum sibi ereptum e faucibus doleat triceps ea bestia. Cerberum enim omnino licet Orci janitorem se profiteatur. Proverbium est apud Gr. τὰ φρέατα ἀντλούμενα βελτίω γίνεται. *putei si hauriantur meliores fiunt.* Clem. Alex. Strom. l. i. τὰ φρέατα ἐξαντλούμενα διειδέστερον ὕδωρ ἀναδίδωσι, καὶ τὸν σίδηρον ἡ χρῆσις καθαρώτερον φυλάσσει. *putei hausti limpidiorem emittunt aquam, et ferrum usus purius servat.* et Basil. ep. καὶ γὰρ τὰ φρέατα, φασὶν, ἀντλούμενα βελτίω γίνεσθαι. est βελτίω fortasse melioris sed non plenioris putei: putei sunt profundi, sed fundum habent. Habeat igitur Rex Pers. magnam auri copiam: sed ejus auri laus liquescet et consumetur; at ejus penus non est inexhaustus; puteum secum habet, non abyssum. Ait igitur Demosth., quantumvis jam abundet auro Rex Pers., illius tamen pecuniam facile consumptum iri, nec aliunde eum in processu subsidium habiturum: Athen. vero, qui e sua regione per vices et partes accipiant, pecunias aliasque res ad bellum nunquam defuturas; quamdiu enim suum agrum teneant et possideant, vel dum subsidium illud ex se habeant, fieri non posse ut pecunia indigeant. Ulpian. [vol. vi. p. 69.] τὸ μὲν ἐκείνου ῥᾳδίως ἀναλωθήσεσθαι, καὶ μηδαμόθεν ἕξειν ἐπικουρίαν· Ἀθηναίους δὲ, ἐκ τῆς χώρας κατὰ μέρος λαμβάνοντας, μηδέποτε τῶν ἀναγκαίων ἀπορήσειν.

— ult. οἱ ἐν Μαραθῶνι] Marathon et pugna Marathonia oratoribus Atticis passim in ore est et utramque paginam apud eos facit: hæc est eorum Helena: hic serio exsultat et triumphat eorum oratio. Morem hunc Rhet. Atticorum Marathonem ad nauseam inculcandi et nequiter (ut solet) tangit Lucian. Dial. Rhet. præcept. [§. 18.] ἐπὶ πᾶσι δὲ ὁ Μαραθὼν καὶ ὁ Κυναίγειρος, ὧν οὐκ ἄν τι ἄνευ γένοιτο. (*præ omnibus* vel *supra omnia*, ita enim verti debet; non *in omnibus*, ut interpres), *ante omnia ne omittatur Marathon nec Cynægirus, sine quibus nihil fieri potest.* omitte hæc, et omitte omnia, uti nos vulgo. Erat autem Cynægirus insignis ille dux Athen., qui in hac pugna Marathonia, Persis jam ad mare et classem suam pulsis et fugatis, navem hostium dextra primum, deinde ea abscissa, sinistra, tenuit, et utraque demum manu amputata, eandem dentibus præhendit morsuque detinuit. Testis post Herodotum Justinus, aliique. Facinus hoc Cynægiri, ambabus manibus truncati, oratores ambabus manibus arri-

puerunt, tanquam insignem ansam τῆς ἐπιδείξεως et præclarum eloquentiæ suæ argumentum. Nihil igitur aliud fere crepabant in orationibus, quam Marathonem et Cynægirum, ut meritissime dixerit εἰρωνικώτατος ille διαλογιστής: ἐπὶ πᾶσι δὲ κ. τ. λ. Quod et παροιμιωδῶς videtur mihi non inconcinne dici posse de re quavis, quæ caput est et præcipuum et maximi momenti, et quod nullo modo potest omitti in argumento aliquo; quod passim inculcat ab orat. quæ luxur. et triumphat oratio ἐπὶ πᾶσι δὲ κ. τ. λ. Plutarchus certe pugnam Marathoniam fere a trecentis historicis descriptam esse affirmat. Quanquam ex Gr. hodie qui exstant, duo tantum historici (quod scio) Herodotus sc. et Diodorus Siculus, Marathoniam hanc pugnam scriptis suis consignarunt. Miltiadis trophæum ad Marathonem non sinebat Themistoclem dormire nec Rhet. Att. tacere. Atque hinc juramentum illud solenne inter Athenienses: οὐ μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεπτωκότας. quo jurarunt per eos qui in Marathone occubuerunt, ac si majores in divorum et indigetum numero haberent, qui in prælio illo celeberrimo tum fortiter pugnantes pro patria obierant; et ὑπὲρ ἄνθρωπον, supra sphæram humanæ naturæ, collocarent. Hujus juramenti Attici meminit inter alios elegans ille scurra Lucianus in Demosth. Encom. [§ 49.] Celebritas hujus pugnæ Marathoniæ locum etiam fecit Græco illi adagio quod exstat apud Suid. μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην, *post Marathoniam pugnam*. quod parallelum faciunt parœmiographi alteri illi proverbio notissimo: μετὰ τὸν πόλεμον ἡ συμμαχία. *post bellum suppetiæ*. post cibum sinapi, ut nos vulgo. Chiliastes nescio quare aut unde aut quomodo alio transfert hoc adagium ad denotandum malum conduplicatum; et sic effert μετὰ τὸν Μαραθῶνα μάχη, *post Marathonem pugna*: quod dici potest, quoties una pugna post aliam, unus tumultus post alium, unum bellum post aliud, exoritur. Faxit Deus, ne hoc sensu nobis sit μετὰ τὸν Μαραθῶνα μάχη. Sed vereor sane, ne et ego etiam (instar Rhetorum Atticorum) nimius sim in Marathone.

P. 294. 5. ἐπ' Ὀῤῥόντην—μισθοφορεῖν] Alii his intelligunt ducem, Mysiæ satrapam seu præfectum, qui, a Tacho Rege Ægypt. Asiaticorum dux adversus Art. My. constitutus, copias omnes et res et pecunias Artax. prodidit. Diod. Sic. l. xv. [c. 91.] Nec certe postea legitur hunc Orontem iterum a Reg. Pers. defecisse: quomodo igitur Seleucidem cum Artax. hic vir filius et successor contra Orontem istum arma caperet aut cum eo bellum gereret? Quid ergo si per Orontem hic intelligemus fluvium nobilem illum Syriæ adeoque metalepticῶs Syriam ipsam. *contra Orontem merere stipendia*, i. e. contra Syriam militare, bellum gerere; mercenarios illi milites esse, et ejus castra sequi velle, si in Ægyptum aut Syriam expeditionem susciperet. Ὀῤῥόντης vel potius Ὀρόντης (ita enim scribi debet cum simplici ρ: ita enim habent omnes Geographi seu auctores Gr. qui ejus meminerunt) est nobilis fluvius in Syria. Vulg. Lex. Lat. 'Orontes fluvius disterminans Antiochiam a Syria,' ridicule, cum Antiochia sit in Syria et quidem metropolis totius Syriæ; quomodo igitur potuit secerni aut separari. Orontes fluvius mediam fere Syriam interfluit, Syriam (inquam) Seleucidem. Quinque enim Syriæ partes seu regiones facit Strabo: Commagenam, Seleucidem, Cœle-Syriam sive cavam Syriam, Phœnicem, et Judæam. vel potius quatuor; Phœnicem enim et Judæam quasi unam facit et eidem regioni accenset. Hæc enim ejus verba sunt l. xvi. [c. 2. §. 2.] μέρη δὲ αὐτῆς τίθεμεν (sc. Συρίας) τήν τε Κομμαγηνὴν καὶ τὴν Σελευκίδα καλουμένην τῆς Συρίας, ἔπειτα τὴν κοίλην Συρίαν, τελευταίαν δ' ἐν μὲν τῇ παραλίᾳ τὴν Φοινίκην, ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ τὴν Ἰουδαίαν. quæ verba postrema perperam reddit Interp. *ultimam Judæam in ora Phœniciæ*: cum sic debuisset: *ultimam in maritima quidem ora Phœnicen, in mediterranea Judæam*. Ubi videmus quam late pateat apud Ethnicos nomen Syriæ, ita ut etiam Judæam comprehenderet: cum in Sacro Codice qui Aramzi ibi dicuntur, passim a Judæis distinguuntur. In Seleucide Syria quatuor sunt præ aliis urbes maxime illustres; unde τετράπολις dicta est hæc pars Syriæ (inquit Strabo). Quatuor illæ urbes erant Antiochia, Seleucia, Apamia, et Laodicea: quarum prima et ultima in N. F. memorantur, imo celebrantur; prima præsertim, sc. Antiochia, quod totius regionis fuit metropolis, quam quod discipuli primum in ea nominari cœperunt Christiani, quæ non tam insigni privilegio gaudet nec gloriatur. Sed hæc fortasse extra oleas: nec ego nescio quomodo per hunc fluvium Orontem delatus et delapsus sum in fontes S. S.; nec illibenter sane (fatebor enim) hic juvat usque morari, et conferre gradum, et conferre τὰ ἔξωθεν τοῖς ἁγιογράφοις, et altera ex alteris illustrare, prout fors et occasio offert: subinde redeo ad Orontem; nobilissimus enim hic fluvius fuit, de quo multa et mira tradunt Geogr., ideoque eum imo pede præterire non possum. Orontes igitur fluvius mediam fere Syriam intersecat, unde hic μεταληπτικῶς pro Syria ponitur. suum habet ex Cœlesyria prope Lebanum et Paradisum. Gr. Geogr. supra cit. [l. xvi. c. 2. §. 19.]

μέχρι τῶν τοῦ Ὀρόντου πηγῶν, αἳ πλησίον τοῦ τε Λιβάνου καὶ τοῦ Παραδείσου. Putaret quis ex his verbis Orontem fuisse unum ex quatuor fluviis qui in mundi infantia rigarunt paradisum: sed Paradisus iste fuit urbs quædam Syriæ, juxta quam erat caput hujus fluvii. Steph. Byzant. Παράδεισος, πόλις Συρίας. Ex quatuor illis (quas dixi) præcipuis urbibus Seleucidis Syriæ tres alluebat et allabebatur fluvius iste, viz. Antiochiam, Apamiam, et Seleuciam. Geogr. Nostr. [c. 2. §. 7.] ῥεῖ δὲ τῆς πόλεως πλησίον Ὀρόντης ποταμός. οὗτος δ' ἐκ τῆς κοιλῆς Συρίας τὰς ἀρχὰς ἔχων, εἶθ' ὑπὸ γῆν ἐνεχθεὶς, ἀναδίδωσι πάλιν τὸ ῥεῦμα, καὶ διὰ τῶν Ἀπαμέων εἰς τὴν Ἀντιόχειαν προελθὼν, πλησιάσας τῇ πόλει, πρὸς τὴν θάλατταν καταφέρεται τὴν κατὰ Σελεύκειαν. Typhonem hunc primo dictum volunt a Typhone gigante juxta illum sepulto; postea vero Orontem ex ejus nomine qui pontem in eo exstruxit. [ibid.] τὸ δ' ὄνομα ἀπὸ τοῦ γεφυρώσαντος αὐτὸν Ὀρόντου μετέλαβε, καλούμενος πρότερον Τυφών. Dionys. περιηγ. poematio de situ orbis ubi de Syria [ver. 918.]

> Αὐτὰρ ἐνὶ μέσσῃσιν Ἀπαμείης πτολίεθρον·
> Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην κατασύρεται ὑγρὸς Ὀρόντης
> Ἄσπετος, Ἀντιόχοιο μέσην διὰ γαῖαν ὁρίζων.

Ubi Eustath. multa de Oronte ex Strabone pro suo more, quem ubique indigitat τὸν Γεωγράφον ἀντονομαστικῶς. ubi et illud etiam præterea addit de nomine hujus fluvii ex recentioribus quibusdam Geogr.: eum viz. a Tiberio Cæsare Orontem, mutato nomine, quasi Orientale appellatum fuisse, cum antea Draco diceretur: ἄλλοι δέ φασιν ὅτι Καῖσαρ Τιβέριος ἐκ Δράκοντος αὐτὸν Ὀρόντην μετωνόμασεν, ὃ σημαίνει ῥωμαϊστὶ τὸν Ἀνατολικόν. Orontes hic pro Syria: apud Gr. enim frequens est urbes aut regiones per fluviorum nomina circumscribere; cum regionem aliquam exprimere volunt, præcipuum ejus loci fluvium ponunt, ut si quis Tamesin pro Londino aut Anglia, Sequanam pro Gallia aut Parisiis, Rhenum pro Germania, etc. quanquam certe poetis usitatior quam oratoribus hic loquendi mos. Dores imprimis hac formula delectari videntur. Ita enim Theocr. sæpe, ut Idyll. vii. [1.] εἰς τὸν Ἄλεντα εἵρπομες ἐκ πόλιος. et alibi [vii. 151.] ποιμὴν ποτ' Ἀνάπῳ. [et vi. 41.] ἀμάντεσσι παρ' Ἱπποκόωντι. et [iv. 6.] ἄγειν ἐπ' Ἀλφεόν. *ire ad Alpheum*, i. e. ad Olympiam proficisci, quam Alpheus sc. fluvius præterlabitur. Sic et Virgilius, Doricum hoc sive Siculum loquendi genus imitatus, Olympiam et certamina Olympica ab Alpheo fluvio designat. [Geo. iii. 19.] "cuncta mihi Alpheum linquens." et alibi Arethusam, pro Musa Sicula; Siciliæ fontem pro Sicilia, ponit [Ecl. x. 1.] "Extremum hunc, Arethusa, mihi concede laborem." Ut Orontem hic sit proprium nomen viri, viz. ducis illius Asiani, quem diximus, fateor me nec historiam nec chronologiam conciliare posse.

— 6. μισθοφορεῖν] Μισθοφόροι, *milites mercenarii*, proprie *peregrini et extranei milites*, τὸ ξενικὸν, quod et τὸ μισθοφορικόν. Nam alioquin etiam omnes milites, etiam domestici, late loquendo dici possunt μισθοφόροι, quatenus stipendia faciunt et mercedem referunt: at μισθοφόροι peculiariter plerumque dici obtinuit de cæteris militibus mercede conductis. Demosth. tamen alicubi ἐντελῶς dixit τοὺς ξένους μισθοφόρους. Sed ut plurimum ἁπλῶς οἱ μισθοφόροι sunt *exteri milites, mercenarii*. Thucyd. l. vii. εἰσὶ δ' οἳ καὶ μισθοφόροι ξυνεστράτευον. ubi recentior Schol. οὕτω καλεῖ τοὺς μισθωτοὺς, τοὺς ξένους καὶ μισθοῦ χάριν ὁπλοφοροῦντας. Μισθοφορεῖν igitur est *mercenarium militem esse, conductum, conducticium de extra nomine*. quod et μισθοδοτεῖσθαι, *mercedem accipere*. nisi quod sic forte differunt μισθοφορεῖν et μισθοδοτεῖσθαι. μισθοφορεῖν est *stipendia facere, mercedem merere*; at μισθοδοτεῖσθαι est *mercedem accipere*. Milites mercenarii μισθοφοροῦσι, sive stipendium iis persolvatur, sive non: at non μισθοδοτοῦνται, nisi mercedem accipiant, debitaque iis stipendia solvantur. Synes. Ep. ἀξιῶν μισθοδοτεῖσθαι παρ' αὐτοῦ καὶ μὴ τυχών. *mercedem ab eo accipere cupiens non obtinuit*. Et vereor, ne multi milites nunc dierum in Anglia fuerint, qui μισθοφοροῦσι quidem, sed non μισθοδοτοῦνται. Μισθοδοτεῖ ὁ στρατηγὸς, dux, imperator; μισθοδοτεῖται ὁ στρατιώτης, h. e. μισθοφορεῖ, et aliquid amplius. Qui stipendia solvit, μισθοδοτεῖ: qui stipendia facit, μισθοφορεῖ. Indicat hoc discrimen Schol. Thucyd. l. viii. μισθοφορεῖν λέγεται ὁ στρατιώτης, ὁ τὸν μισθὸν τῆς στρατείας χάριν φορῶν, εἴτε φέρων, ἀποφέρων καὶ λαμβάνων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ (recte id quidem *accipiens* vel *accipere* delens), ὁ αὐτὸς καὶ μισθοδοτεῖσθαι καὶ σιτοδοτεῖσθαι λέγεται, ὁ δὲ στρατηγὸς μισθοδοτεῖν, καὶ μισθὸν καὶ τροφὴν διδόναι, καὶ σιτοδοτεῖν. Differunt μισθοῦσθαι, μισθαρνεῖν, et μισθοφορεῖν, μίσθωσις, μισθαρνία, et μισθοφορία seu -ρά. Μίσθωσις est *locatio* et *conductio*. utrumque enim sub eo nomine veniunt. μίσθωσις *locatio* ab act. μισθῶσαι, et μίσθωσις *conductio* a med. μισθώσασθαι. μισθῶσαι οἶκον Gr. dicitur qui locavit, μισθώσασθαι qui conduxit. quale discrimen est inter χρῆσαι et χρήσασθαι, δανεῖσαι et δανείσασθαι, ut ante obser. Sic μισθώσας est *locator*, μισθωσάμενος *conductor*. Μίσθωσις igitur tum locatio tum conductio ædium, puta, aut agrorum aut servorum aut corporum aut

operarum: at *μισθαρνία* est *τῆς μεταβλητικῆς*, *mercenaria*. Aristot. [Polit. i. 11.] *τρίτον μισθαρνία. ταύτης δὲ ἡ μὲν τῶν βαναύσων τεχνῶν, ἡ δὲ τῶν ἀτέχνων καὶ σώματι μόνῳ χρησίμων. mercenariæ, μισθαρνίας*, hujus vocis duæ sunt species, inquit Aristot. una *βαναύσων*, artificum Judæorum, qui artes suas habent venales, artes viles et sellularias et sordidas: altera operariorum, quorum opera non ars conducitur, ut bajuli, cæterique qui corporis operam locant oneribus portandis, aut ejusmodi; atque hi sunt quos *ἀτέχνους καὶ σώματι μόνῳ χρησίμους* vocat Philos. *artis expertes et solo corpore utiles.* atque hi proprie *μισθωτοὶ*, ut opifices sellularii, artifices *μίσθαρνοι*, vel *μισθαρνεῖς*. Jam vero *μισθοφορεῖν, ία, ὰ, μισθοφόροι*, dicitur de militibus mercede conductis. *μισθωτοὶ* proprie sunt *servi mercenarii*, *μίσθαρνοι opifices*, *μισθοφόροι milites mercenarii.*

— 14. *ὅστις ἑαυτὸν - - - πρoέσθαι βουλήσεται*] Videmus hic inter res maximi pretii et honoris numerari in Demosth. *ταφους sepulcra*, et in eodem loco et ordine cum parentibus et patria poni. Quanta fuerit sepulcrorum religio, et quanto in honore fuerint habita ab antiquis, passim tradunt auctores. Non loquor jam de Judæis, quibus de sepulcro peculiaris quædam cura atque ratio fuit propter Messiam sc. terramque promissam, ideoque iis summopere id semper in votis fuit, ut cum prioribus suis (ut scr. loquitur) inter monumenta sepelirentur, saltem ut inter patriæ fines et pomœria terræ
sed nobis de Ethnicis jam sermo est, et plerosque certe Gentiles sepulcralis hæc religio pervasit, quanquam sepulturæ ritibus multum inter se discrepabant. De quibus videndi, qui de funere scripserunt: non enim compilabo eorum scrinia. De honore patriæ sepulturæ apud Ethn. antiquissimum est illud Hom. testimonium [Il. Π. 674.]

> Ἔνθα ἑ ταρχύσουσι κασίγνητοί τε ἔται τε
> Τύμβῳ τε στήλῃ τε· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ
> θανόντων.

Sed de aliis gentibus hic non agam nisi tantum de Græcis, de quibus hic Demosth. *Quis eorum* (inquit) *ita infelix est, ut seipsum, parentes, sepulcra, patriam, exigui lucelli gratia perdere aut prodere velit*, id enim est *προέσθαι*, de quo verbo memini me dixisse antea. Cum vero cæteri Gr. tum imprimis Athenienses, *τοὺς προγονικοὺς τάφους*, h. e. sepulcra majorum, sepulcra patria, seu gentilia, maximo honore et veneratione prosequebantur. Hinc exclamatio illa apud Rhet. Att. *ὦ γῆ καὶ ἥλιε καὶ ἱερὰ καὶ τάφος*. Theo. Progymn. Unde mos ille honorifice sepeliendi, aut saltem funerandi, eos sumptu publico, qui pro patria pugnantes fortiter occubuerant: qua de re exstat pulcherrima oratio Periclis apud Thucydidem. Atque hinc præclara illa lex Solonis, apud Ælian. [V. H. l. v. 14.] *νόμος καὶ οὗτος Ἀττικὸς, Ὃς ἂν ἀτάφῳ περιτύχῃ σώματι ἀνθρώπου, πάντως ἐπιβάλλειν αὐτῷ γῆν.* quod et monet Phocyl. hoc versiculo carm. [94.] *Γαῖαν ἐπιμοιρᾶσθαι ἀταρχεύτοις νεκύεσσι.* Et quanquam ille [Virg. Æn. ii. 646.] dixerit, "facilis jactura sepulcri," et alter [Thucyd. l. ii. 43.] *ἀνδρῶν ἐπιφανῶν πᾶσα γῆ τάφος*, tamen, *ἀταφία* magnæ calamitatis atque etiam pœnæ loco habita est apud Gr. "sepulcro sc. carere et inhumatum projici," nec tantum *ἄταφον*, sed etiam *ἀπόταφον*, esse, pro magno infortunio erat. Differunt autem *ἄταφος* et *ἀπόταφος*. *ἄταφος* est *sepulcri expers, qui non omnino sepelitur*; *ἀπόταφος, qui inter suos thecam non obtinet, sed alicubi in peregrino solo et extra patriam sepelitur.* Harpocrat. *ἀπόταφος ἀντὶ τοῦ ἀπεστερημένος τῶν προγονικῶν τάφων, qui privatus est majorum suorum sepulcro.* Et certe Athenienses, quia gloriabantur se *αὐτόχθονας* esse, idcirco Judæorum instar quadam terræ suæ religione, ne dicam superstitione, tenebantur, ac si patria quoque ipsorum fuisset terra sancta; ideoque *ἀπόταφον* esse et extra patriæ suæ limites sepeliri magni infortunii loco ducebant. Cic. pro L. Flacc. [c. 26.] de Athen. "Quæ vetustate ea est, ut ipsa ex sese suos cives genuisse dicatur; et eorum eadem terra parens, altrix, patria, dicatur." Hesych. *ἀπόταφοι, οἱ συνηριστευκότες τὴν ἐλευθέραν δοῦλοι καὶ μὴ συνταφέντες αὐτούς.* In quibus verbis plane se fatetur Maussacus [sic] notis in Harpocr. nec meminit se simile quicquam in monumentis veterum legisse. Frustra igitur illum locum tentat, leg. pro *τὴν ἐλευθέραν, τῇ ἐλευθέρᾳ* vel *τῇ ἐλευθερίᾳ*, sed nullo sensu neque successu. Sic leg. et corr. ea verba meo periculo: *ἀπόταφοι, οἱ συνηριστ. τοῖς ἐλευθέροις*, etc. *Ἀπόταφοι* quasi exsepulti, vel extra sepulti, vel seorsim sepulti, dicebantur servi, qui, quum una cum hominibus liberis strenue pugnassent et rem præclare gessissent in bello, seorsim tamen ab iis, et non una cum iis, sepeliebantur, quia inferioris erant fortunæ et conditionis. *Ἀριστεύειν* est *fortiter pugnare, strenue rem gerere*, et *οἱ συνηριστευκότες τοῖς ἐλευθέροις δοῦλοι, servi qui una cum hominibus liberis præclare se in bello gesserunt.* Licet igitur utrique eodem fato functi, tam liberi quam servi, honorifice funere et sepulcro gaudebant ex sumptu publico, seorsim tamen a se invicem sepeliebantur, ob sortis disparitatem.

P. 295. 2. *πολλῶν ἂν χρημάτων — πρίασθαι*] *multis pecuniis redimere.* Tralatitia et tantum non proverbialis loquendi formula apud Gr., quoties votum aut desiderium aut æstimium alicujus rei exprimere volunt. *τόδε ἢ τόδε πολλῶν ἂν χρημάτων πριαίμην* vel *ἑλοίμην*, pro *hoc mihi maxime in votis est*, ad verbum, hoc ego grandi pecuniæ summa redimerem, mallem hoc mihi contingere quam Crœsi opes aut Midæ talenta. *Τοῦτο μὲν οἱ Ἀτρεῖδαι ἀντὶ πολλῶν χρημάτων*, etc. "Hoc Ithacus velit et magno mercentur Atridæ." [Virg. Æn. ii. 104.] Ita Dem. noster non semel; ut Olynth. A. primis statim verbis: *ἀντὶ πολλῶν ἂν χρημάτων ὑμᾶς ἑλέσθαι*, etc. *multis vos arbitror divitiis fore antelaturos.* Locum etiam hic habet *τιμήσασθαι*. Dem. de Cor. [§. ξβ´.] *ἐγὼ μὲν ἀντὶ παντὸς τιμησαίμην ἄν. equidem maxime hoc vellem, quovis pretio emerim.* Isocrat. [c. Soph. §. 6.] *ἐγὼ δὲ πρὸ πολλῶν ἂν χρημάτων ἐτιμησάμην, τηλικοῦτον δύνασθαι τὴν φιλοσοφίαν. ego vero magnis opibus anteferrem, si tantum valeret philosophia.* Recte vero id *εἰ ἔχοιεν δοῦναι*. ita enim et nos loqui solemus. 'Ego vero magnam pecuniæ summam, si mihi suppeteret, darem, ut hoc vel illud obtineam, ut in hoc vel illo negotio voti compos fiam.' Huic non dissimilis altera illa phrasis apud Gr. *πεζογράφους* frequentissima, *περὶ πολλοῦ* aut *περὶ πλείστου ποιεῖσθαι*, *plurimi æstimare*: et altera *οὐδενὸς ἀνταλλάξασθαι*, *cum nulla alia re commutare velle*, qua usus est Thucyd. [viii. 82.] *τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας οὐδενὸς ἀντηλλάξαντο. cum nulla alia vel maxima re commutassent.* Thucyd. l. vi. [10.] *πρὸ πολλῶν ἂν ἐτιμήσαντο ξυμμάχους σφίσι γενέσθαι. quorum societatem sibi adjunctam plurimi æstimassent.* Schol. *πρὸ πολλῶν ἀντὶ πολλῶν χρημάτων.* Lucian. Phalar. [§. 1.] *ἀντὶ τῶν πάντων ἀλλαξαίμην ἄν. omni lucro permutarim.*

— 3. *πρίασθαι γενέσθαι τινὰ αὐτοῖς καιρὸν*] Viz. hoc est *ἐξαγοράζειν* vel *ἐξαγοράζεσθαι τὸν καιρὸν*, quod monet Apostolus plus vice simplici, *redimere tempus* vel *opportunitatem.* Paulus aliquando Athenas se contulit: et quidem ego me Athenis ad Paulum. Et certe non possum quin totam hanc Demosthenis sententiam ad divinius non paulo argumentum accommodem, et *εἰς ἡμετέραν θείαν αὐλὴν* cum levicula mutatione migrare faciam. Thebani sunt divites, utpote quorum animus et cor et thesaurus h. e. in arca et cista, ubi aurum incarceratur et reconditur pecunia, flagellantur opes. Jam quot talentis existimamus nos, quanto pretio, quantis pecuniis tempus redimere hi Thebani. [sic] Cum tria præcipue verba sunt apud Gr. quæ significant *emere*, viz. *ἀγοράζειν, ὠνεῖσθαι, πρίασθαι*, in hac phrasi verbum *πρίασθαι* tantum locum habet. Non dicunt Gr. *πολλῶν ἂν χρημ. ἀγοράζειν* vel *πολλῶν ἂν χρημ. ὠνεῖσθαι*, sed *πρίασθαι*, cum hoc modo æstimium aut votum aut desiderium alicujus rei exprimere volunt. Sophoc. Aj. [477.]

> Οὐκ ἂν πριαίμην οὐδενὸς λόγου βροτὸν,
> Ὅστις κεναῖσιν ἐλπίσιν θερμαίνεται,

nihil darem pro isto homine, non redimerem talem hominem cassa nuce, teruntio non emerim, h. e. nihili æstimo ejusmodi hominem. Xen. [Mem. ii. 5. 3.] e contra: *τὸν δὲ πρὸ πάντων χρημάτων πριαίμην ἄν. hoc ego omnibus nostris pecuniis redimerem*, vel *omnibus pecuniis anteferrem.* Sic in versiculis illis proverb. Aristoph. Pac. [1222.] *Οὐκ ἂν πριαίμην οὐδ' ἂν ἰσχάδος μιᾶς. non emerim vel una ficu.* Com. [Sophocl. Antig. 1170.] apud Athen. l. xii. [c. 12.] *καπνοῦ σκιᾶς Οὐκ ἂν πριαίμην. fumi umbra non emerim.* Tria sunt proverbia apud Gr. ab umbra desumpta de re nihili, *καπνοῦ σκιὰ, ὄνου σκιὰ*, et *σκιᾶς ὄναρ*, *fumi umbra, asini umbra*, et *umbræ somnium.*

— 4. *διαλύσονται—ἁμαρτίας*] Elegans usus hujus vocis *διαλύεσθαι* pro *dirimere, diluere, componere*, lites sc., controversias, crimina, calumnias, *διαλύεσθαι*, vel *διαλύσασθαι, τὰς ἔχθρας, τὰς διαβολὰς, τὰ ἐγκλήματα*, *dissolvere, dirimere, diluere, crimina, inimicitias, calumnias.* Observetur itaque discrimen inter act. et med. hujus verbi. *Διαλύειν* in voce act. est *dissolvere*, idem quod simpliciter *λύειν*, *pacta, fœdera, amicitias. πολλὰς δὴ φιλίας ἀπροσηγορία διέλυσε.* [Aristot. Eth. viii. 6.] At *διαλύεσθαι* in voce med. est *dirimere*, h. e. *componere, lites, inimicitias, controversias.* Isocrat. Panegyr. [§. 10.] *βουληθέντες μετὰ λόγον, καὶ μὴ μετὰ βίας, διαλύσασθαι τὰ πρὸς ἀλλήλους. res nostras* aut *controversias componere.* alibi [ibid. §. 2.] *ἐξ ὧν ἔξεσται τὰς πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς ἔχθρας διαλύσασθαι. inimicitias inter vos mutuo ortas dirimere, componere. Διαλύειν dissolvere, διαλύεσθαι componere.* Immo *διαλύεσθαι* utrumque est et *dissolvere* et *componere.* Ut enim dicuntur aliqui *διαλύεσθαι τὰς ἔχθρας* (ut in exemplo jam adducto), ita et *διαλύεσθαι τὴν φιλίαν.* Aristot. Eth. ix. 3. *ἔχει δ' ἀπορίαν καὶ περὶ τοῦ διαλύεσθαι τὰς φιλίας, de renuntiandis amicitiis et dissolvendis*, vel (ut alii reddunt) *de distrahendis ac dirimendis amicitiis.* Nec certe mirum est idem verbum componendi et dissolvendi significationem habere. Nam ut in rebus naturalibus corruptio unius est generatio alterius, et vicissim (ut loquuntur οἱ *περὶ τὰ φυσικὰ*), sic in rebus politicis civilibusque negotiis dissolutio unius est compositio alterius, et e contra. Sic dissolutio pacis est compositio belli, et e contra; et dissolutio litis et controversiæ est compositio rerum et animorum: dicimus ergo et *dirimere lites* et

componere lites; utrumque est διαλύεσθαι. quando dirimuntur lites, componuntur negotia. igitur διαλύεσθαι τὰς φιλίας est *dissolvere amicitias*, et διαλύεσθαι τὰς ἔχθρας *dissolvere inimicitias, componere, dirimere*. διαλύεσθαι τὰ χρέα, ut Lat. *dissolvere debita*, et διαλύεσθαι ἐράνους, *dissolvere eranos*, debita erani nomine contracta. Sed et διαλύεσθαι ἁπλῶς et ἀπολελυμένως sensu forensi est *dirimere*, vel *componere, lites*, seu *controversias*. Dem. c. Mid. [§. ή] οἱ δ' ἐπιχειρήσαντες δίκην λαμβάνειν, οὐκ ἠδυνήθησαν, εἰσὶ δ' οἳ καὶ διελύσαντο, λυσιτελεῖν αὐτοῖς ἡγούμενοι. *alii pœnas de eo sumere volentes, ulcisci judicio non potuerunt; sunt et qui cum eo transegerint et litem composuerint, in gratiam cum eo redierint.* ubi opponuntur δίκην λαμβάνειν et διαλύεσθαι. δίκην λαμβάνειν *ulcisci*, διαλύεσθαι *reconciliari*. Aristot. Eth. viii. 15. de amicitia utili seu quæstuaria: γίγνεται οὖν τὰ ἐγκλήματα μάλισθ', ὅταν μὴ κατὰ τὴν αὐτὴν συναλλάξωσι καὶ διαλύωνται. *in hoc genere amicitiæ nascuntur criminationes maxime, ubi non eodem modo nec eadem ratione fiunt contractus et solutiones.* et mox in eod. cap. οὐχ ὁμοίως δὲ καὶ συναλλάξας καὶ διαλυόμενος ἐγκαλέσει. *cum autem non similiter contraxerit ac contractum solverit, alterum accusabit.* συναλλάξαι et διαλύσασθαι sunt antitheta, utraque sunt verba forensia. συναλλάττειν est *contrahere, contractum facere, pactum* vel *pactionem inire, pacto se obstringere et obligare*: διαλύεσθαι est *pactum dissolvere, diffungi et liberare se contractu*, quod quidem præstando fit. Συναλλάττει creditor cum mutuum dat, aut debitor cum mutuum capit: διαλύεται etiam uterque, hic cum reddit, ille cum recipit. Etsi enim in mutuo contractu altera tantum pars ut obligari ita et dissolvi videatur, viz. debitor (qui, ut ad reddendum quod accepit obstringitur, ita cum nomen suum liberat et debitum solvit, διαλύεται), revera tamen, cum contractus sit mutuus, et utraque persona συναλλάττει, et utraque etiam διαλύεται, nec minus creditor quam debitor. Nec aliter profecto sumi potest in iis verbis Philos. jam adductis: οὐχ ὁμοίως δὲ, etc. Aristoteles enim eo in loco duo constituit genera amicitiæ utilis: unum νομικὸν, alterum ἠθικόν. In illa venditio et emptio locum habet, quæ fit ἐπὶ ῥητοῖς, et ἐκ χειρὸς ἐς χεῖρα, *de manu in manum*, atque etiam fœnus seu mutuum fœnebre: in hac eranus, cum amicus amico gratificatur et pecuniam commodat. ἡ δὲ ἠθικὴ (inquit) οὐκ ἐπὶ ῥητοῖς, ἀλλ' ὡς φίλῳ δωρεῖται, ἢ ὅ τι δήποτε ἄλλῳ, κομίζεσθαι δὲ ἀξιοῖ τὸ ἴσον ἢ πλέον, ὡς οὐ δεδωκὼς ἀλλὰ χρήσας. *tanquam qui non donaverit, sed mutuo dederit.* Cum vero non eodem modo dedit mutuum quo recepit, hinc oriuntur querelæ et criminationes: οὐχ ὁμοίως etc. quæ verba Gr. Schol. sive is Eustratus sive Andronicus, sic παραφράζει: χωρὶς μὲν οὖν τόκου συναλλάξαι, μετὰ δὲ τόκου διαλυθῆναι σπεύδων ἐγκαλεῖται. Cum igitur contractum fecerit, h. e. mutuum amico dederit, sine conditione aut pacto fœneris, postea vero mutuum recipere vult cum fœnore, beneficiarium suum accusat ac criminatur, si expectatione sua frustretur, nec par pro pari, aut etiam amplius, recipiat: atque hic sensus est insignis illius loci Aristot. quem obiter explicare visum est. Διαλύεσθαι igitur, ἁπλῶς et per se positum, est verbum forense; estque vel *diffungi lite*, h. e. terminare controversiam, pacem facere, vel *diffungi pacto*, h. e. dissolvere et præstare contractum. Archidamus Rex Laced., cum aliquando arbiter a duobus litigantibus sumptus fuisset, eos in quendam locum adductos juramento obstrinxit, staturos eos illius sententiæ; quod cum fecissent, κρίνω τοίνυν, ἔφη, μὴ πρότερον ἀπελθεῖν ὑμᾶς, πρὶν ἂν τὰ πρὸς ἀλλήλους διαλύσησθε, *pronuntio igitur vos non prius hinc discessuros, quam litem inter vos composueritis, nisi prius transacta et terminata lite.* Auctor est Plut. Apoph. Lac.

— 11. ὑπαχθῆναι] Ὑπάγεσθαι idem in hoc sensu quod προάγεσθαι, *adduci, induci, impelli; per fraudem allici, illici, induci.* Ὑπὸ enim in compositione *dolum* significat, ut ὑπέρχομαι, quod assentationem significat et obreptionem sese alteri subdole submittentis. Sic igitur et ὑπάγεσθαι est *per dolum et fraudem adduci, allici, induci, ad aliquid agendum.* Dem. Phil. B. [§. ϛ'.] οὕτω τελέως ὑπήχθητε. *usque adeo in fraudem estis illecti.* ut non male ibi Interpres. Æsch. [c. Timarch. §. λε.] ὑπὸ τῆς ἀπάτης ὑπάγεσθαι. *fallimini, dolo adducimini.* Isocrat. [adv. Phil. §. λζ'.] τοιαύταις ἐλπίσιν ὑπαγόμενος. *tali spe illectus, adductus, pellectus.* Sed et active etiam hac significatione ὑπάγομαι med. voc. Heliod. l. v. [§. 33.] ὑπαγόμενος οὖν αὐτὸν, ὥστε πᾶν ἀναπτύξαι τὸ βούλευμα. *eum ergo polliciens, subdole eum inducens, totius consilii rationem explicare.* Herodian. [l. ii. 14.] ὑπηγάγετο τοὺς πλείστους εἰς εὔνοιαν καὶ πίστιν. *plurimos ad favorem et fidem induxit, adduxit, pellexit.* et alibi. Chrysost. Hom. X. in Epist. ad Phil. ὅταν αὐτὸ βούληται ἐπισπάσασθαι καὶ ὑπαγαγέσθαι. *subducere, clanculum subtrahere, fraudulenter*, etc. Ita et Lat. *subducere* fraudis et fallaciæ significationem habet ex imitatione Gr. Terent. Andr. [iv. 1. 20.] "Etiamne me subducere istis dictis postulas?"

— 15. πολλῶν ἀγαθῶν ἦσαν κύριοι] *multorum bonorum domini et possessores erant.* Interp. *magnis opibus floruisse*, recte ad

sensum, licet non ad verbum. Hoc nomen κύριος longe aliter apud Atticos usurpatur, quam apud Sacros Scriptores aliosque com. Gr. Hic enim κύριος est simpliciter *dominus, herus*; at puriores Gr. hoc sensu δεσπότην potius dicunt quam κύριον. Κύριος pro *domino* aut *rege* aut *principe* aut *possessore* aut *patrefamilias* non occurrit in Hom., imo non omnino occurrit hæc vox, sed pro ea est vel ἄναξ vel ὄρχαμος vel κοίρανος. [Od. A. 397.] Αὐτὰρ ἐγὼν οἴκοιο ἄναξ ἔσομ' ἡμετέροιο. ἐγὼ δεσπότης ἢ κύριος ἔσομαι τοῦ οἴκου μου. [Il. B. 204.] εἷς κοίρανος ἔστω, Εἷς βασιλεύς. Εἷς κύριος inquit Paulus, εἷς κοίρανος inquit poeta, de monarcha humano. Et certe hæc unitas est imago quædam seu repræsentatio illius. Monarchia humana umbra saltem et vestigium est monarchiæ divinæ, ut præclare docet Justin. Mart. de Monarch. Dei, ubi et hunc ipsum Homeri locum in hanc rem adducit. Sed hæc extra oleas, imo supra sphæram nostram. Redeo ad usum hujus vocabuli κύριος apud Hom., posteros Atticos scriptores et elegantiores Gr. Non dubito vos quædam observasse de syntaxi et significatione hujus vocis. Ego tantum, ordinis gratia, ut observationes nostras in formam et methodum compingam, regulam unam aut alteram de usu hujus vocis breviter proponam. (1.) Κύριος sequente infinitivo cum vel sine articulo significat *jus* vel *potestatem aliquid agendi* vel *non agendi*: ut κύριός εἰμι τοῦ ποιεῖν τόδε, *penes me est hoc facere.* Thucyd. [viii. 5.] κύριος ἦν ἀποστέλλειν. *penes eum erat jus mittendi.* Aristot. Eth. l. iii. [7.] κύριος γὰρ τοῦ μὴ μεθυσθῆναι. *in ejus enim potestate erat non inebriari.* (2.) Κύριος si habet genit., erit rei potius (et frequentius) quam personæ. Puriores enim Gr. vix aut ne vix dicunt κύριον pro *hero* aut *domino* aut *possessore*; nec ab Atticis dicitur κύριος τοῦ δεῖνος pro *hero* aut *domino alicujus*, sed δεσπότης aut ὁ κεκτημένος. (3.) Κύριος cum genit. etiam rei non tam significat *dominum proprie ac possessorem*, quam *eum qui quovis modo jus ac potestatem habet in rem aliquam*, ut τιμῆς καὶ τιμωρίας κύριος ὁ δῆμος. [Polyb. l. vi. c. 14.] *plebs potestatem habet honorandi et puniendi*, vel *honor et pœna sunt penes populum.* πόλεων καὶ τόπων κύριοι. *qui urbes et locos munitos in sua potestate habent.* Aristot. Eth. l. vi. 2. τρία δ' ἐστὶν ἐν τῇ ψυχῇ τὰ κύρια πράξεως καὶ ἀληθείας, *tria sunt in animo quæ in actionem et veritatem jus et potestatem habent*, αἴσθησις, νοῦς, ὄρεξις, *sensus, mens, appetitus.* Sic cum de usu et consuetudine dicimus tritum illud, "quem penes, etc." ἡ χρῆσις, vel τὸ ἔθος, κύριόν ἐστι τοῦ λέγειν. Atque ita exponi potest locus ille in Evang. [Marc. ii. 28.] ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου. Semper enim mihi probabilis visa est interpretatio horum verborum, quam affert doct. H. Grot.; ut viz. hic per υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου non intelligatur ipse Christus, sed homo quivis. *Sabbatum est hominis causa, non homo Sabbati causa: quare filius hominis etiam Sabbati est dominus.* Et verba non tam bene cohærent, si per *filius hominis* hic intelligimus Christum: *Sabbatum gratia hominis est, non homo gratia Sabbati, ergo Christus est Dominus Sabbati*, imo potius, *ergo homo est dominus Sabbati*, κύριος τοῦ σαββάτου, h. e. homo in tali casu, ubi sc. agitur de ejus vita et salute, jus habet vertendi in usum suum etiam Sabbati diem. Κύριος εἶναι Græce dicitur, qui aliqua re utendi jus habet. (4. et ult.) Κύριος παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, siquidem post se habeat genit. personæ denotetque adeo dominium in aliquam personam, non significat dominium seu imperium herile, quale est domini in servum, sed civile et maritale, viri sc. in uxorem. κύριος et δοῦλος non sunt rel. et corr., sed δεσπότης et δοῦλος, κύριος et γυνή. Eustath. [p. 1185.] οἱ Ἀττικοὶ τὸν σύνευνον κύριον ἔλεγον. Quod igitur Sara ex modestia marito fecit, id Attici ex usu et consuetudine linguæ suæ faciunt: de viro eoque marito loquentes, κύριον αὐτὸν καλοῦσι.

— 17. περὶ τῶν πρὸς αὐτοὺς διηνέχθησαν διαφορῶν] *de privatis contenderunt.* Postquam cum publico et communi hoste pacem fecerunt, tum demum privatas lites et controversias inter se agitarunt: ὅπερ φιλεῖ γενέσθαι. Ea fere est natura hominum, ut si foris hostem non habeant, domi faciant. Utinam vero et nos hodie huic veritati funestum nimis et triste testimonium non perhiberemus. Utinam privatæ nostræ discordiæ καὶ αἱ πρὸς ἀλλήλους διαφοραὶ τῷ κοινῷ ἐχθρῷ viam contra nos non sternerent, nec aditum patefacerent, nec cristas erigerent, nec gloriandi atque triumphandi ansam præberent. ἦ καὶ γηθήσαι Πρίαμος. μέγισται τῶν πόλεων συμφοραί εἰσιν αἱ τῶν πολιτῶν διαφοραί. E contra salus Græciæ est Gr. concordia. Stet Carthago, ne Roma in se ruat. Sit Turca, sit Persa, sit Philippus, hostis, modo Græci inter se conspirent, pacem colant, velintque junctis studiis et unitis viribus communi hosti ὁμοθυμαδὸν ἐπιθέσθαι. Sed profecto obdurati sunt ita multorum animi et obturatæ aures ad pacis nomen; ut ad concordiam suadendam nec mille sufficiant Demosth.: nec libet igitur nec vacat ulterius excurrere in hunc locum communem de communi hoste propulsando colendaque inter cives concordia; de qua alias forte aptior erit dicendi locus et opportunior occasio. Mittam jam satyras mittamque querelas, sed non omittam preces.

Spiritus pacis constringat inter nos vincula pacis, ut animi, misere hiantes tantisque spatiis a se mutuo divulsi, tandem concordiæ glutine atque cæmento coeant et coalescant. *γένοιτο.*

— 18. *ὅσα ἂν οὐδὲ καταρώμενος εὗρέ τις αὐτοῖς*] Habet formam saltem, speciem præ se fert, proverbii; quo uti licet, quoties magna mala et infortunia, "Iliada malorum," exprimere volumus, cui simile id quod vulgo (ni fallor) dici solet: Ego pejus nec inimico meo optarem. *ὅσα ἂν οὐδὲ καταρώμενος*, plura mala excogitare nec exoptare quis alteri poterit, etsi dirissimis diris eum devoverit. Majorem acrimoniam movere nec plura mala accumulare potuit ipse Ovidius, cum in scriberet. Interp. *quot, si quis eos devovere vellet, vix reperisset.* Trajectio verborum qua Dem. uti est solitus, et usitata pro *ὅσα ἂν οὐδὲ κ. τ. α. εὗρε.* *Κατάρα diræ, imprecatio, κατάρατος, καταρᾶσθαι imprecari, diris devovere*, aliquando cum accusativo personæ tantum, aliquando tantum cum dat. personæ, aliquando cum dat. personæ et accus. rei. De usu igitur et syntaxi hujus verbi hæ regulæ observentur. (1.) Propria et nativa syntaxis hujus verbi *καταρᾶσθαι* est, ut duplicem regat casum, dat. sc. personæ et accus. rei. *Καταρᾶσθαι* enim ex origine et vi vocis nihil aliud est quam *precari* aut *imprecari mala alicui*: atque in hac syntaxi legitur hoc verbum apud Hom. purioris omnis Hellenismi fontem. Od. T. [330.] *Τῷδε καταρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω Ζωῷ· ἀτὰρ τεθνεῶτί γ' ἐφεψιόωνται ἅπαντες. huic imprecantur omnes homines mala seu dolores postea.* In altero tamen loco (nam bis tantum apud eum occurrit) regit solummodo accus. rei. Il. I. [454.] *Πολλὰ κατηρᾶτο, στυγερὰς δ' ἐπεκέκλετ' Ἐρινῦς. multa imprecatus est*, mihi sc. *ἐλλειπτικῶς*. (2.) *Καταρᾶσθαι* apud Script. Atticos aliquando etiam habet casum personæ et rei, sed plerumque regit dat. personæ solum sine accus. rei. Aristoph. [Nub. 869.] *καταρᾷ σὺ τῷ διδασκάλῳ. tunc magistrum diris devoves*, vel *maledicis*, imo vel *exsecraris.* non enim Lat. dicere licet *imprecaris ἁπλῶς* sine accus. rei: hoc enim verbum apud Lat. (ni fallor) semper transit in rem, adeoque duplicem adsciscit casum, ut et Gr. *καταρᾶσθαι κυρίως καὶ ἐντελῶς* positum ab Hom. Sed *οἱ ὕστερον Ἀττικοὶ*, qui *γοργῶς* et *συντόμως* loqui amant, omittunt fere casum rei et adhibent solummodo casum personæ, eumque (ut dixi) dativ. Herod. Melpom. [c.184.] *οὗτοι τῷ ἡλίῳ ὑπερβάλλοντι καταρέονται, ὅτι σφέας καίων ἐπιτρίβει. solem transcendentem exsecrantur, quod eos urat torreatque et perdat.* Eustath. Com. in Dionys. *περιηγ.* [ver. 66.] citat hunc locum ex Herod. *καταρῶνται ὑπερβαλλόντως τῷ ἡλίῳ οἱ Ἄτλαντες. supra modum exsecrantur.* cum in Herodoto sit non adverb. sed particip. *ὑπερβάλλοντι*, idque melius, et verisimilius solem eos exsecratos esse, cum esset *ὑπερβάλλων*, in meridie in puncto verticalis: tum enim eos vehementius urere et affligere solebat. Atque ita hic *καταρώμενος αὐτοῖς, eos devovens*, aut *diris eos devovens*; nam accus. *ὅσα* non convenit cum particip., sed potius cum verbo *εὗρε*. (3.) Com. Gr. hoc verbum adhibent cum accus. tantum personæ. Atque ita fere usurpatur *καταρᾶσθαι* in N. F. *ἡ συκῆ ἣν κατηράσω.* [Marc. xi. 21.] *καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους, maledicimus hominibus.* [Iac. iii. 9.] *εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς.* [Matt. v. 44.] Et tamen Lucas *ὑμῖν* cum dat. ex usu Atticorum, qui locus inter alios confirmat id quod jam antea observavi, viz. Lucam inter omnes Scriptores N. F. esse *Ἀττικώτατον*. Atque hæc de verbo comp. *καταρᾶσθαι*. Pauca addam de simplici *ἀρᾶσθαι* et *ἀρὰ*, tum de significatu tum de etymo et origine vocis. Et primum quod spectat *ἀρὰ*, una est ex iis dictionibus quæ a Gr. Gram. *μέσαι λέξεις* dicuntur, utpote *ἐπαμφοτερίζουσαι* et in utramque partem, modo in bonam modo in malam, sumuntur. Significat enim vel *preces*, vel *diras* seu *imprecationem*. *ἀρὰ* est et *εὐχὴ* et *κατάρα*. Hom. *ἀρὰ* est simpliciter *εὐχή*. [Od. Δ. 767.] *Θεὰ δέ οἱ ἔκλυεν ἀρῆς.* [Il. Ψ. 199.] *ἀρέων ἀΐουσα*, sc. *εὐχάων*. et alibi. At a posteris Hom. *ἀρὰ* in sequiori sensu ponitur, viz. pro *κατάρα, exsecratio, imprecatio, diræ.* *Ἄρητος* prop. nom. quasi *εὐκταῖος, exoptatus*, et *Δημάρητος* apud Herodot. *κατὰ δήμου ἀρὰν γεννηθεὶς, ex voto populi natus.* At *ἀρητὸς, ἀπευκταῖος καὶ ἐπάρατος, exsecrandus, abominandus*, ab *ἀρᾶσθαι imprecari*. *Ἀρητὸν δὲ τοκεῦσι γόον καὶ πένθος ἔθηκας.* [Il. P. 37.] Jam vero *ἀρὰ*, et Ion. *ἀρὴ*, aliud est, viz. *βλάβη, noxa, damnum*, et differt a priori *ἀρὰ* quantitate syllab.: *α* in *ἀρὴ preces* producitur. [Od. Δ. 767.] *Θεὰ δέ οἱ ἔκλυεν ἀρῆς.* *α* in *ἀρὴ damnum* corripitur. [Il. Ω. 489.] *οὐδέ τίς ἐστιν ἀρὴν καὶ λοιγὸν ἀμῦναι.* Denique veriloquium hujus vocis siquis operæ pretium existimet investigare, videtur omnino Gr. *ἀρὰ* deduci ab Heb. ארר vocabulo ei prorsus synonymo. Est enim *τὸ ἀρᾶσθαι* vel *καταρᾶσθαι, maledicere, exsecrari.* Et, ut hoc etiam mantissæ loco adjiciam, ut Gr. *ἀρὰ* fieri videtur ab Heb. ita vicissim Lat. *ara* pro altari non incommode derivetur a Gr. *ἀρὰ*, quippe quod *ἀρὰ* ad aram, preces ad altaria fieri solebant. Quod si quis aliter senserit, equidem non vehementius pugnabo; nec, quod faciunt Critici, pro his aut ejusmodi etymologiis,

tanquam pro aris et focis, contendam.

— 20. *ἀλυσιτελῆ*] *inutilem*. elegans vocab. decompos. *Λυσιτελὴς utilis παρὰ τὸ λύειν τὸ τέλος* (de cujus vocis forma et analogia dixi aliquando, ni fallor, jam ante), hinc compos. *ἀλυσιτελὴς inutilis.* Aristot. Eth. l. viii. fin. *εὖ πάσχειν γὰρ οἱ πολλοὶ βούλονται, τὸ δὲ ποιεῖν φεύγουσιν ὡς ἀλυσιτελές. plerique enim omnes beneficium accipere volunt.* *Εὖ πάσχειν* est *beneficium accipere, εὐεργετεῖσθαι*, ut *εὖ ποιεῖν benefacere, beneficium conferre, εὐεργετεῖν.* igitur *εὖ πάσχειν* etc. *plerique beneficium accipere sunt parati, pauci dare; hoc enim fugiunt, utpote incommodum nec ex re iis futurum, utilitatibus contrarium.*

— Ibid. *φίλον ἀλυσιτελῆ, συμφέροντα ἐχθρὸν*] *amicum inutilem, hostem conducibilem.* At quomodo amicus, si inutilis, aut quomodo inimicus, si conducibilis? quomodo hæc cohærent? junguntur jam gryphes equis. Quicquid ait de amicis, et forte *φίλος ἀλυσιτελὴς οὐκ ἔστι φίλος*: at certe inimicus multis modis *λυσιτελεῖν καὶ συμφέρειν, utilis et conducibilis esse*, poterit. Uti optime ostendit Plutarchus in libello quem scripsit de hoc argumento: *Πῶς ἄν τις ὑπὲρ ἐχθρῶν ὠφελοῖτο; quomodo quis ex inimicis utilitatem capere possit?* Prosunt nobis inimici multis modis, quanquam inviti, ideoque *οὐδεμία χάρις αὐτοῖς.* Nam nec injuria ab invito infertur nec beneficium ab invito datur, *οὔτ' εὐεργετεῖ οὔτ' ἀδικεῖ τις ἄκων.* Possunt tamen inimici *συμφέρειν*, licet non *εὐεργετεῖν*, utiles et conducibiles esse, licet non benefici. Et una quidem commoditas, quæ redundat ex hostibus et quam hic tangit Demosthenes, est, *ἀντιπερίστασις*, viz. *oppositio hostium*, quæ non tantum cautiores nos facit, sed et fortiores: monet siquidem nos, aut saltem monere debet, vires nostras sparsas recolligere et firmiter unire copias ad resistendum communi adversario. *Ἑκὼν ἐχθρὸς* est aliquando *ἀκούσιος φίλος*, quia *ἀκούσιος διαλλακτὴς*, suosque contra se hostes vel invitos *συνίστησι*, consociat et conjungit et coagmentat. Contra communem hostem unanimiter conspirant Græci; reconciliantur et in gratiam redeunt etiam Aristides et Themistocles. *ὁ κοινὸς ἐχθρὸς* nos ad concordiam provocat et invitat (O utinam), ut junctis studiis et unitis viribus *ὁμοθυμαδὸν* ei nos opponamus. Prudenter itaque Onomademus Chius apud Plut. jam laud. [prope fin.] qui, cum in Chio orta seditione a potentiore staret parte, hortatus est socios, ne omnes adversarios ejicerent, sed quosdam in urbe relinquerent: alioquin enim periculum fore, ne, omnibus inimicis sublatis, cum amicis futuræ ipsis essent controversiæ. *ὅπως μὴ πρὸς τοὺς φίλους ἀρξώμεθα διαφέρεσθαι, τῶν ἐχθρῶν παντάπασιν ἀπαλλαγέντες.* "cum desunt hostes discordia cives," testis Gr., testis Rom., testis orbis universus, testis et a toto divisa Britannia mundo, et nunc (proh dolor) a seipsa. Videmus ergo hominum erga nos *ἔχθραν* seu inimicitiam non semper esse *συμφορὰν*, sed aliquando *συμφέρουσαν*, "aliquisque malo fuit usus in illo:" ut verbo dicam, inimicus est, aut esse poterit, cos fortitudinis, stimulus industriæ, occasio cautelæ, ansa concordiæ, atque hoc modo nobis habere licet *συμφέροντα ἐχθρόν.* Elegantis hujus usus adjectivi *ἀλυσιτελὴς*, quanquam forte non ubique occurrit, tamen quia brevitati jam studeo et ad epilogum anhelo, unicum tantum exemplum adducam, idque ex Aristot. Eth. viii. ult. fere verbis. *εὖ πάσχειν γὰρ οἱ πολλοὶ βούλονται· τὸ δὲ ποιεῖν φεύγουσιν ὡς ἀλυσιτελές. plerique omnes beneficium accipere volunt* (ut enim est *εὖ πάσχειν*, cui resp. *εὖ ποιεῖν*); *beneficium dare, quam pauci vel nulli facere amant aut solent, imo fugiunt et avertuntur, ὡς ἀλυσιτελὲς, utpote inutile et incommodum esse nec ex re.*

— 24. *ὁμοθυμαδὸν*] *unitis animis, unanimiter.* Vox composita ex dictionibus *ὁμὸς* et *θυμός.* De adverbiis hujus formæ ac terminationis hæ regulæ observentur. (1.) Omnia adverbia desinentia in *δὸν* sunt oxytona, ut *ἰλαδὸν, βοτρυδὸν, κλαγγηδὸν, σωρηδὸν, ἀναφανδὸν, ἀμφαδὸν, κονιφηδὸν, πετρηδὸν, ὁμοθυμαδὸν*, etc. (2.) Omnia fere adverbia hujus terminationis denotant similitudinem, et significant *δίκην τινὸς, in morem* vel *modum alicujus*, præsertim si a substantivis sumuntur et respondent Lat. in *atim*, ut *βοτρυδὸν racematim*, racemorum in morem et modum, *δίκην τῶν βοτρύων*: *νεφεληδὸν, instar nubium*: *πετρηδὸν, lapidatim*: *κοσκινηδὸν, instar cribri.* Lucian. in Tim. [§. 3.] plura hujusmodi adverbia hujus terminationis *σωρηδὸν* accumulavit et conglobavit, pro suo more, rotunde admodum et eleganter. *οἱ σεισμοὶ κοσκινηδὸν, καὶ ἡ χιὼν σωρηδὸν, καὶ ἡ χάλαζα πετρηδόν. terræ motus cribratim* (cribri instar frequentis), *et nix acervatim, et grando lapidatim.* (3.) Adverbia in *δὸν* desinentia pleraque derivantur a nominibus: pauciora a verbis. A nominibus plurima, ut *σωρηδὸν, κλαγγηδὸν, ἰλαδὸν, νεφεληδὸν, ῥοιζηδὸν*, et alia plura, quæ jam supra nominavi: pauca admodum a verbis, ut *συσταδὸν, comminus, παρὰ τὸ συστῆναι*; *ῥυδὸν, fluenter, affluenter, affatim, abunde*, a *ῥέω, ῥύω, fluo*, *ῥυδὸν* apud Hom. et semel tantum [Od. O. 425.] *Κούρη δ' εἰμ' Ἀρύβαντος ἐγὼ ῥυδὸν ἀφνειοῖο, affatim, abunde divitis*; *ἀναφανδὸν* et *ἀμφαδὸν, aperte, palam*, ab *ἀναφαίνω*, cum contra *κρυφηδὸν*, a *κρύπτω κέκρυφα*, *ἢ ἀμφαδὸν ἦε κρυφηδὸν* Hom. [Od. Ξ. 330.]; *αὐτοσχεδὸν*, compos. ex *αὐτὸς*, et *σχεδὸν, prope.*

(4.) Omnia adverbia hujus terminationis, derivata a verbis, sunt dicatalecta, habent terminationem in δὸν sc. et δὰ vel δην, reliqua omnia unam tantum in δόν. In δὸν et δὰ, ut σχεδὸν, saltem in compos. αὐτοσχεδὸν et -δὰ, ἀμφαδὸν et -δά: in δὸν et δην, ut ῥυδὸν et ῥύδην (retracto accent.), συσταδὸν et -άδην: κρυφηδὸν et -δὰ habet κρύφα et κρυφῆ synonym. unde et fit additione hujus syll. terminativæ. (5.) Adverbia hujus terminationis, derivata a fœminin., fiunt simpliciter a nominativo sing. assumendo syll. δὸν, ut a νεφέλη, νεφεληδόν; a πέτρα, Ion. πέτρη, πετρηδόν: ab ἀγέλη, ἀγεληδόν: a κλαγγὴ, κλαγγηδόν: ab ἴλη, Dor. ἴλα, ἰλαδόν. (6.) Adverbia in δὸν, facta a mascul. in ος, derivationem mutuantur a substantivis in η, ut a σωρὸς, σωρηδόν: a ῥοιτὸς, ῥοιτηδόν: a φορμὸς, φορμηδόν: a κοσκινὸς, κοσκινηδόν: a στοιχὸς, στοιχηδόν. Sic a genit. κυνὸς, κυνηδόν. Jam ὁμοθυμαδὸν, si esset solum derivatum a θυμὸς, esset θυμηδόν: sed quia est et deriv. et compos., ergo est ὁμοθυμαδὸν, η mutata in α. Et de adverbiis quidem hujus terminationis sufficiat hæc semel observasse: περὶ μὲν οὖν τούτων ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω.

— 25. ἔθηκα] *existimavi.* τιθέναι sequente infinitivo idem est quod ἡγεῖσθαι, aut ὑπολαμβάνειν, *arbitrari, existimare,* quod observandum duxi, quia non tam frequenter occurrit istud verbum in hac syntaxi aut significatione. Aristot. Polit. [vii. c. 13.] κυρίαν γὰρ αὐτὴν ὑπάρχειν τίθεμεν. *eam enim potestatem habere censemus.* [Themist. Phys. l. iv.] οἱ τὸ κενὸν εἶναι τιθέντες. *qui vacuum esse existimant.* Sequente (inquam) infinitivo, alioquin enim etiam τίθεσθαι in med. est *existimare, ducere,* sed sine infinit. seq., ut παρ' οὐδὲν τίθεσθαι, ἐν καλῷ τίθεσθαι, ἐν αἰσχρῷ τίθεσθαι, ἐν οὐδενὶ λόγῳ τίθεσθαι, et similibus.

P. 296. 7. ὡς ἀποροῦσιν, ἢ φοβοῦνται, ἢ θορυβοῦνται] Interpr. *æstuare, aut metuere, aut tumultuari, Græcos.* At ἀπορεῖν non est, *æstuare,* sed *dubitare, dubio et perplexo animo esse, inopem consilii esse;* vel etiam *inopem esse, penuria laborare,* præsertim cum genit. sequente. Ἀπορῶ absolute est *dubito, ambigo, hæreo, inops sum consilii;* ἀπορῶ cum genit. est *egeo, indigeo, inops sum alicujus rei,* ut ἀπορῶ τοῦ ἀργυρίου vel τῶν χρημάτων, *inops sum pecuniæ.* Videtur mihi istud verbum in hoc loco latissime sumi, ita ut tam rerum quam consilii inopiam denotet. Audiet Rex Pers. Græcos quiescere nec bellum moliri, non quasi rerum aut consilii inopes essent, aut metu consternarentur, aut intestinis motibus tumultibusque infestarentur. Tria enim hæc ἀποροῦσιν, φοβοῦνται, θορυβοῦνται, antitheta sunt, et opposita tribus illis quæ præcedunt, et quæ in superiori sententia suadet Demosth. ἔχετε ἡσυχίαν θαρροῦντες καὶ προσκευαζόμενοι. Quanquam ordine mutato, προσκευάζεσθαι opponitur τῷ ἀπορεῖν, θαρρεῖν contra est τῷ φοβεῖσθαι, et deinque ἔχειν ἡσυχίαν opponitur τῷ θορυβεῖσθαι. Copiis et armis et navibus et pecuniis estote instructi et apparati, ne quis nuntiet Regi vos ἀπορεῖν: deinde, estote bono et præsenti animo, ne Rex sentiat vos φοβεῖσθαι: postremo, placide et quiete vos et res vestras componite sine turba aut tumultu, ne audiat Rex vos θορυβεῖσθαι. Tria enim hæc si in nobis esse deprehendantur, præclaras ἀφορμὰς præbebunt hostibus nostris, maximam iis spem facient et animos addent; singula (inquam) tria hæc quanto magis universa, ἀπορία, φόβος, θόρυβος. Atque utinam profecto tria hæc τυκτὰ κακὰ, tria hæc mala fontica, nunquam ita inter nos grassentur, ut barbaro illi et communi hosti ansam præbeant, alas addant, cristas erigant, viam sternant, vel januam contra nos aperiant. Certe in his tribus, ἐν τῷ προσκευάζεσθαι, etc. salus vertitur nostra. Θορυβεῖσθαι, est *tumultuari;* θόρυβος, *turba, tumultus, strepitus,* a θροῦς *tumultus* et βοὴ *clamor,* unum ex iis vocabulis est, quæ ἐκ δύο ταυτοσήμων λέξεων σύγκειται (ut loquuntur Gr.), *ex duobus vocibus synonymis componuntur.* Talia sunt, ab ὄρω *concito* et θύνω *concito,* ὀροθύνω: a χρέος et ὀφειλὴ, χρεωφειλέτης: a στρέφειν et δινεῖν, στρεφεδινεῖν *vertigine laborare:* ab ἰλιγγιᾷν et φονεύειν et κτείνειν: a φόνος et κτόνος, φονοκτονεῖν: a δονεῖν et πάλλειν, δονπαλίζειν *concutere, quassare:* ab ἔρα et γῆ, ἔργον *opus,* quia τὸ γεωργεῖν, *terram colere et exercere,* ut primum sic præcipuum opus hominis, unde ἔργον αὐτονομ. ἡ γεωργία: a φιλεῖν et ἥδεσθαι, φιληδεῖν: a κάσις et γεννητὸς, κασίγνητος, *frater germanus, cognatus:* a πρᾶος et εὐμενὴς, πρευμενὴς, *mitis, benignus, benevolus:* ab ἱκέσθαι et θύειν, ἰχθὺς, a celeritate motus: ab ἀρχεῖν et ἡγεῖσθαι, ἀρχηγός: a μυθεῖσθαι et λεγειν, vel a μῦθος et λόγος, μυθολογεύειν: a γῆ et πεδον, γήπεδον, et Dor. δάπεδον, *terra, solum:* sic a θροῦς et βοὴ, θόρυβος. Illud vero καλοκάγαθος peculiare est, quia inter synonyma intercedit copula καὶ, quod in aliis non fit. Jam et unum est compositum vocabulum (forte plura, sed unum tantum observavi), quod conflatur non ex duobus vocabulis synonymis, sed ex eodem geminato mediante præpos. viz. ἀλλοπρόσαλλος, qui Martis character est Hom. Sed et unum itidem ex reduplicatione ejusdem vocis, sed sine præpositione inter, φιλόφιλος apud Aristot. Nescio an hæc observare operæ pretium vobis videatur, mihi certe οὐκ ἀηδές.

— 13. παράνοιαν] Ἄνοια, ἀπόνοια, et παράνοια, *vecordia, vesania, morbus seu cæcitas mentis,* fere idem sunt: aliquid tamen

discriminis intercedit, quod παράνοια minus sit quam ἄνοια aut ἀπόνοια. Ἄνοια est *mera amentia, dementia;* ἀπόνοια, *desperatio, seu desperata nequitia,* et ἀπονενοημένος, *homo perditi et profligati ingenii.* Sed περὶ τῆς ἀπονοίας fuse egimus ad Theophr. Charact. ex quibus unum caput erat περὶ τῆς ἀπονοίας. Ἄνοια igitur ad mentem solummodo, ἀπόνοια etiam ad mores, refertur. Ἄνοια plus est quam παράνοια: ἄνοια *dementia,* παράνοια *delirium,* et παρανοεῖν *aliquid præter rectum sapere, perperam sapere* vel *intelligere.* Παρὰ in comp. semper fere in malum sonat, præsertim in hac comp. cum verbis notitiæ seu sensus seu intellectus, ut in παρορᾷν, παρακούειν, et similibus. Et certe multa vocabula synonyma sunt composita cum hac præposit., quæ denotant dementiam sive delirium. Inter alia tria sunt adjectiva, tria iterum verba, hujus significationis, quæ observavi tanquam notatu non indigna. Tria adjectiva sunt παράφρων, παράφορος, et παρήορος: duo priora τοῖς καταλογάδην scriptoribus in usu sunt, tertium poeticum et Homericum. Tria verba synonyma sunt παρακινεῖν, παρακόπτειν, et παραπαίειν; quæ verba elegantia sunt, nec minorem emphasin quam ellipsin præ se ferunt. Παρακινεῖν neutraliter pro παρακινεῖσθαι, quasi *dimoveri a recto mentis statu,* vel *a rectæ rationis dimoveri.* παρακόπτειν etiam neutraliter: sic τῆς διανοίας, *a mente et ratione excutior, excussus sum mente,* h. e. *deliro, insanio,* vel etiam *cespito, impingo, laboro,* ut significet lapsum mentis, et sic παρακόπτω ἁπλῶς erit pro παρακόπτω τῇ διανοίᾳ ἐντελῶς, atque ita sane Aristot. alicubi [de Mirab. Auscult.] λέγεται δέ τινα ἐν Ἀβύδῳ παρακόψαντα τῇ διανοίᾳ. *quendum furore correptum, insanum, delirum.* Eodem modo παραπαίω est *deliro, insanio, desipio,* comp. ex παίω *percutio,* quasi *mente percussus,* seu *excussus, sum.* Ambo hæc verba παρακόπτειν et παραπαίειν eadem pagina leguntur apud Porphyr. l. iii. περὶ ἀποχῆς: οὐδ' ἂν παραπαίοντα ἢ παράφρονα εἴποις. *neque desipientem aut stolidum dixeris.* ubi παραπαίοντα exponitur per παράφρονα. Et paulo post: ὥσπερ ἀνθρώπου μελαγχολῶντος ἢ παρακόπτοντος. *hominis melancholici aut delirantis.* Ex occasione hujus præposit. παρὰ in hac voce παράνοια, visum est mihi obiter annotare tria hæc verba elegantia, quæ et synonyma sunt inter se, atque etiam τῷ παρανοεῖν et τῇ παρανοίᾳ, παρακινεῖν, παρακόπτειν, παραπαίειν. quæ verba ut denotant delirium et defectum mentis, ita Gramm. in iis volunt esse ellipsin et defectum vocis τὸν νοῦν, vel τὴν διάνοιαν, vel ejusmodi: ita ut proprie significent mentem quasi a sua sede amotam et excussam: unde φρένας ἐκπεπαταγμένος apud poetam, quasi *mente excussus, amotus,* h. e. *delirus, vesanus.* [Od. Σ. 326.] Ξεῖνε τάλαν, σύ γέ τις φρένας ἐκπεπαταγμένος ἐσσί. Hoc unicum jam addo de hac voce παράνοια, quod forsan observare nec insuave prorsus fuerit nec inutile, viz. παράνοια et παροινία, ut nec sic nec sensu, multum differunt; valde affines et cognatæ sibi mutuo sunt παράνοια et παροινία. Παροινία est *contumelia, petulantia,* proprie inter pocula et ebrietate admissa, et quid aliud hoc est quam παράνοια: certe μέθη est μανία quædam, παροινία, παράνοια. Ebrietas est comes et soror et magister et nutrix insaniæ, immo est ipsa insania: tum enim homines, et non potius pecudes, quanquam in pecudes quidem inebriantur, sed tum inquam maxime, cum παροινοῦσι, cum παραπαίουσι et παρακόπτουσι et παρακινοῦσι.

— 14. ταῦτ' ἂν ἐπίῃ σκοπεῖν αὐτῷ] *hæc si considerare in animum induxerit,* ad verbum *supervenerit ei, venerit ei in mentem.* Verbum ἐπιέναι hoc in sensu idem plane quod ἐπέρχεσθαι supra p. 173. 18. eique prorsus synonymum. Ἐπιέναι igitur sequente infinitivo est *succurrere, subire, venire,* in mentem sc. hoc vel illud facere, εἰς νοῦν ἔρχεσθαι. Cujus tamen significationis nulla mentio apud Lexicogr. Script.: cum tamen peculiaris et observatu digna. Clem. Alexandr. Strom. l. vii. πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἐκ γραφῆς ἔπεισι μαρτύρια παρατίθεσθαι.

— 19. ὑπεραίρουσαν] *excellentem.* Ὑπεραίρω proprie est *extollo, effero,* transitive; atque inde passive et intransitive, *efferor, attollor, supergredior, excello, transeundo excedo,* plerumque cum accus. personæ, vel rei duntaxat. Aristot. Pol. [ii. 7.] ἐὰν γὰρ ὑπεραίρῃ τὸ τῆς οὐσίας μέγεθος ὁ τῶν τέκνων ἀριθμός. aliquando cum accus. personæ et dat. rei. Plut. [Lycurg. c. 31.] ὑπερῆρε τῇ δόξῃ τοὺς πάντας. Αἴρω simplex quidem est et transit. *tollo, attollo,* et intransit. *moveo, migro,* ἀπαίρω. Dicerem tamen comp. ὑπεραίρω non esse ab αἴρω intransit. *migro, solvo, proficiscor,* sed ab αἴρω transit. *tollo, attollo:* nam ὑπεραίρω est *attollor, efferor supra aliquid* vel *aliquem,* adeoque *excello, excedo, supero,* νικῶ, προσφέρω, προέχω, ὑπερέχω. Notetur itaque hæc regula: Plurima verba sunt apud Gr. quæ per compositionem ex activis et transitivis fiunt neutra vel passiva. Simplicia sunt transitiva, composita intransitiva. Exemplo hæc pauca sunt ex plurimis, κόπτω *scindo,* transit., προκόπτω *procedo, progredior,* quasi *viam coram me scindo:* ἔχω *habeo,* transit., ὑπερέχω *excello,* sic προέχω et προφέρω: κινέω *moveo,* transit., παρακινέω *deliro,* sic παρακόπτω et παραπαίω et synon. intransit. a transit. κόπτω et παίω. Sed præ-

sertim verba excellendi et superandi hoc modo fiunt, ut ὑπερέχειν, προέχειν, προφέρειν, ὑπεραίρειν et quædam alia synon.; de quo hæc regula observetur: Quædam verba sunt apud Gr. quæ in simplici significant *ferire, jaculari, percutere*, quæ in comp. cum præpos. ὑπὲρ eleganter significant τὸ νικᾷν, *excellere, superare, excedere.* Tria præ aliis annotavi: a παίω *percutio*, ὑπερπαίω *excedo, excello*: a βάλλω *jacio*, ὑπερβάλλω: ab ἀκοντίζω *jaculor*, ὑπερακοντίζω *excello*, quasi ultra alium et supra alium jaculor, excello frequentiss. Quibus synonym. περιβάλλω pro ὑπερβάλλω. Longin. περὶ ὕψ. [§. 1.] καὶ ταῖς ἑαυτῶν περιέβαλον. leg. εὐκλείαις τὸν αἰῶνα περιέβαλον. *seculum* aut *vitam fama superarunt.* ubi fallitur vir doctissimus, qui eo in loco pro περιέβαλον leg. vult ὑπερέβαλον. "περιέβαλον (inquit) pro ὑπερέβαλον lapsus proclivis." Imo non omnino lapsus: nam περιβάλλειν hoc sensu idem est quod ὑπερβάλλειν, *excellere, superare.* Hom. Odyss. [O. 17.] ὁ γὰρ περιβάλλει ἅπαντας Μνηστῆρας δώροισι. auctor brevium Schol. περιβάλλει· νικᾷ, ὑπερβάλλει.

— 20. διαλλακτοῦ] Διαλλακτὴς, *conciliator, pacificator, honorarius arbiter, index compromissorius*, idem qui διαιτητὴς, vel potius διαλλακτήριος διαιτητής. Omnis enim διαιτητὴς non erat διαλλακτής. Certus erat numerus τῶν διαιτητῶν. Sed quivis erat διαλλακτὴς, quemcunque litigantes elegerint ad compromittendas inter se lites. Διαλλάττω et καταλλάττω idem sunt, *concilio, reconcilio.* Et tamen non dicitur, ut volunt Gramm., καταλλακτὴς, sed tantum διαλλακτής: et ratio est, quia licet utrumque sit *conciliare*, tam διαλλάττειν quam καταλλάττειν, tamen διαλλάττειν proprie est *ad concordiam reducere opera alicujus tertii tanquam mediatoris*, καταλλάττειν etiam *absque illa.* Ergo licet a διαλλάττειν sit διαλλακτὴς, tamen a καταλλάττειν non dicitur καταλλακτής. Operæ pretium fuerit notare τὴν ἐναντιοσημίαν hujus verbi διαλλάττειν. Significat enim et *discrepare* seu *discordare*, atque etiam *reconciliare discordantes et in gratiam reducere.* Notetur ergo discrimen. διαλλάττω (ἐν αἷς διαλλάττωμεν) de personis absolute sine casu seq. est *discrepo, differo, discordo*; at cum accus. plur. personæ est *concilio, reconcilio litigantes* seu *dissidentes*, ut διαλλάξαι τινὰς ἀλλήλοις vel πρὸς ἀλλήλους.

— 24. μὴ μακρὰ λέγων λίαν ἐνοχλῶ] *ne sermonis prolixitate nimium vobis molestus sim*, formula qua utuntur Rhetores in epilogis orationum, cum tædium deprecari volunt. Ἐνοχλῶ *molestiam creo, molestus sum*, ab ὄχλος *molestia*, ταραχὴ, unde ὄχλον παρέχειν idem quod πράγματα παρέχειν, et δι' ὄχλου εἶναι, *molestum esse.* Notetur idem vocabulum in tribus linguis eruditis significare et *populum* seu *multitudinem* et *molestium.* Est enim profecto populus res molesta. In Heb. המון est et *multitudo* et *tumultus*; in Gr. ὄχλος est πλῆθος et ταραχή: et sic in Lat. *turba.* Sed vereor jam ne et ego videar vobis δι' ὄχλου εἶναι. Hic igitur vela contraham et concludam hac formula, licet non orator, tamen more oratorum, μὴ μακρὰ λέγων λίαν ἐνοχλῶ. Solummodo auream hanc sententiam, quam hic   orationis quæ habet Demosth. coronidis loco apponere vobisque commendare, utpote aureis literis omnium hominum cordibus inscribi et insculpi dignam, viz. ἄρχειν δὲ μηδενὸς μήτε λόγου μήτε ἔργου ἀδίκου. Præclara vero vox nec tam Attico Oratore quam Christiano Theologo digna. Itaque in hac voce desino. Atque hæc hactenus ad hanc orationem pro modulo nostro annotata dictaque sunto. Quoniam vero ex loco quodam Hom. χρυσέην δ' ἐπέθηκε κορώνην, χρυσέην κορώνην (h. e. ἀγαθὸν τέλος), auream coronidem unicuique operi imponendam esse monent Gr. Parœmiogr. (ut inquit Eustath.), liceat igitur mihi. Statuit (quantum opinor) Dem. vester iterum (si vobis ita placet) hoc in loco vos convenire et vobiscum in hanc palæstram descendere. Sed profecto tam timidus est, ut non ausit τὴν κυρίαν τάξαι, nec certum diem vobis præstituere; et vellem equidem actis natalitiis ad munus rediret; saltem si inter initiorum termini et quadragesimi ἀξιόλογον aliquid temporis spatium intercesserit; quod tamen vereor, ne aut nullum fuerit, aut periguum. Interim V. clariss. atque huc Aud. valete. [sic multa modis multis confusa.]

DE RHODIORUM LIBERTATE.

Quanquam bello Peloponnesiaco insigniter accisæ et afflictæ essent res Atheniensium, postea tamen virtute Cononis et Timothei et Iphicratis aliorumque ducum præstantissimorum paulatim pristinas vires recuperare cœperunt: imo usque adeo refloruerunt, et in eam magnitudinem excrevit et provecta est eorum potentia, ut finitimis gentibus atque populis suspecti esse inceperunt. Hinc Chii, Rhodii, Byzantini, aliique νησιῶται, qui jam diu sub eorum imperio et ditione fuerant, inita inter se societate et excusso priori jugo, bellum contra Athenienses susceperunt: quod propterea *bellum sociale*, πόλεμος συμμαχικὸς, dicebatur. Initum

hoc bellum in Græcia anno tertio Olymp. cv., et anno demum quarto, viz. anno tertio Olymp. cvi., terminatum. Voces et phrases insigniores, quæ in hoc Argumento occurrunt, fere jam antea habuimus, ut πόλεμον ἄρασθαι, πεποίημαι, οἰκείως ἔχειν, πρός τινα συστήσασθαι, ut non opus sit iis explicandis immorari. Sensus et scopus argumenti sic se habet, ut legere est apud Diod. Sic. l. xvi. [c. 7.] qui solus (quantum scio) ex Hist. Græcis hujus belli meminit. In hoc bello duces Atheniensium erant Chabrias, Iphicrates, et Timotheus Cononis filius. Implicatis autem hoc bello Atheniensibus, Philippus Amphipolin recipit, et Potideam Pydnamque et Philippos occupat, et ad totius Græciæ imperium viam sternit. Exitus hujus belli hic fuit: μηκυνομένου πολέμου (Ulp.) ἠναγκάσθησαν εἰς συνθήκας ἐλθεῖν πρὸς αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι, ὥστε αὐτονόμους εἶναι καὶ ἐλευθέρους. *coacti sunt Athenienses pacem facere cum Insulanis, sic ut liberi et sui juris essent.* Sed progrediamur in Argumento. Durante hoc bello, vel certe statim finito, Mausolus, Cariæ regulus seu præfectus sub Rege Persarum, Rhodiorum, qui Cariæ finitimi erant, libertati insidias struxit, et mutata paulatim Reip. forma libertatem statumque popularem iis eripuit, et ex Democratia Aristocratiam vel etiam Oligarchiam constituit. Monet igitur in hac oratione Demosthenes, nullo modo ferendum esse; adeoque suadet Atheniensibus Rhodiorum tutelam et patrocinium suscipere, eosque in pristinam libertatem asserere atque vindicare: quippe Democratiam nervum esse Atheniensis imperii, maximeque ex Repub. esse ut Græcæ civitates populari statu gauderent. Maxime igitur urget τὸ συμφέρον, bonum sc. publicum et communem utilitatem: hoc enim caput est ἐν τῷ συμβουλευτικῷ seu deliberativo genere orationis. Addit tamen etiam τὸ πρέπον seu τὸ καλὸν, honestum et decorum; pulcrum quippe et præclarum fore et pro gloria splendoreque nominis Atheniensis miseris etsi male meritis succurrere et opitulari: nec enim convenire viris fortibus atque magnanimis μνησικακεῖν τοῖς ἁμαρτάνουσι, sed veterum imo et recentium injuriarum oblivisci, easque Lethes et Amnestiæ barathro quodam sepelire. Atque hæc fere mens est hujus hypotheseos Libanianæ, adeoque summa et scopus illius orationis, quæ sic incipit.

Arg. p. 298. ult. μνησικακεῖν] *mala*, seu *injurias, in animo et memoria retinere.* Pulcrum autem hoc orationis caput et argumentum in quo insistit Demosth., suadens Athen. μὴ μνησικακεῖν nec refrisare memoriam et cogitationem veterum injuriarum. Certe est memoria hominum injuriarum tenax. Scribunt in marmore læsi. Si quid in nos ἡμάρτη, manet alta mente repostum: e contra si quid beneficium in nos collatum, in vento et rapida aqua scribimus illud. Aqua beneficia scribuntur; in vento aut pulvere τάχιστα γηράσκει ἡ χάρις (Phil.), nihil tam cito senescit quam beneficium. At vivunt, imo valent et florent et reviviscunt et repubescunt in animis hominum injuriæ. Memini me legisse de quodam (ni fallor, de Augusto), eum nihil unquam oblitum fuisse præter injurias; at quam plurimi sunt (proh pudor) etiam Christiani, qui nihil aliud meminerunt. Ὀργὴ et χόλος cadunt etiam in virum bonum; sed non κότος *ira reposita*, nec μῆνις *ira permanens.* Facessat ex animis pectoribusque Christianis illa vox, qua Homerus suum prim. incepit; hæreat potius nobis in animo, veluti trabali fixa clavo sedeat divina illa vox ejusdem pr. poet. [Il. N. 115.], ἀκεσταί τοι φρένες ἐσθλῶν, et iterum [Il. O. 203.] στρεπταὶ μέν τε φρένες ἐσθλῶν, et iterum [Od. Θ. 408.] ἔπος δ' εἴπερ τι βέβακται Δεινὸν, etc.: nec tantum si quid δεινὸν ἔπος βέβακται, sed et si quid δεινὸν ἔργον πέπρακται, οἴχοιτο, abeat, in æternum abeat, et evanescat, et tenebris et silentio et oblivione sepeliatur. Nec certe fraudandi sunt hac sua laude Athenienses, qui post exactos xxx. tyrannos, communi omnium consensu, decretum fecerunt, ut injuriarum offensionumque omnium, quæ durante illa tyrannide ultro citroque illatæ acceptæque essent, foret oblivio, quam ἀμνηστίαν vocarent. Non igitur novum hoc Athen. quod suadet Demosth., viz. τὸ μνησικακεῖν. Egregie et eleganter Lucian. [Prom. §. 8.] ἐς τὸ αὔριον ταμιεύεσθαι τὸ μῖσος καὶ μνησικακεῖν καὶ ἕωλόν τινα μήνιν διαφυλάττειν, ἄπαγε, οὔτε θεοῖς πρέπον οὔτε ἄλλως βασιλικόν. Non igitur πρέπον Athenis, quæ θεῶν ἕδος καὶ βασιλεύουσα πόλις. Postquam dixi de re, dicam jam aliquid de voce (dulcis enim hæc mihi vox est, et vix ab ea divellor) μνησικακεῖν. Κακὸν ubique se ingerit et insinuat in compositione: verbi formam hic induit, conjunctum cum nomine, quod bonum non facit. Procœmium ex præoccupatione προκαταλαμβάνει τὸν ἀκροατήν. Quoniam enim χαλεπὸς ὁ λόγος τῷ συμβούλῳ (Ulp.), in lubrico et difficili argumento versatus est Demosth. Grave enim et   et susp. videbatur Rhodiorum causam agere aut in eorum favorem aliquid dicere, quippe qui maxime et præ aliis injuriam Atheniensibus fecissent, eosque plurimum lacessissent. Ideo in limine orationis præoccupatione utitur; atque ab Athen., utcunque ita se res Rhodiorum habuerint, ut Athen. Reip. maxime infensi infestique esse videantur, veniam tamen

dicendi et libertatem sermonis hac de re sibi concedi passim quærit.

Orat. p. 298. ult. ἐπειδὰν γάρ τι - - - πρὶν δόξαι] Ubique hoc inculcat Demosth. Abundabant psephismatis et decretis Athenienses; sed psephismata sua vix unquam exsequi solebant. Aliud est promittere, aliud donare. Sic et aliud est decreta facere vel discernere et statuere, aliud decreta exsequi. Olynth. Γ. [§. ϛʹ.] ψήφισμα οὐδενός ἐστιν ἄξιον, ἂν μὴ προσγένηται τὸ ποιεῖν ἐθέλειν τά γε δόξαντα προθύμως. Olynth. Β. [§. εʹ.] ἅπας μὲν λόγος, ἂν ἀπῇ τὰ πράγματα, μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενόν. Olynth. Γ. [§. ϛ.] τὸ πράττειν τοῦ λέγειν καὶ χειροτονεῖν ὕστερον ὂν τῇ τάξει, πρότερον τῇ δυνάμει καὶ κρεῖττόν ἐστι. Notum illud cujusdam Spartani in Athenienses [Plut. Lacon. com. Apophth.] Νὴ τὼ Σιὼ, ἴσασι μὲν οἱ Ἀθηναῖοι τὰ καλὰ, οὐ πράσσουσι δέ. Ut non immerito dixerit Philos. in initio Ethicorum; οὐ γνῶσις, ἀλλὰ πρᾶξις.

P. 299. 8. τὰς βλασφημίας — ἀπολύσασθαι] Βλασφημία apud Script. Eccl. de contumelia erga Deum, apud profanos de calumnia seu contumelia erga homines. Sed de usu et origine hujus vocis memini me dixisse antea. Ἀπολύσασθαι idem fere hic quod supra διαλύσασθαι. De Symmor. [§. ιʹ.] διάλυσονται ἁμαρτίας. Ubi est *dissolvere, diluere, expiare delicta*; ita hic βλασφημίας ἀπολύσασθαι est *maledicta refutare, opprobria* seu *convitia refellere*. Plut. Anton. [c. 73.] ἡ δὲ Κλεοπάτρα ἀπολυομένη τὰς αἰτίας καὶ ὑπονοίας ἐθεράπευεν αὐτὸν περιττῶς. *diluens crimina et suspiciones impense eum colebat.* Plat. in Apol. [c. 27.] οὐ ῥᾴδιον ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ μεγάλας διαβολὰς ἀπολύεσθαι. βλασφήμει ἐῤῥωμένως· οὐ γὰρ ῥᾴδιον ἀπολύεσθαι. *calumniare fortiter, et aliquid hærebit.* Plut. Fab. δι' ἔργων ἀπολύεσθαι τὸν Λακωνισμὸν ἐβούλετο. Sic hic τὰς βλασφημίας ἔργῳ ἀπολύσασθαι: et certe optima illa criminum et convitiorum purgatio et refutatio, quæ fit ἔργῳ vel δι' ἔργων, *factu et operibus*, alioquin quid verba audiam, cum facta videam? Elegans verbum hoc in sensu et huic synonymum est ἀποτρίβεσθαι itidem *amoliri, diluere, purgare*, sc. crimina vel accusationes vel contumelias vel convitia. Diodor. Sic. ἐπειρᾶτο τὰς καθ' αὐτοῦ διαβολὰς ἀποτρίβεσθαι, *calumnias diluere.* Æsch. [c. Timarch. §. λεʹ.] ταῖς γὰρ ἀλλοτρίαις αἰτίαις ἀποτριψάμενος τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ ἐγκλήματα. Nec multo aliter Dem. noster Olynth. Α. §. εʹ. Paulo aliter Philos. Eth. ii. 2. διὸ καὶ χαλεπὸν ἀποτρίψασθαι τοῦτο τὸ πάθος ἐγκεχρωσμένον τῷ βίῳ. *ideoque hanc passionem, qua vita nostra penitus imbuta est, eluere atque abstergere est difficile.* Et Julian. Ep. ἀποτρίψασθαι τὴν αἰδῶ καὶ ἀποθέσθαι. *pudorem excutere ac deponere.* In metaphorica hac significatione non dicunt Gr. ἀποτρίβειν, sed ἀποτρίβεσθαι, ut nec ἀπολύειν, sed ἀπολύεσθαι. Notetur itaque discrimen. Ἀπολύειν voce et forma act. semper transit in personam, estque *liberare, absolvere, dimittere*, reum sc. aut captivum: at ἀπολύεσθαι voce et forma passiv., sed act. significatione, transit in rem, estque *diluere, purgare, refutare*, crimina sc. aut convitia aut calumnias aut ejusmodi, uti hoc in loco. Homerus tamen semel dixit ἀπολύεσθαι de redemptione captivi pro *luere*, λυτροῦσθαι. Il. Χ. [49.] Ἀλλ' εἰ μὲν ζώουσι μετὰ στρατῷ, ἦτ' ἂν ἔπειτα Χαλκοῦ τε χρυσοῦ τ' ἀπολυσόμεθ'· ἔστι γὰρ ἔνδον. Ubi tamen discrimen est inter ἀπολύειν et ἀπολύεσθαι etiam in hoc sensu ubi agitur de liberatione seu redemptione captivi: nam ἀπολύεσθαι dicitur is qui captivum liberat et redimit ab alio, qui persolvit redemptionis pretium, λύτρα, ἄποινα; at ἀπολύειν qui captivum liberat et dimittit accepto pretio. ἀπολύεται is qui redimit et qui pretium solvit; ἀπολύει is a quo redimitur et qui pretium accipit. Atque ita ἀπολύεσθαι in illo loco Hom. χαλκοῦ τε χρυσοῦ τ' ἀπολυσόμεθ', *nos ære et auro eos redimemus*, ære et auro sc. pro pretio datis. At ἀπολύει, qui pro pretio dimittit captivum seu mortuum, ut νεκροπέρνας ille Achill. apud Lycophr. [Alex. 27.] Hom. Il. Κ. [449.] Εἰ μὲν γάρ κέ σε νῦν ἀπολύσομεν ἠὲ μεθῶμεν, Gr. Gramm. ἀπολῦσαι αἰχμάλωτον, τὸ λύτρα λαβόντα ἀφεῖναι· ἀπολύσασθαι δὲ, τὸ λύτρα δόντα ῥύσασθαι. Ita differunt simpl. λύειν et λύεσθαι, λῦσαι et λύσασθαι. Λύειν et λῦσαι est captivum demittere accepto lutro, seu redemptionis pretio; λύεσθαι et λύσασθαι, redimere soluto pretio. Λύεται, qui redimit; λύει a quo redimitur. Ut in limine Iliados, venit Chryses in exercitum Gr. λυσόμενός τε θύγατρα, etc. *filiam redempturus*, inquiens παῖδα δέ μοι λύσατε φίλην. Chryses voluit λύεσθαι, *redimere*; at Agamemnon noluit λύειν, h. e. *dimittere*, vel ἀπολύειν. Porro sic differunt ἀφεῖναι et ἀπολῦσαι. ἀφεῖναι est *remittere, dimittere gratis*, προικὸς καὶ δωρεάν: ἀπολῦσαι, *dimittere*, sed non nisi certo pacto et pretio, nec nisi quis persolverit λύτρα, ἄποινα, ῥύσια, ζωάγρια. tot enim nominibus appellant Græci pretium redemptionis.

— 9. δόξης καλῆς] Ut κλέος ἐσθλόν. Δόξα apud puriores Gr. semper est μέση λέξις. Nihil aliud est quam *fama, existimatio, opinio*, sive bona sive mala: unde per se positum in meliorem partem. Hic δόξα καλὴ, ut apud Plat. δόξα κακή. At δόξα pro *gloria* inferioris Gr. est, nec nisi a sacris scriptoribus usurpatur. Hoc viz. est quod velim dicere. Κακὸς in compos. verbali aliquando extremum locum occupat. Multa sunt verba composita ex alio

vocabulo et κακὸς, adeoque desinentia in κακέω, cum tamen ex alia voce et ἀγαθὸς vel ἐσθλὸς nullum sit, et unum tantum ex alio vocabulo et καλὸς, viz. φιλοκαλέω, *honestatem colo, sum rerum pulcrarum studiosus*: adeoque κακὸν facilius adhæret et rebus associat et agglutinat se, quam ἀγαθόν. Nullum est verbum compos. desinens in ἀγαθέω aut ἐσθλέω, in κακέω plurima. Tria tantum observabo, utpote insigniora: ἀνεξικακέω, *malorum patiens, tolerans sum*; ἐθελοκακέω, *sponte mali non ignarus sum, prævaricatorem ago in pugna*, et μνησικακέω, *memor sum malorum*, h. e. injuriarum, unde μνησίκακος et μνησικακία, et ἀμνησικακία, *injuriarum oblivio*, idem quod ἀμνηστία. [Hæc ad priorem notam clare spectant.]

— 12. πρυτανεύσας ταῦτα καὶ πείσας] *dux et auctor hujus rei, harum rerum transactor et summus administrator fuit.* πρυτανεύειν et πρυτανεύεσθαι verbum translatum a Rep. Athen. Notum qui fuerint πρυτάνεις Athenis, et φυλὴ πρυτανεύουσα. Est πρυτανεύειν, τῶν πρυτανέων *officio fungi*, atque inde μεταφορικῶς, *regere et administrare quovis modo.* Ulp. πρυτανεύοντα κυρίως μὲν ἀντὶ τοῦ πρυτανέα ὄντα, ἀντὶ δὲ τοῦ διοικοῦντα, Δημ. ἐν Φιλιππικοῖς. Locus, quem respicit Gramm. ille, habetur oratione de Pac. [§. βʹ.] τὰ παρ' ὑμῖν διοικοῦντα Φιλίππῳ καὶ πρυτανεύοντα. *ad Philippi commodum omnia regentem et moderantem.* Sic et Phil. Γ. [§. ιγʹ.] Heliod. l. i. [§. 36.] εἴ πῄ σοι κάθοδον λάβοι πρυτανευόμενος. *si quomodo ita rem gerat atque administret, ut reditum tibi procuret et obtineat.* Idem suaviss. auct. l. vii. [§. 50.] ὅπως ἂν ἀσφαλῶς γένοιτο πρυτανευόμενος. *ut securitatem facto providerem.* Synes. Ep. ἐῤῥωμένος διαβιώης φιλοσοφίας εὐθυμίαν πρυτανευούσης ἀκύμονα. *strenue totum vitæ cursum conficias, philosophia securitatem animi procurante tranquillam.* Isocrat. [Panegyr. §. λδʹ.] καὶ τοῦ πολέμου κύριος ἐγένετο, καὶ τὴν εἰρήνην ἐπρυτάνευσε. *jus habuit belli et pacem pro arbitrio suo constituit.* Aristoph. Acharn. [59.] ἐγὼ μὲν οὐκ (sc. σιγήσω)· Ἢν μὴ περὶ εἰρήνης γε πρυτανεύσητε. *nisi consilia de pace agitetis, nisi de pace agatis et consulatis.* πράττητε, χρηματίζητε. Gr. Theol. πρυτανεύειν de providentia et administratione divina non raro usurpant. Greg. Naz. or. xi. ὡς ἂν τὸ ἑτοιμασθῆναι καὶ μὴ ταραχθῆναι, τοῦ Θεοῦ πρυτανεύοντος. *Deo viz. hoc ordinante et constituente ut parata ea res et non turbuta esset.* et or. iii. in Jul. κατὰ πρόγνωσιν ἐπὶ τὴν ἐκστρατείαν ἀρθεὶς, καὶ δαιμόνων κίνησιν τὸ μέλλον ὑπισχνουμένων καὶ μεταβολὴν πρυτανευόντων τοῖς πράγμασι. *mutationem rerum procurantium, agitantium.* Duo præcipue erant capita in quibus plurimum triumphabant οἱ ἐξ ἐναντίας, et quæ Demostheni in hac causa maxime obstare videbantur, quo minus vel ipse Rhodios defendere tuto honesteque posset, vel Athenienses Rhodiorum tutelam suscipere eorumque libertatem vindicare deberent. Ea erant ἡ τῶν Ῥοδίων ἀπιστία et ὁ παρὰ τοῦ βασιλέως φόβος, *Rhodiorum perfidia* et *metus regis Persarum.* His duobus per procatalepsim seu præoccupationem occurrit Demosth. in initio hujus orationis. Et Rhodiorum quidem injuriæ et perfidiæ opponit τὴν μεγαλοφροσύνην τῆς πόλεως καὶ τὸ σύνηθες, id viz. esse pro gloria et indole et more Atheniensium μὴ μνησικακεῖν, malorum ἀμνηστίαν facere, μὴ νικᾶσθαι ὑπὸ τῶν κακῶν (ut Apostoli verbis utar), ἀλλὰ νικᾷν ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακὸν, et male meritis benefacta rependere. Quamvis igitur Rhodii fœdifragi perfidique sint, et διὰ τὴν αὐτῶν ὕβριν nulla a vobis injuria lacessiti, sed sua tantum petulantia permoti, bellum vobis intulerint: vos tamen agite quod vostrum est, et quod famam et decus et splendorem et magnanimitatem decet urbis Athen.; miseris et supplicibus jam succurrite, eorum jura defendite, libertati consulite, et democratiam periclitantem suffulcite. Hoc enim non modo pulcrum et præclarum et gloriosum, sed etiam utile et conducibile et percommodum vobis futurum est. Cum hoc palam omnibus innotuerit, vos libertati vindices et salutis auctores iis fuisse, qui de vobis tam male meruerint, omnes statim ad vos confluere, omnes amicitiam societatemque vestram expetere, incipient, utpote benevolentiam et amicitiam vestram incolumitatis suæ pignus et tesseram et arrhabonem esse arbitrantes.

— 19. σύμβολον τῆς αὐτῶν σωτηρίας] *salutis suæ signum*, vel *tesseram incolumitatis suæ*, ut vertit Interpr.... Certe σύμβολον vox est latissimæ significationis: *nota, signum, indicium*, ut cum dicit Philosoph. τὰ ἐν τῇ φωνῇ sunt τῶν ἐν τῇ ψυχῇ παθημάτων σύμβολα. Duæ autem sunt significationes hujus vocis (pro *signo*) maxime insignes, quorum altera saltem huic loco congruere videtur, viz. qua σύμβολον ponitur pro *tessera militari*, sive signo bellico quo socii ab hostibus discernuntur in acie, quod communiter σύνθημα apud Gr., quasi id de quo pacti sunt et convenere omnes qui in iisdem castris militant, vulgo *WORD or WATCH-WORD*, Lat. *tessera*. Virg. [Æn. vii. 637.] "Sit belli tessera signum." Sil. Ital. [l. vii. 347.] "discurrit tessera castris." et iterum [l. xv. 475.] "tacitum dat tessera signum." ubi intelligere videtur non σύνθημα sed παρασύνθημα. Ita enim differunt σύνθημα et παρασύνθημα (juxta scriptores tacticos), ut *signum vocale* (in bello) sit σύνθημα, *signum mutum* παρασύνθημα. Maximus autem usus παρασυνθήματος ob milites peregrinos qui diversa lingua

utuntur. Onosand. Strateg. c. 26. *χρησιμώτατον δή που τοῦτο καὶ πρὸς ἑτερογλώσσους συμμαχίας τῶν ἐθνῶν· οὔτε γὰρ λέγειν οὔτε ξυνιέναι δυνάμενοι φωνῆς ἀλλοτρίας, αὐτῷ τῷ παρασυνθήματι κρίνουσι τό τε φίλιον καὶ τὸ πολέμιον.* Servius ad locum Virg. jam adductum, "it belli tessera signum:" "Symbolum bellicum quod ad pugnam exeuntibus datur, sc. propter confusionem vitandam, Gr. dicitur *σύνθημα*, ut fuit in bello Marii 'Lar Deus,' in Syllæ 'Apollo Delphicus,' in Cæsaris 'Venus Genetrix.'" Appian. Ἐμφ. l. ii. [c. 76.] de prælio illo fatali de Cæs. et Pomp. *τὰ συνθήματα ἀναδιδόντος, ὁ μὲν Καῖσαρ, Ἀφροδίτην Νικηφόρον, ὁ δὲ Πομπήϊος, Ἡρακλέα Ἀνίκητον.* Ambo hoc vocabula, *σύνθημα* et *σύμβολον*, a re bellica ad eroticum certamen traduxit Achill. Tat. de vipera et muræna l. i. [ap. fin.] *ὅταν εἰς τὸν γάμον ἐθέλωσιν ἀλλήλοις συνελθεῖν, ὁ μὲν εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἐλθὼν συρίζει πρὸς τὴν θάλασσαν, τῇ μυραίνῃ σύμβολον· ἡ δὲ γνωρίζει τὸ σύνθημα, καὶ ἐκ τῶν κυμάτων ἀναδύεται.* Atque in hoc sensu militari sumitur *σύμβολον*, cum antiquissimam illam normam et compendium fidei vocamus 'Symbolum Apostolorum.' Est enim hoc Symbolum, nota seu tessera, seu signum quo discernitur miles Christianus ab Ethnico. Vocabulis enim militaribus multum delectata videtur Prim. Eccles.; unde 'Ecclesia militans,' et 'Sacramentum,' et ejusmodi, juxta illud sancti Iob. [c. vii. 1.] "Militia est vita hominis." Ruffin. in Exp. Symbol. [§. 2.] "Ne qua doli subreptio fiat, Symbola discreta unusquisque dux suis militibus tradit, quæ Latine vel signa vel indicia nominantur, ut si forte occurrerit quis de quo dubitetur, interrogatus symbolum prodat si sit hostis an socius." Symbolum igitur Apostolorum, quasi signum et tessera, *γνώρισμα καὶ σύνθημα*, militis Christiani. Non enim (pace Augustini) *σύμβολον* Apostolicum dictum, quasi *collatio*, *A SHOTT or RECKONING*, a *συμβάλλω confero*, vel quod Apostoli in unum convenientes singuli articulum suum conferrent, vel "quia collata in unum catholicæ legis fides, symboli brevitate colligitur" (ut loquitur ille [Tom. x. Append. serm. 42.]) Tum enim non esset Symbolum, sed Symbola: certe *σύμβολον* pro *collatione* non reperitur in ullo probato Gr. auctore, sed tantum *συμβολὴ*, unde *δεῖπνον ἀπὸ συμβολῆς* vel *συμβολῶν*, *cœna collatitia*, *CLUB*. symbolam dedit, cœnavit, non symbolum. Quo magis miror doctiss. Lexicogr. H. Stephan. Symbolum Apostolicum potius ab hac significatione verbi *συμβάλλειν* derivare, quam ab altera, quasi *σύμβολον* diceretur quasi *collatio* seu *collectio*; cum tamen ipse fateatur se nullum ex classicis auctoribus exemplum citatum invenire nominis. Σύμβολον igitur Apostolicum, quasi tessera militaris, *σύνθημα, γνώρισμα*. Atque hæc prima est significatio hujus vocis, quam sequi videtur Lat. Interp. in hoc loco Demosth. dum vertit *tesseram*. Sed et altera est, quæ non minus hic convenit, qua ponitur hæc vox in usu forensi, viz. *ἐνέχυρον* vel etiam *ἀῤῥαβὼν*, *pignus*, *arrha* seu *arrhabo*, *A PLEDGE or EARNEST*, quicquid datur in signum seu argumentum cujuscunque contractus ratificandi aut confirmandi, sive promissi sive debiti: nam *σύσσημον*, *σύμβολον*, *ἐνέχυρον*, *ἀῤῥαβὼν*, in hac significatione idem sunt. Etsi enim proprie *ἐνέχυρον* sit *τὸ δεδομένον ὑπὲρ χρέους εἰς ἀσφάλειαν*, *pignus* seu *hypotheca rei quæ creditori ad securitatem traditur* vel *obligatur*, quod *ἐν ἐχυρῷ* ponat, in tuto collocet creditam pecuniam, vulgo *PAWNS or MORTGAGE*, *τὸ εἰς ἀσφάλειαν ἀντάλλαγμα*. Ἀῤῥαβὼν autem in venditione et emptione proprie locum habeat, ut sit proprie pignus quod ab emente datur vendenti in antecessum solutionis integri pretii, ad securitatem sc. venditoris, ut rem esse emptam sciat, *ἡ ἐπὶ ταῖς ὠναῖς παρὰ τῶν ὠνουμένων προκαταβολὴ ὑπὲρ ἀσφαλείας*, ut ut hæc ita se habeant. Confunduntur tamen sæpissime hæ voces: et *arrhabo* de pignore dicitur, quod mutuo ad securitatem creditori præstandam; et *pignus* de arrhabone, qui in emptionis et venditionis contractu intercedit. Utrumque *σύμβολον* et *σύσσημον*. [Hermipp. ap. Poll. p. 483. ed. Basil. 1536.] *παρὰ τῶν καπήλων λήψομαι τὸ σύμβολον. pignus a cauponibus accipiam*, sive *arrham*. Σύμβολον enim quicquid arrhæ loco datur. Lysias [p. 154. 13. ed. Steph.] *ἔλαβε σύμβολον παρὰ βασιλέως τοῦ μεγάλου.* Athen. l. iii. [c. 32.] *σύμβολά τις ἀπαιτούμενός φησι. quidam a quo symbola repetebantur.* Vetus Com. apud Poll. [p. 483. ed. 1536.] *οἴ μοι, τί δράσω σύμβολον κεκαρμένος. hei mihi, quid faciam symbolo emunctus.* *κεκάρθαι* sive *καρῆναι* eleganter dicitur qui aliqua re emunctus et spoliatus est. "consiliis nostris laus est attonsa Laconum." [Cic. Tusc. l. v. 17.] Quoniam autem symbolum seu pignus dare non solent, nisi qui præsenti pecunia destituuntur, hinc adagium de homine egeno, et cui quidem nummorum suppetit, *οὐδὲ σύμβολον ἔχει. ne symbolum quidem habet.* Atque ita hic *σύμβολον* pro *pignore* seu *arrha*, et *σύμβολον τῆς σωτηρίας*, *pignus salutis*. Gr. posteriores externa illa signa, seu Elementa Eucharistica, Symbola appellant, quasi symbola seu signa corporis et sanguinis Christi, quæ et *σύμβολα τῆς σωτηρίας* dici possunt, *arrhæ* seu *pignora salutis nostræ*. Differunt *σύμβολα* et *συμβόλαια*. *σύμβολα* sunt *pignora*, *tesseræ*, *notæ*, *arrhabones* (ut diximus) *qui dantur ad firmandos*

contractus, pacta, conventa, συνθῆκαι. Atque hinc est quod doct. Camer. solicitat locum quendam Philos. in initio Polit. [l. iii. 1.] ubi pro *συμβόλων* leg. putat *συμβολαίων*. Verba Philos. sunt: *οὐδ' οἱ τῶν δικαίων μετέχοντες οὕτως, ὥστε καὶ δίκην ὑπέχειν καὶ δικάζεσθαι· τοῦτο γὰρ ὑπάρχει καὶ τοῖς ἀπὸ συμβόλων κοινωνοῦσι.* quæ verba ita sumit Camer. ac si per *σύμβολα* ibi intelligeret Philos. *mutuos mercatorum et negotiatorum contractus*, et per *τοὺς ἀπὸ συμβόλων κοινωνοῦντας*, *eos qui commercia inter se habent*, qui mutuos sc. contractus agitant: ideoque pro *συμβόλων* leg. suspicatur *συμβολαίων*. Συμβόλαια enim Gr. *contractus et commercia*, non *σύμβολα*. Sed alius profecto sensus ejus loci est: nec satis mihi assecutus videtur mentem Philos. eruditus Interpres, seu potius paraphrastes P. Romanus, qui illa verba: *τοῦτο γὰρ ὑπάρχει καὶ τοῖς ἀπὸ συμβόλων κοινωνοῦσι*: sic transfert: *hæc enim facultas etiam negotiatoribus, qui tesseris utuntur inter se communibus, conceditur.* Non de solis negotiatoribus seu mercatoribus hæc verba intelligenda sunt. Scopus Aristotelis est ut ostendat naturam et essentiam civis, doceatque in quo consistat ratio formalis *τοῦ πολίτου*, et quid sit quod proprie constituat ; et primum pro more suo procedit negative. Communitas (inquit) loci et habitationis non constituit civem: *ὁ δὲ πολίτης οὐ τῷ οἰκεῖν που πολίτης ἐστί.* Tam enim *μέτοικοι καὶ δοῦλοι*, *inquilini et servi*, essent cives. Sed neque communitas fori atque judicii proprie civem facit: *οὐδ' οἱ δικαίων μετέχοντες οὕτως ὥστε καὶ δίκην ὑπέχειν καὶ δικάζεσθαι.* Δικαίων μετέχειν est quod vulgo dicimus *to have the benefit of the law*: quod iis omnibus contingit, quibus licet *δίκην ὑπέχειν*, *judicium subire, causam pro se postulare, dicere*, quod facit *ὁ φεύγων reus*, et *δικάζεσθαι*, *in jus vocare alterum*, quod facit *ὁ διώκων*. Sed neque hoc modo *δικαίων μετέχειν* satis est ad constituendum civem (inquit Philos.): *τοῦτο γὰρ ὑπάρχει καὶ τοῖς ἀπὸ συμβόλων κοινωνοῦσι. hoc enim licet etiam*, etc. Videndum igitur quid sit *σύμβολον*, et qui sint *οἱ ἀπὸ συμβόλων κοινωνοῦντες*. Σύμβολα dicebantur *pacta seu conventa inter diversos populos, quibus totum jus commercii inter ipsos continebatur.* Horum *συμβόλων* frequens mentio in oratione Demosth. (seu potius Hegesippi) de Haloneso. Harpocrat. et Suid. *σύμβολα* expon. *συνθήκας, ἃς ἂν πρὸς ἀλλήλας αἱ πόλεις θέμεναι τάττωσι τοῖς πολίταις, ὥστε διδόναι καὶ λαμβάνειν τὰ δίκαια. pacta seu conventa publica, quæ civitates inter se faciunt de juribus et commerciis mutuo inter se fovendis.* Diversarum igitur gentium et civitatum cives, qui hoc modo mutua inter se jura et commercia ex pacto agitant, sunt *οἱ ἀπὸ συμβόλων κοινωνοῦντες*. qui tamen exteri et peregrini sibi mutuo sunt, non autem cives: ergo *κοινωνία τῶν δικαίων* (ait Philos.) non sufficit ad constituendum civem.

P. 300. 5. *παρελθὼν ἐγὼ — παρῄνεσα*] *ego pro concione monui.* ita Lat. Interp. *παρελθὼν*, *pro concione*. Παρελθεῖν proprie dicuntur Rhet., cum ad dicendum prodeunt: et *παρελθόντες λέγειν* vel *παραινεῖν* dicuntur, cum in rostris publice et pro concione suadent. Hoc verbum usurpatur longe itaque aliter apud *πεζογράφους*, quam apud poetas. In usu vocabulorum *παρέρχεσθαι* et *παρελθεῖν* (vid. alibi) tria potissimum spectanda sunt, quomodo usurpantur ab Hom. et quomodo a post., quomodo ab Atticis et quomodo ab aliis Gr., et denique quomodo a poetis et quomodo a *πεζογράφοις*.

— 6. *μόνος ἢ δεύτερος εἰπεῖν, ὅτι*] Ὅτι non cohæret cum *εἰπεῖν*, sed cum *παρῄνεσα*. Infinit. enim *εἰπεῖν* hoc in loco peculiarem quendam usum habet et videtur tantum non *παρέλκειν* seu redundare, et vel nullam omnino vel exiguam vim et significationem habere. Recte observ. auctor Idiotism. Int. *εἰπεῖν* sæpissime apud Att. *παρέλκειν*, ornatus solum causa adhiberi, ut in loco illo Xen. Cyrop. [i. 3. 8.] *καὶ τὸν Ἀστυάγην σκώψαντα εἰπεῖν, Οὐχ ὁρᾷς, φάναι, ὡς καλῶς οἰνοχοεῖ. nonne vides, inquit Astyages, hominem irridens, quam belle et quam venuste pincernam agit.* ubi vel *εἰπεῖν* vel *φάναι* manifeste abundat; et mallem *φάναι* quam *εἰπεῖν*, quia video eundem esse pleonasmum hujus infinit. tum apud eundem Xen. tum apud Plat. At infinit. *εἰπεῖν* multis in phrasibus locum habet, ubi *φάναι* consistere non potest, ut in *ὡς ἔπος εἰπεῖν*, *ὡς εἰπεῖν*, et aliquando simpliciter *εἰπεῖν*, uti hic apud Demosth. Frequentes vero hæ formulæ sunt in quibus verbum *εἰπεῖν* peculiarem usum habet, quas propterea omitti non oportuit ab eo qui de Idiotismis scripsit. Varium autem usum obtinent, variisque modis exponi possunt, ea loquendi genera, *ὡς ἔπος εἰπεῖν*, *ὡς εἰπεῖν*, et *ἁπλῶς καὶ ἐλλειπτικῶς εἰπεῖν*. aliquando *ut verbo dicam*, aliquando *ut ita dicam*, aliquando *prope dixerim*, *ferme dixerim*; atque ita frequenter exponuntur apud auctores. Plut. Sympos. [ ] *πάντων δὲ θαυμασιώτατον, ὃ πάντες, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἴσμεν. quod omnes ferme dixerim fere novimus.* ita enim optime et simplicissime interpretari licet. Idem est *ὡς εἰπεῖν* apud eundem [Sympos. l. iv. q. 1. 3.] *οὐδὲν γὰρ ὡς εἰπεῖν πολυχρόνιόν ἐστι. nullum enim prope dixerim*, vel *fere nullum*, *eorum diuturnæ vitæ est.* Aristot. [de Part. Anim. l. ii. 7] *καὶ διὰ τοῦτο ἔχει πάντα τὰ ἔναιμα τὸ ἐγκέφαλον, τῶν δὲ ἄλλων οὐδὲν ὡς εἰπεῖν. animalia omnia quæ sanguinem habent, habent et cerebrum,*

aliorum vero fere nullum. Ita enim commodissime interpretari possumus hasce formulas, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ὡς εἰπεῖν, et εἰπεῖν quæ synonymice usurpantur, idemque valent, viz. *fere, ferme, prope, propemodum.* Retinet etiam hunc Hellenismum inter alios lingua nostra vernacula: ita enim nos hanc phrasin optime ad verbum expr. μόνος ἢ δεύτερος εἰπεῖν, aut εἷς ἢ δύο εἰπεῖν, *one or two to speak on, vel duo vel nemo,* h. e. duo vel circiter. Maximum argumentum, quo adversarii rhetores dissuadebant defensionem Rhodiorum, erat metus Regis Persarum: periculum enim fore, ne, si Athenienses Rhodiorum causam et libertatem tuerentur, potentissimum illum Persarum regem (τὸν μέγαν βασιλέα) offenderent et in se concitarent. εἰς γὰρ ἐκεῖνον ἀνέχει τὰ πράγματα. *ad illum hæc res pertinebat.* Destructio enim Rhodiorum aliarumque civitatum democraticarum facilior ei aditus ad Monarchiam fuerit. Huic non uno modo occurrit Demosth. κατ' ἔνστασιν. Negat hoc ad Reg. Pers. quicquam spectare, neque omnino Rhod. ei curæ esse, quia ad ejus ditionem non pertinent. Et ὑπὲρ μὲν τῶν Αἰγυπτίων etc. *pro defensione quidem Ægyptiorum non dubitastis Regi vim opponere, quid ergo hæretis jam cum agitur de fortuna et libertate Rhodiorum.* cur Regem metuitis magis solicitum fore de Rhodiis qui Gr. sunt et extra fines imperii Persici, quam de Ægyptiis qui infra ipsius ditionem sunt? Ego certe ipse si Regi a consiliis essem, non aliud ei suaderem quam vobis, viz. μὲν τῶν ἑαυτοῦ. Atque hæc jam est responsio. Jam aliam adhibet ἐπιχείρησιν, alioque modo rem aggreditur, et respondet κατὰ συγχώρησιν. Esto, inquit, ut Rex Pers. hoc ægre ferat vobisque adeo infensus et infestus fuerit. quid tum postea?. num vos vestra omnia jura delabi patiemini metu Reg. Pers.? num urbes omnes et provincias et oppida et castella, quæ ipse vobis per vim aut fraudem eripuit, impune ei concedetis? Certe si hic vobis animus sit, οἴχοιτο τὰ πάντα.

— 7. πρόφασιν—ποιοῖσθε] *causam, prætextum, ansam, occasionem, faceretis, prætenderetis.* Familiaria certe et satis usitata Græcis hæc duo vocabula sunt, πρόφασις et ποιεῖσθαι. Ego tamen hanc πρόφασιν ποιούμενος et hanc causam accipiens pauca de iis annotare non gravabor, tum ad prosodiam tum ad syntaxin pertinentia, quæ forte non ubique nec ab omnibus observata sunt. Πρόφασις proprie et ex vi vocis est *causa proluta, manifesta, et aperta,* a πρὸ et φημὶ (ut ab ἀπόφημι ἀπόφασις, et a κατάφημι κατάφασις, sic a πρόφημι πρόφασις), sed potius a verbo φαίνω, προφαίνω *ostendo, manifesto,* πρόφασις, ut ab ἐμφαίνω, ἔμφασις *species, repræsentatio, simulacrum.* Φάσις enim vel est a verbo φάω, φημὶ, *dico,* et tum est *sermo, rumor* (Hom. φάτις); vel est a verbo φάω, φαίνω, *ostendo,* et tum est *apparitio, conspectus, vultus,* unde forte Lat. *facies,* FACE. A φάσις *sermo,* a φάω *dico,* κατάφασις et ἀπόφασις, *affirmatio* et *negatio*: a φάσις *species, apparentia,* a φάω *ostendo,* ἔμφασις et πρόφασις. Nam si esset a πρόφημι *prædico,* πρόφασις esset *prædictio,* ut προφήτην *propheta* ab eodem verbo, qui futura prædicit. Atque hæc de origine et analogia hujus vocabuli. Significationem quod spectat, observo quatuor potissimum esse nomina apud Gr. synonyma, quæ in hoc nomine ponuntur, significantia viz. *causam, ansam, prætextum, occasionem, colorem, obtentum, excusationem*; ea sunt ἀφορμὴ, πρόφασις, πρόσχημα, σκῆψις: cum hoc tamen discrimine, in meliorem partem ἀφορμὴ est *causa justa,* αἰτία, *occasio justa, manifesta et vera,* αἰτία φανερὰ καὶ ἀληθὴς, *occasio* vel *opportunitas rei agendæ vera,* et non in pejorem partem *simulata*: πρόσχημα et σκῆψις est *excusatio, prætextus, causa ficta et simulata, umbra, larva, color, velamen,* quod in N. F. ἐπικάλυμμα, vulgo *a cloak*: at πρόφασις jam vox mediæ significationis est, et modo in meliorem modo in pejorem partem sumitur; est enim *quævis causa* seu *excusatio,* sive justa et vera, sive simulata et ficta. Thucyd. [l. i. 23.] τὴν μὲν γὰρ ἀληθεστάτην πρόφασιν, ἀφανεστάτην δὲ λόγῳ. *verissimam causam.* Schol. αἰτίαν. Aristoph. [Vesp. 339.] τίνα πρόφασιν ἔχων, sc. αἰτίαν, ἀφορμήν. Atque ita apud Hippocr. sæpe (observ. Gal.) προφάσεις nihil aliud sunt quam αἰτίαι, *causæ morborum eæque veræ.* Sed et πρόφασις est *causa ficta et simulata, prætextus,* A SHOW or COLOUR, αἰτία ψευδὴς καὶ πεπλασμένη. Atque ita sæpenumero apud auctores in deteriorem partem hoc sensu προφάσεις et σκήψεις simul conjunguntur. Dem. [de fals. leg. §. λδ'.] σκήψεις καὶ προφάσεις ἐρεῖ. Chrysosth. σκήψεις ταῦτα καὶ προφάσεις ῥᾳθυμίας. Demosth. [c. Mid. §. ιβ'.] ποιά γὰρ πρόφασις, τίς ἀνθρωπίνη καὶ μετρία σκῆψις φανεῖται τῶν πεπραγμένων αὐτῷ. Atque ita semper in N. F. in sequiorem partem pro *umbra, larva, prætextu, obtentu, causa fictitia et speciosa.* [Matt. xxiii. 14.] προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι. Philipp. i. [18.] εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ. Ioann. xv. 22. νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσι. De Syntaxi porro hujus nominis observo, variis modis construi solere apud auctores, viz. cum quis dicitur aliquid facere *sub specie* vel *sub prætextu,* modo cum præposit. ἐπὶ, idque vel cum genit. ut apud Herodot. l. vii. [150.] ἵνα ἐπὶ προφάσιος ἡσυχίην ἄγωσι, vel cum dativ. ut apud Herodian. l. vii.

[c. 3.] ἐπὶ προφάσει τῆς περὶ τοὺς στρατιώτας χρημάτων συνεχοῦς χορηγίας: modo in dat. absol. sine præposit., ut Thucyd. l. iii. [86.] ἔπεμψαν τῆς οἰκειότητος προφάσει, *sub prætextu familiaritatis* vel *amicitiæ*; sic Act. xxvii. [30.] προφάσει ὡς ἐκ πρώρας μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν, *sub obtentu quasi anchoras essent extensuri* (ubi notetur illa syntaxis προφάσει ὡς, *sub prætextu quasi*): modo cum accus., idque vel præcedente præposit. κατὰ ἐντελῶς, ut apud Herodot. l. i. [29.] κατὰ θεωρίης πρόφασιν ἐκπλώσας, *cum enavigasset sub prætextu contemplationis*; vel absolute et ἐλλειπτικῶς, subaudita præposit. κατὰ, atque ita frequentius et elegantius et Ἀττικωτερῶς, ut apud Demosth. de Cor. [§. κγ'.] ἐξαπεστάλη ταῦτα τὰ πλοῖα πρόφασιν μὲν ὡς τὸν σῖτον παραπέμψοντα ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου. *emittebantur hæ naves sub prætextu quasi frumentum advecturæ ex Hellesponto,* βοηθήσοντα δὲ κ. τ. λ. *sed revera opem laturæ Selymbrianis.* ubi notetur antithesis, πρόφασιν μὲν ὡς παραπέμψοντα, et βοηθήσοντα δὲ, h. e. τῇ δ' ἀληθείᾳ βοηθήσοντα, ita enim opponuntur sæpe apud auctores πρόφασιν μὲν et τὸ δὲ ἀληθὲς, ut λόγῳ μὲν et ἔργῳ δὲ, et similia, ut Thucyd. l. vi. [33.] πρόφασιν μὲν Ἐγεσταίων ξυμμαχίᾳ, τὸ θὲ ἀληθὲς Σικελίας ἐπιθυμίᾳ. Hanc phrasin et syntaxin, ut et omnes alias Gr. Ling. elegantias, primum hauserunt auctores ex Hom. ingeniorum fonte; sic enim ille Il. T. [301.] ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες Πάτροκλον πρόφασιν, σφῶν δ' αὐτῶν κήδε' ἑκάστη. *gemebant autem puellæ Patroclum specie vel prætextu, earum autem revera dolores singulæ suos.* Insignis autem hic poetæ locus non tantum huic syntaxi, sed etiam proverbio, πρόφασιν et ansam et occasionem dedit. Hinc enim proverbium exsculpserunt posteri Πάτροκλον πρόφασιν, *Patroclum sub prætextu,* de iis qui aliquid sub prætextu faciunt vel facere videntur, cum re vera aliud agunt. Usus est hoc adagio Plut. egregio libello de laude sui ipsius [c. 19.] dum alios (inquit) laudamus, cavendum μὴ δοκῶμεν Πάτροκλον πρόφασιν, σφᾶς δ' αὐτοὺς δι' ἐκείνων ἐπαινεῖν. *ne videamur in specie laudare Patroclum, revera autem nosmet ipsos per illum.* et Achill. Tat. ἐπεδάκρυσεν ὁ Κλεινίας αὐτοῦ λέγοντος ταῦτα, Πάτροκλον πρόφασιν ἀναμνησθεὶς Χαρικλέους. *hæc dum Menelaus commemorat a Patrocli casu non abhorrentia.* non novit viz. hoc proverbium esse ex loco quodam Homeri desumptum. Cum captivæ mulieres Trojanæ præficarum more coguntur lamentari Patrocli mortem, veras quidem lacrymas fundebant, sed non propter Patroclum; suas enim calamitates captivitatemque deflebant: Patroclus illis lacrymationi prætextus erat, vera causa sua sibi miseranda sors: ideo flebant Πάτροκλον πρόφασιν. Ita et iste Clinias apud Eroticum hunc Scriptorem illacrymavit nominatione Chariclis Πάτροκλον πρόφασιν, non ob Chariclis casum et infortunium, sed ob suum illi omnino par et simile. Πρόφασιν ποιεῖσθαι idem quod προφασίζεσθαι, Gr. Lexicogr. Aliquis aliquid πρόφασιν ποιεῖ, ex quo occasionem arripit. et rursus, προφασίζομαι, προφάσεις λέγω, προφάσεις ποιῶ, προφάσεσι χρῶμαι. At (inquam) Gr. non dicunt προφάσεις ποιῶ, sed ποιοῦμαι. Nihil communius nec usitatius hoc verbo ποιεῖν in tota Ling. Gr. Quando autem Gr. dicunt ποιῶ act., et quando ποιοῦμαι pass. vel med., non cui forte observatum, nec temere et ubique obvium. (ποιήσετε, ποιεῖσθαι, in eadem sententia paulo supra.) De vario igitur usu hujus verbi quoad vocem seu formam activi et passivi, ποιῶ et ποιοῦμαι (nec enim promiscue usurpantur) operæ pretium duxi regulas quasdam sive observationes, prout mihi intelligendum subvenerunt, vobis impertire. (1.) Ποιῶ, cum significat actionem transeuntem, ponitur plerumque in voce activa, cum transit sc. in materiam aliquam externam et sensibilem, ut ποιεῖν οἶκον, ξίφος, κόσμον, ἄρτον, ἄνθρωπον,, γῆν, οὐρανὸν, etc. ibi non ποιεῖσθαι, sed ποιεῖν. Loquor jam non de poetis, sed de Atticis πεζογράφοις. (2.) Cum adverbiis conjunctum etiam hoc verbum ποιεῖν activam formam obtinet, εὖ ποιεῖν, κακῶς, καλῶς, δικαίως, etc. hic enim non dicunt ποιοῦμαι, sed ποιῶ. Et aliquando cum adv. καλὰ, δεινὰ, etc. (3.) Ποιεῖν pro καταστῆσαι vel ἀποδεῖξαι, h. e. *reddere, efficere,* significans alterationem seu productionem qualitatis in persona vel re aliqua, etiam act. non pass., ut ἀνόνητον ποιῆσαι *inutilem reddere,* ἐξώλη ποιεῖν *perditum efficere,* σοφὸν ποιεῖν *sapientem reddere,* non ποιεῖσθαι. (4.) Ποιεῖν etiam absolute sine casu, de factura seu fictura poetica, act. semper: est enim ποιῶ absol. *facio carmina, poetice scribo,* ut ὥσπερ ἐποίησεν Ὅμηρος, Σοφοκλῆς, etc. *sicut Homerus in carminibus scripsit,* etc. Atque his fere locis et constructionibus Græci dicunt ποιεῖν et non ποιεῖσθαι. Rursum aliæ loquendi formulæ sunt, in quibus adhibetur ποιεῖσθαι et non ποιεῖν, illæ vero sunt præcipue hæ quinque (quantum observavi). (1.) Cum reciproce ponitur ante vocabula relationis, Gr. dicitur pass. ποιεῖσθαι, non act. ποιεῖν, ut ποιεῖσθαι ἄκοιτιν, ἑταῖρον, φίλον, etc. *facere uxorem, amicum,* etc. sibi sc., ποιεῖσθαι παῖδα vel υἱὸν, *filium facere, adoptare,* sibi; nec aliter dicunt Gr. παῖδα ποιεῖσθαι, quam φίλον, ἄκοιτιν, sc. ποιεῖσθαι. Quamobrem non opus fuit, ut qui scripsit de Idiot. et qui nuper apud nos prodiit, peculiarem observationem faceret de hac

phrasi παῖδα ποιεῖσθαι, cum non aliter id dicatur quam φίλον ποιεῖσθαι, ἑταῖρον ποιεῖσθαι, et similia. Ita ut observatio sit generalis: Hoc verbum reciproce positum ante nomina relationis habet formam pass. ποιεῖσθαι, non act. ποιεῖν. Dico reciproce, *facere sibi*; notetur enim discrimen. Aliud est ποιεῖν φίλον, aliud ποιεῖσθαι φίλον. ποιεῖν φίλον est *facere aliquem amicum alteri*; at ποιεῖσθαι φίλον est *facere sibi amicum, aliquem in amicum sibi eligere et adsciscere.* Sic differunt ποιεῖν ἄκοιτιν et ποιεῖσθαι ἄκοιτιν. ποιεῖν ἄκοιτιν est *uxorem alteri facere, dare alicui aliquam in uxorem*, ut Hom. Il. [Ω. 537.] Καί οἱ θνητῷ ἐόντι θεὰν ποίησαν ἄκοιτιν: at ποιεῖσθαι ἄκοιτιν est apud eundem Hom. *uxorem sibi facere, sumere, aliquam in uxorem ducere.* [Od. E. 120.] ἤν τίς τε φίλον ποιήσετ' ἀκοίτην. (2.) In nominatione æstimii aut existimationis, cum significat *ducere, æstimare, existimare, in loco habere*, tum etiam passivam formam habet; diciturque ποιεῖσθαι non ποιεῖν, ut in formulis illis apud Gr. usitatissimis, περὶ οὐδενὸς, περὶ ὀλίγου, περὶ πολλοῦ vel πλείστου, περὶ παντὸς, etc. ποιεῖσθαι: sic cum accus. seq. sive substantivi, ut συμφορὰν ποιεῖσθαι *calamitatis loco habere, pro infortunio ducere*, δυστύχημα ποιεῖσθαι, εὐτύχημα ποιεῖσθαι *felicitatis loco ducere*; sive adjectivi, ut μέγα ποιεῖσθαι *magni facere*, φαῦλον ποιεῖσθαι *leve existimare, flocci facere*, (Arrian. οὐ φαῦλον ποιούμενος. *non negligendum ratus.*) δεινὸν vel δεινὰ ποιεῖσθαι *grave et indignum existimare, ægre et graviter ferre.* In his enim omnibus aliisque similibus utuntur Gr. hoc verbo in form. pass. non act.; nec enim περὶ πολλοῦ, etc. ποιεῖν, aut συμφορὰν ποιεῖν, aut μέγα aut δεινὸν vel δεινὰ ποιεῖν, hoc sensu quispiam Gr. dixit, aut certe dixerit: dico hoc sensu, nam μέγα ποιεῖν aliud est, viz. *magnum facere*, h. e. rem magnam facere; μέγα ποιεῖν est *magnum aliud facere*, μέγα ποιεῖσθαι est *magni facere.* Idem discrimen est inter δεινὰ ποιεῖσθαι et δεινὰ ποιεῖν (quod observ.): δεινὰ ποιεῖσθαι est *ægre ferre, indigna existimare, pro indignis habere*; at δεινὰ ποιεῖν est *gravia, indigna, patrare, committere.* Herodot. [viii. 3.] μέγα πεποιημένοι περιεῖναι τὴν Ἑλλάδα. *magni facientes Graciæ salutem.* (3.) Ante nomina significantia affectum seu passionem animi, cum præposit. ἐν, passive etiam usurpatur hoc verbum ποιοῦμαι, et non ποιῶ, ut ἐν ὀργῇ ποιεῖσθαί τινα, ad verbum *aliquem in ira facere* vel *habere*, h. e. simpliciter *irasci*; ἐν θαύματι ποιεῖσθαι *in admiratione habere, admirari* (quam Hellenismum in lingua nostra vere imitamur, *to have in admiration*); ἐν γέλωτι ποιεῖσθαι *in risu facere* vel *habere, risui habere, deridere.* In his et hujusmodi loquendi formulis non dicimus ποιεῖν, sed ποιεῖσθαι. (4.) Cum significat χειροῦσθαι *debellare* aut *subigere, subjugare* aut *in potestatem reducere*, seq. præposit. ὑπὸ, ut ὑφ' ἑαυτῷ (vel ἐφ' ἑαυτὸν) ποιεῖσθαι τὴν πόλιν, τὴν χώραν, etc. *in potestatem suam redigere urbem, regionem*, etc. (5.) Cum significat immanentem facere, viz. aliquid opus internum seu mentale seu immateriale, tum etiam passivam formam habet quoque ποιεῖσθαι, et non ποιεῖν. Auctor Idiotismorum duas phrases affert, tanquam exempla hujus syntaxeos (potuit forte 600), sed et de his duabis duas distinctas regulas facit, cum tamen par et eadem sit utriusque ratio: eæ sunt ποιεῖσθαι κέρδος et γνώμην ποιεῖσθαι, quæ licet a Latinis per diversa verba exprimantur, viz. ποιεῖσθαι κέρδος *quæstum facere* et ποιεῖσθαι γνώμην *sententiam ferre* vel *habere*, tamen quantum ad Hellen. eandem rationem habent: nam ut ποιεῖσθαι κέρδος est simpliciter κερδαίνειν, ita ποιεῖσθαι γνώμην est simpliciter γινώσκειν. Sed et quam plurimæ aliæ hujusmodi phrases formulæque sunt, in quibus hoc verbum semper in voce passiva, licet in activa significatione, usurpatur; idque quoties actio est immanens, adeoque opus, cujus facturam exprimere volumus, est opus internum, mentale, incorporeum, et immateriale, e. g. μνήμην vel μνείαν ποιεῖσθαι *mentionem facere*, ποιεῖσθαι λόγον vel λόγους *sermonem facere de re aliqua* vel *orationem habere*, σπουδὴν ποιεῖσθαι *diligentiam adhibere*, γνώμην ποιεῖσθαι *statuere ratum* vel *statutum habere*, ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι *curam habere*, ἀρχὴν ποιεῖσθαι *initium facere*, sic ποιεῖσθαι πόλεμον, εἰρήνην, μάχην, ναυμαχίαν, ἐκκλησίαν, etc. in quibus omnibus Gr. non dicunt ποιεῖν sed ποιεῖσθαι. Sic hic πρόφασιν ποιεῖσθαι, ubi non licet dicere *fabricare* sed *facere.* Sic igitur differunt ποιεῖν et ποιεῖσθαι cum in rem transeunt, reguntque accus. substantivi realis et non personalis. ποιεῖσθαι est *facere*, ποιεῖν *fabricare.* ποιεῖσθαι πόλεμον est *facere bellum* et ποιεῖσθαι ἀρχὴν *facere initium*, at non dicimus *fabricare bellum* aut *fabricare initium*; sed ποιεῖν οἶκον, ξίφος, etc. est *fabricare.* (6. jam et ult.) Hæ duæ phrases seu formulæ sunt vere periphrasticæ, seu circumlocutiones (viz. ubi verbum ποιεῖσθαι jungitur cum nominibus significantibus affectum seu passionem animi cum præposit. ἐν, vel opus aliquid internum et incorporeum), hæ (inquam) phrases apte reddi possunt unico verbo, verbo viz. conjugato, quod σύστοιχον significationem habet illi nomini quod cum verbo ποιεῖσθαι conjungitur, e.g. in priori formula ἐν ὀλίγῳ ποιεῖσθαι est ὀλιγωρεῖν, ἐν ὀργῇ ποιεῖσθαι nihil aliud est quam ὀργίζεσθαι, neque melius Lat. verti potest quam

simpliciter per verbum *irasci*; sic ἐν γέλωτι ποιεῖσθαι est simpliciter γελᾷν seu καταγελᾷν, ἐν θαύματι ποιεῖσθαι παραφραστικῶς nihil aliud est quam θαυμάζειν: sic in posteriori λόγον, ἀπολογίαν, μάχην, ἀγῶνα, ἐπιμέλειαν, σπουδὴν, ἀριθμὸν, πλοῦν, γνώμην, μνήμην, πόλεμον, ἀρχὴν, πρόφασιν, etc. nihil aliud sunt quam simpliciter λέγειν, ἀπολογεῖσθαι, μάχεσθαι, ἀγωνίζεσθαι, ἐπιμελεῖσθαι, σπουδάζειν, ἀριθμεῖν, πλεῖν, γινώσκειν, μεμνῆσθαι, πολεμίζειν, ἄρχεσθαι, προφασίζεσθαι, etc. etsi enim aliquando in his et hujusmodi formulis verbum ποιεῖσθαι alio aliquo verbo Lat. reddi exprimique possit, ut ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι *diligentiam adhibere*, λόγον ποιεῖσθαι *orationem habere*, ἀριθμὸν ποιεῖσθαι *nummum inire*, melius tamen et simplicius hæ phrases Gr. unico verbo, viz. verbo conjugato, verti et exprimi possunt, ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι *curare*, λόγον ποιεῖσθαι *dicere* vel *perorare*, ἀριθμὸν ποιεῖσθαι *numerare.* Quod locum in ea non habet syntaxi, ubi ponitur act. ποιεῖν, significans *fabricare*, ut ἄρτον ποιεῖν, ξίφος ποιεῖν, etc. nec enim hæc reddi possunt unico aliquo simplici verbo nomini συστοίχῳ et conjugato ἀρτοπ. Sed comp. πρόφασιν ποιεῖσθαι est ἁπλῶς προφασίζεσθαι, quod et πρόφασιν προφασίζεσθαι dicitur more Atticorum, ut πόλεμον πολεμίζειν, λυπὴν λυπεῖσθαι, δίκην δικάζειν, et similia. Greg. Nazianz. orat. quadam: τὸ καὶ τὸ σκώπτῃ, καὶ προφασίζῃ προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις. *hoc et illud causaris, et prætendis excusationes peccatis.* Demosth. de Cor. [ ] πρὸς τὰς κοινὰς προφάσεις, ἃς οὗτοι προφασιοῦνται. *contra communes prætextus, seu excusationes, quas isti prætendent.* Hinc homo ἀπροφάσιστος, *simplex et sincerus, sine fuco, sine fraude, sine techna aut machina, absque prætextu, prætextu et excusatione carens, WITHOUT TRICKS or COMPLIMENTS.* Ælian V. Hist. l. iii. de Socrate [c. 17.] ἔνθα δὲ ἐχρῆν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγωνίζεσθαι, ἀλλ' ἐνταῦθά γε ἀπροφάσιστος ἐκεῖνος στρατιώτης ἦν. *sine ulla recusatione aut tergiversatione militem agebat.* Polyb. l. i. [72.] ἀφαιρούμεναι τὸν κόσμον εἰσέφερον ἀπροφασίστως εἰς τοὺς ὀψωνιασμούς. *detracta sibi ornamenta absque ulla tergiversatione in stipendium militi conferebant.*

— 10. καὶ οὐκ ἐγὼ - - - ὀρθῶς λέγειν] *neque vero ego, cum hæc dixissem, vobis non recte dicere visus sum*, vel *neque hæc ego ita dixi, ut vobis non recte dicere visus fuerim*, ad verb. *et non ego hæc dixi quidem, vobis autem non videbar recte dicere.* Loquendi formula, qua alibi utitur Demosth. ut in insigni illo loco or. περὶ Στεφ. [§. νε'.] ubi habetur climax seu grandis negatio: οὐκ εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγραψα δὲ, οὐδ' ἔγραψα μὲν, οὐκ ἐπρέσβευσα δὲ, οὐδ' ἐπρέσβευσα μὲν, οὐκ ἔπεισα δὲ Θηβαίους. *non hæc ita dixi, ut legationem non obirem, neque legationem ita obii, ut Thebanis non persuaderem.*

— 16. τούτων μηδ' ἀντιποιεῖσθαι τὴν ἀρχὴν] Miror doct. Interpres in versione hujus loci tam fœde hallucinari, *eorum dominatum uti prorsus non vendicaret*, saltem si τὴν ἀρχὴν *dominatum* exponat, ut ἀντιποιεῖσθαι τὴν ἀρχὴν sit *vendicare dominatum.* In qua interpretatione non uno modo peccatum est. Nam primo hoc in loco τὴν ἀρχὴν non est nomen, sed adverbium: deinde verbum ἀντιποιεῖσθαι non regit accus. sed genit. Τὴν ἀρχὴν hic non est *dominium* seu *principatum*; sed adverbialiter sumitur pro *prorsus, omnino*, μηδόλως ἀντιποιεῖσθαι. Notantur ergo hæ duæ regulæ, altera generalis, specialis altera. (1. Reg. gen.) Nomina substantiva apud Gr. in omni casu adverbia sunt præterquam in nominativo: vel sic, Ab omnibus casibus obliquis substantivorum singularis numeri Græci faciunt adverbia. Ex genit. νυκτὸς *noctu*, προικὸς *gratis.* [Odyss. N. 15.] ἀργαλέον γὰρ ἕνα προικὸς χαρίσασθαι: ex dativ. ut σπουδῇ, κομιδῇ, σχολῇ, quibus forte addi possit πυγμῇ in N. F.: ex accus. ut δωρεὰν *gratis*, προῖκα, τέλος, denique sic ἀρχὴν, vel etiam cum articulo τὴν, *primum, in initio*, atque etiam *prorsus, omnino.* (2.) De hoc igitur acc. adverb. sit hæc regula specialis: Ἀρχὴν sine artic. vel τὴν ἀρχὴν cum artic. eleganter adverbiascit et significat ὅλως, πάνυ, πάντως, *prorsus, omnino*, et aliquando *primum, in principio.* Herodot. l. i. [9.] ἀρχὴν γὰρ ἐγὼ μηχανήσομαι οὕτω. Interp. *principio enim ego sic machinabor.* potius *prorsus* vel *omnino.* et l. iv. [25.] τοῦτο δὲ οὐκ ἐκδέκομαι τὴν ἀρχήν. *hoc autem ego non omnino admitto, huic rei nullo modo assentior nec fidem habeo.* atque ita alibi apud eundem. Ælian. V. Hist. l. viii. c. 13. Ἀναξαγόραν τὸν Κλαζομένιόν φασι μὴ γελῶντά ποτε ὀφθῆναι μήτε μειδιῶντα τὴν ἀρχήν. *nunquam ridere visum esse neque subridere omnino.* uti recte Interpres. Ibid. l. xiii. 27. Σωκράτης δὲ μόνος οὐκ ἐνόσησε τὴν ἀρχήν. *cum alii Athen. passim per intemperantiam variis morbis laborarent, Socrates unus ex omnibus nunquam omnino ne ægrotabat quidem.* qui tamen alibi [iii. 14.] σάλπιγγα δὲ οὐδὲ ἀρχὴν ὑπομένουσι. *tubæ fremitum primo auditum etiam non sustinent.* pro *ne omnino quidem sustinent.* quem errorem a multis Interpretibus commissum observo in reddendo hoc adverbio ἀρχὴν vel τὴν ἀρχήν. Xen. Cyrop. l. i. [2. 3.] οἱ Περσικοὶ νόμοι ἐπιμέλονται, ὅπως τὴν ἀρχὴν μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται. *ne prorsus ejusmodi cives sint, dant opera; ne ullo quidem modo tales sint.* Thucyd. l. vi. [56.] λέγοντες, οὐδὲ ἐπαγγεῖλαι τὴν ἀρχήν. *dicentes, se ne omnino quidem ei denuntiasse.* ita enim verti debet. Interpres:

ne principio quidem. Frequens enim hic (ut dixi) Interpretum lapsus est. ἀρχὴν vel τὴν ἀρχὴν multis locis vertunt *in initio* vel *in principio*, ubi verti debet *prorsus* vel *omnino*. Sic in loco quodam Luciani [Catapl. §. 21.] ἀρχὴν δὲ οὔτε οἶδα, εἰ τετράγωνον ἐστιν ὀβολὸς ἢ στρογγύλον. Int. *principio ne novi quidem.* imo *prorsus* vel *omnino non novi.* Eundem errorem videor mihi etiam apud alios annotasse. Heliodor. l. vii. [§. 38.] τὰ δὲ ἐπαγωγὰ τῶν ἀτοπωτέρων, ὡς ἂν μηδὲ συνιεὶς τὴν ἀρχὴν, ἑκὼν ὑπέβαινε. Interp. *illecebras absurdiorum rerum neque intelligens ab initio.* imo *tanquam non omnino intelligens.* Max. Tyr. dissert. xiii. τούτων μὲν οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἠξίωσεν καταμίξαι τὰ ἔργα τῇ αὐτοῦ ᾠδῇ. ubi erudite Interp. *ne leviter quidem*, non omnino. Nec aliter exponenda mihi videtur hæc vox in Evang. Ioann. viii. 25. τὴν ἀρχὴν ὅ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν. qui locus mirifice torsit interpretes. Dixerunt Christo Judæi, Tu quis es? Et dixit Jesus τὴν ἀρχὴν ὅ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν. Vulg. (quem et August. sequitur) *principium qui et loquor vobis.* ac si Christus vocasset seipsum τὴν ἀρχὴν *principium.* sed profecto tum non τὴν ἀρχὴν, sed ἡ ἀρχὴ dicendum fuerit. rectius igitur Beza vertit adverbialiter *in principio*: *Ego sum quod vobis primum et a principio dixi.* ἀπ' ἀρχῆς (ita Paraphr.), ἐξ ἀρχῆς. quam expositionem nos etiam amplectimur in versione nostra vernacula. Ego vero, si liceat mihi conjecturam afferre, pace doctiss. Interpretum, τὴν ἀρχὴν vertendum etiam censeo hoc in loco *prorsus, omnino*, ὅλως vel πάντως, ac si dixit Christus: *Ego omnino id sum quod vobis dic.*. Non multum abest ab hoc interpretamento doct. Heinsius cum suo ἁπαξαπλῶς etsi aliud dicere et excogitare videri vult: ἁπαξαπλῶς ὅ τι etc. *verissime id sum quod me esse dixi.* Interim non dissimulo mihi valde probabilem videri conjecturam cl. Lud. de Dieu τοῦ μακαρίτου, qui hæc verba legit cum nota interrogationis: *primum ne etiam loquor vobis?* vos me interrogatis, quis sim? quasi nunquam antea id a me edocti essetis? anne primum nunc vobis alloquor? Et sic ὅτι non erit articulus, id quod conjunctio ὅ, τι per hypodiastolen; sed conjunctio, atque ita sane Gr. Codices in optimis quibusque codicibus constanter legunt sine nota hypodiastoles, ac si esset conjunctio ὅτι. Ὅτι autem in Gr. textu N. F. aliquando significat ὄντως, *utique, certe, revera*, et respondet Heb. ut 1 Ioann. iii. 20. ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ Θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν. *utique major est Deus corde nostro.* Sic hic: *utique etiam vos alloquor.* et certe λαλεῖν aliud est quam λέγειν. λαλεῖν *loqui*, λέγειν *dicere.* Igitur ὅτι καὶ λαλῶ ὑμῖν, non est *id quod dico vobis*, sed *utique etiam vos alloquor*, τὴν ἀρχὴν, *nunc primum.* Ingeniosa sane viri doct. conjectura, quam tamen ego, utpote novam et hesternam, temere amplecti non audeo, sed potius eruditis perpendendum relinquo. Et redeo ad illud de quo in initio dixi, ad τὴν ἀρχὴν, et ejus usus apud profanos auctores. Auctor Idiotism. qui nuperrime apud nos prodiit, τὴν ἀρχὴν (inquit) et τὸ καταρχῆς significat *initio*, quod et rarius dicitur ἀρχὴν sine articulo: ubi nullam mentionem facit alterius significationis, quæ non minus communis est apud Gr., viz. qua ponitur pro ὅλως vel πάντως, quam etiam significationem mihi habere videtur in illo ipso loco Xenoph. quem adducit in exemplum alterius ejus significationis quam is solam assignat, viz. pro τὸ καταρχῆς. Verba Xenoph. sunt l. vii. Anab. [c. 7. 28.] ὅσωπερ χαλεπώτερον ἐκ πλουσίου πένητα γενέσθαι ἢ τὴν ἀρχὴν μὴ πλουτῆσαι, καὶ ὅσῳ λυπηρότερον ἐκ βασιλέως ἰδιώτην φανῆναι ἢ ἀρχὴν μὴ βασιλεῦσαι. Miserum est fuisse felicem, igitur inquit suavissimus et sapientissimus ille Hist. *quo gravius est ex divite pauperem fieri quam ab initio divitem non fuisse, quantoque molestius ex rege privatum fieri quam regem nunquam fuisse.* ita enim reddunt Interp. Mallem tamen ἀρχὴν etiam hic interpret. *omnino*; *quo gravius* etc. *quam omnino divitem non fuisse* etc. Clem. Alexandr. Protrept. πόσῳ γοῦν ἄμεινον τοῖς ἀνθρώποις τοῦ τυγχάνειν τῶν ἐπιθυμιῶν τὸ τὴν ἀρχὴν, μὴ δὲ ἐπιθυμεῖν ἐθέλειν ὧν μὴ δεῖ. *quanto igitur melius hominibus illicita non omnino concupiscere quam cupiditatibus et desideriis frustrari.* Ἀντιποιοῦμαι est *vendico, affecto, assequi conor, occupare contendo*, cum genit. semper, ideoque hic non cum accus. τὴν ἀρχὴν (quod potius adverbium est), sed cum genit. τούτων construendum. τούτων μηδ' ἀντιποιεῖσθαι. *hæc ne omnino quidem vendicare.* nunquam enim cum accus., sed cum genit. in perpetuum jungitur hoc verbum apud auctores. Aristot. Pol. iii. [c. 12.] εὐλόγως ἀντιποιοῦνται τῆς τίμης οἱ εὐγενεῖς καὶ ἐλεύθεροι καὶ πλούσιοι. *merito sibi honorem vendicant*, vel *honorem affectant*, vel *de honore inter se contendunt et competitores sunt.* tot enim modis exponi potest hoc verbum ἀντιποιοῦνται. Polyb. l. i. [60.] ἀντιποιεῖσθαι τῆς θαλάττης. *mare*, vel *maris imperium, sibi arrogare, vendicare, asserere.* et l. ii. [53.] ἀντιποιησάμενος τῆς πόλεως. *conatus urbem sibi vendicare et in potestatem suam redigere.* Demosth. Phil. Δ. [§. ιγ'.] τοῦ πρωτεύειν ἀντιποιοῦνται μὲν ἅπαντες. *omnes quidem primas tenere expetunt.* quod Apostolus φιλοπρωτεύειν dixit de quodam Diotrephe. Xenoph. [Anab. l. ii. 3. 23.] ἀντιποιούμενοι τῆς ἀρχῆς τῷ βασιλεῖ. *vendicantes imperium*, vel *imperium occupare conantes pro rege.*

Auctor Maccab. l. i. c. 15. βούλομαι δὲ ἀντιποιήσασθαι τῆς βασιλείας. *volo autem etiam vendicare regnum.* Differunt ἀντιποιεῖν et ἀντιποιεῖσθαι: etsi Gr. Lexicogr. hæc duo male confundunt, eorumque significationes una permiscent. Nam et ἀντιποιοῦμαι exponunt non solum *vendico*, sed etiam *facio aliquid adversus*; et ἀντιποιῶ non solum *facio aliquid adversus*, sed etiam *vendico*: cum hæc duo significata nunquam confundantur apud auctores. Notetur itaque discrimen. Ἀντιποιοῦμαι semper est id quod diximus, viz. *vendico, mihi assumo*, aut *arrogo*, aut *occupare contendo*: at ἀντιποιῶ act. nunquam in hoc significatu legitur, sed longe aliud denotat, viz. *facio vicissim, par pari rependo*, et transit in personam vel expressam vel intelligendam, et contrarium est τῷ ἀντιπάσχειν, unde ἀντιπεπονθώς. Arist. Rhet. l. ii. [c. 2.] οἱ γὰρ ἀντιποιοῦντες οὐχ ὑβρίζουσιν, ἀλλὰ τιμωροῦνται. *qui pro contumelia, qua ab aliis fuerunt affecti, ipsis par faciunt et vicissim eos contumelia afficiunt; isti injuriam non faciunt, sed propulsant et ulciscuntur.* Idem Eth. v. [c. 8.] ubi agit περὶ τοῦ ἀντιπεπονθότος, seu de talione Pythagorica: τῷ ἀντιποιεῖν γὰρ ἀνάλογον συμμένει ἡ πόλις. *factis enim proportione reciprocis conservatur unitas civitatis.*

— 18. ἐγκρατὴς] Idem fere quod κύριος, *dominus, qui aliquid in sua potestate habet*, ὁ ἐν κράτει ἔχων. Demosth. [adv. Lacrit. §. γ'.] ἐπειδὴ δὲ τάχιστα ἐγκρατὴς ἐγένετο τοῦ ἀργυρίου. *postquam pecuniæ compos factus est*, vel *in sua potestate habuit pecuniam.* sic ἐγκρατὴς τῶν πραγμάτων, *rerum potitus.* Herodot. [l. viii. 49.] τῶν αὐτοὶ χωρέων ἐγκρατέες εἰσί. *in locis quorum potiuntur domini et compotes essent.* Ἐγκρατὴς apud alios Gr. idem quod ἐπήβολος apud Hom. Odyss. [B. 319.] οὐ γὰρ νηὸς ἐπήβολος οὐδ' ἐρετάων Γίνομαι. *non sum compos navis, non habeo navem nec nautas in mea potestate.* Schol. ἐπήβολος· ἐπιτυχὴς, ἐγκρατὴς, ἀπὸ τῆς βολῆς καὶ τοῦ βάλλειν, ὅ ἐστι τοῦ σκοποῦ τυγχάνειν. Ἐπήβολος est *qui scopum pertingit et assequitur* (pro ἐπίβολος), adeoque *qui compos est alicujus rei ad quam collimavit et quam in votis habuit.* Hanc vocem ab Hom. mutuatam, aliisque πεζογράφοις minus usitatam, Aristot. Eth. l. i. 11. οὐκ ἂν γένοιτο πάλιν εὐδαίμων ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, ἀλλ' εἴπερ ἐν πολλῷ τινὶ καὶ τελείῳ, μεγάλων καὶ καλῶν ἐν αὐτῷ γενόμενος ἐπήβολος. *si magnarum præstantiumque rerum compos evadat.* Eustath. [1404.] ἐπήβολος ὁ ἐπιτευκτικὸς, ᾧ ἐναντίον ἀβέλτερος ὁ ἐπιτυχὴς, ἀπὸ τοῦ ἐπέβαλε, ὁ τυχὼν πράγματός τινος, Ὁμήρῳ· παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον ὁ συνετός. certe ἀβέλτερος est ἀσύνετος. *stolidus, imprudens*, ab *a* et βάλλω vel βέλος, quasi *a scopo aberrans*; at ἐπήβολος ἁπλῶς pro συνετὸς vix (opinor) legitur apud auctores. Ἐπήβολος φρενῶν, *mentis compos.* Sophocl. Antig. [491.] εἶδον ἀρτίως Λυσσῶσαν αὐτὴν οὐδ' ἐπήβολον φρενῶν. *vidi eam nuper insanientem nec mentis compotem.* ἐπήβολος φρενῶν est ἐγκρατὴς φρενῶν vel καρτερὸς νόου, ut inquit Theogn. [479.] Ὃς δ' ἂν ὑπερβάλλῃ πόσιος μέτρον οὐκ ἔτι κεῖνος Τῆς αὐτοῦ γλώσσης καρτερὸς οὐδὲ νόου. *qui modum in bibendo excedit, is non amplius suæ linguæ compos est neque mentis.* Et ut Theognis hanc vocem καρτερὸς hoc sensu cum genit. rei conjunxit, ita Theocritus cum genit. personæ Idyll. xv. [94.] Μὴ φυῇ μελιτῶδες, ὃς ἁμῶν καρτερὸς εἴη. *ne unquam nascatur quisquam, O suavis Proserpina, nec in vivis sit, qui in nos imperium et potestatem habeat; absit ut nos servæ cuiquam simus.* Arrian. de exped. Alexandr. Θηβαίων ἐγένετο καρτερός. *Thebanos in potestatem suam redegit.* Eustath. [101. 1790.] καρτερὸς ἀντὶ τοῦ νικητὴς, γενικῇ συντασσόμενον, καὶ ἀντὶ τοῦ δεσπότης καὶ ἄρχων ἢ ἐγκρατής. Καρτερὸς et ἐγκρατὴς seq. genit. sunt, ὁ ἐν κράτει ἔχων, *qui aliquem* vel *aliquid in potestate habet*, ὁ κύριος. Hoc libentius observo, ut notetur discrimen inter phrasim et dialectum Homeri et τῶν μεθ' Ὅμηρον. Καρτερὸς Hom. simpliciter et sine casu est ἰσχυρὸς, ἄλκιμος, *fortis, strenuus, robustus, magnanimus*: at posteris Hom. καρτερὸς cum genit. est *compos*, κύριος, etc. Igitur hæc synonyma sunt ἐγκρατὴς, ἐπιτυχὴς, ἐπήβολος, κύριος, καρτερὸς, seq. genit. *compos, dominus*, etc. atque in hoc loco Demosth. ἐγκρατής. Atque hic quidem communis est usus hujus vocabuli apud Rhetores et Polit.; alius jam fere ejus usus est apud Ethicos et Theologos, quem etiam obiter tangere visum est, ut viz. ἐγκρατὴς sit *abstinens* vel *continens*, vel κρείττων, *superior*, aliquo sc. affectu aut passione aliqua, ut ἐγκρατὴς τοῦ θυμοῦ, *qui iræ moderatur, qui non succumbit iræ, qui iram et animum cohibet*; sic ἐγκρατὴς γαστρὸς, *temperans, continens, qui ventri non est deditus, qui ventri non succumbit, qui ventrem reprimit et coercet*; ἐγκρατὴς τοῦ ὕπνου, *qui somno non est deditus.* Atque ita Philos. sæpe in Ethicis ἐγκρατῆ *continentem* et ἐγκράτειαν *continentiam.* Plerumque usurpatur de continentia quæ in refrænandis voluptatibus corporeis versatur, et κατ' ἐξοχὴν de continentia in re Venerea; unde illud Apostoli [1 Cor. vii. 5.] εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται γαμησάτωσαν. et in alio loco [1 Cor. ix. 25.] πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται. ubi alludere videtur Paulus ad ἄσκησιν et ἀναγκοφαγίαν illam athleticam. Beza (qui et nos in versione nostra sequimur): *in omnibus continens.* quæ interpretatio quamobrem displicere debeat eruditis, non intelligo. Aristoteles in Ethicis ἐγκρατῆ

dici vult *continentem*, utpote in quo mens seu ratio imperat ac dominatur appetitus, h. e. homine qui sibi ipsi imperat, qui sui dominus est, et in se potestatem habet. in quo enim mens imperat, homo sibi ipsi imperat; nam mens cujusque est quisque. [l. ix. 8.] ἐγκρατὴς δὴ καὶ ἀκρατὴς λέγεται, τῷ κρατεῖν τὸν νοῦν ἢ μὴ, ὡς τούτου ἑκάστου ὄντος. Jam de duplici hoc significatu hujus vocis ἐγκρατὴς hæc quatuor mihi videntur observatu digna. (1.) Significatio hujus vocis ἐγκρατὴς, qua ponitur pro κύριος et ἐπήβολος, *dominus* seu *compos alicujus rei*, hæc (inquam) significatio originalis est et primitiva; altera vero illa, qua ponitur pro σώφρων vel κρείττων τῆς ἡδονῆς, *temperans* seu *continens*, seu *superior aliqua* , illa (inquam) significatio secundaria est et a priori derivata. Quoniam enim fortior est qui se quam qui fortissima vincit mœnia, ideo qui sui ipsius κύριος et dominus est homo viz. temperans seu continens; qui in se et passiones suas dominium ac potestatem habet, qui affectibus suis imperat ac dominatur, is speciali modo et κατ' ἐξοχὴν ἐγκρατὴς dici meruit; qui sui ipsius ἐγκρατὴς est simpliciter ἐγκρατής. (2.) Tam latum est discrimen inter duas has significationes istius vocis, ut vocabula quæ ei synonyma sint in una significatione, nullo modo ei synonyma sunt in altera, e. g. ἐγκρατὴς pro *compos* vel *dominus* dicitur etiam κύριος, ἐπιτυχὴς, et ἐπήβολος cum genit., ut ἐγκρατὴς, κύριος, ἐπιτυχὴς, ἐπήβολος, τῶν καιρῶν, vel χωρίων, vel χρημάτων, *compos opportunitatum, locorum, pecuniarum*, h. e. qui aliquid horum nactus adeptusque est et in potestate sua habet: at in hoc sensu ἐγκρατὴς non dicitur κρείττων vel ὑπέρτερος. qui enim est ἐγκρατὴς τῶν χρημάτων, h. e. compos factus est pecuniæ, non statim propterea est κρείττων vel ὑπέρτερος τῶν χρημάτων. E contra ἐγκρατὴς pro *temperans* vel *continens* dicitur etiam κρείττων et ὑπέρτερος, ut ἐγκρατὴς θυμοῦ, γαστρὸς, ὀργῆς, ἡδονῆς, χρημάτων, dicitur etiam κρείττων vel ὑπέρτερος θυμοῦ, γαστρὸς, ὀργῆς, etc. (et contra ἐγκρατὴς ἥττων.) *temperans, continens, iræ, voluptatis*, etc. qui melior et superior est hujusmodi passionibus, qui iis imperat ac moderatur nec iis succumbit. At in hoc sensu τοῦ ἐγκρατὴς non dicitur κύριος nec ἐπιτυχὴς nec ἐπήβολος: nec Gr. dicunt κύριος τῆς ὀργῆς, θυμοῦ, ἡδονῆς, etc. pro κρείττων τῆς ὀργῆς, etc. Ἐγκρατὴς tamen et καρτερὸς synonyma sunt in utraque significatione: nec mirum, cum cognata vocabula sint et ab eadem stirpe oriunda, viz. a κράτος vel κάρτος. Igitur καρτερὸς est et *compos* et *continens*, ἐγκρατὴς in utroque sensu: καρτερὸς τῆς πόλεως, *potitus, compos civitatis*, et καρτερὸς (κρείττων) τῆς γλώσσης, *linguam moderans et refrænans*. (4.) Ἐγκρατὴς in hac posteriori significatione, sc. continentiæ, cum absolute ponitur et sine additione, sine genit. seq., refertur et restringitur ad continentiam seu moderationem circa voluptates corporeas, et specialiter circa voluptates gustus et tactus, cibum sc. et potum et res Venereas: at de aliis speciebus

ut de moderatione iræ, linguæ, etc. non dicitur ἐγκρατὴς, nisi cum additamento expresso, sc. genit. ejus rei circa quam versatur ἡ ἐγκράτεια, ut ἐγκρατὴς τοῦ θυμοῦ, ὀργῆς, γλώσσης, χρημάτων, etc. Ita distinguit Philos. inter *incontinentem simpliciter*, ἀκρατῆ ἁπλῶς, et *incontinentem cum adjectione*, ἀκρατῆ κατὰ πρόθεσιν. Eth. vii. 6. Eos (inquit) qui modum excedunt circa νίκην, τιμὴν, πλοῦτον, aut ejusmodi, ἁπλῶς μὲν οὐ λέγομεν ἀκρατεῖς, προστιθέντες δὲ τὸ χρημάτων ἀκρατεῖς, καὶ κέρδους καὶ τιμῆς καὶ θυμοῦ· *simpliciter autem incontinentes*, ἁπλῶς δὲ ἀκρατεῖς, τοὺς ὑπερβάλλοντας περὶ τὴν τροφὴν καὶ τὴν τῶν ἀφροδισίων χρείαν, περὶ τὰς σωματικὰς ἀπολαύσεις, περὶ ἁφὴν καὶ γεῦσιν, circa eas viz. voluptates circa quas versatur temperantia, hujusmodi *incontinens*, ἀκρατὴς λέγεται, οὐ κατὰ πρόθεσιν καθάπερ ὀργῆς, ἀλλ' ἁπλῶς μόνον.

— Ibid. παρακρουσάμενός τινας τῶν ἐν ταῖς πόλεσι] *cum decepisset quosdam ex iis qui in civitatibus erant*. Elegans verbum παρακρούεσθαι pro ἐξαπατᾷν, *circumvenire, decipere, fallere*, ducta metaphora (uti volunt Gramm.) ab iis qui in rebus appendendis alteram lancem ex æquilibrio fraudulenter impellant digito, ut in alteram partem vergat. Schol. Comici in Ἱππεῦσι [855.] ad vocem κρουσιδημῶν (quam ille vocem nequiter finxit, qua exprimeret τὸν παρακρουσάμενον τὸν δῆμον, *populi deceptorem, ludificatorem*) κρουσιδημῶν ἀντὶ τοῦ κρούων τῇ βουλῇ. ἐλυμαίνου τὸν δῆμον ἀπατῶν καὶ παρακρουόμενος τῇ βοῇ. ἔστι γὰρ παρακρουσόμενον (vel potius uti leg. videtur, παρακρουσομένων) μέτρον, ὃ λέγεται ἐπὶ τῶν τοῖς μέτροις παραλογιζομένων. Quanquam alii a luctatoribus dici volunt; qui non vi et robore, sed artificio et fraude adversarium supplantant, κρούοντες τῷ ποδὶ ἢ χειρὶ, ut apud Heb. proprie *supplanto*, metaph. est *decipio*. Sed magis mihi arridet prior ratio hujus verbi παρακρούεσθαι, ut viz. sumptum et tralatum sit ab ea fraude quæ in ponderibus et mensuris usurpatur. Idem Schol. alibi et ex eo Suid. παρακρούεται ἀντὶ τοῦ ἐξαπατᾷ, μετῆκται δὲ τοὔνομα ἀπὸ τοῦ τοὺς ἱστῶντάς τι ἢ μετροῦντας κρούειν τὰ μέτρα καὶ διασείειν, ἕνεκα τοῦ πλεονεκτεῖν. Quid sint, vasa, μέτρα ἐγκεκρουσμένα vel εἰσκεκρουσμένα, dixi pridem ad Theophrast., viz. vasa contusa et adacta, quæ latera habent collisa ad se versus invicem aut fundum

introrsus adactum, quo iniquior parciorque mensura sit; atque hujusmodi vasis etiamnum hodie aliquando nos παρακρούονται οἱ οἰνοπῶλαι. At hoc potius est ἐγκρούεσθαι quam παρακρούεσθαι. παρακρούουσι vel παρακρούονται τὸ μέτρον, qui mensuram perperam (id enim est παρὰ in comp.) κρούουσι, impellunt, sive concutiunt, inique et fraudulenter. Dubium interim est an fraus, quæ per hoc verbum significatur, derivetur ab emptore an venditore: utrique enim hoc faciunt; utique suo modo et more παρακρούονται τὸ μέτρον in rem suam et quantum licet ἕνεκα τοῦ πλεονεκτεῖν. Et ὁ σιτώνης quidem (ut opinor), qui frumentum emit in foro, jure non potest neque permittitur κρούειν sive σείειν, διασείειν, σαλεύειν (unde μέτρον σεσαλευμένον in N. F.) τὸ μέτρον, h. e. *percutere* aut *concutere mensuram*; ne eo modo pressior et liberalior et abundantior quam par est mensura fiat. Si ergo hoc faciat, παρακρούει vel παρακρούεται. Quinetiam et ὁ σιτοπώλης, qui frumentum vendit, solet et quidem jure suo mensuram radio

abstergere et detergere, quod Gr. dicunt ἀποψᾶν τὸ μέτρον, et ἀπομάττειν τὸν χοίνικα, *detergere modium*, et diruere cumulum, ne quid ἐπίμετρον et redundans sit in mensura, et hoc utique fortean etiam dici possit κρούειν τὸ μέτρον. Si igitur hoc inique et fraudulenter faciat, ita ut nimium diruat de cumulo et plus quam par est de modio detrahat, hoc etiam erat παρακρούειν vel παρακρούεσθαι. Ab utro igitur horum hæc sumatur metaphora, non satis liquet, nec forte multum refert: eo inclino tamen, ut putem ab emptoribus potius desumptum. Verba Gramm. ambigua et de utrisque (ni fallor) intelligi possunt: μετῆκται δὲ τοὔνομα etc. Μετροῦντες videntur esse venditores; ii enim metiuntur merces, non emptores: at κρούειν τὰ μέτρα etc. emptoris potius videtur esse quam venditoris, mensuram concutientis seu quassantis sui commodi causa, vel ut plus habeat quam par est; id enim est ἕνεκα τοῦ πλεονεκτεῖν, siquidem τῇ κρούσει seu διασείσει seu σαλεύσει mensura copiosior fit et abundantior. unde μέτρον σεσαλευμένον in N. F. παροιμιωδῶς pro *abundante mensura*. Porro σείειν τὸ μέτρον videtur idem sonare, viz. *mensuram concutere*, ut liberalior et copiosior fiat: et parum abest, quin pro κορυστὸς μόδιος in Gloss. legam κρουστὸς μόδιος, et apud Hesych. pro κορυστὸν ἐπίμετρον legam κρουστὸν ἐπίμετρον. Sed nihil statuo: judicent doctiores. Atque hæc de ratione et origine hujus verbi παρακρούεσθαι, elegantissimi sane et metaphorici, annotare operæ pretium duxi. Jam de ejus usu et significatione quædam exempla adducam ex auctoribus, et quidem pauca de multis. Aristoteles imprimis (quis enim auctor Gr. Ling. magis idoneus et ἀξιόχρεως) Topic. viii. 2. de fraudibus et fallaciis disputantium: παρὰ τοῦτο πολλάκις ἀλλήλους παρακρούονται κατὰ τοὺς λόγους. *se invicem circumveniunt in disputationibus*. Idem Elench. Soph. l. i. [c. 1.] ubi rationem assignat vocis παραλογισμὸς, cur viz. vitiosus et captiosus syllogismus dicatur παραλογισμὸς ἀπὸ τῆς λογιστικῆς, *a computatoria, calculatoria*. ὥσπερ οὖν κἀκεῖ οἱ μὴ δεινοὶ τὰς ψήφους φέρειν ὑπὸ τῶν ἐπιστημόνων παρακρούονται, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν λόγων οἱ τῶν ὀνομάτων τῆς δυνάμεως ἄπειροι παραλογίζονται. *ut, qui calculorum usum non callent, a scientibus circumveniuntur, ita et in disputationibus, qui potestatis nominum sunt imperiti, paralogismis decipiuntur*. ubi παρακρούονται passivam significationem habet, ut supra in illo loco Topicorum. At activ. Noster Olynth. B. [§. γ'.] ὅτι πάντα διεξελήλυθεν, οἷς πρότερον παρακρουόμενος μέγας νῦν ηὐξήθη. *quibus nos antea circumveniendo in hanc magnitudinem excrevit*. Lucian. Tim. [§. 57.] μῶν παρακεκρούσμαί σε; *num te defraudavi?* ubi verba sequentia rationem hujus vocis declarant. καὶ μὴν ἐπεμβαλῶ χοίνικας ὑπὲρ τὸ μέτρον τέσσαρας. quasi dixerit: *si te modio iniquo castigavi et in mensura fraudavi, age, mensuræ chœnicas quatuor adjiciam, tanquam* ἐπίμετρον, *ut juste et æque tecum agam*. Demosth. π. Στεφ. [§. πδ'.] φυλάττειν ἐμὲ καὶ τηρεῖν ἐκέλευεν, ὅπως μὴ παρακρούσομαι μηδ' ἐξαπατήσω. Aristot. iterum Œcon. l. ii. [§. 15.] οἱ ἡγεμόνες οὐ παρεκρούοντο αὐτὸν, πότε τετελεύτηκεν ὁ στρατιώτης. *duces non fallebant eum indicio temporis quo aliquis ex militibus esset mortuus*. Lucian. revivisc. [§. 9.] ὡς παρακρουσάμενος τοὺς δικαστὰς ἀπέλθοις. *ut deceptis judicibus abeas*. Isæus [p. 47. pen. ed. Steph.] πολὺ μᾶλλον ἑτοιμότερός τις παρακρούσασθαι ἐγχειρήσαι. *multo audacius et promptius aliquis fallere aggredietur*.

— 20. ὑπέρ γε τῶν δικαίων] Interp. *tuendæ justitiæ causa*. non satis aperte nec accomode, ὡς ἔμοιγε δοκεῖ. potius *pro juribus et privilegiis*, vel *ad jura nostra defendenda*: ea enim sunt τὰ δίκαια *jura*, quæ ad unumquemque jure pertinent.

P. 301. 4. Τιμόθεον—Ἀριοβαρζάνην—Κυπροθεμίδος—Τιγράνης] Obscura est harum rerum horumque temporum historia, de quibus hic agit Demosth.; eoque obscurior, quod altum est de ea silentium apud historicos quos novi, tum Gr. tum Lat. In hac scena nostra quatuor personæ, tanquam præcipui auctores, hic introducuntur, Timotheus, Ariobarzanes, Cyprothemis, Tigranes. De Timotheo constat insignem eum fuisse ducem Atheniensem, cujus multa mentio in Hist. Attica; qui

et unus ex ducibus Athen. fuit in hoc bello sociali, ut hinc appareat rem quam hic narrat Demosthenes vel tempore istius belli vel certe non multo prius gestam fuisse. Jam vero Ariobarzanes quis iste fuerit juxta scio cum ignoratissimis; nec enim (opinor) uspiam alibi in scenam intrat nec in theatrum prodit Gr. Hist. Duos invenio hujus nominis apud Histor.; sed aut fallit me ratio temporum, aut iste, de quo hic loquitur Demosth., neuter eorum esse potuit. Alter enim ille longe posterior, quippe qui floruit tempore belli Mithridatici, de quo Appianus; alter vero non longe quidem posterior his temporibus in quæ incidit historia hujus orationis, viz. temporibus Philippi Macedonis et Artaxerxis Ochi. At hujus Ariobarzanis meminit Quintus Curtius in Hist. Alex. [l. v. c. 4.] Fuit autem unus ex præfectibus Darii Codomanni ab Alexandro devictis. Inter Artaxerxem Ochum et Darium Codomannum non nisi quatuor aut quinque anni interfluxerunt. Non obstat igitur Chronologia, quin idem hic Ariobarzanes fuerit; sed sors et conditio et res gestæ videntur obstare. Hic enim de quo Dem. palam defecit a Rege Persarum et proditorem egit: at ille de quo Curt. fortiter pugnando pro Rege occubuit: alius igitur hic ab illo. Cyprothemidem ne de nomine novi: nullibi enim alias ejus nomen occurrit, quod memini. Tigranes, insigne et frequentissimum nomen in Hist. erat Rex Gr. tum Rom. Sed, cum multi Cappadoces fuerint hujus nominis, quinam tandem eorum hic vir fuerit, non satis constat; nec fortasse multum refert.

— 8. φρουρουμένην] *præsidio munitam, possessam, occupatam.* φρουρὰ *præsidium, munimentum*: φρουρεῖν *præsidio munire, tenere, custodire*: et φρουρεῖσθαι *præsidio teneri.* Quo verbo usi sunt scriptores N. F. per metaph. Loci sunt notissimi. φρουρὰ *arx præsidiaria*, Eustath. φυλακή; et φρουρὸς, φύλαξ, *custos* vel *miles præsidiarius*, παρὰ τὸ φρουρᾶν *vigilem et custodem esse, prævidere et præmunire pericula impendentia, hostes, insidias*, etc. προορῶνται γὰρ τὰ ἐπιόντα οἱ φύλακες, ὅθεν καὶ φρουροὶ λέγονται. Eustath. [p. 700.] ut οὖρος *custos*, φύλαξ (οὖρος Ἀχαιῶν. ὑῶν ἐπίουρος. etc. apud Hom. [Il. Θ. 80. Od. N. 405.]), ἀπὸ τοῦ ὁρᾶν, *inspector*, ἐπίσκοπος, ἐπίουρος est ἐπίσκοπος. ut igitur οὖρος ἀπὸ τοῦ ὁρᾶν, sic φρουρὸς (mutat. accent.) ἀπὸ τοῦ προορᾶν. Gr. enim in compos. ex præposit. πρὸ, aliquando mutant tenuem in aspiratam, π in φ, ut ex πρὸ ὁδοῦ πρόοδος φροῦδος *evanidus, qui abiit, evanuit e via*, vel *e via discessit*, OUT OF THE WAY. πρὸ enim in hac compos. valet ἐξ vel ἀπό. ut φροίμιον pro προοίμιον et φροιμιάζεσθαι pro προοιμιάζεσθαι. sic ex προορᾶν φρουρός.

— 9. ἀπέγνω μὴ βοηθεῖν] *auxiliari non statuit* vel *statuit non auxiliari.* ac si esset, ἔγνω μὴ βοηθεῖν, vel οὐκ ἔγνω βοηθεῖν. Sed duæ negationes vehementius negant, eæque non tantum explicite, cum duæ vel etiam plures particulæ negativæ integre et expresse ponuntur, ut οὐ μὴ, μὴ οὐχὶ, οὐκ οὐδὲ, μὴ οὐδεὶς, etc. ut in illo Luciani [Dial. Mort. xiv. §. 1.] νῦν μὲν, ὦ Ἀλέξανδρε, οὐκ ἂν ἔξαρνος γένοιο, μὴ οὐκ ἐμὸς υἱὸς εἶναι. ubi duæ sunt negationes explicitæ præter unam implicitam in voce ἔξαρνος. Sed (inquam) hæc regula de duplici negatione vehementius negante non tantum obtinet, ubi duæ negativæ particulæ ῥητῶς explicite et expresse ponuntur; sed etiam cum una est explicita in se, altera implicita in verbo. Quod tamen vix observatum aut video a Gramm., qui regulas de Gr. syntaxi nobis tradiderunt. Notetur ergo hæc regula: 'Verba, quæ negationem implicitam in se includunt, cum particula negativa vehementius negant.' Quæ autem implicitam negationem in se habent sunt præter verba negandi, etiam verba impediendi, prohibendi, dehortandi, deterrendi, desperandi, et similia: his enim ex abundanti Attici negationem addunt. Demosth. [adv. Phænip. §. γ'.] κωλῦσαι τοὺς ὀνηλάτας μὴ ἐξάγειν τὴν ὕλην. *vetare quominus deportent.* Æsch. [c. Timarch. §. ζ'.] τούτους ἀπαγορεύει μὴ δημηγορεῖν. *hos prohibet concionem habere, verba ad populum facere.* Demosth. iterum [adv. Eubul. §. ιε'. med.] ταῦτα οὐκ ἂν ἐξομόσαιτο Εὐβουλίδης μὴ οὐκ εἰδέναι. Plat. [de leg.] ἀπείργω μὴ γίγνεσθαι. *prohibeo fieri*, aut *impedio quominus fiat.* Lucian. [Prom. §. 6.] εἰ μὲν οὖν ἔξαρνος εἶ μὴ εἰργάσθαι αὐτά. *si negas te hæc perpetrasse.* Idem [Deor. Dial. v. §. 5.] οὐδ' ἀπέτρεπόν σε μὴ οὐχὶ πίνειν παρ' αὐτοῦ. *non abstinebant te a bibendo.* Thucyd. [iii. 3.] τῆς μὲν θαλάσσης εἶργον μὴ χρῆσθαι. *maris usu eos prohibebant.* et alibi [iii. 49.] διεκώλυσε μὴ διαφθεῖραι. *impedivit ne civitatem perderet.* Sic hic ἀπέγνω μὴ βοηθεῖν. *statuit non auxiliari.* pro ἔγνω μὴ βοηθεῖν. Verbum enim ἀπογινώσκειν vel ἀπογνῶναι negationem in se includit, ita ut sequens particula negativa prorsus redundet. Observetur hoc in loco hujus verbi significatio, utpote minus trita et usitata. Ἀπογινώσκειν communiter est ἀπελπίζειν, *desperare, animum despondere*: sed est etiam *statuere* (licet non tam frequenter) *aliquid non facere.* Et certe hæc altera significatio, licet non tam frequentem usum habeat, propius tamen respicit originem hujus verbi. Aliud autem est origo vocis, aliud usus. Γινώσκειν vel γνῶναι apud puriores Gr. non est simpliciter *cognoscere* aut *scire*, sed *statuere, ratum seu statutum in animo habere*, γνώμην ποιεῖσθαι. Hinc ἀπογινώσκειν et ἀπογνῶναι. *secus*, vel *hoc non esse faciendum, statuere.* et ἀπέγνω τοῦτο ποιεῖν est nihil aliud quam ἔγνω τοῦτο μὴ ποιεῖν. *statuit hoc non facere.* et addendo particulam negativam πλεοναστικῶς, more Atticorum, quæ vel omnino παρέλκει vel etiam fortius negat, ἀπέγνω τοῦτο μὴ ποιεῖν. Ita hic ἀπέγνω μὴ βοηθεῖν. *statuit auxilium non ferre.* Quam syntaxin miror equidem fugisse oculatissimum Thesaurographum H. Steph., qui de hoc verbo agens citat hunc locum Demosthenis, omissa particula negativa: "In hac (inquit) significatione ponitur verbum ἀπογ. in hoc loco Demosthenis, ἀπέγνω βοηθεῖν, *censuit non esse ferendum auxilium.*" imo ἀπέγνω μὴ βοηθεῖν. Quanquam et legitur hoc verbum hoc in sensu etiam sine particula negativa, ut Plut. Anton. [c. 34.] Οὐεντίδιος δὲ Παρθοὺς μὲν προσωτέρω διώκειν ἀπέγνω. *statuit, censuit, Parthos non ulterius prosequi.* Idem in Thes. [c. 6.] ἀπέγνω πλεῖν. *censuit non esse navigandum.* At Aristid. ἀπέγνω μὴ διαβαίνειν (cum partic. neg.) *statuit non esse transeundum.* etsi interpretantur: *desperavit de transitu.* Hæc enim frequentissima est significatio hujus verbi ἀπογινώσκω, sc. ἀπελπίζω, ἀπαυδῶ, ἀπαγορεύω: etsi ab altera derivetur, et ab ea dependeat. Cum enim quis ex certo animi proposito et consilio censet aliquid non esse agendum quodammodo despondet et de eo agendo desperat: atque hinc ἀπέγνωκα, quod proprie ἔγνωκα τοῦτο μὴ ποιεῖν, etiam ex consequenti significat ἀπελπίζω *despero.* Porro de duplici hac significatione notetur hoc discrimen in syntaxi: Ἀπογινώσκω in propria et primæva significatione (uti hic), pro ἔγνωκα τοῦτο μὴ ποιεῖν, semper construitur cum infinitivo sequenti: at ἀπογινώσκω pro ἀπελπίζω modo cum infinitivo, modo (idque sæpius) cum casu sequenti, eoque vel genit. (quod frequentius) vel (quod rarius) accus. Aristot. Eth. iii. 6. οἱ μὲν γὰρ ἀπεγνώκασι τὴν σωτηρίαν. *et hi quidem desperant de salute.* Arrian. de exp. Alex. l. iv. [c. 28.] ἀπογνόντες τὰ σφέτερα πράγματα. *cum de rebus suis desperassent.*

— 10. προσκαθεζόμενος] *assidens* vel *obsidens.* Καθέζομαι, et προσκαθέζομαι, est verbum tacticum et militare, uti et nos vulgo *to sit down before*, h. e. obsidere urbem aut castellum obsidione cingere, quod uno verbo Gr. eleganter et pro more suo πολιορκεῖν dicunt. Προσκαθέζεσθαι est πολιορκεῖν; et nonnunquam σαφηνείας χάριν verbum πολιορκεῖν cum eo conjungitur, ut apud Thucyd. [l. i. 61.] προσκαθεζόμενοι τὴν Πύδναν ἐπολιόρκησαν. et Xen. [Cyrop. ii. 4. 11.] ἐπολιόρκησε προσκαθήμενος. *obsidens oppugnabat*, vel *obsidione circumdedit.* Sæpissime autem, sine πολιορκεῖν aut πολιορκία, προσκαθέζεσθαι absolute est *obsidere*, plerumque cum dat. aliquando sine casu. Thucyd. l. i. [26.] προσκαθεζόμενοι τῇ πόλει. *obsidentes urbem.* Xen. Hellen. l. i. [c. 5. 21.] εἷλον Ἀκράγαντα λιμῷ, μάχῃ μὲν ἡττηθέντες, προσκαθεζόμενοι δὲ ἑπτὰ μῆνας. Thucyd. l. i. [11.] de Græcis ad Trojam militantibus: πολιορκίᾳ δ' ἂν προσκαθεζόμενοι ἐν ἐλάσσονί τε χρόνῳ καὶ ἀπονώτερον τὴν Τροίαν εἷλον. *si Trojam assidua obsidione pressissent, et citius et facilius eam expugnassent.*

— 12. πλεονεκτεῖν—ἐλαττοῦνται] Antitheta. πλεονεκτεῖν est *plus habere quam, alterum antecellere*; ἐλαττοῦσθαι, *minus habere quam.* πλεονεκτεῖ, qui in aliqua re est superior, et in meliori conditione est; ἐλαττοῦται e contra, qui inferior et in deteriori conditione. τῷ πλεονεκτεῖν proprie opponitur τὸ μειονεκτεῖν, ut τῷ πλέον vel πλεῖον ἔχειν, τὸ μεῖον ἔχειν vel ἧττον ἔχειν vel ἔλαττον ἔχειν. Sed ab hisce tribus comparativis μεῖον et ἧττον et ἔλαττον derivantur verba μειοῦσθαι et ἡττᾶσθαι et ἐλαττοῦσθαι: sed a comparativo πλέον vel πλεῖον non fit verbum πλεοῦσθαι vel πλειοῦσθαι, ideoque pro eo dicitur vel separatim πλέον ἔχειν vel conjunctim πλεονεκτεῖν, cui contrarium μειονεκτεῖν. Ea pravitas est humanæ naturæ, ut voces ipsas una cum rebus corrumpat et in pejus rapiat: inexplebilis est habendi sitis, insatiabilis avaritiæ hydrops: quo plus sumus poti, quo plus habemus, eo plus habere cupimus: crescit amor nummi dixit ille in cujus diebus argentum erat sicut lapides terræ rerum satietas, at auri et argenti nulla satietas; unde sic aliquando lusi et allusi ad locum quendam Homericum

Πάντων μὲν κόρος ἐστὶν, ἔειπεν τυφλὸς Ὅμηρος·
Χρυσὸν δὲ βλέψας, οὐκ ἂν ἔειπε κόρος.

Quorsum hæc? viz. insana hominum avaritia et plus habendi cupiditas fecit, ut etiam hoc verbum πλεονεκτεῖν, quod ex sua stirpe et origine nihil vitiosum sonat, paulatim tamen degeneret in malum sensum et in pejorem partem sumatur. Πλεονεκτεῖν proprie est *plus habere, in meliori conditione esse*, atque ita fere apud Ethnicos et puriores Gr.; at apud Eccles. Script. πλεονεκτεῖν sæpissime in vitio ponitur pro *plus habere cupio, plus mihi assumo* aut *vendico, quam par est* aut *quam mihi convenit*: et πλεονεξία, quod proprie est *commoditas præstans ac melior conditio* (ut apud Isocratem, Dionem, et alios), postea poni cœpit pro *avaritia* et *plus habendi cupiditate*, ut passim apud Patres et in N. F. Nam ut πλεονεξία ab Apostolo Paulo sumatur pro *venerea libidine*,

aut *insanitate* aut *excessu libidinis* (quod vir magnus censet), mira certe hujus vocis interpretatio est, et vereor ne ullo tibicine fulciri possit. Atque hoc jam insuper observo, licet verbum πλεονεκτεῖν apud Atticos scriptores sit μέση λέξις, et sæpissime sumatur pro πλέον ἔχειν ἁπλῶς, *antecellere alterum*, et *in meliori conditione esse*; tamen nescio quomodo nomen πλεονέκτης semper in vitio ponitur, viz. qui per vim aut fraudem aut contra leges plus habere cupit quam debet, qui πλέον ἔχει vel etiam cupit πλέον ἔχειν ex alieno per fas ac nefas. Hesych. πλεονέκτα· βίαιε. Discrimen observat vir doctus inter πλεονεκτεῖν τινὰ et πλεονεκτεῖν τινὸς, quod tamen nescio an ubique obtineat, ut alterum sc. in malam, alterum vero in bonam partem sumatur. Πλεονεκτεῖ τινα, qui ex alicujus injuria aut ad alicujus damnum et injuriam πλέον ἔχει: at πλεονεκτεῖ τινὸς τῷδε καὶ τῷδε πράγματι, qui simpliciter sine ejus damno aut detrimento superior illo est aliqua re bona, cujus potior est conditio. Qui superior aliquo est in re aliqua πλεονεκτεῖ ἐκείνου: at qui aliquem defraudat aut circumvenit, ut ei sua auferat, πλεονεκτεῖ ἐκεῖνον, non ἐκείνου. Atque ita passim in Pauli Epistolis πλεονεκτεῖν cum accus. est *fraudare, circumvenire, decipere*, et pass. [2 Cor. ii. 10.] ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ, *ut non circumveniremur a Diabolo*, Vulg. *ne fraudaremur a Satana*, Tertull. Suid. πλεονεκτῶ τὸ πλέον ἔχω γενικῇ, πλεονεκτῶ δὲ τὸ ἀδικῶ αἰτιατικῇ, ὡς πλεονεκτεῖ ἡμᾶς ὁ διάβολος. Hanc distinctionem avide arripuit nuperus quidam scriptor in Apolog. quadam pro Epist., ut aliter expon. locum Chrysosth. quam vulgo solet. Verba Chrysosth. sunt Hom. in 1 ad Tim τῇ χειροτονίᾳ μόνῃ αὐτῶν ἀναβεβήκασι, καὶ τούτῳ μόνῳ δοκοῦσι πλεονεκτεῖν τοὺς πρεσβυτέρους. ubi aperte ait Chrysosth. *Episcopos superiores esse presbyteris potestate ordinandi, et hanc esse solam prærogativam qua gaudent episcopi supra presbyteros*, viz. τὴν χειροτονίαν, *ordinationem*, seu *jus ordinandi*, quod presbyteri non habent, sed soli episcopi. At verisimile est (inquit auctor ille) hoc ordinandi jus in fraudem presbyterorum usurpatum esse ab episcopis. Credibile enim est, Chrysosthomum per πλεονεκτεῖν τοὺς πρεσβυτέρους intellexisse μεθοδεύειν, quod est *circumvenire*, ut amplius, quam per æquum et justum licet, in presbyteros sibi arrogarint episcopi. Atque hanc suam interpretationem confirmat usu hujus verbi πλεονεκτεῖν, quod cum accus. (inquit) conjunctum dicitur περὶ τῶν παρὰ τὸ δίκαιον ἔχειν ἀξιούντων, *de his qui præter jus et fas aliquid sibi assumunt* aut *assumere conantur*: ita ut πλεονεκτεῖν τοὺς πρεσβυτέρους sit *injuria afficere presbyteros eosque jure suo fraudare*. Sed facile profecto est his respondere. Dico igitur primo πλεονεκτεῖν cum accus. nunquam legitur apud antiquos et puriores Gr.; nedum in significatione fraudandi aut circumveniendi. In hac enim significatione a Scriptoribus tantum Sacris atque Eccles. usurpatur hoc verbum. Unde Suidas, cum hujus significationis exemplum afferre vult, ex sacro antiquo scriptore illud adducit, quanquam celato nomine; ita enim se habent ejus verba: πλεονεκτῶ δὲ τὸ ἀδικῶ αἰτιατικῇ, ὡς τὸ, πλεονεκτεῖ ἡμᾶς ὁ διάβολος. quæ vox non Ethnicum sonat, sed Christianum. Deinde vero et hoc observandum est: Quotiescunque hoc verbum cum accus. junctum in malo sensu, viz. in significatione fraudandi, ponitur a Script. Sacris aliisve posterioribus Gr., præter illum accus. personæ nunquam adsciscit alium casum rei, ut πλεονεκτῶ σε, ἐκεῖνον, ὑμᾶς, etc. nec unquam exprimitur casus rei. οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν [2 Cor. vii. 2.] et sic in perpetuum. Cum vero præter accus. personæ additur etiam accus. vel dat. rei, tum vero πλεονεκτεῖν est *antecellere*, vel *superior esse*, vel *in meliori conditione esse*. Ille autem casus rei denotat rem illam in qua aliquis sst superior altero: et opiner nullum exemplum afferri posse in quo hoc verbum in hac syntaxi aliter usurpetur. Igitur πλεονεκτεῖν in illo loco Chrysosth., cum duplicem casum regat, alterum rei, personæ alterum, non erit *fraudare* aut *circumvenire*, sed *antecellere* et *superior esse*; et illa verba, τῇ γὰρ χειροτονίᾳ μόνῃ ἀναβεβήκασι, καὶ τούτῳ μόνῳ δοκοῦσι πλεονεκτεῖν τοὺς πρεσβυτέρους, ita omnino reddenda sunt, prout communiter ab interpretibus verti solent: *sola enim ordinatione supereminent, et hoc uno videntur superiores existere presbyteris*. Atque ita certe transtulit doct. Salmas, si modo is Messal. sit in dissertatione de Episc. et Presb. Et utcunque se res habuerit superioribus seculis; at certe Chrysosthomi temporibus, Episcopi non fraude aliqua nec injuria nec usurpatione, sed suo quodam jure, hanc ordinandi prærogativam atque potestatem obtinuerint: atque hoc fateri coguntur, qui sacro illi ordini vel maxime infensi sunt et adversarii. Ἔλαττον ἔχειν, ἧττον ἔχειν, et μεῖον ἔχειν, synonyma sunt, et dicuntur de clade bellica, cum quis in prælio inferior est et in pejori conditione, ad verbum *minus habere*, quod Lat. non dicunt, nos autem in lingua vernacula videmur prope accedere ad Gr. hanc locutionem, cum dicimus *TO HAVE THE WORST ON'T*, de eo qui in prælio est inferior et succumbit. Quanquam vero hæc tria, ἔλαττον, ἧττον, et μεῖον, in hac phrasi idem sonent, tamen verba deriv. ab iis videntur mihi aliquid

habere inter se discrimen in significatu, viz. ἐλαττοῦσθαι, ἡττᾶσθαι, et μειοῦσθαι, apud Att. script. Ἐλαττοῦσθαι est *fraudare suo jure, res suas habere*; ἡττᾶσθαι plerumque est *inferiorem esse in prælio*; μειοῦσθαι est *extenuari* vel *diminui in quantitate*: et sic etiam nomina conjug. ἐλάττωμα est *detrimentum, incommodum*, vulgo *DISADVANTAGE*; ἧττα proprie *clades bellica*; μείωσις *diminutio*, figura Rhetorica cui contra αὔξησις. Quanquam ἡττᾶσθαι ἡδονῆς, θυμοῦ, etc. pro ἥττων εἶναι, est *succumbere voluptati, iræ*, etc. at ἥττημα pro *culpa* seu *detrimento* non est Atticum, sed ex stylo N. F. ἤδη μὲν οὖν ὅλως ἥττημα ἐν ὑμῖν ἐστίν. [1 Cor. vi. 7.] Ἐλάττωμα est id omne quo alicujus conditio deterior exsistit: ut e contra πλ. id quo melior, ut in prælio et sol. et loci opp. sunt πλ. adv. Att. πλεονεκτήματα sunt *ea in quibus quis superior est*, ἐλαττώματα *ea in quibus quis inferior est*, alii Gr. προτερήματα et ὑστερήματα.

— 13. ὑπὲρ μὲν ὧν ἐλαττοῦνται] *pro his quæ de suo auferuntur* Interp. Frequentissima Hellenism. apud Gr. pro ὑπὲρ ἐκείνων ὧν vel οἷς vel ἐν οἷς ἐλαττ. *pro iis in quibus detrimentum faciunt*, pugnant tanquam pro aris et focis: non eodem animi impetu nec fervore feruntur homines ad invadendas res alienas, quam ad defendendas suas. Ἐλαττοῦσθαι est *minus habere quam par est, minus quam ad se pertinet, re aut parte sua fraudari*; πλεονεκτεῖσθαι, *injuriam pati in re sua, jure suo privari*. Ἐλαττοῦται, qui damnum facit; ζημιοῦται, cui accisa res est, cui detrahitur aliquid de suo commodo, idque invito plerumque et præter voluntatem. Dem. alibi [c. Dionysod. ιδ΄.] οὐκ ἀξιοῦμεν ἐλαττωθῆναι ἀπὸ τῶν ὑμᾶς καὶ ἡμᾶς ἠδικηκότων. *petimus ne damnum* vel *detrimentum patiamur ab iis, qui et vos pariter et nos injuria affecti sunt*. atque etiam hoc in loco. Aliquando autem ἐλαττοῦσθαι dicitur qui sua sponte detrimentum facit, qui suo jure cedit; atque ita sumo apud Thucyd. l. i. [77.] in insigni illa oratione, seu apologia Athen. pro seipsis: καὶ ἐλασσούμενοι γὰρ ἐν ταῖς ξυμβολαίαις πρὸς τοὺς ξυμμάχους δίκαις, φιλοδικεῖν δοκοῦμεν. ubi optime Lat. Int. *quamvis enim in judiciis de pactis et conventis de jure nostro decedamur, tamen litigiosi esse videmur*. Schol. ἀδικούμενοι, ζημιούμενοι ἐν ταῖς συναλλαγματικαῖς χρείαις, καίτοι δυνάμενοι ὡς ἄρχοντες ἔχειν τὸ πλέον. recte, et rectius ζημιούμενοι quam ἀδικούμενοι. Qui enim sponte de jure suo cedit, non ἀδικεῖται: οὐδεὶς γὰρ ἀδικεῖται ἑκών (inquit Philos.) *volenti non fit injuria*. qui ἄκων ἐλαττοῦται, is quidem ἀδικεῖται et injuriam patitur; at qui ἑκὼν ἐλαττοῦται et de suo jure cedit, is βλάπτεται, sed non ἀδικεῖται, damnum patitur sed non injuriam. Aristot. Eth. l. v.10 τὸ ἐπιεικὴς (inquit) est ἐπανόρθωμα νόμου. et paulo post describit τὸν ἐπιεικῆ, *virum æquum et bonum*: ὁ μὴ ἀκριβοδίκαιος ἐπὶ τὸ χεῖρον, ἀλλ᾽ ἐλαττωτικὸς, καίπερ ἔχων τὸν νόμον βοηθὸν, ἐπιεικής ἐστι. *qui non nimis urget jus suum in deteriorem partem, sed potius de jure suo cedit, etiamsi legis auxilio niti possit, is est æquus et bonus*. Igitur ὁ ἐπιεικὴς, qui facile de jure suo remittit, est ἐλαττωτικὸς et μειονεκτικὸς, cui opponitur ὁ ἀκριβοδίκαιος, et magis ὁ πλεονεκτικὸς, qui in excessu semper peccat, et plus sibi tribuit et assumit quam par est ac justum: πλεονεκτικὸς et ἐλαττωτικὸς sunt veluti duo extrema, unum in excessu, alterum in defectu; medium inter utrumque est ἀκριβοδίκαιος, qui nimium est sui juris tenax et in eo prosequendo nihil remittit. Egregie Porphyr. de Abst. l. iii. προπίπτει ὁ δίκαιος, οἷον ἐλαττωτικὸς ἑαυτοῦ τῶν κατὰ σῶμα. *vir justus procidit infra jus suum, subsidit, et minus sibi tribuit in cura corporis vel in rebus ad corpus spectantibus, quam jure sibi sumere potuit*. Lat. Interp. admodum inepte et imperite, ut solet, *non rigidus circa suum corpus*.

— 14. μεχρὶ τοῦ δυνατοῦ] Int. *summa vi, pro virili, quantum possunt*, ad verbum *usque ad possibile, pro viribus, usque ad extremum suæ potentiæ*. More suo luxuriant Gr. in hac phrasi, et variis modis exprimunt. Dicunt enim et hoc sensu κατὰ τὸ δυνατὸν, et εἰς τὸ δυνατὸν, et ὡς δυνατὸν, et κατὰ δύναμιν, et ὅση δύναμις, et ἴσον σθένος, et παντὶ σθένει, et ὅσον ἐνδέχεται, et ἐφ᾽ ὅσον δύναταί τις, et ἐφ᾽ ὅσον οἷόν ἐστι, et κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον.

— 19. Ἀρτεμισία] Dux fœmina facti magnam partem agit in hoc theatro. Ut igitur Chronol. et Histor. et filum et argumentum hujus orationis clarius innotescat, visum est de hac Artemisia pauca dicere. Celeberrima nobilissimaque Cariæ erat illa regina, Mausoli uxor, quæ magnificentissimum illud monumentum erexit in honorem et memoriam conjugis sui Mausoli, unde postea splendida quæque et sumptuosa monumenta et sepulcra Mausolea dici meruerunt. Inter miracula nomen et locum obtinuit hoc Mausoli monumentum, "Aere dum vacuo pendenti Mausoleo," etc. reliqua sex, Ægyptiæ Pyramides, Pharos item Ægyptia, Mœnia Babylonis, Templum Dianæ Ephesiæ, Colossus Rhodius, denique Statua Jovis Utque hoc Mausoleum unum est ex septem mundi miraculis habitum, ita ipsa Artemisia, stupendi illius operis auctor atque fundatrix, inter novem muliebris sexus miracula recensetur a nupero quodam scriptore vernaculo. Edidit enim is auctor non ita pridem libellum de quibusdam inclytissimis mundi fœmi-

nis et heroinis quotquot unquam vixerunt gloriosissimis, quas quidem novem numero facit, forte quia numero deus impare gaudet, vel ut numerus novem Musis respondeat. Harum tres sunt Judææ, Debora, Judith, Esther; tres Ethnicæ, Bunduca Brit., Penthesilea, Artemisia; tres denique Christianæ, Elphrida, Margareta, Elisabetha, Britannæ, tres Reginæ Angliæ nostræ. Sed redeo ad Artemisiam ejusque Mausolum et Mausoleum. De Cæsare olim dixit Cicero, ὅτι τοῦ Πομπηΐου ὁ Καῖσαρ ἱστὰς ἀνδριάντας τοὺς ἑαυτοῦ πήγνυσι. *Cæsar restituendo Pompeii statuas erexit suas.* Sane decantatissima hæc regina, dum insigne hoc Mausoleum marito posuit, æternum famæ nominique suo monumentum exstruxit. Nec fide tantum et amore in conjugem, sed etiam fortitudine virtuteque bellica insignis hæc fœmina fuit; si historicis saltem credere velimus. Vixit et floruit Artemisia eo tempore quo Demosthenes hanc orationem habuit. Habita autem est hæc oratio vel durante hoc bello sociali vel statim finito, viz. Olymp. 106. vel 107. Cœptum enim hoc bellum est (uti jam annotavi ex Diod. Sic.) anno tertio Olymp. 105., et finitum anno tertio Olymp. 106.; anno autem sequente mortuus est Mausolus Cariæ rex, reginæ Artemisiæ conjux, uti testatur idem Diodor. l. xvi. [c. 36.] ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς Μαύσωλος ὁ Καρίας δυνάστης ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη κδ΄. Vidua itaque fuit Artemisia recens exstincto marito, cum habita est hæc oratio, ut apparet ex hisce verbis Demosthenis. Loquitur enim de illa tanquam sola Cariæ principe et gubernatrice sub rege Persarum, et ad quam illius regionis cura summaque res pertinebat illis temporibus. Meminerat quidem Mausoli supra in initio orationis, ubi dixerat eum auctorem et suasorem Insulanis fuisse hujus belli socialis, ὁ μὲν πρυτανεύσας ταῦτα καὶ πείσας Μαύσωλος. Primas faces socialis hujus belli adversus Athenienses accendit iste Mausolus, quo quidem bello post annos quatuor jam finito, anno ille proximo exstinctus est, relicta Cariæ præfectura conjugi suæ Artemisiæ, strenuissimæ fœminæ et δραστηριωτάτῃ. At quid interim faciemus Herodoto, qui Artemisiam nostram longe retro conjicit in tempora Xerxiana: nam si illi credimus, cum famosissimam illam expeditionem contra Gr. suscepit Xerxes, Persarum partes et fortunam secuta est Artemisia, etiam tum defuncto viro, filiique pupilli regnum administrans. Sed ipsius Herodoti verba huc apponere οὐ χεῖρον [l. vii. 99.] Ἀρτεμισίης δὲ τῆς μάλιστα θῶμα ποιεῦμαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατευσαμένης γυναικὸς, ἥτις, ἀποθανόντος τοῦ ἀνδρὸς, αὐτή τε ἔχουσα τὴν τυραννίδα, καὶ παιδὸς ὑπάρχοντος νεηνίεω, ὑπὸ λήματός τε καὶ ἀνδρηΐης ἐστρατεύετο, οὐδεμιῆς ἐούσης οἱ ἀναγκαίης. οὔνομα μὲν δὴ ἦν αὐτῇ Ἀρτεμισίη, θυγάτηρ δὲ ἦν Λυγδάμιος, γένος δὲ ἐξ Ἁλικαρνήσσου τὰ πρὸς πατρὸς, τὰ μητρόθεν δὲ Κρῆσσα· ἡγεμόνευε δὲ Ἁλικαρνησσέων κ. τ. λ. *imperavit* (inquit) *Halicarnassensibus*, etc. Erat autem Halicarnassus Cariæ metropolis. Porro præstantissima hæc virago magna pars erat navalis prælii ad Salaminem; ubi tam strenue rem gessit, ut et fortitudinis et prudentiæ specimen plane virile supraque sexum exhibuerit: unde celebre illud Xerxis dictum apud Herod. [l. viii. 88.] οἱ μὲν ἄνδρες γεγόνασί μοι γυναῖκες, αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες. Adeo autem contra eam irritati sunt Athenienses, ut præmia proponerent ei, qui Artemisiam vivam caperet [ibid. 93.] δεινὸν γάρ τοι ἐποιεῦντο γυναῖκα ἐπὶ τὰς Ἀθήνας στρατεύεσθαι. Pulcra quidem hæc Herodoti historia in fabula potius dicenda sit: quomodo enim cum rei temporumque veritate constare aut cohærere possit, viderint Chronologi.

pugna ad Salaminem ex communi omnium Chronol. calculo et consensu incidit in Olymp. 75. Chronologia autem hujus orationis Demosth. est Olymp. 106., uti jam probavimus ex Diodor. Sic. Non potuit ergo eadem Artemisia, Mausoli conjux et Cariæ regina interesse copiis Xerxianis in pugna Salaminia, et Rhodiorum Reip. insidiari eorumque rebus se immiscere tempore Artaxerxis Ochi et Demosthenis. Eadem non potuit esse Xerxi σύγχρονος et Artaxerxi Ocho, nec Themistocli et Demostheni, nec prælio Salaminio et huic bello sociali. Siquidem a Xerxe ad Artaxerxem Ochum, a Themistocle ad Demosthenem, a pugna Salaminia ad bellum sociale, intercesserunt Olymp. circiter 30, h. e. anni plus minus 120, uti jam ex parte ostendimus, et amplius demonstrari poterit. Et forte non abs re fuerit Chronologorum arculas paulisper excutere, ut historia hujus orationis clarius nobis elucescat. Si igitur computum inire velimus, ratio annorum sic facile subduci poterit. A fuga Xerxis post cladem Salaminiam (ubi desinit Herodot.) ad initium belli Peloponnesiaci fluxerunt anni 50, quos breviter perstringit Thucydides in primo libro Historiæ. Duravit atrocissimum funestissimumque illud bellum civile Gr. Peloponnes. annos 27, ex quibus 20 tantum et unum suo opere complectitur Thucydides: reliquos autem sex supplevit Xenophon; a fine belli Peloponnesiaci ad prælium Mantiniense (in quo victor Epaminondas cæsus est, in cujus morte desinit Xenoph.) intercesserunt anni circiter 38 aut undequadraginta, et denique a prælio ad Mantineam et morte Epaminondæ ad hoc bellum sociale anni 6: qui quatuor annorum numeri simul conjuncti efficient 121, h. e. Olympiades 30, et unum præterea annum. Admodum igitur grandævi fuerint oportet, supraque Priami et Nestoris annos vixerint Mausolus iste Cariæ rex cum conjuge sua Artemisia; si et Xerxianis temporibus floruerint (ut refert Herodotus), atque etiam socialis hujus belli adversus Athenienses (regnante Artaxerxe Ocho) auctores suasoresque fuerint, uti hic inquit Demosthenes. Et Herodotus forte, ut patriam suam nobilitaret (Halicarnassensis enim fuit), fabulam hanc de Artemisia Halicarnassi regina Musis suis intertexuit, quam postea eum legentes avide arripuerunt alii Historici, præsertim Latini, et inter alios Justinus Trogi Epit. l. ii. [12.] "Artemisia (inquit) regina Halicarnassi, quæ in auxilium Xerxi venerat inter primos duces, bellum acerrime ciebat." At Diodorus Siculus in sua Bibliotheca aliquanto cautior, ubi auxiliares Xerxis copias recenset, nullam hujus Amazonis mentionem facit; ut non immerito mihi suspecta hac ex parte Herodoti fides sit. Non ignoro Suidam huic nodo adhibere: ait enim duas fuisse Artemisias Cariæ reginas ὁμωνύμους: antiquiorem unam, cujus meminit Herodotus; juniorem alteram, de qua Demosthenes in hac oratione. Integrum Suidæ locum huc apponere non abs re fuerit: Ἀρτεμισία αὕτη ἠρίστευε κατὰ Περσῶν (leg. κατὰ τὰ Περσικὰ, h. e. temporibus Persicis, tempore insignis illius Persicæ expeditionis in Græciam: non enim illa strenue pugnavit κατὰ Περσῶν, sed καθ' Ἑλλήνων), δι' ἣν εἶπεν ὁ βασιλεὺς οἱ ἄνδρες γυναῖκες γεγόνασι, αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες. Ἀρτεμισίαι δὲ δύο γεγόνασι, Καρικαὶ γένος καὶ βασιλίδες ἀμφότεραι, ὧν ἡ μὲν πρώτη γέγονε κατὰ Περσίδα (leg. iterum κατὰ τὰ Περσικὰ, quid enim est κατὰ Περσίδα), ἡ δὲ νεωτέρα, ἧς καὶ Δημοσθένης, ἐν τῇ περὶ τῆς τῶν Ῥοδίων ἐλευθερίας μνημονεύει, θυγάτηρ μὲν ἦν Ἑκατόμνου, γυνὴ δὲ καὶ ἀδελφὴ Μαυσώλου. At miror, unde hæc hauserit Suidas. Duas enim Artemisias, Cariæ reginas et Mausoli conjuges, nullus (quod scio) Chronol. nec Histor. nec Geogr. meminit; et vellem nos docuisset Suidas, utra ex illis duabus Artemisiis fuit φίλανδρος γυνὴ, et magnificentissimum illud Mausoleum in ejus honorem condidit. Nam certe aut posterior fuit aut nulla. Non enim potuit esse decantata illa, quæ vixit (si modo vixit) κατὰ τὰ Περσικὰ, temporibus Xerxianis. Et hallucinantur egregie in re historica et chronologica, quot et hactenus putarunt eandem esse Artemisiam Cariæ reginam, quæ tam fortiter pugnavit ad Salaminem, et quæ tam magnificum monumentum conjugi suo Mausolo exstruxit. In quo errore versantur plerique moderni tum Χρονολόγοι tum Γεωγράφοι, qui duarum mulierum ejusdem nominis (si modo duæ fuerint) ἀνδραγαθήματα συγχέουσι, et utriusque κατορθώματα et res præclare gestas permiscent atque confundunt. Quæ intererat prælio ad Salaminem, non potuit erigere illud monumentum. Pugna Salaminia incidit in Olymp. 75. ex communi consensu omnium Chronologorum: at exstructum est hoc Mausoleum post Olymp. 100. h. e. 100 plus minus annis posterius clade fugaque Xerxis. Plinius de Mausoleo l. xxxvi. 5. "Mausoleum, h. e. sepulcrum, ab uxore Artemisia factum Mausolo Cariæ regulo, qui obiit anno secundo Olymp. 100." At Diodorus Siculus Mausoli mortem adhuc inferius deducit, viz. in annum quartum Olymp. 106. Et ipse Suidas, in voce Θεοδέκτης, ait Theodectem illum et Naucratem et Isocratem et Theopompum, insignes sc. illius ævi Rhetores orationum pompa parentasse Mausolo Olymp. 103., idque jussu suasuque Artemisiæ: ἐπὶ τῆς ργ΄ Ὀλυμπιάδος εἶπον ἐπιτάφιον ἐπὶ Μαυσώλῳ, Ἀρτεμισίας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ προτρεψαμένης. Quamobrem Artemisia illa Xerxiana aut alia fuit, aut forte (quod magis credo) nulla; et maxime me movit, quod nec Diodorus Siculus, diligentissimus prudentissimusque historicus, illius meminit, nec in recensione auxiliarium copiarum Xerxis nec in descriptione illius prælii navalis, ubi tamen aptissimus erat eam introducendi locus; et proculdubio non omisisset tam præclarum et memorabile exemplum tam fortis et illustris fœminæ, si hanc historiam Herod. fideque dignam judicasset. Huc accedit, quod Strabo doctissimus et accuratissimus Geographus, ubi Cariæ et Halicarnassi eique reges resque memorabiles narrat, et ne quidem habet de Artemisia illa Xerxiana, Lygdamis filia, quæ ad Salaminem tam strenue pugnavit; sed de altera tantum mentionem facit, viz. Artemisia, Hecotomni filia, Mausoli conjuge et sorore, quæ floruit temporibus Artaxerxis Ochi et Philippi Macedonis, cui et Mausolei structuram attribuit, et de qua etiam hic loquitur Demosth. Ἑκατόμνω τοῦ Καρῶν βασιλέως ἦσαν υἱοὶ τρεῖς καὶ θυγατέρες δύο, ὧν ἡ πρεσβυτέρα Ἀρτεμισία συνῴκησε τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν ἀδελφῶν Μαυσώλῳ· ἐβασίλευε δὲ Μαύσωλος, τελευτῶν δὲ ἄτεκνος τὴν ἀρχὴν κατέλιπε τῇ γυναικὶ, ὑφ' ἧς αὐτῷ κατεσκευάσθη ὁ λεχθεὶς τάφος. φθίσει δ' ἀποθανούσης διὰ πένθος τοῦ ἀνδρὸς etc. Ubi etiam hoc ex Strabone habemus, eam tanto affectus ardore conjugem fratremque Mausolum deflevisse, ut præ ejus desiderio tabe correpta et exstincta fuerit;

quæ mortui conjugis cineres bibit, ipsa etiam in cineres ante diem versa ex nimio luctu et dolore ob ejus interitum. Nec certe diu ei supervixit: obiit enim ille anno quarto Olymp. 106.; illa autem anno secundo Olymp. 107., h. e. biennio post, uti refert Diodor. Sic. l. xvi. [c. 36.] Alteram vero quod spectat huic nostræ cognominem, aut splendidum id fuerit Herodoti commentum, aut egregius parachronismus et prochronismus in historia, aut aquam hic mihi hærere fateor. Atque hactenus de Artemisia, quam, quia magnam partem agit non solum in scena hujus orationis, sed etiam in tota Gr. historia (quid enim magis decantatum Gr. historicis quam πολυθρύλλητον illud Mausoleum), non potui igitur eam insalutatam præterire, cum tam opportune in eam incidi.

—ibid. τῆς πόλεως οὔσης ἐπὶ τῶν πραγμάτων] *ubi nostra urbs jam negotium susceperit* Lat. Interp. Eleganter usurpatur hæc vox τὰ πράγματα in plurali, idque variis modis, præsertim cum his præpositionibus ἐν et ἐπὶ, ut cum aliquis dicitur ἐν τοῖς πράγμασιν εἶναι, vel ἐπὶ τῶν πραγμάτων vel ἐπὶ τοῖς πράγμασι vel ἐπὶ τὰ πράγματα. Suidas in voce πράγματα: ἐπὶ κακῷ χρῶνται τῇ λέξει οἱ παλαιοί. recte aliquando, non enim perpetuo. Et in malum quidem sumitur præcipue in illa phrasi, cum dicunt Gr. πράγματα ἔχειν pro ἐνοχλεῖσθαι, et πράγματα παρέχειν pro ἐνοχλεῖν, *turbam, molestiam* Alioquin etiam ἐπ᾽ ἀγαθῷ: est enim omnino μέση λέξις: sunt enim πράγματα *res*, vel *negotia*, seu *publica* seu *privata*, *civilia* seu *communia*. Triplici igitur sensu dicunt Gr. εἶναι ἐπὶ τοῖς πράγμασι vel ἐπὶ τῶν πραγμάτων, sensu politico, sensu forensi, et sensu theologico. Primus usus hujus phraseos frequentior apud Gr. Historicos et Politicos; secundus apud Rhetores; tertius apud Ecclesiasticos scriptores. Primus igitur usus hujus vocis τὰ πράγματα est politicus, et sic τὰ πράγματα idem fere est quod πολιτεία, *rerum status* aut *Reip. administratio*; atque ita dicitur δέχεσθαι τὰ πράγματα, qui res summas capessit, qui Reip. administrandæ curam in se suscipit, ut Plut. [Pomp. c. 5.] ἐδέξατο τὰ πράγματα Κάρβων: et ἔχειν τὰ πράγματα, qui ad clavum Reip. et gubernaculum sedet, qui summas res tenet, ut Thucyd. [l. iii. 72.] οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα, Schol. οἱ δυνατοί: at ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ πράγματα, ad quem devenit cura Reip.: sic οἱ ἐν τοῖς πράγμασιν vel ἐπὶ τοῖς πράγμασιν ὄντες sunt οἱ ἄρχοντες, *magistratus*, passim apud Gr. Historicos aliosque πεζογράφους. Sunt etiam τὰ πράγματα non solum summarum rerum administratio, sed etiam secundaria quævis negotia publica, quæ ad universum, et ad Reip. totius statum spectant; atque ita in hoc loco Demosth. τῆς πόλεως οὔσης ἐπὶ τῶν πραγμάτων, *cum nostra urbs jam susceperit publicum hoc negotium*, de asserenda sc. Rhodiorum libertate. Atque hic primus hujus vocis et phraseos usus est, viz. politicus. Secundus est forensis seu juridicus; atque in hoc sensu τὰ πράγματα, vel potius πράγματα sine articulo, sunt *lites* seu *controversiæ*, quia lites et controversiæ maximas creant molestias, πλεῖστα πράγματα παρέχουσι. Lysias [c. Erastosth. §. α΄.] οὔτ᾽ ἐμαυτοῦ οὔτ᾽ ἀλλότρια πράγματα πράξας. *qui nec meam unquam nec alienam litem intendi.* atque ita alibi apud Rhetores, ubi tractant τὰ δικανικά. Tertius denique usus hujus phraseos est theologicus; atque ita τὰ πράγματα sunt *res mundanæ et seculares*, τὰ βιωτικὰ, et opponuntur rebus sacris et divinis et ad religionem spectantibus. Synes. Ep. eleganter et pro more suo: τετάχαται ἕτεροι μὲν ἐν τοῖς πράγμασιν, ἡμεῖς δ᾽ ἐν ταῖς εὐχαῖς εἶναι. *statutum est ut negotiis gerendis, nos* (sc. Episcopi) *fundendis precibus occupemur.* Hinc πραγματεύεσθαι est *mercari, negotiari in mercimoniis et contractibus, aliis mundanis id genus negotiis versari*, ἐμπλέκεσθαι ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, quod minime omnium iis convenit, qui τετάχαται ἐν ταῖς εὐχαῖς εἶναι, ut loquitur Synesius. Herodian. l. vii. de Gordian. jun. [c. 10.] ἐπειδὴ διὰ τὴν ἡλικίαν οὐχ οἷός τε ἦν προΐστασθαι τῶν πραγμάτων. *quando adhuc per ætatem Remp. gerere non poterat.*

— ult. περιποιῆσαι Ῥόδον αὐτῷ] *Rhodum ei acquirere, comparare.* etiam in hac significatione acquirendi differunt περιποιεῖν et περιποιεῖσθαι, et vellem certe accuratius distinxissent inter hæc duo Lexicographi nostri. Est enim discrimen magni momenti et ab auctoribus (quantum animadverto) constanter observatum. Περιποιεῖν et περιποιεῖσθαι cum dat. personæ et accus. rei utrumque est κτᾶσθαι, *acquirere, comparare*: περιποιεῖν est *acquirere alteri*; at περιποιεῖσθαι est *acquirere* vel *comparare sibi*. Herodian. l. viii. [c. 8.] ἐς τὸ περιποιῆσαι τῷ Μαξίμῳ τὴν μοναρχίαν. ubi περιπ. non est *tueri* aut *servare* (uti H. Steph. in Thes.) sed *acquirere, comparare, ut imperium Maximo tradant*, vel *acquirant eumque imperatorem faciant*. in quem sensum Polit. more modoque suo paraphrastico: *id agi, ut summarum rerum solus Maximus potiatur.* Themist. in ii. Am. τούτῳ γὰρ περιποιῆσαι βούλεται εἰκόνα θειότητος καὶ ἀϊδιότητος ἡ φύσις καθ᾽ ὅσον δύναται. (περιποιῆσαι, κτήσασθαι, *quærere et comparare*) *huic enim*, sc. rei et corruptibili, *comparare vult natura imaginem* etc. loquitur de continuatione et propagatione speciei pro genereratione individuorum. Hunc locum Themistii citans doct. Lexicogr. hæc verba habet: "Themistius autem hac quoque in significatione usurpatur activam vocem." At (inquam ego) hac in significatione, viz. cum significat *acquirere* seu *comparare alteri*, et non *sibi*, hoc verbum semper habet activam vocem, περιποιεῖν, et non περιποιεῖσθαι: ut e contra, cum significat *acquirere sibi*, et non *alteri*, semper ponitur in voce passiva vel media. Atque ita hic apud Demosth. περιποιῆσαι Ῥόδον αὐτῷ, si esset αὑτῷ vel ἑαυτῷ, non esset περιποιῆσαι, sed περιποιήσασθαι, et sic semper apud auctores. Idem Themistius paulo ante locum citatum: ὥστε ἑαυτῷ ταύτην περιποιήσασθαι. Aristot. Polit. l. v. [c. 6.] οὗτοι αὑτοῖς περιποιοῦνται δυναστείαν. *hi sibi ipsis dominium acquirunt*, et Eth. l. ix. [c. 8.] οὐ περιποιούμενος ἑαυτῷ τὸ καλόν. *ut sibi honestatem per id paret.* atque iterum eodem cap. ἀεὶ τὸ καλὸν ἑαυτῷ περιποιοῖτο. Demosth. [de fals. leg. §. ξα΄.] τὰς ἀγαθὰς ἐλπίδας παρὰ θεῶν περιποιήσασθαι ἑαυτῷ καὶ τοῖς παισί. Eodem sensu reciproce etiam sine dat. αὑτῷ vel ἑαυτῷ. Xen. [Mem. i. 7. 3.] περιποιεῖται τοσαῦτα ὥστε καὶ πλουτεῖν. atque ita in N. F. ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. *acquisivit.* Diodor. Sic. in Proœm. Hist. τοῖς δὲ δι᾽ ἀρετὴν περιποιησαμένοις δόξαν αἱ πράξεις ἅπαντα τὸν αἰῶνα μνημονεύονται. *qui virtute sibi gloriam compararunt, eorum res gestæ per omne ævum memorantur.* Idem paulo supra active hoc verbum usurpavit, ubi significatio non erat reciproca, sed in aliam personam transiens: καλλίστην ἐμπειρίαν διὰ τῆς πραγματείας ταύτης περιποιοῦσι τοῖς ἀναγινώσκουσι. *pulcherrimam experientiam lectoribus conciliant*, historici sc. At locus quidam est in Xenophonte, ubi hoc verbum περιποιεῖν videtur mihi peculiarem quandam significationem habere: Exstat is l. v. [c. 11. 10.] Memorabil. qui et Œconomicus inscribitur: οἱ δὲ δυνάμενοι μὴ μόνον τὸν ἑαυτῶν οἶκον διοικεῖν, ἀλλὰ καὶ περιποιεῖν, ὥστε καὶ τὴν πόλιν κοσμεῖν καὶ τοὺς φίλους ἐπικουφίζειν. *qui non modo domum suam administrare possunt, sed etiam nonnihil facere lucri, ita ut et Remp. ornare et amicos sublevare queant.* ubi doct. Int. Leunclavius περιποιεῖν vertit *nonnihil facere lucri*, ac si esset περιποιεῖν τι, *aliquid sibi lucrifacere*; sed hoc profecto deberet esse περιποιεῖσθαι, *acquirere* vel *lucrari sibi aliquid*. quin quod nusquam alibi (quantum memini) occurrit hoc verbum absolute positum et sine casu sequenti, cum significat *acquirere, comparare, lucrum facere*, nec certe in ulla alia significatione; περιποιεῖν igitur in hoc loco Xenophontis ita sumerem, ut sit *aliquid ultra* vel *supra facere*, atque ita optima constabit antithesis et sensus verborum: neque enim hæc duo opponuntur *domum suam administrare* et *nonnihil lucri facere*, μὴ μόνον τὸν ἑαυτοῦ οἶκον διοικεῖν, ἀλλὰ καὶ περιποιεῖν, *sed domum suam administrare et aliquid etiam præterea*, vel *aliquid ultra et supra facere, quo et Reip. ornamento et amicis subsidio esse possit.* ὥστε καὶ τὴν πόλιν κ. τ. λ.

P. 302. 2. μεγάλην εὐεργεσίαν καταθέσθαι πρὸς αὐτὸν] *ut magno beneficio sibi eum obligaret summaque benevolentia devinciret*, uti hæc verba παραφράζει Ulpian. Observetur hæc phrasis ad verbum esse *magnam benevolentiam apud eum deponere*, h. e. insigni aliquo beneficio eum sibi devincire. Ita χάριν καταθέσθαι dicunt Gr. eodem sensu (de qua phrasi jam supra vid.), frequentius in voce media quam activa. Nec enim καταθεῖναι sed καταθέσθαι dicitur in hac significatione. χάριν καταθέσθαι vel εὐεργεσίαν καταθέσθαι: plerumque etiam cum dat. personæ (ut vid.), aliquando etiam cum accus. et præposit. πρὸς vel εἰς. Demosth. alibi [adv. Neær. §. ζ΄.] ἡγούμενος πρὸς αὐτὴν τὴν ἄνθρωπον χάριν καταθήσεσθαι. *existimans a muliere gratiam se initurum*, χαριεῖσθαι (notetur obiter τὴν ἄνθρωπον pro *muliere*, quod Atticis non infrequens) εἰς τὴν etc. Ita hic εὐεργεσίαν καταθέσθαι πρὸς αὐτὸν, *gratiam cum eo* vel *ab eo inire.* Priusquam huic verbo valedicam, non possum quin duo insignia de eo exempla adducam, quamvis in alia significatione; unum in quo καταθέσθαι ponitur pro θέσθαι, alterum in quo e contra θέσθαι pro καταθέσθαι. Primum occurrit apud Ælian. V. H. l. ii. 10. οὐκ εἶχον Ἀθηναῖοι, ὅποι ποτὲ αὐτὸν καταθῶνται ὑπὸ θαύματος τοῦ περὶ τὸν ἄνδρα. *non satis sciebant Athenienses quo cum honore potissimum dignarentur, ob summam viri admirationem.* ubi καταθῶνται est pro simplici θῶνται, vert. *quomodo illum disponerent, quid illi facerent*; ita enim aliquando significat verbum θέσθαι, ut εὖ θέσθαι vel καλῶς θέσθαι, *ubi illum constituerent* aut *collocarent, in quo honoris gradu eum collocarent.* Cui quidem exemplo hujus verbi καταθέσθαι simile me legisse non memini. Alterum vero, quo e contra simplex θέσθαι significat *ponere, deponere*, et ponitur pro compos. καταθέσθαι, est apud Thucyd. l. viii. [93.] ἐς θέατρον ἐλθόντες, καὶ θέμενοι τὰ ὅπλα, ἐξεκκλησίασάν τε, καὶ δόξαν αὐτοῖς, εὐθὺς ἐχώρουν ἐς τὸ ἄστυ καὶ ἔθεντο αὐτοῦ ἐν τῷ Ἀνακείῳ τὰ ὅπλα. *in theatrum venerunt, et illic armati (arma induti*, θέμενοι τὰ ὅπλα) *concilium habuerunt, et ex communi ipsorum decreto* (δόξαν αὐτοῖς) *confertim in urbem iverunt, et arma illic in Anaceo* (h. e. in templo Castoris et Pollucis) *deposuerunt.* quanquam, quod sane mirum, supra in ea-

dem periodo θέμενοι τὰ ὅπλα est περιθέμενοι. In eadem ergo periodo idem verbum duas contrarias significationes obtinet: θέσθαι τὰ ὅπλα, *arma sumere, induere*, περιθέσθαι, et θέσθαι τὰ ὅπλα, *arma ponere, deponere*, καταθέσθαι. Quam ἐναντιοσημίαν ejusdem verbi video annotasse M. P. F. in nupero libello de usu verborum.

— 6. τῆς δ' αὐτῆς ἀρχῆς ἐπιτείχισμα] *propugnaculum* aut *munimentum erectum contra ipsius* (sc. Artemisiæ) *imperium*, quasi ἐπιτείχισμα τῇ αὐτῆς ἀρχῇ. Rhodos enim sita erat e regione Cariæ: nollet igitur Artemisia, nisi metu coacta, Rhodum tradere in manus Regis Persarum: ita enim Rex haberet Rhodum, tanquam arcem et munimentum adversus regnum Artemisiæ, viz. Cariam, μὴ γὰρ οὕτως ἐστὶν ἀνόητος, ὥστε τὸν νῆσον ὥσπερ τὸ τείχισμα παρασκευάσαι τῆς ἰδίας ἀρχῆς. Ἐπιτείχισμα est *propugnaculum contra aliquem munitum*, quasi τείχισμα ἐπί τινι, *murus contra aliquem erectus*. a verbo ἐπιτειχίζειν *murum* aut *munimentum contra aliquem erigere, excitato muro oppugnare*. Xen. Hellen. l. v. [c. 1. 2.] ἐπετείχισαν Αἰγινήταις καὶ ἐπολιόρκουν αὐτούς. *Æginetas obsederunt exstructo adversus eos muro, muro cinxerunt Æginetas.* Sed et metaphorice (idque eleganter) ἐπιτειχίζειν est *aliquid alicui opponere tanquam murum, et ut argumentum argumento opponere et veluti castellum objicere; oppugnare aliquid tanquam excitato adversus illud munimento.* Chrysosth. ἐπετείχισεν αὐτοῦ τὴν ἀκοὴν τοῖς λυμαινομένοις αὐτὸν λόγοις. *tanquam propugnaculo munivit adversus sermones qui ipsum corrumpere potuerint*: et iterum: ἐννόησόν μοι ὅσον τὸν φόβον διὰ τοῦ ῥήματος ἐπετείχισεν. *quantum mihi opposuit tanquam murum et munimentum quo ab homicidio arceat.* atque iterum: οἱ τῇ σοφίᾳ τῆς προνοίας αὐτοῦ τὴν ἐκ τῆς ἀταξίας καὶ εἱμαρμένης ἀνάγκην ἐπιτειχίζοντες. *sapienti providentiæ ipsius fati necessitatem veluti aheneum opponentes murum*, aut *veluti castellum et munimentum objicientes.* Max. Tyr. diss. iv. λόγον λόγῳ ἐπανιστὰς, καὶ ἐπιτειχίζων τὸ ἄδικον τῷ δικαίῳ καὶ τὸ αἰσχρὸν τῷ καλῷ. Interp. *cum rationem rationi opponit, justoque injustum et honesto id quod turpe est superstruit.* perperam omnino. ἐπιτειχίζειν non est *superstruere*, sed *contra struere*. ἐπὶ in hac compositione non est *super*, sed *adversus* vel *contra*: et ἐπιτειχίζειν τὸ αἰσχρὸν τῷ καλῷ est *turpe honesto opponere tanquam murum et munimentum ex adverso erectum et excitatum.* Ἐπιτειχίζειν est *erigere aliquid adversus alterum*, ut in illo loco Chrysosth. τῇ σοφίᾳ τῆς προνοίας τὴν - - - ἀνάγκην ἐπιτειχίζειν. *sapienti providentiæ necessitatem opponere et objicere, et hanc adversus illam erigere et excitare, adeoque hac illam impugnare* vel *oppugnare*. Et miror Interpretem in illo loco philosophi illius Platonici non vidisse duo illa participia poni ἐκ παραλλήλου, idemque prorsus significare ἐπανιστὰς et ἐπιτειχίζων. ἐπανιστὰς recte vertit *opponens*: debuit utique et ἐπιτειχίζειν plane eodem sensu reddidisse; non *superstruit* quod fere contrarium est, sed *ex adverso objicit, tanquam murum* sc. aut *munimentum ex adverso exstructum et excitatum.* Hieron. Wolf. hæc verba interpretatur sic: *sed velut arcem esse regni sui, quæ obstet ne quid ipsa novi moliatur.* ac si Rex Persarum velit Rhodum esse arcem ac propugnaculum sui ipsius imperii: at hoc esset non τῆς αὐτῆς ἀρχῆς, sed τῆς ἑαυτοῦ ἀρχῆς. τῆς αὐτῆς ἀρχῆς non est *sui regni* seu *imperii*, sed *regni ipsius*, sc. Artemisiæ, h. e. *propugnaculum* seu *munimentum contra ipsius Artemisiæ imperium*, quo illa inter limites suos contineretur, ne quid in rebus immutaret, aut novi aliquid moliretur adversus regem. Atque ita omnino hæc verba exponit Ulpianus, ipso etiam Wolfio interprete: "nec enim ita esse dementem, sc. Artemisiam, ut Rhodum tanquam arcem contra imperium suum muniri sinat." Etsi enim verbum ἐπιτειχίζειν hoc in sensu transeat in dat. (uti jam vidimus in exemplis supra adductis); tamen verbale ἐπιτείχισμα etiam cum genit. in eodem sensu ponitur et significat *arcem*, seu *munimentum contra aliquem erectum.* ita ut τῆς αὐτῆς ἀρχῆς ἐπιτείχισμα sit *arx* seu *munimentum erectum adversus ipsius imperium.* Demosth. de Cor. [ ] ἐπιτείχισμα τὴν Εὔβοιαν προβαλλόμενος τῆς Ἀττικῆς. *cum Eubœam Atticæ objecisset* seu *opposuisset tanquam arcem* seu *propugnaculum.* ubi ἐπιτείχισμα τῆς Ἀττικῆς est *munimentum adversus Atticam erectum et exstructum.* ἐπιτειχίσας τὴν Εὔβοιαν τῇ Ἀττικῇ.

— 7. παρακινεῖν] Active est *perperam movere, movere quæ movenda non sunt*, κινεῖν τὰ ἀκίνητα, *quieta movere*, adeoque *res novas moliri*, νεωτερίζειν, *pervertere, invertere, statum rerum* seu *Reip.*: atque ita sensus horum verborum erit, *ne ipsa*, sc. Artemisia, *quicquam rerum novarum adversus Regem moliatur* aut *moliri possit.* atque ita exponit doct. Wolfius: *ne quid ipsa novi moliatur.* Potest tamen et passive hic sumi verbum παρακινεῖν, et forte melius. Nam etiam in passiva significatione frequentius usurpatur, et res dicuntur, παρακινεῖν, quæ perperam moventur, perturbantur, statu suo emoventur. Plat. de Rep. l. ix. [ad fin.] φυλάττων μή τι παρακινῇ αὐτοῦ τῶν ἐκεῖ. *ne quid perperam ibi emoveatur.* Sed a rebus ad personas eleganter transfertur et quasi παρακινεῖται hoc verbum: et sic homines insani et ra-

biosi et mente capti dicuntur παρακινεῖν, h. e. mente emoveri et in furorem verti, quasi de statu mentis deturbari; qualem hominem φρένας ἐκπεπαταγμένον dixit poeta, quasi mente excussum, παρακινοῦντα et παρακεκινηκότα vocant Attici. Xenoph. οἱ ἐπὶ τοῖς ὡραίοις παρακεκινηκότες sunt *qui amoris vestro perciti, furibundo amore perciti*, Memorab. l. iv. [c. 4. 35.] πολλοὶ μὲν γὰρ διὰ τὸ κάλλος ὑπὸ τῶν ἐπὶ τοῖς ὡραίοις παρακεκινηκότων διαφθείρονται. Et Plat. Phædr. [ ] νουθετεῖται μὲν ὑπὸ πολλῶν ὡς παρακινῶν, ἐνθουσιάζων δὲ λέληθε τοὺς πολλούς. *furibundus esse a vulgo existimatur.* Lucian. [Necyom. §. 10.] ὁ δὲ Κέρβερος ὑλάκτησε μέντοι καὶ παρεκίνησε. *latravit et in furorem est versus.* Idem fere est παραπαίειν apud eundem, nisi quod aliquanto mitius et melius: nam παραπαίειν est tantum *delirare*; at παρακινεῖν *insanire et in rabiem verti, furore corripi.* Et tamen hæc tria verba, ut non multum differunt, ita pro synonymis habentur et promiscue usurpantur ab elegantioribus Gr. hoc in sensu, viz. pro *insanire, delirare, rabiosum esse, mente captum esse, a rationis statu dimotum* vel *emotum esse*, παρακινεῖν sc., παρακόπτειν, et παραπαίειν, quæ et ejusdem significationis et analogiæ sunt composita cum eadem præpositione, et ex activis et transitivis fiunt neutra et intransitiva. Sed de tribus hisce elegantibus verbis memini me jam antea monuisse. Sensum et scopum hujus loci optime expressit Ulpian. Vim et
et artificium Demosthenicæ facundiæ, quæ enimvero hoc capite orationis maxime elucet: οὐ μικρᾷ τινὶ καὶ φαύλῃ ῥητορείᾳ οὐδὲ τῇ τυχούσῃ οἰκονομίᾳ κεχρῆσθαι· κατηγορεῖ μὲν γὰρ συχνῶς τῶν ἀνδρῶν etc. h. e. *non parvo aliquo seu vulgari artificio nec methodo, et cuivis obvia, hic utitur Demosthenes: nam subinde Rhetores accusat, fidei sibi conciliandæ gratia, quod ad persuadendum plurimum juvabat in his rebus ad gratiam loqui.* Grata autem erat auditoribus accusatio Rhetorum. Quorum utique mentionem fecit minus honorificam, ut simul ostentet se neque ad gratiam neque ex benevolentia quicquam dicere; et ut auditores sibi conciliet, tum quod oderit eos qui
oderint, tum quod non Rhodios sed communem utilitatem et veterem Reip. gloriam defendat. Ac propemodum putes eum suadere, ut bellum Rhodii (sic), tantam iracundiam præ se fert adeoque eorum injurias (sic). ἀλλ' αὐτό γε τοῦτο τὸ θαυμαστὸν τῆς ῥητορείας ἐστὶ etc. *in hoc ipso posita est admirabilitas Demosthenicæ facundiæ, quod per ea ipsa, quibus in Rhodios invehitur, populo persuadet, dumque accusare videtur, mitigat.* Hoc Ulpian.

— 10. βασιλέα ὅ τι ποιήσει—οὐκ οἶδα] pro ὅ τι βασιλεὺς ποιήσει οὐκ οἶδα, *regem quid facturus sit non novi* pro *quid Rex facturus sit non novi.* frequens et elegans antiptosis apud Atticos Scriptores. Aristoph. σαυτὸν ὅστις εἶναι φράσον. Sed parco exemplis, quia passim occurrunt. Græcam hanc anallagen casus in hac syntaxi imitantur Latini. Terent. [Eun. v. 9. 5.] "scin' me in quibus sim gaudiis" pro 'scin' in quibus ego sim gaudiis.' Obtinet autem hæc antiptosis ut plurimum cum verbis sciendi, sentiendi, cogitandi, et pronuntiandi. βασιλέως ὅ τι ποιήσει ἐνθυμοῦμαι, λέγω, οἶδα, γινώσκω, etc. Ita enim melius et ἀττικώτερον et elegantius, quam ὅ τι βασιλεὺς ποιήσει αἰσθάνομαι, ἐννοῶ, ἐνθυμοῦμαι, λέγω, οἶδα, etc.

— 19. καταλύσωσι τὸν δῆμον] Δῆμος est δημοκρατία. igitur καταλύειν τὸν δῆμον est *dissolvere democratiam, popularem statum evertere.* Sed de hac phrasi memini me jam antea dixisse.

— 21. πιστῶς κεχρημένους] Ad verbum *fideliter usos*, h. e. qui bona fide cum iis egerunt, fidem cum iis servarunt. Latissimus usus est hujus verbi χρᾶσθαι et κεχρῆσθαι apud Gr.: tam variis modis et tam multis in locis utuntur illi, χρῶνται, suo verbo χρῶμαι et κέχρημαι, in quibus Lat. *utor* constare non potest. Sed exprimenda vis est hujus verbi Gr. vel alio aliquo verbo Lat., vel exponenda per aliquam periphrasin. Ex plurimis hujusmodi Gr. formulis unam tantum aut alteram δείγματος χάριν adducam. Χρῆσθαι ταῖς συμφοραῖς. *incidere in calamitates*, vel *calamitatibus premi.* ἀγαθοῖς φίλοις χρῆσθαι non *uti bonis amicis*, sed *bonos amicos habere.* ἀμαθίᾳ χρῆσθαι. Thucyd. [l. i. 68.] non *uti inscitia*, sed *stulte agere, agi stultitia.* [ ] τοιῷδε ἐχρήσατο πατρί. *talem patrem habuit.* [Thucyd. l. i. 53.] χρῆσθαι πολεμίοις. *habere hostes.* τοιούτῳ βίῳ ἐχρήσατο, *talem vitam egit*, et τοιούτῳ τέλει ἐχρήσατο, *talem exitum habuit, mortem obiit*, sæpe apud Herodotum. Sic cum adverb. [Xen. Mem. i. 2. 48.] χρῆσθαι καλῶς φίλοις. *erga amicos bene se gerere.* [Dem. de. Hal. §. ι΄.] χρῶμαί σοι ὑβριστικῶς. *contumeliose te tracto.* [Æsch. c. Ctesiph. §. μα΄.] χρῶμαί σοι μετρίως. *te modeste tracto.* Sic hic πιστῶς σοι χρῆσθαι. *fidem tecum servo; bona fide, fideliter, tecum ago.*

— 24. οὔτε γὰρ πρόξενος—οὔτε ἰδίᾳ ξένος] *neque enim vel publicum vel privatum cum ullo eorum mihi hospitium est*, nec hospes publicus totius Rhodiorum civitatis nec privatus cujusquam eorum fui. Ubi videmus discrimen inter ξένον et πρόξενον. Ξένος est *hospes privatus*, πρόξενος *hospes publicus.* Πρόξενος igitur est δημοσίᾳ ξένος. Pro ἰδίᾳ ξένος Lucianus conjunctim dixit ἰδιόξενος, Phalar. primis statim verbis:

οὔτε Ἀκραγαντίνων, ὦ ἄνδρες Δελφοὶ, πρόξενος ὢν οὔτε ἰδιόξενος αὐτοῦ Φαλάριδος. Totius civitatis vel omnium urbis civium aliquis dicitur πρόξενος, ut unius alicujus ἰδιόξενος. Hinc ἐθελοπρόξενος apud Thucyd. [l. iii. 70.] *qui publicus hospes est idque ultro*, qui ultro suscepit hoc munus excipiendi hospitio peregrinos nomine civitatis: ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει. Interp. ambigue *voluntarius Atheniensium hospes.* Hospes est et qui hospitio excipit, et qui excipitur. Quanquam (opinor) *hospes* apud Ciceronem non nisi passive capitur pro eo, qui hospitio excipitur; dicitur tamen etiam active (apud alios saltem auctores) pro eo, qui excipit. "non hospes ab hospite tutus." [Ovid. Met. i. 144.] Ita Gr. ξένος tam active quam passive: ὁ ποιῶν ξενίαν καὶ ὁ πάσχων αὐτὴν ξένοι ἀλλήλοις ἐλέγοντο. [Eustath. 1399.] et tamen ξεῖνος apud Hom. fere passive usurpatur et opponitur τῷ ξεινοδόκῳ seu ξεινοδοχοῦντι, ut [Od. Γ. 355.] ξείνους ξεινίζειν, *hospitio excipere hospites.* [Od. Ο. 55.] ξεῖνος μιμνήσκεται ἤματα ἀνδρὸς Ξεινοδόκου. At vero πρόξενος, etsi tam active quam passive usurpetur, plerumque tamen active *qui peregrinos excipit nomine totius civitatis*, et ἐθελοπρόξενος *qui ultro hoc facit*: nam alioquin hoc munus publicum excipiendi hospites, quibusdam demandari solebat a civitate, atque ii dicebantur πρόξενοι. Schol. Thucyd. ad locum jam citatum: ἐθελοπρόξενος, ἀφ' ἑαυτοῦ γενόμενος, καὶ μὴ κελευθεὶς ἐκ τῆς πόλεως. οἱ γὰρ πρόξενοι κελευόμενοι ἐκ τῆς ἑαυτῶν πόλεως ἐγένοντο. Hesych. πρόξενοι, οἱ προστάται καὶ ξενίας ἐπιμελούμενοι, ἤγουν τοὺς ξένους ὑποδεχόμενοι. et Suid. προξένους ἐκάλουν τοὺς τεταγμένους εἰς τὸ ὑποδέχεσθαι τοὺς ξένους τοὺς ἐξ ἄλλων πόλεων ἥκοντας. *ut qui legatos exciperent nomine civitatis.* Πρόξενος est *hospitii publici procurator*, atque inde metaphorice *cujuscunque rei auctor ac procurator.* κατὰ μεταφορὰν καὶ ὁ καλοῦ τινὸς ἢ κακοῦ αἴτιος οὕτω λέγεται, οἷον ἀπωλείας πρόξενος ἢ φθορᾶς ἢ σωτηρίας ἢ εὐγείας, ὡς παρ' ἑαυτῷ ξενίσας οἷον τὸ πρᾶγμα, εἶτα ἑτέροις διαπεμψάμενος. *quasi qui rem illam hospitio exceperit et deinde ad alios transmiserit.* Sed hæc significatio metaphorica. Πρόξενοι proprie erant (uti jam dictum) *qui totius civitatis nomine peregrinos exciperent.* Πρόξενοι autem appellati sunt διὰ τὸ προΐστασθαι τῶν ξένων, *quod hospitum et peregrinorum patroni essent, eorumque curam ac patrocinium gererent.* Plerumque cum genit. πρόξενοί τινων πρ. Ἀθ. vel Λακεδ. *qui Athenienses aut Lacedæmonios seu peregrinos seu legatos hospitio excipit nomine totius civitatis*; et πρόξενος τῆς πόλεως, *qui peregrinos hujus vel illius civitatis hospitio excipit.* Aristot. Polit. l. v. [c. 4.] Δόξανδρος ἦρξε τῆς στάσεως καὶ τοὺς Ἀθηναίους παρώξυνε, πρόξενος ὢν τῆς πόλεως. *Athenienses, quorum civitati publice hospes erat, ad bellum incitavit.* Æschin. [c. Ctesiph. §. ϛε΄.] πρόξενος ὢν τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων. Thucyd. [viii. 92.] καὶ Θουκυδίδου τοῦ Φαρσαλίου, τοῦ προξένου τῆς πόλεως παρόντος. et alibi non semel. Herodot. [viii. 136.] absolute, non expresso quidem genitivo, sed subintellecto: πυθόμενος ὅτι πρόξενός τε εἴη καὶ εὐεργέτης ὁ Ἀλέξανδρος. male omnino interp. Valla: *quia audiebat hospitalem atque munificum esse virum.* quasi esset φιλόξενος. at aliud πρόξενος, aliud φιλόξενος. Vertendum: *quia audierat Alexandrum publicum esse Atheniensium hospitem et bene de iis meritum.* Porro autem ξενία, et προξενία, *hospitium* sive *privatum* sive *publicum*, maximum est amicitiæ et necessitudinis gluten et retinaculum. Homines nescio quomodo dentibus concatenantur inter se et devinciuntur: communitas cibi et mensæ mater est et nutrix amicitiæ; et ex mutuo hospitio sæpe amici fiunt, unde neminem pro amico habendum monet Philos. qui non τοὺς λεγομένους ἅλας prius nobiscum comederit. Lucian. [de Parasit. §. 22.] ποταπὸς οὗτος ὁ φίλος, ὅστις οὐ βέβρωκεν οὐδὲ πέπωκε μεθ' ἡμῶν; ἡ ξενία τῆς φιλίας πρόξενος. Quorsum vero ista? viz. hæc duo colligo: unum est de voce ξένος quod ad Criticam spectat, viz. quia hospitium est fons et origo et ansa et causa amicitiæ, hinc ratio constat cur ξένος et φίλος ab elegantioribus Gr. pro synonymis et pro iisdem habentur. Ξένος est *hospes, amicus, necessarius*, non quidem domesticus, sed extraneus, at amicus tamen: et ξενία est *amicitia.* Hesych. ξενία, φιλία. et iterum: ξεῖνος, φίλος. et rursus: ξεῖνος, ὁ ἀπὸ ξένης φίλος, ac si esset ἀπὸ ξένης γῆς, ἀλλοτρίας, ἀλλοδαπῆς, sed leg. suspicor ὁ ἀπὸ ξενίας φίλος, *amicus ex hospitio contractus.* nec unquam aliter hæc vox a poeta sumitur, si Eustathio credimus [p. 1399.] ξένος ἀεὶ παρὰ τῷ ποιητῇ, ὁ ἀπὸ ξενίας φιλιωθείς. *talis peregrinus quocum nobis intercedit quædam velut hospitalis amicitia.* Ξένους καὶ φίλους alicubi conjungit Demosthenes, tanquam duo synonyma; sic ξένον σε ποιοῦμαι Xen. et ξεῖνόν σε ποιεῦμαι, Herodot. *te hospitem vel amicum meum facio.* quæ significatio apud com. et poster. Gr. vix aut ne vix in usu est. Alterum quod velim observare est de re ipsa, quod spectat ad hist. Rhet. Quia enim amicitia ut plurimum ex hospitio est contracta, etiam videre est cur toties Rhetores in suis orationibus, cum de amicitia aut necessitudine loquuntur, ξενίας et προξενίας, ξένων et προξένων, mentionem faciunt. Quoties enim adversario invidiam conflare volunt, et suspicionem

creare ejus favoris ac benevolentiæ erga hostes Reip., dicere solent eum, ξένον eorum vel πρόξενον fuisse: ξένον *privatum hospitem unius alicujus*, et πρόξενον pro *hospite totius eorum civitatis.* Ita Demosth. noster, ubi Æschinem Philippismi insimulare vult, ait Philippi legatos ejus hospites fuisse [de Cor. §. κε΄.] οἱ γὰρ πρέσβεις δεῦρο ἀφικόμενοι παρὰ σοῦ κατέλυον, Αἰσχίνη, καὶ σὺ προὐξένεις αὐτῶν. *legati apud te diversabantur, tuque eos hospitio publico excipiebas, tu eos hospitio excipiebas nomine civitatis.* id enim est προξενεῖν. Jam vero e contra iidem Rhetores, cum hanc suspicionem a se amoliri volunt, longe et sedulo a se submovent hanc ξενίαν et προξενίαν. quod facit Demosth. hoc in loco: *Non est quod putetis me* πρὸς χάριν λέγειν τῶν Ῥοδίων, *ex affectu aut favore in Rhodios hæc dicere*, sed ex studio in Remp. et communis utilitatis causa: nulla enim mihi intercedit amicitia aut necessitudo cum Rhodiis universis aut cum ullo ipsorum aliquo: ego nullo hospitali vinculo aut officio iis obstrictus aut devotus sum: οὔτε γὰρ πρόξενος κ. τ. λ. Πρόξενοι etiam dicebantur mediatores et conciliatores contractuum, interpretes seu pararii ad exæquanda mercium pretia inter emptores et venditores, qui communius προξενηταὶ, Lat. *proxenetæ* (in jure Rom.), qui inter duos contrahentes se interponerent conciliandæ emptioni, emptionum proxenetæ et pararii, qui Gr. προπῶλαι et προπράται et μεσοπράται, μέσοι τῆς πράσεως *mediatores venditionis*, qui proprie Interpretes: nam *pretium* a Gr. πράτιον, quasi merces quæ vendenti dantur, τῷ πράτῃ, atque inde *interpres* his proprie qui ὁ προπράτης Gr., quasi μεσοπράτης, *medius inter vendentem et ementem.* Hi igitur interpretes seu sequestri seu mediatores seu pararii seu conciliatores contractuum, προξενηταὶ a Gr. dicebantur, quasi procuratores contractuum, *proxenetæ.* de quibus titulus est in Pandectis de Proxenetis. Atque hinc (ni fallor) fluxit illa phrasis in jure nostro, cum quis dicitur aliquid facere per *PROXY*, h. e. per proxenetam et procuratorem, corrupta viz. et detorta voce *PROXY* a πρόξενος *proxeneta.* Ita enim melius quam a Lat. *proximus.* Hi igitur contractuum pararii seu proxenetæ etiam πρόξενοι Gr. vocabantur; quam tamen significationem hujus vocis πρόξενος in Lex. vulg. frustra quærimus. Philostrat. Vit. Apollon. l. iv. πρῶτον μὲν περινοστοῦσι, ζητοῦντες ἀγορὰν κακῶς πράττουσαν, εἶτα προξένους καὶ καπήλους ἀναμιχθέντες, πωλοῦσί τε καὶ πωλοῦνται. Sed hæc significatio non est hujus loci.

P. 303. 3. παρὸν αὐτοῖς] *cum licuisset eis.* pro ὅτε παρῆν αὐτοῖς vel παρόντος αὐτοῖς. Nominativus participii absolute positus pro genitivo est syntaxis non minus elegans quam usitata apud Gr.; quam tamen vel omnino omittunt vel leviter tangunt Gramm., ubi agunt de Construct. Particip. Ut igitur plene et perfectius hanc syntaxim teneamus, hæ regulæ observentur. (1.) Frequens est enallage casus in participiis absolute positis: vel sic, Nominativus participiorum in neutro genere eleganter absolute ponitur pro genitivo, ut ἐξὸν pro ἐξόντος vel ὅταν ἐξῇ, δόξαν pro δόξαντος, *cum ita visum aut statutum esset.* Dico nominat.; ita enim mallem, quam accus. Posset quidem esse vel nominat. vel accus., δόξαν, δέον, ἐξὸν, παρὸν, etc. (nominat. enim et accus. participii in neutro genere coincidunt): tamen in hac syntaxi dicerem potius esse nominat. quam accus.; et ratio mea est, quia video nonnunquam participia hoc modo absolute poni etiam in recto masculino, qui aperte distinguitur ab accusativo, nec cum eo coincidit. (2.) Hæc enallage nominat. pro genit. frequentissima est in participiis verborum impersonalium, ut δέον pro δέοντος vel ὅταν δέῃ *cum oporteat*, δεῆσαν pro δεήσαντος *cum oportuerit*, δόξαν pro δόξαντος *cum ita visum et statutum fuisset*; sic ἐξὸν, ἐνὸν, μετὸν, παρὸν, quæ quatuor synonyma sunt, *cum liceat*, vel *cum licuerit* vel *licuisset*; sic ἐγχωροῦν, ἐπάρχον, ἐνδεχόμενον, *cum fieri soleat* vel *possit.* Mitto exempla, quia sunt ubique obvia, præsertim apud Atticos; omnium vero frequentissima sunt duo illa δέον et ἐξόν. πολλὰ μὲν χρήματα, ἐξόν μοι λαβεῖν, οὐ λαβών. Dem. [c. Mid. §. β΄.] (3.) Hæc syntaxis aliquando obtinet etiam in participiis verborum personalium. Horum exempla aliquot insigniora adducere, quia non ita passim occurrunt nec ab omnibus observantur, forte non abs re fuerit. Heliodor. l. i. [§. 19.] τὸν δὲ οὕτω συγκείμενον αὐτῷ πρὸς τὴν Δημαινέτην, ἄρτι παρεισδεδυκέναι. *illum ex pacto cum Demæneta*, vel *prout constitutum ei erat cum Demæneta.* Demosth. adv. Lacrit. [§. ιδ΄.] γεγραμμένον διαῤῥήδην ἐν τῇ συγγραφῇ. pro εἰ καὶ γράφεται vel γέγραπται ἐν συγγ. *tametsi in syngrapha scriptum est.* Julian. σημανθὲν δὲ ὅτι μοι πρὸς ταῖς θύραις. *cum autem significatum esset* etc. pro. σημανθέντος. Ælian. V. H. l. ii. c. 37. Cum multæ (inquit) bonæ leges erant Zaleuci Locrensis, νόμοι κάλλιστα καὶ εἰς δέον κείμενοι, inter alios hæc fuit: Si quis ægrotus vinum merum bibisset μὴ προστάξαντος τοῦ θεραπεύοντος, etiam si morbo convaluisset, erat morte multandus, ὅτι μὴ προσταχθὲν αὐτῷ ὅδε ἔπιεν, pro προσταχθέντος, quod injussus biberat, cum ei jussum non fuerat a medico. Sic ὂν pro ὄντος Thucyd. in initio operis [c. 2.] ἀδυ-

λον ὂν ὁπότε τις etc. pro *ἀδήλου ὄντος, cum incertum erat.* Idem l. viii. [c. 96.] ἄδηλον ὂν, ὁπότε σφίσιν αὐτοῖς ξυῤῥαξοῦσι. et ex ejus imitatione Greg. Naz. ἄδηλον ὂν εἰ πάλιν ἐξαναστήσῃ τῶν τάφων. Similis est plus particip. εἰρημένον *cum dictum esset, expressum sit,* κυρωθὲν *cum ratum et constitutum esset,* χρηθὲν αὐτῷ *cum responsum ei ab oratore esset.* Apud eundem τὸν ἀττικώτατον ξυγγραφέα l. i. [c. 120.] ἀνδρῶν γὰρ σωφρόνων μέν ἐστιν, εἰ μὴ ἀδικοῖντο, ἡσυχάζειν· ἀγαθῶν δὲ ἀδικουμένους ἐκ μὲν εἰρήνης πολεμεῖν, εὖ δὲ παρασχὸν ἐκ πολέμου πάλιν ξυμβῆναι. *si divino favore freti, rem feliciter gesserint.* Int. Schol. εὖ δὲ παρασχὸν ἀντὶ τοῦ παρασχόντος, δηλονότι τοῦ δαίμονος, ὅ ἐστι, δωρησαμένου αὐτοῖς τὴν νίκην. *re bene gesta,* transitive. alibi vero intransitive l. v. [ ] καλῶς παρασχὸν οὐ ξυνέβησαν. Lat. *idoneam occasionem nacti, compositionem non fecerunt.* Schol. καλῶς καιροῦ ἐπιτηδείου παρατυχόντος τοῦ πράγματος οὐ συνέβησαν. (4.) Hæc syntaxis aliquando obtinet etiam in masculino genere

Nominativus pluralis participiorum etiam in masculino genere absolute ponitur pro genitivo: sed hoc rarius et insolentius et σολοικαφανέστερον, et tantum quod scio apud Thucydidem, cui præ cæteris hujusmodi σχήματα σολοικοφανῆ et ἐναλλαγαὶ καὶ ἀντιπτώσεις in usu sunt. Hujus syntaxis unum aut alterum exemplum adducam ex eo, quem dixi, Thucyd. l. iv. [c. 108.] εἰωθότες οἱ ἄνθρωποι, οὗ μὲν ἐπιθυμοῦσιν, ἐλπίδι ἀπερισκέπτῳ διδόναι. *quandoquidem id quod cupiunt inconsideratæ spei permittere consuerunt.* ubi recentior Schol. εἰωθότες οἱ ἄνθρωποι Ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ εἰωθότων τῶν ἀνθρώπων. et l. vi. [c. 16.] ὧν ἐγὼ ὀρεγόμενος καὶ διὰ ταῦτα τὰ ἴδια ἐπιβοώμενος, τὰ δημόσια σκοπεῖτε, εἴ του χεῖρον μεταχειρίζω. *quarum rerum cum ego sum desiderio captus et propter has res privatas celebris, videte jam an deterius ullo alio Remp. administrem.* ubi idem Schol. καινοπρεπῶς τοῦτο εἰρῆσθαι δοκεῖ ἀντὶ τοῦ ὧν ἐμοῦ ὀρεγομένου etc. Quod tamen (ni fallor) non est necesse. Syntaxis enim sanari potest per hyperbaton sive antiptosim. Quid quod semel etiam in fœminino genere nominativus participii hoc modo absolute ponitur ab eodem Thucyd. l. vi. [c. 22.] πολλὴ γὰρ οὖσα, οὐ πάσης ἔσται πόλεως ὑποδέξασθαι. *cum enim hic exercitus futurus sit ingens, eum non quælibet civitas excipere poterit.* Vet. Schol. πολλὴ γὰρ οὖσα ἀντίπτωσις ἀντὶ τοῦ πολλῆς γὰρ οὔσης. (5.) Hæc enallage casus participiorum utuntur Attici per omnia tempora. Sic in præsente activo ἐξὸν, δέον, παρὸν, etc., in aoristo primo activo δόξαν, δεῆσαν, etc., in aoristo secundo activo παρατυχὸν, παρασχὸν, etc., in præsente medio ἐνδεχόμενον, συγκείμενον, etc., in præterito passivo δεδομένον, εἰρημένον, ἐπιτεταγμένον, etc., in aoristo primo passivo χρηθὲν, προσταχθὲν, κυρωθὲν, etc.

— 5. παρεῖνται] *receperunt, admiserunt.* tertia persona plur. præt. pass. a παρίεμαι. cujus verbi peculiaris hæc significatio est: ita ut παρίεμαι hoc in loco omnino idem sit quod προσίεμαι, δέχομαι, *admitto, recipio.* Differunt igitur παρίημι act. et παρίεμαι med.: παρίημι est *dimitto, prætermitto,* atque etiam *remitto,* at παρίεμαι est *admitto, recipio;* itaque contrariam fere significationem habent. παρίημι *dimitto,* παρίεμαι *admitto.* Polyb. l. ii. [c. 15.] ὡς μὲν οὖν ἐπὶ τὸ πολὺ παρίενται τοὺς καταλύτας οἱ πανδοχεῖς. *ut ergo plerumque caupones admittunt* sive *recipiunt hospites.* A παρίεμαι fit præterit. pass. παρεῖμαι (uti hoc in loco), active sumptum apud Attic. script., ut dixi jam antea, nec repetam quæ dixi. Alioqui παρίεμαι et præterit. pass. παρεῖμαι est *omissus, prætermissus,* atque etiam *remissus, laxatus, luxatus, sum,* idem quod παραλύομαι et παραλέλυμαι, *paralyticus sum, paralysi laboro:* unde παρειμέναι χεῖρες in N. F. *laxatæ, pendulæ manus.* Hinc πάρεσις idem quod παράλυσις apud medicorum filios. Et semel in N. F. πάρεσις pro *remissione peccatorum,* quæ proprie est ἄφεσις, Rom. c. iii. 25. διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων. Πάρεσις autem, cum proprie relaxationem declarat et adstrictioni opponitur, eleganter ad peccatorum remissionem applicatur, quibus tanquam vinculis arctissimis mundus irretitus tenebatur versa (sic) inquit Beza ad locum. Πάρεσις aliquando idem quod ἄνεσις, *remissio animi, languor, incuria, neglectus.* Appian. [Hist. Rom. l. i. 12.] οἱ δὲ Λατῖνοι ἐγκλήματα εἰς Ῥωμαίους ἐποιοῦντο τήν τε πάρεσιν αὐτῶν τὴν ἐπὶ σφᾶς. *vitio iis vertebant languorem et incuriam et neglectum ipsorum.* Duas has posteriores significationes hujus nominis πάρεσις eo libentius observo, quod videam a vulgatis nostris Lexic. penitus παρειμένας et esse prætermissas; ὑπὲρ δὲ τῶν τοιούτων ἥκιστα ἂν δόξειε παρετέον εἶναι (Philos.) de his et hujusmodis inusitatis Gr.

siquid inter legendum observavi, id minime mihi tacendum nec omittendum videtur. [Hic desinebat MS., dimidia sane oratione vixdum pertractata.]

FINIS TOMI QUINTI.

Londini imprimebat J. F. Dove, in Area quæ est Divi Joannis.